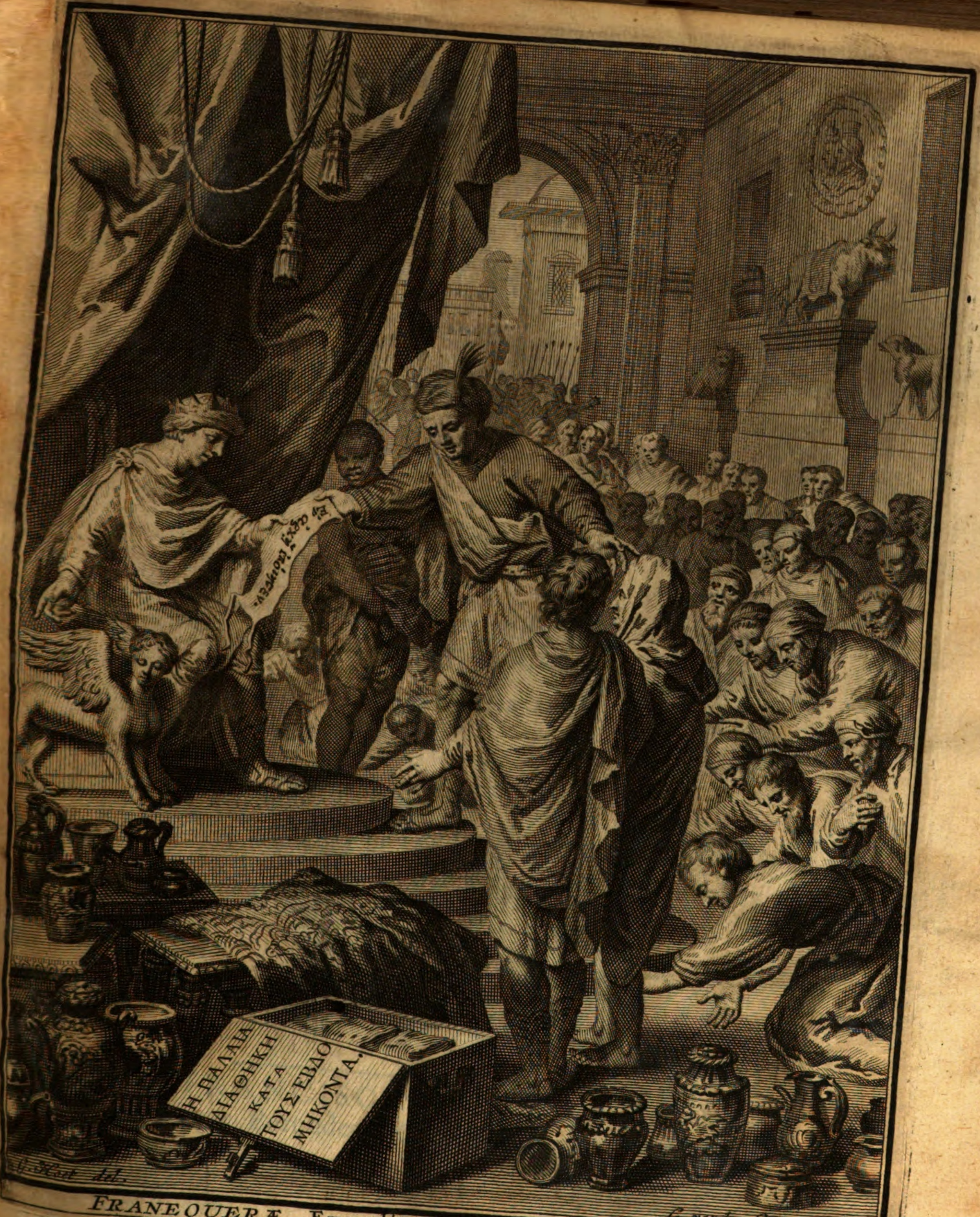

DEO REIPUBLICÆ ET AMICIS
ESTO SEMPER FIDELIS.

... Austriacae surculus masculus,
obiisset, certatim filiae ejus maximae
Mariae

..., serenissime P...
ut, unde haec, tamquam a fonte, ...
manarint, circumstanti ornatissimorum auditorum coronae, Tibi enim notissima sunt, breviter referre liceat.

Quum Augustissimus Imperator Carolus sextus, ultimus vetustissimae ...

A gift from my very dear
friend & brother Rev Matthias Bruen jr
after his return from Europe 1817

FRANEQUERÆ, Excudit FRANCISCUS HALMA, MDCCIX.

Η
ΔΙΑ
Κ
ΕΒΔ
VETUS T
SEPTUAG
Secundum
Una cum Schol
Codicum Veter
Fragmentis V
LAM
L.
Excudit FRAN
atque E

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM EX VERSIONE SEPTUAGINTA INTERPRETUM,

Secundum Exemplar Vaticanum Romæ editum,
Accuratiſſime denuo recognitum,

Una cum Scholiis ejuſdem Editionis, Variis MStorum Codicum Veterumque Exemplarium Lectionibus, nec non Fragmentis Verſionum Aquilæ, Symmachi & Theodotionis.

SUMMA CURA EDIDIT

LAMBERTUS BOS,
L. Gr. in Acad. Franeq. Profeſſor.

FRANEQUERÆ,
Excudit FRANCISCUS HALMA, Illuſtr. Friſiæ Ord. atque Eorundem Academiæ Typogr. Ordinar.
MDCCIX.

Η ΠΑΛΑΙΑ

ΔΙΑΘΗΚΗ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ

ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM

EX VERSIONE

SEPTUAGINTA INTERPRETUM,

Secundum Exemplar Vaticanum Romæ editum,
Accuratissime denuo recognitum,

Una cum Scholiis ejusdem Editionis, Variis MStorum Codicum Veterumque Exemplarium Lectionibus, nec non Fragmentis Versionum Aquilæ, Symmachi & Theodotionis.

SUMMA CURA EDIDIT

LAMBERTUS BOS,
L. Gr. in Acad. Franeq. Professor.

FRANEQUERÆ,

Excudit FRANCISCUS HALMA, Illustr. Frisiæ Ord. atque Eorundem Academiæ Typogr. Ordinar.

MDCCIX

A gift from my very dear
friend & brother Rev Matthias Bruen jr
after his return from Europe 1817

FRANEQUERÆ, Excudit FRANCISCUS HALMA, MDCCIX.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM EX VERSIONE SEPTUAGINTA INTERPRETUM,

Secundum Exemplar Vaticanum Romæ editum,
Accuratissime denuo recognitum,

Una cum Scholiis ejusdem Editionis, Variis MStorum Codicum Veterumque Exemplarium Lectionibus, nec non Fragmentis Versionum Aquilæ, Symmachi & Theodotionis.

SUMMA CURA EDIDIT

LAMBERTUS BOS,
L. Gr. in Acad. Franeq. Professor.

FRANEQUERÆ,
Excudit FRANCISCUS HALMA, Illustr. Frisiæ Ord. atque Eorundem Academiæ Typogr. Ordinar.
MDCCIX.

PROLEGOMENA.

SIc tandem exhibemus Tibi, Lector Benevole, opus, in quo elaborando quinquennium & amplius desudavimus. neque nos hujus nostri laboris licet molestissimi pœnitet. versavimus enim libros qui τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ complectuntur, in quibus perscrutandis vel ætatem consumere homini Christiano & suave & decorum est. versavimus, inquam, libros sacros, & quidem eum in sermonem conversos, in quo cognoscendo operam curamque ponimus nostram. Insigne profecto Ecclesiæ κειμήλιον, magnoque in pretio haberi debet hæc Fœderis Antiqui Translatio Græca, quæ LXX Interpretum vulgo appellari solet. cujus exempla quum in præsenti desiderari cœpta sint; non ingrata accidere poterit Musarum Cultoribus, nec reip. litterariæ, uti speramus, inutilis, nova hæc nostra Editio, quam plerisque aliis accuratiorem fore atque commodiorem nos nobis persuademus. Quid vero in ea sit præstitum, in sequentibus expositur sumus, quæ in tria capita distribuere visum fuit. Primum erit de ipsa Versione Græca, ejusque utilitate. Secundum, de præcipuis Ejusdem Editionibus, de Codd. Vaticano & Alexandrino, nec non de Variis Lectionibus, aliisque nonnullis quæ Editioni nostræ addita sunt. Tertium comprehendet Emendationes & Animadversiones nostras ad quædam Græcæ hujus Translationis loca.

CAPUT I.

De Versione Græca LXX *Interpretum, ejusdemque utilitate.*

INstituti mei ratio non patitur multis hic disputare de LXX Interpretum Historia, quoniam tot Viri præclari & de re literaria optime meriti abunde atque erudite hoc de argumento disseruerunt. Verbo duntaxat dicam, quam ego amplectar sententiam.

Confectam esse Versionis hujus partem nullus dubito primis Ptolemæi Philadelphi annis, vel tempore illo quo simul cum Parente regnum administravit Filius. Cujus sive jussu, sive potius sponte sua Sacros Libros ex lingua Hebraica in Græcam converterunt Judæi Alexandrini,

andrini, qui Græce sciebant. Nequaquam autem ad illorum accedo sententiam, qui Aristeæ Historiam veram esse agnoscunt; quales ex antiquis fuere Josephus, Eusebius, alii; ex recentioribus, Brianus Waltonus & Isaacus Vossius. Procul omni dubio conficta est hæc Aristeæ Historia ab Judæo aliquo Alexandrino, & Aristeæ nomine edita eum in finem, ut Græcæ huic Translationi auctoritas conciliaretur. quæ sententia quoque est Josephi Scaligeri, Hodii aliorumque. Fuisse autem Alexandrinos Interpretes illos, ex dialecto colligi potest. Plurima vocabula in hac Versione Alexandrinis propria congesserunt Jo. Crojus & Humfredus Hodius.

Neque fuerunt illi homines divino Numine afflati & Spiritu Sancto ducti, quum verterent libros sacros, quod statuerunt inter Veteres, Irenæus, Clemens Alexandrinus, Augustinus; quos sequuti sunt Morinus, Is. Vossius. Hoc enim si ita sese habuisset, nunquam illi in vertendo errassent, nec illa Græcum inter & Hebræum codicem reperiretur discrepantia, quæ non exiguá nunc aliquando est.

Non etiam tot homines, quot vulgo feruntur, nimirum LXX, vel LXXII, hoc opus aggressi fuisse videntur; sed pauciores numero, & forsan, uti ego quidem existimo, quinque tantum. quæ sententia confirmatur traditione Veterum Judæorum, quemadmodum videre est apud Hodium *(a)*. Atque hi homines non transtulerunt omnes Libros sacros, quod multi opinantur, sed Pentateuchum solum. Cujus sententiæ auctores habeo præter Josephum, Viros eruditissimos, Usserium, Salmasium, Marshamum, Hodium aliosque.

Quod opus quum absolutum esset, traditum haud dubie fuit LXX virali Synedrio Alexandrino, (quale Synedrium erat Alexandriæ ad instar Hierosolymitani:) a quo postquam recensitum, examinatum & approbatum est, inde appellationem Versionis LXX virorum nactum videtur.

Quod ad reliquos libros attinet, illi deinceps sunt translati, non simul eodemque tempore, neque ab uno, sed a diversis hominibus, diversisque temporibus. id quod è stilo facile quivis colligere potest, si modo animum probe attenderit.

Librum *Josuæ* serius & quidem post regnum Ptol. Euergetæ Junioris, translatum fuisse colligit Doctissimus Hodius ex vocabulo γαῖσος, quod isthic occurrit *(b)*. Gallicum enim vocabulum hoc in Linguam Græcam receptum aliquot annis post mortem Ptolemæi Lagi, nimirum post Gallorum in Græciam & Asiam irruptiones *(c)*.

Diversum à *Pentateuchi* stilo esse stilum librorum *Judicum*, *Ruthæ* & *Regum*, variis exemplis demonstrare possem. Ex unico illo, quod subjiciam, quodque in singulis illis libris apparet, planum hoc fiet. Scilicet in istis passim redundat verbum substantivum εἰμὶ positum post pronomen ἐγὼ, & sæpius inter hoc pronomen & verbum aliquod. id quod nunquam, quod sciam, in *Pentateucho* deprehendi. Inspiciamus quæso loca aliqua. *Judicum* v. 3. Ἄσομαι ἐγώ εἰμι τῷ κυρίῳ, ἐγώ εἰμι. h. e. *Canam ego Domino, ego.* Non attendisse videtur ad hanc τοῦ εἰμὶ redundantiam Eruditissimus Cappellus, qui ad hunc locum docet, sic distinguenda esse verba, Ἄσομαι, ἐγώ εἰμι τῷ κυρίῳ, ἐγώ εἰμι. h. e. *Canam*, sive *celebrabo, quia sum Domini: sum, inquam, Domini.* ut argumentum cantus ipsius sit, quod sit Domini, id est, ab eo redemtus. Sed hic non videtur verborum sensus; sic enim non τῷ κυρίῳ, sed potius τοῦ κυρίου Græce diceretur. Pertinet igitur τῷ κυρίῳ ad ᾄσομαι, non ad εἰμί. alia exempla subdam. *Judic.* VI. 18. ἐγώ εἰμι καθίσομαι. cap. XI. 27. ἐγώ εἰμι οὐχ ἥμαρτον. ibid. vers. 35. ἐγώ εἰμι ἤνοιξα. *Ruth.* IV. 4. ἐγώ εἰμι ἀγχιστεύσω. II *Reg.* XI. 5. ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. cap. XII. 7. ἐγώ εἰμι ἐῤῥυσάμην. cap. XV. 28. ἐγώ εἰμι στρατεύομαι. cap. XVIII. 12. ἐγώ εἰμι ἵστημι. cap. XXIV. 12. τρία ἐγώ εἰμι αἴρω ἐπὶ σε. & vers. 17. ἐγώ εἰμι ἠδίκησα. III *Reg.* II. 2. ἐγώ εἰμι πορεύομαι. IV *Reg.* IV. 13. ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐγώ εἰμι οἰκῶ. cap. X. 9. ἐγώ εἰμι συνεστράφην. cap. XXII. 20. ἐγώ εἰμι ἐπάγω.

Præ-

(a) pag. 32. *(b) Jos. cap.* VIII. *(c) vid. Hodium. p.* 178. *&* 196.

Præterea in iisdem libris voces & phrases Hebrææ aliis sæpe Græcis redduntur vocibus & phrasibus, quam in *Pentateucho*. ex. gr. quod *Levit*. XIX. 31. & *Deuter*. XVIII. 11. vertitur ἐγγαστριμύθους, id II *Reg*. XXIII. 24. & alibi vert. θελητάς. Sic loquutio עַל־פִּי *secundum præceptum* Domini, in *Pentateucho* vertitur, διὰ φωνῆς κυρίου, ut *Numer*. III. 16. & IV. 49. & XIII. 4. vel, διὰ προστάγματος κυρίου, ut cap. IX. 23. vel etiam, διὰ ῥήματος κυρίου, ut *Deut*. XXXV. 5. sed in lib. *Regum*, ἐπὶ στόματος, ut IV *Reg*. XXIII. 35. vel, διὰ λόγον κυρίου, ut cap. XXIV. 2. Notanda igitur est hæc differentia inter *Pentateuchi* Interpretes, & libr. *Regum*. Voculam על, quam priores in hac formula constanter verterant διὰ, posteriores transtulerunt per ἐπὶ vel κατά.

Qui *Paralipomena* transtulit, rursus alius fuisse videtur ab Interprete lib. *Judicum* & *Regum*, quia idem vocabulum diversimode sæpe reddiderunt. ex. gr. in aliis libris פֶּסַח vertitur πάσχα. at in lib. II. *Paralip*. φασέκ. sic cap. XXX. 18. ἀλλ' ἔφαγον τὸ φασέκ. & cap. XXXV. 6. καὶ θύσατε τὸ φασέκ. sic etiam vers. 7. 8. &c. Similiter vocabulum מִפְלֶצֶת reddiderunt III *Reg*. XV. 13. per σύνοδον, & per καταδύσεις. sed II *Paralip*. XV. 16. per Ἀστάρτῃ. Vocem מִלּוֹא quæ servata est ab Interprete *Judicum*, cap. IX. 6. & versa II *Reg*. V. 9. per ἄκρα, eandem II *Paralip*. XXXII. 5. transtulerunt per ἀνάλημμα, *munimentum*.

Eodem modo sese res habet cum versione *Ezræ* & *Nehemiæ*. Vox *Urim*, quam in *Pentateucho* & I *Reg*. verterunt δήλωσις & δῆλοι, versa est *Ezræ* II. 63. & *Nehem*. VII. 65. φωτίζοντες & φωτίζων. Pariter vox *Thummim*, quam in *Pentateucho* reddiderunt ἀλήθεια, apud *Ezram*, II. 63. reddita est τέλειοι. Sic qui I *Paralip*. IX. 2. δεδομένοι, iidem *Ezræ* II. 43. VII. 7. ac *Nehem*. III. 26. VII. 60. servata voce Hebræa, Ναθινὶμ dicuntur.

Ad *Esthera* librum quod attinet, conversum eum in linguam Græcam fuisse non Ptolemæi Philadelphi tempore, verum Philometoris, colligere est, uti observavit eruditissimus Usserius (*a*) ex nota illa historica, quæ ad finem libri est adjecta: Ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολεμαίου καὶ Κλεοπάτρας, εἰσήνεγκε Δοσίθεος, ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ Λευίτης, καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν τῶν Φρουραὶ, ἣν ἔφασαν εἶναι, καὶ ἡρμηνευκέναι Λυσίμαχον Πτολεμαίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ubi intelligi debere Ptolemæum Philometora, constat ex Josepho, qui alibi (*b*) Ὁ Φιλομήτωρ Πτολεμαῖος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Κλεοπάτρα τὴν βασιλείαν ὅλην τὴν ἑαυτῶν Ἰουδαίοις ἐπίστευσαν, καὶ στρατηγοὶ πάσης τῆς δυνάμεως ἦσαν Ὀνίας καὶ Δοσίθεος Ἰουδαῖοι.

Diversus iterum Interpres *Jobi*. Is Poëtas Græcos legit: variæ enim ibi occurrunt voces & phrasiologiæ Poëticæ, ut cap. X. 16. δεινῶς με ὀλέκεις. & XXXII. 18. ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός. Ὀλέκειν autem dixere Poëtæ pro ὀλλύειν. vid. etiam cap. XXXVIII. &c.

Qui *Psalmos* & *Proverbia* transtulerunt, periti atque diserti fuerunt. Et *Psalmorum* Interpretem alium fuisse à præcedentibus, certe ab Interprete librorum *Regum*, patet ex uno *Psalmo*, qui duobus in locis reperitur, & in *Psalterio*, *Psalm*. sc. XVII. & II *Reg*. XXII. sed versio Græca valde diversa: in lib. *Reg*. sic incipit: Κύριε, πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί. Ὁ θεός μου, φύλαξ μου ἔσται μοι, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. Sed in *Psalt*. Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου, καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. In *Proverbiis* aliquando etiam Poëtica occurrunt, veluti cap. XXX. 19. νηὸς ποντοπορούσης.

Ecclesiastæ Interpretem alium quoque fuisse à præcedentibus, satis ex ejus dictione apparet. Non enim ille observat Græci sermonis proprietatem. v. gr. casui quarto sæpe præponit voculam σὺν, ut exprimat Hebr. את, quæ nota accusativi est, eademque vocula etiam *cum* denotat. ex. gr. cap. VII. 30. Ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ. cap. VIII. 15. Καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην. vers. 17. Ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος εὑρεῖν σὺν τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον. pari modo quo Aquila in principio Genesios.

Diversa

(*a*) *de* LXX *Interpretibus* pag. 22. (*b*) lib. II. *contra Apionem* p. 1064.

Diversa etiam & recentior est *Cantici* versio. Suspicari quis posset, eam esse Symmachi (*a*), occurrunt enim isthic vocabula Symmacho propria, scilicet cap. IV. 1. & 3. ut & cap. VI. 7. habetur, in Hebr. vox צַמָּה, quam vertunt *cincinnos*. Sed Interpres Græcus habet σιώπησιν. Jam Hieronymus ad *Esaiæ* XLVII. docet, vocem illam Hebræam a Symmacho versam esse *taciturnitatem*. Non tamen ego à Symmacho profectam hanc Versionem existimo.

Diversos denique à *Pentateuchi* aliorumque librorum Interpretibus fuisse qui *Prophetas* transtulerunt, inde pariter colligi potest, quod *Prophetarum* Interpretes sæpe vocem Hebræam Græce reddiderint, quam priores illi non reddiderant; sed Hebræam servarant, & vice versa. Præterea quod eandem phrasin Hebræam aliis longe verbis & phrasiologiis Græcis expresserint posteriores quam priores. E. G. *Genes.* XXII. 13. retinuerunt Hebr. σαβέκ. sed *Naum.* I. 10. verterunt σμίλαξ. In IV lib. *Reg.* XII. 5. 6. 7. 8. servarunt Hebr. vocem βεδέκ. sed *Ezech.* XXVII. 9. verterunt βουλήν. Similiter vocem ציון non intellexit Interpres *Jeremiæ* cap. XXXVIII. (in Hebr. cod. cap. XXXI.) vers. 21. perperam enim inde fecit Σιών. quam tamen vocem Interp. ll. *Regum* recte intellexit, vertens σκόπελον. locus est IV *Reg.* XXIII. 17. Hoc factum non fuerat, si iidem fuissent Interpretes. Legitur *Genes.* XLIX. 10. ἐκλείψει ἄρχων. eadem verba Hebr. quæ Græci isthoc loco sic converterunt, occurrunt *Zach.* X. 11. verum ibi reddita, σκῆπτρον περιαιρεθήσεται. *Exod.* XXXIV. 7. habetur, οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον. & *Num.* XIV. 18. iterum, καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον. sed eadem verba Hebr. quæ istis in locis habentur, longe alia phrasi Græca expressa sunt *Naum* I. 3. sc. ἀθῷον (lege ἀθωῶν) οὐκ ἀθωώσει. ita passive *Jerem.* XXIX. 12. καὶ σὺ ἀθωωμένη οὐ μὴ ἀθωωθῇς.

Librorum *Propheticorum* (excepto Danielis libro, de quo mox:) & quorundam aliorum versionem factam fuisse sub Ptolemæo Philometore, non sine ratione existimat Vir Doctus (*b*). Non vero putandum est, omnes Propheticos libros ab uno Interprete esse conversos: facile enim cuivis attendenti patet, fuisse plures, & alios aliis peritiores & doctiores. Familiam inter eos ducere videntur *Ezechielis* Interpres (*c*) & *Amosi*. Observavi equidem aliquoties, minus exercitatos fuisse homines, parumque judicio valentes, qui Propheticos quosdam libros transtulere. Exemplo sit locus *Abdiæ* cap. I. vers. I. Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν. sed quid quæso est ἐξαποστέλλειν περιοχὴν, *mittere munitionem*, uti vertit Hieronymus? Pro περιοχὴν debuissent vertere ἄγγελον, *legatum*, quemadmodum recte *Jeremiæ* Interpres hanc vocem per ἀγγέλους reddidit cap. XXIX. 14. (juxta Vat. cod.) ubi, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλε. sed imperitus ille *Abdiæ* Interpres legens forsan צור pro ציר sine ullo sensu vertit περιοχήν. Et tamen hanc versionem defendere voluit Doctissimus Cappellus hoc modo: *Cum*, inquit, περιοχὴ *significet etiam summam alicujus scripti, ut Act.* VIII. 32. *hac significatio non male hic quadrat, nec longe abludit à significatione legati, seu legationis, ut* περιοχὴ *sit quod in mandatis datum est legato.* Sed quam longe petitum hoc est, tam longe a vero remotum. Ceterum præter alios nactus est *Esaias interpretem sese indignum*, uti recte alibi Zuinglius (*d*).

Quod vero attinet ad *Danielis* versionem, vere judicarunt Viri illi docti, qui Romanam Editionem procurarunt, illam non resipere puram LXX editionem. Profecto ita se res habet. Est enim illa versio Danielis, qua nos hodie utimur, *Theodotionis* (*e*). Quin immo nominatur in vetustissimo *Renati Marchali* Prophetarum exemplari, Δανιὴλ κατὰ Θεοδοτίωνα.

Hæc breviter de ipsa Versione & de Interpretum diversitate. Pluribus hoc argumentum exsequi, exemplorumque copia majore singula adstruere non mihi fuit propositum: quum in proclivi fuisset varia addere exempla de nominibus Locorum, Gentium, Virorum, Animalium, Arborum, Plantarum, Mensurarum, Ponderum aliorumque, quæ alio atque alio modo

(*a*) vid. *Cappell. ad Esai.* XLVII. (*b*) *Hodius* l. II. c. 9. (*c*) vid. *Hieron. Præfat. in version. Ezek.* & *Usser. ep. ad Cappellum* p. 215. (*d*) *Præfatione in Esaiam.* (*e*) vid. *Hieron. in Daniel.* cap. 4.

modo in diversis Libris expressa sunt atque translata. Sed quoniam Cl. Hodius de singulis hisce copiose satis egit in eruditissimo opere de Versionis Græcæ Auctoribus veris &c., eo Lectorem relego.

Ceterum hæc Translatio Græca, licet non uno eodemque tempore tota, sed diversis temporibus & à diversis hominibus quique erroribus obnoxii fuere, confecta sit; maximum tamen usum habuit in prima Ecclesia, eoque in pretio fuit, ut ab Judæis Græciensibus passim sit lecta. Publice etiam in Synagogis prælectam Sabbatis Festisque diebus statuit eruditissimus Scaliger, quique eum sequuti, Waltonus, Simonius, aliique. Sed perperam iis intellecta Justini Martyris & Tertulliani loca, ex quibus hanc suam sententiam adstruunt, erudite, uti solet, ostendit alibi *(a)* Celeberrimus Collega, C. Vitringa, cognatione atque amicitia mihi conjunctissimus, atque serius demum hoc factum esse docet, tempore scilicet Justiniani. Hanc Translationem Christiani ubique & in Oriente & in Occidente usurparunt. Hanc Veteres Patres Græci Latinique in scriptis suis passim allegarunt atque illustrarunt. Apud Philonem Judæum quoque Patribus antiquiorem in omni fere pagina offendimus loca, quæ ad verbum è Græca Versione sunt desumta. Sed quid de Patribus & Philone loquor? Ipsi Euangelistæ & Apostoli hanc Versionem usurparunt, & ubique ipsissima horum Interpretum verba protulerunt. Pauca tantum sunt, in quibus ab iis discesserunt.

Magnam etiamnum habet utilitatem Versio hæc Græca: Nam primo multum facit ad Novum Fœdus recte intelligendum, in quo plurima occurrunt loca, quæ ex usu purioris sermonis Græci explicari nequeunt; contra ea facile possunt & debent ex usu LXX Interpretum, & collatione cum Hebræo, uti ostendit in Præfat. Cl. Pearsonius, quem vide. Quamplurima quoque N. F. loca explicavit feliciter atque illustravit ex LXX Interpretibus eruditissimus Kuchenius in Animadversionibus ad IV Euangelia, & Acta Apost. Idem passim fecere Grotius, Heinsius, Pricæus aliique in Annotationibus ad N. T. Exempla igitur hac de re non proferam, quia abunde ab aliis hoc factum est.

Secundo magnum hodieque usum habet Versio hæc Græca ad indagandum verum Sp. S. sensum in codice Hebræo. occurrunt enim loca, in quibus Græcorum Interpretum lectio & distinctio præferenda est hodiernæ lectioni & distinctioni codicis Hebræi. Apposite Zuinglius *(b)*: *Contra vero*, inquit, *infiniti sunt loci, quibus manifeste deprehenditur*, LXX *& aliter & melius tum legisse tum distinxisse, quam Rabbini postea vel legerint vel distinxerint.*

Quare licitum esse putamus aliquando ex Græca Translatione antiquam & veram restituere in cod. Hebræo Scripturam, præsertim si fieri id possit punctuli aut literulæ alicujus mutatione. E. G. *Genes.* XXIII. 13. ubi Abraham ad Ephronem, qui donare ipsi volebat agrum & speluncam in sepulturam conjugis, dicit secundum hodiernam lectionem Hebr. *Veruntamen, si tu, quæso audias me.* אם־אתה לו. Quæ verba nemo non fatebitur esse obscura, & intelligi vix posse, nisi in singulis vocibus Ellipsin non unius, sed sex septemve verborum statuas, uti fecit Vatablus, cujus hæc sunt ad locum adnotata: „*Veruntamen, si* „*tu, quæso audias.* Oratio, inquit, defectiva sive manca, in qua multa subaudienda: *Ve-* „*rum*, sc. non accipiam gratis à te agrum istum: *Si tu* sc. id facturus es quod dicis, si tu „daturus es agrum istum, ut polliceris, *quæso audias* &c. Hactenus Vatablus. Verum quis unquam fando audivit miram adeo ac duram Ellipsin? Omnis hujus loci difficultas, crede mihi, nata est ex levi vitio scripturæ codicis Hebræi. perperam enim hodie legitur לו *utinam* pro לי *mihi.* Tolli potest id mendum indicio Græcorum Interpretum, qui hanc voculam verterunt πρὸς ἐμοῦ. Sic enim habent: Ἐπειδὰν πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. Loquutio illa, εἶναι πρός τινος significat *propensum esse & favere alicui, amare aliquem.* occurrit iterum *Genes.* XXIX. 34. ubi Lea, quum jam tertium peperisset filium, dicit, Ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσαι ὁ ἀνήρ μου,

** τέτοκα

(a) *de Synag. Vet. l.* III. *Parte* 2. *cap.* 7. (b) *Præfatione in Esaiam.*

τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. ubi πρὸς ἐμοῦ ἔςαι, sign. *amabit me.* vid. etiam cap. XXXI. 4. Ita hic Abraham: Ἐπειδὰν πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. *Siquidem me amas, audi me.* quemadmodum sæpe loquitur Tullius in Epistolis: *Si me amas, fac hoc vel illud.* Atque hic sensus planus est & commodus, ac loquutio elegans. Ita etiam habet versio Samaritana: *Certe si tu meus es, audi me.* Veram itaque hanc lectionem existimo, & pro לו in cod. Hebr. restitui debere antiquam lectionem לי. Verum ne cui supersit ullus dubitandi locus, simile prorsus exemplum apponam, ubi eadem phrasis Hebraica occurrit, nimirum IV *Regum* x. 6. ubi Jehu in literis secundis ad Samariæ Principes, dicit: אם־לי אתם. LXX, Εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς, καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε, λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν. Hic illud לי vertit Interpres ἐμοὶ, quod prior ille in loco Genesios verterat πρὸς ἐμοῦ.

Aliud exemplum. *Zachar.* v. 6. legitur: *Hæc est oculus eorum in universa terra.* in Hebræo hodie est עינם *oculus eorum.* Sed antiqua lectio fuit עונם *iniquitas eorum.* quam vocem *Ezech.* XXVIII. 18. *Hoseæ* XIV. 2. & alibi constanter verterunt Græci per ἀδικία. atque ita etiam hoc loco habent: Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, sensu satis facili & liquido; quum contra ea codicis Hebræi lectio hodierna nullum aut obscurum admodum fundat sensum. Adde quod sic etiam Syrus: *Hæc est mensura quæ egreditur, in qua continentur culpæ totius terræ.* Sic iterum ex Græca versione vetus ac vera lectio Hebræa renovari potest literulæ unius affinis mutatione. In priore exemplo ו erat scriptum pro י, in hoc contra, י pro ו.

Est etiam ubi Græca Translatio reservavit nobis sententias & commata quædam, quæ in hodiernis codicibus Hebr. desunt, & quæ desiderari suadent antecedentia & consequentia. ex. gr. *Gen.* IV. 8. ubi *Cainus* ad *Abelum:* Διέλθωμεν εἰς πεδίον. quæ in textu hodierno Hebr. desunt. habet tamen codex Samariticus, & ad sensum omnino requiruntur.

Deut. XXXII. 43. habentur in Græca versione hæc verba: Εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Quæ in codice Hebræo hodie non reperiuntur: & tamen posteriora illa, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ, allegat ex hoc loco Auctor Epistolæ ad Hebræos cap. I. vers. 6. atque iis dignitatem Christi adstruit.

Deut. XXXIII. 6. ubi Cod. *Alex.* & alii---- Καὶ Συμεὼν ἔςω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. Symeonis nomen hodie deest in Hebr. & tamen requiri videtur: nam procul omni dubio Moses, qui singulis tribubus benedixit, Symeonem non præteriit, ut recte *Is. Vossius* (a).

Psalm. CXLIV. 13. LXX addunt, Πιςὸς Κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Ad quæ verba Auctores Adnotationum in *Ed. Rom.* monent, in ceteris etiam *edd.* esse hunc versum; sed deesse in exemplaribus Hebr. in quibus ordo acrostichus *Nun* literam desiderat, quæ in Hebr. prima est vocis πιςὸς, ut *Psalm.* CX. 7. Πιςαὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ. Certe equidem non dubito, quin in antiquis codd. Hebr. fuerit hic versus: quî vero factum sit, ut hodie desideretur, illud ignoro.

Sic breviter ostendisse nobis videmur utilitatem, quam ex Græca Bibliorum versione percipere possumus. Pluribus atque aliis etiam rationibus ostendi ea atque commendari potest. quod fecit abunde jam ante laudatus Jo. Pearsonius in erudita præfatione in LXX Intt. qui omnino consulendus est.

At vero cavendum etiam, ne nimium hanc Versionem extollamus, & plusquam par est, ei fidamus: ne æquiparemus eam Veritati Hebraicæ, nedum præponamus. Conferre eam oportet Codici Hebræo, non præferre. non enim suis caret illa nævis. Errarunt ejus Auctores aliquando & sine sensu verterunt voces, in errorem plerumque ducti elementorum affinitate. Legerunt enim sæpius ד pro ר, ב pro כ, י pro ו, ה pro ח, & vice versa. cujusmodi errores in lectione multas ostendit Hieronymus, & ex eo Morinus in Exercitationibus. Est ubi ם pro ג, & ש pro ס legerunt. aliquando etiam voces cum aliis punctis vocalibus lege-

(a) *pag.* 56. *de LXX Interpp.*

libus legerunt: quæ plurimarum differentiarum ratio. Singulorum exempla videri possunt apud viros eruditissimos, Morinum & Cappellum.

Ceterum monendum hic etiam, magnam nævorum qui Interpretibus illis imputantur partem, immerito illis imputari: plurimi enim ex illis tribui debent scribis atque librariis. certum enim est, librarios multis in locis ex oscitantia & negligentia, aut inscitia voces male scripsisse, depravasse aut omisisse. quorum numerum non exiguum collegi atque emendare conatus fui, quemadmodum videbis Capite Tertio in Animadversionibus nostris. Hæc de ipsa Versione dicta sunto. Transeundum ad Ejus Editiones.

CAP. II.

De Præcipuis LXX *Interpretum Editionibus: de Codice Vaticano ejusque præstantia: item de Alexandrino Codice, Variantibus Lectionibus, aliisque quæ in hac Editione conspiciuntur.*

Variæ sunt hujus Versionis Græcæ Editiones, de quibus consulendus omnino præter alios est Vir Celeberrimus, Jo. Albertus Fabricius in insigni atque erudito opere Bibliothecæ Græcæ *(a)*. Quæ editiones omnes ex tribus præcipuis manarunt, *Complutensi* sc. *Aldina* & *Romana.*

Complutensis è multis exemplaribus MStis concinnata a viris doctis, in primis Demetrio Cretensi, Ferd. Pintiano, Lopes Stunica, & Francisco Vergara, edita est in Polyglottis Complutensibus, opera Cardinalis Francisci Ximenii, anno 1515. Sed magna aliquando libertate hi Editores usi sunt. de qua vide Flamin. Nobilium *(b)*: multa enim in hac editione mutarunt, ut Hebræo melius illa responderent. Hanc Editionem sequuta sunt Biblia illa, *Regia* Antverpiæ 1571. *Santandreana* Genev. 1596. *Commeliniana* 1599. & *Parisiensia* 1645.

Aldina Venetiis anno 1518. ab Aldo Manutio ex veteribus exemplaribus undique conquisitis edita cura Andreæ Asulani. Observavit Usserius *(c)* varia in eam glossemata irrepsisse, eaque non solum ex variis editionibus & versionibus petita, sed etiam in locis quæ citarunt Apostoli, a vulgata LXX lectione discrepantia. Ex hac derivatæ sunt editiones, *Argentinensis* 1526. *Basileenses* duæ 1545. & 1550. *Hamburgensis* 1596. & *Francofurtensis* 1597. In qua postrema procuranda audacius egit Editor, sive is fuerit Franciscus Junius, sive Fridericus Sylburgius. namque ordinem aliquando mutavit, & quatuor capita *Exodi*, uti erant in *Aldina*, prorsus resecuit, substituta pro iis *Complutensi* editione, quia hanc magis cum textu Hebræo concinere judicabat. Pariter in *Proverbiis* magnam partem capitis XXIV. expunxit, reposuitque *Complutensis* editionis verba. Additæ sunt in hac Editione variæ lectiones ex variorum librorum collatione: verum nomina librorum ex quibus sunt desumtæ, non exprimuntur. maximam tamen partem e Scholiis Romanis descriptæ videntur.

Romana auctoritate Sixti V. Pontificis, curante præcipue Cardinali Antonio Carafa, in lucem prodiit Romæ anno 1587. typis nitidissimis. Sc. Sixtus V. Pontifex, quum Cardinalis adhuc esset, indigne ferens versionem Græcam Bibliorum in Ecclesia Latina prorsus jacere atque negligi: præterea animadvertens, infinita pene loca non eodem modo ab antiquis sacris Scriptoribus afferri, quo in vulgatis Bibliorum Græcis editionibus circumferrentur, omni cogitatione ferebatur ad edendum versionem Græcam puriorem, quæ ad fidem probatissimorum codicum emendaretur. quam suam cogitationem quum aperuisset Gregorio XIII. Pontifici, is rem Ecclesiæ apprime utilem sibique honorificam fore ratus, Antonio Carafæ Cardinali, postea Bibliothecæ Vaticanæ præfecto, viro longe eruditissimo dat nego-

(a) *lib.* III. *cap.* II. (b) *in Præfat. vers. Lat. Edit. Sixt. Vide etiam Auctores quos citat Cl. Fabricius* pag. 325. (c) *de* LXX *Intt.* cap. 8.

tium, ut huic rei diligentem navaret operam. Hic illico antiquos codices MStos optimæ notæ, qui erant in celebrioribus Italiæ Bibliothecis, magno cum ſtudio conquirit, viros Græci Latinique ſermonis peritiſſimos convocat, quibuſcum operi manus admovet: varia MSta inter ſe conferunt, varias Lectiones excerpunt, quas præter textum cum ſcriptis Patrum comparant, & quæ notari digna erant, in Scholiis capitibus ſingulis ſubtexunt. Præ ceteris Exemplaribus *Vaticanum* erat venerandæ antiquitatis, characteribus majoribus deſcriptum, uti ſtatuunt (*a*) ante Hieronymi tempora. Is liber ſolus inſcribebatur, κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα. Habebant quoque duos alios veteres codices, ſed priore multo recentiores. Alter erat *Venetus* è Cardinalis Beſſarionis Bibliotheca, majuſculis etiam literis exaratus, alter è Magna Græcia allatus. Hunc inter & *Vaticanum* tantus erat conſenſus, ut ex eodem Archetypo deſcriptus crederetur. Præterea multum ad illam editionem contulerunt Codices è Bibliotheca Medicea Florentiæ collati, qui pluribus in locis *Vaticani* codicis lectiones aut confirmabant aut illuſtrabant. Sed, ut ajunt docti illi Viri, Libri *Vaticani* bonitas non tam ex horum codicum conſenſu perſpecta eſt, quam ex iis locis, quæ partim adducuntur, partim explicantur ab antiquis ſacris Scriptoribus, qui fere nuſquam hujus exemplaris Lectiones non exhibent.

Ita ſe res habet. Plurima loca à Patribus antiquiſſimis adducta ipſemet contuli cum editione *Romana*, & cum illa maxime convenire deprehendi. Clemens Romanus in epiſtola ad Corinthios plurima longiora teſtimonia ex Vet. Fœdere citat, quæ cum Rom. editione maxime conſentiunt. Theodotus aliquando plures verſus ex uno capite citat, qui ad verbum huic reſpondent editioni: immo integrum pene Pſalmum XVIII. adducit, cujus verba eadem prorſus ſunt cum ed. Rom. Idem dicendum de Clem. Alexandr., Juſtino Martyre, Cyrillo & aliis. Sæpe tamen Patres illi memoriter citarunt loca V. F. & dictionem non eandem ſed æquivalentem adhibuerunt, ſenſumque expreſſerunt, non ipſiſſima Interpretum verba. quod apud Clementem Rom. præſertim in brevioribus teſtimoniis, & apud Juſtinum Martyrem frequentius reperies. Præter Patres multa etiam apud Philonem Judæum allegata reperiuntur teſtimonia, quorum plurima cum ed. Rom. contuli, quæ in pleriſque cum ea concinere comperi: Eorum ſpecimen hic exhibere poſſem, niſi brevitati ſtudendum eſſet.

Sed *Romanæ* Editionis præſtantia adſtrui quoque poteſt aliis argumentis petitis ſc. ab Aſteriſcis Obeliſque Origenianis, & a Tranſpoſitionibus: uti factum à Morino.

Quod ad Aſteriſcos attinet, h. e. hujuſmodi voces & periodos, quas apud LXX non haberi docent Patres, ſed quæ ſub Aſteriſco ab Origene additæ ſunt ex Hebr. oſtendit jam variis exemplis doctiſſ. Morinus, hujuſmodi loca, quæ veteres Aſteriſco notata eſſe dixerunt, in editione *Romana* deeſſe. V.G. III *Reg.* cap. XIV. priores viginti verſus, qui pertinent ad morbum mortemque Abiæ, non habentur apud LXX in ed. Rom., ſed ſub Aſteriſco addidit Origenes. Scholia antiqua ad finem cap. præced. Μετὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ κεῖται τὰ κατὰ τὴν νόσον καὶ τὴν τελευτὴν Ἀβιὰ υἱοῦ Ἱεροβοάμ, μετὰ ἀστερίσκων. Eſt tamen ea hiſtoria apud LXX alio loco, ſc. cap. XII. quam etiam ibi legit Theodoretus Quæſt. XL. in III *Reg.* uti jam obſervavit Vir Doct. modo laudatus (*b*).

Idem Morinus docet, ſe ex Cardinalis Rupifucaldii antiquiſſimo codice deſcripto ex Apollinarii Abbatis exemplari, quod is ipſe de Hexaplis Orig. exſcripſerat, plurima Jeremiæ & Ezechielis loca cum ed. *Rom.* contuliſſe, nec uſquam periodum in iſthoc codice aſteriſco notatam, in hac editione deprehendiſſe. Ex *Eſaia* etiam plurima exempla refert, quæ ſub aſteriſco addita eſſe teſtantur Hier. Baſil. & Procopius, quæque in *ed. Rom.* etiam non comparent.

Ad Obelos quos attinet, h. e. hujuſmodi voces & ſententias, quæ deſunt in Hebr. & adſunt in textu LXX Intt. In *Ed. Rom.* hujuſmodi loca paſſim occurrunt, quæ Veteres Patres in

(*a*) *Vid. Præfationem editioni Romanæ præfixam.* (*b*) *lib.* I. *Exercit.* IX. *cap.* 2.

tres in Hebræo deesse, & ab Origene obelo notata testantur. Sic *Deuter.* XXXII. 43. verba illa, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεῦ, quæ non sunt in Hebr. habet *Rom. ed.*, habet Justin. in Dial. cum Tryphone, habet etiam auctor epist. ad Hebræos partem eorum verborum.

Vir doctissimus Andreas Masius habuit admirandæ vetustatis codicem *Syrum* ex Origenis Hexaplis ab Eusebio Cæsariensi recensitis, Lingua Syra conversum una cum diligenti Asteriscorum, Obelorum & Lemniscorum adscriptione. Usus est etiam Masius *Vaticano* cod. MSto, priusquam auctoritate Sixti Pontificis in lucem vulgaretur. atque hunc cum suo *Syro* diligenter conferens, *Vaticanum* illum codicem puriorem & sinceriorem complecti LXX Intt. versionem comperit. Verba ejus in Præfat. ad Josuam hæc sunt: --- *Illa*, inquit, *apud omnes pervulgata, & sæpe typis edita in vulgus* (intell. *Aldin. Argentor.* & *Basil.*) *est illa quidem simplicis interpretationis* LXXII *Seniorum exemplum; sed haud purum, neque ab omni admixtione verborum Theodotionis liberatum. Hoc enim facile intelligit quisquis eam cum Cod. Vatic. multo sane integriore exemplari confert.* Operæ pretium est hic adjicere quæ habet Morinus alibi (a): *Mirabile autem est*, inquit, *quam exacte Syrum istud exemplar cum Vaticano conveniat. Quicquid in Syro est notatum asterisco, ab ed. Rom. abest. quicquid in eo notatum est obelo, eidem adest rarissime, & fere nunquam occurrit, quod sit excipiendum.* Deinceps dicit, se quatuor prima capita contulisse: in *Syro* notari asteriscos 71. sive dictiones, sive hemistichios, sive etiam versus ex Hebræo illius temporis ab *Origene* textui Ecclesiastico additos; in *edit. Rom.* ne unum quidem reperiri. Præterea in iisdem 4. capp. 69. esse obelos, h. e. dictiones, versus, aut periodos, quas Origenes in LXX Interpretum textu deprehendit, non in Hebr. Horum ne unum quidem Editioni *Rom.* deesse, nisi forte cap. IV. vers. 10. nomen *Josue* sive *Jesus*, quod satis ex præcedentibus subauditur: aut ibidem vers. 22. pronomen τῦτον, quod Syrus asterisco notat; licet *ed. Rom.* illud habeat. Quæ in fine libri *Josuæ* de morte Phinees & defectione Judæorum à divino cultu, in Hebræo desunt, habet vero *Rom. ed.* August. & Theodor., eadem sub obelo habet Masii exemplar Syriacum.

Quod attinet ad Textuum Transpositiones, eandem rerum verborumque seriem, quam *Rom. ed.* exhibet, servarunt legeruntque Patres in suis codicibus, ut III *Reg.* in fine cap. IV. III *Reg.* c. III. Maxima vero Transpositio est apud *Jeremiam* a capitis XXV. versu 13. ad finem libri. In *Rom. ed.* finis cap. XXV. est in Hebr. & Vulg. ad finem cap. XLIX. Cap. XXVI. *Rom. ed.* est in *Hebr.* & *Vulg.* XLVI. & sic in cæteris. Hunc vero ordinem esse LXX Interpretum, testantur vetustissima exemplaria, quibus usi sunt editores Romani, sed maxime, præstantissimum illud exemplar Rupifucald. immo ipse Origenes ad Africanum.

Quoniam igitur Viri illi Docti, qui editionem Romanam procurarunt, eam in Cod. *Vaticano* præ omnibus aliis præstantiam perspiciebant; visum est illis omnibus in edendo textu Græco hunc solum codicem accuratissime sequi, nisi ubi manifestus esset librarii lapsus. tunc ex aliorum codicum consensu mendum sustulerunt.

Deerant in hoc exemplari Libri *Maccab.* & capita prima XLVI. *Genes.* & à *Psalm.* CV. usque ad CXXXVIII. (membranæ enim ibi nimia vetustate consumtæ erant:) in illis sequuti sunt imprimis alios duos libros, *Venetum* alterum, alterum ex *Magna Græcia* advectum.

Hanc Editionem summopere laudat Morinus (b): *Habes*, inquit, *in illa Rom. ed. divinam illam* LXX *Interpretum editionem, translationem quam fieri potest ab omnibus mendis & irreptionibus castigatam & puram, pristinoque nitori & integritati redditam.* Waltonus pariter *Editionem hanc omnium quæ extant maxime sinceram* judicat, licet *ex omni parte perfectam esse*, asserere non audeat.

 Roma-

(a) l. I. *Exercitat.* cap. VI. §. 6. (b) *in Præfatione Edit. suæ, & in Exercit.* 9. l. I. c. I.

Romanam ſequuta eſt primo *Pariſienſis* A. 1628. edita ſtudio & cura Joh. Morini. deinde *Londinenſis*, in Polyglottis Briani Waltoni, A. 1657. Adhæc alia *Londinenſis*, minore forma, A. 1653. Verum hæc editio neutiquam ſuo reſpondet titulo. Præfert enim Titulus, *accuratiſſime & ad amuſſim recuſum eſſe* hunc librum *ad exemplar Vaticanum Romæ editum*. Sed multum, mihi crede, recedit ab *Romana* editione. Primum enim, *Pſalmorum* numerandi rationem non retinuit, uti erat in *Romana*, & ut a veteribus Patribus, Juſtino Martyre, Tertulliano, Cypriano, Ambroſio, Hieronymo, Auguſtino aliiſque erat recepta; ſed mutavit eam ſecundum Hebræorum hodiernam. Deinde in hac *Londinenſi ed. Exod.* XXV. 6. adjectus eſt verſiculus ex *Aldina*; & cap. XXVIII. pro tribus verſibus *Rom. ed.* ſubſtituti ſunt octo alii ex *Compl. ed.* ut Hebræo convenientiores: & in 7. poſtremis verſibus *Numer.* XX. exhibita lectio MS. Cod. *Alex.* in capp. XXI. & XXII. modo *Alex.* modo *Ald.* Inſuper etiam capitum tranſpoſitio, quæ reperitur in ed. *Rom.* apud Jeremiam inde a verſu 13. cap. XXV. uſque ad principium capitis ultimi, immutata eſt, & ad Hebraicum ordinem reducta.

Nec in his tantummodo differt ab *Romana*, verum etiam (quod pejus multo eſt:) in ſphalmatis ac mendis, quæ perquam multa heic occurrunt, neque ea levia: nam plurimæ voces, immo aliquando ſententiæ integræ ſunt omiſſæ, adeo ut affirmare auſim, voces pene centum in ea eſſe omiſſas. diligenter enim hanc cum Romana conferens, ſphalmata illa atque omiſſa adnotavi, quorum aliqua, ne quis forte vera eſſe quæ dico, addubitet, ſubjiciam. *Geneſ.* XVIII. 17. habetur Μὴ, pro Οὐ μή. cap. XXXI. 10. ἐν ὕπνῳ, pro ἐν τῷ ὕπνῳ. cap. XLVII. 24. τοῖς οἴκοις, pro τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις. *Exod.* XXXIX. in principio, ἑπτακόσιοι σίκλοι, pro ἑπτακόσιοι εἴκοσι σίκλοι. *Levit.* XXV. 1. κύριος πρὸς Μωϋσῆν, pro κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ. *Num.* V. 21. δῷναι τὸν μηρὸν, pro δῷναι κύριον τὸν μηρόν. cap. XII. 1. τῆς Αἰθιοπίσσης, pro τῆς γυναικὸς τῆς Αἰθιοπίσσης. *Deut.* VIII. 4. οἱ πόδες οὐκ, pro οἱ πόδες σου οὐκ. cap. XIX. 9. ἐντολάς, ἃς, pro ἐντολὰς ταύτας, ἅς. *Joſ.* V. 16. τῶν ποδῶν, pro ἐκ τῶν ποδῶν. *Jud.* VII. 24. ἐν παντὶ Ἐφραὶμ, pro ἐν παντὶ ὄρει Ἐφραίμ. cap. XV. 13. χειρὶ, pro ἐν χειρί. I *Reg.* XV. 27. ἀπελθεῖν, pro τοῦ ἀπελθεῖν. II *Reg.* VI. 7. poſt ἐκεῖ, omiſſum ὁ θεὸς, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. III *Reg.* III. 20. ἐκοίμισεν ἐν, pro ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν. cap. VIII. 59. κυρίου ἡμῶν, pro κυρίου θεοῦ ἡμῶν. I *Paralip.* XXVIII. 20. ἐσωτέρας, pro τὰς ἐσωτέρας. cap. XXIX. 1. Σαλωμὼν υἱὸς, pro Σαλωμὼν ὁ υἱός. II *Paral.* XV. 9. poſt Ἰούδαν, omiſſum καὶ Βενιαμίν. *Eſdræ* cap. V. 15. οἴκῳ ἐν Ἰερουσαλὴμ, pro οἴκῳ τῷ ἐν Ἰερουσαλήμ. cap. X. 3. ἐντολαῖς, pro ἐν ἐντολαῖς. *Job.* V. 1. τίς ὑπακούσεται, pro τίς σοι ὑπακούσεται. cap. XXIV. 13. ὄντων καὶ, pro ὄντων αὐτῶν καί. c. XXVI. 4. ἐξελθοῦσα, pro ἡ ἐξελθοῦσα. c. XXXII. 1. ἦν γὰρ δίκαιος, pro ἦν γὰρ Ἰὼβ δίκαιος. *Pſalm.* IV. 6. προσώπου, pro τοῦ προσώπου. XXVI. (in *Lond.* XXVII.) 11. με ἐν, pro με κύριε ἐν. XXXVI. 40. ἐξελεῖται, pro καὶ ἐξελεῖται. XLIII. 1. ἐν ταῖς ἡμέραις ἀρχαίαις, pro ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. LXXXVIII. 47. τίς ὑπόστασις, pro τίς ἡ ὑπόστασις. CV. 37. δαιμονίοις, pro τοῖς δαιμονίοις. CXVIII. 3. ταῖς ὁδοῖς, pro ἐν ταῖς ὁδοῖς. CXXXVI. 1. ἐν μνησθῆναι, pro ἐν τῷ μνησθῆναι. *Proverb.* V. 21. θεοῦ, pro τοῦ θεοῦ. cap. XIX. 1. πτωχὸς ὑπὸ, pro πτωχὸς καὶ ὑπό. *Cant.* V. 7. οἱ κυκλοῦντες, pro οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες. *Eſaiæ* XXIX. 12. βιβλίον, pro τὸ βιβλίον. cap. XXX. 29. ὡσεὶ, pro καὶ ὡσεί. c. XLIII. 13. ἐκ χειρῶν, pro ἐκ τῶν χειρῶν. c. LXI. 11. ἀνατελεῖ κύριος, pro ἀνατελεῖ κύριος κύριος. *Jerem.* II. 16. κατέπαιζον, pro κατέπαιζόν σου. vers. 27. κακῶν, pro τῶν κακῶν. c. XVI. 3. γεννωμένων, pro τῶν γεννωμένων. c. XLI. (in *Londin.* XXXIV.) 10. εἰσελθόντες, pro οἱ εἰσελθόντες. *Ezech.* III. 25. Καὶ υἱὲ, pro Καὶ σὺ υἱέ. c. V. 12. poſt τέταρτόν σου ante ἐν ῥομφαίᾳ, omiſſa hæc verba, εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτοὺς, καὶ τὸ τέταρτόν σου. cap. IX. 2. εἰσήλθοσαν ἐχόμενοι, pro εἰσήλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι. cap. XVI. 13. ἔλαιον, pro καὶ ἔλαιον. c. XXVIII. 3. σοφοὶ, pro ἢ σοφοί. cap. XXXIV. 8. κύριος, pro κύριος κύριος. c. XXXVII. 22. καὶ omiſſum ante οὐκ ἔσονται. *Daniel.* I. 6. omiſſum υἱῶν ante Ἰούδα. & vers. 8. deeſt ἀπὸ ante τοῦ ποτοῦ. *Hoſ.* VIII. 1. omiſſum μου poſt νόμου. *Amoſ.*

III. 13.

III. 13. omissum ὁ θεὸς, ante ὁ παντοκράτωρ. *Zach.* VIII. 23. ἄνδρες omissum ante Ἰουδαίου. *Sirach.* XLIX. 12. ante λαὸν omissa hæc verba, οἶκον, καὶ ἀνύψωσαν. I *Maccab.* XIII. 22. τὴν omissum.

Hæc sunt quæ omissa in hac *Londin.* editione notaveram. Alia insuper σφάλματα ibidem magno numero reperiuntur. E. G. *Genes.* XVII. 19. αὐτοῦ pro αὐτῷ. c. XIX. 25. περίχωρον pro περίχωρον. *Lev.* V. 1. ὁρκιμοῦ pro ὁρκισμοῦ. c. XVII. 16. λήψεσαι pro λήψεται. *Num.* VII. 88. ἐνιαύσιαι pro ἐνιαύσιοι. *Deut.* I. 41. ἀναβαίνετε pro ἀνεβαίνετε. c. VII. 22. καταναλώση pro καταναλώσει. c. XXVI. 12. συντελέσεις pro συντελέσης. c. XXVII. 12. Ἰούδα pro Ἰούδας. vers 15. θήση pro θήσει. *Jud.* I. 20. ἔδωκε pro ἔδωκαν. c. XI. 12. τὸ pro τοῦ. I *Reg.* XIX. 9. καθεδῶν pro καθεύδων. II *Reg.* XIII. 34. ὀφθαλμὸς pro ὀφθαλμοὺς. c. XVI. 9. ἤ pro δή. c. XVII. 9. ἐκπεσεῖν pro ἐπιπεσεῖν. III *Reg.* XVII. 19. ἐκοίμησεν pro ἐκοίμισεν. IV *Reg.* XVIII. 32. ἡμᾶς pro ὑμᾶς. I *Paral.* XIX. 1. αὐτῷ pro αὐτοῦ. c. XXVI. 14. Ἰωὰζ pro Σωάζ. II *Paral.* I. 9. πατέρου pro πατέρα. c. XX. 32. καὶ οὐκ, pro ὅτι οὐκ. *Job.* II. 9. καὶ μόχθων pro μετὰ μόχθων. c. XXXI. 12. ἀπέλθη pro ἐπέλθη. *Proverb.* VI. 1. ἐγγύση pro ἐγγυήση. *Esaiæ.* XXXIV. 10. γενεὰν pro γενεάς· & πολὺς pro πολύν. c. XXXVI. 18. ἡμᾶς pro ὑμᾶς. *Ezech.* I. 11. ἐντεταμέναι pro ἐκτεταμέναι. cap. XVII. 6. αὐτοῖς pro αὐτῆς. c. XXVII. 19. τροχὸς pro τροχιάς.

Vides ex hisce, quam egregie suo respondeat opus Titulo, quam accurate & ad amussim sit recusum ad Exemplar Vaticanum.

Dolendum itaque est, hanc Editionem, cujus frons prima multos decepit, presso adeo pede sequutos esse viros eruditos, Joh. Pearsonium in editione *Cantabrigiensi* A. 1665. & Joh. Leusdenium in *Amstelodamensi* A. 1683. ut errores eosdem propagaverint in novas suas editiones, quæ tamen hodie maxime usurpantur, & in manibus omnium sunt, (majoris enim formæ editiones rariores sunt, & à paucis teruntur:) Eadem enim omnia quæ in Londinensi omissa, in utraque illa editione similiter omissa inveni.

Bene vero se habet, quod in hac nova nostra editione curanda vestigiis istius Londinensis non institerim. Diligenter & ad verbum omnia contuli ipse cum editione *Romana*, cujus exemplar extat in Bibliotheca nostra publica. nec me laboris illius pœnitet. Hoc enim si non fecissem, ad eundem cum aliis offendissem lapidem, eundem erravissem errorem.

Textum igitur B. L. heic tibi exhibeo purum Codicis Vaticani secundum editionem Romanam, accuratum & a mendis repurgatum, servato eodem ordine capitum ac Psalmorum, servatis itidem transpositionibus, quæ apud Jeremiam aut alibi occurrebant. Unum tantum mutare volui ac debui secundum id quod apud nos receptum est: Libros sc. quos vocant *Apocryphos*, ad Calcem Librorum Canonicorum reduxi. Quare vellem equidem, doctissimum Grabium judicium suum de nostra editione suspendisse tantisper dum eam vidisset, nec male adeo de ea opinatum fuisse.

Ceterum ne quid in hac nova nostra editione desideraretur, visum fuit singulis paginis subjicere Scholia Romanæ Editionis, & præter illa omnes variantes Lectiones quotquot conquirere potuerimus. Excerpsimus enim è Polyglottis Anglicanis cunctas, quas in isthoc opere exhibuerat vir eruditissimus & diligentissimus, Brianus Waltonus. Has omnes inter familiam facile ducunt eæ quæ de codice *Alexandrino* (a) vetustissimo sane ac nobilissimo sunt depromtæ. quem codicem Alexandria Constantinopolin attulit Cyrillus Patriarcha, & Carolo I. Regi Angliæ per ejusdem apud Turcarum Imperatorem Legatum dono dedit. Exaratus is est in membrana characteribus majoribus & antiquis, sine verborum distinctione, sine accentuum atque spirituum notis, quæ antiquitatis sunt documenta. Descriptum ferunt Alexandriæ per feminam quandam nobilem, cui Thecla (b) nomen. Sic habet nota

(a) *Vid. Walton. in Prolegom. & Fabric. Biblioth. nec non Grabium in Præfat. Octateuchi.*
(b) *V. Grabium in Præfat.*

nota in illo Codice apposita. Verum existimat Cl. Hodius (*a*), Codicem olim ad quoddam Monasterium S. Theclæ nomini dicatum pertinuisse, atque ea de caussa Theclæ nomen ei fuisse inscriptum. Non vero per omnia integer hic codex est ita ut nullibi sit mutilus. desunt enim in eo omnia a *Psalmo* XLIX. 20. ad *Psalm.* LXXIX. 12. Hunc inter & Vaticanum codicem magnus reperitur consensus, licet aliquando differant, & quidem præcipue in Libris *Josua*, *Judicum*, III *Regum* & *Jobi*.

Observavi in hoc codice nonnulla esse quæ Jonicam redolent dialectum, ut τέσσερα, τεσσεράκοντα, ubique pro τέσσαρα, τεσσαράκοντα. μαχαίρης pro μαχαίρας *Jerem.* XXXII. 16. λήμψομαι, λημφθεὶς, ἐλήμφθησαν passim, pro λήψομαι, ληφθεὶς, ἐλήφθησαν. cujusmodi apud Herodotum invenias.

Animadverti in eodem peculiarem quoque scribendi modum, ut ε pro ο, ει pro ι, ι pro η, & ι pro ει, η pro ε, η pro ει, αι pro ε, ε pro αι, οι pro υ, αυ pro ευ, ω pro αυ, ν simplex pro duplici νν, ευν pro αυν, μ in fine vocis pro ν, cum initialis litera sequentis vocis sit ν. Ex. Gr. ὀλεθρεύειν pro ὀλοθρεύειν passim, sic ἐξολεθρεύσε σαι, pro ἐξολοθρεύσῃ σε *Deut.* XXVIII. 45. ἐκκλείνητε pro ἐκκλίνετε cap. XX. 3. ῥιίνην pro ῥηίνην *Jerem.* XXVIII. 8. γίτονος pro γείτονος cap. XXIX. 10. πλατίας pro πλατείας *Ezech.* XXVI. 11. διαφθίρω pro διαφθείρω *Jerem.* XXVII. 25. μιανῆται pro μιανεῖτε *Deut.* XXI. 23. γειέσθε pro γενέσθε cap. XIV. 2. ἑταίροις pro ἑτέροις cap. XIII. 6. καικοιμημένον pro κεκοιμημένον IV *Reg.* IV. 32. Καὶ κεράξεται *Psalm.* XC. 15. sed legendum, Καικεράξεται una voce, pro κεκεράξεται (ut *Ald.* & *Compl.* ibi habent:) ἐπεναισάτωσαν pro ἐπαινεσάτωσαν *Psalm.* CXVI. 1. ἔλαιος pro ἔλεος vers. 2. ejusd. *Ps.* λοιμένετε pro λυμαίνεται *Proverb.* XXVII. 13. ἐκχαίειν pro ἐκχέειν *Jerem.* XXII. 17. ἐραυνήσατε pro ἐρευνήσατε cap. XXVII. 26. ποιμαίνα pro ποιμένα *Jerem.* XXVIII. 22. παιδίῳ pro πεδίῳ *Ezech.* XXVI. 6. διγνύω pro δεικνύω *Exod.* XXV. 7. Κοίησις pro κύησις *Ruth.* IV. 13. καταβέννοντες pro καταβαίνοντες *Jerem.* XXVIII. 14. ἀναβέννι pro ἀναβαίνει *Jerem.* XXIX. 2. & alibi διαβέννις pro διαβαίνεις. γένημα pro γέννημα passim, ut & ἐμμέσῳ pro ἐν μέσῳ. Ὠρανίτιδι pro Αὐρανίτιδι apud *Ezech.* &c.

Ortam esse maxime hanc Scripturæ diversitatem conjicio ex pronunciatione dictantis & imperitia scribentis. Non enim scriba ille Alexandrinus, sive vir fuerit, sive femina, ipse suis oculis exemplar e quo descripserit inspexisse mihi quidem videtur, sed ex ore dictantis alicujus excepisse. magna enim olim pronunciationis erat affinitas inter ε & ι, η & ε, η & ει, ε & αι, οι & υ. αυ & ω. quemadmodum à viris doctis jam pridem ostensum fuit. Nec satis in scribendis Græcis exercitatus fuisse videtur ille scriba, utpote qui scripserit voces eodem modo quo pronunciabantur. quod facere non consueverunt scribæ periti. nunquam enim aliquis paullo peritior διγνύω scripsit pro δεικνύω, licet ita pronunciaverit: nunquam διαβέννις pro διαβαίνεις, neque κοίησις pro κύησις, neque σοὶ pro σὺ, & quæ sunt similia.

Codicis hujus MSti *Alexandrini*, de quo loquor, partem, h. e. *Octateuchum*, jam in lucem edidit Oxonii vir eruditissimus & de re literaria præclare meritus, Ernestus Grabius, quem vidi similia in eo observasse & adnotasse. Verum in editione sua se hunc scribendi morem immutasse dicit, E. G. ubi scriptum erat λημφθεὶς, λημφθήσομαι, quæ constans est ejus codicis scriptura, reposuit ληφθεὶς, ληφθήσομαι: ubi τέσσερα, reposuit τέσσαρα: qualia meo quidem judicio fuissent servanda; quia pro loquendi proprietate potius quam scribendi vitio habenda sunt. Animadverti tamen, non semper eum hanc mutationem fecisse, sed multis in locis antiquam retinuisse scripturam, eamque subinde vitiosam. E. G. *Gen.* V. 3. εἰδέαν pro ἰδέαν. XVI. 13. ἐφιδὼν pro ἐπιδών. XXI. 26. ἀλλὰ pro ἀλλ' ἤ. XLIII. 11. μαρσίποις pro μαρσίπποις. XLV. 1. παρεστήκει pro παρειστήκει. XLVII. 9. ἀφείκοντο pro ἀφίκοντο. XLIX. 21. γενήματι pro γεννήματι. *Exod.* XIII. 3. ἐξήλθατε pro ἐξήλθετε. XXII. 31. ἀποείψετε pro ἀποῤῥίψετε. *Levit.* XIII. 38. & 39. λευκαθίζοντα pro λευκανθίζοντα. vers. 49.

(*a*) p. 638.

verſ. 49. πυρίζουσα. pro πυῤῥίζουσα. XIV. 7. περιεφανεῖ pro περιῤῥανεῖ. *Num.* IX. 22. παρεμβάλλωσιν pro παρεμβαλοῦσιν. XI. 5. κρόμυα pro κρόμμυα. XV. 31. ἐφαύλησεν pro ἐφαύλισεν. XXXV. 20. ἐπιρίψῃ pro ἐπιῤῥίψῃ. *Deut.* IX. 2. οὓς σὺ ἤδα, ubi vitioſe ἤδα pro οἶδα. *Ioſuæ* XXII. 31. ἐρύσασθε pro ἐῤῥύσασθε. XXIII. 4. ἐπέριφα pro ἐπέῤῥιφα. *Jud.* V. 15. ἵνα σοι κατοικῆς. ubi mendoſe σοι pro σύ. XI. 2. ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑτέρας εἶ σύ. ubi ἑτέρας pro ἑταίρας. XII. 6. κατήυθηναν pro κατήυθυναν. Hæc ſunt præcipua, quæ adnotari digna videbantur. reliqua quæ minoris ſunt momenti prætermitto.

Eſt ille Codex *Alexandrinus*, uti Cl. Grabius aliique qui eo uſi ſunt teſtantur, ſæpe lectu difficilis, ita ut cognoſci aliquando nequeant literæ exeſæ vel deletæ, pro quibus Huiſſus puncta reponere conſuevit. Sed Cl. Grabius feliciter loca illa vacua vel ex ingenio, vel ex aliis codicibus ſupplevit. Plurima etiam in eodem codice ſunt mendoſa, quorum quæ in Octateucho occurrebant, jam adnotavit eruditiſſimus Grabius atque emendavit. Veniam tamen mihi dabit V. Cl. ſi de vocis unius alteriuſve ſuppletione aut mutatione, in qua mihi ſcrupulus aliquis eſt, meam proponam conjecturam.

Exod. XV. 18. βασιλεύων τὸν αἰῶνα, mutavit V. Cl. in βασιλεύων τῶν αἰώνων, ex Philone. Sed Philonis locus mihi quidem de mendo eſt ſuſpectus, & ab imperito ſcriba hanc lectionem eſſe profectam putem, τῶν αἰώνων pro τὸν αἰῶνα. quoniam ipſe Philo dein in horum verborum explicatione utitur phraſi βασιλεύειν τὸν αἰῶνα· ubi dicit, βασιλεύει δὴ τὸν ἄπειρον αἰῶνα. Apoſtolum vero, qui I *Timoth.* I. 17. habet, τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ad hunc locum alludere, uti putat V. D. vix credam. Neſcio etiam, an recte ſatis & Græce dicatur βασιλεύων τῶν αἰώνων, ut βασιλεὺς τῶν αἰώνων. Occurrit illa locutio ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων, apud *Tobiam* XIII. 6. ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. & verſ. 10. εὐλόγει τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων.

Cap. XXV. 40. ubi vulgati τῶν ό. libri habent, τύπον τὸν δειχθέντα, vel *Alex.* τὸν δεδειγμένον, excudi fecit V. Cl. τῶν δεδειγμένων, auctoritate non modo Hebræi textus, ſed etiam Irenæi, qui lib. IV. cap. 28. habet, *typum eorum quæ vidiſti.* Equidem ſi meam libere pronunciarem ſententiam, dicerem veram eſſe & a LXX profectam lectionem, τὸν δειχθέντα, quam ſequutus quoque eſt Auctor Epiſtolæ ad *Hebræos* cap. VIII. 5. Similiter etiam *Exodi* XXVI. 30. habent Græci, κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδειγμένον (non τῶν δεδειγμένων) σοι ἐν τῷ ὄρει. Quod vero ad Irenæum attinet, non me ejus moveret auctoritas, ut heic lectionem mutarem. nam quum is habeat, *typum eorum quæ vidiſti*, reſpexiſſe videtur ad locum in *Actis Apoſt.* VII. 44. ubi eſt, τύπον ὃν ἑωράκει. ubi pro ὃν forſan legit ὧν.

Numer. X. 9. notat in margine V. Cl., in MSto eſſe, πιεῖτε ταῖς σάλπιγξιν. pro πιεῖτε repoſuit σημανεῖτε. Sed rationem nullam video, cur diſceſſerit ab lectione Huiſſi, qui expreſſerat, σαλπιεῖτε. nam σαλπίζειν ταῖς σάλπιγξιν æque ac σημαίνειν ταῖς σάλπιγξιν apud LXX tam in *Alex.* quam *Rom.* aliiſque codd. reperitur. ita ſæpius in hoc ipſo capite X. τὸ σαλπίζειν occurrit, & *Iudic.* VII. 18. καὶ σαλπιεῖτε ταῖς κερατίναις. & aliquoties poſtea. II *Paralip.* VII. 6. καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν. ceterum *Ald.* hoc loco *Numer.* etiam, habet σαλπιεῖτε.

Numer. XIII. 32. ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς. Legendum conjecerat Patricius Junius ἔνστασιν. quæ lectio ita placuit Cl. Grabio, ut eam in textum receperit. Equidem vero, ſalvo doctorum virorum judicio, nihil mutandum cenſerem: ſenſu quippe non malo ſic verterunt Græci: *protulerunt commotionem ejus terræ.* ἔκστασιν enim heic & alibi pro *commotione* ſumſerunt Græci Interpretes.

Ibidem cap. XV. 2. mutavit V. D. vocem κατασχέσεως in κατοικήσεως. Sed κατάσχεσις ſæpe uſurpant LXX pro κατοίκησις. *Levit.* XXV. 41. εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικήν. cap. XVII. 16. ἐξ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως. II *Paral.* XI. 14. τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν *Nehem.* XI. 3.

Judic. XI. 35. ubi Jephtha ad filiam, ſecundum codicem *Alex.* ut exhibuit Huiſſus, Οἴμμοι θύγατέρ μου, ἐμπεποδέστατῇ καὶ .... εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου. Spatium

* * *

vacuum

vacuum quod inter ἡ & εις vides, indicio eſt, legi non potuiſſe illas literas ab Huiſſo. verum Cl. Grab. ſupplevit, σεμνολάτη. cujus vocis obſcura quædam veſtigia fuiſſe videntur. Sed an ea vox commodum ſatis locum heic occupet, vehementer dubito. Forſan ſcripſit Interpres ille: σὺ μονωτάτη εἰς σκῶλον ἐγένȣ, ſenſu commodo & facili, & loquendi genere uſitato. Similis locus eſt 1 *Maccab.* x. 70. Σὺ μονώτατος ἐπαίρῃ ἐφ' ἡμᾶς;

Ceterum in libris qui *Octateuchum* ſequuntur, multas etiam vitioſas codicis *Alexandrini* lectiones uti in Polyglottis exhibentur, obſervavi, quarum nonnullas hic adnotabo. E. G. 1 *Reg.* XVIII. 7. pro ἐξῆρχον, ut recte *Rom.* male *Alex.* ἐξῆλθον. iterum cap. XXI. 11. pro eodem verbo male hab. ἦρχον. II *Reg.* I. 21. vitioſe θύραι θανάτων, pro θυραιὸς (idque pro θυρεὸς) δυνατῶν. & mox eodem verſu ἐρχήθη pro ἐχρίσθη. cap. VI. 6. ἀλώμμωνος pro ἅλωνος. cap. VII. 14. ἀφέσῃ pro ἀφαῦς. c. XVII. 19. ἔκυψεν pro ἔψυξεν. IV *Reg.* III. 10. male καλεχομένȣς. pro quo legendum καλερχομένȣς. *Rom.* hab. παρερχομένȣς. Græci enim pro המלכים האלה *reges iſtos*, legerunt המלכים הלך *reges itionis*, hoc eſt, *reges advenientes.* præterea lib. IV *Reg.* III. 21. male ἀνέβησαν pro ἀνεβόησαν. cap. X. 11. γνωςὰς pro γνωςὺς. II *Paral.* VII. 7. ἐποίει pro ἐξεποίει, *ſufficiebat. Proverb.* VIII. 29. θελήματα pro θεμέλια. cap. XIII. 12. κακὴ pro καλή. *Eſai.* XL. 15. ἔλαιον pro σίελος. cap. XLV. 1. ἐκεράτησας pro ἐκράτησα. *Jerem.* XXVIII. 36. τὴν γλῶ, pro τὴν πηγλώ. *Thren.* IV. 5. κόλπων pro κόκκων. *Ezech.* XVII. 3. τῇ ἐκςάσει pro τῇ ἐκτάσει. *Amoſ.* II. 4. ἅιματα per transpoſitionem literarum pro μάταια. *Zach.* IV. 1. ἐξερθῇ pro ἐξεγερθῇ. Plura id genus adnotare poſſem, verum ad alia.

Non tamen diffiteor, quædam eſſe in Cod. *Alex.* quæ præferenda ſunt *Romano.* Quare optime factum, quod *Vaticano* textui præter alias varias lectiones primo loco ſubjecerimus Cod. *Alex.* Variantes Lectiones, quas magna cum cura & diligentia ex eo exemplari excerpſerat doct. Huiſſus, & in Polyglottis deſcripſerat ad textum *Vaticanum.* Mirum prorſus non eſt, ſi in opere tam vaſto paucula quædam fugerint Virum licet diligentiſſimum, uti jam in Præfatione ſua monuit doctiſſ. Grabius. ſed ea ſunt minoris momenti: quæ ad calcem libri ponemus.

Præter Variantes Cod. *Alex.* Lectiones exhibuimus omnes diſcrepantias editionum duarum celebrium, *Venetæ* ſc. & *Complutenſis:* quas in Polyglottis Londinenſibus ſeorſim ediderat Waltonus.

Ad hæc ex Notis Patricii Junii ad *Mſ. Alex.* excerpſimus differentias *Oxonienſis* libri Mſ. coll. univerſit. Octateuchi dicti, quem cum *Mſ. Alex.* uſque ad *Numer.* c. XIV. contulerat doctiſſimus Junius. Reliquas ejuſdem Codicis Varias Lectiones collectas à Waltono uſque ad 1 Regum, atque inter *Venetæ* & *Complutenſis ed.* Varias Lectiones repoſitas, ſimiliter deſcripſimus.

Geneſios etiam exemplaris longe vetuſtiſſimi *Cottoniani*, aſſervati olim in Bibliotheca D. Roberti Cotton Equitis Aurati, quod per Uſſerium & Patricium Junium cum ed. Francof. primum collatum eſt. horum collationes deinde cum ed. *Romana* iterum conferri curavit D. Waltonus in Bibliis plus ſemel laudatis, è quibus nos eas expreſſimus.

Hiſce ſubjunximus alias ex *Claudii Sarravii* Regii Parl. Pariſienſ. Conſiliarii Fragmentis quibuſdam Gr. Mſſ. vetuſtiſſimis Pentateuchi, Origenis obelis & aſteriſcis ſignatis, ut & ex duobus aliis exemplaribus Pentateuchi Mſſ. ex Græco in Arabicum verſis, in Bibliotheca Oxonienſi, Origenis obelis & aſteriſcis ſimiliter inſignitis. quæ omnia collegerat Patricius Junius.

Libri *Joſuæ* Varias Lectiones antiquorum Codicum Syriacorum, quibuſcum librum illum contulerat doctiſſ. Maſius.

Libr. *Paralipom.* Mſ. antiqui in Bibliotheca Cantabrigienſi, qui erat quondam Theodori Archiepiſcopi Cantuarienſis A. 668. Collegerat eas Waltonus.

Libri

Libri *Esthera* duarum editionum, quæ ex Arundelliana Bibliotheca productæ sunt, diversas lectiones descripsimus ex Usserio, qui eas exhibuit ad calcem Syntagmatis de edit. LXX Interpretum. Harum altera contractior est, altera longior, & Origenis asteriscis signata. in utraque reperta sunt ea omnia, quæ textui Hebr. a LXX addita fuisse testatur Origenes in Epistola ad Africanum *(a)*.

Esaia ex Cod MS. *Rupifucaldio*, qui ex codice Apollinarii Abbatis descriptus est, qui suum ex Origenis Hexaplis propria manu correctis descripserat. Collatus fuit hic codex cum edit. *Rom.* opera doctissimi viri, Gulielmi Norrisii. Collationes eas habet etiam in Polyglottis Waltonus.

Denique *Prophetarum* minorum ex codice Cardinalis Barberini vetustissimo Variantes Lectiones exhibuimus. hasce collegerat idem Waltonus.

Contulimus etiam varias lectiones in *Francof. Ed.* & si ibi offenderemus aliquas, quæ nec in Scholiis Rom. nec in Polyglottis apparebant, addidimus: licet aliquando, ubi vitiosa videbatur librarii scriptura, reliquerimus.

Ceterum, ne quid huic Editioni deesset, præter varias lectiones inseruimus Fragmenta Versionum Aquilæ, Symmachi & Theodotionis, non tantum ea quæ reperiebamus in Schol. Rom. sed longe plura, ex Notis Patricii Junii, ex ed. Francof. ex Drusio, & ex Card. Barberini Cod. Margine.

Ne vero quis hæreat in notis & literis, quas inveniet in Adnotationibus, earum explicationem hic dabo:

MS. A. vel *Alex.*	notat	Codicem Alexandrinum Manuscriptum.
Ald.	- - - - - - - - -	editionem Aldinam.
Aq. vel Ἀ	- - - - - - - -	Aquilæ versionem.
a. l.	- - - - - - - - -	alium librum.
aa. ll.	- - - - - - - - -	alios libros.
Arab.	- - - - - - - - -	exemplar Arabicum.
Barb. vel *B.*	- - - - - - -	Cardinalis Barberini Manuscriptum.
Cant.	- - - - - - - - -	MStum Cantabrigiensem.
Comp. vel *C.*	- - - - - -	editionem Complutensem.
Cot.	- - - - - - - - -	MS Cottonianum.
οἱ Δ.	- - - - - - - - -	in Scholiis ad Esaiam quid notet incertum est. Hodius designari putat τὴν LXX juxta Tetrapla, vel Διόδωρον aliquem.
Δω Δ	- - - - - - - - -	in Scholiis ad Habacuc hac nota designari putat Hodius Diodori Tarsensis Commentarios.
ε	- - - - - - - - - -	quintam editionem secundum Epiphanium, quæ Jerichunte ab Origene reperta est in dolio sub Caracalla Imperatore.
Fr. vel *Franc.*	- - - - - - -	Francofurtensem editionem.
οἱ Γ.	- - - - - - - - -	tres Interpretes anonymos, qui Theodoreto οἱ τρεῖς dicti. per quos forte tres editiones Eusebii, Luciani & Hesychii denotantur. nonnullis videntur significari *Aq. Sym.* & *Theodot.*
λ	- - - - - - - - -	Luciani editionem, in Cod. Barberini.
M. vel *March.*	- - - - -	Marchali MStum.
O. vel *Ox.*	- - - - - - -	Oxoniensem MStum.
οἱ O,	- - - - - - - - -	LXX Interpretes.

*** 2 οἱ. Ori-

(a) Vid. Usser. de LXX. *p.* 105.

Ω. - - - - - - - - -	Origenem.
P. - - - - - - - - -	Procopii Commentarium.
Π. - - - - - - - - -	Pamphilum, juxta Curterium in Præfatione; sed Hodio potius denotare videtur Editionem Πενlασελίδυ, quia alibi occurrit οἱ Π κατὰ Φ.
Sar. - - - - - - - -	Claudii Sarravii MStum.
Sym. vel *S.* vel Σ. - - -	Symmachi versionem.
Syr. - - - - - - - -	Codicem Syriacum.
Th. vel Θ. - - - - - - - -	Theodotionis versionem.
Τόμ⊙. - - - - - - -	Sectionem Annotationum Origenicarum ad Esaiam.
V. - - - - - - - - -	quintam editionem.
VI. - - - - - - - - -	sextam editionem, sub Alexandro Mammææ Nicopoli inventam.

Præterea ne quem morentur etiam Transpositiones illæ apud Jeremiam, quas secundum Editionem Romanam servavi: visum fuit heic subjicere Tabulam sequentem, quæ differentias illas primo aspectu Lectori exhibeat, unde nullo negotio collationem instituere possit.

Secundum *Hebr.* & *Vulg.*	Secundum *Græc. Rom. ed.*	Secundum *Hebr.* & *Vulg.*	Secundum *Græc. Rom. ed.*
Cap. 25. ad vers. 14.	Cap. 25. ad vers. 14.	40. - - - - -	47.
25. a v. 14. ad finem.	32.	41 - - - - -	48.
26.	33.	42. - - - - -	49.
27. ad ver. 19.	34.	43. - - - - -	50.
à v. 19. ad fin.	desunt.	44. - - - - -	51. ad ver. 31.
28.	35.	45. - - - - -	51. a ver. 31. ad finem.
29.	36.	46. - - - - -	26.
30.	37.	47. - - - - -	29. ver. 7. priores.
31.	38.	48. ad vers. 45.	51.
32.	39.	à ver. 45. ad fin.	desunt.
33. ad v. 14.	40.	49. vers. 5. priores.	30. ver. 5. priores.
à v. 14. ad fin.	desunt.	à vers. 7. ad 23.	29. à ver. 7. ad fin.
34.	41.	à vers. 23. ad 28.	30 ver. 5. postremi.
35.	42.	à vers. 28. ad 34.	30. post ver. 5. sex sequentes.
36.	43.	à vers. 34. ad fin.	25. a. v. 13. ad fin.
37.	44.	50.	27.
38.	45.	51.	28.
39. versus tres priores, & 5. postremi.	46.	52. - - - - -	52.
à v. 3. ad 14.	desunt.		

CAP.

CAP. III.

Animadverſiones ad loca quædam LXX *Interpretum aliarumve Verſionum aut Lectionum: quorum alia emendantur, alia explicantur aut illuſtrantur.*

AD GENESIN.

GEneſ. cap. I. verſ. 20. ubi LXX, Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν. ibi *Aquila. Sym.* & *Theod.* pro ἐξαγαγέτω verterunt, ἐξερψάτω, vel ἐξερψάτωσαν. quos hoc nomine reprehendit V. Cl. Iſaacus Voſſius in epiſt. ad Schotanum, dicens, ἐξέρπειν eſſe *repere*, non *facere ut aliquid repat*. Sed pace doctiſſimi viri dixerim, τὸ ἐξέρπειν non modo *rependi*, vel *prorependi* & *proveniendi* ſignificatum habere, ſed etiam *faciendi ut quid prorepat* & *proveniat*, h. e. *producendi*. ita LXX *Pſalm.* CIV. 30. Ἐξῆρψεν ἡ γῆ βατράχους, *produxit terra ranas.* Sic loquuntur more Hebræorum; ita κατασκηνῶσαι pro *facere habitare*, *Pſalm.* VII. 5. ita βασιλεύειν βασιλέα, *facere aliquem regem*, in ll. *Reg.* aliquoties. ita Deus dicitur ἐξανατέλλειν ξύλον *Gen.* II. 9. ἐξανατέλλειν χόρτον *Pſalm.* CXLVI. 8. ἀνατέλλειν ἥλιον *Matth.* V. 45. θριαμβεύειν ἡμᾶς *facere ut nos triumphemus*, II *Cor.* II. 14. πλεονάσαι καὶ περισσεῦσαι τῇ ἀγάπῃ, *facere ut abundemus & ſuperemus in charitate*, I *Theſſ.* III. 12. Eodem modo Euripid. ſæpe: in *Herc. Fur.* 686. Μούσας, αἵ μ' ἐχόρευσαν, *Muſas quæ me ſaltare fecerunt. Hecuba*, 528. ἔρρει, *fluere faciebat*, *fundebat*, & alibi.

Cap. XII. 17. Καὶ ἤτασεν ὁ Θεὸς τὸν Φαραὼ ἐτασμοῖς μεγάλοις.] Optime Heſychius hunc locum ſpectans, ἤτασεν expoſuit ἐβασάνισεν.

Cap. XXII. I. ὁ Θεὸς ἐπείρασε τὸν Ἀβραάμ.] Symmachus hic pro ἐπείρασε habet ἐδόξασε. Fatigat hic ſe multum doct. Druſius inveſtigando quid viderit Symmachus, quum ita verteret. At ego quidem Symmachum ita vertiſſe non adducor ut credam, ſed ἐδοκίμασε, quod à ſcribis imperitis perperam mutatum in ἐδόξασε.

Cap. XXV. 8. καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.] in Annotationibus Rom. ibi leg. πρὸς τοὺς περάτας. Pro voce περάτας Cl. Grabius *Prolegom.* cap. III. legendum docet πατέρας, & recte. Sed & monueram ego in Notis, ſic ab aliis legi.

Ibid. verſ. 23. Καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διαςαλήσονται.] Hoc ipſum διαςαλήσονται recte explicat Heſych. per ἀφορισθήσονται.

Cap. XXX. 37. de Jacobo dicitur, Καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακὼβ λεπίσματα λευκά. καὶ περισύρων τὸ χλωρὸν, ἐφαίνετο ἐπὶ τῆς ῥάβδοις τὸ λευκὸν, ὃ ἐλέπισε ποικίλον. Sic hab. editio *Rom.* Verſio Lat. *Et decorticavit eas* (virgas) *Jacob decorticationes albas: & diſtrahens viride, apparebat in virgis album, quod decorticaverat, varium.* Quem non offendere debet hæc conſtructio? καὶ περισύρων, -- -- ἐφαίνετο -- -- ποικίλον, *& diſtrahens* (Jacob) *viride, videbatur varium.* Legendum, ut hab. *Alex.* καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακὼβ λεπίσματα λευκὰ περισύρων τὸ χλωρόν· ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκὸν, ὃ ἐλέπισε, ποικίλον. h.e. *decorticavit eas Jacob decorticationibus albis, detrahendo id quod viride erat: apparebat autem in virgis album quod decorticaverat, variegatum.* Illud καὶ in textum venit ex ultima ſyllaba præcedentis vocis λευκὰ à librario negligente repetita. Cyrillus itidem legit ut *Alex.* nimirum καὶ non hab. ante περισύρων, & dein poſt ἐφαίνετο habet δέ. Philo *de Plant. Noe* p. 178. Οὗτος τὰς ῥάβδους ἐξελέπισε λεπίσματα λεπτὰ, περισύρων τὸ χλωρόν. Sed illud λεπτὰ ibi vitioſum eſt pro λευκά. Sic aliquando contra λευκὰ pro λεπτὰ occurrit, ut *Exod.* XVI. 14. male legitur λευκὸν pro λεπτὸν, uti jam vidit & emendavit iſthoc loco doct. Grabius.

Cap.

Cap. XXXII. 31. αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ.] Hesych. hunc locum spectans, Ἐπέσχαζεν (sed legendum, ἐπέσκαζεν) exponit ἐχώλευεν.

Cap. XXXVIII. 18. Thamar ad Judam qui rogaverat eam, quemnam ipsi daret arrhabonem, Τὸν δακτύλιόν σου, inquit, καὶ τὸν ὁρμίσκον &c. ad quem locum Schol. ἄλλως φησὶν τὸν ὁρμίσκον, ὠράριον. ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος, κοσμήματι τῷ περὶ τὴν δέρριν, ἔθει Χαλδαϊκῷ κοσμουμένῳ τῷ Ἰούδᾳ· χρυσῷ γὰρ οὗτοι καὶ χεῖρας καὶ δέρριν καταλαμπρύνουσι, καὶ αὐτὴν τὴν τρίχα στεφανοῦσιν ἔσθ' ὅτε. Quæ verba Flaminius Nobilius sic interpretatur: *Aliud* τὸν ὁρμίσκον *dicit orarium. S. autem Cyrillus, ornamento, quo* δέρρις (id est, pellis, aut vestimentum è pilis confectum) *circumdatur, ex consuetudine Chaldaica ornato Juda: auro enim hi & manus &* δέρριν *splendidam faciunt, & ipsum etiam capillum coronant interdum.* Sed erravit hic vir doctus: non enim cogitavit Cyrillus de *pellibus* aut vestimentis è pilis confectis; sed de *monili*; Δέρις *enim* (nam per simplex ρ potius scribendum:) vel δέρη *collum* denotat, Hesychio δέρις est τράχηλος. unde ejus ornamenta, monilia, appellantur περιδέραια, & κόσμος περιδέραιος apud Plutarch. & τὰ ἀπὸ τῆς δέρης Herodot. *Clio* 51. Eadem etiam ὅρμοι vocantur. Gloss. Ὅρμος, τὸ περιδέραιον, *monile*. Julian. *epist.* XXIV. ---- καθάπερ ὅρμῳ δέρης. etiam ὁρμίσκοι, ut hoc loco, & in *Cantico* I. 10. Τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς ὁρμίσκοι. Hesych. Ὁρμίσκοι, περιτραχήλιοι κόσμοι, ---- περιδέραια. Jam apud Chaldæos hæc ornamenta in usu erant atque dignitatis insignia. ab iis deinde ad Persas transierunt. Joseph. *Antiq.* X. 2. de Balthasare, daturum se ei, qui literas illas legere poterat, στρεπτὸν περιαυχένιον χρύσεον, καὶ πορφυρᾶν ἐσθῆτα, ὡς οἱ τῶν Χαλδαίων βασιλεῖς. Tertullian. *de Idololatria*: *Igitur purpura illa & aurum, cervicis ornamentum, eodem modo apud Ægyptios & Babylonios insignia erant dignitatis, quo more nunc prætextæ & trabeæ &c.* Hoc itaque voluit Cyrillus, Judam more Chaldaico fuisse ornatum *monili aureo*, non vero *ornamento* nescio quo *vestimenti e pilis confecti*, ut voluit Nobilius.

Cap. XLI. 8. -- Καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.] Schol. ἐταράχθη expon. κατεπάγη. pro quo verbo cave legas κατηπείγει, ut suspicatus est Drusius: Græcum enim non est. sed servandum κατεπάγη, quod satis est probum. non tamen illud a κατεπαίρομαι *efferor*, derivandum, ut idem vir doctus putavit; sed à καταπείρομαι *defigor*. atque recte mens dicitur καταπείρεσθαι, quando ἐξίστασθαι & ταράττεσθαι, quod alias etiam κατανύσσεσθαι, *Gen.* XXVII. 38. & alibi.

Cap. XLIII. 11. ubi de muneribus, quæ Jacob filios suos secum in Ægyptum afferre & Josepho offerre jubebat: Λάβετε, inquit, ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης, καὶ τοῦ μέλιτος, θυμίαμά τε καὶ στακτήν, καὶ τερέβινθον, καὶ κάρυα. Nullus dubito, quin pro θυμίαμά τε καὶ στακτὴν scripserint Græci Interpp. θυμιάματα καὶ στακτήν, quoniam & vox Hebræa est numeri pluralis, & aliæ omnes Versiones in plur. habent *aromata*. Et sic alibi etiam loquuti sunt Interpp. Gr. nimirum cap. XXXVII. 25. de viatoribus Ismaëlitis, Καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς. ubi similiter cum θυμιάματα junguntur ῥητίνη & στακτή. *Esaiæ* XXXIX. 2. ---- καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ τῆς στακτῆς, καὶ τῶν θυμιαμάτων &c.

Cap. XLVII. 31. Καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.] Non est ad verum pronum, scripsisse τοὺς ο'. uti conjecit Patricius Junius, κραββάτου. sic etiam τῆς mutandum foret in τοῦ. Certum mihi esse videtur, eos vocem Hebræam cum aliis punctis legisse. In Epist. ad Hebræos, ut notum est, pari modo citatur hic locus. Et quod prætermittendum non erat, 1 *Reg.* XIV. 27. pro τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου dicitur τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου.

Cap. XLVIII. 10. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐβαρυώπησαν ἀπὸ τοῦ γήρως.] Hesych. ex hoc loco ἐβαρυώπησαν exponit ἐβαρύνθησαν, ἀσθενεῖς ἐγένοντο οἱ ὀφθαλμοί.

Cap. XLIX. 5. Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξαιρέσεως αὐτῶν.] Videtur quondam lectum fuisse non una voce ἐξαιρέσεως, *propositi*; sed duabus, ἐξ αἱρέσεως· quia Tertullian.

tullian. l. III. *adversus Marcion.* c. XVIII. sic citat locum: *Simeon & Levi fratres perfe-runt iniquitatem ex sua heresi,* (quia sc. Christum sunt persecuti, addit Tertull.) Iterum l. *adversus Judaeos* habet, --- *ex sua secta.* Legerem equidem etiam ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν, sed verterem, *ex proposito suo: pro lubitu suo.* Occurrit loquutio I *Maccab.* VIII. 30. ποιήσονται ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν, *facient pro lubitu suo.*

Eod. cap. vers. 12. Monet Cl. Grabius, se pro χαροποιοὶ, ut in omnibus quæ vidit τῶν ὁ'. exemplaribus legitur, reposuisse χαροποὶ, auctoritate Justini &c. Sed & nos eam lectionem in Notis adnotaveramus.

Ibid. vers. 19. Πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν.] Vertit Cappellus: *Tentatio tentabit eum.* additque, *non male, quoad sensum: Diabolus enim pios tentationibus suis invadit & aggreditur.* Verum non hic agitur de tentatione aliqua, nedum de tentatione Diaboli. Significat enim πειρατήριον, *latronum turmam.* πειρατὴς est λῃστής. πειρατεύειν & πειρατεύεσθαι, ἐπὶ λῃστῶν dicitur. vid. Hesych. Ita *Psalm.* XVII. 29. Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου. quod etiam λῃστήριον, II *Paralip.* XXII. I. ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς λῃστήριον.

Ibid. vers. 31. dicit doctiss. Grabius, se pro ἔθαψαν substituisse ἔθαψα. Et hanc quoque lectionem nos adscripseramus.

AD EXODUM.

Exodi IX. 5. Καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον.] Non mutari debet ὅρον in ὥραν, quod suspicatus fuit vir doctus. sumitur enim ὅρος pro *tempore præfinito.* Sic *Nehem.* II. 6. Καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον. Quod hîc διδόναι τινὶ ὅρον, id alias ὁρίζειν τινὶ ἡμέραν dicitur.

Cap. XII. 22. --- Καθίξετε τῆς φλιᾶς.] Pro καθίξετε legendum existimo καθίξεσθε, ἀπὸ τοῦ καθικέσθαι vel καθικνεῖσθαι, *attingere.* Corrupta etiam hæc vox est apud Hesych. qui, Καθίζεσθε, καθάψασθε. pro καθίζεσθε lege καθίξεσθε. Idem καθικνεῖσθαι paullo ante exponit per καθάψασθαι.

Cap. XXXII. 18. Josua clamorem Israelis audiens, dicit Mosi, cum de monte descenderet: *Vox belli est in castris.* Cui Moses: *Non est vox præcinentium pugnam, neque vox præcinentium fugam, sed vocem præcinentium vinum ego audio.* Græce, φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου. ad quem locum Is. Vossius p. 46. adnotavit, recte se habere lectionem Græcam, & Interpretes aliter legisse, sive olim aliter scriptum fuisse in textu Hebræo. Verum fallitur, me quidem judice, vir doctissimus: non enim scripserunt LXX οἴνου, non etiam legerunt aliter ac hodie in cod. Hebræo est. Illi scripserunt αἴνου, quod à librariis depravatum est in οἴνου. Antiquum est hoc mendum: occupavit enim hunc locum temporibus Philonis, qui citans hæc verba in l. *de Temulentia* p. 197. etiam habet οἴνου. Hesychius hunc forsan respiciens locum habet: Ἄινου, ἐπαίνου, ὕμνου. Et procul dubio Græca αἶνος & αἰνεῖν originem suam debent verbo Hebræo quod heic reperitur. Sed animadverti deinceps, Cl. Schotanum ita etiam emendasse locum. quam emendationem licet rejecerit Vossius, veram tamen esse arbitror.

AD NUMEROS.

Numer. Cap. XXIII. 19. Οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι.] Alii legunt διαιτηθῆναι. *Compl.* habet διαψεύσεσθαι. sed vera lectio, quæ à LXX profecta, est διαρτηθῆναι. non vero vertendum *suspendi,* uti verti video; sed *decipi,* hoc sensu: *Deus non decipitur ut homo:* vel, *Deus non est quemadmodum homo ut decipiatur.* nam τὸ διαρτᾷν notat etiam *decipere.* Svidas exponit per ἐξαπατῆσαι. atque ita Menandrum usum fuisse docet. Idem διαρτώμενος

τώμενος exponit ἐξαπατώμενος, additque exemplum ex Dionysio Halic. de Hercule, τοῖς μὲν ἴχνεσι διαρτώμενος.

Cap. XXIV. 17. Ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακὼβ, ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραήλ.] Pro ἄνθρωπος in Hebr. est שֵׁבֶט quod hoc solo loco Græci verterunt ἄνθρωπος. Si quid conjicere licet, dicerem non sic scripsisse τοὺς ο'. sed post illos, scribas, qui ex voce ἄνθος fecerunt ἄνθρωπος, quia in MStis vocabulum ἄνθρωπος reperitur scriptum ανος, forsan etiam ανθος existimarunt hic etiam legendum ἄνθρωπος, quum vera & antiqua lectio videatur fuisse ἄνθος. Certe vox Hebræa non poterat reddi ἄνθρωπος· notat enim σκῆπτρον, ut hic vertit Symm. *virgam, surculum*, atque id Gr. sign. ἄνθος. Hesych. Ἄνθος, βλάστησις. ita Græci Interpretes quoque verterunt vocem נֵצֶר *Jesai.* XI. 1. Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαὶ, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναβήσεται. & *Dan.* XI. 7. Ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς.

AD DEUTERONOMIUM.

Deuteron. XIII. 6. ---- ἢ φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σου λάθρα, λέγων, Βαδίσωμεν] Distingue potius: ἢ φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σου, λάθρα λέγων, Βαδίσωμεν. Sic enim Hebr. sic etiam aliæ versiones. Immo Tertullian. *Scorpiac.* c. II. *Si rogaverit te frater ----- aut amicus qui animæ tuæ par est, clam dicens, Eamus.*

Cap. XXXIII. 7. Αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ.] Recte vidit Cappellus, nullo aut obscuro admodum sensu, nec ad verba Hebræa accommodato ita vertisse Græcos, ubi Hebr. habet, *Manus ejus sufficiunt ipsi.* Addit idem vir doctus, videri illos vocem Hebr. deduxisse à רִיב *lis, contentio*, ut sensus sit, *manus ejus litigarunt, contenderunt*, hoc est, *pugnarunt.* Verum salvo ejus viri judicio, crederem recte vertisse LXX non quidem διακρινοῦσιν, ut hodie legitur, sed διαρκοῦσιν. (sic in simplici verbo mendum occurrit *Jos.* XVII. 16. ubi ἀρέσκει pro ἀρκέσει) quod prorsus respondet Hebræo. sed illud διαρκοῦσιν ab librario quodam imperito mutatum est in διακρινοῦσιν. Usus est hoc verbo Lucianus in *Demonact.* p. 859. ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν οὐκ ἔτι ἑαυτῷ διαρκῶν. Dicitur διαρκεῖν ἑαυτῷ, qui manu sive viribus satis valet ad se defendendum vel alium juvandum. unde in fine libri p. 872. Lucianus his verbis id exprimit, Ὅτε δὲ συνῆκεν οὐκ ἔθ' οἷός τε ὢν αὐτῷ ἐπικουρεῖν. qui locus egregie hunc illustrat. sequitur enim hic statim post illa verba, αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαρκοῦσιν (uti nos legimus:) αὐτῷ, καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἔσῃ.

AD LIBRUM JUDICUM.

Judicum I. 15. Καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος· & dein eodem versu, λύτρωσιν μετεώρων καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν.] Sine sensu ita reddiderunt: Vox illa λύτρωσις hic est ἀπροσδιόνυσος. Rectius reddidissent πηγὰς, *scaturigines.* id enim sign. vox Hebr. Quomodo autem sic vertere potuerint, diu pensitavi, & tandem ejus rationem, ut puto, inveni: sc. pro גֻּלֹּת illi legerunt גְּאֻלֹּת quod sign. *redemtiones.*

Cap. V. 15. Μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν.] h. e. *magni penetrantes corde.* Obscura sunt hæc verba. Quid si pro ἐξικνούμενοι legas ἐξιχνιασμοὶ, & pro καρδίαν, καρδίας; hoc modo: μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας, *magna scrutinia cordis*, ut vers. 16. sequitur, μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας. Codex *Alex.* priore loco habet μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας· posteriore, μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας. Forsan per compendium fuit scriptum ΕΞΙΧΝCΜΟΙ, unde librarius fecit ΕΞΙΚΝΟΥΜΕΝΟΙ.

Cap. XIII. 17. Ὅτι ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου.] pro ὅτι lege ὅτε. *Alex.* habet ὅταν, quod idem est.

Cap.

Cap. XXI. 22. ὡς κλῆρος πλημμελήσαντες.] Manifestissimum est mendum in voce κλῆρος. legendum est καιρός. Ortum est hoc mendum ex literarum affinitate: parum enim differunt ΚΑΙΡΟΣ & ΚΛΗΡΟΣ. atque sic emendandum esse suadet Hebræi codicis auctoritas, qui habet כָּעֵת quod notat ὡς καιρὸς, vel κατὰ τὸν καιρὸν, ut habet *Alex.* Suadent etiam alia loca similia. sic I *Reg.* IX. 16. illud ipsum Hebr. verterunt ὡς ὁ καιρός. & IV *Reg.* IV. 16. ὡς ἡ ὥρα.

AD LIBROS REGUM.

I *Reg.* II. 32. ad hunc versum *Schol. Rom.* hab. τὸ ῥητὸν ἠσέβησαν. Pro ἠσέβησαν recte monuit Cl. Grabius in Præfat. c. III. scribendum esse ὑστερεῖ. Sic etiam ego edideram, ut in Notis videri potest.

Cap. IV. 19. καὶ ἔκλαυσε, καὶ ἔτεκε.] Sed *Hebr.* habet, *& curvata est & peperit.* mendosum itaque est illud ἔκλαυσε, pro quo Cappellus legendum existimavit ἔκυψε, quod postea ab imperito scriba mutatum conjecit in ἔκλαυσε. quoniam vocem *flendi* magis quadrare huic loco & narrationi putavit quam *curvandi*. Mihi vero neque ἔκυψεν scripsisse videntur οἱ ό. sed potius ὤκλασεν. Ὀκλάζειν est *se incurvare*, εἰς γόνυ κάμπτειν, ut Hesych. Occurrit etiam III *Reg.* VIII. 54. ὀκλακὼς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. ubi idem verbum Hebr. *Psalm.* XCVI. 6. vitiose iterum, κλαύσωμεν pro ὀκλάσωμεν. Lucian. Dial. *Diog. Antisth.* &c. εἰς γόνυ ὀκλάσας.

Cap. XIII. 6. ---- καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ ἐν ταῖς πέτραις.] Reprehendit doctissimus Cappellus LXX Interpretes, quod Hebræam vocem quæ sign. *in spinetis* reddiderint ἐν μάνδραις· quoniam, inquit, non se occultat quis ἐν μάνδραις, quod *greges pecorum* significat. Hactenus vir doctus. Verum haud satis intellexisse videtur vocis μανδρῶν significationem, quæ proprie non *gregem pecorum* designat; sed locum ubi pecudes ab hominibus abduntur, & stabulantur, *septum*, *caulam*. Glossæ veteres, Μάνδραι θρεμμάτων, *caulæ.* Μάνδρα αἰγῶν, *caprile.* Hesych. Μάνδραι, ἕρκη, φραγμοί, ὗλαι, σηκοὶ βοῶν καὶ ἵππων. sed pro ὗλαι legendum ibi puto αὐλαὶ, i. e. *caulæ.* Exempla suppeditabunt Lexica. Præterea vox μάνδρα latiori significatu pro quovis *latibulo*, & *spelunca* sumitur. Glossæ iterum, Μάνδρα, *hic septus*, *spelunca.* atque hoc sensu etiam occurrit libro *Judicum* cap. VI. 2. ubi *Vatic.* καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι &c. ibi Codices *Alex. Ox. Ald.* & *Comp.* habent μάνδρας.

Cap. XIV. 24. καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἠρίστα.] Videntur LXX scripsisse, καὶ πᾶσα ἡ γῆ οὐκ ἠρίστα. non solum quia præcessit, καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· sed etiam, quia Tertullianus ita citat hunc locum *de Idololat.* cap. X. *Et non gustavit totus populus ejus, & tota terra non prandebat.*

Cap. XV. 22. Ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθήν.] Pro ἀγαθὴν malim legere ἀγαθὴ, ut *Comp.* hoc sensu, *Obedientia est bona præ victima*, h. e. præstantior victimis. Similis structura est vers. 28. ejusdem cap. τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

II *Reg.* XXII. 12. vulgo sic distinguuntur verba, κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος. Sed rectius, ni fallor, distinguerentur in hunc modum: κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκότος ὑδάτων ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος.

IV *Reg.* III. 21. καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι ζώνην· καὶ εἶπον, Ὦ.] Pro περιεζωσμένοι legendum, περιεζωσμένου, & pro εἶπον Ὦ, leg. ἐπάνω, ut habent *Alex. Ald.* & *Comp.* Syrus ad verbum expressit: *Voce præconis acciverunt ab omnibus gladio se accingentibus & supra.*

AD JOBUM.

Jobi V. 4. Πόῤῥω γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβρισθείησαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσόνων.] Apud Hesychium legitur primo per α, Καλαβρισθείησαν, quod exponitur, χλευασθείησαν,

* * * * θείησαν,

θείησαν. & postea per ω, Κωλαβελιθείησαν, quod explicatur, κωπηθείησαν, ποδοκοπηθείησαν. De eo videndus omnino eruditissimus Kusterus ad Suidam.

Cap. VI. 7. Βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου, ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος.] Vox βρόμος hic alio significatu sumitur quam infra cap. XVII. 11. Αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ. ubi *strepitum* sign. hic vero *fœtorem*, uti etiam *Joël.* II. 20. καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ. Hesychio etiam βρόμος est ὀσμή.

Cap. IX. 9. Ὁ ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἕσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον, καὶ ταμεῖα Νότου.] Vera est hæc lectio, ταμεῖα Νότου· non vero illa altera *Aldinæ ed.* quæ habet ταμίαν. Confirmari ista potest ex Hesychio, qui versum hunc integrum pari modo habet in voce Ὠρίων. Ὡς οὖν ἐνταῦθα εὕρομεν τὸ ὄνομα ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ τοῦ Ὠρίωνος, οὕτω τοῦ Ἀρκτούρου καὶ τοῦ Ἑσπέρου καὶ τῆς Πλειάδος ἐν τῷ Ἰώβ· ὅς φησιν, Ὁ ποιῶν Πλειάδα, καὶ Ἕσπερον, καὶ Ἀρκτοῦρον, καὶ ταμεῖα Νότου.

Cap. XI. 17. Ἡ δὲ εὐχή σου ὥσπερ Ἑωσφόρος· ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή.] Pro εὐχὴ legendum puto ψυχή· nam εὐχὴ hic est ἀπροσδιόνυσον. Sed ψυχὴ & ζωὴ sæpe in uno versu junguntur etiam alibi in hoc libro. Sic cap. XXXIII. 22. Ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾅδῃ & vers. 28. Σῶσον ψυχήν μου, τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν, καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται. vers. 30. Καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν. dein cap. XXXVI. 14. & *Psalm.* VII. 5. Καταδιώξαι ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου, καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου. *Thren.* III. 58. Ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωήν μου. *Sirach.* LI. 6. Ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ζωή μου ἦν σύνεγγυς ᾅδου κάτω.

Cap. XXV. 3. ---- ὅτι ἐστὶ παρέλκυσις πειραταῖς.] Hesychius ex hoc loco, Παρέλκυσις, βραδύς, βραδυτής. Hæc Jobi verba debuisset adducere Sopingius ad illum Hesychii locum, non vero illa *Sirach.* ubi est παρελκύσῃς.

Cap. XXXVI. 30. Ἰδοὺ ἐκτείνει ἐπ' αὐτὸν ἠδὼ, καὶ ῥιζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν.] Quod attinet ad vocem Ἠδώ, Interpretes retinuisse videntur Hebræam, sed aliter lectam ac hodie. Cum enim in codicibus hodiernis legatur אורו *lumen suum*, illi legerunt אידו quam vocem servarunt scribentes ἠδώ, in cod. sc. *Vatic.* sed in cod. *Alex.* pro ἠδὼ est τὸ τόξον. Jam ex *Vatic.* cod. lect. Hesychius hunc ipsissimum *Jobi* locum spectans, Ἠδώ, inquit, ἶρις, ἤγουν τόξον. Si Gujetus intellexisset, vocem illam esse Hebræam, & apud *Jobum* occurrere, non ita in Notis ad illa Hesychii verba de ejus vocis origine scripsisset, ac si παρὰ τὸ ἦδος esset ἠδώ, quia τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡδεῖα ἶρις.

Cap. XXXVII. 9. loquitur Eliu de magnis Dei operibus, inter alia, Ἐκ ταμείων ἐπέρχονται ὀδύναι, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος.] Quum in eo hic est, ut recenseat varia opera quæ quotidie producit Deus, ut pluvias, tonitru, fulmen, grandinem, ventos, turbines; quem, quæso, locum habebunt hic ὀδύναι, *dolores*, quibuscum mox jungitur ψῦχος, *frigus*? Non mihi sane videtur hæc vox à manu Græcorum Interpretum esse profecta, sed potius imperiti cujusdam scribæ. Interpretes haud dubie scripserant δῖναι, h. e. *vortices*, *turbines*. quam vocem etiam supra bis adhibuerant in hoc ipso libro, sc. cap. XIII. 11. & XXVIII. 10. atque ita hic codex *Hebr.* *E penetralibus venit turbo.* Idem Græci dixerunt, Ἐκ ταμείων ἐπέρχονται δῖναι. quo modo hic legendum. Ceterum pro ἀκρωτηρίων quod sequitur in hoc versu, suspicaretur quis, scripsisse Interpretes Ἀρκτῴων, i. e. Βορείων τόπων, ut habet Hesych. vel Ἀρκτούρου, vel simile quid. Certe *Vulg.* habet, *& ab Arcturo frigus.* Convenit hoc etiam cum *Hebr.*

AD PSALMOS.

Psalm. I. 3. Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποῤῥυήσεται.] Suidas ex hoc loco, ἀποῤῥυήσεται, ἀντὶ τοῦ ἀποπεσεῖται.

Ps. XV.

Ps. XV. 5. Σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.] Suidas in V. Ἀποκαθιστῶν, hæc verba sic explicat: τελέσι, τὴν τῶν ἐθνῶν βασιλείαν, τὴν προτέραν δεσποτείαν ἀποδιδούς.

Ps. XXVI. 1. Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι;] Simile illud dictum Euripid. in *Heracl.* verf. 706. Ζεύς μοι ξύμμαχος, οὐ φοβοῦμαι.

Ps. XXVIII. 6. Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον.] Videntur οἱ Ο' scripsisse, τοῦ Λιβάνου. sic etiam *Vulg.* & *Arabs*, *vitulum Libani*.

Ps. XXXI. 4. Ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν.] Cod. *Alex.* hab. ἐν τῷ παγῆναί μοι ἄκανθαν. Vera mihi videtur lectio, ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν. Ita Suidas hunc locum citat in voce Ἄκανθα. Ἄκανθα, inquit, ἡ ἁμαρτία. Δαυίδ· Ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν. An vero ἄκανθα hic ἁμαρτίαν significet, ut Suidas ex Theodoreto vult, næ illud vehementer addubito. Ego potius intelligerem grave aliquod malum, quod premebat & affligebat Davidem. hoc enim in sacris literis occurrit nomine *spinæ*, *surculi*, *aculei*, *teli* &c. Sic *Ps.* XXXVII. 2. Ὅτι τὰ βέλη μου ἐνεπάγησάν μοι, (NB. hic etiam additur μοι) καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. *Job.* VI. 4. Βέλη κυρίου ἐν τῷ σώματί μου. Hoc Paulus expressit, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, II *Cor.* XII. 7. Vide quæ de hoc loco diximus in *Observ. Miscell.* p. 104.

Ps. XXXIX. 6. Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι.] Quæritur quo pacto LXX reddere potuerint σῶμα &c. *corpus aptasti mihi*, quum Hebr. habeat, *aures perforasti mihi*. V. doct. Is. Vossius existimavit, vel vocabulum Hebr. non *aures* tantum, sed & *corpus* significare, uti verterunt LXX, vel corrupisse Judæos locum. Prius tamen se malle addit. Equidem neutram amplecti possum sententiam. nam vocem illam Hebr. etiam *corpus* denotare, probari neutiquam potest: & Judæos locum corrupisse, minus probabile est. Quare meam de hoc loco sententiam paucis dicam. Existimem, lectionem à librariis esse corruptam: veram autem lectionem esse ὠτία. Et quidem hoc modo corrupta videtur. Primo litera C repetita ex fine vocis proxime præcedentis, ἠθέλησας. dein ex literis T & I junctis nata est una M, hoc modo:

Lectio { vera, ΗΘΕΛΗCΑCΩΤΙΑ.
corrupta, ΗΘΕΛΗCΑCCΩΜΑ.

Simile mendum observavi natum ex repetito C. in *Eccles.* X. 15. ubi Cod. *Alex.* Μόχθος τοῦ ἄφρονος σκοτώσει αὐτόν. Pro σκοτώσει, *obscurabit*, legendum κοπώσει, *fatigabit*, ut recte hab. *Ald.* & *Comp.* & convenit cum *Hebr.* sed librarius ille Alexandrinus oscitanter ex præcedente voce repetiit literam C, & dein pro Γ legit T, hoc modo:

Lectio { vera, ἈΦΡΟΝΟCΚΟΠΩCΕΙ.
corrupta, ἈΦΡΟΝΟCCΚΟΤΩCΕΙ.

Similiter ad *Esai.* XL. 3. Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, *Marchali* codex addit, διὰ τοῦ σαββάτου, ubi legendum ἀβάτου.

Lectio { vera, ΔΙΑΤΗCΑΒΑΤΟΥ.
corrupta, ΔΙΑΤΗCCΑΒΒΑΤΟΥ.

Apud Julianum *Epist. ad Athen.* p. 286. legitur ἐπὶ τὰς Σκολίας Ἄλπεις, pro ἐπὶ τὰς Κοτίας Ἄλπεις ut in margine correctum. ubi pariter vides τὸ σ perperam repetitum ex fine præcedentis dictionis. Idem huic loco accidisse puto. Et olim in Versione Græca fuisse, ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι, videtur colligi posse ex eo, quod in editione vulgata Latina, ab Hieronymo ad Græcorum exemplarium fidem hîc correcta, ita redduntur verba: *Aures autem perfecisti mihi.* id quod Græcæ lectioni respondisse, vel ex eo constare monet Usserius p. 85. *de edit.* LXX *Intt.* quod a Sunia & Fretella alias id fuisset objectum, minores longe quam hæc est inter textum Græcum & versionem Hieron. differentias hîc colligentibus. Docet ibidem Usserius, eandem lectionem sequutum esse Eusebium Cæsareensem, qui in Commentariis suis ad Psalterium sic est interpretatus: *Aures meas, & eloquiorum tuorum obedientiam, perfecisti mihi.*

 Ps. XLIII.

Ps. XLIII. 12. Ἀπέδυ τ̃ λαόν συ ἄνευ τιμῆς, ϗ ὀυκ ἦν πλῆθ☉ ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν.] Versio Lat. *Vendidisti populum tuum sine pretio, & non fuit multitudo in jubilationibus eorum.* Sed Hebr. pro membro posteriore habet, *& non multiplicasti in pretiis eorum.* Syrus, *& non multiplicasti commutationem eorum.* Unde igitur Græci suas hic habent *jubilationes?* Persuasum habeo, Græcos recte vertisse, nimirum ἀλλάγμασιν, quæ vox ipsis sæpe pro *pretio* vel *permutatione* usurpata, adeoque recte cum τιμῇ jungitur. ita III *Reg.* x. 28. Καὶ ἐλάμβανον ἐν Θεκουὲ ἐν ἀλλάγματι. & cap. xx. 2. δώσω σοι ἀργύριον ἄλλαγμα ἀμπελῶνός συ τούτυ. apud *Jobum* XXVIII. 15. de sapientia, ὐ ςαθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς, & vers. 17. ϗ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσᾶ. *Thren.* v. 4. Ὕδωρ ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν. *Amos.* v. 12. λαμβάνοντες ἀλλάγματα. Ita hic etiam scripserant Interpretes ἀλλάγμασιν. Sed vox hæc recte posita ab antiquis, turpiter deinde à librariis depravata est in ἀλαλάγμασιν.

Ps. XLVII. 1. 2. Μέγας κύριο☉, ϗ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τ̃ Θεῦ ἡμῶν, ἐν ὄρει τῷ ἁγίῳ αὐτῦ Ἐυρίζων ἀγαλλιάματι πάσης τ̃ γῆς.] Haud dubie corrupta est vox Ἐυρίζων. nam nihil habet quo referri queat. Vera itaque videtur lectio quam exhibent *Ald.* & *Compl.* ἐυρίζῳ. Similiter apud Hesychium corrupta legitur hæc vox, ubi hunc allegat locum h. v. Ἐυρίζων ἀγαλλιάματι, καλὰς ῥίζας ἔχοντι ϗ χαροποιῦς. Ex τῷ, ἔχοντι satis patet, scripsisse Lexicographum ἐυρίζῳ, in casu sexto; non vero ἐυρίζων. Suidas recte, Ἐυρίζῳ, Δαβίδ· Ἐυρίζῳ ἀγαλλιάματι πάσης τ̃ γῆς· ἀντὶ τ̃ ἐπιμόνῳ, καλῶς ἐῤῥιζωμένῳ. Sed præterea minus recte distincta sunt (ut mihi quidem videtur) hæc verba. nam vox ἐυρίζῳ non pertinet ad sequentem ἀγαλλιάματι, sed ad præcedentem ὄρει. Distingue igitur hoc modo: Μέγας κύριο☉ ---- ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτῦ ἐυρίζῳ, ἀγαλλιάματι πάσης τ̃ γῆς. *Magnus est Dominus in monte suo sancto bene fundato, exultatione totius terræ.* ita ut mons Sion à Davide prædicetur bene radicatus, firmus & fundatus, idemque mons etiam dicatur gaudium & exsultatio omnium hominum. Referri debet huc locus *Esaiæ* cap. LX. 14. 15 ---- ϗ κληθήσῃ Πόλις Σιὼν ἁγίυ Ἰσραήλ· ---- ϗ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, ἐυφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. & *Jeremiæ in Threnis* c. II. 15. Αὕτη ἡ πόλις, ἐρῦσι, σέφαν☉ ἐυφροσύνης πάσης τ̃ γῆς. adde *Esai.* LXII. 7. -- ϗ ποιήσῃ Ἰερυσαλὴμ γαυρίαμα ἐπὶ τ̃ γῆς.

Ps. LXI. 11. Ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεός.] Hæc verba apud Suidam in v. Ἅπαξ citantur. ubi ἅπαξ exponitur *omnino.* h. v. Ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, ἀντὶ τ̃ ἀποφαντικῶς, ἢ παντελῶς. τὸ ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, ὀυκ ἐπὶ τ̃ ἀριθμῦ, ἀλλ᾽ ἐπὶ τ̃ πάντως εἰρημένυ· Ad quem locum notavit vir doctiss. desumta esse verba ex *Hebr.* I. 1. Verum ibi non reperiuntur. procul omni dubio ex hoc Psalmi loco desumsit Suidas.

Ps. LXXII. 4. Ὅτι ὀυκ ἔςιν ἀνάνδυσις ἐν τῷ θανάτῳ.] Hesych. Ἀνάνδυσις, ἀναβίωσις, ἀνάπαυσις, ἀνάνηψις. Ad quem locum vir doctus pro Ἀνάνδυσις emendat Ἀνάνηψις, & pro ἀνάνηψις, ἀνάληψις. Verum ego nihil mutarem. respexisse enim videtur Lexicographus ad hunc Psalmi locum, ubi vocem ἀνάνδυσις interpretatus est vel ἀναβίωσις, *ad vitam reditus,* vel, ἀνάνηψις, *evigilatio,* vel etiam ἀνάπαυσις, *requies.* Nota, versionem Arabicam hic etiam habere, *requies.* Sic illa, *Non est enim requies in morte eorum.*

Ps. LXXVI. 2. Ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή μυ.] Suidas ex hoc loco ἀπηνήνατο exponit, ἀπηρνήσατο, παρῃτήσατο, ὀυκ ἠθέλησεν. apud *Matth.* c. II. 18. pro eo dicitur, ὀυκ ἤθελε παρακληθῆναι.

Ps. LXXXII. 1. Μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς ὁ Θεός.] Καταπραΰνειν hic est *quietum se tenere.* Hesych. hunc locum forte spectans, Καταπραΰνεις, ἡμεροποιήσεις, σιωπήσεις. sed emenda ex hoc Ps. Καταπραΰνῃς, ἡμεροποιήσῃς, σιωπήσῃς.

Ps. LXXXIX. 9. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, ϗ ἐν τῇ ὀργῇ συ ἐξελίπομεν, τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέτων. Αἱ ἡμέραι τ̃ ἐτῶν ἡμῶν, ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη.] Versio Lat. *Et in ira tua defecimus. Anni nostri sicut aranea meditati sunt.* & Vulg. *Anni nostri sicut aranea*

ranea meditabuntur. Ex quibus verbis ſenſum commodum quis eliciet? Aliter diſtinguenda ſunt verba (non jam diſputo, utrum recte ex Hebræo expreſſa ſint, nec ne:) hoc modo: -- -- τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη. Ἐμελέτων, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν, ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη. *Anni noſtri ad inſtar araneæ. Meditari ſoleo, quod attinet ad dies annorum noſtrorum, in iis ſeptuaginta anni.* Conſtructio ſimilis *Pſalm.* CII. 15. Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ. apud *Jobum* XXVIII. 5. Γῆ, ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος. & verſ. 7. Τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν. II *Reg.* XXII. 31. Ὁ ἰσχυρὸς, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. ita hic nominativus abſolute ponitur, Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν.

Pſ. XCI. 10. Καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέῳ πίονι.] Quod ad priora verba attinet, ſimilis locus eſt *Numer.* XXIII. 22. ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ. & *Deuter.* XXXIII. 17. κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ. *Pſalm.* CXI. 9. τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. In poſterioribus verbis, ἐν ἐλέῳ πίονι manifeſtum eſt vitium, quæ tamen Lat. vertuntur, *in miſericordia pingui.* Pro ἐλέῳ leg. ἐλαίῳ, ut recte *Ald.* & *Comp.* atque ita *Hebr.* hab. *oleo pingui*, id quod Homerus dicere amat, λίπ' ἐλαίῳ. Ortum eſt hoc mendum è pronunciationis affinitate. ſimiliter enim fere pronunciabant diphthongum αι & vocalem ε, ut alibi dixi. Idem in hac voce mendum occupavit editionem *Rom.* in *Pſ.* LXXXVIII. 20. Εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἐλέει ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. ubi iterum Lat. verſio, *in miſericordia ſancta unxi eum.* Lege ἐλαίῳ ἁγίῳ, ut habet *Alex.* Hebr. *oleo ſancto.* quæ locutio eſt etiam *Num.* XXXV. 25. ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ. ita contra ἐλαίῳ pro ἐλέῳ eſt in verſione *Aquilæ* apud *Eſaiam* XVI. 5.

Pſ. CVII. 8. Ἐφραὶμ, ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου.] Heſych. eadem hæc verba habet, additque, καὶ Ἐφραὶμ, ὁ παράκλητος, κεφαλὴ δὲ ἡ διάνοια.

vers 9. Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου.] Hæc verba habet etiam Heſych. in voce Μωὰβ, additque, ὅλων ἐθνῶν τὸ σύςημα διὰ τῆς τοῦ Μωὰβ προσηγορίας αἰνίττεται &c.

ibidem, Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου.] Heſych. pro ἐπιβαλῶ legit ἐκτενῶ, his verbis: Ἰδουμαία, τόπος· φησὶν γὰρ, ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου, τουτέστιν, ἐπὶ τὴν ἐκλείπουσαν οἰκουμένην ποιήσομαι τὴν πορείαν.

Pſ. CXVIII. 70. Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν.] Ἐτυρώθη notat *obduratum eſt.* Ex hoc loco emendandus Heſychius, qui, Ἐτρώθη, ἐσκληρύνθε. poſterius recte emendavit Salmaſ. per ἐσκληρύνθη. ſed prius non attigit, vel forſan typothetæ eſt vitium. Lege ut in hoc *Pſalmo*, Ἐτυρώθη, quod etiam literarum ſeries poſtulat. nam ponitur apud eum hæc vox inter Ἐτυμπανίσθησαν, & Ἐτύφωσεν. Schol. ad hunc Pſalmi locum etiam expon. per ἐσκληρύνθη.

Ejuſdem *Pſ.* verſ. 78. Ἐγὼ δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.] ἀδολεσχήσω hic eſt, *jugiter meditabor.* ſic optime interpretatur Suidas v. Ἀδολεσχία, quam poſtquam expoſuerat per φλυαρία &c. addit, Ἀδολεσχία δὲ παρὰ τῇ Γραφῇ, ἡ συνεχὴς μελέτη. καὶ ἀδολεσχήσω, ἀντὶ τοῦ, συνεχῶς μελετήσω. Sic verſ. 15. hujus Pſalmi, Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω. & verſ. 27. καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου. & *Pſ.* LXXVI. 6. Καὶ ἐμελέτησα νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν.

Pſ. CXXI. 6. Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἰερουσαλὴμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε.] Εὐθηνία *abundantiam* & *fertilitatem* denotat, uti etiam *Geneſ.* XLI. 29. & in hoc *Pſalmo* verſ. ſeq. καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου. Alii Interpretes pro hac voce habent ἠρεμία, i. e. *tranquillitas*, *quies.* Sed cavendum, ne legamus ἐρημία, *ſolitudo*: quemadmodum legiſſe Hodium obſervavi pag. 289. ubi adducitur locus è *Pſalm.* XXIX. 6. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου. &c. ad quæ verba Origen. κατὰ δὲ Σύμ -- -- ἐν τῇ ἐρημίᾳ μου. Sic legit Hodius pro ἠρεμίᾳ, vertitque, *in ſolitudine mea.* quod ἀπροσδιόνυσον.

Pſ. CXXXVIII. 7. Ποῦ πορευθῶ &c.] Simile eſt illud Plutarchi *de Superſtit.* p. 166. Ποῦ μεταςῇ, ποῦ φυγῇ, ποίαν γῆν ἄθεον εὕρῃ, ποίαν θάλατταν, εἰς τί καταδὺς τοῦ κόσμου μέρος καὶ ἀποκρύψας σεαυτὸν, ὦ ταλαίπωρε, πιςεύσεις, ὅτι τὸν Θεὸν ἀποπέφευγας;

Ps. CXXXVIII. 11. Ἄρα σκότ☉ καλαπαλήσ{ με.] h. e. *Forsitan tenebræ conculcabunt me.* Sed Interpretes forsan pro καλαπαλήσ{ scripserunt καλαπεάσ{, *velabunt*. Sic etiam versio *Arab.* & alius Interpres Gr. καλύψ{, quemadmodum monuit Chrysostomus. Sed in eodem *Psalmo* paullo ante vers. 9. Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγάς μυ καὶ ὀρθὸν· pro ὀρθὸν lege ὄρθρον, uti habent *Alex. Ald.* & *Comp.* Sic enim hab. Hebr. *diluculo.*

Ps. CXLII. 4. Καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμα.] Citat hunc locum Suidas in voce Ἀκηδία. ubi Ἀκηδία, ἡ ῥαθυμία, ἀχθηδὼν, λύπη. Δαβίδ· Καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μυ.

AD PROVERBIA.

Proverb. VIII. 30. Ἤμlω παρ' αὐlῷ ἁρμόζυσα] Hesych. hoc ipsum ἁρμόζυσα exponit συμφωνῦσα, συνοικειυμθύη, ἡ κοσμῦσα. Tertull. *adversus Hermogenem* cap. XVIII. hab. *Ego eram compingens cum ipso.* sed cap. XXXII. habet, *Ego eram modulans cum ipso.*

Cap. XI. 5. Δικαιοσύνη ἀμώμυς ὀρθοτομεῖ ὁδὺς.] Pro ἀμώμυς lege ἀμώμυ, quam lectionem exhibent *Alex.* & *Comp.* sic etiam *Vulg.* & alii.

Cap. XVIII. 18. Ἀνlιλογίας παύ{ σιγηρός.] Corrupta à librariis est vox postrema, pro qua legi debet κλῆρος, ut habet *Ald. Ed.* Sic enim *Hebr.* ut & *Syrus.*

Cap. XXI. 1. Ὥσπερ ὁρμὴ ὕδαl☉, ὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεῦ.] Huc spectat illud Themistii *Orat.* v. p. 141. Πεπίςευκε γὸ εὖ ποιῶν τῷ λόγῳ τῷ Ἀσσυρίῳ, ὃς τlὼ καρδίαν ϖ βασιλέως λέγ{, εὖ λέγων, ἐν τῇ ϖ θεῦ παλάμῃ δορυφορεῖϑζ. Vide etiam pag. 201.

Cap. XXV. 19. Ὁδὸς κακῦ ϗ πὺς παρανόμυ ὀλεῖ).] Pro ὁδὸς certe legendum est ὀδὺς, ut habet *Alex. Hebr.* enim codex & *Syrus* interpres hab. *dens.*

Cap. XXVI. 19. Ὅταν δὲ ὁραθῶσι.] Lege cum *Complut.* ὅταν δὲ φωραθῶσι. atque sic etiam *Alex.* sed vitiose exhibetur, ὅταν δ' ἐφωραθῶσιν. Litera ε, quæ prima est in ἐφοραθῶσιν, perperam distracta est à præcedente vocula. Confirmant hanc lectionem ceteræ versiones, quæ habent, *dum deprehenduntur.*

AD ESAIAM.

Esai. v. 2. Καὶ ἐφύτδυσα ἄμπελον σωρήχ.] Hesych. habet σωρὴχ, ut codex *Alex.* & exponit ἐκλεκlή, uti vertit hanc vocem Symmachus.

Cap. XIII. 8. Καὶ συμφοράσυσιν ἕτερος πρὸς τ ἕτερον, ϗ ἐκςήσον).] Mendosum omnino mihi videtur illud συμφορήσυσιν. quod tamen est in omnibus quos vidi codicibus. Lege pro eo συμφυρήσυσιν, h. e. *commiscebunt se.* Hesychius procul dubio ex hoc loco: Συμφυρήσυσι, συμμιγήσον). ita συμφύρεϑαι apud *Ezechielem* XXII. 6. Ἰδὺ οἱ ἀφηγύμθυοι οἴκυ Ἰσραὴλ, ἕκας☉ πρὸς τὺς συγγθυεῖς αὐτῦ συνεφύροντο ἐν σοί, *miscuerunt se quisque propinquo suo in te.* & *Hos.* IV. 14. μΞ τ πορνῶν συνεφύρονlο, *cum meretricibus sese commiscebant.*

Cap. XIV. 31. Καὶ οὐκ ἔςι ϖ εἶναι.] Lat. *& non est ut sit.* Durius & incommodius videtur hoc loquendi genus. quare pro εἶναι mavelim legere μεῖναι. atque cum hac lectione consentire videtur *Chald.* qui, *Et non erit qui moram faciat in temporibus suis.* Quin immo ipsissima illa verba ϖ μεῖναι occurrunt etiam supra cap. x. 32. Παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ ϖ μεῖναι.

Cap. XVI. 7. ---- τοῖς καlοικῦσι δὲ σεθ μελετήσεις.] Pro δὲ σεθ *Hebr.* habet קִיר־חֲרֶשֶׂת Conjecit Cappellus, LXX Interpretes ultimam tantum vocis syllabam שֶׂת legisse, omissis reliquis. id quod mihi quidem non fit vero simile: putem enim pro חֲרֶשֶׂת legisse illos חֲדָשַׁת & Græce scripsisse Δέσεϑ, quod librarii perperam in duas voces distraxerunt δὲ σεϑ. Certe *Arabs* habet, *Et incolis Hadasath contritio.*

Cap. XXVIII. 13. Θλίψις &c. *Theodotio* vertit, σεσαλλα εἰς σεσαλλαν. sic enim legendum est, uti etiam exhibuimus. Apud Hesychium est Δίσαλα, ἀκαθαρσία. sed recte monuit Martinius, legendum

legendum esse, Δισαλία. est a δεῖσα, quod Suidæ est ἡ κόπρος, cui item δεισαλέα sunt κοπρώδη. In versione *Theodot.* corrupte olim legebatur δυσαλία, quod crucem fixit Hieronymo, qui ad illa verba, *Miror*, inquit, *quid voluerit Theodotio, ut pro verbo Ebræo, pro quo Aquila interpretatus est* vomitum sordium, *& Symmachus tantum* vomitum, *ille diceret* ἐμετὸν δυσαλίας, i. e. vomitum dusaliæ. *quod verbum ubi apud Græcos lectum sit, invenire non potui, nisi forte novæ rei novum finxerit nomen.* Et deinceps; *quicquid nauseam facit & vomitum*, δυσαλία dici potest. Sed deceptus fuit doctissimus Pater prava lectione, legens δυσαλία pro δισαλία.

Cap. XXIX. 7. Καὶ ἔσαι ὡς ἐνυπνιαζόμενος καθ' ὕπνες νυκτὸς, ὁ πλοῦτος ἁπάντων τῶν ἐθνῶν.] Cogitavi aliquando, num pro ὁ πλοῦτος legendum esset τὸ πλῆθος, ut *Genes.* XVII. 4. πλήθους ἐθνῶν habetur, ubi eadem vox *Hebr.* Sed tamen nunc nihil mutandum censeo, quia familiare videtur *Esaiæ* Interpreti πλοῦτος usurpare pro πλῆθος. sic enim etiam cap. XVI. 14. ἐ--- παντὶ τῷ πλούτῳ πολλῷ. ubi doct. Drusius emendat πλήθει. Imitatus est Paulus Apostolus in *Epist. ad Rom.* XI. 12.---- καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν, πλοῦτος ἐθνῶν. Antiquam autem fuisse hanc lectionem apud *Esaiam* hoc loco, constat ex Hieronymo, qui sic vertit: *Et erunt quomodo videntes somnium nocte divitiæ omnium gentium.*

Cap. XXX. 33. Σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ.] Vera haud dubie est lectio cod. *Complut.* qui habet ἀπατηθήσῃ. Ita etiam reddiderunt *Jerem.* XX. 10. εἰ ἀπατηθήσεται.

Cap. LV. 12. ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε.] Vera videtur lectio διαχθήσεσθε, quam sequutus quoque est Hieronymus, & habent codices nonnulli. in *Hebræo* enim est *deducemini.* & *Arab. cum lætitia dimittemini.*

Cap. LX. 5. Τότε ὄψῃ, καὶ φοβηθήσῃ, καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ &c.] Ad illa, τότε ὄψῃ, addit *Marchali* Codex, Θ. καὶ χαρίσῃ. sed legendum καὶ χαρήσῃ, *& lætaberis*, ut excudi curavi. Dein pro ὅτι lege ὅτε, *quando. Symm.* hic vertit ὅταν.

Eodem cap. vers. 18. ---- ἀλλὰ κληθήσεται Σωτήριον τὰ τείχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου Γλύμμα.] Quid sibi heic velint Græci cum voce Γλύμμα, quæ *sculpturam* significat, quum Hebr. habeat vocem quæ *laudem* vel *laudationem* denotat, quamque *Aq.* ὕμνησις, *Sym.* αἴνεσις verterunt, expiscari nequeo, nec eos ita vertisse existimo, sed Γαυρίαμα, quod ab imperitis scribis depravatum mutatumque est in Γλύμμα. parum enim differunt, si majoribus scribas characteribus, ΓΑΥΡΙΑΜΑ & ΓΛΥΜΜΑ. Et quod hanc nostram conjecturam confirmat, iidem Interpretes hanc ipsam Hebræam vocem sic reddidere inferius in hoc libro cap. LXII. 7.---- καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλὴμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς.

AD JEREMIAM.

Jerem. cap. VIII. 2. in *Hebr.* est, *non colligentur, neque sepelientur*; sed Gr. οὐ κοπήσονται, καὶ οὐ ταφήσονται. Legerunt illi pro יֵאָסְפוּ *colligentur*, יִסָּפְדוּ *plangentur*, quemadmodum est in Hebræo cap. XVI. 4. ubi iterum οἱ ό. οὐ κοπήσονται, καὶ οὐ ταφήσονται. sed cap. XXV. 33. Hebræus utrumque verbum junxit, *non plangentur, neque colligentur.*

Cap. XXXII. (*Hebr.* XXV.) vers. 30. Hieron. *Cumque ille rugierit, instar calcantium in torcularibus celeuma cantabitur, & in effusione sanguinis mutui carmen lugubre concinetur, quod Symmachus* καταληγμα, *Aquila* ἰαιμὸν *vocat.* Ad hæc verba doctissimus Drusius: *Hæc duo vocabula mihi suspecta sunt de mendo, neque tamen occurrit qui ea emendem. Juvari cuperem ab iis qui habent Hieron. manuscriptum.* Profecto & mihi quum legerem hæc vocabula, de mendo statim erant suspecta, & serio de iis cogitanti tandem in mentem venit, qui illa emendarem. Quod ad prius vocabulum attinet, καταληγμα, pro eo legendum καταλεγμα per ε, quod *carmen lugubre* significat, ἀπὸ τοῦ καταλέγεσθαι, quod Hesych. exponit ὀδύρεσθαι τὸν τεθνεῶτα. atque ita recte legitur hæc vox apud Origenem ad *Ezech.* II. 10. ubi

LXX,

LXX, θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί docet, Symmachum transtulisse, θρῆνοι, καὶ κατάλεγμα, καὶ μέλος πενθικόν. Pro posteriore vero ἰασμὸς, legendum est αἰασμὸς, quod etiam *lamentationem & lugubrem cantum* significat, ἀπὸ τοῦ αἰάζειν *lamentari*, quod ab αἶ, *heu*. Sic jam videmur nobis duas hasce voces vitiosas, quæ etiam in Lexicis Græcis conspiciuntur, receptæ ex solo hoc corrupto Hieronymi loco, integritati restituisse etiam sine Hieronymi MSto, quod desiderabat Drusius.

Eodem cap. vers. 37. Καὶ παύσεται τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης &c.] Vitiosum videtur illud κατάλοιπα. pro quo tamen non legerim, ut vult Cappellus, καλὰ, nec etiam τὰ καταλύματα, sed potius τὰ καλύβια, h. e. *tuguria.* unde καλοίβια primo factum (pronunciare enim υ solebant fere ut οι) quod tandem degeneravit in κατάλοιπα.

Cap. XXXVII. (*Hebr.* XXX.) vers. 16. Καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα.] Pro διαφοροῦντες alii codices habent διαφοβοῦντες. sed vera procul omni dubio est hæc lectio *Vatic.* διαφοροῦντες, quæ confirmari potest ex Hesychio, apud quem ipsissima hæc verba διαφοροῦντές σε, exponuntur παίζοντές σε. apud eundem etiam διαφόρημα est παίγνιον, ut & apud Suidam.

Cap. XXXVIII. (*Hebr.* XXXI.) vers. 21. Στῆσον σεαυτὴν Σιὼν, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους.] De priore hujus pericopæ parte videatur Cappellus, qui tamen ad posteriorem nihil adnotavit. Lat. Versio habet, *da cor tuum in humeros*, secundum lectionem hodiernam Græcam. ubi *Hebr.* habet, *appone cor tuum viæ.* Quis non videt vitio laborare vocem ὤμους? Tolli illud facile potest, si pro ω scribatur οι. Οἴμους enim posuerant veteres Interpretes, non ὤμους. Denotare autem hanc vocem idem quod ὁδοὺς, notissimum est. Hesych. Οἶμοι, στίχοι, ὁδοί. Idem, Οἶμος, ὁδὸς & τρίβος interpretatur. Atque hoc modo Græca Hebraicis respondent. Apud *Aggæum*, ut hoc addam, aliis verbis exprimitur hæc sententia, cap. I. vers. 5. Τάξατε δὴ καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. & vers. 7. Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν.

Cap. XLV. (*Hebr.* XXXVIII.) 22. Ἠπάτησάν σε, καὶ δυνήσονταί σοι ἄνδρες εἰρηνικοί σου· καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου.] Pro καταλύσουσι existimo scribi oportere καταδύσουσι, *demergent.* facilis enim est lapsus & crebra permutatio literarum Λ & Δ apud librarios propter similitudinem. Sic in versu Callimachi, quem citat Laërtius lib. IX. Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν, quidam codices perperam hab. κατελύσαμεν. Ceterum codex Hebr. hic habet etiam *immergent:* cui respondet Græcum καταδύσουσι, non vero καταλύσουσι. Est autem τὸ καταδύειν activo sensu quoque apud *Micham* VII. 19. καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν.

AD EZECHIELEM.

Ezech. II. 10. Pro θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαὶ, *Aquila* habet κλίσις καὶ ἀντίβλησις. ad quæ Drusius notat, pro κλίσις conjicere se, legendum κτῆσις, ut sit verbale à קנה *possedit.* Ἀντίβλησις vero explicat per ἀντιβολὴ, *collatio.* Sed pro ἀντίβλησις equidem legendum censeo ἀντιβόλησις, *postulatio, supplicatio.* Vid. Suid.

Cap. VIII. 16. ubi Schol. ad vocem αἰλὰμ, ὁ Σύρος, κυκλίδα καλεῖ. Leg. κιγκλίδα, quod *cancellos* significat. Κυκλὶς autem Græcum non est.

Cap. XIX. 12. de palmitibus vitis dicitur, ἐξεδικήθησαν. ubi Hebr. *confracti sunt.* Sensu plane commodo Hebr. ait Cappellus; sed perperam Græci, *vindicati sunt*, quod etiam Hieronymus se non capere dixit. Arabs similiter, *sumta ab ea est vindicta.* Sed non intellecta illis fuit verbi ejus significatio. Nam præter *vindicari* etiam *ejici* notat. Vide Budæum Comment. L. Gr. Eo significatu inveni hoc verbum apud *Sirachid.* XII. 8. Οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος. h. e. *in secundis non ejicietur amicus.* Nota, quod pro ἐκδικηθήσεται ibi *Compl.* habet ἐκβληθήσεται. pariter *Alex.* sed corrupte, ἐνβληθήσεται. quare ἐξεδικήθησαν hic explico

plico ἐξεβλήθησαν, *tanquam inutiles projecti sunt.* Hoc *Jerem.* XI. 16. ἠχρειώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς.

Cap. XX. 37. Καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ.] *Et ducam vos sub sceptro meo, & introducam vos in numerum* vel *in supputationem.* Hebræus vero codex habet, *introducam vos in vinculum fœderis.* Qua ratione id Græci reddere potuere, ἐν ἀριθμῷ; Putavit Cappellus, eos pro מסרת legisse מִסְפָּר. Sed equidem potius crederem, Græcos illos sic legisse, uti hodie in codice Hebræo habetur, eosque recte & eleganter illud vertisse, ἐν ἀρθμῷ, vel ἐν ἀρθμῷ διαθήκης (nam in quibusdam codd. additur vox διαθήκης) Optume vocabulum ἀρθμὸς exprimit illud Hebræum: denotat enim *fœdus, vinculum fœderis & amicitiæ.* Hesych. Ἀρθμὸς, εἰρήνη, συνθήκη, φιλία. Apud Æschylum junguntur ἀρθμὸς & φιλότης in *Prometheo Vincto* vers. 191.

Τὴν δ' ἀτέραμνον στορέσας ὀργὴν,
Εἰς ἀρθμὸν ἐμοὶ καὶ φιλότητα
Σπεύδων σπεύδοντι ποθ' ἥξει.

Quod igitur bene admodum verterant Græci, corrupit scriba imperitus, qui forsan ignorans vocem ἀρθμῷ, pro ea reposuit ἀριθμῷ.

Cap. XXI. 9. Τάδε λέγει κύριος, Εἰπὸν, Ῥομφαία, ῥομφαία, ὀξύνου καὶ θυμώθητι.] Pro θυμώθητι conjecit Cappellus, scripsisse LXX, ἑτοιμώθητι sed lapsus fuit vir doctissimus. Græcum enim non est ἑτοιμοῦσθαι, unde fieri deberet ἑτοιμώθητι· sed ἑτοιμάζεσθαι dicunt Græci, à quo themate fieret ἑτοιμάσθητι, quo modo scribendum foret, non ἑτοιμώθητι. Verbum illud de gladio etiam infra occurrit vers. 28. hujus cap. in cod. *Alex.* Ῥομφαία, ῥομφαία, ἑτοιμάζου εἰς σφαγήν. Posset ceteroquin pro θυμώθητι, si quid mutandum esset, commode legi, στομώθητι optime enim hæc duo, ὀξύνεσθαι & στομοῦσθαι junguntur. Τὸ στομοῦσθαι optimi quique Scriptores adhibuerunt pro *exacui*, ut contra ἀποστομοῦσθαι pro *hebetari.*

Cap. XXIX. 7. Καὶ ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χείρ.] Legendum hic pro ἐπεκρότησεν est ἐπεκράτησεν, ut habet codex *Alex.* atque sic etiam legit Arabs, qui vertit, *cum tenuisset eos omnis manus.* Est hoc vitium librariis imputandum, non ipsis Interpretibus. nequaquam enim sic vertere potuere verbum Hebr. Idem mendum occupavit hoc verbum apud *Jerem.* cap. V. 31. ubi: οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, pro Hebr. *sacerdotes dominati sunt per manus eorum.* Ad quem locum recte conjecit Cappellus, legendum ἐπεκράτησαν. sed quod idem vir doctus isthic dicit, τὸ κροτεῖν esse *plaudere manibus* vel *pedibus*, in eo erravit: nam *manibus* tantum dicitur κροτεῖν. quod vero fit *pedibus*, ψοφεῖν. unde passim legimus, κροτεῖν τῇ χειρὶ, τὴν χεῖρα, τὰς χεῖρας, ἐπὶ χεῖρα &c. vide *Job.* XXVII. 23. *Psalm.* XLVI. 1. & *Psalm.* XCVII. 8. *Ezech.* XXI. 12. & 14. contra ψοφεῖν τῷ ποδί. Quin immo hæc duo sæpe in una periodo occurrunt, ita ut alterum de *pedibus*, alterum de *manibus* dicatur, e. g. *Ezech.* VI. 11. Τάδε λέγει κύριος, Κρότησον τῇ χειρὶ, καὶ ψόφησον τῷ ποδί. & cap. XXV. 6. Διότι τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐψόφησας τῷ ποδί σου.

AD HOSEAM.

Hoseæ V. 10. Pro ὡς μετατιθέντες ὅρια, Codex *Barberini* in marg. habet. Σ. ὡς παρορμίζοντες. pro quo legendum censeo, ὡς παρορίζοντες.

Cap. VI. 1. Ὅτι αὐτὸς ἥρπακε, καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, πατάξει, καὶ μοτώσει ἡμᾶς.] Similis locus est *Job.* V. 18. Αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν, ἔπαισε, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο. Ibi *Aquila* pro πάλιν ἀποκαθίστησι hab. μοτώσει. Apud Hesych. est μοτώση (leg. μοτώσει, ut recte Sopingius: nam respexit ad hæc *Hoseæ* verba Lexicographus:) ἰάσεται δι' ὀθονίων.

Ibidem vers. 6. Ἔλεος θέλω ἢ θυσίαν.] Reprehendit Vossius editionem *Rom.* quæ ita habet, &

bet; & præfert *Alex.* codicis lectionem, καὶ οὐ θυσίαν. Sed sensus est idem. Ellipsis enim nota est ἤ pro μᾶλλον ἤ. Tertullian. de *Pœnitentia: Qui mavult misericordiam quam sacrificium.* Idem iterum *de Eleemos.* & Cyprian. l. III. *ad Quirinum: Misericordiam volo magis quam sacrificium.*

Cap. VII. 13. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπεπήδησαν ἀπ' ἐμοῦ.] Eleganter ἀποπηδᾷν ἀπὸ τοῦ θεοῦ dicitur *à Deo deficere.* Usurpant hanc phrasin Græci de Philosophorum discipulis, qui à præceptoribus suis deficiunt. Sic de Alcibiade & Critia, Socratis discipulis, ἀποπηδήσαντε Σωκράτους, dixit Xenophon *de dictis & factis Socratis* lib. I.

Cap. IX. 8. παγὶς σκολιά.] *Barberini* codex hic in marg. hab. Ἀ. ἐσκωλομένη. pro quo lege ἐσκολιωμένη, i. e. *laqueus obliquus.*

AD AMOSUM.

Amos. I. II. ubi LXX, καὶ τὸ ὅρμημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νῖκος, *Sym.* καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἕως τέλους. Pro μνήμην lego μῆνιν, quod convenit cum *Hebr.* & cum *Theodot.* qui ὀργὴν habet. Occurrit vox μῆνις etiam *Genes.* XLIX. 7. Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη. & apud *Sirachid.* XXVII. 30. Μῆνις καὶ ὀργή.

Cap. VI. 5. Οἱ ἐπικρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων.] Recte monuit Cl. Grabius, in Præfatione, legendum hic esse ἐπικροτοῦντες, ut habet *Alex.* Addam tantum, sic habere etiam Justinum Mart. *dial. cum Tryph. Judæo*, & Tertullianum *de div. & divit. Complaudentes ad sonum organorum.*

Cap. VII. 14. κνίζων συκάμινα] h. e. *vellicans sycomoros.* Hesychius haud dubie hunc locum spectans, κνίζων inter alia exponit συκάμινα τέμνων. unde videmus, non debuisse illud συκάμινα mutari in κύμινα, ut de φειδωλῷ diceretur, κύμινα τέμνων, quemadmodum conjiciebat Sopingius.

Cap. IX. 6. Ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν.] Mendosa heic videtur vox ἐπαγγελία, quoniam in Hebræo est vocabulum longe aliud quid significans, nimirum אֲגֻדָּה *fasciculus.* quare alii hic verterunt δέσμην, uti notat *Barberini* Codex. & Vulg. Versio hic habet *fasciculum.* ex quo fit ut credam, LXX reddidisse non ἐπαγγελίαν, *promissum*, uti hodie legitur; sed στραγγαλιὰν, quæ vox idem denotat quod δέσμη. Hesych. Στραγγαλιαὶ, συστροφαὶ &c. Et eandem hanc vocem Hebræam verterunt Græci alio in loco στραγγαλιὰν, nimirum *Esai.* LVIII. 6. διάλυε στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων. ubi Vulgatus iterum habet *fasciculos.* Scribamus jam majusculis literis, & facile videbimus errorem ab imperito librario esse ortum.

Vera	lectio	ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΑΝ
Corrupta	lectio	ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ.

AD NAHUMUM.

Nahum. I. 4. Non adeo incommode, uti quidem statuit Cappellus, verterunt Græci, πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν, *omnes fluvios vastans*, h. e. evacuans aqua. nam ἐξερημοῦν proprie est *evacuare.* atque ita IV *Reg.* XIX. 24. Καὶ ἐξερήμωσα τῷ ἴχνει τοῦ ποδός μου πάντας ποταμοὺς περιοχῆς. *Esai.* L. 2. Ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν. *Jerem.* XXVIII. 36. Ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς, καὶ ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς. *Hoseæ* XIII. 15. Ἐξερημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ. ex quibus exemplis patet constans hujus verbi in hoc sensu usus apud τοὺς ὁ.

Ibid. vers. 5. Ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.] Putavit doctiss. Cappellus, significationem verbi ἀνεστάλη non satis convenientem esse cum Hebræo. quare conjecit, reddidisse

Græcos

Græcos ἀνέςη, quod mutatum postea in ἀνεσάλη. At vero nihil mutandum: significat enim ἀνεσάλη ἡ γῆ non, *contraxit se terra*, quemadmodum vertit Cappellus; sed *sublata, commota est terra.* id quod egregie exprimit Hebræum. Hesychius haud dubie ex hoc loco, Ἀνεσάλη, ἐσείσθη, μετεκλονήθη. *Symmachus* hic reddidit, ἐκινήθη. quod plane idem est cum τῷ ἀνεσάλη. Tria itaque hoc in versu occurrunt synonyma, σείεσθαι, σαλεύεσθαι & ἀνασέλλεσθαι.

Ibidem vers. 11. *Ex te prodiit qui machinatur malum adversus Dominum.* Gr. Ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά. Merito dubitat Cappellus, an bene dici possit Græce, λογισμὸς πονηρά. quare suspicatur legendum esse λελογισμένος. sed melius, meo quidem judicio, & minore cum mutatione legi posset λογιζόμενος, quod per compendium scriptum hoc modo λογιζμος, mutatum & depravatum est in λογισμός. *Vulgatus* habet, *cogitans malitiam.* quod etiam exprimit Græcum λογιζόμενος. Ita *Psalm.* XXXIV. 4. Καταισχυνθείησαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά. *Jerem.* XXXI. 2. ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακά. *Ezech.* XI. 2. Οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια, καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηράν.

AD HABACUCUM.

Habac. II. 5. Ὁ δὲ κατοιόμενος, καὶ καταφρονητὴς, ἀνὴρ ἀλαζὼν, οὐθὲν μὴ περάνῃ.] Hesychius forsitan ex hoc loco, Κατοιόμενος, ὁ μετὰ πληροφορίας (Heins. leg. ὁ μὴ μετὰ πληροφορίας) πιστεύων, ἢ ὁ ἐν ὑπολήψει φερόμενος, καὶ ὁ ὑπερηφανευόμενος. Verum dubitaret aliquis, annon Græci primo verterint, κατοινωμένος, h. e. qui vino obruitur, quem vinum errare facit, qui ex vino protervus est. Hoc magis cum Hebræo conveniret. *Vulg.* sic hab. *Sicut vinum potantem decipit.* & *Chald. quemadmodum homo errat in vino.* Nihil tamen muto.

Cap. III. 12. Hieronymum reprehendit Cappellus in eo, quod Græca illa, ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη, reddiderit, *in furore detrahes gentes.* quasi, inquit, κατάξεις sit à κατάγω, *deduco*, cum sit à κατάγνυμι, *frango.* Sed injuria ab eo carpitur doctissimus Pater: Græci enim Interpretes passim utuntur hac phrasi κατάγειν ἔθνη, non pro *frangere gentes*, sed pro *sedibus & possessionibus ejicere, ad humilem conditionem detrudere.* quod alioquin exprimi solet per καταβιβάζειν & καθαιρεῖν, ut Luc. *Euang.* I. & *Act.* VII. ubi καθελὼν ἔθνη ἑπτά. Sed en tibi exempla alia verbi κατάγειν. *Psalm.* LV. 7. ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις. ubi in Hebræo non est verbum quod *frangere* sign. sed *dejicere, deturbare, facere descendere.* iterum *Ps.* LVIII. 11. καὶ κατάγαγε αὐτούς. ubi idem verbum. *Esai.* XXVI. 5. κατάξεις ἕως ἐδάφους. *Thren.* II. 10. κατήγαγον εἰς γῆν ἀρχηγούς. Atque ita hoc loco κατάξεις non est *franges*, sed *detrudes* vel *detrahes*, ut Hieron. Adde, quod plerumque, quum hoc verbum denotat *franges*, dicatur inserto ε, κατεάξεις, ut *Matth.* XII. 20. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει.

Ibid. vers. 14. Διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν.] vertit hæc Hieronym. *Divisisti in stupore capita potentum.* Nescit Cappellus, quid sibi voluerint Græci, dum ita reddiderint, quoniam במטיו non sign. ἔκστασιν. quare aliter eos legisse conjectat. Ego vero secus sentio. sc. non aliter legisse, sed aliter vertisse Græcos, nimirum ἐκτάσει. vox enim Hebræa *extensionem* significat. intelligitur autem hic per ἔκτασιν *baculus* vel *virga extensa*, sive *manus extensa*, quæ aliter χεὶρ ἐκτεταμένη dicitur. sic *Jerem.* XXI. 5. Καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένῃ. ubi participium est ejusdem thematis Hebræi. Ceterum, uti hic perperam ἐκστάσει legitur pro ἐκτάσει, ita etiam *Ezech.* XVII. 3. in *Alex.* cod. ὁ μακρὸς τῇ ἐκστάσει, ubi *Rom.* & alii recte habent ἐκτάσει.

Cap. ejusdem versu eodem sequitur: διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν.] Quid cogitarint aut legerint hic Intt., se non videre fatetur Cappellus, suspicatur eos retinuisse vocem Hebr. *Galisutom*, quod postea librariorum audacia mutatum in χαλινοὺς αὐτῶν. Addit & aliam con-

jecturam,

jecturam, ſc. עָלַץ ſemel à LXX reddi κατορθῶσαι, *dirigere.* quia autem equi frenis reguntur, ſignificare vocem hanc *frenum.* Conjectura prior aliquam habet ſpeciem. Poſterioris ratio nimis longe petita eſt. Ut meam ego huc conferam ſymbolam, Græcos Interpretes legiſſe arbitror vocem Hebr. non per ע ſed per ח hoc modo, חֲלִיצוֹת quæ vox *veſtes & exuvias* ſignificat. hanc *Judic.* XIV. 19. verterunt ἱμάτια & στολάς. eandem vocem heic verterunt, ut ego quidem exiſtimo, χλαίνας. quod ab librariis depravatum eſt mutatumque in χαλινοὺς, facili lapſu; parum enim differunt hæc duo, ſi ſcribas majoribus literis:

ΧΛΑΙΝΑϹ

ΧΑΛΙΝΟΥϹ.

Quod vero attinet ad phraſin, διανοίγειν χλαίνας, ſimilis eſt quæ reperitur apud Achillem Tatium l. v. p. 321. ubi χιτῶνα ἀνοίγειν, de eo, qui ſe detegit.

Subte-

Subtexere heic potius quam ad calcem Operis, uti initio constitueramus, visum fuit loca, in quibus Biblia Polyglotta minus recte exhibuisse Lectionem *Alexandrinam* monuit Cl. Grabius in Præfatione Octateuchi Cap. 11. quæ ita ex MS. correxit.

GENESEOS.

Cap. 1. v. 30. leg. in *Alex.* τῷ ἕρποντι. Cap. 2. v. 23. vox ὀστοῦν non prorsus omissa, sed in margine eadem manu adscripta est. Cap. 3. v. 20. vox αὐτοῦ deest in *Alex.* Cap. 4. v. 8. lege ἀνέστη. v. 12. ὅτι, non ὅτε. v. 18. bis Μαϊὴλ. v. 20. Ἰωβέλ. Cap. 5. 24. ηὐαρέστησε, uti *Cott.* v. 30. καὶ ἑξηκονταπέντε. Cap. 7. v. 8. *Alex.* καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· omnia recte juxta *Hebræum*, si verba, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν priori loco expungas, ubi sane recentiori atramento super rasam membranam sunt scripta. Eodem cap. 7. v. 20. δεκαπέντε (non πεντεκαίδεκα) scriptum in *Alex.* v. 22. πᾶς ὃς ἦν. C. 9. v. 1. ηὐλόγησεν, uti *Cott.* v. 25. αὐτοῦ post παῖς non legitur; v. 26. οἰκέτης post παῖς omittitur; recte juxta *Hebr.* MS. *Cotton.* *Justin.* M. Dial. cum Tryph. p. 368. *Chrysost.* Homil. 29. in Genesin, aliosque. Cap. 10. v. 1. ἐγεννήθησαν. v. 19. ἐγένοντο τὰ ὅρια. v. 24. bis hab. Καινάμ pro Καινάν· (cum tamen in Bibl. Polygl. semel tantum sit notatum.) v. 28. Σαβεῦ pro Σαβά. Cap. 11. v. 6. ἐπιθῶνται ποιῆσαι. v. 31. ἦλθεν. C. 12. v. 8. κατ' bis pro κατά. v. 16. καὶ ante ἡμίονοι omissum occasione præcedentis syllabæ καί. Cap. 14. 4. αὐτοὶ ante ἐδούλευον abest ab *Alex.* perinde ut ab *Hebræo.* v. 9. καὶ ante Ἀριὼχ omissum. v. 11. ἔλαβεν. v. 12. τὸν ante υἱὸν non legitur, uti nec in *Hebr.* v. 13. pro περὶ videtur scriptum fuisse ἐν juxta *Hebr.* ב. quippe ν apparet, & unius solum literæ spatium à membrana est abscissum, ut ex præcedentibus lineis colligitur. v. 13. loco Ἀμοῤῥαίου habet ὁ Ἀμορῆς, perinde ut codex *Cott.* v. 19. ηὐλόγησεν. Cap. 15. v. 15. γήρει, ut *Cott.* nam ρει legitur, licet γη sit excisum. Cap. 16. v. 2. τεκνοποιήσεις hab. pro τεκνοποιήσωμαι. v. 4. ἴδεν & ἠτιμάσθη. v. 5. ἠτιμάσθην· (non ἠτίμασεν·) v. 13. ἐφιδών. Cap. 17. v. 6. deest alterum σφόδρα. v. 12. ὁ οἰκογενὴς, sine καί. v. 14. ἐξολεθρευθήσεται. v. 16. post εὐλογήσω scriptum αὐτὸν, non αὐτό. v. 17. γεννήσεται legitur pro τέξεται. v. 19. τῷ Ἀβραὰμ pro πρὸς Ἀβραάμ. v. 20. εὐλόγησα. v. 23. αὐτοῦ, loco ἑαυτοῦ. v. ult. αὐτοῦ (post οἰκογενὴς) non extat in *Alex.* uti nec in *Hebr.* Cap. 18. v. 13. non ὅτι deest, ut in Bibl. Polygl. est annotatum, sed τι, quod præcedit ante ὅτι, est omissum. C. 19. 15. ἐγίνετο. v. 20. καὶ ante ἐκεῖ non extat in *Alex.* uti nec in *Hebræo* & *Cott.* v. 27. τὸ πρωΐ. v. 33. pro priori νυκτὶ ἐκείνῃ habet νυκτὶ ταύτῃ, (quomodo & *Cotton.*) pro posteriori autem νυκτὶ ἐκείνῃ habet τὴν νύκτα ἐκείνην. v. 38. Ἀμμὰν ὁ υἱὸς τοῦ γένους· cum in Bibl. Polygl. omittatur ὁ & τοῦ. Cap. 20. ỷs. 8. τὸ πρωΐ. Cap. 21. vers. 22. & 32. Φικόλ. v. 25. ἀφείλαντο, sicut & in *Cotton.* Cap. 22. v. 2. ἀνένεγκον. v. 22. καὶ τὸν Ἀζαῦ juxta *Hebr.* & *Cott.* Cap. 23. 16. τῷ Ἐφρὼν loco τοῦ Ἐφρών. Cap. 24. 22. δραχμῆς ὁλκῆς. v. 30. οὕτως. v. 33. εἶπαν. vers. 43. ἕστηκα, (eraso ἐφ) uti *Cotton.* vers. 47. τοῦ υἱοῦ Ναχὼρ, sicuti *Cotton.* vers. 52. τὸν παῖδα τὸν Ἀβραάμ, perinde ut vers. 59. v. 58. Καὶ εἶπεν, pro ἡ δὲ εἶπεν. Cap. 25. v. 2. Ἰεξὰν juxta *Hebr.* & *Cott.* (atque sic v. 3.) Ibid. Μαδαὶμ pro Μαδάλ, propius *Hebræo.* v. 3. Ἀσσουριεὶμ & Λοωμείμ. v. 4. Ἀφὲρ, item Ἀβορὰ καὶ Θεργαμά. v. 14. καὶ Ἰδουμά. Cap. 26. 24. διὰ Ἀβραάμ. v. 26. Φικόλ. v. 27. ἤλθατε. Cap. 27. 30. τὸν Ἰακὼβ juxta *Hebr.* & *Cotton.* v. 31. φαγέτω τῆς θήρας. v. 37. ἐστήρισα. v. 45. ὑμῶν recte loco ἡμῶν. Cap. 28. 7. ἑαυτοῦ. Cap. 29. 10. ἐπότισεν. v. 24. Ζέλφαν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ, voce Λείᾳ in Bibl. Polygl. male omissa. Cap. 30. v. 8. συνεβάλετό μοι, β inter ε & α superscripto eadem manu. v. 22. τῆς ante Ῥαχὴλ omissum. v. 27. θεὸς τῇ σῇ, sine ἐπὶ vel ἐν, cujus nullum prorsus apparet vestigium, nec ullum vacuum spatium vel rasuræ signum. v. 42. ἔτεκον. Cap. 31. 9. & 16. ἀφείλατο. v. 26. κρυφῇ. v. 33. ἠρεύνησεν priori quoque loco. v. 43. αἱ θυγατέρες, (pro θυγατράσιν) non τῶν θυγατέρων. Cap. 32. 10. ἱκανοῦσαι, (quomodo & *Hexapl.* Codex MS. *Vossii* habet, pro ἱκανοῦται), uti recte legitur in *Cott.* v. 28. ἔστη deest, uti in MS. *Voss.* & apud *Philon* lib. de Temulentia p. 251. D. de Mutatione Nominum p. 1051. *Orig.* Epist. ad Africanum p. 326. *Euseb.* de Præparat. Euang. l. 7. c. 8. quamvis l. 5. de Demonstr.

monstr. Euang. Cap. 11. additum legatur. Cap. 33. v. 14. προσελθόντω pro προσελθέτω (Prius scriptum fuit, προσελθόντω, sed σ postea erasum est.) Cap. 34. 8. προσείλατο. v. 23. καὶ τὰ κλήνη αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα, καὶ τὰ τετράποδα αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν οὐχ κ. τ. λ. ita ut τὰ ὑπάρχοντα male quidem bis sint posita; sed pronomen αὐτῶν post τετράποδα bene additum juxta *Hebr.* Cap. 35. v. 3. μοι loco μου habet *Alex.* quanquam male. v. 9. τῷ ante Ἰακὼβ deest, ut in MS. *Voss.* & *Cott.* v. 29. ἐκλιπὼν (non ἐκλείπων.) Cap. 36. v. 13. Μασεμμαθ perperam scriptum in *Alex.* pro Βασεμμαθ. v. 22. recte Χοῤῥεὶ habet. v. 23. καὶ, ante Σωφ, non est in *Alex.* neque in *Hebr.* v. 24. habet Αἰε, καὶ Ὠνάν. οὗτός ἐστιν ὁ Ὠνάς, ὃς κ. τ. λ. v. 33. Ἰωβὰδ (non Ἰωβάλ.) v. 36. & 37. Σαλαμὰ propius ad *Hebræum* שמלה. v. 38. & 39. Βαλαεννών. Cap. 37. v. 2. δὲ ante δικαιστὴς est omissum. v. 21. ἐξείλατο v. 22. ἐμβάλετε cum simplici λ. Cap. 38. 16. ἡ νύμφη. v. 19. περιεβάλετο pro περιείλετο. v. 25. πνὸς pro ὅτι. v. 30. τοῦτον (ν eadem manu suprascripto.) Cap. 39. v. 6. ἐπίστευσεν. Cap. 40. v. 21. ἀπεκατέστησεν. Cap. 41. v. 19. Biblia Polygl. male excludunt articulum ταῖς. v. 34. lege γενήματα. v. 39. ἐπειδή. v. 43. in fine, τῆς γῆς. Cap. 42. v. 34. ἐμπορεύεσθε. vers. 38. οὐ πορεύεσθε. Cap. 43. v. 10. Ἰσραὴλ expungitur in Bibliis Polygl. sed *Alex.* habet appositum in margine interiori una cum signo, quo textui inserendum indicatur. v. 17. τὸν ante Ἰωσὴφ deest in MS. Cap. 44. v. 1. & 2. ἐμβάλατε. v. 12. τῷ loco τοῦ. v. 31. παιδάριον legitur in MS. pro παιδίον. Cap. 45. v. 14. ἐπέπεσεν in *Alex.* (licet male) pro ἔκλαυσεν. v. 20. ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, pronomine juxta *Hebr.* recte addito in MS. sed in Bibliis Polygl. perperam omisso. v. 23. αἱρέσεως post vocem Αἰγύπτου additur, cum tamen antea præcesserit, licet recentiori atramento super spatio raso exaratum. Cap. 46. v. 1. mendose excusum in Bibliis Polygl. ἔθυσεν pro ἔθυσεν. vers. 3. MS. hab. λέγων· ἐγώ. v. 4. χεῖρας σου ἐπί. v. 9. Φαλλούδ. v. 10. Ἰαχεὶμ in *Alex.* litera ι recte præfixa juxta *Hebr.* & *Cott.* licet μ male posito pro ν. v. 12. Ἀσρὼμ in MS. minus recte pro Ἀσρών. v. 16. Σαυνὶς in MS. juxta *Hebr.* v. 29. πλίονι, i. e. πλείονι, in *Alex.* perinde ut *Cott.* recte pro πίονι. v. 34. Ἀραβίᾳ in *Alex.* ut & in *Cott.* Cap. 47. v. 17. *Alex.* omittit αὐτῶν inter κτήνη & ὄνοις, sicut & *Cott.* v. 26. non μόνων habet, sed μόνων juxta Hebr. לבדם Cap. 48. v. 1. leg. ἀνηγγέλη, sicut & in *Cott.* v. 10. ἐδύναντο· item, καὶ ἤγγισεν δέ. Cap. 49. v. 17. in *Alex.* scriptum ἐπ' ὁδῷ. v. 25. καὶ (ante μήτρας) deest. v. 26. omissa vox ὀρέων· & κεφαλῆς legitur, non κεφαλῶν.

EXODI.

Cap. 1. v. 1. *Alex.* habet πανοικίᾳ αὐτῶν. v. 21. ἑαυτοῖς. Cap. 2. 14. ἢ pro μή. Cap. 4. 7. in MS. legitur, ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου. unde in Bib. Polygl. sub lit. ζ. male diversa annotata est Lectio, ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου· errore orto ex versu 6. ubi tam *Alex.* quam *Rom.* ed. ita habet. v. 13. ἄλλον δυνάμενον ordine inverso legendum indicatur signis. v. 25. legitur παιδίου μου· sed v. 26. μου omissum est. Cap. 6. v. 15. Ἰαμουὴλ hab. MS. Cap. 7. v. 19. in *Alex.* ὕδατα τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμούς, male quidem. Cap. 9. v. 3. ἐν ταῖς καμήλοις, juxta *Hebr.* Cap. 10. v. 7. ἔσται ὑμῖν (pro ἡμῖν) τοῦτο σκῶλον. v. 12. articulum τὴν ante χεῖρα perperam excludunt Biblia Polygl. Cap. 11. 10. lege ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ πάντα τὰ τέρατα, uti habet quoque *Alex.* Quippe τὰ σ... plane apparet, licet ..ημεῖα καὶ haud cadat sub oculos, aliâ membranâ superinductâ. Cap. 12. v. 1. Αἰγύπτῳ habet MS. loco Αἰγύπτου. v. 5. ἀμνῶν loco ἀρνῶν. v. 7. οἷς ἄν. v. 10. ab initio, εἰς τὸ πρωΐ. v. 15. τῆς πρώτης ἡμέρας, (quod sub litera ξ. in Bibliis Polygl. notatum) ab initio, non in fine istius versus habetur. Eodem v. 15. & 19. lege ἐξολεθρευθήσεται. v. 18. ἐναρχομένου. v. 21. vox υἱῶν in *Alex.* omissa juxta *Hebr.* v. 23. lege ὀλεθρεύοντα. v. 30. ἀνέστη mendose in Bibl. Polygl. excuderunt. v. 45. καὶ μισθωτὸς extat in MS. v. 48. ὥσπερ ὁ αὐτόχθων, sine καί. v. 49. ἔσται una cum *Rom.* hab. *Alex.* Cap. 14. v. 9. recte scriptum Βεελσεφών. Cap. 15. v. 1. τῷ Κυρίῳ juxta *Hebr.* v. 18. Κύριος. Cap. 16. v. 4. ὀνόματι perperam pro τῷ νόμῳ. v. 9. προσέλθατε. v. 17. post τὸ ἔλαττον in MS. male ex versu seq. additæ voces, οὐκ ἠλαττόνησεν. v. 18 συνέλεξεν. v. 35. εἰς γῆν οἰκουμένην, recte juxta *Hebr.* *Cyrill.* &c. Cap. 17. 12. ἐπ' αὐτόν, licet perperam. Cap. 18. 14. ἐποίει. Cap. 19. v. 1. Biblia Polygl. male excludunt τὴν. v. 16. καὶ (ante ἐγίνοντο) deest in *Alex.* v. 22. καὶ οἱ ἱερεῖς δὲ οἱ. Cap. 20. v. 25. μου loco σου mendose in MS. Cap. 21. v. 29. αὐτῶν (post Κυρίῳ) quanquam male. v. 31. ποιήσουσιν. Cap. 22. v. 8. μὴ deest in *Alex.* v. 9. οὐ (vel οὐ) ἐάν. Cap. 23. 14. ἑορτάσατε juxta *Hebr.* v. 22. ἔσει (id est, ἔσῃ) non ἐάν, hab. MS. Cap. 25. 9. Cap. 26. 4, 17, 24. Cap. 27. v. 8. οὕτως. Cap. 26. v. 18. εἴκοσι. v. 20. στύλους, recte, ut v. 18. & 22. Cap. 28. v. 2. συνέπλησας. v. 41. ἱερατεύωσιν. Cap. 29. v. 2. in Bibl. Polygl. mendose excuderunt σεμίδαλιν. v. 5. MS. hab. αὐτό. Versus 12 in *Alex.* ita interpolatus legitur: Καὶ λήμψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ [μόσχου καὶ θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ] θυσιαστηρίου, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ κ. τ. λ. iis quæ uncis inclusa sunt, interiori margini, minori quidem charactere, sed eadem, uti videtur, manu adscriptis. v. 19. λήψῃ est omissum in MS. v. 22. in Bibl. Polygl. vitiose expresserunt

ferunt λοιβόν. v. 35. MS. hab. οὕτως. v. 46. γνώσομαι, sed male. C. 30. v. 5. αὐτῶ. v. 8. ἅπτη quidem scriptum; attamen ἐξ eadem, nisi fallor, manu, licet minori charactere superscriptum, ita ut ἐξάπτη omnino sit legendum. Similiter v. 19. ὕδατι in margine appositum est, ac addito signo textui inserendum indicatur; adeo ut in Bibl. Polygl. perperam sit omissum. v. 23. τὸ ante ἄνθος, vel ἄνθον, uti mendose in *Alex.* scriptum, ibidem non legitur. C. 31 v. 4. vitiose in Bibl. Polygl. excuderunt ἀρχιτεκτονεῖν v. 14 MS hab. φυλάξασθε. v. 15 recte θανάτῳ. Cap. 32. v 13. σαυτοῦ. Cap. 34. v. 1. ὡς συνέτριψας, absque intermedio τὸ. v. 16. ἐκπορνεύσουσι priore loco; nam posterius comma, in quo ἐκπορνεύσουσι iterum occurrit, occasione ὁμοιοτελεύτου excidit in *Alex.* Cap. 35. 7. in Bib. Polygl. not. ζ. verba, καὶ δέρματα ἅγια ἤνεγκαν. πᾶς, quorum in MS. nec vola, nec vestigium, male à Typotheta addita sunt ex sequenti not. τ. ad versum 23. ejusdem Capitis. Ibidem not. μ. post primum σκεύη perperam legitur αὐτῆς, cum MS. recte habeat αὐτοῦ. Eodem cap. 35. v. ult. verbum ποιῆσαι male exclusum in Bibl. Polygl. Cap. 36. not. τ σφραγῖδος excudi debebat juxta *Alex.* quamvis σφραγῖδας recte habeat Editio *Rom.* Mox not. φ. articulus τοῦ ante χρυσοῦ in MS. non legitur. Eodem cap 36. post literam χ. & mox sequentem vocem δακτυλίους, Biblia Polygl. retinuerunt *Rom.* lectionem ἐπ', cum in *Alex.* ἐξ sit scriptum. Prope finem ejusdem Cap. MS. hab. συμπεπτωκότα, non συμπεπτωκότα. Cap. 37. haud procul à fine, comma, καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, in MS. legitur post, περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, non post, κύκλῳ χαλκοῖ. Cap. 38. inter lit. κ & λ, MS. hab. σπείρας· inter μ. & ν. λύχνοι ἐξ αὐτῶν· inter π & ρ, οὗτος ἐποίησεν τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς· inter σ & τ, τῇ πύλῃ· inter ψ & ω, χαλκοῦς, absque articulo τοὺς. Cap. 39. not. γ. MS. hab. καὶ ἐπωμίδος καὶ ἐνδεδυμένους ... not. η. lege ἐν τῇ· inter ο & π, expunge αὐτῆς post μοχλοὺς. Cap. 40. v. 6. MS. hab. παρὰ τὴν θύραν juxta *Hebr.* v. 20. ἐνέβαλεν εἰς αὐτὴν, καί. v. 35. ἠδυνήθη.

LEVITICI.

Cap. 2. v. 13. διαπαύσετε juxta *Hebr.* & *Hex.* C. 4. v. 13. πλημμελήσουσιν. Cap. 5. v. 12. ἁμαρτία. v. 15. ψυχὴ ἐὰν λάθῃ, juxta *Hebr.* v. 16. καὶ ἡμαρτεν, omisso ὅ. Cap. 6. v. 28. desunt in MS. ἐν αὐτῷ. Cap. 7. v. 7. exclusa vox αὐτῷ· & vers. 9. deficit particula ἢ ante ἐπὶ τηγάνου. Cap. 8. v. 8. MS. hab. ἐπ' αὐτὸ τὸ λογεῖον· nam virgula — ob quam *Huissus* posuit αὐτὸν, est signum abbreviatæ vocis Κύριος in aversa pagina, unde transparet. v. 24. articulus τῶν (ante χειρῶν) male exclusus in Bibl. Polygl. similiter v. 35 καὶ (ante φυλάξ...) inserit MS. juxta *Hebr.* & *Hex.* Cap. 10. v. 6. τῷ Ἀαρὼν. v. 18. πρόσωπον ἕως, licet perperam. Cap. 13. v. 20. ὅτι ante λέπρα abest à MS. ut & ab *Hebr.* v. 21. καὶ (ante ἀφορίει) omissum. v. 22. deest διάχυσις. v. 45. ἔσαι παραλελυμένα juxta *Hebr.* v. 56. καυθῆναι vel πανθῆναι, pro πλυθῆναι. v. 59. ἀφῆ loco ἀφῆς. Cap. 14. v 10. πρόβατον εἰς (sive εἰς) ἐνιαύσιον, licet male εἰς pro ἐν sit positum. v. 19. τοῦ καθαριζομένου. v. 42. ἀπεξυσμένους τοίχους. C. 15. v. 33. καὶ ante ὁ γονοῤῥυὴς omissum. C. 16. 2. εἰσπορευέσθωσαν. v. 8. vox κλῆρος deest. v. 11. in fine, τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας· quomodo & *Hexapl.* Editio hoc loco, ac *Rom.* quoque ab initio hujus versus habet. v. 15. τῆς ἁμαρτίας juxta *Hebr.* & *Hexapl.* v. 16. ἁμαρτιῶν αὐτοῦ. v. 17. ὡς ἄν. v. 21. προσάξει Ἀαρὼν. v. 24. ἐκδύσεται. v. 32. τελειώσουσι. Cap. 17. v. 10. ἢ ante τῶν προσηλύτων omissum in MS. Cap. 18. 4. φυλάξεσθε, πορεύεσθε juxta *Hebr.* & *Phil.* *Jud.* de congressu quær. erud. gratia p. 436. D. *Euseb.* Demonstr. Euang. l. 4. c. 10. p. 162. v. 30. ὁ γέγονεν. C. 19. v. 13. οὐχ ἁρπάσεις. v. 26. ὀρνιθοσκοπήσεσθε. v. 31. ἐγγαστριμύθοις, recte juxta *Hexapl.* Edit. & *Orig.* l. 5. contra Celsum; quomodo & *Rom.* Ed. seq. Cap. v. 6. habet. C. 20. v. 6. λαοῦ αὐτοῦ. v. 21. τὴν γυναῖκα juxta *Hebr.* v. 26. ἔσεσθε ἐμοὶ notavit *Huissus*, cum tamen unum solummodo ε extet in *Alex.* ac proinde ἔσεσθέ μοι sit legendum, prout *Rom.* ed. habet. C. 21. v. 14. vox λαοῦ deficit. C. 22. v. 13. θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως· ficuti v. 12. v. 19. ἐκ τῶν προβάτων. Cap. 23. v. 2. αἱ, ante ἑορταί μου, abest ab *Alex.* ut & ab *Hebr.* v. 7. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη. v. 14. verba εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, male in Bibl. Polygl. prorsus sunt exclusa, cum in MS. legantur, licet ante νόμιμον αἰώνιον posita. v. 21. ἡμέραν, κλητὴ ἁγία juxta *Hebr.* v. 39. ἑορτάσετε, ut in *Hebr.* Cap. 24. v. 10. Ἰσραηλίτιδος. v. 16. ἡ ante συναγωγὴ deest in MS. C. 25. v. 10. ἔτος τὸ πεντηκοστὸν· ficuti seq. v. 11. *Rom.* quoque Editio habet. Ibidem, πατρίδα αὐτοῦ. v. 18. post medium, ποιήσατε. Versus 41. postremum verbum, ἀποδραμεῖται. v. 48. ἔσαι αὐτῷ juxta *Hebr.* v. 50. deest vox ἑαυτόν. v. 53. ἐνιαυτὸς ἐξ ἐνιαυτοῦ, male quidem. C. 26. v. 18. τοῦ ante παιδεῦσαι omissum, ut & in *Hexapl.* Edit. v. 26. σιτοδείαν. C. 27. v. 8. αὐτοῦ δόξασθαι. v. 20. λυτρώσεται. v. 21. ἡ ante ἀφωρισμένη deest. v. 32. δέκατον.

NUME-

C. 1. v. 5. τῶ Ῥεβλώ. v. 6. τῶ Συμεών. v. 7. τῶ Ἰέδα. C. 2. v. 12. φυλὴ juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Codicem, quomodo & *Rom. ed.* v. 27. habet. v. 18. κατὰ θάλασσαν, juxta *Hexapl. Orig.* Editionem. v. 29. Νεφθαλείμ bis. v. 31. ἔσχατοι ἀναζεύξουσιν κατὰ τάγμα. C. 4. v. 5. τὴν σκηνὴν τῶ μαρτυρίε, quamvis perperam. v. 31. ὑπ' αὐτοῦ & v. 32. κλάδες licet hæc quoque male. C. 5. v. 27. ἀρὰν ἐν τῷ λαῷ, juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Codicem. v. 31. ἡ γυνὴ cum articulo, perinde ut in *Hebr.* C. 6. v. 4. ἀπὸ πασῶν. v. 12. ὅτι perperam. C. 7. v. 6. Biblia Polyglotta male expungunt articulum τοῖς, quem *Alex.* habet. v. 8. in MS. τῶ υἱῶ. v. 18. ὁ ante ἄρχων deest, v. 86. σίκλω τῶ ἁγίων. C. 8. 17. ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. C. 9. v. 3. ποιήσετε αὐτὸ, juxta *Hebr.* v. 13. δῶρον Κυρίε, ut in *Hebr.* C. 13. v. 30. τῷ ante πρὸς νότον deest. C. 14. 36. in fine, ἐπὶ τῆς γῆς. C. 15. v. 22. διαμαρτύρητε, licet mendose. v. 23. ἡμέρας ἧς συνέταξεν. v. 27. ἐὰν δὲ ψυχή. v. 36. ἐλιθοβόλησαν juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Exemplar. C. 16. 10. καὶ ante ἱερατεύειν omissum. C. 18. v. 5. καὶ φυλάξετε. v. 9. τῶ πλημμελείας. v. 15. πᾶς διανοίγον πᾶσαν μήτραν. v. 20. verba, καὶ κληρονομία σε, desunt. v. 28. articulus τῶ ante ἀφαιρεμάτων & ἐπιδεμάτων omissus. v. 32. ἐ τοι λήμψονται, perperam. C. 19. v. 10. τοῖς προσκειμένοις, juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Editionem. v. 19. τρίτῃ ἐπιτε, καὶ. C. 22. v. 8. πρᾶγμα juxta *Hebr.* v. 31. ὀφθαλμὸς τῶ Βαλαάμ. C. 24. v. 12. εἰς ἀπέστειλας. C. 26. 35. τῷ Θωσοσαλά. v. 38. Ἀχιράν. v. 63. ὅτι ἐπεσκέψαντο. C. 27. 7. ὡς ὀρθῶς. v. 20. Biblia Polyglotta perperam excludunt articulum οἱ, cum eadem manu, licet minori charactere, voci υἱοὶ, quæ novam incipit lineam, in interiori margine sit præfixus. C. 28. v. 31. τὸ διαπαντός. C. 29. 8. ἀμώμους ἔσονται, male quidem. C. 31. v. 4. vox υἱῶν, ante Ἰσραὴλ, non legitur, uti nec in *Hebr. Hexapl.* Edit. & *Orig.* Homil. 25. in Numeros fol. 139. D. v. 6. υἱὸς Ἐλεάζαρ. v. 27. τῆς συναγωγῆς, juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Codicem. C. 32. v. 6. προδίδοντε, sicut in *Hebr. Hexapl.* & *Orig.* Homil. 26. in Numeros fol. 142. L. Versus 25. ultimum verbum, ἐντέλλεται. v. 38. περικεκαλυμμένας. C. 33. v. 42. ἐν Φινώ. vers. ult. ποιήσω ὑμῖν. C. 34. v. 3. πρὸς Βορρᾶ. v. 4. Σεννάκ, propius *Hebræo* quam Ἐνάκ, quod repræsentant Biblia Polyglotta. v. 17. ὑμῖν deest. C. 35. v. 6. & 11. φεύγειν. v. 34. ὁ κατασκηνῶν. C. 36. v. 8. ἐνὶ τῶ, virgula super ω posita literam ι denotante.

DEUTERONOMII.

Cap. 1. v. 27. καὶ διεγογγύσατε. Cap. 2. v. 7. θεὸς ὑμῶν. Cap. 3. v. 1. τὴν εἰς Βασάν. v. 16. ἔδωκα. Cap. 4. v. 10. θεῶ ὑμῶν. v. 23. αὐτοῖς. v. 42. τῶ ante τρίτης abest, ut & ab *Hebræo.* Cap. 5. v. 22. ἔδωκεν ἐμοί. Cap. 7. 13. ἔκγονα. Cap. 8. 1. τὴν γῆν juxta *Hebræum.* Cap. 9. 2. σὺ ἤδεις. v. 17. συνέτριψα αὐτὰς ἐναντίον ὑμῶν, juxta *Hebr.* & *Hexapl.* exemplar. v. 26. Κύριε Κύριε, βασιλεῦ, ut in *Hebr.* & *Hexapl.* textu. Cap. 11. v. 28. ὅσας. Ibidem οἷς, ut in *Hexapl.* edit. Cap. 12. v. 6. pronomen ὑμῶν post ἑκούσια male in Bibliis Polyglottis excluditur, cum extet in *Alex.* v. 11. κυρίῳ ante τῷ θεῷ deest. v. 32. ἐντέλλομαί σοι, ut in *Hexapl.* Cap. 13. v. 4. προσθήσεσθε. v. 15. ἀνελῶν ἀνελεῖς. Cap. 14. v. 5. πύγαργον. Cap. 15. v. 8. καὶ ante δάνειον deest. v. 16. ἠγάπησεν. Cap. 16. v. 13. ποιεῖς, male quidem pro ποιήσεις. Cap. 17. v. 11. ἀναγγείλων. v. 20. μακροχρόνιος ᾖ (non μακροχρονίσῃ, uti perperam in Bibliis Polyglottis expressum.) Cap. 19. v. 10. pronomen σε post θεὸς omissum. Cap. 20. v. 19. μίαν post πόλιν non habet *Alex.* uti nec *Hebr.* codex. Cap. 21. v. 7. ἐχ ἑωράκασιν. v. 13. πατέρα αὐτῆς juxta *Hebr.* & *Orig.* Homil. 7. in Leviticum fol. 73. H. Cap. 22. v. 1. in fine, ἀποδώσεις αὐτῷ αὐτό· licet ultima syllaba sit abscissa. v. 2. ἀποδώσεις αὐτὸ αὐτῷ. v. 4. πεπτωκότα. v. 17. ἐτος, ante ἐπιτίθησιν, non est in *Alex.* & recte quidem, quia præcessit αὐτὸς, quod non pro ultimo præcedentis versus 16, sed pro primo versus 17. verbo est habendum. vers. 21. οἴκε πατρὸς, juxta *Hebræum.* Cap. 23. v. 9. πονηρῶ πράγματος. v. 16. τῷ ante τόπῳ non est in *Alex.* vers. 24. ἐκβαλεῖς. C. 25. 3. πληγὰς, (absque τὰς) juxta *Hebr.* Cap. 26. v. 5. Συρίαν ἀπέλαβεν. Cap. 27. v. 6. τὸ θυσιαστήριον, ut in *Hebr.* & *Cyrilli* Glaphyris in Deuteron. p. 425. E. v. 7. ante καὶ φαγῇ, hæc inserta, Κυρίῳ τῷ θεῷ σε. v. 9. καὶ εἰ Λευῖται. C. 28. v. 55. μηθὲν ἐν τῇ. C. 29. v. 3. τὴν κραταιάν. C. 31. v. 13. θεὸν ὑμῶν juxta *Hebr.* v. 21. ποιεσιν μοι ὧδε. Cap. 32. v. 8. ὡς διέσπειρεν. v. 16. verbum ἐξεπίκραναν incuria Typothetæ in Bibliis Polyglottis excidit. v. 37. σωτῶν. v. 43. ἐχθροῖς αὐτῶ. Cap. 33. 27. lege σκέπασις θεῶ ἀρχῶν, (non ἀρχῇ) ut in nostra Editione excudi fecimus. Nam prius recte scriptum fuit, σκεπάσεις, id est, σκέπασις, quia in *Hebr.* est מְעֹנָה singularis numeri; postea autem suprascripto ε, perperam factum inde, σκεπάσεί σε.

JOSUÆ.

Cap. 4. 10. τῷ Ἰησοῖ cum articulo, juxta Hebræum & Hexaplarem Codicem Syriacum, à Masio Græce editum. v. 23. μέχρι ἔ. Cap. 6. v. 4. ἀνακρουσθήτων. v. 21. τοῖς δύο νεανίσκοις. Mox, κατασκοπεύσασιν. v. 24. τ̄ οἶκον τ̄ πατρικὸν αὐτῆς, absque præcedenti πάντα, quod neque in Hebræo est præfixum. v. 25. voces, ἐναντίον κυρίου, non sunt in *Alex*, uti nec in *Hebræo*, ac *Hexaplari* Codice *Masii* hoc loco extant, sed demum post ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος sequuntur: Ibidem, ὃς ἀναστήσει καὶ οἰκοδομήσει, consentiente *Hebræo* & dicto *Hexapl.* Codice; in quo verba ἀναστήσει (ita enim ibi pro ἀναστήσει legitur) καὶ, asterisco sunt notata. Augustinus quoque Quæst. 19. in Josuam: *Qui resuscitabit & ædificabit*. Eodem vers. 25. legitur ὁ Ἀζὰν ὁ. In fine versus, ἐν τῷ διασωθέντι ἐλαχίστῳ ἐπιστήσει πύλας αὐτῆς· ut in dicto *Masii* exemplari. Cap. 7. v. 11. διαθήκην μου ἣν, juxta *Hebræum* & *Hexapl. Cod. Masii*, nec non apud Luciferum paulo post initium Libri, de non parcendo in Deum delinquentibus, atque Cyrillum l. 5. de Adoratione in spiritu & veritate p. 146. B. Cap. 8. v. 24. ἐπέστρεψεν αὐτοὺς εἰς, licet mendose. v. 29. ἔρριψαν αὐτὸν. v. ult. προσπορευομένοις, quamvis & hoc haud recte. Cap. 9. v. 18. τ̄ κύριον θεόν. v. 24. ἀπηγγέλη. Cap. 10. v. 19. ἀφῆτε αὐτοὺς εἰσελθεῖν, juxta veritatem *Hebraicam*, & *Hexapl* tam Edit. *Masii*, quam MS. Græc. *Isaaci Vossii*. vers. 24. προπορευόμενοι juxta *Hebræum*. vers. 29. ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. Cap. 11. v. 2. Χενερεθὶ. v. 17. Ἀλὰκ juxta *Hebr.* & *Hex. Mas.* & *Voss.* quamvis in his sit Ἀαλάκ. v. 21. Ἀνὼβ (non Ἀνὼθ) ut in *Hebr.* ac *Hex. Mas.* & *Voss.* Cap. 12. v. 5. Ἀσελχὰ (pro Ἀσεκχὰ) rectius juxta *Hebr.* סלכה & *Hex. Masii* Σελχά. v. 7. Ἀλὸκ, uti *Voss.* Cap. 13. 9. Μαιδαβὰ, ut in *Hebr.* & *Hex. Mas.* v. 11. Ἐλχὰ (pro Ἐαχὰ) propius veritati Hebraicæ, quæ iterum סלכה habet, nec non *Hexapl.* Codici *Masii* & *Vossii*. v. 17. Δαιδὼρ. v. 19. Σαρὰθ (non Σαρὼ) juxta *Hebr.* צרת & *Hex. Mas.* ac *Voss.* v. 20. voces, καὶ Ἀσηδὼθ Φασγὰ male excluduntur in Bibliis Polyglottis. v. 21. τ̄ Σιὼρ, mendose quidem. Cap. 14. 14. ἡ ante Χεβρὼν non est in *Alex.* uti nec in *Hebr.* & *Hex. Mas.* Cap. 15. 6. Βαιθαλά. v. 13. Ἀρβὸκ μητρόπολις, licet perperam. v. 14. τ̄ Σουσαὶ καὶ τ̄ Θολμαΐ. v. 15. omissis, τὸ δὲ ὄνομα Δαβεὶρ, sequitur, τὸ πρότερον ἦν. v. 23. Κέδες (non Βελὰθ) juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Cod. *Masii* & *Vossii*. Ibid. καὶ Ἰθναζὶφ. v. 26. Μαδαδὰ, quamvis non recte. v. 29. Ἀσὲμ. v. 30. Ἐρμὰλ. v. 32. Σελεείμ. v. 34. Ζανὼ (non Ταγὼ) juxta *Hebr.* & *Hex. Mas.* & *Voss.* v. 35. καὶ Νεμρὰ, καὶ Σωχώ. v. 40. Χαθλὼς (non Μαςλὼθ) juxta *Hebr.* v. 44. καὶ Εδὼμ (non Ἐλώμ.) v. 46. Ἀσδὼμ, sed male. v. 52. Ἐρὶβ, ut & in *Hexapl. Mas.* ac *Voss.* v. 59. Βαιθ-ανών. v. 61. Μαδὼν (non Μαλὼν) siquidem in *Hebr.* est ד non ל. Cap. 17. 7. εἰς Ἰασὴφ juxta *Hebr.* similiter Ἰωσὴβ *Mas.* & Ἰωσὴβ *Voss.* v. 11. Ναφθὰ cum θ. v. 12. & 13. ἐξολεθρεῦσαι, & ἐξωλέθρευσαν. Cap. 18. v. 4. ἐμοῦ. v. 11. φυλῆς Μανασσῆ πρῶτος. v. 16. ἐπὶ νώτου. Cap. 19. v. 1. ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Cod. *Masii*. v. 3. Βαθὴλ. v. 8. Βααλθηρηβραμμὼθ. Ibid. Ἰαμὶθ, ut in dicto *Masii* exemplari. v. 15. Νααλὼλ juxta *Hebr.* & *Masii* Codicem. v. 22. Βαιθσαμὺς (non Βαιθμὺς) secundum *Hebr.* & *Masii Cod.* in quo Βαιθσαμής. v. 25. Ὀολεὶ, ut in *Mas.* Cod. proprius *Hebræo*. v. 27. Ἀσαφθὰ Βηθ-ασμέκ. v. 38. Μαγδαλιήλ. Cap. 21. 14. πρὸς αὐτὴν. v. 24. Ἰαλών. v. 34. articulus τὴν ante Καρθὰ deest. v. 35. καὶ (ante Δαμνὰ) abest, perinde ut ab *Hebræo*. v. 44. ἀνέστη. Cap. 22. 5. πορεύεσθε ἐν πάσαις, juxta *Hebr.* & *Hexapl. Mas. Exempl.* v. 30. οἱ ἡμίσεις, (non ὁ ἡμίσεις, ut in Bibliis Polyglottis mendose excusum.) Cap. 23. 1. ἐχθρῶν αὐτῶν, congruè textui *Hebræo* & *Masii* Editioni. v. 5. θεῶν ὑμῶν, itidem juxta *Hebr.* & *Hexapl.* v. 12. αὐτοὶ ὑμεῖς, sed perperam. Cap. 24. 6. πατέρων ὑμῶν, ut in *Hebr.* v. 10. εὐλόγησεν ὑμᾶς, & v. 14. πατέρες ὑμῶν, secundum *Hebræum*, nec non *Hex. Codicem*.

JUDICUM.

Cap. 1. 20. ἔδωκεν. v. 31. Δαλαὰφ καὶ τ̄ Ἀχενδεί. v. 32. Ἀσὴρ sine articulo ὁ. C. 2. 23. ἀφῆκεν juxta Heb. C. 3. 3. Βααλαερμών. v. 31. ἐκτὸς μόσχων βοῶν. sicut & Aug. Qu. 25. in lib. *Jud.* Cap. 5. v. 24. Ιηλ, abbreviate Ἰσραήλ. C. 6. 3. ἀνέβαινεν, juxta *Hebr.* & *Aug.* in Locut. de l. *Jud.* v. 4. παρενέβαλλον. v. 11. Μαδιὰμ, absque præfixo τ̄. v. 13. Κς, Κς, i. e. κύριος κύριος, v. 24. ἐκάλεσεν. v. 37. τῷ ἅλωνι. v. 39. τὴν πόκον. Cap. 7. 1. ὁ μετ' αὐτοῦ, ut in *Hebr.* v. 7. τὴν ante Μαδιὰμ deest. v. 8. vox Μαδιὰμ in Bib. Polygl. male exclusa est. Ibidem lege, ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἐν. C. 8. 8. κατὰ ταῦτα. v. 29. τῷ οἴκῳ. v. 31. ἡ παλλακή. C. 9. 25. ἀνήρπαζον. v. 26, 28, 30, 36. Ἀβὲδ, juxta Hebr. 37. ἀπὸ βλεπόντων. v. 53. τὴν κεφαλὴν, ut in MS. *Hexapl.* Cod. de quo vide epist. meam ad Cl.

Millium p. 17. & 19. Cap. 11. 15. ἔλαβεν Ἰεφθάε, quamvis perperam. v. 18. εἰσῆλθον juxta *Hebr.* v. 35. ἱμάτια αὐτῆς, licet male. Ibidem MS. hab. ἐμποδίσατη (pro quo leg. ἐμπεποδοσάτηκας) καὶ σεμνοῦται. Mox eod. versu, στόμα μου juxta *Hebr.* v. 37. leg. αὐτῆς· καὶ ποίησον. C. 13. 8. in Bib. Pol. φωτιζάτω, mendose pro φωτισάτω, uti recte in *Alex.* scriptum. v. 14. αὐτῷ in MS. quanquam malè. v. 22. ἑωράκομεν perperam in Polygl. pro ἑωράκαμεν. v. 23. ἐδέξατο in MS. (non ἐλέξατο) juxta *Heb.* v. 24. ηὐλόγησεν αὐτόν. C. 14. 18. κατεδαμάσατε. Vid. dictam epist. p. 26. not. e. ubi Lat. *domuissetis.* C. 15. 2. κρείσσων αὐτῆς, recte omnino. v. 9. Ἰούδαν. C. 16. 29. ἐν τῇ ἀριστερᾷ juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Cod. MS. de quo vide iterum Epist. nostram ad D. Millium p. 28. seqq. C. 18. 9. μὴ ὀκνήσητε, ut in *Hexapl.* C. 19. 5. πορεύεσθε, quamvis perperam. v. 16. ὁ ἀνὴρ ἐξ, omisso ἦν juxta *Hebr.* C. 20. 14. μετ' υἱῶν (non μετ' αὐτῶν) ut & in *Hebr.* & *Hexapl.* v. 39. in Bibl. Polygl. sine sensu προπτῶμεν ὅς. v. 48. MS. ἐξαπέστειλαν ἐν πυρί. juxta *Hebr.* & *Hexapl.* C. 21. 3. θεός. v. 21. ἁρπάσετε. v. 23. ὧν διήρπασαν, ut in *Hebr.*

RUTH.

Cap. 1. 20. δὴ non legitur in MS. uti nec in *Hebr.* Cap. 2. vers. 2. & 22. θυγάτηρ, (non θύγατερ) C. 3. v. 3. ἀλείψῃ, (lege ἀλείψῃ) in MS; non ἀλείψεις.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

*Κεφ. α΄. 1.

1 ΕΝ [1] ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 2 [2] Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος, καὶ ἀκατασκεύαστος· καὶ [3] σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. 3 Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, [4] Γενηθήτω φῶς, 4 καὶ ἐγένετο φῶς. Καὶ [5] εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν· καὶ [6] διεχώρισεν ὁ Θεὸς [7] ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. 5 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς Ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε Νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία. 6 Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Γενηθήτω στερέωμα [8] ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. 7 [9] καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ [10] στερεώματος. 8 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς [11] τὸ στερέωμα, Οὐρανόν. [12] καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα 9 δευτέρα. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, [13] Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς [14] συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. [15] καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς [16] αὐτῶν, [17] καὶ ὤφθη ἡ ξη-10 ρά. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς [18] τὴν ξηρὰν, Γῆν· καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε Θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν. 11 Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου [19] σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος [20] καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ [21] γένος ἐπὶ τῆς 12 γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ [22] κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν. 13 Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα 14 τρίτη. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς [23] φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν [24] ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ 15 [25] εἰς ἐνιαυτούς. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς 16 γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους· [26] τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας. 17 Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ 18 οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, Καὶ [27] ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. 19 καὶ [28] εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη. 20 Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, [29] Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. [30] καὶ ἐγένε-21 το οὕτως. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ [31] ὕδατα [32] κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι

---

* *Ms. Alexandrin.* Γένεσις κόσμου. 1 *Aquila*: ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν. 2 *Aq.* Ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα καὶ οὐθὲν, καὶ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. *Theodotio*: Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν καὶ οὐθὲν, καὶ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος. *Symmachus*: Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον &c. 3 *Ms. Oxon.* σκότος ἦν ἐπάνω. *Aldina Edit.* σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω. 4 *Aq.* γενέσθω. *Symm.* ἔστω. 5 *Aq.* συνεῖδεν. 6 *Symm.* διέστειλεν. 7 *Complutens.* ἀναμέσον. *Aq.* καὶ μεταξὺ καὶ μεταξύ. 8 *Aq.* ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα. *Sym.* ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ εἰς ὕδωρ. 9 a *Compl.* absunt ista, καὶ ἐγένετο οὕτως. 10 *Ms. Cod. Clementis Angli* & duo *Vaticani*, addunt post στερεώματος, καὶ ἐγένετο οὕτως. 11 *Aq. Sym.* & *Theod.* τῷ στερεώματι. 12 aliis abest hoc membrum. 13 *Aq.* & *Sym.* συστήτω. 14 *Aq. Sym.* & *Th.* τόπον ἕνα. 15 al. abest tota hæc periodus. 16 *Compl.* αὐτοῦ. 17 Desunt hæc in *Ms. Ox.* 18 *Aq.* τῇ ξηρᾷ γῆ καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων θάλασσαι. 19 *Aq.* σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν. 20 al. abest, καὶ καθ' ὁμοιότητα. 21 *Ms. Alex.* γένος, εἰς ὁμοιότητα, ἐπί. 22 *Clementis Cod.* deletis illis, κατὰ γένος, hoc loco legit, καθ' ὁμοιότητα. 23 *Ms. Cott.* φαῦσιν τῆς γῆς. *Alex.* φαῦσιν τῆς γῆς, καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν. *Ms. Ox.* & *Edit. Compl.* ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. & illa, καὶ ἄρχειν τῆς ἡμ. &c. in *Compl.* & *Ald.* absunt. *Cot.* καὶ ἀρχέτωσαν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός. 24 *Ox.* ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. 25 In *Cot.* εἰς deest. 26 *Aq.* σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός. atque ita *Theod.* sed sine præp. σύν. *Sym.* vero, τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός. 27 *Aq.* ἐξουσιάζειν 28 *Cot.* ἴδεν. 29 *Aq.* ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης, καὶ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ. *Th.* ἐξερψάτωσαν τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχὰς ζώσας, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ. *Sym.* ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχὴν ζῶσαν καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ. 30 al. absunt ista. 31 *Ms. Ox.* addit post ὕδατα, ἐν ταῖς θαλάσσαις. 32 *Clem.* & *Vatic. Codd.* κατὰ τὸ γένος αὐτῶν.

καλά.

22 καλά. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα [33] ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ 23 πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα 24 πέμπτη. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος· τετράποδα, καὶ ἑρπετὰ, καὶ θηρία [34] τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ 25 ἐγένετο οὕτως. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ [35] κτήνη κατὰ [36] γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ 26 [37] γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Ποιήσωμεν Ἄνθρωπον [38] κατ᾽ εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν· καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [39] τῶν κτηνῶν, καὶ [40] πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς 27 γῆς. [41] Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆ-28 λυ ἐποίησεν αὐτούς. [42] Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς, λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ [43] πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν 29 ἑρπόντων ἐπὶ τῆς [44] γῆς. [45] Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω [46] πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν. 30 Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ [47] ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ [48] ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. 31 καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε· καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα ἕκτη.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΚΑὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ 2 πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν. Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, [1] ἃ ἐποίησε· καὶ [2] κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων [3] αὐτοῦ, ὧν ἐποίη-3 σε. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν· ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, 4 ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς [4] ποιῆσαι. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε [5] ἐγένετο· ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησε [6] Κύριος ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν 5 καὶ τὴν γῆν, Καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ [7] γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν [8] ὁ Θεὸς ἐπὶ [9] τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργά-6 ζεσθαι [10] αὐτήν. [11] Πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς 7 γῆς. [12] Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον,

---

33 al. τὰ ἐν ταῖς θαλάσσαις. 34 *Mſ. Ox.* τῆς γῆς, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς. *Compl.* τῆς γῆς καὶ τὰ κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. 35 *C.* κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. 36 ita *Ald.* ſed *Mſ. Al.* γένος, καί. 37 *Mſ. Al.* & *Ed. C.* (quæ ter in hoc verſ. repetit αὐτῶν:) γένος αὐτῶν, καὶ. *Mſ. Ox.* cum *Cod. Reg.* conſentit. 38 *Aq.* ἐν εἰκόνι ἡμῶν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν ἡμῶν. *Th.* ἐν εἰκόνι ἡμῶν ὡς ἐν ὁμοιώσει ἡμῶν. *Sym.* ὡς εἰκόνα ἡμῶν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν ἡμῶν. 39 In *Cot.* deeſt τῶν. *Mſ. Clem.* καὶ πάντων τῶν κτηνῶν. 40 *Comp.* πάντων τῆς γῆς. 41 *Aq.* καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς. *Th.* καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. *Sym.* καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ θεὸς ἔκτισεν αὐτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς. 42 *Aq.* καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, ὑποτάξατε αὐτὴν, καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς. *Th.* καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων, αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν, καὶ παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς. *Sym.* καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς, εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ θεὸς, αὐξάνεσθε, πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζῶα τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς. 43 *Cot.* πληθύν (πληθύνετε.) 44 *Mſ. Clem.* addit, γῆς καὶ εἶδεν ὅτι καλόν. 45 *Aq.* καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σύμπασαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, (deſiderantur nonnulla) ᾧ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσα, σὺν παντὶ λαχάνῳ χλόης εἰς βρῶσιν. *Th.* καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, καὶ τὸ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου σπερμάτων (forte σπερματίζον vel σπερματίζοντος) σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρῶσιν. *Sym.* καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα σπέρμα ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον ἐν ᾧ ἐστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν, πᾶσί τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ᾧ ἐστι ψυχὴ ζῶσα, πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν, τὸν πάντα χόρτον σπόριμον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς. 46 *Cot.* etiam πάσης, ſed *Ald.* & *Compl.* τῆς γῆς. 47 al. τῷ ἕρποντι. 48 *Mſ. Ox.* πνοὴν ζωῆς.

Cap. 2. 1 Poſt ἃ ἐποίησε, quædam exemplaria addunt, ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς. 2 *Compl.* κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμ. 3 Deeſt αὐτοῦ in *Mſ. Ox.* 4 Sic etiam *Clem. Mſ. Cod.* ſed *ed. Compl.* ποιεῖν. 5 *Ald.* ἐγένετο ἡ ἡμέρα ᾗ. 6 Deeſt κύριος in *Mſ. Ox.* & *Compl. ed.* *Aldina* vero agnoſcit. 7 *Ald.* ἀνατεῖλαι legit, & contra pro ἀνατεῖλαι, γενέσθαι. 8 *Compl.* κύριος ὁ θεός. 9 *Comp.* & *Ald.* αὐτήν. 10 *Mſ. Alex.* τὴν γῆν. 11 *Aq.* ἐπιβλυσμὸς ἀνέβη ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός. 12 *Aq.* καὶ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς χθονὸς, καὶ ἐνεφύσησεν ἐν μυκτῆρσιν αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγ. ἄνθρ. &c. *Th.* & *S.* καὶ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς ἀδαμα, καὶ ἐπνευσεν εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο Ἀδὰμ ἄνθρωπος ε. ψ. ζ.

MEDIA
PARTHIA
Marciana
Caspii Montes
Mons Ararat, in quo quievit Arca Noë Genes 8.4
Calacine
Adiabene
Arbelitis
Ninive ubi Jonas concionabatur.
Chalne
Artemita
Thebura
Cinna
Seleucia
Ur
BABYLON
Ctesiphon
Sitace
Borga
EDEN
NOD
Paradisus
Susiana
Susan
Melitena
Babylon
Arioch
Sela
Eldimei
Tariana
Graam
Pelodes
SINUS PERSICUS
Orcheni
Masani
Kedmais
Calathua
Salma
Itara
Milliaria Germanica 15 in Gradu
Iter horarum continens 24 stadia aut 3000 passus
MARE
MARE AEGYP
TERRAE
Regionumque
Babylonia
Telme
Iamba
Biramba
Orchoa
Cumara
Arac
Purida
Sura
Arpollonia
Oroba
Gomara
Segira
Arbela
Dosa
Calep
Labbama
Birta
Mosul
Thelbe
Pethor
Barsita
Bela
Addea
Duraba
Beana
Sortida
Bore
Balsera
Idicara
Sacron
Ursan
Talatha
Assichia
Passinivallum
Ptolemais
Memphis

[13] χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ [14] ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος
8 εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Καὶ [15] ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν [16] Ἐδὲμ [17] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο
9 ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν, καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν· καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.
10 Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲμ ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας
11 ἀρχάς. Ὄνομα τῷ ἑνὶ, [18] Φισῶν. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν [19] Εὐιλάτ· [20] ἐκεῖ
12 οὗ ἐστι τὸ χρυσίον. Τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν. [21] καὶ ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λί-
13 θος ὁ πράσινος. Καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ, Γεῶν. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶ-
14 σαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις. οὗτος ὁ [22] προπορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. Ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρ-
15 τος, [23] Εὐφράτης. Καὶ ἔλαβε κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν [24] ἔπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν [25] ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργά-
16 ζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. Καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων, Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φα-
17 γῇ. Ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ· [26] ᾗ δ᾽ ἂν ἡμέρᾳ [27] φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθα-
18 νεῖσθε. Καὶ εἶπε κύριος ὁ Θεὸς, Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον. ποιήσωμεν
19 αὐτῷ βοηθὸν κατ᾽ αὐτόν. Καὶ ἔπλασεν [28] ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ
20 ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα [29] αὐτῷ. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις [30] τοῦ ἀγροῦ. [31] τῷ δὲ Ἀδὰμ οὐχ εὑρέθη
21 βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ. Καὶ ἐπέβαλεν [32] ὁ Θεὸς [33] ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὕπνωσε· καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλή-
22 ρωσε σάρκα ἀντ᾽ αὐτῆς. Καὶ ᾠκοδόμησεν [34] ὁ Θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα· καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν
23 Ἀδάμ. Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ, [35] Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου. αὕτη κληθήσεται [36] Γυνὴ, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς
24 [37] ἐλήφθη. Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται [38] πρὸς τὴν γυναῖκα αὐ-
25 τοῦ. καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοὶ, ὅ, τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο.

Κεφ. γʹ. 3.

1 Ὁ Δὲ Ὄφις ἦν [1] φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν [2] ἐποίησε κύριος ὁ Θεός. καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικὶ, Τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεὸς, οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύ-
2 λου τοῦ παραδείσου; Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ *τῷ ὄφει, [3] Ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου [4] φα-
3 γούμεθα. [5] Ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ Θεὸς, οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ, ἵ-
4 να μὴ ἀποθάνητε. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ
5 γυναικὶ, Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. [6] Ἤδει γὰρ ὁ Θεὸς, [7] ὅτι ᾗ ἂν ἡμέρᾳ [8] φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονη-
6 ρόν. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι· καὶ [9] λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε· καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς, καὶ [10] ἔφαγον.
7 Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ [11] τῶν δύο,

---

13 *Ms. Ox. Ed. C.* & *Ald.* χοῦν λαβών. 14 *C.* ἐγένετο ἄνθρωπος. 15 *Ms. A.* & *Comp. Ed.* ἐφύτευσεν κύριος ὁ Θεὸς παράδεισον. sed deest κύριος etiam in *Ms. Ox.* & *Ed. Ald.* 16 al. Ἐδέν. 17 *Aq.* ἀπὸ ἀρχῆς. *S.* ἐκ πρώτης. *Th.* ἐν πρώτοις. 18 *Ms. Al.* Φεισών. 19 *Ms. Al.* Ευειλάτ. 20 *Ald.* ἐκεῖ οὗν. 21 Deest καὶ in aliis. 22 *Ms. Al.* & *Ed. Compl.* πορευόμενος. 23 *Ms. Al.* & *Comp. Ed.* οὗτος Εὐφράτης. 24 *Ms. Ox.* ἐποίησε. 25 *Ald.* ἐν τῷ παραδ. deest τῆς τρυφῆς. *S.* ἐν παραδείσῳ τῆς ἄλσης. 26 *S.* ᾗ δ᾽ ἂν ἡμέρᾳ φάγῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ. 27 *Ms. Al.* φάγεσθε. 28 al. κύριος ὁ Θεός. alii post etiam addunt τὸν ἄνθρωπον. 29 *Ms. A.* αὐτῷ. 30 *C.* τῆς γῆς. 31 *Ms. A.* τῷ τε. 32 *Ald.* κύριος ὁ Θεός. 33 *Aq.* καταφοράν. *S.* κάρον. 34 *Ms. A.* & *Ed. C.* κύριος ὁ Θεός. *Ald.* κύριος.

35 *Ms. A.* τοῦτο νῦν ἐκ. *S.* & *Th.* τοῦτο ἅπαξ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μου. 36 *S.* ἀνδρίς. 37 *Ms. A.* ἐλήμφθη αὕτη. alii leg. ἐλήφθη αὕτη. 38 Sic *Cot. Ox.* & *C.* sed *A.* & *Ald.* τῇ γυναικὶ αὐτοῦ.

Cap. 3. 1 *Ms. Cot.* φρονιμώτερος. *S.* πανουργότερος. *Aq.* καὶ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου, οὗ ἐποίησε κύριος ὁ Θεός. 2 *Cot.* ἐποίησεν, & sic passim ν παρελκυστικὸν additur seq. consonâ. *τῷ ὄφει desunt in *Francof.* 3 Sic *Ms. Cot.* & *Ox.* cum *Ald. Ed.* sed *Ms. Al.* ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ. 4 *C.* φαγούμεθα. 5 *Ms. A.* ἀπὸ δὲ καρποῦ. 6 *Cot.* εἶδε. 7 *Ms. A.* & *Cot.* ὅτι ἐν ᾗ ἄν. 8 φάγεσθε. 9 *Ms. A.* λαβοῦσα ἐκ τοῦ κ. *Ald.* λαβοῦσα τοῦ κ. *C.* addit ἡ γυνή. 10 alii, ἔφαγεν. 11 *Ms. Ox.* ante τῶν δύο præfigit αὐτῶν.

καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν· καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

8 Καὶ ἤκουσαν [12] τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ [13] τὸ δειλινόν. καὶ ἐκρύβησαν ὅ, τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ [14] τοῦ ξύλου 9 τοῦ παραδείσου. Καὶ ἐκάλεσεν [15] κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ, [16] καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀδὰμ, 10 ποῦ εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [17] Τῆς φωνῆς σου ἤκουσα [18] περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

11 Καὶ εἶπεν [19] αὐτῷ ὁ θεὸς, Τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔφα-12 γες; Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδὰμ, Ἡ γυνὴ ἣν ἔδωκας μετ᾽ ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύ-13 λου, καὶ ἔφαγον. Καὶ εἶπε [20] κύριος ὁ θεὸς τῇ γυναικὶ, Τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυ-14 νὴ, Ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει, Ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν [21] κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν [22] θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐπὶ τῷ στήθει [23] σου καὶ [24] τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ· καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς 15 ζωῆς σου· Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· [25] αὐτός σου [26] τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ 16 τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν. Καὶ τῇ γυναικὶ εἶπε, Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ [27] τὸν στεναγμόν σου. ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου 17 κυριεύσει. [28] Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν, Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου [29] μὴ φαγεῖν, ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν 18 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ [30] σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ 19 ἀγροῦ. Ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· 20 ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Ζωὴ, [31] ὅτι 21 μήτηρ πάντων τῶν ζώντων. Καὶ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς.

22 Καὶ [32] εἶπεν ὁ θεὸς, Ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μή ποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα [33] αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται 23 εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, ἐρ-24 γάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη. Καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, καὶ ἔταξε τὰ [34] χερουβὶμ, καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν, [35] τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΑΔὰμ δὲ ἔγνω Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. [1] καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε τὸν Κάϊν· καὶ εἶπεν, 2 Ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. Καὶ [2] προσέθηκε τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἄβελ. καὶ ἐγένετο Ἄβελ ποιμὴν προβάτων· 3 Κάϊν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. Καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας ἤνεγκε Κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν 4 τῆς γῆς θυσίαν [3] τῷ κυρίῳ. Καὶ Ἄβελ ἤνεγκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ [4] ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ Ἄβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις 5 αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ Κάϊν καὶ ἐπὶ [5] ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχε. καὶ [6] ἐλυπήθη Κάϊν λίαν, καὶ [7] συνέπεσε [8] τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. 6 Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Κάϊν, [9] ἵνα τί περίλυπος ἐγένου; καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσ-7 ωπόν σου; Οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον. πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ [10] ἄρ-8 ξεις αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Κάϊν πρὸς Ἄβελ τὸν

12 *Ms. A.* τὴν φωνήν. 13 *Aq.* ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας. *S.* διὰ πνεύματος ἡμέρας. *Th.* ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας. 14 Desunt τοῦ ξύλου in *Ald.* & *C.* 15 *Ald.* ὁ θεός. 16 al. εἶπεν αὐτῷ κύριος, ποῦ εἶ; καὶ εἶπεν Ἀδὰμ, τῆς φ. al. εἶπεν αὐτῷ, ποῦ εἶ; καὶ εἶπε τῆς φ. 17 *Ms. A.* τὴν φωνήν σου. 18 deest hæc vox in *Ms. Ox.* 19 *Ms. A.* & *C. Ed.* αὐτῷ, Τίς. 20 *Ald.* & *C.* ὁ θεός. 21 *C.* θηρίων... κτηνῶν. 22 *Ms. A.* θηρίων τῆς γῆς. 23 al. deest σου. 24 al. τῇ κοιλίᾳ σου. 25 al. αὐτό. 26 ita libri vett. & vulgatæ editiones, τηρήσει & τηρήσεις, sed *C.* τειρήσει & τειρήσεις. 27 *C.* τοὺς στεναγμούς. 28 *C.* καὶ τῷ Ἀδάμ. 29 al. μὴ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἐπικατάρατος.

30 *C.* addit ἡ γῆ. 31 *Ms. A.* ὅτι αὕτη μήτηρ. *C.* ὅτι αὕτη ἦν μήτηρ. 32 *Ms. A.* εἶπεν κύριος ὁ θεός. *C.* εἶπεν αὐτοῖς. 33 Sic etiam *Ald.* & *C.* sed *Ms. A.* αὐτοῦ omittit. 34 *Ms. A.* χερουβίν. 35 desunt τὴν στρεφ. in *Ald.*

Cap. 4. 1 Sic *Ms. Ox. Ed. C.* & *Ald.* sed *Ms. A.* καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν. 2 *C.* & *Ald.* προσέθετο. 3 *Ald.* τῷ θεῷ. 4 *Aq.* ἀπεκηλήθη vel ἀπεκλήθη. *S.* ἐτέρφθη. *Th.* ἐνεπύρισε. 5 *Ms. Clem.* τοῖς δώροις. 6 *Ms. A. Ald.* & *C. Ed.* καὶ ἐλύπησεν τὸν Κάϊν. *Aq.* vertit, ὀργίλον τῷ Κάϊν σφόδρα. 7 *Aq.* ἔπεσε. 8 *Ms. A. Ox.* & *Ald. Ed.* τῷ προσώπῳ. Καί. *C.* τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 9 *Aq.* εἰς τί ὀργίλον σοι. 10 *C.* αὐτοῦ ἄρξεις.

ἀδελ-

ἀδελφὸν αὐτοῦ, [11] Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ [12] πεδίῳ, [13] ἀνέστη Κάϊν ἐπὶ Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ 9 ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ [14] εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς Κάϊν, Ποῦ ἐστιν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; [15] καὶ εἶπεν, Οὐ γινώσκω· μὴ φύλαξ τοῦ 10 ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ; Καὶ [16] εἶπε κύριος, [17] Τί πεποίηκας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀ- 11 δελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ [18] ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου 12 ἐκ τῆς χειρός σου. [19] Ὅτε ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι. [20] στένων 13 καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. * Καὶ εἶπε Κάϊν [21] πρὸς κύριον τὸν θεόν, Μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ 14 ἀφεθῆναί με. [22] Εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσται, πᾶς ὁ εὑρίσκων με, ἀποκτενεῖ με.

15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός, [23] Οὐχ οὕτω. πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ Κάϊν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα 16 αὐτόν. [24] Ἐξῆλθε δὲ Κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ [25] Ναὶδ κα- 17 τέναντι [26] Ἐδέμ. Καὶ ἔγνω Κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε τὸν Ἐνώχ. καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν· καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι [27] τοῦ υἱοῦ [28] αὐτοῦ, Ἐνώχ.

18 [29] Ἐγεννήθη δὲ [30] τῷ Ἐνὼχ [31] Γαϊδάδ· καὶ Γαϊδὰδ ἐγέννησε τὸν [32] Μαλελεήλ· καὶ Μαλελεὴλ ἐγέννησε τὸν [33] Μαθουσάλα· καὶ Μαθουσάλα ἐγέν- 19 νησε τὸν Λάμεχ. Καὶ ἔλαβεν [34] ἑαυτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ, [35] Ἀ- 20 δά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελλά. Καὶ ἔτεκεν Ἀδὰ τὸν Ἰωβήλ. οὗτος [36] ἦν πατὴρ οἰ- 21 κούντων ἐν σκηναῖς, κτηνοτρόφων. Καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰουβάλ. οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22 [37] Σελλὰ δὲ καὶ αὐτὴ ἔτεκε τὸν Θόβελ· καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου. ἀδελφὴ 23 δὲ Θόβελ, Νοεμά. Εἶπε δὲ Λάμεχ ταῖς [38] ἑαυτοῦ γυναιξὶν, Ἀδὰ καὶ Σελλά, Ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί. 24 Ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται [39] ἐκ Κάϊν· ἐκ δὲ 25 Λάμεχ, ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Ἔγνω δὲ Ἀδὰμ Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σήθ, λέγουσα, Ἐξανέστησε γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἄβελ, ὃν ἀπέκτεινε 26 Κάϊν. Καὶ τῷ Σὴθ ἐγένετο υἱός, ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐνώς· [40] οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν Ἀδάμ· κατ' εἰκόνα 2 θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς· καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα [1] αὐτοῦ Ἀδάμ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίη- 3 σεν αὐτούς. Ἔζησε δὲ Ἀδὰμ [2] τριάκοντα καὶ διακόσια ἔτη, καὶ [3] ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ 4 ὄνομα αὐτοῦ Σήθ. [4] Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι [5] Ἀδάμ, [6] ἃς ἔζησε μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σήθ, [7] ἔτη ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ 5 θυγατέρας. [8] Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδάμ, ἃς ἔζησε, [9] τριάκοντα καὶ 6 ἐννακόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανεν. Ἔζησε δὲ Σὴθ [10] πέντε καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἐ- 7 νώς. Καὶ ἔζησε Σὴθ μετὰ τὸ γεννῆσαι [11] αὐτὸν τὸν Ἐνώς, [12] ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑπτακόσια· καὶ 8 ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. Καὶ ἐγέ-

11 *Scholia Cyrilli*, παρ' οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τοῦ Κάϊν πρὸς Ἄβελ, ἀλλ' οὐδὲ παρ' Ἑβραίοις· παρὰ δὲ τοῖς ἑβδομήκοντα κεῖται· ἔχει δὲ αὐτὰ καὶ τὸ Σαμαρειτικόν. animadvertendum quoque in *Thargum Hierosol.* qui Romæ eſt, hæc verba reperiri. 12 *Mſ. A.* παιδίῳ, καὶ ἀνέστη. 13 *Ald.* καὶ ἀνέστη. 14 *Mſ. A.* εἶπεν ὁ θεός. 15 *Mſ. A.* ὁ δὲ εἶπεν. 16 *Mſ. A.* εἶπεν ὁ θεός. 17 *Mſ. A.* τί ἐποίησας; *C.* addit τοῦτο. 18 *Mſ. A.* & *Ald. Ed.* ἐπὶ τῆς γῆς. 19 *C.* ὅτι. 20 *Scholia*: ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος, σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν, τουτέστι, μὴ μένων ἐν ἑνὶ τόπῳ. * In *Francof. Ed.* hic verſ. eſt 12. & ſeq. 13. & ſic deinceps ad fin. c. 21 ſic *Ox.* & *Ald.* ſed *C.* & *Mſ. A.* πρὸς τὸν κύριον, Μείζων. 22 *Mſ. A.* & *Ald.* εἰ ἐκβαλεῖς. *C.* καὶ ἐκβάλλεις. 23 *Mſ. A.* οὐχ οὕτως. *Aq.* διὰ τοῦτο. 24 *C.* καὶ ἐξῆλθε. 25 al. ναίδ, forte ναύδ. 26 *C.* Ἐδέν. *Ald.* Ἐδώμ. 27 deeſt in *Cott.* τοῦ υἱοῦ. 28 *Ald.* αὐτοῦ Ἐνώς. 29 *C.* καὶ ἐγεννήθη. 30 *Ald.* τῷ Ἐνώς.

31 al. Γαϊράδ. 32 ita *Ald. C.* Μαιήλ. καὶ Μαιήλ. *Cot.* Μαλουία. 33 *Schol* Παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα Μαθουσάλα κεῖται· τοῦτο δὲ πλάνη γραφική ἐστιν. ὁ γὰρ Μαθουσάλα ἐκ τῆς συνεστώσης γενεᾶς ἐστι τοῦ Σήθ. ὁ ἀπὸ τοῦ Κάϊν Μαθουσαλὰ καλεῖται, ὅς ἐξαιρεῖσαι μετὰ τῶν λοιπῶν. 34 *C.* αὐτῷ. 35 *C.* ἀδδά. 36 *Mſ A.* ἦν ὁ πατήρ. 37 *Mſ. A.* & *C. ed.* Σελλὰ δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τόν. 38 al. γυναιξὶν αὐτοῦ. 39 *C.* Καΐν. 40 *Aq.* τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι ἐν ὀνόματι κυρίου.

Cap. 5. 1 Sic *Mſ. O. Compl. Edit.* & *Ald.* ſed *Mſ. Alex.* αὐτῶν. 2 *Mſ. Al.* διακόσια καὶ τριάκοντα. *C.* ἔτη διακόσια τριάκοντα. *Ald.* τριάκοντα καὶ τριακόσια ἔτη. 3 *Mſ. Clem.* poſt ἐγέννησε ſupplet υἱόν. 4 *Ald.* totus hic verſus deeſt. 5 *Mſ. A.* Ἀδὰμ μετά. 6 In *Cot.* deſunt, ἃς ἔζησε, ſed habent *O.* & *C.* 7 *Mſ. A.* & *Cot.* ἑπτακόσια ἔτη. 8 *Ald.* ἐγένοντο δέ. 9 *Mſ. A.* ἐννακόσια καὶ τριάκοντα. 10 *Mſ. A.* διακόσια καὶ πέντε. *C.* ἔτη διακόσια πέντε. 11 *Ald.* αὐτῷ τόν. 12 *Mſ. A.* ἑπτακόσια καὶ ἑπτὰ ἔτη. *C.* ἔτη ἑπτακόσια ἑπτά.

νοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι [13] Σὴθ, [14] δώδεκα ϗ ἐννακόσια ἔτη· ϗ ἀπέθανε. **9** Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς [15] ἔτη ἑκατὸν ἐννενήκοντα, ϗ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. **10** Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς μετὰ τὸ γεννῆσαι [16] αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, [17] πεντεκαίδεκα ἔτη ϗ ἑπτακόσια· ϗ ἐγέννησεν υἱοὺς ϗ θυγατέρας. **11** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼς [18] πέντε ἔτη ϗ [19] ἐννακόσια· ϗ ἀπέθανε. **12** Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν [20] ἑβδομήκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη, ϗ ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ. **13** Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι [21] αὐτὸν τὸν Μαλελεήλ, [22] τεσσαράκοντα ϗ ἑπτακόσια ἔτη· ϗ ἐγέννησεν υἱοὺς ϗ θυγατέρας. **14** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν [23] δέκα ἔτη ϗ ἐννακόσια· ϗ ἀπέθανε. **15** Καὶ ἔζησε Μαλελεὴλ [24] πέντε ϗ ἑξήκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη, ϗ ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ. **16** Καὶ ἔζησε Μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι [25] αὐτὸν τὸν Ἰάρεδ, [26] ἔτη τριάκοντα ϗ ἑπτακόσια· ϗ ἐγέννησεν υἱοὺς ϗ θυγατέρας. **17** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεὴλ, [27] ἔτη πέντε ϗ ἐνενήκοντα ϗ ὀκτακόσια· ϗ ἀπέθανε. **18** Καὶ ἔζησεν [28] Ἰάρεδ [29] δύο ϗ ἑξήκοντα [30] ἔτη ϗ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἐνώχ. **19** Καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼχ, ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **20** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἰάρεδ, [31] δύο καὶ ἑξήκοντα [32] καὶ ἐννακόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανε. **21** Καὶ ἔζησεν Ἐνὼχ [33] πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα. **22** Εὐηρέστησε δὲ Ἐνὼχ τῷ [34] Θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι [35] αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα, διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **23** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼχ, [36] πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσια ἔτη. **24** Καὶ εὐηρέστησεν Ἐνὼχ τῷ Θεῷ, [37] καὶ οὐχ ηὑρίσκετο, **25** [38] ὅτι [39] μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός. Καὶ ἔζησε Μαθουσάλα [40] ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν Λάμεχ. **26** Καὶ ἔζησε Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννῆσαι [41] αὐτὸν τὸν Λάμεχ, [42] δύο καὶ ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **27** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσάλα ἃς ἔζησεν, [43] ἐννέα καὶ ἑξήκοντα καὶ ἐννακόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανε. **28** Καὶ ἔζησε Λάμεχ [44] ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. **29** Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νῶε, λέγων, Οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο Κύριος ὁ Θεός. **30** Καὶ ἔζησε Λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι [45] αὐτὸν τὸν Νῶε, πεντακόσια [46] καὶ ἑξήκοντα καὶ πέντε ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. **31** Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Λάμεχ, ἑπτακόσια καὶ πεντήκοντα τρία ἔτη· καὶ ἀπέθανε. **32** * Καὶ [47] ἦν Νῶε ἐτῶν πεντακοσίων· καὶ [48] ἐγέννησε τρεῖς υἱοὺς, τὸν Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες **2** [1] ἐγεννήθησαν αὐτοῖς. [2] Ἰδόντες δὲ [3] υἱοὶ τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, **3** ὧν [4] ἐξελέξαντο. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός, [5] Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις [6] εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας· ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν, **4** ἑκατὸν εἴκοσιν ἔτη. Οἱ δὲ [7] γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. καὶ

---

13 *Ms. Cot.* addit, ἃς ἔζησεν. 14 *Ms. A.* ἐννακόσια δώδεκα. *C.* ἔτη ἐννακόσια δεκαδύο. 15 *Ms. A.* ἑκατὸν ἐννενήκοντα ἔτη. *O.* ἑκατὸν τεσσαράκοντα. 16 *Ald.* αὐτῷ τόν. 17 *Ms. A.* ἑπτακόσια καὶ δεκαπέντε ἔτη. *C.* ἔτη ἑπτακόσια δεκαπέντε. 18 *Ms. A.* ἐννακόσια καὶ πέντε ἔτη. *C.* ἔτη ἐννακόσια πέντε. 19 *Ms. Cot.* ἐννακόσια ἔτη. 20 ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἔτη, *C.* ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. 21 *Ald.* αὐτῷ τόν. 22 *Ms. A.* ἑπτακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἔτη· *C.* ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα. hoc modo per totum caput invertit numerorum ordinem & cap. XI. 23 *Ms. A.* ἐννακόσια ϗ δέκα ἔτη. 24 *Ms. A.* ἑκατὸν ϗ ἑξηκονταπέντε ἔτη. 25 *Ald.* αὐτῷ τόν. 26 *Ms. A.* ἑπτακόσια ϗ τριάκοντα ἔτη· 27 *Ms. A.* ὀκτακόσια ϗ ἐνενηκονταπέντε ἔτη· 28 *Ms. A.* Ἰάρετ. 29 *Ms. A.* ἑκατὸν ϗ ἑξήκοντα δύο ἔτη. 30 *Ms. Cot.* ϗ ἑκατὸν ἔτη. 31 *Ms. A.* ἐννακόσια ϗ ἑξηκονταδύο ἔτη. 32 *Ms. Cot.* ἔτη ϗ ἐννακόσια. 33 *Ms. A.* ἑκατὸν ϗ ἑξηκονταπέντε ἔτη. 34 *C.* Θεῷ ϗ ἔζησεν ἐνὼχ μετά. 35 *Ald.* αὐτῷ τόν. 36 *Ms. A.* τριακόσια ἑξηκονταπέντε ἔτη. 37 *Ms. O.* ϗ οὐχ εὑρίσκετο. ἔζησεν δὲ Ἐνώχ. *C.* posteriora habet, ϗ ἔζησεν Ἐνὼχ, non item priora, ϗ οὐχ εὑρίσκετο. 38 *Ms. Al.* διότι. 39 *C.* μετατέθεικεν. 40 *Ms. A.* ἑκατὸν ϗ ὀγδοηκονταεπτὰ ἔτη. *Ald.* ἑπτὰ ϗ ὀγδοήκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη. *C.* ἔτη ἑκατὸν ϗ ἑξηκονταπέντε. *O.* ἑβδομήκοντα ἑπτά. 41 *Ald.* αὐτῷ τόν. 42 *Ms. A.* ἑπτακόσια ϗ ὀγδοήκοντα δύο ἔτη· *Ald.* δύο ϗ ὀγδοήκοντα ϗ ἑπτακόσια ἔτη. *C.* ἔτη ὀκτακόσια δύο. 43 *Ms. A.* ἐννακόσια ϗ ἑξηκονταεννέα ἔτη. 44 *Ms. A.* ἑκατὸν ὀγδοηκονταοκτὼ ἔτη. in *Ox.* deest ὀκτώ. 45 *Ald.* αὐτῷ τόν. 46 *Ms. A.* ἑξηκονταπέντε. * In quibusdam Edd. ab hoc versu incipit Cap. 6. 47 *C.* νῶε ἦν. 48 *Ms. A.* ἐγέννησεν Νῶε τρεῖς υἱούς. *C.* ἐγέννησε νῶε τρεῖς.

Cap. 6. 1 *Ms. A.* ἐγενήθησαν. 2 *Compl.* εἰδότες. 3 *Compl.* οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ. *Ms. A.* οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. *Aq.* υἱοὶ τῶν Θεῶν. *S.* οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων. 4 *al.* ἐλέξαντο. 5 l. v. οὐ καταμενεῖ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. *S.* οὐ κρινεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως. 6 εἰς τὸν αἰῶνα, *Ald.* desunt, & *Ms. Ox.* 7 *Aq.* οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι. *S.* οἱ δυνάσται, βίαιοι.

μετ'

μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ [8] ἐγεννῶσαν [9] αὐτοῖς· ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

5 Ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς, ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ 6 πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ [10] ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς 7 γῆς· καὶ διενοήθη. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν [11] ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι [12] ἐνεθυμήθην, ὅτι ἐποίησα [13] αὐτούς.

8 Νῶε δὲ εὗρε χάριν [14] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ.

9 Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νῶε. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν [15] ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, [16] τῷ 10 θεῷ εὐηρέστησε Νῶε. Ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱοὺς, τὸν Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ.

11 Ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη 12 ἡ γῆ ἀδικίας. Καὶ [17] εἶδε κύριος ὁ θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

13 Καὶ [18] εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Νῶε, [19] Καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον μου· ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κα- 14 ταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων [20] τετραγώνων· [21] νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτόν· καὶ [22] ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλ- 15 τῳ. Καὶ [23] οὕτω ποιήσεις τὴν κιβωτόν. τριακοσίων πηχέων [24] τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πηχέων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πηχέων τὸ [25] ὕψος αὐτῆς.

16 [26] Ἐπισυνάγων ποιήσεις [27] τὴν κιβωτόν· καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν· τὴν δὲ θύραν [28] τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων· [29] κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις 17 αὐτήν. Ἐγὼ δὲ ἰδοὺ [30] ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ [31] ἐστι πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ [32] ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς 18 γῆς, τελευτήσει. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην [33] μου μετὰ σοῦ. εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖ- 19 κες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, [34] καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν [35] θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτὸν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν 20 καὶ θῆλυ ἔσονται. Ἀπὸ πάντων τῶν [36] ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν [37] ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σὲ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ.

21 Σὺ δὲ λήψῃ [38] σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, 22 καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ [39] κύριος ὁ θεὸς, οὕτως ἐποίησε.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νῶε, [1] Εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι σὲ [2] εἶδον δίκαιον ἐναντίον [3] μου ἐν τῇ γενεᾷ 2 ταύτῃ. [4] Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν [5] τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν 3 καὶ θῆλυ. Καὶ ἀπὸ [6] τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ [7] τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, [8] καὶ [9] ἀπὸ πάντων τῶν [10] πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ

---

8 *C.* ἐγέννησαν. 9 *Mſ. A.* ἑαυτοῖς, ut & *C. Ed.* 10 *Aq.* μετεμελήθη. *S.* ἀπέστρεψεν. 11 *Mſ. A.* ἕως τῶν πετεινῶν. 12 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐθυμώθην. *Ald.* μετεμελήθην. 13 αὐτόν. 14 *Mſ. Cot.* & *Ox.* ἐνώπιον. *Comp.* ἔναντι. 15 *Mſ. A.* ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ. 16 *Schol.* σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει· τῷ θεῷ ἐπηκολούθησε. 17 *Cot.* ἴδεν. 18 *Mſ. A. Cot.* & *C.* εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Νῶε. in *Mſ. Ox.* deſunt etiam illa, ὁ θεός. 19 *Aq.* τέλος. *S.* πέρας. 20 *Schol.* ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἢ κεδρίνων. ὁ Ἑβραῖος, τὸ τετραγώνων φησὶν, ἐπὶ πλακῶν πυξίνων. 21 *Ald.* νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν. *C.* νοσσιὰς ποιήσεις ἐπ' αὐτῆς. *S.* καλιὰς ποιήσεις. *Sch.* τὰς εἰς νεοττοτροφίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις. 22 In *Cod. Clem.* ἀσφαλτώσεις τῇ ἀσφάλτῳ πίσσῃ. *Aq.* ἀλοιφήσεις ἀλοιφῇ. 23 *Mſ. A.* οὕτως (l. οὕτως.) 24 Deeſt articulus in *Cot.* 25 *C.* ὕψος, ſine αὐτῆς. 26 *S.* διαφανὲς ποιήσεις. *Aq.* μεσημβρινὸν ποιήσεις. 27 *Ald.* κατὰ τὴν κιβωτόν. 28 *C.* deſunt τῆς κιβωτοῦ. 29 κατώγεα. *al.* κατώγαια *S.* κατάδιστεγα καὶ τρίστεγα. 30 *C.* ἐπάξω. 31 *Mſ. A.* ἐστιν ἐν αὐτῇ πνεῦμα, ſed *Ox.* & *C.* deſunt iſta ἐν αὐτῇ. 32 *M. A.* ὅσα ἐάν. 33 *Mſ. A.* & *Ald.* μου πρὸς σέ. 34 καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν. *C.* deſunt. 35 In *Cod. Clem.* θηρίων καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν. *Aq.* & *S.* ζώων. 36 *Ald.* ὀρνέων κατά. *C.* ὀρνέων τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ κατά. in *Mſ. O.* deſunt illa τῶν ὀρνέων. 37 deeſt in *Ox.* ἑρπόντων. 38 *C.* μετὰ σεαυτοῦ, ut & *Mſ. Ox.* 39 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* ὁ θεός.

Cap. 7. 1 *Mſ. Ox.* εἰσελεύσῃ. 2 *Mſ. Cot.* ἴδον. 3 al. ἐμοῦ. 4 ἀπὸ δὲ, uſque ad finem verſus *Cot.* deſunt. 5 *Mſ. O.* & *Ed. Ald.* τῶν μὴ ὄντων. 6 *Cot.* πάντων τῶν πετεινῶν. 7 *C.* deſunt τῶν καθαρῶν. 8 καὶ ἀπὸ πάντων τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ. *C.* deſunt. 9 *Cot.* ἀπὸ τῶν. 10 *Cot.* πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ.

πᾶσαν

4 πᾶσαν τὴν γῆν. Ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν [11] ἐπὶ τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· καὶ ἐξαλείψω [12] πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἐποίησα, ἀπὸ 5 [13] προσώπου πάσης [14] τῆς γῆς. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο [15] αὐτῷ κύριος 6 ὁ θεός. [16] Νῶε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ [17] κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς 7 γῆς. Εἰσῆλθε δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κα- 8 τακλυσμοῦ. [18] Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ [19] ἀπὸ πάντων τῶν 9 [20] ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς, [21] Δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ [22] ἐνετείλατο [23] ὁ θεὸς τῷ Νῶε.

10 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸ ὕδωρ 11 τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐν τῷ [24] ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε τοῦ δευτέρου μηνὸς, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός· τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐῤῥάγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ [25] καταῤῥάκται τοῦ οὐρανοῦ 12 ἠνεῴχθησαν. Καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα 13 νύκτας. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, [26] Ἰάφεθ, [27] οἱ υἱοὶ Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ Νῶε, καὶ αἱ [28] τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ [29] μετ' αὐτοῦ [30] εἰς τὴν κιβωτόν.

14 Καὶ πάντα τὰ [31] θηρία κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ [32] κτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ [33] πᾶν 15 ὄρνεον πετεινὸν κατὰ γένος αὐτοῦ, Εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, δύο δύο [34] ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ἐν ᾧ ἐστι πνεῦ- 16 μα ζωῆς. Καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς [35] εἰσῆλθε, καθὰ ἐνετείλατο [36] ὁ θεὸς τῷ Νῶε· καὶ ἔκλεισε κύ- 17 ριος ὁ θεὸς τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὁ [37] κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας [38] ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ [39] ἐπεπληθύνθη τὸ ὕδωρ· καὶ ἐπῆρε τὴν κι- 18 βωτὸν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω 19 τοῦ ὕδατος. Τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει [40] σφόδρα σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ [41] ἐκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ 20 οὐρανοῦ. [42] Πεντεκαίδεκα πήχεις [43] ὑπεράνω [44] ὑψώθη τὸ ὕδωρ· καὶ ἐπεκάλυψε πάν- 21 τα τὰ ὄρη [45] τὰ ὑψηλά. Καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρω- 22 πος. Καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ [46] πᾶν ὃ ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθα- 23 νε. Καὶ [47] ἐξήλειψε πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ [48] προσώπου [49] τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἑρπετῶν, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ [50] ἐξηλείφησαν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατελείφθη [51] μόνος Νῶε, καὶ οἱ μετ' 24 αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. Καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ [52] ἐπὶ τῆς γῆς [53] ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ [1] ἀνεμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων, [2] καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, [3] καὶ πάντων τῶν [4] ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων, ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ [5] ἐν τῇ

11 *C.* ἐπὶ τῆς γῆς. 12 *Cot.* πᾶσαν τὴν ἀνάστασιν, ἥν. *C.* πᾶσαν τὴν ἐξανάστησιν, ἥν. 13 *Mſ. A.* προσώπου τῆς γῆς. 14 *C.* τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. 15 αὐτῷ deeſt in *Mſ. Ox.* 16 Hinc uſque ad verſum 8, deſunt in *Cot.* 17 *Mſ. A.* κατακλυσμὸς ἦν ἐπὶ τῆς γῆς. ſed *Mſ. Ox. ed. Ald.* & *C.* κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο. 18 *Mſ. Cot.* invertit καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν . . . *C.* item totum verſum hoc modo, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρ. καὶ ἀπὸ τ. κτην. τῶν μὴ καθαρ. καὶ ἀπὸ τῶν πετ. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. *Ald.* καὶ ἀπὸ τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν. 19 *Cot.* ἐπὶ τῶν. 20 *Mſ. A.* & *Cot.* ἑρπετῶν τῶν ἐπί. 21 *C.* δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσῆλθον. 22 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. 23 *C.* κύριος ὁ θεὸς τῷ Νῶε. 24 *Ald.* ἐνὶ καὶ ἑξακοσιαστῷ. 25 *Mſ. A.* καταράκται. *Aq.* & *S.* αἱ θυρίδες. 26 *Mſ. A.* Ἰάφεθ, υἱοί. 27 in *Cot.* οἱ deeſt. 28 deeſt τρεῖς in *Mſ. Cot.* 29 *C.* μετ' αὐτῶν. 30 *Cot.* κιβωτὸν διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. 31 *C.* θηρία τῆς γῆς κατά. 32 *C.* κτήνη τῆς γῆς κατά. 33 *Mſ. A.* πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος, Εἰσῆλθον. *Ald.* etiam πετεινὸν ſolum. *C.* inverſim, πᾶν ὄρνεον πετεινὸν κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετόν. 34 ἄρσεν καὶ θῆλυ in *Cot.* deſunt. 35 *Cot.* εἰσῆλθον. *C.* εἰσῆλθε πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. 36 *Cot.* κύριος. *C.* κύριος ὁ θεός. 37 *Mſ. A.* κατακλυσμὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς. 38 *C.* deſunt ἐπὶ τῆς γῆς. 39 *Mſ. A.* ἐπληθύνθη, ſed *Ald.* ἐπεπληθύνθη. 40 *Mſ. A.* & *Ed. C.* σφόδρα σφοδρῶς. 41 *Mſ. A.* & *Ed. C.* ἐπεκάλυψε. *al.* ἐπέκλυζε. 42 *Ald.* & *C.* Δεκαπέντε. 43 *M. A.* ἐπάνω. 44 *Aq.* ἐνεδυναμώθη τὸ ὕδωρ. *S.* ἐπεκράτησε τὰ ὕδατα. 45 *C.* deſunt τὰ ὑψηλά. 46 *Ald.* & *C.* πᾶς ὃς ἦν. 47 *Ald.* ἐξηλείφθη. 48 *Mſ. A.* προσώπου πάσης τῆς γῆς. 49 *Ald.* πάσης τῆς γῆς ἀπό. 50 *Mſ. A.* ἐξηλείφθησαν. 51 *C.* Νῶε μόνος. 52 *Ald.* ἀπὸ τῆς γῆς. 53 *Cot.* πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.

Cap. 8. 1 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐμνήσθη. 2 In *Mſ. Ox.* & *Compl. ed.* vox πάντων hic & duob. ſeqq. locis omittitur. 3 καὶ πάντων τῶν ἑρπετ. τῶν ἑρπόντ. *Mſ. Cot.* deſunt. 4 *Mſ. A.* & *Ald.* ἑρπετῶν, ὅσα. 5 *C.* εἰς τὴν κιβωτόν.

κιβω-

κιβωτῷ. καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα [6] ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ [7] ἐκόπασε τὸ ὕδωρ.

2 Καὶ [8] ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ [9] καταῤῥάκται τοῦ οὐρανοῦ· καὶ συνεσχέθη ὁ 3 ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς [10] γῆς· καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ [11] πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. *καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν [12] μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐπὶ 4 τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ. Τὸ δὲ [13] ὕδωρ ἠ-5 λαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός. [14] Καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς, 6 ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων. Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας [15] ἠνέῳξε Νῶε τὴν [16] θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε.

7 Καὶ ἀπέστειλε τὸν [17] κόρακα· καὶ ἐξελθὼν, οὐκ [18] ἀνέστρεψεν [19] ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ 8 ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ [20] ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ 9 ἀπὸ [21] τῆς γῆς. [22] Καὶ οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, [23] ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι ὕδωρ ἦν [24] ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον [25] τῆς γῆς. καὶ ἐκτείνας τὴν [26] χεῖρα ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσήγαγεν [27] αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβω-10 τόν. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ [28] ἑτέρας, [29] πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς 11 κιβωτοῦ. Καὶ [30] ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ [31] τὸ πρὸς ἑσπέραν. καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας, κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. καὶ ἔγνω Νῶε, ὅτι κεκόπακε τὸ ὕδωρ ἀπὸ [32] τῆς 12 γῆς. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι [33] ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι.

13 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, [34] τοῦ πρώτου μηνὸς [35] μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἀπεκάλυψε Νῶε [36] τὴν στέγην τῆς [37] κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε· καὶ [38] εἶδεν, ὅτι ἐξέλιπε τὸ 14 ὕδωρ [39] ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. [40] Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ ἐξηράνθη ἡ γῆ, ἑ-15 βδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς [41] πρὸς Νῶε, λέγων, 16 Ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ, [42] καὶ ἡ γυνή σου, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν 17 σου μετὰ σοῦ, [43] Καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ, καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν· καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον [44] ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε [45] μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε 18 καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐξῆλθε Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ 19 αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πᾶν [46] πετεινὸν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν [47] κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς [48] κατὰ γένος αὐτῶν, [49] ἐξήλθοσαν 20 ἐκ τῆς κιβωτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησε Νῶε θυσιαστήριον [50] τῷ κυρίῳ· καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν [51] εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21 Καὶ [52] ὠσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὀσμὴν εὐωδίας. καὶ [53] εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς, Οὐ προσθήσω [54] ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν, διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων· ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου [55] ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ [56] νεότητος αὐτοῦ· οὐ προσθήσω [57] οὖν [58] ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, 22 καθὼς ἐποίησα. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

6 *C.* ἐπὶ τῆς γῆς. 7 *Aq.* ἐστάλησαν. *S.* ἠλώφησαν. 8 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἀπεκαλύφθησαν. *Aq.* ἐπεφράγησαν. 9 *Ms. A.* καταῤῥάκται. 10 *Ms. A.* γῆς· ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ καὶ ἠλαττονοῦτο μετά. *Ald.* etiam, ἐνεδίδου καὶ ἠλαττονοῦτο. 11 *C.* ἑκατὸν πεντήκοντα. * In *Francof. Ed.* hîc incipit vers. quart., ibidemque quint. contin. nostr. 4. & 5. 12 *C.* τῷ ἑβδόμῳ μηνί. 13 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ὕδωρ πορευόμενον ἠλαττονοῦτο. 14 Sic *C.* sed *A.* & *Ald.* ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ. 15 *C.* καὶ ἀνέῳξε. 16 *Ms. O.* 17 *Ms.* θύραν. *A.* κόρακα τοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ, καὶ ἐξελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ. *Ald.* etiam, κόρακα τοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε &c. ut & *C.* sed sine articulo τοῦ. 18 *Ald.* ὑπέστρεψεν. 19 *Cot.* ἕως οὗ. 20 *C.* ἐξαπέστειλε. 21 *Cot.* προσώπου τῆς γῆς. 22 *C.* καὶ μή. 23 *Cot.* ὑπέστρεψε. *C.* ὑπέστρεψεν. 24 *Ms. A.* & *Cot.* ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς. *Ox.* ἐπὶ πᾶν πρόσωπον. 25 *Ald.* πάσης τῆς γῆς. 26 *A.* *Ald.* & *C.* χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν. 27 *Ald.* αὐτὴν εἰς. *C.* αὐτὴν πρὸς αὐτὸν εἰς. 28 deest ἑτέρας in *Ox.* & *C.* 29 πάλιν deest in *C.* 30 *C.* ἀπέστρεψε. 31 in *C.* desunt, τὸ πρὸς ἑσπέραν. *Cot.* deest τό. 32 *Cot.* & *C.* προσώπου τῆς γῆς. 33 *C.* ἑπτὰ ἡμέρας. 34 *A.* τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου μιᾷ. 35 *Cot.* & *C.* desunt μιᾷ τοῦ μηνός. 36 *Ox.* τὴν θύραν. *Aq.* τὸ κάλυμμα. 37 *A.* κιβωτοῦ· καὶ ἴδεν. 38 *Cot.* ἴδεν ... κεκόπακεν. 39 ita *C.* sed *A.* ἀπὸ τῆς γῆς. 40 *A.* & *Ald.* ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐξηράνθη ἡ γῆ. *C.* ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ, ἑπτὰ καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐξηράνθη ἡ γῆ, καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέῳξε τὴν κιβωτόν. 41 *Ms. A,* τῷ Νῶε. *C.* πρὸς N. 42 *C.* καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου. 43 καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ, desunt in quibusdam, sed *Cot.* etiam habet. 44 *Ox.* & *C.* καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. 45 *A.* μετὰ σοῦ. 46 *Ald.* invertit ἑρπ... πετ. 47 *Cot.* καὶ πᾶν κεινούμενον. 48 κατὰ γένος αὐτῶν, desunt in *C.* 49 *Cot.* ἐξῆλθον. *C.* ἐξῆλθεν. 50 *A.* τῷ θεῷ· καί. 51 ita *Ald.* sed *Ms. A.* ὁλοκάρπωσιν, sine εἰς. *C.* εἰς ὁλοκαύτωσιν. *Ox.* αὐτὰ ὁλοκαρπώσεις. *S.* ἀναφοράς. 52 *Sch.* ὄσφρησιν καλεῖ τὴν τὸ εὐσεβὲς ἀποδεξαμένην κρίσιν. 53 *Ald.* εἶπε κύριος διαν. *S.* εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν. *Th.* εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ. 54 *A.* & *Ald.* ἔτι τοῦ καταράσασθαι. *Ox.* pro καταράσασθαι habet καταρᾶσθαι. *C.* καταρᾶσθαι. 55 ἐπιμελῶς ... αὐτοῦ, *Ald.* desunt. 56 *A.* νεότητος· οὐ. *Ox.* consentit cum *Rom.* 57 deest οὖν in *Ox.* 58 deest ἔτι in *C.*

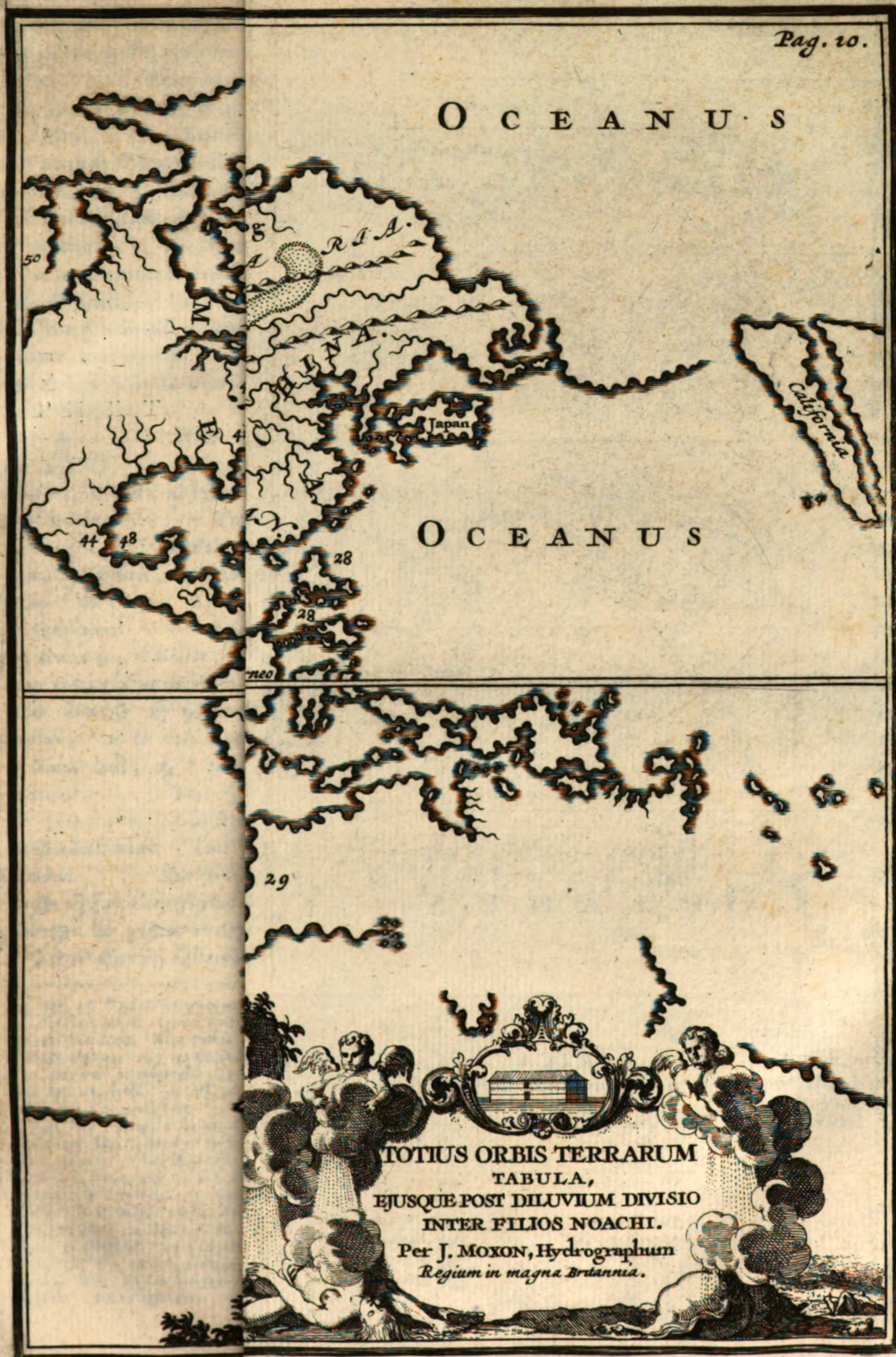
γῆς, σπέρμα καὶ θερισμὸς, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσι.

Κεφ. θ'. 9.

1 Καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν Νῶε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ 2 κατακυριεύσατε αὐτῆς. [1] Καὶ ὁ τρόμος, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν, ἔσαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς [2] γῆς, ἐπὶ πάντα τὰ [3] πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ [4] κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς, [5] καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· [6] ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν [7] δέδωκα· 3 Καὶ πᾶν [8] ἑρπετὸν, ὅ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσαι εἰς βρῶσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ 4 πάντα. Πλὴν [9] κρέας [10] ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε. 5 Καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν [11] ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό· [12] καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου [13] ἀδελφοῦ, ἐκζητήσω [14] τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. 6 Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, [15] ἀντὶ τοῦ [16] αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται· ὅτι ἐν 7 εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. Ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε 8 τὴν γῆν, καὶ [17] κατακυριεύσατε αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς [18] τῷ Νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ 9 [19] μετ' αὐτοῦ, [20] λέγων, Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι 10 ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς, Καὶ πάσῃ ψυχῇ [21] ζώσῃ [22] μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ ὀρνέων, καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, [23] ὅσα ἐστὶ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς 11 κιβωτοῦ. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς· καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ· καὶ [24] οὐκ ἔτι ἔσαι κατακλυσμὸς ὕδατος [25] καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν. 12 Καὶ εἶπε [26] κύριος ὁ θεὸς [27] πρὸς Νῶε, Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς [28] ζώσης, [29] ἥ ἐστι μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς 13 αἰωνίους. Τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔσαι εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον 14 ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. Καὶ ἔσαι ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὀφθήσεται τὸ 15 [30] τόξον ἐν τῇ νεφέλῃ. Καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστιν [31] ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς [32] ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί· [33] καὶ οὐκ ἔσαι ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν, ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρ- 16 κα. Καὶ ἔσαι τὸ τόξον [34] μου ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ [35] ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον [36] ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνὰ μέσον [37] ψυχῆς ζώσης [38] ἐν πάσῃ σαρκὶ, ἥ ἐστιν 17 ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν [39] ὁ θεὸς τῷ Νῶε, Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης 18 σαρκὸς, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νῶε, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ. [40] Χὰμ δὲ ἦν πατὴρ Χαναάν. 19 Τρεῖς οὗτοι [41] εἰσιν υἱοὶ Νῶε· ἀπὸ τούτων διεσπά- 20 ρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἤρξατο Νῶε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς· καὶ ἐφύτευσεν ἀμ- 21 πελῶνα. Καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 22 Καὶ [42] εἶδε Χὰμ ὁ πατὴρ Χαναὰν τὴν [43] γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν [44] ἀνήγγειλε 23 τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω. Καὶ λαβόντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, [45] ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς, καὶ [46] συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πα-

---

Cap. 9. 1 *Mſ. A.* & *Cot.* καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος, ἔσαι. *Ox.* & *Ald.* καὶ ὁ φόβος ὑμῶν καὶ ὁ τρόμος. *C.* καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ὑμῶν. 2 *Mſ. A.* γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ. *Mſ. Cot.* & *Clem.* γῆς, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς. *Mſ. Ox.* γῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κτήνη. 3 *Ald.* & *Comp.* ὄρνεα. 4 *Cot.* κεινούμενα. 5 ita *Cot.* ſed *Mſ. A.* & *C. ed.* καὶ πάντας. 6 *Ald.* ὑποχειρίους. 7 *Mſ. A.* ἔδωκα. 8 *C.* πετεινόν. 9 al. κρέα. 10 *Aq.* ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ. *S.* οὐ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ. 11 *Mſ. A.* & *Cot.* ὑμῶν ἐκζητήσω, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω. 12 Pro illis in utroque *Arab. exempl.* ſic legitur cum aſteriſco in altero, καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται. 13 *O.* & *C.* ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 14 *Ald.* αὐτό. 15 In utroque *Arab.* ſic cum aſter. in altero, καὶ ἐξ ἀνθρώπου αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ αἵματος ἐκχυθήσεται. 16 *C.* αἵματος ἀνθρώπου, τὸ αὐτοῦ. 17 ita *C.* ſed *Mſ. A.* & *Ald. ed.* πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς. *Cot.* πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς. 18 *C.* πρὸς Νῶε. 19 deſunt μετ' αὐτοῦ in *Ox.* & *Ald.* 20 *Mſ. A.* λέγων, Ἐγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι. *Ald.* λέγων, καὶ ἐγὼ ἰδοὺ &c. *C.* λέγων, ἰδοὺ ἐγώ. 21 *Cot.* *Ald.* & *C.* τῇ ζώσῃ. 22 *C.* μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. 23 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ὅσα μεθ' ὑμῶν. 24 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* οὐκ ἔσαι ἔτι. 25 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τοῦ καταφθεῖραι. 26 *Ald.* ὁ θεός. 27 *C.* τῷ Νῶε. 28 *C.* deeſt ζώσης. 29 *Ald.* ὅσα ἐστί. 30 *Mſ. A.* & *C. ed.* τόξον μου ἐν. 31 in *Cot.* deſunt ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καί. 32 *C.* deeſt ζώσης. 33 *Ald.* οὐκ ἔσαι ἔτι τὸ ὕδ. al. deeſt artic. τό. 34 *Cot.* deeſt μου. 35 *Ald.* ὄψομαι αὐτήν. *C.* ὄψομαι αὐτό. 36 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον πάσης ψυχῆς ζώσης. *C.* ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. 37 *Cot.* πάσης ψυχῆς. 38 *Ald.* ἥ ἐστιν ἐν πάσῃ σαρκί. 39 *C.* κύριος ὁ θεός. 40 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* Χὰμ ἦν. 41 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* εἰσιν οἱ υἱοί. *Cot.* υἱοί εἰσιν. 42 *Cot.* ἴδεν. 43 *Aq.* & *S.* τὴν ἀσχημοσύνην. 44 *C.* ἀπήγγειλεν. 45 ita *Cot.* & *C.* ſed *A.* & *Ald.* ἐπέθηκαν. 46 *C.* ἐκάλυψαν.

OCEANUS
OCEANUS
Japan
California
TOTIUS ORBIS TERRARUM
TABULA,
EJUSQUE POST DILUVIUM DIVISIO
INTER FILIOS NOACHI.
Per J. MOXON, Hydrographum
Regium in magna Britannia.

πρὸς αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [47] ὀπισθοφανῶς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐκ εἶδον.
24 Ἐξένηψε δὲ Νῶε ἀπὸ τοῦ [48] οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος.
25 Καὶ εἶπεν, Ἐπικατάρατος [49] Χαναὰν [50] παῖς, οἰκέτης ἔσαι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.
26 Καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Σήμ· καὶ ἔσαι Χαναὰν [51] παῖς οἰκέτης αὐτοῦ.
27 Πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν [52] τοῖς οἴκοις τοῦ Σήμ· καὶ [53] γενηθήτω Χαναὰν παῖς [54] αὐτοῦ.
28 Ἔζησε δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν [55] ἔτη τριακόσια πεντήκοντα.
29 Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νῶε ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη· καὶ ἀπέθανεν.

[1] Κεφ. ί. 10.

1 ΑΥΤΑΙ δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νῶε, Σήμ, Χάμ, Ἰάφεθ· καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.
2 Υἱοὶ Ἰάφεθ· Γαμὲρ, καὶ Μαγὼγ, καὶ [2] Μαδοὶ, καὶ Ἰωύαν, [3] καὶ Ἐλισὰ, καὶ Θοβὲλ, καὶ Μοσὸχ, καὶ Θειρὰς.
3 Καὶ [4] υἱοὶ Γαμὲρ· Ἀσχανὰζ, καὶ [5] Ῥιφὰθ, καὶ [6] Θοργαμά.
4 Καὶ υἱοὶ Ἰωύαν· Ἐλισὰ, καὶ Θάρσεις, [7] Κήτιοι, Ῥόδιοι.
5 Ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, [8] καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.
6 Υἱοὶ δὲ Χάμ· Χοὺς, καὶ [9] Μεσραῒν, [10] Φοὺδ, καὶ Χαναάν.
7 Υἱοὶ δὲ Χοὺς· [11] Σαβὰ, καὶ [12] Εὐϊλὰ, καὶ Σαβαθὰ, καὶ [13] Ῥεγμὰ, καὶ [14] Σαβαθακά. Υἱοὶ δὲ Ῥεγμὰ· Σαβὰ, καὶ Δαδάν.
8 Χοὺς δὲ ἐγέννησε τὸν [15] Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς.
9 Οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς [16] ἐναντίον κυρίου [17] τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐροῦσιν, Ὡς Νεβρὼδ [18] γίγας κυνηγὸς ἐναντίον [19] κυρίου.
10 Καὶ ἐγένετο [20] ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλὼν, [21] καὶ Ὀρὲχ, καὶ [22] Ἀρχὰδ, καὶ [23] Χαλάννη, ἐν [24] τῇ γῇ [25] Σενναάρ.
11 Ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν [26] Ἀσσοὺρ· καὶ ᾠκοδόμησε τὴν [27] Νινευΐ, * [28] καὶ τὴν [29] Ῥοωβὼθ πόλιν, [30] καὶ τὴν Χαλὰχ,
12 Καὶ τὴν [31] Δασὴ ἀνὰ μέσον Νινευΐ, καὶ ἀνὰ μέσον Χαλάχ· αὕτη [32] ἡ πόλις μεγάλη.
13 Καὶ Μεσραῒν ἐγέννησε τοὺς [33] Λουδιεὶμ, καὶ τοὺς [34] Νεφθαλιεὶμ, καὶ τοὺς Ἐνεμετιεὶμ,
14 καὶ τοὺς Λαβιεὶμ, Καὶ τοὺς Πατροσωνιεὶμ, καὶ τοὺς [35] Χασμωνιεὶμ, ὅθεν [36] ἐξῆλθε Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς [37] Γαφθοριείμ.
15 Χαναὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα [38] πρωτότοκον αὐτοῦ,
16 καὶ τὸν Χετταῖον, Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ
17 τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, Καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον,
18 [39] Καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί. καὶ [40] μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ
19 τῶν Χαναναίων. [41] Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως [42] ἐλθεῖν εἰς Γέραρα καὶ Γάζαν, ἕως [43] ἐλθεῖν ἕως Σοδόμων καὶ Γομόρρας, Ἀδαμὰ καὶ [44] Σεβωεὶν ἕως [45] Δασά.
20 Οὗτοι [46] υἱοὶ Χάμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν,
21 καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. Καὶ τῷ Σὴμ [47] ἐγεννήθη καὶ αὐτῷ, πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν [48] Ἕβερ, ἀδελφῷ Ἰάφεθ τοῦ μείζονος.
22 Υἱοὶ Σήμ· [49] Ἐλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ,
23 καὶ Λοὺδ, καὶ [50] Ἀρὰμ, καὶ Καϊνᾶν. Καὶ υἱοὶ Ἀρὰμ· [51] Οὖζ, καὶ Οὒλ, καὶ [52] Γατὲρ, καὶ Μοσόχ.
24 Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν [53] Καϊνᾶν· [54] καὶ Καϊνᾶν ἐγέννησε τὸν Σαλά. Σαλὰ δὲ
25 ἐγέννησε τὸν Ἕβερ. Καὶ τῷ Ἕβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ, [55] Φαλὲγ· ὅτι

---

47 *Mſ. A.* & *Cot.* ὀπισθοφανές. *C.* & *Ald.* ὀπισθοφανῶς. 48 *Cot.* οἴνου αὐτοῦ. 49 ita *C.* ſed *Ox.* Χὰμ, conſtanter. *Ald.* priore hoc loco, Χὰμ παῖς. 50 *Mſ. A.* παῖς αὐτοῦ. *Aq.* δοῦλος δούλων. 51 ita *C.* ſed *A.* & *Ald.* παῖς tantum. 52 *Ald.* τοῖς σκηνώμασι. 53 *Cot.* ἔσαι. 54 ita *C.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* αὐτῶν. 55 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τριακόσια πεντήκοντα ἔτη. *Cot.* deeſt ἔτη.

Cap. 10. 1 *Compl.* αὗται αἱ. 2 *Mſ. Alex.* Μαδαὶ καὶ Ἰωύ. *Cot.* Μάδαι καὶ Ἰωύ. *C.* Μαδαῒ καὶ Ἰωϊνάν. 3 καὶ Ἐλισὰ *C.* deſunt. 4 *Cot.* οἱ υἱοί. 5 *Cot.* Ἐριφάθ. al. Ῥειφάθ. 6 *Mſ. A.* Θεργαμά. *C.* Θογωρμά. 7 *Cot.* κίτιοι. *C.* κίτοι. al. χενοθιεὶμ, κότιοι. 8 *C.* καὶ τοῖς. 9 *Cot.* Μισραΐμ. *C.* μεσαραείμ. 10 *Cot.* & *C.* Φούθ. 11 al. Σεβά. 12 *Cot.* Εὐιλάτ. 13 *Mſ. A.* Ῥεγχμά. 14 *Mſ. A.* & *Cot.* Σαβακαθά. 15 *Cot.* Νεβρών. *C.* νεμβρώδ. 16 *C.* ἔναντι. 17 ita *Ald.* ſed *Cot.* deſunt, τοῦ θεοῦ. 18 *Sch.* βίαιος. 19 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ. *Ox* pro κυρίου l. θεοῦ. 20 *Cot.* ἡ ἀρχή. 21 in *Cot.* deeſt καὶ. 22 *Cot.* Ἀχάδ. 23 al. χαλάνη. 24 *Cot.* γῆ. 25 *Mſ. A.* Σενναάρ. 26 al. ἀσσούρ. 27 *Mſ. A.* Νινευή. * In *Francof. Ed.* hîc incipit verſ. 12. 28 καὶ τὴν Ῥοωβὼθ ... Νινευΐ, *Ald.* deſunt. 29 *Mſ. A.* Ῥοωβός. al. Ῥοβωώμ. 30 *Mſ. A.* & *Cot.* καὶ Χαλάχ. 31 *Mſ. A.* & *Cot.* Δασέμ. *C.* δασήμ. al. δάσιμαν. 32 *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* πόλις ἡ μεγάλη. 33 *C.* hoc modo, λουδιεὶμ, καὶ τοὺς αἰνεμαμιεὶμ, καὶ τοὺς λαβιεὶμ, καὶ τοὺς νεφθουεὶμ. 34 *Mſ. A.* Νεφθαλιείμ. 35 *C.* χασλωνιείμ. al. χελωνιείμ. 36 *Mſ. A* & *C. ed.* ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιείμ. 37 *Mſ. A.* χαφθοριείμ. al. γαφθοριεὶμ & καφθοριείμ. 38 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* πρωτότοκον, καί. 39 *Ald.* τὸν ἀράδιον. 40 *C.* μετὰ ταῦτα. 41 *Mſ. A.* καὶ ἐγένοντο ὅρια χαναναίων. 42 *C.* εἰσελθεῖν εἰς. 43 *C.* ἐλθεῖν σοδόμων. 44 *Mſ. A.* Σεβωίμ. 45 *C.* λασά. 46 *C.* οἱ υἱοί. 47 *Mſ. A.* ἐγενήθη. 48 *Ald.* ἄβερ. 49 *Mſ. A.* Αἰλάμ. 50 *Mſ. A.* Αραμών. Καὶ υἱοί. ſed *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald* addunt, καὶ Καϊνάν. 51 *Mſ. A.* Ὧς. *Ald.* & *C.* ὥς. 52 *Mſ. A.* Γαθέρ. 53 *Mſ. A.* Καϊνάμ. 54 ita *Mſ. A.* cum *ed. Ald, C.* vero Καϊνὰν δέ. 55 *Mſ. A.* Φαλέκ.

ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα **26** τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰεκτάν. Ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν [56] Ἐλμωδὰδ, [57] καὶ Σαλὲθ, καὶ τὸν **27** [58] Σαρμὼθ, καὶ [59] Ἰαρὰχ, Καὶ [60] Ὀδοῤῥᾶ, καὶ [61] Αἰβὴλ, καὶ [62] Δεκλᾶ, **28** [63] Καὶ Εὐὰλ, καὶ Ἀβιμαὲλ, [64] καὶ Σαβὰ, **29** Καὶ Οὐφεὶρ, καὶ [65] Εὐειλὰ, καὶ Ἰωβάβ. πάν- **30** τες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. Καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν, ἀπὸ [66] Μασσὴ ἕως [67] ἐλθεῖν εἰς **31** [68] Σαφηρὰ ὄρος ἀνατολῶν. [69] Οὗτοι υἱοὶ Σὴμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν **32** αὐτῶν. Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νῶε [70] κατὰ γενέσεις αὐτῶν, [71] κατὰ ἔθνη αὐτῶν. ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

Κεφ. ια'. 11.

1 Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἓν, καὶ φωνὴ μία **2** πᾶσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδίον ἐν γῇ [1] Σενναὰρ, **3** καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ [2] πλησίον αὐτοῦ, Δεῦτε, πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί. Καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον· καὶ [3] ἄσφαλ- **4** τος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός. Καὶ εἶπαν, [4] Δεῦτε, οἰκοδομήσωμεν [5] ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, [6] οὗ ἔσται ἡ κεφαλὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ [7] ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα, πρὸ [8] τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς [9] ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. **5** Καὶ κατέβη [10] κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. **6** Καὶ εἶπε κύριος, Ἰδοὺ γένος ἓν, καὶ [11] χεῖλος ἓν [12] πάντων· καὶ τοῦτο ἤρξαντο [13] ποιῆσαι· [14] καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει [15] ἀπ' αὐτῶν πάν- **7** τα, [16] ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν. Δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχέωμεν [17] αὐτῶν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος [18] τὴν **8** φωνὴν τοῦ [19] πλησίον. Καὶ [20] διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ [21] πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν **9** πόλιν καὶ τὸν πύργον. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα [22] αὐτῆς, Σύγχυσις· ὅτι ἐκεῖ συνέχεε [23] κύριος [24] τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν [25] αὐτοὺς [26] κύριος ἐπὶ πρόσ- **10** ωπον πάσης τῆς γῆς. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις [27] Σήμ. καὶ ἦν Σὴμ [28] υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξὰδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν **11** κατακλυσμόν. Καὶ ἔζησε Σὴμ, μετὰ τὸ γεννῆσαι [29] αὐτὸν τὸν Ἀρφαξὰδ, [30] ἔτη πεντακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπ- **12** έθανε. Καὶ ἔζησεν Ἀρφαξὰδ [31] ἑκατὸν τριακονταπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊ- **13** νᾶν. Καὶ ἔζησεν Ἀρφαξὰδ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη [32] τετρακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε. * Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν [33] ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά. καὶ ἔζησε Καϊνᾶν, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλὰ, ἔτη τριακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· **14** καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἔζησε Σαλὰ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἔβερ. **15** Καὶ ἔζησε Σαλὰ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἔβερ, [34] τριακόσια [35] τριάκοντα ἔτη, [36] καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε. **16** Καὶ ἔζησεν Ἔβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα **17** ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Φαλέγ. Καὶ ἔζησεν Ἔβερ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν [37] Φαλὲγ, [38] ἔτη διακόσια ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε. **18** Καὶ ἔζησε [39] Φαλὲγ [40] τριάκοντα καὶ ἑκατὸν

---

56 *C.* Ἰελμωδάδ. 57 *Mſ. A.* & *C. ed.* καὶ τὸν Σαλέφ. 58 *C.* ἀσαραμώθ. 59 *Mſ. A.* Ἰαράδ. *C.* ἱεράχ. 60 *C.* τὸν ὀδοῤῥάμ. 61 *Mſ. A.* & *ed. C.* Αἰζήλ. 62 *Mſ. A.* Δεκλὰ, καὶ Ἀβιμεήλ. 63 *Ald.* desunt καὶ Εὐάλ. *C.* habet, καὶ γεβάλ. 64 *Mſ. A.* Σαβοῦ. *Ald.* σωβέν. *C.* σαβάν. 65 *C.* τὸν εὐειλάτ. 66 *Mſ. A.* Μασσηέ. 67 al. deeſt, ἐλθεῖν. 68 *Mſ. A.* & *C. ed.* Σωφηρά. 69 *Mſ. A.* οὗτοι οἱ υἱοί. 70 *C.* κατὰ συγγενείας. 71 *Mſ. A.* κατὰ τὰ ἔθνη.

Cap. 11. 1 *Mſ. A.* Σενναάρ. 2 ita *Ald.* & *C.* ſed *Mſ. A.* πλησίον, Δεῦτε. 3 *Sch.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ἄσβεστον φασί. καὶ τὴν ἄσφαλτόν τινες τῶν διδασκάλων ἄσβεστον ἔφασαν εἶναι, ἀγνοοῦντες ὡς εἰκὸς τὰς ἐν τῇ Ἀσσυρίᾳ πηγάς. *Diodorus*, ἄσφαλτος εἰς οἰκοδομὴν ἄχρηστος· ἄσβεστος δὲ ἐπιτηδειοτάτη. 4 *Ald.* δεῦτε καί. 5 *Ald.* αὐτοῖς. 6 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* οὗ ἡ κεφαλὴ ἔσται. 7 *Mſ. A.* ποιήσομεν ἑαυτῶν. 8 *Mſ. A.* διασπαρῆναι ἐπί. ſed *C.* addit ἡμᾶς. 9 *C.* ἀπό. 10 *C.* κύριος ὁ θεός. 11 *Mſ. Ox.* χεῖλος ἓν καὶ φώνημα πᾶσιν. 12 al. ἁπάντων. 13 *Ald.* ποιεῖν. 14 *Ald.* τὰ νῦν. 15 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐξ αὐτῶν. 16 *Sch.* ὅθεν ἐννοηθήσονται. 17 *Mſ. A.* ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν. *Ald.* ἐκεῖ τὰς γλώσσας αὐτῶν. *C.* αὐτῶν γλῶσσαν. 18 al. τῆς φωνῆς. 19 *Cot.* πλησίον αὐτοῦ. 20 *Ald.* ἔσπειρεν αὐτοὺς κύριος. *C.* διέσπειρε κύριος αὐτούς. 21 *Ald.* τὸ πρόσωπον. 22 *Mſ. A.* αὐτοῦ. 23 *Cot.* κύριος ὁ θεὸς, ita etiam mox. 24 *Mſ. O.* τὰς γλώσσας. 25 deeſt αὐτοὺς in *C.* 26 ita *Ald.* ſed in *Mſ. Ox.* deeſt. *Mſ. A.* habet, κύριος ὁ θεός. 27 *Mſ. A.* Σήμ. Σὴμ υἱὸς ἐτῶν ἑκατὸν, ὅτε. 28 *Ald.* deeſt υἱός. 29 *Ald.* αὐτῷ τὸν, per totum hoc caput. 30 *Mſ. A.* πεντακόσια ἔτη. *Ald.* πέντε καὶ τριάκοντα καὶ τριακόσια ἔτη. 31 *Cot.* ἔτη ponit ante ἑκατὸν, ut & verſ. 14. & 16. 32 *Mſ. A.* & *C. ed.* τετρακόσια τριάκοντα, καί. *Ald.* τριακόσια τριάκοντα. * In *Francof. Ed.* hic incipit verſ. 14. 33 *Mſ. A.* ἑκατὸν τριάκοντα. 34 *Mſ. Cot.* & *Ox.* διακόσια. 35 *C.* τριάκ. τέσσαρα. 36 *C.* deſunt, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. 37 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* Φαλέκ. 38 *Mſ. A. ed. Ald.* & *C.* ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα. 39 *Mſ. A.* Φαλέκ. 40 *Mſ. A.* ἑκατὸν τριάκοντα. *C.* ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα.

ἔτη,

19 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ. Καὶ ἔζησε [41] Φαλὲγ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ῥαγαῦ, [42] ἐννέα καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς
20 καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἔζησε Ῥαγαῦ ἑκατὸν [43] τριάκοντα καὶ δύο ἔτη, καὶ
21 ἐγέννησε τὸν Σερούχ. Καὶ ἔζησε Ῥαγαῦ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σερούχ, διακόσια ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέ-
22 ρας· καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἔζησε Σερούχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Να-
23 χώρ. Καὶ ἔζησε Σερούχ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ναχώρ, ἔτη διακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.
24 Καὶ ἔζησε Ναχὼρ [44] ἔτη ἑκατὸν [45] ἑβδομηκονταεννέα, καὶ ἐγέννησε τὸν [46] Θάῤῥα.
25 Καὶ ἔζησε Ναχὼρ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Θάῤῥα, ἔτη ἑκατὸν [47] εἰκοσιπέντε, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.
26 Καὶ ἔζησε Θάῤῥα ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἄβραμ, καὶ τὸν Ναχὼρ, καὶ τὸν Ἀῤῥάν.
27 [48] Αὗται δὲ αἱ γενέσεις [49] Θάῤῥα. Θάῤῥα ἐγέννησε τὸν Ἄβραμ, καὶ τὸν Ναχὼρ, καὶ τὸν Ἀῤῥάν· καὶ
28 Ἀῤῥὰν ἐγέννησε τὸν Λώτ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀῤῥὰν ἐνώπιον Θάῤῥα τοῦ πατρὸς [50] αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἐγεννήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλ-
29 δαίων. Καὶ [51] ἔλαβον Ἄβραμ καὶ Ναχὼρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. ὄνομα τῇ γυναικὶ Ἄβραμ, Σάρα· καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ναχὼρ, Μαλχὰ, θυγάτηρ Ἀῤῥὰν, καὶ πατὴρ Μαλ-
30 χὰ, καὶ πατὴρ Ἰεσχά. Καὶ ἦν Σάρα
31 στεῖρα, καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει. Καὶ ἔλαβε [52] Θάῤῥα τὸν [53] Ἄβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Λὼτ υἱὸν Ἀῤῥὰν, υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν Σάραν τὴν νύμφην αὐτοῦ, [54] γυναῖκα Ἄβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, [55] πορευθῆναι [56] εἰς γῆν Χαναάν· καὶ [57] ἦλθον ἕως
32 Χαῤῥάν· καὶ [58] κατῴκησεν ἐκεῖ. Καὶ [59] ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Θάῤῥα [60] ἐν γῇ Χαῤῥὰν, διακόσια πέντε [61] ἔτη· καὶ ἀπέθανε [62] Θάῤῥα ἐν Χαῤῥάν.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 Καὶ εἶπε κύριος τῷ Ἄβραμ, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ [1] πατρός σου· καὶ δεῦρο εἰς [2] τὴν γῆν, ἣν
2 ἄν σοι δείξω, Καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα· καὶ εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνο-
3 μά σου, καὶ [3] ἔσῃ εὐλογημένος. Καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι· καὶ [4] ἐνευλογηθήσον-
4 ται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐπορεύθη Ἄβραμ, [5] καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος· καὶ ᾤχετο [6] μετ᾽ αὐτοῦ Λώτ· Ἄβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομηκονταπέντε, ὅτε ἐξῆλ-
5 θεν ἐκ Χαῤῥάν. Καὶ ἔλαβεν Ἄβραμ [7] Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸν Λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν ψυχὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν Χαῤῥάν· καὶ [8] ἐξήλθοσαν πορευ-
6 θῆναι εἰς γῆν [9] Χαναάν. [10] Καὶ διώδευσεν Ἄβραμ [11] τὴν γῆν [12] εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχὲμ, ἐπὶ [13] τὴν δρῦν τὴν ὑψηλήν· οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν.
7 Καὶ ὤφθη κύριος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἄβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ
8 τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. Καὶ [14] ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατὰ ἀνατολὰς Βαιθήλ· καὶ ἔστησεν [15] ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν Βαιθὴλ [16] κατὰ θάλασσαν, [17] καὶ Ἀγγαὶ κατὰ ἀνατολάς· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ [18] κυρίῳ, καὶ ἐπε-
9 καλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. Καὶ ἀπῆρεν Ἄβραμ, καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν
10 [19] ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἐγένετο [20] λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ κατέβη Ἄβραμ εἰς Αἴγυπτον

41 *Mſ. A.* Φαλέκ. 42 *Mſ. A.* διακόσια ἐννέα. 43 *Mſ. A.* τριάκοντα δύο. 44 ita *Ed. Comp. Mſ.* autem *A.* ἔτη ἑβδομηκονταεννέα, καὶ. *Ald.* etiam deeſt ἑκατόν. 45 *Mſ. Ox.* ἑκατὸν καὶ ἐννέα. 46 *Mſ. A.* Θάρα. 47 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* εἰκοσιεννέα. 48 *C.* αὗται αἱ. 49 *Mſ. A.* Θάρα. Θάρα δὲ ἐγέννησεν. 50 αὐτοῦ *Ald.* deeſt. 51 *Mſ. Cot.* ἔλαβεν. 52 *Mſ. A.* Θάρα τὸν Ἄβραμ τὸν υἱόν. 53 *Mſ. Cot.* addit, καὶ τὸν Ναχώρ. 54 ita legunt *Mſ. Ox. edit. C.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* γυναῖκα τοῦ υἱοῦ. 55 *Cot.* πορεύεσθαι. 56 *Mſ. A.* εἰς τὴν γῆν. *Mſ. O.* & *Ald. ed.* εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων. 57 *Ald.* ἦλθεν. 58 *C.* ᾤκησαν. 59 *Mſ. A.* ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Θάρα ἐν χαῤῥάν. *Cot.* & *C.* etiam deeſt πᾶσαι. 60 *Ald.* ἐν χαῤῥάν. 61 *Mſ. A.* Θάρα. 62 *Cot.* ponit ἔτη ante διακόσια.

Cap. 12. 1 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* & *Cot.* πατρός σου εἰς τὴν γῆν. 2 *Ald.* γῆν. 3 ita *Mſ. Ox. C.* & *Ald. edd.* ſed *Mſ. A.* ἔσῃ εὐλογητὸς, ut & *Cot.* 4 ita *Mſ. Ox.* & *Ald. ed. Mſ.* autem *A.* & *ed. C.* εὐλογηθήσονται. 5 *C.* καθά. 6 *Mſ. Cot.* μετὰ τοῦ. 7 *Mſ. A.* & *Cot.* τὴν Σάρα γυναῖκα. 8 *Cot.* ἐξῆλθεν. *C.* ἐξῆλθε. 9 *Mſ. A.* Χαναάν· καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναάν. Καὶ διώδευσεν Ἄβραμ εἰς τὸ μῆκος. *Ald. ed.* χαναάν· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν. 10 *Cot.* καὶ ἦλθεν εἰς γῆν, καὶ. 11 *Ald.* deeſt τὴν γῆν. 12 ita *Mſ. Clem.* εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς. ſed *Mſ. Cot.* & *C. ed.* deſunt. 13 *Sch.* τῆς δρυὸς Μαμβρῆ. 14 *Aq.* μετῆρεν. 15 ἐκεῖ *C.* deeſt. 16 *Sch.* ἀπὸ δυσμῶν, ἀπὸ θαλάσσης. 17 *C.* καὶ ἀγγί. *Ald.* deſunt. 18 *Ald.* κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. 19 *Aq.* νότονδε. *S.* εἰς νότον. 20 al. λιμὸς μέγας.

παρ-

παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι [21] ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ
11 τῆς γῆς. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν Ἄβραμ εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν [22] Ἄβραμ Σάρα [23] τῇ γυναικί, Γινώσκω ἐγὼ, ὅτι γυνὴ
12 εὐπρόσωπος εἶ. Ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσί σε οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ ἐστιν αὕτη· καὶ ἀποκτενοῦσί με, σὲ δὲ περιποιήσονται.
13 [24] Εἰπὸν οὖν, ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται
14 ἡ ψυχή μου [25] ἕνεκέν σου. Ἐγένετο δὲ, [26] ἡνίκα εἰσῆλθεν Ἄβραμ εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα [27] αὐτοῦ, ὅτι
15 καλὴ ἦν σφόδρα· Καὶ [28] ἴδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φαραώ, καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς Φαραώ, καὶ εἰσήγαγον [29] αὐτὴν [30] εἰς τὸν οἶκον Φαραώ.
16 Καὶ τῷ Ἄβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι᾽ αὐτήν· καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχοι, καὶ [31] ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδί-
17 σκαι, [32] καὶ ἡμίονοι, καὶ κάμηλοι. Καὶ [33] ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν Φαραὼ ἐτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, περὶ Σάρας τῆς
18 γυναικὸς Ἄβραμ. Καλέσας δὲ Φαραὼ τὸν Ἄβραμ, [34] εἶπεν, Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι, ὅτι γυνή σου ἐστίν;
19 [35] Ἱνατί εἶπας ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν; καὶ ἔλαβον αὐτὴν [36] ἐμαυτῷ γυναῖκα. καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου [37] ἔναντί σου· [38] λαβὼν ἀπότρεχε.
20 Καὶ ἐνετείλατο Φαραὼ [39] ἀνδράσι περὶ Ἄβραμ, συμπροπέμψαι αὐτὸν, καὶ τὴν [40] γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ.

Κεφ. ιγ΄. 13.

1 Ἀνέβη δὲ Ἄβραμ ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, [1] καὶ Λὼτ μετ᾽
2 αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. Ἄβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα [2] κτήνεσι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυ-
3 σίῳ. Καὶ ἐπορεύθη ὅθεν [3] ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθήλ, ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθὴλ
4 καὶ ἀνὰ μέσον Ἀγγαί, Εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίησεν [4] ἐκεῖ [5] τὴν ἀρχήν· καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ Ἄβραμ [6] τὸ ὄνομα τοῦ
5 κυρίου. Καὶ Λὼτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ Ἄβραμ ἦν πρόβατα, καὶ [7] βόες, καὶ σκη-
6 ναί. Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα· ὅτι [8] ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά· [9] καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅ-
7 μα. Καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Ἄβραμ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων [10] τῶν κτηνῶν τοῦ Λώτ. οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν
8 γῆν. Εἶπε δὲ Ἄβραμ τῷ Λὼτ, Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ [11] καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν [12] ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου· ὅτι ἄνθρωποι [13] ἀδελφοὶ ἐσμὲν ἡ-
9 μεῖς. Οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ [14] ἐναντίον σου ἐστί; διαχωρίσθητι ἀπ᾽ ἐμοῦ. εἰ σὺ εἰς ἀριστερὰ, ἐγὼ εἰς δεξιά· [15] εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιά, ἐ-
10 γὼ εἰς ἀριστερά. Καὶ ἐπάρας [16] Λὼτ τοὺς ὀφθαλμοὺς [17] αὐτοῦ, ἐπεῖδε πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι [18] πᾶσα ἦν ποτιζομένη, πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν Σόδομα καὶ Γόμορρα, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ, [19] καὶ ὡς ἡ γῆ Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν εἰς Ζόγορα.
11 Καὶ ἐξελέξατο [20] ἑαυτῷ Λὼτ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἀπῆρε Λὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν· καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
12 τοῦ. Ἄβραμ δὲ κατῴκησεν [21] ἐν γῇ Χαναάν. Λὼτ δὲ κατῴκησεν [22] ἐν πόλει τῶν περιχώρων, καὶ [23] ἐσκήνωσεν ἐν Σοδόμοις.
13 Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα.
14 [24] Ὁ δὲ θεὸς εἶπε τῷ Ἄβραμ μετὰ τὸ [25] διαχωρισθῆναι τὸν Λὼτ ἀπ᾽ αὐτοῦ, [26] Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ νῦν

21 *Mſ. Ox.* κατίσχυσεν. *C.* ἐνίσχυεν. *Aq.* ἐβάρυνεν. 22 *Mſ. Ox.* deeſt Ἄβραμ. 23 *Mſ. A.* & *C. ed.* γυναικὶ αὐτοῦ, Γινώσκω. 24 *C.* εἰπέ. 25 ἕνεκά σου. 26 *Mſ. Clem.* ἡνίκα ἤγγισεν. 27 αὐτοῦ *C.* deeſt. 28 al. ἴδον. 29 ita *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ. A.* vero, αὐτὴν πρὸς Φαραώ. Καὶ τῷ. 30 εἰς τὸν οἶκον *Ald.* deſunt. 31 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ὄνοι παῖδες. 32 *Ald.* ἡμίονοι. 33 *C.* ἤτασε κύριος. 34 *Mſ. O.* εἶπεν αὐτῷ. 35 *C.* καὶ ἱνατί. 36 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα. 37 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐναντίον σου. 38 *Ald.* καὶ λαβών. 39 *Mſ. Clem.* ἀνδράσιν αὐτοῦ. 40 *Mſ. A. ed. Ald.* & *C.* γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ· καὶ Λὼτ μετ᾽ αὐτοῦ. *Ox.* γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ Λὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ μετ᾽ αὐτοῦ.

Cap. 13. 1 καὶ Λὼτ μετ᾽ αὐτοῦ, *Ald.* deſunt. 2 *C.* ἐν κτήνεσι. 3 *C.* ἐξῆλθεν. 4 in *C. ed.* deeſt ἐκεῖ. 5 *Mſ. A.* τὴν σκηνὴν, ut & *Ald. ed.* al. τὴν αὐλήν. 6 ita *C. Ald.* vero, τῷ ὀνόματι, & *Mſ. A.* τὸ ὄνομα κυρίου. 7 *Mſ. A.* βόες καὶ κτήνη, ut & *Ald.* & *C. edd. Mſ. Ox.* addit καὶ σκηναί. al. καὶ σκήνη. 8 ἦν *C.* deeſt. 9 ita *Ald. Mſ.* vero *A.* & *C. ed.* καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα. *Mſ. Ox.* οὐκ ἐδύναντο οἱ δύο κατοικεῖν ἅμα. 10 *C.* τοῦ λώτ. 11 καὶ σοῦ, *Cot.* deſunt. 12 ita *Mſ. A.* ποιμαίνων σου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμαίνων μου· ὅτι. *Mſ. Cot.* & *Ald. ed.* etiam, σου . . . μου. 13 *Mſ. A.* ἀδελφοὶ ἡμεῖς ἐσμέν. Καὶ ἰδού. *Ald.* etiam, ἡμεῖς ἐσμέν. 14 *Mſ. A.* ἐναντίον σου· διαχωρίσθητι. 15 *C.* εἰ σύ. 16 *C.* τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λώτ. 17 *Mſ. A.* αὐτοῦ, ἴδεν πᾶσαν. *Cot.* ἴδεν ſine αὐτοῦ. *Ald.* εἶδε. 18 *C.* deeſt πᾶσα. 19 *Ald.* ὡς ἡ. 20 *C.* λὼτ ἑαυτῷ. 21 *C.* εἰς γῆν. 22 *C.* ἐν γῇ. 23 *Mſ. A.* ἐνσκήνωσεν. 24 *C.* εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρός. 25 *Mſ. Cot.* χωρισθῆναι. *Ox.* ἀποχωρισθῆναι. 26 *Mſ. Cot.* ἀναβλέψας . . . ἴδε. ut & *Mſ. Ox.* & *C. ed.*

σὺ εἶ πρὸς [27] βοῤῥᾶν καὶ λίβα καὶ [28] ἀναλολὰς
15 καὶ θάλασσαν· Ὅτι [29] πᾶσαν τὴν γῆν,
ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ [30] σπέρμα-
16 τί σου [31] ἕως αἰῶνος. Καὶ ποιήσω τὸ
σπέρμα σου, ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς· εἰ δύναταί
τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρ-
17 μα σου [32] ἐξαριθμηθήσεται. Ἀναστὰς
[33] διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ
εἰς τὸ [34] πλάτος· ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν [35] καὶ
18 τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἀπο-
σκηνώσας Ἄβραμ, ἐλθὼν κατῴκησε [36] παρὰ
τὴν δρῦν τὴν [37] Μαμβρῆ, ἣ ἦν ἐν [38] Χεβρώμ· καὶ
ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ [39] θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ἘΓένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Ἀμαρφὰλ
βασιλέως [1] Σενναὰρ, [2] καὶ Ἀριὼχ [3] βασιλέ-
ως [4] Ἑλλασὰρ, [5] Χοδολλογομὸρ βασιλεὺς
[6] Ἐλὰμ, καὶ [7] Θαργὰλ βασιλεὺς ἐθνῶν,
2 [8] Ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλὰ βασιλέως Σο-
δόμων, καὶ μετὰ Βαρσὰ βασιλέως Γομόῤῥας,
[9] καὶ μετὰ Σενναὰρ βασιλέως Ἀδαμὰ, [10] καὶ μετὰ
Συμοβὸρ βασιλέως Σεβωεὶμ, [11] καὶ βασιλέως
3 Βαλάκ· αὕτη ἐστὶ Σηγώρ· Πάντες οὗτοι
[12] συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα [13] τὴν ἁλυκήν·
4 αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν. Δώδεκα ἔτη
αὐτοὶ [14] ἐδούλευσαν τῷ Χοδολλογομόρ· τῷ δὲ
5 τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν. Ἐν δὲ
τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθε Χοδολλογο-
μὸρ καὶ [15] οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέκο-
ψαν τοὺς [16] γίγαντας τοὺς ἐν [17] Ἀσταρὼθ, καὶ
Καρναὶν, καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς, καὶ τοὺς
[18] Ὀμμαίους [19] τοὺς ἐν Σαυῆ τῇ πόλει,

6 Καὶ τοὺς Χοῤῥαίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι [20] Σηεὶρ,
ἕως τῆς [21] τερεβίνθου τῆς [22] Φαράν· ἥ ἐστιν ἐν τῇ
7 ἐρήμῳ. Καὶ ἀναστρέψαντες [23] ἦλθον
ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως· αὕτη ἐστὶ Κάδης. καὶ
κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἀμαλὴκ,
καὶ τοὺς [24] Ἀμοῤῥαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν [25] Ἀ-
8 σασονθαμάρ. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σο-
δόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόῤῥας, καὶ βασιλεὺς
Ἀδαμὰ, καὶ βασιλεὺς Σεβωεὶμ, καὶ βασιλεὺς
Βαλάκ· αὕτη ἐστὶ Σηγώρ· καὶ παρετάξαντο αὐ-
τοῖς εἰς πόλεμον [26] ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἁλυ-
9 κῇ, Πρὸς Χοδολλογομὸρ βασιλέα [27] Ἐ-
λὰμ, καὶ [28] Θαργὰλ βασιλέα [29] ἐθνῶν, καὶ
Ἀμαρφὰλ βασιλέα [30] Σενναὰρ, καὶ Ἀριὼχ
βασιλέα Ἑλλασάρ· [31] οἱ [32] τέσσαρες βασιλεῖς
10 πρὸς τοὺς πέντε. Ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλυ-
κὴ, [33] φρέατα ἀσφάλτου. Ἔφυγε δὲ βασιλεὺς
Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόῤῥας, καὶ [34] ἐνέ-
πεσαν ἐκεῖ· οἱ δὲ καταλειφθέντες [35] εἰς τὴν ὀρει-
11 νὴν ἔφυγον. [36] Ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον
πᾶσαν τὴν Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας, καὶ πάντα
τὰ [37] βρώματα αὐτῶν· καὶ ἀπῆλθον.
12 Ἔλαβον δὲ καὶ [38] τὸν Λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Ἄβραμ,
καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ· καὶ ἀπῴχοντο· ἦν γὰρ
13 [39] κατοικῶν [40] ἐν Σοδόμοις. Παραγε-
νόμενος δὲ [41] τῶν ἀνασωθέντων τις, ἀπήγγει-
λεν [42] Ἄβραμ τῷ [43] περάτῃ· αὐτὸς δὲ κατῴ-
κει [44] παρὰ τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρῆ [45] Ἀμοῤῥαίου
τοῦ ἀδελφοῦ Ἐσχὼλ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ [46] Αὐνάν·
14 οἳ ἦσαν συνωμόται τοῦ Ἄβραμ. Ἀκούσας
δὲ Ἄβραμ, ὅτι [47] ᾐχμαλώτευται Λὼτ ὁ [48] ἀ-
δελφιδοῦς αὐτοῦ, ἠρίθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς

---

27 *Cot.* βοῤῥᾶ. 28 *C.* ἀνατολήν. 29 *Cot.* πᾶσαν ἡ γῆ. 30 *Ox.* σπέρματί σου μετὰ σέ. 31 *Ms. A.* ἕως τοῦ αἰῶνος. ut & *Ms. Ox.* & *C. ed.* 32 *Ms. A.* ἀριθμηθήσεται. *Ald.* & *C.* ἐξαριθμήσεται. 33 *Ald.* διόδευον. 34 *Cot.* & *Ox.* addunt αὐτῆς. 35 *Cot.* & *Ox.* desunt, καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. 36 al. περί. 37 *Ms. A.* Μαμβρῆν. 38 *Ms. A.* cum *C. ed.* Χεβρών. 39 *Ms. A.* θυσιαστήριον κυρίῳ.

Cap. 14. 1 *Ms. Alex.* Σενναὰρ, Ἀριὼχ βασιλεὺς Σελλασὰρ, καὶ ὁ Χοδολλογομὸρ βασιλεὺς Αἰλὰμ, καὶ Θαλγὰ βασιλεὺς ἐθνῶν. 2 *Cot.* & *C.* deest καί. 3 *Ald.* βασιλεὺς ἐλλασὰρ, καί. 4 *Aq.* Πόντου. *S.* Σκυθῶν. 5 *Cot.* Χοδολλαγομὸρ, ut & versu 4. 6 *C.* αἰλάμ. *Cot.* Σαιλάμ· sed Σ ex præced. voce βασιλεὺς repetitum. 7 *Cot.* Θαλγάδ. 8 al. ἐποίησε. 9 *Ms. A.* καὶ Σενναάρ. ut & *Cot.* & *C.* 10 *Ms. A.* & *Cot.* καὶ Συμοβόρ. *C.* καὶ συμόρ. 11 *Ms. A.* καὶ μετὰ βασιλέως. 12 *Aq.* συνέβαλον. *S.* συνῆλθον. 13 alii, ἁλικήν. *Aq.* τῶν περιπεδινῶν. *Th.* τῶν ἀλσῶν. 14 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* ἐδούλευον. 15 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ. 16 *Aq.* ῥαφαείμ. 17 *Ms. A.* cum *C. ed.* Ἀσταρὼθ Καρναΐν. 18 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* Σομαίους. *C.* ἐμμαίους. 19 *C.* deest τούς. 20 al. σιείρ. al. σεΐρ. al. σείρ. 21 *Ms. A.* τερεμίνθου. *Sch.* δρῦος ἡ πόλις αὕτη τοῦ Ἰώβ. 22 *C.* φαράμ. 23 *Ms. A.* ἤλθοσαν. 24 *C.* ἀμοῤῥαίους καὶ τούς.

25 *Ms. A.* Ἀσασανθαμάρ. *Ald.* ἀσανθαμάρ. 26 *C.* ἐπὶ τῇ. 27 *Ms. A.* Αἰλάμ. 28 *Ms. A.* Θαλγάλ. 29 *S.* Σκυθῶν. *Sch.* Παμφυλίας. 30 *Sch.* Πόντου. 31 *C.* καὶ οἱ. 32 *Ms. A.* τέσσαρες οὗτοι βασιλεῖς. 33 *Ox.* & *C.* φρέατα, φρέατα. 34 al. ἐνέπεσον. 35 *C.* ἔφυγον εἰς τὴν ὀρεινήν. 36 *Ald.* Ἔλαβον δὲ τὴν ὀρεινὴν, καὶ ἐπρονόμευσαν τὴν ἵππον. 37 al. βρωτά. *Ald.* ὑπάρχοντα. 38 *Ms. A.* τὸν Λὼτ υἱόν. 39 *C.* κατασκηνῶν. 40 al. ἐν τῇ γῇ τῶν Σοδόμων. 41 *C.* τις τῶν ἀνασωθέντων. *S.* διαφυγόντων. 42 *Cot.* τῷ Ἄβραμ. 43 *Aq.* περαίτῃ. *S.* ἐβραίῳ. *Acacius*, τὸ ἀπὸ τοῦ προπάτορος τοῦ Ἄβραμ, λέγω δὲ τοῦ Ἔβερ, ἐθνικὸν ὄνομα ἑρμηνευθὲν ἐτέθη ἴδιον ἀντὶ τοῦ Ἄβραμ τῷ Ἑβραίῳ, Ἄβραμ τῷ περάτῃ· Ἑβραῖος γὰρ περάτης ἑρμηνεύεται. *Diodor.* περάτην καλεῖ τὸν Ἄβραμ, ὡσανεὶ πέραν οἰκοῦντα τοῦ Ἰορδάνου. *Orig.* περάτης ἑρμηνεύεται Ἄβραμ, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν Μεσοποταμίαν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Χαναάν. *Sch.* τοῦτο παρὰ τῷ Ἑβραίῳ κείμενον εὗρον· εὑρεῖ ὁ δὲ Ἄβραὰμ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας εἰς τὴν Παλαιστίνην ἦλθε, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν διαβάς. 44 *Ms. A.* ἐν τῇ δρυΐ. *Ald. ed.* πρὸς τῇ δρυΐ. 45 ita *Ald.* sed *Cot.* ὁ Ἀμοῤῥίς. *C.* ἀμμαόρ. 46 *Ald.* εὐνάν. al. αὐνέρ. 47 *Ms. A.* ᾐχμαλωτεύθη. *C.* vero & *Ald.* ᾐχμαλώτευται. 48 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἀδελφός. *Ms. O.* ἀνεψιός.

αὐτοῦ,

αὐτοῦ, [49] τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ. * [50] καὶ κατεδίωξεν [51] ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν.

15 Καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες [52] αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ [53] κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως [54] Χοβὰ, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκοῦ. 16 Καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδόμων· καὶ [55] Λὼτ τὸν [56] ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ ἀπέστρεψε, καὶ [57] πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

17 Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς [58] Σοδόμων εἰς συνάντησιν αὐτῷ, μετὰ τὸ [59] ὑποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς [60] κοπῆς τοῦ [61] Χοδολλογομὸρ, καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ, εἰς τὴν κοιλάδα [62] τοῦ Σαβύ· 18 τοῦτο ἦν τὸ [63] πεδίον τῶν βασιλέων. Καὶ Μελχισεδὲκ βασιλεὺς Σαλὴμ ἐξήνεγκεν [64] ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ [65] τοῦ ὑψίστου.

19 Καὶ εὐλόγησε [66] τὸν Ἅβραμ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένος Ἅβραμ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 20 Καὶ εὐλογητὸς [67] ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς [68] παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. Καὶ ἔδωκεν [69] αὐτῷ Ἅβραμ δεκάτην ἀπὸ πάντων.

21 Εἶπε δὲ [70] βασιλεὺς Σοδόμων πρὸς Ἅβραμ, Δός μοι [71] τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λάβε σεαυτῷ.

22 Εἶπε δὲ Ἅβραμ [72] πρὸς τὸν βασιλέα Σοδόμων, Ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου [73] πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν τὸν ὕψιστον, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

23 Εἰ ἀπὸ [74] σπαρτίου ἕως [75] σφυρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς, ὅτι ἐγὼ [76] ἐπλούτισα [77] τὸν Ἅβραμ. 24 Πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι, καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ, [78] Ἐσχὼλ, [79] Αὐνὰν, Μαμβρῆ. οὗτοι [80] λήψονται [81] μερίδα.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἅβραμ ἐν [1] ὁράματι, λέγων, Μὴ φοβοῦ Ἅβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίζω σου· ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα. 2 Λέγει δὲ Ἅβραμ, Δέσποτα [2] Κύριε, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος· [3] ὁ δὲ υἱὸς Μασὲκ τῆς οἰκογενοῦς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ἐλιέζερ.

3 Καὶ εἶπεν Ἅβραμ, Ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας [4] σπέρμα· ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με. 4 Καὶ εὐθὺς φωνὴ [5] Κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, [6] λέγουσα, Οὐ κληρονομήσει σε οὗτος· [7] ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε. 5 Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπεν [8] αὐτῷ, Ἀνάβλεψον [9] δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ [10] δυνήσῃ [11] ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. 6 [12] Καὶ ἐπίστευσεν Ἅβραμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 7 [13] Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν, Ἐγὼ ὁ Θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χώρας Χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην [14] κληρονομῆσαι. 8 Εἶπε δὲ, Δέσποτα [15] Κύριε, κατὰ τί [16] γνώσομαι, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν;

9 Εἶπε δὲ αὐτῷ, Λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσαν, καὶ αἶγα τριετίζουσαν, καὶ κριὸν τριετίζοντα, καὶ τρυγόνα, καὶ περιστεράν. 10 [17] Ἔλαβε δὲ [18] αὐτῷ πάντα ταῦτα, καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλε. 11 Κατέβη δὲ ὄρνεα [19] ἐπὶ τὰ σώματα, ἐπὶ τὰ [20] διχοτομήματα αὐτῶν· καὶ [21] συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἅβραμ. 12 Περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς [22] ἔκστασις ἐπέπεσε τῷ Ἅβραμ, καὶ ἰδοὺ [23] φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ. 13 Καὶ

---

49 *Cot.* δέκα καὶ ὀκτὼ καὶ τριακοσίους. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 15. 50 *Ald.* deſunt, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν. 51 ὀπίσω αὐτῶν *C.* deſunt. 52 alii poſt αὐτοῦ addunt, μετ' αὐτοῦ. 53 *Cot.* ἐδίωξεν. 54 *Mſ. Cot.* & *ed. C.* Χοβάλ. *Ald.* σοβά. 55 *C.* τὸν λώτ. 56 *Mſ. O.* υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ. *Ald.* ἀδελφόν. 57 πάντα *C.* deeſt. 58 *C.* σοδόμων καὶ βασιλεὺς γομόῤῥας. 59 *Mſ. O.* ἀναστρέψαι. *C.* ἀποστρέψαι. 60 *Cot.* σκοπῆς. 61 *Cot.* Χοδαλλογομόρ. 62 *Mſ. A.* τὴν Σαυήν. *Cot.* τὴν Σαυῆ. *Ald.* τοῦ σαβῆ. *C.* τ. σαυή. 63 *Mſ. A.* πεδίον βασιλέως. *Cot.* πεδίον βασιλέων. *C. ed.* πεδίον βασιλέως μελχισεδέκ. 64 *Mſ. O.* & *ed. C.* αὐτῷ ἄρτους. 65 *Ald.* ὑψίστου. 66 *C.* αὐτὸν μελχισεδέκ. 67 *C.* κύριος ὁ Θεός. 68 *Cot.* ἔδωκεν. 69 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* αὐτῷ δεκάτην. 70 *Cot.* ὁ βασιλεύς. 71 *Ox.* τοὺς παῖδας. *Aq.* τὴν ψυχήν. *S.* τὰς ψυχάς. 72 *Mſ. A.* πρὸς βασιλέα. 73 *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* πρὸς τὸν Θεόν. 74 *Aq.* ῥάμματος. *S.* νήματος. 75 *Mſ. A.* σφαιρωτῆρος. *Cot.* σφαιρωτῆρος. *Sch.* σφυρωτῆρα δὲ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. 76 *Mſ. Clem.* πεπλούτικα. 77 *Mſ. O.* αὐτόν· 78 *Mſ. A.* Εἰσχώλ. 79 *C.* ἀνέρ. 80 *Cot.* λήμψονται. 81 *Mſ. Clem.* & *Vat.* μερίδα αὐτῶν.

Cap. 15. 1 *Mſ. Ox.* & *Clem.* cum *Ald. ed.* ὁράματι τῆς νυκτός. 2 *C.* deeſt κύριε. 3 *Aq.* ὁ υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου. *Th.* καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου. *Sch.* ὁ δὲ συγγενὴς τοῦ οἴκου μου. 4 *C.* τέκνον. 5 *C.* Θεοῦ. 6 *Mſ. Cot.* cum *C. ed.* λέγων. 7 *Ald.* ἄλλος. 8 vox αὐτῷ in utroque *Mſ. Arab.* obelo notatur. *Cot.* πρὸς αὐτόν. 9 δὴ *C.* deeſt. 10 *Cot.* δύνῃ. 11 *Mſ. Ox.* ἐξαριθμῆσαι τοὺς ἀστέρας. 12 *C.* ἐπίστευσε δέ. 13 *Mſ. A.* Εἶπεν δὲ αὐτῷ. 14 *Mſ. Cot.* & *Ox.* κληρονομῆσαι αὐτήν. 15 *C.* κύριε Θεέ. 16 *Mſ. Ox.* γνώσομαι τοῦτο. 17 alii, Καὶ ἔλαβε. 18 *Cot.* ἑαυτῷ. 19 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* ἐπὶ τὰ σώματα, τά. *C. ed.* ἐπὶ τὰ σώματα, καὶ τά. 20 *Mſ. Ox.* διχοτομημένα. alii, διχοτομηθέντα. 21 *Aq.* ἀπεσόβησεν αὐτά. 22 *S.* κάρος. 23 *Mſ. Ox.* γνόφος ἐπέστη. *C. ed.* γνόφος σκοτεινὸς ἐπιπίπτει.

ἐρρέθη

ἐῤῥέθη πρὸς Ἄβραμ, Γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ· [24] καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ [25] κακώσουσιν αὐτοὺς, καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη.
14 [26] Τὸ δὲ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ [27] ἐγώ· μετὰ δὲ ταῦτα, ἐξελεύσονται [28] ὧδε
15 μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς. Σὺ δὲ [29] ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου [30] ἐν εἰρήνῃ,
16 [31] τραφεὶς [32] ἐν γήρᾳ καλῷ. Τετάρτη δὲ γενεᾷ ἀποστραφήσονται ὧδε. [33] οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμοῤῥαίων ἕως τοῦ
17 νῦν. [34] Ἐπεὶ δὲ [35] ὁ ἥλιος ἐγένετο [36] πρὸς δυσμὰς, φλὸξ ἐγένετο. καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ [37] λαμπάδες πυρὸς, αἳ διῆλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων.
18 [38] Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο [39] κύριος [40] τῷ Ἄβραμ διαθήκην, λέγων, Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου
19 Εὐφράτου. Τοὺς Κεναίους, καὶ τοὺς Κενεζαίους,
20 καὶ τοὺς [41] Κεδμωναίους, Καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς Ῥαφαείμ,
21 Καὶ τοὺς Ἀμοῤῥαίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, [42] καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς [43] Γεργεσαίους, καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 Σάρα δὲ ἡ γυνὴ Ἄβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ· ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, [1] ᾗ ὄνομα
2 Ἄγαρ. Εἶπε δὲ Σάρα [2] πρὸς Ἄβραμ, [3] Ἰδοὺ [4] συνέκλεισέ με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν· εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, [5] ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς. *[6] Ὑπήκουσε δὲ Ἄβραμ
3 τῆς [7] φωνῆς Σάρας. Καὶ λαβοῦσα [8] Σάρα ἡ γυνὴ Ἄβραμ Ἄγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι [9] Ἄβραμ ἐν γῇ [10] Χαναὰν, ἔδωκεν αὐτὴν [11] τῷ Ἄβραμ [12] ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα.
4 Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ἄγαρ· [13] καὶ συνέλαβε· καὶ [14] εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει. καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς.
5 Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἄβραμ, Ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ. ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου. ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, [15] ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐτῆς. κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.
6 Εἶπε δὲ Ἄβραμ πρὸς Σάραν, Ἰδοὺ, ἡ παιδίσκη σου [16] ἐν ταῖς χερσί σου· χρῶ αὐτῇ ὡς [17] ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ. Καὶ ἐκάκωσεν [18] αὐτὴν Σάρα· καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς.
7 Εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος [19] κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ [20] ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, [21] ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν
8 τῇ ὁδῷ [22] Σούρ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου, Ἄγαρ παιδίσκη Σάρας, πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν, Ἀπὸ προσώπου Σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω.
9 Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος [23] κυρίου, Ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς.
10 Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου, Πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ [24] ἀριθμηθήσεται [25] ἀπὸ τοῦ πλήθους.
11 Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου, Ἰδοὺ, σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ· ὅτι [26] ἐπήκουσε κύριος τῇ ταπεινώσει σου.
12 Οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν· καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει.
13 Καὶ ἐκάλεσε [27] τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτὴν, [28] Σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδών με· ὅτι [29] εἶπε, Καὶ γὰρ ἐνώπιον [30] εἶδον ὀφθέντα
14 μοι. [31] Ἕνεκεν τούτου ἐκάλεσε τὸ [32] φρέαρ, Φρέαρ οὗ ἐνώπιον [33] εἶδον. ἰδοὺ ἀνὰ μέ-

24 *Ms. A.* καὶ κακώσουσιν αὐτὸ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ ταπεινώσουσιν. 25 *C.* κακώσουσιν, καὶ ταπεινώσουσιν, ut desit αὐτοὺς in utroque membro. 26 al. καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἂν δ. 27 *C.* ἐγὼ, λέγει κύριος, μετά. 28 ὧδε *Ald.* deest. 29 *C.* πορεύσῃ. 30 *Ms. A.* μετ' εἰρήνης, τραφείς. alii, τραφεὶς ἐν εἰρήνῃ. 31 *C.* ταφείς. al. ταφθείς. 32 *Cot.* ἐν γήρει κ. *Sch.* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. 33 alii, οὔτω γὰρ ἀναπληρώσονται. 34 *C.* Ἐπεὶ δὲ ἤδη. 35 *Ms. Cot.* & *C. ed.* ἐγένετο ὁ ἥλιος. 36 *Cot.* πρὸς δυσμαῖς. 37 *C.* ἦλθον λαμπάδες. 38 *Cot.* ἐκεῖ. 39 *Cot.* ὁ θεός. 40 *Ald.* τῷ ἄβραμ, absque διαθήκην. *C.* διαθήκην τῷ ἄβραμ. 41 *Cot.* Κελμωναίους. 42 in *C. ed.* desunt, καὶ τοὺς Εὐαίους. 43 al. Γενεσαίους.

Cap. 16. 1 *Ms. Ox.* ὀνόματι Ἄγαρ. 2 *Ms. Cot.* & *Ox.* πρὸς Ἄβραμ ἐν γῇ Χαναάν. 3 *Ms. Cot.* & *Comp. ed.* ἰδοὺ δή. 4 *Ms. Ox.* & *Compl. ed.* συνέκλεισέ μοι. *Ms. Alex.* ἔκλεισέ με. 5 *Ms. Cot.* ἵνα τεκνοποιήσω. al. ἵνα τεκνοποιήσῃς.

* In *Francof. ed.* hîc incipit verſ. 3. 6 *C.* ἐπήκουσε. 7 ita *Mſ. Ox. Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* φωνῆς αὐτῆς. 8 *Ald.* deeſt Σάρα. 9 al. πρὸς ἄβραμ. 10 *Mſ. A.* Χαναὰν, καὶ ἔδωκεν. atque ita *Ald.* & *C.* 11 *Cot.* Ἄβραμ τῷ, ut & *C.* 12 *Mſ. Ox.* τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ εἰς γυναῖκα. 13 *C.* συνέλαβε. 14 *Cot.* ἴδεν. 15 *Mſ. A.* ἠτίμασεν. 16 ita *Mſ. Ox. Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* ἐναντίον σου. 17 *Cot.* δ' ἄν. 18 *C.* αὐτῇ. 19 *Ald.* Κυρίου τοῦ θεοῦ. 20 al. ὕδατος σοὺρ ἐν τῇ ὁδῷ. 21 in *Mſ. Ox.* deſunt illa, ἐπὶ τῆς πηγῆς. *Ald.* cum *Mſ. Clem.* pro πηγῆς leg. γῆς. in *C.* autem deſunt illa omnia ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ. 22 *Sch.* τοῖχος ἢ εὐθυσμός. 23 in *C.* deeſt κυρίου. 24 *Mſ. A.* ἀριθμήσεται. 25 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἀπό. 26 *C.* ἐπήκουσεν ὁ θεός. 27 *Mſ. A.* Ἄγαρ τὸ ὄνομα. *Ald.* ἄγαρ ὄνομα. ſed deeſt vox Ἄγαρ in *Mſ. Cot. Ox.* & *ed. C.* 28 *Cot.* Σὺ εἶ. 29 *Ald.* εἶπον. 30 *Cot.* ἴδον. 31 al. ἕνεκα. 32 *Ald.* φρέαρ ἐκεῖνο. 33 *Cot.* ἴδον.

σον Κάδης καὶ ἀνὰ μέσον [34] Βαράδ.

15 Καὶ ἔτεκεν Ἄγαρ τῷ Ἄβραμ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσεν [35] Ἄβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Ἄγαρ, Ἰσμαήλ. 16 Ἄβραμ δὲ ἦν [36] ἐτῶν ὀγδοηκονταέξ, ἡνίκα ἔτεκεν Ἄγαρ [37] τῷ Ἄβραμ τὸν Ἰσμαήλ.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 Ἐγένετο δὲ Ἄβραμ ἐτῶν ἐννενηκονταεννέα. καὶ ὤφθη κύριος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου· [1] εὐαρέστει [2] ἐνώπιον ἐμοῦ, 2 καὶ γίνου ἄμεμπτος. Καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον σου· καὶ πληθυνῶ σε [3] σφόδρα.

3 Καὶ ἔπεσεν Ἄβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ 4 ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς, λέγων, Καὶ [4] ἐγὼ, ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ· καὶ ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν. 5 Καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἄβραμ, ἀλλ' ἔσται [5] τὸ ὄνομάσου Ἀβραάμ· ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε. 6 Καὶ [6] αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα· καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη, καὶ [7] βασιλεῖς ἐκ σοῦ 7 ἐξελεύσονται. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου [8] ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ, [9] εἰς τὰς γενεὰς [10] αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναί σου θεὸς, καὶ τοῦ σπέρματός 8 σου μετὰ σέ. Καὶ [11] δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου [12] μετὰ σὲ τὴν γῆν, ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χαναὰν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον. 9 καὶ ἔσομαι [13] αὐτοῖς εἰς θεόν. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἀβραὰμ, Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, [14] σὺ [15] καὶ τὸ σπέρμα σου 10 μετὰ σὲ [16] εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ [17] καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ [18] εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· περιτμηθήσεται 11 [19] ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν. Καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται [20] εἰς σημεῖον [21] διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ 12 καὶ ὑμῶν. Καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, [22] καὶ οἰκογενὴς καὶ ὁ ἀργυρώνητος, [23] ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ 13 σπέρματός σου· Περιτομῇ περιτμηθήσεται [24] ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ [25] ἀργυρώνητος. * καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρ-14 κὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. Καὶ [26] ἀπερίτμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας [27] αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, [28] ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη [29] ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς· ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδα-15 σε. [30] Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, Σάρα ἡ γυνή σου οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα [31] αὐτῆς [32] Σάρα, Σάῤῥα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς. 16 Εὐλογήσω δὲ αὐτὴν, καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον· καὶ εὐλογήσω αὐτὸ, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ [33] αὐτοῦ ἔσονται.

17 Καὶ ἔπεσεν Ἀβραὰμ ἐπὶ [34] πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγέλασε· καὶ εἶπεν [35] ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, λέγων, Εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ [36] γενήσεται υἱός; καὶ [37] εἰ ἡ Σάῤῥα ἐννενήκοντα [38] ἐτῶν τέξεται; 18 Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν θεὸν, Ἰσμαὴλ οὗτος 19 ζήτω [39] ἐναντίον σου. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ἀβραάμ, [40] Ναί· ἰδοὺ Σάῤῥα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ· καὶ [41] στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν, εἰς διαθήκην [42] αἰώνιον, [43] εἶναι αὐτῷ θεὸς καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν. 20 Περὶ δὲ Ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου· [44] καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκα αὐτὸν, [45] καὶ αὐξανῶ αὐτὸν, καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα. δώδεκα ἔθνη γεννήσει· καὶ 21 δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα. Τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς Ἰσαάκ, ὃν τέξεταί

---

34 *Ald.* Βαράχ. 35 in *C.* deest vox Ἄβραμ. 36 *Ms. A.* ὀγδοηκονταὲξ ἐτῶν. 37 *Ms. A.* & *Cot.* τὸν Ἰσμαὴλ τῷ Ἄβραμ. atque ita *C. ed.*

Cap. 17. 1 *Ald.* εὐαρεστήσεις. 2 *Ms. A.* ἐναντίον ἐμοῦ, atque ita *Ald.* 3 *Ms. Clem.* σφόδρα σφόδρα. 4 *C.* deest ἐγώ. 5 *Ms. A.* Ἄβραμ τὸ ὄνομά σου· 6 ita *Ms. Ox.* cum *C. ed. Ms.* autem *Clem.* αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ σε. 7 *C.* βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἔσονται. 8 *Ms. A.* & *Cot.* & *C. ed.* ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνά. 9 *Ms. A.* & *Cot.* εἰς γενεάς. 10 *Ms. Clem.* αὐτῶν τὴν γῆν. 11 *Sym.* δίδωμί σοι, atque ita *Ox.* 12 al. omittunt μετὰ σέ. alii add. μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 13 *Ms. A.* & *Ald. ed.* αὐτοῖς θεός. *Ox.* cum *C. ed.* αὐτῶν θεός. 14 *Ald.* & *C.* omittunt σύ. 15 *Ald.* καὶ τῷ σπέρματί σου. 16 desunt εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν in *C.* 17 al. καὶ σοῦ, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ. 18 al. absunt, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 19 *C.* ὑμῖν. 20 *Ms. A.* ἐν σημείῳ. 21 *Ms. Clem.* διαθήκης αἰωνίου. 22 *Ms. A.* Καὶ ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος, ut & *Ald.* & *C.* sed omittunt prius καί. 23 *Ald.* ἀπὸ δέ. 24 al. desunt, ὁ οἰκογενὴς &c. 25 *C.* ἀργυρώνητος περιτμηθήσεται. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 13. 26 *Ald.* ἀπερίτμητον ἄρσεν ὅ. 27 *C.* αὐτοῦ ἐν τῇ. 28 *C.* ἐξολοθρευθήσεται καὶ ἀφανισθήσεται ἡ ψυχή. 29 *Ms. Ox.* ἐκ τοῦ λαοῦ. 30 *Ms. A.* Εἶπεν δέ. 31 *C.* αὐτῆς ἔτι. 32 *Ms. A.* Σάρα, ἀλλὰ Σάῤῥα. 33 al. αὐτῶν. al. αὐτῆς. 34 *Ms. A.* πρόσωπον, καί. addunt autem αὐτοῦ, *Ox. C.* & *Ald.* 35 al. omittunt ἐν. 36 *C.* γεννήσεται. 37 *Ms. A.* εἰ Σάῤῥα. 38 *Ms. Ox.* & *Clem.* cum *Ald. ed.* ἐτῶν οὖσα. 39 al. ἐνώπιον. 40 al. deest ναί. al. leg. καὶ ἰδού. 41 *C.* θήσω. 42 ita *Ald.* sed *Ms. A.* αἰώνιον, καὶ τῷ σπέρματι. 43 *C.* desunt, εἶναι αὐτῷ θεός. 44 *Ms. A.* καὶ εὐλόγηκα. *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* καὶ εὐλόγησα. *C.* ἰδοὺ εὐλογήσω. 45 illa, καὶ αὐξανῶ αὐτὸν, desunt in *Ald.*

σοι Σάῤῥα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ

22 τῷ [46] ἑτέρῳ. Συνετέλεσε δὲ [47] λαλῶν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνέβη ὁ Θεὸς ἀπὸ Ἀβραάμ.

23 [48] Καὶ ἔλαβεν Ἀβραὰμ Ἰσμαὴλ τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβραάμ, καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεός.

24 Ἀβραὰμ δὲ [49] ἐννενηκονταεννέα ἦν ἐτῶν, ἡνίκα [50] περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

25 Ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ [51] ἦν ἐτῶν [52] δεκατριῶν, ἡνίκα περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς

26 ἀκροβυστίας αὐτοῦ. [53] Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, [54] περιετμήθη Ἀβραάμ,

27 καὶ Ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς [55] αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἀλλογενῶν [56] ἐθνῶν.

Κεφ. ιή. 18.

1 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρῇ, καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκη-

2 νῆς αὐτοῦ μεσημβρίας. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ [1] ἰδὼν, προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν.

3 Καὶ εἶπε, Κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν [2] παῖδά σου.

4 [3] Ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ [4] νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν· καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον.

5 Καὶ [5] λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε. καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε [6] εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ [7] ἕνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. Καὶ [8] εἶπεν, οὕτω ποίησον, καθὼς εἴρηκας.

6 Καὶ ἔσπευσεν Ἀβραὰμ ἐπὶ [9] τὴν σκηνὴν πρὸς Σάῤῥαν, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Σπεῦσον, καὶ φύρασον [10] τρία μέτρα σεμιδάλεως, καὶ ποίησον

7 ἐγκρυφίας. Καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβεν [11] ἁπαλὸν μοσχάριον καὶ καλὸν, καὶ ἔδωκε τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνε τοῦ

8 ποιῆσαι αὐτό. Ἔλαβε δὲ βούτυρον, καὶ γάλα, καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε· καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ [12] ἔφαγον. αὐτὸς δὲ παρει-

9 στήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον. [13] Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν, Ποῦ Σάῤῥα ἡ γυνή σου; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν, Ἰδοὺ, ἐν τῇ σκηνῇ.

10 [14] Εἶπε δὲ, Ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν Σάῤῥα ἡ γυνή σου. Σάῤῥα δὲ ἤκουσε πρὸς [15] τῇ θύρᾳ τῆς σκη-

11 νῆς, [16] οὖσα ὄπισθεν αὐτοῦ. Ἀβραὰμ δὲ καὶ Σάῤῥα [17] πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν· ἐξέλιπε [18] δὲ τῇ Σάῤῥᾳ γίνεσθαι τὰ [19] γυ-

12 ναικεῖα. Ἐγέλασε δὲ Σάῤῥα [20] ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα, [21] Οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν· ὁ δὲ κύριός μου [22] πρεσβύτερος.

13 [23] Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἀβραάμ, [24] Τί ὅτι ἐγέλασε Σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα, Ἆρά γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ [25] δὲ γεγήρακα.

14 Μὴ [26] ἀδυνατήσει παρὰ [27] τῷ Θεῷ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον [28] ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας·

15 καὶ ἔσται τῇ Σάῤῥᾳ υἱός. Ἠρνήσατο δὲ Σάῤῥα, λέγουσα, Οὐκ ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. Καὶ [29] εἶπεν αὐτῇ, Οὐχὶ, ἀλλὰ ἐγέλασας.

16 Ἐξαναστάντες δὲ [30] ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας. Ἀβραὰμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν [31] συμ-

17 προπέμπων [32] αὐτούς. Ὁ δὲ κύριος [33] εἶπε, Οὐ μὴ κρύψω [34] ἐγὼ ἀπὸ Ἀβραὰμ

18 τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ; Ἀβραὰμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ [35] πολύ· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς

19 γῆς. [36] Ἤδειν γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς

---

46 *Ms. Ox.* δευτέρᾳ. 47 *Ald.* ὁ Θεὸς λαλῶν. 48 al. ἔλαβε δέ. 49 *Ms. A.* ἦν ἐννενηκονταεννέα ἐτῶν. 50 *Ms. A.* περιέτεμεν. *C. ed.* περιέτεμε. *Ald.* vero περιετέμετο, inque ea *edit.* omissa sunt omnia, quæ sequuntur de Ismaelis circumcisione. 51 *Ms. A.* ἐτῶν δεκατριῶν ἦν, ἡνίκα περιετμήθη τὴν. 52 Post δεκατριῶν, in *Ms. Ox.* desunt illa, ἡνίκα περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβ. αὐτοῦ. 53 *Ms. A.* Ἐν τῷ. 54 *C.* περιετέτμηντο. al. ἡνίκα περιετέτμηντο. 55 *Ald.* deest αὐτοῦ. 56 *Ms. A.* ἐθνῶν, περιέτεμεν αὐτούς. *Ald.* ἐθνῶν καὶ περιέτεμεν αὐτούς. sed in *C.* desunt hæc verba.

Cap. 18. 1 *Ald.* ἰδὼν αὐτούς. 2 *Ms. Cot.* δοῦλόν σου. 3 *Cot.* λημφθήτω. 4 ita *Ms. Ox. Compl. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* νιψάτω. 5 *Cot.* λήμψομαι. 6 desunt illa, εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, in *Cot.* 7 *Cot.* εἵνεκεν ... καθά. 8 *Ald.* εἶπαν. 9 *Ald.* τῆς σκηνῆς. 10 *Aq.* & *S.* τρία σάτα. 11 *Ms. A.* & *Cot.* cum *Compl. ed.* μοσχάριον ἁπαλὸν καί. 12 *Ms. A.* ἐφάγοσαν. 13 *Ald.* εἶπον. 14 in *Ms. Cot.* & *Ox.* desunt illa εἶπε δέ. *Ald.* habet, εἶπε δὲ, ἰδού. 15 *Comp.* τὴν θύραν. 16 *Ms. Ox.* ἑστῶσα ὄπισθεν αὐτοῦ. 17 *Compl.* absque πρεσβύτεροι leg. προβεβηκότες ἦσαν ἡμερῶν. 18 *Ms. A.* δὲ Σάῤῥα. 19 *Cot.* γυναίκια. 20 *Aq.* κατ' αὐτῆς. 21 *Aq.* μετὰ τὸ κατατριβῆναί με ἐγένετό μοι τρυφερία. *S.* μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με ἐγένετό μοι ἀκμή. 22 *Compl.* πρεσβύτης. 23 *Compl.* εἶπε δέ. 24 *Ms. A.* τί ἐγέλασεν. al. λέγων τί ὅτι ἐγ. 25 δὲ *C.* deest. 26 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἀδυνατεῖ. *Ox.* ἀδυνατεῖ τῷ θεῷ πᾶν ῥῆμα. *C.* ἀδυνατήσει παρὰ κυρίῳ ῥῆμα. 27 *Cot.* τοῦ θεοῦ. 28 *Ald.* ἐπαναστρέψω. *Comp.* εἰς ὥρας ἀναστρέψω πρὸς σέ 29 *Ms. A.* & *Ald. ed.* εἶπεν, Οὐχί. 30 *Compl.* οἱ ἄνδρες ἐκεῖθεν. 31 *Ox.* προπέμπων. 32 deest αὐτοὺς in *Cot.* 33 *Ms. A.* & *Ald. ed.* εἶπεν, Μή. 34 ἐγὼ *Compl.* deest. 35 *Aq.* ὀστέϊνον. *S.* ἰσχυρόν. 36 *Cot.* εἶδεν.

αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ [37] μετ' αὐτόν· καὶ φυλάξουσι τὰς ὁδοὺς κυρίου, [38] ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ὅπως [39] ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Ἀβραὰμ πάντα ὅσα ἐλάλησε [40] πρὸς αὐ-
20 τόν. Εἶπε δὲ κύριος, [41] Κραυγὴ Σοδόμων καὶ [42] Γομόῤῥας [43] πεπλήθυνται [44] πρός με· καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν [45] μεγάλαι σφόδρα.
21 [46] Καταβὰς οὖν ὄψομαι, εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρός με, [47] συντελοῦνται. εἰ
22 δὲ μή, ἵνα γνῶ. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες, ἦλθον εἰς Σόδομα. Ἀβραὰμ [48] δὲ ἔτι ἦν ἑστηκὼς [49] ἐναντίον κυρίου.
23 Καὶ ἐγγίσας Ἀβραάμ, εἶπε, Μὴ συναπολέσῃς δίκαιον [50] μετὰ ἀσεβοῦς· καὶ ἔσαι ὁ δίκαιος
24 ὡς ὁ ἀσεβής. Ἐὰν ὦσι πεντήκοντα [51] δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, [52] ἀπολεῖς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις [53] πάντα τὸν τόπον [54] ἕνεκεν τῶν πεντήκον-
25 τα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ; [55] Μηδαμῶς [56] σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, [57] τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς· καὶ ἔσαι ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς. Ὁ κρίνων πᾶ-
26 σαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν; Εἶπε δὲ [58] κύριος, [59] Ἐὰν ὦσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα [60] δίκαιοι [61] ἐν τῇ πόλει, [62] ἀφήσω ὅλην τὴν πόλιν, καὶ πάντα τὸν τόπον δι' αὐ-
27 τούς. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβραὰμ εἶπε, Νῦν ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν [63] κύριόν μου·
28 ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός. Ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα [64] δίκαιοι εἰς τεσσαρακονταπέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν τῶν πέντε, πᾶσαν τὴν πόλιν; Καὶ [65] εἶπεν, Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαρακονταπέντε.
29 Καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν; καὶ εἶπεν, Ἐὰν [66] δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; Καὶ εἶπεν, [67] Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν
30 τεσσαράκοντα. Καὶ εἶπε, [68] Μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω; ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; Καὶ εἶπεν, Οὐ μὴ [69] ἀπολέσω ἕνε-
31 κεν τῶν τριάκοντα. Καὶ εἶπεν, Ἐπειδὰν ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; Καὶ εἶπεν, Οὐ μὴ [70] ἀπο-
32 λέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι. Καὶ εἶπε, Μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ; ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; Καὶ εἶπεν, Οὐ μὴ
33 ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα. Ἀπῆλθε [71] δὲ ὁ κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραάμ. καὶ Ἀβραὰμ [72] ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Κεφ. ιθʹ. 19.

1 Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα ἑσπέρας· Λὼτ δὲ ἐκάθητο [1] παρὰ τὴν πύλην Σοδόμων. ἰδὼν δὲ Λώτ, [2] ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς· καὶ προσεκύνησε τῷ προσώ-
2 πῳ ἐπὶ τὴν γῆν, Καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ κύριοι, ἐκκλίνατε [3] εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ [4] καταλύσατε, καὶ [5] νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. [6] Καὶ εἶπαν, Οὐχί, [7] ἀλλ'
3 ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν. Καὶ [8] κατεβιάσατο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν· καὶ εἰσῆλθον εἰς [9] τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς [10] πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐ-
4 τοῖς, καὶ ἔφαγον. Πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι [11] δέ, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, [12] οἱ Σοδομῖται [13] περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, ἀπὸ νεανίσκου ἕως [14] πρεσβυτέρου, [15] ἅπας ὁ λαὸς ἅμα.
5 Καὶ [16] ἐξεκαλοῦντο τὸν Λώτ· καὶ [17] ἔλεγον πρὸς αὐτόν, Ποῦ εἰσιν [18] οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡ-
6 μᾶς, ἵνα συγγνώμεθα αὐτοῖς. Ἐξῆλ-

---

37 *Mſ. A.* μεθ' ἑαυτόν· *Cot.* μετ' αὐτὸν ponit ante καὶ τῷ. 38 *Comp.* τοῦ ποιεῖν. 39 ἂν *Cot.* deeſt. 40 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* ἐπ' αὐτόν. 41 *Sch.* κραυγὴν τὴν τόλμαν λέγει, ἢ καὶ τὴν παῤῥησίαν. 42 *Cot.* Γομόῤῥων. 43 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* πεπλήθυνται καί. 44 πρὸς μὲ *Cot.* deſunt. 45 *Aq.* & *S.* ἐβαρύνθησαν. 46 *C.* καὶ καταβάς. 47 *S.* ἐπετέλεσαν τὸ ἔργον. 48 ita *Ald. Mſ.* autem *A.* & *Cot.* cum *Compl. ed.* δὲ ἦν. 49 *Cot.* ἔναντι. 50 al. μετ' ἀσεβοῦς. 51 *Mſ. A.* ἐν τῇ πόλει δίκαιοι. 52 *Mſ. Cot.* & *Ox.* cum *C. ed.* ἀπολέσεις. 53 ita *Mſ. Cot. Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* τὸν τόπον. 54 *Cot.* ἐκείνου ἕνεκα. 55 *S.* οὐχὶ σόν. 56 *C.* ποιήσῃς τό. 57 τοῦ *C.* deeſt. 58 *Cot.* ὁ κύριος. 59 ita *Compl.* ſed *Mſ. A.* ἐὰν εὕρω ἐν. 60 *Mſ. A.* δικαίους. 61 al. deeſt ἐν τῇ πόλει. 62 ita *Compl. ed.* ſed *Mſ. A.* ἀφήσω πάντα. 63 *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* κύριον· ἐγώ. 64 ita *Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* & *Cot.* δίκαιοι πέντε, ἀπολεῖς. 65 *Mſ. A.* & *Cot.* εἶπεν, Ὅτι οὐ. 66 δὲ *Cot.* deeſt, ut & verſu proximo. 67 al. οὐκ ἀπολῶ. 68 *Sch.* μὴ δὴ ὀργίλον τῷ κυρίῳ. 69 ita *Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* ἀπολέσω ἐὰν εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα. 70 ita *Comp. ed.* ſed *Mſ. A.* ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι. 71 *Mſ. A.* δὲ κύριος, 72 *Mſ. Ox.* ἐπέστρεψεν.

Cap. 19. 1 *Ald. ed.* παρὰ τὴν πόλιν. 2 ita *Mſ. Ox.* ſed *Mſ. A.* cum *C. ed.* ἀνέστη. 3 εἰς *C. ed.* deeſt. *Mſ. A.* habet πρός. 4 *Mſ. Ox.* καταλύσατε τοῦ ἕνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. 5 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* νίψασθε. 6 *Mſ. A.* εἶπαν δέ. 7 *Mſ. A.* ἀλλ' ἢ ἐν τῇ. 8 ita *Mſ. Ox. Comp. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* παρεβιάζετο. 9 *Mſ. A.* & *C. ed.* τὴν οἰκίαν. 10 *Ald.* τόπον. 11 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* καὶ οἱ. 12 *Mſ. Ox.* Σοδόμων. 13 *Comp.* ἐκύκλωσαν. 14 *Compl.* πρεσβύτου. 15 *C.* πᾶς. 16 *Comp.* προσεκάλουν τὸν Λὼτ καὶ εἶπον. 17 *C.* εἶπον. 18 οἱ ἄνδρες . . . τὴν, *A. d.* deſunt.

θε δὲ

θε δὲ Λὼτ [19] πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέῳξεν ὀπίσω [20] αὐτοῦ.
7 Εἶπε δὲ [21] πρὸς αὐτούς, [22] Μηδαμῶς ἀδελ-
8 φοί, μὴ [23] πονηρεύσησθε. Εἰσὶ δέ μοι [24] δύο θυγατέρες, αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα· ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, [25] καὶ χρᾶσθε αὐταῖς καθὰ ἂν ἀρέσκοι ὑμῖν. μόνον εἰς τοὺς [26] ἄνδρας τούτους [27] μὴ ποιήσητε ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν [28] σκέπην τῶν δοκῶν
9 μου. [29] Εἶπαν δὲ αὐτῷ, Ἀπόστα ἐκεῖ· εἰσῆλθες παροικεῖν, μὴ καὶ [30] κρίσιν κρίνειν; νῦν οὖν σε [31] κακώσωμεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. Καὶ παρεβιάζοντο [32] τὸν ἄνδρα τὸν Λὼτ σφόδρα· καὶ ἤγγισαν συντρίψαι τὴν θύραν.
10 Ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν Λὼτ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον, καὶ τὴν
11 θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν. Τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας [33] τοῦ οἴκου ἐπάταξαν [34] ἐν ἀορασίᾳ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.
12 Εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες [35] πρὸς τὸν Λώτ, [36] Εἰσί σοι ὧδε γαμβροί, ἢ υἱοί, ἢ θυγατέρες; [37] ἢ εἴ τις σοι ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε
13 ἐκ τοῦ τόπου τούτου, [38] Ὅτι ἡμεῖς ἀπόλλυμεν τὸν τόπον τοῦτον· ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν [39] ἔναντι κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύ-
14 ριος [40] ἐκτρίψαι αὐτήν. Ἐξῆλθε δὲ Λώτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι [41] ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν. * ἔδοξε δὲ γελοιάζειν [42] ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ.
15 [43] Ἡνίκα δὲ ὄρθρος [44] ἐγίνετο, [45] ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λώτ, λέγοντες, Ἀναστὰς [46] λάβε τὴν γυναῖκά σου, καὶ τὰς [47] δύο θυγατέρας σου, ἃς ἔχεις, [48] καὶ ἔξελθε, [49] ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις [50] τῆς πόλεως.
16 Καὶ [51] ἐταράχθησαν. καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, [52] καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐ-
17 τοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς [53] ἔξω, * καὶ εἶπαν, Σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· [54] μὴ περιβλέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σώζου, μή-
18 ποτε [55] συμπαραληφθῇς. Εἶπε δὲ Λὼτ
19 πρὸς αὐτούς, Δέομαι κύριε, Ἐπειδὰν εὗρεν ὁ παῖς σου [56] ἔλεος ἐναντίον σου, καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, [57] ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμὲ [58] τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν μου. ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι [59] διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος· [60] μήποτε καταλάβῃ με τὰ κακά, καὶ ἀποθάνω.
20 [61] Ἰδού, πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστι μικρά· καὶ [62] ἐκεῖ [63] διασωθήσομαι. [64] οὐ μικρά ἐστι; καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου
21 [65] ἕνεκέν σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδού, [66] ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον, [67] καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ, τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν
22 περὶ ἧς ἐλάλησας. Σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι [68] ποιῆσαι πρᾶγμα, [69] ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. διὰ τοῦτο [70] ἐκάλεσε τὸ ὄνομα [71] τῆς πόλεως ἐκείνης,
23 [72] Σηγώρ. Ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν
24 γῆν, καὶ Λὼτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγώρ. Καὶ κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον,
25 καὶ πῦρ παρὰ κυρίου [73] ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις [74] ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν [75] περίχωρον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦν-

---

19 ita *Ald. ed.* *Mſ.* vero *A.* πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν θύραν. *Mſ. Ox.* & *C. ed.* πρὸς τὸ πρόθυρον. *Mſ. Clem.* πρὸς αὐτοὺς ἔξω πρὸς τὸ πρόθυρον. 20 *Cot.* αὐτῶν. 21 *Comp.* αὐτοῖς. 22 *Comp.* Μηδαμῶς ἄνδρες ἀδελφοί. 23 *Mſ. A.* πονηρεύσεσθε. *Comp.* πονηρεύεσθε. *Ald.* πορεύεσθε. 24 *Ald.* deest, δύο. 25 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Mſ. A.* καὶ χρήσασθαι αὐταῖς καθὰ ἀρέσκῃ ὑμῖν. *Cot.* χρήσασθε αὐταῖς καθὸ ἂν ἀρέσκῃ. 26 *Mſ. Cot.* ἀνθρώπους. 27 *Mſ. A.* μὴ ποιήσητε μηδὲν ἄδικον. 28 ita *Mſ. Ox.* & *C. ed.* *Mſ.* vero *A.* & *Ald. ed.* στέγην. 29 *Mſ. A.* Εἶπαν δέ, Ἀπόστα. 30 *Mſ. A.* κρίσιν κρῖναι; 31 *Mſ. A.* κακώσομεν. 32 in *Ox.* desunt, τὸν ἄνδρα. 33 τοῦ οἴκου, deest in *Comp.* 34 *Mſ. A.* ἀορασίᾳ. deest etiam ἐν in *Ald.* 35 *Mſ. A.* & *Cot.* πρὸς Λώτ. 36 *Mſ. A.* Ἔστιν τίς σοι. *Ald.* ἐστὶ τίς σοι. 37 *Mſ. A.* ἢ ἥτις. 38 *Mſ. A.* & *Cot.* Ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς. 39 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐναντίον. *C. ed.* ἐνώπιον. 40 *Ald.* ἐντρίψαι. 41 *C.* ἐκτρίψει. * In *Francof. ed.* hæc verba continentur versu 15. 42 *C.* ἐνώπιον. 43 *C.* ὡς δέ. 44 *Cot.* ἐγίνετο. 45 *Mſ. A.* ἐπεσπούδαζον, atque ita *Cot.* 46 *C.* παράλαβε. 47 δύο .. σου *Cot.* desunt. δύο *C.* etiam deest. 48 desunt καὶ ἔξελθε in *Cot.* 49 *Mſ. A.* ἵνα μὴ συναπόλῃ.

50 *Ox.* αὐτοῦ. 51 *Ox.* ἐταράχθησαν οἱ ἄγγελοι. *Aq.* ἐμέλλησεν. *Sch.* ἐστρατεύσατο. 52 *Cot.* καὶ τῆς χειρός. 53 *Cot.* & *Ox.* ἔξω τῆς πόλεως. * In *Francof.* hic incipit verſ. 17. 54 ita *Mſ. Cot.* sed *A.* μὴ περιβλέψῃς. *Ald. ed.* μὴ βλέψῃ. 55 *Cot.* συμπαραλημφθῇς. 56 *C.* χάριν. 57 *Ox.* ὃ ποιήσεις εἰς ἐμέ. 58 *C.* τοῦ ζῆσαι. *Sch.* ζωῶσαι. 59 *C.* σωθῆναι. 60 *Mſ. A.* μὴ καταλάβῃ. atque ita *Ald.* & *C.* 61 *Mſ. A.* Ἰδού, ἡ πόλις. 62 ἐκεῖ deest in *C.* 63 *Mſ. A.* cum *Compl.* σωθήσομαι. 64 aa. ll. οὐ μικρά ἐστι, sine nota interrogationis. 65 ἕνεκέν σου desunt in *Cot.* 66 *Aq.* ἦρα τὸ πρόσωπόν σου. *S.* ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου. 67 *Ald.* ἐπί. 68 *Cot.* & *Ald.* τοῦ ποιῆσαι. 69 *Mſ. A.* ἕως τοῦ σε ἐλθεῖν ἐκεῖ. *Mſ. Cot.* ἕως οὗ εἰσέλθῃς ἐκεῖ. *Ox.* ἕως τοῦ εἰσελθεῖν σε ἐκεῖ. 70 *Mſ. A.* ἐπωνόμασεν. *Mſ. Cot.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἐπεκάλεσε. 71 In *Mſ. Cot.* τῆς πόλεως tantum, sine ἐκείνης. *Ox.* legit, τοῦ τόπου ἐκείνου. 72 al. σιγώρ. 73 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 74 *Mſ. A.* ταύτας, ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λώτ· καὶ πᾶσαν περίοικον, καὶ πάντας. *Cot.* pro ταύτας habet πάσας. 75 ita *C. ed.* *Ald.* autem περίοικον, ut *Mſ. A.*

τας ἐν τ͂ πόλεσι, [76] ϗ τὰ ἀνατέλλοντα [77] ἐκ 26 τ͂ γῆς. Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ϗ ἐγένετο στήλη ἁλός.

27 Ὤρθρισε δὲ Ἀβραὰμ τῷ πρωῒ εἰς τ͂ τόπον, 28 οὗ εἱστήκει [78] ἐναντίον κυρίου. Καὶ ἐπέβλεψεν [79] ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων ϗ [80] Γομόῤῥας, ϗ ἐπὶ πρόσωπον [81] τ͂ περιχώρου, ϗ εἶδε· ϗ ἰδοὺ [82] ἀνέβαινεν φλὸξ [83] ἐκ τ͂ γῆς, 29 [84] ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [85] ἐκτρίψαι τ͂ θεὸν πάσας τὰς πόλεις τ͂ περιοίκου, ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραάμ· ϗ ἐξαπέστειλε τ͂ Λὼτ ἐκ μέσου τ͂ καταστροφῆς, ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις, [86] ἐν αἷς 30 κατῴκει ἐν αὐταῖς Λώτ. [87] Ἀνέβη δὲ Λὼτ ἐκ Σηγώρ· ϗ ἐκάθητο ἐν τῷ [88] ὄρει αὐτὸς, ϗ αἱ [89] δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν Σηγώρ. ϗ [90] κατῴκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς, ϗ αἱ δύο 31 θυγατέρες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τ͂ νεωτέραν, Ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος, ϗ οὐδείς ἐστιν [91] ἐπὶ τ͂ γῆς, ὃς εἰσελεύσεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάσῃ 32 τῇ γῇ. Δεῦρο, [92] ϗ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, ϗ κοιμηθῶμεν μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρ-33 μα. Ἐπότισαν δὲ τ͂ πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ [93] ἐκείνῃ· ϗ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς [94] ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. ϗ [95] οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι [96] αὐτ͂, ϗ ἐν τῷ ἀναστῆναι.

34 Ἐγένετο [97] δὲ ἐν τῇ ἐπαύριον, ϗ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τ͂ νεωτέραν, Ἰδοὺ ἐκοιμήθην [98] χθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ποτίσωμεν αὐτ͂ οἶνον [99] ϗ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ϗ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ 35 πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. Ἐπότισαν δὲ ϗ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τ͂ πατέρα αὐτ͂ οἶνον· ϗ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς· ϗ οὐκ [100] ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι [101] αὐ-36 τὸν, ϗ ἀναστῆναι. Καὶ συνέλαβον [102] αἱ δύο θυγατέρες Λὼτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐ-37 τῶν. Καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν, ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωάβ, λέγουσα, Ἐκ τοῦ πατρός μου. Οὗτος πατὴρ Μωαβιτῶν 38 ἕως τ͂ σήμερον ἡμέρας. Ἔτεκε δὲ ϗ ἡ νεωτέρα υἱὸν, ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [103] Ἀμμὰν, [104] λέγουσα, Υἱὸς γένους μου. Οὗτος πατὴρ Ἀμμανιτῶν ἕως τ͂ σήμερον ἡμέρας.

Κεφ. κ΄. 20.

1 Καὶ ἐκίνησεν [1] ἐκεῖθεν [2] Ἀβραὰμ [3] εἰς γῆν πρὸς Λίβα· ϗ ᾤκησεν ἀνὰ μέσον Κάδης, ϗ ἀνὰ μέσον Σούρ· ϗ παρῴκησεν ἐν Γεράροις. 2 Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ περὶ Σάῤῥας τ͂ γυναικὸς αὐτοῦ, [4] ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνή μου ἐστὶ, μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τ͂ πόλεως δι᾽ αὐτήν. Ἀπέστειλε δὲ Ἀβιμέλεχ βασιλεὺς Γε-3 ράρων, ϗ ἔλαβε τ͂ Σάῤῥαν. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ θεὸς πρὸς Ἀβιμέλεχ [5] ἐν ὕπνῳ τ͂ νύκτα, [6] ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ, [7] σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τ͂ γυναικὸς, ἧς ἔλαβες· αὕτη δέ ἐστι 4 συνῳκηκυῖα ἀνδρί. Ἀβιμέλεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς. ϗ εἶπε, Κύριε, ἔθνος ἀγνοοῦν 5 ϗ δίκαιον [8] ἀπολεῖς; Οὐκ αὐτός μοι εἶπεν, ἀδελφή μου ἐστί; ϗ αὕτη μοι εἶπεν, ἀδελφός μου ἐστίν; ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, ϗ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο.

6 Εἶπε δὲ [9] αὐτῷ ὁ θεὸς καθ᾽ ὕπνον, Κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, ϗ [10] ἐφεισάμην σου τοῦ μὴ [11] ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ· [12] ἕνεκα τούτου οὐκ ἀφῆκά σε [13] ἅψασθαι 7 αὐτῆς. Νῦν δὲ ἀπόδος τ͂ γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ· ὅτι προφήτης ἐστὶ, ϗ προσεύ-

---

76 *Mſ. A.* ϗ πάντα τὰ, atque ita *Ald.* 77 al. ἐπὶ τ͂ γῆς. 78 *Compl.* ἔναντι. 79 *Ox.* ἐπὶ Σόδομα ϗ Γομόῤῥα. 80 *Comp.* Γομόῤῥων. 81 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* τ͂ γῆς τῆς περιχώρου. 82 ἀνέβαινεν *Compl.* deeſt. 83 *Mſ. A.* τῆς γῆς. 84 al. ὡς. 85 ita *C. ed.* ſed *Mſ. A.* ἐκτρίψαι κύριον, ut & *Ald. ed.* 86 deſunt hæc, ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λὼτ, in *Mſ. Cot.* & *Ox. C. ed.* & *Ald.* 87 ita *Mſ. Cot.* & *Ox. Mſ.* vero *A.* ϗ ἐξῆλθεν Λώτ. *Ald.* etiam ϗ ἐξῆλθε. *Compl.* ἐξῆλθε δέ. 88 ita *Compl. ed.* ſed *Mſ. A.* ὄρει, καί. 89 δύο *Ald.* deeſt. 90 *Mſ. A.* ᾤκησεν. 91 *Ald.* ἐκ τῆς. 92 ita *Mſ. Cot.* & *Ox.* cum *C. ed. Mſ. A.* οὖν ποτίσωμεν, ut & *Ald.* 93 *Ald.* ταύτη. 94 *Mſ. A.* ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. *Ald.* τὴν νύκτα ἐκείνην. al. τὴν νύκτα ταύτην. *Cot.* deſunt. 95 *Cot.* οὐκ ἔγνω. 96 ita *Compl.* ſed *Mſ. A.* αὐτὴν ϗ ἀναστῆναι, ut & *Ald. ed.* 97 *Mſ. A.* δὲ τῇ ἐπαύριον. 98 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐχθές. 99 *Mſ. A.* ϗ τὴν νύκτα ταύτην. 100 *Cot.* ἔγνω. 101 *Mſ. A.* αὐτήν. 102 *Compl.* hoc ordine: ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν αἱ δύο θυγατέρες Λώτ. 103 *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* Ἀμμὰν, υἱός. al. ἀμμὸν υἱὸς γένους μου. 104 *Ald.* υἱὸς τοῦ γένους μου, λέγουσα.

Cap. 20. 1 *Compl. ed.* ἀβραὰμ ἐκεῖθεν. 2 *Mſ. Cot.* Ἄβραμ. 3 εἰς γῆν *C.* deſunt. 4 aliis deeſt ὅτι, ut & membro ſeq. 5 ἐν ὕπνῳ *C.* deſunt. 6 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδού. 7 *C.* ἀποθνήσκεις σύ. 8 *C.* οὐκ ἀποκτενεῖς. 9 αὐτῷ *Ald.* deeſt. 10 *Mſ. A.* ἐφισάμην ἐγώ σου. *Ald.* etiam addit ἐγώ. 11 *C.* ἁμαρτῆσαι. 12 *Mſ. A.* ἕνεκεν τούτου. 13 al. τοῦ ἅψασθαι.

ξεῖ

ξεται περὶ σοῦ, καὶ [14] ζήσῃ. εἰ δὲ μὴ [15] ἀποδίδως, [16] γνώσῃ ὅτι [17] ἀποθανῇ σὺ καὶ πάντα τὰ σά.

8 Καὶ ὤρθρισεν Ἀβιμέλεχ [18] τῷ πρωΐ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ· καὶ ἐλάλησε [19] πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν· ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ [20] ἄνθρωποι σφόδρα.

9 Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβιμέλεχ τὸν Ἀβραὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο [21] ἐποίησας ἡμῖν; μή τι [22] ἡμάρτομεν εἰς σὲ, ὅτι [23] ἐπήγαγες ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; ἔργον ὃ οὐδεὶς [24] ποιήσει, πεποίηκάς μοι.

10 Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραὰμ, [25] Τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο;

11 Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ, Εἶπα γὰρ, [26] ἄρα οὐκ ἔστι θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου.

12 Καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἐστὶν ἐκ πατρὸς, ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρός· ἐγενήθη δέ [27] μοι εἰς γυναῖκα.

13 Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέ με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου· καὶ εἶπα αὐτῇ, Ταύτην τὴν δικαιοσύνην [28] ποιήσεις εἰς ἐμὲ, εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἶπον ἐμὲ, ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν.

14 Ἔλαβε δὲ Ἀβιμέλεχ χίλια [29] δίδραγμα, καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους, [30] καὶ παῖδας, καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβραάμ· καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

15 Καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραὰμ, Ἰδοὺ, [31] ἡ γῆ [32] μου ἐναντίον σου· οὗ [33] ἄν σοι ἀρέσκῃ, κατοίκει.

16 [34] Τῇ δὲ Σάῤῥᾳ εἶπεν, Ἰδοὺ δέδωκα [35] χίλια [36] δίδραγμα τῷ ἀδελφῷ σου. ταῦτα ἔσται σοι εἰς τὴν τιμὴν τοῦ προσώπου σου, [37] καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ· καὶ πάντα ἀλήθευσον.

17 Προσηύξατο δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν θεὸν, καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ [38] τὰς παιδίσκας αὐτοῦ·

18 [39] καὶ ἔτεκον. [40] Ὅτι συγκλείων συνέκλεισε κύριος ἔξωθεν πᾶσαν [41] μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ [42] Ἀβιμέλεχ, ἕνεκεν Σάῤῥας τῆς γυναικὸς Ἀβραάμ.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σάῤῥαν, καθὰ εἶπε· καὶ ἐποίησε κύριος [1] τῇ Σάῤῥᾳ καθὰ ἐλάλησε.

2 Καὶ συλλαβοῦσα, [2] ἔτεκε τῷ Ἀβραὰμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος.

3 Καὶ ἐκάλεσεν [3] Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [4] τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σάῤῥα, Ἰσαάκ.

4 Περιέτεμε δὲ Ἀβραὰμ τὸν [5] Ἰσαὰκ [6] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ [7] ὁ θεός.

5 [8] Καὶ Ἀβραὰμ [9] ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡνίκα [10] ἐγένετο αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

6 Εἶπε δὲ Σάῤῥα, Γέλωτά [11] μοι ἐποίησε κύριος· ὃς γὰρ [12] ἂν [13] ἀκούσῃ, συγχαρεῖταί μοι.

7 Καὶ εἶπε, Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Ἀβραὰμ, ὅτι θηλάζει παιδίον Σάῤῥα, ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ [14] γήρᾳ μου;

8 Καὶ ηὐξήθη τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη· καὶ ἐποίησεν Ἀβραὰμ δοχὴν μεγάλην, ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

9 Ἰδοῦσα δὲ Σάῤῥα τὸν υἱὸν Ἄγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο [15] τῷ Ἀβραὰμ, [16] παίζοντα μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ [17] αὐτῆς·

10 Καὶ εἶπε τῷ Ἀβραὰμ, Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην [18] ταύτην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς [19] παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ.

11 Σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Ἀβραὰμ περὶ τοῦ υἱοῦ [20] αὐτοῦ.

12 [21] Εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, Μὴ σκληρὸν [22] ἔσω ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου, καὶ [23] περὶ τῆς παιδίσκης. πάντα ὅσα [24] ἂν εἴπῃ σοι Σάῤῥα, ἄκουε τῆς

14 *C.* ζήσεις. 15 *C.* ἀποδῶς. 16 *Ms. A.* & *C. ed.* γνῶθι. 17 *Ald.* ἀποθνήσκεις. 18 al. τοπρωΐ. 19 *C.* κατὰ πάντα. 20 *C.* ἄνδρες. 21 al. ἐποίησάς μοι. 22 al. ἥμαρτον. 23 *C.* ἐποίησας. 24 *Ms. O.* & *C. ed.* πεποίηκεν. 25 *Aq.* τί εἶδες, ὅτι ἐποίησας σὺ τὸ ῥῆμα τοῦτο; *S.* τί ἰδὼν ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο; *Th.* τί ἑώρακας, ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον. 26 *Ald.* μήποτε οὐκ. 27 *Ald.* μοι καὶ εἰς. 28 ita *Ms. Ox.* & *C. ed.* sed *Ms. A.* ποίησον ἐπ' ἐμέ. *Ald.* ποιήσεις ἐπ' ἐμέ. 29 *Ms. A.* & *Ald. ed.* δίδραχμα, πρόβατα. 30 *Ald.* deest καί. 31 al. ἡ γυνή σου ἐναντ. 32 *Ald.* deest μου. 33 *Ms. A.* ἐάν σοι. 34 *C.* καὶ τῇ. 35 *C.* τῷ ἀδελφῷ μου χίλια δίδραγμα. 36 *Ms. A.* δίδραχμα. 37 *Ms. Ox.* καὶ εἰς πάσας τὰς μετὰ σοῦ. 38 *C.* πάσας τάς. 39 *C.* καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἔτεκον. 40 *Ms. A.* Ὅτι συνέκλεισεν κύριος. *C.* ὅτι συγκλείων συνέκλεισεν ὁ θεός. 41 al. τὴν μήτραν. 42 *Ms. A.* τοῦ Ἀβιμέλεχ.

Cap. 21. 1 *Compl. ed.* τὴν σάῤῥαν. 2 *Ms. A.* ἔτεκεν Σάῤῥα τῷ. *Ald. ed.* ἔτεκε σάῤῥα τῷ. 3 al. deest Ἀβραάμ. 4 al. deest τοῦ. 5 *Ms. Cot.* Ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ. 6 *Ms. A.* τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ. 7 *C.* κύριος. 8 *Ms. A.* Ἀβραὰμ δέ. *Ald.* Ἀβραάμ. 9 *Ms. Cot.* ὢν ἐτῶν ἑκατόν. *C.* ἦν ἐτῶν ἑκατόν. 10 *C.* γέγονεν. 11 *Cot.* ἐποίησέν μοι. 12 *Ms. A.* ἐάν. *Ald.* deest. 13 *Cot.* ἀνακούσῃ. 14 *Ms. A.* & *Cot.* γήρει. 15 al. deest τῷ. 16 *Acac.* μήποτε τὸ παίζειν ἀντὶ τῆς μάχης καὶ διώξεως εἴρηται; 17 *Ms. A.* ἑαυτῆς· 18 ταύτην *C.* deest. 19 *Ms. A.* παιδίσκης μετά. *Ms.* vero *Cot.* & *Clem.* addunt etiam ταύτης. 20 *Ms. A.* cum *Ald.* & *C. edd.* αὐτοῦ Ἰσμαήλ. sed deest vox Ἰσμαὴλ etiam in *Ms. Cot.* & *Ox.* 21 *Ms. A.* Εἶπεν. 22 ita *Ms. Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* ἔσω τὸ ῥῆμα ἐναντίον. 23 in *Cot.* deest περί. 24 *Ms. A.* & *Cot.* ἐάν.

φωνῆς αὐτῆς· ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι
13 σπέρμα. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης [25] ταύτης εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν, ὅτι
14 σπέρμα σόν ἐστιν. Ἀνέστη δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος, καὶ [26] ἔδωκε τῇ Ἄγαρ· καὶ ἐπέθηκεν [27] ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς τὸ παιδίον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ [28] ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρημον, κατὰ
15 τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. [29] Ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ [30] ἐκ τοῦ ἀσκοῦ· καὶ ἔρριψε τὸ παιδίον ὑπο-
16 κάτω μιᾶς ἐλάτης. [31] Ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ [32] μακρόθεν, ὡσεὶ τόξου βολήν· εἶπε γὰρ, Οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου· καὶ [33] ἐκάθισεν [34] ἀπέναντι αὐτοῦ. [35] ἀναβοήσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυ-
17 σεν. [36] Εἰσήκουσε δὲ ὁ Θεὸς [37] τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν. καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος [38] Θεοῦ τὴν Ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐστιν Ἄγαρ; μὴ φοβοῦ· ἐπακήκοε γὰρ ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ [39] παιδίου ἐκ τοῦ
18 τόπου οὗ ἐστιν. Ἀνάστηθι, [40] καὶ λάβε τὸ παιδίον, καὶ κράτησον [41] τῇ χειρί σου αὐτό· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω [42] αὐτό.
19 Καὶ ἀνέῳξεν ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ [43] εἶδε φρέαρ ὕδατος ζῶντος. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔπλησε τὸν ἀσκὸν [44] ὕδατος· καὶ ἐπότισε τὸ
20 [45] παιδίον. Καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου· καὶ ηὐξήθη, καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρή-
21 μῳ· ἐγένετο δὲ τοξότης. Καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ [46] ἐρήμῳ· καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ [47] μήτηρ γυναῖκα [48] ἐκ Φαρὰν Αἰγύπτου.
22 [49] Ἐγένετο δὲ [50] ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ, [51] καὶ [52] Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ [53] Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς Ἀβραὰμ, λέγων, Ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν ποιῇς.
23 Νῦν οὖν ὄμοσόν μοι τὸν Θεὸν μὴ ἀδικήσειν με, μήτε τὸ σπέρμα μου, μήτε τὸ ὄνομά μου· ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ, καὶ τῇ γῇ ᾗ [54] σὺ παρῴκησας
24 ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ, Ἐγὼ
25 ὀμοῦμαι. Καὶ ἤλεγξεν Ἀβραὰμ τὸν Ἀβιμέλεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν [55] ἀφείλοντο οἱ παῖδες [56] τοῦ Ἀβιμέλεχ.
26 Καὶ εἶπεν [57] αὐτῷ [58] Ἀβιμέλεχ, Οὐκ ἔγνων τίς [59] ἐποίησέ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα, [60] ἀλλ' ἢ σή-
27 μερον. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραὰμ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβιμέλεχ. καὶ
28 διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην. Καὶ ἔστησεν Ἀβραὰμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων
29 μόνας. Καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραὰμ, Τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων [61] τούτων, [62] ἃς ἔστησας μόνας;
30 Καὶ εἶπεν [63] Ἀβραὰμ, Ὅτι τὰς ἑπτὰ [64] ἀμνάδας [65] λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα [66] ὦσί μοι εἰς μαρτύριον, ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο.
31 Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Φρέαρ ὁρκισμοῦ· ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφό-
32 τεροι. Καὶ [67] διέθεντο διαθήκην [68] ἐν τῷ φρέατι [69] τοῦ ὁρκισμοῦ. Ἀνέστη δὲ Ἀβιμέλεχ, [70] Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ [71] Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ [72] ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλι-
33 στιείμ. Καὶ ἐφύτευσεν Ἀβραὰμ [73] ἄρουραν [74] ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ [75] ὅρκου· καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ [76] τὸ ὄνομα Κυρίου, Θεὸς αἰώ-
34 νιος. [77] Παρῴκησεν δὲ Ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιστιεὶμ ἡμέρας πολλάς.

---

25 ita etiam *Ald.* sed *C.* deest ταύτης. 26 *Mſ. A.* ἔδωκεν Ἄγαρ· 27 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐπὶ τὸν ὦμον καὶ τὸ παιδίον. *C. ed.* τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. 28 ita *C.* ſed *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον. 29 *Mſ. A.* ἐξέλειπεν. 30 ἐκ *C.* deeſt. 31 *Mſ. Cot.* cum *C. ed.* Καὶ ἀπελθοῦσα. 32 *Mſ. A.* μακρότερον. *Cot.* vero & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* μακρόθεν. 33 *Mſ. A.* ἐκάθητο. *Ald. ed.* ἐκάθισε. 34 ἀπέναντι αὐτοῦ, habent etiam *Mſ. Cot* & *Ox. Mſ.* vero *A.* cum *Ald. ed.* ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν. *C. ed.* ἀπέναντι ſolum. 35 *Cot.* ἀνεβόησεν... καὶ ἔκλαυσεν. 36 al. Ἐπήκουσε. 37 *C.* deſunt τῆς φωνῆς. 38 *Cot.* τοῦ Θεοῦ. *C.* κυρίου. 39 *Mſ. A.* πεδίου (l. παιδίου) σου ἐκ. 40 in *Cot.* deeſt καί. 41 *C.* τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 42 *Mſ. A.* αὐτόν. 43 *Cot.* ἴδεν. 44 *C.* deeſt ὕδατος. alii habent, τοῦ ὕδατος. 45 *C.* παιδίον αὐτῆς. 46 *Mſ. A.* ἐρήμῳ τῇ Φαράν· καὶ ἔλαβεν. *Ald.* & *C.* ἐρήμῳ φαράν· καὶ ἔλ. al. ἐρήμῳ τῇ Φαράν. 47 *C.* μήτηρ αὐτοῦ. 48 *Mſ. A.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ita etiam *Ald.* ſed *C.* ἐκ τῆς αἰγύπτου. 49 *Cot.* Ἐγένετο, ſine δέ. *C.* καὶ ἐγένετο. 50 *Mſ. O.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 51 al. abeſt hoc membrum totum. 52 *C.* ὀχοζάδ. 53 *Ald.* φιλόχ. *C.* φιχώρ. al. φιχώλ. 54 *C.* deeſt σύ. 55 *Cot.* ἀφείλαντο. 56 al. abeſt τοῦ. 57 αὐτῷ *Cot.* deeſt. 58 *C.* deeſt Ἀβιμέλεχ. 59 *Mſ. A.* ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο. *Mſ. Cot.* ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο. *C. ed.* item habet ῥῆμα. *Ald.* ἐποίησέ σοι τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 60 *Mſ. A.* ἀλλὰ σήμερον. *Ox.* εἰ μὴ σήμερον. 61 τούτων *Cot.* deeſt. 62 *Mſ. Clem.* ἃς ἔστησας κατὰ μόνας. 63 Ἀβραὰμ *C.* deeſt. 64 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* ἀμνάδας ταύτας. 65 *Mſ. A.* & *Cot.* λήμψῃ. 66 ita *Mſ. O. C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* ὦσιν εἰς. 67 *Ald.* διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην. *C.* ἔθηκαν διαθήκην. 68 al. ἐπὶ τὸ φρέαρ. 69 *Mſ. A.* τοῦ ὅρκου. 70 *Mſ. A.* & *Cot.* καὶ Ὀχοζάθ. *C. ed.* καὶ ὀχοζάδ. 71 *Ald.* φιλόχ. *C.* ὁ φιχώρ. 72 *C.* ἀπέστρεψαν. 73 *Aq.* & *S.* δένδρων φυτείαν. 74 *Cot.* ἐν τῷ. 75 *Cot.* ὁρκισμοῦ. 76 *Ald.* ἐπὶ τῷ ὀνόματι. 77 al. παρῴκησε.

Κεφ. κβ'. 22.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ὁ Θεὸς [1] ἐπείρασε τὸν Ἀβραάμ, καὶ εἶπεν [2] αὐτῷ, Ἀβραάμ, Ἀβραάμ· [3] καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ.

2 Καὶ εἶπε, Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν [4] ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν [5] ὑψηλήν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν [6] ἐκεῖ εἰς [7] ὁλοκάρπωσιν [8] ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων [9] ὧν ἄν σοι εἴπω.

3 Ἀναστὰς δὲ [10] Ἀβραὰμ τὸ πρωΐ, [11] ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ. [12] παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας, καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ [13] ἦλθεν [14] ἐπὶ τὸν τόπον, [15] ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός,

4 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς [16] αὐτοῦ, [17] εἶδε τὸν τόπον [18] μακρόθεν.

5 Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς [19] παισὶν αὐτοῦ, Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ [20] παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε· καὶ προσκυνήσαντες, [21] ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς.

6 Ἔλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς [22] ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἔλαβε [23] δὲ μετὰ χεῖρας καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7 [24] Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα [25] αὐτοῦ, Πάτερ. Ὁ δὲ εἶπε, Τί ἐστι [26] τέκνον; εἶπε δέ, Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς [27] ὁλοκάρπωσιν;

8 Εἶπε δὲ Ἀβραάμ, Ὁ Θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα,

9 Ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός. καὶ ᾠκοδόμησεν [28] ἐκεῖ [29] Ἀβραὰμ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα· καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων.

10 Καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

11 Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [30] εἶπεν, [31] Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ.

12 Καὶ εἶπε, Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνων, [32] ὅτι φοβῇ σὺ τὸν Θεόν· καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

13 Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ [33] εἶδε· καὶ ἰδού, κριὸς εἷς [34] κατεχόμενος ἐν φυτῷ [35] Σαβὲκ [36] τῶν κεράτων. καὶ ἐπορεύθη Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν [37] αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

14 Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κύριος εἶδεν· ἵνα εἴπωσι σήμερον, [38] Ἐν τῷ ὄρει Κύριος ὤφθη.

15 Καὶ ἐκάλεσεν, ἄγγελος Κυρίου τὸν Ἀβραὰμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

16 Λέγων, Κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος· οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ [39] δι' ἐμέ·

17 Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

18 Καὶ [40] ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ [41] ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

19 Ἀπεστράφη δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· καὶ ἀναστάντες, [42] ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου· καὶ κατῴκησεν Ἀβραὰμ [43] ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρ-

---

Cap. 22. 1 *Mʃ. Alex.* ἐπείραζεν. *Compl. ed.* ἐπείραζε. *Symm.* ἐδόξασε. 2 *Mʃ. A.* & *Cot.* πρὸς αὐτόν. 3 *Mʃ. A.* & *Cot.* ὁ δὲ εἶπεν. al. καὶ εἶπεν αὐτῷ. 4 *Aq.* μονογενῆ. *S.* μόνον σου. 5 *Aq.* καταφανῆ. *S.* τῆς ὀπτασίας. 6 ἐκεῖ *Cot.* deeſt. 7 *Cot.* ὁλοκαύτωσιν· ſed verſ. 3. & 8. priorem lectionem retinet. 8 al. ἐπὶ ἕν. 9 *Cot.* ὧν ἐάν. *Ald.* ὃν (l. ὃ) ἄν. 10 Ἀβραάμ, *Cot.* deeſt. 11 al. ἐπέταξε. 12 *Cot.* pro παρέλαβε δέ, habet, καὶ παρέλ. 13 *C.* ἦλθον. 14 *C.* εἰς τόν. 15 *Cot.* οὗ. 16 *Mʃ. A.* & *Ald. ed.* deeſt αὐτοῦ, ſed habet *Mʃ. Ox.* cum *C. ed.* 17 *Mʃ. A.* ἴδεν. *Cot.* ἴδεν. 18 *C.* ἀπὸ μακρόθεν. 19 *Mʃ. O.* παιδαρίοις. 20 ita *Mʃ. Ox. C. ed.* & *Ald.* ſed *Mʃ. A.* παιδίον. 21 *Mʃ. A.* ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. *Cot.* ἀναστρέψωμεν ἐκεῖθεν. 22 *Cot.* ὁλοκαυτώσεως. 23 *Mʃ. A.* δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρα, καὶ τήν *C. ed.* eodem modo, niſi quod pro χεῖρα, leg. χεῖρας. *Ald.* δὲ μετὰ χεῖρας τὸ πῦρ. *Mʃ. Cot.* habet χεῖρα. *Ox.* autem χεῖρας. 24 *Mʃ. A.* Καὶ εἶπεν Ἰσαάκ. 25 ita *Mʃ. Ox.* cum *Ald. ed.* ſed *Mʃ. Alex.* & *Compl. edit.* habent, αὐτοῦ, εἴπας, Πάτερ. 26 ita *Mʃ. Ox.* cum *Compl. ed. Mʃ.* autem *Alex.* & *Cot.* τέκνον; λέγων, Ἰδού. & *Ald. ed.* τέκνον; ἰδού. 27 *Mʃ. Cot.* ὁλοκαύτωσιν. 28 ἐκεῖ *Compl. ed.* deeſt. 29 *Mʃ. Cot.* deſunt, Ἀβραὰμ τό. & *Mʃ. A.* deeſt τό. 30 *Mʃ. A.* cum *C. ed.* εἶπεν αὐτῷ. 31 *Mʃ. A.* Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Ἰδοὺ ἐγώ. *Mʃ. Ox. C. ed.* & *Ald.* Ἀβρ. Ἀβρ. καὶ εἶπεν, ἰδού. 32 *Mʃ. A.* ὅτι φοβῇ τὸν Θεὸν σύ. 33 *Cot.* ἴδεν, ut & verſu proximo. 34 *Melito*, Ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος κρεμάμενος φησιν· ὡς σαφέστερον τυποῦν τὸν σταυρόν. 35 *Aq.* & *S.* συχνῷ. *Sch.* τὸ σαβὲκ, ἄφεσίν τινες ἐκδεδώκασιν· οἱ δέ, ὄρθιος, ὡς εἶναι αὐτὸ τὸ λεγόμενον, τράγος ὀρθὸς ἐπαναβεβηκὼς φυτῷ· ἐνταῦθα δὲ ὀρθὸς τῶν κεράτων κατεχόμενος, ὡς εἶναι φανερὸν τύπον σταυροῦ. διὰ τοῦτο δὲ οὐχ ἑρμηνεύεται, ὅτι ἡ Ἑβραϊκὴ μία οὖσα λέξις πολλὰ σημαίνει ἑρμηνευομένη. πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους δεῖ ἀποκρίνεσθαι καὶ λέγειν, ὅτι τὸ σαβὲκ, ἐπηρμένος ἑρμηνεύει. 36 *C.* ἐκ τῶν. 37 αὐτόν, *Ald.* deeſt. 38 *Mʃ. Ox.* ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. 39 δι' ἐμέ, *Ald.* deeſt. 40 *C.* εὐλογηθήσονται. 41 *Mʃ. A.* ἔθνη, ἀνθ' ὧν. 42 ita *Mʃ. Ox.* cum *C. ed.* ſed *Mʃ. A.* ἐπορεύθησαν ἐπί, abſque ἅμα. 43 *Mʃ. A.* ἐπὶ τῷ φρέατι.

20 κδ. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἀβραάμ, λέγοντες, Ἰδοὺ τέτοκε Μελχὰ καὶ αὐτὴ [44] υἱοὺς τῷ Ναχὼρ 21 τῷ ἀδελφῷ σου, [45] Τὸν Οὒζ πρωτότοκον, καὶ τὸν Βαῦξ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Καμουὴλ πα-22 τέρα Σύρων, Καὶ [46] τὸν Χαζάδ, [47] καὶ Ἀζαῦ, καὶ [48] τὸν Φαλδὲς, [49] καὶ τὸν [50] Ἰελδάφ, 23 καὶ τὸν Βαθουήλ· [51] Βαθουὴλ δὲ ἐγέννησε τὴν Ῥεβέκκαν. ὀκτὼ οὗτοι υἱοὶ, οὓς ἔτεκε Μελχὰ 24 τῷ Ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ Ἀβραάμ. Καὶ ἡ [52] παλλακὴ αὐτοῦ ᾗ ὄνομα [53] Ῥεῦμα, ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν [54] Ταβὲκ, καὶ τὸν Ταάμ, καὶ τὸν Τοχὸς, καὶ τὸν [55] Μοχά.

Κεφ. κγ'. 23.

1 Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σάῤῥας, [1] ἔτη ἑκατὸν εἰ-2 κοσιεπτά. Καὶ ἀπέθανε Σάῤῥα [2] ἐν πόλει Ἀρβὸκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν [3] ἐν τῇ γῇ Χαναάν. ἦλθε δὲ Ἀβραὰμ κόψασθαι Σάῤῥαν, καὶ πενθῆσαι. 3 Καὶ ἀνέστη Ἀβραὰμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ [4] αὐτοῦ· καὶ εἶπεν [5] Ἀβραὰμ τοῖς [6] υἱοῖς τοῦ Χὲτ, λέ-4 γων, Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ᾽ ὑμῶν· [7] δότε μοι οὖν κτῆσιν [8] τάφου μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν [9] μου ἀπ᾽ 5 ἐμοῦ. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Χὲτ πρὸς 6 Ἀβραὰμ, λέγοντες, Μὴ κύριε· Ἄκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ [10] σὺ εἶ ἐν ἡμῖν· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου· οὐδεὶς γὰρ [11] ἡμῶν οὐ μὴ κωλύσῃ τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν 7 νεκρόν σου [12] ἐκεῖ. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ προσεκύνησε τῷ λαῷ τῆς γῆς, τοῖς [13] υἱοῖς 8 τοῦ Χέτ. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ἀβραὰμ, λέγων, Εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώπου μου, ἀκούσατέ μου, [14] καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ [15] Ἐ-9 φρὼν τῷ τοῦ Σαάρ. Καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὅ ἐστιν [16] αὐτῷ, τὸ ὂν [17] ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. ἀργυρίου τοῦ ἀξίου [18] δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν [19] μνη-10 μείου. Ἐφρὼν δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Χέτ. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἐφρὼν ὁ Χετταῖος πρὸς Ἀβραὰμ, εἶπεν ἀκουόντων τῶν υἱῶν Χὲτ, [20] καὶ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν πάντων, 11 λέγων, Παρ᾽ ἐμοὶ γενοῦ κύριε, καὶ ἄκουσόν μου. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι· [21] ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι· θάψον τὸν νεκρόν σου. 12 Καὶ προσεκύνησεν Ἀβραὰμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ 13 [22] τῆς γῆς. Καὶ εἶπε τῷ Ἐφρὼν εἰς τὰ [23] ὦτα ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, Ἐπειδὰν πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ᾽ ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ. 14 Ἀπεκρίθη δὲ Ἐφρὼν τῷ Ἀβραὰμ, λέ-15 γων, [24] Οὐχὶ κύριε· [25] ἀκήκοα γὰρ, γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου. ἀλλὰ τί ἂν εἴη τοῦτο ἀνὰ μέσον ἐμοῦ [26] καὶ σοῦ; σὺ δὲ 16 τὸν νεκρόν σου θάψον. Καὶ ἤκουσεν [27] Ἀβραὰμ τοῦ Ἐφρὼν, καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χέτ· τετρακόσια δίδραχ-17 μα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις. Καὶ [28] ἔστη ὁ ἀγρὸς Ἐφρὼν, ὃς ἦν ἐν [29] τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, [30] ὅς ἐστι κατὰ πρόσωπον Μαμβρῆ, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, [31] ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ [32] πᾶν δένδρον, ὃ ἦν ἐν τῷ [33] ἀγρῷ, καὶ πᾶν 18 ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ, Τῷ Ἀβραὰμ, εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν Χὲτ, καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν. 19 [34] Μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβραὰμ Σάῤῥαν τὴν

44 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* υἱοὺς Ναχώρ. 45 *Mſ. A.* cum *ed. Ald.* & *C.* Τὸν Ὦξ. 46 *Mſ. A.* τὸν Χασζάδ. *Cot.* χασάδ. *C ed.* χαζάθ. 47 *Ald.* καὶ τὸν ναζαῦ. *C.* καὶ τὸν αἰζαῦ. 48 *Mſ. A.* τὸν Φαλδάς. *Cot.* Φαλδά. *C. ed.* φαλάς. 49 καὶ τὸν Ἰελδὰφ, *Cot.* desunt. 50 *C.* Ἰελδάθ. 51 *Mſ. A.* & *Cot.* Καὶ Βαθουήλ. 52 *Ald.* παλλακίς. 53 *Mſ. A.* Ῥεηρά. *Ald.* ῥεημά. *C.* ῥεμάν. al. ῥεῦμα. 54 *Cot.* Ταάμ, καὶ τὸν Ταβέκ. *Ed. C.* pro Ταβὲκ habet, ταάδ, & pro Ταάμ, γαέν. 55 *Cot.* Μωχά. *C. ed.* χωμᾶ.

Cap. 23. 1 *Mſ. Cot.* ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἔτη ζωῆς Σάῤῥαε. (l. Σάῤῥας.) 2 al. ἐν τῇ πόλει Ἀρβόκ. al. ἐν πόλει Ἀρβούκ. 3 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐν γῇ. 4 deest αὐτοῦ in *Compl. ed.* 5 Ἀβραὰμ *Mſ. Cot.* deest, ut & *Ox.* cum *Compl. ed.* 6 *Mſ. A.* cum *Compl.* & *Ald. ed.* υἱοῖς Χέτ. 7 *Mſ. A.* & *Cot.* δότε οὖν μοι. 8 τάφου *C.* deest. 9 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Mſ. A.* μου ἐκεῖ. Ἀπεκρίθησαν. 10 *Mſ. Cot.* εἶ σύ. 11 *Mſ. A.* cum *Ald ed.* ἡμῶν τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπό σου, τοῦ θάψαι. *Cot.* ἡμῶν μὴ κωλύσῃ τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπό σου· θάψον.

12 al. ἐκεῖ ἀπὸ σοῦ. 13 *Mſ. A.* υἱοῖς Χέτ. 14 *C.* deest καί. 15 al. Ἐφρώμ. 16 *C.* αὐτοῦ. 17 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Mſ. A.* ἐν μερίδι τοῦ. 18 *Mſ. A.* δότε μοι. 19 *Cot.* τοῦ μνημείου. 20 *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν, λέγων. 21 ita *C. ed.* & *Ald.* sed *Mſ. A.* ἐναντίον τῶν πολιτῶν. 22 *Mſ. Ox.* cum *Ald. ed.* τῆς γῆς, καὶ τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ. 23 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* ὦτα ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ. *Cot.* ὦτα τοῦ λαοῦ. 24 *Cot.* Οὐδά. 25 *Mſ. A.* ἀκήκοα γὰρ, τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ σοῦ· τί ἂν εἴη τοῦτο; σὺ δέ. *Ald. ed.* eodem modo, niſi quod ante τετρακοσίων habeat, ὅτι. *Compl.* cum *Rom. ed.* conſentit, ſed omittit vocem γῆ. 26 *Cot.* καὶ ἀναμέσον σοῦ. 27 *Ald.* deſunt, Ἀβραὰμ τοῦ Ἐφρὼν, καὶ ἀπεκατέστησεν. 28 *Ald.* ἔστιν. 29 *C.* τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ· 30 *Cot.* ὅ ἐστιν. 31 *Mſ. A.* ὃ ἦν αὐτῷ. 32 *Ald.* deeſt πᾶν. 33 *Mſ. A.* & *C. ed.* ἀγρῷ ὅ ἐστιν ἐν τοῖς. *Ald. ed.* ἀγρῷ ὅ ἐστιν ἐν πᾶσι τοῖς. 34 al. Μετὰ δὲ ταῦτα.

γυναῖ-

γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρῆ· αὕτη [35] ἐστὶ Χεβρὼν ἐν [36] τῇ γῇ Χαναάν. 20 Καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον [37] ὃ ἦν ἐν αὐτῷ τῷ Ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν τάφου, παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ.

Κεφ. κδʹ. 24.

1 ΚΑὶ Ἀβραὰμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμερῶν· καὶ κύριος [1] ηὐλόγησε τὸν Ἀβραὰμ κατὰ πάντα. 2 Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι [2] πάντων τῶν αὐτοῦ, Θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου. 3 Καὶ [3] ἐξορκιῶ σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ [4] καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα [5] τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν [6] Χαναναίων, μεθ' ὧν ἐγὼ [7] οἰκῶ ἐν αὐτοῖς. 4 [8] Ἀλλ' ἢ εἰς τὴν γῆν μου οὗ [9] ἐγεννήθην πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλήν [10] μου, καὶ [11] λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν. 5 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς, [12] Μή ποτε οὐ [13] βούληται ἡ γυνὴ [14] πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν; 6 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβραάμ, Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ. 7 Κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην, ὃς ἐλάλησέ μοι, [15] καὶ ὃς ὤμοσέ μοι, λέγων, Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου· καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ [16] μου ἐκεῖθεν. 8 Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ [17] ὅρκου μου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ. 9 Καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν Ἀβραὰμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

10 Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ ἀναστὰς, ἐπορεύθη εἰς [18] τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναχώρ. 11 Καὶ [19] ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως [20] παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὀψὲ, ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι. 12 Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς τοῦ [21] κυρίου μου Ἀβραάμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποίησον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ. 13 Ἰδοὺ [22] ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ [23] τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος· αἱ δὲ θυγατέρες [24] τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν, ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ. 14 Καὶ ἔσαι ἡ παρθένος ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, Ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω, καὶ εἴπῃ μοι, [25] Πίε σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύτην [26] ἡτοίμασας τῷ παιδί [27] σου τῷ Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι, ὅτι ἐποίησας [28] ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ. 15 Καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ [29] συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ [30] διανοίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα Βαθουὴλ, υἱῷ Μελχᾶς, τῆς γυναικὸς Ναχώρ, [31] ἀδελφοῦ δὲ Ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων [32] αὐτῆς. 16 Ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν· ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἔπλησε τὴν ὑδρίαν [33] αὐτῆς, καὶ ἀνέβη. 17 [34] Ἐπέδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν [35] αὐτῆς· καὶ εἶπε, Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. 18 Ἡ δὲ εἶπε, Πίε κύριε. καὶ ἔσπευσε καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, 19 [36] ἕως ἐπαύσατο πίνων. Καὶ εἶπε, Καὶ [37] ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως 20 ἂν πᾶσαι πίωσι. Καὶ ἔσπευσε καὶ ἐξε-

35 *Ald.* δέ. 36 τῇ *Cot.* deest. 37 *Ms. A.* ὃ ἦν αὐτῷ. *C.* τὸ ἐν αὐτῷ.

Cap. 24. 1 *Ms. A.* εὐλόγησεν. 2 *Compl. ed.* τῶν αὐτοῦ πάντων. 3 ita *Ms. Alex.* & *Ox.* cum *Compl. ed.* *Ms.* autem *Cot.* cum *Ald. ed.* ἐξορκίζω. 4 *Ms. A.* καὶ τῆς γῆς. *Cot.* vero cum *C.* & *Ald.* ut *Rom. ed.* 5 *C.* Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ μου. 6 *Ms. Cot.* Καναναίων. 7 *Ms. A.* οἰκῶ μετ' αὐτῶν. *Ms. Ox.* κατοικῶ μετ' αὐτῶν. *Cot.* *C. ed.* & *Ald.* ut *Rom.* 8 *Ms. A.* Ἀλλὰ εἰς. *C. ed.* deest etiam ἤ. 9 ita *Cot.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἐγενόμην. *C.* ἐγὼ ἐγενόμην. 10 al. μου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου. 11 *Ms. Cot.* λήμψῃ. 12 *C.* ἐὰν οὖν μή. 13 *Ms. A.* βούλεται. 14 *Ms. Cot.* ἐλθεῖν. 15 *Ms. A.* & *Cot.* καὶ ὤμοσέν μοι. *Cot.* & *C.* καὶ ὤμοσέ μοι. 16 sic habet *Compl. ed.* *Ms.* autem *A.* μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν, atque ita etiam *Ald. ed.* 17 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* ὅρκου τούτου· μόνον. *C.* ὅρκου μου τούτου· μόνον. 18 al. abest τήν. 19 *Sch.* ἐγονάτισε. 20 al. περί. 21 *Ms. A.* Κυρίου Ἀβραάμ. 22 ἐγὼ *C.* deest. 23 *C.* τὴν πηγήν. 24 *C.* τῶν ἀνθρώπων τῶν οἰκούντων. 25 *C.* πίε, sine σύ. 26 *Sch.* ἀπέδειξας. 27 *Ms. A.* σου Ἰσαάκ. 28 *Ms. A.* ἔλεος τῷ κυρίῳ μου, ut & *Ald. ed.* *C.* autem, ut *Rom.* 29 *Ms. Cot.* αὐτὸν συντελέσαι. 30 *Ms. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* διανοίᾳ· καί. 31 *C.* pro ἀδελφοῦ δὲ, habet, τοῦ ἀδελφοῦ. 32 in *Ms. Ox.* & *C. ed.* deest αὐτῆς. 33 αὐτῆς. *Cot.* deest, ut & *C. ed.* 34 *C.* ἔδραμε. 35 *C.* αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ. 36 *Ms. Cot.* cum *C. ed.* ἕως οὗ. 37 *Cot.* ταῖς καμήλοις σου, sine reliquis. *Ald.* τὰς καμήλους σου ποτιῶ, καὶ ὑδρεύσομαι.

κένωσε τὴν [38] ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον· καὶ ἔδραμεν [39] ἐπὶ τὸ φρέαρ [40] ἀντλῆσαι πάλιν· καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις.

21 Ὁ δὲ ἄνθρωπος καταμάνθανεν αὐτήν· καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι [41] εἰ εὐώδωκε κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὔ.

22 Ἐγένετο δὲ [42] ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος [43] ἐνώτια χρυσᾶ [44] ἀνὰ δραχμὴν [45] ὁλκῆς, καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς· δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν.

23 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν, καὶ εἶπε, Θυγάτηρ τίνος εἶ; ἀνάγγειλόν μοι, [46] εἰ ἔστι παρὰ τῷ πατρί σου τόπος [47] ἡμῖν τοῦ καταλῦσαι.

24 [48] Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Θυγάτηρ Βαθουὴλ [49] εἰμι τοῦ Μελχᾶς, ὃν ἔτεκε τῷ Ναχώρ.

25 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [50] Καὶ ἄχυρα καὶ [51] χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι.

26 Καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος,

27 [52] προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. Καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς [53] οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν [54] δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ [55] κυρίου μου. [56] ἐμέ τε εὐώδωκε κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ [57] κυρίου μου.

28 Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς [58] ἀνήγγειλεν [59] εἰς τὸν οἶκον [60] τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

29 Τῇ δὲ Ῥεβέκκᾳ [61] ἀδελφὸς ἦν, ᾧ ὄνομα Λάβαν. καὶ ἔδραμε Λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγήν.

30 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδε τὰ ἐνώτια καὶ τὰ [62] ψέλια ἐν ταῖς χερσὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, [63] καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα Ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, λεγούσης, Οὕτω λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἑστηκότος αὐτοῦ [64] ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς.

31 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δεῦρο εἴσελθε, [65] Εὐλογητὸς κυρίου· [66] ἱνατί ἕστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ [67] ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν καὶ [68] τόπον ταῖς καμήλοις.

32 Εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἀπέσαξε τὰς καμήλους, καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ [69] ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ.

33 Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ [70] εἶπεν, Οὐ μὴ φάγω, ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. Καὶ εἶπεν, Λάλησον.

34 Καὶ εἶπε, Παῖς Ἀβραὰμ [71] ἐγώ εἰμι.

35 Κύριος [72] δὲ [73] ηὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχους, [74] καὶ ἀργύριον, καὶ χρυσίον, [75] παῖδας, καὶ παιδίσκας, καμήλους, καὶ ὄνους.

36 Καὶ ἔτεκε Σάῤῥα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν [76] ἕνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι [77] αὐτόν· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ [78] ὅσα ἦν αὐτῷ.

37 Καὶ ὥρκισέ με ὁ κύριός μου, λέγων, Οὐ [79] λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

38 [80] Ἀλλ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου [81] ἐκεῖθεν.

39 [82] Εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου, μήποτε οὐ [83] πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ.

40 Καὶ εἶπέ μοι, κύριος [84] ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς [85] ἐξαποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου. καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

41 Τότε ἀθῷος ἔσῃ [86] ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου· ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν [87] φυλήν μου, καὶ [88] μή σοι δῶσι, καὶ ἔσῃ ἀθῷος ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ [89] μου.

42 Καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πη-

38 ita *Ms. Cot.* sed *Ms. A.* cum *C. ed.* ὑδρίαν ἐπὶ τό. 39 *C.* πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντ. *Ald.* ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντ. al. πάλιν εἰς &c. 40 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἀντλῆσαι ὕδωρ· καί. deest vero ὕδωρ etiam in *Ms. Cot.* & *Ox.* cum *C. ed.* 41 *Ms. A.* ἢ εὐώδωκε. 42 *Ms. Ox.* ἡνίκα δὲ ἐπαύσαντο. 43 *C.* δύο ἐνώτια. 44 *Ms. Ox.* ἀνὰ δίδραχμον. l. v. διδραχμήν. 45 al. post ὁλκῆς, addunt, καὶ ἔθηκεν εἰς τὰ ὦτα αὐτῆς. 46 *C.* καὶ εἰ ἔστι. 47 *Ms. A.* & *C. ed.* ἡμῖν καταλῦσαι. 48 *Ms. A.* & *C. ed.* Καὶ εἶπεν. 49 *Ms. A.* εἰμι ἐγὼ τοῦ Μελχᾶς, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Ναχώρ. 50 *C.* deest καί. 51 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms. A.* vero, χόρτασμα πολύ. 52 *Ms. A.* προσεκύνησεν κυρίῳ. 53 *C.* οὐ κατέλιπες. 54 ita *Ms. Ox.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* habent δικαιοσύνην, καί. *Compl.* δικ. σου, καί. 55 *C.* κυρίου μου Ἀβραάμ. ἐμέ τ'. 56 *Ms. A.* ἐμὲ εὐώδωκε. al. ἐμὲ εὐώδωσε. 57 *C.* κυρίου μου λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 58 *Ms. A.* ἀπήγγειλεν. 59 εἰς τὸν οἶκον, *Ald.* desunt. 60 *Ald.* τῇ μητρί. 61 *C.* ἦν ἀδελφός. 62 *Ms. A.* ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας. *Ald. ed.* ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας. *C.* ψελλ. ἐπὶ τὰς δύο χ. 63 *Ms. Ox.* καὶ ὡς ἤκουσε Ῥεβέκκας λαλούσης. 64 *Ox.* μετὰ τῶν καμήλων. 65 ita *Compl. Ms. A.* vero, Εὐλογητὸς κύριος. 66 *C.* καὶ ἱνατί. 67 *Cot.* ἡτοίμακα. 68 al. τὸν τόπον. 69 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ὕδωρ τοῖς ποσίν. *Ms.* autem *Cot. Ox.* & *Clem.* addunt etiam νίψασθαι. 70 *Ald.* εἶπαν. 71 *C.* εἰμὶ ἐγώ. 72 δὲ *Cot.* deest. 73 *Ms. A.* εὐλόγησεν. *Cot.* εὐόδωσεν. 74 *Ms. Cot.* cum *C. ed.* χρυσίον καὶ ἀργύριον. 75 *Cot.* καὶ παῖδας. 76 ἕνα *Cot.* deest. 77 *Cot.* αὐτήν. 78 *Cot.* πάντα ὅσα. 79 *Cot.* λήμψῃ, ut & vers. 38. & 40. 80 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* Ἀλλ' ἢ εἰς. 81 al. abest ἐκεῖθεν. 82 *C.* Καὶ εἶπα. 83 *Ms A.* & *C. ed.* πορευθῇ ἡ γυνὴ &c. *Ald.* βούληται ἡ γυνὴ πορευθῆναι. 84 ὁ θεὸς, *Cot.* deest. 85 *Cot.* cum *Comp.* ἀποστελεῖ. 86 *Ms. A.* ἐκ τῆς ἀρ. μ. al. ἀπὸ τ. ἀρ. μου, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ μου. 87 *Cot.* ἐμὴν φυλὴν, ut & *C. ed.* 88 *Ms. A.* & *Cot.* μὴ δῶσίν σοι. al. μή σοι δώσωσι. 89 al. σου.

γήν,

γῆν, [90] εἶπα, Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν [91] μου, ἐν 43 ᾗ νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ· Ἰδοὺ, [92] ἐγὼ [93] ἐφέστηκα [94] ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, [95] καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς [96] πόλεως ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ· καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, [97] πότισόν με 44 ἐκ τῆς ὑδρίας σου μικρὸν ὕδωρ, Καὶ εἴπῃ μοι, [98] Καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι· αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἡτοίμασε κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι, ὅτι [99] πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου 45 Ἀβραάμ. Καὶ ἐγένετο [100] πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα [101] ἐν τῇ διανοίᾳ μου, [102] εὐθὺς Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων· καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν, καὶ ὑδρεύσατο. [103] εἶπα δὲ αὐτῇ, πότισόν 46 με. Καὶ σπεύσασα, καθεῖλε τὴν ὑδρίαν [104] ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς ἀφ᾽ ἑαυτῆς, καὶ εἶπε, Πίε σὺ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ τὰς [105] καμήλους ἐπότισε.

47 Καὶ ἠρώτησα αὐτὴν, καὶ εἶπα, [106] Θυγάτηρ τίνος εἶ; [107] ἀνάγγειλόν μοι· ἡ δὲ [108] ἔφη, Θυγάτηρ Βαθουὴλ [109] εἰμι υἱοῦ τοῦ Ναχώρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Μελχά. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ [110] ἐνώτια, καὶ τὰ [111] ψέλια περὶ τὰς χεῖ-48 ρας αὐτῆς. Καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα [112] τῷ κυρίῳ· καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν Θεὸν τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς [113] εὐόδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

49 Εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν [114] μου· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα [115] ἐπιστρέψω [116] εἰς δεξιὰν ἢ ἀρι-50 στεράν. [117] Ἀποκριθεὶς δὲ [118] Λάβαν καὶ Βαθουὴλ, εἶπαν, Παρὰ κυρίου ἐξῆλθε [119] τὸ πρᾶγμα τοῦτο· οὐ [120] δυνησόμεθά σοι ἀντειπεῖν [121] κακὸν ἢ καλόν. 51 Ἰδοὺ Ῥεβέκκα [122] ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε· καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθ-52 ὰ ἐλάλησε κύριος. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραὰμ τῶν [123] ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν [124] τῷ 53 κυρίῳ. Καὶ [125] ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ [126] χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν, [127] ἔδωκε τῇ Ῥεβέκκᾳ. καὶ δῶρα ἔδωκε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς.

54 Καὶ ἔφαγον καὶ [128] ἔπιον καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν. καὶ [129] ἀναστὰς τὸ πρωῒ, εἶπεν, Ἐκπέμψατέ με, ἵνα 55 ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. [130] Εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, καὶ ἡ μήτηρ, Μεινάτω ἡ παρθένος μεθ᾽ ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέ-56 κα, καὶ [131] μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ κατέχετέ με· [132] καὶ κύριος εὐόδωσε τὴν ὁδόν [133] μου ἐν ἐμοί· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν 57 μου. [134] Οἱ δὲ εἶπαν, Καλέσωμεν τὴν παῖδα, [135] καὶ [136] ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐ-58 τῆς. Καὶ [137] ἐκάλεσαν τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ, Πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τού-59 του; * ἡ δὲ εἶπε, Πορεύσομαι. Καὶ ἐξέπεμψαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, [138] καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὸν [139] παῖδα τοῦ 60 Ἀβραὰμ, καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ εὐλόγησαν [140] Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ, Ἀ-

---

90 al. εἶπον. 91 *Ms. A.* μου, ἣν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ᾽ αὐτήν. *Ald.* idem, nisi quod pro πορεύομαι leg. πορεύσομαι. 92 ἐγὼ, *Ald* & *C.* deest. 93 ita *Ald.* sed *Cot.* ἕστηκα. 94 *Ms. A.* ἐπὶ τὴν πηγήν. 95 *Cot.* αἱ δέ. 96 ita *Compl. ed.* sed *Ms. A.* cum *Ald. ed.* πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ. 97 *Ms. Alex.* & *Cot.* Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου, Καί. *C. ed.* Πότισόν με μ. ὕ. ἀπὸ τ. ὑδ. 98 *Ms. A.* Πίε σὺ, καὶ ταῖς. 99 al. ἐποίησας. 100 *Cot.* πρὶν ἤ. 101 al. abest ἐν. 102 *Cot.* καὶ ἰδού. *C.* καὶ ἰδοὺ εὐθύς. 103 *Cot.* & *Comp.* καὶ εἶπα αὐτῇ, πότισόν με μικρὸν ὕδωρ. 104 ἐπὶ τὸν βραχίονα, *Cot.* desunt & *Comp.* 105 sic habet *Ald. edit.* sed *Ms. A.* & *Cot.* καμήλους μου ἐπότισεν. *C.* etiam καμ. μου ἐπότισε. 106 *Ms. A.* Τίνος θυγάτηρ εἶ· 107 ἀνάγγειλόν μοι, desunt in *Ms. Cot.* & *Ox.* cum *Ed. Ald.* 108 al. εἶπε. 109 *Ms. A.* εἰμι ἐγὼ υἱοῦ Ναχώρ. *Cot.* εἰμι τοῦ υἱοῦ Ναχώρ. *C.* εἰμι ἐγὼ Ναχώρ. al. ἐγὼ τοῦ Ναχώρ. 110 *Ald.* ἐνώτια ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς. 111 *Ms. A.* ψέλια ἐπὶ τάς. *Cot.* etiam ψέλια habet. 112 *Ms. A.* & *Cot.* deest τῷ. 113 *Ms. A.* & *Cot.* εὐόδωσέν μοι. 114 *Ms. A.* μου, ἀπαγγείλαταί (l. ἀπαγγείλατέ) μοι ἵνα ἐπιστρέψω. *Ox.* μου, ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μὴ, ἐπιστρέψω. *Ald.* μου, ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα ἐπιστ. *C.* μου, ἀπαγγείλατέ μοι· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα ἐπιστ. 115 al. ὑποστρέψω. 116 *Ms. A.* εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν. *Cot.* cum *C. ed.* εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά. 117 *C.* Ἀποκριθέντες δέ. 118 *Cot.* Βαθουὴλ καὶ Λαβάν. 119 ita *C.* & *Ald.* sed *Ms. A. Cot. Ox.* & *Clem.* τὸ πρόσταγμα. 120 *Ms. A.* δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντιπεῖν. (l. ἀντειπεῖν.) 121 ita *C. ed. Ms.* autem *A.* cum *Ald. ed.* κακὸν καλῷ. *Sch.* ὁ Σύρος, ἢ καλὸν ἢ κακόν. 122 *Cot.* ἐναντίον, ut & *C. ed.* 123 ita *C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* & *Cot.* ῥημάτων τούτων. 124 *Ms. A.* deest τῷ. 125 *C.* προσενέγκας. 126 *Cot.* σκεύη χρυσᾶ. 127 *Ald.* δέδωκε Ῥεβέκκα. *Ms. A.* ἔδωκεν Ῥεβέκκᾳ. 128 *Ms. A.* & *Cot.* ἔπιον αὐτός. 129 *Ms. A.* ἀναστὰς πρωΐ. *C. ed.* ἀναστὰς ὁ παῖς τὸ πρωΐ. 130 al. Εἶπον. 131 *Cot.* μετ᾽ αὐτά. *C.* μετὰ τοῦτο. 132 *Ms. Ox.* καὶ γὰρ κύριος. 133 *Ms. A.* & *C. ed.* μου· ἐκπέμψατέ. *Ald. ed.* αὐτοῦ ἐν ἐμοί· ἐκπέμψ. 134 *C.* εἶπον δέ. 135 καὶ, *C.* deest, *Ald.* autem habet. 136 *Ms. A.* & *Cot.* ἐπερωτήσωμεν. 137 *Ms. A.* ἐκάλεσαν Ῥεβέκκαν. * In *Francof. ed.* versus 58 continet tantum 4 illa verba. 138 *Aq.* καὶ τὴν τιτθὴν αὐτῆς. *S.* καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς. 139 *Ms. A.* παῖδα τοῦ Ἀβραάμ. 140 ita *Ald. ed.* sed *Ms. A.* & *Cot.* Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ εἶπαν. *C. ed.* καὶ Ῥεβεκ. τ. ἀδ. αὐτ. &c.

ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ· γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων. **61** Ἀναστᾶσα δὲ [141] Ῥεβέκκα καὶ αἱ [142] ἅβραι αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου. καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ῥεβέκκαν, ἀπῆλθεν. **62** Ἰσαὰκ δὲ [143] διεπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως· αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα. **63** [144] Καὶ ἐξῆλθεν Ἰσαὰκ [145] ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον [146] τὸ πρὸς δείλης· καὶ ἀναβλέψας τοῖς [147] ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε καμήλους ἐρχομένας. **64** Καὶ ἀναβλέψασα Ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδε τὸν Ἰσαάκ· καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου. **65** Καὶ εἶπε τῷ παιδὶ, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν [148] ἡμῖν; εἶπε δὲ ὁ παῖς, Οὗτός [149] ἐστιν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον, περιεβάλετο. **66** Καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαὰκ πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐποίησεν. **67** [150] Εἰσῆλθε δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή· καὶ ἠγάπησεν αὐτήν. καὶ παρεκλήθη Ἰσαὰκ περὶ Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Κεφ. κε΄. 25.

1 ΠΡοσθέμενος δὲ Ἀβραὰμ, ἔλαβε γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Χεττούρα. **2** Ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν [1] Ζομβρὰν, καὶ τὸν [2] Ἰεζὰν, καὶ τὸν [3] Μαδὰλ, καὶ τὸν [4] Μαδιὰμ, καὶ τὸν [5] Ἰεσβὼκ, καὶ τὸν [6] Σωιέ. **3** [7] Ἰεζὰν δὲ ἐγέννησε τὸν [8] Σαβὰ, καὶ τὸν Δεδάν. [9] Υἱοὶ δὲ Δεδὰν Ἀσσουριεὶμ, καὶ [10] Λατουσιεὶμ, καὶ [11] Λαωμείμ. **4** Υἱοὶ δὲ Μαδιὰμ [12] Γεφὰρ, καὶ Ἀφεὶρ, καὶ Ἐνὼχ, καὶ [13] Ἀβειδὰ, καὶ [14] Ἐλδαγά. πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χεττούρας. **5** Ἔδωκε δὲ Ἀβραὰμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. **6** Καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβραὰμ δόματα· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν. **7** Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη [15] ἡμερῶν τῆς ζωῆς Ἀβραὰμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταπέντε ἔτη. **8** Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανεν Ἀβραὰμ [16] ἐν γήρᾳ καλῷ πρεσβύτης, καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ προσετέθη [17] πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. **9** Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ [18] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς τὸν ἀγρὸν Ἐφρὼν [19] τοῦ Σαὰρ τοῦ Χετταίου, [20] ὅς ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρῆ. **10** Τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ παρὰ τῶν [21] υἱῶν τοῦ Χέτ· ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραὰμ καὶ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. **11** Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραὰμ, εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσαὰκ [22] υἱὸν αὐτοῦ. καὶ κατῴκησεν Ἰσαὰκ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως. **12** Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραὰμ, ὃν ἔτεκεν [23] Ἄγαρ ἡ Αἰγυπτία ἡ παιδίσκη Σάῤῥας τῷ Ἀβραάμ. **13** Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσμαὴλ, [24] κατ᾽ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. Πρωτότοκος [25] Ἰσμαὴλ, καὶ [26] Ναβαιὼθ, καὶ Κηδὰρ, καὶ **14** [27] Ναβδεὴλ, καὶ [28] Μασσάμ, Καὶ [29] Μασμὰ, καὶ [30] Δουμὰ, καὶ [31] Μασσῆ, **15** Καὶ [32] Χοδδὰν, καὶ [33] Θαιμὰν, καὶ [34] Ἰετοὺρ, **16** καὶ [35] Ναφὲς, καὶ [36] Κεδμά. Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσμαήλ· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς [37] σκηναῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἐπαύ-

---

141 *Cot.* Ῥεβέκκα ἀπῆλθεν. 142 *Aq.* παιδίσκαι. *S.* κοράσια 143 ita *Ald.* sed *Mſ. A.* cum *C. ed.* ἐπορεύετο. 144 al. Ἐξῆλθε δέ. 145 *Compl.* ἀδολεσχῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ. *Aq.* vertit, ὁμιλῆσαι ἐν χώρᾳ. *Sym.* λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ. *Sch.* Ἐξῆλθε κατὰ μόνας τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς ἐνομιλῆσαι. οὐ πρόσκειται δὲ τίνι εἰκότως· ἐπεὶ μηδὲ ἀνθρώπων ἡ τοιαύτη ὁμιλία γίνεται, ἀλλ᾽ ἤτοι πρὸς θεὸν, ἢ αὐτοῦ τινος πρὸς ἑαυτόν. 146 πρὸς δείλην. 147 *Mſ. A.* ὀφθαλμοῖς ἴδεν. *Cot.* etiam ὀφθ. ἴδεν, sine αὐτοῦ. 148 al. ἡμῶν. 149 *C.* deest, ἐστιν. 150 *Aq.* Καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν Ἰσαὰκ εἰς τὴν σκηνὴν Σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Cap. 25. 1 *Mſ. Alex.* Ζεμβρᾶν. al. Ζεμβρὰμ. 2 *Mſ. Cot.* Ἰεξάν. *Ed. Comp.* Ἰεκτάν. 3 *Cot.* Μαδάν. *Ald. ed.* μαδά. 4 al. Μαδιάν. 5 *Mſ. A.* Ἰεσβόκ, *Cot.* Ἰεσβὸκ. *Ald.* Ἰεβὼκ. 6 *Mſ. A.* & *Cot.* Σωυέ. *Comp.* σωβέ. al. σοβέ. 7 *Mſ. Cot.* Ἰεξάν. 8 *Mſ. A.* & *Cot.* Σαβὰν καὶ τὸν Θαιμὰν, καὶ τὸν Δαιδάν. *Ald. ed.* σαβὰ, καὶ τὸν θαμὰν, καὶ τὸν δεδάν. 9 *Mſ. A.* & *Cot.* Υἱοὶ δὲ Δαιδὰν ἐγένοντο Ραγουὴλ, καὶ Ναβδεὴλ, καὶ Ἀσουρεὶμ, καὶ. *Ald.* υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο ῥαγουὴλ, καὶ ναβδὴλ, καὶ ἀσσουρειεὶμ, καὶ. *Comp.* υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο ἀσσουρ. καὶ. 10 al. Λατουσιείμ. 11 al. Λοομείμ. al. Λαωμιήμ. 12 *Cot.* Γαιφάρ. 13 *Mſ. A.* Ἀβειδὰ καὶ Θεργάμ. οὗτοι πάντες. *Cot.* pro Ἀβειδὰ habet Ἀβιρά. al. Ἀβιδά. 14 *Cot.* Ἐπαμά. *Comp.* ῥαγά. 15 *Mſ. A.* ἡμερῶν ζωῆς. 16 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐν γήρει καλῷ. *Aq.* & *S.* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. 17 *Cot.* & *Ox.* πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. *Sch.* πρὸς τοὺς πειράτας. pro quo quidam legunt πατέρας. 18 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* οἱ δύο υἱοὶ, sed deest etiam δύο in *Cot.* 19 *Ald. ed.* τοῦ υἱοῦ σαάρ. 20 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Mſ. A.* & *Cot.* ὅ ἐστιν. 21 *Mſ. A* υἱῶν Χέτ. 22 *Mſ. A.* τὸν υἱόν. 23 sic habet *Compl. ed.* *Mſ.* autem *A.* & *Ald. ed.* Ἄγαρ ἡ παιδίσκη. 24 *Mſ. A.* κατ᾽ ὄνομα τ. γεν. αὐτοῦ. *Compl. ed.* καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ, κατ᾽ ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. 25 *Mſ. A.* & *Cot.* Ἰσμαὴλ, Ναβαϊώθ. 26 al. Ναβαιώθ. al. Ναβεώθ. 27 *Mſ. Cot.* Ναβδαιήλ. 28 *Cot.* Μασσάν. al. Μαβσάμ. 29 *C.* μασμάν. 30 *Mſ. Cot.* & *C. ed.* Ἰδουμά. 31 *Cot.* Μανασσῆ. 32 *Cot.* Χαλδά. *Comp.* χολδάδ. 33 *Cot* Θημάν. al. Θεμάν. 34 *Cot.* Ἰετοὺρ *C.* θητούρ. 35 *Cot.* Ναφέθ. al. Ναφείς. 36 *Cot.* Κεδμάν. al. Κεδεμά. 37 *C.* ἐπαύλεσι,.. σκηναῖς.

λεσιν

λεσιν αὐτῶν· δώδεκα ἄρχοντες [38] κατὰ ἔθνη αὐτῶν. 17 Καὶ ταῦτα τὰ [39] ἔτη [40] τῆς ζωῆς Ἰσμαὴλ, ἑκατὸν τριακονταεπτὰ ἔτη. καὶ [41] ἐκλείπων, ἀπέθανε· καὶ προσετέθη [42] πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ. 18 Κατῴκησε δὲ ἀπὸ [43] Εὐϊλὰτ ἕως [44] Σοὺρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν πρὸς Ἀσσυρίους· κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησε.

19 [45] Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ· 20 Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ. Ἦν δὲ Ἰσαὰκ [46] ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα Βαθουὴλ τοῦ Σύρου [47] ἐκ τῆς [48] Μεσοποταμίας Συρίας, ἀδελφὴν Λάβαν τοῦ Σύρου, [49] ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. 21 [50] Ἐδέετο δὲ Ἰσαὰκ [51] κυρίου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στεῖρα ἦν. [52] ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ θεὸς, καὶ [53] συνέλαβεν ἐν γαστρὶ Ῥεβέκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ. 22 [54] Ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. εἶπε δὲ, Εἰ οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου. 23 Καὶ εἶπε κύριος αὐτῇ, Δύο ἔθνη [55] ἐν γαστρί σου εἰσί· καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται· καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει· καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. 24 Καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ τῇδε ἦν δίδυμα [56] ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. 25 Ἐξῆλθε δὲ [57] ὁ πρωτότοκος [58] πυῤῥάκης· ὅλος, ὡσεὶ δορὰ, δασύς· ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡσαῦ. 26 Καὶ μετὰ [59] τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης Ἡσαῦ· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰακώβ. Ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, [60] ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ῥεβέκκα. 27 Ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. καὶ ἦν Ἡσαῦ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν, ἄγροικος· Ἰακὼβ [61] δὲ, ἄνθρωπος [62] ἄπλαστος, οἰκῶν [63] οἰκίαν. 28 Ἠγάπησε δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ· Ῥεβέκκα δὲ ἠγάπα τὸν Ἰακώβ. 29 Ἥψησε δὲ Ἰακὼβ [64] ἕψημα· ἦλθε δὲ Ἡσαῦ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων. 30 [65] Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ Ἰακὼβ, Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ [66] ἑψήματος [67] πυῤῥοῦ τούτου, ὅτι [68] ἐκλείπω. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐδώμ. 31 Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Ἡσαῦ, Ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου [69] ἐμοί. 32 [70] Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ, Ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι [71] τελευτᾷν· καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ [72] πρωτοτόκια; 33 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰακὼβ, Ὄμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ· ἀπέδοτο δὲ Ἡσαῦ τὰ [73] πρωτοτόκια [74] τῷ Ἰακώβ. 34 Ἰακὼβ δὲ ἔδωκε τῷ Ἡσαῦ ἄρτον, καὶ [75] ἕψημα φακοῦ· καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε· καὶ ἀναστὰς [76] ᾤχετο. καὶ ἐφαύλισεν Ἡσαῦ τὰ [77] πρωτοτόκια.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ [1] πρότερον, [2] ὃς ἐγένετο [3] ἐν τῷ καιρῷ [4] τοῦ Ἀβραάμ. [5] ἐπορεύθη δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβιμέλεχ βασιλέα Φυλιστιεὶμ εἰς [6] Γέραρα. 2 Ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος, καὶ εἶπε, Μὴ καταβῇς εἰς Αἴγυπτον· κατοίκησον δὲ ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἄν σοι εἴπω· 3 [7] Καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ εὐλογήσω σε· σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω [8] πᾶσαν τὴν γῆν [9] ταύτην· καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου, ὃν [10] ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ τῷ πατρί σου. 4 Καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ· καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην· καὶ [11] εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

---

38 ita *Mſ. Cot. Comp. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* κατὰ ἔθνος αὐτῶν. *Ox.* κατὰ γένος. 39 *Cot.* ἔθνη, corrupte. 40 *Cot.* deeſt. τῆς. 41 al. ἐκλιπών. 42 *Ox.* πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. 43 *Mſ. A.* Εὐειλάτ. 44 *Mſ. A.* Σουήλ. 45 *Cot.* αὗται δέ. 46 *Cot.* τεσσαράκοντα ἐτῶν. 47 ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας ἀδελφὴν Λάβαν τοῦ Σύρου, *Ald.* & *C.* deſunt: in *Mſ.* autem *Cot.* & *Clem.* reperiuntur. 48 *Mſ. A.* Μεσοποταμίας ἀδελφήν. 49 *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed.* ἑαυτῷ γυναῖκα. 50 *Mſ. A.* Ἐδεῖτο. 51 pro κυρίου... αὐτοῦ, *Comp.* habet, αὐτοῦ τοῦ κυρίου. 52 *Ald.* εἰσήκουσε. 53 ita *Comp.* ſed *Mſ. A.* ἔλαβεν. 54 *Sym.* διεπάλαιον. 55 *Mſ. A.* & *Cot.* ἐν τῇ γαστρί. 56 *Mſ. A.* ἐν τῇ γαστρί. 57 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος. 58 *Comp.* πυῤῥάκιος. 59 *Mſ. Cot.* ταῦτα. 60 ita *Mſ. Cot.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* ὅτε ἐγέννησεν αὐτούς. 61 *Mſ. A.* & *C. ed.* δὲ ἦν ἄνθρωπος. 62 *Aq.* ἁπλοῦς. *S.* ἄμωμος. 63 ſic *Mſ. Alex.* & *Ox.* cum *Compl. ed.* ſed *Mſ. Cot.* & *ed. Ald.* ἐν οἰκίᾳ. 64 *Mſ. A.* ἕψεμα· *Comp. ed.* ἕψημα φακοῦ. 65 al. Εἶπε δέ. 66 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἑψέματος τοῦ πυῤῥοῦ. *Comp.* ἑψημ. σοῦ, τοῦ πυῤῥοῦ. 67 *Sym.* ἀδὰμ τούτου. 68 *Mſ. A.* ἐκλείπω ἐγώ. διὰ τὸ ἐκλήθη. 69 *Cot.* deeſt, ἐμοί. 70 *Mſ. A.* Εἶπεν δέ. *Cot.* Εἶπε δέ. 71 *Cot.* τελευτῆσαι. 72 *Mſ. A.* πρωτοτοκεῖα. 73 *Comp.* πρωτοτόκια αὐτοῦ. 74 τῷ Ἰακώβ, al. deeſt. 75 *Mſ. A.* ἕψεμα. 76 *Comp.* ἀπῴχετο. 77 al. πρωτοτόκια αὐτοῦ.

Cap. 26. 1 *Mſ. Cot.* & *Ox.* προτέρου, ut & *Compl. ed. Mſ.* vero *Alex.* & *Ald. ed.* cum *Rom.* conſentiunt. 2 *Mſ. Alex.* ὃς ἐγενήθη. 3 *Mſ. A. Comp. ed.* & *Ald.* ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ. 4 *Cot.* τῷ. 5 *C.* καὶ ἐπορεύθη. 6 al. Γεραρά. 7 Καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, *Cot.* deſunt. *Ald.* pro παροίκει, habet παροικήσεις. 8 Deeſt vox πᾶσαν in *Mſ. Ox.* & *C. ed.* 9 ταύτην, *Ald.* deeſt. 10 *Mſ. A.* ὤμοσα Ἀβραάμ. 11 ita *C. ed.* ſed *Mſ. A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* ἐνευλογηθήσονται.

Ἀνθ'

5 Ἀνθ᾽ ὧν ὑπήκουσεν Ἀβραὰμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε [12] τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ [13] τὰ νόμιμά μου.
6 [14] Κατῴκησε δὲ Ἰσαὰκ ἐν Γεράροις.
7 [15] Ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ [16] εἶπεν, Ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν, [17] ὅτι γυνή μου ἐστί· μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ῥεβέκκας, ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν.
8 Ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. [18] καὶ παρακύψας Ἀβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς [19] Γεράρων διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν Ἰσαὰκ [20] παίζοντα μετὰ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
9 Ἐκάλεσε δὲ Ἀβιμέλεχ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἄρα γε γυνή σου ἐστί; τί ὅτι εἶπας, ἀδελφή μου ἐστίν; Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσαὰκ, Εἶπα γὰρ, μή ποτε ἀποθάνω δι᾽ αὐτήν.
10 Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ, Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη [21] τις ἐκ τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικός σου, καὶ [22] ἐπήγαγες ἂν ἐφ᾽ ἡμᾶς [23] ἄγνοιαν.
11 Συνέταξε δὲ Ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέγων, Πᾶς [24] ὁ ἁψάμενος τοῦ ἀνθρώπου [25] τούτου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, [26] θανάτῳ ἔνοχος ἔσται.
12 Ἔσπειρε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ· καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ [27] ἑκατοστεύουσαν κριθήν. εὐλόγησε δὲ αὐτὸν κύριος.
13 Καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος· καὶ προβαίνων, μείζων [28] ἐγίνετο ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα.
14 Ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γεώργια πολλά. ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιείμ.
15 Καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ [29] παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [30] ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιείμ, [31] καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς.
16 Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰσαὰκ, Ἄπελθε ἀφ᾽ ἡμῶν· ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα.
17 Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Ἰσαάκ· καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων· καὶ [32] κατῴκησεν ἐκεῖ.
18 Καὶ πάλιν Ἰσαὰκ ὤρυξε τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιείμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραὰμ [33] τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα [34] κατὰ τὰ ὀνόματα, ἃ [35] ὠνόμασεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
19 Καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων· καὶ [36] εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος.
20 Καὶ [37] ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες Γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων Ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ. καὶ [38] ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ [39] φρέατος, [40] Ἀδικία· ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν.
21 [41] Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν, ὤρυξε φρέαρ ἕτερον· ἐκρίνοντο δὲ καὶ [42] περὶ ἐκείνου. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα [43] αὐτοῦ, [44] Ἐχθρία.
22 Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν, ὤρυξε φρέαρ ἕτερον· καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Εὐρυχωρία, λέγων, διότι νῦν ἐπλάτυνε κύριος ἡμῖν, καὶ ηὔξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.
23 Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.
24 Καὶ ὤφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου· μὴ φοβοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι· καὶ [45] εὐλογήσω σε, καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου δι᾽ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα σου.
25 Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ [46] θυσιαστήριον· καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου· καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες [47] Ἰσαὰκ [48] φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων.
26 Καὶ Ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεράρων, καὶ Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ [49] Φιχὼλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
27 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰσαάκ, Ἵνα τί ἤλθετε πρός με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με, [50] καὶ

12 *C.* πάντα τὰ προστάγματα. 13 *C.* πάντα τὰ νόμιμα. 14 *Ms. A.* Καὶ κατῴκησεν. 15 *C.* Καὶ ἐπηρώτησαν. 16 *Ms. A.* εἶπεν, ὅτι ἀδελφή. 17 *Ald.* deest ὅτι. 18 *Ms. A.* παρακύψας δέ. al. διακύψας. 19 Γεράρων, *C.* deest. 20 *Sch.* εὐσχημόνως εἴρηται. 21 *Ms. A.* & *Ald. ed.* τις τοῦ. 22 ita *Ms. Ox.* cum *Ald. ed.* sed *Ms. A.* & *C. ed.* ἐπήγαγες ἐφ᾽ ἡμᾶς. 23 *Aq.* & *S.* πλημμέλημα. 24 sic habet *Ms. Ox.* cum *Compl. ed. Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* ὁ ἁπτόμενος. 25 *Ms. A.* & *Ald. ed.* τούτου ἢ τῆς. *Ms. Clem.* τούτου ἢ Ῥεβέκκας τῆς. 26 *Ms. A.* θανάτου. 27 *Aq.* pro ἑκατοστεύουσαν κριθὴν vertit, ἑκατὸν εἰκασμένον. 28 *Ms. A.* ἐγίνετο. 29 *Ald.* παῖδες αὐτοῦ. 30 *C.* sic, ἐνέφραξαν αὐτὰ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 31 *Ms. Ox.* καὶ ἐνέπλησαν. 32 *Ald.* κατεσκήνωσεν. 33 τὸν πατέρα αὐτοῦ, desunt in *Ms. Ox.* 34 *Ald.* καὶ τά. 35 *Ms. A.* ὠνόμασεν Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ὤρυξαν δέ. 36 *C.* εὗρεν. 37 *Sch.* ἐδικάσαντο. al. addunt, αὐτόν. 38 *Ms. A.* ἐκάλεσεν. 39 *Ms. A.* φρέατος ἐκείνου, Ἀδικία· *C. ed.* τόπου ἐκείνου, Ἀδικία. 40 *Sch.* Συκοφαντία· ἐσυκοφάντησαν γὰρ αὐτόν. 41 *Ms. A* Ἀπάρας δὲ Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν. 42 *C.* ὑπέρ. 43 *C.* τοῦ τόπου ἐκείνου. 44 *Aq.* ἀντικειμένη. *S.* ἐναντίωσις. 45 *Ald.* εὐλόγηκα. 46 al. θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. 47 al. αὐτοῦ. 48 ita *Ms. Clem.* & *C. ed.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* φρέαρ. Καὶ Ἀβιμέλεχ. 49 *Ms. A.* Φιχόλ. *C. ed.* Φιγώρ. al. Φιχώρ. 50 ita *C. ed.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* καὶ ἀπεστείλατέ με.

ἐξα-

28 ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν. [51] Οἱ δὲ εἶπαν, [52] Ἰδόντες ἑωράκαμεν, ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ· καὶ [53] εἴπαμεν, γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον [54] ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ· καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην,

29 Μὴ [55] ποιῆσαι [56] μεθ' ἡμῶν κακὸν, [57] καθότι οὐκ ἐβδελυξάμεθά σε ἡμεῖς, καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά [58] σοι καλῶς, καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ' εἰρήνης. καὶ [59] νῦν εὐλογημένος σὺ ὑπὸ κυρίου.

30 Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχήν· καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

31 Καὶ ἀναστάντες τὸ πρωῒ, [60] ὤμοσεν [61] ἕκαστος τῷ πλησίον· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰσαάκ· καὶ ἀπῴχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας.

32 Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν· [62] καὶ εἶπαν, Οὐχ εὕρομεν ὕδωρ.

33 Καὶ [63] ἐκάλεσεν αὐτὸ, Ὅρκος. διὰ τοῦτο [64] ἐκάλεσεν ὄνομα τῇ πόλει [65] ἐκείνῃ, Φρέαρ ὅρκου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

34 Ἦν δὲ Ἡσαῦ ἐτῶν τεσσαράκοντα· καὶ ἔλαβε γυναῖκα [66] Ἰουδὶθ, θυγατέρα [67] Βεὼχ τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν [68] Βασεμὰθ, θυγατέρα [69] Ἐλὼν [70] Χετταίου.

35 Καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῇ Ῥεβέκκᾳ.

Κεφ. κζʹ. 27.

1 Ἐγένετο δὲ [1] μετὰ τὸ [2] γηράσαι τὸν Ἰσαὰκ, [3] καὶ ἠμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [4] τοῦ ὁρᾶν· καὶ ἐκάλεσεν Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον· καὶ [5] εἶπεν αὐτῷ, Υἱέ [6] μου. καὶ

2 [7] εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου.

3 Νῦν οὖν λάβε τὸ [8] σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν, καὶ τὸ τόξον· καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, * καὶ θήρευσόν μοι θήραν.

4 Καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγὼ, καὶ [9] ἔνεγκέ μοι, ἵνα [10] φάγω· ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή [11] μου, πρὶν ἀποθανεῖν με.

5 Ῥεβέκκα δὲ [12] ἤκουσε λαλοῦντος Ἰσαὰκ πρὸς Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη δὲ Ἡσαῦ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

6 [13] Ῥεβέκκα δὲ εἶπε πρὸς [14] τὸν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν [15] ἐλάσσω, [16] Ἴδε, ἤκουσα τοῦ πατρός σου λαλοῦντος πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος,

7 [17] Ἔνεγκόν μοι θήραν, καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, [18] ἵνα φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον κυρίου [19] πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

8 Νῦν οὖν, [20] υἱέ μου, ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι.

9 Καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα, λάβε μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς, καὶ καλούς· καὶ ποιήσω [21] αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου, ὡς φιλεῖ.

10 Καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου, καὶ [22] φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν [23] αὐτόν.

11 Εἶπε δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ῥεβέκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἔστιν [24] Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασὺς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος.

12 [25] Μή ποτε ψηλαφήσῃ με ὁ [26] πατὴρ, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς [27] καταφρονῶν· καὶ [28] ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν.

13 Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ, Ἐπ' ἐμὲ ἡ κατάρα σου τέκνον. μόνον [29] ἐπάκουσόν [30] μου τῆς φωνῆς· καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι.

14 Πορευθεὶς δὲ, ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ μητρί· καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

15 Καὶ λαβοῦσα Ῥεβέκκα τὴν στολὴν Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ [31] οἴκῳ, ἐνέδυσεν αὐτὴν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον.

16 Καὶ τὰ δέρματα τῶν

---

51 *Ms. A.* Καὶ εἶπαν. al. Καὶ εἶπαν αὐτῷ. 52 *Ald.* ἰδόντες σε. 53 al. εἴπομεν. 54 *C.* pro ἡμῶν... σου, habet σου... ἡμῶν. 55 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ποιήσειν. 56 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* μεθ' ἡμῶν κακά. 57 *Ms. A.* καθότι ἡμεῖς σε οὐκ ἐβδελυξάμεθα. *Ald.* καθότι ἡμεῖς οὐκ ἐβδελυξάμεθα. 58 al. σου. 59 ita habet *Compl. edit.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπό. 60 *Ms. A.* ὤμοσαν. 61 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ. 62 *C.* καὶ εἶπαν αὐτῷ, εὕρομεν. 63 ita *C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὅρκος. 64 *Ms. A.* ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῇ πόλει, Φρέαρ. 65 ἐκείνῃ, *Ald.* deest. 66 *Ms. A.* Ἰουδίν. *Ald. ed.* ἰουδεὶν τήν. 67 *Ms. A.* Βεὴρ. *Ald. ed.* βεὴλ. *C.* βεώρ. al. βηρί. 68 *Ms. A.* Μασεμμάθ. *Ald. ed.* βασεμμάθ. 69 *Ms. A.* Αἰλώμ. *C. ed.* ἐλώμ. 70 *Ms. A.* & *Ald. ed.* τοῦ Εὐαίου. Καί.

Cap. 27. 1 *Compl. ed.* ἐν τῷ. 2 *Ms. Alex.* γηράσαι Ἰσαάκ. 3 *C.* deest καὶ. 4 al. τοῦ μὴ ὁρᾶν. 5 *C.* εἶπεν, υἱέ. 6 al. deest μου. 7 *Ms. A.* εἶπεν αὐτῷ, Ἰδού. 8 *Ms. A.* σκεῦος, τήν. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 4. 9 ita *C. ed.* & *Ald. Ms. A.* vero, ἔνεγκόν. 10 *C.* φάγω, καὶ. 11 *Ms. A.* μου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν. *C. ed.* μου, πρὶν ἢ ἀποθ. 12 *Ald.* ἤκουε. 13 al. Καὶ Ῥεβέκκα. 14 τὸν Ἰακὼβ, *Ald.* deest. 15 *C.* νεώτερον. 16 *Ms. A.* Ἴδε, ἐγὼ ἤκουσα. 17 *Ms. Ox.* ἔνεγκε. *C.* θήρευσον. 18 *C.* καί. 19 πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με, *C.* desunt. 20 *Ms. A.* υἱὲ, ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι. 21 αὐτοὺς, *C.* deest. 22 *Ald.* φάγηται. 23 αὐτὸν *C.* deest. 24 Ἡσαῦ, *C.* deest. 25 *C.* μήποτε οὖν. 26 *Ms. A.* πατήρ μου, καί. 27 *Aq.* καταμωκώμενος. *Sym.* καταπαίζων. 28 *Ms. Ox.* ἐπάξω ἐμαυτῷ. 29 *Ms. A.* ὑπάκουσόν. 30 *Ms. A.* τῆς φωνῆς μου. 31 *Ms. A.* οἴκῳ, καὶ ἐνέδυσεν Ἰακώβ. *Ald. ed.* οἴκῳ, ἐνέδυσεν Ἰακώβ.

ἐρίφων περιέθηκεν [32] ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ.

17 Καὶ ἔδωκε τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας Ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

18 Καὶ [33] εἰσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ· * [34] εἶπε δέ, [35] Πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ· τίς εἶ σύ, τέκνον;

19 Καὶ εἶπεν [36] Ἰακὼβ τῷ πατρί, [37] Ἐγὼ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου· [38] πεποίηκα καθὰ [39] ἐλάλησάς μοι. ἀναστάς, κάθισον καὶ [40] φάγε ἀπὸ τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

20 Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, [41] Τί τοῦτο, ὃ ταχὺ εὗρες, ὦ τέκνον; ὁ δὲ εἶπεν. Ὃ παρέδωκε κύριος ὁ [42] θεός σου ἐναντίον [43] μου.

21 Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ, Ἔγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ, ἢ οὔ.

22 [44] Ἤγγισε δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐψηλάφησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν, [45] Ἡ μὲν φωνή, φωνὴ Ἰακώβ· αἱ δὲ χεῖρες, [46] χεῖρες Ἡσαῦ.

23 Καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὡς αἱ χεῖρες Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι. καὶ [47] εὐλόγησεν αὐτόν.

24 Καὶ εἶπε, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ.

25 Καὶ εἶπε, προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου [48] τέκνον, ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγε· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιε.

26 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, Ἔγγισόν μοι, καὶ φίλησόν με τέκνον.

27 Καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν. καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ [49] εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσμὴ [50] ἀγροῦ [51] πλήρους, ὃν εὐλόγησε κύριος.

28 Καὶ [52] δῴη σοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ [53] οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς, [54] καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου.

29 Καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, καὶ [55] προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες· καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ [56] προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ [57] τοῦ πατρός σου. ὁ καταρώμενός [58] σε, ἐπικατάρατος· ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐλογημένος.

30 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ἰσαὰκ εὐλογοῦντα Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο, [59] ὡς ἂν ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ προσώπου Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς [60] θήρας.

31 Καὶ ἐποίησε καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπε [61] τῷ πατρί, Ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φαγέτω [62] ἀπὸ τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, Τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ.

33 Ἐξέστη δὲ Ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα· καὶ εἶπε, [63] Τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ [64] εἰσενέγκας μοι, καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων [65] πρὸ τοῦ ἐλθεῖν σε; καὶ εὐλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος [66] ἔσται.

34 Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ἡσαῦ [67] τὰ ῥήματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ, [68] ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα· καὶ εἶπεν, Εὐλόγησον δὴ κἀμέ, πάτερ.

35 Εἶπε δὲ αὐτῷ, Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ [69] δόλου, [70] ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου.

36 Καὶ εἶπε, Δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ [71] Ἰακώβ· ἐπτέρνικε γάρ [72] με ἰδοὺ δεύτερον [73] τοῦτο· τά τε πρωτοτόκιά μου εἴληφε· καὶ [74] νῦν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν μου. καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Οὐχ [75] ὑπελίπου μοι εὐλογίαν, πάτερ;

37 [76] Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαάκ, εἶπε τῷ Ἡσαῦ, Εἰ κύριον αὐτὸν [77] πεποίηκά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ [78] πεποίηκα αὐτοῦ οἰκέτας, σί-

---

32 pro ἐπὶ ... ἐπὶ, *C.* habet περὶ ... περί. 33 *Ald.* ἤνεγκε. * In *Francof. ed.* hîc incipit verſ. 18. 34 *C.* καὶ εἶπε. 35 *Mſ. A.* Πάτερ μου· ὁ δέ. 36 *Mſ. A.* Ἰακὼβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Ἐγώ. *C. ed.* Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Ἐγώ. 37 *Mſ. Ox.* ἐγώ εἰμι Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου υἱός. 38 *Mſ. A.* ἐποίησα. 39 *C.* λελάληκας. 40 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* φάγε τῆς θήρας 41 *Mſ. Ox.* τί τοῦτο ὅτι ἐτάχυνας τέκνον. 42 *Mſ. A.* θεὸς ἐναντίον. 43 al. ἐμοῦ. 44 *Ald.* Ἤγγισεν Ἰακώβ. 45 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ. A.* vero, Ἡ φωνή. 46 al. χεῖρες, ἠσαῦ. 47 *Mſ. A.* ηὐλόγησεν. 48 *Mſ. A.* τέκνον, ὅπως εὐλογήσῃ. 49 *Mſ. A.* ηὐλόγησεν, ut & paulo poſt in hoc verſu. 50 *Diodorus*, ὁ Σύρος ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει· τὸ δὲ πλήρους, πεπληρωμένης βλαστημάτων εὐωδεστάτων. 51 al. πλήρης. 52 *C.* δώσει σοι. 53 *Mſ. A.* οὐρανοῦ ἄνωθεν, καί. *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* conſentiunt cum *Rom.* 54 *C.* πλῆθος, ſine copula, *Mſ. Clem.* καὶ πλήθους. 55 *Mſ. A.* προσκυνήσουσίν σοι. *C. ed.* etiam, προσκυνήσουσί σοι. *Ald.* vero cum *Rom.* conſentit. 56 *Mſ. A.* προσκυνήσουσίν σε. 57 al. τῆς μητρός σου. 58 al. σοι. 59 *Mſ. A.* & *C. ed.* ὡς ἐξῆλθεν. *Ald.* ὅσον ἐξῆλθεν. 60 *Mſ. A.* θήρας αὐτοῦ. Καί. 61 ita *Ald.* deſunt vero, τῷ πατρί, in *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ. A.* habet, τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 62 ἀπὸ *Ald.* deeſt. 63 *Ald.* τίς ἐστιν. 64 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* εἰσήνεγκε. 65 *Mſ. A.* πρὸ τοῦ σε εἰσελθεῖν; καὶ ηὐλόγησα. 66 ita *C. ed.* ſed *Mſ. A.* ἔστω. 67 *Mſ. A.* τὰ ῥήματα Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνεβόησεν Ἡσαῦ φωνήν. 68 *C.* καὶ ἐβόησε. 69 *Aq.* ἐνέδρας. *Sym.* ἐν ἐπιθέσει. 70 *Mſ. Ox.* εἴληφε. 71 *Cyril.* πτερνιστὴς Ἰακώβ, τουτέστι τεχνίτης, ἤτοι νικᾷν εἰδώς. 72 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* με ἤδη δεύτερον. 73 τοῦτο, *C.* deeſt. 74 *Mſ. A.* νῦν εἴληφεν. *Ald.* etiam νῦν εἴληφε. 75 *Mſ. Ox.* ὑπελείφθη σοι εὐλογία. *Comp.* ὑπολέλειπτο μοι εὐλογία. 76 *Ald.* Ἀποκρ. Ἰσαάκ. 77 *Mſ. A.* ἐποίησα. 78 πεποίηκα αὐτοῦ, *C.* deſunt. *Mſ. A.* habet, ἐποίησα αὐτοῦ.

τῷ καὶ

τῷ καὶ οἴνῳ [79] ἐστήριξα αὐτόν· σοὶ δὲ τί ποιήσω, τέκνον; **38** Εἶπε δὲ Ἡσαῦ [80] πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Μὴ εὐλογία μία σοι ἐστι, πάτερ; εὐλόγησον δὴ κἀμὲ, [81] πάτερ. * Κατανυχθέντος δὲ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε [82] φωνῇ Ἡσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν. **39** Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ, ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσαι ἡ κατοίκησίς σου, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν.

40 Καὶ ἐπὶ τῇ [83] μαχαίρᾳ σου ζήσῃ, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. [84] ἔσαι δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς καὶ [85] ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ **41** τραχήλου σου. Καὶ ἐνεκότει Ἡσαῦ τῷ Ἰακὼβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. εἶπε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακὼβ τὸν ἀδελφόν **42** μου. Ἀπηγγέλη δὲ Ῥεβέκκᾳ τὰ ῥήματα Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου. καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός σου [86] ἀπειλεῖ σοι [87] τοῦ ἀποκτεῖναί σε.

43 Νῦν οὖν [88] τέκνον ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀνασὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν [89] Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς Χαῤῥάν.

44 Καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς, ἕως τοῦ **45** ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν, Καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ, * καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ. καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μή ποτε [90] ἀποτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. **46** Εἶπε δὲ Ῥεβέκκα πρὸς Ἰσαὰκ, [91] Προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χέτ. εἰ [92] λήψεται Ἰακὼβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί [93] μοι τὸ ζῆν;

Κεφ. κη'. 28.

1 Προσκαλεσάμενος δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ, εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων, Οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων [1] τῶν Χα**2**ναναίων. Ἀνασὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν [2] Μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον Βαθουὴλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρός σου· καὶ λάβε σεαυτῷ [3] ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ **3** τῆς μητρός σου. Ὁ δὲ θεός μου [4] εὐλογήσαι σε, [5] καὶ αὐξήσαι σε, καὶ πληθύναι σε· καὶ ἔσῃ [6] εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν.

4 Καὶ [7] δῴη σοι τὴν εὐλογίαν Ἀβραὰμ τοῦ πατρός [8] μου σοὶ, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ, κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου, ἣν **5** [9] ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ· [10] καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν [11] Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν Βαθουὴλ τοῦ Σύρου, [12] ἀδελφὸν Ῥεβέκκας τῆς **6** μητρὸς Ἰακὼβ καὶ Ἡσαῦ. [13] Ἴδε δὲ Ἡσαῦ ὅτι εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ, καὶ [14] ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, λαβεῖν ἑαυτῷ [15] γυναῖκα ἐκεῖθεν ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων, Οὐ [16] λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χα**7**ναναίων. Καὶ ἤκουσεν Ἰακὼβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν **8** [17] Μεσοποταμίαν Συρίας. Ἰδὼν δὲ καὶ Ἡσαῦ ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ [18] θυγατέρες Χαναὰν ἐναντίον Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς [19] αὐτοῦ, **9** Ἐπορεύθη Ἡσαῦ πρὸς Ἰσμαήλ· καὶ ἔλαβε τὴν Μαελὲθ θυγατέρα Ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραὰμ, ἀδελφὴν [20] Ναβεὼθ, πρὸς ταῖς γυναιξὶν αὐ**10**τοῦ γυναῖκα. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου· καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαῤ**11**ῥάν. Καὶ [21] ἀπήντησε τόπῳ, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος. καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ [22] ἔθηκε πρὸς κε-

---

79 *C.* ἐστερέωσα. 80 *Ms. A.* πρὸς Ἰσαὰκ τόν. 81 *Ms. A.* πάτερ. Ἀποκριθείς. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 39. 82 *Ms. Clem.* & *ed. Ald.* φωνῇ μεγάλῃ. 83 *Ms. A.* μαχαίρῃ. 84 *Sch.* ἔσαι δὲ, ἐὰν καμφθῇς. καὶ, ἔσαι καθὰ καταβιβάσῃς. 85 *Ms. A.* ἐκλύσεις. *C.* ἑλκύσῃς. 86 *C.* ἀπειλεῖται. *Sch.* διανοεῖται κατὰ σοῦ. 87 *Ms. Ox.* τοῦ θανατῶσαί σε. 88 al. ὦ τέκνον. 89 al. Μεσοπ. Συρίας. * In *Francof. ed.* hic incip. vers. 45. 90 ita habet *Compl. edit.* *Ms.* vero *Alex.* & *Ox.* cum *Ald. edit.* ἀτεκνωθῶ.
91 *Aq.* ἐσίκχανα. *Sym.* ἐνεκάκησα. 92 *C.* λήψωμαι. 93 ita *C. ed.* *Ms. A.* vero, μοι ζῆν;
▸ Cap. 28. 1 Sic habet *Complut. edit.* sed *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* Χαναάν. 2 ita *C. ed.* *Ms. A.* vero, Μεσοποταμίαν Συρίας, εἰς. 3 ἐκεῖθεν *C.* deest. 4 *C.* εὐλογήσαι σε τέκνον. 5 καὶ αὐξήσαι σε, *C.* desunt. 6 *C.* εἰς συναγωγήν. 7 ita *Ald.* *C.* vero δώσει. 8 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* *Ms. A.* vero, σου. 9 *Ms. A.* δέδωκεν. 10 al. καὶ ἀνασὰς Ἰακὼβ ἐπορ. 11 al. Μεσοπ. Συρίας. 12 *Ms. A.* ἀδελφὸν δὲ Ῥεβέκκας. 13 *Ald.* ἰδὼν δέ. *C.* εἶδε δέ. 14 ita *Compl.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἀπώχετο εἰς. 15 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* γυναῖκα ἐν τῷ. al. γυν. ἐκεῖθεν καὶ ἐν τῷ. 16 ita *Compl.* sed *Ms. Ox.* λήψῃ θυγατέρα τῶν χαναναίων σεαυτῷ γυναῖκα. *Ms. A.* & *Ald. ed.* λήψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Χαναάν. 17 ita *Ald.* sed *Ms. A.* Μεσοποταμίαν. Καὶ ἴδεν Ἡσαῦ. *C. ed.* μεσοποταμίαν. Καὶ εἶδεν ἡσαῦ. 18 *Ms. Ox.* θυγατέρες τῶν χαναναίων. 19 *Ms. A.* & *C. ed.* αὐτοῦ, Καὶ ἐπορεύθη. 20 *Ms. A.* Ναβαιώθ. 21 al. ἀπήντησεν ἐν τῷ τόπῳ. 22 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* *Ms. A.* habet, ἐπέθηκεν.

φαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ **12** ἐκείνῳ, * Καὶ ἐνυπνιάσθη· καὶ ἰδοὺ [23] κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον [24] ἐπ' αὐτῆς. **13** Ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἶπεν, [25] Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ. μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν, καὶ τῷ **14** [26] σπέρματί σου. Καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου, [27] ὡς ἡ ἄμμος [28] τῆς γῆς· καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, [29] καὶ λίβα, καὶ [30] βορρᾶν, καὶ ἐπὶ ἀνατολάς. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ **15** σπέρματί σου. Καὶ ἰδοὺ [31] ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν [32] τῇ ὁδῷ πάσῃ, [33] οὗ ἂν [34] πορευθῇς. καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην· ὅτι οὐ μή σε [35] ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποι- **16** ῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι. Καὶ ἐξηγέρθη Ἰακὼβ [36] ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ὅτι ἔστι κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ **17** δὲ οὐκ ᾔδειν. Καὶ ἐφοβήθη· καὶ εἶπεν, Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος. οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρα- **18** νοῦ. Καὶ ἀνέστη Ἰακὼβ τὸ πρωΐ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον ὃν [37] ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον [38] αὐτῆς. **19** Καὶ [39] ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, [40] Οἶκος θεοῦ· καὶ [41] Οὐλαμλοὺζ ἦν ὄνομα **20** τῇ πόλει τὸ πρότερον. Καὶ ηὔξατο Ἰακὼβ εὐχήν, λέγων, Ἐὰν ᾖ κύριος ὁ θεὸς μετ' ἐμοῦ, [42] καὶ [43] διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ ἐγὼ [44] πορεύομαι, καὶ [45] δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ ἱμάτιον περιβαλέ- **21** σθαι, Καὶ [46] ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ [47] ἔσται κύ- **22** ριός μοι εἰς θεόν· Καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ· καὶ πάντων ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι.

Κεφ. κθ'. 29.

1 Καὶ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας, ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς Λάβαν τὸν [1] υἱὸν Βαθουὴλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν δὲ Ῥεβέκκας μητρὸς Ἰακὼβ **2** καὶ Ἡσαῦ. Καὶ ὁρᾷ· καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ. ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα [2] ἐπ' αὐτοῦ· ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου [3] ἐπότιζον τὰ ποίμνια· λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος. **3** Καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ [4] ποίμνια. καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα, καὶ [5] ἀπεκαθίστων τὸν λίθον [6] ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος **4** εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακὼβ, Ἀδελφοί, πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ **5** εἶπαν, Ἐκ Χαρρὰν [7] ἐσμέν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, [8] Γινώσκετε Λάβαν τὸν υἱὸν Ναχώρ; **6** οἱ δὲ εἶπαν, Γινώσκομεν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπαν, [9] Ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν **7** [10] προβάτων. Καὶ [11] εἶπεν Ἰακώβ, Ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή· οὔπω [12] ὥρα συναχθῆναι τὰ [13] κτήνη· ποτίσαντες τὰ πρόβατα, **8** ἀπελθόντες βόσκετε. Οἱ δὲ [14] εἶπαν, Οὐ [15] δυνησόμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας, καὶ [16] ἀποκυλίσουσι τὸν λίθον ἀπὸ [17] τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦ- **9** μεν τὰ πρόβατα. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, [18] καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ Λάβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων [19] τοῦ πατρὸς αὐτῆς·

* In *Francof. ed.* hæc verba, Καὶ ἐνυπνιάσθη, pertinent ad v. 11. 23 *Ms. Ox.* κλίμαξ ἐστηρίχθη. 24 *Ms. A.* ἐπ' αὐτῆς. *C. ed.* ἐπ' αὐτήν. 25 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* Ἐγὼ ὁ θεός. 26 *Ms. Ox.* σπέρμ. σου μετὰ σοῦ. 27 *Ald.* ὡσεί. 28 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* habet, τῆς θαλάσσης· καί. alii vero pro his verbis, ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς, habent, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. 29 *Ms. A.* καὶ ἐπὶ Λίβαν, καὶ ἐπὶ Βορρὰν, καὶ ἐπ' ἀνατολάς. 30 *C.* ἐπὶ βορρᾶν. 31 ita *Ald.* sed *Ms. A.* & *C. ed.* ἐγὼ μετὰ σοῦ. 32 *C.* τῇ γῇ. 33 *Ms. A.* & *C. ed.* οὗ ἐάν. 34 *C.* πορεύσῃ. 35 *C.* ἐγκαταλείπω. 36 *Ms. A.* ἀπὸ τοῦ. 37 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms. A.* vero, ἔθηκεν. 38 al. αὐτοῦ. 39 *Ms. A.* ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τό. in *Compl.* vero & *Ald.* deest etiam Ἰακώβ, ut in *Rom.* 40 *Aq.* Βαιθήλ. 41 *Ms. A.* Οὐλαμμαούς. *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* οὐλαμμαούς. *C.* λαμμαούς. al. Οὐαλάμ. *Aq.* πρότερον Λοὺζ ὄνομα τῇ πόλει. 42 *Ald.* deest καί. 43 *C.* φυλάξῃ. 44 *C.* πορεύσομαι. *Ox.* πορεύομαι ἐν αὐτῇ. 45 *C.* δώῃ. 46 ita *Ms. A.* & *Ox.* sed *ed. Ald.* ἀποστρέψει με. *C.* ἀποστρέψομαι. 47 *Ms. A.* ἔσται μοι κύριος εἰς.

Cap. 29. 1 *Compl. ed.* ἐκ Βαθουήλ. 2 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. Alex.* ἐπὶ τὸ αὐτό. 3 *Ms. Ox.* ἐπότιζον τὰ πρόβατα. 4 *C.* ποίμνια καὶ οἱ ποιμένες. 5 *C.* πάλιν ἀπεκαθίστων. 6 *C.* ἐπὶ τῷ στόματι. al. εἰς τὸ στόμα. 7 Ἐσμὲν, *C.* deest. 8 *C.* μὴ γινώσκετε. 9 *Ms. A.* Ὑγιαίνει. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδού. 10 *Ms. A.* προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς· αὐτὴ γὰρ ἔβοσκεν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Καὶ εἶπεν. *C. ed.* etiam, προβ. τοῦ πατ. αὐτῆς. 11 *C.* εἶπεν αὐτοῖς. 12 ὥρα, *C.* deest. 13 al. ποίμνια. 14 al. εἶπον. 15 *C.* δυνάμεθα. 16 *Ms. A.* ἀποκυλίσωσι. al. ἀποκυλίσομεν. 17 τοῦ στόματος, *Compl.* desunt, *Ms. Ox.* habet, τῆς θύρας. 18 *Ms. A.* & *Ald. ed.* καὶ Ῥαχήλ. 19 sic etiam *C.* sed *Ms. Alex.* desunt, τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

αὐτὴ

αὐτὴ γὰρ [20] ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς **10** αὐτῆς. Ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν Ἰακὼβ τὴν [21] Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς [22] αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν Ἰακὼβ, ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, * καὶ [23] ἐπότιζε τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. **11** Καὶ ἐφίλησεν Ἰακὼβ τὴν Ῥαχήλ· καὶ βοήσας τῇ **12** φωνῇ αὐτοῦ, ἔκλαυσε. Καὶ [24] ἀπήγγειλε τῇ Ῥαχὴλ, ὅτι [25] ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστι, [26] καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστί· καὶ [27] δραμοῦσα, ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτῆς **13** [28] κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. [29] Ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσε Λάβαν τὸ ὄνομα Ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν [30] αὐτῷ· καὶ περιλαβὼν αὐτὸν, ἐφίλησε· καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ * καὶ διηγήσατο τῷ Λάβαν πάντας τοὺς λόγους [31] τούτους. **14** Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν, Ἐκ [32] τῶν ὀστῶν μου, καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. καὶ ἦν μετ' **15** αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακὼβ, Ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν· ἀπάγγειλόν μοι, [33] τίς ὁ **16** μισθός σου ἐστί; Τῷ δὲ Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες· ὄνομα τῇ μείζονι, [34] Λεία· **17** καὶ ὄνομα τῇ [35] νεωτέρᾳ, Ῥαχήλ. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λείας, ἀσθενεῖς· Ῥαχὴλ δὲ [36] ἦν καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ὡραία [37] τῇ ὄψει σφό**18**δρα. Ἠγάπησε δὲ Ἰακὼβ τὴν Ῥαχήλ· καὶ εἶπε, Δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη [38] περὶ τῆς Ῥαχὴλ τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας. **19** Εἶπε δὲ [39] αὐτῷ Λάβαν, Βέλτιον δοῦναί με αὐτήν σοι, ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ· οἴκησον μετ' ἐμοῦ.

20 Καὶ ἐδούλευσεν Ἰακὼβ περὶ Ῥαχὴλ [40] ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, **21** παρὰ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν αὐτήν. [41] Εἶπε δὲ Ἰακὼβ [42] τῷ Λάβαν, [43] Δός μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ [44] ἡμέραι, **22** ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν. Συνήγαγε δὲ Λάβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐ**23**ποίησε [45] γάμον. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα· καὶ [46] λαβὼν Λείαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, [47] εἰσήγαγεν πρὸς Ἰακώβ· [48] καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐ**24**τὴν Ἰακώβ. Ἔδωκε δὲ [49] Λάβαν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφὰν [50] τὴν παιδίσκην **25** αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην. [51] Ἐγένετο δὲ πρωΐ, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεία. εἶπε δὲ [52] Ἰακὼβ τῷ Λάβαν, Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ Ῥαχὴλ [53] ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἱνατί [54] παρ**26**ελογίσω με; [55] Ἀπεκρίθη δὲ Λάβαν, Οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ [56] ἡμῶν, δοῦναι [57] τὴν νεωτέραν πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν. **27** Συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην [58] ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοὶ, [59] ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. **28** * Ἐποίησε δὲ Ἰακὼβ οὕτως· καὶ ἀνεπλήρωσε τὰ ἕβδομα ταύτης· καὶ [60] ἔδωκεν αὐτῷ Λάβαν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα. **29** Ἔδωκε δὲ [61] Λάβαν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλὰν τὴν παιδίσκην [62] αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην. **30** Καὶ [63] εἰσῆλθε πρὸς Ῥαχήλ· ἠγάπησε δὲ Ῥαχὴλ μᾶλλον ἢ Λείαν. καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ **31** ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. Ἰδὼν δὲ κύριος [64] ὁ θεὸς, ὅτι [65] ἐμισεῖτο Λεία, ἤνοιξε τὴν μήτραν αὐ**32**τῆς· Ῥαχὴλ δὲ ἦν στεῖρα. Καὶ συνέλαβε Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ἰακώβ· [66] ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ [67] Ῥουβὴν, λέγουσα,

---

20 *Mſ. Ox.* ἔβοσκεν αὐτά. 21 *Mſ. A.* Ῥαχὴλ θυγατέρα. 22 *Mſ. A.* αὐτοῦ· καὶ προσελθών. * In *Francof. ed.* hæc verba pertinent ad verſ. 11. 23 al. ἐπότισε. 24 *Mſ. A.* ἀνήγγειλεν τῇ Ῥαχήλ. *Mſ. Ox.* ἀνήγγειλε Ἰακὼβ τῇ Ῥαχήλ. 25 *Mſ. Ox.* ἀδελφιδοῦς. al. υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστίν, ἀδελφῆς τοῦ πατρὸς αὐτῆς. 26 καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστί· *Ald.* deſunt. 27 *Mſ. A.* δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλε. 28 *Mſ. Ox.* πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 29 *Mſ. A.* Καὶ ἐγένετο. 30 *Mſ. A.* & *C. ed.* αὐτοῦ· * In *Francof. ed.* ab his verb. incipit verſ. 14. verſus vero 15. ab illis: καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ. 31 *C.* αὐτοῦ. 32 al. τῶν ὀστέων. 33 *C.* τί σου ὁ μισθός ἐστι; 34 *Mſ. A.* Λία· 35 *C.* δευτέρα. 36 al. deeſt ἦν. 37 ſic *C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* τῇ ὄψει. Ἠγάπησεν. 38 *Mſ. A.* περὶ Ῥαχήλ. 39 αὐτῷ, *C.* deeſt. 40 *Mſ. A.* ἑπτὰ ἔτη. Εἶπεν δὲ Ἰακώβ. 41 *Ald.* deeſt hic verſus. 42 al. πρὸς Λάβαν. al. πατρὶ Λάβαν. 43 ſic *C. ed. Mſ. A.* Ἀπόδος. 44 *Mſ. A.* ἡμέραι μου, ὅπως. 45 *Aq.* & *S.* πότον. 46 *Ald.* λαβὼν λάβαν. 47 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* εἰσήγαγεν αὐτὴν πρός. 48 καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ, deſunt in *Mſ. Ox.* 49 *Mſ. A.* Λάβαν Ζελφὰν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ τὴν παιδίσκην. 50 *Mſ. Ox.* παιδίσκην αὐτῇ. *C.* & *Ald.* τὴν παιδίσκην tantum, ut deſint ſequentia, αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην. 51 *C.* καὶ ἐγένετο δὲ τὸ πρωΐ. 52 *Mſ. A.* Ἰακὼβ Λάβαν. al. Ἰακ. πρὸς Λάβαν. al. Ἰακ. πρὸς τὸν Λάβαν. 53 ſic & *Ald. ed.* ſed *Mſ. A.* & *C. ed* ἐδούλευσα σοί; 54 *Sch.* ἐνήδρευσάς με. 55 *Mſ. A.* Εἶπεν δὲ Λάβαν. *C. ed.* etiam, εἶπε δὲ Λαβ. 56 *C.* τούτῳ. 57 *Mſ. Ox.* τὴν πρεσβυτέραν ἐσχάτως τῇ νεωτέρᾳ. *C.* τὴν νεωτέραν πρὶν τῆς πρεσβυτέρας. 58 *C.* ἀπό. 59 ἔτι *C.* deeſt. * Quæ habentur verſibus 28. & 29. in *Francof. ed.* uno verſu 28. ſunt comprehenſa, unde verſ. 30. in illa *edit.* eſt 29. & ſic porro ad finem Capitis. 60 ſic *C. ed.* & *Ald.* *Mſ. A.* vero, ἔδωκεν Λάβαν. 61 *Mſ. A.* & *C. ed.* Λάβαν Ῥαχὴλ τῇ. 62 αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην, *Ald.* deſunt. 63 al. ἐξῆλθε. 64 al. abeſt ὁ θεός. 65 *Mſ. A.* μισεῖται. *Mſ. Ox. Ald. ed.* & *C.* μισεῖται. 66 al. καὶ ἐκάλεσε. 67 al. ῥουβίμ.

Διότι

Διότι [68] εἶδέ μου κύριος τὴν [69] ταπείνωσιν, [70] καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν· νῦν [71] οὖν ἀγαπήσει με ὁ
33 ἀνήρ μου. Καὶ συνέλαβε [72] πάλιν, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ· καὶ εἶπεν, Ὅτι ἤκουσε κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ [73] προσέδωκέ μοι καὶ τοῦτον. [74] καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
34 αὐτοῦ, Συμεών. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ εἶπεν, [75] ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσαι ὁ ἀνήρ μου, [76] τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. διὰ τοῦτο [77] ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
35 [78] Λευΐ. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν· καὶ εἶπε, Νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, [79] Ἰούδαν. καὶ ἔστη τοῦ [80] τίκτειν.

Κεφ. λ'. 30.

1 Ἰδοῦσα δὲ Ῥαχὴλ, ὅτι οὐ τέτοκε τῷ Ἰακώβ· καὶ ἐζήλωσε Ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς· καὶ εἶπε τῷ Ἰακὼβ, Δός μοι [1] τέκνα· εἰ δὲ μὴ,
2 τελευτήσω ἐγώ. [2] Θυμωθεὶς δὲ Ἰακὼβ τῇ [3] Ῥαχὴλ, εἶπεν αὐτῇ, Μὴ [4] ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας;
3 Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ [5] τῷ Ἰακὼβ, Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου Βαλλά· εἴσελθε πρὸς αὐτήν· καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων [6] μου, καὶ τεκνοποιήσομαι
4 κἀγὼ ἐξ αὐτῆς. * Καὶ [7] ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, αὐτῷ γυναῖκα·
5 [8] καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ. Καὶ συνέλαβε Βαλλὰ [9] ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔ-
6 τεκε τῷ Ἰακὼβ υἱόν. Καὶ εἶπε Ῥαχὴλ, Ἔκρινέ μοι ὁ θεὸς, καὶ ἐπήκουσε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
7 αὐτοῦ, Δάν. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλλὰ ἡ παιδίσκη [10] Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτε-
8 ρον τῷ Ἰακώβ. Καὶ εἶπε Ῥαχὴλ, [11] Συναντελάβετό μου ὁ θεὸς· καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου, καὶ [12] ἠδυνάσθην. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, [13] Νεφθαλείμ.
9 Εἶδε δὲ Λεία, ὅτι [14] ἔστη τοῦ τίκτειν· καὶ ἔλαβε [15] Ζελφὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰακὼβ γυναῖκα· [16] καὶ εἰσῆλθε
10 πρὸς αὐτήν. [17] Καὶ συνέλαβε Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ
11 υἱόν. Καὶ εἶπε Λεία, [18] Ἐν τύχῃ. καὶ
12 ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Γάδ. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ
13 [19] ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱὸν δεύτερον. Καὶ εἶπε Λεία, Μακαρία ἐγὼ, ὅτι [20] μακαριοῦσί με αἱ γυναῖκες. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐ-
14 τοῦ, [21] Ἀσήρ. * Ἐπορεύθη δὲ Ῥουβὴν [22] ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ πυρῶν· καὶ εὗρε μῆλα [23] μανδραγορῶν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῇ [24] Λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, Δός
15 μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. Εἶπε δὲ Λεία, Οὐχ ἱκανόν σοι, ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς [25] μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ, Οὐχ οὕτως· κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδρα-
16 γορῶν τοῦ υἱοῦ σου. [26] Εἰσῆλθε δὲ Ἰακὼβ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας· καὶ ἐξῆλθε Λεία εἰς συνάντησιν αὐτῷ· καὶ εἶπε, Πρὸς ἐμὲ [27] εἰσελεύσῃ σήμερον· μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐ-
17 τῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. Καὶ [28] ἐπήκουσεν ὁ θεὸς Λείας· καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε τῷ Ἰα-
18 κὼβ υἱὸν πέμπτον. Καὶ εἶπε Λεία,

---

68 al. εἶδε κύριος τὴν ταπείν. μου. 69 sic Ald. ed. sed Ms. A. ταπείνωσιν· νῦν ἀγαπήσει. 70 καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν· C. desunt. 71 al. deest οὖν. 72 Ms. A. cum Ald. ed. & C. πάλιν Λεία. 73 Ms. Ox. προσέθηκε 74 C. ἐκάλεσε. al. ἐκάλεσε δέ. 75 Ms. Ox. ἐν τῷ νῦν καιρῷ προσέθηκέ μοι ὁ θεὸς, καὶ πρὸς ἐμοῦ ἔσαι. 76 C. ἔτεκον. 77 ita Ms. Ox. C. ed. & Ald. sed Ms. A. ἐκλήθη. 78 Ms. A. Λευί. 79 Ms. A. Ἰούδα. 80 C. τεκεῖν.

Cap. 30. 1 Compl. ed. τέκνον. 2 ita Ald. ed. sed Ms. A. & C. ed. Ἐθυμώθη δέ. 3 Ms. A. & C. ed. Ῥαχὴλ, καὶ εἶπεν. 4 Ms. A. ἀντὶ τοῦ θεοῦ. 5 Ms. Ox. τῷ Ἰακὼβ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 6 Ms. A. μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι κἀγὼ ἐξ. Ms. Ox. & C. ed. μου, καὶ τεκνοποιηθήσομαι ἐξ. * In Francof. ed. ex 2. versib. 4. & 5. conflatus est unus, unde qui hic sextus, isthic quintus est versus, & sic deinceps usque ad vers. 14. 7 C. pro ἔδωκεν αὐτῷ, habet, ἔδωκε. 8 C. pro καὶ εἰσῆλθε, habet, εἰσῆλθε δέ. 9 Ms. Ox. ἡ παιδίσκη αὐτῆς. 10 Ῥαχὴλ, C. deest. 11 Ms. A. cum Ald. ed. & C. Συνελάβετό μοι. al. συναντελάβοντό μου, corruptè. al. συνεβάλετό μοι. Aq. συνανέστρεψέ με. 12 al. ἐδυνάσθην. 13 al. Νεφθαλεί. 14 C. ἀπέστη. 15 Ζελφὰν, C. deest. 16 καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. Ms. Ox. Ald. ed. & C. desunt. Ms. A. habet, εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ. Καί. 17 C. συνέλαβε δέ. 18 sic Ms. Clem. & Ald. ed. sed Ms. Ox. & C. ed. εὐτύχηκα. Theodoret. εὐτύχηκα, οὐ τοῦ Ἰακὼβ ἐστι ῥῆμα, ἀλλὰ τῆς Λείας γυναικὸς ἐν δυσσεβείᾳ τραφείσης, καὶ κατὰ βραχὺ τὰ θεῖα παιδευομένης. οὕτω καὶ ὁ ταύτης πατὴρ ἔφη τὸ, οἰωνισάμην. 19 Ms. A. ἔτεκεν ἔτι τῷ. 20 Ms. A. μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γυναῖκες. Ms. Ox. Ald. ed. & C. μακαριοῦσί με αἱ γυναῖκες. 21 al. Ἀσείρ. aa. ll. addunt, ὅ ἐστι πλοῦτος. * Hic vers. in Francof. distinctus est in 2. ita ut prior ejus pars usque ad Εἶπε δὲ Ῥαχ. contineatur versu 13. posterior, 14. 22 Ms. A. & Ox. ἐν ἡμέραις. C. autem ed. & Ald. cum Rom. consentiunt. 23 Ms. A. & Ald. ed. μανδραγόρου. 24 Ms. A. Λείᾳ, Δός. sed Compl. ed. & Ald. etiam addunt, Λείᾳ, τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, ut Rom. 25 Ms. A. μανδραγόρους. 26 Ms. Ox. ἦλθε δὲ Ἰακώβ. 27 al. ἐλεύσῃ. 28 sic etiam C. ed. & Ald. Ms. A. vero, ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεός· Ms. Ox. ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ Λείᾳ.

29 Δέ-

[29] Δέδωκέ μοι ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου, [30] ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰσάχαρ. ὅ ἐστι Μισθός. **19** Καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ Ἰακώβ. **20** Καὶ εἶπε Λεία, Δεδώρηταί ὁ θεός μοι δῶρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ· αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου· [31] τέτοκα γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ζαβουλών. **21** Καὶ μετὰ [32] τοῦτο ἔτεκε θυγατέρα· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, [33] Δεῖνα. **22** Ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς Ῥαχήλ, καὶ ἐπήκουσεν [34] αὐτῆς ὁ θεός· καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν μήτραν. **23** Καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱόν. εἶπε δὲ Ῥαχήλ, Ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος. **24** Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωσήφ, λέγουσα, [35] Προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον. **25** Ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκε Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσήφ, εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Λάβαν, Ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου. **26** [36] Ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου, καὶ τὰ παιδία μου, περὶ ὧν [37] δεδούλευκά σοι, [38] ἵνα ἀπέλθω· σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. **27** Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν, Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, [39] οἰωνισάμην ἄν· εὐλόγησε [40] γάρ με ὁ [41] θεὸς ἐπὶ τῇ σῇ εἰσόδῳ. **28** [42] Διάστειλον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ [43] δώσω. **29** [44] Εἶπε δὲ Ἰακώβ, Σὺ γινώσκεις [45] ἃ δεδούλευκά σοι, καὶ ὅσα κτήνη σου μετ' ἐμοῦ. **30** Μικρὰ γὰρ ἦν [46] ὅσα σοι ἐναντίον ἐμοῦ· καὶ ηὐξήθη εἰς πλῆθος· καὶ [47] εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον; **31** Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν, Τί σοι [48] δώσω; εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ, Οὐ δώσεις μοι οὐθέν· ἐὰν [49] ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυλάξω. **32** [50] Παρελθέτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ [51] διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον [52] φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ [53] πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν [54] ἐν ταῖς αἰξίν, [55] ἔσται μοι μισθός. **33** [56] Καὶ ἐπακούσεταί μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ [57] ἐπαύριον· ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου. πᾶν ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν [58] καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξί, καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, [59] κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί. **34** Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν, Ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου· **35** Καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους [60] τοὺς ῥαντοὺς καὶ [61] τοὺς διαλεύκους, καὶ πάσας τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους, καὶ [62] πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκε [63] διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. **36** Καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν [64] ἡμερῶν, καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐποίμαινε τὰ πρόβατα Λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα. **37** Ἔλαβε δὲ [65] ἑαυτῷ [66] Ἰακὼβ ῥάβδον [67] συρακίνην χλωρὰν καὶ [68] καρυΐνην καὶ πλατάνου· καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακὼβ λεπίσματα [69] λευκά· * [70] καὶ περισύρων τὸ [71] χλωρόν, [72] ἐφαίνετο ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν, ὃ ἐλέπισε, ποικίλον. **38** Καὶ παρέθηκε τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν, [73] ἐν τοῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος· ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν [74] ῥάβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσήσωσι τὰ πρόβατα εἰς τὰς [75] ῥάβδους. **39** Καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους· καὶ ἔτικτον τὰ

---

29 *Ald.* ἔδωκεν ὁ. 30 *Ms. A.* & *C. ed.* ἀνθ' ὧν. 31 al: ἔτεκον. 32 al. τοῦτον. 33 *Ms. A.* Δεῖνα· καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν. Ἐμνήσθη. pro Δεῖνα, alii habent Δίνα. 34 *Ald.* αὐτῇ. 35 *Ms. Ox.* προσέθηκε. *C. ed.* προσέθετο. 36 *Ms. A.* Ἀπόδος μοι τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ παιδία, περὶ. *C. ed.* quoque, ἀπόδος μοι. 37 *Ald.* ἐδούλευσα. 38 al. καὶ ἀπέλθω. 39 *C.* οἰωνισάμην. 40 γὰρ, *C.* deest. 41 *Ms. A.* θεὸς ἐν τῇ. *Ald.* & *C.* θεὸς τῇ. 42 *Aq.* ἐπονόμασον. *Sym.* ὅρισον. 43 *Ms. A.* δώσω σοι. 44 *Ms. Alex.* Εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰακώβ. 45 *C.* τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκα. 46 *Ms. A.* ὅσα ἦν ἐναντίον μου· *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* ὅσα σοι ἦν ἐναντ. μ. 47 *Ms. A.* ηὐλόγησέν σε κύριος ἐπὶ. 48 *Ald.* δῶ. 49 *Ms. A.* ποιήσεις. 50 ita *C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* Παρελθέτω τὰ πρόβατα. 51 *Ald.* διαχωρίσω. 52 *Sch.* ποικίλον, περκόν. 53 *Ms. A.* πᾶν διάραντον καὶ λευκὸν ἐν ταῖς. 54 *Ald.* ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ ἐν ταῖς αἰξίν. 55 al. καὶ ἔσται. 56 *Ald.* καὶ ἔσται μοι, καὶ ἐπακούσεταί μοι. al. καὶ ἐπακούσεταί μου. 57 *Ms. A.* & *C. ed.* αὔριον· 58 al. ἢ διάλ. 59 al. κεκλεισμένον. 60 *Sym.* τοὺς λευκόποδας. 61 al. τὰς διαλεύκας. 62 *Compl.* πᾶν φαιόν, ὃ ἦν &c. *Ms. A.* & *Ald. ed.* hoc modo: πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασιν· καὶ ἔδωκε. 63 *C. ed.* post h. v. διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, addit, ποίμνιον κατὰ μόνας. al. κατὰ μόνον. 64 *Ms. A.* ἡμερῶν ἀνά. 65 *Ms. A.* αὐτῷ. 66 Ἰακὼβ ῥάβδον συρακίνην χλωρὰν καὶ καρυΐνην καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς, *Ald.* desunt. 67 al. σαρηκύννην. 68 *Sch.* ἀμυγδαλίνην. 69 *Ms. A.* λευκὰ, περισύρων. al. χλωρὰ, περισύρας. * In *Francof.* posteriora hæc verba vers. 37. constituunt versum 38. unde sequens vers. ibi est 39. atque eo deinceps ordine usque ad fin. Cap. 70 al. abest καὶ. 71 *Ald.* λευκόν. al. χλωρὸν τὸ ἐπὶ τὴν σκυτάλην. 72 *Ms. A.* ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ. al. καὶ ἐφαίνετο ἐπὶ. 73 *Ms. A.* ἐν ταῖς ληνοῖς. 74 *Ms. A.* ῥάβδων καὶ ἐλθόντων. 75 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ῥάβδους. Καὶ ἔτικτον, ut desint illa, καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους. quæ verba etiam desunt in *Ms. Ox.* & *Clem.* in codicibus autem Vaticanis reperiuntur.

πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ

40 ῥαντά. Τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν Ἰακώβ. καὶ [76] ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς. καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα Λάβαν.

41 Ἐγένετο δὲ [77] ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ἰακὼβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων [78] ἐν τοῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς 42 ῥάβδους. [79] Ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. ἐγένετο δὲ [80] τὰ μὲν ἄσημα τοῦ Λάβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ἰακώβ.

43 Καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα· καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ, καὶ βόες, [81] καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ κάμηλοι, καὶ [82] ὄνοι.

ΚΕΦ. ΛΑ'. 31.

1 Ἤκουσε δὲ Ἰακὼβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν, λεγόντων, Εἴληφεν Ἰακὼβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πε-2 ποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. Καὶ εἶδεν Ἰακὼβ τὸ [1] πρόσωπον τοῦ Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν [2] πρὸς αὐτὸν, [3] ὡσεὶ χθὲς καὶ τρί-3 την ἡμέραν. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Ἰακὼβ, Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρός σου, 4 καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. Ἀποστείλας δὲ Ἰακὼβ, ἐκάλεσε [4] Λείαν, καὶ Ῥαχὴλ εἰς τὸ πεδίον [5] οὗ ἦν τὰ ποίμνια·

5 Καὶ εἶπεν αὐταῖς, Ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι [6] πρὸς ἐμοῦ, ὡς [7] ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ὁ δὲ θεὸς τοῦ πα-6 τρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ. Καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε, ὅτι ἐν [8] πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ 7 πατρὶ ὑμῶν. Ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν [9] παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου τῶν [10] δέκα ἀμνῶν· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ [11] ὁ θεὸς 8 κακοποιῆσαί με. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ, τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός· καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα. ἐὰν δὲ εἴπῃ, τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός· καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβα-9 τα λευκά. Καὶ [12] ἀφείλετο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέ 10 μοι αὐτά. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ [13] πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα· καὶ εἶδον [14] τοῖς ὀφθαλμοῖς μου [15] ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ [16] ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας, διάλευκοι 11 [17] καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί. Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' [18] ὕπνον, 12 Ἰακώβ. ἐγὼ δὲ εἶπα, Τί ἐστι; [19] Καὶ εἶπεν, Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς· ἑώρακα γὰρ ὅ-13 σα σοι Λάβαν ποιεῖ. Ἐγώ εἰμι [20] ὁ θεὸς ὁ ὀφθείς σοι [21] ἐν τόπῳ θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ ηὔξω μοι [22] ἐκεῖ εὐχήν. νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ [23] ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης, καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, 14 [24] καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. Καὶ [25] ἀποκριθεῖσαι [26] Ῥαχὴλ καὶ Λεία, [27] εἶπαν αὐτῷ, Μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς [28] ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴ-15 κῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν; Οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ [29] καταβρώσει κατέφαγε τὸ ἀργύ-16 ριον ἡμῶν. [30] Πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλετο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. νῦν οὖν [31] ὅσα 17 σοι εἴρηκεν ὁ θεὸς, ποίει. Ἀναστὰς δὲ Ἰακὼβ, ἔλαβε τὰς [32] γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ 18 παιδία αὐτοῦ [33] ἐπὶ τὰς καμήλους. Καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ ὑπάρχοντα [34] αὐτῷ, καὶ πᾶσαν τὴν [35] ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν [36] περιε-

---

76 *C. ed.* ἔθηκεν. 77 *Mſ. Ox.* ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡς ἐνεκίσσων. 78 *Mſ. A.* ἐν ταῖς ληνοῖς. 79 *Mſ. A.* Ἡνίκα γὰρ ἔτεκεν. *C.* ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκον. 80 *Mſ. A.* cum *Ald.* & *C. ed.* τὰ ἄσημα. pro ἄσημα *Aq.* vertit, ὄψιμα. *S.* δευτερόγονα. 81 *Ald.* παῖδες, παιδίσκαι, κάμηλοι. 82 *C.* ὄνοι καὶ ἡμίονοι.

Cap. 31. 1 *Mſ. Alex.* πρόσωπον Λάβαν. 2 *Ald. ed.* πρόσωπον αὐτοῦ. 3 *Mſ. A.* ὡς ἐχθές. 4 ſic *Mſ. Ox. Compl. ed.* & *Ald. Mſ. A.* vero, Ῥαχὴλ καὶ Λίαν. 5 ita *Compl. Mſ.* autem *A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* οὗ τὰ ποίμνια. 6 ſic *Compl.* ſed *Mſ. A.* μετ' ἐμοῦ. *Mſ. Ox.* cum *Ald. ed.* πρὸς ἐμέ. 7 al. χθές. 8 *Mſ. A.* πάσῃ ἰσχύϊ. 9 *Aq.* & *Sym.* παρελογίσατό με. 10 *Aq.* δέκα ἀριθμοὺς *Sym.* δεκάκις ἀριθμῷ. *Euſeb.* ὁ Σύρος, δεκάκις, ἀντὶ τοῦ πολλάκις. 11 *Ald.* ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου. 12 *Compl. ed.* ἀφεῖλεν. 13 *Mſ. A.* πρόβατα· καὶ ἴδον. 14 *Mſ. A.* ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐν τῷ ὕπνῳ. 15 *Compl.* & *Ald.* αὐτὰ ἐν τῷ. 16 *Mſ. A.* ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπί. 17 καὶ ποικίλοι, *Ald.* deſunt. 18 ita *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ſed *Mſ. A.* & *C. ed.* ὕπνον, Ἰακώβ, Ἰακώβ. ἐγὼ δέ. 19 *C.* καὶ εἶπέ μοι. 20 *Ald.* ὁ θεός σου. 21 ſic *Mſ. Ox. Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἤλειψας. 22 al. deeſt ἐκεῖ. 23 *Mſ. A.* ἄπελθε. 24 καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ, *C.* deſunt. 25 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἀποκριθεῖσα. 26 in *Mſ. Ox.* & *Comp. ed.* Λεία καὶ Ῥαχήλ. 27 al. εἶπον. 28 *C.* κληρονομίας ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς ἡμ. 29 *Mſ. A.* κατέφαγεν καταβρώσει. 30 al. Καὶ πάντα. 31 *Mſ. A.* ὅσα εἴρηκεν ὁ θεός σοι, ποίει. 32 *Mſ. A.* γυναῖκας καὶ τά. 33 al. καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὰς ἐπί. 34 *Mſ. A.* & *C. ed.* αὐτοῦ. 35 *Sch.* κτῆσιν. 36 *Ald.* ἐποίησε.

ποιή-

ποιήσατο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἀπελθεῖν πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ 19 εἰς γῆν Χαναάν. Λάβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ· ἔκλεψε δὲ Ῥαχὴλ τὰ 20 [37] εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ἔκρυψε δὲ Ἰακὼβ Λάβαν τὸν Σύρον, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐ- 21 τῷ, ὅτι [38] ἀποδιδράσκει. Καὶ ἀπέδρα αὐτὸς, [39] καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα, [40] καὶ διέβη τὸν ποταμὸν, καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλαάδ. 22 Ἀνηγγέλη δὲ Λάβαν τῷ Σύρῳ [41] τῇ ἡμέρᾳ τῇ 23 τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα Ἰακώβ. Καὶ [42] παραλαβὼν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ [43] μεθ' ἑαυτοῦ, [44] ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτά· καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Γαλαάδ. 24 Ἦλθε δὲ [45] ὁ Θεὸς πρὸς Λάβαν τὸν Σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Φύλαξαι [46] σεαυτὸν, μή ποτε λαλήσῃς [47] μετὰ Ἰακὼβ 25 πονηρά. Καὶ κατέλαβε Λάβαν τὸν Ἰακώβ. * Ἰακὼβ δὲ ἔπηξε [48] τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει· Λάβαν δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ 26 ἐν τῷ ὄρει Γαλαάδ. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακὼβ, Τί ἐποίησας; ἵνα τί [49] κρυφῇ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου, ὡς αἰχμαλώτι- 27 δας μαχαίρᾳ; Καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἄν σε μετ' εὐφροσύνης, καὶ μετὰ [50] μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιθάρας. 28 [51] Καὶ οὐκ ἠξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδία μου, καὶ τὰς θυγατέρας μου. νῦν δὲ ἀφρόνως 29 ἔπραξας. [52] Καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε. ὁ δὲ Θεὸς τοῦ πατρός σου [53] χθὲς εἶπε πρός με, λέγων, [54] Φύλαξαι σεαυτὸν, μή ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακὼβ πονη- 30 ρά. Νῦν οὖν [55] πεπόρευσαι· [56] ἐπιθυμίᾳ γὰρ [57] ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου· ἵνα τί ἔκλεψας τοὺς θεούς μου; 31 [58] Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακὼβ εἶπε τῷ [59] Λάβαν, Ὅτι ἐφοβήθην· [60] εἶπα γὰρ, μή ποτε [61] ἀφέλῃ τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ, [62] καὶ πάντα 32 τὰ ἐμά. [63] Καὶ [64] εἶπεν Ἰακὼβ, [65] Παρ' ᾧ [66] ἂν εὕρῃς τοὺς θεούς σου, οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. [67] ἐπίγνωθι τί ἐστι [68] παρ' ἐμοὶ τῶν σῶν, καὶ λάβε· καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν. οὐκ ᾔδει δὲ Ἰακὼβ, ὅτι Ῥα- 33 χὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς. Εἰσελθὼν δὲ Λάβαν, [69] ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας, καὶ οὐχ εὗρεν· [70] καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου Λείας, καὶ ἠρεύνησε τὸν οἶκον Ἰακὼβ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν, καὶ οὐχ εὗρεν· * εἰσῆλ- 34 θε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον Ῥαχήλ. Ῥαχὴλ δὲ ἔλαβε τὰ εἴδωλα, [71] καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθισεν αὐ- 35 τοῖς. Καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς, Μὴ βαρέως φέρε κύριε· οὐ [72] δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι [73] τὰ κατ' ἐθισμὸν τῶν [74] γυναικῶν μοί ἐστιν. [75] Ἠρεύνησε Λάβαν ἐν ὅλῳ 36 τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὗρε τὰ εἴδωλα. Ὠργίσθη δὲ Ἰακὼβ, καὶ [76] ἐμαχέσατο τῷ Λάβαν. [77] Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακὼβ, εἶπε τῷ Λάβαν, Τί τὸ ἀδίκημά μου; καὶ τί τὸ ἁμάρτημά 37 μου, ὅτι καταδεδίωξας ὀπίσω μου. Καὶ ὅτι [78] ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη [79] τοῦ οἴκου μου; * τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; θὲς [80] ὧδε ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τῶν 38 δύο ἡμῶν. Ταῦτά μοι εἴκοσιν ἔτη [81] ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ· τὰ πρόβατά σου, καὶ αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν· κριοὺς τῶν προβάτων σου 39 οὐ κατέφαγον. * [82] Θηριάλωτον [83] οὐκ ἐνήνοχά σοι· ἐγὼ ἀπετίννυον [84] παρ' ἐμαυτοῦ

---

37 *Aq.* μορφώματα. *Sym.* θεραφείν. 38 *Ald.* διδράσκει. 39 *Ms. A.* καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. 40 *Ms. Ox.* καὶ ἀνέστη καὶ διέβη τὸν ποταμόν. 41 *Ms. A.* τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. 42 *Ms. A.* & *Ald. ed.* παραλαβὼν πάντας τοὺς. *C.* παραλαβὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφούς. 43 *C.* μετ' αὐτοῦ. 44 *C.* κατεδίωξεν. 45 *Ald.* ἄγγελος. 46 σεαυτὸν, *C.* deest. 47 *Ald.* πρὸς αὐτόν. *C.* πρὸς Ἰακώβ. * In *Francof.* hic incipit vers. 25. 48 *Ald.* τὴν ὁδὸν τῆς σκηνῆς. 49 *Ald.* κρυβῇ. 50 *Ms. A.* & *Ald. ed.* μουσικῶν, τυμπάνων, καὶ κιθάρας. *Oxon. Compl.* ut *Rom.* 51 *C.* οὐ κατηξιώθην. 52 al. νῦν δέ. 53 *Ms. A.* ἐχθές. 54 al. φύλαξον. 55 *Ms. Clem.* εἰ καὶ πεπόρευσαι. *Ox.* πορεύσῃ. *C.* πεπόρευσο. 56 *C.* ἐπιθυμίαν. 57 *Ms. A.* ἐπεθύμησας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἀπελθεῖν· καὶ ἵνα τί. 58 *C.* Ἀπεκρίθη δὲ Ἰακὼβ καί. 59 *Ms. A. Ox.* & *Clem.* cum *Ald. ed.* & *Comp.* Λάβαν, Εἶπα γάρ. 60 al. εἶπον γάρ. 61 *Ms. A.* ἀφέλῃς. 62 al. absunt hæc, καὶ πάντα τὰ ἐμά. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ. 63 Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ, Παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς, &c. habet *Compl.* post παρ' αὐτῷ οὐθέν. 64 *Ms. A.* εἶπεν αὐτῷ Ἰακὼβ, Παρ' ᾧ ἐάν. 65 *Ald.* παρ' ὅν. 66 *C.* ἂν εὑρεθῶσι οἱ θεοί. 67 *Compl.* ἐπίγνωθι οὖν. 68 *Ms. A.* τῶν σῶν παρ' ἐμοί. 69 *Compl.* ἠρεύνησεν τὸν οἶκον Λείας. 70 *Ms. A.* καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου Λείας ἠρεύνησεν εἰς τόν. * In *Francof.* hæc v. sunt initium versus 34. eique adduntur priora versus 35. usque ad Μή. 71 *Ms. Ox.* καὶ ἐνέκρυψεν αὐτά. 72 *C.* δυνήσομαι. 73 *Ald.* τό. 74 sic *Ald. Ms.* autem *A.* γυναικίων μου. *C. ed.* γυναικείων μου. 75 *Ms. A.* Ἠρεύνησεν δὲ Λάβαν. *C.* ἠρεύνησε Λάβαν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ. 76 al. ἐμαχέσατο Λάβαν. 77 al. καὶ ἀποκριθ. Ἰακώβ. 78 al. ἠρεύνηκας. 79 τοῦ οἴκου, *C.* desunt. * *Francof.* hic pon. initium vers. 37. 80 *Ms. A.* ὧδε ἐναντίον τῶν. 81 al. ἃ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ. * In *Francof.* h. membrum pertinet ad vers. 38. 82 *C.* Θηριόβρωτον. 83 sic *Compl.* & *Ald. Ms.* vero *A.* οὐκ ἂν ἐνήνοχα. 84 sic *Compl.* sed *Ms. A.* ἀπ' ἐμαυτοῦ.

κλέμματα ἡμέρας, καὶ κλέμματα [85] νυ-
40 κτός. Ἐγινόμην τῆς ἡμέρας [86] συγκαιόμενος τῷ καύματι, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός· καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος [87] μου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
41 μου. Ταῦτά μοι εἴκοσιν ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου. ἐδούλευσά σοι [88] δεκατέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν [89] δύο θυγατέρων σου, καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου· καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου
42 δέκα ἀμνάσιν. Εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραὰμ, [90] καὶ ὁ φόβος Ἰσαὰκ ἦν μοι, νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. τὴν ταπείνωσίν μου, καὶ τὸν [91] κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν
43 ὁ θεὸς, καὶ ἤλεγξέ σε χθές. Ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν, εἶπε τῷ Ἰακὼβ, [92] Αἱ θυγατέρες, θυγατέρες μου, καὶ υἱοὶ, υἱοί μου, καὶ τὰ κτήνη, κτήνη μου· καὶ πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς, ἐμά ἐστι, καὶ τῶν θυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔ-
44 τεκον; Νῦν οὖν δεῦρο, [93] διαθῶμαι διαθήκην ἐγώ τε καὶ σύ· καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. [94] εἶπε δὲ [95] αὐτῷ, Ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν· ἴδε ὁ θεὸς μάρτυς
45 ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Λαβὼν δὲ Ἰα-
46 κὼβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, Συλλέγετε λίθους· καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνόν· [96] καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ [97] βουνοῦ. * καὶ [98] εἶπεν αὐτῷ Λάβαν, Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ [99] καὶ σοῦ σήμερον.
47 Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάβαν, [100] Βουνὸς τῆς μαρτυρίας· Ἰακὼβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν, [1] Βου-
48 νὸς μάρτυς. [2] Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακὼβ, Ἰδοὺ, ὁ βουνὸς οὗτος καὶ [3] ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ· μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ [4] ὄνομα, Βουνὸς [5] μαρτυρεῖ.
49 Καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶπεν, * Ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστησόμεθα [6] ἕτερος
50 ἀφ' ἑτέρου. Εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, [7] εἰ λάβῃς γυναῖκας πρὸς ταῖς θυγατράσι μου, ὅρα, οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν [8] ἐστιν [9] ὁρῶν· θεὸς μάρτυς [10] μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ
51 σοῦ. Καὶ εἶπε Λάβαν τῷ Ἰακὼβ, Ἰδοὺ, ὁ [11] βουνὸς οὗτος [12] καὶ μάρτυς ἡ στήλη αὕ-
52 τη. Ἐάν τε γὰρ [13] ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σὲ, [14] μήτε σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦ-
53 τον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ, Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ναχὼρ [15] κρινεῖ ἀνὰ μέσον ἡμῶν. καὶ ὤμοσεν Ἰακὼβ κατὰ τοῦ φόβου
54 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ. Καὶ [16] ἔθυσε θυσίαν ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν
55 ἐν τῷ [17] ὄρει. Ἀναστὰς δὲ Λάβαν τὸ πρωῒ, κατεφίλησε τοὺς [18] υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ [19] ἀποστραφεὶς Λάβαν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Κεφ. λβ'. 32.

1 ΚΑὶ Ἰακὼβ ἀπῆλθεν [1] εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [2] καὶ ἀναβλέψας, εἶδε παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν· καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγε-
2 λοι τοῦ θεοῦ. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτοὺς, Παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Παρεμβο-
3 λαί. Ἀπέστειλε δὲ Ἰακὼβ [3] ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηείρ, εἰς χώραν Ἐδώμ.
4 Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Οὕτως ἐρεῖ-

85 *Ms. A.* τῆς νυκτός. 86 sic *Compl.* & *Ald.* sed *Ms. A.* & *Ox.* συγκαιόμενος τῷ καύσωνι, καὶ παγετῷ. 87 al. deest, μου. 88 *Ms. A.* δέκα καὶ τέσσαρα. 89 sic *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* sed δύο *Ms. A.* & *C. ed.* deest. 90 *C.* ἦν μοι, καὶ ὁ φόβος Ἰσαάκ. 91 *C.* πόνον. 92 sic *Compl. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* & *Ox.* αἱ θυγατέρες σου, θυγατέρες μου, καὶ οἱ υἱοί σου, υἱοί μου, καὶ τὰ κτήνη σου, κτήνη μου· 93 sic *Ald. Ms.* autem *A.* διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σύ. al. διαθῶμεν &c. 94 εἶπε δὲ αὐτῷ· ἰδοὺ οὐθεὶς, usque ad finem versus, desunt in *Compl.* habent vero *Ms. A. Ox.* & *Ald. ed.* 95 *Ms. A.* αὐτῷ Ἰακὼβ, Ἰδού. 96 sic *Ms. Ox. Compl.* & *Ald.* sed *Ms. A.* καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐκεῖ. 97 *C.* βουνοῦ καὶ ἔπιον. * Heic *Franc.* initium vers. 47. 98 εἶπεν αὐτῷ Λάβαν, Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμ. hæc *C.* habet post Βουνὸς μάρτυς, sed pro εἶπεν αὐτῷ, habet, εἶπε δέ. 99 al. desunt, καὶ σοῦ. 100 *Ms. A.* Βουνὸς μάρτυς. 1 *Ms. A.* Βουνὸς μαρτυρεῖ. 2 *Compl.* priorem partem hujus versus hoc modo habet, Εἶπε δὲ Λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. 3 *Ms. A.* ἡ στήλη αὕτη, ἥν. 4 *Ms A.* ὄνομα αὐτοῦ, Βουνός. *C.* ὄνομα τοῦ τόπου, Βουνός. 5 al. μαρτυρίου. * Hic *Franc.* initium vers. 49. 6 *Ms. A.* & *C. ed.* ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. 7 *Ms. A.* εἰ λήμψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς. *Ald. ed.* εἰ λήψῃ γυναῖκα ἐπὶ ταῖς. *C.* quoque pro πρὸς habet ἐπί. 8 *Ms.* ἐστιν. Ἐάν τε γὰρ ἐγώ. 9 ὁρῶν, *C.* deest. 10 *C.* ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. 11 *Ald.* σωρός. 12 *C.* καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀναμέσον ἐμοῦ, καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ. Ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα, αὕτη μαρτυρεῖ. 13 *C.* διαβῶ ἐγώ. 14 *Ms. A.* μήδε. 15 *Ms. A.* & *C. ed.* κρινεῖ. 16 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἔθυσεν Ἰακὼβ θυσίαν. 17 alii, ὄρει ἐν εἰρήνῃ. 18 *Ms. A.* & *Ald. ed.* υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τάς. 19 *C.* ἀπεστράφη λάβαν εἰς.

Cap. 32. 1 *Ms. Alexandr.* & *Ald. ed.* εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. *Compl.* sine præp. τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 2 sic *Compl.* & *Ald.* sed *Ms. A.* καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἴδεν. *Ms. Ox.* καὶ ἀναβλ. τοῖς ὀφθαλμ. αὐτοῦ Ἰακὼβ εἶδε. in *Ms. Sarravii*, omnia illa, καὶ ἀναβλ. εἶδε παρεμβ. θεοῦ παρεμβεβλ., obelo notantur. 3 sic *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* sed *Ms. A.* ἀγγέλους πρὸς Ἡσαῦ. *Compl. ed.* deest, ἀγγέλους.

τε τῷ

τε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ· Οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ἰακὼβ, Μετὰ Λάβαν παρῴκησα, ϗ ἐχρόνισα ἕως [4] τοῦ νῦν. 5 Καὶ ἐγένοντό μοι βόες, ϗ ὄνοι, ϗ πρόβατα, ϗ παῖδες, ϗ παιδίσκαι· ϗ ἀπέστειλα [5] ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου [6] Ἡσαῦ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου. 6 Καὶ [7] ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακὼβ, λέγοντες, Ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ἡσαῦ· [8] ϗ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, ϗ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. 7 [9] Ἐφοβήθη δὲ Ἰακὼβ σφόδρα, ϗ ἠπορεῖτο· ϗ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν [10] μεθ' ἑαυτοῦ, ϗ τοὺς [11] βόας, ϗ τὰς καμήλους, ϗ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς. 8 Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ, Ἐὰν ἔλθῃ Ἡσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, ϗ [12] κόψῃ αὐτὴν, ἔσαι ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι. 9 Εἶπε δὲ Ἰακὼβ, Ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραὰμ, ϗ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἰσαὰκ, [13] κύριε σὺ ὁ εἰπών μοι, Ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, ϗ εὖ [14] σε 10 ποιήσω. [15] Ἱκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, ϗ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου. ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ [16] μου ταύτῃ διέβην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον· [17] νυνὶ δὲ 11 γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς. Ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ [18] μου, ἐκ χειρὸς Ἡσαῦ· ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτὸν, μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ [19] με, ϗ [20] μητέρα ἐπὶ τέκνοις. 12 Σὺ δὲ [21] εἶπας, Εὖ σε ποιήσω, [22] ϗ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται [23] ὑπὸ τοῦ πλήθους. 13 Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην· ϗ ἔλαβεν [24] ὧν ἔφερεν δῶρα· ϗ ἐξαπέστειλεν Ἡ- 14 σαῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Αἶγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, 15 κριοὺς εἴκοσι, Καμήλους θηλαζούσας, ϗ τὰ παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, [25] ταύρους δέκα, ὄνους [26] εἴκοσι, 16 ϗ πώλους δέκα. Καὶ [27] ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, [28] ποίμνιον κατὰ μόνας. [29] εἶπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, [30] Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, ϗ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέ- 17 σον ποίμνης ϗ ποίμνης. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων, Ἐάν σοι συναντήσῃ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου, ϗ ἐρωτᾷ σε, λέγων, Τίνος εἶ; ϗ ποῦ πορεύῃ; ϗ τίνος [31] ταῦτα 18 τὰ [32] προπορευόμενά [33] σου; Ἐρεῖς, Τοῦ παιδός σου Ἰακώβ. δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ· ϗ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν. 19 Καὶ ἐνετείλατο [34] τῷ πρώτῳ, ϗ τῷ δευτέρῳ, ϗ τῷ τρίτῳ, ϗ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν [35] ποιμνίων τούτων, λέγων, Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο [36] λαλήσατε Ἡσαῦ ἐν τῷ 20 εὑρεῖν [37] ὑμᾶς αὐτὸν, Καὶ ἐρεῖτε, Ἰδοὺ, ὁ παῖς σου [38] Ἰακὼβ [39] παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. Εἶπε γὰρ, Ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευομένοις [40] αὐτοῦ, ϗ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· [41] ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν 21 μου. Καὶ [42] προεπορεύετο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα 22 ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ. Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, ϗ τὰς δύο παιδίσκας, ϗ τὰ ἕνδεκα παιδία [43] αὐτοῦ, ϗ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ [44] Ἰα- 23 βώχ. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς, [45] ϗ διέβη τὸν χειμάῤῥουν, ϗ διεβίβασε πάντα τὰ αὐτοῦ. 24 Ὑπελείφθη δὲ Ἰακὼβ μόνος· * ϗ [46] ἐπάλαιεν [47] ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωΐ.

---

4 τοῦ C. deest. 5 C. ἀπαγγεῖλαι. 6 in Mſ. Sar. vox Ἡσαῦ obelo notatur. 7 Mſ. Sar. ὑπέστρεψαν. Compl. ed. ἀπέστρεψαν. 8 ita Compl. & Ald. ſed Mſ. A. & Sar. ϗ ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι, καί. 9 Mſ. A. Ἐφοβεῖτο. Mſ. Ox. Compl. ed. & Ald. ut Romana. 10 Mſ. A. & C. ed. μετ' αὐτοῦ. 11 Mſ. A. cum Ald. ed. & Compl. βόας ϗ τὰ πρόβατα. 12 ſic Compl. ſed Mſ. A. cum Sar. & Ald. ed. ἐκκόψῃ. 13 Mſ. A. & Ald. ed. κύριε ὁ εἴπας μοι. Mſ. Sar. κύριος ὁ εἴπας μοι. Compl. κύριε ὁ εἰπών μοι. al. κύριε ὁ Θεὸς ὁ εἴπας μοι. 14 Compl. σοι. 15 ſic Compl. Mſ. autem A. & Sar. Ἱκανοῦταί μοι. Ald. ἱκανός εἰμι. 16 ita Mſ. Ox. & Compl. ed. ſed Mſ. A. & Sar. cum Ald. ed. μου διέβην. 17 Mſ. A. νῦν δέ. 18 Mſ. A. & Ox. cum Ald. ed. μου Ἡσαῦ. 19 voces με, ϗ, in Mſ. Sar. obelo notantur. 20 ſic Mſ. A. & Sar. cum Comp. ed. ſed Ald. μητέρας. 21 ita Comp. ſed Mſ. A. Ox. & Sar. cum Ald. ed. εἴπας· Καλῶς, εὖ σε. 22 Mſ. Ox. ϗ ἔσαι. 23 ſic C. Mſ. autem A. & Sar. cum Ald. ed. ἀπό. 24 Ald. ed. cum Mſ. Sar. ὧν ἔφερεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ δῶρα, & voces illæ, ἐν χειρὶ αὐτοῦ, aſteriſco notantur, pro ut quæ ſtatim ſequuntur, ϗ ἐξαπ. 25 C. ταύρους εἴκοσι. 26 Mſ. A. εἴκοσι, πώλους. 27 Mſ. A. & Ald. ed. ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισίν. Comp. ἔδωκεν αὐτὰ διὰ χειρὸς τ. π. 28 C. ποίμνια. al. ποίμνιον ποίμνιον. 29 al. ϗ εἶπε. 30 al. πορεύεσθε. 31 ταῦτα C. deest. 32 C. πορευόμενα ἔμπροσθέν σου. al. προπορ. ἐμπ. σου. 33 Mſ. A. σου; Καὶ ἐρεῖς. 34 in Mſ. Sarravii, voces, τῷ πρώτῳ ϗ, quæ in omnibus exemplaribus reperiuntur, obelo notantur. 35 al. ποιμένων. 36 Mſ. A. λαλήσατε τῷ Ἡσαῦ. 37 C. αὐτὸν ὑμᾶς. 38 Ἰακὼβ, C. deest. 39 in Mſ. Sar. παραγίνεται, obelo notatur. 40 in C. deest αὐτοῦ. 41 Sch. ἐάν πως ἐντραπῇ. 42 Mſ. A. προεπορεύοντο. al. παρεπορεύετο. 43 C. deest, αὐτοῦ. 44 Mſ. A. Ἰαβόκ. Ald. Ἰαβώθ. 45 Mſ. Sar. ϗ διεβίβασεν αὐτοὺς τὸν χειμάῤῥουν. * In Franc. hic incipit verſ. 24. 46 pro ἐπαλ. ἄνθρ. μετ' αὐτοῦ, Aq. & Sym. verterunt, ἐκυλίετο ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ. 47 Mſ. A. μετ' αὐτοῦ ἄνθρωπος.

25 Εἶδε δὲ, ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν· ϗ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, ϗ ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ἰακὼβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ᾽ αὐτοῦ.
26 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀπόστειλόν με· ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν, [48] Οὐ μή σε ἀποστείλω, ἐὰν [49] μή με εὐλογήσῃς.
27 Εἶπε δὲ αὐτῷ, [50] Τί τὸ ὄνομά σου ἐστίν; [51] ὁ δὲ εἶπεν, Ἰακώβ.
28 [52] Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [53] Οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἰακὼβ, [54] ἀλλ᾽ Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου· ὅτι [55] ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ, ϗ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς [56] ἔσῃ.
29 Ἠρώτησε δὲ Ἰακὼβ, ϗ εἶπεν, [57] Ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. ϗ εἶπεν, [58] Ἱνατί τοῦτο ἐρωτᾷς σὺ τὸ [59] ὄνομά μου;
30 Καὶ [60] εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐκάλεσεν [61] Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, [62] Εἶδος θεοῦ· εἶδον γὰρ θεὸν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ϗ ἐσώθη μου ἡ ψυχή.
31 Ἀνέτειλε δὲ [63] αὐτῷ ὁ ἥλιος, ἡνίκα παρῆλθε τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ· αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ.
32 [64] Ἕνεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν [65] υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὅ ἐστιν ἐπὶ [66] τοῦ πλάτους τοῦ [67] μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ὅτι ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ Ἰακὼβ τοῦ [68] νεύρου, ὃ ἐνάρκησεν.

Κεφ. λγ΄. 33.

1 [1] Ἀναβλέψας δὲ Ἰακὼβ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, [2] εἶδε· ϗ ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ [3] ἐρχόμενος, ϗ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ. ϗ [4] διεῖλεν Ἰακὼβ τὰ παιδία ἐπὶ Λείαν, ϗ ἐπὶ Ῥαχὴλ, ϗ τὰς δύο παιδίσκας.
2 [5] Καὶ ἔθετο τὰς δύο [6] παιδίσκας ϗ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, ϗ Λείαν ϗ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω, [7] ϗ Ῥαχὴλ ϗ Ἰωσὴφ ἐσχάτους.
3 Αὐτὸς δὲ [8] προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν· ϗ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις, ἕως τοῦ ἐγγίσαι [9] τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
4 Καὶ προσέδραμεν Ἡσαῦ εἰς συνάντησιν αὐτῷ· ϗ περιλαβὼν [10] αὐτὸν, προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον [11] αὐτοῦ, ϗ κατεφίλησεν αὐτόν· ϗ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι.
5 Καὶ ἀναβλέψας [12] Ἡσαῦ, εἶδε τὰς γυναῖκας ϗ τὰ [13] παιδία· ϗ εἶπε, Τί ταῦτά σοι ἐστίν; [14] ὁ δὲ εἶπε, Τὰ παιδία, οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου.
6 Καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι ϗ [15] τὰ τέκνα αὐτῶν, ϗ προσεκύνησαν.
7 Καὶ [16] προσήγγισε Λεία ϗ τὰ τέκνα αὐτῆς, ϗ προσεκύνησαν· ϗ μετὰ ταῦτα [17] προσήγγισε Ῥαχὴλ ϗ Ἰωσὴφ, ϗ προσεκύνησαν.
8 Καὶ εἶπε, Τί [18] ταῦτά σοι ἐστὶν, [19] πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὗται, αἷς [20] ἀπήντηκα; ὁ δὲ εἶπεν, Ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου [21] χάριν ἐναντίον σου, κύριε.
9 Εἶπε δὲ Ἡσαῦ, Ἔστι μοι πολλὰ, ἀδελφέ· ἔστω σοι τὰ σά.
10 Εἶπε δὲ Ἰακὼβ, [22] Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν. ἕνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ· * ϗ [23] εὐδοκήσεις με.
11 Λάβε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι· ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεὸς, [24] ϗ ἔστι μοι πάντα. * ϗ
12 ἐβιάσατο αὐτὸν, ϗ ἔλαβε. Καὶ εἶπεν,

---

48 *Mſ. Ox.* οὐ μή σε ἀπολύσω. 49 *Mſ. A.* μὴ εὐλογήσῃς με. 50 al. τί ὄνομά σοι. 51 *C.* εἶπε δέ. 52 *C.* εἶπε δέ. 53 ſic *Mſ. Sar. Comp. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. Ox.* οὐ κληθήσῃ Ἰακώβ. 54 *Mſ. A.* ἀλλὰ Ἰσραὴλ τὸ ὄνομά σου ἔσται. in *Mſ. Sar.* illa, ἔσται τὸ ὄνομα σου, obelo notantur. alii, ἀλλ᾽ ἢ Ἰσρ. ἔσται τὸ ὄν. σου. 55 *Aq.* ἦρξας μετὰ θεοῦ. *Sym.* ἦρξω ἰσχύϊ πρὸς θεόν. 56 *Ald.* & *C.* deeſt ἔσῃ, ſed habent *Mſ. Clem.* & *Codices Vaticani.* *Mſ.* autem *A.* & *Sar.* cum *Comp. ed.* pro ἔσῃ habent, εἶ. 57 al. ἀπάγγειλον. 58 ſic *C.* & *Ald.* *Mſ.* autem *A.* Ἱνατί σὺ ἐρωτᾷς τό. *Sch.* τὸ, ϗ τοῦτό ἐστι θαυμαστὸν, παρ᾽ οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 59 *Ald.* ὄνομά μου ὅ ἐστι θαυμαστόν. 60 *Mſ. A.* ηὐλόγησεν. 61 al. deeſt Ἰακώβ. 62 *Aq.* πρόσωπον ἰσχυροῦ. *Sym.* φανουήλ. 63 αὐτῷ, *C.* deeſt. 64 *Mſ. A.* Ἕνεκεν γὰρ τούτου. 65 *Mſ. A.* οἱ υἱοί. 66 *Ald.* & *C.* τὸ πλάτος. 67 *Mſ. A.* μηροῦ Ἰακὼβ, ἕως. 68 *Mſ. A. Ald. ed.* & *Comp.* νεύρου, ϗ ἐνάρκησεν.

Cap. 33. 1 In *Cod. Vaticano* etiam ut hîc, adduntur, τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, & in *Mſ. Sarravii* aſteriſco notantur, quæ in *Mſ. A. Compl. ed.* & *Ald.* non habentur. *Aq.* ϗ ἦρεν Ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. *Sym.* ἐπάρας δὲ Ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. illa vero, quæ paulo poſt ſeqq. ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, in *Mſ. Sar.* obelo not. 2 *Sym.* εἶδε φανέντα Ἡσαῦ ἐρχόμενον. 3 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar. Compl. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. Alex.* ἐρχόμενος αὐτὸς, ϗ τετρακ. 4 ſic *Compl. ed.* ſed *Mſ. A.* ἐπιδιεῖλε, Ἰακὼβ, ut & *Mſ. Sar.* in eo autem vox Ἰακὼβ, obelo notatur. *Aq.* ϗ ἡμίσευσεν Ἰακώβ. 5 ſic *Mſ. Ox.* *Mſ.* vero *A.* & *Sar.* cum *C. ed.* ϗ ἐποίησε. 6 *Ald.* παιδίσκας, ϗ ἐποίησε τὰς δύο παιδίσκας. 7 al. Ῥαχὴλ δέ. 8 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar. Comp. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* παρῆλθεν. 9 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τοῦ ἀδελφοῦ. 10 *Mſ. A.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* αὐτὸν ἐφίλησεν, ϗ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον. illa autem ἐφίλησεν, ϗ, in *Mſ. Sar.* obelo notantur. *C.* αὐτὸν ἐφίλησε ϗ ἔπεσε. 11 ita *Ald.* ſed *Mſ. A.* αὐτοῦ· ϗ ἔκλαυσαν, omiſſis illis, ϗ κατεφίλ. αὐτόν. atque ita *C. ed.* 12 ſic *C.* ſed *Mſ. A. Ox.* & *Sar.* cum *Ed. Ald.* deeſt Ἡσαῦ. 13 ſic *Mſ. A. Ox.* vero cum *Compl. ed.* & *Ald.* τέκνα. 14 al. ϗ εἶπε. 15 *Mſ. A.* τὰ παιδία. 16 *C.* ἤγγισε. 17 *Mſ. Sar.* προσήγγισε Ἰωσὴφ ϗ Ῥαχήλ. 18 *C.* τοῦτό. 19 *C.* αὗται αἱ παρεμβολαί. 20 *C.* ὑπήντηκα. 21 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar. C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. 22 ſic *Comp.* *Mſ.* autem *A.* & *Ald. ed.* εἰ εὕρηκα. *Mſ. Sar.* μὴ δὴ εἰ εὗρον. * In *Francof.* hæc verba pertinent ad verſ. 11: 23 *C.* εὐλογήσεις με. 24 *Mſ. Ox.* ϗ ἔστι μοι πολλά. * In *Francof.* hæc ad 12. verſ. pertinent.

Ἀπό-

Ἀπάραντες [25] πορευσώμεθα ἐπ' εὐθείαν.

13 Εἶπε δὲ αὐτῷ, Ὁ κύριός μου γινώσκει, ὅτι τὰ παιδία ἁπαλώτερα, καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες [26] λοχεύονται ἐπ' ἐμέ· ἐὰν οὖν [27] καταδιώξω αὐτὰ ἡμέραν [28] μίαν, ἀποθανοῦνται 14 πάντα τὰ κτήνη. Προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ [29] παιδὸς αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν [30] παιδαρίων, [31] ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς 15 Σηείρ. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ, Καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἵνα τί τοῦτο; ἱκανὸν, ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον 16 σου, κύριε. Ἀπέστρεψε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς Σηείρ.

17 Καὶ Ἰακὼβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς· καὶ ἐποίησεν [32] ἑαυτῷ [33] ἐκεῖ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησε σκηνάς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνο- 18 μα τοῦ τόπου [34] ἐκείνου Σκηναί. Καὶ ἦλθεν Ἰακὼβ εἰς Σαλὴμ πόλιν [35] Σηκίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν, [36] ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας· καὶ [37] παρενέλαβε 19 κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως. Καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, [38] παρὰ Ἐμμὼρ πατρὸς Συχὲμ, 20 [39] ἑκατὸν ἀμνῶν. Καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν Ἰσραήλ.

Κεφ. λδ'. 34.

1 Ἐξῆλθε δὲ [1] Δεῖνα, ἡ θυγάτηρ Λείας, ἣν ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέ- 2 ρας τῶν ἐγχωρίων. Καὶ εἶδεν αὐτὴν Συχὲμ ὁ υἱὸς [2] Ἐμμὼρ ὁ Εὐαῖος, ὁ ἄρχων τῆς γῆς· καὶ λαβὼν αὐτὴν, [3] ἐκοιμήθη μετ' 3 αὐτῆς· καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν. Καὶ προσέσχε τῇ ψυχῇ Δείνας τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ· καὶ ἠγάπησε τὴν παρθένον· καὶ ἐλάλησε 4 κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ. [4] Εἶπε Συχὲμ [5] πρὸς Ἐμμὼρ τὸν πατέρα αὐτοῦ, λέγων, Λάβε μοι [6] τὴν παῖδα ταύτην εἰς 5 γυναῖκα. Ἰακὼβ δὲ ἤκουσεν, ὅτι ἐμίανεν [7] ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ Δείναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· (οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν [8] αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ·) παρεσιώπησε δὲ Ἰακὼβ, ἕως τοῦ 6 ἐλθεῖν αὐτούς. Ἐξῆλθε δὲ Ἐμμὼρ ὁ πατὴρ Συχὲμ πρὸς Ἰακὼβ, λαλῆσαι αὐτῷ.

7 Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακὼβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου. ὡς δὲ ἤκουσαν, [9] κατενύγησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα, ὅτι ἄσχημον [10] ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς 8 Ἰακώβ· καὶ οὐχ οὕτως ἔσται. Καὶ ἐλάλησεν [11] Ἐμμὼρ αὐτοῖς, λέγων, Συχὲμ ὁ υἱός μου προείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· δότε [12] οὖν αὐτὴν αὐτῷ [13] γυναῖκα, 9 Καὶ ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν· τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυγατέρας ἡ- 10 μῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. Καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε· [14] καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν. κατοικεῖτε, [15] καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς, [16] καὶ ἐγκτᾶσθε ἐν αὐτῇ.

11 Εἶπε δὲ Συχὲμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς [17] αὐτῆς, [18] Εὕροιμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν· καὶ ὃ ἐὰν [19] εἴπητε, δώσο- 12 μεν. [20] Πληθύνατε τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω [21] καθότι ἂν εἴπητέ μοι. καὶ δώσετέ μοι [22] τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

13 Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ τῷ Συχὲμ, καὶ Ἐμμὼρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου· καὶ ἐλά-

---

25 sic *Ald.* *Mſ.* autem *A.* πορευθῶμεν ἐπ' εὐθεῖαν. in *Mſ. Sar.* πορευσώμεθα, καὶ πορεύσομαι ἐπ' εὐθεῖαν, & illa, καὶ πορεύσομαι, asterisco notantur. *Compl.* πορευθῶμεν εἰς εὐθεῖαν. *Sym.* καὶ πορευθῶμεν ἵνα συνοδεύσω σοι. *Sch.* πορεύσομαι εἰς κατεναντίον σου. 26 sic etiam *Mſ. A.* sed *Ox.* κύουσιν ἐπ' ἐμοί. *Ald. ed.* χωλεύονται ἐπ' ἐμέ. 27 sic *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* *Mſ.* autem *A.* & *Sar.* cum *Comp. ed.* καταδιώξω αὐτούς. 28 al. μίαν ἢ δύο. 29 *Mſ. A.* παιδός· ἐγώ. 30 *C.* παιδαρίων μου. 31 *Mſ. A.* ἕως τοῦ με ἐλθεῖν. *C.* ἕως ἔλθω. 32 *Mſ. A.* αὐτῷ. 33 *C.* deeſt ἐκεῖ. 34 in *Mſ. Sar.* vox ἐκείνου, obelo notatur. 35 *Mſ. A.* Σικίμων. al. Συκίμων. 36 ita *Ald. ed.* sed *Mſ. A. Ox.* & *Sar.* cum *C. ed.* ὅτε ἦλθεν. 37 Videtur errore typographi, ut ſuſpicatus etiam eſt *Patricius Junius*, in *Rom. edit.* & *Pariſienſi*, pro παρενέβαλε, ut *Alex. Ald. Compl.* & alia exemplaria habent, poſitum eſſe, παρενέλαβε. 38 al. παρὰ ἐμώρ. 39 *Mſ. Sar.* ἑκατὸν ἀμνάδων.

Cap. 34. 1 al. Δίνα. 2 ita *Compl. ed.* *Mſ.* autem *Alex.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* Ἐμμὼρ ὁ χορραῖος. *Mſ. Ox.* Ἐμμὼρ ὁ Χετταῖος. 3 ita *Mſ. A.* ſed *Ald. ed.* ἐκοιμ. μετ' αὐτῆς, καὶ ἔτεκε, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν. 4 *Mſ. A.* Εἶπεν δὲ Συχέμ. 5 *Ald.* ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ πρὸς τὸν πατέρα. 6 ſic *Mſ. Sar.* & *Comp. ed.* ſed *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τὴν παιδίσκην ταύτην. 7 al. Συχὲμ ὁ υἱός. 8 al. deeſt αὐτοῦ. 9 ita *Ald. ed.* ſed *Mſ. A. Ox.* & *Sar.* cum *Comp. ed.* κατενύχθησαν. 10 *Mſ. A.* ἐποίησεν Συχὲμ ἐν Ἰσρ. deeſt vero Συχὲμ etiam in *Mſ. Sar.* & *Ald. ed.* *Comp.* habet, ἐποίησ. ἐν Ἰσρ. Συχέμ. 11 *Mſ. A.* & *ed. C.* αὐτοῖς Ἐμμώρ. 12 οὖν *C.* deeſt. 13 *Mſ. A.* γυναῖκα. Ἐπιγαμβρεύσατε. *Ald. ed.* γυναῖκα, Ἐπιγαμβρεύσασθε. 14 *Mſ. A.* καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ. 15 ſic *Mſ. A.* ſed *Mſ. Sar.* cum *C. ed.* ἐμπορεύεσθε ἐν αὐτῇ. 16 ſic *Mſ. A.* *Mſ.* vero *Sar.* καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ. *C. ed.* καὶ κτᾶσθε ἐν αὐτῇ. 17 *Comp.* αὐτῆς, λέγων. 18 *Mſ. Ox.* εἰ εὗρον χάριν. 19 *Mſ. A.* εἴπητε, ὑμῖν δώσομεν. 20 *Mſ. Sar.* πληθύνατε τὴν φερνὴν καὶ δόμα. 21 *C.* καθό. 22 *Mſ. Ox.* τὴν παιδίσκην ταύτην.

λησαν αὐτοῖς, [23] ὅτι ἐμίαναν Δεῖναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. **14** Καὶ εἶπαν αὐτοῖς [24] Συμεὼν καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας, * Οὐ δυνησόμεθα [25] ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ, [26] ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. **15** [27] Μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν, [28] καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ [29] περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν. **16** Καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν [30] ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν. **17** Ἐὰν δὲ [31] μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν [32] τοῦ περιτεμέσθαι, λαβόντες [33] τὴν θυγατέρα ἡμῶν [34] ἀπελευσόμεθα. **18** Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Ἐμμὼρ, καὶ ἐναντίον Συχὲμ τοῦ υἱοῦ Ἐμμώρ. **19** Καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ἰακώβ. αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. **20** Ἦλθε δὲ Ἐμμὼρ καὶ Συχὲμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν, λέγοντες, **21** Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι [35] εἰρηνικοί εἰσι, μεθ' ἡμῶν οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [36] ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν· ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ [37] πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν. [38] τὰς θυγατέρας αὐτῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς. **22** [39] Ἐν τούτῳ μόνον ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ [40] ἄνθρωποι τοῦ [41] κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν, ὥστε εἶναι λαὸν ἕνα· ἐν τῷ [42] περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικὸν, καθὰ καὶ αὐτοὶ [43] περιτέτμηνται. **23** Καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ [44] τετράποδα, καὶ τὰ ὑπάρχοντα [45] αὐτῶν οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ' ἡμῶν. **24** Καὶ [46] εἰσήκουσαν Ἐμμὼρ καὶ Συχὲμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ [47] ἐμπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ [48] περιετέμοντο [49] τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν [50] πᾶς ἄρσην. **25** Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, [51] ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ Ἰακὼβ Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ Δείνας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν [52] αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν. **26** Τόν τε Ἐμμὼρ [53] καὶ Συχὲμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας· καὶ ἔλαβον τὴν Δεῖναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχὲμ, καὶ ἐξῆλθον. **27** Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακὼβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, [54] καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίαναν Δεῖναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. **28** * Καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, [55] ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον. **29** Καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν [56] αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ᾐχμαλώτευσαν· καὶ [57] διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις. **30** Εἶπε δὲ Ἰακὼβ [58] πρὸς Συμεὼν καὶ Λευὶ, Μισητόν με πεποιήκατε, ὥστε πονηρόν με εἶναι [59] πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι [60] τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς Χαναναίοις, [61] καὶ ἐν τοῖς Φερεζαίοις. ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ· καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ, συγκόψουσί με, καὶ [62] ἐκτριβήσομαι ἐγὼ, καὶ ὁ οἶκός μου. **31** Οἱ δὲ εἶπαν, Ἀλλ' ὡσεὶ πόρνῃ [63] χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

---

23 *Mſ. Ox.* ὅτι ἐμίανεν. 24 *Mſ. A.* Συμ. καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφ. Δείνας, υἱοὶ δὲ Λείας, quæ omnia in *Mſ. Sar.* obelo notantur: *Mſ. Ox.* & *Sar.* etiam agnoſcunt illa, υἱοὶ δὲ Λείας. & *Ald.* habet, οἱ υἱοὶ λείας. ſed in *Comp.* deſiderantur. al. abſunt hæc omnia. * In *Francof.* hîc incipit verſ. 14. 25 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar.* cum *C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* ποιῆσαι τοῦτο. 26 *Comp.* ἔχοντι ἀκροβυστίαν. 27 ſic *Comp.* ſed *Mſ. A. Ox.* & *Sar.* cum *ed. Ald.* ἐν τούτῳ. 28 In *Mſ. Sar.* h. v. καὶ κατοικ. ἐν ὑμῖν, obelo notantur, ut & quæ mox ſequuntur, καὶ ὑμεῖς. *Comp.* καὶ οἰκήσομεν. 29 al. ὁμοιωθῆναι. 30 *Mſ. Clem.* ληψόμεθα ἡμῖν εἰς γυναῖκας. in *C.* autem & *Ald.* deeſt γυναῖκας, quæ vox in *Mſ. Sar.* obelo notatur. 31 μὴ *Ald.* deeſt. 32 *Mſ. A.* τοῦ περιτέμνεσθαι. *C. ed.* καὶ περιτέμνησθε. 33 ſic *Comp.* ſed *Mſ. A. Ox.* & *Sar.* cum *ed. Ald.* τὰς θυγατέρας ἡμῶν. 34 *Comp.* πορευσόμεθα. 35 *Aq.* ἀπηρτισμένοι εἰσίν. 36 *Comp.* ἐμπορευέσθωσαν ἐν αὐτῇ. 37 *Mſ. Sar.* poſt πλατεῖα, addit ἐν χερσὶν, ſub aſteriſco. 38 τὰς θυγατ. αὐτ. deſiderantur in *Ald.* 39 *Mſ. A.* Μόνον ἐν τούτῳ. in *Mſ. Sar.* illa, ἐν τούτῳ, obelo notantur. 40 *C.* ἄνθρωποι οὗτοι. 41 *C.* οἰκεῖν. 42 *Mſ. A.* & *ed. C.* περιτέμνεσθαι. 43 *Mſ. A.* περιτετέτμηνται. 44 *C.* τετράποδα αὐτῶν, καὶ πάντα τά. 45 αὐτῶν, *C.* deeſt. 46 *Ald.* εἰσήκουσεν ἐμμὼρ συχέμ. 47 *Mſ. A.* & *ed. C.* ἐκπορευόμενοι. 48 *C.* περιέτεμον. 49 in *Mſ. Sar.* τὴν σάρκα τ. ἀκρ. αὐτ. obelo not. 50 *Mſ. Ox.* cum *C. ed.* πᾶν ἄρσεν. in *Mſ. Sar.* πᾶς ἄρσην, ſub aſteriſco adduntur, πάντες ἐξερχόμενοι πύλην πόλεως αὐτῶν. 51 *C.* λαβόντες. 52 *C.* αὐτῶν. 53 *Mſ. A.* καὶ τὸν Συχέμ. 54 *Ald.* καὶ ἀφήρπασαν τὴν πόλιν. * In *Francof. ed.* hi duo ſeqq. verſus uno 28. comprehenduntur. 55 al. ὅσα ἦν. 56 *Mſ. Ox.* αὐτῶν ἔλαβον. 57 *Ald.* ἀφήρπασαν. 58 πρὸς, deeſt *Mſ. A.* & *C. ed.* 59 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar.* cum *C. ed. Mſ.* autem *A.* deeſt πᾶσι, ut & *Ald. ed.* 60 *Mſ. Sar.* πᾶσαν τὴν γῆν, quæ vox πᾶσαν obelo not. ut & πᾶσι, quæ præceſſerat. 61 *Mſ. A.* καὶ τοῖς Φερεζαίοις. 62 *Mſ. A.* ἐκτρίβομαι. 63 *Mſ. A.* χρήσωνται τῇ ἀδ. ἡμ. *Mſ. Clem.* ἐχρήσαντο τ. ἀδ. ἡμ.

Κεφ.

Κεφ. λε'. 35.

1 Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ἰακὼβ, Ἀναστὰς, ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον [1] Βαιθήλ· καὶ οἴκει ἐκεῖ· καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν [2] σε ἀπὸ προσώπου Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. **2** Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ, Ἄρατε τοὺς θεοὺς [3] τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ [4] καθαρίσθητε, καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν. **3** Καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθήλ· καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ, καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ [5] ἐπορεύθην. **4** Καὶ ἔδωκαν τῷ Ἰακὼβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν· καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ Ἰακὼβ ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἐν [6] Σηκίμοις· [7] καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **5** Καὶ [8] ἐξῆρεν Ἰσραὴλ ἐκ Σηκίμων. καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν· καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. **6** Ἦλθε δὲ Ἰακὼβ εἰς Λουζὰ, [9] ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν, ἥ ἐστι Βαιθὴλ, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς, [10] ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ. **7** Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα [11] τοῦ τόπου, Βαιθήλ· ἐκεῖ γὰρ [12] ἐφάνη αὐτῷ ὁ θεὸς, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. **8** Ἀπέθανε δὲ [13] Δεβόῤῥα ἡ τροφὸς Ῥεβέκκας, [14] καὶ ἐτάφη κατώτερον Βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλανον· καὶ ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸ ὄνομα αὐτῆς, Βάλανος πένθους.

9 Ὤφθη δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἰακὼβ ἔτι [15] ἐν Λουζᾷ, ὅτε παρεγένετο ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας· **10** καὶ [16] εὐλόγησεν αὐτὸν [17] ὁ θεός. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, [18] Τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἔτι Ἰακὼβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. [19] καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ. **11** Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς, [20] Ἐγὼ ὁ θεός σου· αὐξάνου, [21] καὶ [22] πληθύνου. ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ [23] βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται. **12** Καὶ τὴν γῆν, ἣν [24] ἔδωκα Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, σοὶ δέδωκα [25] αὐτήν· σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ [26] δώσω τὴν γῆν ταύτην. **13** Ἀνέβη [27] δὲ ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ. **14** Καὶ ἔστησεν Ἰακὼβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ [28] ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ θεὸς, στήλην λιθίνην· [29] καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον. **15** Καὶ ἐκάλεσεν [30] Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ [31] ἐκεῖ ὁ θεὸς, Βαιθήλ. **16** [32] Ἀπάρας δὲ Ἰακὼβ ἐκ Βαιθὴλ, ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. ἐγένετο δὲ [33] ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθᾶ, ἔτεκε Ῥαχήλ· καὶ [34] ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ. **17** Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν, εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα, Θάρσει, καὶ γὰρ [35] οὗτός σοι ἐστὶν υἱός. **18** Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν, [36] (ἀπέθνησκε γὰρ) ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Υἱὸς ὀδύνης μου· ὁ δὲ [37] πατὴρ [38] ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βενιαμίν. **19** Ἀπέθανε δὲ Ῥα-

---

Cap. 35. 1 al. Βεθήλ. 2 σε, *Ald.* & *Comp.* deeſt. 3 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar.* ſed in *Mſ. Alex. Comp. ed.* & *Ald.* τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν. 4 ſic *C. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* & *Sar.* καθαρίσασθε, al. leg. καθαρίσασθαι. 5 ſic *Mſ. Ox.* & *Sar.* cum *C. ed. Mſ.* autem *A.* & *Ald. ed.* ἐπορευόμην. 6 *Mſ. A.* Σικίμοις· 7 al. abeſt totum hoc membrum. in *Mſ. Sar.* ob. not. 8 *Mſ. A.* ἐξ. Ἰσρ. ἐκ Σικίμων. *Mſ. Ox.* ἐξῆρεν ἰακὼβ ἐκ Σικίμων. in *Mſ. Sar.* illa, ἰσρ. ἐκ Σικ. obelo not. 9 ἥ ἐστιν, *C.* deſunt. in *Mſ. Sar.* vox ἐστιν obelo not. 10 ὃς ἦν, deſunt in *Mſ. Sar.* 11 *Cod. Vatic.* τοῦ τόπου ἐκείνου Βαιθήλ. *Mſ. Sar.* τοῦ τόπου ἰσχυρὸς Βαιθὴλ, & vox ἰσχυρὸς, aſteriſco not.
12 ſic *Comp.* ſed *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐπεφάνη. 13 *Mſ. A.* Διββώρα. 14 καὶ ἐτάφη, legitur in omnibus exemplaribus, & in *Mſ. Sar.* illa, καὶ ἐτάφη, aſteriſco not. ſed deſunt in *Mſ. A.* 15 ſic *Mſ. A.* in *Mſ. Sar.* voces, ἐν Λουζᾶ, obelo not. *Ald. ed.* ἐν Λουζᾶ, ὅτε παρεγ. ἐκεῖσε. 16 *Mſ. A.* ηὐλόγησεν. 17 voces, ὁ θεὸς, in *Mſ. Sar.* obelo not.
18 *Ald.* τὸ ὄνομά σου Ἰακὼβ οὐ κληθήσεται ἔτι Ἰακώβ.
19 deſunt hæc omnia, καὶ ἐκάλ. τ. ὄνομα αὐτοῦ Ἰσρ. in *Mſ. A. Ox.* & *C. ed.* inque *Mſ. Sar.* obelo not. 20 *Mſ. Sar.* ἐγὼ ὁ θεός σου ἱκανὸς, & vox ἱκανὸς aſteriſco not.
21 in *Mſ. Sar. Compl. ed.* & *Ald.* deeſt καὶ, habet autem *Mſ. A.* & *Ox.* 22 *Mſ. A.* πληθύνου· καὶ ἔθνη. 23 ſic *Mſ. A.* ſed *Ox.* βασιλεὺς ἐκ τ. ὀσφ. σου ἐξελεύσεται.
24 *Mſ. A.* δέδωκα. *Sch.* ὤμοσα. 25 *Mſ. A.* αὐτὴν, καὶ τῷ σ. ut deſint, σοὶ ἔσται, quæ habent *Mſ. Ox.* & *C. ed. Ald.* καὶ σοὶ ἔσται. in *Mſ. Sar.* obelo not. 26 δώσω τ. γῆν ταύτ. deſunt in *Mſ. Ox. ed.* vero *Ald.* poſt ταύτην addit, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 27 δὲ *Ald.* deeſt. 28 ita *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ.* autem *A.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ, στήλην λιθίνην. 29 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτῆς (vel αὐτὴν) σπονδήν. 30 in *Mſ. Sar.* vox Ἰακὼβ, aſteriſco not. 31 ἐκεῖ, *Ald.* deeſt. 32 Ἀπάρας δὲ Ἰακὼβ ἐκ Βαιθ. ἐπ. τ. σκ. α. ἐπέκ. τ. πυρ. Γαδ. hæc in Gr. omnibus exempll. ſuo loco mota ſunt, quæ in Hebræo inferius leguntur poſt obitum & ſepulcrum Rachelis.
33 ita *Mſ. Sar. A.* vero & *Ox.* ἡνίκα ἤγγεισεν (ἤγγισεν) Χαβραθὰ εἰς γῆν ἐλθεῖν Ἐφραθά. *Comp.* ἡνίκα ἤγγ. Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθά. *Ald.* ἡν. ἤγγ. εἰς Χαφραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἐφραθά. 34 *C.* ἐν τῷ τίκτειν ἐδυστόκησεν. 35 *Mſ. A.* οὗτός ἐστιν. 36 ἀπέθνησκε γὰρ, deſiderantur in *Mſ. Ox.* 37 *Mſ. A.* πατὴρ αὐτοῦ, & in *Mſ. Sar.* vox αὐτοῦ, aſteriſco not. 38 ſic *Comp. Mſ.* autem *A. Ox.* & *Sar.* cum *ed. Ald.* ἐκάλεσεν αὐτὸν Βενιαμείν.

χὴλ

χὴλ, καὶ ἐτάφη [39] ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου 20 Ἐφραθᾶ, αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ. Καὶ ἔστησεν Ἰακὼβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς· αὕτη [40] ἐστὶν ἡ στήλη ἐπὶ τοῦ μνημείου Ῥαχήλ, 21 [41] ἕως τῆς ἡμέρας * ταύτης. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη [42] Ῥουβὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαλλᾶς τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς [43] αὐτοῦ Ἰακώβ· καὶ ἤκουσεν Ἰσραὴλ, [44] καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον 22 αὐτοῦ. * Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ, δώ- 23 δεκα. Υἱοὶ Λείας, [45] πρωτότοκος Ἰακὼβ, Ῥουβὴν, [46] Συμεὼν, [47] Λευὶ, Ἰούδας, 24 Ἰσάχαρ, Ζαβουλών. Υἱοὶ δὲ Ῥαχὴλ, 25 Ἰωσὴφ, καὶ [48] Βενιαμίν. Υἱοὶ δὲ Βαλλᾶς παιδίσκης Ῥαχὴλ, Δὰν, καὶ Νεφθα- 26 λείμ. Υἱοὶ δὲ Ζελφᾶς παιδίσκης Λείας, Γὰδ, καὶ Ἀσήρ. [49] Οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας.

27 Ἦλθε δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα [50] αὐτοῦ εἰς Μαμβρῆ, εἰς πόλιν τοῦ πεδίου· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν [51] ἐν γῇ Χαναὰν, οὗ παρῴκησεν 28 Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ. [52] Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσαὰκ, [53] ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγ- 29 δοήκοντα. Καὶ [54] ἐκλείπων Ἰσαὰκ ἀπέθανε· καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἡσαῦ καὶ Ἰακὼβ [55] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Κεφ. λϛʹ. 36.

1 Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ· αὐτός ἐστιν Ἐ- 2 δώμ· Ἡσαῦ δὲ [1] ἔλαβε τὰς γυναῖκας [2] ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων [3] τῶν Χαναναίων· τὴν Ἀδὰ, θυγατέρα [4] Αἰλὼμ τοῦ Χετταίου· καὶ τὴν [5] Ὀλιβεμὰ, θυγατέρα [6] Ἀνὰ τοῦ υἱοῦ 3 [7] Σεβεγὼν τοῦ Εὐαίου. Καὶ τὴν [8] Βασεμὰθ, θυγατέρα Ἰσμαὴλ, ἀδελφὴν Να- 4 βαιώθ. [9] Ἔτεκε δὲ αὐτῷ Ἀδὰ τὸν Ἐλι- 5 φάς· καὶ Βασεμὰθ ἔτεκε τὸν Ῥαγουήλ. Καὶ Ὀλιβεμὰ ἔτεκε τὸν [10] Ἰεοὺς, καὶ τὸν Ἰεγλὸμ, καὶ τὸν Κορέ. οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ 6 ἐν γῇ Χαναάν. Ἔλαβε δὲ Ἡσαῦ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς [11] υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας [12] αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα [13] αὐτοῦ, καὶ [14] πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ [15] πάντα ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ Χαναάν· καὶ [16] ἐπορεύθη Ἡσαῦ ἐκ τῆς γῆς Χαναὰν ἀπὸ προσώπου Ἰακὼβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ- 7 τοῦ. Ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ, τοῦ οἰκεῖν ἅμα· καὶ οὐκ ἠδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς, ἀπὸ τοῦ πλή- 8 θους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν. [17] Κατῴκησε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῷ ὄρει Σηείρ. Ἡσαῦ αὐτός ἐ- 9 στιν [18] Ἐδώμ. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ 10 πατρὸς Ἐδὼμ ἐν τῷ ὄρει Σηείρ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἡσαῦ. Ἐλιφὰς υἱὸς [19] Ἀδὰς γυναικὸς Ἡσαῦ· καὶ Ῥαγουὴλ υἱὸς 11 [20] Βασεμὰθ γυναικὸς Ἡσαῦ. Ἐγένοντο δὲ [21] Ἐλιφὰς υἱοί· [22] Θαιμὰν, [23] Ὠμὰρ, 12 Σωφὰρ, [24] Γοθὼμ [25] καὶ Κενέζ. [26] Θαμνὰ δὲ ἦν παλλακὴ Ἐλιφὰς τοῦ υἱοῦ Ἡσαῦ· καὶ ἔτεκε τῷ Ἐλιφὰς τὸν Ἀμαλήκ. [27] Οὗτοι υἱοὶ Ἀδὰς 13 γυναικὸς Ἡσαῦ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥαγουήλ· [28] Ναχὼθ, Ζαρὲ, Σομὲ, καὶ Μοζέ. Οὗτοι [29] ἦσαν υἱοὶ Βασεμὰθ γυναικὸς Ἡ- 14 σαῦ. Οὗτοι δὲ [30] υἱοὶ [31] Ὀλιβεμὰς

---

39 sic *Mſ. Ox. Mſ. A.* vero cum *Ald. ed.* & *C.* ἐν τῇ ὁδῷ Ἐφραθᾶ. *Aq.* καθ' ὁδὸν τῆς γῆς. ceterum, ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου, legitur etiam infra Cap. 48. 40 *Mſ. A.* ἐστὶν στήλη μνημείου Ῥαχήλ. 41 sic *Compl. Mſ.* autem *A.* ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. in *Mſ. Sar.* vox ἡμέρας, obelo not. * Post ταύτης, in *Mſ. Sar.* & *Ald. ed.* repetuntur illa, quæ supra suo loco mota habentur, καὶ ἀπῆρεν Ἰσρ. καὶ ἔπηξε &c. unde in *Francof. ed.* etiam constituunt versum 21. 42 *Ald.* ῥουβίμ. al. ῥουβήμ. 43 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* αὐτοῦ· καί. 44 *Mſ. Ox.* καὶ πονηρὸν ἐφάνη αὐτῷ. hæc in *Mſ. Sar.* obelo not. * In *Francof.* hæc verba inclusa sunt versui præced. 45 *Ald.* ῥουβὶμ, ὁ πρωτότοκος Ἰακώβ. 46 al. καὶ Συμ. 47 *Mſ. A.* Λευείς. 48 *Mſ. A.* Βενιαμείν. 49 *Mſ. A.* Οὗτοι οἱ υἱοί. 50 *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. 51 hæc, ἐν γῇ Χαν. in *Mſ. Sar.* obelo not. 52 *Mſ. Ox.* & *Sar.* ἐγένοντο δὲ πᾶσαι αἱ ἡμέραι. 53 ἃς ἔζ. in *Mſ. Sar.* obelo not. 54 sic *Mſ. Ox.* & *Sar.* in quo vox Ἰσαὰκ, asterisco not. *Mſ. A.* ἐκλείπων ἀπέθανεν, atque ita *Ald. ed.* 55 *Ald. ed.* οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

Cap. 36. 1 sic *Compl.* sed *Mſ. Alex.* ἔλαβεν γυναῖκας. *Ald. ed.* quoque, ἔλαβε γυναῖκας. 2 *Ald.* αὐτῷ. *Compl.* αὐτοῦ. 3 *Mſ. Ox.* Χαναάν. 4 *Mſ. A.* Ἐλώμ. 5 *C.* ἐλιβᾶ. al. λιβεμά. al. ἐλιβαμά. 6 *C.* ἐνάν. 7 al. σεβαγών. 8 *Mſ. A.* Βασεμμάθ. 9 sic *Compl.* sed *Mſ. Alex.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* Ἔτεκεν δὲ Ἀδὰ τῷ Ἡσαῦ τὸν Ἐλιφάς. vel, Ἔτεκε δὲ ἡ Ἀδὰ &c. 10 *C.* ἰεούλ. 11 *Mſ. A.* υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας. 12 αὐτοῦ, deest *Mſ. A.* & *C. ed.* 13 αὐτοῦ, deest *Mſ. A.* & *C. ed.* 14 πάντα, deest *Mſ. A.* 15 πάντα, deest *Ald.* ut & *Mſ. A.* 16 *Mſ. A.* ἐπορεύθη ἐκ γῆς. 17 *Mſ. A.* Ὤκησεν. *C.* ᾤκησε. 18 *Comp.* post Ἐδὼμ addit ea quæ infra habentur sub fin. cap. κατῴκει δὲ Ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ &c. 19 *Mſ. A.* Ἀδᾶ. 20 *Mſ. A.* Βασεμμάθ. 21 *Mſ. A.* οἱ υἱοὶ Ἐλιφάς. 22 al. θεμάν. 23 *Mſ. A.* Ὠμάν. 24 *Mſ. A.* Γοθόμ. 25 *C.* καίνεζ. 26 *C.* Θαμνὰ δὲ ἡ παλλακὴ Ἐλιφ. τ. υἱοῦ Ἡσ. ἔτεκε. 27 *Mſ. A.* οὗτοι οἱ υἱοὶ Ἀδᾶ. 28 *C.* ναζέθ, ζαρεσομαί, sed verſ. 17. ναχὼθ, ζαρὲ, σομέ. *Mſ. A.* pro Ναχὼθ, habet Ναχόμ. 29 al. deest., ἦσαν. 30 al. ἦσαν υἱοί. 31 *Mſ. A.* Ἐλιβεμάς. *C.* λιβεμάς.

θυγα-

θυγατρὸς Ἀνὰ τοῦ υἱοῦ Σεβεγὼν, γυναικὸς Ἡσαῦ· ἔτεκε δὲ τῷ Ἡσαῦ τὸν [32] Ἰεὺς, ϗ τὸν **15** Ἰεγλὸμ, ϗ τὸν Κορέ. [33] Οὗτοι ἡγεμόνες [34] υἱοῦ Ἡσαῦ. υἱοὶ Ἐλιφὰς πρωτοτόκου Ἡσαῦ· ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν Ὠμὰρ, ἡγεμὼν **16** Σωφὰρ, ἡγεμὼν Κενὲζ, Ἡγεμὼν Κορὲ, ἡγεμὼν [35] Γοθὼμ, ἡγεμὼν Ἀμαλήκ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ἐλιφὰς ἐν [36] γῇ Ἰδουμαίᾳ· **17** οὗτοι υἱοὶ Ἀδάς. Καὶ [37] οὗτοι υἱοὶ Ῥαγουὴλ [38] υἱοῦ Ἡσαῦ. ἡγεμὼν [39] Ναχὼθ, ἡγεμὼν Ζαρὲ, [40] ἡγεμὼν Σομὲ, ἡγεμὼν Μοζέ. [41] Οὗτοι ἡγεμόνες Ῥαγουὴλ ἐν [42] γῇ Ἐδώμ· οὗτοι **18** υἱοὶ [43] Βασεμὰθ γυναικὸς Ἡσαῦ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιβεμὰς γυναικὸς Ἡσαῦ. ἡγεμὼν [44] Ἰεοὺς, ἡγεμὼν Ἰεγλὸμ, ἡγεμὼν Κορέ. * Οὗτοι ἡγεμόνες [45] Ὀλιβεμὰς [46] θυγα- **19** τρὸς Ἀνὰ γυναικὸς Ἡσαῦ. [47] Οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ, ϗ [48] οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν· οὗτοί **20** [49] εἰσιν υἱοὶ Ἐδώμ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σηεὶρ τοῦ Χορραίου, τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν Λωτὰν, **21** Σωβὰλ, Σεβεγὼν, Ἀνὰ, Καὶ [50] Δησὼν, ϗ [51] Ἀσὰρ, ϗ Ῥισών. Οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χορραίου, τοῦ υἱοῦ Σηεὶρ ἐν τῇ γῇ Ἐδώμ. **22** Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Λωτάν· Χορρὶ, ϗ Αἱμάν· ἀ- **23** δελφὴ δὲ Λωτὰν, Θαμνά. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σωβάλ· [52] Γωλὰμ, ϗ [53] Μαναχὰθ, ϗ Γαιβὴλ, [54] ϗ Σωφὰρ, ϗ [55] Ὠμάρ. **24** Καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγών· Αἰὲ, ϗ [56] Ἀνά. οὗτός ἐστιν Ἀνὰ, ὃς εὗρε [57] τὸν Ἰαμεὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, [58] ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγὼν τοῦ **25** πατρὸς αὐτοῦ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνά· Δησὼν, ϗ [59] Ὀλιβεμὰ θυγάτηρ Ἀνά. **26** Οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησών· [60] Ἀμαδὰ, ϗ Ἀσβὰν, **27** ϗ [61] Ἰθεὰν, ϗ Χαρράν. Οὗτοι δὲ υἱοὶ [62] Ἀσάρ· [63] Βαλαὰμ, ϗ Ζουκὰμ, ϗ Ἰου- **28** κάμ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ [64] Ῥισών· Ὢς, ϗ **29** [65] Ἀράν. [66] Οὗτοι δὲ ἡγεμόνες Χορρί. ἡγεμὼν Λωτὰν, ἡγεμὼν Σωβὰλ, ἡγεμὼν **30** Σεβεγὼν, ἡγεμὼν Ἀνὰ, Ἡγεμὼν Δησὼν, ἡγεμὼν [67] Ἀσὰρ, ἡγεμὼν [68] Ῥισών. Οὗτοι ἡγεμόνες [69] Χορρὶ ἐν ταῖς ἡγεμονίαις **31** αὐτῶν ἐν γῇ Ἐδώμ. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν [70] Ἐδώμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν [71] Ἰσραήλ. **32** Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδὼμ Βαλὰκ [72] υἱὸς Βεώρ· ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δενναβά. **33** Ἀπέθανε δὲ Βαλὰκ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [73] Ἰωβὰβ υἱὸς Ζαρὰ ἐκ [74] Βοσόῤῥας. **34** Ἀπέθανε δὲ Ἰωβὰβ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐ- **35** τοῦ [75] Ἀσὼμ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανῶν. Ἀπέθανε δὲ [76] Ἀσὼμ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, ὁ ἐκκόψας Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ· ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ **36** [77] Γεθθαίμ. Ἀπέθανε δὲ Ἀδὰδ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [78] Σαμαδὰ ἐκ Μασ- **37** σεκκάς. Ἀπέθανε δὲ Σαμαδὰ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ [79] Ῥοωβὼθ τῆς **38** παρὰ ποταμόν. Ἀπέθανε δὲ Σαοὺλ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [80] Βαλλενὼν υἱὸς Ἀχο- **39** βώρ. Ἀπέθανε δὲ Βαλλενὼν υἱὸς Ἀχοβὼρ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [81] Ἀρὰδ υἱὸς [82] Βαράδ· ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογώρ· ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μετεβεὴλ, θυγά- **40** τηρ [83] Ματραὶθ, υἱοῦ Μαιζοώβ. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ἡσαῦ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ [84] τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώ-

32 *Mſ. A.* Ἰεύς. 33 *Mſ. A.* Οὗτοι οἱ ἡγεμόνες. 34 *Ald.* & *C.* υἱοί. 35 *Mſ. A.* & *C. ed.* Γοθά. 36 *Ald.* τῇ Ἰδουμαίᾳ. al. γῆ Ἰδουμαίας. 37 οὗτοι, *C.* deſunt. 38 al. υἱοί. 39 *Mſ. A.* Ναχόθ. 40 *Mſ. A.* ἡγεμὼν Μοζὲ, ἡγεμὼν Σομέ. 41 al. deeſt, οὗτοι. 42 *C.* τῇ Ἐδώμ. al. τῇ γῇ Ἐδ. 43 *Mſ. A.* Μασεμμάθ· 44 al. Ἰεουλ. * In *Francof.* hic incipit verſ. 18. 45 *Mſ. A.* Ἐλιβεμάς. 46 hæc verba, θυγατ. Ἀνὰ γυν. Ἡσαῦ, in *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* deſiderantur, & in *Mſ. Sar.* aſteriſco notantur. 47 *Ald* οὗτοί εἰσιν. aa. ll. Οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ· οὗτός ἐστιν Ἐδών· ϗ οὗτοι υἱοὶ Σηείρ. 48 *Mſ. A.* Οὗτοι οἱ ἡγεμόνες. 49 *Mſ. A.* εἰσιν οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν, υἱοὶ Ἐδώμ. 50 *C.* Δησών. 51 *Mſ. A.* Σαὰρ ϗ Ῥεισών· οὗτοι οἱ ἡγεμόνες. 52 *Mſ. A.* Γωλώμ. *C.* τολάμ. 53 *Mſ. A.* Μανναχάθ. 54 *Mſ. A.* Σώφ. *C.* σωφάν. 55 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* Ὠμάν. 56 pro Ἀνὰ... Ἀνὰ, *Ald.* habet, ὠνὰν... ὠνάν. *C.* ἐνὰν... ἐνάν. 57 *Comp.* τὸν ἰαμίν. *Aq.* & *Sym.* τοὺς ἰαμείν. *Diodorus*, ὁ Σύρος ϗ ὁ Ἑβραῖος, τὸν ἰαμεὶν, ὕδωρ βούλονται λέγειν· ἀντὶ τοῦ, εὗρε πηγὴν ἐν ἐρήμῳ. οἱ δὲ ἑρμηνεύσαντες αὐτὴν πως τὴν λέξιν τὴν Ἑβραϊκὴν τεθείκασι. 58 *C.* ὅτε εὗρε. 59 *C.* ἐλιβεμάθ. 60 *C.* ἀβαδὰ ϗ ἀσβά. 61 *Mſ. A.* & *ed. Ald.* Ἰεθεάν. 62 *Mſ. A.* Σαάρ· Βαλαάν. 63 In *Mſ. A.* & *Ox.* quatuor filii Aſar numerantur, Βαλαὰμ ϗ Ζουκὰμ, ϗ Ἰουκὰμ, ϗ Οὐκάμ. ſic etiam *Paralip.* I. in *Mſ. A.* & *Cod. Cantabrigienſi. Ald. editio* hic quatuor ſimiliter numerat, ſed *Paralip.* I. tres tantum, prout *Compl.* 64 *Mſ. A.* Ῥεισών. 65 *Mſ. A.* Ἀράμ. 66 *Mſ. A.* Οὗτοι ἡγεμόνες Χοῤῥεί. 67 *Mſ. A.* Σαάρ. 68 *Mſ. A.* Ῥεισών. 69 *Mſ. A.* Χοῤῥεί. 70 *Ald.* γῇ ἐδώμ. 71 *Mſ. A.* Ἱερουσαλήμ. 72 *Mſ. A.* υἱὸς τοῦ Βεώρ. 73 *Mſ. A.* Ἰωβάλ. al. Ἰωβάκ. 74 al. βοσόρας. al. βόσρας. 75 *Mſ. A.* Ἀσὸμ ἐκ γῆς Θεμανών. 76 *Mſ. A.* Ἀσόμ. *Ald.* ἀσὼμ ὁ ἐκ τῆς θαιμανών. 77 *Mſ. A.* Γεθθαίμ. *C.* γεθέμ. 78 ſic *Ald. Mſ.* autem *A.* Σαδαμά *Ox.* Σαμαλάκ. *Compl.* Σαμαά. 79 al. ῥοβωάθ. 80 *Mſ. A.* Βαλαενών. al. βαλεννών. 81 *Mſ. A.* & *C. ed.* ἀράθ. 82 *Mſ. A.* Βαράθ. 83 *Mſ. A.* Ματραείθ υἱοῦ Μαζοόβ· 84 *Ald.* τόπον αὐτῶν, ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν.

ραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλὰ, ἡγεμὼν [85] Ἰεθὲρ, **41** Ἡγεμὼν [86] Ὀλιβεμὰς, ἡγεμὼν Ἠλὰς, ἡγεμὼν [87] Φινὼν, **42** Ἡγεμὼν Κενὲζ, ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν Μαζὰρ, **43** Ἡγεμὼν [88] Μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν [89] Ζαφωίν. Οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδὼμ, ἐν ταῖς κατῳκοδομημέναις [90] ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν. οὗτος Ἡσαῦ πατὴρ Ἐδώμ.

Κεφ. λζ'. 37.

1 * Κατῴκει δὲ Ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ, οὗ [1] παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ Χαναάν.

2 Αὗται [2] δὲ αἱ γενέσεις Ἰακώβ. Ἰωσὴφ [3] δὲ [4] δέκα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν [5] ἦν, [6] ποιμαίνων τὰ πρόβατα [7] τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὢν νέος, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλᾶς, καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφᾶς τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [8] κατήνεγκαν δὲ Ἰωσὴφ ψόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα [9] αὐτῶν. **3** Ἰακὼβ δὲ ἠγάπα τὸν Ἰωσὴφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς [10] γήρως ἦν αὐτῷ· ἐποίησε δὲ αὐτῷ [11] χιτῶνα ποικίλον. **4** Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, [12] ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, [13] ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ οὐκ [14] ἠδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.

5 Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ἰωσὴφ ἐνύπνιον, ἀπήγγειλεν **6** [15] αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου, οὗ [16] ἐνυπνιάσθην. **7** Ὤμην [17] ὑμᾶς δεσμεύειν [18] δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ· καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα, καὶ ὠρθώθη· περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν, προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν **8** δράγμα. [19] Εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ [20] ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μὴ βασιλεύων [21] βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς, ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν; καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων **9** αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. Εἶδε δὲ ἐνύπνιον ἕτερον, καὶ διηγήσατο [22] αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ [23] ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον· ὥσπερ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἕνδεκα ἀστέ-**10**ρες προσεκύνουν με. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ [24] εἶπεν αὐτῷ, Τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, ὃ ἐνυπνιάσθης; ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν; **11** Ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· ὁ δὲ **12** πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα. Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρό-**13**βατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς Συχέμ. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσὴφ, [25] Οὐχ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν [26] εἰς Συχέμ; δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. εἶπε δὲ αὐτῷ, Ἰδοὺ **14** ἐγώ. [27] Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσραὴλ, Πορευθεὶς ἴδε, [28] εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ τὰ [29] πρόβατα· καὶ [30] ἀνάγγειλόν μοι. * καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρών· **15** καὶ ἦλθεν εἰς Συχέμ. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ· ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, [31] λέγων, Τί **16** ζητεῖς; Ὁ δὲ εἶπε, Τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ· [32] ἀπάγγειλόν μοι ποῦ βόσκουσιν. **17** Εἶπε δὲ αὐτῷ [33] ὁ ἄνθρωπος, Ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν· ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων, Πορευθῶμεν εἰς Δωθαείμ. καὶ ἐπορεύθη Ἰωσὴφ κατόπισθε τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εὗρεν αὐτοὺς **18** [34] ἐν Δωθαείμ. Προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσαι [35] αὐτὸν πρὸς αὐτούς· καὶ

---

85 al. Ἰεθάρ. 86 *Ms. A.* Ἐλιβεμάς. 87 *Ms. A.* Φινές. 88 *Ms. A.* Μετοδιήλ. 89 ita *Ms. Ox.* & *C. ed.* *Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* Ζαφωεί. 90 *Ms. Ox.* ἐν τῇ γῇ κατοικήσεως αὐτῶν.

Cap. 37. * Hic verſus cum priore membro ſequentis, in *Francof. edit.* eſt Capitis præced. ultimus, ſive 44. Caput igitur 37 ibidem incipit ab Ἰωσὴφ δὲ, habetque verſus 35. 1 *Ald.* παρῴκησεν Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 2 al. abeſt δέ. 3 δὲ, *C.* abeſt. 4 *Ms. A.* & *Compl.* δεκαεπτά. 5 *Ms. Ox.* pro ἦν, ποιμαίνων, habet, ἐποίμαινε. 6 *Ms. A.* ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα. 7 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, deſunt in *Ms. A.* 8 ſic *Ms. A. Ald.* autem *ed.* κατήνεγκαν δὲ κατὰ Ἰωσήφ. *C.* κατήνεγκε δὲ Ἰωσήφ. *Aq.* καὶ ἤνεγκεν Ἰωσὴφ τὸν ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. *Sym.* καὶ ἔφερεν Ἰωσὴφ διαβολὴν κατ' αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν. *Diodorus*, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ κατήνεγκαν, κατήνεγκεν ἔχουσι. τουτέστιν ὁ Ἰωσὴφ διέβαλε τοὺς ἀδελφοὺς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας, ὅθεν καὶ ἐμισήθη παρ' αὐτῶν. *Cyr. Alex.* οἱ ἀπὸ Ζέλφας τε καὶ Βάλλας ψόγον πονηρὸν κατήγαγον ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ. 9 *C.* αὐτοῦ. 10 *Ms. A.* γήρους. 11 *Aq.* χιτῶνα ἀστραγάλειον. 12 ſic *Ms. Ox.* *C. ed.* & *Ald.* *Ms.* autem *A.* ὅτι αὐτὸν ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ πάντων. 13 *Ms. O. C. ed.* & *Ald.* ἐμίσησαν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 14 *Ms. A.* ἐδύναντο. 15 αὐτὸ, *Ald.* deeſt. 16 *C.* ἐνυπνιασάμην. 17 ſic *Ms. A. C.* autem *ed.* ἡμᾶς. 18 *Ms. A.* δράχματα ἐμμέσῳ. 19 al. εἶπον. 20 *Ms. A.* ἀδελφοὶ, Μή. 21 al. βασιλεύσῃς ἐφ' ἡμᾶς, ἢ κυριεύσῃς. 22 αὐτὸ, *Ald.* deeſt. 23 ſic *C.* & *Ald.* *Ms.* autem *A.* ἐνυπνιάσθην. 24 *Ms. A.* εἶπεν, τί τὸ ἐνύπνιον. 25 *Ms. A.* οὐχ. 26 *Ms. A.* ἐν Συχέμ; 27 *Ms. Ox.* εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰωσήφ. 28 *Sch.* τὴν εἰρήνην τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τὴν εἰρήνην τῶν βοσκημάτων. 29 *Ms. A.* πρόβατα· εἰ, ἀνάγγειλόν. 30 *C.* ἀπάγγειλόν. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 14. 31 λέγων, *C.* deeſt. 32 *C.* ἀνάγγειλον. 33 al. ἄνθρωπος, ſine artic. 34 *Ms. A.* εἰς. 35 αὐτὸν, *Ald.* deeſt.

36 ἐπο-

[36] ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν. 19 [37] Εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Ἰδοὺ 20 ὁ [38] ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται. Νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ [39] ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν [40] λάκκων· καὶ ἐροῦμεν, Θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν· καὶ ὀψόμεθα, 21 [41] τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. Ἀκούσας δὲ [42] Ῥουβὴν, ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν· καὶ εἶπεν, * Οὐ [43] πατάξωμεν αὐτὸν εἰς ψυ-22 χήν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ῥουβὴν, Μὴ ἐκχέητε αἷμα· [44] ἐμβάλετε αὐτὸν [45] εἰς ἕνα τῶν λάκκων τούτων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ. [46] ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐ-23 τοῦ. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν [47] Ἰωσὴφ τὸν 24 χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, [48] ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον· [49] ὁ δὲ λάκκος κενὸς, ὕδωρ οὐκ εἶχεν.

25 Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδον· καὶ ἰδοὺ [50] ὁδοιπόροι Ἰσμαηλῖται ἤρχοντο [51] ἐκ Γαλαάδ· καὶ [52] αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον [53] θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς· ἐπορεύοντο δὲ [54] καταγαγεῖν 26 εἰς Αἴγυπτον. Εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, [55] Τί χρήσιμον, ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷ-27 μα αὐτοῦ; Δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς Ἰσμαηλίταις τούτοις· αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτὸν, ὅτι ἀδελφὸς [56] ἡμῶν, καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστίν. * ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ 28 αὐτοῦ. Καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι [57] οἱ Μαδιηναῖοι ἔμποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ἰωσὴφ ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ [58] ἀπέδοντο τὸν Ἰωσὴφ τοῖς Ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν. καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυ-29 πτον. Ἀνέστρεψε δὲ Ῥουβὴν ἐπὶ τὸν λάκκον, [59] καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν Ἰωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ· καὶ 30 διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Καὶ [60] ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· καὶ εἶπε, * Τὸ παιδάριον [61] οὐκ ἔστιν· ἐγὼ δὲ [62] ποῦ πορεύ-31 ομαι ἔτι; Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσὴφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν 32 τὸν χιτῶνα [63] τῷ αἵματι. Καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον, καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ [64] αὐτῶν· καὶ εἶπαν, * Τοῦτον εὕρομεν, ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ υἱοῦ σου ἐστὶν, ἢ οὔ. 33 Καὶ ἐπέγνω αὐτὸν, καὶ εἶπε, Χιτὼν τοῦ υἱοῦ μου ἐστί· θηρίον [65] πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν· 34 [66] θηρίον ἥρπασε τὸν Ἰωσήφ. Διέρρηξε δὲ Ἰακὼβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ 35 [67] ἡμέρας πολλάς. Συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ [68] θυγατέρες, καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν· καὶ οὐκ ἤθελε παρακαλεῖσθαι, λέγων, Ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πα-36 τὴρ αὐτοῦ. [69] Οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον [70] τῷ Πετεφρῇ τῷ σπάδοντι Φαραὼ [71] ἀρχιμαγείρῳ.

Κεφ. λη'. 38.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη Ἰούδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τινα [1] Ὀδολλαμίτην, ᾧ ὄνο-2 μα [2] Εἰράς. Καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ἰούδας θυγατέρα ἀνθρώπου Χαναναίου, ᾗ ὄνομα [3] Σαυά· καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς 3 αὐτήν. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν, καὶ 4 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἤρ. Καὶ συλλαβοῦσα [4] ἔτεκεν υἱὸν ἔτι, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνο-5 μα αὐτοῦ, [5] Αὐνάν. Καὶ [6] προσθεῖσα ἔτεκεν [7] υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

36 *Mſ. A.* ἐπορεύοντο ἀποκτεῖναι. *Ox.* ἐπονηρεύσαντο τοῦ ἀποκτ. *Sch.* ἐδολιεύσαντο. 37 *Mſ. A.* Εἶπαν. 38 al. ἐνυπνιασθείς. 39 *Mſ. A.* ῥίψομεν. 40 *Mſ. Clem.* λάκκων τούτων. 41 *Mſ. A.* τί ἐστιν. 42 al. Ῥουβήμ. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 21. 43 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* πατάξομεν. 44 *Mſ. A.* ἐμβάλλετε δὲ αὐτόν. 45 *Mſ. A.* εἰς ἕνα τῶν λάκκων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. *Ald.* εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τ. ἐρ. *Mſ. Ox.* εἰς τὸν λάκκον τοῦτον, ſine illis, τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 46 *Ald.* ἐζήτει γὰρ ὅπως ἐξέληται. 47 *Mſ. A.* τὸν Ἰωσήφ. 48 *Ald.* ἔρριψαν αὐτόν. 49 ſic *C.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* ὁ δὲ λάκκος ἐκεῖνος ὕδωρ οὐκ εἶχεν. 50 *Mſ. Ox.* ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἔμποροι ἤρχοντο. 51 *Ald.* ἐκ γῆς γαλαάδ. 52 *Mſ. A.* οἱ κάμηλοι. 53 *Aq.* στύραχος. 54 *Ald.* κατάγειν. 55 *Aq.* τί πλεονέκτημα. alii Interpp. τί κέρδος. 56 *C.* deeſt, ἡμῶν. * In *Francof.* hic ponitur initium verſ. 27. 57 ſic *Ald. Mſ.* vero *A.* οἱ Μαδιηναῖοι οἱ ἔμποροι. *Mſ. Ox.* οἱ ἰσμαηλῖται οἱ ἔμποροι. *Schol.* Ἰσμαηλῖται. 58 *Ald.* ἀπέδοντο αὐτὸν τοῖς. 59 *C.* καὶ οὐχ εὗρε. 60 *Mſ. A.* ἀνέστρεψεν. * Quæ ſeqq. in h. verſu, *Francof. ed.* continentur verſ. 29. 61 *C.* οὐκ ἔστιν ἐν τῷ λάκκῳ. 62 *Mſ. Ox.* cum *C. ed.* ποῦ πορεύσομαι ἔτι. 63 *Mſ. A.* αἵματι, ſine artic. in *C.* deſunt illa, τῷ αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα. 64 *C.* αὐτοῦ. * In *Francof.* hæc periodus continetur verſu 31. 65 al. τὸ πονηρόν. 66 *Mſ. Ox.* θηρίον πονηρὸν ἥρπασε αὐτόν. 67 ſic *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* ἡμέρας τινάς. 68 *Ald.* θυγατέρες αὐτοῦ. 69 *Mſ. Ox.* οἱ δὲ Ἰσμαηλῖται ἔμποροι ἀπέδοντο τὸν Ἰωσήφ. 70 *Mſ. A.* τῷ Πετρεφῇ. *Ald. ed.* τῷ πεντεφρῇ. *C.* πετεφρῇ, ſine art. 71 al. ἀρχιμάγῳ, vitioſe.

Cap. 38. 1 *Ald.* ὀδολαμίτην. 2 al. ἥρας. 3 al. σαβά. al. σύνα. 4 *Mſ. Alex.* & *Ed. Compl.* ἔτι ἔτεκεν υἱόν. 5 *Ald.* αὐνάν. al. αὐάν. 6 ita *Compl. Mſ.* autem *Alex.* cum *Ald. ed.* προσθεῖσα ἔτι. 7 *Ald.* υἱὸν ἕτερον τρίτον.

Σηλώμ. αὐτὴ δὲ ἦν ἐν Χασβί, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. 6 Καὶ ἔλαβεν Ἰούδας γυναῖκα Ἢρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Θάμαρ. 7 Ἐγένετο δὲ Ἢρ πρωτότοκος Ἰούδα πονηρὸς [8] ἐναντίον κυρίου· καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ Θεός. 8 Εἶπε δὲ Ἰούδας τῷ Αὐνάν, Εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ [9] ἐπιγάμβρευσαι αὐτήν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου. 9 Γνοὺς δὲ Αὐνάν, ὅτι οὐκ [10] αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, [11] ἐγένετο ὅταν [12] εἰσήρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 10 [13] Πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐποίησε τοῦτο· καὶ ἐθανάτωσε καὶ τοῦτον. 11 Εἶπε δὲ Ἰούδας Θάμαρ τῇ [14] νύμφῃ αὐτοῦ, Κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου, ἕως μέγας γένηται Σηλὼμ ὁ υἱός μου· [15] εἶπε γάρ, μή ποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος, [16] ὥσπερ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελθοῦσα δὲ Θάμαρ, ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. 12 [17] Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπέθανε Σαυὰ ἡ γυνὴ Ἰούδα. καὶ παρακληθεὶς Ἰούδας, ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς [18] καὶ Εἱρὰς ὁ ποιμὴν αὐτοῦ 13 ὁ Ὀδολλαμίτης εἰς [19] Θαμνά. Καὶ ἀπηγγέλη Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ πενθερός σου [20] ἀναβαίνει εἰς Θαμνά, 14 κεῖραι τὰ πρόβατα [21] αὐτοῦ. Καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς [22] χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς, [23] περιέβαλε τὸ [24] θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, [25] καὶ ἐκάθισε [26] πρὸς τῇ πύλαις Αἰνάν, ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ Θαμνά. [27] ἴδε γὰρ ὅτι μέγας [28] γέγονε [29] Σηλώμ· αὐτὸς δὲ οὐκ 15 ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἰούδας, ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ οὐκ 16 ἐπέγνω αὐτήν. Ἐξέκλινε δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν· καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ· οὐ γὰρ ἔγνω, ὅτι νύμφη αὐτοῦ ἐστίν. ἡ δὲ εἶπε, Τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσέλθῃς πρός 17 με; [30] Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ σοι [31] ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων [32] μου. ἡ δὲ εἶπεν, Ἐὰν [33] δῷς μοι ἀρραβῶνα, ἕως τοῦ ἀπο- 18 στεῖλαί σε. Ὁ δὲ εἶπε, Τίνα τὸν ἀρραβῶνά [34] σοι [35] δώσω; ἡ δὲ εἶπε, [36] Τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὁρμίσκον, καὶ τὴν [37] ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ ἔδωκεν [38] αὐτῇ· καὶ εἰσῆλθε πρὸς 19 αὐτήν· καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ἀναστᾶσα, ἀπῆλθε, καὶ περιείλετο τὸ θέριστρον [39] αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱ- 20 μάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς. Ἀπέστειλε δὲ Ἰούδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος [40] αὐτοῦ τοῦ Ὀδολλαμίτου, κομίσασθαι [41] παρὰ τῆς γυναικὸς τὸν ἀρραβῶνα· καὶ οὐχ εὗρεν 21 αὐτήν. Ἐπηρώτησε δὲ τοὺς ἄνδρας [42] τοὺς ἐκ τοῦ [43] τόπου· Ποῦ ἐστιν [44] ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αἰνὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ; καὶ εἶπαν, [45] Οὐκ ἦν ἐν- 22 ταῦθα πόρνη. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς Ἰούδαν· καὶ εἶπεν, Οὐχ εὗρον· [46] καὶ οἱ ἄνθρωποι [47] οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσι, [48] μὴ εἶναι ὧδε πόρ- 23 νην. Εἶπε δὲ Ἰούδας, Ἐχέτω αὐτά· ἀλλὰ μή ποτε [49] καταγελασθῶμεν. ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον, σὺ δὲ οὐχ εὕρη- 24 κας. Ἐγένετο [50] δὲ μετὰ τρίμηνον [51] ἀνηγγέλη τῷ Ἰούδα, [52] λέγοντες, Ἐκπεπόρνευκε Θάμαρ ἡ νύμφη σου, καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. εἶπε δὲ Ἰούδας, Ἐξαγάγετε αὐ- 25 τήν, καὶ κατακαυθήτω. [53] Αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλε πρὸς τὸν [54] πενθερὸν αὐτῆς, λέγουσα, Ἐκ τοῦ ἀνθρώπου [55] οὗτινος ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ εἶπεν, Ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὁρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος

8 *Ms. A.* ἐναντίον κυρίου. 9 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* γάμβρευσαι. 10 *C.* αὐτοῦ. 11 *Ms. A.* ἐγίνετο. 12 *C.* εἰσῆλθε. 13 ita *C. Ms.* vero *A.* cum *Ald. ed.* Πονηρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐναντ. τ. Θεοῦ. *Ox.* πονηρὸς δὲ ἐφάνη ἐνώπιον κυρίου τοῦ Θεοῦ. 14 *Ald.* νύμφῃ αὐτοῦ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. 15 *Ald.* εἶπε γὰρ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. 16 *Ms. A.* ὥσπερ οἱ. 17 al. ἐπληρώθησαν. 18 *Ald.* καὶ κατέβη Εἱρὰς. 19 *Ms. A.* Θαιμνά. *Ald.* Θαμνὰ μετ' αὐτοῦ. 20 ita *Ald. Ms.* vero *A.* & *C. ed.* ἀνέβη. 21 al. αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ Εἱρὰς ὁ ποιμὴν αὐτοῦ. 22 *Ms. Ox.* χηρεύσεως αὐτῆς. 23 *Ms. A.* περιεβάλετο θερίστρῳ. 24 *Sch.* σπαθαρίσκον. 25 καὶ ἐκάθισε, desunt in *C.* 26 al. πρὸς τὰς πύλας. 27 al. εἶδε. 28 *C.* ἐγένετο. 29 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* sed *Ms. A.* Σηλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· αὐτός. 30 *C.* καὶ εἶπεν. 31 *Ms. A.* ἀποστέλλω αἴριφον. *Ald.* ἀποστέλλω ἔριφον. 32 μου, *Ms. A.* deest. 33 *Ms. A.* & *Ald. ed.* δῷς ἀρραβῶνα. 34 σοί, *Ald.* deest. 35 *Ald.* δῶ. 36 *Aq.* τὴν σφραγίδα σου, καὶ στρεπτόν σου. *Sch.* ἄλλως φησὶ τὸν ὁρμίσκον, ὡραῖον, ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος κοσμήματι τῷ περὶ τὴν δέρρην, ἔθει Χαλδαϊκῷ κοσμουμένου τοῦ Ἰούδα· χρυσῷ γὰρ οὗτοι καὶ χεῖρας καὶ δέρρην καταλαμπρύνουσι, καὶ αὐτὴν τὴν τρίχα στεφανοῦσιν ἔσθ' ὅτε. 37 *Sym.* ἐγχειρίδιον. 38 *Ald.* αὐτήν. 39 αὐτῆς, *Ald.* deest, ut & *Ms. A.* 40 al. αὐτοῦ ὀδολαμίτου. 41 *Ms. A.* τὸν ἀρραβῶνα παρὰ τῆς γυναικός. 42 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* vero *A.* τοὺς ἐπὶ τοῦ τόπου. 43 *Ald.* τόπου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. 44 *Aq.* ἡ ἐνδιηλλαγμένη. 45 *Aq.* οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη. 46 *Ms. Ox.* καὶ οἱ ἄνδρες. 47 *Ald.* οἱ τοῦ τόπου. *C.* οἱ ἐκ τόπου. 48 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* μὴ εἶναι ἐνταῦθα πόρνην. 49 *Aq.* & *S.* γενώμεθα εἰς ἐξουδένωσιν. 50 al. deest δέ. 51 *C.* ἀπηγγέλη. 52 *Ald.* λέγοντες ὅτι. 53 *C.* αὐτῆς δὲ ἀγομένης. 54 *Sch.* κύριον. 55 *Ald.* τίνος.

αὐτη.

26 αὐτήν. Ἐπέγνω δὲ Ἰούδας καὶ εἶπε, Δεδικαίωται Θάμαρ ἢ ἐγώ· οὗ [56] εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν Σηλὼμ τῷ υἱῷ μου. καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ
27 γνῶναι αὐτήν. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα [57] ἔτικτε, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ [58] γαστρὶ αὐτῆς.
28 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν, ὁ εἷς προεξήνεγκε [59] τὴν χεῖρα· λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα, ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον, λέγουσα,
29 Οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος. Ὡς δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα, καὶ [60] εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. ἡ δὲ εἶπε, [61] Τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός; καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Φα-
30 ρές. Καὶ μετὰ [62] τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἦν [63] ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ζαρά.

Κεφ. λθ'. 39.

1 Ἰωσὴφ δὲ [1] κατήχθη εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν [2] Πετεφρῆς ὁ [3] εὐνοῦχος Φαραώ, ὁ ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ Αἰγύπτιος, ἐκ [4] χειρῶν τῶν Ἰσμαηλιτῶν, [5] οἳ κατήγαγον αὐ-
2 τὸν ἐκεῖ. Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰωσήφ· καὶ ἦν ἀνὴρ [6] ἐπιτυγχάνων· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ [7] αὐτοῦ τῷ Αἰγυπτίῳ.
3 Ἤδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, [8] ὅτι ὁ κύριος ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ [9] ὅσα ἐὰν ποιῇ κύριος εὐοδοῖ ἐν
4 ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Καὶ εὗρεν Ἰωσὴφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, [10] καὶ εὐηρέστησεν αὐτῷ· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ· καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, ἔδωκε διὰ χειρὸς Ἰω-
5 σήφ. Ἐγένετο δὲ [11] μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ· καὶ ηὐλόγησε κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου διὰ Ἰωσήφ· καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου [12] ἐν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴ-
6 κῳ, καὶ ἐν τῷ [13] ἀγρῷ αὐτοῦ. * Καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας Ἰωσήφ· καὶ οὐκ ᾔδει τῶν [14] καθ' αὐτὸν οὐδὲν, πλὴν τοῦ ἄρτου, οὗ [15] ἤσθιεν αὐτός. Καὶ ἦν Ἰωσὴφ καλὸς τῷ εἴδει, καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα.
7 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ [16] ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ Ἰωσήφ· καὶ [17] εἶπε, Κοιμήθητι μετ'
8 ἐμοῦ. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν· εἶπε δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, Εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ [18] οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, [19] καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν [20] αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς
9 μου, Καὶ [21] οὐχ ὑπερέχει [22] ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ, οὐδὲ [23] ὑπεξῄρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν, πλὴν σοῦ, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι. καὶ [24] πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ;
10 Ἡνίκα δὲ [25] ἐλάλει τῷ Ἰωσὴφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐχ [26] ὑπήκουεν αὐτῇ [27] καθεύδειν
11 μετ' αὐτῆς, τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. Ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, [28] καὶ εἰσῆλθεν Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν [29] ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ [30] οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω.
12 Καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν [31] ἱματίων, λέγουσα, Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. [32] καὶ [33] καταλιπὼν τὰ ἱμάτια [34] αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυ-
13 γε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. [35] Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω,
14 Καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα, * Ἴδετε, εἰσήγαγεν ἡμῖν

---

56 *Ms. A.* εἵνεκεν. 57 sic *Ald. Ms.* vero *A.* & *C. ed.* ἔτεκεν. 58 ita *Ox.* *C.* & *Ald. Alex.* vero, κοιλίᾳ.
59 *Ms. Ox.* & *C. ed.* τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 60 al. εὐθέως.
61 *Aq.* τί διέκοψας ἐπὶ σὲ διακοπήν; *Sch.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος· τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; Aliud *Schol.* ἄλλως· τί διεπλώσας καθ' ἡμῶν ἄπλωμα. 62 *Ald.* τοῦτον. 63 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* vero *A.* ἐπὶ τὴν χεῖρα.

Cap. 39. 1 *Ald.* κατηνέχθη. 2 al. πεντεφρής. 3 *Schol.* ὁ μὲν Σύρος μιᾷ προσηγορίᾳ τόν τε σπάδοντα καὶ τὸν πιστὸν ἄνδρα λέγει τοῖς δεσπόταις· ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀληθῶς εὐνοῦχον, καὶ τοῦτον ἀπὸ τῆς πίστεως· ἐπειδὴ φιλεῖ τὸ τῶν εὐνούχων γένος μάλιστα πιστεύεσθαι τὰ τιμιώτερα τῶν κτημάτων, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλέων σωτηρίαν. 4 *Ms. Alex.* χειρῶν Ἰσμαηλειτῶν. *C.* χειρὸς τ. Ἰσμ. 5 *Ald.* ὅν. 6 *Aq.* κατευθυνόμενος. *Sym.* εὐοδούμενος. 7 in *Ms. Alex.* & *Ox.* deest αὐτοῦ, sed habent *C. ed.* & *Ald.* 8 *Ms. A.* ὅτι κύριος μετ' αὐτοῦ. 9 *Ms. A.* ὅσα ἂν ποιῇ. *Ox.* καὶ ὃ ἐποίει. 10 *Ms. A.* εὐηρέστει δὲ αὐτῷ. *Ald.* καὶ εὐηρέστει α. *C.* εὐηρέστησε δὲ αὐτῷ. in *Ms. Ox.* hæc desunt. 11 *Ms. A.* & *C. ed.* μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτόν. *Ald.* μετὰ τὸ καταστῆσαι αὐτόν. 12 *Ms. A.* ἐπὶ πᾶσιν. *C.* deest πᾶσι. 13 *Ms. A.* ἀγρῷ. Καί.
* In *Francof. ed.* hæc periodus pertinet ad versum 5.
14 *Ms. A.* καθ' ἑαυτόν. *C. ed.* καθ' ἑαυτοῦ. 15 *C.* κατήσθιεν. 16 *Ox.* ἐπέβλεψεν. 17 *Ald.* εἶπεν αὐτῷ. 18 *Ox.* & *Ald.* οὐδὲν τῶν ἐν τ. οἰ. *C.* deest οὐδέν. 19 *Ald.* ἀλλά.
20 al. ἐν αὐτῷ. 21 *C.* & *Ald.* οὐχ ὑπάρχει. 22 *Ms. A.* ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ οὐθὲν ἐμοῦ. *Ald.* ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐντὸς ἐμοῦ. *C.* desunt οὐθὲν ἐμοῦ. 23 *C.* ὑπεξαιρεῖται.
24 al. καὶ πῶς. 25 *Ms. A.* ἐλάλει Ἰωσήφ. 26 *Ms. A.* & *Ox.* ὑπήκουσεν. 27 *Ox.* τοῦ συγγίνεσθαι αὐτῇ. 28 καὶ deest in *Ms. A.* 29 *Ms. A.* τοῦ ποιεῖν. 30 sic *C. Ms.* autem *A.* οὐθεὶς ἦν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω. pro οὐθεὶς, alii hab. οὐδείς. 31 sic *C. Ms.* autem *A.* ἱματίων αὐτοῦ, λέγουσα. 32 pro καὶ, al. ὁ δέ. 33 *Ms. A.* καταλείπων. 34 *Ms. A.* αὐτοῦ, ἔφυγεν. 35 ita *Ms. Ox.* cum *C. ed. Ms.* autem *A.* Καὶ ἐγέν. ὡς εἶδ. ὅτι κατέλειπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν τ. χερ. αὐτ. καὶ ἔφυγεν. *Ald.* καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ ὡς ἴδεν ὅτι κατέλιπε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 14.

παῖδα Ἑβραῖον [36] ἐμπαίζειν ἡμῖν· εἰσῆλθε πρός με, λέγων, [37] Κοιμήθητι μετ᾽ ἐμοῦ·

15 * καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ. Ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν, ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, [38] καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ᾽ ἐ-

16 μοὶ, ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. Καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ᾽ ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν

17 ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, λέγουσα, * Εἰσῆλθε πρός με ὁ παῖς ὁ Ἑβραῖος, ὃν εἰσήγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαί μοι· καὶ εἶπέ [39] μοι, [40] κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ.

18 Ὡς δὲ ἤκουσεν, ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, [41] καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ᾽

19 [42] ἐμοὶ, ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν [43] ἔξω. Ἐγένετο δὲ, ὡς ἤκουσεν ὁ [44] κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, Οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς σου·

20 καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. [45] Καὶ λαβὼν ὁ κύριος Ἰωσὴφ, ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, [46] εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται [47] ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι.

21 Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰωσὴφ, καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρ-

22 χιδεσμοφύλακος. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, καὶ [48] πάντας τοὺς ἀπηγμένους [49] ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν

23 ἐκεῖ, [50] αὐτὸς ἦν ποιῶν. Οὐκ ἦν ὁ [51] ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων δι᾽ αὐτὸν [52] οὐθέν· πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, διὰ τὸ τὸν κύριον μετ᾽ αὐτοῦ εἶναι. καὶ ὅσα αὐτὸς [53] ἐποίει, ὁ κύριος εὐώδου [54] ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

Κεφ. μʹ. 40.

1 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἥμαρτεν [1] ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ [2] ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτοῦ βασιλεῖ

2 Αἰγύπτου. Καὶ ὠργίσθη Φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ,

3 καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν [3] φυλακῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸν

4 [4] τόπον, οὗ Ἰωσὴφ [5] ἀπῆκτο ἐκεῖ. Καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ Ἰωσὴφ αὐτούς· καὶ [6] παρέστη αὐτοῖς. [7] ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ

5 φυλακῇ. Καὶ εἶδον ἀμφότεροι [8] ἐνύπνιον ἐν μιᾷ [9] νυκτί. [10] ἡ δὲ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ ἀρχισιτοποιοῦ, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες [11] ἐν τῷ δεσμωτηρί-

6 ῳ, [12] ἦν αὕτη. [13] Εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς Ἰωσὴφ τὸ πρωῒ, καὶ εἶδεν αὐτοὺς, καὶ ἦσαν

7 [14] τεταραγμένοι. Καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους Φαραὼ, οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ [15] ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, λέγων, Τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον;

8 Οἱ δὲ εἶπαν [16] αὐτῷ, Ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ [17] συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσὴφ, Οὐχὶ διὰ τοῦ Θεοῦ ἡ διασάφησις

9 [18] αὐτῶν ἐστι; διηγήσασθε οὖν μοι. Καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ Ἰωσὴφ· [19] καὶ εἶπεν, Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν

10 ἄμπελος ἐναντίον μου· Ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς [20] πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα [21] βλαστούς· πέπειροι οἱ βότρυες

11 σταφυλῆς. Καὶ τὸ ποτήριον Φαραὼ ἐν τῇ χειρί μου· καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν, καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ [22] ποτήριον, καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον [23] εἰς τὴν χεῖρα Φαραώ.

---

36 *Ox.* ἐμπαῖξαί μοι. 37 *Ox.* καθεύδειν μετ᾽ ἐμοῦ. *C.* κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. * Heic *Francof.* incip. verſ. 15. 38 *Mſ. A.* καταλείπων. * In *Francof.* hic eſt initium verſ. 17. 39 *C.* deeſt, μοι. 40 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* κοιμήθητι μετ᾽ ἐμοῦ. 41 *Mſ. A.* κατέλειπεν. 42 *Mſ. A.* ἐμοὶ, καὶ ἔφυγεν. 43 ἔξω, *C.* deeſt. 44 *Mſ. A.* κύριος τά. 45 ſic *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* καὶ ἔλαβεν ὁ κύριος Ἰωσὴφ, καὶ ἐνέβαλεν. 46 al. deeſt, εἰς τὸν τόπον. 47 ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρ. deſunt in *Ox.* 48 *Mſ. Ox.* πάντας ἐγκεκλεισμένους. *Sym.* vertit, πάντας τοὺς δεδεμένους. 49 ὅσοι, *C.* deeſt. 50 αὐτὸς ἦν ποιῶν, deſunt in *Mſ. A.* 51 *Mſ. A.* ἀρχιδεσμοφύλαξ γινώσκων. 52 al. οὐδέν. 53 *Mſ. A.* ἐποίει, κύριος εὐοδοῖ, *Ald.* & *C.* ἐποίει, κύριος εὐώδου. 54 al. ἐν χερσίν.

Cap. 40. 1 *Aq.* ὁ ποτιστής. 2 *Aq.* ὁ πέσσων. 3 *Mſ. Alex.* φυλακῇ, παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφυλάκει, εἰς τό. al. φυλ. παρὰ τῷ δεσμοφύλακι. 4 *Ox.* τόπον ἐν τῷ ὀχυρώματι. 5 *Ox.* ἀπεῖρκτο ἐκεῖ. *Comp.* ἐπέκειτο ἐκεῖ. 6 *Ald.* παρέστησεν αὐτοὺς αὐτῷ. 7 *Ox.* ἦσαν δὲ ἐκεῖ ἡμέρας πλείους ἐν τῇ φυλακῇ. 8 ſic *Ald. Mſ. A.* ἐνύπνιον, ἑκάτερος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. *Ox.* ἕκαστος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. 9 *C.* νυκτὶ ἕν. 10 ſic *Ald. Mſ.* autem *A.* ἡ δὲ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ. ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτ. οἳ ἦσαν. *C.* ὧν αἱ ὁράσεις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν ὁ οἰνοχόος καὶ ὁ σιτοποιὸς ἦσαν τῷ. aa. ll. ἡ δὲ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν· ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτ. &c. 11 aa. ll. ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις. 12 ἦν αὕτη, deeſt *Mſ A.* 13 *Mſ. A.* Εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὸ πρωῒ Ἰωσὴφ, καί. *C. ed.* etiam habet, εἰσῆλθε δέ. 14 *Aq.* ἐμβεβρασμένοι. *S.* σκυθρωποί. 15 ἐν τ. φυλ. παρὰ τ. κυρ. αὐτοῦ, deſunt in *C.* 16 al. deeſt, αὐτῷ. 17 *Mſ. A.* συγκρίνων αὐτὸ οὐκ ἔστιν. 18 *C.* αὐτό. 19 *C.* καὶ εἶπεν αὐτῷ οὕτως. 20 *Aq.* & *S.* κληματίδες. 21 al. βλαστοὺς, καὶ πέπειροι. *C.* βλαστοὺς, πεπείρους βότρυας σταφυλῆς. 22 *Ald.* ποτήριον Φαραώ. 23 *Mſ. A.* εἰς τὰς χεῖρας, atque ita *Ald. ed.*

24 Καὶ

12 [24] Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσήφ, Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. Οἱ τρεῖς πυθμένες, τρεῖς ἡμέραι εἰσίν. 13 Ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται Φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν [25] ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, [26] κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν. 14 Ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν [27] εὖ γένηταί σοι· καὶ ποιήσεις [28] ἐν ἐμοὶ ἔλεος· καὶ [29] μνησθήσῃ περὶ [30] ἐμοῦ πρὸς Φαραώ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου. 15 Ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Ἑβραίων· καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με [31] εἰς τὸν λάκκον τοῦτον. 16 Καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιός, ὅτι ὀρθῶς συνέκρινε· καὶ εἶπε τῷ Ἰωσήφ, Κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον· [32] καὶ ᾤμην [33] τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. 17 Ἐν δὲ [34] κανῷ τῷ ἐπάνω, ἀπὸ πάντων [35] τῶν γενῶν, [36] ὧν Φαραὼ ἐσθίει [37] ἔργον σιτοποιοῦ· καὶ τὰ πετεινὰ [38] τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ [39] ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου. 18 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ, εἶπεν αὐτῷ, Αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. Τὰ 19 τρία κανᾶ, τρεῖς ἡμέραι εἰσίν. Ἔτι τριῶν [40] ἡμερῶν, καὶ ἀφελεῖ [41] Φαραὼ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ· καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ [42] φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς 20 [43] σάρκας σου ἀπὸ σοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρᾳ γενέσεως ἦν Φαραώ, καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. καὶ ἐμνήσθη [44] τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰνοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ [45] σιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ. 21 Καὶ ἀποκατέστησε τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα 22 Φαραώ. Τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν [46] ἐκρέμασε, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσήφ. 23 [47] Καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ Ἰωσήφ, ἀλλ' ἐπελάθετο αὐτοῦ.

Κεφ. μα'. 41.

1 Ἐγένετο δὲ [1] μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, Φαραὼ εἶδεν ἐνύπνιον. Ὤετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποτα-2 μοῦ. Καὶ ἰδοὺ ὥσπερ [2] ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες, [3] καλαὶ τῷ εἴδει, καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξί, καὶ [4] ἐβόσκοντο [5] ἐν 3 τῷ Ἄχει. Ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον [6] μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, αἰσχραὶ τῷ εἴδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξί, καὶ [7] ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. 4 Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες [8] αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶ τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἴδει, καὶ τὰς [9] ἐκλεκτὰς ταῖς [10] σαρξί. 5 * ἠγέρθη δὲ Φαραώ. Καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον. Καὶ ἰδού, ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον [11] ἐν τῷ πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ καλοί. 6 * [12] Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ [13] ἀνε-7 μόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς. Καὶ [14] κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ [15] καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. ἠγέρθη δὲ Φαραώ, καὶ ἦν ἐν-8 ύπνιον. Ἐγένετο δὲ πρωΐ, καὶ [16] ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. καὶ ἀποστείλας, ἐκάλεσε πάντας τοὺς [17] ἐξηγητὰς Αἰγύπτου, καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς· καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραὼ τὸ [18] ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν 9 ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραώ. Καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς Φαραώ, λέγων, Τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω σήμε-10 ρον. Φαραὼ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ,

24 al. Εἶπεν αὐτῷ. 25 al. ἀρχιοινοχοΐαν. 26 Ald. καὶ κατὰ τήν. 27 Ms. A. εὖ σοι γένηται. 28 C. μετ' ἐμοῦ. 29 C. μνησθείς. 30 Ms. A. & Ald. ed. ἐμοῦ Φαραώ. 31 C. εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου. 32 καὶ, C. deest. 33 Aq. τρεῖς κόφινοι γύρεως. S. τρία κανᾶ βαϊνά. 34 Ms. A. τῷ κανῷ. 35 sic Ms. Ox. C. ed. & Ald. sed Ms. A. τῶν γεννημάτων. 36 Ms. A. & Ald. ed. ὧν ὁ βασιλεὺς Φαραὼ ἐσθίει. C. ὧν ἐσθίει Φαραώ. 37 C. ἔργῳ. 38 τοῦ οὐρανοῦ, Ald. desunt.. 39 ἐπάνω, C. deest. 40 Ms. A. & Ald. ed. ἡμερῶν, ἀφελεῖ. C. ἡμ. καὶ ἀφελεῖται. 41 Ox. ὁ βασιλεὺς Φαραώ. 42 al. φάγονται. 43 al. σάρκας ἀπὸ σοῦ. 44 Ms. A. τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιοινοχόου C. ed. τοῦ ἀρχιοινοχόου. 45 Ms. A. & C. ed. ἀρχισιτοποιοῦ. 46 Ald. ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου. 47 Ms. A. & Ald. ed. Οὐκ ἐμνήσθη δέ.

Cap. 41. 1 Ms. Ox. & Ald. ed. μετὰ δύο ἡμερῶν. 2 Ald. ἐπὶ τοῦ. 3 Ms. Ox. καλαὶ τῇ ὄψει. Schol. στερέμνιοι κρέεσι, καὶ παχεῖαι σαρξί. 4 ita Ald. Ms. autem Ox. & Comp. ed. ἐνέμοντο.. 5 Ms. Ox. & C. ed. ἐν τῷ Ἄχι. Ald. ἐν τῇ ὄχθῃ. Schol. ἐν τῷ ἕλει. aliud Sch. ἄχος ἐστὶ τὸ λεπτὸν καὶ βοτανῶδες φυτάριον. in Jobi cap. 8. transfertur, βούτομον, ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ ποτοῦ; quod Aq. vertit, ἢ πληθυνθήσεται ἕλος. Lat. ed. carectum. & in Eccles. 40. pro ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος, Latina habet, super omnem aquam viriditas. 6 C. μετ' αὐτάς. 7 ita C. & Ald. Ms. autem A. ἐνέμοντο αἱ βόες παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ἐν τῷ Ἄχει. 8 Ms. Ox. αἱ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταί. 9 Ms. A. & C. ed. ἐκλεκτάς. ἠγέρθη. 10 Ms. Ox. σαρξί, καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. Ald. etiam, sed pro οὐ διάδηλοι, legitur, ἰδοὺ ἄδηλοι. * In Francof. ed. versus 5. continet hoc membrum & prius sequentis versus, ut sextus incipiat à Καὶ ἰδοὺ ἑ. στάχ. ἀν. 11 Ms. A. ἐν πυθμένι. * Hic Francof. incipit vers. 7: 8 vero à postrema versus sequentis periodo. 12 sic Ms. Ox. & C. ed. Ms. vero A. & Ald. ed. Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες. 13 Sch. ἐφθαρμένοι καύσωνι, πεφρυγμένοι ἀνέμῳ. 14 Ms. Ox. κατέφαγον. 15 καὶ ἀνεμόφθοροι, desunt Ms. Ox. & Ald. 16 Sch. κατεπάρη.. 17 Ms. Ox. σοφιστάς. Aq. vertit, κρυφιαστάς. S. μάγους. 18 Ms. A. & Ald. ed. ἐνύπνιον, καί.

καὶ

καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ [19] ἀρχιμαγείρου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποι-
11 όν. Καὶ εἴδομεν [20] ἐνύπνιον ἀμφότεροι ἐν νυκτὶ μιᾷ [21] ἐγὼ καὶ αὐτός, ἕκαστος κατὰ τὸ
12 αὐτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου, καὶ [22] διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέ-
13 κρινεν ἡμῖν. Ἐγενήθη δέ, [23] καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν οὕτω καὶ συνέβη, * ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν [24] μου, ἐκεῖνον δὲ
14 κρεμασθῆναι. Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ· καὶ [25] ἐξήγαγον αὐτὸν [26] ἀπὸ τοῦ ὀχυρώματος, καὶ ἐξύρησαν αὐτόν, καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ· καὶ ἦλθε πρὸς
15 Φαραώ. Εἶπε δὲ Φαραὼ [27] πρὸς Ἰωσήφ, Ἐνύπνιον ἑώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων [28] οὐκ ἔστιν αὐτό· ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια, συγκρῖναι
16 αὐτά. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσὴφ τῷ Φαραώ, εἶπεν, Ἄνευ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσε-
17 ται [29] τὸ σωτήριον Φαραώ. Ἐλάλησε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι [30] παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποτα-
18 μοῦ. [31] Καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες [32] καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶ, καὶ ἐνέμοντο ἐν [33] τῷ Ἄχει.
19 Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ [34] εἴδει, καὶ λεπταὶ [35] ταῖς σαρξίν, οἵας οὐκ εἶδον τοιαύτας [36] ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου αἰσχρο-
20 τέρας. Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες [37] αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ τὰς ἑπτὰ βόας [38] τὰς πρώτας τὰς καλὰς [39] καὶ τὰς ἐκλεκτάς.
21 Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν· καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν· * καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραί, [40] καθὰ καὶ τὴν ἀρχήν. ἐξεγερθεὶς δὲ, ἐκοιμήθην·
22 Καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, [41] καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ πλή-
23 ρεις καὶ καλοί. Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι [42] ἀνεφύοντο ἐχόμενοι
24 αὐτῶν. Καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων [43] μοι αὐ-
25 τό. Καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τῷ Φαραώ, Τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ ἕν ἐστιν· ὅσα ὁ Θεὸς [44] ποιεῖ,
26 ἔδειξε τῷ Φαραώ. Αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ, ἑπτὰ ἔτη [45] ἐστί· καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. * τὸ ἐνύπνιον Φα-
27 ραὼ ἕν ἐστι. Καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ [46] αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἐστί· καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ [47] ἀνεμόφθοροι, ἑπτὰ ἔτη ἐστίν· [48] ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λι-
28 μοῦ. Τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἴρηκα Φαραώ, ὅσα
29 ὁ Θεὸς [49] ποιεῖ, ἔδειξε τῷ Φαραώ. Ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ
30 [50] Αἰγύπτου. Ἥξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα. καὶ [51] ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς τῆς ἐσομένης ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ· καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν
31 γῆν. Καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα·
32 ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. Περὶ δὲ τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ δίς, ὅτι [52] ἀληθὲς [53] ἔσται τὸ ῥῆμα [54] τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ
33 ταχυνεῖ ὁ Θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό. Νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν, καὶ [55] κατάστησον αὐτὸν [56] ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου.
34 Καὶ ποιησάτω Φαραώ, καὶ καταστησάτω [57] τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ [58] ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς Αἰγύ-
35 πτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας. Καὶ συν-

19 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* ἀρχιδεσμοφύλακος. 20 ita *Ms. Clem.* & *Ald. ed. Ms. A.* ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ. atque ita *C. ed.* 21 al. ἐγώ τε καὶ αὐτός. 22 *Ald.* ἀφηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν. quidam *Codd.* addunt, τὰ ἐνύπνια ἡμῶν, ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν. 23 *Ms. Ox.* καθὼς συνέταξεν ἡμῖν. al. καὶ καθὼς συνέκρ. ἡμ. * Hic in *Francof.* initium verſ. 13. 24 μου, *Ald.* deeſt. 25 *Sch.* δρομῇ ἤγαγον. 26 *Ms. A.* & *C. ed.* ἐκ τοῦ. 27 *Ms. A.* τῷ Ἰωσήφ. 28 *Ms. A.* αὐτὸ οὐκ ἔστιν. 29 *Ms. Ox.* τῷ σωτήριον τῷ φαραώ. 30 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* vero *A.* ἐπὶ τὸ χεῖλος. 31 *Ms. Ox.* καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχι. 32 al. ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξίν, καὶ καλαὶ τῷ εἴδει. 33 *Ald.* τῇ ὄχθῃ. al. τῷ ἄχι. 34 *Ald.* εἴδει σφόδρα. 35 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms. A.* vero σαρξίν, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχει. ... ρίας. 36 *Ms. A.* ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ. 37 *C.* αἱ λεπταὶ καὶ αἰσχραί. 38 *Ald.* τὰς καλὰς τὰς πρώτας. 39 *Ms. A.* καὶ ἐκλεκτάς. * In *Francof.* hic ponitur princip. verſ. 21. cujus ultima periodus incipit verſum 22. 40 *C.* καθάπερ. 41 *Ald.* καὶ ἰδοὺ ὥσπερ. 42 *Ald.* ἐφύοντο. 43 *Ms. A.* μοι. Καί. 44 al. ποιήσει. 45 pro ἐστὶ... ἐστί, *Ald.* habet, εἰσὶ... εἰσί. * in *Francof.* hoc membrum pertin. ad ſeq. verſ. 46 al. deeſt αἱ. 47 *Ms. A.* ἀνεμόφθοροι, ἔσονται. 48 *Ald.* καὶ ἔσονται. 49 *Ald.* ποιήσει. 50 *Ms. A.* Αἰγύπτῳ. 51 sic *Ms. Clem.* cum *Ald.* ſed *Ms. A.* ἐπιλησθήσονται τῆς πλησμονῆς ἐν ὅλῃ τῇ γῇ Αἰγύπτῳ. *Ox.* ἐπιλ. τ. πλησμ. τῆς γενομένης ἐν. ὅλ. Αἰγ. *C. ed.* ἐπιλ. τ. πλησμ. ἐν ὅλῃ γῇ &c. 52 *Sch.* ἕτοιμον τὸ ῥῆμα· βέβαιος ὁ λόγος. 53 *Ald.* ἐστι. 54 al. abeſt, τό. 55 *Ald.* καταστήσεις. 56 *Ms. A.* ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου. *Ox.* ἐπὶ ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου. 57 *Sch.* ἐπισκόπους. 58 *Ald.* ἀποπεμπέτωσαν.

αγαγέτωσαν πάντα τὰ [59] βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων· καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραώ· [60] βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι [61] φυλαχθήτω. 36 Καὶ [62] ἔσαι τὰ βρώματα [63] τὰ πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ [64] λιμοῦ, ἃ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ 37 [65] ἐν τῷ λιμῷ. Ἤρεσε δὲ [66] τὸ ῥῆμα ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παί-38 δων αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Φαραὼ [67] πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Μὴ εὑρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ; 39 Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, Ἐπειδὰν ἔδειξεν ὁ θεός σοι πάντα ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος [68] φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου. 40 [69] Σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου· πλὴν τὸν 41 θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, Ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐ-42 πὶ [70] πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. Καὶ περιελόμενος Φαραὼ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ἰωσήφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐ-43 τοῦ. Καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα [71] τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ· καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' 44 ὅλης γῆς Αἰγύπτου. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, Ἐγὼ Φαραώ. ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ [72] πάσης γῆς Αἰγύ-45 πτου. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ τὸ ὄνομα Ἰωσήφ, [73] Ψονθομφανήχ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν [74] Ἀσενὲθ θυγατέρα Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως αὐτῷ [75] εἰς γυναῖκα. 46 Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου. * Ἐξῆλθε δὲ Ἰωσὴφ [76] ἀπὸ προσώπου Φαραώ, καὶ διῆλθε 47 πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου. Καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δράγμα-48 τα. Καὶ συνήγαγε πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ [77] εὐθηνία ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου· καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι· βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν 49 κύκλῳ [78] αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. Καὶ συνήγαγεν Ἰωσὴφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ [79] ἠδύνατο 50 [80] ἀριθμηθῆναι· οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός. Τῷ δὲ Ἰωσὴφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ [81] Ἀσενὲθ ἡ θυγάτηρ Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως. 51 Ἐκάλεσε δὲ Ἰωσὴφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου, [82] Μανασσῆ· ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τοῦ 52 πατρός μου. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν, Ἐφραΐμ· [83] ὅτι [84] ηὔξησέ με ὁ 53 θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου. [85] Παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας, [86] ἃ ἐγένον-54 το ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου. * Καὶ ἤρξατο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐν δὲ [87] πάσῃ τῇ γῇ Αἰγύπτου [88] ἦσαν ἄρτοι. 55 Καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῆ Αἰγύπτου. [89] ἐκέκραξε δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραὼ περὶ ἄρτων. Εἶπε δὲ Φαραὼ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις, Πορεύεσθε πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσα-56 τε. Καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ἀνέῳξε δὲ Ἰωσὴφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς Αἰγυπτί-57 οις. Καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι [90] ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, ἀγοράζειν πρὸς Ἰωσήφ· ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Κεφ. μβ'. 42.

1 Ἰδὼν δὲ Ἰακὼβ ὅτι ἐστὶ [1] πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπε [2] τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Ἱνατί ῥαθυμεῖ-

59 *Sch.* γεννήματα. 60 *Ald.* καὶ βρώματα. 61 ita *C.* & *Ald. Ms.* autem *A.* συναχθήτω. *Ox.* καὶ συναχθήτω. 62 *Ox.* ἔσω. 63 *Alex.* πεφυλαγμένα, sine artic. *Aq.* εἰς παραθήκην. *S.* εἰς ἐνθήκην. 64 *Alex.* λιμοῦ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. 65 *Ald.* ἐκ τοῦ λιμοῦ. 66 *Alex.* τὰ ῥήματα. 67 πᾶσι, *C.* deest. 68 *Alex.* φρονιμώτερός σου καὶ συνετώτερος. Σύ. 69 *Ald.* Σὺ δὲ ἔσῃ ἐν. 70 *Alex.* & *Ald.* πάσης γῆς. *C.* πάσης τῆς γῆς. 71 *Ox.* τὸ δευτερεῦον αὐτοῦ. *C.* τὸ δευτερεῦον τῶν αὐτοῦ. 72 *Ms. A.* & *C. ed.* πάσῃ γῇ. 73 *Ox.* Ψονθομφανὴχ, ὅ ἐστιν σωτὴρ κόσμου. *Sch.* ὁ Σύρος ἔχει, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά. *Philo*, κρυπτῶν εὑρετής, ἢ ὀνειροκρίτης. 74 *Ms. A.* Ἀσεννὲθ θυγατέρα Πετρεφῆ ἱερέως Ἰλιουπόλεως. 75 εἰς *C.* deest. * In *Francof.* heic incip. verſ. 47. 48 vero a Καὶ ἔθηκε. 76 *Ms. A.* cum *Ald.* & *C. ed.* ἐκ. 77 *Ms. A.* εὐθηνεία ἐν γῇ. 78 *Alex.* αὐτῆς Ὢν ἔθηκεν. 79 *Ald.* ἠδύναντο. 80 *Alex. Ald.* & *C.* ἀριθμῆσαι. 81 *Alex.* Ἀσεννὲθ θυγάτηρ Πετρεφῆ ἱερέως Ἰλιουπόλεως. 82 *Alex.* Μαννασσῆ, λέγων, Ὅτι. *Ald.* etiam, Μανασ. λέγ. ὅτι. 83 *Ox.* & *Ald.* λέγων ὅτι. 84 ita *Ox. C.* & *Ald. Alex.* vero, ὕψωσέν. 85 al. παρῆλθε. 86 *Alex.* ἃ ἐγένετο ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. Καὶ ἤρξαντο. * Hic verſ. in *Francof.* diviſus eſt in 2. ut prior pars pertineat ad verſ. 54. poſterior ad 55. 87 *Ms. A.* πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 88 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* οὐκ ἦσαν ἄρτοι. 89 *Ms. A.* ἐκέκραξεν δὲ πᾶς ὁ λαός. 90 *C.* ἀνῆλθον.

Cap. 42. 1 *Ms. Ox.* & *Compl. ed.* πρᾶσις σίτου. *Ald.* σίτου πρᾶσις. al. leg. βρῶσις. 2 *C.* πρὸς τοὺς υἱούς.

2 τε; Ἰδοὺ ἀκήκοα, ὅτι ἐστὶ σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ· κατάβητε ἐκεῖ, καὶ [3] πρίασθε [4] ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα [5] ζήσωμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν. 3 Κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ οἱ δέκα, [6] πρίασθαι σῖτον ἐξ Αἰγύπτου. 4 Τὸν δὲ [7] Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν Ἰωσὴφ, οὐκ ἀπέστειλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· εἶπε γὰρ, Μή ποτε συμβῇ αὐτῷ [8] μαλακία. 5 Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ [9] Ἰσραὴλ [10] ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων· ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν. 6 Ἰωσὴφ δὲ [11] ἦν ὁ ἄρχων τῆς γῆς· οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. * ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ, προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

7 Ἰδὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπέγνω· καὶ ἠλλοτριοῦτο [12] ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρά· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πόθεν ἥκατε; οἱ δὲ [13] εἶπον, Ἐκ γῆς Χαναὰν, ἀγοράσαι βρώματα. 8 Ἐπέγνω δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. 9 Καὶ ἐμνήσθη Ἰωσὴφ τῶν [14] ἐνυπνίων αὐτοῦ, ὧν εἶδεν αὐτός· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [15] Κατάσκοποί ἐστε, [16] κατανοῆσαι [17] τὰ ἴχνη τῆς χώρας ἥκατε. 10 Οἱ δὲ εἶπαν, Οὐχὶ κύριε· οἱ παῖδές σου ἤλθομεν [18] πρίασθαι βρώματα. 11 [19] Πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου· [20] εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδές σου κατάσκοποι. 12 Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Οὐχὶ, ἀλλὰ [21] τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἤλθετε ἰδεῖν. 13 Οἱ δὲ εἶπαν, Δώδεκά ἐσμεν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν· καὶ ἰδοὺ ὁ [22] νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον· ὁ δὲ ἕτερος οὐχ 14 ὑπάρχει. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσὴφ, Τοῦτό ἐστιν ὃ εἴρηκα ὑμῖν, λέγων, ὅτι κατάσκοποί ἐστε. 15 [23] Ἐν τούτῳ φανεῖσθε. [24] νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. 16 Ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα, [25] καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν· ὑμεῖς δὲ [26] ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε ἢ οὔ· εἰ δὲ μὴ, νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, ἦ μὴν κατάσκοποί ἐστε.

17 Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς. 18 Εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, Τοῦτο ποιήσατε, καὶ ζήσεσθε· τὸν Θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι. 19 Εἰ εἰρηνικοί ἐστε, [27] ἀδελφὸς ὑμῶν κατασχεθήτω εἰς ἐν τῇ φυλακῇ· αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν. 20 Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον [28] ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν· εἰ δὲ μὴ, ἀποθανεῖσθε. ἐποίησαν δὲ οὕτως. 21 Καὶ [29] εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, [30] Ναὶ, [31] ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν [32] αὐτοῦ· καὶ ἕνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς [33] ἡ θλίψις αὕτη. 22 Ἀποκριθεὶς δὲ [34] Ῥουβὴν, εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν, λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου; [35] καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται. 23 Αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν, ὅτι ἀκούει Ἰωσήφ· ὁ γὰρ ἑρμηνευτὴς [36] ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν. 24 [37] Ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐτῶν, ἔκλαυσεν Ἰωσήφ. καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· * καὶ ἔλαβε τὸν Συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, 25 καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν. Ἐνετείλατο δὲ Ἰωσὴφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου, καὶ ἀποδοῦναι τὸ [38] ἀργύριον αὐτῶν ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν [39] εἰς τὴν ὁδόν. καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς 26 οὕτως. Καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ἀπῆλθον ἐκεῖθεν. 27 Λύσας δὲ εἷς τὸν [40] μάρσιππον αὐτοῦ, δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὗ [41] κατέλυσαν, καὶ εἶδε τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ

---

3 *C.* ἀγοράσατε. 4 *Ald.* ἡμῖν ἐκεῖθεν. 5 *Ms. Alex.* & *C. ed.* ζῶμεν. 6 *C.* πριάσασθαι. 7 *Ms. A.* Βενιαμείν. 8 *Ms. Clem.* cum *Ald. ed.* μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ. *Ms. Ox.* κίνδυνος. *Sym.* etiam vertit, κίνδυνος. *Aq.* σύμπτωμα. 9 *Ms. Ox.* & *C. ed.* Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον. 10 *C.* ἀγοράζειν σῖτον. 11 *Ms. A.* ἦν ἄρχων. * In *Francof. ed.* hæc period. additur versui 7. 12 *C.* ἐπ'. 13 *Ms. A.* εἶπαν. 14 *Ms. A.* ἐνυπνίων, ὧν. 15 *Aq.* ἐφοδευταί. 16 *Ox.* κατασκοπῆσαι. 17 *Aq.* & *S.* τὰ κρυπτά. 18 *Ms. A.* πριάσασθαι. 19 *Ald.* πάντες γάρ. 20 *Aq.* ὀρθοί. *S.* ἁπλοί. 21 *Ms. Ox.* τὰ ἴχνη τῆς χώρας. 22 *Ald.* νεώτερος ἡμῶν. 23 *Aq.* & *S.* ἐν τούτῳ δοκιμασθήσεσθε. 24 *Ms. A.* νὴ τὴν ὑγίαν Φαραώ. *C.* μὰ τὴν ὑγίειαν φαρ. *Aq.* ζῇ φαραώ. 25 *Ms. Ox.* καὶ ἀγαγέτω τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. 26 *Aq.* & *S.* δεθήσεσθε. 27 *Ms. A.* ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω. *Ox.* ἕνα ἀδελφῶν ὑμῶν καταχῶ. 28 *Ms. A.* καταγάγετε. 29 al. εἶπαν. 30 *Ald.* Ναιόν. al. ναὶ ὄν. 31 sic *Ms. Ox.* & *C. ed. Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* ἐν ἁμαρτίᾳ. 32 *Ms. A.* αὐτοῦ· ἕνεκεν. 33 *Ox.* πᾶσα ἡ θλίψις αὕτη. 34 al. Ῥουβήμ. 35 al. deest, καὶ. 36 *Ox.* ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. 37 al. ἀποκρυβείς. * In *Francof. ed.* hæc period. annectitur versui 25. 38 *Ms. A.* ἀργύρειον ἑκάστου. *Comp.* ἀργύρειον ἑκάστῳ. 39 *Ald.* εἰς πλησμονὴν εἰς τὴν ὁδόν. 40 *Aq.* θύλακον. *S.* σάκκον. 41 *Ms. A.* κατέλυσαν, ἴδεν.

στόμα-

28 στόματος τοῦ μαρσίππου. Καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, Ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου. καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν· καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς [42] ἡμῖν; 29 Ἦλθον δὲ πρὸς Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ [43] πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς, λέγοντες, 30 Λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν. 31 Εἴπαμεν δὲ αὐτῷ, Εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμὲν κατάσκοποι. 32 Δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει· [44] ὁ δὲ μικρὸς, μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν [45] σήμερον [46] ἐν γῇ Χαναάν. 33 Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, Ἐν τούτῳ [47] γνώσομαι, ὅτι εἰρηνικοί ἐστε· [48] ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ· τὸν δὲ ἀγορασμὸν [49] τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες, ἀπέλθατε. 34 Καὶ [50] ἀγάγετε πρός με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον. καὶ γνώσομαι, ὅτι οὐ κατάσκοποί ἐστε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοί ἐστε· καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, [51] καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύσεσθε. 35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ [52] αὐτῶν· καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν, Ἐμὲ ἠτεκνώσατε. Ἰωσὴφ οὐκ ἔστι, Συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν [53] Βενιαμὶν λήψεσθε; ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο [54] ταῦτα πάντα. 37 Εἶπε δὲ Ῥουβὴν τῷ πατρὶ [55] αὐτῶν, λέγων, Τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ. δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, κἀγὼ [56] ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ. 38 Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται· καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐὰν [57] πορεύησθε, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.

Κεφ. μγ'. 43.

1 Ὁ Δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς. 2 Ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνετέλεσαν [1] καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου· καὶ εἶπεν αὐτοῖς [2] ὁ πατὴρ αὐτῶν, Πάλιν πορευθέντες, 3 [3] πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰούδας, λέγων, Διαμαρτυρίᾳ [4] μεμαρτύρηται ἡμῖν [5] ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, λέγων, Οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος 4 [6] μεθ' ὑμῶν ᾖ. Εἰ μὲν οὖν [7] ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα, 5 καὶ [8] ἀγοράσομέν σοι βρώματα. Εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλῃς [9] τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα· ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν, λέγων, Οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν 6 ᾖ. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ, Τί ἐκακοποιήσατέ [10] με, ἀναγγείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ, [11] ὅτι 7 ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός; Οἱ δὲ εἶπαν, Ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν, λέγων, Εἰ ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ, [12] καὶ [13] εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός· καὶ [14] ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν [15] ἐπερώτησιν ταύτην· μὴ [16] ᾔδειμεν, [17] ὅτι ἐρεῖ ἡμῖν, * Ἀγά-8 γετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν; Εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, Ἀπόστειλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ· καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς 9 καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ [18] ἐκδέχομαι αὐτόν· ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐτόν. ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ, καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι [19] εἰς σὲ 10 πάσας τὰς ἡμέρας. Εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύ-

42 al. ἡμῖν; καὶ οὖν ἐπάνω στόματος τοῦ μαρσίππου. 43 sic C. & Ald. Ms. vero A. πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. Ms. Ox. πάντα ὅσα συμβέβηκεν αὐτοῖς. 44 ita Ald. Ms. vero A. cum C. ed. ὁ δὲ μικρότερος. 45 C. σήμερόν ἐστιν. 46 sic Ms. Ox. C. & Ald. Ms. vero A. εἰς γῆν Χαναάν. 47 Alex. γνωσόμεθα. 48 C. ἀδελφὸν ὑμῶν. 49 sic C. & Ald. Ms. autem A. τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν. 50 C. ἀναγάγετε. 51 Ms. Ox. καὶ ἐν τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. C. ed. καὶ τ. γ. ἐμπορεύεσθε. 52 Ox. αὐτοῦ. 53 Alex. Βενιαμεὶν λήμψεσθαι; 54 Alex. πάντα ταῦτα. 55 Alex. αὐτοῦ. 56 Ox. ἀγάγω. 57 al. πορεύσησθε.

Cap. 43. 1 Ms. Ox. φαγεῖν. 2 Ox. Ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν. 3 Compl. πελάσασθε. 4 Ms. Alex. διαμεμαρτύρηται. Ox. & Comp. διεμαρτύρατο. Ald. μεμαρτύρηται. 5 Ms. Alex. & C. ed. ὁ ἄνθρωπος λέγων. 6 sic Ms. Ox. & C. ed. sed Ms. A. καταβῇ πρὸς μέ. Ald. ed. μεθ' ὑμῶν ἔλθῃ. 7 Ms. A. ἀποστέλλεις. 8 Ms. A. ἀγοράσωμέν. 9 in Ox. absunt illa, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν. 10 Ms. A. μοι. 11 Ms. A. εἰ ἔστιν. 12 Ms. A. deest καί. 13 C. ὅτι ἐστίν. 14 al. ἀνηγγείλαμεν. 15 ita Ms. Ox. C. ed. & Ald. Ms. vero A. ἐπερώτησιν αὐτοῦ. 16 al. εἴδομεν. 17 Ms. A. & Ald. ed. εἰ ἐρεῖ. * In Francof. hoc membrum incipit vers. 8. 18 Ms. Ox. ἐγγυῶμαι αὐτόν. 19 Ms. A. πρὸς σέ.

11 ...ναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δίς. Εἶπε δὲ [20] αὐτοῖς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν, Εἰ οὕτως ἐστί, τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ [21] καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης, καὶ τοῦ μέλιτος, [22] θυμίαμά τε, καὶ στακτήν, καὶ [23] τερέβινθον, καὶ [24] κάρυα.

12 Καὶ τὸ ἀργύριον [25] δισσὸν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν [26] ὑμῶν, καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν, ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν· μή ποτε ἀγνόημά ἐστι·

13 Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε· καὶ ἀναστάντες, κατάβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

14 Ὁ δὲ θεός μου δῴη ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀποστείλαι τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα, καὶ τὸν Βενιαμίν. ἐγὼ μὲν γὰρ [27] καθάπερ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι.

15 Λαβόντες δὲ οἱ [28] ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν, ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ [29] τὸν Βενιαμίν· καὶ ἀναστάντες, κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἰωσήφ.

16 Εἶδε δὲ Ἰωσὴφ αὐτοὺς, καὶ τὸν Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ [30] τὸν ὁμομήτριον· καὶ [31] εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, [32] Εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σφάξον θύματα, καὶ ἑτοίμασον· μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν.

17 Ἐποίησε δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ· καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀνθρώπους [33] εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ.

18 [34] Ἰδόντες δὲ οἱ [35] ἄνδρες ὅτι [36] εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωσήφ, εἶπαν, Διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν [37] ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν, ἡμεῖς εἰσαγόμεθα, τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν, τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν.

19 Προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ [38] οἴκου τοῦ Ἰωσήφ, ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου,

20 Λέγοντες, Δεόμεθα κύριε· κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα.

21 [39] Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι, καὶ ἠνοίξαμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον ἑκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ· τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν [40] ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν.

22 Καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν, ἀγοράσαι βρώματα. [41] οὐκ οἴδαμεν τίς [42] ἐνέβαλε τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν.

23 [43] Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἵλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε. ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν· [44] καὶ τὸ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχω. * Καὶ ἐξήγαγε πρὸς [45] αὐτοὺς τὸν Συμεών.

24 Καὶ [46] ἤνεγκεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν· καὶ [47] ἔδωκε χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν.

25 Ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα, ἕως τοῦ [48] ἐλθεῖν [49] τὸν Ἰωσὴφ μεσημβρίας· ἤκουσαν [50] γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν.

26 Εἰσῆλθε δὲ Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον· καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

27 Ἠρώτησε δὲ αὐτοὺς, Πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [51] Εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ [52] πρεσβύτης, [53] ὃν εἴπατε; ἔτι ζῇ;

28 Οἱ δὲ εἶπαν, Ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. [54] Καὶ εἶπεν, [55] Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν [56] αὐτῷ.

29 Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς [57] αὐτοῦ [58] Ἰωσήφ, εἶδε Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν [59] ὁμομήτριον· [60] καὶ εἶπεν, Οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν, Ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε τέκνον.

30 Ἐταράχθη δὲ Ἰωσήφ· συνεστρέφετο γὰρ [61] τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀ-

---

20 *Ms. A.* αὐτοῖς ὁ πατήρ. 21 al. κατάγετε. 22 *Ms. A.* θυμίαμα καί. 23 *Ms. A.* τερέμινθον. 24 *Aq.* ἀμύγδαλα. 25 al. δυαστόν. 26 *Ms. A.* ὑμῶν· τό. 27 *Ms. A.* & *Ald. ed.* καθά. 28 *Ms. Ox.* ἄνθρωποι. 29 al. deest τόν. 30 illa, τὸν ὁμομήτριον, desunt in *Ald.* 31 sic *C.* & *Ald. Ms.* autem *A.* ἐνετείλατο τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας. *Ox.* εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας. 32 *Ms. A.* εἰσαγαγεῖν. 33 *Ms. A.* εἰς τὴν οἰκίαν. 34 *Ald.* Καὶ ἰδόντες δέ. 35 *Ms. A.* ἄνθρωποι. 36 *Ms. A.* εἰσηνέχθησαν. 37 sic *Ms. A. Ox.* autem cum *Comp. ed.* & *Ald.* ἐν ταῖς χερσίν. 38 *Ms. A.* οἴκου Ἰωσήφ. 39 *Ms. A.* Καὶ ἐγένετο. 40 *Alex.* ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν. 41 *Ald.* οὐ γὰρ οἴδαμεν. 42 *Ald.* ἐνέβαλεν ἡμῖν μετὰ χεῖρας τὸ ἀργύριον. 43 sic *C.* & *Ald. Ms.* autem *A.* Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ ἄνθρωπος, ἵλ. ὑμ. *Ox.* Εἶπε δὲ αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν.

44 *Alex.* τὸ δὲ ἀργύριον. * *Francof.* hic incipit vers. 24. 45 *Alex.* αὐτοὺς Συμεών. al. αὐτοὺς Συμ. καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ. 46 *Ald.* ἤνεγκαν. 47 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* vero *A.* ἤνεγκε. 48 *C.* εἰσελθεῖν. 49 *Alex.* Ἰωσὴφ μεσημβρίᾳ. *Ald.* εἰς Ἰωσὴφ μεσημβρίας. *C.* Ἰωσ. μεσημβρίας. 50 *Ald.* δέ. 51 *Ox.* & *Ald.* deest Εἰ. 52 *Alex.* & *Comp.* πρεσβύτερος. 53 *Ox.* & *Ald.* ὃν εἴπατε ἔτι ζῆν. 54 al. abest totum hoc membrum. 55 sic *Ms. Ox. Alex.* vero & *C.* εὐλογητός. 56 *Ms. A.* deest, αὐτῷ. 57 αὐτοῦ, abest ab *Alex.* & *Ald.* 58 Ἰωσήφ, *C.* deest. 59 *Ox.* ὁμομήτριον, καὶ ἐζήτει κλαῦσαι. 60 *Alex.* καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ ἀδελφός. *Ald.* καὶ εἶπεν· Οὗτός ἐστιν ὁ ἀδελφός. 61 *Ox.* τὰ σπλάγχνα. *Alex. Ald.* & *C.* τὰ ἔντερα.

δελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζήτει κλαῦσαι· εἰσελθὼν δὲ
31 εἰς τὸ [62] ταμεῖον, ἔκλαυσεν ἐκεῖ. Καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξελθὼν ἐνεκρα-
32 τεύσατο· καὶ εἶπε, Παράθετε ἄρτους. Καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ, καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτούς, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσι μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς· οὐ γὰρ [63] ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτους· βδέλυγμα
33 γάρ ἐστι τοῖς [64] Αἰγυπτίοις. Ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ. * ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀ-
34 δελφὸν αὐτοῦ. Ἦραν δὲ [65] μερίδας παρ' αὐτοῦ [66] πρὸς ἑαυτούς. ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς Βενιαμὶν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων· Ἔπιον δέ, καὶ ἐμεθύσθησαν [67] μετ' αὐτοῦ.

Κεφ. μδ'. 44.

1 ΚΑὶ ἐνετείλατο [1] ὁ Ἰωσὴφ [2] τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, λέγων, Πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα [3] ἐὰν δύνωνται ἆραι. καὶ ἐμβάλετε ἑκάστου τὸ ἀργύριον ἐ-
2 πὶ τοῦ στόματος τοῦ [4] μαρσίππου. Καὶ τὸ [5] κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλετε εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. [6] ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἰωσήφ, καθὼς εἶ-
3 πε. [7] Τὸ πρωῒ διέφαυσε· καὶ οἱ ἄνθρωποι [8] ἀπεστάλησαν, αὐτοὶ καὶ [9] οἱ ὄνοι αὐ-
4 τῶν. Ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέσχον μακράν· καὶ Ἰωσὴφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας [10] αὐτοῦ, Ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων, καὶ [11] καταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Τί ὅτι ἀνταπεδώκατε [12] πονηρὰ ἀντὶ
5 καλῶν; Ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν; οὐ τοῦτό ἐστιν, ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ [13] οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ [14] συντετελέκατε ἃ πεποιήκατε.
6 Εὑρὼν δὲ [15] αὐτούς, εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήμα-
7 τα ταῦτα. Οἱ δὲ [16] εἶπαν αὐτῷ, Ἵνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο τοῖς παισί σου [17] ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα
8 τοῦτο. Εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ [18] εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς Χαναάν, πῶς ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον;
9 [19] Παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς τὸ κόνδυ τῶν παίδων σου, ἀποθνησκέτω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ
10 κυρίῳ [20] ἡμῶν. Ὁ δὲ εἶπε, Καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως [21] ἔσται· παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ, [22] ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί.
11 Καὶ ἔσπευσαν, καὶ [23] καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ [24] ἤνοιξαν ἕκα-
12 στος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ. [25] Ἠρεύνησε δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος, ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον. [26] καὶ εὗρε τὸ κόνδυ ἐν τῷ
13 μαρσίππῳ τοῦ Βενιαμίν. Καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ [27] ἐπέστρε-
14 ψαν εἰς τὴν πόλιν. Εἰσῆλθε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ, ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ, καὶ [28] ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.
15 Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ, Τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε ὅτι [29] οἰωνισμῷ οἰω-
16 νιεῖται [30] ὁ ἄνθρωπος, οἷος ἐγώ; Εἶπε δὲ Ἰούδας, Τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ, ἢ τί [31] λαλήσομεν, ἢ τί δικαιωθῶμεν; [32] ὁ Θεὸς δὲ εὗρε τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων σου. ἰδοὺ ἐσμὲν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ' ᾧ
17 εὑρέθη τὸ κόνδυ. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ, Μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς· ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν
18 πατέρα ὑμῶν. [33] Ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ἰούδας, εἶπε, Δέομαι κύριε· λαλησάτω ὁ παῖς σου [34] ῥῆμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ
19 παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραώ. Κύριε,

---

62 *Alex.* ταμιεῖον. *C.* ταμεῖον αὐτοῦ. 63 al. ἠδύναντο.
64 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων.
* Hæc periodus in *Francof. ed.* incipit verſum 34.
65 *Alex.* μερίδα. 66 *Alex.* & *Comp.* πρὸς αὐτούς.
67 μετ' αὐτοῦ, deſunt in *Mſ. Ox.*
Cap. 44. 1 *Mſ. Alex.* Ἰωσήφ. 2 *Compl.* τῷ ἐπὶ τῆς οἰκ. 3 al. ἂν δύνανται. 4 *Mſ. A.* μαρσίππου αὐτοῦ. Καί. 5 *Aq.* σκύφος. *Sym.* φιάλην. 6 *Ald.* ἐγεννήθη. 7 *Ox.* & *Ald.* τὸ δὲ πρωῒ ἔφαυσε. 8 *Ald.* ἐξαπεστάλησαν. 9 al. οἱ ἄνθρωποι. 10 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* αὐτοῦ, λέγων, Ἀναστάς. 11 *Ald.* καταμέμψῃ. 12 *Mſ. A.* μοι πονηρά. 13 al. οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται. *Schol.* τὸ Σαμαρειτικόν: Καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ. 14 *Mſ. Alex.* συντετέλεσθαι (pro συντετέλεσθε.) *C.* συνετελέσατε. 15 *Ald.* αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος. 16 *Mſ. A.* εἶπον. 17 ſic *Ox. C.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. 18 *Mſ. A.* εὕραμεν.
19 ita *Ald. Alex.* vero, & *C.* παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ. 20 al. ὑμῶν. 21 *Mſ. A.* ἔσται ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ. 22 *Alex.* & *Ald.* αὐτὸς ἔσται. 23 al. καθεῖλον. 24 *Alex.* ἤνοιξεν. 25 *Mſ. A.* ἠραύνα. leg. ἠρεύνα, ut habet *Ald. ed.* 26 *Ald.* καὶ συντελέσας εὗρε. 27 *Ox.* ὑπέστρεψαν. *C.* ἀπέστρεψαν. 28 *Ox.* προσέπεσον. al. ἔπεσαν. 29 ſic *Mſ. A. Ox.* cum *C. ed. Ald.* autem, οἰωνισμῷ οἰωνίζεται. *Schol.* καὶ γὰρ ἔγνωτε ὅτι πειρασμῷ πειράζεται ὅμοιος ἐμοί. 30 *Alex.* deeſt ὁ 31 *Alex.* λαλήσωμεν. 32 *Alex.* ὁ δὲ Θεός. 33 al. ἐπιστάς. 34 *C.* ῥήματα. *Ald.* deeſt.

σὺ ἠρώτησας τοὺς [35] παῖδάς σου, λέγων, Εἰ
20 ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν; Καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ, Ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ [36] παιδίον γήρως νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη [37] τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν
21 ἠγάπησεν. Εἶπας δὲ τοῖς παισί [38] σου, Καταγάγετε αὐτὸν πρός με, καὶ ἐπιμελοῦμαι
22 αὐτοῦ. Καὶ εἴπαμεν τῷ [39] κυρίῳ, Οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα [40] αὐτοῦ· ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀποθανεῖ-
23 ται. Σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισί [41] σου, [42] Ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, [43] οὐ προσθήσεσθε [44] ἰδεῖν τὸ πρόσ-
24 ωπόν μου. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παῖδά σου [45] πατέρα ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου [46] ἡμῶν.
25 [47] Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν, Βαδίσατε [48] πάλιν καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα.
26 Ἡμεῖς δὲ [49] εἴπομεν, Οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος [50] καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα· οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ [51] ἡμῶν τοῦ νεωτέρου μὴ
27 ὄντος μεθ' ἡμῶν. Εἶπε δὲ [52] ὁ παῖς σου πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, Ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι
28 δύο ἔτεκέ μοι ἡ γυνή. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ· καὶ [53] εἴπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονε, καὶ οὐκ [54] ἴδον αὐτὸν [55] ἄχρι νῦν.
29 Ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον [56] ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ [57] ὁδῷ, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅ-
30 δου. Νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι [58] πρὸς τὸν παῖδά σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ [59] παιδίον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν, (ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ [60] ἐκ-
31 κρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς,) Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τελευτήσει, καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου, πατρὸς δὲ ἡμῶν,
32 [61] μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. Ὁ γὰρ [62] παῖς σου [63] προσδέδεκται τοῦ πατρὸς ἐκδέδεκται τὸ παιδίον, λέγων, Ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ, [64] καὶ στήσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι [65] εἰς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.
33 Νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέτης τοῦ [66] κυρίου· τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ
34 τῶν ἀδελφῶν [67] αὐτοῦ. Πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, [68] τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακά, ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου.

Κεφ. με'. 45.

1 ΚΑὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσὴφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ· ἀλλ' εἶπεν, Ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ. καὶ οὐ [1] παρειστήκει [2] οὐδεὶς τῷ Ἰωσήφ, ἡνίκα [3] ἀνεγνωρίζετο τοῖς
2 ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ ἀφῆκε φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ· ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ
3 ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραώ. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἐγώ εἰμι [4] Ἰωσήφ· ἔτι ὁ πατήρ μου ζῇ; Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ [5] ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐ-
4 τῷ· ἐταράχθησαν [6] γάρ. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἐγγίσατε πρός με· καὶ [7] ἤγγισαν. καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ [8] ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴ-
5 γυπτον. Νῦν οὖν μὴ [9] λυπεῖσθε, μὴ δὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω, ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε· εἰς γὰρ [10] ζωὴν ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς ἔμπροσθεν

35 *Alex.* παῖδας, λέγων. 36 *Ms. A.* παιδίον νεώτερον γήρως αὐτῷ. *Ox.* παῖδα ἐκ γήρως νεώτερον αὐτῷ. *Ald. ed.* παιδίον ἐκ γήρως νεώτ. α. 37 *Ms. A.* τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 38 *Ms. A.* σου, ὅτι καταγάγετε. 39 *C.* κυρίῳ μου. 40 αὐτοῦ, *Alex.* & *Ald.* deest. 41 al. σου ῥῆμα. 42 *Ald.* ὅτι ἐάν. 43 *Ms. A.* οὐ προσθήσεσθαι. 44 *Alex.* & *Ald.* ἔτι ἰδεῖν. 45 *Alex.* πατέρα δὲ ἡμῶν. 46 ἡμῶν, *Ald.* deest, ut & *Alex.* 47 *Ms. Ox.* εἶπε δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν. *Ald. ed.* εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ πατ. ἡμ. *Ms. A.* quoque, Εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ πατ. 48 *Ms. A.* & *Ald. ed.* πάλιν ἀγοράσατε. *Ox.* πάλιν πρίασθε. 49 *Ms. A.* εἴπαμεν. 50 *C.* καταβαίνῃ. 51 ἡμῶν, deest *Ms. A.* & *Ald. ed.* 52 *Ms. A.* ὁ παῖς σου ὁ πατ. ἡμ. *Ald. ed.* ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ παῖς σου. 53 *Ms. A.* εἴπατε, Θηριόβρωτος. *Ald.* εἴπατέ μοι, ὅτι θηριόβ. 54 al. εἶδον. 55 *Ms. A.* ἔτι. *Ald. ed.* ἔτι ἄχρι καὶ νῦν. 56 *Ms. A.* ἐκ προσώπου. 57 *Ms. Ox.* ὁδῷ ᾗ ἂν πορεύεσθε. 58 *C.* εἰς. 59 *Ms. A.* παιδάριον. 60 *Aq.* συνδεδεμένη ἐστί. *Sym.* ἐνδέδεται. 61 sic *C. ed. Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* μετ' ὀδύνης. 62 *Ald.* παῖς σου, ὁ πατὴρ ἡμῶν. 63 *Ms. A.* ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρός, λέγων. *C.* πατρός, addit, μου. *Ald. ed.* ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρ' ἐμοῦ εἰπόντος αὐτῷ. 64 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, sed desunt hæc in *Compl.* 65 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* vero *A.* πρὸς τὸν πατέρα. 66 *C.* κυρίου μου. 67 αὐτοῦ, *Alex.* & *Ald.* deest. 68 *Ox.* τοῦ παιδίου τοῦ νεωτέρου μὴ &c.

Cap. 45. 1 *Ms. Alex.* παρειστήκει. 2 sic *Ms. Ox.* & *Comp. edit. Ms.* autem *Alex.* & *Ald. edit.* οὐδεὶς ἔτι τῷ Ἰωσήφ. 3 *Ms. A.* ἀνεγνωρίζετο Ἰωσὴφ τοῖς. 4 *Ms. A.* Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον· ἔτι. 5 *C.* ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 6 *Ms. A.* γάρ. Καὶ εἶπεν, Ἐγώ. 7 *Ms. Ox.* ἤγγισαν πρὸς αὐτόν. 8 ὁ ἀδελφ. ὑμ. ὃν ἀπέδ. ε. Αἰγ. desunt in *Ox. C.* & *Ald.* 9 al. λυπῆσθε. 10 *Aq.* ζώωσιν. *S.* σωτηρίαν.

ὑμῶν.

6 ὑμῶν. Τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ 7 [11] ἔστιν ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός. Ἀπέστειλε γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι [12] ὑμῖν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς, [13] καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην.

8 Νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, [14] ἀλλὰ ὁ θεός· καὶ ἐποίησέ με, ὡς πατέρα Φαραώ, καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρ-9 χοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου. Σπεύσαντες οὖν, ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Τάδε λέγει ὁ υἱός σου Ἰωσήφ· ἐποίησέ με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου· κατάβηθι οὖν πρός με, καὶ μὴ μείνῃς.

10 Καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ Γεσὲμ [15] Ἀραβίας καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, [16] καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου, καὶ [17] οἱ βόες σου, 11 καὶ ὅσα [18] σοι ἐστί. Καὶ [19] ἐκθρέψω σε ἐκεῖ· ἔτι γὰρ πέντε ἔτη [20] λιμός· ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, [21] καὶ πάντα τὰ ὑπ-12 άρχοντά σου. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑ-13 μᾶς. Ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅσα [22] ἴδετε· καὶ ταχύναντες, καταγάγετε τὸν πα-14 τέρα μου ὧδε. Καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον Βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῷ· καὶ Βενιαμὶν ἔκλαυσεν ἐ-15 πὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ. Καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτοῖς. καὶ μετὰ ταῦτα, [23] ἐλάλησαν οἱ ἀ-16 δελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. Καὶ διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραώ, λέγοντες, Ἥκασιν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ· ἐχάρη δὲ Φα-17 ραώ, καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Φαραὼ [24] πρὸς Ἰωσήφ, Εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς σου, τοῦτο ποιήσατε· γεμίσατε τὰ [25] φορεῖα [26] ὑμῶν, καὶ ἀπέλθετε εἰς γῆν Χαναάν.

18 Καὶ [27] ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, [28] καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἥκετε πρός με· καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ φά-19 γεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς. Σὺ δὲ ἔντειλαι ταῦτα· λαβεῖν [29] αὐτοῖς ἁμάξας ἐκ γῆς Αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν, καὶ ταῖς γυναιξὶν [30] ὑμῶν· καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, 20 παραγίνεσθε. Καὶ μὴ [31] φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν [32] σκευῶν ὑμῶν· τὰ γὰρ [33] πάν-21 τα ἀγαθὰ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· ἔδωκε δὲ Ἰωσὴφ αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραὼ [34] τοῦ [35] βασιλέως· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτι-22 σμὸν εἰς τὴν ὁδόν. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσὰς στολάς· [36] τῷ δὲ Βενιαμὶν ἔδωκε τριακοσίους χρυσοῦς, καὶ [37] πέντε ἐξαλλασσούσας στο-23 λάς. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ [38] ἀπέστειλε [39] κατὰ τὰ αὐτά. καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν.

24 Ἐξαπέστειλε [40] δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ ὀργίζεσθε ἐν 25 τῇ ὁδῷ. Καὶ ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς Ἰακὼβ τὸν πατέ-26 ρα αὐτῶν. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ὅτι ὁ υἱός σου Ἰωσὴφ ζῇ, καὶ [41] αὐτὸς ἄρχει πάσης [42] γῆς Αἰγύπτου. καὶ ἐξέστη [43] τῇ διανοίᾳ Ἰακώβ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς. 27 Ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα [44] τὰ ῥηθέντα ὑπὸ Ἰωσήφ, [45] ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. ἰδὼν δὲ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα Ἰακὼβ 28 τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Εἶπε δὲ Ἰσραήλ, Μέγα μοί ἐστιν, εἰ ἔτι [46] Ἰωσὴφ ὁ υἱός μου ζῇ. πορευθεὶς, ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν [47] με.

Κεφ. μς΄. 46.

1 Ἀπάρας δὲ Ἰσραήλ, [1] αὐτὸς καὶ πάντα τὰ

11 *Ms. A.* & *C. ed.* ἔσται. 12 *Ms. A.* ὑμῶν. 13 *C.* καὶ ἐκθρέψαι ὑμῖν κατάλ. μεγ. in *Ms. Ox.* desunt hæc omnia. 14 *Ms. A.* ἀλλ᾽ ἢ ὁ θεός 15 Ἀραβίας, deest in *C.* 16 *Ms. Ox.* καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου. 17 *Ms. A.* αἱ βόες. 18 *Ms. A.* σοι ἐκεῖ. 19 *Ox.* διαθρέψω. 20 *Ald.* λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. 21 *Ms. Ox.* & *Clem.* καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ πάντα &c. 22 al. εἴδετε. al. οἴδατε. 23 al. λελαλήκασιν. 24 al. τῷ Ἰωσήφ. 25 ita *Ms. Ox.* cum *Comp. ed. Ms. A.* & *Ald. ed.* πορεῖα vel πορεία al. φορτία. 26 *Ox.* & *C.* ὑμῶν σίτου. 27 sic *Ald. Ms.* autem *A.* & *C. ed.* παραλαβόντες. 28 *Ox.* καὶ πάντα τὰ ὑμῶν. 29 *Ms. Ox.* & *C. ed.* αὐτοὺς. 30 ὑμῶν, *Ms. A.* & *C. ed.* deest. 31 *Ox.* φοβεῖσθε. 32 *Ms. A.* σκευῶν· τά. *C.* ἀποσκευῶν ὑμῶν· τά. 33 *Ox.* πάντα τῆς γῆς Αἰγύπτου. 34 *Ald.* deest τοῦ. 35 *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* βασιλέως Αἰγύπτου. 36 *Ms. A.* καὶ τῷ Βενιαμείν. 37 ita *C.* & *Ald. Ms.* autem *A.* πέντε ἀλλασσούσας. *Sch.* ὁ Σύρος· πέντε ζυγὰς στολῶν, καὶ διακοσίους χρυσίνους. 38 ἀπέστειλε, *Ald.* deest. 39 aa. ll. κατὰ ταῦτα. 40 *Ald.* δὲ Ἰωσήφ. 41 *Ms. A.* οὗτος. 42 γῆς, *Ald.* deest. *Ms. A.* habet, τῆς γῆς. 43 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* ἡ διάνοια. 44 *Ald.* τὰ ῥήματα τὰ ῥηθέντα. 45 ὅσα εἶπεν αὐτοῖς, desunt in *Ms. Ox.* 46 *Ms. A.* ὁ υἱός μου Ἰωσὴφ ζῇ. 47 με, *C.* deest.
Cap. 46. 1 αὐτὸς, deest in *Ms. Ox.* & *Compl. ed.*

αὐτοῦ,

αὐτοῦ, [2] ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου· καὶ [3] ἔθυσε θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ.

2 Εἶπε δὲ ὁ [4] θεὸς τῷ Ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, [5] εἰπὼν, Ἰακὼβ, Ἰακώβ. ὁ δὲ εἶπε, [6] Τί ἐστιν;

3 Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου. μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ.

4 Καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος· καὶ Ἰωσὴφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου.

5 Ἀνέστη δὲ Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου. καὶ ἀνέλαβον [7] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσὴφ ἆραι αὐτόν.

6 Καὶ [8] ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν, ἣν ἐκτήσαντο [9] ἐν γῇ Χαναὰν, εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον Ἰακὼβ, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ.

7 Υἱοὶ, [10] καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· [11] θυγατέρες, καὶ θυγατέρες [12] τῶν θυγατέρων αὐτοῦ· καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ [13] ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον.

8 Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσελθόντων εἰς [14] Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. * [15] Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. πρωτότοκος Ἰακὼβ, [16] Ῥουβήν.

9 Υἱοὶ δὲ Ῥουβήν· Ἑνὼχ, καὶ [17] Φαλλὸς, Ἀσρὼν, 10 καὶ [18] Χαρμί. Υἱοὶ δὲ Συμεών· Ἰεμουὴλ, καὶ [19] Ἰαμεὶν, καὶ Ἀὼδ, καὶ [20] Ἀχεὶν, καὶ Σαὰρ, καὶ [21] Σαοὺλ υἱὸς τῆς Χαναανίτιδος.

11 Υἱοὶ δὲ Λευΐ· Γηρσὼν, [22] Καὰθ, καὶ Μεραρί.

12 Υἱοὶ δὲ Ἰούδα· Ἢρ, καὶ [23] Αὐνὰν, καὶ [24] Σηλὼμ, καὶ Φαρὲς, καὶ Ζαρά. ἀπέθανε δὲ Ἢρ καὶ [25] Αὐνὰν ἐν γῇ Χαναάν. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ 13 Φαρές· [26] Ἐσρὼν, καὶ Ἰεμουήλ. Υἱοὶ δὲ Ἰσσάχαρ· Θωλὰ, καὶ Φουὰ, καὶ [27] Ἀσοὺμ, καὶ 14 [28] Σαμβράν. Υἱοὶ δὲ Ζαβουλών· Σερὲδ, καὶ [29] Ἀλλὼν, καὶ [30] Ἀχοήλ.

15 Οὗτοι υἱοὶ Λείας, οὓς [31] ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, καὶ [32] Δεῖναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· πᾶσαι αἱ ψυχαὶ υἱοὶ [33] καὶ 16 θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς. Υἱοὶ δὲ Γάδ· Σαφὼν, καὶ [34] Ἀγγὶς, καὶ [35] Σαυνὶς, καὶ Θασοβὰν, καὶ [36] Ἀηδεὶς, καὶ Ἀροηδεὶς, καὶ 17 Ἀρεηλείς. Υἱοὶ δὲ Ἀσήρ· [37] Ἰεμνὰ, Ἰεσουὰ, καὶ Ἰεουὶ, καὶ Βαριὰ, καὶ [38] Σάρα [39] ἀδελφὴ αὐτῶν. Υἱοὶ δὲ Βαριά· [40] Χοβὸρ, 18 καὶ Μελχιήλ. Οὗτοι υἱοὶ Ζελφᾶς, ἣν ἔδωκε Λάβαν [41] Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακὼβ, [42] δεκαὲξ ψυχάς.

19 Υἱοὶ δὲ Ῥαχὴλ γυναικὸς Ἰακώβ· Ἰωσὴφ, καὶ 20 Βενιαμίν. * Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ἰωσὴφ ἐν γῇ [43] Αἰγύπτου, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ [44] Ἀσενὲθ θυγάτηρ [45] Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως, τὸν Μανασσῆ, καὶ τὸν Ἐφραΐμ. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ Σύρα τὸν [46] Μαχίρ. Μαχὶρ δὲ ἐγέννησε τὸν Γαλαάδ. Υἱοὶ δὲ Ἐφραΐμ ἀδελφοῦ Μανασσῆ· Σουταλαὰμ, καὶ Ταάμ. Υἱοὶ δὲ Σουταλαάμ· [47] Ἐ-21 δώμ. Υἱοὶ δὲ [48] Βενιαμίν· Βαλὰ, καὶ [49] Βοχὸρ, καὶ [50] Ἀσβήλ. [51] Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλά· Γηρὰ, καὶ Νοεμὰν, καὶ [52] Ἀγχὶς, καὶ Ῥὼς, καὶ [53] Μαμφίμ. Γηρὰ δὲ ἐγέννησε τὸν 22 Ἀράδ. Οὗτοι υἱοὶ Ῥαχὴλ, [54] οὓς ἔτε-23 κε τῷ Ἰακώβ· πᾶσαι αἱ ψυχαὶ δεκαοκτώ.

24 Υἱοὶ δὲ Δάν· [55] Ἀσόμ. Καὶ υἱοὶ [56] Νε-

2 *Ms. Alex.* ἦλθον. 3 *Ms. Alex.* ἔθυσεν ἐκεῖ θυσ. 4 *Ms. A.* θεὸς Ἰσραήλ. 5 *Ms. A.* εἴπας. *Ms. Ox.* & *C. ed.* λέγων. 6 ita *Ald. Ms.* autem *A.* τί ἐστι; λέγων. *Compl.* τί ἐστιν; εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, λέγων. 7 *Ms. Ox.* & *C. ed.* οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Ἰακὼβ τὸν πατ. 8 *C.* ἀνέλαβον. 9 *Ms. A.* ἐκ γῆς Χαναὰν, καὶ εἰσῆλθεν Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ πᾶν. 10 *Ms. A.* καὶ οἱ υἱοί. 11 *Ald.* αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, καί. 12 ita *C.* & *Ald. Ms.* autem *Ox.* τῶν υἱῶν θυγατέρων αὐτοῦ. *Alex.* τῶν υἱῶν αὐτοῦ. 13 ἤγαγεν, deest in *Ms. Ox.* 14 ita *C. ed. Ms.* autem *A.* Αἴγυπτον Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. *Ox.* Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. *Ald. ed.* Αἰγ. ἅμα Ἰακ. τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὗτοι δὲ εἰσιν υἱοὶ αὐτοῦ. * *Francof.* hic incipit vers. 8. 15 al. Οὗτοι δέ εἰσιν υἱοὶ αὐτοῦ. 16 al. ῥουβίμ. 17 *Ms. A.* Φαλλούλ. *C.* φαλλού. *Ald.* φαλλούς. 18 al. χαρμή. 19 al. Ἰαμίν. 20 al. ἀχίν. al. ἰαχείν. 21 *Ms. A.* Σαμουήλ. al. σαύλ. 22 *Ms. A.* Καὰθ, καὶ Μεραρεί. 23 al. αὐνάν. 24 al. σηλών. 25 al. αὐνάν. 26 *Ms. A.* Ἀσρών. al. ἐσρώμ. 27 *Ms. A.* Ἰασούφ. *Ald.* Ἰασούβ. 28 *Ms. A.* Ζαμβράμ.

29 *Ms. A.* Ἀσρών. 30 *Ms. A.* Ἀλοήλ. *Ald.* ἀιήλ. 31 *Ald.* ἐγέννησε. 32 al. δίναν. 33 *Ms. A.* καὶ αἱ θυγατέρες. 34 *Ms. A.* Ἀγγείρ. 35 al. σαυνίς. 36 *Alex.* Ἀηδὶς, καὶ Ἀροηδὶς (alii, Ἀορηδεὶς) καὶ Ἀροηλείς. 37 *Alex.* Ἰεμνὰ, καὶ Ἰεσσαί. al. Ἰε. καὶ Ἐσουά. al. Ἰε. Ἰεσουά. 38 *Alex.* Σαάρ. 39 al. ἀδελφοί. 40 *Alex.* Χοβὼρ, καὶ Μελχιήλ. al. Χοβὸρ καὶ Μελχίλ, vel, Μελχήλ. 41 *Alex.* Λία. 42 al. δέκα καὶ ἕξ. * In *Francof. ed.* hic versus in 2 divisus est, ita ut prior pars usque ad Ἐγένοντο, contineatur versu 20. posterior, 21. hinc sequens versus ibidem est 22 &c. 43 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 44 *Alex.* Ἀσεννὲθ θυγάτηρ Πετρεφῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως, τὸν Μανασσῆ. 45 al. πεντεφρῆ. 46 *Alex.* Μαχείρ. Μαχείρ. 47 *Alex.* Ἐδέμ. 48 *Alex.* Βενιαμείν. 49 *Alex.* Χοβώρ. *Ald.* χοβόρ. al. βοχώρ. 50 *Ald.* ἀσφήλ. *C.* ἀσβή. 51 Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ, *C.* desunt. 52 *Alex.* Ἀγχείς. *Ald.* ἐγχείμ. 53 *Alex.* Μαμφεὶμ, καὶ Ὀφιμίν. *Ald.* & *C.* μαμφείν, καὶ ὀφειμείν. al. μαμφὶν καὶ ὀφιμίν. 54 *Alex.* οὓς ἐγέννησεν Ἰακώβ· πᾶσαι ψυχαί. 55 al. ἀσώμ. 56 al. νεφθαλίμ. al. νεφθαλί.

φθαλείμ·

φθαλείμ· [57] Ἀσιὴλ, καὶ [58] Γωνὶ, καὶ [59] Ἰσσάαρ, καὶ [60] Σολλήμ. **25** Οὗτοι υἱοὶ [61] Βαλλᾶς, ἣν ἔδωκε Λάβαν Ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακώβ· πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑπτά. **26** Πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν Ἰακὼβ, [62] πᾶσαι αἱ ψυχαὶ, ἑξηκονταέξ. **27** Υἱοὶ δὲ Ἰωσὴφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ [63] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, [64] ψυχαὶ ἐννέα. πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου Ἰακὼβ αἱ [65] εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, ψυχαὶ ἑβδομηκονταπέντε. **28** Τὸν δὲ Ἰούδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν [66] αὐτοῦ πρὸς Ἰωσὴφ συναντῆσαι αὐτῷ καθ' Ἡρώων πόλιν, εἰς γῆν Ῥαμεσσῆ. **29** Ζεύξας δὲ Ἰωσὴφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀνέβη εἰς συνάντησιν Ἰσραὴλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καθ' Ἡρώων πόλιν. καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ, [67] ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ· καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῷ [68] πίονι. **30** Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ, [69] Ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου· ἔτι γὰρ σὺ ζῇς.

31 Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἀναβὰς ἀπαγγελῶ τῷ Φαραῷ, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, [70] Οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, [71] οἳ ἦσαν ἐν γῇ Χαναὰν, ἥκασι πρός με.

32 Οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ [72] ποιμένες· ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι [73] ἦσαν· καὶ τὰ κτήνη, καὶ τοὺς βόας, καὶ [74] πάντα τὰ αὐτῶν ἀγηόχασιν.

33 Ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραὼ, καὶ εἴπῃ [75] ὑμῖν, Τί τὸ ἔργον [76] ὑμῶν ἐστιν; **34** Ἐρεῖτε, Ἄνδρες κτηνοτρόφοι [77] ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ Γεσὲμ Ἀραβίας. βδέλυγμα γάρ [78] ἐστιν [79] Αἰγυπτίοις [80] πᾶς ποιμὴν προβάτων.

Κεφ. μζ'. 47.

1 Ἐλθὼν δὲ Ἰωσὴφ [1] ἀπήγγειλε τῷ Φαραῷ, Ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν [2] ἦλθον ἐκ γῆς Χαναάν· καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐν γῇ Γεσέμ. **2** Ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβε πέντε ἄνδρας, καὶ [3] ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον Φαραώ. **3** Καὶ εἶπε Φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ, Τί τὸ ἔργον ὑμῶν; * οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραῷ, [4] Ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου, καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες [5] ἡμῶν. **4** Εἶπαν δὲ τῷ Φαραῷ, [6] Παροικεῖν ἐν τῇ γῇ [7] ἥκαμεν· οὐ γάρ ἐστι νομὴ τοῖς κτήνεσι τῶν παίδων σου· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν. νῦν οὖν [8] κατοικήσομεν ἐν γῇ Γεσέμ. * Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ [9] Ἰωσήφ, Κατοικείτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ. εἰ δὲ [10] ἐπίστῃ, ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοὶ, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν. [11] Ἦλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσὴφ Ἰακὼβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἤκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου.

5 Καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς Ἰωσήφ, λέγων, Ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἥκασι πρὸς σέ. **6** Ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν· ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ [12] κατοίκισον τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. **7** Εἰσήγαγε δὲ Ἰωσὴφ Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραώ· * καὶ [13] ηὐλόγησεν Ἰακὼβ τὸν Φαραώ.

8 Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰακὼβ, Πόσα ἔτη [14] ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου; **9** Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Φαραῷ, [15] Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου· οὐκ [16] ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ἃς ἡμέρας παρῴκησαν. **10** Καὶ εὐλογήσας Ἰακὼβ τὸν Φαραὼ,

---

57 al. Ἀσήλ. 58 *Alex.* Γωυνί, al. Γωϋνί. 59 *Ald.* ἰσσάχαρ. 60 *Alex.* Συλλήμ. al. σελλήμ. 61 al. βαλλά. 62 *Alex.* πᾶσαι ψυχαί. 63 al. ἐν γῇ Αἰγύπτου. al. ἐν Αἰγύπτῳ. 64 ψυχαὶ ἐννέα, *Ald.* desunt. 65 ita *Ms. Ox.* & *Ald. ed. Ms.* autem *A.* εἰσελθοῦσαι εἰς Αἴγυπτον, ἑβδομηκονταπέντε. 66 *Alex.* αὐτῶν. 67 al. ἔπεσεν. 68 *Ald.* & *C* πλείονι. ita *Psalm.* 77. ex ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν, simili mutatione factum est, ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν. 69 *Aq.* ἀποθάνοιμι. 70 *Ald.* ὅτι οἱ ἀδελφοί. 71 *Ald.* ἦσαν ἐν γῇ χαναὰν, νῦν δὲ ἥκασι πρὸς μέ. 72 *Ox.* ποιμένες προβάτων. 73 *Ms. Ox.* & *C. ed.* εἰσί. 74 *C.* πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. 75 al. abest, ὑμῖν. 76 *Alex.* ὑμῶν; Ἐρεῖτε. 77 *Alex.* οἱ παῖδές σου ἐσμέν. 78 al. abest, ἐστιν. 79 *Alex.* τοῖς Αἰγυπτίοις. 80 *Ms. Ox.* πᾶσι.

Cap. 47. 1 *Ald. ed.* ἀνήγγειλε. 2 *Ms. Ox.* & *Compl. ed,* ἥκασιν. 3 *Ald.* παρέστησεν. * In *Francof.* hic incipit vers. 3. 4 *Ms. Ox.* ποιμένες ἐσμὲν προβάτων. 5 ita *Compl.* sed *Ms. Alex.* ἡμῶν ἐκ παιδιόθεν ἕως τοῦ νῦν. Εἶπαν. *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* ἡμῶν ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν. Εἶπαν. 6 *Ox.* κατοικεῖν. 7 al. ἥκομεν. 8 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* κατοικήσωμεν οἱ παῖδές σου ἐν γῇ. * In *Francof.* hic incipit vers. 5. Not. præterea, quod *Ald.* & *C.* sequuntur ordinem textus Hebræi, qui hic intervertitur, & omittunt posterius, καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς Ἰωσὴφ λέγων. 9 *Ald.* Ἰωσήφ, λέγων. 10 *Ald.* ἐπίστασαι. 11 *Ald.* ἦλθε δέ. *C.* totam hanc sententiam omittit. 12 *Ms. A.* κατοίκησον. *Ox.* κατοίκισον αὐτούς. * In *Francof.* hæc pertinent ad vers. 8. 13 *Ms. A.* εὐλόγησεν. 14 *Ms. A.* ἡμερῶν ζωῆς. 15 *Aq.* ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεώς μου. 16 *Ms. A.* ἀφείκετο.

11 ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ [17] κατῴκισεν Ἰωσὴφ τὸν [18] πατέρα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ, ἐν γῇ Ῥαμεσσῆ, 12 καθὰ [19] προσέταξε Φαραώ. Καὶ ἐσιτομέτρει Ἰωσὴφ τῷ [20] πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σῖτον κατὰ [21] σῶμα. 13 Σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα. ἐξέλιπε δὲ ἡ γῆ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ Χαναὰν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ. 14 Συνήγαγε δὲ Ἰωσὴφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ [22] Αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ Χαναάν, [23] τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον, καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς. καὶ [24] εἰσήνεγκεν Ἰωσὴφ πᾶν 15 τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον Φαραώ. Καὶ [25] ἐξέλιπε πᾶν τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ γῆς Χαναάν· ἦλθον δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ἰωσήφ, λέγοντες, Δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἱνατί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου; ἐκ- 16 λέλοιπε γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ, Φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ ἐκλέ- 17 λοιπε τὸ ἀργύριον [26] ὑμῶν. Ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς Ἰωσήφ· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσὴφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων, καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων, καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν, καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

18 [27] Ἐξῆλθε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο. καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ [28] ἔτει τῷ δευτέρῳ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Μή ποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου [29] ἡμῶν; εἰ γὰρ ἐκλέλοιπε τὸ [30] ἀργύριον ἡμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν [31] κύριον, καὶ οὐχ [32] ὑπολέλειπται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ 19 γῆ ἡμῶν, Ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου, καὶ ἡ γῆ [33] ἐρημωθῇ, κτῆσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν [34] παῖδες τῷ Φαραῷ· δὸς σπέρμα, ἵνα σπείρωμεν, καὶ [35] ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθήσεται.

20 Καὶ ἐκτήσατο Ἰωσὴφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῷ Φαραῷ· ἀπέδοντο [36] γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραῷ· ἐπεκράτησε γὰρ [37] αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐγένετο ἡ γῆ τῷ Φα- 21 ραῷ. Καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο [38] αὐτῷ εἰς παῖδας, ἀπ' ἄκρων ὁρίων Αἰγύπτου 22 [39] ἕως τῶν ἄκρων· Χωρὶς τῆς γῆς [40] τῶν ἱερέων μόνον. οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ἰωσήφ· [41] ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε [42] δόμα τοῖς ἱερεῦσι Φαραώ, καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραώ. διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐ- 23 τῶν. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ [43] πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις, Ἰδοὺ κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραῷ· λάβετε ἑαυτοῖς [44] σπέρ- 24 μα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν. * Καὶ ἔσται τὰ γεννήματα [45] αὐτῆς, καὶ δώσετε τὸ πέμπτον [46] μέρος τῷ Φαραῷ· τὰ δὲ [47] τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς [48] σπέρμα τῇ γῇ, καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. 25 Καὶ εἶπαν, Σέσωκας ἡμᾶς· [49] εὕρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, [50] καὶ ἐσόμεθα παῖδες 26 τῷ Φαραῷ. Καὶ ἔθετο αὐτοῖς [51] Ἰωσὴφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, [52] ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου [53] τῷ Φαραῷ ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· [54] οὐκ ἦν τῷ Φα- 27 ραῷ. Κατῴκησε δὲ Ἰσραὴλ [55] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ γῆς Γεσέμ· καὶ [56] ἐκληρονόμησαν ἐπ' αὐτῆς· καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφό- 28 δρα. Ἐπέζησε δὲ Ἰακὼβ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δεκαεπτὰ ἔτη. καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Ἰακὼβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἑκατὸν [57] τεσσα-

17 *Mſ. A.* κατῴκησεν. 18 *Mſ. A* πατέρα, καὶ. 19 *C.* συνέταξε. 20 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* πατρί, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ. 21 *Ald.* σώματα. 22 *Mſ. A.* Αἰγύπτῳ. 23 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* ἀπὸ τοῦ σίτου. 24 al. εἰσήγαγεν. 25 ſic *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ.* autem *A.* ἐξέλειπεν τὸ ἀργύριον. 26 *Ald.* deeſt, ὑμῶν. 27 *Ox.* Διῆλθε. 28 *Ox.* ἐνιαυτῷ. 92 al. ἡμῶν, ſine interrogatione. 30 *Mſ. A.* cum *Ald.* & *C. ed.* ἀργύριον καὶ. 31 *C.* κύριον ἡμῶν. 32 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* ὑπολείπεται ἐναντίον. 33 ſic *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ.* vero *A.* cum *Ald. ed.* ἐρημωθήσεται. 34 *Mſ. A.* παῖδες Φαραῷ δὸς σπέρματα. 35 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ζήσωμεν. 36 γὰρ, *C.* deeſt. 37 *Mſ. A.* ὁ λιμὸς αὐτῶν· 38 *C.* ἑαυτῷ 39 al. καὶ ἕως. 40 ita *C.* ſed *Mſ. A.* τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἐκτήσατο Ἰωσήφ. cum quo conſentit *Ald.* niſi quod pro μόνον habeat μόνων. *Ox.* τῶν ἱερέων μόνης ταύτην οὐκ ἐκτήσατο Ἰωσήφ. 41 *Aq.* ἀκρίβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσι. *Sym.* σύνταξις γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσι. *Schol.* καὶ γὰρ μερὶς ἦν τοῖς ἱερεῦσι ἐκ συγχωρήσεως Φαραώ. 42 *Mſ. A.* δόματα. 43 πᾶσι, *C.* deeſt. 44 *Mſ. A.* & *C. ed.* σπέρματα. * In *Francof.* prius hoc membrum pertinet ad verſ. præcedentem. 45 *Mſ. A.* αὐτῆς, δώσεται 46 *Mſ. A.* μέρος Φαραῷ· 47 *Mſ. A.* τέσσερα. 48 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* σπέρματα. 49 *Mſ. A* εὕραμεν. 50 *Ox.* καὶ ἐσόμεθα αὐτοῦ οἰκέται. 51 Ἰωσήφ, *Ald.* deeſt. 52 *Ox.* ἐν γῇ Αἰγύπτου. *C.* ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 53 *Mſ. A.* ἀποπεμπτοῦν τῷ Φαραῷ. 54 *Ald.* & *C* ἣ οὐκ. 55 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐν Αἰγύπτῳ. *C.* ἐν γῇ Αἰγύπτου. & v. proximo. 56 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* ἐκληρονομήθησαν. *Aq.* κατεσχέθησαν καὶ ηὐξήθησαν. 57 *Mſ. A.* τεσσαρακονταεπτά.

ρακον-

29 ρακονταεπτὰ ἔτη. Ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσραὴλ τοῦ ἀποθανεῖν. καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωσὴφ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χεῖρά σου [58] ὑπὸ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν, τοῦ μή [59] με θάψαι ἐν

30 Αἰγύπτῳ, Ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου· καὶ ἀρεῖς με ἐξ Αἰγύπτου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐ-

31 γὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. [60] Εἶπε δὲ, Ὄμοσόν μοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. Καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ [61] ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

Κεφ. μη'. 48.

1 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ [1] ἀπηγγέλη τῷ Ἰωσὴφ, ὅτι [2] ὁ πατήρ σου [3] ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς [4] αὐτοῦ τὸν Μανασσῆ καὶ τὸν Ἐφραὶμ, ἦλθε πρὸς Ἰα-

2 κώβ. Ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ἰακὼβ, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ἰωσὴφ ἔρχεται πρὸς σέ. καὶ ἐνισχύσας Ἰσραὴλ, ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλί-

3 νην. Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Ἰωσὴφ, Ὁ θεός [5] μου ὤφθη μοι [6] ἐν Λουζᾷ ἐν γῇ Χανα-

4 ὰν, καὶ εὐλόγησέ με, Καὶ εἶπέ μοι, Ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε [7] εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν· καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ

5 [8] εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον. Νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου, οἱ γενόμενοί σοι [9] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σὲ εἰς Αἴγυπτον, ἐμοί εἰσιν, Ἐφραὶμ καὶ [10] Μανασσῆ ὡς [11] Ῥουβὴν [12] καὶ

6 Συμεὼν ἔσονταί μοι. Τὰ δὲ ἔκγονα, ἃ [13] ἐὰν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα, [14] ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν· κληθήσονται [15] ἐπὶ

7 τοῖς ἐκείνων κλήροις. Ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανε [16] Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χαναὰν, ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον [17] Χαβραθὰ τῆς γῆς, [18] τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθά· καὶ κατώρυξα [19] αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου· αὕ-

8 τη ἐστὶ Βηθλεέμ. Ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσὴφ, εἶπε, [20] Τίνες σοι οὗτοι;

9 Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Υἱοί μου εἰσὶν, οὓς ἔδωκέ μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν Ἰακὼβ, Προσάγαγέ μοι αὐτοὺς, [21] ἵνα εὐ-

10 λογήσω αὐτούς. Οἱ [22] ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰσραὴλ [23] ἐβαρυώπησαν ἀπὸ τοῦ γήρως, καὶ οὐκ [24] ἠδύνατο βλέπειν, καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· καὶ ἐφίλησεν αὐτοὺς, καὶ περιέλαβεν αὐ-

11 τούς. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσὴφ, Ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἐστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέ μοι [25] ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου.

12 Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς Ἰωσὴφ [26] ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ [27] προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσ-

13 ωπον ἐπὶ [28] τῆς γῆς. Λαβὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, [29] τόν τε Ἐφραὶμ ἐν [30] τῇ [31] δεξιᾷ, ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραὴλ, [32] τὸν δὲ [33] Μανασσῆ ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσρα-

14 ὴλ, ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ. Ἐκτείνας δὲ Ἰσραὴλ τὴν [34] χεῖρα τὴν δεξιὰν, [35] ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραὶμ, οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μα-

15 νασσῆ, [36] ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας. [37] Καὶ [38] εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν, Ὁ θεὸς, ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου [39] ἐνώπιον αὐτοῦ, Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ

16 [40] νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ὁ ἄγγελος [41] ὁ ῥυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν, εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα. καὶ ἐπικληθήσεται [42] ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου, Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ· καὶ πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς.

---

58 *Ald.* ἐπὶ τόν. 59 *Mſ. A.* θάψαι με. 60 *Ald.* & *C.* Εἶπε δὲ αὐτῷ. 61 *Aq.* ἐπὶ κεφαλὴν τῆς κλίνης. *Sym.* ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης.

Cap. 48. 1 al. ἀνηγγέλη. 2 *Mſ. Cot.* ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 3 *Mſ. Ox.* ἐνοχλεῖται ἀῤῥωστίᾳ. 4 ita *Ox.* & *Ald. Mſ.* vero *Alex.* αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ τὸν Μανασσῆ. *Cot.* & *Compl.* αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ τ. Μ. 5 μου deeſt in *Cot.* 6 *Mſ. A* ἐν γῇ Χαναὰν ἐν Λουζᾷ, καὶ ηὐλόγησέν με. 7 ita *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed. Mſ.* autem *Ox.* & *Ald. ed.* εἰς συναγωγήν. 8 *Ox.* εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 9 *Cot.* ἐν Αἰγύπτῳ· 10 *Mſ. A.* Μαννασσῆ al. Μανασσῆς. 11 al. Ῥουβείμ. 12 *Mſ. A.* & *Cot.* καὶ ὡς Συμεών. 13 *Mſ. A.* ἄν. 14 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* σοὶ ἔσονται. 15 *Mſ. A.* ἐν. 16 *Cot.* ἡ μήτηρ σου Ῥαχήλ. 17 *Cot.* Χαβραθά. 18 *Ox.* τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἐφραθά. *C.* πρὸ τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθά. 19 *C.* αὐτὴν ἐκεῖ. 20 *Cot.* τίνες εἰσιν (εἰσιν) οὗτοι. *C.* τίνες οὗτοι. 21 *Ox.* καὶ εὐλογήσω αὐτούς. 22 ita *C. Mſ.* autem *A.* & *Ald. ed.* οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ. *Ox.* οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰακώβ. *Cot* Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Ἰσρ. 23 *C.* ἐβαρύνθησαν. 24 *Mſ. A.* ἠδύναντο. 25 *Ox.* ὁ θεὸς καὶ τοὺς παῖδάς σου. 26 *Ald.* ἐκ. 27 al. προσεκύνησεν. 28 *Mſ. Cot.* τὴν γῆν. 29 al. τὸν μέν. 30 τῇ, *Cot.* deeſt. 31 *C.* δεξιᾷ αὐτοῦ. 32 *Cot.* τόν τε. 33 *Mſ. A.* Μαννασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ. *Ald.* & *C.* Μανασσῆ ἐν τ. ἀρ. 34 *Cot.* δεξιὰν χεῖρα. 35 *Ald.* ἐπέλαβεν. *C.* ἐπέθηκεν. 36 *Mſ. Cot.* & *Ox.* cum *C. ed.* ἐναλλάξας τὰς χεῖρας. 37 ita *Mſ. A.* & *Cot. Ox.* vero & *Ald.* deeſt, Καί. 38 *Mſ. A.* ηὐλόγησεν. 39 *Cot.* ἐναντίον. 40 al. νεότητός μου. 41 *C.* ὁ ῥυσάμενος. *Sch.* ὁ ἀγχιστεύς. 42 ἐν *Ald.* deeſt. *C.* habet, ἐπ'.

17 Ἰδὼν δὲ Ἰωσὴφ, ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ [43] αὐτοῦ [44] τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν [45] αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραὶμ, [46] βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη· καὶ ἀντελάβετο Ἰωσὴφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Ἐ-18 φραὶμ [47] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Οὐχ οὕτως πάτερ· οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος· ἐπίθες τὴν δε-19 ξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ [48] ἠθέλησεν, ἀλλ' εἶπεν, Οἶδα τέκνον, οἶδα. [49] καὶ [50] οὗτος ἔσαι εἰς λαὸν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται· [51] ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσαι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσαι 20 εἰς πλῆθος ἐθνῶν. Καὶ [52] εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ποιήσαι σε ὁ θεὸς ὡς Ἐφραὶμ καὶ ὡς Μανασσῆ. καὶ ἔθηκε τὸν 21 Ἐφραὶμ ἔμπροσθεν τοῦ Μανασσῆ. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσὴφ, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω· καὶ ἔσαι ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν, [53] καὶ ἀποςρέψει ὑμᾶς 22 εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν. Ἐγὼ δὲ [54] δίδωμί σοι Σίκιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Ἀμοῤῥαίων ἐν [55] μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

Κεφ. μθʹ. 49.

1 Ἐκάλεσε δὲ Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, [1] καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Συνάχθητε, [2] ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ' [3] ἐσχάτων τῶν 2 ἡμερῶν. [4] Συνάχθητε, καὶ ἀκούσατέ μου υἱοὶ Ἰακώβ· [5] ἀκούσατε Ἰσραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς 3 ὑμῶν. [6] Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, [7] σκληρὸς φέρεσθαι, 4 καὶ σκληρὸς αὐθάδης· Ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσῃς, ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου· τότε ἐμίανας τὴν ςρωμνὴν, οὗ ἀν-5 έβης. Συμεὼν καὶ [8] Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν [9] ἐξαιρέσεως αὐτῶν.

6 Εἰς βουλὴν αὐτῶν [10] μὴ ἔλθοι ἡ ψυχή μου, καὶ ἐπὶ τῇ συςάσει αὐτῶν μὴ [11] ἐρίσαι τὰ ἥπατά μου· ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν [12] ἐ-7 νευροκόπησαν ταῦρον. Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακὼβ, καὶ [13] διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραήλ.

8 Ἰούδα, [14] σὲ [15] αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου· αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου· προσκυνήσουσί [16] σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.

9 [17] Σκύμνος λέοντος [18] Ἰούδα· ἐκ βλαςοῦ υἱέ μου ἀνέβης· ἀναπεσὼν, [19] ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν;

10 [20] Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως [21] ἐὰν ἔλθῃ [22] τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐ-11 θνῶν. Δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ· πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν ςολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι ςαφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12 [23] Χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [24] ὑπὲρ οἶνον, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

13 Ζαβουλὼν παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος.

---

43 aliis deeſt vox, *αὐτοῦ.* 44 *Mſ. Cot.* τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, ut deſint, χεῖρα τήν. 45 αὐτοῦ, *C.* deeſt. 46 *Aq.* ἐκακώθη. *S.* ἀηδὲς αὐτῷ. 47 *Mſ. Ox.* καὶ θεῖναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφ. Μαν. 48 al. ἐθέλησεν. 49 al. deeſt, καί. 50 pro οὗτος ... οὗτος, *Mſ. Cot.* & *C. ed.* habent, αὐτὸς... αὐτός. 51 *Mſ. A.* ἀλλὰ ὁ. 52 *Mſ. A.* ηὐλόγησεν. 53 *Mſ. A.* καὶ ἀποςρέψει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ... εἰς τὴν γῆν. *Ox.* καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν. *Ald. ed.* καὶ ἀποσ. ὑμ. ὁ θεὸς ἐκ τ. γῆς ταύτης, εἰς τ. γῆν. 54 *Cot.* δῶμι. 55 *Mſ. A.* & *Cot.* μαχαίρῃ.

Cap. 49. 1 *Mſ. Alex.* & *Cot.* cum *Comp. ed.* & *Ald.* καὶ εἶπεν, συνάχθητε. 2 *Ald.* ἵνα ἐγώ. 3 *C.* ἐσχάτου. 4 ita *Mſ. Cot. A.* vero & *Ox.* cum *C. ed.* ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε υἱοὶ Ἰακώβ. *Ald.* συνάχθητε καὶ ἀκούσατε υἱοὶ Ἰακώβ. 5 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* ἀκούσατε Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. *Ald.* ἀκούσατε περὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. in *Mſ. Cot.* deſunt, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 6 al. Ῥουβίμ. *Aq.* Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ κεφάλαιον λύπης μου, περισσὸς ἄρσει, καὶ περισσὸς κράτει, ἐθάμβωσας (ſcribunt alii, ἐθάμβησας) ὡς ὕδωρ, μὴ περισσεύσῃς. *Sym.* Ῥουβὴν πρωτότοκός μου (ſupple σὺ ἰσχύς μου) καὶ ἀρχὴ ὀδύνης, περισσὰ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔσῃ περισσότερος. *Diodorus,* ὁ Σύρος ἔχει, Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, ἡ δύναμίς μου, καὶ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος· ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ διαμείνῃς, ἀντὶ τοῦ, μὴ ζήσῃς, ſcrib. ζέσῃς vel ἐκζέσῃς. *Theodoret.* μὴ ἐκζέσῃς, ἀντὶ τοῦ, μὴ θερμανθείης εἰς πολυγονίαν. 7 *Ald.* σκληρῶς... σκληρῶς. 8 *Cot.* Λευεί. 9 *Ald.* ἐξ αἱρέσεως. 10 al. μὴ ἔλθῃ ψυ. 11 ita *Mſ. A.* & *C. ed. Mſ.* autem *Clem.* cum *Ald. ed.* ἐρεῖσαι. 12 *Schol.* ἐξεῤῥίζωσαν τεῖχος. 13 ſic *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* διασκορπιῶ. 14 *Cot.* σοί. 15 ſic *Mſ. A.* cum *Ald. ed. Mſ.* autem *Ox.* αἰνεσάτωσαν. *C.* αἰνέσουσι. 16 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* σέ. 17 *Aq.* vertit, Σκύλαξ λέοντος Ἰούδα, ἀπὸ ἁλώσεως υἱέ μου ἀνέβης· κάμψας κατεκλίθης. *Sym.* Σκύμνος λέοντος Ἰούδα, ἐκ θηριαλώσεως υἱέ μου ἀνέβης, ὀκλάσας ἠδράσθης. 18 *Mſ. Cot.* Ἰούδας. 19 ita *Mſ. A.* & *Cot.* cum *C. ed. Mſ.* autem *Ox.* & *Ald. ed.* ἐκοιμήθη. 20 *Aq.* vertit, οὐκ ἀναςήσεται σκῆπτρον ἀπὸ Ἰούδα, καὶ ἀκριβαζόμενος ἀπὸ μεταξὺ ποδῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ, καὶ αὐτῷ σύςημα λαῶν. *Sym.* οὐ περιαιρεθήσεται ἐξουσία ἀπὸ Ἰούδα ἕως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς ἔσαι τῶν ἐθνῶν προσδοκία. *Sch.* Ἀκύλας· σκῆπτρον· σκῆπτρον δὲ ἡ φυλὴ ὀνομάζεται. 21 *Mſ. A.* & *Cot.* ἄν. 22 ita *Mſ. A. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *Ox.* ᾧ ἀπόκειται. 23 *Diodor. Tarſenſ.* χαροποιοὶ ita expl. δείκνυσι τὴν ἀπὸ τοῦ πάθους γενομένην εὐθυμίαν· εὐφροσύνη γὰρ τῆς οἰκουμένης τὸ σωτήριον πάθος. aa. ll. χαροποί. *Sch.* θερμοί, διάπυροι, φοβεροί. 24 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἀπὸ οἴνου.

25 Ἰοσά-

14 [25] Ἰσάχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, [26] ἀναπαυ-
15 όμενος [27] ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων. Καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή, καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν·
16 [28] καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός. Δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσρα-
17 ήλ. [29] Καὶ γενηθήτω Δὰν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου· καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς [30] εἰς τὰ ὀπί-
18 σω, Τὴν σωτηρίαν περιμένων κυ-
19 ρίου. Γάδ, [31] πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν· αὐτὸς δὲ πειρατεύσει [32] αὐτὸν κατὰ πό-
20 δας. [33] Ἀσήρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος· καὶ
21 αὐτὸς [34] δώσει τρυφὴν ἄρχουσι. [35] Νεφθαλεὶμ στέλεχος ἀνειμένον ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ
22 γεννήματι κάλλος. [36] Υἱὸς ηὐξημένος Ἰωσήφ, υἱὸς ηὐξημένος [37] μου ζηλωτός, υἱός μου [38] νεώτατος· πρός με ἀνάστρεψον.
23 [39] Εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖ-
24 χον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων. Καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν· καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων [40] χειρὸς αὐτῶν, διὰ χεῖρα δυνάστου Ἰακώβ. * ἐκεῖθεν ὁ [41] κατισχύσας Ἰσραὴλ παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου.
25 Καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμός· καὶ εὐλόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν [42] γῆς ἐχούσης πάντα, [43] εἵνεκεν εὐλογίας
26 μαστῶν καὶ μήτρας, Εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου· [44] ὑπερίσχυσεν [45] ὑπὲρ εὐλογίας ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν [46] ἀενάων· [47] ἔσονται [48] ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν.
27 [49] Βενιαμὶν λύκος ἅρπαξ [50] τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας [51] δίδωσι τρο-
28 φήν. [52] Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ δώδεκα· καὶ ταῦτα [53] ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν· [54] καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· ἕκαστον κατὰ τὴν
29 εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ προστίθεμαι πρὸς τὸν [55] ἐμὸν λαόν. [56] θάψετέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, [57] ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ Ἐφρὼν τοῦ
30 Χετταίου, Ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ, τῷ ἀπέναντι Μαμβρῆ, [58] ἐν γῇ Χαναάν, ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον παρὰ Ἐφρὼν
31 τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει μνημείου. Ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραὰμ καὶ Σάρραν τὴν γυναῖκα [59] αὐτοῦ· ἐκεῖ ἔθαψαν Ἰσαὰκ καὶ Ῥεβέκκαν τὴν γυναῖκα [60] αὐτοῦ· ἐκεῖ [61] ἔθαψαν Λείαν,
32 * Ἐν [62] κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος
33 ἐν αὐτῷ, [63] παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ. Καὶ κατέπαυσεν Ἰακὼβ ἐπιτάσσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ [64] ἐξάρας τοὺς πόδας [65] αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλιπε· καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ν'. 50.

1 Καὶ ἐπιπεσὼν Ἰωσὴφ [1] ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [2] ἔκλαυσεν αὐτόν, καὶ [3] ἐφί-
2 λησεν αὐτόν. Καὶ προσέταξεν Ἰωσὴφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ· * καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐν-
3 ταφιασταὶ τὸν [4] Ἰσραήλ. Καὶ [5] ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας· οὕτω γὰρ [6] καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς· καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν Αἴγυπτος ἑβδομήκοντα ἡμέρας.
4 [7] Ἐπεὶ δὲ [8] παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ἰωσὴφ [9] πρὸς τοὺς δυνάστας Φα-

---

25 al. Ἰσάχαρ. 26 *Ald.* ἵνα παυόμενος. 27 *Mſ. A.* ἐμμέσῳ. 28 *Aq.* & *S.* καὶ ἐστι γεωργὸς ὑπηρετεῖν· *Schol.* ἄνθρωπος εἰς φόρον δουλεύων. 29 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* καὶ ἐγενήθη τῷ Δάν. 30 *Ald.* & *C.* εἰς τὰ ὀπίσθια. 31 *Aq.* εὔζωνος. *S.* λόχος. 32 *Ald.* αὐτῷ κατά. 33 al. Ἀσσήρ. 34 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* διαδώσει τροφήν. *C. ed.* δώσει τροφήν. 35 al. Νεφθαλί. 36 *Ald.* Ἰωσὴφ υἱὸς ηὐξημένος. 37 μου, deeſt *Mſ. A.* & *Ald. ed.* 38 *Ox.* & *C.* νεώτερος. 39 *Schol.* τὸ Σαμαρειτικόν, καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων· καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ. 40 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* χειρῶν. * In *Francof.* hic ponitur initium verſus 25. 41 *Mſ. A.* κατισχύσας σε Ἰακὼβ παρὰ τοῦ θεοῦ. 42 *Mſ. A.* τῆς γῆς. 43 *Mſ. A.* ἕνεκεν. 44 *Mſ. Ox.* ὑπερίσχυσας. 45 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐπ' εὐλογίαις. 46 *C.* & *Ald.* αἰωνίων. 47 ita *C. Ox.* vero & *Ald.* αἱ ἔσονται. 48 *Ox.* & *C.* ἐπὶ κεφαλῆς. 49 *Mſ. A.* Βενιαμείν. 50 *Schol.* ὁ Σύρος· ἑσπέρας ἁρπάσεται, καὶ τὸ πρωϊνὸν μεριεῖ σκῦλα. 51 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* διαδώσει τροφήν. *Ald. ed.* διασώσει τροφήν. *Aq.* vertit, διαμεριεῖ λάφυρα. *S.* μεριεῖ σκῦλα. 52 ita *C.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* Πάντες οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ δώδεκα. *Ox.* πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ φυλαὶ δώδεκα. 53 *Mſ. A.* αὐτοῖς ἐλάλησεν. 54 *C.* καὶ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ. *Mſ. A.* pro εὐλόγησεν, habet ηὐλόγησεν. 55 *C.* λαόν μου. 56 *Mſ. A.* θάψατέ. 57 *Mſ. A.* ὅ ἐστιν Ἐφρὼν ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ. 58 *Mſ. A.* ἐν τῇ γῇ. 59 *Mſ. A.* αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ. atque ita *Ald.* & *C.* 60 *Mſ. A.* αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔθαψαν Λίαν. 61 al. ἔθαψα. * Quæ hoc verſu continentur, in *Francof. ed.* addita ſunt verſui præced. unde poſtremus v. ibi eſt 32. 62 al. τῇ κλήσει. 63 *C.* τὸ παρά. 64 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας ἐπί. 65 αὐτοῦ, *Ald.* & *C.* deeſt.

Cap. 50. 1 ita *Mſ. Ox. Compl. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *Alex.* ἐπὶ τὸν τράχηλον. 2 ita *Mſ. Ox. Mſ.* vero *A.* & *C. ed.* ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτόν. *Ald.* ἔκλαυσε πικρῶς ἐπ' αὐτῷ. 3 *Ox.* κατεφίλησεν. * In *Francof.* hoc membrum pertinet ad verſ. 3. 4 *Ox.* Ἰσραὴλ τὸν πατέρα Ἰωσήφ. 5 *C.* ἀνεπλήρωσαν. 6 al. ἀριθμοῦνται. 7 *Mſ. A.* Ἐπειδή. 8 *C.* παρήλθοσαν. 9 *Ald.* εἰς τούς.

ραώ, λέγων, Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, [10] λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα Φαραώ, λέ-5 γοντες, [11] Ὁ πατήρ μου [12] ὥρκισέ με, λέγων, Ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ὤρυξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ Χαναάν, ἐκεῖ με θάψεις. νῦν οὖν ἀναβὰς, θάψω τὸν πατέρα μου καὶ [13] ἐπανελεύσο-6 μαι. Καὶ εἶπε Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, Ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου, καθάπερ 7 ὥρκισέ σε. Καὶ ἀνέβη Ἰωσὴφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ συνανέβησαν [14] μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες Φαραώ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι [15] τῆς 8 γῆς Αἰγύπτου, Καὶ πᾶσα ἡ [16] πανοικία Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ, [17] καὶ ἡ συγγένεια αὐτοῦ· καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑπελίπον-9 το ἐν γῇ Γεσέμ. Καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ [18] καὶ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένετο ἡ 10 παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα· Καὶ [19] παρεγένοντο εἰς ἅλωνα Ἀτάδ, ὅ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἐκόψαντο [20] αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα. καὶ ἐποίησε τὸ πένθος 11 τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ [21] εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς Χαναὰν τὸ πένθος [22] ἐπὶ ἅλωνι Ἀτάδ, καὶ εἶπαν, Πένθος μέγα [23] τοῦτό ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις. διὰ τοῦτο [24] ἐκάλεσε τὸ [25] ὄνομα αὐτοῦ, Πένθος Αἰγύ-12 πτου, ὅ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἐποί-13 ησαν αὐτῷ οὕτως [26] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναάν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ Ἐφρὼν τοῦ Χετταίου, κατέναντι Μαμ-14 βρῆ. Καὶ [27] ὑπέστρεψεν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ [28] οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ, ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἶπαν, Μή ποτε [29] μνησικακήσῃ ἡμῖν Ἰωσήφ, καὶ ἀνταπόδομα [30] ἀνταποδῷ ἡμῖν [31] πάντα τὰ κακά, ἃ ἐνεδειξά-16 μεθα [32] εἰς αὐτόν. Καὶ παραγενόμενοι πρὸς Ἰωσήφ, εἶπαν, * Ὁ πατήρ σου ὥρκισε πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν, λέγων, 17 Οὕτως εἴπατε Ἰωσήφ· Ἄφες αὐτοῖς τὴν [33] ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο. καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου. Καὶ ἔκλαυσεν Ἰωσὴφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν. 18 Καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν, [34] εἶπαν, [35] Οἵδε 19 ἡμεῖς σοὶ οἰκέται. Καὶ εἶπεν [36] αὐτοῖς Ἰωσήφ, Μὴ φοβεῖσθε, [37] τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ. 20 Ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε [38] κατ' ἐμοῦ [39] εἰς πονηρά, ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ [40] εἰς ἀγαθά, ὅπως ἂν [41] γενηθῇ ὡς σήμερον, [42] καὶ 21 τραφῇ λαὸς πολύς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε· ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς, καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν. καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ ἐλά-22 λησεν [43] αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν. Καὶ κατῴκησεν Ἰωσὴφ [44] ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς [45] καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ [46] πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν Ἰωσὴφ ἔτη ἑκατὸν 23 δέκα. Καὶ [47] εἶδεν Ἰωσὴφ Ἐφραὶμ παιδία, ἕως τρίτης γενεᾶς· [48] καὶ οἱ υἱοὶ Μαχεὶρ τοῦ υἱοῦ [49] Μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ἰω-24 σήφ. Καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς [50] αὐτοῦ, λέγων, Ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ [51] ἐπισκέψεται ὁ θεὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν [52] ὤ-

---

10 *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα. 11 *Ald* ὅτι ὁ πατήρ. 12 sic *Ms. Ox. A.* vero cum *C. ed.* ὥρκισέ με πρὸ τοῦ τελευτῆσαι, λέγων. *Ald.* ὥρκ. μ. π. τ. τελευτῆσαι αὐτὸν, λέγων. 13 ita *Ox. C.* & *Ald. Alc.* vero, ἐπελεύσομαι. *Ox.* addit, καὶ εἶπον Φαραὼ οἱ δυνάσται & *Ald.* εἶπον οὖν τῷ Φαραὼ κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ. 14 *Ox.* μετ' αὐτοῦ ἅρματα καὶ ἱππεῖς καὶ πάντες οἱ παῖδες. 15 *Ms. A.* τῆς Αἰγύπτου. al. γῆς Αἰγύπτου. 16 *Ald.* παροικία. 17 *Ms A.* cum *Ald.* & *C. ed.* καὶ τὴν συγγένειαν, καὶ. 18 *Ald.* deest καὶ. 19 *Ms. A* παρεγένετο ἐφ' ἅλωνα. atque ita *Ald.* & *C* 20 *C.* αὐτὸν ἐκεῖ. 21 al. ἴδον. 22 *Ms. A.* & *C. ed.* ἐν ἅλωνι. 23 *Ms. A.* ἐστὶν τοῦτο. 24 al ἐκάλεσαν. 25 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πένθος 26 *C* & *Ald.* οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. *Ms. A.* οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. atque ita *Ms Ox.* qui præterea addit, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ. 27 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* ἐπέστρεψεν. 28 *Ms. A.* οἱ συναναβάντες πάντες θάψαι, *Ald.* & *C.* πάντες οἱ συναναβάντες θάψαι.

29 al. μνησικακήσει. 30 *C.* ἀνταποδώσει. 31 *Ms. Ox.* πάντων τῶν κακῶν, ὧν ἐπεδειξάμεθα. 32 *Ms. A.* cum *Ald.* & *C.* αὐτῷ * In *Francof.* hic incipit vers. 16. 33 *Ms. A.* ἀδικίαν αὐτῶν, ὅτι. 34 *Ms. A.* εἶπον. 35 *Ald.* & *C.* ἰδέ. 36 *Ms. A.* αὐτοῖς, Μή. 37 *Aq.* vertit, ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; *Sym* μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ; *Schol.* τὸ Σαμαρ. μὴ φοβεῖσθε, καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. al. *Schol.* Ἀκύλας· ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ; Σύμμαχος· μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; 38 ita *Ms A.* cum *Ald.* & *C. ed.* sed *Ms. Ox.* περὶ ἐμοῦ. 39 *C.* deest εἰς. 40 al. deest, εἰς. 41 *C* γένηται. 42 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἵνα διατραφῇ 43 *Ox.* αὐτοῖς. 44 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* εἰς Αἴγυπτον. 45 καὶ οἱ ἀδ. αὐτοῦ, desunt in *C.* 46 *Ald.* παροικία. 47 al. ἴδεν. 48 *Ms. A.* καὶ υἱοί. 49 *Ms. A.* Μανασσῆ. 50 *Ms. A.* αὐτοῦ, Ἐγώ. *Ms. Ox.* & *C. ed.* αὐτοῦ, λέγων, ἰδοὺ ἐγώ. 51 al. ἐπισκέψηται. 52 *Ms A.* ὤμοσεν ὁ θεὸς Ἀβραάμ. *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν Ἀβραάμ.

μοσεν

μοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραάμ, [25] Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. Καὶ ὥρκισεν Ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ᾗ ἐπισκέψηται ὁ θεὸς ὑμᾶς, καὶ συνανοίσετε τὰ [26] ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσὴφ [53] ἐτῶν ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτόν, [54] καὶ [55] ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

*

53 *Ald.* ὢν ἐτῶν. *C.* ἐτῶν ὤν. al. ὡς ἐτῶν. al. deest ἐτῶν. 54 καὶ ἔθηκαν, *Ald.* desunt. 55 *Ms. A.* ἔθηκαν αὐτὸν ἐν τῇ. * *Ms. A.* Γένεσις κόσμου.

*ΕΞΟΔΟΣ.

Κεφ. α'. 1.

[1] Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν [1] εἰσπεπορευμένων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, ἕκα[2]στος [2] πανοικὶ αὐτῶν εἰσήλθοσαν. [3] Ῥου[3]βήν, Συμεών, Λευί, [4] Ἰούδας. Ἰσ[4]σάχαρ, Ζαβουλών, [5] Βενιαμίν, Δάν, καὶ [6] Νεφθαλείμ, Γάδ, καὶ Ἀσήρ, [5] [7] Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ. * Ἦσαν δὲ [8] πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακώβ, πέντε καὶ ἑβδομήκον[6]τα. Ἐτελεύτησε δὲ Ἰωσήφ, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκεί[7]νη. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ηὐξήθησαν, καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ [9] χυδαῖοι ἐγένοντο, καὶ [10] κατίσχυον σφόδρα σφόδρα· ἐπλήθυνε δὲ ἡ [8] γῆ αὐτούς. Ἀνέστη δὲ βασιλεὺς [11] ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ [12] ᾔδει τὸν Ἰω[9]σήφ. Εἶπε δὲ [13] τῷ ἔθνει αὐτοῦ, Ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [14] μέγα πλῆθος, καὶ [10] ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς. [15] Δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα αὐτούς, μήποτε [16] πληθυνθῇ, καὶ ἡνίκα [17] ἂν [18] συμβῇ ἡμῖν πόλεμος, προστεθήσονται καὶ [19] οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, καὶ ἐκπολεμήσαντες ἡμᾶς, ἐξελεύσονται ἐκ τῆς [11] [20] γῆς. Καὶ [21] ἐπέστησεν αὐτοῖς [22] ἐπιστάτας τῶν ἔργων, ἵνα [23] κακώσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. καὶ ᾠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς τῷ Φαραώ, τήν τε [24] Πειθώ, καὶ Ῥαμεσσῆ, [25] καὶ [12] Ὤν, ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις. Καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσούτῳ πλείους [26] ἐγίγνοντο, καὶ ἴσχυον [27] σφόδρα σφόδρα. * καὶ [28] ἐβδελύσσοντο οἱ Αἰγύπτιοι [29] ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσρα[13]ήλ. Καὶ [30] κατεδυνάστευον οἱ Αἰγύ[14]πτιοι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ βίᾳ. Καὶ κατωδύνων αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς, τῷ πηλῷ, καὶ τῇ πλινθείᾳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, κατὰ πάντα τὰ ἔργα, [31] ὧν κατεδουλοῦντο αὐτοὺς μετὰ [15] βίας. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων ταῖς μαίαις τῶν Ἑβραίων τῇ μιᾷ [32] αὐτῶν ὄνομα [33] Σεπφώρα· καὶ τὸ ὄνομα [34] τῆς [16] δευτέρας, Φουά. Καὶ [35] εἶπεν, Ὅταν μαιοῦσθε τὰς Ἑβραίας, καὶ [36] ὦσι πρὸς τῷ τίκτειν, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἀποκτείνατε αὐτό· ἐὰν δὲ θῆλυ, [37] περιποιεῖσθε αὐτό. [17] Ἐφοβήθησαν δὲ αἱ μαῖαι τὸν θεόν, καὶ οὐκ ἐποίησαν καθότι συνέταξεν αὐταῖς ὁ βασιλεὺς [18] Αἰγύπτου καὶ ἐζωογόνουν τὰ ἄρσενα. Ἐ-

Cap. 1. * *Ms. Alex.* Ἔξοδος Αἰγύπτου. 1 sic etiam habet *Ms. Alex. Ox.* vero cum *Compl. ed.* & *Ald.* εἰσπορευομένων. 2 ita etiam *Ms. A.* & *Ox.* cum *C. ed. Ald.* autem, παροικία αὐτῶν. 3 al. Ῥουβήμ, Ζυμεών, Λευή. 4 *Ms. A.* Ἰούδα 5 *Ms. A.* καὶ Βενιαμείν. 6 al. Νεφθαλί. 7 Hæc verba, Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν Αἰγ. à 70 Intt. adduntur, & in omnibus exempll. reperiuntur, licet in *Heb.* non existant. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 5. 8 *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* πᾶσαι αἱ ψυχαὶ τοῦ Ἰακώβ. *C.* πᾶσαι ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι ἐξ Ἰακώβ. al. π. ψ. αἱ ἐξελθ. ἐκ μηροῦ Ἰακώβ. 9 *Aq.* vertit, ἐξήρποσαν. *Sym.* ἐξῆρψαν. *Theodoret.* οὕτως ηὐξήθησαν, ὥστε κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεθῆναι γῆς. 10 ita *C. Ms.* autem *A.* κατίσχυσαν σφόδρα σφόδρα. *Ox.* κατίσχυον. *Ald.* κατίσχυσαν σφόδρα. 11 *Aq.* & *Theod.* καινός. 12 *Ox.* ἐγίνωσκε. 13 sic *Ms. Ox. A.* autem, & *ed. C.* τῷ ἔθνει, ἰδοὺ τὸ ἔθνος. *Ald.* τῷ ἔθνει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ ἔθνος. 14 *C.* μέγα πολὺ πλῆθος. al. πολὺ πλῆθος. 15 ita *C.* & *Ald. Ms.* autem *A.* & *Ox.* Δεῦτε κατασοφ. in utroq. *Arab.* Δεῦτε οὖν ἡμεῖς κατασ. & vox ἡμεῖς obelo notatur. 16 *Ox.* πληθυνθῶσι. 17 *Ms. A.* ἐάν. 18 *Ald.* ἡμῖν συμβῇ. 19 *C.* αὐτοί. 20 *Ms. Clem.* γῆς ἡμῶν. 21 al. leg. ἐπέστησαν. 22 *Ald.* ἐπιστάτας ἐπὶ τῶν ἔργων. *Schol.* ἐργοδιώκτας. 23 *Ms. A.* κακώσουσιν 24 *Ms. A.* Πιθώμ. *C. ed.* φιθώμ. 25 hæc, καὶ Ὢν &c. in utroq. *Arab.* obelo not. al. καὶ τὴν Ὢν, &c. 26 *Ms. A.* ἐγίνοντο. 27 *C.* semel, σφόδρα. * In *Francof. ed.* hæc verba pertin. ad vers. 13. 28 *Aq.* ἐσικχαίνοντο. *Schol.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος· ἐθλίβοντο ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, καὶ ἐκάκουν αὐτούς. 29 *Ms. Ox.* τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 30 *Ox.* κατεδυνάστευον αὐτοὺς βίᾳ. & quidem voces, οἱ Αἰγύπτιοι, in utroq. *Arab.* obelo not. 31 *Ox.* ἐν οἷς. 32 *Ms. A.* αὐτῶν ᾗ ὄνομα. *Ald.* αὐτῶν ᾗ ὄνομα. *C.* αὐτῶν ἦν ὄνομα. 33 al. Σεφωρά. 34 *Ald.* τῇ δευτέρᾳ. 35 *Ald.* & *C.* εἶπεν αὐταῖς. 36 *Ald.* εἰσί. 37 *C.* περιποιήσασθε.

καλεσε

κάλεσε δὲ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου τὰς μαίας· καὶ εἶπεν αὐταῖς, Τί ὅτι ἐποιήσατε τὸ πρᾶγμα 19 τοῦτο, καὶ ἐζωογονεῖτε τὰ ἄρσενα; Εἶπαν δὲ αἱ μαῖαι τῷ Φαραῷ, Οὐχ ὡς γυναῖκες [38] Αἰγύπτου, αἱ Ἑβραῖαι· [39] τίκτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας· 20 [40] καὶ ἔτικτον. Εὖ δὲ ἐποίει ὁ θεὸς ταῖς μαίαις· καὶ ἐπλήθυνεν ὁ λαὸς, καὶ ἴσχυε σφόδρα. 21 [41] Ἐπεὶ δὲ ἐφοβοῦντο αἱ μαῖαι τὸν 22 θεὸν, [42] ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας. Συνέταξε δὲ Φαραὼ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέγων, [43] Πᾶν ἄρσεν ὃ ἐὰν [44] τεχθῇ [45] τοῖς Ἑβραίοις, εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψατε· καὶ πᾶν θῆλυ, ζωογονεῖτε αὐτό.

Κεφ. β'. 2.

1 ΗΝ δέ τις ἐκ τῆς φυλῆς Λευὶ, *[1] ὃς ἔλαβε τῶν θυγατέρων [2] Λευί. 2 Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβε, καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ἰδόντες δὲ αὐτὸ [3] ἀστεῖον, ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς. 3 [4] Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐδύναντο [5] αὐτὸ ἔτι κρύπτειν, ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ [6] θῖβιν· καὶ κατέχρισεν αὐτὴν [7] ἀσφαλτοπίσσῃ, καὶ ἐνέβαλε τὸ παιδίον εἰς αὐτὴν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ 4 ἕλος [8] παρὰ τὸν ποταμόν. Καὶ κατεσκόπευεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ μακρόθεν, [9] μαθεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ. 5 Κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ λούσασθαι ἐπὶ τὸν ποταμόν· καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς παρεπορεύοντο [10] παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ ἰδοῦσα τὴν [11] θῖβιν ἐν τῷ ἕλει, ἀποστείλασα τὴν ἅβραν, ἀνείλατο αὐτήν. 6 Ἀνοίξασα δὲ, [12] ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ [13] θίβει. καὶ ἐφείσατο αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἔφη, Ἀπὸ τῶν παιδίων 7 τῶν Ἑβραίων τοῦτο. Καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ Φαραὼ, Θέλεις καλέσω σοι γυναῖκα τροφεύουσαν ἐκ τῶν Ἑβραίων, καὶ 8 [14] θηλάσει σοι τὸ παιδίον; [15] Ἡ δὲ εἶπεν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, Πορεύου. [16] ἐλθοῦσα [17] δὲ ἡ νεᾶνις, ἐκάλεσε τὴν μητέρα τοῦ παιδίου. 9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, Διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο, καὶ θήλασόν μοι αὐτό· ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν [18] μισθόν. ἔλαβε δὲ ἡ γυνὴ τὸ παιδίον, καὶ ἐθήλαζεν αὐτό. 10 [19] Ἁδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου, εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα Φαραὼ· καὶ [20] ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν. ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ [21] Μωυσῆν, λέγουσα, [22] Ἐκ τοῦ ὕδατος [23] αὐτὸν ἀνειλόμην. 11 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις μέγας γενόμενος Μωυσῆς, ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν, ὁρᾷ ἄνθρωπον Αἰγύπτιον τύπτοντα τινὰ Ἑβραῖον [24] τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 12 Περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε, οὐχ ὁρᾷ οὐδένα· καὶ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον, ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ. 13 Ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ὁρᾷ δύο ἄνδρας Ἑβραίους διαπληκτιζομένους· καὶ λέγει τῷ ἀδικοῦντι, Διὰ 14 τί [25] σὺ τύπτεις τὸν πλησίον; Ὁ δὲ εἶπε, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν [26] ἐφ' ἡμῶν; μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες [27] χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; Ἐφοβήθη δὲ Μωυσῆς, καὶ εἶπεν, Εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέ- 15 γονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ἤκουσε δὲ Φαραὼ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν Μωυσῆν. ἀνεχώρησε δὲ Μωυσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραὼ, καὶ [28] ᾤκησεν ἐν γῇ Μαδιάμ. ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν 16 Μαδιάμ, ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος. Τῷ δὲ ἱερεῖ Μαδιὰμ ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες, ποιμαίνουσαι τὰ [29] πρόβατα τοῦ πατρὸς [30] αὐτῶν-

---

38 *Ox.* Αἰγύπτιαι. 39 *Sym.* μαῖαι γάρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς μαίας τίκτουσιν. *Theod.* ὅτι ζωογονοῦσιν αὗται, διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς, τίκτουσιν. 40 καὶ ἔτικτον, desunt in *Ox.* 41 *Ms. A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* & *C.* Ἐπειδή. 42 *Ald.* ἐποίησαν δέ. *C.* ἐποίησεν. *Sch.* ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν· ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος. 43 *Ox.* πᾶν ἀρσενικόν. 44 *Ald.* ἀποτεχθῇ. 45 hæc v. τοῖς Ἑβρ. in uno *Arab.* exempl. obelo not.

Cap. 2. * In *Francof. ed.* heic incipit verſ. 2. 1 *Compl. ed.* καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν. *Ald.* ὃς ἔλαβεν ἐκ τῶν. 2 *Mſ. Alex.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* Λευί. (vel Λευή.) Καὶ ἔσχεν αὐτὴν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλ. 3 *Aq.* ἀγαθόν. *S.* καλόν. 4 *Mſ. A.* & *C. ed.* Ἐπειδὴ δέ. 5 *Mſ. A.* & *C. ed.* ἔτι κρύπτειν αὐτὸ, ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ θῖβιν. 6 *Ald.* θῖβιν παπύρου. *C.* θήκην. al. θήβην. al. θίβην. *Sch.* θίβη, κιβωτὸς παπύρου, ἡ ὑδρεία, ἡ πλατυσμὸς, ἣν τινες καλοῦσι σίτην. 7 ſic *Mſ. A. Ox.* autem cum *Ald. ed.* ἀσφάλτῳ πίσσῃ. *C.* ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ. 8 al. περί. 9 ita *C.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* μαθεῖν τὸ ἀποβ. α. *Ox.* ἰδεῖν τί τὸ ἀποβ. αὐ. 10 *Mſ. A.* & *C. ed.* ἐπί. 11 *C.* θήκην. 12 in utroq. *Arab.* ἠτένισε (vel ἐνέβλεψε) εἰς τὸ παιδίον, καὶ ἰδοὺ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβῃ· & quidem illa, εἰς τὸ παιδ. asteriſco not. & poſtrema, ἐν τῇ θίβῃ, obelo. 13 *C.* θήκῃ. 14 *Mſ. A.* θηλάθη. 15 *Mſ. A.* Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγάτηρ. *Ald.* Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγ. *C.* Εἶπε δὲ αὐτῇ ἡ θυγ. 16 *C.* ἀπελθοῦσα. 17 *Mſ. A.* δὲ ἡ νεᾶνις. 18 *Ald.* μισθόν σου. 19 *Ald.* & *C.* Ἀνδρυνθέντος. 20 *C.* ἐγένετο. 21 *Mſ. A.* Μωυσῆ. 22 *C.* ὅτι ἐκ τοῦ. 23 *Mſ. A.* ἀνειλόμην αὐτόν. 24 *Mſ. A.* & *C. ed.* τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. 25 deeſt σὺ in *Mſ. A.* habent vero *C.* & *Ald.* 26 *Ald.* & *C.* ἐφ' ἡμᾶς. 27 *Mſ. A.* τὸν Αἰγύπτιον χθές; 28 ſic etiam *Mſ. Ox. A.* vero cum *C. ed.* & *Ald.* κατῴκησεν. 29 *Mſ. A.* πρόβατα Ἰοθὸρ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 30 al. αὐτοῦ.

τῶν

τῶν [31] Ἰοθόρ. παραγενόμεναι δὲ ἤντλουν ἕως ἔπλησαν [32] τὰς δεξαμενὰς, ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν Ἰοθόρ. 17 Παραγενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες, [33] ἐξέβαλλον αὐτάς· ἀναστὰς δὲ Μωυσῆς [34] ἐρρύσατο αὐτὰς, καὶ ἤντλησεν αὐταῖς, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα αὐτῶν. 18 Παρεγένοντο δὲ πρὸς [35] Ῥαγουὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς, * [36] Διατί ἐταχύνατε τοῦ παραγενέσθαι [37] σήμερον; 19 Αἱ δὲ [38] εἶπαν, Ἄνθρωπος Αἰγύπτιος ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ ἤντλησεν ἡμῖν, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα [39] ἡμῶν. 20 Ὁ δὲ εἶπε ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ, [40] Καὶ ποῦ ἐστιν; καὶ ἱνατί καταλελοίπατε τὸν ἄνθρωπον; καλέσατε [41] οὖν αὐτὸν, ὅπως φάγῃ ἄρτον. 21 [42] Κατῳκίσθη δὲ Μωυσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ· * καὶ ἐξέδοτο [43] Σεπφώραν τὴν θυγατέρα 22 αὐτοῦ [44] Μωυσῇ γυναῖκα. Ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνὴ, ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐπωνόμασε [45] Μωυσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ [46] Γηρσάμ, [47] λέγων, Ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ [48] ἀλλοτρίᾳ. 23 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας, ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου. καὶ κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ [49] ἀνεβόησαν· καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν 24 ἀπὸ τῶν ἔργων. Καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς [50] τὸν στεναγμὸν αὐτῶν· καὶ ἐμνήσθη [51] ὁ θεὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ 25 Ἰακώβ. Καὶ [52] ἐπεῖδεν ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ [53] ἐγνώσθη αὐτοῖς.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ Μωυσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα [1] Ἰοθὸρ τοῦ [2] γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως [3] Μαδιάμ· καὶ [4] ἤγαγε τὰ πρόβατα [5] ὑπὸ τὴν ἔρημον· καὶ ἦλθεν εἰς τὸ [6] ὄρος Χωρήβ. 2 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου [7] ἐν πυρὶ φλογὸς ἐκ τοῦ βάτου· καὶ ὁρᾷ ὅτι [8] ὁ βάτος [9] καίεται πυρὶ, ὁ δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο. 3 Εἶπε δὲ Μωυσῆς, Παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο, [10] ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος. 4 Ὡς δὲ [11] εἶδε κύριος ὅτι [12] προσάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ κύριος ἐκ τοῦ βάτου, [13] λέγων, Μωυσῆ, Μωυσῆ. ὁ δὲ εἶπε, 5 [14] Τί ἐστιν; [15] Ὁ δὲ εἶπε, Μὴ ἐγγίσῃς ὧδε. [16] λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, 6 [17] ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστί. Καὶ [18] εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τοῦ πατρός σου, θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ [19] θεὸς Ἰακώβ. ἀπέστρεψε δὲ Μωυσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· εὐλαβεῖτο γὰρ [20] κατεμβλέψαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 7 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδὼν [21] εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν· 8 * οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν, Καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς [22] τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς [23] γῆς ἐκείνης, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλὴν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, εἰς τὸν τόπον τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Γεργεσαίων, 9 [24] καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων. Καὶ νῦν ἰδοὺ κραυγὴ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἥκει πρός με· * [25] κἀγὼ ἑώρακα τὸν θλιμμὸν, ὃν οἱ Αἰγύ- 10 πτιοι θλίβουσιν αὐτούς. Καὶ νῦν δεῦρο,

---

31 al. Ἰωθώρ. 32 *Ms. Ox.* τὰς δεξαμενὰς, addit, τὰ ποτιστήρια. 33 al. ἐξέβαλον. 34 ita *Ms. Ox.* cum *Ald. ed. Ms.* autem *A.* cum *C. ed.* ἐρρύσατο αὐτὰς, καὶ ἐπότισε. 35 *Ms. A.* Ἰοθόρ. *Sch.* etiam, Ἰοθόρ. * *Francof.* hic incipit verſ. 18. 36 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* Τί ὅτι. 37 *C.* τήμερον. 38 *Ms. A.* εἶπον. 39 ἡμῶν, deeſt in *Ms. A.* habet vero *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* 40 ſic etiam *Ms. Ox. A.* vero cum *C. ed.* Ποῦ ἐστιν; καὶ ἵνα τί οὕτως καταλελ. *Ald.* Καὶ ποῦ ἐ. κ. ἵν. τί οὕτως &c. 41 οὖν, *Ald.* deeſt. 42 al. Κατῳκίσθη. * Hic in *Francof.* incipit verſ. 22. 43 *Ox.* αὐτῷ Σεπφώραν. al. Σεμφόραν. 44 *Ms. A.* Μωυσεῖ. 45 deeſt vox Μωυσῆς in *Ms. A.* habent vero etiam *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* 46 al. Γηρσέμ. 47 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* ſed *Ms. A.* λέγων, Πάροικος. 48 poſt ἀλλοτρίᾳ, *Ms. Ox.* & *C. ed.* ex verſ. 4. Cap. 18. hic ſubjungunt, Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν Ἐλιέζερ· ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. *Ald.* addit, Ἔτι δὲ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐλιέζερ, λέγων, Ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. quæ verba etiam in *Francof.* faciunt verſum 23. unde qui hic ſequitur 23. iſthic eſt 24. duo autem hi poſtremi, ibidem ad unum, nempe 25. verſ. referuntur. 49 *Ox.* ἐβόησαν. 50 *Ox.* τοῦ στεναγμοῦ. 51 *Ald.* deeſt, ὁ θεός. 52 ita *Ox. C.* & *Ald.* al. ἐπεῖδεν. *Alex.* vero εἰσεῖδεν vel εἰσῖδεν. 53 *C.* ἐπεγνώσθη.

Cap. 3. 1 al. Ἰωθώρ. 2 ſic habent *Mſ. Alex.* & *Ox. Edit.* autem *Compl.* & *Ald.* πενθεροῦ. 3 al. Μαδιάν. 4 *Mſ. A.* ἦγεν. 5 *C.* εἰς. 6 ſic *Mſ. A. Ox.* vero cum *C.* & *Ald.* ὄρος τοῦ θεοῦ. 7 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C.* & *Ald.* ἐν φλογὶ πυρός. 8 *Ald.* & *C.* ſemper fœm. gen. 9 *C.* ἐκαίετο. *Aq.* ἀναπτόμενος. *S.* φλεγόμενος. 10 ita *Ald. Mſ.* vero *A.* & *Ox.* cum *C. ed.* τί ὅτι οὐ κατακαί. 11 al. ἴδε. 12 *C.* προσάγει. 13 *C.* καὶ εἶπε. 14 *Ald.* τί ἐστι κύριε. 15 *Mſ. A.* Καὶ εἶπεν, Μή. 16 *Ald.* λῦσον. *Aq.* vertit, ἔκσπασον. *S.* ὑπόλυσον. 17 *Mſ. A.* ἐν ᾧ ἕστηκας. 18 *Mſ. A. Ald. ed.* & *Compl.* habent, εἶπεν αὐτῷ. 19 *Mſ. A.* ὁ θεός. 20 ſic *Mſ. A.* & *Ox. Ed.* vero *C.* & *Ald.* καταβλέψαι. 21 al. ἴδον. * In *Francof. ed.* h. v. pertinent ad verſ. 8. 22 in *Mſ. A.* deeſt artic. τῶν. 23 ita etiam *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ.* vero *A.* γῆς ἐκείνης, εἰς γῆν ἀγαθήν. 24 καὶ Εὐαίων, *Ald.* deſunt. *Alex.* & *C.* ponunt ante Γεργεσαίων. * *Francof. ed.* hic incipit verſ. 10. 25 *Mſ. A.* καὶ ἐγώ. *Aq.* καί γε ἑώρακα σὺν τὸν ἀποθλιμμὸν, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς.

ἀποστείλω σε πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς
11 Αἰγύπτου. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν, Τίς εἰμι ἐγώ, ὅτι [26] πορεύσομαι πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐξάξω τοὺς
12 υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου; [27] Εἶπε δὲ ὁ θεὸς Μωυσῇ, λέγων, Ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ· καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὅτι ἐγώ σε [28] ἐξαποστελῶ, [29] ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαόν μου ἐξ Αἰγύπτου, καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ
13 ὄρει τούτῳ. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν, Ἰδοὺ ἐγὼ [30] ἐξελεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς, [31] Ὁ θεὸς τῶν πατέρων [32] ἡμῶν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς· [33] ἐρωτήσουσί με, Τί ὄνομα αὐτῷ; τί ἐρῶ πρὸς
14 αὐτούς; Καὶ εἶπεν [34] ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν, [35] λέγων, Ἐγώ εἰμι ὁ Ὤν. καὶ εἶπεν, Οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Ὁ Ὢν ἀπέ-
15 σταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πάλιν πρὸς Μωυσῆν, Οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων [36] ἡμῶν, θεὸς Ἀβραάμ, καὶ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ θεὸς Ἰακώβ, ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. τοῦτό μου ἐστὶν ὄνομα αἰώνιον, καὶ [37] μνημόσυνον
16 γενεῶν γενεαῖς. [38] Ἐλθὼν οὖν συνάγαγε [39] τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων [40] ἡμῶν ὦπταί μοι, θεὸς Ἀβραάμ, καὶ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ θεὸς Ἰακώβ, λέγων· Ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι ὑμᾶς, καὶ ὅσα συμβέβηκεν ὑμῖν ἐν [41] Αἰ-
17 γύπτῳ. Καὶ [42] εἶπεν, [43] Ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως τῶν Αἰγυπτίων εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, [44] καὶ Γεργεσαίων, [45] καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ
18 μέλι. Καὶ εἰσακούσονταί σου τῆς [46] φωνῆς. καὶ εἰσελεύσῃ σύ, καὶ ἡ γερουσία Ἰσραὴλ [47] πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, [48] Ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα θύσωμεν [49] τῷ
19 θεῷ ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ οἶδα, ὅτι οὐ [50] προήσεται ὑμᾶς [51] Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πορευ-
20 θῆναι, ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς. Καὶ ἐκτείνας τὴν [52] χεῖρα, πατάξω τοὺς Αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου, οἷς ποιήσω ἐν αὐτοῖς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς.
21 Καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ [53] ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· ὅταν δὲ ἀποτρέχητε, οὐκ ἀπε-
22 λεύσεσθε [54] κενοί. Ἀλλὰ αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ [55] συσκήνου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν· καὶ [56] σκυλεύσατε τοὺς Αἰγυπτίους.

Κεφ. δ΄. 4.

1 Ἀπεκρίθη δὲ Μωυσῆς, καὶ εἶπεν, [1] Ἐὰν μὴ πιστεύσωσί μοι, μηδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς μου, (ἐροῦσι γάρ, ὅτι οὐκ ὦπταί σοι [2] ὁ
2 θεός,) [3] τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς; Εἶπε δὲ αὐτῷ κύριος, [4] Τί τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τῇ χειρί
3 σου; ὁ δὲ εἶπε, Ῥάβδος. Καὶ [5] εἶπε, Ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφις· καὶ ἔφυγε Μωυ-
4 σῆς ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἔκτεινον [6] τὴν χεῖρα, καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. [7] ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο τῆς κέρκου· καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ
5 αὐτοῦ. [8] Ἵνα πιστεύσωσί σοι, ὅτι ὦπταί σοι [9] ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν, [10] θεὸς Ἀβραάμ, καὶ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ θεὸς Ἰακώβ.
6 Εἶπε δὲ αὐτῷ κύριος πάλιν, [11] Εἰσένεγκον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. καὶ εἰσήνεγκε τὴν

---

26 *C.* πορεύομαι. 27 ita *Ald.* *Ms.* vero *Ox.* & *C. ed.* Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Ὅτι. *Ms. A.* Εἶπεν δὲ, ὅτι. 28 sic *Ox. Alex.* autem ἀποστέλλω. *Ald.* ἐξαποστέλλω. 29 *Alex.* ἐν τῷ σε ἐξαγαγεῖν τὸν λαὸν ἐξ. 30 *Alex. Ox. C.* & *Ald.* ἐλεύσομαι. 31 *Ox.* κύριος ὁ θεός. 32 *Alex. Ox.* & *C.* ὑμῶν. 33 *Ald.* καὶ ἐρωτήσουσι. *C.* καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσι. 34 *C.* ὁ θεὸς πάλιν. al. ὁ κύριος. 35 λέγων, abest in ceteris exempll. 36 *Alex.* & *C.* ὑμῶν. 37 *Alex.* μνημόσυνον γενεαῖς. 38 sic *Ox. C.* & *Ald. Alex.* autem, Ἐλθὼν συνάγαγε. 39 *Aq.* τοὺς πρεσβύτας. 40 *Alex. Ox.* & *C.* ὑμῶν. 41 *C.* Αἰγύπτῳ, ἑώρακα. 42 *Alex.* & *C.* εἶπα. 43 *Ox.* ἀναβιβῶ ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς κακώσεως. 44 hæc v. καὶ Γεργεσαίων, in utroq. *Arab.* exempl. obelo not. 45 καὶ Εὐαίων, *Ald.* ponit ante Ἀμορραίων. 46 *Ald.* φωνῆς τῶν υἱῶν. 47 *Ox.* πρὸς τὸν βασιλέα Αἰγύπτου. 48 *O. C.* & *Ald.* κύριος ὁ θεός. 49 *O. C.* & *Ald.* κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. 50 al. προσήσεται. 51 Φαραὼ, *C.* deest. 52 *O. C.* & *Ald.* χεῖρά μου. 53 *Ald.* & *C.* ἐνώπιον. 54 *Alex.* καινοί. Αἰτήσει. al. κενόι. Ἀλλ' αἰτ. 55 al. συνοίκου. 56 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* συσκευάσατε. *Ms. Ox.* συσκυλεύσατε. *Ms. Clem.* ἀποσυσκευάσατε. *C. ed.* ἐπισυσκευάσατε. *Sch.* ἄλλος φησί· καὶ συνεπάγετε αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς σκεύεσιν αὐτῶν δύναμιν.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* & *Compl. ed.* Ἐὰν οὖν μὴ πισ. 2 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* κύριος ὁ θεός. 3 in utroq. *Arab.* τί ἐστιν ὃ ἐρῶ πρὸς αὐτούς; quæ obelo notantur. 4 *Ms. Ox.* τί ἐστιν ἐν τῇ χειρί. *Ald.* τί τοῦτο τὸ ἐν τῇ χειρί. 5 *Ald.* εἶπεν αὐτῷ, ῥίψον. 6 *C.* τὴν χεῖρά σου, καί. 7 *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* καὶ ἐκτείνας τήν. 8 *Ms. Ox.* καὶ εἶπε κύριος· ἵνα πιστεύσωσι. *Ald.* καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἵνα πισ. 9 *Ms. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* κύριος ὁ θεός. 10 al. ὁ θεὸς, singulis in membris. 11 *Ms. A.* Εἰσένεγκαι.

χεῖρα

χεῖρα [12] αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, [13] καὶ ἐξήνεγκε [14] τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη ἡ [15] χεὶρ αὐτοῦ, ὡσεὶ χιών.

7 [16] Καὶ εἶπε πάλιν, [17] Εἰσένεγκον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. καὶ εἰσήνεγκε τὴν [18] χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν [19] αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ πάλιν [20] ἀπεκατέστη εἰς τὴν χρόαν τῆς σαρκὸς [21] αὐτῆς.

8 Ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσί σοι, μηδὲ [22] εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου, πιστεύσουσί σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ [23] δευτέρου.

9 Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ πιστεύσωσί σοι τοῖς δυσὶ σημείοις τούτοις, μηδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς σου, λήψῃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν· καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ.

10 Εἶπε δὲ Μωυσῆς [24] πρὸς κύριον, Δέομαι κύριε· [25] οὐχ ἱκανός εἰμι πρὸ τῆς [26] χθὲς, οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξω λαλεῖν τῷ θεράποντί σου· ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι.

11 Εἶπε δὲ κύριος [27] πρὸς Μωυσῆν, Τίς ἔδωκε στόμα ἀνθρώπῳ; καὶ τίς ἐποίησε [28] δύσκωφον καὶ κωφὸν, βλέποντα καὶ τυφλόν; **12** οὐκ ἐγὼ [29] ὁ θεός; Καὶ νῦν πορεύου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ [30] συμβιβάσω **13** σε [31] ὃ μέλλεις λαλῆσαι. Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Δέομαι κύριε· προχείρισαι δυνάμενον **14** ἄλλον, ὃν ἀποστελεῖς. Καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ κύριος ἐπὶ Μωυσῆν, εἶπεν, Οὐκ ἰδοὺ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ὁ Λευίτης; ἐπίσταμαι, ὅτι [32] λαλῶν λαλήσει αὐτός σοι. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται εἰς συνάντησίν σοι, καὶ ἰδών σε χα**15**ρήσεται ἐν [33] ἑαυτῷ. Καὶ ἐρεῖς πρὸς [34] αὐτὸν, καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ συμβιβάσω ὑμᾶς, ἃ ποιήσε**16**τε. Καὶ αὐτός σοι [35] λαλήσει πρὸς τὸν λαὸν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου στόμα· σὺ δὲ αὐτῷ ἔσῃ **17** τὰ πρὸς τὸν θεόν. Καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν, λήψῃ ἐν τῇ χειρί σου, ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα.

18 Ἐπορεύθη δὲ Μωυσῆς, καὶ [36] ἀπέστρεψε πρὸς [37] Ἰοθὸρ τὸν [38] γαμβρὸν αὐτοῦ· καὶ [39] λέγει, Πορεύσομαι, καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὄψομαι, εἰ ἔτι ζῶσι. Καὶ εἶπεν Ἰοθὸρ [40] Μωυσῇ, Βάδιζε ὑγιαίνων. * Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας, ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου.

19 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν [41] ἐν Μαδιὰμ, Βάδιζε, ἄπελθε εἰς Αἴγυπτον· τεθνήκασι γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν [42] ψυχήν.

20 Ἀναλαβὼν δὲ Μωυσῆς τὴν [43] γυναῖκα καὶ τὰ παιδία, ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια, καὶ [44] ἐπέστρεψεν εἰς Αἴγυπτον. ἔλαβε δὲ Μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν [45] παρὰ τοῦ θεοῦ [46] ἐν τῇ **21** χειρὶ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Πορευομένου σου καὶ ἀποστρέφοντος εἰς Αἴγυπτον, ὅρα πάντα τὰ τέρατα ἃ [47] δέδωκα [48] ἐν ταῖς χερσί σου, ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον Φαραώ· ἐγὼ δὲ [49] σκληρυνῶ τὴν [50] καρδίαν **22** αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν. Σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ Φαραὼ, Τάδε λέγει [51] κύριος· **23** Υἱὸς [52] πρωτότοκός μου Ἰσραήλ. Εἶπα δέ σοι, Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ· [53] εἰ μὲν οὖν [54] μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι αὐτοὺς, ὅρα οὖν, ἐγὼ ἀποκτενῶ τὸν υἱόν **24** σου τὸν πρωτότοκον. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ καταλύματι συνήντησεν αὐτῷ [55] ἄγγελος κυρίου· καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι.

25 Καὶ λαβοῦσα Σεπφώρα [56] ψῆφον, περιέτεμε

---

12 al. deest, αὐτοῦ. 13 *Mſ. O.* καὶ εἶπεν, ἐξένεγκε τὴν χεῖρά σου ἐκ τοῦ κόλπου σου, καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα. 14 *Ald.* & *C.* αὐτὴν ἐκ. 15 ita *Mſ. Ox. A.* vero, χεὶρ Μωυσέως ὡσεὶ χιών. *C. ed.* χεὶρ αὐτοῦ λεπρὸς, ὡσεὶ χιών. *Ald.* χεὶρ αὐτοῦ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. 16 *Ald.* καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος πάλιν. 17 al. εἰσένεγκαι. al. εἰσένεγκε. 18 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* χεῖρα αὐτοῦ εἰς. 19 *Mſ. A.* & *Ox.* τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 20 *C.* ἀποκατεστάθη. *Ox.* ἀπεκατέστη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 21 sic *Ald. Mſ.* autem *A.* & *O.* cum *C. ed.* αὐτοῦ. 22 *Ox.* εἰσακούσωσί σοι διὰ τῆς φωνῆς. atque ita statim infra, πιστεύσ. σοι διὰ τ. φων. 23 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* ἐσχάτου. atque ita vertit *Aq. Sym.* vero, ἑπομένου. 24 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* πρὸς τὸν θεόν. 25 *Ox.* οὐκ εὔλογός εἰμι. *C.* οὐκ εὔλαλός εἰμι. *Aq.* οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων. *S.* οὐκ εὔλαλος. 26 *Mſ. A.* ἐχθὲς, καὶ πρό. 27 *Mſ. A.* τῷ Μωυσεῖ. *C.* τῷ Μωϋσῇ. 28 *Aq. S.* & *Th.* μογιλάλον. 29 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* κύριος ὁ θεός; al. κύριος; 30 *Aq.* φωτίσω. *S.* ὑποδείξω. 31 *Mſ. A.* & *O.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἅ. 32 al. deest λαλῶν. 33 al. αὐτῷ. 34 *Mſ. Clem.* αὐτὸν τοὺς λόγους τούτους. 35 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* προσλαλήσει. *C.* λαλήσει τά. 36 *Mſ. A.* ἐπέστρεψεν. *Ald. ed.* ἀνέστρεψε. 37 al. Ἰωθώρ. 38 *Ald.* & *C.* πενθερόν. 39 *Ox.* εἶπεν αὐτῷ. 40 al. πρὸς Μωϋσῆν. * In *Francof. ed.* hæc periodus pertinet ad verſ. 19. 41 *Ox. C.* & *Ald.* ἐν γῇ Μαδιάμ. al. ἐν γῇ Μαδιάν. 42 al. ψυχήν σου. 43 al. γυναῖκα αὐτοῦ. 44 *Ald.* ἀπέστρεψεν. 45 al. παρά. 46 *Mſ. A* ἐν χειρί. 47 *Mſ. A.* ἔδωκα. 48 *C.* ἐν τῇ χειρί. 49 *Aq.* ἐνισχύσω. *S.* θρασυνῶ. 50 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτοῦ τὴν καρδίαν. 51 *Ald.* κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων. 52 *Ox.* πρωτόγονος. 53 *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* σὺ δέ. 54 *Mſ. A.* μὴ βούλῃ. *Ox.* & *Ald.* οὐκ ἐβούλου. *Aq.* ἀνένευσας. *S.* ἠπείθησας. 55 *Aq.* θεός. *S.* & *Th.* κύριος. 56 *Mſ. Ox.* ψῆφον πέτρινον. *Aq.* πέτραν.

τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς· [57] καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας [58] αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἔστη τὸ 26 αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου. [59] Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ [60] αὐτοῦ, διότι εἶπεν, ἔστη τὸ αἷ-27 μα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου [61] μου. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Ἀαρὼν, Πορεύθητι εἰς συνάντησιν [62] Μωυσῇ εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἐπορεύθη, καὶ συνήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τοῦ θεοῦ, [63] καὶ 28 κατεφίλησαν ἀλλήλους. Καὶ ἀνήγγειλε [64] Μωυσῆς τῷ Ἀαρὼν πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς [65] ἀπέστειλε, καὶ πάντα τὰ [66] ῥήματα 29 ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ. Ἐπορεύθη δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν, καὶ συνήγαγον [67] τὴν γερου-30 σίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ [68] ἐλάλησεν Ἀαρὼν πάντα τὰ ῥήματα [69] ταῦτα, ἃ ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν· καὶ ἐποίησε τὰ 31 σημεῖα [70] ἐναντίον τοῦ λαοῦ. * Καὶ ἐπίστευσεν ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη, ὅτι ἐπεσκέψατο [71] ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλίψιν. κύψας δὲ ὁ λαὸς, [72] προσεκύνησε.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραὼ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα [1] μοι ἑορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρή-2 μῳ. Καὶ εἶπε Φαραὼ, [2] Τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ; οὐκ οἶδα τὸν κύριον, καὶ τὸν 3 Ἰσραὴλ οὐκ [3] ἐξαποστέλλω. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπως θύσωμεν [4] κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν· μή ποτε [5] συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ 4 φόνος. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, Ἱνατί Μωυσῆ καὶ Ἀαρὼν διαστρέφετε τὸν [6] λαὸν ἀπὸ τῶν ἔργων; [7] ἀπέλθατε ἕκαστος 5 ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Φαραὼ, Ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ [8] ὁ λαός· μὴ οὖν καταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων. 6 Συνέταξε δὲ Φαραὼ τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λα-7 οῦ καὶ τοῖς γραμματεῦσι, λέγων, Οὐκέτι [9] προσθήσεσθε διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν [10] καθάπερ [11] χθὲς καὶ τρίτην [12] ἡμέραν· ἀλλ᾽ [13] αὐτοὶ πορευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς [14] ἄχυρα. 8 Καὶ τὴν σύνταξιν τῆς [15] πλινθείας ἧς αὐτοὶ [16] ποιοῦσι, [17] καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν [18] ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖς οὐδέν· σχολάζουσι γάρ· διὰ τοῦτο κεκράγασι, λέγοντες, [19] Ἐγερθῶμεν, καὶ θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν. 9 [20] Βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ [21] μεριμνάτωσαν ταῦτα, καὶ μὴ μεριμνάτω-10 σαν ἐν [22] λόγοις κενοῖς. [23] Κατέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ [24] ἐργοδιῶκται καὶ οἱ [25] γραμματεῖς· καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν, λέγοντες, Τάδε λέγει Φαραώ· Οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄ-11 χυρα. Αὐτοὶ ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα, ὅθεν ἐὰν [26] εὕρητε· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν. 12 Καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ [27] γῇ Αἰγύπτῳ, συναγαγεῖν [28] καλάμην εἰς ἄχυρα. 13 Οἱ δὲ ἐργοδιῶκται κατέσπευδον αὐτοὺς, λέγοντες, Συντελεῖτε τὰ [29] ἔργα τὰ καθήκοντα καθ᾽ ἡμέραν, καθάπερ καὶ ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδί-14 δοτο ὑμῖν. Καὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμ-

57 *Schol.* Ἄλλος· καὶ ἁψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. ἀφῆκε δὲ αὐτὸν, ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. Ἄλλος· καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν, ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς. Ἄλλος· νυμφίον αἵματος ἔχω. Aliud *Schol.* ὁ Ἑβραῖος, ἐσφράγισε τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς. 58 αὐτοῦ, deest *Mſ. A.* 59 In *Ald. ed.* deest totus hic verſus. 60 *Ox.* & *C.* αὐτοῦ ὁ ἄγγελος. 61 μου, deest in *Mſ. A.* 62 *Mſ. A.* Μωυσεῖ. 63 ſic *Mſ. A.* & *C. ed. Ox.* vero, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. *Ald.* καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 64 *Mſ. A.* Μωυσῆς Ἀαρών. 65 *C.* ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν. 66 *Mſ. A. C. ed.* & *Ald.* σημεῖα. 67 *Mſ. Ox.* & *Clem.* cum *ed. Ald.* πᾶσαν τὴν γερουσίαν. 68 *Ald.* ἐλάλησεν αὐτοῖς. 69 in *C.* deest, ταῦτα. 70 *Ald.* ἔναντι. * In *Francof.* h. v. Καὶ ἐπίσ. (αὐτοῖς additur ex *Ald.*) ὁ λαὸς, ſubjunguntur verſui præced. 71 *C.* ὁ κύριος. 72 *C.* προσεκύνησαν.

Cap. 5. 1 μοι *C.* deest. *Mſ. Alex.* ponit poſt ἑορτάσ. 2 *Mſ. Alex.* τίς ἐστιν θεὸς οὗ. *Ox.* vero cum *C.* & *Ald.* etiam omittunt θεός. 3 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* ἐξαποστελῶ.

4 *Mſ. A.* & *C. ed.* deest, κυρίῳ. 5 *Mſ. A.* συναντήσει. 6 *Mſ. A.* & *Ox.* λαόν μου. 7 al. ἀπέλθετε. 8 *Mſ. A.* cum *C. ed.* ὁ λαὸς τῆς γῆς. *Ox.* ὁ λαὸς ἐπὶ τῆς γῆς. *Ald.* ὁ λαὸς οὗτος ἐπὶ τῆς γῆς. 9 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* προσθήσεσθε. 10 *Aq.* καθὰ ἐχθὲς καὶ τρίτης. *Sym.* καθάπερ καὶ πρότερον. *Th.* καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτης. 11 *Mſ. A.* ἐχθές. 12 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον· αὐτοί. 13 *Sym.* vertit, αὐτοὶ ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. *Th.* αὐτοὶ πορευθέντες, καὶ καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον. 14 al. τὰ ἄχυρα. 15 ſic *Mſ. Ox. A.* vero cum *Ald.* & *C.* πλινθουργίας. 16 *Ald.* ποιοῦσι, ποιήσουσι. 17 *Ald.* καὶ καθ. 18 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* ἐπιβαλεῖτε αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ᾽ αὐτῆς οὐδέν. *Ald.* ἐπιβαλεῖτε αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε οὐδὲν ἀπ᾽ αὐτῆς. 19 *Mſ. A.* πορευθῶμεν. atque ita *Ald* & *C.* 20 *C.* Βαρυνέσθωσαν. 21 *Mſ. A.* μεριμνάσθωσαν. 22 al. ἔργοις. 23 *Mſ. Ox.* κατεσπούδαζον. 24 *Ald.* ἐργοδιῶκται τοῦ λαοῦ. 25 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* γραμματεῖς τοῦ λαοῦ: 26 *Mſ. Ox.* εὕρητε, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε· οὐ γάρ. 27 γῇ, deest *Mſ. A.* 28 *Mſ. A.* καλάμας ἀχύρων. 29 al. ἔργα ὑμῶν.

ματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, οἱ κατασταθέντες ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν [30] ἐπιστατῶν τοῦ Φαραώ, λέγοντες, Διατί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς [31] πλινθείας καθάπερ [32] χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον;

15 Εἰσελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατεβόησαν πρὸς Φαραώ, λέγοντες, Ἱνατί [33] σὺ οὕτως ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις;

16 Ἄχυρον οὐ δίδοται τοῖς οἰκέταις σου, καὶ τὴν [34] πλίνθον ἡμῖν λέγουσι [35] ποιεῖν· [36] καὶ ἰδοὺ [37] οἱ παῖδές σου μεμαστίγωνται. ἀδικήσεις οὖν τὸν λαόν σου.

17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Σχολάζετε, σχολασταί ἐστε· διὰ τοῦτο λέγετε, [38] Πορευθῶμεν, θύσωμεν τῷ [39] θεῷ ἡμῶν.

18 Νῦν οὖν [40] πορευθέντες, ἐργάζεσθε· τὸ γὰρ ἄχυρον [41] οὐ δοθήσεται ὑμῖν, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε.

19 Ἑώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑαυτοὺς ἐν κακοῖς, λέγοντες, [42] Οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας τὸ καθῆκον τῇ ἡμέρᾳ.

20 Συνήντησαν δὲ Μωυσῇ καὶ Ἀαρὼν ἐρχομένοις εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Φαραώ.

21 Καὶ [43] εἶπαν αὐτοῖς, [44] Ἴδοι ὁ θεὸς [45] ὑμᾶς καὶ κρίναι· ὅτι [46] ἐβδελύξατε τὴν ὀσμὴν [47] ἡμῶν ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, δοῦναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς.

22 Ἐπέστρεψε δὲ [48] Μωυσῆς πρὸς κύριον, καὶ [49] εἶπε, Δέομαι κύριε· [50] τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ ἱνατί ἀπέσταλκάς με;

23 Καὶ ἀφ' οὗ [51] πεπόρευμαι πρὸς Φαραὼ [52] λαλῆσαι ἐπὶ τῷ [53] σῷ ὀνόματι, ἐκάκωσε τὸν λαὸν τοῦτον· καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἤδη [1] ὄψει, ἃ ποιήσω τῷ Φαραώ· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαποστελεῖ αὐτούς, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

2 Ἐλάλησε δὲ [2] ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν, καὶ εἶπε

3 πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ κύριος. [3] Καὶ ὤφθην πρὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, θεὸς ὢν αὐτῶν· καὶ τὸ ὄνομά μου Κύριος οὐκ ἐδήλωσα

4 αὐτοῖς. Καὶ ἔστησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτούς, ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, τὴν γῆν ἣν παρῳκήκασιν, ἐν ᾗ καὶ παρῴκη-

5 σαν ἐπ' αὐτῆς. Καὶ ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [4] ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς· καὶ ἐμνήσθην τῆς διαθήκης

6 [5] ὑμῶν. Βάδιζε, εἰπὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐγὼ [6] κύριος· καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς [7] δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς [8] δουλείας, καὶ λυτρώσομαι ὑμᾶς ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ κρίσει μεγάλῃ.

7 Καὶ [9] λήψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς λαὸν ἐμοί, καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός· καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς [10] ἐκ τῆς

8 καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, [11] εἰς ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου, δοῦναι αὐτὴν τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ· καὶ [12] δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κλή-

9 ρῳ. ἐγὼ κύριος. Ἐλάλησε δὲ Μωυσῆς [13] οὕτω τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ οὐκ εἰσήκουσαν Μωυσῇ [14] ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ τῶν

10 ἔργων τῶν σκληρῶν. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς

11 Μωυσῆν, λέγων, Εἴσελθε, λάλησον [15] Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [16] ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

12 Ἐλάλησε δὲ Μωυσῆς [17] ἔναντι κυρίου, λέγων, Ἰδοὺ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσήκουσάν μου, καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου Φαραώ; ἐγὼ δὲ [18] ἄλογός

---

30 *Ox.* ἐπιστάντων τοῦ Φαραώ, λεγόντων. 31 *Ald.* πλινθουργίας. 32 *Mſ. A.* ἐχθές. al. καὶ χθές. 33 σὺ deeſt *Alex.* & *C.* 34 *Ox.* & *C.* πλινθείαν vel πλινθίαν. 35 *C.* ποιεῖτε. 36 καὶ *C.* deeſt. 37 *Aq.* οἱ δοῦλοί σου πεπληγμένοι, καὶ ἁμαρτία λαοῦ σου. *S.* οἱ δοῦλοί σου μεμαστίγωνται, καὶ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου. 38 *Mſ. A.* πορευθῶμεν, καὶ θύσωμεν. *Ox.* & *Ald.* πορευθέντες θύσωμεν. 39 *C.* κυρίῳ. 40 ſic *Ox.* & *C.* *Alex.* vero cum *Ald.* ἀπελθόντες. 41 *Ox.* οὐ δίδοται ὑμῖν. *Ald.* & *C.* ὑμῖν οὐ δοθήσεται. 42 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῆς πλινθείας. *Aq.* οὐχ ὑφελεῖτε τῆς πλινθείας. 43 al. εἶπον. 44 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* Ἐπίδοι. 45 *Ald.* ἡμᾶς. 46 *Aq.* & *S.* ἐσαπρίσατε. 47 *Ald.* ὑμῶν. 48 *Mſ. Ox.* τὸ πρόσωπον πρὸς κύριον. *C. ed.* Μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν. 49 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* εἶπεν, κύριε. 50 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* διὰ τί. 51 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* εἰσπεπόρευμαι. 52 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* *Mſ.* autem *A.* λαλῆσαι αὐτῷ ἐπί. 53 *Ald.* ὀνόματί σου.

Cap. 6. 1 *Mſ. Alex.* ὄψη. 2 *Mſ. Ox.* κύριος. 3 *Aq.* καὶ ὠράθην. 4 ſic *Ox.* cum *Ald.* *Mſ.* vero *A.* ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλῶσιν αὐτούς. *Compl.* ᾧ οἱ Αἰγ. κατεδουλοῦντο. 5 ita *Ox.* & *Ald.* *Complut.* vero habet, μου. 6 *Ald.* κύριος ὁ θεός. 7 *C.* δουλείας. 8 *C.* δυναστείας αὐτῶν. *Ald.* δουλείας αὐτῶν. 9 *Mſ. A.* λήμψομαι ὑμᾶς ἐμαυτῷ λαὸν ἐμοί. *C. ed.* λήψ. ὑμ. ἐμ. εἰς λαόν. *Ald.* λήψ. ἐμ. ὑμ. εἰς λαὸν ἐμοί. 10 *Mſ. Ox.* & *Clem.* cum *Ald. ed.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων. *C.* ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων. 11 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* ἐφ' ἥν. 12 *Mſ. A.* & *C. ed.* δώσω αὐτὴν ὑμῖν. 13 *Mſ. A.* οὕτως. 14 *Schol.* ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. 15 *Ox. C. Ald.* πρὸς Φαραὼ βασιλέα. 16 *Ox.* ἐξ Αἰγύπτου. 17 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐναντίον. 18 *Aq.* ἀπερίτμητος χείλεσι. *Sym.* οὐκ εἰμὶ καθαρὸς τῷ φθέγματι. *Theod.* ἀπερίτμητος τοῖς χείλεσιν.

13 εἰμι. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ συνέταξεν αὐτοῖς [19] πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, [20] ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
14 Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν αὐτῶν. Υἱοὶ [21] Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· Ἐνὼχ, καὶ Φαλλοὺς, [22] Ἀσρὼν, καὶ [23] Χαρμεί· αὕτη ἡ συγγένεια
15 Ῥουβήν. Καὶ υἱοὶ Συμεών· Ἰεμουὴλ, καὶ [24] Ἰαμεὶν, καὶ Ἀὼδ, καὶ Ἰαχεὶν, καὶ Σαὰρ, καὶ Σαοὺλ ὁ ἐκ τῆς Φοινίσσης. αὗται αἱ πατριαὶ
16 τῶν υἱῶν Συμεών. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν [25] Λευὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν· [26] Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρεί. [27] καὶ τὰ ἔτη τῆς ζω-
17 ῆς Λευὶ, ἑκατὸν τριακονταεπτά. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γεδσών· [28] Λοβενεὶ, καὶ Σεμεεί· οἶ-
18 κοι [29] πατριᾶς αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ Καάθ· [30] Ἀμβρὰμ, καὶ Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ [31] Ὀζειήλ. καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Καὰθ, [32] ἑκατὸν τρι-
19 ακοντατρία ἔτη. Καὶ [33] υἱοὶ Μεραρεί· Μοολεὶ, καὶ Ὁμουσεί. [34] οὗτοι οἱ οἶκοι πατριῶν
20 Λευὶ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν. Καὶ ἔλαβεν Ἀμβρὰμ τὴν [35] Ἰωχαβὲδ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα· καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τόν τε Ἀαρὼν, [36] καὶ τὸν Μωυσῆν, καὶ Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς Ἀμβρὰμ, ἑκατὸν [37] τρια-
21 κονταδύο ἔτη. Καὶ υἱοὶ Ἰσαάρ· Κορὲ,
22 καὶ [38] Ναφὲκ, καὶ Ζεχρεί. [39] Καὶ υἱοὶ Ὀζειήλ· Μισαὴλ, καὶ Ἐλισαφὰν, καὶ Σε-
23 χεί. Ἔλαβε δὲ Ἀαρὼν τὴν [40] Ἐλισαβὲθ θυγατέρα [41] Ἀμιναδὰβ ἀδελφὴν Ναασσὼν αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τόν τε [42] Ναδὰβ, καὶ [43] Ἀβιοὺδ, καὶ τὸν Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθά-
24 μαρ. Υἱοὶ δὲ Κορέ· [44] Ἀσεὶρ, καὶ Ἐλκανὰ, καὶ [45] Ἀβιάσαρ. αὗται αἱ γενέσεις Κορέ.

25 Καὶ Ἐλεάζαρ ὁ τοῦ [46] Ἀαρὼν ἔλαβε [47] τῶν θυγατέρων [48] Φουτιὴλ αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φινεές. αὗται αἱ ἀρχαὶ πατριᾶς Λευι-
26 τῶν, κατὰ γενέσεις αὐτῶν. Οὗτος [49] Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆς, [50] οἷς εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [51] ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν
27 δυνάμει αὐτῶν. Οὗτοί εἰσιν οἱ διαλεγόμενοι πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. [52] καὶ ἐξήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [53] ἐκ γῆς Αἰγύπτου
28 αὐτὸς Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆς, [54] Ἧ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος [55] Μωυσῇ ἐν γῇ [56] Αἰγύ-
29 πτῳ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Ἐγὼ κύριος· λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς
30 σέ. Καὶ εἶπε Μωυσῆς ἐναντίον κυρίου, Ἰδοὺ ἐγὼ [57] ἰσχνόφωνός εἰμι, καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου Φαραώ;

Κεφ. ζ΄. 7.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, [1] Ἰδοὺ [2] δέδωκά σε θεὸν Φαραὼ, καὶ Ἀαρὼν
2 ὁ ἀδελφός σου ἔσται σου προφήτης. [3] Σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα ὅσα [4] σοι ἐντέλλομαι· ὁ δὲ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς Φαραὼ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
3 [5] ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ πληθυνῶ τὰ [6] σημεῖά μου, καὶ τὰ [7] τέρατα ἐν γῇ [8] Αἰγύπτῳ.
4 Καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραώ· καὶ ἐπιβαλῶ τὴν χεῖρά μου [9] ἐπ᾽ Αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν ἐκδικήσει μεγάλῃ.
5 Καὶ γνώσονται [10] πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐκτείνων τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ Αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ μέσου
6 [11] αὐτῶν. [12] Ἐποίησε δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀ-

19 *Ald.* τοῦ εἰσελθεῖν πρὸς Φαραώ. 20 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* ὥστε ἐξαγαγεῖν. *C. ed.* ἵνα ἐξαγάγῃ. 21 al. Ῥουβίμ. 22 al. Ἀσρώμ. 23 *Ms. A.* Χαρμί. 24 *Ms. A.* Ἰαμεὶν, (al. Ἰαμὶν) καὶ Ἰαωδαὶ, καὶ Ἰαχεί. 25 al. Λευή. 26 *Ms. A.* & *Ald. ed.* Γηρσὼν, & vers. 17. al. Γερσών. al. Γεδσώμ. 27 *C.* καὶ ταῦτα τά. 28 *Ms. A.* Λοβενὶ, καὶ Σεμεί. 29 al. πατριῶν. 30 al. Ἀμράμ. 31 al. ὁ ἐζιήλ. 32 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. 33 *Ms. A.* οἱ υἱοὶ Μεραρεί. 34 *Ms. A.* οὗτοι οἶκοι πατριῶν. *Ox.* οὗτοι ἐκ πατριᾶς. 35 al. Ἰωχαβέθ. 36 *Ms. A.* καὶ Μωυσῆν. 37 *Ms. A.* τριακονταὲξ ἔτη. *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. 38 al. Νεφέκ. 39 *Ms. A.* Καὶ οἱ υἱοὶ Ὀζιήλ· Ἐλισαφὰν, καὶ Σεθρεί. (*C.* Ζεχεί.) 40 *Ms. A.* Ἐλισαβέτ. 41 al. Ἀμειναδάβ. *Ms. A.* Ἀμιναδάμ. 42 al. ναδάμ. 43 *Ms. A.* Ἀβισοὺρ καὶ Ἐλεάζαρ. 44 *Ms. A.* Ἀσήρ. 45 al. ἀβιάζαρ. al. ἀβιάσαφ.. 46 *Ald.* Ἀαρών. ἔλαβε δέ. 47 *C.* τὴν θυγατέρα. *Ald.* ἐκ τῶν θυγατέρων. 48 al. φουτηνά. 49 *Ms. A.* ὁ Ἀαρών. 50 *Ms. A.* & *Ald. ed.* οἷς εἶπεν ὁ θεὸς αὐτοῖς ἐξαγαγεῖν. *Ox.* οἷς εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγάγετε. 51 *Ms. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἐξ Αἰγύπτου. 52 *C.* & *Ald.* ὥστε ἐξαγαγεῖν. 53 *Ms. A. C. ed.* & *Ald.* ἐξ Αἰγύπτου. 54 *Ms. A.* Ἐν ἡμέρᾳ. 55 al. Μωϋσεῖ. 56 al. Αἰγύπτου. 57 *Ox.* ἰσχνόφωνος, πῶς οὖν εἰσακούσεταί. Pro ἰσχνόφ. εἰμι. *Schol.* οὐκ εἰμὶ καθαρὸς φθέγματι.

Cap. 7. 1 *Sym.* ἴδε κατέστησά σε θεὸν Φαραώ. *Aq.* etiam pro ἰδοὺ habet ἴδε. 2 *Ald. ed.* ἐγὼ δέδωκα. 3 *Ms. Ox.* Σὺ οὖν. 4 al. ἐντέλλομαί σοι. 5 *Ox.* ἐξ Αἰγύπτου. 6 *Ms. A.* σημεῖα καὶ τέρατά μου ἐν. 7 al. τέρατά μου. 8 *Ald.* & *C.* Αἰγύπτου. 9 *Ox.* ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 10 al. abest, πάντες. 11 *Ms. A.* αὐτῆς. 12 *Ox.* ἐποίησαν.

αρὼν

αρὼν καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος, [13] οὕτως ἐποίησαν. **7** Μωυσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα, Ἀαρὼν δὲ [14] ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ [15] ἐτῶν ὀγδοηκοντατριῶν, ἡνίκα [16] ἐλάλησε πρὸς Φαραώ. **8** Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, **9** Καὶ ἐὰν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς Φαραὼ, λέγων, * Δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας· καὶ ἐρεῖς Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, Λάβε τὴν [17] ῥάβδον, καὶ [18] ῥίψον [19] ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον [20] τῶν θεραπόντων αὐτοῦ· καὶ ἔσαι δράκων.

10 Εἰσῆλθε δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ· καὶ ἐποίησαν οὕτως, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος. καὶ ἔρριψεν Ἀαρὼν τὴν [21] ῥάβδον ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο δράκων. **11** Συνεκάλεσε δὲ Φαραὼ [22] τοὺς σοφιστὰς [23] Αἰγύπτου, καὶ τοὺς φαρμακούς· καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων [24] ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. **12** Καὶ [25] ἔρριψαν ἕκαστος τὴν ῥάβδον [26] αὐτῶν, καὶ ἐγένοντο δράκοντες· καὶ κατέπιεν ἡ ῥάβδος ἡ Ἀαρὼν τὰς ἐκείνων ῥάβδους. **13** Καὶ κατίσχυσεν ἡ καρδία Φαραώ· καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ [27] ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος.

14 [28] Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, [29] Βεβάρηται ἡ καρδία Φαραὼ, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν. **15** Βάδισον πρὸς Φαραὼ τὸ πρωΐ· ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ [30] ἔσῃ συναντῶν αὐτῷ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· καὶ τὴν [31] ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήψῃ ἐν τῇ χειρί σου. **16** Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων ἀπέσταλκέ με πρὸς σὲ, λέγων, Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι [32] λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσήκουσας ἕως τούτου. **17** [33] Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω τῇ ῥάβδῳ τῇ ἐν τῇ χειρί μου ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα. **18** Καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσι· καὶ [34] ἐποζέσει ὁ ποταμὸς, καὶ οὐ δυνήσονται οἱ Αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ [35] ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. **19** [36] Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Εἶπον Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, Λάβε τὴν ῥάβδον σου [37] ἐν τῇ χειρί σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά [38] σου ἐπὶ τὰ ὕδατα Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν συνεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν, καὶ ἔσαι [39] αἷμα. καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῇ [40] Αἰγύπτου, ἔν τε τοῖς ξύλοις καὶ ἐν τοῖς λίθοις. **20** Καὶ [41] ἐποίησαν οὕτως Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος· καὶ [42] ἐπάρας τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ, ἐπάταξε τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ· καὶ μετέβαλε πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα. **21** Καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτησαν· καὶ ἐπώζεσεν ὁ ποταμὸς, καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ [43] ἐκ τοῦ ποταμοῦ· καὶ ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. **22** [44] Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν. καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ εἶπε κύριος. **23** Ἐπιστραφεὶς δὲ Φαραὼ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐπέστησε τὸν νοῦν αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ. **24** [45] Ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ, ὥστε πιεῖν ὕδωρ· καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. **25** Καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι, μετὰ τὸ παλάξαι κύριον τὸν ποταμόν.

Κεφ. η΄. 8.

1 [1] Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Εἴσελθε

---

13 οὕτως ἐποίησαν, desunt in *Ms. Ox.* & *ed. Ald.* 14 ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, desunt in *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* 15 *Ms. A.* ὀγδοηκοντατριῶν ἐτῶν ἦν. 16 *Ms. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἐλάλησαν. * *Francof.* hic incipit verſ. 9. 17 al. ῥάβδον σου. 18 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ῥίψον αὐτήν. 19 ἐπὶ τὴν γῆν, desunt *C.* 20 *Ms. Ox.* πάντων τῶν. 21 *Ald.* ῥάβδον αὐτοῦ. 22 *Aq.* τοὺς κρυφιαστάς. 23 Αἰγύπτου, *C.* deeſt. 24 al. ἐν ταῖς φαρμακίαις. 25 *Ms. A.* ἔρριψεν. 26 *Ms. A.* αὐτοῦ. atque ita *Ald.* & *C.* 27 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms. A.* ἐλάλησεν. 28 *Ms. A.* Καὶ εἶπεν. 29 al. βεβάρυνται. 30 *Ms. A.* στήσῃ. atque ita *C. ed.* 31 *Ms. Ox.* ῥάβδον ταύτην τήν. 32 *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* λατρεύσωσι. 33 *Ald.* Καὶ νῦν τάδε.

34 *C.* ὑποζέσει. 35 *Ald.* ἐκ. 36 *Ald.* incipit caput 8. 37 ἐν τῇ χειρί σου, desunt in *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* 38 σου, deeſt in *Ms. A.* 39 *Ald.* αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. 40 *Ms. A.* Αἰγύπτῳ. 41 al. ἐποίησεν. 42 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἐπάρας Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ. 43 *C.* ἀπὸ τοῦ. 44 *Aq.* καί γε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ Αἰγύπτου καὶ ἐν ἠρεμαίοις αὐτῶν οὕτως. *Schol.* ἄλλος· Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων αὐτῶν ὡσαύτως. ἄλλος· καί γε αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. 45 *Aq.* καὶ ὤρυξε πᾶσα ἡ Αἴγυπτος κυκλόθεν τοῦ ῥείθρου ὕδωρ τοῦ πιεῖν, ὅτι οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ.

Cap. 8. 1 *Ald.* hic iterum incipit caput 8.

πρὸς Φαραὼ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα 2 μοι λατρεύσωσιν. Εἰ δὲ μὴ [2] βούλει σὺ [3] ἐξαποστεῖλαι, ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω πάντα τὰ ὅρια [4] σου τοῖς βατράχοις. 3 Καὶ ἐξερεύξεται ὁ ποταμὸς βατράχους· καὶ [5] ἀναβάντες εἰσελεύσονται εἰς τοὺς οἴκους σου, καὶ εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων σου, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σου, καὶ [6] ἐπὶ τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἐν τοῖς [7] φυράμασί σου, καὶ ἐν τοῖς κλιβάνοις σου. 4 Καὶ ἐπὶ σὲ, [8] καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, ἀναβήσονται οἱ βάτραχοι. 5 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Εἶπον Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἔκτεινον [9] τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς, καὶ ἐπὶ τὰς [10] διώρυγας, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη, καὶ [11] ἀνάγαγε τοὺς [12] βατράχους.

6 Καὶ ἐξέτεινεν Ἀαρὼν τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδατα Αἰγύπτου, καὶ ἀνήγαγε τοὺς [13] βατράχους· καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ βάτραχος, καὶ ἐκάλυψε [14] τὴν 7 γῆν Αἰγύπτου. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων [15] ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν, καὶ ἀνήγαγον τοὺς βατράχους 8 [16] ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. [17] Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν, [18] Εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον, καὶ περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ [19] ἐμοῦ λαοῦ· καὶ ἐξαποστελῶ [20] αὐτοὺς, καὶ θύσουσι [21] τῷ κυρίῳ. 9 Εἶπε δὲ Μωυσῆς πρὸς Φαραὼ, Τάξαι πρός με πότε εὔξωμαι περὶ σοῦ, καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου, [22] καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, καὶ [23] ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται. 10 Ὁ δὲ εἶπεν, Εἰς αὔριον. εἶπεν οὖν, Ὡς εἴρηκας· ἵνα εἰδῇς, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος [24] πλὴν κυρίου. 11 Καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ, καὶ [25] ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ [26] ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων, [27] καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται. 12 Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ Φαραώ· καὶ [28] ἐβόησε Μωυσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν βατράχων, ὡς ἐτάξατο Φαραώ. 13 Ἐποίησε δὲ κύριος [29] καθάπερ εἶπε Μωυσῆς· καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν. 14 Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς [30] θημωνίας θημωνίας· καὶ [31] ὤζεσεν ἡ γῆ. 15 Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις, [32] ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, 16 καθάπερ ἐλάλησε κύριος. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Εἶπον Ἀαρὼν, Ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου, καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς· καὶ ἔσονται [33] σκνῖφες [34] ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς [35] τετράποσι, καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 17 Ἐξέτεινεν οὖν Ἀαρὼν τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον, καὶ ἐπάταξε τὸ χῶμα τῆς γῆς· καὶ ἐγένοντο οἱ σκνῖφες [36] ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἔν τε τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο [37] οἱ σκνῖφες. 18 Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ ταῖς [38] φαρμακείαις αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν τὸν σκνῖφα· καὶ οὐκ ἠδύναντο. Καὶ ἐγένοντο οἱ σκνῖφες [39] ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν. 19 Εἶπαν οὖν οἱ ἐπαοιδοὶ τῷ Φαραὼ, Δάκτυλος θεοῦ ἐστι τοῦτο· καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησε κύριος. 20 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ὄρθρισον τὸ πρωῒ, καὶ στῆθι ἐναντίον Φαραώ· [40] καὶ ἰδοὺ αὐτὸς [41] ἐξε-

2 al. βούλῃ. 3 al. ἐξαποστεῖλαι αὐτόν. 4 *Mſ. Alex.* σου βατράχοις. 5 *Ald. ed.* ἀναβάντες οἱ βάτραχοι. 6 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* εἰς τούς. 7 *Mſ. A.* φυράμασί σου, καὶ ἐν τοῖς φρέασίν σου, καὶ ἐν τοῖς κλιβάνοις. 8 *Ald.* & *C.* ſic, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου. 9 *Mſ. Ox.* τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. al. τῇ χειρί σου τὴν ῥάβδον σου. 10 al. διώρυχας. 11 *Mſ. Alex.* συνάγαγε. 12 *Ald.* βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 13 *Ald.* βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 14 *Ald. C.* πᾶσαν τὴν γῆν. 15 ſic *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ. A.* ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς αὐτῶν. *Ald.* ἐν ταῖς ἐπαοιδίαις αὐτῶν. 16 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* ἐπὶ πᾶσαν γῆν. 17 al. Ἐκάλεσε δέ. 18 *Mſ. A.* Εὔξε (forſan, Εὔξεσθε.) *C.* εὔξασθε πρὸς τὸν κύριον. 19 *C.* λαοῦ μου. 20 *Mſ. A. C. ed.* & *Ald.* τὸν λαόν. 21 *Mſ. A.* κυρίῳ. 22 al. καὶ περί. 23 *C.* ἀπὸ τῶν. 24 *Mſ. A.* πλὴν κύριος. 25 *Mſ. A.* ἐκ τῶν. 26 *Mſ. A.* καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλ. in *C.* hæc deſiderantur. 27 in *Mſ. Ox.* deſunt hæc, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου. 28 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* ἀνεβόησε. 29 *Ald.* καθά. 30 al. θυμωνίας θυμωνίας. al. θειμωνίας θειμ. 31 *C.* & *Ald.* ἐπώζεσεν. 32 *Mſ. Ox.* ἐβάρυνε τὴν καρδίαν αὐτοῦ. 33 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* σκνίπες. quæ ſcriptura reperitur apud *Orig.* & *Philon.* l. 1. περὶ βίου Μωυσ. σκνιπῶν φορὰ ἐχύθη. *Schol.* ἄλλος· φθεῖρες. 34 ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ, *C.* deſunt. 35 *Ald.* τετράποσι, καὶ ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνίπες ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 36 *Mſ. A.* ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς. *Ox.* ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου, ἔν τε τ. ἀνθ. καὶ ἐν τοῖς. 37 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* σκνίφες (vel σκνίπες) ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. Ἐποίησαν. 38 al. φαρμακίαις. 39 *Mſ. A.* ἐν τοῖς. 40 *Mſ. A.* & *Ox.* deeſt καί. 41 *Mſ. A.* ἐκπορεύεται.

λεύσεται

λούσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, Τάδε λέγει κύριος· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι [42] λατρεύσωσιν [43] ἐν τῇ ἐρήμῳ.

21 Ἐὰν δὲ μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ [44] ἐξαποστέλλω ἐπὶ σέ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, [45] καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς [46] οἴκους ὑμῶν [47] κυνόμυιαν· καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν Αἰγυπτίων τῆς [48] κυνομυίης, [49] καὶ εἰς

22 τὴν γῆν ἐφ' ἧς εἰσιν ἐπ' αὐτῆς. Καὶ παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν [50] Γεσὲμ, ἐφ' ἧς ὁ λαός μου [51] ἔπεστιν ἐπ' αὐτῆς, [52] ἐφ' ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ ἡ κυνόμυια. ἵνα [53] εἰδῇς, ὅτι [54] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς πάσης τῆς

23 γῆς. Καὶ δώσω διαστολὴν ἀνὰ μέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ. ἐν δὲ τῇ [55] αὔριον [56] ἔσται τοῦτο [57] ἐπὶ τῆς γῆς.

24 Ἐποίησε δὲ κύριος οὕτως· καὶ παρεγένετο ἡ κυνόμυια πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους Φαραὼ, καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ εἰς [58] πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου· καὶ [59] ἐξωλοθρεύθη ἡ γῆ

25 ἀπὸ τῆς κυνομυίης. Ἐκάλεσε δὲ Φαραὼ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, [60] Ἐλθόντες θύσατε [61] κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ [62] γῇ.

26 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Οὐ δυνατὸν γενέσθαι οὕτως. τὰ γὰρ βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. ἐὰν γὰρ [63] θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων ἐναντίον αὐτῶν,

27 [64] λιθοβοληθησόμεθα. Ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα εἰς τὴν ἔρημον· καὶ θύσομεν [65] τῷ θεῷ ἡμῶν, καθάπερ εἶπε κύριος ἡ-

28 μῖν. Καὶ εἶπε Φαραὼ, Ἐγὼ [66] ἀποστέλλω ὑμᾶς, καὶ [67] θύσατε [68] τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀλλ' οὐ μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι. εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον.

29 Εἶπε δὲ Μωυσῆς, [69] Ὁ δὲ ἐγὼ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ, καὶ εὔξομαι πρὸς τὸν θεὸν, καὶ ἀπελεύσεται ἡ [70] κυνόμυια καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου αὔριον. μὴ προσθῇς ἔτι Φαραὼ [71] ἐξαπατῆσαι, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν

30 λαὸν [72] θῦσαι κυρίῳ. Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραὼ, καὶ [73] ηὔξατο πρὸς τὸν

31 θεόν. Ἐποίησε δὲ κύριος καθάπερ εἶπε Μωυσῆς· καὶ περιεῖλε τὴν κυνόμυιαν ἀπὸ Φαραὼ, [74] καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, [75] καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεμία.

32 Καὶ ἐβάρυνε Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τούτου, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν.

Κεφ. θ'. 9.

1 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Εἴσελθε πρὸς Φαραὼ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἐξαπόστειλον τὸν λα-

2 όν μου, [1] ἵνα μοι λατρεύσωσιν. Εἰ μὲν οὖν μὴ [2] βούλει ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, [3] ἀλ-

3 λὰ ἔτι ἐγκρατεῖς [4] αὐτοῦ, Ἰδοὺ χεὶρ κυρίου [5] ἐπέσται ἐν τοῖς κτήνεσί σου [6] τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις· [7] ἔν τε τοῖς ἵπποις, καὶ [8] ἐν τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ [9] ταῖς καμήλοις, καὶ βουσὶ, καὶ προβάτοις, [10] θάνατος μέγας σφόδρα.

4 Καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν [11] τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν [12] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· [13] οὐ τελευτήσει [14] ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ Ἰσραὴλ υἱῶν ῥητόν.

5 Καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον, λέγων, [15] Ἐν τῇ αὔριον ποιήσει κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς

6 [16] γῆς. Καὶ ἐποίησε κύριος τὸ ῥῆμα

---

42 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* λατρεύσῃ. 43 ἐν τῇ ἐρήμῳ, deſunt in *Mſ. Ox.* 44 *Ald.* ἐξαποστελῶ. *C.* ἀποστελῶ. 45 *Mſ. Ox.* καὶ ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου. 46 *Ald.* οἴκους σου. 47 Κοινόμυιαν ſcribendum non eſſe, ut putat *Hieron.* qui & *Aquilam* παμμυῖαν reddidiſſe aſſerit, ſed κυνόμυιαν, intelligi poteſt vel ex etymologia, quam *Philo* explicat lib. 1. περὶ β. Μωυσ. *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, κόρακα. 48 *Mſ. A.* κυνομυίας. 49 *C. ed.* καὶ ἡ γῆ. 50 al. Γεσέν. 51 *C.* ἐστιν. *Ald.* ἐπεστι. 52 *Mſ. A.* ἐφ' ἧ οὐκ. 53 *C.* ἴδῃς. 54 *Mſ. A.* ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς π. *Ox.* ἐγὼ κύριος, κύριος πάσης. *Ald.* ἐγώ εἰμι κύριος κυριεύων π. *C.* ἐγὼ κύριος π. 55 *C.* ἐπαύριον. 56 *Mſ. A. C. ed.* & *Ald.* ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο. 57 ἐπὶ τῆς γῆς, deſunt in *Mſ. Ox.* 58 *Mſ. A.* πᾶσαν γῆν. 59 *Mſ. A.* ἐξωλεθρεύθη. 60 *Ox.* & *C.* ἀπελθόντες. 61 κυρίῳ, *C.* deeſt. 62 *Ald.* γῇ ταύτῃ. 63 *Ald.* θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν τά. 64 al. λιθοβοληθησόμεθα. 65 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν. 66 *Mſ. A.* ἐξαποστέλλω. *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ἐξαποστελῶ. *C.* ἀποστελῶ.

67 *Mſ. A.* θύσετε, pro θύσατε, ut habet *Ald.* 68 *Mſ. A.* cum *Ald.* & *C.* κυρίῳ τῷ θεῷ. 69 *Ald.* ὧδε. *C.* ἰδού. 70 *Mſ. A.* & *C. ed.* κυνόμυια ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπ. σ. καὶ ἀπὸ τ. λαοῦ σου. *Mſ. Ox.* & *ed. Ald.* κυνόμυια ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ἀπὸ τ. θεραπ. αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τ. λ. αὐτοῦ. 71 *Mſ. A.* ἀπατῆσαι. *Ox.* παραλογίσαι. *Aq.* & *S.* παραλογίσασθαι. 72 *Mſ. Ox.* ὅπως θύσωσι κυρίῳ. 73 *C.* προσηύξατο. 74 *Mſ. A.* cum *C.* & *Ald. ed.* καὶ ἀπὸ τῶν. 75 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* καὶ ἀπὸ τοῦ.

Cap. 9. 1 *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* ἵνα λατρεύσωσί μοι. 2 *Mſ. A.* βούλῃ. 3 Ita & *C.* & *Ald. Mſ.* autem *Alex.* καὶ ἔτι. 4 *C.* αὐτούς. 5 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἔσται. 6 al. deeſt τοῖς. 7 al. καὶ ἔν τε. 8 al. deeſt ἐν. 9 *Mſ. A.* τοῖς καμήλοις. 10 *Mſ. Ox.* λοιμὸς μέγας. 11 *C.* τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 12 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* τοῦ Ἰσραήλ· 13 *Mſ. A. Ed. Ald.* & *C.* καὶ οὐ. 14 cum hac lectione conſentit *Compl. Mſ.* autem *A.* & *Ald. ed.* habent, ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ῥητόν. *Ox.* ἀπ' αὐτῶν ῥητόν. 15 Ἐν τῇ, deſunt in *Alex.* habent vero *Ox. C.* & *Ald.* 16 *Alex.* γῆς Αἰγύπτου.

τούτο [17] τῇ ἐπαύριον· καὶ ἐτελεύτησε πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων· ἀπὸ δὲ τῶν [18] κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἐτελεύτησεν οὐδέν.

7 [19] Ἰδὼν δὲ Φαραὼ, ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν [20] ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐδὲν, ἐβαρύνθη ἡ [21] καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ [22] ἐξαπέστειλε τὸν λαόν.

8 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, Λάβετε [23] ὑμεῖς πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας, καὶ πασάτω Μωυσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

9 Καὶ γενηθήτω κονιορτὸς ἐπὶ [24] πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου. καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἕλκη φλυκτίδες [25] ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς [26] τετράποσιν, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

10 Καὶ [27] ἔλαβε τὴν αἰθάλην τῆς [28] καμιναίας ἐναντίον [29] Φαραὼ, καὶ ἔπασεν αὐτὴν Μωυσῆς εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἐγένετο ἕλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς [30] τετράποσι.

11 * Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φαρμακοὶ στῆναι ἐναντίον Μωυσῆ διὰ τὰ ἕλκη· [31] ἐγένετο γὰρ τὰ ἕλκη ἐν τοῖς φαρμακοῖς, καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

12 Ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθὰ συνέταξε [32] κύριος.

13 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ὄρθρισον τὸ πρωῒ, καὶ στῆθι ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

14 Ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ [33] ἐξαποστέλλω πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου· ἵνα [34] εἰδῇς, ὅτι οὐκ [35] ἔστιν, ὡς ἐγὼ, [36] ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

15 Νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν [37] χεῖρα πατάξω σὲ, καὶ τὸν λαόν σου [38] θανατώσω,

16 καὶ ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ ἕνεκεν τούτου [39] διετηρήθης, ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν [40] ἰσχύν μου, καὶ ὅπως [41] διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

17 Ἔτι οὖν [42] σὺ ἐμποιῇ τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς;

18 Ἰδοὺ ἐγὼ [43] ὕω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτισαι, [44] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19 Νῦν οὖν κατάσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη [45] σου, καὶ ὅσα σοι ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ· πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, ὅσα [46] ἐὰν εὑρεθῇ [47] ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν, πέσῃ [48] δὲ ἐπ' αὐτὰ ἡ χάλαζα, τελευτήσει.

20 Ὁ φοβούμενος τὸ ῥῆμα κυρίου τῶν θεραπόντων Φαραὼ, συνήγαγε τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους.

21 Ὃς δὲ μὴ προσέσχε τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα κυρίου, ἀφῆκε τὰ κτήνη [49] ἐν τοῖς πεδίοις.

22 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔσται χάλαζα [50] ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, ἐπί τε τοὺς ἀνθρώπους [51] καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐπὶ τῆς γῆς.

23 Ἐξέτεινε δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ κύριος ἔδωκε [52] φωνὰς καὶ χάλαζαν· καὶ διέτρεχε τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς [53] γῆς. καὶ ἔβρεξε κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου.

24 Ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ φλογίζον ἐν τῇ χαλάζῃ· [54] ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ [55] σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ, [56] ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγένηται ἐπ' αὐτῆς ἔθνος.

25 Ἐπάταξε δὲ ἡ χάλαζα ἐν πάσῃ γῇ [57] Αἰγύπτου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα· καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις [58] συνέτριψεν ἡ χάλαζα.

26 Πλὴν ἐν γῇ Γεσὲμ, οὗ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ,

---

17 al. deest τῇ. 18 sic *Ox.* & *Ald.* *Ms.* vero *A.* κτηνῶν τοῦ Ἰσραήλ. 19 *Ms.* *Ox.* Εἶδε Φαραώ. 20 ita *Ald.* *Ms.* autem *A.* & *C.* *ed.* ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσρ. οὐδέν. *Ox.* οὐδὲν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 21 *Ox.* & *Ald.* καρδία αὐτοῦ. 22 *C.* ἀπέστειλε. 23 sic *Ox.* & *Ald.* *Alex.* vero, ὑμῖν. 24 *Ms.* *A.* πᾶσαν γῆν. 25 *Aq.* πεταζόμεναι. *S.* ἐξανθοῦσαι. 26 *Ms.* *A.* τετράποσιν, καὶ ἐν. 27 *Alex.* ἔλαβον, atque ita *Ald.* 28 *Ms.* *A.* καμιναίας. 29 *C.* Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. 30 al. τετράποσιν, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. * In *Francof.* *ed.* versu 11. repetuntur verba præced. vers. unde quæ hic versu 11, ibi 12. continentur, atque ita deinceps ad finem Cap. 31 *Ms.* *A.* ἐγένοντο. 32 ita & *Ox.* *Alex.* autem *Ald.* & *C.* κύριος τῷ Μωϋσῇ. Εἶπεν. 33 *Ox.* & *Ald.* ἐξαποστελῶ. *C.* ἀποστέλλω. 34 *C.* ἴδῃς. 35 al. ἔστιν ἄλλος ὡς ἐγώ. 36 *Alex.* deest ἄλλος. 37 *Alex.* *Ald.* & *C.* χεῖρά μου πατάξω. 38 *Ox.* & *Ald.* θανατώσω. al. θανάτῳ. 39 *Ald.* διετηρήθης ἕως τοῦ νῦν. 40 *Ms.* *A.* δύναμιν. 41 *Ald.* διαγγέλλῃ. 42 *Ms.* *A.* ἐνποιῇ σύ. *Ox.* σὺ ἀντιποιῇ. 43 *Ox.* ποιῶ. *C.* *ed.* βρέχω. 44 *C.* καὶ ἕως. 45 *Ms.* *A.* σου, ὅσα σοι εἰσίν. 46 *Ms.* *A.* ἄν. 47 *Ms.* *A.* ἐν τῷ παιδίῳ. 48 *Ms.* *A.* δὲ ἡ χάλαζα ἐπ' αὐτὰ, τελευτήσει. 49 *Ms.* *A.* ἐν τῷ παιδίῳ. 50 *Ox.* ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 51 *C.* καὶ ἐπὶ τά. 52 *Ox.* φωνὰς καὶ σάλπιγγας, καὶ χάλαζαν. *Sch.* φωνάς. ἄλλος, ἀνέμων ἤχους· ἄλλος, βροντάς. 53 *Ox.* γῆς ἐν τῇ χαλάζῃ. 54 *Ms.* *Ox.* πολλὴ δὲ ἦν σφόδρα. 55 *Ms.* *A.* & *Ald.* *ed.* σφόδρα σφόδρα, ἥτις οὐ γέγονεν τοιαύτη ἐν. 56 *Ms.* *A.* ἀφ' οὗ γεγένηται. *C.* *ed.* ἀφ' ἧς γεγέν. 57 *Ms.* *A.* Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρ. *Ms.* *Ox.* & *C.* *ed.* Αἰγύπτῳ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀπὸ ἀνθρ. 58 *Ald.* & *C.* συνέτριψε, sine, ἡ χάλαζα.

οὐκ

27 οὐκ ἐγένετο ἡ χάλαζα. [59] Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ, ἐκάλεσε Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἡμάρτηκα [60] τὸ νῦν· ὁ κύριος δίκαιος, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς.

28 [61] Εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον, καὶ παυσάσθω τοῦ [62] γενηθῆναι φωνὰς θεοῦ, καὶ χάλαζαν, [63] καὶ πῦρ· καὶ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς, καὶ οὐκέτι

29 [64] προσθήσεσθε μένειν. Εἶπε δὲ αὐτῷ Μωυσῆς, Ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν, ἐκπετάσω τὰς χεῖράς μου πρὸς [65] τὸν κύριον, καὶ αἱ φωναὶ παύσονται, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται ἔτι· ἵνα γνῷς, ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ.

30 Καὶ σὺ καὶ οἱ θεράποντές σου, [66] ἐπίσταμαι, ὅτι [67] οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον.

31 Τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη· ἡ γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα, [68] τὸ δὲ λίνον σπερματίζον.

32 Ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ [69] ἐπλήγησαν, ὄψιμα γὰρ ἦν.

33 Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς [70] ἀπὸ Φαραὼ ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ [71] ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς κύριον· καὶ αἱ φωναὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ [72] ἔσταξεν [73] ἔτι

34 ἐπὶ τὴν γῆν. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ, ὅτι πέπαυται ὁ ὑετὸς καὶ ἡ χάλαζα καὶ αἱ φωναὶ, [74] προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν· καὶ ἐβάρυνεν [75] αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

35 Καὶ ἐσκληρύνθη ἡ [76] καρδία Φαραὼ· καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καθάπερ ἐλάλησε κύριος [77] τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. ί. 10.

1 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, [1] Εἴσελθε πρὸς Φαραώ. ἐγὼ γὰρ [2] ἐσκλήρυνα αὐτοῦ τὴν καρδίαν [3] καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ἵνα ἑξῆς ἐπέλθῃ τὰ [4] σημεῖα ταῦτα ἐπ' αὐ-

2 τούς. Ὅπως διηγήσησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν, καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν, ὅσα [5] ἐμπέπαιχα [6] τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ τὰ σημεῖά μου, [7] ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. καὶ γνώ-

3 σεσθε ὅτι [8] ἐγὼ κύριος. Εἰσῆλθε δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναί με; ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα [9] λατρεύσωσί μοι.

4 Ἐὰν δὲ μὴ [10] θέλῃς [11] σὺ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ [12] ἐπάγω [13] ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά

5 σου. Καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν· καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν [14] τῆς γῆς τὸ καταλειφθὲν, ὃ [15] κατέλιπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα, καὶ κατέδεται [16] πᾶν ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ

6 πλησθήσονται σου αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῇ [17] τῶν Αἰγυπτίων· ἃ οὐδέποτε ἑωράκασιν οἱ πατέρες σου, οὐδ' οἱ πρόπαπποι αὐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς [18] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ [19] ἐκκλίνας Μωυσῆς, ἐξῆλθεν

7 ἀπὸ Φαραώ. [20] Καὶ λέγουσιν οἱ θεράποντες Φαραὼ πρὸς αὐτὸν, Ἕως τίνος ἔσται τοῦτο ἡμῖν [21] σκῶλον; ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως [22] λατρεύσωσι τῷ θεῷ αὐτῶν. [23] ἢ εἰδέναι βούλει, ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος;

8 Καὶ [24] ἀπέστρεψαν τόν τε Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν [25] πρὸς Φαραώ· καὶ εἶπεν [26] αὐτοῖς, Πορεύεσθε [27] καὶ [28] λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ [29] πορευόμενοι;

9 [30] Καὶ λέγει Μωυσῆς, Σὺν τοῖς [31] νεανίσκοις

---

59 *Ms. Ox.* Ἀπέστειλε δὲ Φαραὼ καὶ ἐκάλεσε. 60 *Sch.* ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν. 61 *Ms. A.* Εὔξασθε οὖν πρὸς κύριον. *Ald.* Εὔξασθε οὖν πρὸς κύριον περὶ ἐμοῦ. *C.* Προσεύξασθε οὖν πρὸς κύριον. 62 *Ald.* γενέσθαι. 63 al. abest, καὶ πῦρ. *Ald.* habet, καὶ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς. 64 sic *Ox.* & *Ald.* *Alex.* autem, προσθήσεσθε. 65 *Ms. A.* τὸν θεὸν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ. *Ald. ed.* τὸν κύριον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ. 66 al. ἐπίσταμαι δέ. 67 *Ms. Ox.* & *C. ed.* οὐδέποτε φοβεῖσθε. 68 *Ms. A.* καὶ τὸ λίνον. 69 *Ms. A.* & *C. ed* ἐπλήγη. 70 *Ms. Ox* παρὰ Φαραὼ ἐκ τῆς πόλεως. *C. ed.* ἀπὸ Φαραὼ ἔξω τῆς πόλ. 71 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἐξεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρός. *C.* ἐξεπέτασε τὰς χεῖρας πρός. 72 ita *C.* & *Ald.* *Ms.* vero *A.* ἔσταξαν. 73 ἔτι, *C.* deest. 74 *Ald.* προσέθετο ἔτι τοῦ. 75 *Ms. A.* τὴν καρδίαν αὐτοῦ. 76 *Ald.* καρδία αὐτοῦ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. 77 *Ms. A.* Μωυσῇ.

1 Cap. 10. 1 *Ms. Ox.* εἴσελθε, λάλησον πρός. 2 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* ἐβάρυνα τὴν καρδίαν αὐτοῦ καί. *C.* ἐβάρυνα αὐτοῦ. τ. καρδ. καὶ. 3 *Compl.* καὶ τὴν καρδίαν τῶν θερ. 4 *Ms. A.* σημεῖά μου ταῦτα. 5 al. ἐμπέπαιχα. 6 *Ox.* τῇ Αἰγύπτῳ. 7 *Alex.* ὅσα ἐποίησα. 8 *Alex.* & *Ald.* ἐγώ εἰμι κύριος. 9 *Ox.* λατρεύσῃ. 10 *Ald.* θελήσῃς. 11 *Alex.* σὺ deest. 12 *Ald.* ἐπάξω. 13 *C.* ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. 14 τῆς γῆς, desunt in *Ms. A.* *C. ed.* & *Ald.* 15 al. κατέλειπεν. 16 *Ms. A.* πᾶν τὸ ξύλον. 17 *Ms. A.* & *Ald. ed.* Αἰγύπτου, ὃ οὐδέποτε. 18 *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 19 ita *C.* *Ms.* autem *A.* ἐκκλίνας ἐξῆλθεν. *Ox.* ἔκλινεν Μωυσῆς ἐξελθεῖν. 20 *Ms. A.* Λέγουσιν δὲ, atque ita *Ald. ed.* 21 *Aq.* πρόσπταισμα. *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, εἰς ἄτας. 22 *Ms. A.* & *C. ed.* λατρεύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ. *Ald.* θύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ. 23 *Ox.* ἆρα οὔπως οἶδας, ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος; quæ versio est *Aquilæ.* *Sch.* τὸ Σαμαρειτικόν· πρὶν γνῷς, ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος; 24 *Alex.* & *Ald.* ἐπέστρεψαν. al. ἀπέτρεψαν. 25 *Ox.* εἰς πρόσωπον Φαραώ. 26 *Alex.* & *Ald.* αὐτοῖς Φαραώ. 27 καὶ, *Alex.* deest. 28 *Ox.* λατρεύετε. 29 *C.* πορευσόμενοι. 30 *Alex.* Λέγει δέ. 31 ita *Ms. Ox.* & *C. ed.* *Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* νεανίσκοις ἡμῶν, καὶ τοῖς πρεσβύταις.

καὶ πρεσβυτέροις πορευσόμεθα, σὺν τοῖς υἱοῖς, καὶ θυγατράσι, καὶ προβάτοις, καὶ βουσὶν ἡμῶν· [32] ἔστι γὰρ ἑορτὴ [33] κυρίου. 10 Καὶ [34] εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἔστω [35] οὕτω κύριος μεθ' ὑμῶν· καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς, μὴ καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν; ἴδετε ὅτι πονηρία [36] πρόσκειται ὑμῖν. 11 Μὴ οὕτως. [37] πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ [38] λατρευσάτωσαν τῷ [39] θεῷ· τοῦτο γὰρ αὐτοὶ [40] ἐκζητεῖτε. ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου Φαραώ. 12 [41] Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἔκτεινον [42] τὴν χεῖρα ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου· καὶ ἀναβήτω ἀκρὶς ἐπὶ τὴν [43] γῆν, καὶ κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, [44] ὃν ὑπελίπετο ἡ χάλαζα. 13 Καὶ [45] ἐπῆρε Μωυσῆς τὴν ῥάβδον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ κύριος ἐπήγαγεν [46] ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν νύκτα. τὸ πρωῒ ἐγενήθη, [47] καὶ ὁ ἄνεμος ὁ νότος [48] ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα. 14 [49] Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου· καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια Αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα. προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονε τοιαύτη ἀκρὶς, καὶ [50] μετὰ ταῦτα οὐκ [51] ἔσται οὕτως. 15 Καὶ ἐκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ. καὶ κατέφαγε πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης· [52] οὐχ ὑπελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις, καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 16 [53] Κατέσπευδε δὲ Φαραὼ καλέσαι Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, Ἡμάρτηκα ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ εἰς ὑμᾶς. 17 Προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι [54] νῦν, καὶ προσεύξασθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ περιελέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον. 18 Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς [55] ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ηὔξατο πρὸς [56] τὸν θεόν. 19 Καὶ μετέβαλε κύριος [57] ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρὸν, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα καὶ [58] ἔβαλεν [59] αὐτὴν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν· καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρὶς μία ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 20 Καὶ [60] ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 21 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ γενηθήτω σκότος [61] ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου, ψηλαφητὸν σκότος. 22 Ἐξέτεινε δὲ Μωυσῆς τὴν [62] χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἐγένετο σκότος γνόφος, [63] θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας. 23 Καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ [64] τρεῖς ἡμέρας· καὶ οὐκ [65] ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας· πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ [66] φῶς ἦν ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο. 24 Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, Βαδίζετε, [67] λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολείπεσθε· καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ' ὑμῶν. 25 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, [68] Ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, [69] ἃ ποιήσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. 26 Καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ὁπλήν· ἀπ' αὐτῶν γὰρ ληψόμεθα λατρεῦσαι κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ οὐκ οἴδαμεν τί λατρεύσομεν κυρίῳ [70] τῷ θεῷ ἡμῶν, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ. 27 Ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. 28 Καὶ [71] λέγει Φαραὼ, Ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ· πρόσεχε σεαυτῷ [72] ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇς μοι, ἀποθανῇ. 29 Λέγει δὲ Μωυσῆς, [73] Εἴρηκας· οὐκ ἔτι ὀφθήσομαί σοι εἰς πρόσωπον.

---

32 *Ald.* ἔσται. 33 *Ms. A.* & alia omnia exemplaria, κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 34 *Ms. A.* & *Ald. ed.* εἶπεν Φαραὼ πρός. 35 *Ms. A.* οὕτως. 36 ita & *Ox. Alex.* vero, πρόκειτε, pro πρόκειται, ut habent *Ald.* & *C.* 37 *Ms. A.* πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες. *Ms. Ox.* πορευθήτωσαν οἱ ἄνδρες. *Ald. ed.* ἀλλὰ πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες. *C.* πορεύεσθε δὲ οἱ ἄνδ. 38 *Ms. A.* & *Ox.* cum *Ald.* & *C.* λατρεύσατε. 39 *Ms. A.* κυρίῳ. 40 sic & *C. ed. Ms.* autem *A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* ζητεῖτε. 41 al. Καὶ εἶπε. 42 *Ms. A.* χεῖρά σου ἐπί. 43 *C.* γῆν Αἰγύπτου. 44 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἅ. *C.* ὧν. 45 *C.* ἐξέτεινε. 46 *Ms. A.* deest ἄνεμον. 47 *Ald.* deest, καί. 48 *Ald.* ἐνέβαλε. 49 *Ox.* καὶ ἐπῆλθεν ἡ ἀκρίς. 50 *Ms. A.* & *Ox.* μετ' αὐτήν. *C.* μετὰ ταύτην. 51 *Ox.* γέγονεν. 52 *Alex.* οὐ κατελείφθη. 53 ita *Alex. Ox.* autem *C.* & *Ald.* κατέσπευσε. 54 *C.* καὶ νῦν. 55 *Ox.* ἀπὸ προσώπου Φαραώ. 56 *Ms. A.* & *Ald. ed.* κύριον. 57 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἀπὸ θαλάσσης ἄνεμον σφοδρόν. 58 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἐνέβαλεν. 59 *Ms. A.* & *Ald. ed.* αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. 60 *Ox.* ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραώ. 61 *Ms. A.* ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. *Ox.* ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγ. 62 *Ms. A.* χεῖρα αὐτοῦ εἰς, atque ita *Ald. ed.* 63 al. καὶ θύελλα. 64 τρεῖς ἡμέρας, in *Ms. A.* & reliquis exemplarib. non habentur. 65 *Ms. A.* ἀνέστη. 66 *Ms. A.* ἦν φῶς. 67 *Ms. Ox.* & *C. ed.* λατρεύετε. 68 *Ald.* οὐ. ἀλλά. 69 *Ms. Ox.* καὶ ποιήσ. *C. ed.* ἃς ποιήσ. 70 τῷ θεῷ ἡμῶν, desunt in *C. ed.* 71 *Ms. A.* λέγει αὐτῷ Φαραώ. 72 *Ms. Ox.* ἔτι προσελθεῖν σε καὶ ἰδεῖν. *C. ed.* ἔτι μὴ προσθεῖναι ἰδεῖν. 73 *Ald.* καθὼς εἴρηκας. *C.* οὕτως εἴρηκας.

Κεφ. ια΄. 11.

1 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἔτι μίαν [1] πληγὴν [2] ἐγὼ ἐπάξω ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦθεν. ὅταν δὲ [3] ἐξαποστέλλῃ ὑμᾶς [4] σὺν 2 παντὶ, ἐκβαλεῖ ὑμᾶς ἐκβολῇ. Λάλησον οὖν κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ αἰτησάτω ἕκαστος παρὰ τοῦ [5] πλησίον σκεύη ἀργυρᾶ 3 καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν. Κύριος δὲ ἔδωκε τὴν χάριν τῷ λαῷ [6] αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς. καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωυσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον 4 [7] τῶν θεραπόντων [8] αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Τάδε λέγει κύριος· περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ [9] εἰσπορεύομαι εἰς μέσον Αἰγύπτου.

5 Καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραὼ, ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ [10] θρόνου, καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς [11] θεραπαίνης τῆς παρὰ [12] τὸν μύλον, καὶ ἕως πρωτοτόκου 6 παντὸς κτήνους. Καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονε, καὶ τοιαύτη οὐκ ἔτι προστεθήσεται.

7 [13] Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ οὐ [14] γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ὅπως εἰδῇς ὅσα [15] παραδοξάσει κύριος ἀνὰ [16] μέσον τῶν Αἰγυπτίων καὶ [17] τοῦ Ἰσραήλ.

8 Καὶ [18] καταβήσονται πάντες οἱ παῖδές [19] σου οὗτοι πρός με, καὶ προσκυνήσουσί με, λέγοντες, Ἔξελθε σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαός σου οὗ σὺ ἀφηγῇ. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι. Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς 9 ἀπὸ Φαραὼ μετὰ θυμοῦ. [20] Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραὼ, [21] ἵνα πληθύνων πληθυνῶ [22] μου τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

10 Μωυσῆς δὲ καὶ Ἀαρὼν ἐποίησαν [23] πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον Φαραώ. ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ [24] εἰσήκουσεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [25] ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν 2 γῇ Αἰγύπτου, λέγων, Ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός [1] ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς 3 μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων, Τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν, [2] ἕκαστος πρόβα- 4 τον κατ' οἰκίαν. Ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ [3] ὦσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ [4] εἶναι ἱκανοὺς εἰς πρόβατον, [5] συλλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ· κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμήσεται εἰς πρό- 5 βατον. Πρόβατον τέλειον, [6] ἄρσεν, [7] ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν [8] ἀρνῶν [9] καὶ 6 τῶν ἐρίφων λήψεσθε. Καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου. καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς [10] υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς ἑσπέραν.

7 Καὶ λήψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν, ἐν τοῖς οἴκοις ἐν οἷς [11] ἐὰν φάγωσιν [12] αὐτὰ ἐν αὐ- 8 τοῖς. Καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὀπτὰ πυρὶ, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔ- 9 δονται. Οὐκ ἔδεσθε [13] ἀπ' αὐτῶν ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ' [14] ἢ ὀπτὰ πυρί· κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις.

10 [15] Οὐκ ἀπολείψεται ἀπ' [16] αὐτοῦ [17] ἕως πρωΐ. καὶ ὀστοῦν [18] οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ. τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ, ἐν πυρὶ κα-

---

Cap. 11. 1 *Aq.* & *Sym.* ἁφήν. 2 ἐγὼ, deest *Ms. Alex.* 3 ita *C. ed. Ms.* autem *A.* ἀποστέλλῃ. *Ald. ed.* ἐξαποστείλῃ. 4 *Ms. A.* σὺν παντὶ, ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς. *C. ed.* & *Ald.* σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμ. 5 *Ms. A.* & *Ald.* πλησίον, καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον, σκεύη. ita & *C. ed.* quæ τῆς πλησίον, addit etiam, αὐτῆς. 6 αὐτοῦ, *C.* deest. 7 *Ms. Ox.* & *C. ed.* πάντων τῶν θεραπόντων. 8 *Ald.* αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. 9 *Ox.* & *Ald.* εἰσπορεύσομαι. 10 *Ms. A.* θρόνου ἕως τοῦ πρωτοτόκου. 11 *Sch.* ἄλλος, αἰχμαλωτίδος. 12 al. τὸ μύλον. 13 *Ms. A.* Ἐν δέ. 14 *Ox.* βρύξει. 15 *Ox.* παραδοξάζει ὁ θεός. 16 *Ms. A.* μέσον Αἰγυπτίων, καί. 17 *Ms. A.* ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ. *Ox.* & *Ald.* ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 18 *Ald.* καταβοήσονται. 19 al. deest, σου. 20 *C.* Καὶ εἶπε. 21 *Ms. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἵνα πληθυνῶ, vel, πληθύνω. 22 *Ms. A.* cum *C. ed.* & *Ald.* τὰ σημεῖά μου, καὶ τὰ τέρατά μου ἐν. 23 *Ms. A.* πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον Φαραώ. *Ox.* πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντ. Φαρ. *C. ed.* πάντα τὰ τέρ. τ. ἐν γῇ Αἰγύπτου ἐναντ. Φαρ. *Ald.* τὰ σημεῖα καὶ πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντ. Φαρ. 24 *Ms. A.* ἠθέλησεν, ita & *Ald. ed.* & *C.* 25 *Ms. A.* ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. *Ox.* ἐξ Αἰγύπτου. *C. ed.* ἐκ γῆς αὐτοῦ.

Cap. 12. 1 *Ald. ed.* ὑμῖν ἐστιν. 2 in *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* deest, ἕκαστος, sed habet *Ms. Alex.* 3 *Ms. A.* ὦσιν οἱ ἐν. 4 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἱκανοὺς εἶναι. 5 *C.* προσλήψεται. 6 *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον. 7 al. deest, ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν. 8 *Ald.* ἀμνῶν. 9 *C.* καὶ ἀπό. 10 *Ms. A.* τῶν υἱῶν. 11 *Ald.* deest ἐάν. 12 ita *C. Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* αὐτό. 13 sic *Alex. Ald.* vero, ἐπ' αὐτοῦ. 14 ἤ, *Ald.* deest. 15 *Ms. A.* οὐκ ἀπολείψεσθε. *Ox.* οὐ καταλείψεσθε. *C.* οὐ καταλείψετε. *Ald.* οὐκ ἀπολήψεται. (leg. procul dubio, οὐκ ἀπολείψεται.) al. οὐχ ὑπολείψετε. 16 *C.* αὐτοῦ. 17 *Ms. A.* ἕως τὸ πρωΐ. *Ald.* εἰς τὸ πρωΐ. 18 *Schol.* οὐ συντριβήσεται (quæ lectio est *Ms. Ox.*) οὐχ ὑπολείψεται.

11 ...τακαύσετε. [19] Οὕτω δὲ φάγεσθε αὐτό. αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ [20] ὑποδήματα [21] ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ [22] βακτηρίαι ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καὶ ἔδεσθε αὐτὸ [23] μετὰ σπουδῆς. [24] Πάσχα ἐστὶ κυρίῳ. **12** Καὶ διελεύσομαι ἐν γῇ [25] Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· καὶ ἐν πᾶσι [26] τοῖς θεοῖς τῶν Αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν. ἐγὼ κύριος. **13** Καὶ ἔσται τὸ αἷμα ὑμῖν ἐν σημείῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς ὑμεῖς [27] ἐστὲ ἐκεῖ. καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα, καὶ σκεπάσω ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ [28] ἐκτριβῆναι, ὅταν παίω ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. **14** Καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα [29] ὑμῖν αὕτη [30] μνημόσυνον, καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ [31] εἰς πάσας τὰς γενεὰς ὑμῶν· νόμιμον αἰώνιον ἑορτάσετε αὐτήν. **15** Ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα [32] ἔδεσθε· ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης, ἀφανιεῖτε ζύμην ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν. πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζύμην, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ἰσραὴλ, ἀπὸ [33] τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης, **16** ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδόμης. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη, [34] κληθήσεται ἁγία· καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη, κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν. **17** Καὶ [35] φυλάξετε τὴν ἐντολὴν ταύτην· ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξάξω τὴν [36] δύναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. καὶ ποιήσετε τὴν ἡμέραν [37] ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον. **18** [38] Ἐναρχόμενοι τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, ἀφ' ἑσπέρας ἔδεσθε ἄζυμα, ἕως ἡμέρας μιᾶς καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς, [39] ἕως ἑσπέρας.

19 Ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη [40] οὐχ εὑρεθήσεται ἐν [41] ταῖς οἰκίαις ὑμῶν. πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζυμωτὸν, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς [42] Ἰσραὴλ, ἔν τε τοῖς [43] γειώραις, καὶ [44] αὐτόχθοσι τῆς γῆς. **20** Πᾶν ζυμωτὸν οὐκ ἔδεσθε· [45] ἐν παντὶ [46] δὲ [47] κατοικητηρίῳ ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα. **21** Ἐκάλεσε δὲ Μωυσῆς πᾶσαν γερουσίαν [48] υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀπελθόντες, λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς [49] πρόβατον κατὰ συγγενείας ὑμῶν, καὶ θύσατε **22** τὸ πάσχα. [50] Λήψεσθε δὲ δέσμην ὑσσώπου, καὶ βάψαντες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν, [51] καθίξετε [52] τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν, ἀπὸ τοῦ αἵματος [53] ὅ ἐστι παρὰ τὴν [54] θύραν. [55] ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθε ἕκαστος τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕως **23** πρωΐ. Καὶ παρελεύσεται κύριος πατάξαι τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν· καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν, καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν **24** [56] πατάξαι. Καὶ [57] φυλάξασθε τὸ ῥῆμα τοῦτο [58] νόμιμον σεαυτῷ, καὶ τοῖς υἱοῖς σου ἕως **25** αἰῶνος. Ἐὰν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν δῷ κύριος ὑμῖν, καθότι ἐλάλησε, **26** [59] φυλάξασθε τὴν λατρείαν ταύτην. Καὶ ἔσται ἐὰν λέγωσι πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, Τίς **27** ἡ λατρεία αὕτη; Καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς, Θυσία τὸ πάσχα τοῦτο κυρίῳ, ὡς ἐσκέπασε τοὺς οἴκους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν [60] Αἰγύπτῳ, ἡνίκα [61] ἐπάταξε τοὺς Αἰγυπτίους, τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο. καὶ κύψας ὁ λαὸς προσεκύνη- **28** σε. Καὶ [62] ἀπελθόντες, ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ [63] Μωυ- **29** σῇ [64] καὶ Ἀαρὼν, οὕτως ἐποίησαν. Ἐγε-

---

19 *Ms. A.* Οὕτως. 20 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ὑποδήματα ὑμῶν ἐν. 21 *Ms. Ox.* εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν. 22 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* βακτηρίαι ὑμῶν ἐν. 23 *Aq.* ἐν θάμβῳ. *S.* ἐν ἐπείξει. 24 *Ms. A.* Πάσχα ἐστι κυρίου. *Theodor.* τὸ πάσχα, ὁ μὲν Φίλων ἡρμήνευσε, διαβατήρια· ὁ δὲ Ἰώσηππος, ὑπερβασία· ὁ δὲ Σύμμαχος, ὑπέρβασις· ὁ δὲ Θεοδοτίων, φασὲκ, αὐτὴν τὴν Ἑβραίαν φωνὴν τεθεικώς. *Philonis* locus est l. 3. περὶ βίου M. 25 al. Αἰγύπτου. 26 *Ms. A.* θεοῖς Αἰγυπτίων. 27 ita *Ms. Ox.* & *Ald. ed. Ms.* autem *A.* κατοικεῖτε ἐκεῖ. *C.* ἔσεσθε ἐκεῖ. 28 *Ms. Ox.* ἐκτρεῖψαι. 29 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* αὕτη ὑμῖν. 30 *C.* εἰς μνημόσυνον. 31 *Ms. A.* εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἑορτάσετε. *Ald. ed.* & *C.* εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· νόμ. 32 *C.* φάγεσθε. 33 *Ms. A.* & *Ald. ed.* τῆς πρώτης ἡμέρας. 34 *Ms. A.* cum *Ald.* & *C. ed.* κεκλήσεται. 35 ita *Ox. Alex.* vero, φυλάξασθε. 36 *Ox.* δυναστείαν. 37 *Alex.* ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

38 *C.* ἐναρχομένῃ. 39 deest ἕως in *Ms. Alex.* sed habent *edd. Compl.* & *Ald.* 40 *Alex.* οὐχ. 41 *Ox.* τοῖς οἴκοις. 42 *Ald.* υἱῶν Ἰσραήλ. 43 *Ox.* προσηλύτοις. *Theodoret.* γειώραν τὸν προσήλυτον προσηγόρευσε. 44 *C.* ἐν τοῖς αὐτόχθοσι. 45 *Ald.* ἀλλ' ἐν παντί. *C.* ἐν παντί. 46 *Alex.* deest δέ. 47 *Ox.* οἰκητηρίῳ. 48 υἱῶν, *Ald.* & *C.* deest. 49 *Ms. A.* & *Ald. ed.* πρόβατα. 50 *Ald.* Καὶ λήψεσθε. 51 *C. ed.* καὶ θίξετε. *Ald.* καθέζετε. 52 *Alex.* ἀπὸ τῆς φλιᾶς. *Ald.* ἐπὶ τῆς φλιᾶς. 53 al. τοῦ παρὰ τ. 54 *Ox.* θύραν τοῦ οἴκου. 55 al. καὶ ὑμεῖς δέ. 56 *Ald.* πατάξας. 57 al. φυλάξεσθε. 58 sic *Ms. Ox.* & *C. ed.* sed *Ms. A.* & *Ald. ed.* νόμιμον αἰώνιον σεαυτῷ. 59 *Ox.* φυλάξετε. *C.* φυλάξεσθε. 60 *Ald.* γῇ Αἰγύπτῳ. 61 *Ox.* ἐπάταξε κύριος. 62 *Ox.* ἀπελθόντων. 63 al. Μωϋσεῖ. 64 καὶ Ἀαρὼν, desunt in *Ms. A.* habent autem *Ms. Ox. C.* & *Ald. ed.*

νήθη δὲ

νήθη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς, καὶ κύριος ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραὼ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ [65] θρόνου, ἕως πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλωτίδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ, [66] καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς 30 κτήνους. Καὶ [67] ἀναστὰς Φαραὼ [68] νυκτὸς, καὶ οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη [69] ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ· οὐ γὰρ ἦν οἰκία, ἐν ᾗ οὐκ 31 ἦν ἐν αὐτῇ [70] τεθνηκώς. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· [71] βαδίζετε καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καθ-32 ὰ λέγετε. Καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες [72] πορεύεσθε, εὐλο-33 γήσατε δὴ κἀμέ. Καὶ κατεβιάζοντο οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς [73] ἐκ τῆς γῆς· εἶπαν γὰρ, Ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνή-34 σκομεν. Ἀνέλαβε δὲ ὁ λαὸς [74] τὸ σταῖς αὐτῶν πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν [75] ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν, ἐπὶ τῶν 35 ὤμων. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Μωυσῆς· καὶ ᾔτησαν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων [76] σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱμα-36 τισμόν. [77] Καὶ ἔδωκε κύριος τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς· 37 καὶ [78] ἐσκύλευσαν [79] τοὺς Αἰγυπτίους. [80] Ἀπάραντες δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σοκχὼθ εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν, οἱ ἄν-38 δρες, [81] πλὴν τῆς ἀποσκευῆς. Καὶ ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς, καὶ πρόβατα, 39 καὶ βόες, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα. Καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, ἐγκρυφίας ἀζύμους, οὐ γὰρ ἐζυμώθη· ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι, [82] καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν [83] ἐπιμεῖναι· οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑαυ-40 τοῖς εἰς τὴν ὁδόν. Ἡ δὲ [84] κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἣν [85] κατῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ [86] Χαναὰν, ἔτη τετρακόσια τριά-41 κοντα. [87] Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη, ἐξῆλθε [88] πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου [89] νυκτός.

42 Προφυλακή ἐστι τῷ κυρίῳ, ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· * ἐκείνη ἡ νὺξ αὕτη προφυλακὴ κυρίῳ, ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσ-43 ραὴλ εἶναι εἰς γενεὰς αὐτῶν. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ [90] Ἀαρὼν, Οὗτος ὁ νόμος τοῦ πάσχα. πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται 44 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ πάντα [91] οἰκέτην [92] ἢ ἀργυρώνητον περιτεμεῖς αὐτόν· καὶ τότε φάγε-45 ται ἀπ' αὐτοῦ. Πάροικος [93] ἢ μισθω-46 τὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ. Ἐν οἰκίᾳ μιᾷ [94] βρωθήσεται, καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω· καὶ ὀστοῦν οὐ [95] συντρίψετε ἀπ' αὐ-47 τοῦ. Πᾶσα συναγωγὴ [96] υἱῶν Ἰσραὴλ 48 ποιήσει [97] αὐτό. Ἐὰν δέ τις προσέλθῃ [98] πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος [99] ποιῆσαι τὸ πάσχα κυρίῳ, περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν· καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτό· καὶ ἔσται ὥσπερ [100] καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς. πᾶς ἀπερί-49 τμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ. Νόμος εἷς [1] ἔσται τῷ ἐγχωρίῳ καὶ [2] τῷ προσελθόντι προσ-50 ηλύτῳ ἐν ὑμῖν. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ καὶ 51 [3] Ἀαρὼν πρὸς αὐτοὺς, οὕτως ἐποίησαν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξήγαγε κύριος τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν.

Κεφ. ιγ΄. 13.

1 ΕΙπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

65 *Ms. A.* θρόνου, καὶ ἕως. 66 *Ms. A.* cum *C. ed.* & *Ald.* καὶ πᾶν πρωτότοκον κτήνους. *Ox.* καὶ ἕως πρωτοτόκου τοῦ κτήνους. 67 *Ms. A.* ἀνέστη. l. ἀνέστη, ut habent *Ald.* & *C.* 68 *Ms. A.* cum *Ald.* & *C.* νυκτὸς, καὶ πάντες οἱ. 69 *Ms. Ox.* ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ. 70 *Ald.* τεθνηκός. 71 *Alex.* & *Ald.* βαδίζετε, λατρεύετε. *C.* βαδίζετε καὶ λατρεύετε. 72 *Ms. Ox.* & *C. ed.* πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε, εὐλογήσατε. 73 *Alex.* & *Ald.* ἀπὸ τῆς. 74 al. τὰ σταῖτα. 75 *Ox.* ἐνδεδεμένον. 76 *Alex.* σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. 77 *Alex.* Καὶ κύριος ἔδωκεν. 78 al. ἐσκυλεύσαντο. *Theodoret.* auctor est, 70 *Intt.* reddidisse ἐσκεύασαν, *Symmachum* vero transtulisse ἐσκύλευσαν. 79 *Ox.* pro τοὺς Αἰγυπτίους, habet αὐτούς. 80 ita *Ms. Ox.* & *C. ed. Ms. A.* vero cum *Ald. ed.* Ἀπῆραν δὲ οἱ υἱοί. 81 *Ms. A.* πλὴν ἀποσκευῆς. *Aq.* χωρὶς νηπίων. 82 *Ms. A.* οὐ γὰρ ἐδυνάσθησαν. 83 *Alex. Ald.* & *C.* ὑπομεῖναι. 84 ita *Ms. Ox.* & *C. ed. Ms.* vero *A.* cum *Ald. ed.* παροίκησις. 85 *Ms. A.* & *Ald. ed.* παρῴκησαν. *Ox.* & *C.* κατῴκησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. 86 *Ms. A.* & *Ald. ed.* Χαναὰν, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, ἔτη. 87 *Alex.* Ἐγένετο δέ. 88 *C.* πᾶσα στρατιά. 89 *C.* Νὺξ προφυλακῆς. *Aq.* νὺξ παρατηρήσεως. *S.* νὺξ παρατετηρημένη. *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, νὺξ φυλάξεως. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 42. 90 *Ms. Ox.* Ἀαρὼν, λέγων. 91 *Alex. Ald.* & *C.* οἰκέτην τινός. 92 *Alex.* & *Ald.* καὶ. 93 al. καὶ μισθ. 94 *Ms. A.* & *Ald. ed.* βρωθήσεται, οὐ καταλείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωῒ, οὐκ ἐξοίσετε. 95 *C.* συντρίψετε. 96 υἱῶν, *C.* deest. al. hab. τῶν υἱῶν. 97 *Ms. A.* & *Ald. ed.* τοῦτο. 98 *C.* ἐν ὑμῖν προσήλυτος. 99 *Ms. A.* & *C. ed.* καὶ ποιῇ τὸ πάσχα. *Ald.* καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα. 100 al. deest, καί. 1 *Ms. A.* ἐστιν. 2 ita etiam *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν. 3 *Ms. A.* Ἀαρὼν οὕτως.

2 Ἁγία-

2 Ἁγίασόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς [1] διανοῖγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, [2] ἐμοί ἐστιν.

3 Εἶπε δὲ Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν, Μνημονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐν ᾗ ἐξήλθετε [3] ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐντεῦθεν. καὶ οὐ 4 βρωθήσεται ζύμη. Ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑ-5 μεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων. Καὶ ἔσται [4] ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, [5] καὶ Ἀμορραίων, καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ Φερεζαίων, ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ 6 μηνὶ τούτῳ. Ἓξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἑορτὴ [6] κυ-7 ρίου. Ἄζυμα ἔδεσθε [7] ἑπτὰ ἡμέρας· οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζυμωτὸν, οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη 8 [8] ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. [9] Καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς [10] μοι, ὡς 9 ἐξεπορευόμην [11] ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται σοι [12] σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου, ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος κυρίου ἐν τῷ στόματί σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε [13] κύριος ὁ θεὸς ἐξ Αἰγύ-10 πτου. Καὶ [14] φυλάξασθε [15] τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὡρῶν, ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέ-11 ρας. Καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ὃν τρόπον ὤμοσε [16] τοῖς πατράσι σου, καὶ [17] δώ-12 σει σοι αὐτήν· Καὶ [18] ἀφελεῖς πᾶν διανοῖγον μήτραν, τὰ [19] ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ· * [20] πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐκ βουκολίων [21] ἢ ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ὅσα [22] ἐὰν γένηταί σοι, 13 [23] τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ. Πᾶν διανοῖγον μήτραν ὄνου, [24] ἀλλάξεις προβάτῳ· ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξῃς, [25] λυτρώσῃ αὐτό· [26] πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυ-14 τρώσῃ. Ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα, λέγων, Τί τοῦτο; [27] καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Ὅτι ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγε [28] κύριος ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

15 Ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνε Φαραὼ ἐξαποστεῖλαι ἡμᾶς, [29] ἀπέκτεινε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ [30] Αἰγύπτῳ [31] ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν. διὰ τοῦτο ἐγὼ [32] θύω πᾶν διανοῖγον μήτραν, τὰ [33] ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ, καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυτρώσομαι.

16 Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, [34] καὶ ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε κύριος ἐξ Αἰγύπτου.

17 Ὡς δὲ ἐξαπέστειλε Φαραὼ τὸν λαὸν, οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς Φυλιστιείμ, ὅτι ἐγγὺς ἦν· εἶπε γὰρ ὁ θεὸς, Μήποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον, καὶ [35] ἀποστρέψῃ εἰς 18 Αἴγυπτον. Καὶ ἐκύκλωσεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. [36] πέμπτη δὲ γενεᾷ ἀνέβησαν οἱ 19 υἱοὶ Ἰσραὴλ [37] ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ μεθ' ἑαυτοῦ· ὅρκῳ γὰρ [38] ὥρκισε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται [39] ὑμᾶς κύριος, καὶ συνανοίσετέ [40] μου τὰ ὀστᾶ ἐντεῦθεν μεθ' ὑ-20 μῶν. Ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοκχὼθ, ἐστρατοπέδευσαν ἐν [41] Ὀθὼμ παρὰ 21 τὴν ἔρημον. Ὁ δὲ θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης, δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν· τὴν δὲ νύκτα, ἐν στύλῳ [42] πυρός.

22 Οὐκ ἐξέλιπε δὲ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἡμέρας, καὶ ὁ στύλος τοῦ πυρὸς νυκτὸς ἐναντίον [43] τοῦ λαοῦ παντός.

Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* καὶ διανοῖγον. *Ald.* καὶ ἀνοῖγον. 2 *Ald. ed.* ὅτι ἐμοί. *C.* ἐμόν. 3 ita & *Ms. Ox.* at *A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἐξ Αἰγύπτου. 4 *Ald.* deest ἡνίκα. 5 *C.* hoc ordine, καὶ Εὐαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων. 6 *C.* κυρίῳ. 7 *Alex.* τὰς ἑπτά. 8 ἐν *C.* deest. 9 καὶ, *Ald.* deest. 10 *C.* μου. 11 *Ox.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 12 *Ald.* & *C.* εἰς σημεῖον. 13 *Alex. Ald.* & *C.* κύριος ἐξ. 14 *Ox.* φυλάξετε. *C.* φυλάξαι. 15 *Sch.* ἄλλος· ἀκριβασμόν. ἄλλος· πρόσαγμα. 16 *Ox.* σοι καὶ τοῖς πατράσι σου. 17 ita *Ms. Ox.* & *C. ed.* at *Ms. A.* & *Ald. ed.* δῷ. al. δώσῃ. 18 ita & *Ms. Ox. A.* vero cum *C. ed.* & *Ald.* ἀφορεῖς. 19 sic *Ox. C.* & *Ald. Alex.* autem, ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 12. 20 al. καὶ πᾶν. 21 *Alex.* καὶ ἐν τοῖς. *C.* ἐν τοῖς. 22 *Alex.* ἄν. 23 ita *Ms. A. Ox.* autem & *C.* τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ. *Ald.* τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ. 24 *Ald.* ἀλλάξεις αὐτό. 25 *Aq.* τενοντώσεις. *Sym.* ἀποκτενεῖς. *Theodot.* νωτοκοπήσεις αὐτό. 26 al. καὶ πᾶν. 27 καὶ, *Ald.* deest. 28 *Ms. A.* ἡμᾶς κύριος, atque ita *Ald.* & *C.* 29 *C.* ἀπέκτεινε κύριος πᾶν. 30 al. Αἰγύπτου. 31 ita *Ms. Ox.* & *C. ed. Ms. A.* vero cum *Ald. ed.* ἀπὸ πρωτοτόκου ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκου κτηνῶν. 32 *Alex. Ald.* & *C.* θύω τῷ κυρίῳ πᾶν. 33 *Alex.* & *C.* ἀρσενικὰ, καί. 34 *Aq.* καὶ εἰς ἐνεκτά. 35 *C.* ἀποστρέφῃ. 36 *Aq.* & *S.* καθωπλισμένοι. *Theodot.* πεμπταίζοντες. 37 *Ms. A.* ἐξ Αἰγύπτου. 38 *Ms. A. Ald.* & *C.* ὥρκισεν Ἰωσὴφ τούς. 39 *Ms. A.* & *Ald. ed.* κύριος ὑμᾶς. 40 *Alex.* τὰ ὀστᾶ μου. 41 *Alex.* Ὀθόμ. 42 *Ms. A.* πυρός. Οὐκ ἐξέλειπεν. *C.* π. Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν. *Ald.* π. Τοῦ φαίνειν δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐξέλιπεν. al. leg. πυρὸς τοῦ φαίνειν αὐτοῖς, Οὐκ ἐξέλ. 43 *A. Ald.* & *C.* παντὸς τοῦ λαοῦ.

Κεφ.

Κεφ. ιδʹ 14.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἀνὰ μέσον [1] Μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης, ἐξεναντίας [2] Βεελσεπφῶν. ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς 3 θαλάσσης. Καὶ ἐρεῖ Φαραὼ [3] τῷ λαῷ [4] αὐτοῦ, Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ· [5] συγκέκλεικε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος. 4 Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ καταδιώξεται ὀπίσω [6] αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ [7] στρατιᾷ αὐτοῦ· καὶ [8] γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγώ 5 [9] εἰμι κύριος. καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ [10] ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι πέφευγεν ὁ λαός. καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν· καὶ [11] εἶπαν, Τί τοῦτο [12] ἐποιήσαμεν, [13] τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, τοῦ μὴ δουλεύειν 6 ἡμῖν; Ἔζευξεν [14] οὖν Φαραὼ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ [15] συν- 7 απήγαγε μεθ᾽ ἑαυτοῦ. Καὶ [16] λαβὼν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας ἐπὶ πάν- 8 των. Καὶ ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, [17] καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ [18] κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ [19] ἐξεπορεύοντο ἐν 9 χειρὶ ὑψηλῇ. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ [20] εὕροσαν αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶσα ἡ ἵππος, καὶ τὰ ἅρματα Φαραὼ, [21] καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ἡ [22] στρατιὰ αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἐξεναντίας Βεελσεπφῶν.

10 Καὶ Φαραὼ [23] προσῆγε. καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὁρῶσι· [24] καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσ- 11 ραὴλ πρὸς κύριον, Καὶ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν, Παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν [25] γῇ Αἰγύπτῳ, [26] ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, 12 [27] ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου; Οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλαλήσαμεν [28] πρὸς σὲ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγοντες, Πάρες ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις; κρεῖσσον [29] γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ 13 ἐρήμῳ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν, Θαρσεῖτε, [30] στῆτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ [31] τοῦ κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον. ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν 14 αἰῶνα [32] χρόνον. Κύριος πολεμήσει 15 [33] περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς [34] σιγήσετε. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Τί βοᾷς πρός με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [35] καὶ ἀνα- 16 ζευξάτωσαν. Καὶ σὺ ἔπαρον [36] τῇ ῥάβδῳ σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν· καὶ εἰσελθάτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης [37] κατὰ τὸ 17 ξηρόν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [38] σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραῷ, [39] καὶ ἐν πάσῃ τῇ [40] στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις 18 αὐτοῦ. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγώ [41] εἰμι κύριος, ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραῷ, καὶ [42] ἐν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἵπ- 19 ποις αὐτοῦ. Ἐξῆρε δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν· ἐξῆρε δὲ καὶ

Cap. 14. 1 al. Μαγδόλου. 2 *Ms. Alex.* Βεελσεφῶν. 3 in *Comp.* desunt, τῷ λαῷ αὐτοῦ. 4 *Ms. Alex.* αὐτοῦ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, Πλανῶνται. *Ox.* αὐτοῦ, οἱ υἱοὶ πλανῶνται. *C.* & *Ald.* αὐτοῦ περὶ τ. υἱ. Ἰσρ. ὅτι πλανῶνται. 5 *Alex.* συγκέκλεικεν αὐτούς. 6 *C.* αὐτούς. 7 *Ald.* στρατείᾳ. 8 sic *Ox. C.* & *Ald. Alex.* vero, ἐπιγνώσονται. 9 *Ox.* & *C.* deest εἰμι. 10 cum hac lectione consentit *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* at *Ms. A.* habet, ἀνηγγέλη τῷ Φαραῷ λέγοντες, ὅτι. 11 *Alex.* εἶπον. 12 *Alex. C.* & *Ald.* πεποιήκαμεν. 13 *Alex.* & *Ald.* ἐξαποστείλαντες. 14 *Ald.* δέ. 15 *Ox.* συνήγαγε. 16 *Alex. Ald.* & *C.* ἔλαβεν. 17 ita *Ms. Ox. A.* vero, καὶ τὴν καρδίαν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. in *C.* & *Ald.* hæc omnia desunt. 18 *Alex.* κατεδίωξαν 19 *Ox.* & *Ald.* ἐπορεύοντο. 20 *Alex. Ald.* & *C.* εὗρον. 21 *C.* καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ. 22 *Ald.* στρατεία. 23 ita *Ald. Ms.* vero *A.* προσήγαγεν. *Ox.* cum *Compl.* προσῆγε. 24 *Ms. A.* καὶ εἶδε (vel ἴδε,) οἱ. *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* καὶ ἰδοὺ, οἱ. 25 γῇ *Ald.* & *C.* deest. 26 *Ms. Ox.* ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ θανατῶσαι ἡμᾶς. *Alex.* etiam habet, θανατῶσαι ἡμᾶς. 27 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐξ. 28 *Ald.* ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς σὲ λέγοντες. 29 *C.* γὰρ ἦν ἡμᾶς. 30 sic *Ox.* & *Ald. Alex.* vero & *C.* στήκετε. 31 *Ms. A.* τοῦ θεοῦ. 32 *Ox.* deest χρόνον. 33 sic *Alex.* & *Ald. Ox.* vero & *C.* ὑπὲρ ὑμῶν. 34 *Ox.* & *C.* σιγήσεσθε. 35 *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἵνα ἀπάρωσι. 36 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* τὴν ῥάβδον σου. 37 *Sch.* εἰς χέρσον, εἰς ξηρόν. 38 *Ms. Ox.* στερεῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. 39 καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, desunt *Ox.* 40 *Ald.* στρατείᾳ. 41 εἰμι, *C.* deest. 42 al. deest, ἐν τοῖς.

ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν [43] ὀπίσω αὐτῶν. 20 Καὶ εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον [44] τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ, [45] καὶ ἔστη. [46] καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος· καὶ διῆλθεν ἡ νύξ· καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα. 21 Ἐξέτεινε δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ [47] ὑπήγαγε κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν· καὶ [48] ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ. 22 Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν· καὶ τὸ ὕδωρ [49] αὐτῆς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. 23 [50] Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ [51] εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν [52] καὶ πᾶς ἵππος Φαραώ, καὶ τὰ ἅρματα, καὶ οἱ [53] ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

24 Ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, καὶ ἐπέβλεψε κύριος [54] ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν [55] τῶν Αἰγυπτίων, 25 Καὶ [56] συνέδησε τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν, καὶ [57] ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. [58] καὶ εἶπαν οἱ Αἰγύπτιοι, Φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ· ὁ γὰρ κύριος πολεμεῖ [59] περὶ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους. 26 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπί τε τὰ ἅρματα [60] καὶ τοὺς ἀναβάτας. 27 Ἐξέτεινε δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ [61] ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν [62] ἐπὶ χώρας. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον [63] ὑπὸ τὸ ὕδωρ· καὶ [64] ἐξετίναξε κύριος τοὺς Αἰγυπτίους [65] μέσον τῆς θαλάσσης. 28 Καὶ ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραώ, [66] τοὺς εἰσπεπορευμένους [67] ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν· [68] καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 29 Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ [69] αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. 30 Καὶ ἐρρύσατο κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ [70] χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων. * [71] καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. 31 [72] Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις. [73] ἐφοβήθη δὲ [74] ὁ λαὸς τὸν κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ [75] θεῷ, καὶ Μωυσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 Τότε [1] ἦσε Μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ᾠδὴν ταύτην τῷ [2] θεῷ, καὶ [3] εἶπαν, λέγοντες, Ἄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν. 2 Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. [4] οὗτός μου θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν· θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν. 3 Κύριος συντρίβων πολέμους, κύριος ὄνομα αὐτῷ. 4 Ἅρματα Φαραώ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν, ἐπιλέκτους ἀναβάτας [5] τριστάτας· [6] κατεποντίσθησαν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, 5 [7] Πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος. 6 Ἡ δεξιά σου κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιά σου χεὶρ κύριε ἔθραυσεν ἐ-

43 *Ox.* ὄπισθεν. 44 *Ox.* τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. *Ald.* τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσρ. 45 καὶ ἔστη, *Ald.* desunt. 46 *C.* καὶ ἐγένετο γνόφος, καὶ σκότος. *Aq.* καὶ ἐγένετο ἡ νεφέλη σκότος, καὶ ἐφώτισε τὴν νύκτα, καὶ οὐκ ἤγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. *Sym.* καὶ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκεῖθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν. *Sch.* τὸ Σαμαρειτικόν, καὶ ἦν τὸ νέφος καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτί. 47 *C.* ἐπήγαγε. 48 ita *Mſ. Ox. Alex.* autem cum *ed. Ald,* & *C.* διεχίσθη. 49 *Alex.* αὐτοῖς. 50 *Alex. Ald.* & *C.* Κατεδίωξαν δέ. 51 *Mſ. A.* εἰσῆλθεν. 52 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* πᾶσα ἡ ἵππος. 53 *Mſ. A.* ἀναβάται, καὶ εἰσῆλθον. 54 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* εἰς τήν. 55 *Ald.* pro τῶν Αἰγ. habet αὐτῶν. 56 *Sym.* μετέστησε. 57 *Mſ. A.* ἦγεν. 58 aa. ll. Καὶ εἶπαν τῷ λέγειν. 59 *Mſ. A.* τοὺς Αἰγυπτίους περὶ αὐτῶν. *Ald.* ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς Αἰγυπτίοις. *Ox.* & *C.* etiam habent ὑπὲρ αὐτῶν. 60 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπὶ τούς. 61 *C.* ἀπεκατεστάθη. 62 *Aq.* εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ. 63 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* ἐπί. 64 *Aq.* ἀνέβρασε. 65 *Ox. Ald.* & *C.* εἰς μέσον. 66 *Ox.* τῶν εἰσπορευομένων. 67 *Ox.* ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 68 *Mſ. A.* οὐ κατελείφθη. *Ald.* οὐκ ἀπελείφθη. 69 *C.* αὐτῆς. 70 *Mſ. A.* χειρὸς Αἰγυπτίων. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 31. cui ſubjungitur verſ. 32. qui continet priorem partem verſus 1. Cap. ſeq. ita ut Cap. 15. incipiat ab Ἄσωμεν. 71 *Ald.* καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 72 *Mſ. A.* & *C. ed.* Καὶ ἴδεν. 73 *Mſ. A.* καὶ ἐφοβήθη. 74 *Mſ. Ox.* πᾶς ὁ λαός. 75 *Mſ. A.* κυρίῳ.

Cap. 15. 1 *Compl. ed.* ἦσαν. 2 al. κυρίῳ. 3 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* εἶπαν τῷ λέγειν, Ἄσωμεν. *C. ed.* εἶπαν, Ἄσωμεν. 4 *Mſ. A.* οὗτος θεός μου. 5 *Orig.* & *Greg. Nyſſ.* ὁ μὲν ἡνιόχει, ὁ δὲ ὑπερήσπιζεν, ὁ δὲ ἐμάχετο. ἢ τριστάτας λέγει, τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπιβεβηκότας· οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν πολέμῳ ἐξιόντες ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπωχοῦντο. ἢ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ πρὸς τρεῖς δυναμένους ἀντιστῆναι. ἢ τοὺς ἐν παρατάξει τρίτους ἱσταμένους ἐν τῇ φάλαγγι, τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς παρεμβολῆς ἱσταμένης φαλαγγοειδῶς· τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος, ἢ ἀποκάμοντος, ὁ τριστάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον· ἢ τὸν τριστάτην, τοῦτ' ἔστι, τὸν ἐν τῷ καθέζεσθαι τὸν βασιλέα τρίτον ἱστάμενον, ἢ τὸν τρίτην ἔχοντα καθέδραν· οἷος ἦν ὁ Δαβὶδ παρὰ τῷ Σαούλ. *Schol. vet.* τριστάτας, τρίτης μοίρας ἄρχοντας, καὶ κατέχοντας ἐν χειρὶ τρεῖς λόγχας. 6 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *C.* κατεπόντισεν. 7 al. Πόντος.

χθρούς.

7 ἐχθρούς. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους. ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου· [8] κατέφαγεν αὐτοὺς [9] ὡς καλάμην.

8 Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου [10] διέστη τὸ ὕδωρ· ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα· [11] ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

9 Εἶπεν ὁ ἐχθρὸς, Διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σκῦλα. ἐμπλήσω ψυχήν μου, ἀνελῶ τῇ [12] μαχαίρᾳ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.

10 Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου· [13] ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα· ἔδυσαν ὡσεὶ [14] μόλιβος ἐν ὕ-

11 δατι σφοδρῷ. Τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε; [15] τίς ὅμοιός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστὸς [16] ἐν δόξαις, ποιῶν τέ-

12 ρατα. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου· [17] κατ-

13 έπιεν αὐτοὺς [18] γῆ. Ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον. ὃν ἐλυτρώσω· [19] παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅ-

14 γιόν σου. Ἤκουσαν ἔθνη, καὶ [20] ὠργίσθησαν· ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστι-

15 είμ. Τότε [21] ἔσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ, καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν· ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος· ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χανα-

16 άν. Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς [22] τρόμος καὶ φόβος· μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν, [23] ἕως παρέλθῃ ὁ λαός σου κύριε· ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος, ὃν [24] ἐκτή-

17 σω. Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου, [25] εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ [26] κατηρτίσω κύριε, ἁγίασμα κύ-

18 ριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου. Κύριος [27] βασιλεύων τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπ' αἰῶνα, καὶ

19 ἔτι. Ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραὼ σὺν ἅρμασι καὶ [28] ἀναβάταις εἰς θάλασσαν, καὶ ἐπήγαγεν [29] ἐπ' αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ [30] τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ

20 ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης. [31] Λαβοῦσα δὲ Μαριὰμ ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ Ἀαρὼν τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ [32] ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμ-

21 πάνων καὶ χορῶν. [33] Ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν Μαριάμ, λέγουσα, * Ἄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρ-

22 ριψεν εἰς θάλασσαν. Ἐξῆρε δὲ Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ. καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ ηὕρισκον ὕ-

23 δωρ, ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς [34] Μερρᾶ, καὶ οὐκ ἠδύναντο [35] πιεῖν ἐκ Μερρᾶς· πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο [36] ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα

24 τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς [37] ἐπὶ Μωυσῇ, λέγοντες, Τί

25 πιόμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωυσῆς πρὸς κύριον· καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν [38] αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη [39] τὸ ὕδωρ. ἐκεῖ ἔθετο [40] αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις· καὶ ἐκεῖ [41] αὐτὸν ἐπείρασε, Καὶ

26 εἶπεν, [42] Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ [43] ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ [44] ἐνωτίσῃ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον ἣν [45] ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ. ἐγὼ γάρ εἰμι [46] κύριος ὁ θεός σου

27 ὁ ἰώμενός σε. [47] Καὶ ἤλθοσαν εἰς [48] Αἰλείμ. καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων. παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ [49] παρὰ τὰ ὕδατα.

Κεφ. ις'. 16.

1 ἈΠῆραν δὲ ἐξ [1] Αἰλείμ, καὶ [2] ἤλθοσαν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σὶν, ὅ ἐστιν ἀνὰ μέσον Αἰλείμ, καὶ ἀνὰ μέσον Σινά. τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ, τῷ

8 *Mſ. A.* & *C. ed.* καὶ κατέφαγεν. 9 al. ὡσεί. 10 *Aq. Sym.* & *Th.* ἐσωρεύθη τὸ ὕδωρ. 11 *C.* & *Ald.* ἐπάγη καὶ τά. 12 al. μαχαίρη. 13 ita *C.* & *Ald. Alex.* καὶ ἐκάλυψεν. 14 al. μόλιβδος. 15 *Sym.* οὔτε ἐν δυναστείᾳ, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισωθῆναι. 16 *C.* ἐνδόξως. 17 *Mſ. A.* καὶ κατέπιεν. 18 *Mſ. A.* ἡ γῆ. 19 *Sym.* διεβάστασας. 20 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* autem *A.* ἐφοβήθησαν. *Aq.* ἐκλονήθησαν. *Sch.* ἐταράχθησαν. 21 *Sch.* ἕτερος ἐθορυβήθησαν. 22 *Mſ. A.* cum *Ald.* & *C. ed.* φόβος καὶ τρόμος. 23 al. ἕως ἂν παρέλθῃ. 24 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* ἐλυτρώσω. 25 *Sch.* εἰς ἑδρασμα· εἰς καθέδραν. 26 *Mſ. A.* κατηργάσω. *Ald. ed.* & *C.* κατειργάσω. 27 *C.* βασιλεύων εἰς τόν. 28 *Mſ. A.* ἀναβάταις αὐτοῦ. ſed in *Ox. C.* & *Ald.* deeſt etiam, αὐτοῦ. 29 *Mſ. A.* κύριος ἐπ' αὐτούς. 30 *Mſ. Ox.* τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. 31 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* Ἔλαβεν δέ. 32 *Mſ. A.* ἐξῆλθον. 33 *Sch.* καὶ κατέλεγεν αὐταῖς. * In *Francoſ. ed.* hic incipit verſ. 21. 34 *Mſ. A.* Μερράν. 35 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς. 36 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἐπωνομάσθη. 37 ſic & *C. Mſ.* autem *A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* κατὰ Μωϋσῆ. 38 αὐτό, *C.* deeſt. 39 τὸ ὕδωρ al. deeſt. 40 *Ox.* αὐτῷ ὁ θεός δικ. 41 *Alex.* ἐπείραζεν αὐτόν. 42 *C.* ἐὰν ἀκούσῃς τῆς. 43 *Ald.* ἐνώπιον. 44 *Ox. C.* & *Ald.* ἐνωτίσῃς, vel, ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολάς. 45 *Ald.* ἐπήγαγες. 46 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* κύριος ὁ ἰώμενός σε. 47 *Alex.* Καὶ ἦλθον. *C.* Καὶ γὰρ ἦλθον. 48 al. ἐλείμ. 49 ſic *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* ἐπὶ τὰ ὕδ.

Cap. 16. 1 al. ἐλείμ. 2 *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* ἦλθον. *Comp. ed.* ἦλθε.

μένῃ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθότων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 2 Διεγόγγυζε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρών. 3 Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ [3] Αἰγύπτῳ, [4] ὅταν ἐκαθίσαμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν, καὶ ἠσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονήν· ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτεῖναι [5] πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ. 4 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδοὺ ἐγὼ [6] ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐξελεύσεται ὁ λαός, καὶ [7] συλλέξουσι τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅπως πειράσω αὐτοὺς εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου, ἢ οὔ. 5 Καὶ ἔσται [8] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, καὶ [9] ἑτοιμάσουσιν ὃ ἐὰν εἰσενέγκωσι· καὶ ἔσται διπλοῦν [10] ὃ ἐὰν συναγάγωσι τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν.

6 [11] Καὶ εἶπε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, Ἑσπέρας γνώσεσθε, ὅτι κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 7 Καὶ πρωῒ ὄψεσθε τὴν δόξαν [12] κυρίου ἐν τῷ [13] εἰσακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ θεῷ. ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν, ὅτι [14] διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν; 8 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἐν τῷ διδόναι κύριον ὑμῖν ἑσπέρας κρέα φαγεῖν, καὶ ἄρτους τὸ πρωῒ εἰς πλησμονήν, διὰ τὸ εἰσακοῦσαι κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς [15] διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν. ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν; οὐ γὰρ καθ' ἡμῶν [16] ἐστιν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν, ἀλλ' ἢ κατὰ τοῦ θεοῦ. 9 Εἶπε δὲ Μωυσῆς πρὸς Ἀαρών, Εἶπον πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραήλ, Προσέλθετε ἐναντίον τοῦ θεοῦ· εἰσακήκοε γὰρ [17] τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν. 10 Ἡνίκα δὲ ἐλάλει Ἀαρὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ [18] ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ. 11 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 12 Εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. λάλησον πρὸς αὐτούς, λέγων, Τὸ πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα, καὶ τὸ πρωῒ πλησθήσεσθε ἄρτων· καὶ γνώσεσθε, [19] ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 13 [20] Ἐγένετο δὲ ἑσπέρα· καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμβολήν. τὸ [21] πρωῒ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. 14 Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡσεὶ κόριον [22] λευκόν, [23] ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς. 15 Ἰδόντες [24] δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, Τί ἐστι τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν. εἶπε δὲ Μωυσῆς [25] αὐτοῖς, Οὗτος ὁ ἄρτος, ὃν ἔδωκε κύριος ὑμῖν φαγεῖν. 16 [26] Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος· συναγάγετε ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας γομόρ, κατὰ κεφαλὴν κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν, ἕκαστος [27] σὺν τοῖς συσκηνίοις ὑμῶν συλλέξατε. 17 [28] Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ συνέλεξαν [29] ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον. 18 Καὶ [30] μετρήσαντες [31] γομόρ, οὐκ ἐπλεόνασεν [32] ὁ τὸ πολύ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν· ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν. 19 Εἶπε δὲ Μωυσῆς πρὸς αὐτούς, [33] Μηδεὶς καταλειπέτω [34] ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ. 20 Καὶ οὐκ [35] εἰσήκουσαν Μωυσῇ, ἀλλὰ κατέλιπόν τινες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ· καὶ [36] ἐξέζεσε σκώληκας, καὶ ἐπώζεσε. καὶ ἐπικράνθη [37] ἐπ' αὐτοῖς Μωυσῆς. 21 Καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωῒ πρωῒ [38] ἕκαστος τὸ καθῆκον αὐτῷ. ἡνίκα δὲ [39] διεθέρμαινεν ὁ ἥλιος, ἐτήκετο. 22 Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ, δύο γομὸρ τῷ ἑνί. [40] εἰσήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀνήγγειλαν Μωυσῇ. 23 Εἶπε δὲ [41] Μωυσῆς πρὸς αὐτούς, [42] Οὐ τοῦτο τὸ ῥῆμά ἐστιν ὃ ἐλάλησε κύριος; Σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ

---

3 al. Αἰγύπτου. 4 *Ms. Ox.* ὅτε ἐκαθήμεθα. 5 in *Ms. Ox.* deest πᾶσαν. 6 *Ox.* δίδωμι. 7 *Ox.* συνάξουσι. 8 *C.* deest ἐν. 9 *Ms. A.* ἑτοιμάσωσιν ὃ ἄν. 10 *Ms. A.* ὃ ἂν εἰσενέγκωσιν τό. 11 *Ms. A.* & *C. ed.* Εἶπεν δέ. 12 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* τοῦ θεοῦ. 13 sic *C. ed. Ms. A.* & *Ald. ed.* εἰσακοῦσαι κύριον τόν. 14 sic & *C. Alex.* vero γογγύζετε. 15 *Ox.* διαγογγύζετε καθ' ἡμέραν καθ' ἡμῶν. 16 *Ald.* ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν. *Ox.* ὁ γογγυσμὸς οὗτός ἐστιν. 17 *Alex.* & *C.* ὑμῶν τὸν γογγυσμόν. 18 *Ald.* ἀπεστράφησαν. 19 *C.* ὅτι ἐγώ εἰμι κύρ. 20 *Ms. A.* Καὶ ἐγένετο. 21 *Alex. Ald.* & *C.* πρωῒ δέ. 22 in *Ms. Ox.* deest, λευκόν. 23 *Schol.* ὡσεὶ πάχνη. 24 *Alex.* δὲ οἱ. 25 *Alex. Ald.* & *C.* πρὸς αὐτούς. 26 *Ald.* Καὶ τοῦτο. 27 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἐν τοῖς συσκήνοις. *Ms. Ox.* σὺν τοῖς συσκήνοις. *C. ed.* ἐν ταῖς σκηναῖς. 28 *Ms. A.* Καὶ ἐποίησαν. 29 *Ald.* ᾧ τὸ πολὺ, καὶ ᾧ τὸ ἐλ. 30 *Ald.* ἐμέτρησαν. 31 *Alex.* τῷ γομόρ. 32 sic *Ms. Ox.* & *C. ed. Ms.* autem *A.* ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον. *Ald.* ᾧ τὸ πολὺ, καὶ ᾧ τὸ ἔλαττον. 33 al Μηθείς. 34 *Alex.* & *Ald.* εἰς τὸ πρωῒ ἀπ' αὐτοῦ. 35 *Ald.* & *C.* ἤκουσαν. 36 *Ms. A.* ἔζεσεν. *Sch.* ἄλλος· ἀνέβρασε. 37 *Alex:* Μωυσῆς ἐπ' αὐτοῖς. *Ald.* Μωυσῆς ἐπ' αὐτούς. 38 *Sch.* ἄλλος· ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν. 39 al. διεθέρμανεν. 40 *Ms. A.* εἰσῆλθον. 41 al. abest Μωυσῆς. 42 Οὐ *Alex, Ald.* & *C.* deest, & sine interrog. legitur.

αὔριον.

αὔριον. ὅσα ἐὰν πέσσητε, [41] πέσσετε· καὶ ὅσα [44] ἐὰν ἕψητε, [45] ἕψετε· καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον [46] καταλείπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην [47] εἰς τὸ

24 πρωΐ. Καὶ [48] κατελίποσαν ἀπ' αὐτοῦ [49] ἕως πρωΐ, [50] καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς Μωυσῆς. καὶ οὐκ ἐπώζεσεν, οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο

25 [51] ἐν αὐτῷ. Εἶπε [52] δὲ Μωυσῆς, Φάγετε [53] σήμερον· ἔστι γὰρ [54] σάββατα σήμερον τῷ κυρίῳ· [55] οὐχ εὑρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ.

26 Ἓξ ἡμέρας συλλέξετε· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ [56] σάββατα, [57] ὅτι οὐκ [58] ἔσται ἐν αὐτῇ.

27 Ἐγένετο δὲ [59] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξήλθοσάν τινες ἐκ τοῦ λαοῦ συλλέξαι, καὶ οὐχ εὗ-

28 ρον. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἕως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς

29 μου, καὶ τὸν νόμον μου; Ἴδετε· ὁ γὰρ κύριος ἔδωκεν [60] ὑμῖν σάββατα τὴν ἡμέραν ταύτην· διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρτους δύο ἡμερῶν. [61] καθίσεσθε [62] ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν· [63] μηδεὶς ἐκπορευέσθω [64] ἐκ τοῦ [65] τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ

30 ἑβδόμῃ. Καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡ-

31 μέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Καὶ ἐπωνόμασαν [66] αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μάν. ἦν δὲ [67] ὡσεὶ σπέρμα κορίου λευκόν· τὸ δὲ γεῦμα

32 αὐτοῦ [68] ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι. Εἶπε [69] δὲ Μωυσῆς, Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξε κύριος, Πλήσατε τὸ γομὸρ τοῦ μάν, εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἵνα ἴδωσι τὸν ἄρτον, ὃν ἐφάγετε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ἐξήγαγεν

33 ὑμᾶς κύριος ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ εἶπε [70] Μωυσῆς [71] πρὸς Ἀαρών, Λάβε στάμνον χρυσοῦν ἕνα, καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν πλῆρες τὸ γομὸρ τοῦ μάν, καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναντίον τοῦ θεοῦ, εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν,

34 Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ [72] Μωυσῇ. * καὶ [73] ἀπέθηκεν Ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ μαρτυ-

35 ρίου εἰς διατήρησιν. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔφαγον [74] τὸ μὰν ἔτη τεσσαράκοντα, ἕως ἦλθον εἰς [75] τὴν οἰκουμένην [76] ἐφάγοσαν τὸ μάν, ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς Φοινίκης.

36 * Τὸ δὲ γομὸρ τὸ δέκατον [77] τῶν τριῶν μέτρων ἦν.

Κεφ. ιζ΄. 17.

1 ΚΑὶ ἀπῆρε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς ἐρήμου Σὶν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν, διὰ ῥήματος [1] κυρίου· καὶ [2] παρενεβάλοσαν ἐν Ῥαφιδείν. οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ [3] πιεῖν.

2 Καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν, [4] λέγοντες, Δὸς ἡμῖν ὕδωρ, ἵνα πίωμεν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς, Τί λοιδορεῖσθέ [5] μοι,

3 καὶ τί πειράζετε κύριον; Ἐδίψησε δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι· καὶ [6] διεγόγγυσεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, [7] Ἱνατί τοῦτο; ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ [8] κτήνη τῷ δίψει;

4 Ἐβόησε δὲ Μωυσῆς πρὸς κύριον, λέγων, Τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ; ἔτι μικρόν, καὶ [9] κα-

5 ταλιθοβολήσουσί με. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Προπορεύου τοῦ [10] λαοῦ τούτου· λάβε δὲ [11] σεαυτῷ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ· καὶ τὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμόν, λάβε ἐν τῇ χειρί σου, καὶ [12] πορεύ-

6 σῃ. [13] Ὅδε ἐγὼ ἕστηκα [14] ἐκεῖ πρὸ τοῦ σὲ ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν Χωρήβ. καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ

---

43 *Ald.* πέσσεται. 44 *Mſ. A.* ἄν. 45 *Ald.* ἕψεται. 46 ita *C.* & *Ald.* *Alex.* vero, καταλειπέτω. 47 ſic *C.* *Alex.* ἕως πρωΐ. *Ald.* τὸ πρωΐ. 48 *Alex.* κατέλειπον. *Ald.* & *C.* κατέλιπον. 49 *C.* εἰς τὸ πρωΐ. 50 *Alex.* & *C.* καθάπερ. al. καθά. 51 ἐν *C.* deeſt. 52 *Ald.* δὲ αὐτοῖς M. 53 *C.* σήμερον αὐτό. 54 *Alex.* σάββατα τῷ κυρίῳ σήμερον. *Ald.* σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ, σήμερον. *C.* σάββατον τῷ κυρίῳ, σημ. 55 ſic *C. ed.* *Mſ.* autem *A.* & *Ald. ed.* οὐχ εὑρήσετε. 56 *C.* σάββατον. 57 *Alex.* deeſt ὅτι. 58 *Ald.* εὑρήσετε. 59 *Alex.* ἐν τῇ ἡμ. τῇ ἑβδόμῃ ἐξῆλθόν. *Ald.* ἡμέρα ἑβδόμη, καὶ ἐξῆλθόν. 60 *Alex.* ὑμῖν τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ τὰ σάββατα· διὰ τοῦτο. 61 *Alex.* καθήσεσθαι. al. καθίσασθε. 62 *Ox.* ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ. *Ald.* ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. *C.* ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ. 63 *Alex.* & *Ald.* μηδεὶς ὑμῶν. *C.* μήτις ὑμῶν. 64 *Alex.* ἕκαστος ἐκ. 65 ſic *Ox.* *C.* & *Ald.* *Alex.* vero, οἴκου. 66 αὐτὸ *Alex.* deeſt; habent vero *C.* & *Ald.* 67 al. ὡς. *Sch.* τὸ Σαμαρ· ὡς σπέρμα ὀρύζης. 68 *Aq.* ὡς ἄμυλος ἐξ ἐλαίου. *S.* ὡς ἄμυλος ἐν μέλιτι. Incertus Interpres, ὡς μέλι κηρίου. 69 *Ald.* δὲ αὐτοῖς. 70 al. κύριος. 71 *C.* τῷ Ἀαρών. 72 al. Μωϋσεῖ. al. poſt Μωϋσεῖ add. ἔλαβε δὲ Ἀαρὼν τὴν στάμνον, καὶ ἐνέβαλεν εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ μὰν πλῆρες τὸ γομόρ. * In *Francof.* hic incipit verſ. 34. 73 *Alex.* ἀπέθετο Ἀαρών. *C.* ἀπέθηκεν αὐτὸ Ἀαρών. 74 *Mſ. A.* τὸ μάννα. 75 ita *C. ed.* *Mſ.* autem *A.* & *Clem.* γῆν οἰκουμένην. 76 *Alex.* *Ald.* & *C.* τὸ μὰν ἔφαγον. * In *Francof. ed.* hæc v. incluſa ſunt verſui præced. 77 *Sch.* τοῦ οἰφί.

Cap. 17. 1 *Ald. ed.* θεοῦ. 2 *Mſ. Alex.* cum *Ald. ed.* & *C.* παρενέβαλον. 3 *C.* ὥστε πιεῖν. 4 ita *Mſ. Ox.* & *Comp. ed.* at *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* καὶ ἔλεγον. 5 *C.* με. 6 *Mſ. A.* ἐγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῆν. *Ald.* διεγόγγυζεν ὁ λ. πρὸς M. *Comp.* ἐγόγγυζεν ὁ λ. π. M. 7 *C.* τί τοῦτο, ὅτι ἀνεβίβασας ἡμ. 8 *Ald.* κτήνη ἡμῶν τῷ. 9 *Mſ. Ox.* λιθοβολήσουσι. 10 *Mſ. A.* λαοῦ· καὶ λάβε. 11 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* μετὰ σεαυτοῦ. 12 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* πορεύου. 13 *C.* Ἰδοὺ ἐγώ. al. Ὧδε ἐγώ. 14 *Mſ. A.* & *C. ed.* ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν. *Ald.* πρὸ τοῦ ἐκεῖσε σε ἐλθεῖν.

πίεται ὁ λαός. [15] Ἐποίησε δὲ Μωυσῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 7 Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πειρασμὸς, καὶ Λοιδόρησις, διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διὰ τὸ πειράζειν κύριον, λέγοντας, Εἰ ἔστι κύριος ἐν ἡμῖν, ἢ οὔ; 8 Ἦλθε δὲ Ἀμαλὴκ [16] καὶ ἐπολέμει [17] Ἰσραὴλ ἐν Ῥαφιδείν. 9 Εἶπε δὲ Μωυσῆς [18] τῷ Ἰησοῖ, [19] Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας [20] δυνατοὺς, καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ Ἀμαλὴκ αὔριον. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου. 10 Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωυσῆς, [21] καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο τῷ Ἀμαλήκ. καὶ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ. 11 Καὶ ἐγίνετο ὅταν ἐπῆρε Μωυσῆς τὰς [22] χεῖρας, κατίσχυεν Ἰσραήλ· ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἀμαλήκ. 12 Αἱ δὲ χεῖρες Μωυσῆ βαρεῖαι. καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτὸν, καὶ ἐκάθητο [23] ἐπ' αὐτοῦ. καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας [24] αὐτοῦ ἐντεῦθεν εἷς, καὶ ἐντεῦθεν εἷς· καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωυσῆ ἐστηριγμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου. 13 Καὶ ἐτρέψατο [25] Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας. 14 [26] Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Κατάγραψον τοῦτο εἰς μνημόσυνον [27] εἰς βιβλίον, καὶ [28] δὸς εἰς τὰ ὦτα [29] Ἰησοῖ· ὅτι ἀλοιφῇ [30] ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ [31] τὸν οὐρανόν. 15 Καὶ ᾠκοδόμησε Μωυσῆς θυσιαστήριον [32] κυρίῳ· καὶ ἐπωνόμασε τὸ [33] ὄνομα αὐτοῦ, Κύριος [34] καταφυγή μου. 16 Ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ [35] πολεμεῖ κύριος ἐπὶ Ἀμαλὴκ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

Κεφ. ιη΄. 18.

1 Ἤκουσε δὲ [1] Ἰοθὸρ Ἱερεὺς Μαδιὰμ ὁ [2] γαμβρὸς Μωυσῆ πάντα ὅσα ἐποίησε [3] κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου. 2 Ἔλαβε δὲ Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ Σεπφώραν τὴν γυναῖκα Μωυσῆ [4] μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς, 3 Καὶ τοὺς δύο υἱοὺς [5] αὐτῆς· * ὄνομα τῷ [6] ἑνὶ αὐτῶν Γηρσὰμ, λέγων, Πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ· 4 [7] Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου [8] Ἐλιέζερ, λέγων, Ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. 5 [9] Καὶ ἐξῆλθεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ καὶ οἱ [10] υἱοὶ καὶ ἡ γυνὴ πρὸς Μωυσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὗ παρενέβαλεν [11] ἐπ' ὄρους τοῦ θεοῦ. 6 [12] Ἀνηγγέλη δὲ Μωυσῆ, λέγοντες, Ἰδοὺ [13] ὁ γαμβρός σου Ἰοθὸρ παραγίνεται πρὸς σὲ, καὶ ἡ [14] γυνὴ, καὶ οἱ [15] δύο υἱοί σου [16] μετ' αὐτοῦ. 7 Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς εἰς συνάντησιν τῷ [17] γαμβρῷ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, [18] καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους, * καὶ εἰσήγαγεν [19] αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν. 8 Καὶ διηγήσατο Μωυσῆς τῷ [20] γαμβρῷ πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος τῷ Φαραῷ καὶ [21] πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι [22] ἐξείλατο αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς Φαραὼ, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων. 9 Ἐξέστη δὲ Ἰοθὸρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν [23] αὐτοῖς κύριος, [24] ὅτι [25] ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς 10 [26] Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ. Καὶ εἶπεν Ἰοθὸρ, Εὐλογητὸς κύριος, [27] ὅτι ἐξείλατο [28] αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ. 11 Νῦν ἔγνων ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς ἕνεκεν [29] τούτου,

---

15 *Ms. A.* & *Ald. ed.* καὶ ἐποίησεν. 16 *Ms. A.* καὶ ἐπορεύθη. 17 al. τὸν Ἰσραήλ. 18 *Ms. A.* τῷ Ἰησοῦ. 19 *Ald.* & *C.* ἐπίλεξαι. 20 *Alex.* & *Ald.* deest δυνατοὺς, habent vero *Ox.* & *C.* 21 sic *Ox.* & *C.* *Alex.* vero, & *Ald.* καὶ παρετάξατο. 22 *Ald.* χεῖρας αὐτοῦ. 23 *Ms. A.* ἐπ' αὐτόν· Ἀαρὼν δέ. 24 *Alex.* deest αὐτοῦ. 25 *C.* Ἰσραήλ. 26 *Ms. A.* Καὶ εἶπεν. 27 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐν βιβλίῳ. 28 *C.* δώσεις. 29 *Alex.* Ἰησοῦ. 30 *Alex.* ἐξαλείψω τὸν Ἀμαλήκ. 31 al. τῶν οὐρανῶν. 32 κυρίῳ, deest *Alex.* 33 sic *Ox.* *C.* & *Ald.* *Alex.* vero, ὄνομα τοῦ τόπου. 34 *Alex.* & *Ald.* μου καταφυγή. 35 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* πολεμήσει.

Cap. 18. 1 *Ms. Alex.* Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ ὁ ἱερεὺς Μαδιὰμ πάντα. pro Ἰοθὸρ, al. Ἰοθάρ. al. Ἰωθάρ. 2 *Ald. ed.* πενθερὸς, per totum caput. 3 *Ms. Ox.* κύριος τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἐξήγαγε κύριος αὐτούς. 4 *Sch.* ἐξ ἀποστολῆς. 5 *Ms. Alex.* *Ald. ed.* & *C.* αὐτοῦ. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 3. 6 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἑνὶ Γηρσάμ.

7 al. Καὶ ὄνομα. 8 *Ms. A.* & *Ox.* Ἐλιέζερ, Ὁ γάρ. 9 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* Καὶ ἦλθεν Ἰοθ. *Aq.* καὶ ἦλθεν Ἰεθρὼ νυμφευτὴς Μωϋσῆ. *Sym.* ἦλθεν οὖν Ἰοθὸρ ὁ πενθερὸς Μωϋσῆ. 10 *Ox.* υἱοὶ αὐτοῦ. 11 *Alex.* & *Ald.* εἰς τὸ ὄρος. 12 *Alex.* Ἀπηγγέλη. 13 *Alex.* Ἰοθὸρ ὁ γαμβρός σου. *Ald.* Ἰωθὼρ ὁ πενθερός σου. 14 *Alex.* *Ald.* & *C.* γυνή σου, καὶ. 15 δύο, *C.* deest. 16 *Ox.* μετ' αὐτῶν. 17 *Alex.* & *Compl.* γαμβρῷ αὐτοῦ. *Ald.* πενθερῷ αὐτοῦ. 18 καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, desunt in *Ms. Ox.* * In *Francof. ed.* hæc ad vers. 8. pertinent. 19 *Ald.* αὐτοὺς Μωϋσῆς. 20 *C.* γαμβρῷ αὐτοῦ. *Ald.* πενθερῷ αὐτοῦ. 21 πᾶσι, deest *Alex.* *Ald.* & *C.* 22 al. ἐξείλετο. 23 *Ms. A.* κύριος αὐτοῖς. 24 *C.* καὶ ὅτι. 25 *Ms. A.* ἐξείλατο κύριος αὐτούς. *Ms. Ox.* cum *Ald. ed* & *C.* ἐξείλατο (vel ἐξείλετο) αὐτοὺς κύριος. 26 *Ms. A.* τῶν Αἰγυπτίων. 27 *Ms. Ox.* ὃς ἐξείλ. 28 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ. al. ὑμᾶς ἐκ. 29 sic *Ald. ed.* *Ms.* autem *A.* τούτου ἐπέθεντο.

ὅτι

ὅτι [30] ἐπέθεντο αὐτοῖς. 12 Καὶ ἔλαβεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ θεῷ· παρεγένετο [31] δὲ Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ [32] συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμβροῦ Μωυσῆ, ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 13 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισε Μωυσῆς κρίνειν τὸν λαόν. παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς Μωυσῇ ἀπὸ πρωΐθεν [33] ἕως δείλης. 14 Καὶ ἰδὼν Ἰοθὸρ πάντα ὅσα [34] ποιεῖ τῷ λαῷ, [35] λέγει, Τί τοῦτο ὃ [36] σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ; διατί σὺ κάθησαι μόνος, πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρέστηκέ σοι [37] ἀπὸ πρωΐθεν ἕως δείλης; 15 Καὶ λέγει Μωυσῆς τῷ [38] γαμβρῷ, Ὅτι παραγίνεται [39] πρός με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ θεοῦ. 16 Ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία, καὶ ἔλθωσι πρός με, διακρίνω ἕκαστον, καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ. 17 Εἶπε δὲ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ πρὸς αὐτόν, Οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο. 18 Φθορᾷ καταφθαρήσῃ [40] ἀνυπομονήτῳ καὶ σύ, καὶ πᾶς ὁ [41] λαὸς οὗτος, ὅς ἐστι [42] μετὰ σοῦ. βαρύ [43] σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· οὐ δυνήσῃ [44] ποιεῖν σὺ μόνος. 19 Νῦν οὖν ἄκουσόν μου, καὶ συμβουλεύσω σοι, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μετὰ σοῦ. γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν θεόν· 20 Καὶ [45] διαμαρτύρῃ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα ἃ ποιήσουσι. 21 Καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ [46] ἄνδρας δυνατούς, θεοσεβεῖς, ἄνδρας δικαίους, μισοῦντας [47] ὑπερηφανίαν, καὶ καταστήσεις [48] ἐπ᾽ αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ [49] δεκαδάρχους. 22 Καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ· τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινοῦσιν αὐτοί· καὶ [50] κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ, καὶ [51] συναντιλήψονταί σοι. 23 Ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσῃς, [52] κατισχύσει σε ὁ θεός, καὶ δυνήσῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [53] οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ᾽ εἰρήνης ἥξει. 24 [54] Ἤκουσε δὲ Μωυσῆς τῆς φωνῆς τοῦ [55] γαμβροῦ, καὶ ἐποίησεν [56] ὅσα [57] εἶπεν αὐτῷ. 25 Καὶ ἐπέλεξε Μωυσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ᾽ αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ [58] δεκαδάρχους. 26 Καὶ [59] ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν. [60] πᾶν δὲ ῥῆμα [61] ὑπέρογκον [62] ἀνεφέροσαν ἐπὶ Μωυσῆν· πᾶν δὲ ῥῆμα ἐλαφρὸν 27 [63] ἐκρίνοσαν αὐτοί. Ἐξαπέστειλε δὲ Μωυσῆς τὸν [64] ἑαυτοῦ γαμβρόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

Κεφ. ιθʹ. 19.

1 ΤΟῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, [1] ἤλθοσαν εἰς [2] τὴν ἔρημον τοῦ Σινά. 2 Καὶ [3] ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδεὶν, καὶ [4] ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινά, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους. 3 Καὶ Μωυσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ· καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν [5] ὁ θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους, λέγων, Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 4 Αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα [6] πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς [7] ὡσεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν, καὶ [8] προσηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν. 5 Καὶ νῦν ἐὰν [9] ἀκοῇ ἀκούσητε [10] τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ [11] φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς [12] περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ. 6 Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ

---

30 *Sch.* ἄλλος· ὑπερηφανεύσαντο. 31 *Mſ. A.* δὲ καὶ Ἀαρών. 32 ita *C.* & *Ald.* *Alex.* vero, φαγεῖν. 33 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἕως ἑσπέρας. 34 *Ald.* & *C.* ἐποίει. 35 *C.* λέγει αὐτῷ, τί τοῦτο. 36 σὺ, *Ald.* deest. 37 *Mſ. A.* ἀπὸ πρωΐ. atque ita *C. ed.* 38 *C.* γαμβρῷ αὐτοῦ. *Ald.* πενθερῷ αὐτοῦ. 39 *Ald.* ὁ λαὸς πρός με. 40 *Ald.* deest, ἀνυπομονήτῳ. *Mſ. A.* habet, ἀνυπονοήτῳ. 41 *Mſ. A.* λαός σου οὗτος. 42 *Mſ. A.* μετὰ σοῦ. * Γίνου σύ. 43 *Mſ. Ox.* σοι σφόδρα. 44 *Ox.* ποιεῖν αὐτὸ σὺ μ. 45 *C.* διαμαρτυρεῖ. *Aq.* διαστελῇ. 46 *Mſ. Ox.* ἄνδρας φοβουμένους τὸν θεόν. *C.* & *Ald.* ἄνδρας δυνατοὺς καὶ θεοσεβεῖς. *Sch.* οἱ λοιποί· φοβουμένους τὸν θεόν. 47 *Sch.* ἄλλος· πλεονεξίαν. 48 *Alex.* αὐτοὺς ἐπ᾽ αὐτῶν. *Ald.* αὐτοὺς ἐπ᾽ αὐτούς. *C.* αὐτοὺς ἐπ᾽ αὐτοῖς. 49 *Alex.* & *Ald.* δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. al. δεκάρχους. 50 *Alex.* κουφίσουσιν. 51 *Alex.* συναντιλήμψονταί σου. *Sym.* & *Th.* συμβαστάσουσί σε. 52 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* καὶ κατισχύσει. 53 *Alex.* οὗτος ἥξει εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ μετ᾽ εἰρήνης. 54 *Ox.* Εἰσήκουσε. 55 *Ald.* & *C.* γαμβροῦ αὐτοῦ, καὶ. 56 *Ald.* πάντα ὅσα. 57 *Alex.* αὐτῷ εἶπεν. 58 *Ald.* & *C.* δεκαδάρχους καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. al. δεκάρχους. 59 *Ald.* & *C.* ἔκρινον. 60 *Ald.* & *C.* τὸ δὲ ῥῆμα τό. 61 *Aq.* & *S.* σκληρόν. *Th.* τὸ δυσχερές. *Sch.* τὸ μέγα. 62 *Ald.* & *C.* ἀνέφερον. 63 *Ald.* & *C.* ἔκρινον. 64 *Ald.* πενθερὸν αὐτοῦ.

Cap. 19. 1 *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* ἦλθον. 2 *Mſ. A.* ἔρημον Σινά. 3 *Mſ. A.* ἐξῆραν. 4 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἦλθον. 5 *Compl.* κύριος ὁ θεός. al. κύριος. 6 al. ἐποίησα. 7 al. ὡς. 8 *C.* προσήγαγον. 9 al. deest, ἀκοῇ. 10 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τῆς φωνῆς μου. 11 *C.* φυλάξασθε. al. φυλάξησθε. 12 *Theod.* ἐξαίρετος.

ἔθνος

ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

7 Ἦλθε δὲ Μωυσῆς, καὶ [13] ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ· καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς συνέταξεν [14] αὐτοῖς ὁ θεός.

8 [15] Ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν, Πάντα ὅσα εἶπεν ὁ θεὸς, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. ἀνήνεγκε δὲ Μωυσῆς τοὺς [16] λόγους τούτους πρὸς τὸν θεόν.

9 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρὸς σὲ ἐν στύλῳ νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρὸς σὲ, καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. ἀνήγγειλε δὲ Μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον.

10 Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, καὶ [17] ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον, καὶ [18] πλυνάτωσαν τὰ [19] ἱμάτια,

11 Καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται κύριος ἐπὶ τὸ [20] ὄρος τὸ Σινὰ, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

12 Καὶ [21] ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ, λέγων, Προσέχετε [22] ἑαυτοῖς [23] τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θιγεῖν τι αὐτοῦ. πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους, θανάτῳ τελευτήσει.

13 Οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται, ἢ [24] βολίδι κατατοξευθήσεται. [25] ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. [26] ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες [27] καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος.

14 [28] Κατέβη δὲ Μωυσῆς [29] ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτούς· καὶ ἔπλυναν τὰ [30] ἱμάτια.

15 Καὶ εἶπε τῷ λαῷ, Γίνεσθε ἕτοιμοι, τρεῖς ἡμέρας μὴ προσέλθητε γυναικί.

16 Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [31] γενηθέντος πρὸς ὄρθρον, [32] καὶ [33] ἐγίνοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ [34] νεφέλη γνοφώδης ἐπ' ὄρους Σινά· φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέγα. καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς [35] ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17 Καὶ ἐξήγαγε Μωυσῆς τὸν λαὸν [36] εἰς συνάντησιν τοῦ θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς· καὶ παρέστησαν [37] ὑπὸ τὸ ὄρος.

18 [38] Τὸ ὄρος τὸ Σινὰ ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ καταβεβηκέναι [39] ἐπ' αὐτὸ τὸν θεὸν ἐν πυρί· καὶ [40] ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς, [41] ὡσεὶ καπνὸς καμίνου· καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα.

19 Ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα. Μωυσῆς [42] ἐλάλησεν, ὁ δὲ θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ.

20 Κατέβη δὲ κύριος ἐπὶ τὸ [43] ὄρος τὸ Σινὰ ἐπὶ τὴν [44] κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἐκάλεσε κύριος Μωυσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἀνέβη Μωυσῆς.

21 Καὶ εἶπεν ὁ [45] θεὸς πρὸς Μωυσῆν, λέγων, *Καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, μήποτε ἐγγίσωσι πρὸς τὸν θεὸν κατανοῆσαι, καὶ [46] πέσωσιν [47] ἐξ αὐτῶν πλῆθος.

22 [48] Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες [49] κυρίῳ τῷ θεῷ ἁγιασθήτωσαν, μήποτε [50] ἀπαλλάξῃ [51] ἀπ' αὐτῶν κύριος.

23 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν, Οὐ δυνήσεται ὁ λαὸς [52] προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος τὸ Σινά· σὺ γὰρ [53] διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν, λέγων, Ἀφόρισαι τὸ ὄρος, καὶ ἁγίασαι αὐτό.

24 [54] Εἶπε δὲ αὐτῷ κύριος, Βάδιζε, κατάβηθι, καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ Ἀαρὼν μετὰ σοῦ. οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς [55] μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν θεὸν, μήποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος.

25 Κατέβη δὲ Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς.

Κεφ. κ'. 20.

1 Καὶ ἐλάλησε [1] κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων,

2 Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, [2] ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

3 Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

4 Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ

---

13 sic *Ms. Ox.* & *C. ed. Ms.* autem *A.* ἐκάλεσε τ. πρεσβυτ. Ἰσραήλ. *Ald.* ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ εἶπε, καί. 14 al. αὐτῷ. 15 *Ms. A.* Καὶ ἀπεκρίθη. 16 *Ms. A.* & *Ald. ed.* λόγους τοῦ λαοῦ πρός. *Ox.* λόγους τούτους τοῦ λαοῦ π. *C.* πάντας τοὺς λόγους τοῦ λ. π. 17 *Sch.* οἱ λοιποί· ἁγίασον. 18 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* πλυνοῦσι. 19 *Ald.* & *C.* ἱμάτια αὐτῶν. 20 *Ms. A.* ὄρος Σινά. 21 *Sch.* ὁροθετήσεις. 22 *C.* ὑμῖν ἑαυτοῖς. 23 al. τοῦ μὴ ἀναβ. 24 *Aq.* ῥοιζήσει. *S.* βέλεσι. *Th.* τοξευόμενος. 25 *Ox.* & *C.* ἐάν τε ἄνθρωπος, ἐάν τε κτῆνος. 26 *Ald.* ὅταν δέ. *C.* ὅτ' ἂν δέ. 27 καὶ ἡ νεφέλη, *C.* desunt. 28 *C.* Καὶ κατέβη. 29 *Ms. A.* ἀπὸ τοῦ. 30 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτῶν. 31 *Ms. A.* γενηθέντος. 32 al. abest καί. 33 *Ms. A.* ἐγίνοντο. 34 *C.* & *A.* νεφέλαι γνοφώδεις. 35 *Ms. A.* ἐν τῇ παρεμβ. *C.* ὃς ἦν ἐν τῇ παρεμβ. 36 *Ms. A.* εἰς τὴν συνάντησιν. 37 *C.* ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά, in *Ox.* etiam add. τὸ Σινά. 38 *Ms. A.* & *Ald. ed.* Τὸ δὲ ὄρος Σινά. 39 *Ms. A.* τὸν θεὸν ἐν πυρὶ ἐπ' αὐτό. *Ald. ed.* & *C.* τὸν θεὸν ἐπ' αὐτὸ ἐν π. 40 *M. A.* & *C. ed.* ἀνέβαινεν δέ. 41 *Ms. A.* ὡς καπνός. *Ox.* ὡς ἀτμίς. 42 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* ἐλάλει. 43 *Ms. A.* ὄρος Σινά. 44 *C.* κεφαλήν. 45 *C.* κύριος πρὸς M. *Ald.* θεὸς πρὸς αὐτόν. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 21. 46 ita *C. Ms.* autem *A.* & *Ox.* πέσῃ. 47 *C.* ἀπ'. 48 *Ald.* οἱ δὲ ἐγγίζοντες ἱερεῖς. 49 sic *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* at *Ms. A.* τῷ θεῷ. *C.* τῷ κυρίῳ. 50 *Aq.* διακόψῃ. *S.* διαφθείρῃ. 51 *Ms. A.* ἀπ' αὐτῶν πλῆθος. Καί. 52 *C.* ἀναβῆναι εἰς τό. 53 *Sym.* διεμαρτύρησας. 54 *Ms. A.* Καὶ εἶπεν. 55 *C.* μὴ βιαζέσθωσαν.

Cap. 20. 1 *Ms. Alex.* κύριος πρὸς Μωϋσῆν πάντας. *Ox.* κύριος ὁ θεὸς πάντας. *Ald. ed.* κύριος π. τ. λ. τούτους πρὸς Μωϋσῆν. 2 ita *Ms. Ox.* & *Compl. ed. Ms.* autem *A.* & *Ald. ed.* ὁ ἐξαγαγών.

[3] εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ [4] ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα 5 ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ [5] λατρεύσεις αὐτοῖς· ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, [6] ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς 6 τοῖς μισοῦσί με, Καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσ-7 σουσι τὰ προστάγματά μου. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ Θεοῦ σου [7] ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ [8] κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ. 8 Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν 9 αὐτήν. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις 10 πάντα τὰ ἔργα σου. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, σάββατα [9] κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ, καὶ [10] ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν 11 σοί. Ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησε [11] κύριος [12] τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. [13] διὰ τοῦτο [14] εὐλόγησε κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐ-12 τήν. Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν [15] μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς κύ-13 ριος ὁ Θεός σου [16] δίδωσί σοι. [17] Οὐ 14 μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. 15 Οὐ φο-16 νεύσεις. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλη-17 σίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· [18] οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, [19] οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς [20] κτήνους αὐτοῦ, οὔτε 18 ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί. [21] Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν, καὶ τὰς λαμπάδας, καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον. * φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστη-19 σαν μακρόθεν. Καὶ [22] εἶπαν πρὸς Μωυσῆν, Λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλείτω πρὸς 20 ἡμᾶς ὁ Θεὸς, [23] μὴ ἀποθάνωμεν. Καὶ λέγει αὐτοῖς Μωυσῆς, Θαρσεῖτε· ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ Θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν, ἵνα 21 μὴ ἁμαρτάνητε. Εἱστήκει δὲ [24] ὁ λαὸς μακρόθεν, Μωυσῆς δὲ [25] εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, 22 οὗ [26] ἦν ὁ Θεός. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν, Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Ὑμεῖς ἑωράκατε, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς. 23 Οὐ [27] ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν [28] αὐτοῖς. 24 Θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι, καὶ θύσετε [29] ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὁλοκαυτώματα [30] ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια [31] ὑμῶν, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἥξω πρὸς σὲ, καὶ 25 εὐλογήσω σε. Ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων [32] ποιῇς μοι, οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς· [33] τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβλη-26 κας [34] ἐπ' αὐτοὺς, καὶ μεμίανται. Οὐκ ἀναβήσῃ [35] ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως [36] ἂν μὴ [37] ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα, ἃ [1] παραθήσῃ 2 ἐνώπιον αὐτῶν. Ἐὰν κτήσῃ παῖδα Ἑβραῖον, ἓξ ἔτη δουλεύσει σοι· [2] τῷ δὲ ἑβδό-

---

3 *Schol.* οἱ λοιποί· γλυπτόν. 4 al. ὅσα ὑποκάτω τῆς γῆς. *Mſ. Ox.* ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. 5 *Mſ. A.* λατρεύσῃς. 6 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν. 7 *Aq.* εἰς εἰκῆ. 8 *Mſ. A.* cum *C. ed.* & *Ald.* κύριος τὸν λαμβάνοντα. 9 ita *C. ed.* & *Ald. Mſ.* vero *A.* τῷ Θεῷ σου. *Ox.* κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. 10 *Ald.* οἱ υἱοί. 11 *Ox.* κύριος ὁ Θεός. 12 *Alex.* τόν τε οὐρανόν. 13 *Ox.* καὶ ἡγίασεν αὐτὴν καὶ εὐλόγησεν αὐτὴν κύριος ὁ Θεός. 14 *Alex.* ηὐλόγησεν. 15 *Alex.* μητέρα, * καὶ ἵνα μακροχρόνιος. 16 *Ox.* δώσει σοι. 17 *Mſ. A. C. ed.* & *Ald.* Οὐ φονεύσεις. Οὐ μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. *Ox.* οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις. 18 h. verba, οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, deſunt in *Mſ. Ox.* prout etiam illa quæ in fine ſequuntur, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί. 19 *Mſ. A.* οὐδὲ, & ſic poſtea in h. verſu. 20 *C.* σκεύους.

21 *Ald.* Πᾶς δέ. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 19. 22 al. εἶπε. 23 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* μήποτε. 24 *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* πᾶς ὁ λαός. 25 *C.* ἦλθεν. 26 *Alex.* ἦν ἐκεῖ ὁ Θεός. 27 *Alex. Ald.* & *C.* ποιήσετε ἑαυτοῖς. 28 al. ἑαυτοῖς. 29 ſic *C.* at *Alex.* ἐπ' αὐτό. *Ald.* ἐπ' αὐτῷ. 30 ὑμῶν, *C.* deeſt, ut & *Alex.* 31 *Alex.* ὑμῶν, τά. 32 *C.* & *Ald.* ποιήσῃς. 33 *Aq.* vertit, ὅτι μάχαιράν σου ἐξῆρες ἐπ' αὐτό. *Sym.* τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ' αὐτό. *Th.* ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτό. 34 ſic *C.* ſed *Alex. Ox.* & *Ald.* ἐπ' αὐτό. 35 ἐν *Ald.* deeſt. 36 ἂν *Ald.* deeſt, ut & *Alex.* 37 *C.* ἀνακαλύψῃς.
Cap. 21. 1 *Mſ. Alex.* cum *Ald. ed.* & *C.* παραθήσεις. 2 *Alex.* & *Ald.* τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ. al. abeſt ἔτει.

μῳ ἔτει [3] ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν.
3 [4] Ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ' αὐτοῦ,
4 [5] ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. [6] Καὶ ἐὰν δὲ ὁ [7] κύριος δῷ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ [8] τέκῃ [9] αὐτῷ [10] υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία [11] ἔσαι τῷ κυρίῳ [12] αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ
5 μόνος [13] ἐξελεύσεται. Ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς, Ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν [14] γυναῖκα, καὶ τὰ [15] παιδία, οὐκ ἀπο-
6 τρέχω ἐλεύθερος· Προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ [16] πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ, καὶ τότε προσάξει αὐτὸν [17] ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σαθμὸν, καὶ τρυπήσει [18] ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶ-
7 να. [19] Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται, ὥσπερ ἀ-
8 ποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι. [20] Ἐὰν μὴ [21] εὐαρεσήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, [22] ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο, ἀπολυτρώσει αὐτήν· ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτὴν, [23] ὅτι ἠθέ-
9 τησεν ἐν αὐτῇ. Ἐὰν δὲ τῷ [24] υἱῷ [25] καθομολογήσηται αὐτὴν, κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυ-
10 γατέρων ποιήσει αὐτῇ. Ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ [26] ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ
11 τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει. Ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ, ἐξελεύ-
12 σεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου. Ἐὰν [27] δὲ πατάξῃ τις τινὰ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ
13 [28] θανατούσθω. [29] Ὁ δὲ οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ ὁ θεὸς [30] παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δώσω σοι τόπον οὗ [31] φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύ-
14 σας. Ἐὰν δέ τις ἐπιθῆται τῷ πλησίον [32] ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλῳ, καὶ [33] καταφύγῃ, ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήψῃ αὐτὸν θανατῶ-
15 σαι. Ὃς τύπτει πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα
16 αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. Ὁ κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, [34] τε-
17 λευτήσει θανάτῳ. Ὃς [35] ἐὰν κλέψῃ τις τινὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, καὶ εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανάτῳ
18 [36] τελευτάτω. [37] Ἐὰν δὲ λοιδορῶνται δύο ἄνδρες, [38] καὶ πατάξωσι τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ, κατακλιθῇ δὲ ἐπὶ
19 τὴν [39] κοίτην, [40] Ἐὰν ἐξαναστὰς ὁ ἄνθρωπος περιπατήσῃ ἔξω ἐπὶ [41] ῥάβδου, ἀθῷος ἔσαι ὁ πατάξας· πλὴν τῆς ἀργείας αὐτοῦ [42] ἀ-
20 ποτίσει, καὶ τὰ ἰατρεῖα. Ἐὰν δέ τις πατάξῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ,
21 δίκῃ [43] ἐκδικηθήσεται. Ἐὰν δὲ διαβιώσῃ ἡμέραν μίαν ἢ δύο, οὐκ [44] ἐκδικηθήτω· τὸ
22 γὰρ ἀργύριον αὐτοῦ ἐστιν. Ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες, καὶ πατάξωσι γυναῖκα ἐν γαστρὶ ἔχουσαν, καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον, ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται· καθότι [45] ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς, [46] δώ-
23 σει μετὰ ἀξιώματος. Ἐὰν δὲ ἐξεικονισμέ-
24 νον ᾖ, δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρὸς, πόδα ἀντὶ ποδὸς,
25 Κατάκαυμα ἀντὶ κατακαύματος, τραῦμα ἀντὶ τραύματος, μώλωπα ἀντὶ μώλωπος.
26 Ἐὰν δέ τις πατάξῃ [47] τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, ἢ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς [48] θεραπαίνης αὐτοῦ, καὶ ἐκτυφλώσῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς
27 ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν. [49] Ἐὰν δὲ τὸν ὀδόντα τοῦ οἰκέτου, ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ ἐκκόψῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀν-
28 τὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν. Ἐὰν δὲ κερατίσῃ ταῦ-

---

3 sic etiam *Mſ. Ox.* & *Compl. ed.* at *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον δωρεάν. 4 al. Ἐὰν δέ. 5 *Mſ. A.* καὶ ἡ γυνὴ ἐξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. *Ox.* καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. *Ald. ed.* καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. *C.* καὶ γυνὴ ἐξελ. μ. α. 6 *Alex. Ald.* & *C.* Ἐὰν δέ. 7 *C.* κύριος αὐτοῦ δῷ. 8 *Ald.* τεκνοῖ. 9 *Alex.* deeſt, αὐτῷ. 10 *Alex.* & *Ald.* υἱοὺς καί. 11 *C.* ἔσωσαν. 12 ita *Mſ. Ox.* & *Ald. ed. Mſ.* vero *A.* cum *C. ed.* αὐτῆς. 13 *Ald.* ἐξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. 14 *C.* γυναῖκά μου. 15 *Ald.* & *C.* παιδία μου. 16 *Aq.* & *S.* πρὸς τοὺς θεούς. 17 *Alex. Ald.* & *C.* πρὸς τήν. 18 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτοῦ ὁ κύριος τό.
19 *Sch.* ἄλλος· καὶ ὅταν πωλήσει ἀνὴρ τὴν θυγατέρα εἰς οἰκέτιν, οὐκ ἐξελεύσεται. *Sym.* οὐ προσελεύσεται προσέλευσιν δουλικὴν, εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἡ μὴ καθωμολογημένη. *Th.* οὐκ ἐξελεύσεται, ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι· εἰ πονηρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. 20 *Mſ. A.* Ἐὰν δὲ μή. 21 *Ald.* εὐαρεστῇ ἐν ὀφθαλμοῖς. 22 *Alex.* ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτῷ. *Ald.* ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. *C.* ἣν αὐτὸς καθωμολογήσατο αὐτήν. al. ἣν αὐτῷ καθωμολογήσατο. 23 *Ald.* διότι. 24 *Ald.* & *C.* υἱῷ αὐτοῦ. 25 *Mſ. A.* καθωμολογήσεται. 26 *A.* αὐτῷ. 27 al. abeſt δέ. 28 *Mſ. Ox.* θανατωθήσεται. 29 *Comp. ed.* Ἐὰν δὲ οὐχ ἑκών. *Ald.* Εἰ δὲ οὐχ ἑκ. *Aq.* καὶ ὃς οὐ μεθώδευσε. 30 sic *C.* & *Ald. ed. Mſ.* vero *A.* & *Ox.* παρέδωκεν αὐτόν. *Sym.* ἀφῆκεν. 31 *Mſ. A.* φεύξεται ὁ. 32 al. τοῦ ἀποκτεῖναι. 33 *Ald.* καταφύγῃ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀπό. 34 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* θανάτῳ τελευτάτω. 35 *Mſ. A.* ἄν. 36 *Mſ. A.* θανατούσθω. *Ox.* τελευτησάτω. *C. ed.* τελευτήσει. 37 *C.* Ἐὰν διαμάχωνται, quæ eſt *Aquilæ* verſio. 38 sic & *Ald. ed. Mſ.* autem *A.* & *O.* cum *C. ed.* καὶ πατάξῃ τις τόν. 39 *Ald.* κλίνην. 40 *Alex.* Ἐὰν δὲ ἐξαναστάς. 41 *C.* ῥάβδον αὐτοῦ. 42 *Ox.* δώσει. 43 *Ox.* & *C.* ἐκδικηθήτω. 44 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκδικηθήσεται. 45 *Alex.* ἐάν. 46 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ δώσει. 47 *C.* τὶν, deeſt *Alex.* 48 *Ox.* παιδίσκης. 49 *C.* Ἐὰν δέ τις τόν.

ρος,

ρος ἄνδρα ἢ γυναῖκα καὶ ἀποθάνῃ, λίθοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος, καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐτοῦ· ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύρου ἀθῷος ἔσται. 29 Ἐὰν δὲ ὁ ταῦρος [50] κερατιστὴς ᾖ πρὸ τῆς [51] χθὲς καὶ πρὸ τῆς [52] τρίτης, καὶ διαμαρτύρωνται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτὸν, ἀνέλῃ δὲ ἄνδρα ἢ γυναῖκα, [53] ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ [54] προσαποθανεῖται. 30 Ἐὰν δὲ λύτρα [55] ἐπιβληθῇ αὐτῷ, δώσει λύτρα [56] τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅσα 31 [57] ἐὰν [58] ἐπιβάλωσιν αὐτῷ. Ἐὰν δὲ υἱὸν [59] ἢ θυγατέρα κερατίσῃ, κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ποιήσωσιν αὐτῷ. 32 Ἐὰν δὲ παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος ἢ παιδίσκην, ἀργυρίου τριάκοντα δίδραχμα δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται. 33 Ἐὰν δέ τις ἀνοίξῃ [60] λάκκον ἢ λατομήσῃ λάκκον, καὶ μὴ καλύψῃ αὐτὸν, [61] καὶ ἐμπέσῃ ἐκεῖ μόσχος ἢ ὄνος, 34 Ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτίσει, ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν· τὸ δὲ [62] τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται. 35 Ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον, καὶ [63] τελευτήσῃ, ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα, καὶ διελοῦνται τὸ ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ [64] τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελοῦνται. 36 Ἐὰν δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστής ἐστι πρὸ τῆς [65] χθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης [66] ἡμέρας, καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὦσι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτὸν, ἀποτίσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου, [67] ὁ δὲ τετελευτηκὼς αὐτῷ ἔσται.

Κεφ. κβ'. 22.

1 Ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον ἢ πρόβατον, καὶ [1] σφάξῃ [2] ἢ ἀποδῶται, πέντε μόσχους ἀποτίσει ἀντὶ τοῦ μόσχου, καὶ τέσσαρα πρόβατα ἀντὶ τοῦ προβάτου. 2 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης, καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος. 3 Ἐὰν δὲ [3] ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ἔνοχός ἐστιν, [4] ἀνταποθανεῖται· ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ, πραθήτω ἀντὶ τοῦ [5] κλέμματος. 4 Ἐὰν δὲ [6] καταλειφθῇ καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα [7] ἀπό τε ὄνου ἕως προβάτου ζῶντα, [8] διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει. 5 Ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις ἀγρὸν ἢ [9] ἀμπελῶνα, καὶ ἀφῇ τὸ κτῆνος αὐτοῦ καταβοσκῆσαι ἀγρὸν ἕτερον, ἀποτίσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ [10] τὸ γένημα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ [11] καὶ [12] τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτίσει. 6 Ἐὰν δὲ ἐξελθὸν πῦρ εὕρῃ ἀκάνθας, καὶ προσεμπρήσῃ [13] ἅλωνας ἢ στάχυς ἢ πεδίον, ἀποτίσει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας. 7 Ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ἀργύριον ἢ σκεύη φυλάξαι, καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν εὑρεθῇ ὁ κλέψας, [14] ἀποτίσει τὸ διπλοῦν. 8 Ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῇ ὁ κλέψας, προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὀμεῖται [15] ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς [16] παρακαταθήκης τοῦ πλησίον. 9 Κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα, * περί τε μόσχου, καὶ ὑποζυγίου, καὶ προβάτου, καὶ ἱματίου, καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης· [17] ὅ, τι οὖν ἂν ᾖ, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ [18] ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων, καὶ ὁ ἁλοὺς διὰ τοῦ Θεοῦ, ἀποτίσει διπλοῦν τῷ [19] πλησίον.

10 Ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ὑποζύγιον [20] ἢ μόσχον ἢ [21] πρόβατον ἢ πᾶν κτῆνος φυλάξαι, [22] καὶ συντριβῇ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται, καὶ μηδεὶς [23] γνῷ, 11 Ὅρκος [24] ἔσται τοῦ Θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, ἦ μὴν [25] μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι [26] καθόλου τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον· καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ, [27] καὶ οὐκ ἀποτίσει. 12 Ἐὰν δὲ

---

50 *Ald.* κερατιστής τις ἦν. 51 *Alex.* ἐχθές. 52 *Ox.* τρίτης ἡμέρας. 53 *Ald.* λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος. 54 *C.* προσσυναποθανεῖται. 55 *Ald.* ἐπιβαρυνθῇ. 56 *Ox.* ἀντὶ τῆς ψ. 57 *Alex.* ἄν. 58 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald. Ms.* autem *A.* ἐπιβαλῇ. 59 *Alex.* & *C.* κερατίσῃ, ἢ θυγατέρα. 60 *Alex.* λάκκον, καὶ μή. 61 al. ἐμπέσῃ δέ. 62 ita *C.* & *Ald. Alex.* vero, τεθνηκός. 63 *Alex.* τελευτήσει. 64 *Ald.* τὸν τεθνηκότα ταῦρον. 65 *Alex.* ἐχθές. 66 ἡμέρας, deest *Alex.* & *Ald.* 67 *Ald.* τὸ δὲ τετελευτηκός.

Cap. 22. 1 *Ms. Alex.* cum *Comp. ed.* & *Ald.* σφάξῃ αὐτό. at *Ms. Ox.* etiam omittit αὐτό. 2 *Ald.* καί. 3 *Ald.* ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ. 4 sic *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* at *Ms. A.* ἀποθανεῖτε, pro ἀποθανεῖται. 5 *C.* κλέμματος αὐτοῦ. 6 *Ms. A.* καταλημφθῇ. 7 *Ms. A.* ἀπὸ ὄνου. 8 ita *C. ed.* & *Ald.* at *Ms. A.* διπλᾶ ἀποτίσει. *Ox.* διπλᾶ αὐτῷ ἀποτίσει. 9 *Ms. Ox.* ἀμπελῶνας. 10 *Ox.* τὰ γεννήματα αὐτοῦ. 11 *Ms. A.* & *C. ed.* ἤ. 12 τὰ βέλτιστα, deest *Ox.* 13 *Ms. A.* ἅλωνα. 14 *Ms. A.* ἀποτίσει διπλοῦν. 15 *Ms. Ox.* εἰ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονήρευται. *Ald. ed.* ἦ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονηρεῦσθαι. 16 *Ms. Ox.* παραθήκης. * Hic *Francof.* incipit vers. 9. 17 *Ald.* ὅ, τι ἐὰν ὀμῇ. 18 *Ox.* ἐξελεύσεται. 19 *Comp.* πλησίον αὐτοῦ. 20 *Alex.* & *C.* ἢ πρόβατον ἢ μόσχον. 21 *Ox.* πρόβατα. 22 *Alex.* καὶ τελευτήσει ἢ συντριβῇ. 23 *Ox.* ἴδῃ. 24 *Ald.* ἔσται ἐκ τοῦ Θ. 25 *Ald.* μὴ αὐτός. 26 *Ms. A.* ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης. *Ox.* καθόλου παραθήκης. *C. ed.* ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης. *Ald.* μεταχεῖν καθόλου τῆς παρακαταθήκης. 27 *Ms. A.* καὶ οὐ μὴ ἀποτίσῃ, atque ita *Ald.* & *C. edd.*

κλαπῇ παρ' αὐτοῦ, ἀποτίσει [28] τῷ κυρίῳ.
13 Ἐὰν δὲ θηριάλωτον γένηται, ἄξει [29] αὐτὸν ἐπὶ
14 τὴν θήραν, καὶ οὐκ ἀποτίσει. Ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ συντριβῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται, ὁ δὲ [30] κύριος μὴ
15 ᾖ μετ' αὐτοῦ, [31] ἀποτίσει. Ἐὰν δὲ ὁ [32] κύριος ᾖ μετ' αὐτοῦ, οὐκ ἀποτίσει. ἐὰν δὲ μισθω-
16 τὸς ᾖ, ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἀπατήσῃ τις παρθένον ἀμνήστευτον, καὶ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, φερνῇ φερνιεῖ αὐτὴν [33] αὐ-
17 τῷ γυναῖκα. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ, καὶ μὴ βούληται ὁ πατὴρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἀργύριον ἀποτίσει [34] τῷ πατρὶ καθ'
18 ὅσον ἐστὶν ἡ φερνὴ τῶν παρθένων. Φαρμα-
19 κοὺς οὐ [35] περιποιήσετε. [36] Πᾶν κοιμώμενον μετὰ κτήνους θανάτῳ ἀποκτενεῖτε [37] αὐτούς.
20 Ὁ θυσιάζων [38] θεοῖς, [39] θανάτῳ ἐξολοθρευ-
21 θήσεται, πλὴν κυρίῳ μόνῳ. Καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, [40] οὐδὲ μὴ θλίψητε [41] αὐτόν· ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ [42] Αἰγύπτῳ.
22 Πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐ [43] κακώσετε.
23 Ἐὰν δὲ [44] κακίᾳ κακώσητε αὐτούς, καὶ [45] κεκράξαντες καταβοήσωσι πρός με, ἀκοῇ εἰσα-
24 κούσομαι τῆς [46] φωνῆς αὐτῶν. Καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ, καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ, καὶ ἔσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι, καὶ τὰ
25 [47] παιδία ὑμῶν ὀρφανά. Ἐὰν δὲ ἀργύριον ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ τῷ πενιχρῷ παρὰ [48] σοί, οὐκ ἔσῃ αὐτὸν κατεπείγων, οὐκ ἐπι-
26 θήσεις αὐτῷ τόκον. Ἐὰν δὲ [49] ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον, πρὸ
27 δυσμῶν ἡλίου ἀποδώσεις [50] αὐτῷ. Ἔστι γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ, μόνον τοῦτο τὸ ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ· ἐν τίνι κοιμηθήσεται; Ἐὰν οὖν καταβοήσῃ πρός με, εἰσακούσομαι αὐ-
28 τοῦ· ἐλεήμων γάρ εἰμι. Θεοὺς οὐ κακολογήσεις, καὶ ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου [51] οὐ κακῶς
29 ἐρεῖς. Ἀπαρχὰς ἅλωνος καὶ ληνοῦ σου οὐ καθυστερήσεις. τὰ πρωτότοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις
30 ἐμοί. [52] Οὕτω ποιήσεις τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου. ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ὑπὸ τὴν [53] μητέρα, [54] τῇ δὲ ὀγδόῃ
31 ἡμέρᾳ [55] ἀποδώσεις μοι αὐτό. Καὶ ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι. καὶ [56] κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε, τῷ κυνὶ [57] ἀπορρίψατε [58] αὐτό.

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΟΥ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαίαν. οὐ [1] συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου γενέσθαι μάρτυς ἄδι-
2 κος. Οὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακίᾳ· οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλήθους [2] ἐκκλῖναι [3] μετὰ τῶν πλειόνων, ὥστε [4] ἐκκλεῖσαι κρίσιν.
3 Καὶ πένητα [5] οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει.
4 Ἐὰν δὲ συναντήσῃς τῷ βοῒ τοῦ ἐχθροῦ σου, ἢ τῷ ὑποζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις, ἀποστρέψας ἀ-
5 ποδώσεις αὐτῷ. Ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτό, [6] ἀλλὰ συναρεῖς
6 αὐτὸ μετ' αὐτοῦ. Οὐ διαστρέψεις κρίμα
7 πένητος ἐν κρίσει αὐτοῦ. Ἀπὸ παντὸς [7] ῥήματος ἀδίκου ἀποστήσῃ. ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς· καὶ οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ [8] ἕ-
8 νεκεν δώρων. Καὶ δῶρα [9] οὐ λήψῃ· τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς [10] βλεπόντων,
9 καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια. Καὶ [11] προσήλυτον οὐ θλίψετε· [12] ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσηλύτου· αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε
10 ἐν γῇ [13] Αἰγύπτῳ. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου, καὶ συνάξεις τὰ γεννήματα αὐ-
11 τῆς. Τῷ δὲ [14] ἑβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις, καὶ ἀνήσεις αὐτήν, καὶ ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου· τὰ δὲ [15] ὑπολειπόμενα [16] ἔδεται [17] τὰ ἄγρια θηρία. [18] οὕτω ποιήσεις τὸν ἀμπελῶνά

28 sic *Ald.* *Alex.* vero, τοῦ πλησίον. *Ox.* & *C.* τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 29 *C.* αὐτό. 30 *C.* κύριος αὐτοῦ. 31 al. ἀποτιννύων ἀποτίσει. 32 *Alex.* κύριος μετ' αὐτοῦ ᾖ. 33 *Ald.* ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. *C.* ἑαυτῷ γυναῖκα. 34 ita *C. ed.* at *Mſ. Ox.* desunt, τῷ πατρί. *Mſ. A.* habet, αὐτῷ. *Ald. ed.* αὐτὸς τῷ πατρί. 35 *Alex. Ald.* & *C.* περιβιώσετε. 36 *C.* Πάντα. 37 ita *C.* at *Alex.* & *Ald.* deest αὐτούς. 38 ita *Ox.* & *Ald.* at *Alex.* & *C.* θεοῖς ἑτέροις. 39 *Alex.* & *Ald.* ἐξολεθρευθήσεται, sine θανάτῳ. *Schol.* ἀναθεματισθήσεται αὐτός. 40 *Alex.* οὔτε μὴ θλίψεται (pro θλίψετε.) 41 αὐτόν, al. deest. 42 al. Αἰγύπτου. 43 *C.* κακώσετε αὐτούς. 44 κακίᾳ, *C.* deest. 45 *Ox.* & *C.* κράξαντες. 46 *C.* βοῆς. 47 *C.* τέκνα. 48 *C.* σοῦ. 49 *C.* ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς. *Ald.* ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃ. 50 *C.* αὐτὸ αὐτῷ. 51 *Alex.* *Ald.* & *C.* οὐκ ἐρεῖς κακῶς. 52 *Alex.* Οὕτως. 53 *Alex.* μητέρα αὐτοῦ. sed deest αὐτοῦ etiam in *C.* & *Ald.* 54 *Alex.* *Ald.* & *C.* τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ.

55 sic *Ox.* *C.* & *Ald.* *Alex.* vero δώσεις. 56 *Ox.* κρέα θηριάλωτα. *C.* κρέας ἐν ἀγρῷ θηριάλωτον. 57 *Alex.* ἀπορρίψετε. 58 *Ox.* αὐτά.

Cap. 23. 1 *Compl. ed.* συγκαθίσῃ. *Ald.* συγκατατεθήσῃ. 2 ἐκκλῖναι μετὰ τῶν πλειόνων, ὥστε, *Mſ. Ox.* & *C. ed.* desunt. *Ald.* pro ἐκκλῖναι, habet ἐγκλῖναι· 3 *Mſ. A.* μετὰ πλειόνων. 4 *Mſ. A.* ἐκκλεῖναι, pro ἐκκλῖναι, ut habet *Ald. ed.* & *C.* 5 *Sym.* οὐ τιμήσεις ἐν δίκῃ αὐτοῦ. 6 *Mſ. A.* ἀλλὰ ἐγερεῖς. *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἀλλὰ συνεγερεῖς. 7 *C.* κρίματος. 8 ἕνεκεν δώρων, desunt *Mſ. Ox.* 9 *Ald.* οὐ μή. 10 *Aq.* σοφῶν. 11 *Mſ. A.* *Ald. ed.* & *C.* προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε. 12 *Ald.* ἐπεὶ ὑμεῖς οἴδατε. 13 al. Αἰγύπτου. 14 ita *C. ed.* & *Ald.* at *Mſ. A.* ἑβδόμῳ ἔτει. 15 *Ald.* ὑπολελειμμένα. *C.* ὑπολειπόμενα αὐτῶν. 16 *Ald.* ἔδονται. 17 *Mſ. A.* & *C. ed.* τὰ θηρία τὰ ἄγρια. *Ald. ed.* τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. *Aq.* τὰ ζῶα τῆς χώρας. 18 *Mſ. A.* οὕτως.

12 σου, [19] καὶ τὸν ἐλαιῶνά σου. Ἕξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ [20] ἑβδόμῃ, ἀνάπαυσις· ἵνα ἀναπαύσηται ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ [21] ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυτος.
13 Πάντα ὅσα [22] εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, [23] φυλάξασθε. καὶ ὄνομα θεῶν ἑτέρων οὐκ [24] ἀναμνησθήσεσθε, [25] οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόματος ὑ-
14 μῶν. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ [26] ἑορτά-
15 σατέ μοι. Τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων [27] φυλάξασθε [28] ποιεῖν. ἑπτὰ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, καθάπερ ἐνετειλάμην σοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μηνὸς τῶν νέων· [29] ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός.
16 Καὶ ἑορτὴν [30] θερισμοῦ πρωτογεννημάτων ποιήσεις τῶν ἔργων σου, ὧν ἐὰν [31] σπείρῃς ἐν τῷ ἀγρῷ σου. καὶ ἑορτὴν [32] συντελείας [33] ἐπ' ἐξόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἔργων σου [34] τῶν ἐκ
17 τοῦ ἀγροῦ σου. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν [35] σου ἐνώπιον κυρίου
18 τοῦ θεοῦ σου. [36] Ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου, καὶ [37] ἐμπλατύνω τὰ ὅριά [38] σου, * [39] οὐ θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα [40] θυμιάματός μου, οὐδὲ μὴ [41] κοιμηθῇ στέαρ τῆς ἑορ-
19 τῆς μου ἕως πρωΐ. Τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. [42] οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι
20 μητρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσαγάγῃ σε εἰς τὴν γῆν,
21 ἣν ἡτοίμασά σοι. Πρόσεχε [43] σεαυτῷ, καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ, [44] καὶ μὴ ἀπείθει αὐτῷ, οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε· τὸ γὰρ ὄνομά μου ἐστὶν ἐπ'
22 αὐτῷ. [45] Ἐὰν ἀκοῇ [46] ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ποιήσῃς πάντα [47] ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· [48] ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ. ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα, καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Ἐὰν [49] ἀκοῇ ἀκούσητε [50] τῆς φωνῆς μου, καὶ [51] ποιήσητε πάντα ὅσα [52] ἂν εἴπω σοι, [53] ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ ἀντικείσομαι τοῖς
23 ἀντικειμένοις [54] σοι. Πορεύσεται γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου, καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰε-
24 βουσαῖον, καὶ ἐκτρίψω [55] αὐτούς. Οὐ προσκυνήσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, [56] οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς. οὐ ποιήσεις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· [57] ἀλλὰ καθαιρέσει [58] καθελεῖς, καὶ συντρίβων
25 συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν. Καὶ [59] λατρεύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου· καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου [60] καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ὕδωρ σου, καὶ
26 ἀποστρέψω μαλακίαν ἀφ' ὑμῶν. Οὐκ ἔσται [61] ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς σου. τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου [62] ἀναπληρῶν ἀναπλη-
27 ρώσω. Καὶ [63] τὸν φόβον ἀποστελῶ ἡγούμενόν σου, καὶ ἐκστήσω πάντα τὰ ἔθνη, εἰς [64] οὓς σὺ [65] εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς· καὶ δώσω πάν-
28 τας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγάδας. Καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου· [66] καὶ ἐκβαλεῖς τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς [67] Χετταίους ἀπὸ σοῦ.
29 Οὐκ ἐκβαλῶ [68] αὐτοὺς ἐν ἐνιαυτῷ ἑνί, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πολλὰ γένηται ἐπὶ
30 σὲ τὰ θηρία τῆς γῆς. [69] Κατὰ μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἕως ἂν αὐξηθῇς καὶ κληρονο-

---

19 *Mſ. A.* καὶ ἐλαιῶνα. 20 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἑβδόμῃ ἀναπαύσῃ. 21 al. abeſt, ἵνα. 22 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* λελάληκα. 23 *Mſ. A.* φυλάξεσθε. 24 *C.* ἀναμνήσεσθε. 25 *C.* οὐδ' οὐ μή. 26 *Ald.* ἑορτάσετε. *C.* ἑορτάζετε. 27 *Mſ. A.* φυλάξεσθε. 28 ποιεῖν, deeſt *Mſ. A.* & *Ald. ed.* 29 al. ἐν γὰρ τούτῳ ἐξήλθετε. 30 *Mſ. A.* τοῦ θερισμοῦ πρωτογεννημάτων. 31 al. σπερεῖς. 32 *Aq.* συλλογῆς. *S.* συγκομιδῆς. *Sch.* τὸ Σαμαρ. συνεισφορᾶς. 33 *Mſ. A.* ἐπ' ἐξόδῳ. 34 *Mſ. Ox.* τῶν ἐν τῷ ἀγρῷ σου. 35 σου deeſt *Mſ. A.* & *Ox.* 36 al. abeſt totus hic verſ. tranſlatus ex c. 34. v. 24. 37 *C.* πλατύνω. 38 Poſt σου, *Ald.* addit ex cap. 34. οὐκ ἐπιθυμήσει οὐθεὶς τῆς γῆς σου. * *Francof.* hic incipit verſ. 18. 39 *Mſ. A.* οὐ θυμιάσεις. 40 ita vv. ll. eodemque exemplo 34. poſt cap. αἷμα θυμιαμάτων μου. *Mſ. A.* θυμιάσματος. & *Ox.* cum *Ald. ed.* θυσιάσματος. *C.* τοῦ θύματος. al. ἁγιάσματος. 41 *Ald.* κοιμηθήσεται. 42 *Sym.* οὐ σκευάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ. 43 al. σὺ αὐτῷ. 44 καὶ μὴ ἀπείθει αὐτῷ, deſunt *Ox. Alex.* vero & *C.* habent, ſed ſine καί, & *Ald.* ſine αὐτῷ. 45 Totus hic verſus uſque ad ἐὰν ἀκοῇ &c. in *Ald.* & *C.* deeſt. 46 *Mſ. A.* ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου. 47 *Mſ. A.* ὅσα ἐντέλλομαί σοι. *Ox.* ὅσα εἴπω σοι. 48 *Mſ. A.* ἐμοῦ γάρ. 49 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἀκούσῃς. *C.* ἀκοῇ ἀκούσῃς. 50 *C.* ἐμῆς φωνῆς. 51 *Alex. Ald. C.* ποιήσῃς. 52 *C.* ἐντέλλομαι. 53 *Ox.* ἐχθρεύσῃ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου. 54 al. σοῦ. 55 *Ald.* αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 56 *C.* οὐδ' οὐ μή. 57 *Mſ. A.* ἀλλὰ καὶ καθερέσει (leg. καθαιρέσει.) 58 *Ald.* καθελεῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. *C.* καθελεῖς αὐτούς. 59 *Ox.* λατρεύετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. 60 καὶ τὸν οἶνόν σου, deſunt *Ox.* 61 *C.* ἐν ὑμῖν ἄτεκνος, οὐδὲ ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα. 62 ἀναπληρῶν, deeſt *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* habet autem *Ald.* 63 *C.* τὸν φόβον μου. *S. h.* τὴν κατάπληξίν μου. 64 *Ox.* ἃ ... αὐτά. 65 *C.* εἰσπορεύσῃ. 66 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ ἐκβαλῶ. *Vat. Cod.* ἐκβαλεῖ. 67 *Ox.* Χετταίους καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς Γεργεσαίους, καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους ἀπὸ σοῦ. 68 *C.* αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου. 69 *Alex.* Κατὰ μικρὸν μικρὸν ἐκβαλῶ.

ρονομήσῃς τὴν γῆν. 31 Καὶ θήσω τὰ ὅρια σου ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, [70] ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Φυλιστιείμ· καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ἕως [71] τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου. καὶ παραδώσω [72] εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς ἐγκαθημένους ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ.

32 Οὐ [73] συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς [74] αὐτῶν διαθήκην. 33 Καὶ οὐκ [75] ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου, ἵνα μὴ [76] ἁμαρτεῖν σε ποιήσωσι πρός με· ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὗτοι ἔσονταί σοι πρόσκομμα.

Κεφ. κδ'. 24.

1 ΚΑὶ [1] Μωυσῇ εἶπεν, Ἀνάβηθι [2] πρὸς τὸν κύριον σὺ καὶ Ἀαρὼν, καὶ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ· καὶ 2 προσκυνήσουσι μακρόθεν τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐγγιεῖ Μωυσῆς μόνος πρὸς τὸν θεὸν, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγγιοῦσιν, ὁ δὲ λαὸς οὐ συναναβήσεται μετ' 3 αὐτῶν. [3] Εἰσῆλθε δὲ Μωυσῆς, καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ δικαιώματα. ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς φωνῇ μιᾷ, λέγοντες, Πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐλάλησε κύριος, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμε-4 θα. Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς πάντα τὰ ῥήματα [4] κυρίου. ὀρθρίσας δὲ Μωυσῆς τὸ πρωῒ, ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον [5] ὑπὸ τὸ ὄρος, [6] καὶ δώδεκα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσρα-5 ήλ. Καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς νεανίσκους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ [7] ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα· καὶ [8] ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου [9] τῷ θεῷ 6 μοσχάρια. Λαβὼν δὲ Μωυσῆς τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος, ἐνέχεεν [10] εἰς κρατῆρας, τὸ δὲ ἥμισυ [11] τοῦ αἵματος [12] προσέχεε 7 [13] πρὸς τὸ θυσιαστήριον. Καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης, ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. καὶ [14] εἶπαν, Πάντα ὅσα ἐλάλησε κύρι-8 ος, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. Λαβὼν δὲ Μωυσῆς τὸ αἷμα, κατεσκέδασε τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς περὶ πάντων τῶν λόγων τού-9 των. Καὶ ἀνέβη Μωυσῆς, καὶ Ἀαρὼν, καὶ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ ἑβδομήκοντα [15] τῆς 10 γερουσίας Ἰσραήλ· [16] Καὶ [17] εἶδον τὸν τόπον οὗ [18] εἱστήκει ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου, καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ 11 [19] καθαριότητι. Καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ἰσραὴλ [20] οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς. * καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

12 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἴσθι ἐκεῖ· καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς.

13 Καὶ ἀναστὰς Μωυσῆς καὶ [21] Ἰησοῦς ὁ [22] παρεστηκὼς αὐτῷ, ἀνέβησαν [23] εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ.

14 Καὶ τοῖς πρεσβυτέροις [24] εἶπαν, Ἡσυχάζετε αὐτοῦ, [25] ἕως ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἰδοὺ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ μεθ' ὑμῶν· ἐάν τινι συμβῇ κρίσις, προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς.

15 Καὶ ἀνέβη Μωυσῆς [26] καὶ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος. Καὶ κατέ-16 βη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ [27] ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ ἐκάλυψεν [28] αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέρας. καὶ ἐκάλεσε κύριος [29] τὸν Μωυσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ 17 ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης. Τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου, ὡσεὶ πῦρ [30] φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, [31] ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσ-18 ραήλ. Καὶ εἰσῆλθε Μωυσῆς [32] εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ [33] ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ [34] τεσσαράκοντα νύκτας.

Κεφ. κε'. 25.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-2 γων, Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [1] καὶ λάβετε ἀπαρχὰς παρὰ πάντων, οἷς ἂν δόξῃ τῇ

---

70 *C.* καὶ ἕως. 71 *Alex.* & *Ald.* τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου. 72 *Alex.* εἰς χεῖρας. 73 *C.* συγκαθίσῃ. 74 *C.* αὐτῶν οὐ θήσεις. 75 *Ald.* συγκαταθήσονται. 76 *Ald.* & *C.* ἁμαρτάνειν.

Cap. 24. 1 al. τῷ Μωϋσεῖ. 2 *Ms. Alex.* πρὸς κύριον. 3 *Ms. Ox.* ἦλθε. 4 κυρίου, *Comp.* deest. 5 *Ms. Ox.* ἐπὶ τὸ ὄρος. 6 *Ox.* καὶ ἔστησε δώδεκα λίθους. 7 *Ms. A.* ἀνήνεγκεν. 8 *Ms. A.* ἔθυσεν. 9 *Ald. ed.* κυρίῳ τῷ θεῷ. al. κυρίῳ. 10 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* εἰς κρατῆρα. 11 τοῦ αἵματος, deest *Ald.* 12 *Ms. Ox.* ἐπέχεεν. 13 *C.* ἐπὶ τό. 14 *C.* εἶπεν. 15 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ. 16 *Aq.* vertit, καὶ εἶδον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. *Sym.* καὶ εἶδον ὁράματι τὸν θεὸν Ἰσραήλ. 17 al. ἴδον. 18 *Ms. A.* ἱστήκει ἐκεῖ. *Ald.* εἱστήκει ἐκεῖ. 19 *Ms. A.* καθαρότητι. 20 *Ox.* οὐ συνεφώνησεν. * In *Francof. ed.* hic incipit vers. 12. 21 *Ox.* Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ. 22 *Aq.* & *S.* ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ. 23 sic *C.* at *Alex.* ἐπί. 24 *Alex.* & *Ald.* εἶπεν. 25 *C.* ἕως ἂν ἐπιστρέψωμεν. 26 sic & *Ox.* at *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* desunt, καὶ Ἰησοῦς. 27 *Ms. A.* ὄρος Σινᾶ. 28 *Ms. Ox.* ἡ νεφέλη τὸ ὄρος. 29 τὸν deest *Alex.* 30 *Ox.* φλεγόμενον. 31 *Alex.* ἔναντι. 32 *Alex.* εἰς μέσον. 33 ita *Ox. C.* & *Ald. Alex.* autem, ἐκάθητο. 34 *Alex.* τεσσεράκοντα.

Cap. 25. 1 *Ms. Alex.* καὶ λάβετε μοι ἀπαρχάς. *Compl. ed.* καὶ λαβέτωσάν μοι ἀπαρχ. *Ald.* καὶ λάλησον, λάβετέ μοι ἀπαρχάς.

[2] καρ-

[2] καρδίᾳ, [3] καὶ [4] λήψεσθε τὰς ἀπαρχάς μου. 3 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχή, ἣν λήψεσθε παρ' αὐτῶν· χρυσίον, [5] καὶ ἀργύριον, καὶ χαλκόν, 4 [6] Καὶ ὑάκινθον, καὶ πορφύραν, καὶ κόκκινον διπλοῦν, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ 5 τρίχας αἰγείας, Καὶ δέρματα κριῶν [7] ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα [8] ὑακίνθινα, 6 καὶ ξύλα ἄσηπτα, Καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, 7 καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, Καὶ [9] λίθους σαρδίου, καὶ λίθους εἰς τὴν [10] γλυφὴν 8 εἰς τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη. Καὶ [11] ποιήσεις μοι ἁγίασμα, καὶ ὀφθήσομαι ἐν 9 ὑμῖν. Καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα [12] σοι δεικνύω ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν 10 αὐτῆς· [13] οὕτω ποιήσεις. Καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ [14] πήχεως καὶ [15] ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ [16] πήχεως καὶ 11 [17] ἡμίσους τὸ ὕψος. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν χρυσώσεις αὐτήν· καὶ ποιήσεις αὐτῇ [18] κυμάτια χρυσᾶ στρεπτὰ κύκλῳ. 12 Καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ [19] τέσσαρα [20] κλίτη· δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ δύο δακτυλίους 13 ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. Ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς [21] ξύλα ἄσηπτα, καὶ καταχρυσώ-14 σεις [22] αὐτὰ [23] χρυσίῳ. Καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐ-15 τοῖς. Ἐν τοῖς δακτυλίοις [24] τῆς κιβωτοῦ 16 ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι. Καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια, ἃ ἂν δῶ 17 σοι. Καὶ ποιήσεις [25] ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος. 18 Καὶ ποιήσεις δύο [26] Χερουβὶμ [27] χρυσοτορευτά, καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλι-19 τῶν τοῦ ἱλαστηρίου. [28] Ποιηθήσονται [29] χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, [30] καὶ χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου· * καὶ ποιήσεις τοὺς δύο [31] χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλί-20 τη. Ἔσονται [32] οἱ χερουβὶμ [33] ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, [34] συσκιάζοντες [35] ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα, εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν [36] χερουβίμ. 21 * Καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν, καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρ-22 τύρια, [37] ἃ ἂν δῶ σοι. Καὶ [38] γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν, καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ἀνὰ μέσον τῶν δύο [39] χερουβίμ, τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, [40] καὶ κατὰ πάντα [41] ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι πρὸς τοὺς υἱοὺς 23 Ἰσραήλ. Καὶ ποιήσεις τράπεζαν [42] χρυσῆν χρυσίου καθαροῦ, δύο πήχεων τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους 24 τὸ [43] ὕψος. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ [44] στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ· * καὶ ποιήσεις αὐ-25 τῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ. Καὶ ποιήσεις [45] στρεπτὸν κυμάτιον [46] τῇ στεφάνῃ κύ-26 κλῳ. Καὶ [47] ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους [48] χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς [49] τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐ-27 τῆς ὑπὸ τὴν [50] στεφάνην. Καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε

---

2 *Ald.* καρδία αὐτῶν. 3 καὶ deest *Mſ. A.* & aliis exempll. 4 *Mſ. A.* λήμψεσθαι. 5 *Mſ. A.* καὶ ἀργύρειον, χαλκόν. *Ald. ed.* ἀργύρειον, χαλκόν. 6 καὶ ... καὶ ... καὶ *Ald.* & *C.* desunt. 7 *Mſ. A.* ἠρυθροδανωμένα. 8 ſic *Ald. ed. Ox.* ἰάνθινα. *Comp.* ὑάνθινα. al. lib. πεπυρωμένα. 9 *C.* & *Ald.* λίθους σαρδίους, καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 10 *Mſ. A.* γλυφὴν, καὶ εἰς. 11 *Mſ. A.* ποιήσης. 12 *Ald.* & *C.* δεικνύω σοι. *Mſ. A.* ἐγὼ διγνύω σοι. 13 *C.* καὶ οὕτω. 14 al. leg. πήχεος. 15 *Mſ. A.* ἡμίσυς. 16 al. leg. πήχεος. 17 *Mſ. A.* ἡμίσυς. 18 *Mſ. A.* κυμάτια στρεπτά. 19 *Mſ. A.* τέσσερα. 20 *Ald.* κλίτη αὐτῆς. 21 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἐκ ξύλων ἀσήπτων. 22 *Ald.* & *C.* αὐτούς. 23 *Ald.* χρυσίῳ καθαρῷ. 24 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τῆς διαθήκης. *Ox.* & *ed. C.* τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης. 25 *Mſ. Ox.* ἐπίθεμα ἱλαστήριον ἐκ χρυσίου καθαροῦ. *Ald.* ἐπίθεμα χρυσίου χυτοῦ καθαροῦ. 26 *Mſ. A.* Χερουβείμ. 27 *Mſ. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* χρυσᾶ τορευτά. *Ox.* addit, ποιήσεις αὐτά. 28 *Ox.* ποιηθήσεται. 29 *Ald.* δὲ χερουβείμ. *C.* χερουβείμ. 30 *Ald.* καὶ εἰς. * In *Francof.* hic incipit verſ. 20. 31 *Mſ. A.* χερουβείν. 32 *Mſ. A.* οἱ χερουβείν. *C.* & *Ald.* οἱ δύο χερουβείμ. 33 *Schol.* ἐκπετάζοντες. 34 *Aq.* σκεπάζοντες. 35 ἐν, *Alex. Ald.* & *C.* deeſt. 36 *Alex.* χερουβείν. * Prius hoc membrum uſque ad καὶ εἰς, in *Francof. ed.* includitur verſui præced. 37 *C.* ἃ δώσω σοι. al. ἅπερ δῶ σοι. 38 *Sch.* οἱ λοιποί, συντάξομαι. 39 *Mſ. A.* χερουβείν. 40 al. abeſt καί. 41 *Mſ. A.* ὅσα ἄν. 42 *Mſ. A.* χρυσίου καθαροῦ. *Ox.* ἐκ χρυσίου καθαροῦ. *C. ed.* ἐκ ξύλων ἀσήπτων. *Ald.* ξύλου ἀσήπτου. 43 al. ὕψος. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ποιήσεις. 44 ita *C. ed.* & *Ald.* at *Mſ. A.* στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. *Ox.* στρεπτὰ κυμάτια κύκ. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 25. 45 *Mſ. A.* στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν. *Sch.* στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ. 46 *C.* κύκλῳ τῇ στεφάνῃ. 47 *C.* ποιήσεις αὐτῇ. 48 *Mſ. A.* χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσερα. 49 ſic *C. ed.* at *Mſ. A.* abeſt τέσσαρας. 50 *C.* στρεπτὴν στεφάνην.

αἴρειν

28 αἴρειν [51] ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν. Καὶ ποιήσεις τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ
29 ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπεζα. Καὶ ποιήσεις τὰ τρυβλία αὐτῆς, καὶ τὰς [52] θυΐσκας, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τοὺς κυάθους, ἐν οἷς [53] σπείσεις ἐν αὐτοῖς, [54] ἐκ χρυσίου καθαροῦ
30 ποιήσεις αὐτά. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν [55] ἄρτους ἐνωπίους [56] ἐναντίον μου
31 διαπαντός. Καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν· ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρί-
32 να ἐξ αὐτῆς [57] ἔσται. [58] Ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους [59] τοῦ ἑνὸς αὐτῆς, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι [60] τῆς λυχνίας ἐκ
33 τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. Καὶ τρεῖς κρατῆρες [61] ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους· ἐν [62] τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ καὶ [63] κρίνον. [64] Οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυ-
34 χνίας. Καὶ [65] ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους· [66] ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ [67] κρίνα
35 αὐτῆς. [68] Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς [69] τέσσαρας καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. [70] καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες
36 ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους. [71] Οἱ σφαιρωτῆρες καὶ οἱ καλαμίσκοι ἐξ αὐτῆς ἔστωσαν· [72] ὅλη τορευτὴ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ.
37 Καὶ ποιήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά· καὶ ἐπιθήσεις τοὺς [73] λύχνους, καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς
38 [74] προσώπου. Καὶ τὸν ἐπαρυστῆρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὑποθέματα αὐτῆς ἐκ χρυσίου καθαροῦ
39 [75] ποιήσεις. [76] Πάντα τὰ σκεύη ταῦτα
40 τάλαντον χρυσίου καθαροῦ. Ὅρα, [77] ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν [78] δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

Κεφ. κς΄. 26.

1 [1] Καὶ τὴν σκηνὴν ποιήσεις, δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου [2] χερουβὶμ·
2 ἐργασίᾳ ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς. Μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ εὖρος τεσσάρων πήχεων ἡ αὐλαία ἡ μία ἔσται. [3] μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς αὐ-
3 λαίαις. Πέντε δὲ αὐλαῖαι [4] ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας· καὶ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται [5] συνεχόμεναι ἑτέρα τῇ
4 ἑτέρᾳ. Καὶ ποιήσεις [6] αὐταῖς ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτω ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας [7] τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ.
5 [8] Πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις [9] τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις [10] ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας, [11] ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι
6 [12] ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. [13] Καὶ ποιήσεις [14] κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς· καὶ [15] συνάψεις τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς [16] κρίκοις·
7 καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία. [17] Καὶ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας [18] σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς,
8 ἕνδεκα δέρρεις ποιήσεις αὐτάς. Τὸ μῆκος

---

51 *Mſ. A.* τὴν τράπεζαν ἐν αὐτοῖς. *C.* desunt, ἐν αὐτοῖς. 52 *Ox.* θυΐσκας, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰ σπ. 53 *Ox.* ποιήσεις. 54 ἐκ *Alex.* & *C.* deeſt. 55 *Aq.* ἄρτους προσώπων. *S.* ἄρτους προθέσεως. 56 *C.* ἐνώπιον. 57 al. ἔσονται. 58 *Mſ. A.* Ἓξ καλαμίσκοι. 59 *Mſ. A.* αὐτῆς τοῦ ἑνός. 60 τῆς λυχνίας, deſunt *Mſ. A.* ſed habent *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* 61 *Aq.* ἐξημυγδαλωμένην, ἐκτετορευμένην ἀμίγδαλον. 62 *Alex.* & *Ald.* καλαμίσκῳ τῷ ἑνί. 63 *C.* κρίνον, καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους ἐν καλαμίσκῳ τῷ ἑνὶ σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον. 64 *Mſ. A.* οὕτως. 65 *Mſ. A.* ἐκ τῆς λυχνίας. 66 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* *Mſ.* autem *A.* ἐν καλαμίσκῳ τῷ ἑνὶ σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. Καὶ ἐκ τῆς λυχνίας τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους. Οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς. ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς. οὕτως τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. Οἱ σφαιρωτῆρες. 67 *Sym.* Ἄνθη. 68 *C.* Ὡς. 69 *C.* δύο. 70 καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, *Complut.* deſunt. 71 *Ox.* Οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα καὶ οἱ καλαμ. *C.* καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες. 72 *C.* ὅλοι τορευτοί.

73 *Ald.* & *C.* λύχνους αὐτῆς, καί. 74 *C.* προσώπου αὐτῆς. 75 ſic *Ald.* at *Alex.* & *Comp.* deeſt ποιήσεις. 76 *Alex. Ald.* & *C.* hoc modo legunt, Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις πάντα τὰ σκεύη ταῦτα. 77 al. ποιήσης. 78 *C.* δειχθέντα.

Cap. 26. 1 *Ald. ed.* Καὶ τῇ σκηνῇ ποι. 2 al. χερουβείμ. *C.* adjungit χερουβὶμ verbis ſeqq. 3 *Mſ. Alex.* μέτρον ἔσται τὸ αὐτὸ ταῖς αὐλαίαις. 4 ſic *Ald.* at *Mſ. Alex.* ἔσονται συνεχόμεναι. *Mſ. Ox.* cum *C. ed.* ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι. 5 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* συνεχόμεναι ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. *C. ed.* ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. 6 *C.* deeſt αὐταῖς. 7 *Mſ. Ox.* τῆς ἔξωθεν. 8 *Alex. Ald.* & *C.* Πεντήκοντα δέ. 9 τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας, deſunt *C. ed.* 10 *Mſ. Ox.* ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους. 11 *Schol.* τὸ Σαμαρ. διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως, κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις. 12 ita *Mſ. Ox. A.* vero cum *Ald. ed.* & *C.* εἰς ἀλλήλας ἑκάστη. ſed *A.* & *Ald.* ἑκάστη. 13 Καὶ *C.* deeſt. 14 *Mſ. Ox.* δακτυλίους. 15 *Ox.* συνάξεις. 16 *Ox.* δακτυλίοις. 17 *Sch.* καὶ ποιήσεις τριχίνους καλυπτῆρας. 18 *Mſ. A.* σκέπειν.

τῆς

RA.

τῆς δέρρεως τῆς [19] μιᾶς, τριάκοντα πήχεων, καὶ τεσσάρων [20] πήχεων. τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς. [21] τὸ αὐτὸ μέτρον ἔσται ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι.
9 Καὶ συνάψεις τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρριν τὴν ἕκτην κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς.
10 Καὶ ποιήσεις ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, τῆς ἀναμέσον [22] κατὰ συμβολήν· καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως, τῆς συναπτούσης [23] τῆς δευτέρας.
11 Καὶ ποιήσεις [24] κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα· καὶ συνάψεις τοὺς κρίκους ἐκ τῶν [25] ἀγκυλῶν, καὶ
12 συνάψεις τὰς δέρρεις, καὶ [26] ἔσται ἕν. Καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον ἐν ταῖς δέρρεσι τῆς [27] σκηνῆς· τὸ ἥμισυ τῆς δέρρεως τὸ [28] ὑπολελειμμένον [29] ὑποκαλύψεις [30] εἰς τὸ πλεονάζον τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς· [31] ὑποκαλύψεις ὀπίσω τῆς
13 σκηνῆς. [32] Πῆχυν ἐκ τούτου, καὶ πῆχυν [33] ἐκ τούτου, ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος [34] τῶν δέρρεων, [35] ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς· [36] ἔσται συγκαλύπτον ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἔνθεν καὶ
14 ἔνθεν, ἵνα [37] καλύπτῃ. Καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα [38] τῇ σκηνῇ δέρματα κριῶν [39] ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα [40] δέρ-
15 ματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. Καὶ ποιήσεις στύλους [41] τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων.
16 Δέκα πήχεων [42] ποιήσεις τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ
17 ἑνός. [43] Δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. οὕτω ποιήσεις [44] πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς.
18 Καὶ ποιήσεις [45] στύλους [46] τῇ σκηνῇ, εἴκοσι [47] στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς [48] Βορρᾶν.
19 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ποιήσεις τοῖς εἴκοσι στύλοις· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη [49] αὐτοῦ· καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέ-
20 ρη αὐτοῦ. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον
21 [50] τὸ πρὸς Νότον, εἴκοσι στύλους. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις [51] αὐτῶν ἀργυρᾶς· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς
22 ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασ-
23 σαν ποιήσεις ἓξ στύλους. Καὶ δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπι-
24 σθίων. Καὶ [52] ἔσται ἐξ ἴσου κάτωθεν· [53] κατὰ τὸ αὐτὸ [54] ἔσονται ἴσοι ἐκ τῶν [55] κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν. οὕτω ποιήσεις ἀμφοτέραις [56] ταῖς δυσὶ γωνίαις· ἴσαι ἔστωσαν.
25 Καὶ ἔσονται ὀκτὼ στῦλοι, [57] καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ· [58] δύο βάσεις τῷ ἑνὶ στύλῳ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις
26 τῷ στύλῳ τῷ ἑνί. Καὶ ποιήσεις μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων· [59] πέντε τῷ ἑνὶ στύλῳ ἐκ
27 τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς, Καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ [60] τῷ ἑνὶ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ [61] ὀπισθίῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θά-
28 λασσαν. Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσον τῶν στύλων διϊκνείσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους
29 εἰς τὸ ἕτερον κλίτος. Καὶ τοὺς στύλους καταχρυσώσεις [62] χρυσίῳ· καὶ τοὺς δακτυλίους ποιήσεις χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μοχλούς. καὶ καταχρυσώσεις τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ.
30 Καὶ [63] ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ
31 δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει. Καὶ ποιήσεις καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου [64] νενησμένης· * ἔργον ὑφαντὸν ποιήσεις αὐτὸ [65] χερου-
32 βίμ. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ· καὶ αἱ

---

19 *Alex. Ald.* & *C.* μιᾶς, ἔσται τριάκ. 20 *Ald.* πήχεων ἔσται τό. 21 *Mſ. A.* μέτρον τὸ αὐτό. 22 *Mſ. A.* κατὰ τὴν συμβολήν. 23 *Ald.* τῇ δευτέρᾳ. 24 *Mſ. Ox.* δακτυλίους, & ſic ſtatim infra. 25 *Ald.* ἀγκυλῶν τῶν κεφαλίδων. 26 ita *C.* & *Ald. Mſ. A.* & *Ox.* ἔσονται ἕν. 27 *Mſ. A.* σκηνῆς· τὸ ὑπολελ. 28 *Alex.* ὑπολελιμμένον. *C.* ὑπολειπόμενον. 29 al. ἀποκαλύψῃς. al. ἀποκαλύψεις. 30 εἰς *Alex. Ald. C.* deeſt. 31 *Alex. Ald. C.* ἐπικαλύψεις. 32 *Ald.* Πῆχυν ἕνα. 33 *Ald.* ἐξ ἐκείνου. 34 *Mſ. A.* τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς. 35 *Ald.* τοῦ μήκους ἐκ. 36 *Ald. C.* καὶ ἔσται. 37 *Ox.* κατακαλύπτῃ. 38 *C.* τῆς σκηνῆς. 39 *Mſ. A.* ἠρυθροδανωμένα. 40 *Ox.* δέρματα κριῶν ὑακ. 41 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* τῇ σκηνῇ. 42 *Mſ. A.* deeſt ποιήσεις. habent vero *Edd. C.* & *Ald.* 43 *Sym.* δύο κατοχεῖς. 44 *Ald.* ἐπὶ πᾶσι. 45 al. τοὺς στύλους. 46 *C.* & *Ald.* τῆς σκηνῆς. 47 *Ald.* deeſt, στύλους. 48 *C.* νότον. 49 *Alex.* αὐτοῦ. Καὶ τὸ κλεῖτος τὸ δεύτερον εἴκοσι στύλοις τὸ πρὸς Νότον. 50 *C.* πρὸς Βορρᾶν. 51 ita *Mſ. Ox.* & *C. ed. Mſ.* autem *A.* αὐτοῖς. 52 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἔσονται. 53 *Alex.* καὶ κατά. 54 *Ald.* ἔσονταί σοι. 55 ſic *Mſ. Ox.* & *C. ed.* at *Mſ. A.* κεφαλίδων εἰς συμβολὴν μίαν. *Ald. ed.* κεφαλίδων εἰς σύμβλησιν μίαν. 56 *C.* ταῖς γωνίαις ταῖς δυσίν. 57 *Alex.* καὶ βάσεις. 58 *Alex.* & *Ald.* hoc ordine legunt, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. *C.* addit tertium, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί. 59 *Ox.* & *Ald.* πέντε μοχλοὺς τῷ ἑνὶ στύλῳ. *C.* πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις, & ſic rurſus ſtatim infra bis. 60 *Alex.* τῷ κλίτει. 61 *Alex.* ὀπισθίῳ κλίτει. 62 *Ox.* χρυσίῳ καθαρῷ. 63 *Alex.* ἀναστήσης. 64 *Ox.* κεκλωσμένης. * In *Francof. ed.* hic incipit verſ. 32. 65 *Alex.* χερουβείν.

κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. 33 Καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα [66] ἐπὶ τῶν στύλων· καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ [67] ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου· καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀναμέσον τοῦ ἁγίου καὶ ἀναμέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων. 34 Καὶ κατακαλύψεις τῷ καταπετάσματι τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων. 35 Καὶ [68] ἐπιθήσεις τὴν τράπεζαν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος, καὶ τὴν λυχνίαν ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ [69] μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς Νότον· καὶ τὴν τράπεζαν θήσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς Βορρᾶν. 36 Καὶ ποιήσεις [70] ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ. 37 Καὶ ποιήσεις τῷ [71] καταπετάσματι πέντε [72] στύλους, καὶ χρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ. καὶ χωνεύσεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

Κεφ. κζ'. 27.

1 ΚΑὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πήχεων [1] τὸ μῆκος, καὶ πέντε πήχεων [2] τὸ εὖρος· τετράγωνον ἔσται τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ. 2 Καὶ ποιήσεις τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν. ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα, καὶ καλύψεις 3 αὐτὰ χαλκῷ. Καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ· καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον [3] αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐ- 4 τοῦ ποιήσεις χαλκᾶ. Καὶ ποιήσεις αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν· καὶ ποιήσεις τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς [4] ὑπὸ 5 τὰ τέσσαρα κλίτη. Καὶ ὑποθήσεις [5] αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν. ἔσται δὲ ἡ ἐσχάρα [6] ἕως τοῦ ἡμίσους τοῦ θυσιαστη- 6 ρίου. Καὶ ποιήσεις [7] τῷ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιχαλ- 7 κώσεις αὐτοὺς χαλκῷ. Καὶ εἰσάξεις τοὺς [8] ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους· καὶ ἔστωσαν [9] ἀναφορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου 8 ἐν τῷ αἴρειν αὐτό. Κοῖλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό· κατὰ τὸ παραδειχθέν σοι ἐν τῷ 9 ὄρει, οὕτω ποιήσεις [10] αὐτό. Καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ· εἰς τὸ κλίτος [11] τὸ πρὸς Λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης· μῆκος ἑκατὸν πήχεων [12] τῷ ἑνὶ κλίτει. 10 [13] Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν [14] εἴκοσι, [15] καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ, καὶ οἱ [16] κρίκοι αὐ- 11 τῶν καὶ αἱ [17] ψαλίδες ἀργυραῖ. Οὕτως τῷ κλίτει τῷ πρὸς [18] ἀπηλιώτην ἱστία ἑκατὸν πήχεων μῆκος· καὶ οἱ στῦλοι [19] αὐτῶν εἴκοσι, [20] καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ [21] κρίκοι καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων, καὶ [22] αἱ βάσεις [23] αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ. 12 Τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ θάλασσαν ἱστία πεντήκοντα πήχεων· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ 13 βάσεις αὐτῶν δέκα. Καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς [24] τῆς πρὸς Νότον, ἱστία πεντήκοντα πήχεων· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ βάσεις αὐτῶν δέ- 14 κα. Καὶ πεντεκαίδεκα πήχεων [25] τὸ ὕψος τῶν ἱστίων τῷ κλίτει τῷ ἑνί· στῦλοι αὐτῶν 15 τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον [26] δεκαπέντε πήχεων τῶν ἱστίων τὸ ὕψος· στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βά- 16 σεις αὐτῶν τρεῖς. Καὶ τῇ πύλῃ τῆς αὐλῆς κάλυμμα· εἴκοσι πήχεων τὸ ὕψος ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου [27] κεκλωσμένης τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ῥαφιδευτοῦ· [28] στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, [29] καὶ αἱ 17 βάσεις αὐτῶν τέσσαρες. Πάντες οἱ στύ-

66 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* ἐπὶ τοὺς στύλους. 67 *Ald.* ἐνδότερον. 68 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* θήσεις. 69 *C.* μέρος. 70 *Ms. A.* & *C. ed.* ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίνθου. *Ald. ed.* ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ ἐξ ὑακίνθου. 71 *Ox.* κατακαλύμματι. 72 *Ald.* στύλους ἀσήπτους.

Cap. 27. 1 *Ms. Alex.* μῆκος. 2 *Ms. Alex.* εὖρος. 3 *Ms. Alex.* αὐτοῦ· πάντα τὰ σκεύη ποιήσεις. 4 *Ms. Alex.* ὑπὸ τά. *Ald. ed.* & *C.* ἐπὶ τά. 5 al. αὐτήν. 6 *Ms. A.* ἕως ἡμίσους. 7 ita *Ald. ed.* at *C.* ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ. & *Ms. A.* φορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ. 8 ita *C. ed.* & *Ald. Ms.* vero *A.* φορεῖς. 9 *Alex.* & *Ald.* οἱ φορεῖς κατὰ τὰ δύο πλευρὰ τοῦ. 10 deest αὐτὸ *Ms. A.* & *Ald. ed.* sed habet *Comp.* 11 *Ms. Ox.* τὸ κατὰ βορρᾶν. *Ald. ed.* τὸ πρὸς νότον. propterea quod latus atrii e deserto ad mare spectans, non respiciebat Zephyrum & æquinoctialem occidentem, sed ἀργέστην & occidentem æstivum; idcirco hic ponitur Λίψ, & Ἀπηλιώτης ei adversus, & θάλασσα, eique contrarius Νότος. aa. ll. Νότος, & Βορρᾶς, & θάλασσα, & ἀνατολαί. 12 *Sch.* ἄλλος· τῇ γωνίᾳ pro quo al. leg. ὠμίᾳ. 13 *Ms. A.* Καὶ στῦλοι. 14 *Ms. Ox.* εἴκοσι χαλκοῖ. 15 *Alex.* καὶ βάσεις. 16 *Ox.* δακτύλιοι. 17 *Alex. Ald.* & *C.* ψαλίδες αὐτῶν ἀργ. 18 sic *Ox. Alex.* vero cum *Ald.* & *C.* βορρᾶν. 19 αὐτῶν deest *C.* al. hab. αὐτοῦ. 20 καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι, *Ald.* desunt. 21 *Ox.* δακτύλιοι. *Alex. Ald. C.* κρίκοι αὐτῶν. al. κρίκοι τῶν στύλων, & post, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν. 22 *Ox.* πᾶσαι αἱ βάσεις. 23 αὐτῶν, *Alex. Ald.* & *C.* deest. 24 *Alex.* τὸ πρὸς ἀνατολάς. *Ald.* & *C.* τῆς πρὸς ἀνατολάς. 25 *Alex.* & *C.* τῶν ἱστίων τὸ ὕψος. 26 *Alex.* πεντεκαίδεκα. 27 *Ald. ed.* νενησμένης. 28 al. καὶ στῦλοι. 29 *Alex.* καὶ βάσεις.

λοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες [30] αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ. **18** Τὸ δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ᾽ [31] ἑκατόν· καὶ εὖρος πεντήκοντα ἐπὶ πεντήκοντα· καὶ ὕψος πέντε πήχεων ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, [32] καὶ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ. **19** [33] Καὶ πᾶσα ἡ [34] κατασκευὴ καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς [35] χαλκοῖ. **20** Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον [36] ἐξ ἐλαιῶν [37] ἄτρυγον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς [38] καῦσαι, ἵνα καίηται λύχνος διαπαντός. **21** [39] Ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. * ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος [40] τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καύσει [41] αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωῒ, ἐναντίον κυρίου, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Κεφ. κη΄. 28.

1 ΚΑὶ σὺ [1] προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν [2] τόν τε Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς [3] αὐτοῦ, [4] καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἱερατεύειν μοι Ἀαρὼν, καὶ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ Ἐλεάζαρ, **2** καὶ [5] Ἰθάμαρ υἱοὺς Ἀαρών. Καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν. **3** Καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ, οὓς ἐνέπλησα [6] πνεύματος σοφίας καὶ αἰσθήσεως. καὶ ποιήσουσι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν Ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον, ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι. **4** Καὶ αὗται αἱ στολαὶ, ἃς ποιήσουσι. τὸ περιστήθιον, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη, [7] καὶ χιτῶνα κοσυμβωτὸν, καὶ [8] κίδαριν, καὶ [9] ζώνην. καὶ ποιήσουσι στολὰς ἁγίας Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν **5** μοι. Καὶ αὐτοὶ λήψονται τὸ χρυσίον, καὶ [10] τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον. **6** [11] Καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλτοῦ. **7** Δύο [12] ἐπωμίδες συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ ἑτέρα τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοῖς δυσὶ μέρεσιν [13] ἐξηρτημέναι. **8** Καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων ὅ ἐστιν ἐπ᾽ αὐτῷ, κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται ἐκ [14] χρυσίου καθαροῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου [15] διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. **9** Καὶ λήψῃ τοὺς δύο λίθους, [16] λίθους σμαράγδου, καὶ γλύψεις [17] ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν **10** υἱῶν Ἰσραήλ. Ἓξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα, καὶ τὰ ἓξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν, **11** Ἔργον λιθουργικῆς τέχνης· γλύμμα σφραγίδος διαγλύψεις [18] τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς **12** ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος· λίθοι [19] μνημοσύνου εἰσὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. καὶ ἀναλήψεται Ἀαρὼν τὰ [20] ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [21] ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, [22] μνημόσυνον περὶ αὐτῶν. **13** Καὶ ποιήσεις [23] ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ. **14** Καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ χρυσίου καθαροῦ, καταμεμιγμένα ἐν ἄνθεσιν, ἔργον πλοκῆς· καὶ ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας, κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων. **15** Καὶ ποιήσεις [24] λογεῖον τῶν κρίσεων, [25] ἔργον ποικιλτοῦ· κατὰ τὸν [26] ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτὸ ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου [27] κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. **16** Ποιήσεις αὐτὸ τετράγωνον· ἔσται διπλοῦν, σπιθαμῆς τὸ [28] μῆκος αὐτοῦ, καὶ σπιθαμῆς τὸ **17** εὖρος. Καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ [29] ὕ-

---

30 pro αὐτῶν... αὐτῶν, C. αὐτοῦ... αὐτοῦ. 31 Mʃ. Ox. ἑκατὸν πήχεων. 32 Alex. καὶ αἱ βάσεις. 33 al. abeſt Καί. 34 ſic C. ed. & Ald. Mʃ. vero A. ἀποσκευή. 35 Poſt χαλκοῖ Ald. addit, καὶ ποιήσεις ἱμάτια ὑακίνθινα, καὶ πορφύραν, καὶ κόκκινα, τοῦ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις. 36 Sch. ἐκ σπερμάτων. 37 ita Ox. C. & Ald. at Alex. ἀτρύγητον. 38 καῦσαι, deeſt Alex. Ald. & C. 39 al. ἐπὶ τῇ σκηνῇ. * Francoſ. hic incipit verſ. 21. 40 Ox. τοῦ ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου τῆς διαθήκης κυρίου. 41 ſic Ox. & C. at Alex. & Ald. αὐτόν.

Cap. 28. 1 Ald. ed. προσάγου. 2 Mʃ. Ox. τὸν ἱερέα Ἀαρών. 3 Mʃ. Alex. & Comp. ed. αὐτοῦ ἐκ. 4 al. abeſt καί. 5 Mʃ. A. Ἰθάμαρ τοὺς υἱούς. 6 cum hac lectione conſentit Compl. & Ald. at Mʃ. A. πνεύματος αἰσθήσεως. Ox. πνεῦμα αἰσθήσεως. al. πνεύματος σοφίας. 7 Ox. καὶ χιτῶνας κοσυμβωτούς. 8 Schol. κατὰ τὸ Σαμαρ· πίλιον, (πίλιον) ἤτοι καθ᾽ ἑτέραν γραφὴν, μίτραν. 9 Mʃ. Ox. ζωστῆρα. 10 Mʃ. A. τὴν ὑάκινθον. 11 Sch. ἄλλος· καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 12 Mʃ. A. & Ald. ed. ἐπωμίδες ἔσονται αὐτῷ, συνέχουσαι αὐτῷ ἑτέρα: C. ἐπωμ. ἐσ. αὐτῷ συνέχουσαι ἑτέρα. 13 Mʃ. A. ἐξηρτισμέναι. 14 Mʃ. A. & C. ed. χρυσίου, καί. 15 Mʃ. Ox. κεκλωσμένου. 16 C. σμαράγδους. 17 Mʃ. A. ἐπ᾽ αὐτοῖς. 18 Mʃ. A. τοὺς δύο λίθους, διαγλύψεις ἐπὶ τοῖς: Sch. ἄλλος· τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ περικεκυκλωμένους καὶ συνεσφραγισμένους χρυσίῳ ποιήσεις αὐτοὺς, καὶ θήσεις. 19 C. μνημόσυνον. 20 Ox. ὀνόματα αὐτῶν. 21 C. ἐναντίον. 22 Mʃ. A. μνημόσυνον ἔναντι κυρίου περί. 23 Ald. ἀσπίδας. 24 al. λογίον, vel λόγιον. 25 al. ἔργων. 26 C. ἀριθμόν. 27 C. νενησμένου, & poſt ſic diſting. al. καὶ βύσσου κεκλωσμένης ποιήσεις αὐτό. Τετράγωνον ἔσται, διπ. 28 Mʃ. A. cum Ald. ed. & C. μῆκος, καί. 29 Ald. ὑφάσματα κατὰ λίθον.

φασμα κατάλιθον τετράστιχον. στίχος λίθων ἔσται, σάρδιον, [30] τοπάζιον, καὶ [31] σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἷς. **18** Καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ, καὶ σάπφειρος, καὶ ἴασπις. **19** Καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, [32] λιγύριον, ἀχάτης, ἀμέθυστος. **20** Καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυσόλιθος, καὶ [33] βηρύλλιον, καὶ ὀνύχιον, [34] περικεκαλυμμένα [35] χρυσίῳ, συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ· ἔστωσαν κατὰ στίχον αὐτῶν. **21** Καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [36] δεκαδύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· γλυφαὶ σφραγίδων, [37] ἕκαστος [38] κατὰ τὸ ὄνομα ἔστωσαν [39] εἰς δεκαδύο φυλάς. **22** Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κρωσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον [40] ἁλυσιδωτὸν [41] ἐκ χρυσίου καθαροῦ. **23** [42] Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [43] ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, [44] εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον [45] ἐναντίον τοῦ θεοῦ. **24** Καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τοὺς κρωσσούς· τὰ ἁλυσιδωτὰ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου ἐπιθήσεις. **25** Καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον. **26** Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ἀαρὼν, ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι κυρίου. καὶ [46] οἴσει Ἀαρὼν τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔναντι κυρίου διαπαντός. **27** Καὶ ποιήσεις [47] ὑποδύτην ποδήρη **28** ὅλον ὑακίνθινον. Καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον, [48] ᾤαν ἔχον κύκλῳ τοῦ περιστομίου, ἔργον ὑφάντου, τὴν [49] συμβολὴν συνυφασμένην ἐξ αὐτοῦ, ἵνα μὴ ῥαγῇ. **29** Καὶ ποιήσεις [50] ὑπὸ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου [51] κάτωθεν, ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας ῥοΐσκους ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, [52] ὑπὸ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ· * [53] τὸ αὐτὸ εἶδος ῥοΐσκους χρυσοῦς, καὶ [54] κώδωνας ἀναμέσον τούτων περικύκλῳ. **30** Παρὰ ῥοΐσκον χρυσοῦν κώδωνα, καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ. **31** [55] Καὶ ἔσται Ἀαρὼν ἐν τῷ λειτουργεῖν ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιόντι, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. **32** Καὶ ποιήσεις πέταλον χρυσοῦν καθαρόν· καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ ἐκτύπωμα σφραγῖδος, **33** Ἁγίασμα κυρίου. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ ὑακίνθου κεκλωσμένης· καὶ ἔσται [56] ἐπὶ τῆς μίτρας, κατὰ πρόσωπον τῆς μίτρας ἔσται. **34** Καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ἀαρών. * καὶ ἐξαρεῖ Ἀαρὼν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων, ὅσα ἂν ἁγιάσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παντὸς δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ἀαρὼν

---

30 *Mſ. A.* τοπάζιον, σμάραγδος. 31 *Sym.* κεραύνιος. 32 *Mſ. A.* λιγύριον, καὶ ἀχάτης, καὶ ἀμέθυστος, pro λιγύριον *Ald.* habet ἀργύριον. al. ὑάκινθος. 33 *C.* βήρυλλος. 34 *Mſ. Ox.* περικεκλωσμένα. 35 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* χρυσίῳ, καὶ συνδεδεμένα. 36 *Mſ. A.* δώδεκα, κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν κατὰ τὰ ὀν. α. *Ald. ed.* δώδεκα ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, δώδεκα κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. 37 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἑκάστου. 38 *Mſ. Ox.* κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔστωσαν. 39 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. 40 *Sym.* βροχωτόν· 41 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* χρυσίου. 42 Pro 3 verſibus ſeqq. *Compl.* habet verſus 7, qui in *Lond. Ed.* textui inſerti & horum in locum ſubſtituti ſunt. Nos vero, ut *Rom. Ed.* puram ederemus, eos una cum variantibus lectionibus *Mſ. Ox.* heic ſubjicere maluimus. 23 *Comp.* Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς· καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου. *Ox.* Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογ. . . . . . καὶ δώσεις τοὺς δύο δακτυλίους ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ λογείου. 24 *C.* Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κρωσσοὺς καὶ τὰ ἁλυσιδωτὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου. *Ox.* Καὶ δώσεις τὰ δύο ἁλυσιδωτὰ τὰ χρυσᾶ ἐπὶ τοῖς δυσὶ δακτυλίοις πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ λογείου. 25 *C.* Καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κρωσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. *Ox.* Καὶ τὰ δύο ἄκρα τῶν δύο ἁλύσεων δώσεις ἐπὶ τῶν δύο συσφίγκτων, καὶ δώσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐπὶ τὸ μέτωπον τοῦ προσώπου αὐτοῦ. 26 *C.* Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ' ἄκρου τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. *Ox.* Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ θήσεις αὐτοὺς ἐπὶ τὰ δύο ἄκρα τοῦ λογείου ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ, ὅ ἐστιν εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 27 *C.* Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. *Ox.* Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ δώσεις αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς δύο ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτῶν ἐπάνω τοῦ μηχανώματος τῆς ἐπωμίδος. 28 *C.* Καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. *Ox.* Καὶ συσφίγξουσι τὸ λογεῖον ἐκ τοῦ δακτυλίου αὐτοῦ εἰς τὸν δακτύλιον τῆς ἐπωμίδος ἐν κλώσματι ὑακινθίνῳ, ἵνα ᾖ ἐπὶ τοῦ * μηχανώματος τῆς ἐπωμίδος, καὶ οὐ μὴ ἀποσπάσῃς τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. 29 *C.* Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 43 *Mſ. A.* ἐπὶ τὸ λογίον. 44 *Ox.* & *C.* εἰσιών. 45 *Alex.* ἔναντι. 46 *Ald.* θήσει. *C.* εἰσοίσει. 47 *Mſ. A.* ὑποδύτην ὅλον ποδήρη. *Ox.* ὑποδύτην * ὑποδήριον. 48 *Mſ. A.* ᾤαν ἔχον. *C.* ὃ ἀνέχον, male. 49 *Ald.* συμπλοκήν. 50 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπὶ τό. 51 *Alex.* κυκλόθεν. 52 *Alex.* ἐπὶ τοῦ. * ab his verb. in *Francof.* incipit verſ. 30. 53 *Alex. Ald.* & *C.* τὸ δὲ αὐτό. 54 *Ox.* κώδωνας χρυσοῦς ἀνὰ μέσον. 55 *Aq.* & *Sym.* καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀαρών. *Theod.* καὶ ἐπὶ Ἀαρών. 56 *Aq.* & *Th.* ἐπὶ τῆς κιδάρεως. * Hic *Francof.* incipit verſ. 34.

διαπαν-

διαπαντὸς δεκτὸν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου.

35 Καὶ οἱ [57] κοσυμβωτοὶ τῶν χιτώνων ἐκ βύσσου. καὶ ποιήσεις κίδαριν [58] βυσσίνην. καὶ ζώνην 36 ποιήσεις, ἔργον ποικιλτοῦ. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ποιήσεις χιτῶνας καὶ ζώνας, καὶ κιδάρεις ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.

37 Καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. καὶ χρίσεις αὐτοὺς, καὶ ἐμπλήσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας· καὶ ἁγιάσεις 38 αὐτοὺς, ἵνα [59] ἱερατεύωσί μοι. Καὶ ποιήσεις αὐτοῖς περισκελῆ λινᾶ [60] καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν, ἀπὸ ὀσφύος ἕως 39 μηρῶν ἔσαι. Καὶ [61] ἕξει Ἀαρὼν αὐτὰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν [62] εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, [63] ἢ ὅταν [64] προσπορεύωνται λειτουργεῖν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου· καὶ οὐκ ἐπάξονται [65] πρὸς ἑαυτοὺς ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. [66] νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

Κεφ. κθ'. 29.

1 ΚΑὶ ταῦτά ἐστιν, ἃ [1] ποιήσεις αὐτοῖς. [2] ἁγιάσεις αὐτοὺς, ὥστε ἱερατεύειν μοι [3] αὐτούς. * [4] λήψῃ [5] δὲ μοσχάριον ἐκ [6] βοῶν ἕν, καὶ 2 κριοὺς [7] ἀμώμους δύο, Καὶ ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ [8] λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα [9] ἐν ἐλαίῳ· σεμίδαλιν 3 ἐκ πυρῶν ποιήσεις [10] αὐτά. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κανοῦν ἕν· * [11] καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ κανῷ. καὶ τὸ μοσχάριον, καὶ τοὺς 4 δύο [12] κριούς. Καὶ Ἀαρὼν καὶ [13] τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ [14] τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις αὐτοὺς ἐν ὕδατι.

5 Καὶ λαβὼν τὰς στολὰς, [15] ἐνδύσεις Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου καὶ [16] τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸ [17] λογεῖον· καὶ συνάψεις [18] αὐτῷ τὸ λογεῖον πρὸς τὴν ἐπωμίδα.

6 Καὶ ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις τὸ [19] πέταλον [20] τὸ ἁγία- 7 σμα ἐπὶ τὴν μίτραν. Καὶ λήψῃ τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος· καὶ ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφα- 8 λὴν αὐτοῦ, καὶ χρίσεις αὐτόν. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶ- 9 νας. * Καὶ ζώσεις αὐτοὺς [21] ταῖς ζώναις, καὶ περιθήσεις αὐτοῖς τὰς κιδάρεις· καὶ ἔσαι αὐτοῖς ἱερατεία [22] μοι εἰς τὸν αἰῶνα. * καὶ τελειώσεις [23] Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ 10 τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου, ἔναντι κυρίου, [24] παρὰ [25] τὰς θύρας τῆς σκηνῆς 11 τοῦ [26] μαρτυρίου. Καὶ σφάξεις τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ 12 μαρτυρίου. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ [27] θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ σου· τὸ δὲ λοιπὸν [28] πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστη- 13 ρίου. Καὶ λήψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιθή- 14 σεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Τὰ δὲ [29] κρέατα τοῦ μόσχου, καὶ τὸ δέρμα, καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις [30] πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς· [31] ἁ- 15 μαρτίας γάρ ἐστι. Καὶ τὸν κριὸν λήψῃ τὸν ἕνα, καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

16 Καὶ σφάξεις [32] αὐτὸν, καὶ λαβὼν τὸ αἷμα [33] προσχεεῖς [34] πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύ- 17 κλῳ. Καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις [35] κατὰ μέλη· καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς πόδας ὕδατι, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα 18 σὺν τῇ κεφαλῇ. Καὶ ἀνοίσεις [36] ὅλον τὸν

---

57 *Alex. Ald.* & *C.* κόσυμβοι. al. κόσυμβοι. *Sch.* οἱ λοιποὶ, αἱ συσφίγξεις. 58 al. βύσσινον. 59 al. ἱερατεύσωσι. 60 *Ox.* περικαλύψαι. 61 *Ox.* & *Ald.* ἄξει. 62 *C.* εἰσπορεύονται. 63 ἢ *Ald.* deest. 64 *C.* προσπορεύονται. 65 *Alex.* ἐφ' ἑαυτοῖς. *Ald.* ἐφ' ἑαυτούς. 66 *Ox.* νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῷ.

Cap. 29. 1 *Ms. Ox.* ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῖς. 2 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἁγιάσαι. *Ald.* ἁγίασαι. 3 αὐτοὺς *C.* deest. * In *Francof.* hic incipit vers. 2. 4 *Ms. A.* λήμψῃ. 5 *Ms. A.* deest, δὲ, ut & *Ald. ed.* & *C.* 6 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* at *Ms. A.* βοῶν ἄμωμον. 7 *C.* δύο ἀμώμους. 8 *Schol.* κολλύρας ἀζύμους ἀναμεμιγμένας. 9 *Ms. A.* ἐν αἰλαίῳ * σημίδαλιν. 10 *Ms. A.* αὐτὰ * ἐπὶ κανοῦν ἕν· καί. * In *Francof.* hic incipit vers. 3. 11 *Ald. ed.* οἴσεις καὶ προσοίσεις. 12 *Ms. A.* κριούς, Ἀαρών. 13 *Ms. Ox.* τοὺς δύο υἱούς.

14 *C.* τὴν θύραν. 15 *Ms. A.* ἐνδύσεις αὐτὰς Ἀαρών. 16 *Theod.* τὸν χιτῶνα καὶ τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος. *Sym.* τὸν χιτῶνα καὶ τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύματος. 17 al. λόγιον. 18 *C.* & *Ald.* αὐτό. 19 *Sym.* ἀφόρισμα. 20 *Sch.* ἄλλος· τὸ ἅγιον. * In *Francof.* primum hoc membrum pertinet ad vers. 8. 21 ταῖς ζώναις al. add. Ἀαρὼν, al. Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. *Aq.* διὰ ζώνην Ἀαρών. *Th.* ζώνη Ἀαρών. 22 *Ms. A.* ἐμοί. * Hæc verba *Francof.* includ. vers. 10. 23 *Ms. A.* cum *Ed. Ald.* & *C.* τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καί. 24 παρὰ τὰς θύρ. τ. σκ. τ. μαρτ. al. desunt. 25 *C.* τὴν θύραν. 26 *Ms. A.* μαρτυρίου. * Καὶ λήμψῃ. 27 ita *C. ed.* at *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἐπιθήσεις. 28 πᾶν deest *Ms. A.* 29 *Alex. C.* κρέα. 30 al. ἐν πυρί. 31 *C.* ἁμαρτία. 32 ita *Ms. Ox.* at *A.* cum *Ald. ed.* & *C.* τὸν κριόν. 33 *Ald.* προσεκχεεῖς. 34 *Ald.* *C.* ἐπί. 35 *Ald.* καὶ τὰ μέλη. 36 *Alex.* & *Ald.* τὸν κριὸν ὅλον.

κριὸν

κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, [37] ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ [38] εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. [39] θυμίαμα κυρίῳ ἐστί. **19** Καὶ λήψῃ τὸν κριὸν τὸν δεύτερον, καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

20 Καὶ σφάξεις αὐτόν, καὶ λήψῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, [40] καὶ ἐπὶ [41] τὸ ἄκρον [42] τῆς δεξιᾶς χειρός, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν [43] δεξιῶν. **21** Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος [44] τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ῥανεῖς ἐπὶ [45] Ἀαρὼν καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς καὶ ἡ στολὴ [46] αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. [47] τὸ δὲ αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. **22** Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ [48] στέαρ αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ τὸ [49] κατακαλύπτον τὴν [50] κοιλίαν, [51] καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ [52] ἐπ' αὐτῶν, καὶ [53] τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν· ἔστι γὰρ τελείωσις αὕτη. **23** Καὶ ἄρτον ἕνα ἐξ ἐλαίου, καὶ λάγανον ἓν ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτεθειμένων **24** ἔναντι κυρίου. Καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ ἀφοριεῖς [54] αὐτὰ ἀφόρισμα ἔναντι [55] κυρίου. **25** Καὶ [56] λήψῃ αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ [57] ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου. κάρπωμά ἐστι κυρίῳ. **26** Καὶ λήψῃ τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως, ὅ ἐστιν Ἀαρών· καὶ [58] ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου· καὶ ἔσται σοι ἐν μερίδι.

27 Καὶ ἁγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφόρισμα, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, ὃς ἀφώρισται, καὶ ὃς ἀφῄρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ἀπὸ τοῦ Ἀαρὼν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. **28** Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἔστι γὰρ [59] ἀφόρισμα τοῦτο. καὶ ἀφαίρεμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν [60] σωτηρίων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἀφαίρεμα κυρίῳ. **29** Καὶ ἡ στολὴ [61] τοῦ ἁγίου, ἥ ἐστιν Ἀαρὼν, ἔσται τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, χρισθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν. **30** Ἑπτὰ ἡμέρας ἐνδύσεται [62] αὐτὰ ὁ [63] ἱερεὺς ὁ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λειτουργεῖν [64] ἐν τοῖς ἁγίοις. **31** Καὶ τὸν κριὸν τῆς τελειώσεως λήψῃ· καὶ ἑψήσεις τὰ κρέα ἐν τόπῳ ἁγίῳ. **32** Καὶ ἔδονται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ κρέα τοῦ κριοῦ, * καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ, παρὰ [65] τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. **33** Ἔδονται αὐτὰ ἐν οἷς ἡγιάσθησαν ἐν αὐτοῖς τελειῶσαι τὰς χεῖρας [66] αὐτῶν, ἁγιάσαι αὐτούς. [67] καὶ ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτῶν· ἔστι γὰρ ἅγια. **34** Ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως καὶ τῶν ἄρτων ἕως [68] πρωΐ, κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρί. οὐ βρωθήσεται· ἁγίασμα γάρ ἐστι. **35** Καὶ ποιήσεις Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ οὕτω κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην σοι. ἑπτὰ ἡμέρας τελειώσεις [69] τὰς χεῖρας αὐτῶν. **36** Καὶ τὸ μοσχάριον [70] τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ [71] τοῦ καθαρισμοῦ. καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον [72] ἐν τῷ ἁγιάζειν σε ἐπ' αὐτῷ· καὶ χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἁγιάσαι αὐτό. **37** [73] Ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἁγιάσεις αὐτό· καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον, ἅγιον τοῦ [74] ἁγίου. πᾶς ὁ ἁπτόμενος **38** τοῦ θυσιαστηρίου, ἁγιασθήσεται. Καὶ ταῦ-

---

37 *Ald.* ὁλοκαυτώματα. 38 *Sch.* οἱ ἄλλοι, εἰς ὀσμὴν εὐαρεστήσεως. 39 *Mſ. A.* θυσίασμα. 40 καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς, desunt *C.* 41 *Sch.* τὸν ἀντιδάκτυλον. 42 *Alex.* & *Ald.* τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς. 43 post δεξιῶν, alii addunt, τὸ δὲ αἷμα καὶ προσχεεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. 44 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τοῦ θυσιαστηρίου. *Ox.* τοῦ ἐπὶ θυσίας. al. τοῦ ἐπάνω τοῦ θυσ. 45 *Mſ. A.* Ἀαρὼν καὶ ἐπὶ τοὺς υἱούς. 46 *Alex.* αὐτῶν, καὶ αἱ στολαί. 47 hoc membrum aliis abeſt. *Francof.* ab eo incipit verſ. 22. 48 Poſt στέαρ αὐτοῦ al. *interp.* addit ex *Heb.* καὶ τὴν κέρκον, ut eſt in *Sch. Rom.* 49 *C.* καλύπτον. 50 *Ald.* κοιλίαν αὐτοῦ. 51 *Alex.* καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸν λοιβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν. 52 *Ald.* ὑπ' αὐτῶν. 53 *Sch.* οἱ λοιποὶ, τὴν κνήμην. 54 *Alex.* & *Ald.* αὐτούς. 55 *Ald.* poſt κυρίου repetit, καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρών. 56 ſic *C.* at *Mſ. A.* & *Ald. ed.* δέξῃ. 57 *Alex.* ἀνοίσεις αὐτὰ ἐπί. *Ald.* ἀνήσεις ἐπί. 58 al. ἀφορίσεις. 59 *Mſ. A.* & *C. ed.* ἀφαίρεμα τοῦτο. καὶ ἀφαίρεμα ἔσται. *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφόρισμα ἔσται. 60 *Ox.* σωτηρίων αὐτῶν ἀφαίρεμα. *Ald.* & *C.* σωτηρίων ἀφαίρεμα. 61 *Alex.* Ἀαρὼν ἣ ἔσται τοῦ ἁγίου, ἔσται. 62 *Ox.* αὐτάς. 63 *Ald.* ἱερεὺς ὁ μέγας. 64 *C.* ἐν τῷ ἁγίῳ. * Hic *Francof. ed.* incipit verſ. 32. 65 *Alex.* τὴν θύραν. 66 *Alex.* αὐτῶν, καὶ ἁγιάσαι. 67 καὶ *C.* deeſt. 68 *Ald.* πρωῒ, καί. 69 *C.* αὐτῶν τὰς χεῖρας. 70 *Alex.* τὸ τῆς. 71 *Ox.* τοῦ ἐξιλασμοῦ, quæ verſio *Aq. Sym.* & *Th.* eſt. 72 *Ox.* καὶ ἁγιάσεις ἐν τῷ ἁγιάζειν. 73 *Sch.* οἱ λοιποί· ἑπτὰ ἡμέρας ἐξιλάσῃ. 74 *Ald.* ἅγιον τῶν ἁγίων. *C.* καὶ ἅγιον ἁγίων. atque ita *Sch.*

τά ἐ-

τά ἐστιν, [75] ἃ ποιήσεις ἐπὶ [76] τοῦ θυσιαστηρίου· ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν [77] ἡμέραν [78] ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐνδελεχῶς, κάρπωμα
39 ἐνδελεχισμοῦ. Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ πρωΐ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιή-
40 σεις τὸ δειλινόν. Καὶ δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ [79] κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ εἶν· καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ εἶν
41 οἴνου τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινὸν, κατὰ τὴν θυσίαν τὴν πρωϊνὴν, καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. [80] ποιήσεις εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ,
42 Θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ [81] εἰς γενεὰς ὑμῶν, [82] ἐπὶ θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι [83] ἐκεῖθεν, ὥστε
43 λαλῆσαί σοι. Καὶ τάξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [84] καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου.
44 Καὶ ἁγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἁγιά-
45 σω, ἱερατεύειν μοι. Καὶ ἐπικληθήσομαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔσομαι αὐτῶν
46 θεός. Καὶ γνώσονται, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐπικληθῆναι [85] αὐτοῖς, καὶ εἶναι αὐτῶν θεός.

Κεφ. λ'. 30.

1 ΚΑὶ ποιήσεις [1] θυσιαστήριον θυμιάματος
2 ἐκ [2] ξύλων [3] ἀσήπτων. Καὶ ποιήσεις αὐτὸ πήχεως τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος, * τετράγωνον ἔσται, καὶ δύο πήχεων τὸ ὕψος· ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα αὐτοῦ.
3 Καὶ [4] καταχρυσώσεις χρυσίῳ καθαρῷ τὴν [5] ἐσχάραν αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ· καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρεπτὴν
4 στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. Καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς [6] ποιήσεις ὑπὸ [7] τὴν στρεπτὴν στεφάνην αὐτοῦ, εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν [8] τοῖς δυσὶ πλευροῖς. καὶ ἔσονται ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις, ὥστε αἴρειν αὐτὸ ἐν
5 αὐταῖς. Καὶ ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰς χρυ-
6 σίῳ. Καὶ θήσεις αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ [9] τῶν μαρτυρίων, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι [10] ἐκεῖ-
7 θεν. Καὶ θυμιάσει [11] ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρὼν θυμίαμα σύνθετον λεπτὸν τὸ πρωῒ πρωΐ. * ὅταν [12] ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους, θυμιάσει ἐπ'
8 αὐτοῦ. Καὶ ὅταν [13] ἐξάπτῃ Ἀαρὼν τοὺς λύχνους [14] ὀψὲ, θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ· θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διαπαντὸς ἔναντι κυρίου [15] εἰς
9 γενεὰς [16] αὐτῶν. Καὶ οὐκ [17] ἀνοίσεις ἐπ' [18] αὐτοῦ θυμίαμα ἕτερον· κάρπωμα, θυσίαν, καὶ σπονδὴν οὐ [19] σπείσεις ἐπ' αὐτοῦ.
10 [20] Καὶ ἐξιλάσεται [21] ἐπ' αὐτοῦ [22] Ἀαρὼν ἐπὶ τῶν [23] κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ [24] καθαρισμοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς γενεὰς [25] αὐτῶν· [26] ἅγιον τῶν ἁγίων ἐστὶ [27] κυ-
11 ρίῳ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυ-
12 σῆν, λέγων, Ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν, καὶ δώσουσιν ἕκαστος [28] λύτρα [29] τῆς ψυχῆς αὐτοῦ [30] κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς πτῶσις ἐν τῇ
13 ἐπισκοπῇ αὐτῶν. Καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσουσιν [31] ὅσοι ἂν παραπορεύωνται [32] τὴν ἐπίσκεψιν· τὸ ἥμισυ τοῦ διδράχμου [33] ὅ ἐστι κατὰ [34] τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον, εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραχμον, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράχμου εἰσφορὰ
14 κυρίῳ. [35] Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, δώ-
15 σουσι [36] τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ. Ὁ πλουτῶν

75 *Alex.* & *Ald.* ὅσα· 76 *C.* τὸ θυσιαστήριον. 77 *Alex.* ἡμέραν ἑπτὰ ἡμέρας ἐπί. 78 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, *Ald.* *C.* desunt. 79 *Ox.* κεκομμένον τέταρτον τοῦ εἶν. *Ald.* κεκομμένῳ τοῦ τετάρτου τοῦ εἶν. 80 *Alex.* ποιήσεις ὀσμήν. 81 *Alex.* εἰς τὰς γενεὰς ὑμ. *Ald.* εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. 82 *Alex.* ἐπὶ τὰς θύρ. 83 *Ald.* ἐκεῖ. 84 *Ox.* καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου. 85 *Ox.* αὐτοῖς θεὸς, καὶ θεὸς ὢν αὐτῶν.

Cap. 30. 1 *Mſ. Ox.* θυμιατήριον. 2 *C.* omittit ξύλων. 3 *C.* ἀσήπτων ποιήσεις αὐτό. * *Francof.* hic incipit verſ. 2. 4 *Mſ. Alex.* cum *Ald. ed.* & *C.* καταχρυσώσεις αὐτό. 5 *Alex.* & *Ald.* ἐσχάριδα. 6 *Mſ. Alex.* ποιήσεις αὐτοὺς. *Ald.* & *C.* ποιήσεις αὐτῷ. 7 *Ald.* τὴν στεφάνην τὴν στρεπτήν. 8 *Ox.* ταῖς δυσὶ πλευραῖς. 9 ita *Alex.* *Ox.* & *Ald.* *C.* autem, τοῦ μαρτυρίου. alii libri addunt, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, ut eſt in *Schol. Rom.* 10 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐκεῖ. 11 *Ald.* Ἀαρὼν ἐπ' αὐτοῦ. * *Francoſ.* hic incipit verſ. 8. 12 ita *C.* *Alex.* vero, ἐπισκευάζει. 13 *Alex.* & *Ald.* ἅπτῃ. 14 ὀψὲ, abeſt ab aliq. ll. 15 *Alex.* εἰς τὰς γενεάς. 16 al. ὑμῶν. 17 *Alex.* ἀνοίσεται. *Ald.* & *C.* ἀνοίσετε. 18 *C.* αὐτῷ. 19 *Alex.* σπείσεται. *Ald.* & *C.* σπείσετε. 20 aa. ll. Καὶ ἐξιλάσεται Ἀαρὼν ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν. 21 ἐπ' αὐτοῦ, deſunt *Mſ. Ox.* *C. ed.* & *Ald.* *Mſ. A.* habet, ἐπ' αὐτό. 22 *Mſ. A.* Ἀαρὼν, καὶ ἐπιθήσει ἐπί. 23 *Ox.* κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. 24 *Alex.* *Ald.* & *C.* καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς τὰς γενεάς· pro καθαρισμοῦ, *Aq.* vertit, ἐξιλασμοῦ. 25 *C.* ὑμῶν. 26 al. ἅγια ἁγίων. 27 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 28 *Mſ. A.* τὰ λύτρα. *Schol.* ἐξιλασμόν. *Sch.* ἄλλος· ἐξίλασμα. 29 *Ald.* περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. 30 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 31 *Sch.* ἄλλος· ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. 32 *C.* ἐπὶ τήν. 33 ὅ ἐστι, deſunt *Ald.* 34 *Alex.* τὸ δίδραχμα. 35 *Sch.* ἄλλος· πᾶς ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. 36 τὴν deeſt *Alex.*

οὐ προσ-

οὐ προσθήσει, καὶ ὁ πενόμενος οὐκ [37] ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ [38] ἡμίσεως τοῦ διδράχμου ἐν τῷ διδόναι τὴν εἰσφορὰν [39] κυρίῳ, ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. 16 Καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον τῆς εἰσφορᾶς [40] παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ δώσεις αὐτὸ εἰς τὸ κάτεργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μνημόσυνον ἔναντι κυρίου, ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

17 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 18 Ποίησον λουτῆρα χαλκοῦν, καὶ βάσιν [41] αὐτῷ χαλκῆν, ὥστε νίπτεσθαι· καὶ θήσεις αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου· * καὶ ἐκχεεῖς εἰς αὐτὸν ὕδωρ. 19 Καὶ νίψεται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ [42] ἐξ αὐτοῦ τὰς [43] χεῖρας, καὶ τοὺς [44] πόδας [45] ὕδατι. 20 Ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν, [46] ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν καὶ ἀναφέρειν [47] τὰ ὁλοκαυτώματα [48] κυρίῳ. 21 Νίψονται τὰς χεῖρας καὶ τοὺς [49] πόδας ὕδατι, [50] ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, [51] νίψονται ὕδατι, [52] ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. * καὶ ἔσται αὐτοῖς νόμιμον αἰώνιον, [53] αὐτῷ καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ' αὐτόν. 22 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς 23 Μωυσῆν, λέγων, Καὶ σὺ λάβε [54] ἡδύσματα, τὸ ἄνθος σμύρνης ἐκλεκτῆς πεντακοσίους σίκλους, [55] καὶ κινναμώμου εὐώδους τὸ ἥμισυ τούτου [56] διακοσίους [57] πεντήκοντα, καὶ καλάμου εὐώδους [58] διακοσίους πεντήκοντα, 24 [59] Καὶ ἴρεως πεντακοσίους σίκλους τοῦ ἁγίου, καὶ 25 ἔλαιον ἐξ ἐλαιῶν [60] εἶν. Καὶ ποιήσεις αὐτὸ ἔλαιον χρίσμα ἅγιον, μύρον μυρεψικὸν τέχνῃ μυρεψοῦ· ἔλαιον χρίσμα ἅγιον ἔσται. 26 Καὶ χρίσεις ἐξ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν [61] κιβωτὸν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, 27 [62] Καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν καὶ [63] πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, 28 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων * καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη, [64] καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, 29 καὶ τὸν [65] λουτῆρα. Καὶ ἁγιάσεις αὐτά· καὶ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν, ἁγιασθήσεται. 30 Καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χρίσεις, καὶ ἁγιάσεις αὐτοὺς ἱερατεύειν μοι. 31 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων, Ἔλαιον [66] ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. 32 Ἐπὶ σάρκα ἀνθρώπου οὐ χρισθήσεται· καὶ [67] κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς ὡσαύτως. ἅγιόν ἐστι, καὶ ἁγίασμα 33 ἔσται ὑμῖν. Ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως, καὶ ὃς ἂν δῷ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλογενεῖ, [68] ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ [69] αὐτοῦ. 34 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Λάβε σεαυτῷ ἡδύσματα, στακτήν, [70] ὄνυχα, χαλβάνην ἡδυσμοῦ, 35 καὶ λίβανον διαφανῆ· ἴσον ἴσῳ ἔσται. Καὶ ποιήσουσιν [71] ἐν αὐτῷ θυμίαμα μυρεψικὸν ἔργον [72] μυρεψοῦ μεμιγμένον· καθαρὸν ἔργον 36 ἅγιον. Καὶ συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτόν, καὶ θήσεις ἀπέναντι [73] τῶν μαρτυρίων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ὅθεν γνωσθήσομαί σοι [74] ἐκεῖθεν. ἅγιον τῶν ἁγίων ἔσται ὑμῖν θυμίαμα. 37 Κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην [75] οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς· ἁγίασμα [76] ἔσται ὑμῖν κυρίῳ. 38 Ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως, ὥστε ὀσφραίνεσθαι ἐν αὐτῷ, [77] ἀπολεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

Κεφ. λα'. 31.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 2 Ἰδοὺ [1] ἀνακέκλημαι ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεὴλ τὸν [2] τοῦ Οὐρείου τὸν Ὢρ, [3] ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα. 3 Καὶ [4] ἐνέπλησα αὐτὸν πνεῦ-

---

37 sic C. & Ald. at Alex. ἐλαττονώσει. Ox. ἐλαττώσει. 38 Alex. ἡμίσυς. 39 Ox. & Ald. κυρίῳ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 40 al. περί. 41 Ald. αὐτοῦ. * In Francof. h. memb. pertinet ad vers. seq. 42 Alex. τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐξ αὐτοῦ, καὶ τοὺς πόδας. 43 Ald. & C. χεῖρας αὐτῶν. 44 C. πόδας αὐτῶν. 45 ὕδατι, Ald. C. deest, ut & Alex. 46 Alex. Ald. & C. ἢ ὅταν. 47 Ox. καρπώματα. 48 Alex. τῷ κυρίῳ. 49 C. πόδας αὐτῶν. 50 ὅταν εἰσπορ. εἰς τ. σκ. τοῦ μαρτ. absunt quibusdam. 51 νίψονται ὕδατι, Ald. C. desunt. 52 Alex. καὶ οὐ μή. * In Francof. hic incipit vers. 21. 53 ita C. & Ald. sed Alex. καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτῶν μετ' αὐτούς. Ox. εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 54 Aq. ἀρώματα. 55 καὶ deest Ald. 56 Alex. διακοσίους καὶ ν'. 57 Alex. σ' καὶ πεντήκοντα. 58 C. πεντήκοντα σίκλους, καί. 59 Ox. Καὶ κασσίας. 60 al. ἵν. 61 Alex. κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου. 62 al. Καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. 63 πάντα, deest C. * Francof. hic incipit vers. 28. 64 al. abest totum hoc membrum. 65 Alex. Ald. & C. λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 66 Ox. ἄλειμμα ἅγιον ἁγίων ἔσται μοι τοῦτο εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 67 Ox. κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο. 68 Alex. ἐξολεθρευθήσεται. 69 αὐτοῦ deest Alex. 70 Alex. ὄνυχα καὶ χαρβάνην. Ald. καὶ ὄνυχα, καὶ χαλβάνην. C. ὄνυχα, καὶ χαλβάνην. 71 Alex. Ald. & C. αὐτὸ θυμίαμα. 72 Alex. μυρεψοῦ μεμιγμένον συνθέσεως· καθαρόν. Ald. μυρεψικοῦ συνθέσεως, καθαρόν. 73 C. τοῦ μαρτυρίου. 74 C. ἐκεῖ. 75 Sch. οἱ λοιποί· οὐ ποιηθήσεται. 76 Ox. ἐστι κυρίου. 77 Ald. ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. (al. ἐκείνου.)

Cap. 31. 1 Ms. Ox. & Ald. ed. ἀνακέκληκα. 2 Ms. Alex. Ald. ed. & C. τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὢρ. 3 ἐκ Ms. A. deest. 4 al. ἀνέπλησα.

μα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης, ἐν **4** παντὶ ἔργῳ * διανοεῖσθαι, Καὶ [5] ἀρχιτεκτονῆσαι, ἐργάζεσθαι τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν χαλκὸν, * καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ [6] νηστὸν,

5 [7] Καὶ τὰ λιθουργικὰ, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων, ἐργάζεσθαι κατὰ πάντα τὰ ἔργα. **6** Καὶ ἐγὼ [8] ἔδωκα [9] αὐτὸν καὶ τὸν Ἐλιὰβ τὸν τοῦ [10] Ἀχισαμὰχ ἐκ φυλῆς Δάν. καὶ παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα σύνεσιν· καὶ [11] ποιήσουσι πάντα ὅσα συνέταξά σοι.

7 Τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ **8** τὴν διασκευὴν τῆς σκηνῆς, Καὶ [12] τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν καὶ πάντα **9** τὰ σκεύη αὐτῆς, * Καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν **10** βάσιν αὐτοῦ, Καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν [13] αὐτοῦ **11** [14] ἱερατεύειν μοι, Καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως τοῦ ἁγίου. κατὰ πάντα [15] ὅσα ἐγὼ ἐνετειλάμην σοι, ποιή- **12** σουσι. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μω- **13** υσῆν, λέγων, Καὶ σὺ [16] σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Ὁρᾶτε, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε· [17] σημεῖόν ἐστι παρ' ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα γνῶτε ὅτι **14** ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς. Καὶ [18] φυλάξεσθε [19] τὰ σάββατα, ὅτι ἅγιον [20] τοῦτό ἐστι κυρίῳ ὑμῖν. ὁ βεβηλῶν αὐτὸ, θανάτῳ θανατωθήσεται. πᾶς [21] ὃς ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον, [22] ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέ- **15** σου τοῦ λαοῦ [23] αὐτοῦ. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ [24] τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ. πᾶς [25] ὃς ποιήσει ἔργον [26] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, θανατω- **16** θήσεται. Καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰ σάββατα, ποιεῖν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐ- **17** τῶν. Διαθήκη αἰώνιος ἐν ἐμοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, σημεῖόν ἐστιν [27] ἐν ἐμοὶ αἰώνιον. [28] ὅτι ἓξ ἡμέραις ἐποίησε κύριος [29] τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ [30] κατέ- **18** παυσε, καὶ ἐπαύσατο. Καὶ ἔδωκε Μωυσῇ ἡνίκα κατέπαυσε λαλῶν [31] αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινὰ, τὰς δύο πλάκας τοῦ μαρτυρίου, πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ.

Κεφ. λβ'. 32.

1 ΚΑὶ ἰδὼν ὁ λαὸς, ὅτι κεχρόνικε Μωυσῆς καταβῆναι ἐκ τοῦ ὄρους, [1] συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ [2] λέγουσιν αὐτῷ, Ἀνάστηθι, καὶ ποίησον ἡμῖν θεοὺς, οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος ὁ [3] ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέ- **2** γονεν αὐτῷ. Καὶ λέγει αὐτοῖς Ἀαρὼν, Περιέλεσθε τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν γυναικῶν ὑμῶν καὶ [4] θυγατέρων. καὶ **3** ἐνέγκατε πρός με. Καὶ περιείλαντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς [5] ὠσὶν αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἀαρών. **4** Καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπλασεν [6] αὐτὰ [7] ἐν τῇ γραφίδι· καὶ [8] ἐποίησεν [9] αὐτὰ μόσχον χωνευτὸν, καὶ [10] εἶπεν, Οὗτοι οἱ θεοί σου Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ **5** γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἰδὼν Ἀαρὼν ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον κατέναντι αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν Ἀαρὼν, λέγων, Ἑορτὴ [11] τοῦ κυρίου αὔ- **6** ριον. Καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν ὁλοκαυτώματα, καὶ προσήνεγκε θυσίαν σωτηρίου· καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ **7** πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, [12] Βάδιζε

---

* Hoc verb. in *Francof.* pertinet ad verſ. 4. 5 *Mſ. A.* ἀρχιτηκτονεῖν. (leg. ἀρχιτεκτονεῖν.) * *Francof.* hic incipit verſ. 5. 6 *Mſ. A.* & *Ox.* cum *C. ed.* & *Ald.* νηστὸν, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην. 7 *Comp.* Καὶ εἰς τὰ λιθουργικὰ ἔργα, καὶ εἰς τὰ τεκτονικά. *Alex.* & *Ald.* καὶ τὰ λιθουργικὰ εἰς τὰ ἔργα, καὶ τὰ τεκτονικά. 8 *Alex.* & *Ald.* δέδωκα. 9 *Ald.* αὐτῷ καὶ τὸν ἐλιάβ. 10 al. Ἀχισαμάκ. 11 *Mſ. A.* & *C.* ποιήσουσιν. *Ald.* πονήσουσι, καὶ ποιήσουσι. 12 *Ald.* τὸ θυσιαστήριον. * In *Francof.* h. v. includuntur verſui præced. unde ſeq. verſ. ibidem eſt 9. & ſic deinceps. 13 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ εἰς τό. 14 *Alex.* ἱερουτεύειν pro ἱερατεύειν. 15 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ὅσα ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι. *Ox.* ὅσα ἐντέλλομαί σοι. *C. ed.* ὅσα ἐνετειλάμην σοι. 16 *Mſ. Ox.* & *C. ed.* λάλησον. 17 *Alex. Ald.* & *C.* ἐστι γὰρ σημεῖον. 18 *Alex.* φυλάξεσθαι. 19 *Alex. Ald.* & *C.* τὸ σάββατον. 20 ita *Mſ. Ox.* at *Mſ. A.* ἐσται ὑμῖν. *C. ed.* ἐστιν ὑμῖν. *Ald.* τοῦτο κυρίῳ καὶ ὑμῖν. 21 *Alex. Ald.* & *C.* ὅστις. 22 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 23 *C.* αὐτῆς. 24 ſic *Ald. ed.* ſed *Mſ. A.* τοῦ σαββάτου. *Ox.* cum *C. ed.* τῶν σαββάτων. 25 *Alex.* & *C.* ὅστις. 26 *Mſ. A.* τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου, θανάτου θανατωθήσεται. al. ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, θανάτῳ θανατωθήσεται. 27 *Alex. Ald. C.* deeſt, ἐν ἐμοί. 28 *Alex.* ὅτι ἐν ἕξ. 29 *Alex.* τόν τε οὐρανόν. 30 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπαύσατο, καὶ κατέπαυσε. 31 *Alex.* πρὸς αὐτόν.

Cap. 32. 1 *Schol.* ἄλλος· συνηθροίσθη, ἢ ἐπανέστη. 2 *Mſ. Alex.* ἔλεγον. 3 *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ἀνήρ. 4 al. τῶν θυγατέρων. 5 ita *Comp. ed. Mſ.* autem *A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* ὠσὶν τῶν γυναικῶν αὐτῶν. 6 ſic *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ſed *Mſ. A.* & *C. ed.* αὐτό. 7 *Mſ. A.* ἐν γραφίδι. *Sch.* ἄλλος· ἐν τέχνῃ. 8 al. ἐποίησαν. 9 *Mſ. A.* & *C. ed.* αὐτό. 10 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* εἶπαν. 11 τοῦ deeſt *Mſ. A.* 12 *Mſ. A.* Βάδιζε, κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν.

τὸ τάχος, κατάβηθι [13] ἐντεῦθεν· ἠνόμησε γὰρ ὁ λαός σου, [14] ὃν ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου. **8** Παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς [15] ἐνετείλω αὐτοῖς. ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον, καὶ [16] προσκεκυνήκασιν αὐτῷ, καὶ τεθύκασιν αὐτῷ, καὶ εἶπαν. **9** * Οὗτοι οἱ θεοί σου Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. **10** Καὶ νῦν ἔασόν με, καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτοὺς, ἐκτρίψω αὐτούς· καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα. **11** Καὶ ἐδεήθη Μωυσῆς [17] ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἱνατί κύριε [18] θυμοῖ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ, καὶ [19] ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ; **12** Μή ποτε εἴπωσιν οἱ Αἰγύπτιοι, λέγοντες, Μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου, καὶ ἵλεως [20] γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου, **13** Μνησθεὶς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν σῶν οἰκετῶν, οἷς [21] ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς, λέγων, [22] Πολυπληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει· καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην ἣν εἶπας [23] δοῦναι αὐτοῖς, καὶ **14** καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ [24] ἱλάσθη κύριος [25] περιποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. **15** Καὶ ἀποστρέψας Μωυσῆς, κατέβη [26] ἀπὸ τοῦ ὄρους. καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, πλάκες λίθιναι [27] καταγεγραμμέναι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἦσαν [28] γεγραμμέναι. **16** Καὶ αἱ πλάκες ἔργον θεοῦ ἦσαν, καὶ ἡ γραφὴ γραφὴ [29] θεοῦ κεκολαμμένη ἐν ταῖς πλαξί. **17** Καὶ ἀκούσας Ἰησοῦς [30] τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ κραζόντων, λέγει πρὸς Μωυσῆν, Φωνὴ πολέμου ἐν **18** τῇ παρεμβολῇ. Καὶ [31] λέγει, [32] Οὐκ ἔστι φωνὴ [33] ἐξαρχόντων κατ' ἰσχὺν, οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς, ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων **19** οἴνου ἐγὼ ἀκούω. [34] Καὶ ἡνίκα ἤγγιζε τῇ παρεμβολῇ, ὁρᾷ τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς· καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ Μωυσῆς ἔρριψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας, καὶ συνέτριψεν **20** αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος. Καὶ λαβὼν τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν, [35] κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν πυρὶ, [36] καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτὸν, καὶ [37] ἔσπειρεν αὐτὸν [38] ὑπὸ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπότισεν **21** αὐτὸ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Μωυσῆς [39] τῷ Ἀαρὼν, Τί ἐποίησέ σοι ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν με- **22** γάλην; Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωυσῆν, [40] Μὴ ὀργίζου κύριε· σὺ [41] γὰρ οἶδας **23** [42] τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ τούτου. Λέγουσι γάρ μοι, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς, οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς [43] ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί **24** γέγονεν αὐτῷ. Καὶ εἶπα αὐτοῖς, [44] Εἴ τινι ὑπάρχει [45] χρυσία, [46] περιέλεσθε. καὶ ἔδωκάν μοι· καὶ [47] ἔρριψα εἰς τὸ πῦρ· καὶ ἐξῆλ- **25** θεν ὁ μόσχος οὗτος. Καὶ ἰδὼν Μωυσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασαι. (διεσκέδασε γὰρ αὐτοὺς Ἀαρὼν ἐπίχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐ- **26** τῶν) Ἔστη [48] δὲ Μωυσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἶπε, [49] Τίς πρὸς κύριον; ἴτω πρός με. [50] Συνῆλθον οὖν πρὸς αὐτὸν πάν- **27** τες οἱ υἱοὶ Λευί. [51] Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ· [52] Θέσθε ἕκαστος [53] τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν ἐπὶ [54] τὸν μηρὸν, καὶ [55] διέλθατε καὶ ἀνακάμψατε ἀπὸ πύλης [56] ἐπὶ πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἔγγιστα αὐτοῦ. **28** Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Λευὶ καθὰ ἐλάλησεν αὐ-

---

13 ἐντεῦθεν *C.* deest. 14 *Mſ. A.* οὓς. 15 *C.* ἐνέτειλα. 16 *Mſ. Ox.* προσεκύνησαν. * In *Francof.* hæc ad verſ. 8 pertinent, unde ſeq. verſ. ibi eſt 9. & ſic deinceps. 17 *Alex.* κατέναντι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. *Ox.* & *Ald.* κατέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. al. ἐναντίον &c. 18 *C.* θυμῇ. 19 ſic *Ox.* & *Ald.* *Alex.* vero, ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. 20 al. γίνου. 21 *Alex.* ὤμοσας αὐτοῖς κατά. 22 al. πολὺ πληθυνῶ. 23 *Alex. Ald.* & *C.* δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν. 24 *Ox.* ἱλάσθητι κύριε. 25 *Alex.* & *Ald.* περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπεν ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. *C.* ante τὸν λαὸν interſerit præpoſ. πρός. al. ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ᾗ εἶπε ποιῆσαι τ. λ. α. 26 al. ἐκ. 27 ſic *Ald.* at *Alex.* γεγραμμέναι. *C.* ἐγγεγραμμέναι. 28 *Ald.* καταγεγραμμέναι. 29 *Alex.* & *Ald.* θεοῦ ἐστιν κεκολαμμένη. 30 *Alex.* τὴν φωνήν. 31 *Ox.* & *Ald.* λέγει Μωϋσῆς. 32 *Sch.* ἀντὶ τοῦ, οὔτε νικώντων, οὔτε φευγόντων. τὸ Σαμαρ. οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἥττης, ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. 33 al. ἐξ ἀρχόντων, & ſic mox. 34 *Alex.* & *Ald.* Ἡνίκα δὲ ἤγγισεν. 35 *Alex.* κατέκαυσεν πυρί. *Ald.* κατέκαυσεν αὐτὸν πυρί. 36 *Alex.* καὶ κατήλασεν λεπτόν. 37 *Ox.* ἔσπαρεν αὐτό. 38 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τό. 39 *Alex.* πρὸς Ἀαρών. *Ald.* πρὸς τὸν Ἀαρών. 40 ita *Ox.* & *Ald.* *Alex.* vero, λέγων, Μή. 41 γὰρ *C.* deeſt. 42 *Ald.* τοῦ λαοῦ τούτου τὸ ὅρμημα. 43 *Alex.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 44 *Alex. Ald. C.* Τίνι. 45 *Ox.* & *C.* χρυσίον. 46 *Ald.* καὶ περιείλοντο καὶ ἔδωκαν. 47 *Ald.* ἔρριψα αὐτὰ εἰς. 48 δὲ *Ald. C.* deeſt. 49 *C.* εἴ τις πρὸς κυρίου. 50 *Alex.* & *Ald.* συνήλθοσαν. 51 *Alex.* & *Ald.* Καὶ εἶπεν αὐτοῖς. 52 *C.* θέτε. 53 *Alex.* τὴν ῥομφαίαν ἑαυτοῦ. 54 *Ald.* τῶν μηρῶν. 55 al. διέλθετε. 56 *Alex.* ἐπὶ πύλης. *C.* εἰς πύλην.

τοῖς

τοῖς Μωυσῆς. καὶ [57] ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ [58] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ [59] εἰς τρισχιλίους ἄνδρας.

29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς, [60] Ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν [61] σήμερον [62] κυρίῳ ἕκαστος ἐν τῷ [63] υἱῷ ἢ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθῆναι 30 ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν [64] αὔριον [65] εἶπε Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν, Ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην. καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς τὸν Θεὸν, ἵνα [66] ἐξιλάσωμαι 31 περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν. [67] Ὑπέστρεψε δὲ Μωυσῆς πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, Δέομαι κύριε· ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυσοῦς.

32 Καὶ νῦν εἰ μὲν [68] ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν [69] ἁμαρτίαν αὐτῶν, ἄφες· εἰ δὲ μὴ, [70] ἐξάλειψόν με ἐκ 33 τῆς [71] βίβλου σου, ἧς ἔγραψας. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, [72] Εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, ἐξαλείψω [73] αὐτοὺς ἐκ τῆς βίβλου 34 μου. Νυνὶ δὲ [74] βάδιζε, κατάβηθι, καὶ ὁδήγησον τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπά σοι· ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου. ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ [75] ἐπισκέπτωμαι, ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν.

35 Καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν λαὸν περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου, [76] οὗ ἐποίησεν Ἀαρών.

Κεφ. λγ'. 33.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, [1] Προπορεύου, ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, λέγων, Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν.

2 Καὶ συναποστελῶ [2] τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου· καὶ [3] ἐκβαλεῖ [4] τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ [5] Ἰεβουσαῖον, καὶ Χαναναῖον.

3 Καὶ εἰσάξω σε εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. οὐ [6] γὰρ μὴ συναναβῶ μετὰ σοῦ, διὰ τὸ λαὸν σκληροτράχηλόν [7] σε εἶναι, ἵνα μὴ ἐξανα- 4 λώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, [8] κατεπένθησεν ἐν 5 πενθικοῖς. Καὶ εἶπε [9] κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Ὑμεῖς λαὸς σκληροτράχηλος. [10] ὁρᾶτε, μὴ πληγὴν ἄλλην [11] ἐπάξω ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς. νῦν οὖν [12] ἀφέλεσθε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν, καὶ τὸν κόσμον, 6 καὶ δείξω [13] σοι [14] ἃ ποιήσω σοι. Καὶ [15] περιείλαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν κόσμον αὐτῶν, καὶ τὴν [16] περιστολὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους [17] τοῦ Χωρήβ.

7 Καὶ λαβὼν Μωυσῆς τὴν [18] σκηνὴν αὐτοῦ, ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἐκλήθη, Σκηνὴ [19] μαρτυρίου. καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ζητῶν [20] κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τὴν [21] σκηνὴν τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

8 Ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωυσῆς εἰς τὴν [22] σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ· καὶ [23] κατενοοῦσαν ἀπιόντος Μωυσῆ ἕως τοῦ [24] εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκη- 9 νήν. Ὡς [25] δ' ἂν εἰσῆλθε Μωυσῆς εἰς τὴν σκηνὴν, κατέβαινεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης, καὶ ἵστατο [26] ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐλάλει 10 Μωυσῇ. Καὶ ἑώρα πᾶς ὁ λαὸς τὸν στῦλον τῆς νεφέλης ἑστῶτα [27] ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς· καὶ [28] στάντες πᾶς ὁ [29] λαὸς, προσεκύνησαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς [30] αὐτοῦ.

11 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὡς εἴτις λαλήσαι [31] πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον· καὶ ἀπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν. ὁ δὲ θεράπων Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ νέος οὐκ ἐξε- 12 πορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς. Καὶ εἶπε Μωυ-

---

57 al. ἔπεσον. 58 *Alex.* τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 59 *C.* τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν. 60 *Ald.* ἐκπληρώσατε. 61 al. τήμερον. 62 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 63 *Alex.* & *C.* υἱῷ καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ, δοθ. *Ald.* υἱῷ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθ. 64 *Ald.* ἐπαύριον. 65 *Alex.* καὶ εἶπεν. 66 *Alex.* ἐξιλάσομαι. 67 *Alex.* & *C.* Ἐπέστρεψε. 68 al. ἀφῇς. al. ἀφίης. 69 *Alex.* ἁμαρτίαν, ἄφες. 70 *Alex.* ἐξάλειψον κἀμέ. 71 al. βίβλου, ἧς. 72 *Alex.* Ἥτις. 73 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 74 *Alex.* & *C.* βάδιζε καὶ ὁδήγησον. *Ald.* βάδιζε, καὶ κατάβηθι, καὶ ὁδήγ. 75 *C.* ἐπισκέπτωμαι, καὶ ἐπάξω. 76 *Alex.* ὃν ἐποίησεν.

Cap. 33. 1 *Mſ. Alex.* πορεύου, ἀνάβηθι. *Compl. ed.* πορεύου καὶ ἀνάβηθι. 2 *Mſ. A.* τὸν ἀγγ. μου πρότερόν σου. *Ald. ed.* πρὸ προσώπου σου τὸν ἄγγελόν μου. 3 *Cod. Vatic.* in lectionib. *Canteri*, ἐκβαλῶ, *Ald.* ἐκβαλεῖς. 4 *Alex.* & *Ald.* τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Χετταῖον. 5 *Alex.* Ἰεβουσαῖον. Καὶ εἰσάξει σε. 6 *Mſ. Alex.* γὰρ συναναβῶ. 7 *Ald.* εἶναι. 8 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* κατεπένθησαν ἐν πενθ. *Mſ. Ox.* & *Cod. Clem.* cum *Vatic.* addunt, καὶ οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. 9 *Ald.* κύριος πρὸς Μωϋσῆν, Λάλησον τοῖς υἱοῖς. 10 *Fullerus Miſcell.* l. 1. c. 1. legendum conjicit ὥρᾳ τῇ μιᾷ, vel ὥρᾳ μιᾷ. ut *Apocal.* c. 18: 16, & 19. 11 *Mſ. A.* ἐγὼ ἐπάγω. *Ald.* ἐπάγω. *C.* ἐπαγάγω. 12 *Mſ. A.* ἀφέλετε τάς. *Ox.* ἀφέλεσθε ἀφ' ὑμῶν τάς. 13 σοι *Ald.* deeſt. 14 ἃ ποιήσω σοι, deſunt *C.* 15 al. περιείλοντο. 16 *C.* στολήν. 17 *Alex.* deeſt τοῦ. 18 *C.* Σκηνὴν, ἔπηξεν. 19 *Alex.* μαρτυρίου. πᾶς. 20 *C.* κύριον, καὶ ἐξεπ. 21 *Alex.* σκηνὴν ἔξω. 22 ita *C.* & *Ald. ed. Mſ.* autem *A.* σκηνὴν, ἱστήκει. & *Ox.* σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, εἱστήκει. 23 *Alex.* & *Ald.* κατενόουν. 24 ſic *Ox. C.* & *Ald.* at *Alex.* ἐλθεῖν. 25 *C.* δὲ εἰσῆλθε. 26 *Alex.* & *Ald.* ἐπὶ τῶν θυρῶν. *C.* ἐπὶ τῆς θύρας. 27 *Alex.* & *Ald.* ἐπὶ τῶν θυρῶν. 28 *C.* ἵστατο. 29 *C.* λαὸς, καί. 30 *Alex.* αὐτοῦ· καὶ κατενόουν ἀπιόντος Μωυσῆ. Καὶ ἐλάλησεν. 31 *Alex.* πρὸς ἑαυτοῦ.

σῆς πρὸς κύριον, Ἰδοὺ σύ μοι λέγεις, Ἀνάγαγε τὸν λαὸν τοῦτον, σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι, ὃν συναποστελεῖς μετ' ἐμοῦ. Σὺ [32] δέ μοι εἶπας, Οἶδά σε παρὰ πάντας, καὶ χάριν ἔχεις παρ' **13** ἐμοί. Εἰ οὖν εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, [33] ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν· [34] γνωστῶς ἵνα ἴδω σε, ὅπως ἂν ὦ εὑρηκὼς χάριν [35] ἐναντίον σου, καὶ ἵνα γνῶ, ὅτι λαός σου τὸ [36] ἔθνος τὸ μέγα **14** τοῦτο. Καὶ λέγει, Αὐτὸς προπορεύσο**15**μαί σου, καὶ καταπαύσω σε. [37] Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, [38] Εἰ μὴ αὐτὸς σὺ [39] συμπο**16**ρεύῃ, μή με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν. Καὶ πῶς γνωστὸν ἔσται ἀληθῶς, ὅτι εὕρηκα χάριν παρά σοι ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου, ἀλλ' ἢ συμπορευομένου σου μεθ' ἡμῶν; καὶ [40] ἐνδοξασθήσομαι ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, **17** ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστι. [41] Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Καὶ τοῦτόν [42] σοι τὸν λόγον, ὃν εἴρηκας, ποιήσω· εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας.

18 Καὶ λέγει, [43] Ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν.

19 Καὶ εἶπεν, Ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου, καὶ καλέσω [44] τῷ ὀνόματί μου, κύριος ἐναντίον σου· καὶ ἐλεήσω, ὃν ἂν ἐλεῶ, **20** καὶ οἰκτειρήσω, ὃν ἂν οἰκτείρω. Καὶ εἶπεν, Οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ **21** ζήσεται. Καὶ εἶπε κύριος, Ἰδοὺ τόπος παρ' [45] ἐμοί, στήσῃ ἐπὶ τῆς πέτρας.

22 Ἡνίκα δ' ἂν παρέλθῃ ἡ δόξα μου, καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας, καὶ σκεπάσω τῇ χειρί **23** μου ἐπὶ σέ, ἕως ἂν παρέλθω. Καὶ ἀφελῶ τὴν [46] χεῖρα, καὶ τότε [47] ὄψει τὰ ὀπίσω μου· τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι.

Κεφ. λδ'. 34.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας, [1] καθὼς καὶ αἱ πρῶται, καὶ [2] ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος· καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα, ἃ ἦν [3] ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις, [4] αἷς συνέ**2**τριψας. Καὶ γίνου ἕτοιμος εἰς τὸ πρωΐ, καὶ [5] ἀναβήσῃ [6] ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ **3** στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους. Καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ, [7] μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει· καὶ τὰ πρόβατα [8] καὶ βόες μὴ νεμέ**4**σθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου. Καὶ ἐλάξευσε δύο πλάκας λιθίνας, [9] καθάπερ καὶ αἱ πρῶται. καὶ ὀρθρίσας [10] Μωυσῆς, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, [11] καθότι συνέταξεν αὐτῷ κύριος· καὶ ἔλαβε [12] Μωυσῆς τὰς δύο πλά**5**κας τὰς λιθίνας. Καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ, καὶ [13] ἐκά**6**λεσε τῷ ὀνόματι κυρίου. Καὶ παρῆλθε κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε, [14] Κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων, καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, * καὶ ἀληθι**7**νός, Καὶ δικαιοσύνην [15] διατηρῶν [16] καὶ ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας, καὶ ἀδικίας, καὶ ἁμαρτίας, [17] καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἐπάγων [18] ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρ**8**την γενεάν. Καὶ σπεύσας Μωυσῆς, κύ**9**ψας ἐπὶ τὴν γῆν [19] προσεκύνησε. Καὶ εἶπεν, Εἰ [20] εὕρηκα χάριν [21] ἐνώπιόν σου, συμπορευθήτω [22] ὁ κύριός μου μεθ' ἡμῶν· ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς [23] ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, **10** καὶ ἐσόμεθά σοι. Καὶ [24] εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί [25] σοι δια-

---

32 *Ox.* δὲ εἶπας. 33 aa. ll. δεῖξόν μοι σεαυτοῦ δόξαν. 34 *Alex.* & *Ald.* γνωστῶς ἴδω σε, ὅπως ὦ. 35 *Alex.* & *Ald.* ἐνώπιόν σου, καί. 36 *Ald.* ἔθνος τοῦτο. 37 *Alex.* & *Ald.* Καὶ εἶπαν πρός. 38 *Alex.* & *Ald.* Εἰ μὴ σὺ αὐτός. 39 *Alex.* συμπορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, μή. *C.* πορεύσῃ, μή. al. πορεύῃ μεθ' &c. 40 sic *Ald.* *Alex.* ἐνδοξασθησόμεθα. 41 *Alex.* Εἶπεν δέ. 42 *Ox.* σου. 43 *Alex.* *Ald.* & *C.* δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. 44 *Alex.* & *Ald.* τῷ ὀνόματι κυρίου ἐναντίον σου. *Ox.* ἐν τῷ ὀνόματι μου κύριον. *C.* ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, κύριος. 45 *Alex.* & *Ald.* ἐμοί, καὶ στήσῃ. *C.* ἐμοί, καὶ στήσεις. 46 *C.* & *Ald.* χεῖρά μου. 47 *Alex.* ὄψῃ.

Cap. 34. 1 al. καθάπερ. sic vers. 4. 2 *Ms. Alex.* ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος πρός με. *Compl. ed.* ἀναβήσεις ἐπὶ τὸ ὄρος πρός με. 3 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἐπὶ ταῖς. 4 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἅς. 5 *C.* ἀναβήσεις. 6 *Ms. A.* εἰς τό. 7 sic & *C. ed.* at *Ms. A.* μηδεὶς ὀφθήτω. *Ald. ed.* καὶ μηδεὶς ὀφθήτω. 8 *Ms. A.* καὶ αἱ βόες. 9 *Ms. A.* καθάπερ αἱ. 10 *Ms. A.* *Ald. ed.* & *C.* Μωυσῆς τὸ πρωΐ, ἀνέβη. 11 *Ms. A.* *Ald. ed.* & *C.* καθά. 12 *Ms. A.* *Ald. ed.* & *C.* Μωυσῆς μεθ' ἑαυτοῦ τάς. 13 al. ἐλάλησε. 14 *Ms. A.* *Ald. ed.* & *C.* Κύριος κύριος ὁ θεός. al. Κύριε κύριε. * Hæ 2 voces in *Francof.* pertin. ad vers. 7. 15 *Ald.* τηρῶν. 16 *Ms. A.* *Ald. ed.* & *C.* καὶ ποιῶν ἔλεος. 17 *Ms. A.* *Ald. ed.* & *C.* καὶ τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ. *Ox.* καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον. 18 sic & *C. ed.* at *Ms. A.* & *Ox.* cum *Ald. ed.* ἁμαρτίας. 19 *C.* προσεκύνει τῷ κυρίῳ. 20 ita *C.* & *Ald.* *Alex.* εὗρον. 21 al. ἐναντίον. 22 sic *C.* *Alex.* ὁ κύριος μεθ' ἡμῶν. *Ox.* ὁ κύριός μου ἐν ἡμῖν. *Ald.* κύριος μεθ' ἡμῶν. 23 *Alex.* & *Ald.* ἁμαρτίας, καὶ τὰς ἀνομ. *C.* ἀνομίας ἡμῶν καὶ τὰς ἁμαρτ. 24 sic *Ox.* *C.* *Ald.* at *Alex.* ἐλάλησεν. 25 σοι deest *Alex.* habent *Ox.* *C.* *Ald.*

θήκην

θήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου, [26] ποιήσω ἔνδοξα, ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ ἔθνει. καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαὸς, ἐν οἷς [27] εἶ σὺ, τὰ ἔργα κυρίου, ὅτι θαυμαστά ἐστιν, ἃ
11 ἐγὼ ποιήσω [28] σοι. Πρόσεχε σὺ πάντα, ὅσα ἐγὼ [29] ἐντέλλομαί σοι. ἰδοὺ ἐγὼ [30] ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν τὸν Ἀμορραῖον, [31] καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον.
12 Πρόσεχε [32] σεαυτῷ, μή ποτε [33] θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, [34] εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτὴν, [35] μή σοι γένηται πρόσ-
13 κομμα ἐν ὑμῖν. Τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν [36] συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε [37] ἐν πυρί.
14 Οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε [38] θεοῖς ἑτέροις· ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς, ζηλωτὸν [39] ὄνομα, θεὸς
15 ζηλωτής ἐστι. Μή ποτε [40] θῇς διαθήκην τοῖς [41] ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [42] ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ καλέσωσί σε,
16 καὶ φάγῃς [43] τῶν αὐτῶν, Καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου, καὶ τῶν θυγατέρων σου [44] δῷς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐκπορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου ὀπίσω τῶν θεῶν [45] αὐτῶν, καὶ [46] ἐκπορνεύσωσιν [47] οἱ υἱοί σου ὀπίσω
17 τῶν θεῶν αὐτῶν. Καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ
18 ποιήσεις σεαυτῷ. * Καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξῃ. ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καθάπερ [48] ἐντέταλμαί σοι, [49] εἰς τὸν καιρὸν ἐν μηνὶ τῶν νέων· ἐν γὰρ [50] μηνὶ τῶν νέων
19 ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. Πᾶν διανοῖγον μήτραν, ἐμοὶ τὰ [51] ἀρσενικά, πᾶν πρωτότοκον μόσχου, [52] καὶ πρωτότοκον προβάτου.
20 Καὶ πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ [53] αὐτὸ, τιμὴν [54] δώσεις. πᾶν πρωτότοκον [55] τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός.
21 Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, [56] τῇ δὲ ἑβδόμῃ καταπαύσεις· τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμητῷ [57] κατάπαυ-
22 σις. Καὶ ἑορτὴν ἑβδομάδων ποιήσεις μοι, [58] ἀρχὴν θερισμοῦ [59] πυροῦ· καὶ ἑορτὴν
23 συναγωγῆς μεσοῦντος τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου
24 ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. Ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη [60] πρὸ προσώπου σου, καὶ [61] πλατυνῶ τὰ ὅριά σου, οὐκ ἐπιθυμήσει [62] οὐθεὶς τῆς γῆς σου, ἡνίκα [63] ἂν ἀναβαίνῃς ὀφθῆναι [64] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τρεῖς
25 καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οὐ σφάξεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα [65] θυμιαμάτων μου, καὶ οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρωῒ [66] θύματα ἑορτῆς τοῦ πά-
26 σχα. Τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς σου [67] θήσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.
27 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα ταῦτα· ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι διαθήκην, καὶ τῷ Ἰσρα-
28 ήλ. Καὶ ἦν ἐκεῖ Μωυσῆς [68] ἐναντίον κυρίου [69] τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· ἄρτον οὐκ ἔφαγε, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιε. καὶ ἔγραψεν [70] ἐπὶ [71] τῶν πλακῶν τὰ [72] ῥήματα ταῦτα τῆς διαθήκης, τοὺς δέκα
29 λόγους. Ὡς δὲ κατέβαινε Μωυσῆς [73] ἐκ τοῦ ὄρους, [74] καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ τῶν χειρῶν Μωυσῆ· καταβαίνοντος [75] δὲ αὐτοῦ [76] ἐκ τοῦ ὄρους, [77] Μωυσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ [78] χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λα-
30 λεῖν αὐτὸν αὐτῷ. Καὶ [79] εἶδεν Ἀαρὼν

---

26 *Ox. C. Ald.* καὶ ποιήσω. 27 *Ald.* εἰσι. 28 *Alex.* deest σοι, sed habent *Ox.* & *Ald. C.* σοι ἐκεῖ. 29 *Alex.* ἐντέλλομαι. 30 sic *Mſ. Ox.* at *A.* ἐκβάλλω ἀπὸ προσώπου σου. *C.* ἐκβαλῶ πρὸ προσώπου ὑμῶν. *Ald.* ἐκβαλῶ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 31 *Alex.* & *Ald.* καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. 32 *C.* αὐτῷ. 33 sic *Ald.* at *Alex.* διαθῇ. *C.* διαθῇς. aa. ll. θῇ. 34 *C.* εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐν αὐτῇ. 35 *Alex.* μήποτε γένηται. 36 *Alex.* συντρίψετε, καὶ τὰ γλυπτά. 37 *Alex. Ald. C.* πυρί. 38 *Alex. Ald. C.* θεῷ ἑτέρῳ. 39 l. v. ὄνομα αὐτοῦ. 40 *Alex.* διαθῇ. 41 *Alex.* ἐγκαθημένοις πρὸς ἀλλοφύλους ἐπὶ τῆς. 42 *Ox.* ἐκπορνεύσωσί σε ὀπίσω. 43 *Alex. Ald. C.* τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 44 *Alex.* δώσεις. 45 *Alex.* αὐτῶν. Καὶ θεοὺς χωνευτούς. 46 *Alex.* ἐκπορνεύσουσιν. 47 *Ox. C. Ald.* τοὺς υἱούς σου. * Prius hoc membrum in *Francof.* ad verſ. præced. pertinet. 48 *Ox.* ἐνετειλάμην. 49 *Ald.* κατὰ τὸν καιρόν. 50 *Alex.* τῷ μηνί. 51 *Alex. Ald. C.* ἀρσενικά, πρωτότοκον. 52 *C.* καὶ προβάτου. 53 αὐτὸ deest *Alex. Ald.* & *C.* habet *Ox.* 54 *Alex. C. Ald.* δώσεις αὐτοῦ. 55 *Ox.* τῶν τέκνων σου. 56 *Alex. Ald. C.* τῇ δὲ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ. 57 *Alex.* καταπαύσεις. 58 aa. ll. ἀρχὴ τῶν πρωτογεννημάτων. 59 *Alex. Ald. C.* πυρῶν. 60 *Alex. Ald. C.* ἀπό. 61 sic *C.* *Alex.* ἐμπλατυνῶ. *Ald.* ἐμπλατύνω. 62 al. οὐδείς. 63 *Alex.* ἐάν. 64 *Ald.* ἔναντι. 65 *Alex.* θυσιασμάτων. *C.* θυσιάσματος. al. θυμάτων. 66 *Alex.* θυμίαμα. *Ox.* & *Ald.* θῦμα. *C.* θυσιάσματα. 67 *Alex. Ald. C.* εἰσοίσεις. 68 *Alex. Ald. C.* ἔναντι. 69 *Alex.* τεσσεράκοντα. 70 *C.* hoc ordine, τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς διαθήκης. 71 sic *Ald.* at *Alex.* τῶν δύο πλακῶν. 72 *Ox.* ῥήματα τῆς διαθ. 73 sic *Ox. Alex.* ἀπὸ τοῦ ὄρους Σινά. *Ald. C.* ἐκ τοῦ ὄρους Σινά. 74 *Alex.* & *Ald.* καὶ ἰδοὺ αἱ πλάκες. 75 al. abeſt δέ. 76 *Alex.* & *Ald.* ἀπὸ τοῦ ὄρους. 77 *Alex. Ald. C.* καὶ Μωϋσῆς. 78 *Alex. Ald. C.* χρωτὸς, & verſu 30. 79 al. ἴδεν.

ϗ πάντες [80] οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ τὸν Μωυσῆν, ϗ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ [81] χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ· ϗ ἐφοβήθησαν ἐγγίσαι αὐτῷ. 31 Καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς Μωυσῆς, ϗ [82] ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν Ἀαρὼν ϗ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς· ϗ ἐλάλησεν [83] αὐτοῖς Μωυσῆς. 32 Καὶ μετὰ ταῦτα προσῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες [84] οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· ϗ ἐνετείλατο αὐτοῖς πάντα, ὅσα [85] ἐνετείλατο κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Σινά. 33 Καὶ [86] ἐπειδὴ [87] κατέπαυσε λαλῶν πρὸς αὐτούς, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα. 34 Ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωυσῆς ἔναντι κυρίου λαλεῖν αὐτῷ, περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα [88] ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι. ϗ ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ [89] ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. 35 Καὶ [90] εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον [91] Μωυσέως, ὅτι δεδόξασται. ϗ περιέθηκε Μωυσῆς [92] κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον [93] ἑαυτοῦ, ἕως ἂν εἰσέλθῃ [94] συλλαλεῖν αὐτῷ.

Κεφ. λε'. 35.

1 ΚΑὶ συνήθροισε Μωυσῆς [1] πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, ϗ [2] εἶπεν, Οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς εἶπε κύριος ποιῆσαι αὐτούς. 2 Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ [3] κατάπαυσις· [4] ἅγια σάββατα· [5] ἀνάπαυσις κυρίῳ. πᾶς ὁ ποιῶν [6] ἔργον ἐν αὐτῇ, τελευτάτω. 3 Οὐ [7] καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν [8] τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. ἐγὼ κύριος. 4 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, λέγων, Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξε κύριος, λέγων, 5 [9] Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ. πᾶς ὁ καταδεχόμενος [10] τῇ καρδίᾳ, οἴσουσι τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκόν, 6 Ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον, ϗ βύσσον κεκλωσμένην, ϗ τρίχας αἰγείας, 7 Καὶ δέρματα κριῶν [11] ἠρυθροδανωμένα, [12] ϗ δέρματα ὑακίνθινα, ϗ ξύλα [13] ἄσηπτα, 9 * Καὶ [14] λίθους σαρδίου, ϗ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα ϗ [15] τὸν ποδήρη. 10 Καὶ πᾶς σοφὸς τῇ [16] καρδίᾳ ἐν ὑμῖν, ἐλθὼν ἐργαζέσθω [17] πάντα ὅσα συνέταξε κύριος. 11 Τὴν σκηνήν, ϗ τὰ [18] παραρύματα, ϗ τὰ [19] καλακαλύμματα, ϗ τὰ διατόνια, ϗ τοὺς [20] μοχλούς, ϗ τοὺς στύλους, 12 [21] Καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, ϗ τὸ ἱλαστήριον [22] αὐτῆς, ϗ τὸ καταπέτασμα, ϗ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ϗ τοὺς στύλους αὐτῆς, ϗ τοὺς λίθους τοὺς τῆς σμαράγδου, [23] ϗ τὸ θυμίαμα, ϗ τὸ ἔλαιον τοῦ [24] χρίσματος, ϗ τὴν τράπεζαν ϗ πάντα τὰ σκεύη [25] αὐτῆς, ϗ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς ϗ πάντα τὰ σκεύη [26] αὐτῆς, ϗ τὸ θυσιαστήριον ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, 19 Καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς [27] λειτουρ-

---

80 *Alex. Ald. C.* οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 81 *Alex.* χρωτός. 82 *Ald.* ἀπεστράφησαν. 83 *Alex.* & *Ald.* Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς. 84 *Alex.* οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. Καί. 85 *Alex. Ald. C.* ἐλάλησεν. 86 al. ἐπειδάν. *C.* ἐπεί. 87 *Alex.* κατέπαυσεν Μωυσῆς λαλῶν. 88 *Alex.* ἕως οὗ. 89 *Ox.* πάντα ὅσα. 90 al. ἴδον. 91 *Alex.* Μωυσῆ. 92 *Alex.* τὸ κάλυμμα. 93 *Alex.* αὐτοῦ. 94 *C.* λαλεῖν αὐτῷ.

Cap. 35. 1 *Mſ. Alex.* πᾶσαν τὴν συναγωγήν. 2 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* εἶπεν πρὸς αὐτούς, Οὗτοι. 3 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* καταπαύσεις. 4 ſic *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ſed *Mſ. A.* & *C. ed.* ἅγιον σάββατον. 5 *Mſ. A.* ἀναπαύσεις τῷ κυρίῳ. 6 *Alex.* & *C.* ἐν αὐτῇ ἔργον. 7 al. καύσεται. 8 *Alex. Ald. C.* ἐν τῇ. 9 *C.* Λάβε. 10 *Ald.* ἐν τῇ. 11 *Alex.* ἠρυθοδανωμένα. 12 *Alex.* ϗ δέρματα ἅγια ἤνεγκαν. Πᾶς. 13 *Mſ. Ox.* ἄσηπτα, ϗ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. *Compl. ed.* ἄσηπτα, ϗ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, ϗ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. * Hic verſus in *Francof. ed.* eſt 8. & duo ſequentes, iſthic 9 & 10. 11 autem incipit a Καὶ τὴν κιβ. 12 Καὶ τὰ ἱστία. 13 Καὶ τὰ θυμ. 14 Καὶ τὴν τράπ. 15 Καὶ τὴν λυχν. 16 Καὶ τὸ ἔλ. 17 Καὶ τὸ θυσ. 18 Καὶ τὰς στολ. τάς. 19 Καὶ ἐξῆλ. &c. 14 *C.* & *Ald.* λίθους σαρδίου. 15 *Alex.* εἰς τὸν ποδήρη. *C.* εἰς τὸ λογεῖον. 16 *Alex. Ald. C.* διανοίᾳ. 17 πάντα, deeſt *Alex.* 18 al. παραρτήματα. 19 ſic *C.* at *Alex.* γλύμματα. *Ald.* καλύμματα. *Sch.* οἱ λοιποί· τὴν σκέπην αὐτῶν. 20 *C.* στύλους, ϗ τοὺς μοχλούς, ϗ τοὺς πασσάλους, ϗ τὰς βάσεις.

21 Pro hoc verſu ſeptem habentur in *Compl.* viz. 12 Τὴν κιβωτὸν ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ϗ τὸ ἱλαστήριον ϗ τὸ καταπέτασμα. 13 Καὶ τὴν τράπεζαν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. 14 Καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτός, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τοὺς λύχνους αὐτῆς, ϗ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. 15 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 16 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, ϗ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ τὸν λουτῆρα, ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 17 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ϗ τοὺς στύλους αὐτῆς, ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 18 Καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, ϗ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, ϗ τὰ σχοινία αὐτῶν, ϗ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 22 al. abeſt αὐτῆς. 23 *Alex.* & *Ald.* ϗ τὰ θυμιάματα, ϗ τό. 24 *Ald.* χρίσματος, ϗ ἔλαιον εἰς τὸ φῶς, ϗ ἀρώματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τήν. 25 *Alex.* αὐτῆς, ϗ τὸ θυσιαστήριον, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτός, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τὰς στολάς. 26 *Ald.* αὐτῆς, ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον (al. ἐπίσπαστον) τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 27 *Alex.* λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, ϗ τούς.

γήσου-

γήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας, [28] καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως.

20 Καὶ ἐξῆλθε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ [29] Μωυσῆ. 21 Καὶ [30] ἤνεγκαν ἕκαστος, ὧν ἔφερεν ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ [31] ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ [32] αὐτῶν, [33] ἀφαίρεμα· καὶ ἤνεγκαν ἀφαίρεμα κυρίῳ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς, καὶ εἰς πάσας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου. 22 Καὶ ἤνεγκαν οἱ ἄνδρες παρὰ τῶν [34] γυναικῶν, [35] πᾶς ᾧ ἔδοξε τῇ διανοίᾳ, ἤνεγκαν σφραγῖδας, καὶ ἐνώτια, καὶ δακτυλίους, καὶ ἐμπλόκια, καὶ περιδέξια, [36] πᾶν σκεῦος χρυσοῦν. 23 * Καὶ πάντες ὅσοι ἤνεγκαν [37] ἀφαιρέματα χρυσίου κυρίῳ, [38] καὶ παρ᾽ ᾧ εὑρέθη βύσσος· καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν.

24 [39] Καὶ πᾶς ὁ ἀφαιρῶν [40] ἀφαίρεμα, ἤνεγκαν ἀργύριον καὶ χαλκὸν, τὰ ἀφαιρέματα κυρίῳ· καὶ [41] παρ᾽ οἷς εὑρέθη ξύλα [42] ἄσηπτα. καὶ εἰς πάντα τὰ ἔργα [43] τῆς παρασκευῆς ἤνεγκαν.

25 * Καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ διανοίᾳ ταῖς χερσὶ νήθειν, ἤνεγκαν νενησμένα, τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον.

26 Καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδοξε τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ, ἔνησαν τὰς τρίχας 27 τὰς αἰγείας. Καὶ οἱ ἄρχοντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου, καὶ τοὺς [44] λίθους τῆς πληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα, [45] καὶ τὸ λο- 28 γεῖον, Καὶ [46] τὰς συνθέσεις, καὶ [47] εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυ- 29 μιάματος. Καὶ πᾶς ἀνὴρ [48] καὶ γυνὴ, ὧν ἔφερεν ἡ διάνοια αὐτῶν εἰσελθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα, ὅσα συνέταξε κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ [49] Μωυσῆ, ἤνεγκαν [50] οἱ υἱοὶ 30 Ἰσραὴλ ἀφαίρεμα κυρίῳ. Καὶ εἶπε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἀνακέκληκεν ὁ θεὸς ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεὴλ τὸν [51] τοῦ Οὐρίου 31 τοῦ Ὢρ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, Καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως 32 καὶ ἐπιστήμης [52] πάντων, Ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας, ποιεῖν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν,

33 Καὶ [53] λιθουργῆσαι τὸν λίθον, καὶ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, * καὶ ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σο- 34 φίας. Καὶ [54] προεβίβασαί γε ἔδωκεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῷ τε, καὶ τῷ Ἐλιὰβ τῷ τοῦ Ἀ- 35 χισαμὰχ, ἐκ φυλῆς Δάν. Καὶ ἐνέπλησεν αὐτοὺς [55] σοφίας, συνέσεως, διανοίας, [56] πάντα συνιέναι ποιῆσαι τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, [57] καὶ τὰ ὑφαντὰ καὶ ποικιλτὰ ὑφᾶναι [58] τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ βύσσῳ, [59] ποιεῖν πᾶν ἔργον [60] ἀρχιτεκτονίας, ποικιλίας.

Κεφ. λϛʹ. 36.

1 Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιὰβ, καὶ πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ, ᾧ ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη ἐν αὐτοῖς, [1] συνιέναι ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα, [2] κατὰ τὰ ἅγια [3] καθήκοντα, κατὰ πάντα 2 ὅσα συνέταξε κύριος. Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς [4] Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιὰβ, καὶ πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν [5] σοφίαν, [6] ᾧ ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ πάντας τοὺς ἑκουσίως βουλομένους προσπορεύεσθαι πρὸς τὰ ἔρ- 3 γα, ὥστε συντελεῖν αὐτά. Καὶ ἔλαβον παρὰ Μωυσῆ πάντα τὰ ἀφαιρέματα, ἃ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου ποιεῖν αὐτά. * καὶ αὐτοὶ προσεδέχοντο

---

28 Hæc ad finem versus in *Ald.* desunt. 29 al. Μωϋσέως. 30 *C.* ἤνεγκεν. 31 *Alex.* οἷς ἔδοξεν, atque ita *Ald.* & *C.* 32 *Alex.* & *C.* αὐτῶν, ἤνεγκαν ἀφαίρεμα κυρίῳ. *Ald.* αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν ἀφαίρ. κυρ. 33 *Sch.* ἄλλος· ἑκούσιον καρδίαν. 34 *Alex.* γυναικῶν αὐτῶν, πᾶς. 35 *Ox.* & *Ald.* πᾶς ὁ ἔδοξε. *C.* πασῶν ὧν ἔδοξε. 36 *C.* καὶ πᾶν. * Ab h. verb. in *Francof.* incipit vers. 22. & 23 a nostr. 24. 37 ita *Ald.* *Alex.* & *C.* ἀφαίρεμα. 38 *Alex.* Καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ᾽ αὐτῷ ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον, καὶ βύσσος· καὶ δέρματα ὑακινθ. καὶ δέρμ. κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ἅγια ἤνεγκαν. *Ald.* Καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη βύσσος παρ᾽ αὐτῷ. καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ᾽ αὐτῷ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν, καὶ δέρματα ὑακίνθινα. *C.* Καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ᾽ αὐτῷ ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον, καὶ βύσσος, καὶ δέρμ. κρ. ἠρυθροδ. καὶ δέρματα ὑακίνθινα ἤνεγκαν. 39 Καὶ *Ald.* deest. 40 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀφαίρεμα, ἀργύριον καὶ χαλκὸν ἤνεγκαν. τὰ ἀφαιρέματα. 41 *Ox.* παρ᾽ οἷς εὑρέθη παρ᾽ αὐτοῖς ξ. 42 *Alex.* ἄσηπτα, εἰς. 43 *Alex.* τῆς κατασκευῆς. *Ox.* τῆς σκηνῆς. * Hi 2 seqq. versus in *Francof.* in unum 24 sunt conjuncti, & qui hic 27, ibidem est 25. & sic deinceps. 44 al. λίθους τοὺς τῆς. 45 *Alex.* καὶ εἰς τὸ λογεῖον (al. λόγιον) τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἔλαιον. 46 al. εἰς τάς. 47 εἰς *C.* deest. 48 *Alex.* ἡ γυνή. 49 al. Μωϋσῆν. 50 *C.* ἀφαίρεμα οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 51 *Alex.* *Ald.* *C.* τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὢρ. 52 *C.* πάντα. 53 al. λιθουργίσαι. * Ab his verbis in *Francof.* incipit vers. 31, 32 autem a Καὶ τῷ Ἐλ. & 33, qui ultimus ibid. Καὶ ἐνέπλ. 54 *Alex.* προβιβάσαι ἔδωκεν. *Ald.* προσβιβάσαι γε ἔδωκ. 55 *Alex.* σοφίας, διανοίας. *C.* σοφίας, καὶ συνέσεως, καὶ διανοίας. 56 *Alex.* συνιέναι πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, τὰ ὑφαντὰ, καὶ τὰ ποικιλτά. 57 *Ald.* *C.* deest καί. 58 *Ald.* τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ πορφύρᾳ καὶ τῇ βύσσῳ. 59 *C.* καὶ ποιεῖν. 60 *C.* ἀρχιτεκτονίας καὶ ποικιλίας.

Cap. 36. 1 *Mſ. Ox.* συνιέναι καὶ ποιεῖν. *Ald.* τοῦ συνιέναι, ὥστε ποιεῖν. 2 *C.* τὰ κατὰ τά. 3 *Mſ. Alex.* τὰ καθήκοντα. 4 *Mſ. A.* τὸν Βεσελεήλ. 5 *Ox.* ἐπιστήμην. 6 *Comp. ed.* & *Ald.* οἷς. * *Francof.* hic incipit vers. 3.

ἔτι τὰ

ἔτι τὰ προσφερόμενα παρὰ τῶν φερόντων τὸ πρωΐ.[7] **4** Καὶ [8] παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοὶ οἱ ποιοῦντες [9] τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, ἕκαστος κατὰ τὸ [10] αὐτοῦ ἔργον, ὃ [11] εἰργάζοντο αὐτοί. **5** Καὶ [12] εἶπε πρὸς Μωυσῆν, [13] Ὅτι πλῆθος φέρει ὁ λαὸς [14] κατὰ τὰ ἔργα ὅσα συνέταξε κύριος ποιῆσαι. **6** * Καὶ προσέταξε Μωυσῆς, καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ, λέγων, Ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηκέτι ἐργαζέσθωσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἁγίου. καὶ ἐκωλύθη ὁ λαὸς ἔτι προσφέρειν. **7** Καὶ τὰ ἔργα [15] ἦν αὐτοῖς ἱκανὰ εἰς τὴν κατασκευὴν [16] ποιῆσαι, καὶ προσκατέλιπον. **8** * Καὶ [17] ἐποίησε πᾶς [18] σοφὸς ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὰς στολὰς τῶν ἁγίων, αἵ εἰσιν Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ [19] ἐποίησε τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. καὶ ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυσίου τρίχες, ὥστε συνυφάναι σὺν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ τῇ πορφύρᾳ, καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανενησμένῳ, [20] καὶ τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ· ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησαν [21] αὐτό· ἐπωμίδας συνεχούσας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν [22] μερῶν, ἔργον ὑφαντὸν εἰς ἄλληλα [23] συμπεπλεγμένα καθ' ἑαυτό· ἐξ αὐτοῦ [24] ἐποίησαν αὐτὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ ποίησιν, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν ἀμφοτέρους τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορπημένους καὶ [25] περισεσιαλωμένους χρυσίῳ, [26] γεγλυμμένους καὶ ἐκκεκολαμμένους ἐγκόλαμμα σφραγίδος [27] ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ [28] ἐπέθηκεν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος, [29] λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [30] καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. [31] καὶ ἐποίησαν λογεῖον, ἔργον ὑφαντὸν [32] ποικιλίᾳ, κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. τετράγωνον διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λογεῖον· σπιθαμῆς τὸ [33] μῆκος, καὶ σπιθαμῆς τὸ [34] εὖρος διπλοῦν. καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον. στίχος λίθων, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἷς· καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἴασπις· καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος· καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον [35] περικεκυκλωμένα χρυσίῳ, καὶ συνδεδεμένα [36] χρυσίῳ. καὶ οἱ λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [37] δώδεκα, ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν [38] ἐγγεγλυμμένα εἰς σφραγῖδας, ἕκαστος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λογεῖον [39] κρωσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίου, ἐκ χρυσίου καθαροῦ. καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσᾶς, καὶ δύο δακτυλίους [40] χρυσοῦς· καὶ [41] ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου. καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ [42] χρυσίου ἐπὶ [43] τοὺς δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογείου· καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια· [44] καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας· καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ [45] τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξεναντίας κατὰ [46] πρόσωπον. καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια [47] ἐπ' ἄκρου τοῦ [48] λογείου, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος· καὶ συνέσφιγξε τὸ λο-

---

7 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* πρωῒ πρωΐ. 8 *Alex.* παραγενόμενοι. 9 *C.* πάντα τὰ ἔργα. 10 *C.* ἑαυτοῦ. 11 *Alex.* αὐτοὶ ἠργάζοντο. *Ald. C.* αὐτοὶ εἰργάζοντο. 12 *A. Ald. C.* εἶπαν. 13 *Alex.* λέγοντες, Ὅτι. 14 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* παρὰ τά. * In *Francof.* hic verſ. 5 incipit, & 6 a Καὶ ἐκωλ. 15 *Mſ. A.* ἱκανὰ ἦν αὐτοῖς. 16 *Mſ. O.* & *C. ed.* ποιῆσαι αὐτά. * Ea quæ ſequuntur uſque ad finem Cap. habentur in *Compl.* cap. 39. a verſu 2 ad verſum 32. 17 *Mſ. A.* ἐποίησαν. 18 *Mſ. A.* σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς. 19 *Mſ. A.* ἐποίησαν. 20 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* καὶ σὺν τῇ. 21 *Ald.* εἰς αὐτό. 22 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* μερῶν αὐτοῦ, ἔργον. 23 *Mſ. A.* & *C. ed.* συμπεπλεγμένον. 24 *A.* ἐποίησαν ἐκ χρυσίου. 25 *Mſ. Ox.* περιβεβλημένους. *C. ed.* περισιαλωμένους. 26 *Ox.* γεγλυμμένους ἐγκόλαμμα. *C.* γεγλυμμένους καὶ κεκολαμμένους ἐκκόλαμμα. 27 *Ox.* καὶ οἱ λίθοι ἦσαν ἐξ ὀνομάτων. 28 *C.* ἐπέθηκαν. 29 *C.* λίθοι μνημοσύνου εἰσίν. 30 *Ald.* καθάπερ. 31 *Alex.* ἐποίησαν τὸ λογεῖον. 32 *Alex.* ποικιλίας. 33 *Alex.* & *Ald.* μῆκος αὐτοῦ, καί. 34 *Alex.* & *Ald.* εὖρος αὐτοῦ διπλοῦν. 35 *Ox.* & *Ald.* περικεκλωσμένα. 36 *Alex.* & *Ald.* ἐν χρυσίῳ. 37 *Alex.* & *Ald.* δώδεκα, κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. *C.* δώδεκα, ἐκ τῶν δώδεκα ὀνομάτων. 38 *Alex.* ἐγγεγλυμμένα σφραγίδας. *Ox.* ἐγγεγραμμένα σφραγίδας. *Ald.* ἐγγεγλυμμένα σφραγῖσιν. *C.* ἐγγεγλυμμέναι σφραγίδες. 39 *Alex.* κροσσοὺς. 40 *Alex.* τοὺς χρυσοῦς. 41 *Ald.* ἐπέθηκαν αὐτοὺς ἐπί. 42 *Ox.* χρυσίου καθαροῦ. 43 *Alex.* & *C.* τοὺς δύο δακτ. 44 καὶ ἐπέθηκαν ἐπί, *C.* deſunt. 45 *Ald.* τοὺς δύο ὤμους. 46 *Alex.* & *Ald.* πρόσωπον αὐτοῦ. καί. 47 *C.* ἀπ' ἄκρου. 48 *Alex.* & *C.* λογείου, ἐπί.

γεῖον

γεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος, συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν τὸν [49] ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα, ἔργον ὑφαντὸν, ὅλον ὑακίνθινον. τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ διϋφασμένον [50] συμπλεκτὸν, ᾤαν ἔχον κύκλῳ τὸ περιστόμιον [51] ἀδιάλυτον. καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν [52] ὡς ἐξανθούσης ῥόας ῥοΐσκους, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦς, καὶ [53] ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας [54] ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀνὰ μέσον τῶν ῥοΐσκων· [55] κώδων χρυσοῦς καὶ ῥοΐσκος [56] ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ, εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους, ἔργον ὑφαντὸν, Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου, καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου, [57] καὶ τὰ περισκελῆ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ τὰς ζώνας αὐτῶν ἐκ βύσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου [58] νενησμένου, ἔργον ποικιλτοῦ, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν, ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου, χρυσίου καθαροῦ. καὶ [59] ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ [60] γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγῖδος, Ἁγίασμα κυρίῳ. καὶ ἐπέθηκαν [61] ἐπὶ τὸ λῶμα ὑακίνθινον, ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. λζ'. 37.

ΚΑὶ ἐποίησαν τῇ σκηνῇ δέκα [1] αὐλαίας· ὀκτὼ καὶ εἴκοσι [2] πήχεων μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς· τὸ αὐτὸ [3] ἦν πάσαις· καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς. καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου

---

49 *Ox.* ὑποδύτην ποδήρη. 50 *Alex:* Συμπλεκτὸν, ᾤαν ἔχον. *C.* Συμπλεκτὸν, ὦ ἀνέχον. 51 *Alex.* διάλυτον. 52 *C.* ὡσεί. 53 *Ald.* ἐπέθηκαν αὐτοὺς ἐπί. 54 *Ald.* ἐπὶ τοῦ λώματος. *C.* ἐπὶ τὰ λώματα. 55 *C.* κώδωνας χρυσοῦς, καὶ ῥοΐσκους. 56 *Alex.* ἐπὶ τὸ λῶμα. 57 *Alex.* καὶ περισκελῆ. 58 *Ox.* & *Ald.* διανενησμένου. *C.* κεκλωσμένου. 59 *C.* ἔγραψαν. 60 *Alex.* τὰ γράμματα. 61 *Ald.* *C.* ἐπ' αὐτῷ. Capita 36, 37, 38, 39, ab *Ald.* in unum compinguntur.

Cap. 36. secundum *Compl. Edit.* a verſ. 8. quam hic ad verbum ſequut. *Francof. Edit.* ubi hæc incipiunt a verſu 7. 8 Καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὴν σκηνὴν δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίησεν αὐτάς. 9 Τὸ μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πηχέων, καὶ τὸ εὖρος τεσσάρων πηχέων, ἡ αὐλαία ἡ μία ἦν· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν πάσαις ταῖς ἀλαίαις. 10 Πέντε δὲ αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι, ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ πέντε αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. 11 Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτως ἐποίησε ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ. 12 Πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας· ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστη. 13 Καὶ ἐποίησε κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς, καὶ συνῆψε τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις, καὶ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία. 14 Καὶ ἐποίησε δέρρεις τριχίνας (al. σκυτίνας) σκέπειν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, ἕνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς. 15 Τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἦν τριάκοντα πηχέων, καὶ τεσσάρων πηχέων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι. 16 Καὶ συνῆψε τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό. 17 Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς τῆς ἀναμέσον κατὰ τὴν συμβολήν· καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. 18 Καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα, καὶ συνῆψε τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκύλων, καὶ συνῆψε τὰς δέρρεις, καὶ ἐγένετο ἕν. 19 Καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. 20 Καὶ ἐποίησε στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων. 21 Δέκα πηχέων τὸν στύλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεος ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός. 22 Δύο ἀγκωνίσκοι τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ ἀντιπίπτοντες ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. 23 Καὶ ἐποίησε τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς νότον. 24 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 25 Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς βορρᾶν εἴκοσι στύλους. 26 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 27 Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν ἐποίησεν ἓξ στύλους. 28 Καὶ δύο στύλους ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων· καὶ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν. 29 Καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν, οὕτως ἐποίησεν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις ταῖς δυσί. 30 Καὶ ἦσαν ὀκτὼ στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 31 Καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τοῖς στύλοις ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς. 32 Καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν. 33 Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσον τῶν στύλων διϊκνεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος. 34 Καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσεν χρυσίῳ, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι, καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. 35 Καὶ ἐποίησε καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου νενησμένης· ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησεν αὐτὸ χερουβίμ. 36 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. 37 Καὶ ἐποίησεν ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ. 38 Καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν χρυσίῳ, καὶ ἐχώνευσεν αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

Cap. 37. 1 *Ald.* αὐλάς. 2 *Alex.* πηχῶν. 3 *Alex.* & *Ald.* ἦσαν πᾶσαι.

κεκλωσμένης, ἔργον ὑφαντὸν [4] χερουβίμ· καὶ ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας [5] στύλους ἀσήπτους κατακεχρυσωμένους [6] ἐν χρυσίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον [7] ὑφαντὸν χερουβίμ. καὶ [8] τοὺς στύλους αὐτῶν πέντε, καὶ τοὺς [9] κρίκους· [10] καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχρύσωσαν χρυσίῳ. [11] καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ. καὶ ἐποίησαν τὴν αὐλὴν [12] τὰ πρὸς Λίβα, ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν [13] εἴκοσι. καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Βορρᾶν, ἑκατὸν [14] ἐφ' ἑκατόν. [15] καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Νότον, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν [16] εἴκοσι. καὶ τὸ κλίτος τὸ [17] πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι [18] πεντήκοντα πήχεων· στύλοι αὐτῶν δέκα, [19] καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα. καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχεων ἱστία, πεντεκαίδεκα [20] πήχεων τὸ κατὰ [21] νώτου· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. καὶ ἐπὶ τοῦ [22] νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πεντεκαίδεκα πήχεων· [23] στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. [24] πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης· καὶ αἱ βάσεις τῶν [25] στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, καὶ οἱ [26] στύλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ [27] πάντες οἱ στύλοι τῆς αὐλῆς. καὶ τὸ [28] καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων ἐξισωμένον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ. καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ, [29] καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ. καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, [30] καθὰ συνετάγη Μωυσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. καὶ Βεσελεὴλ ὁ τοῦ [31] Οὐρίου, ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ἐποίησε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, καὶ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὰχ, ἐκ φυλῆς Δὰν, ὃς ἠρχιτεκτόνησε τὰ ὑφαντὰ [32] καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ καὶ ποικιλτικά, ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ.

---

4 *Alex.* χερουβείν. 5 *Ox.* στύλους κεδρίνους ἀσήπτους. 6 *Alex.* χρυσίῳ. 7 *Alex.* ὑφαντοῦ χερουβείν. καὶ τοὺς χερουβεὶν, καὶ τοὺς στύλους. 8 aa. ll. τοὺς στύλους αὐτοῦ. 9 *Alex.* & *Ald.* κρίκους αὐτῶν. *Ox.* δακτυλίους αὐτῶν. 10 *Alex.* καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 11 sic *Ox.* & *Ald.* *Alex.* vero, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκᾶς. 12 *Ald.* τὰ πρὸς νότον. 13 *Alex.* & *Ald.* εἴκοσι χαλκαῖ. 14 *Ald.* πρός. 15 καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Νότον, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατὸν, hæc in *Alex.* *Ald.* aliisque libris desiderantur. 16 *Alex.* & *Ald.* εἴκοσι χαλκαῖ. 17 *Alex.* *Ald.* κατά. 18 *Alex.* πεντήκοντα στύλοι. 19 *Alex.* καὶ βάσεις. 20 *Alex.* πήχεων τὰ κατά. 21 *Ald.* νότου. 22 *Ald.* νότου. 23 *Alex.* *Ald.* καὶ οἱ στύλοι. 24 *Alex.* πᾶσαι αἱ πύλαι αἱ τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου. 25 *Alex.* στύλων χαλκαῖ. 26 *Ald.* στύλοι αὐτῆς. 27 *Alex.* καὶ πάντες. 28 *Alex.* *Ald.* κατακάλυμμα. 29 καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, *Ald.* desunt. 30 *Ald.* καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 31 *Alex.* & *Ald.* Οὐρί. 32 *Alex.* καὶ ῥαφιδευτὰ, καὶ ποικιλτά.

Cap. 37, secundum *Comp. Ed.* quam hic etiam seq. *Francof. Ed.* versibus tantum paulo aliter dispositis. 1 Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πηχέων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος. 2 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον στρεπτὸν χρυσοῦν κύκλῳ. 3 Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη αὐτῆς, δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. 4 Καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 5 Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς. 6 Καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ, δύο πηχέων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος. 7 Καὶ ἐποίησε δύο χερουβὶμ χρυσᾶ τορευτὰ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου. 8 Χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ Χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ ἐποίησε τοὺς δύο χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ. 9 Καὶ ἦσαν οἱ δύο χερουβὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα· εἰς τὸ ἱλαστήριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν χερουβίμ. 10 Καὶ ἐποίησε τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πηχέων τὸ μῆκος, καὶ πήχεος τὸ εὖρος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος. 11 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 12 Καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ, καὶ ἐποίησε στρεπτὸν κυμάτιον κύκλῳ τῇ στεφάνῃ. 13 Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκε τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς. 14 Ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην ἦσαν οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. 15 Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. 16 Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρυβλία αὐτῆς, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσίου καθαροῦ. 17 Καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ἐποίησε τὴν λυχνίαν. ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἦσαν. 18 Ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνὸς, καὶ τρεῖς

Κεφ. λη'. 38.

Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν [1] κιβωτὸν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ [2] ἔξωθεν· καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους [3] χρυσοῦς· δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον, εὐρεῖς τοῖς διωστῆρσιν, ὥστε αἴρειν αὐτὴν ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον [4] ἐπάνωθεν τῆς κιβωτοῦ ἐκ χρυσίου καθαροῦ, [5] καὶ τοὺς δύο χερουβὶμ χρυσοῦς· [6] χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἱλαστηρίου τὸ ἕν, καὶ [7] χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον [8] τοῦ ἱλαστηρίου τὸ δεύτερον, [9] σκιάζοντα ταῖς πτέρυξιν [10] αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον. καὶ ἐποίησε τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐκ χρυσίου καθαροῦ, καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας [11] δακτυλίους, δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ ἑνὸς, καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου, εὐρεῖς, ὥστε αἴρειν τοῖς διωστῆρσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ τοὺς διωστῆρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησε, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς [12] χρυσίῳ. καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, [13] τά τε τρυβλία, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα, ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσᾶ. καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν [14] ἣ φωτίζει, χρυσῆν, στερεὰν τὸν καυλὸν, καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς· ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες· τρεῖς ἐκ τούτου, καὶ τρεῖς ἐκ τούτου, ἐξισούμενοι ἀλλήλοις· καὶ τὰ λαμπάδια αὐτῶν, [15] ἅ ἐστιν ἐπὶ τῶν [16] ἄκρων, καρυωτὰ ἐξ αὐτῶν. καὶ τὰ [17] ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν, ἵνα ὦσιν οἱ λύχνοι ἐπ᾽ αὐτῶν. καὶ τὸ [18] ἐνθέμιον τὸ ἕβδομον, [19] τὸ ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ λαμπαδίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἄνωθεν, στερεὸν ὅλον χρυσοῦν. καὶ ἑπτὰ [20] λύχνους ἐπ᾽ αὐτῆς χρυσοῦς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσᾶς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας [21] αὐτῶν χρυσᾶς. οὗτος περιηργύρωσε τοὺς στύλους, καὶ ἐχώνευσε [22] τῷ στύλῳ δακτυλίους χρυσοῦς, [23] καὶ ἐχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ· καὶ κατεχρύσωσε τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος χρυσίῳ· καὶ ἐποίησε τὰς ἀγκύλας χρυσᾶς. οὗτος ἐποίησε [24] καὶ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς, [25] καὶ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς, καὶ κρίκους εἰς τὸ ἐκτείνειν [26] τὸ κατακάλυμμα ἄνωθεν χαλκοῦς. οὗτος ἐχώνευσε τὰς [27] κεφαλίδας τὰς [28] ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς, καὶ τὰς κεφαλίδας τὰς χαλκᾶς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς. καὶ ἀγκύλας [29] ἐποίησε τοῖς στύλοις ἀργυρᾶς, ἐπὶ τῶν στύλων. οὗτος περιηργύρωσεν [30] αὐτάς. οὗτος ἐποίησε τοὺς [31] πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς χαλκοῦς. οὗτος ἐποίησε τὸ θυσιαστήριον [32] τὸ χαλκοῦν ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν, [33] ἃ ἦσαν τοῖς ἀνδράσι τοῖς καταστασιάσασι μετὰ τῆς Κορὲ συναγωγῆς. οὗτος ἐποίησε πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυ-

---

καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. 19 Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον, καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον· οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 20 Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς. 21 Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 22 Καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ σφαιρωτῆρες ἐξ αὐτῆς ἦσαν, ὅλοι τορευτοὶ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ. 23 Καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά· καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσίου καθαροῦ. 24 Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. 25 Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πήχεος τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πήχεος τὸ εὖρος αὐτοῦ τετράγωνον, καὶ δύο πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ. ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ. 26 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. 27 Καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ὑπὸ τὴν στεφάνην τὴν στρεπτὴν αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς αὐτοῦ εἰς θήκας τοῖς αναφορεῦσιν, αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς. 28 Καὶ ἐποίησε τοὺς μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 29 Καὶ ἐποίησε τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ.

Cap. 38. 1 *Ms. Alex.* κιβωτὸν, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος αὐτῆς. Καὶ κατεχρύσωσεν. *Aq.* pro κιβωτὸν, vertit γλωσσόκομον. 2 *Ms. A.* & *Ald. ed.* ἔξωθεν· καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ· καὶ ἐχώνευσεν. 3 *Ms. A.* & *Ald. ed.* χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσερα μέρη αὐτῆς. δύο ἐπὶ τό. 4 *Alex.* ἄνωθεν. 5 *Alex.* καὶ ἐποίησεν δύο χερουβεὶν χρυσοῦς· καὶ χερούβ. 6 *Ald.* χερουβίμ. 7 *Ald.* χερουβίμ. 8 *Alex.* & *Ald.* τὸ δεύτερον τοῦ ἱλαστηρίου. 9 *Ms. Ox.* & *Ald. ed.* συσκιάζοντα. 10 *Alex.* αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τό. 11 *Alex. Ald.* δακτυλίους χρυσοῦς, δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον, εὐρεῖς. 12 *Alex.* χρυσίῳ καθαρῷ. Καί. 13 *Alex.* τὰ τρυβλία. 14 *Ms. Ox.* τὴν φωτίζουσαν. 15 *Ald.* ἅτινα. 16 *Alex. Ald.* ἄκρων αὐτῶν, καρυωτά. 17 *Alex.* ἐνθέμια αὐτῶν. *Ox.* ἐνθέμια ἐν αὐτοῖς. *Ald.* pro ἐνθέμια habet ἀνθέμια. hæc autem quæ ornamenti causa adjunguntur, quæque hic dicuntur ἐνθέμια, sive ἀνθέμια, alibi quoque σφαιρωτῆρες appellantur, & paulo ante βλαστοὶ ἐξέχοντες. 18 *Ald.* ἀνθέμιον. 19 *Alex.* τοῦ ἐπ᾽ ἄκρου. 20 *Alex.* λύχνους αὐτῇ ἐπ᾽ αὐτῆς. *Ald.* λύχνους αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτῆς. 21 *Alex.* αὐτῆς. 22 *Alex.* & *Ald.* τοῖς στύλοις. 23 *Ald.* καὶ ἐχώνευσε καὶ ἐχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. 24 *Ox.* τοὺς δακτυλίους τῆς σκ. 25 *Ox.* καὶ τοὺς δακτυλίους τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς δακτυλίους εἰς. 26 *Alex.* ἄνωθεν τὸ κατακάλυμμα χαλκοῦς. 27 *Ald.* φιάλας. 28 *Alex.* ἀργυρᾶς τοῖς στύλοις, καὶ τάς. 29 *Alex.* & *Ald.* ἐποίησαν ἀργυρᾶς. 30 *Alex.* & *Ald.* αὐτάς. 31 *Ox.* δακτυλίους. 32 *Alex.* χαλκοῦν. 33 *Alex.* ἃ ἦν.

σιαστηρίου, 34 καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ τὴν βάσιν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας τὰς χαλκᾶς. οὗτος ἐποίησε 35 θυσιαστηρίῳ παράθεμα, ἔργον δικτυωτὸν κάτωθεν τοῦ πυρείου 36 ὑπὸ αὐτὸ ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ· καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ τέσσαρας δακτυλίους ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ παραθέματος τοῦ θυσιαστηρίου χαλκοῦς, εὐρεῖς τοῖς μοχλοῖς, ὥστε αἴρειν 37 ἐν αὐτοῖς τὸ θυσιαστήριον. οὗτος ἐποίησε τὸ ἔλαιον 38 τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ. οὗτος ἐποίησε τὸν λουτῆρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν 39 νηστευσασῶν, αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἔπηξεν αὐτήν. καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα, ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς 40 χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. λθ΄. 39.

ΠΑν τὸ χρυσίον, ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν 1 τῶν ἁγίων, ἐγένετο 2 χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς, ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, 3 καὶ ἑπτακόσιοι εἴκοσι σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· καὶ ἀργυρίου 4 ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ 5 χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε σίκλοι· δραχμὴ μία τῇ 6 κεφαλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. πᾶς ὁ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας, 7 καὶ τρισχίλιοι πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα. καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν 8 τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ κατα-

---

34 *Alex.* & *Ald.* καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ τάς. 35 *Alex.* τῷ θυσιαστηρίῳ περίθεμα. *Ald.* etiam περίθεμα habet. 36 *Alex.* εἰς αὐτό. 37 *Alex.* & *Ald.* τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς. 38 *Alex.* τοῦ χρίσματος. 39 *Ox.* νηστευουσῶν. 40 *Alex.* χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν εἰσπορευομένων.

Cap. 38, secundum *Comp.* quam seq. *Francof. Ed.* 1 Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πηχέων τὸ μῆκος, καὶ πέντε πηχέων τὸ εὖρος, τετράγωνον ἦν τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ. 2 Καὶ ἐποίησε τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν· ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα· καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ χαλκῷ. 3 Καὶ ἐποίησε στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκᾶ. 4 Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν. 5 Καὶ ἐποίησε τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη, καὶ ὑπέθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν, καὶ ἦν ἡ ἐσχάρα ἕως ἡμίσους τοῦ θυσιαστηρίου. 6 Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιεχάλκωσεν αὐτοὺς χαλκῷ. 7 Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό· κοῖλον σανιδωτὸν ἐποίησεν αὐτό. 8 Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 9 Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς λίβα, ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. 10 Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι· καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 11 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βοῤῥᾶν ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 12 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα πηχέων, στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 13 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πηχέων ἱστία. 14 Πέντε καὶ δέκα πηχέων τὸ κατὰ νώτου, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 15 Καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε καὶ δέκα πηχέων· καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 16 Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. 17 Καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς. 18 Καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, εἴκοσι πηχέων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος, καὶ τὸ εὖρος πέντε πηχέων ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς. 19 Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ. 20 Καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ. 21 Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ συνετάγη Μωϋσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 22 Καὶ Βεσελεὴλ ὁ τοῦ Οὐρὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἐποίησε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 23 Καὶ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὲχ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν, ὃς ἠρχιτεκτόνευσε τὰ ὑφαντά, καὶ τὰ ῥαφιδευτά, καὶ τὰ ποικιλτὰ ὕφανε τῷ ὑακίνθῳ, καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ καὶ βύσσῳ. 24 Πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 25 Καὶ ἀργυρίου καὶ ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε σίκλοι· δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ, τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 26 Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας καὶ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους πεντήκοντα. 27 Καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος. ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδι. 28 Καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομηκονταπέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων· καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς. 29 Καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος τετρακόσια ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι, καὶ τετρακόσιοι σίκλοι. 30 Καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν σὺν τῇ ἐσχάρᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου. 31 Καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ.

Cap. 39. 1 *Ald. ed.* τῆς ἀπαρχῆς τῶν ἁγίων. 2 *Ms. Alex.* ἐκ χρυσίου. 3 *Ms. A.* καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι. *Ald. ed.* καὶ ἑπτακόσιοι καὶ εἴκοσι σίκ. 4 *Ald.* ἀφαιρέματα. 5 *Ms. A.* χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε. 6 *Ms. A.* κεφαλῇ, καὶ τό. 7 *Ms. A.* καὶ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους καὶ πεντήκοντα. *Ald.* τρισχιλίους πεντακοσίους πεντήκοντα. 8 sic & *Ald.* at *Ms. A.* τῶν κεφαλίδων.

πετά-

πελάσματος, ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον [9] τῇ κεφαλίδι. καὶ τοὺς [10] χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομηκονταπέντε σίκλους [11] ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας [12] τοῖς στύλοις καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν [13] αὐτούς. καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος [14] ἑβδομήκοντα τάλαντα, [15] καὶ χίλιοι πεντακόσιοι σίκλοι. καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰς βάσεις [16] τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὸ παράθεμα τὸ [17] χαλκοῦν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν. τὸ δὲ λοιπὸν χρυσίον τοῦ ἀφαιρέματος ἐποίησαν σκεύη εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου. καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον, καὶ πορφύραν, καὶ τὸ [18] κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς [19] Ἀαρὼν, ὥστε λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ. καὶ ἤνεγκαν τὰς στολὰς πρὸς Μωυσῆν, καὶ τὴν σκηνὴν, [20] καὶ τὰ σκεύη [21] αὐτῆς, τὰς βάσεις καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους· καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς· καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός· καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως, καὶ [22] πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ τοὺς [23] ἄρτους τοὺς προκειμένους· καὶ τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν· καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς [24] στύλους· καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς· καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς, [25] καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς· καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν [26] ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ [27] καλύμματα ὑακίνθινα, καὶ τῶν λοιπῶν τὰ ἐπικαλύμματα· καὶ τοὺς πασσάλους, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ [28] εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν [29] ἀποσκευήν. καὶ εἶδε Μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτά, καὶ [30] εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωυσῆς.

* Κεφ. μ'. 40.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 2 Ἐν [1] ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου νουμηνίᾳ, [2] στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 3 Καὶ [3] θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τῷ καταπε-

---

9 *Mſ. A.* ἐν τῇ. 10 *Mſ. A.* χιλίους καὶ ἑπτακοσίους καὶ ἑβδομηκονταπέντε. 11 *Mſ. A.* ἐποίησαν. 12 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τῶν στύλων. 13 *Mſ. Ox.* αὐτάς. 14 *Mſ. A.* τετρακόσια καὶ ἑβδομήκοντα τάλαντα. 15 *Mſ. A.* καὶ δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι. *Ald.* δισχίλιοι τετρακόσιοι σίκ. 16 *Mſ. A.* τῆς σκηνῆς κύκλῳ. 17 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* χαλκοῦν κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου. 18 ſic *Ox.* & *Ald.* at *Alex.* κόκκινον, καὶ βύσσον ἐποίησαν. *Ald.* κόκ. καὶ τὴν βύσ. ἐποί. 19 *Ox.* Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 20 *Ald.* καὶ πάντα τά. 21 *Alex.* & *Ald.* αὐτῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς. 22 *Alex.* πάντα αὐτῆς τὰ σκεύη. 23 ſic *Ox.* & *Ald.* ſed *Alex.* ἄρτους τῆς προθέσεως· καὶ τάς. 24 ita & *Ox.* ſed *Alex.* & *Ald.* στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς· καὶ τό. 25 ſic *Ald.* at *Alex.* καὶ τά. 26 *Alex.* ἠρυθροδανωμένα. 27 *Alex.* & *Alex.* κατακαλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα. *Ox.* καλύμματα, δέρματα ὑακ. 28 *Alex.* εἰς ἔργα. 29 ſic & *Ald.* *Alex.* παρασκευήν. *Ox.* κατασκευήν. 30 *Alex.* ηὐλόγησεν.

Cap. 39. ſecundum *Compl.* quam etiam ſeq. *Francof.* 1 Καὶ τὴν καταληφθεῖσαν ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ἀαρὼν εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. Cetera quæ ſequuntur uſque ad verſum 32, conferuntur cum parte poſteriore capitis 36 noſt. a fine verſus octavi. 32 Καὶ συνετελέσθη πᾶν ἔργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 33 Καὶ ἤνεγκαν τὴν σκηνὴν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς. 34 Καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ κατακαλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα, καὶ τὸ καταπέτασμα. 35 Καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον. 36 Καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. 37 Καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. 38 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 39 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 40 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 41 Καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν. 42 Κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν παρασκευήν. 43 Καὶ ἴδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτά, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς.

Cap. 40. * Hoc Caput ſecundum *Ald.* eſt 37. 1 *Mſ. Alex.* ἡμέρᾳ τοῦ μηνός. 2 *Mſ. Ox.* ἀναστήσεις. 3 *Compl.* θήσεις ἐκεῖ.

4 τάσματι. Καὶ εἰσοίσεις τὴν τράπεζαν, καὶ [4] προθήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς. καὶ εἰσοίσεις τὴν λυχνίαν, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐ-
5 τῆς. Καὶ θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, εἰς τὸ [5] θυμιᾷν [6] ἐναντίον τῆς [7] κιβωτοῦ. καὶ [8] ἐπιθήσεις [9] κάλυμμα [10] καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς [11] τοῦ
6 μαρτυρίου. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ [12] τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ [13] μαρτυρίου. [14] καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ [15] αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ.
9 Καὶ λήψῃ τὸ ἔλαιον [16] τοῦ χρίσματος, καὶ χρίσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἁγιάσεις αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη
10 αὐτῆς, καὶ ἔσται [17] ἁγία. Καὶ χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων, καὶ [18] πάντα τὰ [19] σκεύη αὐτοῦ· καὶ ἁγιάσεις τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁ-
12 γίων. Καὶ προσάξεις Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,
13 καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι. Καὶ ἐνδύσεις Ἀαρὼν τὰς στολὰς τὰς ἁγίας, καὶ χρίσεις αὐτὸν, καὶ ἁγιάσεις αὐτὸν, καὶ ἱερατεύσει μοι.
14 Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐ-
15 τοὺς χιτῶνας. Καὶ ἀλείψεις αὐτοὺς ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ ἱερατεύσουσί μοι. καὶ ἔσται, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρίσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς τὰς γενεὰς
16 αὐτῶν. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς πάντα, ὅσα [20] ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, οὕτως ἐποίη-
17 σε. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ [21] πρώτῳ, τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, νουμηνίᾳ ἐστάθη ἡ σκηνή.
18 Καὶ ἔστησε Μωυσῆς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὰς [22] κεφαλίδας, καὶ διενέβαλε τοὺς μοχλοὺς,
19 καὶ ἔστησε τοὺς [23] στύλους. Καὶ ἐξέτεινε τὰς αὐλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ [24] ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς ἐπ' αὐτὴν ἄνωθεν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.
20 Καὶ λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτόν. καὶ [25] ὑπέθηκε τοὺς διωστῆρας ὑπὸ τὴν
21 [26] κιβωτὸν, Καὶ εἰσήνεγκε τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὸ [27] κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος, καὶ ἐσκέπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ
22 Μωυσῇ. Καὶ [28] ἐπέθηκε τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν [29] τοῦ μαρτυρίου, τὸ πρὸς Βορρᾶν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς.
23 Καὶ προσέθηκεν ἐπ' αὐτῆς ἄρτους τῆς προθέσεως [30] ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος
24 τῷ Μωυσῇ. Καὶ [31] ἔθηκε τὴν λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ [32] μαρτυρίου, εἰς τὸ κλίτος
25 τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς Νότον. Καὶ ἐπέθηκε τοὺς λύχνους αὐτῆς [33] ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον
26 συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. Καὶ ἔθηκε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος,
27 Καὶ ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, [34] καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ
29 [35] Μωυσῇ. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων [36] ἔθηκε παρὰ τὰς θύρας τῆς
33 [37] σκηνῆς. Καὶ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ [38] τῆς σκηνῆς, καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ συνετέλε-
34 σε Μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα. Καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· [39] καὶ
35 δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή. Καὶ οὐκ [40] ἠδυνάσθη Μωυσῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅτι [41] ἐπεσκίαζεν ἐπ' αὐτὴν ἡ

---

4 *C.* προσθήσεις. 5 *C.* θυμιάσαι. 6 *Mſ. A.* ἐνώπιον. 7 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου. 8 *Mſ. A.* & *Ox.* θήσεις. 9 *Alex.* & *Ald.* τὸ κάλυμμα. *Ox.* τὸ κατακάλυμμα. 10 *Alex.* & *Ald.* τοῦ καταπετάσματος. 11 τοῦ μαρτυρίου, *C.* deſunt. 12 *C.* τὴν θύραν. 13 *C.* μαρτυρίου. καὶ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. 14 *Mſ. A.* & *Ox.* καὶ περιθήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ. *C.* καὶ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. 15 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 16 *Mſ. A.* τῆς χρίσεως. 17 *C.* ἅγια. 18 *Alex.* πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη. 19 *C.* σκεύη αὐτοῦ, καὶ χρίσεις τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. 20 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* συνέταξεν κύριος. 21 *Alex.* πρώτῳ, δευτέρῳ. 22 *Alex.* & *Ald.* κεφαλίδας αὐτῆς. 23 *Alex. Ald.* & *C.* στύλους αὐτῆς. Καί. 24 *C.* ἐπέθηκαν τὸ κάλυμμα. 25 *Alex.* ἐπέθηκεν. 26 *C.* κιβωτὸν, καὶ ἐπέθηκε τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κιβωτοῦ. 27 *Ald.* κάλυμμα. 28 *Alex.* ἔθηκεν. 29 *Alex. C.* & *Ald.* τοῦ μαρτυρίου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς Βορρᾶν. 30 *Alex.* & *Ald.* ἐναντίον. 31 *Ald.* ἐπέθηκε. 32 *C.* μαρτυρίου ἐναντίον τῆς τραπέζης. 33 *Alex.* & *Ald.* ἐναντίον. 34 *Alex.* ὃν τρόπον συνέταξεν. 35 *C.* Μωϋσῇ, καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 36 *Ald.* ἐπέθηκε. 37 *Alex.* σκηνῆς. Καὶ συνετέλεσεν. *Ald.* σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. *C.* σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα, καὶ θυσίαν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 30 Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ. 31 Ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 32 Ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 38 *Ox.* τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. *C.* τῆς σκηνῆς, καὶ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 39 *Ox.* καὶ ἡ δόξα κυρίου ἔπλησε τὴν σκηνήν. 40 *Alex.* ἐδυνήθη. *Ald.* & *C.* ἠδυνήθη. 41 *C.* ἐπεσκίασεν.

νεφέ-

νεφέλη, καὶ δόξης κυρίου [42] ἐνεπλήσθη ἡ σκηνή. 36 Ἡνίκα δ' ἂν ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, ἀνεζεύγνυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν. 37 Εἰ δὲ μὴ ἀνέβη ἡ νεφέλη, οὐκ ἀνεζεύγνυσαν [43] ἕως ἡμέρας, ἧς ἀνέβη ἡ νε- 38 φέλη. [44] Νεφέλη γὰρ ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας, καὶ πῦρ ἦν ἐπ' αὐτῆς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυγαῖς αὐτῶν.

*

42 *Alex.* & *C.* ἐπλήσθη. 43 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἕως τῆς ἡμέρας. 44 *Ald.* Ἡ νεφέλη. * *Alex.* Ἔξοδος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου.

ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

1 Καὶ [1] ἀνεκάλεσε [2] Μωυσῆν, καὶ ἐλάλησε κύριος αὐτῷ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, λέγων, 2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἄνθρωπος [3] ἐξ ὑμῶν ἐὰν [4] προσαγάγῃ δῶρα τῷ κυρίῳ, ἀπὸ τῶν [5] κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν. 3 Ἐὰν [6] ὁλοκαύτωμα τὸ δῶρον αὐτοῦ, ἐκ τῶν βοῶν ἄρσεν ἄμωμον [7] προσάξει πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, [8] προσοίσει αὐτὸ [9] δεκτὸν ἐναντίον κυρίου. 4 Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καρπώματος δεκτὸν αὐτῷ, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ. 5 Καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον [10] ἔναντι κυρίου· καὶ προσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ προσχεοῦσι τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 6 Καὶ [11] ἐκδείραντες τὸ ὁλοκαύτωμα, μελιοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη, 7 Καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ [12] ἐπιστοιβάσουσι ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ. 8 Καὶ [13] ἐπιστοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς [14] τὰ διχοτομήματα, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στέαρ [15] ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ [16] ὄντα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 9 [17] Τὰ δὲ ἐγκοίλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι. καὶ [18] ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· [19] κάρπωμά ἐστι θυσία ὀσμὴ 10 εὐωδίας τῷ κυρίῳ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, [20] ἀπό τε τῶν ἀρνῶν, καὶ τῶν ἐρίφων εἰς [21] ὁλοκαυτώματα, ἄρ- 11 σεν ἄμωμον προσάξει αὐτό. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου πρὸς Βορρᾶν [22] ἔναντι κυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυ- 12 σιαστήριον [23] κύκλῳ. Καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη, καὶ τὴν κεφαλὴν, [24] καὶ τὸ στέαρ· καὶ ἐπιστοιβάσουσιν [25] οἱ ἱερεῖς αὐτὰ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς [26] τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστη- 13 ρίου. Καὶ τὰ [27] ἐγκοίλια, καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι. καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· [28] κάρπωμά ἐστι [29] θυσία ὀσμὴ εὐωδίας [30] τῷ κυ- 14 ρίῳ. [31] Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν [32] κάρπωμα [33] προσφέρῃ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ [34] προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων, ἢ ἀπὸ τῶν [35] περιστερῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ. 15 Καὶ [36] προσοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ

Cap. 1. 1 *Ms. Ox.* ἀνεκάλεσε κύριος Μωϋσῆν. *Ald. ed.* ἐκάλεσε κύριος Μωϋσῆν. in quibus vox κύριος post ἐλάλησε deest *Isych. Presbyter.* l. 1. juxta 70, non *vocari*, sed *revocari* Moysen scriptum est. 2 *Ms. Alex.* Μωσῆν. 3 *C.* ἐὰν προσάγῃ ἐξ ὑμῶν. 4 *Ms. A.* προσφέρῃ. *Ms. Ox.* προσάγῃ. *Ald.* προσάξῃ. 5 *Ms. A.* κτηνῶν, ἀπό. 6 ita ll. vv. & ita legit *Cyril.* ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν πνεύματι προσκ. *Ald.* ὁλοκαυτώματα. 7 *C.* προσάξει αὐτό. 8 al. καὶ προσοίσει. 9 *Ms. A.* & *C. ed.* δεκτὸν ἔναντι κυρίου. *Ox.* δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλάσασθαι ἔναντι κυρίου. 10 *Ald.* ἐναντίον. 11 ita *Ms. Ox.* & *C. ed.* at *Ms. A.* & *Ald. ed.* δείραντες. 12 *Ms. A.* cum *Ald. ed.* & *C.* στοιβάσουσιν. 13 *C.* ἐπιθήσουσιν. *Ald.* στοιβάσουσιν. 14 *Ms. A.* ἐπὶ τά. 15 *Alex.* καὶ τὰ ξύλα ἐπὶ τοῦ. 16 ὄντα *Ald.* deest. 17 *C.* Τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ. *Cyril.* legit, τὰς δὲ κοιλίας, καὶ τοὺς πόδας. *Isych.* l. 1. quod 70 edunt; *ea quæ sunt in ventre, & pedes, aqua lavent.* 18 sic *Ox.* at *Alex. C.* & *Ald.* ἐπιθήσει ὁ ἱερεύς. 19 *Ox.* ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. 20 *Ald.* ἀπόδοτε. 21 sic *Ald.* at *Alex.* & *C.* ὁλοκαύτωμα. 22 *Ald. C.* ἐναντίον. 23 κύκλῳ, deest *Ald.* 24 *Ox.* & *Ald.* καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. *C.* αὐτοῦ καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. 25 *Alex.* αὐτὸ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰ ξύλα ἐπὶ τοῦ. 26 *C.* τὰ ὄντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. *Ald.* τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 27 *C.* ἐν κοιλίᾳ. 28 *Ox.* ὁλοκαύτωμά. 29 *Ox.* & *C.* θυσίας. 30 *Alex.* κυρίῳ. 31 Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρει δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, desunt in *Ald.* 32 *Ox.* ὁλοκαύτωμα. *C.* ὁλοκάρπωμα. 33 *Alex.* προσφέρῃ δῶρον τῷ *C.* προσφέρῃ δ' α. τῷ. 34 *C.* προσοίσῃ. 35 *Ald.* περιστεριδίων. 36 *Alex.* προσοίσει ἱερεὺς ἐπὶ τό. *Ald.* προσοίσει ὁ ἱερεὺς πρὸς τό.

37 ἀπο-

[37] ἀποκνίσει τὴν [38] κεφαλὴν, καὶ [39] ἐπιθήσει [40] ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

16 Καὶ ἀφελεῖ [41] τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς, καὶ ἐκβαλεῖ [42] αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατ' 17 ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον τῆς σποδοῦ. Καὶ ἐκκλάσει αὐτὸ ἐκ τῶν [43] πτερύγων, καὶ οὐ [44] διελεῖ, καὶ [45] ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός. [46] κάρπωμά ἐστι θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ [1] δῶρον θυσίαν τῷ κυρίῳ, σεμίδαλις ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ ἐπιχεεῖ ἐπ' [2] αὐτὸ ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ 2 τὸ λίβανον· θυσία ἐστί. Καὶ [3] οἴσει πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς ἱερεῖς· καὶ δραξάμενος ἀπ' αὐτῆς [4] πλήρη τὴν δράκα ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· θυσία ὀσμὴ εὐω- 3 δίας τῷ κυρίῳ. Καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τῆς θυσίας Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅγιον τῶν ἁ- 4 γίων ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου. Ἐὰν δὲ [5] προσφέρῃ δῶρον θυσίαν [6] πεπεμμένην ἐκ κλιβάνου [7] δῶρον κυρίῳ ἐκ σεμιδάλεως, ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα [8] διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ.

5 [9] Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ τηγάνου τὸ δῶρόν σου, σεμίδαλις πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ, ἄζυμα [10] ἔ- 6 σται. Καὶ διαθρύψεις αὐτὰ κλάσματα, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὰ ἔλαιον· θυσία ἐστὶ κυ- 7 ρίῳ. Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν [11] σου, σεμίδαλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσε- 8 ται. Καὶ [12] προσοίσει τὴν θυσίαν ἣν ἂν [13] ποιήσῃ ἐκ τούτων τῷ κυρίῳ, καὶ [14] προσοί- 9 σει πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ προσεγγίσας πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ἀφελεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ [15] ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κάρπωμα· [16] ὀ- 10 σμὴ εὐωδίας κυρίῳ. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας, Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν [17] καρπωμάτων κυρίου.

11 Πᾶσαν θυσίαν, ἣν ἂν προσφέρητε κυρίῳ, οὐ ποιήσετε ζυμωτόν· πᾶσαν γὰρ ζύμην, καὶ πᾶν μέλι οὐ προσοίσετε [18] ἀπ' αὐτοῦ, [19] καρπῶσαι 12 κυρίῳ [20] δῶρον. Ἀπαρχῆς προσοίσετε [21] αὐτὰ κυρίῳ, ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιβασθήσεται εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

13 Καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται· [22] οὐ διαπαύσατε [23] ἅλας διαθήκης κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν. [24] ἐπὶ παντὸς δώρου [25] ὑμῶν προσοίσετε [26] κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἅ- 14 λας. Ἐὰν δὲ [27] προσφέρῃς θυσίαν [28] πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ, [29] νέα πεφρυγμένα [30] χίδρα ἐρικτὰ τῷ κυρίῳ· καὶ [31] προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν [32] πρωτογεννημάτων.

15 Καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσεις 16 ἐπ' αὐτὴν λίβανον, θυσία ἐστί. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν [33] χίδρων σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς. κάρπωμά ἐστι κυρίῳ.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἐὰν δὲ [1] θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν [2] αὐτὸ [3] προσαγάγῃ, ἐάν τε ἄρσεν, ἐάν τε θῆλυ, ἄμωμον 2 προσάξει [4] αὐτὸ ἔναντι κυρίου. Καὶ ἐπιθήσει τὰς [5] χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου, καὶ σφάξει [6] αὐτὸ ἐναντίον κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν

---

37 *Schol.* τὸ Σαμάρ. ἀνακλάσει. 38 *Ox. C.* & *Ald.* κεφαλὴν αὐτοῦ. 39 *C.* ἐπιθύσει. 40 ὁ ἱερεὺς *Ald.* ponit post θυσιαστήριον. 41 *Ald.* τὸν πρόβολον. *Theod.* τὴν φῦσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτίλοις. *Aq.* τὴν σιτίζουσαν, sive ut habet *Isych.* l. 1. σιτίον. 42 *C.* & *Ald.* αὐτά. 43 *Ox.* πτερῶν. 44 *Sch.* τὸ Σαμαρ. μαδίσει· λεπίσει. 45 *C.* ἐπιθύσει. 46 *Ox.* ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. *C.* κάρπωμά ἐστι θυσίας.

Cap. 2. 1 *Ms. Ox.* δῶρον θυσίας. 2 *Compl. ed.* αὐτήν. 3 *Compl.* & *Ald.* οἴσει αὐτήν. 4 *Ms. Ox.* & *C. ed.* πλήσει. 5 ita *C. ed.* at *Ms. Alex.* προσφέρῃς. 6 *Ox.* πεποιημένην ἐν κλιβάνῳ. *C.* & *Ald.* πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ. 7 δῶρον κυρίῳ, desunt *Ox. C.* & *Ald.* 8 *C.* κεχρισμένα. 9 al. Ἂν δέ. 10 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* ἔσται. 11 *Ms. A.* σου, ἐν ἐλαίῳ. 12 *C.* προσοίσεις. 13 *Ms. A.* ποιῇ. 14 *C.* προσοίσεις. 15 *Ox.* ἐπιθύσει. 16 *Ox.* & *C.* ὀσμήν. 17 *Ox.* θυσιῶν κυρίῳ. 18 *C.* ἐπ'. 19 *Ox.* καρπῶσαι θυσίαν τῷ κυρίῳ. 20 *Ox.* Δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε. al. δῶρον. ἀπ' ἀρχῆς πρ. 21 *Ox.* ἀπ' αὐτῶν τῷ θεῷ. 22 *C.* οὐ διαπαυσεται. *Ald.* καὶ οὐ διαπαύσεται. 23 *Alex.* ἅλα. 24 *Alex.* ἀπὸ παντός. 25 ὑμῶν al. deest. 26 in *Ox.* & *Ald.* desunt illa, κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, & in *Comp.* τῷ θεῷ ὑμῶν. 27 *Alex.* προσφέρῃ. 28 *Alex.* πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ, ἁπαλὸν νέα. 29 *Aq.* ἁπαλὰ λάχανα ὀσπρειώδη. *Th.* πίονα ἄλφιτα. 30 *Euseb.* χίδρα ἐστὶν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀκμασάντων ἀσταχύων λαβὼν διαθρύψῃ τις χερσὶν, οἱονεὶ ἀλέσας· ἐρικτὰ. καὶ τὰ ἐν μύλῳ πτισθέντα καὶ τὸν φλοιὸν ἀποβαλόντα ὀσπρειώδη λάχανα. 31 *Alex.* προσοίσει. 32 *Alex.* πρωτογεννημάτων. *Ald.* πρωτογεννημάτων σου. 33 *Ox.* χίδρων τοῦ ἐρίγματος αὐτῆς.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* θυσίαν. 2 ita *Ald. ed.* at *Ms. A.* αὐτοῦ. *Comp. ed.* αὐτός. 3 ita ll. vv. & ita *Cyril.* legit, pro eo quod in *Ald.* est προσάγῃ. 4 αὐτὸ *Ald.* deest. 5 *C.* & *Ald.* χεῖρας αὐτοῦ. 6 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* αὐτὸ παρὰ τάς.

οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [7] τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ. 3 Καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου [8] κάρπωμα κυρίῳ, [9] τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας. 4 Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν [10] μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥ-5πατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ. Καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [11] ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα, τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς [12] ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· 6 κάρπωμα [13] ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ [14] θυσία σωτηρίου τῷ κυρίῳ, ἄρσεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον 7 προσοίσει αὐτό. Ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἔναντι κυ-8ρίου. Καὶ ἐπιθήσει [15] τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ, καὶ σφάξει αὐτὸ [16] παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐ-9πὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. Καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου [17] κάρπωμα τῷ κυρίῳ· τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν ἄμωμον σὺν ταῖς ψόαις περιελεῖ αὐτό· [18] καὶ πᾶν τὸ [19] στέαρ τὸ κατακαλύπτον [20] τὴν κοιλίαν, * καὶ πᾶν 10 τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, Καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος 11 σὺν τοῖς νεφροῖς περιελὼν, Ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· [21] ὀσμὴ εὐωδίας 12 κάρπωμα κυρίῳ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον [22] αὐτοῦ, καὶ προσάξει [23] ἔναντι κυ-13ρίου. Καὶ ἐπιθήσει τὰς [24] χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφάξουσιν [25] αὐτὸ [26] ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. 14 Καὶ ἀνοίσει [27] ἀπ' αὐτοῦ κάρπωμα κυρίῳ τὸ στέαρ [28] τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν 15 τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας. [29] Καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, [30] καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν [31] τοῦ 16 ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ, Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμα [32] ὀσμὴ [33] εὐωδίας τῷ κυρίῳ. * πᾶν τὸ στέαρ 17 τῷ κυρίῳ. [34] Νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν. πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑΙ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-2γων, Λάλησον [1] πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων, Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ [2] ἔναντι κυρίου [3] ἀκουσίως [4] ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμάτων κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ ποιήσῃ ἕν τι ἀπ' 3 αὐτῶν· Ἐὰν μὲν ὁ [5] ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ [6] τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν, καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς 4 [7] ἁμαρτίας. Καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ [8] τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσει [9] τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου [10] ἔναντι κυρίου, καὶ σφάξει 5 τὸν μόσχον ἐνώπιον κυρίου. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ [11] τετελειωμένος [12] τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, [13] καὶ εἰσοίσει 6 αὐτὸ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ προσρανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος [14] ἑπτάκις ἔναντι κυρίου, κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον. 7 Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως [15] τοῦ [16] ἐναντίον κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν

7 ita ll. vv. & *Cyril.* sed *Ald.* non habet τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ. 8 *Mſ. Ox.* κάρπωμα θυσίας κυρίῳ. 9 *Ald.* πρὸς τὸ στέαρ. 10 *Ald.* & *C.* μηρῶν. 11 *Mſ. A.* τὰ ἐπὶ τά. 12 in *O. C.* & *Ald.* desunt illa, ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 13 *O.* & *C.* ὀσμήν. 14 *Mſ. A.* & *C. ed.* θυσίαν. 15 *O.* τὴν χεῖρα αὐτοῦ. *Ald.* & *C.* τὴν χεῖρα. 16 *Ox.* κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 17 *Mſ. A.* κάρπωμα τῷ θεῷ· τό. 18 *Mſ. A.* & *C. ed.* καὶ τό. 19 *Mſ. A.* στέαρ τῆς κοιλίας, Καὶ ἀμφοτέρους. 20 τὴν κοιλίαν *Ald.* desunt. * In *Francof.* hic incip. verſ. 10. 21 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ὀσμήν. 22 *Ald.* αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. 23 *C.* αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. 24 *O.* χεῖρας αὐτοῦ. 25 *Alex.* αὐτόν. 26 *C.* ἐναντίον. 27 *Alex.* ἐπ' αὐτοῦ. 28 *Alex.* τὸ καλύπτον. 29 *C.* & *Ald.* καὶ τοὺς δύο νεφρούς. 30 sic *Ald.* at *Alex.* καὶ τὸ στέαρ. 31 *C.* & *Ald.* τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 32 *O.* ὀσμῆς. *C.* & *Ald.* ὀσμήν. 33 al. εὐωδίας, πᾶν στέαρ τῷ κυρίῳ. * In *Francof.* hæc pertin. ad verſ. ſeq. 34 *C.* νόμιμον αἰώνιον.

Cap. 4. 1 *Compl. ed.* τοῖς υἱοῖς. 2 ἔναντι κυρίου, *C.* desunt. 3 *Aq.* ἐν ἀγνοίᾳ. 4 *Mſ. Alex.* ἀπὸ τῶν. 5 *Mſ. Ox.* ἱερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ ἔναντι κυρίου ἑκουσίως εἰς πλημμέλησιν τοῦ λαοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν. 6 *Mſ. A.* τοῦ λαόν. 7 *Mſ. A.* ἁμαρτίας αὐτοῦ. Καί. 8 *Mſ. Ox.* & *C.* τὰς θύρας. 9 *O.* τὰς χεῖρας. 10 ἔναντι κυρίου, *Ald.* deeſt. 11 *C.* τετελεσμένος. 12 *Ox.* εἰς τὰς χεῖρας. 13 ita *C.* & *Ald.* at *Mſ. A.* καὶ οἴσει αὐτὸ ἐπὶ τήν. *Ox.* καὶ εἰσοίσει αὐτὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. 14 *Mſ. O. C. ed.* & *Ald.* ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι. 15 al. abeſt τοῦ. 16 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἔναντι κυρίου.

τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου [17] τῶν ὁλοκαυτωμάτων, ὅ ἐστι παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 8 [18] Καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας, [19] περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ [20] κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, 9 Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' [21] αὐτῶν, [22] ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ [23] αὐτὸ, 10 Ὃν τρόπον [24] ἀφαιρεῖται [25] αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [26] τῆς καρπώσεως. 11 Καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου, καὶ πᾶσαν [27] αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ [28] κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ. 12 Καὶ [29] ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, οὗ ἐκχεοῦσι τὴν σποδιάν· καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρί· ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται. 13 Ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ [30] Ἰσραὴλ ἀγνοήσῃ [31] ἀκουσίως, καὶ [32] λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς, καὶ ποιήσωσι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, [33] ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσωσι, 14 Καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρτον ἐν αὐτῇ, καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 15 Καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου, * καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου. 16 Καὶ εἰσοίσει ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 17 Καὶ βάψει [34] ὁ ἱερεὺς τὸν [35] δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου, [36] κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου. 18 Καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου [37] τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως, ὅ ἐστιν ἐνώπιον κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. * καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ [38] πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν [39] καρπώσεων, [40] τοῦ πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 19 Καὶ τὸ πᾶν [41] στέαρ περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 20 Καὶ ποιήσει τὸν μόσχον, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας, [42] οὕτω ποιηθήσεται. καὶ ἐξιλάσεται περὶ [43] αὐτῶν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία. 21 Καὶ ἐξοίσουσι τὸν [44] μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσι τὸν μόσχον, ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον· [45] ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστιν. 22 Ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ [46] αὐτοῦ, ἣ οὐ ποιηθήσεται, ἀκουσίως, [47] καὶ ἁμάρτῃ καὶ πλημμελήσῃ, 23 Καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία, [48] ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἄρσεν [49] ἄμωμον. 24 Καὶ ἐπιθήσει τὴν [50] χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου· καὶ σφάξουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ, [51] οὗ [52] σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου· [53] ἁμαρτία ἐστί. 25 [54] Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων· καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἐκχεεῖ [55] παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 26 Καὶ [56] τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὥσπερ τὸ στέαρ [57] θυσίας σωτηρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. 27 Ἐὰν δὲ ψυχὴ μία [58] ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ἐν τῷ ποιῆσαι [59] μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσῃ,

17 *Ms. O. & C. ed.* τῆς ὁλοκαυτώσεως. *Ald.* τῆς ὁλοκαρπώσεως. 18 *Ms. A.* Καὶ τὸ πᾶν στέαρ. 19 *C.* καὶ περιελεῖ. 20 *Ald.* ἐπικαλύπτον. 21 *Ms. A.* αὐτὴν, τὸ ἐπὶ τὴν. 22 *C. ed.* τὸ ἐπί. 23 *Ald.* αὐτόν. 24 *Ms. A.* ἀφελεῖται. 25 αὐτὸ, *Ald.* & *C.* deest. 26 *Ox.* τὴν ὁλοκαυτωμάτων. 27 *C.* τὴν σάρκα αὐτοῦ. 28 *Ald.* κεφαλῇ αὐτοῦ. 29 *C.* ἐξοίσει. 30 *O.* & *Ald.* τὴν υἱῶν Ἰσραήλ. 31 ἀκουσίως, deest *Ald.* neque agnoscit *Origen.* 32 *Sch.* παρεραθῇ λόγος. 33 *C.* ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν. * In *Francof.* hæc pertin. ad verſ. ſeq. 34 *C.* ὁ ἀρχιερεύς. 35 *Ald.* δάκτυλον αὐτοῦ. 36 *Ms. A.* ἐνώπιον. *Ox.* κατὰ πρόσωπον. 37 *Sch.* ἄλλος· τὴν ἀρωμάτων. * In *Francof.* hic incipit verſ. 19. & h. ſeqq. duo ibidem verſu 20 continentur.

38 *Sch.* ἄλλος· εἰς τὸ θεμέλιον. 39 *Ox.* ὁλοκαυτωμάτων. 40 *Alex.* τὴν πρὸς τὴν θύραν. *C.* τοῦ ὄντος πρὸς τὴν θύραν. *Ald.* τοῦ ὄντος πρὸς τῇ θύρᾳ. 41 *C.* & *Ald.* στέαρ αὐτοῦ. 42 al. οὕτως. 43 *C.* αὐτοῦ. 44 *Alex.* μόσχον ἔξω. *Ox.* vero & *C.* etiam habent, μ. ὅλον ἐ. 45 *Ald.* ἁμαρτίας. 46 *Alex.* αὐτῶν. 47 καὶ ἁμάρτῃ, deſunt *Ox.* & *Ald.* 48 *Alex.* ἣν ἡμάρτησεν ἐν. 49 *Ald.* ἄμωμον περὶ ἁμαρτίας. 50 *C.* & *Ald.* χεῖρα αὐτοῦ. 51 *Alex.* ὧ. 52 *C.* σφάξουσι. & verſ. 29 & 33. 53 *Ox.* ἁμαρτίας ἐστί. *Ald.* ὑπὲρ ἁμαρτίας ἐστί. 54 *Ox.* Καὶ λήψεται, καὶ ἐπιθήσει. 55 al. περί. 56 al. πᾶν τὸ στέαρ. 57 al. τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου. 58 *C.* ἁμαρτήσῃ. 59 *Ms. Sar.* αὐτὴν μίαν.

Καὶ

28 Καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, [60] καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν, [61] θήλειαν [62] ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς [63] ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτε. 29 Καὶ ἐπιθήσει τὴν [64] χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ· καὶ σφάξουσι τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας [65] ἐν τῷ τόπῳ, οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα. 30 Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ [66] δακτύλῳ, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων· [67] καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ [68] παρὰ τὴν βάσιν τοῦ [69] θυσιαστηρίου. 31 Καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτηρίου. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. 32 Ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ [70] περὶ τῆς ἁμαρτίας, θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό. 33 Καὶ ἐπιθήσει τὴν [71] χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας· καὶ σφάξουσιν [72] αὐτὸ ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσι τὰ [73] ὁλοκαυτώματα. 34 Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ [74] δακτύλῳ, ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου [75] τῆς ὁλοκαρπώσεως· καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα ἐκχεεῖ [76] παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως. 35 Καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου [77] ἐκ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου. καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ [78] τὸ ὁλοκαύτωμα κυρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς [79] ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

Κεφ. ε'. 5.

1 Ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτῃ, καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὁρκισμοῦ, καὶ οὗτος μάρτυς ἢ ἑώρακεν ἢ σύνοιδεν, ἐὰν μὴ [1] ἀπαγγείλῃ, λήψεται τὴν [2] ἁμαρτίαν. 2 [3] Ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἥτις ἐὰν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ θνησιμαίου, ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου, ἢ τῶν [4] θνησιμαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, 3 Ἢ ἅψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, [5] ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, ἧς ἂν ἁψάμενος μιανθῇ, καὶ ἔλαθεν αὐτὸν, [6] μετὰ δὲ τοῦτο γνῷ, καὶ πλημμελήσῃ. 4 Ἡ ψυχὴ [7] ἡ ἄνομος, ἡ διαστέλλουσα τοῖς χείλεσι [8] κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος [9] μεθ' ὅρκου, καὶ λάθῃ αὐτὸν [10] πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ οὗτος γνῷ, καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι 5 [11] τούτων. Καὶ [12] ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ [13] ὧν ἡμάρτηκε κατ' αὐτῆς. 6 Καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημμέλησε κυρίῳ, περὶ τῆς [14] ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, θῆλυ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας [15] αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται 7 αὐτῷ ἡ ἁμαρτία. Ἐὰν δὲ μὴ [16] ἰσχύῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν [17] εἰς τὸ πρόβατον, οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, δύο τρυγόνας, ἢ δύο [18] νοσσοὺς περιστερῶν κυρίῳ, ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα. 8 Καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ προσάξει [19] ὁ ἱερεὺς τὸ [20] περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον. καὶ ἀποκνίσει [21] ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου, καὶ οὐ διελεῖ. 9 Καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου· τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγιεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ

---

60 *Ms. Ox. Sar.* & *Ald. ed.* καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ, χίμαιραν. *C.* καὶ οἴσει τὸ δῶρον χίμ. 61 *C.* ἄμωμον θήλειαν. 62 ἄμωμον deest *Ms. Sar.* 63 *Sar.* ἁμαρτίας αὐτοῦ. 64 *C.* & *Ald.* χεῖρα αὐτοῦ. 65 *Alex.* ἐν τόπῳ, ᾧ σφάζουσιν. 66 *Ald.* & *C.* δακτύλῳ αὐτοῦ. 67 *Ms. Sar.* καὶ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ. 68 al. περί. 69 *Ald.* θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 70 sic *Ms. Ox.* & *Sar. C. ed.* & *Ald.* at *Alex.* εἰς ἁμαρτίαν. 71 *C.* & *Ald.* χεῖρα αὐτοῦ. 72 *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* αὐτὸ περὶ ἁμαρτίας. 73 *Ald.* ὁλοκαυτώματα ἐν τόπῳ ἁγίῳ. 74 *C.* & *Ald.* δακτύλῳ αὐτοῦ. 75 ita *C.* at *Alex. Ox. Sar.* & *Ald.* τῆς ὁλοκαυτώσεως. & in *Sar.* voces illæ obelo not. 76 al. περί. 77 *C.* ἀπὸ θυσίας. 78 *Ox.* & *C.* τὰ ὁλοκαυτώματα. 79 *Ms. Sar.* post ἁμαρτίας addit αὐτοῦ sub asterisco.

Cap. 5. 1 *Ald.* ἀπαγγείλῃ, καί. *C.* ἀναγγείλῃ. 2 post ἁμαρτίαν *Comp. ed.* & *Ald.* addunt αὐτοῦ, & *Ms. Sar.* sub asterisco, quam vocem nec *Cyril.* agnoscit, nec habet l. v. 3 ita *Ald. ed. Ms. Alex.* Ἡ ψυχὴ ἥτις. 4 *Alex.* θνησιμαίων, ἢ τῶν βδελυγμάτων &c. *Ms. Sar.* ordine inverso, θνησιμαίων τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων ἀκαθάρτων, quibus sub asterisco subjungit, καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μεμίανται καὶ πλημμελήσει. *Ox.* ordinem nostri & aliorum exempll. sequitur, & post κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, addit, ἅψηται, ἢ θνησιμαίου ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου. *Ald.* post κτ. τ. ἀκαθ. addit, καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μεμίανται. alii addunt modo, καὶ μεμίανται. 5 *Ald.* ἢ ἀπὸ πάσης. 6 *Ald. C.* μετὰ δὲ τοῦτο. 7 *C.* ἢ ἂν ὀμόσῃ. 8 ita legit *Cyril.* & ita est in ll. vv. *Ald.* vero καλοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι. 9 *C.* καθ'. 10 πρὸ ὀφθαλμῶν, *Ald.* & *C.* desunt, nec *S. Aug.* nec *Orig.* nec *Cyril.* agnoscunt. al. habet, ἀπ' ὀφθαλμῶν. 11 *Ox.* post τούτων addit, καὶ ἔσται ὅτι πλημμελήσει ἓν ἀπὸ τούτων, quæ omnia in *Ms. Sar.* sub asterisco similiter adduntur, nisi quod pro ἓν legat εἰς ἕνα. 12 *Alex.* ἐξαγορεύσῃ. 13 *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* ἧς. 14 *Sar.* post ἁμαρτίας sub asterisco addit αὐτοῦ. 15 ita *Sar.* sed *O.* & *C.* desunt, αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε. *Ald.* ἧς ἥμαρτε. 16 *Ms. Alex.* ἰσχύϊ. 17 *Alex.* εἰς πρόβατον. 18 *Alex.* νεοσσούς. 19 in *Ms. Sar.* illa, ὁ ἱερεύς, asterisco not. 20 *Alex.* περὶ ἁμαρτίας. 21 in *Sar.* illa, ὁ ἱερεύς, obelo not.

10 θυσιαστηρίου· [22] ἁμαρτία γάρ ἐστι. ※ Καὶ [23] τὸ δεύτερον [24] ποιήσει ὁλοκάρπωμα, ὡς καθήκει. καὶ ἐξιλάσεται [25] ὁ ἱερεὺς [26] περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. **11** Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ [27] ἡ χεὶρ αὐτοῦ ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο [28] νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτε τὸ δέκατον τοῦ [29] οἰφὶ [30] σεμιδάλεως περὶ ἁμαρτίας. οὐκ ἐπιχεεῖ [31] ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει [32] ἐπ' αὐτῷ λίβανον, ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστί. **12** Καὶ οἴσει [33] αὐτὸ πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ [34] δραξάμενος ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν [35] δράκα, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [36] τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίῳ· [37] ἁμαρτία ἐστί. **13** Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτεν [38] ἀφ' ἑνὸς τούτων, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ, [39] ὡς θυσία τῆς σεμιδάλεως. **14** Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς **15** Μωυσῆν, λέγων, Ψυχὴ ἣ [40] ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθη, καὶ ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων κυρίου, καὶ οἴσει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου [41] σίκλων, τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων, * περὶ **16** οὗ ἐπλημμέλησε. Καὶ ὃ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποτίσει [42] αὐτό, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτό, καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ. καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. **17** [43] Καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ οὐκ ἔγνω, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ λάβῃ τὴν **18** [44] ἁμαρτίαν, Καὶ οἴσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου [45] εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ, ἧς ἠγνόησε, καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. **19** Ἐπλημμέλησε [46] γὰρ πλημμελείᾳ ἔναντι κυρίου.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ**2**γων, [1] Ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου, καὶ [2] ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ, ἢ [3] περὶ κοινωνίας, ἢ [4] περὶ ἁρπαγῆς, ἢ [5] ἠδίκησέ **3** τι τὸν [6] πλησίον, Ἢ εὗρεν ἀπώλειαν, καὶ ψεύσηται περὶ αὐτῆς, καὶ ὀμόσῃ ἀδίκως περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων, ὧν [7] ἐὰν ποιήσῃ ὁ ἄνθρω**4**πος, ὥστε [8] ἁμαρτεῖν ἐν τούτοις· Καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν ἁμάρτῃ, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ ἀποδῷ τὸ ἅρπαγμα, ὃ [9] ἥρπασεν, ἢ [10] τὸ ἀδίκημα, ὃ ἠδίκησεν, ἢ τὴν παραθήκην, ἥτις παρετέθη αὐτῷ, ἢ τὴν ἀπώλειαν, ἣν [11] εὗρεν ἀπὸ παντὸς [12] πράγματος, οὗ ὤμοσε περὶ αὐτοῦ ἀδίκως, καὶ ἀποτίσει [13] αὐτὸ τὸ [14] κεφάλαιον, καὶ τὸ [15] ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτό, τίνος ἐστὶν, αὐτῷ [16] ἀ**5**ποδώσει [17] ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ. Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ [18] οἴσει τῷ κυρίῳ κριὸν ἀπὸ τῶν προβάτων [19] ἄμωμον, τιμῆς, εἰς ὃ **6** [20] ἐπλημμέλησε. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησε καὶ ἐπλημ**7**μέλησεν [21] ἐν αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησε κύ**8**ριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Ἔντειλαι [22] τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων,

---

22 *Alex. Ald. C.* ἁμαρτίας. 23 al. τόν. 24 ita *C. ed.* sed *Ms. Alex. Ox. Sar.* ποιήσεις ὁλοκαύτωμα. *Ald.* ποιήσει ὁλοκαύτωμα. 25 *Ox. Ald.* περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας. 26 *Alex.* περὶ ὁμαρτίας. in *Sar.* illa desunt. 27 *Alex.* αὐτοῦ ἡ χεὶρ ζεῦγος. 28 *Alex.* νεοσσούς. 29 *Ald.* ὑφί. 30 *Alex. Ald.* & *C.* σεμίδαλιν. 31 *Ox.* ἐπ' αὐτήν. *Ald.* ἐπ' αὐτῆς. 32 *Alex.* ἐπ' αὐτό. *Ox.* ἐπ' αὐτήν. *Ald.* ἐπ' αὐτῇ. 33 *C.* & *Ald.* αὐτήν. 34 *Alex.* & *C.* δραξάμενος ἀπ' αὐτῆς ὁ ἱερεὺς πλήρη. 35 *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* δράκα αὐτοῦ. 36 *Ald. C.* ἐπὶ τῶν. 37 *Alex.* & *Ald.* ἁμαρτίας ἐστί. *C.* ἁμαρτίας γάρ ἐστι. 38 *Alex.* ἐφ' ἑνός. 39 *Alex.* ὡς ἡ θυσία. 40 *C.* ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθη. *Sch.* Ἄλλος· ἀδικήσει ἀδικίαν· ἢ ἐὰν παραβῇ παράβασιν. 41 *Alex.* σίκλων τοῦ σίκλου τῶν ἁγίων. *C.* & *Ald.* σίκλων τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. *Sch.* σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίων. * Hæc in *Francof.* ad vers. seq. pertin. 42 αὐτὸ *Ald.* & *C.* deest. 43 sic *Ox. Sar. C.* & *Ald.* at *Alex.* Καὶ ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ καὶ ποιήσῃ. 44 *Ox. C.* & *Ald.* ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 45 *Sch.* εἰς λύτρωσιν. 46 *Alex.* γὰρ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου. *Sar.* & *Ald.* γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν ἔναντι κυρ. quam lect. agnoscit etiam *S. Aug.* in qu. 7. *deliquit enim delicto delictum ante dominum.* *C.* γὰρ πλημμέλειαν, πλημμέλησιν ἔν. κ.

Cap. 6. 1 sic *Ms. Ox.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* sed *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ. 2 *Comp.* ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, & vox αὐτοῦ asterisco notatur. 3 *Sch.* ἐν πιστώσει χειρός. 4 *Sch.* ἐν ἀναγκασμῷ. 5 *Sch.* ἐσυκοφάντησέ τι τὸν πλησίον. *Isych.* l. 1. cæteri interpp. *Aq. Th.* & *S.* ubi dixerunt 70, *si nocuit aliquid proximum suum*; isti verterunt, *si calumniatus est aliquid.* 6 *Ms. Sar.* post πλησίον addit αὐτοῦ, sub asterisco. 7 *C.* ἂν ποιήσει. 8 *Ald.* ἁμαρτάνειν. 9 *Alex.* ἥρπασεν, τό. 10 *Sch.* Ἀκύλας καὶ οἱ λοιποί, τὴν συκοφαντίαν. 11 *Ald.* ἂν εὗρεν. 12 in *Ms. Sar.* vox πράγματος obelo not. 13 *C.* αὐτά. 14 *Sar.* post κεφάλαιον addit αὐτοῦ sub aster. 15 *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 16 *Ox.* & *Sar.* ἀποδώσει αὐτό. 17 *Ald.* ἡ ἂν ἡμέρᾳ. 18 *Ms. Alex.* οἴσει κυρίῳ. 19 ἄμωμον *C.* post κριόν. 20 *Ms. Ox.* post ἐπλημμέλησε addit, πρὸς τὸν ἱερέα, pro quib. *Ms. Sar.* legit, εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα, & voces πρὸς τὸν ἱερέα asterisco not. 21 *Alex.* αὐτῷ. 22 *Alex.* Ἀαρών.

Οὗτος

9 Οὗτος ὁ νόμος τῆς ὁλοκαυτώσεως. αὕτη ἡ ὁλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς [23] καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην [24] τὴν νύκτα ἕως τοπρωῒ, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου [25] καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ, 10 [26] οὐ σβεσθήσεται. Καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν, καὶ περισκελὲς λινοῦν [27] ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν, ἣν ἂν [28] καταναλώσῃ τὸ πῦρ, τὴν [29] ὁλοκαύτωσιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου· * καὶ παραθήσει [30] αὐτὸ ἐχόμενον τοῦ θυσιαστηρίου.

11 Καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην· καὶ ἐξοίσει τὴν [31] κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν.

12 Καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται [32] ἀπ' αὐτοῦ, [33] καὶ [34] οὐ σβεσθήσεται, καὶ [35] καύσει ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ξύλα τοπρωῒ πρωῒ, καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἐπιθήσει [36] ἐπ' 13 αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου. Καὶ [37] πῦρ διαπαντὸς καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, οὐ 14 σβεσθήσεται. Οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας, ἣν [38] προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν [39] ἔναντι κυρίου, ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

15 Καὶ ἀφελεῖ ἀπ' [40] αὐτοῦ τῇ [41] δρακὶ ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς, καὶ σὺν [42] παντὶ τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας· καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [43] κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας, [44] τὸ μνημό- 16 συνον αὐτῆς τῷ κυρίῳ. Τὸ δὲ καταλειφθὲν [45] ἀπ' αὐτῆς ἔδεται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν.

17 Οὐ πεφθήσεται [46] ἐζυμωμένη. μερίδα [47] αὐτὴν [48] ἔδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. ἅγια [49] ἁγίων ἐστὶν, ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.

18 Πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτήν. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. πᾶς ὃς [50] ἐὰν ἅψηται [51] αὐ- 19 τῶν, ἁγιασθήσεται. Καὶ ἐλάλησε κύρι- 20 ος πρὸς Μωυσῆν, [52] λέγων, Τοῦτο τὸ δῶρον Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃ προσοίσουσι κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν χρίσῃς αὐτόν· τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως εἰς θυσίαν διαπαντὸς, τὸ ἥμισυ αὐτῆς τοπρωῒ, καὶ τὸ ἥμι- 21 συ αὐτῆς τοδειλινόν. Ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται, [53] πεφυραμένην οἴσει αὐτὴν [54] ἑλικτὰ, θυσίαν ἐκ [55] κλασμάτων, 22 θυσίαν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. [56] Ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐτήν. [57] νόμος αἰώνιος· ἅπαν ἐπι- 23 τελεσθήσεται. Καὶ πᾶσα θυσία ἱερέως 24 ὁλόκαυτος ἔσται, [58] καὶ οὐ βρωθήσεται. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 25 Λάλησον τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, Οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας. ἐν [59] τόπῳ οὗ σφάζουσι [60] τὸ ὁλοκαύτωμα, [61] σφάξουσι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἔναντι κυρίου· ἅγια 26 ἁγίων ἐστίν. Ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐτὴν, ἔδεται αὐτήν. ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 27 Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς, ἁγιασθήσεται. καὶ ᾧ ἐὰν ἐπιρραντισθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱμάτιον, [62] ὃ ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ' 28 αὐτὸ, [63] πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἐὰν ἑψηθῇ [64] ἐν αὐτῷ, συντριβήσεται. ἐὰν δὲ ἐν σκεύει χαλκῷ ἑψηθῇ, ἐκτρίψει αὐτὸ, καὶ [65] ἐκκλύσει ὕδατι.

29 [66] Πᾶς ἄρσην ἐν τοῖς ἱερεῦσι φάγεται [67] αὐτά· 30 ἅγια ἁγίων ἐστὶ [68] κυρίῳ. Καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ὧν [69] ἐὰν εἰσενεχθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλάσασθαι [70] ἐν τῷ ἁγίῳ, οὐ βρωθήσεται· ἐν

---

23 *Ms. Ox.* κατακαύσεως. 24 *Ald.* τὴν νύκτα καυθήσεται ἕως τὸ πρωῒ, οὐ σβεσθήσεται τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῦ. 25 al. abest καυθήσεται. 26 *Ms. Sar.* voces οὐ σβεσθήσεται, obelo not. 27 *Alex.* ἐνδύσεται τό. 28 *Alex.* καταναλώσει. 29 *C.* ὁλοκάρπωσιν. * In *Francof.* hic incipit vers. 11. 30 *Ox. C.* & *Ald.* αὐτὴν, ἐχόμενα. 31 *Ox.* κάρπωσιν. 32 *Alex. Ald. C.* ἐπ' αὐτοῦ. 33 al. abest καί. 34 οὐ *C.* deest. 35 *Alex.* καύσει ὁ ἱερεὺς ἐπ' αὐτὸ ξύλα τὸ πρωῒ, καί. 36 *Ald.* & *C.* ἐπ' αὐτοῦ. 37 in *Ms. Sar.* vox πῦρ obelo not. 38 *Ald.* προσοίσουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς. 39 *Ald.* ἀπέναντι. *C.* ἐνώπιον. 40 *Ald.* αὐτοῦ ὁ ἱερεύς. 41 *Ms. Sar.* post τῇ δρακὶ addit αὐτοῦ sub asterisco. 42 vox παντὶ in *Ms. Sar.* asterisco not. & *Alex.* deest. 43 *Alex.* κάρπωμα· ὀσμή. 44 al. abest τό. 45 al. deest ἀπ'. 46 *C.* ἐνζυμωμένη. 47 *Ald.* αὐτοῖς αὐτήν. 48 *Ald.* & *C.* δέδωκα. 49 *Alex.* ἁγίων, ὥσπερ. 50 *Alex.* ἄν. 51 *C.* ἀπ' αὐτῶν. 52 *Alex.* λέγων, * Λάλησον Ἀαρών. 53 *Ox.* ζεστὴν πεφυραμένην. 54 *Ox.* ἐρικτά. *C.* ἑλικτά. al. ἐρεικτὰ, quomodo & Interpres *Origen.* legit. 55 *C.* κλασμάτων προσοίσεις εἰς. al. κλασμάτων προσοίσεις ὀσμήν. 56 *C.* Καὶ ὁ. 57 *Ald.* νόμιμον αἰώνιον. *O.* & *C.* νόμιμον αἰώνιον τῷ κυρίῳ. 58 al. abest καί. 59 *Alex.* τόπῳ ᾧ σφάζουσιν. *C.* τόπῳ οὗ σφάξουσι. 60 *O. C.* & *Ald.* τὰ ὁλοκαυτώματα. 61 *Alex.* σφάξουσιν τὰς ἁμαρτίας. *Sar.* σφάξουσι τὸ περὶ ἁμαρτίας. *O.* & *Ald.* σφάξουσι καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. *C.* σφαγήσεται καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. 62 *Ald.* ὃ ἄν. *C.* ὁ. al. ᾧ ἄν. 63 al. πλυνθήσεται. 64 *Ox.* ἐπ' αὐτῷ. *Alex.* desunt. 65 *Ox. Sar. C.* & *Ald.* κλύσει. 66 *C.* Πᾶν ἄρσεν. 67 al. αὐτό. 68 *Alex.* κυρίου. 69 *Alex.* ἄν. 70 ita *Ox. Sar.* & *C.* sed *Alex.* ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

31 πυρὶ κατακαυθήσεται. * Καὶ οὗτος ὁ νόμος [71] τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας. ἅγια 32 ἁγίων ἐστίν. Ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι [72] τὸ ὁλοκαύτωμα, σφάξουσι [73] τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας [74] ἔναντι κυρίου. καὶ τὸ [75] αἷμα προσχεεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. 33 Καὶ [76] πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ προσοίσει ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀσφὺν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια; [77] καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐν- 34 δοσθίων, Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν [78] μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς, περιε- 35 λεῖ αὐτά. Καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα [79] τῷ κυρίῳ· 36 περὶ πλημμελείας ἐστί. Πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν ἱερέων ἔδεται αὐτά· ἐν τόπῳ ἁγίῳ [80] ἔδον- 37 ται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστίν. Ὥσπερ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας· νόμος εἷς αὐτῶν. ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξιλάσεται 38 ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου, τὸ δέρμα τῆς [81] ὁλοκαυτώσεως, [82] ἧς προσφέρει αὐτὸς, 39 αὐτῷ ἔσται. Καὶ πᾶσα θυσία ἥτις ποιηθήσεται ἐν τῷ κλιβάνῳ, καὶ πᾶσα ἥτις [83] ποιηθήσεται ἐπ᾽ ἐσχάρας, ἢ ἐπὶ τηγάνου, τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτὴν, [84] αὐτῷ ἔσται. 40 Καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, [85] καὶ μὴ ἀναπεποιημένη, πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔσται ἑκάστῳ τὸ ἴσον.

Κεφ. ζ. 7.

1 Οὗτος ὁ νόμος [1] θυσίας σωτηρίου, ἣν 2 προσοίσουσι κυρίῳ. Ἐὰν [2] μὲν [3] περὶ αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτὴν, καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς αἰνέσεως [4] ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν [5] ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ [6] σεμίδαλιν [7] πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ. 3 [8] Ἐπ᾽ ἄρτοις ζυμίταις προσοίσει [9] τὰ δῶρα αὐτοῦ [10] ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως [11] σωτηρίου. 4 [12] Καὶ προσάξει ἓν ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτοῦ, [13] ἀφαίρεμα κυρίῳ. τῷ ἱερεῖ τῷ προσχέοντι 5 τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. Καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. καὶ [14] ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται, βρωθήσεται· οὐ κα- 6 ταλείψουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ. Καὶ ἐὰν [15] εὐχὴ ᾖ, ἢ ἑκούσιον θυσιάζῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ [16] προσαγάγῃ τὴν θυσίαν 7 αὐτοῦ, βρωθήσεται, καὶ τῇ αὔριον. [17] Καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. 8 Ἐὰν δὲ [18] φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, οὐ δεχθήσεται [19] αὐτῷ τῷ προσφέροντι αὐτό· [20] οὐ [21] λογισθήσεται αὐτῷ, [22] μίασμά ἐστιν· ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπ᾽ 9 αὐτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν λήψεται. Καὶ κρέα ὅσα [23] ἐὰν ἅψηται παντὸς ἀκαθάρτου, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ [24] κατακαυθήσεται. πᾶς 10 καθαρὸς φάγεται κρέα. [25] Ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστι [26] κυρίου, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ [27] ἐπ᾽ αὐτῷ, [28] ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ 11 λαοῦ αὐτῆς. [29] Καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου, καὶ φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας [30] τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστι κυρίου, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη 12 ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Καὶ ἐλάλησε κύριος 13 πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Πᾶν στέαρ βοῶν, καὶ

---

* Hic incipit secundum *Comp.* Cap. 7. 71 In *Ms. Sar.* illa τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ, obelo not. 72 *Ox. C.* & *Ald.* τὰ ὁλοκαυτώματα. 73 in *Ms. Sar.* illa τὸν κριὸν, & ἔναντι κυρίου, obelis not. 74 *Ald.* ἐναντίον. 75 *Sar.* post αἷμα addit αὐτοῦ, sub aster. 76 πᾶν deest *C.* & *Ald.* 77 hæc omnia in *Ms. Sar.* obelo not. 78 *C.* μηρῶν. 79 *Ald.* ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. 80 pro ἔδονται αὐτὰ, *Sar. C.* & *Ald.* βρωθήσεται. al. ἔδεται αὐτά. 81 *Ox.* ὁλοκαρπώσεως. 82 *Alex.* ἧς αὐτὸς προσφέρει. *Ox.* & *Ald.* ἧς αὐτὸς προσάγει. 83 *Sar.* πεφθήσεται. 84 al. αὐτοῦ. 85 *Alex.* καὶ μὴ, πᾶσι.

Cap. 7. 1 *C.* θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 2 *Alex.* μέντοι. 3 *Sch.* περὶ εὐχαριστίας. 4 *O.* & *C.* ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως. *Sch.* Ἄλλος φησὶ, κολλυρίδας. 5 *Alex.* ἐλαίῳ, λάγανα. 6 *Ox.* σεμίδαλιν ζεστὴν ἐκ κολλύραν (forte ἢ κολλύραν) πεφυραμένην. 7 *Sch.* ἄλλος φησὶ ζεστήν. 8 *Ox.* ἐπὶ κολλύρων ἄρτων ἀζύμων. *Ald.* ἐπ᾽ ἄρτοις ἀζυμίταις. 9 *Alex.* & *C.* τὸ δῶρον αὐτοῦ. 10 *Alex.* ἐπὶ θυσίαν. 11 *Ox. C.* & *Ald.* σωτηρίου αὐτοῦ. 12 *Sar. C.* & *Ald.* καὶ προσάξει ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕν. *Ox.* καὶ προσοίσει ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕν. 13 *Sch.* ταὐτόν ἐστιν ἀφαίρεμα, καὶ ἀφόρισμα, καὶ ἐπίθεμα, καὶ καρπώματα ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως. 14 *C.* ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσάγῃ. 15 *Ald.* εὐχὴν ἑκούσιον. 16 *Ald. C.* προσάγῃ. 17 In *Ms. Sar.* his verbis præfiguntur sub aster. καὶ τὸ καταλειφθὲν ὑπ᾽ αὐτοῦ βρωθήσεται. 18 *Ms. Ox.* βρώσει βρωθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. in *Ms. Sar.* φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ, & 5 posteriores voces aster. not. 19 αὐτῷ *Sar.* deest & *Ald.* 20 *Theod.* pro οὐ λογ. vert. φέγγους δεῖται. 21 *Alex.* λογίσεται. 22 *Ald.* μίασμα γάρ. 23 *Alex.* ἄν. 24 *Ms. Sar.* post h. verbum sub aster. addit καὶ τὰ κρέα. 25 *Ald.* Καὶ ἡ. 26 *C.* & *Ald.* κυρίῳ. 27 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτοῦ. 28 *C.* ἐξολοθρευθήσεται. 29 *Alex.* Καὶ ψυχή. 30 *C.* τῶν εἰρηνικῶν, & vers. 19.

προ-

14 προβάτων, καὶ αἰγῶν οὐκ ἔδεσθε. Καὶ στέαρ [31] θνησιμαίων καὶ θηριαλώτων ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον, [32] καὶ εἰς βρῶσιν οὐ βρω- 15 θήσεται. [33] Πᾶς ὁ [34] ἔσθων στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, [35] ὧν προσάξει ἀπ' αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη [36] ἀπὸ 16 τοῦ λαοῦ [37] αὐτῆς. Πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν, [38] ἀπό τε τῶν 17 κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν. Πᾶσα ψυχὴ ἣ ἂν φάγῃ αἷμα, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκ- 18 είνη [39] ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Καὶ ἐλάλησε 19 κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, [40] Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων, Ὁ προσφέρων [41] θυσίαν [42] σωτηρίου, οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ [43] καὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ [44] σωτη- 20 ρίου. Αἱ χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσι τὰ καρπώματα κυρίῳ· τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου, καὶ τὸν [45] λοβὸν τοῦ ἥπατος [46] προσοίσει αὐτά, ὥστε [47] ἐπιθεῖναι δόμα [48] ἔναντι κυρίου. 21 Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς [49] τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς 22 αὐτοῦ. Καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ ἀπὸ τῶν θυσιῶν [50] τοῦ σω- 23 τηρίου ὑμῶν. Ὁ προσφέρων τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, καὶ τὸ στέαρ [51] τὸ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀαρών, αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίων ὁ δεξιὸς ἐν με- 24 ρίδι. Τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὰ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 25 Αὕτη ἡ χρίσις Ἀαρών, καὶ ἡ χρίσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς [52] τοῦ ἱερατεύειν τῷ κυ- 26 ρίῳ, [53] Καθὰ ἐνετείλατο κύριος δοῦναι αὐτοῖς ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτοὺς παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐ- 27 τῶν. Οὗτος ὁ νόμος τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυσίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, καὶ τῆς πλημμελείας, καὶ τῆς τελειώσεως, καὶ τῆς θυ- 28 σίας τοῦ σωτηρίου, Ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινά.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Λάβε Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς [1] αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς [2] αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοὺς 3 δύο κριοὺς, καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἀζύμων, Καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν [3] ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύ- 4 ραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς ὃν τρόπον [4] συνέταξεν αὐτῷ κύριος. καὶ [5] ἐξεκκλησίασε [6] τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν 5 τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ εἶπε Μωυσῆς τῇ συναγωγῇ, [7] Τοῦτό ἐστι τὸ ῥῆμα, ὃ ἐν- 6 ετείλατο κύριος ποιῆσαι. Καὶ [8] προσήνεγκε Μωυσῆς τὸν Ἀαρών, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, 7* καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι. Καὶ ἐνέδυσεν [9] αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ ἔζωσεν [10] αὐτὸν [11] τὴν ζώνην, καὶ ἐνέδυσεν [12] αὐτὸν τὸν ὑποδύτην, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα. 8 Καὶ [13] συνέζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος, καὶ συνέσφιγξεν [14] αὐτὸν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπέθηκεν [15] ἐπ' αὐτὴν τὸ λογεῖον, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον [16] τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθει- 9 αν. Καὶ ἐπέθηκε τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν [17] ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον [18] ἅγιον, ὃν τρόπον συνέταξε 10 κύριος τῷ Μωυσῇ. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς

---

31 *Alex.* & *Ald.* θνησιμαῖον, καὶ θηριάλωτον οὐ ποιηθήσεται. 32 sic *Ox. Sar.* & *Ald.* at *Alex.* καὶ εἰς βρῶσιν οὐ φάγεται. *C.* καὶ βρώσει οὐ βρωθήσεται. 33 *C.* Ὅτι πᾶς. 34 *Ald.* & *C.* ἐσθίων. 35 *Sar.* ὧν προσάξεται. *Ald.* ὧν προσάξετε, quod sequuti *S. Aug.* & *Orig.* 36 *Alex. Ald. C.* ἐκ τοῦ. 37 *Ox.* αὐτῆς ἡ ἐσθίουσα. 38 *Alex.* ἀπό τε τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν. 39 *Ald.* & *C.* ἐκ. 40 *Sar.* & *C.* λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 41 al. αὐτοῦ θυσίαν. & ita legit *Orig.* 42 *Alex.* σωτηρίου κυρίου, οἴσει. *C.* & *Ald.* σωτηρίου αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. al. τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ τῷ κ. 43 *Ald. C.* ἀπό. 44 *Sar. C.* & *Ald.* σωτηρίου αὐτοῦ. 45 *Ox. C.* & *Ald.* λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 46 *C.* προσάξει αὐτά. *Ald.* προσοίσει αὐτῷ. 47 *Alex.* ἐπιθεῖναι. *C.* ἐπιθῆναι. 48 *Ald.* ἐναντίον. 49 *Ald.* τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. *C.* τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 50 ita ll. vv. sed *Ald.* τῶν σωτηρίων, atque ita legit *Orig.* 51 *Ald. C.* deest τό. 52 *C.* εἰς τὸ ἱερατεύειν. 53 *Ald.* & *C.* Καθότι.

Cap. 8. 1 *Ms. Sarravii* post αὐτοῦ addit sub aster. μετ' αὐτοῦ. 2 αὐτοῦ. *Ms. Sar.* & *Comp. ed.* deest. *Ms. Ox.* habet αὐτ. 3 *Ald.* ἐκκλησίας, ὃ ἦν. 4 *Ms. Alex.* αὐτῷ συνέταξεν κύριος. 5 *Ox.* ἐκκλησίασε. 6 *Ald.* πᾶσαν τὴν συναγ. 7 *Alex.* Τοῦτό ἐστιν τὸ ῥῆμα, τοῦτό ἐστιν ὃ ἐνετείλατο. 8 *Ox. Ald.* & *C.* προσήγαγε. * In *Francof.* hoc membr. pertinet ad vers. seq. 9 *Alex.* αὐτοὺς. 10 *Alex.* αὐτούς. 11 *Sar.* τῇ ζώνῃ. 12 sic *Ox. Sar.* & *C.* at *Alex.* αὐτὸν ἐπενδύτην, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ τήν. 13 *Sar.* συνέδυσεν. *Ald.* ἔζωσεν. 14 *O. Sar. C.* & *Ald.* αὐτὴν ἐν αὐτῷ· 15 *Alex.* ἐπ' αὐτὸν τό. atque ita *Ald.* & *C.* 16 *Aq.* & *Th.* τοὺς φωτισμοὺς καὶ τελειώσεις. 17 *Ald.* & *C.* ἐπὶ τῆς μίτρας. 18 *C.* deest ἅγιον.

ἀπὸ

11 ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς [19] χρίσεως. Καὶ [20] ἐρράνεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἑπτάκις. καὶ ἔχρισε τὸ θυσιαστήριον, [21] καὶ ἡγίασεν αὐτὸ, καὶ [22] πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, [23] καὶ ἡγίασεν αὐτά· καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, καὶ [24] πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ 12 ἡγίασεν αὐτήν. Καὶ ἐπέχεε [25] Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἀαρών. καὶ ἔχρισεν αὐτὸν, καὶ ἡγίασεν αὐ- 13 τόν. Καὶ προσήγαγε Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς [26] χιτῶνας, καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς [27] ζώνας, καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιδάρεις, [28] καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ 14 Μωυσῇ. Καὶ προσήγαγε [29] Μωυσῆς τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας. * καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν [30] καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς [31] χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου [32] τοῦ τῆς ἁμαρτίας. 15 Καὶ ἔσφαξεν [33] αὐτόν. καὶ ἔλαβε Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ [34] δακτύλῳ, καὶ [35] ἐκαθάρισε τὸ θυσιαστήριον. [36] καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἡγίασεν αὐτὸ, τοῦ ἐξιλάσασθαι [37] ἐπ' αὐτοῦ. 16 Καὶ ἔλαβε [38] Μωυσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκε Μωυσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστή- 17 ριον. Καὶ τὸν [39] μόσχον, καὶ [40] τὴν βύρσαν αὐτοῦ, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ, καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ κατέκαυσεν [41] αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυ- 18 σῇ. Καὶ προσήγαγε [42] Μωυσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς [43] ὁλοκαύτωμα. καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν [44] καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ. Καὶ ἔσφαξε Μωυσῆς τὸν κριόν· καὶ προσέχεε Μωυσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσια- 19 στήριον κύκλῳ. Καὶ τὸν κριὸν [45] ἐκρεανόμησε [46] κατὰ μέλη· καὶ ἀνήνεγκε Μωυσῆς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη, καὶ τὸ στέαρ· καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ τοὺς πόδας ἔπλυνεν ὕδατι. 20 Καὶ ἀνήνεγκε Μωυσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [47] ὁλοκαύτωμά ἐστιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· κάρπωμά ἐστι [48] τῷ κυρίῳ, καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. 21 Καὶ προσήγαγε [49] Μωυσῆς τὸν κριὸν, τὸν δεύτερον [50] κριὸν τελειώσεως· καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν 22 κεφαλὴν τοῦ κριοῦ. Καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. καὶ ἔλαβε Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς [51] χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ 23 τὸ ἄκρον τοῦ [52] ποδὸς τοῦ δεξιοῦ. Καὶ προσήγαγε Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ἀαρών· καὶ ἐπέθηκε Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ [53] τοὺς λοβοὺς [54] τῶν ὤτων τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ [55] τὰ ἄκρα [56] τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ [57] τὰ ἄκρα [58] τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν. καὶ προσέχεε Μωυσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 24 κύκλῳ. Καὶ ἔλαβε [59] τὸ στέαρ, καὶ τὴν ὀσφὺν, καὶ [60] τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ [61] τὸν βραχίονα τὸν δε- 25 ξιόν· Καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως, τοῦ ὄντος [62] ἔναντι [63] κυρίου, καὶ ἔλαβεν [64] ἄρτον ἕνα ἄζυμον, καὶ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα, καὶ λάγανον ἕν· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ, καὶ τὸν 26 βραχίονα τὸν δεξιόν· Καὶ ἐπέθηκεν [65] ἅπαντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ 27 ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου. Καὶ [66] ἔλαβε

19 *Sar.* & *C.* χρίσεως, καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ (in *C.* τὰ σκεύη αὐτῆς,) καὶ ἡγίασεν αὐτήν. quæ hic & in *Ald.* habentur versu proximo. 20 *Alex.* ἔρανεν ἐπ' αὐτοῦ. 21 illa, καὶ ἡγίασεν αὐτὸ, in *Ms. Sar.* obelo not. 22 *Alex. Sar. Ald.* & *C.* πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τόν. 23 *C.* ἁγιάσαι αὐτά· 24 *Alex.* πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καί. 25 in *Ms. Sar.* vox Μωυσῆς obelo not. 26 *Aq.* & *Th.* ὑποδύτας. 27 *Sar.* & *Ald.* ζώναις. 28 *Alex.* καθά. 29 Μωυσῆς. *C.* deest, & in *Ms. Sar.* obelo not. * Hæc in *Francof.* pertin. ad vers. 15. 30 *Alex.* καὶ υἱοὶ Ἀαρὼν τάς. 31 *Ox. Sar. Ald.* & *C.* χεῖρας αὐτῶν. 32 τοῦ deest *C.* 33 in *Ms. Sar.* vox αὐτὸν obelo not. 34 *Ox. Sar. C.* & *Ald.* δακτύλῳ αὐτοῦ. 35 *Sch.* τὸ Σαμαρ. ἔχει, καὶ ἱλάτευσεν. ἄλλη δὲ ἔκδοσις· περιημάρτησε. 36 *Alex.* καὶ ἐξέχεεν τὸ αἷμα ἐπὶ τήν. 37 *Alex.* περὶ αὐτοῦ. 38 in *Ms. Sar.* vox Μωυσῆς obelo not. 39 *Alex.* μόσχον καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ, καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ, καὶ κατέκαυσεν. 40 *Ox.* τὸ δέρμα. 41 *C.* deest αὐτά.

42 in *Ms. Sar.* vox Μωυσῆς obelo not. ut & mox. 43 *Ox.* ὁλοκάρπωσιν. 44 *Alex.* καὶ οἱ υἱοί. 45 *C.* ἐκρεοτόμησε. 46 *Ald.* κατὰ μέλη αὐτοῦ. *C.* καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ. 47 sic *Sar. C.* & *Ald.* at *Alex.* ὁλοκαύτωμα ὅ ἐστιν. *Ox.* ὁλοκάρπωμα ὅ ἐστιν. 48 *Ms. Sar.* κυρίου. 49 in *Sar.* vox Μωυσ. ob. not. 50 *Alex.* κριὸν τῆς τελειώσεως. *C.* τῆς τελειώσεως. 51 *Ald.* & *C.* χειρὸς αὐτοῦ. 52 *Ald.* & *C.* ποδὸς αὐτοῦ. 53 *C.* τὸν λοβόν. 54 *Sar.* & *Ald.* τῶν ὤτων αὐτῶν. *C.* τοῦ ὠτὸς αὐτῶν. 55 *C.* τὸ ἄκρον τῆς χειρός. 56 *Alex.* τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν. 57 *C.* τὸ ἄκρον τοῦ ποδός. 58 *Alex.* χειρῶν αὐτῶν τῶν. 59 *O.* & *Ald.* Μωϋσῆς τὸ στέαρ. 60 *Sar.* & *C.* πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπί. 61 al. ἐπὶ τὸν βρ. 62 *Ald.* & *C.* ἐναντίον. 63 *Alex.* & *C.* κυρίου, ἔλαβεν. 64 *C.* κολλύραν ἄζυμον μίαν, καὶ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν, καὶ λάγανον ἕν. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ στέατα. *Sch.* ἄλλος· κολλύραν. 65 *Sar. Ald.* & *C.* τὰ πάντα. 66 *O. Sar. Ald.* ἔλαβεν αὐτά.

Μωυσῆς

Μωυσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ [67] Μωυσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, [68] ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως, [69] ὅ ἐστιν ὀσμὴ
28 εὐωδίας· κάρπωμά ἐστι τῷ κυρίῳ. Καὶ λαβὼν Μωυσῆς τὸ στηθύνιον, [70] ἀφεῖλεν αὐτὸ τὸ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου, ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως. καὶ ἐγένετο Μωυσῇ ἐν μερίδι, καθὰ
29 ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. [71] Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ [72] προσέῤῥανεν ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ [73] τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς [74] αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν
30 υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡγίασεν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' [75] αὐτοῦ.
31 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, Ἑψήσατε τὰ κρέα [76] ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ· καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς [77] ἐν τῷ κανῷ τῆς τελειώσεως, ὃν τρόπον συντέτακταί μοι, λέγων, Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται [78] αὐ-
32 τά. Καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ [79] κατακαύσατε.
33 Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, [80] ἕως ἡμέρας πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν. ἑπτὰ γὰρ ἡμέ-
34 ρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν, Καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, [81] ᾗ ἐνετείλατο κύριος [82] τοῦ ποιῆσαι, ὥστε [83] ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.
35 Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, [84] ἡμέραν καὶ νύκτα. [85] φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα κυρίου, [86] ἵνα μὴ ἀποθάνητε· οὕτω γὰρ ἐνε-
36 τείλατό μοι κύριος [87] ὁ θεός. Καὶ ἐποίησεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξε κύριος [88] τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐκάλεσε Μωυσῆς Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὴν γερουσίαν Ἰσραήλ.
2 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν, Λάβε σεαυτῷ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα, [1] ἄμωμα· καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι κυρίου.
3 Καὶ τῇ γερουσίᾳ Ἰσραὴλ [2] λάλησον, λέγων, Λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, [3] καὶ μοσχάριον, καὶ ἀμνὸν [4] ἐνιαύσιον
4 εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἄμωμα, [5] Καὶ μόσχον, καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου [6] ἔναντι κυρίου, καὶ σεμίδαλιν [7] πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ· ὅτι σή-
5 μερον [8] κύριος ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν. Καὶ ἔλαβον [9] καθὸ ἐνετείλατο Μωυσῆς ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ [10] προσῆλθε πᾶσα
6 συναγωγὴ, καὶ ἔστησαν ἔναντι κυρίου. Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ [11] εἶπε κύριος· ποιήσατε, καὶ ὀφθήσεται ἐν [12] ὑμῖν ἡ
7 δόξα κυρίου. Καὶ εἶπε Μωυσῆς τῷ Ἀαρὼν, Πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ποίησον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου, καὶ [13] ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ, καὶ [14] τοῦ οἴκου σου· καὶ ποίησον [15] τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν, καθάπερ [16] ἐνε-
8 τείλατο κύριος [17] τῷ Μωυσῇ. Καὶ προσῆλθεν Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσφαξε τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς [18] ἁμαρτίας αὐ-
9 τοῦ. Καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν. καὶ ἔβαψε τὸν [19] δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν [20] ἐπὶ τὴν βάσιν
10 τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ τὸ στέαρ καὶ [21] τοὺς νεφροὺς καὶ τὸν [22] λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ.

---

67 Μωυσῆς *Ald.* & *C.* deest. 68 *O.* ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. 69 ὅ ἐστιν, *Ald.* desunt. 70 *Alex.* ἀφεῖλεν τὸ ἐπίθεμα. *Ox.* ἀφεῖλε τὸ ἀφαίρεμα. 71 *Ox.* Καὶ λαβὼν Μ. 72 *Alex.* προσέρανεν. 73 *C.* ἐπὶ τὰς ... ἐπὶ τοὺς ... ἐπὶ τάς. 74 *Alex.* αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 75 *Alex.* αὐτοῦ * Καὶ εἶπεν Μωυσῆς. 76 *C.* παρὰ τὴν θύραν. 77 *Ald.* ἐπὶ τῷ. 78 sic *Ox.* & *Sar.* at *Alex.* ταῦτα. 79 *Alex.* & *C.* κατακαυθήσεται. *Sar.* κατακαύσετε. 80 ita *Sar.* & *Ald.* sed *Alex.* ἕως ἡμέρα ἐπληρώθη τελειώσεως. *Ox.* ἕως ἡμέρας πληρώσεως. *C.* & aa. ll. ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν. 81 ᾗ *Ald.* deest. 82 *Ox.* & *Ald.* τοῦτο. 83 al. ἱλάσασθαι. 84 sic *O. C.* & *Ald.* at *Alex.* ἡμέρας καὶ νύκτας. 85 *Alex.* φυλάξασθε. *Ald.* καὶ φυλάξεσθε. *C.* καὶ φυλάξετε. 86 *C.* καὶ οὐκ ἀποθανεῖσθε. 87 ὁ θεός, *Ox. Sar. Ald.* & *C.* desunt. 88 *C.* ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

Cap. 9. 1 *Comp.* ἄμωμον. 2 *Ms. Ox. Comp. ed.* & *Ald.* λαλήσεις, λέγων. 3 *Ald.* καὶ κριὸν καὶ μοσχάριον, καί. quam lectionem sequutus est *S. Aug.* qu. 26. 4 *Ms. Alex.* εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐνιαύσιον. 5 *Ald.* Καὶ μόσχον ἐκ βοῶν. 6 *Ald.* ἐναντίον. 7 *C.* & *Ald.* ἀναπεφυραμένην. 8 *Alex.* ὀφθήσεται κύριος ἐν ὑμῖν. 9 *Alex.* καθώς. *Ald.* & *C.* καθότι. 10 *Ald.* προσῆλθον. 11 *C.* συνέταξε. 12 *Alex.* ὑμῖν δόξα. *Ald.* ἡμῖν ἡ δόξα. 13 *Alex.* ἐξιλάσῃ. 14 al. περὶ τοῦ. 15 *C.* τὸ δῶρον. 16 *Ms. Sar.* ἐνετείλατό μοι κύριος. 17 *Ald.* deest; τῷ Μωυσῆ. 18 *Alex.* ἁμαρτίας. Καί. 19 *Ms. Ox.* & *Sar.* *C. ed.* & *Ald.* δακτ. αὐτοῦ. 20 *Ald.* παρὰ τήν. 21 *Ox.* & *Ald.* τοὺς δύο νεφρούς. 22 *Ox. Sar.* & *Ald.* λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος.

11 Καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν [23] κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ, ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 12 Καὶ ἔσφαξε τὸ ὁλοκαύτωμα· καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν· καὶ [24] προσέχεεν [25] ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. 13 Καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα προσήνεγκαν [26] αὐτὸ [27] κατὰ μέλη· [28] αὐτὰ καὶ τὴν [29] κεφαλὴν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 14 Καὶ ἔπλυνε τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι· * καὶ [30] ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 15 Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ· καὶ ἔλαβε τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· καὶ ἔσφαξεν [31] αὐτὸν, καὶ ἐκαθάρισεν αὐτὸν, καθὰ καὶ τὸ πρῶτον. 16 Καὶ προσήνεγκε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς καθήκει. 17 Καὶ προσήνεγκε τὴν θυσίαν, καὶ ἔπλησε [32] τὰς χεῖρας ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ πρωϊνοῦ. 18 Καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον, καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας [33] τοῦ σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ. καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν, καὶ προσέχεε [34] πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. 19 Καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου, [35] καὶ τοῦ κριοῦ τὴν ὀσφὺν, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον [36] ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 20 Καὶ [37] ἐπέθηκε τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στηθύνια· * καὶ ἀνήνεγκε τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 21 Καὶ τὸ στηθύνιον, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν [38] ἀφεῖλεν Ἀαρὼν ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον [39] συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 22 Καὶ ἐξάρας Ἀαρὼν τὰς [40] χεῖρας ἐπὶ τὸν λαὸν, εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ κατέβη [41] ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὰ [42] ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου. 23 Καὶ εἰσῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐξελθόντες [43] εὐλόγησαν [44] πάντα τὸν λαόν. καὶ [45] ὤφθη δόξα κυρίου παντὶ τῷ λαῷ. 24 Καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τά τε ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ στέατα. καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἐξέστη, καὶ [46] ἔπεσαν ἐπὶ [47] πρόσωπον.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΚΑὶ λαβόντες [1] οἱ δύο υἱοὶ Ἀαρὼν Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ, ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, [2] ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὸ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον [3] ἐπ᾽ αὐτὸ θυμίαμα, καὶ προσήνεγκαν [4] ἔναντι κυρίου πῦρ ἀλλότριον, ὃ οὐ προσέταξε κύριος αὐτοῖς. 2 Καὶ ἐξῆλθε πῦρ [5] παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς, καὶ [6] ἀπέθανον ἔναντι κυρίου. 3 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν, Τοῦτό ἐστιν, ὃ [7] εἶπε κύριος, λέγων, Ἐν τοῖς ἐγγίζουσί μοι ἁγιασθήσομαι, [8] καὶ ἐν πάσῃ [9] τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι. καὶ κατενύχθη Ἀαρών. 4 Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς τὸν [10] Μισαδάη, καὶ τὸν Ἐλισαφὰν, υἱοὺς Ὀζιὴλ, [11] υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς [12] ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 5 Καὶ προσῆλθον, καὶ [13] ἦραν αὐτοὺς ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον [14] εἶπε Μωυσῆς. 6 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ [15] τοὺς καταλελειμμένους, [16] Τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαῤῥήξετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός· [17] οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμὸν, [18] ὃν ἐνεπυρίσθησαν [19] ὑπὸ κυρίου. 7 Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε· [20] τὸ ἔλαιον γὰρ τῆς χρίσεως τὸ πα-

23 *Sar.* κατέκαυσαν αὐτὰ πυρὶ, & sic statim infra, ἔσφαξαν pro ἔσφαξε. *C.* κατέκαυσεν ἐν πυρί. *Ald.* κατέκαυσε πυρί. 24 *Sar.* & *C.* προσέχεεν αὐτό. 25 *C.* πρὸς τό. 26 *Ox.* & *Ald.* αὐτῷ. 27 *Ox.* & *Ald.* καὶ τὰ μέλη. 28 in *C.* deest vox αὐτά. *Ox.* habet αὐτοῦ. 29 *Alex.* κεφαλὴν, καὶ ἐπέθηκεν. * In *Francof.* hic incipit vers. 15 & 16 a Καὶ ἔσφ. 17 Καὶ ἐπέθ. 30 *Ald.* ἐπέθηκε τὸ ὁλοκαύτωμα. 31 *Alex.* αὐτὸ, καὶ ἐκαθέρισεν (l. ἐκαθάρισεν) καθὸ καὶ τὸ πρῶτον. *Ox.* pro ἐκαθάρισεν habet περιεποίησε. 32 *Sar.* τὰς χεῖρας αὐτοῦ. *C.* τὴν χεῖρα. 33 al. deest τοῦ. 34 *Ox.* & *Sar.* αὐτὸ πρός. *C.* αὐτὸ ἐπί. 35 *Ms. Sar.* & *Ald. ed.* καὶ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τήν. *C.* καὶ ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ τήν. 36 *Sar.* τὴν κοιλίαν. 37 *Sar.* ἐπέθηκαν. * In *Francof.* hic incip. vers. 20. & ab ἀφαίρεμα 21. 38 *Ox.* ἀφώρισεν Ἀαρὼν ἀφόρισμα. 39 *Sar.* *C.* & *Ald.* συνέταξε Μωϋσῆς. 40 *Sar.* & *C.* χεῖρας αὐτοῦ. 41 *Ox.* & *Ald.* ποιῆσαι. 42 sic *Ald.* at *Alex.* ὁλοκαυτώματα τοῦ σωτηρίου. *Ox.* *Sar.* & *C.* ὁλοκαυτώματα, καὶ τὸ τοῦ σωτηρίου. 43 *Alex.* ηὐλόγησαν. 44 πάντα *C.* deest. 45 *Alex.* ὤφθη ἡ δόξα. 46 *Ald.* ἔπεσον. 47 *Ox.* *Sar.* & *C.* πρόσωπον αὐτῶν.

Cap. 10. 1 ita *Ms. Sar. Comp. ed.* & *Ald.* at *Ms. Alex.* οἱ υἱοί. 2 sic *Ms. Sar.* at *Alex.* ἔθηκαν ἐπ᾽ αὐτό. *Ms. Ox.* *C. ed.* & *Ald.* ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτά. 3 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτὰ θυμιάματα. *C.* & *Ald.* ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα. 4 *Ald.* ἐναντίον. 5 al. παρὰ. 6 *Ald.* & *C.* ἀπεθάνοσαν. 7 *C.* ἐλάλησε. 8 *Ox.* καὶ ἐνώπιον πάσης τῆς γῆς. 9 al. abest τῇ. 10 *Ms. Alex.* Μισαδαΐ. *Ms. Ox.* & *Sar.* cum *C. ed.* & *Ald.* Μισαήλ. 11 υἱοὺς τοῦ *C.* desunt. 12 *Ox.* ὑμῶν σὺν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἐκ πρ. 13 *Alex.* ἦραν ἐν τοῖς. 14 *C.* ἐλάλησε. 15 τοὺς καταλελειμμένους in *Ms. Sar.* obelo not. 16 *C.* τὰς κεφαλάς. 17 *Alex.* οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς οἶκος. 18 *C.* ὃν ἐνεπύρισεν κύριος. 19 *Sar.* ἀπό. 20 *Alex.* τὸ γὰρ ἔλαιον.

ρὰ κυ-

παρὰ κυρίου, ἐφ' [21] ὑμῖν. καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆ- 8 μα Μωυσῆ. Καὶ ἐλάλησε κύριος τῷ 9 Ἀαρὼν, λέγων, Οἶνον καὶ σίκερα οὐ πίεσθε σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ, ἡνίκα [22] ἐὰν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ [23] προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. νόμιμον αἰώνιον εἰς 10 τὰς γενεὰς ὑμῶν, [24] Διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων, καὶ ἀναμέσον τῶν 11 ἀκαθάρτων [25] καὶ τῶν καθαρῶν, Καὶ [26] συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [27] ἅπαντα τὰ νόμιμα, [28] ἃ ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτοὺς διὰ 12 χειρὸς Μωυσῆ. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ [29] καὶ Ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς [30] Ἀαρὼν τοὺς καταλειφθέντας, Λάβετε τὴν θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου, [31] καὶ φάγεσθε ἄζυμα [32] παρὰ τὸ θυσιαστήριον· [33] ἅγια ἁγίων ἐστί.

13 Καὶ φάγεσθε [34] αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ· νόμιμον γάρ σοι ἐστὶ, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου· οὕτω γὰρ ἐντέ- 14 ταλταί [35] μοι. Καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ· νόμιμον [36] γάρ σοι, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη ἀπὸ τῶν θυσιῶν [37] τοῦ 15 σωτηρίου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρπωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν [38] ἀφόρισμα ἀφορίσαι ἔναντι κυρίου. καὶ ἔσται σοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς σου [39] καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

16 Καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας [40] ζητῶν ἐξεζήτησε [41] Μωυσῆς· καὶ [42] ὅδε [43] ἐνεπεπύριστο. καὶ ἐθυμώθη [44] Μωυσῆς ἐπὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ [45] τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς καταλελειμ- 17 μένους, λέγων, Διατί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ; ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίων ἐστὶ, τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν [46] φαγεῖν, ἵνα ἀφέλητε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐξι- 18 λάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι κυρίου. Οὐ γὰρ [47] εἰσήχθη [48] τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον. [49] κατὰ πρόσωπον ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, [50] ὃν τρόπον μοι συνέταξε κύριος.

19 Καὶ ἐλάλησεν Ἀαρὼν πρὸς Μωυσῆν, [51] λέγων, Εἰ σήμερον προσαγηόχασι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν ἔναντι κυρίου, καὶ συμβέβηκέ μοι [52] τοιαῦτα, καὶ φάγομαι [53] τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον, 20 μὴ ἀρεστὸν ἔσται κυρίῳ; Καὶ ἤκουσε [54] Μωυσῆς, καὶ ἤρεσεν αὐτῷ.

Κεφ. ια'. 11.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀα- 2 ρὼν, [1] λέγων, Λαλήσατε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ταῦτα τὰ κτήνη, ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς 3 γῆς. Πᾶν [2] κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα [3] φά- 4 γεσθε. Πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε, ἀπὸ τῶν [4] ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν [5] διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, [6] καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας· τὸν κάμηλον, [7] ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, [8] ὁπλὴν δὲ οὐ διχηλεῖ, ἀκά- 5 θαρτον τοῦτο ὑμῖν. Καὶ [9] τὸν δασύποδα, [10] ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ 6 διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν. Καὶ τὸν χοιρογρύλλιον, [11] ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο 7 ὑμῖν. Καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν. 8 Ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε, καὶ τῶν [12] θνη-

---

21 *Ox. C.* & *Ald.* ὑμῖν ἐστιν. 22 *Alex.* ἄν. 23 προσπορ. ὑμ. πρ. τ. θυσ. in *Mſ. Sar.* obelo not. 24 *Sar.* Καὶ διαστεῖλαι. 25 *Ald.* καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. 26 ita *Ald.* ſed *Alex. Ox.* & *Sar.* συμβιβάσεις. *Sch.* Ἄλλος φησὶ, φωτίζειν. 27 *Ald.* & *C.* πάντα. 28 *Ald.* ὅσα. 29 *Ald.* & *C.* καὶ πρὸς Ἰθάμαρ. 30 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ. 31 *C.* καὶ φάγετε αὐτὴν ἄζυμα. *Ald.* καὶ φάγετε ἄζυμα. 32 *Alex.* παρὰ τοῦ θυσιαστηρίου. 33 *C.* ὅτι ἅγια. 34 *Ald.* αὐτά. 35 *Ald.* μοι κύριος. 36 γὰρ *C.* deeſt. 37 *C.* & *Ald.* τῶν σωτηρίων. atque ita legit *S. Aug.* & *Orig.* 38 *Alex.* ἀφόρισμα ἀφοριεῖς. *C.* ἀφορίσαι ἀφόρισμα. 39 καὶ ταῖς θυγ. σου in *Mſ. Sar.* obelo not. 40 *Ox.* ἐν τόπῳ ἁγίῳ ζητῶν ἐζήτησε. 41 *Alex.* Μωσῆς. 42 *Ald.* ὧδε. 43 *Alex.* ἐμπεπύριστο. 44 in *Sar.* vox Μωυσῆς obelo not. 45 *Alex.* τοὺς ἱερεῖς τοὺς υἱούς.

46 vox φαγεῖν in *Sar.* obelo not. 47 *Ox. Sar. C.* & *Ald.* εἰσηνέχθη. 48 *C.* ἀπὸ τοῦ. 49 κατὰ πρόσωπον deſunt in *Sar.* 50 *Ox. C.* & *Ald.* ὃν τρόπον συνετάγη μοι. 51 λέγων deeſt in *Sar.* 52 *Alex.* ταῦτα. 53 *Ox. C.* & *Ald.* τό. 54 *Alex.* Μωσῆς.

Cap. 11. 1 *Mſ. Sar.* poſt λέγων addit ſub aſter. πρὸς αὐτούς. 2 in *Mſ. Sar.* vox κτῆνος obelo not. 3 *Mſ. Alex.* φάγεσθε. Ἀπὸ τῶν ἀναγόντων. 4 *Ald.* μὴ ἀναγόντων. 5 *Ald.* μὴ διχηλούντων. 6 illa καὶ ὀνυχ. ὀνυχισ. in *Mſ. Sar.* obelo not. 7 *Ald.* ὅτι οὐκ ἀνάγει. 8 *Ald.* & *C.* καὶ ὁπλήν. 9 *Mſ. Sar.* & *C. ed.* præmittunt χοιρογρύλλιον δασύποδι. 10 ita *Sar.* at *Ald.* ὅτι οὐκ ἀνάγει. 11 *Alex.* & *Sar.* ὅτι ἀνάγει. 12 ita *Mſ. Ox.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* ſed *Alex.* θνησιμαίων οὐχ ἅψεσθε, ὅτι ἀκάθαρτα.

σιμαίων αὐτῶν οὐκ ἅψεσθε· ἀκάθαρτα ταῦ-
9 τα ὑμῖν. Καὶ [13] ταῦτα, ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς [14] ὕδασι. πάντα ὅσα ἐστὶν [15] αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασι, [16] καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ [17] ἐν τοῖς
10 χειμάῤῥοις, ταῦτα φάγεσθε. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια, [18] οὐδὲ λεπίδες ἐν [19] τῷ ὕδατι, ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάῤῥοις, ἀπὸ πάντων ὧν ἐρεύγεται τὰ ὕδατα, καὶ ἀπὸ πάσης [20] ψυχῆς τῆς ζώσης [21] ἐν τῷ ὕδατι, βδέλυγμά ἐστι, καὶ
11 [22] βδελύγματα ἔσονται ὑμῖν. Ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἔδεσθε, καὶ τὰ θνησιμαῖα
12 αὐτῶν βδελύξεσθε. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς [23] πτερύγια, οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, βδέλυγμα τοῦτό [24] ἐστιν ὑ-
13 μῖν. Καὶ [25] ταῦτα, ἃ βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ οὐ βρωθήσεται, βδέλυγμά ἐστι· τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν [26] γρύπα, καὶ τὸν ἁλιαίε-
14 τον, Καὶ τὸν [27] γύπα, καὶ τὸν ἴκτινον, καὶ
15 τὰ ὅμοια [28] αὐτῷ· Καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, [29] καὶ τὰ ὅμοια [30] αὐτῷ·
16 [31] Καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ·
17 καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· Καὶ νυκτικόρακα, καὶ [32] καταῤῥάκτην, καὶ ἶβιν,
18 Καὶ πορφυρίωνα, καὶ πελεκᾶνα, καὶ [33] κύ-
19 κνον, Καὶ ἐρωδιὸν, καὶ [34] χαραδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια [35] αὐτῷ· καὶ ἔποπα, καὶ νυκτερί-
20 δα. Καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ [36] τέσσαρα, βδελύγματά
21 ἐστιν ὑμῖν. [37] Ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν [38] τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ [39] τέσσαρα. ἃ ἔχει σκέλη [40] ἀνώτερον τῶν ποδῶν [41] αὐτοῦ, πηδᾷν ἐν αὐτοῖς [42] ἐπὶ τῆς
22 γῆς. Καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν· τὸν βροῦχον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· καὶ τὸν [43] ἀττάκην, καὶ τὰ ὅμοια [44] αὐτῷ· καὶ ὀφιομάχην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· καὶ τὴν ἀκρίδα, καὶ τὰ ὅ-
23 μοια αὐτῇ· [45] Πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν, οἷς εἰσι τέσσαρες πόδες, βδελύγματά
24 [46] ἐστιν ὑμῖν, * Καὶ ἐν τούτοις μιανθήσεσθε· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
25 Καὶ πᾶς ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ [47] ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
26 ἑσπέρας. [48] Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς κτήνεσιν ὅ ἐστι [49] διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζει, καὶ μηρυκισμὸν [50] οὐ μηρυκᾶται, ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
27 ρας. Καὶ [51] πᾶς ὃς πορεύεται ἐπὶ [52] χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς θηρίοις, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, ἀκάθαρτά [53] ἐστιν ὑμῖν. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος
28 ἔσται ἕως ἑσπέρας. Καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ [54] ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. ἀκάθαρτα ταῦ-
29 τά [55] ἐστιν ὑμῖν. Καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα [56] ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν [57] τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· [58] ἡ γαλῆ, καὶ ὁ μῦς, καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ [59] χερ-
30 σαῖος, Μυγαλῆ, καὶ χαμαιλέων, καὶ [60] χαλαβώτης, καὶ σαύρα, καὶ [61] ἀσπάλαξ.
31 Ταῦτα [62] ἀκάθαρτα ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν [63] τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶς ὁ ἁπτόμενος [64] αὐτῶν τεθνηκότων, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
32 ἑσπέρας. Καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ [65] ἀπ' αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ τεθνηκότων αὐτῶν, ἀκάθαρτον ἔσται ἀπὸ παντὸς σκεύους [66] ξυλίνου ἢ

---

13 *C.* & *Ald.* ταῦτα φάγεσθε. 14 *Alex.* ὕδασιν· (*) καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις. 15 *C.* ἐν αὐτοῖς. & verſ. 12. 16 καὶ in *Sar.* obelo not. 17 *Alex.* ἐν χειμάῤῥοις. 18 *Sar.* καὶ λεπ. 19 *C.* τοῖς ὕδασι, καί. *Ald.* non habet ἤ. 20 *Alex.* ψυχῆς ζώσης. 21 ἐν τῷ ὕδ. in *Sar.* obelo not 22 *Ald.* & *C.* βδέλυγμα. 23 *Alex.* πτερύγια, καὶ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι, βδέλυγμα. 24 *Alex.* ἔσται. 25 *Alex.* *Ald.* & *C.* ταῦτα βδελύξεσθε. 26 *Alex.* γύπα. 27 *Alex.* γρύπα καὶ ἰκτῖνα. *C.* etiam habet ἰκτῖνα. 28 αὐτῷ *Ald.* deeſt. *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 29 καὶ τὰ ὁμ. α. in *Sar.* obelo not. 30 *Alex.* αὐτῶν· [*] καὶ νυκτικόρακα. 31 καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, deſunt *Ald.* *C.* habet ante στρουθόν. 32 al. καταῤῥάκτην. 33 *Alex.* κύκνον, [*] καὶ γλαῦκα, καὶ ἀρωδιόν. 34 *C.* χαλάνδρεον. 35 αὐτῷ *Ald.* deeſt. *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 36 *Sar.* *Ald.* & *C.* τεσσάρων, & verſ. 27. 37 *Ald.* & *C.* Ἀλλ' ἤ. 38 *Sar.* & *Ald.* πάντων τῶν. 39 *Alex.* τέσσερα. 40 *Ox.* ἀνώτερα. 41 *Sar.* & *C.* αὐτῶν. 42 *Ox.* ἀπό. 43 *C.* ἀττακόν. 44 *Alex.* αὐτῷ· καὶ τὴν ἀκρίδα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ· καὶ τὸν ὀφιομάχην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. Πᾶν. 45 *Ald.* & *C.* Καὶ πᾶν. aliis deeſt πᾶν. 46 *Alex.* *Ald.* & *C.* ὑμῖν ἐστίν. * Hoc membrum in *Francof.* pertin. ad verſum præced. 47 ita *Sar.* *C.* & *Ald.* at *Alex.* ἱμάτια, καί. 48 al. deeſt Καί. 49 *C.* & *Ald.* διχηλεῦον. 50 ita *Ox.* *Sar.* & *C.* ſed *Alex.* οὐκ ἀναμαρυκᾶται. *Ald.* οὐ μὴ μηρυκᾶται. 51 *Ox.* & *C.* πᾶν ὅ. 52 *Sar.* & *C.* χειρῶν αὐτοῦ. 53 *Alex.* ἔσται. 54 *Alex.* ἱμάτια, καί. 55 *Alex.* ὑμῖν ἐστιν. *Ald.* ἔσται ὑμῖν. 56 ἀπὸ *Ald.* & *C.* deeſt. 57 *Ox.* *Sar.* *Ald.* & *C.* τῶν ἑρπόντων ἐπί. 58 *Alex.* γαλή. 59 *Sar.* χερσαῖος, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 60 *Ox.* & *C.* ἀσκαλαβώτης. *Ald.* καλαβώτης. 61 *Ald.* σπάλαξ. 62 *Alex.* *Ald.* ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν. *C.* ἀκ. ἔσται ὑμῖν. 63 τῶν ἐπὶ τ. γ. in *Sar.* obelo not. *Ox.* *C.* & *Ald.* habent, τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τ. γ. (*C.* τὴν γῆν.) 64 *C.* & *Ald.* τῶν θνησιμαίων αὐτῶν. 65 *Alex.* *O.* ἀπὸ τῶν τεθνηκότων αὐτῶν, *Sar.* & *Ald.* ἀπ' αὐτῶν ἐπί τι, τεθνηκότων αὐτῶν. *C.* ἐπ' αὐτὸ ἐπιτεθνηκότων αὐτῶν. 66 ita *O.* *Sar.* *C.* & *Ald.* ſed *Alex.* ξυλίνου, ἢ δερματίνου, ἢ σάκκου.

ἱμα-

ἱματίου ἢ δέρματος ἢ σάκκου. πᾶν σκεῦος [67] ὃ ἂν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ, εἰς ὕδωρ βαφήσεται, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας· [68] καὶ καθαρὸν ἔσται. 33 Καὶ πᾶν [69] σκεῦος ὀστράκινον εἰς ὃ [70] ἐὰν πέσῃ [71] ἀπὸ τούτων ἔνδον, ὅσα ἐὰν ἔνδον ᾖ, ἀκάθαρτα ἔσται, καὶ αὐτὸ [72] συντριβήσεται. 34 Καὶ πᾶν βρῶμα, ὃ [73] ἔσθεται, εἰς ὃ [74] ἂν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ πᾶν ποτόν, ὃ πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ, ἀκάθαρτον [75] ἔσται.

35 Καὶ πᾶν [76] ὃ ἐὰν ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται· κλίβανοι καὶ χυτρόποδες καθαιρεθήσονται. ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστι, καὶ ἀκάθαρτα [77] ταῦτα ὑμῖν ἔσονται. 36 Πλὴν πηγῶν ὑδάτων καὶ λάκκου καὶ συναγωγῆς ὕδατος, ἔσται καθαρόν. ὁ δὲ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται. 37 Ἐὰν δὲ [78] ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόριμον, ὃ [79] σπαρήσεται, καθαρὸν [80] ἔσται. 38 Ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα, καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν. 39 Ἐὰν δὲ [81] ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν, ὅ ἐστιν ὑμῖν [82] φαγεῖν τοῦτο, ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 40 Καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ [83] τῶν θνησιμαίων τούτων, πλυνεῖ τὰ [84] ἱμάτια, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, [85] καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 41 Καὶ πᾶν ἑρπετόν, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, βδέλυγμα [86] ἔσται τοῦτο ὑμῖν· οὐ βρωθήσεται. 42 Καὶ [87] πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ [88] τέσσαρα διαπαντός, ὃ πολυπληθεῖ ποσὶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ φάγεσθε αὐτό, ὅτι βδέλυγμα [89] ὑμῖν ἐστι. 43 Καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν τούτοις, καὶ οὐκ 44 ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν [90] αὐτοῖς, Ὅτι ἐγώ [91] εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἁγιασθήσεσθε, καὶ [92] ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· καὶ οὐ μιανεῖτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς. 45 Ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ [93] ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός. καὶ [94] ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ [95] κύριος. 46 Οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης [96] ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι, καὶ πάσης 47 ψυχῆς ἑρπούσης ἐπὶ τῆς γῆς, Διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀναμέσον τῶν [97] καθαρῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα, καὶ ἀναμέσον τῶν [98] ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς [1] αὐτούς, Γυνὴ ἥτις ἐὰν σπερματισθῇ, καὶ τέκῃ [2] ἄρσεν, [3] καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται. 3 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. 4 Καὶ [4] τριάκοντα καὶ τρεῖς ἡμέρας καθήσεται ἐν αἵματι [5] ἀκαθάρτῳ αὐτῆς. παντὸς ἁγίου οὐχ ἅψεται, καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται, [6] ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι [7] καθάρσεως αὐτῆς.

5 Ἐὰν δὲ θῆλυ τέκῃ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται δὶς ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὴν [8] ἄφεδρον αὐτῆς· καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας [9] καὶ ἓξ καθεσθήσεται ἐν αἵ-

67 *Alex.* ὃ ἐάν. *C.* ᾧ ἄν. 68 *Ald.* καὶ μετὰ ταῦτα καθ. 69 *Ald.* ἄγγος. 70 *Alex.* ἂν πέσῃ. *Ald.* & *C.* ἂν ἐμπέσῃ. 71 *C.* ἀπ' αὐτῶν. 72 *O.* συντρίψεται. 73 *C.* ἐσθίεται. *Ald.* ἔσθετε. 74 *Alex.* ἐάν. 75 *C.* & *Ald.* ἔσται ὑμῖν. 76 *Alex.* ὃ ἐὰν πέσῃ. *Sar.* ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ. *C.* ἐφ' ᾧ ἂν ἐπιπέσῃ. *Ald.* ὃ ἐὰν ἐμπέσῃ. 77 *Ald.* & *C.* deest ταῦτα. 78 *Alex.* *O.* *Sar.* & *C.* ἐπιπέσῃ τῶν. 79 *Ald.* σπείρεται. 80 *C.* ἐστι. 81 *Alex.* ἀποθάνῃ ἀπὸ τῶν. 82 *Alex.* τοῦτο φαγεῖν. in *Sar.* τοῦτο obelo not. 83 *C.* & *Ald.* θνησιμαίων αὐτῶν. 84 *Alex.* ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων. *C.* & *Ald.* post ἱμάτια addunt αὐτοῦ. 85 καὶ λούσεται ὕδατι, desunt *Sar.* 86 *Alex.* τοῦτο ἔσται ὑμῖν. *C.* ἐστι τοῦτο ὑμ. 87 *C.* πᾶν πορευόμενον ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶν πορευόμενον. 88 *Ald.* & *C.* τεσσάρων. 89 in *Sar.* vox ὑμῖν obelo not. *C.* habet τοῦτο.

90 *Ald.* τούτοις. 91 in *Sar.* voces εἰμι, & ὁ θεὸς ὑμῶν obelo not. 92 *C.* ἔσεσθε ἅγιοι. 93 *Ald.* ἀνάγων. 94 *Alex.* ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι. 95 in *O.* *Sar.* & *Ald.* deest κύριος, & vox εἰμι in *Sar.* obelo not. 96 *Sar.* & *C.* ψυχῆς ζώσης τῆς κινουμένης & vox ζώσης in *Sar.* aster. not. 97 *O.* & *Ald.* καθαρῶν, καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. *Aug.* *instrue filios Israel*, &c. 98 *O.* ζώντων.

Cap. 12. 1 *Compl.* & *Ald.* αὐτοὺς, λέγων. 2 *Ald.* ἄρσενα. 3 καὶ deest *Ms.* *O.* & *C.* ed. 4 *Ms.* *Alex.* τριάκοντα ἡμέρας καὶ δέκα καθήσεται ἐν ἱματίῳ ἀκαθάρτῳ. 5 ita *Alex.* sed *O.* & *C.* καθαρισμοῦ αὐτῆς. *Ms.* *Sar.* & *Ald.* καθαροῦ αὐτῆς. 6 *Alex.* ἕως οὗ πληρωθῶσιν. 7 *C.* καθαρίσεως. 8 *Alex.* ἄφεδρον· καί. 9 *Alex.* καὶ μίαν καθήσεται. *C.* etiam habet καθήσεται.

6 μαλι [10] ἀκαθάρτῳ αὐτῆς. Καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς ἐφ' υἱῷ ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, προσοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον [11] ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ νοσσὸν περιστερᾶς [12] ἢ τρυγόνα περὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, πρὸς τὸν ἱε-7 ρέα. Καὶ [13] προσοίσει αὐτὸν ἔναντι κυρίου· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς [14] ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς [15] πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς. οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτούσης ἄρσεν 8 ἢ θῆλυ. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμνὸν, καὶ λήψεται δύο τρυγόνας ἢ δύο [16] νοσσοὺς περιστερῶν, μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀα-2 ρὼν, λέγων, [1] Ἀνθρώπῳ ἐάν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ [2] σημασίας τηλαυγὴς, καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἁφὴ [3] λέπρας, ἀχθήσεται πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα, ἢ ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων.
3 Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ [4] ἡ θρὶξ [5] ἐν τῇ ἁφῇ [6] μεταβάλῃ λευκὴ, καὶ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς [7] ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ [8] χρωτὸς, ἁφὴ λέπρας ἐστί. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ μιανεῖ αὐ-4 τόν. Ἐὰν [9] δὲ ᾖ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ ἐν τῷ δέρματι τοῦ [10] χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ταπεινὴ μὴ ᾖ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλε [11] τρίχα λευκὴν, [12] αὐτὴ δέ ἐστιν ἀμαυρὰ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς 5 τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ μένει ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ 6 ἡμέρας τὸ δεύτερον. Καὶ ὄψεται [13] ὁ ἱερεὺς αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τὸ δεύτερον· καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ [14] δέρματι· καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, [15] σημασία γάρ ἐστι. καὶ πλυνάμενος τὰ [16] ἱ-7 μάτια αὐτοῦ, καθαρὸς ἔσται. * [17] Ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα [18] τοῦ καθαρίσαι αὐτὸν, καὶ ὀφθήσεται τὸ δεύτερον τῷ ἱε-8 ρεῖ. Καὶ ὄψεται [19] αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ [20] ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· λέπρα ἐστί.
9 Καὶ ἁφὴ λέπρας ἐὰν γένηται [21] ἐν ἀνθρώπῳ, 10 [22] καὶ ἥξει πρὸς τὸν ἱερέα· Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, * καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ αὐτὴ μετέβαλε τρίχα λευκὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ·
11 Λέπρα παλαιουμένη [23] ἐστὶν ἐν τῷ δέρματι τοῦ [24] χρωτὸς, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφο-12 ριεῖ αὐτὸν, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν. Ἐὰν δὲ [25] ἀνθοῦσα [26] ἐξανθήσῃ λέπρα ἐν τῷ δέρματι, καὶ [27] καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἁφῆς ἀπὸ [28] κεφαλῆς ἕως ποδῶν, καθ' ὅλην τὴν 13 ὅρασιν τοῦ ἱερέως. Καὶ ὄψεται [29] ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ [30] χρωτός· καὶ καθαριεῖ [31] αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, ὅτι [32] πᾶν μετέβαλε λευκὸν, καθα-14 ρόν ἐστι. Καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇ ἐν αὐτῷ 15 χρὼς ζῶν, μιανθήσεται. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς [33] τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς, [34] ὅτι ἀκάθαρτός ἐστι· λέπρα 16 ἐστίν. Ἐὰν δὲ [35] ἀποκαταστῇ ὁ χρὼς ὁ ὑ-

---

10 *Sar.* & *Ald.* καθαρῷ αὐτῆς. 11 *C.* deest ἄμωμον, & in *Sar.* obelo not. 12 *Alex.* ἢ δύω τρυγόνας. 13 *Alex.* προσοίσει ἔναντι. 14 in *Sar.* illa ὁ ἱερεὺς obelo not. 15 al. πληγῆς. 16 *Alex.* νεοσσοὺς.

Cap. 13. 1 *Mſ. Alex.* Ἀνθρώπῳ τινὶ ἐὰν γένηται. 2 ita ll. vv. & *S. Aug.* & *Iſych.* l. 4. *Mſ. A.* σημασία τηλ. *Mſ. Ox. Comp. ed.* & *Ald.* σημασίας ἢ τηλαυγής. quam lectionem agnoſcit *S. Gregor. Naz.* Orat. περὶ φιλοπτωχίας.
3 ita *Comp.* at *Mſ. A.* λέπρας, καὶ ἀχθήσεται. *Ox.* & *Ald.* λέπ. καὶ ἐλεύσεται. 4 *C.* εἰ θρὶξ. 5 *Mſ. A.* μεταβάλῃ ἐν τῇ ἁφῇ λευκή. 6 *Ox.* μεταβάλῃ εἰς λευκήν. *C.* μεταβάλλῃ λευκήν. *Ald.* μεταβάλλῃ λευκῇ. 7 *Sch.* Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος, κοίλη, βαθυτέρα. 8 *C.* & *Ald.* poſt χρωτὸς addunt αὐτοῦ, quæ vox in *Mſ. Sar.* obelo not.
9 *Mſ. A.* & *C. ed.* δὲ τηλαυγής. 10 ita *Mſ. Sar. C. ed.* & *Ald.* at *Mſ. A.* χρωτὸς, καὶ ταπεινὴ ἡ ὄψις. 11 *Ald.* λευκῇ. 12 αὕτη δέ ἐστιν ἀμ. in *Mſ. Sar.* obelo not. 13 *Mſ. A.* αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῇ. 14 ſic *C.* & *Ald.* at *Mſ. A.* δέρματι· καθαριεῖ. 15 *Aq.* ἐξανάδοσις. *Th.* ἔκβρασμα.

16 *Mſ. A.* ἱμάτια, καθαρός. * Hi 2 ſeqq. verſus *Francof.* in unum conjung. unde qui hic 9, ibid. eſt 8.
17 *Aq.* & *S.* ἐὰν δὲ ἐπιδόσει ἐπιδῷ τὸ ἐμφύσημα. 18 *Mſ. A.* τὸ καθαρίσαι. 19 αὐτὸν *C.* deeſt. 20 *Aq.* ἰδοὺ ἐπέδωκεν. *S.* ἰδοὺ ὑπερέβη. *Th.* ἰδοὺ διακέχυται. *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἰδοὺ ἐπλατύνθη. in *Mſ. Sar.* οὐ μετέπεσεν.
21 *Mſ. A.* ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. 22 *Mſ. Ox.* καὶ ἐλεύσεται πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα. *C.* & *Ald.* καὶ ἐλεύσεται καὶ πρὸς τὸν ἱερέα.
* Ab h. v. *Francof.* verſ. 9 incip. & 10 a Λέπρα. 11 Καὶ μιανεῖ. 23 *Mſ. A.* ἐστὶν, ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτός ἐστιν, καί. 24 *Ald.* & *C.* χρωτὸς αὐτοῦ. 25 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἐξανθοῦσα. 26 *Mſ. A.* ἐξάνθησεν ἡ λέπρα. *C.* ἐξανθήσει λ. 27 *Mſ. A.* & *C. ed.* καλύψει. 28 *C.* κεφαλῆς αὐτοῦ ἕως ποδῶν αὐτοῦ. *Sar.* & *Ald.* κεφαλῆς ἕως ποδῶν αὐτοῦ.
29 *Sar.* αὐτὸν ὁ ἱερεύς. 30 *C.* & *Ald.* χρωτὸς αὐτοῦ. 31 αὐτὸν ὁ ἱερεὺς *C.* deſunt. *Ox.* pro αὐτὸν habet αὐτήν. *Ald.* αὐτοῦ. 32 *Ox.* πᾶσα. 33 *Alex.* τὸν χρῶτα ὑγιῆ. *Sch.* τὴν σάρκα τὴν ζῶσαν. 34 *Ald.* abeſt ὅτι, & addit punctum poſt αὐτόν. 35 *C.* ἀποκατασταθῇ.

γιὴς,

γῆς, καὶ μεταβάλῃ [36] λευκή, καὶ ἐλεύσεται
17 πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ ὄψεται [37] ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἁφὴ εἰς τὸ λευκόν, καὶ [38] καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν [39] ἁφήν, καθαρός ἐ-
18 στι. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι
19 αὐτοῦ ἕλκος, καὶ ὑγιασθῇ, Καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἕλκους οὐλὴ λευκή, ἢ τηλαυγὴς λευκαίνουσα, ἢ πυῤῥίζουσα, καὶ ὀφθήσεται τῷ
20 ἱερεῖ. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ [40] ἡ ὄψις ταπεινοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκήν, καὶ μιανεῖ [41] αὐτὸν ὁ ἱερεύς, [42] ὅτι λέπρα ἐστίν· ἐν τῷ ἕλκει
21 ἐξήνθησεν. Ἐὰν δὲ [43] ἴδῃ ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ θρὶξ λευκή, [44] καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτός, καὶ αὐτὴ ᾖ ἀμαυρά, [45] καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς
22 ἑπτὰ ἡμέρας. Ἐὰν δὲ διαχύσει [46] διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ [47] μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν· ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθη-
23 σεν. Ἐὰν δὲ κατὰ [48] χώραν μείνῃ τὸ τηλαύγημα καὶ μὴ διαχέηται, οὐλὴ τοῦ ἕλκους ἐστί,
24 καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ κατάκαυμα πυρός, καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι [49] αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος αὐγάζον [50] τηλαυγὲς λευκόν, ὑποπυῤῥίζον, ἢ ἔκλευκον·
25 Καὶ ὄψεται [51] αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλε [52] θρὶξ λευκὴ εἰς τὸ αὐγάζον, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ [53] ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, λέπρα ἐστίν· ἐν τῷ κατακαύματι ἐξήνθησε. καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν.
26 Ἐὰν δὲ ἴδῃ [54] ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ αὐγάζοντι θρὶξ λευκή, καὶ [55] ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος, [56] αὐτὸ δὲ ἀμαυρόν, καὶ ἀφ-
27 οριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ὄψεται [57] αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν· ἐν
28 τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον, καὶ μὴ διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι, αὐτὴ [58] δὲ ἀμαυρὰ ᾖ, οὐλὴ τοῦ κατακαύματός ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύματός ἐστι.
29 Καὶ [59] ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ [60] ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἁφὴ λέπρας ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγω-
30 νι. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς [61] ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος, ἐν αὐτῇ δὲ θρὶξ [62] ξανθίζουσα λεπτή, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· [63] θραῦσμά ἐστι, [64] λέπρα τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώγωνός ἐστι.
31 Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ [65] θραύσματος, καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ [66] θραύσμα-
32 τος ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ [67] θραῦσμα, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος
33 οὐκ ἔστι [68] κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος· Καὶ ξυρηθήσεται τὸ δέρμα, τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα
34 ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτόν, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ πλυνάμενος τὰ
35 [69] ἱμάτια, καθαρὸς ἔσται. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτόν· Καὶ ὄψεται
36 [70] ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι, * οὐκ ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς [71] ξανθῆς, [72] ὅτι ἀκάθαρτός ἐ-
37 στιν. Ἐὰν δὲ [73] ἐνώπιον [74] μείνῃ ἐπὶ χώρας τὸ θραῦσμα, καὶ θρὶξ μέλαινα ἀνατείλῃ ἐν αὐτῷ, ὑγίακε τὸ θραῦσμα, καθαρός

---

36 *O. C.* & *Ald.* λευκόν. 37 *Sar.* & *C.* αὐτὸν ὁ ἱερ. 38 *Ox.* καθαριεῖ αὐτόν. 39 ita *C.* & *Ald.* *Alex.* ἀφὴν, καὶ καθαρὸς ἔσται. *Ox.* ἀφὴν, καθαρὸς ἔσται. 40 *Ox.* ἡ ὄψις κοιλοτέρα. *C.* ἡ ὄψις αὐτῆς ταπεινοτέρα. 41 *Ald.* αὐτήν. 42 *Ald.* ἀφὴ λέπρας ἐστίν. 43 *C.* ἴδῃ αὐτόν. 44 *Ox.* καὶ κοιλοτέρα. 45 καὶ deest *Alex.* 46 *C.* διαχυθεῖται. 47 *Ald.* μιανῇ. 48 *O. C.* & *Ald.* χώραν αὐτοῦ μ. 49 *Alex.* αὐτοῦ ὑγιασθέν. *Ald.* αὐτοῦ τοῦ ἀσθενοῦς τὸ ὑγιασθέν. 50 *Ox.* τηλαύγημα λευκὸν ἢ πυῤῥίζον. *C.* τηλαυγὲς ἢ ἔκλευκον πυῤῥίζον. *Ald.* τηλαυγὲς λευκὸν, ἢ πυῤῥίζον ἢ ἔκλευκον. 51 ita *Ox.* *C.* & *Ald.* at *Alex.* αὐτό. 52 *C.* & *Ald.* τρίχα λευκήν. 53 *Ox.* κοιλοτέρα. 54 *C.* αὐτὴν ὁ ἱερεύς. *Ald.* αὐτὸν ὁ ἱερεύς. 55 *Ox.* κοῖλον. 56 *C.* καὶ αὐτὸ δέ. 57 *C.* ὁ ἱερεὺς αὐτόν. 58 *Alex.* δὲ ἦ ἀμαυρά, ἡ οὐλή. 59 *Alex.* ἀνδρὶ καὶ γυν. 60 *C.* & *Ald.* ᾧ ἐάν, & vers. 38. 61 *O. C.* & *Ald.* κοιλοτέρα. 62 *Ald.* ἐξανθίζουσα. 63 *Schol.* ἄλλος· ἀπόσπασμα. 64 *Alex.* λέπρα ἐστὶν τῆς. 65 *Alex.* τραύματος. 66 *Alex.* τραύματος. 67 *Scholia*, ἄλλος· ἀπόσπασμα. 68 *Ox.* κοιλοτέρα τοῦ δέρματος. 69 *C.* ἱμάτια αὐτοῦ. 70 *O. C.* & *Ald.* αὐτὸν ὁ ἱερεύς. * Hic *Francof.* incip. vers. 36. 71 *C.* & *Ald.* ξανθιζούσης. 72 ὅτι *C.* & *Ald.* deest. 73 *C.* & *Ald.* ἐνώπιον αὐτοῦ μ. 74 *Alex.* μείνῃ τὸ θραῦσμα ἐπὶ χώρας.

ἐστι,

38 ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ, ἐὰν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα·

39 Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα, ἀλφὸς [75] ἐστιν, ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι [76] τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καθαρός

40 ἐστιν. Ἐὰν δέ τινι μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, φαλακρός ἐστι, καθαρός ἐστιν.

41 Ἐὰν δὲ κατὰ [77] πρόσωπον μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, ἀναφάλαντός ἐστι, καθαρός ἐστιν.

42 Ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἁφὴ λευκὴ ἢ πυρρίζουσα, λέπρα [78] ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ.

43 Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς λευκὴ ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ [79] φαλαντώματι αὐτοῦ, ὡς εἶδος λέπρας ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς [80] αὐτοῦ.

44 Ἄνθρωπος λεπρός [81] ἐστι· μιάνσει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ ἁφὴ αὐτοῦ.

45 Καὶ ὁ λεπρὸς ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφὴ, τὰ ἱμάτια αὐτοῦ [82] ἔστω παραλελυμένα, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ [83] ἀκάλυπτος, καὶ περὶ τὸ στόμα αὐτοῦ [84] περιβαλέσθω, καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται.

46 Πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας [85] ἐὰν ᾖ ἐπ' [86] αὐτὸν ἡ ἁφὴ, ἀκάθαρτος ὢν [87] ἀκάθαρτος ἔσται· κεχωρισμένος καθήσεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς [88] αὐτοῦ ἔσται ἡ διατριβή.

47 [89] Καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται [90] ἁφὴ ἐν αὐτῷ λέπρας ἐν ἱματίῳ ἐρέῳ, ἢ ἐν ἱματίῳ

48 [91] στυππύνῳ, Ἢ ἐν στήμονι, ἢ ἐν κρόκῃ, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις, ἢ ἐν δέρματι, ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέρματι,

49 Καὶ γένηται ἡ ἁφὴ χλωρίζουσα ἢ [92] πυρρίζουσα ἐν τῷ δέρματι, ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος, ἁφὴ λέπρας [93] ἐστί· καὶ

50 δείξει τῷ ἱερεῖ. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

51 Καὶ ὄψεται [94] ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· ἐὰν δὲ διαχέηται [95] ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν τῷ δέρματι, κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ποιηθῇ δέρματα ἐν τῇ ἐργασίᾳ, λέπρα [96] ἔμμονός ἐστιν ἡ ἁφὴ, ἀκάθαρτός ἐστι.

52 Κατακαύσει τὸ ἱμάτιον, ἢ τὸν στήμονα, ἢ τὴν κρόκην [97] ἐν τοῖς ἐρέοις, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, [98] ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἁφὴ, ὅτι λέπρα ἔμμονός ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

53 Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ μὴ διαχέηται [99] ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ·

54 Καὶ συντάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ πλυνεῖ ἐφ' οὗ ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφὴ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον.

55 Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι [100] αὐτὸ τὴν ἁφὴν, καὶ [1] ἥδε οὐ μὴ [2] μετέβαλεν ἡ ἁφὴ τὴν [3] ὄψιν, καὶ ἡ ἁφὴ οὐ διαχεῖται, ἀκάθαρτόν ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· [4] ἐστήρικται ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ.

56 Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ᾖ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ, ἀπορρήξει [5] αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ἢ ἀπὸ [6] τοῦ στήμονος, ἢ ἀπὸ τῆς [7] κρόκης, ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος.

57 Ἐὰν δὲ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, λέπρα [8] ἐξανθοῦσά ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφή.

58 Καὶ τὸ ἱμάτιον, ἢ ὁ στήμων, ἢ ἡ κρόκη, ἢ πᾶν σκεῦος δερμάτινον, ὃ πλυθήσεται, καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἁφὴ, καὶ πλυθήσεται [9] τὸ δεύτερον, καὶ καθαρὸν ἔσται.

59 Οὗτος ὁ νόμος ἁφῆς λέπρας [10] ἱματίου ἐρέου, ἢ [11] στυππύνου, ἢ στήμονος, ἢ κρόκης, ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου, εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸ, ἢ μιᾶναι [12] αὐτό.

---

75 *Alex.* ἐστιν, καθαρός ἐστιν, ἐξανθεῖ. 76 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ desunt *C.* 77 *C.* πρόσωπον αὐτοῦ μ. 78 *O.* ἐστὶν ἀνθοῦσα (*C.* ἐξανθίζουσα. *Ald.* ἐξανθοῦσα) ἐν τῷ φ. 79 *Alex.* & *C.* ἀναφαλαντώματι. 80 αὐτοῦ *Ald.* deest. 81 ita *Ald.* sed *Alex.* ἐστιν· μιανεῖ αὐτόν. *Ox.* & *C.* ἐστιν, ἀκάθαρτός ἐστι, μιάνσ. μ. α. 82 *Ald.* & *C.* ἔσται. 83 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἀκατακάλυπτος. 84 *Alex.* περιβαλλέσθω. 85 *Alex.* ἂν ᾖ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἁφή. 86 *C.* αὐτῷ. 87 *Alex.* ἀκάθαρτός ἐστιν. 88 *Alex.* ἔσται αὐτοῦ ἡ. *Ald.* ἔσται αὐτῷ ἡ. 89 *O.* & *C.* καὶ ἱμάτιον ᾧ ἐὰν γέν. 90 *Alex.* ἐν αὐτῷ ἁφὴ λέπρας. 91 *Alex.* στιππυίνῳ. *C.* στυππίῳ. 92 *Alex.* πυρίζουσα. 93 al. ἔσται. 94 ὁ ἱερεὺς *C.* deest. 95 *Ox.* ἡ πληγή. 96 *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, φιλόνεικος· ὀπίσω δὲ παλαιουμένην αὐτὴν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ συγγηρῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνίατον. 97 *Ald.* & *C.* ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις. 98 ita *O.* *C.* & *Ald.* at *Alex.* ἐν ᾧ ἐὰν γένηται ἡ ἁφὴ, ὅτι λέπρα, ἐν πυρί. 99 *O.* ἡ πληγή. 100 *Alex.* αὐτοῦ. *Ald.* αὐτῷ. *C.* deest. 1 *Alex.* ἥδε μὴ μετέβαλεν τὴν ὄψιν ἡ ἁφὴ, καί. *C.* pro ἥδε habet εἰ δέ. 2 *Ald.* & *C.* μεταβάλῃ. 3 *Ald.* & *C.* ὄψιν αὐτῆς. 4 *Sch.* ἄλλος· σπανίζουσαν. 5 *Alex.* αὐτόν. 6 *Alex.* τοῦ δέρματος, ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος. 7 *Alex.* κρόκης. Ἐὰν δὲ ὀφθήσεται ἐν τῷ. 8 *C.* ξανθίζουσα. al. ἐξανθίζουσα. 9 *Alex.* τὸ δεύτερον, καθαρόν. 10 *Alex.* ἱματίου, ἢ στήμονος. 11 al. στυππείνου. 12 αὐτὸ *C.* abest.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Οὗτος ὁ νόμος τοῦ [1] λεπροῦ. ᾗ
ἂν ἡμέρα καθαρισθῇ, καὶ προσαχθήσεται
3 πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς
ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ
ἰδοὺ ἰᾶται ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ.
4 Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ λήψονται τῷ κε-
καθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ, καὶ
ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ
5 ὕσσωπον. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ
σφάξουσι τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς ἀγγεῖον ὀστρά-
6 κινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι. Καὶ τὸ ὀρνίθιον
τὸ ζῶν λήψεται αὐτὸ, καὶ τὸ ξύλον τὸ κέδρι-
νον, [2] καὶ τὸ κλωστὸν κόκκινον, καὶ [3] τὸν ὕσσω-
πον, καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς
τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι
7 ζῶντι. Καὶ [4] περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν καθα-
ρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἑπτάκις, [5] καὶ καθα-
ρὸς ἔσται· καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς
8 τὸ πεδίον. Καὶ πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [6] ξυρηθήσεται αὐτοῦ πᾶ-
σαν τὴν τρίχα, καὶ λούσεται ἐν ὕδατι, καὶ [7] κα-
θαρὸς ἔσται. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν
παρεμβολὴν, καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ
9 ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ, [8] ξυρηθήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐ-
τοῦ, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν πώγωνα, καὶ
τὰς [9] ὀφρῦς, καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ [10] ξυ-
ρηθήσεται· καὶ πλυνεῖ τὰ [11] ἱμάτια, καὶ λούσε-
ται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ [12] καθαρὸς ἔ-
10 σται. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται
δύο [13] ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ [14] πρό-
βατον ἄμωμον ἐνιαύσιον, καὶ τρία δέκατα
σεμιδάλεως εἰς θυσίαν [15] πεφυραμένης ἐν
11 ἐλαίῳ, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν. Καὶ
στήσει ὁ ἱερεὺς [16] ὁ καθαρίζων, τὸν ἄνθρωπον τὸν
καθαριζόμενον, καὶ ταῦτα ἔναντι κυρίου, ἐπὶ
12 τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ
λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα, καὶ προσάξει
αὐτὸν [17] τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ
ἐλαίου, * καὶ ἀφοριεῖ [18] αὐτὰ ἀφόρισμα ἔν-
13 αντι κυρίου. Καὶ σφάξουσι τὸν ἀμνὸν
[19] ἐν τόπῳ, οὗ [20] σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώμα-
τα, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ ἁγίῳ.
ἔστι γὰρ τὸ περὶ ἁμαρτίας, ὥσπερ τὸ τῆς πλημ-
μελείας ἐστὶ τῷ ἱερεῖ· ἅγια ἁγίων ἐστί.
14 Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς
πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λο-
βὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ
τὸ ἄκρον τῆς [21] χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ
15 ἄκρον τοῦ [22] ποδὸς τοῦ δεξιοῦ. Καὶ λαβὼν
ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου, ἐπιχεεῖ ἐπὶ
16 τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν. Καὶ
[23] βάψει τὸν [24] δάκτυλον τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου
τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς [25] χειρὸς αὐτοῦ τῆς ἀριστερᾶς· καὶ
ῥανεῖ [26] τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου.
17 Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον [27] τὸ ὂν ἐν τῇ χει-
ρὶ, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ
καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς
[28] χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ [29] πο-
δὸς τοῦ δεξιοῦ, [30] ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς
18 πλημμελείας. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον
τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος· * καὶ ἐξι-
λάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου.
19 Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ
ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς [31] περὶ τοῦ καθαριζομένου
ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ· καὶ μετὰ τοῦτο σφάξει ὁ
20 ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα. [32] Καὶ ἀνοίσει
ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου· καὶ ἐξιλάσεται περὶ
αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, * καὶ καθαρισθήσεται.
21 Ἐὰν δὲ [33] πένηται, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὑρίσκῃ,
λήψεται [34] ἀμνὸν ἕνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς
[35] ἀφαίρεμα, ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ

Cap. 14. 1 *Mſ. Ox.* λεπροῦ ἔσται. 2 ita *Ox.* & *Ald.* at *Alex.* & *C.* καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον. 3 *C.* & *Ald.* τήν. 4 *Ox.* ἐπιρρανεῖ. 5 *O.* καὶ καθαρίσει αὐτόν. 6 *O. Ald.* & *C.* ξυρήσεται. 7 *O.* καθαρισθήσεται. 8 *Ald.* & *C.* ξυρήσεται. 9 *Alex.* ὀφρύας. 10 *C.* ξυρήσεται. 11 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ. 12 *C.* καθαρισθήσεται. 13 *Alex.* ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους, καί. 14 *Alex.* πρόβατον ἐνιαύσιον ἄμωμον. *Ox.* ἀμνάδα μίαν ἐνιαύσιον ἄμωμον. *C.* & *Ald.* πρόβατον ἓν ἄμωμον, ἐνιαύσιον. 15 *O.* & *C.* πεφυραμένην. 16 *Alex.* καθαρίζων. 17 *Ox.* περὶ τῆς. * *Francof.* hic incip. verſ. 13. 18 *Ald.* αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἀφ. 19 ita *C.* & *Ald.* ſed *Alex.* ἐν τόπῳ ᾧ. *Ox.* οὗ. 20 *Ald.* & *C.* σφάξουσι. 21 *C.* & *Ald.* χειρὸς αὐτοῦ. 22 *C.* & *Ald.* ποδὸς αὐτοῦ. 23 *O. C.* & *Ald.* βάψει ὁ ἱερεὺς τόν. 24 *C.* & *Ald.* δάκτυλον αὐτοῦ. 25 *Alex.* χειρὸς τῆς. 26 *Alex.* ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις. *C.* ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, ut & *Ald.* quæ tamen ἑπτάκις habet poſt αὐτοῦ. 27 *Alex.* τὸ ἐν τ. χ. *O.* & *Ald.* τὸ ὂν ἐν τ. χ. αὐτοῦ. 28 *C.* & *Ald.* χειρὸς αὐτοῦ τῆς. 29 *C.* & *Ald.* ποδὸς αὐτοῦ τοῦ. 30 *Ox.* ἐπὶ τὸ αἷμα τῆς πλημμελείας. * In *Francof.* hic incip. verſ. 18. 19 vero à Καὶ μετὰ τ. 31 *Alex.* & *C.* περὶ τοῦ ἀκαθάρτου καθαριζομένου. 32 ita *Alex.* & *Ald.* niſi quod *Alex.* pro ἀνοίσει legat οἴσει. *C.* Καὶ τὴν θυσίαν ἀνοίσει ἐπί. * Hæ 2 voces in *Francof.* faciunt verſ. 20. 33 *Ox.* & *Ald.* πένης ᾖ. 34 *O.* ἀμνὸν ἕνα περὶ πλημμελείας. *Ald.* ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα. 35 *O.* ἀφόρισμα.

δέκατον σεμιδάλεως [36] πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν, καὶ κοτύλην ἐλαίου [37] μίαν,

22 Καὶ δύο τρυγόνας, ἢ δύο [38] νοσσοὺς περιστερῶν, ὅσα [39] εὗρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἡ μία εἰς ὁλοκαύτωμα.

23 Καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, εἰς τὸ [40] καθαρίσαι αὐτὸν, πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου.

24 Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου.

25 Καὶ σφάξει τὸν [41] ἀμνὸν τὸν τῆς πλημμελείας, καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς [42] τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς [43] χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ [44] ποδὸς τοῦ δεξιοῦ.

26 Καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν [45] χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν.

27 Καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ [46] δακτύλῳ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ [47] ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ ἀριστερᾷ ἑπτάκις [48] ἔναντι κυρίου.

28 Καὶ [49] ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου [50] τοῦ ἐπὶ τῆς [51] χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

29 Τὸ δὲ [52] καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸ ὂν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ [53] καθαρισθέντος· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου.

30 Καὶ ποιήσει [54] μίαν ἀπὸ τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν [55] νοσσῶν τῶν περιστερῶν, καθότι

31 εὗρεν αὐτοῦ ἡ χείρ, Τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς [56] ὁλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ· καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι κυρίου.

32 Οὗτος ὁ νόμος ἐν ᾧ ἐστιν ἡ [57] ἁφὴ τῆς λέπρας, καὶ τοῦ μὴ εὑρίσκοντος τῇ [58] χειρὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων,

34 Ὡς ἂν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι [59] ὑμῖν [60] ἐν κτήσει, καὶ [61] δώσω ἁφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς τῆς [62] ἐγκτήτου [63] ὑμῖν·

35 Καὶ [64] ἥξει τίνος αὐτοῦ ἡ οἰκία, καὶ [65] ἀναγγελεῖ τῷ ἱερεῖ, λέγων, Ὥσπερ ἁφὴ ἑώραταί [66] μοι ἐν τῇ οἰκίᾳ.

36 Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν, πρὸ τοῦ [67] εἰσελθόντα τὸν ἱερέα ἰδεῖν τὴν ἁφὴν, [68] καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα [69] ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ· * καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν.

37 Καὶ [70] ὄψεται τὴν [71] ἁφὴν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, κοιλάδας [72] χλωριζούσας, ἢ πυρρίζουσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν [73] ταπεινοτέρα τῶν τοίχων.

38 Καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας.

39 Καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν, * [74] καὶ ἰδοὺ διεχύθη ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας.

40 Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐξελοῦσι τοὺς λίθους ἐν οἷς ἐστιν ἡ ἁφὴ, καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

41 [75] Καὶ τὴν οἰκίαν ἀποξύσουσιν [76] ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐκχεοῦσι τὸν [77] χοῦν τὸν ἀπεξυσμένον ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

42 Καὶ λήψονται λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέρους, καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων· καὶ χοῦν ἕτερον λήψονται, καὶ ἐξαλείψουσι τὴν οἰκίαν.

43 Ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ [78] πάλιν ἡ ἁφὴ, καὶ ἀνατείλῃ ἐν τῇ [79] οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λίθους, καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ

44 μετὰ τὸ [80] ἐξαλειφθῆναι, Καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ὄψεται εἰ διακέχυται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ,

45 ἀκάθαρτός ἐστι. Καὶ καθελοῦσι τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς,

---

36 *Ald.* ἐμπεφυραμένης. al. ἐν πεφυραμένης. 37 *Alex.* μίαν, Ἢ δύο. 38 *Alex.* νεοσσούς. 39 *C.* ἂν εὕρῃ. 40 *Ox.* καθαρισθῆναι. 41 *Alex.* ἀμνὸν τῆς. 42 *Alex.* τοῦ δεξιοῦ τοῦ καθαριζομένου, καί. 43 *C.* & *Ald.* χειρὸς αὐτοῦ τ. 44 *C.* & *Ald.* ποδὸς αὐτοῦ τ. 45 *Ald.* χεῖρα αὐτοῦ. 46 *C.* & *Ald.* δακτ. αὐτοῦ τ. 47 *Ald.* ἐλαίου πάλιν. 48 *Ald.* *C.* ἐναντίον. 49 ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς *Ald.* desunt. 50 *O.* *C.* & *Ald.* τοῦ ὄντος ἐπί. 51 *Ald.* χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει. 52 *O.* *C.* & *Ald.* καταλειφθὲν ἔλαιον. 53 sic *O.* *C.* & *Ald.* at *Alex.* καθαριζομένου. 54 *Alex.* μίαν τῶν. 55 *Alex.* νεοσσῶν. 56 *Ox.* ὁλοκαύτωσιν. 57 *Alex.* ἁφὴ λέπρας. 58 *C.* & *Ald.* χειρὶ αὐτοῦ. 59 *C.* ὑμῶν. 60 *C.* ἐν κλήρῳ. 61 *Ald.* δώσει. 62 al. ἐγκλήτου. 63 al. ὑμῶν. 64 *Ald.* ἥξει. 65 *Alex.* ἀναγγείλῃ. 66 *Alex.* μου. 67 *Alex.* εἰσελθόντα ἰδεῖν τὸν ἱερέα τὴν οἰκίαν, καὶ οὐ. *Ox.* pro εἰσελθόντα habet εἰσελθεῖν. 68 *O.* καὶ οὐ μιανθήσεται πάντα τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ. al. deest καί. 69 *Alex.* ἐάν. * *Francof.* hic incipit verſ. 37. 70 *Ox.* & *Ald.* ὄψεται ὁ ἱερεύς. 71 *Alex.* ἁφὴν ἐν τοῖς τοίχοις. 72 *Alex.* χλωριζούσας, καὶ ἡ ὄψις. 73 *Ox.* κοιλοτέρα. * Hæc verba in *Francof.* pertin. ad verſ. ſeq. 74 *Alex.* καὶ ἰδοὺ * οὐ διεχύθη. 75 *Alex.* Καὶ ἀποξύσουσιν τὴν οἰκίαν ἔσωθεν. 76 *Ald.* ἔξωθεν. 77 *Alex.* χοῦν ἔξω τῆς. 78 *Alex.* πάλιν ἁφή. 79 *Ald.* οἰκίᾳ, καί. 80 *C.* ἀπαλειφθῆναι.

καὶ πάν-

καὶ πάντα τὸν [81] χοῦν ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως
46 εἰς τόπον ἀκάθαρτον. Καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἀφωρισμένη ἐστίν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
47 Καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ [82] ἔσθων ἐν τῇ οἰκίᾳ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, [83] καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
48 Ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰσέλθῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἴδῃ, καὶ [84] ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ [85] μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν, ὅτι ἰάθη ἡ ἁφή.
49 Καὶ λήψεται ἀφαγνίσαι τὴν οἰκίαν, δύο ὀρνίθια ζῶντα [86] καθαρά, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ [87] ὕσσωπον.
50 Καὶ σφάξει τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ᾽ ὕδατι ζῶντι.
51 Καὶ λήψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὴν ὕσσωπον, καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν· καὶ βάψει [88] αὐτὸ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ᾽ [89] ὕδατι ζῶντι· καὶ περιρρανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἑπτάκις·
52 Καὶ ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου, καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ὀρνιθίῳ τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ, καὶ ἐν [90] τῷ ὑσσώπῳ, καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κοκκίνῳ.
53 Καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν [91] ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐξιλάσεται περὶ τῆς οἰκίας, [92] καὶ καθαρὰ ἔσται.
54 Οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἁφὴν λέπρας, καὶ θραύσματος,
55 Καὶ τῆς λέπρας ἱματίου, καὶ οἰκίας,
56 Καὶ οὐλῆς, καὶ σημασίας, καὶ τοῦ
57 [93] αὐγάζοντος, [94] Καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι ᾗ ἡμέρᾳ ἀκάθαρτον, καὶ ᾗ ἡμέρᾳ καθαρισθήσεται. οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ΚΑΙ [1] ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ
2 Ἀαρών, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς [2] αὐτοῖς, Ἀνδρὶ ἀνδρὶ ᾧ ἐὰν γένηται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος [3] αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστι.
3 Καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ· ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς ῥύσεως, [4] ἧς συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς [5] ῥύσεως, αὕτη ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ· [6] πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ, [7] ᾗ συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς [8] ῥύσεως, ἀκαθαρσία αὐτοῦ
4 ἐστι. Πᾶσα κοίτη [9] ἐφ᾽ ἧς ἂν κοιμηθῇ [10] ἐπ᾽ αὐτῆς ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτός ἐστι, καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ᾽ [11] ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτον [12] ἔσται.
5 Καὶ ἄνθρωπος, ὃς [13] ἐὰν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [14] λούσεται ὕδατι,
6 καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. Καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σκεύους ἐφ᾽ ὃ ἂν [15] καθίσῃ ὁ γονορρυής, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
7 Καὶ ὁ [16] ἁπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονορρυοῦς, πλυνεῖ τὰ [17] ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
8 Ἐὰν δὲ [18] προσσιελίσῃ ὁ γονορρυὴς ἐπὶ τὸν καθαρόν, πλυνεῖ τὰ [19] ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
9 [20] Καὶ πᾶν ἐπίσαγμα [21] ὄνου, ἐφ᾽ ὃ [22] ἂν ἐπιβῇ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.
10 Καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος [23] ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων αὐτά, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
11 Καὶ [24] ὅσων ἐὰν ἅψηται ὁ γονορρυής, καὶ τὰς [25] χεῖρας οὐ [26] νένιπται ὕδατι, πλυνεῖ τὰ [27] ἱ-

81 C. & *Ald.* χοῦν τῆς οἰκίας. 82 *Ald.* & C. ἐσθίων. 83 καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, C. desunt. 84 *Alex.* ἰδοὺ οὐ διαχύσει οὐ διαχεῖται. *Ox.* ἰδοὺ διαχύσει οὐ διακέχυται. C. ἰδοὺ οὐ διακέχυται. 85 *Ox.* μετὰ ἀλειφθῆναι. C. μετὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι. 86 καθαρὰ C. deest. 87 *Alex.* τὸ ὕσσ. C. & *Ald.* τὴν ὕσσ. 88 C. & *Ald.* αὐτά. 89 C. ὕδατος ζῶντος. 90 C. & *Ald.* τῇ. 91 *Alex.* ἔξω πόλεως. 92 O. & C. καὶ καθαρισθήσεται. 93 O. & C. αὐγάσματος. 94 καὶ deest C.

Cap. 15. 1 *Ald. ed.* εἶπε. 2 C. & *Ald.* πρὸς αὐτούς. 3 ita C. at *Ms. Alex.* αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται. 4 C. ἣ συνέστηκεν ἐν τῷ σώματι. 5 C. ῥύσεως αὐτοῦ. 6 πᾶσαι &c. usque ad finem versus desunt in C. 7 *Ald.* αἷς. 8 O. *Ald.* ῥύσεως αὐτοῦ. 9 *Alex.* & C. ἐφ᾽ ἥν. *Ald.* ἐφ᾽ ἥν. 10 *Alex.* & C. ἐπ᾽ αὐτῇ. *Ald.* ἐπ᾽ αὐτήν. 11 C. ᾧ & vers. 6. 12 al. ἐστιν. 13 *Alex.* ἄν. 14 *Ald.* λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ. 15 *Ox.* & *Ald.* καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁ. 16 *Alex.* ἁπτόμενος χρωτός. 17 *Ald.* & C. ἱμάτια αὐτοῦ. 18 al. προσσιαλίσῃ. *Alex.* προσεγγίσῃ. 19 *Alex.* ἱμάτια, καί. 20 *Alex.* Καὶ ἐπὶ πᾶν. 21 ita ll. vv. *Ald.* & aliis deest ὄνου. *Isych.* tamen agnoscit, & esse 70 interpp. testatur l. 5. 22 sic *Ox.* & C. at *Alex.* ἂν καθίσῃ ἐπ᾽. 23 *Alex.* ὃς ἐάν. *Ox.* C. & *Ald.* ἀπὸ πάντων ὅσα ἄν. 24 C. & *Ald.* ὅσα ἄν. 25 *Ald.* & C. χεῖρας αὐτοῦ οὐ. 26 *Alex.* νένιπται, πλυνεῖ. C. διένιπται ὕδατι, πλ. 27 *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λ.

ματια, καὶ λούσεται [28] τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 12 [29] Καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ [30] ἂν ἅψηται ὁ γονοῤῥυὴς, συντριβήσεται· καὶ σκεῦος ξύλινον [31] νιφήσεται ὕδατι, καὶ [32] καθαρὸν ἔσται. 13 Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονοῤῥυὴς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, καὶ [33] ἐξαριθμήσεται [34] αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν [35] καθαρισμὸν αὐτοῦ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ [36] σῶμα ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται. 14 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας, ἢ δύο [37] νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ. 15 Καὶ ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου [38] ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ. 16 Καὶ ἄνθρωπος, [39] ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 17 Καὶ πᾶν ἱμάτιον, καὶ πᾶν δέρμα ἐφ' ὃ [40] ἂν ᾖ ἐπ' [41] αὐτὸ κοίτη σπέρματος, καὶ πλυθήσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας. 18 Καὶ γυνὴ ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λούσονται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας. 19 Καὶ γυνὴ ἥτις [42] ἂν ᾖ ῥέουσα [43] αἵματι, καὶ ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἑπτὰ ἡμέρας [44] ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς· πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 20 Καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται. 21 Καὶ πᾶς ὃς [45] ἂν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα [46] αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 22 * Καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος παντὸς σκεύους [47] οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 23 Ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὔσης, ἢ ἐπὶ τοῦ σκεύους οὗ [48] ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ [49] ἐν τῷ ἅπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 24 Ἐὰν δὲ [50] κοίτῃ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς, καὶ γένηται ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ' [51] αὐτῷ, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ' [52] ᾗ ἂν κοιμηθῇ [53] ἐπ' αὐτῇ, ἀκάθαρτος ἔσται. 25 Καὶ γυνὴ ἐὰν ῥέῃ [54] ῥύσει [55] αἵματος ἡμέρας πλείους, οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς, πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς [56] ἀφέδρου αὐτῆς, ἔσται ἀκάθαρτος. 26 Καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ' [57] ἧς ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς [58] ῥύσεως, κατὰ τὴν κοίτην τῆς [59] ἀφέδρου, ἔσται αὐτῇ. καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς [60] ἀφέδρου. 27 [61] Πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται, καὶ πλυνεῖ τὰ [62] ἱμάτια καὶ λούσεται [63] τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. 28 Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς [64] ῥύσεως, καὶ ἐξαριθμήσεται [65] αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται. 29 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ [66] λήψεται [67] αὐτῇ δύο τρυγόνας, ἢ δύο [68] νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 30 Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς [69] ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς. 31 Καὶ εὐλαβεῖς [70] ποιήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται διὰ τὴν [71] ἀκαθαρσίαν αὐτῶν, ἐν τῷ μιαίνειν αὐτοὺς τὴν [72] σκηνήν μου τὴν ἐν αὐτοῖς. 32 Οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονοῤῥυοῦς· [73] καὶ ἐάν τινι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, ὥστε μιαν-

---

28 τὸ σῶμα *C.* desunt. 29 *C.* Καὶ πᾶν σκεῦος. 30 *Alex.* ἐάν. 31 *C.* πλυθήσεται. al. νιφθήσεται. 32 *O.* καθαρισθήσεται. 33 *C.* ἐξαριθμήσεται. 34 *Alex.* & *C.* ἑαυτῷ. 35 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* καθαρισμὸν, καί. 36 *C.* & *Ald.* σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι. 37 *Alex.* νεοσσούς. 38 sic *C.* *Alex.* περὶ τῆς. *Ald.* ἀπὸ περὶ τῆς. 39 *Alex.* ὃς ἐάν. 40 *Alex.* ἐὰν ᾖ. *Ox.* ἂν γένηται. 41 *C.* αὐτῷ. 42 *Alex.* ἐάν. 43 *Alex.* αἵματι, ἔσται. 44 *Alex.* ἔσω. 45 *Alex.* ἐάν. 46 αὐτοῦ *C.* deest. * In *Francof.* hi 2 versus seqq. in unum conjunguntur, unde, qui hic 24, ibi est 23. atque ita ad finem cap. 47 *Ald.* ἐφ' ὃ ἄν. *C.* ἐφ' ᾧ ἄν. 48 *Alex.* ἐὰν αὐτὴ κάθηται. *Ald.* & *C.* ἂν αὐτὴ κάθηται. 49 *Alex.* ἐν δὲ τῷ. 50 *Alex.* κοίτῃ τις κοιμηθῇ μετ'. 51 *Alex.* αὐτῷ, καὶ ἀκάθαρτος. 52 ita *C.* at *Ald.* ἥν. 53 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτῆς. 54 *Alex.* ῥεύσει. *O.* *C.* & *Ald.* ῥύσιν. 55 *C.* αἵματος αὐτῆς. 56 *Alex.* ἀφέδρου, ἀκάθαρτος ἔσται. Καὶ πᾶσαν κοίτην ἐφ'. 57 *Alex.* & *C.* ἥν. 58 *Ald.* & *C.* ῥύσεως αὐτῆς. 59 *O.* & *C.* ἀφέδρου αὐτῆς. 60 *Ald.* ἀφέδρου αὐτῆς. 61 *C.* Καὶ πᾶς. 62 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ. 63 *Ald.* τὸ σῶμα αὐτοῦ. *C.* desunt. 64 *Ald.* *C.* ῥύσεως αὐτῆς. 65 *Ald.* ἑαυτῇ. 66 *Alex.* λήμψεται. 67 *Ald.* & *C.* ἑαυτῇ. *Alex.* deest. 68 *Alex.* νεοσσούς. 69 *C.* & *Ald.* ὁλοκαύτωσιν. 70 *Ald.* ποιήσεται. 71 *Alex.* ἀκαθαρσίαν, ἐν. 72 *Ald.* σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 73 καὶ *Ald.* deest.

θῆναι

33 θῶσαι ἐν αὐτῇ. Καὶ τῇ αἱμοῤῥοούσῃ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, [74] καὶ ὁ γονοῤῥυὴς ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ τῷ ἄρσενι ἢ τῇ θηλείᾳ, [75] καὶ τῷ ἀνδρὶ, ὃς [76] ἂν κοιμηθῇ μετὰ [77] ἀποκαθημένης.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς Ἀαρὼν ἐν τῷ [1] προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου, καὶ 2 ἐτελεύτησαν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς [2] Μωυσῆν, Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον [3] ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται· ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθήσομαι ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου. 3 Οὕτως εἰσελεύσεται Ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον· ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ [4] κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα. 4 Καὶ χιτῶνα λινοῦν ἡγιασμένον ἐνδύσεται, καὶ [5] περισκελὲς [6] λινοῦν ἔσαι ἐπὶ τοῦ χρωτὸς [7] αὐτοῦ, καὶ [8] ζώνῃ λινῇ ζώσεται, καὶ κίδαριν λινῆν περιθήσεται, ἱμάτια ἅγιά ἐστι· καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται αὐτά. 5 Καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήψεται δύο [9] χιμάρους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα. 6 Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας [10] αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. 7 Καὶ λήψεται τοὺς δύο [11] χιμάρους, καὶ [12] στήσει αὐτοὺς ἔναντι κυρίου παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 8 Καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν ἐπὶ τοὺς δύο [13] χιμάρους κλήρους· [14] κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ, 9 καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν χίμαρον ἐφ᾽ ὃν [15] ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ κλῆρος τῷ κυρίῳ, καὶ [16] προσοίσει 10 περὶ ἁμαρτίας. Καὶ τὸν [17] χίμαρον, ἐφ᾽ ὃν ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ κλῆρος τοῦ ἀποπομπαίου, * στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου, [18] τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ᾽ αὐτοῦ, ὥστε [19] ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν [20] ἀποπομπήν, καὶ ἀφήσει αὐτὸν εἰς 11 τὴν [21] ἔρημον. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς [22] ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου· καὶ σφάξει τὸν μόσχον 12 περὶ τῆς ἁμαρτίας [23] αὐτοῦ. Καὶ λήψεται [24] τὸ πυρεῖον πλῆρες ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, τοῦ ἀπέναντι κυρίου· * καὶ [25] πλήσει τὰς [26] χεῖρας θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς, καὶ εἰσοίσει ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος. 13 Καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι κυρίου· καὶ καλύψει ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, 14 καὶ οὐκ [27] ἀποθανεῖται. Καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ [28] ἱλαστήριον [29] κατὰ ἀνατολάς· κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ 15 αἵματος τῷ [30] δακτύλῳ. Καὶ σφάξει τὸν [31] χίμαρον τὸν περὶ ἁμαρτίας, τὸν [32] περὶ τοῦ λαοῦ, ἔναντι κυρίου· καὶ [33] εἰσοίσει τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸ αἷμα τοῦ μόσχου· καὶ ῥανεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου. 16 Καὶ ἐξιλάσεται [34] τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. καὶ [35] οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ [36] ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν. 17 Καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσαι ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ

74 *Ox.* καὶ τῷ γονοῤῥυεῖ. *Ald.* καὶ ἐγονοῤῥύησεν. 75 *Alex.* καὶ ἐν τῷ. 76 al. ἐάν. 77 *C.* ἀποκαθημένης.

Cap. 16. 1 *Compl. ed.* & *Ald.* προσφέρειν. 2 *Ms. Alex.* Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον. 3 al. τὸ ἐσώτ. 4 *C.* κριά. 5 *C.* περισκέλιον. 6 *Sch.* τὸ λινοῦν καὶ λινῆν ζώνην. ἄλλος φησὶ, διπλοῦν καὶ διπλῆν. 7 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ κιδάρεις περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ζώνη λινῇ ζώσεται, ἁγίασμά ἐστιν· καὶ λούσεται. 8 *Ox.* ζώνην λινῆν. 9 *Alex.* χειμάῤῥους. *Ox.* & *Ald.* τράγους, & sic per totum caput. 10 al. τὸν ἑαυτοῦ. 11 *Alex.* χειμάῤῥους. *Ox.* & *Ald.* τράγους. 12 *Ox. Ald.* & *C.* παραστήσει. 13 sic *Ox. C.* & *Ald.* at *Alex.* χειμάῤῥους, sine κλήρους. 14 *Sch.* Σύμμαχος, τὸν ἀποπομπαῖον οὕτως ὠνόμασεν· ὁ δὲ Ἀκύλας, εἰς τράγον ἀπολελυμένον εἰς τὴν ἔρημον. aliud *Scholion*, Ἀκύλας, κλῆρος εἰς κεκρατημένος, καὶ εἰς ἀπερχόμενος. al. item *Apollinaris Sch.* ὁ Σύμμαχος, τράγον ἀπερχόμενον. Interpr. *Origen.* *apopompai* vocabulum Latine retinuit. 15 *Ald.* ἀπῆλθεν, & verf. 10. 16 *C.* ποιήσει. 17 *Alex.* χείμαῤῥον. * In *Francof.* hic incip. verf. 10. 18 *Ald.* & *C.* ὥστε. 19 *O. C.* & *Ald.* ἐξαποστεῖλαι. 20 ita *C.* & *Ald.* sed *Alex.* ἀποπομπὴν, ἀφήσει. *Ox.* ἀποπομπὴν ἀφιέναι. 21 *Ox.* ἔρημον, καὶ λήψεται ὁ τράγος ἐφ᾽ ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς τὴν ἔρημον, & sic etiam *Ald.* nisi quod pro εἰς τὴν ἔρημ. legat εἰς γῆν ἄβατον. 22 *C.* & *Ald.* ἁμαρτίας τῆς ἑαυτοῦ &c. *Alex.* ἁμαρτίας τὸν αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μόνον, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ σφάξει. 23 *Alex.* τὸν αὐτοῦ. *Ald.* & *C.* τὸν ἑαυτοῦ. 24 *Ald.* & *C.* πλῆρες τὸ πυρεῖον. * In *Francof.* hæc sequentia pertin. ad verf. 13. 25 *C.* & *Ald.* πληρώσει. 26 *C.* χεῖρας αὐτοῦ. 27 *C.* ἀποθανεῖτε. 28 al. θυσιαστήριον. 29 *Alex.* κατ᾽ ἀνατολάς. 30 *C.* & *Ald.* δακτύλῳ αὐτοῦ. 31 *Alex.* χείμαῤῥον. 32 *Ald.* παρά. 33 *Alex.* οἴσουσιν ἀπὸ τοῦ. *Ald.* εἰσοίσει ἀπὸ τοῦ. 34 *Ox.* περὶ τῶν ἁγίων. 35 *Alex.* οὕτως. 36 ἐν *Ald.* deest.

ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ· καὶ ἐξιλάσεται [37] περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς [38] υἱῶν Ἰσραήλ.

18 Καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ [39] ὂν ἀπέναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται [40] ἐπ᾽ αὐτοῦ· καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ [41] χιμάρου, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ

19 κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. Καὶ ῥανεῖ [42] ἐπ᾽ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ [43] δακτύλῳ ἑπτάκις, καὶ καθαριεῖ αὐτὸ, καὶ ἁγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν [44] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

20 Καὶ συντελέσει ἐξιλασκόμενος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν ἱερέων [45] καθαριεῖ. καὶ [46] προσάξει

21 τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα· Καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν [47] τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος, καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ᾽ αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσει [48] αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ [49] χιμάρου τοῦ ζῶντος· καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χει-

22 ρὶ ἀνθρώπου ἑτοίμου εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ λήψεται ὁ [50] χίμαρος ἐφ᾽ ἑαυτῷ τὰς [51] ἀδικίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον· καὶ ἐξαποστελεῖ

23 τὸν [52] χίμαρον εἰς [53] τὴν ἔρημον. Καὶ εἰσελεύσεται Ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν, ἣν [54] ἐνδεδύκει, [55] εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον, καὶ

24 ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ. Καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ποιήσει τὸ [56] ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, [57] καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ, ὡς περὶ τῶν ἱε-

25 ρέων. Καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν

26 ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν, πλυνεῖ τὰ [58] ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς

27 τὴν παρεμβολήν. [59] Καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν τὸ [60] αἷμα εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρὶ, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν καὶ τὴν

28 κόπρον αὐτῶν. Ὁ δὲ κατακαίων αὐτὰ, πλυνεῖ τὰ [61] ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν

29 παρεμβολήν. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐν τῷ μηνὶ τῷ [62] ἑβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνός· [63] ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ὁ αὐτόχθων, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν.

30 Ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν, καθαρίσαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι κυρίου, [64] καὶ καθαρισθή-

31 σεσθε. Σάββατα σαββάτων [65] ἀνάπαυσις [66] αὕτη ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον.

32 Ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν, καὶ ὃν ἂν τελειώσωσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, [67] ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν [68] λινῆν, στολὴν ἁγίαν.

33 Καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον [69] τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλάσεται, καὶ περὶ τῶν ἱερέων, καὶ περὶ πάσης

34 συναγωγῆς ἐξιλάσεται. Καὶ ἔσται [70] τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον [71] ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ πασῶν τῶν [72] ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιηθήσεται, [73] καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. ιζ΄. 17.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

2 Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς [1] πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος,

37 *Alex.* περὶ αὐτῶν. 38 *C.* & *Ald.* deest υἱῶν. 39 ὂν *C.* deest. 40 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτῶν. *C.* ἐπ᾽ αὐτό. 41 *Alex.* χειμάῤῥου. 42 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτῶν. 43 *C.* & *Ald.* δακτύλῳ αὐτοῦ. 44 *Alex.* deest τῶν. 45 *C.* καὶ καθαριεῖ. 46 *Alex.* προσάξει Ἀαρὼν τὸν χείμαῤῥον. 47 *C.* & *Ald.* τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ. 48 *C.* αὐτά. 49 *Alex.* χειμάῤῥου. 50 *Alex.* χείμαῤῥος. 51 *Ald.* & *C.* ἀνομίας. 52 *Alex.* χείμαῤῥον. 53 *C.* γῆν ἄβατον. 54 *C.* δεδύκει. al. ἐδεδύκει. al. ἐνεδεδύκει. 55 *Ox.* εἰσπορευόμενος εἰς. *C.* εἰσπορευόμενος αὐτὸς εἰς. 56 *Alex.* ὁλοκάρπωμα, καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ. *O.* & *C.* ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τ. λ. *Ald.* in plur. τὰ ὁλοκαρπώματα utrobique.

57 *Alex.* καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, * ὡς περὶ τῶν. 58 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ. 59 *Ald.* Καὶ ὁ τὸν ... καὶ ὁ τόν. 60 *O.* *Ald.* *C.* αἷμα αὐτῶν. 61 *Ald.* & *C.* ἱμάτια αὐτοῦ. 62 *Alex.* ἑβδόμῳ· ταπεινώσατε. 63 *Ox.* κακώσετε. 64 καὶ *C.* deest. 65 ἀνάπαυσις deest *C.* 66 *Ald.* & *C.* ἔσται αὕτη. 67 *Ald.* ἱερατεύειν αὐτὸν μετά. *C.* τοῦ ἱερατεύειν μετά. 68 *Ald.* λινῆν αὐτοῦ, στολὴν τὴν ἁγίαν. 69 *C.* τῶν ἁγίων. 70 τοῦτο *C.* post νόμιμον. 71 *Ald.* ἐξιλάσασθαι. *C.* ἐξιλάσεσθαι. 72 *Ox.* ἀκαθαρσιῶν. 73 *Alex.* καθάπερ.

Cap. 17. 1 *Ms.* *Alex.* πάντας τοὺς υἱούς.

λέγων,

3 λέγων, Ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [2] ἢ τῶν προσηλύτων [3] τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν [4] ὃς ἐὰν σφάξῃ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς,

4 Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ, [5] ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον [6] κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ, [7] ὥστε προσενέγκαι δῶρον τῷ κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου· [8] καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα· αἷμα ἐξέχεεν· [9] ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

5 Ὅπως [10] ἀναφέρωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν, [11] ὅσας ἂν αὐτοὶ [12] σφάξουσιν ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ [13] οἴσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ θύσουσι [14] θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ αὐτά.

6 Καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [15] κύκλῳ ἀπέναντι κυρίου [16] παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

7 Καὶ οὐ θύσουσιν [17] ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις, [18] οἷς αὐτοὶ [19] ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω αὐτῶν. νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

8 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἄνθρωπος ἄνθρωπος [20] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [21] ἢ ἀπὸ [22] τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, [23] ὃς ἂν ποιήσῃ ὁλοκαύτωμα ἢ [24] θυσίαν,

9 Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ποιῆσαι αὐτὸ τῷ κυρίῳ, ἐξολοθρευθήσεται [25] ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

10 Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα· καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν [26] ἔσθουσαν τὸ αἷμα, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ [27] αὐτῆς.

11 Ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι· καὶ ἐγὼ δέδωκα [28] αὐτὸ ὑμῖν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ [29] ἀντὶ ψυχῆς ἐξιλάσεται.

12 Διὰ τοῦτο εἴρηκα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Πᾶσα ψυχὴ ἐξ ὑμῶν οὐ φάγεται αἷμα· καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα.

13 Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος [30] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [31] ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν [32] θηρεύσῃ θήρευμα θηρίον ἢ πετεινὸν, ὃ [33] ἔσθεται, καὶ ἐκχεεῖ τὸ [34] αἷμα, καὶ [35] καλύψει αὐτὸ [36] τῇ γῇ.

14 Ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Αἷμα πάσης σαρκὸς [37] οὐ φάγεσθε, ὅτι ἡ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι· πᾶς ὁ [38] ἔσθων αὐτὸ, [39] ἐξολοθρευθήσεται.

15 Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις φάγεται θνησιμαῖον, ἢ θηριάλωτον ἐν τοῖς αὐτόχθοσιν, ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [40] λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ [41] καθαρὸς ἔσται.

16 Ἐὰν δὲ μὴ πλύνῃ τὰ [42] ἱμάτια, καὶ τὸ σῶμα μὴ λούσηται ὕδατι, καὶ λήψεται ἀνόμημα αὐτοῦ.

Κεφ. ιη'. 18.

1 ΚΑὶ [1] εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

3 Κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα [2] Αἰγύπτου, ἐν ᾗ [3] κατῳκήσατε [4] ἐπ' αὐτῇ, οὐ ποιήσετε· καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Χαναὰν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, οὐ ποιήσετε, [5] καὶ τοῖς [6] νομίμοις αὐτῶν οὐ [7] πορεύσεσθε.

4 Τὰ κρίματά μου ποιήσετε, καὶ τὰ προστάγματά μου [8] φυλάξεσθε, καὶ πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς.

5 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ [9] φυ-

---

2 ἢ τῶν προσηλ. τῶν προσκειμ. ἐν ὑμῖν, *Ms. O.* & *Comp. ed.* desunt. 3 *Alex.* ἢ τῶν. 4 *Alex.* ὃς ἄν. 5 al. absunt hæc omnia usque ad ὥστε προσενέγκαι. 6 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* κυρίου. 7 *Alex.* ὥστε μὴ προσενέγκαι δῶρον κυρίῳ. 8 *C.* & *Ald.* αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ. 9 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 10 *C.* ἂν φέρωσιν. 11 *C.* ὅσα. 12 *Alex.* σφάξωσιν. 13 *C.* & *Ald.* οἴσουσιν αὐτὰ τῷ. 14 *C.* θυσίας. 15 al. abest κύκλῳ. 16 *Ald.* παρὰ τὴν θύραν. 17 *Alex.* ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν. 18 al. ἐν οἷς. 19 *C.* ἐκπορνεύουσιν. 20 *Ald.* & *C.* ἀπὸ τῶν. 21 *Alex.* *Ald.* & *C.* καὶ ἀπό. 22 τῶν υἱῶν *C.* desunt. 23 al. ὃ ἄν. 24 *Alex.* θυσίαν, Ἐπί. 25 *Ald.* ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 26 al. ἐσθίουσαν. 27 *Alex.* αὐτοῦ. 28 *C.* ὑμῖν αὐτό. 29 *Alex.* ἀντὶ τῆς ψυχῆς.

30 *Ald.* ἐκ τῶν υἱῶν. 31 *Alex.* καὶ τῶν. 32 *C.* θηρεύσει. 33 *C.* ἐσθίεται, ἐκχεεῖ. 34 *Alex.* αἷμα αὐτοῦ, καί. 35 *Ald.* κατακαλύψει. 36 *Ald.* ἐν γῇ. 37 *O.* οὐκ ἔδεσθε. 38 *Ald.* & *C.* ἐσθίων. 39 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 40 *Ox.* & *Ald.* λούσεται τὸ σῶμα ὕδ. 41 *O.* καθαρισθήσεται. 42 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ, sic etiam paulo post, σῶμα αὐτοῦ.

Cap. 18. 1 *Comp. ed.* & *Ald.* ἐλάλησε. 2 *Ms. Alex.* & *Ox.* γῆς Αἰγύπτου. *C. ed.* τῆς γῆς Αἰγ. *Ald.* τῆς Αἰγ. 3 ita ll. vv. & ita legit *Clem. Alex.* l. 2. στρωμ. sed *O. C.* & *Ald.* παρῳκήσατε. 4 *Alex.* *Ald.* ἐπ' αὐτῆς. *O.* & *C.* ἐν αὐτῇ. 5 *Alex.* & *C.* καὶ ἐν τοῖς. 6 *C.* νόμοις. 7 *C.* πορεύεσθε. 8 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* φυλάξεσθε· πορεύσεσθε. 9 *Alex.* φυλάξασθαι.

λάξεσθε

λάξεσθε [10] πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· [11] ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 6 Ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα [12] οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ [13] προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην. ἐγὼ κύριος. 7 Ἀσχημοσύνην πατρός σου, καὶ ἀσχημοσύνην [14] μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, μήτηρ γάρ σου [15] ἐστίν, [16] οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

8 Ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ἀσχημοσύνη πατρός σου ἐστίν.

9 Ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου, [17] ἐνδογενοῦς ἢ γεγεννημένης ἔξω, οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνην [18] αὐτῶν. 10 Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου, [19] ἢ θυγατρὸς θυγατρός σου, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν, [20] ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν. 11 Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ὁμοπατρία ἀδελφή σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. 12 Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, [21] οἰκεία γὰρ πατρός σου ἐστίν. 13 Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, οἰκεία γὰρ μητρός σου ἐστίν. 14 Ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ, συγγενὴς γάρ σου ἐστίν. 15 Ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις, γυνὴ [22] γὰρ υἱοῦ σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

16 Ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ [23] ἀποκαλύψεις, ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σου ἐστίν.

17 Ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν, οἰκεῖαι [24] γάρ σου εἰσίν· ἀσέβημά ἐστι. 18 Γυναῖκα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' [25] αὐτῇ, ἔτι ζώσης αὐτῆς. 19 Καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς [26] οὐκ εἰσελεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

20 Καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου, [27] ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτήν. 21 Καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν [28] ἄρχοντι. καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον. ἐγὼ κύριος. 22 Καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην [29] γυναικείαν, βδέλυγμα γάρ ἐστι. 23 Καὶ πρὸς πᾶν [30] τετράπουν οὐ [31] δώσεις τὴν κοίτην σου εἰς σπερματισμόν, ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτό. καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι· [32] μυσαρὸν γάρ ἐστι. 24 Μὴ μιαίνεσθε [33] ἐν πᾶσι τούτοις· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμιάνθησαν τὰ ἔθνη, ἃ ἐγὼ [34] ἐξαποστέλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν, 25 [35] Καὶ [36] ἐξεμιάνθη ἡ γῆ, [37] καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν [38] αὐτοῖς δι' αὐτήν, καὶ προσώχθισεν ἡ [39] γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς. 26 Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ [40] νόμιμά μου, καὶ [41] πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων ὁ [42] ἐγχώριος, καὶ ὁ προσγινόμενος προσήλυτος ἐν ὑμῖν. 27 (Πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς, οἱ ὄντες [43] πρότερον ὑμῶν, καὶ ἐμιάνθη ἡ γῆ.) 28 Καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῷ μιαίνειν ὑμᾶς αὐτήν, ὃν τρόπον [44] προσώχθισε [45] τοῖς ἔθνεσι τοῖς πρὸ ὑμῶν. 29 Ὅτι πᾶς ὃς [46] ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, [47] ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιοῦσαι [48] ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν. 30 Καὶ [49] φυλάξετε τὰ [50] προστάγματά μου, ὅπως μὴ

---

10 πάντα *C.* deest. 11 ita *Ald.* sed *Alex.* ἃ ποιήσας ἄνθρωπος. *C.* ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος. atque ita legit *Clem. Al.* 12 *C.* οἰκεῖον. *Ald.* οἰκεῖαν. 13 al. προσελεύσετε. 14 *C.* τῆς μητέρος. 15 *Alex.* ἐστίν, καὶ οὐκ. 16 οὐκ ἀποκαλύψεις *C.* ponit post αὐτῆς. 17 *Alex.* ἐνδογενοῦς, γεγεννημένης ἢ ἔξω. 18 *Alex.* αὐτῆς. 19 *Alex.* ἢ θυγατρὸς, οὐκ. 20 *Alex.* ὅτι ἀσχημοσύνη. 21 *Alex.* οἰκεία γὰρ * μητρός σου ἐστίν. Ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ. 22 *C.* abest γάρ. 23 *Alex.* ἀποκαλύψεις· γυνὴ γὰρ ἀδελφοῦ σου ἐστίν. 24 γὰρ *Ald.* & *C.* deest. 25 *Ald.* αὐτῆς. 26 sic *Ald.* *Alex.* οὐ προσελεύσῃ. 27 *Ald.* & *C.* τοῦ ἐκμιανθῆναι. 28 *Sch.* τὸ Ἑβραϊκὸν, μολὸχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἑρμηνευταὶ τοῦτο τεθείκασι. 29 sic *O. C.* & *Ald.* at *Alex.* γυναικός. 30 *C.* τετράποδον. 31 *Alex.* δώσεις κοίτην. 32 *Ald.* μυσαρόν ἐστι. 33 ἐν πᾶσι τούτοις *Ald.* desunt. 34 ita *O.* at *Alex.* & *C.* ἐξαποστελῶ. *Ald.* ἀποστέλλω. 35 Καὶ *C.* deest. 36 ita *O. C.* & *Ald.* sed *Alex.* ἐμιάνθη. 37 ita *C.* & *Ald.* sed *O.* καὶ ἐπεσκεψάμην ἀδικίαν αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. 38 *Alex.* αὐτήν. 39 sic *O. C.* & *Ald.* at *Alex.* γῆ ἐν τοῖς ἐγκαταλελιμμένοις. 40 *Alex.* νόμιμά μου, καὶ οὐ ποιήσετε. 41 πάντα *Ald.* & *C.* deest. 42 *Alex.* ἐγχώριος, ἢ ὁ προσήλυτος ὁ προσγενόμενος ἐν ὑμῖν. 43 *Alex.* πρότεροι ὑμῶν, ἐμιάνθη. 44 *Aq.* ἐξῆρεν. *S.* ἐξήμησεν. *Th.* ἀπέβαλεν. 45 *Alex.* ἐν τοῖς. 46 *C.* ἂν ποιήσει. 47 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 48 *O. C.* & *Ald.* ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. 49 al. φυλάξεσθε, al. φυλάξασθε. 50 *C.* φυλάγματα.

51 ποιή-

[51] ποιήσητε ἀπὸ πάντων [52] τῶν νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων, ἃ γέγονε πρὸ τοῦ ὑμᾶς· καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν [53] αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Λάλησον [1] τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἅγιοι ἔσεσθε, [2] ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

3 Ἕκαστος [3] πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ [4] φοβείσθω, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

4 Οὐκ [5] ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις, καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσετε ὑμῖν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

5 Καὶ ἐὰν θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ, 6 [6] δεκτὴν ὑμῶν θύσετε. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ [7] θύσετε, βρωθήσεται, καὶ τῇ αὔριον· καὶ [8] ἐὰν καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. 7 Ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, [9] ἄθυτόν ἐστιν, οὐ δεχθήσεται. 8 [10] Ὁ δὲ [11] ἔσθων αὐτὸ, ἁμαρτίαν λήψεται, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβήλωσε· καὶ [12] ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ [13] ἔσθουσαι ἐκ 9 τοῦ λαοῦ αὐτῶν. Καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς [14] ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ σου ἐκθερίσαι· καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις,

10 Καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις, οὐδὲ τὰς [15] ῥῶγας τοῦ ἀμπελῶνός σου συλλέξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά. ἐγὼ [16] εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

11 Οὐ κλέψετε, [17] οὐ ψεύσεσθε, [18] οὐδὲ συκο- 12 φαντήσει [19] ἕκαστος τὸν πλησίον. Καὶ οὐκ ὀμεῖσθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ [20] ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 13 [21] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Οὐκ ἀδικήσεις τὸν [22] πλησίον, καὶ [23] οὐχ ἁρπᾷ· καὶ [24] οὐ μὴ κοιμηθήσεται ὁ μισθὸς [25] τοῦ μισθωτοῦ σου 14 παρὰ σοὶ ἕως πρωΐ. Οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφὸν, καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ [26] προσθήσεις σκάνδαλον· καὶ φοβηθήσῃ [27] κύριον τὸν θεόν σου. 15 [28] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει· οὐ λήψῃ πρόσωπον πτωχοῦ, [29] οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου. ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου.

16 Οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου. [30] οὐκ ἐπισυστήσῃ [31] ἐφ' αἷμα τοῦ πλησίον σου. [32] ἐγώ εἰμι 17 κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου. ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, καὶ οὐ λήψῃ δι' αὐτὸν ἁμαρ- 18 τίαν. Καὶ οὐκ ἐκδικᾶταί σου ἡ χείρ· καὶ οὐ μηνιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς [33] σεαυτόν. ἐγώ εἰμι [34] κύ- 19 ριος. Τὸν νόμον μου φυλάξεσθε. [35] τὰ κτήνη σου [36] οὐ κατοχεύσεις [37] ἑτεροζύγῳ· καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς [38] διάφορον· καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπι- 20 βαλεῖς σεαυτῷ. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος, καὶ [39] αὕτη ἡ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ, καὶ αὐτὴ λύτροις οὐ λελύτρωται, ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ, ἐπισκοπὴ ἔσται [40] αὐτοῖς, οὐκ ἀποθα- 21 νοῦνται, ὅτι οὐκ [41] ἀπηλευθερώθη. Καὶ προσάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κριὸν 22 πλημμελείας. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου [42] περὶ τῆς [43] ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ [44] ἁμαρτία, ἣν ἥμαρ- 23 τεν. Ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ [45] καταφυτεύσετε [46] πᾶν ξύλον βρώσιμον, καὶ [47] πε-

---

51 *Ald.* & *C.* ποιῆτε. 52 sic *O. C.* & *Ald.* at *Alex.* τῶν ἀνόμων. 53 sic *C.* & *Ald.* sed *Alex.* αὐτοῖς· ἐγώ.
Cap. 19. 1 *Comp. ed.* & *Ald.* πάσῃ τῇ. 2 *Ms. Alex.* & *C. ed.* ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος. 3 *Ms. A.* πατέρα αὐτοῦ φοβείσθω, καὶ τά. 4 *Ms. Ox.* φοβηθήσεσθε. 5 *C.* ἀκολουθήσετε. 6 *Ms. A.* δεκάτην. *O.* δεκτά. 7 al. θύσεται. 8 al. ἄν. 9 *Aq.* ἀπόβλητόν ἐστιν. 10 *C.* Οἱ δὲ ἐσθίωσι αὐτὸ, ἁμαρτίαν λήψονται. 11 *Ald.* ἐσθίων. 12 *Ms. A.* ἐξολεθρευθήσονται. 13 *Ald.* & *C.* ἐσθίουσαι. 14 *Ms. A.* ὑμῶν, * τοῦ ἀγροῦ σου ἐκθερίσαι. 15 *Ald.* ῥᾶγας. 16 εἰμι *Ald.* & *C.* deest. 17 *Ald.* καὶ οὐ. *C.* οὐδέ. 18 *Ms. A.* οὐ συκοφαντήσει. 19 *C.* τις τὸν πλησίον αὐτοῦ. 20 ita *Ald* sed *Ms. A.* & *C. ed.* ὄνομα τοῦ θεοῦ. *O.* ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ. 21 *Ms. A. Ald. ed.* & *C.* ἐγὼ κύριος. 22 *C.* πλησίον σου. 23 *Ms. A.* & *Ald. ed.* οὐκ ἁρπάσεις. *C.* οὐχ ἁρπάξεις. 24 al. οὐ κοιμηθήσεται. 25 ita *Ms. O. C. ed.* & *Ald.* at *Ms. A.* τοῦ μισθίου παρὰ σοί. 26 *Ms. A.* προθήσεις. 27 κύριον deest *C.* & *Ald.* 28 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 29 ita *C.* & *Ald.* sed *Ms. A.* οὐ θαυμάσεις πρόσ. δυν. *Sch.* ἄλλος φησὶ, οὐ δοξάσεις πρόσωπον μεγάλου. 30 *C.* οὐκ ἐπισυστήσῃ. 31 *Ms. A.* ἐφ' αἵματι. atque ita *C. ed.* 32 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 33 *Ald.* & *C.* ἑαυτόν. 34 *Ald.* & *C.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 35 *Ald.* καὶ τὰ κτήνη. 36 *C.* οὐκ ἀτοχεύσεις. 37 *Ald.* ἑτέρῳ ζυγῷ. 38 *Ald.* δίφορον. 39 sic *C. ed.* at *Ms. A.* & *Ald. ed.* αὐτὴ οἰκέτις. 40 *Ald.* αὐτῆς. 41 *C.* ἐλευθερώθη. 42 *C.* καὶ περί. 43 *Ald.* & *C.* ἁμαρτίας αὐτοῦ. 44 *Ald.* ἁμαρτία αὐτοῦ. 45 *Ms. A.* καταφυτεύσητε. 46 *Philo* l. περὶ φυτουργ. habet πᾶν ξύλον βρώσεως. 47 *Sch.* οἱ λοιποί φασι, ἀκροβυστεῖτε. *Nobilius* legendum conjicit, ἀκροβυστιεῖτε.

ρικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν [48] αὐτοῦ· ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν [49] ἀπερικάθαρτος, οὐ βρωθήσεται. 24 Καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ. 25 Ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν [50] καρπὸν, πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ. [51] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 26 [52] Μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ οὐκ [53] οἰωνιεῖσθε, οὐδὲ ὀρνιθοσκοπήσεσθε. 27 [54] Οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, [55] οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν. 28 Καὶ [56] ἐντομίδας [57] οὐ ποιήσετε ἐπὶ ψυχῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν· καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε [58] ἐν ὑμῖν. [59] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 29 Οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεῦσαι αὐτήν· καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ, καὶ [60] ἡ γῆ [61] πλησθήσεται ἀνομίας. 30 [62] Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε. ἐγώ εἰμι κύριος. 31 [63] Οὐκ ἐπακολουθήσετε [64] ἐγγαστριμύθοις, καὶ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε, ἐκμιανθῆναι ἐν αὐτοῖς. [65] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 32 Ἀπὸ προσώπου πολιοῦ [66] ἐξαναστήσῃ, καὶ τιμήσεις πρόσωπον [67] πρεσβυτέρου, καὶ [68] φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. 33 [69] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Ἐὰν δέ τις προσέλθῃ [70] ὑμῖν προσήλυτος ἐν τῇ 34 γῇ ὑμῶν, οὐ θλίψετε αὐτόν. [71] Ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος [72] πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπήσεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν· ὅτι [73] προσήλυτοι [74] ἐγενήθητε ἐν γῇ [75] Αἰγύπτῳ. [76] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 35 Οὐ ποιήσετε [77] ἄδικον ἐν κρίσει, ἐν μέτροις καὶ [78] ἐν σταθμίοις καὶ ἐν ζυγοῖς. 36 [79] Ζυγὰ δίκαια καὶ [80] σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος [81] ἔσται ἐν ὑμῖν. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 37 Καὶ [82] φυλάξεσθε [83] πάντα τὸν νόμον μου, καὶ [84] πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά. [85] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-2 γων, [1] Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, Ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [2] ἢ ἀπὸ τῶν γεγενημένων προσηλύτων [3] ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἂν δῷ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι, θανάτῳ θανατούσθω· τὸ ἔθνος [4] τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις. 3 Καὶ ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι, ἵνα μιάνῃ τὰ ἅγιά μου, καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα [5] τῶν ἡγιασμένων μοι. 4 [6] Ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς

---

48 *Mſ. A.* αὐτοῦ· τρία ἔτη. 49 *Mſ. A.* ἀπερικάθαρτον. 50 *C.* & *Ald.* καρπὸν αὐτοῦ. 51 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 52 *Sch.* ἄλλος· οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ δώματος, *Nobil.* conjicit leg. αἵματος. 53 ſic *O. C.* & *Ald.* ſed *Mſ. A.* οἰωνίσθε, οὐδὲ ὀρνιθοσκοπηθήσεσθε. 54 *A.* οὐ περικυκλώσεις τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. *S.* οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. *Th.* οὐ κυκλώσετε τὸ φαὰθ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. *Sch.* σισόη ἐστὶν ὁ κρώβυλος· πλέγμα δέ ἐστι τοῦτο ὅπερ Ἕλληνες ἐπλέκοντο ὡς Κρονικὸν ἀνάθεμα, καὶ μᾶλλον Σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσιν. *Iſych.* l. 6. inſuper *nec comam in rotundum tondere*, i. e. *non radere in rotundum a pectum capitis*, ſicut & *Sym*, edidit; quemadmodum etiam hi facere conſueverunt qui Barbaricas ſtudent comas: propter quod hoc σισόην 70 forſitan propter magnitudinem concurſorum capillorum appellaverunt. *Cyprian.* Martyr pro σισόης, habet *cirrum* l. 3. ad *Quirin.* Cum *Cypr.* convenit *Theodor.* τινὲς, inquit, τὴν σισόην, τὰς ἐξ ἐπιτηδεύσεως οὔλας γινομένας ἡρμήνευσαν· ἐγὼ δὲ ἄλλο οἶμαι τὸν νόμον ἀπαγορεύειν. εἰώθασιν Ἕλληνες μὴ ἀποκείρειν τῶν παιδίων τὰς κορυφὰς, ἀλλὰ ἐᾶν τοὺς μαλλοὺς, καὶ τούτους μετὰ χρόνον ἀνατιθέναι τοῖς δαίμοσι. 55 *Cypr.* l. *de lapſis*, citat hunc locum h. v. *non corrumpetis effigiem barbæ veſtræ.* item l. 3. *ad Quirin.* probans barbam non vellendam, iiſdem verbis adducit. eodem modo citat *Iſych.* niſi quod pro *effigie*, legit *faciem*. non oportet, inquit, ſicut prædiximus, barbam radere, vel (ſecundum 70) *corrumpere faciem barbæ*, quia perfectionis noſtræ ſignum barba eſt. 56 *Theodoret.* leg. ἐκτομίδας. *Iſych.* ſic habet: *nec inciſuras in corpore ſibi facere eos, qui flent ſupra mortuos*; etiam hoc enim pagani conſueverunt. & paulo poſt: *nec inciſiones facere ſuper animam bonum eſt in corpore.* 57 *Mſ. A.* ἐπὶ ψυχῆς οὐ ποιήσετε ἐν. *C. ed.* ἐπὶ ψυχῇ οὐ ποιήσετε ἐν. 58 ἐν *C.* deeſt. 59 *Alex.* ἐγὼ κύριος. 60 *Ald.* & *C.* πλησθήσεται ἡ γῆ. 61 *Alex.* ἐμπλησθήσεται ἀνομ. *Ox.* πλησθήσεται ἀδικίας. *Iſych.* author eſt, 70 intt. pro ἀνομίας legiſſe πορνείας. 62 *Ald.* Καί. 63 *Alex.* Οὐκ ἐπακολουθήσεσθε. *Sch.* ἄλλος φησὶ, μὴ ἐπικλίνητε πρὸς τοὺς θελητὰς καὶ τοὺς γνώστας. *Theodor.* τινὲς ὑπὸ δαιμόνων τινῶν ἐγγαστρούμενοι ἐξηπάτων πολλοὺς τῶν ἀνοήτων, ὡς δῆθεν προαγορεύοντες, οὓς ἐντερομάντεις οἱ Ἕλληνες προσαγορεύουσιν, ὡς ἔνδοθεν δοκοῦντος τοῦ δαίμονος φθέγγεσθαι. *Iſych.* ita hunc loc. habet: *non ſequimini ventriloquos, & veneficis non adjungamini.* 64 al. ἐγγαστριμύθους. 65 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 66 *Ox.* ἐξαναστήσεις. 67 *Ox.* πρεσβύτου. 68 *C.* φοβήσῃ. 69 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 70 *Alex.* προσήλυτος ὑμῖν ἐν. 71 *Alex.* Ὡς αὐτόχθων. 72 *Ox.* ἐν ὑμῖν. 73 *O.* πάροικοι. 74 *C.* ἦτε. 75 al. Αἰγύπτου. 76 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 77 *C.* ἀδικίαν. 78 *C.* σταθμοῖς. 79 al. ζύγια. 80 *O.* σταθμία καὶ μέτρα δίκαια, καὶ χοῦς δίκαιος. *C.* σταθμία δίκαια, καὶ μετ. δίκ. καὶ χ. δ. *Ald.* μέτρα δίκαια καὶ χ. δ. 81 *Alex.* ἔσται ὑμῖν. 82 *Alex.* φυλάξασθε. *Ald.* φυλάξετε. *C.* φυλάττετε. 83 *C.* πάντα τὰ νόμιμά μου. 84 *C.* deeſt πάντα. 85 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. & deſunt ὁ θεὸς ὑμῶν.

Cap. 20. 1 ſic *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* niſi quod poſt λαλήσεις, addunt, λέγων. *Comp. ed.* Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων. 2 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *C.* ἢ τῶν προγεγενημένων προσηλύτων. 3 *Alex.* ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τοῦ. 4 *Ald.* deeſt τό. 5 *C.* τὸ ἡγιασμένον μοι. 6 *Ox.* Ἐὰν δὲ ὑποκρύψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθ. τ. γ. *Sch.* ἄλλος· ἐὰν κρύψει κρύπτωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς.

αὐτῶν

αὐτῶν [7] ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν τῷ δοῦναι αὐτὸν [8] τοῦ σπέρματος αὐτοῦ [9] ἄρχοντι, τοῦ μὴ 5 ἀποκτεῖναι αὐτόν· Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, [10] καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ὁμονοοῦντας αὐτῷ, ὥστε ἐκπορνεύειν [11] αὐτὸν [12] εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

6 Καὶ [13] ψυχὴ ἣ ἂν ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἐπαοιδοῖς, ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐ-7 τῆς. [14] Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, [15] ὅτι ἅγιος 8 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά. 9 ἐγὼ [16] κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος, [17] ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κα-10 κῶς εἶπεν· ἔνοχος ἔσται· [18] Ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα ἀνδρὸς, ἢ ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα τοῦ [19] πλησίον, θανάτῳ [20] θανατούσθωσαν, ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευ-11 ομένη. Καὶ [21] ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψε, θανάτῳ θανατούσθωσαν, 12 ἀμφότεροι ἔνοχοί εἰσι. [22] Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ νύμφης αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, [23] ἠσεβήκασι γὰρ, ἔνοχοί 13 εἰσι. Καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσενος κοίτην γυναικὸς, βδέλυγμα [24] ἐποίησαν ἀμφότεροι, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί 14 εἰσιν. Ὃς ἂν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, [25] ἀνόμημά ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν καὶ αὐτάς, καὶ οὐκ ἔσται [26] ἀ-15 νομία ἐν ὑμῖν. Καὶ ὃς ἂν δῷ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετράποδι, θανάτῳ θανατούσθω, καὶ 16 τὸ τετράπουν [27] ἀποκτενεῖτε. Καὶ γυνὴ, ἥτις προσελεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος βιβασθῆναι αὐτὴν [28] ὑπ' αὐτοῦ, ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος, θανάτῳ θανατούσθωσαν, 17 ἔνοχοί εἰσιν. Ὃς ἂν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς [29] αὐτοῦ ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὄνειδός ἐστιν, [30] ἐξολοθρευθήσονται ἐνώπιον υἱῶν γένους αὐτῶν. ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, [31] ἁ-18 μαρτίαν κομιοῦνται. Καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς [32] ἀποκαθημένης, καὶ [33] ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ [34] αὕτη ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς, [35] ἐξολοθρευθήσονται ἀμφότεροι [36] ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν. 19 Καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου, καὶ ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν γὰρ οἰκειότητα [37] ἀπεκάλυψεν, [38] ἁμαρτίαν ἀποίσονται. 20 [39] Ὃς ἂν κοιμηθῇ [40] μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην [41] τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, 21 [42] ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. [43] Ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία ἐστίν· ἀσχημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, 22 [44] ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. Καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ [45] τὰ κρίματά [46] μου, καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ [47] ὑμῖν ἡ γῆ, εἰς ἣν [48] ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς 23 ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς. Καὶ οὐχὶ [49] πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν, [50] οὓς ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν· ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν, 24 καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς· Καὶ εἶπα ὑμῖν, Ὑμεῖς κληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει, [51] γῆν ῥέουσαν

---

7 *Ald.* τὰ ἀπό. 8 *Ald.* ἐκ τοῦ σπ. 9 *Alex.* ἄρχοντι, μή. 10 *C.* καὶ ἐπὶ τήν. 11 *O. C.* & *Ald.* αὐτούς. 12 *Ox.* εἰς τὸν ἄρχοντα ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. 13 *Alex.* ψυχὴ ἐάν. al. ἡ ψυχὴ, ἣ ἄν. 14 *Ox.* καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἅγιοι. *C.* καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι. 15 *Alex.* ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἅγιός εἰμι. Καί. 16 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγιάζων. 17 *Alex.* ὃς εἴπῃ κακῶς τόν. *Sch.* ἄλλος φησὶ, καταράσηται. 18 *O.* & *C.* Καὶ ἄνθρ. ὃς ἄν. *Ald.* Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἄν. 19 *C.* & *Ald.* πλησίον αὐτοῦ· 20 *O.* & *Ald.* θανατούσθω. 21 *Ald.* ὃς ἐάν. 22 ita *Ald.* at *Alex.* Ἐάν τις. *Ox.* Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἄν. 23 *Ox.* ἠσεβήκασι καὶ ἔνοχοί εἰσιν. *C.* & *Ald.* ἠσέβησαν, ἔνοχοί εἰσιν. 24 *Alex.* ἐποίησεν, ἀμφότεροι θανατούσθωσαν. 25 *Ox.* ἀνομία. 26 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἀνόμημα. 27 *C.* καὶ ἀποκτενεῖτε. 28 *Alex:* ἀπ' αὐτοῦ. 29 αὐτοῦ *C.* deest. 30 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 31 *Ox.* ἁμαρτίαν αὐτῶν κομ. *C.* ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται. *Ald.* ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται. 32 *C.* ἀποκαθαρμένης. 33 *Ald.* ἀπεκάλυψε. 34 *C.* αὐτή. 35 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. *Ald.* ἐξολοθρευθήτωσαν. 36 ita *C.* & *Ald.* sed *Alex.* ἐκ τοῦ γένους. 37 *Alex.* & *C.* ἀπεκάλυψαν. 38 *Ox.* & *C.* ἁμαρτίαν αὐτῶν ἀπ. 39 *O.* Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν κοιμ. 40 *Ox.* μετὰ γυναικὸς θείου αὐτοῦ. 41 *Ox.* τοῦ θείου αὐτοῦ. 42 *Ox.* ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται, ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. 43 *Alex.* Ὃς ἂν λάβῃ. *Ox.* Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν λ. *C.* & *Ald.* Καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν λάβῃ. 44 *C.* ἄτεκνοι θανοῦνται. *Sch.* ἀντὶ τοῦ, οὐ λογισθήσεται τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τέκνα. *Isych.* author est *Sym.* & *Th.* vertisse, *sine filiis erunt.* 45 *C.* & *Ald.* πάντα τά. 46 ita *O. C.* & *Ald.* sed *Alex.* μου ποιεῖν αὐτά. 47 *Alex.* ὑμᾶς. 48 ἐγὼ *Ald.* deest. 49 *Ox.* πορεύεσθε νόμοις. *C.* πορεύσεσθε ἐν τοῖς νομίμοις. 50 *Alex.* & *C.* οὓς ἐξαποστελῶ. *Ox.* ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω. 51 *Ald.* γῆ ἥτις ἐστὶ ῥέουσα γάλα.

γάλα καὶ μέλι. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.

25 Καὶ ἀφοριεῖτε [52] αὐτοὺς ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν [53] καὶ ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, [54] καὶ ἀναμέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων. καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τῆς [55] γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ. 26 Καὶ [56] ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, [57] ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, [58] εἶναί μοι. 27 Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαοιδὸς, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, λίθοις [59] λιθοβολήσετε αὐτοὺς, ἔνοχοί εἰσι.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, [1] λέγων, Εἶπον τοῖς [2] ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, [3] Ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ [4] μιανθήσονται 2 ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῶν, ἐπὶ πατρὶ [5] καὶ μητρὶ, [6] καὶ υἱοῖς [7] καὶ θυγατράσιν, [8] ἐπ' ἀδελφῷ 3 Καὶ ἐπ' [9] ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ, τῇ [10] μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρὶ, ἐπὶ τούτοις 4 [11] μιανθήσεται. Οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ.

5 Καὶ φαλάκρωμα οὐ [12] ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῷ· καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται· καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας. 6 Ἅγιοι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα [13] τοῦ θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι.

7 Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην [14] οὐ λήψονται καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην [15] ἀπὸ ἀνδρὸς [16] αὐτῆς, ὅτι ἅγιός ἐστι κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ. 8 Καὶ [17] ἁγιάσεις αὐτόν. [18] τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν [19] οὗτος προσφέρει, ἅγιος ἔσται· [20] ὅτι ἅγιος ἐγὼ [21] κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 9 Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ, ἐπὶ πυρὸς 10 κατακαυθήσεται. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν [22] αὐτοῦ, τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν [23] κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου [24] τοῦ χριστοῦ, καὶ τετελειωμένου ἐνδύσασθαι [25] τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν [26] οὐκ ἀποκιδαρώσει, καὶ τὰ [27] ἱμάτια οὐ 11 διαρρήξει, Καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται, ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ [28] οὐ-12 δὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται. Καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει [29] τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, [30] ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ [31] θεοῦ ἐπ' αὐτῷ. ἐγὼ 13 κύριος. [32] Οὗτος γυναῖκα παρθένον 14 [33] ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται. Χήραν δὲ [34] καὶ ἐκβεβλημένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ 15 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. ἐγὼ [35] κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν.

16* Καὶ [36] ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-17 γων, Εἶπον [37] Ἀαρὼν, Ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, [38] τινὶ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται [39] προσφέ-18 ρειν τὰ [40] δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. [41] Πᾶς ἄνθρωπος [42] ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται· ἄνθρωπος [43] τυφλὸς, ἢ χωλὸς,

---

52 al. ἑαυτοὺς. 53 *Ald.* καὶ ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων. *C.* καὶ ἀκαθάρτων. 54 *Alex.* καὶ τῶν πετεινῶν τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν. καὶ οὐ. 55 *Alex.* γῆς· ἐγώ. 56 *Alex.* ἔσεσθε ἐμοί. 57 *C.* & *Ald.* ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος. 58 *Alex.* εἶναι ἐμοί. 59 *Alex.* λιθοβολήσατε.

Cap. 21 1 al. deest λέγων. 2 al. ἱερεῦσιν υἱοῖς. 3 *Ms. Ox.* ἐπὶ ψυχαῖς. 4 ita *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* at *Ms. Alex.* μιανθήσεσθε. 5 *Alex.* καὶ ἐπὶ μητρί. *C.* καὶ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ. 6 *Alex.* & *Ald.* καὶ ἐπὶ υἱοῖς, καί. *C.* ἐπὶ υἱοῖς, καί. 7 *Alex.* & *C.* καὶ ἐπὶ θυγατράσιν. 8 *C.* καὶ ἐπ' ἀδελφοῦ. 9 *C.* & *Ald.* ἀδελφῇ αὐτοῦ. 10 *Alex.* μὴ ἐγγιζούσῃ ἀνδρί. 11 *Alex.* μιανθήσεσθαι * ἐξάπινα. *C.* οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα. *Ald.* μιανθήσονται. Ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθήσεται ἐξάπ. 12 *Alex.* ξυρήσεται. 13 al. τοῦ θεοῦ. 14 al. deest οὐ λήψονται. 15 *Ald.* ὑπό. 16 *Alex.* αὐτῆς· ἅγιός ἐστιν τῷ κυρίῳ θεῷ. *C.* & *Ald.* αὐτῆς οὐ λήψονται, ὅτι ἅγιος &c. 17 *Alex.* ἁγιάσει. 18 *Ox.* & *C.* τὰ γὰρ δῶρα. 19 *Ox.* αὐτός. 20 ὅτι *C.* deest. 21 *Ald.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγ. 22 al. deest αὐτοῦ. 23 *Ox.* & *C.* κεφαλὴν αὐτοῦ. 24 *Ox.* τῆς χρίσεως καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας. *C.* τοῦ χρίσματος καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 25 *C.* τὰ ἅγια. 26 *O.* οὐκ ἀπομιτρώσει. *Sch.* ἄλλος φησὶ, οὐκ ἀπομιτρώσει. 27 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ. 28 al. καί. 29 *Ald.* τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον. 30 *Aq.* ὅτι ἀφόρισμα ἔλαιον ἀλείμματος θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. *Sym.* ὅτι ἄθικτον ἔλαιον τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. *Th.* ὅτι τὸ ναζὲρ ἔλαιον τὸ χριστὸν παρὰ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. 31 *Ald.* & *C.* θεοῦ αὐτοῦ ἐπί. 32 *Alex.* Οὗτος παρθένον. 33 al. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 34 *Alex.* καὶ ἐβδελυγμένην, καὶ βεβηλωμένην. 35 *Ald.* κύριος ὁ θεός. * *Francof.* ex his 2 versib. seqq. facit unum 16. unde qui hic 18 & 19, ibi sunt 17 & 18, & 20 rursus in duos divisus est. 36 *Ox.* εἶπε. 37 *Ald.* πρὸς Ἀαρὼν λέγων. *C.* Ἀαρὼν λέγων. 38 *Alex.* τινὶ ἐὰν ἦν ἐν α. μ. *Ox.* ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ μῶμον. *Ald.* ἐάν τινι ᾖ ἐν α. μῶμος. 39 *Alex.* προσφέρων. 40 *Ox. Ald.* & *C.* δῶρα αὐτοῦ τῷ θεῷ. 41 *O.* Ὅτι πᾶς. 42 *Alex.* ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ. *Ox. Ald.* & *C.* ᾧ ἂν ᾖ ἐ. α. 43 *Alex.* χωλὸς ἢ τυφλός.

ἢ 44 κο-

19 ἢ [44] κολοβόριν, ἢ ὠτότμητος, [45] Ἢ ἄνθρωπος [46] ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς,
20 ἢ σύντριμμα ποδὸς, Ἢ κυρτὸς, ἢ [47] ἔφηλος, ἢ [48] πτίλος τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ ἄνθρωπος [49] ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία, ἢ
21 λειχὴν, ἢ μονόρχις. [50] Πᾶς [51] ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, [52] οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ προσενεγκεῖν τὰς θυσίας [53] τῷ θεῷ σου, ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ· τὰ δῶρα τοῦ [54] θεοῦ οὐ προσελεύσεται προσενεγ-
22 κεῖν. [55] Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁ-
23 γίων, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται. Πλὴν [56] πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον [57] οὐκ ἐγγιεῖ, ὅτι μῶμον ἔχει. καὶ οὐ βεβηλώσει [58] τὸ ἅγιον τοῦ [59] θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι [60] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐ-
24 τούς. Καὶ [61] ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας [62] υἱοὺς Ἰσραήλ.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Εἶπον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν [1] ἁγίων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσί μοι. ἐγὼ κύριος.
3 Εἶπον αὐτοῖς, Εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ [2] παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἅγια, ὅσα ἂν [3] ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ [4] ἐπ' αὐτῷ ᾖ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη [5] ἀπ' ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος
4 [6] ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ [7] οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυεῖ, τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ. καὶ ὁ ἁπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐ-
5 τοῦ κοίτη [8] σπέρματος, [9] Ἢ ὅστις ἂν ἅψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, ὃ μιανεῖ αὐτὸν, ἢ [10] ἐπ' ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ
6 πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· Ψυχὴ [11] ἥτις ἐὰν ἅψηται [12] αὐτῶν, * ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἐὰν μὴ
7 λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, Καὶ δύῃ ὁ ἥλιος, καὶ [13] καθαρὸς ἔσται· καὶ τότε φάγεται [14] τῶν ἁγίων, ὅτι [15] ἄρτος αὐτοῦ ἐστι.
8 Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον [16] οὐ φάγεται, [17] μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ [18] κύ-
9 ριος. Καὶ [19] φυλάξονται τὰ φυλάγματά [20] μου, ἵνα μὴ λάβωσι δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν, καὶ ἀποθάνωσι [21] δι' αὐτὰ, ἐὰν βεβηλώσουσιν αὐτά. ἐγὼ κύριος [22] ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐ-
10 τούς. Καὶ πᾶς ἀλλογενὴς [23] οὐ φάγεται ἅγια. πάροικος ἱερέως, [24] ἢ μισθωτὸς, οὐ φά-
11 γεται ἅγια. Ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγκτητον ἀργυρίου, [25] οὗτος φάγεται [26] ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ· καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ
12 [27] οὗτοι φάγονται [28] τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ, αὐτὴ [29] τῶν ἀπαρχῶν ἁγίου οὐ φάγε-
13 ται. Καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται [30] χήρα ἢ ἐκβεβλημένη, σπέρμα δὲ [31] μὴ ᾖ αὐτῇ, [32] ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν [33] πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται. καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ
14 φάγεται ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατ' ἄγνοιαν, καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' [34] αὐτὸ, καὶ δώσει τῷ
15 ἱερεῖ τὸ ἅγιον. Καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὰ

---

44 *C.* κολοβόχειρ. 45 *Alex.* Ἄνθρωπος. 46 *Alex.* ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ. 47 *C.* ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς. *Sch.* ἔφηλος, ἀῤῥώστημα καταμελαίνειν εἰδὸς τὴν ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μετώποις· πτίλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων· ὁποῖοί τινές εἰσιν αἱρετικῶν υἱοί. 48 *Alex.* πτίλος τοῖς ὀφθαλμοῖς. *Ald.* πτυλλὸς τοὺς ὀφθ. 49 *Alex.* ὃς ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ. 50 *Ald.* Πᾶς ἄνθρωπ. &c. *Ox.* Πᾶς ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος. 51 *Alex.* ὃς ἐστιν ἐν. 52 *Alex.* οὐ προσεγγιεῖ. 53 ita *Ox.* at *Alex.* τοῦ θεοῦ. *C.* κυρίῳ. al. κυρίου. 54 *C.* θεοῦ αὐτοῦ οὐ. 55 Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ *C.* desunt. *Ald.* Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 56 *Ox.* εἰς τὸ καταπέτασμα οὐκ εἰσελεύσεται. 57 *Ox.* οὐ προσελεύσεται. 58 *Ald.* τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον. 59 sic *C.* & *Ald.* at *Alex.* θεοῦ, ὅτι. 60 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 61 *Alex.* ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρών. 62 *Ald.* & *C.* τοὺς υἱούς. Ex hoc & seq. capite unum tantum facit *Ald.*

Cap. 22. 1 *Ms. Alex.* ἁγίων υἱῶν. 2 *Alex.* παντὸς σπέρματος. 3 *Comp.* ἁγιάζουσιν. 4 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ, ἐξολεθρευθήσεται. *Ald.* & *C.* etiam deest ᾖ. 5 *Ms. O.* ἀπὸ προσώπου μου. 6 ὁ θεὸς ὑμῶν desunt *O. C.* & *Ald.* 7 *Alex.* & *C.* λεπρὸς ἢ γονοῤῥυής. 8 *Alex.* σπέρματος, Ὅσις. 9 *Alex.* deest Ἢ. 10 *C.* ἐπ' ἄνθρωπον. *Ald.* ἀπ' ἀνθρώπου. 11 *Alex.* ἥτις ἅψηται. 12 *O.* & *C.* αὐτοῦ. * *Francof.* hic incip. vers. 6. & postremum hujus vers. membrum jungit versui 7. 13 *Ald.* ἀκάθαρτος. 14 *Ald.* & *C.* ἀπὸ τῶν. 15 *Alex.* ἄρτος ἐστὶν αὐτοῦ. 16 sic *Ox. C.* & *Ald.* at *Alex.* οὐκ ἔδεται. 17 *C.* μιανθῆναι ἐν αὐτῷ. 18 al. κύρ. ὁ θεός. 19 sic *O.* & *Ald.* at *Alex.* φυλάξουσιν. 20 μου *C.* ante τά. 21 al. δ. α. ἐ. βεβηλώσωσιν. *Alex.* δι' αὐτὸ, ἐὰν δὲ βεβηλῶσιν. 22 ὁ θεὸς deest *C.* & *Ald.* 23 *O.* & *C.* οὐκ ἔδεται. 24 al. καί. 25 *C.* αὐτός. 26 *Alex.* ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ. *O. C.* τὸν ἄρτον αὐτοῦ. *Ald.* τῶν ἄρτων α. 27 *C.* αὐτοί. 28 *Ox. C.* τὸν ἄρτον αὐτοῦ. 29 *Alex. Ald.* & *C.* τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ. *O.* τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἁγίων οὐ. al. τῶν ἀπ. ἁγίου οὐ. 30 *Alex.* χήρα ἐκβεβλημένη. 31 *Alex.* μὴ ἦν αὐτῇ. 32 *O.* ἐπαναστρέψει εἰς τὸν οἶκον. *C.* καὶ ἐπαναστρέψῃ ἐπὶ τ. ο. 33 *C.* & *Ald.* πατρικὸν αὐτῆς. 34 *Alex.* αὐτὸ, δώσει.

γάλα καὶ μέλι. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.

25 Καὶ ἀφοριεῖτε [52] αὐτοὺς ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν [53] καὶ ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, [54] καὶ ἀναμέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων. καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τῆς [55] γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ.

26 Καὶ [56] ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, [57] ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, [58] εἶναί μοι.

27 Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαοιδὸς, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, λίθοις [59] λιθοβολήσετε αὐτοὺς, ἔνοχοί εἰσι.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, [1] λέγων, Εἶπον τοῖς [2] ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, [3] Ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ [4] μιανθήσονται

2 ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῶν, ἐπὶ πατρὶ [5] καὶ μητρὶ, [6] καὶ υἱοῖς [7] καὶ θυγατράσιν, [8] ἐπ' ἀδελφῷ

3 Καὶ ἐπ' [9] ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ, τῇ [10] μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρὶ, ἐπὶ τούτοις

4 [11] μιανθήσεται. Οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ.

5 Καὶ φαλάκρωμα οὐ [12] ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῷ· καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται· καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας.

6 Ἅγιοι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα [13] τοῦ θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι.

7 Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην [14] οὐ λήψονται καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην [15] ἀπὸ ἀνδρὸς [16] αὐτῆς, ὅτι ἅγιός ἐστι κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ.

8 Καὶ [17] ἁγιάσεις αὐτόν. [18] τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν [19] οὗτος προσφέρει, ἅγιος ἔσται· [20] ὅτι ἅγιος ἐγὼ [21] κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

9 Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ, ἐπὶ πυρὸς κατακαυθήσεται.

10 Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν [22] αὐτοῦ, τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν [23] κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου [24] τοῦ χριστοῦ, καὶ τετελειωμένου ἐνδύσασθαι [25] τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν [26] οὐκ ἀποκιδαρώσει, καὶ τὰ [27] ἱμάτια οὐ διαῤῥήξει,

11 Καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται, ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ [28] οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται.

12 Καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει [29] τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, [30] ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ [31] θεοῦ ἐπ' αὐτῷ. ἐγὼ κύριος.

13 [32] Οὗτος γυναῖκα παρθένον

14 [33] ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται. Χήραν δὲ [34] καὶ ἐκβεβλημένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ

15 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. ἐγὼ [35] κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν.

16 *Καὶ [36] ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

17 Εἶπον [37] Ἀαρὼν, Ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, [38] τινὶ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται [39] προσφέρειν τὰ [40] δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.

18 [41] Πᾶς ἄνθρωπος [42] ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται· ἄνθρωπος [43] τυφλὸς, ἢ χωλὸς,

---

52 al. ἑαυτούς. 53 *Ald.* καὶ ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων. *C.* καὶ ἀκαθάρτων. 54 *Alex.* καὶ τῶν πετεινῶν τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν. καὶ οὐ. 55 *Alex.* γῆς· ἐγώ. 56 *Alex.* ἔσεσθε ἐμοί. 57 *C.* & *Ald.* ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος. 58 *Alex.* εἶναι ἐμοί. 59 *Alex.* λιθοβολήσατε.

Cap. 21 1 al. deest λέγων. 2 al. ἱερεῦσιν υἱοῖς. 3 *Mſ. Ox.* ἐπὶ ψυχαῖς. 4 ita *Mſ. Ox. C. ed.* & *Ald.* at *Mſ. Alex.* μιανθήσεσθε. 5 *Alex.* καὶ ἐπὶ μητρί. *C.* καὶ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ. 6 *Alex.* & *Ald.* καὶ ἐπὶ υἱοῖς, καὶ. *C.* ἐπὶ υἱοῖς, καί. 7 *Alex.* & *C.* καὶ ἐπὶ θυγατράσιν. 8 *C.* καὶ ἐπ' ἀδελφῷ. 9 *C.* & *Ald.* ἀδελφῇ αὐτοῦ. 10 *Alex.* μὴ ἐγγιζούσῃ ἀνδρί. 11 *Alex.* μιανθήσεσθαι * ἐξάπινα. *C.* οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα. *Ald.* μιανθήσονται. Ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθήσεται ἐξάπ. 12 *Alex.* ξυρήσεται. 13 al. τῷ θεῷ. 14 al. deest οὐ λήψονται. 15 *Ald.* ὑπό. 16 *Alex.* αὐτῆς· ἅγιός ἐστιν τῷ κυρίῳ θεῷ. *C.* & *Ald.* αὐτῆς οὐ λήψονται, ὅτι ἅγιος &c. 17 *Alex.* ἁγιάσει. 18 *Ox.* & *C.* τὰ γὰρ δῶρα. 19 *Ox.* αὐτός. 20 ὅτι *C.* deest. 21 *Ald.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγ. 22 al. deest αὐτοῦ. 23 *Ox.* & *C.* κεφαλὴν αὐτοῦ. 24 *Ox.* τῆς χρίσεως καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας. *C.* τοῦ χρίσματος καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 25 *C.* τὰ ἅγια. 26 *O.* οὐκ ἀπομιτρώσει. *Sch.* ἄλλος φησὶ, οὐκ ἀπομιτρώσει. 27 *C.* & *Ald.* ἱμάτια αὐτοῦ. 28 al. καί. 29 *Ald.* τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον. 30 *Aq.* ὅτι ἀφόρισμα ἔλαιον ἀλείμματος θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. *Sym.* ὅτι ἄθικτον ἔλαιον τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. *Th.* ὅτι τὸ ναζὲρ ἔλαιον τὸ χριστὸν παρὰ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. 31 *Ald.* & *C.* θεοῦ αὐτοῦ ἐπί. 32 *Alex.* Οὗτος παρθένον. 33 al. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 34 *Alex.* καὶ ἐβδελυγμένην, καὶ βεβηλωμένην. 35 *Ald.* κύριος ὁ θεός. * *Francof.* ex his 2 verſib. ſeqq. facit unum 16. unde qui hic 18 & 19, ibi ſunt 17 & 18, & 20 rurſus in duos diviſus eſt. 36 *Ox.* εἶπε. 37 *Ald.* πρὸς Ἀαρὼν λέγων. *C.* Ἀαρὼν λέγων. 38 *Alex.* τινὶ ἐὰν ἦν ἐν α. μ. *Ox.* ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ μῶμον. *Ald.* ἐάν τινι ᾖ ἐν α. μῶμος. 39 *Alex.* προσφέρων. 40 *Ox. Ald.* & *C.* δῶρα αὐτοῦ τῷ θεῷ. 41 *O.* Ὅτι πᾶς. 42 *Alex.* ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ. *Ox. Ald.* & *C.* ᾧ ἂν ᾖ ἐ. α. 43 *Alex.* χωλὸς ἢ τυφλός,

ἢ 44 κο-

19 ἢ [44] κολοβόριν, ἢ ὠτότμητος, [45] Ἢ ἄνθρωπος [46] ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς, 20 ἢ σύντριμμα ποδὸς, Ἢ κυρτὸς, ἢ [47] ἔφηλος, ἢ [48] πτίλλος τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ ἄνθρωπος [49] ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία, ἢ 21 λειχὴν, ἢ μονόρχις. [50] Πᾶς [51] ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, [52] οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ προσενεγκεῖν τὰς θυσίας [53] τῷ θεῷ σου, ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ· τὰ δῶρα τοῦ [54] θεοῦ οὐ προσελεύσεται προσενεγ- 22 κεῖν. [55] Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁ- 23 γίων, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται. Πλὴν [56] πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον [57] οὐκ ἐγγιεῖ, ὅτι μῶμον ἔχει. καὶ οὐ βεβηλώσει [58] τὸ ἅγιον τοῦ [59] θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι [60] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐ- 24 τούς. Καὶ [61] ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας [62] υἱοὺς Ἰσραήλ.

Κεφ. κβ΄. 22.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Εἶπον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν [1] ἁγίων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσί μοι. ἐγὼ κύριος. 3 Εἶπον αὐτοῖς, Εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ [2] παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἅγια, ὅσα ἂν [3] ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ [4] ἐπ' αὐτῷ ᾖ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη [5] ἀπ' ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος 4 [6] ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ [7] οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυεῖ, τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ. καὶ ὁ ἁπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐ- 5 τοῦ κοίτη [8] σπέρματος, [9] Ἢ ὅστις ἂν ἅψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, ὃ μιανεῖ αὐτὸν, ἢ [10] ἐπ' ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ 6 πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· Ψυχὴ [11] ἥτις ἐὰν ἅψηται [12] αὐτῶν, * ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἐὰν μὴ 7 λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, Καὶ δύῃ ὁ ἥλιος, καὶ [13] καθαρὸς ἔσται· καὶ τότε φάγεται [14] τῶν ἁγίων, ὅτι [15] ἄρτος αὐτοῦ ἐστι. 8 Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον [16] οὐ φάγεται, [17] μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ [18] κύ- 9 ριος. Καὶ [19] φυλάξονται τὰ φυλάγματά [20] μου, ἵνα μὴ λάβωσι δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν, καὶ ἀποθάνωσι [21] δι' αὐτὰ, ἐὰν βεβηλώσουσιν αὐτά. ἐγὼ κύριος [22] ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐ- 10 τούς. Καὶ πᾶς ἀλλογενὴς [23] οὐ φάγεται ἅγια. πάροικος ἱερέως, [24] ἢ μισθωτὸς, οὐ φά- 11 γεται ἅγια. Ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγκτητον ἀργυρίου, [25] οὗτος φάγεται [26] ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ· καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ 12 [27] οὗτοι φάγονται [28] τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ, αὐτὴ [29] τῶν ἀπαρχῶν ἁγίου οὐ φάγε- 13 ται. Καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται [30] χήρα ἢ ἐκβεβλημένη, σπέρμα δὲ [31] μὴ ᾖ αὐτῇ, [32] ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν [33] πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται. καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ 14 φάγεται ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατ' ἄγνοιαν, καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' [34] αὐτὸ, καὶ δώσει τῷ 15 ἱερεῖ τὸ ἅγιον. Καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὰ

---

44 *C.* κολοβόχειρ. 45 *Alex.* Ἄνθρωπος. 46 *Alex.* ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ. 47 *C.* ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς. *Sch.* ἔφηλος, ἀῤῥώστημα καταμελαίνειν εἰδὸς τὴν ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μετώποις· πτίλλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων· ὁποῖοί τινές εἰσιν αἱρετικῶν υἱοί. 48 *Alex.* πτίλος τοῖς ὀφθαλμοῖς. *Ald.* πτυλλὸς τοὺς ὀφθ. 49 *Alex.* ὃς ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ. 50 *Ald.* Πᾶς ἄνθρωπ. &c. *Ox.* Πᾶς ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος. 51 *Alex.* ὅς ἐστιν ἐν. 52 *Alex.* οὐ προσεγγιεῖ. 53 ita *Ox.* at *Alex.* τοῦ θεοῦ. *C.* κυρίῳ. al. κυρίου. 54 *C.* θεοῦ αὐτοῦ οὐ. 55 Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ *C.* desunt. *Ald.* Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 56 *Ox.* εἰς τὸ καταπέτασμα οὐκ εἰσελεύσεται. 57 *Ox.* οὐ προσελεύσεται. 58 *Ald.* τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον. 59 sic *C.* & *Ald.* at *Alex.* θεοῦ, ὅτι. 60 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 61 *Alex.* ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρών. 62 *Ald.* & *C.* τοὺς υἱούς. Ex hoc & seq. capite unum tantum facit *Ald.*

Cap. 22. 1 *Ms. Alex.* ἁγίων υἱῶν. 2 *Alex.* παντὸς σπέρματος. 3 *Comp.* ἁγιάζουσιν. 4 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ, ἐξολεθρευθήσεται. *Ald.* & *C.* etiam deest ᾖ. 5 *Ms. O.* ἀπὸ προσώπου μου. 6 ὁ θεὸς ὑμῶν desunt *O. C.* & *Ald.* 7 *Alex.* & *C.* λεπρὸς ἢ γονοῤῥυής. 8 *Alex.* σπέρματος, Ὅστις. 9 *Alex.* deest Ἢ. 10 *C.* ἐπ' ἄνθρωπον. *Ald.* ἀπ' ἀνθρώπου. 11 *Alex* ἥτις ἅψηται. 12 *O.* & *C.* αὐτοῦ. * *Francof.* hic incip. vers. 6. & postremum hujus vers. membrum jungit versui 7. 13 *Ald.* ἀκάθαρτος. 14 *Ald.* & *C.* ἀπὸ τῶν. 15 *Alex.* ἄρτος ἐστὶν αὐτοῦ. 16 sic *Ox. C.* & *Ald.* at *Alex.* οὐκ ἔδεται. 17 *C.* μιανθῆναι ἐν αὐτῷ. 18 al. κύρ. ὁ θεός. 19 sic *O.* & *Ald.* at *Alex.* φυλάξουσιν. 20 μου *C.* ante τά. 21 al. δ. α. ἐ. βεβηλώσωσιν. *Alex.* δι' αὐτὸ, ἐὰν δὲ βεβηλῶσιν. 22 ὁ θεὸς deest *C.* & *Ald.* 23 *O.* & *C.* οὐκ ἔδεται. 24 al. καί. 25 *C.* αὐτός. 26 *Alex.* ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ. *O. C.* τὸν ἄρτον αὐτοῦ. *Ald.* τῶν ἄρτων α. 27 *C.* αὐτοί. 28 *Ox. C.* τὸν ἄρτον αὐτοῦ. 29 *Alex. Ald.* & *C.* τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ. *O.* τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἁγίων οὐ. al. τῶν ἀπ. ἁγίου οὐ. 30 *Alex.* χήρα ἐκβεβλημένη. 31 *Alex.* μὴ ἦν αὐτῇ. 32 *O.* ἐπαναστρέψει εἰς τὸν οἶκον. *C.* καὶ ἐπαναστρέψῃ ἐπὶ τ. ο. 33 *C.* & *Ald.* πατρικὸν αὐτῆς. 34 *Alex.* αὐτὸ, δώσει.

ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἃ αὐτοὶ [35] ἀφαιροῦσι
16 τῷ κυρίῳ, Καὶ ἐπάξουσιν [36] ἐφ' ἑαυ-
τοὺς ἀνομίαν πλημμελείας ἐν τῷ ἐσθίειν αὐ-
τοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιά-
17 ζων αὐτούς. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
18 Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον Ἀαρὼν καὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ πάσῃ [37] συναγωγῇ Ἰσρα-
ὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἄνθρωπος ἄνθρω-
πος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [38] ἢ τῶν προσηλύτων
τῶν προσκειμένων [39] πρὸς αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ,
ὃς ἂν προσενέγκῃ [40] τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν
ὁμολογίαν αὐτῶν, ἢ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν,
*ὅσα ἂν προσενέγκωσι [41] τῷ θεῷ εἰς ὁλοκαύ-
19 τωμα· Δεκτὰ ὑμῖν [42] ἄμωμα ἄρσενα
ἐκ τῶν βουκολίων, [43] ἢ ἐκ τῶν προβάτων, καὶ ἐκ
20 τῶν αἰγῶν. Πάντα ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν
[44] αὐτῷ οὐ [45] προσάξουσι [46] κυρίῳ, διότι οὐ δε-
21 κτὸν ἔσαι ὑμῖν. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν
προσενέγκῃ [47] θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ, δια-
σείλας [48] εὐχὴν ἢ κατὰ αἵρεσιν [49] ἢ ἐν ταῖς ἑορ-
ταῖς ὑμῶν, [50] ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐκ τῶν προβά-
των, ἄμωμον ἔσαι εἰσδεκτὸν, πᾶς μῶμος
22 οὐκ ἔσαι [51] ἐν αὐτῷ. Τυφλὸν ἢ συντε-
τριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ μυρμηκιῶντα ἢ
ψωραγριῶντα ἢ [52] λειχῆνας ἔχοντα, οὐ προσ-
άξουσι [53] ταῦτα [54] τῷ κυρίῳ, καὶ εἰς [55] κάρ-
πωσιν οὐ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυσιασή-
23 ριον τῷ κυρίῳ. Καὶ μόσχον ἢ πρόβατον
ὠτότμητον, ἢ κολοβόκερκον [56] σφάγια ποιή-
σεις αὐτὰ [57] σεαυτῷ, [58] εἰς δὲ εὐχὴν σου οὐ δε-
24 χθήσεται. Θλαδίαν καὶ ἐκτεθλιμμένον
καὶ [59] ἐκτομίαν καὶ ἀπεσπασμένον, [60] οὐ προσ-
άξεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ, καὶ [61] ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν
25 οὐ ποιήσετε. Καὶ ἐκ [62] χειρὸς ἀλλογενοῦς
οὐ προσοίσετε τὰ δῶρα [63] τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ
πάντων τούτων· [64] ὅτι φθάρματά ἐσιν ἐν αὐ-
τοῖς, μῶμος ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσεται ταῦ-
26 τα ὑμῖν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
27 Μωυσῆν, λέγων, Μόσχον ἢ πρόβατον
ἢ αἶγα, ὡς ἂν τεχθῇ, καὶ ἔσαι ἑπτὰ ἡμέρας
ὑπὸ τὴν [65] μητέρα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ
ἐπέκεινα δεχθήσεται εἰς [66] δῶρα, κάρπωμα
28 κυρίῳ, Καὶ [67] μόσχον καὶ πρόβατον,
αὐτὴν [68] καὶ [69] τὰ παιδία αὐτῆς, οὐ [70] σφά-
29 ξεις ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἐὰν δὲ θύσης
[71] θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης κυρίῳ, εἰσδε-
30 κτὸν ὑμῖν θύσετε [72] αὐτό. [73] Αὐτῇ τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βρωθήσεται· [74] οὐκ ἀπολείψετε
ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τοπρωΐ. [75] ἐγώ εἰμι κύ-
31 ριος. [76] Καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου,
32 καὶ ποιήσετε [77] αὐτάς. Καὶ [78] οὐ βεβη-
λώσετε τὸ [79] ὄνομα τοῦ ἁγίου, καὶ ἁγιασθήσομαι
ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιά-
33 ζων ὑμᾶς, Ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου, ὥσε εἶναι ὑμῶν θεός. [80] ἐγὼ
κύριος.

Κεφ. κγʹ. 23.

1 ΚΑὶ [1] εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Αἱ ἑορταὶ κυρίου ἃς καλέσε-
τε αὐτὰς κλητὰς ἁγίας, αὗταί εἰσιν αἱ ἑορ-
3 ταί μου. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα,
[2] τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ἀνάπαυ-
σις κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ. πᾶν ἔργον οὐ [3] ποιή-
σεις· σάββατά ἐσι τῷ [4] κυρίῳ ἐν πάσῃ κατ-
4 οικίᾳ ὑμῶν. Αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ [5] κυ-
ρίῳ κληταὶ ἅγιαι, ἃς καλέσετε αὐτὰς ἐν
5 τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ
ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς,
ἀναμέσον τῶν ἑσπερινῶν πάσχα τῷ κυρίῳ.
6 Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ [6] μηνὸς
τούτου ἑορτὴ τῶν ἀζύμων τῷ κυρίῳ. ἑπτὰ ἡμέρας

---

35 ita *Ald.* sed *Alex.* προσφέρουσιν. *Ox.* ἀφορίζουσι. *C.* ἀναφέρουσι. 36 *Ald.* & *C.* ἐπ' αὐτούς. 37 *O.* & *C.* συναγωγῇ υἱῶν Ἰσρ. 38 *Alex.* ἢ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκ. *Clem. Cod.* ἢ ἀπὸ τῶν προσκειμένων προσηλύτων. *C.* καὶ ἀπὸ τῶν προσκειμένων. 39 πρὸς αὐτοὺς *C.* desunt. 40 *Ald.* δῶρα κατά. * In *Franc.* hic incip. vers. 19. 41 *O. C.* & *Ald.* τῷ κυρίῳ. 42 *Ald.* ἄμωμα ἀρσενικά. *C.* ἄρσεν ἄμωμον. 43 *C.* καί. 44 *C.* αὐτοῖς. 45 *C.* προσοίσουσι. 46 ita *C.* & *Ald.* sed *Alex.* κυρίῳ, ὅτι οὐ δεκτὸν ὑμῖν ἐσιν. 47 *O.* τὰ δῶρα αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου. 48 sic *O. C.* sed *Alex.* & *Ald.* εὐχὴν κατὰ αἵρεσιν. 49 *Alex.* ἐν ταῖς. 50 al. ἐκ τε τῶν. 51 *Ald.* ἐπ'. 52 *C.* λιχῆνας. 53 *Alex.* & *C.* αὐτά. 54 *C.* τῷ θεῷ. 55 *O.* ὁλοκαύτωμα. 56 *Alex.* σφάγια ἀποθήσεις αὐτά. 57 *C.* ἑαυτῷ. 58 sic *O. C.* & *Ald.* at *Alex.* εἰς εὐχήν σου οὐ προσδεχθήσεται. 59 ita *O. C.* & *Ald.* at *Alex.* ἐκτομίδα. 60 ita *O.* sed *Alex. Ald.* & *C.* οὐ προσάξετε. 61 *Ald.* ἐν τῇ γῇ ὑμῶν οὐ ποιηθήσεται. 62 *C.* χειρὸς υἱοῦ. 63 *Ald.* τῷ θεῷ. 64 ita *O. C.* & *Ald.* sed *Alex.* ὅτι φθαρτά ἐσιν ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσεται. 65 *C.* & *Ald.* μητέρα αὐτοῦ. 66 *C.* δῶρον. 67 *Alex.* & al. μόσχον ἢ πρόβατον, αὐτὴν ἢ τά. 68 *Alex.* ἤ. 69 *O. C.* & *Ald.* τὸ παιδίον αὐτῆς οὐ. 70 *Ald.* σφάξετε ἐν. *C.* σφάξετε. 71 *O.* θυσίαν αἰνέσεως τῷ κυρίῳ. 72 al. αὐτῷ. 73 *C.* Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. *Ald.* Αὐτῇ τῇ ἡμ. ἐκ. 74 *O.* οὐ καταλείψετε. 75 *C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 76 *C.* Φυλάξεσθε. 77 *O. Ald.* & *C.* post αὐτὰς addunt, ἐγὼ κύριος. 78 *C.* οὐ μή. 79 *O.* ὄνομά μου τὸ ἅγιον. *C.* ὄνομα τοῦ ἁγίου μου. 80 *Clement. Cod.* & *C. ed.* τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου.

Cap. 23. 1 *Comp. ed.* & *Ald.* ἐλάλησε. 2 *Ms. Alex.* καὶ τῇ ἡμέρᾳ. 3 *Ms. Ox. C. ed.* & *Ald.* ποιήσετε. 4 *Alex.* κυρίῳ ὑμῶν ἐν πάσῃ. 5 *Alex.* κυρίῳ, καὶ αὗται * ἁγίας καλέσατε αὐτάς. 6 *Ald.* μηνὸς τοῦ πρώτου.

7 ἀζυ-

7 [7] ἄζυμα ἔδεσθε. Καὶ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν 8 οὐ ποιήσετε. Καὶ προσάξετε [8] ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. [9] καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον 9 λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. Καὶ ἐλάλησε 10 κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ [10] θερίζητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς, καὶ [11] οἴσετε τὸ δράγμα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν 11 πρὸς τὸν ἱερέα· Καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι κυρίου δεκτὸν ὑμῖν· τῇ ἐπαύριον [12] τῆς 12 πρώτης ἀνοίσει [13] αὐτὸ ὁ ἱερεύς. Καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ [14] ἐν ᾗ [15] ἂν [16] φέρητε τὸ δράγμα, πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς 13 ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ. Καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ· [17] θυσία τῷ [18] κυρίῳ, [19] ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ· καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ 14 ἲν οἴνου. Καὶ ἄρτον, καὶ πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἕως ἂν προσενέγκητε [20] ὑμεῖς τὰ [21] δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑ- 15 μῶν. Καὶ ἀριθμήσετε [22] ὑμῖν ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν προσενέγκητε [23] τὸ δράγμα τοῦ ἐπιθέματος, 16 [24] ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους, Ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς [25] ἐσχάτης ἑβδομάδος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας, * καὶ προσοίσετε θυ- 17 σίαν νέαν τῷ κυρίῳ. Ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε [26] ἄρτους ἐπίθεμα, δύο ἄρτους· ἐκ δύο δεκάτων σεμιδάλεως [27] ἔσονται, ἐζυμωμένοι πεφθήσονται [28] πρωτογεννημάτων 18 τῷ κυρίῳ. Καὶ [29] προσάξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ μόσχον ἕνα ἐκ [30] βουκολίου, καὶ κριοὺς δύο [31] ἀμώμους, καὶ ἔσονται ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν [32] θυσία ὀσμὴ 19 εὐωδίας τῷ κυρίῳ. Καὶ [33] ποιήσουσι [34] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν [35] σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων [36] τοῦ πρωτογεννήματος.

20 Καὶ [37] ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων [38] τοῦ πρωτογεννήματος [39] ἐπίθεμα [40] ἐναντίον κυρίου μετὰ τῶν δύο ἀμνῶν, [41] ἅγια ἔσονται τῷ κυρίῳ. τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτὰ αὐτῷ 21 ἔσται. Καὶ καλέσετε [42] ταύτην τὴν ἡμέραν [43] κλητήν· ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ 22 ὑμῶν. Καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου ἐν τῷ θερίζειν σε, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ [44] ὑπολείψεις αὐτά. 23 ἐγὼ [45] κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε 24 κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾷ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις, [46] μνημόσυνον σαλπίγγων· κλητὴ ἁγία [47] ἔσται ὑμῖν. 25 Πᾶν ἔργον [48] λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· καὶ προσ- 26 άξετε ὁλοκαύτωμα [49] κυρίῳ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 27 Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ἡμέρα ἐξιλασμοῦ, κλητὴ [50] ἁγία ἔσται ὑμῖν. καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσ- 28 άξετε [51] ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ. Πᾶν ἔργον οὐ [52] ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· ἔστι γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὕτη ὑμῖν, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑ-

---

7 *C.* φάγεσθε ἄζυμα. 8 *C.* ὁλοκαύτωμα. 9 *Alex.* καὶ ἡ ἑβδόμη ἡμέρα κλητή. 10 *C.* θερίσητε. 11 *Alex. Ox. C.* & *Ald.* οἴσεται τὰ δράγματα ἀπαρχήν. 12 *Ald.* τῆς πρώτης τῶν σαββάτων. al. τῶν σαββάτων. 13 *Alex.* αὐτά. 14 *C.* ἢ. 15 *Alex.* ἐάν. 16 *Ox.* ἀφορίζητε. 17 *O.* & *C.* θυσίαν. 18 *Alex.* τῷ κυρίῳ· καὶ σπονδὴ αὐτῷ. 19 *O. C.* & *Ald.* εἰς ὀσμήν. 20 al. deest ὑμεῖς. 21 *Alex.* δῶρα τοῦ θεοῦ ὑμῶν. νόμιμον αἰώνιον ἐν πάσῃ. *C.* etiam pro τῷ θεῷ habet τοῦ θεοῦ. 22 ita *Ox.* & *C.* sed *Alex.* ὑμεῖς ἀπό. 23 *O.* τὸ δράγμα τοῦ ἀφορίσματος. *Ald.* δράγματα τοῦ ἐπιθ. *Sch.* ἄλλος φησὶν, ἀφορίσματα. 24 *C.* & *Ald.* ἑπτὰ ἑβδομ. ὁλοκλ. ἀριθμήσεις. *O.* ἑπτὰ ἑβδομάδας ἑβδομάδας ὁλοκλ. ἀριθμήσεις. 25 *Alex.* & *Ald.* ἐσχάτης ἑβδόμης. * Hic *Franc.* incipit vers. 17. 26 *Ox.* ἄρτους ἀφορισμάτων. 27 *Ox.* & *Ald.* ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. 28 *Alex.* πρωτογεννημάτων. *O.* πρωτογεννήματα. 29 *Alex.* προσάξει. 30 ita *O. C.* & *Ald.* *Alex.* βουκολίων. 31 *Alex.* ἀμώμους· ἔσονται. 32 *Alex.* θυσίαν ὀσμήν. 33 *O. C.* & *Ald.* ποιήσετε. 34 *Alex.* χίμαρρον. 35 *Ox.* εἰρηνικῶν. 36 *Alex.* τοῦ πρωτογεννήματος. *C.* τῶν πρωτογεννημάτων. 37 *O.* ἀφοριεῖ. 38 *Alex.* τοῦ πρωτογεννήματος. *C.* τῶν πρωτογεννημάτων. 39 *O.* ἀφόρισμα. 40 *Alex.* ἔναντι. 41 *O.* ἁγιασθήσονται. *Ald.* ἅγιοι ἔσονται. 42 *Ald.* αὐτήν. 43 ita *O.* sed *Alex.* κλητή. 44 *Alex.* ὑπολίψη, pro ὑπολείψῃ. *O. Ald. C.* καταλείψεις. 45 *Alex.* κύριος θεός. Hic desinit Cap. 22 in *Ald.* 46 *Sch.* ἡ τῆς σκηνοπηγίας. 47 *O. Ald. C.* τῷ κυρίῳ. 48 *Sch.* ἄλλος φησὶ, δουλευτόν. 49 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 50 *Ald.* ἁγιασμοῦ. 51 *O.* & *Ald.* ὁλοκαυτώματα. 52 *Alex.* ποιήσετε αὐτῇ τῇ.

μῶν.

29 μῶν. [53] Πᾶσα ψυχὴ, ἥτις μὴ ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, [54] ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 30 Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 31 Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοικίαις ὑμῶν. 32 Σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς, ἀπὸ ἑσπέρας [55] ἕως ἑσπέρας σαββατιεῖτε τὰ 33 σάββατα ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε κύριος 34 πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡ- 35 μέρας τῷ κυρίῳ. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ [56] ἁγία· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ 36 ποιήσετε. Ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε [57] ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. καὶ προσάξετε [58] ὁλοκαυτώματα κυρίῳ· [59] ἐξόδιόν ἐστι. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. 37 Αὗται [60] ἑορταὶ κυρίῳ, ἃς [61] καλέσετε κλητὰς ἁγίας, ὥστε προσενέγκαι [62] καρπώματα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας [63] αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν. 38 Πλὴν τῶν σαββάτων κυρίου, καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν, καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ πλὴν [64] τῶν ἑκουσίων ὑμῶν, ἃ ἂν δῶτε τῷ 39 κυρίῳ. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ [65] ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου [66] τούτου, [67] ὅταν συντελέσητε [68] τὰ γεννήματα τῆς γῆς, [69] ἑορτάσετε τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. * τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ 40 ἀνάπαυσις. Καὶ [70] λήψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου [71] ὡραῖον, καὶ [72] κάλλυνθρα φοινίκων, καὶ κλάδους [73] ξύλου δασεῖς, καὶ ἰτέας, καὶ [74] ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου, [75] εὐφρανθῆναι [76] ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν 41 [77] ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἐν τῷ μηνὶ τῷ 42 ἑβδόμῳ [78] ἑορτάσετε αὐτήν. Ἐν σκηναῖς [79] κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν Ἰσραὴλ [80] κατοικήσει ἐν σκη- 43 ναῖς, Ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν σκηναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ἐ- 44 γὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τὰς ἑορτὰς [81] κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

Κεφ. κδ'. 24.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν [1] σοι ἔλαιον [2] ἐλάϊνον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, [3] καῦσαι λύχνον διὰ- 3 παντὸς, Ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. [4] καὶ καύσουσιν αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ [5] ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωῒ [6] ἐνώπιον κυρίου ἐνδελεχῶς, νόμιμον αἰώνιον 4 εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. Ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς [7] καύσετε τοὺς λύχνους [8] ἐναντίον 5 κυρίου ἕως τὸ πρωΐ. Καὶ λήψεσθε σεμίδαλιν, καὶ ποιήσετε αὐτὴν δώδεκα ἄρτους· 6 δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. Καὶ [9] ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέματα, ἓξ ἄρτους τὸ ἓν θέμα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔν- 7 αντι κυρίου. Καὶ [10] ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν καὶ [11] ἅλα, [12] καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα τῷ κυ- 8 ρίῳ. Τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων [13] προσθήσεται ἔναντι κυρίου διαπαντὸς [14] ἐνώπιον τῶν 9 υἱῶν Ἰσραὴλ, [15] διαθήκην αἰώνιον. Καὶ

---

53 *Ald.* Πᾶσα γάρ. 54 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 55 *Ald.* ἕως δεκάτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας. 56 *Ald.* ἁγία ἔσται. *C.* ἁγία ἔσται ὑμῖν. 57 ita *O.* & *Ald.* at *Alex.* ὁλοκαύτωμα τῷ. 58 *Alex. Ald.* & *C.* ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ. 59 *Theodoret.* τὸ δὲ ἐξόδιον τὸ τέλος σημαίνει τῶν ἑορτῶν. 60 *Alex.* αἱ ἑορταὶ τῷ κυρίῳ. *O. C.* ἑορταὶ κυρίου. 61 *C.* & *Ald.* καλέσετε αὐτὰς κλ. 62 *C.* κάρπωμα τῷ κυρ. ὁλοκαύτωμα. 63 αὐτῶν *C.* deest. 64 *C.* πάντων τῶν ἑκουσίων. 65 *Alex.* τῇ ἡμέρᾳ. 66 *C.* deest τούτου. 67 *Ald.* ὡς ἄν. 68 *Alex.* τὰ γενήματα. *C.* πάντα τὰ γεννήματα. 69 al. ἑορτάσατε. * *Francof.* hic incip. vers. 40. 70 *Alex.* λήμψεσθε τῇ πρώτῃ καρπόν. *C.* & *Ald.* λήψεσθε ἑαυτοῖς τῇ ἡμ. τῇ πρ. κ. 71 *Sch.* ἄλλος· ἔνδοξον. 72 *C.* καλλύνθρας. al. κάλυντρα. *Sch.* ἄλλος φησί, βαΐα. 73 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* ξύλων. 74 *C.* ἁγνοῦ. 75 *Ald.* & *C.* καὶ εὐφρανθήσεσθε. 76 *C.* ἐναντίον. 77 *O.* & *C.* ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. 78 al. ἑορτάσατε. 79 al. κατοικήσατε. 80 *O.* & *C.* κατοικήσουσιν. 81 *Ald.* κυρίου τοῦ θεοῦ.

Cap. 24. 1 *Ms. Alex.* μοι. 2 in *Ms. Ox.* deest ἐλάϊνον. 3 *Ox.* ἵνα καίηται λύχνον διαπαντὸς ἔσωθεν. 4 *Comp. ed.* καύσουσιν αὐτόν. 5 *Alex.* ἀπ' ἑσπέρας. 6 *C.* ἔναντι. 7 *C.* καύσουσι. al. καύσει. 8 *Alex.* ἔναντι κυρίου ἕως πρωΐ. *C.* etiam habet ἔναντι. 9 *C.* ἐπιθήσεις. 10 *O.* & *C.* ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θέμα. *Ald.* ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ ἓν θέμα. 11 *C.* ἅλας. 12 *C.* & *Ald.* καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι (*C.* προσκείμενοι) τῷ κυρίῳ. atque ita legit *Cyril.* l. 9. 13 *Alex.* προθήσεται. *C.* & *Ald.* προσθήσετε. 14 *Ox. C.* & *Ald.* παρὰ τῶν υἱῶν. quomodo legit *Cyril.* l. 9. & 10. περὶ τ. ἐν πνεύμ. προσκ. 15 *O.* & *C.* διαθήκη αἰώνιος.

ἔσται

ἔσαι Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστι γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων. τοῦτο [16] αὐτῶν ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ, 10 νόμιμον αἰώνιον. Καὶ ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς Ἰσραηλίτιδος, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς Αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ [17] ἐμαχέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ ὁ ἐκ τῆς Ἰσραηλίτιδος, καὶ ὁ 11 ἄνθρωπος ὁ Ἰσραηλίτης. Καὶ ἐπονομάσας [18] ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς Ἰσραηλίτιδος τὸ [19] ὄνομα κατηράσατο. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Μωυσῆν. καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ [20] Σαλωμεὶθ θυγάτηρ [21] Δαβρεὶ ἐκ τῆς φυλῆς 12 Δάν. Καὶ [22] ἀπέθεντο αὐτὸν [23] εἰς φυλακὴν διακρῖναι αὐτὸν [24] διὰ προστάγματος 13 κυρίου. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυ- 14 σῆν, λέγων, Ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσι πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ 15 συναγωγή. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ [25] λάλησον, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, * [26] Ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεὸν, [27] ἁμαρτίαν λήψε- 16 ται. Ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου, θανάτῳ θανατούσθω· [28] λίθοις λιθοβολείτω αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ [29] Ἰσραήλ. ἐάν τε προσήλυτος ἐάν τε αὐτόχθων, ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου, [30] τελευτάτω. 17 Καὶ [31] ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου, [32] καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατού- 18 σθω. Καὶ ὃς ἂν πατάξῃ [33] κτῆνος, [34] καὶ ἀποθάνῃ, [35] ἀποτισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυ- 19 χῆς. Καὶ ἐάν [36] τις δῷ μῶμον τῷ [37] πλησίον, ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡσαύτως ἀν- 20 τιποιηθήσεται αὐτῷ· Σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καθότι ἂν δῷ μῶμον τῷ ἀνθρώπῳ, [38] οὕτω [39] δοθήσεται αὐτῷ. 21 Ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον, [40] καὶ ἀποθάνῃ, 22 θανάτῳ θανατούσθω. Δικαίωσις μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ [41] καὶ τῷ ἐγχωρίῳ, ὅτι ἐ- 23 γώ [42] εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ [43] ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν [44] ἐν λίθοις. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν [45] καθάπερ [46] συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. κε΄. 25.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος [1] πρὸς Μωυσῆν ἐν τῷ 2 ὄρει Σινᾶ, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς [2] αὐτοὺς, Ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ, [3] ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, σάββατα τῷ 3 κυρίῳ. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς [4] τὴν ἄμπελόν σου, καὶ συνάξεις 4 τὸν καρπὸν αὐτῆς. [5] Τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα. ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ, σάββατα τῷ κυρίῳ. τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς, καὶ τὴν 5 ἄμπελόν σου οὐ τεμεῖς, Καὶ τὰ αὐτόματα [6] ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ [7] ἐκθερίσεις, καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ [8] ἁγιάσματός [9] σου οὐκ ἐκτρυγήσεις. ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται 6 τῇ γῇ. Καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς [10] γῆς βρώματά σοι, καὶ τῷ παιδί σου, καὶ τῇ παιδίσκῃ σου, καὶ τῷ μισθωτῷ σου, καὶ τῷ [11] παροί- 7 κῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς σέ. Καὶ τοῖς κτήνεσί σου, καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσται πᾶν τὸ [12] γένημα αὐτοῦ εἰς βρῶσιν. 8 Καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις

---

16 *Alex.* αὐτοῦ. atque ita *C.* & *Ald.* 17 *C.* ἐμαχέσατο. 18 *Alex.* υἱός. 19 *Cod. Clem.* ὄνομα κυρίου. 20 al. Σαλωμίθ. 21 *Alex.* Δαβρεί. *C.* Δαβίρ. al. Λαβίρ. 22 *Ald.* ἀπέθετο. 23 ita *O. C.* & *Ald.* sed *Alex.* ἐν φυλακῇ. 24 *Ms. Sar.* ἀπό. 25 *Ox.* λαλήσεις. * *Francof.* hic incip. vers. 16. 26 sic etiam *Orig.* & *Philo* περὶ βίου Μωυ. β. & *Theodoret.* εἰς τὰ ἄπορα τ. θείας γραφ. *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* habent, Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ, *Aug.* in *Locut.* hab. *Homo homo si maledixerit Deum.* in *Qu. Homo si maledixerit Deum suum. Isych.* autor est 70 geminasse vocem ἄνθρωπος, *Aq.* vero reddidisse, *Vir quando blasphemaverit Deum suum,* & *Sym. Homo qui detraxerit Deo suo.* 27 *Ms. Sar.* ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται. 28 *Ox.* λιθοβολίᾳ λιθοβολείτω *C.* λίθοις λιθοβολησάτωσαν. 29 in *C.* & *Ald.* deest vox Ἰσραήλ. 30 *Ox.* θανάτῳ τελευτάτω. 31 ita *Ms. O.* & *Sar.* cum *C. ed.* sed *Alex.* ἄνθρωπος ἐὰν πατάξῃ ψ. *Ald.* ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξει πᾶσαν ψυχήν. 32 In *Ms. Sar.* καὶ ἀποθάνῃ, obelo not. 33 *C.* ψυχὴν κτήνους. 34 in *Sar.* desunt, καὶ ἀποθάνῃ. 35 *Ox.* & *Sar.* ἀποτισάτω αὐτὸ ψ. & in *Sar.* vox αὐτὸ aster. not. 36 *O.* ἄνθρωπος δῷ. *C.* τις δώσει. al. τις δώσῃ. 37 *Sar.* & *C.* πλησίον αὐτοῦ. 38 *Alex.* οὕτως. 39 *Ox.* δοθ. αὐτῷ, καὶ ὁ τύπτων κτῆνος ἐπὰν ἀνέλῃ, ἀποτισάτω αὐτό. *Sar.* δώσετε αὐτῷ, & sub aster. addit, καὶ ὁ τύπτων κτῆνος, ἀποτισάτω αὐτό. 40 καὶ ἀποθάνῃ, in *Sar.* obelo not. 41 *Alex.* καὶ ἐγχωρίῳ. 42 εἰμι deest *O. Sar. C.* & *Ald.* 43 *O.* & *C.* κατελιθοβόλησαν. 44 in *Sar. C.* & *Ald.* deest ἐν, & λίθοις in *Ox.* & *Ald.* additur πᾶσα συναγωγή. 45 *Alex.* καθά. 46 *Ox.* ἐνετείλατο.

Cap. 25. 1 *C.* τοῦ Μωϋσῆ. 2 ita *Ald. ed.* sed *Ms. Alex.* αὐτοὺς, Ἐὰν εἰσέλθητε. *Ms. Sar. Ox.* & *C. ed.* αὐτοὺς, Ὅταν ἀναπαύσητε τὴν γῆν. 3 in *Ms. Sar.* hæ 4 voces obelo not. & in *C. ed.* desunt. 4 *Ox.* τὸν ἀμπελῶνά σου. & sic statim infra. 5 *Ald.* & *C.* Ἐν δὲ τῷ. 6 *Alex.* τὰ ἀναβαίνοντα. τ. ἀγ. σ. *Ox.* τοῦ ἀμητοῦ σου. 7 *C.* ἐκθερίσεις. 8 *Sch.* ἄλλος φησὶ, τῆς ναζιραίας· τὸ Σαμαρ. τῶν χέρσων. 9 *Alex.* μου. 10 *Sar.* γῆς σου. *Ox.* γῆς ὑμῶν. 11 *O.* παροίκῳ σου. 12 *Alex.* γένημα σου εἰς. *Sar.* γέννημα αὐτῆς εἰς.

ἐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις· καὶ ἔσονταί σοι [13] ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν ἐννέα καὶ [14] τεσσαράκοντα ἔτη. **9** [15] Διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ [16] ἐν πάσῃ τῇ γῇ [17] ὑμῶν ἐν τῷ μηνὶ τῷ [18] ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός. τῇ ἡμέρᾳ τοῦ [19] ἱλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν. **10** Καὶ [20] ἁγιάσετε τὸ ἔτος [21] τὸ πεντηκοστὸν [22] ἐνιαυτόν, καὶ διαβοήσετε ἄφεσιν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν. ἐνιαυτὸς ἀφέσεως [23] σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν· καὶ [24] ἀπελεύσεται εἷς ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος [25] εἰς τὴν πατριὰν αὐτοῦ ἀπελεύσεσθε. **11** Ἀφέσεως [26] σημασία [27] αὕτη, τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν. οὐ σπερεῖτε, [28] οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα [29] ἀναβαίνοντα αὐτῆς, καὶ οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς, **12** Ὅτι ἀφέσεως [30] σημασία ἐστίν. ἅγιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν πεδίων **13** φάγεσθε τὰ [31] γενήματα αὐτῆς. [32] Ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς [33] ἐπανελεύσεται εἰς τὴν ἔγκλησιν αὐτοῦ. **14** Ἐὰν δὲ [34] ἀποδῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον σου, [35] ἐὰν δὲ καὶ κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον σου, μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν [36] πλησίον. **15** [37] Κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον, κατὰ [38] ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γενημάτων ἀποδώσεταί σοι. **16** Καθότι ἂν πλεῖον τῶν ἐτῶν [39] πληθυνεῖ τὴν [40] ἔγκλησιν [41] αὐτοῦ, καὶ καθότι ἂν ἔλαττον τῶν ἐτῶν ἐλαττονώσει τὴν ἔγκλησιν αὐτοῦ· ὅτι ἀριθμὸν [42] γενημάτων [43] αὐτοῦ, [44] οὕτως ἀποδώσεταί σοι. **17** [45] Μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν [46] πλησίον, καὶ [47] φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου. [48] ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. **18** Καὶ ποιήσετε [49] πάντα τὰ δικαιώματά [50] μου, καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου, καὶ [51] φυλάξασθε, καὶ ποιήσετε [52] αὐτά, καὶ [53] κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς πεποιθότες. **19** Καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφόρια αὐτῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονήν, καὶ κατοικήσετε πεποιθότες ἐπ' αὐτῆς. **20** [54] Ἐὰν δὲ λέγητε, Τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ [55] τούτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν [56] μηδὲ συναγάγωμεν τὰ [57] γενήματα ἡμῶν; **21** Καὶ [58] ἀποστελῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, καὶ ποιήσει [59] τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη. **22** Καὶ σπερεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον, καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν [60] γενημάτων παλαιὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἐνάτου· ἕως ἂν ἔλθῃ [61] τὸ γένημα αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν. **23** Καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς [62] βεβαίωσιν· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ, διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου. **24** Καὶ κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν, λύτρα δώσετε τῆς γῆς. **25** Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου [63] ὁ μετὰ σοῦ, καὶ [64] ἀποδῶται ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ ὁ [65] ἀγχιστεύων ὁ ἐγγίζων αὐτῷ, καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. **26** [66] Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινι ὁ ἀγχιστεύων, [67] καὶ εὐπορηθῇ τῇ [68] χειρί, καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ [69] τὸ ἱκανόν, λύτρα αὐτοῦ. **27** Καὶ συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει [70] ὃ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ, ᾧ ἀπέδοτο [71] αὐτὸ αὐτῷ, καὶ [72] ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ. **28** Ἐὰν δὲ [73] μὴ εὐπορηθῇ αὐτοῦ ἡ χεὶρ τὸ ἱκανόν, ὥστε

---

13 *Sar.* ἡμέραι ἑπτὰ ἑβδ. 14 *Alex.* τεσσερακοντα. 15 ita *Sar.* sed *Alex.* & *Ox.* Καὶ διαγγελεῖτε σάλπ. φωνῇ. *C.* Καὶ διαγ. σ. φωνήν. *Ald.* Καὶ διαγγελεῖται σάλπ. φωνή. 16 hæ 5 voc. in *Sar.* obelo not. 17 *Alex.* ὑμῶν τῷ. 18 *Alex.* ἑβδόμῳ τοῦ μηνὸς τῇ δεκάτῃ. τῇ ἡμέρᾳ. 19 *O. C.* & *Ald.* ἐξιλασμοῦ. 20 *Alex.* ἁγιάσατε. 21 sic *Ald.* at *Alex. Sar.* & *C.* τό. 22 in *Ox.* deest vox ἐνιαυτόν. 23 *Ald.* σημασίας. 24 *Alex.* ἀπελεύσεται εἷς καὶ ἕκαστος. *Ox. Sar.* & *Ald.* ἀπελεύσεται ἕκαστος. *C.* ἀπελεύσεσθε ἕκαστος. 25 ita *O. Sar. C.* & ita legit *Cyril. Ald.* & aa. habent, εἰς τὴν πατρίδα. 26 *Ald.* σημασίας. 27 *Ald.* αὕτη ἔσται ὑμῖν. 28 *Alex.* & *Ald.* οὐδὲ μὴ ἀμήσετε. 29 in *Sar.* vox. ἀναβαίνοντα obelo not. 30 *Sar.* σημασία αὕτη. 31 *Alex.* γενήματα αὐτῆς· Ἔσω ἔτη τῆς ἀφέσεως· σημασία αὐτῇ. 32 *Ald.* Καὶ ἐν. 33 *Alex. O. Sar.* & *Ald.* ἐπανελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. *C.* ἐπανελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. 34 *O.* & *C.* ἀποδῷς. 35 *Alex.* ἐὰν καί. *C.* ἐάν τε. 36 *Sar.* πλησίον αὐτοῦ. 37 *Alex.* Κατὰ ἀριθμὸν * ἐνιαυτῶν γεννημάτων ἀποδώσεται. 38 *Ald.* ἀριθμὸν τῶν γεννημάτων. 39 *Alex.* πληθύνῃ τὴν ἔγκλησιν αὐτοῦ, καθότι ἂν * ἐλαττονώσῃ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. 40 *C.* pro ἔγκλησιν habet κτῆσιν bis in hoc verſ. 41 αὐτοῦ *Ald.* & *C.* deest. 42 *Alex.* γεννημάτων. 43 in *Sar.* deest αὐτοῦ. 44 *Ald.* αὐτός. *C.* οὗτος. 45 *Alex.* Μὴ θλιψέτω. 46 *Sar.* & *C.* πλησίον αὐτοῦ. 47 *C.* φοβήσῃ. 48 *O. Sar. C.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 49 in *Sar.* vox πάντα obelo not. 50 sic *O.* & *Ald.* at *Alex.* μου, πάσας. in *Sar.* vox πάσας obelo not. 51 *C.* φυλάξετε. al. φυλάξεσθε. 52 *Alex.* αὐτάς. 53 *Alex.* κατοικήσετε πεποιθότες. 54 *Alex.* Ἐὰν λέγητε. 55 in *Sar.* deest τούτῳ. 56 *Ald. C.* καὶ μή. 57 *Alex.* γενήματα. 58 ita *Ald.* sed *Alex.* & *C.* ἀποστελῶ. 59 *Alex.* τὰ γενήματα. 60 *Alex.* γεννημάτων. 61 *Alex.* τὸ γέννημα. *Sar. C.* & *Ald.* τὰ γεννήματα. 62 *Ald.* βεβήλωσιν. 63 in *Sar.* illa ὁ μετὰ σοῦ obelo not. 64 *Alex.* ἀποδώσεται. 65 ita *O.* sed *Alex.* ἀγχιστεύων ἐγγίζων ἔγγιστα αὐτοῦ. *Sar.* ἀγχιστεύων αὐτῷ ἔγγιστα αὐτῷ. *C.* ἀγχιστεύων ἢ ὁ ἐγγίζων αὐτοῦ. *Ald.* ἀγχιστεύων ὁ ἄγγιστα αὐτῷ. *Sch.* τὸ Σαμαρ. λυτρωτής. 66 *Ald.* Ἐὰν μὴ ᾖ τινι. *C.* Ἐὰν δέ τινι μὴ ᾖ. 67 *Alex.* καὶ εὑρεθῇ τῇ χειρί, καὶ εὑρεθῇ. 68 *Sar.* χειρὶ αὐτοῦ. 69 *O.* τὸ ἱκανὸν τῇ λυτρώσει αὐτοῦ. 70 *Ald.* ὅπερ ἔχει. 71 *Alex.* αὐτὸν ἑαυτῷ. *Sar.* αὐτῷ. *C.* αὐτό. 72 *C.* & *Ald.* ἐπανελεύσεται. & verſ. 28. 73 *Alex.* μὴ εὑρεθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τό. *O.* μὴ εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τό. *C.* μὴ εὐπορῇ ἡ χ. α. τ.

74 ἀπο-

Κεφ. κε'. 25.

74 ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ 75 πρᾶσις τῷ
κτησαμένῳ 76 αὐτὰ ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέ-
σεως, καὶ 77 ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει, καὶ ἀπ-
ελεύσεται εἰς 78 τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ.
29 79 Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει
τετειχισμένῃ, καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς, ἕως
πληρωθῇ· 80 ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις
30 αὐτῆς. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ ἕως 81 ἂν
πληρωθῇ 82 αὐτῆς ἐνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσε-
ται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ τεῖχος,
βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει.
31 Αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς 83 οὐκ ἔστιν
ἐν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς
γῆς 84 λογισθήσονται· λυτρωταὶ διαπαντὸς 85 ἔ-
σονται, καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται. Καὶ
32 αἱ πόλεις τῶν Λευιτῶν, οἰκίαι τῶν 86 πόλεων κα-
τασχέσεως αὐτῶν, λυτρωταὶ διαπαντὸς ἔσονται
33 τοῖς Λευίταις. Καὶ ὃς 87 ἂν λυτρώσηται
παρὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις
88 αὐτῶν οἰκιῶν πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν
τῇ ἀφέσει, ὅτι οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν Λευιτῶν
89 κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.
34 Καὶ οἱ ἀγροὶ ἀφωρισμένοι 90 ταῖς πόλεσιν αὐ-
τῶν οὐ πραθήσονται, ὅτι κατάσχεσις 91 αἰωνία
35 τοῦτο αὐτῶν ἐστιν. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ 92 ἀ-
δελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ 93 ἀδυνατήσῃ ταῖς
94 χερσὶ 95 παρὰ σοί, ἀντιλήψῃ αὐτοῦ ὡς προσ-
ηλύτου καὶ παροίκου, καὶ ζήσεται 96 ὁ ἀδελφός σου
36 97 μετὰ σοῦ. Οὐ λήψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον,
98 οὐδὲ ἐπὶ πλήθει· καὶ φοβηθήσῃ 99 τὸν Θεόν
σου. 100 ἐγὼ κύριος. καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου
37 μετὰ σοῦ. Τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ
1 ἐπὶ τόκῳ, 2 καὶ ἐπὶ πλεονασμῷ οὐ δώσεις αὐ-
38 τῷ τὰ βρώματά σου. Ἐγὼ κύριος ὁ
Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν Χαναάν, ὥστε εἶναι
39 3 ὑμῶν Θεός. Ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελ-
φός σου παρὰ σοί, καὶ πραθῇ σοι, οὐ δουλεύσει
40 σοι δουλείαν οἰκέτου. 4 Ὡς μισθωτὸς ἢ
πάροικος ἔσται σοι· ἕως τοῦ 5 ἔτους τῆς ἀφέσεως
41 6 ἐργᾶται παρὰ σοί, Καὶ ἐξελεύσεται 7 τῇ
ἀφέσει, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπ-
ελεύσεται 8 εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ, εἰς τὴν κατά-
σχεσιν τὴν 9 πατρικὴν 10 ἀποδραμεῖται.
42 Διότι οἰκέται μου εἰσὶν οὗτοι, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς
Αἰγύπτου. οὐ 11 πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέ-
43 του. Οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ,
καὶ φοβηθήσῃ 12 κύριον τὸν Θεόν σου. Καὶ
44 13 παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνταί σοι, ἀ-
πὸ τῶν ἐθνῶν 14 ὅσοι κύκλῳ σου εἰσίν, ἀπ' αὐ-
45 τῶν 15 κτήσεσθε δοῦλον καὶ δούλην, Καὶ
ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν 16 παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν,
ἀπὸ τούτων κτήσεσθε καὶ ἀπὸ τῶν 17 συγγενῶν αὐ-
τῶν, ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἔστωσαν
46 ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν. Καὶ καταμεριεῖτε
αὐτοὺς τοῖς 18 τέκνοις ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς· καὶ ἔ-
σονται ὑμῖν κατόχιμοι εἰς τὸν 19 αἰῶνα. 20 τῶν δὲ
ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἕκαστος τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ 21 οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς
47 μόχθοις. Ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προση-
λύτου ἢ τοῦ παροίκου τοῦ παρὰ σοί, καὶ ἀπορηθεὶς
ὁ ἀδελφός 22 σου πραθῇ τῷ προσηλύτῳ ἢ τῷ
παροίκῳ τῷ παρὰ 23 σοί, ἢ ἐκ γενετῆς προσ-
48 ηλύτῳ, Μετὰ τὸ πραθῆναι 24 αὐτῷ,
λύτρωσις ἔσται αὐτοῦ· εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
49 λυτρώσεται αὐτόν. Ἀδελφὸς 25 πατρὸς
αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς 26 λυτρώσεται

74 *Alex.* ἀποδοῦναι αὐτά, καί. 75 *O. Sar.* & *C.* πρᾶσις αὐτοῦ. 76 *O.* & *C.* αὐτὴν ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως. 77 *Alex.* ἐξελεύσεται τὴν ἄφεσιν, καί. 78 *Alex.* τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ. 79 *C.* Καὶ ἐάν. 80 ita *Alex. C.* & *Ald.* at *O.* ἐνιαυτὸς ἡμερῶν τῇ πράσει αὐτῆς, ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. in *Sar.* desunt illa, τῇ πράσει αὐτῆς, & pro ἡμερόδεκτον scribitur ἡμερόλεγδον. 81 ἂν *C.* deest. 82 αὐτῆς *Ald.* & *C.* deest. 83 *Alex.* οὐκ ἔστιν αὐταῖς. 84 ita *O. Sar. C.* & *Ald.* at *Alex.* λογισθήτωσαν. 85 *Ald.* ἔσονται αὐταί. *C.* αὗται ἔσονται. 86 *Alex.* πόλεων αὐτῶν κατασχέσεως. *Ald.* Λευιτῶν καταχ. &c. 87 sic *O.* & *C.* sed *Alex.* & *Sar.* ἂν λυτρωσάμενος. 88 *Sar. C.* & *Ald.* deest αὐτῶν. 89 *O. Sar.* & *C.* αὕτη ἡ κατάσχεσις, & in *Sar.* voces αὕτη ἡ after. not. 90 *C.* ἐν ταῖς. 91 *O.* αἰωνία αὕτη αὐτῶν. *Sar.* αἰωνία αὐτῶν. *C.* & *Ald.* αἰώνιος τοῦτο αὐτῶν. 92 *Alex. O. Sar.* & *C.* ἀδελφός σου, καί. 93 *C.* ἀδυνατήσει. *Ald.* ἀδυναμήσῃ. 94 *Sar.* & *C.* χερσὶν αὐτοῦ. 95 *Alex.* παρὰ σοῦ. 96 ὁ ἀδελφός σου *C.* desunt. 97 in *Sar.* illa μετὰ σοῦ obelo not.

98 *O.* οὐδὲ πλεονασμόν. 99 *Alex.* τὸ Θεόν. ἐγώ. *O.* κύριον τὸν Θεόν σου. ἐγώ. 100 ἐγὼ κύριος *C.* desunt & in *Sar.* obelo not. 1 *C.* ἐν τόκῳ. 2 *Alex.* καὶ πλεονασμὸν οὐ. 3 *O.* μου ὑμῶν Θεόν. 4 *Alex.* Ὡς ὁ μισθωτός. 5 *C.* ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως π. 6 *C.* ἐργάσεται. 7 *C.* ἐν τῇ ἀφέσει ἀπὸ σοῦ αὐτός. in *Sar.* illa τῇ ἀφέσει obelo not. 8 *Alex.* εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ. *O.* addit, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. 9 *O. Sar. C.* & *Ald.* πατρικὴν αὐτοῦ. 10 *Ald.* ἀναδραμεῖται. 11 *C.* πραθήσονται. 12 κύριον deest *Sar.* & *C.* 13 *Sar.* παῖς σου καὶ παιδίσκη σου. 14 *O.* τῶν κύκλῳ σου. 15 *Alex.* κτήσασθε. 16 *O.* παροικούντων ἐν ὑμῖν. 17 *C.* συγγενειῶν αὐτῶν τῶν μεθ' ὑμῶν. 18 *O.* υἱοῖς. 19 *Sar.* & *C.* αἰῶνα, αὐτοὺς καταδουλώσεσθε. 20 *Alex.* τῶν ἀδελφῶν. 21 *Alex.* οὐ κατατενεῖ ἐν τοῖς. *Sch.* ἄλλος φησί, οὐ παιδεύσει ἐν αὐτοῖς ἐμπαιγμοῖς. 22 *Sar.* post σου sub after. addit μετὰ σοῦ. 23 *Alex.* σοὶ ἐκ. 24 in *Sar.* vox αὐτῷ obelo not. *C.* & *Ald.* habent αὐτόν. 25 *Alex.* πατρός, ἢ υἱός. 26 *Ald. C.* αὐτοῦ λυτρώσεται.

τὰς [75] ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν· ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν 40 τακήσονται. Καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι [76] παρέβησαν καὶ [77] ὑπερεῖδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον [78] μου πλάγιοι,

41 Καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν [79] θυμῷ πλαγίῳ· καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. τότε [80] ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν [81] ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσουσι 42 τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Καὶ μνησθήσομαι τῆς [82] διαθήκης Ἰακώβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαάκ, καὶ τῆς διαθήκης Ἀβραὰμ μνησθήσομαι·

43 Καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι, [83] καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται [84] ἀπ' αὐτῶν. τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς. καὶ αὐτοὶ [85] προσδέξονται τὰς [86] αὐτῶν ἀνομίας, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον, καὶ τοῖς προστάγμασί μου προσώχθισαν [87] τῇ ψυχῇ αὐτῶν. 44 [88] Καὶ οὐδ' ὡς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, οὐχ ὑπερεῖδον αὐτοὺς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς· [89] ἐγὼ γάρ εἰμι 45 κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. Καὶ μνησθήσομαι [90] διαθήκης αὐτῶν τῆς προτέρας, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, [91] ἐξ οἴκου δουλείας [92] ἔναντι τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτῶν θεός. [93] ἐγώ 46 εἰμι κύριος. Ταῦτα τὰ κρίματά [94] μου, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκε κύριος ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

Κεφ. κζ'. 27.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς [1] αὐτοῖς, [2] Ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν [3] ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς [4] αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, 3 Ἔσται ἡ [5] τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς [6] ἕως ἑξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου τῷ [7] σταθμῷ τῷ 4 ἁγίῳ. Τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις 5 τριάκοντα [8] δίδραχμα. Ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς [9] ἕως εἴκοσι ἐτῶν, ἔσται ἡ [10] τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραχμα· τῆς δὲ θη- 6 λείας, δέκα [11] δίδραχμα. Ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε [12] δίδραχμα· τῆς δὲ θηλείας, [13] τρία 7 δίδραχμα ἀργυρίου. Ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξηκονταετῶν [14] καὶ ἐπάνω, ἐὰν μὲν [15] ἄρσεν ᾖ, ἔσται ἡ [16] τιμὴ αὐτοῦ πεντεκαίδεκα δίδραχμα ἀργυρίου· [17] ἐὰν δὲ θήλεια, δέκα δίδραχ- 8 μα. Ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ [18] τιμῇ, [19] στήσεται [20] ἐναντίον τοῦ ἱερέως· καὶ τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ [21] τοῦ εὐξαμένου, [22] τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

9 Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων [23] ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ 10 τούτων τῷ κυρίῳ, ἔσται ἅγιον. Οὐκ ἀλλάξει [24] αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃ [25] αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ [26] ἄλλαγμα ἅ- 11 για. Ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, στήσει τὸ κτῆνος [27] ἔναντι τοῦ ἱερέως,

12 Καὶ [28] τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον

---

75 *Ms. A.* ἁμαρτίας ὑμῶν· ἐν τῇ γῇ. τ. ἐχθ. αὐτ. τακ. *C.* ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν τακ. atque ita *Ms. O.* & *Sar.* nisi quod *Sar.* pro διὰ τ. ἁμαρτ. hab. ἐν ταῖς ἁμαρτίαις. & ante τακήσονται uterque interserit μετ' αὐτῶν. 76 *Ms. Sar.* παρέβησαν αὐτοί. 77 al. ὑπερεῖδον, ut verſ. 43 & ſeq. 78 *Ms. A.* ἐμοῦ. 79 in *Ms. Sar.* vox θυμῷ obelo not. *Ox.* pro ἐν θ. πλ. habet πλαγίως. 80 *Ox.* τραπήσεται. 81 *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἡ ἀκρόβυστος. 82 *Ms. Sar.* διαθήκης μου Ἰακώβ, & ſic etiam ante Ἰσαὰκ & Ἀβραὰμ præfigit μου. 83 *Ms. A.* & *C. ed.* καὶ ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ. 84 illa ἀπ' αὐτῶν in *Ms. Sar.* obelo not. *Ms. A.* hab. ὑπ' αὐτῶν. 85 *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἱλάσονται. 86 *Ald.* & *C.* ἑαυτῶν. 87 *Ald.* ἐν τῇ ψ. 88 *C.* καὶ οὕτως ὄντων. al. καὶ οὐθ' ὡς ὄντων. 89 *Ms. A.* & *Ox.* ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. *Sar.* ὅτι ἐγὼ κύριος. 90 *Ms. A.* αὐτῶν τῆς διαθήκης τῆς. 91 in *Ms. Sar.* hæ voces ἐξ οἴκου δουλ. obelo not. 92 *Ox.* ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. 93 *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 94 in *Ms. Ox.* & *Sar. C. ed.* & *Ald.* deeſt μου, ut & paulo poſt.

Cap. 27. 1 *Ald. ed.* πρὸς αὐτοὺς, λέγων. 2 *Ms. Ox.* & *Sar. C. ed.* & *Ald.* Ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξ. εὐχ. *Theodor.* ad h. v. εὐχὴν καλεῖ τὴν ὑπόσχεσιν, οἱ πολλοὶ τάγμα προσαγορεύουσιν. *Hych.* author eſt, pro eo quod dictum eſt, *votum fecerit. Aq.* & *Th.* vertiſſe *ſuperaverit*. Alius ex *Heb.* verterat, *ſeparaverit*. 3 *Ox.* ὥστε δοῦναι τιμήν. *C.* εἰς τιμήν. 4 αὐτοῦ deeſt in *Ms. Sar.* 5 *Sar.* τιμὴ αὐτοῦ. 6 *Ms. Alex.* ἕως ἑξηκοστοῦ ἔτους. ſed *Ox.* & *Sar. C.* & *Ald.* cum *Rom.* conſentiunt. 7 *Ms. Sar.* σταθμίῳ. *O.* σίκλῳ. 8 *O.* δίδραχμα ἀργυρίου. 9 ſic *Ms. Sar.* & *Ald. ed.* ſed *Alex.* ἕως εἰκοστοῦ ἔτους, ἔσται ἡ. *Ms. Ox.* & *C. ed.* ἕως εἰκοσαετοῦς, ἔσται ἡ. 10 *Sar.* τιμὴ αὐτοῦ. 11 al. deeſt δίδραχμα. *O.* habet δίδραχμα ἀργυρίου. 12 *Alex. Ald.* & *C.* δίδραχμα ἀργυρίου· τῆς δέ. 13 *Alex.* τρία δίδραχμα. Ἐὰν δέ. 14 *Sar.* ἔτους. 15 *Ald.* ἄῤῥεν. 16 *Alex.* τιμὴ πεντεκαίδεκα. 17 *Ox. C. Ald.* τῆς δὲ θηλείας. 18 *Sar.* & *Ald.* τιμῇ αὐτοῦ. 19 *Sar.* στήσεται αὐτὸν ἐναντ. 20 *C.* ἔναντι. 21 *C.* αὐτοῦ. 22 *Ald.* οὕτω τιμήσεται. *C.* οὕτως τιμήσεται. 23 *Ald.* ὑπ' αὐτῶν. 24 *Ox.* & *Sar.* poſt αὐτὸ, addunt καὶ οὐκ ἀντερεῖ αὐτῷ. ſed *Sar.* ſub aſter. 25 *Sar.* deeſt αὐτό. 26 *Alex.* & *C.* ἄλλαγμα ἅγιον. *Sar.* ἄλλαγμα αὐτοῦ ἅγια. 27 *Alex, Ald.* & *C.* ἐναντίον. 28 *Alex.* τιμήσει.

καλοῦ καὶ ἀναμέσον πονηροῦ· [29] καὶ καθότι ἂν [30] τιμήσηται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, οὕτω στήσεται.

13 Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτὸ, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ.

14 Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν [31] ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ [32] ἁγίαν τῷ κυρίῳ, καὶ τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς [33] ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς· ὡς ἂν τιμήσηται [34] αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, 15 [35] οὕτω σταθήσεται. Ἐὰν δὲ ὁ ἁγιάσας [36] αὐτὴν [37] λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσει ἐπ' [38] αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ [39] ἀργυρίου τῆς 16 τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ, κόρου κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυ-17 ρίου. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στή-18 σεται. Ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, προσλογιεῖται [40] αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον [41] ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, [42] ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμήσεως αὐτοῦ.

19 [43] Ἐὰν δὲ [44] λυτρῶται τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιάσας αὐτὸν, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς 20 τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν [45] ἀγρὸν, καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτρώσηται [46] αὐ-21 τόν. Ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως [47] ἅγιος τῷ κυρίῳ, ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται [48] κατάσχεσις αὐ-22 τοῦ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ [49] οὗ κέκτηται, ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, 23 [50] ἁγιάσῃ τῷ κυρίῳ, Λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς [51] τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν [52] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [53] ἁγίαν τῷ κυρίῳ.

24 Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται [54] αὐ-25 τὸν, οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς. Καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται [55] σταθμίοις ἁγίοις· εἴκοσι [56] ὀ-26 βολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον. [57] Καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, [58] ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ [59] οὐ καθαγιάσει αὐτὸ οὐδείς· ἐάν τε [60] μόσχον, ἐάν τε πρόβατον, τῷ 27 κυρίῳ ἐστίν. Ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων [61] ἀλλάξῃ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ προσθήσει τὸ [64] ἐπίπεμπτον [63] πρὸς αὐτὸ, καὶ ἔσται αὐτῷ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται, πραθήσεται 28 κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ. Πᾶν δὲ [64] ἀνάθεμα, ὃ [65] ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ ἀπὸ [66] πάντων, ὅσα αὐτῷ ἐστιν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται, οὐδὲ λυτρώσεται. πᾶν ἀνάθεμα ἅγιον [67] ἁγίων ἔσται τῷ κυρίῳ.

29 Καὶ [68] πᾶν ὃ ἐὰν ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ [69] λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανατω-30 θήσεται. Πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, [70] καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου, τῷ κυρίῳ [71] ἐστὶν, ἅγιον τῷ κυρίῳ.

31 Ἐὰν δὲ [72] λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ [73] ἐπίπεμπτον προσθήσει 32 [74] πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔσται αὐτῷ. Καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ πᾶν [75] ὃ ἂν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ 33 δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ. [76] Οὐκ ἀλλάξεις καλὸν [77] πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐὰν δὲ ἀλλάσσων [78] ἀλλάξῃς αὐτὸ, [79] καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον, οὐ λυτρωθήσε-34 ται. [80] Αὗται εἰσιν αἱ ἐντολαὶ, ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ.

*

---

29 al. abest καί. 30 ita *Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* τιμήσεται ὁ ἱερεὺς, οὕτως. 31 *Alex.* ἁγιάσει. 32 *Alex.* ἅγιον. 33 *Sch.* τὸ Σαμ. καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. 34 *C.* ὁ ἱερεὺς αὐτήν. 35 *Alex.* οὕτως. 36 in *Sar.* vox αὐτὴν obelo not. 37 ita *Sar.* & *Ald.* sed *Alex.* λυτρώσηται, pro λυτρώσηται, ut habet *C.* 38 *Sar.* αὐτήν. 39 *Alex.* ἀργυρίου, καὶ ἔσται. 40 *C.* αὐτό. 41 *Ald.* ἐπὶ τὰ ἔτη. 42 *Ox.* ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ. 43 *Ald.* Καὶ ἐάν. 44 *Alex.* λυτροῦται. *C.* λυτρούμενος λυτρῶται. 45 *Ox.* ἀγρὸν αὐτοῦ. 46 αὐτὸν *C.* deest. 47 *Ald.* ἅγιος αἰνετὸς τῷ. 48 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* κατάσχεσις. Ἐάν. 49 οὗ *Ald.* deest. 50 *C.* ἁγιάσει. 51 *Ox.* ἀπὸ τῆς τιμήσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ. 52 ἐν τῇ ἡμ. ἐκ. desunt *Ald.* 53 *Alex.* & *C.* ἅγιον. 54 *C.* αὐτὸν παρ' αὐτοῦ, οὗ. 55 *Ald.* σταθμοῖς. 56 *C.* ὀβολοῖς. 57 Καὶ *C.* deest. 58 *C.* ἐστί. 59 *Alex.* οὐ καθαγιάσει οὐθείς. *Ox.* οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ οὐδείς. *C.* οὐχ ἁγιάσει οὐδεὶς αὐτό.

60 *Ald.* μόσχος. 61 *Alex.* ἀλλάξει. *Ox.* λυτρώσηται. 62 *Ald.* & *C.* ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 63 *Ox.* ἐπ' αὐτήν. *Ald.* αὐτοῦ πρὸς αὐτό. 64 *Ald.* & *C.* ἀνάθημα bis. 65 *Alex.* ἐάν. 66 *Ald.* πάντων τῶν. 67 al. τῶν ἁγίων. 68 *Ald.* & *C.* πᾶν ἀνάθημα. 69 *Alex.* λυτρώσεται. 70 *Ald.* & *C.* καὶ ἀπὸ τοῦ. 71 *Alex.* ἐστὶν, * ἁγίων τῷ. *C.* ponit ἐστὶν ad finem versus. 72 *Ox.* λυτρούμενος λυτρώσηται ἄνθρ. *C.* & *Ald.* λυτρούμενος λυτρῶται ἄνθρ. 73 *C.* & *Ald.* ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 74 *Alex.* πρὸς αὐτό. *O. C.* ἐπ' αὐτό. *Ald.* ἐπ' αὐτῷ. 75 *C.* & *Ald.* ὃ ἐὰν διέλθῃ. 76 *Ox.* Οὐκ ἐπισκέψεται ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ πονηροῦ, καὶ οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ ἢ πονηρὸν καλῷ. *Ald. C.* Οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ. 77 *Alex.* πονηρῷ· * ἐὰν δέ. 78 *Alex.* ἀλλάξεις. *Ald.* ἀπαλλάξῃς. 79 *C.* ἔσται αὐτὸ, καὶ τό, omisso ἔσται post αὐτοῦ. 80 *C.* Αὗται αἱ ἐντολαί.

* *Alex.* Λευειτικόν.

ΑΡΙΘ-

αὐτὸν, ἢ ἀπὸ τῶν [27] οἰκείων τῶν σαρκῶν [28] αὐτοῦ ἐκ τῆς [29] φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν. ἐὰν δὲ εὐπορηθεὶς ταῖς [30] χερσὶ [31] λυτρώσεται ἑαυτόν,

50 Καὶ συλλογιεῖται πρὸς τὸν κεκτημένον [32] αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως· καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς [33] πράσεως αὐτοῦ [34] ὡς μισθίου· ἔτος ἐξ ἔτους

51 ἔσται μετ' αὐτοῦ. Ἐὰν δέ τινι [35] πλεῖον τῶν ἐτῶν ᾖ, πρὸς ταῦτα ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς [36] πράσεως αὐτοῦ.

52 Ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ συλλογιεῖται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ, * καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐ-

53 τοῦ Ὡς μισθωτὸς ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ. οὐ [37] κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ

54 μόχθῳ ἐνώπιόν σου. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται [38] κατὰ ταῦτα, [39] ἐξελεύσεται [40] ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτὸς καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

55 Ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [41] οἰκέται εἰσὶ, παῖδές μου [42] οὗτοί εἰσιν, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. κϛ'. 26.

Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. οὐ ποιήσετε ὑ-

1 μῖν [1] αὐτοῖς χειροποίητα, οὐδὲ [2] γλυπτὰ, οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν, οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι [3] αὐτῷ. ἐγὼ [4] εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

2 Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων

3 μου φοβηθήσεσθε. [5] ἐγώ εἰμι κύριος. Ἐὰν [6] τοῖς προστάγμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰς ἐντολάς μου [7] φυλάσσησθε, καὶ ποιήσητε αὐτάς,

4 Καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ [8] γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν

5 πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν· Καὶ καταλήψεται ὑμῖν [9] ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητὸν, καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψεται τὸν σπόρον. καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονήν· καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, [10] καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν,

6 Καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν· καὶ κοιμηθήσεσθε, καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν. καὶ ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς [11] ὑμῶν.

7 Καὶ [12] διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦν-

8 ται [13] ἐναντίον ὑμῶν [14] φόνῳ. Καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν [15] πέντε ἑκατὸν, καὶ [16] ἑκατὸν ὑμῶν διώξονται μυριάδας· καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν [17] ἐναντίον ὑμῶν μαχαίρᾳ.

9 Καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, [18] καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς, καὶ πληθυνῶ ὑμᾶς, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου

10 μεθ' ὑμῶν. Καὶ [19] φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν, καὶ παλαιὰ ἐκ προσώ-

11 που νέων ἐξοίσετε. Καὶ θήσω [20] τὴν σκηνήν μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυ-

12 χή μου ὑμᾶς, Καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν. καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεὸς, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ

13 [21] μοι λαός. [22] Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὄντων ὑμῶν δούλων· καὶ συνέτριψα τὸν [23] δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν, καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παρρη-

14 σίας. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου, μηδὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά μου ταῦτα,

15 Ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς, καὶ τοῖς κρίμασί μου προσοχθίσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου, ὥστε

16 [24] διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου, Καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως ὑμῖν· καὶ [25] ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν, [26] τήν τε ψώραν, καὶ [27] τὸν ἴκτερα [28] σφακελίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς [29] ὑμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτήκουσαν· καὶ σπε-

---

27 *Ald.* οἰκιῶν. 28 αὐτοῦ *Ald.* deest. 29 *Alex.* φυλῆς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν. 30 *O. Sar.* & *C.* χερσὶν αὐτοῦ. 31 *Alex.* λυτρώσηται ἑαυτόν. *Ald. C.* λυτρώσεται ἑαυτόν. in *Sar.* vox ἑαυτὸν obelo not. 32 *Ald.* ἑαυτόν. 33 *O.* παραθέσεως. 34 *C.* ὡς ἡμέρα μισθίου. *Ald.* ὡς ἡμέρα μισθωτοῦ. in *Sar.* hic verborum ordo: ἔτος ἐξ ἔτους ὡς ἡ ἡμέρα μισθίου ἔσται μετ' αὐτοῦ. *Sch.* ἄλλος φησὶ, καθάπερ ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ. 35 *Alex.* πλέον. 36 *O.* κλήσεως. * In *Francof.* h. membr. pertin. ad verſ. ſeq. 37 *Alex.* κατατείνῃς. 38 *Alex.* μετὰ ταῦτα. 39 *Ald. C.* καὶ ἐξελεύσεται. 40 ita *O.* & *Sar.* at *Alex.* ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς. 41 *Alex. Ald.* & *Comp.* οἰκέται παῖδές μου. 42 in *Sar.* vox οὗτοι obelo not. *Ald.* habet αὐτοί.

Cap. 26. 1 in *Mſ. Sar.* deeſt αὐτοῖς. 2 *Mſ. O.* & *Sar.* γλυπτόν. 3 *Mſ. Sar.* αὐτόν. 4 εἰμι *Mſ. Sar.* & *C. ed.* deeſt & verſ. 2. 5 *Mſ. Sar.* & *Comp. ed.* ἐγὼ κύριος. 6 *Mſ. O.* & *C. ed.* ἐν τοῖς. 7 *C.* φυλάξησθε. 8 *Mſ. A.* γενήματα. 9 *Mſ. A.* ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητόν. 10 καὶ πόλ. &c. uſque ad finem verſus deſiderantur in *Mſ. Sar. O.* & *C. ed.* ſed habet *Ald.* 11 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ὑμῶν, καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν. Καὶ διώξεσθε. 12 al. διώξετε. 13 *Ald.* & *C.* ἐνώπιον. & verſ. 8. 14 *C.* ἐν φόνῳ. 15 *Mſ. O.* πεντήκοντα ἑκατόν. atque ita 70 vertiſſe author eſt *Iſych.* 16 *C.* ἑκατὸν ἐξ ὑμῶν. 17 al. ἐνώπιον. 18 *Ald.* καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς, καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς. 19 *C.* φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν. 20 ita *Mſ. Sar.* & *C. ed.* at *Mſ. A.* & *Ald. ed.* τὴν διαθήκην μου. *Iſych.* author eſt, 70 reddidiſſe *teſtamentum.* 21 *Mſ. A.* μου λαός. *C.* μοι εἰς λαόν. 22 *Mſ. Sar.* & *Ald. ed.* Ἐγὼ κύριος. 23 al. ζυγὸν τοῦ δεσμοῦ ὑμῶν. 24 *Mſ. Sar.* & *C. ed.* διασκεδάσαι ὑμᾶς τήν. 25 *Mſ. A.* ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς τήν. *O.* & *C.* ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς σπουδὴν, τήν. *Mſ. Sar.* ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς σπουδῇ τήν. 26 in *Mſ. Sar.* τήν τε ψώραν obelo not. 27 *Mſ. A. C. ed.* & *Ald.* τὸν ἴκτερον. 28 *Mſ. A.* καὶ σφακελίζοντας τοὺς. *C. ed.* σφακελίζοντας τούς. *Sch.* ἄλλος φησὶ, συντελοῦντα, ἐκτυφλοῦντα. 29 in *Mſ. Sar.* vox ὑμῶν obelo not. & ſic ſtatim infra poſt ψυχήν.

ῥεῖτε διακενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν, καὶ [30] ἔδονται **17** οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν. Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ διώξονται ὑμᾶς [31] οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φεύξεσθε οὐδενὸς διώ**18**κοντος ὑμᾶς. Καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσθήσω [32] τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς [33] ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

19 Καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν· καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν [34] σιδηροῦν, καὶ τὴν **20** γῆν ὑμῶν ὡσεὶ [35] χαλκῆν. Καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν· καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ [36] ὑμῶν οὐ **21** δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα [37] πορεύησθε πλάγιοι, καὶ μὴ βούλησθε ὑπακούειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ **22** κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. Καὶ [38] ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς [39] τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ κατέδεται ὑμᾶς, καὶ [40] ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγοστοὺς [41] ποιήσω ὑμᾶς, καὶ [42] ἐρη**23**μωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν. Καὶ ἐπὶ τούτοις [43] ἐὰν μὴ [44] παιδευθῆτε, ἀλλὰ [45] πορεύησθε **24** [46] πρός με πλάγιοι, Πορεύσομαι [47] κἀγὼ μεθ' ὑμῶν [48] θυμῷ πλαγίῳ, καὶ πατάξω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτάκις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν.

25 Καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικοῦσαν δίκην διαθήκης, καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν· καὶ [49] ἐξαποστελῶ θάνατον [50] εἰς ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας [51] τῶν **26** [52] ἐχθρῶν. [53] Ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς [54] σιτοδείᾳ ἄρτων, [55] καὶ πέψουσι δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνί, καὶ [56] ἀποδώσουσι τοὺς ἄρτους [57] ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φά**27**γεσθε, καὶ οὐ μὴ [58] ἐμπλησθῆτε. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ [59] ὑπακούσητέ μου, [60] καὶ **28** [61] πορεύησθε πρός με πλάγιοι, Καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς [62] ἐγὼ ἑπτάκις κατὰ **29** τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. Καὶ φάγεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγα**30**τέρων ὑμῶν φάγεσθε. Καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν, καὶ [63] ἐξολοθρεύσω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν, καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδώλων ὑμῶν, [64] καὶ **31** προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν. Καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους, καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς **32** τῶν θυσιῶν ὑμῶν. Καὶ ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν [65] ὑμῶν, καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

33 Καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς [66] ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα, καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν **34** ἔσονται ἔρημοι. [67] Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα [68] αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας **35** [69] τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς, Καὶ ὑμεῖς [70] ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν· τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ, καὶ εὐδοκήσει [71] ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς· σαββατιεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββά**36**τοις ὑμῶν, ἡνίκα κατῳκεῖτε αὐτήν. Καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν [72] ἐπάξω δουλείαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου, * καὶ πεσοῦνται [73] οὐθενὸς διώκοντος.

37 Καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν [74] ἀδελφὸν ὡσεὶ ἐν πολέμῳ, οὐθενὸς κατατρέχοντος· καὶ οὐ δυ**38**νήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν. Καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ κατέδεται ὑμᾶς **39** ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. Καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν, καταφθαρήσονται διὰ

---

30 *O. C.* ἔδονται αὐτά. 31 *O.* πάντες οἱ μισ. 32 *Ald. C.* deest τοῦ. 33 *C.* & *Ald.* πληγαῖς ἑπτάκις. 34 *C.* & *Ald.* ὡς σιδηροῦν. 35 *Mſ. Sar.* χαλκόν. 36 ὑμῶν *C,* deest. 37 *Mſ. A.* πορεύεσθε. 38 *Mſ. A. Ald. ed.* & *C.* ἀποστελῶ. 39 *C.* τὰ ἄγρια θηρία. τὰ ἄγρια desunt in *Mſ. Sar.* 40 *Mſ. O.* & *Sar.* ἀναλώσει. 41 *Mſ. A.* ποιήσει. atque ita *C. ed.* 42 *Mſ. O.* & *Sar.* cum *C. ed.* & *Ald.* ἔρημοι ἔσονται. 43 ἐὰν *C.* ponit ante ἐπί. 44 *O.* & *Sar.* παιδεύησθε. 45 ita *Mſ. O.* & *Sar.* ſed *A.* πορεύσησθε. 46 in *Mſ. Sar.* deſunt πρός με. 47 al. καὶ ἐγώ. 48 *Sar.* πλαγίως. *Sch.* ἄλλος· ἐναντιώσει. τὸ Σαμαρειτικόν, ἐμφιλονείκως. 49 al. ἐπαποστελῶ. 50 al. ἐφ'. 51 *Mſ. A.* deest τῶν. 52 *Mſ. Sar.* & *Ald. ed.* ἐχθρῶν ὑμῶν. 53 *Mſ. A.* Εἰς τὸ θλίψαι. 54 *O.* σιτοδοσίᾳ. 55 al. deest καί. 56 *Ox.* ἀποδώσονται. 57 *C.* ὑμῖν. 58 *O.* ἐμπλησθήσεσθε. 59 *C.* ἐπακούσητε. 60 al. ἀλλά. 61 *Mſ. A.* πορεύσησθε πλάγιοι. 62 *Ald.* καὶ ἐγώ. 63 *Mſ. A.* ἐξολεθρεύσω. 64 καὶ προσοχθ. ἡ ψ. μ. ὑμ. desunt *Ald.* 65 in *Mſ. Sar.* vox ὑμῶν obelo not. 66 *O.* ἐπιπονηρευομένη μάχαιρα. *C.* ἐπεισπορευομένη μάχ. 67 totum hoc membrum uſque ad καὶ ὑμεῖς deest *Ald.* 68 *Mſ. A.* αὐτῆς καὶ πάσας. 69 *O.* τῆς ζωῆς τῆς ἐρ. 70 in *Sar.* vox ἔσεσθε obelo not. 71 in *Mſ. Sar. C. ed.* & *Ald.* deſunt ἡ γῆ. 72 ita *Ald.* at *Mſ. A.* ἐπάξω δειλίαν. *O.* & *Sar.* cum *C. ed.* ἐπάξω δειλίαν. quam lect. retinuit *Aug.* & *ed. vulg. Lat.* * *Francof.* hic incip. verſ. 37. 73 *Ald.* μηδενός. *C.* οὐδενός, ut & verſ. 36. 74 *Mſ. Sar.* & *C. ed.* ἀδελφὸν αὐτοῦ.

τὰς [75] ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν· ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν **40** τακήσονται. Καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι [76] παρέβησαν καὶ [77] ὑπερεῖδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον [78] μου πλάγιοι, **41** Καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν [79] θυμῷ πλαγίῳ· καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. τότε [80] ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν [81] ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσουσι **42** τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Καὶ μνησθήσομαι τῆς [82] διαθήκης Ἰακὼβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαὰκ, καὶ τῆς διαθήκης Ἀβραὰμ μνησθήσομαι· **43** Καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι, [83] καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται [84] ἀπ' αὐτῶν. τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς. καὶ αὐτοὶ [85] προσδέξονται τὰς [86] αὐτῶν ἀνομίας, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον, καὶ τοῖς προστάγμασί μου προσ- **44** ώχθισαν [87] τῇ ψυχῇ αὐτῶν. [88] Καὶ οὐδ' ὡς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, οὐχ ὑπερεῖδον αὐτοὺς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς· [89] ἐγὼ γάρ εἰμι **45** κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. Καὶ μνησθήσομαι [90] διαθήκης αὐτῶν τῆς προτέρας, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, [91] ἐξ οἴκου δουλείας [92] ἔναντι τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτῶν θεός. [93] ἐγώ **46** εἰμι κύριος. Ταῦτα τὰ κρίματά [94] μου, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκε κύριος ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

Κεφ. κζ'. 27.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- **2** γων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς [1] αὐτοῖς, [2] Ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν [3] ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς [4] αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, **3** Ἔσται ἡ [5] τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς [6] ἕως ἑξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου τῷ [7] σταθμῷ τῷ **4** ἁγίῳ. Τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμη- **5** σις τριάκοντα [8] δίδραχμα. Ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς [9] ἕως εἴκοσι ἐτῶν, ἔσται ἡ [10] τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραχμα· τῆς δὲ θη- **6** λείας, δέκα [11] δίδραχμα. Ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε [12] δίδραχμα· τῆς δὲ θηλείας, [13] τρία **7** δίδραχμα ἀργυρίου. Ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξήκοντα [14] ἐτῶν καὶ ἐπάνω, ἐὰν μὲν [15] ἄρσεν ᾖ, ἔσται ἡ [16] τιμὴ αὐτοῦ πεντεκαίδεκα δίδραχμα ἀργυρίου· [17] ἐὰν δὲ θήλεια, δέκα δίδραχ- **8** μα. Ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ [18] τιμῇ, [19] στήσεται [20] ἐναντίον τοῦ ἱερέως· καὶ τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ [21] τοῦ εὐξαμένου, [22] τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. **9** Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων [23] ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ **10** τούτων τῷ κυρίῳ, ἔσται ἅγιον. Οὐκ ἀλλάξει [24] αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃ [25] αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ [26] ἄλλαγμα ἅ- **11** για. Ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, στήσει τὸ κτῆνος [27] ἔναντι τοῦ ἱερέως, **12** Καὶ [28] τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον

---

75 *Ms. A.* ἁμαρτίας ὑμῶν· ἐν τῇ γῇ. τ. ἐχθ. αὐτ. τακ. *C.* ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν τακ. atque ita *Ms. O.* & *Sar.* nisi quod *Sar.* pro διὰ τ. ἁμαρτ. hab. ἐν ταῖς ἁμαρτίαις. & ante τακήσονται uterque interserit μετ' αὐτῶν. 76 *Ms. Sar.* παρέβησαν αὐτοί. 77 al. ὑπερεῖδον, ut verſ. 43 & ſeq. 78 *Ms. A.* ἐμοῦ. 79 in *Ms. Sar.* vox θυμῷ obelo not. *Ox.* pro ἐν θ. πλ. habet πλαγίως. 80 *Ox.* τραπήσεται. 81 *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἡ ἀκρόβυστος. 82 *Ms. Sar.* διαθήκης μου Ἰακὼβ, & ſic etiam ante Ἰσαὰκ & Ἀβραὰμ præfigit μου. 83 *Ms. A.* & *C. ed.* καὶ ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ. 84 illa ἀπ' αὐτῶν in *Ms. Sar.* obelo not. *Ms. A.* hab. ὑπ' αὐτῶν. 85 *Sch.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἱλάσονται. 86 *Ald.* & *C.* ἑαυτῶν. 87 *Ald.* ἐν τῇ ψ. 88 *C.* καὶ οὕτως ὄντων. al. καὶ οὐθ' ὡς ὄντων. 89 *Ms. A.* & *Ox.* ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. *Sar.* ὅτι ἐγὼ κύριος. 90 *Ms. A.* αὐτῶν τῆς διαθήκης τῆς. 91 in *Ms. Sar.* hæ voces ἐξ οἴκου δουλ. obelo not. 92 *Ox.* ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. 93 *Ms. Sar. C. ed.* & *Ald.* ἐγὼ κύριος. 94 in *Ms. Ox.* & *Sar. C. ed.* & *Ald.* deest μου, ut & paulo poſt.

Cap. 27. 1 *Ald. ed.* πρὸς αὐτοὺς, λέγων. 2 *Ms. Ox.* & *Sar. C. ed.* & *Ald.* Ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξ. εὐχ. *Theodor.* ad h. v. εὐχὴν καλεῖ τὴν ὑπόσχεσιν, οἱ πολλοὶ τάγμα προσαγορεύουσιν. *Isych.* author eſt, pro eo quod dictum eſt, *votum fecerit. Aq.* & *Th.* vertiſſe *ſuperaverit.* Alius ex *Heb.* verterat, *ſeparaverit.* 3 *Ox.* ὥστε δοῦναι τιμήν. *C.* εἰς τιμήν. 4 αὐτοῦ deest in *Ms. Sar.* 5 *Sar.* τιμὴ αὐτοῦ. 6 *Ms. Alex.* ἕως ἑξηκοστοῦ ἔτους. ſed *Ox.* & *Sar. C.* & *Ald.* cum *Rom.* conſentiunt. 7 *Ms. Sar.* σταθμίῳ. *O.* σίκλῳ. 8 *O.* δίδραχμα ἀργυρίου. 9 ſic *Ms. Sar.* & *Ald. ed.* ſed *Alex.* ἕως εἰκοστοῦ ἔτους, ἔστω ἡ. *Ms. Ox.* & *C. ed.* ἕως εἰκοσαετοῦς, ἔσται ἡ. 10 *Sar.* τιμὴ αὐτοῦ. 11 al. deest δίδραχμα. *O.* habet δίδραχμα ἀργυρίου. 12 *Alex. Ald.* & *C.* δίδραχμα ἀργυρίου· τῆς δέ. 13 *Alex.* τρία δίδραχμα. Ἐὰν δέ. 14 *Sar.* ἔτους. 15 *Ald.* ἄρρεν. 16 *Alex.* τιμὴ πεντεκαίδεκα. 17 *Ox. C. Ald.* τῆς δὲ θηλείας. 18 *Sar.* & *Ald.* τιμῇ αὐτοῦ. 19 *Sar.* στήσεται αὐτὸν ἐναντ. 20 *C.* ἔναντι. 21 *C.* αὐτοῦ. 22 *Ald.* οὕτω τιμήσεται. *C.* οὕτως τιμήσεται. 23 *Ald.* ὑπ' αὐτῶν. 24 *Ox.* & *Sar.* poſt αὐτὸ, addunt καὶ οὐκ ἀντερεῖ αὐτῷ. ſed *Sar.* ſub aſter. 25 *Sar.* deest αὐτό. 26 *Alex.* & *C.* ἄλλαγμα ἅγιον. *Sar.* ἄλλαγμα αὐτοῦ ἅγια. 27 *Alex. Ald.* & *C.* ἐναντίον. 28 *Alex.* τιμήσει.

καλοῦ

καλοῦ καὶ ἀναμέσον πονηροῦ· [29] καὶ καθότι ἂν [30] τιμήσηται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, οὕτω στήσεται.

13 Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτὸ, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ.

14 Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν [31] ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ [32] ἁγίαν τῷ κυρίῳ, καὶ τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς [33] ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς· ὡς ἂν τιμήσηται [34] αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, 15 [35] οὕτω σταθήσεται. Ἐὰν δὲ ὁ ἁγιάσας [36] αὐτὴν [37] λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσει ἐπ' [38] αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ [39] ἀργυρίου τῆς 16 τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ, κόρου κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυ-17 ρίου. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στή-18 σεται. Ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, προσλογιεῖται [40] αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον [41] ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, [42] ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμήσεως αὐτοῦ.

19 [43] Ἐὰν δὲ [44] λυτρῶται τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιάσας αὐτὸν, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς 20 τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν [45] ἀγρὸν, καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτρώσηται [46] αὐ-21 τόν. Ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως [47] ἅγιος τῷ κυρίῳ, ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται [48] κατάσχεσις αὐ-22 τοῦ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ [49] οὗ κέκτηται, ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, 23 [50] ἁγιάσῃ τῷ κυρίῳ, Λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς [51] τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν [52] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [53] ἁγίαν τῷ κυρίῳ.

24 Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται [54] αὐ-25 τὸν, οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς. Καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται [55] σταθμίοις ἁγίοις· εἴκοσι [56] ὀ-26 βολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον. [57] Καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, [58] ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ [59] οὐ καθαγιάσει αὐτὸ οὐδείς· ἐάν τε [60] μόσχον, ἐάν τε πρόβατον, τῷ 27 κυρίῳ ἐστίν. Ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων [61] ἀλλάξῃ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ προσθήσει τὸ [62] ἐπίπεμπτον [63] πρὸς αὐτὸ, καὶ ἔσται αὐτῷ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται, πραθήσεται 28 κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ. Πᾶν δὲ [64] ἀνάθεμα, ὃ [65] ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ ἀπὸ [66] πάντων, ὅσα αὐτῷ ἐστιν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται, οὐδὲ λυτρώσεται. πᾶν ἀνάθεμα ἅγιον [67] ἁγίων ἔσται τῷ κυρίῳ.

29 Καὶ [68] πᾶν ὃ ἐὰν ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ [69] λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανατω-30 θήσεται. Πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, [70] καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου, τῷ κυρίῳ [71] ἐστὶν, ἅγιον τῷ κυρίῳ.

31 Ἐὰν δὲ [72] λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ [73] ἐπίπεμπτον προσθήσει 32 [74] πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔσται αὐτῷ. Καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ πᾶν [75] ὃ ἂν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ 33 δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ. [76] Οὐκ ἀλλάξεις καλὸν [77] πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐὰν δὲ ἀλλάσσων [78] ἀλλάξῃς αὐτὸ, [79] καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον, οὐ λυτρωθήσε-34 ται. [80] Αὗται εἰσὶν αἱ ἐντολαὶ, ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ.

*

---

29 al. abest καί. 30 ita *Sar.* C. & *Ald.* sed *Alex.* τιμήσεται ὁ ἱερεὺς, οὕτως. 31 *Alex.* ἁγιάσει. 32 *Alex.* ἅγιον. 33 *Sch.* τὸ Σαμ. καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. 34 C. ὁ ἱερεὺς αὐτήν. 35 *Alex.* οὕτως. 36 in *Sar.* vox αὐτὴν obelo not. 37 ita *Sar.* & *Ald.* sed *Alex.* λυτρώσηται, pro λυτρώσηται, ut habet C. 38 *Sar.* αὐτήν. 39 *Alex.* ἀργυρίου, καὶ ἔσται. 40 C. αὐτό. 41 *Ald.* ἐπτὰ τὰ ἔτη. 42 *Ox.* ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ. 43 *Ald.* Καὶ ἐάν. 44 *Alex.* λυτροῦται. C. λυτρούμενος λυτρῶται. 45 *Ox.* ἀγρὸν αὐτοῦ. 46 αὐτὸν C. deest. 47 *Ald.* ἅγιος αἰνετὸς τῷ. 48 ita C. & *Ald.* at *Alex.* κατάσχεσις. Ἐάν. 49 οὗ *Ald.* deest. 50 C. ἁγιάσει. 51 *Ox.* ἀπὸ τῆς τιμήσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ. 52 ἐν τῇ ἡμ. ἐκ. desunt *Ald.* 53 *Alex.* & C. ἅγιον. 54 C. αὐτὸν παρ' αὐτοῦ, οὗ. 55 *Ald.* σταθμοῖς. 56 C. ὀβολοῖς. 57 Καὶ C. deest. 58 C. ἐστί. 59 *Alex.* οὐ καθαγιάσει οὐθείς. *Ox.* οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ οὐδείς. C. οὐχ ἁγιάσει οὐδεὶς αὐτό.

60 *Ald.* μόσχος. 61 *Alex.* ἀλλάξει. *Ox.* λυτρώσηται. 62 *Ald.* & C. ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 63 *Ox.* ἐπ' αὐτήν. *Ald.* αὐτοῦ πρὸς αὐτό. 64 *Ald.* & C. ἀνάθημα bis. 65 *Alex.* ἐάν. 66 *Ald.* πάντων τῶν. 67 al. τῶν ἁγίων. 68 *Ald.* & C. πᾶν ἀνάθημα. 69 *Alex.* λυτρώσεται. 70 *Ald.* & C. καὶ ἀπὸ τοῦ. 71 *Alex.* ἐστὶν, * ἁγίων τῷ. C. ponit ἐστὶν ad finem versus. 72 *Ox.* λυτρούμενος λυτρώσηται ἄνθρ. C. & *Ald.* λυτρούμενος λυτρῶται ἄνθρ. 73 C. & *Ald.* ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 74 *Alex.* πρὸς αὐτό. O. C. ἐπ' αὐτό. *Ald.* ἐπ' αὐτῷ. 75 C. & *Ald.* ὃ ἐὰν διέλθῃ. 76 *Ox.* Οὐκ ἐπισκέψεται ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ πονηροῦ, καὶ οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ ἢ πονηρὸν καλῷ. *Ald.* C. Οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ. 77 *Alex.* πονηρῷ· * ἐὰν δέ. 78 *Alex.* ἀλλάξεις. *Ald.* ἀπαλλάξῃς. 79 C. ἔσται αὐτὸ, καὶ τό. omisso ἔσται post αὐτοῦ. 80 C. Αὗται αἱ ἐντολαί.

* *Alex.* Λευιτικόν.

ΑΡΙΘ-

ΑΡΙΘΜΟΙ.

Κεφ. α'. 1.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ [1] τῇ Σινᾶ, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς [2] τοῦ δευτέρου, ἔτους δευτέρου [3] ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων, **2** Λάβετε ἀρχὴν πάσης [4] συναγωγῆς Ἰσραὴλ κατὰ [5] συγγενείας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, * κατὰ [6] ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν· [7] πᾶς **3** ἄρσην Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος [8] ἐν δυνάμει Ἰσραήλ, [9] ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν δυνάμει αὐτῶν· σὺ καὶ **4** Ἀαρὼν [10] ἐπισκέψασθε αὐτούς. Καὶ μεθ' ὑμῶν [11] ἔσονται [12] ἕκαστος κατὰ φυλὴν [13] ἑκάστου ἀρχόντων, κατ' οἴκους πατριῶν ἔσονται.

5 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες παραστήσονται μεθ' ὑμῶν. [14] τοῦ Ῥουβὴν, Ἐλισοὺρ **6** υἱὸς [15] Σεδιούρ. Τῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ **7** υἱὸς Σουρισαδαί. Τῶν Ἰούδα, Ναασσὼν **8** υἱὸς [16] Ἀμιναδάβ. Τῶν Ἰσάχαρ, Να**9**θαναὴλ υἱὸς Σωγάρ. Τῶν Ζαβουλὼν, **10** [17] Ἐλιὰβ υἱὸς [18] Χαιλών. Τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ τοῦ Ἐφραίμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς [19] Ἐμιούδ. τοῦ Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς [20] Φαδα**11**σούρ. Τῶν Βενιαμὶν, [21] Ἀβιδὰν υἱὸς Γα**12**δεωνί. Τῶν Δὰν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισα**13**δαΐ. Τῶν Ἀσὴρ, [22] Φαγαϊὴλ υἱὸς [23] Ἐ**14**χράν. Τῶν Γάδ, Ἐλισὰφ υἱὸς Ῥα**15**γουήλ. Τῶν [24] Νεφθαλὶ, [25] Ἀχιρὲ **16** υἱὸς [26] Αἰνάν. Οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριὰς **17** αὐτῶν, χιλίαρχοι Ἰσραήλ εἰσι. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν τοὺς ἄνδρας τούτους **18** τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος. Καὶ [27] πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου [28] ἔτους· καὶ [29] ἐπηξονοῦσαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, [30] πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐ**19**τῶν, Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ· καὶ ἐπεσκέπησαν [31] ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ **20** Σινά. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ [32] ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, **21** * Ἡ [33] ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, ἓξ καὶ [34] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ **22** πεντακόσιοι. [35] Τοῖς υἱοῖς Συμεὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν [36] αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων [37] αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, [38] πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ **23** ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

26 Τοῖς [39] υἱοῖς Ἰούδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων [40] αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνά-

---

Cap. 1. 1 In *Mſ. Sar.* τῇ obelo not. *Comp.* habet τῷ. 2 τοῦ δευτέρου *Ald.* deſunt. 3 *Mſ. Ox.* ἐξεληλυθότων. 4 *Mſ. A. Ox.* & *Sar.* cum *C. ed.* & *Ald.* συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ. 5 ita *Mſ. O.* ſed *Sar.* cum *C. ed.* & *Ald.* συγγενείας αὐτῶν κατ' οἴκους. * In *Francof.* hic incipit verſ. 3. 6 *Comp. ed.* ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν. 7 *C.* πᾶν ἄρσεν, & ponit ante κατὰ κεφαλὴν, ut & *Mſ. Sar.* 8 al. σὺν δυνάμει. 9 *Ald.* ἐπισκέψασθαι. 10 ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, *C.* deeſt. 11 *Ald.* ἔσονται σὺν δυνάμει αὐτῶν. 12 *Mſ. A.* & *Ald. ed.* ἕκαστος, ἕκαστος κατά. 13 *Mſ. Ox.* ἕκαστος ἀρχων. 14 ſic *Mſ. Sar.* & al. *A.* vero & *Ox.* τῷ Ῥουβὴν, & ſic deinceps in duobus ſeqq. τῷ Συμεὼν, τῷ Ἰούδα. 15 *Mſ. A.* Ἐδιούρ. al. Σεδειούρ. 16 *Ald.* Ἀμιναδάμ. 17 *Ald.* Ἐλιάμ. 18 al. Χελών. 19 *Mſ. A.* & *C. ed.* Σεμιούδ. & *A.* mox, τοῦ Μαννασσῆ. 20 *Mſ. A.* Φαδασσούρ. Τῶν Βενιαμείν. 21 *C.* Ἀμιδάν. 22 al. Φαγεήλ. 23 *C.* Ἐχθεράν. 24 al. Νεφθαλείμ. 25 al. Ἀχειρέ. al. Ἀχειραί. 26 al. Ἐνάν. 27 ita *Mſ. O. Sar.* & al. exempll. at *Mſ. A.* πᾶσαν συναγωγὴν ἐξεκκλησίασαν ἐν μιᾷ. 28 al. abeſt ἔτους. 29 ἄξονες dicebantur olim tabulæ publicæ; atque inde ἐπαξονεῖν, quod videtur eſſe, *in tabulas referre.* ἐπηξονοῦσαν autem dictum eſt eodem modo, quo *Gen.* 6. ἐγεννῶσαν. *Mſ. A.* & *Ald. ed.* pro ἐπηξονοῦσαν habent ἐπεσκέπησαν. *Ox.* & *C.* ἐπεσκέψαντο. 30 πᾶν ἀρσενικὸν in *M. Sar.* obelo not. 31 al. αὐτοὶ ἐν. 32 in *Mſ. Sar.* leg. ἀριθμοὺς, & vox αὐτῶν obelo not. al. deeſt αὐτῶν. * In *Francof.* prius hoc membrum pertinet ad ver. præced. 33 *Sar.* ἐπισκοπή. 34 *Alex.* τεσσεράκοντα. 35 *Sar.* & *Ald.* Καὶ τοῖς. 36 poſt αὐτῶν *Mſ. Sar.* ſub aſteriſco addit, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν. 37 αὐτῶν *C.* deeſt. 38 *Sar.* deſunt πάντα ἀρσενικά. *Ald.* hab. πᾶν ἀρσενικόν. 39 ita *Mſ. Ox.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* ſed *Comp.* deſcriptionem familiæ *Gad*, quæ habetur ver. 24 & 25, præmittit Judæ. 40 omnia illa, αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ, deſunt in *Mſ. Sar.* & illa, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, in *C.* deſunt, & verſ. 28 30 32 34 36 24 38 40 & 42.

μει,

27 μει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ 28 ἑξακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν 29 τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χι- 30 λιάδες καὶ τετρακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ζαβουλὼν κατὰ συγγενείας [41] αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκ- 31 πορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν [42] ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες [43] καὶ τετρακόσιοι.

32 Τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ [44] υἱοῖς Ἐφραὶμ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων [45] αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν 33 τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ, [46] τεσσαράκοντα χιλιάδες 34 καὶ πεντακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς [47] Μανασσῆ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα [48] ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπο- 35 ρευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς [49] Μανασσῆ, δύο καὶ τριά- 36 κοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς [50] Βενιαμὶν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, 37 Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς [51] Βενιαμὶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

24) Τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκ- 25 πορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, πέντε καὶ [52] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντή- 38 κοντα. Τοῖς υἱοῖς Δὰν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν 39 τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑ- 40 πτακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ἀσὴρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ 41 ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42 Τοῖς υἱοῖς Νεφθαλὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν 43 τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χι- 44 λιάδες καὶ τετρακόσιοι. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις, ἣν [53] ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ [54] οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄνδρες· ἀνὴρ εἷς [55] κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν 45 [56] οἴκων [57] πατριᾶς ἦσαν. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις [58] υἱῶν Ἰσραὴλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν [59] Ἰσραὴλ, 46 Ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντα- 47 κόσιοι καὶ πεντήκοντα. Οἱ δὲ Λευῖται [60] ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν [61] οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 48 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 49 Ὅρα, τὴν φυλὴν Λευὶ οὐ συνεπισκέψῃ, καὶ τὸν

---

41 αὐτῶν *Ald.* deest. 42 ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλῶν, *Ald.* desunt. 43 *Alex.* καὶ πεντακόσιοι. 44 *C.* υἱοὶ Ἐφραίμ. 45 αὐτῶν *C.* deest & vers. 34 & 38 40 & 42. 46 *Alex.* τεσσεράκοντα. 47 *Alex.* Μανναση. 48 *Ald.* ἀρσενικὰ αὐτῶν & vers 36 24 38 40 & 42. 49 *Alex.* Μανασσῆ. 50 *Alex.* Βενιαμείν. 51 *Alex.* Βενιαμείν. 52 *Alex.* τεσσεράκοντα. 53 ita *Ms. Sar.* at *Alex.* ἐπεσκέψατο. 54 *Alex.* οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες. *Ox.* δώδεκα ἄρχοντες Ἰσραήλ. 55 in *Ms. Sar.* illa κατὰ φυλὴν μίαν obelo not. *Ox.* habet κατὰ κεφαλὴν μίαν. 56 *Sar.* εἰς οἶκον. 57 *Alex. Sar. Ald.* & *C.* πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν. 58 *Alex.* τῶν υἱῶν. 59 post Ἰσραὴλ *Ox.* & *Sar.* add. καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ ἐπισκεμμένοι, quæ in *Sar.* aster. not. 60 *Alex.* ἐκ τῆς πατριᾶς αὐτῶν. 61 sic *Ox.* & *Sar.* at *Alex. Ald.* & *C.* οὐ συνεπεσκέπησαν.

ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ [62] ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.

50 Καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς Λευΐτας ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα [63] ἐστὶν [64] ἐν αὐτῇ· [65] ἀροῦσιν αὐτοὶ τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν [66] αὐτῇ, καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι.

51 Καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν σκηνὴν, καθελοῦσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, καὶ ἐν τῷ [67] παρεμβάλλειν τὴν σκηνὴν, [68] ἀναστήσουσι. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος, [69] ἀποθανέτω.

52 Καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἀνὴρ ἐν τῇ [70] ἑαυτοῦ τάξει, καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν, σὺν δυνάμει αὐτῶν.

53 Οἱ δὲ Λευῖται [71] παρεμβαλλέτωσαν [72] ἐναντίοι κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται [73] ἁμάρτημα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. καὶ φυλάξουσιν οἱ Λευῖται [74] αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

54 Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα [75] ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ [76] καὶ Ἀαρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων,

2 Ἄνθρωπος [1] ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ τάγμα, [2] κατὰ σημαίας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, [3] παρεμβαλλέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [4] ἐναντίοι· κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβαλοῦσιν [5] οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

3 [6] Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες πρῶτοι [7] κατὰ ἀνατολὰς, τάγμα παρεμβολῆς Ἰούδα σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰούδα, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

4 Δύναμις αὐτοῦ [8] οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

5 Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες [9] ἐχόμενοι φυλῆς Ἰσσάχαρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

6 Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

7 [10] Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες [11] ἐχόμενοι φυλῆς Ζαβουλὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς [12] Χαιλών.

8 Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

9 Πάντες οἱ [13] ἐπεσκεμμένοι ἐκ [14] τῆς παρεμβολῆς Ἰούδα, [15] ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι, σὺν δυνάμει αὐτῶν [16] πρῶτοι ἐξαροῦσι.

10 [17] Τάγματα παρεμβολῆς [18] Ῥουβὴν [19] πρὸς Λίβα [20] δύναμις αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἐλισοὺρ υἱὸς [21] Σεδιούρ.

11 [22] Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἓξ καὶ [23] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

12 Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ [24] φυλῆς Συμεὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί.

13 Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

14 Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ [25] φυλὴ Γὰδ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Γὰδ, [26] Ἐλισὰφ υἱὸς Ῥαγουήλ.

15 [27] Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

16 Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς [28] παρεμβολῆς [29] Ῥουβὴν, ἑκατὸν πεντήκοντα μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα, σὺν δυνάμει αὐτῶν [30] δεύτεροι ἐξαροῦσι.

17 Καὶ ἀρθήσεται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν Λευιτῶν [31] μέσον τῶν παρεμβολῶν. [32] ὡς καὶ παρεμβαλοῦσιν, [33] οὕτω καὶ

---

62 sic *Ox. Sar.* & al. exempll. sed *Alex.* ἐμμέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 63 ἐστὶν *Ald.* & *C.* deest. 64 ἐν in *Sar.* obelo not. 65 *Alex.* & *C.* αὐτοὶ ἀροῦσιν τήν. 66 *Alex.* αὐτῇ, κύκλῳ. 67 *Ald.* παρεμβαλεῖν. 68 ita *Ald.* sed *Alex.* & *C.* ἀναστήσουσιν αὐτήν. *O.* & *Sar.* ἀναστήσουσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, & illa, αὐτὴν οἱ Λευῖται in *Sar.* after. not. 69 *Ald.* ἀποθανεῖται. 70 *Alex.* αὐτοῦ. 71 *Alex.* παρεμβαλέτωσαν. 72 in *Sar.* vox ἐναντίοι obelo not. *Ox.* habet, ἐναντίον κυρίου κύκλῳ. 73 *Sar.* post ἁμάρτημα addit sub aster. ἐπὶ τὴν συναγωγήν. 74 in *Sar.* αὐτοὶ obelo not. 75 ita *O. Sar.* & *Ald.* at *Alex.* & *C.* ὅσα ἐνετείλατο. 76 καὶ Ἀαρὼν in *Sar.* obelo not.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* ἐχόμενος κατὰ τάγμα αὐτοῦ. 2 *Alex.* καὶ κατὰ τὰς σημέας. *Ald.* καὶ κατὰ τὰς σημαίας. *C.* κατὰ σημασίας. 3 *Alex.* παρεμβαλέτωσαν. 4 *Alex. Ald.* ἐναντίον κυρίου· κύκλῳ. *Ox.* & *Sar.* ἐναντίοι κύκλῳ. *Comp.* ἐναντίον κύκλῳ. 5 in *Ms. Ox.* desunt οἱ υἱοὶ Ἰσρ. & in *Sar.* obelo not. 6 *Alex.* Καὶ οὗτοι. 7 *Sar.* κατὰ νότον, κατὰ ἀνατολὰς, & illa κατὰ νότον obelo not. 8 ita *Ox.* & *Sar.* sed *Alex.* οἱ ἠριθμημένοι, & sic vers. 6 8 11 13 15 16 24 26. 9 *Ald.* ἐχόμενα, & sic statim infra. 10 Καὶ οἱ παρεμβ. in *Sar.* obelo not. 11 *C.* ἐχόμενοι αὐτοῦ. 12 al. Χελών. 13 *Ald.* ἠριθμημένοι. & vers. 16. 24. 31. 14 sic *O.* & *Sar.* at *Alex.* τῆς φυλῆς. 15 *Alex.* ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα. 16 sic *O. Sar.* at *Alex.* πρῶτοι ἀναζεύξουσιν. 17 sic *Ald.* at *Alex.* & *C.* Τάγμα. 18 *C.* υἱῶν Ῥουβήν. 19 *Ald.* πρὸς νότον. 20 sic *Sar.* sed *Alex. Ald.* σὺν δυνάμει. *O.* δυνάμεις. 21 *Alex.* Ἐδιούρ. al. Σεδηούρ. 22 *Ald.* Δυνάμεις. 23 *Alex.* τεσσεράκοντα. 24 sic *O. Sar.* at *Alex.* φυλή. 25 *Ald.* φυλῆς. 26 al. Ἐλιασάφ. 27 *Ald.* Δυνάμεις. *C.* Καὶ δύναμις. 28 *Ox.* φυλῆς. 29 *Alex. Ald.* Ῥουβὴν, μία καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν χιλιάδες. 30 sic *O.* at *Sar.* & *C.* καὶ δεύτ. ἐξαρ. *Alex.* δεύτεροι ἀναζεύξουσιν. 31 sic *Sar.* *Alex.* ἀνὰ μέσον τῶν. *Ox.* εἰς μέσον τῶν. 32 *Alex.* ὡς παρεμβάλλουσιν. *Ald.* & *C.* ὡς παρεμβαλοῦσι. 33 *Alex.* οὕτως καὶ ἀναζεύξουσιν.

ἐξα-

ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος [34] καθ' ἡγεμονί-
18 ας. [35] Τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραὶμ
[36] παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ
ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς [37] Ἐ-
19 μιούδ. [38] Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι,
[39] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
20 Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες [40] ἐχόμενοι [41] φυλῆς
[42] Μανασσῆ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Μανασσῆ,
21 Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασσούρ. [43] Δύναμις
αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, δύο καὶ τριάκοντα χι-
22 λιάδες καὶ διακόσιοι. Καὶ οἱ παρεμβάλ-
λοντες ἐχόμενοι [44] φυλῆς [45] Βενιαμὶν, καὶ ὁ
ἄρχων τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεω-
23 νί. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι,
πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακό-
24 σιοι. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρ-
εμβολῆς Ἐφραὶμ, ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτα-
κισχίλιοι καὶ ἑκατὸν, σὺν δυνάμει αὐτῶν [46] τρί-
25 τοι ἐξαροῦσι. [47] Τάγμα παρεμβολῆς
Δὰν πρὸς Βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρ-
χων τῶν υἱῶν Δὰν, Ἀχιέζερ υἱὸς [48] Ἀμισα-
26 δαί. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι,
δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.
27 Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ
[49] Ἀσὴρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσὴρ, [50] Φαγεὴλ
28 υἱὸς Ἐχράν. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμ-
μένοι, μία καὶ [51] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ
29 πεντακόσιοι. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες
ἐχόμενοι [52] φυλῆς Νεφθαλὶ, καὶ ὁ ἄρχων
τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.
30 Δύναμις [53] αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τρεῖς καὶ
πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
31 Πάντες [54] οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς
Δὰν, [55] ἑκατὸν καὶ πεντηκονταεπτὰ χιλιάδες
καὶ ἑξακόσιοι, ἔσχατοι ἐξαροῦσι κατὰ [56] τάγμα
32 αὐτῶν. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ κατ' οἴκους πατριῶν [57] αὐτῶν. πᾶσα ἡ
ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν
αὐτῶν, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ [58] τρισχίλιοι
33 πεντακόσιοι πεντήκοντα. Οἱ δὲ Λευῖται
οὐ συνεπεσκέπησαν [59] ἐν αὐτοῖς, καθὰ ἐνε-
34 τείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. Καὶ ἐποίη-
σαν οἱ υἱοὶ [60] Ἰσραὴλ πάντα ὅσα συνέταξε
κύριος τῷ Μωυσῇ· οὕτω παρενέβαλον κατὰ
[61] τάγμα αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῆρον [62] ἕκαστος
ἐχόμενοι κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πα-
τριῶν αὐτῶν.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ αὗται αἱ γενέσεις Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆ, [1] ἐν
ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος τῷ Μωυσῇ [2] ἐν ὄρει
2 Σινᾶ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν
Ἀαρών· πρωτότοκος Ναδὰβ, καὶ [3] Ἀβιοὺδ,
3 [4] Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. [5] Ταῦτα τὰ
ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρὼν, οἱ [6] ἱερεῖς οἱ ἠλειμ-
μένοι, [7] οὓς ἐτελείωσαν τὰς [8] χεῖρας αὐτῶν
4 ἱερατεύειν. Καὶ [9] ἐτελεύτησε Ναδὰβ
καὶ Ἀβιοὺδ ἔναντι κυρίου, προσφερόντων αὐ-
τῶν πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου, ἐν τῇ ἐρήμῳ
Σινᾶ, καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς. καὶ [10] ἱερά-
τευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ μετὰ Ἀαρὼν τοῦ πα-
5 τρὸς αὐτῶν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
6 Μωυσῆν, λέγων, Λάβε τὴν [11] φυλὴν
Λευὶ, καὶ στήσεις αὐτοὺς ἐναντίον Ἀαρὼν τοῦ ἱε-
7 ρέως, καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῷ, Καὶ
φυλάξουσι τὰς φυλακὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς φυλα-
κὰς [12] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
τυρίου, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς.
8 Καὶ φυλάξουσι πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς [13] σκηνῆς.
9 Καὶ δώσεις τοὺς Λευΐτας [14] Ἀαρὼν, καὶ τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι. [15] δεδομένοι δόμα

---

34 *Alex. Ald.* κατὰ τάγμα αὐτοῦ. *O. Sar. C.* καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν. 35 *Ox. C. Ald.* Τάγματα. 36 *Alex.* κατὰ θάλ. 37 al. Ἐμιούδ. al. Ἀμιούδ. 38 *Ald. C.* Δυνάμεις. 39 *Alex.* τεσσεράκοντα. 40 *Sar.* ἐχόμενοι αὐτῶν. *C.* ἐχόμενοι αὐτοῦ. 41 *C. Ald* φυλή. 42 *Alex.* Μαννασσῆ, & sic statim. 43 *Ald.* Δυνάμεις, & vers. 23 26 28 & 30. 44 *Sar.* αὐτῶν φυλῆς. *C.* αὐτοῦ φυλή. *Ald.* φυλή. 45 *Alex.* Βενιαμείν, & mox. 46 ita *Ox. C. Ald.* & *Sar.* q. præfigit καί. *Alex.* vero τρίτοι ἀναζεύξουσιν. 47 *O. C.* Τάγματα. 48 *Alex.* Σαμισαδαί. 49 al. Ἀσσήρ. 50 *Alex.* Φαγαιήλ. *Ald.* Φαγαινά. 51 *Alex.* τεσσεράκοντα. 52 *Ald* φυλή. *C.* αὐτοῦ φυλή. 53 *Ald.* αὐτῶν. 54 ita *O. Sar. C.* sed *Alex.* οἱ ἀριθμηθέντες. *Ald.* οἱ ἠριθμημένοι. 55 *Alex.* ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι, σὺν δυνάμει αὐτῶν, ἔσχατοι ἀναζεύξουσιν κατά. 56 *Sar.* τάγματα. 57 αὐτῶν al. deest. 58 *Alex. Ald. C.* τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα. 59 *Alex. O. Sar.* αὐτοῖς. *C. Ald.* ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 60 *Alex.* Ἰσραήλ, καθὰ ἐνετείλατο. *Sar. C. Ald.* Ἰσραήλ, κατὰ πάντα ὅσα (*C.* ἃ) συνέταξε. 61 *Sar.* Τάγματα. 62 ἕκαστος in *Sar.* obelo not.

Cap. 3. 1 al. ἐν ἡμέρᾳ ᾗ. 2 *Ms. Alex.* ἐν τῷ ὄρει. 3 al. Ἀβιού. 4 *Ms. Alex.* καὶ Ἐλεάζαρ. 5 *Comp.* Καὶ ταῦτα. 6 *Ms. Alex.* ἱερεῖς καὶ οἱ. 7 al. ὧν. 8 sic *Ms. Ox.* & *Sar.* cum *Comp. ed.* sed *Ms. Alex.* χεῖρας τοῦ ἱερατεύειν. *Ald.* χεῖρας αὐτῶν τοῦ ἱερατεύειν. 9 *Ald.* ἐτελεύτησαν. 10 *Ald. C.* ἱεράτευσαν. 11 *Alex.* φυλὴν τὴν Λευί. 12 *Ms. Sar.* πάντων τῶν. 13 *Ox.* σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 14 *Alex. Ald. C.* Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τοῖς. 15 *Alex. Ald. C.* δόμα δεδομένοι.

[16] οὗτοί μοι εἰσὶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

10 Καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ [17] καταστήσεις [18] ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ φυλάξουσι τὴν ἱερατείαν αὐτῶν, [19] καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, [20] καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται.

11 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

12 [21] Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [22] εἴληφα τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. [23] λύτρα αὐτῶν ἔσονται, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται.

13 Ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον. ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, [24] ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον [25] ἐν Ἰσραήλ· ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται. ἐγὼ κύριος.

14 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ, λέγων,

15 Ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, [26] κατὰ δήμους αὐτῶν· πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, [27] ἐπισκέψασθε αὐτούς.

16 [28] Καὶ ἐπεσκέψαντο αὐτοὺς Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς [29] κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν [30] αὐτοῖς κύριος.

17 Καὶ ἦσαν [31] οὗτοι [32] οἱ υἱοὶ Λευὶ ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν· [33] Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί.

18 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν· Λοβενὶ καὶ Σεμεΐ.

19 Καὶ υἱοὶ Καὰθ κατὰ δήμους αὐτῶν· [34] Ἀμρὰμ καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν καὶ Ὀζιήλ.

20 [35] Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· Μοολὶ, καὶ [36] Μουσί. οὗτοί εἰσι δῆμοι τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

21 Τῷ Γεδσὼν δῆμος τοῦ Λοβενὶ, καὶ δῆμος τοῦ Σεμεΐ. [37] οὗτοι δῆμοι τοῦ [38] Γεδσών.

22 Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ [39] ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

23 [40] Καὶ οἱ υἱοὶ Γεδσὼν ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι [41] παρὰ θάλασσαν.

24 Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς [42] τοῦ δήμου τοῦ Γεδσὼν, [43] Ἐλισὰφ υἱὸς Δαήλ.

25 Καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἡ σκηνὴ [44] καὶ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

26 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης [45] τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τῆς [46] σκηνῆς, καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

27 Τῷ Καὰθ δῆμος ὁ [47] Ἀμρὰμ εἷς, καὶ δῆμος [48] ὁ Ἰσσαὰρ εἷς, καὶ δῆμος ὁ Χεβρὼν εἷς, καὶ δῆμος ὁ Ὀζιὴλ εἷς. * οὗτοί [49] εἰσιν οἱ δῆμοι τοῦ Καὰθ, κατὰ ἀριθμόν.

28 Πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

29 Οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν Καὰθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ [50] λίβα.

30 Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου [51] πατριῶν τῶν δήμων τοῦ Καὰθ, Ἐλισαφὰν υἱὸς Ὀζιήλ.

31 Καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἡ κιβωτὸς, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ λυχνία, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου ὅσα [52] λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

32 Καὶ ὁ ἄρχων [53] ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν, Ἐλεάζαρ [54] ὁ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

33 Τῷ Μεραρὶ δῆμος ὁ Μοολὶ, καὶ δῆμος [55] ὁ Μουσί. οὗτοί εἰσι δῆμοι τοῦ Μεραρί.

34 * Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι [56] καὶ πεντήκοντα.

35 Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τοῦ δήμου τοῦ Μερα-

---

16 ita *O.* & *Sar.* q. μοι obelo not. *Alex.* οὗτοι μόνοι εἰσίν. 17 *Ox.* καταστήσεις αὐτοὺς ἐπί. 18 illa ἐπὶ τῆς σκην. τοῦ μαρτ. in *Sar.* obelo not. 19 καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος, in *C. ed.* desunt, & in *Mſ. Sar.* obelo not. *Ox.* & *Ald.* agnoſcunt, niſi quod *Ox.* pro κατὰ βωμὸν legat κατὰ τὸ θυσιαστήριον. 20 *Alex.* καὶ τὰ ἔσω. 21 *Alex.* & *C.* Καὶ ἐγὼ ἰδού. 22 *Alex.* ἤλιφα. 23 λύτρα αὐτῶν ἔσονται, in *Sar.* obelo not. 24 *Alex.* ἡγιάσας. 25 ἐν *Sar.* deeſt. 26 *C.* κατὰ συγγενείας αὐτῶν. πᾶν. *Alex. O. Sar.* & *Ald.* κατὰ δήμους αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν. πᾶν. & in *Sar.* illa κατὰ συγγενείας αὐτῶν obelo not. 27 ſic *Ox. Sar. C.* at *Alex.* ἀριθμήσονται αὐτούς. *Ald.* ἐπισκέψη αὐτούς. 28 ita *Sar.* at *Alex.* Καὶ ἠρίθμησεν. *O. C. Ald.* Καὶ ἐπεσκέψατο. 29 ſic *Ox.* & *Sar.* *Alex.* κυρίου, καθὰ συνέταξεν. 30 *C.* κύριος αὐτοῖς. 31 οὗτοι *C.* deeſt. 32 *Alex.* υἱοί. 33 *C.* Γερσών. & verſ. 18. & 21. & per totum caput. 34 *Alex.* Ἀμβράμ. 35 *Alex.* Καὶ οὗτοι υἱοί. 36 *Alex.* Ὀμουσί. 37 *Sar.* καὶ οὗτοι, & obelo not. 38 al. Γεδσώμ. al. Τηρσώμ. al. Τεδσώμ. 39 ſic *Ox. Sar. C.* ſed *Alex. Ald* ἐπάνω, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν. 40 *O.* Καὶ οὗτοι δῆμοι Τεδσώμ. 41 *Alex. Ald.* κατὰ θάλασσαν. 42 in *Sar.* τοῦ δήμου obelo not. 43 al. Ἐλιασάφ. al. Ἐλισάθ. 44 *Sar.* καὶ ἡ σκέπη, καὶ τὸ κάλυμμα, κατὰ τῆς θύρας. & voces ἡ σκέπη aſter. not. *O.* & *C.* καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας. *Ald.* καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας. 45 τῆς αὐλῆς deſunt in *Sar.* & vox οὔσης obelo not. 46 poſt σκηνῆς *Sar.* ſub aſter. addit, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. 47 *Alex.* Ἀμβράμ. 48 *Alex.* ὁ Σαάρ. al. τῷ Ἰσσαάρ. al. Ἰσαάρ. * Ab οὗτοί in *Francof.* incip. verſ. 28. & 29 a φυλάσσοντες. 49 *Alex.* εἰσιν δῆμοι. 50 *Ald.* νότον. 51 *Alex.* πατριῶν δήμων. 52 *C.* λειτουργήσουσιν. 53 *Alex.* ὁ ἐπί. 54 *Alex.* υἱός. 55 *Alex.* ὁ Ὀμουσί. * Prius hoc membr. in *Francof.* pertin. ad verſ. præced. 56 ſic *Alex.* & *Ald. Sar.* διακόσιοι καὶ πεντήκοντα, & illa καὶ πεντήκοντα obelo not. *O.* & *C.* καὶ διακόσιοι.

ρί,

ρὶ, Σουριὴλ υἱὸς [57] Ἀβιχαίλ. ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι πρὸς Βοῤῥᾶν.

36 Ἡ ἐπίσκεψις [58] τῆς φυλακῆς [59] υἱῶν Μεραρὶ, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, [60] καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, 37 Καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς [61] πασσάλους, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν. 38 [62] Οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον [63] τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [64] ἀπὸ ἀνατολῆς, Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ὁ ἀλλογενὴς [65] ὁ ἁπτόμενος, ἀποθανεῖται.

39 Πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου κατὰ δήμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες. 40 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, [66] λέγων, Ἐπίσκεψαι πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω· [67] καὶ λάβετε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος. 41 Καὶ λήψῃ τοὺς Λευίτας ἐμοὶ, ἐγὼ [68] κύριος, ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ [69] πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσι τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 42 Καὶ ἐπεσκέψατο Μωυσῆς ὃν τρόπον ἐνετείλατο [70] κύριος πᾶν προτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 43 Καὶ [71] ἐγένοντο πάντα τὰ [72] πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν [73] ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι [74] χιλιάδες καὶ τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι. 44 Καὶ ἐλάλησε κύριος [75] πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 45 Λάβε τοὺς Λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων [76] υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται. ἐγὼ κύριος. 46 [77] Καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων [78] οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς Λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· 47 Καὶ λήψῃ [79] πέντε σίκλους κατὰ κεφαλὴν, κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήψῃ, [80] εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου. 48 Καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λύτρα τῶν πλεοναζόντων [81] ἐν αὐτοῖς. 49 Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς τὸ [82] ἀργύριον τὰ λύτρα [83] τῶν πλεοναζόντων εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν Λευιτῶν, 50 Παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ * ἔλαβε τὸ [84] ἀργύριον, χιλίους τριακοσίους ἑξηκονταπέντε σίκλους, κατὰ τὸν σίκλον [85] τὸν ἅγιον. 51 Καὶ ἔδωκε [86] Μωυσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον [87] συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, 2 [1] Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν [2] Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, 3 [3] Ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπάνω [4] ἕως πεντήκοντα ἐτῶν, πᾶς ὁ [5] εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. 4 Καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν [6] Καὰθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· ἅγιον τῶν ἁγίων. 5 Καὶ [7] εἰσελεύσεται Ἀαρὼν καὶ [8] υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν [9] ἐξαίρῃ ἡ παρεμβολὴ, * καὶ καθελοῦσι τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον, καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου. 6 Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ κατακάλυμμα [10] δέρμα ὑακίνθινον, καὶ

---

57 *Ald. C.* Ἀβιχαία. 58 sic *Alex.* & *Ald.* at *Sar.* ἡ φυλακή. *Ox.* αὐτῶν ἡ φυλακή. *C.* τῆς φυλῆς. 59 *C.* τῶν υἱῶν. 60 *Sar.* & *Ald.* καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. 61 *Alex.* πασσάλους αὐτῶν, καί. atque ita *Ald.* & *C.* 62 *Alex.* & *C.* Καὶ οἱ. 63 ita *Alex. O. C. Ald.* at *Sar.* τῆς σκηνῆς ἀπὸ ἀνατολῶν κατέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. & illa ἀπὸ ἀνατολῶν κατέναντι τῆς σκ. aster. not. 64 sic *Ox.* at *Alex. C. Ald.* ἀπὸ ἀνατολῶν. *Sar.* κατ᾽ ἀνατολάς. 65 sic *O. Sar. C.* sed *Alex. Ald.* ὁ προσπορευόμενος. 66 in *Sar.* vox λέγων obelo not. 67 *Alex. C. Ald.* καὶ λάβε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἐξ ὀνόματος. *O.* καὶ λάβε τ. ἀρ. ἐξ ὀνόματος. *Sar.* καὶ λάβε τὸν ἀρ. ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν. 68 *Sar.* κύριος ἐλάλησα. 69 *C.* πάντων τῶν κτηνῶν τῶν. 70 *Alex. Ald. C.* κύριος αὐτῷ πᾶν. 71 *Ald.* ἐγένετο. 72 *Alex.* πρωτότοκα ἀρσενικά. in *Sar.* deest ἀρσενικά. 73 al. καὶ ἐξ. 74 *Alex.* χιλιάδες τρεῖς. 75 πρὸς Μωϋσῆν desunt *Sar.* 76 *Alex.* τῶν υἱῶν. 77 *C.* Τὰ λύτρα. 78 *Ox.* τῶν πλεοναζόντων. 79 *Sar.* πέντε πέντε σίκλους, & alterum πέντε aster. not.

80 sic *O. Sar.* sed *Alex. Ald.* εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος. *C.* εἴκοσι ὀβολοῖς σίκλος. 81 ἐν αὐτοῖς in *Sar.* obelo not. 82 *Alex.* ἀργύριον λύτρα. 83 *Sar.* & *C.* παρὰ τῶν πλεοναζόντων. & *Sar.* addit præterea sub obelo ἐν αὐτοῖς. * *Francof.* hic incip. vers. 50. 84 *Alex.* & *Ald.* ἀργύριον, πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίους καὶ χιλίους, κατὰ τόν. *C.* ἀργύριον, πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ χιλίους τριακοσίους. 85 *Sar.* τῶν ἁγίων. 86 *Ald. C.* Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον τά. 87 ita *Alex.* & *O.* sed *Sar. C.* & *Ald.* ἐνετείλατο.

Cap. 4. 1 *Ms. Sar.* Λάβετε. 2 al. Λευεί. 3 sic *Ms. O.* & *Sar.* cum *Ald. ed.* at *Ms. Alex.* Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. *Comp.* Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπ. 4 *Sar.* ἕως υἱοῦ πεντήκ. ἐτ. & vox υἱοῦ obelo not. 5 *Sar.* εἰσερχόμενος. 6 sic *O. C.* at *Alex.* & *Ald.* Καὰθ * ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἐν τῇ σκηνῇ. 7 ita *O. Sar.* at *Alex. Ald.* & *C.* εἰσελεύσονται. 8 *Alex.* οἱ υἱοί. 9 *Sar.* & *C.* ἐξάρῃ. * In *Francof.* hic incip. vers. 5. 10 al. δερμάτινον.

ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν [11] ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς [12] ἀναφορεῖς.
7 Καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν [13] ἱμάτιον [14] ὁλοπόρφυρον, [15] καὶ τὰ τρυβλία, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς [16] σπένδει, καὶ οἱ ἄρτοι οἱ διαπαντὸς ἐπ' αὐτῆς ἔσονται.
8 Καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον [17] κόκκινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ [18] διεμβαλοῦσι δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς.
9 Καὶ λήψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσι τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν, καὶ [19] τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὰς [20] λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου [21] οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς.
10 Καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν [22] αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων.
11 Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν [23] ἐπικαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ [24] καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι [25] δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ [26] διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ.
12 Καὶ λήψονται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ ὅσα [27] λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις· καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ [28] καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.
13 [29] Καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ [30] ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον.
14 Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ [31] σκεύη ὅσοις λειτουργοῦσιν [32] ἐπ' αὐτῷ ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰς φιάλας, [33] καὶ τὸν καλυπτῆρα, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ [34] διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ. * [35] καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ [36] συγκαλύψουσι τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν [37] αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.
15 Καὶ συντελέσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καλύπτοντες τὰ [38] ἅγια, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται [39] υἱοὶ Κααθ αἴρειν, καὶ οὐχ ἅψονται τῶν ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. ταῦτα ἀροῦσιν οἱ υἱοὶ Κααθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.
16 Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ θυσία [40] ἡ καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ἡ ἐπισκοπὴ [41] ὅλης τῆς σκηνῆς, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ [42] ἁγίῳ, ἐν πᾶσι τοῖς [43] ἔργοις.
17 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων,
18 Μὴ [44] ὀλοθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν Κααθ [45] ἐκ μέσου τῶν Λευιτῶν.
19 * [46] Τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς, καὶ ζήσονται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι, προσπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων· Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ [47] προσπορευέσθωσαν, καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς [48] ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ,
20 Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα
21 [49] τὰ ἅγια, [50] καὶ ἀποθανοῦνται.
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
22 Λάβε τὴν ἀρχὴν τῶν υἱῶν [51] Γεδσὼν, καὶ τούτους κατ' οἴκους [52] πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν,
23 Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ [53] ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς [54] ἐπισκέψαι αὐ-

11 in *Sar.* vox ἱμάτιον obelo not. 12 *Sar.* & *C.* ἀναφορεῖς αὐτῆς. 13 in *Sar.* vox ἱμάτιον obelo not. 14 *C.* πορφυροῦν. 15 *Sar.* καὶ δώσουσιν ἐπ' αὐτῆς τὰ τρυβ. & illa καὶ δώσ. ἐ. α. aster. not. 16 *O.* σπένδει ἐν αὐτοῖς. 17 *Sar.* post κόκκινον sub aster. addit διάφορον. 18 ita l. v. & ita *Cyrill.* *Alex. Sar.* & *Ald.* διεμβαλοῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς. *Ox.* ἐμβαλοῦσι δι' αὐτ. τ. ἀναφ. *C.* ἐμβαλοῦσι τοὺς ἀναφ. αὐτ. 19 *O.* τοὺς δύο λύχνους. 20 *C.* ἐπαρυστρίδας ... λαβίδας. 21 *Alex.* αὐτῆς ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν. *Ox.* ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν. *Sar.* οἷς λειτουργήσουσιν αὐτῇ ἐν. *Ald.* αὐτῆς, ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐν. *C.* αὐτῆς ὅσα λειτουργήσουσιν ἐν. 22 αὐτὴν in *Sar.* obelo not. 23 *Ald.* & *C.* ἐπιθήσουσιν 24 *Alex. Ald. C.* ἐπικαλύψουσιν. 25 *Alex.* δέρματι ὑακινθίνῳ. 26 *Sar.* ἐμβαλοῦσι. 27 *Sar.* & *C.* λειτουργήσουσι. 28 *O.* κατακαλύψουσιν. 29 *Alex.* & *Sar.* Καὶ ἐπιθήσεις τὸν καλυπτῆρα ἐπὶ. *Ox.* & *C.* Καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ. 30 *Sar.* ἐπιθήσουσιν. *O.* κατακαλύψουσιν. 31 *Alex* σκεύη αὐτοῦ ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. *Ox.* σκεύη ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐπ' αὐτῷ. *C.* σκ. αὐτοῦ ἐν οἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς. *Ald.* σκ. αὐτοῦ ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. 32 ἐπ' αὐτῷ *Ald. C.* desunt. 33 καὶ τ. καλυπτῆρα desunt *C.* 34 *Alex.* ἐμβαλοῦσιν. * Ab h. v. in *Francof.* incipit vers. 15. & 16 a postrema periodo versus seq. 35 καὶ λήψονται, & quæ sequuntur usque ad finem versus, desunt in *C.* & in *Sar.* obelo not. 36 *Ald.* συγκατακαλύψουσιν. 37 *Alex. Sar.* & *Ald.* αὐτά. 38 *Ox.* ἅγια τῶν ἁγίων 39 *Alex.* οἱ υἱοί. 40 *Ox.* ἡ καθημερινή. *Ald.* καθ' ἡμέραν. 41 *C.* ὅλη. 42 *Alex. Ald.* ἁγίῳ, καὶ ἐν. 43 post ἔργοις *Sar.* sub obelo addit αὐτοῦ. 44 sic *Sar. C. Ald.* at *Alex.* ἐξολεθρεύσητε. 45 ἐκ μέσου desunt *Sar.* * In *Francof.* hic versus in duos divisus est, unde caput hoc in illa *ed.* habet versus 50. 46 *C.* Καὶ τοῦτο. 47 *Alex. Ald. C.* εἰσπορευέσθωσαν. 48 sic *Alex.* & *Ald.* sed *Sar.* ἕνα ἕκαστον ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ. & illa, ἐπὶ τ. δουλ. αὐτοῦ, aster. not. *C.* ἕκαστος εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ. & sic etiam *O.* nisi quod pro εἰς legat κατά. 49 *Alex. Ald. C.* τὸ ἅγιον. *O.* τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. 50 *O.* καὶ οὐ μὴ ἀποθανῶσιν. 51 *Alex.* Γεδσὼν κατ' οἴκους *C.* Γεδσὼν τοὺς κατοίκους. 52 *Alex.* πατριῶν αὐτῶν, Ἀπό. 53 post ἐπάνω *Sar.* sub aster. add. ἐκεῖ. 54 *Alex.* ἐπισκέψασθαι. *Ald. C.* ἐπισκέψασθε.

τοὺς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος [55] λειτουργεῖν, [56] ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. 24 Αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ [57] δήμου τοῦ Γεδσὼν, λειτουργεῖν καὶ αἴρειν. 25 Καὶ ἀρεῖ τὰς δέῤῥεις τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ [58] κάλυμμα αὐτῆς, [59] καὶ τὸ κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν [60] ἐπ᾽ αὐτῆς ἄνωθεν, καὶ τὸ [61] κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, 26 Καὶ τὰ ἱστία τῆς [62] αὐλῆς, [63] ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς [64] τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ [65] περισσὰ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ [66] λειτουργικὰ [67] ὅσα [68] λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσι. 27 Κατὰ στόμα Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται [69] ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσὼν κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας [70] αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ [71] ἐπισκέψῃ αὐτοὺς [72] ἐξ ὀνόματος πάντα [73] τὰ ἀρτὰ ὑπ᾽ αὐτῶν. 28 Αὕτη ἡ λειτουργία [74] τῶν υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 29 Οἱ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἐπισκέψασθε αὐτούς, 30 Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω [75] ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, πᾶς ὁ [76] εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 31 Καὶ ταῦτα τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ᾽ αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς [77] μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, [78] καὶ τὸ [79] κατακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν, καὶ τὸ [80] κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, 32 Καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, [81] καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν· ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε [82] αὐτοὺς, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ᾽ αὐτῶν. 33 Αὕτη ἡ λειτουργία δήμου υἱῶν Μεραρὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 34 Καὶ ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Καὰθ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, 35 Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ [83] ποιεῖν [84] ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. 36 Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, [85] δισχίλιοι ἑπτακόσιοι πεντήκοντα. 37 Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου Καὰθ, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὰ ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, ἐν χειρὶ Μωυσῆ. 38 Καὶ ἐπεσκέπησαν [86] υἱοὶ Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, 39 Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω [87] ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα 40 [88] ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ [89] μαρτυρίου. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα. 41 Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Γεδσὼν, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, [90] ἐν χειρὶ Μωυσῆ. 42 Ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, 43 Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος [91] λειτουρ-

---

55 post λειτουργεῖν *Sar.* sub aster. addit λειτουργίαν. 56 *Alex.* καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. *Sar.* & *Ald.* καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ. *O.* & *C.* καὶ π. τ. ἐ. αὐτοῦ ἐν τῇ σκ. 57 *Alex.* δήμου Γεδσών. 58 ita *Sar.* & *Ald.* at *Alex. C.* κατακάλυμμα. 59 *Sch.* καὶ δέρματα ὑακίνθινα. 60 *Alex.* & *Complut.* ἐπ᾽ αὐτήν. *Ald.* ἐπ᾽ αὐτῇ. 61 *Alex. Ald. C.* κατακάλυμμα. *Sch.* ἐπίσπαστρον. quæ vox in aliquot vulgat. edd. irrepsit. 62 *Sar.* & *Ald.* αὐλῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, nisi quod in *Ald.* desint illa τῆς πύλης, & in *Sar.* omnia illa, τῆς θύρας τῆς π. τ. α. aster. not. *C.* αὐλῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 63 ὅσα ἐπὶ τ. σκ. in *Sar.* aster. not. 64 *Sar.* & *Ald.* τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. & in *Sar.* τοῦ μαρτ. obelo, & sequentia aster. not. *C.* καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 65 sic *O.* at *Alex. Ald. C.* περισσὰ αὐτῶν, καί. 66 sic *O.* at *Alex. Ald. C.* λειτουργικὰ αὐτῶν. 67 *Alex.* & *C.* καὶ ὅσα. *Sar.* & *Ald.* καὶ πάντα ὅσα. 68 *C.* λειτουργήσουσιν. 69 *Sar. Ald.* πᾶσα ἡ. & πᾶσα in *Sar.* aster. not. 70 sic *Sar. C.* & *Ald.* at *Alex.* αὐτῶν, κατὰ πάντα τὰ ἔργα δι᾽ αὐτῶν. *Ox.* αὐτῶν, κατὰ πάντα τὰ ἐργαλεῖα δι᾽ αὐτῶν. 71 *O.* ἐπισκέψασθε. 72 *Alex.* ἐξ ὀνομάτων. 73 *Ald.* τὰ ἔργα τὰ δι᾽ αὐτῶν. 74 *Sar.* τοῦ δήμου Γηρσώμ. 75 *Sar.* ἕως υἱοῦ πεντηκονταέτους, & vox υἱοῦ aster. not. 76 *Sar.* post εἰσπορ. addit sub aster. εἰς τὴν δύναμιν. 77 ita *Ox.* at *Alex. Ald.* & *C.* μοχλοὺς αὐτῆς, καί. 78 καὶ τὸ κατακάλυμμα usque ad finem versus desunt in *C.* quæ in *Sar.* obelo not. 79 *Alex.* κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς, καί. 80 *Alex.* κάλυμμα. 81 hæc omnia usque ad τοὺς πασσ. in *Sar.* obelo not. 82 in *Sar.* voces αὐτοὺς & πάντα obelo not. 83 *Alex. Ox. Ald.* & *C.* ποιεῖν τὰ ἔργα. 84 sic *O.* & *C.* at *Alex.* τῆς σκηνῆς τοῦ. 85 *Alex.* δισχίλιοι τριακόσιοι πεντήκοντα. 86 *Alex.* οἱ υἱοί. 87 *Alex.* καὶ ἕως. *Sar.* καὶ ἕως υἱοῦ. & voces καὶ & υἱοῦ aster. not. 88 *O.* τῆς σκηνῆς. 89 *Alex.* μαρτυρίου. * κατὰ δήμους. 90 ἐν χειρὶ M. in *Sar.* obelo not. 91 *C.* λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν.

γεῖν

γεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

44 [92] Καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν [93] κατὰ δήμους αὐτῶν, [94] κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, 45 τρισχίλιοι καὶ διακόσιοι. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Μεραρί, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, ἐν χειρὶ Μωυσῆ. 46 Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ [95] ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς Λευίτας, κατὰ [96] δήμους [97] καὶ 47 κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον [98] τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ 48 τοῦ [99] μαρτυρίου. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ [100] ἐπισκεπέντες, ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι 49 ὀγδοήκοντα. Διὰ φωνῆς [1] κυρίου ἐπεσκέψατο [2] αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωυσῆ, ἄνδρα κατὰ ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί. καὶ [3] ἐπεσκέπησαν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-2 γων, Πρόσταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐξαποστειλάτωσαν [1] ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρόν, καὶ πάντα γονορρυῆ, καὶ πάντα ἀκά-3 θαρτον ἐπὶ ψυχῇ, Ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς [2] παρεμβολῆς, καὶ [3] οὐ μὴ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς. 4 Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ [4] ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς. καθὰ ἐλάλησε κύριος [5] Μωυσῆ, οὕτως ἐποίησαν 5 οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησε κύριος 6 πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, [6] λέγων, Ἀνὴρ ἢ γυνή, ὅστις [7] ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ [8] παριδὼν [9] παρίδῃ καὶ πλημ-7 μελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη, Ἐξαγορεύσει τὴν [10] ἁμαρτίαν, [11] ἣν ἐποίησε, καὶ ἀποδώσει [12] τὴν πλημμέλειαν· [13] τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ᾽ αὐτό, καὶ [14] ἀ-8 ποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώπῳ [15] ὁ ἀγχιστεύων, ὥστε ἀποδοῦναι [16] αὐτῷ τὸ πλημμέλημα [17] πρὸς αὐτόν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον [18] κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ [19] ἔσται, πλὴν τοῦ κριοῦ [20] τοῦ ἱλασμοῦ, δι᾽ οὗ ἐξιλάσεται [21] ἐν αὐτῷ περὶ 9 αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα [22] ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ, ὅσα [23] ἐὰν προσφέρωσι [24] κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔ-10 σται. Καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα [25] αὐτοῦ ἔσται· [26] καὶ ἀνήρ, ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔ-11 σται. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυ-12 σῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, * [27] Ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, [28] καὶ ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτόν, 13 * Καὶ κοιμηθῇ [29] τις μετ᾽ αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρύψῃ, [30] αὐτὴ δὲ ᾖ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς [31] μὴ ἦν μετ᾽ αὐτῆς, καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη, 14 Καὶ ἐπέλθῃ [32] αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, [33] αὐτὴ δὲ μεμίανται, ἢ ἐπέλθῃ [34] αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ [35] ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ μεμια-15 σμένη, Καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, [36] καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ [37] οἰφὶ ἄλευρον

---

92 ita *O. Sar.* & *C.* at *Alex.* & *Ald.* Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν. 93 *Alex.* desunt κατὰ δήμους αὐτῶν. 94 in *Sar.* illa κατ᾽ οἰκ. πατ. α. obelo not. 95 sic *O. Sar. C.* sed *Alex.* & *Ald.* ἄρχοντες υἱῶν Ἰσραήλ. 96 *Alex. Ald.* & *C.* δήμους αὐτῶν. 97 καὶ deest *Alex.* 98 *O.* τῶν ἁγίων. 99 *Alex. O.* & *Ald.* μαρτυρίου. Ἐγενήθησαν οἱ ἐπεσκεμμένοι, ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα. 100 *Sar.* ἐπισκεπέντες αὐτῶν. *C.* ἐπισκεφθέντες.

1 *Alex.* κυρίου οὓς ἐπεσκέψατο. 2 *C.* Μωϋσῆς αὐτούς. 3 *Sar.* ἐπεσκέπησαν αὐτοί.

Cap. 5: 1 sic *Ms. O.* & *Sar. Comp. ed.* & *Ald.* at *Ms. Alex.* ἐκ τῆς συναγωγῆς πάντα. 2 post παρεμβολῆς *Ms. Sar.* sub aster. addit, ἐξαποστείλατε αὐτούς. 3 *Alex.* & *Ald.* οὐ μιανοῦσιν. 4 *Alex.* ἐξαπέστειλαν ἔξω. 5 *Alex.* τῷ Μωυσῇ. 6 in *Sar.* vox λέγων obelo not. 7 *Alex.* ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ τῶν. 8 παριδὼν in *Sar.* aster. not. 9 *Sar.* & *Ald.* παρίδῃ ἐν κυρίῳ. 10 *Sar.* post ἁμαρτ. addit αὐτοῦ sub aster. 11 ita *O. Sar. C. Ald.* sed *Alex.* ἣν ἥμαρτεν, καί. 12 sic *Alex. C.* & *Ald. Sar.* τὴν πλημμέλ. sub aster. addit αὐτοῦ. *O.* habet τῆς πλημμελείας. 13 *Sar.* τὸ κεφ. αὐτοῦ, quæ omnia asterisco not. 14 *Sar.* ἀποδώσει ἐπ᾽ αὐτό. 15 *Alex.* ἀγχιστεύων. 16 in *Sar.* vox αὐτῷ obelo not. 17 *C.* desunt πρὸς αὐτόν. 18 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 19 in *Sar.* ἔσται obelo not. 20 ita *O. Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* τοῦ ἐξιλασμοῦ. 21 *C.* περὶ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. 22 ita *Sar.* & *C.* sed *Alex. O.* & *Ald.* ἀπαρχὴ καὶ πάντα. 23 al. ἄν. 24 in *Sar.* κυρίῳ obelo not. 25 *Sar.* αὐτοῦ αὐτῷ ἔσται, & vox αὐτῷ aster. not. 26 in *Sar.* seqq. h. vers omnia aster. not. * In *Franc.* hic incip. vers. 12. 27 *O.* Ἀνδρὸς ἐάν. 28 *Alex.* & *C.* καὶ παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα. in *O.* desunt hæc verba, & in *Sar.* vox ὑπεριδοῦσα. * In *Francof.* prius hoc membr. pertin. ad vers. præced. 29 *Alex.* μετ᾽ αὐτῆς τις. 30 *Alex.* αὐτὴ δὲ * μὴ ᾖ μεμιασμένη. 31 ita *Sar.* sed *Alex. Ald.* & *C.* μὴ ᾖ κατ᾽ αὐτῆς. 32 *O.* τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς πν. 33 *Alex.* αὐτὴ μεμίανται. 34 *C.* ἐπ᾽ αὐτῷ. 35 *C.* ἐζήλωσε. 36 sic *O. Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* καὶ οἴσει τὸ δῶρον. *Sar.* sub aster. add. αὐτῆς. 37 al. ὑφεί.

κριθί-

κρίθινον· οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον· [38] ἔστι γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου, [39] ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν. **16** Καὶ προσάξει [40] αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει [41] αὐτὴν ἔναντι κυρίου. **17** Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν [42] ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ, [43] καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς [44] τοῦ μαρτυρίου, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ.

18 Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου, καὶ ἀποκαλύψει τὴν [45] κεφαλὴν τῆς γυναικὸς, καὶ [46] δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ * [47] τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. **19** Καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικὶ, Εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, [48] εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι [49] ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῶα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. **20** Εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας ὕπανδρος οὖσα, ἢ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκέ τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ, πλὴν τοῦ ἀνδρός σου· **21** Καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὅρκοις τῆς ἀρᾶς [50] ταύτης, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικὶ, * Δῴη [51] σε κύριος ἐν ἀρᾷ καὶ [52] ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν μηρόν [53] σου διαπεπτωκότα, καὶ τὴν κοιλίαν σου [54] πεπρησμένην. **22** Καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου [55] πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. Καὶ ἐρεῖ ἡ γυνὴ, Γένοιτο, γένοιτο. **23** Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας [56] εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ [57] τοῦ ἐπικαταρωμένου. **24** Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου· * καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ [58] τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ. **25** Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει [59] τὴν θυσίαν ἔναντι κυρίου, καὶ προσοίσει αὐτὴν [60] πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

26 Καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ [61] ἀνοίσεται [62] αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, * καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ [63] ὕδωρ. **27** Καὶ ἔσται [64] ἐὰν ᾖ [65] μεμιασμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον, καὶ [66] πρησθήσεται τὴν [67] κοιλίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν [68] τῷ λαῷ αὐτῆς. **28** Ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ, καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῶα ἔσται καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα. **29** Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, [69] ᾧ ἂν παραβῇ ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖσα, καὶ μιανθῇ. **30** Ἢ ἄνθρωπος [70] ὃς ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' [71] αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ [72] στήσῃ [73] τὴν γυναῖκα [74] αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον, **31** Καὶ ἀθῶος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, **2** Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὃς [1] ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν * ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν κυρίῳ, **3** Ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα [2] ἁγνισθήσεται· καὶ ὄξος ἐξ οἴνου [3] καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίεται· καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ [4] σταφίδα οὐ φάγεται. **4** Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· * ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ [5] στεμφύλων ἕως γιγάρτου

---

38 *Sar.* θυσία γὰρ ζηλοτ. θυσ. *C.* ἔστι γὰρ ζηλοτυπίας, θυσία. 39 *O.* θυσία ἀναμιμνήσκουσα. 40 αὐτὴν deest *O.* 41 *O.* τὴν γυναῖκα ἔναντι. 42 ζῶν in *Sar.* obelo not. 43 *Sar.* καὶ ἀπὸ τῆς. 44 τοῦ μαρτυρίου in *Sar.* obelo not. 45 *Ald.* κεφαλὴν αὐτῆς τῆς. 46 *Ald.* θήσει. * *Francof.* hæc jung. versui seq. 47 ita *Ox.* & ita legit *Theodoret.* sed *Alex. Sar. Ald.* & *C.* τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο. quam lect. secutus est *Aug.* in *Locut. Erit aqua argutionis, quæ maledicitur hæc.* 48 *Sar.* voculæ εἰ sub asterisco præmittit καί. 49 *Alex.* πρὸς τόν. 50 in *Sar.* ταύτης obelo not. * *Francof.* hic incip. verf. 21. 51 *C.* κύριός σε. 52 sic *Alex. O. Sar.* & *Ald.* sed *C.* ἐν ὅρκῳ. 53 in *Sar.* σου aster. not. 54 *O.* διαπεπρησμένην. *C.* πεπρησμένην. 55 *C.* πρῆσαι. 56 *Sar.* ἐπί. 57 in *Sar.* hæ 2 voces obelo not. * In *Francof.* hic incip. verf. 25. 58 *C.* τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου. 59 τὴν θυσίαν desunt *O.* 60 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τό. 61 sic *Ald.* at *Alex. O. Sar. C.* ἀνοίσει. 62 *Ald.* αὐτὸ ὁ ἱερεύς. * Hæc in *Francof.* ad verf. seq. pertin. 63 *Sar.* ὕδωρ sub aster. addit, καὶ ποτιεῖ αὐτὴν τὸ ὕδωρ. 64 *Alex. Ald.* ἐὰν μὲν ᾖ. 65 *Alex.* μεμιαμμένη. 66 *Ald.* πρησθήσεται. *C.* πρησθήσεται. 67 *Sar.* voci κοιλίαν addit αὐτῆς sub aster. 68 *Ald.* ἐν τῷ. 69 al. οὗ ἄν. 70 *Alex.* & *O.* ᾧ ἐάν. *C.* ᾧ ἄν. 71 sic *Alex. O. Sar.* & *Ald.* at *C.* αὐτῷ. 72 *Alex.* στήσει. 73 sic *O. Sar.* & *Ald.* sed *C.* αὐτὴν κατέναντι. 74 αὐτοῦ in *Sar.* obelo not.

Cap. 6. 1 *Mſ. Alex.* ἐάν. * Hic incipit *Francof.* verf. 3. 2 ita *Mſ. O. Comp. ed.* & *Ald.* sed *Mſ. Alex.* ἁγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου, καὶ ὄξος. in *Sar.* voces ἀπὸ οἴνου obelo not. 3 *Ald.* καὶ ὄξους ἐξ. *C.* ὄξος ἐξ. 4 *C.* σταφίδας. * *Francof.* hic incipit verf. 4. 5 *Mſ. Sar.* σταφυλῶν καὶ ἕως.

5 [6] οὐ φάγεται. Πάσας τὰς [7] ἡμέρας τοῦ [8] ἁγνισμοῦ· ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι, [9] ὅσας ηὔξατο [10] κυρίῳ· ἅγιος ἔσαι τρέφων 6 κόμην [11] τρίχα κεφαλῆς. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς [12] εὐχῆς κυρίῳ· [13] ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ 7 τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται. Ἐπὶ πατρὶ [14] καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται [15] ἐπ' αὐτοῖς, ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ [16] θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' [17] αὐ- 8 τῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσαι κυρίῳ.

9 Ἐὰν δέ τις [18] ἀποθάνῃ [19] ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ [20] ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ [21] ξυ- 10 ρηθήσεται. [22] Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἢ δύο [23] νοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ 11 μαρτυρίου. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ [24] ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς· καὶ ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐ- 12 τοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ [25] ἡμέρᾳ, Ἧ ἡγιάσθη κυρίῳ, [26] τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. καὶ προσάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον [27] εἰς πλημμέλειαν. καὶ αἱ ἡμέραι [28] αἱ πρότεραι [29] ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη [30] ἡ κεφαλὴ εὐχῆς [31] αὐτοῦ.

13 Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει [32] αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυ- 14 ρίου. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα [33] εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀμνάδα [34] ἐνιαυσίαν [35] μίαν ἄμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ [36] κριὸν ἕνα ἄμω- 15 μον εἰς σωτήριον, Καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ 16 θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐ- 17 τοῦ. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν [37] σωτηρίου [38] τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων. καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν [39] αὐτοῦ, καὶ τὴν σπον- 18 δὴν αὐτοῦ. Καὶ ξυρήσεται ὁ ηὐγμένος [40] παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας [41] ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ ἐστιν [42] ὑπὸ τὴν θυσίαν 19 τοῦ σωτηρίου. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον [43] ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ λάγανον ἄζυμον ἓν, καὶ ἐπιθήσει [44] ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ηὐγμένου μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν [45] τὴν εὐχὴν αὐτοῦ,

20 Καὶ [46] προσοίσει [47] αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου· ἅγιον ἔσαι τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ [48] στηθυνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος. καὶ μετὰ ταῦτα, πίεται ὁ ηὐγ- 21 μένος οἶνον. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου, ὃς ἂν εὔξηται [49] κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ περὶ τῆς [50] εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν [51] εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, κατὰ δύναμιν [52] τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, [53] ἣν 22 ἂν εὔξηται [54] κατὰ νόμον [55] ἁγνείας. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 23 Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, Οὕτως [56] εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, [57] λέ- 24 γοντες αὐτοῖς, Εὐλογήσαι σε κύριος, 25 καὶ φυλάξαι σε. Ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐλεήσαι σε.

6 *Ald.* οὐ πίεται, οὐδ' οὐ μὴ φάγεται ἐξ αὐτῶν. 7 sic *O.* & *Sar.* sed *Alex.* & *C.* ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ. *Ald.* ἡμέρας τῆς προσευχῆς τοῦ. 8 *Alex.* & *Sar.* ἁγνισμοῦ αὐτοῦ· ξυρόν. *Ald.* & *C.* ἁγνισμοῦ αὐτοῦ· ξυρός. 9 ita *O. Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* ἃς ηὔξατο. 10 κυρίῳ *C.* deest. 11 sic *Alex.* & *Ald.* sed *Sar.* & *C.* τρίχα κεφαλῆς αὐτοῦ. & αὐτοῦ in *Sar.* sub aster. *O.* κεφαλῆς. 12 *O.* & *Sar.* εὐχῆς αὐτοῦ, & vox αὐτοῦ in *Sar.* aster. not. 13 *O.* ἐπὶ ψυχῇ, & in *Sar.* vox πάσῃ obelo not. 14 *Alex. Ald.* καὶ ἐπὶ μητρί. *Sar.* αὐτοῦ καὶ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ. sic etiam ἀδελφῷ & ἀδελφῇ addit αὐτοῦ, semper sub aster. 15 *O.* ἐν. 16 *O.* κυρίου ἐπ' αὐτῷ. & in *Sar.* voces ἐπ' αὐτῷ obelo not. 17 *C.* αὐτῷ, καὶ ἐπί. 18 *Alex. Ald. C.* θανάτῳ ἀποθάνῃ. 19 *C.* ἐξάπινα ἐπ' αὐτῷ. 20 *C.* ἐν ᾗ ἡμέρα. 21 *Sar.* ξυρηθήσεται sub aster. addit αὐτήν. 22 *Alex. Ald.* Τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 23 *Alex.* νεοσσούς. 24 ὁ ἱερεὺς in *Sar.* obelo not. 25 ita *O.* sed *Alex.* ἡμέρᾳ, Ἡγίασεν κυρίῳ. *Sar.* ἡμέρᾳ. Καὶ διαφυλάξει τῷ κυρίῳ. & voces Καὶ διαφ. τῷ, aster. not. 26 *Alex. C.* & *Ald.* πάσας τὰς ἡμ. τ. εὐχ. *Sar.* εὐχῆς add. αὐτοῦ sub aster. 27 εἰς πλημμέλειαν desunt *Sar.* 28 sic *O. Sar.* & *C.* sed *Alex.* & *Ald.* αἱ πρότερον. 29 *O.* ἀλόγιστοι. 30 *Alex.* κεφαλή. 31 *Ald.* αὐτῷ. 32 *Sar.* αὐτὸς αὐτόν. 33 *Alex.* εἰς ὁλοκαύτωμα. 34 al. ἐνιαύσιον. 35 *Alex.* & *C.* ἄμωμον μίαν. 36 *Alex.* κριὸν ἄμωμον. 37 σωτηρίου *C.* deest. 38 *Alex.* & *C.* κυρίῳ. 39 αὐτοῦ *Ald.* deest. 40 *Ald.* περί. 41 *Sar.* ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ θήσει ἐπὶ τὸ πῦρ. & omnia illa, præter 3 ultimas voces aster. not. 42 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπὶ τήν. 43 *Alex.* ἄζυμον ἕνα. 44 *O.* ὁ ἱερεὺς ἐπί. 45 *Alex. Ald.* & *C.* τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. *O.* τὴν κεφαλὴν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ. 46 *C.* ἀνοίσει. 47 αὐτὰ deest *Sar.* 48 al. στηθυνίου. 49 κυρίῳ *O.* & *Ald.* deest. 50 *C.* εὐχῆς addit αὐτοῦ. & *Sar.* sub aster. 51 *Ald.* εὔξηται. 52 *Alex.* εὐχῆς αὐτοῦ. 53 *Alex. Ald.* & *C.* ἧς ἄν. 54 *Alex.* κατὰ τὸν νόμον. *Sar.* οὕτως ποιήσει κατὰ τὸν νόμ. & illa οὕτως ποι. aster. not. 55 *Sar.* & *Ald.* ἁγνείας αὐτοῦ. & αὐτοῦ in *Sar.* aster. not. 56 *Ald.* εὐλόγησε. 57 *Alex.* & *Ald.* λέγοντες αὐτοῖς· Καὶ ἐπιθήσουσιν τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, κἀγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς. Εὐλογήσαι σε.

26* Ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, 27 καὶ δώη σοι [58] εἰρήνην. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ [59] κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Καὶ ἐγένετο [1] ᾗ ἡμέρᾳ συνετέλεσε Μωυσῆς, ὥστε [2] ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν, καὶ ἔχρισεν αὐτὴν, καὶ ἡγίασεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν 2 αὐτά. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, [3] δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν· [4] οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ [5] παρεστηκότες ἐπὶ τῆς [6] ἐπισκοπῆς. 3 Καὶ ἤνεγκαν [7] τὸ δῶρον αὐτῶν ἔναντι κυρίου, ἓξ [8] ἁμάξας λαμπηνικὰς, καὶ δώδεκα βόας· [9] ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου. [10] καὶ προσήγαγον ἐναντίον τῆς 4 σκηνῆς. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, 5 λέγων, Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις, 6 ἑκάστῳ κατὰ τὴν [11] αὐτοῦ λειτουργίαν. Καὶ λαβὼν Μωυσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδω- 7 κεν αὐτὰ [12] τοῖς Λευίταις. Καὶ τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς [13] Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. 8 Καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰθάμαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 9 Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ [14] οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν· ἐπ' ὤμων [15] ἀροῦ- 10 σι. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου, ἐν τῇ ἡμέρᾳ [16] ᾗ ἔχρισεν αὐτὸ, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστη- 11 ρίου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἄρχων [17] καθ' ἡμέραν προσοίσουσι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαι- 12 νισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἦν ὁ [18] προσφέρων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδὰβ, [19] ἄρχων τῆς φυ- 13 λῆς Ἰούδα. Καὶ [20] προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα [21] πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιη- 14 μένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. 15 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα 16 ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ [22] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. 17 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. [23] τοῦτο δῶρον Ναασσὼν υἱοῦ Ἀμινα- 18 δάβ. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγὰρ, ὁ ἄρχων [24] τῆς φυλῆς 19 Ἰσάχαρ. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης 20 ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. 21 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, [25] κριὸν ἕνα, ἀμνὸν 22 ἕνα [26] ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ [27] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. 23 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. Τοῦτο τὸ δῶρον Ναθαναὴλ υἱοῦ Σω- 24 γάρ. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν 25 Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς [28] Χαιλών. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-

---

* *Francof.* hos 2 versus in unum conjungit. 58 *Alex.* εἰρήνην. Καὶ ἐγένετο. 59 al. abest κύριος.

Cap. 7. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *C.* τῇ ἡμέρᾳ ᾗ συνετέλεσεν. 2 *C.* ἐξαναστῆσαι. 3 δώδεκα *C.* deest. 4 *Alex.* οὗτοι ἄρχοντες. 5 *Alex.* παρεστήκοντες. 6 *Sch.* ἄλλ. ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ. 7 *Alex. Ald.* & *C.* τὰ δῶρα. 8 *O.* ἁμάξας κατασκεπαστάς. *Sch.* ἄλλ. κατασκευαστάς. Ἀκύλας σκεπαστὰς ἑρμηνεύει· τὸ δὲ Σαμ. δυνάμεως ἔχει. *Euſeb. Emiſ.* ἁμάξας λαμπηνικὰς, τὰς διατρόχους λέγει, ἃς τινες ζηράτια καλοῦσι. alibi λαμπῆναι vocantur, ut *Judic.* 5. 10. in *Ald. ed.* & *Eſai.* 66. 20. *Sym.* κλιντῆρας reddit. 9 *O.* ἅμαξαν μίαν παρά. 10 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ προσήνεγκαν ἐναντίον. *Sar.* προσήγαγον ſub aſter. addit αὐτό. 11 *C.* λειτουργίαν αὐτοῦ. 12 *Alex.* Λευίταις. Τάς. *Ald.* & *C.* τοῖς Λευίταις. Τάς. 13 al. Γερσών. 14 *Alex.* & *C.* οὐκ ἔδωκεν. 15 *Ald.* ἀροῦσιν αὐτά. 16 al. ἐν ᾗ. 17 al. πρός. 18 *Alex.* προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ, Ναασσών. *Ald.* & *C.* etiam deeſt ἐν ante τῇ. 19 in *Sar.* vox ἄρχων obelo not. 20 in *Sar.* προσήνεγκε obelo not. 21 *C.* σεμιδάλεως πλήρη. 22 *Alex.* χείμαῤῥον. 23 *Alex.* τοῦτο τὸ δῶρον 24 τῆς φυλῆς in *Sar.* obelo not. 25 al. deeſt κριὸν ἕνα. 26 ſic *Sar. C. Ald.* at *Alex.* ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς. 27 *Alex.* χείμαῤῥον. & verſ. 28. 34. 40. 58. 64. 70. 76. 82. 28 al. Χελών. ſic verſ. 29.

26 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάμα-
27 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
28 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
29 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλιὰβ υἱοῦ Χαιλών.
30 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν,
31 Ἐλισοὺρ υἱὸς [29] Σεδιούρ. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐ-
32 λαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα
33 χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, [30] ἀμνὸν ἕνα ἐνι-
34 αύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ χίμαρον
35 ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις [31] δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισοὺρ υἱοῦ Σεδιούρ.
36 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν,
37 Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
38 ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.
39 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα
40 ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ χίμα-
41 ρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμιὴλ υἱοῦ Σουρισα-
42 δαί. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν
43 Γάδ, [32] Ἐλισὰφ υἱὸς Ῥαγουήλ. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
44 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάμα-
45 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, [33] ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
46 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
47 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισὰφ υἱοῦ Ῥαγουήλ.
48 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ,
49 Ἐλισαμὰ υἱὸς [34] Ἐμιούδ. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν
50 ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα
51 χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, [35] ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύ-
52 σιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ [36] χίμαρον
53 ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισαμὰ υἱοῦ Ἐμιούδ.
54 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν [37] Μανασ-
55 σῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς [38] Φαδασσούρ. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
56 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάμα-
57 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, [39] ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
58 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
59 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Γαμαλιὴλ υἱοῦ Φαδασ-
60 σούρ. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν [40] Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς [41] Γαδεωνί.
61 Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
62 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάμα-

---

29 al. Σεδοὺρ. al. Σεδιοὺρ, sic vers. 35. 30 *Alex.* ἀμνὸν ἐνιαύσιον. 31 *Alex.* δύο, * τράγους. 32 al. Ἐλεισάφ. al. Ἐλιασὰφ, sic vers. 47. 33 *Alex.* ἀμνὸν ἐνιαύσιον. 34 *Ald.* Σεμιοὺδ, & vers. 53. 35 *Alex.* ἀμνὸν ἐνιαύσιον. 36 *Alex.* χείμαρρον. 37 *Alex.* Μανναση. 38 *Alex.* Φαδασοὺρ. 39 *Alex.* ἀμνὸν ἐνιαύσιον. & sic vers. 63. 40 *Alex.* Βενιαμείν. 41 al. Γεδεωνὶ, ut vers. 65.

τος.

63 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
64 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
65 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον [42] Ἀβιδὰν υἱοῦ Γαδεωνί.
66 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν
67 Δὰν, [43] Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.
68 Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.
69 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα [44] ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
70 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
71 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιέζερ υἱοῦ Ἀμισαδαί.
72 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν
73 υἱῶν Ἀσὴρ, [45] Φαγεηλ υἱὸς Ἐχρὰν. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.
74 Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.
75 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν [46] ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα.
76 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
77 Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Φαγεὴλ υἱοῦ Ἐχράν.
78 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν [47] Νεφθαλὶ, Ἀχιρὲ
79 υἱὸς Αἰνάν. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.
80 Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν,
81 πλήρη θυμιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς
82 ὁλοκαύτωμα. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα
83 περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ
84 δῶρον Ἀχιρὲ υἱοῦ Αἰνάν. Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτὸ, παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· τρυβλία ἀργυρᾶ [48] δώδεκα, φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα, * θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα.
85 Τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἓν, καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία. πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, δισχίλιοι καὶ [49] τετρακόσιοι [50] σίκλοι σίκλοι, ἐν τῷ σίκλῳ
86 τῷ ἁγίῳ. Θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα πλήρεις [51] θυμιάματος. πᾶν τὸ χρυσίον τῶν
87 θυΐσκων, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοῖ. Πᾶσαι αἱ [52] βόες αἱ εἰς ὁλοκαύτωσιν, μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι [53] δώδεκα, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ
88 ἁμαρτίας. [54] Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες, κριοὶ ἑξήκοντα, τράγοι [55] ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι, ἀμνάδες [56] ἑξήκοντα [57] ἐνιαύσιοι ἄμωμοι. αὕτη ἡ [58] ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου, [59] μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, [60] καὶ μετὰ τὸ χρῖσαι [61] αὐτόν.
89 Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωυσῆν [62] εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν [63] κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς [64] κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο [65] χερουβίμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Λάλησον τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς

---

42 *Alex.* Ἀβειδάν. 43 *C.* Ἀβιέζερ. 44 *Alex.* ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς. 45 *Alex.* Φαγαιήλ. 46 *Alex.* ἐνιαύσιον εἰς. 47 al. Νεφθαλείμ, Ἀχιρά. 48 *Alex.* δώδεκα, * θυΐσκαι. * *Francof.* hic incip. vers. 85. 49 ita *Alex. Sar.* & *Ald.* at *C.* πεντακόσιοι. 50 *Alex.* & *C.* σίκλοι, ἐν τῷ. 51 *Alex.* θυμιάματος * φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα: ἡ θυΐσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. πᾶν. *Ald.* θυμιάματος, δέκα χρυσῶν ἡ θυΐσκη ἐν τῷ σίκ. τ. ἁγ. πᾶν. 52 *Alex. Ald.* & *C.* βόες εἰς. 53 *Alex.* & *Ald.* δώδεκα, αἱ. *O.* δώδεκα ἄμωμοι, καὶ αἱ. *C.* δεκαδύο, καὶ αἱ. 54 *C.* Καὶ εἰς. 55 *Alex.* & *C.* ἑξήκοντα, ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιαι. 56 *Ald.* ἐνιαύσιοι ἄμωμοι ἑξήκοντα. 57 *C.* ἐνιαύσιαι. 58 *Alex.* & *C.* ἐγκαίνησις. *Ald.* ἐγκαίνισις. 59 μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ desunt *C.* 60 καὶ *C.* deest, & in utroq. *Arab.* aster. not. 61 *C.* αὐτό. 62 *C.* ἐν τῇ σκηνῇ. 63 in utroq. *Arab.* vox κυρίου aster. not. 64 *Ald.* κιβωτοῦ τῆς σκηνῆς τοῦ. 65 *Alex.* Χερουβείμ.

πρὸς αὐτόν, * Ὅταν [1] ἐπιθῇς τοὺς λύχνους ἐκ μέρους, κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν 3 οἱ [2] ἑπτὰ λύχνοι. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρών. [3] ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψε τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 4 Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας· στερεὰ, χρυσῆ, ὁ [4] καυλὸς αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη· κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξε κύριος τῷ Μωυσῇ, 5 οὕτως ἐποίησε τὴν [5] λυχνίαν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

6 * Λάβε τοὺς Λευίτας ἐκ [6] μέσου υἱῶν Ἰσραήλ, 7 καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς. ✗ Καὶ [7] οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν· [8] περιρρανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ· καὶ ἐπελεύσεται [9] ξυρὸν [10] ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ 8 ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται. Καὶ λήψονται μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σεμίδαλιν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ· καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας. 9 Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ συνάξεις πᾶσαν 10 συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς 11 Λευίτας. Καὶ ἀφοριεῖ Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας ἀπόδομα ἔναντι κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονται [11] ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα [12] κυρίου. 12 Οἱ δὲ Λευῖται ἐπιθήσουσι τὰς [13] χεῖρας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων· καὶ ποιήσεις τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἕνα εἰς [14] ὁλοκαύτωμα [15] κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν.

13 * Καὶ στήσεις τοὺς Λευίτας [16] ἔναντι κυρίου, καὶ ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς [17] ἀπόδομα ἔναντι κυρίου.

14 Καὶ διαστελεῖς τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσ- 15 ραήλ· καὶ [18] ἔσονταί μοι. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ Λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς [19] ἔναντι κυρίου· 16 Ὅτι ἀπόδομα [20] ἀποδεδομένοι οὗτοί μοι εἰσὶν ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραήλ· ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν 17 Ἰσραὴλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί. Ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον [21] ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ [22] ἀπὸ ἀνθρώπων ἕως κτηνῶν. ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγίασα αὐτοὺς 18 ἐμοί, Καὶ ἔλαβον τοὺς Λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς [23] Ἰσραήλ. 19 Καὶ [24] ἀπέδωκα τοὺς Λευίτας ἀπόδομα [25] δεδομένους Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραήλ, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς [26] Ἰσραὴλ [27] προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅ- 20 για. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ [28] πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ [29] περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ 21 υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται, [30] καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια· [31] καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ἀαρὼν * [32] ἀφαγνίσασθαι 22 αὐτούς. Καὶ μετὰ ταῦτα [33] εἰσῆλθον οἱ Λευῖται [34] λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς.

23 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 24 γων, [35] Τοῦτό ἐστι τὸ περὶ τῶν Λευιτῶν· ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, [36] εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

Cap. 8. * *Francof.* hic incipit verſ. 3. & qui hic 3. ibi eſt 4. &c. 1 *Comp. ed.* & *Ald.* ἐπιθῇς. 2 al. deeſt ἑπτά. 3 ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους *C.* deſunt. 4 *Mſ. Alex.* καυλὸς, καὶ τά. 5 *O.* λυχνίαν, καὶ ἐξῆψεν αὐτήν. * *Franc.* hic incip. verſ. 7. & 8 a περιρρανεῖς 9 autem a noſtr. 8. &c. 6 *Alex.* μέσου τῶν υἱῶν. 7 ſic *C.* & *Ald.* ſed *Alex.* οὕτως ποιήσεις τὸν ἁγιασμόν. *O.* οὕτω ποιήσ. αὐτοῖς τὸν ἀφαγνισμὸν αὐτῶν. 8 *Alex.* περιρανεῖς. 9 *C.* ξυρός. 10 ita *O.* *C.* & *Ald.* ſed *Alex.* ἐπὶ τό. 11 al. deeſt ὥστε. 12 *O.* τῆς σκηνῆς κυρίου. 13 ſic *O.* & *Ald.* ſed *Alex.* χεῖρας αὐτῶν ἐπί. 14 *C.* & *Ald.* ὁλοκαύτωσιν. 15 κυρίῳ *Ald.* deeſt. * *Franc.* h. 2 verſus in unum 14 conjungit. 16 ἔναντι κυρίου *C.* deſunt. 17 ſic *O.* & *C.* at *Alex.* ἀπόδομα κυρίῳ. Καί. *Ald.* ἀπόδομα κυρίου. Καί. 18 *Alex.* ἔσονται ἐμοί. 19 ſic *Alex.* & *Ald.* at *O.* δόμα ἔναντι κυρίου. *C.* δόματα, ſine ἔναντι κυρίου. 20 ita *Alex.* & *O.* at *C.* & *Ald.* ἀποδιδομένον. 21 *Alex.* ἐξ υἱῶν. 22 *Alex.* ἀπὸ ἀνθρώπου. 23 alii Ἰσραὴλ addunt ἀφαγνίσασθαι αὐτούς. 24 al. ἀποδέδωκα. 25 *Ald.* & *C.* ἀποδεδομένον. 26 ſic *Alex.* *O.* & *Ald.* ſed *C.* Ἰσραὴλ addit πληγή. in utroq. *Arab.* eſt vox *darbaton*, aſteriſco notata, quæ *plagam* ſign. 27 *Alex.* προσεγγίζων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρός. quomodo legit *Aug.* in *Locut.* *C.* ὅταν προσεγγίζωσι πρός. 28 *Alex.* πᾶσα συναγωγή. 29 *O.* περὶ αὐτῶν. 30 *Alex.* *Ald.* & *C.* καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. 31 *Alex.* καὶ ἀπέδωκαν. * *Franc.* hic incip. verſ. 22. 32 *C.* ἀφαγνίσαι. al. ἀφαγνίσας. 33 *Alex.* *Ald.* & *C.* εἰσήλθοσαν. 34 *O.* λειτουργοῦντες. al. τοῦ λειτουργεῖν. 35 *Alex.* Τοῦτ' ἔστιν. 36 *Alex.* *Ald.* & *C.* εἰσελεύσονται λειτουργεῖν λειτουργείαν (al. λειτουργίαν vel λειτουργίας) ἐν ἔργοις ἐν τῇ. quomodo legit *Cyril.* l. 5. περὶ τῆς ἐν πν. & *Aug.* in *Qu.* *Ox.* vero, εἰσελεύσονται λειτουργεῖν ἐν τῇ.

25 Καὶ

25 Καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς [37] ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς 26 λειτουργίας, [38] καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι. Καὶ λειτουργήσει [39] ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακάς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται. οὕτως ποιήσεις τοῖς Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, [1] ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ 2 πρώτῳ, λέγων, [2] Εἶπον, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα καθ' ὥραν αὐ- 3 τοῦ, Τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, [3] ποιήσεις αὐτὸ [4] κατὰ καιροὺς· κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν 4 σύγκρισιν αὐτοῦ [5] ποιήσεις αὐτό. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ποιῆσαι 5 τὸ [6] πάσχα [7] Ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ [8] μηνὸς ἐν τῇ [9] ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ. καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μω- 6 σῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἳ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ [10] ψυχῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ προσῆλθον ἐναντίον Μωυσῆ [11] καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ- 7 ρᾳ. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι [12] πρὸς αὐτὸν, Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου· μὴ οὖν ὑστερήσωμεν [13] προσενέγκαι τὸ δῶρον [14] κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσρα- 8 ήλ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωυσῆς, Στῆτε [15] αὐτοῦ, καὶ [16] ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται 9 [17] κύριος περὶ ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε κύ- 10 ριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἄνθρωπος ἄνθρωπος, ὃς [18] ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ [19] ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν ὁδῷ [20] μακρὰν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα 11 [21] κυρίῳ Ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ [22] ἡμέρᾳ· τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτὸ, ἐπ' ἀζύμων καὶ πικρίδων 12 φάγονται αὐτό. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ὀστοῦν οὐ [23] συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ· κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα ποιήσουσιν αὐ- 13 τό. Καὶ [24] ἄνθρωπος ὃς [25] ἐὰν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ [26] μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ [27] ὑστερήσῃ [28] ποιῆσαι τὸ πάσχα, [29] ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, [30] ὅτι τὸ δῶρον κυρίῳ οὐ προσήνεγκε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ἁμαρτίαν [31] αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ- 14 νος. Ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ [32] ποιήσῃ τὸ πάσχα κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα, καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν [33] αὐτοῦ ποιήσει αὐτό· νόμος εἷς ἔσται [34] ὑμῖν, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ αὐτόχθονι 15 τῆς γῆς. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνὴ, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν, [35] τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου. καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν [36] ἐπὶ τῆς 16 σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωΐ. Οὕτως [37] ἐγίνετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα. 17 Καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα [38] ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔστη ἡ νεφέλη, ἐκεῖ [39] παρενέ- 18 βαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Διὰ προστάγματος κυρίου [40] παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσι. [41] πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 19 Καὶ ὅταν ἐφέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους, καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ [42] θεοῦ, καὶ οὐ μὴ [43] ἐξάρω- 20 σι. Καὶ ἔσται ὅταν [44] σκεπάζῃ ἡ νεφέλη

37 O. & Ald. ἀποστήσονται. 38 Alex. & Ald. καὶ οὐχί. 39 sic Alex. O. Ald. at C. μετὰ ἀδελφῶν αὐτοῦ.

Cap. 9. 1 Ms. O. ἐκπορευομένων. 2 al. abest Εἶπον. 3 O. ποιήσουσιν αὐτό. Ald. καὶ ποιήσεις αὐτό. Comp. ποιήσετε αὐτό. 4 sic Ms. O. at Ms. Alex. cum C. ed. & Ald. κατὰ καιρὸν αὐτοῦ· κατὰ τόν. 5 O. ποιήσουσιν αὐτό. 6 in utroq. Arab. post πάσχα sub aster. additur, καὶ ἐποίησαν τὸ πάσχα. 7 O. ἐναρχομένῃ. 8 μηνὸς in utroq. Arab. sub aster. additur, πρὸς ἑσπέραν. 9 Alex. ἐρήμῳ Σινᾶ. 10 Ald. ψυχῆς. 11 in utroq. Arab. καὶ sub aster. additur ἐναντίον. 12 Alex. Ald. & C. πρὸς αὐτούς. 13 Alex. & C. ὥστε προσενέγκαι. Ald. ὥστε τοῦ προσενέγκαι. 14 al. κυρίου. 15 in utroq. Arab. αὐτοῦ obelo not. Ms. O. post αὐτοῦ addit, καὶ λαλήσει περὶ ὑμῶν κύριος. 16 al. ἀκούσομεν. 17 C. περὶ ὑμῶν κύριος. 18 al. ἄν. 19 in utroq. Arab. ψυχῇ υἱοῦ ἀνθρώπου, & illa υἱοῦ ἀνθρώπου obelo not.

20 Alex. & Ald. μακρὰν ἢ ἐν ὑμῖν. O. μακρᾷ ἢ ἐν ὑμῖν. 21 Alex. τῷ κυρίῳ. 22 Alex. Ald. & C. ἡμέρᾳ· πρός. 23 Alex. συντρίψεται. 24 al. ἄνθρωπος ἄνθρωπος. 25 Alex. ἄν. 26 O. μακρᾷ. 27 C. ὑστερήσει. 28 Alex. τοῦ ποιῆσαι. 29 Alex. ἐξολεθρευθήσεται. 30 O. & Ald. ὅτι δῶρον κυρίου. 31 C. deest αὐτοῦ. 32 Alex. ποιήσει. 33 sic O. at Alex. & Ald. αὐτοῦ οὕτως ποιήσει. C. αὐτοῦ οὕτως ποιήσουσιν. 34 Ald. ἐν ὑμῖν. 35 ita l. v. & Cyril. l. 5. περὶ τῆς &c. O. & Ald. καὶ τὸν οἶκον. 36 Alex. ἐπὶ τῆς γῆς ὡς. 37 C. ἐγένετο. 38 Alex. ἀπῆρον. 39 Alex. παρενέβαλλον. C. παρενεβάλοσαν. 40 in utroq. Arab. ἀπῆραν... καὶ... παρενέβαλον. 41 in utroq. Arab. ante πάσας præfigitur copula καὶ, quæ obelo not. 42 C. κυρίου. 43 C. ἐξαροῦσι. 44 Alex. σκεπάσῃ. C. γένηται.

ἡμέ-

ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ [45] προστάγματος 21 κυρίου [46] ἀπαροῦσι. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωῒ, καὶ [47] ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρωῒ, καὶ ἀπαροῦσιν [48] ἡμέ- 22 ρας ἢ [49] νυκτός. Μηνὸς ἡμέρας [50] πλεοναζούσης τῆς [51] νεφέλης σκιαζούσης [52] ἐπ᾽ αὐτῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ [53] ἀπ- 23 άρωσιν. Ὅτι διὰ προστάγματος κυρίου [54] ἀπαροῦσι. τὴν φυλακὴν κυρίου [55] ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ- 2 γων, Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας [1] ἀργυρᾶς· ἐλατὰς ποιήσεις αὐτάς· καὶ ἔσονταί σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐξαίρειν 3 τὰς παρεμβολάς. Καὶ [2] σαλπιεῖς ἐν αὐταῖς, καὶ [3] συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4 Ἐὰν δὲ ἐν [4] μιᾷ σαλπίσωσι, προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες [5] οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ἰσ- 5 ραήλ. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι [6] ἀ- 6 νατολάς· Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι [7] Λίβα· καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ [8] παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν· καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ [9] παρεμβάλλουσαι πρὸς Βοῤῥᾶν. [10] σημασίᾳ σαλπιοῦσιν [11] ἐν τῇ ἐξάρσει αὐ- 7 τῶν. Καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγὴν, σαλπιεῖτε, καὶ οὐ [12] σημασίᾳ.

8 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς [13] σαλπιοῦσι ταῖς σάλπιγξι. καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς 9 γενεὰς ὑμῶν. Ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν, [14] καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι [15] κυρίου, καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

10 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις ὑμῶν, σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασι, καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν [16] ἀνάμνησις [17] ἔναντι τοῦ θεοῦ ὑ- 11 μῶν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἀνέβη ἡ νεφέλη 12 ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν [18] ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ. καὶ ἔστη ἡ νεφέλη [19] ἐν τῇ ἐρήμῳ 13 τοῦ Φαράν. Καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φω- 14 νῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ ἐξῆραν [20] τάγμα παρεμβολῆς [21] υἱῶν Ἰούδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

15 Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ, 16 Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ 17 υἱὸς [22] Χαιλών. Καὶ καθελοῦσι τὴν σκηνὴν, καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Γεδσὼν, καὶ οἱ υἱοὶ [23] Μεραρὶ, οἱ αἴροντες τὴν σκηνήν.

18 Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς Ῥουβὴν σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, 19 Ἐλισοὺρ υἱὸς [24] Σεδιούρ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς 20 Σουρισαδαΐ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Γὰδ, Ἐλισὰφ ὁ τοῦ Ῥαγουήλ.

21 Καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Καὰθ αἴροντες τὰ ἅγια· καὶ στήσουσι τὴν σκηνὴν ἕως παραγένωνται.

22 Καὶ ἐξαροῦσι [25] τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραῒμ

---

45 O. φωνῆς. 46 *Alex. Ald.* ἐξαροῦσιν. 47 *C.* ἀνέβη. 48 al. ἢ ἡμέρας. 49 *Alex. O.* & *Ald.* νυκτός. Καὶ ἀναβῇ (*Ald.* ἐὰν ἀναβῇ) ἡ νεφέλη, ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ μηνὸς ἡμέρας. & ita legit *Aug.* in *Quæst. Et cum sic ascenderit nubes, promovebunt die, vel mense diei. C.* νυκτὸς, ἢ μηνός. 50 *Alex.* πλεοναζούσης ἐπ᾽ αὐτῆς, παρεμβάλωσιν. 51 post νεφέλης in utroq. *Arab.* sub aster. additur, ἐπὶ τῆς σκηνῆς. 52 *Ald.* ἐπ᾽ αὐτοῖς. 53 post ἀπάρωσιν *Ald.* addit, ἐν τῷ ἀναχθῆναι αὐτὴν ἐξῆραν, quæ etiam in utroq. *Arab.* aster. notantur. *C.* habet, ἀπαροῦσιν. 54 *Ald.* παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι. 55 *Alex.* ἐφύλαξαν.

Cap. 10. 1 *Compl. ed.* ἐλατὰς, ἀργυρᾶς. 2 ita l. v. & *Cyril.* l. περὶ τῆς &c. *Ald.* σαλπίσεις. 3 ita l. v. & *Cyril. Ald.* συναχθήσεται πρὸς σὲ πᾶσα. & sic in *Arab.* in quo illa, πρὸς σὲ aster. not. 4 ita l. v. & *Cyril.* l. 5. περὶ τῆς &c. *Ald.* μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι. 5 ita l. v. & *Cyril.* *Ms. Ox.* οἱ ἀρχηγοὶ Ἰσραήλ. *Ald.* οἱ ἄρχοντες καὶ χιλίαρχοι Ἰσραήλ. & uterq. *Arab.* cod. οἱ ἄρχοντες χιλίαρχοι Ἰσραὴλ, voce χιλίαρχοι aster. notatâ. 6 *O.* & *C.* κατ᾽ ἀνατολάς. 7 *Ms. Alex.* Νότον. *O.* & *C.* κατὰ λίβα. 8 ita *C.* & *Ald.* at *Alex.* παρεμβάλλουσαι θάλασσαν. *O.* παρεμβάλλουσαι κατὰ θάλασσαν. 9 *Alex.* παρεμβάλλουσι Βοῤῥᾶν. 10 *C.* σημασίαν. 11 *Ald.* ἐπὶ τῇ. 12 *Ald. C.* σημασία. 13 *O.* & *Ald.* σαλπιοῦσιν ἐν ταῖς σάλπιγξι. 14 ita *O.* & *C.* sed *Alex.* καὶ σαλπιεῖτε ταῖς. *Ald.* καὶ σαλπιεῖτε καὶ σημανεῖτε ταῖς. 15 *C.* κυρίου addit, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, & uterq. *Arab.* cod. sub aster. 16 *C.* εἰς ἀνάμνησιν. 17 *Ald.* ἐναντίον. 18 *Alex.* ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ. *O.* ἐκ τῆς ἐρήμου τοῦ Σιναΐ. *C.* ἀπὸ τῆς ἐρήμου τοῦ Σινᾶ. 19 *O.* ἐπ᾽ ἐρήμῳ τοῦ. 20 *Ald.* τάγματα. 21 *Alex.* τῶν υἱῶν. 22 al. Χελών. 23 *Alex.* Μεραρὶ αἴροντες. 24 al. Σεδούρ. al. Σεδιούρ. 25 *O.* τάγματα.

Σὺν

σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως [26] αὐ-
23 τῶν, Ἐλισαμὰ υἱὸς [27] Σεμιούδ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν [28] Μανασσῆ,
24 Γαμαλιὴλ ὁ τοῦ Φαδασσούρ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν [29] Βενιαμιν, Ἀβιδὰν
25 ὁ τοῦ Γαδεωνί. Καὶ ἐξῆρσι [30] τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δάν, ἔσχατοι πασῶν τῶν παρεμβολῶν, σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως [31] αὐτῶν, [32] Ἀχιέζερ ὁ τοῦ [33] Ἀμισα-
26 δαΐ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν
27 Ἀσήρ, [34] Φαγεὴλ υἱὸς Ἐχράν. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν [35] Νεφθαλί,
28 [36] Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν. Αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐ-
29 τῶν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς τῷ [37] Ὀβὰβ υἱῷ Ῥαγουὴλ τῷ Μαδιανίτῃ [38] τῷ γαμβρῷ Μωυσῆ, Ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, Τοῦτον δώσω ὑμῖν· δεῦρο μεθ' ἡμῶν, καὶ εὖ σε ποιήσομεν, ὅτι κύριος ἐλάλησε καλὰ
30 περὶ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Οὐ [39] πορεύσομαι, [40] ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου, καὶ εἰς
31 τὴν γενεάν [41] μου. Καὶ εἶπε, Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, [42] οὗ ἕνεκεν [43] ἦσθα μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, [44] καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης.
32 Καὶ ἔσαι ἐὰν πορευθῇς μεθ' ἡμῶν, καὶ ἔσαι τὰ ἀγαθὰ [45] ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ κύρι-
33 ος ἡμᾶς, [46] καὶ εὖ σε ποιήσομεν. Καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν. καὶ ἡ [47] κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν κατασκέψα-
35 σθαι [48] αὐτοῖς [49] ἀνάπαυσιν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτόν, καὶ εἶπε Μωυσῆς, [50] Ἐξεγέρθητι [51] κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου, [52] φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές
36 [53] σε. Καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν, Ἐπίστρεφε κύριε [54] χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ Ἰσραήλ.
34 Καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' [55] αὐτοῖς ἡμέρας, ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

Κεφ. ια'. 11.

1 Καὶ ἦν ὁ λαὸς [1] γογγύζων πονηρὰ ἔναντι κυρίου, καὶ ἤκουσε κύριος, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. [2] καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ [3] παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς.
2 Καὶ [4] ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν. καὶ ηὔξατο Μωυσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἐκόπασε τὸ
3 πῦρ. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἐμπυρισμός· ὅτι ἐξεκαύθη ἐν [5] αὐτοῖς
4 πῦρ παρὰ κυρίου. Καὶ ὁ ἐπίμικτος ὁ ἐν αὐτοῖς [6] ἐπεθύμησεν ἐπιθυμίαν· καὶ καθίσαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ [7] εἶπαν,
5 Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα; Ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας, οὓς ἠσθίομεν ἐν [8] Αἰγύπτῳ δωρεάν, καὶ τοὺς [9] σικύους, καὶ τοὺς πέπονας, καὶ τὰ πράσα, καὶ τὰ [10] κρόμμυα, καὶ τὰ [11] σκόρ-
6 δα. Νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατάξηρος· οὐδὲν πλὴν εἰς τὸ μάννα [12] οἱ ὀφθαλμοὶ ἡ-
7 μῶν. Τὸ δὲ μάννα ὡσεὶ σπέρμα [13] κορίου ἐστί, καὶ τὸ εἶδος [14] αὐτοῦ εἶδος κρυστάλ-
8 λου. Καὶ διεπορεύετο ὁ λαός, καὶ συνέλεγον, καὶ [15] ἤληθον αὐτὸ ἐν τῷ [16] μύλῳ, [17] καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυΐᾳ, καὶ ἧψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ [18] ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας. καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ [19] ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐ-
9 λαίου. Καὶ ὅταν κατέβη ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτός, κατέβαινε τὸ μάννα ἐπ'
10 αὐτῆς. Καὶ ἤκουσε Μωυσῆς κλαιόντων αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, [20] ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα·
11 καὶ ἔναντι Μωυσῆ ἦν πονηρόν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς κύριον, Ἱνατί ἐκάκωσας τὸν θε-

---

26 al. αὐτοῦ. 27 *Alex.* & *C.* Ἐμιούδ. al. Ἀμμιούδ. 28 *Alex.* Μανναση. 29 sic *C.* & *Ald.* sed *Alex.* Βενιαμείν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί. 30 *O. C.* & *Ald.* τάγματα παρεμβολῆς Δάν. 31 al. αὐτοῦ. 32 *C.* Ἀβιέζερ. 33 *Alex.* Μισαδαί. 34 *Alex.* Φαγαιήλ. 35 al. Νεφθαλείμ. 36 *Alex.* Ἀχειρέ. al. Ἀχιρά. al. Ἀχιράν. 37 *Ald. C.* Ἰωβάβ. 38 *Alex.* γαμβρός. 39 in *Arab.* πορεύσομαι μετὰ σοῦ. 40 *Alex.* ἀλλ' εἰς. *Ald.* ἀλλ' ἢ εἰς. 41 *O.* & *C.* μου addunt πορεύσομαι, atque ita in *Arab.* sub aster.
42 *Alex.* οὗ εἵνεκεν. 43 in *Arab.* ἦσθα ἐν τόπῳ μεθ', & illa ἐν τόπῳ aster. not. 44 *O.* καὶ ἔσῃ μεθ' ἡμῶν καὶ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης. *C.* καὶ ἔσῃ μεθ' ἡμ. πρ. in *Arab.* καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν μέγας. 45 *Alex.* ἐκεῖνα ἃ ἄν. 46 *Ald.* deest καί. 47 *Alex.* κιβωτὸς διαθήκης. 48 *Ald.* αὐτῆς. 49 *C.* post ἀνάπαυσιν, addit, καὶ ἡ νεφέλη κυρίου ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς, quæ in reliquis exempp. Caput hoc 10 claudunt, in quibus vox κυρίου abest. 50 *C.* ἐγέρθητι. 51 *Alex.* κύριε, διασκορπισθήτωσαν. 52 *C.* καὶ φυγέτωσαν. 53 post σε sequitur in *Arab.* sub aster. ἀπὸ τοῦ προσώπου σου. 54 *O.* εἰς χιλιάδας μυριάδας. 55 *Ald.* αὐτούς.
Cap. 11. 1 In *Arabico*, voci γογγύζων præponitur ὡσεὶ sub asterisco. 2 al. ὅτι. 3 παρὰ in utroq. *Arab.* obelo notatur. 4 *Compl. ed.* ἔκραξεν. 5 sic *Ald. ed.* sed *Ms. Alex.* & *O.* cum *C. ed.* αὐτοῖς πῦρ παρά. 6 *Alex.* ἐπεθύμησαν. 7 al. εἶπον. 8 al. γῇ Αἰγύπτου.
9 *Alex.* σικύας. 10 *Alex.* κρόμυα. 11 *C.* σκόρδα. 12 οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν *C.* ponit ante εἰς τό. 13 *O.* κορίου λευκόν. *Sch.* οἱ λοιποί, βδελλίου. 14 *Alex. Ald.* αὐτοῦ ὡς εἶδος. 15 *Ald.* ἤλεον. 16 *Ald.* ἐμμύλωνι. 17 *C.* ἢ ἔτριβον. 18 *O.* ἐποίουν ἑαυτοῖς ἐγκρυφίας ὡσεὶ γεῦμα. 19 *Sch.* ἄλλος· ἐκ μέλιτος. Ἀκύλ. καὶ Σύμμ. μαστοῦ ἔλαιον, μαστοῦ εἰς λίπος. 20 sic *Ald. Alex.* vero ἕκαστος κατὰ τὴν θύραν αὐτοῦ. *O.* & *C.* ἕκαστος ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. in utroq. *Arab.* inter θύρας & αὐτοῦ, interseruntur sub aster. τῆς σκηνῆς.

ἐναντίον σου, καὶ διατί οὐχ εὕρηκα χάριν [21] ἐναντίον σου, ἐπιθεῖναι [22] τὴν ὁρμὴν [23] τοῦ λαοῦ 12 τούτου ἐπ' ἐμέ; Μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον [24] πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, ἢ ἐγὼ [25] ἔτεκον αὐτούς; ὅτι λέγεις μοι, Λάβε [26] αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα, [27] εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐ- 13 τῶν; [28] Πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ; ὅτι κλαίουσιν [29] ἐπ' ἐμοὶ, λέγοντες, Δὸς ἡμῖν κρέα, ἵνα φάγωμεν.

14 Οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν [30] τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι [31] βαρύτερόν μοι ἐστὶ τὸ ῥῆμα τοῦ- 15 το. Εἰ δ' οὕτω σὺ ποιεῖς μοι, ἀπόκτεινόν με ἀναιρέσει, εἰ εὕρηκα [32] ἔλεος παρὰ σοὶ, 16 ἵνα μὴ ἴδω τὴν κάκωσίν μου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, [33] οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας, [34] ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ [35] ἄξεις αὐτοὺς [36] πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στή- 17 σονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ. Καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ. καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς· καὶ συναντιλήψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λα- 18 οῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς σὺ μόνος. Καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς, Ἁγνίσασθε εἰς αὔριον, καὶ φάγεσθε κρέα· ὅτι ἐκλαύσατε ἔναντι κυρίου, λέγοντες, Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα; ὅτι καλὸν [37] ἡμῖν [38] ἐστιν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ δώσει κύριος ὑμῖν [39] φαγεῖν κρέα, καὶ φάγεσθε [40] κρέα.

19 Οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε, οὐδὲ [41] δύο, οὐδὲ πέντε ἡμέρας, οὐδὲ δέκα ἡμέρας, οὐδὲ εἴ- 20 κοσι ἡμέρας, [42] Ἕως μηνὸς ἡμερῶν [43] φάγεσθε, ἕως ἂν ἐξέλθῃ [44] ἐκ τῶν μυκτήρων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς [45] χολέραν, ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ, ὅς ἐστιν ἐν ὑμῖν, καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ, λέγοντες, Ἱνατί ἡμῖν ἐξελ- 21 θεῖν [46] ἐξ Αἰγύπτου; Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαὸς, ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς· καὶ σὺ εἶπας, [47] Κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν, καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν.

22 Μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγήσονται [48] αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς; ἢ [49] πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης [50] συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει 23 αὐτοῖς; Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, [51] Μὴ χεὶρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει; ἤδη γνώσῃ [52] εἰ ἐπικαταλήψεταί σε ὁ λόγος μου 24 [53] ἢ οὔ. Καὶ ἐξῆλθε Μωυσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου. καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκη- 25 νῆς. Καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ [54] ἐλάλησε πρὸς [55] αὐτόν. καὶ [56] παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ [57] ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους. ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο [58] πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς, καὶ [59] ἐπροφήτευσαν, καὶ οὐκέτι προσ- 26 έθεντο. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδάδ· καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' [60] αὐτοὺς [61] πνεῦμα· καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ [62] ἦλθον πρὸς τὴν σκηνήν· * καὶ [63] ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμ- 27 βολῇ. Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος, ἀπήγγειλε [64] Μωυσῇ· καὶ εἶπε, [65] λέγων, Ἐλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ 28 παρεμβολῇ. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, ὁ παρεστηκὼς Μωυσῇ ὁ [66] ἐκλεκτὸς, εἶπε, Κύριε Μωυσῆ, κώλυσον αὐτούς. 29 Καὶ [67] εἶπε Μωυσῆς αὐτῷ, Μὴ ζηλοῖς [68] ἐ-

21 al. ἐνώπιόν σου. 22 *Alex. Ald.* & *C.* τὴν ὀργήν. 23 in utroq. *Arab.* παντὸς τοῦ λαοῦ, & vox παντὸς aster. not. 24 *Alex.* τὸν πάντα λαόν. 25 *Alex.* τέτοκα. 26 *Alex. Ald. C.* αὐτούς. 27 *Alex.* εἰς γῆν. 28 *Alex.* Πόθεν κρέα. 29 *Alex. Ald. C.* ἐπ' ἐμέ. 30 in utroq. *Arab.* articulo τὸν præponitur πάντα sub aster. 31 *Alex. Ald.* βαρύ μοι. 32 sic *Alex.* & *Ald.* at *O.* χάριν καὶ ἔλεος. *C.* χάριν. 33 *Alex.* οὓς σὺ αὐτὸς οἶδας. in utroq. *Arab.* voces σὺ αὐτὸς obelo not. 34 ὅτι *C.* deest. 35 *C.* ἐξάξεις. 36 *Alex. Ald. C.* εἰς τὴν. 37 *Alex.* ὑμῖν. 38 ἐστιν deest in *Sar.* al. habent ἦν. 39 *Alex.* κρέα φαγεῖν. in *Sar.* vox φαγεῖν obelo not. in al. abest. 40 al. abest κρέα. 41 δύο *Sar.* sub aster. addit ἡμέρας. 42 al. Ἀλλὰ ἕως. 43 in *Sar.* vox φάγεσθε obelo not. 44 *Sar.* ἐκ τοῦ μυκτῆρος. *C.* διὰ τῶν μυκτήρων. 45 *Theodoret.* εἰς τὰ ἄποχα &c. ἢ ὡς ὁ Σύμμ. εἰς ἀπεψίαν. quem locum ita explicat: ἡ γὰρ ἀδηφαγία τὴν νόσον ἐπήγαγε, καὶ πολλοῖς τὸν θάνατον ἡ θεήλατος πληγή. 46 al. ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

47 *Alex.* Κρέας δώσω αὐτοῖς, καί. *O. Sar. Ald.* & *C.* κρέα δώσω αὐτοῖς, καί. 48 αὐτοῖς *C.* deest. 49 *C.* & *Ald.* πᾶν τὸ ὄψον. 50 ita *Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* συναχθήσεται, καί. 51 *Alex. Ald.* Μὴ ἡ χεὶρ κυρίου οὐχὶ ἐξαρκέσει; *C.* Μὴ χ. κ. οὐκ ἀρκέσει. 52 ita l. v. & ita legit *Theodoret.* εἰς τὰ ἄποχα &c. *Ald.* ἐπεὶ καταλήψεταί σε. 53 ἢ οὐ *Ald.* desunt. 54 *Alex.* & *O.* ἐλάλησεν κύριος πρός. 55 ita *Sar.* & *C.* sed *O.* Μωϋσῆν. 56 al. παρείλετο. 57 *Alex.* ἐπ' αὐτοῦ. 58 *Alex. Ald.* ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα. 59 *Ald.* προεφήτευσαν, & vers. 27. 60 al. αὐτοῖς. 61 *Alex.* τὸ πνεῦμα. 62 *Alex.* & *Ald.* ἦλθον εἰς τὴν. *C.* ἤλθοσαν πρὸς τὴν. * *Francof.* hic incip. vers. 27. 63 al. ἐπροφήτευον. 64 *Alex.* τῷ Μωυσῇ. 65 al. abest λέγων. 66 ita *O.* & *Sar.* sed *Alex. Ald.* & *C.* ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπεν, Κύριέ μου Μωυσῆ. 67 *Alex.* & *C.* εἶπεν αὐτῷ Μωυσῆς. 68 *Alex.* & *Ald.* σύ μοι; καί. quomodo legit *Theodoret. C.* σὺ ἐμοί; καί.

μέ;

μέ; καὶ τίς δώῃ πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ [69] ἐπ' 30 αὐτούς; Καὶ ἀπῆλθε Μωυσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. 31 Καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ [70] ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν [71] ἀπὸ τῆς θαλάσσης· καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ [72] τὴν παρεμβολὴν ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν, καὶ ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν, κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, ὡσεὶ [73] δίπηχυ ἀπὸ τῆς γῆς. 32 Καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν [74] ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν [75] τὴν ἐπαύριον, καὶ [76] συνήγαγον τὴν ὀρτυγομήτραν· ὁ τὸ ὀλίγον, συνήγαγε δέκα κόρους· [77] καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμοὺς 33 κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. Τὰ κρέα ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἐκλείπειν· καὶ [78] κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαὸν, καὶ ἐπάταξε [79] κύριος τὸν λαὸν [80] πληγὴν μεγάλην 34 σφόδρα. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μνήματα τῆς [81] ἐπιθυμίας· ὅτι ἐκεῖ 35 ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητήν. Ἀπὸ Μνημάτων ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς [82] Ἀσηρώθ· καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν Ἀσηρώθ.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε Μαριὰμ καὶ Ἀαρὼν κατὰ Μωυσῆ, ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς Αἰθιοπίσσης [1] ἣν ἔλαβε Μωυσῆς, ὅτι γυναῖκα Αἰθιόπισσαν ἔλαβε. 2 Καὶ εἶπαν, Μὴ Μωυσῇ [2] μόνῳ [3] λελάληκε κύριος; οὐχὶ [4] καὶ ἡμῖν ἐλάλησε; καὶ ἤκουσε 3 κύριος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωυσῆς πραῢς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς 4 ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶπε κύριος παραχρῆμα πρὸς Μωυσῆν [5] καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαριὰμ, Ἐξέλθετε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν 5 τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς [6] εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. [7] καὶ κατέβη κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐκλήθησαν Ἀαρὼν καὶ Μαριάμ· [8] καὶ ἐξήλθοσαν ἀμφότεροι. 6 Καὶ [9] εἶπε [10] πρὸς αὐτούς, [11] Ἀκούσατε τῶν λόγων μου. ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν [12] κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι, καὶ ἐν 7 ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ. Οὐχ [13] οὕτως ὁ θεράπων μου Μωυσῆς, ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου 8 πιστός ἐστι. Στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει, καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν [14] δόξαν κυρίου [15] εἶδε· καὶ διατί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου Μωυσῆ; 9 Καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπ' [16] αὐτοῖς, καὶ [17] ἀπῆλθε. 10 Καὶ ἡ νεφέλη [18] ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς· καὶ ἰδοὺ Μαριὰμ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. καὶ ἐπέβλεψεν Ἀαρὼν [19] ἐπὶ Μαριὰμ, καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα. 11 Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωυσῆν, [20] Δέομαι [21] κύριε· μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν, διότι ἠγνοήσαμεν καθ' ὅτι ἡμάρτομεν. 12 Μὴ [22] γένηται [23] ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας [24] μητρὸς, καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ [25] τῶν σαρκῶν αὐτῆς. 13 Καὶ ἐβόησε Μωυσῆς πρὸς κύριον, λέγων, Ὁ 14 θεὸς δέομαί σου· ἴασαι αὐτήν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς, οὐκ ἐντραπήσεται ἑπτὰ ἡμέρας; [26] ἀφορισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ μετὰ 15 ταῦτα εἰσελεύσεται. Καὶ ἀφωρίσθη Μαριὰμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν, [27] ἕως [28] ἐκαθαρίσθη Μαριάμ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ Ἀσηρώθ,

69 *C.* εἰς. 70 *Sar.* ἐξεπέτασεν. 71 *Alex.* ἀπὸ θαλάσσης. 72 *C.* τῆς παρεμβολῆς. 73 ita *Sar.* & *C.* sed *Alex.* δίπηχυν. 74 *O. Sar.* & *C.* ἡμέραν ἐκείνην, καί. & in *Sar.* vox ἐκείνην aster. not. 75 *Alex.* τὴ ἐπαύριον. 76 *C.* συνέλεγον. 77 *O.* καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς. 78 *Sar.* ἐθυμώθη κύριος ὀργῇ. *Ald.* κύριος ἐθυμώθη σφόδρα. *C.* κύριος ἐθυμώθη ὀργῇ. & vox ὀργῇ in *Sar.* & utroq. *Arab.* aster. not. 79 sic *Sar.* & *C.* at *Alex.* & *Ald.* κύριος ἐν τῷ λαῷ. al. κύρ. εἰς τὸν λαόν. 80 *Sar.* πληγῇ μεγάλῃ. 81 *Alex.* τῆς ἐπιθυμίας. 82 al. Ἀσειρώθ.

Cap. 12. 1 ita *Ms. Ox.* & *Sar. Compl. ed.* & *Ald.* & vox Μωϋσῆς in *Ms. Sar.* obelo notatur. *Ms. Alex.* habet, ἧς ἔλαβεν, ὅτι. 2 in *Ms. Sar.* vox μόνῳ obelo not. 3 *Alex.* & *Ald.* ἐλάλησεν κύριος. *C.* ἐλάλησεν ὁ θεός. 4 sic *O. Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* καὶ ἐν ὑμῖν. 5 *Alex.* καὶ Μαριὰμ, καὶ Ἀαρὼν, Ἐξέλθατε. 6 in *O.* desunt illa, εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτ. quæ in *Sar.* obelo not. *C.* habet, καὶ εἰς τὴν &c. 7 *C.* deest καί. 8 *Ald.* καὶ ἐξῆλθον. *C.* ἐξῆλθον. 9 *O.* & *C.* εἶπε κύριος. 10 in *Sar.* voces πρὸς αὐτοὺς obelo not. 11 *Sar.* cum utroq. *Arab.* Ἀκούσατε δὴ τῶν. & vox δὴ aster. not. 12 *C.* κυρίου. 13 *Alex.* & *Ald.* οὕτως ὡς ὁ. 14 sic *O. Sar. C.* & *Ald.* at *Alex.* δόξαν μου εἶδεν. 15 *C.* ἴδεν. 16 *Ald.* & *C.* αὐτούς. 17 *Alex. O. Ald.* & *C.* ἀπῆλθον. 18 sic *O. Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* ἀπῆλθεν. 19 *Alex.* πρὸς Μαριάμ. 20 al. δέομαί σου. 21 *C.* κύριέ μου. 22 sic *O. C.* & *Ald. Sar.* vero, καὶ γένηται. *Alex.* γένοιτο. 23 *C.* ὡς ἴσον. 24 *Sar.* & *C.* μητρὸς αὐτοῦ. & vox αὐτοῦ in *Sar.* aster. not. 25 *Sar.* τῆς σαρκός. 26 *Alex.* ἀφορισθήσεται ἔξω. *O.* ἀφορισθήσεται ἑπτὰ ἡμ. ἔξω. *C.* & *Ald.* ἀφορισθήτω ἔξω. 27 *O.* ἕως οὐ καθαρ. 28 *Alex.* καθερίσθη pro καθαρισθῇ. *Ald.* hoc duodecimum & decimum tertium caput, unicum facit, decimum quartum autem in duo dividit.

καὶ [1] παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

2 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
3 γων, Ἀπόστειλον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ [2] εἰς κατάσχεσιν· ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλὴν, κατὰ [3] δήμους πατριῶν αὐτῶν [4] ἀποστελεῖς [5] αὐτοὺς, πάντα
4 ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν. Καὶ [6] ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωυσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν διὰ φωνῆς κυρίου. πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν Ἰσραὴλ
5 οὗτοι. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν. τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, [7] Σαμουὴλ υἱὸς [8] Ζακχούρ.
6 Τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαφὰτ υἱὸς [9] Σουρί.
7 Τῆς φυλῆς Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή.
8 Τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, [10] Ἰλαὰλ υἱὸς Ἰω-
9 σήφ. Τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ, [11] Αὐσὴ
10 υἱὸς Ναυή. Τῆς φυλῆς [12] Βενιαμὶν,
11 Φαλτὶ υἱὸς [13] Ῥαφοῦ. Τῆς φυλῆς Ζαβου-
12 λὼν, Γουδιὴλ υἱὸς Σουδί. Τῆς φυλῆς Ἰωσὴφ τῶν υἱῶν [14] Μανασσῆ, Γαδδὶ υἱὸς Σου-
13 σί. Τῆς φυλῆς Δὰν, Ἀμιὴλ υἱὸς Γα-
14 μαλί. Τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, Σαθοὺρ υἱὸς
15 Μιχαήλ. Τῆς φυλῆς [15] Νεφθαλὶ,
16 [16] Ναβὶ υἱὸς [17] Σαβί. Τῆς φυλῆς Γὰδ,
17 Γουδιὴλ υἱὸς [18] Μακχί. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἀπέστειλε Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν. καὶ ἐπωνόμασε Μωυσῆς τὸν
18 Αὐσὴ υἱὸν Ναυὴ, Ἰησοῦν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς [19] Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν Χαναὰν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀνάβητε ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος,
19 Καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ἐστι, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς, [20] εἰ ἰσχυρός ἐστιν ἢ ἀ-
20 σθενὴς, [21] ἢ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί. Καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται [22] ἐπ' αὐτῆς, [23] ἢ καλή ἐστιν ἢ πονηρά· καὶ τίνες αἱ [24] πόλεις ἃς οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, εἰ ἐν
21 τειχήρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις. Καὶ τίς ἡ γῆ, [25] ἢ πίων ἢ παρειμένη· εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ οὔ. καὶ προσκαρτερήσαντες λήψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς. καὶ αἱ ἡμέραι, ἡμέραι [26] ἔαρος,
22 πρόδρομοι σταφυλῆς. Καὶ ἀναβάντες κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σὶν ἕως [27] Ῥο-
23 ὸβ, εἰσπορευομένων [28] Αἰμάθ. Καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον, [29] καὶ ἀπῆλθον ἕως Χεβρὼν, καὶ ἐκεῖ [30] Ἀχιμὰν, καὶ Σεσὶ, καὶ [31] Θελαμὶ, γενεαὶ Ἐνάχ. καὶ Χεβρὼν ἑπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη πρὸ τοῦ [32] Τανὶν Αἰγύπτου.
24 Καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος, [33] καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν· καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν σταφυλῆς [34] ἕνα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ [35] ἦραν αὐτὸν ἐπ' [36] ἀναφορεῦσι, καὶ ἀπὸ τῶν
25 [37] ῥοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν [38] συκῶν. Καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν Φάραγξ βότρυος, διὰ τὸν βότρυν, ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
26 ραήλ. Καὶ [39] ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψάμενοι τὴν γῆν μετὰ [40] τεσσαράκοντα
27 ἡμέρας. Καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὴν ἔρημον [41] Φαρὰν Κάδης· καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς [42] ῥῆμα καὶ πάσῃ [43] συναγωγῇ, καὶ [44] ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς
28 γῆς, Καὶ [45] διηγήσαντο αὐτῷ, καὶ εἶπαν, [46] Ἤλθαμεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· [47] καὶ
29 οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς. Ἀλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ [48] κατοικοῦν ἐπ' αὐτῆς, [49] καὶ πόλεις ὀχυραὶ [50] τετειχισμέναι [51] μεγάλαι σφόδρα. καὶ τὴν γενεὰν [52] Ἐνὰχ ἑωράκαμεν ἐ-
30 κεῖ. Καὶ Ἀμαλὴκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ

Cap. 13. 1 Ita *Mſ. O.* & *Sar. Comp. ed.* & *Ald.* ſed *Mſ. Alex.* παρενέβαλεν. 2 *Mſ. Sar.* εἰς κατάσχεσιν ἄνδρα ἕνα ἄνδρα ἕνα, ubi voces, εἰς κατάσχεσιν, prout in *Arab:* obelo not. illa vero ἄνδρα ἕνα poſteriore loco aſteriſco notantur. 3 *O.* δήμους κατ' οἴκους πατ. 4 in *Arab.* ἀπόστελλε. 5 in *Sar.* vox αὐτοὺς obelo not. *Arab.* pro αὐτοὺς habet μετ' αὐτοῦ, quæ obelo not. 6 ſic *O. Sar. C. Ald.* at *Alex.* ἀπέστειλεν. 7 *Alex.* Σαμαλιήλ. *C.* Σαμού. al. Σαμιήλ. 8 *Alex.* Ζαχρού. *Ald.* Σακχούς. 9 al. Σουρεί. 10 *Alex.* & *C.* Ἰγάλ. *Ald.* Ἰγάδ. al. Ἰγαάλ. 11 al. Αὐσῆς. 12 *Alex.* Βενιαμείν. 13 *C.* Ῥαφάν. 14 *Alex.* Μανναασῆ. 15 al. Νεφθαλείμ. 16 *Alex.* Ναβὰ υἱός. 17 *Alex.* Ἰαβί. al. Ἀβι. al. Βαφσί. 18 *Alex.* Μαχί. 19 *O.* & *Ald.* Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν κατ. 20 *Alex.* ἢ ἰσχυρός. 21 ſic *C.* & *Ald.* ſed *Alex. O.* & *Sar.* εἰ ὀλίγοι. 22 *Alex.* ἐπ' αὐτήν. 23 *Alex. O. Sar.* & *C.* εἰ καλή. 24 *Alex. O. Sar.* & *C.* πόλεις εἰς ἅς. 25 *Sar.* εἰ πίων. 26 *Ald.* ἡμέρας ἔαρος. in *Sar.* vox ἔαρος obelo not. 27 *Alex.* Ῥοώβ. 28 al. Ἐμάθ. 29 *Alex.* καὶ ἦλθον. *C.* καὶ ἤλθοσαν. 30 *Alex.* Ἀχικὰμ, καὶ Σεμεῒ, καὶ Θελαμεῒ, γενεαὶ Ἐνάκ. al. Ἀχειμὰν, καὶ Σεσεὶ, καὶ Θελαμεὶ &c. 31 *C.* Θελαμίν. 32 *C.* Τανί. 33 in *C.* deſunt illa, καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν, quæ in *Sar.* & utroq. *Arab.* obelo not. 34 *Sar.* ἕνα ἀπ' αὐτοῦ, & voces ἀπ' αὐτοῦ obelo not. 35 *Alex.* ἦραν. *C.* ἤρων. 36 *Sar.* ἀναφορεῦσι addit δυσὶν ſub aſter. 37 al. ῥοιῶν. 38 *Alex.* συκῶν, Τόν. 39 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπέστρεψαν. 40 *Alex.* τεσσεράκοντα. 41 al. Παράν. 42 *C.* ῥήματα. 43 *Alex.* τῇ συναγωγῇ. 44 *Sar.* & *Ald.* poſt ἔδειξαν addunt αὐτοῖς, quæ vox in *Sar.* aſter. not. 45 *O.* διηγήσαντο αὐτοῖς, καὶ εἶπον αὐτῷ. 46 *Alex.* Ἤλθομεν. 47 in *Sar.* deeſt καί. 48 *Alex. Sar. Ald.* & *C.* κατοικοῦν τὴν γῆν. 49 *Alex.* καὶ αἱ πόλεις. 50 in *Sar.* vox τετειχισμέναι aſter. not. 51 *Sar.* & *C.* καὶ μεγάλαι. 52 *Alex.* Ἀινάκ.

πρὸς

πρὸς Νότον· καὶ ὁ Χετταῖος, [53] καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Ἀμοῤῥαῖος [54] κατοικεῖ ἐν τῇ [55] ὀρεινῇ· καὶ ὁ Χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν, καὶ παρὰ τὸν Ἰορδάνην [56] ποταμόν.

31 Καὶ κατεσιώπησε Χάλεβ τὸν λαὸν πρὸς Μωυσῆν, καὶ εἶπεν [57] αὐτῷ, Οὐχί, ἀλλὰ ἀναβάντες [58] ἀναβησόμεθα, καὶ [59] κατακληρονομήσομεν αὐτήν, ὅτι [60] δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς.

32 Καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάντες [61] μετ' αὐτοῦ, εἶπαν, Οὐκ [62] ἀναβαίνομεν, [63] ὅτι [64] οὐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι [65] ἰσχυρότερον ἡμῶν ἐστι μᾶλλον.

33 Καὶ ἐξήνεγκαν [66] ἔκστασιν τῆς γῆς [67] ἣν κατεσκέψαντο αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, λέγοντες, Τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν [68] αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῆ [69] κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστι· καὶ [70] πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἑωράκαμεν [71] ἐν αὐτῇ, ἄνδρες ὑπερμήκεις.

34 Καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς [72] γίγαντας, καὶ ἦμεν ἐνώπιον [73] αὐτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 Καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγή, [1] ἐνέδωκε [2] φωνήν· καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

2 Καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα ἡ συναγωγή,

3 Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ [3] Αἰγύπτῳ, ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, [4] εἰ ἀπεθάνομεν. καὶ ἵνα τί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ; αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ τὰ [5] παιδία [6] ἔσονται εἰς διαρπαγήν. νῦν οὖν [7] βέλτιόν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς Αἴγυπτον.

4 Καὶ [8] εἶπαν ἕτερος τῷ [9] ἑτέρῳ, Δῶμεν ἀρχηγόν, καὶ ἀποστρέψωμεν εἰς Αἴγυπτον.

5 Καὶ ἔπεσε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐπὶ [10] πρόσωπον [11] ἐναντίον [12] πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ.

6 Ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφοννῆ τῶν κατασκεψαμένων τὴν γῆν, διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν,

7 Καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, λέγοντες, Ἡ γῆ [13] ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτήν, [14] ἀγαθή ἐστι σφόδρα σφόδρα.

8 Εἰ αἱρετίζει ἡμᾶς κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν· γῆ ἥτις ἐστὶ ῥέουσα γάλα καὶ μέλι.

9 Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται [15] γίνεσθε. ὑμεῖς δὲ μὴ [16] φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς, ὅτι κατάβρωμα [17] ἡμῖν ἐστιν· ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς [18] ἀπ' αὐτῶν. ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν· μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

10 Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ συναγωγὴ καταλιθοβολῆσαι αὐτοὺς ἐν λίθοις. καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη [19] ἐν τῇ νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [20] πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἕως τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος; καὶ ἕως τίνος οὐ [21] πιστεύουσί μοι [22] ἐπὶ πᾶσι τοῖς σημείοις,

12 οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς; [23] Πατάξω αὐτοὺς θανάτῳ, καὶ ἀπολῶ αὐτούς· καὶ ποιήσω σε [24] καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο.

13 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς κύριον, Καὶ ἀκούσεται Αἴγυπτος, ὅτι [25] ἀνήγαγες τῇ ἰσχύϊ σου τὸν [26] λαὸν τοῦτον ἐξ αὐτῶν.

14 Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἀκηκόασιν, [27] ὅτι σὺ [28] εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις [29] ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς [30] ὀπτάζῃ [31] κύριε, καὶ ἡ νε-

53 in *Sar.* & utroq. *Arab.* voces καὶ ὁ Εὐαῖος obelo not. 54 *O.* κατοικοῦσιν. 55 al. ὀρεινῇ. 56 *O.* deest ποταμόν. 57 in *Sar.* & utroq. *Arab.* voces αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλὰ, obelo not. 58 *Ald.* & *C.* ἀναβησώμεθα. 59 *Alex.* *Ald.* & *C.* κατακληρονομήσωμεν. 60 *C.* δυνάμενοι. 61 *Alex.* & *C.* μετ' αὐτῶν. 62 al. ἀναβαίνωμεν. 63 in utroq. *Arab.* vox ὅτι obelo not. 64 *C.* μὴ δυνησόμεθα. 65 *Alex.* & *C.* ἰσχυρότερόν ἐστιν ἡμῶν μᾶλλον. 66 *Sch.* τὸ Σαμαρ. ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς. 67 al. ἧς. 68 in *Sar.* vox αὐτὴν aster. not. 69 *Ald.* & *C.* κατεσθίουσα. 70 in *Sar.* deest πᾶς. 71 *O.* ἐκεῖ. *Ald.* & *C.* ἐπ' αὐτῆς. 72 *Sar.* & uterq. *Arabicus* γίγαντας addunt sub aster. υἱοὺς ἐνὰκ ἐκ τῶν γιγάντων. 73 *C.* ἡμῶν ὡσεί.

Cap. 14. 1 *Ms.* *Alex.* *Ald.* *ed.* & *Comp.* ἔδωκεν. 2 *Ms.* *Sar.* φωνὴν sub aster. addit αὐτῶν. 3 *Ald.* & *C.* Αἰγύπτου. 4 εἰ *Ms.* *O.* & *C.* *ed.* deest. 5 *Alex.* *O.* *Sar.* & *Ald.* παιδία ἡμῶν. 6 *Alex.* εἰς διαρπαγὴν ἔσονται. *O.* ἔσονται ἐν τῷ πολέμῳ εἰς διαρπαγμόν. 7 *Alex.* *Ald.* *C.* βέλτιον ἡμῖν ἐστιν. 8 *Ald.* *C.* εἶπεν. 9 *Sar.* ἑτέρῳ αὐτοῦ. 10 πρόσωπον *Sar.* sub aster. addit αὐτῶν. 11 *C.* ἔναντι. 12 in *Sar.* & utroq. *Arab.* πάσης ἐκκλησίας συναγωγῆς, & vox ἐκκλησίας aster. notatur. 13 *Sar.* ἣν παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, καὶ κατεσκεψάμεθα αὐτὴν, & illa, παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, καὶ, obelo not. 14 *O.* καλή. 15 in *Sar.* vox γίνεσθε obelo not. 16 *Sar.* φοβεῖσθε. 17 *O.* ὑμῶν. *C.* ὑμῖν. 18 ἀπ' αὐτῶν in *Sar.* sub aster. præponitur αὐτῶν. 19 in *Arab.* ἐν τῇ νεφέλῃ obelo notatur. *Alex.* ἐν νεφέλῃ. 20 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν πᾶσιν. *O.* ἐπὶ πᾶσι. 21 *Sar.* & *C.* πιστεύουσί μοι ἐν. 22 *Alex.* ἐν πᾶσιν τοῖς θαυμασίοις, οἷς. 23 *O.* ἄφες με, καὶ πατάξω αὐτούς. 24 καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου in *Sar.* & *Arab.* obelo notantur, & *C.* desunt. 25 *Alex.* ἀνήγαγες ἐν ἰσχύϊ. 26 *Ald.* λαόν σου τ. 27 *Euseb.* *Demonstr.* l. 5. author est, *Aquilam* locum hunc sic reddidisse, ὅτι σὺ εἶ κύριε ἐν ἐγκάτῳ τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ σὺ κύριε. 28 εἶ *C.* deest. 29 *Alex.* ὀφθαλμούς. 30 *O.* ὀπτάνῃ. 31 *Sar.* *C.* & *O.* σὺ κύριε.

φέλη σου ἐφέστηκεν [32] ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα. 15 Καὶ ἐκτρίψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὡσεὶ ἄνθρωπον ἕνα. καὶ ἐροῦσι τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασι τὸ ὄνομά σου, λέγοντες, 16 Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον [33] εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν [34] αὐτοῖς, [35] κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. 17 Καὶ νῦν ὑψωθήτω [36] ἡ ἰσχύς σου κύριε, ὃν τρόπον εἶπας, λέγων, 18 Κύριος μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, [37] καὶ ἀληθινός, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας [38] καὶ ἁμαρτίας, καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ [39] τὸν ἔνοχον, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς. 19 Ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καθάπερ ἵλεως [40] ἐγένου αὐτοῖς ἀπ' Αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν. 20 Καὶ εἶπε κύριος [41] πρὸς Μωυσῆν, Ἵλεως [42] αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. 21 Ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ [43] καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου, καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν. 22 Ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὁρῶντες τὴν δόξαν μου, καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῇ [44] ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν [45] τῆς φωνῆς μου, 23 [46] Ἦ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν· [47] ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἅ ἐστι μετ' ἐμοῦ [48] ὧδε, ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν [49] οὐδὲ κακόν, πᾶς νεώτερος ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν. πάντες δὲ οἱ [50] παροξύναντές με, [51] οὐκ ὄψονται αὐτήν. 24 Ὁ δὲ παῖς μου Χάλεβ, [52] ὅτι πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπηκολούθησέ [53] μοι, εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα [54] αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν. 25 Ὁ δὲ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος [55] κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι. αὔριον ἐπιστράφητε [56] καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν [57] θάλασσαν ἐρυθράν. 26 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρών, λέγων, 27 Ἕως τίνος τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην; ἃ αὐτοὶ [58] γογγύζουσιν ἐναντίον μου, τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἣν 28 [59] ἐγόγγυσαν περὶ ὑμῶν, ἀκήκοα. Εἶπον αὐτοῖς, Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος· [60] ἦ μὴν ὃν τρόπον [61] λελαλήκατε εἰς τὰ ὦτά μου, οὕτω ποιήσω ὑμῖν. 29 Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν· καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν, [62] καὶ οἱ κατηριθμημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὅσοι [63] ἐγόγγυζαν ἐπ' ἐμοί· 30 Εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι [64] ὑμᾶς [65] ἐπ' αὐτῆς. ἀλλ' ἢ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή, 31 Καὶ τὰ παιδία, ἃ εἴπατε [66] ἐν διαρπαγῇ [67] ἔσεσθαι, εἰσάξω αὐτοὺς [68] εἰς τὴν γῆν· [69] καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, [70] ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς. 32 Καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. 33 Οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ [71] τεσσαράκοντα ἔτη· [72] καὶ ἀνοίσουσι τὴν [73] πορνείαν ὑμῶν, ἕως ἂν [74] ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 34 Κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ὅσας [75] κατεσκέψασθε τὴν γῆν [76] τεσσαράκοντα ἡμέρας, [77] ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ [78] λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν [79] τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν [80] τῆς ὀργῆς μου. 35 Ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, [81] Ἦ μὴν οὕτω ποιήσω

---

32 *Ald.* ἐπ' αὐτόν. 33 ita *O. Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τήν. 34 *O.* τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 35 *Sar.* καὶ κατέστρωσεν. 36 sic *O. Sar. Ald.* sed *Alex.* & *C.* ἡ χείρ σου. 37 in utroq. *Arab.* voces καὶ ἀληθινὸς obelo not. 38 in *Sar.* voces καὶ ἁμαρτίας obelo not. 39 in *Sar.* & *Arab.* voces τὸν ἔνοχ. obelo not. 40 *C.* αὐτοῖς ἐγένου ἀπ'. 41 in *Arab.* obelo not. voces πρὸς Μωϋσῆν, & *C.* desunt. 42 in *Sar.* αὐτοῖς obelo not. 43 καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου, *C.* desunt. & in *Sar.* & *Arab.* obelo notantur. *Ald.* habet καὶ ἀεὶ ζῶν τὸ &c. 44 *Alex. Ald.* & *C.* ἐρήμῳ ταύτῃ, καί. in *Sar.* & *Arab.* vox ταύτῃ obelo not. 45 *C.* μου τῆς φωνῆς. 46 *Alex.* Εἰ μήν. 47 *C.* ἀλλὰ τά. ceterum hæc omnia usque ad πάντες in *Sar.* & *Arab.* obelo not. 48 *C.* ὧδε σήμερον. 49 *Alex. Ald. C.* ἢ κακόν. 50 *Alex.* παροξύνοντες. 51 in *Arab.* καὶ οὐκ ὄψ. & καὶ obelo not. 52 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα. 53 *Alex. Ald. C.* μοι, καὶ εἰσάξω. 54 *O.* αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 55 *Ald.* κατοικήσουσιν. 56 *C.* ὑμεῖς, καὶ ἀπάρατε. *Ald.* καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς. in *Sar.* ὑμεῖς sub obelo additur vox αὐτοί. 57 *C.* θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 58 in *Sar.* vox γογγύζουσιν obelo not. 59 *Sar.* αὐτοὶ ἐγόγγυσαν. *C.* αὐτοὶ γογγύζουσι. 60 sic *C.* & *Ald.* at *Alex.* εἰ μή. 61 ita *Sar.* & *O.* sed *Alex.* λελαλήκατε, οὕτως ποιήσω. 62 *Sar.* καὶ sub aster. addit πάντες. 63 ἐγόγγυζαν hic male legitur pro ἐγόγγυσαν, ut habet *Alex.* vel ἐγόγγυζον, ut *Ald.* 64 al. ἡμᾶς. 65 *Sar.* ἐν αὐτῇ. 66 *Alex. Ald. C.* εἰς διαρπαγήν. 67 *Alex.* ἔσονται, εἰσάξω. 68 in *Sar.* illa εἰς τὴν γῆν obelo not. 69 καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, *O.* desunt & *C.* 70 *O.* ἀφ' ἧς ὑμεῖς ἀπέσ. ἀπ' αὐτῆς. in *Sar.* vox ὑμεῖς obelo not. & in *Arab.* illa ἀπ' αὐτῆς. 71 *Alex.* τεσσεράκοντα. 72 *Sch.* ἄλλ. βαστάζοντες. 73 ita *Sar. C.* & *Ald.* sed *Alex.* πορνείαν αὐτῶν, ἕως ἀναλωθῇ. 74 *Sar.* & *Ald.* ἐξαναλωθῇ. 75 *Sar.* ἐπεσκέψασθε. 76 *Alex.* τεσσεράκοντα. 77 in *Sar.* & *Arab.* voces ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ geminantur, & posteriore loco aster. not. 78 in utroq. *Arab.* λήψεσθε præfigitur καὶ sub obelo. 79 *Alex.* τεσσεράκοντα. 80 in *Sar.* illa τῆς ὀργῆς obelo not, 81 ita *Sar.* & *C.* sed *Alex.* Εἰ μήν. *Ald.* ὑμῖν. al. εἰ μή. al. ἐκεῖ.

82 τῇ

[82] τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ, τῇ [83] ἐπισυνισαμένῃ ἐπ' ἐμέ. ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀποθανοῦνται.

36 Καὶ οἱ ἄνθρωποι, οὓς ἀπέστειλε Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ παραγενηθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς·

37 Καὶ ἀπέθανον [84] οἱ ἄνθρωποι οἱ [85] καταγείπαντες [86] πονηρὰ κατὰ τῆς γῆς ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου.

38 Καὶ Ἰησοῦς [87] υἱὸς Ναυὴ καὶ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν.

39 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς [88] τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ [89] ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα.

40 Καὶ ὀρθρίσαντες τοπρωῒ ἀνέβησαν [90] εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, λέγοντες, Ἰδοὺ [91] οἵδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, ὅτι ἡμάρτομεν.

41 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἵνα τί [92] ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου; οὐκ εὔοδα ἔσται [93] ὑμῖν.

42 Μὴ ἀναβαίνετε, οὐ γάρ [94] ἐστι κύριος μεθ' ὑμῶν· καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

43 [95] Ὅτι ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ, οὗ εἵνεκεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν.

44 Καὶ [96] διαβιασάμενοι, ἀνέβησαν [97] ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ Μωυσῆς οὐκ ἐκινήθησαν [98] ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

45 [99] Καὶ κατέβη ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ, καὶ [100] ἐτρέψαντο αὐτούς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως [1] Ἑρμάν· [2] καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑὶ [1] εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

2 [2] Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, Ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῆς [3] κατοικήσεως ὑμῶν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν,

3 Καὶ [4] ποιήσεις ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, ὁλοκάρπωμα ἢ θυσίαν, [5] μεγαλῦναι εὐχὴν, ἢ καθ' ἑκούσιον, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν [6] ποιῆσαι ὀσμὴν εὐωδίας [7] τῷ κυρίῳ, εἰ μὲν

4 ἀπὸ τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων· Καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ, θυσίαν σεμιδάλεως [8] δέκατον τοῦ οἰφὶ [9] ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἴν.

5 [10] Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ἲν ποιήσετε ἐπὶ τῆς [11] ὁλοκαυτώσεως, ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας. * τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ [12] ποιήσεις τοσοῦτο, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

6 Καὶ τῷ κριῷ, ὅταν [13] ποιῆτε αὐτὸν εἰς [14] ὁλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν ποιήσεις [15] θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν

7 ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ ἴν. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἲν προσοίσετε εἰς ὀσμὴν

8 εὐωδίας κυρίῳ. Ἐὰν δὲ [16] ποιῆτε ἀπὸ τῶν [17] βοῶν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἢ εἰς θυσίαν μεγαλῦναι εὐχὴν, [18] ἢ εἰς σωτήριον κυρίῳ,

9 Καὶ [19] προσοίσει ἐπὶ τοῦ μόσχου [20] θυσίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα [21] ἀναπεποιημένης ἐν

10 ἐλαίῳ ἥμισυ τοῦ ἴν. [22] Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ἴν, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας

11 κυρίῳ. * [23] Οὕτω ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ

12 ἐκ τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν. Κατὰ τὸν [24] ἀριθμὸν ὧν ἐὰν ποιήσητε, [25] οὕτως ποιήσετε τῷ ἑνὶ, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

13 Πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα προσενέγκαι

---

82 in *Sar.* & utroq. *Arab.* πάσῃ τῇ, & vox πάσῃ after. not. 83 *Alex.* ἐπισυνεσαμένῃ. 84 *O.* ἐκεῖνοι οἱ. 85 *Ald.* & *C.* κατειπόντες. 86 *C.* κατὰ τῆς γῆς πονηρά. 87 *Ald.* & *C.* ὁ τοῦ N. 88 *Sar.* τὰ sub after. præfigit πάντα. 89 *C.* ἐπένθησαν. 90 *Alex.* ἐπὶ τήν. 91 οἵδε *O.* deest & *C.* 92 *Sar.* ὑμεῖς præmittit τοῦτο sub after. 93 in *Sar.* vox ὑμῖν after. not. 94 *O.* ἔσται. 95 *Alex.* Ὅτι Ἀμαλήκ. 96 *Ald.* διαβησάμενοι. 97 *Alex.* ἐπὶ κορυφήν. 98 ita *O.* & *C.* sed *Alex. Sar. Ald.* ἐκ μέσου τῆς. 99 *Alex.* Κατέβη δέ. 100 *Alex.* ἐτρέψατο. 1 *Alex. Ald.* & *C.* Ἑρμά. 2 καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολὴν, in *Ms. Sar.* & utroq. *Arab.* obelo notantur & in *Comp.* desunt.

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* & *O.* cum *ed. Ald.* ἐλάλησεν. 2 *O.* τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων. 3 *Alex.* κατασχέσεως. 4 *Alex.* ποιήσητε κάρπωμα κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα ἤ. *Ald.* ποιήσετε κάρπωμα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαύτωμα, ἤ. *C.* ποιήσετε καρπώματα κυρίῳ, ἢ ὁλοκαύτωμα, ἤ. 5 *Ald.* μεγάλην. 6 al. deest ποιῆσαι. 7 *Alex.* κυρίῳ. 8 al. τὸ δέκατον. 9 *Alex.* πεφυραμένης ἐν τετάρτῳ τοῦ ἲν ἐλαίῳ. Καί. & sic *Ald.* nisi quod ἐλαίῳ præmittat præp. ἐν. 10 Καὶ οἶνον usque ad ἲν *O.* desunt. 11 al. ὁλοκαρπώσεως. * *Francof.* hic incip. vers. 6. 12 ποιήσεις τοσοῦτο, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ, *C.* desunt. 13 *Ald.* ποιήσητε. 14 *Ald. C.* ὁλοκάρπωμα. 15 *Alex.* θυσίαν, * σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεφυραμένης ἐν. *Ald.* etiam habet ἀναπεφυραμένης. & vers. 9. *O.* ἀναπεποιημένα & & vers. 9. 16 *O. Ald.* ποιήσητε. *O. C.* ponunt post βοῶν. 17 *Alex.* βοῶν, ποιήσεται εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ εἰς. 18 ἢ deest *O. C.* 19 al. προσοίσετε. 20 al. εἰς θυσίαν. 21 *Alex.* ἀναπεφυραμένης. 22 Καὶ οἶνον usque ad ἲν *Ox.* desunt. * *Francof.* è 6 versib. seqq. facit tres. unde nostr. 17 ibi est 14. 23 *Alex.* Οὕτως. 24 *Alex.* ἀριθμὸν ὃν ποιήσητε. *Ald.* ἀριθμὸν ὃν ἂν ποιήσητε. 25 οὕτως ποιήσετε *O.* desunt.

καρ-

καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
14 Ἐὰν δὲ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προσγένηται ἐν
τῇ γῇ ὑμῶν, ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς γενε-
αῖς ὑμῶν, καὶ [26] ποιήσει κάρπωμα ὀσμὴν εὐ-
ωδίας κυρίῳ, ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς, [27] οὕ-
15 τω [28] ποιήσει ἡ συναγωγὴ κυρίῳ. [29] Νό-
μος εἷς [30] ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς
προσκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμος αἰώνιος εἰς
τὰς γενεὰς ὑμῶν. ὡς ὑμεῖς, καὶ ὁ προσήλυτος
16 ἔσται ἔναντι κυρίου. Νόμος εἷς ἔσται καὶ
δικαίωμα ἓν ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ
17 προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν. Καὶ ἐλάλησε κύ-
18 ριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λά-
λησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
τούς, * Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν,
19 εἰς ἣν ἐγὼ [31] εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, Καὶ
ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς,
[32] ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα [33] κυρίῳ,
20 * ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν. [34] Ἄρ-
τον [35] ἀφοριεῖτε ἀφαίρεμα αὐτό. ὡς ἀφαί-
ρεμα [36] ἀπὸ ἅλω, οὕτως ἀφελεῖτε [37] αὐ-
21 τόν, Ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν, καὶ
δώσετε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑ-
22 μῶν. Ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιή-
σητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐλάλη-
23 σε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Καθὰ συν-
έταξε [38] κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ Μωυσῆ,
ἀπὸ τῆς ἡμέρας [39] ἧς συνέταξε κύριος πρὸς ὑ-
μᾶς καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν,
24 Καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς [40] συναγωγῆς
γενηθῇ ἀκουσίως, καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν [41] ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτω-
μα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ θυσίαν τού-
του καὶ σπονδὴν [42] αὐτοῦ κατὰ τὴν [43] σύνταξιν,
καὶ [44] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.
25 Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγω-
γῆς υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς, ὅτι
ἀκούσιόν ἐστι· καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν
κάρπωμα κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἔν-
αντι κυρίου, περὶ τῶν ἀκουσίων αὐτῶν.
26 Καὶ [45] ἀφεθήσεται κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν
Ἰσραήλ, καὶ τῷ [46] προσηλύτῳ τῷ προσκει-
μένῳ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παντὶ τῷ λαῷ ἀκού-
27 σιον. [47] Ἐάν τε ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀ-
κουσίως, προσάξει [48] αἶγα μίαν ἐνιαυσίαν
28 περὶ ἁμαρτίας. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς
περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης, καὶ ἁμαρτού-
σης ἀκουσίως ἔναντι κυρίου, [49] ἐξιλάσασθαι περὶ
29 [50] αὐτοῦ. Τῷ ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ,
καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς
νόμος εἷς ἔσται [51] αὐτοῖς, ὃς [52] ἐὰν ποιήσῃ
30 ἀκουσίως. Καὶ ψυχὴ ἥτις [53] ποιήσῃ ἐν
χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἢ ἀπὸ
τῶν προσηλύτων, τὸν θεὸν οὗτος [54] παροξυνεῖ,
[55] ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ
31 αὐτῆς, Ὅτι τὸ ῥῆμα κυρίου ἐφαύλισε,
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν. ἐκτρίψει
ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη, [56] ἡ ἁμαρτία αὐ-
32 τῆς ἐν αὐτῇ. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύ-
33 λα [57] τῇ ἡμέρᾳ [58] τῶν σαββάτων. Καὶ
προσήγαγον αὐτὸν οἱ [59] εὑρόντες [60] συλλέγον-
τα ξύλα [61] τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων πρὸς Μωυ-
σῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱ-
34 ῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς
φυλακήν, οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσωσιν [62] αὐ-
35 τόν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυ-
σῆν, λέγων, Θανάτῳ θανατούσθω [63] ὁ ἄν-
θρωπος· [64] λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις πᾶ-
36 σα ἡ [65] συναγωγή. Καὶ ἐξήγαγον αὐ-
τὸν [66] πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβο-
λῆς· καὶ [67] ἐλιθοβόλησεν αὐτὸν [68] πᾶσα ἡ

---

26 *Alex.* ποιήσῃ. 27 *Alex.* οὕτως. 28 *O.* ποιήσει ὁ προσήλυτος, καί. 29 Νόμος εἷς ἔσται usque ad γενεὰς ὑμῶν *O.* eadem bis habet; sed in posteriori ἔσται ὑμῖν desunt.
30 ἔσται *Ald.* deest. *O.* ἐστὶ, & ponit post ὑμῖν. * *Francof.* hic incip. vers. 16. 31 *C.* εἰσάξω. *O.* εἰσαγάγω.
32 *Ald.* ἀφαιρεῖτε. 33 *Alex.* τῷ κυρίῳ, ἀπαρχῶν. * *Francof.* hic incip. vers. 18. ab οὕτως 19. 34 *O.* καὶ δώσετε κυρίῳ, ἄρτον. 35 *Alex.* ἀφαίρεμα ἀφοριεῖτε αὐτό. *O. C.* ἀφαίρεμα ἀφελεῖτε αὐτῷ. sed *O.* habet ἀφοριεῖτε.
36 *Alex. O. Ald.* ἀπὸ ἅλωνος. 37 *Alex.* αὐτὸν, ἄρτον ἀπαρχῆς φυράματος. *Ald.* αὐτόν· ἄρτον ἀπαρχὴν φυράματος. *C.* αὐτὸ, ἀπαρχὴν φυραμάτων. 38 *Alex.* κύριος ὑμῖν. *Ald.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν. *O.* κύριος. 39 *O. C.* ἧς.
40 *O.* συναγωγῆς ὑμῶν γένηται. 41 ἄμωμον *O.* deest.
42 *O.* τούτου. 43 *Alex. Ald. C.* σύνταξιν αὐτοῦ, καί.
44 *Alex.* χείμαῤῥον. 45 *Alex.* ἀφεθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν. *Ald. C.* ἀφεθήσεται πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν.
46 *Alex.* προσηλύτῳ καὶ τῷ προσπορευομένῳ πρός. ut & *Ox.* & *Ald.* sed sine καί. 47 al. Ἐὰν δέ. 48 *C.* μίαν αἶγα.
49 al. ἐξιλάσεται. 50 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ· καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. Τῷ. quod sequitur *Aug.* in *Locut.* 51 *Ald.* ἐν αὐτοῖς. 52 *Alex.* ἄν. 53 *Alex.* & *C.* ποιήσει. 54 *C.* παροξύνει. 55 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐξολ. & *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται.
56 *O.* ἁμαρτία γάρ. 57 *Alex.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 58 *Alex. Ald. C.* τοῦ σαββάτου. 59 *Alex. O. Ald. C.* εὑρόντες αὐτόν. 60 *Alex.* συλλέγοντα τὰ ξύλα. *O.* desunt. 61 τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων *Alex. Ald.* & *C.* desunt. 62 *Alex. O.* αὐτῷ.
63 *Ald.* ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 64 *Ald. C.* λιθοβολήσετε.
65 *C.* συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 66 πᾶσα ἡ συναγωγὴ *O.* desunt. 67 *O. Ald. C.* ἐλιθοβόλησαν. 68 πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς, *Ox. C.* desunt.

συναγωγὴ [69] λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς, [70] καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

37 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

38 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον.

39 Καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις, * καὶ ὄψεσθε αὐτά· καὶ [71] μνησθήσεσθε [72] πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, καὶ ποιήσετε αὐτάς· καὶ οὐ διαστραφήσεσθε [73] ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν, [74] καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν,

40 Ὅπως ἂν [75] μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν.

41 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἶναι ὑμῶν θεός. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε Κορὲ υἱὸς [1] Ἰσαὰρ υἱοῦ Καὰθ [2] υἱοῦ Λευὶ, καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοὶ [3] Ἐλιὰβ, καὶ [4] Αὺν υἱὸς [5] Φαλὲθ υἱοῦ Ῥουβήν.

2 Καὶ [6] ἀνέστησαν ἔναντι Μωυσῆ, * καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς σύγκλητοι βουλῆς, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί.

3 [7] Συνέστησαν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ [8] εἶπαν, [9] Ἐχέτω [10] ὑμῖν ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος. καὶ [11] διατί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου;

4 Καὶ ἀκούσας Μωυσῆς, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον.

5 Καὶ ἐλάλησε πρὸς Κορὲ καὶ πρὸς πᾶσαν [12] αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν, λέγων, Ἐπέσκεπται καὶ [13] ἔγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς [14] ἁγίους, καὶ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν· [15] καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν.

6 Τοῦτο [16] ποιήσατε· λάβετε ὑμῖν [17] αὐτοῖς πυρεῖα Κορὲ, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ [18] αὐτοῦ,

7 Καὶ [19] ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι κυρίου αὔριον· καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ [20] ὃν ἐκλέλεκται κύριος, [21] οὗτος ἅγιος. [22] ἱκανούσθω ὑμῖν [23] υἱοὶ Λευί.

8 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Κορὲ, Εἰσακούσατέ μου υἱοὶ Λευί.

9 [24] Μὴ μικρόν ἐστι τοῦτο ὑμῖν, ὅτι [25] διέστειλεν [26] ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς [27] Ἰσραὴλ, καὶ προσηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ παρίστασθαι ἔναντι [28] τῆς σκηνῆς λατρεύειν [29] αὐτοῖς;

10 Καὶ προσηγάγετό σε καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς Λευὶ μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε [30] καὶ ἱερατεύειν;

11 Οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν θεόν. καὶ Ἀαρὼν [31] τίς ἐστιν, ὅτι [32] διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ;

12 Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς καλέσαι Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοὺς Ἐλιάβ· καὶ [33] εἶπαν, Οὐκ ἀναβαίνομεν.

13 Μὴ μικρὸν τοῦτο, ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς [34] εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κατάρχεις ἡμῶν;

14 [35] Ἄρχων εἶ· καὶ [36] σὺ εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς, καὶ ἔδωκας ἡμῖν κλῆρον ἀγροῦ καὶ ἀμπελῶνας. τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων [37] ἂν [38] ἐξέκοψας. οὐκ ἀναβαίνομεν.

15 Καὶ ἐβαρυθύμησε Μωυσῆς σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς κύριον, Μὴ πρόσχῃς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν. οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα, οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν.

16 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Κορὲ, Ἁγίασον τὴν συναγωγήν σου, καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι ἔναντι κυρίου [39] σὺ καὶ Ἀαρὼν καὶ αὐτοὶ αὔριον.

17 Καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα, καὶ προσάξετε

---

69 *Alex.* *Ald.* ἐν λίθοις. 70 *Alex.* *Ald.* καθὰ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν. * Ab h. verb. *Francof.* incip. verſ. 37. atque duo poſtremi ibidem ſunt 38 & 39. 71 *Ald.* ἀναμνησθήσεσθε. 72 *O.* πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου ποιῆσαι. 73 *Ald.* ἔτι ὀπίσω. 74 *Alex.* *Ald.* & *C.* καὶ ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐν. 75 *O.* μνησθήσεσθε, καὶ ποιήσεσθε.

Cap. 16. 1 *Mſ.* *Alex.* Ἰσσαάρ. 2 υἱοῦ Λευὶ *Ox.* deſunt. 3 *Ald.* Ἐλιάμ. *O.* Ἐλιὰβ υἱοῦ Ῥουβήν. 4 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* Αὐνάν. 5 *C.* Φαλέκ. 6 *O.* ἀντέστησαν ἐναντίον. * *Francof.* ab h. verb. incipit verſ. 2. & a poſteriore καὶ ἄνδρ. verſ. 3. 7 *O.* Ἐπισυνέστησαν. al. Συνεπέστησαν. 8 *Alex.* *Ald.* *C.* εἶπαν πρὸς αὐτοὺς, Ἐχέτω. 9 *O.* ἀρκήτω pro ἀρκείτω. *Aq.* & *Th.* πολὺ ὑμῖν. 10 *Ald.* ἐν ὑμῖν. 11 *O.* ἱνατί. 12 αὐτοῦ *C.* deeſt. 13 ita l. v. & ita legit *Paulus.* ep. 2. ad *Tim.* c. 2. in aliis eſt ἐπέγνω. 14 *Alex.* *Ald.* *C.* ἁγίους προσηγάγετο. 15 καὶ οὓς uſq. ad finem verſus *O.* deſunt. *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ οὓς οὐκ ἐξελέξατο ἑαυτῷ, οὐ προσηγάγετο πρ. ἑαυτ. 16 *C.* ποιήσετε. 17 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἑαυτοῖς. & *O.* ὑμῖν non habet. 18 *Alex.* ἑαυτοῦ. 19 *O.* ἐπιθήσεσθε. 20 *Alex.* *O.* *C.* ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος. *Ald.* ὃν ἂν ἐκλέξητε (pro ἐκλέξηται) κύριος. 21 *O.* ἅγιος οὗτος. 22 *Sch.* ἀρκείτω. 23 *O.* ὅτι οἱ υἱοί. 24 Μὴ *Ald.* deeſt. 25 *Alex.* διέστειλεν ὑμᾶς ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐκ. 26 *Ald.* ὑμᾶς ὁ θεός. *O.* κύριος ὑμᾶς. 27 *O.* υἱῶν Ἰσραήλ. 28 *Alex.* *O.* *C.* τῆς συναγωγῆς. *Ald.* τῆς συναγωγῆς κυρίου. 29 *Ald.* αὐτῷ. *O.* deeſt, ut & λατρεύειν. 30 καὶ deeſt *O.* *C.* *Ald.* 31 al. τί. 32 *Ald.* διεγογγύζετε. 33 al. εἶπον. 34 *C.* ἐκ γῆς ῥεούσης. *O.* ἐξ Αἰγύπτου, ἐκ γῆς ῥεούσης. 35 Ἄρχων *O.* deeſt. al. καὶ Ἄρχων εἶ. 36 σὺ *O.* *C.* deeſt. 37 ἂν *Ald.* *C.* deeſt. 38 *Ald.* ἀπέκοψας. 39 *Alex.* & *C.* σὺ καὶ αὐτοὶ, καὶ Ἀαρὼν αὔριον.

ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα, καὶ σὺ καὶ Ἀαρὼν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ.

18 [40] Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον [41] αὐτοῦ, καὶ [42] ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ [43] ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα· * καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [44] Μωυσῆς καὶ Ἀαρών.

19 Καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ' αὐτοὺς [45] Κορὲ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ.

20 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρών, λέγων,

21 Ἀποσχίσθητε [46] ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰσάπαξ.

22 Καὶ [47] ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν, [48] Θεὸς, θεὸς τῶν [49] πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός· εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν [50] ὀργὴ κυρίου;

23 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

24 Λάλησον τῇ συναγωγῇ, λέγων, Ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς

25 [51] Κορέ. Καὶ ἀνέστη Μωυσῆς, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαθὰν καὶ Ἀβειρών, καὶ συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ.

26 Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὴν συναγωγὴν, λέγων, Ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων, καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ [52] πάντων ὧν ἐστὶν αὐτοῖς, μὴ συναπόλησθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν.

27 Καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς [53] Κορὲ κύκλῳ. καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν ἐξῆλθον, καὶ εἱστήκεισαν παρὰ τὰς θύρας [54] τῶν σκηνῶν αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν.

28 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι κύριος [55] ἀπέστειλέ με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, ὅτι οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ.

29 [56] Εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦνται οὗτοι, [57] εἰ καὶ κατ' ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, οὐχὶ κύριος [58] ἀπέσταλκέ με;

30 Ἀλλ' ἢ [59] ἐν φάσματι δείξει κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς [60] καταπίεται αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ καταβήσονται [61] ζῶντες εἰς [62] ᾅδου, καὶ [63] γνώσεσθε, ὅτι παρώξυναν [64] οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον.

31 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν [65] πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐρράγη ἡ γῆ [66] ὑποκάτω αὐτῶν.

32 Καὶ ἠνοίχθη [67] ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κορὲ, καὶ [68] τὰ κτήνη αὐτῶν.

33 Καὶ κατέβησαν αὐτοὶ, [69] καὶ ὅσα [70] ἐστὶν αὐτῶν [71] ζῶντα εἰς ᾅδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς.

34 Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ [72] οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν, [73] ὅτι λέγοντες, Μήποτε καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ.

35 Καὶ πῦρ ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ θυμίαμα.

36 Καὶ [74] εἶπε κύριος πρὸς [75] Μωυσῆν,

37 [76] Καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν Ἀαρὼν τὸν ἱερέα, Ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα [77] τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν κατακεκαυμένων, καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ, ὅτι [78] ἡγίασαν

38 τὰ πυρεῖα * Τῶν ἁμαρτωλῶν [79] τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, καὶ ποίησον αὐτὰ λεπίδας ἐλατὰς περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ, ὅτι προσηνέχθησαν ἔναντι κυρίου καὶ ἡγιάσθησαν. καὶ ἐγένοντο εἰς [80] σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

39 Καὶ ἔλαβεν Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ, ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι, * καὶ [81] προσέθη-

---

40 Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, C. desunt. O. pro ἔλαβεν habet ἔλαβον. 41 Alex. αὐτοῦ, καὶ * ἐπέβαλον. al. pro αὐτοῦ hab. ἑαυτοῦ. 42 C. ἐπέθηκεν. 43 C. ἐπέβαλεν. * Francof. hæc seq. jungit versui 19. 44 Μωυσῆς καὶ usq. ad μαρτυρίου versus sequentis O. desunt. 45 Alex. Κορὲ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν παρὰ τὰς θύρας τῆς, &c. C. etiam habet τὰς θύρας. Hic desinit Cap. 16. secundum Ald. sed reliqua quæ sequuntur in hoc cap. & caput 17. in uno continentur. 46 Ald. ἕκαστος ἐκ. 47 al. ἔπεσον. 48 Ald. Θεὲ, θεέ. C. ὁ θεὸς, ὁ θεός. O. ὁ θεός. 49 Ald. πατέρων. 50 Alex. ἡ ὀργή. 51 Alex. O. Ald. C. Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών. Καὶ ἀνέστη. 52 Alex. πάντων ὅσα ἐστίν. 53 Alex. Ald. C. Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν κύκλῳ. καὶ Δαθάν. 54 Alex. & O. τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. 55 C. ἀπέσταλκε. 56 C. Καὶ εἰ. 57 C. καὶ εἰ κατ'. Ox. εἰ κατ'.

58 Alex. ἀπέστειλέν με. 59 O. φαντάσματι. Ald. ἐν χάσματι, & Aug. in Quæst. refert, quosdam esse interpretatos, in hiatu. 60 O. κατέπιεν. 61 O. πάντες ζῶντες. 62 O. ᾅδην. 63 Ald. γνώσονται. 64 O. υἱοὶ ἀνθρώπων. 65 al. deest πάντας. 66 Alex. Ald. C. ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῶν. 67 ἡ γῆ O. desunt. 68 al. πάντα τά. 69 Alex. Ald. C. καὶ πάντα ὅσα. 70 Alex. Ox. Ald. C. ἐστὶν αὐτοῖς. 71 Alex. ζῶντες εἰς. 72 Ald. καὶ οἱ. 73 Alex. & Ald. ὅτι εἶπαν, λέγοντες. O. ὅτι ἔλεγον. C. λέγοντες. 74 C. ἐλάλησε. 75 C. Μωϋσῆν, λέγων. 76 C. λάλησον πρός. 77 τὰ χαλκᾶ C. desunt. 78 Ald. ἡγίασε. O. ἡγιάσθησαν. * Francof. prius hoc membrum jungit versui præced. 79 τούτων O. deest. 80 Alex. & Ald. σημεῖον ἐν τοῖς. * Hic Francof. incipit vers. 40. 81 al. προσέθηκεν. al. περιέθηκαν.

ἔθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ,

40 [82] Μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηδεὶς ἀλλογενής, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρών, [83] ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἔναντι κυρίου· καὶ οὐκ ἔσται [84] ὥσπερ Κορὲ, καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ, καθὰ ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ [85] Μωυσῇ αὐτῷ.

41 Καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῇ [86] ἐπαύριον ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγοντες, Ὑμεῖς [87] ἀπεκτάγκατε τὸν λαὸν κυρίου.

42 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· * καὶ τήνδε [88] ἐκάλυψεν αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου.

43 Καὶ [89] εἰσῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

44 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν [90] καὶ Ἀαρὼν, λέγων,

45 Ἐκχωρήσατε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰσάπαξ. * καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

46 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν, Λάβε τὸ πυρεῖον, καὶ ἐπίθες ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ ἀπένεγκε τοτάχος εἰς [91] τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν· ἐξῆλθε γὰρ ὀργὴ [92] ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἤρκται θραύειν τὸν λαόν.

47 Καὶ ἔλαβεν Ἀαρὼν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Μωυσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγήν. καὶ ἤδη [93] ἐνῆρκτο ἡ θραῦσις [94] ἐν τῷ λαῷ. [95] καὶ ἐπέβαλε τὸ θυμίαμα, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ λαοῦ.

48 Καὶ ἔστη ἀναμέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

49 Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ θραύσει τεσσαρεσκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι, χωρὶς τῶν τεθνηκότων ἕνεκεν Κορέ.

50 Καὶ [96] ἐπέστρεψεν Ἀαρὼν πρὸς Μωυσῆν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβε παρ' αὐτῶν ῥάβδον, ῥάβδον [1] κατ' οἴκους [2] πατριῶν παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα [3] ῥάβδους, καὶ ἑκάστου τὸ ὄνομα [4] αὐτοῦ ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς [5] ῥάβδου.

3 Καὶ τὸ ὄνομα Ἀαρὼν [6] ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς ῥάβδου [7] Λευί· [8] ἔστι γὰρ ῥάβδος μία· κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν αὐτῶν [9] δώσουσι.

4 Καὶ θήσεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, [10] κατέναντι τοῦ μαρτυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ.

5 Καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν ἐκλέξωμαι αὐτὸν, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστήσει. καὶ [11] περιελῶ ἀπ' ἐμοῦ τὸν γογγυσμὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, [12] ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐφ' [13] ὑμῖν.

6 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχοντες [14] αὐτῶν ῥάβδον· τῷ ἄρχοντι τῷ ἑνὶ [15] ῥάβδον [16] κατ' ἄρχοντα, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους. καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἀναμέσον τῶν ῥάβδων αὐτῶν.

7 Καὶ [17] ἀπέθηκε Μωυσῆς τὰς ῥάβδους ἔναντι κυρίου [18] ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

8 Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθε Μωυσῆς [19] καὶ Ἀαρὼν [20] ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἰδοὺ ἐβλάστησεν ἡ [21] ῥάβδος Ἀαρὼν εἰς οἶκον Λευί, [22] καὶ ἐξήνεγκε βλαστὸν, καὶ ἐξήνθησεν ἄνθη, καὶ ἐβλάστησε [23] κάρυα.

9 Καὶ ἐξήνεγκε Μωυσῆς πάσας τὰς ῥάβδους ἀπὸ προσώπου κυρίου πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραήλ. καὶ εἶδον, καὶ [24] ἔλαβον ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ.

10 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἀπόθες τὴν ῥάβδον Ἀαρὼν ἐνώπιον [25] τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν, [26] σημεῖον τοῖς [27] υἱοῖς τῶν ἀνηκόων· καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι.

11 Καὶ [28] ἐποίησε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν, [29] καθὰ συν-

---

82 Μνημόσυνον *O.* deest. 83 al. ἐπιθῆναι. 84 *Ald.* ὡς περὶ. 85 *Alex. O. Ald.* Μωυσῆ. Καί. 86 *O.* αὔριον. 87 *O. C.* ἀπεκτείνατε. * In *Francof.* hæc pertin. ad verſ. 43. 88 *C.* αὐτὴν ἐκάλυψεν. 89 *O.* ἔστη. 90 καὶ Ἀαρὼν *C.* deſunt. * *Francof.* h. membr. jungit verſui ſeq. 91 *C.* τὴν συναγωγήν. 92 *O.* παρὰ κυρίου. 93 *Ald.* ἐνῆκτο. 94 *O.* εἰς τὸν λαόν. 95 καὶ ἐπέβαλε ad finem verſus *O.* deſunt. *Alex.* καὶ ἔλαβεν, καὶ ἐπέβαλεν &c. 96 *C.* ἀπέστρεψεν.

Cap. 17. 1 In *Ald. ed.* deſunt, κατ' οἴκους πατριῶν. 2 *Mſ. Alex.* πατριῶν αὐτῶν παρά. atque ita *Ox.* & *Comp.* 3 *Alex.* ῥάβδους· ἑκάστου. 4 αὐτοῦ deeſt *O. C.* 5 *Alex.* ῥάβδου αὐτοῦ. Καὶ τὸ ὄνομα * αὐτοῦ ἐπίγραψον. *O. Ald. C.* etiam habent ῥάβδου αὐτοῦ. 6 *C.* ἐπιγράψεις. 7 *O.* αὐτοῦ. 8 *Alex.* ἐστιν ῥάβδος. 9 δώσουσι *C.* deeſt. 10 κατέναντι τοῦ μαρτυρίου, *O. C.* deſunt. 11 *Alex. Ald. C.* περιελῶ ἀπὸ σοῦ τόν. & ſic eſt apud *Orig.* 12 *Alex. Ald. C.* ὅσα αὐτοί. *O.* ὃν αὐτοί. 13 *Ald.* ὑμᾶς. *O.* ἡμῶν. 14 *O.* ῥάβδους. 15 *C.* ῥάβδον μίαν. 16 *Alex. C.* κατὰ ἄρχοντα. 17 *C.* ἐπέθηκε. 18 *Ox.* ἐπὶ τῆς σκηνῆς. 19 καὶ Ἀαρὼν *O. C.* deſunt. 20 *Alex.* & *O.* εἰς τὴν σκηνήν. 21 *Alex.* ῥάβδος ἡ Ἀαρών. 22 *Alex.* καὶ ἐξήνθησεν βλαστόν. 23 *Sch.* οἱ λοιποί· ἀμύγδαλα. 24 *O. C.* ἔλαβεν. 25 *C.* τοῦ μαρτυρίου. 26 *Alex.* εἰς σημεῖον. atque ita *Ald.* & *C.* 27 *O.* υἱοῖς Ἰσραήλ. 28 *O.* ἐποίησαν. 29 *Alex.* & *O.* ὅσα συνέταξεν,

ἔταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν.

12 Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, Ἰδοὺ ἐξανηλώμεθα, [30] ἀπολώλαμεν, [31] προσανηλώμεθα. 13 Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῆς σκηνῆς [32] κυρίου, ἀποθνήσκει. ἕως εἰς τέλος ἀποθάνωμεν;

Κεφ. ιη΄. 18.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἀαρὼν, [1] λέγων, Σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκος [2] τοῦ πατρός σου λήψεσθε τὰς [3] ἁμαρτίας τῶν ἁγίων, καὶ σὺ καὶ οἱ [4] υἱοί σου λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν. 2 Καὶ τοὺς ἀδελφούς σου φυλὴν Λευὶ δῆμον τοῦ πατρός σου προσαγάγου πρὸς σεαυτόν, καὶ [5] προστεθήτωσάν σοι, καὶ λειτουργείτωσάν σοι· καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 3 Καὶ φυλάξονται τὰς φυλακάς σου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς [6] σκηνῆς· πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ [7] προσελεύσονται, 4 καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς. Καὶ προστεθήσονται πρὸς σὲ, καὶ φυλάξονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς. καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ. 5 Καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων, καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οὐκ [8] ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 6 [9] Καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δόμα δεδομένον κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 7 Καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν, κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος· καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας [10] δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος, ἀποθανεῖται. 8 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἀαρὼν, [11] Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν [12] ἀπαρχῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων [13] μοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· σοὶ δέδωκα αὐτὰ [14] εἰς γέρας, καὶ τοῖς υἱοῖς σου [15] μετὰ σὲ νόμιμον αἰώνιον. 9 Καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν [16] ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὅσα ἀποδιδόασί μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων, σοὶ [17] ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου. 10 Ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά· πᾶν ἀρσενικὸν [18] φάγεται αὐτά· [19] σὺ καὶ οἱ υἱοί σου. ἅγια ἔσται σοι. 11 Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχῶν δομάτων αὐτῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· σοὶ δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον. πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται [20] αὐτά. 12 Πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου, [21] καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ [22] οἴνου, σίτου ἀπαρχὴ αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ, σοὶ δέδωκα αὐτά. 13 Τὰ [23] πρωτογεννήματα πάντα ὅσα [24] ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσι κυρίῳ, σοὶ ἔσται. πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά. 14 Πᾶν [25] ἀνατεθεματισμένον [26] ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ, σοὶ ἔσται. 15 Καὶ πᾶν διανοῖγον [27] μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκὸς, [28] ὅσα προσφέρουσι κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σοὶ ἔσται. ἀλλ᾽ ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ. 16 Καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ, ἀπὸ μηνιαίου· [29] ἡ συντίμησις πέντε σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον εἴκοσι ὀβολοί εἰσι. 17 Πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρωτότοκα προβάτων καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ· ἅγιά ἐστι· καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς [30] πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. 18 Καὶ τὰ κρέα ἔσται σοι, καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος· [31] καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν, 19 [32] σοὶ ἔσται. Πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων, ὅσα [33] ἐὰν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κυρίῳ,

30 O. ἀπολώμεθα. 31 C. πάντες ἡμεῖς προσανηλώμεθα. O. deest. 32 O. τοῦ μαρτυρίου κυρίου.

Cap. 18. 1 λέγων Comp. ed. deest. 2 Mſ. Alex. Ald. ed. & C. τοῦ πατρός σου μετὰ σοῦ λήψ. (Alex. λήμψεσθε.) O. τῆς πατριᾶς σου μετὰ σοῦ λήψεσθε. 3 Ald. ἀπαρχάς. 4 C. υἱοί σου μετὰ σοῦ λ. 5 Alex. προστεθήτωσαν, καί. 6 Alex. & Ald. σκηνῆς σου· πλήν. O. σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· πλήν. 7 Ox. προσελεύσεται. 8 Alex. Ald. C. ἔσται ἔτι θυμός. O. ἔτι ἔσται θυμός. 9 C Καὶ ἰδοὺ ἐγώ. 10 Sch. τὸ Σαμ. οὕτως ἔχει· καὶ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν. 11 Alex. Καὶ ἐγὼ ἰδού. O. λέγων, καὶ ἐγὼ ἰδού. 12 Alex. ἀπαρχῶν μου ἀπό. 13 al. abeſt μοι. 14 εἰς γέρας O. ponit poſt σέ. 15 μετὰ σὲ C. deſunt. al. hab. μετὰ σοῦ. 16 Alex. ἁμαρτιῶν, ὅσα. 17 al. ἔσονται. 18 O. C. φάγεσθε. 19 σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, C. deſunt. 20 O. ταῦτα. 21 O. pro καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ habet, ἤ. 22 Alex. σίτου καὶ οἴνου, ἀπαρχή. O. Ald. C. οἴνου (vel τοῦ οἴνου) καὶ σίτου ἀπαρχή. 23 Alex. πρωτογενήματα. 24 C. ἂν ἐν τῇ. 25 O. ἀνατιθέμενον. 26 Alex. ἐν τοῖς υἱοῖς. 27 Ald. πᾶσαν μήτραν. 28 O. ἅ. 29 O. καὶ ἡ συντίμησις αὐτοῦ πέντε. 30 O. C. ἐπὶ τό. 31 Alex. & O. καὶ τόν. 32 Alex. ἔσται σοι. 33 C. ἂν ἀφαιρῶσι.

34 δέ-

[34] δέδωκά σοι καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον. διαθήκη [35] ἁλὸς [36] αἰωνίου [37] ἐστιν ἔναντι κυρίου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ. **20** Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἀαρὼν, Ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσαι σοι ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ μερίς σου καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. **21** Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν [38] Ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσι [39] λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. **22** Καὶ οὐ προσελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον. **23** Καὶ λειτουργήσει ὁ Λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ αὐτοὶ λήψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, * [40] νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. καὶ ἐν μέσῳ [41] υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρονομίαν. **24** Ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὅσα [42] ἐὰν ἀφορίσωσι κυρίῳ, ἀφαίρεμα δέδωκα τοῖς Λευίταις ἐν [43] κλήρῳ. διὰ τοῦτο εἴρηκα αὐτοῖς, Ἐν μέσῳ [44] υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κλῆρον.

25 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, **26** Καὶ τοῖς Λευίταις λαλήσεις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τὸ ἐπιδέκατον, ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ, καὶ [45] ἀφελεῖτε ὑμεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ [46] ἐπιδεκάτου. **27** Καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς [47] σῖτος ἀπὸ ἅλω, καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ. **28** Οὕτως [48] ἀφελεῖτε αὐτοὺς καὶ ὑμεῖς ἀπὸ πάντων τῶν ἀφαιρεμάτων κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιδεκάτων ὑμῶν, ὅσα [49] ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ. **29** [50] Ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα [51] κυρίῳ, ἢ ἀπὸ [52] πάντων τῶν ἀπαρχῶν [53] τὸ ἡγιασμένον ἀπ' αὐτοῦ. **30** [54] Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν [55] ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λογισθήσεται τοῖς Λευίταις [56] ὡς γένημα ἀπὸ ἅλω, καὶ ὡς γένημα ἀπὸ ληνοῦ. **31** Καὶ ἔδεσθε [57] αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ ὑμεῖς [58] καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, ὅτι [59] μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστιν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. **32** Καὶ οὐ λήψεσθε δι' [60] αὐτὸ ἁμαρτίαν, [61] ὅτι ἂν ἀφαιρῆτε τὴν [62] ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ. καὶ τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ βεβηλώσετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, **2** Αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξε κύριος, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυῤῥὰν ἄμωμον, ἥτις οὐκ ἔχει [1] ἐν αὐτῇ μῶμον, καὶ [2] ᾗ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' [3] αὐτὴν ζυγός. **3** Καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα· καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς [4] εἰς τόπον καθαρὸν, καὶ σφάξουσιν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ. **4** Καὶ λήψεται Ἐλεάζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις. **5** Καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ τὸ [5] δέρμα [6] καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ [7] αὐτῆς κατακαυθήσεται. **6** Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ ὕσσωπον καὶ κόκκινον, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ [8] κατακαύματος τῆς δαμάλεως. **7** Καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ [9] ὁ ἱερεὺς, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσαι ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας. **8** Καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια [10] αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα [11] αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσαι ἕως ἑσπέρας.

---

34 *Ox.* σοὶ δέδωκα αὐτά. 35 *Ald.* λαός. 36 *Ox.* ἁγίου. 37 al. abest ἐστιν. 38 *O.* υἱοῖς Ἰσραήλ. 39 λειτουργίαν *O.* deest. * *Francof.* hic incip. verſ. 24. 40 *O.* νόμιμα αἰώνια. 41 *Alex.* τῶν υἱῶν. 42 *Alex.* ἄν. 43 *O.* κληρονομία. 44 *Alex.* τῶν υἱῶν. 45 *Ald.* ἀφέλητε. 46 *Ald.* ἐπιδεκάτου αὐτοῦ. 47 *Alex. O. C. Ald.* σῖτος ἀφ' ἅλωνος, καὶ ὡς ἀφαίρεμα. 48 *Alex.* ἀφαιλεῖτε καί. *Ald. C.* ἀφελεῖτε καί. 49 *Alex.* ἄν. 50 Ἀπὸ πάντων usque ad ἢ *O.* deſunt. 51 *Alex. O. Ald. C.* κυρίῳ, ἀπό. 52 *O.* πασῶν. 53 *C.* τῶν ἡγιασμένων. 54 *Alex.* Καὶ ἐρεῖτε πρός. 55 *C.* ἀφαιρεῖτε, & verſ. 32. 56 *Alex.* ὡς γένημα ἀπὸ ἅλωνος, καὶ ὡς γένημα. *O.* ὡς γένν. ἅλωνος, καὶ ὡς γένν. *Ald.* ὡς γέννημα ἀφ' ἅλωνος, καὶ ὡς ἀφαίρεμα. *C.* ὡς γένν. ἀπὸ ἅλωνος, καὶ ὡς γένν. 57 al. αὐτά. 58 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ οἱ οἶκοι. 59 *O.* ἔθος ὑμῖν οὗτος. 60 *O. C.* αὐτά. 61 al. ὅτ' ἂν ἀφαιρεῖτε. 62 *C.* ἀπαρχὴν αὐτοῦ ἀπ'. *Ald.* huic Cap. addit priorem verſum Capitis ſequentis, & verſum ſecundum uſque ad Ἰσραήλ.

Cap. 19. 1 *Mſ. Alex.* ἐν ἑαυτῇ. 2 ᾗ deeſt *Mſ. O.* & *C. ed.* 3 *O.* αὐτῆς. 4 εἰς τόπον καθαρὸν *C.* deſunt. 5 *Alex. Ald. C.* δέρμα αὐτῆς. 6 καὶ τὰ κρέα *O.* deſunt. *Alex.* & *Ald.* habent, καὶ τὰ κρέα καὶ τό. 7 *O.* κατακαύσουσι. 8 *C.* καταπετάσματος. 9 ὁ ἱερεὺς *O.* deſunt. 10 al. αὐτοῦ ὕδατι. 11 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῦ ὕδατι, καί.

9 Καὶ συνάξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν [12] σποδὸν τῆς δαμάλεως, καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν· καὶ ἔσαι τῇ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς διατήρησιν· ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἅ-

10 γνισμά ἐστι. Καὶ ὁ συνάγων [13] τὴν σποδιὰν τῆς δαμάλεως, [14] πλυνεῖ τὰ ἱμάτια [15] αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσαι ἕως ἑσπέρας. καὶ [16] ἔσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τοῖς [17] προσηλύτοις

11 προσκειμένοις νόμιμον αἰώνιον. Ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου, ἀκάθαρτος ἔσαι ἑπτὰ [18] ἡμέρας.

12 Οὗτος ἁγνισθήσεται [19] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ [20] καθαρὸς ἔσαι· ἐὰν δὲ μὴ [21] ἀφαγνισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [22] καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, οὐ καθαρὸς ἔ-

13 σαι. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος [23] ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ μὴ [24] ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν κυρίου ἐμίανεν. [25] ἐκτελεσθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ [26] περιερραντίσθη ἐπ' αὐτόν. ἀκάθαρτός ἐστιν· [27] ἔτι ἡ ἀκαθαρσία [28] αὐτοῦ ἐν αὐ-

14 τῷ ἐστι. Καὶ οὗτος ὁ νόμος· ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ, [29] πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, [30] καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, [31] ἀκάθαρτα ἔσαι ἑπτὰ ἡμέρας.

15 [32] Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον [33] ὅσα οὐχὶ [34] δεσμὸν καταδέδεται ἐπ' [35] αὐτῷ, [36] ἀκάθαρτά

16 ἐστι. Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται [37] ἐπὶ προσώπου [38] τοῦ πεδίου τραυματίου ἢ νεκροῦ ἢ ὀστέου [39] ἀνθρωπίνου ἢ μνήματος, [40] ἑπτὰ ἡμέρας

17 ἀκάθαρτος ἔσαι. Καὶ λήψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ, καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ὕδωρ ζῶν

18 εἰς σκεῦος. Καὶ λήψεται ὕσσωπον, καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀνὴρ καθαρὸς, καὶ [41] περιρρανεῖ ἐπὶ [42] τὸν οἶκον, καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ τὰς ψυχὰς, ὅσαι [43] ἂν ὦσιν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὸν [44] ἡμμένον τοῦ ὀστέου τοῦ [45] ἀνθρωπίνου, [46] ἢ τοῦ τραυματίου, ἢ τοῦ [47] τεθνηκότος, ἢ τοῦ μνή-

19 ματος. Καὶ [48] περιρρανεῖ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [49] καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀφαγνισθήσεται [50] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [51] λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσαι

20 ἕως ἑσπέρας. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν μιανθῇ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, [52] ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ [53] μέσου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐμίανεν, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ [54] περιερραντίσθη ἐπ' αὐτόν. ἀκάθαρτός ἐ-

21 στι. Καὶ ἔσαι ὑμῖν [55] νόμιμον αἰώνιον· καὶ ὁ [56] περιρραίνων ὕδωρ [57] ῥαντισμοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ, ἀκάθαρτος ἔσαι ἕως ἑσπέρας.

22 Καὶ παντὸς οὗ ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ὁ [58] ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτον [59] ἔσαι· [60] καὶ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη, ἀκάθαρτος ἔσαι ἕως ἑσπέρας.

Κεφ. κ'. 20.

1 Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ, εἰς τὴν ἔρημον Σὶν, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν Κάδης. καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ Μαριὰμ, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

2 Καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ [1] τῇ συναγωγῇ. [2] καὶ ἠθροί-

3 σθησαν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρών. Καὶ [3] ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς [4] πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, [5] Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν [6] ἔναντι κυρίου.

4 Καὶ ἱνατί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι ἡμᾶς, καὶ τὰ

5 [7] κτήνη ἡμῶν; Καὶ ἱνατί τοῦτο; ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, παραγενέσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον· τόπος οὗ οὐ [8] σπείρεται, οὐδὲ [9] συκαῖ, οὐδὲ ἄμπελοι, οὔτε ῥοαὶ, οὔτε ὕ-

---

12 O. σποδιάν. 13 Alex. Ald. C. τὴν σποδόν. 14 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, C. ponit ante συνάγων. 15 αὐτοῦ C. deest. 16 Ox. ἔσαι εἰς συναγωγήν. 17 Alex. προσηλύτοις, προσκειμένοις ἐμμέσῳ ὑμῶν νόμιμον. O. προσκειμένοις ἐν αὐτοῖς προσηλύτοις ν. Ald. προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν μέσῳ ὑμῶν ν. C. προσκειμένοις προσηλύτοις ἐν μέσῳ ὑμῶν ν. al. προσ. τ. προσκ. ἐν μέσῳ αὐτῶν ν. 18 Alex. ἡμέρας * ἕως ἑσπέρας. 19 Alex. καὶ τῇ. 20 Alex. καθαρός ἐστιν. 21 O. ἁγνισθῇ & vers. 20. 22 al. ἢ. 23 Alex. ἀπὸ πάσης ψυχῆς. 24 O. Ald. ἁγνισθῇ. 25 al. καὶ ἐκτριβ. 26 Alex. περιερραντίσθη. 27 Ald. ὅτι O. deest, ut & quæ sequuntur ad finem versus. 28 al. αὐτῆς. 29 C. ἅπας ὁ. 30 C. ὅσα. 31 O. ἀκάθαρτος. 32 Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον O. desunt. 33 Alex. ὅσα οὐκ ἔχει δεσμὸν καταδέδεται. 34 Ald. C. δεσμοῦ. 35 C. αὐτοῦ. O. αὐτό. 36 Ald. ἀκάθαρτον. 37 Alex. & O. ἐπὶ πρόσωπον. 38 Alex. O. Ald. τοῦ παιδίου. 39 Alex. ἀνθρώπου. 40 ἑπτὰ ἡμέρας O. ponit post ἔσαι. 41 Alex. περιρανεῖ. C. περιρραντιεῖ. & vers. 19. O. ἐπιρρανεῖ. 42 O. τὸ ὕδωρ. 43 Alex. ἐάν. 44 Ox. ἁψάμενον. 45 C. ἀνθρώπου. 46 Alex. ἢ τοῦ τραυματίου. 47 O. νεκροῦ. 48 Alex. περιρανεῖ. al. περιρραντιεῖ. 49 καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, O. desunt. 50 Alex. ἐν τῇ. 51 O. Ald. λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδ. 52 Alex. ἐξολεθρευθήσεται. 53 O. τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 54 Alex. περιεραντίσθη. 55 O. τοῦτο νόμιμον. 56 Alex. περιραίνων. 57 O. ἐπιρραντισμοῦ. 58 Ald. C. ἀκάθαρτον. O. totus hic versus deest. 59 al. ἔσαι ἕως ἑσπέρας. 60 Alex. καὶ ἡ ψυχή. C. desunt hæc καὶ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη, ἀκάθαρτος ἔσαι.

Cap. 20. 1 Ms. Ox. ἐκεῖ τῇ συναγωγῇ πιεῖν. 2 Ms. Alex. & Ald. ed. καὶ συνηθροίσθησαν. 3 Ald. ἐλοιδορεῖτο. 4 O. τῷ Μωσῇ. 5 Alex. Ald. Ὄφελον ἀπωλόμεθα ἐν τῇ. 6 O. ἐναντίον. 7 Ald. τέκνα. 8 Alex. σπερεῖται. 9 O. εἰσὶ συκαῖ.

6 ὕδωρ [10] ἐστὶ πιεῖν. Καὶ [11] ἦλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ [12] ἔπεσον ἐπὶ [13] πρόσωπον. καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου 7 [14] πρὸς αὐτούς. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς 8 Μωυσῆν, λέγων, Λάβε τὴν [15] ῥάβδον σου, καὶ ἐκκλησίασον τὴν συναγωγὴν σὺ καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου, καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσετε αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν, καὶ τὰ κτήνη αὐ- 9 τῶν. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι κυρίου, καθὰ [16] συνέταξε κύρι- 10 ος. Καὶ ἐξεκκλησίασε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀκούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς· μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ; 11 Καὶ ἐπάρας Μωυσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπάταξε τὴν πέτραν [17] τῇ ῥάβδῳ δίς· καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολύ, καὶ ἔπιεν ἡ συναγωγή, καὶ τὰ κτήνη αὐ- 12 τῶν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, Ὅτι οὐκ [18] ἐπιστεύσατε ἁγιάσαι με ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν 13 ἣν [19] δέδωκα αὐτοῖς. [20] Τοῦτο τὸ ὕδωρ [21] Ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔναντι κυρίου, καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐτοῖς. 14 Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς [22] ἀγγέλους ἐκ Κάδης πρὸς βασιλέα Ἐδώμ, λέγων, Τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου Ἰσραήλ· Σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν 15 μόχθον τὸν εὑρόντα ἡμᾶς. [23] Καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ [24] παρῳκήσαμεν [25] ἐν Αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας 16 ἡμῶν. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον, καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ ἀποστείλας ἄγγελον, ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ νῦν ἐσμὲν ἐν Κάδης πόλει, ἐκ μέρους τῶν ὁ- 17 ρίων σου. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου· οὐ διελευσόμεθα δι' ἀγρῶν, οὐδὲ δι' ἀμπελώνων, οὐδὲ [26] πιόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου [27] σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα. οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐώνυμα, ἕως ἂν παρέλ- 18 θωμεν τὰ ὅριά σου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐδώμ, Οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ· εἰ δὲ μή, ἐν πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι. 19 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα· ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός σου πίωμεν [28] ἐγώ τε καὶ τὰ κτήνη μου, δώσω τιμήν σοι. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδέν ἐστι· παρὰ 20 τὸ ὄρος [29] παρελευσόμεθα. Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ. καὶ ἐξῆλθεν [30] Ἐδὼμ εἰς συνάντησιν [31] αὐτῷ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, 21 καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἐδὼμ δοῦναι τῷ Ἰσραὴλ [32] παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. καὶ ἐξέκλινεν Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτοῦ. 22 Καὶ [33] ἀπῆραν ἐκ Κάδης· καὶ παρεγένοντο [34] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς Ὢρ τὸ 23 ὄρος. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν Ὢρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς γῆς 24 Ἐδώμ, λέγων, Προστεθήτω Ἀαρὼν πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ [35] εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν [36] δέδωκα τοῖς υἱοῖς [37] Ἰσραήλ, διότι παρωξύνατέ [38] με ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς 25 [39] λοιδορίας. Λάβε τὸν [40] Ἀαρὼν, καὶ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς Ὢρ τὸ ὄρος, [41] ἔναντι πάσης τῆς [42] συνα- 26 γωγῆς, Καὶ ἔκδυσον Ἀαρὼν τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἔνδυσον [43] Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ 27 Ἀαρὼν προστεθεὶς ἀποθανέτω ἐκεῖ. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς καθὰ συνέταξε [44] κύριος αὐτῷ, καὶ [45] ἀνεβίβασεν [46] αὐτὸν εἰς Ὢρ τὸ ὄρος, [47] ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς, 28 Καὶ [48] ἐξέδυσε τὸν Ἀαρὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέθανεν [49] Ἀαρὼν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ κατέβη Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ἐκ τοῦ ὄρους. 29 Καὶ [50] εἶδε πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη Ἀαρὼν, καὶ ἔκλαυσαν [51] τὸν Ἀαρὼν τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

---

10 *O.* ὧστε. 11 *O.* εἰσῆλθε. 12 *Alex.* ἔπεσαν. 13 *C.* πρόσωπον αὐτῶν. 14 *O.* ἐπ'. 15 *Alex.* & *Ox.* ῥάβδον, καί. 16 *C. O.* συνέταξεν αὐτῷ. 17 τῇ ῥάβδῳ *O.* desunt. 18 al. ἐπιστεύσατέ μοι. 19 *Alex. O. C.* ἔδωκα. 20 *Alex.* Τοῦτο ὕδωρ. 21 *O.* λοιδορίας. 22 ἀγγέλους *O.* deest. 23 *O.* Ὡς. 24 *O.* παρῴκησαν ἐκεῖ. 25 *Alex.* εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι ἡμέρας πλείους, καὶ τούς. 26 *C.* πίομεν. 27 σου *C.* deest. 28 *Alex.* ἐγὼ δὲ καί. 29 *Alex.* πορευόμεθα. 30 *Ald.* αὐτῷ εἰς συνάντησιν Ἐδώμ. 31 *Alex.* αὐτοῦ. *O.* αὐτῶν. 32 *C.* διελθεῖν. 33 *O.* ἀπῆρεν. 34 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ *O.* desunt. 35 *C.* εἰσέλθῃ. 36 *Alex.* & *C.* ἔδωκα. *O.* ἐγὼ ἔδωκα. 37 *Alex.* Ἰσραὴλ ἐν κατασχέσει, διότι. 38 με *O.* deest. 39 *Ald. C.* ἀντιλογίας. 40 *Alex.* & *Ald.* Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καί. 41 *Alex. O. Ald.* ἐναντίον. al. abest totum hoc memb. 42 *O.* συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ. 43 *O.* Ἀαρὼν τὴν στολὴν Ἐλεάζαρ. 44 *O. C.* αὐτῷ κύριος. 45 al. ἀνεβίβασαν. 46 *Alex. Ald. C.* αὐτούς. 47 *C.* ἔναντι. 48 *C.* ἐξέδυσε Μωϋσῆς τόν. 49 *Alex. O. Ald.* Ἀαρὼν ἐκεῖ ἐπί. 50 *O. C.* ἴδε. 51 *O.* αὐτόν, τριάκ.

Κεφ.

Κεφ. κα΄. 21.

1 ΚΑὶ ἤκουσεν ὁ [1] Χαναναῖος βασιλεὺς Ἀράδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν ἔρημον, ὅτι ἦλθεν Ἰσραὴλ ὁδὸν [2] Ἀθαρείν, καὶ ἐπολέμησε πρὸς Ἰσραὴλ, καὶ [3] καταπρονομεύσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν. 2 Καὶ ηὔξατο Ἰσραὴλ εὐχὴν κυρίῳ, καὶ [4] εἶπεν, Ἐάν [5] μοι παραδῷς τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον, ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. 3 Καὶ [6] εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκε [7] τὸν Χαναναῖον ὑποχείριον [8] αὐτοῦ, καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. καὶ [9] ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἀνάθεμα. 4 Καὶ ἀπάραντες ἐξ Ὢρ τοῦ ὄρους [10] ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν [11] ἐρυθρὰν, περιεκύκλωσαν (†) γῆν Ἐδώμ. [12] καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς [13] ἐν τῇ ὁδῷ. 5 Καὶ κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν [14] καὶ κατὰ Μωυσῆ, λέγοντες, [15] Ἱνατί τοῦτο; ἐξήγαγες ἡμᾶς [16] ἐξ Αἰγύπτου [17] ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ; ὅτι οὐκ ἔστιν ἄρτος, οὐδὲ ὕδωρ· ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν [18] προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ τούτῳ. 6 Καὶ ἀπέστειλε κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν λαὸν, καὶ ἀπέθανε λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 7 Καὶ παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν, [19] ἔλεγον, Ὅτι [20] ἡμάρτομεν, ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ σοῦ. εὖξαι οὖν πρὸς κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ᾿ ἡμῶν τὸν ὄφιν. 8 Καὶ ηὔξατο Μωυσῆς [21] περὶ τοῦ λαοῦ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ποίησον σεαυτῷ [22] ὄφιν, καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ [23] σημείου, [24] καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρωπον, [25] πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται. 9 Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ [26] ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου. καὶ ἐγένετο ὅταν [27] ἔδακνεν ὄφις ἄνθρωπον, καὶ [28] ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, καὶ ἔζη. 10 Καὶ [29] ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ 11 παρενέβαλον [30] ἐν Ὠβώθ. Καὶ ἐξάραντες [31] ἐξ [32] Ὠβὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν [33] Ἀχαλγαὶ [34] ἐκ τοῦ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον Μωὰβ, κατ᾿ ἀνατολὰς 12 [35] ἡλίου. [36] Καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆραν, καὶ παρενέβαλον εἰς φάραγγα [37] Ζαρέδ. 13 [38] Καὶ ἐκεῖθεν ἀπάραντες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν Ἀρνῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορραίων· ἔστι γὰρ Ἀρνῶν ὅρια Μωὰβ, [39] ἀναμέσον Μωὰβ καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμορραίου. 14 Διὰ τοῦτο λέγεται ἐν [40] βιβλίῳ, [41] Πόλεμος τοῦ κυρίου τὴν [42] Ζωὸβ ἐφλόγισε, 15 καὶ τοὺς [43] χιμάῤῥους Ἀρνῶν. [44] Καὶ τοὺς χιμάῤῥους κατέστησε [45] κατοικίσαι [46] Ἤρ· καὶ 16 προσκεῖται τοῖς ὁρίοις Μωάβ. Καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ· [47] τοῦτο φρέαρ, ὃ εἶπε κύριος πρὸς [48] Μωυσῆν, Συνάγαγε τὸν λαὸν, καὶ 17 δώσω αὐτοῖς ὕδωρ [49] πιεῖν. Τότε [50] ᾖσεν Ἰσραὴλ τὸ ᾆσμα [51] τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος, 18 Ἐξάρχετε αὐτῷ [52] φρέαρ, Ὤρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες, ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν [53] τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν. καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς [54] Μανθαναείν, 19 Καὶ ἀπὸ Μανθαναεὶν εἰς [55] Νααλιὴλ, [56] καὶ ἀπὸ Νααλιὴλ εἰς Βαμὼθ, καὶ ἀπὸ Βαμὼθ εἰς [57] Ἰανὴν, ἥ ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ, ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου, τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου. 20 Καὶ ἀπέστειλε [58] Μωυσῆς πρέσβεις πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἀμορραίων, [59] λόγοις εἰρηνικοῖς, 21 λέγων, Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς

Cap. 21. 1 *Mſ. Alex. O.* & *C. ed.* Χαναναῖος. 2 *Alex.* Ἀθαρείμ. *O.* Βαρείμ. 3 *Alex.* & *O.* κατεπρονόμευσαν. al. καταπροενόμευσαν. al. κατεπρονόμευσεν. 4 *O.* εἶπαν. 5 μοι *O.* deeſt. 6 *Ald.* ἤκουσε. 7 *Alex.* τὸν Χανανὶ ὑποχείριον. *O.* & *C.* τὸν Χαναναῖον ὑποχ. al. τὸν Χανανὶν &c. 8 *Alex.* & al. αὐτῷ. 9 *Alex.* ἐπεκάλεσεν. *C.* ἐπεκαλέσαντο. *O.* ἐκάλεσαν. 10 *O.* ἐπορεύθησαν. 11 *O.* ἐρυθρὰν, καί. (†) τὴν γῆν. 12 καὶ ὠλιγοψύχησεν *O.* ponit poſt θεὸν verſ. 5. & pro καὶ habet ὅτι, & ὁ λαὸς non habet. *C.* pro ὠλιγοψύχησεν habet ὠλιγοψύχησαν. 13 al. ἐπί. 14 *O.* λέγοντες πρὸς Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν. 15 *Alex.* Ἱνατί ἐξηγάγετε ἡμᾶς. *Ald. C.* Ἱνατί ἐξήγαγες ἡμᾶς. *O.* Ἱνατί ἐξηγάγετε ἡμᾶς. 16 *O.* ἐκ γῆς Αἰγ. 17 *Alex.* & *O.* ἀποκλεῖναι ἡμᾶς ἐν. 18 *Aq.* σικχαίνει. *Sym.* ἐνεκάκησε. 19 al. ἔλεγεν. 20 *Alex.* & *Ald.* ἡμαρτήκαμεν. *O.* ἡμάρτομεν. 21 πρὸς κύριον *C.* deſunt. 22 al. ὄφιν χαλκοῦν. 23 *O.* ὕψους σημείου. 24 καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρ. *C.* deſunt. 25 *C.* καὶ πᾶς. 26 *O.* ἐπέστησεν. 27 *Alex.* ἔδακεν ὄφις. *C.* ὄφις ἔδακεν. 28 *C.* ἐπέβλεπεν. 29 *O.* ἐπῆραν.

30 *O.* εἰς. 31 *Ald.* ἐν. 32 *Alex. O. Ald. C.* Ὠβώθ, παρενέβαλον. 33 *Alex.* Ἀχελγαί. *O.* Ἀχαλσοεὶν ἐνγεείν. *C.* Αἰεβαρίμ. *Aug.* in *Loquut.* γαί. al. γαὶ Ἀβαρίμ. 34 *Alex.* & *Ald.* τῷ πέραν. *C.* deſunt. 35 *Alex.* ἡλίου. Ἐκεῖθεν. 36 Καὶ *O. C.* deeſt. 37 *Alex.* Ζαρέ. 38 Καὶ *O. C.* deeſt. 39 ἀνὰ μέσον Μωὰβ, καὶ, *C.* deſunt. 40 *Alex. O. C.* βίβλῳ. 41 *Alex.* Πόλεμος κυρίου τὴν Ζοόβ. 42 *Aug.* Μωάβ. 43 al. χειμάῤῥους. 44 Καὶ τοὺς χιμάῤῥους *Ald.* deſunt. 45 *Ald.* κατοικίαν. *C.* κατοικῆσαι. 46 al. Ἔιρ. 47 *Alex. Ald.* τοῦτό ἐστιν τὸ φρέαρ. 48 *Alex.* Μωυσῆν * καὶ δώσω. 49 πιεῖν *C.* deeſt. 50 *Ox.* ἐβόησεν. 51 *Ox.* τό. 52 al. φρέαρ ὤρυξαν. 53 *O.* τῷ βασιλεῖ. 54 *Alex.* Μανθανέιν. *Ald.* Μανθαναείλ. *O.* Μαθναί. alii codd. & *Orig.* habent Μαθαναίμ. al. Μανθαναίμ. al. Ματθανὰ, & verſ. ſeq. 55 *Ald.* Νααδιὴλ bis. *O.* Ναχεήλ. al. Ναθαναήλ. 56 καὶ ἀπὸ Νααλιὴλ *O.* deſunt. 57 *Alex. Ald. C.* Νάπην. *O.* Ἰανὰ Νάπην. 58 al, Ἰσραήλ. 59 λόγοις εἰρηνικοῖς *C.* deſunt.

[60] σου,

[60] σου, [61] τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα· οὐκ [62] ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν, οὔτε εἰς [63] ἀμπελῶνα·
22 [64] Οὐ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ [65] φρέατός σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα, [66] ἕως παρέλ-
23 θωμεν τὰ ὅρια σου. Καὶ οὐκ ἔδωκε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν [67] ὁρίων αὐτοῦ· καὶ συνήγαγε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε παρατάξασθαι τῷ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον· καὶ ἦλθεν εἰς Ἰασσὰ, καὶ παρετάξατο τῷ
24 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰσραὴλ [68] φόνῳ μαχαίρας, καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ, ἀπὸ Ἀρνῶν ἕως Ἰαβὸκ, ἕως υἱῶν [69] Ἀμμὰν, ὅτι [70] Ἰαζὴρ ὅρια υἱῶν Ἀμμάν ἐστι.
25 Καὶ ἔλαβεν Ἰσραὴλ [71] πάσας τὰς πόλεις ταύτας, καὶ κατῴκησεν Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμοῤῥαίων, ἐν Ἐσεβὼν, [72] καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις [73] αὐτῇ.
26 Ἔστι γὰρ Ἐσεβὼν, πόλις Σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν [74] Ἀμοῤῥαίων ἐστίν. καὶ οὗτος ἐπολέμησε βασιλέα Μωὰβ τὸ πρότερον· καὶ [75] ἔλαβον πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, [76] ἀπὸ Ἀροὴρ ἕως Ἀρνῶν.
27 Διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ [77] αἰνιγματισταὶ, Ἔλθετε [78] εἰς Ἐσεβὼν, ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευα-
28 σθῇ πόλις Σηὼν, Ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ Ἐσεβὼν, [79] φλὸξ ἐκ πόλεως Σηὼν, καὶ κατέφαγεν ἕως Μωὰβ, καὶ [80] κατέπιε στήλας Ἀρ-
29 νῶν. Οὐαί σοι Μωὰβ, [81] ἀπώλου λαὸς Χαμὼς, ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασώζεσθαι, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι
30 τῷ βασιλεῖ τῶν [82] Ἀμοῤῥαίων Σηὼν, Καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται, Ἐσεβὼν ἕως Δαιβών· καὶ αἱ [83] γυναῖκες ἔτι προσεξέκαυσαν
31 πῦρ ἐπὶ Μωάβ. [84] Κατῴκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμοῤῥαίων.
32 Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν Ἰαζὴρ, καὶ [85] κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἀμοῤῥαῖον [86] τὸν κατοι-
33 κοῦντα ἐκεῖ. Καὶ ἐπιστρέψαντες, ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν. καὶ ἐξῆλθεν [87] Ὢγ βασιλεὺς τῆς Βασὰν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς [88] Ἐδραείν.
34 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Μὴ φοβηθῇς αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου [89] παραδέδωκα αὐτὸν, [90] καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις [91] αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς
35 κατῴκει ἐν Ἐσεβών. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ [92] ζωγρείαν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν [93] αὐτοῦ.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΚΑὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην
2 κατὰ Ἱεριχώ. Καὶ ἰδὼν Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῷ Ἀμοῤ-
3 ῥαίῳ, Καὶ ἐφοβήθη Μωὰβ τὸν λαὸν σφόδρα ὅτι πολλοὶ ἦσαν· καὶ προσώχθισε Μωὰβ
4 ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Μωὰβ τῇ γερουσίᾳ [1] Μαδιὰμ, Νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, [2] ὡσεὶ [3] ἐκλείξαι ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου. καὶ Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς [4] Μωὰβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον.
5 Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Βαλαὰμ υἱὸν [5] Βεὼρ Φαθουρὰ, [6] ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ, καλέσαι αὐτὸν, [7] λέγων, Ἰδοὺ λαὸς [8] ἐξελήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκά-
6 θηται ἐχόμενός μου. Καὶ νῦν δεῦρο [9] ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι [10] ἰσχύει οὗτος ἢ ἡμεῖς, [11] ἐὰν δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς [12] ἐκ τῆς γῆς· ὅτι [13] οἶδα οὓς ἐὰν εὐλογήσῃς σὺ, εὐλόγηνται, καὶ οὓς ἂν κα-
7 ταράσῃ σὺ, [14] κεκατήρανται. Καὶ [15] ἐπο-

60 *Alex.* σου, ὁδῷ. 61 al. abest hoc membrum. 62 *O.* ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ, οὐδὲ εὐώνυμα. 63 *Alex.* ἀμπελῶνά σου· οὐ. 64 al. οὔτε. 65 *C.* φρέατος· ὁδῷ. 66 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἕως ἂν παρέλθωμεν. 67 *Ald.* πορειῶν. *O.* τῆς γῆς. 68 *C.* ἐν φόνῳ. 69 al. Ἀμμών. 70 *Ald.* Ἀζήρ. 71 πάσας *O.* deest. 72 καὶ ἐν πάσαις usque ad Ἐσεβὼν versus proximi inclusive, *O.* desunt. 73 *Alex.* & *Ald.* αὐταῖς. 74 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* Ἀμοῤῥαίων. Καί. 75 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἔλαβεν. 76 *C.* ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ ἕως. 77 *Alex.* Ἐνιγματισταί, Ἔλθατε. 78 *O.* ἕως. 79 *Ald.* καὶ φλόξ. 80 *Ald.* κατέφαγε. 81 *O.* ὅτι ἀπώλου, λαὸς Χαμὼς, ὅτι. 82 *Alex.* Ἀμοῤῥαίων. Καί. 83 *Alex.* *Ald.* *C.* γυναῖκες αὐτῶν ἔτι. 84 *O.* *C.* Καὶ κατῴκησε. 85 *Alex.* κατελάβετο. 86 *Alex.* & *Ald.* τὸν ὄντα ἐκεῖ. 87 Ὢγ *O.* deest. 88 al. Ἐδραΐμ. 89 *O.* παρέδωκα. 90 καὶ πάντα usque ad γῆν αὐτοῦ inclusive, *O.* desunt. 91 *O.* αὐτῷ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ καθ. 92 *O.* *C.* ζωγρείαν. 93 *Alex.* αὐτῶν.

Cap. 22. 1 al. Μαδιάν. 2 al. ὡς. 3 *Ms.* *Alex.* ἐκλίξει. 4 *O.* ἦν Μαδιάμ. 5 *Alex.* Βαιὼρ Βαθουρά. al. Βεὼρ Φαθουῤῥά. al. Βεὼρ Φαθυρά. 6 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ὅς ἐστιν. 7 *O.* λέγοντα. 8 *C.* ἐξῆλθεν. 9 *Alex.* κατάρασαί μοι. 10 *Alex.* *Ald.* *C.* ἰσχυρότερός μου ἐστίν. 11 *Ald.* εἰ ἄρα δυνήσομαι. *O.* ἐάνπερ δυνώμεθα. 12 *O.* ἀπό. 13 *Alex.* οἶδα ὅτι οὓς ἂν εὐλογῇς σύ. *O.* & *Ald.* οἶδα οὓς ἂν εὐλογήσῃς. *C.* οἶδα οὓς ἐὰν σὺ εὐλογήσῃς. 14 *C.* καὶ κεκατήρανται. 15 *Ald.* ἐξεπορεύθη.

ἐῤῥέθη ἡ γερουσία Μωὰβ, καὶ ἡ γερουσία Μαδιὰμ, καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαὰμ, καὶ [16] εἶπαν αὐτῷ 8 τὰ ῥήματα Βαλάκ. Καὶ εἶπε πρὸς [17] αὐτοὺς, Καταλύσατε αὐτοῦ τὴν [18] νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν [19] πράγματα ἃ ἂν λαλήσῃ κύριος πρὸς μέ. * καὶ [20] κατέμειναν οἱ ἄρ-9 χοντες Μωὰβ παρὰ Βαλαάμ. Καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλαὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί 10 οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί; Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς τὸν θεὸν, Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ, βασιλεὺς Μωὰβ, [21] ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς 11 μὲ, λέγων, Ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ [22] κεκάλυφεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς, [23] καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου, καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι αὐτὸν, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτὸν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν [24] ἀπὸ τῆς 12 γῆς. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλαὰμ, Οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν, οὐδὲ καταράσῃ τὸν 13 λαόν· ἔστι γὰρ εὐλογημένος. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρωῒ, εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλὰκ, Ἀποτρέχετε πρὸς [25] τὸν κύριον ὑμῶν, οὐκ [26] ἀφίησί με [27] ὁ θεὸς [28] πορεύεσθαι μεθ' 14 ὑμῶν. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ, ἦλθον πρὸς Βαλὰκ, καὶ [29] εἶπαν, Οὐ θέλει Βαλαὰμ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν.

15 Καὶ προσέθετο [30] Βαλὰκ ἔτι ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους, καὶ ἐντιμοτέρους τούτων.

16 Καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαὰμ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Τάδε λέγει Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφώρ· Ἀξιῶ σε μὴ 17 ὀκνήσῃς [31] ἐλθεῖν πρὸς μέ. Ἐντίμως γὰρ τιμήσω [32] σε, [33] καὶ ὅσα ἐὰν [34] εἴπῃς ποιήσω [35] σοι· καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί [36] μοι τὸν λαὸν 18 τοῦτον. Καὶ ἀπεκρίθη Βαλαὰμ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλὰκ, Ἐὰν δῷ μοι Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου [37] καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ, ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα [38] ἐν τῇ διανοίᾳ 19 μου. Καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ [39] καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην, καὶ γνώσομαι τί προσθήσει 20 κύριος λαλῆσαι πρὸς μέ. Καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλαὰμ νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ καλέσαι σε [40] πάρεισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσω πρὸς σε, τοῦτο ποιήσεις.

21 Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρωῒ, ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη μετὰ [41] τῶν ἀρχόντων 22 Μωάβ. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ θεὸς ὅτι [42] ἐπορεύθη αὐτός· καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ [43] διαβαλεῖν αὐτόν. καὶ αὐτὸς ἐπιβεβήκει [44] ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, καὶ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' 23 αὐτοῦ. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, [45] καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον. καὶ [46] ἐπάταξε τὴν ὄνον [47] ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ τοῦ 24 εὐθῦναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς αὔλαξι [48] τῶν ἀμπέλων, φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐντεῦθεν.

25 Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ [49] θεοῦ, προσέθλιψεν [50] ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἀπέθλιψε τὸν πόδα Βαλαὰμ [51] πρὸς τὸν τοῖχον. καὶ 26 προσέθετο ἔτι μαστίξαι [52] αὐτήν. Καὶ [53] προσέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, [54] καὶ ἀπελθὼν [55] ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ, εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκ-27 κλῖναι [56] δεξιὰν ἢ ἀριστεράν. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ, συνεκάθισεν ὑποκάτω Βαλαάμ. καὶ ἐθυμώθη Βαλαὰμ, 28 καὶ ἔτυπτε τὴν ὄνον [57] τῇ ῥάβδῳ. Καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου, [58] καὶ λέγει τῷ Βαλαὰμ, [59] Τί ἐποίησά σοι, ὅτι πέπαικάς με 29 [60] τρίτον τοῦτο; Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῇ ὄνῳ, Ὅτι ἐμπέπαιχάς μοι, καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ [61] χειρὶ, ἤδη ἂν ἐξεκέντησά

---

16 al. εἶπον. 17 O. αὐτοὺς Βαλαάμ. 18 O. νύκτα ταύτην. 19 C. τὰ ῥήματα ἅ. O. ῥῆμα ὅσα. * Francof. hic incip. vers. 9. 20 O. ἔμειναν. 21 Alex. ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρός. 22 Alex. Ald. C. ἐκάλυψεν τὴν ὄψιν. O. ἰδοὺ κατεκάλυψε τὸ πρόσωπον. 23 καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμ. μου. al. desunt. 24 Alex. Ald. ἐκ τῆς γῆς. C. desunt. 25 C. τὴν γῆν ὑμῶν. 26 O. ἀφήσει. 27 C. κύριος. 28 O. πορευθῆναι. 29 Alex. εἶπον αὐτῷ. O. εἶπεν αὐτῷ. 30 Alex. ἔτι Βαλάκ. O. C. ἔτι Βαλαάκ. 31 O. εἰσελθεῖν. 32 C. σε σφόδρα. 33 Alex. καὶ πάντα ὅσα. 34 Ald. C. εἴπῃς μοι. 35 σοι C. deest. 36 μοι C. deest. 37 Alex. ἢ χρυσίου. 38 ἐν τῇ διανοίᾳ μου, C. desunt. 39 καὶ ὑμεῖς Ald. ponit post ταύτην. 40 C. παρῆσαν. 41 Alex. τῶν ἀνδρῶν Μωάβ. 42 Alex. & O. ἐπορεύετο αὐτός. Ald. ἐπορεύετο αὐτὸς πρὸς αὐτόν. 43 Alex. ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. * ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ. O. ἐν τῇ ὁδῷ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. καὶ &c. Ald. ἐνδιαβάλλειν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. καί. C. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. καί. 44 O. τῆς ὁδοῦ, καί. 45 al. deest καί. 46 O. ἐπάταξε Βαλαὰμ τὴν. Ald. ἔτυπτε τὴν. 47 ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ, O. desunt. 48 Alex. τῶν ἀμπελώνων. 49 O. θεοῦ ἐν τοῖς αὔλαξι. 50 ἑαυτὴν O. deest. 51 πρὸς τὸν τοῖχον O. C. desunt. 52 O. αὐτὴν Βαλαάμ. 53 προσέθετο ... καὶ O. desunt. 54 C. ἀπελθὼν, καί. 55 O. ἔστη. 56 O. δεξιὰ ἢ ἀριστερά. 57 C. ἐν τῇ. 58 Alex. καὶ εἶπεν τῷ. 59 Alex. Ald. C. τί πεποίηκά σοι. 60 Alex. O. C. τοῦτο τρίτον; 61 Alex. O. Ald. C. χειρί μου, ἤδη.

σε.

30 Καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ Βαλαάμ, Οὐκ ἐγὼ ἡ [62] ὄνος σου [63] ἐφ' ἧς ἐπέβαινες [64] ἀπὸ νεότητός σου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά [65] σοι οὕτως; ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί. 31 Ἀπεκάλυψε δὲ ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς Βαλαάμ, καὶ ὁρᾷ τὸν [66] ἄγγελον κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ κύψας προσεκύνησε τῷ προσώπῳ [67] αὐτοῦ. 32 [68] Καὶ εἶπεν [69] αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, [70] Διατί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον; καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου, ὅτι οὐκ [71] ἀστεία ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου, καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος, ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ [72] τρίτον τοῦτο. 33 Καὶ εἰ μὴ [73] ἐξέκλινεν, [74] νῦν οὖν σὲ [75] μὲν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν περιεποιησάμην. 34 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ ἀγγέλῳ κυρίου, Ἡμάρτηκα, οὐ γὰρ ἠπιστάμην, ὅτι σύ μοι ἀνθέστηκας [76] ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν. καὶ νῦν εἰ [77] μή σοι [78] ἀρέσκει, ἀποστραφήσομαι. 35 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ πρὸς Βαλαάμ, Συμπορεύθητι μετὰ τῶν [79] ἀνθρώπων· πλὴν τὸ ῥῆμα [80] ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς σέ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων Βαλάκ. 36 Καὶ ἀκούσας Βαλάκ, ὅτι [81] ἥκει Βαλαάμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν [82] αὐτῷ, εἰς πόλιν Μωάβ, [83] ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀρνῶν, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους τῶν ὁρίων. 37 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Οὐχὶ [84] ἀπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε; διατί οὐκ ἤρχου πρός με; ὄντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαί σε. 38 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ, Ἰδοὺ ἥκω πρὸς σὲ [85] νῦν. δυνατὸς [86] ἔσομαι λαλῆσαί τι; τὸ ῥῆμα [87] ὃ ἐὰν [88] ἐμβάλῃ ὁ θεὸς [89] εἰς τὸ στόμα [90] μου, τοῦτο λαλήσω. 39 Καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ Βαλάκ, καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλεων.

40 Καὶ ἔθυσε Βαλὰκ [91] πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀπέστειλε τῷ Βαλαὰμ καὶ τοῖς ἄρχουσι [92] τοῖς μετ' αὐτοῦ. 41 Καὶ ἐγενήθη πρωΐ. καὶ παραλαβὼν Βαλὰκ τὸν Βαλαάμ, ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βαάλ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ.

Κεφ. κγ'. 23.

1 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ [1] Βαλάκ, Οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμούς, καὶ ἑτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριούς. 2 Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ· καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. 3 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ, Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας [2] σου, καὶ πορεύσομαι [3] εἴ μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντήσει, καὶ ῥῆμα ὃ [4] ἐάν μοι [5] δείξῃ, ἀναγγελῶ σοι. [6] καὶ παρέστη Βαλὰκ ἐπὶ τῆς θυσίας 4 αὐτοῦ. Καὶ Βαλαὰμ ἐπορεύθη [7] ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν. καὶ ἐπορεύθη εὐθεῖαν. καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ Βαλαάμ. * καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλαάμ, Τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς [8] ἡτοίμασα, καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. 5 Καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα Βαλαάμ, καὶ εἶπεν, * Ἐπιστραφεὶς πρὸς Βαλάκ, 6 [9] οὕτω λαλήσεις. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν. [10] καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ' αὐτοῦ. [11] καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ. 7 Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, Ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλὰκ βασιλεὺς Μωὰβ ἐξ ὀρέων [12] ἀπ' ἀνατολῶν, λέγων, Δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν Ἰακώβ, καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν Ἰσραήλ. 8 Τί [13] ἀράσωμαι ὃν μὴ ἀρᾶται [14] κύριος; [15] ἢ τί [16] καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ θεός; 9 Ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄψομαι αὐτόν, καὶ [17] ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν. ἰδοὺ

62 *Alex.* ὄνος, ἐφ'. 63 al. ἀφ' ἧς. 64 *Alex.* ἐκ νεότητος, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 65 *Alex.* σοι τοῦτο. 66 *Alex.* & *O.* ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα. 67 αὐτοῦ *C.* deest. 68 *Alex.* Καὶ λέγει αὐτῷ. 69 αὐτῷ *O.* deest. 70 *Ald.* Ἱνατί. 71 al. εὐθεῖα. 72 *Alex. O. C.* τοῦτο τρίτον. 73 *Alex. Ald. C.* ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ, νῦν. 74 *Alex.* & *Ald.* νῦν σέ. 75 *C.* μὲν ἂν ἀπέκτ. 76 *Alex.* & *Ald.* εἰς συνάντησίν μοι ἐν τῇ ὁδῷ. *C.* ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησίν μου. 77 *O.* deest μή. 78 *Alex.* ἀρέσκει. 79 *O.* ἀνθρώπων τούτων. 80 *Ox.* ὃ ἂν λαλήσῃ κύριος. al. ὃ ἂν λαλήσω. 81 al. ἦλθε Βαλ. 82 *O.* αὐτοῦ. 83 ἥ ἐστιν ··· τῶν ὁρίων, *O.* desunt. 84 *O. C.* ἀποστείλας ἀπέστειλα. 85 *O.* καὶ νῦν μή. 86 al. εἰμί. 87 *O.* πλὴν ὅ. 88 *O.* ἐμβάλῃ μοι ὁ. 89 *Alex.* εἰς τὴν καρδίαν. 90 *Alex.* & *C.* μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι. *O.* οὕτω λαλήσω. *C.* φυλάξω λαλῆσαι. 91 *Ox.* μόσχους καὶ πρόβατα. 92 *Ox.* αὐτοῦ.

Cap. 23. 1 al. Βαλαάκ. 2 *Ms. Alex.* & *O.* σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι. 3 *Ald.* εἴπως μοι φανεῖται. *O. C.* εἰ φανεῖταί μοι. 4 al. ἄν. 5 *C.* δείξει, ἀπαγγελῶ. 6 καὶ παρέστη Βαλὰκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ. Καὶ Βαλαὰμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν, *C.* desunt. 7 ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν, καὶ ἐπορεύθη, *O.* desunt. * In *Francof.* hic incip. verſ. 4. 8 *O. Ald.* ἡτοίμακα. * *Francof.* hæc jungit verſui ſequenti. 9 *Alex.* οὕτως. 10 al. deeſt καί. 11 καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ. *C.* desunt. 12 ἀπ' *C.* deest. 13 *Alex. Ald. C.* ἀράσομαι. 14 *Alex.* ὁ κύριος. 15 *O.* καὶ καταρ. 16 *Alex. Ald. C.* καταράσομαι. *O.* ἐπικαταράσωμαι. 17 *Alex.* ἀπὸ τῶν βουνῶν.

 λαὸς

λαὸς μόνος κατοικήσει, καὶ ἐν [18] ἔθνεσιν οὐ 10 [19] συλλογισθήσεται. Τίς [20] ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα Ἰακὼβ, καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμους Ἰσραήλ; Ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων, καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα [21] τούτων. 11 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Τί [22] πεποίηκάς μοι; εἰς κατάρασιν ἐχθρῶν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ [23] εὐλόγηκας [24] εὐλογίαν. 12 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλὰκ, Οὐχὶ [25] ὅσα ἂν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι; 13 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλὰκ, Δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον ἐξ οὗ [26] οὐκ [27] ὄψει αὐτὸν ἐκεῖθεν, ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ [28] ὄψει, πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ [29] κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν. 14 Καὶ παρέλαβεν [30] αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμοὺς, καὶ ἀνεβίβασε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. 15 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλὰκ, Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι [31] ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν. 16 Καὶ συνήντησεν ὁ θεὸς τῷ Βαλαὰμ, καὶ ἐνέβαλε ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, [32] Ἀποστράφηθι πρὸς Βαλὰκ, καὶ τάδε λαλήσεις. 17 Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ [33] πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαλὰκ, Τί ἐλάλησε κύριος; 18 Καὶ [34] ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, [35] εἶπεν, Ἀνάστηθι Βαλὰκ, καὶ ἄκουε, ἐνώτισαι μάρτυς υἱὸς Σεπφώρ. 19 Οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς [36] διαρτηθῆναι, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου [37] ἀπειληθῆναι. αὐτὸς [38] εἴπας, οὐχὶ ποιήσει; λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ; 20 Ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι· εὐλογήσω, καὶ οὐ μὴ [39] ἀποστρέψω. 21 Οὐκ ἔσαι μόχθος ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν Ἰσραήλ. κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, τὰ [40] ἔνδοξα ἀρχόντων [41] ἐν αὐτῷ. 22 [42] Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν [43] αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος [44] αὐτῷ. 23 Οὐ γάρ ἐστιν [45] οἰωνισμὸς ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ μαντεία ἐν Ἰσραήλ· κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ἰακὼβ, καὶ τῷ Ἰσραήλ, τί ἐπιτελέσει ὁ θεός; 24 Ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται, καὶ ὡς λέων [46] γαυρωθήσεται· οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγῃ θήραν, καὶ αἷμα τραυματιῶν [47] πίεται. 25 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Οὔτε κατάραις καταράσῃ [48] μοι αὐτὸν, οὔτε εὐλογῶν [49] μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν. 26 [50] Καὶ ἀποκριθεὶς Βαλαὰμ εἶπε τῷ Βαλὰκ, Οὐκ ἐλάλησά σοι, λέγων, Τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ θεὸς, τοῦτο ποιήσω; 27 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Δεῦρο παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ [51] ἀρέσει τῷ θεῷ, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν. 28 Καὶ [52] παρέλαβε Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ [53] ἐπὶ κορυφὴν τοῦ [54] Φογὼρ, τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον. 29 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλὰκ, Οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμοὺς, καὶ ἑτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριούς. 30 Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ. καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

Κεφ. κδ'. 24.

1 ΚΑὶ ἰδὼν Βαλαὰμ ὅτι καλόν ἐστιν [1] ἐναντίον κυρίου εὐλογεῖν τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰωθὸς [2] αὐτῷ εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς, καὶ [3] ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. 2 Καὶ [4] ἐξάρας Βαλαὰμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καθορᾷ τὸν Ἰσραὴλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ φυλάς· καὶ ἐγένετο [5] ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα θεοῦ. 3 Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, * εἶπε, Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς

---

18 *Alex.* ἔθνεσιν * συλλογισθήσεται. 19 al. λογισθήσεται. 20 al. ἐξηκριβώσατο. 21 *Ald.* αὐτῶν. *C.* τοῦτο. 22 *Alex.* *O.* *Ald.* ἐποίησάς. 23 *Alex.* εὐλόγησας. 24 *O.* αὐτὸν εὐλογίαν. 25 *Alex.* ὅσα ἐμβάλῃ. 26 al. abest οὐκ. 27 *Alex.* & *C.* ὄψῃ. 28 *Alex.* & *C.* ὄψῃ. 29 al. καταράσῃ. 30 *O.* αὐτὸν ἐκεῖθεν εἰς. 31 *O.* ἐρωτῆσαι. 32 *Alex.* Ἀποστράφητι. 33 al. abest πάντες. 34 *O.* ἀναλαβὼν Βαλαὰμ τὴν. 35 *O.* καὶ εἶπεν. 36 *C.* διαψεύσεσθαι. *Sch.* διαρτηθῆναι, τοῦτ' ἔστι, σαλευθῆναι· τὰ γὰρ κρεμάμενα σαλεύονται al. *Sch.* τουτέστιν ἀπαρτεθῆναι, παροφθῆναι. *Cypr.* l. 2. *adv. Jud.* hunc locum hoc modo citat: *Non sicut homo, Deus suspenditur. Orig. Interp.* usus est *frustrandi* vocabulo. *Philo* περὶ βίου Μωυσ. λόγ. α'. Οὐχ ὡς ἄνθρωπος διαψευσθῆναι δύναται, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖ. *Judith.* cap. 8. hæc leguntur: οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαιτηθῆναι. 37 *O.* μετανοησ (forte μετανοῆσαι.) 38 *O.* εἶπε, καὶ οὐχί. 39 *O.* *C.* ἀποστραφῶ. 40 *Alex.* τὰ δὲ ἔνδοξα. 41 *O.* μετ' αὐτοῦ. 42 *Alex.* Ὁ θεὸς ὁ. 43 *O.* αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγ. 44 *Ald.* *C.* αὐτοῦ. 45 *O.* οἰώνισμα. 46 *Alex.* γαυριωθήσεται. 47 al. πίνται. 48 μοι *C.* deest. 49 *C.* εὐλογήσεις. 50 *Alex.* Ἀποκριθεὶς δέ. 51 *C.* ἀρέσῃ. 52 *O.* παραλαβών. 53 *Alex.* ἐπὶ τὴν κορυφήν. *O.* ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ κορυφήν. 54 al. Φοβώρ.

Cap. 24. 1 *Ox.* & *Comp.* ἔναντι. 2 *Alex.* & *C.* deest αὐτῷ. *O.* habet αὐτοῦ, & ponit post συνάντησιν. 3 *C.* ἐπέστρεψεν. 4 *C.* ἐπάρας. 5 *C.* ἐπ' αὐτὸν, & ponit post θεοῦ. *O.* ἐπ' αὐτόν. * *Francof.* hic incipit vers. 3.

[6] Βεώρ,

[6] Βεὼρ, φησὶν ὁ ἄνθρωπος [7] ὁ ἀληθινῶς ὁ- **4** ρῶν, φησὶν ἀκούων [8] λόγια ἰσχυροῦ, ὅστις ὅρασιν θεοῦ εἶδεν ἐν ὕπνῳ· [9] ἀποκεκαλυμ- **5** μένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. Ὡς [10] καλοὶ οἱ οἶκοί σου Ἰακὼβ, αἱ σκηναί σου Ἰσραήλ. **6** Ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι, [11] καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ [12] ποταμῷ, καὶ ὡσεὶ σκηναὶ, ἃς ἔπηξε [13] κύριος, καὶ ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα. **7** Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν· [14] καὶ ὑψωθήσεται ἢ [15] Γὼγ [16] βασιλεία, [17] καὶ αὐξηθή- **8** σεται [18] βασιλεία αὐτοῦ. [19] Θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς [20] δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ. ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, καὶ ταῖς βολίσιν αὐ- **9** τοῦ κατατοξεύσει [21] ἐχθρόν. Κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων, καὶ [22] ὡς σκύμνος· τίς ἀναστήσει αὐτόν; οἱ εὐλογοῦντές σε, [23] εὐλόγηνται· καὶ οἱ καταρώμενοί σε, κεκατήραν- **10** ται. Καὶ ἐθυμώθη [24] Βαλὰκ ἐπὶ Βαλαὰμ, καὶ συνεκρότησε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαὰμ, [25] Καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν [26] εὐ- **11** λόγησας [27] τρίτον τοῦτο. Νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου. εἶπα, Τιμήσω σε, καὶ νῦν **12** ἐστέρησέ σε κύριος τῆς δόξης. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλὰκ, Οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου [28] οὓς ἀπέστειλας πρός με ἐλάλησα, **13** λέγων, Ἐάν μοι δῷ Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον [29] αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι [30] αὐτὸ [31] καλὸν ἢ πονηρὸν [32] παρ' ἐμαυτοῦ· [33] ὅσα **14** ἂν [34] εἴπῃ ὁ θεὸς, ταῦτα ἐρῶ. Καὶ νῦν ἰδοὺ [35] ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου. δεῦρο, συμβουλεύσω σοι, τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος [36] τὸν **15** λαόν σου ἐπ' [37] ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε, [38] Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς [39] Βεὼρ, φησὶν ὁ ἄνθρω- **16** πος ὁ [40] ἀληθινῶς ὁρῶν, * Ἀκούων λόγια θεοῦ, ἐπιστάμενος [41] ἐπιστήμην παρὰ ὑψίστου, καὶ ὅρασιν θεοῦ ἰδὼν ἐν ὕπνῳ· [42] ἀπο- **17** κεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. Δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν· * [43] μακαρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίζει. [44] ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακὼβ, [45] ἀναστήσεται [46] ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραήλ· καὶ [47] θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς Μωὰβ, καὶ [48] προνο- **18** μεύσει πάντας [49] υἱοὺς Σήθ. Καὶ ἔσται Ἐδὼμ κληρονομία, [50] καὶ ἔσται κληρονομία Ἡσαῦ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ. καὶ Ἰσραὴλ ἐποίησεν [51] ἐν **19** ἰσχύϊ. Καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ Ἰακὼβ, καὶ **20** ἀπολεῖ σωζόμενον ἐκ πόλεως. Καὶ ἰδὼν τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, Ἀρχὴ ἐθνῶν Ἀμαλὴκ, καὶ τὸ **21** σπέρμα [52] αὐτῶν ἀπολεῖται. Καὶ ἰδὼν τὸν [53] Κεναῖον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, Ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου· καὶ ἐὰν θῇς ἐν [54] πέτρᾳ τὴν νοσσιάν [55] σου, **22** Καὶ ἐὰν γένηται τῷ [56] Βεὼρ νοσσιὰ πανουργίας, Ἀσσύριοι [57] αἰχμαλωτεύσουσί σε. **23** [58] Καὶ ἰδὼν τὸν Ὢγ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, Ὢ ὢ, τίς ζήσεται, ὅ- **24** ταν θῇ [59] ταῦτα ὁ θεός; Καὶ ἐξελεύσεται ἐκ [60] χειρῶν [61] Κιτιαίων, καὶ κακώσουσιν Ἀσσοὺρ, καὶ κακώσουσιν Ἑβραίους, καὶ αὐτοὶ **25** ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ ἀπῆλθεν [62] ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [63] καὶ Βαλὰκ ἀπῆλθε πρὸς [64] ἑαυτόν.

Κεφ. κε'. 25.

1 ΚΑὶ κατέλυσεν Ἰσραὴλ ἐν [1] Σαττὶν, καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυ- **2** γατέρας Μωάβ. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς

6 *Alex.* Βαιώρ. 7 *Alex.* ὁ ἀληθινὸς ὁρῶν. *O. Ald.* ὁ ἀληθινός. *C.* ἀληθινὸς ὁρῶν. 8 *Alex.* λόγια θεοῦ ἰσχυροῦ. *Ald.* λόγια ἰσχυρὰ ὁρῶν. *C.* λόγια θεοῦ. 9 *Alex.* ἀπεκαλυμμένοι. 10 *Alex.* καλοὶ οἶκοί σου. *O. C.* καλοὶ σου οἱ οἶκοι. 11 *C.* ὡσεὶ καί. 12 *Ald.* ποταμῶν. *O. C.* ποταμόν. 13 *Alex. O. C.* κύριος, ὡσεί. 14 *Diod.* Σύμμαχος, καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γὼγ βασιλεὺς αὐτοῦ. 15 *C* Ψωχ. 16 *Alex. Ald. C.* βασιλεία αὐτοῦ, καί. 17 καὶ αὐξηθήσεται βασιλεία, *O.* desunt. 18 βασιλεία αὐτοῦ *Ald.* desunt. *Alex.* habet ἡ βασιλεία αὐτοῦ. 19 *Alex.* Ὁ θεός. 20 *O.* δόξαν. 21 *O.* ἐχθρούς. 22 al. ὡσεί. 23 *Alex.* ηὐλόγηνται. 24 al. Βαλαάκ. 25 *Alex. O. Ald. C.* καταράσασθαι. 26 al. εὐλόγηκας. 27 *Alex.* τοῦτο τρίτον. *Ald.* αὐτὸν τρίτον. *O. C.* τρίτον τοῦτον. 28 *Ald.* οἷς. 29 αὐτοῦ *O.* deest. 30 *O. C.* αὐτῷ. 31 *C.* πονηρὸν ἢ καλόν. *O.* μικρὸν ἢ μέγα, πονηρὸν ἢ καλόν. 32 *O.* ἀπ'. 33 *Alex* ὅσα ἐάν. 34 *Alex. O. C.* εἴπῃ μοι ὁ θεός. *Ald.* εἴποι μοι ὁ θεός. 35 al. ἀποστρέφω. 36 *O.* τῷ λαῷ. 37 *O.* ἐσχάτων. 38 Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεὼρ, *O.* desunt. 39 *Alex.* Βαιώρ. 40 *O. Ald. C.* ἀληθινός. * Tres priores voces in *Francof.* pertinent ad verſ. 15. 41 *Alex. Ald.* ἐπιστήμην ὑψίστου. 42 *Alex.* ἀπεκαλυμμένοι. * *Francof.* hic incip. verſ. 17. 43 al. μακαρίσω. 44 *O.* καὶ ἀνατελεῖ. 45 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἀναστήσεται. 46 *Sym.* σκῆπτρον. 47 *Sym.* παίσει τὸ κλίμα Μωάβ. 48 *Sym.* ἐρευνήσει. 49 *Alex.* τοὺς υἱούς. 50 καὶ ἔσται κληρονομία *Ox.* desunt. 51 *O. C.* ἰσχύν. 52 *O. C.* αὐτοῦ. 53 al. Κεναῖον. 54 *O.* πέτραις. 55 *O.* σου, Ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσι, Καί. 56 *Alex.* Βαιώρ. 57 *C.* σε αἰχμαλωτεύσουσι. 58 Καὶ ἰδὼν τὸν Ὢγ, *O. C.* desunt. 59 *O.* ὁ θεὸς ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς. 60 al. χειρός. 61 *Alex.* Κιτιαίων. 62 ἀποστραφεὶς *O.* deest. 63 *C.* ἀποστραφεὶς δὲ καὶ Βαλάκ. 64 *Ald.* αὐτόν. *C.* ἑαυτοῦ.

Cap. 25. 1 *Ald.* Σατγείμ. *Ox.* Σαβετίμ.

[2] εἰς [3] τὰς θυσίας τῶν [4] εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, καὶ [5] προσεκύνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, 3 [6] Καὶ ἐτελέσθη Ἰσραὴλ τῷ Βεελφεγώρ. καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ Ἰσραήλ. 4 Καὶ εἶπε κύριος [7] τῷ Μωυσῇ, Λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ [8] παραδειγμάτισον αὐτοὺς [9] κυρίῳ [10] κατέναντι [11] τοῦ ἡλίου, καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ Ἰσραήλ. 5 Καὶ εἶπε Μωυσῆς ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ, Ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ Βεελφεγώρ. 6 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐλθὼν προσήγαγε [12] τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαδιανῖτιν [13] ἐναντίον Μωυσῆ, καὶ [14] ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ, αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ [15] τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 7 Καὶ ἰδὼν Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, καὶ λαβὼν [16] σειρομάστην ἐν τῇ χειρί, 8 Εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου εἰς [17] τὴν κάμινον, καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνθρωπον τὸν Ἰσραηλίτην, καὶ τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς. καὶ ἐπαύσατο ἡ [18] πληγὴ [19] ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. 9 Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ, τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. 10 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 11 Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως κατέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ζήλῳ μου. 12 Οὕτως εἶπον, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι [20] αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης, 13 Καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ [21] μετ' αὐτὸν [22] διαθήκη ἱερατείας [23] αἰωνία, [24] ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν 14 υἱῶν Ἰσραήλ. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου τοῦ πεπληγότος, ὃς [25] ἐπλήγη μετὰ τῆς Μαδιανίτιδος, Ζαμβρί, υἱὸς [26] Σαλμών, ἄρχων οἴκου [27] πατριᾶς τῶν Συμεών. 15 Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ Μαδιανίτιδι τῇ πεπληγυίᾳ, Χασβί, θυγάτηρ Σούρ, ἄρχοντος ἔθνους [28] Ὀμμώθ, οἴκου πατριᾶς ἐστι [29] τῶν 16 Μαδιάμ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγων, 17 * Ἐχθραίνετε τοῖς Μαδιηναίοις καὶ πατάξατε αὐτούς, 18 Ὅτι ἐχθραίνουσιν [30] αὐτοὶ ὑμῖν [31] ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογώρ, [32] καὶ διὰ Χασβὶ θυγατέρα ἄρχοντος Μαδιὰμ [33] ἀδελφὴν αὐτῶν, τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογώρ.

Κεφ. κϛ'. 26.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγήν, καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς [1] Μωυσῆν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, 2 λέγων, Λάβε τὴν ἀρχὴν [2] πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ἰσραήλ. 3 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς καὶ [3] Ἐλεάζαρ ὁ [4] ἱερεὺς ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ 4 Ἱεριχώ, [5] λέγων, Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύ- 5 πτου, Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰσραήλ. υἱοὶ δὲ Ῥουβὴν Ἐνώχ, [6] καὶ δῆμος τοῦ Ἐνώχ· [7] τῷ 6 Φαλλοῦ, δῆμος τοῦ [8] Φαλλουί. [9] Τῷ [10] Ἀσρών, δῆμος τοῦ [11] Ἀσρωνί· τῷ [12] Χαρ- 7 μί, [13] δῆμος τοῦ Χαρμί. Οὗτοι [14] δῆμοι Ῥουβήν. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, τρεῖς καὶ [15] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτα- 8 κόσιοι καὶ [16] τριάκοντα. Καὶ υἱοὶ Φαλλοῦ,

---

2 O. ἐπί. 3 C. τῶν θυσιῶν. 4 O. θεῶν. 5 Mſ. Alex. & O. προσεκύνησεν. 6 Alex. Καὶ ἐτελέσθησαν τῷ. 7 Alex. & Ald. πρὸς Μωυσῆν, Λάβε τοὺς. 8 Aq. ἀνάπηξον. S. κρέμασον. 9 Alex. τῷ κυρίῳ. O. deeſt. 10 al. ἀπέναντι. 11 Alex. τοῦ λαοῦ, καί. 12 al. τὸν λαὸν αὐτ. 13 Alex. & O. ἔναντι. 14 O. ἔναντι. 15 O. Ald. τὰς θύρας. 16 O. σειρομαστοδορυμάστην. al. σιρομάστην. Aq. κόντον. S. δόρυ. 17 Aq. τὸ τέγος. S. τὸ πυρίνιον. 18 O. ὀργή. 19 Alex. ἀπὸ τῶν υἱῶν. 20 Alex. αὐτῷ τὴν διαθήκην μου διαθήκην εἰρήνης. atque ita O. & C. ſed ſine artic. τὴν. Ald. αὐτῷ διαθήκην μου εἰρήνης. 21 Alex. μετ' αὐτοῦ. 22 O. εἰς διαθήκην. 23 O. Ald. C. αἰωνίας. 24 O. ὅτι. & pro τῷ habet ἐν τῷ. 25 C. ἐπεπλήγει. 26 Alex. Ald. C. Σαλώ. O. Σαλώμ. 27 Alex. πατριᾶς Συμεών. O. πατριᾶς τῶν υἱῶν Συμεών. 28 Alex. Σομμώθ. Ald. Σομώθ. C. Ὀμόθ. 29 Ald. τῷ. * Francof. hos 2 verſus in unum conjungit. 30 C. ὑμῖν αὐτοί. 31 ἐν O. deeſt. 32 καὶ διὰ Χασβί, O. deſunt. 33 Alex. τὴν ἀδελφήν.

Cap. 26. 1 Mſ. Alex. Μωυσῆν, * λέγων, καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, λέγων. O. & C. etiam habent, πρὸς Ἐλεάζαρ. 2 Alex. πάσης τῆς συναγωγῆς. 3 Alex. Ἐλεάζαρ μετ' αὐτοῦ ἐν Ἀραβώθ. 4 Ald. & C. ἱερεὺς μετ' αὐτοῦ. O. ἱερεὺς αὐτοῖς. 5 O. πρό. 6 καὶ C. deeſt. 7 C. τοῦ. 8 Ald. Φαλλοῦ. O. Φαλοῦς. al. Φαλλουεί. 9 Τῷ ... τῷ O. deſunt. 10 al. Ἐσρών. 11 O. Ald. Ἀσρών. 12 al. Χαρμεί. 13 δῆμος τοῦ Χαρμὶ O. deſunt. 14 C. Ῥουβὴν οἱ δῆμοι. 15 Alex. τεσσεράκοντα. 16 Alex. πεντήκοντα. Καὶ υἱοὶ Φ. al. τριάκοντα. Καὶ οἱ υἱοὶ Φαλλοῦ. & mox Καὶ οἱ υἱοὶ Ἐλιάβ.

Ἐλιάβ.

9 Ἐλιάβ. Καὶ υἱοὶ Ἐλιάβ, Ναμουήλ, καὶ Δαθάν, καὶ Ἀβειρών· [17] οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς· οὗτοί εἰσιν οἱ [18] ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, ἐν 10 τῇ [19] ἐπισυστάσει [20] κυρίου. Καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, κατέπιεν αὐτοὺς καὶ Κορὲ, ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε [21] τὸ πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ δια-11 κοσίους, * καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ. Οἱ 12 δὲ υἱοὶ Κορὲ οὐκ ἀπέθανον. Καὶ οἱ [22] υἱοὶ [23] Συμεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεών· τῷ Ναμουήλ, δῆμος ὁ Ναμουηλί· τῷ Ἰαμίν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ [24] Ἰαχίν, [25] δῆμος 13 ὁ Ἰαχινί· Τῷ [26] Ζαρὰ δῆμος ὁ Ζαραΐ· 14 τῷ Σαούλ, δῆμος ὁ Σαουλί. Οὗτοι δῆμοι Συμεὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο 19 καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. [27] Υἱοὶ δὲ Ἰούδα, Ἢρ καὶ [28] Αὐνάν. καὶ ἀπέθανον Ἢρ καὶ 20 Αὐνὰν ἐν γῇ Χαναάν. [29] Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ [30] Σηλώμ, δῆμος ὁ Σηλωνί· τῷ Φαρὲς, δῆμος ὁ Φαρεσί· τῷ Ζαρὰ, δῆμος ὁ [31] Ζαραΐ.

21 Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Φαρὲς, τῷ Ἀσρὼν, δῆμος ὁ Ἀσρωνί· τῷ [32] Ἰαμούν, δῆμος ὁ [33] Ἰα-22 μουνί. Οὗτοι δῆμοι τοῦ Ἰούδα κατὰ τὴν [34] ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιά-23 δες καὶ πεντακόσιοι. Καὶ [35] υἱοὶ Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Θωλὰ, δῆμος ὁ Θω-24 λαΐ· τῷ Φουὰ, δῆμος ὁ Φουαΐ. Τῷ Ἰασούβ, δῆμος ὁ Ἰασουβί· τῷ [36] Σαμαρὰμ, 25 δῆμος ὁ [37] Σαμαραμί. Οὗτοι δῆμοι Ἰσσάχαρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ [38] τετρακόσιοι.

26 Υἱοὶ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαρὲδ, δῆμος ὁ Σαρεδί· τῷ Ἀλλών, δῆμος ὁ Ἀλλω-27 νί· τῷ [39] Ἀλλήλ, δῆμος ὁ Ἀλληλί. Οὗτοι δῆμοι Ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, 15 ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. Υἱοὶ Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν· [40] τῷ Σαφών, δῆμος ὁ Σαφωνί· τῷ Ἀγγί, δῆμος ὁ Ἀγγί· τῷ Σουνί, 16 δῆμος ὁ Σουνί· [41] Τῷ Ἀζενί, δῆμος ὁ Ἀζενί· 17 τῷ Ἀδδί, δῆμος ὁ Ἀδδί· Τῷ [42] Ἀροαδί, δῆμος ὁ [43] Ἀροαδί· τῷ Ἀριήλ, δῆμος ὁ 18 Ἀριηλί. [44] Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Γὰδ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, [45] τέσσαρες καὶ [46] τεσσαράκοντα [47] χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

44 [48] Υἱοὶ Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ἰαμίν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ [49] Ἰεσού, δῆμος ὁ [50] Ἰεσουί· τῷ [51] Βαριά, δῆμος ὁ Βαριαΐ. 45 Τῷ Χοβὲρ, δῆμος ὁ Χοβερί· τῷ Μελχιήλ, 46 δῆμος ὁ Μελχιηλί. Καὶ τὸ ὄνομα [52] θυ-47 γατρὸς Ἀσὴρ, Σάρα. Οὗτοι δῆμοι Ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ [53] τεσσαράκοντα χιλιάδες [54] καὶ τετρακόσιοι.

28 Υἱοὶ Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν, [55] Μανασσῆ 29 καὶ Ἐφραίμ. [56] Υἱοὶ [57] Μανασσῆ, τῷ [58] Μαχίρ, δῆμος ὁ [59] Μαχιρί. καὶ Μαχὶρ ἐγέννησε τὸν Γαλαάδ· τῷ Γαλαάδ, δῆμος 30 ὁ Γαλααδί. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γαλαάδ. [60] Ἀχιέζερ, δῆμος ὁ Ἀχιεζερί· τῷ [61] Χε-31 λέγ, δῆμος ὁ Χελεγί· Τῷ Ἐσριήλ, δῆμος ὁ Ἐσριηλί· τῷ [62] Συχὲμ, δῆμος ὁ 32 Συχεμί· Τῷ [63] Συμαὲρ, δῆμος ὁ Συμαερί· [64] καὶ τῷ Ὀφὲρ, δῆμος ὁ Ὀφερί. 33 Καὶ τῷ Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφὲρ, οὐκ ἐγένοντο [65] αὐτῷ υἱοί, ἀλλ᾽ ἢ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ· Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερ-34 σά. Οὗτοι δῆμοι Μανασσῆ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, [66] δύο καὶ πεντήκοντα χιλιά-35 δες καὶ ἑπτακόσιοι. [67] Καὶ οὗτοι υἱοὶ [68] Ἐφραίμ· τῷ Σουθαλὰ, δῆμος ὁ [69] Σουθαλαΐ·

---

17 *O.* οἱ. 18 *Alex.* & *C.* ἐπιστάντες. 19 *C.* ἐπιστασίᾳ. 20 *Ald.* ἐναντίον κυρίου. 21 τὸ πῦρ *O.* desunt. * *Francof.* hoc membrum jungit versui seq. 22 υἱοὶ *Ald.* deest. 23 *Alex.* Συμεὼν, δῆμος. 24 *Ald.* Ἀχείν··· Ἀχεινί. 25 *Alex.* δῆμος ὁ Ἰαχεινί. 26 *O.* Σαάρ··· Σαάρ. 27 *O.* Οἱ υἱοὶ Ἰούδα. sed *Comp.* præmittit filios *Gad* filiis *Juda*, atque ita *Francof.* 28 *Alex.* Αὐνὰν, καὶ Σηλὼν, καὶ Φαρὲς. καὶ Ζαρά. καὶ ἀπέθανεν. *Ald.* Ἀνὰν, καὶ Σηλὼμ, καὶ Φαρὲς, καὶ Ζαρά. καὶ ἀπέθανον. *O. C.* Ἀβνὰν, Σηλὼν, καὶ Φαρὲς, καὶ Ζαρά· (sed pro Ἀβνὰν habet Αὐνάν.) καὶ ἀπέθανεν. 29 al. Ἐγένοντο δέ. 30 *Alex.* Σηλών. 31 al. Ζαρί. 32 *Alex. O. Ald.* Ἰαμουήλ. *C.* Ἀμούλ. 33 *Alex. O. Ald.* Ἰαμουηλί. *C.* Ἀμουλί. 34 *C.* ἐπισκοπήν. 35 υἱοὶ *Ald.* deest. 36 *Alex. O. Ald.* Ἀμβράν. *C.* Σαμβράν. al. Σαμράν. 37 *Alex.* Ἀμβραμεί. *Ald.* Ἀμβραμί. *C.* Σαμβρανί. al. Σαμρανί. *O.* Ἀμβράν nam *O.* nunquam addit jota, ut cæteri. 38 *C.* τετρακόσιοι.

39 *O.* Ἐήλ··· Ἐήλ. 40 *Alex.* τῷ * Σαφωνί. 41 *C.* τῷ Ἀζεί. *O.* τῷ Ἀζάν. 42 al. Ἀορά. al. Ἀρώδ. 43 *Alex.* Ἀραδί· Οὗτοι δῆμοι Γάδ. al. pro Ἀραδὶ habent Ἀρωδί. 44 al. Οὗτοι οἱ δῆμοι τοῦ Γάδ. 45 τέσσαρες καὶ, *Alex. Ald. C.* desunt. 46 *Alex.* τεσσεράκοντα. 47 *Alex.* & *Ald.* χιλιάδες καὶ τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι. 48 *Comp.* hos ponit post filios *Dan.* atque ita *Francof.* 49 *Alex.* Ἰεσουί. *O.* Ἰεσούβ. 50 *O.* Ἰεσούβ. 51 al. Βαρά. 52 *Alex.* τῆς θυγατρός. 53 *C.* πεντήκοντα. 54 *Alex.* καὶ ἑξακόσιοι. *O.* καὶ χ'. 55 *Alex.* Μαννασσῆ. 56 *O. C.* Καὶ υἱοί. 57 *Alex.* Μαννασσῆ. 58 al. Μαχείρ. 59 al. Μαχειρί. 60 al. τῷ Ἀχιέζερ. 61 *Ald.* Χελέκ··· Χελεκί. 62 al. Σιχέμ. 63 al. Σαμαέρ. 64 al. deest καί. 65 αὐτῷ *O.* deest. 66 *Alex.* δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. 67 *C.* Οὗτοι οἱ. 68 al. Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. 69 *Alex.* Θουσαλαί. *C.* Σουταλά. τῷ Βεχὲρ, δῆμος ὁ Βεχερί. al. Σούταλα. τῷ Βαχὰρ, δῆμος ὁ Βαχαραί.

τῷ

36 τῷ [70] Ταναχ, δῆμος ὁ Ταναχί. Οὗτοι υἱοὶ [71] Σουθαλά. τῷ [72] Ἐδὲν, δῆμος ὁ Ἐδενί. 37 Οὗτοι δῆμοι Ἐφραὶμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν. 38 Υἱοὶ [73] Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ [74] Βαλὲ, δῆμος ὁ [75] Βαλί· τῷ [76] Ἀσυβὴρ, δῆμος ὁ Ἀσυβηρί· τῷ [77] Ἰαχιρὰν, δῆμος ὁ [78] Ἰαχιρανί. 39 Τῷ Σωφὰν, δῆμος ὁ [79] Σωφανί. 40 Καὶ [80] ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Βαλὲ, [81] Ἀδὰρ, καὶ Νοεμάν. [82] τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρί· [83] καὶ τῷ Νοεμὰν, δῆμος ὁ Νοεμανί. 41 Οὗτοι [84] υἱοὶ [85] Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ [86] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ [87] πεντακόσιοι. 42 Καὶ [88] υἱοὶ Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ [89] Σαμὲ, δῆμος ὁ [90] Σαμεί. οὗτοι δῆμοι Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν. 43 Πάντες οἱ δῆμοι Σαμεὶ κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες [91] καὶ τετρακόσιοι. 48 Υἱοὶ Νεφθαλὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ [92] Ἀσιὴλ, δῆμος ὁ Ἀσιηλί· τῷ [93] Γαυνὶ, δῆμος ὁ [94] Γαυνί. 49 Τῷ [95] Ἰεσὲρ, δῆμος ὁ [96] Ἰεσερί· τῷ [97] Σελλὴμ, δῆμος ὁ Σελλημί. 50 Οὗτοι δῆμοι [98] Νεφθαλὶ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, [99] τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ [100] τετρακόσιοι. 51 Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ἰσραὴλ, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.

52 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 53 Τούτοις μερισθήσεται ἡ γῆ, κληρονομεῖν ἐξ [1] ἀριθμοῦ [2] ὀνομάτων. 54 Τοῖς πλείοσι πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν [3] αὐτῶν· ἑκάστῳ [4] καθὼς ἐπεσκέπησαν, δοθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν. 55 Διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς [5] ὀνόμασι· κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν. 56 Ἐκ τοῦ κλήρου [6] μεριεῖς τὴν κληρονομίαν [7] αὐτῶν ἀναμέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων. 57 Καὶ υἱοὶ Λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ [8] Γεδσὼν, δῆμος ὁ Γεδσωνί· τῷ Καὰθ, δῆμος ὁ Καθί· τῷ Μεραρὶ, δῆμος ὁ Μεραρί. 58 Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Λευί· δῆμος ὁ [9] Λοβενὶ, [10] δῆμος [11] ὁ Χεβρωνὶ, δῆμος ὁ [12] Κορὲ, καὶ δῆμος ὁ Μουσί. * καὶ Καὰθ ἐγέννησε τὸν [13] Ἀμράμ. 59 Τὸ δὲ ὄνομα τῆς γυναικὸς [14] αὐτοῦ [15] Ἰωχαβὲδ, θυγάτηρ Λευὶ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Λευὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔτεκε τῷ [16] Ἀμρὰμ τὸν Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆν, καὶ Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. 60 [17] Καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Ἀαρὼν, ὅ,τε Ναδὰβ, καὶ [18] Ἀβιοὺδ, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. 61 Καὶ ἀπέθανε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ. 62 Καὶ [19] ἐγενήθησαν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω. οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν [20] ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι οὐ δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ. 63 Καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις Μωυσῆ καὶ Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, οἳ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν [21] Ἀραβὼθ Μωὰβ, ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ. 64 Καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ Μωυσῆ καὶ Ἀαρὼν, οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ. 65 Ὅτι [22] εἶπε κύριος αὐτοῖς, Θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς, πλὴν Χαλὲβ υἱὸς [23] Ἰεφοννὴ, καὶ [24] Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.

Κεφ. κζʹ. 27.

1 ΚΑὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες Σαλπαὰδ

---

70 C. Ταναί··· Ταναί· 71 Alex. Θουσαλά. 72 O. Αἰδέμ··· Αἰδέμ. 73 Alex. Βενιαμείν. 74 O. Βαλάκ. 75 Alex. Βαλεί. O. Βαλάκ. & verſ. 40. 76 C. Ἀσυβὴλ··· Ἀσυβηλί. 77 Alex. Ἀχιράν. C. Ἀχειρώμ. al. Ἀχιράμ. O. Ἀχειράμ. 78 Alex. Ἀχιρανί. C. Ἀχειρωμί. al. Ἀχιρωμί. O. Ἀχειράμ. 79 C. Σωφανὶ, τῷ Ὀφὰμ, δῆμος ὁ Ὀφαμί. 80 Alex. ἐγένοντο υἱοί. 81 Alex. Ἀδὲρ καὶ Νοεμά· * δῆμος ὁ Νοεμανί. 82 τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρὶ, O. deſunt. 83 al. abeſt καί. 84 C. οἱ δῆμοι 85 Alex. Βενιαμείν. 86 Ald. C. τεσσαράκοντα. 87 Ald. C. ἑξακόσιοι. O. τʹ. 88 O. οὗτοι υἱοί. 89 Alex. Σαμειδή. al. Σαμεΐ. 90 Alex. Σαμειδηί. 91 Alex. & O. καὶ ἑξακόσιοι. 92 al. Ἀσήλ. 93 Alex. Γωυνί. 94 Alex. Γωυνί. 95 Alex. Ἰεσερί. al. Ἰεσερί al. Ἰέσερ. al. Ἰέσερ. 96 Alex. Ἰεσερί. 97 al. Σέλημ. 98 al. Νεφθαλείμ. 99 Alex. Ald. πέντε καὶ τεσσαράκοντα (Ald. τεσσαράκοντα) χιλιάδες. C. τεσσαρακονταπέντε χιλιάδες. 100 Ald. C. τετρακόσιοι. 1 O. ἀριθμῶν. 2 C. ὀνομάτων αὐτῶν. 3 αὐτῶν O. deeſt. 4 O. καθά. 5 O. ὀνόμασιν αὐτῶν. 6 μεριεῖς C. ponit ante ἐκ τοῦ. 7 al. αὐτοῖς. 8 al. Γερσὼν, & mox Γερσωνί. 9 al. Λαβενί. 10 Alex. & Ald. καὶ δῆμος. 11 Alex. ὁ Χεβρὼν, καὶ δῆμος ὁ Ὁμουσὶ καὶ δῆμος ὁ Κορέ. Καὶ Καάθ. in aliis ὁ Χεβρωνὶ, καὶ δῆμος ὁ Μοολὶ vel Μολὶ &c. 12 Ald. C. Μουσεὶ··· Κορέ. * Francof. hoc membrum jungit verſui ſeq. 13 Alex. Ἀμβράμ. 14 Alex. & O. Ἀμβράμ. Ἰωχ. Ald. Ἀμράμ. 15 Alex. Ἰωχαβέθ. 16 Alex. Ἀμβράμ. 17 Alex. Ald. Καὶ ἐτέχθησαν. 18 al. Ἀβιοῦ. 19 O. ἐγένοντο. 20 Alex. ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 21 al. Ἀραβώθ. 22 Alex. εἶπεν * αὐτοῖς. 23 al. Ἰεφοννὲ, vel Ἰεφοννί. 24 Alex. & Ald. Ἰησοῦς υἱὸς Ναυή. al. Ναβή.

[1] υἱοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ [2] Μαχὶρ, τοῦ δήμου [3] Μανασσῆ, τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, [4] Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ [5] Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσά. 2 Καὶ στᾶσαι [6] ἔναντι Μωυσῆ, καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔναντι [7] πάσης συναγωγῆς ἐπὶ [8] τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, [9] λέγουσιν, 3 * Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ [10] αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυστάσης ἔναντι κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, [11] ὅτι δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ. [12] μὴ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός· δότε ἡμῖν κατάσχεσιν [13] ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν. 4 Καὶ προσήγαγε Μωυσῆς τὴν κρίσιν [14] αὐτῶν ἔναντι κυρίου. 5 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 6 Ὀρθῶς θυγατέρες Σαλπαὰδ λελαλήκασι. δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν, καὶ περιθήσεις τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς. 7 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων, 8 [15] Ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ, περιθήσετε [16] τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ. 9 Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ [17] θυγάτηρ αὐτῷ, δώσετε τὴν [18] κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 10 Ἐὰν [19] δὲ μὴ ὦσιν αὐτῷ ἀδελφοὶ, [20] δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 11 Ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, [21] κληρονομῆσαι τὰ αὐτοῦ. καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς [22] υἱοῖς Ἰσραὴλ δικαίωμα κρίσεως, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

12 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ [23] πέραν [24] τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο [25] τὸ ὄρος [26] Ναβαὺ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναὰν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν κατασχέσει. 13 Καὶ ὄψῃ αὐτὴν, καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σὺ, [27] καθὰ προσετέθη Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὢρ τῷ ὄρει. 14 Διότι παρέβητε τὸ ῥῆμά [28] μου ἐν τῇ ἐρήμῳ [29] Σὶν, ἐν τῷ [30] ἀντιπίπτειν [31] τὴν συναγωγὴν [32] ἁγιάσαι με, οὐχ ἡγιάσατέ με [33] ἐπὶ τῷ ὕδατι [34] ἔναντι αὐτῶν· [35] τοῦτ' ἔστι τὸ ὕδωρ [36] ἀντιλογίας ἐν Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. 15 Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς κύριον, 16 Ἐπισκεψάσθω [37] κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης, 17 Ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν, [38] καὶ ὅστις εἰσελεύσεται [39] πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς, [40] καὶ ὅστις εἰσάξει [41] αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου [42] ὡσεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν. 18 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάβε πρὸς [43] σεαυτὸν [44] Ἰησοῦν υἱὸν [45] Ναυὴ, ἄνθρωπον [46] ὃς ἔχει [47] πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐπιθήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ' [48] αὐτόν. 19 Καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ [49] ἐντελῇ αὐτῷ [50] ἔναντι πάσης συναγωγῆς, καὶ [51] ἐντελῇ [52] περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν. 20 Καὶ δώσεις [53] τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτὸν, ὅπως ἂν εἰσακούσωσιν [54] αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 21 Καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται, καὶ [55] ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν [56] δήλων ἔναντι κυρίου. ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ [57] ἐξελεύσονται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ [58] εἰσελεύσονται αὐτὸς [59] καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὁμοθυμαδὸν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή.

Cap. 27. 1 *Ms. Ox.* τοῦ Ὀφὲρ, υἱός. al. υἱοῦ Ὀφερὸν υἱοῦ. 2 al. Μαχείρ. 3 *Ms. Alex.* Μαννασῆ. 4 *Alex.* Μαλά. 5 *Alex.* Αἰγλά. al. Ἀγλά. 6 *Ald.* ἐναντίον quater. *O.* ἐναντίον ter. 7 *Alex.* πάσης τῆς συναγωγῆς. 8 *O.* τὴν θύραν. 9 *O.* εἶπον λέγουσαι. * *Francof.* hunc versum in duos dividit, & ex 7 & 8 rursus unum facit. 10 *C.* οὗτος. 11 *O.* ὅτι οὐ δι. 12 al. μὴ δὴ ἐξαλ. 13 *Alex.* ἐμ μέσῳ τῶν ἀδελφῶν. 14 *O.* αὐτὴν ταύτην ἐναντι. 15 Ἄνθρωπος *O.* ponit post ἀποθάνῃ. 16 *Ald.* τὸν κλῆρον. 17 *O. C.* αὐτῷ θυγάτηρ. 18 *O. C.* κληρονομίαν αὐτοῦ, ut & vers. 10 & 11. 19 al. abest δέ. 20 δώσετε τὴν κληρονομ· usque ad κληρονομίαν versus undecimi, *Ox.* desunt. 21 al. κληρονομήσειν. 22 *Alex.* υἱοῖς * δικαίωμα. 23 *Alex.* πέραν *, τοῦτο ὄρος Ναβαύ. 24 τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο *Ald.* desunt. 25 *Ald.* τοῦ ὄρους. 26 al. Ναβάβ. 27 *C.* καθάπερ ἐτέθη. *O.* καθάπερ προσετέθη. 28 *O.* τοῦ θεοῦ. 29 *Alex.* Σινᾶ. 30 *O.* ἀντειπεῖν. 31 *C.* τῇ συναγωγῇ. 32 *Alex. O. Ald. C.* τοῦ ἁγιάσαι.

33 *O.* ἐν. 34 *Alex.* & *O.* ἐναντίον. 35 *Alex.* τοῦτο δέ ἐστιν. 36 *Alex. O. Ald. C.* Ἀντιλογίας Κάδης. 37 *O.* ὁ θεός, & ponit post πνευμάτων. 38 καὶ ὅστις εἰσελεύσεται, *O.* desunt. 39 πρὸ προσώπου αὐτῶν *Ald. O.* desunt. 40 καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτοὺς *O.* desunt. 41 αὐτοὺς *Ald.* deest. 42 *Alex.* ὡς. 43 *O. C.* ἑαυτόν. 44 *Alex.* τὸν Ἰησοῦν. 45 al. Ναβή. 46 *Ald.* ὅστις. 47 ita l. v. & *Aug. O.* πνεῦμα θεοῦ. & sic *Orig. Hom.* 27. 48 al. αὐτῷ. 49 ἐντελῇ αὐτῷ *C.* desunt. *O.* ἐντελῇ αὐτόν. 50 *Alex. O. Ald.* ἐναντίον. 51 *Alex. Ald.* ἐντειλαι. 52 *C.* αὐτῷ ἐναντ. 53 ita ll. vv. & ita legit *Theodoret.* in expositione hujus loci & *Procop. Gaz. Ald.* τὴν δόξαν. atque ita nonnullos Latinos interpretatos esse scribit *Aug.* in *Qu. dabis gloriam tuam.* 54 *Alex.* αὐτοῦ υἱοί. 55 *Alex.* ἐπερωτήσωσιν. 56 *Sch.* τὸ τῶν δήλων, οἱ ἄλλοι ἑρμηνεύται φωτισμοὺς ἐκδεδώκασι. 57 al. ἐξελεύσεται. 58 *C.* εἰσδιελεύσονται. al. εἰσελεύσεται. 59 *O. C.* καὶ πάντες οἱ.

22 Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ [60] κύριος· καὶ λαβὼν τὸν Ἰησοῦν ἔστησεν αὐτὸν [61] ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ [62] ἐναντίον πάσης συναγωγῆς, 23 Καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ συνέστησεν αὐτὸν καθάπερ [63] συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Κεφ. κη΄. 28.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 2 Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Τὰ δῶρά μου δόματά μου καρπώματά μου [1] εἰς ὀσμὴν εὐωδίας [2] διατηρήσετε προσφέρειν ἐμοὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς μου. 3 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ταῦτα τὰ καρπώματα [3] ὅσα προσάξετε κυρίῳ, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς [4] ὁλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς. 4 Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα [5] ποιήσεις τὸ τοπρωὶ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον 5 ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν. Καὶ [6] ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμίδαλιν εἰς θυσίαν [7] ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ [8] ἐν τετάρτῳ τοῦ 6 ἲν. Ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ, ἡ γινομένη ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. 7 Καὶ [9] σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ [10] ἲν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. ἐν τῷ ἁγίῳ 8 [11] σπείσεις σπονδὴν σίκερα κυρίῳ. Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν· κατὰ τὴν [12] θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ [13] ποιήσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

9 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους [14] ἀμώμους, καὶ δύο δέκατα [15] σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς 10 θυσίαν καὶ [16] σπονδὴν, Ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. 11 Καὶ ἐν ταῖς [17] νεομηνίαις προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν [18] δύο, καὶ κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ 12 ἀμώμους. Τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν 13 ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἑνί. [19] Δέκατον δέκατον [20] σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, θυσίαν [21] ὀσμὴν εὐω-14 δίας [22] κάρπωμα κυρίῳ. [23] Ἡ σπονδὴ [24] αὐτῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ἲν ἔσαι τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί· καὶ τὸ τρίτον τοῦ ἲν ἔσαι τὸ κριῷ τῷ ἑνί· καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ἲν ἔσαι τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ οἴνου. τοῦτο τὸ ὁλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς τοὺς μῆ-15 νας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Καὶ [25] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας κυρίῳ, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς ποιηθήσεται, καὶ ἡ 16 σπονδὴ αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ [26] μηνὸς πά-17 σχα κυρίῳ. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου [27] ἑορτή. ἑπτὰ ἡμέρας 18 ἄζυμα ἔδεσθε. Καὶ [28] ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη ἐπίκλητος ἁγία ἔσαι ὑμῖν· πᾶν ἔργον λα-19 τρευτὸν οὐ ποιήσετε. Καὶ προσάξετε [29] ὁλοκαυτώματα [30] κάρπωμα κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, [31] ἀμνοὺς [32] ἐνιαυ-20 σίους ἑπτά· ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν. Καὶ θυσία αὐτῶν [33] σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ 21 δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ [34] ἑνί. Δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ 22 ἀμνοῖς. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν [35] ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· 23 Πλὴν τῆς [36] ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς τῆς πρωϊνῆς, ὅ ἐστιν ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ. 24 [37] Ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιήσετε [38] τὴν ἡμέραν [39] εἰς [40] τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, δῶρον κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, ἐπὶ τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαντὸς ποιήσεις τὴν σπονδὴν 25 αὐτοῦ. Καὶ [41] ἡμέρα ἡ ἑβδόμη [42] κλητὴ ἁγία ἔσαι ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ

---

60 *Ald.* κύριος ὁ θεός. 61 *Alex.* ἔναντι. atque ita *O. C.* 62 *C.* ἔναντι. 63 *O.* ἐνετείλατο.

Cap. 28. 1 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας *O.* desunt. 2 *Ms. Alex.* διατηρήσατε προσφέρειν μοι. 3 *Ald. C.* ἃ. 4 *C.* ὁλοκαύτωμα. *O.* ὁλοκάρπωσιν. 5 *Alex.* ποιήσεται τοπρωΐ. *Ald.* ποιήσετε τοπρωΐ. 6 *Alex.* ποιήσεται τὸ δέκ. *Ald.* ποιήσετε δέκ. 7 *O.* πεποιημένην. 8 al. abest ἐν. 9 *Alex.* σπονδή. 10 *O.* εἶν, μέτρου τοῦ οἴνου τῷ. 11 *O.* σήσεις. 12 *O.* εὐωδίαν. 13 *Ald* ποιήσεις. al. ποιῆτε. 14 ἀμώμους *O.* deest. 15 *Alex.* & *Ald.* σεμιδάλεως εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, καὶ σπονδὴν Ὁλοκαυτώματος σαββάτου ἐν τοῖς. 16 *C.* σπονδὴν αὐτοῦ. 17 *Alex.* νουμηνίαις προσάξετε ὁλοκαυτώματα κυρίῳ. 18 *Alex.* δύο, κριόν. 19 *Ald.* δέκατον σεμιδ. *O. C.* Καὶ δέκατον σεμιδ. 20 al. σεμιδάλεως εἰς θυσίαν ἀναπ. 21 *O.* εἰς ὀσμήν. 22 κάρπωμα *C.* deest. 23 *C.* Τῇ σπονδῇ. 24 *Alex.* αὐτῶν. 25 *Alex.* Χείμαῤῥον. 26 *Alex.* μηνὸς * τούτου ποιηθήσεται ἑορτή. * Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη. 27 *C.* ἑορτάσετε ἑορτῇ. 28 *C.* τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. 29 *Alex.* ὁλοκαύτωμα. 30 *O.* καρπώματα. 31 *Alex. Ald. C.* ἑπτὰ ἀμνούς. 32 *Alex.* ἐνιαυσίους· * ἔσονται ὑμῖν. Καὶ ἡ θυσία. 33 *Ald.* σεμιδάλεως. 34 *Alex.* ἑνὶ ποιήσεται. Δέκατον. *O.* ἑνὶ ποιήσετε. Καὶ δέκ. *C.* ἑνὶ ποιηθήσεται. *Ald.* ἑνὶ ποιήσετε. Δέκατον. 35 *Alex.* ἕνα, ἐξιλάσασθαι. *O.* deest ἕνα. 36 *Alex.* ὁλοκαυτώσεως διαπαντός. 37 *Ald.* ποιήσετε ταῦτα, Καλά. 38 τὴν ἡμέραν *C.* desunt. 39 εἰς *C.* deest. 40 *Alex.* τὰς * δύο ἡμέρας. 41 *Alex.* ἡ ἡμέρα. *O.* ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσαι ὑμῖν, καὶ ἡμέρα. 42 *Ald.* ἐπίκλητος.

ποιήσε-

26 ποιήσετε ἐν αὐτῇ. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προσφέρητε θυσίαν νέαν κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων, ἐπίκλητος ἁγία ἔσαι ὑμῖν· πᾶν 27 ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. Καὶ προσάξετε [43] ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν [44] δύο, [45] κριὸν ἕνα, 28 ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ [46] δύο 29 δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί. [47] Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς. * καὶ 30 [48] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα Περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ [49] ὑμῶν· πλὴν τοῦ [50] ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαντός. καὶ τὴν θυ- 31 σίαν [51] αὐτῶν ποιήσετέ μοι, Ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν, [52] καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν.

Κεφ. κθʹ. 29.

1 ΚΑὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐπίκλητος ἁγία ἔσαι ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· [1] ἡμέρα σημασίας ἔσαι ὑ- 2 μῖν. Καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. 3 Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο 4 δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί. [2] Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς. 5 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, 6 ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· Πλὴν τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς νουμηνίας· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, [3] καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ [4] διαπαντός. καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς 7 ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσαι ὑμῖν. καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν [5] ἔργον 8 οὐ ποιήσετε. Καὶ [6] προσοίσετε [7] ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν [8] εὐωδίας κυρίῳ, [9] καρπώματα κυρίῳ, μόσχον ἐκ βοῶν ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτά· ἄμωμοι ἔσονται 9 ὑμῖν. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί. 10 Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, εἰς τοὺς ἑπτὰ 11 ἀμνούς. Καὶ [10] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν, πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως, καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις ἡ διαπαντός. ἡ θυσία αὐτῆς, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς [11] κατὰ τὴν [12] σύγκρισιν [13] εἰς ὀ- 12 σμὴν εὐωδίας κάρπωμα [14] κυρίῳ. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσαι ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. καὶ [15] ἑορτάσατε αὐτὴν 13 [16] ἑορτὴν κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ [17] προσάξετε [18] ὁλοκαυτώματα κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόσχους ἐκ βοῶν [19] τρεῖς καὶ δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους [20] δεκατέσσαρας· ἄμωμοι 14 [21] ἔσονται. [22] Αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, τοῖς [23] τρισκαίδεκα μόσχοις· καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί, ἐπὶ τοὺς δύο κρι- 15 ούς. [24] Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, ἐπὶ τοὺς [25] τέσσαρας καὶ δέκα ἀμνούς. 16 Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυ- 17 σίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ [26] μόσχους δώδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέ- 18 κα ἀμώμους. [27] Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν 19 αὐτῶν. [28] Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ

43 *Ald.* ὁλοκαύτωμα. 44 δύο *O.* deest. 45 al. καὶ κρ. 46 *O.* τρία. 47 Δέκατον usque ad ἀμνοῖς *O.* desunt. * *Francof.* hic incip. vers. 30. & 31 a πλήν. 48 *Alex.* χείμαῤῥον. 49 *O.* ἁμαρτίας ὑμῶν. 50 *Alex.* & *Ald.* ὁλοκαυτώματος τῆς νουμηνίας· καὶ ἡ θυσία αὐτῶν, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ διαπαντός. 51 *O.* αὐτοῦ. 52 *Alex. Ald. C.* καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

Cap. 29. 1 *Sch.* τὸ Σαμ. ἡμέρα ἀκουστή. 2 *Comp.* Δέκατον τῷ. *O.* Καὶ δέκατον δέκατον τῷ. ut & vers. 10. 3 καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διαπαντός, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, *C.* desunt. 4 *Alex.* διαπαντός· αἱ. 5 *Alex. Ald.* ἔργον λατρευτὸν οὐ. 6 *Ald.* προσάξετε. 7 *Alex. Ald.* ὁλοκαύτωμα εἰς. 8 *Alex. Ox. C.* εὐωδίας, κάρπ. 9 *Alex. Ald.* κάρπωμα μόσχον. *O.* κάρπωμα κυρίῳ, μόσχον. 10 *Alex.* χείμαῤῥον, & vers. 16, 19 22 25 28 31 34 38. 11 al. absunt hæc omnia. 12 *Ald.* σύγκρισιν αὐτῆς. 13 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, *C.* desunt. 14 κυρίῳ *O.* deest. 15 *Alex.* ἑορτάσετε. 16 *O.* κυρίῳ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἑπτά. 17 *Alex.* προσάξετε. 18 *O.* ὁλοκαύτωμα καρπώματα. 19 *C.* δεκατρεῖς. 20 *Ald.* δεκατέσσαρες. 21 *Ald.* ἔσονται ὑμῖν. 22 Αἱ θυσίαι αὐτῶν *O.* desunt. 23 *Ald.* τρισὶ καὶ δέκα. al. τρεῖς καὶ δέκα. 24 *Alex. Ald.* Καὶ δέκατον. 25 *Alex.* τεσσαρεσκαίδεκα. *C.* δεκατέσσαρας, & vers. 17 20 23 26. 26 al. μόσχους ἐκ βοῶν δώδεκα. 27 *Ox.* Αἱ θυσίαι ··· αἱ σπονδαί. 28 Καὶ *Ald.* deest.

 αὐ-

20 αὐτῶν. [29] Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους [30] ἕνδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσ- 21 σαρας καὶ δέκα ἀμώμους. Ἡ θυσία [31] αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ 22 τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ 23 σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους 24 [32] τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, 25 κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ 26 σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἐννέα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους 27 τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, 28 κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν [33] ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐ- 29 τῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχους ὀκτὼ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυ- 30 σίους [34] δεκατέσσαρας ἀμώμους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐ- 31 τῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐ- 32 τῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνι- 33 αυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐ- 34 τῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐ- 35 τῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. [35] Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ [36] ἐξόδιον ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔρ- 36 γον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ. Καὶ προσάξετε [37] ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα τῷ κυρίῳ μόσχον ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. 37 Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐ- 38 τῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν 39 καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Ταῦτα ποιήσετε [38] κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, [39] καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν, καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν.

Κεφ. λ'. 30.

1 [1] Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κατὰ [2] πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. 2 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων, Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε [3] κύριος. 3 Ἄνθρωπος ἄνθρωπος [4] ὃς [5] ἂν εὔξηται εὐχὴν [6] κυρίῳ, ἢ [7] ὀμόσῃ ὅρκον, ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ· πάντα ὅσα ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ποιήσει. 4 Ἐὰν δὲ [8] εὔξηται γυνὴ εὐχὴν κυρίῳ, [9] ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς, * καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς, οὓς ὁρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ [10] αὐτῆς ὁ πατὴρ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐ- 5 χαὶ αὐτῆς, Καὶ πάντες οἱ [11] ὁρισμοὶ οὓς ὡρίσατο [12] κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν 6 [13] αὐτῇ. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς, ἣ ἂν ἡμέρᾳ [14] ἀκούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς [15] ὁρισμοὺς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ στήσονται· καὶ κύ-

29 *Alex.* Καὶ τῇ. in *Ox.* desunt tres hi versus nostræ 20 21 22. 30 *C.* δεκατέσσαρας. 31 *Alex.* αὐτῶν * τοῖς μόσχοις. 32 *Alex.* τεσσαρεσκαίδεκα, & vers. 26. 33 ἕνα *C.* deest. 34 *Alex. Ald.* τεσσαρεσκαίδεκα, & vers. 32. 35 al. abest καί. 36 *Cyril.* τὸ Σαμ. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐξόδιον, φησὶ, τελείωσις ἀποχύσεως. 37 *Alex.* ὁλοκαυτώματα καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. *O.* ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ. *Ald.* ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. 38 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 39 καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα usque ad finem versus *O.* desunt.

Cap. 30. 1 Versus primus deest in *O.* 2 *Alex.* πάντα ἃ ἐνετείλατο. 3 *O.* κύριος λέγων. 4 ὃς *C.* deest. *O.* τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὃς. 5 al. ἐάν. 6 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 7 al. ὀμώσῃ. 8 *Alex.* γυνὴ εὔξηται εὐχήν. *O. C.* γυνὴ εὔξηται εὐχήν. 9 *O.* καί. * *Francof.* hic ponit initium vers. 5. 10 *O. C.* ὁ πατὴρ αὐτῆς. 11 *C.* ὁρισμοὶ αὐτῆς, οὓς. 12 *O.* ἐν τῇ ψυχῇ. 13 *O.* αὐτήν. 14 *Alex.* & *C.* ἀκούσῃ τάς. 15 *Alex.* & *C.* ὁρισμοὺς αὐτῆς, οὓς.

ριος

ριος καθαριεῖ αὐτήν, ὅτι [16] ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς.

7 Ἐὰν δὲ γενομένη γένηται ἀνδρί, [17] καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς [18] ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς, [19] οὓς ὡρίσατο κατὰ 8 τῆς ψυχῆς αὐτῆς, Καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ [20] οὕτω στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ [21] ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς 9 αὐτῆς, στήσονται. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ [22] ἐὰν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, [23] καὶ οἱ [24] ὁρισμοὶ [25] αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενοῦσιν, [26] ὅτι ὁ [27] ἀνὴρ ἀνένευσεν [28] ἀπ' αὐτῆς, καὶ κύριος [29] καθαριεῖ αὐτήν.

10 Καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης [30] ὅσα ἐὰν εὔξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ.

11 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ εὐχὴ αὐτῆς, ἢ ὁ ὁρισμὸς [31] κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μεθ' 12 ὅρκου, Καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ, καὶ μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ [32] ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐ-13 τῆς, στήσονται κατ' αὐτῆς. Ἐὰν δὲ [33] περιελὼν [34] περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πάντα ὅσα [35] ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς [36] ὁρισμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ [37] μενεῖ αὐτῇ· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλε, καὶ κύριος κα-14 θαριεῖ αὐτήν. Πᾶσα εὐχὴ καὶ πᾶς ὅρκος δεσμοῦ [38] κακῶσαι ψυχήν, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς [39] περιελεῖ.

15 Ἐὰν δὲ [40] σιωπῶν παρασιωπήσῃ [41] αὐτῇ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ στήσει αὐτῇ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς [42] ὁρισμοὺς τοὺς ἐπ' αὐτῆς στήσει αὐτῇ, ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ 16 ἤκουσεν. [43] Ἐὰν δὲ [44] περιελὼν [45] περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν [46] ἣν ἤκουσε, 17 καὶ λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. Ταῦτα τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, ἀναμέσον ἀνδρὸς [47] καὶ γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἀναμέσον [48] πατρὸς καὶ [49] θυγατρὸς ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ [50] πατρός.

Κεφ. λα'. 31.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-2 γων, Ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν [1] υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν Μαδιανιτῶν, καὶ ἔσχατον προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου. 3 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν, λέγων, Ἐξοπλίσατε [2] ἐξ ὑμῶν ἄνδρας, καὶ παρατάξασθε ἔναντι κυρίου ἐπὶ [3] Μαδιάν, [4] ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν 4 παρὰ τοῦ κυρίου τῇ [5] Μαδιάν. Χιλίους ἐκ [6] φυλῆς, [7] χιλίους ἐκ φυλῆς, ἐκ πασῶν φυλῶν [8] υἱῶν Ἰσραήλ, ἀποστείλατε παρατά-5 ξασθαι. Καὶ [9] ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων Ἰσραὴλ χιλίους ἐκ φυλῆς, δώδεκα [10] χιλιάδας [11] ἐνωπλισμένοι εἰς παράταξιν.

6 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωυσῆς χιλίους [12] ἐκ [13] φυλῆς, χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν, [14] καὶ Φινεὲς [15] υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως· καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ αἱ σάλπιγγες [16] τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

7 Καὶ παρετάξαντο ἐπὶ [17] Μαδιάν, καθὰ ἐνετείλατο κύριος [18] Μωυσῇ. Καὶ ἀπέκτειναν 8 πᾶν ἀρσενικόν. Καὶ τοὺς βασιλεῖς [19] Μαδιὰν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν· [20] καὶ τὸν Εὐίν, καὶ τὸν [21] Ῥοκόν, καὶ τὸν Σούρ, καὶ τὸν Οὔρ, καὶ τὸν [22] Ῥοβόκ, [23] πέντε βασιλεῖς Μαδιάν. Καὶ τὸν Βαλαὰμ υἱὸν [24] Βεὼρ ἀπέκτειναν [25] ἐν ῥομφαίᾳ * [26] σὺν τοῖς τραυματίαις αὐ-9 τῶν. Καὶ [27] ἐπρονόμευσαν τὰς γυναῖκας Μαδιάν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ [28] ἔγκλητα αὐτῶν.

---

16 *O.* ἀνανεύων ἀνένευσεν. 17 *Alex.* καὶ εὐχὴ αὐτῆς. 18 *C.* ἐπ' αὐτήν. 19 *Alex. Ald. C.* ὅσα. 20 *Alex.* οὕτως. 21 *Alex.* ὁρισμοί. 22 *Alex.* ἄν. 23 *O.* καὶ πάντες οἱ. 24 *Alex.* ὁρισμοί. 25 al. deest αὐτῆς. 26 *Alex.* ὅτι ἀνήρ. 27 *O. C.* ἀνὴρ αὐτῆς ἀν. 28 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτῆς. 29 *Ald.* ἐκκαθαριεῖ. 30 *Alex.* ὅσ' ἄν. 31 *O.* αὐτῆς. 32 *Alex.* & *Ald.* ὁρισμοὶ οὕς. 33 *Ald.* περιαιρῶν. 34 *Ald.* περιέλῃ αὐτὰ ὁ. 35 *Alex.* ἄν. 36 *Ald.* ὁρισμοὺς αὐτῆς τούς. 37 *O.* μενοῦσιν αὐτῇ, ὅτι ὁ. al. μένει αὐτῇ, ὁ. 38 *Alex.* κακῶσαι αὐτήν, ὁ. 39 *C.* περιελεῖ αὐτῇ. al. περιελεῖ αὐτήν. 40 *Ald.* παρασιωπῶν. 41 αὐτῇ ἡμέραν, *O.* desunt. 42 *Alex.* ὁρισμοὺς αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ. 43 *C.* Ἐὰν περιελ. 44 *Alex. Ald.* περιαιρῶν. 45 *Alex.* & *O.* περιέλῃ αὐτῆς. *C.* περιέλῃ αὐτῇ. 46 *C.* ἐν ᾗ. 47 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀναμέσον γυναικός. 48 *C.* πατρὸς αὐτῆς. 49 *O.* θυγατρὸς αὐτοῦ. 50 *O.* πατρὸς αὐτοῦ.

Cap. 31. 1 *Alex.* τῶν υἱῶν. 2 *Ald.* τοὺς ἄνδρας ἐξ ὑμῶν. 3 *Alex.* Μαδιάμ. 4 ἀποδοῦναι usque ad finem versus *O.* desunt. 5 *Alex.* Μαδιάμ. 6 *Alex. Ald. C.* φυλῆς, καὶ χιλίους. 7 χιλίους ἐκ usque ad Ἰσραήλ, *O.* desunt. 8 υἱῶν *C.* deest. 9 *C.* ἐξηρίθμησεν. 10 *C.* χιλιάδες. 11 *O. Ald.* ἐνωπλισμένους. 12 *O.* ἐξ ἑκάστης φυλῆς. 13 *Alex. Ald. C.* φυλῆς καὶ χιλίους. 14 al. τὸν Φινεές. al. Φινεές. 15 *O. C.* υἱός. 16 τῶν σημασιῶν *C.* ponit post αὐτῶν. 17 *Alex.* Μαδιάμ. 18 *Alex.* τῷ Μωυσῇ. 19 *Alex.* Μαδιάμ. 20 *Ald.* καὶ τὸν Νοβείν. *C.* τὸν Εὐΐν. *O.* καὶ τὸν Νεβείν. 21 *Alex. Ald.* Ῥοκόμ, καὶ τὸν Σούρ. *O. C.* Σούρ, καὶ τὸν Ῥοκόμ. al. pro Ῥοκὸν habent Ῥουκόμ. al. Ῥέκεμ. 22 al. Ῥοβέκ. 23 *Ald.* πάντες. 24 *Alex.* Βαιώρ. 25 *Alex.* ἐν ῥομφαίαις. *O.* desunt. * *Francof.* vers. 9 incip. 26 *C.* ἅμα τοῖς. 27 *Alex. O. Ald.* προενόμευσαν, & paulo post. 28 *Alex.* ἐγκλήματα.

καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμευσαν,

10 Καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

11 Καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνομὴν [29] αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.

12 Καὶ ἤγαγον πρὸς Μωυσῆν καὶ [30] πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας [31] υἱοὺς Ἰσραὴλ, τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ τὰ σκῦλα, καὶ τὴν προνομὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς [32] Ἀραβὼθ Μωὰβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

13 Καὶ ἐξῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν [33] αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

14 Καὶ [34] ὠργίσθη Μωυσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς, Ἱνατί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ;

16 Αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα Βαλαὰμ τοῦ [35] ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου, [36] ἕνεκεν Φογώρ· καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου.

17 [37] Καὶ νῦν ἀποκτείνατε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ, [38] πᾶσαν γυναῖκα, ἥτις ἔγνω κοίτην ἄρσενος, [39] ἀποκτείνατε.

18 Καὶ [40] πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν, ἥτις [41] οὐκ οἶδε κοίτην ἄρσενος, ζωγρήσατε αὐτάς.

19 Καὶ ὑμεῖς [42] παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ [43] ἀνελὼν καὶ [44] ὁ ἁπτόμενος τοῦ τετρωμένου [45] ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλωσία ὑμῶν.

20 Καὶ πᾶν περίβλημα καὶ πᾶν σκεῦος δερμάτινον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας, καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνιεῖτε.

21 Καὶ εἶπεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου, Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου [46] ὃ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

22 Πλὴν [47] τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ [48] μολίβου καὶ κασσιτέρου·

23 * Πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν [49] πυρὶ, καὶ καθαρισθήσεται, ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἁγνισμοῦ ἁγνισθήσεται· καὶ πάντα [50] ὅσα ἐὰν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρὸς, [51] διελεύσεται [52] δι' ὕδατος.

24 Καὶ πλυνεῖσθε τὰ [53] ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν.

25 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

26 [54] Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους σὺ καὶ Ἐλεάζαρ ὁ [55] ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συναγωγῆς.

27 Καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀναμέσον τῶν πολεμιστῶν τῶν [56] ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἀναμέσον πάσης συναγωγῆς.

28 Καὶ [57] ἀφελεῖτε [58] τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν τῶν [59] ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, [60] καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, [61] καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. καὶ ἀπὸ τοῦ [62] ἡμίσους αὐτῶν λήψεσθε.

29 Καὶ δώσεις Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς [63] κυρίου.

30 Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήψῃ ἕνα [64] ἀπὸ πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν· καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ κυρίου.

31 Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

32 Καὶ [65] ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ [66] προενόμευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ, ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ [67] ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδες·

33 [68] Καὶ βόες, δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες·

34 [69] Καὶ ὄνοι, [70] μία καὶ ἑξή-

---

29 αὐτῶν O. C. deest. 30 C. Ἐλεάζαρ. 31 Alex. τοὺς υἱούς. 32 al. Ἀαρώθ. 33 C. αὐτῆς. 34 C. ὠργίσθη θυμῷ M. 35 Ald. ἀποστατῆσαι. 36 Amisperus, τὸ Σαμαρ. σαφέστερόν φησι, διὰ λόγου Φογώρ. 37 Καὶ Ald. deest. 38 Alex. O. Ald. καὶ πᾶσαν. 39 Alex. ἀποκτενεῖτε. 40 C. πᾶσαν δὲ τήν. 41 Alex. & C. οὐκ ἔγνω κοίτην. 42 Alex. Ald. παρεμβαλεῖτε. 43 O. Ald. C. ἀνελὼν ψυχὴν καί. 44 C. πᾶς ὁ ἀψάμενος. 45 C. ἁγνισθήσετε. 46 Ald. οὗ. 47 Alex. τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου. 48 al. μολίβδου. * Francof. hunc versum in duos dividit, & ex 25 & 26 rursus unum facit. 49 Ald. πυρὶ, καὶ οὐ καθαρισθήσεται. C. πυρὶ, διάξεται (al. διάξετε) ἐν πυρὶ, καὶ καθαρισθήσεται. 50 Alex. ὅσα μὴ διαπορεύεται. O. Ald. C. ὅσα μὴ διαπορεύηται. 51 Alex. * οὐ διελεύσεται. 52 δι' O. deest. 53 C. ἱμάτια ὑμῶν τῇ. 54 Sch. τὸ Σαμαρ. λάβε τὸ τέλος, ἔχει. 55 O. ἀρχιερεύς. 56 Alex. O. Ald. C. ἐκπορευομένων. 57 al. ἀφαιρεῖτε. 58 Alex. τὸ τέλος. 59 Alex. Ald. C. ἐκπορευομένων. 60 al. abest hoc membrum. 61 C. καὶ ἀπὸ τῶν αἰγῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. Ἀπό. 62 al. ἡμίσεως, & vers. seq. 63 al. κυρίῳ. 64 Alex. ἀπὸ τῶν πεντήκοντα. 65 C. ἐγενήθη τὰ σκῦλα τό. 66 Alex. O. C. ἐπρονόμευσαν. 67 Alex. Ald. C. ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακισχίλια. 68 Alex. Ald. Καὶ βοῶν, δύο. 69 Alex. Ald. C. καὶ ὄνων. 70 μία καὶ O. desunt.

κοντα

35 κοντα χιλιάδες. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην [71] ἀνδρὸς, [72] πᾶσαι ψυχαὶ, δύο καὶ τριά-
36 κοντα χιλιάδες. Καὶ ἐγενήθη τὸ ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν [73] ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων, [74] τριακόσιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες [75] καὶ ἑπτακισχίλια καὶ
37 πεντακόσια. Καὶ [76] ἐγένετο τὸ τέλος [77] κυρίῳ ἀπὸ τῶν προβάτων, [78] ἑξακόσιαι ἑ-
38 βδομήκοντα πέντε. Καὶ βόες, ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ τὸ [79] τέλος κυρίῳ,
39 δύο καὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι, καὶ τὸ [80] τέ-
40 λος κυρίῳ, εἷς καὶ ἑξήκοντα. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, [81] ἑκκαίδεκα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος αὐτῶν κυρίῳ, δύο καὶ τριάκοντα
41 ψυχαί. Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τὸ τέλος κυρίῳ τὸ ἀφαίρεμα τοῦ θεοῦ Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, [82] καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.
42 Ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὓς διεῖλε Μωυσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν.
43 Καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα [83] ἀπὸ τῆς συναγωγῆς [84] ἀπὸ τῶν προβάτων, [85] τριακόσιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακό-
44 σια. [86] Καὶ βόες, ἓξ καὶ τριάκοντα χι-
45 λιάδες. [87] Ὄνοι, τριάκοντα χιλιά-
46 δες καὶ πεντακόσιοι. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώ-
47 πων, [88] ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν [89] Ἰσραὴλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος
48 τῷ Μωυσῇ. Καὶ προσῆλθον πρὸς Μωυσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι [90] εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρ-
49 χοι, καὶ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν, Οἱ παῖδές σου εἰλήφασι τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν [91] παρ' ἡμῖν, καὶ οὐ διαπεφώ-
50 νηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ, ἀνὴρ [92] ὃ εὗρε σκεῦος [93] χρυσοῦν καὶ χλιδῶνα καὶ [94] ψέλιον καὶ δακτύλιον καὶ περιδέξιον καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιλά-
51 σασθαι περὶ [95] ἡμῶν ἔναντι κυρίου. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν πᾶν σκεῦος εἰργασμένον.
52 Καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀφαίρεμα ὃ ἀφεῖλον κυρίῳ, [96] ἑκκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλι-
53 άρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ [97] ἐπρονόμευσαν ἕκα-
54 στος ἑαυτῷ. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατονταρχων, καὶ [98] εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, μνημόσυνον [99] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι κυρίου.

Κεφ. λβʹ. 32.

1 ΚΑὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ, [1] πλῆθος σφόδρα. * καὶ εἶδον τὴν χώραν Ἰαζὴρ, καὶ τὴν χώραν Γαλαάδ.
2 καὶ ἦν ὁ τόπος, τόπος κτήνεσι. Καὶ προσελθόντες οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς [2] τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς, λέ-
3 γοντες, [3] Ἀταρὼθ, καὶ [4] Δαιβὼν, καὶ Ἰαζὴρ, καὶ [5] Ναμρὰ, καὶ Ἐσεβὼν, καὶ Ἐλεαλὴ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ [6] Ναβαὺ, καὶ [7] Βαι-
4 άν, Τὴν γῆν ἣν [8] παρέδωκε κύριος [9] ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [10] γῆ κτηνοτρόφος ἐστί, * καὶ τοῖς παισί σου κτήνη ὑπάρ-
5 χει. [11] Καὶ ἔλεγον, Εἰ εὕρομεν χάριν [12] ἐνώπιόν σου, [13] δοθήτω ἡ γῆ αὐτη [14] τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει, καὶ μὴ διαβιβάσῃς
6 ἡμᾶς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εἶπε Μωυσῆς τοῖς

71 C. ἄρσενος. 72 Alex. Ald. πᾶσα ψυχή. 73 Alex. ἐκπορευομένων. 74 Alex. Ald. C. τριακόσιαι χιλιάδες καὶ τριάκοντα χιλιάδες. 75 C. καὶ ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι. 76 C. ἐγενήθη. 77 O. κυρίου, sæpius in hoc cap. 78 Ald ἑξακόσια, καὶ ἑβδ. C. ἑξακόσιαι, καὶ ἑβδ. 79 C. τέλος αὐτῶν τῷ κυρ. 80 C. τέλος αὐτῶν κ. 81 Alex. Ald. C. ἓξ καὶ δέκα. 82 Alex. καθάπερ. 83 Alex. Ald. τὸ τῆς 84 ἀπὸ τῶν O. desunt. 85 Alex. Ald. C. τριακόσιαι χιλιάδες καὶ τριάκοντα χιλιάδες. 86 Hic versus, & 45 deest in O. 87 Ald Καὶ ὄνοι. 88 C. χιλιάδες ἑκκαίδεκα. 89 Alex. Ἰσραὴλ ἓν ἀπό. 90 O. ἐπὶ ταῖς χιλιαρχίαις. 91 Alex. O. C. παρ' ἡμῶν. Ald. παρ' ὑμῖν 92 C. ὃς ἦρεν. O. ὃς εὗρε. 93 Alex. O. C. χρυσοῦν χλιδῶνα. 94 Alex. ψέλιον. 95 Ald. ὑμῶν. 96 Alex. & C. ἓξ καὶ δέκα.

97 Ald. προενόμευσαν ἕκαστος αὐτῶν. O. προενόμευσαν ἕκαστος. Sch. ἀντὶ τοῦ ἐκτήσατο, οὐκ ἐκοινοποίησε. 98 O. C. εἰσήνεγκαν. 99 O. τοῖς υἱοῖς.

Cap. 32. 1 Alex. O. Ald. C. πλῆθος πολὺ σφόδρα. * Ab his verbis Francof. incipit vers. 2. 2 Alex. τοὺς ἄνδρας τῆς. 3 Alex. Ἀταρών. O. Ἀσαρών. 4 al. Διβών al. Δηβών. 5 Alex. Ἀμβρὰμ. C. Ναμβρών. O. Ναμβρά. 6 C. Ναμάν. al. Ναδάβ. 7 Alex. Βαμά. Ald. Βαϊλτάν. al. Βαιών. 8 Alex. Ald. C. παρέδωκεν 9 Alex. ἐνώπιον υἱῶν. 10 Alex. κτηνοτρόφος γῆ ἐστιν. * Francof. hæc jungit versui seq. 11 Alex. Ald. C. Καὶ ἐλέγοσαν. 12 Alex. ἐναντίον. 13 Ald. δοθήτω ἡμῖν ἡ. 14 Alex, τοῖς παισίν σου.

υἱοῖς Γὰδ καὶ τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, Οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν [15] πορεύονται [16] εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὑμεῖς [17] καθήσεσθε αὐτοῦ; 7 Καὶ ἵνα τί διαστρέφετε [18] τὰς διανοίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ μὴ [19] διαβῆναι εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος δίδωσιν 8 αὐτοῖς; Οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ Κάδης Βαρνὴ 9 κατανοῆσαι τὴν γῆν· Καὶ ἀνέβησαν [20] φάραγγα βότρυος, καὶ κατενόησαν τὴν γῆν, καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [21] ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκε 10 [22] κύριος αὐτοῖς; Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ [23] ὤμοσε, 11 λέγων, Εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, οἱ ἐπιστάμενοι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, τὴν γῆν ἣν [24] ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, οὐ γὰρ [25] συνεπηκολούθησαν ὀπίσω 12 μου, Πλὴν Χάλεβ υἱὸς [26] Ἰεφοννὴ [27] ὁ διακεχωρισμένος, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, ὅτι 13 συνεπηκολούθησαν ὀπίσω κυρίου. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· καὶ [28] κατερρόμβευσεν [29] αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ [30] τεσσαράκοντα ἔτη, [31] ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ, [32] οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι κυ-14 ρίου. [33] Ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων [34] ὑμῶν, [35] σύντριμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυρίου ἐ-15 πὶ Ἰσραήλ. Ὅτι [36] ἀποστραφήσεσθε ἀπ' αὐτοῦ προσθεῖναι ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀνομήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγω-16 γὴν ταύτην. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ, καὶ ἔλεγον, Ἐπαύλεις προβάτων [37] οἰκοδομήσομεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, καὶ πόλεις ταῖς 17 [38] ἀποσκευαῖς ἡμῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι [39] προφυλακὴν πρότεροι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [40] ἕως ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν [41] ἑαυτῶν τόπον. καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλεσι τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας 18 τὴν γῆν. Οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 19 Καὶ οὐκέτι [42] κληρονομήσομεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐπέκεινα, ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου 20 ἐν ἀνατολαῖς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωυσῆς, Ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, [43] ἐὰν [44] ἐξοπλίσησθε [45] ἔναντι κυρίου εἰς πό-21 λεμον, Καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς [46] ὁπλίτης τὸν Ἰορδάνην ἔναντι κυρίου, [47] ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐ-22 τοῦ, Καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε, καὶ ἔσεσθε ἀθῶοι ἔναντι [48] κυρίου, καὶ ἀπὸ Ἰσραήλ· καὶ ἔσται ἡ γῆ [49] αὕτη ὑμῖν ἐν [50] κατασχέσει ἔναν-23 τι [51] κυρίου. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως, ἁμαρτήσεσθε ἔναντι κυρίου· καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ τὰ κα-24 κά. Καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πόλεις τῇ ἀποσκευῇ ὑμῶν, [52] καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν· καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στό-25 ματος ὑμῶν ποιήσετε. Καὶ εἶπαν [53] υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ [54] υἱοὶ Γὰδ πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, Οἱ παῖδές σου ποιήσουσι καθὰ ὁ κύριος 26 [55] ἡμῶν [56] ἐντέλλεται. Ἡ ἀποσκευὴ [57] ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσι Γαλα-27 άδ. Οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι [58] καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι κυρίου εἰς τὸν πόλεμον, ὃν τρόπον ὁ κύριος 28 λέγει. Καὶ συνέστησεν [59] αὐτοῖς Μωυσῆς Ἐλεάζαρ [60] τὸν ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυὴ,

15 *Ald.* C. πορεύσονται. 16 *Alex.* εἰς πόλεμον. 17 *Ald.* καθίσατε. C. καθίσεσθε. 18 *Alex.* τὰς καρδίας τῶν. 19 *Alex.* ἀναβῆναι. 20 *Ald.* ἕως φάραγγα. O. C. εἰς φάραγγα. 21 C. ὅπως ἂν μή. 22 *Alex. Ald.* C. αὐτοῖς κύριος, λέγων. 23 O. ὤμοσε κύριος, λέγων. 24 *Alex.* ὤμοσα Ἀβραάμ. 25 *Ald.* συνηκολούθησαν. O. C. ἐπηκολούθησαν. 26 al. Ἰεφοννί. al. Ἰεφθοννί. 27 Sch. τὸ Σαμαρ. ὁ Κενεζαῖος, ἤτοι ἀποχωρείσας ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ἰσραὴλ λέγοντος, οὐ πορευσόμεθα εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. 28 *Alex.* O. C. κατερέμβευσεν. *Ald.* κατερρέμβευσεν. 29 O. αὐτοὺς κύριος. 30 *Alex.* τεσσεράκοντα. 31 *Alex.* ἕως ἂν ἐξαναλώθη. 32 al. ποιοῦντος τά. 33 O. Καὶ ἰδού. 34 al. ἡμῶν. 35 *Alex.* O. *Ald.* C. σύστρεμμα. 36 O. ἀποστήσεσθε. 37 *Alex.* οἰκοδομήσωμεν. 38 *Alex.* κατασκευαῖς. 39 *Alex.* προφυλακή. *Ald.* παρελευσόμεθα προφυλακῇ. C. προφυλακῇ. O. προφυλακῆς. 40 C. ἕως οὗ. 41 O. ἑαυτοῦ. 42 *Alex.* κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς. 43 ἐὰν O. deest. 44 *Alex.* ἐξοπλισθήσεσθαι. C. ἐξοπλισθῆτε. 45 al. ἐναντίον. 46 *Alex.* ὁπλιστής. 47 *Alex.* ὡς ἄν. *Ald.* εἰς πόλεμον ἕως ἄν. C. ἕως. 48 *Alex.* κυρίου ἀπό. 49 O. ὑμῶν. 50 O. κατασχέσει αὐτῆς ἔναντι. 51 post κυρίου *Ald.* iterum repetit, ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου. 52 καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν O. desunt. 53 *Alex.* οἱ υἱοί. 54 *Alex.* οἱ υἱοί. 55 *Alex.* ἡμῖν. 56 O. *Ald.* ἐντέταλται. 57 *Alex.* ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν ἔσονται. C. ἡμῶν, καὶ αἱ γυν. ἡμ. καὶ αἱ κλήσεις ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτ. ἡμ. ἔσονται ἐκεῖ. 58 καὶ deest *Alex.* 59 O. αὐτούς. 60 O. τῷ ἱερεῖ, καὶ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, καὶ τοῖς ἄρχουσι πατρ.

καὶ

ϗ τοὺς ἄρχοντας πατριῶν τῶν φυλῶν [61] Ἰσραὴλ.

29 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωυσῆς, Ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν [62] ϗ οἱ υἱοὶ Γὰδ μεθ᾽ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου, ϗ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπέναντι ὑμῶν, ϗ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν

30 Γαλαὰδ ἐν κατασχέσει. Ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ᾽ ὑμῶν [63] εἰς τὸν πόλεμον ἔναντι κυρίου, ϗ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, ϗ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, ϗ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν εἰς γῆν Χαναὰν, ϗ [64] (συγκατακληρονομηθήσονται) ἐν ὑμῖν

31 ἐν τῇ γῇ Χαναάν. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν ϗ οἱ υἱοὶ Γὰδ, λέγοντες, Ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς [65] θεράπουσιν, [66] οὕτω

32 [67] ποιήσομεν ἡμεῖς. [68] Διαβησόμεθα [69] ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου εἰς γῆν Χαναὰν, ϗ δώσετε τὴν κατάσχεσιν [70] ἡμῖν ἐν τῷ πέραν

33 τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔδωκεν [71] αὐτοῖς Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ, ϗ τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, ϗ [72] τῷ ἡμίσει φυλῆς [73] Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσὴφ, τὴν βασιλείαν [74] Σηὼν βασιλέως [75] Ἀμορραίων, ϗ τὴν βασιλείαν Ὢγ βασιλέως τῆς Βασὰν, τὴν γῆν ϗ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὁρίοις

34 [76] αὐτῆς, πόλεις τῆς γῆς κύκλῳ. Καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Γὰδ τὴν [77] Δαιβὼν, * ϗ

35 τὴν [78] Ἀταρὼθ, ϗ τὴν [79] Ἀροὴρ, [80] Καὶ τὴν Σοφὰρ, ϗ τὴν Ἰαζὴρ, ϗ ὕψωσαν αὐτὰς,

36 Καὶ τὴν [81] Ναμερὰμ, [82] ϗ τὴν Βαιθαρὰν, πόλεις [83] ὀχυρὰς, ϗ ἐπαύλεις προβάτων.

37 Καὶ οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν ᾠκοδόμησαν τὴν Ἐσεβὼν, ϗ

38 [84] Ἐλεάλην, ϗ Καριαθὰμ, [85] Καὶ τὴν Βεελμεὼν, [86] περικεκυκλωμένας, ϗ τὴν Σεβαμά· ϗ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν [87] πόλεων, ἃς [88] ᾠκοδόμησαν.

39 Καὶ ἐπορεύθη [89] υἱὸς [90] Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ [91] Γαλαὰδ, ϗ ἔλαβεν αὐτὴν, ϗ ἀπώλεσε τὸν Ἀμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ.

40 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς [92] τὴν Γαλαὰδ τῷ [93] Μαχὶρ υἱῷ Μανασσῆ, ϗ κατῴκησεν ἐκεῖ.

41 [94] Καὶ Ἰαὶρ ὁ τοῦ Μανασσῆ ἐπορεύθη, ϗ ἔλαβε τὰς [95] ἐπαύλεις αὐτῶν, ϗ ἐπωνόμασεν

42 αὐτὰς ἐπαύλεις [96] Ἰαΐρ. Καὶ [97] Ναβαὺ ἐπορεύθη, ϗ ἔλαβε τὴν [98] Καὰθ ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ ἐπωνόμασεν αὐτὰς Ναβὼθ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Κεφ. λγʹ. 33.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ [1] γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν

2 χειρὶ Μωυσῆ ϗ Ἀαρών. Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς τὰς [2] ἀπάρσεις αὐτῶν, ϗ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν, διὰ ῥήματος κυρίου. ϗ οὗτοι

3 [3] σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν. [4] Ἀπῆραν ἐκ Ῥαμεσσῆ τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν Αἰγυπτίων.

4 Καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔθαπτον [5] ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας [6] οὓς ἐπάταξε κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ [7] Αἰγύπτῳ, ϗ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε τὴν ἐκδίκησιν κύριος.

5 [8] Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῆ,

6 [9] παρενέβαλον εἰς Σοκχώθ. Καὶ [10] ἀπάραντες ἐκ Σοκχὼθ, παρενέβαλον εἰς [11] Βουθὰν,

7 ὅ ἐστι μέρος [12] τι τῆς ἐρήμου. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Βουθὰν, ϗ παρενέβαλον [13] ἐπὶ τὸ στόμα [14] Εἰρὼθ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι [15] Βεελσεπφὼν, [16] ϗ παρενέβαλον ἀπέναντι [17] Μαγ-

---

61 *O. C.* υἱῶν Ἰσραήλ. 62 *Alex.* ϗ υἱοί. 63 *Alex.* εἰς πόλεμον. 64 *O.* συγκαταριθμηθήσονται μεθ᾽ ὑμῶν. 65 *Alex. Ald.* θεράπουσιν αὐτοῦ. al. θεράπουσί σου. 66 *Alex.* οὕτως. 67 al. ποιήσομεν. Ἡμεῖς διαβησόμεθα. 68 *O.* διαβησόμεθα τὸν Ἰορδάνην. 69 *Alex.* ἔναντι κυρίου ἐνωπλισμένοι εἰς τὴν γῆν. 70 *O. Ald. C.* ὑμῶν. 71 αὐτοῖς *O.* deest. 72 *Alex.* τῷ ἥμισυ. *Sch.* νῦν ἐμνήσθη τοῦ ἡμίσεως τῆς φυλῆς Μανασσῆ, ἐν τοῖς προειρημένοις οὐ μνημονεύσας· ἐν δὲ τῷ Σαμ. μνημονεύεται. 73 *Alex.* Μαννασσῆ. 74 al. Σιών. 75 *Alex.* τῶν Ἀμορραίων. 76 *Ald.* αὐτοῖς. 77 al. Δαιβώθ. al. Δεβών. * *Francof.* hæc jungit versui seq. 78 al. Ἀσαρώθ. 79 *O.* Ἀρωήλ. 80 *Alex.* Καὶ τὴν * γῆν Σωφάρ. *Ald.* Καὶ τὴν Σοφάν. 81 *Alex.* Ναμβράμ. *Ald.* Ἀμεράν. *C.* Βηθναμεράμ. al. Βὴθ ἰαμεράμ. al. Βαὶθ ναμεράμ. 82 *Alex.* ϗ τὴν Βαιθαρρά. al. ϗ τὴν Βαιθαρράν. 83 *Alex.* ὀχυρὰς, * πόλεις προβάτων. 84 *Alex.* Ἐλεάλη, ϗ Καριαθαίμ. *O.* Ἐλεαήλ, ϗ Καριαθάμ. 85 *Alex.* Καὶ τὴν Βαιμεὼ. ϗ τὴν Βεελμεών. *Ald. C.* Καὶ τὴν Ναβὼ (*C.* Ναβὼθ, al. Ναβών) ϗ τὴν Βεελμεών. 86 *C.* περικυκλωμένας. 87 *O.* πόλεων αὐτῶν. 88 *Ald.* ἐπῳκοδόμησαν. 89 *Ald.* Οὐρ υἱός. 90 *Alex.* Μαχεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ. 91 *Alex. O. Ald. C.* εἰς Γαλαάδ. 92 al. γῆν. 93 *Alex.* Μαχεὶρ υἱῷ Μανναασσῆ. 94 *Alex.* Καὶ Ἰαεὶρ ὁ τοῦ Μανναασσῆ. 95 *O.* πόλεις. 96 *Alex.* Ἰαήρ. *O.* αὐτῶν Ἰαείρ. 97 *Ald.* Ναβάν. 98 *Alex.* Κααναθ. *O. Ald.* Κανάθ.

Cap. 33. 1 *Ms. O.* & *Comp. ed.* τῆς. 2 *Ms. Alex.* ἐπάρσεις. 3 *Alex.* οἱ σταθμοί. 4 *Alex.* Καὶ ἀπῆραν. 5 *O.* αὐτῶν. & ponit post τεθνηκότας. 6 *Alex. Ald. C.* ὅσους. 7 *O. C.* Αἰγύπτου. 8 *Alex. Ald. C.* Ἀπάραντες δέ. 9 *O. C.* ϗ παρενέβαλον. 10 *O. C.* ἀπῆραν. 11 *O.* Σουθάμ. ut & verſ. proximo. 12 τι *O. C.* deeſt. 13 *Alex.* ἐπὶ στόμα. 14 al. Ἡρώθ. 15 *Alex.* Βεελσεφών. 16 *C.* ϗ ἀπῆραν ἀπὸ στόματος ἐπὶ Εἰρώθ, καί. *Sch.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει· ϗ ἀπῆραν ἀπὸ στόματος Εἰρώθ, ϗ παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλου. ϗ ἀπῆραν ἐκ Μαγδώλου, ϗ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης. 17 al. Μαγδωλοῦ.

8 σώλου. [18] Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρώθ, καὶ διέβησαν [19] μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον· καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ, καὶ παρενέβαλον ἐν Πικρίαις. **9** Καὶ ἀπῆραν ἐκ Πικριῶν, καὶ ἦλθον εἰς [20] Αἰλίμ. καὶ ἐν Αἰλὶμ δώδεκα πηγαὶ [21] ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων, **10** καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Αἰλὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν. **11** Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ παρενέβαλον [22] εἰς **12** τὴν ἔρημον [23] Σίν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς [24] ἐρήμου Σὶν, καὶ παρενέβαλον εἰς [25] Ῥαφακά. **13** Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφακὰ, καὶ παρενέβαλον **14** ἐν [26] Αἰλοῦς. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Αἰλοῦς, καὶ παρενέβαλον [27] ἐν [28] Ῥαφιδίν· καὶ οὐκ ἦν **15** [29] ἐκεῖ ὕδωρ [30] τῷ λαῷ πιεῖν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδὶν, καὶ παρενέβαλον [31] ἐν τῇ **16** ἐρήμῳ [32] Σινᾶ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σινᾶ, καὶ παρενέβαλον [33] ἐν μνήμασι τῆς **17** ἐπιθυμίας. Καὶ ἀπῆραν ἐκ μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας, καὶ παρενέβαλον ἐν [34] Ἀσηρώθ. **18** Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἀσηρώθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥαθαμᾶ. **19** Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαθαμᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν [35] Ῥεμμὼν **20** Φαρές. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεμμὼν Φαρὲς, **21** καὶ παρενέβαλον [36] εἰς [37] Λεβωνᾶ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Λεβωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς **22** [38] Ῥεσσάν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεσσὰν, καὶ **23** παρενέβαλον εἰς [39] Μακελλάθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακελλὰθ, καὶ παρενέβαλον [40] εἰς **24** Σαφάρ. Καὶ ἀπῆραν [41] ἐκ Σαφὰρ, **25** καὶ παρενέβαλον [42] εἰς Χαραδάθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ [43] Χαραδὰθ, καὶ παρενέβαλον **26** εἰς [44] Μακηλώθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακηλὼθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Καταάθ.

27 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Καταάθ, καὶ παρενέβαλον **28** εἰς [45] Ταράθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ταράθ, **29** καὶ παρενέβαλον εἰς [46] Μαθεκκά. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μαθεκκὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς **30** [47] Σελμωνᾶ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνᾶ, **31** καὶ παρενέβαλον εἰς Μασουρούθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μασουρούθ, καὶ παρενέβαλον **32** εἰς [48] Βαναία. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Βαναία, καὶ παρενέβαλον [49] εἰς τὸ ὄρος [50] Γαδγάδ. **33** Καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους Γαδγὰδ, **34** καὶ παρενέβαλον εἰς [51] Ἐτεβαθά. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐτεβαθὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς **35** [52] Ἐβρωνά. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐβρωνὰ, **36** καὶ παρενέβαλον εἰς Γεσιὼν Γάβερ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ [53] Γεσιὼν Γάβερ, καὶ παρενέβαλον [54] ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σὶν, [55] καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαράν· **37** αὕτη ἐστὶ Κάδης. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Κάδης, καὶ παρενέβαλον εἰς Ὢρ [56] τὸ ὄρος πλησίον **38** γῆς Ἐδώμ. Καὶ ἀνέβη Ἀαρὼν ὁ [57] ἱερεὺς διὰ προστάγματος κυρίου, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ [58] τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῷ μηνὶ **39** τῷ πέμπτῳ μιᾷ τοῦ μηνός. Καὶ Ἀαρὼν ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἀπέθνησκεν ἐν Ὢρ τῷ ὄρει. **40** Καὶ ἀκούσας ὁ [59] Χανανὶς βασιλεὺς Ἀράδ, καὶ οὗτος κατῴκει ἐν γῇ Χαναὰν, [60] ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ **41** Ἰσραήλ. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὢρ τοῦ ὄρους, καὶ **42** παρενέβαλον [61] εἰς [62] Σελμωνά. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνὰ, καὶ παρενέβαλον [63] εἰς **43** Φινώ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Φινὼ, καὶ παρενέβαλον **44** [64] ἐν Ὠβώθ. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὠβὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Γαΐ, ἐν τῷ πέραν **45** [65] ἐπὶ τῶν ὁρίων Μωάβ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γαΐ, καὶ παρενέβαλον εἰς Δαιβὼν Γάδ.

---

18 Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρώθ, *O.* desunt. 19 *Ald.* ἀνὰ μέσον. 20 *Alex.* Αἰλείμ. & mox. & vers. 10. al. Ἐλείμ. al. Ἀλείμ. 21 *Alex.* ὑδάτων * ὑδάτων, καί. 22 *Alex.* ἐν τῇ ἐρήμῳ. 23 *Alex.* deest Σίν. 24 *Alex.* ἐρήμου, καί. 25 *Alex.* Ῥαφακάν. 26 *O.* Σελεῖς, ut & vers. proximo. 27 *O.* εἰς, sæpius in sequentibus. 28 *Alex.* Ῥαφιδείν. & vers. 15. 29 ἐκεῖ *O.* deest. 30 τῷ λαῷ *C.* desunt. 31 *O.* εἰς τὴν ἔρημον. 32 *Alex.* τῇ Σινᾷ. 33 *O.* εἰς μνήματα. 34 al. Ἀσειρώθ. 35 *Ald.* Ῥεμβών. & vers. 20. al. Ῥεμών. 36 *Alex.* ἐν. 37 *Ald.* Λεμβωνᾶ. & vers. 21. 38 *Alex.* & *C.* Ῥεσσά. *O.* Δεσσά. & vers. 22. 39 *Alex.* Μακελάθ. & vers. 23. 40 *Alex.* & *C.* ἐν Ἀρσαφάρ. *Ald.* ἐν Ἀρσαφάθ. & vers. 24. 41 *Alex.* ἐκ * Σαρσαφάρ. *Ald.* ἐξ ὄρους Ἀρσαφάθ. 42 *Alex.* *Ald.* ἐπί. 43 *C.* Χαραδαΐ. & vers. 25. *O.* Χαράθ. & vers. 25. 44 *O.* *Ald.* Μακηδάθ. *C.* Μακηδών. & vers. 26. 45 *Alex.* Θαράθ. 46 *O.* Ματεκκάν. & vers. 29 47 *Alex.* & *C.* Ἀσελμωνᾶ. & vers. 30. *C.* Ἀσσεμωνᾶ. & vers. 30. al. Ἀσμωνά. 48 *Alex.* Βανικάν. & vers. 32. *Ald.* Βανακκάν. *C.* Μανιακάν. & vers. 32. 49 *Alex.* εἰς ὄρος. 50 *Ald.* Γαδδάδ. al. Γαδιγάδ. 51 *Alex.* Ἰεταβαθάν. & vers. 34. *C.* Ἐτεμαθά. & vers. 34. 52 *O.* Σεβρωνά. & vers. 35. 53 *C.* Σιών. 54 *O.* εἰς τὴν ἔρημον. 55 καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαρὰν *C.* desunt. *O.* pro Φαρὰν habet Φάρ. 56 *O.* εἰς τό. 57 *Alex.* ἱερεὺς * πλησίον τοῦ ὄρους διά. *O.* *Ald.* ἱερεὺς ἐπὶ τὸ ὄρος διά. *C.* ἱερεὺς εἰς τὸ ὄρος διά. al. ἱερεὺς εἰς Ὢρ τὸ ὄρος διά. 58 *Alex.* τεσσερακοστῷ. 59 *O.* Χαταναῖος. 60 *O.* ὅτι. 61 *Alex.* ἐν. 62 al. Σαλμωνᾶ. 63 *Ald.* ἐν Φινάν. *C.* ἐν Φιγώ. *O.* εἰς Φινόν. & vers. 43. al. ἐν Φυνών. 64 *O.* εἰς Σωφώθ. & vers. 44. 65 ἐπὶ *O.* deest.

46 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Δαιβὼν Γάδ, καὶ παρενέβαλον [66] ἐν [67] Γελμὼν Δεβλαθαίμ. 47 [68] Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθαὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ [69] Ἀβαρὶμ, ἀπέναντι [70] Ναβαῦ. 48 Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ [71] ὀρέων Ἀβαρὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ, ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχώ. 49 [72] Καὶ παρενέβαλον παρὰ τὸν Ἰορδάνην ἀναμέσον Αἰσιμὼθ, ἕως [73] Βελσὰ τὸ κατὰ [74] δυσμὰς Μωάβ. 50 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ [75] παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἰεριχὼ, λέγων, 51 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χαναάν. 52 Καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξαρεῖτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτὰ, καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξαρεῖτε. 53 Καὶ [76] ἀπολεῖτε [77] πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ, ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ. 54 Καὶ κατακληρονομήσετε τὴν [78] γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν· τοῖς πλείοσι πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν. εἰς ὃ ἂν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐκεῖ [79] αὐτοῦ ἔσται, κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε. 55 Ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ [80] ἔσται [81] οὓς ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν, σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν, καὶ [82] ἐχθρεύσουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ᾽ [83] ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε. 56 Καὶ ἔσται [84] καθότι [85] διεγνώκειν ποιῆσαι [86] αὐτοὺς, ποιήσω [87] ὑμᾶς.

Κεφ. λδ'. 34.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, 2 Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς [1] εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν Χαναὰν, αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν, γῆ Χαναὰν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς. 3 Καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς Λίβα ἀπὸ ἐρήμου Σὶν ἕως ἐχόμενον [2] Ἐδὼμ, καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς Λίβα ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν. 4 Καὶ κυκλώσει ὑμᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ Λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν Ἀκραβὶν, καὶ παρελεύσεται [3] Ἐννὰκ, καὶ ἔσται ἡ [4] διέξοδος [5] αὐτοῦ πρὸς Λίβα Κάδης τοῦ Βαρνὴ, καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυλιν Ἀρὰδ, 5 καὶ παρελεύσεται [6] Ἀσεμωνᾶ. Καὶ κυκλώσει τὰ ὅρια ἀπὸ [7] Ἀσεμωνᾶ [8] χειμάρρουν Αἰγύπτου, καὶ ἔσται ἡ [9] διέξοδος ἡ [10] θάλασσα. 6 Καὶ τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης ἔσται [11] ὑμῖν, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ, τοῦτο ἔσται ὑμῖν [12] τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης. 7 Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς Βορρᾶν· ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης [13] καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς [14] παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὄρος. 8 Καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος [15] καταμετρήσετε [16] αὐτοῖς, [17] εἰσπορευομένων εἰς [18] Ἐμὰθ, καὶ ἔσται ἡ [19] διέξοδος αὐτοῦ τὰ ὅρια [20] Σαραδάκ. 9 Καὶ ἐξελεύσεται τὰ ὅρια [21] Δεφρωνὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ [22] Ἀρσναΐν· 10 τοῦτο ἔσται ὑμῖν ὅρια ἀπὸ Βορρᾶ. Καὶ καταμετρήσετε ὑμῖν [23] αὐτοῖς [24] τὰ ὅρια ἀνατολῶν ἀπὸ [25] Ἀρσεναὶν [26] Σεπφαμάρ. 11 Καὶ [27] καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ [28] Σεπφαμὰρ Βηλὰ ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγὰς, καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια [29] Βηλὰ [30] ἐπὶ νώτου θαλάσσης [31] Χενερὲθ ἀπὸ ἀνατολῶν. 12 Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἔσται

66 *Alex.* εἰς. 67 *O.* Γαλβὼν Δελβαθὲν. 68 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθαὶμ *O.* desunt. 69 *O.* Ὁμαρεὶμ. & vers. 48. Ἀμαρεὶμ. al. Ἀβαρείμ. 70 *O.* Νομάβ. 71 *C.* ὀρείων. al. ὀρείων. 72 al. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ δυσμῶν Μωὰβ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην. *O. Ald.* etiam habent ἐπὶ τόν. 73 *Alex.* Βελσατλὶμ κατά. *Ald.* Βελσαττεὶμ κατά. *C.* Ἀβελσατὶμ κατά. *O.* Ὠβελσαττεὶμ κατά. 74 al. δυσμῶν Μωάβ. Hic desinit caput 33 secundum *Ald.* 75 *Alex.* ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου. 76 al. ἀπολεῖται. 77 πάντας deest *Alex. Ald. C.* 78 *Alex.* γῆν κληρωτὶ κατά. *Ald.* γῆν αὐτῶν κληρωτὶ, κατά. *C.* γῆν ἐν κλήρῳ κατά. 79 *O.* ἔσται αὐτοῦ ὁ κλῆρος. 80 *O.* ἔσονται. 81 *Alex. Ald.* ὅσους ἄν. 82 *O.* ἐχθρεύσω. 83 *O.* ἧς. 84 al. καθ᾽ ὅ, τι. 85 *O.* ἔγνωκεν. 86 *O. Ald.* αὐτοῖς. 87 *O. Ald. C.* ὑμῖν.

Cap. 34. 1 *Comp.* εἰσπορεύσεσθε. 2 *C.* Ἐδών. 3 *O.* Σενάχ. 4 *O.* ἔξοδος. 5 *Ald.* αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πρός.

6 *Ms. Alex.* Ἀσελμωνᾶ. ut & *Ald.* hic & vers. 5. *O.* Σελμονᾶ. 7 *Alex.* Σελμωνᾶ. 8 *Alex.* χείμαρρον. 9 *O.* διέξοδος αὐτοῦ ἡ. 10 *Ald.* θάλασσα ἡ μεγάλη, καί. 11 *Alex.* ὑμῖν, θάλασσα. 12 *Alex.* τὸ ὅριον. 13 *C.* καταμετρήσεται, & vers. 8. & 10. 14 *Alex. Ald. C.* παρὰ τὸ ὄρος. Καὶ ἀπό. 15 *Alex.* καταμετρηθήσεται. 16 *O. Ald. C.* ἑαυτοῖς. 17 εἰσπορευομένου. 18 *Alex.* Αἱμάθ. 19 *C.* ἔξοδος, & vers. 9. 20 *Alex.* Σαλαδάκ. *Ald. C.* Σαδαδά. 21 *Alex.* & *C.* Ζεφρωνά. *O.* Ἐφρωνά. 22 *Alex.* Ἀσερναΐν. *C.* Ἀσερναάν. 23 *Alex. Ald. C.* ἑαυτοῖς. 24 *O.* εἰς τὰ ὅρια ἀπ᾽. 25 *Alex.* Ἀσερναΐν. 26 *Ald.* ἕως Σεπφαμά. *C.* Σεπφαμά. *O.* Ἐφαμάρ. 27 *Ald.* καταβήσετε bis, & versu 12. 28 *C.* Σεπφὰρ Ἀρβηλά. al. Σεπφαμὰ Ἄρβηλα. 29 *O.* Ἀρβηλὰ bis. al. Βήλ. 30 *Ald. C.* καὶ συγκρούσει ἐπὶ νώτου. 31 *O.* Χενναρά.

ἡ [32] διέξοδος θάλασσα ἡ ἁλυκή. αὕτη ἔσται 13 ὑμῖν ἡ γῆ καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ. Καὶ ἐνετείλατο [33] Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγων, Αὕτη ἡ γῆ ἣν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου, ὃν τρόπον συνέταξε [34] κύριος δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει 14 φυλῆς [35] Μανασσῆ. Ὅτι ἔλαβε φυλὴ υἱῶν [36] Ῥουβὴν, καὶ φυλὴ υἱῶν Γὰδ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς [37] Μα-15 νασσῆ ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν. Δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχὼ ἀπὸ Νότου 16 [38] κατ' ἀνατολάς. Καὶ ἐλάλησε κύριος 17 πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οἳ [39] κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν· Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ [40] Ἰησοῦς ὁ τοῦ 18 Ναυή. Καὶ ἄρχοντα ἕνα ἐκ φυλῆς λήψεσθε κατακληρονομῆσαι ὑμῖν τὴν γῆν. 19 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν· τῆς φυλῆς 20 Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς [41] Ἰεφοννή. Τῆς φυλῆς Συμεὼν, [42] Σαλαμιὴλ υἱὸς [43] Σεμιούδ. 21 Τῆς φυλῆς [44] Βενιαμὶν, [45] Ἐλδὰδ υἱὸς Χασ-22 λών. Τῆς φυλῆς [46] Δὰν, ἄρχων [47] Βακ-23 χὶρ υἱὸς Ἐγλί. Τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ φυλῆς υἱῶν [48] Μανασσῆ, ἄρχων Ἀνιὴλ υἱὸς [49] Σου-24 φί. Τῆς φυλῆς υἱῶν Ἐφραὶμ, ἄρχων 25 Καμουὴλ υἱὸς [50] Σαβαθάν. Τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἄρχων Ἐλισαφὰν υἱὸς [51] Φαρ-26 νάχ. Τῆς φυλῆς [52] υἱῶν Ἰσσάχαρ, ἄρ-27 χων [53] Φαλτιὴλ υἱὸς Ὀζά. Τῆς φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ, ἄρχων [54] Ἀχιὼρ υἱὸς Σελεμί. 28 Τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, ἄρχων [55] Φαδαὴλ 29 υἱὸς [56] Ἰαμιούδ. [57] Τούτοις ἐνετείλατο κύριος [58] καταμερίσαι [59] τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Χαναάν.

Κεφ. λε'. 35.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ [1] παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ [2] Ἰε-2 ριχὼ, λέγων, Σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ δώσουσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν· καὶ τὰ προάστεια τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσι 3 τοῖς Λευίταις. Καὶ [3] ἔσονται αὐτοῖς αἱ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν [4] αὐτῶν, καὶ [5] πᾶσι 4 τοῖς τετράποσιν αὐτῶν. Καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων, [6] ἃς δώσετε τοῖς Λευίταις, ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως καὶ [7] ἔξω [8] δισχιλίους 5 πήχεις κύκλῳ. Καὶ μετρήσεις ἔξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Λίβα δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς [9] θάλασσαν δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Βοῤῥᾶν δισχιλίους πήχεις. καὶ ἡ πόλις μέσον [10] τούτου ἔσται ὑμῖν, καὶ [11] τὰ ὅμορα τῶν πό-6 λεων. Καὶ τὰς [12] πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις, τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἃς δώσετε [13] φυγεῖν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι, * καὶ πρὸς ταύταις [14] τεσσαράκοντα καὶ δύο πό-7 λεις. Πάσας τὰς [15] πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις [16] τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ πόλεις· 8 ταύτας, καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν. Καὶ τὰς πόλεις ἃς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασχέσεως [17] υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν τὰ πολλὰ, πολλά· καὶ ἀπὸ τῶν [18] ἐλαττόνων, [19] ἐλάττω· ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν [20] κατακληρονομήσουσι, δώσουσιν [21] ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς Λευί-9 ταις. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυ-10 σῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, [22] Ὑμεῖς διαβαί-11 νετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χαναάν. Καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις· φυγαδευτήρια ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν, [23] πᾶς 12 ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκουσίως. Καὶ ἔσον-

32 *C.* ἔξοδος. *O.* διέξοδος αὐτῶν. 33 *O.* αὐτοῖς Μωσῆς. 34 *O.* κύριος τῷ Μωσῇ δοῦναι. 35 *Alex.* Μαννασσῆ. 36 *C.* Ῥουβὴμ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. *O.* κατ' οἴκους πατριῶν υἱῶν Ῥουβήν. 37 *Alex.* Μαννασσῆ. 38 *Alex. Ald. C.* πρὸς ἀνατολάς. 39 *O.* κατακληρονομήσουσιν. 40 *Alex.* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυή. 41 al. Ἰεφθοννί. 42 al. Σαμουήλ. 43 sic *Ald.* & *C. Alex.* Ἐμιούδ. 44 *Alex.* Βενιαμείν. 45 *Ald.* Ἐλδάς. *C.* Ἐνδάδ. *O.* Ἐλεάδ. 46 *O.* υἱῶν Δάν. 47 *Alex.* Βοκκὶ υἱὸς Ἐκλί. *Ald.* Βοκκὸρ υἱὸς Ἰεκλί. *C.* Βοκκὶ υἱὸς Ἰοκλί. *O.* Ἀκχεὶρ υἱὸς Ἐκχεί. 48 *Alex.* Μαννασσῆ. 49 *Alex.* & *C.* Οὐφίδ. *Ald.* Σουφίδ. al. Ἐφούδ. 50 *Ald. C.* Σαφτάν. *O.* Ἀμαθά. 51 *Ald.* Χαρνάχ. *C.* Ἀρνάχ. *O.* Φαινάχ. 52 υἱῶν *O.* deest. 53 al. Φαντιήλ. 54 *Alex.* Ἀχιώβ. 55 al. Φαδιήλ. 56 *Alex. Ald. C.* Ἀμιούδ. *O.* Σελεμιούδ. 57 *Alex. O. Ald. C.* Οὗτοι οἷς ἐνετείλατο: 58 *Alex.* καταμητρῆσαι. (pro καταμετρῆσαι) *Ald.* καταμερῆσαι. 59 *Alex.* & *C.* τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

Cap. 35. 1 *Mſ. O.* ἐπί. 2 al. Ἰερυχώ. 3 *Mſ. Alex.* & *Comp. ed.* ἔσονται αἱ πόλεις αὐτοῖς κατοικεῖν. *Ald.* ἔσ. αἱ π. αὐτῶν κατ. 4 *Alex.* αὐτῶν. * Καὶ τά. 5 πᾶσι *C.* deeſt. 6 ἃς *O.* deeſt. 7 *O.* ἔξω τείχους δισχιλ. 8 *C.* χιλίους. 9 *O.* βοῤῥᾶν··· θάλασσαν. 10 *C.* τούτων. 11 al. ταῦτα τά. 12 *Alex. O. A.* πόλεις ἃς δώσετε, & verſ. 7, ut & *C.* 13 *Ald.* φυγῆς. * Hæc v. *Francof.* jungit verſui ſeq. 14 *Alex.* τεσσεράκοντα. 15 *Alex.* πόλεις ἃς δώσεται. 16 *Alex.* τεσσεράκοντα. 17 *Alex.* τῶν υἱῶν. 18 *O.* τὸ ἔλαττον. 19 *O. C.* ἔλαττον· 20 *O.* κληρονομήσ. 21 ἀπὸ τῶν πόλεων *O.* deſunt. 22 *O. C.* Ὅτι ὑμεῖς. 23 *Alex.* πᾶς πατάξας.

αἱ

αἱ πόλεις [24] ὑμῖν φυγαδευτήρια [25] ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων ἕως ἂν στῇ [26] ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν. **13** Καὶ αἱ πόλεις ἃς δώσετε τὰς ἓξ [27] πόλεις, φυγαδευτήρια [28] ἔσονται ὑμῖν. **14** Τὰς τρεῖς πόλεις [29] δώσετε [30] πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ Χαναάν. **15** Φυγαδεῖον ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν· ἔσονται αἱ πόλεις αὗται [31] εἰς φυγαδευτήριον, [32] φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως. **16** Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτόν, καὶ τελευτήσῃ, φονευτής ἐστι, **17** θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής. Ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρὸς ἐν ᾧ ἀποθανεῖται [33] ἐν αὐτῷ, πατάξῃ αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω [34] ὁ φονευτής. **18** [35] Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρὸς ἐξ οὗ ἀποθανεῖται [36] ἐν αὐτῷ, πατάξῃ αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, [37] θανάτῳ **19** θανατούσθω ὁ φονευτής. Ὁ ἀγχιστεύων [38] τὸ αἷμα, οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα· ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ οὗτος, ἀποκτενεῖ αὐτόν. **20** Ἐὰν δὲ δι' ἔχθραν ὤσῃ αὐτόν, καὶ [39] ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ [40] ἐνέδρου, **21** καὶ ἀποθάνῃ, Ἢ διὰ μῆνιν ἐπάταξεν αὐτὸν [41] τῇ χειρί, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω [42] ὁ πατάξας, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων. ὁ ἀγχιστεύων [43] τὸ [44] αἷμα ἀποκτενεῖ [45] τὸν φονεύσαντα ἐν **22** τῷ συναντῆσαι αὐτῷ. Ἐὰν δὲ [46] ἐξάπινα, οὐ δι' ἔχθραν ὤσῃ αὐτόν, ἢ [47] ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος, οὐκ ἐξ ἐνέδρου, **23** Ἢ παντὶ λίθῳ, ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, οὐκ εἰδώς, καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν, οὐδὲ ζητῶν κακο**24**ποιῆσαι αὐτόν· Καὶ κρινεῖ ἡ συναγωγὴ ἀναμέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, κατὰ τὰ κρίματα ταῦ**25**τα. Καὶ ἐξελεῖται ἡ συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, [48] καὶ ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ, οὗ κατέφυγε, καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ. **26** Ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς **27** πόλεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ, Καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ, καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύσαντα, οὐκ ἔνοχός [49] ἐστιν. **28** Ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς [50] καταφυγῆς κατοικείτω ἕως [51] ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ. **29** Καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς [52] κατοικίαις **30** ὑμῶν. [53] Πᾶς πατάξας ψυχήν, διὰ μαρτύρων [54] φονεύσεις τὸν φονεύσαντα, καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν. **31** Καὶ οὐ λήψεσθε λύτρα [55] περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι, θα**32**νάτῳ γὰρ θανατωθήσεται. [56] Οὐ λήψεσθε λύτρα τοῦ [57] φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων, τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως **33** ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας. Καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν [58] γῆν εἰς ἣν [59] ὑμεῖς κατοικεῖτε· τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, [60] καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος [61] ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵ**34**ματος τοῦ ἐκχέοντος. [62] Καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἐφ' ἧς κατοικεῖτε ἐπ' [63] αὐτῆς, ἐφ' ἧς ἐγὼ [64] κατασκηνῶ ἐν ὑμῖν· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Κεφ. λϛ΄. 36.

1 ΚΑὶ προσῆλθον οἱ [1] ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν

---

24 ὑμῖν O. ponit ante αἱ πόλεις. 25 Alex. ἀπὸ ἀγχιστεύοντος. 26 O. ἐναντίον. 27 πόλεις O. deest. 28 O. ἔσται. 29 Alex. δώσεται. 30 Alex. O. Ald. C. ἐν τῷ πέραν. 31 εἰς O. deest. 32 Alex. φεύγειν. 33 al. deest ἐν αὐτῷ. 34 ὁ φονευτὴς O. desunt. 35 totus hic versus ab Ox. ponitur post versum 19, ubi pro ἀποθάνῃ habet τελευτήσῃ, & θανάτῳ & ὁ φονευτὴς desunt. 36 ἐν αὐτῷ O. Ald. C. desunt. 37 Alex. θανάτῳ ἀποθανεῖτε ὁ. Ald. C. θανάτῳ ἀποθανεῖται ὁ. 38 Ald. τῷ αἵματι. 39 Alex. ἐπιρρίψῃ. 40 O. ἐνέδρας & vers. 23. 41 C. ἐν τῇ. 42 ὁ πατάξας, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων C. desunt. 43 Ald. τῷ αἵματι. 44 Alex. αἷμα πατάξει τόν. 45 O. αὐτόν. Ἐάν. 46 Alex. Ald. C. ἐξαπίνης. 47 Alex. ἐπιρρίψῃ. 48 Alex. καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου ἀποκαταστήσει αὐτὸν ἡ συναγωγή, οὗ κατέφυγεν. Ald. etiam habet ἀποκαταστήσει. 49 O. ἔσται. 50 Alex. O. Ald. C. καταφυγῆς αὐτοῦ κατοικείτω. 51 ἂν C. deest. 52 O. κακίαις. 53 O. πάντα πατάξαντα. 54 Alex. Ald. C. φονεύσει. 55 Alex. ἐπὶ ψυχῆς. 56 C. Καὶ οὐ. 57 O. μὴ φυγεῖν. 58 Alex. Ald. C. γῆν ἐφ' ἧς. 59 Alex. O. Ald. C. ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς. 60 Alex. καὶ οὐ μή. 61 O. C. ἐπ' αὐτῇ. 62 al. καὶ οὐ μή. Severus, τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔχει τὸ μή. 63 O. αὐτήν. al. αὐτῇ. 64 Alex. κατασκηνῶ ἐπ' αὐτῆς. O. κατασκηνώσω.

Cap. 36. 1 Mſ. Alex. & O. cum Ald. ed. & C. ἄρχοντες πατριῶν φυλῆς.

Γαλαὰδ υἱοῦ [2] Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν Ἰωσὴφ, καὶ ἐλάλησαν ἔναντι Μωυσῆ, καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πατριῶν [3] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ,

2 Καὶ εἶπαν, Τῷ κυρίῳ [4] ἡμῶν ἐνετείλατο κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ τῷ [5] κυρίῳ [6] συνέταξε κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν Σαλπαὰδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τῶν θυγατράσιν αὐτοῦ.

3 Καὶ ἔσονται ἑνὶ [7] τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ γυναῖκες· καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ [8] προστεθήσεται εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς, [9] οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς κληρονομίας [10] ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται.

4 Ἐὰν δὲ γένηται ἡ [11] ἄφεσις [12] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ [13] τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, [14] οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς [15] πατριᾶς [16] ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

5 Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ διὰ προστάγματος κυρίου, λέγων, Οὕτως φυλὴ υἱῶν Ἰωσὴφ λέγουσι.

6 Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος ταῖς θυγατράσι Σαλπαάδ, λέγων, Οὗ [17] ἀρέσκῃ ἐναντίον αὐτῶν, ἔστωσαν γυναῖκες, πλὴν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς

7 αὐτῶν ἔστωσαν [18] γυναῖκες. Καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται κληρονομία τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ [19] φυλήν, * ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς [20] τῆς πατριᾶς αὐτοῦ [21] προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

8 Καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα [22] κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν [23] υἱῶν Ἰσραήλ, [24] ἑνὶ τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς [25] αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες, ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος τὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ.

9 [26] Καὶ οὐ περιστραφήσεται ὁ κλῆρος [27] ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται [28] οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

10 * Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος [29] Μωυσῆ, οὕτως ἐποίησαν [30] θυγατράσι

11 Σαλπαάδ. Καὶ ἐγένοντο [31] Θερσὰ καὶ Ἐγλὰ καὶ Μελχὰ καὶ Νουὰ καὶ Μααλὰ θυγατέρες Σαλπαάδ, τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν,

12 * Ἐκ τοῦ [32] δήμου τοῦ Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσὴφ ἐγενήθησαν [33] γυναῖκες. καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς

13 αὐτῶν. Αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, [34] ἃ ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ [35] Μωυσῆ ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

*

---

2 *Alex.* Μαχεὶρ υἱοῦ Μαννασσῆ. 3 τῶν υἱῶν *O.* desunt. 4 *Ald.* ὑμῶν. 5 *Ald.* κυρίῳ ὑμῶν. *O.* κυρίῳ ἡμῶν. 6 *Alex.* συνέταξεν δοῦναι κύριος τήν. 7 *O.* ἐκ τῶν φυλῶν. 8 *Alex.* προστεθήσονται εἰς τὴν κληρονομίαν. 9 *Ald.* ἧς. 10 *Ald.* ὑμῶν. 11 *Alex.* * ἀφαίρεσεις pro ἀφαίρεσις, ut habent *Ald. O.* & *C.* 12 *O.* ἐκ τῶν. 13 τὴν κληρονομίαν *O.* desunt. 14 *Ald.* ἧς. 15 *C.* πατέρων. *O.* πατριῶν. 16 *Ald.* ὑμῶν. 17 *Alex.* ἀρέσκει. *Ald.* ἂν ἀρέσκῃ. *C.* ἂν ἀρέσκει. 18 *Alex.* γυναῖκες. Οὐχί. 19 *Ald.* φυλὴν ἑτέραν, * Ab h. v. *Francof.* incipit verſ. 7. 20 *O.* τοῦ πατρὸς. al. τῆς πατρικῆς, & deeſt αὐτοῦ. 21 *O.* προσκολληθήσεται. 22 *Alex.* κληρονομίαν υἱῶν. 23 υἱῶν *O.* deeſt. 24 *Alex.* ἑνὶ τῶν. 25 *O.* αὐτῶν. 26 *Alex.* Καὶ * περιστραφήσεται κλῆρος. 27 ἐκ φυλῆς *O.* desunt. 28 *O.* τῇ ἑαυτοῦ φυλῇ αἱ φυλαὶ υἱῶν Ἰσραήλ. * Prius hoc membrum *Francof.* jungit verſui præced. 29 *Alex.* πρὸς Μωυσῆν. 30 *Alex. O. Ald. C.* θυγατέρες. 31 *Alex.* Μαλαὰ καὶ Θερσὰ καὶ Αἰγλὰ καὶ Μελχὰ καὶ Νουὰ θυγατέρες. *Ald.* & *C.* Μααλὰ, & primo etiam loco ponunt. * Prius hoc membr. *Francof.* jungit verſui præced. 32 *Alex.* δήμου Μαννασσῆ. 33 *Alex.* αὐτοῖς γυναῖκες. 34 *O.* ὅσα συνέταξεν. 35 *C.* Μωϋσῆ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐπί.
* *Alex.* Ἀριθμοί.

ΔΕΥ-

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

Κεφ. α΄. 1.

1 [1] ΟΥτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Μωυσῆς παντὶ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς [2] δυσμαῖς [3] πλησίον τῆς [4] ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναμέσον Φαρὰν [5] Τοφὸλ, καὶ Λοβὸν, καὶ [6] Αὐλὼν, καὶ [7] καταχρύσεα. 2 Ἕνδεκα ἡμερῶν ἐκ Χωρὴβ ὁδὸς ἐπ' ὄρος Σηεὶρ ἕως Κάδης Βαρνή. 3 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ [8] τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο [9] κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτοὺς, 4 Μετὰ τὸ πατάξαι [10] Σηὼν βασιλέα [11] Ἀμοῤῥαίων τὸν [12] κατοικήσαντα ἐν Ἐσεβὼν, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν τὸν κατοικήσαντα ἐν Ἀσαρὼθ καὶ ἐν [13] Ἐδραΐν, 5 Ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ Μωὰβ, * ἤρξατο [14] Μωυσῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον, 6 λέγων, Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Χωρὴβ, λέγων, Ἱκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. 7 Ἐπιστράφητε καὶ [15] ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος Ἀμοῤῥαίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους Ἄραβα, εἰς ὄρος καὶ πεδίον, καὶ πρὸς [16] Λίβα, καὶ παραλίαν γῆν [17] Χαναναίων, καὶ Ἀντιλίβανον ἕως [18] τοῦ ποταμοῦ τοῦ [19] μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου. 8 Ἴδετε, [20] παραδέδωκεν ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν, [21] εἰσπορευθέντες [22] κληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ Ἀβραὰμ, [23] καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, δοῦναι [24] αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς. 9 Καὶ [25] εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς. 10 Κύριος ὁ θεὸς [26] ὑμῶν ἐπλήθυνεν [27] ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐστε [28] σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει. 11 Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστε χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν. 12 Πῶς δυνήσομαι [29] μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν; 13 Δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, καὶ [30] καταστήσω ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν. 14 Καὶ ἀπεκρίθητέ μοι, καὶ εἴπατε, Καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆσαι. 15 Καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ [31] συνετοὺς, καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, [32] καὶ δεκάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς [33] τοῖς κριταῖς ὑμῶν. 16 Καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, [34] Διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ [35] κρίνατε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς, καὶ ἀναμέσον [36] ἀδελφοῦ, καὶ ἀναμέσον προσηλύτου αὐτοῦ. 17 Οὐκ [37] ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ [38] κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ μὴ [39] ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστι. καὶ τὸ ῥῆμα [40] ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ [41] ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἀκούσομαι αὐτό. 18 Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ [42] ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ποιήσετε. 19 Καὶ ἀπάραντες [43] ἐκ Χωρὴβ ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην, ἣν [44] εἴδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμοῤῥαίου, [45] καθότι ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς [46] ἡμῶν [47] ἡμῖν, 20 καὶ ἤλθομεν ἕως Κάδης Βαρνή. Καὶ [48] εἶ-

---

Cap. 1. 1 *Mſ. Alex.* Καὶ οὗτοι. 2 al. δυσμάς. 3 *Sch.* Ἀκύλ. καὶ Σύμμ. ἐν τῇ ὁμαλῇ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. οὕτως καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς Ἀραβίας καὶ Ἰουδαίας ὀρέων. 4 *Alex.* ἐρυθρᾶς [*] ἀναμέσον. 5 *Ald.* Τοφολόν. 6 al. Αὐλόν. 7 *Ald.* κατὰ τὰ χρύσεα. 8 *Alex.* τεσσερακοστῷ. 9 *O. C.* αὐτῷ κύριος πρός. 10 *Alex.* τὸν Σηών. *O.* αὐτὸν τὸν Σηών. 11 *Alex.* τῶν Ἀμοῤῥαίων. 12 *O.* κατοικοῦντα. 13 *Alex.* Ἐδραείν. al. Ἐδραΐ. * Ab h. v. *Francof.* incipit verſ. 5. 14 *C.* διασαφῆσαι Μωϋσῆς τόν. 15 *O.* ἀπάραντες ὑμεῖς εἰσπ. 16 *Ald.* νότον, λίβα. al. νότον. 17 *O. Ald.* Χαναάν. 18 τοῦ ποταμοῦ deeſt *O.* 19 *Alex.* & *Ald.* μεγάλου Εὐφράτου. 20 *Alex. Ald. C.* παραδέδωκα. 21 *Alex. Ald.* εἰσελθόντες. *O.* πορευθέντες. 22 al. κατακληρονομήσατε. 23 *Alex.* καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακώβ. 24 *Ald.* αὐτοῖς αὐτὴν, καί. 25 al. εἶπον. 26 *Alex. Ald. O.* ἡμῶν. 27 ſic *O.* at *Ald.* ἡμᾶς. 28 al. τήμερον. 29 *Alex.* φέρειν μόνος τόν. 30 *Alex.* & *C.* καταστήσω αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς ἡγουμένους. *Ald.* καταστ. αὐτοὺς ἐφ' ὑμῶν ἡγ. 31 *C.* συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν. 32 *Alex.* καὶ δεκαδάρχους. 33 *O.* ταῖς φυλαῖς. 34 *Ald.* Διακούσατε. 35 *Alex.* κρίνετε. 36 *Alex. O. C.* τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καί. 37 *Alex.* & *C.* ἐπιγνώσεσθε. 38 κατὰ deeſt *O. C.* 39 *C.* ὑποστείλῃς. 40 *Alex.* ὃ ἐὰν ᾖ σκληρὸν ἀφ'. 41 ἀφ' ὑμῶν *C.* ponit poſt ἐπ' ἐμέ. 42 *Alex.* ἐκείνῳ τοὺς πάντας λόγους. 43 *Alex.* ἐκ * Σωχὼθ ἐπορεύθημεν. 44 al. ἴδετε. 45 al. καθ' ὅ, τι. 46 *Ald.* ὑμῶν. 47 ἡμῖν *O.* deeſt. 48 *O.* εἶπον πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων.

πα πρὸς ὑμᾶς, [49] Ἤλθατε [50] ἕως τοῦ ὄρους τοῦ Ἀμορραίου, [51] ὁ κύριος ὁ θεὸς [52] ἡμῶν δίδω-
21 σιν [53] ὑμῖν. Ἴδετε, [54] παραδέδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν, ἀναβάντες [55] κληρονομήσατε ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων [56] ὑμῶν ὑμῖν. μὴ [57] φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιάσητε.

22 Καὶ [58] προσήλθατέ μοι [59] πάντες, καὶ εἴπατε, Ἀποστείλωμεν ἄνδρας προτέρους ἡμῶν, καὶ ἐφοδευσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν τὴν ὁδὸν δι᾽ ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις εἰς ἃς [60] εἰσ-
23 πορευσόμεθα εἰς αὐτάς. Καὶ ἤρεσεν [61] ἐναντίον μου τὸ ῥῆμα. καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν.

24 Καὶ [62] ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος, καὶ [63] ἤλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος, καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν. Καὶ [64] ἐλάβοσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς,
25 καὶ κατήνεγκαν πρὸς [65] ὑμᾶς, καὶ ἔλεγον, Ἀγαθὴ ἡ γῆ, ἣν κύριος ὁ θεὸς [66] ἡμῶν δί-
26 δωσιν ἡμῖν. Καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι, [67] ἀλλ᾽ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ [68] ἡμῶν. Καὶ [69] διεγογγύζετε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν, καὶ εἴπατε, * Διὰ τὸ μι-
27 σεῖν κύριον ἡμᾶς, ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου παραδοῦναι ἡμᾶς [70] εἰς χεῖρας Ἀμορραί-
28 ων, [71] ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς. Ποῦ ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; οἱ δὲ ἀδελφοὶ [72] ὑμῶν ἀπέστησαν τὴν καρδίαν [73] ὑμῶν, λέγοντες, Ἔθνος μέγα καὶ [74] πολὺ καὶ δυνατώτερον ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειχισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων ἑωράκαμεν ἐ-
29 κεῖ. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς, Μὴ πτήξητε,
30 μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ᾽ αὐτῶν. Κύριος ὁ θεὸς [75] ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου [76] ὑμῶν, αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ᾽ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν [77] ὑμῖν ἐν [78] γῇ
31 [79] Αἰγύπτῳ, Καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, ἣν [80] εἴδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμορραίου· ὡς τροφοφορήσει σε κύριος ὁ θεός σου, [81] ὡς εἴ τις τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν τὴν [82] ὁδὸν εἰς ἣν ἐπορεύθητε ἕως ἤλθετε
32 εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ [83] ἡ-
33 μῶν, [84] Ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτός, δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ᾽ ἣν πορεύεσθε [85] ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐν νε-
34 φέλῃ ἡμέρας. [86] Καὶ ἤκουσε κύριος τὴν φωνὴν [87] τῶν λόγων [88] ὑμῶν, καὶ παροξυνθεὶς
35 ὤμοσε, λέγων, Εἰ ὄψεταί τις τῶν ἀνδρῶν [89] τούτων τὴν [90] γῆν ἀγαθὴν ταύτην, ἣν [91] ὤμοσα τοῖς πατράσιν [92] αὐτῶν,
36 Πλὴν Χάλεβ υἱὸς [93] Ἰεφοννή, οὗτος ὄψεται αὐτήν, καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν [94] ἐφ᾽ ἣν ἐπέβη, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ τὸ προσκεῖσθαι
37 αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον. Καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη κύριος δι᾽ ὑμᾶς, λέγων, Οὐδὲ σὺ οὐ
38 μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ. Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ὁ παρεστηκώς σοι, οὗτος [95] εἰσελεύσεται ἐκεῖ. αὐτὸν κατίσχυσον, ὅτι αὐτὸς [96] κατακληρονομήσει αὐτὴν τῷ Ἰσραήλ.
39 [97] Καὶ πᾶν παιδίον νέον ὅστις οὐκ [98] οἶδε σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακόν, οὗτοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ τούτοις δώσω αὐτήν, καὶ αὐτοὶ [99] κληρονομήσουσιν αὐ-
40 τήν. Καὶ ὑμεῖς ἐπιστραφέντες [100] ἐστρατοπεδεύσατε εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν τὴν ἐ-
41 πὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Καὶ ἀπεκρίθητε, καὶ [1] εἴπατε, Ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ἡμεῖς [2] ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς

---

49 al. Ἤλθετε. 50 *Alex.* ἕως ὄρους. 51 *Alex.* ὃ ὁ κύριος. 52 *C.* ὑμῶν. 53 *Alex.* ἡμῖν. 54 *Alex. Ald.* παραδέδωκεν κύριος. *O. C.* παραδ. ὑμῖν κύρ. 55 *Alex. O. Ald. C.* κληρονομεῖτε. 56 *O.* ἡμῶν. μὴ φοβ. 57 al. φοβῆσθε. 58 al. προσήλθετέ. 59 *C.* πάντες ὑμεῖς, καί. 60 *Alex.* εἰσπορευόμεθα. 61 *Alex. Ald.* ἐνώπιόν μου. 62 *C.* ἀποστραφέντες. 63 *O. C.* ἦλθον. 64 *Alex. O. Ald. C.* ἔλαβον. 65 *Alex.* & *C.* ἡμᾶς. 66 *Ald.* ὑμῶν ··· ὑμῖν. 67 al. καί. 68 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν. 69 al. διεγογγύσατε. * Ab h. v. *Francof.* incip. verſ. 27. 70 *Alex.* εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἀμορραίων, ἐξολεθρεῦσαι. 71 *O.* καὶ ἐξολοθρεῦσαι. 72 *C.* ἡμῶν. 73 *C.* ἡμῶν, & ponit ante τὴν καρδίαν. 74 *O.* πολύ, ἰσχυρόν, καί. 75 *O. Ald. C.* ἡμῶν. 76 al. ἡμῶν. 77 *C.* ἡμῖν. 78 al. γῇ Αἰγύπτου. al. τῇ Αἰγύπτῳ. 79 *Alex.* Αἰγύπτῳ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, Καὶ ἐν. 80 *Alex. O. C.* εἴδετε. ὡς ἐτροποφόρησέν σε. *Ald.* εἴδετε· ὡς ἐτροφοφόρησέ σε. al. ἴδετε &c. 81 *Alex.* ὡσεὶ τροποφορήσαι. *O.* ὡς εἴ τις τροποφορήσαι. *Aq.* ὡσεὶ ἆραι τροφὸς τὸν υἱόν. *Sym.* βαστάσαι. 82 *Alex. O. Ald. C.* ὁδὸν ἥν. 83 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν. 84 *Alex.* Ὃς πορεύεται. 85 *Alex.* & *O.* ἐν αὐτῇ. 86 *Alex.* Καὶ ὡς ἤκουσεν. 87 *O.* τοῦ λόγου. 88 *Alex.* ὑμῶν, παροξυνθείς. 89 *C.* τούτων τῶν πονηρῶν. 90 *Alex.* γῆν τὴν ἀγαθήν. 91 al. ἐγὼ ὤμοσα. 92 *O.* ὑμῶν. 93 al. Ἰεφθοννί. 94 *Ald.* ἐφ᾽ ἧς. 95 al. ἐλεύσεται. 96 *Alex. Ald.* κατακληροδοτήσει. 97 *Alex. Ald. C.* Καὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε ἐν διαρπαγῇ (*C.* ἁρπαγῇ) ἔσεσθαι, (*Alex.* ἔσεσθε) καὶ πᾶν παιδίον. 98 *C.* εἶδε. 99 *Ald.* κατακληρονομήσουσιν. 100 al. στρατοπεδεύσατε. 1 *Alex. O. Ald. C.* εἴπατέ μοι, Ἡμάρτομεν ἐναντίον (*Ald.* ἔναντι) κυρίου. 2 *Alex.* ἀναβάντες πολεμήσωμεν. *O.* ἀναβήσομεν πολεμῆσαι.

ἡμῶν

ἡμῶν ἡμῖν. καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ συναθροισθέντες [3] ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος. 42 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Εἶπον αὐτοῖς, Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ μὴ πολεμήσετε, οὐ γάρ εἰμι μεθ' ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ [4] συντριβῆτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. 43 Καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου· καὶ παρέβητε τὸ ῥῆμα [5] κυρίου· καὶ παραβιασάμενοι, ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος. 44 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἀμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συνάντησιν [6] ὑμῖν, καὶ κατεδίωξεν ὑμᾶς ὡσεὶ ποιήσαισαν αἱ μέλισσαι, καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ [7] Σηεὶρ ἕως Ἑρμᾶ. 45 Καὶ καθίσαντες ἐκλαίετε [8] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν. 46 Καὶ [9] ἐνεκάθησθε ἐν Κάδης ἡμέρας πολλάς, [10] ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε.

Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ ἐπιστραφέντες ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν, ὃν τρόπον ἐλάλησε [1] κύριος πρός με, καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος 2 τὸ Σηεὶρ ἡμέρας πολλάς. Καὶ εἶπε κύριος πρός με, 3 Ἱκανούσθω [2] ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο· ἐπιστράφητε οὖν [3] ἐπὶ Βορρᾶν. 4 Καὶ τῷ [4] λαῷ [5] ἔντειλαι, λέγων, Ὑμεῖς [6] παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἠσαῦ, οἳ κατοικοῦσιν ἐν [7] Σηείρ, καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς, * καὶ [8] εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα. 5 Μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, [9] οὐ γὰρ [10] δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδός, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα [11] τοῖς υἱοῖς Ἠσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηείρ. 6 [12] Ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε, καὶ ὕδωρ μέτρῳ λήψεσθε [13] παρ' 7 αὐτῶν [14] ἀργυρίου καὶ πίεσθε. Ὁ γὰρ κύριος ὁ [15] θεὸς ἡμῶν εὐλόγησέ σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου. διάγνωθι πῶς διῆλθες τὴν ἔρημον τὴν [16] μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν [17] ἐκείνην. ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ· οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος. 8 Καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς Ἠσαῦ, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Σηείρ, παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν Ἄραβα ἀπὸ [18] Αἰλὼν καὶ ἀπὸ [19] Γεσιὼν Γάβερ· καὶ [20] ἐπιστρέψαντες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον Μωάβ. 9 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Μὴ ἐχθραίνετε τοῖς Μωαβίταις, καὶ μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ [21] δῶ ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ὑμῖν ἐν κλήρῳ, τοῖς γὰρ υἱοῖς Λὼτ δέδωκα τὴν Ἀροὴρ κληρονομεῖν. 10 [22] Οἱ Ὀμμὶν [23] πρότεροι ἐνεκάθηντο ἐπ' αὐτῆς, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ [24] καὶ ἰσχύοντες, 11 ὥσπερ οἱ [25] Ἐνακίμ. Ῥαφαῒν λογισθήσονται καὶ οὗτοι [26] ὥσπερ καὶ οἱ Ἐνακίμ· καὶ οἱ Μωαβῖται [27] ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς [28] Ὀμμίν. 12 Καὶ ἐν Σηεὶρ ἐνεκάθητο ὁ Χορραῖος τὸ πρότερον, [29] καὶ υἱοὶ Ἠσαῦ ἀπώλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· [30] καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ἰσραὴλ τὴν [31] γῆν τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἣν [32] δέδωκε κύριος αὐτοῖς. 13 Νῦν οὖν [33] ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε [34] ὑμεῖς, καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγγα [35] Ζαρέτ. 14 Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ Κάδης Βαρνὴ ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα [36] Ζαρέτ, τριάκοντα [37] καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσε [38] πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν [39] ἀποθνήσκοντες [40] ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καθότι ὤμοσε [41] κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς. 15 Καὶ ἡ [42] χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς [43] ἐξαναλῶσαι

---

3 *O.* ἀνέβητε. 4 *C.* συντριβήσεσθε. 5 *C.* κυρίου, καὶ ὑπερηφανήσατε, καὶ παραβ. 6 *O. C.* ὑμῶν. 7 *O.* Ἀρωήρ. 8 *Alex. Ald. O.* ἔναντι (*Ald.* ἐναντίον) κυρίου, καὶ οὐκ. *C.* ἐναντίον κυρ. τ. θ. ὑμῶν, καὶ οὐκ. 9 *C.* ἐνεκάθισθε bis. 10 ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε *O.* desunt.

Cap. 2. 1 *Comp.* πρός με κύριος ὁ θεός, καί. 2 *O.* ἐν ὑμῖν κυκλοῦντες. 3 *Alex.* πρὸς Βορρᾶν. 4 *Ald.* λαῷ τούτῳ. 5 *O.* ἐνέτειλε. 6 al. διαπορεύεσθε. 7 al. Σηίρ. * Ab h. v. *Francof.* incip. vers. 5. 8 *Alex. O. Ald.* εὐλαβηθήσονται σφόδρα. 9 *Alex. O. Ald. C.* οὐ γὰρ μή. 10 *Alex.* δώσω. 11 *O. C.* τῷ Ἠσαῦ. 12 *C.* Βρώματα ἀργυρίου ἀγορ. *O.* Βρώματα ἀγορ. 13 *Alex.* ἀπ' αὐτῶν. 14 ἀργυρίου *C.* ponit post μέτρῳ. 15 *C.* θεός σου. *O.* θεὸς ὑμῶν. 16 *O.* πολλήν. 17 *Alex. Ald.* ταύτην. ἰδοὺ τεσσαράκοντα (*Alex.* τεσσεράκοντα.) 18 al. Ἐλών. 19 *Alex.* Γασιών. 20 *Alex. O. Ald. C.* ἐπιστραφέντες. 21 *Alex.* δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν.

22 *Alex.* Οἱ Ὀομμείν. 23 *Alex.* το πρότερον. *Ald.* τὸ πρότερον. 24 *Alex. Ald. O. C.* καὶ ἰσχυρόν. 25 *Alex.* Ἐνακείμ. Ῥαφαείμ. al. Ἐνακίν· Ῥαφαΐμ. 26 *Alex.* ὥσπερ οἱ Ἐνακείμ. 27 *C.* ὀνομάζουσιν. 28 *Alex.* Ὀμμιείν. *C.* Σομμίν. 29 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ Ἠσαῦ ἐξέτριψαν αὐτούς, καὶ ἀπώλεσαν αὐτοὺς ἀπό. 30 καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν *O.* desunt. 31 *Alex.* γῆν κληρονομίας. 32 *Alex. O. Ald. C.* ἔδωκεν. 33 *Alex.* ἀνάστητε ὑμεῖς, καὶ διαπορεύεσθε τὴν φάραγγα. 34 ὑμεῖς *O.* deest. 35 *Alex.* Ζαρέτ· καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέ. Καὶ αἱ ἡμέραι. atque ita *C.* nisi quod bis habeat Ζαρέδ. *O.* Ζαρέδ. Καὶ αἱ ἡμ. *Ald.* Ζαρέθ. Καὶ αἱ ἡμ. 36 *O.* Ζαρέδ. 37 al. abest καί. 38 *Alex.* πᾶσα ἡ γενεά. 39 ἀποθνήσκοντες *O.* deest. 40 *C.* ἀπὸ τῆς. 41 *Alex.* κύριος αὐτοῖς. *O. C.* αὐτοῖς κύριος. 42 *Alex.* χεὶρ κυρίου ἦν. 43 *Alex.* & *Ald.* τοῦ ἐξαναλῶσαι. *C.* ἐξανάλωσεν.

[44] αὐτοὺς ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς, ἕως οὗ [45] διέ-
16 πεσαν. Καὶ ἐγενήθη [46] ἐπειδὰν ἔπεσαν
πάντες [47] οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκον-
17 τες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ, Καὶ ἐλάλησε κύ-
18 ριος πρός με, λέγων, Σὺ [48] παρα-
πορεύσῃ σήμερον τὰ ὅρια Μωὰβ [49] τὴν Ἀρο-
19 ήρ, Καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν Ἀμμάν.
μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς, [50] μηδὲ συνάψητε αὐ-
τοῖς εἰς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν
Ἀμμάν σοι ἐν κλήρῳ, ὅτι τοῖς υἱοῖς Λὼτ [51] δέ-
20 δωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ. Γῆ [52] Ῥαφαῒν λογισθή-
σεται, καὶ γὰρ ἐπ' [53] αὐτῆς κατῴκουν οἱ Ῥαφαῒν τὸ
πρότερον, καὶ οἱ Ἀμμανῖται [54] ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς
21 [55] Ζοχομμίν. Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ
[56] δυνατώτερον ὑμῶν, ὥσπερ καὶ οἱ Ἐνακίμ. καὶ
ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος [57] πρὸ προσώπου αὐτῶν,
καὶ [58] κατεκληρονόμησαν, καὶ κατῳκίσθησαν
ἀντ' αὐτῶν [59] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
22 Ὥσπερ [60] ἐποίησαν [61] τοῖς υἱοῖς Ἠσαῦ κατ-
οικοῦσιν ἐν Σηείρ, ὃν τρόπον [62] ἐξέτριψαν τὸν
Χορραῖον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρο-
νόμησαν [63] αὐτοὺς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐ-
23 τῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ οἱ
[64] Εὐαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν [65] Ἀσηδὼθ ἕως
Γάζης, καὶ οἱ Καππάδοκες οἱ [66] ἐξελθόντες
ἐκ Καππαδοκίας, ἐξέτριψαν αὐτοὺς, καὶ κατ-
24 ῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν. [67] Νῦν οὖν ἀνά-
στητε καὶ ἀπάρατε, καὶ [68] παρέλθετε ὑμεῖς τὴν
φάραγγα Ἀρνῶν. ἰδοὺ παραδέδωκα εἰς τὰς
χεῖράς σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν [69] τὸν Ἀ-
μορραῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. ἐνάρχου κληρο-
νομεῖν· σύναπτε πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῇ ἡ-
25 μέρᾳ ταύτῃ. Ἐνάρχου δοῦναι τὸν [70] τρόμον
σου καὶ τὸν φόβον σου [71] ἐπὶ προσώπου πάντων τῶν
ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, οἵτινες ἀκούσαντες
τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται, καὶ ὠδῖνας ἕξουσιν

26 ἀπὸ προσώπου σου. Καὶ ἀπέστειλα πρέ-
σβεις [72] ἐκ τῆς ἐρήμου [73] Κεδαμὼθ πρὸς Σηὼν
βασιλέα Ἐσεβὼν λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων,
27 [74] Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου· ἐν τῇ ὁδῷ
πορεύσομαι, οὐκ ἐκκλινῶ δεξιὰ [75] οὐδ' ἀριστε-
28 ρά. Βρώματα ἀργυρίου [76] ἀποδώσῃ μοι,
καὶ φάγομαι· καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι,
καὶ πίομαι· πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς
29 [77] ποσί· Καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ Ἠ-
σαῦ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σηείρ, καὶ οἱ Μωαβῖται
οἱ κατοικοῦντες ἐν [78] Ἀροήρ· ἕως ἂν παρέλθω
τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς
30 [79] ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν. Καὶ οὐκ [80] ἠθέ-
λησε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν παρελθεῖν ἡμᾶς
δι' αὐτοῦ, ὅτι ἐσκλήρυνε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσε τὴν καρδίαν αὐ-
τοῦ, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς ἐν τῇ
31 ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ εἶπε κύριος πρός
με, Ἰδοὺ ἦργμαι [81] παραδοῦναι πρὸ προσώπου
σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορραῖον, καὶ
τὴν γῆν [82] αὐτοῦ, καὶ ἔναρξαι [83] κληρονομῆσαι
32 [84] τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθε Σηὼν [85] βα-
σιλεὺς Ἐσεβὼν εἰς συνάντησιν [86] ἡμῖν, [87] αὐ-
τὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς [88] Ἰ-
33 ασσά. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν [89] πρὸ προσώπου ἡμῶν. καὶ ἐπα-
τάξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν
34 λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν
τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ [90] ἐξ-
ωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἑξῆς καὶ τὰς γυ-
ναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· οὐ κατελίπο-
35 μεν ζωγρείαν. Πλὴν τὰ κτήνη [91] ἐπρο-
νομεύσαμεν, καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβο-
36 μεν [92] Ἐξ Ἀροήρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος
χειμάῤῥου Ἀρνῶν, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν
τῇ φάραγγι, καὶ ἕως ὄρους τοῦ Γαλαάδ. [93] οὐκ

---

44 *Alex.* & *O.* αὐτοὺς ἐκ τῆς. 45 al. διέπεσον. 46 al. ἐπειδὴ ἔπεσον πάντες. *O.* ὡς. 47 *C.* ἄνδρες πολεμισταί. & ponit post ἀποθνήσκοντες. 48 *Alex. Ald.* παραπορεύῃ. 49 *O.* τὴν γῆν Σιείρ. 50 *Alex.* καὶ μή. 51 *C.* ἔδωκα. 52 *Alex.* Ῥαφαείμ. 53 *Alex. Ald.* αὐτῆς οἱ Ῥαφαείμ [*Ald.* Ῥαφαῒν] κατῴκουν. 54 *O. C.* ὀνομάζουσιν. 55 *Alex.* Ζομζομμείν. *O. Ald. C.* Ζομμείν. al. Ζομζομμείμ.
56 *Alex.* δυνατώτερον, ὥσπερ οἱ Ἐνακείμ. *Ald.* ἰσχυρὸν ὥσπερ καὶ οἱ Ἐν. *O.* δυνατὸν ὥσπερ οἱ Ἐν. *C.* δυνατώτ. ὑμ. ὥσπερ οἱ Ἐν. 57 *Alex. O. Ald. C.* ἀπό. 58 *C.* κατεκληρονόμησαν αὐτοὺς, καί. 59 ἕως τῆς ἡμ. ταύτης *O.* desunt. 60 *Alex. Ald.* ἐποίησεν. 61 *O.* οἱ υἱοί. 62 *O. C.* ἐξέτριψε. 63 αὐτοὺς *O.* deest. 64 al. Ἐβαῖοι.
65 *Alex. O. C.* Ἀσηρώθ. *Ald.* Ἀσειρώθ. 66 *Ald.* ἐκπορευθέντες. 67 *Alex.* Νῦν ἀνάστητε. 68 *Alex.* παρέλθατε. 69 *Ald.* τῶν Ἀμορραίων. & vers. 31. 70 *C.* φόβον·· τρόμον. 71 *Alex.* ἐπὶ πρόσωπον. 72 *C.* ἀπὸ τῆς.
73 *Alex.* Κεδμώθ. *O.* Μακεδμώθ. 74 al. παρελεύσομεν. 75 *Alex.* οὔτε. *O.* ἤ. 76 *Ald.* ἀποδώσεις··· ἀποδώσεις. 77 *Alex. Ald.* ποσίν μου· Καθώς. 78 *Alex.* Ἀροήλ. *C.* Ἀρ. 79 ἡμῶν *O.* deest. 80 *Alex.* ἠθέλησεν βασιλεύς. 81 *Alex.* παραδοῦναί σοι τὸν Σηών. 82 *Alex.* αὐτοῦ· ἔναρξαι. 83 *Ald.* κληρονομεῖν. 84 τὴν γῆν αὐτοῦ *O.* desunt. 85 βασιλεὺς Ἐσεβὼν *O.* desunt. 86 *O.* ἡμῶν. 87 *C.* καὶ αὐτός. 88 al. Ἰάσα. 89 al. desunt πρὸ προσ. ἡμ. *O. C.* εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν πρὸ προσ. ἡμ. al. πρὸ προσώπου ἡμῶν, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. 90 *Alex.* ἐξωλεθρεύσαμεν. 91 *Alex.* προενομεύσαμεν αὐτοῖς, καί. *Ald.* προενομεύσαμεν ἑαυτοῖς, καί. *C.* ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς, καί. *O.* προενομεύσαμεν, καί. 92 *Alex.* Ἀπό. 93 *Alex. Ald.* οὐκ ἦν πόλις.

ἐγενήθη πόλις ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς. τὰς πάσας παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας **37** ἡμῶν. [94] Πλὴν ἐγγὺς υἱῶν [95] Ἀμμὰν οὐ [96] προσήλθομεν, πάντα τὰ συγκυροῦντα [97] χειμάῤῥου Ἰαβὸκ, καὶ τὰς πόλεις τὰς [98] ἐν τῇ ὀρεινῇ, καθότι ἐνετείλατο [99] κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Καὶ ἐπιστραφέντες, ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν. καὶ ἐξῆλθεν Ὢγ βασιλεὺς τῆς Βασὰν εἰς συνάντησιν [1] ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς [2] αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς [3] Ἐδραΐμ. **2** Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Μὴ φοβηθῇς αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις αὐτῷ, ὥσπερ ἐποίησας [4] Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβών. **3** Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας [5] ἡμῶν, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ [6] ἐπατάξαμεν αὐτὸν, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν **4** αὐτοῦ σπέρμα. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· οὐκ ἦν πόλις, ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν· ἑξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ περίχωρα [7] Ἀργὸβ **5** βασιλέως Ὢγ ἐν Βασάν. [8] Πᾶσαι πόλεις ὀχυραὶ, τείχη ὑψηλὰ, πύλαι καὶ μοχλοί· πλὴν τῶν [9] πόλεων τῶν Φερεζαίων τῶν πολλῶν **6** σφόδρα. [10] Ἐξωλοθρεύσαμεν, ὥσπερ ἐποιήσαμεν τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν, καὶ [11] ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἑξῆς καὶ τὰς **7** [12] γυναῖκας, καὶ τὰ [13] παιδία, Καὶ πάντα τὰ [14] κτήνη καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων [15] ἐπρο-**8**νομεύσαμεν ἑαυτοῖς. Καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥου [16] Ἀρνῶν καὶ ἕως [17] Ἀερ-**9**μών. Οἱ Φοίνικες ἐπονομάζουσι τὸ Ἀερμὼν [18] Σανιὼρ, καὶ ὁ Ἀμοῤῥαῖος [19] ἐπωνό-**10**μασεν αὐτὸ [20] Σανίρ. Πᾶσαι πόλεις [21] Μισώρ, καὶ πᾶσα Γαλαὰδ, καὶ πᾶσα Βασὰν ἕως [22] Ἐλχὰ καὶ [23] Ἐδραΐμ, πόλεις βασι-**11**λείας τοῦ Ὢγ ἐν τῇ Βασάν. Ὅτι πλὴν Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν κατελείφθη ἀπὸ τῶν [24] Ῥαφαΐν. ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ αὕτη [25] ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἱῶν [26] Ἀμμάν. ἐννέα [27] πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν πήχει ἀνδρός. **12** Καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος χειμάῤῥου Ἀρνῶν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους Γαλαὰδ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ [28] ἔδωκα τῷ Ῥου-**13**βὴν καὶ τῷ Γάδ. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ Γαλαὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν Βασὰν [29] βασιλείαν Ὢγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς [30] Μανασσῆ, [31] καὶ πᾶσαν [32] περίχωρον Ἀργὸβ, πᾶσαν [33] Βασὰν ἐκείνην· γῆ [34] Ῥαφαῒν λογισθήσε-**14**ται. Καὶ [35] Ἰαῒρ υἱὸς [36] Μανασσῆ ἔλαβε πᾶσαν τὴν περίχωρον [37] Ἀργὸβ ἕως τῶν ὁρίων [38] Γαργασὶ καὶ Μαχαθί· ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν Βασὰν [39] Θαυὼθ Ἰαῒρ **15** ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τῷ [40] Μα-**16**χὶρ ἔδωκα τὴν Γαλαάδ. Καὶ τῷ Ῥουβὴν καὶ τῷ Γὰδ [41] δέδωκα [42] ἀπὸ τῆς Γαλαὰδ ἕως χειμάῤῥου Ἀρνῶν, μέσον τοῦ χειμάῤῥου ὅριον καὶ ἕως τοῦ [43] Ἰαβόκ· ὁ χειμάῤῥους ὅριον **17** τοῖς υἱοῖς Ἀμμάν. Καὶ ἡ Ἄραβα καὶ ὁ Ἰορδάνης ὅριον [44] Μαχαναρὲθ, καὶ ἕως θαλάσσης Ἄραβα, θαλάσσης ἁλυκῆς [45] ὑπὸ **18** Ἀσηδὼθ [46] τὴν Φασγὰ ἀνατολῶν. Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Κύριος ὁ θεὸς [47] ὑμῶν [48] ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν

---

94 *Alex. O. Ald.* Πλὴν εἰς γῆν υἱῶν. *C.* Πλὴν εἰς τὴν γῆν υἱῶν. 95 al. Ἀμμών. 96 *Alex.* προσήλθαμεν. *C.* παρήλθομεν. 97 *Alex.* & *C.* χειμάῤῥω. 98 *C.* ἐπὶ τῇ. 99 *Alex. O. Ald. C.* ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.
Cap. 3. 1 *Mſ. O.* ἡμῶν. 2 *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς. 3 *Alex.* & *O.* Ἐδραείν. *Ald.* Ἀδραείν. 4 *Alex.* τῷ Σηών. 5 *Alex.* ἡμῶν, αὐτὸν καὶ τόν. 6 *Aq.* ἀνεθεματίσαμεν. 7 al. Ἀργώβ. 8 *C.* Πᾶσαι αὗται πόλ. al. Πᾶσαι αἱ πόλ. 9 *O.* πόλεων τῶν ἀτειχίστων τῶν.
10 *Alex. O. Ald. C.* ἐξωλοθρεύσαμεν [*Alex.* ἐξολεθρεύσαμεν] αὐτοὺς ὥσπερ. 11 *Alex.* ἐξωλεθρεύσαμεν. 12 *Alex. Ald.* γυναῖκας αὐτῶν, καί. 13 *Ald. C.* τέκνα. 14 al. κτήνη αὐτῶν· καί. 15 *Ald.* προενομεύσαμεν. 16 *Alex.* Ἀρνῶν ἕως. 17 *Ald.* ὄρους Ἀερμών. *C.* ὄρους Ἑρμών. 18 *C.* Σαρμών. 19 *Alex.* ἐπονόμασεν. 20 *Alex.* Σανείρ. al. Σανήρ. 21 *Alex.* Μεισώρ. 22 al. Σελχά.
23 *Alex.* Ἐδραείμ. 24 *Alex.* Ῥαφαείν. 25 *O.* ἄκρα. 26 al. Ἀμμών. 27 al. πηχῶν. 28 *O.* δέδωκα. 29 *Ald.* βασιλείας. 30 *Alex.* Μαννασσῆ. 31 al. deeſt καί. 32 *Alex.* τὴν περίχωρον. 33 *Alex.* τὴν Βασάν. 34 *Alex.* Ῥαφαείν. 35 *Alex.* Ἰαείρ. 36 *Alex.* Μαννασσῆ. 37 *O.* Ἰαβόκ. 38 ſic *O.* & *Ald.* niſi quod mox pro αὐτὰς hab. αὐτό. *Alex.* Γαργασεί· καὶ ὁ Ἰαεὶρ ἐπωνόμασεν αὐτὸ ἐπὶ τῷ. *C.* Γεσουρὶ καὶ Μαχαθί· καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπὶ τῷ. 39 *Alex.* Αὐὼθ Ἰαείρ. *Ald. C.* Ἀβὼθ Ἰαίρ. *O.* Ἀνὼθ Ἰαΐρ. 40 *Alex.* Μαχείρ. 41 *Ald. C.* ἔδωκα. 42 *Alex. Ald. C. O.* ἀπὸ τῆς. 43 al. Ἰαβώκ. 44 *Alex.* ἀπὸ Μαχενερέθ. *Ald.* ἀπὸ Μαχαινερέθ. *C.* ἀπὸ Χενερέθ. *O.* Μαχανδράδ. 45 *Ald.* ἀπὸ Ἀσηδώθ. *C.* ἀπὸ Σηδώθ. 46 *Ald.* τὴν Φασγὰ ἀπὸ ἀνατ. *C.* τὴν φάραγγα ἀπὸ ἀνατ. 47 *C.* ἡμῶν. 48 *Alex. Ald. C.* δέδωκεν.

ταύτην ἐν κλήρῳ· ἐνοπλισάμενοι, προπορεύεσθε πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πᾶς [49] δυνατός. 19 Πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, οἶδα ὅτι πολλὰ [50] κτήνη ὑμῖν, κατοικείτωσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, αἷς ἔδωκα ὑμῖν,

20 Ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ [51] θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ [52] κατακληρονομήσωσι καὶ [53] οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἐπαναστραφήσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν [54] ἔδωκα ὑμῖν.

21 Καὶ τῷ [55] Ἰησοῖ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα, ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς [56] δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις. οὕτως ποιήσει κύριος [57] ὁ θεὸς ἡμῶν [58] πάσας τὰς βασιλείας ἐφ' ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ.

22 Οὐ φοβηθήσεσθε [59] ἀπ' αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς [60] ἡμῶν αὐτὸς πολεμήσει [61] περὶ ὑμῶν.

23 Καὶ ἐδεήθην [62] κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, 24 [63] Κύριε θεὲ, σὺ [64] ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου, καὶ τὴν δύναμίν σου, καὶ τὴν [65] χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. τίς [66] γάρ ἐστι θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ποιήσει καθὰ ἐποίησας σὺ, [67] καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου;

25 Διαβὰς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν Ἀντιλίβανον.

26 Καὶ ὑπερεῖδε κύριος ἐμὲ ἕνεκεν ὑμῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσέ μου. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἱκανούσθω σοι, μὴ [68] προσθῇς ἔτι [69] λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον.

27 Ἀνάβηθι [70] ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λελαξευμένου, καὶ [71] ἀναβλέψας τοῖς [72] ὀφθαλμοῖς σου κατὰ θάλασσαν καὶ Βοῤῥᾶν [73] καὶ Λίβα καὶ ἀνατολὰς, [74] καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.

28 Καὶ ἔντειλαι Ἰησοῖ καὶ [75] κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτὸν, ὅτι οὗτος διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου, [76] καὶ οὗτος [77] κατακληρονομήσει [78] αὐτοῖς πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ἑώρακας.

29 Καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπῃ σύνεγγυς οἴκου Φογώρ.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ νῦν Ἰσραὴλ ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ [1] τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα [2] ζῆτε, [3] καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν [4] ὑμῖν.

2 Οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ. φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ [5] ἡμῶν, [6] ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

3 Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι [7] πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς [8] ἡμῶν τῷ Βεελφεγὼρ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος [9] ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω Βεελφεγὼρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς [10] ὑμῶν ἐξ ὑμῶν.

4 Ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ [11] ὑμῶν, ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον.

5 Ἴδετε, δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ ἐνετείλατό μοι [12] κύριος, [13] ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς [14] ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ [15] κληρονομεῖν αὐτήν.

6 Καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε· ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ [16] σύνεσις [17] ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἂν ἀκούσωσι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα· καὶ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.

7 Ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα, [18] ᾧ ἐστιν [19] αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς, ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς [20] ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα;

8 Καὶ ποῖον ἔθνος μέγα, ᾧ ἐστιν [21] αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα

---

49 *Ald.* συνετός. 50 *Alex.* τὰ κτήνη. 51 *Alex.* θεὸς τοὺς. *O. Ald.* θεὸς ἡμῶν τοὺς. 52 *Alex.* κατακληρονομήσουσιν. *O.* κληρονομήσουσι. 53 *Ald.* αὐτοί. 54 *O. Ald. C.* δέδωκα. 55 *Alex.* Ἰησοῦ. 56 *C.* δύο. 57 ὁ θεὸς ἡμῶν *O.* deest. 58 *Ald. C.* πάσαις ταῖς βασιλείαις, ἐφ' αἷς. 59 ἀπ' αὐτῶν *O.* desunt. 60 al. ὑμῶν. 61 *O. Ald.* ὑπέρ. 62 κυρίου *O.* deest. 63 *Alex. O. Ald. C.* Κύριε κύριε, σύ. 64 *Alex.* ἤρξαι. 65 *C.* χεῖρά σου ··· βραχίονά σου. *O.* addit prius σου. 66 *Alex.* γὰρ θεὸς ἐν οὐρανῷ. 67 *O. C.* κατὰ τὰ ἔργα σου, καὶ κατά. 68 *O. Ald.* προσθήσῃς. 69 *O.* λαλῆσαι πρός με τόν. 70 *Alex.* ἐπὶ κορυφήν. 71 *Alex. Ald.* ἀνάβλεψον. 72 *Alex.* ὀφθαλμοῖς κατά. 73 *Alex.* καὶ Νότον καὶ ἀνατολάς. 74 *O.* deest καί. 75 *Alex.* ἐνίσχυσον. 76 *Alex. O. Ald. C.* καὶ αὐτός. 77 *C.* ἐγκληρονομήσει. 78 *Alex. O. C.* αὐτοῖς τήν.

Cap. 4. 1 *Mſ. Alex.* τῶν ῥημάτων, ὅσα. 2 *Alex.* ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες. 3 καὶ πολυπλασιασθῆτε *O.* & *Ald.* desunt. 4 *Ald.* ὑμῖν ἐν κλήρῳ. 5 *Alex.* ὑμῶν. 6 *C.* ὅσας. 7 πάντα *O.* deest. 8 *Alex.* ὑμῶν. 9 *O.* ὅς. 10 *Alex. O. Ald. C.* ἡμῶν. 11 *O. Ald. C.* ἡμῶν. 12 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεός μου. 13 *Alex. Ald.* ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς ἐν. *C.* τοῦ ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς ἐν. *O.* ποιῆσαι ὑμᾶς οὕτως ἐν. 14 *Alex.* ἣν εἰσπορεύεσθαι. 15 *Ald.* καὶ κληρονομῆσαι αὐτήν. *O. C.* κληρονομῆσαι αὐτήν. 16 *C.* σύνεσις ὑμῶν. 17 *O.* ἐνώπιον. 18 *Ald.* ὅ. 19 *Alex.* ἐν αὐτῷ. 20 *Alex.* ἄν. *C.* deest. 21 *Alex.* ἐν αὐτῷ.

δίκαια

δίκαια καὶ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δί-
9 δωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον; Πρόσεχε [22] σεαυτῷ, καὶ φύλαξον [23] τὴν ψυχήν σου σφόδρα. μὴ ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς
10 υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, Ἡμέραν [24] ἣν ἔστητε [25] ἐνώπιον κυρίου τοῦ [26] θεοῦ ἡμῶν [27] ἐν Χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας· [28] ὅτι εἶπε κύριος πρὸς μέ, Ἐκκλησίασον πρός με τὸν [29] λαόν, καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὅπως μάθωσι φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας [30] ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν δι-
11 δάξουσι. Καὶ προσήλθετε καὶ ἔστητε ὑπὸ τὸ ὄρος. καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρα-
12 νοῦ· σκότος, [31] γνόφος, θύελλα. Καὶ ἐλάλησε [32] κύριος πρὸς [33] ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς φωνὴν [34] ῥημάτων, ἣν ὑμεῖς ἠκούσατε· καὶ [35] ὁμοίωμα οὐκ [36] εἴδετε, ἀλλ' ἢ φω-
13 νήν. Καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν, τὰ δέκα ῥήματα, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλά-
14 κας λιθίνας. Καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις, ποιεῖν [37] ὑμᾶς αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ
15 [38] κληρονομῆσαι αὐτήν. Καὶ [39] φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ εἴδετε [40] ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν Χωρὴβ ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου
16 τοῦ πυρός. [41] Μὴ ἀνομήσητε [42] καὶ ποιήσητε [43] ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα [44] ὁμοίωμα [45] ἀρσενικοῦ ἢ θηλυ-
17 κοῦ. [46] Ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς· ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ, ὃ [47] πέταται ὑπὸ [48] τὸν οὐρανόν·
18 Ὁμοίωμα παντὸς ἑρπετοῦ, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς· ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος, ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕ-
19 δασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. [49] Καὶ μὴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ, πλανηθεὶς [50] προσκυνήσῃς αὐτοῖς, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμε κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς
20 ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. Ὑμᾶς δὲ ἔλαβεν [51] ὁ θεός, καὶ ἐξήγαγεν [52] ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς, ἐξ Αἰγύπτου, εἶναι αὐτῷ λαὸν [53] ἔγκληρον ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
21 ταύτῃ. Καὶ [54] κύριος ὁ θεὸς ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν λεγομένων [55] ὑφ' ὑμῶν· καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν Ἰορδάνην [56] τοῦτον, καὶ ἵνα [57] μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν [58] γῆν, ἣν κύριος ὁ [59] θεός σου δίδωσί [60] σοι ἐν κλήρῳ.
22 Ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ οὐ διαβαίνω τὸν Ἰορδάνην [61] τοῦτον. ὑμεῖς [62] δὲ [63] διαβαίνετε, καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν
23 ἀγαθὴν ταύτην. [64] Προσέχετε ὑμῖν, μὴ ἐπιλάθησθε [65] τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ [66] ἡμῶν, ἣν διέθετο πρὸς [67] ὑμᾶς, καὶ ἀνομήσητε, [68] καὶ ποιήσητε ὑμῖν [69] ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα πάντων ὧν συνέταξέ [70] σοι κύριος
24 ὁ θεός σου. Ὅτι κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον [71] ἐστί, θεὸς ζηλωτής.
25 Ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, καὶ χρονίσητε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνομήσητε, καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντός, καὶ ποιήσητε [72] τὸ πονηρὸν [73] ἐνώπιον κυρίου τοῦ [74] θεοῦ ὑμῶν παρ-
26 οργίσαι αὐτόν, Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ [75] ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ [76] κληρονομῆσαι· οὐχὶ πολυχρονιεῖτε [77] ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ'
27 ἢ [78] ἐκτριβῇ ἐκτριβήσεσθε. Καὶ δια-

22 O. αὐτῷ, καὶ τῇ ψυχῇ σου, καί. 23 τὴν ψυχήν σου O. desunt. 24 Ald. ἐν ᾗ. 25 O. ἐναντίον. 26 C. θεοῦ σου. 27 O. ἐπί. 28 Alex. ὅτε. 29 C. λαὸν τοῦτον, καί. 30 Alex. & O. ὅσας αὐτοί. 31 C. καὶ γνόφος, καὶ θύελλα. 32 Ald. κύριος ὁ θεὸς πρός. 33 Alex. Ald. C. ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ. 34 Alex. Ald. C. ῥημάτων· ὑμεῖς. 35 O. μορφήν. 36 al. ἴδετε. 37 Ald. ἡμᾶς αὐτά. C. αὐτὰ ὑμᾶς. 38 O. κληρονομεῖν. 39 al. φυλάξασθαι. al. φυλάξεσθε. 40 Ald. C. πᾶν ὁμοίωμα. 41 C. Μήποτε. 42 Ald. καὶ μή. 43 Alex. Ald. C. ὑμῖν αὐτοῖς. 44 ὁμοίωμα O. deest. 45 Alex. ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ. 46 Ald. Καὶ ὁμοίωμα. 47 C. πετᾶται. 48 C. τοῦ οὐρανοῦ. 49 Ald. Μήποτε. C. Καὶ μήποτε. 50 Alex. προσκυνήσεις. 51 Alex. Ald. C. κύριος ὁ θεός.

52 Alex. O. Ald. C. ὑμᾶς ἐκ τῆς καμείνου. 53 Ald. καὶ κλῆρον. 54 Alex. & C. κύριος ἐθυμώθη. 55 Alex. ὑφ' ἡμῶν. Ald. ἐφ' ὑμῶν. 56 τοῦτον O. deest. 57 Ald. μὴ διέλθω. C. οὐ μὴ εἰσέλθω. 58 al. γῆν τὴν ἀγαθήν, ἥν. 59 Alex. Ald. C. θεὸς δίδωσί. O. θεὸς ἡμῶν δίδωσί. 60 O. C. ὑμῖν. 61 τοῦτον O. C. deest. 62 δὲ O. deest. 63 C. διαβαίνετε Ἰορδάνην, καί. 64 Alex. Προσέχετε ὑμεῖς, μή. Ald. Προσέχετε ὑμεῖς μήποτε. C. Καὶ προσέχετε ὑμεῖς μήποτε. 65 Ald. τῆς διαθήκης. 66 Alex. ὑμῶν. 67 Alex. O. Ald. C. ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ὑμῖν. 68 Ald. καὶ μὴ ποι. 69 O. C. αὐτοῖς. 70 σοι O. deest. 71 C. ἐστὶν αὐτός, θεός. 72 O. τὰ πονηρά. 73 Alex. O. ἔναντι. al. ἐναντίον. 74 O. C. θεοῦ ἡμῶν. 75 C. ἀπολεῖσθε ταχὺ ἀπό. 76 Alex. O. Ald. C. κληρονομῆσαι αὐτήν· οὐχί. 77 O. ἡμέραν. 78 ἐκτριβῇ O. deest.

σπερεῖ κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ καταλειφθήσεσθε [79] ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν [80] πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς [81] εἰσάξει κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ.

28 Καὶ [82] λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλοις καὶ λίθοις, οἳ οὐκ ὄψονται, [83] οὔτε [84] μὴ ἀκούσωσιν, [85] οὔτε μὴ φάγωσιν, [86] οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσι.

29 Καὶ [87] ζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ εὑρήσετε αὐτὸν ὅταν [88] ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας [89] σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου.

30 Καὶ εὑρήσουσί σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοι [90] ἐπ᾽ ἐσχάτῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ [91] πρὸς κύριον τὸν θεόν σου, καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

31 Ὅτι θεὸς [92] οἰκτίρμων κύριος ὁ θεός σου· οὐκ ἐγκαταλείψει σε, [93] οὐδὲ μὴ [94] ἐκτρίψει σε. οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων [95] σου, ἣν ὤμοσεν [96] αὐτοῖς κύριος.

32 Ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς γενομένας προτέρας σου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἔκτισεν [97] ὁ θεὸς [98] ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ [99] ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, [100] εἰ ἤκουσαι τοιοῦτο.

33 Εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας.

34 Εἰ ἐπείρασεν ὁ θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι, καὶ ἐν πολέμῳ, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, κατὰ πάντα ὅσα [1] ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς [2] ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέποντος.

35 Ὥστε [3] εἰδῆσαί σε ὅτι κύριος ὁ θεός σου [4] οὗτος θεός ἐστι, καὶ οὐκ [5] ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

36 Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [6] ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαί σε, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξέ σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

37 Διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ᾽ αὐτοὺς [7] ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγέ σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ Αἰγύπτου,

38 [8] Ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερά σου πρὸ προσώπου σου, εἰσαγαγεῖν σε δοῦναί [9] σοι τὴν γῆν [10] αὐτῶν [11] κληρονομεῖν, καθὼς ἔχεις σήμερον.

39 [12] Καὶ γνώσῃ σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ [13] τῇ διανοίᾳ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

40 Καὶ [14] φυλάξασθε [15] τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως [16] μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι πάσας τὰς ἡμέρας.

41 Τότε ἀφώρισε Μωυσῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου,

42 [17] φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν, ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ [18] εἰδὼς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν [19] πρὸ τῆς [20] χθὲς καὶ τῆς τρίτης, καὶ καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.

43 Τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τὴν [21] Ῥαμὼθ ἐν [22] Γαλαὰδ τῷ Γαδδὶ, καὶ τὴν [23] Γαυλὼν ἐν Βασὰν τῷ [24] Μανασσῇ.

44 Οὗτος ὁ νόμος, ὃν παρέθετο Μωυσῆς ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραήλ.

45 [25] Ταῦτα τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, ὅσα [26] ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς [27] Ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

46 Ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἐν φάραγγι, ἐγγὺς οἴκου Φογὼρ, ἐν γῇ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν, [28] οὓς ἐπάταξε Μωυσῆς, * καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

47 Καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν [29] αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν Ὢγ βασιλέ-

---

79 *Alex.* ὀλίγῳ ἀριθμῷ. 80 πᾶσι *O. Ald. C.* deest. 81 *C.* συνάξει. 82 al. λατρεύετε. 83 *Alex. O.* οὐδέ. 84 al. abest μή. 85 *Alex. O.* οὐδέ. 86 *Alex. O.* οὐδέ. 87 *Alex.* ἐκζητήσεται, pro ἐκζητήσετε, ut habent *Ald.* & *C.* 88 *O.* ζητήσετε. al. ἐκζητήσετε. 89 *Alex.* ὑμῶν. 90 *Alex.* & *C.* ἐπ᾽ ἐσχάτου. *O. Ald.* ἐπ᾽ ἐσχάτων. 91 *Alex.* ἐπὶ κύριον. 92 *Ald. C.* οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων κύρ. 93 *Ald.* οὐδ᾽ οὐ μή. 94 *Alex.* ἐκτρίψῃ. 95 σου *O.* deest. 96 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῖς. Ἐπερωτήσατε. 97 *O.* ἄνθρωπον ὁ θεός. 98 *Alex.* τὸν ἄνθρωπον. 99 ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρ. *O.* desunt. *Alex.* ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ. 100 *Alex.* εἰ ἀκήκοεν ἔθνος. *C.* εἰ ἠκούσατε τοιοῦτο. Εἰ ἀκήκ. ἔθνος. 1 al. ἐποίησεν ἡμῖν vel ὑμῖν κύρ. 2 ἡμῶν *O.* deest. 3 *Alex. O. Ald. C.* εἰδέναι. 4 *Alex.* αὐτός. 5 *Alex.* ἔστιν ἄλλος πλήν. *C.* ἔστι θεὸς πλήν. 6 *Alex. Ald. C.* ἀκουστὴν σοι ἐποίησεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 7 *C.* ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καί. *O.* εἰς πάντα τὰ ἔθνη ὑμᾶς, καί. 8 *Alex.* Ἐξολεθρεῦσαι. 9 σοι *O.* deest. 10 *C.* ταύτην. 11 *Ald.* κληρονομίαν. 12 Καὶ γνώσῃ σήμ. *O.* desunt. 13 al. ἐν τῇ. 14 *Alex. O. Ald. C.* φυλάξῃ. 15 *Alex. O. C.* τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγώ. 16 *Alex.* μακροχρόνιοι γένησθε. *O.* μακροημερεύσωσι. *Ald.* μακροήμεροι γενήσεσθε. 17 *Alex.* Φεύγειν. 18 al. οἰδώς. 19 *O.* ἀπό. 20 *Alex.* ἐχθές. 21 *Alex.* Ῥαμμώθ. 22 *Alex. O.* Γαλαάδ. 23 *O.* Γαυδών. 24 *Alex.* Μαννασσῇ. 25 *C.* Καὶ ταῦτα. 26 *C.* ἐνετείλατο. 27 *Alex. O. Ald. C.* Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξελθόντων. 28 *O.* οὓς. * *Francof.* hic ponit initium vers. 47. 29 *O.* αὐτῶν.

ὡς τοῦ Βασὰν, δύο βασιλέων τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου, 48 Ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν [30] ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Ἀρνῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Σηὼν, ὅ ἐστιν Ἀερμών. 49 Πᾶσαν τὴν Ἄραβα [31] πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου [32] ὑπὸ Ἀσηδὼθ τὴν λαξευτήν.

Κεφ. ε'. 5.

1 Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἄκουε Ἰσραὴλ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ μαθήσεσθε αὐτὰ, καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά. 2 Κύριος ὁ θεὸς [1] ὑμῶν διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν Χωρήβ. 3 [2] Οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν [3] διέθετο κύριος τὴν διαθήκην ταύτην, ἀλλ' [4] ἢ πρὸς ὑμᾶς [5] ὑμεῖς [6] ὧδε 4 πάντες ζῶντες σήμερον. Πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησε κύριος πρὸς [7] ὑμᾶς ἐν 5 τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός. Κἀγὼ εἱστήκειν ἀναμέσον κυρίου [8] καὶ ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναγγεῖλαι [9] ὑμῖν τὰ ῥήματα κυρίου, ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἀν-6 έβητε εἰς τὸ ὄρος, λέγων, Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου [10] ὁ ἐξαγαγών σε [11] ἐκ 7 γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ [12] ἕτεροι πρὸ προσώπου 8 μου. Οὐ ποιήσεις [13] σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα [14] ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα [15] ἐν τοῖς ὕ-9 δασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, [16] οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός [17] σου, θεὸς ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς [18] ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦ-10 σί με, Καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ 11 προστάγματά μου. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ, οὐ γὰρ μὴ [19] καθαρίσῃ [20] κύριος ὁ θεός σου τὸν λαμβάνοντα 12 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ. Φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτὴν, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου. 13 Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα 14 σου· Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ [21] προσήλυτος [22] ὁ παροικῶν ἐν σοὶ, ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου, καὶ ἡ [23] παιδίσκη σου, καὶ τὸ ὑ-15 ποζύγιόν σου, ὥσπερ καὶ σύ. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ [24] Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. διὰ τοῦτο συνέταξέ [25] σοι κύριος ὁ θεός σου [26] ὥστε φυλάσσεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ ἁγιά-16 ζειν αὐτήν. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ [27] ἵνα [28] μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός 17 σου δίδωσί σοι. Οὐ [29] φονεύσεις. 18 Οὐ μοιχεύσεις. 19 Οὐ κλέψεις. 20 Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου [30] μαρτυ-21 ρίαν ψευδῆ. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· [31] οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, [32] οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε [33] πάντα 22 ὅσα [34] τῷ πλησίον σου [35] ἐστί. [36] Ταῦτα τὰ ῥήματα [37] ἐλάλησε κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός· σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη, καὶ οὐ προσέθηκε. καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο 23 πλάκας λιθίνας, καὶ [38] ἔδωκέ μοι. Καὶ

30 ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Ἀρνῶν, καὶ O. desunt. 31 Alex. ὅ ἐστιν πέραν. 32 Alex. ἀπό.

Cap. 5. 1 Mſ. O. & Comp. ed. ἡμῶν. 2 Ald. Καὶ οὐχί. 3 Mſ. Alex. διέθετο τὴν. 4 ἢ O. deeſt. 5 Ald. C. ὑμεῖς δέ. 6 C. πάντες ὧδε. 7 Alex. ὑμᾶς ἐκ μέσου. 8 Ald. C. καὶ ἀναμέσον ὑμῶν. 9 Alex. ὑμῖν ἐνώπιον κυρίου, ὅτι. 10 Alex. & O. ὅστις ἐξήγαγον. 11 ἐκ γῆς Αἰγύπτου O. ponit poſt δουλείας. 12 Alex. O. C. ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. Οὐ. 13 Alex. O. Ald. C. σεαυτῷ γλυπτὸν, οὐδέ. 14 O. ἐπὶ τῆς γῆς. 15 Alex. & C. ἐν τῷ ὕδατι. 16 Alex. καὶ οὐ λατρεύσεις αὐτοῖς. 17 O. ὑμῶν. 18 Ald. ἁμαρτίαν. 19 al. καθαρίσει. 20 Alex. O. C. κύριος τόν. 21 Alex. ὁ προσήλυτος. 22 Ald. ὁ ἐντὸς τῶν πυλῶν σου ἵνα. O. σου, καὶ ὁ παροικῶν ἐν σοὶ, ἵνα. 23 Alex. & C. παιδίσκη σου, ὥσπερ. ut deſint, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου. 24 al. Αἰγύπτου. 25 Alex. σε κύριος. 26 Alex. φυλάξασθαί σε τήν. C. ὥστε φυλάσσεσθαί σε τήν. 27 al. deeſt ἵνα. 28 O. μακροχρονίητε ἐπί. 29 O. μοιχεύσεις… φονεύσεις. 30 μαρτυρίαν ψευδῆ O. deſunt. 31 οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου O. deſunt. 32 Alex. οὐδὲ quinquies in hoc verſu. 33 πάντα O. deeſt. 34 O. C. τοῦ πλησίον. 35 O. εἰσί. 36 Alex. & C. Τὰ ῥήματα ταῦτα ἐλάλησεν. 37 O. ἃ ἐλάλησε κύριος. 38 al. ἔδωκεν ἐμοί.

ἐγένετο ὡς ἠκούσατε [39] τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ, καὶ [40] προσήλθετε πρὸς με πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν
24 ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, Καὶ ἐλέγετε, Ἰδοὺ ἔδειξεν [41] ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ [42] εἴδομεν ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ζή-
25 σεται. Καὶ νῦν [43] μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν [44] προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου
26 τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα. Τίς γὰρ σὰρξ ἥτις ἤκουσε φωνὴν θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ὡς ἡμεῖς, καὶ ζή-
27 σεται; Πρόσελθε [45] σὺ καὶ [46] ἄκουσον πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ κύριος ὁ θεὸς [47] ἡμῶν, [48] καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα [49] ἂν λαλήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν [50] πρὸς σὲ, καὶ ἀ-
28 κουσόμεθα καὶ ποιήσομεν. Καὶ ἤκουσε κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλούντων πρὸς μέ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ. ὀρθῶς [51] πάντα ὅσα [52] ἐλάλησαν.
29 Τίς δώσει [53] εἶναι οὕτω τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ [54] φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς [55] μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα [56] εὖ ᾖ αὐτοῖς, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος;
30 Βάδισον, εἶπον αὐτοῖς, Ἀποστράφητε ὑμεῖς
31 εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν· Σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ' ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὲ [57] τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα διδάξεις αὐτοὺς, καὶ [58] ποιείτωσαν οὕτως ἐν τῇ γῇ,
32 ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου. οὐκ [59] ἐκκλινεῖτε εἰς δεξιὰ
33 [60] οὐδὲ εἰς ἀριστερά, Κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, ἣν [61] ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, πορεύεσθαι [62] ἐν αὐτῇ, ὅπως καταπαύσῃ σε, καὶ εὖ σοι [63] ᾖ· καὶ [64] μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἣν [65] κληρονομήσετε.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ, εἰς [1] ἣν [2] ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ [3] κληρονομῆσαι αὐ-
2 τήν. Ἵνα φοβῆσθε κύριον τὸν θεὸν [4] ὑμῶν, φυλάσσεσθε πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, [5] ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ
3 τῶν υἱῶν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μακροημερεύσητε. Καὶ ἄκουσον Ἰσραὴλ, καὶ [6] φύλαξον ποιεῖν, ὅπως [7] εὖ σοι ᾖ, καὶ ἵνα πληθυνθῆτε σφόδρα, καθάπερ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. [8] καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο [9] κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξ-
4 ελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἄκουε Ἰσραὴλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, [10] κύριος
5 εἷς ἐστι. Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης [11] τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς [12] ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου.
6 Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, [13] ἐν τῇ καρδίᾳ σου, [14] καὶ ἐν
7 τῇ ψυχῇ σου. Καὶ προβιβάσεις αὐτὰ [15] τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλήσεις [16] ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ [17] πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος, καὶ [18] διανιστάμενος.
8 Καὶ [19] ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ [20] ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν
9 σου. Καὶ [21] γράψετε αὐτὰ [22] ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.

---

39 al. τῆς φωνῆς. 40 al. προσήλθατε. 41 ἡμῖν O. ponit post ἡμῶν. 42 C. οἴδαμεν. 43 C. μήποτε. 44 *Alex.* & C. προσθῶμεν ἀκοῦσαι ἡμεῖς τὴν. 45 O. καὶ σύ. 46 *Alex.* & O. ἄκουσον ὅσα ἐάν. 47 *Alex.* O. C. ἡμῶν πρὸς σὲ, καὶ σύ. 48 καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμ. *Ald.* desunt. 49 *Alex.* ἐὰν λαλήσῃ. 50 πρὸς σὲ al. abest. 51 *Ald.* πάντα ἐλάλησαν. 52 al. ἐλαλεῖτε. 53 *Alex.* εἶναι οὕτως. O. οὕτως εἶναι. 54 *Alex.* & C. φυλάσσειν. 55 μου O. deest. 56 *Ald.* εὖ αὐτοῖς γένηται. 57 *Ald.* τὰς ἐντολὰς πάσας. C. πάσας τὰς ἐντολάς. O. τὰς ἐντολάς μου, & bis amplius addit μου. 58 *Alex.* ποιείτωσαν ἐν. 59 *Alex.* C. O. ἐκκλινεῖς δεξιά. 60 O. οὐδὲ εὐώνυμα. 61 *Alex.* & C. ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός σου σοὶ πορεύεσθαι. 62 ἐν αὐτῇ *Alex.* & Ox. desunt. 63 *Ald.* γένηται. 64 O. μακροήμεροι ἔσεσθε. 65 *Ald.* κατακληρονομήσετε.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* ἣν εἰσπορεύεσθαι ὑμεῖς ἐκεῖ. 2 ὑμεῖς *Ald. ed.* deest. 3 *Alex.* O. C. κληρονομῆσαι. Ἵνα. 4 *Alex. Ald.* C. ἡμῶν. 5 O. ὅσα. 6 *Alex.* φυλάξαι ποιεῖν. O. φύλαξαι ποιῆσαι. 7 *Alex.* & C. εὖ ᾖ σοι. 8 al. abest tota hæc periodus. 9 O. C. Μωϋσῆς τοῖς. 10 κύριος O. deest. 11 *Alex. Ald.* C. τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς. 12 O. ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καί. 13 *Ald.* ἐπὶ τῆς καρδίας. 14 καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου C. desunt. 15 O. *Ald.* τοῖς υἱοῖς. 16 C. ἐπ' αὐτοῖς. 17 *Ald.* προπορευόμενος. 18 *Alex.* O. *Ald.* ἀνιστάμενος. 19 *Ald.* ἐφάψεις. C. ἀφάψῃ. 20 *Ald.* ἔσται ἀσάλευτα. C. ἔστωσαν ἀσάλευτα. 21 *Alex.* & C. γράψεις. 22 C. ἐν ταῖς φλιαῖς τῶν οἰκιῶν σου, καὶ τῶν πυλῶν σου.

10 Καὶ

10 Καὶ ἔσαι ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου τῷ Ἀβραάμ, [23] καὶ τῷ Ἰσαάκ, καὶ τῷ Ἰακώβ, δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς ἃς οὐκ
11 ᾠκοδόμησας, Οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λελατομημένους οὓς οὐκ ἐξελατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς [24] οὐ κατεφύτευσας, καὶ φα-
12 γὼν καὶ ἐμπλησθείς, Πρόσεχε σεαυτῷ [25] μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.
13 Κύριον τὸν θεόν [26] σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ,
14 καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ. [27] Οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐ-
15 θνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν, [28] Ὅτι ὁ θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί· μὴ [29] ὀργισθεὶς θυμῷ κύριος ὁ θεός σου [30] σοί, [31] ἐξολοθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου [32] τῆς γῆς.
16 Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου, ὃν τρόπον [33] ἐξεπειράσατε ἐν τῷ [34] πειρασμῷ.
17 Φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ [35] σου, τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ [36] δικαιώματα, ὅσα
18 ἐνετείλατό σοι. Καὶ ποιήσεις [37] τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ [38] σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ [39] εἰσέλθῃς καὶ [40] κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, ἣν ὤμοσε [41] κύ-
19 ριος τοῖς [42] πατράσιν ὑμῶν, Ἐκδιῶξαι πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου,
20 καθὰ [43] ἐλάλησε κύριος. Καὶ ἔσαι ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον, λέγων, [44] Τί ἐσι τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς [45] ἡμῶν
21 ἡμῖν; Καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου, Οἰκέται ἦμεν τῷ Φαραὼ ἐν [46] γῇ [47] Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κρα-
22 ταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. [48] Καὶ ἔδωκε κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ [49] καὶ ἐν τῷ
23 [50] οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν, [51] Καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν [52] ἐκεῖθεν δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, ἣν [53] ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν.
24 Καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος [54] ποιεῖν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα· φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, [55] ἵνα εὖ [56] ᾖ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέ-
25 ρας, ἵνα ζῶμεν ὥσπερ καὶ σήμερον. Καὶ ἐλεημοσύνη ἔσαι ἡμῖν ἐὰν φυλασσώμεθα [57] ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς [58] ταύτας [59] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καθὰ ἐνετείλατο [60] ἡμῖν.

Κεφ. ζ'. 7.

1 [1] ἘΑν δὲ εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν [2] εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι [3] αὐτήν, καὶ ἐξάρῃ ἔθνη [4] μεγάλα [5] ἀπὸ προσώπου σου, τὸν Χετταῖον καὶ [6] Γεργεσαῖον καὶ Ἀμορραῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ [7] Εὐαῖον καὶ [8] Ἰεβουσαῖον, ἑπτὰ [9] ἔθνη πολλὰ
2 * καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν· Καὶ [10] παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ [11] θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις αὐτούς· ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτούς. οὐ [12] διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθή-
3 κην, οὐδὲ μὴ [13] ἐλεήσητε αὐτούς, Οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτούς· τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα
4 αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ υἱῷ σου. Ἀποστήσει γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέροις· καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς,
5 καὶ [14] ἐξολοθρεύσει [15] σε τάχος. Ἀλλ'

---

23 *Alex.* καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. 24 *Ald.* & *C.* οὐκ ἐφύτευσας. 25 *Alex. Ald.* μὴ πλατυνθῇ (al. πλατυνέσθω) ἡ καρδία σου, καὶ ἐπιλάθῃ. atque ita legit *Aug.* in *Locut.* ita etiam *O.* nisi quod pro καὶ habeat μή. 26 *Alex.* σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσῃς. 27 *Alex.* & *O.* Οὐ μὴ πορεύσεσθε. *Ald.* Οὐ μὴ πορευθῇς. *C.* Μὴ πορεύεσθε. 28 *Alex.* Ὅτι θεός. 29 *Alex. O. C.* ὀργισθεὶς θυμωθῇ κύριος. *Ald.* ὀργισθῇ θυμῷ κύριος. 30 *Alex. O. Ald. C.* ἐν σοί. 31 *Alex.* καὶ ἐξολεθρεύσῃ. *O. Ald. C.* καὶ ἐξολοθρεύσῃ. 32 al. πάσης τῆς γῆς. 33 *Alex.* ἐξεπειράσασθε. 34 *O.* πειρασμῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 35 *Alex. Ald. C.* σου, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τά. 36 *Ald.* & *O.* δικαιώματα αὐτοῦ. *Aq.* ἀκριβάσματα. 37 *Alex.* & *C.* τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου. 38 *O.* ἡμῶν. 39 *Ald.* εἰσελθὼν κληρ. 40 *Alex.* κληρονομήσεις. 41 *Alex.* κύριος δοῦναι τοῖς. 42 *C.* πατράσι σου. 43 *Alex.* ἐλάλησεν. Καί. 44 *Alex. O.* Τίνα ἐστίν. 45 ἡμῶν *O.* deest. 46 γῇ *O.* deest. 47 al. Αἰγύπτου. 48 *Ald.* Ἔδωκε 49 *O.* καὶ τῷ. 50 *Ald.* οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐνώπ. 51 *Alex.* Καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκεῖθεν. *C.* Καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγε κύριος ἐκεῖθεν. *Ald.* Καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκεῖθεν. 52 *Alex. Ald. C.* ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν. 53 *Alex.* ὤμοσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν. Καί. atque ita *Ald* & *C.* 54 *Alex.* ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ κρίματα· φοβεῖσθε. *O.* deest ποιεῖν. 55 *Alex.* ἵνα πολυημεροίωμεν πάσας. 56 *Ald.* ἡμῖν ᾖ. 57 ποιεῖν *O.* deest. 58 *Ald. C.* τοῦ νόμου τούτου ἐ. 59 *Alex.* ἔναντι. atque ita *O. Ald. C.* 60 *O.* ἡμῖν κύριος.

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* Καὶ ἔσαι ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου. *O.* Καὶ ἔσαι ἐὰν εἰσάγῃ σε κύρ. ὁ θεός σου. *C.* Ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ &c. 2 *O.* εἰσπορεύεσθε. 3 αὐτὴν *O.* deest. 4 *Alex. O. Ald. C.* μεγάλα καὶ πολλά. 5 *O.* πρό. 6 *Alex.* τὸν Γεργεσαῖον καὶ τὸν Ἀμορραῖον. 7 al. Ἐβαῖον. 8 *Alex.* τὸν Ἰεβουσαῖον. 9 *Alex. Ald. C.* ἔθνη μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ ἰσχυρότερα. * *Francof.* hic ponit initium vers. 2. 10 al. παραδώσῃ. 11 *O.* θεὸς εἰς. 12 *O.* διαθήσεις. 13 *Alex. Ald. C.* ἐλεήσῃς. 14 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 15 σε *C.* deest.

 16 οὕτω

[16] οὕτω ποιήσετε αὐτοῖς· τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν [17] θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί. 6 Ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου· καὶ σὲ [18] προείλετο κύριος ὁ θεός σου εἶναι αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ 7 προσώπου τῆς γῆς. Οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, προείλετο κύριος ὑμᾶς, καὶ [19] ἐξελέξατο κύριος ὑμᾶς· ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. 8 Ἀλλὰ [20] παρὰ τὸ ἀγαπᾷν [21] κύριον [22] ὑμᾶς, καὶ διατηρῶν τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἐξήγαγεν [23] ὑμᾶς κύριος ἐν χειρὶ [24] κραταιᾷ, καὶ ἐλυτρώσατό σε [25] κύριος ἐξ οἴκου δουλείας, ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως 9 Αἰγύπτου. Καὶ γνώσῃ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεός· [26] θεὸς πιστὸς, ὁ φυλάσσων [27] διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ εἰς 10 χιλίας γενεάς. Καὶ ἀποδιδοὺς τοῖς [28] μισοῦσι κατὰ πρόσωπον [29] ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. καὶ οὐχὶ βραδυνεῖ τοῖς μισοῦσι· κατὰ πρόσωπον ἀ-11 ποδώσει αὐτοῖς. [30] Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποι-12 εῖν. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε [31] τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ [32] φυλάξητε καὶ ποιήσητε αὐτά· καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σου σοι τὴν διαθήκην καὶ τὸ [33] ἔλεος, ὃ ὤμοσε τοῖς 13 πατράσιν ὑμῶν. Καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ πληθυνεῖ σε, καὶ εὐλογήσει τὰ [34] ἔγγονα τῆς κοιλίας [35] σου, καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαιόν σου, [36] τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι. 14 [37] Εὐλογητὸς [38] ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα, καὶ ἐν τοῖς 15 κτήνεσί σου. Καὶ περιελεῖ κύριος [39] ὁ θεός σου ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πάσας νόσους Αἰγύπτου τὰς πονηρὰς, [40] ἃς ἑώρακας, [41] καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ [42] ἐπιθήσει ἐπὶ σὲ, καὶ ἐπιθήσει [43] αὐτὰ ἐπὶ [44] πάντας τοὺς μισοῦντας 16 [45] σε. Καὶ φαγῇ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν, ἃ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτοῖς, [46] καὶ οὐ μὴ [47] λατρεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν· ὅτι σκῶλον 17 τοῦτό [48] ἐστί σοι. Ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου, Ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ἢ ἐγώ, πῶς δυνήσομαι [49] ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς; 18 Οὐ φοβηθήσῃ αὐτούς· μνείᾳ μνησθήσῃ, ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεός σου τῷ Φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς 19 Αἰγυπτίοις· Τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους, [50] οὓς ἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ [51] σημεῖα καὶ τὰ τέρατα [52] τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. ὡς ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου, [53] οὕτω ποιήσει κύριος ὁ θεὸς [54] ὑμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐ-20 τῶν. Καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου εἰς αὐτοὺς, ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ 21 σοῦ. Οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ, θεὸς μέγας καὶ 22 κραταιός. Καὶ καταναλώσει κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν. οὐ δυνήσῃ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τὸ τάχος, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τὰ ἄγρια. 23 Καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ [55] θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ [56] ἀπολεῖς αὐτοὺς ἀπωλείᾳ μεγάλῃ, ἕως ἂν [57] ἐξολοθρεύσητε αὐτούς. 24 Καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας [58] ὑμῶν, καὶ [59] ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν [60] ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου· οὐκ ἀντιστήσεται [61] οὐθ-

---

16 *Alex.* οὕτως. 17 *Ald.* θεῶν κατακαύσετε. 18 *Alex.* προείλατο. 19 *Alex. O. C.* ἐξελέξατο ὑμᾶς. 20 *O.* διά. 21 *Ald.* κύριος. 22 *Alex.* ὑμᾶς, διατηρῶν. *Ald. C.* ὑμᾶς, καὶ διατηρεῖν. 23 *Alex.* κύριος ὑμᾶς ἐκεῖθεν ἐν. *C.* κύριος ὑμᾶς ἐν. *O.* κύριος ἡμᾶς ἐν. 24 *Alex. O. Ald. C.* κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καί. 25 κύριος *Alex. Ald. C.* deest. 26 *Alex.* ὁ θεὸς ὁ πιστός. 27 *Alex.* τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος. *Ald.* διαθήκην αὐτοῦ καὶ ἔλεος. 28 *Ald.* μισοῦσιν αὐτὸν κατά. 29 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 30 Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς *O.* desunt. 31 *Alex. Ald.* πάντα τά. 32 *O.* φυλάξητε αὐτὰ καί. 33 *Alex. O. C.* ἔλεος, καθὰ ὤμοσεν. *Ald.* ἔλεος, καθὼς ὤμοσεν. 34 al. ἔκγονα. 35 *Alex.* σου, τόν. 36 al. καὶ τά. 37 *Ald.* Καὶ εὐλογητός. *O.* Καὶ εὐλογήσει σε. 38 *C.* εἶ. *O.* deest. 39 ὁ θεός σου *O. C.* desunt. 40 ἃς ἑώρακας *C.* desunt. 41 *C.* ἃς ἔγνως. *O.* καὶ ὅσας ἔγνως. 42 *O.* ἐπάξει. 43 *O.* αὐτάς. 44 πάντας *O.* deest. 45 *O.* σὲ, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐχθρούς σου. 46 *O.* οὐ λατρ. 47 *Alex.* λατρεύσεις. 48 al. ἔσται. 49 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 50 *Alex.* & *O.* οὓς ἴδον οἱ. *Ald.* οὓς εἶδον οἱ. *C.* οὓς εἴδοσαν οἱ. 51 *Ald.* σημεῖα ἐκεῖνα καί. 52 τὰ μεγάλα *O.* ponit post σημεῖα. 53 *Alex.* οὕτως. 54 *Alex. O.* ἡμῶν. 55 *O.* θεὸς εἰς. 56 *Alex. Ald.* ἀπολέσει. *C.* ἀπολεῖ. 57 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. *O. C.* ἐξολοθρεύσῃς. 58 *Ald.* σοῦ. 59 *C.* ἀπολεῖται. 60 *C.* ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. 61 *Alex.* οὐδείς.

εἰς κατὰ πρόσωπόν σου, ἕως ἂν [62] ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς. 25 Τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν [63] καύσετε πυρί. οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον, οὐδὲ χρυσίον ἀπ' [64] αὐτῶν οὐ λήψῃ σεαυτῷ, [65] μὴ πταίσῃς δι' [66] αὐτό, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστί. 26 Καὶ οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἀνάθεμα [67] ἔσῃ ὥσπερ [68] τοῦτο· προσοχθίσματι προσοχθιεῖς, καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθεμά ἐστι.

Κεφ. η'. 8.

1 ΠΑσας τὰς [1] ἐντολάς, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, φυλάξεσθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε [2] τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε [3] κύριος ὁ θεὸς 2 ὑμῶν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. Καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἤγαγέ σε κύριος [4] ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, [5] ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἢ οὔ. 3 Καὶ ἐκάκωσέ σε, καὶ ἐλιμαγχόνησέ σε, καὶ ἐψώμισέ σε τὸ [6] μάννα, ὃ οὐκ [7] ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου· ἵνα ἀναγγείλῃ σοι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ [8] ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ 4 ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. Τὰ ἱμάτιά [9] σου οὐκ ἐπαλαιώθη [10] ἀπὸ σοῦ, τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ· οἱ πόδες σου οὐκ [11] ἐτυλώθησαν, ἰδοὺ [12] τεσσαράκοντα ἔτη. 5 Καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι [13] ὡς εἴ τις ἄνθρωπος παιδεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, [14] οὕτω κύριος 6 ὁ θεός σου παιδεύσει σε. Καὶ [15] φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου πορεύεσθαι ἐν ταῖς 7 ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν. Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου [16] εἰσάξει σε [17] εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, οὗ χείμαρροι ὑδάτων, καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι [18] διὰ τῶν πεδίων 8 καὶ διὰ τῶν ὀρέων. Γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἄμπελοι, συκαῖ, ῥοαί· γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέ- 9 λιτος. Γῆ ἐφ' ἧς οὐ μετὰ πτωχείας φαγῇ τὸν ἄρτον σου, καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ [19] ἐπ' αὐτῆς οὐδέν· γῆ ἧς οἱ [20] λίθοι σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν ὀρέ- 10 ων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν. Καὶ φαγῇ καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς [21] δέδωκέ 11 σοι. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, [22] τοῦ μὴ φυλάξαι [23] τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ [24] κρίματα καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμε- 12 ρον. [25] Μὴ φαγὼν καὶ [26] ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς [27] οἰκοδομήσας καὶ κατοική- 13 σας ἐν αὐταῖς, Καὶ τῶν [28] βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου [29] πληθυνθέντων σοι, [30] ἀργυρίου καὶ χρυσίου [31] πληθυνθέντος σοι, καὶ πάντων [32] ὅσων σοι ἔσται πληθυνθέντων [33] σοι, 14 [34] Ὑψωθῇς τῇ [35] καρδίᾳ, καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰ- 15 γύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας· Τοῦ [36] ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, οὗ ὄφις δάκνων, καὶ σκορπίος, καὶ δίψα, οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ· τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος· 16 Τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, [37] ὃ οὐκ [38] ᾔδεις σύ, καὶ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου, ἵνα κακώσῃ σε, [39] καὶ ἐκπειράσῃ σε, [40] καὶ εὖ σε ποιήσῃ [41] ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν 17 σου. [42] Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην. 18 Καὶ μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι [43] αὐ-

62 *Alex.* ἐξολεθρεύσῃς. 63 *Alex.* κατακαύσεται πυρί. καὶ οὐκ. *Ald.* κατακαύσετε πυρί. καὶ οὐκ. *O. C.* κατακαύσετε πυρί. οὐκ. 64 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν λαβεῖν σεαυτῷ. *O.* αὐτῶν καὶ οὐ λήψῃ. 65 al. μήποτε πταίσῃς. 66 *Ald. C.* τοῦτο. *C.* αὐτό. 67 ἔσῃ *O.* ponit ante ἀνάθεμα. 68 *Ald.* καὶ τοῦτο.

Cap. 8. 1 *Comp. ed.* ἐντολὰς ταύτας, ἅς. 2 *Alex.* γῆν τὴν ἀγαθήν, ἥν. *Ald.* τὴν γῆν ἀγαθήν, ἥν. 3 *Alex. O. C.* κύριος τοῖς. *Ald.* κύριος ὁ θεὸς τοῖς. 4 *C.* ὁ θεός σου, τοῦτο τεσσαρακοστὸν ἔτος ἐν. 5 *Alex.* ὅπως κακώσῃ. 6 *C.* μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅ. 7 al. εἴδησαν. 8 *Alex.* ῥήματι ἐκπορευομένῳ. 9 *Alex. Ox. Ald.* σου οὐ κατετρίβη *C.* σου οὐκ ἀπετρίβη. 10 *Alex. O. Ald. C.* ἀπὸ σοῦ· οἱ πόδες. 11 *Ald.* ἐλυτρώθησαν. 12 *Alex.* τεσσεράκοντα. 13 *C.* ὡσεί τις. 14 *Alex.* οὕτως. 15 al. φυλάξεις. 16 *O.* εἰσαγάγει. 17 *Alex.* εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν. *O.* εἰς ἀγαθήν. 18 *Alex. O. C.* διὰ τῶν ὀρέων καὶ διὰ τῶν πεδίων. (*Alex.* παιδίων.) sed *O.* posterius διὰ non habet. 19 *Alex. Ald. C.* οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς. 20 *Alex. Ald. C.* λίθοι αὐτῆς σίδηρος. 21 *Alex.* ἔδωκέν σοι. *O. C.* ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. sed *O.* σου non habet. 22 *Alex.* τοῦ φυλάξαι. 23 *Alex.* αὐτοῦ τὰς ἐντολάς, καὶ τά. 24 *C.* κρίματα αὐτοῦ. *O.* deest, ut & καὶ τὰ præcedentia. 25 *Ald.* Μήποτε. 26 *Alex.* ἐμπλησθῇς. 27 *Alex.* οἰκοδόμησας. 28 *O.* προβάτων·· βοῶν. 29 πληθυνθέντων σοι, ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντος σοι *O.* delunt. 30 al. καὶ ἀργ. 31 *Ald. C.* πληθυνθέντων. 32 *Ald. C.* ὅσα σοι. *O.* ὅσα. 33 σοι *C.* deest. 34 *C.* Ὑψωθήσῃ. 35 *Alex. O. Ald. C.* καρδίᾳ σου, καί. 36 al. ἐξαγαγόντος. 37 *Alex.* & *O.* ὃ οὐκ ᾔδεισαν οἱ. 38 *C.* εἴδῃς·· εἴδησαν. 39 *Alex. Ald. C.* καὶ ἵνα ἐκπειράσῃ σε. 40 *Alex. O. Ald. C.* εὖ σε ποιῆσαι. 41 *Alex.* ἐπ' ἐσχάτῳ σου. *O.* ἐπ' ἐσχάτων. *Ald.* ἐπ' ἐσχάτων σου. al. ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμ. σου. 42 *Alex. Ald. C.* Καὶ μὴ εἴπῃς. 43 *O.* οὗτος.

τός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι [44] δύναμιν, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν [45] ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου [46] ὡς σήμερον.

19 Καὶ ἔσται ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, καὶ προσκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, 20 ὅτι ἀπωλείᾳ [47] ἀπολεῖσθε. Καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη ὅσα [48] κύριος ὁ θεὸς ἀπολλύει [49] πρὸ προσώπου ὑμῶν, οὕτως ἀπολεῖσθε, ἀνθ' ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ [50] ὑμῶν.

Κεφ. θ'. 9.

1 Ἄκουε Ἰσραήλ· σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν Ἰορδάνην εἰσελθεῖν [1] κληρονομῆσαι ἔθνη μεγάλα καὶ [2] ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς, πόλεις μεγάλας καὶ τειχήρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ,

2 Λαὸν μέγαν καὶ πολὺν [3] καὶ εὐμήκη, υἱοὺς Ἐνάκ, οὓς σὺ οἶσθα, [4] καὶ σὺ ἀκήκοας, Τίς ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἐνάκ;

3 Καὶ γνώσῃ σήμερον, ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου· πῦρ καταναλίσκον ἐστίν. οὗτος [5] ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτοὺς [6] ἀπὸ προσώπου σου, [7] καὶ ἀπολεῖ αὐτοὺς ἐν τάχει, καθάπερ εἶπέ σοι κύριος.

4 Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐν τῷ ἐξαναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα πρὸ προσώπου σου, λέγων, [8] Διὰ τὴν δικαιοσύνην μου εἰσήγαγέ με κύριος κληρονομῆσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν [9] ταύτην.

5 Οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου, οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων, κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν [10] διαθήκην, ἣν ὤμοσε [11] κύριος τοῖς πατράσιν [12] ἡμῶν [13] τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ.

6 Καὶ [14] γνώσῃ σήμερον, ὅτι [15] οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου κύριος ὁ [16] θεός σου [17] δίδωσί σοι [18] τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομῆσαι, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος εἶ.

7 Μνήσθητι, μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας κύριον τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθετε [19] ἐξ Αἰγύπτου, [20] καὶ ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς κύριον.

8 Καὶ ἐν Χωρὴβ παρωξύνατε κύριον, καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμῖν [21] ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς,

9 Ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος * λαβεῖν τὰς πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης, [22] ἃς διέθετο [23] κύριος πρὸς ὑμᾶς, καὶ [24] κατεγινόμην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ [25] τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον.

10 Καὶ ἔδωκέ [26] μοι κύριος τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας [27] γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπ' αὐταῖς [28] ἐγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει [29] ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.

11 Καὶ ἐγένετο διὰ [30] τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ διὰ [31] τεσσαράκοντα νυκτῶν [32] ἔδωκε κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας [33] διαθήκης.

12 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς με, Ἀνάστηθι, [34] κατάβηθι τοτάχος ἐντεῦθεν, ὅτι ἠνόμησεν ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου· παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω [35] αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς [36] χώνευμα.

13 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς [37] με, λέγων, Λελάληκα πρὸς σὲ ἅπαξ καὶ δὶς, λέγων, Ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον, [38] καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός [39] ἐστι.

14 Καὶ νῦν ἔα-

44 *Alex. O.* δύναμιν, ἵνα. 45 *Alex. O. Ald. C.* ὤμοσεν τοῖς. 46 ὡς *O.* deest. 47 *O.* ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς. 48 *Alex. O.* κύριος ἀπολλύει. *C.* ὁ κύριος ἀπολλύει. 49 *O. Ald.* ἀπό. 50 *O.* ἡμῶν.

Cap. 9. 1 *Ms. Alex.* & *O.* καὶ κληρονομῆσαι. 2 *Ald.* ἰσχυρά. 3 *Alex.* καὶ εὐμήκεις υἱούς. 4 *Alex.* καὶ ἀκήκοας. 5 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 6 *Alex.* πρὸ προσώπου. 7 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς, καὶ ἀπολεῖ. 8 *Alex. O. Ald. C.* Διὰ τὰς δικαιοσύνας μου. 9 *Alex. O. Ald. C.* ταύτην. * Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων, κύριος ἐξολοθρεύσει [*Alex.* ἐξολεθρεύσει] αὐτοὺς πρὸ [*O. Ald.* ἀπὸ] προσώπου σου. Οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου, οὐδὲ [*Alex.* καὶ] διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι [*O.* κληρονομεῖν] τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ [*C.* ἀλλ' ἢ] διὰ τὴν ἀνομίαν [*Ald.* ἀσέβειαν καὶ ἀνομίαν] τῶν ἐθνῶν τούτων, κύριος ἐξολοθρεύσει [*Alex.* ἐξολεθρεύσει] αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ. 10 *O.* διαθήκην σου, [al. αὐτοῦ] ἣν. 11 *C.* κύριος ὁ θεός σου τοῖς. 12 *Alex.* & *C.* ὑμῶν. 13 *Alex.* Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 14 *Alex.* γνώσῃ, ὅτι. *O.* γνώσεις σήμερον, ὅτι. 15 *Alex.* & *C.* οὐ διά. 16 *Alex.* & *C.* θεὸς δίδωσίν σοι. 17 δίδωσί σοι *O.* ponit ante κύριος. 18 *O.* κληρονομεῖν τὴν γῆν. 19 *O. Ald. C.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 20 *Alex. O. Ald. C.* ἕως ἤλθετε. 21 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. * *Francof.* hic incip. vers. 9. 22 *C.* ἣς διέθετο. 23 al. deest κύριος. 24 *Alex.* κατεγεινόμην. 25 *Alex.* τεσσεράκοντα. 26 *O.* κύριος ἐμοί. 27 *Alex.* τὰς γεγραμμένας. 28 ἐγέγραπτο *C.* deest. 29 ἡμέρᾳ ἐκκλησίας *Ald.* desunt. *Alex.* ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. atque ita *C.* sed non habet τοῦ. *O.* ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. 30 *Alex.* τεσσεράκοντα. 31 *Alex.* τεσσεράκοντα. 32 *Alex.* & *C.* ἔδωκέν μοι κύριος. 33 *Alex.* τῆς διαθήκης. 34 *Alex.* καὶ κατάβηθι. atque ita *Ald.* 35 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῖς, ἐποίησαν ἑαυτοῖς. 36 *Alex.* χωνευτά. 37 *Alex.* με, Λελάληκα. atque ita *O.* & *Ald.* 38 καὶ *O.* deest. 39 *Alex. O. Ald. C.* ἐστιν. Ἔασόν με.

σόν με

σόν με [40] ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα, [41] καὶ ἰσχυρὸν, καὶ **15** πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο. Καὶ ἐπιστρέψας, κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους· [42] καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο [43] πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ. καὶ αἱ δύο πλάκες [44] τῶν μαρτυρίων [45] ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσί μου. **16** Καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε [46] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ [47] ὑμῶν, καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν [48] αὐτοῖς [49] χωνευτὸν, καὶ παρέβητε [50] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατο **17** κύριος [51] ὑμῖν ποιεῖν· Καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν, [52] ἔῤῥιψα αὐτὰς ἀπὸ [53] τῶν δύο χειρῶν μου, καὶ [54] συνέτριψα **18** ἐναντίον ὑμῶν. Καὶ ἐδεήθην [55] ἐναντίον κυρίου δεύτερον καθάπερ καὶ τὸ πρότερον [56] τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον, περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ὧν ἡμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [57] ἐναντίον κυρίου τοῦ [58] θεοῦ **19** παροξῦναι αὐτόν. Καὶ [59] ἔκφοβός εἰμι [60] διὰ τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν, ὅτι παρωξύνθη κύριος ἐφ᾽ ὑμῖν τοῦ [61] ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς. καὶ εἰσήκουσε κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ [62] καιρῷ τού**20**τῳ. Καὶ ἐπὶ Ἀαρὼν [63] ἐθυμώθη ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ Ἀαρὼν **21** ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ἣν ἐποιήσατε, τὸν μόσχον ἔλαβον [64] αὐτὸν, καὶ κατέκαυσα αὐτὸν [65] ἐν πυρὶ, [66] καὶ συνέκοψα αὐτὸν [67] καταλέσας σφόδρα [68] ἕως ἐγένετο λεπτὸν, καὶ [69] ἐγένετο [70] ὡσεὶ κονιορτὸς, καὶ ἔῤῥιψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χειμάῤῥουν τὸν κατα**22**βαίνοντα [71] ἐκ τοῦ ὄρους. Καὶ ἐν τῷ ἐμπυρισμῷ, καὶ ἐν τῷ πειρασμῷ, καὶ ἐν τοῖς μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας [72] παροξύναντες ἦτε **23** κύριον. Καὶ ὅτε [73] ἐξαπέστειλεν [74] ὑμᾶς κύριος ἐκ Κάδης Βαρνὴ, λέγων, [75] Ἀνάβητε καὶ κληρονομήσατε τὴν γῆν, [76] ἣν δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσηκ**24**ούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [77] Ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύριον [78] ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐγνώ**25**σθη ὑμῖν. Καὶ ἐδεήθην ἔναντι κυρίου [79] τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, [80] ὅσας ἐδεήθην. [81] εἶπε γὰρ κύριος [82] ἐξ**26**ολοθρεῦσαι ὑμᾶς. Καὶ ηὐξάμην πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπα, [83] Κύριε [84] βασιλεῦ τῶν θεῶν, μὴ [85] ἐξολοθρεύσῃς τὸν λαόν σου [86] καὶ τὴν μερίδα σου, [87] ἣν ἐλυτρώσω, οὓς ἐξήγαγες ἐκ [88] γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ [89] ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί **27** σου [90] τῷ ὑψηλῷ. Μνήσθητι Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν θεραπόντων σου, οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ. [91] μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου, [92] καὶ τὰ ἀσεβήματα, καὶ [93] ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν. **28** Μὴ εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὅθεν [94] ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν, λέγοντες, Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ [95] μισῆσαι αὐτοὺς, ἐξήγαγεν αὐτοὺς [96] ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπο**29**κτεῖναι αὐτούς. Καὶ [97] οὗτοι λαός σου καὶ [98] κλῆρός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ [99] μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

---

40 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. *O.* ἐξολοθρεύσω. 41 *Alex.* & *O.* καὶ πολὺ, καὶ ἰσχυρὸν μᾶλλον. 42 καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ *O.* desunt. 43 *Alex. O. Ald. C.* πυρί· καὶ αἱ. 44 *C.* τῆς διαθήκης. *O.* desunt. 45 *Alex.* ἐπὶ ταῖς χερσίν μου. *O.* ἐν τῇ χειρί μου. 46 *Alex.* & *C.* ἔναντι. 47 *Ald.* ἡμῶν. 48 al. ἑαυτοῖς. 49 *Alex. Ald. O. C.* μόσχον χωνευτόν. 50 *Alex.* ταχὺ ἀπὸ τῆς. *Ald. C.* ταχὺ ἐκ τῆς. 51 *Alex. O. C.* ὑμῖν. Καί. 52 *Alex.* ἔρειψα. 53 *Alex. Ald.* τῶν χειρῶν. 54 *O. Ald. C.* συνέτριψα αὐτὰς ἐναντίον. 55 *Alex. Ald. C.* ἔναντι. 56 *Alex.* τεσσεράκοντα. & mox. 57 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 58 *Alex.* & *Ald.* θεοῦ ὑμῶν τοῦ παροξῦναι. *C.* θεοῦ ἡμῶν τοῦ παρ. *O.* θεοῦ ἡμῶν παρ. 59 *C.* ἔμφοβος. 60 *Alex.* & *C.* διὰ τὴν ὀργὴν, καὶ τὸν θυμὸν, ὅτι. 61 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 62 *Alex. Ald. C.* καιρῷ ἐκείνῳ. Καί. 63 *Alex.* ἐθυμώθη κύριος σφόδρα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι. atque ita *O. Ald. C.* sed sine τοῦ. 64 αὐτὸν al. deest. 65 ἐν *O. C.* deest. 66 *Alex.* καὶ συνέτριψα αὐτόν. *C.* καὶ κατέκοψα αὐτόν. 67 *Alex.* καὶ κατήλασα σφόδρα. *O. Ald. C.* καὶ κατήλεσα σφόδρα. 68 *Alex. O. Ald. C.* ἕως οὗ ἐγένετο. 69 *Alex. O. Ald. C.* ἐγενήθη. 70 *O.* ὡς. 71 *Alex. Ald.* ἀπὸ τοῦ. 72 *Alex.* παροξύνοντες ἦτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. Καί. *O. Ald. C.* παροξύναντες ἦτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. (*C.* ἡμῶν.) Καί. 73 *Alex.* & *O.* ἀπέστειλεν. 74 *O. C.* κύριος ὑμᾶς. 75 *Alex.* & *Ald.* Ἀνάβητε, κληρονομήσατε. 76 *Alex.* & *Ald.* ἣν ἐγὼ δίδωμι. 77 *O. Ald. C.* Καὶ ἀπειθοῦντες. 78 *Alex. Ald. C.* ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐγνώσθη. 79 *Alex.* τεσσεράκοντα. & mox. 80 ὅσας ἐδεήθην *O.* desunt. 81 *O.* καὶ εἶπεν ἐξολ. 82 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 83 *O. Ald. C.* Κύριε κύριε. 84 βασιλεῦ τῶν θεῶν *C.* desunt. 85 *Alex.* ἐξολεθρεύσῃς. 86 *Alex. Ald. C.* καὶ τὴν κληρονομίαν σου. 87 *Alex.* ἣν ἐλυτρώσω * ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, οὓς ἐξήγαγες. *O. C. Ald.* ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ etiam ponunt ante οὓς ἐξήγαγες. & *Ald.* iterum repetit. 88 *O.* τῆς. 89 *Alex.* ἐν χειρί σου. 90 *Alex.* τῷ μεγάλῳ. Μνήσθητι. 91 al. καὶ μή. 92 *Alex.* καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν. Μήποτε εἴπωσιν. *Ald. C.* καὶ ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν. Μήποτε εἴπωσιν. 93 ἐπὶ *O.* ponit ante τὰ ἀσεβήματα. 94 *Alex.* ἐξήγαγεν. 95 *Alex. O. Ald. C.* μισῆσαι κύριον αὐτούς. 96 *Alex. O. Ald. C.* ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καί. 97 *Ald.* οὗτος. 98 *C.* κληρονομία. 99 *Alex. O. Ald. C.* μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπε κύριος πρός με, Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας [1] ὥσπερ τὰς πρώτας, καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ποιήσεις σεαυτῷ [2] κιβωτὸν ξυλίνην. 2 Καὶ [3] γράψεις ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα, [4] ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς [5] πρώταις ἃς συνέτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν. 3 Καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ [6] ἐλάξευσα [7] τὰς πλάκας [8] λιθίνας [9] ὡς αἱ πρῶται, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς [10] χερσί μου. 4 Καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους, οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ [11] πυρός, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς κύριος ἐμοί. 5 Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτὸν ἣν ἐποίησα· καὶ ἦσαν ἐκεῖ, καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος. 6 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπῆραν ἐκ Βηρὼθ υἱῶν [12] Ἰακὶμ Μισαδαΐ. ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀαρών, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 7 Ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς Γαδγάδ· καὶ ἀπὸ Γαδγὰδ [13] εἰς Ἐτεβαθά, [14] γῆ [15] χείμαρροι ὑδάτων. 8 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλε κύριος τὴν φυλὴν τὴν Λευί, αἴρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, παρεστάναι ἔναντι κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι [16] ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 9 Διὰ τοῦτο [17] οὐκ ἔστι τοῖς Λευίταις μερὶς [18] καὶ κλῆρος [19] ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· [20] κύριος αὐτὸς κλῆρος [21] αὐτοῦ, 10 [22] καθότι εἶπεν [23] αὐτῷ. Κἀγὼ [24] εἱστήκειν ἐν τῷ ὄρει [25] τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ εἰσήκουσε [26] κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ [27] τούτῳ, καὶ οὐκ ἠθέλησε 11 κύριος [28] ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς. Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Βάδιζε, ἄπαρον [29] ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰσπορευέσθωσαν καὶ [30] κληρονομείτωσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς 12 πατράσιν [31] αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς. Καὶ νῦν Ἰσραήλ, τί κύριος ὁ θεός σου [32] αἰτεῖται παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν [33] σου, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾷν αὐτόν, καὶ λατρεύειν [34] κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς 13 ψυχῆς σου, Φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι 14 ᾖ; Ἰδοὺ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν 15 [35] αὐτῇ. Πλὴν τοὺς πατέρας [36] ὑμῶν [37] προείλετο κύριος ἀγαπᾷν αὐτούς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. 16 Καὶ περιτεμεῖσθε τὴν [38] σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ [39] σκληρυνεῖτε. 17 Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς [40] ὑμῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν, καὶ κύριος τῶν κυρίων, ὁ θεὸς ὁ μέγας, [41] καὶ ἰσχυρός, καὶ φοβερός, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, [42] οὐδὲ οὐ μὴ λάβῃ δῶρον. 18 Ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, [43] καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον 19 καὶ ἱμάτιον. Καὶ [44] ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον, προσήλυτοι γὰρ [45] ἦτε ἐν γῇ [46] Αἰ-20 γύπτῳ. Κύριον τὸν θεόν [47] σου φοβηθήσῃ, καὶ [48] αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ. 21 [49] Οὗτος καύχημά σου, καὶ [50] οὗτος θεός σου, ὅστις [51] ἐποίησεν ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔν-

---

Cap. 10. 1 *Alex.* ὑπὲρ τάς. 2 *Alex.* κίβωτον * λιθίνην. Καὶ γράψω. 3 *O. Ald. Comp.* γράψω. *Aug.* in *Qu.* ita refert, *& scribam in tabulis.* Idem tamen notat Exod. 34 utrumque dictum esse, & à Deo & à Moyse scriptas esse. 4 *Alex. O. Ald. C.* ὅσα ἦν. 5 *Alex. Ald. C.* πρώταις αἷς. 6 *Ald.* ἐξελάξευσα. 7 *Alex. Ald. C.* τὰς δύο πλάκας. 8 *Alex.* τὰς λιθίνας. 9 *Alex.* ὥσπερ αἱ. al. ὥσπερ καί. 10 *Ald. C.* δυσὶ χερσί. 11 *C.* πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς. *O.* πυρὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας. 12 *Alex.* Ἰακεὶμ Μεισαδαΐ. καὶ ἐκεῖ. *O. Ald.* pro Ἰακὶμ habent Ἰωακείμ, & pro Μισαδαΐ *C.* habet Μοσερά. 13 *Alex.* εἰς Ἰεταβαθά. 14 *Ald.* γῆν. *C.* γῆν οὐ. 15 *Alex. Ald.* χειμάρρου. 16 *Ald.* καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ. 17 *Alex.* & *C.* οὐκ ἔσται. 18 *Ald.* οὐδέ. 19 *C.* παρὰ τοῖς. 20 *Ald.* κύριος ὁ θεὸς αὐτός. 21 *O. C.* αὐτῶν. 22 *Alex. O. Ald. C.* καθά. 23 *O. Ald.* αὐτοῖς. Κἀγώ. *C.* αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. (al. ἡμῶν. al. σου) Κἀγώ.

24 *Alex. O. Ald. C.* ἔστην. 25 *Alex.* τεσσεράκοντα. & mox. 26 *Alex.* κύριός μου. *O. C.* μου κύριος. 27 *C.* ἐκείνῳ οὐκ. 28 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 29 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 30 al. κατακληρονομείτωσαν. 31 *Alex.* ὑμῶν δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς. 32 *C.* αἰτεῖ. 33 *Alex. O. Ald. C.* σου, πορεύεσθαι. 34 *O.* αὐτὸν ἐξ. 35 *O.* αὐτοῖς. 36 *O. C.* ἡμῶν. 37 *Alex.* προείλατο. 38 al. ἀκροβυστίαν τῆς καρδίας ὑμῶν. 39 *Alex. O. Ald. C.* σκληρυνεῖτε ἔτι. Ὁ γάρ. 40 *O.* ἡμῶν. 41 *Alex.* ὁ ἰσχυρός, καὶ ὁ φοβερός. 42 *Alex.* & *O.* οὐδὲ μή. & paulo post alii, Ὁ ποιῶν. 43 *Alex.* * καὶ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον δοῦναι. 44 *O.* ἀγαπήσεις. 45 *C.* ἦστε. 46 *Ald. C.* Αἰγύπτου. 47 *Alex.* σου προσκυνήσεις, καί. 48 *Alex.* & *C.* αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. *O.* desunt hæc, αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπί. 49 *Alex. Ald. C.* Αὐτός. 50 *Alex. Ald. C.* αὐτός. 51 *Alex. Ald. C.* ἐποίησέν σοι.

δοξα

δόξα ταῦτα, [52] ἃ ἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου.

22 Ἐν [53] ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς Αἴγυπτον, [54] νυνὶ δὲ ἐποίησέ σε κύριος ὁ θεός σου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

Κεφ. ια'. 11.

1 ΚΑὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ϗ [1] φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, ϗ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ϗ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ϗ τὰς 2 κρίσεις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ γνώσεσθε σήμερον, ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ὅσοι οὐκ οἴδασιν [2] οὐδὲ ἴδοσαν τὴν παιδείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ϗ τὰ [3] μεγαλεῖα αὐτοῦ, ϗ τὴν [4] χεῖρα τὴν κραταιὰν, ϗ τὸν βραχίονα 3 τὸν ὑψηλὸν, Καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, ϗ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ Αἰγύπτου Φαραὼ [5] βασιλεῖ Αἰγύπτου, ϗ πάσῃ τῇ γῇ 4 αὐτοῦ, Καὶ ὅσα ἐποίησε [6] τὴν δύναμιν τῶν [7] Αἰγυπτίων, ϗ τὰ ἅρματα [8] αὐτῶν, ϗ τὴν ἵππον [9] αὐτῶν, ϗ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὡς [10] ἐπέκλυσε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπίσω [11] ὑμῶν, ϗ ἀπώλεσεν αὐτοὺς [12] κύ-5 ριος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, Καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ [13] ἕως ἤλθετε εἰς τὸν 6 τόπον τοῦτον, Καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ Δαθὰν ϗ Ἀβειρὼν υἱοῖς Ἐλιὰβ υἱοῦ Ῥουβὴν, οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς, ϗ τοὺς οἴκους αὐτῶν, ϗ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πᾶσαν [14] αὐτῶν [15] τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ' 7 αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς Ἰσραήλ. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν [16] ἑώρακαν πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα, ὅσα [17] ἐποίησεν ἐν ὑμῖν 8 σήμερον. Καὶ φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ [18] ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα ζῆτε, ϗ πολυπλασιασθῆτε, [19] ϗ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, [20] εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονο-9 μῆσαι αὐτήν. Ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς ϗ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' 10 αὐτοὺς, γῆν ῥέουσαν γάλα ϗ μέλι. Ἔστι γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν [21] εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, οὐχ ὥσπερ [22] γῆ Αἰγύπτου ἐστὶν, ὅθεν [23] ἐκπεπόρευσθε ἐκεῖθεν, ὅταν σπείρωσι τὸν σπόρον, ϗ ποτίζωσι τοῖς [24] ποσὶν 11 αὐτῶν, ὡσεὶ κῆπον λαχανείας. Ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν [25] εἰσπορεύῃ ἐκεῖ [26] κληρονομῆσαι αὐτὴν, γῆ ὀρεινὴ ϗ πεδεινὴ, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐ-12 ρανοῦ πίεται ὕδωρ. [27] Γῆ, ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτὴν διαπαντὸς, οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ ϗ [28] ἕως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

13 Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς [29] ἐντολὰς, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, ϗ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, ϗ ἐξ ὅλης τῆς [30] ψυχῆς σου· 14 Καὶ δώσει τὸν ὑετὸν [31] τῇ γῇ σου [32] καθ' ὥραν πρώϊμον ϗ ὄψιμον, ϗ [33] εἰσοίσεις τὸν σῖτόν σου, 15 ϗ τὸν οἶνόν σου, ϗ τὸ ἔλαιόν σου. Καὶ [34] δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς [35] σου τοῖς κτήνεσί σου. * ϗ φαγὼν, ϗ ἐμπλησθεὶς, 16 [36] Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ [37] πλατυνθῇ ἡ καρδία [38] σου, ϗ παραβῆτε, ϗ λατρεύσητε θεοῖς ἑ-17 τέροις, ϗ προσκυνήσητε αὐτοῖς, Καὶ θυμωθεὶς [39] ὀργῇ κύριος ἐφ' [40] ὑμῖν, ϗ συσχῇ τὸν οὐρανὸν, ϗ οὐκ ἔσται ὑετὸς, ϗ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, ϗ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, [41] ἧς κύριος ἔδωκεν 18 ὑμῖν. Καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν ϗ [42] εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν, ϗ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς

---

52 *Alex.* ἃ ἴδον. *Ald.* ἃ εἴδοσαν. *O. C.* ἃ εἶδον. Hic desinit Cap. 10. secundum *Ald.* 53 *Joseph.* l. 2. *Ant. Jud.* eundem numerum expressit, cum de Jacob scripsit, εἰς τὴν Αἴγυπτον σὺν τοῖς υἱοῖς ϗ παισὶ τοῖς τούτων ἀπηλλάττετο· ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἑβδομήκοντα. & *Hieron.* in *Qu.* in *Gen.* 70 Interpp. ita vertisse testatur. *Alex.* ἑβδομήκοντα πέντε ψυχαῖς. *Ald.* ἑβδομήκοντα ϗ πέντε ψυχαῖς. *O.* οε'. qui numerus habetur Act. 7. 54 al. νῦν.

Cap. 11. 1 al. φυλάξεις. 2 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* οὐδὲ εἶδον. *Ms. O.* desunt. 3 *Comp. ed.* μεγάλα. 4 *O.* χεῖρα αὐτοῦ τὴν. 5 *Alex.* * βασίλεως. 6 *Alex.* * τῇ δυνάμι τῶν. *O. C.* τῇ δυνάμει τῶν. 7 *Alex.* & *C.* Αἰγυπτίων, τά. 8 αὐτῶν *O.* deest. 9 *Alex. O. Ald. C.* αὐτῶν, ὡς. 10 *Ald.* ἐπέκλεισε. 11 *O.* ἡμῶν. 12 *Alex. Ald.* κύριος ὁ θεὸς ἕως. 13 *Alex.* ὡς εἰσήλθετε. 14 al. abest αὐτῶν. 15 al. τὴν ὑπόσχεσιν. 16 *Alex. Ald. C.* ἑώρων. 17 *Alex.* & *C.* ἐποίησεν ὑμῖν. *O.* ἐποίησεν ἐν ἡμῖν. 18 *Alex. Ald. C.* ἐντέλλομαι ὑμῖν. 19 *Alex. O. Ald. C.* ϗ εἰσέλθητε ϗ κληρονομήσητε. 20 εἰς *Ald.* deest. 21 *Alex.* εἰσπορεύεσθαι ὑμεῖς. *Ald.* εἰσπορεύεσθε ὑμεῖς. *C.* σὺ εἰσπορεύῃ. *O.* εἰσπορεύῃ. 22 *Alex.* ἡ γῆ Αἰγύπτου, ὅθεν. 23 *Alex.* ἐκπορεύεσθαι. *O. C.* ἐκπορεύεσθε. *Ald.* ἐξεπορεύθητε. 24 *Alex.* ποσίν, ὡσεί. 25 *Alex. Ald.* σὺ εἰσπορεύῃ. *O.* εἰσπορεύεσθε. 26 *O.* κατακληρονομῆσαι. 27 *Ald.* γῆν. 28 *Alex.* ἕως τῆς συντελείας. 29 *Alex. O. Ald. C.* ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας. al. *ἐντολάς μου, ἅς. 30 *Alex.* ψυχῆς σου. Καί. 31 *Alex. O.* τῆς γῆς. 32 *O.* κατὰ καιρόν. 33 *Ald.* συνάξεις. 34 *Alex. Ald.* δώσεις. 35 *Alex.* σου * ϗ ἐν τοῖς. al. τοῖς. * *Francof.* hic incipit vers. 16. 36 *C.* Πρόσέχετε ἑαυτοῖς. 37 al. πλανηθῇ. 38 *C.* ὑμῶν. 39 *Alex. O. Ald. C.* ὀργισθῇ. 40 al. ὑμᾶς. 41 *Alex.* ἧς ἔδωκεν ὁ θεὸς ὑμῖν. *C.* ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν. *O.* ἧς ἔδωκεν ὑμῖν κύριος. 42 εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν *O.* desunt.

χειρός·

χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται [43] ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν. 19 Καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν [44] λαλεῖν ἐν αὐτοῖς [45] καθημένους σου ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένους σου ἐν ὁδῷ, καὶ καθεύδοντός σου, καὶ διανισταμένου σου. 20 Καὶ γράψετε [46] αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν [47] οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, 21 [48] Ἵνα μακροημερεύσητε, καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, [49] ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, [50] καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. 22 Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, [51] ἃς ἐγὼ [52] ἐντέλλομαί σοι σήμερον [53] ποιεῖν, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεὸν [54] ἡμῶν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ, 23 Καὶ ἐκβαλεῖ κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κληρονομήσετε ἔθνη μεγάλα καὶ [55] ἰσχυρὰ μᾶλλον ἢ ὑμεῖς. 24 Πάντα τὸν τόπον [56] οὗ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν, ὑμῖν ἔσται· ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ Ἀντιλιβάνου, καὶ ἀπὸ τοῦ [57] ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν ἔσται τὰ [58] ὅριά σου. 25 Οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον [59] ὑμῶν· καὶ τὸν φόβον ὑμῶν καὶ τὸν τρόμον ὑμῶν ἐπιθήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν [60] ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἂν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε [61] πρὸς ὑμᾶς. 26 Ἰδοὺ ἐγὼ [62] δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον [63] τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν. 27 [64] Τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον· 28 Καὶ [65] τὴν κατάραν, ἐὰν μὴ [66] ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ [67] ἡμῶν, [68] ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις, [69] οὓς οὐκ οἴδατε. 29 Καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν [70] γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ δώσεις [71] εὐλογίαν ἐπ' ὄρος [72] Γαριζὶν, καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρος Γαιβάλ. 30 Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ Χαναὰν, [73] τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολγὸλ 31 πλησίον [74] τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς; Ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην, εἰσελθόντες κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς [75] ἡμῶν δίδωσιν [76] ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας, 32 [77] καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ. Καὶ φυλάξεσθε [78] τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ [79] προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις ταύτας, ὅσας ἐγὼ [80] δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ προστάγματα [1] καὶ αἱ κρίσεις, ἃς [2] φυλάξετε τοῦ ποιεῖν [3] ἐν τῇ γῇ, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων [4] ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ, πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς. 2 Ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε [5] πάντας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐλάτρευσαν [6] ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὓς ὑμεῖς [7] κληρονομεῖτε αὐτοὺς, ἐπὶ [8] τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν, καὶ ὑποκάτω [9] δένδρου δασέος. 3 Καὶ [10] κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συντρίψετε τὰς στήλας αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ, καὶ [11] ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου. 4 Οὐ ποιήσετε [12] οὕτω κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν.

---

43 *Ald.* ἀσάλευτα. 44 *Alex. Ald.* λαλεῖν αὐτά. *C.* λαβεῖν αὐτά. *O.* λέγειν αὐτά. 45 *Alex. O. Ald. C.* καθημένους ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζομένους, καὶ διανισταμένους. Καὶ γράψετε. 46 *O. Ald.* αὐτάς. 47 *Alex.* οἴκων. 48 *Alex.* Ἵνα πολυημερεύσητε, καί. *Ald. C.* Ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν, καί. *O.* Ἵνα πολὺ ἡμερεύσητε, καὶ πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν, καί. 49 *Ald.* ἣν. 50 καθὼς usque ad finem versus *O.* desunt. 51 *O.* ὅσας. 52 *Alex.* ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον. atque ita *O. Ald. C.* 53 ποιεῖν *O.* deest. 54 *Alex. Ald. C.* ἡμῶν, πορεύεσθαι. 55 *Alex. O. Ald. C.* ἰσχυρότερα. 56 *O. Ald. C.* ὃν. 57 ποταμοῦ τοῦ *O. Ald.* desunt. 58 *Alex. O.* ὅρια ὑμῶν. Ουκ. 59 *Alex. O. C.* ὑμῶν· τόν. 60 *Alex.* ἐπὶ προσώπου. 61 *Alex. O.* κύριος πρός. 62 *Alex.* δίδωμι σήμερον ἐναντίον ὑμῶν. 63 *Alex. Ald.* εὐλογίας καὶ κατάρας. 64 *Ald.* Τὰς εὐλογίας. 65 *Alex. Ald.* τὰς κατάρας. 66 *Alex.* εἰσακούσητε. 67 *Alex.* ὑμῶν. 68 *O. Ald. C.* ὅσας.

69 *Ald. C.* οἷς. 70 *Alex.* γῆν ἣν διαβέννις. *O.* γῆν ἣν διαβαίνεις. 71 *Alex.* τὴν εὐλογίαν. 72 *Alex.* Γαζιρείν. 73 *C.* ὁ κατοικῶν. 74 τῆς δρυὸς *Ald.* desunt. 75 *O. Ald.* ὑμῶν. 76 ὑμῖν *Ald.* deest. 77 *Alex.* καὶ κληρονομήσετε αὐτὴν, καὶ κατοικήσετε ἐν. *O.* κληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ κατοικήσετε ἐν. 78 τοῦ ποιεῖν πάντα *O.* desunt. 79 *Alex.* προστάγματά μου, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, ἃς ἐγώ. *Ald.* προσ. αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, ἃς ἐγώ. *C.* προσ. αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις, ἃς ἐγώ. 80 *O.* ἐντέλλομαι ὑμῖν.

Cap. 12. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *C.* καὶ τὰ κρίματα, ἅ. 2 *Alex.* φυλάξεθε (f. φυλάξεσθε) τοῦ ποιῆσαι. *C.* φυλάξετε ποιῆσαι. 3 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος. 4 *Alex. O. C.* ἡμῶν. 5 *Alex.* πάντα τὰ ἔθνη ἐν. 6 *O.* ἐκεῖ τὰ ἔθνη τοῖς. 7 *Alex. O. Ald. C.* κατακληρονομεῖτε. 8 τῶν ὀρέων *Ald.* desunt. 9 *O.* παντὸς δένδρου. 10 al. κατασκάψατε. 11 al. ἀπολεῖται. 12 *Alex.* οὕτως.

5 Ἀλλ'

5 Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ [13] θεός σου [14] ἐν μιᾷ τῶν πόλεων ὑμῶν ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ [15] ἐκεῖ καὶ ἐπικληθῆναι, 6 καὶ ἐκζητήσετε καὶ [16] ἐλεύσεσθε ἐκεῖ. Καὶ οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, [17] καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰς [18] ἀπαρχὰς [19] ὑμῶν, καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, [20] τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ὑμῶν, καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν. 7 Καὶ φάγεσθε ἐκεῖ [21] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ [22] πᾶσιν, οὗ ἐὰν ἐπιβάλητε [23] τὴν χεῖρα ὑμεῖς, καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, [24] καθότι [25] εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός 8 σου. Οὐ ποιήσετε [26] πάντα ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν 9 [27] ἐνώπιον αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἥκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν, ἣν 10 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν. Καὶ διαβήσεσθε τὸν Ἰορδάνην, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς [28] ἡμῶν [29] κατακληρονομεῖ ὑμῖν, καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ, καὶ κατοικήσετε μετὰ 11 ἀσφαλείας. Καὶ ἔσται ὁ τόπος, ὃν ἂν [30] ἐκλέξηται κύριος ὁ [31] θεός σου ἐπικληθῆναι [32] τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐκεῖ οἴσετε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον· τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν [33] ὑμῶν, καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν [34] τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα ἂν εὔξησθε [35] κυρίῳ τῷ θεῷ ὑ-12 μῶν. Καὶ εὐφρανθήσεσθε [36] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὑμεῖς, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες [37] ὑμῶν, καὶ οἱ παῖδες ὑμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν, καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν [38] πυλῶν ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ 13 κλῆρος μεθ' ὑμῶν. Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ 14 τόπῳ οὗ [39] ἐὰν ἴδῃς. Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν [40] ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου [41] αὐτὸν, ἐν μιᾷ [42] τῶν φυλῶν σου, ἐκεῖ [43] ἀνοίσετε τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα 15 ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον. Ἀλλ' ἢ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις, καὶ φαγῇ κρέα [44] κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέ σοι ἐν πάσῃ πόλει. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ [45] φάγεται αὐτὸ, ὡς δορ-16 κάδα ἢ ἔλαφον. Πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε [46] αὐτὸ, [47] ὡς 17 ὕδωρ. Οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσί σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ [48] οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων σου, καὶ [49] πάσας τὰς εὐχὰς, ὅσας ἂν [50] εὔξησθε, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, 18 καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν [51] σου. Ἀλλ' ἢ [52] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου φαγῇ [53] αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ, [54] ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη [55] σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν ταῖς [56] πόλεσιν ὑμῶν. καὶ εὐφρανθήσῃ [57] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ πάντα, 19 οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν [58] Λευίτην πάντα 20 τὸν χρόνον [59] ὅσον ἂν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, καθάπερ ἐλάλησέ σοι, [60] καὶ ἐρεῖς, Φάγομαι κρέα, ἐὰν [61] ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχή σου ὥστε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ [62] τῆς ψυχῆς σου 21 φαγῇ [63] κρέα. Ἐὰν δὲ [64] μακρὰν ἀπέχῃ σου ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός [65] σου ἐκεῖ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐ-

---

13 *Alex. O. Ald. C.* θεὸς ὑμῶν. 14 *Alex. O. Ald. C.* ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν ὑμῶν. al. ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν. 15 *Alex. O. C.* ἐκεῖ ἐπικληθῆναι (*Alex.* ἐπικληθῆνναι.) 16 *Alex. Ald. C.* εἰσελεύσεσθε. 17 καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν *O.* desunt. 18 *C.* δεκάτας. 19 *Alex.* ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια, καὶ τὰ πρωτότοκα. *O.* etiam desunt καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν. 20 *Ald.* τὰ προστάγματα. *O. C.* καὶ τὰ πρωτότοκα. 21 *O. Ald. C.* ἔναντι, 22 *O.* πάντων. 23 *Alex.* τὰς χεῖρας ὑμεῖς. *O. Ald. C.* τὰς χεῖρας ὑμῶν ὑμεῖς. 24 al. καθ' ὅ, τι. 25 *Alex.* ηὐλόγησέν σε. 26 *Alex.* & *O.* πάντα ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν. *Ald.* ἐκεῖ πάντα, ὅσα ὑμεῖς ποιεῖτε. *C.* κατὰ πάντα, ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν. 27 *Alex. Ald. C.* ἐναντίον. 28 *Alex. O. C.* ὑμῶν. 29 *Alex. O. Ald. C.* κατακληρονομήσει ὑμῖν. 30 al. ἐκλέξεται. 31 *Alex. O. Ald. C.* θεὸς ὑμῶν. 32 τὸ ὄνομα *Ald. C.* deest. 33 *Alex.* & *O.* ὑμῶν, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, καὶ πᾶν. 34 *Sch.* οἱ λοιποὶ τὰ ἑκούσια ἡρμήνευσαν. 35 *C.* τῷ κυρίῳ ὑμῶν. *O.* τῷ θεῷ ὑμῶν. al. κυρίῳ. 36 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 37 *Alex.* & *C.* ὑμῶν, οἱ. 38 *C.* πόλεων. 39 al. ἄν. 40 al. abest ἄν. 41 αὐτὸν *O.* deest. 42 *Alex. Ald. C.* τῶν πόλεών σου. 43 *Alex. Ald. C.* ἀνοίσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου. *O.* ἀνοίσετε τὰ ὁλ. σου. 44 *O. Ald.* κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου, κατὰ τὴν εὐλογίαν. 45 *C.* φάγονται. 46 αὐτὸ, *O.* deest. 47 *Ald.* ὡσεί. 48 *Ald.* οἴνου, καί. 49 *Alex.* πάσας εὐχάς. 50 *Alex.* εὔξησθε, τάς. 51 *Alex. O. Ald. C.* ὑμῶν. 52 *Alex. O. C.* ἔναντι. 53 *Alex. Ald. C.* αὐτά. 54 *Alex.* & *C.* οὗ. 55 *Alex. Ald.* & *C.* σου, καὶ ὁ Λευίτης, (*Ald.* Λευίτης σου,) καὶ ὁ προσήλυτος. 56 *Alex. Ald. C.* πόλεσίν σου. 57 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 58 *Alex.* Λευίτην ὅσον ἂν χρόνον ζῇ ἐπί. 59 *C.* ὅν. 60 *Alex. O. Ald.* καὶ εἴπῃς, Φάγομαι. 61 *Alex.* ἐπιθυμήσει. 62 *Alex.* τῆς καρδίας σου φαγῇ. *O.* αὐτῆς φαγῇ. 63 κρέα *O.* deest. 64 *Alex. O. Ald. C.* μακρότερον. 65 *Alex. O. Ald. C.* σου ἐπικληθῆναι.

κεῖ,

κεῖ, καὶ [66] θύσεις ἀπὸ τῶν βοῶν σου, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου [67] ὧν ἂν δῷ ὁ θεός σοι, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι, καὶ φαγῇ ἐν ταῖς πόλεσί σου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου. 22 Ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος, [68] οὕτω φαγῇ αὐτό· ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως [69] ἔδεται.

23 Πρόσεχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν [70] αἷμα, ὅτι αἷμα αὐτοῦ ψυχή· οὐ βρωθήσεται ψυχὴ μετὰ τῶν [71] κρεῶν. 24 Οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ. 25 Οὐ φαγῇ αὐτὸ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ [72] σὲ, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν [73] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 26 Πλὴν τὰ ἅγιά [74] σου ἐὰν γένηταί σοι, [75] καὶ τὰς εὐχάς σου λαβὼν ἥξεις εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός [76] σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. 27 Καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου, τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προσχεεῖς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου, 28 τὰ δὲ κρέα φαγῇ. Φύλασσε καὶ ἄκουε καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί [77] σοι, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος, ἐὰν ποιήσῃς [78] τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν 29 [79] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. Ἐὰν δὲ [80] ἐξολοθρεύσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς [81] οὓς [82] εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, [83] ἀπὸ προσώπου σου, καὶ [84] κατακληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ 30 γῇ αὐτῶν, Πρόσεχε σεαυτῷ * μὴ ἐκζητήσῃς [85] ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς μετὰ τὸ [86] ἐξολοθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου [87] σου, λέγων, Πῶς ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θε- 31 οῖς αὐτῶν, ποιήσω [88] κἀγώ. Οὐ ποιήσεις [89] οὕτω [90] τῷ θεῷ σου. [91] τὰ γὰρ βδελύγματα κυρίου ἃ ἐμίσησεν, [92] ἐποίησαν ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, [93] ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν [94] κατακαίουσιν ἐν πυρὶ 32 τοῖς θεοῖς αὐτῶν. Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι [95] ὑμῖν σήμερον, τοῦτο [96] φυλάξῃ ποιεῖν. οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ, οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος [1] τὸ ἐνύπνιον, καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ 2 τέρας, [2] Καὶ [3] ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρὸς σὲ, [4] λέγων, Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ 3 οἴδατε, Οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει κύριος ὁ [6] θεός σου ὑμᾶς εἰδέναι, εἰ ἀγαπᾶτε [7] τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, [8] καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑ- 4 μῶν. Ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν [9] πορεύσεσθε, καὶ [10] τοῦτον φοβηθήσεσθε, [11] καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε, καὶ [12] αὐτῷ προστεθή- 5 σεσθε. Καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος, ἀποθανεῖται· ἐλάλησε γὰρ πλανῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας, ἐξῶσαί σε [13] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι [14] ἐν αὐτῇ· [15] καὶ ἀφανιεῖς [16] τὸ 6 πονηρὸν ἐξ ὑμῶν [17] αὐτῶν. Ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ [18] σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρός [19] σου ἢ ἐκ μητρός σου, ἢ ὁ υἱός σου, ἢ ἡ [20] θυγάτηρ, ἢ ἡ γυνή σου [21] ἡ ἐν κόλπῳ σου, [22] ἢ

---

66 *Ald.* θύσῃς. 67 *Alex.* ὡς ἂν δῷ σοι ὁ θεός σου, ὅν. *Ald.* ὧν ἂν δῷ σοι κύριος ὁ θεός σου, ὅν. 68 *Alex.* οὕτως. 69 *O.* ἔδεται αὐτό. 70 *Alex.* & *C.* αἷμα, τὸ γὰρ αἷμα. 71 *Francof.* κρεῶν, οὐ φάγεσθε αὐτὸ, Ἐπί. 72 *Alex.* σὲ εἰς τὸν αἰῶνα, ἐάν. 73 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 74 *Alex.* σου, ἃ ἂν σοι γένηται. *Ald.* σου, ἃ ἂν γένηταί σοι. *O.* σου, ὅσα ἂν γέν. σοι. 75 *O.* καὶ τὰς ἀπαρχάς σου, καὶ τὰς εὐχάς. 76 *Alex.* σου αὐτῷ ἐπικληθῆναι. *Ald.* σου αὐτὸν αὐτῷ ἐπικλ. *O.* σου αὐτὸν ἐπικλ. 77 al. σοι σήμερον ἵνα. 78 *Alex.* τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστόν. *C.* τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐάρεστον. 79 *Alex. Ald. C.* ἔναντι κυρίου. 80 *Alex.* ἐξολεθρεύσῃ. 81 *O.* ἅ. 82 *Alex.* σὺ εἰσπορεύῃ. *Ald.* σὺ πορεύῃ. *O. C.* σὺ εἰσπορεύσῃ. 83 ἀπὸ usque ad αὐτὴν *O.* desunt. 84 *Alex.* κατακληρονομήσεις αὐτοὺς, καὶ κατοικήσεις ἐν. *Ald. C.* κατακληρονομήσῃς αὐτοὺς, καὶ κατοικήσῃς ἐν. * *Francof.* hic incipit vers. 30. 85 ἐπακολουθῆσαι usque ad σου *O.* desunt. 86 *Alex.* ἐξολεθρευθῆναι. 87 *Alex. Ald. C.* σου. οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν, λέγων. 88 *Alex.* καὶ ἐγώ. 89 *Alex.* οὕτως. 90 *Alex. O. Ald. C.* κυρίῳ τῷ θεῷ σου. 91 *Alex.* τὰ βδελύγματα γὰρ ἃ κύριος ἐμίσησεν. *O. Ald. C.* τὰ γὰρ βδελύγματα ἃ κύριος ἐμίσησεν. sed *O.* ponit κύριος post ἐμίσησε. 92 *Alex. O. Ald. C.* ἐποίησαν τοῖς. 93 *Ald. C.* ὅτι καὶ τούς. 94 *C.* κατακαίουσιν πυρί. 95 *O. Ald. C.* σοί. 96 *O.* φυλάξεσθε.

Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* ἐνύπνιον, καὶ δώσει σοι. 2 καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας *O.* desunt. 3 *C.* ἔλθοι. 4 *O.* καὶ λέγων εἴπῃ, Πορ. 5 *Alex. Ald. C.* οἷς οὐκ. 6 *Alex. Ald. C.* θεὸς ὑμῶν ὑμᾶς τοῦ εἰδέναι. *O.* θεὸς ὑμᾶς εἰδέναι. 7 *Alex. O. Ald.* κύριον τόν. 8 καὶ ἐξ usque ad finem versus *O.* desunt. 9 *C.* πορεύεσθε. 10 *Alex. O. Ald.* αὐτὸν φοβηθήσεσθε. *C.* αὐτὸν φοβεῖσθε. 11 *Alex. O. Ald. C.* καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε, (al. φυλάξασθε) καὶ τῆς φωνῆς. 12 *Alex. Ald. C.* αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ αὐτῷ (*Ald.* πρὸς αὐτὸν) προστεθήσεσθε. 13 *Alex. Ald. C.* ἐκ τῆς. 14 *C.* ἐπ' αὐτῇ. *O.* σὲ ἐν αὐτῇ. 15 *Alex.* καὶ ἀφανιεῖτε pro ἀφανιεῖτε, ut habent *O. Ald. C.* 16 *Alex.* τὸν πονηρόν. 17 αὐτῶν *O.* deest. 18 σε *C.* deest. 19 σου *O.* deest. 20 *Alex. Ald.* θυγάτηρ σου, ἤ. 21 ἡ ἐν κόλπῳ σου *O.* desunt. 22 *Alex.* ἢ ὁ φίλος ὁ ἴσος. *Ald. C.* ἢ ὁ φίλος σου ὁ ἴσος.

φίλος

φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σου λάθρα, [23] λέγων, Βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς [24] ἑτέροις, [25] οὓς οὐκ [26] ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σου,
7 Ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν [27] περὶ κύκλῳ [28] ὑμῶν, τῶν ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ,
8 [29] ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, Οὐ συνθελήσεις αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, οὐκ [30] ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ, [31] οὐδ' οὐ μὴ [32] σκεπά-
9 σῃς αὐτόν. Ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ, [33] καὶ αἱ χεῖρές σου ἔσονται [34] ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐτὸν, καὶ [35] αἱ χεῖ-
10 ρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου
11 δουλείας. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ [36] οὐ προσθήσει [37] ποιῆσαι ἔτι κατὰ
12 τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν. Ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεών [38] σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι [39] κατοικεῖν σε ἐκεῖ,
13 λεγόντων, [40] Ἐξήλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ [41] ὑμῶν, καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας [42] τὴν γῆν αὐτῶν, λέγοντες, Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις,
14 [43] οὓς οὐκ [44] ᾔδειτε, Καὶ [45] ἐτάσεις καὶ ἐρωτήσεις, καὶ [46] ἐρευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ [47] ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, [48] γεγένηται τὸ βδέ-
15 λυγμα τοῦτο ἐν [49] ὑμῖν· Ἀναιρῶν [50] ἀνελεῖς [51] πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν [52] τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐν φόνῳ [53] μαχαίρας, [54] ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ [55] ἐν αὐ-
16 τῇ. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ [56] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου· καὶ ἔσται ἀοίκητος εἰς τὸν αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται
17 [57] ἔτι. [58] Καὶ οὐ προσκολληθήσεται οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος [59] ἐν τῇ χειρί σου, ἵνα ἀποστραφῇ κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ [60] δώσῃ σοι [61] ἔλεος, [62] καὶ ἐλεήσῃ σε, καὶ πληθυνῇ σε, ὃν τρόπον [63] ὤμοσε τοῖς πατρά-
18 σι σου, [64] Ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσειν [65] τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, [66] ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν [67] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Υἱοί ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ [1] ὑμῶν. οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑ-
2 μῶν ἐπὶ νεκρῷ. Ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καί σε ἐξελέξατο κύριος [2] ὁ θεός σου [3] γενέσθαι σε λαὸν αὐτῷ περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπου τῆς
3 γῆς. Οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα.
4 Ταῦτα [4] κτήνη [5] ἃ φάγεσθε· μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων, καὶ [6] χίμαρον
5 ἐξ αἰγῶν. Ἔλαφον, καὶ [7] δορκάδα, καὶ πύγαργον, ὄρυγα, καὶ καμηλοπάρδαλιν.
6 Πᾶν κτῆνος [8] διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν
7 ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν [9] ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ

---

23 *Alex. Ald. C.* λέγων, Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν. 24 *Alex.* ἑταίροις. 25 *Alex. O. Ald. C.* οἷς οὐκ. 26 *C.* εἴδης. al. εἴδες. 27 al. περικύκλῳ. 28 ὑμῶν *O.* deest. 29 ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς *O.* desunt. 30 *C.* ἐλεήσεις. 31 *Alex. O. Ald. C.* οὐδὲ μή. 32 *C.* σκεπάσεις. 33 *Alex. Ald. C.* καὶ ἡ χείρ σου ἔσται. 34 *O. Ald. C.* ἐπ' αὐτῷ. 35 *O. C.* ἡ χείρ. 36 *Alex. O. Ald. C.* οὐ προσθήσουσιν. 37 *Alex.* ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ πονηρὸν ῥῆμα τοῦτο. 38 σου *Ald.* deest. 39 *Alex.* & *C.* κατοικεῖν ἐκεῖ. 40 *Alex. O. Ald. C.* Ἐξῆλθον. 41 *Alex. Ald.* ἡμῶν. 42 *Alex. O. Ald. C.* τὴν πόλιν αὐτῶν, sed αὐτῶν *O.* deest. 43 *Alex. Ald. C.* οἷς. 44 *C.* εἴδητε. 45 *Alex.* ἐξετάσεις, καὶ ἐρωτήσεις. *O.* ἐκζητήσεις. 46 *Alex.* ἐξερευνήσεις.. 47 *O.* σαφὴς ὁ. 48 *Ald.* γένηται. 49 *O.* Ἰσραήλ. 50 *C.* ἀναιρήσεις. 51 πάντας *O.* deest. 52 *Alex. O. Ald. C.* τῇ πόλει ἐκείνῃ. 53 *Alex.* μαχαίρης. 54 ἀναθέματι *O.* deest. 55 *C.* ἐν αὐτῇ, καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας. Καί. 56 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 57 *Alex.* ἔτι Οὐ. 58 Καὶ *O. Ald.* deest. 59 ἐν τῇ χειρί σου *C.* ponit ante οὐδέν. 60 *Alex.* δώσει. 61 *Ald.* ἔλεος ἔλεος, καί. 62 *Alex.* καὶ πληθυνεῖ σε, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πλησθήσῃ, καθὼς ἐλάλησέν σοι, ὃν τρόπον. *Ald.* καὶ ἐλεήσῃ σε, καὶ πληθύνῃ σε, καθὼς ἐλάλησέ σοι, ὃν τρόπ. 63 *Alex. O. Ald. C.* ὤμοσε κύριος τοῖς. 64 *Alex.* Ἐὰν δὲ εἰσακούσητε. *O. Ald. C.* Ἐὰν εἰσακούσητε. al. Ἐὰν εἰσακούσῃς. 65 *Alex. O. Ald. C.* πάσας τάς. 66 *Alex. O. Ald. C.* ἃς ἐγώ. 67 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι.

Cap. 14. 1 *Ms. Alex.* ὑμῶν, οὐ φοιβήσετε, οὐκ. *Ald.* ἡμῶν, οὐ φοιβήσετε, (al. φοβήσετε) οὐκ. *C.* ὑμῶν, οὐ κοφθήσεσθε, οὐκ *O.* ἡμῶν, οὐκ. illud οὐ φοιβήσετε, quod etiam est in margine lib. vet. *Cyril.* sic explicat: τὸ φοιβάσθαι κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν Ἑλληνικὴν καθαίρειν ἐστὶ, καὶ καθαίρεσθαι ἐπὶ νεκρῷ· οὐ γὰρ προσήκει μολυσμὸν ἡγεῖσθαι ψυχῆς τὸν σωματικὸν θάνατον. *Theodoret.* in hunc locum, διὰ μὲν τοῦ οὐ φοιβήσετε, τὰς μαντείας ἐξέβαλε· Φοῖβον τὸν ψευδόμαντιν ἐκάλουν τὸν Πύθιον. 2 ὁ θεός σου *O.* desunt. 3 *Alex.* γενέσθαι αὐτῷ λαὸν περιούσιον. *Ald.* λαὸν γενέσθαι αὐτῷ περιούσ. *C.* γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσ. *O.* γενέσθαι αὐτῷ λαὸν π. 4 *Alex.* τὰ κτήνη. 5 ἃ *O. Ald.* deest. 6 *Alex.* χείμαρρον. 7 *Alex. O. Ald. C.* δορκάδα, καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον, καὶ * πύγαργον, (*Alex.* * πύλαργον) καὶ ὄρυγα, καί. 8 *Alex.* διχήλευον. *O. Ald.* διχηλεῦον. 9 *O.* οὐκ ἀναγόντων· ; · οὐ διχηλούντων.

ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας· τὴν κάμηλον, καὶ δασύποδα, καὶ [10] χοιρογρύλλιον· ὅτι ἀνάγουσι [11] μηρυκισμὸν, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλοῦσιν, [12] ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστι. 8 Καὶ τὸν ὗν, ὅτι [13] διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει [14] ὀνυχιστῆρας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν [15] οὐ μηρυκᾶται, ἀκάθαρτον τοῦτο [16] ὑμῖν. ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ [17] φάγεσθε, τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ [18] ἅψεσθε. 9 Καὶ [19] ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν [20] ἐν τῷ ὕδατι, [21] πάντα ὅσα [22] ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες, [23] φάγεσθε. 10 Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια [24] καὶ λεπίδες, οὐ φάγεσθε· [25] ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστι. 11 Πᾶν ὄρνεον καθαρὸν φάγεσθε. 12 Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν· τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν [26] ἁλιαίετον, 13 [27] Καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν [28] ἴκτινον, καὶ τὰ ὅμοια [29] αὐτῷ, 15 Καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ [30] λάρον, 16 Καὶ ἐρωδιὸν, [31] καὶ κύκνον, καὶ ἶβιν, 17 Καὶ [32] καταῤῥάκτην, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτικόρακα, 18 Καὶ πελεκᾶνα, καὶ χαραδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια [33] αὐτῷ, καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυκτερίδα. 19 [34] Πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, [35] ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν· οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν. 20 Πᾶν πετεινὸν καθαρὸν [36] φάγεσθε. 21 Πᾶν θνησιμαῖον [37] οὐ φάγεσθε· τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου δοθήσεται καὶ φάγεται, ἢ [38] ἀποδώσῃ τῷ ἀλλοτρίῳ, ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ [39] σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς [40] αὐτοῦ. 22 Δεκάτην ἀποδεκατώσεις [41] παντὸς γεννήματος τοῦ σπέρματός σου, τὸ [42] γέννημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν. 23 Καὶ φαγῇ [43] αὐτὸ ἐν [44] τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. [45] οἴσετε τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου [46] σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας. 24 Ἐὰν δὲ μακρὰν [47] γένηται ἡ ὁδὸς ἀπὸ σοῦ, καὶ μὴ δύνῃ ἀναφέρειν αὐτὰ, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι [48] εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου, 25 Καὶ ἀποδώσῃ αὐτὰ ἀργυρίου, καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ [49] θεός σου αὐτόν. 26 Καὶ δώσεις [50] ἀργύριον ἐπὶ παντὸς οὗ [51] ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, ἐπὶ βουσὶν [52] ἢ ἐπὶ [53] προβάτοις, ἢ ἐπ' οἴνῳ ἢ ἐπὶ σίκερα, ἢ ἐπὶ παντὸς οὗ [54] ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, καὶ φαγῇ ἐκεῖ [55] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ [56] σου, καὶ εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, 27 Καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, [57] ὅτι οὐκ [58] ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ. 28 Μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν [59] γεννημάτων σου, [60] ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ [61] θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσί σου. 29 Καὶ ἐλεύσεται ὁ Λευίτης, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ [62] ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα [63] εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς [64] ἔργοις οἷς ἐὰν ποιῇς.

---

10 *Alex.* χυρογρύλιον· ὅτι ἀνάγει. 11 *Alex. Ald. C.* μηρυκισμὸν ταῦτα, καί. 12 *Alex. Ald.* ἀκάθαρτα ὑμῖν. 13 *Alex. O.* διχηλεῖ τοῦτο. 14 *Alex.* ὄνυχας. 15 *Alex.* οὐκ ἀναμαρυκᾶται. 16 *O.* ἐσται ὑμῖν. 17 *Alex. Ald. C.* φάγεσθε, καὶ τῶν. 18 *O.* ἔδεσθε. 19 *Ald.* ταῦτα ἃ φάγ. 20 *Alex. O. C.* ἐν τοῖς ὕδασιν. 21 πάντα··· ἐν αὐτοῖς *O.* desunt. 22 *Alex. Ald. C.* ἐστὶν αὐτοῖς. 23 *Alex.* ταῦτα φάγεσθε. 24 *Alex. O. C.* οὐδὲ λεπίδες. 25 *Alex. O. Ald. C.* ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσται ὑμῖν. 26 *Alex.* ἁλίετον. 27 *O.* Καὶ τὸν ἱέξον, καὶ τὸν γύπα. 28 *Alex. O. C.* ἰκτῖνα. 29 *Alex.* αὐτῷ· Καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· Καὶ στρουθόν. *O. Ald.* αὐτῶν, Καὶ στρουθόν. 30 *Alex.* λάρον, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· Καὶ ἀρώδιον. *Ald.* λάρον, καὶ ἱέρακα, καὶ ἐρωδιόν. 31 *Ald.* καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ κύκνον. 32 *Alex.* καταράκτην, καὶ ὕπωπα, καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυκτικόρακα. *Ald.* καταράκτην, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτικόρακα. Hos quatuor versus hoc modo habet *Comp.* 14 Καὶ πάντα κόρακα, [al. τὰ κόρακα] καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 15 Καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 16 Καὶ ἀρώδιον, [al. ἐρωδιὸν] καὶ κύκνον, καὶ ἶβιν. 17 Καὶ καταράκτην, [al. καταῤῥάκτην] καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυκτικόρακα. atque ita *Francof.* 33 *Alex.* αὐτῷ· καὶ νυκτερίδα. *C.* αὐτῷ, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτ. 34 al. Καὶ πάντα. 35 *Alex. Ald.* ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν. *C.* ἀκάθ ταῦτα ἔσται. *O.* ἀκάθ. ἔσται. 36 *Alex. Ald. C.* φάγεσθε Καὶ πᾶν. 37 *O.* οὐκ ἔδεσθε. 38 *Ald.* ἀποδώσει. 39 *Alex.* σου, * καὶ εὐφρανθήσῃ. Οὐκ ἑψήσεις. 40 *O.* αὐτοῦ. ὃς γὰρ ποιεῖ τοῦτο ὡσεὶ θυσίας * παλ μήνιμά ἐστι τῷ θεῷ Ἰακώβ. Δεκάτ. 41 *Alex.* πᾶν τὸ γέννημα τοῦ. 42 *Alex.* γέννημα. 43 *Alex. Ald. C.* αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν. 44 *Alex.* τόπῳ, ᾧ ἄν. 45 *Alex.* & *C.* οἴσεις. *O. Ald.* ἐκεῖ οἴσεις. 46 *Alex. Ald. C.* σου, καὶ τά. 47 *Ald.* ἀπέχῃ. 48 *Alex.* εὐλογήσῃ. *Ald. C.* ηὐλόγησε. 49 *Alex.* θεὸς αὐτόν. 50 *Alex.* τὸ ἀργύριον. 51 *Alex.* ἐάν. 52 ἢ *Ald.* deest. 53 *Alex.* προβάτοις, ἐπὶ οἴνῳ. 54 *Alex.* ἐὰν ἐπιθυμεῖ. 55 *Alex. O.* ἔναντι. 56 *Alex.* σου, * σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. 57 *C.* οὐκ ἀπολείψεις αὐτὸν, ὅτι οὐκ. 58 *Alex.* ἐστιν μερίς. 59 *Alex.* γενημάτων. 60 ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ *O.* desunt. 61 *O.* καὶ θήσεις. 62 *Ald.* ἐπί. 63 *Alex.* εὐλογήσει. 64 *Alex. Ald.* ἔργοις σου οἷς ἐὰν ποιῇς. *C.* ἔργοις τῶν χειρῶν σου οἷς ἐὰν ποιῇς. *O.* habet tantum, ἔργοις σου.

Κεφ.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 Δι' ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν. Καὶ
2 [1] οὕτω τὸ πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως· ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον, ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν ἀδελφόν [2] σου οὐκ ἀπαιτήσεις· [3] ἐπικέκληται
3 γὰρ ἄφεσις [4] κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ' αὐτῷ, τῷ [5] δὲ ἀδελφῷ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους
4 σου. Ὅτι οὐκ [6] ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεής, [7] ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ γῇ, [8] ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλή-
5 ρῳ [9] κατακληρονομεῖν σε αὐτήν. Ἐὰν δὲ [10] ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν [11] φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς [12] ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σή-
6 μερον, Ὅτι κύριος ὁ θεός σου εὐλόγησέ σε ὃν τρόπον ἐλάλησέ σοι, καὶ [13] δανειεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανειῇ, [14] καὶ ἄρξεις
7 ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν. Ἐὰν δὲ γένηται [15] ἐν σοὶ ἐνδεὴς [16] ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν [17] πόλεών σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσι [18] σοι, οὐκ ἀποστρέψεις τὴν καρδίαν σου, [19] οὐδ' οὐ μὴ συσφίγξεις τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου.
8 Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ, [20] καὶ δάνειον δανειεῖς αὐτῷ [21] ὅσον ἐπιδέεται, [22] καθότι ἐνδεεῖται.
9 Πρόσεχε σεαυτῷ [23] μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα, λέγων, Ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, [24] ἔτος τῆς ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσηται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδεομένῳ, καὶ οὐ [25] δώσεις αὐτῷ, [26] καὶ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ [27] ἁμαρτία μεγάλη.
10 [28] Διδοὺς δώσεις αὐτῷ, [29] καὶ [30] δάνειον δανειεῖς αὐτῷ [31] ὅσον [32] ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται· καὶ οὐ [33] λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου διδόντος σου αὐτῷ, ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου [34] ἐν πᾶσι τοῖς [35] ἔργοις, καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν [36] ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου.
11 Οὐ γὰρ μὴ [37] ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς [38] σου. Διὰ τοῦτο ἐγώ σοι [39] ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Ἀνοίγων ἀνοίξεις [40] τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ [41] τῷ ἐ-
12 πιδεομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου. Ἐὰν δὲ πραθῇ σοι ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἑβραῖος [42] ἢ Ἑβραία, δουλεύσει σοι ἓξ ἔτη, [43] καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς [44] αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ.
13 Ὅταν δὲ [45] ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ, οὐκ [46] ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν.
14 Ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου [47] σου, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου σου· [48] καθὰ [49] εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου,
15 δώσεις αὐτῷ. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης [50] ᾖσθα ἐν γῇ [51] Αἰγύπτου, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν. Διὰ τοῦτο ἐγώ
16 σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ, Οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ, ὅτι [52] ἠγάπηκέ σε καὶ τὴν οἰκίαν σου, ὅτι εὖ ἐστιν
17 αὐτῷ παρὰ σοί· [53] Καὶ [54] λήψῃ τὸ ὀπήτιον, καὶ τρυπήσεις [55] τὸ ὠτίον αὐτοῦ [56] πρὸς τὴν [57] θύραν, καὶ [58] ἔσται σοι οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα. [59] καὶ τὴν παιδίσκην σου [60] ὡσαύτως ποιήσεις.
18 Οὐ σκληρὸν [61] ἔσται ἐναντίον σου ἐξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἐπέτειον μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ ἐδούλευσέ σοι ἓξ ἔτη· καὶ [62] εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν οἷς

Cap. 15. 1 *Mſ. Alex.* οὕτως. 2 σου deeſt *Ald. ed.* 3 *Alex.* ὅτι * ἐπικέκληται ἄφεσις. atque ita *Mſ. Ox.* & *Comp. ed.* ſed ſine aſter. & ſic *Cyril.* l. 7. περὶ τῆς ἐν πν. &c. legit, & vertit *Tertull.* l. 4. contra Marcion: *quoniam remiſſio Domini Dei tui invocata eſt.* at *Ald.* ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσιν. 4 *O.* κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 5 δὲ *O. C.* deeſt. 6 *Ald.* ἐστιν. 7 ita *Cyril.* l. 7. περὶ τῆς &c. ita & *Tertull.* l. 4. contra Marcion. *Ald.* διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογ. *O.* ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλ. 8 *Ald. C.* ἥν. 9 *Alex.* κατακληρονομῆσαι αὐτήν. atque ita *O. Ald. C.* 10 *Alex.* ἀκουῇ εἰσακούσεις. *Ald. C.* ἀκοῇ ἀκούσητε. 11 *Alex* φυλάσσειν πάσας. 12 *Alex.* ταύτας ἃς ἐγώ. *O.* αὐτὰς, ἃς ἐγώ. 13 *Ald.* δανείσεις. 14 *Alex.* καὶ σὺ ἄρξῃ πολλῶν ἐθνῶν. *O. Ald. C.* καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν. 15 *Ald.* σοὶ ἐνδεὴς, ἀδελφὸς ἐκ. 16 ἐκ *O.* deeſt. 17 *Ald.* πόλεων ἐν. 18 *Alex.* σοι ἐν κλήρῳ, οὐκ ἀποστρέψεις. *Ald. C.* σοι, οὐκ ἀποστρέψεις τήν. quod ſequitur *Aug.* in Locut. 19 *Alex. O. C.* οὐδὲ μή. 20 *Ald.* καὶ δανείζων δανείσεις. *C.* δάνειον δανιεῖς. 21 *Alex. O. Ald. C.* ὅσον ἂν (*Ald* ὅσων ἂν) ἐπιδέεται (*Alex.* ἐπιδέηται. *O.* ἐνδέηται.) 22. *Alex. Ald. C,* καὶ καθ' ὅσον ὑστερεῖται. *O.* deſunt. 23 *C.* μήποτε. 24 *Alex.* ἔτος ἀφέσεως. 25 *Ald. C.* δώς. 26 *Alex. O. Ald. C.* καὶ βοήσεται. 27 *O.* ἀνομία. 28 *C.* Μεταδιδοὺς. *O.* Διδοὺς αὐτῷ. 29 al. abeſt totum hoc membrum. 30 *Ald.* δανείζων δανείσεις. *O.* δάνειον δανείσεις. 31 *Alex. Ald. C.* ὅσον [al. ὅσα] ἂν ἐπιδ. 32 *Alex. Ald. C.* ἐπιδέηταί σου· καὶ οὐ. *O.* ἐπιδέεται· καὶ οὐ. 33 *Alex.* λυπήσῃ. 34 ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις *O.* deſunt. 35 *Alex. Ald. C.* ἔργοις σου, καί. 36 *C.* ἐπιβαλεῖς. 37 al. ἐκλείπῃ. 38 σου ··· σοι *O.* deſunt. 39 *Alex.* ἐντέλλομαι τό. 40 *Ald.* τὴν χεῖρα. 41 *Alex.* τῷ δεομένῳ τῷ. *C.* τῷ ἐνδεομένῳ. 42 *Alex.* ἢ ἡ Ἑβραία. 43 *O.* καὶ τῷ ἔτει τῷ. 44 αὐτὸν *O.* deeſt. 45 al. ἐξαποστελεῖς. al. ἐξαποστείλῃς. 46 *O. C.* ἀποστελεῖς. 47 *Alex. O. Ald. C.* σου, καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου. 48 *Ald.* καθότι. 49 *Alex.* ηὐλόγησέν σε. 50 *Alex.* ἦσθα. 51 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 52 *O. Ald. C.* ἠγάπησέ σε. 53 Καὶ *Alex. O. Ald.* deeſt. 54 *Alex.* λήμψῃ. 55 *Alex. Ald. C.* τὸ οὖς. 56 al. ἐπί. 57 *Alex.* θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ. *O. Ald.* θύραν ἐπὶ τῶν σταθμῶν, καί. 58 *Alex.* ἔσται οἰκέτης σου εἰς. 59 al. καὶ ἐπὶ τήν. 60 *Alex. O. C.* ποιήσεις ὡσαύτως. 61 *C.* ἔσω. *O.* ἔσται σοι. 62 *C.* εὐλόγησε.

63 ἐὰν

19 [63] ἐὰν ποιῇς. Πᾶν [64] πρωτότοκον ὃ ἐὰν τεχθῇ ἐν [65] τοῖς βουσί σου, καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου, τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐκ [66] ἐργᾷ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου, καὶ οὐ μὴ κείρῃς [67] τὰ πρωτότοκα τῶν προβάτων **20** σου. Ἔναντι [68] κυρίου φαγῇ αὐτὸ ἐνιαυτὸν [69] ἐξ ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ [70] ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, σὺ καὶ ὁ οἶκός **21** σου. Ἐὰν δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, [71] χωλὸν ἢ τυφλὸν, [72] μῶμον πονηρὸν, οὐ θύσεις **22** αὐτὸ κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Ἐν ταῖς πόλεσί σου φαγῇ αὐτό. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ, καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως [73] ἔδεται ὡς δορκάδα ἢ ἔλα- **23** φον. Πλὴν [74] αἷμα οὐ [75] φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν [76] ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 [1] Φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων, καὶ [2] ποιήσεις τὸ πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων [3] ἐξῆλθες [4] ἐξ Αἰγύπτου νυκτός.

2 Καὶ θύσεις τὸ πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ [5] ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου [6] αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ **3** ὄνομα αὐτοῦ [7] ἐκεῖ. Οὐ φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ζύμην. ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ [8] ἐξήλθετε ἐξ [9] Αἰγύπτου, ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοδίας ὑμῶν [10] ἐκ γῆς Αἰγύπτου πάσας τὰς **4** ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν. Οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζύμη ἐν [11] πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμηθήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν [12] ἐὰν θύσῃς τὸ ἑσπέρας [13] τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς **5** τοπρωΐ. Οὐ δυνήσῃ θῦσαι τὸ πάσχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός **6** σου δίδωσί σοι. Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ [14] ἐκεῖ, θύσεις τὸ πάσχα ἑσπέρας [15] πρὸς δυσμὰς ἡλίου, ἐν τῷ καιρῷ **7** ᾧ ἐξῆλθες [16] ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις καὶ φαγῇ ἐν τῷ τόπῳ, [17] οὗ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν. καὶ ἀποστραφήσῃ τοπρωῒ, καὶ [18] ἐλεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους **8** σου. Ἐξ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, [19] καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξόδιον ἑορτὴ κυρίῳ τῷ θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, **9** πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ. Ἑπτὰ [20] ἑβδομάδας ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ· ἀρξαμένου σου δρέπανον ἐπ' ἀμητὸν, ἄρξῃ [21] ἐξα- **10** ριθμῆσαι ἑπτὰ ἑβδομάδας. Καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου, [22] καθὼς ἡ χείρ σου ἰσχύει, [23] ὅσα ἂν δῷ κύριος ὁ **11** θεός σου. Καὶ εὐφρανθήσῃ [24] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, [25] ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ [26] Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα [27] ἡ οὖσα ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ [28] ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου [29] αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐ- **12** κεῖ. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης [30] ἦσθα ἐν [31] γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ [32] φυλάξῃ καὶ ποιήσεις **13** τὰς ἐντολὰς ταύτας. Ἑορτὴν [33] σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ συναγαγεῖν σε [34] ἐκ τῆς ἅλωνός σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ **14** σου. Καὶ εὐφρανθήσῃ [35] ἐν τῇ ἑορτῇ σου σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα **15** ἡ [36] οὖσα ἐν ταῖς [37] πόλεσί σου. Ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου [38] αὐτῷ, ἐὰν δὲ εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου

---

63 al. ἄν. 64 O. πρωτότοκον ἀρσενικὸν ὃ. 65 *Alex.* τοῖς. 66 C. ἐργάσῃ. 67 *Alex.* τὸ πρωτότοκον, atque ita O. *Ald.* C. 68 *Alex.* O. *Ald.* C. κυρίου τοῦ θεοῦ σου φαγῇ. 69 O. κατ' ἐνιαυτόν. 70 *Alex.* ἄν. 71 χωλὸν ἢ τυφλὸν O. desunt. 72 *Alex.* & C. ἢ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός. ut & *Ald.* sed sine καί. *Aug.* in Locut. *vel omne vitium malum.* O. πονηρός. 73 *Alex.* O. *Ald.* C. φάγεται ὡς. 74 *Alex.* τὸ αἷμα οὐ. C. αἷμα αὐτοῦ οὐ. 75 *Alex.* *Ald.* C. φαγῇ. al. φάγεται. 76 O. ἐκχεεῖτε.

Cap. 16. 1 *Compl. ed.* Φύλαξον. 2 ποιήσεις deest *Ald. ed.* 3 C. ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐξ Αἰγ. 4 *Ald.* ἐκ γῆς Αἰγ. 5 *Ms. Alex.* ἄν. 6 αὐτὸν O. deest. 7 *Ald.* ἐκεῖ ἐπ' αὐτοῦ ἐκεῖ. 8 al. ἐξήλθατε. 9 *Alex.* Αἰγύπτου νυκτός· μνησθῆτε. *Ald.* C. Αἰγύπτου νυκτὸς, ἵνα μνησθ. 10 ἐκ γῆς Αἰγύπτου O. desunt. 11 πᾶσι O. deest. 12 *Alex.* ἂν θύσητε. *Ald.* θύσητε. al. θύσῃς. 13 τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ O. desunt. 14 *Alex.* ἐκεῖ, θῦσαι. O. *Ald.* ἐκεῖ, ἐκεῖ θύσεις. 15 *Alex.* πρὸς δυσμαῖς. 16 *Alex.* & C. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 17 *Alex.* ᾧ ἄν. al. ὃν ἄν. 18 *Alex.* O. *Ald.* C. ἀπελεύσῃ. 19 al. τῇ δὲ ἡμ. 20 *Alex.* O. *Ald.* C. ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἐξαριθμήσεις. 21 C. ἐξαριθμεῖσθαι. 22 *Alex.* O. & C. καθότι ἰσχύει ἡ χείρ σου. 23 *Alex.* O. *Ald.* C. ὅσα ἂν δῷ σοι, καθότι ηὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου. *Aug.* in Quæst. *quæcunque Dominus tibi dederit, secundum quod benedicet te Dominus Deus tuus.* 24 *Alex.* O. *Ald.* C. ἔναντι. 25 *Ald.* καὶ ὁ παῖς. 26 *Alex.* O. *Ald.* C. Λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσίν σου, καὶ ὁ. al. Λευ. ὁ. ἐν τ. πύλαις σ. κ. ὁ. 27 *Alex.* O. *Ald.* C. ἡ ἐν. 28 *Alex.* ἄν. 29 αὐτὸν O. deest. 30 *Alex.* O. *Ald.* C. ἦσθα ἐν. 31 al. τῇ. 32 *Alex.* *Ald.* φυλάξεις. 33 *Alex.* τῶν σκηνῶν. 34 O. ἀπό. 35 *Alex.* ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, σὺ καὶ ὁ υἱός σου. *Ald.* ἐπὶ τῇ ἑορτῇ σου σὺ &c. 36 οὖσα O. deest. 37 al. πύλαις. 38 *Alex.* *Ald.* αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐάν. C. αὐτὸν ἐάν. O. ἐάν.

ἐν πᾶσι

ἐν πᾶσι [39] γεννήμασί σου, καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος.

16 Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν [40] σου [41] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ [42] ἐὰν [43] ἐκλέξηται αὐτὸν [44] κύριος· ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκηνοπηγίας. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός.

17 Ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν, κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἣν ἔδωκέ σοι.

18 Κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς [45] ποιήσεις σεαυτῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἷς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κατὰ φυλάς, καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν.

19 Οὐκ ἐκκλινοῦσι [46] κρίσιν, οὐδὲ ἐπιγνώσονται πρόσωπον, οὐδὲ λήψονται [47] δῶρον· τὰ γὰρ δῶρα [48] ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων.

20 Δικαίως τὸ δίκαιον [49] διώξῃ, ἵνα ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

21 Οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος. πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον [50] τοῦ θεοῦ σου [51] οὐ ποιήσεις σεαυτῷ.

22 Οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην, ἃ ἐμίσησε κύριος ὁ θεός σου.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 [1] Οὐ θύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον, ἐν ᾧ ἐστιν [2] ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστίν.

2 Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ [3] ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, ἀνὴρ ἢ γυνὴ [4] ὃς [5] ποιήσει τὸ πονηρὸν [6] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ,

3 Καὶ [7] ἐλθόντες λατρεύσωσι θεοῖς ἑτέροις, καὶ [8] προσκυνήσωσιν αὐτοῖς, [9] τῷ ἡλίῳ, [10] ἢ τῇ σελήνῃ, [11] ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ, ἃ οὐ [12] προσέταξέ σοι,

4 Καὶ ἀναγγελῇ σοι καὶ [13] ἐκζητήσῃς σφόδρα, καὶ [14] ἰδοὺ [15] ἀληθῶς γέγονε τὸ ῥῆμα, [16] γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν [17] Ἰσραήλ·

5 Καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἢ τὴν γυναῖκα [18] ἐκείνην, καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς [19] ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσουσιν.

6 Ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν ἢ [20] ἐπὶ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνήσκων· οὐκ ἀποθανεῖται ἐφ' ἑνὶ μάρτυρι.

7 Καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτὸν, καὶ ἡ χεὶρ [21] τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτων. καὶ [22] ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν [23] αὐτῶν.

8 Ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ [24] ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει ἀναμέσον αἷμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον κρίσις κρίσεως, καὶ ἀναμέσον ἁφὴ ἁφῆς, καὶ ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς [25] πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός [26] σου ἐκεῖ,

9 Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς Λευίτας, [27] καὶ πρὸς τὸν κριτὴν, ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσί σοι τὴν κρίσιν.

10 Καὶ ποιήσεις [28] κατὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ἂν ἀναγγείλωσί [29] σοι ἐκ τοῦ τόπου, οὗ [30] ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός [31] σου, καὶ [32] φυλάξῃ [33] ποιῆσαι πάντα ὅσα ἂν νομοθετηθῇ σοι.

11 Κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἣν [34] ἂν εἴπωσί σοι, [35] ποιήσεις. οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος [36] οὗ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι δεξιὰ [37] οὐδὲ ἀριστερά.

12 Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ, [38] ὥστε μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἢ τοῦ κριτοῦ ὃς [39] ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέ-

---

39 *Alex.* τοῖς γεννήμασίν σου. 40 σου C. deest. 41 O. *Ald.* ἔναντι. 42 *Alex.* ἄν. 43 *Alex.* O. C. ἐκλέξηται κύριος. 44 O. *Ald.* κύριος ὁ θεός σου· ἐν. 45 *Alex.* O. *Ald.* C. καταστήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις ταῖς. 46 *Alex.* & O. κρίσιν, οὐκ ἐπιγνώσονται. C. κρίσιν δικαίαν, οὐκ ἐπιγνώσονται. 47 *Alex.* *Ald.* C. δῶρα 48 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐκτυφλοῖ. 49 *Alex.* φυλάξῃ, ἵνα. 50 *Alex.* O. *Ald.* C. κυρίου τοῦ θεοῦ. 51 οὐ ποιήσεις σεαυτῷ O. desunt. Huic capiti *Ald.* addit versum priorem capitis sequentis.

Cap. 17. 1 *Ms.* *Alex.* & *Ald.* ed. Οὐ προσοίσεις κυρίῳ 2 ἐν deest *Ms.* O. 3 *Alex.* O. *Ald.* *Comp.* ἐν σοὶ ἐν μιᾷ. 4 *Alex.* O. *Ald.* C. ὅστις ποιήσει. 5 al. ποιήσοι. 6 *Alex.* O. *Ald.* C. ἔναντι. 7 *Alex.* *Ald.* C. ἀπελθόντες. 8 *Alex.* προσκυνήσουσιν. 9 O. ἢ τῷ. 10 ἢ τῇ σελήνῃ *Ald.* desunt. 11 *Alex.* ἢ παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 12 *Alex.* προσέταξα, καὶ ἀνηγγέλη. *Ald.* προσέταξά σοι, Καὶ ἀναγγελῇ. O. C. προσέταξα, Καὶ ἀναγγελῇ. 13 *Alex.* ἐκζητήσεις. C. ἀκούσεις καὶ ζητήσεις. 14 O. εἰ. 15 *Ald.* ἀληθές. 16 γεγένηται τὸ βδέλυγμα O. desunt. 17 *Alex.* τῷ Ἰσραήλ. 18 *Alex.* ἐκείνην, οἵτεινες (pro οἵτινες) ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ τελευτήσουσιν· καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις. Ἐπὶ δυσίν. *Ald.* ἐκείνην οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα [al. πρόσταγμα] τὸ πον. τ. ἐπὶ τ. πύλ. καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθ. καὶ τελευτήσ. Ἐπὶ δυσί. sed hæc verba interposita nec *Lucifer* agnoscit, nec sunt in lib. vet. 19 ἐν O. deest. 20 O. *Ald.* ἐπὶ τρισὶν ἀποθ. C. τρισὶ μάρτυσιν ἀποθ. 21 *Alex.* *Ald.* C. παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ. 22 *Alex.* *Ald.* ἐξαρεῖτε τόν. C. ἐξαρεῖτε τό. 23 αὐτῶν O. deest. 24 C. ῥῆμα ἀπὸ σοῦ. 25 *Alex.* *Ald.* C. πόλεσίν σου. al. πύλαις σου. 26 *Alex.* O. *Ald.* C. σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, Καί. 27 O. ἢ πρός. 28 *Alex.* *Ald.* C. κατὰ τὸ ῥῆμα ὅ. O. κατὰ τὸ πᾶν πρᾶγμα ὅ. 29 *Ald.* σοι οἱ ἐκ. 30 *Alex.* ἄν. 31 *Alex.* & O. σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καί. 32 O. & C. φυλάξεις. 33 *Alex.* ποιῆσαι κατὰ πάντα. O. *Ald.* C. σφόδρα ποιῆσαι κατὰ πάντα 34 *Alex.* ἐὰν εἴπωσι. C. εἴπωσι ἄν. 35 ποιήσεις O. deest. 36 οὗ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι O. desunt. 37 O. ἢ. 38 *Alex.* τοῦ μή. 39 *Alex.* *Ald.* C. ἂν γένηται ἐν.

ραις

ραις ἐκείναις, καὶ ἀποθανεῖται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ [40] ἐξαρεῖς [41] τὸ πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.
13 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐκ
14 ἀσεβήσει [42] ἔτι. Ἐὰν δὲ εἰσέλθης εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί [43] σοι, καὶ κληρονομήσης [44] αὐτὴν, καὶ κατοικήσης ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἴπης, Καταστήσω ἐπ' ἐμαυτὸν [45] ἄρχοντα, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ
15 μου· Καθιστῶν [46] καταστήσεις ἐπὶ [47] σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ [48] θεὸς αὐτόν. ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα· οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν [49] ἄνθρωπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ
16 ἀδελφός σου ἐστί. [50] Διότι οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππον, [51] οὐδὲ μὴ [52] ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς Αἴγυπτον, [53] ὅπως [54] μὴ πληθύνῃ [55] αὐτῷ ἵππον· ὁ δὲ κύριος [56] εἶπεν, Οὐ προσθήσεσθε ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι.
17 Καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, [57] ἵνα μὴ μεταστῇ αὐτοῦ ἡ καρδία. καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον
18 οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα. [58] Καὶ ὅταν καθίσῃ [59] ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ γράψει [60] αὐτῷ τὸ δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον
19 παρὰ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν, Καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται [61] ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι κύριον τὸν [62] θεόν σου, καὶ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, καὶ τὰ δικαιώματα ταῦ-
20 τα [63] ποιεῖν· Ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ, ὅπως ἂν [64] μακροχρονίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ [65] αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Οὐκ [1] ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς [2] Λευίταις ὅλῃ φυλῇ Λευὶ μερὶς οὐδὲ κλῆρος [3] μετὰ Ἰσραήλ· [4] καρπώματα κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν,
2 φάγονται αὐτά. Κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται [5] αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς [6] αὐτῶν· κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, [7] καθότι εἶπεν αὐτῷ.
3 Καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν θυόντων [8] τὰ θύματα, ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρόβατον· [9] καὶ δώσεις [10] τὸν βραχίονα τῷ ἱερεῖ, καὶ τὰ σιαγόνια, καὶ τὸ ἔνυ-
4 στρον, Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου· καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ.
5 Ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο [11] κύριος ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου, [12] παρεστάναι [13] ἔναντι κυρίου τοῦ [14] θεοῦ, λειτουργεῖν [15] καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι [16] αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ [17] αὐτοῦ ἐν τοῖς
6 υἱοῖς Ἰσραήλ. Ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ Λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν [18] πόλεων ἐκ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὗ αὐτὸς παροικεῖ, καθ' ὅτι ἐπιθυμεῖ [19] ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν [20] ἐκλέ-
7 ξηται, Λειτουργήσει [21] τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ Λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ [22] ἐναντίον κυρίου τοῦ
8 θεοῦ σου. [23] Μερίδα μεμερισμένην φάγεται, πλὴν τῆς [24] πράσεως τῆς κατὰ πατριάν.
9 Ἐὰν δὲ εἰσέλθης εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ [25] θεός σου δίδωσί σοι, οὐ [26] μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων.
10 Οὐχ [27] εὑρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ [28] καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ, μαντευόμενος μαντείαν, [29] κληδονιζόμενος, καὶ
11 οἰωνιζόμενος, * Φαρμακὸς [30] ἐπαείδων ἐπαοιδὴν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατο-

40 *C.* ἐξαρεῖτε τό. 41 *Alex.* τὸν πονηρὸν ἐν Ἰσραήλ. 42 al. τι. 43 *Alex. O. Ald. C.* σοι ἐν κλήρῳ, καί. 44 *Alex.* αὐτῆς, καὶ κατοικήσεις ἐπ' αὐτῆς. *O. Ald. C.* αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτῆς. 45 *Alex.* * ἄρχοντας. 46 *Alex.* καθιστήσεις. 47 *O.* σέ. 48 *Alex. O. Ald. C.* θεός σου αὐτόν. ſed αὐτὸν *O.* deeſt. 49 *Ald.* ἄρχοντα ἄνθρωπον. 50 *Alex. Ald. C.* Πλὴν οὐ. 51 *Ald.* οὐδ' οὐ μή. 52 *C.* ἀποστρέψει. 53 ὅπως μὴ πληθύνῃ αὐτῷ ἵππον *O.* deſunt. 54 μὴ *C.* deeſt. 55 *Alex.* ἑαυτῷ. 56 *Alex. Ald. C.* εἶπεν ὑμῖν. Οὐ. 57 *O.* οὐδέ. 58 *Alex. Ald.* Καὶ ἔσται ὅταν. *C.* Καὶ ἔσται ὅτ' ἄν. 59 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τοῦ δίφρου τῆς ἀρχῆς. 60 *Alex.* ἑαυτῷ. 61 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ. 62 *Alex.* θεὸν αὐτοῦ, φυλάσσεσθε. *Ald. C.* θεὸν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι. 63 *Alex. Ald.* ποιεῖν αὐτά. Ἵνα. 64 *Alex.* μακροχρονίσῃ. *O. Ald. C.* μακροχρόνιος ᾖ. 65 *Alex. Ald.* αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐν.

Cap. 18. 1 al. ἐστί. 2 *Ald. ed.* & *Compl.* Λευίταις ὅλη φυλὴ μερίς. *Mſ. O.* Λευίταις μερίς. 3 *O.* ἐν. 4 *Mſ. Alex.* κάρπωμα κυρίου. 5 *Alex. Ald. C.* αὐτῷ. 6 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῦ. 7 *Ald.* καθά. 8 *Alex. Ald. C.* τὰς θυσίας, ἐάν. 9 *Alex.* καὶ δώσει. 10 *Alex.* & *C* τῷ ἱερεῖ τὸν βραχίονα, καί. 11 *Alex. O. Ald. C.* κύριος ὁ θεός σου ἐκ. 12 al. παρεστῆναι. 13 *C.* ἐναντίον. 14 *Alex. O. Ald. C.* θεοῦ σου. 15 καὶ εὐλογεῖν *C.* deſunt. 16 *Alex. Ald.* κυρίου, αὐτός. 17 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἐὰν δέ. *O.* αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσρ. Ἐὰν δέ. 18 *Alex. O. Ald. C.* πόλεων ὑμῶν ἐκ. al. πόλεων σου ἐκ. 19 *O. Ald.* αὐτοῦ ἡ ψυχή. 20 *Alex.* & *C.* ἐκλέξηται κύριος, Καὶ λειτουργήσει. & *Ald.* ſed ſine Καί. 21 *O.* ἐπὶ τῷ. 22 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι κυρίου. Μερίδα. 23 *O.* Μερίδα δὲ μεμ. 24 πράσεως *O.* deeſt. *C.* habet πράσεως αὐτοῦ. 25 *Alex.* θεὸς δίδωσίν σοι. 26 *O.* μάθῃς. 27 *Alex.* εὑρήσεται. 28 *Alex. Ald. C.* ἢ τήν. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ κληδονιζόμενος. * In *Francof.* vox Φαρμακὸς pertinet ad verſ. præced. 30 *Ald. C.* ἐπᾴδων.

σκόπος,

12 σκόπος, [31] ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς. Ἔστι γὰρ βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα· [32] ἕνεκεν γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων [33] κύριος [34] ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώ-
13 που σου. Τέλειος ἔσῃ [35] ἐναντίον κυρίου
14 τοῦ θεοῦ σου. Τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα, οὓς σὺ κατακληρονομεῖς αὐτοὺς, οὗτοι [36] κληδόνων καὶ μαντειῶν ἀκούσονται· [37] καί σοι οὐχ οὕτως ἔδωκε
15 κύριος ὁ θεός σου. Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμὲ, ἀναστήσει σοι κύριος ὁ
16 θεός σου. αὐτοῦ ἀκούσεσθε. Κατὰ πάντα ὅσα ᾐτήσω παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν Χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, λέγοντες, Οὐ προσθήσομεν ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ [38] σου, καὶ τὸ πῦρ [39] τοῦτο τὸ μέγα οὐκ ὀψόμεθα ἔτι,
17 [40] οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν. Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Ὀρθῶς πάντα ὅσα [41] ἐλάλησαν
18 πρὸς σέ. Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς [42] ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὥσπερ σέ· καὶ δώσω [43] τὰ ῥήματα ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλήσει αὐτοῖς [44] καθ' ὅτι ἂν [45] ἐντείλωμαι αὐτῷ.
19 Καὶ ὁ ἄνθρωπος [46] ὃς ἐὰν [47] μὴ ἀκούσῃ ὅσα [48] ἂν [49] λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ.
20 Πλὴν ὁ προφήτης ὃς [50] ἂν ἀσεβήσῃ λαλῆσαι [51] ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα ὃ οὐ προσέταξα [52] λαλῆσαι, καὶ [53] ὃς [54] ἂν λαλήσῃ [55] ἐν ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθανεῖται ὁ [56] προφήτης
21 ἐκεῖνος. Ἐὰν δὲ [57] εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Πῶς γνωσόμεθα τὸ [58] ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλά-
22 λησε κύριος; Ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ [59] προφήτης ἐκεῖνος τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ μὴ γένηται, [60] καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα [61] ὃ οὐκ ἐλάλησε κύριος. ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης [62] ἐκεῖνος· οὐκ [63] ἀφέξεσθε [64] αὐτοῦ.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 Ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, [1] ἃ ὁ [2] θεὸς δίδωσί σοι τὴν [3] γῆν καὶ [4] κατακληρονομήσητε αὐτοὺς, καὶ [5] κατοικήσητε ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς
2 οἴκοις αὐτῶν, Τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου, [6] ἧς κύριος ὁ
3 θεός σου δίδωσί σοι. Στόχασαί [7] σοι τὴν ὁδὸν, καὶ τριμεριεῖς τὰ ὅρια τῆς γῆς σου, ἣν καταμερίζει σοι κύριος ὁ θεός σου, [8] καὶ ἔσται ἐκεῖ καταφυγὴ παντὶ [9] φονευτῇ.
4 Τοῦτο δὲ ἔσται τὸ [10] πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ, ὃς ἂν φύγῃ ἐκεῖ, καὶ ζήσεται, ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον [11] αὐτοῦ οὐκ εἰδὼς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν
5 αὐτὸν πρὸ τῆς [12] χθὲς καὶ τρίτης. Καὶ ὃς [13] ἐὰν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον [14] εἰς τὸν δρυμὸν [15] συναγαγεῖν ξύλα, καὶ [16] ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος τὸ ξύλον, καὶ [17] ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχῃ τοῦ πλησίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.
6 Ἵνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ φονεύσαντος, ὅτι παρατεθέρμανται τῇ [18] καρδίᾳ, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδὸς, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ [19] ψυχήν. καὶ τούτῳ οὐκ ἔστι κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς [20] χθὲς, [21] οὐδὲ πρὸ τῆς τρί-
7 της. Διὰ τοῦτο ἐγώ [22] σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Τρεῖς πόλεις διαστελεῖς
8 σεαυτῷ. Ἐὰν δὲ [23] ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ [24] δῷ σοι [25] κύριος πᾶσαν

---

31 *Alex. Ald.* καὶ ἐπερωτῶν. 32 al. ἕνεκα. 33 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεός σου. 34 *Alex.* ἐξολοθρεύσει. 35 *Alex. O. Ald.* ἔναντι. 36 *Alex. Ald. C.* κληδονισμῶν. 37 *Alex. O. Ald. C.* σοὶ δέ. 38 *Alex. O. C.* ἡμῶν. *Ald.* ὑμῶν. 39 *Alex. O. C.* τὸ μέγα τοῦτο οὐκ. 40 *O.* ἵνα. 41 *Alex. Ald. C.* ἐλάλησαν. Προφήτην. *O.* ἐλάλησαν. Προφήτην. 42 *Alex.* ἐκ μέσου τῶν. 43 *Alex. O. Ald. C.* τὸ ῥῆμά μου ἐν. al. τὰ ῥήματά μου ἐν. 44 *O.* καθ' ὅ. 45 *O. C.* ἐντέλλωμαι. 46 *Alex. Ald.* ἐκεῖνος ὃς ἐάν. 47 *Alex. Ald. C.* μὴ ἀκούσῃ τῶν λόγων αὐτοῦ ὅσα. 48 *Alex.* ἐάν. 49 ita *Ald.* & *C.* sed sine ἐκεῖνος. & *O.* sine ὁ προφήτης ἐκεῖνος. *Alex.* λαλήσῃ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ὁ προφήτης, ἐγώ. 50 *Alex.* ἐάν. 51 *Alex.* & *C.* ῥῆμα ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ὅ. 52 *Alex. Ald. C.* αὐτῷ λαλῆσαι. 53 *Ald.* ὅσα ἄν. 54 *Alex.* ἐάν. 55 *Alex. O. Ald. C.* ἐπ' ὀνόματι. 56 *O.* ἄνθρωπος. 57 *C.* λέγῃς. 58 *O.* ῥῆμα τοῦτο ὅ. 59 *Alex. O. Ald. C.* προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι. 60 *Alex. Ald. C.* τὸ ῥῆμα, καὶ μή. *O.* τὸ ῥῆμα, μὴ δέ. 61 ὃ *C.* deest. 62 ἐκεῖνος *C.* deest. 63 *O.* ἀνέξεσθε. al. ἀκούσεσθε. 64 *Alex. Ald. C.* ἀπ' αὐτοῦ.

Cap. 19. 1 *Mſ. O.* ὧν κύριος ὁ θεός σου. 2 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Compl.* θεός σου. 3 *Alex. O. Ald. C.* γῆν αὐτῶν, καί. 4 *Alex.* κατακληρονομήσεις. *Ald. C.* κατακληρονομήσῃς. 5 *Alex. Ald. C.* κατοικήσῃς. 6 *Ald.* ἥν. 7 *Ald.* σύ. 8 *Alex.* & *C.* καὶ ἔσται καταφυγὴ ἐκεῖ παντί. 9 *Alex.* τῷ φονευτῇ. 10 *O.* πρᾶγμα. 11 *O.* οὐκ εἰδὼς, καὶ οὗτος. *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ἀκουσίως, καὶ οὗτος. 12 *Alex. O. Ald. C.* χθὲς [*Alex.* ἐχθὲς] καὶ πρὸ τῆς τρίτης. *O.* χθὲς, οὐδὲ τρίτης. 13 *Alex.* ἄν. 14 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ εἰς. 15 *O.* συνάγειν. 16 *Alex.* ἐκκρούσῃ. *O.* κρουσθῇ. 17 *C.* πεσόν. 18 *Alex. Ald. C.* καρδίᾳ αὐτοῦ, καί. 19 *Alex. O. Ald. C.* ψυχὴν, [*Alex.* τὴν ψυχὴν] καὶ ἀποθάνῃ. καὶ τούτῳ. 20 *Alex.* ἐχθές. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ πρό. *O.* desunt. 22 σοι *O.* deest. 23 *C.* ἐμπλατύνει. 24 *O. Ald.* δώῃ. 25 κύριος *O.* deest.

τὴν γῆν, ἣν [26] εἶπε δοῦναι τοῖς πατράσι σου, 9 Ἐὰν [27] ἀκούσῃς ποιεῖν [28] πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, [29] ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας· [30] προσθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς [31] τρεῖς ταύτας. 10 Καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον [32] ἐν τῇ γῇ, ἣ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος. 11 Ἐὰν δὲ [33] γένηται ἐν σοὶ ἄνθρωπος μισῶν τὸν [34] πλησίον, καὶ [35] ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπαναστῇ ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ πατάξῃ [36] αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, 12 [37] Καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας [38] τῶν ἀγχιστευόντων [39] τοῦ αἵματος, καὶ ἀποθανεῖται. 13 Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ καθαρεῖς τὸ αἷμα τὸ [40] ἀναίτιον ἐξ Ἰσραὴλ, [41] καὶ εὖ σοι ἔσται. 14 Οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ [42] πλησίον, ἃ ἔστησαν [43] οἱ πατέρες σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ, [44] ἣ [45] κατεκληρονομήθης ἐν τῇ γῇ, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν [46] κλήρῳ. 15 Οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου [47] κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν, [48] καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα, καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἣν [49] ἐὰν ἁμάρτῃ. ἐπὶ στόματος δύο [50] μαρτύρων, καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων, [51] στήσεται πᾶν ῥῆμα. 16 Ἐὰν δὲ [52] καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀνθρώπου, καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν, 17 Καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία, ἔναντι κυρίου, καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων, καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν, οἳ ἂν ὦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. 18 Καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν [53] ἄδικα, ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 19 Καὶ [54] ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον [55] ἐπονηρεύσατο [56] ποιῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ [57] ἐξαρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. 20 Καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται, καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι [58] ποιῆσαι [59] κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν. 21 Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου [60] ἐπ᾽ αὐτῷ, ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, [61] χεῖρα ἀντὶ χειρὸς, πόδα ἀντὶ [62] ποδός.

Κεφ. κ'. 20.

1 Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου, οὐ φοβηθήσῃ ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ, ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 2 Καὶ ἔσται ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προσεγγίσας ὁ ἱερεὺς, λαλήσει τῷ λαῷ 3 καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτοὺς, Ἄκουε Ἰσραήλ· ὑμεῖς [1] πορεύεσθε σήμερον [2] εἰς τὸν πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν· μὴ ἐκλυέσθω ἡ καρδία ὑμῶν, [3] μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ [4] ἐκκλίνετε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. 4 Ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος μεθ᾽ ὑμῶν, [5] συνεκπολεμῆσαι ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν [6] διασῶσαι ὑμᾶς. 5 Καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν, λέγοντες, Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ οὐκ [7] ἐνεκαίνισεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ [8] ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ αὐτήν. 6 Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ οὐκ [9] εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ [10] αὐ-

---

26 C. εἶπε κύριος ὁ. 27 Alex. εἰσακούσῃ. O. Ald. C. εἰσακούσῃς. 28 πάσας O. deest. 29 Ald. ὅσας. 30 Alex. O. Ald. C. καὶ προσθήσεις. 31 Alex. τρεῖς πόλεις ταύτας. 32 Alex. ἐν τῇ γῇ σου, ἣν κύριος. C. ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν κύριος. 33 Alex. O. C. γένηται ἄνθρωπος. 34 Alex. Ald. C. πλησίον αὐτοῦ, καί. 35 C. ἐνεδρεύων. 36 O. αὐτὸν, καί. 37 Καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ C. desunt. 38 Alex. C. τῷ ἀγχιστεύοντι. O. τοῦ ἀγχιστεύοντος. 39 O. τὸ αἷμα. 40 O. ἀλλότριον. 41 Ald. ἵνα εὖ σοι γένηται. 42 Alex. Ald. C. πλησίον σου, ἅ. 43 Alex. οἱ πρότεροί σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ. 44 Alex. Ald. C. σου, ἣν. 45 C. κατεκληρονόμησας. 46 Alex. κλήρῳ κληρονομῆσαι αὐτήν. Οὐκ. Ald. κλήρῳ νομῆσαι αὐτήν. Οὐκ. 47 O. εἰς. 48 καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα O. desunt. 49 ἐὰν O. deest. 50 O. ἢ τριῶν. 51 Alex. O. Ald. C. σταθήσεται. 52 O. ἐπιστῇ. 53 Ald. ἀδικίᾳ ἀντέστη. 54 Ald. ποιήσεται. 55 Alex. ἐπονηρεύσατο τῷ πλησίον ποιῆσαι, καί. 56 ποιῆσαι O. deest. 57 Alex. ἐξαρεῖτε τὸν πονηρόν. Ald. C. ἐξαρεῖτε τὸ πονηρόν. 58 Alex. O. Ald. C. ποιεῖν. 59 κατὰ O. deest. 60 O. ἐν. 61 χεῖρα usque ad finem versus O. desunt. 62 Alex. Ald. C. ποδός· καθότι ἂν δῷ (Ald. ἄν τις δῷ) μῶμον τῷ πλησίον, οὕτω δώσετε αὐτῷ (Alex. οὕτως δοθήσεται αὐτῷ.)

Cap. 20. 1 Ms. Alex. προσπορεύεσθαι. Ms. O. & Comp. ed. προσπορεύεσθε. Ald. εἰσπορεύεσθε. 2 Alex. εἰς πόλεμον. O. desunt. 3 C. μηδὲ φοβῆσθε, μηδὲ θροῆσθε. (al. τρέπησθε.) 4 Alex. ἐκκλείνητε. C. ἐγκλίνητε. 5 Ald. & C. συνεκπολεμήσει. 6 Alex. καὶ διασῶσαι. O. Ald. καὶ διασώσει. 7 C. ἐνεγκαίνισεν. 8 Alex. & Ald. ἐπιστραφήτω, & vers. 6. & 7. 9 Alex. ηὐφράνθη. 10 Ald. αὐτῆς.

τοῦ.

7 τοῦ. Καὶ [11] τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μεμνήστευται γυναῖκα, καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος 8 λήψεται αὐτήν. Καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἐροῦσι, [12] Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν [13] καρδίαν τοῦ ἀδελ- 9 φοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ [14] ἡ αὐτοῦ. Καὶ ἔσαι ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαὸν, καὶ καταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς 10 προηγουμένους τοῦ λαοῦ. Ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι [15] αὐτοὺς, καὶ [16] ἐκ- 11 καλέσαι αὐτοὺς μετ' εἰρήνης. [17] Ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσί σοι, καὶ ἀνοίξωσί [18] σοι, ἔσαι πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες [19] ἐν αὐτῇ [20] ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί [21] σου.

12 Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σοι, καὶ [22] ποιῶσι πρὸς σὲ [23] πόλεμον, περικαθιεῖς [24] αὐτήν, 13 Ἕως ἂν παραδῷ [25] σοι αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἀρ- 14 σενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας, Πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς· καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ, καὶ φαγῇ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, 15 ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. [26] Οὕτω ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὔσας [27] σου σφόδρα, [28] οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν [29] τούτων, * ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι [30] κληρονομεῖν τὴν γῆν [31] αὐ- 16 τῶν· Οὐ ζωγρήσετε [32] πᾶν ἐμπνέον, 17 Ἀλλ' ἢ ἀναθέματι [33] ἀναθεματιεῖτε αὐτοὺς, τὸν Χετταῖον, καὶ [34] Ἀμορραῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Εὐαῖον, [35] καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος 18 ὁ θεός σου, Ἵνα μὴ διδάξωσι [36] ποιεῖν ὑμᾶς πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἁμαρτήσεσθε 19 [37] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. [38] Ἐὰν δὲ [39] περικαθίσῃς περὶ πόλιν [40] μίαν ἡμέρας [41] πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς κατάληψιν αὐτῆς, οὐκ [42] ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς, [43] ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον, [44] ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ φαγῇ, αὐτὸ δὲ οὐκ [45] ἐκκόψεις. μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν [46] τῷ ἀγρῷ εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου [47] σου εἰς τὸν χάρακα; 20 Ἀλλὰ [48] ξύλον ὃ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπόβρωτόν ἐστι, τοῦτο [49] ὀλοθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον, ἕως ἂν παραδοθῇ.

Κεφ. κα'. 21.

1 Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ, [1] ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, πεπτωκὼς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ οὐκ οἴδασι τὸν 2 [2] πατάξαντα, Ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ [3] κριταί σου, καὶ [4] ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου· 3 Καὶ ἔσαι ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ, καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασαι, [5] καὶ ἥτις οὐχ 4 εἵλκυσε ζυγὸν, Καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία [6] τῆς πόλεως ἐκείνης [7] δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν, ἥτις οὐκ εἴργασαι οὐδὲ σπείρεται, καὶ νευροκοπήσουσι τὴν δάμαλιν ἐν τῇ 5 φάραγγι. Καὶ προσελεύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, ὅτι αὐτοὺς [8] ἐπέλεξε κύριος ὁ [9] θεὸς παρεστηκέναι αὐτῷ, καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ

11 τίς ὁ ἄνθρωπος O. desunt. 12 *Alex.* Τίς ἄνθρωπος. 13 *Alex.* καρδίαν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 14 *Ald.* ἡ καρδία αὐτοῦ. C. καὶ τὴν ἑαυτοῦ. 15 *Alex.* O. *Ald.* C. αὐτὴν, καί. 16 *Alex.* ἐκκαλέσῃ. *Ald.* ἐκκαλέσῃς. C. καλέσῃ. 17 *Alex.* & C. Καὶ ἔσαι ἐάν. 18 al. deest σοι. 19 *Alex.* & *Ald.* ἐν τῇ πόλει ἔσονται. O. ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει ἔσ. 20 *Alex.* ἔσονται φορολόγητοι. 21 *Alex.* σοι. O. deest. 22 *Alex.* *Ald.* C. ποιήσωσιν. 23 C. πόλεμον, καὶ περι. 24 *Alex.* O. *Ald.* C. αὐτὴν, Καὶ παραδώσει. 25 σοι *Alex.* & O. deest. 26 *Alex.* Οὕτως. 27 *Alex.* O. *Ald.* C. ἀπὸ σοῦ. 28 *Alex.* O. *Ald.* αἳ οὐχὶ ἀπὸ τῶν. C. καὶ οὐχὶ ἀπὸ τ. 29 *Alex.* τούτων. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων, ὧν κύριος. *Ald.* τούτων, οὐδὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων, ὧν κ. C. τούτων. Ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλ. τῶν ἐθνῶν τούτων, ὧν κ. * *Francof.* hic incip. vers. 16. 30 C. κληρονομῆσαι. 31 O. αὐτῶν, ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν. 32 *Alex.* ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐμπνέον, Ἀλλὰ ἀναθέματι. O. *Ald.* ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐμπνέον, Ἀλλ' ἀναθέματι. C. πᾶν ἐμπνέον, Ἀλλ'. 33 O. ἀναθεματιεῖς. 34 *Alex.* τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον. 35 καὶ Ἰεβουσαῖον O. desunt. 36 *Alex.* & C. ὑμᾶς ποιεῖν πάντα. 37 O. C. ἔναντι. 38 *Ald.* Ἐὰν δὲ μὴ π. 39 al. περικαθήσῃ. 40 μίαν O. *Ald.* C. deest. 41 *Alex.* *Ald.* πλείονας. 42 *Alex.* ἐξολεθρεύσεις. C. ἐξολοθρεύσῃ. 43 al. ἐπιβάλλειν. 44 *Alex.* *Ald.* ἀλλὰ ἀπ'. O. C. ἀλλ' ἀπ'. 45 C. ἐκκόψῃς. 46 *Alex.* *Ald.* & C. τῷ δρυμῷ εἰσελθεῖν. 47 al. deest σου. 48 *Alex.* τὸ ξύλον. O. ξύλον ἐν τῷ ἀγρῷ. 49 *Alex.* ἐξολεθρεύσεις. *Ald.* C. ἐξολοθρεύσεις.

Cap. 21. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἦν. 2 C. πατάξαντα αὐτόν. 3 al. πρωτιστοί σου. 4 *Alex.* ἐκμετρήσουσιν τάς. 5 *Alex.* καὶ εἴτις οὐκ εἵλκυσεν. 6 τῆς πόλεως ἐκείνης O. desunt. 7 *Alex.* τὴν δάμαλιν. 8 *Alex.* *Ald.* ἐξελέξατο. C. ἐπεξελέξατο. 9 *Alex.* O. *Ald.* C. θεός σου παρ.

τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ [10] ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία, καὶ πᾶσα ἁφή.

6 Καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς [11] νενευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι· 7 Καὶ ἀποκριθέντες, ἐροῦσιν, Αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν. 8 Ἵλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, [12] οὓς ἐλυτρώσω [13] κύριε, ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ. καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα. 9 Σὺ δὲ ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν [14] ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν [15] ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 10 Ἐὰν δὲ [16] ἐξελθὼν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ [17] παραδῷ σοι κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ [18] προνομεύσῃς τὴν προνομὴν αὐτῶν,

11 Καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἴδει, καὶ [19] ἐνθυμηθῇς αὐτῆς, καὶ λάβῃς αὐτὴν σεαυτῷ γυναῖκα, 12 Καὶ [20] εἰσάξῃς αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ [21] ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ [22] περιονυχιεῖς [23] αὐτήν, 13 Καὶ [24] περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς [25] αἰχμαλωσίας ἀπ' αὐτῆς, καὶ καθιεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ κλαύσεται τὸν [26] πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται 14 [27] σου γυνή. Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ [28] θέλῃς αὐτήν, ἐξαποστελεῖς αὐτὴν ἐλευθέραν, καὶ πράσει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου· οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν, διότι ἐταπείνωσας αὐτήν.

15 Ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπῳ δύο γυναῖκες, μία αὐτῶν ἠγαπημένη, [29] καὶ μία αὐτῶν μισουμένη, καὶ τέκωσιν αὐτῷ [30] ἡ ἠγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη, καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος [31] τῆς μισουμένης,

16 Καὶ ἔσται [32] ᾗ ἂν ἡμέρᾳ [33] κατακληρονομῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι [34] τῷ υἱῷ τῆς ἠγαπημένης, ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον,

17 Ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται δοῦναι αὐτῷ διπλᾶ ἀπὸ πάντων ὧν ἂν εὑρεθῇ αὐτῷ, ὅτι οὗτός ἐστιν [35] ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ, καὶ τούτῳ καθήκει τὰ [36] πρωτοτοκεῖα.

18 Ἐὰν δέ τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστής, οὐχ ὑπακούων φωνὴν [37] πατρὸς καὶ φωνὴν [38] μητρός, καὶ [39] παιδεύωσιν αὐτόν, καὶ μὴ [40] εἰσακούῃ αὐτῶν, 19 Καὶ [41] συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ [42] αὐτοῦ, καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως [43] αὐτοῦ, 20 καὶ ἐπὶ τὴν [44] πύλην τοῦ τόπου· Καὶ ἐροῦσι τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως [45] αὐτῶν, Ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει, [46] οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ.

21 Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως [47] αὐτοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται. καὶ ἐξαρεῖς [48] τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. καὶ [49] οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται.

22 Ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία, κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ [50] κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ [51] ξύλου, 23 [52] Οὐ κοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε [53] αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου. καὶ οὐ [54] μὴ [55] μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός [56] σου δίδωσί σοι ἐν [57] κλήρῳ.

Κεφ. κβ'. 22.

1 Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἢ τὸ πρόβατον [1] αὐτοῦ, [2] πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ, ὑπερίδῃς αὐτά. ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου, [3] καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ.

2 Ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ [4] ὁ ἀδελφός σου πρὸς σέ,

---

10 *Alex.* ἐπὶ τῷ * ὀνόματι αὐτῶν. 11 *C.* νευροκοπηθείσης. 12 οὓς ἐλυτ. usque ad Ἰσρ. *O.* desunt. 13 *Alex.* & *C.* κύριε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἵνα. *Ald.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου κύριε, ἵνα. 14 *Ald. C.* ποιήσητε. 15 *Alex.* ἔναντι τοῦ θεοῦ. Ἐὰν δέ. 16 *Alex. O. Ald. C.* ἐξέλθῃς. 17 *Alex. O. Ald. C.* παραδῷ αὐτοὺς (al. αὐτὸν) κύριος. 18 *Alex.* προνομεύσεις. 19 *C.* ἐπιθυμήσῃς. 20 *Alex.* & *C.* εἰσάξεις. 21 *Ald.* ξυρήσῃς. 22 *Ald.* περιονυχίσῃς. 23 αὐτὴν *O.* deest. 24 *Ald.* περιέλῃς. 25 *Alex.* αἰχμαλωσίας αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς. atque ita *O. Ald. C.* 26 *O.* πατέρα αὐτῆς··· μητέρα αὐτῆς. 27 *Alex.* σοι. 28 *Ald. C.* θελήσῃς. 29 καὶ μία αὐτῶν μισουμένη *O.* desunt. 30 ἡ ἠγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη *O.* desunt. 31 *O.* τῇ μισουμένῃ. 32 *O.* τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἄν. 33 *Alex. O. Ald. C.* κατακληροδοτῇ. 34 *Alex. Ald. C.* τὸν υἱόν. 35 *C.* ἀρχιτέκνων. 36 al. πρωτοτόκια. 37 *Alex.* & *Ald.* πατρὸς αὐτοῦ καί. 38 *Alex. Ald.* & *C.* μητρὸς αὐτοῦ, καί. 39 al. παιδεύσωσιν. 40 *C.* εἰσακούσῃ. 41 *C.* λαβόντες. 42 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, ἐξάξουσιν. *O.* αὐτοῦ, ἄξουσιν. 43 *O.* αὐτῶν. 44 *Alex.* πύλην τῆς πόλεως αὐτοῦ· Καί. *Ald. C.* πύλην τοῦ τόπου αὐτοῦ· Καί. *O.* πύλ. τ. τόπ. αὐτῶν· Καί. 45 *Alex.* αὐτοῦ. 46 *Alex.* οὐκ ἀκούει. 47 αὐτοῦ *O.* deest. 48 *C.* τὸ πονηρόν. 49 *O.* πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται. 50 *Alex.* κρεμάσῃ. 51 *Ald.* ξύλον. 52 *Alex. Ald. C.* Οὐκ ἐπικοιμηθήσεται. 53 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 54 μὴ *O.* deest. 55 *Alex.* μιανῆται. *Ald. C.* μιάνητε. 56 *O.* ἡμῶν··· ὑμῖν ἐν. 57 *C.* κληρονομίᾳ.

Cap. 22. 1 αὐτοῦ *Mſ. O.* deest. 2 *Comp. ed.* πλανώμενον. 3 καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ *O. Ald.* desunt. *C.* habet, καὶ ἀποδώσεις αὐτά. 4 *Mſ. Alex.* & *O.* cum *C.* edi πρὸς σὲ ὁ ἀδελφός σου, μὴ δέ.

μηδὲ

μηδὲ ἐπίσῃ [5] αὐτὸν, συνάξεις [6] αὐτὸν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἔσαι μετὰ σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἀποδώσεις [7] αὐτῷ. **3** [8] Οὕτω ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ [9] οὕτω ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ [10] οὕτω ποιήσεις κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου· ὅσα [11] ἐὰν ἀπόληται παρ' αὐτοῦ καὶ [12] εὕρῃς, οὐ δυνήσῃ [13] ὑπεριδεῖν. **4** Οὐκ [14] ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ [15] πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ, μὴ ὑπερίδῃς [16] αὐτοὺς, ἀνιστῶν [17] ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ. **5** Οὐκ ἔσαι σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικὶ, οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στολὴν [18] γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστὶ πᾶς ποιῶν ταῦτα. **6** Ἐὰν δὲ συναντήσῃς [19] νοσσιᾷ [20] ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ ἢ [21] ἐπὶ παντὶ [22] δένδρῳ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, [23] νοσσοῖς ἢ ᾠοῖς, καὶ ἡ μήτηρ [24] θάλπῃ ἐπὶ τῶν νοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων. **7** Ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδία λήψῃ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ [25] πολυήμερος [26] γένῃ. **8** [27] Ἐὰν οἰκοδομήσῃς οἰκίαν [28] καινὴν, καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί σου, καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν [29] ἀπ' αὐτοῦ. **9** Οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου [30] διάφορον, ἵνα μὴ ἁγιασθῇ τὸ [31] γένημα, καὶ τὸ σπέρμα ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ [32] γενήματος τοῦ ἀμπελῶνός σου. **10** Οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό. **11** Οὐκ ἐνδύσῃ [33] κίβδηλον, ἔρια καὶ [34] λίνον [35] ἐν τῷ αὐτῷ. **12** Στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν περιβολαίων σου, [36] ἃ ἐὰν [37] περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς. **13** [38] Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ μισήσῃ αὐτὴν, **14** Καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν, καὶ λέγῃ, Τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα, καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα αὐτῆς [39] τὰ παρθένια. **15** Καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ [40] ἐξοίσουσι τὰ παρθένια τῆς [41] παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην. **16** Καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερουσίᾳ, Τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ γυναῖκα, καὶ μισήσας [42] αὐτὴν **17** Νῦν οὗτος, ἐπιτίθησιν αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, λέγων, Οὐχ εὕρηκα τῇ θυγατρί σου [43] παρθένια· καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου. καὶ ἀναπτύξουσι τὸ ἱμάτιον [44] ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς [45] πόλεως. **18** Καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ [46] παιδεύσουσιν αὐτὸν, **19** Καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους, καὶ δώσουσι τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραηλίτιν, καὶ αὐτοῦ ἔσαι γυνή· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν [47] ἅπαντα χρόνον. **20** Ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος, καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι, **21** Καὶ ἐξάξουσι τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς [48] θύρας τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν [49] αὐτὴν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐκπορνεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς. καὶ [50] ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. **22** [51] Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκισμένης ἀνδρὶ, [52] ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ τὴν γυναῖκα. καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ. **23** Ἐὰν δὲ γένηται [53] παῖς παρθένος [54] μεμνηστευμένη ἀνδρὶ, καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει [55] κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, **24** Ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως [56] αὐτῶν,

---

5 *Alex.* αὐτό. 6 *Alex. O. Ald. C.* αὐτά. 7 *Alex.* & *O.* αὐτῷ αὐτά. *Ald.* & *C.* αὐτὰ αὐτῷ. 8 *Alex.* Οὕτως. 9 *Alex.* οὕτως. 10 *Alex.* οὕτως. 11 al. ἂν ἀπόληται. 12 *Alex.* & *C.* εὕρῃς αὐτὰ, οὐ. *Ald.* εὑρήσεις αὐτὰ, οὐ. 13 *Alex. O. Ald.* ὑπεριδεῖν αὐτά. Οὐκ. 14 *Alex.* ὑπερόψῃ. *Ald.* ὑπερόψει. 15 *Ald.* & *C.* πεπτωκότα. 16 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτά. 17 *Alex.* ἀναστήσεις αὐτὰ μετὰ σοῦ. 18 *Alex.* γυναικείαν· βδέλυγμα. 19 *Ald.* νοσσιάν. 20 *O.* ὀρνέου. 21 al. ἐπί τινι δένδρῳ. 22 *Alex.* δένδρει. 23 al. νεοσσοῖς. 24 *C.* θάλπει. 25 *O.* μακροχρόνιος. 26 *Alex. Ald. C.* ἔσῃ. *O.* ᾖ. 27 *Alex. O. Ald.* Ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς. 28 *Alex. Ald.* καινὴν, ποιήσεις. 29 *Alex. Ald.* ἀπ' αὐτῆς. 30 *O.* διάφορον. 31 *Alex.* γέννημα. 32 *Alex.* γεννήματος. 33 *Ald.* κίβδηλα. 34 *Ald.* λινοῦν. 35 *Alex.* ἐπὶ τὸ αὐτό. 36 *Alex.* ἃ ἄν. 37 al. περιβαλῇ. 38 *Ald.* Ἐὰν λάβῃ τις. 39 *Ald.* παρθενίαν. 40 *O.* καὶ ἐξοίσουσι. 41 *O.* γυναικὸς ἐπὶ τὴν. 42 *Alex.* & *C.* αὐτὴν αὐτὸς Νῦν. *Ald.* αὐτὴν αὐτός. *O.* αὐτὴν νῦν αὐτός. 43 *O. Ald.* παρθενίαν, καί. 44 *Alex.* & *C.* ἔναντι. 45 *Alex. Ald.* πόλεως ἐκείνης. Καί. 46 *Alex.* παιδεύσωσιν. 47 *O.* πάντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 48 *Alex.* θύρας οἴκου τοῦ πατρός. *O.* θύρας τοῦ πατρός. 49 *Alex.* & *C.* αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις. *Ald.* αὐτὴν λίθοις οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς. *O.* αὐτὴν ἐν λίθοις οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως. 50 *Ald.* ἐξαρεῖς τό. *C.* ἐξαρεῖτε τό. & verſ. 22. & 24. 51 Hic verſus deeſt in *O.* 52 *Alex.* ἀποκτενεῖτε ἅμα ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνδρα. 53 παῖς *O.* deeſt. 54 *Alex.* ἐμνηστευμένη. 55 *Alex.* κοιμηθῇ ταύτης. 56 *O.* ἐκείνης.

καὶ λιθοβοληθήσονται [57] ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανοῦνται· [58] τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει· καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ [59] πλησίον. καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

25 Ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄνθρωπος τὴν [60] παῖδα τὴν μεμνηστευμένην, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε [61] τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς [62] μόνον·

26 [63] Καὶ τῇ νεάνιδι οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα θανάτου. [64] ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν [65] πλησίον, καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχήν, [66] οὕτω τὸ πρᾶγμα τοῦτο,

27 Ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν· ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, [67] καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθήσων αὐτῇ.

28 Ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον, ἥτις οὐ μεμνήστευται, καὶ βιασάμενος [68] κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, καὶ εὑρεθῇ,

29 Δώσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ' αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος [69] πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, [70] ἀνθ' ὧν ἐταπείνωσεν αὐτήν· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.

30 Οὐ λήψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα [71] τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ [72] ἀποκαλύψει συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Κεφ. κγ'. 23.

1 Οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας, [1] οὐδὲ ἀποκεκομμένος, [2] εἰς ἐκκλησίαν κυρίου.

2 [3] Οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν [4] κυρίου.

3 [5] Οὐκ εἰσελεύσεται Ἀμμανίτης καὶ Μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα,

4 Παρὰ τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ [6] ἄρτων καὶ ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐμισθώσαντο ἐπὶ σὲ τὸν Βαλαὰμ υἱὸν Βεὼρ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας [7] καταράσασθαί σε.

5 Καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος ὁ θεός σου εἰσακοῦσαι [8] τοῦ Βαλαάμ· καὶ μετέστρεψε κύριος ὁ θεός σου τὰς κατάρας [9] εἰς εὐλογίαν, [10] ὅτι ἠγάπησέ σε κύριος ὁ θεός σου.

6 Οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου εἰς τὸν αἰῶνα.

7 Οὐ βδελύξῃ Ἰδουμαῖον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστίν· οὐ βδελύξῃ Αἰγύπτιον, ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ [11] αὐτοῦ.

8 Υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς, γενεᾷ τρίτῃ εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου.

9 Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν [12] ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς [13] ῥήματος πονηροῦ.

10 Ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ [14] ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, * καὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Καὶ ἔσται τὸ πρὸς ἑσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ δεδυκότος ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

12 Καὶ τόπος ἔσται σοι ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐξελεύσῃ ἐκεῖ ἔξω.

13 Καὶ πάσσαλος ἔσται σοι ἐπὶ τῆς ζώνης σου· καὶ ἔσται ὅταν [15] διακαθιζάνῃς ἔξω, καὶ ὀρύξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην [16] σου·

14 Ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ [17] παρεμβολῇ σου ἐξελέσθαι σε καὶ [18] παραδοῦναι τὸν [19] ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου. καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐκ [20] ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ.

15 Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς [21] προστέθειταί σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

16 Μετὰ σοῦ [22] κατοικήσει, ἐν ὑμῖν [23] κατοικήσει οὗ [24] ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ· οὐ θλίψεις αὐτόν.

17 Οὐκ ἔσται

---

57 O. ἀμφότεροι ἐν λίθοις. 58 O. ἡ νεᾶνις. 59 *Alex.* πλησίον αὐτοῦ, καί. 60 O. γυναῖκα τοῦ πλησίον, καί. 61 *Alex.* O. *Ald.* C. τὸν ἄνθρωπον τὸν κοιμώμενον. 62 μόνον O. deest. 63 *Alex.* O. *Ald.* C. Τῇ δὲ νεάνιδι οὐ ποιήσετε (al. ποιήσετε) οὐδέν. Οὐκ ἔστιν τῇ νεάνιδι ἁμάρτημα. 64 *Alex.* O. *Ald.* ὅτι ὡς. 65 *Alex.* *Ald.* C. πλησίον αὐτοῦ, καί. 66 *Alex.* οὕτως. 67 *Alex.* καὶ ὁ βοηθῶν οὐκ ἔστιν αὐτῇ. *Ald.* C. καὶ ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν αὐτῇ. O. βοηθῶν αὐτῇ οὐκ ἦν. 68 *Alex.* *Ald.* C. αὐτὴν κοιμηθῇ. 69 O. ρ'. 70 *Alex.* ἀνθ' οὗ. 71 O. τοῦ πλησίον πατρὸς, οὐκ. 72 *Alex.* O. *Ald.* C. ἀνακαλύψει.

Cap. 23. 1 *Ms. Alex.* & O. *Ald. ed.* & C. καὶ ἀποκεκομμένος. 2 *Alex.* εἰς οἶκον κυρίου. 3 Hic versus deest in O. 4 C. κυρίου ἕως δεκάτης γενεᾶς. Οὐκ. 5 *Theodoret.* in exposit. hujus loci hæc refert: ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ οὕτως εὗρον· Οὐκ εἰσελεύσεται Μωαβίτης καὶ Ἀμμανίτης εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται. *Aug.* in Qu. *Non intrabit Ammanites & Moabites in ecclesiam Dei, & usque ad decimam generationem non intrabit in ecclesiam Domini, & usque in æternum.* 6 O. ἄρτου. 7 *Alex.* O. *Ald.* καταράσασθαί σε. C. Συρίας, καταράσασθαί σε. 8 C. τόν. 9 *Alex.* *Ald.* C. εἰς εὐλογίας. 10 *Ald.* διότι. 11 O. αὐτοῦ. 12 *Alex.* εἰς πόλεμον ἐπὶ τούς. O. εἰς πόλεμον ἐπὶ τούς. 13 *Alex.* & C. πονηροῦ ῥήματος. 14 *Ald*, & C. ἐστι. * Ab h. verb. *Francof.* incipit vers. 11. 15 O. καθιζάνῃς. 16 *Alex.* O. *Ald.* C. σου ἐν αὐτῷ. Ὅτι. 17 *Alex.* παρεμβολῇ, ἐξελέσθαι. 18 *Alex.* & O. παραδοῦναί σοι τόν. 19 *Alex.* ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου. καὶ ἔσται. *Ald.* ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου πρὸ προσώπου σου. καὶ ἔσται. 20 O. εὑρηθήσεται. 21 O. προστεθήσεται. 22 O. κατοικηθήσεται. 23 *Alex.* *Ald.* κατοικήσει ἐν παντὶ τῷ τόπῳ οὗ. C. ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ. O. παντὶ τόπῳ, οὗ. 24 *Alex.* ἀρέσκῃ αὐτῷ.

πόρνη

πόρνη ἀπὸ [25] θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσαι 18 πορνεύων [26] ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. [27] Οὐκ ἔσαι τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσαι τελισκόμενος [28] ἀπὸ υἱῶν Ἰσρα-18 ήλ. * Οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνης, οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν [29] εὐχήν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου [30] ἐσὶ καὶ ἀμφότερα.

19 Οὐκ ἐκτοκιεῖς [31] τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου, καὶ τόκον βρωμάτων, καὶ τόκον παντὸς πράγματος, οὗ [32] ἐὰν [33] ἐκδανείσῃς.

20 Τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκιεῖς, [34] τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκιεῖς, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

21 Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ [35] θεῷ σου, οὐ [36] χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσαι 22 ἐν σοὶ ἁμαρτία. [37] Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὔ-23 ξασθαι, οὐκ ἔσιν [38] ἐν σοὶ ἁμαρτία. Τὰ ἐκπορευόμενα [39] διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ηὔξω [40] κυρίῳ τῷ [41] θεῷ δόμα, ὃ [42] ἐλάλησας τῷ σόματί σου.

Κεφ. κδ'. 24.

25 ἘΑν δὲ εἰσέλθῃς [1] εἰς ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου, [2] καὶ συλλέξῃς ἐν ταῖς χερσί σου [3] σάχυς, καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς [4] ἐπ' ἀμητὸν τοῦ 24 πλησίον σου. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ πλησίον σου, φαγῇ σαφυλὴν, [5] ὅσον ψυχήν σου ἐμπλησθῆναι, εἰς δὲ ἄγγος 1 [6] οὐκ ἐμβαλῇς. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα, καὶ [7] συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσαι ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν [8] ἐναντίον αὐτοῦ, ὅτι [9] εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα, καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον [10] ἀποσασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποσελεῖ αὐτὴν [11] ἐκ τῆς οἰκίας 2 αὐτοῦ, Καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἑτέ-3 ρῳ, Καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποσασίου, καὶ [12] δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ [13] ἐξαποσελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας [14] αὐτοῦ, καὶ ἀποθάνῃ ὁ [15] ἀνὴρ ὁ ἔσχατος, [16] ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυ-4 τῷ γυναῖκα, Οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἐξαποσείλας αὐτὴν ἐπανασρέψας λαβεῖν αὐτὴν [17] ἑαυτῷ γυναῖκα, μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτὴν, ὅτι βδέλυγμά ἐσιν [18] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ [19] θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

5 Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ [20] οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσαι [21] ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐνιαυτὸν ἕνα [22] εὐφρανεῖ τὴν γυ-6 ναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν. Οὐκ [23] ἐνεχυράσεις μύλον, οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν 7 οὗτος ἐνεχυράζει. Ἐὰν δὲ ἁλῷ ἄνθρωπος κλέπτων [24] ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, [25] ἀποθανεῖται ὁ [26] κλέπτης ἐκεῖνος· καὶ [27] ἐξαρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐ-8 τῶν. Πρόσεχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας· [28] φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κατὰ [29] πάντα τὸν νόμον, ὃν ἂν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται. ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν, [30] φυ-9 λάξασθε ποιεῖν. [31] Μνήσθητι ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεός σου τῇ Μαριάμ [32] ἐν τῇ ὁ-

---

25 *Alex.* τῶν θυγατέρων. 26 al. ἀπὸ τῶν υἱῶν. 27 Οὐκ ἔσαι τελεσφόρος usque ad υἱῶν Ἰσραὴλ desunt in *Comp.* nec referuntur ab *Aug.* in Qu. 38. sed sunt in ll. vv. exceptis illis, πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, quæ absunt a l. v. & a *Cyril.* in l. 15. περὶ τῆς &c. & a *Theodoret.* in hunc locum non agnoscuntur. *Cyril.* quidem sic explicat: τελεσφόροι γε μὴν εἶεν ἂν οἱ φόρους τελοῦντες ὡς ἐξ ἀνάγκης ἑτέροις, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσελγείας μισθώματα τοῖς πεπραμένοις συλλέγοντες. *Theodor.* vero sic: ὥσπερ ἡμεῖς πισοὺς ὀνομάζομεν τοὺς τῶν θείων μυσηρίων μετέχοντας, οὕτω τετελεσμένους ἐκάλει τὰ ἔθνη τοὺς δαιμόνων τινῶν διδασκομένους μυσήρια. τελεσφόρον τοίνυν ἐκάλει τὸν μυσαγωγοῦντα, τελισκόμενον δὲ τὸν μυσαγωγούμενον. 28 *Alex.* *Ald.* πρὸς πᾶσαν εὐχὴν ἀπὸ υἱῶν. * *Francof.* hunc versum facit 19. & seq. 20 &c. 29 *O.* εὐχήν σου, ὅτι. 30 ἐσὶ *O.* deest. 31 *Alex.* & *O.* τόκον ἀργυρίου τῷ ἀδελφῷ σου, καί. 32 *Alex.* ἄν. 33 *O.* ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ σου. Τῷ. 34 *Ald.* *C.* τῷ ἀδ. 35 θεῷ *O.* deest. 36 *O.* χρονίσεις. 37 Totus hic versus deest in *O.* 38 *Ald.* *C.* σοί. 39 διὰ *O.* deest. 40 κυρίῳ *O.* deest. 41 *Alex.* *Ald.* *C.* θεῷ σου δόμα. 42 *O.* ἐὰν λαλήσῃς. Huic Capiti *Comp.* & *Francof.* addunt duos priores versus capitis sequentis.

Cap. 24. 1 al. εἰς τὸν ἀμητόν. 2 *Ms.* *Alex.* καὶ συνάξεις ἐν. *O.* καὶ συνάξῃς ἐν. 3 al. σάχυας. 4 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπὶ τὸν ἀμητόν. 5 *Alex.* ὅσον ἂν ψυχή σου. *Ald.* ὅσον ἂν ψυχήν σου. 6 *Ald.* οὐ μὴ ἐμβάλῃς. *C.* οὐκ ἐμβαλεῖς. 7 *Alex.* συνοικήσει. 8 *Ald.* *O.* ἐνώπιον. 9 *Alex.* *Ald.* *C.* εὕρηκεν. 10 *Alex.* ἀποσασίου εἰς τάς. 11 *O.* ἐκ τοῦ οἴκου. 12 *Ald.* δώσει αὐτῇ εἰς. *C.* δώσῃ αὐτῇ εἰς. 13 *C.* ἐξαποσελῇ. 14 *Alex.* *O.* *Ald.* αὐτοῦ, ἢ ἀποθάνῃ. *C.* αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀποθάνῃ. 15 *Ald.* *C.* ἀνὴρ αὐτῆς ὁ. 16 ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα *O.* desunt. 17 ἑαυτῷ *O.* deest. 18 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἔναντι. 19 *Alex.* *O.* *C.* *Ald.* θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν. 20 *Alex.* οὐθέν. 21 *O.* καὶ καθήσεται ἐν τῇ. 22 *O.* εὐφρανθῆναι. 23 *Alex.* ἐνεχυράσεις. 24 *Ald.* ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ. 25 *C.* καὶ ἀποθανεῖται. 26 *O.* κλέψας. 27 *Alex.* ἐξαρεῖτε τόν. *Ald.* ἐξαρεῖτε τό. *C.* ἐξαρεῖς τό. 28 *Ald.* καὶ φυλάξῃ. *O.* καὶ φυλάξεις. 29 πάντα *O.* deest. 30 *Alex.* φυλάξεσθε. al. φυλάξασθαι. 31 *C.* Μνήσθητε. 32 ἐν τῇ ὁδῷ *O.* desunt. al. ἐν τῇ ἐξόδῳ.

δῷ,

δῶ, [33] ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.

10 [34] Ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα [35] ὁτιοῦν, οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ [36] ἐνέχυρον αὐτοῦ.

11 Ἔξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σου ἐστὶν ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον [37] ἔξω.

12 Ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ 13 κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ. [38] Ἀποδόσει [39] ἀποδώσεις τὸ [40] ἐνέχυρον αὐτοῦ [41] περὶ δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσει σε, [42] καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη [43] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

14 Οὐκ [44] ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων 15 τῶν ἐν ταῖς πόλεσί σου. Αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν [45] αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστί, καὶ [46] ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα, [47] καὶ καταβοήσεται [48] κατὰ σοῦ πρὸς 16 κύριον, καὶ ἔσται [49] ἐν σοὶ ἁμαρτία. Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, [50] καὶ οἱ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων. [51] ἕκαστος ἐν 17 τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ [52] ἀποθανεῖται. Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας. [53] οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας.

18 Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ [54] Αἰγύπτῳ, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν 19 τὸ ῥῆμα τοῦτο. [55] Ἐὰν δὲ ἀμήσῃς [56] ἀμητὸν ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα [57] ἐν τῷ ἀγρῷ σου, οὐκ [58] ἀναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό· [59] τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν [60] πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου.

20 [61] Ἐὰν δὲ [62] ἐλαιολογήσῃς, οὐκ [63] ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ [64] τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦ- 21 το. Ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου, [65] οὐκ ἐπανατρυγήσεις [66] αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου· [67] τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ 22 ἔσται. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ [68] Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι [69] ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

Κεφ. κε'. 25.

1 Ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀναμέσον [1] ἀνθρώπων, καὶ προσέλθωσιν εἰς κρίσιν, καὶ κρίνωσι, καὶ [2] δικαιώσωσι τὸ δίκαιον, καὶ [3] κατα- 2 γνῶσι [4] τοῦ ἀσεβοῦς· Καὶ ἔσται, ἐὰν ἄξιος ᾖ πληγῶν ὁ [5] ἀσεβῶν, [6] καθιεῖς αὐτὸν [7] ἔναντι τῶν κριτῶν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσέβειαν [8] αὐ- 3 τοῦ. Καὶ ἀριθμῷ τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν· [9] οὐ προσθήσουσιν· ἐὰν δὲ [10] προσθῇς [11] μαστιγῶσαι [12] ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου 4 ἐναντίον σου. Οὐ [13] φιμώσεις βοῦν ἀλο- 5 ῶντα. Ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ [14] τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς [15] αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτήν, καὶ λήψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, καὶ συνοικήσει 6 αὐτῇ. Καὶ ἔσται τὸ παιδίον [16] ὃ ἐὰν τέκῃ, κατασταθήσεται [17] ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ [18] τετελευτηκότος, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται 7 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ Ἰσραήλ. Ἐὰν δὲ μὴ [19] βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ

---

33 *O.* ἐξερχομένων. 34 *Ald.* & *C.* Ἐὰν δὲ ὀφ. 35 *Alex. Ald.* ὁτιοῦν τι, οὐκ. *O.* deest ὁτιοῦν, ut & ὀφείλημα. 36 *Alex. O. Ald. C.* ἐνέχυρον. Ἔξω. 37 ἔξω *O.* deest. 38 *O.* Ἀποδοὺς. 39 *Ald. C.* ἀποδώσεις αὐτῷ τό. 40 ita l. v. & ita *Jo. Damasc.* in Collectaneis loc. comm. & *Ambr.* qui vertit, *pignus.* in *Alex.* & al. est τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. quod sequuti sunt *Hier.* & *Aug.* in Qu. qui habent, *vestimentum.* 41 *Alex. O. Ald. C.* περὶ δυσμάς. 42 *Alex. Ald. C.* καί σοι ἔσται. 43 *O.* ἔναντι. 44 *Alex. Ald. C.* ἀποστερήσεις. 45 *Ald.* αὐτοῦ. *O.* item αὐτῷ, & ponit ante τόν. 46 *Ald.* ἐπ' αὐτῷ. 47 *Alex. O. Ald. C.* καὶ οὐ καταβοήσεται. 48 *Alex.* περὶ σοῦ. 49 ἐν *O. Ald. C.* deest. 50 *Alex.* καὶ υἱοί. 51 *Alex.* ἕκαστος τῇ. 52 al. ἀποθανοῦνται. 53 *Alex.* καὶ οὐκ ἐνεχυρᾶς. *C. Ald. C.* καὶ οὐκ ἐνεχυράσεις. 54 *C.* Αἰγύπτου. & vers. 21 & 22. 55 *Alex. Ald.* Ἐὰν ἀμήσῃς. 56 *Alex. Ald.* ἀμητόν σου ἐν. *C.* τὸν ἀμητόν σου ἐν. 57 ἐν τῷ ἀγρῷ σου *C.* deest. 58 *Alex. Ald. C.* ἐπαναστραφήσῃ. 59 *Alex. O. Ald. C.* τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ. 60 *O. C.* παντὶ ἔργῳ. 61 Hunc versum *O.* ponit post versum 22. 62 *Alex.* ἐλαιαλογήσῃς. *Ald. C.* ἐλαιολογήσῃς. 63 *C.* ἐπαναστρέψῃ. 64 *O.* τῷ πτωχῷ, & ponit ante προσηλύτῳ. 65 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐπανατρυγήσεις. *Aq.* οὐκ ἐπιφυλλίσεις. 66 αὐτὸν *Alex.* deest. 67 *O.* τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῷ πτωχῷ, καὶ τῷ προσηλύτῳ. 68 al. Αἰγύπτου. 69 ποιεῖν *O.* deest.

Cap. 25. 1 *Ms. O.* ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρώπου, καὶ πρ. 2 *Ms. Alex.* δικαιώσουσιν τὸν δίκαιον. 3 al. καταγνώσωσι. 4 *O.* τὸν ἀσεβῆ. 5 *O.* ἀσεβής. 6 *Alex. Ald. C.* καὶ καθιεῖς. 7 *O.* ἐναντίον. 8 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῦ. Ἀριθμῷ τεσσαράκοντα (*Alex:* τεσσεράκοντα.) & *C.* τεσσαράκοντα ponit post αὐτόν. 9 *Ald.* καὶ οὐ. 10 *Alex. Ald. C.* προσθῶσιν. *O.* προσθήσωσι. al. προσθῇ. 11 *Alex. Ald. C.* μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπέρ. *O.* ὑπέρ. 12 *C.* ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς, πληγὰς πλείους. sed hæc geminatio nec in Hebraico est. 13 *C.* φιμώσῃς. 14 *Alex.* τετελευτηκότος ἔξω. 15 αὐτῆς *O.* deest. 16 *Alex.* & *C.* ὃ ἂν τεχθῇ. *Ald.* ὃ ἐὰν τεχθῇ. 17 *O.* ἐπί. 18 al. τετελευτηκότος ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καί. 19 *Alex.* βούληται ἄνθρωπος.

ἀδελ-

ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ [20] ἐπὶ τὴν πύλην ἐπὶ τὴν γερουσίαν, καὶ ἐρεῖ, Οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου ἀναστῆσαι τὸ [21] ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, [22] οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. 8 Καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς [23] πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ· καὶ στὰς εἴπῃ, Οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν. 9 Καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ [24] αὐτοῦ ἔναντι τῆς γερουσίας, καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ [25] ἐμπλύσεται [26] κατὰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεῖσα ἐρεῖ, [27] Οὕτω ποιήσουσι τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ [28] αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ. 10 Καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα. 11 Ἐὰν δὲ μάχωνται [29] ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν, καὶ ἐκτείνασα τὴν [30] χεῖρα 12 ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ, Ἀποκόψεις τὴν [31] χεῖρα· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου 13 [32] ἐπ' αὐτῇ. [33] Οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον [34] καὶ στάθμιον, μέγα [35] ἢ 14 μικρόν. Οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον [36] καὶ μέτρον, [37] μέγα [38] ἢ μικρόν. 15 Στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, [39] καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυήμερος γένῃ [40] ἐπὶ τῆς γῆς, [41] ἧς κύριος ὁ 16 θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. Ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ [42] σου πᾶς ποιῶν [43] ταῦ-17 τα, πᾶς ποιῶν ἄδικον. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησέ σοι Ἀμαλὴκ ἐν τῇ ὁδῷ, [44] ἐκπορευομένου σου [45] ἐκ γῆς Αἰγύπτου, 18 Πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοψέ [46] σου τὴν οὐραγίαν τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου, σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκοπίας· καὶ οὐκ ἐφοβήθη [47] τὸν θεόν. 19 Καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν [48] ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ [49] σου ἐν τῇ γῇ, [50] ἣ [51] κύριος ὁ θεός σου δίδωσί [52] σοι κληρονομῆσαι, ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 ΚΑὶ ἔσται [1] ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί [2] σοι κληρονομῆσαι, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ [3] κατοικήσῃς ἐπ' [4] αὐτῆς, 2 Καὶ λήψῃ ἀπὸ [5] τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου, [6] ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί [7] σοι, καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλλον, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα 3 αὐτοῦ ἐκεῖ. Καὶ [8] ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα [9] ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Ἀναγγέλλω σήμερον κυρίῳ τῷ [10] θεῷ μου, ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε [11] κύριος τοῖς πατράσιν [12] ἡμῶν δοῦναι 4 ἡμῖν. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ θήσει αὐτὸν [13] ἀπέναντι 5 τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου. [14] Καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, Συρίαν [15] ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου, καὶ κατέβη εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πλῆ-6 θος [16] πολύ. Καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς, καὶ ἐπέθη-7 καν ἡμῖν ἔργα σκληρά· Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον τὸν [17] θεὸν ἡμῶν, καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ [18] εἶδε τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν, καὶ τὸν θλιμ-

---

20 ἐπὶ τὴν πόλιν *O.* desunt. 21 *Alex.* & *O.* ὄνομα αὐτοῦ ἐν. 22 οὐκ ἠθέλησεν ad finem versus *O.* desunt. 23 *Alex. Ald. C.* πόλεως ἐκείνης, καί. 24 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἔναντι. 25 *O.* ἐμπλύσει. 26 *Alex. O. Ald. C.* εἰς τὸ πρόσωπον. 27 *Alex.* Οὕτως. 28 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. Καί. 29 *Alex.* ἄνθρωποι δύο ἐπί. *Ald. C.* δύο ἄνθρωποι ἐπί. 30 *Ald. C.* χεῖρα αὐτῆς ἐπιλ. 31 *Alex. O. Ald. C.* χεῖρα αὐτῆς· οὐ. 32 *O.* ἐν. 33 *Alex.* Καὶ οὐκ. 34 καὶ στάθμιον *O.* desunt. 35 *Alex.* & *O.* καὶ μικρόν. 36 *C.* ἤ. 37 μέγα ἢ μικρὸν *O.* desunt. 38 *Ald. C.* καί. 39 καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι *O.* desunt. 40 *O.* καὶ εὖ σοι ἔσται ἐπὶ τῆς. 41 *O.* ἥν. 42 *Alex.* σου ἐστὶν πᾶς ποιῶν ἄδικον. 43 *O. C.* ταῦτα, καὶ πᾶς. 44 *O.* ἐκπορευομένων ὑμῶν. 45 *Alex. O. Ald. C.* ἐξ Αἰγύπτου. 46 *C.* τὴν οὐραγίαν σου. 47 *Alex.* τὸν κύριον. Καί. 48 *Alex.* ἐχθρῶν τῶν κύκλῳ σου * ἣ κύριος. 49 *Ald.* deest σου. 50 *C.* ἥν. 51 κύριος ὁ θεός σου *C.* desunt. 52 *Alex.* σοι ἐν κλήρῳ * ἐν τῇ γῇ κατακληρονομῆσαι. *Ald.* σοι ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτήν. *C.* σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι. *O.* σοι ἐν κλήρῳ.

Cap. 26. 1 *Mſ. O.* ὅτ' ἄν. al. ὅταν. 2 *M. Alex. Ald.* ed. & *C.* σοι ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτήν. *O.* pro κληρονομῆσαι habet ἐν κλήρῳ. 3 *Ald.* κατοικήσεις. *C.* κατοικήσῃ. 4 *Alex. O. Ald C.* αὐτῆς. 5 τῆς ἀπαρχῆς *O.* desunt. 6 *Alex.* ἣν κύριος. 7 *Alex. Ald. C.* σοι ἐν κλήρῳ, καί. 8 *C.* εἰσελεύσῃ. 9 *Alex.* ὃς ἂν ἦν ἐν. *Ald. C.* ὃς ἂν ᾖ. 10 *Ald C.* θεῷ σου. 11 *C.* κύριος ὁ θεὸς τοῖς. 12 *Ald.* ὑμῶν. 13 *O.* ἔναντι κυρίου. 14 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ ἀποκριθήσῃ καὶ ἐρεῖς ἔναντι. al. καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖς ἔναντι. 15 *C.* ἀπέλιπεν. 16 *Alex. Ald.* πολὺ καὶ μέγα. Καί. 17 *Alex. O. Ald. C.* θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν. 18 *O. C.* ἴδε.

8 μὸν ἡμῶν. Καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐξ Αἰγύπτου [19] αὐτὸς ἐν [20] ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ, [21] καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, [22] καὶ βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἐν 9 σημείοις, καὶ [23] ἐν τέρασι. Καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς [24] εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ 10 μέλι. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν [25] γεννημάτων τῆς γῆς, ἧς ἔδωκάς [26] μοι κύριε, [27] γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ ἀφήσεις [28] αὐτὸ ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ προσκυνήσεις [29] ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, 11 Καὶ εὐφρανθήσῃ [30] ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς [31] ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός [32] σου, καὶ ἡ οἰκία [33] σου, καὶ ὁ Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος 12 [34] ὁ ἐν σοί. Ἐὰν δὲ συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν [35] γεννημάτων [36] σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ, τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, καὶ φάγονται ἐν ταῖς 13 πόλεσί σου, [37] καὶ εὐφρανθήσονται. Καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, [38] Ἐξεκάθαρα τὰ [39] ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου, καὶ ἔδωκα [40] αὐτὰ τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, κατὰ πάσας τὰς [41] ἐντολὰς ἃς ἐνετείλω μοι, οὐ παρῆλθον τὴν ἐντολήν σου, καὶ 14 οὐκ ἐπελαθόμην. Καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον, οὐκ ἔδωκα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότι, [42] ὑπήκουσα τῆς φωνῆς [43] κυρίου τοῦ [44] θεοῦ ἡμῶν, ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι. 15 Κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου [45] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν σου τὸν Ἰσραήλ, καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα 16 καὶ μέλι. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετείλατό σοι [46] ποιῆσαι [47] πάντα τὰ [48] δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα. Καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας 17 ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν. Τὸν θεὸν εἵλου σήμερον εἶναί σου θεόν, καὶ πορεύεσθαι [49] ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα [50] καὶ τὰ κρίματα, καὶ 18 [51] ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Καὶ κύριος [52] εἵλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον, καθάπερ [53] εἶπε, [54] φυλάττειν 19 τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, Καὶ εἶναί σε ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν, [55] ὡς ἐποίησέ σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δοξαστόν, [56] εἶναί σε λαὸν ἅγιον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καθὼς ἐλάλησε.

Κεφ. κζ΄. 27.

1 ΚΑὶ προσέταξε Μωυσῆς καὶ ἡ γερουσία [1] Ἰσραήλ, [2] λέγων, [3] Φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς [4] ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑ- 2 μῖν σήμερον. Καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός [5] σου δίδωσί [6] σοι, καὶ στήσεις σεαυτῷ [7] λίθους μεγάλους καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ. 3 Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν [8] λίθων τούτων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, ἡνίκα ἂν [9] εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς [10] τῶν πατέρων σου δίδωσί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου σοί. 4 Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί [11] σοι σήμερον, ἐν ὄρει [12] Γαιβάλ, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς 5 κονίᾳ. Καὶ οἰκοδομήσεις [13] ἐκεῖ [14] θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστή-

---

19 αὐτὸς *O.* deest. 20 *Alex. O. Ald. C.* ἰσχύϊ μεγάλῃ. 21 καὶ *Ald.* deest. 22 *Alex. Ald.* καὶ ἐν βραχίονι (*Ald.* τῷ βραχίονι) αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ. *C.* καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. 23 ἐν *C.* deest. 24 *Alex.* εἰς τὴν γῆν ταύτην, εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν. 25 *Alex.* γεννημάτων. *O.* πρωτογεννημάτων. 26 *Alex.* μοι, γῆν. 27 γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι *C.* desunt. *O.* habet, γῆς ῥεούσης γ. κ. μ. 28 *Alex.* αὐτὰ ἔναντι. 29 *Alex. O.* ἐκεῖ ἔναντι. 30 *Alex.* ἐπὶ πᾶσι. 31 ἔδωκέ σοι *C.* ponit post θεός σου. 32 *Alex. Ald. C.* σου καὶ τῇ οἰκίᾳ σου. *O.* σου καὶ ἡ κατοικία σου. 33 al. σύ, καὶ ὁ. 34 *C.* ὃς ἐν. 35 *Alex.* γεννημάτων. 36 *Alex. O. Ald. C.* τῆς γῆς σου. 37 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἐμπλησθήσονται. Καὶ ἐρεῖς. 38 al. Ἐξεκάθηρα. 39 *Alex.* ἅγια μου ἐκ. 40 αὐτὰ *O.* deest. 41 al. ἐντολάς σου, ἅς. 42 *C.* ἐπήκουσα. 43 *Ald.* κυρίου μου τοῦ. 44 *Alex. Ald. C.* θεοῦ μου, ἐποίησα. 45 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ *O.* desunt. 46 *Alex.* ποιῆσαι κατὰ πάντα τά. 47 πάντα *O.* deest. 48 *Alex. O. Ald. C.* δικαιώματα ταῦτα καὶ τά. 49 *Alex. O. Ald. C.* ἐν ταῖς. 50 *Alex.* καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καί. *Ald. C.* καὶ τὰς ἐντολάς, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καί. *O.* αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καί. 51 *O.* ἐπακούειν. 52 al. εἵλετο. 53 *Alex. Ald. C.* εἶπέν σοι, φυλ. 54 *Alex. Ald.* & *C.* φυλάσσειν (*Ald.* φυλάττειν) πάσας τάς. *O.* φυλάσσειν σε πάσας τάς. 55 *O. Ald.* ὅς. 56 *O.* καὶ εἶναί σε.

Cap. 27. 1 al. υἱῶν Ἰσραήλ. 2 *Mſ. O.* λέγοντες. 3 *O.* Φυλάσσεσθε ποιεῖν πάσας. 4 ταύτας *C.* deest. 5 σου *O.* deest. 6 *Ald.* σοι ἐν κλήρῳ, καί. 7 *O.* δύο λίθους. 8 *Mſ. Alex.* & *O.* cum *Ald. ed.* & *C.* λίθων πάντας. 9 *Alex. Ald. C.* εἰσέλθῃς. 10 τῶν πατέρων *Ald. C.* deest. 11 *O. Ald. C.* ὑμῖν. & *O.* σήμερον non habet. 12 al. Γεβάλ. ſic verſ. 13. 13 ἐκεῖ *O.* deest. 14 *Alex.* κυρίῳ τῷ θεῷ σου θυσιαστήριον, θυσιαστήριον.

ριον

λίθον ἐκ λίθων. οὐκ ἐπιβαλεῖς [15] ἐπ' αὐτὸ σί-
6 δηρον· Λίθους ὁλοκλήρους οἰκοδομήσεις
θυσιαστήριον [16] κυρίῳ τῷ θεῷ σου, [17] καὶ ἀνοί-
σεις [18] ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ τῷ θεῷ
7 σου. Καὶ θύσεις [19] ἐκεῖ θυσίαν [20] σω-
τηρίου· καὶ [21] φαγῇ, καὶ [22] ἐμπλησθήσῃ, καὶ
εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
8 Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν [23] λίθων πάντα τὸν νόμον
9 τοῦτον σαφῶς σφόδρα. Καὶ ἐλάλησε
Μωυσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται παντὶ Ἰσραὴλ,
λέγοντες, * Σιώπα καὶ ἄκουε Ἰσραήλ· ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ
10 σου, Καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, [24] ὅσα ἐγὼ ἐν-
11 τέλλομαί σοι σήμερον. Καὶ ἐνετείλατο
Μωυσῆς [25] τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέ-
12 γων, Οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν
ὄρει [26] Γαριζὶν διαβάντες τὸν Ἰορδάνην, Συμε-
ὼν, [27] Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ἰωσὴφ, καὶ
13 [28] Βενιαμίν. Καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς
κατάρας ἐν ὄρει Γαιβὰλ, Ῥουβὴν, Γὰδ, καὶ
Ἀσὴρ, Ζαβουλὼν, Δὰν, καὶ [29] Νεφθαλί.
14 Καὶ ἀποκριθέντες [30] ἐροῦσιν οἱ Λευῖται παντὶ
15 Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, Ἐπικατάρα-
τος [31] ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χω-
νευτὸν, βδέλυγμα κυρίῳ, ἔργον χειρῶν
[32] τεχνιτῶν, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ. καὶ
[33] ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς, [34] ἐροῦσι, Γένοι-
16 το. Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα
αὐτοῦ ἢ μητέρα [35] αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς,
17 [36] Γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς
ὅρια τοῦ πλησίον. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοι-
18 το. Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν
ἐν ὁδῷ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο.

19 Ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προσ-
ηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ
20 λαὸς, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος [37] ὁ
κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι
ἀπεκάλυψε [38] συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
21 καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο. Ἐπικα-
τάρατος ὁ κοιμώμενος [39] μετὰ παντὸς κτήνους.
22 καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο. [40] Ἐπι-
κατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ
πατρὸς [41] ἢ [42] μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ
23 λαὸς, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ κοι-
μώμενος [43] μετὰ νύμφης αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ
λαὸς, [44] Γένοιτο. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώ-
μενος μετὰ τῆς ἀδελφῆς [45] τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
24 καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο. Ἐπικα-
τάρατος ὁ τύπτων τὸν [46] πλησίον δόλῳ. καὶ ἐ-
25 ροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο. Ἐπικατάρα-
τος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵ-
ματος ἀθῴου. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς, Γένοι-
26 το. Ἐπικατάρατος [47] πᾶς ἄνθρωπος
[48] ὃς οὐκ [49] ἐμμενεῖ ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου
τούτου [50] ποιῆσαι αὐτούς. καὶ [51] ἐροῦσι πᾶς ὁ λα-
ός, Γένοιτο.

Κεφ. κη'. 28.

1 [1] ΚΑὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ [2] ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ [3] σου, [4] φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πά-
σας τὰς [5] ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλο-
μαί σοι σήμερον, καὶ δώσει σε κύριος ὁ [6] θε-
ός σου ὑπεράνω [7] ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς
2 γῆς, Καὶ ἥξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλο-
γίαι αὗται, καὶ εὑρήσουσί σε. ἐὰν [8] ἀκοῇ [9] ἀ-
3 κούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, Εὐ-
λογημένος σὺ ἐν πόλει, καὶ εὐλογημένος σὺ
4 ἐν ἀγρῷ. Εὐλογημένα τὰ [10] ἔκγονα τῆς
κοιλίας σου, καὶ [11] τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου,

---

15 *Alex. O. Ald. C.* ἐπ' αὐτούς. 16 *O.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 17 καὶ ἀνοίσεις ad finem versus *O.* desunt. 18 *Alex. Ald.* ἐπ' αὐτῷ. *C.* ἐπ' αὐτῷ. 19 ἐκεῖ *Ald.* ponit post ἐμπλησθήσῃ. *C.* post φαγῇ. 20 *C.* σωτηρίου κυρίῳ· καί. 21 *Alex.* φαγῇ ἐκεῖ, καί. 22 *O.* ἐμπλησθήσῃ ἐκεῖ. 23 *Ald.* λίθων τούτων πάντα. * *Francof.* hic incipit vers. 10. 24 *Ald. O. C.* ἃ. 25 τῷ λαῷ *O.* desunt. *Alex.* habet, παντὶ τῷ λαῷ. 26 *Alex.* Γαριζείν. 27 *Alex.* καὶ Λευί. 28 *Alex.* Βενιαμείν. 29 *Alex.* Νεφθαλεί. *Ald.* Νεφθαλείμ. *O. C.* Νεφθαλίμ. 30 *Alex. O. C.* οἱ Λευῖται ἐροῦσιν. 31 *Alex.* ὁ ἄνθρωπος. 32 *Alex.* & *C.* τεχνίτου, καὶ θήσει αὐτό. *O.* τεχνίτου, καὶ θήσῃ αὐτό. *Ald.* τεχνίτου, καὶ θήσει αὐτά. 33 *O.* ἀποκριθέντες. 34 *Alex. Ald. C.* ἐρεῖ. 35 αὐτοῦ *O.* deest. 36 *Alex.* Γένοιτο, γένοιτο. 37 *O.* πᾶς ὁ κοιμώμενος. & vers. 21 & 22. 38 *O.* ἀσχημοσύνην. 39 *Alex.* μετὰ κτήνους. 40 *O.* ponit hunc versum ante versum 21. 41 *Ald.* αὐτοῦ ἤ. 42 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκ μητρός. 43 *Alex. O. Ald. C.* μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ. 44 *Alex.* & *Ald.* γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων. 45 *O.* τοῦ πατρός. deinde eandem maledictionem repetit, & pro τοῦ πατρός habet μητρός. 46 *O.* πλησίον αὐτοῦ· & hunc versum ponit post versum sequentem. 47 *Alex.* πᾶς ὁ ἄνθρωπος. 48 *Alex. O. Ald. C.* ὅστις οὐκ. 49 *Ald.* ἐμμένει πᾶσι. *C.* ἐμμενεῖ ἐν πᾶσι. 50 *Alex. Ald. C.* τοῦ ποιῆσαι. 51 *Ald.* ἐρεῖ.

Cap. 28. 1 *Ms. Alex.* Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, ἐὰν ἀκοῇ. atque ita *Ms. O.* & *Ald. ed.* sed in *O.* desunt ἐὰν ἀκοῇ usque ad θεοῦ σου. *Compl. ed.* habet Ἐὰν ἀκοῇ. 2 *Alex.* & *C.* εἰσακούσητε. *Ald.* ἀκούσητε. 3 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν. 4 *O.* φυλάξασθαι ποιεῖν. 5 *Alex.* ἐντολὰς, ἅς. *O. Ald. C.* ἐντολὰς αὐτοῦ, ἅς. 6 *Alex.* θεὸς ὑπεράνω. 7 *Alex. O. Ald. C.* πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς. 8 ἀκοῇ *O.* deest. 9 *Alex.* εἰσακούσῃς. *Ald.* & *C.* εἰσακούσῃ. 10 *Ald.* ἔγγονα. *C.* ἔργα. 11 *Alex.* τὰ ἔγγονα τῆς γῆς σου.

 12 καὶ

[12] καὶ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια **5** τῶν προβάτων σου. Εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου. **6** [13] Εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ [14] εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί **7** σε. [15] Παραδῷ κύριος ὁ θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου· [16] ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς σέ, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται **8** [17] ἀπὸ προσώπου σου. Ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς [18] ταμείοις σου, καὶ ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, [19] ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί **9** σοι. Ἀναστήσαι σε [20] κύριος ἑαυτῷ λαὸν [21] ἅγιον, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου. ἐὰν [22] ἀκούσῃς [23] τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς [24] ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐ- **10** τοῦ, Καὶ ὄψονταί σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικέκληταί σοι, καὶ **11** φοβηθήσονταί σε. Καὶ πληθυνεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς ἀγαθὰ [25] ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐπὶ τοῖς [26] ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐπὶ τοῖς [27] γεννήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τῆς [28] γῆς σου ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς **12** πατράσι σου δοῦναί σοι. Ἀνοίξαι σοι κύριος τὸν [29] θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν, τὸν οὐρανόν, δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ [30] καιροῦ. εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. καὶ [31] δανειεῖς ἔθνεσι πολλοῖς σὺ δὲ οὐ δανειῇ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσι.

13 Καταστήσαι σε κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλὴν καὶ μὴ εἰς οὐράν, καὶ ἔσῃ τότε ἐπάνω καὶ οὐκ [32] ἔσῃ ὑποκάτω. ἐὰν [33] ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, [34] ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σή- **14** μερον [35] φυλάσσειν, Οὐ παραβήσῃ [36] ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν, ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον [37] δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά, πορεύεσθαι ὀπί- **15** σω θεῶν ἑτέρων λατρεύειν αὐτοῖς. Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ [38] εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ [39] σου, [40] φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς [41] αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, [42] καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ [43] καταλήψονταί σε.

16 Ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπικατάρατος **17** σὺ ἐν ἀγρῷ. Ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί **18** σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου. [44] Ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ [45] γεννήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

19 Ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.

20 [46] Ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν [47] ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα οὗ ἐὰν [48] ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά [49] σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, [50] καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου, [51] διότι **21** [52] ἐγκατέλιπές με. Προσκολλήσαι κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν [53] εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κλη- **22** ρονομῆσαι αὐτήν. Πατάξαι σε [54] κύριος ἐν ἀπορίᾳ, καὶ πυρετῷ, καὶ ῥίγει, καὶ [55] ἐρεθισμῷ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ τῇ [56] ὤχρᾳ, καὶ καταδιώξονταί σε ἕως ἂν ἀπολέσω- **23** σί σε. Καὶ [57] ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω **24** σου σιδηρᾶ. Δώη [58] κύριος ὁ θεός σου τὸν [59] ὑετὸν τῆς γῆς σου κονιορτόν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [60] καταβήσεται, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε, **25** καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ [61] σε ἐν τάχει. Δώη σε κύριος [62] ἐπὶ κοπὴν ἐναντίον [63] τῶν ἐχθρῶν·

---

12 *Alex.* & *C.* abest καί. 13 *Alex.* Εὐλογητός. 14 εὐλογημένος σὺ ἐν *O.* desunt. *Alex.* habet εὐλογητὸς σὺ ἐν. 15 *Alex.* & *Ald.* Παραδῷ σοι κύριος. *C.* habet Παραδώσει κύριος. 16 *Alex.* ἐν ὁδῷ. 17 *O.* πρό. 18 *Alex. O. Ald. C.* ταμείοις (*Alex.* ταμιείοις) σου, καὶ ἐν πᾶσιν οὗ. 19 *C.* καὶ εὐλογήσει σε ἐπὶ τῆς γῆς. 20 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεός σου ἑαυτῷ. 21 *O.* περιούσιον καὶ ἅγιον. 22 *Alex. O. Ald. C.* εἰσακούσῃς. 23 τῆς φωνῆς *O.* desunt. 24 *Alex. O. Ald. C.* ἐν ταῖς. 25 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τοῖς. 26 *O.* γεννήμασι··· ἐκγόνοις. 27 *Alex.* γενήμασι. 28 *Alex. O.* γῆς ἧς. 29 *Alex.* θησαυρὸν τὸν ἀγαθὸν αὐτοῦ τὸν οὐράνιον. 30 *Alex. Ald. C.* καιροῦ αὐτοῦ. εὐλογῆσαι. 31 *Alex.* ἐκδανειεῖς. al. δανειεῖς. 32 ἔσῃ *O.* deest. 33 *Alex. O.* ἀκούσῃς τῶν ἐντολῶν κυρίου. *Ald.* & *C.* εἰσακούσῃς τῶν ἐντολῶν κ. 34 *C.* ὅσας. 35 *Alex. Ald.* & *C.* φυλάσσειν καὶ ποιεῖν, Οὐ. *O.* φυλάσσεσθαι ποιεῖν, Οὐ. 36 *Alex. O. Ald. C.* ἀπὸ πάντων τῶν λόγων, ὧν. 37 *Alex. O. Ald. C.* δεξιὰ ἢ ἀριστερά. 38 *O.* ἀκούσητε. 39 σου *O.* deest.

40 *Alex. O. Ald. C.* φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας. sed πάσας *O.* deest. 41 *O.* ἃς ἐγώ. 42 καὶ al. deest. 43 *O.* εὑρήσουσι. 44 Pro versu 18 & 19. *O.* habet tantum καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σοι. 45 *Alex.* γενήματα. 46 *Alex. O. Ald. C.* Ἐξαποστείλαι κύριός σοι τὴν. 47 *Sym.* ἀχορτασίαν. 48 *C.* ἐπιβαλεῖς. 49 *Alex. O. Ald. C.* σου, ὅσα ἂν (*Alex.* ἐὰν) ποιήσῃς, (*C.* ποιῇς) ἕως ἄν. 50 *Alex.* καὶ ἕως ἀπολέσῃ. 51 *O.* ὅτι. 52 *Alex.* ἐγκατέλειπάς με. *O.* ἐγκατέλιπες αὐτόν. 53 *Alex. Ald. C.* σὺ εἰσπορεύῃ. 54 *Alex. O. Ald. C.* κύριος ἀπορίᾳ. 55 *Alex. O. Ald.* & *C.* ἐρεθισμῷ, καὶ φόνῳ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ. 56 *O.* ὠχρίᾳ. 57 *Alex. Ald.* ἔσται ὁ οὐρανός. al. ἔσται σου ὁ οὐρ. 58 *Alex. O. Ald. C.* κύριος τόν. 59 *Alex.* ὑετὸν τῇ γῇ σου. 60 *Alex. O. Ald. C.* καταβήσεται ἐπὶ σέ, ἕως. 61 *Alex. O. Ald. C.* σε. Δώη. 62 *Alex.* ἐπὶ σκοπὴν ἐναντίον. *O.* θραυομένον ἐναντίον. 63 *Alex. O. Ald. C.* ἐχθρῶν [*Alex.* ἐχθρῶν] σου· ἐν.

ἐν

ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἔσῃ [64] διασπορὰ ἐν πάσαις [65] βασιλείαις τῆς

26 γῆς. Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσαι ὁ [66] ἐκφοβῶν.

27 Πατάξαι σε κύριος [67] ἕλκει [68] Αἰγυπτίῳ [69] εἰς τὴν ἕδραν, καὶ ψώρᾳ ἀγρίᾳ, καὶ κνήφῃ, ὥστε

28 μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι. Πατάξαι σε κύριος παραπληξίᾳ, καὶ ἀορασίᾳ, καὶ ἐκστάσει

29 διανοίας. Καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, [70] ὡσεί τις ψηλαφήσαι τυφλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐοδώσει [71] τὰς ὁδοὺς σου. καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος, καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ [72] ἔσαι ὁ βοηθῶν.

30 Γυναῖκα λήψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτήν· οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ [73] οὐκ οἰκήσεις [74] ἐν αὐτῇ· ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ οὐ [75] μὴ τρυ-

31 γήσεις αὐτόν. Ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος [76] ἐναντίον σου, καὶ [77] οὐ φάγῃ [78] ἐξ αὐτοῦ· ὁ ὄνος σου ἡρπασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἀποδοθήσεταί σοι· τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσαι σοι ὁ βοηθῶν.

32 Οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί [79] σου βλέψονται σφακελίζοντες εἰς [80] αὐτά, [81] οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ

33 σου. Τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου, καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος, ὃ οὐκ ἐπίστασαι· καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος

34 [82] πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα τῶν ὀφθαλμῶν σου,

35 ἃ [83] βλέψῃ. Πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας, ὥστε μὴ δύνασθαι ἰαθῆναί σε ἀπὸ ἴχνους

36 τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου. Ἀπαγάγοι κύριός σε καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου, οὓς ἂν [84] καταστήσῃς ἐπὶ σεαυτὸν, [85] ἐπ' ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις.

37 Καὶ ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς ἂν [86] ἀπαγάγῃ σε κύριος ἐκεῖ.

38 Σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον, καὶ ὀλίγα [87] εἰσοίσεις,

39 ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς. Ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ κατεργᾷ, καὶ οἶνον οὐ πίεσαι, οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ

40 ὁ σκώληξ. Ἐλαῖαι [88] ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ, ὅτι

41 ἐκρυήσεται ἡ ἐλαία σου. Υἱοὺς καὶ θυγατέρας [89] γεννήσεις καὶ οὐκ [90] ἔσονται, ἀπελεύσον-

42 ται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ. Πάντα τὰ [91] ξύλινά σου, καὶ τὰ [92] γεννήματα τῆς γῆς σου

43 ἐξαναλώσει ἡ ἐρυσίβη. Ὁ προσήλυτος ὅς ἐστιν ἐν σοί, ἀναβήσεται [93] ἄνω ἄνω, σὺ δὲ

44 καταβήσῃ κάτω κάτω. Οὗτος [94] δανειεῖ σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανειεῖς· οὗτος ἔσαι

45 [95] κεφαλή, σὺ δὲ ἔσῃ [96] οὐρά. Καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταδιώξονταί σε, καὶ καταλήψονταί σε, ἕως ἂν [97] ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, ὅτι οὐκ [98] εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, [99] φυλάξαι [100] τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ

46 δικαιώματα [1] ὅσα ἐνετείλατό σοι. Καὶ ἔσαι ἐν σοὶ σημεῖα, καὶ τέρατα [2] ἐν τῷ

47 σπέρματί σου [3] ἕως τοῦ αἰῶνος, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ [4] ἀγαθῇ διανοίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάν-

48 των. Καὶ [5] λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου, [6] οὓς ἐπαποστελεῖ κύριος ἐπὶ σὲ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν δίψει, καὶ ἐν γυμνότητι, καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων· καὶ [7] ἐπιθήσει κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, ἕως ἂν [8] ἐξολοθρεύσῃ σε.

49 [9] Ἐπάξει [10] ἐπὶ σὲ κύριος ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς [11] ὡσεὶ ὅρμημα ἀετοῦ, [12] ἔ-

---

64 *Alex. O. Ald. C.* ἐν διασπορᾷ. 65 *Alex.* ταῖς βασιλείαις. 66 *Alex. O. Ald. C.* ἀποσοβῶν. 67 *Alex. O. Ald. C.* ἐν ἕλκει. 68 *C.* Αἰγυπτίων. 69 *Alex.* & *O.* ἐν ταῖς ἕδραις. al. καὶ ἐν ταῖς ἕδραις. al. εἰς τὰς ἕδρας. 70 *Alex. O. Ald. C.* ὡσεὶ [*O.* ὡς] ψηλαφήσαι τυφλὸς [*Alex.* ὁ τυφλός] 71 *O.* τότε τὰς ὁδούς. 72 *Alex. Ald. C.* ἔσαι σοι ὁ. *O.* ἐστίν σοι ὁ. 73 *Ald.* οὐ κατοικήσεις. *C.* ἕτερος οἰκήσει. 74 *O.* ἐπ'. 75 μὴ *O.* deest. 76 *Ald.* ἐνώπιον. 77 *Alex.* οὐ μὴ φάγῃ. 78 *O.* ἀπ'. 79 *Alex.* σου ἔσονται σφακελίζοντες. *O. Ald. C.* σου ὄψονται σφακελίζοντες. 80 *C.* αὐτούς. 81 *Alex. O. Ald.* & *C.* καὶ οὐκ. 82 *Ald.* ἐπὶ πάσας. 83 *O.* ὄψῃ. 84 *Alex.* καταστήσεις. 85 *Alex.* & *O.* εἰς ἔθνος. 86 *C.* ἀπαγάγοι. 87 *O.* συνάξεις. 88 *O. C.* ἔσονται ἐν. 89 *C.* γεννήσῃς.

90 *Alex.* & *O.* ἔσονταί σοι, ἀπελεύσονται. 91 *O. C.* ξύλα. 92 *Alex.* γεννήματά σου τῆς γῆς ἐξαναλώσει. 93 *Alex. O. Ald. C.* ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω. 94 *Ald.* δανείσει··· δανείσεις. 95 *Alex. Ald. C.* εἰς κεφαλήν. 96 *Alex. Ald. C.* εἰς οὐράν. 97 *Alex.* * ἐξολεθρεύσει σαι, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσαι. 98 *Alex.* ἤκουσας. 99 *Alex. Ald. C.* τοῦ φυλάσσεσθαι. 100 *Alex.* σε πάσας τάς. 1 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῦ ὅσα. 2 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐν. 3 *Alex.* ἕως αἰῶνος. 4 *Alex.* ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ διά. *O. Ald. C.* ἀγαθῇ καρδίᾳ διά. 5 *C.* λατρεύσεις ἐκεῖ τοῖς. 6 *Alex.* οἷς ἐπαποστέλλει κύριος ἐν λιμῷ, καὶ δείψει. pro ἐπαποστελεῖ alii habent ἐξαποστελεῖ. 7 *Alex.* & *C.* ἐπιθήσει. 8 *Alex.* ἐξολεθρεύσῃ. 9 *Ald.* Καὶ ἐπάξει. 10 *Alex. O. C.* κύριος ἐπὶ σὲ ἔθνος. 11 *O.* ὡς. 12 *Alex. Ald. C.* ἔθνος οὗ οὐκ.

50 ἔθνος ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, Ἔθνος ἀναιδὲς [13] προσώπῳ, ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον [14] πρεσβύτου, καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει.

51 Καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν [15] κτηνῶν σου, καὶ τὰ [16] γεννήματα τῆς γῆς σου, ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοι σῖτον, οἶνον, [17] ἔλαιον, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου,

52 ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, Καὶ ἐκτρίψῃ σε [18] ἐν τῶν πόλεσί σου· ἕως ἂν [19] καθαιρεθῶσι τὰ [20] τείχη τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρὰ, ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς, ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. καὶ [21] θλίψει σε [22] ἐν τῶν πόλεσί σου, [23] αἷς

53 ἔδωκέ [24] σοι. Καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, κρέα υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου, [25] ὅσα ἔδωκέ [26] σοι, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει [27] σου, [28] ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός

54 σου. Ὁ [29] ἁπαλὸς ὁ ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα, [30] βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν [31] αὐτοῦ, καὶ τὴν γυναῖκα [32] τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, [33] καὶ τὰ καταλελειμμένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ [34] αὐτῷ·

55 Ὥστε δοῦναι ἑνὶ [35] αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὧν [36] ἂν κατέσθη διὰ τὸ μὴ [37] καταλειφθῆναι αὐτῷ [38] οὐδὲν ἐν τῇ [39] στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει [40] σου, ᾗ ἂν [41] θλίψωσί σε οἱ ἐχθροί σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί

56 σου. Καὶ ἡ ἁπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ [42] τρυφερὰ, ἧς οὐχὶ πεῖραν [43] ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν [44] τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα, βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν [45] ἐν κόλπῳ αὐτῆς,

57 καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, Καὶ τὸ [46] χόριον αὐτῆς τὸ ἐξελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς, καὶ τὸ τέκνον [47] αὐτῆς ὃ ἐὰν τέκῃ· καταφάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ [48] στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ [49] θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου [50] ἐν ταῖς πόλεσί

58 σου, Ἐὰν μὴ [51] εἰσακούσῃς ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ [52] ἔντιμον τὸ θαυμαστὸν τοῦτο, ΚΥΡΙΟΝ τὸν

59 ΘΕΟΝ σου. Καὶ παραδοξάσει κύριος τὰς πληγάς σου, καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστὰς, καὶ

60 νόσους πονηρὰς καὶ πιστάς. Καὶ ἐπιστρέψει [53] πᾶσαν τὴν ὀδύνην Αἰγύπτου τὴν πονηρὰν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κολ-

61 ληθήσονται ἐν σοί. Καὶ πᾶσαν μαλακίαν, [54] καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην, [55] καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐπάξει κύριος ἐπὶ σὲ,

62 ἕως ἂν [56] ἐξολοθρεύσῃ σε. Καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, ἀνθ' ὧν [57] ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ [58] τῷ πλήθει, ὅτι οὐκ [59] εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ [60] Θεοῦ

63 σου. Καὶ ἔσται ὃν τρόπον [61] εὐφράνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς, καὶ πληθῦναι ὑμᾶς, οὕτως [62] εὐφρανθήσεται κύριος [63] ἐφ' ὑμῖν [64] ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς· καὶ [65] ἐξαρθήσεσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς, [66] εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐ-

64 κεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. Καὶ διασπερεῖ σε κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς [67] ἕως ἄκρου [68] τῆς γῆς, καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, [69] οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου.

65 Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε, [70] οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει [71] τοῦ ποδός σου. καὶ δώσει σοι κύριος ἐκεῖ [72] καρδίαν ἑτέραν ἀπειθοῦσαν, καὶ ἐκλείποντας ὀ-

66 φθαλμοὺς, καὶ τηκομένην ψυχήν. Καὶ ἔσται ἡ ζωή σου [73] κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου· καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς,

---

13 C. προσώπου. 14 Alex. Ald. C. πρεσβυτέρου. 15 O. τέκνων. 16 Alex. γενήματα. 17 Alex. καὶ ἔλαιον, βουκόλια. 18 Alex. O. Ald. C. ἐν πάσαις ταῖς. 19 O. καθαιρεθῇ. 20 Alex. Ald. C. τείχη σου τά. 21 O. ἐκθλίψει. 22 Alex. O. Ald. C. ἐν πάσαις ταῖς. 23 O. ἅς. 24 Alex. O. Ald. C. σοι κύριος ὁ Θεός σου. Καί. 25 Ald. ἅ. C. ὅσας. 26 Alex. O. Ald. C. σοι κύριος ὁ Θεός σου, ἐν τῇ. 27 σου deest Ald. 28 O. ἐν ᾗ. 29 Alex. ἁπαλὸς ἐν. 30 Ald. βασκανιεῖ. & vers. 56. 31 αὐτοῦ ··· αὐτοῦ O. desunt. 32 Alex. αὐτοῦ τήν. 33 Alex. καὶ καταλελιμμένα τὰ τέκνα. 34 αὐτῷ O. deest. 35 αὐτῶν O. deest. 36 O. Ald. ἂν κατεσθίῃ. C. καταφάγεται. al. καταφάγηται. 37 Alex. καταλελεῖφθαι. 38 al. μηδέν. 39 Alex. Ald. C. στενοχωρίᾳ, καί. O. στενοχωρίᾳ αὐτοῦ, καί. 40 σου C. deest. 41 Alex. θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου. 42 Alex. Ald. C. τρυφερὰ σφόδρα, ἧς. 43 al. ἔλαβον. 44 O. ἁπαλότητα ··· τρυφερότητα. 45 Alex. ἐν τῷ κόλπῳ. 46 O. C. χόριον. 47 αὐτῆς O. deest. 48 Alex. Ald. C. στενοχωρίᾳ, καὶ ἐν τῇ θλίψει ᾗ. 49 Alex. ἂν θλίψει. 50 Alex. Ald. ἐν πάσαις ταῖς. 51 Alex. O. Ald. C. εἰσακούσητε. 52 Alex. O. Ald. ἔντιμον καὶ τό. 53 Alex. O. Ald. C. ἐπὶ σὲ πᾶσαν. 54 Alex. καὶ πληγήν. 55 καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην O. desunt. 56 Alex. ἐξολεθρεύσῃ. 57 Ald. ὅτε. 58 Ald. C. εἰς πλῆθος. 59 Alex. O. Ald. C. εἰσηκούσατε. 60 Alex. O. Ald. C. Θεοῦ ὑμῶν. Καί. 61 Alex. ηὐφράνθη. 62 O. εὐφρανθῇ. 63 O. ἐν. 64 Alex. ἐξολεθρεῦσαι. 65 Alex. O. Ald. C. ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς. 66 Alex. O. Ald. C. εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε (Alex. εἰσπορεύεσθαι) ἐκεῖ. 67 ἕως ἄκρου τῆς γῆς O. desunt. 68 Ald. αὐτῆς, καί. 69 Alex. Ald. C. οἷς οὐκ. 70 Alex. O. C. οὐδὲ μή. 71 O. τῶν ποδῶν. 72 Alex. & O. καρδίαν ἀθυμοῦσαν, καί. Ald. C. καρδίαν ἀπειθοῦσαν, καί. 73 Alex. κεκρεμμένη.

καὶ

67 καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου. Τὸ πρωῒ ἐρεῖς, Πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα; καὶ τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς, Πῶς ἂν γένοιτο πρωΐ; ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου [74] ἃ φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὁραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου ὧν ὄψῃ. 68 Καὶ ἀποστρέψει σε [75] κύριος εἰς Αἴγυπτον ἐν πλοίοις, [76] ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ εἶπα, Οὐ [77] προσθήσῃ ἔτι ἰδεῖν αὐτήν· καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας [78] καὶ παιδίσκας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος.

Κεφ. κθ'. 29.

1 Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης, [1] οὓς ἐνετείλατο κύριος [2] Μωυσῇ στῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Μωὰβ, πλὴν τῆς διαθήκης ἧς διέθετο 2 αὐτοῖς ἐν Χωρήβ. Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς [3] πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησε [4] κύριος ἐν γῇ [5] Αἰγύπτῳ ἐνώπιον ὑμῶν Φαραὼ [6] καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ 3 γῇ αὐτοῦ, Τοὺς πειρασμοὺς [7] τοὺς μεγάλους [8] οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα [9] ἐκεῖνα. 4 Καὶ οὐκ ἔδωκε κύριος [10] ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι, καὶ ὀφθαλμοὺς [11] βλέπειν, καὶ ὦτα 5 ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς [12] τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκ [13] ἐπαλαιώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν [14] οὐ κατετρίβη ἀπὸ τῶν 6 ποδῶν ὑμῶν. Ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ [15] σίκερα οὐκ ἐπίετε, ἵνα γνῶτε [16] ὅ-7 τι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐγώ. Καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου. καὶ [17] ἐξῆλθε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν, καὶ Ὢγ βασιλεὺς [18] Βασὰν εἰς συνάντησιν [19] ἡμῖν [20] ἐν πολέμῳ.

8 Καὶ ἐπατάξαμεν [21] αὐτοὺς, καὶ ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ [22] ἔδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ [23] Γαδδὶ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς 9 [24] Μανασσῆ. Καὶ φυλάξεσθε [25] ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης [26] ταύτης, ἵνα συνῆτε [27] πάντα ὅσα [28] ποιήσετε. 10 Ὑμεῖς ἑστήκατε [29] πάντες σήμερον [30] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν, καὶ οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, πᾶς ἀνὴρ Ἰσ-11 ραήλ. [31] Αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ [32] τὰ ἔκγονα ὑμῶν, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν, ἀπὸ ξυλοκόπου [33] ὑμῶν καὶ 12 ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν, [34] Παρελθεῖν [35] ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ [36] ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ, ὅσα κύριος ὁ θεός σου διατίθεται 13 πρὸς σὲ σήμερον· Ἵνα στήσῃ [37] σε αὐτῷ εἰς λαὸν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου θεὸς, ὃν τρόπον εἶπέ σοι, καὶ ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 14 Καὶ οὐχ ὑμῖν μόνοις [38] ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην καὶ τὴν ἀρὰν [39] ταύτην, 15 Ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι [40] μεθ' ὑμῶν σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ τοῖς μὴ οὖσι 16 [41] μεθ' ὑμῶν ὧδε σήμερον. Ὅτι ὑμεῖς οἴδατε [42] πῶς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ [43] Αἰγύπτῳ, [44] ὡς παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν * οὓς 17 [45] παρήλθετε. Καὶ ἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν, καὶ τὰ εἴδωλα [46] αὐτῶν, [47] ξύλον καὶ λίθον, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἅ ἐστι παρ' 18 αὐτοῖς. Μή τις ἐστὶν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλὴ, τίνος ἡ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, [48] πορευθέντες λατρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων· μή τις

---

74 *Ald. C.* οὐ. *O.* deest. 75 *Ald.* κύριος ὁ θεὸς εἰς. 76 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἐν τῇ. 77 *Alex.* προσθήσεσθαι. *O. C.* προσθήσεσθε. *Ald.* προσθήσετε. 78 *Ald.* καὶ εἰς παιδίσκας. Huic capiti *Ald.* addit versum priorem capitis sequentis.

Cap. 29. 1 *Mſ. Alex.* ἧς ἐνετείλατο. 2 *Alex.* τῷ Μωυσῇ. al. Μωϋσεῖ. 3 *Alex.* πάντας υἱούς. 4 *Mſ. O. Ald. ed. & Comp.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν. 5 *O. Ald. C.* Αἰγύπτου. 6 *Alex. Ald. C.* καὶ πᾶσι τοῖς. 7 τοὺς μεγάλους *C.* desunt. 8 *Alex. & C.* οὓς εἴδον οἱ. 9 *Alex. Ald. & C.* ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα κραταιὰν, [*Ald. & C.* τὴν κραταιὰν] καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. Καὶ οὐκ ἔδωκεν. quod etiam adſcriptum in margine l. v. docent *Scholia Rom. Augustinum* autem in Qu. habere : *& prodigia illa magna, & manum validam: & non dedit Dominus* &c. 10 ὁ θεὸς *O.* desunt. 11 *Alex.* τοῦ βλέπειν, καὶ τὰ ὦτα. 12 *Alex.* τεσσεράκοντα. 13 *Alex. & C.* ἐπαλαιώθησαν. 14 *C.* οὐκ ἀπετρίβη. 15 *C.* σικέραν. 16 *Alex. O. Ald. & C.* ὅτι οὗτος [*O.* οὗτός ἐστι] κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καί. 17 *O.* ἦλθε. 18 *Alex.* τῆς Βασάν. 19 *O.* ὑμῖν. 20 *Alex.* ἐν τῷ πολέμῳ. 21 *Ald.* αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, καί. 22 *C.* ἐδώκαμεν. 23 *Alex.* Γαδδεί. 24 *Alex.* Μανασσῆ. 25 ποιεῖν *C.* deest. 26 *Alex. Ald. & C.* ταύτης ποιεῖν αὐτοὺς, ἵνα. 27 *O.* ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιήσετε. 28 *Ald.* ἐποιήσατε. *C.* ποιεῖτε. 29 *Alex. & C.* σήμερον πάντες. 30 *Alex. O. Ald. C.* ἔναντι. 31 *Alex.* Καὶ αἱ. 32 *Alex. O. Ald. C.* τὰ τέκνα ὑμῶν. 33 *Alex. O. Ald. C.* ὑμῶν ἕως. 34 *O. C.* Παρελθεῖν σε ἐν. 35 *Alex.* * τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ. 36 *Alex. O. Ald. C.* σου. 37 *Alex.* σε ἑαυτῷ λαόν. 38 *C.* διατίθεμαι ἐγώ. 39 ταύτην *O.* deest. 40 *Alex.* σήμερον μεθ' ὑμῶν ἔναντι κυρίου. *O. Ald. C.* μ. ὑ. σ. ἔναντι κυρ. 41 *Alex.* μεθ' ἡμῶν ὧδε σήμερον ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Ὅτι. *C.* ὧδε μεθ' ὑμῶν σήμερον. Ὅτι. *O.* μεθ' ὑμῶν σήμερον. Ὅτι. 42 *Alex. Ald. C.* ὡς. 43 al. Αἰγύπτου. 44 *Alex.* καὶ ὡς. * *Francof.* hic incipit verſ. 17. 45 *Alex.* παρήλθομεν. Καί. 46 αὐτῶν *O.* deest. 47 *O.* λίθων, καὶ ξύλων. 48 *Alex. Ald. C.* πορεύεσθαι.

ἐστὶν

ἐστὶν [49] ἐν ὑμῖν [50] ῥίζα ἄνω φύουσα [51] ἐν χολῇ καὶ πικρίᾳ.

19 Καὶ ἔσαι ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐπιφημίσηται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων, Ὅσιά μοι γένοιτο, ὅτι ἐν τῇ ἀποπλανήσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι, ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον·

20 Οὐ μὴ [52] θελήσει ὁ θεὸς [53] εὐϊλατεῦσαι αὐτῷ, ἀλλ' ἢ τότε [54] ἐκκαυθήσεται [55] ὀργὴ κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ· καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθήκης ταύτης, αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ [56] τούτῳ· καὶ ἐξαλείψει κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

21 Καὶ διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων [57] υἱῶν Ἰσραήλ, κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς [58] διαθήκης [59] τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

22 Καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα οἱ υἱοὶ ὑμῶν, οἳ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς [60] γῆς ἐκείνης καὶ τὰς νόσους αὐτῆς, ἃς ἀπέστειλε κύριος ἐπ' αὐτήν,

23 Θεῖον καὶ [61] ἅλα κατακεκαυμένον· πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται, οὐδὲ ἀνατελεῖ, οὐδὲ μὴ ἀναβῇ [62] ἐπ' αὐτὴν πᾶν χλωρόν· ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα, Ἀδαμὰ καὶ [63] Σεβωΐμ, ἃς κατέστρεψε κύριος ἐν θυμῷ [64] καὶ ὀργῇ·

24 Καὶ ἐροῦσι πάντα τὰ ἔθνη, Διατί ἐποίησε [65] κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ; τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος;

25 Καὶ ἐροῦσιν, Ὅτι κατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, [66] ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

26 Καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοῖς [67] ἑτέροις, οὓς οὐκ [68] ἠπίσαντο, [69] οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς·

27 Καὶ ὠργίσθη [70] θυμῷ κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὴν κατὰ πάσας [71] τὰς κατάρας τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

28 Καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς [72] κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν [73] ὡσεὶ νῦν.

29 Τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ θεῷ [74] ἡμῶν, τὰ δὲ φανερὰ [75] ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.

Κεφ. λ'. 30.

1 ΚΑὶ ἔσαι ὡς ἂν [1] ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν [2] ἔδωκα πρὸ προσώπου [3] σου, καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὗ [4] ἐὰν διασκορπίσῃ σε [5] κύριος ἐκεῖ,

2 Καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου, καὶ [6] εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

3 Καὶ [7] ἰάσεται κύριος τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς διεσκόρπισέ σε [8] κύριος ἐκεῖ.

4 Ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου [9] ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ [10] ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐκεῖθεν [11] λήψεταί σε

5 [12] κύριος ὁ θεός σου. [13] Καὶ [14] εἰσάξει [15] σε ὁ θεός σου [16] ἐκεῖθεν εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου· καὶ κληρονομήσεις αὐτήν, καὶ εὖ σε ποιήσει, καὶ πλεονασόν σε ποιήσει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου.

6 Καὶ περικαθαριεῖ κύριος τὴν καρδίαν σου, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἵνα [17] ζῇς [18] σύ.

7 Καὶ δώσει [19] κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε, οἳ ἐδίωξάν σε.

8 Καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, [20] καὶ

---

49 ἐν C. deest. 50 Alex. ῥίζα πικρίας ἄνω. 51 al. deest ἐν. 52 C. θελήσῃ. 53 Alex. εὐειλατεύειν αὐτῷ. Ald. & C. εὐϊλατεύειν αὐτῷ. 54 C. ἐγκαυθήσεται. 55 C. ὀργῇ. 56 Alex. O. Ald. C. τοῦ νόμου τούτου· καί. 57 Alex. τῶν υἱῶν. 58 O. διαθήκης ταύτης τάς. 59 Alex. τῆς γεγραμμένης. 60 O. γενεᾶς ἐκείνης. 61 Ald. & C. ἅλας. 62 Alex. O. Ald. C. ἐπ' αὐτῆς. 63 Alex. Σεβωείν. 64 Alex. & Ald. καὶ ὀργῇ αὐτοῦ. Καί. C. αὐτοῦ καὶ ὀργῇ. Καί. 65 Alex. οὕτως κύριος τῇ. O. κύριος τῇ. 66 Ald. ἣν. 67 Alex. O. Ald. C. ἑτέροις καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, οἷς οὐκ. 68 C. ἐπιστήσαντο. 69 Sym. οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς. 70 Alex. & C. κύριος θυμῷ ἐπί. 71 Alex. & Ald. τὰς ἀρὰς τῆς διαθήκης τάς. C. τὰς ἀρὰς τάς. 72 Alex. κύριος ἐν θυμῷ. O. κύριος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἐκ τῆς γῆς ἐν θυμῷ.

73 ὡσεὶ νῦν O. desunt. 74 O. Ald. ὑμῶν. 75 O. ὑμῖν.

Cap. 30. 1 Ed. Ald. εἰσέλθωσι. 2 Mſ. Alex. Ald. ed. & C. δέδωκα. 3 σου O. deest. 4 al. ἄν. 5 Alex. Ald. C. κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ. 6 Alex. Ald. C. ὑπακούσῃ. O. ἐπακούσῃ. 7 O. ἱλάσεται. 8 Alex. Ald. C. κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ. 9 ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ al. abeſt. 10 ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ C. desunt, & in O. τοῦ οὐρανοῦ desunt. 11 Alex. λήμψεταί σε. 12 κύριος ὁ θεός σου desunt Alex. Ald. C. 13 Καὶ εἰσάξει σε ὁ θεός σου ἐκεῖθεν O. desunt. 14 Ald. συνάξει. 15 Alex. Ald. C. σε κύριος ὁ θεός σου. 16 ἐκεῖθεν Alex. Ald. C. deest. 17 O. Ald. ζήσῃς. al. ζώσας. 18 Alex. & O. σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου. Καὶ δώσει. 19 Alex. κύριος τὰς ἀρὰς. 20 καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ O. desunt.

ποι-

ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλ-9λομαί σοι σήμερον. [21] Καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐν τοῖς [22] ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐν τοῖς [23] γενήμασι τῆς γῆς σου, ὅτι ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι [24] ἐπὶ σοὶ εἰς ἀγαθά, καθότι [25] εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσι σου·

10 Ἐὰν [26] εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσεσθαι [27] τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, [28] καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ [29] τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου· ἐὰν ἐπιστραφῇς ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρ-11δίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου. Ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, οὐχ ὑπέρογκός [30] ἐστιν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ 12ἐστιν. Οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ [31] ἄνω ἐστὶ, λέγων, Τίς ἀναβήσεται [32] ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποι-13ήσομεν; Οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστὶ, λέγων, Τίς [33] διαπεράσει [34] ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, [35] καὶ λάβῃ ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσῃ αὐτὴν, καὶ ποιήσο-14μεν; Ἐγγύς σου ἐστὶ τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ 15ἐν ταῖς χερσί σου ποιεῖν αὐτό. Ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν.

16 [36] Ἐὰν εἰσακούσῃς τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ [37] θεοῦ σου, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί [38] σοι σήμερον, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ [39] φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ, εἰς ἣν εἰσ-17πορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. Καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία σου, καὶ μὴ εἰσακούσῃς, καὶ πλανηθεὶς [40] προσκυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις καὶ 18 [41] λατρεύσῃς αὐτοῖς, [42] Ἀναγγέλλω σοι σήμερον, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε, καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι [43] γένησθε ἐπὶ τῆς [44] γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονο-19μῆσαι αὐτήν. Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν. [45] ἔκλεξαι [46] τὴν ζωὴν σὺ, ἵνα [47] ζήσῃς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου,

20 Ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου, εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν [48] σου, τὸ κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ δοῦναι αὐτοῖς.

Κεφ. λα'. 31.

1 ΚΑὶ συνετέλεσε Μωυσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ,

2 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι [1] καὶ ἐκπορεύεσθαι. κύριος δὲ εἶπε πρὸς μὲ, Οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.

3 Κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, [2] οὗτος ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου, καὶ [3] κατακληρονομήσεις αὐτούς· καὶ Ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε κύριος.

4 Καὶ [4] ποιήσει κύριος ὁ θεὸς σου αὐτοῖς καθὼς ἐποίησε Σηὼν καὶ Ὢγ δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐτῶν, καθότι [5] ἐξωλόθρευσεν αὐτούς,

5 Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς [6] κύριος ὑμῖν· καὶ ποιήσετε αὐτοῖς, [7] καθότι ἐνετειλάμην ὑμῖν.

6 Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ, [8] μηδὲ δειλιά-

21 *Alex.* O. *Ald.* C. Καὶ πολυωρήσει σε. 22 O. γεννήμασι τῆς γῆς··· ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν. 23 *Alex.* γενήμασιν. 24 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐπὶ σέ. 25 *Alex.* ηὐφράνθη. 26 *Alex.* & C. εἰσακούσῃ. 27 *Alex.* O. *Ald.* καὶ ποιεῖν πάσας τάς. 28 καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ C. desunt. 29 C. τὰ γεγραμμένα. 30 ἐστὶν O. deest. 31 ἄνω O. *Ald.* C. deest. 32 *Alex.* *Ald.* C. ἡμῶν. 33 *Ald.* διαπεράσεται. 34 ἡμῖν C. deest. 35 *Alex.* *Ald.* C. καὶ λήψεται (*Alex.* λήμψεται) ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν; Ἐγγύς. O. καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτὴν, ποιήσομεν; Ἐγγύς. 36 *Alex.* *Ald.* C. Ἐὰν δὲ εἰσακούσητε τάς. 37 *Alex.* & C. θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγώ. *Ald.* θεοῦ ὑμῶν ὅσα ἐγώ. O. θεοῦ, ἃς ἐγώ. 38 C. ὑμῖν. 39 *Alex.* φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. O. *Ald.* C. φυλάσσειν (O. φυλάσσεσθαι) τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. sed C. fine ultimo αὐτοῦ. 40 *Alex.* προσκυνήσεις. 41 *Alex.* λατρεύσεις. 42 O. Ἀπαγγελῶ. 43 O. γενήσεσθε. 44 *Alex.* *Ald.* γῆς, ἣς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, εἰς ἥν. 45 *Alex.* καὶ * ἐκλέξεται. *Ald.* & C. καὶ ἔκλεξαι. 46 *Alex.* τὴν εὐλογίαν, ἵνα. O. *Ald.* C. τὴν ζωὴν, ἵνα. 47 *Alex.* & C. ζῇς σὺ καί. al. ζώσῃς σὺ καί. 48 *Alex.* O. C. σου, κατοικεῖν σε ἐπί. *Ald.* σου, κατοικεῖν ἐπί.

Cap. 31. 1 *Alex.* ἢ ἐκπορεύεσθαι. 2 *Alex.* αὐτὸς ἐξολεθρεύσει. O. *Ald.* C. αὐτὸς ἐξολοθρεύσει. 3 al. κληρονομήσεις. 4 *Alex.* ποιήσει αὐτοῖς κύριος καθώς. O. *Ald.* C. ποιήσει κύριος αὐτοῖς καθώς. sed O. καθά. 5 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. 6 *Alex.* *Ald.* C. κύριος ἐνώπιον ὑμῶν· καί. 7 C. καθά. 8 *Alex.* μηδὲ δίλια. *Ald.* & C. μηδὲ δειλία.

σης, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι κύριος ὁ θεός [9] σου ὁ προπορευόμενος [10] μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν, οὔτε μή σε ἀνῇ, [11] οὔτε μή σε 7 [12] ἐγκαταλίπῃ. Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ [13] ἔναντι παντὸς Ἰσραήλ, Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ [14] πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν [15] ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ σὺ κατακληρονομήσεις [16] αὐτοῖς.

8 Καὶ κύριος ὁ [17] συμπορευόμενος μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει σε, [18] οὐδὲ μή [19] σε ἐγκαταλίπῃ. μὴ 9 φοβοῦ, μηδὲ δειλία. Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς [20] τὰ ῥήματα τοῦ νόμου [21] τούτου εἰς βιβλίον, καὶ [22] ἔδωκε τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις [23] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

10 Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας,

11 Ἐν τῷ [24] συμπορεύεσθαι πάντα Ἰσραὴλ ὀφθῆναι [25] ἐνώπιον κυρίου τοῦ [26] θεοῦ ὑμῶν, ἐν τῷ τόπῳ [27] ᾧ ἂν ἐκλέξηται [28] κύριος, ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον [29] ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ εἰς τὰ 12 ὦτα αὐτῶν, [30] Ἐκκλησιάσας τὸν λαὸν, τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα καὶ τὸν [31] προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς [32] πόλεσιν ὑμῶν, ἵν' ἀκούσωσι, καὶ [33] ἵνα μάθωσι φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· καὶ ἀκούσονται ποιεῖν πάντας 13 τοὺς λόγους [34] τοῦ νόμου τούτου. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν οἳ οὐκ οἴδασιν, ἀκούσονται, καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι κύριον τὸν [35] θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας [36] ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην [37] ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

14 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδοὺ ἐγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου. κάλεσον Ἰησοῦν, καὶ στῆτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ. καὶ ἐπορεύθη Μωυσῆς καὶ Ἰησοῦς [38] εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔστησαν [39] παρὰ τὰς 15 θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ κατέβη κύριος [40] ἐν νεφέλῃ, καὶ ἔστη [41] παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [42] καὶ ἔστη ὁ στῦλος τῆς νεφέλης [43] παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς 16 [44] τοῦ μαρτυρίου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδοὺ σὺ [45] κοιμᾷ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστὰς [46] οὗτος ὁ λαὸς ἐκπορνεύσει ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τῆς γῆς, εἰς ἣν [47] οὗτος [48] εἰσπορεύεται, καὶ καταλείψουσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην 17 αὐτοῖς. Καὶ ὀργισθήσομαι [49] θυμῷ εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ καταλείψω αὐτοὺς, καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ [50] ἔσται κατάβρωμα· καὶ εὑρήσουσιν [51] αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις. καὶ ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Διότι οὐκ ἔστι κύριος ὁ θεός μου [52] ἐν ἐμοὶ, [53] εὕροσάν με τὰ κακὰ ταῦ- 18 τα. Ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, διὰ πάσας τὰς κακίας, ἃς ἐποίησαν, ὅτι [54] ἀπέστρεψαν ἐπὶ θεοὺς [55] ἀλλοτρίους.

19 Καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης, καὶ [56] διδάξατε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ [57] ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ [58] αὕτη κατὰ πρόσωπον μαρ- 20 τυροῦσα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. Εἰσάξω γὰρ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν [59] αὐτῶν, δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέντες κορήσουσι, καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους, καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς, καὶ παρο-

---

9 *Alex. Ald.* σου οὗτος ὁ προπορευόμενος. 10 *Alex. Ald. C.* μεθ' ὑμῶν, οὐ μή σε ἀνῇ. *O.* ἐν ὑμῖν, οὐδὲ μή σε ἀνῇ. 11 *Alex. Ald.* οὐδ' οὐ μή σε. *O. C.* οὐδὲ μή σε. 12 *Alex.* ἐγκαταλείπῃ. 13 *O. Ald.* ἐναντίον. 14 *O.* πρὸ τὸν λαὸν τοῦτον εἰς. 15 *Alex. O.* αὐτὴν δοῦναι. 16 *Alex. O. C.* αὐτὴν αὐτοῖς. *Ald.* αὐτοῖς αὐτήν. 17 *Alex.* συμπροπορευόμενός σοι μετὰ σοῦ. 18 *Alex. Ald.* οὐδ' οὐ μή. 19 *Alex.* ἐγκαταλείπῃ σε. *C.* ἐγκαταλίπῃ σε. 20 *Alex. Ald.* πάντα τά. 21 τούτου *O.* deest. 22 *C.* ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς. 23 *O.* υἱοῖς Ἰσρ. 24 *Alex.* συμπορεύεσθαι. 25 *O.* ἔναντι. 26 *Alex. O. Ald. C.* θεοῦ σου, ἐν. 27 *Alex.* ὃν ἂν ἐκλέξηται. al. ᾧ ἐξέληται. 28 *Alex.* κύριος ὁ θεός σου, ἀναγνώσεσθαι. *O. C.* κύριος ὁ θεός σου, ἀναγνώσεσθε. 29 *Ald.* ἔναντι. 30 *Alex. Ald.* Ἐκκλησιάσατε τόν. *C.* Ἐκκλησιάσαι τόν. 31 *Alex.* προσήλυτόν σου τόν. 32 *Alex. Ald. C.* πόλεσίν σου, ἵνα. *O.* πόλεσιν αὐτῶν, ἵνα. 33 ἵνα *O.* deest. 34 *O.* τούτους. Καί. 35 *Alex.* θεὸν πάσας. *O. Ald. C.* θεὸν ὑμῶν πάσας. 36 *C.* ἃς. 37 al. εἰς αὐτὴν ἐκεῖ. 38 εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου *O.* desunt. 39 *Ald.* παρὰ. 40 *Alex. Ald. C.* ἐν στύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη. 41 *Alex. O. Ald. C.* ἐπὶ τάς. 42 *O.* ἐν στύλῳ νεφέλης. Καὶ εἶπε κύ. 43 *Alex. C.* ἐπὶ τάς. 44 τοῦ μαρτυρίου *Ald.* & *C.* desunt. 45 *Alex.* κοίμασαι. *Ald.* κοιμᾶσαι. 46 *Alex. O. C.* ὁ λαὸς οὗτος. 47 οὗτος *O.* deest. 48 *Alex. Ald. C.* εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς αὐτὴν, καὶ ἐγκαταλείψουσίν με. *O.* εἰσπορεύονται ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ ἐγκαταλείψουσί με. 49 *Alex. O. Ald. C.* θυμῷ αὐτοῖς ἐν. 50 *C.* ἔσονται. 51 αὐτὸν *O.* deest. 52 *Alex. Ald.* ἐν ὑμῖν. *C.* ἐν ἡμῖν. 53 *O.* εὗρον. 54 *Alex. O. Ald. C.* ἐπέστρεψαν. 55 *O.* ἑτέρους. 56 *Alex.* διδάξατε τούς. 57 *Alex.* ἐμβάλετε. *O. Ald.* ἐμβάλλετε. 58 *Alex. O. Ald. C.* αὕτη εἰς μαρτύριον ἐν. 59 *Alex.* & *O.* αὐτῶν, γῆν.

ξυνου-

ξυνοῦσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην [60] μου.

21 Καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον [61] μαρτυροῦσα· οὐ γὰρ [62] μὴ ἐπιλησθῇ ἀπὸ [63] στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρματος [64] αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ὅσα [65] ποιοῦσιν ὧδε σήμερον, πρὸ τοῦ εἰσαγαγεῖν [66] με αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

22 Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν [67] τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

23 Καὶ ἐνετείλατο [68] Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν, Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰσάξεις τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν [69] αὐτοῖς κύριος, καὶ αὐτὸς ἔσται μετὰ σοῦ.

24 Ἡνίκα δὲ συνετέλεσε Μωυσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέλος,

25 Καὶ ἐνετείλατο τοῖς Λευίταις τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης [70] κυρίου, λέγων,

26 Λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου, θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου [71] τοῦ θεοῦ ὑμῶν· καὶ ἔσται ἐκεῖ [72] ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον,

27 Ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου, καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν. ἔτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον, παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν· πῶς οὐχὶ καὶ ἔσχατον τοῦ θανάτου μου;

28 Ἐκκλησιάσατε πρὸς μὲ τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, [73] καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν, καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους. καὶ [74] διαμαρτύρομαι αὐτοῖς τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

29 Οἶδα γὰρ ὅτι [75] ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου [76] ἀνομίᾳ ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε [77] ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ [78] ἔσχατον τῶν ἡμερῶν, ὅτι ποιήσετε [79] τὰ πονηρὰ ἐναντίον [80] κυρίου, παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.

Κεφ. λβ'. 32.

30 ΚΑὶ ἐλάλησε Μωυσῆς εἰς τὰ ὦτα [1] πάσης ἐκκλησίας τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως [2] εἰς τέλος.

1 Πρόσεχε οὐρανὲ, καὶ λαλήσω, καὶ [3] ἀκουέτω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.

2 Προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου, καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου, [4] ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν, καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.

3 [5] Ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα. δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν.

4 Θεὸς, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ, [6] κρίσεις. θεὸς πιστὸς, καὶ οὐκ ἔστιν [7] ἀδικία. δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος.

5 [8] Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά. γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη,

6 Ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε; [9] οὕτω λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός; οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτήσατό [10] σε καὶ ἐποίησέ σε [11] καὶ ἔπλασέ σε;

7 Μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος, σύνετε [12] ἔτη γενεῶν γενεαῖς· ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσί σοι.

8 Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, [13] ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδὰμ, ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ.

9 Καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακὼβ· σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ.

10 [14] Αὐτάρκησεν [15] αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, [16] ἐν

---

60 *Alex. Ald. C.* μου, ἣν διεθέμην αὐτοῖς· καὶ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ, καὶ θλίψεις, Καὶ ἀντικαταστήσεται. 61 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν μαρτυροῦσα. 62 *O.* ἐπιλησθήσεται. 63 *O.* σπέρματος τοῦ σπέρματος. 64 *O.* αὐτοῦ. 65 *Ald.* ποιήσουσιν. 66 με *O.* deest. 67 *O.* τοῖς υἱοῖς. 68 *Alex. O. Ald. C.* Μωυσῆς Ἰησοῦ υἱῷ (al. υἱοῦ) Ναυῆ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνδρίζου. sed *O.* non habet αὐτῷ. 69 *Alex.* κύριος αὐτοῖς, καί. *O.* κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καί. 70 *O.* κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, λέγων. 71 τοῦ θεοῦ ὑμῶν *O.* desunt. 72 ἐν σοὶ *O.* desunt. 73 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν *C.* desunt, prior pars etiam in *O.* deest. 74 *Alex.* διαμαρτύρωμαι. 75 *Ald.* ἐπ' ἐσχάτῳ. 76 *O.* ἀνομίαν. 77 *O.* ἀπό. 78 *O. Ald. C.* ἐπ' ἐσχάτων. 79 *Alex. O. Ald. C.* τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. 80 *Ald.* κυρίου τοῦ θεοῦ, παροργίσαι. Huic capiti *Ald.* & *Francof.* addunt versum priorem capitis sequentis.

Cap. 32. 1 *Ms. Alex.* πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰσραὴλ τά. *C.* τῆς ἐκκλησίας πάσης τά. *O.* πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ τά. 2 εἰς *O.* deest. 3 *Alex.* ἀκουέτω γῆ. 4 *C.* ὡς. 5 *Alex.* Ὅτι ὄνομα. 6 *C.* κρίσις. 7 *O. Ald. C.* ἀδικία ἐν αὐτῷ. δίκαιος. 8 *O.* Ἥμαρτον &c. *Aq.* διέφθειραν αὐτῷ οὐχ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. *Sym.* διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ τὸ σύνολον. 9 al. οὗτος. 10 σε *Ald.* deest. 11 *Alex.* καὶ ἔκτισέν σε; Μνήσθητε. 12 *Alex.* ἔτη γενεᾶς γενεῶν. *O. Ald. C.* δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν. 13 sic habet *Novatian.* in l. de Trinit. qui sub nomine *Tertulliani* falso circumferebatur: *Cum disseminaret filios Adam, statuit fines gentium juxta numerum angelorum Dei.* & *Rufin. Aquil.* in exposit. symboli; *Cum divideret excelsus gentes, statuit terminos gentium secundum numerum angelorum Dei.* iisdem verbis citatur hic locus a *Greg. Papa* in hom. 34. & *Hieron.* l. 2. in Mich. & *Jo. Chrys.* videtur huc spectasse, cum in ep. ad Coloss. hom. 3. sic scripsit: Τὸ πρῶτον κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν ἦσαν οἱ ἄγγελοι, νῦν δὲ οὐ κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν, ἀλλὰ κατὰ ἀριθμὸν πιστῶν. *Interpres Orig.* hom. 28 in Num. hæc habet: *Quia sicut cum dispergeret Deus filios Adam, statuit fines gentium secundum numerum angelorum ejus*, vel, ut in al. exempp. legimus, *secundum numerum filiorum Israel*, &c. *Aq.* & *Sym.* κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. *Sch.* οὕτω οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασιν ἑρμηνευταὶ, κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. 14 *Aq.* & *Th.* εὗρεν. 15 *O.* αὐτούς. 16 *Aq.* ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικήτῳ, ἠφανισμένῃ.

δίψει καύματος, [17] ἐν γῇ ἀνύδρῳ· ἐκύκλωσεν αὐτὸν, καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν, καὶ διεφύλαξεν
11 αὐτὸν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν [18] αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς [19] νοσσοῖς αὐτοῦ [20] ἐπεπόθησε· διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐ-
12 τοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ. Κύριος μόνος ἦγεν αὐτοὺς, [21] οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς
13 ἀλλότριος. Ἀνεβίβασεν αὐτοὺς [22] ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς· ἐψώμισεν αὐτοὺς [23] γεννήματα ἀγρῶν. [24] ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας, καὶ
14 ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας. Βούτυρον βοῶν, καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν [25] πυροῦ, καὶ αἷμα σταφυλῆς [26] ἔ-
15 πιεν οἶνον. Καὶ ἔφαγεν Ἰακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος· ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, καὶ [27] ἐγκατέλιπε τὸν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἀπέστη
16 ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. Παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις· [28] ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν
17 [29] παρεπίκρανάν με. Ἔθυσαν δαιμονίοις, καὶ οὐ θεῷ· θεοῖς, οἷς οὐκ ᾔδεισαν. καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν, [30] οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ
18 πατέρες αὐτῶν. Θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες, καὶ [31] ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφον-
19 τός σε. Καὶ εἶδε κύριος, καὶ ἐζήλωσε· καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν [32] αὐτοῦ καὶ θυγα-
20 τέρων, Καὶ εἶπεν, Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς [33] ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν· ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν· υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς.
21 Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ [34] θεῷ, παρώξυνάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀ-
22 συνέτῳ παροργιῶ αὐτούς. Ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, καυθήσεται ἕως ᾅδου [35] κάτω· καταφάγεται γῆν καὶ τὰ [36] γεννήματα
23 αὐτῆς· φλέξει θεμέλια ὀρέων. Συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ, καὶ τὰ βέλη [37] μου συμ-
24 πολεμήσω εἰς αὐτούς. Τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων, καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος. ὀδόντας θηρίων ἐπαποστελῶ εἰς αὐτοὺς, μετὰ
25 θυμοῦ [38] συρόντων [39] ἐπὶ γῆν. Ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα, καὶ ἐκ τῶν [40] ταμιείων, φόβος· νεανίσκος σὺν παρθένῳ, θηλάζων μετὰ καθεστηκότος [41] πρεσβύτου.
26 [42] Εἶπα, Διασπερῶ αὐτοὺς, [43] παύσω [44] δὲ
27 ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσι, [45] ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι· [46] μὴ εἴπωσιν, Ἡ χεὶρ [47] ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ, καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησε ταῦτα πάντα.
28 [48] Ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστι, καὶ [49] οὐκ
29 ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη. Οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι· * [50] ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν
30 ἐπιόντα χρόνον. Πῶς διώξεται εἷς χιλίους, καὶ δύο μετακινήσουσι μυριάδας, εἰ μὴ ὁ θεὸς [51] ἀπέδοτο αὐτοὺς, καὶ [52] κύριος παρέδωκεν
31 αὐτούς; [53] Ὅτι οὐκ [54] εἰσὶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν. οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόη-
32 τοι. Ἐκ γὰρ [55] ἀμπέλου Σοδόμων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομόρρας· [56] σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς,
33 βότρυς πικρίας [57] αὐτοῖς. Θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων
34 ἀνίατος. [58] Οὐκ ἰδοὺ [59] ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοὶ, καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς
35 μου; [60] Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, [61] ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας [62] αὐτοῖς, καὶ πάρεστιν
36 ἕτοιμα ὑμῖν. Ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. εἶδε γὰρ [63] παραλελυμένους αὐτοὺς, καὶ ἐκ-

---

17 *Alex. O. Ald. C.* ἐν ἀνύδρῳ. 18 *C.* ἑαυτοῦ. 19 al. νεοσσοῖς. 20 *C.* ἐπεπότησε. 21 *Alex. O.* καὶ οὐκ 22 *Aq.* ἐπὶ τὸ ὕψωμα τῆς γῆς. 23 *Alex.* γενήματα. 24 *C.* ἐθήλασε. 25 *O.* καὶ πυροῦ. 26 *Alex. Ald.* ἔπιον. *C.* ἔπινον. al. ἔπιες. 27 *Alex.* ἐγκατέλειπεν θεὸν τόν. 28 *C.* καὶ ἐν. 29 *Ald. C.* ἐξεπίκρανᾶν. 30 *C.* οἷς. 31 *Ald.* ἀπελάθου. 32 *O. Ald. C.* αὐτῶν. 33 *Alex. O. Ald. C.* ἐπ' ἐσχάτων, ὅτι. 34 *Alex. O. Ald. C.* θεῷ, (*O.* θεοῖς,) παρώργισάν με. 35 *O. Ald. C.* κατωτάτου. 36 *Alex.* γενήματα 37 *Alex. O. Ald. C.* μου συντελέσω εἰς. 38 *O.* σύροντος. 39 *Alex. O. Ald. C.* ἐπὶ τῆς γῆς. 40 *O.* ταμιείων αὐτῶν, φόβος. 41 *Alex. Ald.* πρεσβυτέρου. 42 *C.* Εἶπον. 43 *Alex. Ald.* καταπαύσω. 44 *Alex.* & *C.* δὴ ἐξ. 45 *Alex. Ald. C.* καὶ ἵνα. 46 *Ald.* μὴ δὲ εἴπωσιν. *C.* μὴ εἴποισαν. 47 *Alex.* ἡμῶν ὑψηλή. *Ald.* ὑμῶν ἡ ὑψηλή. 48 *Alex. O. Ald. C.* Ὅτι ἔθνος. 49 *Aq.* οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φρόνησις. ὄφελον ἐσοφίσθησαν ἐπιστασθαι αὐτήν, συνετίσθησαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν. *Sch.* εἰς ἐσχάτην, τοῦτ' ἔστιν, ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις αὐτῶν. * Francof. hic incip. vers. 29. 50 *O.* ταῦτα πάντα καταδ. 51 *C.* ἐπέδοτο. 52 *Alex.* ὁ κύριος. 53 *Ald.* Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ὑμῶν, ὡς οἱ θεοὶ αὐτῶν. *C.* Οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν. *O.* pro Ὅτι οὐκ etiam habet Οὐ γάρ. 54 *Alex.* ἔστιν. 55 *C.* ἀμπέλων. 56 *Alex.* ἡ σταφυλή. 57 *C.* αὐτῶν. 58 *Sch.* Μὴ οὐχὶ τοῦτο ἀπόκειται παρ' ἐμοί; 59 *C.* ταῦτα πάντα συνῆκται. 60 al. deest Ἐν. 61 *Alex. Ald. C.* ἐν καιρῷ ὅταν. 62 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. 63 *Ald. C.* αὐτοὺς παραλελυμένους. *O.* παρειμένους αὐτούς.

λελοι-

λελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ, καὶ παρειμένους,
37 Καὶ εἶπε κύριος, Ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ [64] αὐτῶν,
38 ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς, Ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν [65] ἠσθίετε, καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν; ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν [66] ὑμῖν, καὶ γενηθήτωσαν
39 [67] ὑμῖν σκεπασταί. Ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ [68] ἀποκτείνω, καὶ ζῆν ποιήσω· πατάξω, κἀγὼ ἰάσομαι· καὶ οὐκ ἔστιν [69] ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χει-
40 ρῶν μου. Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου, καὶ ὀμοῦμαι [70] τὴν δεξιάν μου· καὶ ἐρῶ, Ζῶ
41 ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα, Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ [71] μου, καὶ ἀποδώσω δίκην τοῖς [72] ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσί με ἀνταποδώ-
42 σω. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου [73] φάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ [74] αἰχμαλωσίας ἀπὸ κεφαλῆς [75] ἀρχόντων ἐχθρῶν.
43 * [76] Εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ [77] πάντες ἄγγελοι θεοῦ. [78] εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν [79] αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ, ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ [80] ἐκδικᾶται· καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς [81] ἐχθροῖς, καὶ τοῖς [82] μισοῦσιν ἀνταποδώσει. καὶ ἐκκαθαριεῖ
44 κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην [83] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· [84] καὶ εἰσῆλθε [85] Μωυσῆς, καὶ ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ,
45 αὐτὸς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή. [86] Καὶ ἐξετέλεσε Μωυσῆς [87] λαλῶν παντὶ Ἰσραήλ.
46 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Προσέχετε τῇ καρδίᾳ [88] ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον· [89] ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας
47 τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου. Ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς [90] οὗτος ὑμῖν· ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου [91] μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν
48 Ἰορδάνην ἐκεῖ [92] κληρονομῆσαι. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
49 ταύτῃ, λέγων, Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ [93] Ἀβαρίμ, [94] τοῦτο ὄρος Ναβαῦ ὅ ἐστιν [95] ἐν γῇ Μωὰβ κατὰ πρόσωπον Ἱεριχώ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς
50 [96] Ἰσραήλ. Καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ, καὶ [97] προστέθητι πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρόπον ἀπέθανεν Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὢρ τῷ ὄρει, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν
51 λαὸν αὐτοῦ· [98] Ὅτι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ [99] Σίν, διότι οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.
52 [100] Ἀπέναντι [1] ὄψει τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖ οὐκ [2] εἰσελεύσῃ.

Κεφ. λγ'. 33.

1 ΚΑὶ αὕτη ἡ εὐλογία ἣν εὐλόγησε Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [2] πρὸ
2 τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε, Κύριος [3] ἐκ Σινὰ ἥκει, καὶ ἐπέφανεν ἐκ [4] Σηεὶρ ἡμῖν, καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους Φαράν, [5] σὺν μυριάσι Κάδης, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ [6] ἄγγελοι [7] μετ'
3 αὐτοῦ. Καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ [8] αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι [9] ὑπὸ τὰς [10] χεῖράς σου· [11] καὶ οὗτοι ὑπό σε εἰσί. καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λό-

---

64 *Alex.* ἑαυτῶν. 65 *Alex.* ἐσθίετε. 66 ὑμῖν *O.* deest. 67 al. ὑμῶν. 68 *Alex.* ἀποκτενῶ. 69 *Ald.* ὅ. 70 *O. Ald. C.* τῇ δεξιᾷ. 71 *Alex.* μου, καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσω. *O. Ald. C.* μου, καὶ ἀνταποδώσω. 72 al. ἐχθροῖς μου, καί. 73 *Alex.* καταφάγεται. 74 *O.* αἰχμαλωσιῶν. 75 *Alex. O. Ald.* ἀρχόντων ἐθνῶν. Εὐφράνθητε.
* *Francof.* ex his 2 versib. fecit 4. ut 44 incipiat ab Εὐφράνθητε ἔθνη. 46 autem à Καὶ εἰσῆλθε. 76 Εὐφράνθητε οὐρανοὶ usque ad θεοῦ, *O.* desunt. 77 *Paul.* c. 1. ad Hebr. *Just. Mart.* in Dial. adversus Tryphon. Hilar. in explan. Ps. 67. *Epiph.* Archiep. Cypri in lib. κατὰ τῶν Ἀρειομανιτῶν, hanc lect. secuti sunt, quæ lectio veteris etiam lib. autoritate confirmatur. *Alex.* habet, πάντες υἱοὶ θεοῦ. alii: πάντες υἱοὶ θεοῦ, & πάντες ἄγγελοι θεοῦ. atque hanc varietatem indicat quoque hoc *Schol.* ἔστι δὲ ἄλλη γραφή, πάντες ἄγγελοι θεοῦ. & aliud *Schol.* ἔχει πάλιν ἑτέρα γραφή, πάντες υἱοὶ θεοῦ. *Aug.* in Loq. utramque lectionem agnoscit. 78 Εὐφράνθητε ἔθνη usque ad ὅτι τὸ exclusive, in *Ald.* desunt. *Aq.* pro εὐφράνθητε habet αἰνοποιήσατε. 79 *Alex.* & *O.* αὐτοὺς πάντες ἄγγελοι θεοῦ. 80 *Alex.* ἐκδικεῖται. 81 *Alex.* ἐχθροῖς ἑαυτοῦ, καί. *Ald.* ἐχθροῖς αὐτοῦ, καί. 82 *O. Ald. C.* μισοῦσιν αὐτὸν ἀνταπ. 83 *Alex.* ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καί. 84 *Alex.* & *C.* καὶ προσῆλθεν. 85 *Alex. Ald.* Μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν, καί. 86 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ συνετέλεσεν. 87 *Alex. Ald. C.* λαλῶν τοὺς λόγους τούτους παντί. 88 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν ἐπί. 89 *O.* οὕς. 90 Οὗτος *O.* deest. 91 *Alex.* μακροημερεύσητε. 92 *Alex. O. Ald. C.* κληρονομῆσαι αὐτήν. Καί. 93 *Alex.* Ἀβαρείμ. 94 τοῦτο ὄρος Ναβαῦ *Ald.* desunt. 95 *O.* ἐγγύς. 96 *Alex. O. Ald. C.* Ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν, Καί. 97 *Ald.* προστεθήσῃ. 98 *Alex. O. Ald. C.* Διότι. 99 al. Σινᾶ. 100 *Alex. Ald. C.* Ὅτι ἀπέναντι. 1 *Alex.* ὄψῃ τήν. 2 *C.* εἰσελεύσῃ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.
Cap. 33. 1 Καὶ *Comp. ed.* deest. 2 *Ms. Alex.* πρὸ τελευτῆς. 3 al. ἐν. 4 al. Σείρ. al. Σηίρ. 5 *Aq.* ἀπὸ μυριάδων ἁγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιᾶς αὐτοῦ. 6 al. abest ἄγγελοι. 7 μετ' αὐτοῦ *O.* desunt. 8 *O.* αὐτοῦ κύριος, καί. 9 *C.* ἐπί. 10 al. χεῖρας αὐτοῦ. 11 καὶ *C.* deest.

4 γων αὐτοῦ Νόμον, ὃν ἐνετείλατο [12] ἡμῖν Μωυσῆς, [13] κληρονομίαν [14] συναγωγαῖς 5 Ἰακώβ. Καὶ ἔσται ἐν τῷ [15] ἠγαπημένῳ ἄρχων, συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα 6 φυλαῖς Ἰσραήλ. Ζήτω Ῥουβὴν, καὶ μὴ ἀποθανέτω, [16] καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. 7 Καὶ αὕτη Ἰούδα· εἰσάκουσον κύριε [17] φωνῆς Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ [18] ἔλθοις ἄν· αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν [19] αὐτῷ, καὶ βοηθὸς ἐκ 8 τῶν ἐχθρῶν [20] ἔσῃ. Καὶ τῷ Λευὶ εἶπε, Δότε Λευὶ [21] δήλους αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ἐν πείρᾳ· ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλο- 9 γίας· Ὁ λέγων τῷ [22] πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, Οὐχ ἑώρακά σε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ [23] οὐκ ἐπέγνω, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ [24] ἀπέγνω. ἐφύλαξε τὰ λόγιά σου, καὶ τὴν διαθήκην σου 10 διετήρησε. Δηλώσουσι τὰ δικαιώματά σου τῷ Ἰακὼβ, καὶ τὸν νόμον σου τῷ Ἰσραήλ· ἐπιθήσουσι θυμίαμα [25] ἐν ὀργῇ σου διαπαντὸς 11 ἐπὶ [26] τὸ θυσιαστήριόν σου. Εὐλόγησον, κύριε, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι. [27] κάταξον [28] ὀσφὺν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ, καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ 12 ἀναστήτωσαν. Καὶ τῷ [29] Βενιαμὶν εἶπεν, Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου [30] κατασκηνώσει πεποιθὼς, καὶ ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς [31] ἡμέρας, καὶ ἀναμέσον τῶν ὤμων 13 αὐτοῦ κατέπαυσε. Καὶ τῷ Ἰωσὴφ εἶπεν, Ἀπ' εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ, [32] ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου, καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κά- 14 τωθεν, Καὶ καθ' ὥραν γεννημάτων ἡλίου τροπῶν, καὶ ἀπὸ συνόδων [33] μηνῶν, 15 Ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ κορυφῆς 16 βουνῶν ἀενάων, Καὶ καθ' ὥραν γῆς πληρώσεως. καὶ τὰ δεκτὰ [34] τῷ ὀφθέντι ἐν τῇ βάτῳ ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ [35] κορυφῆς δοξασθεὶς [36] ἐπ' ἀδελφοῖς. 17 Πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ· κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ· ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα, ἕως ἀπ' ἄκρου [37] γῆς. αὗται μυριάδες Ἐφραίμ, καὶ αὗται χιλιάδες 18 [38] Μανασσῆ. Καὶ τῷ Ζαβουλὼν εἶπεν, Εὐφράνθητι Ζαβουλὼν ἐν ἐξοδίᾳ σου, καὶ Ἰσσά- 19 χαρ ἐν τοῖς σκηνώμασιν [39] αὐτοῦ. Ἔθνη [40] ἐξολοθρεύσουσι· καὶ [41] ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ, καὶ θύσετε [42] ἐκεῖ θυσίαν δικαιοσύνης, ὅτι [43] πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε, [44] καὶ ἐμ- 20 πόρια παράλιον κατοικούντων. Καὶ τῷ Γὰδ εἶπεν, [45] Εὐλογημένος ἐμπλατύνων Γάδ. ὡς λέων ἀνεπαύσατο, συντρίψας βρα- 21 χίονα καὶ ἄρχοντα. Καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅμα [46] ἀρχηγοῖς λαῶν. δικαιοσύνην κύριος ἐποίησε, καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ Ἰσρα- 22 ήλ. Καὶ τῷ Δὰν εἶπε, [47] Δὰν σκύμνος λέοντος, καὶ [48] ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ Βασάν. 23 Καὶ τῷ [49] Νεφθαλὶ εἶπε, [50] Νεφθαλὶ πλησμονὴ [51] δεκτῶν· καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίας [52] παρὰ κυρίου. θάλασσαν καὶ Λίβα [53] κληρο- 24 νομήσει. Καὶ τῷ Ἀσὴρ εἶπεν, [54] Εὐλογημένος ἀπὸ τέκνων Ἀσήρ· καὶ ἔσται δεκτὸς

---

12 *Alex.* Μωυσῆς ἡμῖν. 13 *Ald.* καὶ κληρονομίαν. 14 *C.* συναγωγῆς. 15 *Alex.* ἠγαπημένῳ *, συναχθέντων. 16 ita ll. vv. & ita *Ambr.* in benedictionibus Patriarcharum, & *Procop. Gaz.* in comment. in Deuter. *Apollinaris*: τὰ ἀκριβῆ ἀντίγραφα οὐκ ἔχει μνήμην τοῦ Συμεών. *Epiphan.* in lib. qui inscribitur Ancoratus, citans hunc locum, nullam facit mentionem Symeonis; neque *Theodoret.* qui in explicat. hujus loci sic habet: Πρῶτον εὐλογεῖ τὸν Ῥουβὴν, καὶ λύει τὴν πατρῴαν ἀρὰν, ἀντιλλάξας τὴν φιλαδελφίαν τῇ περὶ τὸν πατέρα παρανομίᾳ. ἐξῆν δὲ ὡς νομοθέτῃ τὴν ἀρὰν μεταθεῖναι, ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω, καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. εἶτα τὴν τάξιν ὑπερβὰς, τοῦ Ἰούδα τὴν εὐλογίαν προσφέρει. *Diodor.* item *Tarsens.* in exposit. Deut. citat hunc locum, & nullam facit Symeonis ment. Ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω. ἐπειδὴ Ἰακὼβ ἀποθνήσκων κατηράσατο τὸν Ῥουβὴν, λέγων, ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς ἢ ζήσῃς· ὁ Μωυσῆς εὐλογῶν φησι, ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω. est & *Theodori* quæstio his verbis: τί δήποτε τὸν Συμεὼν οὐκ εὐλόγησε; cui ita respondetur: ὁ Ῥουβὴν ἔσχε τὴν φιλαδελφίαν ἀφορμὴν εὐλογίας· διὰ γὰρ ἐκείνης τῆς ἀρᾶς, πολλῷ μᾶλλον ἔλυσε τὴν οἰκίαν. ὁ δὲ Συμεὼν οὐδεμίαν ἔσχε πρόφασιν, ὥστε τῆς εὐλογίας τυχεῖν. μετέσχε δὲ ὅμως καὶ οὗτος τῆς εὐλογίας· οὐ γὰρ μόνον ἰδίαν ἑκάστῃ φυλῇ δέδωκεν εὐλογίαν, ἀλλὰ καὶ κοινὴν παντὶ τῷ λαῷ. *Alex. Ald. C.* habent, καὶ Συμεὼν ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. 17 *Alex.* τῆς φωνῆς. 18 *Alex.* εἰσέλθοις ἄν. *Ald. C.* εἰσέλθοισαν. & *Interp. Orig.* habet *venias*, ut mendi suspicio sit, ubi conjunctim legitur, ἔλθοισαν, sive, εἰσέλθοισαν. 19 *Ald.* αὐτό. 20 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ἔσῃ. 21 al. δήμους. 22 *Alex. Ald. C.* πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Οὐχ. 23 *Alex.* οὐκ ἔγνω, * καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ * ἐφύλαξεν τά. *Ald.* οὐκ ἐπέγνων. ἐφύλαξε τά. 24 *C.* οὐκ ἔγνω. 25 *Alex.* ἐν * ἑορτῇ σου. *C.* ἐνώπιόν σου. 26 *Ald. C.* τοῦ θυσιαστηρίου. 27 *C.* πάταξον. 28 *Alex. Ald. C.* ὀσφὺν ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ, καί. 29 *Alex.* Βενιαμείν. 30 *C.* πεποιθὼς κατασκηνώσει. 31 *Alex.* ἡμέρας, ἀναμέσον. 32 *Alex.* ἀπὸ ὀρέων οὐρανοῦ. *Ald.* ἀπὸ ὀρῶν οὐρανοῦ. 33 *Alex. Ald. C.* μηνῶν, Καὶ ἀπό. 34 *Ald.* ἐν τῷ. 35 *C.* κορυφήν. 36 *Alex. Ald. C.* ἐν ἀδελφοῖς. 37 *Alex.* τῆς γῆς. 38 *Alex.* Μαννασσῆ. 39 *C.* σου. 40 *Alex.* ἐξολεθρεύσουσιν. 41 *Alex.* ἐπικαλέσασθε ἐκεῖ, καὶ θύσ. al. ἐπικαλέσονται ἐκεῖ, καὶ θύσουσι. 42 ἐκεῖ *C.* deest. 43 *C.* πλοῦτον θαλάσσης θηλάσεσθε, καί. 44 καὶ ἐμπόρια ἀπὸ ἐθνῶν παράλιον. *C.* καὶ ἐν πορείᾳ παράλιον. al. pro ἐμπόρια habent ἐμπορεία. 45 *Alex.* Ηὐλογημένος. 46 *Alex.* ἀρχηγοῖς αὐτῶν. δικαιοσύνην. 47 Δὰν *O.* deest. 48 *Alex. Ald. C.* ἐκπηδήσει. 49 *Alex.* Νεφθαλεί. *Ald. C.* Νεφθαλείμ. 50 *Alex.* Νεφθαλεί. *Ald. C.* Νεφθαλείμ. 51 *Sym.* εὐδοκίας. 52 al. παρεί. 53 *C.* κληρονομήσεις. 54 *Alex.* Ηὐλογημένος. *O.* εὐλογητόν.

τοῖς

τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα

25 αὐτοῦ. ✕ Σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται. [55] ὡς αἱ ἡμέραι σου, ἡ ἰσχύς

26 σου. Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἠγαπημένου, ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου, καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος.

27 [56] Καὶ σκεπάσει [57] σε θεοῦ [58] ἀρχή, καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων. καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρόν, λέγων, Ἀπόλοιο.

28 Καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ [59] πεποιθὼς μόνος [60] ἐπὶ γῆς Ἰακώβ, [61] ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ· καὶ

29 [62] ὁ οὐρανὸς σοι συννεφὴς δρόσῳ. Μακάριος [63] σὺ Ἰσραήλ. τίς ὅμοιός [64] σοι λαὸς σωζόμενος ὑπὸ κυρίου; ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου, καὶ ἡ [65] μάχαιρα καύχημά σου. καὶ ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου, καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

Κεφ. λδ'. 34.

1 ΚΑὶ ἀνέβη Μωυσῆς ἀπὸ Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τὸ ὄρος [1] Ναβαῦ, ἐπὶ [2] κορυφὴν [3] Φασγά, ἥ ἐστιν [4] ἐπὶ προσώπου Ἱεριχώ. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν [5] Γαλαὰδ

2 ἕως Δάν, [6] Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν [7] Νεφθαλί, [8] καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἐφραίμ, καὶ [9] Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἰούδα ἕως τῆς θα-

3 λάσσης τῆς ἐσχάτης, Καὶ τὴν ἔρημον, καὶ τὰ περίχωρα Ἱεριχώ, πόλιν φοινίκων ἕως

4 Σηγώρ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Αὕτη ἡ γῆ ἣν [10] ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, λέγων, Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω [11] αὐτήν. καὶ ἔδειξα τοῖς ὀφθαλμοῖς

5 σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ [12] εἰσελεύσῃ. Καὶ ἐτελεύτησε [13] Μωυσῆς ὁ οἰκέτης κυρίου ἐν γῇ

6 Μωὰβ διὰ ῥήματος κυρίου. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν [14] ἐν Γαῒ ἐγγὺς οἴκου Φογώρ. καὶ οὐκ [15] εἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας

7 ταύτης. Μωυσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ [16] τελευτᾶν αὐτόν. οὐκ ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, [17] οὐδὲ ἐφθάρησαν

8 τὰ [18] χελώνια αὐτοῦ. Καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [19] Μωυσῆν ἐν [20] Ἀραβὼθ Μωὰβ [21] ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ τριάκοντα ἡμέρας. καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους

9 κλαυθμοῦ Μωυσῆ. Καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ [22] ἐνεπλήσθη πνεύματος συνέσεως, ἐπέθηκε γὰρ Μωυσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐποίησαν καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ.

10 Καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν Ἰσραὴλ ὡς Μωυσῆς, ὃν ἔγνω κύριος [23] αὐτὸν πρόσω-

11 πον κατὰ πρόσωπον, Ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστειλεν [24] αὐτὸν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ [25] Αἰγύπτῳ Φαραὼ, καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, [26] καὶ πάσῃ τῇ γῇ

12 αὐτοῦ, [27] Τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, [28] καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, ἃ ἐποίησε Μωυσῆς ἔναντι παντὸς Ἰσραήλ.

*

55 *Alex. Ald.* καὶ ὡς. *O.* ὡς καί. 56 *Sch.* ἄλλα ἀντίγραφα ἔχει, Καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς. 57 σε *O.* deest. 58 *O. Ald.* ἀρχῆς. 59 *Alex. Ald. C.* μόνος πεποιθώς. 60 *C.* πηγὴ Ἰακώβ. 61 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ σίτου καὶ οἴνου, καί. *O.* ἐπὶ γῆς σίτου καὶ οἴνου· καί. 62 *Alex.* ὁ οὐρανὸς συννεφὴς αὐτῷ δρόσῳ. *Ald. C.* ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ. 63 *Ald.* εἶ. 64 *Alex.* σου λαός. 65 *O.* μάχαιρα μου

Cap. 34. 1 *Ald. ed.* Μωάβ. 2 *Mſ. O.* κορυφῆς. 3 *Ald.* Βασγά. 4 *Mſ. Alex.* ἐπὶ πρόσωπον. *Ald.* κατὰ πρόσωπον. 5 *Alex.* Γαλαάδ, Καὶ πᾶσαν. 6 Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νεφθαλὶ *Ald.* desunt. 7 *Alex.* Νεφθαλείμ. *O.* Ἐφραίμ. 8 *O.* Νεφθαλί, καὶ Μανασσῆ. 9 *Alex.* Μαννασσῆ. 10 *Alex.* ὤμοσα Ἀβραάμ. 11 *Alex.* αὐτήν. ἔδειξα αὐτὴν τοῖς. *O. Ald.* αὐτήν. καὶ ἔδειξα αὐτὴν τοῖς. *C.* αὐτήν. ἔδειξα αὐτὴν τοῖς. 12 *C.* εἰσελεύσῃς. 13 *Alex.* ἐκεῖ Μωυσῆς οἰκέτης. *Ald. C.* ἐκεῖ Μωϋσῆς ὁ οἰκέτης. 14 *Alex.* ἐν Γαῒ ἐν γῇ Μωὰβ ἐγγύς. *Ald.* & *C.* ἐν γῇ Μωὰβ ἐγγύς. 15 *Alex.* οἶδεν οὐδεὶς τὴν τελευτὴν αὐτοῦ. 16 *Alex.* τελευτῆσαι αὐτόν. 17 *Alex.* οὐδὲ ἐφθάρη τὰ χελύνια αὐτοῦ. *O.* οὐδὲ ἐφθάρη τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 18 *C.* χελύνια. 19 *Alex.* τὸν Μωυσῆν. 20 *C.* Ἀραμώθ. 21 *O.* ἐν τῷ πέραν τοῦ. 22 *C.* ἐπλήσθη. 23 *Ald.* αὐτοῦ. 24 *C.* κύριος αὐτὸν π. *O.* κύριος π. 25 *C.* Αἰγύπτου. 26 *Alex. Ald.* καὶ τῇ γῇ αὐτοῦ. 27 *Alex. Ald. C.* Καὶ τά. 28 *Alex. Ald. C.* καὶ πᾶσαν τήν.

* *Alex.* Δευτερονόμιον.

* ΙΗ-

*ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ

Κεφ. α'. 1.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν [1] Μωυσῆ, [2] εἶπε κύριος [3] τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ [4] τῷ ὑπουργῷ Μωυσῆ, λέγων,
2 Μωυσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὖν [5] ἀναςὰς, διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐ-
3 τοῖς. Πᾶς ὁ τόπος, [6] ἐφ' ὃν ἂν [7] ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν [8] ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτὸν, ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ Μωυσῇ·
4 Τὴν ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον, ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου [9] ποταμοῦ [10] Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς [11] ἐσχάτης· ἀφ' ἡλίου δυσμῶν
5 ἔςαι τὰ ὅρια ὑμῶν. Οὐκ ἀντιςήσεται ἄνθρωπος [12] κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ [13] ἐγκαταλείψω σε, οὐδὲ ὑπερόψομαί σε.
6 Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, σὺ γὰρ [14] ἀποδιελεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν
7 [15] ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς. Ἴσχυε [16] οὖν καὶ [17] ἀνδρίζου, φυλάσσεσθαι [18] καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό [19] σοι Μωυσῆς ὁ παῖς μου· καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' [20] αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριςερὰ, ἵνα συνῇς [21] ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν
8 [22] πράσσῃς. Καὶ οὐκ ἀποςήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ ςόματός σου, καὶ μελετήσεις [23] ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, [24] ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα τὰ [25] γεγραμμένα. [26] τότε [27] εὐοδωθήσῃ, καὶ [28] εὐοδώσεις τὰς ὁδούς
9 σου, καὶ τότε συνήσεις. Ἰδοὺ [29] ἐντέταλμαί σοι. ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς, μηδὲ [30] φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ [31] θεός σου εἰς [32] πάντα οὗ ἐὰν [33] πορεύῃ.
10 Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι [34] τοῦ
11 λαοῦ, λέγων, Εἰσέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες, Ἑτοιμάζεσθε [35] ἐπισιτισμὸν, ὅτι ἔτι [36] τρεῖς ἡμέραι [37] καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰσελθόντες κατασχεῖν τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων [38] ὑμῶν
12 δίδωσιν ὑμῖν. Καὶ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ εἶπεν Ἰ-
13 ησοῦς, Μνήσθητε τὸ [39] ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, λέγων, Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ
14 ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἔδωκεν [40] ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι [41] πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχύων· καὶ συμμαχήσετε
15 αὐτοῖς, Ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς [42] ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ [43] κληρονομήσωσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς [44] ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς. καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαςος εἰς τὴν κληρονομίαν [45] αὐτοῦ, [46] ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς [47] εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου [48] ἐπ' ἀνατολῶν ἡλίου.
16 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν, Πάντα ὅσα [49] ἐὰν ἐντείλῃ ἡμῖν, ποιήσομεν, καὶ εἰς

Cap. 1. * *Mʃ. Alex.* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ. 1 *Mʃ. Ox. Ald. ed.* & *Compl.* Μωϋσῆ δούλου κυρίου, καὶ εἶπε. ſed *Ox.* non habet καί. *Theodoret.* in Quæſt. etiam habet, δούλου κυρίου. 2 *Alex.* καὶ εἶπεν. 3 *Alex.* τῷ Ἰησοῦ. 4 *Alex.* τῷ λιτουργῷ. *O. Ald.* τῷ λειτουργῷ. 5 *O.* ἀνάςηθι καὶ διαβ. 6 *O.* οὗ ἐὰν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῷ. 7 *C.* ἐπιβῇ τὰ ἴχνη. 8 *O.* αὐτῶν. 9 ποταμοῦ *O.* deeſt. 10 *C.* Εὐφράτου, πᾶσαν γῆν Ἐθαίων, (al. Ἐτθαίων,) καί. 11 *C.* μεγάλης. 12 *O.* κατέναντι. 13 *Alex.* ἐγκαταλείπω σε, οὐδέ. 14 *Alex. O. Ald.* ἀποδιαςελεῖς. 15 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 16 οὖν *O.* deeſt. 17 *O. Ald.* ἀνδρίζου σφόδρα, φυλ. 18 *O.* ποιεῖν πάντα τὸν νόμον καθότι. 19 σοι *Ald.* deeſt. 20 *Alex.* & *C.* αὐτὴν δεξιὰ (*C.* εἰς δεξιὰ) ἢ εἰς ἀριςερά. *Ald.* αὐτῶν εἰς δεξιὰ ἢ ἀριςερά. *O.* non habet εἰς·· εἰς. 21 *O.* ἐπί. 22 *C.* πράξῃς. 23 *Alex. O. Ald. C.* ἐν αὐτῷ. 24 *Alex. Ald. C.* ἵνα συνῇς ποιεῖν πάντα. *O.* ἵνα φυλάσσῃς ποιεῖν πάντα. all. ll. habent, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσσῃς. al. ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῇς, ὅπως φυλάσσῃς ποιεῖν πάντα. *Cypr.* ep. 74. *ut obſerves facere. Lucifer Calarit.* l. 1. pro Athanas. *ut cuſtodias facere.* 25 *O.* & *C.* γεγραμμένα ἐν αὐτῷ. τότε. 26 *Ald.* ὅτι τότε. 27 εὐοδωθήσῃ, καὶ *O.* & *C.* deſunt. 28 *O.* εὐοδώσω. & *Lucifer* ibid. *tum dirigam vias tuas.* 29 *Alex.* ἐντέλλομαί σοι. atque ita *O. Ald. C.* 30 al. πτοηθῇς. 31 *Alex.* θεὸς εἰς. 32 *O.* & *C.* πάντα τόπον οὗ. 33 *O.* & *C.* πορεύσῃ. 34 τοῦ λαοῦ *O.* deſunt. 35 *C.* ἐπισιτισμόν. *O.* ἑαυτοῖς ἐπισιτισμόν. 36 *Alex.* τρεῖς ἡμέραι. 37 *Alex.* ὑμεῖς διαβήσεσθαι. *O. Ald.* ὑμεῖς διαβήσεσθε, & *O.* habet καί. 38 *O.* ἡμῶν. 39 *Alex. O. Ald. C.* ῥῆμα κυρίου ὅ. 40 *O. C.* ὑμῖν Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου· ὑμεῖς. 41 *Alex.* πρότεροι. 42 *C.* & *Ald.* ὑμῶν. 43 *Alex.* κληρονομήσουσιν. 44 *Alex.* & *C.* ὑμῶν. 45 *Alex.* & *C.* ἑαυτοῦ. 46 *O.* καὶ κληρονομήσετε αὐτὴν, ἥν. 47 *Alex. O. Ald. C.* ἐν τῷ πέραν. 48 *Alex.* & al. ἀπ' ἀνατολῶν. 49 *Alex.* ἄν.

50 πάν-

[50] πάντα τόπον οὗ [51] ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς, **17** πορευσόμεθα. [52] Κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν Μωυσῆ, [53] ἀκουσόμεθά σου· πλὴν ἔσω κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον **18** ἦν μετὰ Μωυσῆ. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς [54] ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ [55] ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου καθότι [56] ἐὰν ἐντείλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω. ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐκ Σαττὶν δύο [1] νεανίσκους κατασκοπεῦσαι, λέγων, Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ἱεριχώ. καὶ πορευθέντες [2] οἱ δύο νεανίσκοι [3] εἰσήλθοσαν εἰς Ἱεριχώ· καὶ [4] εἰσήλθοσαν [5] εἰς οἰκίαν γυναικὸς [6] πόρνης, ᾗ ὄνομα Ῥαάβ. καὶ [7] κατ- **2** έλυσαν ἐκεῖ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ [8] Ἱεριχὼ, [9] λέγοντες, Εἰσπεπόρευνται [10] ὧδε [11] ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατασκοπεῦ- **3** σαι τὴν γῆν. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἱεριχὼ, καὶ εἶπε πρὸς Ῥαὰβ, λέγων, Ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς [12] εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα, κατασκοπεῦσαι γὰρ **4** τὴν γῆν ἥκασι. Καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ [13] τοὺς δύο ἄνδρας, ἔκρυψεν [14] αὐτούς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [15] λέγουσα, Εἰσεληλύθασι πρὸς **5** [16] με [17] οἱ ἄνδρες, Ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον, οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται. καταδιώξατε ὀπίσω αὐτῶν, [18] εἰ καταλήψεσθε αὐτούς. **6** Αὕτη δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν [19] τῇ λινοκαλάμῃ τῇ [20] ἐ- **7** στοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος. Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη **8** ἐκλείσθη. Καὶ ἐγένετο [21] ὡς ἐξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, καὶ [22] αὐτοὶ δὲ [23] πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτοὺς, [24] αὕτη δὲ ἀνέ- **9** βη [25] πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, Καὶ εἶπε [26] πρὸς αὐτοὺς, Ἐπίσταμαι ὅτι [27] ἔδωκεν [28] ὑμῖν κύριος τὴν γῆν· ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φό- **10** βος ὑμῶν [29] ἐφ' [30] ἡμᾶς. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι [31] κατεξήρανε κύριος ὁ θεὸς [32] τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε [33] ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ ὅσα [34] ἐποίησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν καὶ Ὢγ, **11** οὓς [35] ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς. Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐκ [36] ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν [37] οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω. **12** Καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν [38] θεὸν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ [39] ποιήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ [40] πατρός μου. **13** [41] Καὶ ζωγρήσατε τὸν οἶκον τοῦ πατρός [42] μου, τὴν μητέρα μου, καὶ τοὺς ἀδελφούς [43] μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν [44] αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε [45] τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. **14** Καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες, Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς [46] θάνατον. καὶ αὐτὴ εἶπεν, [47] Ὡς ἂν παραδῷ κύριος [48] ὑμῖν τὴν πόλιν, [49] ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. **15** Καὶ κατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς [50] θυρί- **16** δος, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰς τὴν ὀρεινὴν [51] ἀπέλθετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας

---

50 C. ἅπαντα. 51 ἐὰν O. deest. 52 O. Καὶ κατά. 53 O. οὕτως ἀκουσ. καί σου. 54 *Alex.* ἐὰν ἀπειθήσει. 55 *Alex.* ὃς ἐὰν μή. O. ὅστις ἂν μή. *Ald.* & C. ὃς ἂν μή. 56 *Alex.* ἄν.

Cap. 2. 1 *Ms. Ox.* ἄνδρας κατασκ. Ceterum *Th.* verbo illi addit κρυφῆ. 2 οἱ δύο νεανίσκοι εἰσήλθοσαν εἰς Ἱεριχώ· καὶ C. desunt. 3 *Alex. Ald.* ἦλθον εἰς Ἱεριχώ. 4 *Alex.* O. *Ald.* C. εἰσῆλθον. 5 *Alex.* εἰς τὴν οἰκίαν. 6 πόρνης O. deest. 7 O. *Ald.* κατέπαυσαν. 8 *Alex. Ald.* Ἱεριχὼ, Ἰδοὺ ἄνδρες εἰσπεπόρευνται ὧδε τῶν υἱῶν. 9 O. λέγων. 10 O. τὴν νύκτα ὧδε. 11 ἄνδρες C. deest. 12 O. εἰσπορευομένους πρός σε, οἱ εἰσῆλθον εἰς. 13 *Alex. Ald.* τοὺς ἄνδρας. 14 O. αὐτοὺς εἰς τὴν λίνον καλάμην· καί. 15 λέγουσα O. deest. 16 *Alex.* με ὧδε οἱ. 17 O. C. οἱ ἄνδρες, καὶ οὐκ οἶδα πόθεν ἦσαν, Ὡς. sed O. pro οἶδα habet ἔγνων. 18 C. καί. O. ταχέως, καί. 19 O. τοῖς ξύλοις τῆς λινοκαλάμης τῆς ἐστοιβασμένης αὐτοῖς ἐπί. 20 *Ald.* ἡτοιμασμένῃ. 21 *Alex.* ὡς ἐξῆλθον οἱ καταδιώκοντες. atque ita *Aq.* qui & pro 5 præced. voc. habet, τὴν πύλην ἔκλεισαν ὀπίσω αὐτῶν. O. *Ald.* C. ὡς ἐξῆλθον οἱ διώκοντες. 22 αὐτοὶ δὲ al. deest. *Alex.* deest δέ. 23 *Ald.* πρινή. 24 *Alex.* καὶ αὕτη ἀνέβη. O. *Ald.* καὶ αὐτὴ ἀνέβη. 25 O. ἐπὶ τοῦ δώματος πρὸς τοὺς ἄνδρας.

26 O. αὐτοῖς. 27 O. C. παρέδωκε. 28 *Alex.* κύριος ὑμῖν τὴν. O. C. κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν τὴν. *Ald.* ponit post γῆν· sed O. non habet ὑμῶν. 29 *Alex.* πρὸς ἡμᾶς. 30 C. ἡμᾶς, καὶ κατέπτηξαν (al. κατέπεσον) πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν. Ἀκηκόαμεν. *Th.* ἡμ. καὶ ὅτι κατέπτ. π. οἱ κατ. ἐν τῇ γῇ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. Ἀκ. 31 al. ἐξήρανε. 32 *Alex.* O. C. τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν ἀπό. 33 *Alex. Ald.* C. ἐξ Αἰγύπτου. 34 al. ἐποιήσατε. 35 *Alex.* ἐξολεθρεύσατε. 36 O. ἐστίν. 37 *Alex.* O. *Ald.* C. οὐδενὶ ἀπό. 38 O. C. θεὸν ὑμῶν ὅτι. 39 al. ποιήσετε. 40 C. πατρός μου, καὶ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν. quæ versio est *Th.* 41 C. Ζωγρήσετε. O. desunt usque ad πατρός μου. 42 *Alex.* μου, καὶ τήν. 43 *Alex. Ald.* μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα ὅσα. C. μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα. O. pro μου habet αὐτῶν. 44 *Ald.* ἐν αὐτοῖς. 45 O. τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐκ. 46 O. θάνατον, ἐὰν μὴ ἀναγγείλῃς τὸ ῥῆμα τοῦτο. καί. 47 al. Καὶ ἔσται ὡς ἄν. 48 O. ὑμῶν. 49 *Alex.* ποιήσατε μετ' ἐμοῦ ἔλεος. 50 C. θυρίδος, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει. Καί. O. θυρίδος ἐν σχοινίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῇ ἦν ἐν τῷ τείχει. Καί. 51 *Alex.* ἀπέλθατε.

[52] ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες [53] ὀπίσω ὑμῶν, ϗ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν
17 ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν [54] πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες, Ἀθῶοι ἐσμὲν τῷ ὅρκῳ σου τού-
18 τῳ. Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, ϗ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο [55] ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι' ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς [56] δι' αὐτῆς. τὸν δὲ πατέρα σου, ϗ τὴν μητέρα σου, ϗ τοὺς ἀδελφούς σου, ϗ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς [57] τὴν οἰκίαν
19 σου. Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ [58] τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῶοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ· ϗ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνο-
20 χοι [59] ἐσόμεθα. Ἐὰν δέ τις ἡμᾶς [60] ἀδικήσῃ ἢ ϗ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῶοι τῷ ὅρκῳ σου [61] τούτῳ.
21 Καὶ εἶπεν [62] αὐτοῖς, Κατὰ τὸ ῥῆμα [63] ὑμῶν ἔστω. ϗ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, ϗ [64] ἐπορεύθη-
22 σαν. [65] Καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν [66] ὀρεινήν, ϗ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς [67] ἡμέρας. ϗ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες [68] πάσας τὰς ὁδούς,
23 ϗ [69] οὐχ εὕροσαν. Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, [70] ϗ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους· ϗ [71] διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, ϗ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ [72] συμβεβηκότα αὐ-
24 τοῖς. Καὶ [73] εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, [74] Ὅτι παραδέδωκε [75] κύριος πᾶσαν τὴν γῆν [76] ἐν χερσὶν ἡμῶν, ϗ [77] κατέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΚΑὶ [1] ὤρθρισεν Ἰησοῦς τοπρωΐ, [2] ϗ ἀπῆρεν [3] ἐκ Σαττίν, ϗ [4] ἤλθοσαν ἕως τοῦ [5] Ἰορδάνου, ϗ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι.
2 [6] Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς [7] ἡμέρας διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ [8] τῆς παρεμβολῆς,
3 Καὶ [9] ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες, Ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ [10] ἡμῶν ϗ τοὺς ἱερεῖς [11] ἡμῶν ϗ τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτήν, [12] ἀπαρεῖτε [13] ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, ϗ [14] πορεύσεσθε ὀπίσω αὐτῆς.
4 Ἀλλὰ μακρὰν ἔστω [15] ἀναμέσον ὑμῶν [16] καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε· μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστησθε τὴν ὁδὸν, ἣν [17] πορεύσεσθε [18] αὐτήν· οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς ϗ τρίτης ἡμέρας.
5 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ [19] λαῷ, [20] Ἁγνίσασθε [21] εἰς αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει κύριος [22] ἐν
6 ὑμῖν [23] θαυμαστά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς [24] ἱερεῦσιν, Ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης [25] κυρίου, ϗ προπορεύεσθε [26] τοῦ λαοῦ. ϗ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου,
7 ϗ [27] ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἐν τῇ ἡμέρᾳ [28] ταύτῃ ἄρχομαι [29] ὑψῶσαί σε [30] κατενώπιον πάντων [31] υἱῶν Ἰσραὴλ, ἵνα [32] γνῶσιν ὅτι καθότι ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι ϗ μετὰ σοῦ.
8 Καὶ [33] νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων, Ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, ϗ ἐν τῷ
9 Ἰορδάνῃ στήσεσθε. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [34] Προσαγάγετε ὧδε, ϗ ἀκού-

---

52 *Alex. Ald.* ἕως ἀναστρέψωσιν. *C.* ἕως ἂν ἐπιστρέψωσιν. *O.* ἕως ἂν ἀναστρέψωσι. 53 *O.* ὑμᾶς, καί. 54 *C.* οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτήν. Ceterum *Th.* in fin. h. vers. addit ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς. 55 *Alex.* ἐκδήσεις τήν. 56 *Alex.* ἐν αὐτῇ. ϗ τὸν πατέρα. *O. C.* δι' αὐτῆς. ϗ τὸν πατέρα. 57 *O.* τὸν οἶκόν σου, & vers. 19 bis. 58 *Alex.* τὴν οἰκίαν σου. 59 *C.* ἐσόμεθα, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτοῦ. Ἐάν. 60 *Alex. Ald. C.* ἀδικήσῃ καί. 61 *Ald. C.* τούτῳ, ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς. *O.* deest. 62 αὐτοῖς *O. C.* deest. 63 *Alex.* ὑμῶν οὕτως ἔσται *O. Ald. C.* ὑμῶν οὕτως ἔστω. 64 *Ald.* ἐπορεύθησαν, ϗ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι· ϗ ἐπορεύθησαν, ϗ ἤλθοσαν. 65 *Alex. O.* Καὶ ἦλθον εἰς. 66 al. ὀρεινήν. 67 *O.* & *C.* ἡμέρας, ἕως ἀπέστρεψαν οἱ διώκοντες, sed *O.* pro ἀπέστρ. habet ἐπέστρ. 68 *O.* αὐτοὺς πάσας. 69 *Alex.* οὐχ εὗρον. Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ. *O.* οὐχ εὗρον. Οἱ. 70 ϗ κατέβησαν *O.* ponit ante οἱ δύο. 71 *C.* διέβησαν, ϗ ἤλθοσαν πρός. *O.* διέβησαν τὸν Ἰορδάνην πρός. 72 *O.* συμβάντα. 73 *Ald.* εἶπε. al. εἶπον. 74 *Alex.* & *C.* Ὅτι παρέδωκεν. *O.* Ὅτι δέδωκε. 75 *O. Ald.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 76 ἐν χερσὶ ἡμῶν *Alex.* & *C.* ponunt ante πᾶσαν. *O.* ἐν χερσὶν ἡμῶν. 77 *Alex.* κατέπτηκεν.

Cap. 3. 1 *Ms. Ox.* ὀρθρίσας. 2 *Ms. Alex.* ϗ ἀπῆρον. *Ald.* & *C.* ϗ ἀπῆραν. *O.* αὐτὸς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπῆραν. 3 *Alex.* ἐκ Σαττείν, καί. 4 *Alex. O. Ald. C.* ἦλθον ἕως. 5 *Ald.* Ἰορδάνου αὐτὸς ϗ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καί. 6 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ ἐγενήθη. 7 *O.* ἡμέρας ϗ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι, διῆλ. al. ἡμέρας ϗ διῆλθον. 8 al. μέσης τῆς παρ. 9 *O.* ἐνετείλατο ··· λέγων. 10 *Ald.* ὑμῶν ··· ὑμῶν. 11 ἡμῶν ϗ τοὺς Λευίτας *O.* desunt. *C.* deest ἡμῶν. 12 *C.* ϗ ὑμεῖς ἀπαρεῖτε. *O.* ϗ ὑμεῖς ἀπάρατε. 13 *O. Ald.* ἐκ. 14 *Alex.* πορεύεσθαι. 15 ἀναμέσον *O.* deest. 16 *O.* ϗ πορεύσεσθε ὀπίσω αὐτῆς, ὅσον. 17 *Alex.* πορεύεσθαι. *O. Ald.* πορεύεσθε. 18 *C.* ἐν αὐτῇ. 19 *O.* λαῷ λέγων, Ἁγ. 20 *C.* ἁγιάσασθε. 21 *Alex.* εἰς τὴν αὔριον. 22 ἐν *O.* deest. 23 *O. Ald. C.* θαυμάσια. 24 *C.* ἱερεῦσι, λέγων, Ἄρατε. 25 κυρίου. *C.* deest. 26 *C.* ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. *O.* τοῦ λαοῦ ἔμπροσθεν. 27 *O.* προεπορεύοντο. 28 *Alex.* αὐτῇ. 29 al. τοῦ ὑψ. 30 *O.* κατέναντι. 31 *Alex.* τῶν υἱῶν. 32 *Alex.* γνῶσιν καθότι. *O.* γνῶσιν ὅτι καθώς. 33 al. deest νῦν. 34 *O.* προσέλθετε.

σατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ [35] ἡμῶν.

10 [36] Ἐν τούτῳ γνώσεσθε, [37] ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ [38] ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου [39] ἡμῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, [40] καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον,

11 καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. Ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς [41] διαθήκης κυρίου [42] πάσης τῆς γῆς

12 [43] διαβαίνει τὸν [44] Ἰορδάνην. [45] Προχειρίσασθε [46] ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [47] ἕνα [48] ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς.

13 Καὶ ἔσται ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκλείψει, [49] τὸ δὲ ὕδωρ τὸ

14 καταβαῖνον [50] στήσεται. [51] Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς [52] ἤροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ.

15 Ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ [53] ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς [54] διαθήκης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ [55] πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν [56] κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου· ὁ δὲ Ἰορδάνης [57] ἐπληροῦτο καθ᾽ ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ, [58] ὡσεὶ ἡμέραι

16 θερισμοῦ πυρῶν· Καὶ [59] ἔστη τὰ ὕδατα [60] τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, [61] ἔστη [62] πῆγμα ἓν [63] ἀφεστηκὸς μακρὰν [64] σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιαρίμ· τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν [65] θάλασσαν Ἀραβὰ θάλασσαν [66] ἁλός, ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπε. καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ.

17 Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ [67] Ἰορδάνου. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [68] διέβαινον [69] διὰ ξηρᾶς, [70] ἕως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

Κεφ. δ΄. 4.

1 [1] Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, [2] καὶ εἶπε κύριος [3] τῷ Ἰησοῖ, [4] λέγων,

2 [5] Παραλαβὼν [6] ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ, [7] ἕνα [8] ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς,

3 [9] Σύνταξον [10] αὐτοῖς καὶ ἀνέλεσθε [11] ἐκ μέσου τοῦ [12] Ἰορδάνου ἑτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν [13] αὐτοῖς, [14] θέτε [15] αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν,

4 οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα. Καὶ ἀνακαλεσάμενος Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [16] ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης

5 φυλῆς, Εἶπεν [17] αὐτοῖς, [18] Προσαγάγετε [19] ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου [20] κυρίου εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ [21] ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον, αἰρέτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν [22] τῶν δώδεκα φυλῶν [23] τοῦ

6 Ἰσραήλ, Ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν [24] οὗτοι εἰς σημεῖον [25] κείμενον διαπαντός· ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου [26] αὔριον [27] λέγων, Τί

7 εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι [28] ἡμῖν; Καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου, λέγων, Ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ δια-

---

35 *Ald.* & *C.* ὑμῶν. 36 *Ald.* Ἐν τούτοις. *O.* & *C.* Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Ἐν τούτῳ. 37 *Alex.* ὅτι ἐγὼ κύριος ζῶν. *Ald.* ὅτι κύριος ζῶν. 38 *Alex.* ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει. *O.* ἐξολοθρεύων ἐξολοθρεύσει. 39 *O. Ald.* ὑμῶν. 40 *Alex.* & *C.* καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον (*Alex.* Φερεζῖον,) καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. 41 *Alex.* τῆς διαθήκης κ. *Aq.* διαθ. κυριεύοντος. *S.* δ. δεσπότου. 42 πάσης τῆς γῆς *O.* desunt, ut & vers. 13. 43 *C.* διαβαίνει ἔμπροσθεν ὑμῶν τόν. 44 *O.* Ἰορδάνην ἔμπροσθεν ὑμῶν. Προχ. 45 *O.* Καὶ νῦν προχειρίσασθε. 46 ὑμῖν *O.* deest. 47 *C.* ἄνδρα ἕνα. 48 *Alex.* ἐφ᾽ ἑκάστης. 49 τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον *O.* desunt. 50 *C.* στήσεται ἄνωθεν ὡς σωρός. Καί. *O.* καὶ ἄνωθεν στήσεται. Καί. 51 *C.* & *Ald.* Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν. 52 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἦραν. 53 *Alex.* ἱερεῖς αἴροντες. 54 διαθήκης *O.* deest. *Ald.* habet διαθήκης κυρίου. 55 *O.* πόδες αὐτῶν ἐβάφησαν εἰς. 56 *Alex.* & *C.* κιβωτὸν ἐβάφησαν [*C.* διεβάφησαν] εἰς μέρος (*Alex.* τὸ μέρος.) 57 *Alex.* ἐπλήρου. 58 *C.* ὡς ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. Καί. *O.* pro ὡσεὶ ἡμέραι habet ὡς ἐν ἡμ. ζ. 59 *C.* ἔστησαν. 60 *Alex.* deest τά. 61 *O.* εἰς. 62 *Th.* εἰς σωρός. *Sym.* ἄσκωμα ἕν. quod explicans *Theodor.* ἐπεχομένη, inquit, τῶν ὑδάτων ἡ ῥύμη, οἱονεὶ ἠσκοῦτο καὶ ἐκορυφοῦτο. 63 *Syr.* ἀφεστηκότα ὄρος μακράν. 64 *Syr.* σφόδρα ἀπὸ Ἀδαμὶ ἕως. *Alex.* & *O.* σφόδρα ἕως. *Ald.* σφόδρα σφόδρα, ἀπὸ Ἀδαμί, ἕως. *C.* σφόδρα σφοδρῶς ἀπὸ Ἀδαμὶ τῆς πόλεως, ἕως. 65 θάλασσαν Ἀραβὰ desunt *Alex.* *Sym.* pro Ἀραβὰ vert. τοῦ ἀοικήτου. 66 *O.* ἁλῶν, ἕως. *Alex.* *Ald.* *C.* τῶν ἁλῶν, ἕως. 67 *C.* Ἰορδάνου ἑτοίμως. καί. *Aq.* & *Sym.* Ἰορδ. ἕτοιμοι καί. 68 *C.* διέβησαν. 69 *O.* ἐπί. 70 *O.* *C.* ἕως οὗ συνετέλεσε.

Cap. 4. 1 Καὶ ἐπεὶ usque ad Ἰορδάνην *Mſ.* *Ox.* desunt. 2 καὶ deest *Ald.* 3 *Mſ.* *Alex.* & *Ox.* cum *Comp.* *ed.* πρὸς Ἰησοῦν. 4 λέγων *O.* deest. 5 *O.* Παράλαβε. 6 *Alex.* ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἄνδρας. *C.* δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ. *Ald.* ἄνδρας δώδεκα ἀπὸ τοῦ λαοῦ. 7 *Ald.* *C.* ἄνδρα ἕνα. *O.* deest. 8 *Alex.* ἐφ᾽ ἑκάστης 9 *Ald.* Καὶ σύνταξον. 10 *Alex.* αὐτοῖς, λέγων, Ἀνέλεσθε. *Ald.* & *C.* αὐτοῖς, λέγων, ἀνέλεσθε αὐτοῖς. *O.* αὐτοῖς ἀνελέσθαι. 11 *Alex.* & *C.* ἐντεῦθεν ἐκ μέσου τοῦ. *Ald.* ἐν μέσῳ τοῦ. 12 *O.* *C.* Ἰορδάνου ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων ἑτοίμους. quæ versio *Th.* 13 *Comp.* καὶ αὐτοῖς. 14 *Alex.* θήσεται. al. θήσετε. *Syr.* τίθετε. al. θῆτε. 15 αὐτοὺς ··· ὑμῶν *O.* desunt. 16 al. ἄνδρα ἕνα. 17 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς Ἰησοῦς, Προσαγάγετε. 18 *O.* Προσέλθετε ὧδε. 19 ἔμπροσθέν μου *C.* desunt. 20 *O.* & *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν [*O.* ἡμῶν] εἰς. 21 *Alex.* & *C.* ἀνελόμενος αἰρέτω ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἕνα ἐπὶ τῶν ὤμων. *O.* ἀνελόμενος ἐκεῖθεν λίθον ἕκαστος αἰρέτω ἐ. τ. ὤμ. *Ald.* ἀνελόμενος αἰρέτω ἐκεῖθεν λίθον ἕνα ἕκαστος ἐ. τ. ὤμ. 22 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* τῶν φυλῶν. 23 *O.* τῶν υἱῶν Ἰσρ. 24 οὗτοι *O.* ponit post κείμενοι. 25 *C.* κείμενοι. *O.* δικαιώματος κείμενοι. 26 αὔριον *C.* deest. 27 λέγων *O.* deest. 28 *C.* ὑμῖν. Mox pro ἐξέλ. ὁ Ἰορδ. *Th.* vert. ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου.

θήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, [29] ὡς διέβαινεν [30] αὐτόν. καὶ ἔσονται [31] οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον [32] τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος.

8 Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, [33] καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰησοῖ. καὶ [34] ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, [35] καθάπερ συνέταξε κύριος [36] τῷ Ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα [37] ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ [38] ἀπέθηκαν ἐκεῖ.

9 Ἔστησε δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ [39] τῷ Ἰορδάνῃ, ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ [40] ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου· καί εἰσιν [41] ἐκεῖ ἕως τῆς [42] σήμερον ἡμέρας.

10 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν [43] τῆς διαθήκης [44] ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, [45] ἕως οὗ συνετέλεσεν [46] Ἰησοῦς [47] πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος [48] ἀναγγεῖλαι τῷ [49] λαῷ. καὶ ἔσπευσεν ὁ λαός, [50] καὶ διέβησαν.

11 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ οἱ [51] λίθοι ἔμπροσθεν [52] αὐτῶν.

12 [53] Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβήν, καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καθάπερ ἐνετείλατο [54] αὐτοῖς Μωυσῆς.

13 [55] Τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν [56] ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον [57] πρὸς τὴν Ἱεριχὼ πόλιν.

14 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησε κύριος τὸν Ἰησοῦν [58] ἐναντίον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν, [59] ὥσπερ

15 Μωυσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη. Καὶ εἶπε

16 κύριος [60] τῷ Ἰησοῖ, λέγων, Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης [61] τοῦ μαρτυρίου [62] κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ

17 Ἰορδάνου. Καὶ [63] ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων, Ἔκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

18 Καὶ ἐγένετο ὡς [64] ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου [65] ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας [66] ἐπὶ τῆς γῆς, ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ [67] χθὲς καὶ [68] τρίτην ἡμέ-

19 ραν δι' ὅλης τῆς [69] κρηπῖδος. Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου

20 [70] ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἱεριχώ. Καὶ τοὺς δώδεκα [71] λίθους τούτους, οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις,

21 [72] Λέγων, Ὅταν ἐρωτῶσιν [73] ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν λέγοντες, [74] Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι;

22 [75] Ἀναγγείλατε [76] τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι [77] ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν [78] Ἰορδάνην τοῦτον,

23 Ἀποξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ [79] ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου [80] ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν· καθάπερ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς [81] ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανε κύριος [82] ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν

24 ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν. Ὅπως [83] γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς [84] σέβησθε [85] κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἐν [86] παντὶ ἔργῳ.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν [1] οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ [2] Ἰορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης [3] οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν,

---

29 *O.* ὅτε διέβαινον αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσρ. 30 *Ald.* αὐτόν· καὶ ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἔσονται. *C.* αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐξέλ. τ. ὕδ. τ. Ἰορδ. καὶ ἔσονται. 31 *Alex. Ald.* ὑμῖν οἱ λίθοι οὗτοι μνημόσυνον. *O.* ὑμῖν οἱ λίθοι οὗτοι κείμενοι εἰς μνημόσυνον. 32 *Ald.* ἐν τοῖς. 33 *O.* καθώς. 34 *Alex. O. C.* λαβόντες. 35 *O.* καθά. 36 τῷ Ἰησοῖ *O.* desunt. 37 *Alex.* αὐτοῖς. 38 *Alex.* ἀπέθηκεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Ἔστηκεν δέ. *Ald.* ἀπέθηκαν αὐτοὺς ἐκεῖ. Ἔστησε δέ. 39 *Alex.* τῷ Ἰορδάνῳ. 40 *O.* οὗ ἔστησαν οἱ πόδες. 41 ἐκεῖ *O.* deest. 42 *O.* ἡμέρας ταύτης. 43 τῆς διαθήκης *C.* desunt. *O.* & *Ald.* habent τῆς διαθήκης κυρίου. 44 *C.* ἐν μέσῳ τῷ. 45 *Alex. Ald.* ἕως συνετέλεσεν. 46 al. abest Ἰησοῦς. 47 *Alex. Ald.* πάντα ὅσα ἐνετείλατο. *O.* πάντα ὅσα ἐλάλησε. *C.* πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐνετ. 48 *Alex.* Ἰησοῖ ἀναγγεῖλαι. *Ald. C.* τῷ Ἰησοῦ ἀναγγ. 49 *C.* λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ. καὶ ἔσπευσεν. [al. ἔσπευσαν.] *O.* λαῷ, καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ. καὶ ἔσπ. 50 *Alex.* καὶ διέβη. Καί. 51 *C.* ἱερεῖς πρότεροι αὐτῶν. 52 *O.* αὐτῆς. 53 *O.* Διέβησαν δὲ καὶ οἱ. 54 *C.* Μωϋσῆς αὐτοῖς. 55 *O.* ὄντες εἰς μ'. χιλιάδας. 56 *O. Ald. C.* ἔναντι. 57 *Th.* πρὸς πόλιν Ἱεριχώ. *Aq.* Ἀραβώθ. *Sym.* ἀοίκητον. 58 *Alex.* ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους. *C.* deest γένους. al. deest τοῦ. 59 *Alex. Ald. C.* ὥσπερ ἐφοβοῦντο Μωυσῆν. *O.* desunt. 60 *O.* πρὸς Ἰησοῦν. 61 τοῦ μαρτυρίου *O.* desunt. 62 κυρίου *Ald. C.* deest. 63 *O.* συνέταξε. 64 *O.* ἐξῆλθον. 65 *Alex.* & *C.* ἐκ μέσου τοῦ. 66 *Alex. Ald.* ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὥρμησεν. *C.* οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὥρμ. 67 *Alex.* ἐχθές. *C.* καὶ ἐχθές. 68 *O.* τρίτης ἡμέρας. 69 *O.* κρηπῖδος αὐτοῦ. 70 al. ἀνατολῶν. 71 *Alex.* λίθους οὕς. 72 *C.* καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, λέγων. 73 *Alex.* & *Ald.* οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὑμᾶς, λέγοντες. *C.* οἱ υἱοὶ ὑμῶν αὔριον ὑμᾶς, λέγ. 74 *O.* Τίνες. 75 *Ald.* & *C.* Ἀναγγελεῖτε. 76 *O.* αὐτοῖς, ὅτι. *C.* τοῖς υἱοῖς ὑμῶν λέγοντες ὅτι. 77 *O.* διά. 78 *Alex.* Ἰορδάνην, Ἀποξηράναντος. 79 *Ald.* ὑμῶν. 80 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τοῦ ἔ. α. μέχρις (*O.* ἕως.) 81 *Ald.* ὑμῶν τὴν &c. *C.* ἡμῶν τὴν θάλ. τὴν ἐρ. 82 *Ald.* ὁ θεὸς ὑμῶν. *C.* ὁ θεός. *O.* desunt, ut & ἔμπροσθεν ἡμῶν. 83 *O.* γνώσωσι. 84 *O.* φοβῆσθε. 85 *Alex.* τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν ἐν. *Ald.* τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν. 86 *Alex. O. Ald. C.* παντὶ χρόνῳ.

Cap. 5. 1 *Comp. ed.* πάντες οἱ. 2 *C.* Ἰορδάνου παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντες οἱ. 3 *Ald.* οἳ ἦσαν παρά.

οἱ

ὅτι ἀπεξήρανε κύριος [4] ὁ θεὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ [5] τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ [6] διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ [7] ἐτάκησαν [8] αὐτῶν αἱ διάνοιαι, καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν [9] ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσ-
2 ώπου [10] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῖ, Ποίησον σεαυτῷ [11] μαχαίρας πετρίνας [12] ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσ-
3 ραὴλ ἐκ δευτέρου. Καὶ ἐποίησεν [13] Ἰησοῦς μαχαίρας [14] πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τό-
4 που, Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν. [15] Ὃν δὲ τρόπον [16] περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν [17] ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰ-
5 γύπτου, Πάντας τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς· * [18] τεσσαράκοντα γὰρ [19] καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ [20] ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ [21] Μα-
6 βδαρίτιδι. [22] Διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων [23] τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, * οἱ ἀπειθήσαντες [24] τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, οἷς καὶ [25] διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν [26] γῆν, ἣν ὤμοσε [27] κύριος τοῖς πατράσιν [28] αὐτῶν [29] δοῦναι γῆν ῥέουσαν γάλα
7 καὶ μέλι. [30] Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, [31] οὓς Ἰησοῦς περιέτεμε, [32] διὰ τὸ αὐτοὺς [33] γεγεννῆσθαι [34] κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπερι-
8 τμήτους. Περιτμηθέντες [35] δὲ ἡσυχίαν [36] εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ
9 ἕως [37] ὑγιάσθησαν. Καὶ εἶπε κύριος [38] τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ, Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν [39] Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, [40] Γάλ-
10 γαλα. [41] Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ [42] πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ [43] μηνὸς [44] ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ [45] ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.
11 Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς [46] ἄζυμα
12 καὶ νέα. Ἐν [47] ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ [48] μάννα [49] μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς [50] ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα. [51] ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων [52] ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.
13 Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἱεριχὼ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς [53] ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα [54] ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ [55] ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ, Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν
14 [56] ὑπεναντίων; * Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, [57] Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου, νυνὶ
15 παραγέγονα. Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον [58] ἐπὶ τὴν [59] γῆν, καὶ εἶπεν [60] αὐτῷ, [61] Δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέ-

---

4 ὁ θεὸς O. desunt. 5 al. τοῦ. 6 Mſ. Alex. Ald. ed. & C. διαβῆναι. 7 Alex. O. C. κατετάκησαν. Ald. διέβησαν, pro quo alii leg. κατέβησαν. 8 Alex. Ald. C. αἱ διάνοιαι αὐτῶν, καί. 9 ἐν O. deeſt. 10 τῶν υἱῶν O. deſunt. 11 Alex. μαχαίρας ἐκ πέτρας. 12 ἐκ πέτρας ἀκροτόμου al. deeſt. 13 Ald. & C. ἑαυτῷ Ἰησοῦς. 14 Alex. πετρίνας ἑαυτῷ ἀκροτόμους. 15 O. τούτῳ τῷ τρόπῳ. Ceterum Theodoret. ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει, ἕως τοῦ, τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη, οὐχ οὕτω περιέχει, ἀλλὰ μᾶλλον οὕτως τὸ κείμενον· Καὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς. πᾶς ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐξ Αἰγύπτου· τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἳ ἀπέθανον ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιετμήθησαν. εἶτα, τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ τὰ ἑξῆς. atque ita habet Compl. niſi quod pro ὁ πορευόμενος legat οἱ ἐκπορευόμενοι, & poſt ἀπέθανον addat ἐν τῇ ἐρήμῳ, & ante οἱ γεννηθέντες ponat ὁ ἐξελθὼν, καὶ πᾶς ὁ λαός. 16 Alex. περιεκαθῆρεν. 17 O. ἐκπορευομένων. * Francof. hic incip. verſ. 5. 18 Alex. τεσσεράκοντα. 19 Καὶ δύο C. deſunt. 20 ἐν τῇ uſque ad finem verſus C. deſunt. 21 al. Μαδμαρείτιδι. al. Μαγδαρείτιδι. al. Μαβδαρείτιδι. 22 O. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπερ. 23 O. οἱ ἐξεληλυθότες ἐκ. * Francof. hic incip. verſ. 6. 24 O. ταῖς ἐντολαῖς τοῦ θεοῦ. Ald. & C. τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ. 25 Alex. O. C. διώρισεν κύριος αὐτοῖς μὴ ἰδεῖν. al. pro διώρισεν hab. διώκησε. al. διώνισε. al. διώρκησε. 26 O. γῆν ἀγαθὴν, ἥν. 27 κύριος O. deeſt. 28 O. & C. ἡμῶν. 29 Alex. Ald. C. δοῦναι ἡμῖν γῆν. O. δοῦναι αὐτοῖς γῆν. 30 C. Τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτων, οὕς. 31 Alex. & alii, οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς, διά. 32 Ald & C. ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν, διὰ τό. atq. ita Th. 33 Alex. γεγενῆσθαι. 34 O. ἐν τῇ ὁδῷ, & ponit poſt ἀπεριτμήτους. 35 C. δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ἡσυχ. 36 Alex. ἔσχον αὐτοὶ καθήμενοι. O. ἔσχον καθήμενοι. 37 al. οὗ ὑγιεῖς ἐγένοντο. 38 Alex. Ald. C. τῷ Ἰησοῖ, Ἐν τῇ. O. πρὸς Ἰησοῦν, Ἐν τῇ. 39 O. ὑμῶν ἀφ' ὑμῶν. 40 O. Ald. C. Γάλγαλα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καί. 41 O. Ald. C. Καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις; καὶ ἐποίησαν (Ald. hic iterum habet οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ) τὸ πάσχα. 42 Alex. πάσχα τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. 43 O. πρώτου μηνός. 44 Alex. ἀφ' ἑσπέρου. 45 Alex. Ald. & C. ἐν τῷ πεδίῳ (Alex. παιδίῳ.) Καὶ ἔφαγον. O. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδ. ἐν τ. πεδ. Καὶ ἔφαγε. 46 al. τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἄζυμα. 47 O. αὐτῇ. C. ponit poſt ἡμέρᾳ. 48 O. C. μάννα τῇ ἐπαύριον. ſed O. ponit ἐπαύριον ante ἐξέλιπε. 49 O. τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μετά. 50 O. ἀπό. 51 O. Ald. ἐκαρπώσαντο. al. ἐκαρπήσαντο. 52 ἐν O. deeſt. 53 Alex. Ald. ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἴδεν [Ald. εἶδεν.] O. ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ. C. ὀφθ. αὐτοῦ εἶδεν φανέντα. 54 O. κατέναντι. 55 Ald. C. ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπ. 56 C. ὑπεναντίων ἡμῶν. * Francof. hos 2 verſus in unum conjungit. 57 C. Ὅτι ἐγώ. 58 al. αὐτοῦ ἐπί. 59 poſt vocem γῆν in O. C. ſequitur, καὶ προσεκύνησεν. & in Ald. καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. quæ nec Juſt. Mart. in Dial. ad Tryph. hunc locum citans agnoſcit, nec Orig. Int. hoc loco, nec Cypr. l. 2. adverſus Judæos. 60 αὐτῷ Ald. non habet. 61 C. Δέσποτά μου, τί.

16 τῆ; [62] Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν, [63] Λῦσαι τὸ [64] ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος [65] ἐφ' ᾧ νῦν ἕστηκας [66] ἐπ' αὐτοῦ, [67] ἅγιός ἐστι.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ [1] ὠχυρωμένη, καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, [2] οὐδὲ 2 εἰσεπορεύετο. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἰδοὺ [3] ἐγὼ [4] παραδίδωμι ὑποχείριόν [5] σοι τὴν Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, [6] δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ. 3 Σὺ δὲ περίστησον [7] αὐτῇ τοὺς μαχίμους [8] κύκλῳ. 4 Καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι, ἀνακραγέτω πᾶς ὁ [9] λαὸς ἅμα, 5 Καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος [10] κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν. 6 Καὶ εἰσῆλθεν [11] Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ πρὸς τοὺς [12] ἱερεῖς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων, Παραγγείλατε τῷ λαῷ [13] περιελθεῖν, καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι [14] ἐν- 7 αντίον [15] κυρίου. Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας [16] ἱερὰς [17] παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως· καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπ- 9 ακολουθείτω. Οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς [18] οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης [19] κυ- 10 ρίου [20] σαλπίζοντες. Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς, λέγων, [21] Μὴ βοᾶτε, μηδὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν φωνὴν ὑμῶν, [22] ἕως [23] ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτὸς ἀναβοῆσαι, καὶ 11 τότε [24] ἀναβοήσετε. Καὶ περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης [25] τοῦ θεοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ [26] ἐκοιμήθη 12 ἐκεῖ. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη Ἰησοῦς τοπρωῒ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν [27] κι- 13 βωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς [28] οἱ φέροντες [29] τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ [30] προεπορεύοντο [31] ἐναντίον [32] κυρίου· καὶ [33] μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο [34] οἱ μάχιμοι,

---

62 *Alex.* Καὶ εἶπεν ὁ. 63 *Alex. Ald.* Λῦσον. 64 *C.* καὶ ὑπόδημά σου ἐκ. 65 *Alex. O. Ald. C.* ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας. 66 ἐπ' αὐτοῦ *O.* desunt. 67 ita etiam *Theodoret. Justin.* tamen legit, γῆ ἁγία ἐστί. & *Cypr.* ibid. *locus*, inquit, *in quo stas, terra sancta est.* itemque *Int. Orig. Ox.* habet, γῆ ἁγία ἐστί, καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως. *Ald.* & *C.* ἅγιός ἐστι, καὶ ἐποίησεν οὕτως. Et *Ald.* addit versum priorem capitis sequentis huic capiti.

Cap. 6. 1 *Ms. Ox.* & *Comp. ed.* ὠχυρωμένη ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ. 2 οὐδὲ εἰσεπορεύετο *O.* desunt. *Comp.* καὶ οὐδεὶς εἰσεπ. 3 al. abest ἐγώ. 4 *C.* παραδίδωμί σοι ὑποχ. 5 *Ms. Alex.* σου. 6 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* δυνατοὺς ἐν. *O.* καὶ τοὺς δυνατούς. Cætera quæ sequuntur usque ad versum nonum, hoc modo habentur in *Ox* à vers. 4. Κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου, καὶ κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ οὕτω ποιήσατε ἓξ ἡμέρας, καὶ τῇ Ζ' οἱ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ Ζ' κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ ἱερεῖς σαλπίσουσιν ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ ἔσται ὅταν σαλπίσουσιν ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς, ἀνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται πᾶν τὸ τεῖχος τῆς πόλεως αὐτόματον ὑποκάτω αὐτῶν, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ζ' ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ, κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθόντες καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν, καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου, καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς, παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἔναντι κυρίου, καὶ σημανέτωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω αὐτοῖς. *Francof.* hos versus in hunc modum habet: 3 Καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ. οὕτω ποιήσετε ἓξ ἡμέρας. 4 Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσι ταῖς κερατίναις. 5 Καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι τοῦ Ἰωβὴλ, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης ἀνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἀνακραγέντων αὐτῶν πεσοῦνται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν. 6 Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης. καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ κυρίου. 7 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων· παραγγείλατε τῷ λαῷ, περιελθεῖν καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν, καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου. 8 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ κυρίου, παραπορευέσθωσαν, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω. 7 *Alex.* αὐτῇ πάντας τοὺς μαχητὰς κύκλῳ. *Ald.* αὐτῇ πάντας μαχίμ. κύκ. 8 *Aq.* μία ὁδῷ. *Sym.* μία περιόδῳ. 9 *Alex.* λαός. Καί. 10 *Alex.* εἰς τὴν πόλιν κατὰ πρόσωπον. Καί. 11 *Alex.* & *Ald.* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ. 12 *Ald.* ἱερεῖς υἱῶν Ἰσραὴλ, καί. 13 al. περιέλθατε, καὶ κυκλώσατε. 14 *Alex. Ald.* ἔναντι. 15 al. τῆς κιβωτοῦ κυρίου. 16 al. ἱερὰς καὶ παρελθ. 17 *Alex.* παρελθάτωσαν. 18 οἱ οὐραγοῦντες *O.* desunt. *Ald.* σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις καὶ οἱ οὐραγοῦντες. al. hab. ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας. 19 *Alex. O. Ald.* κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες. 20 al. σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις. 21 *Alex.* Μὴ βοάτω, καὶ μὴ ἀκουσάτω μηδεὶς τήν. 22 al. οὐ διελεύσεται ἐκ στόματος ὑμῶν λόγος, ἕως. 23 *O.* τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἀναγγελῶ ὑμῖν βοῆσαι, καὶ τότε ἀνακράξετε. Καί. 24 *Alex.* ἀναβοήσατε. 25 *Alex.* τοῦ θεοῦ τὴν πόλιν εὐθέως. *O.* κυρίου κύκλῳ τὴν πόλιν πάλιν. al. τοῦ θ. τ. πόλιν κύκλῳ, εὐθέως. 26 *O.* κατέπαυσεν. *Ald.* ηὐλίσθη. 27 *Alex.* κιβωτὸν κυρίου. Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἑπτὰ αἴροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας προεπορεύοντο ἐναντίον τοῦ κυρίου. * καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας· καὶ ἀπῆλθον πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν. * καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου. οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ τῇ. 28 οἱ φέροντες *O.* desunt. 29 al. τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας τὰς ἱεράς. 30 al. ἔναντι κιβωτοῦ κυρίου προεπορεύοντο, καί. 31 *O. Ald.* ἔναντι. 32 *Ald.* κυρίου, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας, καί. 33 μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο *O.* desunt. 34 οἱ μάχιμοι *Ald.* ponit ante μετά.

καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος [35] ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης [36] κυρίου. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς

14 σάλπιγξι, Καὶ [37] ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν [38] ἑξάκις [39] ἐγγύθεν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν.

15 οὕτως [40] ἐποίει [41] ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. [42] Καὶ [43] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν [44] ὄρθρου, καὶ [45] περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἑ-

16 πτάκις. Καὶ ἐγένετο [46] τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ [47] ἱερεῖς. καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Κεκράξατε, [48] παρέδωκε

17 γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν. Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ [49] κυρίῳ σαβαώθ. πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν [50]

18 ἐν τῷ οἴκῳ [51] αὐτῆς. Ἀλλὰ ὑμεῖς [52] φυλάξεσθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες [53] ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ [54] ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκτρί-

19 ψητε ἡμᾶς. Καὶ πᾶν ἀργύριον [55] ἢ χρυσίον, ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος, [56] ἅγιον ἔσται τῷ κυρίῳ· εἰς θησαυρὸν [57] κυρίου εἰσενεχθή-

20 σεται. [58] Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς. ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ [59] λαὸς τῶν σαλπίγγων, [60] ἠλάλαξε [61] πᾶς ὁ λαὸς [62] ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ. καὶ [63] ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ. καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ

21 λαὸς [64] εἰς τὴν πόλιν. Καὶ [65] ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ [66] ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικός, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως [67] πρεσβύτου, καὶ ἕως [68] μόσχου καὶ ὑπο-

22 ζυγίου, ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ τοῖς [69] δυσὶ νεανίσκοις τοῖς [70] κατασκοπεύσασιν, εἶπεν Ἰησοῦς, [71] Εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς [72] γυναικός, καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, [73]

23 καὶ ὅσα ἐστὶν [74] αὐτῇ. Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικός, καὶ [75] ἐξηγάγοσαν Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς [76] αὐτῆς, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ [77] πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ· καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμ-

24 βολῆς [78] Ἰσραήλ. Καὶ ἡ πόλις [79] ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ. πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ [80] χαλκοῦ καὶ σιδήρου [81] ἔδωκαν εἰς [82] θησαυρὸν [83] κυρίου [84] εἰσ-

25 ενεχθῆναι. Καὶ Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν [85] πατρικὸν ἐζώγρησεν Ἰησοῦς. καὶ [86] κατῴκισεν ἐν [87] τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, [88] διότι ἔκρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἱεριχώ.

26 Καὶ [89] ὥρκισεν Ἰησοῦς [90] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου, λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, [91] ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν [92] ἐκεί-

---

35 *Mſ. Ox.* ὀπίσω. 36 *Ald. ed.* κυρίου, πορευόμενοι, καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς κερατίναις σάλπιγξι. 37 *Ald.* ὁ λοιπὸς ὄχλος περιεκ. τὴν πόλιν. *O.* περιεκύκλωσε τὴν πόλιν πᾶς ὁ λαός. 38 ἑξάκις *O.* deeſt. *Ald.* habet ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ. 39 ἐγγύθεν *O.* deeſt. 40 *O.* ἐγένετο. *Ald.* ἐποίουν. 41 al. ἐφ' ἕξ. 42 Hunc verſum & cetera quæ ſequuntur uſque ad verſ. 18 hoc modo habet *Ox.* Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου, καὶ περιῆλθον τὴν πόλιν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἕως ἑπτάκις, καὶ τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν, κεκράξατε, παρέδωκε κύριος ἡμῶν τὴν πόλιν, καὶ ἔσται ἡ πόλις αὕτη ἀνάθεμα, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων, κυρίῳ σαβαώθ, πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσεσθε αὐτήν, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. 43 *Ald.* ἐγένετο ἐν τῇ. 44 *Ald.* ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου. 45 *Alex.* περιῆλθον τὴν πόλιν ἑπτάκις. Καὶ τῇ περιόδῳ. 46 al. ἐν τῇ. 47 al. ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι. καὶ. 48 *Alex.* παραδέδωκεν. 49 *Alex.* τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων πλήν. 50 al. αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ. 51 *Ald.* αὐτῆς, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους, οὓς ἀπεστειλάμην. Ἀλλά. 52 *Alex. Ald.* φυλάξατε (*Ald.* φυλάξεσθε ἀπὸ τοῦ. al. φυλάξασθε ἀπὸ τοῦ. 53 *Alex.* ὑμεῖς λάβητε. 54 *Alex.* ποιήσετε. 55 ſic *Cyril.* qui etiam hæc ſcribit; ὑφίει μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις λαφυραγωγίαις ἐντρυφᾶν τοὺς ἀνδριζομένους. *Alex.* habet, καὶ χρυσίον, καὶ πᾶς χαλκὸς καὶ σίδηρος. 56. al. ἅγιος. 57 al. κυρίῳ. 58 al. Καὶ ἠλάλαξαν λαὸς καὶ ἐσάλπισαν ἐν σάλπ. 59 *Alex. O. Ald.* λαὸς τὴν φωνὴν τῶν. 60 al. ἠλάλαξαν. 61 πᾶς ὁ λαὸς *O.* deſunt. 62 ἅμα *O. Ald.* deeſt. 63 *Alex.* ἔπεσεν τό. 64. *O.* εἰς τὴν πόλιν ἕκαστος ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν. *Ald.* ἕκαστος ἔξω ἐξεναντίας· & deinde ut *Ox.* 65 *Alex. O.* ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, καὶ ὅσα. 66 *O.* ἀνθρώπων ἕως κτήνους, ἀπό. 67 *Alex. Ald. Ox.* πρεσβυτέρου. 68 *Alex. O. Ald.* μόσχου, καὶ ἕως προβάτου, καὶ ὑποζυγίου. 69 al. δύο. 70 *Ald.* κατασκοπεύσασιν τὴν γῆν εἶπεν. 71 al. Εἰσέλθετε. 72 *Ald. O.* γυναικὸς τῆς πόρνης, καὶ. 73 *Alex. Ald.* καὶ πάντα ὅσα. 74 *Alex.* ἐν αὐτῇ. *O.* αὐτῇ, καθὼς ὠμώμοται αὐτῇ. al. αὐτῇ, καὶ ὡς ὠμόσατε αὐτῇ. 75 *Alex.* ἐξήγαγον τὴν Ῥαάβ. *O. Ald.* ἐξήγαγον Ῥαάβ. 76 *Alex.* αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς· καὶ κατέστησαν. 77 πάντα *O.* deeſt. 78 *O.* τῶν υἱῶν Ἰσρ. 79 *Alex.* ἐνεπυρίσθη ἐν πυρί. *Ald.* ἐνεπρήσθη ἐν πυρί. al. ἐνεπυρίσθη ἐμπυρισμῷ. 80 *Ald. O.* παντὸς χαλκοῦ. 81 *O.* ἅγιον ἔδωκαν κυρίῳ θησ. 82 *Ald.* οἶκον κυρ. 83 κυρίου *O.* deeſt. 84 *Ald.* εἰσενεχθῆναι κυρίῳ. Καί. 85 al. πατρικόν, καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἐζώγρ. 86 al. κατῴκικεν 87 *O.* τοῖς υἱοῖς Ἰσρ. 88. *O.* ὅτι. 89 *O.* καὶ ἠράσατο. 90. *O.* ἐν τῇ παρεμβολῇ ἔναντι κυρίου, λέγων. *Ald.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. λέγων. 91 *Ald.* ἐναντίον κυρίου, ὃς ἀναστήσει, καὶ οἰκοδ. *Syr.* ὃς ἀναστήσει, ἢ οἰκοδ. *Th.* etiam hab. ἀναστήσει. 92 *Ald.* ἐκείνην τὴν Ἱεριχώ. ἐν.

τὴν

νην. ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ [93] ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. [94] καὶ [95] οὕτως ἐποίησεν [96] Ὀζὰν ὁ ἐκ Βαιθήλ· ἐν τῷ [97] Ἀβιρὼν τῷ [98] πρωτοτόκῳ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ [99] ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς. 27 Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα [100] αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [1] πλημμέλειαν μεγάλην, [2] καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἔλαβεν [3] Ἄχαρ υἱὸς [4] Χαρμὶ [5] υἱοῦ Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος. καὶ ἐθυμώθη [6] κύριος ὀργῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄνδρας [7] εἰς Γαὶ, ἥ ἐστι [8] κατὰ Βαιθὴλ, λέγων, [9] Κατασκέψασθε [10] τὴν Γαί. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο [11] τὴν Γαί. 3 Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, [12] Μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς, [13] ἀλλ' ὡσεὶ [14] δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι [15] ἄνδρες ἀναβήτωσαν καὶ [16] ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν. μὴ [17] ἀναγάγῃς ἐκεῖ [18] τὸν λαὸν ἅπαντα, ὀλίγοι γάρ εἰσι. 4 Καὶ ἀνέβησαν [19] ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου [20] ἀνδρῶν Γαί. 5 Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες Γαὶ [21] εἰς τριακονταὲξ ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς [22] πύλης, [23] καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς [24] ἀπὸ τοῦ καταφεροῦς. καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία 6 τοῦ λαοῦ, καὶ [25] ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ. Καὶ διέρρηξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔπεσεν [26] Ἰησοῦς [27] ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ [28] πρόσωπον [29] ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ· [30] καὶ ἐπεβάλοντο [31] χοῦν [32] ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 7 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, [33] Δέομαι κύριε· ἱνατί [34] διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ Ἀμορραίῳ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατῳκίσθημεν [35] παρὰ τὸν Ἰορδάνην. 8 [36] Καὶ τί ἐρῶ ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ; 9 Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, περικυκλώσουσιν [37] ἡμᾶς, καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ τί ποιήσεις τὸ 10 ὄνομά σου τὸ μέγα; Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἀνάστηθι, ἱνατί [38] τοῦτο σὺ [39] πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου; 11 Ἡμάρτηκεν [40] ὁ λαὸς [41] καὶ παρέβη τὴν [42] διαθήκην, ἣν διεθέμην πρὸς [43] αὐτοὺς, [44] κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος [45] ἐνέβαλον 12 εἰς τὰ σκεύη [46] αὐτῶν. [47] Καὶ οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν [48] αὐτῶν· αὐχένα [49] ὑποστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν [50] αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα. οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ 13 ὑμῶν αὐτῶν. Ἀναστὰς [51] ἁγίασον τὸν λαὸν, καὶ εἶπον [52] ἁγιασθῆναι εἰς αὔριον. [53] τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Τὸ ἀνάθεμά ἐστιν ἐν [54] ὑμῖν. οὐ δυνήσεσθε ἀν-

---

93 *O.* ἐσχάτῳ. 94 Hæc verba usque ad finem versus desunt in aliis. In *Francof.* faciunt vers. 27. unde postremus ibi est 28. 95. *O.* ἐποίησεν οὕτως Ὀζάν. 96 *Ald.* ὁ Ἀζὰν. *O.* Ἀζάμ. al. Ἀζωζάν. 97 al. Ἀβειρώμ. 98 *O. Ald.* πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμ. 99 ἐλαχίστῳ *O* ponit post διασωθέντι. 100 αὐτοῦ *O.* deest. Hic versus initium est cap. sequentis in *Ald.*

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* πλημμέλιαν, καί. *O.* πλημμέλειαν, καί. 2 *Ms. Ox.* ἐνοσφίσαντο γὰρ ἀπό. 3 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* Ἄχαν. 4 al. Χαρμεί. 5 υἱοῦ Ζαμβρεὶ *C.* desunt. *Syr.* hab. υἱοῦ Ζαβδί. *Alex.* υἱοῦ Ζαβρεί. 6 *Alex. O. C.* ὀργῇ κύριος τοῖς. 7 *O. Ald. C.* ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς. 8 *Alex.* τὴν κατὰ Βηθαὺν, λέγων, *Ald. C.* κατὰ Βηθαυὴν κατὰ (*Ald.* πρὸς) ἀνατολὰς Βαιθὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς (*C.* πρὸς αὐτοὺς) λέγων. 9 *Ald.* & *C.* ἀναβάντες κατασκέψασθε. 10 *Alex.* τὴν γῆν. καί. atque ita *Ald.* & *C.* 11 *Alex.* τὴν γῆν Γαί. *O.* αὐτήν. 12 *Alex.* & *O.* Μὴ ἀναβαινέτω. *Ald.* Μὴ ἀναβήτωσαν. 13 *Alex.* & *O.* ἀλλ' ὡς. *Ald.* ἀλλ' ἢ ὡσεί. 14 al. δισχίλιοι ἄνδρες ἤ. 15 ἄνδρες ἀναβήτωσαν *O.* desunt. 16 *Alex.* ἐνπολιορκησάτωσαν. *O.* πολιορκησάτωσαν. *Ald.* πολιορκείτωσαν. 17 *O.* ἐξαγάγῃς. 18 *O. C.* πάντα τὸν λαὸν, ὀλ. 19 *Alex.* ἐκεῖ ὡς τρισχίλιοι. *O.* ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ὡσεὶ τρισχ. *Ald.* & *C.* ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ ὡσεὶ τρ. 20 *O.* τῶν υἱῶν Γαί.

21 *Alex.* τριάκοντα καὶ ἕξ. *O.* τριακονταέξ. *Ald.* & *C.* ὡς τριακονταέξ. 22 *O.* πύλης Γαΐ, καί. 23 *Alex. Ald. C.* ἕως συνέτριψαν αὐτούς. al. ἕως σεβαρείμ. 24 *Alex. O. Ald.* ἐπὶ τοῦ. *C.* καὶ ἐπληξαν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ. 25 *O.* ἐγενήθη. 26 al. abest Ἰησοῦς. 27 ἐπὶ τὴν γῆν *O.* ponit post κυρίου. *C.* ante ἐναντ. 28 πρόσωπον *Ald.* & *C.* addunt αὐτοῦ. 29 *Alex. O. Ald.* ἔναντι. *C.* ἔναντι κιβωτοῦ. 30 *Alex. Ald.* καὶ ἐπέβαλον. 31 *Alex.* τὸν χοῦν. 32 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. 33 *Alex.* Δαίομε κύριε, κύριε· διατί. *Ald.* & *C.* Δέομαι κύριε, κύριε· ἱνατί. *Aq.* pro δέομαι vert. ἆ, ἆ, ἆ. 34 *C.* διαβιβάζων διεβίβασεν. 35 al. πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 36 *C.* Ἐν ἐμοὶ κύριε, καί. 37 ἡμᾶς *Ald.* deest. 38 τοῦτο *O.* deest. 39 *Ald.* περιπέπλωκας. 40 *O.* Ἰσραὴλ καί. 41 καὶ *Ald.* deest. 42 *O. Ald. C.* διαθήκην μου, ἥν. 43 *C.* αὐτόν. 44 *Alex. Ald.* καὶ κλέψαντες. *O.* καίγε ἔλαβον, καὶ ἔκλεψαν. *C.* καίγε ἔλαβον. 45 *O.* καὶ ἐνέβαλον. *C.* καὶ κλέψαντες ἐψεύσαντο, καὶ ἔβαλον. 46 *Alex.* αὐτῶν. Ου. 47 Καὶ *O.* deest. 48 *C.* αὐτοῦ. 49 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν. *O.* ἐπιστρέψουσιν ἐναντίον τ. ἐχθ. *Ald.* & *C.* ἐπιστρέψουσιν ἐνώπιον τ. ἐχθ. 50 αὐτῶν *O.* deest. 51 *Ald.* & *C.* ἅγνισον. 52 *Ald.* & *C.* ἁγνισθῆναι. 53 *O.* ὅτι τάδε εἶπε κύρ. *Ald.* & *C.* ὅτι τάδε λέγει κύρ. 54 *C.* ὑμῖν Ἰσραήλ. οὐ.

τιστῆναι

τιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ἕως ἂν [55] ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ [56] ὑμῶν.

14 Καὶ συναχθήσεσθε πάντες τοπρωῒ κατὰ [57] φυλάς, καὶ ἔσαι ἡ φυλὴ [58] ἣν ἂν δείξῃ κύριος, [59] προσάξετε κατὰ δήμους· καὶ τὸν δῆμον ὃν ἂν [60] δείξῃ κύριος, προσάξετε [61] κατ' οἶκον· καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν [62] δείξῃ κύριος, [63] προσάξετε κατ' ἄνδρα.

15 Καὶ ὃς ἂν [64] ἐνδειχθῇ, κατακαυθήσεται [65] ἐν πυρί, [66] καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ· ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ [67] ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ.

16 Καὶ ὤρθρισεν [68] Ἰησοῦς, καὶ προσήγαγε τὸν λαὸν κατὰ [69] φυλάς· καὶ [70] ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα.

17 [71] Καὶ προσήχθη κατὰ δήμους, καὶ ἐνεδείχθη [72] δῆμος Ζαρί.

18 Καὶ προσήχθη κατ' ἄνδρα, καὶ [73] ἐνεδείχθη [74] Ἄχαρ υἱὸς Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρά.

19 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ [75] Ἄχαρ, [76] Δὸς δόξαν σήμερον τῷ [77] κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ, καὶ [78] δὸς τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί [79] ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς [80] ἀπ' ἐμοῦ.

20 Καὶ ἀπεκρίθη Ἄχαρ τῷ Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς [81] ἥμαρτον ἐναντίον [82] κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα.

21 Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ [83] ψιλὴν [84] ποικίλην, καὶ διακόσια [85] δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα [86] διδράχμων, καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον· καὶ ἰδοὺ [87] αὐτὰ [88] ἐγκέκρυπται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν.

22 Καὶ [89] ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, [90] καὶ ἔδραμον εἰς τὴν [91] σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦτα [92] ἦν κεκρυμμένα [93] εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν.

23 Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς [94] σκηνῆς, καὶ [95] ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν [96] καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραήλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι κυρίου.

24 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἄχαρ υἱὸν [97] Ζαρά, [98] καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχώρ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ, καὶ [99] πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ πάντα [100] τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ [1] πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ· καὶ [2] ἀνήγαγεν [3] αὐτοὺς εἰς [4] Ἐμεκαχώρ.

25 Καὶ εἶπεν [5] Ἰησοῦς τῷ Ἄχαρ, [6] Τί ὠλόθρευσας ἡμᾶς; [7] ἐξολοθρεύσαι σε κύριος, καθὰ καὶ σήμερον, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν [8] λίθοις πᾶς Ἰσραήλ.

26 [9] Καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων [10] μέγαν. Καὶ ἐπαύσατο κύριος [11] τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς. διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Ἐμεκαχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

---

55 *O.* ἐξάρηται. 56 *O.* ὑμῶν αὐτῶν. Καί. 57 *O. C.* φυλὰς ὑμῶν, καὶ. 58 *O.* ἣ ἐὰν δειχθῇ ὑπὸ κυρίου, προσάξ. *Ald.* pro δείξῃ habet ἐνδείξηται. 59 *O.* προσάξετε αὐτὴν κατά. *C.* καὶ προσάξετε κατά. 60 *Alex. Ald.* ἐνδείξῃ. 61 *Alex.* κατ' οἴκους. *O.* αὐτὸν κατ' οἴκους. 62 *Alex. Ald.* ἐνδείξῃ. 63 προσάξετε *C.* ponit post ἄνδρα. 64 *O. C.* ἐνδειχθῇ [*O.* δειχθῇ] ἐν τῷ ἀναθέματι, κατακαυθήσεται [*C.* καυθήσεται] 65 ἐν *Ald.* deest. 66 *O. C.* αὐτὸς καὶ πάντα. 67 *Alex.* ἐποίησαν. *C.* ὅτι ἐποίησεν. 68 *O. C.* Ἰησοῦς τὸ πρωΐ, καὶ. 69 *O.* φυλὰς αὐτῶν [al. αὐτοῦ·] καὶ. 70 *O. C.* ἀνεδείχθη· & vers. 17 & 18. 71 Καὶ προσήχθη κατὰ δήμους *C.* desunt. *O.* Καὶ προσήχθησαν κατὰ δήμους πατριῶν. 72 *Alex.* δῆμος ὁ Ζαρεί. Καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαρεὶ κατ' ἄνδρας, καὶ. *O.* δῆμος Ζαραί. Καὶ προσήγαγον τὸν δῆμον τὸν Ζαρὰ κατὰ ἄνδρα, καὶ. *Ald.* & al. δῆμος ὁ Ζαραεὶ [al. Σαραί] καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαραεὶ κατ' οἴκους, καὶ 73 *O.* ἀνεδείχθη Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαρά, υἱοῦ Ζαμβρί, κατ' οἴκους τῆς φυλῆς Ἰούδα. Καὶ εἶπεν. *Francof* ἐνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβρί. Καὶ προσήχθη ὁ οἶκος αὐτοῦ κατ' ἄνδρα, καὶ ἐνεδείχθη Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαμβδί, υἱοῦ Σαρὰ τῆς φυλῆς Ἰούδα. Καὶ εἶπεν. al. ἐνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβρί· καὶ προσήχθη ὁ δῆμος κατ' ἄνδρα &c. atque ita *Lucifer* legit in l. de non parcendo in Deum delinq. &c. 74 *Alex.* Ἄχαν. 75 *Alex.* Ἄχαν. 76 *C.* υἱέ μου σήμερον δὸς δὴ δόξαν. al. υἱέ μου δὸς δόξαν σήμ. 77 Κυρίῳ *O.* deest. 78 *O.* δὸς αὐτοῦ τήν. *C.* δὸς αὐτῷ τήν. 79 *O.* πεποίηκας. 80 *O.* μέ. Καί. 81 *C.* ἐγὼ ἥμαρτον. 82 *Alex.* κυρίου θεοῦ. 83 *O.* στολήν. *Aq.* στολὴν βαβυλωνικήν. *Sym.* ἔνδυμα Σινάρ. 84 ita *Cyril.* legit. *Alex.* *O. C.* ποικίλην καλήν, καὶ. *Ald.* ποικίλην μίαν καλήν, καὶ. *Theodoret.* τὴν δὲ ψιλὴν ὁ Ἀκύλ. στολὴν ἡρμήνευσεν· ὁ δὲ Ἰώσηπος, χλανίδα, τὴν δὲ γλῶσσαν, μάζαν χρυσῆν. *Cyril.* ψιλὴν ποικίλην οἴονται εἶναι στρατιωτικὴν στολήν, καὶ πλεονεξίας σύμβολον· παραπέφυκε γὰρ ἀεί πως τῷ στρατευσίμῳ γένει τὸ ὡς ἥδιστα πλεονεκτεῖν. 85 *Sym.* στατῆρας. 86 *O. C.* διδράχμων ὁλκὴ αὐτῆς, καὶ. 87 *O. C.* ταῦτα. 88 *Alex. O. Ald. C.* κέκρυπται. [*Ald.* ἐγκέκρυπται. *Alex.* ἐνέκρυπται] ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ. 89 *O.* ἀποστείλας. 90 καὶ *O.* deest. 91 *O.* σκηνὴν αὐτοῦ· καὶ. 92 *O.* εὗρον. 93 *Alex.* ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ ἀργύριον. *Ald.* ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργ. *O.* καὶ τὸ ἀργ. 94 *O.* σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ. 95 *O. C.* ἤνεγκαν αὐτὰ πρός. *Ald.* ἀνήνεγκαν πρός. 96 *Alex. O. Ald.* καὶ πρὸς τούς. *C.* καὶ πρὸς πάντας τούς. 97 *O.* & *C.* pro Ζαρὰ habent Χαρμί· καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὴν στολήν, καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν χρυσῆν. sed *C.* pro στολὴν habet ψιλήν. 98 καὶ ἀνήγαγεν usque ad Ἀχὼρ *C.* desunt. *O.* καὶ ἀνήνεγκεν. 99 πάντα *O.* & *C.* deest. 100 *O.* ὅσα ὑπῆρχεν αὐτῷ. 1 *Alex. O. Ald. C.* πᾶς Ἰσραὴλ μετ'. 2 *O. Ald. C.* ἀνήγαγον. 3 *Alex.* & *O.* αὐτόν. 4 al. φάραγγα ἀχώρ. 5 *Alex.* & *C.* Ἰησοῦς, Τί ὠλόθρευσας. [*Alex.* ὠλέθρευσας.] *Aq. Sym.* & *Th.* hic habent verbum συνετάραξεν. 6 Τί *O.* deest. 7. *Alex.* ἐξολεθρεύσαι. 8 *Alex.* πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις, Καί. 9 *O.* Καὶ κατέκαυσαν αὐτόν, καὶ ἐπέστησαν. *C.* Καὶ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρί, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτοὺς ἐν λίθοις, καὶ ἐπέστησαν. 10 al. μέγαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καί 11 *O.* τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ. *C.* τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ.

Κεφ. η'. 8.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς. λάβε [1] μετὰ σοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς [2] πολεμιστὰς, καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς Γαΐ. ἰδοὺ [3] δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαῒ, [4] καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ.
2 Καὶ [5] ποιήσεις τὴν [6] Γαῒ, ὃν τρόπον ἐποίησας [7] τὴν Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· καὶ τὴν προνομὴν [8] τῶν κτηνῶν προνομεύσεις σεαυτῷ. κατάστησον [9] δὲ σεαυτῷ [10] ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς τὰ [11] ὀπίσω.
3 Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε ἀναβῆναι εἰς Γαΐ. [12] ἐπέλεξε δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν [13] δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός·
4 Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, [14] Ὑμεῖς [15] ἐνεδρεύσατε [16] ὀπίσω τῆς πόλεως· [17] μὴ μακρὰν [18] γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ
5 ἔσεσθε πάντες ἕτοιμοι. Καὶ ἐγὼ [19] καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν [20] πρὸς τὴν πόλιν. καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες Γαῒ εἰς συνάντησιν ἡμῖν, καθάπερ καὶ πρώην,
6 καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν, [21] ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ ἐροῦσι, Φεύγουσιν [22] οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὃν τρόπον καὶ [23] ἔμπροσθεν.
7 Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ [24] πορεύσεσθε εἰς
8 τὴν [25] πόλιν. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο [26] ποιήσετε·
9 ἰδοὺ [27] ἐντέταλμαι ὑμῖν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν· καὶ [28] ἐνεκάθισαν ἀναμέσον Βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον Γαῒ, [29] ἀπὸ θαλάσσης τῆς
10 Γαΐ. Καὶ ὀρθρίσας Ἰησοῦς τοπρωῒ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν. καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ [30] πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ Γαΐ.
11 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ [31] ἀνέβησαν. * [32] καὶ πορευόμενοι ἦλθον ἐξεναντίας
12 τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν· Καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ [33] θαλάσσης.
14 Καὶ [34] ἐγένετο ὡς [35] εἶδε [36] βασιλεὺς Γαῒ, ἔσπευσε [37] καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ [38] λαὸς [39] ὁ μετ' αὐτοῦ. καὶ [40] αὐτὸς οὐκ ᾔδει, ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ [41] ἐστιν [42] ὀπίσω τῆς πό-
15 λεως. Καὶ [43] εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν [44] Ἰησοῦς [45] καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
16 [46] Καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· * καὶ [47] αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως.
17 Οὐ κατελείφθη [48] οὐδεὶς ἐν τῇ [49] Γαῒ, ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω [50] Ἰσραήλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν [51] ἠνεῳγμένην, [52] καὶ κατεδίωξαν
18 ὀπίσω Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου [53] ἐν τῷ [54] γαισῷ τῷ ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν, [55] εἰς

Cap. 8. 1 *Ms. Alex.* μετὰ σεαυτοῦ. 2 *Comp. ed.* πολεμοῦντας. 3 *Ms. Ox.* γὰρ παραδέδωκα. 4 *O. C.* καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. *Ald.* καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ. 5 *Alex.* ποιήσῃς τῇ Γαΐ. 6. *O. Ald. C.* Γαΐ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν. 7 *Alex. O. Ald. C.* τῇ Ἱεριχὼ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. 8 *O.* τῶν κτηνῶν αὐτῆς προν. *C.* αὐτῆς, καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῆς προν. 9 δὲ *Syr.* deest. 10 *O.* ἄνδρας ἔνεδρα. 11 *O.* ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτῆς. *C.* ὀπίσω αὐτῆς. 12 *Alex.* καὶ ἐπέλεξεν Ἰησοῦς. 13 *O.* δυνατῶν πολεμιστῶν ἰσχύϊ. 14 *O. C.* ἴδετε ὅτι ὑμεῖς. 15 *Alex.* ἐνεδρεύσετε. al. ἐνεδρεύετε. 16 *O. C.* τὴν πόλιν ὀπίσω. 17 μὴ μακρ. γίν. ἀπὸ τῆς πόλεως desunt al. 18 *Alex.* γίνεσθαι τῆς. *Ald.* γίνεσθε τῆς. *O.* γίνεσθε σφόδρα τῆς. 19 *Alex.* & *Ald.* καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' ἐμοῦ. *O.* καὶ πᾶς ὁ λαός. 20 *O.* εἰς. 21 *Alex.* ἀποστήσομεν. 22. al. αὐτοί. 23 *C.* ἔμπροσθεν, καὶ φευξόμεθα ἀπ' αὐτῶν. Ὑμεῖς. 24 *O.* εἰσπορεύεσθε. *Ald.* πορεύεσθε. 25 *O. C.* πόλιν, καὶ ἐκτρίψατε τὴν πόλιν, (hæc desunt in *Ox.*) καὶ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ὑμῶν. (*O.* εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, & ἡμῶν deest) καὶ ἔσται (*O.* ἔσται δὲ) ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί. Κατά. *Ald.* πόλιν, καὶ ἐμπρήσετε αὐτὴν πυρί. Κατά. 26 *Alex.* ποιήσατε. 27 *O. Ald.* ἐντέλλομαι. 28 al. ἐνεκάθησαν. 29 *O.* pro ἀπὸ θαλ. τῆς Γαῒ hab. καὶ ηὐλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. *C.* & *Francof.* habent utrumque. 30 *Alex. O. Ald. C.* πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ κατά. 31 ἀνέβησαν *O.* deest. * *Francof.* hic incip. vers. 11. 32 *O.* πορευθέντες δὲ ἦλθον προσάγοντες ἐξεν. 33 *Syr. O. Ald. C.* θαλάσσης, καὶ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαΐ. addit amplius *C.* καὶ ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ, καὶ τῆς Γαΐ. deinde *O. Ald. Franc.* addunt, Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον (*O.* ἔνεδρα) ἀναμέσον τῆς Βηθαῦ (*C.* Βεθὴλ, *Ald.* Βαιθὰν, *Syr.* Βηθαῦν, & τῆς omittit.) καὶ τῆς Γαΐ, θάλασσαν τῆς Γαΐ. (tria ultima desunt in *O.* & *Ald.*) Καὶ ἔταξεν (*Ald. O.* ἔθηκεν. al. ἔθηκαν) ὁ λαὸς [*Syr.* τὸν λαὸν] πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν, ἣ ἦν (*Ald. O.* ἣ ἦν desunt) ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως, καὶ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. quæ in *Franc.* faciunt vers. 12 & 13. 34 *O.* ἐγενήθη. 35 al. ἴδεν. 36 *Alex.* ὁ βασιλεὺς τῆς Γαΐ. 37 *Ald. C.* ὤρθρισε, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως εἰς. 38 *Alex.* λαὸς αὐτοῦ. 39 *Ald. C.* αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβὰ (*Ald.* ἐνέδρας.) καὶ αὐτός. 40 αὐτὸς *O.* deest. 41 *O.* ἦν. 42 *Alex.* ἀπὸ τῆς πόλεως ὀπίσω. Καί. 43 *O.* ἴδε. 44 *O.* αὐτός. 45 *Alex. O. C.* καὶ πᾶς Ἰσραήλ. *Ald.* καὶ πᾶς ὁ λαός. 46 *Ald. C.* Καὶ ἔφυγεν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαῒ (*Ald.* deest τ. Γαΐ. al. pro eo hab. ὁ ἐν τῇ πόλει.) τοῦ καταδιῶξαι (*Ald.* διῶξαι) ὀπίσω αὐτῶν, καὶ κατεδίωξαν. * *Francof.* hic incipit vers. 17. 47 αὐτοὶ *O.* deest. 48 *C.* οὐδὲ εἷς. 49 *O.* πόλει Γαΐ. *Ald. C.* Γαῒ, καὶ ἐν Βαιθὴλ. καὶ. 50 *Alex.* Ἰσραήλ. * Καὶ εἶπεν κύριος. 51 al. ἀνεῳγμένην. 52 καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραὴλ *O.* desunt. 53 al. abest, ἐν. 54 *Theodoret.* τὸν μὲν δὴ γαισὸν, ᾧ τοὺς λοχῶντας διήγειρεν Ἰησοῦς, ἀσπίδα ἡρμήνευσεν Ἰώσηπος· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Συμμ. *Euseb. Emiss.* δόρυ αὐτὸ λέγει, ἐν ᾧ τὸν βασιλέα τῆς Γαῒ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου· ὁ δὲ λεξιγράφος Διογενιανὸς ἐμβόλιον ἢ ὁλοσίδηρον· ἄλλοι δὲ κόντιον. eadem fere notantur à *Procop. Gaz.* de quibus etiam multa *Aug.* in *Qu.* 55 *Alex.* & *O.* ὅτι εἰς τὰς χεῖράς (*Alex.* τὴν χεῖρά) σου.

γὰρ

γὰρ τὰς χεῖράς σου [56] παραδέδωκα αὐτήν· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται [57] ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. 19 Καὶ ἐξέτεινεν [58] Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν· καὶ [59] ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ [60] εἰσήλθοσαν [61] ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν· καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν [62] τὴν πόλιν ἐν πυρί. 20 Καὶ [63] περιβλέψαντες [64] οἱ κάτοικοι Γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω [65] αὐτῶν, καὶ ἐθεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν [66] οὐρανόν· καὶ οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ [67] φύγωσιν ὧδε ἢ [68] ὧδε. 21 Καὶ Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν, καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς [69] τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ μεταβαλλόμενοι, ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς Γαί. 22 Καὶ οὗτοι [70] ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς [71] συνάντησιν. καὶ ἐγενήθησαν [72] ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν. * καὶ [73] ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον καὶ [74] διαπεφευγότα. 23 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ συνέλαβον ζῶντα, καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰησοῦν. 24 [75] Καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀποκτείνοντες [76] πάντας τοὺς [77] ἐν τῇ Γαί, καὶ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ ἐν τῷ [78] ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως, [79] οὗ κατεδίωξαν [80] αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαί, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι [81] ῥομφαίας. 25 Καὶ [82] ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες [83] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικός, δώδεκα χιλιάδες, [84] πάντας τοὺς κατοικοῦντας [85] Γαί. 27 [86] Πλὴν τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ [87] πόλει πάντα, ἃ ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ [88] πρόσταγμα κυρίου, [89] ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῖ. 28 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρί· [90] χῶμα [91] ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα [92] ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς [93] ἡμέρας ταύτης. 29 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου· καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου [94] ἕως ἑσπέρας. καὶ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου [95] συνέταξεν Ἰησοῦς, καὶ [96] καθείλοσαν [97] τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔρριψαν [98] αὐτὸ εἰς τὸν [99] βόθρον. καὶ [100] ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν [1] λίθων, ἕως τῆς ἡμέρας [2] ταύτης.

Κεφ. θ'. 9.

1 Ὡς δὲ ἤκουσαν [1] οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων [2] οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καὶ οἱ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, καὶ οἱ [3] Χετταῖοι, καὶ οἱ Χαναναῖοι, καὶ οἱ Φερεζαῖοι, καὶ οἱ Εὐαῖοι, καὶ οἱ [4] Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι,

56 *C.* ἔδωκα. 57 ἐν τάχει *O.* deest. 58 *Alex.* Ἰησοῦς τὸν γαισὸν καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τήν. *C.* Ἰησοῦς τὸν Γαισὸν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τήν. *O.* & *Ald.* Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ Γαισῷ ἐπὶ τήν. 59 *O.* ἐξῆλθον. 60 *Alex.* *O.* εἰσῆλθον. 61 *Alex.* εἰς τήν. 62 al. αὐτήν. 63 *O.* περιεβλέψαντο. *C.* περιβλεψάμενοι.. 64 *Alex.* *Ald.* οἱ κατοικοῦντες. 65 *Alex.* αὐτῶν, ἑώρων ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν τῆς πόλεως. *O.* αὐτῶν, καὶ ἴδον καπνὸν ἀναβ. ἐκ τῆς πόλ. αὐτῶν. *C.* αὐτῶν καὶ ἑώρουν (l. ἑώρων) καπνὸν τῆς πόλεως ἀναβαίνοντα.
66 *Alex.* οὐρανόν. * Καὶ μεταβαλλόμενοι. 67 *C.* φυγεῖν. 68 *O.* *Ald.* *C.* ὧδε, καὶ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας. Καί. 69 τῆς πόλεως *Ald.* desunt. 70 *Alex.* ἐξῆλθον, atque ita *O.* *Ald.* *C.* 71 *O.* *Ald.* *C.* συνάντησιν αὐτῶν. καὶ. 72 *O.* τῷ Ἰσραὴλ ἀναμέσον. τ. π. *Ald.* ἀναμέσον τοῦ Ἰσραὴλ τ. π. al. ἀναμ. τοῦ Ἰσραήλ. * *Franc.* hic incip. verſ. 23. 73 *Alex.* ἐπάταξεν. 74 al. διαφεύγοντα. 75 *O.* Καὶ ἐγένετο ἐπεὶ ἐπαύσ. *Ald.* *C.* Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσαντο. 76 *C.* σύμπαντας. *Ald.* ἅπαντας. 77 *Alex* ἐκ τῆς Γαί, τούς. 78 *Alex.* *Ald.* *C.* ὄρει τῆς. *O.* τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐπὶ τῆς. 76 *Ald.* οὗς. 80 *Alex.* αὐτοὺς ἕως εἰς. *O.* *Ald.* *C.* αὐτούς, καὶ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ' αὐτῆς (ſed *O.* illa καὶ ἔπεσον &c. ponit poſt τέλος.) εἰς (*O.* ἕως εἰς.)
81 *O.* ξίφους. 82 *O.* ἐγένοντο πάντες οἱ. *Ald.* *C.* ἐγενήθησαν πάντες οἱ. 83 al. abeſt ἐν. 84 *O.* *Ald.* πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαί. 85 *Ald.* *C.* Γαί. Καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ [*Ald.* deeſt] ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ Γαισῷ [*Ald.* τῇ γῇ] ἕως ἀνεθεμάτισεν σύμπαντας [*Ald.* πάντας] τοὺς κατοικοῦντας Γαί. Πλήν. *O.* Καὶ οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ Ἰησοῦς ἐν τῷ Γαισῷ ἕως ἀνεθεμάτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί. Πλήν. quæ verba uſque ad Πλὴν in *Francof.* faciunt verſum 26. 86 *Alex.* *Ald.* *C.* Πλὴν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ. al. Πλὴν τῶν κτηνῶν αὐτῶν· καὶ τῶν σκύλων τ. ἐ. τ. atque ita *Aug.* *O.* Πλὴν τῶν κτηνῶν τῶν ἐν τ. π. 87 *Alex.* πόλει ἐπρονόμευσαν οἱ υἱοί. *O.* πόλει ἐκείνῃ ὧν ἐπρον. οἱ υἱοί. *Ald.* πόλει ἐκείνῃ, πάντα ἐπρονομ. ἑαυτ. οἱ υἱοί. *C.* πόλει ἐκείνῃ ἃ &c.
88 *Ald.* τὰ προστάγματα κυρ. 89 *O.* ὃ προσέταξε τῷ Ἰησοῖ. 90 al. καὶ χῶμα. 91 ἀοίκητον *C.* ponit poſt αἰῶνα. 92 *C.* καὶ ἔθηκεν αὐτήν, & ponit ante χῶμα.
93 *O.* σήμερον ἡμέρας. 94 *O.* *C.* ἕως καιροῦ ἑσπ. al. τῆς ἑσπ. 95 *O.* ἐπέταξεν. 96 *Alex.* *Ald.* *O.* *C.* καθεῖλον. 97 *O.* αὐτοῦ τὸ σῶμα ἀπό. 98 *C.* αὐτόν. 99 *O.* *Ald.* *C.* βόθρον, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως. καὶ. 100 al. ἐπέρριψαν. 1 *Ald.* *C.* λίθων μέγαν, ἕως. 2 *Alex.* *Ald.* *Comp.* & *Franc.* etiam huic capiti addunt 6 verſus, qui habentur initio capitis ſequentis extra ordinem, a verſu 30 Τότε ᾠκοδόμησεν uſque ad 35. . τοῖς προσηλ. τοῖς προσπ. τῷ Ἰσρ.
Cap. 9. 1 *Mſ.* *Alex.* *Ald.* *ed.* & *Comp.* πάντες οἱ. 2 οἱ *C.* deeſt. 3 *Alex.* *Ald.* & *C.* Χετταῖοι, καὶ οἱ Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, καὶ οἱ Χαναναῖοι, καὶ οἱ Φερεζαῖοι, καὶ οἱ Εὐαῖοι, καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι, Συνῆλθον. 4 Ἀμορραῖοι, Γεργεσαῖοι... Ἰεβουσαῖοι *O.* deſunt.

2 καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι, [5] Συνήλθοσαν [6] ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν [7] καὶ Ἰσραὴλ ἅμα [8] πάντες.

30 Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον [9] κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἐν ὄρει Γαιβάλ.

31 Καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ [10] θεράπων κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, [11] καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, θυσιαστήριον [12] λίθων [13] ὁλοκλήρων, ἐφ' οὓς οὐκ [14] ἐπεβλήθη σίδηρος. καὶ ἀνεβίβασεν [15] ἐκεῖ ὁλοκαυτώματα [16] κυρίῳ, καὶ [17] θυσίαν σωτηρίου.

32 Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς [18] ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον νόμον [19] Μωυσῆ ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

33 Καὶ πᾶς Ἰσραήλ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, καὶ οἱ [20] δικασταὶ, καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι· [21] καὶ οἱ [22] ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ [23] αὐτόχθων, [24] οἳ ἦσαν [25] ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζὶν, καὶ [26] οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαιβάλ, [27] καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν [28] λαὸν ἐν πρώτοις.

34 Καὶ μετὰ [29] ταῦτα οὕτως ἀνέγνω [30] Ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου [31] τούτου, τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ.

35 Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῖ, ὃ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης [32] ἐκκλησίας υἱῶν Ἰσραήλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς [33] παιδίοις καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις [34] τῷ Ἰσραήλ.

3 Καὶ οἱ κατοικοῦντες [35] Γαβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα [36] ἐποίησε κύριος τῇ Ἱεριχὼ καὶ τῇ Γαί.

4 Καὶ [37] ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας· καὶ ἐλθόντες [38] ἐπεσιτίσαντο καὶ ἡτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες [39] σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ [40] τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ἀσκοὺς οἴνου παλαιοὺς [41] καὶ κατερρωγότας ἀποδεδεμένους,

5 Καὶ τὰ κοῖλα [42] τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ [43] καταπεπελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα [44] ἐπάνω αὐτῶν, [45] καὶ ὁ ἄρτος [46] αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ [47] ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος.

6 Καὶ [48] ἤλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν [49] παρεμβολὴν Ἰσραὴλ [50] εἰς Γάλγαλα, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν [51] καὶ Ἰσραήλ, Ἐκ γῆς μακρόθεν ἥκαμεν· καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην.

7 Καὶ [52] εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν [53] Χορραῖον, Ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ [54] κατοικεῖς· καὶ [55] πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην;

8 Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, Οἰκέται σου ἐσμέν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς, Πόθεν ἐστὲ, καὶ πόθεν παραγεγόνατε;

9 Καὶ [56] εἶπαν, Ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖδές σου [57] ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα [58] αὐτοῦ, καὶ [59] ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ,

10 Καὶ [60] ὅσα [61] ἐποίησε [62] τοῖς βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν [63] βασιλεῖ τῶν Ἀμορραίων, καὶ τῷ Ὢγ βασιλεῖ τῆς Βασὰν, ὃς κατ-

---

5 C. Καὶ συνῆλθον εἰς. O. Καὶ συνῆλθον ἐπί. 6 al. εἰς τὸ αὐτὸ ἐπὶ τὸ π. al. εἰς τὸ αὐτὸ ἐκπ. al. ἐπὶ τ. α. εἰς τὸ πολ. 7 καὶ Ἰσραὴλ ἅμα πάντες O. desunt. 8 *Alex. Ald. C.* πάντες. Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν &c. nam sex hosce versus sequentes addunt fini capitis præcedentis. 9 *Alex.* τῷ κυρίῳ θεῷ. 10 O. δοῦλος. & vers. 33 11 O. καθάπερ. 12 *Ald.* ἐκ λίθων. 13 C. ὁλόκληρον. 14 *Ald.* & C. ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτοὺς σίδ. 15 *Ald.* ὁ λαὸς ὁλοκ. 16 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 17 O. θυσίας σωτηρίου εἰρηνικάς. Καί. 18 *Ald.* τὸ δευτερονόμιον ἐπὶ τῶν λίθων νόμον. 19 *Alex. O. Ald. C.* Μωυσῆ ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον. 20 *Alex. Ald.* δικασταὶ αὐτῶν, καὶ οἱ γραμμ. αὐτῶν. C. γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ οἱ δικασταί. O. pro δικασταὶ habet κριταί. 21 καὶ C. deest. 22 *Alex.* & *Syr.* ἱερεῖς οἱ. 23 *Alex.* & C. αὐτόχθων, ἦσαν οἱ. 24 οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζὶν, καὶ *Ald.* desunt. 25 *Alex.* ἡμίσεις. 26 *Alex. Ald.* οἱ ἡμίσεις αὐτῶν πλησίον. C. οἱ ἡμίσεις ἐπιπλησίον. 27 *Alex. Ald. C.* καθά. 28 *Alex. O. Ald. C.* λαὸν Ἰσραὴλ ἐν. 29 *Alex. O. Ald. C.* ταῦτα ἀνέγνω. 30 *Alex.* & O. πάντα. C. σύμπαντα. 31 τούτου O. deest. 32 *Alex. O.* ἐκκλησίας Ἰσραήλ. 33 *Alex.* παιδίοις τοῖς. 34 C. τῷ υἱῷ Ἰσραήλ. 35 *Ald.* βουνὸν Γαβαών. 36 *Alex. C.* ἐποίησεν Ἰησοῦς τῇ.

37 *Ald.* ἐπείνασαν. 38 *Ald.* & C. ἐπεστήσαντο. 39 ita ll. vv. & ita videtur legisse *Jo. Chryʃ.* in explic. Psalm 14. sic enim scripsit, ἀσκοὺς σεσηπότας, καὶ παλαιοὺς ἀσκοὺς βαστάσαντες. itemque *Joseph.* in Jud. Antiq. 40 *Alex. Ald.* pro τῶν ὤμων αὐτ. habent τῶν ὄνων αὐτῶν. *Aug.* in Qu. utramq. lect. agnoscit. 41 O. καὶ διερρωγότας, καὶ ἀπ. *Ald.* κατερρωγότας ἀπ. 42 O. τὰ ὑποδήματα. 43 O. καταπεπελματωμένα. 44 *Alex. O. C.* ἐπ' αὐτῶν. 45 *Alex. O. Ald. C.* καὶ οἱ ἄρτοι. 46 *Alex.* & C. τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν. O. αὐτῶν ὁ ἐπισιτισμός. 47 *Alex.* ξηροὶ καὶ βεβρωμένοι. *Ald.* ἐγενήθησαν ξηροὶ, καὶ εὐρωτιῶντες, καὶ βεβρωμένοι. C. ξηροὶ ἐγένοντο, καὶ βεβρωμένοι. 48 *Alex. O. Ald.* ἦλθον. 49 *Alex.* παρεμβολὴν αὐτῶν εἰς. O. παρεμβ. υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς. 50 *Ald.* ἕως Γάλγαλα. 51 *Alex. O. Ald. C.* καὶ πρὸς πάντα Ἰσραήλ. al. καὶ πρὸς Ἰσρ. 52 O. εἶπεν Ἰσραὴλ τῷ Χορραίῳ. 53 C. Εὐαῖον. 54 *Alex.* κατοικεῖς. *Ald.* κατοικῇς. C. σὺ κατοικῇς. 55 *Alex.* & C. πῶς διαθῶμαί σοι διαθήκην; *Ald.* pro σοι habet σέ. 56 *Alex. Ald. C.* εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Ἐκ. 57 ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου O. desunt. 58 O. κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ. 59 *Ald.* ἅπαντα ὅσα. C. πάντα ὅσα. 60 *Ald. C.* πάντα ὅσα. 61 ἐποίησε O. deest. 62 *Alex. Ald. C.* τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι. 63 *Alex. O. Ald. C.* βασιλεῖ Ἐσεβὼν, καὶ τῷ.

ᾤκοδ

11 ᾠκῆ ἐν Ἀσαρὼθ καὶ ἐν [64] Ἐδραΐν. Καὶ ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι [65] ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες, [66] Λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν [67] εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ πορεύθητε εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖτε [68] πρὸς αὐτοὺς, [69] Οἰκέται σου ἐσμὲν, * καὶ νῦν διάθεσθε [70] ἡμῖν τὴν 12 διαθήκην. Οὗτοι οἱ [71] ἄρτοι, θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν [72] αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς· [73] νῦν δὲ ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι.

13 Καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου οὓς ἐπλήσαμεν καινοὺς, καὶ οὗτοι ἐρρώγασι. καὶ [74] τὰ ἱμάτια ἡμῶν, [75] καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν [76] πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς 14 πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα. Καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες [77] τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ [78] κύριον 15 οὐκ ἐπηρώτησαν. Καὶ ἐποίησεν [79] Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην, καὶ [80] διέθεντο πρὸς αὐτοὺς [81] διαθήκην [82] τοῦ διασῶσαι αὐτούς. καὶ ὤμοσαν [83] αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγω- 16 γῆς. Καὶ [84] ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι [85] πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν [86] αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅτι ἐν αὐ- 17 τοῖς κατοικοῦσι. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ [87] ἦλθον εἰς τὰς πόλεις [88] αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαὼν καὶ [89] Κεφιρὰ καὶ 18 Βηρὼτ, καὶ πόλεις Ἰαρίν. Καὶ οὐκ [90] ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ [91] ἄρχοντες κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. καὶ [92] διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ 19 ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι. [93] Καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες [94] πάσῃ τῇ συναγωγῇ, Ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ νῦν οὐ 20 δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν. Τοῦτο [95] ποιήσομεν, ζωγρῆσαι αὐτοὺς, καὶ περιποιησόμεθα αὐτούς. καὶ οὐκ ἔσαι καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ 21 τὸν ὅρκον, ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς. [96] Ζήσονται, καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, [97] καθάπερ εἶπαν [98] αὐτοῖς οἱ 22 ἄρχοντες. Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς [99] Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν [100] αὐτοῖς, Διατί παρελογίσασθέ με, λέγοντες, [1] Μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμὲν σφόδρα· ὑμεῖς δὲ [2] ἐγχώριοί ἐστε τῶν κατοικούν- 23 των ἐν ἡμῖν; Καὶ νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε· οὐ μὴ [3] ἐκλείπῃ ἐξ ὑμῶν [4] δοῦλος, οὐδὲ ξυλοκόπος, οὐδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τῷ 24 θεῷ μου. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες, [5] Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε κύριος ὁ θεός σου [6] Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν [7] τὴν γῆν ταύτην, καὶ [8] ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. [9] καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι [10] ὑμῖν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς [11] δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡ- 26 μῖν. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως. καὶ [12] ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ [13] χειρῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐ- 27 τούς. Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ. [14] διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν [15] ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι [16] τοῦ θυσιαστηρίου

---

64 *Alex.* & *C.* Ἐδραΐν. (*Alex.* Ἐδραεΐν.) Καὶ εἶπαν πρός. 65 ἡμῶν καὶ *O.* desunt. 66 *O.* Λαβόντες ἐπισ. 67 εἰς τὴν ὁδὸν *Ox.* desunt. 68 πρὸς αὐτοὺς *O.* desunt. 69 *Alex. O. Ald. C.* Οἰκέται ὑμῶν ἐσμεν. * *Francof.* hic incipit vers. 12, 70 *Alex.* ἡμῖν διαθήκην 71 *O. Ald. C.* ἄρτοι ἡμῶν, θερμ. 72 *Ald.* αὐτοὺς ἀπὸ οἴκου ἡμῶν ἐν τῇ. *Ox. C.* αὐτοὺς ἀπὸ οἴκων ἡμῶν ἐν τ. 73 *C.* νῦν δὲ ἰδοὺ ἐξηρ. 74 *O. Ald. C.* ταῦτα τὰ ἱμάτια. 75 καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν *C.* desunt. *O.* pro καὶ τὰ habet, καὶ ταῦτα τά. 76 *Alex. Ald. C.* πεπαλαίωνται. 77 *Alex. Ald. C.* τοὺς ἐπισιτισμοὺς αὐτῶν. 78 *C.* τὸ στόμα κυρίου οὐκ. 79 *O. C.* πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰρ. 80 *Alex. O. Ald. C.* διέθετο. 81 *O.* εἰρήνην. 82 τοῦ διασῶσαι αὐτοὺς *O. C.* desunt. 83 αὐτοῖς *O.* deest. 84 *O.* ἐγενήθη. 85 *O.* αὐτοῖς διαθ. *Ald.* αὐτοὺς διαθ. 86 *Alex.* & *C.* εἰσὶν αὐτῶν, καί. 87 *Alex.* ἐξῆλθαν εἰς. *C.* ἐξῆλθον εἰς. 88 *Ald.* & *C.* αὐτῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. αἱ. 89 *Alex.* Χεφειρὰ (al. Καιφιρὰ) καὶ Βηρὼθ καὶ πόλις Ἰαρείμ. pro Ἰαρὶν *Ald.* etiam habet Ἰαρείμ *C.* Ἰαρίμ. 90 *O. Ald. C.* ἐπολέμησαν. 91 *Alex. O. Ald. C.* ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς τὸν κύριον. 92 *Ald.* διεγόγγυσε. 93 *Alex.* & *C.* Καὶ εἶπαν πάντες οἱ. 94 πάσῃ *Alex.* deest. 95 *C.* ποιήσωμεν αὐτοῖς, ζωγρ. pro ζωγρῆσαι *Syr.* legit ζωγρήσομεν. 96 *Ald.* & *C.* Καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, Ζήσονται. 97 *Syr.* καὶ ἐγένοντο ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ γῇ, καθάπερ. *Ald.* καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ, καθάπερ. 98 *O.* οἱ ἄρχοντες οὕτως ἐποίησαν. Καί. 99 Ἰησοῦς *O.* deest. 100 *Ox. Ald. C.* αὐτοῖς, λέγων, Διατί. 1 *Alex. O. C.* Μακρὰν ἐσμεν ἀπὸ σοῦ σφόδρα. 2 al. ἐχόμενοι. 3 al. ἐκλίπῃ. 4 *Alex.* δοῦλος ξυλοκόπος ἐμοί. *Ald.* δοῦλος ξυλοκόπος, οὐδὲ ὑδρ. ἐμοί. 5 *Ald.* ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη. *O. C.* ὅτι ἀγγελίᾳ (vel ἀγγελία) ἀνηγγέλη. 6 *Alex.* Μωυσῇ παιδί. 7 *C.* ταύτην τὴν γῆν. 8 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 9 καὶ ἐφοβήθημεν usque ad ὑμῶν *O.* desunt. 10 *Ald.* ὑμῶν. 11 *Alex.* δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσαι ἡμῖν. *C.* δοκεῖ ποιῆσαι ἡμῖν, ποιήσατε. 12 al. ἐξείλετο. 13 *Alex. O. Ald.* χειρός. 14 διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ξυλοκόποι, καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ *Alex.* & *C.* desunt. 15 *Ox.* ξυλοφόροι. 16 *Ald.* τῷ θυσιαστηρίῳ. *Ox.* desunt, ut & τοῦ θεοῦ.

τοῦ θεοῦ ἕως [17] τῆς σήμερον ἡμέρας, [18] καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ὩΣ δὲ ἤκουσεν [1] Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαί, καὶ [2] ἐξωλόθρευσεν [3] αὐτήν, ὃν τρόπον [4] ἐποίησαν [5] τὴν Ἱεριχὼ [6] καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, [7] οὕτως [8] ἐποίησαν καὶ τὴν Γαὶ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς. καὶ ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς [9] Ἰσραήλ, 2 Καὶ ἐφοβήθησαν [10] ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· ᾔδει γὰρ ὅτι [11] πόλις μεγάλη Γαβαών, [12] ὡσεὶ μία τῶν [13] μητροπόλεων, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί. 3 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ πρὸς [14] Ἐλὰμ βασιλέα Χεβρών, καὶ πρὸς [15] Φιδὼν βασιλέα Ἱεριμοὺθ, καὶ πρὸς [16] Ἰεφθὰ βασιλέα [17] Λαχίς, καὶ πρὸς [18] Δαβὶν βασιλέα Ὀδολλάμ, λέγων, 4 Δεῦτε, ἀνάβητε πρός με, καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ [19] ἐκπολεμήσωμεν Γαβαών· [20] ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς Ἰησοῦν [21] καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 5 Καὶ [22] ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν [23] Ἰεβουσαίων, βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ, καὶ βασιλεὺς Χεβρών, καὶ βασιλεὺς Ἱεριμοὺθ, καὶ βασιλεὺς [24] Λαχίς, καὶ βασιλεὺς [25] Ὀδολλάμ, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν· καὶ περιεκάθισαν τὴν Γαβαών, καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν. 6 Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, λέγοντες, Μὴ [26] ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου· ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος, [27] καὶ βοήθησον ἡμῖν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς· ὅτι [28] συνηγμένοι εἰσὶν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, [29] οἱ κατοικοῦντες τὴν [30] ὀρεινήν. 7 Καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς [31] ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν [32] ἰσχύϊ. 8 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς αὐτούς, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου [33] παραδέδωκα αὐτούς· [34] οὐχ ὑπολειφθήσεται [35] ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς [36] ἐνώπιον ὑμῶν. 9 [37] Καὶ ἐπεὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα [38] εἰσεπορεύθη 10 [39] ἐκ Γαλγάλων. Καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ [40] προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς κύριος [41] συντρίψει μεγάλῃ [42] ἐν Γαβαών. καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀναβάσεως [43] Ὡρωνίν, καὶ [44] κατέκοπτον αὐτοὺς ἕως Ἀζηκὰ καὶ ἕως Μακηδά. 11 [45] Ἐν δὲ τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου [46] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως [47] Ὡρωνίν, καὶ κύριος [48] ἐπέρριψεν αὐτοῖς [49] λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Ἀζηκά. καὶ [50] ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ. 12 Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς κύριον, ᾗ ἡμέρᾳ [51] παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν Ἀμορραῖον [52] ὑποχείριον [53] Ἰσραήλ, [54] ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαών, καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ [55] προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, [56] Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαών, καὶ ἡ 13 σελήνη κατὰ [57] φάραγγα [58] Αἰλών. Καὶ

---

17 *C.* τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον. *Ox.* τῆς ἡμέρας ταύτης. 18 καὶ εἰς τὸν, usque ad finem versus *O.* desunt. al. deest καὶ & κύριος.

Cap. 10. 1 al. Ἀδωνισεδέκ. 2 *Ms. Alex.* ἐξωλέθρευσεν. 3 *Ms. Ox.* αὐτούς. 4 *Ms. Alex.* & *Ox. Ald. ed.* & *Comp.* ἐποίησεν. 5 *O.* τῇ. 6 *O.* καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. 7 οὕτως usque ad αὐτῆς *O.* desunt. 8 *Alex.* ἐποίησεν. 9 *C.* Ἰσραὴλ, καὶ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ἐφοβήθησαν. *Francof.* Ἰσρ. καὶ ἐγέν. ἐν μ. αὐτῶν· ὅτι αὕτη μεγάλη ὑπὲρ τὴν Γαί, Ἐφοβήθησαν. *O.* τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, Ἐφοβήθη. 10 *Alex.* ἐν ἑαυτοῖς σφόδρα· ᾔδισαν γάρ. *Ald.* ἑαυτοῖς σφόδρα· ᾔδεισαν γάρ. *C.* ἐν αὐτοῖς σφόδρα· ᾔδει γάρ. *O.* deest σφόδρα. 11 *Alex.* ἡ πόλις. *Ald.* ἡ πόλις ἦν. *C.* ἡ πόλις ἦ. 12 *Alex. Ald. C.* ὡσεὶ καὶ μία. 13 *C.* μητροπόλεων τῶν βασιλέων. ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ τὴν Γαί, καὶ πάντες. 14 *Alex.* Αἰλάμ. *Syr.* Ὀχάμ. 15 *Alex.* Φεραάμ. *Ald.* Φεραάν. *C.* Φεράμ. *O.* Φιδώθ. 16 *Alex.* Ἰαφιέ. *Ald.* Ἀφιέ. *C.* Ἰαφί. *O.* Σιφά. 17 *Alex.* Λαχείς. 18 *Alex.* Δαβείρ. al. Δαβίρ. *Ald.* Δαβρεί. *C.* Δαάρ. *O.* Δαμείς. 19 *O.* ἐκπολιορκήσωμεν. 20 *C.* ηὐτομόλησεν. 21 καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ *O.* desunt. 22 *O. C.* συνήχθησαν, καὶ ἀνέβησαν. 23 *C.* Ἀμορραίων, atque ita verterunt *Aq. Sym.* & *Th.* 24 *Alex.* Λαχείς. 25 *Syr.* Ὀδολάμ. *Alex.* Ὀδολλάχ. *Ald.* Αγλών. 26 *O. C.* ἐκλύσεις. 27 *Alex.* & *O.* καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς, καὶ βοήθησον ἡμῖν. 28 *Ox.* ἐπισυνηγμένοι. 29 *Ox.* οἱ ἦσαν κατοικ. 30 al. ὀρεινήν. 31 ὁ λαὸς *C.* desunt. 32 al ἰσχύει. 33 *C.* παρέδωκα. 34 *Alex. O. Ald. C.* οὐχ ὑποστήσεται. 35 *C.* οὐδὲ εἷς ἐξ αὐτῶν. *O.* ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 36 *Ox* κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας. Καί. 37 *O.* Καὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἄφνω πρὸς αὐτοὺς, ὅλην γὰρ τήν. 38 *Alex. Ox.* ἐπορεύθη. 39 *Alex. Ald.* Ἰησοῦς ἐκ. 40 *Alex. Ald. C.* προσώπου Ἰσραήλ. 41 *Alex. Ox. Ald. C.* σύντριψιν μεγάλην. 42 *C.* ἐκ. 43 *Alex. Ox. Ald. C.* Βηθωρών, καί. 44 *Ald.* κατεδίωξαν. 45 *C.* Ἐν τῷ δέ. *O.* Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ. 46 *Alex.* υἱῶν. 47 *Alex. Ox. Ald. C.* Βηθωρών. 48 *Alex.* ἐπέρριψεν. 49 *Ald.* λίθους μεγάλους χαλ. & sic vertit *Aq.* 50 *Ox.* ἀπέθανον πλείους ἀπὸ τῆς. 51 *Alex.* ᾗ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός. *O. Ald.* παρέδ. κύρ. ὁ θεός. 52 ὑποχείριον *O.* deest. 53 *C* υἱῶν Ἰσραήλ. 54 ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαών, καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ *C.* desunt, & in *O.* συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαών, καὶ desunt, & υἱῶν. 55 *Alex.* προσώπου Ἰσραήλ. 56 Στήτω *C.* ponit post Γαβαών *O.* κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραὴλ, στήτω. *Aq.* vertit, σιώπα. *Sym.* παῦσον. 57 al. φάραγγας. 58 al. Ἀιαλὼν vel Ἐαλών. Καί.

ἔστη

ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως ἠμύνατο ὁ θεὸς [59] τοὺς ἐχθροὺς [60] αὐτῶν. καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· [61] οὐ προεπορεύετο [62] εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς.

14 Καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ [63] τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι θεὸν [64] ἀνθρώπου, ὅτι κύριος [65] συνεξεπολέμησε **16** τῷ [66] Ἰσραήλ. Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς [67] οὗτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ **17** σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδά. Καὶ ἀπηγγέλη [68] τῷ Ἰησοῦ, [69] λέγοντες, Εὕρηνται οἱ πέντε [70] βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπη- **18** λαίῳ [71] τῷ ἐν Μακηδά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Κυλίσατε [72] λίθους ἐπὶ [73] τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ [74] καταστήσατε ἄνδρας [75] φυ- **19** λάσσειν ἐπ' αὐτούς. Ὑμεῖς δὲ μὴ [76] ἑστήκατε, καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, [77] καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· [78] παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς **20** χεῖρας ἡμῶν. Καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς [79] καὶ πᾶς υἱὸς Ἰσραὴλ [80] κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ [81] οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν [82] εἰς **21** τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς· Καὶ [83] ἀπεστράφη πᾶς ὁ [84] λαὸς πρὸς Ἰησοῦν εἰς [85] Μακηδὰ [86] ὑγιεῖς. καὶ οὐκ ἔγρυξεν [87] οὐδεὶς τῶν **22** υἱῶν Ἰσραὴλ [88] τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον, [89] καὶ ἐξαγάγετε [90] τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ **23** τοῦ σπηλαίου. [91] Καὶ [92] ἐξηγάγοσαν [93] τοὺς πέντε [94] βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα Ἰερουσαλήμ, καὶ τὸν βασιλέα Χεβρών, καὶ τὸν βασιλέα Ἰεριμούθ, καὶ τὸν βασιλέα [95] Λα- **24** χίς, καὶ τὸν βασιλέα [96] Ὀδολλάμ. Καὶ [97] ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς Ἰησοῦν, καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντα [98] Ἰσραήλ, [99] καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου [100] τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων [1] αὐτοῖς, Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐ- **25** τῶν. Καὶ εἶπεν [2] Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, Μὴ φοβηθῆτε αὐτούς, μηδὲ δειλιάσητε, ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι [3] οὕτω [4] ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς [5] κα- **26** ταπολεμεῖτε αὐτούς. Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, [6] καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ [7] πέντε ξύλων. καὶ ἦσαν κρεμάμενοι [8] ἐπὶ τῶν **27** ξύλων ἕως ἑσπέρας. Καὶ ἐγενήθη πρὸς [9] ἡλίου δυσμάς, [10] ἐνετείλατο Ἰησοῦς, καὶ [11] καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον, [12] εἰς ὃ [13] κατεφύγοσαν ἐκεῖ, καὶ ἐπεκύλισαν [14] λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως [15] τῆς σήμερον ἡμέρας. **28** Καὶ τὴν [16] Μακηδὰ [17] ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ [18] ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι [19] ξίφους, καὶ [20] ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἐμπνέον [21] ὃ ἦν ἐν αὐτῇ· καὶ [22] οὐ κατελείφθη [23] οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος [24] καὶ διαπεφευγώς.

---

59 *O.* τὸ ἔθνος τῶν ἐχθρῶν. 60 *Ald. C.* αὐτῶν, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς. καί. *Ox.* αὐτῶν, οὐχὶ αὐτὸ γέγραπται ἐπὶ βιβλίον τὸ εὑρεθέν. καί. 61 *Syr.* καὶ οὐ προεπορεύετο. 62 al. ἐπὶ δυσμάς. 63 *Ox.* ὕστερον.
64 *O. Ald. C.* φωνῆς ἀνθρώπου. 65 *Alex.* & *C.* συνεπολέμησεν τῷ. *O.* ἐπολέμει ὑπὲρ τοῦ. 66 *Ox. Ald. C.* Ἰσραὴλ addunt: Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. ſed *O.* non habet εἰς τὴν παρεμβολήν. verba illa etiam margini lib. v. adſcripta eſſe teſtantur *Sch. Rom.* & in *Francof.* faciunt verſum 15.
67 *O.* τῶν Ἰεβουσαίων, καί. 68 *Alex.* τῷ Ἰησοῖ. 69 *O.* λεγόντων. 70 *O.* βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων κεκρ. 71 τῷ ἐν *Ox.* deſunt. 72 *Ox. Ald. C.* λίθους μεγάλους ἐπί.
73 *Ald.* τῷ στόματι. *O.* τοῦ στόματος. 74 *Alex.* καταστήσεται ἐπ' αὐτοῦ ἄνδρας φυλ. *Ald. C.* καταστήσατε ἐπ' αὐτοὺς ἄνδρας τοῦ φ. 75 φυλάσσειν *O.* deeſt. 76 *Ald.* ἑστήκατε ὧδε, ἀλλὰ καταδιώκετε. *C.* στήκετε καταδιώκοντες.
77 *Ald.* καὶ μὴ φείσησθε αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε αὐτοὺς εἰσελθ. *Ox. C.* καὶ μὴ ἀφῆτε αὐτοὺς εἰσελ. 78 *Ox.* παραδέδωκε.
79 *Alex. C.* καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. *O. Ald.* καὶ πᾶς Ἰσρ.
80 *Alex.* κόπτοντες αὐτούς, * κόπτοντες αὐτοὺς κοπήν.
81 *O.* οἱ κατάλοιποι οἱ διασωθέντες εἰς. 82 *C. Ald.* ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰσήλθοσαν (*C.* εἰσῆλθον) εἰς τάς. 83 *Alex.* ἐπεστράφη 84 *O. Ald.* λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν πρός. 85 *C.* Μακηδὰ εἰς τὴν παρεμβολὴν ὑγ. 86 *Ald.* ὑγιεῖς. 87 *C.* οὐδὲ εἷς, & ponit poſt Ἰσραήλ. 88 *C.* οὐδὲ τῇ. 89 *Alex.* καὶ ἐξενέγκατε τούς. 90 τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους *O.* deſunt. *C.* habet πρός με τοὺς π. β. τ. 91 Καὶ ἐξηγάγοσαν uſque ad σπηλαίου *O.* deſunt. 92 *Ald. C.* ἐποίησαν οὕτως, καὶ ἐξήγαγον. 93 al. πρὸς αὐτὸν τούς. 94 *Alex. Ald. C.* βασιλεῖς τούτους ἐκ. 95 *Alex.* Λαχείς. 96 *Ald.* Ἀγλών.
97 ἐπεὶ *Ald.* deeſt. 98 *C.* ἄνδρα Ἰσραήλ, λέγων αὐτοῖς, καί. 99 *O.* καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀνδρῶν τοῦ πολ.
100 *Alex.* καὶ τούς. 1 *Ald.* πρὸς αὐτούς. 2 *Alex. C.* πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς, Μή. 3 *Alex.* οὕτως. 4 *Ox.* ποιήσετε ἐν πᾶσι. 5 al. καταπολεμῆτε. 6 *C.* μετὰ τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς, καὶ ἐπεκρέμασεν. *O.* καὶ μετὰ τὸ θανατωθῆναι αὐτοὺς ἐκρέμασε. 7 *O.* ξύλου διδύμου. καί. 8 ἐπὶ τῶν ξύλων *O.* deſunt. 9 *C.* δυσμὰς ἡλίου. 10 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐνετείλατο. 11 *Alex.* καθεῖλεν. *C.* καθείλοσαν. 12 *Ox.* οὗ κατέφ. 13 *Alex. O. Ald.* κατέφυγον. 14 *O. Ald. C.* λίθους μεγάλους ἐπί. 15 *C.* τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον. *O.* τῆς σήμερον. 16 al. Μακεδάν. 17 *Alex.* & *Ox.* ἔλαβον. *Ald.* ἔλαβεν. *C.* ἔλαβεν Ἰησοῦς. 18 *C.* ἐφόνευσεν αὐτήν. *O.* ἐπάταξαν αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς. 19 *C.* ξίφους, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἐξωλ. 20 *Alex.* & *C.* ἐξωλέθρευσαν (*Alex.* ἐξωλέθρευσαν) αὐτούς, καὶ πᾶν ἐμπνέον (*Alex.* ἐνπνέον.) *Ox. Ald.* ἐξολόθρ. αὐτὴν καὶ πᾶν ἐμπν. al. ἐξωλέθρευσεν &c. 21 *O.* ὅσα ἦν. 22 *C.* οὐκ ἐγκατελείφθη. 23 *C.* ἐν αὐτῇ οὐδείς. *O.* αὐτῇ οὐδὲ εἷς. 24 καὶ διαπεφευγὼς *C.* deſunt.

καὶ

ϗ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακηδὰ, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ. **29** Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ [25] πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ [26] ἐκ Μακηδὰ [27] εἰς Λεβνὰ, καὶ [28] ἐπολιόρκει [29] Λεβνά. **30** Καὶ παρέδωκεν [30] αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραήλ. καὶ [31] ἔλαβον αὐτὴν, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ ἐφόνευσαν [32] αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ πᾶν ἐμπνέον [33] ἐν αὐτῇ· [34] ϗ οὐ κατελείφθη [35] ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος ϗ διαπεφευγώς. ϗ [36] ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον [37] ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ. **31** Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς [38] Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ [39] Λεβνὰ εἰς Λαχὶς, ϗ [40] περιεκάθισεν αὐτὴν, ϗ ἐπολιόρκει αὐτήν. **32** Καὶ παρέδωκε κύριος τὴν [41] Λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ. ϗ [42] ἔλαβεν αὐτὴν ἐν [43] τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ [44] ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ [45] ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, [46] ὃν τρόπον [47] ἐποίησαν τὴν [48] Λεβνά. **33** Τότε [49] ἀνέβη [50] Ἐλὰμ βασιλεὺς [51] Γαζὲρ [52] βοηθήσων τῇ [53] Λαχίς. ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους, ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι [54] αὐτῶν [55] σεσωσμένον ϗ διαπεφευγότα. **34** Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ [56] Λαχὶς εἰς [57] Ὀδολλὰμ, [58] ϗ περιεκάθισεν αὐτὴν ϗ [59] ἐξεπολιόρκησεν αὐτήν. **35** Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ. ϗ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, *. ϗ [60] ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, [61] ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ [62] ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν [63] τῇ [64] Λαχίς. **36** Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ [65] εἰς Χεβρὼν, ϗ [66] περιεκάθισεν αὐτήν. **37** [67] Καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, [68] ϗ πᾶν τὸ ἐμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασεσωσμένος. ὃν τρόπον ἐποίησαν [69] τὴν Ὀδολλὰμ, [70] ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, [71] ϗ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ. **38** Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ [72] εἰς Δαβίρ. ϗ [73] περικαθίσαντες αὐτὴν, **39** Ἔλαβον αὐτὴν, [74] καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ [75] τὰς κώμας αὐτῆς. ϗ [76] ἐπάταξεν [77] αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ [78] ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ϗ οὐ [79] κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα διασεσωσμένον. ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ [80] Χεβρὼν καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ [81] Δαβὶρ καὶ τῷ βασιλεῖ [82] αὐτῆς. **40** Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν [83] τῆς ὀρεινῆς, [84] καὶ τὴν Ναγὲβ, καὶ τὴν πεδινὴν, ϗ τὴν Ἀσηδὼθ, ϗ [85] τοὺς βασιλεῖς [86] αὐτῆς. οὐ [87] κατέλιπον αὐτῶν σεσωσμένον· καὶ πᾶν [88] ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλόθρευσεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς [89] Ἰσραὴλ, **41** Ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ ἕως Γάζης * [90] πᾶσαν τὴν Γοσὸμ ἕως τῆς Γαβαών.

25 *Alex.* πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ. 26 *Alex.* ἐν Μακηδά. 27 *Alex.* εἰς Λεβμνά. *Ald.* εἰς Λεμνᾶ. *O.* ϗ παρενέβαλον εἰς Λοβνά. 28 *O.* ἐπολιόρκουν. 29 *Alex.* Λεβμνά. *C.* ἐπὶ Λεβνά. *Ald.* Λεμνᾶ. *Ox.* αὐτήν. 30 *Ald. C.* κύριος ϗ αὐτὴν ἐν χειρί. *Alex.* & *O.* αὐτὴν κύρ. ἐν χειρί. 31 *Alex.* ἔλαβεν. 32 *O.* αὐτοὺς ἐν. 33 *C.* ὃ ἦν ἐν αὐτῇ. 34 *Ald. C.* deest καί. 35 *Alex. O. Ald. C.* ἐν αὐτῇ οὐδεὶς διασεσωσμένος. 36 *Alex. Ald.* ἐποίησεν. *O.* ἐποίησεν Ἰησοῦς. 37 *Alex. O. Ald.* ἐποίησεν. 38 *O.* ὁ λαὸς αὐτοῦ. 39 *Alex.* Λαβμνὰ εἰς Λαχείς. 40 *Alex.* περιεκάθισαν. 41 *Alex.* Λαχείς. 42 *O.* ἔλαβον. 43 *C.* τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, καί. 44 *Alex. Ald. C.* ἐφόνευσεν. 45 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. *Ald. C.* ἐξωλόθρευσεν. 46 *O.* ϗ πᾶσαν ψυχὴν τὴν ἐν αὐτῇ, ὅν. 47 *Alex.* ἐποίησεν τῇ Λαβμνᾶ. *Ald. C.* ἐποίησε τὴν Λεβνά. 48 *O.* Λεβνὰ ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι ἐν αὐτῇ μηδένα. Τότε. 49 *O.* ἦλθεν εἰς Λαχεὶς Ἱερὰβ . . . αὐτῇ. ϗ ἐπάλ. pro ἀνέβη. al. leg. ἔβη. 50 *Alex.* Αἰλάμ. *Ald.* Ὠράμ. *Syr.* Ἁρμών. 51 ll. vv. partim habent Γάζε, partim Γάζης· aliqui alii Γαζήρ. 52 *O. C.* βοηθῆσαι. 53 *Alex.* Λαχείς. 54 *Alex. Ald.* αὐτοῦ. *O.* ἐξ αὐτῶν. 55 *O.* διασεσωσμένον. 56 *Alex.* Λαχείς. 57 al. Ὀδολάμ. *Ald.* Ἀγλών. *C.* Ἐγλών. 58 *O.* ϗ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν. Καί. 59 *Alex.* ἐπολιόρκει. * *Francof.* hic incip. vers. 35. 60 *C.* ἐφόνευσαν. *O.* ἐπάταξαν. 61 hæc quæ sequuntur usque ad ὃν τρόπον vers. 37. desunt in *Ox.* 62 *C.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐφόνευσαν. 63 *C.* τήν. 64 *Alex.* Λαχείς. 65 *C.* ἀπὸ Ἐγλὼν εἰς Χεβρών. 66 *Alex. Ald. C.* περιεκάθισαν. 67 *Ald.* Καὶ ἔλαβον αὐτὴν, ϗ ἐπάταξαν. *C.* Καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, ϗ ἐπάταξαν. 68 *Alex. Ald.* ϗ πάντα τὰ ἐμπνέοντα (*Alex.* ἐνπνέοντα) ὅσα. *C.* ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς, ϗ πάντα τὰ ἐμπνέοντα ὅσα. 69 *Alex.* & *O.* τῇ Ὀδολλάμ. *Syr.* τῇ Ὀδολάμ. *C.* τῇ Ἐγλών. *Ald.* τῇ Ἀγλών. 70 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. *O.* οὕτως ἐποίησε τῇ Χεβρὼν ϗ ἐξωλόθρευσεν. 71 *Ald.* ϗ πάντα ὅσα ἦν. *C.* ϗ πᾶν ἐμπνέον ὅσα. 72 *Alex.* εἰς Δαβείρ. *O. Ald.* μετ' αὐτοῦ εἰς Δαβήρ. *C.* μετ' αὐτοῦ εἰς Δαβηρά. 73 *C.* περιεκάθισαν αὐτὴν, καί. *O.* παρετάξαντο ἐπ' αὐτὴν, ϗ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ, ϗ ἔλαβεν αὐτὴν, καί. 74 *O.* ϗ τὰς χεῖρας αὐτῆς, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ ἐπάτ. 75 *Alex. Ald. C.* τὰς πάσας κώμας 76 *Alex.* & *C.* ἐπάταξαν. 77 *O.* αὐτούς. 78 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 79 *Alex. Ald. C.* κατέλειπον οὐδένα διασεσωσμένον. *O.* κατέλιπον οὐδένα ἀνασεσωσμένον ἐν αὐτῇ. 80 *Alex. Ox. C.* Χεβρὼν, οὕτως. 81 *Alex.* Δαβείρ. 82 *Alex. Ald. C.* αὐτῆς καθάπερ ἐποίησαν (*C* ἐποίησεν) τῇ Λεμνᾶ, (*Alex.* Λεβμνᾶ, *C.* Λεβνᾶ,) ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. Καί. 83 al τῆς ὀρεινῆς. al. τὴν ὀρεινήν. 84 *O.* ϗ τὸν νοτόν. & ponit post νότον. 85 *C.* τοὺς πάντας βασιλεῖς. 86 *O.* αὐτῶν. ϗ οὐ. 87 *Alex.* κατέλειπαν ἐν αὐτῇ διασεσωσμένον. *Ox.* κατέλειπεν ἐξ αὐτῶν σεσωσμένον. *Ald. C.* κατέλιπον ἐν αὐτῇ σεσωσ. (*Ald.* διασεσ.) 88 *Alex.* ἐνπνέον ἐξ αὐτῆς ἐξωλέθρευσαν. *Ald.* ἐμπνέον ζωῆς ἐξ αὐτῆς ἐξωλόθρευσαν. *Ox.* ἐμπνέον ϗ ζῶν ἐξωλόθρευσεν, ϗ ἀνεθεμάτισεν. *C.* ἐμπν. ζωῆς ἐξωλόθρευσαν. 89 *Alex. Ald.* & *C.* Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, Ἀπὸ Κάδης. *Ox.* Ἰσραὴλ, ϗ ἐπάταξεν Ἰησοῦς, Ἀπὸ Κάδης. al. τοῦ Ἰσρ. Ἀπὸ Κ. * *Francof.* hic incip. vers. 41. & ab ὅτι κύριος vers. 42. 90 *Ald.* πᾶσαν γῆν Γοσόμ. *O. C.* ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσόμ. (*O.* Γαμόζ.) *Alex.* πᾶσαν τὴν γῆν Γοσόμ.

42 βαών. [91] Καὶ πάντας τοὺς [92] βασιλεῖς [93] αὐτῶν, καὶ τὴν γῆν [94] αὐτῶν ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· [95] ὅτι κύριος ὁ θεὸς [96] Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ [97] Ἰσραήλ.

Κεφ. ια'. 11.

1 [1] Ὡς δὲ ἤκουσεν [2] Ἰαβὶς βασιλεὺς Ἀσώρ, ἀπέστειλε πρὸς Ἰωβὰβ βασιλέα [3] Μαρών, καὶ πρὸς βασιλέα [4] Συμοών, καὶ πρὸς βα- 2 σιλέα [5] Ἀζίφ, Καὶ πρὸς [6] βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγάλην, [7] εἰς [8] τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς [9] Ἀραβὰ [10] ἀπέναντι [11] Κενερώθ, [12] καὶ [13] εἰς τὸ πεδίον, καὶ εἰς [14] Φεναεδδώρ,

3 Καὶ εἰς τοὺς παραλίους Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς τοὺς παραλίους [15] Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ Φερεζαίους, καὶ Ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ τοὺς [16] Εὐαίους, καὶ τοὺς ὑπὸ 4 τὴν Ἀερμὼν [17] εἰς γῆν Μασσύμα. Καὶ ἐξῆλθον [18] αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, [19] ὥσπερ ἡ [20] ἄμμος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει, καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ σφό- 5 δρα. Καὶ [21] συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς [22] αὐτοὶ καὶ [23] παρεγίνοντο [24] ἐπὶ τὸ αὐτό, [25] καὶ παρενέβαλον [26] ἐπὶ τοῦ ὕδατος [27] Μαρὼν πολεμῆσαι [28] τὸν Ἰσραήλ.

6 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι [29] αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι [30] τετροπωμένους αὐτοὺς [31] ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ. τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν 7 [32] κατακαύσεις ἐν πυρί. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς [33] ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ [34] Μαρὼν ἐξάπινα· καὶ [35] ἐπέ- 8 πεσαν [36] ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους Ἰσραήλ. [37] καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον [38] ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης, καὶ ἕως [39] Μασερών, καὶ ἕως τῶν πεδίων [40] Μασσὼχ κατ' ἀνατολάς· [41] καὶ [42] κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι [43] αὐτῶν [44] διασεσωσμένον.

9 Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, [45] ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος· τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησε, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν [46] ἐνέπρη- 10 σε [47] πυρί. Καὶ [48] ἐπεστράφη [49] Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ κατελάβετο Ἀσώρ, καὶ τὸν βασιλέα [50] αὐτῆς. [51] ἦν δὲ Ἀσὼρ τοπρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλει- 11 ῶν τούτων. Καὶ [52] ἀπέκτειναν [53] πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ [54] ἐν ξίφει, καὶ [55] ἐξωλόθρευσαν πάντας, [56] καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ [57] ἐμπνέον. καὶ τὴν Ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυ- 12 ρί. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν [58] βασιλειῶν, καὶ [59] τοὺς βασιλεῖς [60] αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους· καὶ [61] ἐξωλόθρευσαν [62] αὐτούς, ὃν τρόπον

---

91 Καὶ *O.* deest. 92 *Alex.* βασιλεῖς αὐτοῦ τοὺς κατὰ τὴν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύριος συνεπολέμει. 93 *Ald.* & *C.* τούτους. 94 *Ald.* ἔλαβεν Ἰησ. *O.C.* αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησ. 95 *O.* ὁ γὰρ κύρ. 96 Ἰσραὴλ *O.* deest. 97 *Comp.* & *Francof.* post voc. Ἰσραὴλ ponunt verſ. 43. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλγαλα.

Cap. 11. 1 *Mſ. Ox.* Ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν. 2 *Mſ. Alex.* Ἰαβεὶς. *Mſ. O.* & *Ald. ed.* Ἰαβεὶν. *Comp. ed.* Ἰαβίν. 3 *Alex.* *Ald.* Μαδών. *C.* Μαδώμ. 4 *Alex.* & *C.* Σομερών. *O.* Σωμόρων. *Ald.* Σεμερών. *Orig. Interp.* legit, *Simeon*, aitque nomen idem fuiſſe Patriarchæ. 5 *Alex.* Ἀχίφ. *Ald.* Ἀχιάφ. *O.* Χασάφ. *Syr.* Ἀχσάφ. 6 *Alex.* τοὺς βασιλεῖς τούς. 7 al. οἱ εἰς. 8 al. τὴν ὀρεινήν. 9 al. τὴν Ἀραβά. *Alex.* τὴν Ῥαβάθ. *Ald.* Ῥαβάθ. *Aq.* vertit τὴν ὁμαλήν. *Sym.* πεδινήν. 10 *O.* καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ βορρᾶ ἀπέναντι. 11 *Alex.* Χενερεθί. al. leg. Χενερόθ. 12 *C.* καὶ τό. 13 *C.* ἐν τῇ πεδεινῇ. 14 *Alex.* & *C.* Ναφεθδώρ. *Ald.* Ναφεδδώρ. al. Ναζώθ. *Sym.* τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τοῦ Δώρ. 15 *O.* Χορραίους, καὶ Ἀμορραίους, καὶ Εὐαίους, καὶ Ἰεβουσαίους, καὶ Φερεζαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ Χετταίους τοὺς ὑπὸ τὴν ἔρημον εἰς τὴν γῆν Βοωσάν. 16 *Alex.* Εὐαίους τούς. 17 *Alex.* εἰς τὴν Μασσηφάθ. *Ald.* & *C.* εἰς γῆν Μασσηφά. *Syr.* εἰς τὴν Μασσηφά. 18 *Ox.* αἱ παρεμβολαὶ αὐτῶν, καὶ οἱ. 19 *C.* λαὸς πολὺς ὥσπερ. 20 *Alex.* ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. atque ita *Ald.* & *C.* niſi quod *C.* pro παρὰ habeat ἐπί. 21 *Ox.* *Ald. C.* συνέβαλον. 22 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* οὗτοι. 23 *Ald.* *C.* παρεγένοντο, καὶ παρενέβαλον ἐπί. 24 *Alex.* πρὸς αὐτόν, καί. 25 καὶ παρενέβαλον *C.* deſunt. 26 *Alex.* ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ. 27 *Alex.* *Ald.* Μερρών. *C.* Μερώμ. 28 *C.* τῷ. *Ox.* πρός. 29 *Alex.* *Ox.* *C.* αὔριον τὴν ὥραν ταύτην ἐγώ. 30 *Alex.* *O.* αὐτοὺς τετροπωμένους. *Ald.* τετρωμένους αὐτούς. *C.* πάντας αὐτοὺς τετρωμένους. *Orig. Int.* habet etiam, *ſauciatos*. 31 *Alex.* & *C.* ἐναντίον υἱῶν Ἰσραήλ. 32 *Alex.* *O.* *C.* κατακαύσεις πυρί. 33 *C.* μετ' αὐτοῦ ἐπ'. 34 *Alex.* Μαρρών. *C.* Μερώμ. *Ald.* Μερρών. 35 *Alex.* ἔπεσαν. *Ald.* ἔπεσον. *Ox.* ἐπέπεσεν. 36 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς ἐν. 37 *Ox.* καὶ ἐπάταξεν αὐτούς, καὶ κόπτοντες. 38 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτοὺς ἕως. 39 *Alex.* *Ald.* Μασρεφὼθ Μαείμ. al. Μασεφθώθ vel Μασρεφθώθ. *C.* Μασσερεφὼθ Μαΐν. *O.* Μασερμώθ ἀπὸ θαλάσσης. quæ *Symmachi* verſio. *Aq.* Μασρεφὼθ τῶν ὑδάτων. *Orig. Int.* *Maſephoth.* *Hieron.* in locis Heb. *Maſrephoth.* 40 *Alex.* *Ald.* Μασσηφά. *C.* Μασσιφά. *O.* Μασφὰν, & πεδινῶν. 41 καὶ deeſt *Alex.* 42 *Alex.* *Ald.* κατέκοψεν. *O.* ἔκοψαν. 43 *O.* ἐξ αὐτῶν. 44 *Ald.* διασεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα. Καί. *O.* σεσωσμένους καὶ διαπεφευγότας. Καί. 45 *Alex.* *O.* *C.* καθότι ἐνετείλατο. (*O.* εἶπεν.) 46 *O.* ἐνεπύρισε ſæpius. 47 *Alex.* & *C.* ἐν πυρί. 48 *Alex.* *Ald.* ἐπέστρεψεν. *C.* ἀπέστρεψεν. *O.* ἀπεστράφη. 49 *Ox.* Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐν. 50 *C.* αὐτῆς ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. ἦν δέ. 51 *Alex.* ὅτι Ἀσὼρ ἦν. 52 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπέκτειναν. 53 *O.* πάντα τὰ ἐμπνέοντα. 54 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν στόματι ξίφους, καί. *O.* ἐν φόνῳ μαχαίρας, καί. 55 *Alex.* & *C.* ἐξωλόθρευσεν (*Alex.* ἐξωλέθρευσεν) πάντας. *O.* ἀνεθεμάτισεν αὐτήν. 56 καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον *O.* deſunt. 57 *Ald.* πᾶν ἐμπνέον. 58 *O.* *C.* βασιλειῶν τούτων, καί. 59 *C.* πάντας τούς. 60 *O.* αὐτούς, & ponit ante βασιλεῖς. 61 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. *Ox.* *Ald.* *C.* ἐξωλόθρευσεν. 62 *C.* αὐτόν.

13 συνέταξε Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου. [63] Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς [64] κεχωματισμένας [65] οὐκ ἐνέπρησεν Ἰσραήλ· πλὴν Ἀσὼρ 14 μόνην [66] ἐνέπρησεν Ἰσραήλ. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα [67] αὐτῆς ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. αὐτοὺς δὲ πάντας [68] ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ξίφους, [69] ἕως [70] ἀπώλεσεν αὐτούς, οὐ [71] κατέλιπον [72] ἐξ αὐτῶν οὐ-15 δὲν ἐμπνέον. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, [73] καὶ Μωυσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῖ· [74] καὶ οὕτως ἐποίησεν Ἰησοῦς, οὐ παρέβη [75] οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν [76] συνέταξεν αὐτῷ Μωυσῆς.

16 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν [77] γῆν [78] τὴν ὀρεινήν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν [79] Ναγέβ, [80] καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσόμ, καὶ τὴν πεδινήν, καὶ τὴν πρὸς [81] δυσμαῖς, καὶ τὸ [82] ὄρος Ἰσραήλ, καὶ [83] τὰ 17 ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ [84] ὄρει Ἀπὸ ὄρους [84] Χελχά, καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς [85] Σηείρ, καὶ ἕως [86] Βαλαγαδ, [87] καὶ τὰ πεδία τοῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ [88] Ἀερμών. [89] καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλε, [90] καὶ 18 ἀπέκτεινε. [91] Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς [92] τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πό-19 λεμον. Καὶ οὐκ [93] ἦν [94] πόλις, ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραήλ· [95] πάντα [96] ἐλάβοσαν ἐν 20 πολέμῳ. Ὅτι [97] διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχῦσαι [98] αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾶν εἰς πόλεμον πρὸς Ἰσραήλ, ἵνα [99] ἐξολοθρευθῶσιν, [100] ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ' [1] ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν, ὃν τρόπον εἶπε κύριος πρὸς 21 Μωυσῆν. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ [2] ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρὼν, καὶ ἐκ [3] Δαβὶρ, καὶ ἐξ [4] Ἀναβὼθ, καὶ ἐκ παντὸς [5] γένους Ἰσραήλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ἰούδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν· 22 καὶ [6] ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς. Οὐ [7] κατελείφθη [8] τῶν Ἐνακὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [9] ἀλλὰ πλὴν ἐν [10] Γάζῃ, καὶ ἐν Γὲθ, καὶ 23 [11] ἐν Ἀσελδὼ κατελείφθη. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, [12] καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ ἔδωκεν [13] αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ [14] Ἰσραὴλ ἐν [15] μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένη.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οὓς [1] ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου [2] ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Ἀρνῶν ἕως τοῦ ὄρους Ἀερμών, καὶ πᾶσαν [3] τὴν γῆν Ἄραβα ἀπ' ἀνατο-2 λῶν. Σηὼν τὸν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ [4] Ἀρνῶν, ἥ ἐστιν [5] ἐν τῇ [6] φάραγγι κατὰ [7] μέρος τῆς φάραγγος, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς [8] Γαλαὰδ ἕως [9] Ἰαβὸκ, [10] ὅρια υἱῶν Ἀμμών. 3 Καὶ Ἄραβα ἕως τῆς θαλάσσης [11] Χενερὲθ κατ' ἀνατολάς, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης Ἄραβα, [12] θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν [13] ὁδὸν τὴν [14] κατὰ Ἀσειμὼθ, ἀπὸ Θαιμὰν τὴν ὑπὸ Ἀση-

63 O. Πλήν. 64 Th. ὀχυράς. 65 C. αὐτῶν οὐκ. O. καὶ ἑστώσας ἐπὶ τῶν θινῶν αὐτῶν οὐκ. 66 Alex. Ald. αὐτὴν ἐνέπρησεν Ἰησοῦς, Kal. Syr. & C. ἐνέπρησεν αὐτὴν Ἰησοῦς. Kal. 67 Ald. C. αὐτῆς καὶ τὰ κτήνη ἐπρονόμευσαν (Ald. προενόμευσαν.) 68 Alex. ἐξωλέθρευσαν. C. ἐξωλόθρευσεν. O. ἐξωλόθρευσεν Ἰησοῦς ἀναιρῶν. 69 C. καὶ ἀπώλ. 70 Ald. ἀπώλεσαν. 71 Alex. κατέλειπον. O. κατέλειπεν. 72 Alex. αὐτῶν οὐδὲ ἓν ἐνπνέον. C. αὐτῶν οὐδὲν ἐμπνέον. O. ἐξ αὐτῶν οὐδένα ἐμπνέοντα. 73 Ald. καὶ καθὼς ἐνετείλατο Μωϋσῆς. C. ὡσαύτως ἐνετείλατο Μωυσῆς. 74 καὶ Ald. deest. 75 Alex. οὐθέν. O. οὐδὲ ἓν ῥῆμα. 76 Alex. Ald. συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ: (Ald. Μωϋσεῖ.) 77 C. γῆν ταύτην τήν. 78 O. τῆς ὀρεινῆς. 79 Alex. τὴν Ναγέβ. al. Νεγεβ. 80 O. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐν τῷ νότῳ, καὶ τὴν γῆν Γόζων, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γετζοὰν καὶ τὴν π. 81 Ald. δυσμάς. 82 Alex. ὅριον. 83 Alex. & O. τὰ πεδινά. 84 Alex. Ald. ὄρει Ἀδὰκ, (Ald. Ἀλὰκ,) καὶ ὅ. C. ὄρει Ἀπὸ ὄρους Ἀαλὰκ, καὶ ὅ. O. ὄρει, καὶ τὴν κοιλάδα αὐτοῦ Ἀπὸ ὄρους Χελχὰ, καὶ ὅ. pro Χελχὰ, vel Χελκὰ al. leg. Χαλάκ. Aq. vertit μεριζομένου. Sym. λείου. 85 Alex. Ald. C. Σηειρά. 86 Alex. Βαλγάδ. O. C. Βααλγάδ. Ald. Βαλγάδ. 87 Alex. Ald. C. καὶ τὸ πεδίον (Alex. παιδίον.) O. καὶ τὰ πεδινά. 88 al. Ἀερμόν. 89 Alex. καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν πάντας ἔλαβεν. 90 Alex. Ald. αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτεινε. C. αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς. O. αὐτούς. 91 O. Ἡμέραις δὲ πολλαῖς ἐποίησεν. 92 C. πάντας τούς. 93 O. ἐγένετο: 94 Alex. Ald. & C. πόλις ἥτις (C. ἦν) οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. C. Ἰσραὴλ πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν, καὶ οὐκ ἦν πόλις ἥτις οὐ παρεδόθη τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 95 Alex. Ald. C. πάντας. O. & Syr. πάσας. 96 Alex. Ald. C. ἔλαβεν. O. ἔλαβον. 97 Ox. παρά. 98 Alex. Ox. & C. τὴν καρδίαν αὐτῶν. 99 Alex. ἐξολεθρευθῶσιν. Ox. Ald. ἐξωλοθρεύσωσιν αὐτούς. 100 O. καὶ ὅπως. 1 Alex. ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν. Ald. ἵνα ἐξολοθρεύσωσι. O. desunt. 2 Alex. ἐξωλέθρευσεν. 3 Alex. Δαβείρ. 4 Alex. Ἀνάθ. Ald. & C. Ἀνώβ. O. Ἐνάκ. 5 Alex. Ald. ὄρους Ἰσραὴλ ··· ὄρους Ἰούδα. O. C. ὄρους Ἰούδα ··· ὄρους Ἰσραήλ. 6 Alex. ἐξωλέθρευσεν. 7 Alex. κατελείφθησαν. 8 Alex. τῶν Ἐνακὶμ ὑπὸ τῶν υἱῶν. O. υἱῶν Ἐνακὶμ ἐν γῇ υἱῶν. 9 ἀλλὰ O. deest. 10 Alex. Γάζηβ. 11 Alex. ἐν Ἀδὼθ κατελείφθησαν. O. Ald. ἐν Ἀσιδὼθ κατελείφθησαν. C. ἐν Ἀσσεδὼθ κατελείφθη. 12 Ox. καθὼς ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν. 13 Alex. O. αὐτὴν Ἰησοῦς. 14 O. τοῖς υἱοῖς Ἰσρ. 15 Ald. & C. μερισμῷ αὐτῶν κατά. Huic cap. Ald. adjungit caput seq.

Cap. 12. 1 Ms. Alex. & O. cum Ald. ed. ἀνεῖλεν Μωυσῆς, καὶ οἱ υἱοί. sed Alex. omittit οἱ. 2 Alex. ἀπὸ ἡλίου ἀνατ. C. ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου. 3 Alex. O. C. τὴν Ἄραβα ἀπ'. (Alex. ἀπό.) 4 Alex. Ald. C. Ἀροήρ. 5 C. ἐπὶ τοῦ χείλους ἐν τῇ. 6 O. Ald. C. φάραγγι Ἀρνὼν κατά. 7 O. μέσον. 8 O. Γαλαὰδ, καὶ τοῦ χειμάρρου ἕως. 9 C. Ἰαβὼκ τοῦ χειμάρρου, ὅρια. 10 O. ὅριον. 11 Alex. Χεννερέθ. 12 O. C. θαλάσσης. 13 C. εἰς ὁδόν. 14 Alex. κατ' Ἀσιμὼθ, ὑπὸ

δὼθ

4 δὼθ [15] Φασγά. Καὶ [16] Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν ὑπελείφθη ἐκ τῶν [17] γιγάντων, ὁ κατοι-5 κῶν ἐν Ἀσαρὼθ καὶ ἐν [18] Ἐδραΐν, Ἄρχων ἀπὸ ὄρους Ἀερμὼν καὶ ἀπὸ [19] Σεκχαὶ, καὶ [20] πᾶσαν τὴν γῆν Βασὰν ἕως ὁρίων [21] Γεργεσὶ, καὶ τὴν [22] Μαχὶ, καὶ [23] τὸ ἥμισυ Γαλαὰδ [24] ὁρίων Σηὼν βασιλέως Ἐσεβών.

6 [25] Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτούς. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν [26] Μωυσῆς [27] ἐν κληρονομίᾳ Ῥουβὴν, καὶ Γὰδ, καὶ τῷ ἡ-7 μίσει φυλῆς Μανασσῆ. Καὶ οὗτοι οἱ [28] βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οὓς ἀνεῖλεν Ἰησοῦς καὶ [29] υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου [30] παρὰ θάλασσαν Βαλαγὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου, καὶ ἕως ὄρους τοῦ [31] Χελχὰ ἀναβαινόντων εἰς [32] Σηείρ. * καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς τᾶς φυλαῖς Ἰσραὴλ [33] κληρονομεῖν κατὰ [34] κλῆρον 8 αὐτῶν Ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν Ἄραβα, καὶ ἐν [35] Ἀσηδὼθ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, [36] καὶ Ναγὲβ, [37] τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν [38] Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ [39] τὸν Ἰεβουσαῖον.

9 Τὸν βασιλέα [40] Ἰεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα τῆς 10 Γαὶ, ἥ ἐστι πλησίον [41] Βαιθὴλ, Βασιλέα Ἱερουσαλὴμ, βασιλέα Χεβρὼν, 11 Βασιλέα [42] Ἱεριμοὺθ, βασιλέα [43] Λα-12 χὶς, Βασιλέα [44] Αἰλὰμ, βασιλέα 13 Γαζὲρ, Βασιλέα [45] Δαβὶρ, βασιλέα 14 [46] Γαδὲρ, Βασιλέα [47] Ἑρμὰθ, βασι-15 λέα [48] Ἀδὲρ, Βασιλέα [49] Λεβνὰ, βασιλέα Ὀδολλὰμ, [50] βασιλέα Ἠλὰθ, βασιλέα Ταφοὺτ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ὀφὲκ τῆς Ἀρὼκ, βασιλέα Ἀσὼμ, βασιλέα Συμοὼν, βασιλέα Μαμβρὼθ, βασιλέα Ἀζίφ, βασιλέα Κάδης, βασιλέα Ζαχὰκ, βασιλέα Μαρεδὼθ, βασιλέα Ἰεκὸμ τοῦ Χερ-23 μὲλ, Βασιλέα Ὀδολλὰμ τοῦ Φεννεαλ-24 δὼρ, βασιλέα Γεῒ τῆς Γαλιλαίας, Βασιλέα Θερσά. πάντες [51] οὗτοι βασιλεῖς [52] εἰκοσιεννέα.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμερῶν. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, [1] Σὺ [2] προβέβηκας [3] τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολέ-2 λειπται [4] πολλὴ [5] εἰς κληρονομίαν. Καὶ αὕτη ἡ γῆ [6] καταλελειμμένη· [7] ὅρια Φυλιστιεὶμ, [8] ὁ Γεσιρὶ, καὶ ὁ Χαναναῖος, 3 Ἀπὸ [9] τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων Ἀκκαρὼν ἐξ [10] εὐωνύμων τῶν Χαναναίων προσλογίζεται ταῖς πέντε [11] σατραπείαις τῶν Φυλιστιεὶμ, τῷ Γαζαίῳ, καὶ τῷ Ἀζωτίῳ, καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ. καὶ τῷ [12] Γετθαίῳ, καὶ τῷ Ἀκκαρωνίτῃ, * καὶ τῷ [13] Εὐ-4 αίῳ, Ἐκ [14] Θαιμὰν καὶ πάσῃ [15] γῇ

Θαιμάν. O. κατ' Ἐχθαμὰ, ἀπὸ Θαιμὰν καὶ ἀπὸ νότου. C. κατὰ Βηθσιμὸθ (al. Βηθσιμὼθ, Syr. Βηθασιμώθ.) καὶ ἀπὸ Θαιμάν. Ald. etiam habet καὶ ἀπό. 15 O. τὴν κατὰ Φασγά. 16 O. C. ὅρια Ὢγ βασιλέως Βασὰν ὃς ὑπελ. sed O. pro ὅρια habet ὅριον, & pro ὑπελείφθη, κατελείφθη. 17 O. Ῥαφάν. 18 Alex. Ἐδραείν. al. Ἀδραΐ. 19 Alex. Ἀσεκχά. O. Ald. Σελχά. C. Σελχάς. 20 Alex. πᾶσαν τὴν Βασάν. Ox. πάσης τῆς καταβάσεως. 21 Alex. Ald. C. Γεσουρί. 22 Alex. & C. Μαχατί. Ald. Μαχαθί. O. Μαχαθὴ, καὶ τῆς Ναχί. 23 O. τοῦ ἡμίσους. 24 C. ἕως ὁρίων. O. ὁρίου. 25 O. Τούτους Μωϋσῆς. 26 Ald. C. ὁ παῖς κυρίου ἐν. 27 Alex. ἐν κλήρῳ. 28 al. βασιλεῖς τῆς γῆς, οὓς. 29 Alex. οἱ υἱοί. 30 Alex. παρὰ τὴν θάλασσαν Βαλγάδ. O. καὶ τῆς Ναχὴ, καὶ τοῦ ἡμίσους Γαλαάδ, παρὰ θαλάσσης ἀπὸ Βααλγάδ. 31 Alex. Ἀλὲκ. Ald. Ἀλόκ. C. Ἀλόχ. Ox. Χαλέχ. 32 Alex. Σειρά. Ald. & C. Σηειρά. O. Σηρά. * Francof. hic incipit verſ. 8. 33 Alex. Ald. C. κληρονομίαν. 34 O. κληρονομίαν. 35 Alex. Μηδώθ, καὶ ἐν. O. Ἀδὼθ ἐν. 36 Alex. καὶ ἐν Ἀγέβ. O. καὶ νότῳ, καὶ Ναγέβ. al. καὶ ἐν Ναγάβ. 37 O. ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Χετταίων, & cætera quæ ſequuntur in hoc verſu, ponit in genit. plur. 38 Alex. Φερεζέον. 39 O. τῶν Ἰεβουσαίων, καὶ τῶν Γεργεσαίων. 40 C. Ἰεριχὼ ἕνα· quod verbum addit per totum hoc caput. 41 Alex. Γέθ. 42 Alex. Ἰεριμοῦ. 43 Alex. Λαχείς. 44 Alex. Ald. C. Ἐγλώμ. O. Ἀδολλάμ. 45 Alex. Δαβείρ. 46 O. Γεσήρ. 47 Alex. Ald. C. Ἑρμά. O. Ἑρμάν. 48 C. Ἀρέδ. O. Ἀράδ. Deinde Ald. Francof. & Comp. hoc modo & ordine. 15 Βασιλέα Λέβνα, βασιλέα Ὀδολλάμ. 16 Βασιλέα Μακηδά, βασιλέα Βαιθήλ. 17 Βασιλέα Ἀπφοῦ (C. Ταπφοῦ) βασιλέα Ὀφέρ. (C. Ἐφέρ.) 18 Βασιλέα Ἀφέκ, βασιλέα Χεσαρὼμ (C. Λεσαρών.) 19 Βασιλέα Σαμβρὰν (C. Μαδών,) βασιλέα Φοῦα (C. Ἀσσάρ.) 20 Βασιλέα Μαῤῥὼν (C. Ἀμαρών,) βασιλέα Ἀχσάφ. 21 Βασιλέα Θανάχ, βασιλέα Μαγεδδὼ (C. Μαγεδδών.) 22 Βασιλέα Κεδὲς, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Γερμὲλ (C. Χερμέλ.) 23 Βασιλέα Ἀδὼρ τοῦ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γαλγέλ. 24 Βασιλέα Θερσά. Verſus 17. & quæ ſequuntur ad finem capitis, hoc modo habentur in Ox. Βασιλέα Ταφοὺς, βασιλέα Ὀφηρά, Βασιλέα Μαρὼν, βασιλέα * σώρ. Βασιλέα Σομόρων, βασιλέα Τανάχ. Βασιλέα Ζίφ, βασιλέα Κάδης. Βασιλέα Φεγγησαρώβ, βασιλέα Μαγγεδών. Βασιλέα Κομμὰν τοῦ Χερμὲλ, βασιλέα Δὰρ τῆς Φενναεδών. Βασιλέα Γονὶμ τῆς Γανὰν, καὶ βασιλέα Θερσά. 49 Alex. Λεβμνά. 50 Alex. βασιλέα Μακηδά, βασιλέα Θαρφοῦ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ἀφὲκ, βασιλέα Ἀσὼρ, βασιλέα Σαμρὼν, βασιλέα Φασγὰ, βασιλέα Μαρὼν, βασιλέα Ἀχσὰφ, βασιλέα Θανὰχ, βασιλέα Μαγεδδὼν, βασιλέα Κεδὲς, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Χερμὲλ, βασιλέα Ἀδδὼρ τοῦ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γελγὲλ, βασιλέα Θερμά. Πάντες. 51 O. οἱ. 52 Alex. εἴκοσι καὶ ἐννέα. Ald. & C. τριάκοντα καὶ εἷς. O. θ' καὶ κ'.

Cap. 13. 1 Mſ. Ox. Ἰδού. 2 Comp. ed. γεγήρακας προβεβηκώς. Francof. γεγήρακας, προβέβηκας. O. γεγήρακας. 3 τῶν ἡμερῶν O. deſunt. 4 O. C. πολλὴ σφόδρα. 5 O. ἀλλὰ διάδος αὐτὴν φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς κληρονομίαν, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι. 6 Mſ. Alex. ἡ καταλελιμμένη. 7 C. πάντα ὅρια. 8 Alex. ὁ Γεσουρί. O. ὁ Γεργεσί. C. καὶ πᾶς ὁ Γεσουρί. 9 al. γῆς. 10 Ald. εὐωνύμου. 11 al. σατραπίαις. 12 Alex. Γεθθαίῳ. * In Francof. 3 hæ voces pertinent ad verſ. ſeq. 13 O. Ἀνήν. 14 Alex. Θεμάν. 15 Alex. τῇ γῇ.

Χαναὰν [16] ἐναντίον Γάζης, ϗ οἱ Σιδώνιοι ἕως [17] Ἀφὲκ, ἕως τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορραίων,
5* Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν [18] Γαλιὰθ Φυλιστιεὶμ, [19] ϗ πάντα τὸν Λίβανον [20] ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ [21] Γαλγὰλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμὼν ἕως
6 τῆς εἰσόδου [22] Ἐμὰθ, Πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν [23] ὀρεινὴν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ἕως [24] τῆς Μασερὲθ Μεμφωμαὶμ, πάντας τοὺς Σιδωνίους, ἐγὼ [25] αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω ἀπὸ προσώπου [26] Ἰσραήλ. ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον [27] σοι ἐνετειλάμην.
7 Καὶ νῦν [28] μέρισον [29] τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ τῶν ἐννέα φυλαῖς, ϗ τῷ ἡμίσει [30] φυλῆς Μανασσῆ.
8 Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν. ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. [32] ταῖς δυσὶ φυλαῖς, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς [33] Μανασσῆ,
8 Τῷ Ῥουβὴν, ϗ τῷ Γὰδ [34] ἔδωκε Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. κατ' ἀνατολὰς [35] ἡλίου δέδωκεν [36] αὐτὴν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου,
9 Ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάῤῥου Ἀρνῶν· ϗ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, ϗ πᾶσαν τὴν [37] Μισὼρ ἀπὸ
10 [38] Μαιδαβάν· [39] Πάσας τὰς πόλεις Σηὼν βασιλέως [40] Ἀμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβὼν ἕως τῶν ὁρίων υἱῶν Ἀμμών·
11 Καὶ τὴν [41] Γαλααδίτιδα, ϗ τὰ ὅρια [42] Γεσιρὶ, ϗ [43] τοὺς [44] Μαχαθὶ, πᾶν ὄρος Ἀερμὼν, ϗ πᾶσαν τὴν Βασανῖτιν [45] ἕως [46] Ἀχά·
12 Πᾶσαν τὴν βασιλείαν Ὢγ ἐν τῇ [47] Βασανίτιδι, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσαρὼθ ϗ ἐν [48] Ἐδραΐν· [49] οὗτος κατελείφθη [50] ἀπὸ τῶν [51] γιγάντων, ϗ ἐπάταξεν [52] αὐτὸν Μωυσῆς,
13 ϗ [53] ἐξωλόθρευσε. Καὶ οὐκ [54] ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν [55] Γεσιρὶ, καὶ τὸν [56] Μαχαθὶ, [57] ϗ τὸν Χαναναῖον· καὶ κατῴκει βασιλεὺς [58] Γεσιρὶ [59] ϗ ὁ [60] Μαχαθὶ [61] ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως [62] τῆς σήμερον ἡμέρας.
14 [63] Πλὴν τῆς φυλῆς Λευὶ οὐκ [64] ἐδόθη κληρονομία. κύριος ὁ θεὸς [65] Ἰσραὴλ, [66] οὗτος [67] κληρονομία αὐτῶν, [68] καθὰ εἶπεν αὐτοῖς κύριος. [69] ϗ οὗτος ὁ καταμερισμὸς, ὃν κατεμέρισε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.
15 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῇ φυλῇ
16 [70] Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ ἐγενήθη [71] αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος Ἀρνῶν, ϗ ἡ [72] πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι [73] Ἀρνῶν· ϗ πᾶσαν τὴν
17 [74] Μισὼρ Ἕως Ἐσεβὼν, [75] ϗ πάσας τὰς πόλεις [76] τὰς οὔσας ἐν τῇ [77] Μισὼρ, ϗ [78] Δαιβὼν, ϗ [79] Βαιμὼν Βαὰλ, ϗ [80] οἴκου
18 Μεελβὼθ, Καὶ [81] Βασὰν, ϗ Βακεδμὼθ, ϗ [82] Μαιφαὰδ,
19 Καὶ Καριαθαὶμ, ϗ Σεβαμὰ, ϗ [83] Σεραδὰ, ϗ [84] Σιὼν
20 ἐν τῷ ὄρει [85] Ἐνὰβ, Καὶ [86] Βαιθ-

16 *Alex.* ἐναντίον *, ϗ οἱ. *Ald.* ἐναντίον ἀπὸ Γάζης, ϗ οἱ. *O. C.* ἀπὸ Γάζης, ϗ οἱ. 17 *Alex.* Ἀφεκά. * *Francof.* prius hoc membrum jungit versui præced. 18 *Alex.* Γαβλί. *Syr.* Γαβήλ. *Ald.* Γαμβλί. *C.* Γαβαί. *O.* Γαλιάδ. & γῆν deest. 19 *Syr.* & *C.* κατά. 20 ἀπὸ ἀνατ. ἡλίου *O.* desunt. *Alex.* habet ἀπ' ἀνατολῶν ἡλ. 21 *C.* Βαλγάδ. *Ox.* Γααλβάθ. al. Βαὰλ γὰδ, & Βααλγάδ. 22 *Alex.* Αἰμάθ. 23 al. ὀρινήν. 24 *Alex.* τῆς Μασερεφωθμαΐμ. *Ald.* τῆς Μασρεφωθμαΐμ. *C.* τῆς Μασερεφὼθ μαΐμ. *Ox.* τῆς Μασεφωθεμμὰ πᾶσαν τὴν γῆν Μισὼρ, ἕως Δεβών, καί. 25 *C.* ἐξολοθρεύσω αὐτοὺς ἀπό. 26 al. υἱῶν Ἰσρ. 27 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἐνετειλάμην σοι. 28 *O.* διαμέρισον. 29 *O.* αὐτὴν ἐν. 30 *Alex.* τῆς φυλῆς Μανασσῆ. 31 Ἀπὸ τοῦ usque ad Μανασσῆ inclusive, in *Comp.* desunt. 32 *Alex.* ταῖς δὲ δύο φυλαῖς. *O.* ταῖς δὲ δυσὶ φ. 33 *Alex.* *Ald.* *C.* Μανασσῆ, τοῖς μετ' αὐτοῦ, Τῷ Ῥουβήν. 34 *Alex.* ἣν ἔδωκεν. *Ald.* *C.* ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς. *C.* ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς. *O.* ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε. 35 ἡλίου δέδωκεν αὐτῷ Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου *O.* desunt. 36 *Alex.* αὐτὴν Μωυσῆς. *Ald.* *C.* αὐτοῖς Μωυσῆς. 37 *Alex.* Μεισώρ. al. Μυσώρ. 38 *C.* Μεδαβὰ ἕως Διβών. *O.* Μαδεβά· & ἀπὸ deest. al. Μαδαβά. al. Μαδαβάν. 39 *O. C.* Καὶ πάσας. 40 *Alex.* τῶν Ἀμοῤῥαίων. 41 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* Γαλααδῖτιν. al. Γαλαδῖτιν. 42 *Alex.* Γεσουρί. *O.* Γεργεσί. 43 *Syr.* τῶν. *O. C.* τοῦ. 44 *Alex.* Μαχαθί. 45 *O.* ἥ ἐστιν ἕως. 46 *Alex.* Ἐαχά· Καὶ πᾶσαν. *Ox.* Ἐλχά· Καὶ πᾶσαν. *Ald.* & *C.* Ἐλχά· (*C.* Σελχά·) Πᾶσαν. 47 *Alex.* Βασάν. 48 *Alex.* Ἐδραείμ. al. Ἐδραΐ. 49 *Ald.* αὐτός. 50 *C.* ἀπὸ τοῦ λείμματος τῶν. 51 *O.* Ῥαφακίμ, 52 *O.* αὐτήν. 53 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. *C.* ἐξωλόθρευσεν αὐτόν. 54 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 55 *Alex.* Γεσουρί. 56 *Alex.* Μαχαθί. 57 ϗ τὸν Χαναναῖον *C.* desunt. 58 *Alex.* Γεσουρί. 59 ϗ ὁ Μαχατὶ *O.* desunt. 60 *Alex.* Μαχαθί. 61 *O.* ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσρ. 62 *Alex.* *Ox.* *Ald.* τῆς ἡμέρας ταύτης. 63 *Alex.* *Ald.* *C.* Πλὴν τῇ φυλῇ Λευί. (*Alex.* τῇ Λευί.) 64 *C.* ἔδωκε κληρονομίαν. *O.* ἐδόθη αὐτοῖς κλῆρος. 65 *O.* αὐτῶν. 66 *Ald.* αὐτός. 67 *Alex.* αὐτῶν κληρονομία, καθά. 68 *O.* καθότι εἶπεν αὐτοῖς. καί. 69 ϗ οὗτος ὁ usque ad finem versus in *C.* desunt. 70 *Ald.* υἱῶν Ῥουβήν. 71 *Alex.* αὐτῷ. al. αὐτοῖς. 72 *Alex.* πόλις ἐν. 73 Ἀρνῶν *C.* deest. 74 *C.* Μισὼρ ϗ Μεδαβά. *O.* γῆν Μισώρ. al. Μισὼρ, ἕως Μεδαβά. & ἕως ante Ἐσεβὼν omittunt. 75 ϗ πάσας usque ad Δαιβὼν *O.* desunt. 76 *C.* αὐτῶν τάς. 77 *Alex.* Βισὼρ, ϗ Δαβὼρ, ϗ Βαμὼθ Βαὰλ, ϗ οἴκους Βελαμὼν, ϗ Ἰασσὰ, ϗ Κεδημὼθ, ϗ Μηφαὰθ, ϗ Καριαθαὶμ, ϗ Σεβαμὰ, ϗ Σαερ, ϗ Σιὼρ ἐν. 78 *Ald.* Δαιβώρ. al. Δηβών. 79 *Ald.* & *C.* Βαμώθ. *O.* Μάθ. 80 *Ald.* οἴκους Βελμών. *Ox.* *C.* οἴκους Βεελμών. 81 *Ald.* Ἰασσὰ, ϗ Κεδημὼθ. *C.* Ἰεσσὰν, ϗ Καδιμώθ. *O.* Ἰασσὰ, ϗ Καιδμών. 82 *Ald.* Μηφαάθ. *C.* Μαιφάθ. *O.* Μασιφάθ. 83 *Ald.* Σάρθ. *C.* Σαεράθ. 84 *O.* *Ald.* *C.* Σιώρ. 85 *Alex.* Ἐνάκ. *Ald.* Αἰνάκ. *C.* Αἰμάκ. *O.* Ἐνάκ. 86 *Alex.* Βεθφογὼρ, (al. Βαθφογὼρ,) ϗ Βησιμὼθ, Καὶ πάσας.

φογὼρ,

Φογὼρ, καὶ [87] Ἀσηδὼθ [88] Φασγὰ, καὶ [89] Βαιτθασεινώθ, 21 Καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ Μισὼρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ Σηὼν βασιλέως τῶν [90] Ἀμορραίων, ὃν ἐπάταξε Μωυσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδιὰμ, καὶ τὸν [91] Εὐὶ, καὶ τὸν [92] Ῥοβὸκ, καὶ τὸν [93] Σοὺρ, καὶ τὸν Οὔρ, καὶ τὸν [94] Ῥοβὲ ἄρχοντα, ἔναρα Σιὼν, 22 [95] καὶ τοὺς κατοικοῦντας [96] Σιών. Καὶ τὸν Βαλαὰμ [97] τὸν τοῦ [98] Βαιὼρ τὸν μάντιν [99] ἀπέκτειναν ἐν τῇ [100] ῥοπῇ. 23 Ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια [1] Ῥουβὴν, Ἰορδάνης [2] ὅριον. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν, [3] αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ [4] αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

24 Ἔδωκε δὲ Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ δήμους [5] αὐτῶν. 25 Καὶ ἐγένετο [6] τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰαζήρ· [7] πᾶσαι πόλεις Γαλαὰδ, [8] καὶ τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ἕως [9] Ἀραβὰ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον [10] Ἀράδ. 26 Καὶ [11] ἀπὸ Ἐσεβὼν ἕως [12] Ἀραβὼθ κατὰ τὴν [13] Μασσηφὰ, [14] καὶ [15] Βοτανὶμ, καὶ [16] Μαὰν [17] ἕως τῶν ὁρίων [18] Δαιβὼν, 27 [19] Καὶ Ἐναδὼμ καὶ Ὀθαργαὶ καὶ Βαινθαναβρὰ [20] καὶ Σοκχωθὰ καὶ Σαφὰν καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν Σηὼν βασιλέως [21] Ἐσεβών· καὶ ὁ Ἰορδάνης [22] ὁριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης [23] Χενερὲθ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν. 28 Αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν [24] καὶ κατὰ [25] πόλεις αὐτῶν. [26] κατὰ δήμους αὐτῶν αὐχένα ἐπιστρέψουσιν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθη κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 29 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς [27] Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν. 30 [28] Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ [29] Μαὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Ὢγ [30] βασιλέως τῆς Βασὰν, καὶ [31] πάσας τὰς κώμας [32] Ἰαὶρ, αἵ εἰσιν [33] ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις. 31 Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαὰδ· καὶ ἐν [34] Ἀσαρὼθ, [35] καὶ ἐν Ἐδραῒν πόλεις [36] βασιλείας Ὢγ ἐν τῇ [37] Βασανίτιδι, [38] τοῖς υἱοῖς Μαχὶρ [39] υἱοῖς Μανασσῆ, [40] καὶ τοῖς [41] ἡμίσεσιν [42] υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ, κατὰ δήμους αὐτῶν. 32 [43] Οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησε Μωυσῆς [44] πέραν [45] τοῦ Ἰορδάνου ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ [46] Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν. *

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Καὶ οὗτοι [1] οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν [2] Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χαναὰν, οἷς [3] κατεκληρονόμησαν [4] αὐτοῖς [5] Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν 2 [6] φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Κατὰ κλήρους [7] ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο [8] κύ-

87 al. Ἀσιδώθ. 88 *Aq.* λαξευτήν. 89 *Ald.* & *C.* Βηθσιμοὺθ. *O.* Βεθασιβών. 90 *C.* Ἀμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβὼν, ὅν. 91 al. Εὐεί. 92 *Alex.* Ῥοκόμ. atque ita *Ald.* & *C.* *Ox.* vero Ῥωκώμ. 93 *Ox.* Οὐρ... Σούρ. 94 *Alex.* Ῥεβὲκ ἄρχοντα Σηώρ. *Ald.* *C.* Ῥεβὲκ (*C.* Ῥοβὰ) ἄρχοντας Σιών. *O.* Ῥωβὸκ ἄρχοντας παρὰ τὸν Σιών. al. Ῥοβὲ ἄρχοντα Σιὼν, vel Σηών. 95 καὶ *Alex.* *Ald.* *C.* deest. 96 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* τὴν γῆν. Καὶ τόν. 97 *O.* υἱὸν Β. 98 *Alex.* Βεώρ. 99 *Ald.* ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν. *C.* ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ ἐν. 100 *Ox.* προνομῇ. *Ald.* & *C.* τροπῇ. 1 *O.* *C.* υἱῶν Ῥουβήν.
2 *O.* ὅριον αὐτῶν· αὕτη. 3 *Alex.* *Ox.* *Ald.* *C.* αἱ πόλεις (*Alex.* πόλις) καὶ αἱ ἐπαύλεις (*Alex.* ἐπαύλις) αὐτῶν.
4 *Sym.* ἀγροὶ αὐτῶν. 5 *Ox.* αὐτῶν κληρονομίαν. Καί. 6 *Ald.* & *C.* αὐτῶν τὰ ὅρια Ἰαζήρ. (al. Ἰαζίρ.) 7 *Alex.* πᾶσαι αἱ πόλις. *C.* πᾶσα πόλις. 8 *Alex.* καὶ ἥμισυ. 9 *Alex.* Ἀρωήρ. *Ald.* *C.* Ἀροήρ. *O.* Ἀρήθ. 10 *Alex.* & *C.* Ῥαββά. *Ald.* Ῥαββάθ *O.* Ἀραβά. 11 ἀπὸ *O.* deest.
12 *Alex.* *Ald.* Ῥαμώθ. *C.* Ῥαμέθ. 13 *Alex.* *Ald.* *C.* Μασφά. 14 καὶ *C.* deest. 15 *Alex.* Βοτανίν. 16 *Alex.* *Ald.* Μαναίμ. *C.* Μααναίμ. *O.* Μεέγ. 17 *Alex.* ἕως ὁρίων. 18 *Alex.* *Ald.* Δαβείρ. *C.* Δεβίρ. 19 *Alex.* Καὶ Νεμὲκ Βηθαρὰμ, καὶ Βηθαμνά. *Ald.* Καὶ Ἐνσμὲκ, καὶ Βηθαρὰμ, καὶ Βηθναμρά. *C.* Καὶ Ἐννεμὲκ, καὶ Βηθαρὰμ, καὶ Βηθαναμρά. *O.* Καὶ Ἐναμὲκ, καὶ Ὀλιβαργὰ, καὶ Βηθναμρά. *Syr.* pro Ἐναδὼμ vel Ἐνσμὲκ habet Ἐμέκ. *Aq.* & *Sym.* ἐν κοιλάδι. 20 *Alex.* καὶ Σωχὼ, καὶ Σαφὼν, καὶ τήν. al. pro Σοκχωθὰ habent Σιχώθ. 21 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἐσεβών· ὁ Ἰορδάνης. 22 *Alex.* *Ald.* μερεῖ. 23 *Alex.* Χενεράθ.
24 *O.* αἱ πόλεις. 25 *Alex.* πόλεις αὐτῶν· καὶ ἐπαύλις αὐτῶν. *O.* πόλεις, καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν. *Ald.* & *C.* πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ (in *C.* αἱ deest) ἐπαύλεις αὐτῶν. 26 κατὰ δήμους αὐτῶν αὐχένα, ad finem versus in *Ald.* *O.* *C.* desunt. 27 *O.* *C.* Μανασσῆ καὶ ἐγενήθη τοῖς ἡμίσεσι φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ κατά. sed *O.* habet, τῷ ἡμίσει, & υἱῶν deest. 28 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν *Ox.* deest. 29 *Alex.* Μαναίμ, καὶ πᾶσα Βασὰ, καὶ πᾶσα. *Ald.* & *C.* pro Μαὰν etiam habent Μαναίμ. *O.* vero Μανικάδης ἕως ἐν Ἀμβράν. 30 *Alex.* βασιλέως Βασάν. *O.* desunt. 31 *O.* πᾶσαι αἱ κῶμαι.
32 al Ἰαείρ. 33 *C.* ἐν γῇ. 34 *Alex.* Ἀθαρώμ. 35 *Alex.* καὶ ἐν Ἐδραΐμ. *C.* ἐν Ἐδραΐ. *O.* Ἐδραΐν. 36 *Alex.* τῆς βασιλείας. 37 *O.* Βασάν. 38 *Alex.* *Ald.* καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς Μαχὶρ (*Alex.* Μαχείρ.) 39 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* υἱοῦ Μανασσῆ. 40 καὶ τοῖς ἡμίσεσιν usque ad Μανασσῆ *O.* desunt. 41 *Alex.* ἡμίσεσιν τῆς φυλῆς Μανασσῆ ἐγενήθησαν τὰ ὅρια κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ δήμους αὐτῶν. 42 *C.* υἱῶν ... υἱοῦ. *Ald.* ... υἱοῖς. 43 *Ald.* Οὗτοί εἰσιν οὕς.
44 πέραν τοῦ Ἰορδάνου *C.* desunt. 45 *Alex.* τοῦ χειμάρρου ἐν Ἀραβώθ. 46 *Alex.* *Ald.* Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν. * *Ox.* *Comp.* & *Francof.* huic versui addunt etiam versum 33 nostræ. Καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκεν Μωυσῆς κληρονομίαν, κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς. sed *O.* pro ὃν τρόπον habet καθώς.

Cap. 14. 1 *Mʃ.* *Ox.* ἦσαν κληρονομία υἱῶν. 2 *Mʃ.* *Alex.* Ἰσραὴλ Χαναάν. 3 al. κατεκληρονόμησεν. 4 *Alex.* ἑαυτοῖς. 5 Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς *O.* ponit post Ναυῆ.
6 *Ald.* φυλῆς. *O.* deest. 7 *Ald.* ἐκληρονομήθησαν. 8 *Alex.* κύριος τῷ Ἰησοῦ. *Ox.* & *C.* κύριος Μωσῆ. (*C.* Μωυσῆ.)

ριος ἐν χειρὶ Ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει [9] φυλῆς [10] ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 3 Καὶ τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκε [11] κλῆρον ἐν αὐτοῖς, 4 Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ δύο φυλαὶ [12] Μανασσῆ καὶ Ἐφραΐμ. καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς [13] ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀλλ' ἢ [14] πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ [15] ἀφωρισμένα [16] αὐτῶν [17] τοῖς κτήνεσι, [18] καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. 5 Ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως [19] ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, 6 καὶ [20] ἐμέρισαν τὴν γῆν. Καὶ [21] προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα [22] πρὸς Ἰησοῦν, [23] ἐν Γαλγάλ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χάλεβ ὁ τοῦ [24] Ἰεφοννὴ ὁ Κενεζαῖος, Σὺ ἐπίσῃ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ 7 περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν Κάδης Βαρνῆ. [25] Τεσσαράκοντα [26] γὰρ ἐτῶν ἤμην ὅτε ἀπέστειλέ με [27] Μωυσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν· καὶ [28] ἀπεκρίθην αὐτῷ 8 λόγον κατὰ τὸν νοῦν [29] αὐτοῦ. [30] Οἱ [31] ἀδελφοί μου οἱ [32] ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ [33] μετέστησαν [34] τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ [35] προσετέθην ἐπακολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου. 9 Καὶ ὤμοσε Μωυσῆς ἐν [36] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγων, [37] Ἡ γῆ [38] ἐφ' ἣν [39] ἐπέβης, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου [40] εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι [41] προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω 10 κυρίου τοῦ θεοῦ [42] ἡμῶν. Καὶ [43] νῦν διέθρεψέ με κύριος ὃν τρόπον εἶπε. τοῦτο [44] τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος, ἀφ' οὗ ἐλάλησε κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Μωυσῆν. καὶ ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ νῦν ἰδοὺ [45] ἐγὼ σήμερον [46] ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. 11 [47] Ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων, [48] ὡσεὶ ὅτε ἀπέστειλέ με Μωυσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν [49] εἰς τὸν πόλεμον. 12 Καὶ νῦν [50] αἰτοῦμαί σε τὸ ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπε κύριος [51] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [52] ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [53] νῦν δὲ οἱ Ἐνακὶμ ἐκεῖ εἰσί, πόλεις [54] ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ, [55] ἐξολοθρεύσω αὐτοὺς, ὃν τρόπον [56] εἶπέ μοι κύ- 13 ριος. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, * [57] καὶ ἔδωκε [58] Χεβρὼν τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφοννῆ [59] υἱῷ Κενὲζ ἐν κλήρῳ. 14 [60] Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ Χεβρὼν τῷ Χάλεβ [61] τῷ τοῦ Ἰεφοννῆ τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως [62] τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι κυρίου [63] θεοῦ Ἰσραήλ. 15 Τὸ δὲ [64] ὄνομα τῆς Χεβρὼν [65] ἦν τὸ πρότερον πόλις [66] Ἀργὸβ, μητρόπολις τῶν Ἐνακὶμ [67] αὕτη. καὶ ἡ γῆ ἐκόπασε [68] τοῦ πολέμου.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Καὶ [1] ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς [2] Ἰούδα κατὰ δήμους [3] αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας [4] ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σὶν [5] ἕως Κάδης [6] πρὸς Λίβα. 2 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια [7] ἀπὸ Λιβὸς ἕως μέρους θαλάσσης τῆς [8] ἁλυκῆς ἀπὸ 3 τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης [9] ἐπὶ Λίβα. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως [10] Ἀ-

9 *Ald.* φυλῆς Μανασσῆ ἀπό. 10 *C.* ἔδωκεν γὰρ Μωϋσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, καὶ τῇ (τῷ) ἡμίσει φυλῆς ἀπὸ τοῦ. atque eodem modo *Francof.* quæ inde incipit versum tertium. 11 *Ox.* αὐτοῖς κλῆρον, Ὅτι. 12 *Ald.* καὶ Μανασσῆ. 13 *C.* τοῖς Λευίταις ἐν τῇ γῇ, ἀλλ'. 14 *O.* πόλεις πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατοικ. 15 *C.* περάσεια. quæ etiam *Sym.* versio. 16 *Alex. O.* αὐτοῖς. *Ald.* αὐταῖς. 17 *Alex. O. Ald. C.* τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν. & *O.* habet καὶ ante τοῖς. 18 καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν *Alex. O. Ald.* desunt. 19 *Alex.* ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. *Ox.* ἐποίησεν Ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσρ. 20 *Alex. O. Ald. C.* ἐμερίσαντο. 21 *Alex. O.* προσῆλθον. 22 *O.* τῷ Ἰησοῖ. 23 *Alex. O. Ald. C.* ἐν Γαλγάλοις. 24 *Alex.* Ἰεφοννή. 25 *Alex.* Τεσσεράκοντα· 26 γὰρ *O.* deest. 27 *Alex.* Μωυσῆς δοῦλος κυρίου καλασκοπεῦσαι. *Ald.* Μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου ἐκ Κάδ. Βαρ. κατασκ. *O.* desunt ὁ παῖς τοῦ θεοῦ. 28 *Alex. Ald. C.* ἀπεκρίθησαν. 29 *Ald.* αὐτῶν. 30 *Ox. C.* Οἱ δὲ ἀδ. 31 *Alex.* ἀδελφοὶ οἱ. 32 *Alex. Ald.* συναναβάντες. 33 *Ald.* καὶ μετέστησαν. 34 *Alex. Ald. C.* τὴν διάνοιαν τοῦ. 35 *O.* προσεθέμην. 36 *C.* τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 37 *C.* Ὅτι ἡ γῆ. 38 *Alex. Ald.* ἐφ' ἧς. 39 *C.* ἐπέβης ἐν αὐτῇ. σοι. 40 εἰς τὸν αἰῶνα *O.* desunt. 41 *Alex.* προσετέθην. *C.* προσεθέμην. 42 *Ald. C.* μου. *O.* σου. 43 *C.* νῦν ἰδοὺ διέθρ. 44 *Alex.* Τεσσερακοστόν. 45 *Ald.* & *C.* ἐγώ εἰμι σήμ. 46 al. υἱὸς ὀγδοήκ. 47 Ἔτι *O.* deest. 48 *O.* ὡς. 49 *C.* εἰς τὸν πόλεμον ponit ante ἐξελθεῖν. 50 *Alex.* ἐτοῦμέ σε. 51 *Alex.* ἐν τῇ. 52 ὅτι σὺ ad ἐκείνῃ *O.* desunt. 53 *Alex.* νυνί. 54 *C.* μεγάλαι καὶ ὀχυραί. *O.* non habet καί. al. pro ὀχυραὶ hab. ἰσχυραί. 55 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 56 *O.* εἶπε κύριος. * *Francof.* hic incip. v. 14. 57 *O.* καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν καλῶς, καὶ ἔδωκεν Ἰησοῦς Χεβρών. 58 *Alex.* τὴν Χεβρὼν υἱῷ Χάλεβ τῷ Ἰεφοννῆ τῷ Κενεζέῳ ἐν κλήρῳ. 59 υἱῷ Κενὲζ *C.* desunt. *Ald.* habet τοῦ Χενεζαίου. *O.* τῷ Κενεζαίῳ. 60 Διὰ τοῦτο usque ad κλήρῳ *O.* desunt. 61 *Alex.* τῷ Ἰεφοννῆ. 62 *Alex. O. C.* τῆς σήμερον ἡμέρας, διὰ τὸ αὐτόν. 63 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 64 *Alex.* ὄνομα Χεβρών. 65 ἦν *Alex. Ald. C.* deest. 66 *Alex. Ald.* Ἀρβό. *Syr.* & *C.* Ἀρβαί. *O.* Ἀρβόκ. al. Ἀρβεί. 67 *O.* καὶ τὴν ἐν αὐτῇ. καί. 68 *O.* πολεμουμένη.

Cap. 15. 1 *Ms. Ox.* ἐγενήθη. 2 *Ms. Ox.* & *Comp. ed.* υἱῶν Ἰούδα. 3 al. αὐτοῦ. 4 *Ms. Alex.* ἀπὸ τῶν ὁρίων Σὶμ ἕως. 5 *Ald.* πρὸς λίβα, ἕως Κάδης πρὸς νότον. *C.* πρὸς λίβα ἕως Κάδης. *O.* pro ἕως habet ἐκ. 6 al. deest πρὸς Λίβα. *Alex.* πρὸς Νότον. 7 *Alex.* ἀπὸ Νότου. 8 al. ἁλικῆς. 9 *Alex. Ald.* ἐπὶ Νότον. 10 *Alex.* Ἀκραββείμ. al. Ἐκραβίν.

κεραβίν· καὶ [11] ἐκπεριπορεύεται [12] Σενὰ, καὶ ἀναβαίνει [13] ἀπὸ Λιβὸς [14] ἐπὶ Κάδης Βαρνῆ· καὶ ἐκπορεύεται [15] Ἀσωρὼν, καὶ προσαναβαίνει εἰς [16] Σάραδα· [17] καὶ [18] ἐκπορεύεται τὴν κατὰ 4 δυσμὰς Κάδης, Καὶ [19] ἐκπορεύεται ἐπὶ [20] Σελμωνὰν, καὶ διεκβάλλει ἕως [21] φάραγγος Αἰγύπτου· καὶ ἔσαι [22] αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν. [23] τοῦτό ἐστιν αὐτῶν 5 ὅρια ἀπὸ Λιβός. Καὶ [24] τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ [25] ἕως τοῦ Ἰορδάνου. καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν [26] ἀπὸ Βοῤῥᾶ, [27] καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέ-6 ρους τοῦ Ἰορδάνου Ἐπιβαίνει [28] τὰ ὅρια ἐπὶ [29] Βαιθαγλαάμ· καὶ παραπορεύεται [30] ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐπὶ [31] Βαιθάραβα, καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον [32] Βαιὼν υἱοῦ Ῥου-7 βήν. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ [33] τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Ἀχὼρ, καὶ [34] καταβαίνει [35] ἐπὶ Γαλγὰλ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς [36] προσβάσεως [37] Ἀδαμμὶν, ἥ ἐστι [38] κατὰ Λίβα τῇ φάραγγι, καὶ [39] διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς [40] πηγῆς τοῦ ἡλίου· καὶ ἔσαι αὐτοῦ ἡ διέξ-8 οδος πηγὴ Ῥωγήλ. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα [41] Ἐννὸμ ἐπὶ [42] νώτου [43] τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ Λιβός· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια [44] ἐπὶ κορυφὴν ὄρους, ὅ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος Ἐννὸμ πρὸς [45] θαλάσσης, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους γῆς [46] Ῥαφαῒν 9 ἐπὶ Βοῤῥᾶ. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον [47] ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν [48] ὕδατος [49] Ναφθὼ, καὶ [50] διεκβάλλει [51] εἰς τὸ ὄρος Ἐφρών· καὶ [52] ἄξει τὸ ὅριον εἰς [53] Βαάλ· αὕ-10 τη ἐστὶ πόλις Ἰαρίμ. Καὶ περιελεύσεται ὅριον [54] ἀπὸ Βαὰλ ἐπὶ [55] θάλασσαν, καὶ παρελεύσεται εἰς [56] ὄρος [57] Ἀσσὰρ ἐπὶ νώτου πόλιν [58] Ἰαρὶν [59] ἀπὸ Βοῤῥᾶ· αὕτη ἐστὶ [60] Χασλών· καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου, καὶ παρ-11 ελεύσεται [61] ἐπὶ Λίβα. Καὶ [62] διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νώτου Ἀκκαρὼν ἐπὶ Βοῤῥᾶν, καὶ [63] διεκβαλεῖ τὰ ὅρια [64] εἰς Σοκχὼθ, καὶ παρελεύσεται [65] ὅρια ἐπὶ Λίβα, καὶ διεκβαλεῖ [66] ἐπὶ Λεβνὰ, καὶ ἔσαι ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν. καὶ τὰ ὅρια [67] αὐτῶν [68] ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ.

12 Ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν Ἰούδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐ-13 τῶν. Καὶ τῷ Χάλεβ [69] υἱῷ [70] Ἰεφοννῆ ἔδωκε μερίδα ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰούδα διὰ προστάγματος [71] τοῦ θεοῦ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν [72] Ἀρβὸκ μητρόπολιν [73] Ἐνάκ· αὕτη 14 ἐστὶ Χεβρών. Καὶ ἐξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν Χάλεβ υἱὸς [74] Ἰεφοννὴ τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνὰκ, τὸν 15 [75] Σουσὶ καὶ [76] Θολαμὶ καὶ τὸν Ἀχιμᾶ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν [77] Χάλεβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαβίρ· [78] τὸ δὲ ὄνομα Δαβὶρ [79] ἦν [80] τὸ πρό-16 τερον πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χάλεβ, Ὃς ἂν [81] λάβῃ [82] καὶ ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ [83] κυριεύσῃ αὐτῆς, [84] δώσω αὐτῷ [85] τὴν Ἀχσὰν θυγατέρα μου [86] εἰς γυ-

---

11 C. ἐκπορεύεται. 12 O. ἕως Ἐνὰκ, καὶ ἀναβ. al. Σινὰ, καὶ ἀν. 13 Alex. ἀπὸ Νότου. Ald. ἀπὸ νότου ἐπὶ λιβός. 14 ἐπὶ O. deest. 15 Alex. Ἐσρώμ. O. Ἀρνών. 16 Alex. Ald. C. Ἀδδαρά. 17 καὶ ἐκπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης desunt Syr. & pro iis habet, καὶ ἐκπεριπορεύεται εἰς Καρκέ. al. pro εἰς Καρκὲ habent Ἀκαρκέ. Sym. pro Καρκὲ dixit γῆν. 18 Alex περιπορεύετε. O. Ald. C. ἐκπεριπορεύεται. 19 Alex. πορεύετε. Ald. C. πορεύεται. O. περιπορεύεται. 20 Alex. Ald. & C. Ἀσεμωνά. O. Ἀσελμωνά. 21 C. χειμάῤῥου. 22 αὐτοῦ C. ponit post διέξοδος. 23 Alex. ταῦτά ἐστιν αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Νότου. Ald. pro τοῦτο etiam habet ταῦτα. 24 τὰ ὅρια O. desunt. 25 O. C. ἕως μέρους τοῦ. 26 Alex. Ald. C. ἐπὶ Βοῤῥᾶν. O. ἐπὶ βοῤῥᾶ. 27 καὶ O. deest. 28 O. ἐπὶ τὰ ὅρια. 29 Alex. Βαιθαλάμ. O. Ἀβγαά. 30 O. ἐπὶ βοῤῥᾶν, καὶ ἐπὶ. 31 Ald. Βαιθαρά. C. Θαραβά. al. Βηθαραβά. Sym. hoc proprium loci nomen interpretatus dixit ἐν τοῖς πεδινοῖς. 32 Ald. Βαιώρ. 33 Ald. Δαιβηρὰ τῆς. C. τὸ Δαβηρὰ τῆς. 34 C. κατὰ βοῤῥᾶν καταβαίνει. Ox. κατὰ βοῤῥᾶν, & καὶ non habet. 35 Alex. ἀπό. 36 Alex. προσαναβάσεως. 37 Alex. Ἀδομμί. al. Ἀδδαμίμ. al. Ἀδδομίμ. al. Ὀδδομίν. 38 Alex. Ald. κατὰ Νότον φάραγγι. 39 C. διεκβαλεῖ τὸ ὅριον ἐπί. 40 Alex. πηγῆς ἡλίου. 41 C. υἱοῦ Ἐννώμ. O. Ἐνάν. 42 Alex. νώτου Ἰεβοῦς· αὕτη. 43 O. ἕως ἀπό. 44 Alex. ἐπὶ κορυφῆς. 45 Ald. & C. θαλάσσῃ. 46 Alex. Ald. C. Ῥαφαῒν (Alex. Ῥαφαείμ) ἐπὶ Βοῤῥᾶν. 47 Ald. ἐπί.

48 Alex. τοῦ ὕδατος. 49 O. Νεφθών. al. Ναφώ. 50 C. διεκβαλεῖ. 51 Alex. & Ald. ὄρους Ἐφρών. C. ἐπὶ κώμας ὄρους Ἐφρών. 52 Alex. ἐξάξει. Ald. εἰσάξει. O. ἥξει. 53 O. Βααλάθ. sed versu sequenti Βαλαάδ. 54 Alex. ἐπί. 55 Alex. θάλασσαν εἰς ὄρος. 56 al. πόλιν. 57 Alex. Ald. C. Σηείρ, καὶ παρελεύσεται (Alex. παρελεύσετε) ἐπὶ νώτου. O. Σαρεσθαὴρ ἐπὶ νώτου. 58 Alex. Ἰαρίμ. 59 Ald. ἐπὶ βοῤῥᾶν. 60 Alex. Χασαλών. 61 Alex. Ald. ἐπὶ Νότον. 62 C. διεκβαλεῖ. 63 Alex. Ald. διεκβάλλει. 64 Alex. εἰς Ἀκκαρῶνα, καί. Ald. & C. εἰς Σακχαρῶνα, καί. 65 Alex. ὄρος τῆς Γαβαλά, καὶ διεκβάλλει. Ald. & C. ὄρος γῆς Βααλά (C. Βααλών) καὶ διεκβαλεῖ (Ald. διεκβάλλει) O. ὅρια ἐπὶ Βαάλ, καὶ διεκβαλεῖ. 66 Alex. ἐπὶ * ἐπὶ Ἰαβνὴλ, καὶ ἔσαι ἡ. Ald. pro Λεβνὰ etiam habet Ἰαβνήλ. C. vero Ἰαμνήλ. O. Λαβανά. 67 Alex. αὐτοῖς. 68 O. τὰ περὶ θαλ. 69 O. τῷ τοῦ Ἰεφ. 70 Alex. Ἰεφοννῆ. 71 O. κυρίου σαβαώθ. καί. 72 Alex. Ἀρβὲ ἡ μητρόπολις. Ald. Ἀρβὲ, πατρός. C. Ἀρβαὶ μητρόπολιν. 73 al. Ἐννάκ. 74 Alex. Ἰεφοννή. 75 Ald. Σησαῖον. 76 Ald. Ἀχειμὰ · · Θολμαί. C. Ἀχειμὰν · · Θαλβαὶ γεννήματα τοῦ Ἐνάκ. Ox. pro Ἀχιμᾶ habet Σισιμῆ. 77 Χάλεβ Ox. deest. 78 Ox. καὶ τὸ ὄν. 79 ἦν O. C. deest. 80 τὸ πρότερον Ald. ponit post Γραμμάτων. 81 Alex. λάβῃ. O. πατάξῃ. 82 καὶ ἐκκόψῃ Alex. O. Ald. C. desunt. 83 Ald. κατακυριεύσει. O. προκαταλάβηται αὐτήν. 84 Alex. Ald. καὶ δώσω αὐτῷ. 85 Alex. Ἀχσάν. C. τὴν Ἀχσάν. O. τὴν Ἀσχά. 86 εἰς O. deest.

17 ναῖκα. Καὶ ἔλαβεν [87] αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Χενὲζ [88] ἀδελφοῦ [89] Χάλεβ· ϗ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν [90] Ἀχὰν θυγατέρα [91] αὐτοῦ γυναῖ- 18 κα. Καὶ [92] ἐγένετο [93] ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὴν ϗ [94] συνεβουλεύσατο αὐτῷ, λέγουσα, [95] Αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρόν. ϗ [96] ἐβόησεν [97] ἐκ τοῦ [98] ὄνου. ϗ εἶπεν [99] αὐτῇ 19 Χάλεβ, Τί ἐςί [100] σοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν [1] Ναγὲβ [2] δέδωκάς με· [3] δός μοι τὴν Βολθανίς. ϗ ἔδωκεν αὐτῇ [4] τὴν Γοναιθλὰν τὴν ἄνω ϗ τὴν Γο- 20 ναιθλὰν τὴν κάτω. Αὕτη ἡ κληρονομία 21 φυλῆς υἱῶν [5] Ἰούδα. Ἐγενήθησαν δὲ [6] πόλεις αὐτῶν πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ υἱῶν Ἰούδα [7] ἐφ' ὁρίων [8] Ἐδὼμ [9] ἐπὶ τῆς [10] ἐρήμου, [11] ϗ Βαισελεὴλ, ϗ Ἀρὰ, ϗ Ἀσὼρ, 22 [12] Καὶ Ἰκὰμ, ϗ Ῥεγμὰ, ϗ Ἀρουὴλ, 23 Καὶ Κάδης, ϗ Ἀσοριωναὶν, ϗ Μαινὰμ, 24 Καὶ Βαλμαινὰν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, 25 Καὶ αἱ πόλεις Ἀσερὼν, αὕτη Ἀσὼρ, 26 [13] Καὶ Σὴν, καὶ Σαλμαὰ, καὶ Μωλα- 27 δᾶ, Καὶ Σερὶ, ϗ Βαιφαλὰθ, 28 Καὶ Χολασεωλὰ, ϗ Βηρσαβεὲ· ϗ αἱ κῶμαι 29 αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, Βαλὰ, 30 ϗ Βακὼκ, ϗ Ἀσὸμ, Καὶ Ἐλβωϋδὰδ, 31 ϗ Βαιθὴλ, ϗ Ἑρμὰ, Καὶ Σεκελὰκ,

---

87 *O.* ἑαυτῷ. 88 *Ald.* & *C.* ἀδελφός. al. ὁ ἀδελφός. 89 *Alex.* Χάλεβ ὁ νεώτερος· καί. atque ita *O. Ald.* & *C.* 90 *Alex.* Ἀχσάν. 91 *Alex. Ald.* αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. *C.* αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα. 92 *Alex.* & *O.* ἐγενήθη. 93 *Alex.* ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι. 94 *O.* συνεβούλευσεν αὐτὴν, λέγων. 95 *O.* αἴτησον τὸν πατέρα σου. 96 *Ox.* ἀνεβόησεν. 97 *Alex. O. Ald.* ἀπὸ τοῦ. *C.* ἀπὸ τῆς. 98 *Ox.* ὑποζυγίου. 99 αὐτῇ *C.* deest. 100 σοι *Ox.* deest.
1 *Ox. Ald.* νότου. 2 *O.* ἐκδέδωκας. 3 *Alex.* δός μοι Γωλαθμαίμ. *O. Ald. C.* δός μοι τὴν Γωλαθμαίμ. (*O.* Γολάθ.) 4 *Alex.* Χάλεβ τὴν Γωλὰθ τὴν κάτω. *O. Ald. C.* Χαλὲβ (*O.* deest Χαλὲβ) τὴν Γωλαθμαὶμ (*O.* Γολὰθ) τὴν ἄνω ϗ τὴν Γωλὰθ (*Ox.* Γολὰθ) τὴν κάτω. 5 *C.* Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν. Ἐγεν. *O.* deest υἱῶν ante Ἰούδα. 6 *Alex. Ald.* αἱ (αἱ *Ald.* deest) πόλεις αὐτῶν πόλις πρώτη φυλῆς υἱῶν Ἰούδα. *O.* πόλεις φυλῆς υἱῶν Ἰούδα αὗται, πόλις πρώτη. 7 *Alex.* ἐπὶ ὁρίων. 8 *O.* υἱῶν Ἐδώμ. 9 pro ἐπὶ τῆς ἐρήμου legit *Syrus*, ἀπὸ τοῦ λιβός. 10 *Alex.* ἐρήμου, Καβσεὴλ, ϗ Ἐδραὶ, ϗ Ἰαγοὺρ, ϗ Κινὰ, ϗ Διμωνὰ, ϗ Ἀδαδὰ, ϗ Βελὲθ, ϗ Γοναζὶφ, ϗ Τελὲμ, ϗ Βαλὼθ, ϗ πόλις Ἀσερὼμ, αὕτη Ἀσώρ. Ἀμὰμ, ϗ Σαμαὰ, ϗ Μωλαδᾶ, ϗ Ἀσεργαδδὰ, ϗ Βαιθφαλὲθ, ϗ Ἀσαρσουλὰ, ϗ Βηρσαβεέ· ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν ϗ αἱ ἐπαύλις αὐτῶν. Βααλὰ, ϗ Ανεὶμ, ϗ Ἀσὸμ, ϗ Ἐλθωλὰδ, ϗ Χασεὶρ, ϗ Ἑρμὰδ, ϗ Σικελὲγ, ϗ Βεδεβηνὰ, ϗ Σανσαννὰ, ϗ Λαβὼθ, ϗ Σελοεὶμ, ϗ Ῥεμμών· πόλις εἴκοσι ϗ ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἐν τῇ πεδινῇ, Ἐσθαὸλ, ϗ Σαραὰ, ϗ Ἀσνὰ, ϗ Ῥάμεν, ϗ Τανὼ, ϗ Ἀδιαθαεὶμ, ϗ Ἠναεὶμ, ϗ Ἰεριμοὺθ, ϗ Ὀδολλὰ, ϗ Ἐμεκὰ, ϗ Σωκὰ, ϗ Ἀζηκὰ, ϗ Σαργαρεὶμ, ϗ Γάδηρα, ϗ αἱ ἐπαύλις αὐτῆς· πόλις δεκατέσσαρες, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Σενναὰμ, ϗ Ἀδασὰ, ϗ Μαγδαλγὰδ, ϗ Δαλαὰν, ϗ Μασφὰ, καὶ Ἰεχθαὴλ, καὶ Λαχεὶς, καὶ Μαχὰθ, καὶ Ἐγλὼμ, καὶ Χαββὰ, καὶ Λαμὰς, καὶ Μασλὼθ, καὶ Ταδηρὼθ, καὶ Βεθδάγων, καὶ Νωμὰ, καὶ Μακηδά· πόλις δεκαὲξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Λεβνὰ, καὶ Ἀφὲρ, καὶ Ἰεφθὰ, καὶ Ἀσεννὰ, καὶ Νεσὶβ, καὶ Κεειλὰ, καὶ Ἀχσὲκ, καὶ Μαρησὰ, καὶ Ἐλώμ· πόλις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκαρὼν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλις αὐτῆς. ϗ ἀπὸ Ἀκκαρὼν, Ἰεμναὶ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον Ἀσλὼμ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλις αὐτῆς· Γάζα· καὶ αἱ.
11 *Ald.* & *C.* Καβσεὴλ. Et deinde ad finem versus 25 hoc modo, καὶ Ἔδερ. (*Ald.* Ἐδραὶ) ϗ Ἰαγούρ. *O.* Βεσεὴρ & Ἀρὰθ & Ἀγώρ. 22 Καὶ Κινὰ, ϗ Διμωνὰ, ϗ Ἀδαδά. 23 24 Καὶ Κέδες, ϗ Ἀσὼρ, ϗ Ἰονάν. Ζίφ. *Ald.* pro tribus postremis habet ϗ Ἀθηναζείφ. καὶ Θαλὲμ (al. leg. καὶ Ἔθηνα Ζεὶφ, καὶ Τελὲμ) καὶ Βαλώθ. 25 Αἰασὼρ τὴν καινὴν, καὶ αἱ πόλεις Ἐσρὼν, αὕτη ἐςὶν Ἀσώρ. *Ald.* καὶ πόλις Ἀσερὼν, αὕτη Ἀσώρ. 12 Hoc modo in *Ox.* leguntur civitatum nomina à versu 22 ad versum 63. Καὶ Ἰαμνὰ, καὶ Ῥεμβὰ, καὶ Ἀρουὴλ, καὶ Κάδης, καὶ Ἀρεοναὶν, καὶ Ταναὰχ, καὶ Βαλαὰμ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις Ἀσερὼν, αὕτη ἡ Ἀσερὼν, καὶ Ἀσὴμ, καὶ Σαμαὰ, καὶ Μολαδὰ, καὶ Ἀρσεραθὴρ, καὶ Μελφελὰθ, καὶ Σορωμονλὰθ, καὶ Βηρσαβεαὶ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Βααλβὰ, καὶ Μαχεὶς, καὶ Ὀσὸμ, καὶ Ἐναβὰθ, καὶ Βεθὴλ, καὶ Ἑρμὰ, καὶ Ἐσεγὰλ, ϗ Μαχαθὰ, καὶ Σάννα, καὶ Λαβὼθ, καὶ Σελλεὶμ, καὶ Ἀρεμβὼθ, πόλεις κ' καὶ θ', καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· καὶ ἐν τῇ ὑπωρείᾳ Ἐςαὼρ, καὶ Σαραδὰ, καὶ Ὀσσὰλ, καὶ Ῥαβλὴν, καὶ Ζανὼθ, καὶ Ἰδουθὼθ, καὶ Μαινὼθ, καὶ Ἱεριμοὺθ, καὶ Ὀδολλάμ. καὶ Μεμβρὸν, καὶ Σωκχὼθ, καὶ Ἀζικὰ, καὶ Σαγαρεὶμ, καὶ Γαδιερὰ, καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, πόλεις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Σενὰν, καὶ Ἰδασὰν, καὶ Μαγαδὰν, καὶ Ἀγὰδ, καὶ Θαλαὰθ, καὶ Μασφὰ, καὶ Ἀκαρεὴλ, ϗ Λαχεὶς, ϗ Μασιχὼθ, ϗ Δαλιὰν, καὶ Χαβρὰ, καὶ Χαμὶς, καὶ Χελθὼθ, καὶ Γεδδὼρ, καὶ Βεθγαλὶμ, καὶ Νομὰν, καὶ Μακιδὰ, πόλεις ιζ', καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Λοβνὰ, καὶ Ἀθὰκ, καὶ Ταμωχὼ, καὶ Ἰαμνὰ, καὶ Νασὶβ, καὶ Κεηλὰ, καὶ Ἀζεκὶβ, καὶ Ἐκζὶφ, καὶ Μαρισὰφ, καὶ Ἐλὼμ, πόλεις ι', καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Λακκαρὼν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἀπὸ Ἀκκαρὼν Ἰεμνὰ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον, Ἀσιδὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς· Γάζα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁρίζει, καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ Σανὴρ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Σομνὰ, καὶ Ῥαμνὰ, πόλεις γραμμάτων, αὕτη Δαβὴρ, καὶ Ἀνὼχ, καὶ Ἐσθεμὰν, καὶ Ἐνὰν, καὶ Γοσσὸμ, καὶ Δαλαὰθ, πόλεις ι', καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Ἐρὲθ, καὶ Ἐρεμμὰν, καὶ Ἀσὰ, καὶ Ἰαμμὶν, ϗ Μεθθαφὲθ, ϗ Φακοὺθ, ϗ Βετμὰ, ϗ Καριαθαρβὸκ, αὕτη ἐςὶ Χεβρὼν, ϗ Σωγλὼ, πόλεις θ', ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Μαὼν, ϗ Χερμὲλ, ϗ Ἀζὰφ, ϗ Ἀρὴλ, ϗ Ἰεβλὰ, ϗ Ζανὰ, ϗ Ἐνακὶμ, ϗ Γεβὰλ, ϗ Θαμνὰ, πόλεις ι', ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Ἀλοὰ, ϗ Βεθσοὺρ, ϗ Γεδὼρ, ϗ Βεθλὰ, Ἀμὶν, ϗ Ἐλθεκοὺμ, πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Θεκωὲ, ϗ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐςὶ Βηθλεὲμ, ϗ Φογὸρ, ϗ Ἐτὰμ, ϗ Κολὰμ, ϗ Ταναὰχ, ϗ Γορὲς, ϗ Καρὲμ, ϗ Γαλαεὶμ, ϗ Βηθὴρ, ϗ Μαναχ, πόλεις ια', ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καριαθκαιβαὰλ, αὕτη ἐςὶ Καριαθιαρεὶμ, ϗ Σοβὰ, πόλεις β', ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, ϗ ἐν τῇ Μαβδαρείτιδι, Θοδμὸρ, ϗ Μαρὼν, ϗ Σωχοζὰ, ϗ Ἀναφαλτὼν, καὶ Χεβὴρ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
13 *Ald.* Ἀμὰμ, καὶ Σεμὲ, ϗ Θαμαὰ, ϗ Μωδαδά. *C.* Ἀμὰμ ϗ Σαμὰ ϗ Μωλαδά. deinde ad fin. vers. 35. hoc modo *Comp.* cum differentiis *Ald.* additis: ϗ Ἀσαρσουὰρ, *Ald.* Ἀσερσού. 27 Καὶ Ἀσεργαδδὰ, ϗ Ἀσεμὼν, ϗ Βηθφελέθ. 28 Καὶ Βηρσαβεὲ, ϗ Βιζιωθία. *Ald.* ϗ Ἀσαρσουλὰ, ϗ Βηρσαβεὲ ϗ Ἐβεζουθιαί. 29 Καὶ Βαλλὰ, ϗ Αὐὶμ, ϗ Ἀσέμ. ante hæc *Ald.* habet, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 30 Καὶ Ἐλθωλάδ. (*Ald.* Ἐλθωδὰδ) καὶ Σιλ. (*Ald.* καὶ Χεσίδ) καὶ Ἑρμά. 31 Καὶ Σικελέθ. (*Ald.* Σικελὲγ, & addit καὶ Μαχαρεὶμ, καὶ Σεεννὰκ, ϗ Λαμὼθ, ϗ Σικελὲν) ϗ Μεδιμενὰ, ϗ Σανσαννά. 32 Καὶ Λαβαὼθ,

ϗ

32 καὶ Μαχαρὶμ, καὶ Σεθεννὰκ, Καὶ Λαβὼς, καὶ Σαλὴ, καὶ Ἐρωμώθ· πόλεις εἰκοσιεννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, 33 Ἐν τῇ πεδινῇ Ἀσαὼλ, καὶ Ῥαὰ, καὶ Ἄσσα, 34 Καὶ Ῥάμεν, καὶ Τανὼ, καὶ Ἰλουθὼθ, καὶ Μαιανὶ, 35 Καὶ Ἰερμοὺθ, καὶ Ὀδολλὰμ, καὶ Μεμβρὰ, καὶ Σαωχὼ, καὶ Ἰαζηκά, 36 [14] Καὶ Σακαρὶμ, καὶ Γάδηρα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· πόλεις [15] δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, 37 Σεννὰ, καὶ Ἀδασὰν, 38 καὶ Μαγαδαλγὰδ, Καὶ Δαλὰδ, καὶ 39 Μασφὰ, καὶ Ἰαχαρεὴλ, Καὶ Βασηδὼθ, 40 καὶ Ἰδεαδαλέα, Καὶ Χαβρὰ, 41 καὶ Μαχὲς, καὶ Μααχὼς, Καὶ Γεδδὼρ, καὶ Βαγαδιὴλ, καὶ Νωμὰν, καὶ Μαχηδάν· 42 πόλεις ἑκκαίδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Λεβνὰ, 43 καὶ Ἰθὰκ, καὶ Ἀνὼχ, Καὶ Ἰανὰ, 44 καὶ Νασὶβ, Καὶ Κεϊλὰμ, καὶ Ἀκιεζὶ, καὶ Κεζὶβ, καὶ Βαθησὰρ, καὶ Αἰλώμ· 45 πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκάρων, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις 46 [16] αὐτῶν, [17] Ἀπὸ Ἀκκάρων [18] Γεμνά· καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ πλησίον [19] Ἀσηδώθ· [20] καὶ 47 αἱ κῶμαι αὐτῶν, [21] Ἀσιεδὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, Γάζα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, [22] καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς ἕως τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου, καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη 48 διορίζει· Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ [23] Σα-49 μὶρ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ [24] Σωχὰ, Καὶ Ῥεννὰ, καὶ πόλις Γραμμάτων, [25] αὕτη [26] Δα-50 βὶρ, [27] Καὶ Ἀνὼν, καὶ Ἐς, καὶ Μὰν, 51 καὶ Αἰσὰμ, Καὶ Γοσὸμ, καὶ [28] Χαλοῦ, [29] καὶ Χαννὰ, καὶ [30] Γηλώμ· πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ 52 κῶμαι αὐτῶν, [31] Αἰρὲμ, καὶ Ῥεμνὰ, 53 καὶ Σομὰ, Καὶ Ἰεμαὶν, καὶ Βαιθαχοὺ, 54 καὶ Φακουὰ, Καὶ Εὐμὰ, καὶ πόλις Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, καὶ Σωραὶθ· πόλεις 55 ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, Μαὼρ, 56 καὶ Χερμὲλ, καὶ Ὀζὶβ, καὶ Ἰτὰν, Καὶ Ἰαριὴλ, καὶ Ἀρικὰμ, καὶ Ζακαναὶμ, 57 Καὶ Γαβαὰ, καὶ Θαμναθά· πόλεις ἐννέα, 58 καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Αἰλουὰ, καὶ Βηθ-59 σοὺρ, καὶ Γεδδὼν, Καὶ Μαγαρὼθ, καὶ Βαιθανὰμ, καὶ Θεκούμ· πόλεις ἓξ, καὶ αἱ κῶ-60 μαι αὐτῶν, [32] Θεκὼ, καὶ Ἐφραθά, αὕτη ἐστὶ Βαιθλεὲμ, καὶ Φαγὼρ, καὶ [33] Αἰτὰν, καὶ [34] Κουλὸν, καὶ [35] Ταταμ, καὶ [36] Θωβὴς, καὶ Καρὲμ, καὶ [37] Γαλὲμ, καὶ Θεθὴρ, καὶ Μανοχώ· πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καριαθβαάλ, αὕτη [38] ἡ πόλις Ἰαρὶμ, [39] καὶ Σωθηβά· [40] πόλεις δύο, [41] καὶ αἱ ἐπαύλεις 61 αὐτῶν. Καὶ Βαδδαργεὶς, καὶ Θαραβα-

---

καὶ Σαλεὶμ (*Ald.* καὶ Ἀλβὼν, καὶ Σελεμιεὶμ) καὶ Ἀὶν, καὶ Ῥεμμών· πᾶσαι αἱ πόλεις εἴκοσι καὶ ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 33 ἐν τῇ πεδινῇ Ἀθαὼλ καὶ Σαραὰ καὶ Ἀσνά. 34 Καὶ Ζανὼ, καὶ Ἡγοννὶμ, Ταφφουὰ, καὶ τὸ Ἡναΐμ. 35 Καὶ Ἰεριμοὺθ καὶ Ἀδαλὰμ (*Ald.* Ὀδολλαμ, & addit καὶ Νεμερά.) καὶ Σωχὼ καὶ Ἀζηκά. qui in *Francof.* est versus 34. habet enim in hoc cap. 64 versus. 14 *Ald.* Καὶ Σαραεὶμ καὶ Ἀδιαγεθθαὶ καὶ Γάδηρα. *C.* Καὶ Σεβαρὶμ, καὶ Ἀγετθαὶμ, καὶ Γάδηρα. 15 *C.* τεσσαρεσκαίδεκα. Et ab hoc versu usque ad versum 45, hoc modo *C.* & *Ald.* Σενὰμ (*Ald.* Σεννὰν) καὶ Ἀδασὰ καὶ Μαγδαλγὰδ. 38 Καὶ Δαλλὰν, καὶ Μασηφὰ, καὶ Ἰεχθαὴλ. 39 Καὶ Λαχὶς, καὶ Βασεχὰθ, καὶ Ἀγλὼν (*Ald.* Ἀγλὰμ.) 40 Καὶ Χαββὼ (*Ald.* Χαββὰν) καὶ Λαμμὰς, καὶ Καθαλίς. 41 Καὶ Γαδηρὼθ, καὶ Βηθδαγὼν, καὶ Νομὰ, καὶ Μακηδὰ, πόλεις δεκαὲξ (*Ald.* ἑξκαίδεκα) καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 42 Λεβιὰ, καὶ Ἀσὲρ (*Ald.* Ἀθὲρ) καὶ Ἀσάν. 43 Καὶ Ἰεφθὰ, καὶ Ἀσαννὰ, καὶ Νεσείβ. 44 Καὶ Κεϊλὰ, καὶ Ἀχζὶβ (*Ald.* Ἀχχὶμ) καὶ Μαρησὰ (hic *Ald.* addit καὶ Μαλὼμ) πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 16 *Ald.* & *C.* αὐτῆς. 17 *Ald.* Καὶ ἀπό. 18 *Ald.* Ἰαμναεί· καί. *C.* καὶ εἰς θάλασσαν Ἰεμνάθ· καί. 19 *Ald.* *C.* Ἐσδώθ. 20 καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν *Ald.* deest, 21 Ἀσιεδὼθ *Ald.* deest. *C.* habet Ἐσδώθ. 22 *Alex.* καὶ αἱ ἐπαύλις. 23 *Alex.* *Ald.* Σαφείρ. 24 *Alex.* Σωχὼ, καὶ Ῥεννὰ, πόλις. 25 *Alex.* *Ald.* & *C.* αὕτη ἐστὶ Δαβ. 26 *Alex.* Δαβείρ. καὶ Ἀνὼβ, καὶ Ἐσθεμὼ, καὶ Ἀνεὶμ, καὶ Γοσὸμ, καὶ Χιλουὼν, καὶ Γηλών· πόλις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ὀρὲβ, καὶ Ἐσὰν, καὶ Ῥουμὰ, καὶ Ἰανοὺμ, καὶ Βεθθαπφουὲ, καὶ Ἀφακὰ, καὶ Χαμματὰ, καὶ πόλις Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, καὶ Σιώρ· πόλις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Μαὼν, καὶ Χερμὲλ, καὶ Ζὶφ, καὶ Ἰετλὰ, καὶ Ἰεζδραὲλ, καὶ Ἰεκδαὰμ, καὶ Ζανὼ Ἀκεὶμ, καὶ Γαβαὰ, καὶ Θαμνά· πόλις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀλοὺλ, καὶ Βεθσοὺρ, καὶ Γεδὼρ, καὶ Μαρὼθ, καὶ Βαιθαινὼν, καὶ Ἐλθεκέν· πόλις ἓξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Θεκὼ, καὶ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶν Βηθλεέμ. 27 *Ald.* & *C.* Καὶ Ἀνὰβ, καὶ Ἐσθεμὼ, καὶ Ἀναὶβ, (*C.* Ἀνὶμ,) Καὶ Γοσόμ. 28 *Ald.* Χιλονών. *C.* Χιλούν. 29 καὶ Χαννὰ *Ald.* & *C.* desunt. 30 *Ald.* Γηλών. *C.* Γιλώ. 31 Hunc versum & cetera usque ad vers. 60 hoc modo habent *Ald.* & *Comp.* 52 Ἐρὲβ καὶ Ῥουμὰ, Ἐσάν. 53 Καὶ Ἰανοὺμ, Βηθφουὲ (*Ald.* Βηθθαπφοὺθ) καὶ Ἀφακά. 54 Καὶ Ἀμματὰ, καὶ πόλεις Ἀρβαὶ, (*Ald.* πόλις Σαρβὼ) αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, καὶ Σιὼρ, πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις (*Ald.* κῶμαι) αὐτῶν. 55 Μαὼν, καὶ Χερμὲλ, καὶ Ζὶφ, καὶ Ἰεπτά. 56 Καὶ Ἰεζραὲλ, καὶ Ἰεκδαὰμ, καὶ Ζανονά. (*Ald.* Ζανπακίμ.) 57 Ἐνὲν (*Ald.* Καὶ Ἐδνὶ) καὶ Γαβαὰ, καὶ Θαμνὰ, πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 58 Ἀλουὲ (*Ald.* Ἐλοὺλ) καὶ Βεθσοὺρ, καὶ Γεδὼν (*Ald.* Χεδούρ.) 59 Μααρὼθ (*Ald.* Καὶ Μαρὼθ) καὶ Βηθανὼθ, καὶ Ἐλθακὲν, πόλεις ἓξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 32 Θηκὼ, καὶ usque ad αὐτῶν desunt *C.* 33 *Alex.* *Ald.* Αἰτάμ. 34 *Ald.* Κουλόμ. 35 *Alex.* Ταταμί. 36 *Alex.* *Ald.* Σωρής. 37 *Alex.* Γαλλὶμ, καὶ Βαιθήρ. *Ald.* Γαλὲμ, καὶ Βηθήρ. 38 *Alex.* πόλις. 39 *Alex.* *Ald.* καὶ Ἀρεββά. *C.* καὶ Ἀρεμβά. 40 *Alex.* πόλις δύο. 41 *Alex.* καὶ ἐ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλις αὐτῶν. *Ald.* καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Βήθ. *C.* καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Ἐν τῇ ἐρήμῳ. Duo qui sequuntur versus hoc modo habentur in *Ald.* & *Comp.* 61 Βηθαραβὰ, Μαδδὶν (*Ald.* καὶ Μαδὼν) Σχαγά. (*Ald.* Ὀχοχάν.) 62 Καὶ Νεβσὰν, καὶ αἱ πόλεις τῶν Ἀλῶν, καὶ Ἐγγαδδὶ, πόλεις ἓξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. *Alex.* vero sic: Βαδδαργεὶς, καὶ Βηθαραβὰ, καὶ Μαλὼν,

62 αμ, καὶ Αἰνὼν, Καὶ Αἰσχιοζὰ, καὶ Ναφλαζὼν, καὶ [42] αἱ πόλεις Σαδὼν, καὶ Ἀγκάδης· πόλεις ἑπτὰ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

63 Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος κατῴκει ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς· καὶ [43] κατῴκησαν οἱ Ἰεβουσαῖοι ἐν Ἰερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας [44] ταύτης.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΚΑὶ [1] ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ [2] ἀνατολῶν. [3] καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς τὴν [4] ὀρεινὴν, [5] τὴν 2 ἔρημον, εἰς [6] Βαιθὴλ Λουζά. Καὶ ἐξελεύσεται [7] εἰς Βαιθὴλ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ 3 τὰ ὅρια τοῦ [8] Ἀχαταρωθί. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν [9] ἐπὶ τὰ ὅρια Ἀπταλὶμ ἕως τῶν ὁρίων Βαιθωρὼν [10] τὴν κάτω, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

4 Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ, [11] Ἐφραὶμ 5 καὶ Μανασσῆ. Καὶ ἐγενήθη [12] ὅρια [13] υἱῶν Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. [14] καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπ᾽ ἀνατολῶν Ἀταρὼθ, [15] καὶ Ἐρὼκ ἕως Βαιθω-6 ρὼν [16] τὴν ἄνω, [17] καὶ Γαζαρά. Καὶ [18] ἐλεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν [19] εἰς Ἰκασμὼν ἀπὸ [20] Βορρᾶ Θερμά· περιελεύσεται ἐπ᾽ ἀνατολὰς εἰς [21] Θηνασὰ, καὶ Σέλλης, καὶ παρελεύσεται [22] ἀπ᾽ ἀνατολῶν εἰς [23] Ἰα-7 νωκὰ, Καὶ εἰς Μαχὼ, καὶ Ἀταρὼθ, [24] καὶ αἱ κῶμαι [25] αὐτῶν· καὶ [26] ἐλεύσεται ἐπὶ Ἱεριχὼ, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν Ἰορδά-8 νην. Καὶ [27] ἀπὸ Τάφου πορεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν [28] ἐπὶ Χελκανά· καὶ ἔσται ἡ διέξοδος [29] αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς [30] Ἐφραὶμ κατὰ δήμους 9 αὐτῶν. Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ ἀνὰ μέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασσῆ, πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι 10 αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραὶμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα [31] ἐν Γαζέρ. καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος [32] ἐν τῷ Ἐφραὶμ ἕως τῆς ἡμέρας [33] ταύτης, ἕως ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ [34] ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν [35] ἐν πυρί· καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζὲρ [36] ἐξεκέντησαν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 ΚΑὶ [1] ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς [2] υἱῶν [3] Μανασσῆ, ὅτι [4] οὗτος πρωτότοκος τῷ Ἰωσήφ, τῷ [5] Μαχὶρ πρωτοτόκῳ Μανασσῆ πατρὶ Γαλαάδ, [6] ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς [7] ἦν, [8] ἐν τῇ Γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ Βασανίτιδι.

2 Καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν· τοῖς υἱοῖς [9] Ἰεζὶ, καὶ τοῖς υἱοῖς [10] Κελὲζ, καὶ τοῖς υἱοῖς [11] Ἰεζιὴλ, καὶ τοῖς υἱοῖς [12] Συχὲμ, καὶ τοῖς υἱοῖς [13] Συμα-

---

καὶ Σοχοχὰ, καὶ Νεβσὰν, καὶ αἱ πόλις ἁλῶν, καὶ Ἠγγαδδί· πόλεις ἑπτὰ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 42 *Syr.* ἡ πόλις τῶν ἁλῶν. 43 *Alex.* κατῴκησαν οἱ Ἰεβ. *Ald.* κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα. *O.* κατῴκουν οἱ Ἰεβουσαῖοι. 44 *Alex.* ἐκείνης.

Cap. 16. 1 *Mſ. Ox.* ἐγενήθη. 2 *Mſ. Alex.* ἀνατολῶν, τὴν ἔρημον. καί. 3 καὶ ἀναβήσεται *O.* deſunt. 4 al. ὀρεινήν. 5 τὴν ἔρημον *C.* ponit poſt ἀνατολῶν. *Ox.* deſunt. 6 *Alex. O. Ald. C.* Βαιθήλ. Καὶ ἐξελεύσεται. 7 *Alex.* ἀπὸ Βαιθὴλ Λουζὰ, καὶ παρελεύσεται. *O.* ἐκ Βαιθὴλ Λουζὰ, καὶ π. *Ald.* & *C.* ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Λουζὰ, καὶ π. 8 *Alex. Ald.* Ἀρχιαταρώθ. *C.* Ἀρχιαθαρώθ. *O.* Ἀραχιατταρώθ. 9 *Alex.* εἰς τὰ ὅρια τοῦ Ἰεφαλθί. pro Ἀπταλὶμ *C.* habet Ἰεφλητί. *Ald.* Ἰεφλαιτί. *O.* τοῦ Νεφθαλὶμ, καί. 10 *Alex. Ald.* τῆς κάτω. *C.* τὴν κάτω, καὶ ἕως Γαζέρ. *O.* deſunt. 11 *C.* Μανασσῆς καὶ Ἐφραίμ. 12 *Alex.* τὰ ὅρια. 13 υἱῶν Ἐφραὶμ *O.* deſunt. 14 καὶ ἐγενήθη uſque ad αὐτῶν *O.* deſunt. 15 *Alex. Ald.* καὶ Ἀδὰρ ἕως. *C.* Ἀδὰρ ἕως. *O.* ἕως. 16 *Alex. O. Ald.* τῆς ἄνω. 17 καὶ Γαζαρὰ *C.* deſunt. 18 *Alex. O. Ald. C.* διελεύσεται. 19 *Alex. Ald. C.* εἰς Μαχθὼθ ἀπό. *O.* ἕως Ἀχιλωθὰ εἰς. aa. ll. pro Ἰκασμὼν habent partim Ὀκλομών· partim Μαχώθ. al. Μακμεθάθ. 20 *Alex. Ald.* Βορρᾶ· καὶ παρελεύσεται. *Ox.* Ἀκμοθόνα, ὁ βορρᾶ· καὶ παρελεύσεται. *C.* Βορρᾶ· καὶ παρελεύσεται τὸ ὅριον. 21 *Alex.* Τηναθσηλώ, καὶ παρελεύσεται. *Ald. C.* Θηναθσηλώ, (*C.* Θηναθασηλώ,) καὶ π. *Ox.* γῆν Δωθαείμ, καὶ Ἐλινσά, καὶ π. 22 *C.* αὐτὸ ἀπό. 23 *Alex. Ald.* Ἰανώ, (*Ald.* Ἰανώθ, al. Ἰανωά,) εἰς Αταρὼθ καὶ Νααραθά· καὶ αἱ κῶμαι. *Comp.* & *Francof.* Ἰανωχὰ, καὶ καταβήσεται ἀπὸ Ἰανωχὰ εἰς Ἀταρώθ, (*Francof.* Ἀταρώθ, καὶ Νααραθά) καὶ αἱ κῶμαι. *O.* Ἰανώχ, καὶ Δαμὰ, καὶ Μαχνών, καὶ Ἀταρώθ, καὶ τὰς κώμας. 24 καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν al. deſunt. 25 *C.* αὐτῶν, καὶ εἰς Ἀναραθά· καὶ ἐλεύσεται. 26 *Alex.* διελεύσεται εἰς Ἱεριχώ. *O. Ald.* διελεύσεται ἐπὶ Ἱερ. 27 *Alex.* ἀπὸ Ἐπφοὺ παρελεύσεται ὅρια. *O.* παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια Τάφου. *Ald.* ἀπὸ Δαφφοὺθ (l. Θαπφοὺθ) παρελεύσεται τὰ ὅρια. *C.* ἀπὸ Θαπφοὺ πορεύεται τὰ ὅρια. 28 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ χειμάρρουν Κανά· καί. *O.* Χαναὰν Καινά· καί. 29 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῦ. 30 *Alex. O. Ald. C.* υἱῶν Ἐφραίμ. 31 *O.* Γαζὲρ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ, ἕως τῆς. 32 ἐν *C.* deeſt. 33 *C.* ταύτης, καὶ ἐγένοντο ὑπόφοροι δοῦλοι. Quæ ſequuntur uſque ad finem, *Comp.* non habet. 34 *Alex. O. Ald.* ἔλαβεν τὴν πόλιν, καί. & *Aug.* in Qu. *& cepit civitatem*, & *incendit eam.* ſic etiam *Interp. Orig.* 35 *O.* πυρί. 36 *Alex.* ἐξεκέντησεν. atque ita *O.* & *Ald.*

Cap. 17. 1 *Mſ. Ox.* ἐγενήθη. 2 υἱῶν *Comp. ed.* deeſt. 3 *Mſ. Alex.* Μαννασσῆ. 4 *O.* αὐτός. 5 *Alex.* Μαχείρ. 6 *C.* αὐτὸς γὰρ ἀνήρ. *O.* ὅτι ἀνήρ. 7 *Alex.* ἦν, τῇ. *C.* ἐν τῇ. 8 *O.* τὴν Γαλααδίτιν, καὶ τὴν Βασανίτιν. 9 *Alex. Ald.* Ἀχιέζερ. *C.* Ἀβιέζερ. *O.* Ἰεζρεών. 10 *Alex.* Φαλέκ. *Ald.* Ἐλέκ. *C.* Ἐλέχ. *O.* Χελέχ. 11 *Alex.* Ἐριήλ. *Ald.* & *C.* Ἐσριήλ. 12 *Alex.* Σεχέμ. *Ald.* Ἐχέμ. 13 *Alex.* Σεμιραε… Ὀφέρ. *Ald.* Ἐφέρ… Σεμιρας. *C.* … Ἐφέρ… Σεμιδαέ. *O.* pro Συμαρὶμ habet Συμεών.

ελμ,

ρὶμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ὀφέρ· [14] οὗτοι ἄρσενες κατὰ 3 δήμους αὐτῶν. Καὶ τῷ [15] Σαλπαὰδ υἱῷ [16] Ὀφὲρ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ [17] ἀλλ' ἢ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων [18] Σαλπαάδ· [19] Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ [20] Ἐ- 4 γλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσά. Καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον [21] Ἰησοῦ, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, λέγουσαι, [22] Ὁ Θεὸς ἐνετείλατο διὰ [23] χειρὸς Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. καὶ ἐδόθη [24] αὐταῖς διὰ προστάγματος [25] κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελ- 5 φοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Καὶ ἔπεσεν ὁ [26] σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα, καὶ πεδίον Λαβὲκ [27] ἐκ τῆς γῆς Γαλαάδ, ἥ ἐστι πέραν 6 τοῦ Ἰορδάνου· Ὅτι θυγατέρες υἱῶν Μανασσῆ ἐκληρονόμησαν [28] κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. ἡ δὲ γῆ Γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς καταλελειμμένοις.

7 Καὶ ἐγενήθη ὅρια [29] υἱῶν [30] Μανασσῆ Δηλανὰθ, ἥ ἐστι κατὰ [31] πρόσωπον υἱῶν Ἀνὰθ, καὶ [32] πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ [33] Ἰαμὶν καὶ [34] Ἰασ- 8 σὶβ [35] ἐπὶ πηγὴν Θαφθώθ. [36] Τῷ Μανασσῆ ἔσται. καὶ [37] Θαφὲθ ἐπὶ τῶν ὁρίων 9 [38] Μανασσῆ, τοῖς υἱοῖς Ἐφραΐμ. [39] Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα [40] Καρανὰ ἐπὶ Λίβα κατὰ φάραγγα Ἰαριὴλ τερέμινθος [41] τῷ Ἐφραὶμ ἀναμέσον [42] πόλεως Μανασσῆ. καὶ ὅρια Μανασσῆ [43] ἐπὶ τὸν Βοῤῥᾶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν· καὶ ἔσται [44] αὐτοῦ ἡ [45] διέξοδος 10 [46] θάλασσα. Ἀπὸ Λιβὸς τῷ Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ Βοῤῥᾶν [47] Μανασσῆ. καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὅρια [48] αὐτοῖς. καὶ [49] ἐπὶ [50] Ἀσὴβ συνάψουσιν ἐπὶ Βοῤῥᾶν, καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἀπὸ ἀνα- 11 τολῶν. Καὶ ἔσται Μανασσῆ ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ἀσὴρ Βαιθσὰν καὶ αἱ κῶμαι [51] αὐτῶν, [52] καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, [53] καὶ τοὺς κατοικοῦντας [54] Μαγεδδὼ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, [55] καὶ τὸ τρίτον τῆς 12 [56] Μαφετὰ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. Καὶ οὐκ [57] ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ἐξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας. καὶ [58] ἤρχετο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

13 Καὶ [59] ἐγενήθη [60] καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναίους ὑπηκόους, [61] ἐξολοθρεῦσαι δὲ [62] αὐτοὺς οὐκ [63] ἐξ- 14 ωλόθρευσαν. Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες, Διατί [64] ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα, καὶ σχοίνισμα ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς [65] πολύς εἰμι, καὶ [66] ὁ Θεὸς εὐλόγη- 15 σέ με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, Εἰ λαὸς πολὺς [67] εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ [68] ἐκκάθαρον [69] σεαυτῷ εἰ [70] στενοχωρεῖ σε 16 [71] τὸ [72] ὄρος τὸ Ἐφραΐμ. Καὶ [73] εἶ-

---

14 C. οὗτοι υἱοὶ Μανασσῆ υἱοῦ Ἰωσὴφ οἱ ἄρσ. 15 *Alex.* Σαλφαάδ. 16 *Ald.* Ἐφέρ. C. Ἐφὲρ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχεὶρ, υἱοῦ Μανασσῆ. 17 O. *Ald.* C. ἀλλὰ θυγ. 18 *Alex.* Σαλφαάδ. 19 *Alex.* Μαλά. al. Μαχλά. 20 *Alex.* Αἰγλάμ. 21 *Alex.* *Ald.* C. Ἰησοῦ υἱοῦ (C. τοῦ υἱοῦ) Ναυῆ καί. 22 *Alex.* Ἃ ὁ Θεός. 23 Χειρὸς O. deest. 24 O. αὐταῖς κλῆρος διὰ προστάγματος. *Ald.* C. αὐταῖς κληρονομία διὰ προσ. 25 *Alex.* κυρίου ἐν τοῖς. 26 *Alex.* χοινισμὸς Μανασσῆ παιδίον Λαβέκ. *Ald.* & C. σχοινισμὸς αὐτῶν Μανασσῆ πεδίον Λαβάδ. (C. Λαβέδ.) *Ox.* σχοιν. αὐτ. ἀπὸ Ἀσὰν, καὶ πεδίον Βελέκ. 27 *Alex.* *Ald.* C. ἐκ τῆς (*Alex.* deest τῆς) γῆς Γαλαὰδ, καὶ τῆς Βασὰν, ἥ ἐστιν. O. τῆς Γαλααδίτιδος, ἥ ἐστι. 28 κλῆρον O. deest. 29 υἱῶν C. deest. 30 *Alex.* Μανασσῆ ἀπὸ Ἀσὴρ Μαχθὼθ ἥ ἐστιν. pro Δηλανὰθ *Ald.* etiam habet, ἀπὸ Ἀσὴρ τῆς Μαχθὼθ Ἠδανάθ. C. ἀπὸ Ἀσὴρ Μαχθώθ. O. Μαχανεθέθ. 31 *Alex.* O. *Ald.* C. πρόσωπον Συχὲμ, καί. 32 *Alex.* & O. πορεύεται τά. 33 O. Μαχεὶμ καί. 34 *Alex.* Ἰασήφ. O. Ἰωσήφ. *Ald.* Ἐιασείμ. C. εἰς Ἰασήβ. 35 *Alex.* & O. ἐπὶ τὴν γῆν Θαθφώθ. (O. Ταφώθ.) C. καὶ ἐπὶ πηγὴν Ναφθώθ. 36 Hic versus 8. hoc modo habetur in *Ox.* Τῶν υἱῶν Μανασσῆ ἔσται, τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ. C. desunt Τῷ Μανασσῆ ἔσται. καὶ Θαφέθ. al. habent, Τῷ Μανασσῆ ἔσται γῆ Θαπφοῦ, καὶ Θαπφοῦ. 37 *Alex.* Θαφθώθ. 38 *Alex.* *Ald.* Μανασσῆ ἐπὶ φάραγγα. 39 Καὶ O. deest. 40 *Alex.* Καναὶ ἐπὶ Λίβα κατὰ τὴν φάραγγα Ἰαεὶρ ἡ τερέβινθος. O. Ἰαρεὶμ τερέμινθος. *Ald.* Κανὲ ἐπὶ Λίβα κατὰ φάρ. Ἰαεὶρ τερέμινθος. C. ἐπὶ Λίβα κατὰ φάρ. Ἰαὶρ τερεμ. 41 C. πήν. 42 O. πόλεων. 43 *Alex.* ἐπὶ Βοῤῥᾶ. 44 αὐτοῦ C. ponit post διέξοδος. 45 *Alex.* διέξοδος Ἀπὸ Λιβός. 46 *Ox.* ἐπὶ θάλασσαν Ἀπό. 47 *Alex.* τῷ Μανασσῆ. 48 *Ald.* αὐτῆς. 49 O. ἀπό. 50 *Alex.* O. *Ald.* C. Ἀσήρ. 51 C. usque ad fin. verf. αὐτῆς καὶ οἱ κατοικοῦντες Ταναὰχ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ οἱ κατοικοῦντες Δὼρ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ οἱ κατοικοῦντες Μαγγεδὼ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ τὸ τρίτον τῆς Ναφεθὰ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ οἱ κατοικοῦντες. 52 C. καὶ Ἰαβλαὰμ, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς καί. 53 C. καὶ ἐπὶ τούς. 54 *Alex.* Μαγεδδώρ. C. Ἐνδώρ. *Ald.* Ταναάγ. 55 *Alex.* *Ald.* καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ταναὰχ, (*Ald.* Μαγεδδὼ) καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τό. C. καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαναὰχ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Μαγγεδὼ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τό. 56 *Alex.* *Ald* Ναφετά. C. Νοφέθ. 57 *Alex.* & C. ἠδυνήθησαν. 58 *Alex.* ἤρξαντο. O. *Ald.* C. ἤρξατο. 59 *Ox.* ἐγένετο. 60 *Alex.* ἐπὶ κατίσχ. O. *Ald.* C. ἐπεὶ κατίσχ. 61 Idiotismus, ut videtur, *Hebraic.* at *Alex.* ὀλεθρεύσει δέ. *Ald.* ὀλοθρεύσει δέ. C. καὶ ἐξολοθρεύσει. & *Interp.* *Orig.* *exterminatione autem non exterminaverunt eos.* 62 αὐτοὺς C. deest. 63 *Ald.* & C. ἐξωλόθρευσαν αὐτούς. Ἀντ. 64 O. ἐκληρονομήσαμεν κλῆρον. 65 O. C. πολὺς, καί. 66 *Alex.* O. *Ald.* ὁ Θεός με εὐλόγησεν. (*Alex.* ηὐλόγησεν.) C. ηὐλόγησέν με ὁ Θεός. 67 *Alex.* *Ald.* C. εἶ σὺ, ἀνάβηθι. 68 *Alex.* *Ald.* ἐκκαθάρισον. 69 C. σεαυτῷ ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Ῥαφαὶμ, εἰ στεν. sic & *Syrus*, nisi quod casu quarto τοὺς Φερεζαίους, & τοὺς Ῥαφαεὶμ habeat. 70 O. C. στενοχωρεῖσαι τό. 71 τὸ ὄρος τὸ C. desunt. 72 *Alex.* ὄρος Ἐφραίμ. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Οὐκ ἀρκεῖ. 73 O. *Ald.* C. εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Οὐκ.

παν, Οὐκ [74] ἀρέσκει ἡμῖν τὸ [75] ὄρος τὸ Ἐφραΐμ· καὶ ἵππος ἐπίλεκτος, καὶ [76] σίδηρος [77] τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι [78] ἐν αὐτῷ ἐν Βαιθσὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, [79] ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ. 17 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ, [80] Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσαι σοι κλῆρος εἷς. 18 Ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσαι σοι, [81] ὅτι δρυμός ἐστι, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν, [82] καὶ ἔσαι σοι· [83] καὶ ὅταν [84] ἐξολοθρεύσῃς τὸν Χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπίλεκτος [85] αὐτῷ ἐστι· σὺ γὰρ [86] ὑπερισχύεις αὐτοῦ.

Κεφ. ιη΄. 18.

1 ΚΑὶ [1] ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς [2] Σηλὼ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ [3] ἐκρατήθη ὑπ᾽ αὐτῶν. 2 Καὶ κατελείφθησαν [4] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, [5] οἳ [6] οὐκ ἐκληρονόμησαν, ἑπτὰ φυλαί. 3 Καὶ εἶπεν [7] Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Ἕως τίνος [8] ἐκλυθήσεσθε [9] κληρονομῆσαι τὴν γῆν, [10] ἣν ἔδωκε [11] κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; 4 Δότε ἐξ ὑμῶν [12] ἄνδρας τρεῖς ἐκ [13] φυλῆς, καὶ ἀναστάντες [14] διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ [15] διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ [16] δεήσει διελεῖν αὐτήν. 5 Καὶ [17] διήλθοσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. [18] Ἰούδας στήσεται [19] αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ Λιβὸς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ στήσονται [20] αὐτοῖς ἀπὸ Βορρᾶ. 6 Ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν [21] ἑπτὰ μερίδας, καὶ [22] ἐνέγκατε [23] ὧδε πρὸς μὲ, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν [24] κλῆρον ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ [25] ἡμῶν. 7 Οὐ γάρ ἐστι [26] μερὶς τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἐν ὑμῖν· [27] ἱερατεία γὰρ [28] κυρίου μερὶς [29] αὐτοῦ. καὶ Γὰδ καὶ Ῥουβὴν καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς [30] Μανασσῆ [31] ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν [32] αὐτῶν [33] πέραν τοῦ Ἰορδάνου [34] ἐπ᾽ ἀνατολῆς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου. 8 Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν. καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν, λέγων, [35] Πορεύεσθε [36] καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν, καὶ παραγενήθητε [37] πρὸς μὲ, [38] καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν Σηλώ. 9 Καὶ [39] ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχωροβάτησαν [40] τὴν γῆν· καὶ [41] εἴδοσαν αὐτὴν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ [42] πόλεις, ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν 10 πρὸς [43] Ἰησοῦν. Καὶ [44] ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον [45] ἐν Σηλὼ [46] ἔναντι [47] κυρίου. 11 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος [48] φυλῆς Βενιαμὶν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν. καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀναμέσον [49] υἱῶν Ἰούδα καὶ ἀναμέσον [50] τῶν υἱῶν Ἰωσήφ. 12 [51] Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν [52] τὰ ὅρια ἀπὸ Βορρᾶ, [53] ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου προσαναβήσεται [54] τὰ ὅρια κατὰ νώτου Ἱεριχὼ [55] ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ ἀναβήσεται

---

74 ita l. v. cui lectioni adscriptum est, quasi emendandi causa, ἀρκέσει. & ita quoque est in a. l. *Ox.* ἀρκεῖ. atque ita *Syr.* 75 *Alex.* *O.* ὄρος· καί. 76 *Syr.* σιδήρεος τῷ *O.* ἵππος ἐπίλεκτος τῷ. 77 al. παντὶ τῷ. 78 *Alex.* ἐν Βαιθσάν. *O.* *Ald.* ἐν ἐμοὶ ἐν Βαιθσάν. *C.* ἐν τῇ γῇ Ἐμὲκ ἐν Βαιθσάν. 79 *C.* καὶ ἐν τῇ· 80 *Alex.* & *Ald.* λέγων, Εἰ. *Ox.* *C.* Ἰωσὴφ τῷ Ἐφραὶμ, καὶ τῷ Μανασσῇ, λέγων, Εἰ. sed *Ox.* non habet λέγων. 81 ὅτι δρυμός ἐστι *O.* desunt. 82 καὶ ἔσαι σοι· καὶ *Ox.* desunt. 83 *Ald.* ὅταν. *C.* ἡ ἐξοδία αὐτοῦ, ὅταν. 84 *Alex.* ἐξολεθρεύσῃς. 85 *Alex.* αὐτῷ· σὺ γάρ. *C.* ἐστὶν αὐτῷ, ὅτι ἰσχυρός ἐστιν· σὺ γάρ. 86 *Alex.* *Ald.* ὑπερισχύσεις αὐτόν. *C.* *O.* ὑπερισχύεις αὐτόν. (*O.* αὐτῶν.)

Cap. 18. 1 al. ἐκκλησιάσθη. 2 *Ms.* *Alex.* Σηλάμ. al. Συλώ. 3 *Ms.* *Alex.* ἐκραταιώθη. *Comp. ed.* ἐκρατύνθη. *Ms* *Ox.* κατειργάσθη. 4 *O.* τῶν υἱῶν. 5 *C.* ὅτι. 6 *Alex.* *Ald.* οὐ κατεκληρονόμησαν. *C.* οὐ κατεκληρονόμησαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. *O.* οὐ κατεκληρονομήθη. & pro οἳ habet οἷς. 7 *Alex.* *O.* αὐτοῖς Ἰησοῦς, Ἕως. 8 *Ald.* *C.* ὑμεῖς ἐκλ. 9 *C.* εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι. 10 ἣν *Ald.* deest. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν. sed *Ald.* pro ἡμῖν habet ὑμῖν. *O.* ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 12 *Alex.* *C.* τρεῖς (*Alex.* τρῖς) ἄνδρας ἐκ. 13 *C.* φυλῆς, καὶ ἀποστελῶ αὐτοὺς, καί. 14 *Alex.* διελθάτωσαν. 15 *C.* γραψάτωσαν. 16 *Ald.* δυνήσῃ διελθεῖν. *O.* δεήσει διελθεῖν. al. δεήσῃ διελθεῖν. 17 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἦλθον. *O.* διῆλθον καὶ ἦλθον. 18 *C.* Ἰούδα. 19 αὐτοῖς *C.* ponit post Λιβός. 20 pro αὐτοῖς habet *C.* ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν. *Alex.* & *Ald.* deest. 21 *Ox.* εἰς ἑπτά. 22 *Ald.* ἀνενέγκατε. 23 *Alex.* *Ox.* & *C.* πρός μὲ ὧδε, καί. 24 *Alex.* κλῆρον ἐναντίον. *C.* κλῆρον ὧδε ἔναντι. 25 *Ox.* *C.* ὑμῶν. 26 *Ox.* κλῆρος. & ponit post Λευί. 27 *Alex.* *O.* *Ald.* ὅτι ἡ ἱερατεία κυρίου. 28 *O.* κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν μερίς. 29 *Alex.* *O.* αὐτῶν. 30 *Alex.* *O.* υἱῶν Μανασσῆ. (*Alex.* Μαννασσῆ.) 31 *Ox.* *C.* ἔλαβον. 32 *C.* αὐτοῦ. 33 *Ox.* ἐν τῷ πέραν. 34 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐπ᾽ ἀνατολάς. *O.* ἐν ἀνατολαῖς. 35 *Alex.* *Ald.* Πορεύθητε. *C.* διέλθατε, καὶ πορεύθητε. 36 *Ald.* & *C.* τὴν γῆν, καὶ χωροβατήσατε αὐτὴν, καί. 37 *Ald.* ὧδε πρός. 38 *Alex.* *O.* ὧδε, καί. *Ald.* deest ὧδε, & *C.* ponit post ὑμῖν. 39 *C.* ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ διῆλθον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐχωρ. 40 *C.* αὐτήν· καί. 41 *Ald.* εἶδον. *Alex.* *O.* ἴδον. 42 *Alex.* *Ald.* & *C.* πόλεις (*Alex.* πόλις) αὐτῆς, ἑπτά. 43 *Alex.* *Ald.* Ἰησοῦν εἰς Σηλώ. Καί. *C.* Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐν Συλώ. Καί. *O.* Ἰησοῦν ἐν Σιλώ. Καί. 44 *O.* ἔβαλεν. 45 ἐν Σηλὼ *O.* desunt. 46 *Alex.* ἐναντίον. 47 *C.* κυρίου, καὶ ἐμέρισεν ἐκεῖ Ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ μερισμοὺς αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν. 48 *Ald.* *C.* φυλῆς υἱῶν Βενι. 49 υἱῶν *Alex.* & *O.* deest. 50 *Alex.* υἱῶν Ἰωσήφ. 51 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια *O.* desunt. 52 *Ald.* τὸ ὅριον. 53 *O.* τοῦ. 54 τὰ ὅρια *O.* desunt. 55 *Alex.* *Ald.* ἐπὶ Βορρᾶ. *C.* ἐπὶ Βορρᾶν.

M A D I A N I T I
Oboth
Phunon
Zalmona
Hor Mons
Lacus
Seboim
Gomorrha
Bethphelet
Cariath
Baloth
Cabseel
Ascensus Scorpionis
Desertum
Maon
Horma
Mont
Libna
H E
Sina vel Senna alia & Petra
Athar
Bala
Assergadda
Rammon Reres
Cades Barne
Baala seu Baalath Beer Ramath
Asan vel Ieta
Tochen
Rethma
Tribus
Esron
Carcaa
Gessur
Adar
Asemona
Gerara
Hasersual
Imeonis
Puteus viventis et videntis me
Mochona
Bersabee
Molada
Solitudo
Bersa- bee
Barad
Bethmarchaboth
Asem
Medemena
Gaza
Rhinocorura
Amalecitarum
Regio

Arabie
Dedan

Arnon
Rupes
Arnon
Torrens
Debla taim
Jaza
Jazer
Mesebon
Saphon
Eleale
Medaba
GAD
R V B
Abaroth
Bethiesimoth
Nabe
Abelsatim
Cademoth seu Iethson vel Cedson
Sabama
Mephaath
Sarathasar
TRIBVS
Bethabara
Dabir
Jordanes
Major
ASSE
Atharoth
Ianoc
Naaratha
Jericho
Seirath
Baalhasor
DESERTUM IERICHO
Thanathselo
Aza
Noram
Ruma
Solitudo Bethaven
Sela
Sichem seu Neapolis
TRIBVS
Bethaven
Iarephel
Lebona
Selo
Hai
Tharela
Mello
Anania
Bahurim
Iesana
Bethel
Bethania
Mons Oliveti
Semeron Mons
Gabaath Phinees
Bethanen
Gabaon
IERVSALEM
seu Sebaste
Thaphsa
Anathoth
HRAIM
Beroth
Tamatzara
Gabaon
Nobe
Abaraton
Emaus seu Nicopolis
Gaas Mons
Caphira
Eleph
Maspha
Amalec Mons
Ephron Mons
Ephron
Ophera
Adasa vel Adarsa vel Adazer
Bethoron inferior
Almon
Amosa
Recem
Naioth
Ramatha
REGIO FERTILISSIMA
Saron
Gazor
Lydda seu Diospolis
Arocon
Antipatris
TERRA
SVPH
Ioppe
Iebneel seu Iamnia
SEU OCCIDE
Juxta Montem Thabor Thabor (scilicet Urbs)
Juxta Jordanem in Dimidia Tribu Manasse Bethsan seu Scythopolis
In Tribu Anathoth Ono seu vallis Artificum

ἐπὶ τὸ ὄρος [56] ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔσαι [57] αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ [58] Μαβδαρῖτις [59] Βαιθών. 13 Καὶ διελεύσεται [60] ἐκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ [61] ἐπὶ νώτου Λουζὰ [62] ἀπὸ [63] Λιβὸς αὐτῆς· αὕτη ἐστὶ Βαιθήλ· καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια [64] Μααταρὼβ Ὀρὲχ ἐπὶ τὴν [65] ὀρεινὴν, ἥ ἐστι πρὸς Λίβα Βαιθωρὼν ἡ κάτω.

14 [66] Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ [67] παρελεύσεται [68] ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον [69] παρὰ θάλασσαν ἀπὸ Λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον Βαιθωρὼν Λίβα· καὶ ἔσαι αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς Καριὰθ Βαάλ· αὕτη ἐστὶ [70] Καριαθιαρὶν, πόλις υἱῶν Ἰούδα. τοῦτό ἐστι τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν. 15 Καὶ μέρος τὸ πρὸς Λίβα ἀπὸ μέρους [71] Καριὰθ Βαάλ· καὶ διελεύσεται [72] ὅρια εἰς Γασὶν, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος Ναφθώ. 16 Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ μέρους, [73] τοῦτό ἐστι κατὰ πρόσωπον νάπης [74] Σοννὰμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους [75] Ἐμὲκ Ῥαφαὶν ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ καταβήσεται [76] Γαίεννα ἐπὶ νῶτον [77] Ἰεβουσαὶ [78] ἀπὸ Λιβός· καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν Ῥωγήλ. 17 [79] Καὶ διελεύσεται ἐπὶ 18 [80] πηγὴν [81] Βαιθσαμύς· Καὶ παρελεύσεται ἐπὶ [82] Γαλιλὼθ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν [83] Αἰθαμίν· καὶ καταβήσεται ἐπὶ [84] λίθον Βαιὼν υἱῶν Ῥουβήν. καὶ διελεύσεται κατὰ νώτου Βαιθάραβα ἀπὸ Βορρᾶ, * καὶ καταβήσεται ἐπὶ [85] τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον θάλασσαν ἀπὸ Βορρᾶ· 19 Καὶ ἔσαι [86] ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης [87] τῶν ἁλῶν [88] ἐπὶ Βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ Ἰορδάνου [89] ἀπὸ Λιβός. 20 ταῦτα τὰ [90] ὅριά ἐστιν ἀπὸ Λιβός. Καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ [91] ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν [92] Βενιαμὶν, [93] τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ [94] δήμους. 21 Καὶ ἐγενήθησαν αἱ [95] πόλεις [96] τῶν υἱῶν [97] Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν, Ἱεριχὼ, καὶ [98] Βεθεγαιὼ, καὶ 22 [99] Ἀμεκασὶς, Καὶ [100] Βαιθαβαρὰ, 23 καὶ [1] Σαρὰ, καὶ Βησανὰ, Καὶ [2] Αἰεὶν, 24 καὶ [3] Φαρὰ, καὶ [4] Ἐφραθὰ, [5] Καὶ Καραφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μονὶ, καὶ Γαβαὰ, [6] πόλεις δώδεκα. καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, 25 Γαβαὼν, καὶ [7] Ῥαμὰ, καὶ [8] Βεηρωθὰ, 26 [9] Καὶ Μασσημὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκὴ, 27 Καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νακὰν, καὶ Σεληκὰν, 28 καὶ Θαρεηλὰ, Καὶ Ἰεβοὺς· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· καὶ [10] Γαβαὼθ, [11] Ἰαρὶμ, πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη ἡ κληρονομία [12] υἱῶν [13] Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 Καὶ ἐξῆλθεν [1] ὁ δεύτερος κλῆρος [2] τῶν υἱῶν

---

56 *Alex.* κατὰ θάλασσαν. *O.* καὶ ἐπὶ τὴν θάλ. 57 αὐτοῦ *C.* ponit post διέξοδος. & vers. 14. 58 *Ald.* Μαδμαρῖτις. 59 *Alex.* Βαιθαύν. 60 ἐκεῖθεν *Ox.* deest. 61 ἐπὶ νώτου Λουζὰ *C.* desunt. *Ox.* ἀπὸ νώτου. 62 *Ox.* καὶ ἀπό. 63 *Ald.* τοῦ νότου· αὕτη. *Alex. O. C.* Λιβός· αὕτη 64 *Alex.* ἀπὸ Ἀταρὼθ Ἀδδὰρ ἐπί. *Ald.* Ἀταρὼθ Ἐδδὰρ ἐπί. *C.* Ἀθαρὼθ Ἐδδὰρ ἐπί. *O.* Ἀτλαρὼθ ἐπί. 65 al. ὀρεινήν. 66 Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ παρελεύσεται *O.* desunt. 67 *Alex.* διελεύσεται. al. περιελεύσεται. 68 *O.* καὶ ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ βλέποντος. 69 *Ald.* εἰς θάλ. 70 *Alex.* Καριαθιαρίμ. 71 pro Καριὰθ Βαὰλ legit *Syrus*, Καριαθιαρείμ. 72 *Alex.* τὰ ὅρια εἰς Γαίν. *Ald.* τὰ ὅρια θαλάσσης εἰς Γαίν. *C.* εἰς Γασὴν, καὶ ἐξελεύσεται. *O.* ὅρια εἰς Ἐκλείμ. *Sym.* ὅρια εἰς θάλασσαν. 73 *Alex. O. Ald. C* τοῦ ὄρους, ὅ ἐστιν. 74 *Alex. Ald.* υἱοῦ Ἐννώμ. (*Alex.* Ἐννόμ) *C.* υἱοῦ Ἐνόμ. *O.* Ἐνώμ. 75 *Alex.* Ἐμὲκ Ῥαφαείμ. *O.* ἐν Ἀκραβίν. 76 *Alex.* ἐπὶ Γαίοννομ. *O. Ald.* ἐπὶ Γαιεννόμ. *C.* ἐπὶ Γαιωννάμ. 77 *Alex. O. Ald. C.* Ἰεβοῦς. 78 *Alex.* ἀπὸ Λιβός· καὶ καταβήσεται ἐπί. *O.* καὶ ἐπί. *C.* Λιβός· καὶ ἐπί. 79 *C.* Καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν, καὶ διελ. 80 πηγὴν *Ox.* deest. 81 *Alex. Ald.* Σαμές. *C.* Σαμές. *Aq.* interpret. ἡλίου. 82 *Alex.* Ἀγαλλιλώθ. 83 *Alex.* Ἐδωμίν. *Ald.* Ἐδωδείμ. (al. Ἀδωμείμ.) *C.* Ἐδωμίμ. *Ox.* Ἀγαμίν. 84 *Alex.* λίθων Βαὰμ υἱοῦ Ῥουβήν. *O.* Ἀβεναὼθ υἱῶν Ῥουβήν. * *Francof.* hic incip. vers. 19. & 20 ab αὕτη ἡ. 85 *Ox.* τὰ ὅρια ἐπὶ νώτου Βεθαγλὰ ἀπὸ Βορρᾶ. *Alex. Ald.* ἐπὶ νώτου Βηθαγλὰ (*Alex.* Βαιθαλαγά) ἀπὸ Β. sed prius ἀπὸ Βορρᾶ *Ald.* deest. *C.* ἐπὶ Ἀραβά. Καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον Βηθαγλὰ ἀπὸ Β. 86 *Alex.* αὐτοῦ ἡ. 87 τῶν ἁλῶν *O.* desunt. 88 *Alex. O. Ald. C.* ἀπὸ Βορρᾶ. 89 ἀπὸ Λιβὸς ad finem versus *O.* desunt.

90 *Alex.* ὅρια ἀπό. 91 *Ald.* αὐτὸ ἀπὸ μέρους. *C.* αὐτὸ ἀπὸ μέρους ἀπ'. *O.* ἐπὶ μέρος. 92 *Alex.* Βαινιαμίν. 93 *O.* ταῦτα τὰ ὅρια αὐτοῖς. 94 *Alex. Ald.* & *C.* δήμους αὐτῶν. Καί. 95 *Ald.* & *C.* πόλεις τῆς φυλῆς τῶν. 96 *O.* τῆς φυλῆς Βεν. 97 *Alex.* Βαινιαμίν. 98 *Alex. O. Ald. C.* Βηθαγλά. 99 *Alex.* Ἀμεκκασείς. *C.* Μεκκασίς. *O.* Ἀμεκάθ. al. Ἀμὲκ κασίς. 100 *Alex.* Βαιθαραβά. 1 *Alex. C. Ald.* Σεμαρὶμ, (*C.* Σαμαρὶμ, al. Σομαραΐμ) καὶ Βηθήλ. *O.* Σαμείρ, καὶ Γεθεήλ. 2 *Alex.* Αὐείμ. *Ald.* Ἀβείμ. *C.* Αὐίμ. *O.* Γεή. 3 *Alex.* Ἀφάρ. *Ald.* Ὠφρά. *C.* Ἀφρά. 4 *Alex.* Ἀφρά. *Ald.* Ἀφραθά. *C.* Ἀφαρά. *O.* Ἐφρά. 5 *Alex.* Καὶ Αἰκαρὲν, καὶ Καφηραμμὶν, καὶ Γαβαά. *Ald.* Καὶ Αἰκαρὶμ, καὶ Καθηραμμεὶμ, καὶ ἐποίκιον Ἀμμωνᾶ, καὶ τὴν Ἀφνεὶ, καὶ Γαβαά. *C.* Καὶ Καφαραμμωνὰ, καὶ τὴν Ἀφνὴ, καὶ Γ. *Ox.* Καὶ Καραεὶν, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Γ. 6 *Alex.* πόλις. 7 *Ald.* Ῥαμάθ. 8 *Alex. Ald.* & *C.* Βηρώθ. *O.* Βηρώθ. 9 *Alex.* Καὶ Μασφὰ, καὶ Χεφειρὰ, καὶ Ἀμωσὰ, καὶ Ῥεκὲμ, καὶ Ἰερφαὴλ, καὶ Θαραλὰ, καὶ Σηλαλὲφ, καὶ Ἰεβοῦς. *Ald.* Καὶ Μασφᾶ, καὶ Χεφθειρὰ, καὶ Μωσᾶ, καὶ Ῥεκὲμ, καὶ Ἰερφαὴλ, καὶ Θεραλὰ, καὶ Σηλαλέφ. Καὶ Ἰεβοῦς. *C.* Καὶ Μασσηφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μασσά. Καὶ Ῥεκὲν, καὶ Ἰερφὴλ, καὶ Θεραλὰ, Καὶ Σελαελάφ. Καὶ Ἰεβοῦς. *O.* Καὶ Μασφὰ, καὶ Ἀμμωσὴ, καὶ Μακμὰν, καὶ Καφεὴλ, καὶ Θερσιλὰ, καὶ Σελαλέφ. Καὶ Ἰεβοῦς. 10 *Alex* Γαβαάθ. 11 *Alex.* καὶ πόλις Ἰαρὶμ· πόλις δεκατρεῖς. *Ald.* καὶ πόλεις Ἐιαρεὶμ δεκατρεῖς. *C.* καὶ Ἰαρὶμ πόλεις τρισκαίδεκα. *O.* καὶ Ἐρὲθ, πόλεις ιγ'. 12 *O.* φυλῆς. 13 *Alex.* Βαινιαμίν.

Cap. 19. 1 *Mſ. Alex.* ὁ κλῆρος δεύτερος. *O.* & *C.* ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος. 2 *Alex.* & *Ald.* τῷ Συμεών. *Ox.* τοῖς υἱοῖς Σύμαιων. *C.* τῷ Συμεὼν, τῇ φυλῇ υἱῶν Συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν.

Συμεών. ϗ ἐγενήθη ἡ κληρονομία [3] αὐτῶν 2 ἀναμέσον [4] κλήρων [5] υἱῶν Ἰούδα. Καὶ [6] ἐγενήθη [7] ὁ κλῆρος αὐτῶν Βηρσαβεὲ, καὶ 3 [8] Σαμαὰ, ϗ Καλαδὰμ, Καὶ Ἀρσω- 4 λὰ, ϗ Βωλὰ, ϗ Ἰασὸν, Καὶ [9] Ἐρ- 5 θουλὰ, ϗ Βουλὰ, ϗ Ἑρμὰ, Καὶ Σι- κελὰκ, ϗ [10] Βαιθμαχερὲβ, ϗ Σαρσουσὶν, 6 Καὶ Βαθαρὼθ, ϗ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν· πόλεις [11] δεκατρεῖς, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

7 [12] Ἐρεμμὼν, ϗ Θαλχὰ, ϗ Ἰεθὲρ, καὶ Ἀσάν· πόλεις [13] τέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι [14] αὐ- 8 τῶν Κύκλῳ τῶν πόλεων [15] αὐτῶν [16] ἕως Βαλὲκ πορευομένων [17] Βαμὲθ κατὰ Λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν [18] κατὰ 9 δήμους αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, ὅτι ἐγενήθη [19] ἡ μερὶς υἱῶν Ἰούδα μείζων τῆς αὐτῶν· ϗ ἐκληρονόμησαν [20] οἱ υἱοὶ Συμεὼν ἐν μέσῳ τοῦ 10 κλήρου αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν [21] ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. [22] ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας [23] αὐτῶν, Ἐσε- 11 δεκγωλὰ [24] ὅρια αὐτῶν, Ἡ θάλασσα ϗ [25] Μαγελδὰ, ϗ [26] συνάψει [27] ἐπὶ Βαιθάραβα [28] εἰς τὴν φάραγγα, ἥ ἐστι κατὰ 12 πρόσωπον [29] Ἰεκμάν. [30] Καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ [31] Σεδδοὺκ ἐξ ἐναντίας [32] ἀπὸ ἀνατολῶν [33] Βαιθσαμὺς ἐπὶ τὰ ὅρια [34] Χασελωθαὶθ, ϗ διελεύσεται [35] ἐπὶ Δαβιρὼθ, ϗ προσανα- 13 βήσεται ἐπὶ [36] Φαγγαί. Καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπ' ἀνατολὰς ἐπὶ [37] Γεβερὲ [38] ἐπὶ πόλιν Κατασὲμ, ϗ διελεύσεται ἐπὶ [39] Ῥεμμωναὰ [40] Μαθαραοζά. 14 Καὶ περιελεύσεται [41] ὅρια ἐπὶ Βοῤῥᾶν ἐπὶ [42] Ἀμωὸθ, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ [43] Γαι- 15 φαὴλ, [44] Καὶ Καταναὰθ, ϗ Ναβαὰλ, [45] ϗ Συμοὼν, ϗ Ἱερειχὼ. [46] ϗ Βαιθμάν. 16 Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, [47] πόλεις ϗ αἱ κῶμαι αὐ- 17 τῶν. Καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος 18 ὁ [48] τέταρτος. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν [49] Ἰαζὴλ, ϗ Χασαλὼθ, ϗ Σου- 19 νὰμ, Καὶ Ἀγὶν, ϗ Σιωνὰ, ϗ Ῥεη- 20 ρὼθ, Καὶ Ἀναχερὲθ, ϗ Δαβιρὼν, ϗ 21 Κισὼν, ϗ Ῥεβὲς, Καὶ Ῥεμμὰς, καὶ

---

3 *Ald* αὐτοῦ. 4 *Alex. Ald.* κλήρου. 5 υἱῶν *O.* deest. 6 *O.* ἐγένετο. 7 *C.* αὐτοῖς ὁ κλῆρος Β. 8 *Alex.* Σαβεὲ, ϗ Μωλαδὰ, ϗ Σερσουλὰ, ϗ Βαθουὰ, ϗ Βελβωλὰ, ϗ Ἀσὸμ, ϗ Ἐλθουλὰδ, ϗ Ἑρμὰ, ϗ Σεκελὰ, ϗ Βαιθαμμαρχασβὼθ, ϗ Ἀσερσουεὶμ, ϗ Βαιθαλβὰθ, ϗ οἱ ἀγροί. *Ald.* Σαβεὲ, ϗ Μωλαδᾶ, ϗ Ἀσερσουὰλ, ϗ Βαθοὺλ, ϗ Βωλὰ, ϗ Ἀσὼμ, ϗ Ἐλθουλὰδ, ϗ Ἑρμᾶ, ϗ Σεκελᾶ. ϗ Βαιθμὰρ, ϗ Χασβὼθ, ϗ Ἀσερσουλὰ, ϗ Βιβλαβὰθ, ϗ οἱ ἀγ. *C.* Σαβὲ, ϗ Μολαδά. Καὶ Ἀσερσουὰλ, ϗ Βολὰ, ϗ Ἰασόμ. Καὶ Ἐλθουλὰδ, ϗ Βαθοὺλ, ϗ Ἑρμά. Καὶ Σικελὰγ, ϗ Βηθαμαρχαβὼθ, ϗ Ἀσερσουσίμ. Καὶ Βηθλεβαὼθ, ϗ οἱ ἀγ. *O.* Σωμὰ, ϗ Μολαδὰμ, ϗ Σαρεωὰμ, ϗ Βαλλὰμ, ϗ Ἐσσὼμ, ϗ Ἐλεουλὰ, ϗ Βεθουὰ, ϗ Ἑρμὰ, ϗ Εἰκὰμ, ϗ Βηθμαρχαβὲθ, ϗ Σαρσουὰ, ϗ Βεθλαβὼθ. quæ ſequuntur, ϗ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν *O.* deſunt. 9 *Syr.* Ἐλουθλάδ. 10 *Syr.* Βαιθμαρχαβώθ. 11 *C.* τρεισκαίδεκα. 12 *Alex.* Αἰν, ϗ Ῥεμμὼθ, ϗ Ἐθὲρ, ϗ Ἀσὰμ πόλις. *Ox.* ϗ Ῥεμὼν, ϗ Θαὰλ, ϗ Ἀσὰν, πόλεις. *Ald. C.* Αἰν, ϗ Ῥεμμὼν, ϗ Ἐθὲρ, ϗ Ἀσὰν, πόλεις. 13 *Ald.* τέσσαρες, ὁμοῦ φυλαὶ αἱ Συμεὼν δεκαεπτά· ϗ αἱ. 14 *Alex. Ald.* αὐτῶν αἱ Περικύκλῳ. *C.* αὐτῶν ϗ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αἱ Περικύκλῳ. 15 *Alex. Ald. C.* τούτων. 16 *Alex.* ἕως Βααλσερηῤῥαμμὼθ πορευομένων. *Ald.* ἕως Βαλὲθ Βηραμμὼθ πορευ. *C.* ἕως Βααλὰθ Βηῤῥαθμὼθ π. *O.* ἕως Βεθὴλ π. 17 *Ald.* Ἰαμὲθ. *C.* deeſt *O.* εἰς Ἰαμνὲθ. 18 κατὰ ad fin. verſ. *Ox.* deſunt. *Alex.* κατὰ κλήρους αὐτῶν. Ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰούδα. 19 *Alex.* μερὶς υἱῶν. 20 *Alex.* υἱοί. 21 *Ald.* ὁ τρίτος κλῆρος. 22 *Alex.* ϗ ἔσται. *Ox.* ϗ ἐγενήθη. 23 *Alex.* αὐτῶν ἕως Σαρθίδ. *Ald.* & *C.* αὐτῶν ἕως Σαρείδ. *O.* αὐτῶν Ταλαάδ. 24 *Alex.* τὰ ὅρια αὐτ. Ἡ θάλ. *C.* ϗ προσαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν εἰς θάλασσαν. *Ox.* ϗ Σεδοὺθ, Λαχά. 25 *Alex.* Μαριλά. *Ald.* Μαριλλά. *C* Μαραλά. *O.* Μαργαλά 26 *C.* συνάξει. 27 *Alex.* ἐπὶ Δαβαθαί. *Ald.* *C.* ἐπὶ Δαβαθέ. *O.* ἐπὶ βοῤῥᾶ. 28 *C.* ϗ ἀπαντήσει εἰς τὴν. 29 *Alex. Ald.* & *C.* Ἰεκνάμ. *Ox.* Ἰεκκομάν. 30 *Alex. Ox. Ald.* Καὶ ἀναστρέψει. 31 *Alex. Ald. C.* Σαρίδ. *Ox.* Σεδούθ. 32 *C.* ἐπ'. 33 *Alex.* Σαμὲ ἐπὶ τά. *Ald.* Σλὰ ἐπὶ τά. *C.* Σαμὲς ἐπὶ τά. 34 *Alex.* Χασαλωθβαθώρ. *Ald.* Ἀχασαλὼθ Θαβώρ. *C.* Χασελλὼθ Θαβώρ. *Ox.* Χασελώθ. 35 *Alex.* ἐπὶ τὰ ὅρια Δαβραθ, καί. *Ald. C.* ἐπὶ Δαβραθ, καί. *O.* ἐπὶ Διαμειρων, καί. 36 *Alex.* Ἰαφαγαί. *Ald.* Ἀφιέ. *C.* Ἰαφιέ. *Ox.* φάραγγα Ἰχάν. 37 *Alex.* Γαιθθά. *Ald* Γεθθαεφθά. *C.* Γεθαεφέρ. *O.* Γεραρέθ. 38 *Alex.* ἐπὶ πόλιν Κασίμ. *Ald.* ἐπὶ πόλιν Κασήμ. *C.* ϗ Σίν. *O.* ἐπὶ πόλιν Καήρ. 39 *Alex.* Ῥεμμωνὰμ Μαθαρὶμ Ἀννουά. Καὶ περιελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια * Βοῤῥᾶ ἐπὶ Ἐνναθὼθ, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαι Ἰεφθαὴλ, Καὶ Κατλὰθ, καὶ Νααλὼν, ϗ Σεμρὼν, ϗ Ἰαδηλὰ, ϗ Βαιθλεὲμ. Αὕτη 40 *Ald* Ἀμμαθαννοῦ Δριννά. *C.* Ἀμαθὰρ Ἀνουά. *O.* Θαμὰθ Θαρσινουλά. 41 *Ald.* ἐπὶ τὰ ὅρια βοῤῥᾶ. 42 *Ald.* Ἐνναβὼθ. *C.* Ἀναθών. 43 *Ald. C.* Γαι Ἰεφθαήλ. *O.* ὕδωρ Ἰεφθαήλ. 44 *Ald.* ϗ Κατλὰθ, ϗ Ναλώθ. *C.* ϗ Κοτλὰθ, ϗ Ναλλώ. *O.* ϗ Καταλαθὰλ, καὶ Ἐνεαλάτ. 45 *Ald.* καὶ Σεμρὼν, καὶ Ἰαδηλά. *C.* Σεμρὼμ, καὶ Ἰέδαλα. *O.* καὶ Συμαὼν, καὶ Δαλά. 46 *Ald.* καὶ Βηθλεέμ. *C.* καὶ Βηθλεὲμ, πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. *Ox.* καὶ Βεθηλάμ. 47 *Alex.* αἱ πόλις αὐτῶν, καὶ αἱ. *Ald.* αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ. *C.* αἱ πόλεις αὗται, καὶ αἱ. 48 *Ald. C.* τέταρτος τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγένειαν (*Ald.* συγγενείας) αὐτῶν. 49 *Alex.* Ἰεζραὲλ, καὶ Ἀχασελὼθ, καὶ Σουνὰμ, καὶ Ἀφεραεὶμ, καὶ Σειὰν, καὶ Ῥενὰθ, καὶ Ἀῤῥανὲθ, καὶ Ῥαββὼθ, καὶ Κεσιὼν, καὶ Ἀεμὲ, καὶ Ῥαμὰθ, καὶ Ἠγγαννὶμ, καὶ Ἠναδδὰ, καὶ Βαιθφασής. Καὶ συνάψει. Civitates Iſſacharis hoc modo enumerant *Ald.* & *Comp.* 18 Ἰεζραὲλ, καὶ Ἀχασελὼθ, καὶ Συνήμ. (*Ald.* Σουνείμ.) 19 καὶ Ἀφαρὲμ καὶ Σηὼν, καὶ Ἀνερέθ. *Ald.* καὶ Ἀφεραεὶμ, καὶ Σειὰν, καὶ Ῥενάθ. *Ox.* Ἀφὲρ pro Ἀφαρὲμ, & Ἀναχαρὲθ pro Ἀνερέθ. 20 Καὶ Ῥεβὼθ, καὶ Κεσιὼν, καὶ Ἀνεβής. *Ald.* καὶ Ἀναρὲθ, καὶ Ῥαββὼθ, καὶ Κεσειὼν, καὶ Ἀεμέ. *Ox.* καὶ Βιθιεράθ, καὶ Κρισὼν, καὶ Ῥαθεάρ. 21 Καὶ Ῥαμὼθ (*Ald.* Ῥαμαὶμ) καὶ Ἐγγαννὶμ, καὶ Αὐναδὰ, καὶ Βηθφασῆς. *Ox.* καὶ Φραμὲθ, καὶ Ἐσὼν, καὶ Γεμὰν, καὶ Ἐναραμὲθ, καὶ Βεφθανέφ.

Ἰεὼν,

Ἰεὼν, ϗ Τομμὰν, ϗ Αἰμαρὲκ, ϗ Βηρσαφής. 22 Καὶ συνάψει τὰ ὅρια [50] ἐπὶ [51] Γαιθβὼρ, καὶ ἐπὶ [52] Σαλὶμ [53] κατὰ θάλασσαν, καὶ Βαιθσαμύς· καὶ ἔσαι [54] αὐτοῦ ἡ διέξοδος 23 τῶν ὁρίων ὁ Ἰορδάνης. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους [55] αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ [56] αἱ κῶμαι αὐτῶν.

24 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος [57] Ἀσὴρ 25 [58] κατὰ δήμους αὐτῶν. [59] Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν [60] Ἐξελεκὲθ, καὶ Ἀλὲφ, καὶ 26 Βαιθὸκ, ϗ Κεὰφ, [61] Καὶ Ἐλιμελὲχ, ϗ Ἀμιὴλ, ϗ Μαχσά· ϗ συνάψει τῷ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, ϗ τῷ [62] Σιὼν, καὶ Λαβα-27 νάθ. [63] Καὶ ἐπιστρέψει ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [64] ϗ Βαιθεγενὲθ, ϗ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν ϗ [65] Ἐκγαῒ, ϗ Φθαιὴλ [66] κατὰ Βοῤῥᾶν, [67] ϗ εἰσελεύσεται [68] ὅρια Σαφθαιβαιθμὲ, ϗ Ἰναὴλ, καὶ διελεύσεται εἰς Χωβαμασομὲλ, 28 Καὶ Ἐλβὼν, ϗ Ῥαὰβ, ϗ Ἐμεμαὼν, καὶ Κανθὰν ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης.

29 Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ῥαμὰ, [69] ϗ ἕως πηγῆς Μασφασσὰτ, καὶ τῶν Τυρίων· ϗ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ [70] Ἰασὶφ, καὶ ἔσαι ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα, [71] καὶ Ἀπολὲβ, 30 καὶ Ἐχοζὸβ, Καὶ Ἀρχὸβ, καὶ Ἀφὲκ, 31 καὶ Ῥαᾶυ. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ κατὰ δήμους [72] αὐτῶν, πόλεις ϗ αἱ 32 κῶμαι αὐτῶν. Καὶ τῷ [73] Νεφθαλὶ 33 ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος. Καὶ [74] ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν [75] Μοολὰμ, καὶ Μωλὰ, καὶ Βεσεμιΐν, καὶ Ἀρμὲ, καὶ Ναβὸκ, καὶ Ἰεφθαμαὶ, ἕως Δωδάμ· καὶ ἐγενήθησαν αἱ 34 διέξοδοι [76] αὐτοῦ Ἰορδάνης. Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια [77] ἐπὶ [78] θάλασσαν ἐν Ἀθθαβὼρ, ϗ διελεύσεται ἐκεῖθεν [79] Ἰακανὰ, ϗ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν ἀπὸ Νότου, [80] καὶ Ἀσὴρ συνάψει [81] κατὰ θάλασσαν, ϗ [82] ὁ Ἰορδάνης 35 [83] ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. [84] Καὶ αἱ πόλεις τειχήρεις τῶν Τυρίων, [85] Τύρος, [86] ϗ Ὠμα-36 θαδακὲθ, ϗ Κενερὲθ, [87] Καὶ Ἀρμαὶθ, 37 καὶ Ἀραὴλ, ϗ Ἀσὼρ, [88] Καὶ Κάδες, [89] καὶ Ἀσσαρὶ, καὶ [90] πηγὴ Ἀσὸρ,

---

50 *Alex.* ἐπὶ Θαφὼθ, ϗ ἐπὶ Σασειμὰθ κατὰ θάλασσαν, ϗ Βαιθεμάς· ϗ ἔσαι ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων αὐτοῦ ὁ Ἰορδάνης. 51 *Ald.* Θαβώρ. *C.* Ταβώρ. 52 *Ald. C.* Σασιμά. 53 κατὰ θάλασσαν *C.* desunt. 54 *Ald. C.* αὐτοῦ, & ponunt post ὁρίων. 55 *Ald.* αὐτοῦ, ϗ αἱ. *C.* καὶ αἱ. 56 *Alex.* αἱ ἐπαύλις αὐτοῦ. *Ald.* αἱ κῶμαι ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτοῦ. *C.* αἱ ἐπαύλεις αὐτοῦ. 57 *C.* τῇ φυλῇ υἱῶν Ἀσήρ. 58 κατὰ δήμους αὐτοῦ *O.* desunt. 59 Hic versus, & quæ sequuntur, usque ad versum 46, hoc modo habentur in *O.* 25 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτοῦ Ἐχελκὰθ, ϗ Ἀλὲβ, ϗ Βεθεὰ, καὶ Καιψά. 26 Καὶ Ἀμὲχ, καὶ Ἀμμὴμ, καὶ Δαμεσὰλ, ϗ συνάψει τοῦ Καρμήλου κατὰ θάλασσαν, καὶ τοῦ Σιὼρ, καὶ Ταλβανὰθ, καὶ Σαλαάμ. 27 Καὶ ἐπιστρέψει τοῦ Καρμήλου κατὰ θάλασσαν, ϗ τοῦ Σιὼρ καὶ Ταλμανὰθ καὶ Σαλαὰμ, καὶ ἐπιστρέψει ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου Βὲθ, καὶ Νεὲθ, καὶ συνάψει Ζαβουλὼν, ϗ Ἐνγὲ Ἰεφθαὴλ κατὰ βοῤῥᾶ, καὶ εἰσελεύσεται ὅρια Ἰεφθαβὲ, καὶ Ἀνιὴλ, ϗ εἰσελεύσεται εἰς Χοβαλμαθήλ. 28 Καὶ Ἐβρὼν, ϗ Ῥαὰμ, ϗ Ῥεμμὼν, ϗ Ἀναὰθ ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης. 29 Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Σιὼν, ϗ ἔσαι ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα. 30 Καὶ ἀπὸ Ἀβὲλ, καὶ Ἀζιφὰ, καὶ Ἀκὼμ, καὶ Ἀχὲμ, καὶ Ἀραέ. 31, 32 ut *Rom.* sed pro πόλεις habet αἱ πόλεις αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτοῦ Βεθλαὰ, καὶ Μολὰ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Ἀρνὲ, καὶ Ραβὲκ, καὶ Ἰεφθαὴλ ἕως Νεκὰ, καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτοῦ ὁ Ἰορδάνης. 34 Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν εἰς γῆν Ἀθλαβὼρ, καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν εἰς Ἐκκὰκ, ϗ συνάψει τοῦ Σαβουλὼν ἀπὸ νότου, ϗ τοῦ Ἀσὴρ ἐπισυνάψει κατὰ θάλασσαν, ϗ ὁ Ἰορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου. 35 Καὶ πόλεις τειχήρεις Τύρων, ϗ Ἀμαὰθ Δωκὼθ, ϗ Χενερὲθ. 36 Καὶ Ἀραμὲ, ϗ Ἐμαρὰ, ϗ Ἀσώρ. 37 Καὶ Κέδες, καὶ Ἰασσήρ. 38 Καὶ Ἰερὼθ, ϗ Μεδαρὶμ, ϗ Βεθναὰθ, ϗ Βεθσαμίς. 39, 40 ut *Rom.* sed addit post Νεφθαλὶ, αἱ πόλεις αὐτῶν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 41 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Σαραὰ καὶ Ἐσαὼλ, καὶ πόλεις Σαλμίς. 42 Καὶ Ἐλλαμὶν, καὶ Ἐλλαὼμ, καὶ Σηλαθάμ. 43 Καὶ Σαμναθὰ, καὶ Ῥωνὰ, καὶ Γεβεθών. 44 Καὶ Μαναὰθ, καὶ Ὀζὼρ, καὶ Βανεβαράκ. 45 Καὶ Γεθρεμμών. 60 *Alex.* Χελκὰθ, ϗ Ὀθλεὶ, ϗ Βατνὲ, ϗ Ἀχσάφ. *C.* Ἐλκὰθ, ϗ Ἀλὶ, ϗ Βεθὲν, ϗ Ἀχασάφ. *Ox.* Χελκὰθ, ϗ Ὀολεὶ, ϗ Βατνὲ, ϗ Ἀχσάφ. 61 *Alex.* καὶ Ἀμὰδ, καὶ Μασάψα καὶ συνάψει. *Ald. C.* Καὶ Ἐλιμελὲχ, καὶ Ἀμὰδ (*C.* Ἀὰδ) καὶ Μασάλ· καὶ συνάψει. 62 *Alex.* Σειώρ. *C.* Συώρ. *Ald.* Σειόρ. 63 Καὶ *C.* deest. 64 *Alex. Ald. C.* καὶ (*Alex.* deest καὶ) Βηθδαγών. 65 *Alex. Ald.* Ἐνγαὶ (*Ald.* ἐν Γαὶ) Ἰεφθαήλ. *C.* ἐν Γαιεφθαήλ. 66 κατὰ Βοῤῥᾶν *Ald.* desunt. 67 *Ald.* καὶ πορεύεται. 68 *Alex.* τὰ ὅρια Ἀσαφὲλ Βηθσαμὲκ, καὶ πορεύεται τὸ μεθόριον Ἀνιὴλ, καὶ διελεύσεται εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, καὶ Ἀχρὰν, καὶ Ῥοὰβ, καὶ Ἀμὼν, καὶ Κανὰ ἕως Σιδῶνος. *Ald.* τὸ μεθόριον κατὰ Βοῤῥᾶν ὁμοῦ καὶ εἰσελεύσεται τὰ ὅρια Σαφθὰ Βηθασμὲκ, καὶ πορεύεται τὸ μεθόριον Ἀνιὴλ, καὶ διελεύσεται εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, καὶ Ἀχρὰν, καὶ Ῥοὼβ, καὶ Ἀμμὼν, καὶ Καναῒ ἕως Σιδ. *C.* Βηθασμὲκ, καὶ Ναιὴλ, καὶ ἐλεύσεται εἰς Χεβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν. Καὶ Ἀκρὰν, cætera ut *Ald.* 69 *Alex. Ald.* καὶ ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν Τυρίων· καί. 70 *Alex.* Σουσά. *Ald.* Σωσά. *C.* Ὠσά. 71 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπὸ τοῦ χοινίσματος Ἀχζείφ, (*C.* Ἀχαζίβ) καὶ Ἀμμὰ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαὰβ (*C.* Ῥαὸβ, *Ald.* Ῥοὰβ,) πόλεις (*Alex.* πόλις) εἰκοσιδύο. (*C.* addit ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν.) Αὕτη. 72 *Alex.* αὐτῶν, * καὶ αἱ κῶμαι. *O. Ald. C.* αὐτῶν, πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κ. 73 *Alex.* Νεφθαλὶμ ἐξῆλθε. *C.* ἐξῆλθε Νεφθαλί. 74 *Alex.* ἐγένετο. 75 *Alex.* Μαλὲφ, καὶ Μηλὼν, καὶ Βεσεναΐμ, ϗ Ἀρμαὶ, ϗ Νακὲβ, ϗ Ἰαβνὴλ ἕως Ἀκροῦ· καὶ ἐγενήθησαν. *Ald.* Μεελὲφ, καὶ Μηλὼμ, καὶ Βεσεναΐμ, καὶ Ἀρμαὶ, καὶ Νακὲβ, καὶ Ἰαβιὴ ἕως Λάκκων· καὶ ἐγεν. *C.* Μεελὲφ, ϗ Ὠλὰν Σεενναΐμ, ϗ Ἀδεμμὶ Ἀννεκὲβ, καὶ Ἰαβνιὴλ ἕως Λακκούμ· ϗ ἐγέν. pro Μωλὰ ϗ Βεσεμιΐν legit *Syr.* ἀπὸ δρυὸς Σιναναΐμ. 76 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. 77 *C.* εἰς. 78 *Alex. Ald. C.* θάλασσαν ἐν (*Alex.* deest ἐν) Ἀζανὼθ Θαβώρ. 79 *Alex. Ald. C.* εἰς Ἰκὼκ, καὶ συνάψει. 80 *Alex.* καὶ τοῦ Ἀσήρ. 81 *Syr.* ἀπὸ θαλάσσης. 82 *C.* Ἰούδα ὁ Ἰορδάνης. 83 *Alex.* ἀπ' ἀνατολῶν. 84 *Alex.* καὶ πόλις. 85 *Ald.* Ἀσηδεὶμ Τύρος. 86 *Alex.* καὶ Ἀμαὰθ, καὶ Ῥεκκὰθ, καὶ Χενερόθ. *Ald.* Ἀμμαὰθ, καὶ Ῥακκὰθ, καὶ Κενερὲθ. 87 *Alex. Ald. C.* καὶ Ἀδαμὶ, καὶ Ῥαμὰ, καὶ Ἀσώρ. 88 *Alex.* καὶ Κεδές. 89 *Alex. Ald.* καὶ Ἐδραεί. *C.* καὶ Ἀδραΐ. 90 *Ald.* πηγαὶ Ἀσόρ.

[91] Καὶ

38 [91] Καὶ Κερωὲ, καὶ Μεγαλααρὶμ, καὶ Βαιθ- 39 αμὲ, καὶ Θεσαμύς. Αὕτη ἡ κληρο- 40 νομία φυλῆς υἱῶν [92] Νεφθαλί. Καὶ [93] τῷ Δὰν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος.
41 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν [94] Σαραὰθ, καὶ 42 Ἀσὰ, καὶ πόλεις Σαμμαυς, [95] Καὶ Σαλαμὶν, καὶ Ἀμμὼν, καὶ Σιλαθὰ,
43 Καὶ Ἐλὼν, καὶ Θαμναθὰ, καὶ Ἀκκαρὼν,
44 Καὶ Ἀλκαθὰ, καὶ Βεγεθὼν, καὶ Γεβεελὰν,
45 Καὶ Ἀζὼρ, καὶ Βαναιβακὰτ, καὶ Γεθρεμ- 46 μὼν, Καὶ ἀπὸ θαλάσσης [96] Ἱεράκων 48 [97] ὅριον πλησίον [98] Ἰόππης. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς [99] υἱῶν Δὰν κατὰ [100] δήμους [1] αὐτῶν, αἱ [2] πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. [3] καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ [4] Δὰν τὸν Ἀμορραῖον τὸν [5] θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει. καὶ οὐκ εἴων αὐτοὺς οἱ Ἀμορραῖοι [6] καταβῆναι εἰς τὴν [7] κοιλάδα, καὶ [8] ἔθλιψαν [9] ἀπ' αὐτῶν τὸ ὅριον τῆς 47 μερίδος αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ [10] Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν [11] τὴν Λαχὶς, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι [12] μαχαίρας· καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς [13] Λασενδάν. καὶ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἐλὼμ καὶ ἐν [14] Σαλαμίν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραὶμ [15] ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς [16] εἰς 49 φόρον. Καὶ [17] ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν [18] κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν. καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [19] κλῆρον τῷ Ἰησοῖ τῷ υἱῷ 50 Ναυὴ ἐν αὐτοῖς Διὰ [20] προστάγματος τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν ᾐτήσατο, [21] Θαμνασαραχ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ [22] κατῴκει ἐν αὐτῇ. 51 Αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς [23] κατεκληρονόμησεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, καὶ οἱ [24] ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς [25] Ἰσραὴλ [26] κατὰ κλήρους ἐν Σηλὼ, [27] ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

Κεφ. κʹ. 20.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων, 2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [1] λέγων, [2] Δότε τὰς πόλεις [3] τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς εἶ- 3 πα [4] πρὸς ὑμᾶς [5] διὰ Μωυσῆ. Φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν [6] ἀκουσίως· καὶ ἔσονται [7] ὑμῖν αἱ [8] πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς [9] ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, [10] ἕως ἂν καταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς [11] κρίσιν.

---

91 *Alex.* Καὶ Ἰαρεὼν, καὶ Μαγδαλὶν Ὡρὰμ, καὶ Βαιναθὰθ, καὶ Θασμοὺς· πόλις δεκαεννέα. Αὕτη. *Ald. C.* Καὶ Ἱερὼν (*Ald.* Ἐρὼν) καὶ Μαγδαλιὴλ Ὡρὰμ, (*Ald.* Ὡρὰν) καὶ Βηθαναθ, καὶ Βηθσαμὶς, (*Ald* Θασμοὺς) πόλεις δέκα καὶ (*Ald.* καὶ deest) ἐννέα. (*C.* addit καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.) Αὕτη. 92 *C.* Νεφθαλὶ κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Καί. 93 *C.* τῇ φυλῇ υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξῆλθεν. 94 *Alex.* Σαραὰ, καὶ Ἐσθαὸλ, καὶ πόλις Σαμές. *Ald. C.* Σαραὰ, καὶ Ἐσθαὼλ πόλις (*Ald.* καὶ πόλεις) Σαμές. 95 *Alex.* Καὶ Σαλαμὶν καὶ Ἰααλὼν, καὶ Ἰεθλὰ, καὶ Ἐλὼν, καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀκκαρὼν, καὶ Ἐλθεκὼ, καὶ Γαβαθὼν, καὶ Βααλὼν, καὶ Ἰοὺθ, καὶ Βανηβαρὰκ, καὶ Γεθρεμμὼν, καὶ ἀπὸ θαλάσσης. *Ald. C.* Καὶ Σααλαβὶν, καὶ Ἐλὼν (*Ald.* Ἰβαλὼν) καὶ Ἰεθλά. Καὶ Ἰαλὼν, (*Ald* Αἰλὼν) καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀκκαρών. Καὶ Ἐλθεκὼ, καὶ Γαβαθὼν, καὶ Βααλώθ. Καὶ Οὐδ (*Ald.* Ἰοὺθ) καὶ Βανηβαρὰκ (*Ald.* Ἀχ) καὶ Γεθρεμμὼν, Καὶ ἀπὸ θαλ. 96 *C.* Ἱερακῶν, καὶ Ἠρακκῶν. 97 *O.* τὸ ὄρος. 98 *C.* Ἰώππης. Καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν Δὰν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λεσὲν, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῇ Λεσὲν Δὰν, κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. (quæ verba in *Francof.* faciunt verſ. 47.) Αὕτη. 99 υἱῶν *O.* deeſt. 100 *Ox.* συγγένειαν αὐτῶν. 1 αὐτῶν *Ald.* deeſt. *C.* αὗται. 2 *Alex.* πόλις καὶ αἱ. 3 καὶ οὐκ ἐξέθλ. uſque ad finem verſ. 47. *C.* deſunt. 4 *O.* Ἰούδα. 5 *Ox.* ἐκθλίβοντα. 6 *Alex.* καταβαίνιν. *O. Ald.* καταβαίνειν. 7 *O.* κοιλάδα τοῦ ὄρους, καί. 8 *Alex. Ald. O.* ἔθλιβον. 9 *Ald.* ἐπ'. 10 *O.* Ἰούδα. 11 *Alex. Ald.* τὴν Λεσέμ. *Ox.* τὴν Λαμέχ. 12 *Alex.* μαχαίρης. καὶ κατεπάτησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν. 13 *Alex. Ald.* Λεσενδάν. *O.* Ἀμεναδά. 14 *Alex.* Σαλαμείμ. 15 *Alex.* ἐπ' αὐτοῖς. 16 *O.* οἱ Ἀμορραῖοι εἰς φόρον. 17 *O.* ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐμβατεῦσαι. *C.* συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι. 18 *Ox.* κατὰ τὰ ὅρια αὐτῆς. *C.* εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς. 19 *Alex.* κλῆρον Ἰησοῖ υἱῷ. 20 *Alex. O.* προστάγματος κυρίου, καί. 21 *Alex.* Θαμναθσαρά. *Ald.* Ταμνὰθ Σαραΐ. *C.* Θαμναθασαρά. 22 *C.* ᾤκει. 23 *Alex.* κατεκληρονόμησαν. *Ald. C.* κατεκληροδότησεν. 24 *Alex.* ἄρχοντες πατριῶν. 25 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 26 *O.* κατὰ κλήρους αὐτῶν ἐν. 27 *O.* ἐναντίον.

Cap. 20. 1 λέγων deeſt *Mſ. Ox.* 2 *Comp. ed.* Δότε ὑμῖν τάς. 3 *Syr.* legit τοῦ φυγαδευτηρίου. 4 πρὸς ὑμᾶς *O.* deſunt. 5 *O.* ὑπό. 6 *C.* ἀκουσίως, ἄνευ προνοίας· καί. 7 ὑμῖν *Ald. ed.* ponit poſt πόλεις. 8 *O.* πόλεις εἰς φυγαδ. 9 *Mſ. Alex.* & *O.* cum *Ald. ed.* ἀπὸ τοῦ. 10 ἕως ἂν uſque ad finem verſus *C.* deſunt. 11 *Alex.* κρίσιν. Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσετε ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους τούτους. καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς, καὶ δώσωσιν (l. δώσουσιν) αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν. Καὶ ὅτι διώξεται ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλίσουσιν τὸν φονεύσαντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτην. Καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἕως * τῆς κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. *Ox. Ald. Comp.* hoc modo: κρίσιν. 4 Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης (*Ald. Ox.* τῆς πύλης deſunt) τῆς πόλεως (*Ald.* addit

Καὶ

7 Καὶ [12] διέστειλε τὴν [13] Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ [14] Νεφθαλὶ, καὶ Συχὲμ ἐν [15] τῷ ὄρει τῷ Ἐφραΐμ, καὶ [16] τὴν πόλιν [17] Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἰούδα. 8 Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ [18] Ἰορδάνου ἔδωκε [19] Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ [20] ἀπὸ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, καὶ [21] Ἀρημὼθ ἐν τῇ [22] Γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, καὶ τὴν [23] Γαυλὼν ἐν τῇ [24] Βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς Μανασσῆ. 9 [25] Αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς [26] υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ [27] ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ [28] παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ [29] ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ [30] ἔναντι τῆς συναγωγῆς [31] εἰς κρίσιν.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ [1] προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ [2] Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν [3] Ἰσραήλ· 2 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν, λέγοντες, Ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις [4] κατοικεῖν, καὶ τὰ [5] περισπόρια τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν. 3 Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευΐταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν [6] διὰ προστάγματος κυρίου τὰς [7] πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν. 4 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καάθ. καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευΐταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὼν καὶ [8] ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν κληρωτὶ πόλεις [9] δεκατρεῖς. 5 Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλελειμμένοις [10] ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ [11] ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ [12] κληρωτὶ πόλεις δέκα. 6 Καὶ τοῖς υἱοῖς [13] Γεδσὼν [14] ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ [15] Βασὰν πόλεις δεκατρεῖς. 7 Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν [16] ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν κληρωτὶ πόλεις δώδεκα. 8 [17] Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευΐταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, κληρωτί. 9 Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ἰούδα καὶ ἡ φυλὴ [18] υἱῶν Συμεὼν [19] καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν [20] Βενιαμὶν τὰς [21] πόλεις ταύτας· * καὶ [22] ἐπεκλήθησαν 10 Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καὰθ [23] τῶν υἱῶν Λευὶ, ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ [24] κλῆρος. 11 Καὶ [25] ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν [26] Καριαθαρβὸκ μητρόπολιν τῶν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει [27] Ἰούδα· τὰ δὲ περισπόρια [28] κύκλῳ [29] αὐτῆς, 12 Καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν [30] Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Χά-

---

αὐτοῦ) καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς λόγους αὐτοῦ (*Ald.* O. τούτους) καὶ ἐπιστρέψουσιν (O. προσάξουσιν) ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς (O. πρὸς ἑαυτὰς αἱ πόλεις) καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει (O. καθιεῖται) μετ' αὐτῶν. 5 Καὶ ὅτε (Ox. ὅταν) διώξῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ (O. deest) οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα (O. deest) ἐν χειρὶ (O. αὐτὸν εἰς χεῖρας) αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς (O. ἐν ἀγνωσίᾳ) ἐπάταξε τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν (Ox. pro αὐτὸς αὐτὸν habet ἦν) ἀπ' ἐχθὲς, καὶ τρίτης. 6 Καὶ κατοικήσει (O. καθήσεται) ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως στῇ (*Ald.* ἂν στῇ. O. ἂν καταστῇ) κατὰ πρόσωπον (O. ἐνώπιον) τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας (O. ἂν τοῦ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν) ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεὺς (*Ald.* O. φονεύσας) καὶ ἐλεύσεται (*Ald.* εἰσελεύσεται) πρὸς τὴν πύλην (*Ald.* Ox. εἰς τὴν πόλιν) αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς (O. desunt, ut & quæ sequuntur ad finem versus) τὴν πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. De hisce interpositis usque ad Καὶ διέστειλε, in *Comment. Gr.* ita notatum est: ταῦτα ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα ἀπόλυτα. 12 *Alex. Ald.* διέστειλαν. 13 *Alex.* Κεδὲς. 14 *Alex.* Νεφθαλεί. 15 τῷ ὄρει C. desunt. 16 τὴν πόλιν Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ O. desunt. 17 *Alex. Ald.* Ἀρβώ. 18 *Alex. Ald.* C Ἰορδάνου Ἱεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν ἔδωκαν. (C. ἔδωκε.) Ox. Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ ἔδωκε. 19 *Alex.* τὴν Βοσόρ. 20 ἀπὸ O. deest. 21 *Alex.* Ῥαμώθ. O. *Ald.* C. Ῥημώθ. 22 *Alex. Ald.* Γαλαὰδ*, καὶ τήν. 23 *Alex. Ald.* C. Γωλάν. 24 Ox. Βασάν. 25 C. Αὗται ἦσαν αἱ. 26 C. πᾶσιν υἱοῖς. 27 O. πρὸς αὐτούς. 28 O. πάντα παίοντα. 29 *Alex. Ald.* ἐκ χειρὸς τοῦ. 30 C. ἐναντίον. 31 C. ἐν κρίσει.

Cap. 21. 1 *Ms. Alex.* & Ox. προσῆλθον. 2 *Alex.* O. *Ald.* C. πρὸς Ἰησοῦν. 3 *Alex. Ald.* C. τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· Καὶ εἶπον. (*Alex.* εἶπαν.) 4 *Alex.* κατοικεῖν, καὶ τοῖς κτήνεσιν. 5 C. περισπόρια αὐτῶν τοῖς. 6 *Alex.* & C. αὐτοὺς διά. 7 C. πόλεις ταύτας καί. & vers. 8. 8 *Alex.* ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμίν. 9 C. τρισκαίδεκα. & vers. 6: & vers. 18. 10 C. ἐκ συγγενείας τῆς. 11 ἐκ τῆς φυλῆς O. deest. 12 O. *Ald* κληρωταί. 13 *Alex.* Γερσώμ. O. Γεθσώρ. *Ald.* & C. Γερσών. 14 C. ἀπὸ τῆς συγγενείας τῆς. 15 *Alex.* Βασὰν κληρωτὶ πόλις. 16 *Alex.* ἀπὸ τῆς φυλῆς ter in hoc vers. 17 Totus hic versus deest in Ox. 18 υἱῶν C. deest. 19 καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν C. desunt. Ox. καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Βενιαμίν. 20 *Alex.* Βενιαμίν. 21 *Alex.* πόλις· καί. Ox. *Ald.* πόλεις· καί. * *Francof.* hic incipit vers. 10. 22 *Alex.* ἐπεκληρώθησαν. C. ἀπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι. Καὶ ἐγένοντο. 23 O. τοῦ Λευί. 24 C. κλῆρος πρῶτος. Καί. 25 *Alex.* ἔδωκαν. 26 O. Καριαθιαρείμ. 27 *Alex.* τοῦ Ἰούδα. 28 *Alex.* τὰ κύκλῳ. 29 O. τῆς Χεβρὼν, Καί. 30 *Alex. Ald.* C. Ἰησοῦς τοῦ Χάλεβ.

13 λεβ [31] υἱοῦ Ἰεφοννὴ ἐν [32] καταχέσει. Καὶ τοῖς υἱοῖς [33] Ἀαρὼν ἔδωκε τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι, τὴν Χεβρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [34] τὰ σὺν αὐτῇ· [35] καὶ τὴν [36] Λεμνὰ, καὶ τὰ [37] ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ·

14 [38] Καὶ τὴν [39] Αἰλὼμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [40] αὐτῇ· καὶ τὴν [41] Τεμὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [42] αὐτῇ·

15 Καὶ τὴν [43] Γελλὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [44] αὐτῇ· καὶ τὴν [45] Δαβὶρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [46] αὐτῇ·

16 Καὶ [47] Ἀσὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [48] αὐτῇ· καὶ Τανὺ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν [49] τούτων.

17 Καὶ παρὰ τῆς φυλῆς [50] Βενιαμὶν, τὴν Γαβαὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [51] αὐτῇ· καὶ [52] Γαθὲθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [53] αὐτῇ·

18 [54] Καὶ Ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ [55] Γάμαλα, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [56] αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

19 Πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἱερέων, [57] δεκατρεῖς.

20 Καὶ τοῖς δήμοις [58] υἱοῖς Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις [59] ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ [60] ἐγενήθη ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν

21 Ἀπὸ φυλῆς Ἐφραΐμ. καὶ [61] ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν [62] τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ [63] φονεύσαντος, τὴν Συχὲμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [64] αὐτῇ· [65] καὶ [66] Γάζαρα [67] καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

22 [68] Καὶ Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

23 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, τὴν [69] Ἐλκωθαὶμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν [70] Γεθεδὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

24 Καὶ Αἰλὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθερεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

25 Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, τὴν [71] Τανὰχ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [72] αὐτῇ· καὶ τὴν [73] Ἰεβαθὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [74] αὐτῇ· πόλεις δύο.

26 [75] Πᾶσαι πόλεις δέκα, καὶ τὰ [76] ἀφωρισμένα [77] αὐτῇ τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἱῶν Καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις.

27 Καὶ τοῖς υἱοῖς [78] Γεδσὼν [79] τοῖς Λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ [80] τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, τὴν [81] Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [82] αὐτῇ· καὶ τὴν [83] Βοσορὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα [84] αὐτῇ· πόλεις δύο.

28 Καὶ [85] ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τὴν [86] Κισὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν [87] Δεββὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

29 Καὶ τὴν [88] Ῥεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· [89] καὶ Πηγὴν γραμμάτων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

30 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ τὴν [90] Βασελλὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν

---

31 *Alex. Ald. C.* υἱοῦ. 32 *C.* καταχέσει αὐτοῦ. *O.* κλήρῳ. 33 *Alex. Ald.* Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὴν πόλιν. *O. C.* Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως ἔδωκε π. π. 34 *Alex.* & *C.* τὰ πρὸς αὐτῇ. *O. Ald.* τὰ πρὸς αὐτήν. 35 καὶ τὴν Λεμνὰ usque ad finem versus *O. C.* desunt. 36 *Alex. Ald.* Λεβνά. 37 *Alex.* ἀφωρισμένα πρός. 38 Pro his 7 urbibus quæ sequuntur, *Ox.* habet Ἐλὼν ... Τεέλλαν ... Βεθσαμὶς ... Σαμά. (*A. C.* Ἰεθὲρ) ... Ἰαθιμὼ (*Ald.* Ἰεθεσμὼ) Ἠλὼν, [*Ald.* Εἰλὼ] Δαβὶρ ... Αἰν ... Ἰεττὰ ... Βεθσαμές. 39 *Alex.* Ἰεθέρ. 40 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. 41 *Alex.* Ἐσθεμώ. 42 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτήν. 43 *Alex.* Ὠλὼν, καί. 44 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. 45 *Alex.* Δαβεὶρ, καί. 46 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. 47 *Alex.* Αἰν. 48 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ * Βεθσαμὲς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλις ἐννέα. 49 τούτων *O.* deest. 50 *Alex.* Βανιαμὶν τῆς Γαβαών. 51 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτήν. *O. Ald. C.* semper habent πρὸς αὐτῇ, ut & in versibus præcedentibus. 52 *Alex.* Γαβεέ. *O.* Γαβεαί. *Ald. C.* Γαβέ. 53 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. ut & vers. seq. 54 Καὶ Ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ *Ox.* desunt. 55 *Alex.* τὴν Ἀλμών. *Ox.* Γαλαμάθ. *Ald.* τὴν Ἀλμώ. *C.* τὴν Ἐλμών. 56 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτήν. 57 *Alex. O. Ald. C.* πόλεις δεκατρεῖς [*Alex.* πόλις δεκατρῖς,] καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν. 58 *Alex. O. Ald. C.* υἱῶν Καάθ. 59 ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ *O.* desunt, sed eorum loco habet ἔδωκε. 60 *Alex.* ἐγενήθη πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν. *O. Ald. C.* pro ἱερέων etiam habent ὁρίων. *Aq.* & *S.* τοῦ κλήρου, & pro ἡ πόλις, αἱ πόλεις. 61 *O.* ἔδωκε. 62 *Ox.* τῶν φυγαδευτηρίων. 63 *Alex. O. Ald. C.* φονεύοντος. 64 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. *C.* τὰ πρὸς αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ. 65 *O.* καὶ Γαβλών. Καὶ Βαιθωρών. 66 *Alex.* τὴν Γαζὲρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν Καβσαεὶμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν ἄνω Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτήν· πόλις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν τὴν Ἐλθεκὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτήν· καὶ τὴν Γαβεθὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ Ἰααλὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθρεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλις. 67 καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν *Ald. C.* desunt. 68 *Ald. C.* Καὶ τὴν Καβσὲμ [al. Καβσαὶμ] καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ Βαιθωρών. [*Ald.* τὴν ἄνω Βαιθωρών.] 69 *Ox.* Ἐλθωκόλ. *Ald.* Ἐλθεκώ. *C.* Ἐλθεκά. 70 *Ald. C.* Γεββθών. *O.* Γαβαδάν. 71 *Alex.* Θαανάχ. 72 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. 73 *Alex.* Βαιθσά. *Ox. Ald.* Βαιθσάν. *C.* Γεθρεμμών. 74 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. 75 *Alex.* Αἱ πᾶσαι. 76 *Alex.* ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτάς. 77 αὐτῇ *O. Ald. C.* deest. 78 *Alex.* Γερσών. 79 *C.* τοῖς συγγενέσι τοῖς Λευίταις. 80 *Ox.* τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι. 81 *Alex* Γωλάν. *O.* Γαήλ. 82 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. 83 *Alex.* Βεεθαρά. *Ald. C.* Βεεσθερά. *O.* Βοσσορρά. *Syr.* Ἀσθαρώθ. 84 *Alex.* τὰ πρὸς αὐτῇ. sic vers. seq. bis, & 29 30 31 vers. 32 ter. 85 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 86 *Alex.* Κισιών. 87 *Alex.* Δεβραθ. *O.* Ῥαμάθ. *Ald.* Δαββάθ. *C.* Δαβεράθ. 88 *Alex.* & *Ald.* Ἰερμώθ. *Ox.* Λαμαθάθ. 89 καὶ Πηγὴν usque ad finem versus *Ox.* desunt. 90 *Alex. Ald.* Μασαάλ. *C.* Μισαλά. Totus hic versus, ut & proximus deest in *Ox.*

91 Δαβ-

[91] Δαβὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

31 Καὶ [92] Χελκάτ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν [93] Ῥαὰβ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

32 πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, [94] τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι, τὴν [95] Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν [96] Νεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ [97] Θεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τρεῖς.

33 Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ [98] Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν,

34 πόλεις [99] δεκατρεῖς. Καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν Μεραρὶ τοῖς Λευίταις τοῖς [100] λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς [1] Ζαβουλὼν, τὴν [2] Μαὰν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν [3] Κάδης,

35 καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· Καὶ [4] Σελλὰ, καὶ τὰ περισπόρια [5] αὐτῆς· πόλεις

36 τρεῖς. Καὶ [6] πέραν τοῦ Ἰορδάνου [7] τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, [8] τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ [9] ἐρήμῳ· τὴν Μισὼ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν [10] Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· * Καὶ τὴν [11] Δεκμὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν [12] Μαφὰ, καὶ τὰ περισπόρια

37 αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, τὴν πόλιν [13] τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, [14] καὶ τὴν Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· [15] τὴν Καμὶν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· Καὶ τὴν [16] Ἐσεβὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πᾶσαι αἱ πόλεις τέσ-

38 σαρες. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν [17] τῶν καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς [18] τοῦ Λευὶ, καὶ ἐγενήθη τὰ [19] ὅρια αἱ πόλεις δεκαδύο.

39 Πᾶσαι [20] πόλεις τῶν Λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἱῶν Ἰσραὴλ,

40 [21] τεσσαρακοντακτὼ πόλεις, Καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, [22] πόλις καὶ τὰ περισπόρια κύκλῳ [23] τῆς πόλεως [24] πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. [25] καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις [26] αὐτῶν· καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῖ [27] διὰ πρόσταγμα κυρίου· ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν ᾐτήσατο· τὴν [28] Θαμνασαχὰρ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ. καὶ ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν, [29] καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ. καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς [30] υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῇ [31] ἐρήμῳ, καὶ [32] ἔθηκεν αὐτὰς ἐν Θαμνασαχάρ.

41 Καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν,

42 καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ. Καὶ κατέπαυσεν [33] αὐτοὺς [34] κύριος κυκλόθεν, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν. οὐκ [35] ἀντέστη [36] οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκε [37] κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

43 Οὐ διέπεσεν [38] ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν, ὧν ἐλάλησε κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [39] πάντα [40] παρεγένετο.

Κεφ. κβ΄. 22.

1 ΤΟ'ΤΕ [1] συνεκάλεσεν Ἰησοῦς [2] τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς

---

91 *Alex. Ald.* Ἀβδών. *C.* Ἀβδώ. 92 *Alex.* Θελκάθ. al. Χελκάθ. 93 *Alex.* Ῥοάβ. 94 *C.* τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας. 95 *Alex.* Κέδες. 96 *Alex.* Ἐμαθδάρ. *O.* Ἐμάθ. *Ald. C.* Ἀμαθδώρ. 97 *Alex.* Νοεμμάν. *O.* Καραΐν. *Syr. Ald.* & *C.* Καρθάν. 98 *Alex.* Γηρσών. 99 *C.* τρεισκαίδεκα πόλεις, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς. Καί. 100 *O.* λοιποῖς ἔδωκεν ἐκ. 1 *Alex. Ald. C.* υἱῶν Ζαβουλών. 2 *Alex.* Ἐκνάμ. *Ald.* & *C.* Ἰεκναάμ. *O.* Ἰεκκομμάν. 3 *Alex. Ald. C.* Καρθά. *O.* Ῥεμμών. sed καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς desunt. 4 *Alex. Ald. C.* Δαμνά. *O.* Κασήρ. 5 *Alex. Ald. C.* αὐτῆς· καὶ τὴν Ναλώλ, [*C.* Νααλώλ. *Ald.* Δαλώλ] καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες. *O.* αὐτῆς· καὶ τὴν Ἐιλὰ, καὶ πόλεις τέσσαρες. 6 *C.* πόλεις τοῦ Ἰορδάνου. 7 *Alex.* κατὰ Ἱεριχώ. *Syr.* & *C.* τῆς Ἱεριχώ. 8 *Ald.* ἔδωκε τὴν πόλιν. 9 *Alex.* ἐρήμῳ τῇ Μισώρ. *O. Ald.* ἐρήμῳ· τὴν Μισώρ. *C.* desunt τὴν Μισὼ, ut & καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. 10 *O.* Ἰαζήρ· Καὶ τήν. * *Francof.* hic incip. v. 37, sequentesque versus aliter distinxit, ita ut 47 in hoc cap. sint versus. 11 *Alex. Ald.* Γεδσών. *O.* Κεδμώθ. *C.* Κεδσών. al. Γεδσώμ. 12 *Alex.* Μασφά. *Ox.* Μαφαάθ, & desunt καὶ τὰ περισπ. αὐτῆς.

13 *Alex. Ox. Ald. C.* τοῦ φυγαδευτηρίου. 14 *Alex.* τὴν Ῥαμὼθ ἐν γῇ Γαλαάδ. *O.* pro καὶ τὴν Ῥαμὼθ usque ad πᾶσαι habet, καὶ τὴν Σεβὰν, καὶ τὴν Ἀζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. 15 *Alex.* καὶ τὴν Μαναίμ. *Ald.* τὴν Μαναίμ. *C.* τὴν Μαανέμ. 16 *Alex.* Ἐσεβών. 17 *Syr.* τοῖς καταλελειμμένοις. 18 *Alex.* τοῦ Λευί. 19 *Alex.* ὅρια πόλις δώδεκα. *O.* ὅρια αὐτῶν πόλεις αὐτῶν δεκαδύο. *Ald. C.* ὅρια αὐτῶν πόλεις δεκαδύο. 20 *Alex.* αἱ πόλις. 21 *Alex.* τεσσερακονταοκτώ. 22 πόλις usque ad ταύταις *O.* desunt. *C.* pro πόλις habet πόλεις, καὶ πόλεις. 23 *C.* τῶν πόλεων. 24 *O.* οὕτως πάσαις. 25 καὶ συνετέλεσεν usque ad finem versus *C.* desunt. 26 *Alex.* αὐτῆς. 27 *Alex. Ald.* διὰ προστάγματος. *O.* κατὰ πρόσταγμα. 28 *O.* Θαμνασαράχ bis in hoc versu. 29 *O.* καὶ κατῴκησεν. *Ald.* ἣν ᾐτήσατο, καὶ ᾤκησεν. 30 *C.* Ἰσραηλίτας τούς. 31 *Ox.* ἐρήμῳ ἀπεριτμήτους, καί. 32 *Alex.* ἔθηκαν. 33 *Alex.* αὐτοῖς. 34 κύριος *Ox.* deest. 35 *Ald.* & *C.* ἀνέστη. 36 *Alex.* οὐδείς. 37 *Alex.* κύριος αὐτοῖς εἰς. *O.* αὐτοῖς εἰς. 38 *O.* λόγος ἀπό. *C.* ῥῆμα ἀπό. 39 πάντα παρεγένετο *Ox.* desunt. 40 *Alex.* παρεγένοντο.

Cap. 22. 1 *Ms. Ox.* ἐκάλεσεν. 2 *Ms. Alex.* τοὺς Ῥουβηνίτας.

2 [3] Μανασσῆ, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἀκηκόατε [4] πάντα ὅσα ἐνετείλατο [5] ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, [6] καὶ ἐπηκούσατε τῆς φωνῆς μου [7] κατὰ πάντα ὅσα [8] ἐνετείλατο ὑμῖν.

3 Οὐκ [9] ἐγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς [10] ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας [11] πλείους. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας [12] ἐφυλάξατε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ [13] ὑμῶν.

4 [14] Νῦν δὲ κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς [15] ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς. νῦν οὖν [16] ἀποστραφέντες, ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν [17] Μωυσῆς [18] ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἀλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο [19] ἡμῖν ποιεῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου· ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεὸν [20] ἡμῶν, πορεύεσθαι [21] πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, [22] φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ [23] προσκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης [24] τῆς διανοίας ὑμῶν, [25] καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

6 Καὶ [26] εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.

7 Καὶ [27] τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε [28] Μωυσῆς ἐν τῇ [29] Βασανίτιδι, καὶ [30] τῷ ἡμίσει ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν [31] αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν. * καὶ ἡνίκα [32] ἐξαπέστειλεν [33] αὐτοὺς [34] Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν [35] αὐτούς.

8 Καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς [36] ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους [37] αὐτῶν· καὶ [38] κτήνη πολλὰ σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ [39] χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ ἱματισμὸν [40] πολὺν διείλαντο τὴν προνομὴν [41] τῶν [42] ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

9 [43] Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [44] ἐν Σηλὼ [45] ἐν γῇ Χαναὰν ἀπελθεῖν [46] εἰς τὴν Γαλαὰδ εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν [47] ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

10 Καὶ [48] ἦλθον εἰς Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν. καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς [49] Μανασσῆ ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, [50] βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν.

11 Καὶ ἤκουσαν [51] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λεγόντων, Ἰδοὺ [52] ᾠκοδομήκασιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ βωμὸν ἐφ' [53] ὁρίων γῆς Χαναὰν ἐπὶ τοῦ [54] Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν Ἰσραήλ.

12 [55] Καὶ συνηθροίσθησαν πάντες [56] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [57] εἰς Σηλὼ, ὥστε [58] ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς.

13 Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς υἱοὺς [59] Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ [60] πρὸς τοὺς υἱοὺς ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ εἰς [61] γῆν Γαλαὰδ, τόν τε Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ [62] υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως,

14 Καὶ [63] δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ· ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν [64] φυλῶν Ἰσραήλ· [65] ἄρχοντες [66] οἴκων πατριῶν εἰσι χιλίαρχοι Ἰσραήλ.

15 Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ [67] πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ πρὸς τοὺς [68] ἡμίσεις φυλῆς

---

3 *O.* υἱῶν Μανασσῆ. 4 *Comp. ed.* σύμπαντα. 5 *Alex.* ἡμῖν. 6 *Alex.* καὶ * οὐκ εἰσηκούσατε. *C.* καὶ ἐπηκούσατε. *O.* καὶ εἰσηκούσατε. 7 *Ald. ed.* καὶ τά. 8 *Alex.* ἐνετειλάμεν. *O. Ald. C.* ἐνετειλάμην. 9 *Alex.* ἐγκαταλείπατε. *Ald.* ἐγκατελείπετε. *O.* καταλελοίπατε. 10 *Alex.* ἡμῶν. 11 *Alex.* καὶ πλίους. *Ald.* & *C.* καὶ πλείους. *Ox.* τὰς πολλὰς καί. 12 *C.* ἐφυλάξασθε. 13 *O. C.* ἡμῶν. 14 *Alex.* Νυνί. 15 *Ald.* ὑμῶν ··· ὑμῶν. 16 *O.* ἀποστραφέντες οὖν, καὶ ἀπ. 17 *C.* Μωϋσῆς δοῦλος κυρίου ἐν. 18 ἐν τῷ *O.* desunt. 19 *Alex.* ἡμῖν Μωυσῆς. *Syr.* etiam leg. ἡμῖν. *Ox. Ald. C.* ὑμῖν Μωυσῆς. 20 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν. 21 *O. Ald. C.* ἐν πάσαις. 22 *Alex.* & *C.* φυλάσσεσθαι. *O.* καὶ φυλάξασθαι. 23 *C.* προστίθεσθαι. 24 *Alex. O. Ald.* τῆς καρδίας ὑμῶν. 25 καὶ ἐξ ὅλης usque ad finem versus *O.* desunt. 26 *Ald.* εὐλογήσας αὐτοὺς Ἰησοῦς, ἐξαπ. 27 *Alex.* τοῖς ἥμισει. *O. Ald. C.* τοῖς ἡμίσεσι. 28 *O.* Ἰησοῦς. 29 *Alex. O. Ald.* Βασάν. 30 *Alex.* τοῖς ἥμισιν. *Ald. C.* τοῖς ἡμίσεσι. *O.* desunt, ut & quæ sequuntur, usque ad θάλασσαν. 31 *Alex. Ald.* αὐτῶν παρὰ θάλασσαν. *O.* & *C.* pro αὐτοῦ etiam habent αὐτῶν. & ἐν τῷ desunt *C. ed.* quæ pro παρὰ habet κατά. * *Francof.* hic incip. vers. 8. 32 *O.* ἀπέστειλεν. 33 αὐτοὺς *O.* deest. 34 Ἰησοῦς *Ald.* deest. 35 *Alex. Ald. C.* αὐτοὺς, λέγων, Ἐν. *O.* αὐτοὺς, λέγων, Καὶ ἐν. 36 *O.* ἀναλύετε. 37 *O.* ὑμῶν. 38 *O.* ἐν κτήνεσι πολλοῖς. 39 *Alex.* χρυσίον, καὶ ἱματισμόν. *Ald.* & *C.* χρυσίον, καὶ χαλκὸν, καὶ σίδηρον, καὶ ἱματισμόν. *O.* χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ χαλκὸν, καὶ ἱματισμόν. 40 *Alex.* & *C.* πολὺν σφόδρα διείλαντο. *Ald.* πολὺν σφόδρα, καὶ διείλαντο. 41 *Ox.* πᾶσαν τὴν. 42 *Alex.* ἐχθρῶν αὐτῶν μετά. 43 *C.* Καὶ ἀπέστρεψαν, καὶ ἐπορ. 44 *Alex.* ἐκ Σηλώ. *Ald.* ἐν Σηλών. *C.* ἐν Συλώ. 45 *Alex. Ox. Ald.* ἐκ γῆς. 46 *Alex.* εἰς γῆν Γαλαὰδ εἰς. 47 *Alex.* ἐκληρονόμησαν διά. *O.* ἐκληρον. ἐν αὐτῇ διά. 48 *Alex. Ald.* & *C.* ἤλθοσαν εἰς Γαλιλώθ τοῦ. 49 *O.* υἱῶν Μανασσῆ. 50 *O.* μέγαν. Καί. 51 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ usque ad finem versus *Ox.* desunt. 52 *Alex.* & *C.* ᾠκοδόμησαν. 53 *O.* ὅριον. 54 *Alex.* Γαλιλώθ. *Ald.* Γαλιώθ. *Sym.* ὅρια. 55 *C.* Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ συνηθ. 56 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ *O.* desunt. 57 *O.* ἐν. 58 *Alex.* ἀναβῆναι ἐκπολ. αὐτούς. *C.* ἀναβάντας αὐτοὺς ἐκπολεμ. *O.* ἀναβῆναι, καὶ ἐκπ. αὐτούς. 59 Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς *O.* desunt. 60 *Alex.* πρὸς τὸ ἥμισει. *O. Ald. C.* πρὸς τὸ ἥμισυ. 61 *O.* τήν. 62 *O.* τοῦ ἱερέως, Καί. 63 *Ox.* δέκα ἄνδρας τῶν. 64 *Alex.* τῶν φυλῶν. 65 *Ald.* & *C.* ἄνδρες ἄρχοντες. 66 οἴκων *O.* deest. 67 *O.* πρὸς αὐτοὺς λέγοντες, Τάδε. 68 *Ald.* & *C.* ἥμισυ.

Μανασ-

Μανασσῆ [69] εἰς γῆν Γαλαάδ· καὶ ἐλάλησαν
16 πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες, Τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου, Τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη, ἣν ἐπλημμελήσατε [70] ἐναντίον τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ [71] κυρίου [72] οἰκοδομήσαντες [73] ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάτας [74] ὑμᾶς γενέσθαι [75] ἀπὸ τοῦ κυρίου;
17 Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογώρ, ὅτι [76] οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης; καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου.
18 Καὶ ὑμεῖς [77] ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ κυρίου· [78] καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου, καὶ αὔριον ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ [79] ἔσται ἡ ὀργή.
19 Καὶ νῦν εἰ [80] μικρὰ ἡ γῆ ὑμῶν τῆς κατασχέσεως [81] ὑμῶν, [82] διάβητε [83] εἰς τὴν γῆν τῆς [84] κυρίου κατασχέσεως, [85] οὗ [86] κατασκηνοῖ ἐκεῖ [87] ἡ σκηνὴ κυρίου, καὶ [88] κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν· καὶ [89] μὴ ἀπὸ θεοῦ ἀποστάται [90] γενήθητε, [91] καὶ ὑμεῖς μὴ ἀποστῆτε ἀπὸ κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
20 Οὐκ ἰδοὺ [92] Ἄχαρ ὁ τοῦ Ζαρὰ [93] πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ [94] πᾶσαν συναγωγὴν [95] Ἰσραὴλ ἐγενήθη [96] ὀργή; καὶ οὗτος [97] εἷς αὐτὸς ἀπέθανε [98] τῇ [99] ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ.
21 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ἰσραήλ, λέγοντες,
22 [100] Ὁ θεὸς θεὸς κύριός ἐστι, καὶ ὁ θεὸς [1] θεὸς αὐτὸς οἶδε, καὶ Ἰσραὴλ αὐτὸς [2] γνώσεται· εἰ ἐν [3] ἀποστασίᾳ [4] ἐπλημμελήσαμεν [5] ἔναντι τοῦ κυρίου, μὴ [6] ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.
23 Καὶ εἰ ᾠκοδομήσαμεν ἑαυτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι [7] ἀπὸ κυρίου [8] τοῦ θεοῦ ἡμῶν, [9] ὥστε ἀναβιβάσαι [10] ἐπ' αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, [11] ὥστε ποιῆσαι ἐπ' [12] αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, [13] κύριος ἐκζητήσει.
24 Ἀλλ' ἕνεκεν εὐλαβείας [14] ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες, Ἵνα [15] μὴ εἴπωσιν αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις [16] ἡμῶν, Τί ὑμῖν
25 καὶ κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ; Καὶ ὅρια ἔθηκε κύριος ἀναμέσον [17] ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, καὶ οὐκ [18] ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου· καὶ [19] ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν [20] τοὺς υἱοὺς
26 ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον. Καὶ [21] εἴπαμεν ποιῆσαι [22] οὕτω, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον [23] οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνε-
27 κεν θυσιῶν, Ἀλλ' [24] ἵνα [25] ᾖ τοῦτο μαρτύριον ἀναμέσον [26] ἡμῶν καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μεθ' [27] ἡμᾶς, τοῦ λατρεύειν [28] λατρείαν κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ, ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν [29] καὶ ἐν ταῖς [30] θυσίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν· [31] καὶ οὐκ ἐροῦσι τὰ τέκνα [32] ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν [33] αὔριον, Οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου.
28 Καὶ εἴπαμεν, Ἐὰν γένηται ποτε καὶ λαλήσωσι πρὸς ἡμᾶς, [34] ἢ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον, καὶ [35] ἐροῦσιν, Ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου [36] κυρίου, ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν [37] οὐχ ἕνε-

---

69 *Alex.* εἰς τὴν Γαλαάδ. 70 *Alex. O.* & *C.* ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. *Ald.* ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ. 71 *Ald.* κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ οἰκ. *C.* ὄπισθεν κυρίου οἰκ. 72 *Alex.* ᾠκοδομήσαντες. *O.* οἰκοδομῆσαι. 73 ὑμῖν *Alex. O. Ald. C.* deest. 74 *Ald.* ὑμᾶς γενέσθαι σήμερον ἀπό. *C.* γενέσθαι ὑμᾶς σήμερον ἀπό. *O.* καὶ γενέσθαι ὑμᾶς ἀποστάτας κυρίου ἀπό. 75 *Alex.* ἀπὸ κυρίου. 76 *Alex.* οὐ κεκαθαρίσμεθα. 77 *Alex.* ἀποστραφήσεσθαι. *O. Ald.* ἀποστραφήσεσθε. 78 καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου *O.* & *C.* desunt. 79 *Alex.* ἔσται ὀργή. *Ald.* ἔσται ἡ ὀργὴ κυρίου. 80 *Alex. O. Ald.* μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς. *C.* μικρὰ ἡ γῆ τῆς. Pro μικρὰ *Aq.* vertit ἀκάθαρτος. *Sym.* βέβηλη. unde hic pro μικρὰ videtur legendum μιαρὰ, uti animadvertit etiam *Masius*. 81 ὑμῶν *O.* deest. 82 *Ald.* διάβητε ὑμεῖς εἰς. 83 *Alex.* ἐπὶ τὴν γῆν τῆς. 84 *Alex. C.* & *O.* κατασχέσεως κυρίου. 85 *C.* ὅπου. 86 *Ox.* ἐστὶν ἡ. 87 *Alex.* ἡ κιβωτὸς κυρίου. 88 *Alex.* κατακληρονομήσατε. 89 *Alex. Ald.* μὴ ἀπὸ κυρίου ἀποστάται (*Alex.* ἀποστάτε.) *O. C.* ἀπὸ κυρίου μὴ ἀποστάται. 90 *O.* γίνεσθε. 91 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ ἀπὸ (*Ald.* ἀφ') ἡμῶν μὴ ἀποστῆτε, διὰ τό. *O.* καὶ μὴ ἀποστῆτε, διὰ τό. 92 *Alex.* Ἄχαν. 93 *Ox. C.* πλημμέλειαν. 94 *Alex.* πᾶσαν τὴν συναγωγήν. 95 Ἰσραὴλ *O. C.* deest. 96 *Ox.* ὀργὴ κυρίου; καί. 97 *Alex. Ald.* εἷς μόνος ἦν, μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν. *C.* εἷς μόνος, μὴ οὗτος μόνος ἀπέθ. *O.* μόνος ἦν, μὴ μόνος αὐτὸς ἀπέθ. 98 *O. Ald. C.* ἐν τῇ. 99 *C.* ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. Καί. 100 *O.* Ὁ θεὸς αὐτός ἐστι κύριος ὁ θεός, καὶ αὐτὸς οἶδε. 1 *Alex. Ald. C.* θεὸς κύριος αὐτός. 2 *O.* διαγνώσεται. 3 *Alex.* ἀποστάσει. 4 *O.* πεπλημμελήκαμεν. 5 *Alex.* ἔναντι κυρίου. *Ald.* ἀπέναντι κυρίου. 6 *O. C.* ῥύσεται. 7 *Ald.* ἡμᾶς ἀπό. 8 τοῦ θεοῦ ἡμῶν *C.* desunt. 9 *C.* ἢ ὥστε. *O.* καί. 10 *O. Ald.* ἡμᾶς ἐπ' αὐτό. *C.* ἐπ' αὐτοῦ. *O.* ἐπ' αὐτῷ. 11 *Alex. O. Ald.* & *C.* ἢ ὥστε. 12 *O.* αὐτόν. 13 *Alex. O. Ald.* & *C.* κύριος αὐτὸς ἐκζητήσῃ. (*Alex.* ἐκζητήσει. *Ald. O.* σαι vel σοι.) 14 *O.* ῥημάτων. 15 *Alex. Ald. C.* μὴ αὔριον εἴπωσιν τά. 16 *Alex. Ald. C.* ἡμῶν, λέγοντες, Τί ὑμῖν κυρίῳ. (*C.* καὶ κυρ.) 17 *Alex. O. Ald.* ὑμῶν καὶ ἡμῶν. *C.* ἡμῶν καὶ ὑμῶν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ. 18 *O.* ἔσται. 19 *C.* ἀλλοτριώσουσιν. 20 *Alex. O. C.* τοὺς υἱούς. 21 al. εἴπομεν. 22 *Alex.* οὕτως. 23 *Alex.* οὐκ. 24 ἵνα *O.* deest. 25 *Alex. Ald.* & *C.* ᾖ μαρτύριον τοῦτο. 26 *Alex.* ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν τέκνων ἡμῶν μεθ'. *Ald.* ὑμῶν καὶ ἡμῶν καὶ ἀναμέσον τῶν τέκνων ἡμῶν μεθ'. *C.* ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν γενεῶν ἡμ. μεθ'. 27 *Ald.* ὑμᾶς. 28 *O.* κυρίῳ ἐν. 29 καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν *O. Ald.* desunt. 30 *Alex.* θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν. 31 καὶ οὐκ ἐροῦσι usque ad finem versus *O.* desunt. 32 *Ald.* ἡμῶν ··· ὑμῶν. 33 αὔριον *C.* ponit ante τοῖς τέκνοις. 34 *Alex.* ἢ καὶ ταῖς. *O.* desunt ἢ ··· αὔριον. 35 *C.* ἐροῦμεν. 36 κυρίου *O.* deest. 37 *Alex.* οὐκ.

κων καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν [38] θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριόν [39] ἐστιν ἀναμέσον [40] ὑμῶν καὶ ἀναμέσον ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον [41] τῶν υἱῶν ἡμῶν. 29 Μὴ γένοιτο [42] οὖν ἡμᾶς [43] ἀποστραφῆναι ἀπὸ κυρίου [44] ἐν τῇ σήμερον [45] ἡμέρᾳ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, ὥστε οἰκοδομῆσαι [46] ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι, καὶ τῶν θυσίαις [47] Σαλαμὶν, καὶ τῇ θυσίᾳ [48] τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου [49] κυρίου ὅ ἐστιν 30 [50] ἐναντίον τῆς σκηνῆς [51] αὐτοῦ. Καὶ [52] ἀκούσας Φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς [53] Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς λόγους [54] οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ [55] καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς. 31 Καὶ εἶπε [56] Φινεὲς ὁ ἱερεὺς τοῖς [57] υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ καὶ [58] τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' [59] ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου [60] πλημμέλειαν, [61] καὶ ὅτι [62] ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ 32 ἐκ χειρὸς κυρίου. Καὶ ἀπέστρεψε [63] Φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ [64] ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γὰδ [65] καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ [66] ἐκ τῆς Γαλαὰδ εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ ἀπεκρίθησαν [67] αὐτοῖς τοὺς λόγους. 33 Καὶ [68] ἤρεσε τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. [69] καὶ ἐλάλησαν [70] πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν [71] υἱῶν Ἰσραήλ. [72] καὶ [73] εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον [74] ἐξολοθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν Ῥουβὴν καὶ τῶν υἱῶν Γὰδ [75] καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. [76] καὶ κατῴκησαν ἐπ' αὐτῆς. 34 Καὶ [77] ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς [78] τὸν βωμὸν [79] τῶν Ῥουβὴν καὶ τῶν Γὰδ [80] καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, καὶ [81] εἶπεν, Ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον αὐτῶν, ὅτι κύριος [82] ὁ θεὸς αὐτῶν ἐστι.

Κεφ. κγ'. 23.

1 Καὶ ἐγένετο [1] μεθ' ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ καταπαῦσαι [2] κύριον τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν [3] αὐτοῦ κυκλόθεν, καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος [4] προβεβηκὼς τῶν ἡμέραις. 2 Καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [5] καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας [6] αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ [7] εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα τῶν ἡμέραις. 3 Ὑμεῖς δὲ [8] ἑωράκατε ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς [9] ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἀπὸ προσώπου [10] ἡμῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς [11] ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν. 4 Ἴδετε [12] ὅτι ἐπέρριφα [13] ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις [14] εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου [15] πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης [16] ὁριεῖ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου. 5 Κύριος δὲ ὁ θεὸς [17] ἡμῶν [18] οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου [19] ἡμῶν, ἕως ἂν ἀπό-

38 *O.* θυσίας. 39 *O.* τοῦτό ἐστιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἡμῶν. Μή. 40 *Alex. Ald.* ἡμῶν καὶ ἀναμέσον ὑμῶν. 41 *Alex. Ald.* τῶν τέκνων ἡμῶν. 42 οὖν *C.* deest. 43 *Alex. O. Ald. C.* ἀποστῆναι. 44 *Ald.* ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ. *C.* ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις. *O.* desunt, ut & ἀπὸ κυρίου, quod sequitur. 45 *Alex.* ἡμέρᾳ, ὥστε. 46 ἡμᾶς *O.* deest. 47 *O.* τῶν σωτηρίων ἡμῶν, πλήν. *C.* quoque deest Σαλαμίν. 48 *Alex. Ald.* τῶν σωτηρίων. 49 *Alex. O. Ald. C.* κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὅ ἐστιν. 50 *Alex.* ἀπεναντίον. *O. Ald.* ἀπέναντι. 51 *Ox.* τοῦ μαρτυρίου. Καί. 52 *Alex.* ἀκούσαντες. *C.* ἤκουσεν. 53 Ἰσραὴλ *Alex.* & *Ald.* deest. *C.* habet καὶ οἱ χιλίαρχοι Ἰσραήλ. 54 *O.* τούτους ἤρεσεν αὐτοῖς. Καί. 55 *Alex.* καὶ ὁ ἡμισεις. *C.* καὶ οἱ υἱοὶ, & deest φυλῆς. 56 *C.* Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ. 57 υἱοῖς *O.* deest. 58 *C.* τοῖς υἱοῖς Μαν. 59 *O.* ὑμῶν. 60 πλημμέλειαν *O.* deest. *C.* habet πλημμέλειαν ταύτην. 61 καὶ *O.* deest. 62 *Alex.* ἐρύσασθε. *O.* ἐρρύσας. 63 *C.* Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ὁ. 64 *Alex.* ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἀπό. *Ald.* ἄρχοντες πατριῶν ἀπό. 65 καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ *C.* desunt. 66 *Alex.* ἐκ γῆς Γαλ. *O.* ἐκ τῆς γῆς Γαλ. 67 *O.* τοῖς Ἰσραηλίταις τούς. 68 *Ald.* & *C.* ἤρεσεν ὁ λόγος τοῖς. 69 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ εὐλόγησαν τόν. 70 *Ox.* pro πρὸς τοὺς υἱοὺς habet τοῖς υἱοῖς, & ponit post θεὸν υἱῶν Ἰσραήλ. 71 υἱῶν *O.* deest. 72 *Alex.* καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν. 73 *C.* οὐκ ἔτι εἶπαν ἀναβ. *O.* οὐκ εἶπον ἐπαναβῆναι. 74 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 75 καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ *O.* & *C.* desunt. 76 *C.* ἦν κατῴκ. 77 *O.* & *C.* ἐπωνόμασαν. & deest Ἰησοῦς. 78 τὸν βωμὸν *C.* ponit post Γάδ. 79 *Alex.* * τοῦ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γάδ. *Ald.* & *C.* τῷ··· καὶ τῷ Γάδ. *Ox.* καὶ τοῦ Γάδ. 80 *Alex. Ald.* καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ. *C.* desunt. 81 *C.* εἶπαν. *O.* deest, ut & καί. 82 *Alex. O. Ald.* ὁ θεὸς θεὸς αὐτῶν. *C.* αὐτὸς ὁ θεὸς αὐτῶν.

Cap. 23. 1 *Ms. Alex.* μετὰ ἡμέρας. 2 *Alex. O. Ald.* & *C.* κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. 3 *O.* αὐτῶν. 4 *Alex.* προβεβηκὼς ἡμέραις. *O.* desunt. 5 *Alex.* κατὰ τήν. 6 *O.* καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς δικαστὰς, & ponit post γραμματεῖς αὐτῶν. 7 *Alex. Ald.* εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγώ. 8 *Alex.* ἑοράκατε πάντα ὅσα. *Ald.* & *C.* ἑωράκατε σύμπαντα ὅσα. 9 *Ald.* ὑμῶν··· ὑμῶν. *Ox.* & *C.* ἡμῶν··· ὑμῶν. 10 *Alex.* ὑμῶν. 11 *Alex. Ald.* & *C.* ὑμῶν (*C.* ἡμῶν) αὐτὸς ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν. (*Ald.* ἡμῖν.) *O.* ὑμῶν ὁ συνεκπολεμήσας αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν. 12 *Alex.* ὅτι ἐπέρριφα. *C.* ὅπερ εἶπα, ἐπέρριψα. *O.* ὅπερ εἶπον. *Ald.* ὅτι ἀπέρριψα. 13 ὑμῖν *O.* deest. 14 *O.* ἐν ταῖς φυλαῖς. 15 *Alex.* πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξωλέθρευσα. *O.* ταῦτα ἐξολοθρεύσεται. *Ald.* & *C.* π. τ. ἔθνη ἐξωλόθρευσα. 16 *O.* ἥτις ὁριεῖ. 17 *Ox. Ald. C.* ὑμῶν. 18 *Alex. O. Ald.* αὐτὸς ἐξολοθρεύσει. (*Alex.* ἐξολεθρεύσει.) 19 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν.

λωνται·

λων)· καὶ [20] ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια, [21] ἕως ἂν [22] ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ [23] κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς [24] ἡμῶν ὑμῖν.

6 [25] Κατισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν [26] πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου Μωυσῆ, ἵνα μὴ [27] ἐκκλίνητε [28] εἰς 7 δεξιὰ [29] ἢ εὐώνυμα, Ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα [30] ταῦτα· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, [31] οὐδὲ μὴ λατρεύσητε, οὐδὲ 8 μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς, [32] Ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ [33] ἡμῶν [34] προσκολληθήσεσθε, καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9 Καὶ [35] ἐξολοθρεύσει [36] αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου [37] ὑμῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά· [38] καὶ οὐδεὶς ἀντέστη κατενώπιον [39] ἡμῶν ἕως τῆς 10 ἡμέρας ταύτης. [40] Εἷς ὑμῶν ἐδίωξε χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς [41] ἡμῶν οὗτος [42] ἐξεπολέμει ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν [43] ἡμῖν.

11 Καὶ φυλάξασθε [44] σφόδρα τοῦ ἀγαπᾷν κύριον 12 τὸν θεὸν [45] ἡμῶν. Ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε [46] καὶ προστεθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι [47] τούτοις τοῖς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγαμίας ποιήσητε πρὸς αὐτοὺς, καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς 13 καὶ αὐτοὶ ὑμῖν, [48] Γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ [49] κύριος τοῦ [50] ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας, καὶ εἰς σκάνδαλα, [51] καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν, καὶ εἰς [52] βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ἕως ἂν [53] ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς ἀγαθῆς ταύτης, [54] ἣν ἔδωκεν 14 [55] ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς [56] ὑμῶν. Ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω [57] τὴν ὁδὸν, καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε [58] τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, διότι οὐκ [59] ἔπεσεν [60] εἷς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν [61] λόγων, ὧν [62] εἶπε κύριος ὁ θεὸς [63] ἡμῶν [64] πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν, [65] οὐ διεφώνησεν ἐξ [66] αὐτῶν.

15 Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἥκει [67] πρὸς ἡμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλὰ, ἃ ἐλάλησε [68] κύριος [69] ἐφ' ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει [70] κύριος ὁ θεὸς ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ ἕως [71] ἂν [72] ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς [73] τῆς ἀγαθῆς 16 ταύτης, ἧς ἔδωκε [74] κύριος ὑμῖν, Ἐν [75] τῷ παραβαίνειν ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ [76] ἡμῶν, ἣν ἐνετείλατο [77] ἡμῖν, καὶ πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε [78] αὐτοῖς.

Κεφ. κδʹ. 24.

1 ΚΑὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς [1] πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ [2] εἰς [3] Σηλὼ, καὶ συνεκάλεσε [4] τοὺς πρεσβυτέρους [5] αὐτῶν καὶ τοὺς [6] γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ [7] ἔστησεν αὐ- 2 τοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν [8] λαόν, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς [9] Ἰσραήλ, Πέραν τοῦ ποταμοῦ παρῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, Θάρα ὁ πατὴρ Ἀβραὰμ, καὶ ὁ πατὴρ Ναχὼρ, καὶ ἐ-

---

20 *Alex.* ἀποστείλῃ. *O.* ἐπαποστελεῖ. 21 *C.* καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου. 22 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 23 *Alex.* κατακληρονομήσατε. 24 *Ald.* & *C.* ὑμῶν. 25 *Ald.* Καὶ κατισχύσατε φυλ. 26 *C.* σύμπαντα. *O.* deest. 27 *O.* παραβῆτε. 28 *C.* ἀπ' αὐτοῦ εἰς. *O.* deest. 29 *Alex. Ald.* & *C.* ἢ εἰς εὐώνυμα. 30 *C.* ταῦτα μεθ' ὑμῶν· καί. 31 *Alex. Ald. O.* οὔτε μὴ λατρεύσητε (*Alex.* λατρεύσηται αὐτοῖς. *O.* λατρεύσητε ἑαυτοῖς) οὔτε. *C.* καὶ οὐκ ὀμνῆτε, οὐδὲ μὴ λατρεύσητε, οὐδέ. 32 *Alex. Ald.* Ἀλλ' ἤ. 33 *Ald.* & *C.* ὑμῶν. 34 *Ox.* προσκυνήσετε. 35 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. 36 *Alex. Ald.* κύριος αὐτοὺς ἀπό. *O.* κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτοὺς ἀπό. 37 *C.* ἡμῶν. 38 *Alex. Ald. C.* καὶ ὑμῖν οὐδείς. *O.* καὶ ἡμῖν οὐδείς. 39 *Alex. Ald. C.* ὑμῶν. 40 *Ald.* Ἀνὴρ εἷς. 41 *Ald.* ὑμῶν. 42 *Ald.* συνεκπολεμεῖ. *O.* ἐξεπολέμησεν αὐτούς. 43 *C.* ὑμῖν. *O.* μεθ' ἡμῶν. 44 *Ald.* σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν τοῦ. 45 *Ald. C.* ὑμῶν. 46 *Alex.* καὶ ὑπολειφθῆται τοῖς ὑπολειφθεῖσιν. *O. Ald. C.* καὶ προστεθῆτε τοῖς ὑπολ. 47 *Alex.* τούτοις, καί. 48 *Alex.* Γνώσει γνώσεσθε. *Ald.* & *C.* Γνώσει γινώσκετε. 49 *C.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξολ. 50 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 51 *O.* ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν. 52 *O.* σκολ. 53 *C.* ἀπολεῖσθαι. 54 *Alex. Ald. C.* ἧς. 55 ὑμῖν *O.* deest. 56 *O.* ἡμῶν. 57 *Ald. C.* σήμερον τὴν ὁδόν. 58 *C.* ἐν ὅλῃ τῇ··· ἐν ὅλῃ τῇ. *O.* ἐν τῇ··· ἐν τῇ. 59 *O. Ald. C.* διέπεσεν. 60 *Alex. O. Ald. C.* λόγος εἷς. 61 *C.* λόγων τῶν ἀγαθῶν, ὧν. *O.* τῶν καλῶν, ὧν. 62 *O.* ἐποίησε. 63 *Ald.* ὑμῶν. 64 *Alex. Ald. C.* πρὸς ὑμᾶς, πάντα ἥκει (*C.* τὰ ἀνήκοντα) ὑμῖν. *O.* πρὸς ἡμᾶς πάντα ἃ εἰρήκει ἡμῖν. 65 *Alex. Ox. Ald.* ἓν οὐ διαπεφώνηκεν. 66 *C.* αὐτῶν ῥῆμα ἕν. 67 *Alex. O. Ald. C.* ἐφ' ὑμᾶς. 68 *C.* κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐφ'. 69 *O.* πρὸς ἡμᾶς. 70 *Alex. Ald. C.* κύριος ἐφ' ὑμᾶς. 71 ἂν *C.* deest. 72 *Alex.* ἐξολεθρεύσῃ. 73 τῆς ἀγαθῆς *O.* desunt. 74 *Alex. Ald. C.* ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, Ἐν. *O.* ἡμῖν Κύριος, Ἐν. 75 *Alex. Ald.* τῷ παραβαίνειν. 76 *Alex. O. Ald.* & *C.* ὑμῶν. 77 *Alex. O. Ald. C.* ὑμῖν. 78 *O.* αὐτοῖς, καὶ θυμωθεὶς κύριος ἐφ' ὑμᾶς ἀπολέσῃ ὑμᾶς ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκεν ὑμῖν. *Ald.* & *C.* αὐτοῖς, καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀποστρέψει σε (*C.* ἀπολεῖσθε τό.) τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν (*C.* ὑμῖν κύριος.)

Cap. 24. 1 *Mſ. Alex.* πάσας τὰς φυλάς. 2 *Alex.* ἐν. 3 *Ald. ed.* & *Comp.* Συχέμ. 4 *Alex.* & *Ox.* πάντας τοὺς πρεσβυτέρους. 5 *Alex.* & *C.* Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν· καὶ τούς. *Ald.* καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τούς. 6 *Ald.* & *C.* δικαστὰς··· γραμματεῖς. 7 *Alex.* ἔστησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. *Ald.* & *C.* ἔστησαν ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. *Ox.* ἔστησεν ἔναντι τοῦ θεοῦ. 8 *Alex. Ald.* λαὸν, λέγων, Τάδε. 9 *Alex.* τοῦ Ἰσραὴλ, λέγων, Πέραν.

λάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις. **3** Καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα [10] ὑμῶν τὸν Ἀβραὰμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ [11] γῇ· **4** καὶ ἐπλήθυνα [12] αὐτοῦ σπέρμα, [13] Καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν Ἰσαάκ, [14] καὶ τῷ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. καὶ ἔδωκα τῷ Ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ [15] κληρονομῆσαι αὐτῷ. καὶ Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, [16] καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα [17] καὶ πολὺ καὶ κραταιόν. καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι. **5** Καὶ [18] ἐπάταξα τὴν Αἴγυπτον ἐν [19] σημείοις **6** [20] οἷς [21] ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. Καὶ [22] μετὰ ταῦτα [23] ἐξήγαγε [24] τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήλθατε εἰς τὴν [25] θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων [26] ἡμῶν ἐν ἅρμασι καὶ [27] ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. **7** Καὶ [28] ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον· καὶ ἔδωκε νεφέλην καὶ γνόφον ἀναμέσον [29] ἡμῶν καὶ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν, καὶ [30] ἐκάλυψεν [31] αὐτούς. καὶ [32] εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ [33] ὑμῶν ὅσα ἐποίησε κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· καὶ ἦτε **8** ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους. Καὶ ἤγαγεν [34] ἡμᾶς εἰς γῆν Ἀμορραίων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, [35] καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος [36] εἰς τὰς χεῖρας [37] ἡμῶν· καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ [38] ἐξωλοθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

9 Καὶ ἀνέστη Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωάβ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν Βαλαὰμ [39] ἀράσασθαι [40] ἡμῖν. **10** Καὶ οὐκ ἠθέλησε [41] κύριος ὁ θεός [42] σου ἀπολέσαι σε· καὶ εὐλογίαις εὐλόγησεν [43] ἡμᾶς, καὶ ἐξείλατο [44] ἡμᾶς ἐκ χειρῶν [45] αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτούς. **11** Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς Ἱεριχώ. καὶ ἐπολέμησαν πρὸς [46] ἡμᾶς οἱ κατοικοῦντες [47] Ἱεριχὼ ὁ Ἀμορραῖος, [48] καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος. καὶ παρέδωκεν [49] αὐτοὺς κύριος εἰς [50] τὰς χεῖρας [51] ἡμῶν. **12** Καὶ [52] ἐξαπέστειλε προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκίαν. [53] καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου [54] ἡμῶν δώδεκα βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου. **13** Καὶ ἔδωκεν [55] ὑμῖν [56] γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε [57] ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις [58] ἃς οὐκ ᾠκοδομήκατε, καὶ κατῳκίσθητε [59] ἐν αὐταῖς, καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας [60] οὓς οὐκ ἐφυτεύσατε ὑμεῖς, ἔσθετε. **14** Καὶ νῦν φοβήθητε [61] κύριον, καὶ λατρεύσατε αὐτῷ [62] ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ περιέλεσθε τοὺς θεοὺς [63] τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες [64] ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε κυρίῳ. **15** Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει [65] ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ, [66] ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων [67] ὑμῶν, τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν Ἀμορραίων, ἐν οἷς [68] ὑμεῖς κατοικεῖτε [69] ἐπὶ τῆς γῆς αὐ-

---

10 *Alex.* ὑμῶν Ἀβραάμ. 11 *Ald.* & *C.* γῇ Χαναάν· καί. 12 *Alex. Ald.* & *C.* τὸ σπέρμα αὐτοῦ, Καί. 13 *Alex.* Καί γε ἔδωκα. 14 *O.* & *C.* καὶ ἔδωκα τῷ. 15 *Alex. O. Ald.* & *C.* κληρονομίαν αὐτῷ. 16 καὶ ἐγένοντο usque ad finem versus desunt in *C. Ox.* καὶ ἐγένετο. 17 *Ald.* πολύ τε καί. 18 *Alex. O. Ald.* ἐπάταξεν κύριος τήν. *C.* ἀπέστειλα Μωυσῆν, καὶ Ἀαρών, καὶ ἐπάταξεν τήν. 19 σημείοις *C.* deest. 20 οἷς usque ad finem versus *Ox.* desunt. 21 *Alex. Ald.* & *C.* ἐποίησεν. 22 μετὰ ταῦτα *C.* desunt. 23 *Ald.* ἐξήγαγον. 24 *Alex. Ald.* ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. *C.* τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγ. *O.* ὑμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγ. 25 *Alex. O. Ald. C.* θάλασσαν. καί. 26 *O. Ald. C.* ὑμῶν. 27 *O.* ἱππεῦσι ἐπὶ τήν. 28 *C.* ἐβοήσαμεν. *O.* ἀνεβόησαν. 29 *C.* ὑμῶν. 30 *O.* ἐπείρασαν αὐτόν. καί. 31 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. 32 *C.* ἴδοσαν. *O.* ἴδον. 33 *Alex.* ἡμῶν. atque ita legit *Syr.* 34 *Alex. O. Ald. C.* ὑμᾶς. 35 *Alex. O. Ald. C.* καὶ παρετάξαντο (*Alex.* παρετάξατο) ὑμῖν, καὶ παρέδωκεν. 36 *Alex.* εἰς χεῖρας. 37 *Alex. O. Ald. C.* ὑμῶν. 38 *Alex.* ἐξωλεθρεύσατε. 39 *C.* υἱὸν Βεὼρ ἀράσασθαι. 40 *Alex. Ald.* & *C.* ὑμῖν. *O.* ἡμᾶς. 41 *Alex.* κύριος ἀπολέσαι σε· καὶ εὐλογίαν εὐλόγησεν. 42 σου *Ald.* deest. *O.* deest, ut & ὁ θεός. 43 *Ald.* & *C.* ὑμᾶς … ὑμᾶς. 44 *Alex.* ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν. 45 *Alex. O. Ald. C.* αὐτῶν. Καὶ διέβητε. 46 *Alex. Ald. C.* ὑμᾶς. 47 Ἱεριχὼ *O.* deest. 48 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ παρέδωκεν. sed *O.* permutat locos Χετταῖος, & Εὐαῖος, ut & Γεργεσαῖος & Ἰεβουσαῖος. 49 *Alex. O.* αὐτοὺς εἰς. 50 *Alex.* deest τάς. 51 *Ald.* & *C.* ὑμῶν. 52 *O.* ἀπέστειλε. 53 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἐξέβαλεν αὐτούς. *Aug.* in Qu. *& ejecit illos.* 54 *Alex.* ὑμῶν δώδεκα πόλις τῶν Ἀμορραίων. *Ald.* & *C.* ὑμῶν δύο βασιλεῖς τῶν Ἀμορ. 55 *Syr.* ἡμῖν. 56 *Ox.* τὴν γῆν αὐτῶν ἐφ'. 57 *Alex. Ald.* & *C* ἐπ' αὐτήν. *O.* ἐν αὐτῇ. 58 *Alex.* ἃς * ᾠκοδομήσατε. 59 *C.* ἐπ'. 60 *Alex. O. Ald. C.* οὓς οὐ κατεφυτεύσατε. 61 *Alex.* τὸν κύριον. *C.* κύριον τὸν θεόν. 62 *Alex. Ald.* ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι. *Ox.* ἐν ὁσιότητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. 63 *Ox.* οὓς ἐλάτρευσαν. 64 *Ald.* & *C.* ὑμῶν. 65 *Ox.* ἐν ὑμῖν. 66 *Alex.* & *C.* ἕλεσθε ὑμῖν. 67 *Ox.* ἡμῶν. 68 ὑμεῖς *Ox.* deest. 69 *Ox.* ἐν τῇ γῇ.

τῶν. ἐγὼ δὲ [70] καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν κυ-
16 ρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε, Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύριον, [71] ὥστε λατρεύειν θεοῖς [72] ἑτέροις.
17 [73] Κύριος [74] ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς [75] θεός ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν [76] ἐξ Αἰγύπτου, καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν [77] πάσῃ τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν [78] οὓς παρήλθομεν δι'
18 αὐτῶν. Καὶ ἐξέβαλε κύριος [79] τὸν Ἀμοῤῥαῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου [80] ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς [81] λατρεύσομεν κυρίῳ, οὗτος γὰρ [82] θεὸς ἡμῶν
19 [83] ἐστι. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς [84] πρὸς τὸν λαόν, Οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν [85] κυρίῳ, ὅτι [86] ὁ θεὸς ἅγιός ἐστι· καὶ ζηλώσας [87] οὗτος οὐκ ἀνήσει τὰ [88] ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ ἀνομή-
20 ματα ὑμῶν, Ἡνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε [89] κύριον καὶ λατρεύσητε [90] θεοῖς ἑτέροις. καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς
21 ἀνθ' ὧν [91] εὖ ἐποίησεν [92] ὑμᾶς. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, Οὐχί, ἀλλὰ [93] κυ-
22 ρίῳ λατρεύσομεν. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν, Μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι [94] ὑμεῖς ἐξελέξασθε κυρίῳ λατρεύειν [95] αὐ-
23 τῷ. Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς [96] τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν [97] ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ.
24 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, [98] Κυρίῳ λατρεύσομεν, καὶ [99] τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα.
25 Καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν [100] Σηλὼ [1] ἐνώπιον τῆς σκηνῆς [2] τοῦ
26 θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον [3] νόμων τοῦ θεοῦ. καὶ ἔλαβε λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν [4] Ἰησοῦς [5] ὑπὸ
27 [6] τὴν τέρμινθον ἀπέναντι κυρίου. Καὶ εἶπεν [7] Ἰησοῦς [8] πρὸς τὸν λαόν, Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος [9] ἔσται ἐν ὑμῖν [10] εἰς μαρτύριον, ὅτι [11] αὐτὸς ἀκήκοε [12] πάντα τὰ [13] λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ κυρίου· [14] ὅτι ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς σήμερον, καὶ [15] οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ' [16] ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἡνίκα ἂν
28 [17] ψεύσησθε κυρίῳ τῷ θεῷ [18] μου. Καὶ [19] ἀπέστειλεν Ἰησοῦς [20] τὸν [21] λαόν, καὶ ἐπορεύ-
31 θησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [22] Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ὅσοι [23] εἴδοσαν πάντα τὰ ἔργα κυ-
29 ρίου ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα [24] καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ δοῦλος κυρίου [25] ἑκατὸν [26] δέκα ἐτῶν.
30 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις [27] τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν [28] Θαμνασαρὰχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραῒμ ἀπὸ Βοῤῥᾶ τοῦ [29] ὄρους τοῦ Γαλαάδ. [30] ἐκεῖ ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ [31] εἰς τὸ μνῆμα εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν [32] ἐκεῖ τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, [33] ὅτε [34] ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ [35] συνέταξεν αὐτοῖς κύριος· καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

---

70 *Alex. Ald. C.* καὶ ὁ οἶκός μου λατρεύσομεν (*Alex.* λατρεύσωμεν) κυρίῳ, & seq. ὅτι ἅγιός ἐστι *C.* desunt. 71 *O.* καὶ λατρεῦσαι θεοῖς. 72 *Alex.* ἑτέροις. Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν. 73 *Ox. Ald.* Κύριος γὰρ ὁ. 74 *Ox.* ἐστὶν ὁ θεὸς ἡμῶν οὗτος, ὃς ἀνήγαγεν. 75 θεός ἐστιν· αὐτὸς *C.* desunt. 76 *Alex. Ald. C.* ἐκ γῆς Αἰγύπτου. *Th.* addit ἐξ οἴκου δούλων. 77 πάσῃ *Ox.* deest. 78 *Ox.* ἐν οἷς. 79 *Ald.* & *C.* πάντα (*C.* σύμπαντα) τὰ ἔθνη, καὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον τὸν κατοικ. 80 *O.* ὑμῶν, ἀλλ' ἡμεῖς. 81 *Alex.* λατρεύσωμεν. 82 *Alex.* ὁ θεός. 83 ἐστὶ *O. C.* ponit post γάρ. 84 *C.* πρὸς πάντα τόν. 85 *Alex.* κυρίῳ τῷ θεῷ, ὅτι θεός. 86 *C.* ἅγιός ἐστιν, καὶ θεὸς ζηλωτής ἐστιν οὗτος. atque ita *Sym.* 87 *O.* ὑμᾶς οὐκ. 88 *Ox. C.* ἀνομήματα... ἁμαρτήματα. 89 *Alex.* τὸν κύριον. 90 *Alex. O. Ald. C.* θεοῖς ἀλλοτρίοις, καί. 91 εὖ *O. C.* deest. 92 *Alex. O. Ald. C.* ὑμῖν. 93 *Alex.* τῷ κυρίῳ λατρεύσωμεν. 94 *Alex. Ald.* ὑμεῖς ἐξελέξασθε (*Alex.* ἐξελέξασθαι) τὸν κύριον λατρεύειν. *C.* ἐξελέξασθε ὑμεῖς ἑαυτοῖς τὸν κύριον λατρ. 95 *C.* pro αὐτῷ habet αὐτῷ, καὶ εἶπαν, Μάρτυρες. atque ita *Th.* 96 *O.* τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἐν. 97 ὑμῶν *C.* deest. 98 *C.* κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν λατρ. 99 *O.* ἐκ τῆς. 100 *Ald.* & *C.* Συχέμ. 1 ἐνώπιον ad finem versus *C.* desunt. 2 *O.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 3 *Alex.* νόμον. 4 Ἰησοῦς *Ald.* ponit ante λίθον. *O.* deest. 5 *O. C.* ἐκεῖ ὑπό. 6 *Alex.* τὴν τερέβινθον. *Aq.* & *Sym.* τῆς δρυός. 7 Ἰησοῦς *Ald.* deest. 8 *C.* πρὸς πάντα τόν. 9 *Alex. Ald. C.* ἔσται ὑμῖν. 10 εἰς *O.* deest. 11 *Alex. O.* οὗτος. 12 *C.* σύμπαντα. 13 *Alex. Ox. C.* λεχθέντα ὑπό. 14 *Alex. Ald. C.* ὅσα ἐλάλησεν. 15 *C.* ἔσται οὗτος ἐν. 16 *O.* ἐσχάτου. 17 *O.* ἀποστῆτε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καί. 18 *Alex. Ald.* ἡμῶν. Καί. *C.* ὑμῶν. Καί. 19 *Ald.* ἐξαπέστειλεν. 20 *O.* πάντα τόν. 21 *Alex. Ald.* & *C.* λαὸν, ἕκαστον εἰς τόν. 22 *Comp.* præmittit his versum 29, & priorem partem vers. 30, quæ de morte Jesu, ut & *Francof.* 23 *C.* ἴδοσαν σύμπαντα. *O.* ἴδον πάντα. 24 καὶ *C.* deest. 25 *C.* υἱὸς ἑκατόν. *O.* ὢν ἑκατόν. 26 *Alex O. Ald.* καὶ δέκα. 27 *C.* τῆς κληρονομίας αὐτοῦ. 28 *Alex. Ald.* Θαμνασαχὰρ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. sed cap. 2. *Judic.* legitur Θαμναθαρές. 29 *Alex. Ald. C.* ὄρους Γαάς. 30 *Alex.* καὶ ἐκεῖ ἔθηκαν. *Ald.* καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ. *C.* desunt, ut & quæ sequuntur usque ad Καὶ τὰ ὀστᾶ. *Francof.* ab his verbis incipit vers. 32. 31 *Alex. Ald.* εἰς τὸ μνημεῖον (*Alex.* μνημῖον) ἐν ᾧ ἔθαψαν. *O.* ἐν τῷ μνήματι ἐν ᾧ ἔθαψαν. 32 ἐκεῖ *O.* deest. 33 *Ald.* Ἰησοῦς ὅτε. 34 *O.* ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰγ. 35 *Alex. O. Ald.* συνέταξεν κύριος.

32* Καὶ τὰ ὀςᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [36] ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν [37] ἐν Σικίμοις, ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο Ἰακὼβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν Σικίμοις [38] ἀμνάδων ἑκατὸν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν

33 Ἰωσὴφ ἐν μερίδι. [39] Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ Ἐλεάζαρ [40] υἱὸς Ἀαρὼν [41] ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν [42] Γαβαὰρ [43] Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραίμ. [44] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λαβόντες [45] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν [46] κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, [47] περιεφέροσαν [48] ἐν ἑαυτοῖς. καὶ Φινεὲς ἱεράτευσεν ἀντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε, καὶ [49] κατωρύγη ἐν [50] Γαβαὰρ τῇ [51] ἑαυτοῦ. οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ [52] ἀπήλθοσαν ἕκαστος εἰς τὸν [53] τόπον αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν [54] ἑαυτῶν πόλιν. καὶ ἐσέβοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν Ἀσάρτην, καὶ [55] Ἀσαρὼθ, καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας Ἐγλὼμ [56] τῷ βασιλεῖ Μωὰβ, καὶ [57] ἐκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δεκαοκτώ.

*

---

* In *Francof. ed.* hic versus est 33. 36 *O.* ἐκ γῆς Αἰγ. 37 *Alex. O.* αὐτὰ ἐν. 38 al. ἑκατὸν ἀμνάδων, καὶ. 39 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα *C.* desunt, ut & *Francof.* quæ sequentia verba in 4 versus distinxit. 40 *Alex.* ὁ υἱὸς Ἀαρών. 41 *Alex. Ald.* & *C.* ὁ ἱερεύς. *O.* ὁ ἱερεύς, & ponit ante υἱός 42 *Alex. Ald.* & *C.* Γαβαάθ. *O.* Γαβάθ. 43 *O.* ᾗ ἦν Φινεές. 44 ἐν ἐκείνῃ usque in finem *C.* desunt. 45 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ non legit *Syr.* 46 *Alex. Ald.* κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ. 47 *Alex. O. Ald.* περιέφερον. 48 *O.* ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. καί. *Syr.* leg. αὐτὴν ἐν Ἰσραήλ. καί. 49 *Alex.* κατωρύχθη ἐν. 50 *Alex. Ald.* Γαβαάθ. *O.* Γαβάθ. 51 *O.* αὐτοῦ. 52 *O.* ἀπῆλθον. 53 *Alex.* τόπον ἑαυτῶν. *O.* ἑαυτοῦ τόπον. 54 *Ald.* πόλιν αὐτοῦ. *O.* ἑαυτοῦ πόλιν. 55 *Alex.* τὴν Ἀσαρώθ. *O.* Ἀσηρώθ. 56 *O.* βασιλέως Μωαβιτῶν. *Syr.* τοῦ βασιλέως Μωάβ. 57 *Alex. Ald.* κατεκυρίευσεν.

* *Alex.* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ.

ΚΡΙ-

ΚΡΙΤΑΙ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ, καὶ [1] ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [2] διὰ τοῦ κυρίου, λέγοντες, Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς [3] τοὺς Χαναναίους ἀφηγούμενος τοῦ 2 πολεμῆσαι [4] πρὸς αὐτούς; Καὶ εἶπε κύριος, Ἰούδας ἀναβήσεται· ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 3 Καὶ εἶπεν Ἰούδας [5] τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου, [6] καὶ παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους, καὶ πορεύσομαι [7] κἀγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου. καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ Συμεών. 4 Καὶ ἀνέβη Ἰούδας. καὶ [8] παρέδωκε κύριος τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον [9] εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ [10] ἔκοψαν αὐτοὺς ἐν [11] Βεζὲκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν. 5 Καὶ [12] κατέλαβον τὸν Ἀδωνιβεζὲκ ἐν τῇ Βεζὲκ, καὶ [13] παρετάξαντο πρὸς αὐτόν· καὶ [14] ἔκοψαν τὸν Χαναναῖον καὶ [15] Φερεζαῖον. 6 Καὶ ἔφυγεν Ἀδωνιβεζέκ. καὶ [16] κατέδραμον ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ [17] ἐλάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν [18] χειρῶν αὐτοῦ [19] καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν [20] αὐτοῦ. 7 Καὶ εἶπεν Ἀδωνιβεζὲκ, [21] Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν [22] χειρῶν αὐτῶν καὶ [23] τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι, ἦσαν [24] συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. καὶ [25] ἄγουσιν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ 8 ἀπέθανεν ἐκεῖ. Καὶ [26] ἐπολέμουν [27] υἱοὶ Ἰούδα [28] τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν [29] στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρί. 9 Καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα [30] πολεμῆσαι [31] πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὀρεινὴν καὶ τὸν Νότον καὶ τὴν πεδινήν. 10 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν [32] κατοικοῦντα ἐν Χεβρών. καὶ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας· [33] καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον Καριαθαρβοκσεφέρ· καὶ [34] ἐπάταξαν τὸν Σεσὶ καὶ Ἀχιμὰν καὶ Θολμὶ γεννήματα 11 τοῦ [35] Ἐνάκ. Καὶ [36] ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας [37] Δαβίρ· [38] τὸ δὲ ὄνομα [39] τῆς Δαβὶρ [40] ἦν [41] ἔμπροσθεν Καριαθσεφὲρ, πόλις Γραμμάτων. 12 Καὶ εἶπε Χάλεβ, Ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτὴν, δώσω αὐτῷ τὴν [42] Ἀχὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. 13 Καὶ προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς [43] Κενὲζ [44] ἀδελφοῦ Χάλεβ ὁ [45] νεώτερος. καὶ ἔδωκεν [46] αὐτῷ Χάλεβ τὴν [47] Ἀχὰ θυγατέρα 14 [48] αὐτοῦ [49] εἰς γυναῖκα. [50] Καὶ ἐγένετο [51] ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς, καὶ [52] ἐπέσεισεν [53] αὐτὴν Γοθονιὴλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς [54] ἀγρόν. καὶ [55] ἐγόγγυζε [56] καὶ ἔκραζεν [57] ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, [58] Εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με· καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ, Τί ἐστί σοι; 15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ [59] Ἀχὰ, [60] Δὸς δή μοι εὐ-

---

Cap. 1. 1 *Ms. O.* ἐπηρώτησαν. 2 *Ms. Alex. Ald. ed. & Comp.* ἐν κυρίῳ. & ita *Aug.* in Locut. 3 *Alex. Ald. & C.* τὸν Χαναναῖον. 4 *Alex. O. C.* ἐν αὐτῷ. *Ald.* ἐν αὐτοῖς. 5 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς Συμεὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 6 *Alex. O. Ald. C.* καὶ πολεμήσωμεν (*C.* πολεμήσομεν. *Alex.* πολεμήσω) ἐν τῷ Χαναναίῳ. & ita *Aug.* in Qu. *& bellemus in Chananaeo.* 7 *Alex. Ald.* καὶ γε ἐγώ. 8 *Alex. O. Ald. C.* ἔδωκεν. 9 *Alex. O. Ald. C.* ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 10 *Alex. O. C.* ἐπάταξεν. *Ald.* ἐπάταξαν. 11 *Alex. O. Ald. C.* Βεζὲκ (*Alex.* Βαζὲκ) δέκα. 12 *Alex. O. Ald. C.* εὗρον τόν. 13 *Alex. O. Ald.* ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ· καί. 14 *Alex.* ἐπάταξεν τόν. *O. Ald. C.* ἐπάταξαν τόν. 15 *Alex.* τὸν Φερεζαῖον. 16 *O. C.* κατεδίωξαν ὀπίσω. 17 *Alex. O. C.* ἔλαβον. *Ald.* κατελάβοσαν. 18 *C.* ποδῶν··· χειρῶν. 19 καὶ τὰ ἄκρα *O. C.* desunt. 20 αὐτοῦ *O.* deest. 21 *C.* Καὶ ἑβδομήκοντα. 22 *C.* ποδῶν··· χειρῶν. 23 τὰ ἄκρα *O. C.* desunt. 24 *O.* καὶ συλλέγοντες. 25 *C.* ἤγαγον. 26 *O. Ald. C.* ἐπολέμησαν. 27 *Alex.* οἱ υἱοί. 28 *O. Ald. C.* ἐν Ἱερ. 29 *Alex.* στόματι μαχαίρας, καί. 30 *Alex.* τοῦ πολεμῆσαι. 31 *O. Ald. C.* ἐν (*C.* deest) τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι. 32 *Alex.* κατοικοῦντα * ἐξ ἐναντίας. *O.* κατοικοῦντα ἐν Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας. *C.* κατοικοῦντα ἐν Χεβρών. ut desint illa, καὶ ἐξῆλθε Χεβ. ἐξ ἐναντ. 33 *Alex. Ald. C.* Τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν Καριαρβοκσεφέρ. (*Ald.* Καριαθαρβοσεφέρ. *C.* Καριαθαρβώθ.) 34 *Alex.* ἐπάταξεν τὸν Γεθθὶ, καὶ τὸν Ἀχιμαὰμ, καὶ τὸν Θαμεί. 35 *Alex.* Ἐνάμ. 36 *Alex. O. C.* ἐπορεύθησαν. 37 *Alex.* Δαβείρ. 38 *Alex. O. C.* Καὶ τὸ ὄνομα. 39 *Alex.* Δαβείρ. 40 ἦν *C.* deest. 41 *Alex. O. Ald. C.* ἔμπροσθεν πόλις Γραμμάτων. 42 *Alex.* Ἀχάν. *C.* Ἀχσάν. 43 *Alex.* Κενέχ. 44 *Alex. & C.* ἀδελφός. 45 *Alex. & C.* νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. καί. 46 *Alex.* αὐτῷ τήν. 47 *Alex. O. Ald.* Ἀχάν. *C.* Ἀχσάν. 48 *O.* αὐτοῦ αὐτῷ εἰς. 49 εἰς *O.* deest. 50 Versus 14 & 15 desunt in *Ox.* 51 *Alex. Ald. & C.* ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι (*Alex.* εἰσπορεύεσθε) αὐτήν. 52 *C.* ἔσεισεν. 53 *Alex.* αὐτὴν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ. 54 *Alex.* τὸν ἀγρόν. 55 *Alex. Ald.* ἐγόγγυζεν (*Ald.* ἐγόγγυσεν) ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, καὶ ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου. 56 καὶ ἔκραζεν *C.* desunt. 57 *C.* ἐπάνω τοῦ. 58 Εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με *C.* desunt. 59 *C.* Ἀχσάν. 60 *Alex.* Δός μοι.

λογίαν, ὅτι εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ [61] δώσεις μοι [62] λύτρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ [63] κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς [64] λύτρωσιν μετεώρων καὶ [65] λύτρωσιν ταπεινῶν.

16 Καὶ οἱ υἱοὶ [66] Ἰοθὸρ τοῦ Κιναίου [67] τοῦ γαμβροῦ Μωυσῆ ἀνέβησαν ἐκ [68] πόλεως τῶν φοινίκων [69] μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα εἰς τὴν [70] ἔρημον [71] τὴν οὖσαν ἐν τῷ Νότῳ [72] Ἰούδα, [73] ἥ ἐστιν ἐπὶ καταβάσεως [74] Ἀράδ, καὶ [75] κατῴκησαν μετὰ τοῦ λαοῦ.

17 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας μετὰ Συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ [76] ἔκοψε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα [77] Σεφὲθ, καὶ ἐξωλόθρευσαν [78] αὐτούς· καὶ [79] ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, [80] Ἀνάθεμα.

18 Καὶ [81] οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδας τὴν Γάζαν [82] οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, [83] οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀκκαρὼν [84] οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, [85] τὴν Ἄζωτον [86] οὐδὲ τὰ [87] περισπόρια αὐτῆς.

19 [88] Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰούδα. [89] καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος, [90] ὅτι οὐκ [91] ἠδυνάσθησαν [92] ἐξολοθρεῦσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα, ὅτι [93] Ῥηχὰβ διεστείλατο [94] αὐτοῖς.

20 Καὶ ἔδωκαν τῷ Χάλεβ τὴν Χεβρὼν, [95] καθὼς ἐλάλησε Μωυσῆς. καὶ [96] ἐκληρονόμησεν [97] ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν Ἐνάκ.

21 Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Ἱερουσαλὴμ [98] οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ [99] Βενιαμίν. καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν [100] Βενιαμὶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ καί γε αὐτοὶ εἰς Βαιθήλ· [1] καὶ κύριος ἦν μετ' αὐτῶν.

23 [2] Καὶ παρενέβαλον, καὶ κατεσκέψαντο Βαιθήλ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν Λουζά.

24 Καὶ εἶδον οἱ [3] φυλάσσοντες, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ εἶπον αὐτῷ, Δεῖξον ἡμῖν [4] τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον, καὶ ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος.

25 Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως. καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι [5] ῥομφαίας· τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν.

26 [6] Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν [7] Χεττιείν· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Λουζά· [8] τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27 * Καὶ [9] οὐκ ἐξῆρε Μανασσῆ [10] τὴν Βαιθσὰν, [11] ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς [12] οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, οὐδὲ τὴν [13] Θανὰκ [14] οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δῶρ [15] οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, [16] οὐδὲ [17] τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, [18] οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας [19] Μαγεδὼ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, [20] οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ἰεβλαὰμ [21] οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ [22] ταύτῃ.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν Ἰσραήλ, [23] καὶ ἐποίησε τὸν Χαναναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ

---

61 *C.* δώσῃς. 62 *Theodoret.* οἱ περὶ τὸν Σύμμαχον, ἀρδείαν ὕδατος, καὶ ἀντὶ τῶν ταπεινῶν, πεδινῶν ἡρμήνευσαν. 63 κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς *C.* desunt. 64 *Alex.* τὴν λύτρωσιν. 65 *Alex.* τὴν λύτρωσιν. 66 *Alex.* Ἰωάβ. *O.* Ἰωβάβ. *Ald.* Ἰωβάθ. *C.* Ἰωθώρ. 67 *Alex. O. Ald. C.* πενθεροῦ Μωυσῆ. 68 *Alex.* τῆς πόλεως. 69 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰούδα. 70 *Alex.* ἔρημον Ἰούδα τὴν οὖσαν ἐν τῷ Νότῳ ἐπὶ καταβάσεως. 71 *Ald.* ἥ ἐστιν ἐν τῷ. 72 Ἰούδα *C.* ponit ante τὴν οὖσαν. *O.* deest. 73 ἥ ἐστιν. *O. Ald. C.* desunt. 74 *Ald.* Ἐρέδ. 75 *Alex.* & *C.* ἐπορεύθη, καὶ κατῴκησεν. *Ald.* ἐπορεύθησαν, καὶ κατῴκησαν. 76 *Alex. O. C.* ἐπάταξαν. *Ald.* ἐπάταξε. 77 *Alex. O. Ald. C.* Σεφὲθ, (*Alex.* Σεφέρ. *O.* Σαφάν) καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, καὶ ἐξωλόθρευσαν (*Alex.* ἐξωλέθρευσαν.) *Aq.* etiam habet, ἀνεθεμάτισαν αὐτήν. 78 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτήν· καί. 79 *Alex. O.* & *C.* ἐκάλεσαν. 80 *Alex.* Ἐξολέθρευσις. *Ald.* & *C.* Ἐξολόθρευσις. 81 οὐκ *Ald.* & *C.* deest. 82 *Alex. O. Ald. C.* καὶ τὸ ὅριον. 83 *Alex. Ald.* καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς. *C.* desunt. *O.* καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὴν Ἀκαρὼν, καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν. 84 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ τὸ ὅριον. *O.* desunt, ut & αὐτῆς. 85 *Alex. O. Ald. C.* καὶ τήν. 86 *Alex. O. Ald. C.* καὶ τά. 87 *O.* ὅρια. 88 *Alex.* Καὶ κύριος ἦν. 89 καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος *O.* desunt. 90 *Alex.* διότι. 91 *Alex.* & *C.* ἐδύνατο. *O.* ἐδύναντο. 92 *Alex. Ald.* & *C.* κληρονομῆσαι τούς. 93 Ῥηχὰβ *C.* deest. 94 *Alex.* αὐτήν. Καὶ ἔδωκεν. *O. Ald. C.* αὐτοῖς, καὶ ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς. Καὶ ἔδωκε. atque ita *Aug.* in Qu. 95 *Alex. O. C.* καθά. 96 *C.* ἐξῆρεν. 97 *C.* ἐκεῖ τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ. *Alex.* ἐκεῖθεν τ. τρ. πόλις, καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ. & *Aug.* ita leg. in Qu. 98 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐξῆραν οἱ. *O.* οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ. 99 *Alex.* Βαινιαμίν. 100 *Alex.* Βαινιαμὶν ἕως. *O.* Βενιαμὶν ἕως. 1 *Alex. O.* καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν. *C.* καὶ κύριος μετ' αὐτῶν. 2 *Alex.* & *C.* Καὶ παρενέβαλον οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ Βαιθήλ· τὸ δέ. *O.* Καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ κατὰ Βαιθήλ· τὸ δέ. 3 *Alex. O. Ald. C.* φυλάσσοντες (*O.* φύλακες) ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως. 4 *Alex. O. C.* τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καί. 5 *O.* μαχαίρας. 6 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνήρ. 7 *Alex.* Χεττιείμ· *C.* Γεθθιείμ. 8 τοῦτο ad finem versus *O.* desunt. * *Francof.* ex uno hoc versu tres fecit, unde caput hoc in illa edit. versus habet 38. 9 *Alex. Ald.* οὐκ ἐκληρονόμησεν Μανασσῆ. 10 *Alex.* τὴν Βαιθὴλ, ἥ ἐστιν. 11 ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις *C.* desunt. 12 οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς *C.* desunt. *Alex. O. Ald.* οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς. 13 *Alex.* Ἐκθανααδ καὶ τάς. *Ald.* & *C.* ἐκ Θανὰχ, (*C.* Θαναὰχ,) καὶ τάς. 14 οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς *Ox.* desunt. 15 *Alex. O. C.* καὶ τάς. *Ald.* οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, καὶ τάς. 16 οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ usque ad θυγατέρας αὐτῆς desunt in *Ald.* & *C.* & *O.* 17 *Alex.* καὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαλαὰμ καὶ τὰς θυγατέρας. 18 *Alex.* καὶ τούς. *Ald.* etiam καὶ τοὺς, ut & paulo post; & præterea Ἰεβλαὰμ præponit Μαγεδώ. 19 *Alex. O.* & *C.* Μαγεδὰν καὶ τὰς θυγατέρας. 20 οὐδὲ τοὺς usque ad θυγατέρας αὐτῆς *O.* desunt. 21 *Alex.* & *C.* οὐδὲ τὰς θυγατέρας. 22 ταύτῃ *O.* deest. 23 *Alex. Ald. O.* & *C.* καὶ ἔθετο (*O.* ἔθεντο) τόν.

ἐξῆρεν

29 ἐξῆρεν [24] αὐτόν. Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· [25] καὶ [26] κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν 30 Γαζέρ, [27] καὶ ἐγένετο εἰς φόρον. Καὶ Ζαβουλὼν οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας [28] Κέδρων, [29] οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας [30] Δωμανά· καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ [31] αὐτῶν, [32] καὶ 31 ἐγένετο [33] αὐτῷ εἰς φόρον. Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας [34] Ἀκχώ, [35] καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, [36] καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δώρ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιδῶνα, καὶ τοὺς κατοικοῦντας [37] Δαλάφ, [38] τὴν Ἀχαζί, [39] καὶ τὴν 32 Χεβδά, καὶ τὴν Ναΐ, καὶ τὴν Ἐρεώ. Καὶ κατῴκησεν [40] ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ [41] ἠδυνήθη ἐξ- 33 ᾶραι αὐτόν. Καὶ [42] Νεφθαλὶ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας [43] Βαιθσαμύς, [44] καὶ τοὺς κατοικοῦντας [45] Βαιθανάχ. [46] καὶ κατῴκησε [47] Νεφθαλὶ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· οἱ δὲ κατοικοῦντες [48] Βαιθσαμὺς καὶ τὴν [49] Βαιθενὲθ, ἐγένοντο [50] αὐτοῖς εἰς φόρον.

34 Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ Ἀμορραῖος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ [51] ἀφῆκαν αὐτὸν καταβῆναι 35 εἰς τὴν κοιλάδα. Καὶ ἤρξατο ὁ Ἀμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ [52] ὄρει τῷ ὀστρακώδει, ἐν ᾧ αἱ [53] ἄρκτοι [54] καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, [55] ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν [56] Θαλαβίν. καὶ ἐβαρύνθη [57] ἡ χεὶρ [58] οἴκου Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ [59] ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς φόρον. 36 Καὶ τὸ ὅριον τοῦ [60] Ἀμορραίου ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβὶν [61] ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγὰλ ἐπὶ τὸν κλαυθμῶνα [1] καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον [2] Ἰσραήλ, καὶ εἶπε πρὸς [3] αὐτούς, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ [4] εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν [5] ὤμοσα τοῖς πατράσιν [6] ὑμῶν· καὶ εἶπα, Οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν 2 αἰῶνα. Καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις [7] εἰς τὴν γῆν ταύτην, οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν [8] προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν [9] συντρίψετε, [10] τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν [11] καθελεῖτε. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φω- 3 νῆς μου, [12] ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε. [13] Κἀγὼ εἶπον, [14] Οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον. 4 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους [15] πρὸς πάντας [16] υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ 5 ἔκλαυσαν. [17] Καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, [18] Κλαυθμῶνες· καὶ [19] ἐ- 6 θυσίασαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐξαπέ-

---

24 *O.* αὐτούς. 25 καὶ κατῴκησεν usque ad Γαζὲρ *O.* desunt. 26 *Alex.* & *C.* κατῴκει. 27 καὶ ἐγένετο εἰς φόρον *C.* desunt. *O.* *Ald.* καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον. 28 *Alex.* Χεβρών. *Ald.* Χεδρών. *C.* Κετρών. 29 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* καὶ τούς. 30 *Alex.* Ἐναμμάν. *Ald.* Ἀμμάν. *C.* Νααλώλ. *O.* Νααλά. 31 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο. 32 καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον *O.* desunt. 33 αὐτῷ *Alex.* & *C.* deest. 34 *Ald.* Ἀκχώρ. 35 καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον *C.* desunt. *O.* καὶ ἐγένετο ὁ Χαναναῖος εἰς φόρον αὐτῷ, & ponit post Σιδῶνα. 36 καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ *C.* desunt. *O.* ponit post φόρον αὐτῷ. 37 *C.* Ἀχλάβ. *O.* Δαλάθ. 38 *Alex.* καὶ τὸν Ἀχεναεί. *Ald.* τὴν Ἀχαζείβ. *C.* τὴν Ἀχαζίβ. *O.* Χαζήφ. 39 *Alex.* καὶ τὴν Σχεδιὰν, καὶ τὴν Ναφὲκ, καὶ τὴν Ῥοάβ. Καὶ κατῴκ. *O.* *Ald.* *C.* καὶ τὴν Ἐλβὰ, καὶ τὴν Ἀφὲκ, καὶ τὴν Ῥοάβ. Καὶ κατῴκ. sed *O.* pro Ἐλβὰ habet Χελβά. 40 ὁ deest *Alex.* 41 *Alex.* ἐδυνάσθη. *Ald.* ἠδυνάσθη. *C.* ἐδυνήθη. *O.* ἠδυνήθησαν τοῦ. 42 *Alex.* Νεφθαλίμ. 43 *Alex.* Βεθσαμύς. 44 *Alex.* *Ald.* οὐδὲ τούς. *O.* non habet οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας. 45 *Alex.* Βαιθενέθ. *O.* Βεθλαανάθ· & versu seq. 46 *O.* ponit hanc partem versus, καὶ κατῴκ. usque ad γῆν post partem sequentem. 47 *Alex.* *O.* & *C.* Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ. 48 *Alex.* Βεθσαμύς. 49 *Alex.* *Ald.* *C.* Βεθενὲκ, (*Ald.* Βεθανὰχ, *C.* Βεθενὲθ) ἐγενήθησαν. 50 *Ald.* αὐτῷ. 51 *Alex.* & *C.* ἀφῆκεν αὐτόν. *Ald.* ἀφῆκεν αὐτούς. 52 *Alex.* *O.* *Ald.* ὄρει τοῦ Μυρσινῶνος (*Alex.* Μυρσινῶνος,) οὗ αἱ. *C.* ὄρει τῷ Ἄρες, οὗ αἱ. 53 *Alex.* ἄρκοι. 54 *Alex.* & *C.* καὶ αἱ ἀλώπεκες. *O.* *Ald.* καὶ ἀλώπεκες. 55 ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θαλαβὶν *Alex.* *O.* *C.* desunt. 56 *Ald.* Σαλαβίν. 57 ἡ *Alex.* deest. 58 οἴκου *O.* deest. 59 *Alex.* & *C.* ἐγένετο εἰς. *O.* *Ald.* ἐγένετο αὐτῷ εἰς. 60 *Alex.* *O.* Ἀμορραίου ὁ Ἰδουμαῖος ἐπάνω Ἀκραβίν. (*Alex.* Ἀκραβείν.) *C.* Ἀμορραίου ἐπάνω Ἀκραβίν. *Ald.* Ἀμορραίου ἐπάνω τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβίν. 61 *Alex.* *O.* ἐπὶ τῆς.

Cap. 2. 1 καὶ ἐπὶ usque ad Ἰσραὴλ *Comp.* desunt. 2 *O.* Ἰσραὴλ ἀπὸ Γαλγάλων, καί. 3 *Ms.* *Alex.* αὐτοὺς, Κύριος κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς. *O.* αὐτοὺς, Κύριος ἀνήγαγεν ὑμᾶς. *C.* αὐτοὺς, Κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς. 4 *Alex.* & *C.* εἰσήγαγεν. *Ald.* ἐξήγαγον. 5 *Alex.* *O.* *C.* ὤμοσεν. 6 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν· καὶ εἶπεν (*Alex.* εἶπεν ὑμῖν. *Ald.* εἶπον.) Οὐ (*O.* Οὐ μὴ) διασκεδάσω. 7 *O.* ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. 8 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* οὐ μὴ προσκυνήσητε (*Alex.* προσκυνήσηται.) 9 *O.* & *C.* συντρίψατε. 10 *Alex.* *O.* *Ald.* καὶ τά. 11 *Alex.* κατακαύσεται. καὶ οὐκ. *Ald.* κατασκάψετε, καὶ οὐκ. *O.* *C.* κατασκάψατε. καὶ οὐκ. 12 *Alex.* *O.* *Ald.* ὅτε. *C.* οὔτε. 13 *Alex.* Καὶ ἐγὼ εἶπα. *C.* Κἀγὼ εἶπα. 14 *Alex.* Οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς ἐκ. *Ald.* Οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα, τοῦ ἐξῶσαι· οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ. *C.* Οὐ προσθήσω τοῦ μετοικῆσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξῶσαι ἐκ. *O.* eadem quæ *C.* habet, nisi quod ὃν εἶπα absunt. agnoscit hæc etiam *Aug.* in Qu. & *Theodoret.* 15 *Alex.* πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆρεν. 16 υἱοὺς *O.* deest. 17 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα. 18 *Alex.* *O.* & *C.* Κλαυθμών. 19 *Alex.* *O.* *Ald.* *C.* ἔθυσαν.

ςειλεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, [20] καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν [21] αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι 7 [22] τὴν γῆν. Καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας [23] Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα [24] ὅσα ἐποίησεν ἐν τῷ Ἰσραήλ. 8 Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ δοῦλος [25] κυρίου, υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. 9 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν [26] ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ [27] ἐν Θαμναθαρὲς, ἐν ὄρει Ἐφραὶμ ἀπὸ Βορρᾶ τοῦ ὄρους [28] Γαάς. 10 Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα [29] μετ' αὐτοὺς, [30] οἳ οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον, [31] καί γε τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν [32] ἐν τῷ Ἰσραήλ. 11 [33] Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν [34] ἐνώπιον κυρίου, καὶ [35] ἐλάτρευσαν [36] τοῖς [37] Βααλίμ. 12 Καὶ ἐγκατέλιπον τὸν [38] κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν [39] θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν [40] αὐτοῖς· 13 καὶ παρώργισαν τὸν κύριον, Καὶ ἐγκατέλιπον [41] αὐτὸν, καὶ ἐλάτρευσαν [42] τῷ Βαὰλ 14 καὶ ταῖς Ἀσάρταις. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος [43] ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς [44] εἰς χεῖρας προνομευόντων, [45] καὶ [46] κατεπρονόμευσαν αὐτούς· καὶ [47] ἀπέδοτο αὐτοὺς [48] ἐν χερσὶ [49] τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ οὐκ [50] ἠδυνήθησαν [51] ἔτι ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον [52] τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν 15 Ἐν πᾶσιν οἷς [53] ἐπορεύοντο. καὶ χεὶρ κυρίου [54] ἦν ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε κύριος καὶ καθὼς ὤμοσε [55] κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. 16 Καὶ ἤγειρε κύριος [56] κριτὰς, καὶ ἔσωσεν [57] αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς. καί γε [58] τῶν κριτῶν 17 οὐχ [59] ὑπήκουσαν, Ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν [60] αὐτοῖς. καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, [61] ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ [62] εἰσακούειν τῶν λόγων κυρίου· [63] οὐκ ἐποίησαν [64] οὕτω. 18 Καὶ [65] ὅτι ἤγειρε [66] κύριος αὐτοῖς κριτὰς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς [67] ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ [68] αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων [69] αὐτοὺς καὶ [70] ἐκθλιβόντων αὐτούς. 19 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτὴς, καὶ [71] ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν [72] πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, [73] λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. οὐκ [74] ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, [75] καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὰς σκληράς. 20 Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος [76] ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν, Ἀνθ' ὧν ὅσα [77] ἐγκατέλιπον τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετειλάμην [78] τοῖς πατράσιν αὐτῶν, 21 καὶ [79] οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς μου, Καὶ

---

20 *Alex. Ox. Ald. C.* καὶ ἀπῆλθον (*Alex.* ἀπῆλθαν) οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον (*Ald.* τόπον) αὐτοῦ, καὶ εἰς (*Ald.* ἕκαστος εἰς) τὴν κληρονομίαν. 21 *Alex.* τοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν. Καί. *O.* αὐτοῦ. Καί. 22 *Ald.* αὐτήν. Καί. 23 Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας *Ald.* desunt. 24 *Alex. Ox. Ald. C.* ὃ ἐποίησεν τῷ. 25 *Alex.* κυρίου, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. *O.* κυρίου ὢν ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. *Ald.* κυρίου, υἱὸς δέκα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν. 26 *Alex. Ald.* ἐν ὄρει. 27 *Alex.* ἐν Θαμναθαρὲ, ὡς ἐν ὄρει. 28 *O.* Γαλαάδ. 29 *O.* πρός. 30 *Alex.* ὅσοι οὐκ. 31 *Alex.* καὶ τό. 32 *Alex. O. Ald. C.* τῷ Ἰσραήλ. 33 *O.* Καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκουν μετὰ τῶν Χαναναίων, καὶ τῶν Χετταίων, καὶ τῶν Εὐαίων καὶ τῶν Φερεζαίων, καὶ τῶν Ἀμορραίων, καὶ τῶν Ἰεβουσαίων, καὶ τῶν Γεργεσαίων, καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν γυναῖκας, καὶ τὰς ἑαυτῶν θυγατέρας ἐξέδοντο τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Καὶ ἐποίησαν. 34 *Alex. Ald. C.* ἐναντίον. 35 *Alex. & C.* ἐλάτρευον. 36 *C.* τῇ Βαάλ. 37 *O.* Βαὰλ καὶ τῇ Ἀστάρτῃ. 38 *Alex.* κύριον θεόν. 39 *Alex.* θεῶν αὐτῶν τῶν. *Ald. & C.* θεῶν λαῶν τῶν. *O.* θεῶν τῶν. 40 *C.* αὐτούς. 41 *Alex. & C.* τὸν κύριον, καί. 42 *Alex. Ald. C.* τῇ Βαάλ. 43 *Alex. Ald. & C.* τῷ Ἰσραήλ. *O.* ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 44 *Alex. Ald. & C.* ἐν χειρί. *O.* κύριος ἐν χειρί. 45 καὶ κατεπρονόμευσαν αὐτοὺς *O.* desunt. 46 *Alex.* ἐπρονόμευσαν. 47 *Alex.* ἀπέδοντο. 48 *Alex. O. Ald. C.* ἐν χειρί. 49 *Alex.* τῶν προνομευόντων κυκλόθεν. *O.* τῶν ἐχθρῶν κυκλόθεν. 50 *Alex.* ἠδυνάσθησαν. 51 ἔτι *O. Ald. C.* deest. 52 *Alex.* ἐχθρῶν. 53 *Alex. O. Ald. C.* ἐπόρνευον. 54 *Alex.* ἦν αὐτοῖς. *Ald. & C.* ἦν ἐν αὐτοῖς. 55 *Alex. Ald.* κύριος, καί. 56 *O. & C.* αὐτοῖς κριτάς. 57 *Alex.* αὐτοὺς ἐκ. 58 *Alex.* τῶν αὐτῶν οὐκ. *O. & C.* κριτῶν αὐτῶν οὐκ. *Ald.* αὐτῶν οὐκ. 59 *Alex. O. Ald. C.* ἐπήκουσαν. 60 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῖς. καὶ παρώργισαν τὸν κύριον, καὶ ἐξέκλιναν. 61 *O.* ἐν ᾗ ἐπορ. 62 *Alex. Ald. C.* εἰσακούειν τὰς (*Alex.* deest τὰς) ἐντολὰς κυρίου. 63 *Ox.* καὶ οὐκ. 64 *Alex.* οὕτως. 65 *O. & C.* ὅτε. & *Aug.* in Locut. *cum suscitavit.* 66 *Alex.* αὐτοῖς κύριος κριτάς. 67 *Alex.* ἐν χειρὶ τῶν κριτῶν αὐτῶν. 68 *Alex.* αὐτῶν καὶ πρὸ προσώπου. 69 *Alex.* αὐτούς. Καὶ ἐγένετο. 70 *Ox. Ald. C.* κακούντων. 71 *O. Ald. C.* ἀπέστρεφον. 72 *Alex. Ox. Ald. C.* πορευθῆναι. 73 *C.* καὶ λατρεύειν. 74 *Alex.* ἀπέριψαν. 75 *Alex.* καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς. *C. & Ald.* καὶ (*Ald.* deest καὶ) ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς. *O.* καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς οὐκ ἐπέστρεψαν. 76 *O.* ἐπὶ τὸν Ἰσρ. 77 *Alex.* ἐγκατέλειπαν. *Ald. & C.* ἐγκατέλιπε. 78 *Ald.* αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν. 79 *Alex. O. Ald.* οὐχ ὑπήκουσαν. *C.* οὐκ ἐπήκουσαν.

ἐγὼ

ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ὧν [80] κατέλιπεν [81] Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐν τῇ γῇ· καὶ ἀφῆκε

22 Τοῦ πειράσαι ἐν [82] αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ, [83] εἰ φυλάσσονται [84] τὴν ὁδὸν κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον [85] ἐφύλαξαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ.

23 Καὶ [86] ἀφήσει κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ [1] ἔθνη ἃ ἀφῆκε κύριος αὐτὰ ὥστε [2] πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ, [3] πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας [4] τοὺς πολέμους Χαναάν.

2 Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς [5] υἱῶν Ἰσραὴλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά.

3 [6] Τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Σιδώνιον, καὶ τὸν Εὐαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄρους [7] τοῦ Ἀερμὼν ἕως [8] Λαβωεμάθ.

4 Καὶ ἐγένετο ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ, γνῶναι εἰ [9] ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς κυρίου, ἃς ἐνετείλατο [10] τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

5 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκησαν ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ [11] Ἰεβουσαίου.

6 Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,

7 [12] καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν [13] ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἐπελάθοντο [14] κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν [15] τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς

8 ἄλσεσι. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς [16] ἐν χειρὶ [17] Χουσαρσαθαὶμ βασιλέως [18] Συρίας ποταμῶν· καὶ ἐδούλευσαν [19] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [20] τῷ Χουσαρσαθαὶμ [21] ἔτη ὀκτώ.

9 Καὶ [22] ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρε κύριος [23] σωτῆρα τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἔσωσεν αὐτούς, τὸν Γοθονιὴλ υἱὸν Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ

10 [24] τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ. καὶ ἐξῆλθεν [25] εἰς πόλεμον [26] πρὸς Χουσαρσαθαίμ. καὶ παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Χουσαρσαθαὶμ βασιλέα [27] Συρίας [28] ποταμῶν· καὶ [29] ἐκραταιώθη χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσαρσαθαίμ.

11 Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ [30] ἔτη τεσσαράκοντα. καὶ ἀπέθανε Γοθονιὴλ υἱὸς Κενέζ.

12 Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [31] ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐνίσχυσε κύριος τὸν Ἐγλὼμ βασιλέα Μωὰβ ἐπὶ [32] τὸν Ἰσραήλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου.

13 Καὶ [33] συνήγαγε πρὸς [34] ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλήκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν πόλιν τῶν φοινίκων.

14 Καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωὰβ ἔτη δεκαοκτώ.

15 Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [35] πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρεν [36] αὐτοῖς σωτῆρα, τὸν Ἀὼδ [37] υἱὸν Γηρὰ [38] υἱὸν τοῦ Ἰεμενί, ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον. καὶ [39] ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [40] δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ [41] Ἐγλὼμ βασιλεῖ

16 [42] Μωάβ. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀὼδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ [43] μῆκος

---

80 C. ἐγκατέλιπεν. 81 Alex. O. C. Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκεν. Ald. Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ· καὶ ἀφῆκεν. 82 C. αὐτῷ. 83 O καί. 84 C. αὐτοὶ τὴν ὁδόν. 85 Alex. ἐφυλάξαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καί. 86 Alex. Ald. & C. ἀφῆκεν. O. κατέλειπε, & κύριος non habet.

Cap. 3. 1 Mſ. Alex. ἔθνη ἀφῆκεν Ἰησοῦς ὥστε. O. Ald. ἔθνη ἀφῆκε κύριος ὥστε. C. ἔθνη κατέλιπεν Ἰησοῦς ὥστε. 2 Sym. ἀσκῆσαι. 3 Ald. ἅπαντας. 4 Ald. & C. πάντας τοὺς πολέμους. 5 Alex. τῶν υἱῶν. 6 Ald. Πλὴν τάς. 7 Alex. τοῦ Βαλαερμών. Ox. τοῦ Βααερμών. Ald. & C. τοῦ Βαὰλ Ἑρμών. 8 Alex. Λοβωημάθ. al. Λαβὼ Ἐμάθ. 9 Ald. εἰσακούσονται. 10 Ald. κύριος τοῖς. 11 O. Ἰεβουσαίου, καὶ τοῦ Γεργεσαίου. 12 καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν O. desunt. 13 Alex. O. Ald. ἔναντι. 14 Alex. κυρίου θεοῦ. 15 Alex. ταῖς Βααλείμ. Ald. τῇ Βαάλ. C. τῇ Βααλίμ. 16 Alex. Ald. & C. εἰς χεῖρας. O. κύριος εἰς χεῖρας. 17 C. Χουσανρεσαθαὶμ ſemper. al. Χουσαρσασθαίμ. 18 Alex. Συρίας Μεσοποταμίας ποταμῶν. Ox. Συρίας Μεσοποταμίας. Ald. Μεσοποταμίας Συρίας. 19 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Ox. Ald. deſunt. 20 O. Ald. & C. pro τῷ Χουσαρσαθαὶμ habent αὐτῷ. 21 Alex. & C. ὀκτὼ ἔτη. Καί. ut & verſ. 14. C. 22 C. ἔκραξαν. 23 O. σωτῆρα ἀγαθὸν τῷ. 24 Alex. τὸν νεώτερον αὐτῶν, καὶ εἰσήκουσαν αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο. O. τὸν νεώτερον, καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο. Ald. τὸν νεώτερον αὐτοῦ. Καὶ ἐγ. C. ὁ νεώτερος αὐτοῦ. Καὶ ἐγ. 25 Alex. O. Ald. C. ἐπὶ τὸν πόλεμον. 26 πρὸς Χουσαρσαθαὶμ Alex. O. & C. deſunt. 27 Alex. Συρίας. * Καὶ ἡσύχασεν. 28 ποταμῶν O. deeſt. 29 O. ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπ᾽ αὐτόν. Καί. 30 Alex. ἔτη πεντήκοντα. C. τεσσαράκοντα ἔτη. 31 Alex. Ox. C. ἔναντι. 32 Ox. τοὺς υἱούς. 33 Alex. O. C. προσήγαγεν πρός. 34 Alex. Ald. αὐτόν. C. αὐτούς. 35 πρὸς κύριον O. deſunt. 36 Alex. αὐτοῖς * κύριον σωτῆρα. O. Ald. αὐτοῖς κύριος σωτῆρα. C. κύριος αὐτοῖς σωτῆρα. 37 υἱὸν O. deeſt. 38 Alex. O. C. υἱοῦ τοῦ Ἰεμενί (Alex. Ἰεμενεί.) 39 Alex. Ox. C. ἀπέστειλαν. 40 δῶρα Ald. ponit ante οἱ υἱοί. 41 C. Ἐγλὼν ſemper. 42 O. Μωαβιτῶν. 43 Alex. O. Ald. μῆκος· καί.

αὐτῆς·

αὐτῆς· [44] καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ [45] τὴν [46] μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν [47] αὐτοῦ τὸν δεξιόν.
17 [48] Καὶ ἐπορεύθη, καὶ [49] προσήνεγκε τὰ δῶρα τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ. καὶ Ἐγλὼμ ἀνὴρ
18 ἀστεῖος σφόδρα. Καὶ ἐγένετο [50] ἡνίκα συνετέλεσεν Ἀὼδ προσφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε [51] τοὺς φέροντας τὰ δῶρα,
19 [52] Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν [53] γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγάλ· καὶ εἶπεν [54] Ἀὼδ, Λόγος μοι κρύφιος πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ εἶπεν [55] Ἐγλὼμ πρὸς αὐτὸν, Σιώπα. [56] καὶ ἐξαπέστειλεν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας ἐπ᾽
20 αὐτόν. Καὶ Ἀὼδ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴῳ [57] τῷ θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. καὶ εἶπεν Ἀὼδ, Λόγος θεοῦ μοι πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ ἐξανέστη [58] ἀπὸ τοῦ θρόνου [59] Ἐγλὼμ ἐγγὺς αὐτοῦ.
21 Καὶ ἐγένετο ἅμα [60] τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν, καὶ ἐξέτεινεν Ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν [61] ἐπάνωθεν τοῦ μηροῦ [62] αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν [63] ἐν τῇ
22 κοιλίᾳ αὐτοῦ, Καὶ ἐπεισήνεγκε καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ [64] κατὰ τῆς φλογὸς, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε [65] τὴν
23 μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν [66] Ἀὼδ τὴν [67] προστάδα. καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου [68] καὶ αὐτοῦ, καὶ [69] ἐσφήνωσε.
24 Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ [70] ἐπῆλθον [71] καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερῴου [72] ἐσφηνωμέναι· καὶ εἶπαν, [73] Μήποτε ἀποκενοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερι-
25 νῷ; Καὶ [74] ὑπέμειναν ἕως ᾐσχύνοντο· καὶ ἰδοὺ [75] οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου. καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἤνοιξαν. καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τε-
26 θνηκώς. Καὶ Ἀὼδ διεσώθη [76] ἕως ἐθορυβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς [77] παρῆλθε τὰ γλυπτά, * καὶ διεσώθη [78] εἰς
27 [79] Σετειρωθά. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα [80] ἦλθεν Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλπισεν ἐν [81] κερατίνῃ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ, καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [82] ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ
28 αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [83] Καταβῆτε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε κύριος ὁ [84] θεὸς τοὺς ἐχθροὺς [85] ἡμῶν τὴν Μωὰβ [86] ἐν χειρὶ [87] ἡμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς Μωάβ, καὶ οὐκ [88] ἀφῆκεν
29 ἄνδρα διαβῆναι. Καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ [89] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, [90] πᾶν λιπαρὸν, καὶ [91] πάντα ἄνδρα δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη [92] ὁ ἀνήρ.
30 Καὶ [93] ἐνετράπη Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [94] ὑπὸ χεῖρα Ἰσραὴλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. [95] καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς Ἀὼδ ἕως
31 οὗ ἀπέθανε. Καὶ [96] μετ᾽ αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἱὸς [97] Διναχ, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλ-

---

44 καὶ C. deest. 45 C. τὴν μανδύαν. O. desunt, ut & ὑπό. 46 *Alex.* μανδύαν αὐτοῦ ἐπί. 47 *Alex.* O. C. τὸ δεξιὸν αὐτοῦ. 48 Καὶ ἐπορεύθη *Alex.* O. & C. desunt. 49 *Alex.* προσήγγεκεν (pro προσήνεγκεν) τά. O. κατήνεγκεν Ἀὼδ τά. 50 *Alex.* O. *Ald.* C. ὡς συνετέλεσεν. 51 *Alex.* O. *Ald.* C. τοὺς αἴροντας τά. 52 *Alex.* O. *Ald.* Καὶ Αἰγλὼμ (*Alex.* Ἐγλὼμ) ὑπέστρεψεν. (*Alex.* Ox. ἀνέστρεψεν.) C. Καὶ ὑπέστρεψεν. 53 *Alex.* γλυπτῶν μετὰ τῆς. O. εἰδώλων τῶν ἐν. *Ald.* γλυπτῶν τῶν ἐν. 54 O. Ἀὼδ τῷ Ἐγλὼμ, Λόγος. 55 *Alex.* Ἐγλὼμ πᾶσιν ἐκ μέσου καί. *Ald.* Ἐγλὼμ πρὸς αὐτὸν, Σιώπα πᾶσιν ἐκ μέσου. καί. al. Ἐγλὼμ πρὸς αὐτ. Σίγα, καί. 56 *Alex.* *Ald.* C. καὶ ἐξῆλθον ἀπ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες (*Alex.* παραστήκοντες. al. προεστηκότες) αὐτῷ. Καὶ Ἀὼδ. O. καὶ εἶπε πάντας ἐκ μέσου γενέσθαι, καὶ ἐξῆλθον ἀπ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. Καὶ Ἀὼδ. 57 *Alex.* *Ald.* & C. τῷ θερινῷ αὐτοῦ (*Ald.* αὐτοῦ) μονώτατος. O. αὐτοῦ μονώτατος. 58 *Ald.* & C. ἐκ τοῦ. 59 Ἐγλὼμ O. *Ald.* ponunt post ἐξανέστη. 60 *Alex.* τοῦ ἀναστῆναι, ἐξέτεινεν. C. τῷ ἀναστῆναι, καὶ ἐξέτεινεν. *Ald.* τῷ ἀναστ. αὐτὸν, ἐξέτ. 61 *Alex.* O. C. ἀπὸ τοῦ μηροῦ. *Ald.* ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ μηροῦ. 62 *Alex.* τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ, καί. O. αὐτοῦ, καί. C. τοῦ δεξιοῦ, καί. 63 *Alex.* O. *Ald.* C. εἰς τὴν κοιλίαν Αἰγλὼμ (*Alex.* Ἐγλὼμ,) Καί. 64 C. κατὰ τῆς φλεβός. O. τὴν παραξιφίδα. 65 O. αὐτὴν ἐκ. 66 *Alex.* O. *Ald.* Ἀὼδ εἰς τήν. C. εἰς τήν. 67 *Alex.* O. προστάδα. καὶ ἀπέκλεισεν. 68 *Alex.* *Ald.* C. ἐπ᾽ αὐτόν. O. desunt.

69 O. ἐσφήνωσεν αὐτάς. Καί. 70 *Alex.* O. εἰσῆλθον. 71 καὶ εἶδον C. desunt. 72 *Alex.* ἀποκεκλεισμέναι· καὶ εἶπαν. C. ἀποκεκλεισμέναι· καὶ ε. O. κεκλεισμέναι· καὶ ἀποτιναξάμενος Ἀὼδ, ἐξῆλθεν, καὶ ἐπορεύετο, καὶ οἱ παῖδες Ἐγλὼμ προσῆλθον, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου κεκλεισμέναι, καὶ εἶπον. 73 *Alex.* O. *Ald.* C. Μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος. Καί. 74 *Alex.* O. *Ald.* C. προσέμειναν (*Alex.* προσέμμειναν) αἰσχυνόμενοι· καὶ ἰδού. 75 *Alex.* *Ald.* C. οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων. O. οὐκ ἤνοιγον. 76 O. *Ald.* εἰς Τιρωθᾶ ἕως. 77 O. παρεπορεύετο πάντα τά. * *Francof.* hic incipit verſ. 27. 78 *Alex.* ἕως. 79 *Alex.* Σειρωθά. *Ald.* Τιρωθᾶ. C. Σειρωθά. O. Σιρώθ. al. Σειρωθά. 80 *Alex.* O. C. ἦλθεν καὶ ἐσάλπισεν (C. ἐσάλπισαν) κερατίνῃ. 81 *Ald.* κερατίναις. 82 ἀπὸ τοῦ ὄρους O. desunt. 83 *Alex.* *Ald.* Καταβαίνετε. O. deest. 84 O. θεὸς ἡμῶν τούς. 85 *Alex.* ὑμῶν. 86 O. εἰς χεῖρας. 87 *Alex.* ὑμῶν. 88 *Alex.* *Ald.* C. ἀφῆκαν. O. ἀφῆκαν ἐκεῖθεν. 89 *Alex.* O. C. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡσεί. (O. εἰς.) 90 *Alex.* & C. πάντας τοὺς μαχητὰς, καὶ πάντ. *Ald.* πάντας τοὺς μαχητὰς ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντ. O. πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτῇ. 91 *Alex.* πάντας ἄνδρας δυνάμεως. 92 *Alex.* ἀνήρ. Καί. O. ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Καί. 93 O. ἐταπεινώθη. 94 *Alex.* ὑπὸ τὴν χεῖρα. O. ἐκ χειρός. 95 καὶ ἔκρινεν usque ad finem verſus C. desunt. 96 *Alex.* & C. μετὰ τοῦτον. 97 *Alex.* O. *Ald.* C. Ἀνάθ.

λοφύ-

λοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας [98] ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν, καὶ [99] ἔσωσε καί γε αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ προσέθεντο [1] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [2] ἐνώπιον κυρίου. καὶ Ἀὼδ ἀπέθανε. 2 Καὶ ἀπέδοτο [3] τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν χειρὶ [4] Ἰαβὶν βασιλέως Χαναάν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ. καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν [5] Ἀρισώθ τῶν ἐθνῶν. 3 Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ [6] ἦν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς [7] ἔθλιψε τὸν Ἰσραὴλ κατακράτος εἴκοσι ἔτη. 4 Καὶ Δεββώρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ Λαφιδώθ, [8] αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. 5 Καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεββώρα ἀναμέσον [9] τῆς Ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον τῆς Βαιθὴλ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ· καὶ [10] ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [11] εἰς κρίσιν. 6 Καὶ ἀπέστειλε Δεββώρα καὶ ἐκάλεσε τὸν [12] Βαρὰκ υἱὸν Ἀβινεὲμ ἐκ [13] Κάδης Νεφθαλί, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, [14] Οὐχὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς [15] Ἰσραήλ σοι; καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβώρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν [16] ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλί, καὶ [17] ἐκ τῶν υἱῶν Ζαβουλών, 7 [18] Καὶ ἐπάξω πρὸς σὲ [19] εἰς τὸν χειμάρρουν Κισῶν [20] ἐπὶ τὸν Σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως [21] Ἰαβίν, καὶ [22] τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν [23] εἰς χεῖράς σου. 8 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν [24] Βαράκ, Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς, [25] οὐ πορεύσομαι, [26] ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν [27] ἄγγελον μετ' ἐμοῦ. 9 Καὶ [28] εἶπε, Πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ. πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου [29] ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται κύριος τὸν Σισάρα. καὶ ἀνέστη Δεββώρα, καὶ ἐπορεύθη [30] μετὰ τοῦ Βαρὰκ [31] ἐκ Κάδης. 10 [32] Καὶ ἐβόησε Βαρὰκ τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὸν Νεφθαλὶ [33] ἐκ Κάδης, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν, [34] καὶ ἀνέβη Δεββώρα μετ' αὐτοῦ. 11 [35] Καὶ Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη [36] ἀπὸ Καινὰ ἀπὸ τῶν υἱῶν [37] Ἰωβὰβ γαμβροῦ Μωυσῆ· καὶ [38] ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ [39] ἕως δρυὸς πλεονεκτούντων, ἥ ἐστιν ἐχόμενα Κεδές. 12 Καὶ [40] ἀνηγγέλη [41] Σισάρα, ὅτι ἀνέβη Βαρὰκ υἱὸς [42] Ἀβινεὲμ [43] εἰς ὄρος Θαβώρ. 13 Καὶ [44] ἐκάλεσε Σισάρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ [45] ἐννακόσια ἅρματα [46] σιδηρᾶ, καὶ [47] πάντα τὸν [48] λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ [49] Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν [50] Κισῶν. 14 Καὶ εἶπε Δεββώρα πρὸς [51] Βαράκ, Ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ [52] παρέδωκε κύριος τὸν [53] Σισάρα ἐν τῇ χειρί σου, [54] ὅτι κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου. καὶ κατέβη [55] Βαρὰκ κατὰ τοῦ ὄρους Θαβώρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπί-

98 *Alex.* ἐν τῷ ἀροτρόποδι ἐκτὸς μόσχων. *C.* ἀροτρόποδι τῶν βοῶν. *O.* ἐκτὸς μόσχων. al. ἐν τῷ ἀρότρῳ τῶν βοῶν ἐκτὸς μόσχων. *Aug.* in Qu. ſic refert hunc locum: *Et percuſſit alienigenas in ſexcentos viros, præter vitulos boum, & ſalvavit Iſraël.* 99 *Alex.* & *C.* ἔσωσεν αὐτός. *O. Ald.* ἔσωσε καὶ αὐτός.

Cap. 4. 1 *Mſ. Alex.* ἔτι οἱ υἱοί. 2 *Alex.* O. & *Comp.* ἔναντι. *Ald.* ἐναντίον. 3 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοὺς κύριος. 4 *Alex.* Ἰαμείν. 5 *Alex.* Ἀσειρώθ. *O.* Ἀσηρώθ. 6 *O.* διέστειλεν. 7 *O.* ἔθλιβεν. 8 *C.* αὐτή. 9 *Alex.* Ἰαμὰ, καὶ ἀναμέσον Βαιθὴλ ἐν ὄρει. 10 *Alex.* ἀνέβησαν. 11 *Alex. O. Ald. C.* ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι. 12 *Alex.* Βαράχ. 13 *Alex.* Κέδες Νεφθαλεί. 14 *Alex.* Οὐχὶ * σὺ ἐνετείλατο. 15 *Alex.* Ἰσραήλ; καί. *C.* σοι; καί. 16 *Alex. O. Ald. C.* ἀπὸ τῶν. 17 *Alex. O. Ald. C.* ἀπὸ τῶν. 18 *Alex.* Καὶ ἀπάξω σε πρὸς τὸν χειμάρρουν. *O.* pro ἐπάξω habet ἄπαρον. 19 *C.* ἐπί. *O.* κατά. 20 ἐπὶ *C.* deeſt. *O.* ἀπάξω σε ἐπί. 21 *Alex.* Ἰαμείν. 22 *O.* ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ παραδώσω. 23 *Alex.* ἐν χειρί σου. *O. Ald. C.* ἐν τῇ χειρί σου. 24 *Alex.* Βαράχ. 25 *Alex. Ald.* μετ' ἐμοῦ, οὐ 26 ὅτι οὐκ ad finem verſus *C.* deſunt. 27 *O.* ἄγγελον αὐτοῦ μετ'. 28 *Alex. O. Ald. C.* εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δεββώρα, (al. Δεββόρρα.) Πορευομένη πορεύσομαι. 29 *Alex.* & *C.* εἰς τήν. 30 *Alex.* μετ' αὐτοῦ Βαράχ ἐκ Κέδες. 31 *O.* εἰς Κάδης τῆς Νεφθαλίμ. Καί. 32 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ παρήγγειλεν Βαρὰκ τῷ Ζαβουλὼν καὶ τῷ Νεφθαλί. 33 *Alex.* εἰς Κάδες, καὶ ἀνέβησαν. *O.* καὶ ἀνέβησαν. 34 *Alex. O.* καὶ Δεββώρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ. *C.* καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ Δεββώρα. 35 *Alex. Ald.* & *C.* Καὶ οἱ πλησίον τοῦ Κιναίου (*Alex.* Κειναίου) ἐχωρίσθησαν. *O.* Καὶ πάντες οἱ Κιναῖοι ἀπέστησαν ἐκεῖθεν. 36 *Alex.* ἀπὸ τῶν υἱῶν. *Ald.* & *C.* ἀπὸ Κενὰ (*C.* Κεὰν) καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν. *O.* οἳ ἦσαν ἀπὸ τῶν υἱῶν. 37 *C.* Ὀβάβ. *Ald.* Ἰωβάκ. 38 *O.* ἔπηξε Βαρὰκ τήν. 39 *Alex.* πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων, ἥ ἐστιν. *Ald.* & *C.* ἕως δρυὸς ἀναπαυομένων, ἥ ἐστιν. *O.* πρὸς δρῦν ἀναπαυόμενος, ἥ ἐστιν. 40 *Alex.* & *C.* ἀνήγγειλαν. *O.* ἀπήγγειλαν. 41 *Alex. O.* τῷ Σισάρα. 42 *Alex.* Ἰαβινεέμ. 43 *Alex.* & *Ald.* ἐπ' ὄρος. *C.* ἐπ' ὄρους. *O.* πρός. 44 *O.* παρήγγειλε... πᾶσι τοῖς ἅρμασι. 45 *Alex.* ὅτι ἐννακόσια. 46 *Alex.* *O.* σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ, καί. 47 *O.* παντὶ τῷ λαῷ τῷ μετ'. 48 *Alex.* λαὸν μετ' αὐτοῦ. 49 *Alex.* Ἀρεισώθ. 50 *Alex.* Κεισῶν. 51 *Alex.* Βαράχ. 52 *Alex.* παραδώσει. 53 *Alex.* Σεισάρα ἐν χειρί σου. 54 *Alex. O.* & *C.* ὅτι ἰδοὺ κύριος ἐξελεύσεται (*Alex.* & *C.* ἐλεύσεται) ἔμπροσθέν σου. *Ald.* ὅτι κύριος ἔμπροσθέν σου. 55 *Alex. O. Ald. C.* Βαρὰκ (*Alex.* Βαράχ) ἀπὸ τοῦ.

15 σω αὐτοῦ. Καὶ ἐξέστησε κύριος τὸν Σισάρα ϗ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ ϗ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ [56] ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον [57] Βαρὰκ. ϗ κατέβη Σισάρα [58] ἐπάνωθεν τοῦ [59] ἅρματος αὐτοῦ, ϗ ἔφυγε τοῖς 16 ποσὶν αὐτοῦ. Καὶ [60] Βαρὰκ διώκων ὀπίσω τῶν [61] ἁρμάτων ϗ ὀπίσω τῆς [62] παρεμβολῆς [63] ἕως Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν. ϗ ἔπεσε πᾶσα [64] παρεμβολὴ Σισάρα ἐν στόματι [65] ῥομφαίας· [66] οὐ 17 κατελείφθη ἕως ἑνός. Καὶ Σισάρα [67] ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ἰαὴλ γυναικὸς [68] Χαβὲρ ἑταίρου τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη [69] ἦν ἀναμέσον Ἰαβὶν βασιλέως Ἀσὼρ ϗ ἀναμέσον [70] τοῦ οἴκου Χαβὲρ τοῦ Κιναίου.

18 [71] Καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ [72] εἰς συνάντησιν Σισάρα, ϗ εἶπεν [73] αὐτῷ, [74] Ἔκκλινον κύριέ μου, [75] ἔκκλινον πρὸς με, μὴ φοβοῦ. ϗ [76] ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν [77] εἰς τὴν σκηνήν· [78] ϗ περιέ-19 βαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ. Καὶ εἶπε Σισάρα πρὸς αὐτήν, Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα. ϗ [79] ἤνοιξε τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος, ϗ ἐπότισεν αὐτόν, [80] ϗ περιέ-20 βαλεν αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς [81] αὐτὴν Σισάρα, Στῆθι [82] δὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, ϗ ἔσαι [83] ἐὰν ἀνὴρ ἔλθῃ πρὸς σέ, ϗ ἐρωτήσῃ σε, [84] ϗ εἴπῃ, Εἰ ἔστιν [85] ὧδε ἀνήρ; 21 ϗ ἐρεῖς, [86] Οὐκ ἔστι. [87] Καὶ [88] ἔλαβεν Ἰαὴλ [89] γυνὴ [90] Χαβὲρ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, ϗ ἔθηκε τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν [91] ἐν κρυφῇ, ϗ [92] ἔπηξε τὸν πάσσαλον ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ, ϗ διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ· [93] ϗ αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκο-22 τώθη, ϗ ἀπέθανε. Καὶ ἰδοὺ [94] Βαρὰκ διώκων τὸν Σισάρα. ϗ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ [95] εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ϗ εἶπεν [96] αὐτῷ, Δεῦρο ϗ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς. ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν· ϗ ἰδοὺ Σισάρα [97] ἐρριμμένος νεκρός, ϗ ὁ πάσσαλος [98] ἐν τῷ κροτάφῳ αὐ-23 τοῦ. Καὶ [99] ἐτρόπωσεν ὁ θεὸς τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν [100] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [1] ἔμ-24 προσθεν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ [2] ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [3] πορευομένη ϗ σκληρυνομένη ἐπὶ Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν, [4] ἕως οὗ ἐξωλόθρευσαν τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ [1] ᾖσαν Δεββῶρα ϗ [2] Βαρὰκ υἱὸς Ἀβινεὲμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [3] λέγοντες,

2 Ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἑκουσιασθῆναι λαόν, εὐλογεῖτε κύριον.

3 [4] Ἀκούσατε βασιλεῖς, [5] ϗ ἐνωτίσασθε σατράπαι· [6] ᾄσομαι ἐγώ εἰμι τῷ κυρίῳ ἐγώ εἰμι,

4 ψαλῶ τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ. Κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου [7] ἐν Σηεὶρ ἐν τῷ [8] ἀπ-

---

56 *O.* ἐκ προσώπου Βαρὰκ ἐν στόματι ῥομφαίας. καί. 57 *Alex.* Βαράχ. 58 *Alex. O. C.* ἀπὸ τοῦ. *Ald.* ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ. 59 *C.* ἅρματος, καί. 60 *Alex.* Βαράχ. 61 *Ald.* ἁρμάτων αὐτοῦ καί. *O.* αὐτοῦ, ϗ ὀπίσω τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ καί. 62 *O.* παρεμβολῆς αὐτοῦ ἕως. 63 *Alex. O. Ald. C.* ἕως (*Alex.* ϗ ἕως) δρυμοῦ (*O.* δρυμῶν) τῶν ἐθνῶν. 64 *Alex.* ἡ παρεμβολή. 65 *O.* μαχαίρας. 66 *O.* οὐχ ὑπελείφθη 67 *Alex. O. Ald. C.* ἀνεχώρησεν τοῖς. 68 *Alex.* Χαβὲρ τοῦ Κειναίου. *O, Ald. C.* Χαβὲρ (*O.* Χαλὲβ) τοῦ Κιναίου. Vox ἑταίρου etiam non est apud *Johan. Damascenum* in Collectan. locorum communium. 69 *Alex. Ald. C.* ἀναμέσον Ἰαβίν. (*Alex.* Ἰαβείν.) 70 *Alex.* οἴκου. 71 Καὶ *C.* deest. 72 *Alex. O. Ald. C.* εἰς ἀπάντησιν. 73 *Alex. O. C.* πρὸς αὐτόν. 74 *Alex. O. Ald. C.* Ἔκνευσον. 75 *Alex. O. Ald. C.* ἔκνευσον. & *O.* ponit πρός με ante κύριε, & μου non habet. 76 *Alex.* ἐκνευσεν πρὸς * αὐτόν. *O. Ald. C.* ἐξένευσε πρὸς αὐτόν. 77 εἰς τὴν σκηνὴν *O.* desunt: sed habet ὁ Σισάρα ante πρὸς αὐτήν. 78 *Alex. O. Ald. C.* ϗ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. Καὶ εἶπεν. quam lect. sequitur *Aug.* in *Locut.* 79 *O.* ἤνοιξε Ἰαὴλ τόν. 80 *Alex. O. Ald. C.* ϗ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καί. 81 *Alex. O. C.* αὐτὴν, Στῆθι. 82 *Alex.* ἐν τῇ θύρᾳ τῆς. *C.* ἐπὶ τὴν θύραν τῆς. 83 *Alex. O. C.* ἐάν τις ἔλθῃ. *Ald.* ἐάν τις εἰσέλθῃ. 84 *Alex. Ald. C.* ϗ εἴπῃ σοι, Ἔστιν. *O.* ϗ εἴπῃ σοι, Εἰ ἔστιν. 85 *Alex. O. Ald. C.* ἐνταῦθα ἀνήρ. 86 *O.* Οὐκ ἔστιν ὧδε. Καὶ ἔλαβεν. 87 Sic etiam *Joh. Damascenus* in Collectaneis hunc locum citans. *Alex. Ald.* Καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς· ϗ ἔλαβεν. 88 *O.* ἀνέλαβεν γυνή. 89 γυνὴ Χαβὲρ *Ald.* desunt. 90 *O.* Χαβὲρ τοῦ Κιναίου τόν. 91 *Alex. O. Ald. C.* ἡσυχῇ, καί. 92 *Alex. O. Ald. C.* ἐνέκρουσε (*O.* κατέκρουσε *Alex.* ἔθηκεν) τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ (*O.* εἰς τὸν κρόταφον) αὐτοῦ, ϗ διήλασεν ἐν τῇ γῇ. 93 *Alex.* ϗ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς, ϗ ἐξέψυξεν, ϗ ἀπέθανεν. *Ald.* ϗ αὐτὸς ἀπεσκάρισε ϗ ἐξέψυξε, ϗ ἀπέθανε. *C.* ϗ ἀπεσκάρισεν ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, ϗ ἐξέψυξεν, ϗ ἀπέθανεν. *O.* ϗ αὐτὸς δὲ ἀπεσκίρτησε ἐμμέσῳ τῶν ποδῶν αὐτῆς, ϗ ἐξέψυξεν, ϗ ἀπέθανεν. 94 *Alex.* Βαράχ. 95 *Alex.* εἰς * ἀπάντην αὐτοῦ. *O. Ald. C.* εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 96 *O. Ald.* πρὸς αὐτόν. 97 *Alex. O. C.* πεπτωκὼς νεκρός. 98 *Alex,* & *C.* ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ. 99 *Alex. O. C.* ἐταπείνωσεν κύριος ὁ θεός. 100 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ *C.* ponit ante τὸν Ἰαβίν. 1 *Alex. Ox. Ald. C.* ἐνώπιον. 2 *Alex.* ἐπορεύθη χεὶρ κυρίου υἱῶν. 3 *O.* κραταιουμένη ἐπί. 4 *Alex. O. Ald. C.* ἕως (*Ald.* ἕως ὅτου) ἐξωλόθρευσαν (*Alex.* ἐξωλέθρευσαν. *O.* ἐξωλόθρευσεν) αὐτόν. Καί.

Cap. 5. 1 *Mſ. Alex.* ᾖσεν. 2 *Alex.* Βαράχ. 3 *Alex. O. Ald. C.* ϗ εἶπεν (*O.* ϗ εἶπον λέγοντες, *Alex.* ϗ εἶπεν ἐν τῇ ᾠδῇ,) Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε κύριον. (*Alex.* τὸν κύριον.) sed *O.* pro προαιρέσει habet προελεύσει, & præterea ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα. 4 *Alex.* Ἀκούσατε βασιλεῖς. 5 *Alex.* ἐνωτίζεσθαι σατράπαι δυνατοί. *O.* ἐνωτίσασθε δυνατοί. *C.* ἐνωτίζεσθε σατράπαι. 6 *Alex. O. Ald. C.* Ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰσραήλ. 7 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ Σηείρ. 8 *C.* ἐπαίρειν.

αἵρειν

αἴρειν σε ἐξ [9] ἀγροῦ Ἐδὼμ, γῆ ἐσείσθη, [10] καὶ ὁ οὐρανὸς [11] ἔσταξε δρόσους, καὶ αἱ νεφέλαι ἔστα-
5 ξαν ὕδωρ. Ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου [12] Ἐλωῒ, [13] τοῦτο Σινὰ ἀπὸ προσώ-
6 που [14] κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Ἐν ἡμέραις Σαμεγὰρ υἱοῦ [15] Ἀνὰθ ἐν ἡμέραις Ἰαὴλ, [16] ἐξέλιπον ὁδοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν [17] ἀτραποὺς, ἐπορεύθησαν [18] ὁδοὺς διεστραμμένας.
7 Ἐξέλιπον [19] δυνατοὶ ἐν Ἰσραὴλ, [20] ἐξέλιπον ἕως οὗ [21] ἀνέστη Δεββῶρα, [22] ἕως οὗ [23] ἀνέστη
8 μήτηρ [24] ἐν Ἰσραήλ. [25] Ἐξελέξαντο θεοὺς καινοὺς, [26] τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων. θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ καὶ λόγχη ἐν τεσ-
9 σαράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραὴλ, Ἡ καρδία μου [27] εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ· [28] οἱ ἑκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ εὐλογεῖτε
10 [29] κύριον. Ἐπιβεβηκότες [30] ἐπὶ [31] ὄνου θηλείας μεσημβρίας, καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων ἐφ' ὁ-
11 δῷ, διηγεῖσθε Ἀπὸ φωνῆς ἀνακρουομένων ἀναμέσον [32] ὑδρευομένων· ἐκεῖ δώσουσι [33] δικαιοσύνας. κύριε [34] δικαιοσύνας αὔξησον ἐν Ἰσραήλ. τότε κατέβη εἰς τὰς [35] πόλεις
12 λαὸς κυρίου. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Δεββῶρα· [36] ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, [37] λάλησον ᾠδήν· [38] ἀνάστα [39] Βαρὰκ, καὶ αἰχμαλώτισον
13 αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Ἀβινεέμ. [40] Τότε [41] κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς κυρίου [42] κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐ-
14 μοῦ. Ἐφραὶμ ἐξερρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλὴκ, ὀπίσω σου Βενιαμὶν ἐν τοῖς λαοῖς σου. [43] ἐν ἐμοὶ [44] Μαχὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες· καὶ [45] ἀπὸ Ζαβουλὼν [46] ἕλκοντες ἐν ῥά-
15 βδῳ διηγήσεως γραμματέως. Καὶ [47] ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας [48] καὶ Βαράκ· [49] οὕτω Βαρὰκ [50] ἐν κοιλάσιν [51] ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ, [52] εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, με-
16 γάλοι [53] ἐξικνούμενοι καρδίαν. [54] Εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγελῶν εἰς διαιρέσεις Ῥουβήν; μεγά-
17 λοι [55] ἐξετασμοὶ καρδίας. Γαλαάδ· ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου [56] οὗ ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν [57] εἰς τί [58] παροικεῖ πλοίοις; Ἀσὴρ [59] ἐκάθισε παραλίαν θαλασσῶν, [60] καὶ ἐπὶ διεξό-

---

9 *O.* ἀγρῶν. 10 *O.* καί γε οὐρανός. 11 *Alex.* ἐξεστάθη, καί γε νεφέλαι. *Ald.* & *C.* ἐταράχθη, καὶ αἱ νεφ. *O.* ἐξέστη, καὶ αἱ νεφ. 12 Ἐλωῒ *Alex. Ox. C.* deest. al. Ἠλωΐ. 13 τοῦτο Σινὰ *Ald.* desunt. *Alex.* τοῦτο Σεινά. *O.* τοῦ θεοῦ. 14 κυρίου *O.* deest. 15 *Alex.* Κενάθ. 16 *Alex. O. Ald.* ἐξέλιπον (*Alex.* ἐξέλειπον) βασιλεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν. 17 *Alex.* & *C.* τρίβους. *O.* τρίβους ἐξ εὐθείας, ἐπορεύθησαν. 18 *Alex.* ὁδοὺς διεστρεμμένας. Ἐξέλειπεν φράζων ἐν Ἰσραὴλ, ἐξέλειπεν. 19 *Ald.* οἱ κατοικοῦντες ἐν. *C.* οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ. *O.* οἱ κρατοῦντες ἐν. 20 ἐξέλιπον *O.* deest. 21 *Alex.* ἐξανέστη. 22 *Alex.* & *C.* ὅτι ἀνέστη. *O.* desunt, ut & ἐν Ἰσραήλ. 23 *Ox. Ald.* ἐξανέστη. 24 *Alex.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 25 *Alex.* & *O.* pro Ἐξελέξαντο θεοὺς καινοὺς habent, Ἡρέτισαν θεοὺς κενοὺς, ὡς ἄρτον κρίθινον. *Ald.* Ἡρέτισαν ὡς ἄρτον κρίθινον θεοὺς κενούς. *C.* etiam pro καινοὺς habet κενούς. 26 *Alex.* σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν ἂν ὀφθῇ καὶ σειρομάστης ἐν τεσσεράκοντα χιλιάσιν, Ἡ καρδία. *Ald.* & *C.* τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων, σκέπη νεανίδων σιρομαστῶν ἀνάφθη. (*Ald.* ἐὰν ὀφθῇ.) καὶ σειρομάστης ἐν (*C.* καὶ ἐσιρομάστησεν. *O.* καὶ νεανίδων σειρομαστῶν) τεσσαράκοντα χιλιάσιν (*O.* μ' χιλιάδ.) ἐν τῷ Ἰσραήλ. Ἡ καρδία. 27 *O. Ald. C.* ἐπί. 28 *Alex. O. Ald. C.* οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ εὐλογεῖτε. 29 *Alex.* τὸν κύριον. 30 *Alex.* ἐπὶ ὑποζυγίων καθήμενοι ἐπὶ λαμπηνῶν φθέγξασθαι φωνὴν ἀνακρουομένων ἀναμέσον εὐφραινομένων. ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνας κυρίῳ. δικαιοσύνας ἐνίσχυσαν ἐν τῷ Ἰσραήλ. 31 *Ald.* ὑποζυγίων μεσημβρίας καὶ λαμπηνῶν (al. λαμπουσῶν) ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι συνέδρων· φθέγξασθε φωνήν. *C.* ὑποζυγίων ἐπὶ λαμπηνῶν, καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι ἐφ' ὁδῷ. φθέγξασθε φωνήν. *O.* ὑποζυγίων, καθήμενοι ὑπὸ λαμπηνῶν φθέγξασθε φωνήν. 32 *O. Ald. C.* εὐφραινομένων. 33 *O. Ald. C.* δικαιοσύνην κυρίῳ. 34 *Ald.* δικαιοσύνας ἐνίσχυσον ἐν. *O. C.* δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν. 35 *Alex. O. Ald. C.* πόλεις αὐτοῦ λαός. (*Alex.* ὁ λαός.) 36 *Alex.* ἐξεγείρου μυριάδας μετὰ λαοῦ. ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλει μετ' ᾠδῆς. ἐνισχύων ἐξαναστὰς ὁ Βαράχ, καὶ ἐνίσχυσον Δεββῶρα τὸν Βαράχ, αἰχμαλώτευσον αἰχμαλωσίαν. *Ox.* hoc modo habet ab initio versus. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου μυριάδας μετὰ λαοῦ σου, ἐξεγείρου, ἐξεγείρου μετ' ᾠδῆς· ἐν ἰσχύϊ ἐξανίστα ὡς ὁ Βαράκ, καὶ ἐνίσχυσον Δέββορρα τὸν Βαράκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμ. 37 *Ald.* & *C.* λάλει μετ' ᾠδῆς. 38 *Ald.* & *C.* ἐξανίστασο. 39 *Ald.* Βαράκ, καὶ κατίσχυσον Δέββορρα τὸν Βαράκ, καί. 40 *Alex.* Πότε ἐμεγάλυνεν ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου Βενιαμεὶν ἐν λαοῖς σου. ἐξ ἐμοῦ Μαχεὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες· καὶ ἐκ Ζαβουλὼν κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας. ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα, ἵνα σοι κατοικῇς ἐμ μέσῳ χειλέων ἐξέτεινεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. διαιρέσεις Ῥουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας. ἱνατί μοι κάθησαι ἀναμέσον τῶν Μοσφαιθὰμ τοῦ εἰσακούειν συρισμοὺς ἐξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ Ῥουβήν. Μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας Γαλαάδ. 41 *O. Ald. C.* ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ· λαὸς κυρίου. sed λαὸς κυρίου *C.* desunt. 42 *O. Ald. C.* κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι, ἀδελφὸς (*O.* ἀδελφοῦ) σου Βενιαμίν. 43 *Ald.* & *C.* ἐξ ἐμοῦ Μαχίρ. 44 *O.* ἐξεγείρου Μαχείρ. 45 *O. Ald. C.* ἐκ Ζαβουλών. 46 *Ald.* & *C.* ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῳ διηγήσεως (διηγήσεως deest in *C.*) γραμματέως. *O.* κύριος ἐπολέμει μοι, καὶ ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως. 47 *Ald.* & *C.* ἄρχοντες. *O.* deest, ut & Καὶ, & ἐν. 48 *C.* καὶ Ἰσσάχαρ. *O.* desunt. 49 *O.* ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοὺς εἰς κοιλάδα ἱνατί σὺ κατοικεῖς ἐμμέσῳ χιλίων, ἐξέτεινεν ἐν ταῖς αὐτοῦ διαιρέσεσι μεγάλοι ἀκριβασμοί. Εἰς. 50 *Ald.* & *C.* ἐν τῇ κοιλάδι. 51 *Ald.* & *C.* ἐξαπέστειλε πεζοὺς αὐτοῦ. 52 *Ald.* εἰς τὴν κοιλάδα ἱνατί σὺ κατοικεῖς σὺ ἐν μέσῳ χειλέων. ἐξέτεινε πόδας αὐτοῦ ἐν διαιρέσει (*C.* ἐν διαιρέσεσιν) Ῥουβήν. 53 *Ald.* & *C.* ἀκριβασμοὶ καρδίας. 54 *Ald.* & *C.* Ἱνατί μοι κάθησθε (*Ald.* κάθησαι) ἀναμέσον τῆς Μοσφαθαὶμ τοῦ εἰσακούειν συριγμοὺς ἐξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν (*Ald.* ἐλθεῖν) εἰς τὰ τοῦ Ῥουβήν. *O.* ut *Ald.* sed pro εἰσακούειν habet ἀκούειν. 55 *Ox. Ald. C.* ἐξιχνιασμοί. 56 *Alex. O. Ald. C.* κατεσκήνωσεν. 57 *Alex. O. Ald. C.* ἱνατί. 58 *Ald.* & *C.* παροικεῖς. *O.* παροικεῖ ἐν. 59 *Alex. O. Ald. C.* παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν. 60 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν. Ζαβουλών. *O.* ἐπὶ ταῖς διεκβολαῖς αὐτοῦ κατεσκήνωσε Ζαβουλών.

18 δοις αὐτοῦ σκιώσεις. Ζαβουλὼν λαὸς [61] ὠνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ [62] Νεφθαλὶ ἐπὶ [63] ὕψη ἀγροῦ [64] ἦλθον αὐ-
19 τῶν. Βασιλεῖς [65] παρελάξαντο, τότε [66] ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν ἐν [67] Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι [68] Μαγεδδὼ, [69] δῶρον ἀρ-
20 γυρίου οὐκ ἔλαβον. [70] Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, [71] ἐκ τρίβων αὐτῶν
21 [72] παρετάξαντο [73] μετὰ Σισάρα. Χειμάῤῥους Κισῶν [74] ἐξέσυρεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους [75] ἀρχαίων, χειμάῤῥους Κισῶν. καταπατήσει [76] αὐ-
22 τὸν ψυχή μου δυνατή. [77] Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι [78] ἵππου, [79] σπουδῇ ἔσπευ-
23 σαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ [80] Καταρᾶσθε Μηρὼζ, [81] εἶπεν ἄγγελος κυρίου, [82] Καταρᾶσθε· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτὴν, ὅτι οὐκ [83] ἤλθοσαν εἰς [84] βοήθειαν [85] κυρίου, [86] εἰς
24 βοήθειαν ἐν δυνατοῖς. Εὐλογηθείη [87] ἐν γυναιξὶν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, [88] ἀπὸ γυναικῶν [89] ἐν σκηναῖς [90] εὐλογηθείη.

25 Ὕδωρ ᾔτησε, [91] γάλα ἔδωκεν [92] ἐν λεκάνῃ· [93] ὑπερεχόντων προσήνεγκε βούτυρον.
26 [94] Χεῖρα αὐτῆς [95] ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, [96] καὶ δεξιὰν αὐτῆς [97] εἰς σφῦραν κοπιώντων, [98] καὶ ἐσφυροκόπησε Σισάρα, διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξε, διήλω-
27 σε κρόταφον αὐτοῦ. [99] Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἔπεσε, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν ἐξοδευ-
28 θείς. Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψε [100] μήτηρ Σισάρα [1] ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ, Διότι [2] ᾐσχύνθη ἅρμα [3] αὐτοῦ; διότι ἐχρόνισαν [4] πόδες ἁρ-
29 μάτων αὐτοῦ; Αἱ σοφαὶ [5] ἄρχουσαι αὐτῆς [6] ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὴν, [7] καὶ αὐτὴ
30 ἀπέστρεψε λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ, Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; [8] οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· [9] σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλτῶν αὐτὰ τῷ

---

61 *Alex.* ὀνιδίσας. *O. Ald. C.* ὀνειδίσας. 62 *Alex.* Νεφθαλείμ. 63 *C.* ὕλη. 64 *Alex. O. C.* ἦλθον. Βασιλεῖς. *Ald.* ἦλθον αὐτῷ. Βασιλεῖς. 65 *Alex. Ald. C.* καὶ παρετάξαντο. *O.* καὶ ἐπολέμησαν. 66 *O.* παρετάξαντο. 67 *Alex. Ald. C.* Θανααχ (*Alex.* Θεννὰχ) ἐπὶ ὕδατος. (*C.* ἐπὶ τοῦ ὕδατος.) 68 *Alex.* Μεγεδδώ. 69 *Alex. O. Ald. C.* πλεονεξίαν ἀργυρίου. 70 *Alex. O. C.* Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν οἱ (*Alex.* deest οἱ) ἀστέρες. 71 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν. 72 *Alex. O. C.* ἐπολέμησαν. 73 *Alex.* μετὰ Ἰσραήλ. Χειμάῤῥους Κεισῶν ἐξέβαλεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους Καδησείμ, χειμάῤῥους Κεισῶν. 74 *O.* καταπατήσει. *Ald.* & *C.* ἐξέβαλεν. 75 *C.* Καδημιμ, χειμ. *Ald.* Καδημεὶν, χειμ. *O.* συνεψισμένων, χειμ. 76 *O. C.* αὐτούς. 77 *Alex. O. C.* Τότε ἀπεκόπησαν. *Ald.* Τότε ἐνευροκοπήθησαν. 78 *Ald.* & *C.* ἵππων. 79 *Alex.* Ἀμμαδαρὼθ δυνατῶν αὐτοῦ. *Ald.* καὶ ὁμαλιεῖ αὐτοὺς ἡ πτέρνα μου τὰς ὕβρεις ἐκστάσεως αὐτῶν. *C.* Μαδαρὼθ δυναστῶν αὐτοῦ. *O.* Ἀμαδωρὼθ δυνατῶν ἐπὶ ὕβρει εὐθύνοντος ἔργα ἐκστάσεως αὐτοῦ, ἴδοιεν ἀρὰς, ἴδοιεν ὀδύνας, κατοικοῦντες αὐτὴν ὑπερηφάνους ὑβριστὰς ἄρατε, ἀπολέσατε. 80 *Alex.* * Καταράσαιαι Μαζώρ. *O. Ald.* Καταράσασθε Μαζώρ. 81 *Alex.* εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου. 82 *Alex.* & *C.* Καταράσει καταράσασθαι τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς. *O. Ald.* Καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ (*Ald.* αὐτήν.) 83 *O. C.* ἦλθον. *Ald.* ἦλθεν. 84 *Alex.* τὴν βοήθειαν. 85 κυρίου *C.* deest. 86 *Alex.* Βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατοῖς. *O. C.* κύριος βοηθὸς ἡμῶν, κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός. *Ald.* βοηθὸς κύριος ἐν μαχηταῖς. 87 *Alex.* ἐκ γυναικῶν * Ἰσραὴλ γυνὴ * Χαλέβ. *O. Ald. C.* ἐκ γυναικῶν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβέρ. 88 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ. 89 *Alex. Ald. C.* ἐν σκηνῇ. 90 *O.* εὐλογηθείη ἐν ἐπαίνῳ. Ὕδωρ. 91 *Alex. Ald. C.* αὐτὴν, καὶ γάλα. *O.* αὐτῇ, καὶ γάλα. 92 *Alex. Ald. C.* αὐτῷ ἐν λεκάνῃ (*Alex.* λακάνῃ·) *O.* αὐτῷ ἐν ἐσχάτοις. 93 *Alex.* ἰσχυρῶν προσήγγισεν. *O.* μεγιστάνων προσήγγισε. *Ald.* δυναστῶν προσήνεγκε. *C.* ἰσχυρῶν προσήνεγκε. 94 *Alex.* Τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακοπῶν, καὶ ἀπέτεμεν Σισάρα, ἀπέτριψεν τὴν * κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ συνέθλασεν καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ. 95 ἀριστερὰν *C.* deest. 96 καὶ *C.* deest. 97 *O.* εἰς ἀποτομὰς κατακοπῶν, τοῦ εἰς τέλος ἀχρειῶσαι, καί. *Ald.* τοῦ εἰς τέλος ἀχρειῶσαι, εἰς ἀποτομὰς κατακόπων, καί. *C.* εἰς ἀποτομὰς κατακοπτόντων, καί. 98 *O.* καὶ τὴν χεῖρα αὐτῆς διήλασε, τὸν κρόταφον αὐτοῦ, καὶ συνέθλασε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσε τὸν Σισάρα, συγκύψας ἔπεσε, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν, ἐταλαιπώρησε, καθὼς ἐσκίρτησε ταλαίπωρος. *Ald.* καὶ ἀπέτεμε Σισάρα, διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς βαρυνθεὶς, ἔπεσε καὶ ἀφύπνωσε ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψε καθὼς κατεκλείσθη ἐκεῖ ἔπεσε ταλαιπώρως. *C.* καὶ ἀπέτεμε Σισάρα, ἀπέτριψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνέτριψε, καὶ διήλωσεν τὴν γνάθον αὐτοῦ. Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκύψας ἔπεσεν, ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἔκαμψεν, ἔπεσεν, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαιπώρως. 99 *Alex.* Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν· ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαίπωρος. Διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ Σισάρα διὰ τῆς δικτυωτῆς ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας Σισάρα, Διατί ᾐσχάτισεν τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι; διατί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ; Σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίναντο πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ δὲ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, Οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ· σκῦλα βαμμάτων Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, * βαθὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκῦλον. Οὕτως. 100 *C.* καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ. 1 *O.* διὰ τῆς δικτυωτῆς, ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας μετὰ Σισάρα, Διότι. *C.* διὰ τῆς δικτυωτῆς, Διατί. 2 *O. Ald. C.* ᾐσχάτισε. 3 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ παραγενέσθαι, διατί. 4 *O.* διστοὶ ἀναβάται αὐτοῦ, ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ. *Ald.* & *C.* ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ. 5 *O. Ald. C.* ἀρχουσῶν. 6 *O. C.* ἀνταπεκρίναντο. *Ald.* ἀνταπεκρίθησαν. 7 *O.* ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, cetera in hoc versu desunt. *Ald.* καὶ αὐτὴ ἀνταπεκρίνατο, cetera ut *Rom.* *C.* καὶ αὐτὴ δὲ ἀνταπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς. 8 *O. C.* φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ· σκῦλα. sed *O.* pro εἰς habet ἐπί. *Ald.* φιλιάζοντα φίλοις εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς δυνάστου· σκῦλα. 9 *O.* σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ, φρόνησις ἰσχύος αὐτῆς ἀποκριθήσεται αὐτῇ, ἀπεκρίνατο αὐτὴ ἑαυτῇ τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐκ εὑρέθησαν διεμερίσθη σκῦλα μήτρας αὐτῆς εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς ἐτίτρωσκον δακτύλους ἐν τῷ Σισάρα ἐστηλώθη στίγματα ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ καὶ ἐσκυλεύθη. Οὕτως. *Ald.* & *C.* sequuntur *Rom.* nisi quod pro βάμματα habent βαφῆ, βάμμα. & *C.* non habet αὐτά.

31 τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα. * Οὕτως [10] ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, [11] κύριε· ϗ οἱ ἀγαπῶντες [12] αὐτὸν, [13] ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ.

32 Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ [14] τεσσαράκοντα ἔτη.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν [1] ἐνώπιον κυρίου, ϗ [2] ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος

2 ἐν χειρὶ Μαδιὰμ [3] ἑπτὰ ἔτη. Καὶ [4] ἴσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ. [5] ϗ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [6] ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ [7] τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι,

3 ϗ [8] τὰ σπήλαια, ϗ τὰ κρεμαστά. Καὶ ἐγένετο [9] ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ [10] ἀνέβαινον Μαδιὰμ ϗ Ἀμαλὴκ, ϗ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν [11] συνανέβαινον [12] αὐτοῖς,

4 Καὶ παρενέβαλον [13] εἰς αὐτοὺς, ϗ [14] διέφθειρον [15] τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν· ϗ [16] οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν [17] τῇ γῇ Ἰσραὴλ, [18] οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον

5 ϗ ὄνον. [19] Ὅτι αὐτοὶ [20] ϗ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, [21] ϗ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο, [22] καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, ϗ αὐτοῖς ϗ τῶν καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός· ϗ [23] ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, [24] ϗ διέφθειρον

6 αὐτήν. Καὶ [25] ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ

7 σφόδρα ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ. Καὶ [26] ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον [27] ἀπὸ

8 προσώπου Μαδιάμ. [28] Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐγώ εἰμι [29] ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς [30] ἐκ γῆς [31] Αἰγύπτου, ϗ ἐξήγαγον ὑ-

9 μᾶς ἐξ οἴκου δουλείας [32] ὑμῶν· Καὶ [33] ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς [34] Αἰγύπτου ϗ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, ϗ ἐξέβαλον [35] αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν· ϗ ἔδωκα

10 ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ [36] εἶπα ὑμῖν, [37] Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς [38] τῶν Ἀμορραίων, ἐν οἷς ὑμεῖς [39] κάθησθε [40] ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ϗ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς

11 φωνῆς μου. Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου, ϗ ἐκάθισεν [41] ὑπὸ [42] τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς [43] πατρὸς τοῦ Ἐσδρί. ϗ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ [44] ῥαβδίζων σῖτον ἐν [45] ληνῷ [46] εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ.

12 Καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Κύριος μετὰ σοῦ, [47] ἰσχυρὸς τῶν δυ-

13 νάμεων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν, Ἐν ἐμοὶ, κύριέ μου· ϗ εἰ ἔστι κύριος μεθ' ἡμῶν, [48] εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς [49] τὰ κακὰ ταῦτα; ϗ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, [50] ἃ διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες, [51] Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; ϗ νῦν [52] ἐξέρριψεν ἡμᾶς [53] ϗ ἔδωκεν ἡ-

14 μᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ. Καὶ [54] ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος [55] κυρίου, ϗ [56] εἶ-

---

* *Francof.* hos 2 versus in unum jungit. 10 *O.* γένοιντο. 11 *O.* κύριε, ἅμα τοῦ ἐκπορεύεσθαι τὸν ἥλιον· Καί. 12 *O.* σέ. 13 *Alex. O. Ald. C.* καθὼς (*O.* ἅμα) ἡ (ἡ *O.* deest) ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείαις (*Ald.* δυναστείᾳ) αὐτοῦ. 14 *Alex.* τεσσεράκοντα ἔτη. *O.* ἔτη μ'.

Cap. 6. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἔναντι. 2 *Alex. O. Ald. C.* παρέδωκεν. 3 *Alex.* ἔτη ἑπτά. Καί. 4 *Alex. O. Ald. C.* κατίσχυσε. 5 ϗ *C.* deest. 6 ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ *C.* ponit ante ἐποίησαν. 7 *O. Ald. C.* μάνδρας ἐν τοῖς. *Alex.* * ἄνδρας ἐν τοῖς. 8 *Alex. O. Ald. C.* τοῖς σπηλαίοις, ϗ τοῖς ὀχυρώμασι. Καί. 9 *Alex. Ald.* & *C.* ὅτε (*Alex.* ὅταν) ἔσπειρεν ἀνὴρ Ἰσρ. 10 *O. Ald. C.* ἀνέβαινε. 11 *Alex. O. Ald. C.* ϗ ἀνέβαινον. 12 *Alex.* ἐπ' αὐτὸν, Καί. 13 *Alex. Ox. Ald. C.* ἐπ'. 14 *Alex.* διέφθειραν. 15 *Alex. O. Ald. C.* τὰ ἐφόρια (*Alex.* & *Ald.* ἐκφόρια) τῆς γῆς ἕως τοῦ ἐλθεῖν. 16 *Alex. O. Ald. C.* οὐχ ὑπελείποντο. 17 τῇ γῇ *Alex. O. Ald. C.* desunt. 18 *Alex. O. Ald. C.* ϗ ποίμνιον, ϗ μόσχον, ϗ ὄνον. Sed *O.* pro priore ϗ habet οὔτε, & pro ὄνον habet ὑποζύγιον. 19 *Ald.* Ὅτι καὶ αὐτοί. *O.* desunt Ὅτι αὐτοὶ ϗ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον. 20 *Alex.* τὰ κτήνη. *Ald.* ϗ τὰ κτήνη. 21 *Alex. O. Ald. C.* ϗ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον (*O.* παρέφερον addit ϗ τὰς καμήλους αὐτῶν ἦνον.) ϗ παρεγίνοντο. (*Alex.* παρεγείνοντο. *O.* παρεγένοντο.) 22 *Ald.* & *C.* ὡς ἀκρίδες. *Alex.* & *O.* ὡς ἀκρίς. 23 *Alex. Ald.* & *C.* παρεγίνοντο (*Alex.* παρεγείνοντο) ἐν τῇ γῇ. *O.* ϗ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 24 ϗ διέφθειρον αὐτὴν *O.* desunt. *Alex. Ald.* & *C.* τοῦ διαφθεῖραι (*Alex.* διαφθίρειν) αὐτήν. 25 *O.* ἐπτώχευσαν σφόδρα. 26 *Alex. O. Ald. C.* ἐκέκραξαν. sed *Ald.* ponit post κύριον. 27 *Alex.* ϗ ἐγένετο ἐπεὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον περὶ Μαδιάμ. *Ald.* & *C.* ϗ ἐγένετο ὅτε (*C.* ἐπεὶ) ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον διὰ Μαδιάμ. *O.* διὰ Μαδιὰμ tantum. 28 Καὶ *C.* deest. 29 *Alex. Ald.* & *C.* ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς. *O.* ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς. 30 *Alex. O. Ald. C.* ἐξ Αἰγ. 31 *Alex.* Αἰγύπτου, * ϗ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν. 32 ὑμῶν *O. Ald. C.* deest. 33 *O. Ald.* ἐξειλόμην. *C.* ἐξειλάμην. 34 *O.* Αἰγυπτίων. 35 *O.* αὐτοὺς πάντας ἐκ. 36 *O.* ἐγὼ εἶπον. 37 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν *O.* desunt. *Ald.* & *C.* Ἐγώ εἰμι κύρ. &c. 38 *O.* τῶν Ἀμορραίων. 39 *Alex.* ἐνοικεῖτε. *O. Ald. C.* κατοικεῖτε. 40 *O.* ἐν αὐτῇ. καί. 41 *Alex.* ἐπί. 42 *O. Ald. C.* τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν Ἐφρὰ (*Alex.* & *O.* Ἐφραθὰ) τὴν τοῦ Ἰωάς. ſed *O.* pro τὴν τοῦ, habet ἣ ἦν. 43 *Alex.* πατρὸς Ἀβιεζρεί. *O.* Ἀβι Ἐζρεί. *Ald. C.* τοῦ πατρὸς Ἐσρεὶ (*C.* Ἐζρεί.) 44 *Alex. O. Ald. C.* ἐράβδιζεν πυροὺς ἐν. 45 *O.* σιλῷ. 46 *Ald. C.* τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ. *O.* τοῦ φυγεῖν ἀπό. 47 *O. Ald. C.* δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. 48 *O. Ald. C.* ϗ ἱνατί. 49 *O. Ald. C.* πάντα τὰ κακά. 50 *O. Ald. C.* ὅσα. 51 Μὴ *O. Ald. C.* deest. 52 *O. Ald. C.* ἀπώσατο. 53 *Ald.* ϗ παρέδωκεν. *O. C.* κύριος, ϗ παρέδωκεν. 54 *Alex. Ox. Ald. C.* ἐπέβλεψεν πρός. 55 κυρίου *O.* deest. 56 *Alex. O. Ald. C.* εἶπεν αὐτῷ, Πορ.

πε, Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ [57] σου ταύτῃ, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ [58] ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. [59] ἰδοὺ 15 [60] ἐξαπέσειλά σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν, Ἐν ἐμοὶ, κύριέ [61] μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ [62] ἡ χιλιάς μου [63] ἠσθένησεν ἐν [64] Μανασσῆ, καὶ ἐγώ εἰμι [65] μικρό- 16 τερος [66] ἐν οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [67] ὁ ἄγγελος κυρίου, Κύριος ἔσαι μετὰ σοῦ, καὶ [68] πατάξεις τὴν Μαδιὰμ 17 ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν, [69] Ει δὴ εὗρον [70] ἔλεος [71] ἐν ὀφθαλμοῖς σου, [72] καὶ ποιήσεις μοι σήμερον πᾶν 18 ὅ, τι ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ, [73] Μὴ χωρισθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ [74] ἐξοίσω τὴν [75] θυσίαν καὶ [76] θύσω ἐνώπιόν σου. καὶ [77] εἶπεν, Ἐγώ εἰμι [78] καθίσομαι ἕως 19 τοῦ ἐπισρέψαι σε. Καὶ Γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἰφὶ ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα [79] ἔθηκεν [80] ἐν τῷ κοφίνῳ, καὶ τὸν ζωμὸν [81] ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ [82] ἐξήνεγκεν [83] αὐτὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν 20 [84] τερέμινθον, καὶ προσήγγισε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος [85] τοῦ θεοῦ, Λάβε τὰ κρέα καὶ [86] τὰ ἄζυμα, καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν ζωμὸν [87] ἐχόμενα ἔκχεε. 21 καὶ ἐποίησεν [88] οὕτως. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων· καὶ [89] ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου 22 [90] ἐπορεύθη ἀπ' ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Καὶ [91] εἶδε Γεδεὼν, ὅτι ἄγγελος κυρίου [92] οὗτός ἐσι. καὶ εἶπε Γεδεὼν, [93] Ἆ ἆ, κύριέ [94] μου κύριε, [95] ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσω- 23 πον πρὸς πρόσωπον. Καὶ εἶπεν [96] αὐτῷ κύριος, Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ, [97] οὐ μὴ 24 ἀποθάνῃς. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Γεδεὼν θυσιασήριον τῷ [98] κυρίῳ, καὶ [99] ἐπεκάλεσεν αὐτῷ, Εἰρήνη κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, * [100] ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν Ἐφραθὰ [1] πατρὸς 25 τοῦ [2] Ἐσδρί. Καὶ [3] ἐγένετο [4] ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν [5] αὐτῷ κύριος, Λάβε τὸν μόσχον [6] τὸν ταῦρον ὅς ἐσι τῷ πατρί σου, [7] καὶ μόσχον δεύτερον ἑπταετῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιασήριον τοῦ Βάαλ [8] ὃ ἐσι τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ [9] ἐπ' αὐτὸ [10] ὀλοθρεύσεις. 26 Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιασήριον [11] τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ σου [12] ἐπὶ κορυφὴν Μαωζὶ τούτου [13] ἐν τῇ παρατάξει· καὶ λήψῃ [14] τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις [15] ὁλοκαυτώματα ἐν τοῖς ξύλοις 27 τοῦ ἄλσους, [16] οὗ ἐξολοθρεύσεις. Καὶ ἔλαβε Γεδεὼν [17] δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων [18] ἑαυτοῦ, καὶ ἐποίησεν [19] ὃν τρόπον ἐλάλησε [20] πρὸς αὐτὸν κύριος. καὶ [21] ἐγενήθη ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως [22] τοῦ ποιῆσαι [23] ἡμέρας, καὶ ἐποίησε 28 νυκτός. Καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς [24] πόλεως τοπρωΐ· καὶ ἰδοὺ [25] καθῄρητο τὸ θυσια-

---

57 *Alex.* σου, καί. 58 ἐκ χειρὸς Μαδιὰμ *Ald.* & C. desunt. 59 *Alex.* O. *Ald.* καὶ ἰδού. 60 O. ἐξαποσέλλω. 61 μου *Alex.* O. *Ald.* deest. 62 O. corrupte εἰς χιλιάδες ὅλον τὸ ἐν Μανασσῆ, καὶ ἡ χιλιάς. 63 *Alex.* ταπινοτέρα. O. *Ald.* C. ταπεινοτέρα. 64 *Alex.* Μανασσῆ. 65 *Alex.* O. C. μικρός. 66 *Alex.* τῷ οἴκῳ. 67 *Ald.* & C. κύριος· ὅτι ἔσομαι ἔσαι. O. habet ὅτι ante κύριος. 68 O. ἀποκτενεῖς. 69 *Alex.* O. *Ald.* C. Καὶ εἰ εὗρον. 70 *Alex.* O. *Ald.* C. χάριν. 71 O. ἐνώπιόν σου. 72 καὶ ποιήσεις usque ad finem versus *Ald.* desunt. *Alex.* & C. καὶ ποιήσεις (C. ποιήσῃς) μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ. 73 *Ald.* Μὴ δὴ χωρισθῇς. *Alex.* O. C. μὴ κινηθῇς (*Alex.* κεινηθῇς.) 74 *Alex.* O. *Ald.* C. οἴσω. 75 *Alex.* O. *Ald.* C. θυσίαν μου καί. 76 *Alex.* O. *Ald.* θήσω. 77 O. εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγὼ καθίσομαι. C. etiam deest εἰμι. 78 *Alex.* & C. καθήσομαι. 79 *Alex.* O. C. ἐπέθηκεν· & O. ponit ante τὰ κρέα. 80 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐπὶ τὸ κανοῦν, καί. 81 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐνέχεεν (C. ἐξέχεεν) εἰς χύτραν. 82 *Alex.* ἐξήνεγκαν. 83 αὐτὰ *Alex.* O. *Ald.* C. deest. 84 *Alex.* O. *Ald.* C. δρῦν, καὶ προσεκύνησε. (O. addit αὐτῷ.) Καί. 85 *Alex.* *Ald.* & C. κυρίου, Λάβε. O. κυρίου τοῦ θεοῦ, Λάβε. 86 *Alex.* *Ox.* *Ald.* τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους, καί. C. τοὺς ἀζύμους, καί. 87 *Alex.* O. *Ald.* C. ἔκχεον· (*Alex.* ἔκχαιον.) & in O. ἐχόμενα, & ponit ἔκχεον ante ζωμόν. 88 C. Γεδεὼν οὕτως. 89 *Alex.* *Ald.* & C. ἀνήφθη. 90 *Ald.* ἀπῆλθεν ἀπ'. *Alex.* & C. ἀπῆλθεν ἐξ. O. ἐξῆλθεν ἐξ. 91 O. ἴδεν. 92 οὗτος *Alex.* *Ald.* & C. deest. 93 O. *Ald.* C. οἴμοι, κύριε. 94 μου *Alex.* O. *Ald.* C. deest. 95 C. ὅτι ἐπὶ τοῦτο εἶδον. 96 O. πρὸς αὐτὸν κύριος κύριος. 97 οὐ *Alex.* deest. 98 O. κυρίῳ τῷ θεῷ, καί. 99 O. *Ald.* C. ἐκάλεσεν (*Alex.* ἐκάλησεν) αὐτό. * *Francof.* hic incipit vers. 25. 100 O. καὶ ἔτι ὄντι αὐτῷ ἐν. 1 O. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀβιαζεί. Καί. 2 *Alex.* Ἰεζεί. C. Ἐζεί. 3 *Alex.* *Ald.* C. ἐγενήθη. O. deest, ut & Καί. 4 *Ox.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καί. *Alex.* & C. τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καί. 5 O. αὐτῷ κύριος κύριος. 6 *Alex.* O. *Ald.* C. τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου. 7 O. μόσχον ἑπταετῆ. *Alex.* μόσχον τὸν δεύτερον τὸν ἑπταετῆ. 8 *Alex.* *Ald.* & C. ὃ ἐσι τοῦ πατρός σου. O. desunt. 9 *Alex.* * ἐπ' αὐτῆς. 10 *Alex.* ἐκκόψαται. Καί. *Ald.* & C. ἐκκόψεις. Καί. O. ἐγκόψεις. Καί. 11 *Alex.* κυρίῳ. 12 *Alex.* O. *Ald.* C. ὀφθέντι (*Alex.* τῷ ὀφθέντι) σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Μανωζ τοῦ ὄρους (C. ὄρους Μαώζ. *Alex.* ὄρους Μαώχ) τούτου sed O. non habet Μανωζ τοῦ. & τούτου O. *Ald.* deest. 13 O. ἐν τῇ καταδύσει τῆς παρατάξεως· καί. 14 O. *Ald.* τὸν μόσχον, καί. C. σὺν τῷ μόσχῳ τῷ δευτέρῳ, καί. 15 *Alex.* & C. ὁλοκαύτωμα. 16 *Alex.* ὃ ἐκκόψεις. *Ald.* C. οὗ ἐκκόψεις. O. οὗ ἐγκόψεις. 17 *Alex.* τρισκαίδεκα ἄνδρας. O. γ' καὶ ι' ἄνδρας. 18 *Alex.* *Ald.* C. αὐτοῦ. O. αὐτοῦ. 19 *Alex.* O. *Ald.* C. καθὰ ἐλάλησε. 20 πρὸς αὐτὸν *Ox.* desunt. 21 *Alex.* *Ox.* *Ald.* C. ἐγένετο. 22 *Alex.* O. *Ald.* C. τοῦ μὴ ποιῆσαι. 23 *Ox.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καί. 24 *Ox.* πόλεως αὐτοῦ τοπρωΐ. 25 *Alex.* O. *Ald.* C. κατεσκαμμένον τό.

σήριον

στήριον τοῦ Βάαλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ [26] ὠλόθρευτο. [27] καὶ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ᾠκοδομημένον. 29 Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τίς ἐποίησε τὸ [28] ῥῆμα τοῦτο; καὶ [29] ἐπεζήτησαν καὶ ἠρεύνησαν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι Γεδεὼν [30] υἱὸς Ἰωὰς ἐποίησε [31] τὸ ῥῆμα τοῦτο. 30 Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωάς, [32] Ἐξένεγκε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι [33] καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι [34] ὠλόθρευσε τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ.

31 Καὶ εἶπε [35] Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν, οἳ ἐπανέστησαν αὐτῷ, Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε [36] ὑπὲρ τοῦ Βάαλ; [37] ἢ ὑμεῖς [38] σώσετε αὐτόν; [39] ὃς ἐὰν δικάσηται αὐτῷ, [40] θανατωθήτω ἕως πρωΐ. εἰ [41] θεός ἐστι, [42] δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. 32 [43] Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ [44] ἐκείνῃ [45] Ἱεροβάαλ, λέγων, [46] Δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, [47] ὅτι [48] καθῃρέθη τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. 33 Καὶ πᾶσα Μαδιὰμ, καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, [49] καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι [50] Ἰεζραέλ. 34 Καὶ πνεῦμα [51] κυρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεὼν, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ [52] ἐβόησεν Ἀβιέζερ ὀπίσω αὐτοῦ. 35 Καὶ [53] ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα Μανασσῆ, καὶ ἐν Ἀσὴρ, καὶ ἐν Ζαβουλὼν, καὶ ἐν Νεφθαλί. καὶ [54] ἀνέβη εἰς [55] συνάντησιν [56] αὐτῶν. 36 Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν θεὸν, Εἰ [57] σὺ σώζεις ἐν [58] χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, [59] καθὼς ἐλάλησας, 37 [60] Ἰδοὺ ἐγὼ [61] τίθημι τὸν πόκον [62] τοῦ ἐρίου ἐν τῇ ἅλωνι· [63] ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, [64] καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, [65] γνώσομαι ὅτι [66] σώσεις ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, [67] καθὼς ἐλάλησας. 38 Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ [68] ὤρθρισε τῇ ἐπαύριον, καὶ [69] ἐξεπίασε τὸν πόκον, καὶ [70] ἔσταξε [71] δρόσος [72] ἀπὸ τοῦ πόκου πλήρης λεκάνη ὕδατος.

39 Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν θεὸν, Μὴ [73] δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω [74] ἔτι ἅπαξ, [75] πειράσω δὴ καί γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ· καὶ [76] γενέσθω ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, [77] καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν [78] γενηθήτω δρόσος. 40 Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον [79] μόνον, [80] καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν [81] ἐγενήθη δρόσος.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΚΑὶ ὤρθρισεν [1] Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γεδεὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ [2] παρενέβαλον [3] ἐπὶ πηγὴν Ἀράδ· καὶ παρεμβολὴ [4] Μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ Βορρᾶ [5] ἀπὸ Γαβααθαμωρὰ ἐν κοιλάδι. 2 Καὶ εἶπε κύριος

---

26 *Alex. O. Ald. C.* ἐκκεκομμένον. καί. 27 *Alex. Ox. Ald. C.* καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς ἀνηνεγμένος εἰς (*Ald* εἰς deest) ὁλοκαύτωμα ἐπί. 28 *Alex. O. Ald. C.* πρᾶγμα τοῦτο. 29 *Alex. O. Ald. C.* ἀνήταζον, καὶ ἐξεζήτουν, καὶ εἶπαν ὅτι (*Alex.* & *C.* deest ὅτι.) Sed *O.* καὶ εἶπαν ὅτι non habet, ut nec cætera quæ sequuntur in hoc versu. 30 *Alex.* ὁ υἱός. 31 *Alex. Ald.* τὸ πρᾶγμα. *C.* desunt. 32 *Alex. O. Ald. C.* Ἐξάγαγε. 33 *Alex. O. Ald. C.* κατέσκαψεν τό. 34 *O. Ald.* ἐξέκοψε. *Alex. C.* ἔκοψεν τό. 35 *Alex. O. Ald. C.* Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' αὐτὸν, Μή. Sed *Alex.* pro ἐπανισταμένους habet ἑσταμένους, *O.* vero συνισταμένους, & Μὴ non habet. 36 *Alex. O. Ald. C.* περὶ τοῦ. 37 ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτὸν *O.* desunt. 38 *Alex.* σώζεται. *C.* σώζετε. 39 *Alex.* ὃς ἀντεδίκησεν αὐτόν. *Ald. C.* ὃς ἀντεδίκασεν αὐτῷ. *O.* ὅστις ἠδίκησεν αὐτόν. 40 *Alex. Ald.* ἀποθανεῖται ἕως. *O. C.* ἀποθανέτω ἕως. 41 *Ald. C.* θεὸς αὐτός ἐστι. *Alex.* ἔστιν θεός. 42 *Alex.* αὐτὸς ἐκδικήσει αὐτὸν, ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσ. *O. Ald. C.* ἐκδικήσει ἑαυτὸν, ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσ. sed *O.* ponit ἑαυτὸν ante ἐκδικήσει. 43 *O.* Καὶ ὑμεῖς τί ἐπισυνίστασθε αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα ἐν. *Ald.* Καὶ ἐπεκάλεσεν αὐτὸν ἐν. *C.* Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐν. 44 *Alex.* ἐκείνῃ δικαστήριον τοῦ Βάαλ, ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. 45 Ἱεροβάαλ, λέγων *O. Ald.* desunt. 46 *O. Ald. C.* δικαστήριον τοῦ Βάαλ. 47 ὅτι καθῃρέθη τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ *O.* desunt. 48 *Ald.* & al. κατέσκαψε τό. 49 *Ald.* καὶ παρῆλθον, καὶ παρενέβαλον *Alex.* & *C.* καὶ διέβησαν, καὶ παρενέβαλον. (*C.* παρενεβάλοσαν.) 50 *O.* Ἰσραήλ. 51 *Alex. Ald.* & *C.* θεοῦ ἐνεδυνάμωσε τόν. *O.* θεοῦ ἐνέδυσε τόν. 52 *O.* ἐκάλεσεν Ἀβιέζερ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν Ἀβιέζερ ὀπίσω αὐτοῦ. 53 *Alex. O. Ald. C.* ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν παντὶ Μανασσῆ, (*Alex.* Μαννασσῆ) καὶ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν (*Alex.* καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους) ἐν Ἀσήρ. 54 *Alex. Ald.* & *C.* ἀνέβησαν. 55 *Alex. O. Ald. C.* ἀπάντησιν. 56 *Ald.* αὐτῷ. *Alex. O. C.* αὐτοῖς. 57 σὺ *Alex. O. Ald. C.* deest. 58 *Alex.* τῇ χειρί. 59 *Alex.* & *C.* ὃν τρόπον ἐλάλησας. 60 *O.* Καὶ ἰδού. 61 *Alex.* ἀπερείδομαι τόν. *Ox. Ald. C.* ἀπερείδομαι τόν. 62 *Alex. Ox. Ald. C.* τῶν ἐρίων. 63 *Alex. Ox. Ald. C.* καὶ ἐάν. 64 *Ox.* ἐπὶ δὲ πᾶσαν. 65 *Alex. O. Ald. C.* καὶ γνώσομαι. 66 *Alex.* σώζεις ἐν τῇ χειρί μου. 67 *Alex. O. Ald. C.* ὃν τρόπον ἐλάλησας. 68 *Alex. Ald. C.* ὤρθρισε Γεδεὼν τῇ. *O.* ὀρθρίσας Γεδεὼν τῇ. 69 *Alex. O. Ald. C.* ἀπεπίασεν. 70 *Alex. Ox. Ald.* ἀπερρύη. *C.* ἀπέσταξε. 71 *Alex.* ἡ δρόσος. 72 *Alex. Ox.* ἐκ τοῦ. 73 δὴ *Alex. Ox. Ald. C.* deest. 74 *Alex.* πρὸς σὲ ἔτι. 75 *Alex. O. Ald. C.* καὶ πειράσω ἔτι. 76 *Alex. O. Ald. C.* γενηθήτω ξηρασία. 77 *O. Ald. C.* ἐπὶ δὲ πᾶσαν. 78 γενηθήτω *O.* deest. 79 μόνον *O.* deest. 80 *Alex. O. Ald. C.* ἐπὶ δὲ πᾶσαν. 81 *Alex.* & *C.* ἐγένετο. *O.* deest.

Cap. 7. 1 Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι *Ms. O.* desunt. *Ms. Alex.* habet Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι. 2 *Alex.* παρενέβαλεν. 3 *Alex.* ἐπὶ τὴν γῆν Ἰαέρ· καί. 4 *Alex. Ox. Ald.* Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ ἦν. 5 *Alex.* ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀβὼρ ἐν τῇ κοιλάδι. *Ald.* ἐπὶ τοῦ βουνοῦ τοῦ Μωσὲ Γαβαὰθ Ἀμωρὲ τοῦ ἐν κοιλάδι. *Comp.* ἀπὸ βουνοῦ τοῦ Ἀβὼρ ἐν κοιλ. *O.* ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἀμορὲ ἐν κοιλάδι Ἐπιφαή.

πρὸς

πρὸς Γεδεών, Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, [6] ὥστε μὴ παραδοῦναί με τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μή ποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ [7] ἐπ' ἐμὲ, λέγων, Ἡ χείρ μου [8] ἔσωσέ με. **3** [9] Καὶ νῦν λάλησον [10] δὴ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λέγων, [11] Τίς ὁ φοβούμενος καὶ δειλός; [12] ἐπιστραφέτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ [13] ὄρους Γαλαάδ. καὶ [14] ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ [15] εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν.

4 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών, Ἔτι ὁ λαὸς πολύς [16] ἐστι. [17] κατένεγκον αὐτοὺς [18] πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ [19] ἐκκαθαρῶ σοι αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος πορεύσεται [20] σὺν σοί, αὐτὸς πορεύσεται [21] σὺν σοί· καὶ [22] πᾶς ὃν [23] ἂν εἴπω [24] πρὸς σὲ, οὗτος οὐ πορεύσεται μετὰ **5** σοῦ, [25] αὐτὸς οὐ πορεύσεται [26] μετὰ σοῦ. Καὶ [27] κατήνεγκε τὸν λαὸν [28] πρὸς τὸ ὕδωρ· καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών, Πᾶς ὃς ἂν [29] λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ [30] ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὡς ἐὰν [31] λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας· καὶ πᾶς ὃς [32] ἐὰν [33] κλίνῃ [34] ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ [35] πιεῖν. **6** Καὶ ἐγένετο ὁ [36] ἀριθμὸς τῶν [37] λαψάντων [38] ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν, τριακόσιοι ἄνδρες. καὶ [39] πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ [40] ἔκλιναν ἐπὶ τὰ γόνατα [41] αὐτῶν πιεῖν ὕδωρ. **7** Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών, Ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσι τοῖς λάψασι σώσω ὑμᾶς, καὶ [42] δώσω τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [43] πορευέσθω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

8 Καὶ [44] ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ [45] ἐν χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς [46] κερατίνας αὐτῶν. [47] καὶ τὸν πάντα ἄνδρα [48] Ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν [49] ἄνδρα εἰς σκηνὴν αὐτοῦ. [50] καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσε. καὶ ἡ παρεμβολὴ [51] Μαδιὰμ [52] ἦσαν [53] αὐτοῦ ὑποκάτω ἐν τῇ **9** κοιλάδι. Καὶ [54] ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, [55] καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος, [56] Ἀνάστα, κατάβηθι [57] ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρ**10**έδωκα αὐτὴν [58] ἐν τῇ χειρί σου. [59] Καὶ εἰ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατάβηθι [60] σὺ καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολὴν, **11** Καὶ ἀκούσῃ τί [61] λαλήσουσι, καὶ μετὰ [62] τοῦτο [63] ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου καὶ καταβήσῃ [64] ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριον αὐτοῦ [65] πρὸς ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα, **12** [66] οἳ ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ καὶ [67] πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν [68] βεβλημένοι ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις [69] αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, ἀλλ' ἦσαν [70] ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ [71] χεῖλος τῆς θαλάσσης [72] εἰς πλῆθος.

13 Καὶ [73] ἦλθε [74] Γεδεών, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ [75] ἐξηγούμενος τῷ πλησίον αὐτοῦ [76] ἐνύπνιον, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ [77] ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου [78] στρεφομένη ἐν τῇ παρ-

---

6 *O.* ὥστε παραδοῦναι. 7 ἐπ' ἐμὲ *O.* desunt. 8 *Alex.* ἔσωκέν με. 9 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Λάλησον. 10 *Alex. Ald.* δὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ. *O. C.* εἰς τὰ ὦτα τοῦ. 11 *Alex.* Τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος. 12 *Alex. O. Ald. C.* ἀποστραφήτω· καὶ ἐξώρμησαν (*Alex.* ἐξώρμησεν) ἀπό. 13 *Alex.* τοῦ ὄρους τοῦ Γαλαάδ. 14 *Alex. Ox. Ald. C.* ἀπεστράφησαν. 15 *Ald.* εἰκοσιδύο. 16 ἐστι *Alex. O. C.* deest. 17 *Alex. O. Ald. C.* κατάγαγε. 18 *Alex. Ald. & C.* εἰς. 19 *Alex. Ald. & C.* δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ (*Alex.* ἐκεῖθεν.) *O.* δοκιμάσεις αὐτοὺς ἐκεῖ. 20 *Alex. O. C.* μετὰ σοῦ. 21 *Alex.* μετὰ σοῦ. 22 πᾶς *Ald.* deest. *Alex. & C.* πάντα. *O.* deest, & cetera quæ sequuntur usque ad finem versus. 23 *Alex.* ἐάν. 24 *Alex. Ald. & C.* σοι, ὅτι οὐ πορεύσεται. Sed σοι deest *Ald. & C.* 25 *Ald. & C.* καὶ αὐτός. 26 μετὰ σοῦ *C.* deest. 27 *Alex. Ald. & C.* κατεβίβασε. *O.* κατήγαγε. 28 *Alex. Ald. & C.* εἰς. *Ox.* ἐπί. 29 *Alex.* λήψῃ. 30 *Alex. Ox. C.* ἐκ. 31 *Alex.* λήμψῃ. 32 *Alex.* ἄν. 33 *Alex. O. Ald. C.* κάμψῃ. 34 ἐπὶ *Alex.* deest. 35 *Alex. O. Ald. C.* πιεῖν, (*Alex.* τοῦ πιεῖν,) μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐτόν. (*O.* ἑαυτόν.) Καί. 36 *C.* ἀριθμὸς πᾶς τῶν. *Alex. O.* πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν. 37 *Alex.* λαμψάντων. 38 *Ald.* ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, τριακόσιοι. *Alex. Ox. C.* ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, τριακόσιοι. 39 *Alex. O. C.* πᾶς ὁ ἐπίλοιπος. 40 *Alex. O. Ald. C.* ἔκαμψαν. 41 *Alex.* αὐτοῦ τοῦ πιεῖν. 42 *Alex. O. Ald.* παραδώσω. 43 *Alex. O. Ald. C.* ἀποτρεχέτω ἀνήρ. Sed ἀνὴρ *O.* deest. 44 *O. C.* ἔλαβεν. 45 *Alex.* ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 46 *Ox.* σάλπιγγας αὐτῶν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, καί. 47 *Alex.* καὶ πάντα. 48 Ἰσραὴλ *O.* deest. 49 *Alex. Ald.* ἄνδρα εἰς τὸ σκήνωμα. *O. C.* εἰς τὸ σκήνωμα. 50 *Alex. O. Ald. C.* τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν· (*Alex.* ἐκράτισεν·) ἡ δὲ παρεμβολή. 51 Μαδιὰμ *Alex.* deest. 52 *Alex. O. C.* ἦν. 53 *Alex.* ὑποκάτωθεν ἐν. *O.* ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἐν. 54 *O.* ἐγένετο. 55 *O.* εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών, Ἀναστάς. 56 *Alex.* Ἀνάβηθι, κατάβηθι. 57 *Ald.* τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, ὅτι. *C.* εἰς τὴν παρεμβολὴν, ὅτι. *Alex. Ox.* τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐντεῦθεν, ὅτι. Sed *O.* pro ἐντεῦθεν habet Μαδιάμ. 58 *O.* εἰς τὰς χεῖράς σου. 59 *Alex. O. Ald. C.* Εἰ δὲ φοβῇ. 60 *O.* μετὰ Φαρά. 61 *Alex. O. C.* λαλοῦσιν. 62 *Alex. O. Ald. C.* ταῦτα. 63 *C.* ἐνισχύσουσιν. 64 *O.* εἰς τὴν παρεμβολήν. 65 *Alex. Ald. & C.* εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα. *Ox.* εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς λαξευτῆς, τὸ ἐπὶ τῇ παρεμβολῇ εἰς μέρος τῶν ν'. 66 *Alex. Ald. C.* τῶν ἐν τῇ. 67 *Alex.* πάντες υἱοί. 68 *Alex. O. Ald. C.* παρεμβεβλήκεισαν ἐν. 69 *Alex.* οὐκ ἦν. *C.* αὐτῶν οὐκ ἔστιν. 70 *Alex. O. Ald. C.* ὥσπερ. 71 *Alex. O. C.* τὸ χεῖλος. 72 εἰς πλῆθος *Ald.* desunt. 73 *Alex.* εἰσῆλθεν. 74 *O.* Γεδεὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καί. 75 *Alex.* ἐξηγεῖται. *Ox. Ald. C.* ἐξηγεῖτο. 76 *Alex.* τὸ ἐνύπνιον. 77 *Alex. O. C.* τὸ ἐνύπνιον ὃ ἐνυπνιάσθην, (*Alex.* ἠνυπνιάσθην,) καὶ ἰδού. 78 *Alex. O. Ald. C.* κυλιομένη.

εμβο-

ἐμβολῇ Μαδιὰμ, ϗ ἦλθεν ἕως τῆς [79] σκηνῆς, ϗ ἐπάταξεν αὐτὴν, [80] ϗ ἔπεσε, ϗ [81] ἀνέστρεψεν [82] αὐτὴν ἄνω, ϗ ἔπεσεν ἡ

14 σκηνή. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν αὕτη [83] εἰ μὴ ῥομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωὰς ἀνδρὸς Ἰσραήλ· παρέδωκεν [84] ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιὰμ ϗ πᾶσαν

15 τὴν παρεμβολήν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Γεδεὼν τὴν [85] ἐξήγησιν τοῦ ἐνυπνίου ϗ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, ϗ προσεκύνησε [86] κυρίῳ, ϗ [87] ὑπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολὴν [88] Ἰσραὴλ, ϗ εἶπεν, Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε κύριος [89] ἐν χειρὶ ἡμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ.

16 Καὶ [90] διεῖλε τοὺς τριακοσίους [91] ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχὰς, ϗ ἔδωκε [92] κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων, ϗ ὑδρίας κενὰς, ϗ λαμπάδας

17 [93] ἐν ταῖς ὑδρίαις. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε, ϗ [94] οὕτω ποιήσετε· καὶ [95] ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορεύομαι [96] ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς, ϗ ἔσαι [97] καθὼς ἂν ποιήσω, [98] οὕ-

18 τω ποιήσετε. Καὶ [99] σαλπιῶ [100] ἐν τῇ [1] κερατίνῃ ἐγὼ, ϗ [2] πάντες [3] μετ' [4] ἐμοῦ [5] σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις [6] κύκλῳ [7] ὅλης τῆς παρεμβολῆς, ϗ ἐρεῖτε, [8] Τῷ κυρίῳ ϗ τῷ

19 Γεδεών. Καὶ εἰσῆλθε Γεδεὼν [9] ϗ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν [10] ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς [11] ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς [12] μέσης. [13] ϗ ἐγείροντες [14] ἤγειραν τοὺς [15] φυλάσσοντας, ϗ [16] ἐσάλπισαν [17] ἐν ταῖς κερατίναις, ϗ [18] ἐξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐ-

20 τῶν. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ [19] ἐν ταῖς κερατίναις, ϗ [20] συνέτριψαν τὰς ὑδρίας, ϗ [21] ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς [22] αὐτῶν [23] τὰς λαμπάδας, ϗ [24] ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν [25] τὰς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν· ϗ ἀνέκραξαν, Ῥομφαία τῷ [26] κυρίῳ ϗ τῷ

21 Γεδεών. Καὶ [27] ἔστησεν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς· ϗ [28] ἔδραμε πᾶσα ἡ [29] παρεμβολὴ, ϗ ἐσήμαναν, ϗ ἔφυγον.

22 Καὶ ἐσάλπισαν [30] ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις. ϗ [31] ἔθηκε κύριος [32] τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὸς [33] ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ [34] ἐν πάσῃ τῇ

23 παρεμβολῇ. Καὶ [35] ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως [36] Βηθσεεδ Ταγαραγαθὰ Ἀβελμεουλὰ ἐπὶ [37] Ταβάθ. ϗ [38] ἐβόησαν ἀνὴρ [39] Ἰσραὴλ [40] ἀπὸ [41] Νεφθαλὶ, ϗ ἀπὸ Ἀσὴρ, ϗ ἀπὸ παντὸς [42] Μανασσῆ, ϗ [43] ἐδίωξαν

24 ὀπίσω Μαδιάμ. Καὶ ἀγγέλους [44] ἀπέστειλε Γεδεὼν ἐν παντὶ [45] ὄρει Ἐφραὶμ, λέγων, [46] Κατάβητε εἰς συνάντησιν Μαδιὰμ, ϗ καταλάβετε [47] ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως [48] Βαιθηρὰ ϗ τὸν Ἰορδάνην. ϗ ἐβόησε πᾶς ἀνὴρ Ἐφραὶμ, ϗ προκατελάβοντο [49] τὸ [50] ὕδωρ [51] ἕως

25 [52] Βαιθηρὰ ϗ τὸν Ἰορδάνην. Καὶ [53] συν-

---

79 *Alex. O. Ald. C.* σκηνῆς Μαδιὰμ, καί. 80 ϗ ἔπεσε *Ald. C.* desunt. *O.* ϗ ἔπεσεν ἡ σκηνή. Cætera hujus versus non habet. 81 *Alex. Ald. & C.* κατέστρεψεν. 82 *Ald. & C.* αὐτὴν, καί. 83 *Alex. O. Ald. C.* ἀλλ' ἢ ῥομφαία. 84 *Alex.* κύριος ἐν. 85 *Alex.* διήγησιν. 86 *Alex. Ald. & C.* κύριον. 87 *Ald.* ἀπέστρεψεν. *Alex. O. C.* ἐπέστρεψεν. 88 Ἰσραὴλ *Alex.* deest. 89 *Alex.* ἐν χειρὶ ὑμῶν. *O. Ald.* ἐν χερσὶν ἡμῶν. *C.* ἐν χερσὶν ὑμῶν. 90 *Ald.* διέστειλε. 91 *Alex.* ἄνδρας τρεῖς. 92 *O.* σάλπιγγας ἐν χερσὶν αὐτῶν, καί. 93 *Alex. Ald. & C.* ἐν μέσῳ (*Alex.* ἐμ μέσῳ) τῶν ὑδριῶν. *O.* ἔνδον τῶν ὑδριῶν. 94 *Alex.* οὕτως. 95 *C.* ἐγὼ ἰδοὺ εἰσπορεύομαι. 96 *Alex.* ἐμ μέσῳ τῆς. *O. Ald. C.* ἐν μέσῳ τῆς. 97 *Alex.* ὡς ἐάν. *O. C.* ὡς ἄν. 98 *Alex.* οὕτως. 99 *C.* σαλπίσω. *O.* ἐὰν σαλπίσω. 100 ἐν deest *Alex.* 1 *O.* σάλπιγγι. 2 πάντες μετ' ἐμοῦ *O. Ald.* desunt. 3 *Alex.* οἱ μετ'. 4 *Alex. C.* ἐμοῦ, ϗ σαλπιεῖτε. 5 *Alex.* σαλπιεῖτε ταῖς κερατίναις. *O.* σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξι. 6 *Alex. O. Ald. C.* ϗ ὑμεῖς κύκλῳ. 7 ὅλης *Alex. O.* deest. 8 *Ald.* Ῥομφαία τῷ κυρίῳ. 9 *Alex.* ϗ ἑκατὸν ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐν. 10 *Alex. Ald. & C.* μέρει. *O.* μερίδι. 11 *Alex. O. Ald. C.* ἀρχομένης τῆς. 12 *Alex.* τῆς μεσούσης. *O. Ald. C.* μεσούσης. 13 *O.* ὅτι ἐγείροντες. *Alex. Ald. & C.* πλὴν ἐγέρσει. 14 *Alex.* ἤγειρεν. 15 *C.* φύλακας: 16 *O.* ἐσάλπισε τῇ σάλπιγγι. Sic semper σάλπιγξ pro κερατίνη habet. 17 ἐν *Alex. Ald. C.* deest. 18 *O.* ἐξετίναξεν τὴν ὑδρίαν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καί. 19 ἐν *C.* deest. 20 *O.* ἀπέρριψαν τὰς ὑδρίας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καί. 21 *Alex. Ald. & C.* ἐλάβοντο ἐν χειρὶ (*Alex.* ἐν τῇ χειρὶ) τῇ ἀριστερᾷ. *O.* pro ἐκράτησαν etiam habet ἐλάβοντο. 22 *Alex.* αὐτῶν * τῶν * ϗ ἐν. 23 *O. Ald. C.* τῶν λαμπάδων. 24 *Alex. Ald.* ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ. *C.* ἐν τῇ δεξιᾷ. 25 *Alex. Ald. & C.* αἱ κερατίναι. *O.* ἦσαν σάλπιγγες. 26 *O.* Θεῷ. 27 *Alex. O. Ald. C.* ἔστησαν (*Alex.* ἔστησεν) ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ. Sed *O.* καθ' ἑαυτὸν non habet. 28 *Ald. & C.* ἔδραμον. *O.* συνέδραμον. 29 *Ox.* παρεμβολὴ Μαδιὰμ ϗ Ἀμαλὴκ· ϗ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὑπεναντίοι, ϗ ἐσήμαναν. 30 *Ald. & C.* αἱ τριακόσιαι κερατίναι. *O.* αἱ τ' σάλπιγγες. 31 *Ald. & C.* ἔθετο. *O.* ἐνέβαλε. 32 *Alex. O. Ald. C.* μάχαιραν ἀνδρός. 33 *O.* ἐπὶ τόν. 34 *Alex. Ald. & C.* ϗ ἐν ὅλῃ τῇ. *O.* ἐν ὅλῃ τῇ. 35 *O.* ἔφυγον ἕως. *Alex.* ἔφυγεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ ἕως. 36 *Alex.* τῆς Βασεεττὰ, ϗ συνηγμένη ἕως χείλους Βασελμεουλὰ ϗ ἐπί. *Ald.* Βηθασεττὰ, ϗ συνήγαγεν ἕως χείλους Ἀβελμαουλὰ ϗ ἐπί. *C.* Βαιθασεττὰ ϗ ἦν συνηγμένη ἕως χείλους Ἀβελμεουλὰ ϗ ἐπί. *O.* Βαισαγττὰ Ἀβελμεουλὰ ἐπί. 37 *Alex.* Γαβάθ. 38 *Alex. Ox. Ald. C.* ἐβόησεν. 39 Ἰσραὴλ *Ox.* deest. 40 *Alex. Ald.* ἐκ··· ἐξ··· ἐκ. *C.* ἐν ··· ἐξ··· ἐκ. *O.* ἐκ··· ἐκ. 41 *Alex.* Νεφθαλείμ. 42 *Alex.* Μανναασῆ. 43 *Alex. O. Ald. C.* κατεδίωξαν. 44 *Alex. O. Ald. C.* ἐξαπέστειλε. 45 *Alex. O.* ὁρίῳ. 46 *Alex.* Ἀνάστητε ϗ καταλάβετε ἑαυτοῖς. 47 *O.* αὐτῶν τὸ ὕδωρ. 48 *Ald. & C.* Βαιθβηρά. 49 al. ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ. 50 *Alex.* ὕδωρ Βαιθηρά. 51 ἕως Βαιθηρὰ ϗ τὸν Ἰορδάνην *O.* desunt. 52 *Ald. & C.* Βαιθβηρά. 53 *O. Ald.* συνελάβοντο τοὺς δύο ἀρχ. *Alex. & C.* συνέλαβον τοὺς δύο ἀρχ.

ἐλάβοντο τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ, [54] καὶ τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὠρὴβ ἐν [55] Σοὺρ Ὠρὴβ, καὶ τὸν Ζὴβ ἀπέκτειναν ἐν [56] Ἰακεφζήφ. καὶ κατεδίωξαν [57] τὴν Μαδιάμ· καὶ τὴν κεφαλὴν Ὠρὴβ καὶ [58] Ζὴβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεὼν [59] ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. η'. 8.

1 Καὶ [1] εἶπαν [2] πρὸς Γεδεὼν [3] ἀνὴρ Ἐφραὶμ, Τί τὸ ῥῆμα [4] τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς ὅτε [5] ἐπορεύθης παρατάξασθαι [6] ἐν Μαδιάμ; καὶ [7] διελέξαντο πρὸς 2 αὐτὸν ἰσχυρῶς. Καὶ εἶπε πρὸς [8] αὐτοὺς, Τί [9] ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; [10] ἢ οὐχὶ [11] κρείττων [12] ἐπιφυλλὶς Ἐφραὶμ [13] ἢ τρυγητὸς Ἀβιέζερ; 3 Ἐν χειρὶ [14] ὑμῶν παρέδωκε κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ, τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί [15] ἠδυνήθην ποιῆσαι [16] ὡς ὑμεῖς; [17] τότε ἀνέθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' [18] αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι [19] αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον. 4 Καὶ ἦλθε Γεδεὼν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς [20] καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ [21] πεινῶντες καὶ διώκοντες. 5 Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι Σοκχὼθ, Δότε δὴ ἄρτους [22] εἰς τροφὴν τῷ λαῷ [23] τούτῳ τῷ ἐν ποσί μου, ὅτι [24] ἐκλείπουσι, [25] καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων ὀπίσω [26] τοῦ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ [27] βασιλέων Μαδιάμ. 6 Καὶ [28] εἶπον οἱ ἄρχοντες Σοκχὼθ, Μὴ [29] χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ [30] νῦν ἐν χειρί σου, ὅτι δώσομεν τῇ [31] δυνάμει σου ἄρτους; 7 Καὶ εἶπε Γεδεὼν, [32] Διὰ τοῦτο ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν Ζεβεὲ [33] καὶ τὸν Σαλμανὰ ἐν χειρί μου, καὶ [34] ἐγὼ ἀλοήσω τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου, καὶ 8 ἐν ταῖς [35] Βαρκηνίμ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Φανουήλ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς [36] ὡσαύτως. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουὴλ ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν [37] ἄνδρες Σοκχώθ. 9 Καὶ εἶπε [38] Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας [39] Φανουὴλ, [40] Ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ' εἰρήνης 10 [41] κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον. Καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ [42] ἐν Καρκὰρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσεὶ [43] δεκαπέντε χιλιάδες, [44] πάντες [45] οἱ [46] καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς [47] ἀλλοφύλων· καὶ οἱ πεπτωκότες, [48] ἑκατὸν [49] εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν [50] σπωμένων ῥομφαίαν. 11 Καὶ ἀνέβη Γεδεὼν ὁδὸν [51] τῶν [52] σκηνούντων ἐν σκηναῖς [53] ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς [54] Ναβαὶ [55] καὶ Ἰεγεβάλ· καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν, [56] καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα. 12 Καὶ [57] ἔφυγον Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά. καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιὰμ τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανὰ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν 13 [58] ἐξέστησε. Καὶ [59] ἐπέστρεψε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς [60] ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ 14 [61] ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως Ἀρές. Καὶ

---

54 καὶ *Alex. O. Ald.* deest. 55 *Alex.* Σουρεὶν, καὶ τόν. *O.* Σουδεὶν, καὶ τόν. 56 *Ald. C.* Ἰακὲβ Ζήβ. *Alex. O.* Ἰακεφζήβ. 57 *Alex.* deest τήν. 58 *O.* τὴν κεφαλὴν Ζήβ. 59 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκ τοῦ πέραν. *O.* ἐν τῷ πέραν. Huic capiti *Ald.* addit tres priores versus capitis sequentis.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* εἶπε. *Ms. Ox.* εἶπον. 2 *Alex.* πρὸς αὐτὸν Γεδεών. 3 *O.* πᾶς ἀνήρ. 4 *O. C.* τοῦτο ὅ. 5 *Ald.* ἐξεπορεύου παρατάξασθαι. *C.* ἐξεπορεύθης πολεμῆσαι. *Alex. O.* ἐξεπορεύου πολεμῆσαι. 6 *Alex.* ἐν τῇ Μαδιάμ. 7 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. Καί. *Ox.* ἐκρίνοντο πρὸς αὐτὸν κραταιῶς. Καί. 8 *O.* αὐτοὺς Γεδεὼν, Τί. 9 *Ald.* ἐποίησαν. 10 ἢ *Alex. O. Ald.* & *C.* deest. 11 *Alex.* * κρείττω. 12 *Alex.* ἐπιφυλλίδες. *Ald.* ἐπὶ φυλαῖς. *C.* ἐπιφύλλιον. 13 *Ald.* ἡ. 14 *Ald.* ἡμῶν. 15 *Alex.* ἠδυνάσθην. 16 *Alex. O.* καθώς. 17 *Alex.* καὶ κατέπαυσαν. τότε ἀνῆκε τό. *O.* καὶ κατέπαυσαν τότε, καὶ ἀνῆκε τό. *Ald.* & *C.* τότε ἀνῆκε τό. 18 *O. Ald.* αὐτῶν ἐν. 19 *Ald.* & *C.* αὐτὸν μετ' αὐτῶν τόν. 20 *Alex.* καὶ διακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. 21 *Alex. O. Ald. C.* ὀλιγοψυχοῦντες, καὶ πεινῶντες. Καί. 22 εἰς τροφὴν *Alex. O.* desunt. 23 *Ald.* τούτῳ τῷ μετ' ἐμοῦ. *Alex. O. C.* τῷ μετ' ἐμοῦ. 24 *Alex.* πείνωσιν. *Ox. Ald.* πεινῶσι. 25 *Alex. O. Ald. C.* ἐγὼ δὲ διώκω. 26 τοῦ *Alex.* deest. 27 *Alex.* βασιλέως. 28 *Alex.* εἶπαν. 29 *O.* κεφαλὴ Ζεβεέ. 30 *Ald.* ἐν τῇ χειρί. *Alex. O. C.* νῦν ἐν τῇ χειρί. 31 *Alex.* στρατεία. *O. Ald. C.* στρατιᾷ. 32 *Alex. Ald.* & *C.* Οὐχ οὕτως ἐν. *O.* Οὐχ οὕτως, πλὴν ἐν. 33 *Alex.* καὶ Σαλμανὰ ἐν τῇ χειρί μου. 34 *Ald.* ἐγὼ καταξανῶ τάς. *Alex. O. C.* καὶ καταξανῶ τάς. 35 *Alex.* Βαρκομμείν. *Ald.* Βορκοννείμ. *O. C.* τριβόλοις. 36 *Alex.* κατ' αὐτά. καί. *Ald.* κατὰ ταυτά. καί. *O. C.* κατὰ ταῦτα. καί. 37 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτῷ οἱ ἄνδρες. 38 *O. Ald.* Γεδεὼν τοῖς ἀνδράσι. *Alex. C.* τοῖς ἀνδράσι. 39 *Alex.* Φανουὴλ, λέγων, Ἐν. 40 *Alex. O. Ald. C.* ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ'. 41 *O.* καὶ κατασκάψω. 42 *Alex.* ἐν Καρκά. *O.* ἦσαν κεκρυμμένη (al. κεκρυμμένοι) ἐν Καρκάρ. 43 *Ald.* & *C.* δέκα καὶ πέντε. *O.* ε' καὶ ι'. *Alex.* πέντε καὶ δέκα. 44 πάντες *Ald.* deest. 45 οἱ *Alex.* deest. 46 *Ald.* καταλειφθέντες ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ. *O.* καταλειφθέντες ἐκ πάσης παρεμβολῆς. *Alex.* καταλειφθέντες· & desunt ἀπὸ πάσ. παρεμβ. 47 *Alex.* υἱοὶ ἀνατολῶν. *Ald.* & *C.* ἀνατολῶν. *O.* τῶν ἐναντίων. 48 *Alex. O. Ald. C.* ἦσαν ἑκατόν. 49 *Alex. Ald. C.* καὶ εἴκοσι. 50 *Alex. Ald.* & *C.* ἐσπασμένων. 51 τῶν *Alex.* deest. 52 *Alex. O. Ald. C.* κατοικούντων. 53 ἀπὸ *Alex. O.* deest. 54 *Alex. O.* Ναβέθ. 55 *Alex.* ἐξεναντίας Ζεβεὲ, καὶ ἐπάταξε. *Ald.* & *C.* καὶ ἐξεναντίας Ναβέ· καὶ ἐπάταξε. *O.* καὶ ἐπάταξε. 56 *O.* ἐξεναντίας Ζεβεαὶ καὶ Σαλμανὰ, ἡ δὲ παρεμβολὴ * κεμιεῖ ἦν ἐν γῇ Ναβὲθ, καὶ ἦν πεποιθυῖα, καὶ ἐπάταξε Γεδεὼν τὴν παρεμβολὴν, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθησαν. *Alex. Ald.* & *C.* ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα. 57 *Alex. O. Ald. C.* ἔφυγε. 58 *Alex.* αὐτῶν ἐξέτριψεν. *O. Ald.* αὐτῶν ἐξέστησε. *C.* αὐτῶν ἐξέτρεψε. 59 *Alex. O. Ald. C.* ἀνέστρεψε. 60 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκ τοῦ πολέμου ἀπό. *O.* τοῦ πολέμου ἀπό. 61 *Alex. Ald. C.* ἀναβάσεως Ἀρές. *O.* ἐπὶ ἀναβάσεως Ἀρβέκ.

[62] συνέλαβε παιδάριον [63] ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοκχὼθ, ϗ ἐπηρώτησεν αὐτόν· ϗ [64] ἔγραψε [65] πρὸς αὐτὸν [66] ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοκχὼθ ϗ [67] τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν, ἑβδομήκοντα [68] ϗ ἑπτὰ ἄνδρας. **15** Καὶ παρεγένετο [69] Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας [70] Σοκχὼθ, ϗ [71] εἶπεν, Ἰδοὺ Ζεβεὲ ϗ Σαλμανὰ, [72] ἐν οἷς ὠνειδίσατέ με, λέγοντες, Μὴ [73] χεὶρ Ζεβεὲ ϗ Σαλμανὰ [74] νῦν ἐν [75] χειρί σου, ὅτι δώσομεν [76] τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς [77] ἐκλείπουσιν ἄρτους; **16** Καὶ [78] ἔλαβε [79] τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως [80] ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου [81] ϗ [82] ταῖς Βαρκηνὶμ, ϗ [83] ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς [84] τοὺς ἄνδρας [85] τῆς πόλεως.

17 Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ [86] κατέστρεψε, ϗ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως. **18** Καὶ [87] εἶπε πρὸς Ζεβεὲ ϗ Σαλμανὰ, [88] Ποῦ οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώρ; ϗ εἶπαν, [89] Ὡς σὺ, [90] ὡς αὐτοὶ, [91] εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως. **19** Καὶ εἶπε Γεδεὼν, Ἀδελφοί μου [92] ϗ υἱοὶ τῆς μητρός μου [93] ἦσαν. [94] ζῇ κύριος· εἰ [95] ἐζωογονήκειτε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς. **20** Καὶ εἶπεν [96] Ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, Ἀναστὰς, ἀπόκτεινον αὐτούς. ϗ οὐκ [97] ἔσπασε τὸ παιδάριον [98] τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, [99] ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι [100] ἔτι **21** [1] νεώτερος ἦν. Καὶ εἶπε Ζεβεὲ ϗ Σαλμανὰ, Ἀνάστα [2] σὺ ϗ [3] συνάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς [4] ἀνδρὸς ἡ [5] δύναμίς [6] σου. ϗ ἀνέστη Γεδεὼν, ϗ [7] ἀπέκτεινε τὸν Ζεβεὲ ϗ τὸν Σαλμανά· ϗ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις **22** τῶν καμήλων αὐτῶν. Καὶ [8] εἶπον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεὼν, [9] Κύριε, ἄρξον ἡμῶν ϗ σὺ, ϗ [10] ὁ υἱός σου, [11] ϗ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι [12] σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. **23** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν, Οὐκ ἄρξω [13] ἐγὼ, [14] ϗ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου [15] ἐν ὑμῖν· κύριος ἄρξει ὑμῶν. **24** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν, [16] Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν [17] αἴτημα, ϗ δότε μοι ἀνὴρ [18] ἐνώτιον [19] ἐκ σκύλων [20] αὐτοῦ· ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ [21] αὐτοῖς, ὅτι [22] ἦσαν **25** Ἰσμαηλῖται. Καὶ εἶπαν, Διδόντες δώσομεν. ϗ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ϗ [23] ἔβαλεν [24] ἐκεῖ ἀνὴρ [25] ἐνώτιον σκύλων αὐτοῦ. **26** Καὶ [26] ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν [27] χρυσῶν ὧν [28] ᾔτησε, [29] χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι [30] χρυσοῖ, [31] παρὲξ τῶν μηνίσκων ϗ τῶν στραγγαλίδων ϗ τῶν ἱματίων ϗ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ [32] βασιλεῦσι Μαδιὰμ, [33] ϗ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων **27** αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν [34] αὐτὸ Γεδεὼν εἰς [35] Ἐφώδ, ϗ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ

---

62 *Alex.* συνέλαβον. 63 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ. 64 *Alex. O. Ald. C.* ἀπεγράψατο. 65 *Alex.* πρὸς αὐτούς. *C.* πρὸς αὐτόν. 66 *Alex. Ald.* & *C.* τοὺς ἄρχοντας Σοκχώθ. *O.* τοὺς ἄνδρας Σοκχώθ. 67 *Alex. O. Ald. C.* τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς, ἑβδομ. 68 ϗ *Alex.* deest. 69 Γεδεὼν *C.* deest. 70 *Alex.* Σοκχώθ, ϗ εἰσῆλθεν πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοκχὼθ, ϗ εἶπεν. 71 *Alex. O. Ald. C.* εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδού. 72 *Alex. O. Ald. C.* δι' οὓς ὠνειδίσατέ. 73 *O.* κεφαλὴ Ζεβεέ. 74 *O.* ἐστιν ἐν. 75 *Alex.* τῇ χειρί. 76 *Ox.* σοὶ ἄρτους, ϗ τῇ στρατιᾷ σου τῇ ἐκλυομένῃ; Καί. 77 *Alex.* ἐκλελυμένοις. *Ald.* & *C.* ἐκλυομένοις. 78 *Alex.* ἔλαβον. 79 *Alex. O. Ald. C.* τοὺς ἄρχοντας ϗ τοὺς πρεσβυτέρους. & *O.* præterea habet Γεδεὼν ante τοὺς ἄρχοντας.
80 *Alex. O. Ald.* ϗ κατέξανεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις. (*Ald.* ϗ τὰς ἀκάνθας.) *C.* ϗ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις. 81 *Ald.* & *C.* ϗ ταῖς. 82 *Alex.* ταῖς Βαρακηνεὶμ, καί. *O.* τοῖς τριβόλοις, καί. 83 *Alex. Ald.* & *C.* κατέξανεν. *O.* deest, ut & ἐν αὐτοῖς. 84 *Alex.* deest τούς. 85 *Alex. O. Ald. C.* Σοκχώθ. Καί. 86 *Alex. Ald.* & *C.* κατέσκαψε. 87 *O.* εἶπε Γεδεὼν πρός.
88 *O.* Τίνες οἱ. 89 *Alex.* Ὡσεὶ σύ. *Ald.* Ὡς εἶ σύ. *O.* Ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν ὅμοιος σύ. 90 ὡς αὐτοὶ *Alex. O.* desunt.
91 *Alex.* ὅμοιος σοὶ ὅμοιος αὐτῶν, ὡς εἶδος μορφὴ υἱῶν βασιλέων. *Ald.* & *C.* ὅμοιός σοι (*Ald.* σὺ) ὅμοιος αὐτοῖς. ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέων (*Ald.* βασιλέως.) *O.* ὡς εἶδος μορφῆς υἱῶν βασιλέων. 92 ϗ *C.* deest. 93 *Alex. Ald.* & *C.* εἰσίν. 94 *Alex.* ϗ ὤμοσεν αὐτοῖς, ζῇ. *O.* ϗ ὤμωσεν αὐτοῖς κατὰ τοῦ θεοῦ, λέγων, ζῇ. 95 *Alex. O. Ald. C.* ἐζωογονήσατε. 96 *O.* Γεδεὼν τῷ Ἰεθέρ. *Alex.* τῷ Ἰεθέρ.
97 *O.* ἐσπάσατο. 98 *Alex. Ald.* αὐτοῦ τὴν μάχαιραν. *O. C.* τὴν μάχαιραν. 99 *O.* διότι. 100 ἔτι *Alex. Ald.* & *C.* deest. *O.* deest, ut & ὅτι. 1 *Alex.* & *C.* ἦν νεώτερος. *O.* ἦν γὰρ νεώτερος. 2 *Alex. Ox. Ald.* δὴ σύ.
3 *Alex. O. Ald. C.* ἀπάντησον. 4 *Alex. Ald.* & *C.* ἀνήρ. *O.* ἀνὴρ, καί. 5 *Alex.* δυνάμεις. 6 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτοῦ. 7 *Alex. O. Ald. C.* ἀνεῖλε. 8 *Alex. O. Ald. C.* εἶπεν. 9 *Ald.* Ἄρχε ἡμῶν ϗ σύ. *Alex. O. C.* Ἄρχε ἐν ἡμῖν σύ. 10 *Alex. Ald.* οἱ υἱοί. 11 ϗ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου desunt *Alex.* 12 *Alex. O. C.* σέσωκας. 13 *Alex. Ald. C.* ἐγὼ ὑμῶν, καί. *O.* ὑμῶν, καί. 14 *O.* οὐδὲ ὁ υἱός. 15 *Alex. Ald.* ὑμῶν· κύριος. *O.* κύριος. 16 *O.* αἴτησιν αἰτοῦμαι παρ' ὑμῶν, καί. 17 *Alex. Ald.* & *C.* αἴτησιν. 18 *O.* ἐνώτιον χρυσοῦν ἐκ. 19 ἐκ *C.* deest. *Alex.* pro ἐκ habet τῶν. 20 *O.* αὐτῶν. 21 *Alex.* πολλὰ ἦν αὐτοῖς. *Ald.* ἦν αὐτοῖς. *O.* ἦν αὐτοῖς πολλά.
22 ἦσαν *Alex. O. C.* ponunt post Ἰσμαηλῖται. 23 *Alex. O. Ald. C.* ἔρριψεν. 24 *O. Ald.* ἀνὴρ ἐκεῖ ἐνώτιον.
25 *Alex. O. C.* ἐνώτιον χρυσοῦν σκύλων (*Alex.* τῶν σκύλων.) 26 *Alex. O. C.* ἐγενήθη. 27 χρυσῶν *O.* deest. 28 *Alex. O. Ald. C.* ᾐτήσατο. 29 *Alex. Ald.* & *C.* σίκλοι χίλιοι. 30 *Alex.* χρυσοῦ. *Ald.* χρυσίου. *C.* χρυσοῖ. *O.* σίκλοι χρυσίου. 31 *Alex. Ald.* & *C.* πλὴν τῶν σιρώνων (*Alex.* σιώνων) τῶν (*Alex. Ald.* ϗ τῶν) ὁρμίσκων (*Alex.* ὁρμίσκων * ἐνφώθ, *Ald.* ὁρμίσκων ἐν φώθ) ϗ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν, τῶν ἐπὶ (*Ald.* ϗ τῶν ἐπί.) *O.* πλὴν τῶν μηνίσκων, ϗ τῶν ὁρμίσκων, ϗ τοῦ ἱματίου τοῦ πορφυροῦ τοῦ ὄντος ἐπί.
32 *Alex.* τοῖς βασιλεῦσιν. 33 *Alex. Ald.* & *C.* ϗ (*Ald.* ϗ deest) πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν (*Alex.* τῶν χρυσῶν τῶν) ἐν. *O.* ϗ ἐκτὸς τῶν κλοιῶν τῶν χρυσῶν. 34 *C.* αὐτῷ. *O.* αὐτά. 35 *Alex.* Ἐφούδ. & *Aug.* in Qu. monet apud *Septuaginta* esse Ἐφούδ· quod in Hebræo dicitur Ἐφώδ. itemque *Theodoret. Schol.* τὸ Ἐφοὺδ Ἀκύλας ἐπένδυμα κέκληκε.

ἐν [36] Ἐφραθά. καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὀπίσω [37] αὐτοῦ ἐκεῖ· καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ
28 τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς [38] σκῶλον. Καὶ [39] συνεστάλη Μαδιὰμ [40] ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐ [41] προσέθηκαν [42] ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ [43] τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡ-
29 μέραις Γεδεών. Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβάαλ υἱὸς Ἰωὰς, καὶ [44] ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐ-
30 τοῦ. [45] Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν [46] υἱοὶ ἑβδομήκοντα [47] ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ,
31 ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. Καὶ [48] παλλακὴ αὐτοῦ [49] ἦν ἐν Συχὲμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ [50] καί γε αὐτὴ υἱὸν, καὶ [51] ἔθηκε τὸ
32 ὄνομα Ἀβιμέλεχ. Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς [52] ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ [53] τάφῳ Ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν [54] Ἐ-
33 φραθὰ [55] Ἀβὶ Ἐσδρί. Καὶ [56] ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ [57] ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν [58] Βααλὶμ, καὶ [59] ἔθηκαν ἑαυτοῖς [60] τῷ Βάαλ [61] διαθήκην τοῦ εἶναι [62] αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν.
34 Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κυρίου τοῦ [63] θεοῦ τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
35 [64] θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. Καὶ οὐκ ἐποίησαν [65] ἔλεος [66] μετὰ τοῦ οἴκου [67] Ἱεροβάαλ, [68] αὐτός ἐστι Γεδεών, [69] κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἱεροβάαλ εἰς [1] Συχὲμ πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν [2] συγγένειαν οἴκου [3] πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων,
2 Λαλήσατε δὴ [4] ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχὲμ, [5] Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς Ἱεροβάαλ, ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; καὶ μνήσθητε ὅτι [6] ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν [7] εἰ-
3 μί. Καὶ ἐλάλησαν [8] περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν [9] Συχὲμ πάντας τοὺς λόγους τούτους. καὶ ἔκλινεν [10] ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ,
4 ὅτι [11] εἶπαν, Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστι. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου [12] ἐξ οἴκου [13] Βααλβερίθ. καὶ ἐμισθώσατο [14] ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς καὶ [15] δειλοὺς, καὶ ἐ-
5 πορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [16] εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ἱεροβάαλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας [17] ἐπὶ λίθον ἕνα. καὶ [18] κατελείφθη [19] Ἰωάθαμ υἱὸς Ἱεροβάαλ ὁ
6 νεώτερος, [20] ὅτι ἐκρύβη. Καὶ συνήχθησαν πάντες [21] ἄνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς [22] οἶκος [23] Βηθμααλὼ, καὶ ἐπορεύθησαν, [24] καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ [25] πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως [26] τῆς ἐν Σικίμοις.
7 Καὶ [27] ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ [28] ἔστη [29] ἐπὶ κορυφὴν ὄρους [30] Γαριζὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ [31] ἔκλαυσε, καὶ εἶπεν [32] αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου ἄνδρες Σικίμων,
8 καὶ [33] ἀκούσεται ὑμῶν ὁ θεός. Πορευόμενα

---

36 *Alex.* * ἐ ἐν Ἐφραίμ. *C.* ἐν Ἐφρα. *O.* εἰς Ἐφὼδ ἐν Ἐφραθά. 37 *O.* αὐτῶν. 38 *Alex. Ald.* & *C.* σκάνδαλον. 39 *Alex. O. Ald. C.* ἐνετράπη. 40 *Alex.* ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ. 41 *Alex. O.* προσέθεντο. 42 *C.* ἔτι ἆραι. 43 *Alex.* ἔτη τεσσαράκοντα. 44 *Alex. O. Ald. C.* κατῴκησεν. 45 *O.* Ἦσαν δὲ τῷ Γεδεών. 46 *Alex.* ἑβδομήκοντα υἱοί. 47 *O.* οἱ ἐξεληλυθότες. 48 al. ἡ παλλακή. 49 *Alex. O. Ald.* ἡ (*Alex.* ἦ) ἐν Σικίμοις, ἔτεκεν. *C.* ἐν Σικήμοις ἔτεκεν. 50 καὶ *O.* deest. 51 *Alex. O. Ald. C.* ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβιμέλεχ. 52 *Alex. O. Ald. C.* ἐν πολιᾷ (*Alex.* πολειᾷ) ἀγαθῇ, καί. 53 *O.* μνήματι. 54 *C.* Ἐφρα. 55 *Alex.* πατρὸς Ἀβιεζρεί. *Ald.* πατρὸς Ἐσδρεί. 56 *O.* ἐγένετο. 57 *Alex. O. Ald. C.* ἀπεστράφησαν. 58 *Alex.* Βααλείμ. 59 *Alex. O. Ald. C.* ἔθεντο αὐτοῖς. 60 *Alex.* τὸν Βααλβερίθ. 61 *Alex. O. C.* εἰς διαθήκην. 62 *O. Ald.* αὐτὸν αὐτοῖς εἰς. 63 *Alex. O. Ald. C.* θεοῦ αὐτῶν τοῦ. 64 *Alex. Ald.* & *C.* ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν. *O.* ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. 65 ἔλεος *O.* ponit post Ἱεροβάαλ. 66 *O.* οὐδὲ μετά. 67 *Alex.* Ἱεροβάαλ Γεδεὼν κατά. 68 αὐτός ἐστι *C.* desunt. *O.* desunt, ut & Γεδεών. 69 *Alex. Ox. Ald. C.* κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθοσύνην, (*Alex.* ἀγαθωσύνην,) ἣν ἐποίησε (*O.* ἐποίησε Γεδεών.)

Cap. 9. 1 *Ms. Alex.* Σίκιμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρός. 2 *Alex.* τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μητρός. 3 πατρὸς *Ms. O.* & *Comp. ed.* deest. 4 *Alex.* ἐν ὠσὶν τῶν ἀνδρῶν Σικίμων. 5 *Alex. Ald.* & *C.* Ποῖον βέλτιον ὑμῖν τὸ ἄρχειν ὑμῶν. Sed *Alex.* pro βέλτιον ὑμῖν habet βέλτιόν ἐστιν. *O.* Ποῖον βέλτιον, τὸ ἄρχειν ὑμῶν. 6 *Alex. O.* σὰρξ··· ὀστοῦν. 7 *Alex.* ἐγώ εἰμι. Καί. *O. Ald. C.* εἰμὶ ἐγώ. Καί. 8 περὶ αὐτοῦ *C.* ponit post μητρὸς αὐτοῦ. 9 *Alex.* Σικίμων. 10 *Alex.* deest ἡ. 11 *O.* εἶπον αὐτῷ, Ἀδελφός. 12 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τοῦ οἴκου. 13 *Alex. O.* Βάαλ διαθήκης. καί. 14 *Alex. O. Ald. C.* ἐν αὐτοῖς Ἀβιμέλεχ. 15 *Alex. Ald.* & *C.* θαμβουμένους, καί. *O.* ἐπανισταμένους, καί. 16 *Alex.* εἰς * Ἐφραίμ. 17 ἐπὶ λίθον ἕνα *O.* ponit ante ἑβδομήκοντα. 18 *C.* & *Ald.* ὑπελείφθη. *Alex. O.* ἀπελείφθη. 19 *Alex.* Ἰάθαμ. 20 *O.* καὶ ἐκρύβη. 21 *Alex.* οἱ ἄνδρες. 22 *Alex.* ὁ οἶκος. 23 *Ald.* & *C.* Μααλώ. *Alex. O.* Μααλλών. 24 *O.* τοῦ χεῖσαι τὸν Ἀβιμέλεχ. 25 *Ald.* πρὸς τῆς βαλανώτης στάσεως. *Alex. C.* βασιλέα (*Alex.* εἰς βασιλέα) πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως. *O.* εἰς βασιλέα ὑποκάτω τῆς δρυὸς τῆς οὔσης στάσεως. 26 τῆς deest *Alex.* 27 *Alex. O. C.* ἀνήγγειλαν. 28 *C.* ἔστησεν. 29 *Alex.* ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. *O. Ald. C.* ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους. 30 *Alex.* Γαζιρείν. 31 *Alex.* ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς· καί. *Ald.* & *C.* ἐκάλεσε, καί. 32 αὐτοῖς *O.* deest. 33 *Alex. O.* & *C.* ἀκούσαι.

[34] ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι [35] ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ, Βασίλευσον ἐφ' **9** [36] ἡμῶν. Καὶ εἶπεν [37] αὐτοῖς ἡ ἐλαία, [38] Μὴ ἀπολείψασα τὴν πιότητά μου, [39] ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν θεὸν ἄνδρες, [40] πορεύσομαι κι- **10** νεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; Καὶ [41] εἶπον [42] τὰ ξύλα τῇ συκῇ, Δεῦρο, [43] βασίλευσον ἐφ' ἡ- **11** μῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ [44] συκῆ, Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου καὶ [45] τὰ γενήματά μου τὰ ἀγαθά, [46] πορεύσομαι κι- **12** νεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα [47] πρὸς τὴν ἄμπελον, Δεῦρο, [48] βασίλευσον **13** ἐφ' ἡμῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ [49] ἄμπελος, Μὴ ἀπολείψασα [50] τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπους, [51] πορεύσομαι **14** κινεῖσθαι [52] ἐπὶ τῶν ξύλων; Καὶ εἶπαν [53] πάντα τὰ ξύλα [54] τῇ ῥάμνῳ, Δεῦρο [55] σύ, **15** [56] βασίλευσον ἐφ' [57] ἡμῶν. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα, Εἰ ἐν ἀληθείᾳ χρίετέ με [58] ὑμεῖς [59] τοῦ βασιλεύειν ἐφ' [60] ὑμᾶς, [61] δεῦτε, ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου· καὶ εἰ μή, [62] ἐξέλθοι πῦρ [63] ἀπ' ἐμοῦ καὶ καταφάγοι τὰς **16** κέδρους τοῦ Λιβάνου. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ [64] τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ, [65] καὶ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε μετὰ [66] Ἱεροβάαλ, καὶ [67] μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ [68] ὡς ἀνταπόδοσις [69] χειρὸς αὐ- **17** τοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, Ὡς [70] παρετάξατο ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ [71] ἐξέρριψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ [72] ἐξεναντίας, καὶ [73] ἐρρύσατο **18** ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· Καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου [74] σήμερον, καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν [75] παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστι· **19** Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ [76] τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ, καὶ [77] μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ [78] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, [79] εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθείη [80] καί γε αὐτὸς [81] ἐφ' **20** ὑμῖν· [82] Εἰ δὲ οὔ, ἐξέλθοι πῦρ [83] ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς [84] ἄνδρας Σικίμων [85] καὶ τὸν οἶκον [86] Βηθμααλώ· καὶ [87] ἐξέλθοι πῦρ [88] ἀπὸ [89] ἀνδρῶν Σικίμων, [90] καὶ [91] ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλώ, καὶ καταφάγοι τὸν **21** [92] Ἀβιμέλεχ. Καὶ [93] ἔφυγεν Ἰωάθαμ καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη ἕως Βαιήρ, καὶ ᾤκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου [94] Ἀβιμέλεχ [95] ἀδελφοῦ **22** αὐτοῦ. Καὶ ἦρξεν Ἀβιμέλεχ [96] ἐπὶ Ἰσραὴλ **23** [97] τρία ἔτη. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον Ἀβιμέλεχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων· * [98] καὶ ἠθέτησαν [99] ἄνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέ- **24** λεχ, Τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν

---

34 *Alex. Ox. Ald. C.* ἐπορεύθησαν. 35 *Alex.* ἑαυτοῖς. *Ald.* ἐφ' ἑαυτῶν. *C.* ἐπ' αὐτῶν. 36 *O.* ἡμᾶς. 37 *O.* ἡ ἐλαία αὐτοῖς. 38 *Alex. Ald.* Ἀφεῖσα. *O. C.* Ἀφεῖσασα, ut & verſ. 11. & 13. 39 *Alex. Ald.* & *C.* ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς, καὶ οἱ (*Alex.* deeſt οἱ) ἄνθρωποι & *O.* niſi quod ἐν ἐμοὶ non habet. 40 *Alex. O. Ald. C.* πορευθῶ ἄρχειν τῶν, ut & verſ. 11. & 13. 41 *Alex.* εἶπαν. 42 *O.* πάντα τὰ ξύλα, ut & verſ. 12. 43 *O.* βασίλευε ἐφ' ἡμᾶς. 44 *Alex.* συκῆ, Ἀφεῖσα τήν. 45 *Alex. O. Ald.* τὸ γέννημά (*Alex.* γένημά) μου τὸ ἀγαθόν. *C.* τὰ γεννήματά μου, τὸ ἀγαθόν. 46 *Alex.* καὶ πορευθῶ ἄρχειν ξύλων. 47 *Alex. O. Ald. C.* τῇ ἀμπέλῳ. 48 *C.* βασίλευε σὺ ἐφ'. 49 *Alex.* ἄμπελος. Ἀφεῖσα τόν. 50 *Alex.* τὸν οἶνόν μου, τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ * τῶν ἀνθρώπων. *Ald.* & *C.* τὸν οἶνόν (*C.* οἶκόν) μου τὴν εὐφροσύνην τοῦ θεοῦ, καὶ τῶν ἀνθρώπων. *O.* τὸν οἶνόν μου, καὶ τὴν εὐφροσύνην τῶν ἀνθρώπων. 51 *Alex.* πορευθῶ ἄρχειν ξύλων; Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον. 52 ἐπὶ *Ald.* deeſt. 53 πάντα *O.* deeſt. 54 *Ald. C.* πρὸς τὴν ῥάμνον. 55 σὺ *Ald.* deeſt. *O.* καί. 56 *C.* βασίλευε. 57 *O.* ἡμᾶς. 58 ὑμεῖς *Alex.* & *C.* ponunt ante χρίετε. *O.* deeſt. 59 *Alex. O.* εἰς βασιλέα ἐφ'. 60 *Alex.* ὑμῶν. 61 *O.* εἰσέλθετε, καὶ ὑποδύσατε ὑπὸ τὴν σκέπην μου. *Alex. Ald.* & *C.* δεῦτε, πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου. 62 *Alex.* ἐξέλθῃ. 63 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τῆς ῥάμνου, καί. 64 *Alex.* ἐν τελειότητι. *O.* ὁσιότητι. 65 καὶ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε *O.* deſunt. *Alex.* καὶ εἰ καθὼς ἐποιήσατε. *Ald.* & *C.* pro ἀγαθωσύνην habent καλῶς. 66 *O.* πατρός μου, καί. 67 μετὰ *O.* deeſt. 68 *Alex. O. Ald. C.* κατὰ τὸ ἀνταπόδομα. 69 *Alex.* τῆς χειρός. *O.* τῶν χειρῶν. 70 *Alex. O. Ald. C.* ἐπολέμησεν. 71 *Alex. O. Ald. C.* ἔρριψε. 72 *O.* πρόκοπον, καί. 73 *O.* ὑπεραπέθνησκεν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἐξείλετο ὑμᾶς. *Alex. C.* ἐξείλατο ὑμᾶς. 74 σήμερον *O.* deeſt. 75 *Alex.* τῆς παιδίσκης. 76 *O.* ὁσιότητι. 77 μετὰ *Alex. O. Ald. C.* deeſt. 78 ἐν *Alex.* deeſt. 79 *Alex. O.* εὐλογηθείητε (*Alex.* εὐλογηθείηται) ὑμεῖς, καὶ εὐφρανθείητε. *Ald.* & *C.* καὶ εὐφρανθείητε. 80 καί γε αὐτὸς *Ald.* deſunt. al. deeſt γε. *Alex.* habet αὐτός. *O.* αὐτὸς, & ponit ante εὐφρανθείη. 81 *Alex.* ἐν ὑμῖν. 82 *O.* Εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐξέλθοι. *Alex. Ald.* Καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι (*Alex.* ἐξέλθῃ.) *C.* Εἰ μὴ, ἐξέλθοι. 83 *Alex. O. Ald. C.* ἐξ. 84 *O.* ἄρχοντας. 85 *O.* καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τόν. 86 *Alex.* Μααλλών. *O.* Μααλλώ. *C.* Μαλώ. *Ald.* Μααλώ bis. 87 *Alex.* εἰ μὴ, ἐξέλθοι πῦρ. *O.* ἐξέλθοι πῦρ ponit poſt Σικήμων. 88 *O. C.* pro ἀπὸ hab. ἐκ τῶν. 89 *O.* ἀρχόντων. 90 καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλὼ *O.* deſunt. 91 *Alex.* ἀπὸ τοῦ οἴκου Μααλλών. 92 *O.* Ἀβιμέλεχ, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καί. 93 *Alex.* ἀπέδρα Ἰώθαμ, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ, καὶ ἔφυγεν εἰς Ῥαρὰ, καὶ κατῴκησεν. *O.* ἀπέδρα Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Ῥαρὰ, καὶ ᾤκησεν. *Ald.* & *C.* ἀπέδρα Ἰωάθαμ, καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη εἰς Βηρὰ, καὶ ᾤκησεν. 94 *Alex.* Ἀβιμέλεχ τοῦ ἀδελφοῦ. 95 ἀδελφοῦ αὐτοῦ *O.* ponit ante Ἀβιμέλεχ. 96 *Alex.* ἐν Ἰσραήλ. 97 *O.* ἔτη Γ. Καί. * In *Francof.* hæc pertinent ad verſ. ſeq. 98 καὶ ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων *O.* deſunt. al. pro ἠθέτησαν habent ἠθέτισαν. 99 *Alex.* οἱ ἄνδρες.

[100] ἑβδομήκοντα υἱῶν Ἱεροβάαλ, ϗ [1] τὰ αἵματα αὐτῶν [2] τοῦ θεῖναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν· [3] ὃς ἀπέκτεινεν αὐτούς, ϗ ἐπὶ [4] ἄνδρας Σικίμων, [5] ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας [6] αὐτοῦ ἀποκτεῖναι [7] τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

25 Καὶ [8] ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς [9] κεφαλὰς τῶν ὀρέων, ϗ [10] διήρπαζον [11] πάντα ὃς παρεπορεύετο ἐπ' [12] αὐτοὺς ἐν τῇ [13] ὁδῷ. ϗ ἀπηγγέλη τῷ [14] βασιλεῖ Ἀβιμέλεχ.

26 Καὶ ἦλθε [15] Γααλ υἱὸς [16] Ἰωβὴλ, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, [17] ϗ παρῆλθον [18] ἐν Σικίμοις, * ϗ [19] ἤλπισαν

27 [20] ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων. Καὶ [21] ἐξῆλθον [22] εἰς ἀγρὸν, ϗ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, ϗ [23] ἐπάτησαν, ϗ [24] ἐποίησαν Ἐλλουλίμ· ϗ [25] εἰσήνεγκαν εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν, ϗ ἔφαγον ϗ ἔπιον, ϗ [26] κατηράσαντο τὸν Ἀβιμέλεχ.

28 Καὶ εἶπε Γααλ υἱὸς [27] Ἰωβὴλ, Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, ϗ τίς ἐστιν [28] υἱὸς Συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐχ [29] υἱὸς Ἱεροβάαλ, ϗ [30] Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος [31] αὐτοῦ, δοῦλος αὐτοῦ [32] σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμὼρ πατρὸς Συχέμ; [33] ϗ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

29 Καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; ϗ μεταστήσω τὸν Ἀβιμέλεχ, ϗ ἐρῶ [34] πρὸς αὐτὸν, Πλήθυνον τὴν [35] δύναμίν σου ϗ [36] ἔξελθε.

30 Καὶ ἤκουσε Ζεβοὺλ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γααλ υἱοῦ [37] Ἰωβὴλ, ϗ [38] ὠργίσθη θυμῷ αὐτός.

31 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ [39] ἐν κρυφῇ, λέγων, Ἰδοὺ Γααλ υἱὸς [40] Ἰωβὴλ ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [41] ἔρχονται εἰς [42] Συχὲμ, ϗ [43] ἰδοὺ αὐτοὶ περικάθηνται τὴν πόλιν [44] ἐπὶ σέ.

32 Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς, [45] ϗ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ϗ [46] ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ.

33 Καὶ ἔσται τοπρωῒ ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, [47] ὀρθριεῖς ϗ [48] ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν· ϗ ἰδοὺ αὐτὸς ϗ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ [49] ἐκπορεύονται πρὸς σέ, ϗ ποιήσεις αὐτῷ [50] ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου.

34 Καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ ϗ πᾶς ὁ λαὸς [51] μετ' αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν [52] ἐπὶ [53] Συχὲμ [54] τέτρασιν ἀρχαῖς.

35 [55] Καὶ ἐξῆλθε Γααλ υἱὸς [56] Ἰωβὴλ, καὶ ἔστη πρὸς [57] τῇ θύρᾳ [58] τῆς πύλης τῆς πόλεως. καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ [59] ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ

36 [60] ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου. Καὶ εἶδε Γααλ υἱὸς [61] Ἰωβὴλ τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς Ζεβοὺλ, Ἰδοὺ λαὸς [62] καταβαίνει ἀπὸ τῶν [63] κεφαλῶν τῶν ὀρέων. ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβοὺλ, Τὴν σκιὰν

37 τῶν ὀρέων σὺ [64] βλέπεις ὡς ἄνδρας. Καὶ προσέθετο ἔτι [65] Γααλ τοῦ λαλῆσαι, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν [66] ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα [67] ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, ϗ ἀρχὴ [68] ἑτέρα [69] ἔρχεται [70] δι' ὁδοῦ Ἠλων Μαωνενίμ.

38 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβοὺλ, [71] Καὶ ποῦ ἐστι τὸ στόμα σου [72] ὡς ἐλάλησας, Τίς ἐστιν Ἀβιμέ-

---

100 O. αὐτῶν υἱῶν. 1 *Alex.* O. *Ald.* C. τὸ αἷμα. 2 *Alex.* *Ald.* C. ἐπιθεῖναι. O. ἐπιθεῖναι, & ponit ante τὸ αἷμα. 3 *Alex.* O. C. τὸν ἀποκτείναντα αὐτούς. 4 *Alex.* τοὺς ἄνδρας * ικιμῶν. 5 *Alex.* O. C. τοὺς κατισχύσαντας τὰς (*Alex.* deest τὰς) χεῖρας. 6 O. C. αὐτῶν ὥστε ἀποκτεῖναι. *Alex.* *Ald.* αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι. 7 *Alex.* αὐτούς. Καί. 8 O. ἐπισυνέστησαν τῷ Ἀβιμέλεχ οἱ ἄρχοντες Σικήμων ϗ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ἔνεδρα ἐπί. *Alex.* *Ald.* & C. ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἔνεδρα ἐπί. 9 O. κορυφάς. 10 O. *Ald.* C. ἀνήρπαζον. 11 *Alex.* O. *Ald.* C. πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπ'. 12 C. αὐτῶν. 13 O. ὁδῷ, ϗ προσεκαλοῦντο αὐτούς. καί. 14 βασιλεῖ *Alex.* O. *Ald.* C. deest. 15 *Alex.* Γαλαάδ. Ox. Γαὰδ, & verſ. 28. & 35. 16 *Alex.* Ἀβὲλ. O. Ἀβὲθ. *Ald.* & C. Ἀβὲδ, & verſ. 28. & 35. 17 καὶ παρῆλθον *Alex.* O. deſunt. 18 *Alex.* εἰς Σίκιμα. O. *Ald.* C. εἰς Σίκημα. * *Francof.* hic incipit verſ. 27. 19 *Alex.* ἐπεπείθησαν. O. *Ald.* C. ἐπεποίθησαν. 20 *Alex.* O. *Ald* ἐπ'. (*Alex.* deest ἐπ') αὐτῷ οἱ (al. deest οἱ) ἄνδρες. 21 *Alex.* C. ἦλθον. 22 O. εἰς τοὺς ἀγρούς. 23 *Alex.* O. κατεπάτουν. *Ald.* & C. ἐπάτουν. 24 O. ἐποίουν Ἐλιλείμ. *Ald.* ἐποίουν χορούς. *Alex.* & C. ἐποίησαν χορούς. 25 *Alex.* O. C. εἰσῆλθον. *Ald.* ἐξῆλθον. 26 O. κατηρῶντο τῷ. *Alex.* *Ald.* & C. κατηρῶντο τόν. 27 *Alex.* Ἀβὲλ. al. Ἀβὲδ. 28 *Alex.* ὁ υἱός. 29 O. οὗτός ἐστιν υἱός. *Alex.* *Ald.* & C. οὗτος υἱός. 30 O. Ζεβουλῶν τεταγμένος. C. Ζεβοὺλ ὁ ὢν ἐπίσκοπος. 31 O. αὐτῷ · · · αὐτῷ. 32 O. κατεδουλώσατο τοὺς ἄνδρας Ἐμμώρ. 33 *Alex.* καθότι. 34 *Alex.* O. *Ald.* C. τῷ Ἀβιμέλεχ, Πλήθυνον. 35 O. στρατιάν. 36 O. ἔξελθε νῦν. Καί. 37 *Alex.* Ἀβὲλ. 38 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐθυμώθη ὀργῇ. Καί. 39 *Alex.* O. *Ald.* C. μετὰ δώρων, λέγων. 40 *Alex.* Ἀβὲλ. 41 *Alex.* O. *Ald.* C. παραγεγόνασιν. 42 *Alex.* Σίκιμα. 43 *Alex.* O. *Ald.* C. οἵδε πολιορκοῦσι τὴν. 44 O. ἐπ' ἐμέ. 45 *Alex.* O. C. σὺ ϗ ὁ. 46 C. ἐνέδρευε. *Ald.* ἐνέδρευσον τὸ πρωΐ. 47 O. ἀναστήσῃ. *Alex.* & C. καὶ ὀρθριεῖς. 48 O. ἐπιβαλεῖς. 49 C. ἐκπορεύεται. 50 C. καθάπερ ἂν δύνηται ἡ. *Alex.* *Ald.* & C. καθάπερ ἐὰν εὕρῃ ἡ. 51 *Alex.* ὁ μετ' αὐτοῦ. 52 O. ἐν τῷ ἀγρῷ ἐπί. 53 *Alex.* Σίκιμα. 54 O. εἰς Δ' ἀρχάς. *Ald.* C. τέσσαρες ἀρχαί. *Alex.* τέσσαρας ἀρχάς. 55 *Alex.* O. C. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, καί. 56 *Alex.* * Σαβέτ. 57 O. C. τὴν θύραν. 58 *Alex.* τῇ πύλῃ τῆς. 59 O. C. πᾶς ὁ λαός. 60 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐκ τῶν ἐνέδρων. (*Alex.* ἐνεδρῶν.) 61 *Alex.* Ἀβὲλ. 62 *Alex.* O. *Ald.* C. καταβαίνων. 63 *Alex.* O. *Ald.* C. κορυφῶν. 64 *Alex.* O. *Ald.* C. ὁρᾷς. 65 *Alex.* Γαλαάδ 66 ἀπὸ τοῦ O. deſunt. 67 *Alex.* τοῦ ὀμφαλοῦ. 68 *Alex.* *Ald.* C. μία. 69 *Alex.* παραγείνεται. O. *Ald.* C. παραγίνεται. 70 *Alex.* O. *Ald.* C. ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων. (deinde addit O. καὶ ἀρχὴ ἑτέρα παραγίνεται ἀπὸ τοῦ βουνοῦ οὗ οἱ ἵπποι.) Καὶ εἶπε. 71 *Alex.* O. *Ald.* Ποῦ ἐστι νῦν τό. C. Ποῦ ἐστι τό. 72 *Alex.* τὸ λέγον, Ποῦ ἐστιν. O. *Ald.* C. Τὸ λέγον, Τίς ἐστιν.

λεχ,

λεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; [73] μὴ οὐχὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν [74] ἐξουδένωσας; [75] ἔξελθε δὴ νῦν καὶ 39 [76] παράταξαι αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ [77] ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχέμ, καὶ [78] παρε- 40 τάξατο πρὸς Ἀβιμέλεχ. Καὶ [79] ἐδίωξεν αὐτὸν [80] Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου [81] αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ 41 ἕως [82] τῆς θύρας τῆς πύλης. Καὶ [83] εἰσῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀρημά· καὶ ἐξέβαλε Ζεβὰλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς [84] αὐτοῦ, μὴ οἰ- 42 κεῖν ἐν [85] Συχέμ. Καὶ [86] ἐγένετο [87] τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς [88] τὸν ἀγρὸν, 43 * καὶ [89] ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ. Καὶ [90] ἔλαβε τὸν λαὸν, καὶ διεῖλεν [91] αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἐνήδρευσεν [92] ἐν ἀγρῷ· * καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ [93] ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

44 Καὶ Ἀβιμέλεχ καὶ [94] οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ [95] ἐξέτειναν, καὶ [96] ἔστησαν παρὰ [97] τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως· [98] καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ [99] ἐξέτειναν ἐπὶ [100] πάντας τοὺς ἐν τῷ [1] ἀγρῷ, 45 καὶ ἐπάταξαν αὐτούς. Καὶ Ἀβιμέλεχ [2] παρετάσσετο [3] ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ [4] κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ [5] ἀπέκτεινε, καὶ [6] τὴν πόλιν καθ- 46 εῖλε, καὶ ἔσπειρεν [7] αὐτὴν ἅλας. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου [8] Συχέμ, [9] καὶ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερίθ.

47 [10] Καὶ [11] ἀνηγγέλη τῷ Ἀβιμέλεχ, ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες [12] πύργου Συχέμ. 48 Καὶ ἀνέβη Ἀβιμέλεχ εἰς ὄρος [13] Σελμὼν, [14] καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν Ἀβιμέλεχ τὰς [15] ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε [16] κλάδον ξύλου, [17] καὶ ἦρε, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ· καὶ εἶπε [18] τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, [19] Ὃ εἴδετέ με ποιοῦντα, ταχέως 49 ποιήσατε [20] ὡς ἐγώ. Καὶ ἔκοψαν [21] καί γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, [22] καὶ [23] ἐπορεύθησαν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν [24] συνέλευσιν, καὶ [25] ἐνεπύρισαν ἐπ' αὐτοὺς [26] τὴν συνέλευσιν ἐν πυρί· καὶ ἀπέθανον [27] καί γε πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Σικίμων, [28] ὡσεὶ 50 χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ [29] ἐκ Βαιθηλβερίθ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Θήβης, καὶ [30] κατέλαβεν αὐτήν. 51 Καὶ πύργος [31] ἰσχυρὸς ἦν ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ [32] γυναῖκες τῆς πόλεως, καὶ [33] ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ 52 δῶμα τοῦ πύργου. Καὶ ἦλθεν Ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου, καὶ [34] παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν Ἀβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου

---

73 *Alex. O. Ald. C.* οὐκ ἰδοὺ οὗτος (*Alex.* οὗτός ἐστιν) ὁ. 74 *Alex.* & *C.* ἐξουδένωσας ἐν αὐτῷ; ἔξελθε. 75 *O.* καὶ ἔξελθε νῦν. *Alex. Ald.* ἔξελθε νῦν. *C.* ἔξελθε δὴ νῦν. 76 *O.* πολέμισον πρὸς αὐτόν. Καί. *Alex. Ald.* & *C.* πολέμει πρὸς αὐτόν. Καί. 77 *Alex.* ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν Σικίμων. *O. Ald. C.* ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν Συχέμ. 78 *O. C.* ἐπολέμησεν πρός. *Ald.* ἐπολέμησεν. *Alex.* ἐπολέμησεν ἐν. 79 *Alex. O. Ald. C.* κατεδίωξεν. 80 *Alex.* Ἀβιμέλεχ ἀπὸ προσώπου. 81 *O.* αὐτοῦ Γαὰδ, καί. 82 *Alex. O. Ald. C.* τῶν (*Alex.* deest τῶν) θυρῶν τῆς πόλεως. 83 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκάθισεν (*Alex.* ἐκάθεισεν) Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀριμά. *O.* ἐπέστρεψεν Ἀβιμέλεχ καὶ ἐκάθισεν ἐν Ἀρμαών. 84 *Alex.* τοῦ μὴ οἰκεῖν. *O.* τοῦ μὴ κατοικεῖν. *Ald.* αὐτοῦ μὴ κατοικεῖν. *C.* αὐτοῦ, τοῦ μὴ οἰκεῖν. 85 *Alex.* Σικίμοις. 86 *Alex. Ald.* & *C.* ἐγενήθη. 87 *O.* ὡς ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες εἰς. 88 *Alex.* τὸ παιδίον. *O. Ald. C.* τὸ πεδίον. * In *Francof.* hæc pertinent ad verſ. ſeq. 89 *O.* ἀπήγγειλαν. *Alex. Ald.* & *C.* ἀπηγγέλη. 90 *O.* παρέλαβεν Ἀβιμέλεχ τόν. *Alex. Ald.* & *C.* παρέλαβε τόν. 91 *Alex.* αὐτὸν τρεῖς ἀρχάς. 92 *Ald.* αὐτῷ· καί. *Alex. O.* ἐν αὐτῷ· καί. * *Francof.* hic incip. verſ. 44. 93 *Alex. O.* ἐπανέστη αὐτοῖς. *Ald.* & *C.* ἐπανέστη ἐπ' αὐτούς. 94 *O.* ἡ ἀρχὴ ἡ μετ'. *Alex.* & *C.* αἱ ἀρχαὶ αἱ μετ'. 95 ἐξέτειναν, καὶ *O.* deſunt. *Ald.* ἐξετάσθησαν, καί. *Alex.* ἐξετάσθησαν, καί. 96 *Alex.* ἐξέστησαν. 97 *Alex.* τὴν πύλην τῆς πόλεως. *C.* τὰς θύρας τῆς πύλης τῆς π. 98 *O.* αἱ δὲ δύο. 99 *Alex. O. Ald. C.* ἐξεχύθησαν. 100 πάντας *O.* deeſt. 1 *O.* πεδίῳ. 2 *Alex. O. Ald. C.* ἐπολέμει. 3 *O. Ald. C.* ἐπὶ τὴν πόλιν. 4 *Ald. C.* κατελάβοντο. 5 *Alex. O.* ἀνεῖλεν. *Ald.* & *C.* ἀπέκτειναν. 6 *C.* καθεῖλε τὴν πόλιν. *O.* τὴν πόλιν κατέσκαψε. 7 *O.* ἐν αὐτῇ ἅλας. 8 *Alex.* Σικίμων. 9 *O.* εἰς τὴν ἄκραν. Καί. *Ald.* & *C.* καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου Βαιθηλβερίθ. (ſed *Alex.* pro Βαιθηλβερίθ habet τοῦ Βάαλ διαθήκης, & *Ald.* Βαιθηλβερίθ διαθήκης.) Καί. 10 Hic verſus deeſt in *O.* 11 *Alex.* ἀπηγγέλη. 12 *Alex.* τοῦ πύργου Σικίμων. 13 *Alex.* Ἑρμών. *O.* Ἀερμών. 14 *Alex. O. Ald. C.* αὐτὸς, καὶ πᾶς. 15 *Alex. O. Ald. C.* ἀξίνην. 16 *Alex. O. C.* φορτίων ξύλων. *Ald.* φορτίων. 17 *Alex. O. C.* καὶ ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤμους. al. καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ὤμους. 18 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς τὸν λαὸν τόν. 19 *Alex. Ald.* & *C.* Τί εἴδετε (*Alex.* ἴδετε.) 20 *Alex. Ald. C.* ὡς καὶ ἐγώ. *O.* ὡς καὶ ἐγὼ ἐποίησα. 21 *Alex.* καὶ αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον. *O.* καὶ αὐτοὶ ξύλα φορτίον ἕκαστος. *Ald. C.* καί γε πάντες αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον. 22 καὶ ἐπορεύθησαν uſque ad prius συνέλευσιν deſunt in *O.* 23 *Alex.* ἦραν, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα. 24 *Ald.* & *C.* ὀχύρωμα. *O.* deeſt. 25 *Alex. O. Ald. C.* ἐνέπρησαν. 26 *Alex.* τὸ ὀχύρωμα ἐν πυρί. 27 *Alex.* deeſt καί γε. *O.* pro eo habet ἐν πυρί. *C.* deeſt etiam, & invertit cætera. 28 *O.* εἰς χιλίους ἄνδρας καὶ γυναῖκας. 29 *Alex. O. Ald. C.* εἰς Θεβαισὰ (*Ald. C.* Θηβῆς, *Alex.* Θαίβαις) καὶ περιεκάθισεν (*Alex.* περιεκάθεισεν) ἐπ' (*C.* ἐπ' deeſt) αὐτὴν, καί. 30 *Alex.* προκατελάβοντο. *O. Ald. C.* προκατελάβετο. 31 *Alex.* ἦν ὑψηλὸς ἐμ μέσῳ. *O. C.* ἦν ὀχυρὸς ἐν μέσῳ. *Ald.* ἦν ἰσχυρὸς ἐν μέσῳ. 32 *Alex. O. Ald. C.* γυναῖκες καὶ (*C.* καὶ deeſt) πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς. 33 *Alex. O. Ald. C.* ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτοῖς, (*Alex. Ald.* ἑαυτοὺς,) καί. 34 *Alex. O. Ald. C.* ἐξεπολέμησεν (*Alex. C.* ἐξεπολέμησαν) αὐτόν.

53 [35] τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. Καὶ ἔρριψε γυνὴ μία [36] κλάσμα ἐπιμύλιον ἐπὶ κεφαλὴν Ἀβιμέλεχ, καὶ [37] ἔκλασε τὸ κρανίον
54 αὐτοῦ. Καὶ ἐβόησε [38] ταχὺ πρὸς τὸ [39] παιδάριον [40] τὸ αἶρον τὰ σκεύη [41] αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [42] Σπάσον τὴν [43] ῥομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μή ποτε εἴπωσι, Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ ἐξεκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ [44] ἀπέθανε.
55 Καὶ [45] εἶδεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν Ἀβιμέλεχ· καὶ [46] ἐπορεύθησαν [47] ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
56 Καὶ [48] ἐπέστρεψεν [49] ὁ θεὸς τὴν πονηρίαν Ἀβιμέλεχ, ἣν ἐποίησε [50] τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀ-
57 δελφοὺς αὐτοῦ. [51] Καὶ τὴν πᾶσαν [52] πονηρίαν ἀνδρῶν Συχὲμ ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς εἰς κεφαλὴν [53] αὐτῶν. καὶ [54] ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ [55] υἱοῦ [56] Ἱεροβάαλ.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΑὶ [1] ἀνέστη μετὰ Ἀβιμέλεχ τοῦ σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ, [2] Θωλὰ υἱὸς Φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσάχαρ· καὶ αὐτὸς [3] ᾤκει ἐν
2 [4] Σαμὶρ ἐν ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι [5] τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανε,
3 καὶ ἐτάφη ἐν Σαμίρ. Καὶ ἀνέστη [6] μετ' αὐτὸν [7] Ἰαὶρ [8] ὁ Γαλαάδ, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσ-
4 ραὴλ εἴκοσι [9] δύο ἔτη. Καὶ [10] ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα καὶ [11] δύο υἱοὶ [12] ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τριάκοντα [13] δύο πώλους· καὶ τριάκοντα δύο πόλεις αὐτοῖς· καὶ [14] ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαύλεις [15] Ἰαὶρ [16] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης [17] ἐν
5 γῇ Γαλαάδ. Καὶ ἀπέθανεν [18] Ἰαὶρ,
6 καὶ ἐτάφη ἐν [19] Ῥαμνών. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [20] τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [21] ἐνώπιον κυρίου, καὶ [22] ἐδούλευσαν τοῖς Βααλὶμ, καὶ ταῖς Ἀσαρὼθ, [23] καὶ τοῖς θεοῖς [24] Ἀρὰμ, καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς Μωὰβ, καὶ τοῖς θεοῖς [25] υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τοῖς θεοῖς [26] Φυλιστιὶμ, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν
7 κύριον, καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ. Καὶ [27] ὠργίσθη θυμῷ κύριος [28] ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ [29] Φυλιστιὶμ, καὶ ἐν
8 χειρὶ υἱῶν Ἀμμών. Καὶ [30] ἔθλιψαν καὶ ἔθλασαν [31] τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [32] ἐν τῷ [33] καιρῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, [34] τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου [35] ἐν
9 γῇ τοῦ Ἀμορραίου τοῦ ἐν [36] Γαλαάδ. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν τὸν Ἰορδάνην [37] παρατάξασθαι πρὸς Ἰούδαν, καὶ [38] Βενιαμὶν, [39] καὶ πρὸς Ἐφραίμ· καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
10 σφόδρα. Καὶ [40] ἐβόησαν [41] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, λέγοντες, Ἡμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν [42] θεὸν, καὶ [43] ἐ-
11 δουλεύσαμεν τῷ Βααλίμ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, [44] Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀμ-

---

35 *Alex.* ἐνπρῆσαι αὐτήν. 36 *O.* λαβοῦσα κλάσμα μύλου ἐπί. *Alex. Ald.* & *C.* κλάσμα μύλου ἐπί. 37 *Alex. O.* συνέθλασε. *Ald.* & *C.* συνέκλασε. 38 *O.* Ἀβιμέλεχ τὸ τάχος. *Alex. Ald.* & *C.* τὸ τάχος. 39 *O.* παιδάριον αὐτοῦ τό. 40 *Alex.* τὸν αἴροντα. 41 *Alex.* αὐτοῦ, Σπάσον τὴν μάχαιραν καί. 42 *O. Ald. C.* σπάσαι. 43 *O. C.* μάχαιραν. 44 *Alex. O. C.* ἀπέθανε Ἀβιμέλεχ. Καί. 45 *O.* ἴδεν πᾶς ἀνήρ. 46 *O. Ald.* ἀπῆλθεν. *Alex. C.* ἀπῆλθον. 47 *O.* ἕκαστος εἰς. 48 *Alex.* ἀπέστρεψεν. 49 *O.* κύριος τὴν κακίαν Ἀβιμέλεχ. *Alex. Ald.* & *C.* ὁ θεὸς τὴν κακίαν Ἀβιμέλεχ. 50 τῷ πατρὶ αὐτοῦ *O.* desunt. 51 *Alex.* Καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν Σικίμων ἀπέστρεψεν κύριος εἰς τὴν κεφαλήν. 52 *O. Ald. C.* κακίαν. 53 *O.* αὐτοῦ. 54 *O.* ἀπῆλθεν. 55 *Alex.* τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 56 *O.* Γεδεών.

Cap. 10. 1 *Ms. O.* ἀνέστησεν ὁ θεὸς μετά. 2 *Ald. ed.* τὸν Θολά, υἱὸν Φουά, υἱὸν Καρουέ, πατράδελφον. 3 *Ms. Alex.* & *O. Ald. ed.* & *Comp.* κατῴκει. 4 *Alex. O. Ald.* Σαμαρείᾳ ut & vers. 2. 5 *Alex. O. Ald. C.* καὶ τρία. 6 *O.* μετὰ τὸν Θολὰ Ἰαίρ. 7 *Alex.* Ἰαείρ. *C.* Ἰαρείμ. 8 *Alex.* ὁ Γαλααδίτις. *O. Ald. C.* ὁ Γαλααδίτης. 9 *Alex. O. Ald. C.* καὶ δύο. 10 *Alex. O. Ald. C.* ἐγένοντο. 11 δύο ··· δύο ··· δύο *C.* desunt. 12 *Alex. O. Ald. C.* ἐπιβεβηκότες. 13 *Alex.* καὶ δύο. 14 *Alex. O.* ἐκάλεσεν αὐτάς. *Ald.* & *C.* αὐτὰς ἐκάλεσεν. 15 *Alex.* Ἰαείρ. 16 ἕως τῆς usque ad Ἰαίρ versus proximi desunt in *O.* 17 *Alex. Ald.* & *C.* αἵ εἰσιν ἐν τῇ γῇ. (*Alex.* deest γῇ.)

18 *Alex.* Ἀείρ. 19 *Alex.* Ῥαμμώ. *O.* Ῥαμνώ. *Ald.* & *C.* Καμών. 20 *Alex.* deest τοῦ. 21 *Ald.* ἐναντίον. *Alex.* & *C.* ἔναντι. 22 *Alex. O. Ald. C.* ἐλάτρευσαν ταῖς. (*C.* τοῖς.) 23 καὶ τοῖς θεοῖς Ἀρὰμ *O.* desunt. pro Ἀρὰμ *Ald.* & *C.* Συρίας. 24 *Alex.* Σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς Συρίας, καὶ τοῖς θεοῖς Μωάβ. 25 υἱῶν *O.* deest. 26 *Alex.* τῶν ἀλλοφύλων. *O. Ald. C.* ἀλλοφύλων, & vers. 7. 27 *Alex.* ἐθυμώθη κύριος. *O. Ald. C.* ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος. 28 *O.* ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. *Alex. Ald.* & *C.* ἐν τῷ Ἰσρ. 29 *Alex.* ἀλλοφύλων. 30 *Alex.* ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν. *O. Ald. C.* ἔθλιψαν καὶ ἐσάθρωσαν. 31 *O.* τὸν Ἰσραήλ. 32 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ *O.* desunt. 33 *Alex.* & *C.* ἐνιαυτῷ. 34 *Alex.* πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ. *O.* καὶ πάντα οἶκον Ἰσραὴλ τὸν ἐν τῷ. 35 *Alex.* ἐν τῇ γῇ τοῦ Ἀμορραίου ἐν. 36 *Alex. O. C.* τῇ Γαλααδίτιδι. 37 *O.* τοῦ ἐκπολεμῆσαι ἐν τῷ Ἰούδα. *Alex. Ald.* & *C.* ἐκπολεμῆσαι, καὶ ἐν τῷ Ἰούδα. 38 *Alex.* Βενιαμείν. 39 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἐν τῷ οἴκῳ Ἐφρ. 40 *O. Ald.* ἐκέκραξαν. *C.* ἔκραξαν. 41 οἱ υἱοὶ Ἰσρ. *O.* desunt. 42 *Alex.* κύριον θεὸν ἡμῶν, καί. *O. Ald. C.* θεὸν ἡμῶν, καί. 43 *Alex.* ἐλατρεύσαμεν ταῖς Βααλείμ. *O.* ἐδουλεύσαμεν θεοῖς ἑτέροις, καὶ ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλίμ. *Ald. C.* ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλίμ. 44 *Alex. O. Ald. C.* Οὐχὶ οἱ (*Alex.* deest οἱ) Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ (*Alex.* deest οἱ) Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμών, καὶ Μωάβ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι, Καί.

μων,

12 μῶν, ϗ ἀπὸ Φυλιστιίμ, [45] Καὶ Σιδωνίων, ϗ Ἀμαλὴκ, ϗ Μαδιὰμ, οἱ ἔθλιψαν ὑμᾶς· ϗ [46] ἐβοήσατε πρὸς μὲ, ϗ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν; 13 Καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με, καὶ [47] ἐδουλεύσατε θεοῖς ἑτέροις. διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς. 14 [48] Πορεύεσθε, ϗ βοήσατε πρὸς τοὺς [49] θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, ϗ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. 15 Καὶ εἶπαν [50] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, Ἡμάρτομεν, ποίησον σὺ [51] ἡμῖν κατὰ [52] πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, [53] πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς 16 ἐν τῇ [54] ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ [55] ἐξέκλιναν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, ϗ [56] ἐδούλευσαν τῷ κυρίῳ [57] μόνῳ· [58] ϗ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν [59] κόπῳ Ἰσραήλ. 17 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ. ϗ [60] συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ϗ παρενέβαλον ἐν τῇ [61] σκοπιᾷ. 18 Καὶ εἶπον [62] ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες Γαλαὰδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τίς [63] ὁ ἀνὴρ ὅστις ἂν ἄρξηται [64] παρατάξασθαι πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, ϗ ἔσται εἰς [65] ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι [66] Γαλαάδ;

Κεφ. ια΄. 11.

1 ΚΑὶ Ἰεφθάε [1] ὁ Γαλααδίτης [2] ἐπηρμένος δυνάμει, ϗ [3] αὐτὸς υἱὸς γυναικὸς πόρνης, [4] ἣ 2 ἐγέννησε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθάε. Καὶ ἔτεκεν [5] ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ [6] υἱοὺς. καὶ [7] ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς, ϗ ἐξέβαλον τὸν Ἰεφθάε, ϗ [8] εἶπαν αὐτῷ, Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, [9] ὅτι [10] υἱὸς γυναικὸς ἑταίρας [11] σύ. 3 Καὶ [12] ἔφυγεν Ἰεφθάε [13] ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, [14] ϗ ᾤκησεν ἐν γῇ Τώβ. ϗ [15] συνεστράφησαν [16] πρὸς Ἰεφθάε ἄνδρες [17] κενοὶ, 4 ϗ [18] ἐξῆλθον μετ' αὐτοῦ. [19] Καὶ ἐγένετο ἡνίκα παρετάξαντο οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ 5 Ἰσραὴλ, Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι [20] Γαλαὰδ [21] λαβεῖν τὸν Ἰεφθάε [22] ἀπὸ 6 τῆς γῆς Τώβ, Καὶ εἶπαν [23] τῷ Ἰεφθάε, Δεῦρο ϗ ἔσῃ ἡμῖν εἰς [24] ἀρχηγὸν, ϗ [25] 7 παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς Ἀμμών. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαὰδ, [26] Οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, ϗ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, ϗ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν; ϗ [27] διατί ἤλθατε πρὸς μὲ 8 [28] νῦν ἡνίκα [29] χρῄζετε; Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε, [30] Διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν πρὸς σὲ, ϗ [31] πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, ϗ [32] παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, ϗ ἔσῃ ἡμῖν εἰς [33] ἄρχοντα πᾶσι τοῖς 9 κατοικοῦσι Γαλαάδ. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαὰδ, Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς [34] παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, ϗ παραδῷ [35] αὐτοὺς κύριος ἐνώπιον ἐ-

---

45 *Alex.* Καὶ Σιδώνιοι, ϗ Μαδιὰμ, ϗ Ἀμαλὴκ, ἐξέθλειψαν. *O.* Καὶ Μαδιὰμ, ϗ Ἀμαλὴκ ἐξέθλιψαν. *Ald.* & *C.* Καὶ Σιδώνιοι, ϗ Ἀμαλὴκ, ϗ Χαναὰν ἐξέθλιψαν. 46 *Alex. O. Ald. C.* ἐκεκράξατε. 47 *Alex.* ἐλατρεύσατε. 48 *Alex. O. Ald.* & *C.* Βαδίζετε ϗ βοᾶτε. (*Alex.* βοᾶτε.) 49 *O.* θεοὺς ὑμῶν οὕς. 50 οἱ υἱοὶ *O.* desunt. 51 *O.* ἡμῖν κύριε κατά. 52 *Alex. O. Ald. C.* πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιόν σου, πλήν. sed pro ἐνώπιόν σου *O.* habet σοί. 53 *Alex.* & *C.* πλὴν κύριε ἐξελοῦ ἡμᾶς. *O.* πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε. 54 *O.* ὥρᾳ. 55 *O.* μετέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τούς. *Alex. Ald.* & *C.* μετέστησαν τούς. 56 *Alex. O. Ald. C.* ἐλάτρευσαν. 57 μόνῳ *Alex. O. C.* deest. 58 *O.* ϗ οὐκ εὐηρέστησε κύριος ἐν τῷ λαῷ, ϗ ὠλιγοψύχησεν ἐν. *C.* ϗ ὠλιγοψύχησεν ἐν. *Alex.* & *Ald.* eadem quæ *O.* nisi quod κύριος deest. & *Alex.* pro εὐηρέστησε habet εὐηρέστησαν. 59 *Alex.* τῷ κόπῳ. 60 *Alex. O. Ald. C.* ἐξῆλθον οἱ. 61 *Alex. O. C.* Μασσηφά. Καί. *C.* Ἀμασσηφά. Καί. 62 ὁ λαὸς *Ald.* desunt. *Alex.* & *O.* τοῦ λαοῦ, & ponit post οἱ ἄρχοντες. *C.* οἱ τοῦ λαοῦ. 63 *Alex.* ἀνὴρ ὃς ἄρξεται. *O.* οὗτος ἀνὴρ ὃς ἂν ἄρξει. *Ald.* & *C.* ἀνὴρ ὃς ἂν ἄρξεται. 64 *O.* πολεμῆσαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ Ἀμμών. *Alex. Ald.* & *C.* πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμών. 65 *Alex. O. Ald. C.* κεφαλὴν πᾶσιν. 66 *O.* ἐν Γαλαάδ.

Cap. 11. 1 *Mſ. Alex.* ὁ Γαλααδίτις. 2 *Mſ. O.* ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ, καί. *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, καί. sed ἦν non habet *Alex.* 3 *Alex.* αὐτὸς ἦν υἱός. 4 ἣ ἐγέννησε usque ad finem versus desunt in *O.* pro ἐγέννησε *Alex. Ald.* & *C.* habent ἔτεκε, & pro ἣ *Alex.* habet καί. 5 *O.* τῷ Γαλαὰδ ϗ ἡ γυνὴ αὐτοῦ υἱούς. 6 *Alex.* δύο υἱούς. 7 *O. C.* ἠνδρύνθησαν. 8 *Alex.* εἶπον. 9 *Ald.* ὅτι γυναικὸς υἱὸς ἑτέρας εἶ σύ. Καὶ ἀπέδρα Ἰεφθάε ἐκ προσώπου. 10 υἱὸς *O.* deest. *Ald.* ponit post σύ. 11 *O. Ald.* εἶ σύ. *C.* σὺ εἶ. 12 *O. Ald. C.* ἀπέδρα. 13 *O. Ald. C.* ἐκ. 14 *Alex.* ϗ κατῴκησεν. 15 *Alex. O. Ald. C.* συνελέγοντο. 16 *Alex.* πρὸς τὸν Ἰεφθάε. 17 *Alex. O. Ald. C.* λιτοί. 18 *Alex. O. Ald. C.* συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ. 19 *O. Ald. C.* Καὶ ἐγένετο (*O.* ἐγένοντο) μεθ' ἡμέρας, ϗ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμησαν (*Alex.* * ἐπολέμουσαν. *O.* ἐπολέμουν.) οἱ υἱοί. sed οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ *O.* desunt. 20 *Alex.* Ἰσραήλ. 21 *Alex. O. Ald. C.* παραλαβεῖν. 22 *Alex. O. Ald. C.* ἐν γῇ Τώβ. 23 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς Ἰεφθάε. 24 *Alex. O. Ald. C.* ἡγούμενον. 25 *Alex. O. Ald. C.* πολεμήσομεν (*Alex.* πολεμήσωμεν) ἐν (*C.* ἐν deest) τοῖς υἱοῖς Ἀμμών. 26 *Alex.* Οὐχ. 27 *Alex. O. Ald. C.* τί ὅτι. 28 νῦν *Alex.* & *O.* deest. 29 *Alex.* ἐθλίβητε. *O.* ἂν ἐθλίβητε. *Ald.* & *C.* ἐθλίβητε. 30 *Alex.* Οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν πρός. *O.* Οὐχ οὕτως συνήλθομεν πρός. *Ald.* & *C.* Διὰ τοῦτο νῦν συνήλθομεν (*Ald.* ἤλθομεν) πρός. 31 *Alex.* συνπορεύσῃ ἡμῖν, καί. *O. Ald.* & *C.* συμπορεύσῃ ἡμῖν, καί. 32 *Alex. O. Ald. C.* πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμών. 33 *Alex. O. Ald. C.* κεφαλὴν & vers. 9. 34 *Alex.* πολεμῆσαι ἐν τοῖς. 35 *Alex.* κύριος αὐτοὺς ἐνώπιον.

μου, [36] καὶ ἐγὼ [37] ὑμῖν ἔσομαι [38] εἰς ἄρχον**10**τα. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε, Κύριος [39] ἔσω [40] ἀκούων ἀναμέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ τὸ ῥῆμά σου [41] οὕτω **11** ποιήσομεν. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαὰδ, καὶ [42] ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ' αὐτοὺς [43] εἰς κεφαλὴν [44] καὶ εἰς ἀρχηγόν. καὶ [45] ἐλάλησεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον κυρίου ἐν Μασσηφά.

12 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, λέγων, Τί ἐμοὶ καὶ [46] σοί, ὅτι [47] ἦλθες πρὸς [48] με [49] τοῦ [50] παρατάξασθαι ἐν **13** τῇ γῇ μου; Καὶ εἶπε βασιλεὺς [51] υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ἰεφθάε, [52] Ὅτι ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν μου ἐν [53] τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Ἀρνὼν [54] ἕως Ἰαβὸκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ νῦν ἐπίστρεψον **14** [55] αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ καὶ πορεύσομαι. [56] Καὶ [57] προσέθηκεν ἔτι Ἰεφθάε, καὶ [58] ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμών.

15 [59] Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [60] Οὕτω λέγει Ἰεφθάε, Οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν [61] Μωὰβ, καὶ τὴν **16** γῆν υἱῶν [62] Ἀμμών, [63] Ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου [64] ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης [65] Σὶφ, καὶ ἦλθεν **17** [66] εἰς Κάδης. Καὶ [67] ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, λέγων, Παρελεύσομαι [68] δὴ ἐν τῇ γῇ σου· καὶ οὐκ [69] ἤκουσε βασιλεὺς Ἐδώμ. [70] καί γε πρὸς βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, καὶ οὐκ [71] εὐδόκησε. * [72] καὶ **18** ἐκάθισεν Ἰσραὴλ ἐν Κάδης, Καὶ [73] ἐπορεύθη [74] ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐκύκλωσε τὴν γῆν [75] Ἐδὼμ καὶ τὴν γῆν Μωάβ· καὶ [76] ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [77] τῇ γῇ Μωὰβ, καὶ [78] παρενέβαλεν ἐν πέραν Ἀρνὼν, καὶ οὐκ [79] εἰσῆλθεν ἐν ὁρίοις Μωὰβ, [80] ὅτι Ἀρνὼν ὅριον Μωάβ.

19 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς Σηὼν [81] βασιλέα τοῦ Ἀμορραίου βασιλέα Ἐσεβὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσραὴλ, [82] Παρέλθωμεν δὴ ἐν τῇ **20** γῇ σου ἕως τοῦ τόπου [83] ἡμῶν. Καὶ [84] οὐκ ἐνεπίστευσε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν [85] ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτοῦ. καὶ [86] συνῆξε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ [87] παρενέβαλον [88] εἰς Ἰασὰ, **21** καὶ παρετάξατο [89] πρὸς Ἰσραήλ. Καὶ παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς [90] Ἰσραὴλ τὸν Σηὼν καὶ [91] πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν [92] αὐτόν· * καὶ ἐκληρονόμησεν Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν [93] γῆν τοῦ Ἀμορραίου [94] τοῦ **22** κατοικοῦντος [95] τὴν γῆν ἐκείνην [96] Ἀπὸ Ἀρνὼν [97] καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὸκ, [98] καὶ ἀπὸ [99] τῆς ἐρή**23**μου [100] ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ νῦν κύριος ὁ [1] θεὸς Ἰσραὴλ ἐξῆρε τὸν Ἀμορραῖον [2] ἀπὸ προσώπου [3] λαοῦ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ σὺ κληρονο**24**μήσεις [4] αὐτόν; Οὐχὶ [5] ἃ ἐὰν κληρο-

---

36 καὶ *Alex.* O. *Ald.* C. deest. 37 C. ἔσομαι ὑμῖν εἰς. 38 *Alex.* εἰς κεφαλήν. 39 *Alex.* O. *Ald.* C. ἔσαι. 40 *Alex.* ὁ ἀκούων. 41 *Alex.* οὕτως. 42 O. κατέστησαν αὐτὸν ἐπάνω αὐτῶν. *Alex.* & C. κατέστησαν ὁ λαὸς αὐτὸν ἐπ' αὐτῶν. *Ald.* κατέστησαν αὐτὸν ὁ λαὸς, & ponit ἐπ' αὐτῶν post εἰς κεφαλήν. 43 O. εἰς ἄρχοντα καί. 44 *Alex.* O. *Ald.* C. καὶ (*Alex.* & *Ald.* deest) εἰς ἡγούμενον. 45 O. ἐλαβε. 46 *Alex.* σύ. 47 *Alex.* O. *Ald.* C. ἥκεις. 48 al. μὲ σὺ τοῦ. 49 *Alex.* & C. σύ. 50 *Alex.* O. *Ald.* C. πολεμῆσαί με ἐν τῇ. 51 υἱῶν C. deest. 52 *Alex.* O. C. Διότι. *Ald.* Διατί. 53 *Alex.* O. *Ald.* & C. τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ ἐξ. 54 O. καὶ ἕως τοῦ Ἰαβόκ. 55 O. μοὶ αὐτὴν μετ' εἰρήνης. Καί. *Alex.* & C. αὐτὰς μετ' εἰρήνης. (*Alex.* ἰρήνης.) Καί. *Ald.* αὐτὴν μετ' εἰρήνης, καὶ πορεύσομαι. Καί. 56 *Alex.* O. Καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰεφθάε. eadem *Ald.* & addit καὶ προσέθετο ἔτι Ἰεφθάε. 57 C. προσέθετο. 58 *Alex.* ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα. O. πάλιν ἀπέστειλεν ἀγγέλους Ἰεφθάε πρὸς βασιλ. 59 *Ald.* & C. Καὶ εἶπαν αὐτῷ. *Alex.* Λέγων. 60 *Alex.* O. *Ald.* C. Τάδε. 61 O. σοῦ, καί. 62 O. Μωάβ. 63 *Alex.* O. *Ald.* C. Ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν (O. αὐτοῦ) ἐξ. 64 *Alex.* O. *Ald.* C. ἀλλ' ἐπορεύθη. 65 *Alex.* O. *Ald.* C. ἐρυθρᾶς, καί. 66 *Alex.* ἕως Κάδης. 67 *Alex.* & C. ἐξαπέστειλεν. al. ἐπέστειλεν. 68 *Alex.* O. *Ald.* C. διὰ τῆς γῆς σου. 69 *Alex.* ἤκουσεν ὁ βασιλεύς. O. ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεύς. 70 C. καὶ πρός. 71 *Alex.* O. ἠθέλησεν. καί. * *Francof.* hic incip. vers. 18. 72 O. κατέμεινεν δὲ Ἰσρ. 73 *Alex.* *Ald.* & C. διῆλθεν ἐν. 74 O. διὰ τῆς ἐρήμου. 75 Ἐδὼμ καὶ τὴν γῆν O. desunt. 76 O. παρενέβαλον ἐν τῷ κατ' ἀνατολάς. *Alex.* *Ald.* & C. παρεγένετο κατ' ἀνατολάς. 77 O. Μωὰβ τῆς γῆς, καί. *Alex.* *Ald.* & C. τῆς γῆς Μωάβ, καί. 78 *Alex.* O. *Ald.* C. παρενέβαλον (*Ald.* παρενέβαλεν) ἐν τῷ πέραν. 79 *Alex.* O. *Ald.* C. εἰσῆλθον (*Alex.* *Ald.* εἰσῆλθεν) εἰς τὸ ὅριον. 80 ὅτι usque ad finem versus *Ald.* desunt. *Alex.* O. C. habent ἦν ὅριον. 81 *Alex.* O. βασιλέα Ἐσεβὼν τῶν Ἀμορραίων, (*Alex.* τὸν Ἀμορραῖον) καί. C. pro τοῦ Ἀμορραίου habet τῶν Ἀμορραίων. 82 *Alex.* O. *Ald.* C. Παρελεύσομαι διὰ (*Ald.* δὴ διὰ) τῆς γῆς σου. 83 *Alex.* O. *Ald.* C. μου. 84 *Alex.* οὐκ ἠθέλησεν διελθεῖν τὸν Ἰσραήλ. O. οὐκ ἠθέλησεν Σιὼν παρελθεῖν τὸν Ἰσραήλ. *Ald.* & C. οὐκ ἠθέλησε Σηὼν τὸν Ἰσραὴλ διελθεῖν. 85 *Alex.* O. *Ald.* C. διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ (O. αὐτῶν.) 86 *Alex.* O. *Ald.* C. συνήγαγε. 87 *Alex.* O. *Ald.* C. παρενέβαλεν. 88 *Alex.* ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπολέμησεν. 89 *Alex.* O. *Ald.* C. μετὰ Ἰσρ. 90 Ἰσραὴλ O. deest. 91 C. σύμπαντα. 92 *Alex.* O. *Ald.* C. αὐτούς. * *Francof.* hic incip. vers. 22. 93 C. γῆν αὐτοῦ τοῦ. 94 τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ἐκείνην O. desunt. 95 *Alex.* *Ald.* C. ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. (*Alex.* deest ἐκείνῃ.) 96 *Alex.* *Ald.* & C. καὶ ἐκληρονόμησε πᾶν τὸ ὅριον τοῦ Ἀμορραίου Ἀπό. 97 καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὸκ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου O. desunt. 98 καὶ ἀπὸ τοῦ ad finem versus *Ald.* desunt. 99 *Alex.* τῆς ἐρήμου. 100 *Alex.* C. καὶ ἕως. 1 *Alex.* θεὸς ἐξῆρεν. 2 *Alex.* *Ald* & C. ἐκ. 3 *Alex.* τοῦ λαοῦ. O. λαοῦ ··· Ἰσραὴλ desunt. 4 *Alex.* *Ald.* αὐτὸν ἐπὶ σοῦ; Οὐχί. O. αὐτὸν ἐπὶ σοί; Οὐχί. 5 *Alex.* O. *Ald.* C. ἄλλα (*Alex.* *Ald.* & C. deest) ὅσα κατεκληρονόμηκε (*Alex.* κατεκληρονόμησεν) σοι Χαμὼς ὁ θεός σου αὐτὰ (O. *Ald.* ταῦτα) κληρονομήσεις (*Alex.* κατακληρονομήσεις.)

νομήσεις

νομήσει σε Χαμὼς ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομήσεις· [6] καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν [7] ἀπὸ προσώπου [8] ὑμῶν, [9] αὐτοὺς

25 κληρονομήσομεν; Καὶ νῦν μὴ [10] ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ Βαλὰκ υἱὸν Σεπφὼρ βασιλέως Μωάβ; [11] μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο μετὰ Ἰσραήλ, ἢ [12] πολεμῶν ἐπολέμησεν [13] αὐτόν,

26 Ἐν τῷ [14] οἰκῆσαι ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν [15] τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν [16] γῇ Ἀροὴρ [17] καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην, τριακόσια ἔτη; [18] καὶ διατί οὐκ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν τῷ

27 καιρῷ ἐκείνῳ; Καὶ [19] νῦν ἐγώ εἰμι οὐχ ἥμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν [20] τοῦ παρατάξασθαι ἐν ἐμοί. κρίναι [21] κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀναμέσον [22] υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ

28 ἀναμέσον [23] υἱῶν Ἀμμών. Καὶ οὐκ [24] ἤκουσε [25] βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν [26] τῶν λόγων

29 Ἰεφθάε, ὧν ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν. Καὶ [27] ἐγένετο ἐπὶ Ἰεφθάε πνεῦμα κυρίου, καὶ [28] παρῆλθε [29] τὸν Γαλαάδ, καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ [30] παρῆλθε τὴν σκοπιὰν Γαλαάδ [31] εἰς τὸ

30 πέραν υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ηὔξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπεν, Ἐὰν [32] διδοὺς δῷς μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν [33] ἐν τῇ χειρί μου,

31 Καὶ ἔσται [34] ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ [35] ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου μου εἰς [36] συνάντησίν μου ἐν τῷ [37] ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ [38] υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ, [39] ἀνοίσω αὐ-

32 τὸν ὁλοκαύτωμα. Καὶ [40] παρῆλθεν Ἰεφθάε πρὸς [41] υἱοὺς Ἀμμὼν [42] παρατάξασθαι πρὸς αὐτούς· καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν

33 χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἀροὴρ [43] ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Ἀρνὼν ἐν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις, [44] καὶ ἕως [45] Ἐβελχαρμὶμ πληγὴν μεγάλην σφόδρα. καὶ [46] συνεστάλησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν [47] ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

34 Καὶ [48] ἦλθεν Ἰεφθάε εἰς Μασσηφὰ [49] εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ [50] ἐξεπορεύετο εἰς [51] ὑπάντησιν ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς· καὶ [52] αὕτη ἦν [53] μονογενὴς [54] αὐτῷ· [55] οὐκ ἦν αὐτῷ [56] ἕτερος υἱὸς ἢ θυγάτηρ.

35 Καὶ [57] ἐγένετο [58] ὡς εἶδεν αὐτὴν [59] αὐτός, [60] διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, [61] Ἆ ἆ, [62] θυγάτηρ μου, ταραχῇ ἐτάραξάς με, [63] καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου, [64] καὶ ἐγώ εἰμι ἤνοιξα [65] κατὰ σοῦ τὸ στόμα [66] μου πρὸς κύριον,

36 καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι. [67] Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, [68] Πάτερ, ἤνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς κύριον; [69] ποίησόν μοι ὃν τρόπον ἐξ-

---

6 *O. Ald. C.* καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν ἡμῖν (*Alex.* * σοι) ἔθνη (*Alex. Ald.* ἔθνη deest. *C.* ἡμῖν ἔθνη desunt) κύριος. 7 ἀπὸ προσώπου ὑμῶν *Alex.* deest. 8 *O.* ἡμῶν. 9 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτὰ κληρονομήσομεν (*Alex.* κληρονομήσωμεν.) 10 *Alex. O. Ald. C.* κρείσσων εἶ σὺ Βαλὰκ (*Alex.* τοῦ Βαλὰκ) υἱοῦ Σεπφώρ. 11 *O.* τοῦ δικασαμένου δίκην μετά. *Alex. Ald.* & *C.* μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο μετά. 12 *O. Ald. C.* πολέμω. 13 *Alex. O. C.* αὐτοῖς. *Ald.* αὐτούς. 14 *Alex.* οἴκῳ Ἰσραὴλ ἐν. *O.* κατοικισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ ἐν. *Ald.* & *C.* οἰκῆσαι Ἰσραὴλ ἐν. 15 *O.* τοῖς περιοίκοις αὐτῆς. *Alex. Ald.* & *C.* ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. 16 *Alex. O.* Ἰαζήρ. *Ald.* & *C.* Ἀροήρ. 17 καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς *O.* desunt. *Alex. Ald.* & *C.* καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. 18 *Alex.* διότι οὐκ ἐρύσαντο αὐτούς. *O.* διατί οὐκ ἐξηγγείλαντο αὐτούς. *Ald.* & *C.* τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο αὐτούς. 19 *O.* ἐγὼ δὲ οὐχ. *Alex. Ald.* & *C.* ἐγὼ οὐχ. 20 *O.* καὶ ἥκεις τοῦ πολεμῆσαι. *Alex. Ald.* & *C.* τοῦ πολεμῆσαι. ita hæc verba permutant per totum caput. 21 *Alex.* ὁ κύριος. 22 *Alex.* τῶν υἱῶν. 23 *Alex.* τῶν υἱῶν. 24 *Alex. Ald. O. C.* εἰσήκουσε. 25 βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν *O.* desunt. 26 *O.* τὸν λόγον. *Alex.* καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῶν λόγων. 27 *Alex.* & *C.* ἐγενήθη. 28 *Alex. O. Ald. C.* διέβη. 29 *Alex.* τὴν γῆν Γαλαάδ. 30 παρῆλθε *O.* deest. *Alex. Ald.* & *C.* διέβη. 31 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν. & ita *Aug.* in Qu. 32 *Alex. O. Ald. C.* παραδόσει παραδῷς μοι. 33 *Alex.* ἐν χειρί. 34 *O.* ὡς ἂν ἐξέλθῃς. 35 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ. *O.* ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ. 36 *Alex. O. Ald. C.* ἀπάντησιν. 37 *Alex. O. Ald. C.* ἐπιστρέψαι. 38 *Alex.* τῶν υἱῶν. 39 *Alex. O. C.* καὶ ἀνοίσω. 40 *Alex. O. Ald. C.* διέβη. 41 *Alex.* τοὺς υἱούς. 42 *Alex.* τοῦ πολεμῆσαι πρός. 43 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε (σε *Alex. O. C.* deest) Μενίθ (*Alex.* εἰς Σεμωείθ. *O.* Μουήθ. deinde addit *O.* ἕως τῆς ὁδοῦ Μανωὲ,) εἴκοσι πόλεις. 44 καὶ *Alex.* deest. 45 *Alex. O. Ald. C.* Ἀβὲλ ἀμπελώνων πληγήν. 46 *O.* ἐταπεινώθησαν. *Alex. Ald.* & *C.* ἐνετράπησαν. 47 *O.* ἐναντίον τῶν υἱῶν. 48 *Alex.* εἰσῆλθεν. 49 *O.* καὶ ἐπορεύετο ἀποβλέπων εἰς τόν. 50 *O.* ἐπορεύετο. 51 *O.* ἀπάντησιν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν. *Alex. Ald.* & *C.* ἀπάντησιν αὐτοῦ ἐν. 52 *O. C.* αὐτὴ μονογ. *Alex. Ald.* αὕτη μονογ. 53 *Sch.* ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει τὸ, ποθητή. ἀπὸ δέ τινος συνηθείας ἢ ἰδιώματος τὴν ποθητὴν οὕτως ὀνομάζει. 54 *Alex. O.* pro αὐτῷ hab. αὐτῷ ἀγαπητὴ περίψυχος αὐτῷ. *Ald.* αὐτῷ ἀγαπητή. 55 *O.* οὐχ ὑπῆρχεν. *Alex. Ald.* & *C.* καὶ οὐκ ἔστιν. 56 *O.* πλὴν αὐτῆς ἢ υἱός. *Alex. Ald.* & *C.* πλὴν αὐτῆς υἱός. 57 *Alex. Ald.* & *C.* ἐγενήθη. 58 *Alex. O. Ald. C.* ἡνίκα εἶδεν. 59 *O.* Ἰεφθάε. *Alex.* deest. 60 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ διέρρηξε. 61 *Alex.* Οἴμμοι θύγ. *O. Ald. C.* Οἴμοι θύγ. 62 *O.* θύγατερ, ἐμπεποδοστάτηκάς με. *Ald.* θύγατέρ μου, ἐμπεποδοστάτηκάς με. *C.* θυγάτηρ μου, ἐμπεποδοστάτηκάς με. *Alex.* θύγατερ, ἐμπεποδέστατη. *Sch.* οὗτος κεῖται ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει· ἐμπεποδοστάτηκάς με· ἀντὶ τοῦ, ἐμπόδιον καὶ διακοπὴ τῆς πρός σε γενομένης μοι εὐφροσύνης γέγονας. 63 *O. Ald. C.* εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. *Alex.* καὶ .... εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου. al. εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ταραχῇ ἐτάραξάς με· καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου. 64 *Alex.* ἐγὼ δὲ ἤνοιξα. *O. Ald. C.* καὶ ἐγὼ ἤνοιξα. 65 κατὰ σοῦ *Alex.* deest. 66 *Alex. O. Ald. C.* μου (*Alex.* deest μου) περὶ σοῦ πρός. 67 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ εἶπε. 68 *O. Ald. C.* Εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας. *Alex.* Πάτερ μου, εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας. 69 *Alex. O.* ποίει.

ἦλθεν ἐκ σόματός σου, [70] ἐν τῷ ποιῆσαί σοι κύριον ἐκδίκησιν [71] τῶν ἐχθρῶν σου ἀπὸ τῶν υἱῶν

37 Ἀμμών. Καὶ [72] ἥδε εἶπε πρὸς τὸν πατέρα [73] αὐτῆς, [74] Ποιησάτω [75] δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον· ἔασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ [76] καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ [77] παρθένιά μου [78] ἐγώ

38 [79] εἰμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου. [80] Καὶ εἶπε, Πορεύου. καὶ [81] ἀπέστειλεν αὐτὴν [82] δύο μῆνας. καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, [83] καὶ ἔκλαυσεν [84] ἐπὶ τὰ [85] παρθένια

39 αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη. Καὶ ἐγένετο [86] ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν, καὶ [87] ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς. καὶ [88] ἐποίησεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ηὔξατο. καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ἄνδρα. * καὶ [89] ἐγένετο εἰς πρόσταγμα [90] ἐν Ἰσραήλ·

40 [91] Ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας [92] ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου [93] ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας [94] ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ [1] ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφραΐμ, καὶ [2] παρῆλθαν εἰς Βοῤῥᾶν, καὶ [3] εἶπαν πρὸς Ἰεφθάε, [4] Διατί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμών, καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν [5] ἐπὶ σὲ [6] ἐν πυρί.

2 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς [7] Ἰεφθάε, Ἀνὴρ [8] μαχητὴς ἤμην [9] ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, καὶ [10] οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν [11] σφόδρα· καὶ [12] ἐβόησα ὑμᾶς, καὶ

3 οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ [13] εἶδον ὅτι οὐκ [14] εἶ σωτὴρ, καὶ [15] ἔθηκα τὴν ψυχήν μου [16] ἐν χειρί μου, καὶ [17] παρῆλθον πρὸς [18] υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ [19] ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος [20] ἐν χειρί μου. καὶ [21] εἰς τί ἀνέβητε [22] ἐπ' ἐμὲ [23] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ [24] παρα-

4 τάξασθαι [25] ἐν ἐμοί; Καὶ [26] συνέστρεψεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς ἄνδρας Γαλαάδ, [27] καὶ παρετάξατο τῷ Ἐφραΐμ. καὶ [28] ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραΐμ, ὅτι εἶπαν οἱ [29] διασωζόμενοι τοῦ Ἐφραΐμ, Ὑμεῖς Γαλαὰδ [30] ἐν μέσῳ τοῦ Ἐφραΐμ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Μανασσῆ.

5 Καὶ [31] προκατελάβετο Γαλαὰδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τοῦ Ἐφραΐμ. καὶ [32] εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι [33] Ἐφραΐμ, Διαβῶμεν. [34] καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες Γαλαάδ, Μὴ [35] Ἐ-

6 φραθίτης εἶ; καὶ [36] εἶπεν, Οὔ. Καὶ [37] εἶπαν αὐτῷ, Εἶπον δὴ στάχυς. καὶ οὐ [38] κατεύθυνε τοῦ λαλῆσαι οὕτως· καὶ [39] ἐπελάβοντο αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου. καὶ [40] ἔπεσαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

---

70 *Alex. O. Ald. C.* ἀνθ' ὧν ἐποίησέ σοι κύριος ἐκδικήσεις. 71 *Alex.* ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου ἐκ τῶν. 72 ἥδε *Alex. O. Ald. C.* deest. 73 *Alex.* αὐτῆς .... ποίησον. 74 *O. Ald. C.* Καί (*O.* Πλὴν) ποίησόν. 75 *Alex. O. Ald. C.* μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἔασόν. 76 *O.* ἐπιβήσομαι. 77 *O.* παρθενίαν. *Ald.* & *C.* παρθενεῖα. & vers. 38. 78 *Alex.* καὶ ἐγώ. 79 *Ald.* & *C.* καὶ αἱ συνεταιρίδες. (*Alex.* συνετερίδες.) *O.* δὲ καὶ αἱ συνεταιρίδες. 80 *O.* εἶπεν αὐτῇ, Πορεύου. 81 *Alex. O. Ald. C.* ἐξαπέστειλεν. 82 *O.* ὁ πατὴρ αὐτῆς δύο μῆνας ἡμερῶν. καί. 83 *O. Ald.* καὶ ἔκλαυσαν. *C.* ἔκλαυσεν. 84 *O.* ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐπὶ τὴν παρθενίαν αὐτῆς. Καί. 85 al. παρθένεια. 86 *Alex.* μετὰ τέλος δύο. *O. Ald. C.* μετὰ τὸ τέλος τῶν δύο. 87 *Alex. Ald.* & *C.* ἀνέκαμψε πρός. *O.* ἀνέκαμψεν ἡ θυγάτηρ Ἰεφθαὲ πρός. 88 *Alex. O. C.* ἐπετέλεσεν Ἰεφθάε τήν. *Ald.* ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ τήν. * In *Francof.* hoc membrum pertinet ad vers. ult. 89 *Alex. Ald.* & *C.* ἐγενήθη. 90 ἐν *C.* deest. 91 *Alex. O. Ald. C.* Ἐξ. 92 *Alex. O. Ald. C.* συνεπορεύοντο αἱ θυγ. 93 ἐπὶ *Alex. O. Ald. C.* deest. 94 *O.* τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* & *O.* συνηθροίσθησαν υἱοὶ Ἐφρ. *Ald. ed.* & *Comp.* συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἐφρ. 2 *Alex. O. Ald. C.* ἦλθον εἰς Σεφηνά, (*Alex.* Κεφεινά. al. Σεφωνᾶ. al. Σεφηνᾶ.) καί. 3 *Alex.* εἶπον. 4 *Alex. O. Ald. C.* Τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν (*C.* πολεμῆσαι) πρὸς τοὺς υἱούς. (*Alex.* ἐν τοῖς υἱοῖς.) 5 ἐπὶ σὲ *Alex.* desunt. 6 ἐν *O.* deest. 7 Ἰεφθάε *C.* ponit ante πρός. 8 *Alex. O. Ald. C.* ἀντιδικῶν. 9 al. ἐγώ τε καί. 10 οἱ *Alex.* deest. 11 *Alex. O. Ald. C.* ἐταπείνουν με σφόδρα. 12 *O.* εἶπον πρὸς ὑμᾶς. *Alex. Ald.* & *C.* ἐβόησα πρὸς ὑμᾶς. 13 al. ἴδον. 14 *Alex. O. Ald. C.* ἦν ὁ σώζων, καί. 15 *Alex. O. C.* ἐθέμην. 16 *Alex.* ἐν τῇ χειρί. 17 *Alex. O. Ald. C.* διέβην. 18 *Alex.* τοὺς υἱούς. 19 *Alex. O. Ald. C.* παρέδωκεν. 20 *Alex.* ἐνώπιόν μου. 21 *O. Ald. C.* ἱνατί. 22 *Alex. O. Ald. C.* πρός με. 23 ἐν *Alex.* deest. 24 *Alex.* τοῦ πολεμεῖν ἐν ἐμοί. 25 al. ἐπ'. 26 *Alex. O. Ald. C.* συνήθροισεν. 27 *Alex.* καὶ ἐπολέμει τὸν Ἐφραίμ. 28 ἐπάταξαν usque ad finem versus desunt in *O.* 29 *Alex. Ald.* & *C.* διασεσωσμένοι. 30 *Alex.* ἐμ μέσῳ Ἐφραίμ, καὶ ἐμ μέσῳ Μανναση. 31 *O.* προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραὶμ καὶ τάς. *Alex.* προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλαὰδ τάς. 32 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἐγενήθη (*O.* ἐγένετο) ὅτε εἶπαν (*O.* ἔλεγον) οἱ διασεσωσμένοι. 33 *Alex.* τοῦ Ἐφραίμ. 34 *O.* καὶ ἔλεγον αὐτοῖς. *C.* δή· καὶ εἶπον αὐτῷ. 35 *Alex. O.* ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ἐστέ; (*Alex.* deest ἐστέ.) καί. *Ald.* & *C.* ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ὑμεῖς; καί. 36 *O.* ἔλεγον, Οὐκ ἐσμὲν ἐκ τοῦ Ἐφραίμ. Καί. *Alex. C. Ald.* εἶπαν, (*C.* εἶπεν) Οὐκ ἐσμέν. Καί. 37 *Alex.* εἶπον αὐτοῖς, Εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ * κατηύθυναν. *O.* ἔλεγον αὐτοῖς, σύνθημα εἴπατε καὶ λέγοντες σύνθημα, οὐ. εἶπαν αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύνθημα, καὶ οὐ κατεύθυνον. *C.* εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ στάχυς σύνθημα, καὶ εἶπον, καὶ οὐ κατηύθυναν. *Sch.* ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει· μὴ ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ὑμεῖς; καὶ εἶπον, οὐκ ἐσμέν. καὶ εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ εἶπαν στάχυς. καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. εἶτα καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν. 38 *Ald.* κατηύθυναν. 39 *Alex.* ἐπελάβοντο αὐτῶν, καὶ σφάζουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τάς. *Ald. O.* ἐπελαμβάνοντο (*Ald.* ἐπελάβοντο) αὐτῶν, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπὶ τάς. *C.* ἐπελάβοντο αὐτοὺς, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπὶ τάς. 40 *Alex.* ἔπεσαν ἐξ Ἐφραὶμ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο. *O.* ἔπεσεν Ἐφραὶμ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο. *Ald.* pro ἀπὸ habet ἐξ, ut & *C.* quæ ponit ante ἐν.

ἀπὸ Ἐφραὶμ [41] δύο [42] καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες. 7 Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθάε τὸν Ἰσραὴλ [43] ἓξ ἔτη. καὶ ἀπέθανεν Ἰεφθάε ὁ Γαλααδίτης, καὶ ἐτάφη [44] ἐν πόλει αὐτοῦ [45] Γαλαάδ.

8 Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ [46] Ἀβαισσὰν ἀπὸ Βηθλεέμ. 9 Καὶ [47] ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα θυγατέρες, [48] ἃς ἐξαπέστειλεν ἔξω, καὶ τριάκοντα [49] θυγατέρας εἰσήνεγκε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ [50] ἔξωθεν. καὶ ἔκρινε τὸν [51] Ἰσραὴλ ἑπτὰ ἔτη. 10 Καὶ ἀπέθανεν [52] Ἀβαισσάν, καὶ 11 ἐτάφη ἐν Βηθλεέμ. Καὶ [53] ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ [54] Αἰλὼμ ὁ Ζαβουλωνίτης δέκα ἔτη. 12 Καὶ ἀπέθανεν [55] Αἰλὼμ ὁ Ζαβουλωνίτης, [56] καὶ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν γῇ Ζαβουλών. 13 Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ [57] Ἀβδὼν υἱὸς [58] Ἐλλὴλ ὁ [59] Φαραθωνίτης. 14 Καὶ [60] ἦσαν αὐτῷ [61] τεσσαράκοντα υἱοί, καὶ [62] τριάκοντα υἱῶν υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους. καὶ [63] ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτὼ 15 ἔτη. Καὶ ἀπέθανεν [64] Ἀβδὼν υἱὸς [65] Ἐλλὴλ ὁ [66] Φαραθωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν [67] Φαραθὼν [68] ἐν γῇ Ἐφραὶμ [69] ἐν ὄρει τοῦ Ἀμαλήκ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ [1] προσέθηκαν [2] ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [3] ἐνώπιον κυρίου· καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς [4] κύριος ἐν χειρὶ [5] Φυλιστιὶμ [6] τεσ-2 σαράκοντα ἔτη. Καὶ [7] ἦν ἀνὴρ [8] εἷς ἀπὸ Σαραὰ [9] ἀπὸ δήμου συγγενείας τοῦ [10] Δανί, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μανωέ, καὶ [11] γυνὴ αὐτοῦ στεῖ-3 ρα καὶ οὐκ [12] ἔτεκε. Καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, [13] Ἰδοὺ σὺ στεῖρα καὶ οὐ τέτοκας, καὶ [14] συλλή-4 ψῃ υἱόν. Καὶ νῦν [15] φύλαξαι δή, καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ [16] μέθυσμα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν 5 ἀκάθαρτον, Ὅτι [17] ἰδοὺ σὺ [18] ἐν γαστρὶ [19] ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ σίδηρος ἐπὶ [20] τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ [21] οὐκ ἀναβήσεται, ὅτι [22] Ναζὶρ θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον [23] ἀπὸ τῆς κοιλίας· καὶ αὐτὸς ἄρξεται [24] σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς 6 [25] Φυλιστιίμ. Καὶ [26] εἰσῆλθεν ἡ γυνή, καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα, [27] Ἄνθρωπος [28] θεοῦ ἦλθε πρὸς μέ, καὶ [29] εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος ἀγγέλου [30] θεοῦ, [31] φοβερὸν σφόδρα· καὶ [32] οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν πόθεν ἐστί, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ [33] μοι. 7 Καὶ εἶπέ μοι, Ἰδοὺ σὺ [34] ἐν γαστρὶ [35] ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν. καὶ [36] νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ [37] μέθυσμα, καὶ μὴ φάγῃς [38] πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι [39] θεοῦ ἅγιον ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ [40] γαστρὸς 8 ἕως [41] ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ. Καὶ [42] προσηύξατο Μανωὲ [43] πρὸς κύριον, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε [44] ἀδωναΐε, [45] τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας, ἐλθέτω δὴ ἔτι πρὸς ἡμᾶς, καὶ

---

41 δύο O. C. ponunt ante τεσσαράκοντα. 42 Alex. * τεσσαράκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καί. 43 al. ἑπτά. 44 Alex. ἐν τῇ πόλει. 45 O. ἐν Γαλαάδ. 46 Alex. Ald. O. Ἐσεβὼν ἐκ Βηθλεέμ. (Alex. Βαιθλεέμ.) C. Ἐσεβὰν ἐκ Βηθλ. al. pro Ἀβαισσὰν habent Ἄβεσαν vel Ἔβεσαν. al. Ἐσεβών. 47 Alex. O. Ald. C. ἐγένοντο. 48 Alex. O. Ald. C. ἐξαπεσταλμέναι ἔξω. 49 Alex. O. Ald. C. γυναῖκας (Alex. γυναῖκες) εἰσήγαγεν τοῖς. 50 C. ἀπὸ ἔξωθεν. 51 O. Ἰσραὴλ Ἐσεβὼν ἑπτά. 52 Alex. ἐν Ἐσεβών. Ald. O. Ἐσεβών. C. Ἐσεβάν. 53 O. ἔκρινε Αιλὼν μετ'. 54 Alex. Αιλὼν ὁ Ζαβουνίτης, καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσραὴλ δέκα. 55 Alex. Αιλὼν ὁ Ζαβουνίτης. 56 Alex. O. ἐν Ἐλίμ, (Alex. Αἰλείμ) καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν. C. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Αἰλὶμ ἐν. 57 Alex. Λαβδώμ. O. Λαβδών. al. Ἀβδιώμ. 58 Alex. Σελλήμ. O. Ἐλλίμ. Ald. Ἐλλήχ. 59 Alex. Φθραθωνίτης. O. Φρααθωνίτης. C. Ἐφραθωνίτης. 60 Alex. O. Ald. C. ἐγένοντο. 61 Alex. τεσσεράκοντα. 62 Alex. O. υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ λ' (Alex. deest λ') ἐπιβεβηκότες. Ald. C. τριάκοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβαίνοντες. 63 O. ἔκρινε Λαβδὼν τόν. 64 Alex. Λαβδώμ. O. Λαβδών. 65 Alex. Σελλήμ. 66 Alex. Φραθωνίτης. 67 Alex. Φρααθών. O. Ἐφρααθών. 68 ἐν γῇ Ἐφραὶμ Ald. desunt. O. ἐν ὄρει Ἐφραίμ. 69 O. ἐν τῇ Σελλήμ. Alex. C. ἐν ὄρει Λανάκ. (al. Λανάχ.)

Cap. 13. 1 Mſ. Alex. & O. Ald. ed. & C. προσέθεντο. 2 ἔτι Alex. O. C. deest. 3 O. C. ἔναντι. Alex. Ald. ἐναντίον. 4 κύριος Alex. deest. 5 Alex. O. Ald. C. ἀλλοφύλων. 6 Alex. τεσσεράκοντα. 7 Alex. O. Ald. C. ἐγένετο. 8 O. ἐξ Ἀραά. Alex. Ald. ἐκ Σαραά. C. εἷς ἐξ Ἀραά. 9 Alex. O. Ald. C. ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ. 10 Alex. Δάν. 11 Alex. ἡ γυνή. 12 Alex. O. Ald. C. ἔτικτε. 13 Alex. Ald. & C. Ἰδοὺ δὴ σύ. 14 Alex. O. Ald. C. ἐν γαστρὶ (Alex. ἐγ γαστρὶ) ἕξεις, καὶ τέξῃ υἱόν. 15 O. σὺ φύλαξαι, καί. Alex. Ald. & C. φύλαξαι, καί. 16 Alex. O. Ald. σίκερα. C. σικέραν. & verſ. 7. 17 ἰδοὺ O. deest. 18 Alex. ἐγ γαστρί. 19 Alex. O. Ald. C. ἕξεις. 20 C. τῆς κεφαλῆς. 21 οὐκ ἀναβήσεται Alex. & C. ponunt ante ἐπί. 22 Alex. ἡγιασμένον Ναζιραῖον ἔσται τῷ θεῷ τό. O. ἡγιασμένον ἔσται Ναζιραῖον τῷ θεῷ τό. Ald. & C. Ναζιραῖον τῷ θεῷ ἔσται τό. 23 O. ἐκ κοιλίας. Alex. Ald. & C. ἐκ τῆς γαστρός. 24 Alex. O. C. σώζειν. 25 Alex. O. C. ἀλλοφύλων. 26 Alex. O. C. ἦλθεν. 27 Alex. O. Ald. C. Ὅτι ἄνθρωπος. 28 Alex. τοῦ θεοῦ. 29 Alex. ὅρασεις ··· ὅρασις. O. Ald. C. ὅρασις ··· ὅρασις. 30 Alex. τοῦ θεοῦ. 31 Alex. O. Ald. C. ἐπιφανὴς σφόδρα. 32 O. Ald. ἠρώτων πόθεν. Alex. C. ἠρώτων αὐτόν, πόθεν. & ita Aug. in Qu. 33 C. πρός με. 34 Alex. ἐγ γαστρί. 35 Alex. O. Ald. C. ἕξεις. 36 Ald. νῦν φύλαξαι, καὶ μή. 37 Alex. σίκερα. 38 Alex. O. Ald. C. πᾶσαν ἀκαθαρσίαν. 39 Alex. Ναζειραῖον θεοῦ ἐστιν. O. Ald. C. θεοῦ Ναζηραῖον ἔσται. 40 Alex. τῆς γαστρός. O. κοιλίας. 41 O. ἡμερῶν. 42 Alex. O. Ald. C. ἐδεήθη. 43 O. τοῦ θεοῦ, καί. Alex. Ald. C. τοῦ κυρίου, καί. 44 ἀδωναΐε Alex. O. Ald. C. deest. 45 Alex. ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς, ἐλθέτω δὴ πρὸς ἡμᾶς. Ox. ἐλθέτω δὴ ὁ ἄνθρω-

[46] συμβιβασάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν τῷ [47] παι-
9 δίῳ τῷ τικτομένῳ. Καὶ [48] εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς Μανωὲ, καὶ [49] ἦλθεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα· [50] καὶ [51] αὕτη ἐκάθητο ἐν [52] ἀγρῷ, καὶ Μανωὲ ὁ ἀνὴρ αὐ-
10 τῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς. Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ [53] ἔδραμε καὶ [54] ἀνήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ [55] ὦπται πρός με ὁ ἀνὴρ [56] ὃς ἦλθεν [57] ἐν ἡμέρᾳ πρός
11 με. Καὶ ἀνέστη [58] καὶ ἐπορεύθη Μανωὲ ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, [59] καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα, [60] καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ, ὁ λαλήσας πρὸς τὴν [61] γυναῖκα; καὶ εἶπεν ὁ ἄγ-
12 γελος, Ἐγώ. Καὶ εἶπε Μανωὲ, [62] Νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος σου· τίς ἔσται κρίσις τοῦ παιδίου
13 καὶ τὰ [63] ποιήματα αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος [64] κυρίου πρὸς Μανωὲ, Ἀπὸ [65] πάντων ὧν [66] εἴρηκα πρὸς τὴν γυναῖκα, [67] φυλα-
14 ξέσθω. Ἀπὸ [68] παντὸς ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου [69] τοῦ οἴνου, οὐ φάγεται, καὶ οἶνον καὶ [70] μέθυσμα μὴ πιέτω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω, [71] πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ,
15 [72] φυλάξεται. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, [73] Κατάσχωμεν ὧδέ σε, καὶ [74] ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν.
16 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωὲ, Ἐὰν [75] κατάσχῃς, οὐ φάγομαι [76] ἀπὸ τῶν ἄρτων σου· καὶ ἐὰν [77] ποιήσῃς [78] ὁλοκαύτωμα, [79] τῷ κυρίῳ ἀνοίσεις [80] αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανωὲ, [81] ὅτι ἄγγελος κυρίου [82] αὐτός.
17 Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, [83] Τί τὸ ὄνομά σοι, [84] ὅτι ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, καὶ δο-
18 ξάσομέν σε; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, [85] Εἰς τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου;
19 [86] καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν. Καὶ ἔλαβε Μανωὲ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν [87] τῷ κυρίῳ. καὶ διεχώρισε ποιῆσαι, καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
20 [88] βλέποντες. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα [89] ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου [90] ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ [91] φλογί. καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ [92] βλέποντες, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον [93] αὐτῶν
21 ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ οὐ [94] προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος κυρίου ὀφθῆναι [95] πρὸς Μανωὲ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. τότε ἔγνω Μανωὲ,
22 ὅτι ἄγγελος [96] κυρίου οὗτος. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Θανάτῳ ἀπο-
23 θανούμεθα, ὅτι θεὸν [97] εἴδομεν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, Εἰ [98] ἤθελεν ὁ κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ ἂν [99] ἔλαβεν ἐκ [100] χειρὸς ἡμῶν [1] ὁλοκαύτωμα [2] καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ ἂν [3] ἔδειξεν ἡμῖν [4] ταῦτα πάντα, [5] καὶ καθὼς [6] καιρὸς [7] οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς ταῦ-
24 τα. Καὶ ἔτεκεν ἡ [8] γυνὴ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σαμψών. [9] καὶ ἡδρύνθη

πος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς. *Ald.* & *C.* pro τὸν ἄνθρωπον habent ἄνθρωπος & pro ἀπέστειλας, *C.* ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς. præterea ἔτι *Ald.* deest. 46 *O. Ald. C.* φωτισάτω. *Alex.* φωτιζάτω. 47 *Alex. O. Ald C.* παιδαρίῳ. 48 *Alex. O. Ald. C.* ἐπήκουσεν. 49 *Alex. O. Ald. C.* παρεγένετο. 50 καὶ *Alex. O. C.* deest. 51 *Alex. O.* αὐτῆς καθημένης ἐν. *C.* αὐτοῦ, καθημένην ἐν. 52 *Alex.* τῷ ἀγρῷ. 53 *Alex. O. Ald.* ἐξέδραμε. 54 *Alex. O. Ald. C.* ἀπήγγειλε. 55 *Alex. O. Ald. C.* ὦπταί μοι ὁ. 56 *Alex. O. C.* ὁ ἐλθών. 57 *Alex.* πρὸς μὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. *O. Ald. C.* ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πρὸς με. 58 *Alex.* Μανωὲ καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω. 59 καὶ ἦλθε *Alex.* & *O.* desunt. 60 *O.* καὶ ἴδεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν. 61 *O.* γυναῖκα τὸ πρότερον; καί. 62 *Alex. O. Ald. C.* Νῦν διελθόντος (*Alex. Ald.* δὴ ἐλθόντος) τοῦ ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ σύγκριμα (*Alex. Ald.* κρίμα) τοῦ παιδαρίου. 63 *Alex. O. Ald. C.* ἔργα: 64 κυρίου *O.* deest. 65 *O.* παντός. 66 *O.* εἶπον. *Alex. Ald.* & *C.* εἶπα. 67 *Alex. O. Ald. C.* φυλαξάσθω. 68 *Alex. O. C.* πάντων ὅσα ἐκπορ. 69 τοῦ οἴνου *O. Ald. C.* desunt. *Alex.* habet οἴνου. 70 *Alex. O. Ald.* σίκερα. *C.* σικέραν. 71 *O.* καὶ πάντα. 72 *Alex. O. Ald. C.* φυλαξάσθω. 73 *O.* Παραβιασώμεθα δή σε. *Alex. Ald.* & *C.* Βιασώμεθα δή σε. 74 *Alex.* ποιήσομεν ἐναντίον σου ἄιριφον. 75 *O.* παραβιάσῃ με, οὐ. *Alex. Ald* & *C.* βιάσῃ με, οὐ. 76 *Alex. O. Ald.* τῶν ἄρτων. *C.* τὸν ἄρτον. 77 *Alex.* ποιήσεις. 78 *C.* ὁλοκαυτώματα. 79 *Alex.* deest τῷ. 80 αὐτὸ *O.* deest. *C.* αὐτά. 81 ὅτι *O.* deest. 82 *Alex. O. C.* ἐστίν. Καί. 83 *Alex.* Τί ὄνομά σοι. 84 *Alex. O. Ald. C.* ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥῆμά σου, δοξάσωμέν σε. 85 *O.* ἱνατί ἐρωτᾷς. *Alex. Ald.* & *C.* ἱνατί τοῦτο ἐρωτᾷς. 86 apud *Dionyſ.* in l. de divinis nomin. eſt, καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστόν. 87 *O.* ὁλοκαύτωμα τῷ θεῷ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι, καὶ Μανωέ. quod ſeq. *Aug.* in Qu. *Alex. Ald. C.* τῷ κυρίῳ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι, (*Alex.* ποιοῦντι κυρίῳ,) καὶ Μανωέ. 88 *Alex. O. Ald. C.* ἐθεώρουν. 89 *Alex. O. C.* ἐπάνωθεν. 90 *Alex. O. C.* εἰς τὸν οὐρανόν. 91 *Alex.* φλογεὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανόν. καί. *C.* φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καί. 92 βλέποντες, καὶ *Ox.* desunt. *Alex. Ald. C.* ἐθεώρουν, καί. 93 αὐτῶν *C.* deest. 94 *O.* προσέθετο ὁ. 95 *O.* τῷ Μανωὲ καὶ τῇ γυναικί. 96 *Alex.* κυρίου ἐστίν. Καί. 97 *O. Ald. C.* ἑωράκαμεν. *Alex.* ἑωράκομεν. 98 *Alex.* οὐν βούλετε κύριος. *O. Ald. C.* ἐβούλετο ὁ κύριος. 99 *Alex.* ἐλέξατο. *O. Ald. C.* ἐδέξατο. 100 *Alex.* τῶν χειρῶν ἡμῶν. 1 al. ὁλοκαυτώματα, καὶ θυσίας. 2 *Ald.* ἤ. 3 *Alex. O. Ald. C.* ἐφώτισεν ἡμᾶς. 4 *Alex.* πάντα ταῦτα, καί. 5 καὶ καθὼς καιρὸς *O. C.* desunt. 6 *Alex.* ὁ καιρός. 7 *Alex. O. Ald. C.* καὶ (*Alex.* deest καὶ) οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα. 8 *Alex.* γυνὴ, καί. 9 *O.* καὶ εὐλόγησε κύριος τὸ παιδίον καὶ ηὐξήνθη. (al. ηὐξύνθη.) Καὶ ἤρξατο. *Ald.* & *C.* pro ἡδρύνθη habent ηὐξήνθη. & pro αὐτὸ, αὐτόν. *Alex.* habet, καὶ ηὐλόγησεν. & deinde, καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον, Καὶ ἤρξατο.

τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος.

25 Καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου [10] συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ [11] Δὰν, καὶ ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαόλ.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 ΚΑὶ κατέβη Σαμψὼν εἰς Θαμναθὰ, καὶ εἶδε γυναῖκα ἐν Θαμναθὰ [1] ἀπὸ τῶν θυγατέρων 2 τῶν ἀλλοφύλων. [2] Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ [3] πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ [4] εἶπε, Γυναῖκα ἑώρακα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων [5] Φυλιστιΐμ, καὶ νῦν [6] λάβετε αὐτήν μοι [7] εἰς γυναῖκα. 3 Καὶ [8] εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Μὴ [9] οὐκ εἰσὶ θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ [10] ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου γυνὴ, ὅτι σὺ [11] πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα [12] ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ εἶπε Σαμψὼν πρὸς τὸν [13] πατέρα αὐτοῦ, Ταύτην λάβε μοι, ὅτι [14] αὐτὴ 4 εὐθεῖα ἐν ὀφθαλμοῖς μου. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστὶν, ὅτι [15] ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ [16] οἱ ἀλ- 5 λόφυλοι [17] κυριεύοντες ἐν Ἰσραήλ. Καὶ κατέβη Σαμψὼν καὶ [18] ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθά· καὶ [19] ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελῶνος [20] Θαμναθὰ, καὶ ἰδοὺ σκύμνος [21] λέοντος ὠρυόμενος εἰς [22] συνάντησιν 6 αὐτοῦ. Καὶ [23] ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ [24] συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψῃ ἔριφον αἰγῶν, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν [25] ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ [26] καὶ 7 τῇ μητρὶ [27] αὐτοῦ, [28] ὃ ἐποίησε. Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ [29] γυναικὶ, καὶ [30] ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμψών.

8 Καὶ [31] ὑπέστρεψε μεθ' ἡμέρας λαβεῖν [32] αὐτὴν, καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ [33] συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ 9 στόματι τοῦ λέοντος [34] καὶ μέλι. Καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ [35] εἰς χεῖρας αὐτοῦ, [36] καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ [37] ἐσθίων. καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ [38] ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι [39] ἀπὸ στόμα- 10 τος τοῦ λέοντος ἐξεῖλε τὸ [40] μέλι. Καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψὼν [41] πότον ἡμέρας ἑπτὰ, 11 ὅτι οὕτως [42] ποιοῦσιν οἱ νεανίσκοι. Καὶ ἐγένετο [43] ὅτε εἶδον αὐτὸν, καὶ [44] ἔλαβον τριάκοντα κλητοὺς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. 12 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, [45] Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, ἐὰν [46] ἀπαγγέλλοντες [47] ἀπαγγείλητε [48] αὐτὸ ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου [49] καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδό- 13 νας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων. Καὶ ἐὰν μὴ [50] δύνησθε ἀπαγγεῖλαί μοι, [51] δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα [52] ὀθόνια καὶ τριάκοντα [53] ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων. καὶ εἶπαν αὐτῷ, Πρόβαλε τὸ πρόβλημά σου, καὶ [54] ἀ- 14 κουσόμεθα αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [55] Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ [56] ἀπὸ

---

10 *Alex.* συμπορεύεσθαι. 11 *Alex.* Δὰν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαόλ.

Cap. 14. 1 *MS. Alex.* & *O.* cum *Comp. ed.* ἐκ τῶν. 2 *Alex.* & *O.* Καὶ ἤρεσεν (*Alex.* ἤρησεν) ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη. 3 *Alex.* πατρὶ καί. 4 *O.* εἶπεν αὐτοῖς, Γυναῖκα. 5 *Alex.* τῶν ἀλλοφύλων. *O. Ald. C.* ἀλλοφύλων. 6 *Alex.* λάβετέ μοι αὐτὴν εἰς. 7 εἰς *C.* deest. 8 *O.* εἶπον. *C.* εἶπαν. 9 *O.* οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν. *Alex. Ald.* & *C.* οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν. 10 *Alex. O. Ald. C.* ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου (*O.* σου) γυνή. 11 *C.* πορεύσῃ. 12 *Alex.* ἐκ τῶν. 13 *O.* μητέρα. 14 *Alex. O.* ἤρεσεν ἐν. *Ald.* αὕτη ἤρεσεν ἐν. *C.* αὐτὴ ἤρεσεν ἐν. 15 *O.* ἀνταπόδομα αὐτὸς ζητεῖ τῶν. *Alex. Ald.* & *C.* ἀνταπόδομα αὐτὸς (*Ald.* αὐτοῖς) ἐκζητεῖ ἐκ τῶν: 16 *Alex.* deest οἱ. 17 *Alex. O. Ald. C.* ἐκυρίευον τῶν υἱῶν (*O.* pro τῶν υἱῶν habet τόν.) Ἰσραήλ. 18 *O.* οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἰς. 19 *O. C.* ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνας. *Alex. Ald.* ἐξέκλιναν (*Alex.* ἐξέκλεινεν) εἰς ἀμπελῶνα. 20 *O.* Θαμναθὰ ὁ Σαμψὼν, καί. 21 *Alex.* λεόντων. 22 *Alex. O. Ald. C.* ἀπάντησιν. 23 *Alex.* κατηύθυνεν. *O. Ald. C.* κατεύθυνεν. 24 *Alex.* διέσπασεν αὐτὸν ὡσεὶ διασπάσαι ἔριφον. *O. Ald. C.* διέσπασεν αὐτὸν ὡς ἔριφον. 25 *Alex. O. Ald. C.* τῇ χειρί. 26 *Alex. O. Ald.* οὐδὲ τῇ. 27 *Alex.* deest αὐτοῦ. 28 *Alex. O. C.* ἅ. 29 *O.* γυναικὶ περὶ αὐτοῦ, καί. 30 *Alex. O. Ald. C.* ἤρεσεν ἐνώπιον Σαμψών.

31 *O.* ἐπέστρεψε Σαμψὼν μεθ'. *Alex.* & *C.* ἐπέστρεψε μεθ'. 32 *O.* τὴν γυναῖκα, καί. 33 *Alex. O. C.* συστροφὴ μελισσῶν. *Ald.* συστροφὴ μελισσῶνος. 34 *Alex.* καὶ μέλι ἦν. Καί. *O.* καὶ ἰδοὺ κηρίον μέλιτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καί. 35 *O.* ἐν ταῖς χερσίν. *Alex. Ald.* & *C.* εἰς τὸ στόμα. 36 καὶ ἐπορεύετο *O.* desunt. *Alex.* & *C.* καὶ ἐπορεύθη. 37 *Alex.* αἰσθων. 38 *Alex. O. C.* ἀπήγγειλεν. 39 *O.* ἐκ τοῦ στόματος. *Alex. Ald.* & *C.* ἐκ τῆς ἕξεως. 40 *O.* κηρίον τοῦ μέλιτος. Καί. 41 *O.* δοχήν. 42 *Alex. O. Ald. C.* ἐποίουν. 43 *Alex. O. Ald. C.* ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτόν. 44 *Alex. Ald.* & *C.* προσκατέστησαν αὐτῷ ἑτέρους (*C.* ἑταίρους) τριάκοντα (*C.* ponit τριάκοντα ante ἑταίρους.) καί. *O.* παρέστησαν αὐτῷ ἑτέρους λʹ, καί. 45 *Alex. O. Ald. C.* προβαλῶ δὴ (*Alex. Ald.* & *C.* δὴ deest) ὑμῖν πρόβλημα (*Ald.* addit μου,) καὶ ἐάν. 46 ἀπαγγέλλοντες *O.* deest. 47 *Alex.* ἀπαγγείληται. 48 *Alex. O. C.* μοὶ τὸ πρόβλημα ἐν. *Ald.* μοὶ αὐτὸ ἐν. 49 καὶ εὕρητε *O. Ald.* desunt. 50 *Alex.* δυνάσθητε ἀπαγγεῖλαί μοι. *Ald.* δύνησθε αὐτὸ ἀπαγγ. μ. 51 *Alex.* καὶ δώσεται. *O. Ald. C.* καὶ δώσετε. 52 *Alex. O. Ald. C.* σινδόνας. 53 *Alex. O. Ald.* στολάς. καί. *C.* στολὰς ἱματίων. καί. 54 *Alex.* ἀκουσόμεθά σου. Καί. 55 *O.* Ἐκ στόματος ἐσθίοντος ἐξῆλθε βρῶσις, καί. *Alex. Ald.* & *C.* Ἐκ τοῦ ἐσθίοντος ἐξῆλθε βρῶσις, (*Alex.* βρώσεις,) καί. 56 *O.* ἐκ πικροῦ γλυκύ. *Alex. Ald.* & *C.* ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθε γλυκύ.

ἰσχυροῦ

ἰσχυροῦ γλυκύ. καὶ οὐκ [57] ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι 15 [58] τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ [59] τετάρτῃ, καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ [60] Σαμψών, Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου, καὶ [61] ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μήποτε [62] κατακαύσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου [63] ἐν πυρί. ἢ [64] ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε; 16 Καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν [65] πρὸς αὐτὸν, καὶ [66] εἶπε, Πλὴν μεμίσηκάς με καὶ οὐκ [67] ἠγάπησάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ ἀπήγγειλάς [68] μοι αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαμψών, [69] Εἰ τῷ πατρί μου καὶ τῇ μητρί μου οὐκ [70] ἀπήγγελκα, σοὶ ἀπαγγείλω; 17 Καὶ ἔκλαυσε [71] πρὸς αὐτὸν [72] ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, [73] ἃς ἦν αὐτοῖς ὁ πότος. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπήγγειλεν [74] αὐτῇ, ὅτι παρηνώχλησεν [75] αὐτῷ· καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλε [76] τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 18 Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως [77] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ [78] πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών, [79] Εἰ μὴ ἠροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου, οὐκ ἂν [80] ἔγνωτε τὸ πρόβλημά μου. 19 Καὶ [81] ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ [82] ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβε [83] τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκε [84] τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ [85] πρόβλημα. καὶ [86] ὠργίσθη θυμῷ Σαμψών, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 20 Καὶ [87] ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψὼν [88] ἑνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, [89] ὧν ἐφιλίασε.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαμψὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ [1] ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν, καὶ εἶπεν, Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου [2] καὶ εἰς τὸ ταμεῖον. καὶ οὐκ [3] ἔδωκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς 2 [4] εἰσελθεῖν. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς, [5] λέγων, [6] Εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν, καὶ [7] ἔδωκα αὐτὴν [8] ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. [9] μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα [10] ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν; ἔσω [11] δή σοι ἀντὶ αὐτῆς. 3 Καὶ εἶπεν [12] αὐτοῖς Σαμψών, [13] Ἠθώωμαι καὶ τὸ ἅπαξ ἀπὸ [14] ἀλλοφύλων, [15] ὅτι ποιῶ ἐγὼ [16] μετ' αὐτῶν πονηρίαν. 4 Καὶ ἐπορεύθη Σαμψών, καὶ συνέλαβε τριακοσίας ἀλώπεκας, καὶ ἔλαβε λαμπάδας, καὶ [17] ἐπέστρεψε κέρκον πρὸς κέρκον, καὶ [18] ἔθηκε λαμπάδα μίαν ἀναμέσον τῶν δύο κέρκων [19] καὶ 5 ἔδησε, Καὶ [20] ἐξέκαυσε πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσι, καὶ ἐξαπέστειλεν [21] ἐν τοῖς στάχυσι τῶν ἀλλοφύλων· καὶ [22] ἐκάησαν [23] ἀπὸ ἅλωνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν, καὶ [24] ἕως ἀμπελῶνος καὶ 6 ἐλαίας. Καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι, Τίς ἐποίησε ταῦτα; [25] καὶ εἶπαν, Σαμψὼν [26] ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνὶ, ὅτι ἔλαβε τὴν γυναῖκα

57 *Alex.* ἠδυνάσθησαν. *O. Ald. C.* ἠδυνήθησαν. 58 *Alex.* ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸ πρόβλημα. Καί. *O.* τὸ πρόβλημα ἡμέραις τρισί. Καί. 59 *C.* ἑβδόμῃ. 60 *O.* αὐτοῦ, Ἀπάτησον. 61 *O.* ἀναγγειλάτω. 62 *Alex. O. Ald. C.* ἐμπυρίσωμέν σε. 63 ἐν πυρὶ *O. C.* desunt. 64 *O.* πλωχεῦσαι ἡμᾶς ἐκαλέσατε. *Alex. Ald.* & *C.* πλωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς. 65 *O.* ἐπ' αὐτῷ, καί. 66 *Alex. O. Ald. C.* εἶπεν αὐτῷ, Μεμίσηκάς. (*Alex.* Μεμείσηκάς. *Ald.* Ἐμίσησάς) με. 67 *Alex.* & *C.* ἠγάπηκάς με. 68 *Ald.* & *C.* καὶ ἐμοὶ, *Alex.* κἀμοὶ, & *Alex.* & *C.* ponunt ante οὐκ. 69 *Alex. O. Ald. C.* Ἰδοὺ τῷ. 70 *Alex. O. Ald. C.* ἀπήγγειλα αὐτὸ, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ. 71 *Alex. O. Ald. C.* ἐπ. 72 ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας *O.* desunt. 73 *Alex. O. Ald. C.* ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς (*O.* ἐπ' αὐτῆς) ὁ πότος. 74 *O.* αὐτῇ τὸ πρόβλημα, ὅτι. 75 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτόν. 76 *O.* τὸ πρόβλημα τοῖς. 77 ἐν *Alex.* deest. 78 *Alex. O. Ald. C.* πρὶν (*Ald.* πρινὴ) δῦναι τόν. & *Ambros.* epist. 70. *ante occasum solis.* Sic etiam *Theodoret.* 79 *Alex.* Εἰ μὴ κατ..... σατέ μου τὴν δάμαλιν, οὐκ ἄν. *O. Ald. C.* Εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν, (*C.* ponit μου post δάμαλιν) οὐκ ἄν. 80 *Alex. O. Ald. C.* εὕρετε. 81 *Alex. O. Ald. C.* κατεύθυνεν. 82 *O.* ἐπάταξεν ἐκεῖ τριάκοντα. *Alex. Ald.* & *C.* ἔπαισεν (*Alex.* * ἔπεσεν) ἐκεῖθεν τριάκοντα. 83 *Alex. O. Ald. C.* τὰς στολὰς αὐτῶν. 84 τὰς στολὰς *Alex. O. Ald. C.* desunt. 85 *O.* πρόβλημα αὐτοῦ. καί. 86 *O.* ἐθυμώθη ἡ ὀργὴ Σαμψών. *Alex. Ald.* & *C.* ἐθυμώθη ὀργῇ Σαμψών. 87 *Alex. O. Ald. C.* συνῴκησεν. 88 *Alex. O. Ald. C.* τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ. 89 *Alex. O. Ald. C.* ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ (*O.* αὐτῷ.)

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* & *Ox. Ald. ed.* & *Comp.* φέρων ἔριφον (*Alex.* αἴριφον) αἰγῶν. 2 *Alex. O. Ald. C.* καὶ (*Alex. O. C.* καὶ deest) εἰς τὸν κοιτῶνα. καί. 3 *Alex. O. Ald. C.* ἀφῆκεν. 4 *Alex.* εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς. *O.* εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν. 5 *Ald.* εἰπών. *Alex.* & *C.* εἴπας. 6 *Alex.* Ὅτι μισῶν * ἐμείσησα. *O.* Εἶπον γὰρ μήποτε μεμίσηκας. *Ald.* Εἶπον ὅτι μισῶν ἐμίσησας. 7 *O.* ἐξεδόμην. 8 *Alex. O. C.* τῷ συνεταίρῳ σου. *Ald.* ἑνὶ τῶν συνεταίρων σου. al. ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν συνεταίρων σου. 9 *Alex. O. Ald. C.* οὐκ (*Alex.* οὐχ) ἰδοὺ ἡ. 10 *Alex. O. Ald. C.* κρείσσων αὐτῆς (*Alex.* αὐτῇ) ἐστίν; ἔστω. 11 *Alex.* σοι δὴ ἀντ' αὐτῆς. *C.* deest δή. 12 *Alex. O. Ald. C.* αὐτῷ. 13 *Alex. O. C.* Ἀθῷός εἰμι τό. *Ald.* Ἠθώωμαι τό. 14 *Alex.* τῶν ἀλλοφύλων. 15 *Alex.* ὅτι ἐγὼ ποιῶ. 16 *Alex. O. Ald. C.* μεθ' ὑμῶν κακά. Καί. 17 *Alex. O. Ald. C.* συνέδησε. 18 *Ald.* ἔδησε. 19 καὶ ἔδησε *O.* desunt. *Ald.* καὶ ὡδήγησε. [ab his verbis *Francof.* incip. vers. 5.] *Alex. C.* ἐν τῷ μέσῳ. 20 *Alex. O. C.* ἐξῆψε. 21 *Alex. O. C.* εἰς τὰ δράγματα τῶν. 22 pro ἐκάησαν *Alex. O. Ald. C.* habent ἐνεπύρισε τὰς στάχυας. (*Alex.* τὰς * τάχυας.) addunt *Alex. O. C.* καὶ τὰ προτεθερισμένα. 23 *Alex. O. C.* ἀπὸ στοιβῆς (*Alex.* στυβῆς) καὶ ἕως ἑστῶτος, καὶ ἕως ἀμπελῶνος. 24 al. ἀμπελῶνας καὶ ἐλαίας. 25 *Ald.* εἰ μὴ Σαμψών. 26 *O.* ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμνάθ. *Alex. Ald. C.* ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου.

αὐτοῦ,

αὐτοῦ, [27] καὶ ἔδωκεν αὐτὴν [28] τῷ ἐκ τῶν φίλων αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ [29] ἐνέπρησαν [30] αὐτὴν, καὶ [31] τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς [32] ἐν πυρί. 7 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Ἐὰν [33] ποιήσητε οὕτως [34] ταύτην, [35] ὅτι ἢ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω. 8 Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς [36] κνήμην ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην. καὶ κατέβη καὶ [37] ἐκάθισεν [38] ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας Ἠτάμ. 9 Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ [39] παρενέβαλον [40] ἐν Ἰούδα, καὶ [41] ἐξερρίφησαν [42] ἐν Λεχί. 10 Καὶ [43] εἶπαν ἀνὴρ Ἰούδα, [44] Εἰς τί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς; καὶ [45] εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, Δῆσαι τὸν Σαμψὼν [46] ἀνέβημεν, καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν. 11 Καὶ κατέβησαν [47] τρισχίλιοι [48] ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς [49] τρυμαλιὰν πέτρας Ἠτάμ, καὶ εἶπαν πρὸς Σαμψὼν, Οὐκ οἶδας ὅτι [50] κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν; καὶ [51] τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, [52] Ὃν τρόπον ἐποίησάν [53] μοι, οὕτως [54] ἐποίησα αὐτοῖς. 12 Καὶ εἶπαν αὐτῷ, [55] Δῆσαί σε κατέβημεν [56] τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς [57] Σαμψὼν, Ὀμόσατέ μοι [58] μή ποτε συναντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. 13 Καὶ [59] εἶπον αὐτῷ, λέγοντες, [60] Οὐχὶ, [61] ὅτι ἀλλ' [62] ἢ δεσμῷ δήσομέν σε, καὶ [63] παραδώσομέν σε [64] ἐν χειρὶ αὐτῶν, [65] καὶ θανάτῳ οὐ [66] θανατώσομέν σε. καὶ ἔδησαν αὐτὸν [67] ἐν [68] δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ [69] ἀνήνεγκαν αὐτὸν [70] ἀπὸ τῆς πέτρας [71] ἐκείνης. 14 [72] Καὶ ἦλθον ἕως σιαγόνος· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἠλάλαξαν, [73] καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. καὶ [74] ἥλατο ἐπ' [75] αὐτὸν πνεῦμα κυρίου· καὶ [76] ἐγενήθη τὰ καλώδια τὰ [77] ἐπὶ [78] βραχίοσιν [79] αὐτοῦ ὡσεὶ [80] στυππίον [81] ὃ ἐξεκαύθη ἐν πυρί· καὶ [82] ἐτάκησαν δεσμοὶ [83] αὐτοῦ ἀπὸ [84] χειρῶν αὐτοῦ. 15 Καὶ εὗρε σιαγόνα ὄνου [85] ἐξερριμμένην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας. 16 Καὶ [86] εἶπε Σαμψὼν, Ἐν σιαγόνι ὄνου [87] ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτοὺς, ὅτι [88] ἐν τῇ σιαγόνι τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας. 17 Καὶ ἐγένετο [89] ὡς ἐπαύσατο λαλῶν, καὶ ἔρριψε τὴν σιαγόνα [90] ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον, [91] Ἀναίρεσις σιαγόνος. 18 Καὶ [92] ἐδίψησε σφόδρα, καὶ [93] ἔκλαυσε πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, Σὺ [94] εὐδόκησας ἐν χειρὶ [95] δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι [96] τῷ δίψει, καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν [97] ἀπεριτμήτων; 19 [98] Καὶ ἔρρηξεν ὁ θεὸς [99] τὸν λάκκον τὸν [100] ἐν τῇ σιαγόνι, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ [1] αὐτοῦ ὕδωρ, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα

---

27 καὶ ἔδωκεν usque ad αὐτοῦ C. desunt. 28 *Alex. O. Ald.* τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ. 29 *Alex. O. C.* ἐνεπύρισαν. 30 αὐτὴν, καὶ *Alex.* & *O.* desunt. *Ald.* καὶ αὐτὴν, & ponit post αὐτῆς. 31 *Alex.* & *C.* τὴν οἰκίαν. 32 *Alex.* καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. *O.* καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ αὐτὴν κατέκαυσαν ἐν πυρί. 33 *O.* ποιῆτε οὕτως. al. ποιήσητε ὡς. 34 ταύτην *Alex.* & *C.* deest. *O.* habet πλησιάκις. 35 *Alex. O. Ald. C.* οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς ἑκάστου (*Alex.* καὶ ἑκάστου) ὑμῶν ποιήσομαι. Καί. 36 κνήμην *O.* deest. 37 *Alex.* * κατέβη. *O.* παρῴκει. *Ald* κατῴκει. 38 *O.* παρὰ τὸν χείμαρρον ἐν τῷ σπηλαίῳ Ἐτάμ. *Ald.* παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς πέτρας Ἰτάμ. *Alex.* παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ Ἠτάμ. 39 *Alex.* παρενεβάλοσαν. 40 *Alex.* ἐπὶ τὸν Ἰούδα. *O. C.* ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. 41 *Alex.* ἐξερείφησαν. 42 *Alex.* ἐν Λεύι. *Aq.* & *Th.* ἐν τῇ Σιαγόνι. 43 *Alex. Ald. O. C.* εἶπαν (*O. C.* εἶπον. *Ald.* εἶπεν) αὐτοῖς πᾶς ἀνήρ. 44 *O.* Διατί. *Alex. Ald. C.* Ἱνατί. 45 *Alex.* εἶπαν. 46 ἀνέβημεν *O.* deest. 47 *Alex.* τρεῖς χιλιάδες. 48 *Alex. O. C.* ἄνδρες (*Alex.* ἀνδρῶν) ἐξ Ἰούδα ἐπί. *Ald.* pro ἀπὸ habet ἐξ. 49 *O.* τὴν πέτραν Ἠτάμ. *Alex.* τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας Ἠτάμ. 50 *Alex. O. C.* ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι; Καί. 51 *Alex. O. Ald. C.* ἱνατί ταῦτα ἐποίησας. 52 *Alex. O. C.* Καθὼς ἐποίησαν. 53 *Alex.* & *C.* ἡμῖν. 54 *Alex.* ἐποιήσαμεν. 55 *Alex.* Τοῦ δῆσαι. 56 *Alex. O. Ald. C.* καὶ (*Ald.* τοῦ) παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας. 57 Σαμψὼν *Ald.* deest. 58 *Alex. O. Ald.* μὴ ἀποκλεῖναι (*Ald.* καὶ μὴ ἀποκλείνητε) με ὑμεῖς· καὶ παραδότε με αὐτοῖς (*Ald.* ὑμεῖς) μήποτε ἀπαντήσητε (*Alex.* ἀπαντήσηται) ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. (*Alex.* ὑμεῖς ἐν ἐμοί.) *C.* μὴ ἀποκλεῖναί με ὑμεῖς, καὶ μήποτε συναντήσητέ μοι ὑμεῖς. 59 *Alex. O. Ald. C.* ὤμοσαν αὐτῷ. 60 *Alex.* Οὐχί, ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε, καί. *O.* Οὐχὶ ἀποκλείσομέν σε, καί. 61 ὅτι deest *Ald.* & *C.* 62 ἢ *C.* deest. 63 *Alex.* παραδώσομέν. 64 *Alex. O. Ald. C.* εἰς χεῖρας αὐτῶν. 65 *O.* θανάτῳ οὐ. *Alex. Ald.* & *C.* θανάτῳ δὲ οὐ. 66 *Alex.* θανατώσομέν. 67 ἐν *Alex. C.* deest. 68 *Alex.* δύο. 69 *Alex. O. C.* ἀνήγαγον. 70 *Alex. O. C.* ἐκ. 71 ἐκείνης *Alex. O. C.* deest. 72 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως. 73 *Alex.* εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. *O.* εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 74 *O. Ald. C.* κατεύθυνεν. *Alex.* κατηύθυνεν. 75 *C.* αὐτοῦ. 76 *Alex.* ἐγένοντο. *O. Ald. C.* ἐγένετο. 77 *O. Ald. C.* ἐν. 78 *Alex.* τοῖς βραχίοσιν. 79 *O.* αὐτοῦ ἐν οἷς ἐδέδετο ὡσεί. 80 *Alex.* στιππύον. 81 *Alex. O. Ald. C.* ἡνίκα ἂν (*O.* ὅτ' ἂν) ὀσφρανθῇ πυρός· καί. 82 *O.* διερράγησαν οἱ δεσμοί. *Alex. C.* διελύθησαν οἱ δεσμοί. 83 αὐτοῦ *Alex. O. Ald. C.* deest. 84 *Alex. O. Ald. C.* τῶν βραχιόνων αὐτοῦ. 85 *O. C.* ἐρριμμένην. *Alex.* ἐρριμμένην ἐν τῇ ὁδῷ. 86 *Ald.* εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών. 87 *O.* ἀπέκτεινα χιλίους ἄνδρας. 88 *Alex.* ἐν σιαγόνι ὄνου. 89 *Alex. O. Ald. C.* ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν. 90 *Alex. O. Ald. C.* ἀπό. 91 *O.* Ἀναίρεσιν. 92 *O.* ἐδίψησε Σαμψὼν σφόδρα. 93 *Alex. O. Ald. C.* ἐβόησε. 94 *Alex. O. C.* ἔδωκας. *Ald.* εὐόδωσας. 95 *Alex.* τοῦ δούλου. 96 *Alex. O. Ald. C.* ἐν δίψει. 97 *O.* ἀπεριτμήτων τούτων. 98 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ ἤνοιξεν. *Sch.* Καὶ ἔρρηξεν ἐν ἑτέρᾳ ἐκδόσει, καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τὸ ἐν σιαγόνι. 99 *O.* τὸν ὅλμον τόν. *Alex. Ald. C.* τὸ τραῦμα τό. (*Alex.* deest τό.) 100 *Alex. O. C.* τῆς σιαγόνος, καί. 1 *O.* αὐτῆς ὕδατα, καί. *Alex.* & *C.* αὐτοῦ ὕδατα, καί.

[2] αὐτοῦ καὶ [3] ἔζησε· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα [4] αὐτῆς, Πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ ἐστιν ἐν σιαγόνι, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 20 Καὶ ἔκρινε τὸν [5] Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων [6] εἴκοσι ἔτη.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΚΑὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν [1] εἰς Γάζαν, καὶ εἶδεν [2] ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. 2 Καὶ [3] ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαίοις, [4] λέγοντες, Ἥκει Σαμψὼν [5] ὧδε. καὶ [6] ἐκύκλωσαν, καὶ ἐνήδρευσαν [7] ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα [8] ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες, Ἕως [9] διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος, καὶ φονεύσωμεν αὐτόν. 3 Καὶ ἐκοιμήθη Σαμψὼν ἕως μεσονυκτίου, καὶ ἀνέστη [10] ἐν ἡμίσει τῆς νυκτὸς, καὶ [11] ἐπελάβετο τῶν [12] θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως [13] σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς, καὶ [14] ἀνεβάσταζεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ [15] ἔθηκεν ἐπὶ [16] ὤμων αὐτοῦ· καὶ [17] ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους [18] τοῦ ἐπὶ προσώπου [19] τοῦ Χεβρὼν, [20] καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ. 4 Καὶ ἐγένετο μετὰ [21] τοῦτο, καὶ [22] ἠγάπησε γυναῖκα [23] ἐν Ἀλσωρήχ· καὶ ὄνομα αὐτῇ [24] Δαλιδά. 5 Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ [25] ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, [26] καὶ εἶπαν [27] αὐτῇ, Ἀπάτησον αὐτὸν, καὶ ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς [28] αὐτοῦ ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα [29] αὐτῷ, καὶ δήσομεν αὐτὸν [30] τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν. καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους 6 καὶ ἑκατὸν [31] ἀργυρίου. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψὼν, [32] Ἀπάγγειλον δή μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ 7 τοῦ ταπεινωθῆναί σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Σαμψὼν, Ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ [33] νευραῖς ὑγραῖς [34] μὴ διεφθαρμέναις, καὶ ἀσθενήσω 8 καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ οἱ [35] ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ [36] νευρὰς ὑγρὰς [37] μὴ διεφθαρμένας, 9 καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν [38] αὐταῖς. Καὶ τὸ ἔνεδρον [39] αὐτῇ [40] ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. καὶ εἶπεν [41] αὐτῷ, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. καὶ [42] διέσπασε τὰς νευρὰς [43] ὡς εἴ τις ἀποσπάσοι στρέμμα στυππίου ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι αὐτὸ πυρὸς, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. 10 Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψὼν, Ἰδοὺ [44] ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· νῦν [45] οὖν [46] ἀνάγγειλόν [47] μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. 11 Καὶ εἶπε πρὸς [48] αὐτὴν, Ἐὰν [49] δεσμεύοντες δήσωσί με [50] ἐν καλωδίοις καινοῖς [51] οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἔργον, καὶ ἀσθενήσω 12 [52] καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἔλαβε [53] Δαλιδὰ καλώδια καινὰ, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, [54] καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ταμείου. καὶ εἶπεν, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ βραχιόνων αὐτοῦ 13 ὡσεὶ σπαρτίον. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ

---

2 *Alex.* αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καί. 3 *Alex. O. Ald.* ἀνέψυξεν· διά. 4 *O.* τοῦ τόπου ἐκείνου, Πηγὴ, Ἐπίκλητος σιαγόνος, ἕως τῆς. *Alex.* τῆς * πληγῆς, Ἐπίκλητος σιαγόνος ἕως τῆς. 5 *O.* Ἰσραὴλ Σαμψὼν ἐν. 6 *Alex.* ἔτη εἴκοσι.

Cap. 16. 1 *Mſ. Alex.* & *Ox.* cum *Comp. ed.* ἐκεῖθεν εἰς. 2 ἐκεῖ *O.* deeſt. 3 *Alex. O. Ald. C.* ἀπηγγέλη. 4 *O.* λεγόντων. 5 *Alex. O. C.* ἐνταῦθα. καί. 6 *O. Ald. C.* ἐκύκλωσαν [*Ald.* & *C.* καὶ ἐκύκλωσαν] αὐτὸν, καί. 7 *O.* αὐτῷ ὅλην. *Alex.* & *C.* αὐτὸν ὅλην. 8 *Alex.* ἐπὶ τῆς πύλης. *O.* ἐπὶ τὴν πύλην. Hæc & cetera uſque ad νύκτα, deſunt in *Ald.* & *C.* 9 *Alex. O. C.* φωτὸς πρωΐ μείνωμεν, καὶ ἀποκτείνωμεν αὐτόν. *Ald.* διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος, μείνωμεν, καὶ ἀποκλείνωμεν αὐτόν. 10 *Alex. O. C.* περὶ τὸ μεσονύκτιον, καί. 11 *O.* ἐλάβετο. 12 *Ald* δύο θυρῶν. 13 *Alex. O. C.* καὶ τῶν δύο σταθμῶν. 14 *Alex. O. C.* ἀνεβάστασεν. *Ald.* ἀνεβάσταξεν. 15 *Alex. O. C.* ἐπέθηκεν. *Ald.* ἔθηκεν αὐτά. 16 *Alex.* & *C.* τῷ ὤμῳ αὐτοῦ. 17 *Alex. O. Ald. C.* ἀνήνεγκεν αὐτὰ (*O.* αὐτὰς) ἐπί. 18 *Alex. Ald.* & *C.* ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον (*Ald.* προσώπου) 19 τοῦ *Alex.* deeſt. 20 καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ *C.* deſunt. *O.* pro αὐτὰ habet αὐτάς. 21 *Alex. O. C.* ταῦτα. 22 *O.* ἠγάπησε Σαμψὼν γυναῖκα. 23 *Alex. O. Ald. C.* ἐπὶ (*Ald.* ἐκ) τοῦ (*C.* deeſt) χειμάρρου Σωρήχ. 24 *C.* Δαλιλά. 25 *Alex. Ald. O. C.* σατράπαι τῶν. 26 *O.* εἶπον. *C.* καὶ εἶπον. 27 *Alex.* πρὸς αὐτήν. 28 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ἐστιν ἡ. 29 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς αὐτὸν, καί. 30 *Alex. O. Ald. C.* ὥστε ταπ. 31 *C.* ἀργυρίου σίκλους. Καί. 32 *Alex.* Ἀνάγγειλόν μοι. *O.* Ἀνάγγειλον δή μοι. 33 *O.* κλήμασιν ὑγροῖς μὴ ἐξηραμμένοις, καί. *Ald. C.* pro νευραῖς habent νευρίαις. 34 *Alex.* μὴ ἠρημωμέναις. 35 *Alex. O. Ald. C.* σατράπαι. 36 *O.* κλήματα ὑγρά. *Ald. C.* νευρίας ὑγράς. 37 *Alex.* μὴ ἠρημωμένας. *O.* ἃ οὐκ ἦν ἐξηραμμένα. 38 *O.* αὐτοῖς. 39 *Alex. O.* αὐτοῦ. *Ald.* αὐτῆς. *C.* αὐτοῦ, & ponit poſt ἐκάθητο. 40 *Alex.* ἐκάθητο αὐτοῦ ἐν. 41 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς αὐτὸν, Ἀλλόφυλοι. 42 *Alex.* & *C.* διέρρηξε τὰς νευράς. *Ald.* τὰς νευρὰς διέρρηξεν. *O.* διέρρηξεν αὐτά. 43 *O.* ὃν τρόπον διασπᾶται τὸ σπαρτίον τοῦ ἀποτινάγματος τὸ διαφθειρόμενον ἅμα τοῦ ὀσφρανθῆναι πυρός. *Alex. C.* ὃν τρόπον διασπᾶται κλῶσμα στυππείου (*Alex* τοῦ ἀποτινάγματος) ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι αὐτὸ πυρός. 44 *Alex. O. C.* παρελογίσω με. 45 οὖν *Alex.* deeſt. 46 *C.* ἀπάγγειλόν. 47 *Alex.* δή μοι. 48 *O.* αὐτὴν Σαμψὼν, Ἐάν. 49 δεσμεύοντες *O.* deeſt. *Alex.* & *C.* δεσμῷ. 50 *Alex. O.* ἐν (*O.* deeſt) ἑπτὰ καλωδίοις. 51 *Alex. O. C.* ἐν οἷς οὐκ ἐγενήθη ἔργον. 52 καὶ ἔσομαι *O.* deſunt. 53 *Alex.* * αὐτῷ Δαλιδὰ καινά. *O.* αὐτῷ Δαλιδὰ ἑπτὰ καλώδια καινά. *C.* αὐτῷ καλώδια καινά. 54 *Alex. O. Ald. C.* καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀλλόφυλοι (*Alex.* Οἱ ἀλλόφυλοι) ἐπὶ σὲ Σαμψὼν, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. (*Alex.* ταμιείῳ.) καὶ διέσπασεν (*Alex.* ἔσπασεν) αὐτὰ ἀπὸ (*O.* Σαμψὼν ἀπὸ) τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡς (*O. Ald.* ὡσεὶ) ῥάμμα. Καί.

πρὸς

πρὸς Σαμψὼν, [55] Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, [56] ϗ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· ἀνάγγειλον [57] δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. ϗ εἶπε [58] πρὸς αὐτὴν, Ἐὰν [59] ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου [60] σὺν τῷ διάσματι, * ϗ [61] ἐγκρούσῃς [62] τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, ϗ [63] ἔσομαι [64] ὡς 14 εἷς τῶν ἀνθρώπων [65] ἀσθενής. [66] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτὸν, ϗ ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ ὕφανεν ἐν τῷ διάσματι, * ϗ ἔπηξε τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, ϗ εἶπεν, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. ϗ [67] ἐξυπνίσθη [68] ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, ϗ [69] ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφάσματος 15 ἐκ τοῦ [70] τοίχου. Καὶ εἶπε πρὸς [71] Σαμψὼν Δαλιδὰ, Πῶς [72] λέγεις, ἠγάπηκά σε, ϗ ἡ καρδία [73] σου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ; [74] τοῦτο τρίτον ἐπλάνησάς με ϗ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου [75] ἡ μεγάλη.

16 Καὶ ἐγένετο ὅτε [76] ἐξέθλιψεν αὐτὸν [77] ἐν λόγοις αὐτῆς [78] πάσας τὰς ἡμέρας, ϗ [79] ἐστενοχώρησεν αὐτὸν, ϗ ὠλιγοψύχησεν [80] ἕως τοῦ ἀπο-17 θανεῖν. Καὶ [81] ἀνήγγειλεν [82] αὐτῇ [83] πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ϗ εἶπεν αὐτῇ, [84] Σίδηρος οὐκ [85] ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, ὅτι [86] ἅγιος θεοῦ [87] ἐγώ εἰμι ἀπὸ κοιλίας μητρός μου. [88] ἐὰν οὖν ξυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου ϗ ἀσθενήσω, ϗ ἔσομαι [89] ὡς πάν-18 τες οἱ ἄνθρωποι. Καὶ εἶδε Δαλιδὰ, ὅτι [90] ἀπήγγειλεν [91] αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ· ϗ ἀπέστειλε [92] ϗ ἐκάλεσε [93] τοὺς ἄρχοντας [94] τῶν ἀλλοφύλων, λέγουσα, Ἀνάβητε [95] ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, ὅτι [96] ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν [97] τὴν καρδίαν αὐτοῦ. ϗ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν [98] οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, ϗ [99] ἀνήνεγκαν τὸ ἀργύριον [100] ἐν χερσὶν αὐτῶν.

19 Καὶ ἐκοίμισε [1] Δαλιδὰ τὸν Σαμψὼν [2] ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς· ϗ ἐκάλεσεν [3] ἄνδρα, καὶ ἐξύρησε [4] τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ ἤρξατο [5] ταπεινῶσαι αὐτὸν, ϗ ἀπέστη ἡ 20 ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε [6] Δαλιδὰ, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. ϗ [7] ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι [8] ὡς ἅπαξ ϗ ἅπαξ, ϗ [9] ἐκτιναχθήσομαι. ϗ αὐτὸς οὐκ ἔγνω ὅτι [10] ὁ κύριος ἀπέστη 21 [11] ἀπάνωθεν αὐτοῦ. Καὶ [12] ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, ϗ [13] ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ [14] κατήνεγκαν αὐτὸν εἰς Γάζαν, ϗ [15] ἐπέδησαν αὐτὸν [16] ἐν πέδαις

---

55 *O.* Ἕως πότε καταμωκήσῃ με. *Alex. Ald. C.* Ἕως (*Alex.* Ὡς) νῦν παρελογίσω με. 56 *O.* Καὶ λαλήσεις πρός. 57 *O.* οὖν μοι. *Ald.* μοι. 58 *O.* Σαμψὼν πρὸς αὐτήν. *Ald.* αὐτῇ. 59 *O.* διάσῃ τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τ. 60 *O.* ἐν ἐκτάσει διάσματος, καί. *Alex. Ald. C.* μετὰ τοῦ διάσματος, καί. * *Francof.* hic incip. verſ. 14. 61 *Alex.* ἐνκρούσῃς. 62 *Ald. C.* ἐν τῷ. 63 *O.* ἀσθενήσω ϗ ἔσομαι. 64 ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων *C.* deſunt. 65 ἀσθενὴς *O.* deeſt. *Alex. Ald.* ponunt poſt ἔσομαι. 66 *Alex. O.* Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιδὰ, ϗ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ ἐκτάσεως, (*Alex.* τῆς ἐκστάσεως,) ϗ κατέκρουσεν τῷ πασσάλῳ (*Alex.* ἐν τοῖς πασσάλοις) εἰς τὸν τοῖχον, ϗ ὕφανε, (*Alex.* deeſt ϗ ὕφανε) ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀλλόφυλοι. (*Alex.* Οἱ ἀλλόφυλοι.) *Ald.* Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιδὰ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς, ϗ ἐγένετο, & deinde ut *Rom.* ſed pro διάσματι habet διαστήματι· pro ἔπηξε τῷ πασσάλῳ, ἐνέκρουσε τοῖς πασσάλοις· pro εἶπεν, εἶπε πρὸς αὐτόν. *Comp.* Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ Δαλιλὰ οὕτως ϗ ἐδιάσατο, deinde ut *O.* ſed pro τῷ πασσάλῳ habet ἐν τοῖς πασσάλοις· pro ἐκτάσεως, ἐκστάσεως. * In *Francof.* hic incip. v. 15. & qui hic 15. ibi eſt 16. 67 *O. Ald. C.* ἐξηγέρθη. *Alex.* ἠγέρθη. 68 *Alex. O. C.* ἐκ. 69 *Alex. O. Ald. C.* ἐξέσπασε τοὺς πασσάλους ἐν (*Alex. O.* σὺν) τῷ ὑφάσματι ἐκ. 70 *O.* τοίχου, ϗ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Καί. *Alex. Ald. C.* τοίχου, ϗ τὸ δίασμα, ϗ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Καί. 71 *Alex. Ald. C.* αὐτὸν Δαλιδά. 72 *Alex. Ald.* & *C.* ἐρεῖς; Ἠγάπηκά. *O.* λέγεις; ὅτι Ἠγάπηκά. 73 *Alex.* σου ἐστὶν μετ'. 74 *O.* ϗ ἰδοὺ τρίτον παρελογίσω με. *Alex. C.* τοῦτο τὸ (τὸ *C.* deeſt) τρίτον παρελογίσω με. 75 *C.* ἐστὶν ἡ μεγάλη. 76 *Alex. O. Ald. C.* κατειργάσατο. 77 *Alex. C.* τοῖς λόγοις. 78 *Alex. O. Ald. C.* ὅλην τὴν νύκτα, καί. 79 *Alex. O. Ald. C.* παρηνώχλησεν αὐτόν. 80 *O.* σφόδρα Σαμψὼν ἕως θανάτου. Καί. *Ald.* εἰς θάνατον. Καί. *Alex. C.* ἕως εἰς θάνατον. Καί. 81 *Alex. O. Ald. C.* ἀπήγγειλεν. 82 *O.* αὐτῇ addit Σαμψών. 83 *Alex. O. Ald. C.* πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας, & verſ. 18. bis. 84 *Alex. O. Ald. C.* Ξυρὸν οὐκ. 85 *Alex. Ald. C.* ἀναβήσεται. 86 *Alex. O. Ald. C.* Ναζηραῖος [*Alex.* Ναζειραῖος] θεοῦ. 87 *C.* ἐγὼ ἐκ κοιλ. *O. Ald. Alex.* ἐγώ εἰμι ἐκ κοιλ. 88 *Alex. O. Ald. C.* ϗ ἐὰν ξυρήσωμαι. 89 *O.* ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. *Alex. Ald. C.* κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. 90 *Alex. O.* ἀνήγγειλεν. 91 *Alex.* πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ. *O.* αὐτῇ ὁ Σαμψὼν πᾶσαν τὴν καρδ. αὐτοῦ. 92 ϗ ἐκάλεσε *Alex.* deſunt. 93 *Alex. O. Ald.* πάντας τοὺς σατράπας. *C.* τοὺς σατράπας. 94 τῶν ἀλλοφύλων *O.* deſunt. 95 ἔτι ·· τοῦτο *Alex. O. C.* deſunt. *Ald.* τοῦτο. 96 *Alex. O. C.* ἀνήγγειλεν. 97 *Alex.* τὴν * κακίαν αὐτοῦ. 98 *O. C.* πάντες οἱ σατράπαι. *Alex. Ald. C.* πᾶσαι αἱ σατραπεῖαι [*Alex.* σατραπίαι] τῶν. 99 *Alex. O. Ald.* ἤνεγκαν. 100 *Alex.* ἐν ταῖς χερσίν. 1 *Alex. Ald. C.* pro Δαλιδὰ τὸν Σαμψὼν habent αὐτόν. 2 *Alex. Ald. C.* ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς. 3 *Alex. O. Ald. C.* τὸν κουρέα, καί. 4 *Alex. O. Ald. C.* τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς. 5 *Alex. O. Ald. C.* ταπεινοῦσθαι, καί. 6 *O.* τῷ Σαμψὼν ἡ Δαλιδὰ, Καὶ ἀλλόφυλοι. *Alex.* αὐτῷ Δαλιδὰ, Οἱ ἀλλόφυλοι. *C.* αὐτῷ Δαλιλὰ, Ἀλλόφυλοι. 7 *Alex. O. Ald. C.* ἐξηγέρθη. 8 *Alex. O. Ald. C.* ϗ ποιήσω καθὼς ἀεὶ, καί. 9 *Alex. O. Ald. C.* ἀποτινάξομαι. 10 ὁ *Alex.* deeſt. 11 *Alex. O. C.* ἀπ' αὐτοῦ. 12 *Alex. O. Ald. C.* ἐπελάβοντο αὐτοῦ οἱ. 13 *Alex. O. Ald. C.* ἐξώρυξαν. 14 *O. Ald.* ἀπήγαγον. *Alex.* & *C.* κατήγαγον. 15 *Alex. O. Ald. C.* ἔδησαν. 16 *Alex.* ἐν παίδες.

[17] χαλκείαις· [18] καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκῳ [19] τοῦ
22 δεσμωτηρίου. Καὶ ἤρξατο [20] θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ [21] βλαστάνειν καθὼς ἐξυρήσα-
23 το. Καὶ οἱ [22] ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν [23] θυσιάσαι θυσίασμα μέγα [24] τῷ Δαγὼν θεῷ αὐτῶν, καὶ [25] εὐφρανθῆναι, [26] καὶ εἶπαν, Ἔδωκεν ὁ [27] θεὸς [28] ἐν χειρὶ ἡμῶν
24 [29] τὸν Σαμψὼν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. [30] Καὶ [31] εἶδον αὐτὸν ὁ λαός, καὶ [32] ὕμνησαν [33] τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν, [34] τὸν ἐρημοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν, [35] καὶ ὃς ἐπλήθυνε τοὺς τραυματίας
25 ἡμῶν. Καὶ [36] ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶπαν, Καλέσατε τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ παιξάτω [37] ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ [38] ἐκάλεσαν τὸν Σαμψὼν [39] ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου, καὶ [40] ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ ἐρράπιζον αὐτόν, καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀναμέσον τῶν
26 [41] κιόνων. Καὶ εἶπε Σαμψὼν πρὸς [42] τὸν νεανίαν τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, Ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας [43] ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπ' [44] αὐτούς, [45] καὶ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτούς.
27 Καὶ ὁ οἶκος πλήρης τῶν ἀνδρῶν καὶ [46] τῶν γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ [47] πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπὶ [48] τὸ δῶμα ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες [49] οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνί-
28 αις Σαμψών. Καὶ [50] ἔκλαυσε Σαμψὼν πρὸς κύριον, καὶ εἶπεν, [51] Ἀδωναΐε κύριε μνήσθητι [52] δή μου, καὶ ἐνίσχυσόν με [53] ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο [54] θεέ, καὶ [55] ἀνταποδώσω ἀνταπόδοσιν μίαν [56] περὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου
29 [57] τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ περιέλαβε Σαμψὼν [58] τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου [59] ἐφ' οὓς ὁ οἶκος εἱστήκει, καὶ ἐπεστηρίχθη ἐπ' αὐτούς, [60] καὶ ἐκράτησεν ἕνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ [61] ἕνα τῇ
30 ἀριστερᾷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαμψών, Ἀποθανέτω [62] ψυχή μου μετὰ τῶν [63] ἀλλοφύλων. καὶ [64] ἐβάσαξεν ἐν [65] ἰσχύϊ· καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς [66] ἄρχοντας, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν [67] ἐν αὐτῷ. καὶ [68] ἦσαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους
31 [69] ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, [70] καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτόν· [71] καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαὸλ ἐν τῷ τάφῳ Μανωὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι [72] ἔτη.

Κεφ. ιζ΄. 17.

1 ΚΑὶ [1] ἐγένετο ἀνὴρ [2] ἀπὸ ὄρους Ἐφραΐμ, καὶ

---

17 *Alex. O. Ald. C.* χαλκαῖς. 18 *O.* καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῇ, καὶ ἦν. 19 *Alex. O. Ald. C.* τῆς φυλακῆς. Καί. 20 *Alex.* ἡ θρίξ. 21 *O.* ἀναβαίνειν ἀφ' οὗ ἐξύρατο. *Alex. C.* ἀνατέλλειν (*Alex.* ἀνατεῖλαι) ἡνίκα ἐξυρήθη. 22 *Alex. O. C.* σατράπαι. 23 *Alex. O. Ald. C.* τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην. 24 *Alex.* Δαγὼν τῷ θεῷ αὐτῶν. 25 *Alex.* τοῦ εὐφρανθῆναι. 26 *O.* διότι ἔλεγον, Παρέδωκεν. *Alex. Ald. C.* καὶ εἶπαν, Παρέδωκεν. 27 *Alex. O. Ald. C.* θεὸς addunt ἡμῶν. 28 *O.* εἰς τὰς χεῖρας, & ponit post ἐχθρὸν ἡμῶν. 29 τὸν *Alex.* deest. 30 Καὶ εἶδον usque ad χειρὶ ἡμῶν *O.* desunt. 31 *Alex.* ἴδεν. *C.* εἶδεν. 32 *Ald. C.* ᾔνεσαν. 33 *Alex.* τοὺς θεοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπαν, Παρέδωκεν. 34 *Alex. O. Ald. C.* καὶ (*Ald.* deest) τὸν ἐξερημοῦντα. 35 *Alex. O. Ald. C.* ὅστις ἐπλήθυνε. 36 *Alex. O.* ἐγένετο ὅτε. 37 *O.* ἔμπροσθεν. 38 *O.* ἐκάλεσεν τόν. 39 ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου *O.* desunt. *Alex.* & *C.* ἐξ οἴκου τῆς φυλακῆς. 40 *Alex. O. C.* ἐνέπαιζον αὐτῷ· καὶ ἔστησαν. *Ald.* ἔπαιζον αὐτῷ· καὶ ἔστησαν. 41 *Alex. O. Ald. C.* δύο στύλων. Καί. 42 *Alex. O.* τὸ παιδάριον τὸ χειραγωγοῦν (*Alex.* τὸν χειραγωγοῦντα) αὐτόν, Ἐπανάπαυσον δή με, (*Alex.* Ἐπανάπαυσόν με δή,) καὶ ποίησόν με ψηλαφῆσαι (*Alex.* ψηλαφῆσαί με) ἐπὶ τοὺς στύλους, ἐφ'. *C.* τὸν χειραγωγοῦντα αὐτόν, Ἐπανάπαυσόν με δή, καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με τοὺς στύλους, ἐφ'.
43 *O.* ἐφ' οὓς ὁ οἶκος ἐπεστήρικται ἐπ'. *Alex. Ald. C.* ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ'. 44 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. 45 *Alex.* καὶ ἐπιστήρισόν με ἐπ' αὐτούς. ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως. Ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν. *O.* ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως. Καὶ ἦν ὁ οἶκος πλήρης τῶν ἀνδρῶν. *C.* καὶ ἐπιστήρισόν με ἐπ' αὐτούς. Ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης τῶν ἀνδρῶν. *Ald.* καὶ ἐπιστηρίξομαι ἐπ' αὐτῶν, ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως. Ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης τῶν ἀνδρῶν. 46 τῶν *Alex.* deest. 47 *O.* οἱ σατράπαι τῶν. *Alex. Ald. C.* πάντες οἱ σατράπαι τῶν. 48 *Alex O. Ald. C.* τοῦ δώματος ὡσεί. 49 *Alex. Ald. C.* ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον Σαμψών. [*Alex.* τὸν Σαμψών.] *O.* ἐμβλέποντες καὶ ἐμπαίζοντες Σαμψών. 50 *Alex. O. Ald. C.* ἐβόησε. 51 Ἀδωναΐε *O.* deest. *Alex. Ald. C.* κύριε. 52 δή *Alex. O. Ald. C.* deest. 53 *Alex.* δὴ πλὴν ἔτι τό. *O.* πλὴν ἔτι τό. *Ald.* δὴ πλὴν καὶ τό. *C.* δὴ πλήν, καὶ τό. 54 θεὲ *Alex. O.* deest. *C.* ὁ θεός. 55 *O. Ald. C.* ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν. *Alex.* ἐκδικήσω ἐκδικησίαν. 56 *Alex. O. Ald.* ἀντὶ τῶν δύο. *C.* ἀντὶ τῶν. 57 τοῖς ἀλλοφύλοις *O.* desunt. *Alex. C.* ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. 58 *Alex. O. Ald. C.* τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους, ἐφ'. 59 *O.* ἐφ' οὓς ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτούς. *Alex. Ald. C.* ἐφ' (*Ald.* deest) ὧν, deinde ut *O.* sed pro αὐτοὺς habent αὐτῶν. 60 *O.* καὶ ἐπελάβετο τοῦ ἑνὸς ἐν τῇ. *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπεστηρίξατο (*Alex.* ἐπεστηρίσατο) ἐπ' αὐτοῖς (*C.* αὐτοὺς) ἕνα ἐν τῇ. 61 *Ald. C.* ἕνα ἐν τῇ. *O.* τοῦ ἑτέρου ἐν τῇ. 62 *Alex.* ἡ ψυχή. 63 *O.* ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων τούτων. καί. 64 *O.* διέσεισεν. *Ald. C.* ἔκλινεν. *Alex.* ἔκλεινεν. 65 *O.* ἰσχύϊ αὐτοῦ· καί. 66 *Alex. O. Ald. C.* σατράπας. 67 *O.* ἐπ'. 68 *Alex. O. C.* ἐγένοντο. *Ald.* ἐγενήθησαν. 69 *Alex. O. Ald.* ὑπὲρ οὓς ἐθανάτωσεν. *C.* ἤπερ ἐθαν. 70 *Alex. Ald. C.* καὶ πᾶς ὁ. 71 καὶ ἀνέβησαν *O.* desunt.
72 *O. Ald. C.* ἔτη. addunt Καὶ ἀνέστη μετὰ τὸν Σαμψὼν Ἐμεγὰρ υἱὸς Ἐνάν, καὶ ἔκοψεν ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἑξακοσίους ἄνδρας (*Ald.* pro ἑξακοσίους ἄνδρας habet ἄνδρας ἐκτὸς τῶν κτηνῶν) καὶ ἔκρινεν καὶ (*Ald.* ἔσωσεν) αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ. Quæ verba in *Francof.* faciunt versum 33.
Cap. 17. 1 *Mſ. Alex.* ἐγενήθη. 2 *Mſ. Alex. Oxcum Ald. ed.* & *Comp.* ἐξ.

ὄνομα

2 ὄνομα αὐτῷ [3] Μιχαίας. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ, [4] Οἱ χίλιοι καὶ ἑκατὸν [5] οὓς ἔλαβες ἀργυρίου σεαυτῇ, [6] καί με ἠράσω, καὶ [7] προσεῖπας ἐν [8] ὠσί μου, Ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοί, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, [9] Εὐλογητὸς ὁ υἱός μου [10] τῷ κυρίῳ.

3 Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ ἑκατὸν [11] τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, [12] Ἁγιάζουσα ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου [13] τῷ υἱῷ μου τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, [14] καὶ νῦν ἀποδώσω αὐτό σοι.

4 Καὶ [15] ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ [16] διακοσίους ἀργυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ [17] ἀργυροκόπῳ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν· καὶ [18] ἐγενήθη [19] ἐν οἴκῳ Μιχαία.

5 Καὶ [20] ὁ οἶκος Μιχαία αὐτῷ οἶκος θεοῦ. καὶ ἐποίησεν [21] ἐφὼδ καὶ θεραφίν· καὶ [22] ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα [23] ἀπὸ ἑνὸς [24] υἱῶν αὐτοῦ, καὶ

6 [25] ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα. [26] Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· [27] ἀνὴρ τὸ [28] εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

7 Καὶ [29] ἐγενήθη νεανίας [30] ἐκ Βηθλεὲμ δήμου Ἰούδα, καὶ [31] αὐτὸς Λευίτης, καὶ

8 [32] οὗτος παρῴκει ἐκεῖ. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ [33] ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως Ἰούδα [34] παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρῃ τόπῳ· [35] καὶ ἦλθεν [36] ἕως ὄρους Ἐφραίμ, [37] καὶ ἕως οἴκου [38] Μιχαία τοῦ

9 ποιῆσαι [39] ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ [40] Μιχαίας, Πόθεν [41] ἔρχῃ; καὶ εἶπε [42] πρὸς αὐτόν, Λευίτης [43] εἰμὶ ἐκ [44] Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ [45] ἐγὼ πορεύομαι [46] παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν

10 εὕρω τόπῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ [47] Μιχαίας, Κάθου μετ' ἐμοῦ, καὶ [48] γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίου εἰς [49] ἡμέραν, καὶ [50] στολὴν ἱματίων,

11 καὶ [51] τὰ πρὸς [52] ζωήν σου. Καὶ [53] ἐπορεύθη ὁ Λευίτης, καὶ ἤρξατο [54] παροικεῖν [55] παρὰ τῷ ἀνδρί. καὶ [56] ἐγενήθη ὁ νεανίας αὐ-

12 τῷ ὡς εἷς [57] ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ [58] ἐπλήρωσε [59] Μιχαίας τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου, καὶ [60] ἐγένετο αὐτῷ [61] εἰς ἱερέα, καὶ [62] ἐγένετο ἐν

13 τῷ οἴκῳ [63] Μιχαία. Καὶ εἶπε [64] Μιχαίας, Νῦν ἔγνων ὅτι [65] ἀγαθυνεῖ μοι κύριος, ὅτι [66] ἐγένετό μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.

Κεφ. ιη'. 18.

1 ΕΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [1] ἡ φυλὴ Δὰν ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν [2] κατοικῆσαι, ὅτι οὐκ [3] ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως [4] τῆς ἡμέρας ἐκείνης [5] ἐν μέσῳ φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κληρονομία.

2 Καὶ [6] ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δὰν [7] ἀπὸ δήμων αὐτῶν πέντε ἄνδρας [8] υἱοὺς δυνάμεως, [9] ἀπὸ Σαραὰ καὶ [10] ἀπὸ Ἐσθαὸλ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτήν· καὶ εἶ-

---

3 *Alex.* Μιχά. 4 *Alex.* Χιλίους καί. *O. Ald. C.* Τοὺς χιλίους καί. 5 *Alex. O. Ald. C.* ἀργυρίου (*Ald.* ἀργυρίους) τοὺς συλληφθέντας (*Alex.* λημφθέντας) σοι, καί. 6 *O.* καὶ ηὔξω, καί. *Alex. Ald. C.* καὶ ἐξώρκισας, καί. 7 *Alex. O. Ald. C.* εἶπας, 8 *Alex.* τοῖς ὠσίν μου. 9 *Alex. O. Ald. C.* Εὐλογημένος ὁ. 10 *C.* ἐν τῷ. 11 *Ald.* ἀργυρίους τῇ. 12 *Alex. O. Ald.* Ἁγιασμῷ ἡγίασα. *C.* Ἁγιασμὸν ἡγίασα. 13 *Alex. O. Ald. C.* καταμόνας τοῦ. 14 *Alex.* καὶ νῦν ἐπιστρέψω αὐτά σοι, καὶ ἀποδώσω σοι αὐτό. *O.* καὶ νῦν ἐπιστρέψω σοι αὐτὸ ἐν καιρῷ, καὶ νῦν ἀποδώσω αὐτό σοι. 15 *O.* ἔδωκε. 16 *Alex.* διακοσίους τοῦ ἀργυρίου, καί. *O.* τὸ ἀργύριον, καί. 17 *Alex. O. Ald. C.* τῷ χωνευτῇ. 18 *Alex. O. Ald. C.* ἐγένετο. 19 *Alex.* ἐν τῷ οἴκῳ Μειχά. 20 *Alex.* ὁ * ἀνὴρ Μειχά. *O.* ὁ ἀνὴρ Μιχαία. 21 *Alex.* ἐφοὺδ καὶ θεραπείν. 22 *Alex. O. Ald. C.* ἐνέπλησε. 23 ἀπὸ *Alex. O. Ald. C.* deest. 24 *Alex.* τῶν υἱῶν. 25 *Alex.* ἐγενήθη εἰς ἱερέα. *Ald. C.* ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἱερέα. Hic desinit cap. 17. secundum *Ald.* 26 *O.* Καὶ ἐν ταῖς. *Alex. C.* Ἐν ταῖς. 27 *O.* ἀνὴρ ἕκαστος τό. 28 *Alex.* ἀγαθὸν ἐν. 29 *O.* ἦν παιδάριον ἐκ. *Alex. Ald. C.* ἐγένετο παιδάριον ἐκ. 30 *O.* ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, ἐκ συγγενείας Ἰούδα. *Alex. Ald.* & *C.* ἐκ (*Ald.* ἐν) Βηθλεὲμ Ἰούδα ἐκ τῆς συγγενείας (*Ald.* addit δήμου) Ἰούδα. 31 *Ald.* οὗτος. 32 *Alex. O. C.* αὐτός. 33 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τῆς πόλεως Βηθλεὲμ Ἰούδα (sed *Alex.* ponit Ἰούδα ante Βηθλεὲμ, & *O.* Ἰούδα deest.) 34 *Alex. O. Ald. C.* παροικεῖν οὗ ἂν (*Alex.* ἐὰν) εὕρῃ· καί. 35 καὶ ἦλθεν usque ad finem versus *O.* desunt. *Alex.* & *C.* καὶ ἐγενήθη (*C.* παρεγενήθη.) 36 *Alex.* & *C.* εἰς ὄρος Ἐφραίμ. 37 καὶ *Alex.* & al. deest. 38 *Alex.* Μειχά. 39 *Alex.* τὴν ὁδόν. 40 *Alex.* Μειχά. 41 *O.* ἔρχῃ σύ; καί. 42 *Ald.* αὐτῷ, Λευίτης. 43 *Alex. O. Ald. C.* ἐγώ εἰμι. 44 *Alex.* Βεθλεὲμ δήμου Ἰούδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰούδα. 45 ἐγὼ *O.* ponit post πορεύομαι. 46 *Alex. O. Ald. C.* παροικεῖν οὗ ἂν εὕρω. Καί. 47 *Alex.* Μειχά. 48 *Alex.* γένου μοι. *O.* ἔσῃ μοι. 49 *Alex. Ald.* & *C.* ἡμέρας. 50 *Alex. O. Ald. C.* ζεῦγος ἱματίων. 51 τὰ deest *Alex.* 52 *O. C.* τὸ ζῆν σου. 53 *O.* εὐδόκησεν ὁ. 54 *O.* κατοικεῖν. 55 *O.* ἐν τῷ. 56 *Alex. O. C.* ἐγένετο (*Alex.* ἐγενήθη) αὐτῷ τὸ παιδάριον ὡς. *Ald.* ἐγενήθη τὸ παιδάριον αὐτῷ ὡς. 57 *Alex.* τῶν υἱῶν. 58 *Alex. O. Ald. C.* ἐνέπλησε. 59 *Alex.* Μειχά. 60 *Alex.* ἐγενήθη. 61 *Alex. O. Ald. C.* τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα. 62 *Alex. O. Ald. C.* ἦν ἐν. 63 *Alex.* Μειχά. 64 *Alex.* Μειχά. 65 *O.* ἠγαθοποίησε κύριος. *Alex. Ald. C.* ἠγαθοποίησέ με (*Ald.* μοι) κύριος. 66 *Alex. Ald.* & *C.* ἐγενήθη.

Cap. 18. 1 *Ms. Alex.* ἐζήτει ἡ φυλὴ τοῦ Δὰν ἑαυτῇ. 2 *Ms. Alex.* & *O. Ald. ed.* & *C.* τοῦ κατοικεῖν. 3 *O.* ἔπεσεν. 4 *Alex. O.* τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. 5 *Alex.* ἐμ μέσῳ φυλῶν Ἰσραήλ. 6 *Alex. O. Ald. C.* ἐξαπέστειλαν. 7 *O.* ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτῶν. *Alex.* & *C.* ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν. 8 *C.* ἀπὸ μέρους αὐτοῦ, ἄνδρας υἱούς. *Alex. Ald.* ἀπὸ μέρους αὐτῶν, υἱούς. *O.* υἱοὺς δυνάμεως ἀπὸ μέρους αὐτῶν. 9 *Alex.* ἐξ Ἀραὰ καί. 10 ἀπὸ *Alex. O. Ald. C.* deest.

παν πρὸς αὐτοὺς, Πορεύεσθε καὶ [11] ἐξιχνιάσατε τὴν γῆν. καὶ [12] ἦλθον ἕως ὄρους Ἐφραΐμ ἕως οἴκου [13] Μιχαία· καὶ [14] ηὐλίσθησαν αὐ-
3 τοῦ ἐκεῖ. [15] Ἐν οἴκῳ Μιχαία, καὶ αὐτοὶ [16] ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ [17] νεανίσκου τοῦ Λευίτου, καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ. καὶ εἶπαν αὐτῷ, Τίς [18] ἤνεγκέ σε ὧδε; καὶ [19] σὺ τί ποιεῖς [20] ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; καὶ τί σοι [21] ὧδε;

4 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [22] Οὕτω καὶ οὕτως [23] ἐποίησέ μοι [24] Μιχαίας, καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ [25] ἐγενόμην αὐτῷ εἰς ἱερέα.

5 Καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ Θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ [26] εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν, [27] ἐν ᾗ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν αὐτῇ.

6 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς, [28] Πορεύεσθε [29] ἐν εἰρήνῃ. ἐνώπιον κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν, [30] ἐν ᾗ
7 [31] πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, καὶ [32] ἦλθον εἰς Λαισά· καὶ εἶδον τὸν λαὸν τὸν [33] ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ' ἐλπίδι, [34] ὡς κρίσις Σιδωνίων [35] ἡσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστι διατρέπων ἢ καταισχύνων λόγον ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος ἐκπιέζων θησαυροὺς, καὶ μακράν εἰσι [36] Σιδωνίων, καὶ [37] λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον.

8 Καὶ [38] ἦλθον οἱ πέντε ἄνδρες [39] πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς Σαραὰ [40] καὶ Ἐσθαόλ, καὶ [41] εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, Τί ὑμεῖς
9 κάθησθε; Καὶ [42] εἶπαν, Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν [43] ἐπ' αὐτοὺς, ὅτι [44] εἴδομεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς [45] ἡσυχάζετε. μὴ ὀκνήσητε τοῦ [46] πορευθῆναι, καὶ [47] εἰσελθεῖν [48] τοῦ [49] κληρονομῆσαι τὴν γῆν.

10 [50] Καὶ ἡνίκα ἐὰν [51] ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε πρὸς λαὸν [52] ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ [53] πλατεῖα, ὅτι [54] ἔδωκεν αὐτὴν [55] ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν· τόπος [56] ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα [57] παν-
11 τὸς ῥήματος [58] τῶν ἐν τῇ γῇ. Καὶ ἀπῆραν [59] ἐκεῖθεν [60] ἀπὸ δήμων τοῦ Δὰν ἀπὸ Σαραὰ καὶ [61] ἀπὸ Ἐσθαόλ [62] ἑξακόσιοι ἄνδρες
12 [63] ἐζωσμένοι σκεύη [64] παρατάξεως. Καὶ [65] ἀνέβησαν καὶ [66] παρενέβαλον ἐν Καριαθιαρὶμ [67] ἐν Ἰούδα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη [68] ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, παρεμβολὴ Δὰν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ἰδοὺ [69] ὀπίσω Καριαθιαρίμ.

13 [70] Καὶ παρῆλθον ἐκεῖθεν ὄρος Ἐφραΐμ, [71] καὶ
14 ἦλθον ἕως οἴκου [72] Μιχαία. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ [73] πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν [74] Λαισὰ, καὶ εἶπαν πρὸς τοὺς [75] ἀδελφοὺς, Ἔγνωτε ὅτι ἔστιν [76] ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ [77] ἐφὼδ καὶ θεραφὶν καὶ γλυπτὸν καὶ

---

11 *Alex.* ἐξερευνήσατε. *O. C.* ἐξερευνήσατε. 12 *O.* παρεγένοντο οἱ ἄνδρες ἐξ ὄρους. *Alex. Ald. C.* παρεγένοντο εἰς ὄρος. 13 *Alex.* Μειχά. 14 *Alex. C. Ald.* κατέπαυσαν ἐκεῖ. *O.* κατέλυσαν ἐκεῖ. 15 Ἐν οἴκῳ Μιχαία *O.* desunt. *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ Μιχᾶ. pro ἐν *Alex.* & *C.* habent παρά. & pro Μιχᾶ *Alex.* Μειχά.
16 *C.* ἔγνωσαν. 17 *Ald. C.* παιδαρίου. *Alex. O.* παιδαρίου τοῦ νεωτέρου. 18 *Alex. O. Ald.* ἤγαγέ σε. *C.* σὲ ἤγαγε. 19 *Alex. O.* τί ποιεῖς. *C.* τί σὺ ποιεῖς. 20 *Alex. O. Ald. C.* ἐνταῦθα; καί. 21 *Alex. O. Ald. C.* ἐστὶν ὧδε. 22 *Alex.* Οὕτως καί. 23 *Ald.* ἐποίησε Μιχαίας. 24 *Alex.* Μειχά. 25 *Alex. Ald C.* ἐγενήθην.
26 *Alex. Ald. C.* κατευοδοῖ. *O.* κατευοδοῦνται. 27 *Alex. Ald. C.* ἣν ··· ἐπ' αὐτήν. (*Alex.* αὐτῆς.) 28 *Alex.* Πορεύεσθαι. 29 *Alex.* καὶ εἰς εἰρήνην. ἐνώπιον. *O.* εἰς εἰρήνην κυρίου ὑγιαίνοντες, καὶ ἐνώπιον. *Ald. C.* εἰς εἰρήνην. ἐνώπιον.
30 *Alex. O. Ald. C.* καθ' ἥν. 31 *Alex.* ὑμεῖς πορεύεσθαι. 32 *Alex. O. Ald. C.* παρεγένοντο. 33 *Alex.* κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ καθήμενον ἐν ἐλπίδι. *O.* καθήμενον ἐπ' αὐτῇ ἐν ἐλπίδι. *Ald.* κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐγκαθήμενον ἐπ' ἐλπίδι. *C.* ἐν αὐτῇ, κατοικοῦντα ἐν ἐλπίδι. 34 *Alex. O. Ald. C.* κατὰ τὴν σύγκρισιν Σιδωνίων (*Alex.* τῶν Σιδωνίων.)
35 *O. Ald. C.* ἡσυχάζοντας (*Alex. Ald. C.* addunt ἐν ἐλπίδι) καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα. (*Alex.* addit hic ἐν τῇ γῇ, & *C.* addit ἐν τῇ γῇ κληρονόμος θησαυροῦ) καὶ (*Alex. Ald. C.* ὅτι) μακράν. 36 *Alex. O. Ald. C.* ἀπὸ Σιδῶνος. 37 *Alex. O. Ald. C.* λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. Καί. 38 *Alex. O. Ald. C.* παρεγένοντο.
39 *O.* εἰς. 40 *C.* καὶ εἰς Ἐσθαόλ. 41 *Alex. Ald. C.* ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. 42 *Alex. O.* εἶπον (*O.* addit αὐτοῖς,) Ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' (*O.* πρὸς) αὐτοὺς, (*Alex.* αὐτήν) ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριεπατήσαμεν (*O.* ἐμπεριεπατήσαμεν) ἐν τῇ γῇ ἕως σειγῆσαι (*O.* Λαϊσά,) καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ σύγκριμα (*O.* τὸ σύγκριμα) τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες (*O.* ἀπέχουσι) ἐκ (*O.* ἀπὸ) Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν, [*O.* ἐστιν] αὐτοῖς μετὰ Συρίας. Ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν.
43 *C. C.* πρός. 44 *Alex.* εὑρήκαμεν. *O. Ald. C.* ἑωράκαμεν. 45 *Alex.* σιωπᾶται. *O. C.* σιωπᾶτε. 46 *Alex.* πορευθῆναι τοῦ ἐλθεῖν. 47 εἰσελθεῖν τοῦ *O.* desunt. 48 *Alex.* pro τοῦ habet καί. 49 *Alex. O. C.* κατακληρονομῆσαι. 50 *O.* Ἡνίκα δ' ἄν. *Alex. C.* Ἡνίκα ἄν. 51 *Alex. O. C.* εἰσέλθητε, ἥξετε πρός. *Ald.* ἔλθητε, ἥξετε πρός.
52 *Alex. O. Ald.* πεποιθότα, καί. 53 *Alex. O. Ald.* εὐρύχωρος, ὅτι. *C.* εὐρύχωρος χερσὶν, ὅτι. 54 *Alex. O. Ald. C.* παρέδωκεν. 55 *O.* κύριος ἐν. 56 *Ald.* οὐκ ἔστιν ὑστέρημα. *C.* οὐκ ἐκεῖ ὑστέρημα. *Alex.* & *O.* pro ὅπου, οὗ.
57 *O.* ἀπὸ πάντων τῶν. 58 *O.* τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. *Alex. Ald. C.* ὅσα ἐν τῇ γῇ. al. ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ γῇ. 59 ἐκεῖθεν *O.* deest. 60 *Alex. O. C.* ἐκ συγγενείας τοῦ Δὰν ἐκ Σαραά. *Ald.* ἐκ συγγενείας δήμων τοῦ Δὰν ἐκ Σαραά. 61 ἀπὸ *Alex.* deest. 62 *Ald.* εἴκοσι. 63 *Alex. O. Ald. C.* περιεζωσμένοι. 64 *Alex. O. C.* πολεμικά. Καί. 65 ἀνέβησαν καὶ *O.* desunt. 66 *Alex.* παρενεβάλοσαν. 67 *O.* τῆς Ἰούδα, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ· διὰ τοῦτο. 68 *O.* ὁ τόπος ἐκεῖνος, παρεμβολή. *Alex. Ald. C.* τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, παρ. 69 *Alex. O. Ald. C.* κατόπισθεν, & *O.* habet καὶ ante ἰδού. 70 *Alex.* Παρῆλθαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθαν ἕως τοῦ ὄρους. *O. Ald. C.* pro ὄρος etiam habent ἕως τοῦ ὄρους. 71 καὶ ἦλθον *O.* desunt. 72 *Alex.* Μειχά. 73 *Ald. C.* πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες. *O.* ἄνδρες οἱ πορευθέντες. 74 Λαισὰ *O. Ald.* deest. 75 *Alex. O. Ald. C.* ἀδελφοὺς αὐτῶν, Εἰ οἴδατε ὅτι. 76 *Alex. O. Ald. C.* ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις. 77 *Alex.* ἐφούδ.

χωνευτόν. ϗ νῦν γνῶτε [78] ὅ, τι ποιήσετε.

15 [79] Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, ϗ [80] εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ [81] νεανίσκου τοῦ Λευίτου, εἰς τὸν οἶκον [82] Μιχαία, ϗ [83] ἠρώτησαν αὐτὸν [84] εἰς εἰρήνην.

16 Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες [85] οἱ ἀνεζωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν [86] ἑστῶτες παρὰ θύρας τῆς πύλης, οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δάν.

17 Καὶ [87] ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ [88] πορευθέντες [89] κατασκέψασθαι τὴν γῆν, [90] καὶ εἰσῆλθον [91] ἐκεῖ εἰς οἶκον [92] Μιχαία,

18 [93] ϗ ὁ ἱερεὺς ἑστώς. Καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ [94] ἐφὼδ ϗ τὸ [95] θεραφὶν ϗ τὸ [96] χωνευτόν. ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἱερεύς,

19 Τί ὑμεῖς ποιεῖτε; Καὶ εἶπαν [97] αὐτῷ, Κώφευσον, [98] ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου, ϗ [99] δεῦρο μεθ' ἡμῶν, ϗ [100] γοῦ ἡμῖν εἰς πατέρα ϗ εἰς ἱερέα. μὴ [1] ἀγαθὸν εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνός, ἢ [2] γενέσθαι σε ἱερέα φυλῆς [3] ϗ οἴκου εἰς δῆμον Ἰσραήλ;

20 Καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως, ϗ ἔλαβε τὸ [4] ἐφὼδ ϗ τὸ θεραφὶν ϗ τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ χωνευτόν, ϗ [5] ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

21 Καὶ [6] ἐπέστρεψαν ϗ [7] ἀπῆλθον, ϗ [8] ἔθηκαν τὰ τέκνα καὶ τὴν κτῆσιν καὶ τὸ βάρος ἔμπροσθεν αὐτῶν.

22 [9] Αὐτοὶ ἐμάκρυναν [10] ἀπὸ οἴκου Μιχαία, καὶ ἰδοὺ [11] Μιχαίας καὶ οἱ ἄνδρες [12] οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ μετὰ οἴκου Μιχαία [13] ἐβόησαν, καὶ κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς Δάν.

23 Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δὰν [14] τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν [15] τῷ Μιχαίᾳ, Τί [16] ἐστί σοι, ὅτι [17] ἐβόησας;

24 Καὶ εἶπε [18] Μιχαίας, [19] Ὅτι τὸ γλυπτόν μου, ὃ [20] ἐποίησα, ἐλάβετε, καὶ τὸν ἱερέα, καὶ [21] ἐπορεύθητε· καὶ τί [22] μοι [23] ἔτι; [24] καὶ τί τοῦτο λέγετε πρός με, Τί κράζεις;

25 Καὶ [25] εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δάν, Μὴ ἀκουσθήτω [26] δὴ [27] φωνή σου μεθ' ἡμῶν, μή ποτε [28] συναντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες [29] πικροὶ ψυχῇ, καὶ [30] προσθήσουσι ψυχήν σου, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου.

26 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν εἰς [31] ὁδὸν αὐτῶν. καὶ εἶδε [32] Μιχαίας, ὅτι [33] δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτόν· ϗ [34] ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

27 Καὶ [35] οἱ υἱοὶ Δὰν ἔλαβον [36] ὃ ἐποίησε [37] Μιχαίας, ϗ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ, ϗ ἦλθον [38] ἐπὶ [39] Λαισά, ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα [40] ἐπ' ἐλπίδι· ϗ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, ϗ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν [41] ἐν πυρί,

---

78 *O. Ald. C.* τί ποιήσετε. *Alex.* τί ποιήσεται. 79 *O.* Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ὄντες ἐκ τῶν υἱῶν Δάν, καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς πορευθέντας, ϗ κατασκέψαντας τὴν γῆν, Εἰσέλθετε, λάβετε τὸ γλυπτὸν, ϗ τὸν ἱερέα· ϗ εἰσῆλθον οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν εἰς τὸν οἶκον. 80 *Alex.* εἰσήλθοσαν. 81 *Alex. O. Ald. C.* παιδαρίου. 82 *Alex.* Μειχά. 83 *Alex. O. Ald.* ἠσπάσαντο. 84 εἰς εἰρήνην *Alex. O.* desunt. *C.* ἐν εἰρήνῃ. 85 *Alex. O. Ald. C.* περιεζωσμένοι τὰ (τὰ *Alex.* deest) σκεύη πολεμικὰ αὐτῶν (*O.* αὐτῶν deest.) 86 *Alex. O. Ald. C.* ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος (*O.* πυλῶνος deest.) οἱ ἐκ. 87 *O.* ἀναβάντες. 88 πορευθέντες *O.* deest. *Alex. Ald.* πορευόμενοι. *C.* διαπορευόμενοι. 89 κατασκέψασθαι τὴν γῆν *O.* desunt. *Alex. Ald. C.* κατασκέψασθαι τὴν γῆν, ϗ (ϗ *Alex.* deest.) ἐπελθόντες (*C.* ἀπελθόντες) ἐκεῖ, ἔλαβον τὸ γλυπτὸν, ϗ τὸ ἐφοὺδ, ϗ τὸ θεραφὶμ, ϗ τὸ χωνευτὸν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τὴν θύραν [*Alex.* τῇ θύρᾳ] τοῦ πυλῶνος, ϗ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ [οἱ *Alex.* deest] περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. *O.* eadem addit, nisi quod καὶ ὁ ἱερεὺς usque ad πυλῶνος non habet, & permutat locos ἐφοὺδ & χωνευτόν. 90 *Alex. O. Ald. C.* ϗ οὗτοι εἰσῆλθον. & ab his verbis *Francof.* incip. vers. 18. 91 ἐκεῖ *Alex. O. Ald. C.* deest. 92 *Alex.* Μειχά. 93 ϗ ὁ ἱερεὺς ἑστὼς *Alex. O. Ald. C.* desunt. 94 *Alex.* ἐφούδ. 95 *Alex.* θεραφείν. 96 χωνευτὸν *O.* ponit ante ἐφούδ. 97 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς αὐτόν. 98 *O.* ϗ ἐπίθες. 99 *Alex. O. Ald. C.* ἐλθὲ μεθ'. 100 *Alex. O. Ald. C.* ἔσῃ ἡμῖν. 1 *Alex. O. Ald. C.* βέλτιον. 2 *Alex.* γεινέσθαι. 3 *O.* ϗ σκήπτρου ἑνὸς Ἰσραήλ. *Alex. Ald. C.* ϗ συγγενείας ἐν Ἰσρ. 4 *Alex.* ἐφούδ. 5 *Alex. O. Ald. C.* εἰσῆλθεν. 6 *O.* ἀπέστρεψαν. 7 *Alex.* ἀπῆλθαν. 8 *O.* ἔταξαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, ϗ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον, ϗ τὰ κτήνη αὐτοῦ ἔμπροσθεν. *Alex. Ald. C.* ἔθηκαν [*Ald.* ἐπάταξαν] τὴν παροικίαν [*Alex.* πανοικείαν] ϗ τὴν κτῆσιν αὐτῶν [*Alex. Ald.* αὐτοῦ] τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐτῶν. 9 *O.* Αὐτῶν δὲ μακρυνθέντων. *Alex. Ald.* Αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων. [*Alex.* μαμακρυνκότων.] *C.* addit δὲ post Αὐτοί. 10 *Alex.* ἀπὸ τοῦ οἴκου Μειχά. 11 *Alex.* Μειχά. 12 *Alex.* ὁ λαὸς οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις οἱ σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ Μειχά. *O.* οἱ ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ Μιχαία. *C.* addit etiam ὄντες post οἱ. 13 *Alex.* ἔκραζον καλοπίσω Δὰν, ϗ ἐβόησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Δάν. *O.* ἔκραζον κατόπισθεν υἱῶν Δάν. *Ald. C.* ἔκραζον, ϗ κατέλαβον τοὺς υἱοὺς Δάν. 14 *Alex.* κατὰ πρόσωπον. *O. Ald. C.* τὰ πρόσωπα. 15 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς Μιχά. 16 *O.* ἐστίν, ὅτι. 17 *Ald. C.* ἔκραξας. 18 Μιχαίας *C.* deest. *Alex.* Μειχά. 19 *Ald. C.* Ὅτι [*C.* Ὅτι deest] τοὺς θεούς μου [*C.* μου deest] οὓς ἐποίησα. 20 *O.* ἐποίησα ἐμαυτῷ, & ἐλάβετε ponit ante τὸ γλυπτόν. 21 *O. Ald. C.* ἀπήλθετε. *Alex.* ἀπήλθαται. 22 *Alex.* ἐμοί. 23 *O.* ἐστίν. 24 *Alex.* ϗ τοῦτο λέγεταί μοι, Τί τοῦτο κράζεις. *O.* ϗ λέγετέ μοι, Τί τοῦτο κράζεις. *Ald. C.* ϗ τί τοῦτό μοι λέγετε, Τί τοῦτο κράζεις. 25 *Alex.* εἶπον. 26 δὴ *C.* deest. 27 *Alex.* ἡ φωνή. 28 *O.* ἀπαντήσωσιν ἄνδρες. *Alex. Ald. C.* ἀπαντήσωσιν ὑμῖν [al. ἡμῖν] ἄνδρες. 29 *O.* κατώδυνοι, ϗ πικροί. *Ald.* κατώδυνοι ψυχὴν αὐτῶν. *C.* κατώδυνοι ψυχῇ. 30 *Alex. O. Ald. C.* προσθήσεις τὴν ψυχήν. 31 *Alex.* τὴν ὁδόν. 32 *Alex.* Μιχά. 33 *Alex. O. Ald. C.* ἰσχυρότεροι αὐτοῦ εἰσιν· καί. Sed *Alex. Ald.* ponunt αὐτοῦ post εἰσίν. 34 *O. C.* ἀνέστρεψεν. *Alex. Ald.* ἐξένευσεν ϗ ἀνέστρεψεν. 35 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοὶ ἔλαβον. 36 *Alex. O. Ald. C.* ὅσα. 37 *Alex.* Μειχά. 38 *Alex.* ἕως Λ. 39 *Ald.* Λουζά. 40 ἐπ' ἐλπίδι *Alex. O. C.* desunt. 41 ἐν πυρὶ *Alex. O.* desunt. *C.* πυρί.

28 Καὶ οὐκ [42] ἦν ὁ ῥυόμενος, ὅτι μακρὰν [43] ἐστιν ἀπὸ [44] Σιδωνίων, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ [45] ἀνθρώπου· καὶ [46] αὐτὴ ἐν [47] τῇ κοιλάδι [48] τοῦ οἴκου [49] Ῥαάβ. καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν,
29 καὶ [50] κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ, Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δὰν, [51] ἐν ὀνόματι [52] Δὰν πατρὸς αὐτῶν, ὃς [53] ἐτέχθη τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἦν [54] Οὐλαμαῒς ὄνομα [55] τῆς πόλεως
30 τοπρότερον. Καὶ [56] ἔστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ [57] Δὰν τὸ [58] γλυπτόν. καὶ [59] Ἰωνάθαν [60] υἱὸς [61] Γηρσὼν [62] υἱὸς [63] Μανασσῆ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δὰν ἕως [64] ἡμέρας τῆς [65] ἀποικίας [66] τῆς γῆς.
31 Καὶ [67] ἔθηκαν [68] ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν, [69] ὃ ἐποίησε Μιχαίας, πάσας τὰς ἡμέρας [70] ἃς ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν [71] Σηλώμ. καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [72] οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν ἐν [1] μηροῖς ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ἔλαβεν [2] αὐτῷ γυναῖκα
2 παλλακὴν [3] ἀπὸ Βηθλεὲμ Ἰούδα. Καὶ [4] ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε [5] παρ' αὐτοῦ [6] εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ [7] ἦν ἐκεῖ ἡ-
3 μέρας [8] μηνῶν τεσσάρων. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη [9] ὀπίσω αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ [10] καρδίαν αὐτῆς, [11] τοῦ [12] ἐπιστρέψαι αὐτὴν [13] αὐτῷ· καὶ [14] νεανίας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ζεῦγος [15] ὄνων. [16] ἡ δὲ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς· * καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ [17] ηὐ-
4 φράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. [18] Καὶ κατέσχεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ [19] ηὐλίσθησαν
5 ἐκεῖ. Καὶ [20] ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ [21] ὤρθρισαν τοπρωῒ καὶ ἀνέστη τοῦ πορευθῆναι, καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν [22] νυμφίον αὐτοῦ, Στήρισον τὴν καρδίαν σου [23] ψωμῷ ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο [24] πορεύσεσθε.
6 Καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον [25] οἱ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔπιον. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα, [26] Ἄγε δὴ αὐλίσθητι, καὶ
7 [27] ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου. Καὶ ἀνέστη [28] ὁ ἀνὴρ τοῦ πορεύεσθαι αὐτός· καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ [29] γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ [30] ἐκάθισε καὶ
8 ηὐλίσθη ἐκεῖ. Καὶ ὤρθρισε τοπρωῒ τῇ ἡμέρᾳ [31] τῇ πέμπτῃ τοῦ [32] πορευθῆναι. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, Στήρισον [33] δὴ τὴν καρδίαν [34] σου, [35] καὶ στράτευσον ἕως κλῖναι τὴν
9 ἡμέραν· καὶ ἔφαγον οἱ δύο. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ [36] πορευθῆναι αὐτὸς, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ [37] ὁ νεανίας αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ

---

42 *Alex.* ἔστιν ἐξηρημένος, ὅτι. *O. Ald. C.* ἔστιν (*O.* ἦν) ὁ ἐξαιρούμενος, ὅτι. 43 *O.* ἦσαν. 44 *O. Ald. C.* Σιδῶνος. 45 *Alex. O.* ἀνθρώπων. 46 *Ald.* αὕτη οὐκ ἔστιν ἐν. *C.* αὕτη ἐν. 57 τῇ *Alex.* deest. 48 *O.* καὶ ἦν τοῦ οἴκου. *Alex. Ald. C.* ἥ ἐστιν τοῦ οἴκου. 49 *O.* Ῥιχάβ. *Alex.* Τάβ. *Ald.* Ῥοώβ. *C.* Ῥοάβ. *Sch.* ἑβδομήκοντα Ῥεώβ. 50 *Alex. O. Ald. C.* κατῴκησαν. 51 ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐτῶν *O.* desunt. *Alex.* & *C.* pro ἐν ὀνόματι habent κατὰ τὸ ὄνομα. 52 *Alex.* τοῦ πατρός. 53 *O.* ἐγένετο. *Alex. Ald. C.* ἐγεννήθη. 54 *Alex.* Λαεῖς. *O.* Λαϊσά. *Ald. C.* Λαΐς. 55 *Alex.* τῇ πόλει. 56 *Alex. O. C.* ἀνέστησαν. *Ald.* ἐνέστησαν. 57 *Alex.* τοῦ Δάν. 58 *Alex. O.* γλυπτὸν Μιχά. (*Alex.* Μειχά.) καί. 59 *Sch.* Ἰωνάθαν φησὶ, υἱὸν Μανασσῆ, υἱὸν Ῥηχὰβ, υἱοῦ Μωσῆ. 60 υἱὸς Γηρσὼν *O.* desunt. 61 *Alex.* Γηρσώμ. 62 *Alex. Ald. C.* υἱοῦ. 63 *Alex.* Μανναασῆ. 64 ἡμέρας *Alex.* deest. 65 *Alex. O. Ald. C.* μετοικεσίας. 66 *Alex.* τοῦ Δάν. Καί. 67 *Alex. O. Ald. C.* ἔταξαν. 68 *Alex.* αὐτοῖς. 69 *Alex. O. Ald. C.* Μιχὰ, (*Alex.* Μειχὰ,) ὃ ἐποίησε, πάσας. 70 *Alex. O. Ald. C.* ὅσας. 71 *Alex.* Σηλώ. 72 *Alex. O. C.* καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν.

Cap. 19. 1 *Ms. O.* Ἱεροῦθ ὄρους. 2 *Alex.* & *O.* ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα. *C.* ἑαυτῷ ὁ ἀνὴρ γυναῖκα. 3 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ. 4 *Alex. O. Ald. C.* ὠργίσθη αὐτῷ ἡ. & Hier. in Micheam, c. 5. *Et irata est ei concubina sua.* 5 *Alex. O. C.* ἀπ' αὐτοῦ. 6 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός. 7 *Alex. Ald. C.* ἐγένετο ἐκεῖ. 8 *O.* Β', καὶ μῆνας Δ'. Καί. *Alex. Ald.* & *C.* τετράμηνον. Καί. 9 *Alex. O. Ald. C.* κατόπισθεν. 10 *Alex.* τὴν καρδίαν, 11 τοῦ *Alex.* deest. 12 *Alex. O. Ald. C.* διαλλάξαι. 10 αὐτῷ *C.* deest. *Alex.* pro eo habet ἑαυτῷ, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν. 14 *Alex. O. Ald. C.* τὸ παιδάριον αὐτοῦ. 15 *Alex. O. Ald. C.* ὑποζυγίων. 16 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου πατρὸς (*Alex.* τοῦ πατρός) * *Francof.* hic incipit verſ. 4. 17 *O.* εὐφραινόμενος ἀπήντησεν αὐτῷ. Καί. *Alex. Ald.* & *C.* παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Καί. 18 *O.* Καὶ ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἔμεινε πρὸς αὐτὸν ἡμέρας γ', καί. *Alex. Ald. C.* pro κατέσχεν habent εἰσήγαγεν, & ἐπὶ non habent, & *Alex.* τρεῖς ponit post ἡμέρας. 19 *Alex. O. Ald. C.* ὕπνωσαν ἐκεῖ. 20 *O. C.* ἐγενήθη. 21 *O.* ὤρθρισε τὸ πρωῒ τοῦ πορευθῆναι ἡνίκα ἀνέστη, καὶ εἶπεν. *Alex. Ald. C.* pro πορευθῆναι habent ἀπελθεῖν. 22 *Alex.* * γαμβρόν. *O. C.* γαμβρόν. 23 *Alex. O. Ald. C.* κλάσματι. 24 *O. Ald. C.* πορεύεσθε. 25 *Alex.* ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀμφότεροι καί. *O. Ald. C.* ἀμφότεροι ἐπὶ τὸ αὐτὸ καί. 26 *O.* Ἐπιεικῶς μεῖνον, καί. *Alex. Ald. C.* Ἀρξάμενος αὐλίσθητι, καί. 27 *Alex. O. Ald. C.* ἀγαθυνθήτω. 28 *O.* ἀπελθεῖν ὁ ἀνήρ· καί. *Ald. C.* ὁ ἀνὴρ τοῦ (τοῦ *C.* deest) ἀπελθεῖν· καί. *Alex.* ὁ ἀνὴρ ἀπελθεῖν. * καί. 29 *O.* πενθερός. 30 *Alex. O.* πάλιν ηὐλίσθη. *Ald.* ἐκάθισε, καὶ πάλιν ηὐλίσθη. 31 *Alex.* τῇ * τρίτῃ τοῦ. 32 *Alex. O. Ald. C.* ἀπελθεῖν. 33 δὴ *Alex. O.* deest. 34 *Alex. O. Ald. C.* σου ἄρτῳ, καί. 35 *O.* καὶ διεπλάνα αὐτὸν ἕως οὗ παρῆλθεν ἡμέρα, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀμφότεροι. Καί. *Alex. Ald.* καὶ στρατεύθητι ἕως κλίνῃ (*Alex.* κλείνῃ) ἡ ἡμέρα· cetera ut *O.* 36 *Alex. O. Ald. C.* ἀπελθεῖν. 37 *Alex. O. Ald. C.* τὸ παιδάριον αὐτοῦ.

ὁ [38] γαμ-

ὁ [38] γαμβρὸς αὐτοῦ [39] ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, Ἰδοὺ δὴ [40] ἠσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν· [41] αὐλίσθητι ὧδε, καὶ [42] ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς [43] ὁδὸν ὑμῶν,
10 καὶ πορεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου. Καὶ οὐκ [44] εὐδόκησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε, καὶ [45] ἦλθεν ἕως [46] ἀπέναντι Ἰεβοῦς, αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ, [47] καὶ μετ' αὐτοῦ ζεῦγος [48] ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ
11 [49] μετ' [50] αὐτοῦ. [51] Καὶ ἤλθοσαν ἕως Ἰεβοῦς· καὶ ἡ ἡμέρα [52] προβεβήκει σφόδρα, καὶ εἶπεν [53] ὁ νεανίας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, Δεῦρο [54] δὴ καὶ ἐκκλίνωμεν εἰς [55] πόλιν τοῦ [56] Ἰεβουσὶ
12 ταύτην, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπε [57] πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, [58] Οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν [59] ἀλλοτρίαν, [60] ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν [61] ἀπὸ [62] υἱῶν Ἰσραὴλ [63] ὧδε, * καὶ
13 [64] παρελευσόμεθα ἕως Γαβαά. Καὶ εἶπε τῷ [65] νεανίᾳ αὐτοῦ, Δεῦρο καὶ [66] ἐγγίσωμεν [67] ἑνὶ τῶν τόπων, καὶ [68] αὐλισθησόμεθα ἐν
14 [69] Γαβαὰ ἢ ἐν Ῥαμᾶ. Καὶ παρῆλθον [70] καὶ ἐπορεύθησαν, [71] καὶ ἔδυ [72] αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς Γαβαά, ἥ ἐστιν [73] ἐν τῷ
15 Βενιαμίν. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν [74] αὐλισθῆναι ἐν Γαβαά. καὶ [75] εἰσῆλθον, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ [76] ἦν ἀνὴρ [77] συνάγων αὐτοὺς εἰς [78] οἰ-
16 κίαν αὐλισθῆναι. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης [79] ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ [80] ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ, καὶ [81] ὁ ἀνὴρ [82] ἦν ἐξ ὄρους Ἐφραίμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαά, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τό-
17 που υἱοὶ Βενιαμίν. Καὶ [83] ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, [84] καὶ εἶδε [85] τὸν ὁδοιπόρον ἄνδρα ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως. καὶ [86] εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης, Ποῦ πορεύῃ, καὶ πόθεν ἔρχῃ;
18 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, [87] Παραπορευόμεθα ἡμεῖς [88] ἀπὸ Βηθλεὲμ [89] Ἰούδα [90] ἕως μηρῶν [91] ὄρους Ἐφραίμ· [92] ἐκεῖθεν ἐγώ εἰμι, καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ [93] πορεύομαι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνά-
19 γων με εἰς τὴν οἰκίαν. Καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματά [94] ἐστι τοῖς ὄνοις ἡμῶν, [95] καὶ ἄρτος καὶ οἶνός [96] ἐστιν [97] ἐμοὶ καὶ τῇ [98] παιδίσκῃ καὶ τῷ [99] νεανίσκῳ [100] μετὰ τῶν παίδων σου, οὐκ ἔστιν ὑστέρημα [1] παντὸς πράγματος.
20 Καὶ εἶπεν [2] ὁ ἀνὴρ πρεσβύτης, Εἰρήνη σοι· πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ, [3] πλὴν
21 ἐν τῇ πλατείᾳ [4] οὐ μὴ αὐλισθήσῃ. Καὶ [5] εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς [6] τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ [7] τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις, καὶ [8] αὐτοὶ [9] ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.
22 [10] Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν [11] αὐτῶν. καὶ

---

38 *O.* πενθερός. 39 ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος *O.* desunt. 40 *O. Ald. C.* κέκλικεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπ. *Alex.* εἰς ἑσπέραν κέκλικεν ἡ ἡμέρα. 41 *O.* κατάλυσον ὧδε καὶ σήμερον, καί. *Alex. C.* κατάλυσον δὴ (δὴ *Alex.* deest) ὧδε ἔτι σήμερον, καὶ μείνατε (*Alex.* μείναται) ὧδε, καί. 42 *Alex. O. Ald. C.* ἀγαθυνθήτω. 43 *Alex.* τὴν ὁδὸν ὑμῶν. quæ seqq. καὶ πορεύσῃ ad fin. versus *O.* desunt. *Alex. Ald. C.* pro πορεύσῃ habent ἀπελεύσῃ. 44 *Alex. O. Ald. C.* ἠθέλησεν. 45 *O. Ald. C.* παρεγένετο. *Alex.* παρεγένοντο. 46 *Alex. O. C.* κατέναντι 47 *O.* καὶ ἦν μετ'. 48 *Alex. O. Ald. C.* ὑποζυγίων. 49 *Ald.* ἐπ' αὐτῶν μετ'. 50 *O.* αὐτοῦ, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ. 51 Καὶ ἤλθοσαν ἕως Ἰεβοῦς *O.* desunt. *Ald. C.* Αὐτοὶ κατὰ Ἰεβοῦς. *Alex.* Ἔτι αὐτῶν ὄντων κατὰ Ἰεβοῦς. 52 *Alex. O. Ald. C.* κεκλικυῖα (*Alex.* κεκληκυῖα) σφόδρα. 53 *Alex. O. Ald. C.* τὸ παιδάριον πρός. 54 δὴ *O.* deest. 55 *Alex.* τὴν πόλιν. 56 *Alex. O. Ald. C.* Ἰεβουσαίου. 57 *Alex.* ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. 58 *C.* Οὐ μὴ ἐκκλινοῦμεν. *O.* Οὐ μὴ ἐγκλίνω. *Alex.* Οὐ μὴ ἐκκλεινῶ. 59 *Alex. O. Ald. C.* ἀλλοτρίου. 60 *Alex. O. C.* ἥ. 61 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ. 62 *Alex.* τῶν υἱῶν 63 ὧδε *Alex. O. Ald. C.* deest. * *Francof.* hic incipit vers. 13. 64 *C.* πορευσόμεθα. 65 *Alex. O. Ald. C.* παιδαρίῳ. 66 *Alex.* ἔλθωμεν. 67 *Alex. O.* εἰς ἕνα τῶν. 68 *O.* καταλύσωμεν. *Alex. Ald. C.* αὐλισθῶμεν. 69 *Alex.* Γαβαᾶ. Καί. 70 *O. Ald.* καὶ ἀπῆλθον. *Alex.* καὶ ἀπῆλθον ἐν Γαβαᾶ. *C.* desunt. 71 *O.* ἔδυ γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος πλησίον τῆς Γαβαά. 72 αὐτοῖς *Alex.* deest. 73 *Alex.* τοῦ Βενιαμείν. *O. Ald. C.* τοῦ Βενιαμίν. 74 *Alex. O. Ald. C.* καὶ (*Alex. Ald.* deest) καταλῦσαι ἐν.

75 *Ald. C.* εἰσῆλθε καὶ ἐκάθισεν. 76 *Alex. Ald. C.* ἐστίν. 77 *Alex.* ὁ συνάγων. *O.* συναγαγών. 78 *Alex. O. Ald. C.* τὸν οἶκον τοῦ (τοῦ *Alex.* deest) καταλῦσαι. Καί. 79 *Alex. O. Ald. C.* εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν ἔργων. 80 *O.* ἑσπέρας ἐκ τοῦ ἀγροῦ, καί. *Alex. Ald. C.* ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας, καί. 81 ὁ *Alex.* deest 82 ἦν *Alex. O. Ald. C.* deest. 83 *Alex. O. Ald. C.* ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Sed αὐτοῦ *Alex.* & *O.* deest. 84 *Alex.* ἶδεν τόν. 85 *Alex. O. Ald. C.* τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν. 86 *O.* εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ. 87 *Alex. O. Ald. C.* Διαβαίνομεν. Sed *O.* ponit post Ἰουδαίας. 88 *Alex.* ἐκ. 89 *Alex.* τῆς Ἰούδα. *O.* τῆς Ἰουδαίας bis. 90 *O.* ἕως Ἱερουσαλὴμ, ἕως μηρῶν. *C.* ἕως μηρόν 91 *Alex.* ἕως ὄρους τοῦ Ἐφραίμ. 92 *Alex.* ἐγὼ δὲ ἐκεῖθεν εἰμι, καί. *O.* ἐκεῖθεν γάρ εἰμι ἐγώ, καί. *Ald* ἐγὼ ἐκεῖθεν εἰμὶ, καί. *C.* ἐκεῖθεν δὲ ἐγώ εἰμι, καί. 93 *Alex. O. Ald. C.* ἀποτρέχω· quod *O.* ponit ante ἐγώ. 94 *Alex. O. Ald. C.* ὑπάρχει. 95 *Alex.* καί γε. 96 *Alex. O. Ald. C.* ὑπάρχει. 97 *Alex. O. C.* μοί. *Ald.* ἐν ἐμοί. 98 *O. C.* δούλῃ. *Alex.* δούλῃ σου. 99 *Alex. O. C.* παιδαρίῳ. 100 *O.* καὶ τοῖς παισί σου. *Alex. Ald. C.* τοῖς δούλοις σου. 1 *O.* ἀπὸ παντός. 2 *Alex.* ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης, Εἰρήνη. *O.* ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης τῷ ξένῳ, Εἰρ. *Ald.* πρεσβύτης ἀνήρ, Εἰρ. 3 *O.* μόνον ἐπὶ τῇ. 4 *Alex. O. Ald. C.* μὴ καταλύσῃς. Καί. 5 *Alex. O. Ald. C.* εἰσήγαγεν. 6 *Alex. O. Ald. C.* τὴν οἰκίαν. 7 *Alex. O. Ald. C.* παρενέβαλε (*O.* παρέβαλε) τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ, καί. 8 αὐτοὶ *Alex. O. Ald. C.* deest. 9 *C.* ἐνίψαν. *Alex.* ἔνιψεν. 10 *Alex. O. Ald. C.* Αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ. 11 αὐτῶν *O.* deest.

ἰδοὺ [12] ἄνδρες τῆς πόλεως [13] υἱοὶ παρανόμων [14] ἐκύκλωσαν [15] τὴν οἰκίαν, [16] κρούοντες [17] ἐπὶ τὴν θύραν· καὶ [18] εἶπον πρὸς τὸν [19] ἄνδρα τὸν κύριον [20] τοῦ οἴκου τὸν πρεσβύτην, λέγοντες, [21] Ἐξένεγκε τὸν ἄνδρα [22] ὃς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. 23 Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς [23] ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος [24] τοῦ οἴκου, καὶ [25] εἶπε, Μὴ ἀδελφοί, μὴ κακοποιήσητε δὴ μετὰ τὸ [26] εἰσελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην. 24 [27] Ἴδε ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος, καὶ ἡ παλλακὴ [28] αὐτοῦ· [29] ἐξάξω αὐτάς, καὶ ταπεινώσατε αὐτάς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς [30] τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ [31] ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης. 25 Καὶ οὐκ [32] εὐδόκησαν οἱ ἄνδρες [33] τοῦ εἰσακοῦσαι αὐτοῦ. καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς [34] αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω. καὶ ἔγνωσαν αὐτήν, καὶ [35] ἐνέπαιζον [36] ἐν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα [37] ἕως τοπρωΐ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν [38] ὡς ἀνέβη τοπρωΐ. 26 Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ [39] πρὸς τὸν ὄρθρον, καὶ ἔπεσε παρὰ τὴν θύραν [40] τοῦ οἴκου [41] οὗ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ [42] ὁ ἀνήρ, ἕως οὗ [43] διέφαυσε. 27 Καὶ ἀνέστη ὁ [44] ἀνὴρ αὐτῆς τοπρωΐ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἐξῆλθε τοῦ [45] πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ [46] αὐτοῦ ἡ παλλακὴ πεπτωκυῖα [47] παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς [48] ἐπὶ τὸ πρόθυρον. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, [49] Ἀνάστα καὶ ἀπέλθωμεν· καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, [50] ὅτι ἦν νεκρά. καὶ [51] ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ [52] τὸν ὄνον, [53] καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 29 [54] Καὶ ἔλαβε τὴν [55] ῥομφαίαν, καὶ [56] ἐκράτησε τὴν παλλακὴν αὐτοῦ· καὶ ἐμέλισεν [57] αὐτὴν εἰς δώδεκα [58] μέλη, καὶ [59] ἀπέστειλεν αὐτὰ [60] ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. 30 Καὶ ἐγένετο πᾶς [61] ὁ βλέπων ἔλεγεν, [62] Οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑώραται ἀπὸ [63] ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ [64] ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης [65] ὡς αὐτή. [66] Θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς [67] βουλὴν ἐπ' αὐτήν, καὶ [68] λαλήσατε.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ [1] ἐξεκκλησιάσθη [2] ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεέ, καὶ [3] γῆ τοῦ Γαλαὰδ 2 πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά. Καὶ [4] ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶσαι αἱ φυλαὶ [5] τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ἐκκλησίᾳ [6] τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν [7] ἕλκοντες

---

12 *Alex.* οἱ ἄνδρες. 13 *C.* ἄνδρες υἱοί. 14 *Alex. O. Ald. C.* περιεκύκλωσαν. 15 *O.* τὸν οἶκον. 16 *O.* καὶ ἔκρουον. *Alex. Ald. C.* καὶ ἔκρουσαν. 17 ἐπὶ *Alex.* deest. 18 *O.* ἔλεγον. *Alex.* εἶπαν. 19 ἄνδρα *O.* deest. 20 *Alex. O. Ald. C.* τῆς οἰκίας. 21 *Alex. O. Ald. C.* Ἐξάγαγε. 22 *Alex. O. Ald. C.* τὸν εἰσελθόντα (*Alex.* ἐλθόντα) εἰς. 23 ὁ ἀνὴρ *O.* desunt. 24 *Alex. O. C.* τῆς οἰκίας. 25 *O.* εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ κύριος τῆς οἰκίας, Μηδαμῶς ἀδελφοὶ μὴ πονηρεύσησθε, καὶ μὴ ποιῆτε τὴν ἀδικίαν ταύτην μετὰ τό. *Ald.* εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδαμῶς μὴ πονηρεύσησθε μετὰ τό. *Alex.* & *C.* εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδαμῶς ἀδελφοί μου, (μου *Alex.* deest) μὴ πονηρεύσησθε (*Alex.* πονηρεύσησθαι δή) μετὰ τό. 26 *Alex.* εἰσεληλυθῆναι τόν. 27 *O.* Ἰδοὺ δὴ ἡ. *Alex. Ald. C.* Ἰδοὺ ἡ. 28 αὐτοῦ *C.* deest. 29 *O.* ἐξαγάγω δὴ αὐτάς. *Alex. Ald. C.* ἐξάξω δὴ αὐτάς. 30 *O.* ὡς ἂν ἀρέσκει ἐνώπιον ὑμῶν. 31 *O.* πρᾶγμα, 32 *Alex. O. Ald. C.* ἠθέλησαν. 33 *Alex. O. C.* ἀκοῦσαι. *Ald.* τοῦ ἀκοῦσαι. 34 αὐτοῦ *C.* deest. 35 *O. Ald. C.* ἐνέπαιξαν. *Alex.* ἐνέπεξαν. 36 *Alex. Ald.* αὐτῇ. *O. C.* αὐτήν. 37 ἕως τοπρωΐ *O.* desunt. *Alex.* habet ἕως πρωΐ. 38 *Alex. O. Ald. C.* ἅμα τῷ ἀναβαίνειν (*Ald. O.* ἀναβῆναι) τὸν ὄρθρον. Καί. 39 *O.* τῇ ὥρᾳ τῇ πρωϊνῇ, καί. *Ald.* τὸ πρὸς πρωΐ, καί. *Alex. C.* τὸ πρωΐ, καί. 40 *Alex. O. Ald. C.* τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου. 41 *Alex.* τοῦ ἀνδρὸς οὗ ἦν. 42 *Alex. O. Ald. C.* ὁ κύριος habent pro ὁ ἀνήρ· & ponunt ante αὐτῆς. 43 *O. Ald.* διεφώνησεν. 44 *Alex. O. Ald. C.* κύριος. 45 *Alex. O.* ἀπελθεῖν. *Ald. C.* ἀπελθεῖν εἰς. 46 αὐτοῦ *O. C.* ponunt post παλλακή. 47 *Alex. O. C.* παρὰ τὴν θύραν, καὶ αἱ. *Ald.* καὶ αἱ. 48 *O.* παρά. 49 *Alex. O. Ald. C.* Ἀνάστηθι. 50 *Alex. O. Ald. C.* αὐτῷ, ἀλλὰ τεθνήκει. (*C.* ἀπεθνήκει.) καί. 51 *Alex. O. Ald. C.* ἀνέλαβεν. 52 *Alex. O. Ald. C.* τὸ ὑποζύγιον, καί. 53 *Alex. O. Ald. C.* καὶ ἀνέστη ὁ ἀνήρ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς. 54 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ εἰσῆλθεν (*Alex.* ἦλθεν) εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε. 55 *Alex. O. Ald. C.* μάχαιραν. 56 *Alex. O. Ald. C.* ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς. 57 *Alex. Ald. C.* αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα. 58 *Alex. O. Ald. C.* μερίδας. 59 *Alex. O. C.* ἐξαπέστειλεν αὐτάς. 60 *Alex.* εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. *O. Ald. C.* εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραήλ. 61 *Alex. O. Ald. C.* ὁ ὁρῶν. 62 *Alex. O. Ald. C.* Οὔτε ἐγενήθη (*O.* ἐγένετο) οὔτε ὤφθη οὕτως ἀπό. 63 *O.* ἡμερῶν. 64 *Ald.* ἐκ τῆς Αἰγύπτου. *Alex. O.* ἐξ Αἰγύπτου. 65 ὡς αὐτὴ *O. Ald. C.* desunt. 66 *Alex. O. Ald.* καὶ (*Alex.* * Καὶ) ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οὓς (*Alex.* οἷς) ἐξαπέστειλε λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα (*Ald.* ἄνδρα non habet) Ἰσραήλ, Εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο [hic addunt *Alex.* & *O.* ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς (τῆς *Alex.* deest) ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραήλ, (*Alex.* addit ἐξ Αἰγύπτου) ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης] θέσθε αὐτοῖς (*Alex.* θέσθαι δὴ ἑαυτοῖς. *Ald.* θέσθε δὴ ἑαυτοῖς.) *C.* θέσθε δὴ ἑαυτοῖς. 67 *Alex.* βουλὴν περὶ αὐτῆς, καί. *O.* περὶ αὐτῆς, καί. *Ald. C.* περὶ αὐτῆς βουλήν, καί. 68 *Alex.* λαλήσατε. *O.* λαλήσατε ταῦτα.

Cap. 20. 1 *Mſ. Ox.* & *Ald. ed.* ἐξεκκλησιάσθησαν. 2 *Mſ. Alex.* πᾶσα ἡ. 3 *Alex.* γῆ Γαλαάδ. *O.* ἡ γῆ Γαλαάδ. *Ald.* ἐν γῇ Γ. *C.* γῆς Γ. 4 *O.* ἔστησαν ἐναντίον κυρίου πᾶς ὁ λαός, πᾶσαι. *Alex. Ald. C.* ἔστη τὸ κλίμα (*Alex.* κλεῖμα) παντὸς τοῦ λαοῦ, πᾶσαι. (*Alex.* καὶ πᾶσαι.) 5 *Alex.* Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. 6 *O.* ὁ λαὸς τοῦ. 7 *Alex. O. Ald. C.* σπωμένων.

3 ῥομφαίαν. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν, ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [8] εἰς Μασσηφά. καὶ [9] ἐλθόντες εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, [10] Λαλήσατε, πῶς ἐγένετο ἡ [11] πονηρία αὕτη;

4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευΐτης, ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς [12] φονευθείσης, * καὶ εἶπεν, [13] Εἰς Γαβαὰ τῆς Βενιαμὶν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ [14] παλλακή μου [15] τοῦ [16] αὐλισθῆναι.

5 Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες [17] τῆς Γαβαὰ, καὶ [18] ἐκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ [19] ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτός· [20] ἐμὲ ἠθέλησαν [21] φονεῦσαι, καὶ τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν, [22] καὶ ἀπέθανε.

6 Καὶ [23] ἐκράτησα τὴν παλλακήν μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν, καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας [24] υἱῶν Ἰσραήλ· ὅτι ἐποίησαν 7 [25] ζέμα καὶ ἀπόπλωμα ἐν Ἰσραήλ. Ἰδοὺ πάντες [26] ὑμεῖς υἱοὶ Ἰσραὴλ, δότε [27] ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλὴν [28] ἐκεῖ.

8 Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς, [29] λέγοντες, Οὐκ [30] ἀπελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς [31] σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ [32] ἐπιστρέψομεν ἀνὴρ εἰς τὸν [33] οἶκον αὐτοῦ.

9 Καὶ νῦν [34] τοῦτο τὸ ῥῆμα, [35] ὃ ποιηθήσεται τῇ Γαβαᾷ· ἀναβησόμεθα ἐπ' 10 αὐτὴν ἐν κλήρῳ. [36] Πλὴν ληψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν [37] εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις, [38] λαβεῖν ἐπισιτισμὸν [39] τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς Γαβαὰ [40] Βενιαμὶν, [41] ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπλωμα, ὃ ἐποίησεν ἐν Ἰσραήλ.

11 Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ [42] Ἰσραὴλ [43] εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς.

12 Καὶ [44] ἀπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ ἄνδρας ἐν πάσῃ [45] φυλῇ Βενιαμὶν, λέγοντες, Τίς ἡ [46] πονηρία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν;

13 Καὶ νῦν δότε τοὺς ἄνδρας [47] υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν [48] Γαβαὰ, καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς, καὶ [49] ἐκκαθαριοῦμεν πονηρίαν ἀπὸ Ἰσραήλ. καὶ οὐκ [50] εὐδόκησαν [51] οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν [52] αὐτῶν [53] υἱῶν Ἰσραήλ.

14 Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν [54] ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς Γαβαὰ ἐξελθεῖν [55] εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Ἰσραήλ.

15 Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [56] ἀπὸ τῶν [57] πόλεων [58] εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες [59] ἀνὴρ ἕλκων ῥομφαίαν, [60] ἐκτὸς τῶν 16 [61] οἰκούντων τὴν Γαβαὰ, [62] Οἱ ἐπεσκέπησαν ἑπτακόσιοι [63] ἄνδρες ἐκλεκτοὶ [64] ἐκ παντὸς λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι. πάντες οὗτοι σφενδονῆται [65] ἐν λίθοις πρὸς τρίχα, καὶ [66] οὐκ ἐξαμαρτάνοντες.

17 Καὶ [67] ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν [68] ἐκτὸς [69] τοῦ Βενιαμὶν, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν [70] ἑλκόντων ῥομφαίαν· πάντες οὗτοι 18 ἄνδρες [71] παρατάξεως. Καὶ [72] ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθὴλ, καὶ [73] ἠρώτησαν ἐν τῷ

---

8 Alex. πρὸς κύριον εἰς. 9 ἐλθόντες Alex. O. Ald. C. deest. 10 O. Ἀπαγγείλατε. 11 Alex. O. Ald. C. κακία. 12 Alex. O. Ald. C. πεφονευμένης. * Francof. hic incip. vers. 4. 13 O. Ἐν. 14 Alex. γυνή. 15 τοῦ Alex. deest. 16 Alex. O. Ald. C. καταλῦσαι. 17 O. οἱ ἐν Γαβαά. Alex. Ald. οἱ παρὰ τῆς Γ. C. οἱ τῆς Γ. 18 Alex. O. Ald. C. περιεκύκλωσαν. 19 ἐπὶ Alex. O. C. deest. 20 Alex. O. Ald. C. καὶ ἐμέ. 21 Alex. O. Ald. C. ἀποκτεῖναι. 22 O. καὶ ἐξέπαιξαν αὐτῇ καὶ ἀπέθανε. Alex. Ald. C. καὶ ἐνέπαιξαν (Alex. ἐνέπεξαν) αὐτῇ (Ald. αὐτῇ deest) καὶ ἀπέθανεν. 23 Alex. O. Ald. C. ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς μου. 24 υἱῶν Alex. O. Ald. C. deest. 25 Alex. O. Ald. C. ἀφροσύνην ἐν Ἰσρ. (Alex. τῷ Ἰσρ.) 26 Alex. οἱ υἱοί. 27 O. αὐτοῖς ὑμῖν λόγον. Alex. Ald. C. αὐτοῖς λ. 28 ἐκεῖ O. Ald. deest. Alex. C. ὧδε. 29 Alex. O. C. λέγων. 30 Alex. O. Ald. C. εἰσελευσόμεθα. 31 Alex. τὸ σκήνωμα. O. οἶκον. 32 O. Ald. C. ἐκκλινοῦμεν. Alex. ἐκκλεινοῦμεν. 33 O. σκήνωμα. 34 O. οὗτος αὐτὸς ὁ λόγος. 35 O. ὃν ποιήσομεν. Ald. ποιήσομεν. Alex. C. ὃ ποιήσομεν. 36 O. C. Καὶ ληψόμεθα. Alex. Καὶ λημψόμεθα. 37 O. πάσαις ταῖς φυλαῖς, & ponit post μυρίοις. Alex. C. ταῖς πάσαις φυλαῖς. 38 O. καὶ λήψονται ἐπισιτισμόν. 39 Alex. O. Ald. C. τῷ λαῷ, ἐπιτελέσαι τοῖς εἰσπορευομένοις (sed Alex. & O. ponunt ἐπιτελέσαι post εἰσπορευομένοις) εἰς τὴν (Alex. O. C. τῇ) Γαβαά. 40 Alex. τοῦ Βενιαμείν. 41 Alex. O. Ald. C. κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἣν ἐποίησεν (Alex. O. Ald. ἐποίησαν) ἐν (O. ἐν υἱοῖς) Ἰσραήλ. 42 Ἰσραὴλ O. C. deest. 43 Alex. ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀνὴρ εἷς, ἐρχόμενοι. Καί. O. ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν. Καί. Ald. εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς ἐκ τῶν πόλεων ἐρχόμενοι· Καί. C. addit post εἷς, ἐρχόμενοι. 44 Alex. O. Ald. C. ἐξαπέστειλαν. 45 O. φυλακῇ. 46 Alex. O. Ald. C. κακία. 47 Alex. O. Ald. C. τοὺς ἀσεβεῖς τούς. 48 O. Γαβαά, τοὺς υἱοὺς παρανόμων, καί. Alex. Ald. Γαβαὰ, τοὺς υἱοὺς Βελίαλ, (Alex. Βελιάμ,) καί. 49 Alex. O. Ald. C. ἐξαροῦμεν κακίαν ἀπὸ (Alex. Ald. C. ἐξ) Ἰσραήλ. 50 O. Ald. C. ἠθέλησαν. Alex. ἤκουσαν. 51 Alex. εἰσακοῦσαι υἱοὶ Βενιαμεὶν τῆς. C. Βενιαμὶν εἰσακούειν τ. O. Ald. οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰσακοῦσαι τῆς. 52 αὐτῶν C. deest. 53 Alex. τῶν υἱῶν. 54 Alex. O. Ald. C. ἐκ τῶν. 55 Alex. τοῦ πολεμῆσαι μετ' αὐτῶν Ἰσρ. O. C. καὶ (C. τοῦ) πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν Ἰσρ. 56 Alex. O. Ald. C. ἐκ τῶν. 57 O. πόλεων αὐτῶν εἰκ. 58 Alex. O. Ald. C. εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες. 59 Alex. O. Ald. C. ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν. 60 O. Ald. C. χωρίς. Alex. χωρείς. 61 Alex. κατοικούντων. 62 Alex. Οὗτοι ἐπεσκέπησαν. O. Οὗτοι δὲ ἐπεσκ. C. Οὗτοι οἱ ἐπεσκ. 63 O. C. ἄνδρες νεανίσκοι ἐκλεκτοί. Alex. ἄνδρες ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι. 64 ἐκ παντὸς λαοῦ Alex. O. desunt. 65 Alex. O. Ald. C. βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα. 66 Alex. O. Ald. C. οὐ διαμαρτάνοντες. 67 Alex. O. Ald. C. πᾶς ἀνήρ. 68 O. Ald. C. χωρίς. Alex. χωρείς. 69 Alex. O. Ald. C. τῶν υἱῶν Βενιαμίν. (Alex. Βενιαμείν.) 70 Alex. O. Ald. C. σπωμένων. 71 Alex. ἐπολεμισαί. Καί. O. Ald. C. πολεμισαί. Καί. 72 O. ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καί. 73 Alex. O. Ald. C. ἐπηρώτησαν.

θεῷ· καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν [74] ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν; καὶ εἶπε κύριος, Ἰούδας [75] ἐν ἀρχῇ ἀναβήσεται ἀφηγούμενος. **19** Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ [76] Ἰσραὴλ τοπρωΐ, καὶ παρενέβαλον **20** ἐπὶ [77] Γαβαά. Καὶ [78] ἐξῆλθον [79] πᾶς ἀνὴρ [80] Ἰσραὴλ [81] εἰς παράταξιν πρὸς Βενιαμίν, [82] καὶ συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γαβαά. **21** Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν [83] ἀπὸ τῆς Γαβαά, καὶ [84] διέφθειραν ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν **22** [85] γῆν. Καὶ [86] ἐνίσχυσαν [87] ἀνὴρ Ἰσραήλ, καὶ [88] προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ [89] ὅπου συνῆψαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ **23** πρώτῃ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας, καὶ [90] ἠρώτησαν ἐν κυρίῳ, λέγοντες, Εἰ [91] προσθῶμεν [92] ἐγγίσαι εἰς παράταξιν [93] πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν [94] ἀδελφοὺς ἡμῶν; καὶ εἶπε [95] κύριος, **24** Ἀνάβητε πρὸς [96] αὐτούς. Καὶ [97] προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς [98] υἱοὺς [99] Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ. **25** Καὶ [100] ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς [1] συνάντησιν [2] αὐτοῖς [3] ἀπὸ τῆς Γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ [4] διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτι ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν· **26** [5] πάντες οὗτοι ἕλκοντες ῥομφαίαν. Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [6] καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ [7] ἦλθον εἰς Βαιθήλ· καὶ ἔκλαυσαν, [8] καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ [9] ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [10] ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀνήνεγκαν [11] ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας **27** Ἐνώπιον κυρίου, [12] ὅτι ἐκεῖ [13] κιβωτὸς διαθήκης κυρίου [14] τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις [15] ἐ- **28** κείναις, Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ [16] Ἀαρὼν παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. [17] καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ, [18] λέγοντες, Εἰ προσθῶμεν [19] ἔτι ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς [20] Βενιαμὶν [21] ἀδελφοὺς ἡμῶν; [22] καὶ εἶπε κύριος, Ἀνάβητε, [23] αὔριον δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ὑ- **29** μῶν. Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔνεδρα **30** [24] τῇ Γαβαὰ κύκλῳ. [25] Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [26] πρὸς υἱοὺς [27] Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ [28] συνῆψαν πρὸς [29] τὴν **31** Γαβαὰ [30] ὡς ἅπαξ [31] καὶ ἅπαξ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς [32] συνάντησιν τοῦ λαοῦ, καὶ [33] ἐξεκενώθησαν ἐκ τῆς πόλεως, [34] καὶ

---

74 *Alex. O. Ald. C.* ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν (*Alex. O.* υἱῶν deest) Βενιαμίν. (*Alex.* Βενιαμείν.) 75 ἐν ἀρχῇ *Alex. O. Ald. C.* desunt. 76 *Alex.* Ἰσραήλ, καί. 77 *Alex.* τὴν Γαβαά. 78 *Alex. O. Ald.* ἐξῆλθεν. 79 πᾶς *C.* deest. *Alex.* deest, ut & ἀνήρ. 80 Ἰσραὴλ *O.* deest. 81 *Alex.* καὶ πᾶς ἀνὴρ εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμείν. *O. Ald. C.* εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμίν. 82 *Alex.* καὶ παρετάξατο μετ' αὐτῶν εἰς πόλεμον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τὴν Γαβαά. *O.* πρὸς τὴν Γαβαά. *Ald. C.* καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Γαβαά. 83 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τῆς πόλεως, καί. 84 *Alex.* διέφθειραν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Ἰσραὴλ δύο. 85 *O.* γῆν σπωμένων ῥομφαίαν. Καί. 86 *Alex.* ἐνίσχυσεν. *O.* καλεκρατίσθη. 87 *Ald.* πᾶς ἀνήρ. *C.* ὁ λαὸς ἀνήρ. 88 *Alex. O. Ald. C.* προσέθεντο παρατάξασθαι (*Alex.* παρατάξαι) πόλεμον ἐν τῷ. 89 *Alex. O. Ald. C.* ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ (*O.* ἐκεῖ deest.) ἐν τῇ. 90 *Alex. O. Ald. C.* ἐπηρώτησαν. 91 *Alex. C.* προσθῶ. *Ald.* προσθῶ ἔτι. 92 *O.* προσελθεῖν εἰς πόλεμον. *Alex. Ald. C.* προσεγγίσαι εἰς πόλεμον. 93 *Alex. O. Ald.* μετὰ Βενιαμίν. (*Alex.* Βενιαμείν.) *C.* μετὰ υἱῶν Βενιαμίν. 94 *O.* τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. *Alex. Ald. C.* τοῦ ἀδελφοῦ μου. 95 *Alex* ὁ κύριος. 96 *Alex. O. Ald. C.* αὐτόν. 97 *Alex. Ald. C.* προσήλθοσαν. 98 υἱοὺς *Alex. O.* deest. 99 *Alex.* Βενιαμείν. 100 *Alex. O. Ald. C.* ἐξῆλθε Βενιαμίν. (*Alex.* -είν.) 1 *Alex. O. Ald. C.* ἀπάντησιν. 2 *O.* αὐτῷ. *Alex. C.* αὐτῶν. 3 *Alex.* ἐκ τῆς. 4 *Alex.* διέφθειρεν ἐκ τοῦ λαοῦ ὀκτωκαίδεκα. *O. Ald. C.* διέφθειραν (*O.* -ρεν) ἔτι ἐκ τοῦ λαοῦ (sed *Ald.* ponit ἔτι post λαοῦ) ὀκτωκαίδεκα. 5 *Alex.* πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι * ἐσπασμένοι ῥομφαίαν. *O.* πάντων τῶν σπωμένων ῥομφαίαν. *Ald. C.* πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι ῥομφ. 6 καὶ πᾶς ὁ λαὸς *O.* desunt. 7 *Alex. Ald. C.* ἤλθοσαν. 8 καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ *O.* desunt. *Ald.* non habet ἐκεῖ. 9 *O.* ἐναντίον. *Alex. Ald. C.* ἔναντι. 10 ἕως ἑσπέρας. *O. Ald.* desunt. 11 *O.* ὁλοκαυτώματα κυρίου σωτηρίου Ἔναντι κυρίου. *Alex. Ald. C.* ὁλοκαύτωμα σωτηρίου Ἔναντι κ. 12 *Alex. O.* καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ, καὶ ἐκεῖ. *Ald. C.* καὶ ἐκεῖ. 13 *Alex.* ἡ κιβωτός. 14 τοῦ θεοῦ *Alex. O. C.* desunt. 15 *Alex.* ἐκείναις, * λέγων, Εἰ προσθῶ ἔτι. 16 *O.* Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως παρεστηκώς. 17 h. v. ad κυρίῳ *O. C.* desunt. 18 *O.* καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Ἱνατί κύριε ἐγενήθη ὁ θυμός σου, καὶ ἡ ὀργὴ αὕτη ἐν Ἰσραήλ, ἡμεῖς δὲ ἐξήλθομεν ἐξᾶραι τοὺς ποιήσαντας τὴν ἀσέβειαν ταύτην, καὶ ἰδοὺ ἐφύγομεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν δεύτερον τοῦτον, καὶ νῦν εἰ προσθῶμεν. *Ald.* λέγοντες, Εἰ προσθῶ. *C.* λέγων, Εἰ προσθήσω. 19 *O.* τοῦ πολεμεῖν ἔτι τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν. *Alex. Ald. C.* ἔτι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν B. 20 *Alex.* Βενιαμείν. 21 *O.* τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. *Alex. Ald. C.* τοῦ ἀδελφοῦ μου. 22 *O.* ἢ ἐπισχῶμεν, καὶ εἶπε. *Alex. Ald. C.* ἢ κοπάσω, καὶ εἶπε. 23 *Alex. O. Ald. C.* καὶ (*O.* ὅτι. *Alex.* ὅτι αὔριον) παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ [τῇ deest *Alex.*] χειρὶ ὑμῶν. [*Alex.* & *C.* σου.] Καί. 24 *Alex. O. C.* ἐν τῇ. 25 *Alex.* Καὶ ἔταξεν Ἰσραήλ. 26 *O.* ἐπὶ τοὺς υἱούς. *Alex. Ald. C.* πρὸς τόν. 27 *Alex.* Βενιαμείν. 28 *Alex. O. Ald. C.* παρετάξαντο. 29 τὴν deest *Alex.* 30 *Alex. O. C.* καθώς. 31 *O.* καὶ δίς. Καί. 32 *Alex. O. Ald. C.* ἀπάντησιν. 33 *Alex. O. Ald. C.* ἐξειλκύσθησαν. 34 *O.* καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ χιλίους ἄνδρας εἰς τὴν ὁδόν, καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες, Πορεύεσθε πρὸς τὸν ἐπὶ τὸ ἔνεδρον τόπον, καὶ ἔσται ὅταν ἐκπορεύονται ἐκ τῆς πόλεως ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ, καὶ ἀρεῖτε πυρσὸν εἰς ὕψος, καὶ ἐπιστρέψομεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐγκόψομεν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἤρξαντο τύπτειν τοῦ λαοῦ καθὼς ἅπαξ. *Alex. Ald. C.* καὶ ἤρξαντο τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ τραυματίας καθὼς ἅπαξ.

ἤρξαν-

ἤρξαντο πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τραυματίας ὡς ἅπαξ [35] καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, [36] ἥ ἐστι μία ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθὴλ, καὶ [37] μία εἰς Γαβαὰ [38] ἐν ἀγρῷ, [39] ὡς τριάκοντα ἄνδρας **32** [40] ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν, [41] Πίπτουσιν [42] ἐνώπιον ἡμῶν [43] ὡς τὸ πρῶτον. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν, Φύγωμεν, [44] καὶ ἐκκενώσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὰς **33** ὁδούς. [45] καὶ ἐποίησαν οὕτω. Καὶ πᾶς [46] ἀνὴρ ἀνέστη [47] ἐκ τοῦ τόπου [48] αὐτῶν, [49] καὶ [50] συνῆψαν ἐν [51] Βάαλ Θαμάρ. καὶ [52] τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπήρχετο ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπὸ [53] Μαραγαβέ. **34** [54] Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας [55] Γαβαὰ δέκα [56] χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς [57] Ἰσραήλ· * καὶ [58] παράταξις βαρεῖα. καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὅτι [59] φθάνει **35** ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία. Καὶ [60] ἐπάταξε κύριος τὸν Βενιαμὶν [61] ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [62] ἐκ τοῦ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας· πάντες οὗτοι [63] εἷλκον ῥομ-**36**φαίαν. Καὶ [64] εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι [65] ἐπλήγησαν. καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν [66] τόπον, ὅτι ἤλπισαν [67] πρὸς τὸ ἔνεδρον ὃ [68] ἔθηκαν [69] ἐπὶ τῇ Γαβαᾷ. **37** [70] Καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς ὑποχωρῆσαι, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκινήθη· καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν Γαβαὰ, καὶ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ ἐπάταξαν [71] τὴν πόλιν ἐν **38** στόματι ῥομφαίας. [72] Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ [73] μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ ἀπὸ τῆς πό-**39**λεως. [74] Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι προκατελάβετο τὸ ἔνεδρον τὴν Γαβαὰ, καὶ ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει· καὶ Βενιαμὶν [75] ἤρξατο πατάσσειν τραυματίας ἐν [76] ἀνδράσιν Ἰσραὴλ [77] ὡς τριάκοντα ἄνδρας· [78] ὅτι εἶπαν, [79] Πάλιν πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ **40** παράταξις ἡ πρώτη. [80] Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ τῆς πόλεως [81] ὡς στύλος καπνοῦ. καὶ ἐπέβλεψε Βενιαμὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ [82] ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως [83] ἕως **41** οὐρανοῦ. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ [84] ἐπέστρεψε· καὶ [85] ἔσπευσαν ἄνδρες Βενιαμὶν, [86] ὅτι εἶδον ὅτι **42** [87] συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ πονηρία. Καὶ [88] ἐπέβλεψαν ἐνώπιον [89] υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, [90] καὶ ἔφυγον· καὶ [91] ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτοὺς, [92] καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων [93] διέφθειρον [94] αὐτοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν.

---

35 *O.* καὶ δὶς ἐν. 36 *O.* καί. *C.* ὤν. 37 *Alex. O. Ald. C.* μία ἀναβαίνουσα εἰς. 38 ἐν ἀγρῷ *C.* desunt. *Alex.* ἐν τῷ ἀγρῷ. 39 *Alex. O. Ald. C.* ὡσεί. 40 *Alex.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 41 *Alex.* * Προκόπτουσιν. *O.* Τετρόπωνται. *Ald. C.* προσκόπτονται. 42 *O.* ἔμπροσθεν. 43 *O.* καθὼς τὸ πρότερον. *Alex. Ald. C.* καθὼς ἔμπροσθεν. 44 *O.* ἐξελκύσαι αὐτὸν ἀπό. *Alex. Ald. C.* καὶ ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ. 45 καὶ ἐποίησαν οὕτω *Alex. O. C.* desunt. 46 *Alex. O. C.* ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀνέστη. 47 *O.* ἀπὸ τοῦ. 48 *Alex. O. Ald. C.* αὐτοῦ. 49 *Alex.* * ἐν Βαὰλ Θαμάρ. 50 *O. Ald. C.* παρετάξαντο. 51 *O.* Βαβαδ Θαμά. Καί. 52 *O.* τὰ ἔνεδρα υἱοὶ Ἰσραὴλ προσῆγον ἐξαναστάντα ἀπὸ τῶν ὄπισθεν αὐτῶν ἀπό. *Alex. Ald. C.* τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπάλαιεν (*Ald.* ἐξεπάλαιεν) ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπό. 53 *Alex. O. Ald. C.* δυσμῶν τῆς Γαβαά. 54 Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ *O.* desunt. *Alex. Ald. C.* pro ἦλθον habent παρεγένοντο. 55 *Alex.* τῆς Γαβαά. 56 *O.* χιλιάδας. 57 *O.* Ἰσραὴλ ἐξαίφνης· καί. * *Francof.* hic incipit verſ. 35. 58 *Alex. O. Ald. C.* ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη. καί. 59 *Alex.* ἀφῆπται αὐτῶν ἡ. *O.* ἐφῆπται αὐτῶν ἡ. *Ald. C.* ἀφῆπται ἐπ' αὐτοὺς ἡ. 60 *Alex. O. Ald. C.* ἐτρόπωσε. 61 *Alex. O. Ald. C.* κατὰ πρόσωπον Ἰσρ. 62 *Alex. O. Ald. C.* ἐν τῷ Βενιαμίν. (*Alex* Βενιαμείν.) 63 *Alex. O. Ald. C.* σπώμενοι. 64 *Alex.* εἶδεν Βενιαμείν. *O.* ἴδεν Βενιαμίν. *Ald.* εἶδον Β. 65 *Alex. O. Ald.* τετρόπωται. *C.* τετρόπωνται. 66 τόπον *O. C.* ponunt ante τῷ. 67 *Alex. O. Ald. C.* ἐπί. 68 *Alex. O. Ald. C.* ἔταξαν. 69 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς τήν. 70 *O.* Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε, καὶ ἔκοψαν τοὺς καταβαίνοντας, καὶ ἐξεχύθη ἐπὶ Γαβαὰ τὸ ἔνεδρον. *Ald. C.* Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε, καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν (*Ald.* τῇ) Γαβαὰ, καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον. *Alex.* Καὶ τὸ ἔνεδρον ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν Γαβαὰ, καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησεν, καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν Γαβαὰ, καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον. 71 *Ald.* τὴν πόλιν ὅλην. *Alex. C.* ὅλην τὴν πόλιν. 72 *O.* Τὸ δὲ σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ἰσ. *Alex. Ald. C.* Καὶ ἡ συνταγὴ ἦν ἀνὴρ (*Alex. C.* ἀνδρὶ) Ἰσραήλ. 73 *O.* πρὸς τὸ ἔνεδρον τοῦ καταρθῆναι πυρσὸν ἐκ τῆς π. *Alex. Ald.* & *C.* πρὸς τὸ ἔνεδρον μάχαιρα τοῦ ἀνενέγκαι αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ ἀπὸ [*Alex.* deeſt ἀπὸ] τῆς πόλεως. 74 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ ἀνέστρεψαν [*Alex. Ald.* -ψεν] ἀνὴρ [*O.* ἄνδρες] Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ [*O.* ὁ δὲ] Βενιαμίν. [*Alex.* -είν.] 75 *O.* ἤρξατο τύπτειν. *Alex. Ald. C.* ἤρξατο τοῦ τύπτειν. 76 *O.* τῷ Ἰσραήλ. *Alex. Ald. C.* τῷ ἀνδρὶ Ἰσρ. 77 *Alex. O. Ald.* ὡσεί. 78 *O.* καὶ εἶπον. 79 *O.* Τετροπωμένος τροποῦται παρ' ἡμῶν καθὼς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἔμπροσθεν. Καί. *Alex. Ald. C.* Πλὴν τροπούμενος [*Alex.* τροπούμενος] τροποῦται αὐτὸς [*Alex. Ald.* αὐτὸς deeſt] ἐναντίον ἡμῶν καθὼς ὁ πόλεμος ὁ [*Alex.* ὁ deeſt. *Ald.* ὁ πόλεμος ὁ desunt] ἔμπροσθεν. Καί. 80 *Alex. O. C.* Καὶ ὁ πυρσὸς [*Alex.* πύργος] ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς. *Ald.* etiam pro ἐπὶ τῆς habet ἐκ τῆς. 81 *O.* ὡσεί. *Alex. Ald. C.* deeſt. 82 *O.* ἴδεν ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν ἕως. 83 *Alex.* εἰς τὸν οὐρανόν. 84 *O.* εἶδε τὴν ἄρσιν τοῦ πυρὸς, καὶ ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Βενιαμίν· καί. *Ald.* ἀνέστρεψεν· καὶ· & habet ἰδοὺ ante ἀνήρ. *Alex. C.* ἀπέστρεψε· καί. 85 *Alex. O. Ald. C.* ἔσπευσεν ἀνὴρ Βενιαμίν. [*Alex.* -είν.] 86 *Alex.* καὶ ἴδεν ὅτι. *O.* καὶ ἐπέστρεψε καὶ εἶδεν ὅτι. *Ald.* καὶ εἶδον ὅτι. *C.* καὶ εἶδεν ὅτι. 87 *Alex.* ἧπται αὐτοῦ ἡ * κακακία. Καί. *O. Ald. C.* ἧπται αὐτοῦ ἡ κακία. Καί. 88 *Alex.* ἔκλεισαν. *O. C.* ἔκλινεν. *Ald.* ἔκλιναν. 89 υἱῶν *O.* deeſt. *Alex. Ald. C.* ἀνδρός. 90 καὶ ἔφυγον *O. Ald. C.* desunt. 91 *Alex. O. Ald. C.* ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν. [*Ald.* ἐπ' αὐτούς.] 92 καὶ οἱ uſque ad fin: verſ. *O.* desunt. 93 *Alex.* διέφθειραν. 94 *Alex. Ald. C.* αὐτόν.

43 Καὶ [95] κατέκοψαν τὸν Βενιαμὶν, [96] καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν [97] ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ [98] ἕως ἀπέναντι [99] Γαβαὰ [100] πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου.

44 Καὶ [1] ἔπεσον [2] ἀπὸ Βενιαμὶν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν· [3] οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες [4] δυνάμεως.

45 Καὶ [5] ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν [6] τοῦ Ῥεμμών. καὶ ἐκαλαμήσαντο [7] ἐξ αὐτῶν [8] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [9] πεντακισχιλίους ἄνδρας. καὶ [10] κατέβησαν ὀπίσω [11] αὐτῶν [12] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως [13] Γεδὰν, καὶ ἐπάταξαν ἐξ [14] αὐτῶν [15] δισχιλίους ἄνδρας.

46 Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες [16] ἀπὸ Βενιαμὶν, [17] εἰκοσιπέντε χιλιάδες [18] ἀνδρῶν ἑλκόντων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· [19] οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες [20] δυνάμεως.

47 Καὶ [21] ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν [22] τοῦ Ῥεμμὼν ἑξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν [23] ἐν πέτρᾳ Ῥεμμὼν [24] τέσσαρας μῆνας.

48 Καὶ [25] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [26] ἐπέστρεψαν πρὸς υἱοὺς [27] Βενιαμὶν, καὶ [28] ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ πόλεως [29] Μεθλὰ καὶ ἕως [30] κτήνους, [31] καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς πάσας τὰς [32] πόλεις· καὶ τὰς πόλεις [33] τὰς εὑρεθείσας [34] ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

Κεφ. κα'. 21.

1 Καὶ [1] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [2] ὤμοσαν ἐν [3] Μασσηφὰθ, [4] λέγοντες, [5] Ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμὶν εἰς γυναῖκα.

2 Καὶ [6] ἦλθεν ὁ λαὸς [7] εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἐκάθισαν [8] ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ [9] ἦραν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν [10] κλαυθμὸν μέγαν,

3 Καὶ εἶπαν, [11] Εἰς τί κύριε Θεὲ Ἰσραὴλ ἐγενήθη [12] αὕτη, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον [13] ἀπὸ Ἰσραὴλ φυλὴν [14] μίαν;

4 Καὶ ἐγένετο [15] τῇ ἐπαύριον, καὶ [16] ὤρθρισεν ὁ λαὸς, καὶ [17] ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ [18] ἀνήνεγκαν [19] ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας.

5 Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, Τίς [20] οὐκ ἀνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ [21] ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ πρὸς κύριον; [22] ὅτι ὁ ὅρκος μέγας [23] ἦν [24] τοῖς οὐκ ἀναβεβηκόσι πρὸς κύριον εἰς [25] Μασσηφὰθ, [26] λέγοντες, Θανάτῳ [27] θανατωθήσεται.

6 Καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [28] περὶ Βενιαμὶν ἀδελφὸν αὐτῶν, καὶ εἶπαν, [29] Ἐξεκόπη σήμερον φυλὴ μία [30] ἀπὸ Ἰσραήλ.

7 Τί [31] ποιήσωμεν [32] αὐτοῖς [33] τοῖς περισσοῖς τοῖς [34] ἀπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας; * [35] καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν [36] ἐν κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς [37] γυναῖκας.

---

95 *Alex. O.* ἔκοψαν. *Ald. C.* κατέκοψαν. 96 *Alex.* καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, καὶ κατέπαυσεν αὐτὸν ἐξεναντίας τῆς Γαβαά. *O.* καὶ κατέπαυσαν αὐτὸν καταπαύσει καὶ κατέτρεχον αὐτῷ ἐξεναντίας Γαβαά. 97 ἀπὸ Νουὰ *C.* desunt. 98 *C.* καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐναντίας Γαβαά. 99 *Ald.* Γαβαα, καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐξεναντίας τῆς Γαβαά. 100 *Alex. O. C.* ἀπὸ ἀνατολῶν. 1 *Alex.* ἔπεσαν. 2 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ τοῦ Βενιαμίν. (*Alex.* -είν.) 3 *Alex.* σὺν πᾶσιν τούτοις ἄνδρες. *O.* καὶ ρ' ἄνδρες πάντες. *C.* σύμπαντες. 4 *Alex. O. Ald. C.* δυνατοί. 5 *O. C.* ἐξέκλιναν καὶ ἔφευγον. *Alex.* ἐξέκλειναν καὶ ἔφυγον. 6 *Alex.* τήν. 7 *O.* αὐτούς. *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 8 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ *Alex.* desunt. 9 *Alex. O. Ald. C.* ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν καί. 10 *Alex. O. Ald. C.* προσεκολλήθησαν. 11 *Alex. C.* αὐτοῦ. 12 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ *O. Ald. C.* desunt. 13 *Alex.* Γαλαάδ. *O.* Γαλάδ. *Ald. C.* Γαδαάμ. 14 *Ald. C.* αὐτοῦ. 15 *O.* χιλίους. 16 *O.* ἐν τῷ Ἰσραὴλ υἱοὶ Βενιαμίν. *Alex. Ald. C.* ἐν τῷ Β. 17 *Alex.* εἴκοσι καὶ πέντε. 18 *O.* καὶ ρ' ἄνδρες σπώμενοι ῥομφαίαν. *Alex. Ald. C.* ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν. 19 *Alex. O.* σὺν πᾶσι τούτοις ἄνδρες. 20 *Alex. O. C.* δυνατοί. 21 *Alex.* ἐξέκλειναν, καί. *O. C.* ἐξέκλιναν, καί. *Ald.* ἐξέκλιναν οἱ λοιποί, καί. 22 *Alex.* τὴν Ῥεμμών. 23 *Alex.* ἐν τῇ πέτρᾳ. 24 *Alex. O. Ald. C.* τετράμηνον. Καί. 25 *O.* οἱ ἄνδρες Ἰσραήλ. *Alex. Ald. C.* ἀνὴρ Ἰσρ. 26 *Alex.* ἀπέκλεισεν τοὺς υἱούς. *Ald.* ἀνεκάλεσεν εἰς τοὺς υἱούς. *C.* ἀνέστρεψεν εἰς τοὺς υἱούς. *O.* ἀπέκλισαν υἱούς. 27 *Alex.* Βενιαμείν. 28 *C.* ἐπάταξεν. 29 *O.* διδύμων ἕως. *Ald. C.* ἑξῆς ἕως. *Alex.* ἑξῆς. 30 *O.* Βαμά. 31 *Alex. Ald. C.* ἕως παντὸς τοῦ εὑρεθέντος εἰς πάσας. *O.* πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἕως πάσας. 32 *O.* πόλεις αὐτῶν· καί. 33 τὰς εὑρεθείσας *O.* desunt. 34 *C.* ἐξαπέστειλαν.

Cap. 21. 1 *Ms. Ox.* ἄνδρες Ἰσρ. *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἀνὴρ Ἰσρ. 2 *Alex.* & *C.* ὤμοσεν. 3 *Alex.* Μασσηφά. 4 *Alex.* λέγων. 5 *Alex.* Ἀνὴρ ἐξ ὑμῶν οὐ δώσεται τὴν θυγατέρα. 6 *Alex. O. Ald.* παρεγένοντο πᾶς ὁ. *C.* παρεγένοντο ὁ. 7 *Alex. O.* εἰς Μασσηφὰ καὶ Βεθήλ. (*Alex.* Βαιθήλ.) 8 ἐκεῖ *O.* deest. 9 *Alex. O. C.* ἐπῆραν τὴν φωνήν. 10 *O.* κλαυθμῷ μεγάλῳ. 11 *Alex. O. Ald. C.* καὶ εἶπαν, Ἱνατί κύριε ὁ Θεὸς (*Alex.* Θεὲ) Ἰσρ. 12 *O.* σήμερον ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἀφαιρεθῆναι. *Alex. Ald. C.* τοῦτο (*Alex. Ald.* αὕτη) ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον. (*Ald.* ponit σήμερον ante ἐν τῷ.) 13 *Alex.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 14 *O.* μίαν ἀπὸ Ἰσραήλ; Καί. 15 *Alex.* ἐν τῇ ἐπαύριον. *O.* ἐν τῇ αὔριον. 16 *Ald.* & *C.* ὤρθρισαν. 17 *Alex.* ᾠκοδόμησεν. 18 *Alex.* ἀνήνεγκεν. 19 *Alex. O. Ald. C.* ὁλοκαύτωμα (*Alex. O.* -ματα) σωτηρίου. Καί. 20 *Alex. O. Ald. C.* ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν. 21 *Alex. O. Ald. C.* ἐκ. 22 *Alex.* ὅτι ὅρκος. 23 *Alex.* ἐν. 24 *O.* τῷ μὴ ἀναβεβηκότι ἐπὶ κύριον. *Alex. Ald. C.* τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς κύρ. 25 *Alex. O. Ald. C.* Μασσηφά. 26 *O.* καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, Θανάτῳ. 27 *O.* ἀποθανοῦνται. *Alex. Ald. C.* ἀποθανεῖται. 28 *Alex. O. Ald. C.* περὶ Βενιαμὶν (*Alex.* -είν) τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. 29 *Alex. O. Ald. C.* Ἀφῄρηται. 30 *Alex. O. Ald. C.* ἐξ. 31 al. ποιήσομεν. 32 αὐτοῖς *Alex.* deest. 33 τοῖς περισσοῖς *Alex. O. Ald. C.* desunt. 34 *Alex.* ὑπολιφθεῖσιν. * *Francof.* hic incipit vers. 7. 35 *O.* ὅτι ὠμόσαμεν. 36 *O.* ἐν τῷ Θεῷ τοῦ. *Ald. C.* τῷ κυρίῳ τοῦ. 37 *O.* γυναῖκας, ὅτι ἐξαπεστείλαμεν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες, Παράδοτε ἡμῖν τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ποιήσαντας τὴν

ναῖκας.

8 ναῖκας. Καὶ [38] εἶπαν, [39] Τίς εἷς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραήλ, [40] ὃς οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς [41] Μασσηφάθ; καὶ ἰδοὺ οὐκ [42] ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ἰαβεῖς Γαλαὰδ εἰς
9 τὴν ἐκκλησίαν. [43] Καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαός, καὶ [44] οὐκ [45] ἦν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ [46] οἰκούντων [47] Ἰα-
10 βὶς Γαλαάδ. [48] Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν [49] ἀπὸ υἱῶν τῆς δυνάμεως, καὶ [50] ἐνετείλαντο αὐτοῖς λέγοντες, [51] Πορεύεσθε καὶ πατάξατε [52] τοὺς οἰκοῦντας Ἰαβεῖς Γαλαὰδ ἐν στόματι [53] ῥομφαί-
11 ας. Καὶ τοῦτο ποιήσετε· πᾶν [54] ἄρσεν καὶ πᾶσαν γυναῖκα [55] εἰδυῖαν κοίτην ἄρσενος, [56] ἀναθεματιεῖτε· [57] τὰς δὲ παρθένους, περι-
12 ποιήσεσθε. καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ εὗρον [58] ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβεῖς Γαλαάδ, τετρακοσίας [59] νεάνιδας παρθένους, [60] αἵτινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος, καὶ [61] ἤνεγκαν αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Σηλὼμ
13 [62] τὴν ἐν γῇ Χαναάν. Καὶ [63] ἀπέστειλαν πᾶσα ἡ συναγωγή, [64] καὶ ἐλάλησαν [65] πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμών, καὶ
14 ἐκάλεσαν αὐτοὺς [66] εἰς εἰρήνην. Καὶ [67] ἐπέστρεψε Βενιαμὶν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς [68] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς γυναῖκας [69] ἃς ἐζωοποίησαν ἀπὸ τῶν [70] θυγατέρων Ἰαβὶς Γαλαάδ· [71] καὶ ἤρεσεν αὐ-
15 τοῖς [72] οὕτω. Καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη [73] ἐπὶ τῷ Βενιαμίν, ὅτι [74] ἐποίησε κύριος
16 διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ. Καὶ [75] εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς, Τί ποιήσωμεν τοῖς [76] περιλοίποις εἰς [77] γυναῖκας; * ὅτι [78] ἠφανίσθη ἀπὸ Βενιαμὶν γυνή.
17 [79] Καὶ εἶπαν, Κληρονομία διασωζομένων τῶν Βενιαμίν· καὶ [80] οὐκ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ
18 [81] ἀπὸ Ἰσραήλ, [82] Ὅτι ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν [83] ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγοντες, Ἐπικατάρατος ὁ διδοὺς γυ-
19 ναῖκα τῷ Βενιαμίν. [84] Καὶ εἶπαν, [85] Ἰδοὺ [86] δὴ ἑορτὴ [87] κυρίου ἐν [88] Σηλὼμ ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ Βορρᾶ τῆς Βαιθήλ, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου [89] ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς [90] Συχέμ, καὶ ἀπὸ
20 [91] Νότου τῆς Λεβωνᾶ. Καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν, λέγοντες, [92] Πορεύεσθε
21 καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, Καὶ ὄψεσθε, καὶ ἰδού, [93] ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν [94] οἰκούντων Σηλὼ [95] χορεύειν [96] ἐν τοῖς χοροῖς, καὶ ἐξελεύσεσθε [97] ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἁρπάσατε [98] αὐτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων [99] Σηλώμ, καὶ [100] πορεύεσθε εἰς
22 γῆν Βενιαμίν. Καὶ ἔσται ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς [1] ἡμᾶς, καὶ ἐροῦμεν [2] αὐτοῖς, [3] Ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτάς, [4] ὅτι οὐκ ἐλάβομεν

κακίαν ἐν Γαβαά, ἵνα θανατώσωμεν αὐτούς, καὶ οὐκ ἠθέλησαν. Καί. 38 *O.* εἶπον υἱοὶ Ἰσραήλ, Τίς. 39 *O.* Τίς φυλῶν. *Alex. Ald. C.* Τίς μία τῶν φυλῶν. 40 *Alex. O. Ald. C.* ἥτις οὐκ. 41 *Alex.* Μασσηφά. 42 *O. C.* ἦλθον. *Ald.* ἀνῆλθεν. 43 *Alex.* Καὶ ἀπεσκόπει ὁ λαός, καί. 44 *Alex. O. Ald. C.* ἰδοὺ οὐκ. 45 *Alex.* & *C.* ἔστιν. 46 *Alex.* τῶν οἰκούντων. *O. C.* τῶν κατοικούντων. 47 *Alex.* Ἰαβεῖς. 48 *O.* Ὅτι ὅρκος ἐπὶ τὸν μὴ ἀναβαίνοντα, θανάτῳ θανατωθῆναι αὐτόν· καὶ ἐξαπέστειλεν. *Alex. Ald.* Καὶ ἀπέστειλαν. 49 *Alex.* ἀπὸ τῶν υἱῶν. 50 al. ἐνετείλατο. 51 *Alex. O. Ald. C.* Πορεύθητε. 52 *Alex. O. Ald. C.* πάντας τοὺς κατοικοῦντας. 53 *Alex. O. Ald. C.* ῥομφαίας, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε. 54 *Alex. O. Ald. C.* ἀρσενικόν. 55 *Alex. O. Ald. C.* γινώσκουσαν κοίτην. 56 *Alex.* ἀναθεματιεῖται. * Καὶ εὗρον ἀπὸ τῶν κατοικούντων. 57 τὰς δὲ ad fin. versus *C.* desunt. *O.* πᾶσαν δὲ νεάνιδα παρθένον περιποιήσεσθε. 58 *O.* ἐν τοῖς κατοικοῦσι. *C.* ἀπὸ τῶν κατοικούντων. 59 νεάνιδας *Ald.* ponit post παρθένους. 60 *Alex. O. C.* αἳ οὐκ. 61 *Alex.* ἦγον. *O. Ald. C.* ἤγαγον. 62 *Alex. O. Ald.* ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν. *C.* ἥ ἐστιν ἐν Χαναάν. 63 *Alex. Ald.* ἀπέστειλεν. 64 *O.* καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, & ponit post Ῥεμμών. *Ald.* καὶ ἐλάλησεν. 65 *Alex.* πρὸς Βενιαμεὶν τὸν ἐν. 66 *O.* εἰς εἰρήνην ἐν Σιλώ. Καί. *C.* ἐν εἰρήνῃ. Καί. 67 *Alex. O. C.* ἀπέστρεψε. 68 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ *Alex. O. Ald. C.* desunt. 69 *Alex. O. Ald. C.* αἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν. 70 *Alex. Ald. C.* γυναικῶν Ἰαβίς. (*Alex.* Ἰαβεῖς.) 71 *O.* καὶ οὐκ ἠρκέσθησαν αὐτοῖς. Καί. 72 *Alex.* οὕτως. 73 ἐπὶ *Alex. C.* deest.

74 *O.* πεποίηκε. 75 *Alex.* εἶπαν. 76 *Alex. O. Ald. C.* ἐπιλοίποις. 77 al. τὰς γυναῖκας. * *Francof.* hic vers. 17. 78 *Alex. O. C.* ἠφάνισται ἐκ τοῦ Βενιαμίν. (*Alex.* -είν.) *Ald.* ἠφανίσθη ἐκ τοῦ Β. 79 *Alex.* Καὶ εἶπαν, Κληρονομία * κληρονομία διασεσωσμένη τῷ Βενιαμείν· καί. *O.* Καὶ πῶς ἔσται κλῆρος διασωζόμενος τῷ Βενιαμὶν εἰς κληρονομίαν· καί. *Ald. C.* Καὶ πῶς ἔσται (*C* pro illis habet Καὶ εἶπαν) κληρονομία διασεσωσμένη τῷ Βενιαμίν· καί. 80 *O.* οὐκ ἐξαλειφθῇ. *Alex. Ald. C.* οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ. 81 *Alex. O. C.* ἐξ. *Ald.* deest. 82 *Alex. O. Ald. C.* Καὶ ἡμεῖς. 83 *O.* πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσρ. *Alex. Ald. C.* οἱ υἱοὶ Ἰσρ. 84 *O.* Καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν, Ἰδού. 85 Ἰδοὺ *Alex.* deest. 86 δὴ *Alex. O. Ald. C.* deest. 87 *Alex. O. Ald. C.* τῷ κυρίῳ. 88 *Alex.* Σηλώ. *O.* Σιλώ, & ponit post ἡμέρας. 89 *Alex. O. Ald. C.* ἐν τῇ διόδῳ (*Alex.* ὁδῷ) τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ (*O.* εἰς) Βαιθήλ. 90 *Alex.* Σίκιμα. 91 *O.* Νότου Λιβάνου ἕως τῆς Λεβωνᾶ. *Alex.* & *C.* Νότου τοῦ Λιβάνου τῆς Λεβωνᾶ. 92 *Alex.* Διέλθατε. *O.* Πορεύθητε. *C.* Ἀπέλθατε. 93 *Alex.* ὡς ἄν. 94 *Alex. O. Ald. C.* κατοικούντων Σηλώ. 95 *Ald. C.* χορεύουσαι. *Alex.* ἐν Σηλῷ χορεῦσαι. 96 *O.* ἐν ταῖς χορείαις, καί. *Alex. C.* ἐν χοροῖς, καί. 97 *Alex.* ἀπὸ τῶν. 98 *Alex.* ἀνὴρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. *O.* ἕκαστος ἑαυτῷ γυναῖκα. *Ald.* ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα. *C.* ὑμῖν ἀνὴρ γυναῖκα. 99 *Alex.* Σηλώ. 100 *Alex.* ἀπελεύσεσθαι. *O. Ald. C.* ἀπελεύσεσθε. 1 *Alex.* ὑμᾶς. 2 *Alex. O. Ald. C.* πρὸς αὐτούς. 3 *Alex. O. Ald. C.* Ἐλεήσατε (*Alex.* Ἐλεήσαται) αὐτούς, ὅτι. 4 *O.* ὅτι ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκα, ἕκαστος αὐτῶν ἐν. *Ald. C.* ὅτι οὐκ ἔλαβεν ἀνὴρ ἑαυτῷ (*Ald.* αὐτοῦ, ἀνὴρ

ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν [5] τῇ παρατάξει, ὅτι οὐχ ὑμεῖς [6] ἐδώκατε αὐτοῖς, [7] ὡς κλῆρος πλημ-
23 μελήσατε. [8] Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμίν· καὶ ἔλαβον γυναῖκας [9] εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν [10] ὧν ἥρπασαν. καὶ [11] ἐπορεύθησαν, καὶ [12] ὑπέστρεψαν [13] εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· καὶ ᾠκοδόμησαν [14] τὰς
24 πόλεις, καὶ [15] ἐκάθισαν ἐν αὐταῖς. Καὶ [16] περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὴρ εἰς [17] φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς [18] συγγένειαν αὐτοῦ καὶ [19] ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ
25 εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Ἐν [20] δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· [21] ἀνὴρ τὸ εὐθὲς [22] ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίει.

& ponit post γυναῖκα) γυναῖκα ἐν. 5 *Alex.* τοῦ πολέμου· οὐ γὰρ ὑμεῖς. *O. Ald. C.* τοῦ πολέμου, ὅτι οὐχ ὑμεῖς. 6 *O. C.* δεδώκατε. 7 *Alex.* κατὰ τὸν καιρὸν πλημμελήσατε. Καί. *O.* κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πλημμελείας. Καί. *Ald.* ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε. Καί. *C.* κατὰ τὸν καιρὸν ὃν ἐπλημμελήσατε. Καί. 8 *O.* Καὶ ἁμάρτημα οὐκ ἔσται ἑαυτοῖς ἐν τῷ πράγματι, ἀλλὰ δικαιοσύνη, ἵνα μὴ πορευθῶσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι λαβεῖν ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οὕτως. 9 *O. Ald. C.* κατὰ ἀριθμόν. *Alex.* κατὰ τὸν ἀριθμόν. 10 *Alex.* δὲ διήρπασαν. *O.* ἃς ἥρπασαν. *Ald. C.* ὧν διήρπασαν. 11 *O. Ald C.* ἀπῆλθον. 12 *Alex.* ἀπέστρεψαν. *O. C.* ἐπέστρεψαν. 13 *Alex. O. Ald. C.* ἐπὶ τήν. 14 *Alex. O. C.* ἑαυτοῖς πόλεις. 15 *Alex. O. Ald. C.* κατῴκησαν ἐν. 16 *O.* ἀπῆλθον. 17 *Alex.* τὴν φυλήν. 18 *Alex.* τὴν συγγένειαν. 19 ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ *O.* desunt. *Ald. C.* pro ἐξῆλθον habent ἐξῆλθεν, & *Alex.* ἀπῆλθεν. 20 δὲ *Alex. O. Ald. C.* deest. 21 *Alex. O.* ἀνὴρ ἕκαστος τό. 22 *Alex. O. Ald. C.* ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

Ρ Ο Υ Θ.

Κεφ. α'. I.

1 Καὶ ἐγένετο [1] ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτάς, καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ. καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ [2] Ἰούδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ Μωάβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ
2 αὐτοῦ, καὶ οἱ [3] δύο υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ [4] Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ [5] Νωεμίν, καὶ ὄνομα τοῖς [6] δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ Μααλὼν, καὶ [7] Χελαιών, Ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ τῆς Ἰούδα. καὶ [8] ἦλθοσαν εἰς
3 ἀγρὸν Μωάβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ. Καὶ ἀπέθανεν [9] Ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς [10] Νωεμίν, καὶ [11] κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς.
4 Καὶ [12] ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖκας Μωαβίτιδας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ὀρφά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Ῥούθ. καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα
5 ἔτη. Καὶ [13] ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι Μααλὼν καὶ [14] Χελαιών· καὶ κατελείφθη ἡ [15] γυνὴ ἀπὸ τοῦ [16] ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῶν δύο
6 [17] υἱῶν αὐτῆς. Καὶ [18] ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς, καὶ [19] ἀπέστρεψαν [20] ἐξ ἀγροῦ Μωάβ, ὅτι [21] ἤκουσεν ἐν ἀγρῷ Μωὰβ ὅτι [22] ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, [23] δοῦναι
7 αὐτοῖς ἄρτους. Καὶ [24] ἐξῆλθεν [25] ἐκ τοῦ τόπου οὗ [26] ἦν [27] ἐκεῖ, καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπι-
8 στρέψαι [28] εἰς τὴν γῆν Ἰούδα. Καὶ εἶπε [29] Νωεμὶν ταῖς [30] δυσὶ νύμφαις αὐτῆς, [31] Πορεύεσθε [32] δή, ἀποστράφητε [33] ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς. ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ
9 μετ' ἐμοῦ. [34] Δῴη κύριος [35] ὑμῖν καὶ [36] εὕρητε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ [37] ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ κατεφίλησεν αὐτάς. καὶ [38] ἐπῆραν
10 τὴν φωνὴν [39] αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν. Καὶ [40] εἶπαν [41] αὐτῇ, Μετὰ σοῦ [42] ἐπιστρέφομεν

Cap. I. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν τῷ (*Ald.* τοῦ pro ἐν τῷ.) 2 *Alex.* τῆς Ἰούδα. *O. C.* τῆς Ἰουδαίας. 3 δύο *O.* deest. 4 *Alex.* Ἀλιμέλεχ. *O.* Ἀβιμέλεχ. 5 *Alex.* Νοομμείν. *C.* Νοομί. 6 δυσὶν *O.* deest. 7 *Alex.* Χελεών. 8 *O.* ἦλθον. 9 *Alex.* Ἀλιμέλεχ. 10 *Alex.* Νοεμμεί. 11 *O.* κατελείφθησαν. *C.* κατελείφθη ἡ γυνή. 12 *O. Ald.* ἔλαβον. 13 *Alex.* ἀπέθαναν ἀμφότεροι. 14 *Alex.* Χελεών. 15 *O.* γυνὴ μόνη ἀπό. 16 *C.* υἱῶν αὐτῆς. 17 *C.* ἀνδρὸς αὐτῆς. 18 *O.* ἀνέστησαν. 19 *Alex.* ἐπέστρεψαν. 20 *O.* αὐτὴ ἐξ. 21 *Alex. O. Ald. C.* ἤκουσαν. 22 *O.* ἐπεσκέψατο. 23 *Alex.* τοῦ δοῦναι. 24 *Alex.* ἐξῆλθαν. 25 *O.* ἡ Νοεμμὴν ἐκ. 26 *Alex.* ἦσαν ἐκεῖ. 27 ἐκεῖ *O.* deest. *Ald.* ἐκεῖ αὕτη. 28 *Alex.* εἰς γῆν. 29 *Alex.* Νοεμμεί. 30 δυσὶ *O.* deest. 31 *Alex.* Πορεύθητε δή. 32 *O.* δή, καὶ ἀποστρ. 33 *Alex.* δὴ ἑκάστη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς. 34 *Alex* Δῴ. 35 *O.* ὑμῖν ἔλεος καί. 36 al. εὕροιτε. 37 *O.* ἀνδρῶν. 38 *O.* ἀπῆρεν ἑκάστη τήν. 39 *O.* αὐτῆς. 40 al. εἶπον. 41 *Ald.* αὐτῇ, Οὐχὶ μετά. 42 *Alex.* ἐπιστρέφομεν.

11 εἰς τὸν λαόν σου. Καὶ εἶπε [43] Νωεμὶν, Ἐπιστρέψητε δὴ θυγατέρες [44] μου· καὶ ἱνατί πορεύεσθε μετ᾽ ἐμοῦ; μὴ ἔτι [45] μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας;
12 Ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου, [46] διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι [47] ἀνδρί. [48] ὅτι εἶπα, [49] Ὅτι ἐστί μοι ὑπόστασις τοῦ [50] γεννηθῆναί με ἀν-
13 δρί· [51] καὶ τέξομαι υἱούς. Μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ [52] ἁδρυνθῶσιν; [53] ἢ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε τοῦ μὴ [54] γενέσθαι ἀνδρί; [55] μὴ δὴ θυγατέρες μου, [56] ὅτι ἐπικράνθη μοι [57] ὑπὲρ ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου.
14 Καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἔτι. καὶ κατεφίλησεν Ὀρφὰ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ [58] ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς. Ῥοὺθ δὲ
15 ἠκολούθησεν αὐτῇ. Καὶ εἶπε [59] Νωεμὶν πρὸς Ῥούθ, Ἰδοὺ ἀνέστρεψε [60] σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς, [61] ἐπιστράφηθι [62] δὴ καὶ σὺ ὀπίσω τῆς [63] συν-
16 νύμφου σου. [64] Εἶπε δὲ Ῥούθ, [65] Μὴ ἀπάντησαί μοι τοῦ καταλιπεῖν σε, [66] ἢ ἀποστρέψαι [67] ὄπισθέν σου, ὅτι [68] σὺ [69] ὅπου ἐὰν πορευθῇς, πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς, [70] αὐλισθήσομαι· ὁ λαός σου, λαός μου, [71] καὶ ὁ θεός σου,
17 θεός μου· Καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, κἀκεῖ ταφήσομαι. τάδε [72] ποιήσαι μοι κύριος, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θάνατος
18 διαστελεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Ἰδοῦσα δὲ [73] Νωεμὶν ὅτι κραταιοῦται [74] αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ᾽ αὐτῆς, ἐκόπασε τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐ-
19 τὴν ἔτι. [75] Ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι, ἕως [76] τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς [77] Βηθλεέμ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ, καὶ ἤχησε πᾶσα ἡ πόλις [78] ἐπ᾽ αὐταῖς, καὶ εἶπον,
20 [79] Εἰ [80] αὕτη ἐστὶ Νωεμίν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς, Μὴ δὴ καλεῖτέ με [81] Νωεμίν· [82] καλέσατέ με [83] πικράν, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ
21 ὁ ἱκανὸς σφόδρα. [84] Ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ κενὴν ἀπέστρεψέ με ὁ κύριος. καὶ ἱνατί καλεῖτέ με [85] Νωεμίν, καὶ κύριος [86] ἐταπείνωσέ με, καὶ ὁ ἱκανὸς ἐκάκωσέ με;
22 Καὶ [87] ἐπέστρεψε Νωεμὶν καὶ Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις ἡ νύμφη [88] αὐτῆς ἐπιστρέφουσαι ἐξ ἀγροῦ Μωάβ. αὗται δὲ παρεγενήθησαν εἰς [89] Βηθλεὲμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΚΑὶ τῇ [1] Νωεμὶν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς [2] ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας [3] Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα αὐτῷ [4] Βοόζ.
2 Καὶ εἶπε Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις πρὸς [5] Νωεμίν, Πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρόν, καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσι κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. * εἶπε δὲ [6] αὐτῇ, Πορεύου, θύ-
3 γατερ. Καὶ [7] ἐπορεύθη· καὶ [8] ἐλθοῦσα συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ [9] κατόπισθε τῶν θεριζόντων. καὶ περιέπεσε περιπτώματι τῇ μερίδι [10] τοῦ ἀγροῦ [11] Βοὸζ τοῦ ἐκ τῆς συγγενείας [12] Ἐλιμέ-
4 λεχ. Καὶ ἰδοὺ [13] Βοὸζ ἦλθεν ἐκ [14] Βηθλεέμ, καὶ [15] εἶπε τοῖς θερίζουσι, Κύριος μεθ᾽ ὑμῶν. καὶ [16] εἶπον αὐτῷ, Εὐλογήσαι σε
5 κύριος. Καὶ εἶπε [17] Βοὸζ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, [18] Τί-
6 νος ἡ νεᾶνις αὕτη; Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὸς ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, καὶ εἶπεν, Ἡ παῖς ἡ Μωαβῖτις ἐστὶν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ [19] Νωεμὶν ἐξ ἀγροῦ Μωάβ.
7 Καὶ εἶπε, Συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δράγμασιν [20] ὄπισθεν τῶν θεριζόντων· καὶ ἦλθε καὶ

---

43 *Alex.* Νοομμείν. 44 *Alex.* μου, πορεύθηται· καὶ ἱνατί. 45 μοι *Ald.* deest. 46 *Ald.* διὰ τοῦτο, ὅτι γεγήρακα. *C.* πορεύθητε δὴ, ὅτι γεγ. 47 al. μου ἀνδρί. 48 *O.* καὶ εἶπον. *C.* διότι εἶπα. 49 *O.* Ὅτι οὐκ ἐστί. *C.* Ἔστι. 50 *O.* γενέσθαι. 51 *Ald.* καὶ ἐγενόμην λελακκωμένη ἀνδρί. Μή. 52 *O. C.* ἀνδρυνθῶσι. *Ald.* ἀνδρεισθῶσι. 53 *Ald.* καὶ αὐτοῖς. & hinc *Francof.* incip. vers. 13. 54 *O.* ἐπιγενέσθαι. 55 al. μὴ θυγατέρες. 56 ὅτι *O.* deest. 57 *Alex.* & *C.* σφόδρα ὑπέρ. 58 *C.* ἀπέστρεψεν. 59 *Alex.* Νοομμείν. 60 *Alex.* ἡ σύννυμφος. 61 *Alex.* ἐπιστράφητι. 62 δὴ *O.* deest. 63 al. συννύμφης. 64 al. Καὶ εἶπε Ῥούθ. 65 *Alex.* Μὴ ἀπάντησαι ἐμοὶ τοῦ. *O.* Μή μοι γένοιτο τοῦ. 66 *Ald.* τοῦ ἀποστρέψαι. 67 *Ald.* μὴ ἀπὸ ὄπισθεν. 68 σὺ *Alex.* deest. *O.* ponit post πορευθῇς. 69 *Ald. C.* οὗ. 70 *Ald.* αὐλισθήσομαι ἐκεῖ· ὁ. 71 al. deest καί. 72 *Alex.* ποιήσαι κύριός μοι. 73 Νωεμὶν *Ald.* deest. *C.* Νοομί. *Alex.* Νοομμείν. 74 *O.* Ῥοὺθ τοῦ. 75 *O.* Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεραι. 76 al. οὗ.

77 *Alex. O.* Βηθλεέμ. καὶ ἤχησεν. 78 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτῇ, καί. 79 Εἰ *Alex. O.* deest. 80 *Alex.* Αὕτη τί ἐστιν Νοομμείν; Καί. 81 *Alex.* Νοομμείν. 82 *O.* ἀλλὰ καλέσατέ. 83 *Alex.* Πικρίαν, ὅτι. *Ald.* ἡ πικρά, ὅτι. 84 *O.* Ἐγὼ γὰρ πλήρης. 85 *Alex.* Νοομμείν. 86 *Alex.* ἐταπείνωσέ με; Καὶ ἐπέστρεψεν Νοομμείν. 87 *Ald.* ἀπέστρεψε. 88 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς ἐπιστρέφουσαι. (*Alex.* ἐπιστρέφουσα.) 89 *Alex.* Βαιθλεέμ.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* Νωεμείν. al. Ναομί. 2 *Alex.* ἐν ἰσχύϊ. 3 *Ms. Ox.* Ἀβιμέλεχ. 4 *Alex.* Βοός. 5 *Alex.* Νοομμεί. * *Francof.* hic incip. vers. 3. 6 *O.* αὐτῇ Νοεμμίν. Πορεύου. 7 *O.* ἐπορεύθη Ῥούθ· καί. 8 ἐλθοῦσα *O.* deest. 9 *Alex.* ὄπισθεν. 10 *O.* Βοόζ, ἐν τῷ ἀγρῷ Βοόζ. 11 *Alex.* Βοός. 12 *Alex.* Ἀλιμέλεχ. *O. C.* Ἀβιμέλεχ. 13 *Alex.* Βοός. 14 *Alex.* Βεθλεέμ. 15 *O.* εἶπεν ἐν ἰσχύϊ τοῖς. 16 *Alex.* εἶπαν. *Ald.* εἶπεν. 17 *Alex.* Βοὸς τῷ παιδαρίῳ τῷ. 18 *Ald.* Τίς. 19 *Alex.* Νοομμείν. 20 *O.* ὀπίσω.

ἔστη ἀπὸ [21] πρωΐθεν καὶ ἕως ἑσπέρας [22] οὐ κατ-
8 έπαυσεν [23] ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν. Καὶ [24] εἶπε [25] Βοὸζ πρὸς Ῥοὺθ, Οὐκ ἤκουσας θύγατερ; μὴ πορευθῇς [26] ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ· καὶ σὺ οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν, ὧδε κολλή-
9 θητι μετὰ τῶν κορασίων μου. [27] Οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ ἐὰν θερίζωσι, καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν· ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου. καὶ [28] ὅτε διψήσεις καὶ [29] πορευθήσῃ εἰς τὰ σκεύη, καὶ πίεσαι ὅθεν [30] ἐὰν [31] ὑδρεύωνται [32] τὰ παιδάρια.

10 Καὶ [33] ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν [34] ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, [35] Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου [36] τοῦ
11 ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγώ εἰμι ξένη; Καὶ ἀπεκρίθη [37] Βοὸζ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι [38] ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου· καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου [39] καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου, καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις [40] ἐχθὲς καὶ τρίτης.

12 Ἀποτίσαι [41] κύριος τὴν ἐργασίαν σου· [42] γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι [43] ὑπὸ τὰς
13 πτέρυγας αὐτοῦ. Ἡ δὲ εἶπεν, Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου [44] κύριε, ὅτι παρεκάλεσάς με, καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ ἰδοὺ [45] ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν
14 παιδισκῶν σου. Καὶ εἶπεν αὐτῇ [46] Βοὸζ, [47] Ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν, πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι [48] τῶν ἄρτων, καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει. καὶ [49] ἐκάθισε Ῥοὺθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων· καὶ [50] ἐβούνισεν αὐτῇ Βοὸζ ἄλφιτον, καὶ ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη καὶ κατέλιπε,
15 Καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. καὶ ἐνετείλατο Βοὸζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων, Καί γε ἀναμέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω, καὶ μὴ καταισχύνητε
16 αὐτήν. [51] Καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ, [52] καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων, [53] καὶ φάγεται, καὶ
17 συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ. Καὶ [54] συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ [55] ἕως ἑσπέρας, καὶ [56] ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξε, καὶ ἐγενήθη ὡς [57] οἰ-
18 φὶ κριθῶν. Καὶ ἦρε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξε· καὶ ἐξενέγκασα Ῥοὺθ ἔδωκεν [58] αὐτῇ ἃ κατέλι-
19 πεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς, Ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ [59] ἐποίησας; εἴη ὁ ἐπιγνούς σε [60] εὐλογημένος. καὶ [61] ἀνήγγειλε Ῥοὺθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησε, καὶ εἶπε, Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς μεθ'
20 οὗ ἐποίησα [62] σήμερον, [63] Βοόζ. [64] Εἶπε δὲ Νωεμὶν τῇ νύμφῃ αὐτῆς, Εὐλογητός ἐστι τῷ κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπε τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων. καὶ εἶπεν αὐτῇ [65] Νωεμὶν, Ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ, ἐκ
21 τῶν ἀγχιστευόντων [66] ἡμῖν ἐστι. Καὶ εἶπε Ῥοὺθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς, [67] Καί γε ὅτι εἶπε [68] πρὸς μὲ, Μετὰ τῶν [69] κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν
22 ἀμητὸν [70] ὃς ὑπάρχει μοι. Καὶ εἶπε [71] Νωεμὶν πρὸς Ῥοὺθ τὴν νύμφην αὐτῆς, Ἀγαθὸν θύγατερ, ὅτι [72] ἐξῆλθες μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ, καὶ [73] οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέ-
23 ρῳ. Καὶ προσεκολλήθη Ῥοὺθ τοῖς [74] κορασίοις τοῦ Βοὸζ τοῦ συλλέγειν, ἕως [75] τοῦ συντελέσαι τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν καὶ [76] τῶν πυρῶν.

---

21 *C.* πρωΐ. 22 *O.* καὶ οὐ κατέπαυσεν. *C.* οὐκ ἀπέπαυσεν. 23 *O.* μικρὸν ἐν τῷ ἀγρῷ. Καί. 24 *O.* εἶπεν ἐν ἰσχύϊ Βοόζ. 25 *Alex.* Βοός. 26 *Alex.* & *C.* συλλέξαι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ. 27 *Ald. C.* Καὶ οἱ. 28 *Alex.* ὅτι. 29 *C.* πορεύσῃ. 30 ἐὰν *C.* deest. *Alex.* ἄν. 31 *Alex.* ὑδρεύονται. 32 *O.* οἱ παῖδές σου. Καί. 33 *O.* ἔπεσε Ῥοὺθ ἐπί. 34 *Alex.* ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Τί. 35 Τί *O.* deest. 36 *O.* τοῦ σὲ ἐπιγνῶναι. 37 *Alex.* Βοός. 38 *Alex.* & *C.* πάντα ὅσα. 39 καὶ τὴν μητέρα σου *Ald.* desunt. 40 *Ald.* ἀπ' ἐχθὲς. *O. C.* χθές. 41 *O.* σοὶ κύριος. 42 *Alex.* καὶ γένοιτο. 43 *O.* ἐπὶ πτέρυγας. 44 *Alex. Ald. C.* κύριέ μου, ὅτι. 45 *C.* ἐγὼ οὐκ ἔσομαι. 46 *Alex.* Βοός. 47 *O. C.* Τῇ ὥρᾳ. 48 *O. C.* τὸν ἄρτον. 49 al. ἐκάθησε. 50 *O.* ἐφώνησεν. 51 Καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ *C.* desunt. *Ald.* αὐτῇ deest. *Alex.* habet, Καὶ βαστάζοντες βαστάξατε αὐτήν. 52 *O.* καὶ σωρεύσατε αὐτῇ.

53 *Alex.* καὶ ἄφετε καὶ συλλέξει. *O.* καὶ ἀφήσετε αὐτὴν, καὶ συλλέξει. *Ald.* καὶ ἄφετε αὐτὴν, καὶ φάγεται, καὶ συλλ. *C.* καὶ ἄφετε αὐτὴν, καὶ συλλ. 54 *O.* συνέλεξε Ῥοὺθ ἐν. 55 ἕως *O.* deest. 56 *Alex.* ἐράβδισεν. 57 al. οἰφεί. 58 *O.* τῇ πενθερᾷ ἃ κατέλιπε τοῦ φαγεῖν ἐξ. 59 *O.* τὸ ἔργον τοῦτο ἐποίησας. 60 *O.* εὐλογημένος, ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενὴν, καθὼς ἐποίησε, μεθ' οὗ ἐποίησεν. καί. 61 *Alex.* ἀπήγγειλεν. 62 *C.* μετ' αὐτοῦ σήμερον. 63 *Alex.* Βοός. 64 *Alex. O.* Καὶ εἶπεν Νωεμὶν (*Alex.* Νοομμείν.) 65 *Alex.* Νοομμείν. 66 *Alex.* ἡμᾶς. 67 *O.* Καὶ ὅτι. 68 πρὸς μὲ *O.* desunt. 69 *Alex.* παιδαρίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι. *O.* παιδαρίων μου προσκολλήθητι. 70 *O.* τὸν ὑπάρχοντά μοι. 71 *Alex.* Νοομμεί. 72 *Alex. O.* ἐπορεύθης. 73 *O.* οὐ συναντήσουσί σοι. *Ald.* οὐ καταπατήσονταί σε. 74 *Alex.* κορασίοις Βοὸς συλλέγειν, ἕως. 75 *Alex.* οὗ συνετέλεσεν. *O.* οὗ συνετέλεσαν. *C.* συνετέλεσεν. 76 *Alex.* & *C.* τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Καὶ [1] ἐκάθισε μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. [2] εἶπε [3] δὲ αὐτῇ [4] Νωεμὶν ἡ πενθερὰ αὐτῆς, Θύγατερ, [5] οὐ μὴ [6] ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν, 2 ἵνα εὖ γένηταί σοι; Καὶ [7] νῦν οὐχὶ [8] Βοὸζ γνώριμος [9] ἡμῶν, οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; [10] ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν 3 ταύτῃ τῇ νυκτί. Σὺ δὲ λούσῃ, καὶ [11] ἀλείψῃ, καὶ [12] περιθήσεις τὸν ἱματισμόν σου ἐπὶ [13] σέ, καὶ [14] ἀναβήσῃ ἐπὶ [15] τὸν ἅλω. μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ [16] ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν τοῦ 4 φαγεῖν καὶ πιεῖν. Καὶ ἔσαι ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον [17] ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς ἀπαγ- 5 γελεῖ σοι ἃ ποιήσεις. Εἶπε δὲ Ῥοὺθ πρὸς αὐτήν, Πάντα ὅσα ἂν [18] εἴπῃς, ποι- 6 ήσω. Καὶ κατέβη εἰς τὸν ἅλω, καὶ ἐποίησε κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐ- 7 τῆς. Καὶ ἔφαγε [19] Βοὸζ [20] καὶ ἔπιε, καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἦλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς. [21] ἡ δὲ ἦλθεν [22] ἐν [23] κρυφῇ, καὶ ἀπεκάλυψε τὰ πρὸς ποδῶν 8 [24] αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ καὶ [25] ἐξέστη ὁ ἀνήρ, καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ 9 [26] κοιμᾶται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ. Εἶπε δέ, Τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ῥοὺθ ἡ δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν 10 δούλην σου, ὅτι [27] ἀγχιστεὺς εἶ σύ. Καὶ εἶπε [28] Βοόζ, Εὐλογημένη σὺ τῷ κυρίῳ [29] Θεῷ, θύγατερ, ὅτι [30] ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον [31] ὑπὲρ τὸ πρῶτον, [32] μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω νεανιῶν, [33] εἴτοι πτωχὸς [34] εἴ- 11 τοι πλούσιος. Καὶ νῦν θύγατερ μὴ φοβοῦ, πάντα ὅσα ἐὰν [35] εἴπῃς ποιήσω σοι. οἶδε γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ 12 σύ. [36] Καὶ νῦν ὁ ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι. καί γε ἔστιν ἀγχιστεὺς [37] ἐγγίων ὑπὲρ 13 ἐμέ. Αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσαι τὸ πρωΐ ἐὰν ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθόν· ἀγχιστευέτω· ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχιστεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγώ· ζῇ κύριος. κοιμήθητι [38] ἕως το- 14 πρωΐ. Καὶ [39] ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωΐ. [40] ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ εἶπε [41] Βοόζ, Μὴ γνωσθήτω, ὅτι [42] ἦλθε γυνὴ εἰς τὸν ἅλω. 15 Καὶ εἶπεν [43] αὐτῇ, Φέρε τὸ περίζωμα τὸ ἐπάνω σου. [44] καὶ ἐκράτησεν αὐτό, καὶ ἐμέτρησεν ἓξ κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ εἰσῆλ- 16 θεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ Ῥοὺθ εἰσῆλθε πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς. [45] ἡ δὲ εἶπεν [46] αὐτῇ, Θύγατερ. καὶ [47] εἶπεν αὐτῇ [48] πάντα ὅσα ἐ- 17 ποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνήρ. Καὶ εἶπεν [49] αὐτῇ, Τὰ ἓξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέ μοι, ὅτι εἶπε πρὸς μέ, Μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πεν- 18 θεράν σου. Ἡ δὲ εἶπε, [50] Κάθου θύγατερ, ἕως οὗ ἐπιγνῶναί σε πῶς [51] οὐ πεσεῖται ῥῆμα· οὐ γὰρ μὴ [52] ἡσυχάσῃ ὁ ἀνὴρ ἕως ἂν [53] τελεσθῇ τὸ ῥῆμα [54] σήμερον.

Κεφ. δ΄. 4.

1 Καὶ [1] Βοὸζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ [2] ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ [3] ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο, ὃν [4] ἐλάλησε [5] Βοόζ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [6] Βοόζ, Ἐκκλίνας [7] κάθισον ὧδε [8] κρυ- 2 φῆ. [9] καὶ ἐξέκλινε καὶ ἐκάθισε. Καὶ ἔλαβε [10] Βοὸζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπε, [11] Καθίσατε ὧδε. καὶ 3 ἐκάθισαν. Καὶ εἶπε [12] Βοὸζ τῷ [13] ἀγ-

---

Cap. 3. 1 al. ἐκάθησε. 2 *Mſ. Ox.* Καὶ εἶπε τῇ Ῥοὺθ Νωεμίν. 3 *Alex.* δὲ Νοομμεὶ τῇ νύμφῃ αὐτῆς, Θύγατερ. 4 al. Ναμί. al. Νοομί. al. Ναομί. 5 *O.* νῦν ἐγὼ οὐ μή. 6 *Alex.* εὕρω σοι. 7 *O.* ἰδοὺ Βοόζ. 8 *Alex.* Βοός. 9 al. ἡμῖν. 10 *O.* καὶ νῦν ἰδού. 11 *O.* ἀλείψῃ, καὶ χρίσῃ μύρον, καί. 12 al. περιθήσῃ. 13 *Alex. O. Ald. C.* σεαυτῇ. 14 *O.* ἀνάβηθι. 15 al. τὴν, & ſic deinceps. 16 *Alex.* ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν φαγεῖν. 17 *O.* ποῦ. *Alex. Ald.* & *C.* οὗ. 18 *Ald.* εἴπῃς ἐμοί, ποιήσω. *C.* εἴπῃς μοι πρὸς μέ, ποιήσω. 19 *Alex.* Βοός. 20 καὶ ἔπιε *O.* deſunt. 21 *O.* καὶ ἦλθε Ῥοὺθ ἐν. 22 ἐν *Alex.* & *C.* deeſt. 23 *Alex.* κρυβῇ. 24 *O. Ald.* αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη. Ἐγένετο. *Alex.* & *C.* αὐτοῦ, καὶ ἐκάθευδεν. Ἐγένετο. 25 *Alex.* ἐξανέστη. 26 *Ald. C.* ἐκοιμᾶτο. 27 *O.* σὺ ἀγχιστεύεις. Καί. *Ald.* ἀγχιστεύων εἶ σύ. Καί. 28 *Alex.* Βοός. 29 Θεῷ *Alex. O. C.* deeſt. 30 *Alex.* ἠγάθυνάς σου τὸ * ἔλαιον τὸ ἔσχατον. 31 ὑπὲρ τὸ πρῶτον *O.* deſunt. 32 *Alex.* τὸ μή. 33 al. εἴτε. 34 al. εἴτε. 35 *C.* εἴπῃς πρὸς μὲ ποιήσω. 36 *Alex.* Καὶ ὅτι ἀληθῶς. al. Καὶ νῦν ἀληθῶς. 37 *Ald. C.* ἐν γῇ ὢν ὑπὲρ ἐμέ. 38 *Alex.* ἕως πρωΐ. 39 *O.* ἐκοιμήθη Ῥοὺθ πρός. 40 *O.* καὶ ἀνέστη πρό. *Ald.* ἡ δὲ ἀνέστη πρωῒ πρό. 41 *Alex.* Βοός. 42 *Ald. C.* ἐλήλυθε. 43 *O.* τῇ Ῥοὺθ, Φέρε. 44 *Ald. C.* καὶ κράτησον αὐτό, ἡ δὲ ἐκράτησεν. 45 *O.* καὶ εἶπεν. 46 *Alex.* Τίς εἶ θύγατερ. *O.* Τί σοι θύγατερ. *Ald.* Τί ἐστι θύγατερ. *C.* Τί σὺ θύγατερ. 47 *Ald. C.* ἀπήγγειλεν. 48 *O.* Ῥοὺθ πάντα. *C.* σύμπαντα. 49 αὐτῇ *O.* deeſt. 50 *Ald.* Κάθισον. 51 *O.* ἔσαι ῥῆμα τοῦτο· οὐ. 52 *Alex.* ἡσυχάσει. 53 *O.* συντελέσῃ. *Ald.* συντελεσθῇ. *Alex.* & *C.* τελέσῃ. 54 al. τοῦτο σήμερον.

Cap. 4. 1 *Mſ. Alex.* Βοός. 2 *Mſ. Ox.* ἐκάθητο. al. ἐκάθησεν. 3 *Alex.* ὁ ἀγχιστευτὴς παρεπορεύετο. *O.* ὁ ἀγχιστεύων παρεγένετο. 4 *O.* ἴδε. *Alex. C.* εἶπε. 5 *Alex.* Βοός. 6 *Alex.* Βοός. 7 al. κάθησον. 8 *Alex.* κρυφῇ. 9 *Ald.* ὁ δὲ ἐξέκλινε. 10 *Alex.* Βοός. 11 al. Καθήσατε, & mox ἐκάθησαν. 12 *Alex.* Βοὸς, Τὴν μερίδα. 13 *C.* ἀγ-

χιστεῖ, τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ [14] ἥ ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ [15] Ἐλιμέλεχ, [16] ἡ δέδοται [17] Νωεμὶν [18] τῇ ἐπιστρεφούσῃ ἐξ ἀγροῦ Μωάβ,

4 Κἀγὼ εἶπα, Ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου λέγων, Κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων, καὶ ἐναντίον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ [19] λαοῦ μου. * εἰ ἀγχιστεύεις, ἀγχίστευε· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις, ἀνάγγειλόν μοι, καὶ γνώσομαι, ὅτι οὐκ ἔστι πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, [20] κἀγώ εἰμι μετὰ σέ. ὁ δὲ εἶπεν,

5 Ἐγώ εἰμι, ἀγχιστεύσω. Καὶ εἶπε [21] Βοὸζ, Ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς [22] Νωεμὶν καὶ παρὰ Ῥοὺθ τῆς Μωαβίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος, [23] καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ, ὥστε [24] ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ.

6 Καὶ εἶπεν ὁ [25] ἀγχιστεὺς, Οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι [26] ἐμαυτῷ, μή ποτε διαφθείρω τὴν κληρονομίαν μου. [27] ἀγχίστευσον σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι.

7 Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα [28] ἔμπροσθεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ [29] στῆσαι πάντα λόγον· [30] καὶ ὑπελύετο [31] ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον [32] αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ. καὶ τοῦτο [33] ἦν μαρτύριον ἐν Ἰσραήλ.

8 Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ Βοὸζ, Κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου. καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.

9 Καὶ [34] εἶπε Βοὸζ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ, Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον, ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ [35] Ἐλιμέλεχ, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ [36] Χελαιὼν καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ

10 χειρὸς [37] Νωεμίν. Καί γε Ῥοὺθ τὴν Μωαβῖτιν τὴν γυναῖκα Μααλὼν κέκτημαι ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ [38] ἐξολοθρευθήσεται [39] τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς [40] φυλῆς λαοῦ

11 αὐτοῦ. μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον. Καὶ [41] εἴποσαν πᾶς ὁ λαὸς [42] οἱ ἐν τῇ πύλῃ, Μάρτυρες. καὶ οἱ πρεσβύτεροι [43] εἴποσαν, Δῴη κύριος τὴν γυναῖκά σου, τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου, [44] ὡς Ῥαχὴλ καὶ ὡς Λίαν, αἳ ᾠκοδόμησαν ἀμφότεραι τὸν [45] οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ [46] ἐποίησαν δύναμιν ἐν Ἐφραθᾷ, καὶ ἔσται

12 ὄνομα ἐν [47] Βηθλεέμ. Καὶ γένοιτο [48] οἶκός σου, ὡς οἶκος Φαρὲς, ὃν ἔτεκε Θάμαρ τῷ Ἰούδᾳ, ἐκ τοῦ σπέρματος [49] οὗ [50] δώσει κύριός [51] σοι ἐκ τῆς παιδίσκης [52] ταύτης.

13 Καὶ ἔλαβε [53] Βοὸζ τὴν Ῥοὺθ, [54] καὶ [55] ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ ἔδωκεν [56] αὐτῇ κύριος κύησιν, καὶ [57] ἔτεκεν

14 [58] υἱόν. Καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς [59] Νωεμὶν, Εὐλογητὸς [60] κύριος, ὃς [61] οὐ κατέλυσέ σοι σήμερον τὸν [62] ἀγχιστέα, [63] καὶ

15 καλέσαι τὸ ὄνομά σου ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν, καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι ἡ [64] νύμφη ἡ ἀγαπήσασά σε, ἔτεκεν [65] αὐτὸν, ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι

16 ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς. Καὶ ἔλαβε [66] Νωεμὶν τὸ [67] παιδίον, καὶ [68] ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐ-

17 τῆς, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν. Καὶ ἐκάλεσαν [69] αὐτοῦ αἱ [70] γείτονες ὄνομα, λέγουσαι, Ἐτέχθη υἱὸς τῇ [71] Νωεμίν· καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὠβήδ. οὗτος πατὴρ

18 Ἰεσσαὶ πατρὸς Δαυίδ. * Καὶ αὗται αἱ

χιστευτῇ. *Ald.* τῷ ἀγχιστεύοντι. 14 *Alex.* ἥτις ἐστὶν τοῦ ἀδελφοῦ. 15 *Alex.* & *O.* Ἀβιμέλεχ. 16 *Ald.* ᾧ ἀπέδοτο. *C.* ὃν ἀπέδοτο. 17 *Alex.* Νωεμείν. al. Νοεμμεὶν, Νοεμὶ, Νααμὶ, & Ναομὶ, & Νοομί. 18 *O.* τῇ ἐπιστρεψάσῃ. *Ald. C.* ἡ ἐπιστρέψασα. 19 *O.* λαοῦ· εἰ οὖν ἀγχιστεύεις. * *Franc.* hic incip. verſ. 4. & poſtrema illa ὁ δὲ εἶπεν &c. jungit verſui 5. 20 al. καὶ ἐγώ. 21 *Alex.* Βοός. 22 *Alex.* Νοομμεί. 23 *Ald.* ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κτήσασθαι σεαυτῷ, ὥστε. 24 *Alex.* ἀναστήσασθαί σε τό. 25 *C.* ἀγχιστεὺς τῷ Βοὸζ, Οὐ. 26 hæc ad finem verſus *O.* deſunt. 27 al. ἀγχίστευσαι. 28 *Alex.* ἔμπροσθεν Ἰσραήλ. 29 *Alex.* στῆσαι τὸν λόγον. 30 al. deeſt καί. 31 *Alex.* ὁ ἀνήρ. 32 *Alex.* αὐτοῦ τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ. 33 al. τὸ μαρτύριον. 34 *Alex.* εἶπεν τοῖς. 35 *Alex.* Ἀβιμέλεχ. 36 *Alex.* Χαιλεὼν καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ. *O.* Μααλὼν, καὶ τῷ Χελλεὼν ἐκ. *Ald.* Χελλεὼν, καὶ τῷ Βαλλὼν ἐκ. 37 *Alex.* Νοομμεί. 38 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 39 τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος *O.* deſunt. 40 *Alex.* φυλῆς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. *O.* φυλῆς αὐτοῦ. *Ald.* ὀσφύος τοῦ τόπου αὐτοῦ. *C.* πύλης τοῦ τόπου αὐτοῦ. 41 *Alex.* εἶπαν. *O.* εἶπεν. *C.* εἶπον. *Ald.* ἀπεκρίθησαν. 42 *O.* ὁ. *Ald.* καὶ εἶπαν οἱ. 43 *O. Ald. C.* εἶπον. & *O.* ponit ante οἱ πρεσβύτεροι. 44 *Alex.* ὡς Ῥαχὴν καὶ ὡς Λείαν, αἳ οἰκοδόμησαν. 45 *Alex.* οἶκον Ἰσραήλ. 46 *Alex.* & *C.* ποιῆσαι. 47 *Alex.* Βαιθλεέμ. 48 *Alex.* ὁ οἶκός σου, ὡς ὁ οἶκος. 49 al. σου. 50 al. δῴη. 51 σοι al. deeſt. 52 *Ald. C.* ταύτης τέκνα. Καί. 53 *Alex.* Βοός. 54 *O. C.* ἑαυτῷ γυναῖκα. 55 *Alex.* ἐγένετο. 56 *Alex.* κύριος κοίησιν αὐτῇ, καί. *C.* κύριος αὐτῇ κύησιν, καί. 57 *Alex.* ἐγέννησεν. 58 *O. C.* αὐτῷ υἱόν. 59 *Alex.* Νοομμείν. 60 *O.* κύριος ὁ θεὸς, ὅς. 61 οὐ *Ald.* deeſt. 62 *O. C.* ἀγχιστεύοντα. 63 καὶ *O.* deeſt. 64 *Alex.* νύμφη σου ἡ. 65 *Ald.* υἱόν. *O.* deeſt. 66 *Alex.* Νοομμείν. 67 *Ald. C.* παιδάριον. 68 *Alex.* ἔθηκεν αὐτὸ εἰς τόν. *O.* ἐπέθηκεν ἐπὶ τόν. *Ald. C.* ἔθηκεν αὐτὸ εἰς τόν. 69 *C.* αὐτῷ. 70 *O.* γείτονες γένους ὄνομα. 71 *Alex.* Νωεμείν. * Hæc quæ ſequuntur, uno verſu 18 continentur in *Francof. ed.*

γενέσεις Φαρές. Φαρὲς ἐγέννησε τὸν [72] Ἐσρώμ· 19 [73] Ἐσρὼμ ἐγέννησε τὸν [74] Ἀρὰμ· καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ. 20 Καὶ Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· καὶ Ναασσὼν ἐγέννησε τὸν 21 Σαλμών· Καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν [75] Βοόζ· 22 καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ· Καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν [76] Δαυίδ.

72 *Ald.* Ἐσρώμ. *C.* Ἐσρών. 73 *Ald.* Καὶ Ἐσρώμ. *C.* Καὶ Ἐσρών. 74 *Alex.* Ἀῤῥάν· Ἀῤῥὰν δὲ ἐγέννησεν. 75 *Alex.* Βοός· καὶ Βοός. 76 *Alex.* Δαυὶδ τὸν βασιλέα.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α.

Κεφ. α΄. 1.

1 [1] Ἄνθρωπος ἦν ἐξ Ἀρμαθαὶμ [2] Σιφά, ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἐλκανὰ υἱὸς [3] Ἱερεμεὴλ υἱοῦ [4] Ἠλιοῦ υἱοῦ [5] Θοκὲ [6] ἐν Νασὶβ Ἐφραΐμ. 2 Καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Φεννάνα. * καὶ ἦν τῇ Φεννάνᾳ παιδία· [7] καὶ τῇ Ἄννᾳ οὐκ ἦν παιδίον. 3 [8] Καὶ ἀνέβαινεν ὁ [9] ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν [10] εἰς ἡμέρας ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαὶμ [11] προσκυνεῖν καὶ θύειν κυρίῳ [12] τῷ θεῷ σαβαὼθ [13] εἰς Σηλώμ. καὶ [14] ἐκεῖ Ἡλὶ [15] καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς ἱερεῖς τοῦ [16] κυρίου. 4 Καὶ [17] ἐγενήθη ἡμέρα, καὶ ἔθυσεν Ἐλκανά, καὶ ἔδωκε τῇ Φεννάνᾳ γυναικὶ αὐτοῦ, [18] καὶ τοῖς υἱοῖς [19] αὐτῆς μερίδας. 5 [20] Καὶ τῇ Ἄννᾳ ἔδωκε μερίδα [21] μίαν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον, πλὴν ὅτι [22] τὴν Ἄνναν ἠγάπα Ἐλκανὰ ὑπὲρ [23] ταύτην. [24] καὶ κύριος ἀπέκλεισε τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς, 6 [25] Ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς. καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο, ὅτι [26] συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ 7 δοῦναι αὐτῇ παιδίον. [27] Οὕτως ἐποίει ἐνιαυτὸν κατ᾽ ἐνιαυτόν, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς οἶκον κυρίου· καὶ ἠθύμει, καὶ ἔκλαιε, 8 καὶ οὐκ ἤσθιε. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Ἄννα. [28] καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐστί σοι ὅτι κλαίεις; καὶ [29] ἱνατί οὐκ ἐσθίεις; καὶ ἱνατί τύπτει σε ἡ καρδία σου; [30] οὐκ ἀγαθὸς ἐγώ σοι 9 ὑπὲρ δέκα τέκνα; Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν [31] Σηλώμ, [32] καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου. καὶ Ἡλὶ ὁ [33] ἱερεύς, ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δί-10 φρου ἐπὶ τῶν [34] φλιῶν ναοῦ κυρίου. Καὶ αὐτὴ κατώδυνος ψυχῇ, καὶ προσηύξατο [35] πρὸς 11 κύριον, καὶ κλαίουσα ἔκλαυσε. Καὶ ηὔξατο εὐχὴν [36] κυρίῳ, λέγουσα, [37] Ἀδωναὶ κύριε [38] ἐλωὲ σαβαώθ, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ [39] μνησθῇς μου, καὶ δῷς τῇ δούλῃ σου σπέρμα [40] ἀνδρῶν, καὶ δώσω [41] αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, [42] καὶ οἶνον καὶ μέ-

Cap. 1. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς ἐξ. 2 *Alex.* Σωφίμ. *C.* Σοφίμ. 3 *Alex.* Ἱεροαμί. *C.* Ἱεροάμ. 4 *Alex.* Ἐλιοῦ. 5 *Alex.* Θοοῦ. *Ald.* Θοκὲλ. 6 *Alex.* υἱοῦ Σοὺπ Ἐφραθαῖος. *Ald.* ἐν Νασεὶβ ἐξ Ἀρμαθαὶμ ἐξ ὄρους Ἐφραίμ. *C.* υἱοῦ Σὼφ ἐξ ὄρους Ἐφραίμ. * *Francof.* hic incip. verſ. 2. 7 *Alex.* & *C.* τῇ δὲ Ἄννᾳ. 8 *Alex.* Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ πόλεως. 9 *C.* ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐξ. 10 *Ald.* ἡμέρας. *C.* εἰς ἡμέραν. 11 *Alex.* ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας προσκυνεῖν κυρίῳ θεῷ Σαβαώθ. 12 τῷ θεῷ *C.* deſunt. 13 *Alex.* ἐν Σηλώ. *C.* ἐν Συλῶ. *Ald.* ἐν Σηλώμ. 14 *Alex.* ἐκεῖ Ἡλεί. *C.* ἐκεῖ ἦν Ἡλί. 15 *Alex.* καὶ δύο. 16 *C.* θεοῦ. 17 *C.* ἐγένετο. 18 *Alex.* & *C.* καὶ πᾶσιν τοῖς. 19 *Alex. Ald.* αὐτῆς, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας. *C.* αὐτοῖς, καὶ ταῖς θυγατράσι μερίδας. 20 *C.* Τῇ δέ. 21 al. μίαν κατὰ πρόσωπον, ὅτι. 22 τὴν Ἄνναν *C.* ponit poſt Ἐλκανά. 23 *Ald. C.* τὴν Φεννάναν. καί. 24 *Alex.* καὶ ὁ κύριος συναπέκλισεν. 25 *Jo. Chryſ.* in hom. de fide Annæ, legit hoc modo: Καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς παροργισμῷ ἐξουθενοῦσα αὐτήν. quæ verba nec in ll. vv. reperiuntur, nec referuntur ab *Orig.* in hom. ut notant *Sch. Rom.* habet autem *Comp.* ſed paulo aliter, nim. Καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς, καί γε παροργισμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτήν, ὅτι. 26 *Alex.* συναπέκλισεν. 27 *Alex.* Καὶ οὕτως. 28 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγὼ κύριε, καὶ εἶπεν αὐτῇ *C.* deſunt. *Alex.* καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, καὶ εἶπεν αὐτῇ. 29 *Alex.* διατί. 30 *Alex.* οὐκ ἐγώ εἰμι ἀγαθός σοι. 31 *C.* Συλῶ, καὶ μετὰ τὸ πιεῖν. 32 καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου *C.* deſunt. *Alex.* καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου. 33 *Alex.* ἱερεὺς * ἐκάθετο ἐπί. *Ald. C.* ἱερεὺς ἐκάθητο, ἐπί. 34 *Ald.* φλιῶν πυλῶν ναοῦ. 35 *C.* Ἄννα πρός. 36 κυρίῳ *C.* deeſt. *Alex.* τῷ κυρίῳ. 37 Ἀδωναὶ *C.* deeſt. 38 ἐλωὲ *C.* deeſt. *Alex.* Ἐλωαί. al. Ἐλωΐ. 39 *Alex.* & *C.* μνησθῇς μου, καὶ μὴ ἐπιλάθῃ (*Alex.* ἐπιλάθῃς) τῆς δούλης σου, καί. 40 *Ald. C.* ἀνδρός. 41 *Alex.* αὐτὸν δοτὸν ἐνώπιόν σου ἕως ἡμέρας θανάτου. 42 καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίεται *C.* deſunt.

θυσμα [43] οὐ πίεῃ), καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται
12 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ [44] ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυνε προσευχομένη ἐνώπιον κυρίου, καὶ Ἠλὶ ὁ ἱερεὺς [45] ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς.
13 [46] Καὶ αὐτὴ ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, [47] καὶ τὰ χείλη αὐτῆς ἐκινεῖτο, καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ [48] ἠκούετο. καὶ ἐλογίσατο αὐτὴν Ἠλὶ εἰς μεθύουσαν.
14 Καὶ εἶπεν αὐτῇ [49] τὸ παιδάριον Ἠλὶ, Ἕως πότε μεθυσθήσῃ; περιελοῦ τὸν [50] οἶνόν σου, [51] καὶ πορεύου ἐκ [52] προσώπου κυρίου.
15 Καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ [53] κύριε· γυνὴ [54] ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, [55] καὶ [56] ἐκχέω τὴν ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου.
16 [57] Μὴ δῷς τὴν δούλην σου [58] εἰς θυγατέρα λοιμήν, ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας [59] μου ἐκτέτακα ἕως νῦν.
17 Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλὶ, καὶ εἶπεν [60] αὐτῇ, Πορεύου [61] εἰς εἰρήνην. [62] ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δῴη σοι πᾶν αἴτημά σου, ὃ ᾐτήσω
18 παρ' αὐτοῦ. [63] Καὶ εἶπεν, Εὗρεν ἡ δούλη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ [64] εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς· [65] καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ [66] κατάλυμα αὐτῆς, καὶ ἔφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιε, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς
19 οὐ συνέπεσεν ἔτι. [67] Καὶ ὀρθρίζουσι τοπρωὶ [68] καὶ προσκυνοῦσι τῷ κυρίῳ, καὶ [69] πορεύονται τὴν ὁδὸν αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ [70] Ἀρμαθαίμ, καὶ [71] ἔγνω τὴν [72] Ἄνναν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς
20 [73] κύριος, καὶ συνέλαβε. [74] Καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν, [75] καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμουήλ, [76] καὶ εἶπεν, Ὅτι παρὰ κυρίου [77] θεοῦ σαβαὼθ ᾐτησάμην αὐτόν.
21 Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ἐλκανὰ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι ἐν Σηλὼμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, [78] καὶ
22 πάσας τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ. Καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, [79] Ἕως τοῦ ἀναβῆναι τὸ [80] παιδάριον, ἐὰν ἀπογαλακτίσω αὐτὸ, καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ κυρίου, καὶ καθήσεται ἕως αἰῶνος
23 [81] ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Ποίει τὸ [82] ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κάθου [83] ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς αὐτό· [84] ἀλλὰ στῆσαι κύριος [85] τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου. καὶ [86] ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασε τὸν υἱὸν αὐτῆς, [87] ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ αὐτόν.
24 Καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ [88] εἰς [89] Σηλὼμ ἐν μόσχῳ τριετίζοντι, [90] καὶ ἄρτοις, καὶ οἰφὶ σεμιδάλεως, καὶ νέβελ οἴνου. καὶ [91] εἰσῆλθεν εἰς οἶκον [92] κυρίου ἐν Σηλὼμ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν.
25 [93] Καὶ προσήγαγον [94] ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν, ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ κυρίῳ. καὶ [95] προσήγαγε τὸ παιδάριον; * καὶ [96] ἔσφαξε τὸν μόσχον. καὶ [97] προσήγαγεν Ἄννα ἡ [98] μήτηρ
26 τοῦ παιδαρίου πρὸς Ἠλὶ, Καὶ [99] εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε ζῇ ἡ ψυχή [100] σου, [1] ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν σου [2] μετὰ σοῦ [3] ἐν τῷ
27 προσεύξασθαι πρὸς κύριον. Ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου [4] προσηυξάμην καὶ [5] ἔδωκέ μοι κύριος τὸ αἴτημά μου ὃ ᾐτησάμην παρ' αὐτοῦ.

---

43 *Alex.* οὐ μὴ πίντε. 44 *C.* ἐγένετο. 45 *C.* ἐφύλασσε. 46 *Alex.* Καὶ Ἄννα ἐλάλει. 47 *C.* τὰ δὲ χείλη. *Alex.* πλὴν τὰ χείλη. 48 *Ald.* ἠκούετο, καὶ εἰσήκουσεν αὐτῆς κύριος. καί. 49 ita ll. vv. & ita Philo περὶ μέθης, & *Chrysost.* in Act. Apost. hom. 15. sed *C.* desunt τὸ παιδάριον. 50 *Alex.* οἶνόν σου ἀπὸ σοῦ. *C.* οἶνον ἀπό σου. 51 καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου *C.* desunt. 52 *Ald.* τοῦ τόπου κυρίου. 53 *Alex.* κύριέ μου· γυνή. 54 ita l. v. & Philo περὶ μέθης. *Ald. C.* ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ. 55 καὶ ἐκχέω usq. ad fin. vers. *Ald.* desunt. 56 *Alex.* ἐκχέω ἐνώπιον κυρίου τὴν ψυχήν μου. Μή. 57 *C.* Μὴ δὴ δῷς. 58 *C.* εἰς πρόσωπον εἰς θυγατέρα λοιμήν. *Th.* ὡς μίαν τῶν ἀπαιδεύτων. 59 *Alex.* μου καὶ ἀθυμίας ἐκτέτακα. *Ald. C.* μου, καὶ ἐκ πλήθους ἀθυμίας μου ἐκτέτακα. (al. ἐκλέτηκα.) 60 *Ald. C.* πρὸς αὐτήν. 61 *C.* ἐν εἰρήνῃ. 62 *C.* κύριος ὁ θεός. 63 *Ald.* Καὶ εἶπεν Ἄννα, Εὗρεν. *C.* Ἡ δὲ εἶπεν, Εὕροι. 64 εἰς *C.* deest. 65 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς *C.* desunt. 66 *Alex.* κατάλυμα, καί. 67 *C.* Ὀρθρίσαντες δὲ τοπρωί. 68 *C.* καὶ προσεκύνησαν. 69 *Alex.* πορεύονται καὶ ἦλθον τήν. *C.* ἐπορεύθησαν τήν. 70 *Ald. C.* εἰς Ἀρμαθαίμ. 71 *Alex. Ald.* ἔγνω Ἐλκανὰ τήν. 72 Ἄνναν *Ald.* ponit post αὐτοῦ. 73 *Alex.* κύριος. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ. 74 *C.* Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ. 75 *Alex.* καὶ συνέλαβεν Ἄννα, καὶ ἔτεκεν υἱόν. *C.* καὶ ἔτεκεν Ἄννα υἱόν. 76 *Ald.* λέγουσα, Ὅτι παρά. *C.* λέγουσα, Παρά. 77 *C.* παντοκράτορος ᾐτησάμην. 78 καὶ πάσας usq. ad fin. vers. *C.* desunt. 79 *C.* Οὐκ ἀναβήσομαι ἕως. 80 *C.* παιδάριον μετ' ἐμοῦ, ὅτ' ἂν δὲ ἀπογαλακτίσω. 81 ἐκεῖ *Alex.* & *C.* ponunt ante ἕως. 82 *C.* ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου. 83 *Alex.* ἕως οὗ ἀπογαλακτίσῃς. 84 *C.* πλήν. 85 *C.* πᾶν τό. 86 al. ἐκάθησεν. 87 *Ald.* ἕως τοῦ ἀπογαλακτίσαι αὐτὴν αὐτόν. *C.* ἕως οὗ ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν. 88 al. ἐν. 89 *Alex.* Σηλώμ, ἡνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτὴν ἐν μόσχῳ. 90 καὶ ἄρτοις *C.* desunt. 91 al. εἰσῆλθον. 92 *Alex.* κυρίου Σηλώμ. 93 Καὶ προσήγαγον usq. ad τῷ κυρίῳ *C.* desunt. 94 al. τὸ παιδάριον, &, εἰς οἶκον κυρίου. 95 *Alex.* & *C.* προσήγαγον. * *Francof.* hic incip. vers. 25. 96 *C.* ἔσφαξαν. 97 *C.* προσῆλθεν. 98 *Alex.* μήτηρ τὸ παιδάριον πρὸς Ἠλεί. 99 *C.* εἶπεν αὐτῷ, Ἐν. 100 *Alex.* σου κύριέ μου, ἐγώ. 1 *Ald.* ἐγώ εἰμι ἡ. 2 μετὰ σοῦ *C.* desunt ut & *Alex.* 3 *Alex.* & *C.* ἐν τούτῳ. 4 *Ald.* προσηυχόμην. *C.* προσηυξάμην πρὸς κύριον. 5 *Alex.* ἔδωκεν κύριός μοι τό.

28 του. [6] Κἀγὼ κιχρῶ αὐτὸν τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ζῇ αὐτὸς, χρῆσιν τῷ κυρίῳ, [7] καὶ εἶπεν,

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου, [1] ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, εὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ [2] σου.
2 Ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς [3] κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς [4] ἡμῶν, [5] οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου.
3 Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε [6] ὑψηλά· μὴ [7] ἐξελθέτω μεγαλοῤῥημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος, [8] καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα [9] αὐτοῦ.
4 Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν.
5 [10] Πλήρεις ἄρτων [11] ἠλαττώθησαν, καὶ οἱ πεινῶντες [12] παρῆκαν γῆν· ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησε.
6 Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει.
7 Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.
8 Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν, [13] καθίσαι μετὰ δυναστῶν [14] λαοῦ, καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς·
9 Διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ· καὶ εὐλόγησεν ἔτη [15] δικαίου, ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ [16] δυνατὸς ἀνήρ.
10 Κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ, κύριος ἅγιος. * [17] μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ· [18] ἀλλ' ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, [19] συνιεῖν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον, καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς. κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς, καὶ ἐβρόντησεν. αὐτὸς κρινεῖ [20] ἄκρα γῆς, καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ. καὶ [21] κατέλιπεν αὐτὸν [22] ἐκεῖ ἐνώπιον κυρίου,
11 Καὶ [23] ἀπῆλθεν εἰς [24] Ἀρμαθαίμ. καὶ τὸ [25] παιδάριον ἦν λειτουργῶν [26] τῷ προσώπῳ κυρίου ἐνώπιον Ἠλὶ τοῦ ἱερέως.
12 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἠλὶ τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ, [27] οὐκ εἰδότες τὸν κύριον.
13 Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως [28] παρὰ τοῦ λαοῦ παντὸς τοῦ θύοντος. καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας, καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
14 Καὶ [29] ἐπάταξεν αὐτὴν [30] εἰς τὸν [31] λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ [32] χαλκεῖον ἢ εἰς τὴν [33] χύτραν, καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβη ἐν τῇ κρεάγρᾳ, ἐλάμβανεν [34] ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς. [35] κατὰ τάδε ἐποίουν παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι κυρίῳ [36] ἐν Σηλώμ.
15 Καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ [37] στέαρ, ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι, Δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ κρέας ἑφθὸν ἐκ τοῦ [38] λέβητος.
16 Καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων, Θυμιαθήτω [39] πρῶτον [40] ὡς καθήκει τὸ στέαρ, καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ [41] εἶπεν, Οὐχί· [42] ὅτι νῦν δώσεις· [43] καὶ ἐὰν μὴ, λήψομαι κραταιῶς.
17 Καὶ ἦν ἡ [44] ἁμαρτία ἐνώπιον κυρίου τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα, ὅτι ἠθέτουν τὴν θυσίαν κυρίου.
18 Καὶ Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου παιδάριον περιεζωσμένον [45] ἐφοὺδ βάδ.
19 Καὶ

---

6 al. Καὶ ἐγώ. 7 *Ald.* καὶ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ, καὶ ηὔξατο Ἄννα, καὶ εἶπεν. *Alex. Comp.* καὶ προσηύξατο Ἄννα, καὶ εἶπεν. *Francof.* a Καὶ ηὔξατο incip. cap. 2.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἐπλατύνθη τὸ στόμα μου ἐπ' ἐχθροὺς μου, ὅτι εὐφράνθην. (*Alex.* ηὐφράνθην.) 2 *Alex.* σου. Οὐκ. 3 *Alex.* κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν πλήν σου· οὐκ ἔστιν δίκαιος. 4 *Alex.* ὑμῶν. Μὴ καυχᾶσθαι. 5 al. καὶ οὐκ. 6 ita l. v. & ita legit *Cypr.* adducto bis hoc ipso loco: item *Aug.* l. 17. de civit. Dei, cap. 4. *Alex. Ald. C.* ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν· μή. quo modo legit & interpretatur *Diod. Tarsens.* item *Theodoret.* in hoc cantic. & *Euseb.* ad Marin. al. ὑψηλὰ, ὑψηλά. 7 *Alex.* ἐξελθάτω μεγαλορημοσύνη. 8 *Sym.* καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις. 9 *Alex.* αὐτῶν. 10 *Sym.* & *Th.* Κεχορτασμένοι. 11 *Sch.* ἀντὶ τοῦ, ἐμισθάρνησαν· Ἀκύλ. συνετρίβησαν. 12 *Sym.* pro παρῆκαν γῆν habet ἀνενδεεῖς ἐγένοντο. 13 *Alex. Ald. C.* τοῦ (τοῦ deest *Alex.*) καθίσαι αὐτὸν μετά. 14 *Alex.* λαῶν. 15 *Alex.* δικαίων. 16 *C.* ἀνὴρ δυνατὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. Κύριος. * *Francof.* hic incip. vers. 10. & ex uno hoc versu tres facit. 17 μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος usq. ad κύριος ἀνέβη *C.* desunt. 18 *Alex.* ἀλλ' ἢ ἐν.

19 al. ἐν τῷ συνιεῖν. 20 sic *Euseb.* l. 4. περὶ εὐαγγ. ἀποδείξ. sed *Ald. C.* ἄκρα γῆς δίκαιος ὤν, καί. quod est apud *Theodoret.* & *Aug.* 17. de civit. Dei, c. 4. 21 *Ald. C.* κατέλιπον. *Alex.* κατέλειπον. 22 *C.* ἐνώπιον κυρίου ἐκεῖ, καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ, Καί. 23 *Alex. Ald. C.* ἀπῆλθον. 24 *Alex.* Ἀρμαθαὶμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν. καὶ τό. 25 *C.* παιδάριον Σαμουὴλ ἦν. 26 *C.* τῷ κυρίῳ πρὸ προσώπου Ἠλί. 27 *C.* καὶ οὐκ. 28 *Ald.* παρὰ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ. 29 *Ald.* καθῆκεν αὐτήν. *C.* καθίει αὐτήν. 30 *C.* ἐν τῷ λουτῆρι ἤ. 31 *Alex.* λουτῆρα ἢ εἰς τὸν * ἢ εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὴν χύτραν ἢ εἰς τὸν χαλκὸν, πᾶν ὅ. 32 *C.* χύτραν. 33 *C.* χαλκεῖον. 34 *Alex.* ὁ ἱερεὺς ἑαυτῷ. 35 *Alex.* κατὰ ταῦτα δὲ ἐποίουν. 36 *C.* ἐν Συλῶ, & ponit ante τοῖς. al. ἐν Συλώμ. 37 *C.* στέαρ ἐνώπιον κυρίου, ἤρχετο. 38 *Alex.* λέβητος * ὁ ἄνθρωπος ὁ θύων. 39 al. δὴ πρῶτον. 40 *C.* τὸ στέαρ ὡς καθήκει, καὶ τότε λῆψη σεαυτῷ. 41 al. ἔλεγεν. 42 *C.* ἀλλ' ἢ νῦν. 43 *Ald.* καὶ εἰ μή. *C.* εἰ δὲ μή. 44 *Alex.* ἁμαρτία τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα ἐνώπιον κυρίου, ὅτι. 45 *Alex. Ald.* ἐφοὺδ βάρ. *C.* deest. *Aq.* habet ἐπένδυμα ἐξαίρετον. *S.* ἐφοὺδ λινοῦν, καὶ ἐφεστρίδα μικράν.

διπλοΐ-

διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς 20 θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν. Καὶ εὐλόγησεν Ἠλὶ τὸν Ἐλκανὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, λέγων, [46]Ἀποτίσαι [47]σοι κύριος [48]σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ ἔχρησας τῷ κυρίῳ. καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν 21 τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν Ἄνναν, [49]καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς, καὶ δύο θυγατέρας. καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ 22 ἐνώπιον κυρίου. Καὶ Ἠλὶ πρεσβύτης σφόδρα. καὶ ἤκουσεν [50]ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς 23 υἱοῖς [51]Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἱνατί ποιεῖτε κατὰ [52]τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ ἐγὼ ἀκούω [53]ἐκ στόματος [54]παντὸς τοῦ λαοῦ [55]κυρίου; 24 Μὴ τέκνα, [56]ὅτι οὐκ [57]ἀγαθὴ ἡ ἀκοὴ ἣν ἐγὼ [58]ἀκούω· [59]μὴ ποιεῖτε οὕτως, ὅτι οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαὶ ἃς ἐγὼ ἀκούω [60]τοῦ μὴ δουλεύειν 25 λαὸν Θεῷ. Ἐὰν [61]ἁμαρτάνων ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ προσεύξονται [62]ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς κύριον. [63]καὶ ἐὰν τῷ κυρίῳ [64]ἁμάρτῃ, τίς προσεύξεται [65]ὑπὲρ αὐτοῦ; καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν, [66]ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο κύριος διαφθεῖραι αὐτούς.

26 Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ [67]ἐπορεύετο, καὶ [68]ἦν ἀγαθὸν μετὰ κυρίου [69]καὶ μετὰ ἀνθρώπων.

27 Καὶ ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος Θεοῦ πρὸς Ἠλὶ, καὶ [70]εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς οἶκον [71]τοῦ πατρός σου ὄντων αὐτῶν ἐν [72]γῇ Αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ 28 Φαραώ. Καὶ [73]ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐκ [74]πάντων τῶν σκήπτρων Ἰσραὴλ ἐμοὶ ἱερατεύειν, [75]τοῦ ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμιᾶν θυμίαμα, καὶ αἴρειν [76]ἐφούδ· καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα τοῦ πυρὸς [77]υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρῶσιν. 29 Καὶ ἱνατί [78]ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν [79]μου ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμὲ [80]ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης θυσίας [81]τοῦ Ἰσραὴλ ἔμ-30 προσθέν μου; Διὰ τοῦτο τάδε [82]λέγει κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, [83]Εἶπα, Ὁ οἶκός σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου [84]διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν φησι κύριος, Μηδαμῶς ἐμοί, ὅτι [85]ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με [86]δοξάσω, καὶ [87]ὁ ἐξουθενῶν με [88]ἀτιμω-31 θήσεται. Ἰδοὺ [89]ἔρχονται ἡμέραι, καὶ ἐξολοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα 32 οἴκου πατρός σου· [90]Καὶ οὐκ ἔσται [91]σοι πρεσβύτης ἐν οἴκῳ [92]μου πάσας τὰς ἡμέ-33 ρας. Καὶ ἄνδρα [93]οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου [94]μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ καταρρεῖν τὴν ψυχὴν [95]αὐτοῦ· καὶ [96]πᾶς περισσεύων οἴκου σου [97]πεσοῦνται 34 ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ [98]ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς [99]σου, Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς, [100]ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀποθανοῦνται 35 ἀμφότεροι. Καὶ [1]ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστὸν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου

---

46 C. Ἀνταποδῷ. 47 *Alex.* κύριός σοι σπέρμα. 48 C. σπέρμα ἕτερον ἐκ. 49 *Alex.* & C. καὶ συνέλαβεν ἔτι, (ἔτι *Alex.* deest) καὶ ἔτεκεν. 50 *Alex.* σύμπαντα ἅ. 51 *Alex.* Ἰσραὴλ, καὶ ὡς * ἐκόμιζον τὰς γυναῖκας τὰς παρεστώσας παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· Καί. C. Ἰσραὴλ πάντα, καὶ ὅτι συνεκοιμῶντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὰς θύρας (al. τὴν θύραν) τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· Καί. *Sch.* etiam habent, καὶ ὡς ἐκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τ. θ. τ. σκ. τ. μαρτ. 52 C. τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐγώ. 53 *Alex.* ῥήματα πονηρὰ ἐκ. C. καταλαλούμενα καθ' ὑμῶν ἐκ. 54 παντὸς deest *Alex.* & C. 55 *Alex.* κυρίου τούτου; Μή. 56 *Ald.* C. μὴ ὅτι. 57 C. ἀγαθὴ ἦν ἡ. 58 *Ald.* ἀκούω περὶ ὑμῶν· μή. 59 μὴ ποιεῖτε usque ad ἀκούω C. desunt. 60 C. τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ. Ἐάν. 61 *Alex.* ἁμαρτάννων ἁμαρτάννῃ. C. ἁμαρτῶν ἁμάρτῃ. 62 *Alex.* *Ald.* C. περί. 63 καὶ C. deest. al. pro καὶ ἐὰν hab. ἐὰν δέ. 64 C. ἁμάρτῃ ἀνήρ, τίς. 65 *Ald.* περί. 66 C. βουλόμενος γὰρ ἐβούλετο. 67 *Alex.* *Ald.* ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον, καί. C. ἐπορεύετο, καὶ ἐμεγαλύνετο, καί. 68 *Alex.* ἀγαθὸν καὶ μετά. 69 C. καὶ ἀνθρώπων. 70 C. εἶπεν αὐτῷ, Τάδε. 71 τοῦ deest *Alex.* 72 *Alex.* τῇ. 73 *Alex.* ἐπελεξάμην. 74 *Ald.* πάντων τῶν οἴκων Ἰ. C. πασῶν τῶν φυλῶν Ἰ. *Alex.* πάντων σκήπτρων Ἰ. 75 *Alex.* ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου. 76 *Alex.* C. ἐφοὺδ ἐνώπιόν μου· καί. 77 C. τῶν θυσιῶν τῶν υἱῶν. 78 *Alex.* ἐπεβλέψατε. 79 μου *Alex.* deest. 80 al. εὐλογεῖσθαι. al. ἐν εὐλογεῖσθαι. *Sch.* τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὑμᾶς. 81 τοῦ *Alex.* deest. 82 *Alex.* εἶπεν. 83 *Alex.* Εἴπας. al. Εἶπον. 84 C. διελεύσονται. 85 ἀλλ' ἢ C. desunt. 86 *Alex.* δοξάζω. 87 C. οἱ ἐξουθενοῦντές με ἐξουθενωθήσονται. Ἰδού. 88 *Alex.* ἀτιμασθήσεται. 89 *Alex.* ἡμέραι ἔρχονται, καί. 90 C. Καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναῶν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ οὐκ. *Theodoret.* etiam πατρός σου addit, Καὶ ἐπιβλέψεις τὸ κραταίωμα ὢν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραήλ. Aliud *Sch.* τὸ ῥητὸν ὑστερεῖται, ὅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχ. Καὶ ὄψει θλῖψιν κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετηθήσεται Ἰσραήλ. τινὲς δὲ κραταίωμα ὢν ἐκθέμενοι, οὕτως ἡρμήνευσαν τοῦ ὄντος λέγειν Θεοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι, φησίν, ὁ ὤν. 91 *Alex.* σου. 92 *Alex.* μου. Καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμά μου ὢν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου πάσας τὰς ἡμέρας. Καί. *Ald.* σου πάσας τὰς ἡμέρας. Καί. 93 nonnulli ll. non habent illud οὐκ, nec *Aug.* l. 17. c. 5. de civit. Dei. C. habet ὃν οὐκ. 94 *Ald.* μου, πάσας τὰς ἡμέρας, ἀλλ' ὥστε ἐκλείπειν. C. μου ποιήσω ἐκλείπειν. 95 *Ald.* αὐτοῦ ποιήσω· καί. 96 *Alex.* πᾶν περισσεῦον. C. πᾶν τὸ περισσεῦον. 97 C. πεσεῖται. 98 *Alex.* ἥξαι. 99 *Alex.* σου τούτους, πρὸς Ὀφνεί. *Ald.* C. σου τούτους, Ὀφνί. 100 *Alex.* ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 1 *Diod. Tarf.* Ταῦτα δὲ ἁρμόττει ἀνθρώπων μὲν οὐδενί, μόνῳ δὲ τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς ἀρχιερεὺς ἡμῶν κατὰ τὸ ἀνθρώ-

καὶ

καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει· καὶ οἰκοδομήσω [2] αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον [3] χριστοῦ μου πάσας τὰς [4] ἡμέρας.

36 Καὶ ἔσται [5] ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου, ἥξει [6] προσκυνεῖν αὐτῷ [7] ὀβολοῦ ἀργυρίου, [8] λέγων, Παράρριψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου [9] φαγεῖν ἄρτον.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΚΑὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἦν [1] λειτουργῶν τῷ κυρίῳ ἐνώπιον Ἠλὶ τοῦ ἱερέως. καὶ ῥῆμα κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, οὐκ ἦν 2 ὅρασις διαστέλλουσα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ Ἠλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο [2] βαρύνεσθαι, * καὶ οὐκ [3] ἠδύναντο βλέπειν.

3 Καὶ ὁ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν [4] ἐπισκευασθῆναι, καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ [5] ναῷ, οὗ [6] ἡ 4 κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ [7] ἐκάλεσε κύριος, Σαμουὴλ Σαμουήλ. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ [8] ἐγώ.

5 Καὶ ἔδραμε πρὸς Ἠλί, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς [9] με. καὶ [10] εἶπεν, Οὐ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε, [11] κάθευδε. * καὶ ἀνέστρεψε 6 καὶ ἐκάθευδε. Καὶ προσέθετο [12] κύριος, καὶ ἐκάλεσε, [13] Σαμουὴλ Σαμουήλ. [14] καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἠλὶ τὸ δεύτερον, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ εἶπεν, Οὐ κέκληκά [15] σε, ἀνάστρεφε, [16] κάθευδε.

7 Καὶ Σαμουὴλ [17] πρὶν γνῶναι [18] θεόν, [19] καὶ ἀποκαλυφθῆναι [20] αὐτῷ ῥῆμα κυρίου.

8 Καὶ προσέθετο κύριος καλέσαι [21] Σαμουὴλ ἐν τρίτῳ. καὶ [22] ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἠλί, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ [23] ἐσοφίσατο Ἠλὶ ὅτι κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον, 9 Καὶ [24] εἶπεν, Ἀνάστρεφε, [25] κάθευδε τέκνον· καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ [26] σε, καὶ ἐρεῖς, [27] Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. καὶ ἐπορεύθη Σαμουήλ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ 10 αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε κύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ [28] καὶ ἅπαξ. καὶ εἶπε Σαμουήλ, [29] Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ τὰ ῥήματά [30] μου ἐν Ἰσραήλ, [31] παντὸς ἀκούοντος αὐτά, ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐ-12 τοῦ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ Ἠλὶ πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 13 ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. Καὶ [32] ἀνήγγελκα αὐτῷ ὅτι [33] ἐκδικῶ [34] ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, [35] ὅτι κακολογοῦντες θεὸν [36] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐ-14 νουθέτει αὐτούς. Καὶ [37] οὐδ᾽ οὕτως· ὤμοσα τῷ οἴκῳ Ἠλί, Εἰ ἐξιλασθήσεται ἀδικία οἴκου Ἠλὶ ἐν θυμιάματι [38] καὶ ἐν θυσίαις [39] ἕως 15 αἰῶνος. Καὶ κοιμᾶται Σαμουὴλ ἕως πρωΐ, καὶ ὤρθρισε τοπρωῒ καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου κυρίου. καὶ Σαμουὴλ ἐφοβήθη [40] ἀπαγγεῖλαι τὴν [41] ὅρασιν.

16 Καὶ εἶπεν Ἠλὶ πρὸς Σαμουήλ, [42] Σαμου-17 ὴλ τέκνον. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπε, Τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς [43] σέ; μὴ [44] δὴ κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ. [45] τάδε ποιήσαι σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων [46] τῶν λόγων τῶν λαλη-

---

πινον ὡνομάσθη· ἔχοντες γάρ, φησίν, Ἰησοῦν τὸν ἡμῶν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς. καὶ πάλιν· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. 2 *Ald.* ἐμαυτοῦ. 3 *C.* τῶν χριστῶν μου. *Sch.* τῶν χριστῶν μου. Χριστοὺς δὲ αὐτοὺς κέκληκε τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους, καὶ τοὺς τὴν ἐκείνων διαδεξαμένους διδασκαλίαν. οὐκοῦν ἡ πρόρρησις κυρίως μὲν ἁρμόττει τῷ σωτῆρι Χριστῷ, κατὰ δὲ τὴν ἱστορίαν τῷ Σαδώκ, ὃς ἐκ τοῦ Ἐλεαζάρου κατάγων τὸ γένος, τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τοῦ Σαλωμῶν ἐδέξατο 4 *Alex.* ἡμέρας. * μου ἔσται πᾶς ὁ περισσεύων. 5 *Ald.* ὁ ὑπολελειμμένος ἐν. *C.* πᾶς ὁ ὑπολελειμμένος ἐν. 6 *Alex.* & *C.* προσκυνῆσαι. 7 *C.* ἐν ὀβολῷ. 8 *Alex.* καὶ ἐν ἄρτῳ * ἐν, λέγων, Παράριψόν. *C.* καὶ ἐν ἄρτῳ ἑνί, λέγων, Παράρριψόν. 9 *C.* τοῦ φαγεῖν.

Cap. 3. 1 *Comp. ed.* λειτουργῶν. 2 *C.* ἠμαυροῦσθαι. al. ἀμαυροῦσθαι. * *Francof.* hic incipit verſ. 3. 3 *Alex.* ἠδύνατο. *C.* ἐδύνατο. 4 *C.* κατασβεσθῆναι. 5 *Alex.* *Ald.* *C.* ναῷ (*Alex.* οἴκῳ) κυρίου, οὗ. 6 *C.* ἦν ἡ. 7 *Ald.* καὶ ἔστη, καὶ ἐλάλησε κύριος. 8 *Alex.* ἐγώ, * ὅτι κέκληκά με. 9 *C.* με. ὁ δὲ εἶπεν. 10 al. εἶπεν Ἠλί, Οὔ. 11 *C.* καὶ κάθευδε. * hoc membrum in *Francof.* pertinet ad verſ. ſeq. 12 *Ald.* ἔτι κύριος, καλέσαι. *C.* κύριος, ἔτι καλέσαι. *Alex.* κύριος, καὶ ἐκάλεσεν ἔτι. 13 al. τὸν Σαμουήλ. καί. 14 *Alex.* καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ καὶ ἐπορεύθη. 15 *Ald.* *C.* σε, τέκνον, ἀνάστρεφε. *Alex.* σε υἱέ μου, ἀνάστρεφε. 16 *Ald.* *C.* καὶ κάθευδε. 17 *Ald.* πρινή. *Alex.* & *C.* πρὶν ἤ. 18 *Alex.* τὸν θεόν. 19 *C.* *Ald.* καὶ πρὶν ἢ (*Ald.* καὶ πρινή) ἀποκαλ. 20 *C.* ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτόν. Καί. 21 *Alex.* ἔτι Σαμουήλ. 22 *C.* ἀνέστη Σαμουὴλ καί. 23 *C.* συνῆκεν. 24 *Alex.* *C.* εἶπεν Ἠλὶ (*Alex.* Ἠλεὶ) τῷ Σαμουήλ, Ἀνάστρεφε. 25 *C.* καὶ κάθευδε. 26 *Ald.* σε ὁ καλῶν, καί. 27 *Alex.* *Ald.* *C.* Λάλει κύριε, ὅτι. 28 *Alex.* *C.* καὶ ἅπαξ, Σαμουήλ, Σαμουήλ. καί. 29 *C.* Λάλει κύριε, ὅτι. 30 μου *C.* deeſt. 31 *Alex.* *Ald.* *C.* ὥστε παντός. 32 *Alex.* * ἀνήνεγκα. *Ald.* ἀπήγγελκα. *C.* ἀνήγγειλα. 33 *Alex.* ἐκδικήσω. al. ἐκδικιῶ. 34 *Alex.* ἐπὶ τόν. *Ald.* ἐγὼ ἐπὶ τόν. 35 *C.* *Ald.* ἃς (*Ald.* αἷς) ἔγνω, ὅτι. 36 οἱ *Alex.* deeſt. 37 al. οὐχ. 38 *C.* ἢ ἐν. 39 *Ald.* αὐτοῦ ἕως. 40 *Alex.* & *C.* ἀναγγεῖλαι. 41 *Alex.* *Ald.* *C.* ὅρασιν τῷ Ἠλὶ (*Alex.* Ἠλεί.) Καί. 42 Σαμουὴλ *C.* deeſt. 43 *C.* σὲ τέκνον; μή. 44 *Alex.* διακρύψῃς. 45 τάδε ποιήσαι uſque ad ῥῆμα *Ald.* deſunt. *C.* ponit poſt ὠσί μου. 46 τῶν *Alex.* deeſt.

18 θέντων [47] σοι ἐν τοῖς ὠσί σου. Καὶ ἀπήγγειλε [48] Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους, καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ᾽ [49] αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἠλὶ, Κύριος αὐτὸς, τὸ [50] ἀγαθὸν ἐνώπιον [51] αὐτοῦ ποιήσει. 19 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουὴλ, καὶ [52] ἦν κύριος μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ 20 πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἔγνωσαν πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως [53] Βηρσαβεὲ, ὅτι πιστὸς Σαμουὴλ εἰς προφήτην 21 [54] τῷ κυρίῳ. Καὶ προσέθετο κύριος δηλωθῆναι [55] ἐν Σηλὼμ, [56] ὅτι ἀπεκαλύφθη κύριος [57] πρὸς Σαμουήλ. καὶ ἐπιστεύθη Σαμουὴλ [58] τοῦ προφήτης γενέσθαι τῷ κυρίῳ εἰς πάντα Ἰσραὴλ ἀπ᾽ ἄκρων τῆς [59] γῆς καὶ ἕως ἄκρων. καὶ Ἠλὶ πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ [1] ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι [2] ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον. καὶ [3] ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ [4] Ἀβενέζερ· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν 2 [5] ἐν Ἀφέκ. Καὶ παρατάσσονται [6] ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ [7] ἔπταισεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, [8] καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει [9] ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. 3 Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ [10] εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, [11] Κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; [12] λάβωμεν τὴν κιβωτὸν [13] τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ [14] Σηλὼμ, καὶ ἐξελθέτω [15] ἐκ μέσου ἡμῶν, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν. 4 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς [16] εἰς Σηλὼμ, καὶ [17] αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν [18] κυρίου καθημένου χερουβίμ. καὶ [19] ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἠλὶ μετὰ τῆς 5 [20] κιβωτοῦ, Ὀφνὶ καὶ Φινεές. Καὶ [21] ἐγενήθη ὡς ἦλθεν ἡ κιβωτὸς [22] κυρίου εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ φωνῇ 6 μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι [23] τῆς κραυγῆς, καὶ [24] εἶπον [25] οἱ ἀλλόφυλοι, Τίς [26] ἡ κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη ἐν [27] τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; καὶ ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς κυρίου ἥκει εἰς τὴν παρεμβολήν. 7 Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι, [28] καὶ εἶπον, [29] Οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασι πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν 8 [30] παρεμβολήν. Οὐαὶ ἡμῖν, ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον, ὅτι οὐ γέγονε [31] τοιαύτη ἐχθὲς καὶ [32] τρίτην. οὐαὶ ἡμῖν, τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν [33] στερεῶν τούτων; [34] οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες τὴν Αἴγυπτον ἐν 9 πάσῃ πληγῇ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας ἀλλόφυλοι, [35] ὅπως μὴ δουλεύσητε τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν [36] ἡμῖν, καὶ ἔσεσθε εἰς ἄνδρας, καὶ 10 [37] πολεμήσατε αὐτούς. Καὶ ἐπολέμησαν [38] αὐτούς· καὶ πταίει ἀνὴρ [39] Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα· καὶ [40] ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ τρι- 11 άκοντα χιλιάδες ταγμάτων. Καὶ [41] κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἠλὶ [42] ἀπέθανον, Ὀφνὶ καὶ Φινεές. 12 Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ [43] Ἰεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, καὶ ἦλθεν εἰς Σηλὼμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ [44] διεῤῥωγότα, καὶ

---

47 σοι C. deest. *Ald.* πρός σε. 48 *Ald.* Σαμουὴλ τῷ Ἠλὶ πάντας. *Alex.* & C. αὐτῷ Σαμουὴλ πάντας. 49 C. αὐτοῦ ῥῆμα. καί. 50 C. ἀρεστόν, 51 *Alex.* αὐτοῦ αὐτὸς ποιήσει. 52 *Alex.* κύριος ἦν μετ᾽. 53 *Alex.* Βηρσαβεαί. al. Βηρσαβαίε. 54 *Ald.* γενέσθαι τῷ κυρίῳ. C. desunt. 55 C. αὐτοῦ ἐν Συλῶ. 56 C. καὶ ἀπεκαλύφθη. 57 C. πρὸς Σαμουὴλ ἐν Συλῶ κατὰ ῥῆμα κυρίου. reliqua usque ad finem cap. desunt. 58 *Alex.* προφήτης γενέσθαι τοῦ κυρίου. al. τοῦ γενέσθαι εἰς προφήτην τοῦ κυρίου. 59 *Alex.* γῆς ἕως.

Cap. 4. 1 *Comp. ed.* ἐγένετο ῥῆμα Σαμουὴλ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, καί. 2 *Alex.* & C. εἰς πόλεμον ἐπὶ (C. εἰς) Ἰσραήλ. Καί. 3 *Alex.* ἐξῆλθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον. 4 *Alex.* Ἀβεννέζερ. al. Ἀβὲν ἔζερ. 5 C. ἐπί. 6 *Alex.* οἱ ἀλλόφυλοι. 7 C. ἔπεσεν. 8 καὶ ἐπλήγησαν C. desunt. 9 C. ἐν τῷ πεδίῳ τέσσαρες. 10 al. εἶπον. 11 C. Διὰ τί ἄρα ἔθραυσεν ἡμᾶς. 12 *Alex.* & C. λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλὼμ (C. desunt ἐκ Σηλὼμ) τήν. 13 *Alex.* & C. τῆς διαθήκης κυρίου (*Alex.* τοῦ θεοῦ) ἡμῶν. 14 al. Σηλὼ, al. Συλὼ, al. Σιλώ. 15 *Alex.* ἐμ μέσῳ. C. ἐν μέσῳ. 16 *Alex.* * εἰς Σηλώμ. C. ἐν Συλῶ. 17 al. ἦραν. 18 *Alex.* τῆς διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου χερουβείν. C. τῆς διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων οὗ ἐπεκάθητο τὰ χερουβίμ. 19 *Alex.* ἀμφότεροι υἱοὶ Ἠλεί. 20 *Alex.* C. κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ, Ὀφνὶ (*Alex.* Ὀφνεί.) 21 C. ἐγένετο. 22 *Alex.* διαθήκης κυρίου. C. τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου. 23 *Alex.* C. τὴν φωνὴν τῆς. 24 *Alex.* εἶπαν. 25 οἱ ἀλλόφυλοι C. desunt. 26 *Alex.* ἡ κραυγὴ τοῦ ἀλαλαγμοῦ ἡ. C. ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος τούτου ἡ. al. ἡ φωνὴ ἡ. al. ἡ φωνὴ τῆς κραυγῆς ἡ. 27 τῇ *Alex.* deest. 28 C. σφόδρα, καὶ εἶπον. 29 C. Οὗτος ὁ θεὸς αὐτῶν ἥκει πρός. 30 *Alex.* παρεμβολὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον· οὐαὶ ἡμῖν ὅτι. 31 C. οὕτως ἐχθές. 32 *Alex.* & C. τρίτης. 33 *Ald.* C. στερεωτέρων. 34 *Alex.* *Ald.* C. οὗτοί εἰσιν οἱ. 35 *Alex.* μήποτε δουλεύσητε. 36 al. ὑμῖν. 37 al. πολεμήσετε. 38 C. οἱ ἀλλόφυλοι πρὸς αὐτούς. 39 *Ald.* C. Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν (τῶν al. deest) ἀλλοφύλων, καί. 40 al. ἔπεσαν. 41 *Alex.* ἡ κιβωτός. 42 ἀπέθανον C. ponit post Φινεές. 43 *Alex.* Ἰεμμιναῖος. 44 *Alex.* διεῤῥηγότα.

γῆ ἐ-

13 γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. [45]Καὶ ἦλθε, καὶ ἰδοὺ [46]Ἡλὶ [47]ἐπὶ τοῦ [48]δίφρου παρὰ [49]τὴν πύλην σκοπεύων τὴν ὁδὸν, ὅτι ἦν [50]καρδία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ὁ ἄνθρωπος [51]εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι· καὶ ἀνεβόησεν [52]ἡ πόλις.

14 Καὶ ἤκουσεν Ἡλὶ τὴν φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ εἶπε, Τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; * καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἡλί.

15 Καὶ [53]Ἡλὶ [54]υἱὸς ἐνενήκοντα [55]ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [56]ἐπανέστησαν, καὶ οὐκ [57]ἐπέβλεπε.

16 * Καὶ εἶπεν Ἡλὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς [58]περιεστηκόσιν αὐτῷ, Τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου τούτου; [59]καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προσῆλθε πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, [60]κἀγὼ [61]πέφευγα ἐκ τῆς [62]παρατάξεως σήμερον. καὶ [63]εἶπεν Ἡλὶ,

17 Τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα, τέκνον; Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε, Πέφευγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ [64]ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων, καὶ [65]ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου [66]τεθνήκασι, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη.

18 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου [67]ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι [68]πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς. καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ [69]εἴκοσι ἔτη.

19 Καὶ [70]νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεὲς συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν, καὶ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ [71]ἔκλαυσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι [72]ἐπεστράφησαν ἐπ' [73]αὐτὴν ὠδῖνες αὐτῆς.

20 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς.

21 Καὶ [74]ἐκάλεσε [75]τὸ παιδάριον Οὐαιβαρχαβὼθ ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς, καὶ ὑπὲρ τοῦ

22 ἀνδρὸς [76]αὐτῆς. [77]Καὶ [78]εἶπαν, [79]Ἀπῴκισται δόξα [80]Ἰσραὴλ [81]ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν [82]κυρίου.

Κεφ. ε'. 5.

1 Καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ [1]εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ [2]Ἀβενεζὲρ εἰς Ἄζωτον.

2 Καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν [3]κυρίου, καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγὼν, καὶ [4]παρέστησαν αὐτὴν παρὰ Δαγών.

3 Καὶ ὤρθρισαν οἱ [5]Ἀζώτιοι, [6]καὶ [7]εἰσῆλθον εἰς οἶκον Δαγών· [8]καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ [9]ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἤγειραν τὸν Δαγὼν, καὶ [10]κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [11]καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισεν αὐτούς· [12]καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν, τὴν Ἄζωτον καὶ [13]τὰ ὅρια αὐτῆς.

4 Καὶ ἐγένετο [14]ὅτε ὤρθρισαν τοπρωῒ, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν [15]πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ [16]ἐνώπιον κιβωτοῦ [17]διαθήκης [18]κυρίου. καὶ [19]κεφαλὴ Δαγὼν καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη [20]χειρῶν αὐτοῦ ἀφηρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια [21]ἀμα-

---

45 *C.* Καὶ ὅτε ἦλθεν, ἰδού. 46 *Alex.* Ἡλεί. 47 *Alex. Ald. C.* ἐκάθητο ἐπί. 48 *Ald. C.* δίφρου αὐτοῦ παρά. 49 al. τὴν θύραν τῆς πόλεως σκοπ. 50 *Alex.* ἡ καρδία 51 *Alex.* & *C.* εἰσῆλθεν ἀπαγγεῖλαι (*C.* ἀναγγεῖλαι) εἰς τὴν πόλιν· καί. 52 *C.* ὅλη ἡ πόλις. *Ald.* ὅλη ἡ πόλις φωνὴν μεγάλην. * *Francof.* hic incipit verſ. 15. 53 *C.* ἦν Ἡλί. 54 *Alex.* υἱὸς ὢν ἐνενήκοντα. 55 *Alex.* & *C.* καὶ ὀκτὼ ἐτῶν. 56 *C.* ἐβαρύνθησαν. 57 *Alex.* & *C.* ἔβλεπεν. * *Francof.* hunc verſ. in 2 diſtinxit, habetque hoc cap. verſus 23: 58 al. παρεστηκόσιν. 59 *C.* καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐληλυθὼς, καὶ εἶπεν, Ἐγώ. al. καὶ ὁ ἀνὴρ εἶπε πρὸς Ἡλὶ, Ἐγώ. 60 *Alex.* καὶ ἐγώ. *C.* ἐγώ. 61 *Alex.* ἐκ τῆς παρατάξεως πέφευγα σήμερον. καὶ εἶπεν, Τί. 62 *C.* παρατάξεως τοῦ πολέμου σήμερον. 63 *C.* εἶπεν αὐτῷ, Ἡλί. 64 *C.* ἀπό. 65 *Alex.* & *C.* πληγὴ μεγάλη ἐγένετο (*C.* γέγονεν) ἐν τῷ. 66 *Alex.* τεθνήκασιν, Ὀφνεὶ καὶ Φινεὲς, καὶ ἡ κειβωτός. *C.* τέθνηκαν, καὶ ἡ κιβωτός. 67 *C.* εἰς τὰ ὄπισθεν ἐχόμενα τῆς. 68 *C.* πρεσβύτης ἦν ὁ. 69 ita eſt in ll. vv. & ita *Euſeb.* in Chron. affirmat ſcripſiſſe 70 *Intt.* ſed in *Ald. C.* itemque in *Hebr.* eſt τεσσαράκοντα ἔτη. 70 al. ἡ νύμφη. 71 *C.* ἐστέναξε. 72 *C.* ἐστράφησαν. 73 *C.* αὐτῆς. 74 al. ἐκάλεσαν. 75 *Alex.* τὸ παιδάριον Οὐαιχαβὼθ· καὶ εἶπαν ὑπέρ. *C.* ὄνομα τῷ παιδαρίῳ Ἐχαβὼθ (al. Ἰχαβὼδ) ὑπέρ. *Ald.* τὸ παιδάριον Οὐαιβαρυβαρχαβὼθ ὑπέρ. 76 *C.* αὐτῆς, ὅτι ἀπέθανον. Καί. 77 Καὶ εἶπαν deſunt *Alex.* 78 *C.* εἶπεν. 79 *Alex.* Ἀπῴκισται. 80 *Alex.* & *C.* ἀπὸ Ἰσραήλ. 81 *C.* ὅτι (al. διότι) ἐλήφθη ἡ κιβωτός. 82 *Ald. C.* τοῦ θεοῦ. *Alex.* κυρίου, καὶ διὰ τὸ τεθνηκέναι τὸν πενθερὸν αὐτῆς καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ εἶπεν, Ἀπῴκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐλήμφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ.

Cap. 5. 1 *Ald. ed.* ἐξήνεγκαν. 2 *Mſ. Alex.* Ἀβεννεζέρ. 3 *Alex.* τοῦ κυρίου. al. τοῦ θεοῦ. 4 *Ald.* κατέστησαν. 5 *Alex. Ald.* Ἀζώτιοι τῇ ἐπαύριον, καί. 6 καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Δαγών· καὶ εἶδον al. deſunt. 7 *Alex.* εἰσήλθαν. 8 *Alex.* καὶ ἴδαν. *C.* τῇ ἐπαύριον, καὶ εἶδον. 9 *Alex. C.* ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον. 10 *Alex. Ald. C.* κατέστησαν αὐτὸν εἰς. 11 καὶ ἐβαρύνθη uſq. ad fin. verſ. *C.* deſunt, ut & *Francof.* 12 *S.* καὶ ἔπληξεν αὐτοὺς κατὰ τῶν κρυπτῶν. *Aq.* καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἕδραις. 13 *Alex.* τὸ ὅριον αὐτῆς. 14 *Alex.* ὅτε ὤρθρισαν τοπρωῒ τῇ ἐπαύριον, καί. *C.* ὡς ὤρθρισαν τῇ ἐπαύριον τὸ πρωῒ οἱ Ἀζώτιοι, καί. 15 *Ald.* ἐπιπεπτωκώς. 16 *Alex.* ἐπὶ τὴν * κὴν ἐνώπιον. *Ald.* ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον. 17 διαθήκης *C.* deeſt. 18 al. τοῦ θεοῦ. 19 *Alex.* ἡ κεφαλή. 20 al. τῶν ποδῶν. 21 *Alex.* ἀμαφὲθ ἕκαστον. *C.*

φεθ ἕκαστοι, καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον, πλὴν 5 ἡ ῥάχις Δαγὼν ὑπελείφθη. Διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς Δαγὼν, καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγὼν, ἐπὶ [22] βαθμὸν οἴκου Δαγὼν ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, 6 [23] ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσι. Καὶ ἐβαρύνθη [24] ἡ χεὶρ κυρίου [25] ἐπὶ [26] Ἄζωτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέζεσεν αὐτοῖς εἰς [27] τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας [28] αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες. καὶ ἐγένετο [29] σύγχυσις θανάτου 7 μεγάλη ἐν τῇ πόλει. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἀζώτου ὅτι [30] οὕτως, καὶ λέγουσιν, [31] Ὅτι οὐ [32] καθήσεται κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ 8 Δαγὼν θεὸν ἡμῶν. Καὶ ἀποστέλλουσι καὶ συνάγουσι τοὺς [33] σατράπας τῶν ἀλλοφύλων [34] πρὸς [35] αὐτοὺς, καὶ [36] λέγουσι, Τί ποιήσωμεν [37] τῇ κιβωτῷ θεοῦ Ἰσραήλ; καὶ [38] λέγουσιν οἱ [39] Γεθαῖοι, Μετελθέτω [40] κιβωτὸς τοῦ [41] θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. καὶ μετῆλθε [42] κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσ-9 ραὴλ εἰς Γέθ. Καὶ [43] ἐγενήθη [44] μετὰ τὸ μετελθεῖν [45] αὐτὴν, καὶ γίνεται χεὶρ κυρίου [46] τῇ πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα· καὶ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ [47] ἕως μεγάλου, [48] καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν. καὶ ἐποίησαν οἱ [49] Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἕ-10 δρας, Καὶ ἐξαποστέλλουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς [50] Ἀσκάλωνα. [51] καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσῆλθε κιβωτὸς [52] θεοῦ εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ [53] ἐβόησαν οἱ [54] Ἀσκαλωνῖται, λέγοντες, Τί ἀπεστρέψατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ [55] Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν; 11 Καὶ [56] ἐξαποστέλλουσι καὶ συνάγουσι [57] τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ [58] εἶπον, Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ [59] καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ θανατώσῃ 12 ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν· Ὅτι [60] ἐγενήθη [61] σύγχυσις ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα, ὡς εἰσῆλθε κιβωτὸς θεοῦ [62] Ἰσραὴλ [63] ἐκεῖ. καὶ οἱ ζῶντες καὶ [64] οὐκ ἀποθανόντες [65] ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας. καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως [66] εἰς τὸν οὐρανόν.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Καὶ ἦν ἡ [1] κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων [2] ἑπτὰ μῆνας, καὶ ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας. 2 Καὶ καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν, [3] λέγοντες, Τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ [4] κυρίου; γνωρίσατε ἡμῖν [5] ἐν τίνι [6] ἀποστελοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον 3 αὐτῆς. Καὶ [7] εἶπαν, Εἰ ἐξαποστέλλετε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, μὴ [8] δὴ [9] ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενήν, [10] ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ [11] τῆς βασάνου, καὶ τότε ἰαθήσεσθε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν. μὴ οὐκ ἀ-4 ποστῇ [12] ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν; Καὶ λέγουσι, Τί [13] τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν 5 αὐτῇ; καὶ εἶπαν, Κατὰ ἀριθμὸν τῶν [14] σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἕδρας [15] χρυσᾶς, ὅτι πταῖσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ [16] λαῷ, καὶ [17] μῦς χρυσοῦς * ὁμοίωμα τῶν μυῶν [18] ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν.

τῶν σταθμῶν ἕκαστοι. *Ald.* τῶν σταθμῶν ἀφεθὲν ἕκαστον. 22 *Alex.* βαθμὸν * πλὴν ἡ ῥάχεις * γαζει οἴκου Δαγών. *C.* τὸν σταθμὸν οἴκου Δαγών. 23 *C.* ἀλλ' ὑπερβαίνοντες. 24 ἡ *Alex.* deest. 25 *Alex.* ἐπ'. 26 *C.* Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισε τοὺς Ἀζωτίους, (al. αὐτοὺς) καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν τὴν Ἄζωτον, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. Καὶ εἶδον. 27 *Alex.* τὰς ἕδρας, καί. 28 *Ald.* αὐτῶν. 29 *Alex.* χύσις. 30 *Alex.* οὕτως, λέγουσιν. *C.* οὕτως γέγονεν αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν. 31 Ὅτι al. deest. 32 al. καθίσεται. 33 *Alex.* πάντας σατράπας. 34 *C.* Ἀζώτιοι πρός. 35 al. ἑαυτούς. 36 *C.* λέγουσιν οἱ Ἀζώτιοι, Τί ποι. (al. ποιήσομεν.) 37 τῇ *Alex* deest. 38 *Ald.* εἶπαν. 39 *Alex.* Γεθθαῖοι, * Με οι Μετελθέτω * κειτὸς θεοῦ Ἰσραὴλ πρός. 40 al. δὴ κιβωτός. 41 *Ald.* θεοῦ Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς εἰς Γέθ. καί. *C.* θεοῦ. καί. 42 *Alex.* ἡ κειβωτὸς τοῦ θεοῦ εἰς Γεθθά. 43 *C.* ἐγένετο. 44 *C.* ἐν τῷ μετελθεῖν. 45 *C.* τὴν κιβωτὸν (al. addunt τοῦ θεοῦ) πρὸς (al. εἰς) τοὺς Γεθαίους, καί. 46 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν τῇ. 47 *Alex.* καὶ ἕως. 48 *C.* εἰς τὰς ἕδρας. Καὶ ἐξαποστέλλουσιν οἱ Γεθαῖοι τήν. 49 *Alex.* Γεθθαῖοι. 50 *C.* Ἀκκάρωνα ter. al. Ἀκκάρωνα. 51 *Alex.* καὶ ἐβόησαν οἱ. 52 *Ald.* θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς. 53 al. ἀνεβόησαν. 54 al. Ἀκκαρωνῖται. 55 *Alex.* Ἰσραὴλ θανατῶσαι ἡμᾶς. 56 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀποστέλλουσιν. 57 *Ald.* *C.* πάντας τούς. 58 *Alex.* εἶπαν. 59 *Ald.* ἀποκατασταθήτω. *C.* ἀποκαταστήτω. 60 *C.* ἐγένετο. 61 *Alex.* *Ald.* *C.* σύγχυσις θανάτου ἐν. 62 Ἰσραὴλ *Alex.* deest. 63 ἐκεῖ *C.* deest. 64 *C.* οἱ ἀποθνήσκοντες ἐπλήγησαν ἐπὶ τάς. 65 *Theodoret.* εἰς τὰ ἄπορα τῆς γραφῆς, Ἀκύλ. τὸ τῆς φαγεδαίνης ἐσχήκασιν ἕλκος· ὁ δέ γε Ἰώσηπος, τὸ τῆς δυσεντερίας αὐτοῖς ἐγγενέσθαι πάθος ἐδίδαξε. Σύμμ. περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι. 66 *C.* ἕως τοῦ οὐρανοῦ.

Cap. 6. 1 *Ms.* *Alex.* *Ald.* *ed.* & *Comp.* κιβωτὸς τοῦ (τοῦ *Alex.* deest) κυρίου ἐν. 2 *C.* μῆνας ἑπτά. Καὶ καλοῦσιν. 3 *C.* καὶ λέγουσιν αὐτοῖς, Τί ποι. (al. ποιήσομεν.) 4 *Alex.* τοῦ κυρίου. 5 *Alex.* *Ald.* καὶ ἐν. 6 *C.* ἐξαποστείλωμεν. 7 *Alex.* εἶπον. 8 δὴ *C.* deest. 9 *Alex.* ἀποστείλητε. 10 al. ἀλλ' ἤ. 11 *Ald.* τὸ τῆς βασάνου. *C.* ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα. 12 ἡ *Alex.* deest. 13 *C.* τὸ ὑπὲρ τῆς. 14 *Ald.* *C.* σατραπειῶν. 15 *Alex.* χρυσᾶς καὶ πέντε μύας χρυσοῦς, ὅτι. 16 *Alex.* λαῷ, καὶ ποιήσεται ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν. 17 *C.* πέντε μύας. * *Francof.* hic incip. vers. 5. 18 ὑμῶν *C.* deest.

καὶ δώσε-

καὶ δώσετε τῷ [19] κυρίῳ δόξαν, ὅπως [20] κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑ-
6 μῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν. Καὶ ἱνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, [21] ὡς ἐβάρυνεν Αἴγυπτος καὶ Φαραὼ [22] τὴν καρδίαν αὐτῶν; οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς, [23] ἐξαπέστειλαν αὐ-
7 τοὺς καὶ ἀπῆλθον; Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν [24] καινὴν, καὶ [25] δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν [26] τέκνων· καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ [27] ἀπαγάγετε τὰ [28] τέκνα ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν εἰς οἶκον.
8 Καὶ λήψεσθε τὴν [29] κιβωτὸν, καὶ θήσετε αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ [30] ἀποδώσετε αὐτῇ τῆς βασάνου, [31] καὶ [32] θήσετε ἐν θέματι [33] βερσεχθὰν ἐκ μέρους αὐτῆς· καὶ [34] ἐξαποστελεῖτε αὐτὴν, [35] καὶ ἀπελάσατε αὐ-
9 τὴν, [36] καὶ ἀπελεύσεσθε, Καὶ [37] ὄψεσθε, εἰ [38] ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύσεται [39] κατὰ Βαιθσαμὺς, αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην· καὶ ἐὰν μὴ, καὶ γνωσόμεθα ὅτι [40] οὐ [41] χεὶρ αὐτοῦ ἧπται ἡμῶν, ἀλλὰ
10 σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι [42] οὕτω· καὶ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας, καὶ ἔζευξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν [43] ἀπεκώλυσαν
11 εἰς οἶκον· Καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν κυρίου ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, [44] καὶ τὸ θέμα [45] ἐργὰβ καὶ
12 τοὺς μῦς τοὺς [46] χρυσοῦς. Καὶ [47] κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν [48] Βαιθσαμὺς, ἐν τρίβῳ [49] ἑνὶ ἐπορεύοντο [50] καὶ ἐκοπίων, καὶ [51] οὐ μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά. καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω
13 [52] αὐτῆς ἕως ὁρίων [53] Βαιθσαμύς. Καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμὺς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι. καὶ ἦραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ [54] εἶδον κιβωτὸν κυρίου, καὶ [55] ηὐφράνθησαν εἰς
14 ἀπάντησιν αὐτῆς. Καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν [56] Ὡσηὲ [57] τὸν ἐν [58] Βαιθσαμὺς, καὶ [59] ἔστησαν ἐκεῖ παρ' [60] αὐτῇ λίθον μέγαν. καὶ [61] σχίζουσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης, καὶ τὰς βόας ἀνήνεγκαν [62] εἰς [63] ὁλοκαύτωσιν τῷ κυ-
15 ρίῳ. Καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν [64] τοῦ κυρίου, καὶ τὸ θέμα [65] ἐργὰβ μετ' αὐτῆς, καὶ τὰ [66] ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο ἐπὶ [67] τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου. καὶ οἱ ἄνδρες [68] Βαιθσαμὺς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ [69] θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ
16 κυρίῳ. Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς [70] Ἀσκά-
17 λωνα [71] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ αὗται [72] αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι [73] τῆς βασάνου τῷ κυρίῳ· τῆς Ἀζώτου μίαν, [74] τῆς Γάζης μίαν, [75] τῆς Ἀσκάλωνος μίαν, τῆς Γὲθ μίαν, [76] τῆς Ἀκκαρὼν μίαν.
18 Καὶ [77] μῦς οἱ χρυσοῖ κατ' ἀριθμὸν πασῶν [78] πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε [79] σατραπῶν ἐκ πόλεως [80] ἐστερεωμένης καὶ ἕως κώμης τοῦ Φερεζαίου, καὶ ἕως λίθου τοῦ μεγάλου, οὗ [81] ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης [82] κυρίου, [83] τοῦ ἐν ἀγρῷ [84] Ὡσηὲ τοῦ [85] Βαιθσαμυ-

---

19 *C.* κυρίῳ τῷ θεῷ δόξαν. al. θεῷ Ἰσραὴλ δόξαν. al. κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσρ. δ. 20 *Alex.* κουφίσει. *Ald.* κουφίσητε. 21 *Alex.* ὡς ἐβαρύνθη Αἴγυπτος. 22 al. τὰς καρδίας. 23 *Alex.* ἐξαπέστειλεν. 24 *Alex. Ald. C.* καινὴν μίαν, καί. 25 al. λάβετε δύο. 26 *C.* τέκνων ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός· καί. 27 *C.* ἀγάγετε, & ponit post τέκνα αὐτῶν. 28 *Alex.* τέκνα ὄπισθεν. *Ald. C.* τέκνα αὐτῶν ἀπὸ ὄπισθεν. 29 *Alex. C.* κιβωτὸν κυρίου, καί. 30 *Alex.* ἀποδώσετε αὐτὰ τῆς. *C.* ἀπόδοτε αὐτῇ ὑπὲρ τῆς. 31 *Alex.* καὶ οὐ θήσετε. 32 *Theodoret.* ὁ Σύμμ. οὕτως· θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἀκύλ. ἐν ὕφει κρεμᾶς· ὁ δὲ Ἰώσηπος, ἀργοζὲκ φησι τὸ γλωσσόκομον. καὶ οἱ μὲν πλεκτὸν ὡσανεὶ κόφινον· οἱ δὲ ἐκ τριχῶν οἷα σακκία. *Idem* in hunc loc. τὸ βοεργαζὰκ τινὲς μὲν ἔφασαν πλεκτὸν ὡσανεὶ κόφινον· τινὲς δὲ ἐκ τριχῶν κατεσκευασμένον, οἷα τὰ λεγόμενα σακκία. ὅ, τι ποτὲ δ' ἂν ᾖ πρὸς τὴν πότε οὕτω καλούμενον, δῆλόν ἐστιν ὅτι ἔν τινι ἔφασαν δεῖν αὐτὰ καινῷ τοῦ πάντως καὶ ἁρμόζοντι φέρειν τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐν θέματι βοεργαζάκ. 33 *Alex.* ἀργὸζ ἐκ μέρους. al. Βερσεκαθὰν ἐκ μέρους. *C.* ἐκ πλαγίων μέρους. 34 *Alex.* ἐξαποστείλατε. 35 καὶ ἀπελάσατε αὐτὴν *Alex. Ald. C.* desunt. 36 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπελεύσεσθε. 37 *Alex.* ὄψεσθε. 38 *Ald.* ἐν ὁδῷ ὁρίου. *Alex.* & *C.* εἰς ὁδὸν ὁρίων (*C.* ὁρίου.) 39 *Alex.* καὶ κατὰ Βεθθαμύς. *Ald. C.* κατὰ Βαιθσαμύς. al. κατὰ Βηθσαμές. 40 al. οὐχ. al. οὐχί. 41 al. ἡ χείρ. 42 *Alex.* οὕτως. 43 *Ald. C.* ἀπέκλεισαν. 44 καὶ τὸ θέμα ἐργὰβ *C.* desunt. 45 *Alex.* ἀργόζ. *Ald.* ἐργάζ, & vers. 15. al. abest. 46 *Alex.* & *C.* χρυσοῦς, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν. Καί. 47 *Alex.* κατηύθυναν. 48 *Alex.* Βεθσαμύς. 49 *Ald. C.* ἐν ᾗ ἐπορεύοντο. 50 καὶ *C.* deest. 51 *C.* οὐκ ἐξέκλιναν δεξιὰν οὐδὲ ἀριστερὰν, ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐπορεύοντο πορευόμεναι, καὶ βοῶσαι. καὶ οἱ. 52 *C.* αὐτῶν. 53 *Alex.* Βεθθαμύς. Καὶ οἱ ἐν Βεθθαμύς. 54 *Alex.* ἴδαν. 55 *C.* ἐχάρησαν. 56 *Alex.* Ἰησοῦ. al. Ἰωσιὲ pro Ἰωσηέ. 57 al. τοῦ ἐκ Β. 58 *Alex.* Βεθθαμύς. 59 *C.* ἔστη. 60 αὐτῇ *C.* deest. *Alex.* αὐτήν. 61 al. ἔσχισαν. 62 εἰς *Alex.* & *C.* deest. 63 *Alex.* ὁλοκάρπωσιν. 64 τοῦ *Alex.* deest. 65 ἐργὰβ *C.* deest. *Alex.* ἀργόζ. 66 ἐπ' αὐτῆς *C.* desunt. 67 *C.* τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ. 68 *Alex.* Βεθθαμύς. 69 *Alex. Ald. C.* ἔθυσαν θυσίαν (*C.* θυσίας.) 70 *Alex.* Ἀκκαρών. *Ald.* Ἀκκαρῶνα. *C.* Ἀκάρωνα. 71 *C.* ἐν τῇ. 72 *Alex.* αἱ * αἱ χρυσαῖ, ἅς. 73 *C.* ὑπὲρ τῆς βασάνου. 74 *C.* τῆς Γὲθ μίαν καὶ τῆς Γάζης. Γὲθ quod sequitur, non habet. 75 *C.* καί. 76 *C.* καί. 77 *Alex.* μῦς οἱ κατ'. 78 *Alex.* τῶν πόλεων. 79 *Alex.* σατραπιῶν. *Ald. C.* σατραπειῶν. 80 *Sch.* Ἀκύλ. ἰσχυρᾶς φησιν· ὁ δὲ Σύμμ. τετειχισμένης ἕως κώμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως Ἄβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου. 81 *Alex.* ἐπέθεσαν. 82 *Alex.* & *C.* κυρίου, καὶ (καὶ *C.* deest) ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, τοῦ. 83 τοῦ al. deest. 84 *Alex.* Ἰησοῦ. 85 *Alex.* Βεθθαμυσίτου, *C.* Βαιθσαμής.

19 σίτου. [86] Καὶ οὐκ [87] ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς ἀνδράσι [88] Βαιθσαμὺς, ὅτι [89] εἶδαν κιβωτὸν κυρίου. καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ πεντήκοντα χιλιάδας [90] ἀνδρῶν. καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς, ὅτι ἐπάταξε κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.
20 Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ [91] Βαιθσαμὺς, Τίς δυνήσεται [92] διελθεῖν ἐνώπιον κυρίου [93] τοῦ θεοῦ τοῦ ἁγίου τούτου; καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσεται κιβωτὸς [94] κυρίου ἀφ' ἡμῶν;
21 Καὶ [95] ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας [96] Καριαθιαρεὶμ, λέγοντες, [97] Ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου, [98] κατάβητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς [99] ἑαυτούς.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΚΑὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαθιαρεὶμ, καὶ ἀνάγουσι τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου· καὶ [1] εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον [2] Ἀμιναδὰβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ τὸν Ἐλεάζαρ [3] τὸν υἱὸν αὐτοῦ [4] ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου.
2 Καὶ [5] ἐγενήθη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαρεὶμ, [6] ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι· καὶ [7] ἐγένετο εἴκοσι ἔτη, καὶ [8] ἐπέβλεψε πᾶς [9] οἶκος Ἰσραὴλ ὀπίσω κυρίου.
3 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ, λέγων, Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς [10] ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, περιέλετε [11] θεοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ τὰ ἄλση, καὶ ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.
4 Καὶ [12] περιεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [13] τὰς Βααλὶμ καὶ [14] τὰ ἄλση Ἀσταρὼθ, καὶ ἐδούλευσαν [15] κυρίῳ μόνῳ.
5 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, [16] Ἀθροίσατε πάντα Ἰσραὴλ εἰς [17] Μασσηφὰθ, καὶ προσεύξομαι [18] περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον.
6 Καὶ [19] συνήχθησαν εἰς [20] Μασσηφὰθ, καὶ [21] ὑδρεύονται ὕδωρ, καὶ [22] ἐξέχεαν ἐνώπιον κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ [23] εἶπαν, [24] Ἡμαρτήκαμεν [25] ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐδίκαζε Σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς [26] Μασσηφάθ.
7 Καὶ ἤκουσαν [27] οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι [28] συνηθροίσθησαν [29] πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς [30] Μασσηφάθ· καὶ ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ [31] ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων.
8 Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ' ἡμῶν [32] τοῦ [33] μὴ βοᾷν πρὸς κύριον θεόν σου, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.
9 [34] Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἕνα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ. καὶ ἐβόησε Σαμουὴλ πρὸς κύριον [35] περὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος.
10 Καὶ ἦν Σαμουὴλ ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν· καὶ ἀλλόφυλοι [36] προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐβρόντησε κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς [37] ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν καὶ [38] ἔπταισαν ἐνώπιον Ἰσραήλ.
11 Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ Μασσηφὰθ, καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ Βαιθχόρ.
12 Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ λίθον ἕνα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀναμέσον [39] Μασσηφὰθ καὶ ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβενέζερ, [40] λίθος τοῦ βοηθοῦ· καὶ εἶπεν, Ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν κύριος.
13 Καὶ ἐταπείνωσε κύριος τοὺς ἀλλο-

86 *C.* Καὶ ἐπάταξεν ἄνδρας Βαιθσαμύς. 87 *Alex.* ἐσμένισαν υἱοί. 88 *Alex.* Βεθθαμύς. 89 *Alex.* εἶδον. 90 *C.* ἀνδρῶν ἐκ τοῦ λαοῦ. καί. 91 *Alex.* Βεθσαμύς. 92 *C.* παρασῆναι. 93 τοῦ θεοῦ *C.* desunt. 94 *Ald.* διαθήκης κυρίου. 95 *Alex.* ἀποστελοῦσιν. 96 *Alex.* Καριαθειαρείμ. 97 *C.* Ἀπέστρεψαν. aa. ll. Ἀπεστράφησαν. 98 *C.* καὶ καταβῆτε. 99 al. ὑμᾶς.

Cap. 7. 1 *Comp. ed.* εἰσήγαγον. 2 al. Ἀβιναδάβ. 3 τὸν *Alex.* deest. 4 *Alex.* ἠνάγκασαν. *C.* ἡγίασε. 5 *C.* ἐγένετο. 6 *C.* ἐπληθύνθησαν. 7 *Alex.* & *C.* ἐγένοντο. 8 *Ald.* ἐπέβλεψαν. *C.* ἐπέστρεψε. 9 *Alex.* ὁ οἶκος. 10 *C.* ἐπιστρέψατε. 11 *Alex.* τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους. 12 *Alex.* περιεῖλαν. al. ἐξῆραν. 13 *C.* τά. 14 *Aq.* τὰ Ἀστάρτης ἀγάλματα. *Sch.* τὰ δὲ ἄλση Ἀσταρὼθ, ὁ Ἀκυλ. ἡρμήνευσε, τοῦτ' ἔστι τὰ τῆς Ἀστάρτης ἀγάλματα. Ἀστάρτην δὲ καλοῦσι τὴν Ἀφροδίτην, ἐκ τοῦ ἄστρου τὴν ἐπωνυμίαν πεποιηκότες· αὐτῆς γὰρ εἶναι τὸν ἑωσφόρον μυθολογοῦσι. 15 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 16 *Alex.* Ἀθροίσατε τὸν πάντα. *Ald.* Ἀθροίσατε πρός με πάντα. *C.* Συναθροίσατε πάντα. 17 *Alex.* Μασηφάτ. *C.* Μασηφά, per totum hoc caput. al. Μασσηφά. 18 *C.* ὑπὲρ ὑμῶν. & ponit post κύριον. 19 *Ald.* *C.* συνήχθη ὁ λαὸς εἰς. 20 *Alex.* Μασηφάτ. 21 *Ald.* *C.* ὑδρεύοντο. al. ὑδρεύσαντο. 22 *C.* ἐκχέουσιν. 23 al. εἶπον. 24 *C.* Ἡμάρτομεν. 25 al. τῷ κυρίῳ. 26 *Alex.* Μασηφάτ. 27 οἱ *Alex.* deest. 28 al. συνήχθησαν. 29 πάντες *C.* ponit post Μασηφά. al. abest. 30 *Alex.* Μασηφάτ. 31 *C.* ἤκουσαν. 32 in nonnull. ll. est, τοῦ μὴ βοᾷν Σαμουὴλ πρός. 33 al. deest μή. 34 *Ald.* Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Μή μοι γένοιτο ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου θεοῦ μου τοῦ μὴ βοᾷν περὶ ὑμῶν προσευχόμενον, καὶ ἔλαβε. 35 *O.* ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ. 36 *Ald.* προσήγαγον. 37 *Alex.* ἀλλοφύλους, * καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ Βελχόρ. 38 *C.* ἔπεσαν. 39 *Alex.* Μασηφάτ. 40 *Ald.* *C.* ὃ σημαίνει, λίθος.

φύλους,

φύλους, καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι [41] προσελθεῖν εἰς ὅριον Ἰσραήλ· καὶ [42] ἐγενήθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας [43] τοῦ Σαμουήλ.

14 Καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις ἃς ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, [44] καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ [45] Ἀσκάλωνος ἕως [46] Ἀζὸβ· καὶ τὸ ὅριον Ἰσραὴλ [47] ἀφείλοντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Ἰσραὴλ καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμορραίου.

15 Καὶ [48] ἐδίκαζε Σαμουὴλ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς 16 ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν [49] ἐνιαυτὸν, καὶ ἐκύκλου Βαιθὴλ καὶ τὴν [50] Γαλγαλὰ καὶ τὴν [51] Μασσηφάθ· καὶ ἐδίκαζε τὸν Ἰσραὴλ ἐν πᾶσι τοῖς [52] ἡγιασμένοις 17 τούτοις. Ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτοῦ [53] εἰς Ἀρμαθαὶμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ· καὶ [54] ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

Κεφ. η΄. 8.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε Σαμουὴλ, καὶ κατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς [1] τῷ Ἰσραήλ.

2 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος Ἰωὴλ, καὶ ὄνομα τοῦ [2] δευτέρου Ἀβιὰ,

3 [3] δικασταὶ ἐν [4] Βηρσαβεέ. Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν [5] ὁδῷ αὐτοῦ· [6] καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας, καὶ [7] ἐλάμβανον δῶρα, καὶ [8] ἐξέκλινον δικαιώματα.

4 Καὶ συναθροίζονται [9] ἄνδρες Ἰσραὴλ, καὶ παραγίνονται [10] εἰς Ἀρμαθαὶμ πρὸς Σαμουήλ,

5 Καὶ [11] εἶπαν αὐτῷ, Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ υἱοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδῷ σου. καὶ νῦν κατάστησον ἐφ' [12] ἡμᾶς βασιλέα δικάζειν ἡ-6 μᾶς, [13] καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη. [14] Καὶ πονηρὸν τὸ ῥῆμα [15] ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμουὴλ, ὡς [16] εἶπαν, Δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν [17] ἡμᾶς. καὶ προσηύξατο Σαμουὴλ πρὸς κύριον.

7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, [18] καθὰ ἂν [19] λαλῶσί σοι, ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ' ἢ ἐμὲ [20] ἐξουθενώκασι τοῦ 8 μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν. Κατὰ [21] πάντα τὰ [22] ποιήματα, ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ' ἧς ἡμέρας [23] ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου [24] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγκατέλιπόν με, καὶ [25] ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις· οὕτως αὐτοὶ [26] ποιοῦσι 9 καὶ σοί. Καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν· πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρῃ αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς [27] βασιλεύσει ἐπ' [28] αὐτούς.

10 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ [29] πᾶν τὸ ῥῆμα [30] τοῦ κυρίου [31] πρὸς τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ βασι-11 λέα. Καὶ εἶπε, Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως [32] ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς· τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἅρμασιν αὐτοῦ, καὶ [33] ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ, καὶ 12 προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, Καὶ [34] θέσθαι αὐτοὺς ἑαυτῷ [35] ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους, καὶ [36] θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾷν τρυγητὸν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖν [37] σκεύη πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ σκεύη ἁρμάτων αὐτοῦ.

13 Καὶ τὰς θυγατέρας [38] ὑμῶν λήψεται εἰς μυρεψοὺς, καὶ εἰς μαγειρίσσας, καὶ εἰς πεσσούσας.

14 Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν, καὶ τοὺς ἀμπελῶνας [39] ὑμῶν, καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δούλοις [40] ἑαυτοῦ.

15 Καὶ [41] τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν [42] ἀποδεκατώσει, καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις 16 αὐτοῦ, καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν, καὶ τὰς δούλας ὑμῶν, καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ, καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

17 Καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς 18 ἔσεσθε αὐτῷ [43] δοῦλοι. Καὶ [44] βοήσεσθε

---

41 *Ald. C.* ἐπελθεῖν. al. τοῦ ἐπελθεῖν. 42 *Alex.* & *C.* ἐγένετο. 43 τοῦ *Alex.* deest. 44 καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ *C.* desunt. 45 *Alex.* Ἀκκαρὼν *Ald. C.* Ἀκαρών. 46 *Alex. Ald. C.* Γέθ. 47 *Alex.* ἀφείλαντο. 48 *C.* ἔκρινε. 49 *Ald.* ἐνιαυτοῦ. *C.* deest. 50 al. Γαλγάλ. 51 *Alex.* Μασηφά. 52 *C.* τόποις τούτοις. 53 *C.* ἦν ἐν Ἀρμαθαίμ. 54 *Alex.* ἐδίκαζεν τόν.

Cap. 8. 1 al. τοῦ. 2 *Mſ. Alex.* δευτέρου αὐτοῦ Ἀβιά. 3 *Alex.* δικαστάς. 4 al. Βηρσαβεάν. 5 *Ald. ed.* ὁδῷ· καί. al. τῇ ὁδῷ αὐτοῦ· καί. 6 *Sym.* pro καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας habet, ἀλλὰ μετέκλινον ἀκολουθοῦντες πλεονεξία. *Aq.* & *Th.* καὶ ἔκλιναν ὀπίσω τῆς πλεονεξίας. 7 *Alex.* ἐλάμβαναν. 8 *Alex* ἐξέκλιναν. 9 *Alex.* & *Comp.* πάντες ἄνδρες Ἰσρ. al. πάντες οἱ πρεσβεῖς Ἰσρ. 10 *Alex.* & *C.* πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ. Καί. 11 *C.* λέγουσιν. 12 al. ὑμᾶς. 13 *C.* καθὼς πάντα τὰ ἔθνη. 14 *Alex. Ald.* Καὶ ἦν πονηρόν. *C.* Καὶ νῦν πονηρόν. 15 *Alex.* ἐνώπιον Σαμουήλ. 16 al. εἶπον. 17 *Alex.* ἐφ' ἡμᾶς. 18 *C.* κατὰ πάντα ὅσα ἄν. 19 *Alex.* λαλήσωσίν σοι, ὅτι. *C.* λαλήσωσι πρὸς σὲ, διότι. *Ald.* λαλῶσι πρὸς σὲ, ὅτι. 20 *Alex.* ἐξουθενήκασιν. al. ἐξουδενώκασι. 21 *Alex.* πάντα ἃ ἐποίησαν. 22 *C.* ἔργα αὐτῶν, ἅ. 23 *C.* ἐξήγαγον. 24 *Alex.* & *C.* καὶ ἕως. 25 *C.* ἐδούλευσαν. 26 *Alex.* ποιοῦσιν. Καὶ σὺ νῦν. 27 *Alex.* βασιλεύει. 28 *C.* αὐτοῖς. 29 *C.* πάντας τοὺς λόγους τοῦ. 30 τοῦ *Alex.* deest. 31 *C.* πρὸς πάντα τόν. 32 *C.* τοῦ βασιλεύοντος ἐφ'. 33 *Alex.* ἐν deest. 34 al. θέσθε. al. θήσει. 35 *Alex.* & *C.* χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους, καί. 36 *C.* ἀροτριᾷν τὴν ἀροτρίασιν αὐτοῦ. 37 *C.* σκεύη αὐτοῦ πολεμικά. 38 *Alex.* αὐτῶν λήμψεται. 39 ὑμῶν *Alex.* deest. 40 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 41 *Alex.* & *C.* τὸ σπέρμα ὑμῶν. 42 ἀποδεκατώσει *C.* ponit ante καὶ τούς. 43 *C.* εἰς δούλους. 44 al. βοήσετε.

ἐν

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται [45] κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, [46] ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα.

19 Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ λαὸς [47] ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουήλ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, [48] Οὐχί, ἀλλ' [49] ἢ βασιλεὺς ἔσαι ἐφ' ἡμᾶς, 20 Καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς [50] καθὰ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν.

21 Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὦτα κυρίου.

22 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, [51] Ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς ἄνδρας Ἰσραήλ, [52] Ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

Κεφ. θ. 9.

1 ΚΑὶ [1] ἀνὴρ [2] ἐξ υἱῶν [3] Βενιαμίν, καὶ ὄνομα αὐτῷ [4] Κίς, υἱὸς [5] Ἀβιήλ, υἱοῦ [6] Ἰαρέδ, υἱοῦ [7] Βαχίρ, υἱοῦ [8] Ἀφέκ, υἱοῦ ἀνδρὸς [9] Ἰεμιναίου, 2 ἀνὴρ [10] δυνατός. Καὶ τούτῳ υἱός, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαούλ, εὐμεγέθης, [11] ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν, ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς [12] ὑπὲρ 3 πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἀπώλοντο [13] αἱ ὄνοι Κὶς πατρὸς Σαούλ. καὶ εἶπε Κὶς πρὸς Σαοὺλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Λάβε μετὰ σεαυτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ ἀνάστηθι καὶ πορεύθητε καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους.

4 Καὶ [14] διῆλθον δι' ὄρους Ἐφραίμ, καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς [15] Σελχά, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς [16] Σεγαλίμ, καὶ οὐκ ἦν· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς [17] Ἰαμίν, καὶ οὐχ εὗρον.

5 Αὐτῶν δὲ ἐλθόντων [18] εἰς τὴν Σίφ, καὶ Σαοὺλ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Δεῦρο καὶ [19] ἀποστρέψωμεν, μὴ ἀνεὶς ὁ πατήρ μου [20] τὰς 6 ὄνους, [21] φροντίζῃ τὰ περὶ ἡμῶν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον, Ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔνδοξος, πᾶν ὃ [22] ἐὰν λαλήσῃ παραγινόμενον παρέσαι. καὶ νῦν πορευθῶμεν, [23] ὅπως [24] ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ' ἣν [25] ἐπορεύθημεν 7 ἐπ' αὐτήν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ [26] αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα· καὶ τί [27] οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ; ὅτι [28] οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ πλεῖον οὐκ ἔστι [29] μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ [30] θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν.

8 Καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ Σαούλ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου ἀργυρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡ- 9 μῶν. Καὶ ἔμπροσθεν [31] ἐν Ἰσραὴλ τάδε [32] ἔλεγεν ἕκαστος ἐν τῷ πορεύεσθαι [33] ἐπερωτᾶν τὸν θεόν, [34] Δεῦρο καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν Βλέποντα· [35] ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς 10 ἔμπροσθεν, ὁ Βλέπων. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ἀγαθὸν τὸ [36] ῥῆμα, δεῦρο καὶ πορευθῶμεν. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν οὗ ἦν [37] ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος [38] ὁ τοῦ 11 θεοῦ. [39] Αὐτῶν ἀναβαινόντων [40] τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσι τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα [41] ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ λέγουσιν αὐταῖς, [42] Εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ Βλέπων;

12 Καὶ [43] ἀπεκρίθη [44] τὰ κοράσια αὐτοῖς, καὶ [45] λέγουσιν αὐτοῖς, Ἔστιν· ἰδοὺ [46] κατὰ πρόσωπον ὑμῶν. [47] νῦν [48] διὰ τὴν ἡμέραν ἥκει εἰς τὴν

---

45 *C.* ὑμῶν κύριος ἐν. 46 ὅτι usq. ad fin. verſ. *C.* deſunt. 47 *Alex.* τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ. *C.* ἀκούειν τὴν φωνὴν τοῦ. 48 *Alex.* Οὐχ. 49 *Alex. Ald. C.* ἢ ὅτι βασιλεύς. 50 *Alex.* κατά. *C.* καθώς. 51 *C.* Ἄκουσον. 52 *C.* Ἀποτρέχετε.

Cap. 9. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed. & Comp.* ἦν ἀνήρ. 2 al. ἐκ τῶν υἱῶν. 3 al. Βενιαμείν. 4 al. Κείς. 5 al. Ἐβιήλ. 6 *Alex.* Ἀρέδ. *C.* Σαράρ. al. Σερώρ. 7 *Alex.* & *C.* Βεχωράθ. al. Βεκοράδ. al. Βαχείρ. 8 *Alex.* Ἀφίκ. 9 *Alex.* Ἰεμενναίου. 10 *Ald. C.* δυνατὸς ἐν (*C.* ἐν deeſt) ἰσχύϊ. Καί. 11 al. deeſt ἀνήρ. 12 ita l. v. & ita *Theodoret.* legit. aa. ll. hab. ὑπὲρ πάντα τὸν λαόν. 13 *Alex.* αἱ ὄνοι Κεὶς τοῦ πατρός. 14 *Alex.* διῆλθαν. 15 *C.* Σαλισά. *Alex.* Σαλισσά. al. Σελκά. 16 al. Σεγαλείμ. *C.* Σααλίμ. *Alex.* Σααλείμ. 17 *Alex.* τοῦ Ἰεμεναίου. *C.* Ἰεμιναίου. al. Ἰαμείν. 18 *Alex.* εἰς γῆν Σείφ. *C.* εἰς τὴν γῆν Σίφ. 19 *C.* ἀναστρέψωμεν. 20 *Ald. C.* περὶ τὰς ὄνους. al. τὰ (al. τὰς) περὶ τ. ὄ. 21 *Alex.* φροντίζῃ περί. *C.* φροντίδας φροντίζει περί. 22 al. ἄν. 23 *Alex.* ἐκεῖ, ὅπως. *Ald.* δὴ ἐκεῖ, ὅπως. *C.* ἐκεῖ πρὸς αὐτόν, ὅπως. 24 al. ἀναγγείλῃ. 25 *C.* πορευθῶμεν. 26 al. abeſt αὐτοῦ, & al. abſunt τῷ μετ' αὐτοῦ. 27 *Alex. Ald. C.* εἰσοίσομεν. 28 οἱ *Alex.* deeſt. 29 *Alex.* ἐν ἡμῖν τοῦ εἰσενεγκεῖν. 30 *C.* θεοῦ, ἢ τοῦτο τό. 31 ἐν *Alex.* deeſt. 32 *C.* ἔλεγον ἕκαστος ἀνὴρ ἐν. *Alex.* ἔλεγαν ἕκαστος ἐν. 33 *Alex.* ἐπερωτῆσαι θεόν. 34 *Alex.* & *C.* Δεῦτε. 35 *Sym.* τὸν γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον, τὸν ὁρῶντα. *Diodor.* in hunc loc. ἐκ τούτων δείκνυται, ὅτι ἅπερ τῶν προφητῶν ἕκαστος τὰ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν χρόνοις ἔγραψαν, ταῦτα οἱ μετὰ ταῦτα συναγαγόντες προσέθηκαν, τὸ ὅτι οἱ ἔμπροσθεν βλέποντα τὸν προφήτην ἐκάλουν. 36 *C.* ῥῆμά σου, δεῦρο. 37 ἐκεῖ *C.* ponit poſt θεοῦ. 38 ὁ *Alex.* deeſt. 39 *C.* Αὐτῶν δὲ ἀναβαινόντων. 40 *C.* εἰς τήν. 41 *Alex.* ὑδρεύσασθαι. 42 *C.* Μὴ ἔστιν. 43 *Ald.* ἀπεκρίθησαν. 44 *C.* αὐτοῖς τὰ κοράσια, καί. 45 *Alex.* λέγουσιν, Ἔστιν. *C.* εἶπον, Ἔστιν. 46 *C.* πρὸ προσώπου ὑμῶν. 47 *Alex.* τάχυνον, νῦν. *Ald.* ταχύνατε, νῦν. *C.* ταχύνατε, ὅτι νῦν. 48 διὰ τὴν ἡμέραν *C.* deſunt.

πόλιν,

πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν Βαμᾷ. **13** Ὡς ἂν [49] εἰσέλθητε εἰς τὴν πόλιν, οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς [50] Βαμᾶ τοῦ φαγεῖν· ὅτι οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ [51] εἰσελθεῖν αὐτόν, [52] ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι. καὶ νῦν ἀνάβητε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν **14** εὑρήσετε [53] αὐτόν. Καὶ ἀναβαίνουσι [54] τὴν πόλιν. [55] αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς [56] μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, τοῦ ἀναβῆναι εἰς Βαμᾶ. **15** Καὶ κύριος ἀπεκάλυψε τὸ ὠτίον Σαμουὴλ [57] ἡμέρᾳ μιᾷ ἔμπροσθεν τοῦ [58] ἐλθεῖν [59] πρὸς αὐ- **16** τὸν Σαοὺλ, λέγων, Ὡς ὁ [60] καιρὸς, αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ ἄνδρα [61] ἐκ γῆς Βενιαμίν, καὶ χρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, ὅτι [62] ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ μου, [63] ὅτι ἦλθε βοὴ αὐτῶν **17** πρός με. Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαοὺλ, καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ, [64] Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά σοι, Οὗτος [65] ἄρξει [66] ἐν τῷ λαῷ **18** μου. Καὶ [67] προσήγαγε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν, Ἀπάγγειλον [68] δὴ ποῖος [69] ὁ οἶκος τοῦ Βλέποντος. **19** Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι [70] αὐτός. ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμᾶ, καὶ φάγε μετ᾽ ἐμοῦ σήμερον, καὶ [71] ἐξαποστελῶ σε πρωῒ, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ **20** καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι. Καὶ περὶ τῶν ὄνων [72] σου τῶν ἀπολωλυιῶν [73] σήμερον τριταίων, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου [74] αὐταῖς, ὅτι εὕρηνται. καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ Ἰσραήλ; [75] οὐ σοί, **21** [76] καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου; Καὶ ἀπεκρίθη Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς Ἰεμιναίου ἐγώ εἰμι τοῦ [77] μικροῦ σκήπτρου [78] φυλῆς Ἰσραήλ; [79] καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμίν; [80] καὶ ἵνα τί ἐλάλησας [81] πρὸς **22** ἐμὲ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατάλυμα, καὶ [82] ἔθετο αὐτοῖς [83] ἐκεῖ τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημέ- **23** νων ὡσεὶ [84] ἑβδομήκοντα ἀνδρῶν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ, Δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν **24** παρὰ σοί. Καὶ [85] ἥψησεν ὁ μάγειρος τὴν [86] κωλέαν, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον Σαούλ. καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, [87] Ἰδοὺ ὑπόλειμμα, παράθες αὐτὸ ἐνώπιόν σου καὶ φάγε, ὅτι εἰς [88] μαρτύριον [89] τέθειταί σοι παρὰ [90] τοὺς ἄλλους, ἀπόκνιζε. καὶ ἔφαγε Σαοὺλ μετὰ Σαμουὴλ **25** ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμᾶ [91] εἰς τὴν πόλιν. * καὶ [92] διέστρωσαν τῷ Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, καὶ ἐκοιμήθη. **26** Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος, καὶ [93] ἐκάλεσε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, [94] λέγων, Ἀνάστα, καὶ [95] ἐξαποστελῶ σε. καὶ [96] ἀνέστη Σαοὺλ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ **27** ἕως ἔξω. Αὐτῶν καταβαινόντων εἰς [97] μέρος τῆς πόλεως, καὶ Σαμουὴλ εἶπε τῷ Σαοὺλ, Εἶπον τῷ [98] νεανίσκῳ, καὶ διελθέτω ἔμπροσθεν [99] ἡμῶν· [100] καὶ σὺ στῆθι [1] ὡς σήμερον, καὶ [2] ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ.

---

49 *Alex.* εἰσέλθητε τήν. *C.* εἰσῆλθε εἰς τήν. 50 *Alex.* Βαμᾶ. *Sch.* τὸ μὲν Βαμᾶ, ὑψηλὸν Ἀκύλ. ἡρμήνευσε· Γαβαὰ δὲ τὸν βουνόν· ξένους, τοὺς κεκλημένους· τὴν δὲ κωλέαν, κνήμην. 51 *Alex.* ἐλθεῖν. *C.* παραγενέσθαι. 52 *C.* ἐπειδὰν (al. ἐπειδὴ) αὐτὸς εὐλογεῖ. 53 *C.* αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. Καί. 54 *Ald. C.* εἰς τήν. 55 *C.* αὐτῶν δὲ εἰσπ. 56 *C.* μέσην τὴν πόλιν, καί. 57 *C.* ἡμέραν μίαν. 58 *Ald.* εἰσελθεῖν. 59 *Alex.* Σαοὺλ πρὸς αὐτόν, λέγων, Ὡς ὁ καιρὸς οὗτος, αὔριον * αὔριον ἀποστέλλω. 60 *Ald. C.* καιρὸς οὗτος αὔρ. 61 *Ald.* ἐκ φυλῆς Βενιαμίν. *C.* ἐν γῇ Β. 62 *C.* ἐπέβλεψε. 63 *C.* διότι. 64 *Alex.* Ἰδοὺ ἄνθρωπος. 65 *C.* κατάρξεται. al. κατάρξει. 66 al. ἐπὶ τὸν λαόν μου. 67 *C.* προσῆλθε. 68 *Alex. Ald. C.* δή μοι ποῖος. 69 ὁ *Alex.* deest. 70 αὐτὸς *C.* deest. 71 *Alex.* ἐξαποστέλλω. 72 σου *Alex.* & *C.* deest. 73 *Alex.* σου σήμερον. *C.* σοι σήμερον. 74 *C.* ἐν αὐταῖς. 75 *Ald. C.* οὐχί. 76 *Alex. Ald. C.* καὶ παντὶ τῷ. 77 *Alex. Ald. C.* μικροτέρου. In *Commentariis Græc.* ita legitur hic loc. τοῦ μικροτέρου σκήπτρου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ Βενιαμίν. Alius *Sch.* ita legit: ἐκ τῆς ἐλαχίστης φυλῆς Ἰσραήλ, καὶ ἡ πατριά μου &c. 78 *Ald. C.* ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσρ. 79 καὶ τῆς usq. ad Βενιαμὶν *C.* desunt. 80 *Ald. C.* καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ (*Ald.* ἐλαχίστη) παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ Βενιαμίν, καὶ ἵνα τί. 81 *Alex.* πρός με. 82 *C.* ἔταξεν. 83 ἐκεῖ *Alex. Ald. C.* deest. 84 al. τριάκοντα. 85 ita ll. 2. vv. sed *Ald. C.* ἦρεν. 86 *Alex. Ald. C.* κωλέαν (*C.* κωλαίαν) καὶ τὸ ἐπ᾽ αὐτῆς, καί. 87 *Aq.* Ἰδοὺ τὸ ὑπολελειμμένον, θὲς ἐνώπιόν σου, φάγε· ὅτι εἰς καιρὸν πεφυλαγμένον σοι, Λέγων, τὸν λαὸν κέκληκα. aa. codd. habent, Ἰδοὺ τὸ καταλειφθέν. 88 *Alex.* μαρτυρίαν. 89 *Alex.* τέθεσταί (al. τέθηταί) σοι παρὰ τοῦ ἀνθρώπου. 90 ita ll. 2. vv. sed *Ald. C.* τοῦ λαοῦ. 91 *Alex.* ἐν τῇ πόλει. * *Francof.* hic incipit verſ. 26. 92 *C.* ἔστρωσαν. 93 *C.* ἐλάλησε Σαμουὴλ τῷ Σαούλ. 94 *Ald.* καὶ εἶπε, Ἀνάστηθι, καί. 95 al. ἀποστελῶ. 96 *Alex.* ἀνέστη, καὶ ἐξῆλθεν Σαοὺλ αὐτός. 97 *C.* ἄκρον. 98 *Ald. C.* παιδαρίῳ. 99 *Alex.* ἡμῶν· καὶ διῆλθεν. καὶ σύ. 100 *C.* σὺ δὲ στῆθι. 1 *Ald.* ἕως. *C.* ὧδε. 2 *Alex. Ald.* ἀκουστόν σοι (al. σοι ποιήσω) ῥῆμα θεοῦ (*Ald.* κυρίου.)

Κεφ. ι'. 10.

1 Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ [1] ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [2] Οὐχὶ κέχρικέ σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ [3] τὸν λαὸν αὐτοῦ [4] ἐπὶ Ἰσραήλ; [5] καὶ σὺ [6] ἄρξεις ἐν λαῷ κυρίου, καὶ [7] σὺ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν [8] αὐτοῦ. καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι [9] ἔχρισέ σε κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα.

2 Ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς τάφοις Ῥαχὴλ ἐν [10] τῷ ὄρει [11] Βενιαμὶν [12] ἁλλομένους μεγάλα· καὶ ἐροῦσί σοι, Εὕρηνται αἱ ὄνοι ἃς ἐπορεύθητε ζητεῖν· καὶ [13] ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτετίνακται [14] τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων, καὶ [15] ἐδαψιλεύσατο δι' ὑμᾶς, λέγων, Τί ποιήσω [16] ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου;

3 Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα [17] ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς Θαβὼρ, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν εἰς Βαιθήλ, ἕνα αἴροντα [18] τρία αἰγίδια, καὶ ἕνα αἴροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων, καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν οἴνου.

4 Καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο ἀπαρχὰς ἄρτων, καὶ λήψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ θεοῦ, οὗ [19] ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ Νασὶβ ὁ ἀλλόφυλος. καὶ ἔσται ὡς ἂν [20] εἰσέλθητε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῷ προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς Βαμᾶ, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν [21] νάβλα, καὶ [22] τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ [23] κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες.

6 Καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου, καὶ προφητεύσεις [24] μετ' αὐτῶν, καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον.

7 Καὶ ἔσται [25] ὅταν ἥξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σὲ, ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου, ὅτι θεὸς μετὰ σοῦ.

8 Καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν [26] τῆς Γαλγάλ, καὶ [27] ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς σὲ [28] ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν καὶ [29] θυσίας εἰρηνικάς· ἑπτὰ ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ [30] γνωρίσω σοι ἃ ποιήσεις.

9 Καὶ [31] ἐγενήθη ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ [32] Σαμουήλ, μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην. καὶ ἦλθε πάντα τὰ [33] σημεῖα

10 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν [34] βουνὸν, καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ [35] ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

11 Καὶ [36] ἐγενήθησαν [37] πάντες οἱ [38] εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς καὶ τρίτης, καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ [39] αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν [40] προφητῶν. καὶ [41] εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ Κίς; [42] ἢ καὶ Σαοὺλ ἐν

12 προφήταις; Καὶ ἀπεκρίθη τις [43] αὐτῶν, καὶ εἶπε, Καὶ τίς πατὴρ [44] αὐτοῦ; καὶ διὰ τοῦτο [45] ἐγενήθη εἰς παραβολὴν, Ἦ καὶ Σαοὺλ

13 ἐν προφήταις; Καὶ συνετέλεσε προφητεύων, καὶ ἔρχεται [46] εἰς [47] τὸν βουνόν.

14 Καὶ εἶπεν [48] ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ποῦ ἐπορεύθητε; καὶ [49] εἶπαν, Ζητεῖν τὰς ὄνους, καὶ [50] εἴδαμεν ὅτι οὐκ [51] εἰσί, καὶ εἰσήλθομεν πρὸς Σαμουήλ.

15 Καὶ εἶπεν [52] ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαοὺλ, Ἀπάγγειλον δή μοι τί εἶπέ σοι Σαμουήλ;

16 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ, [53] Ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι, ὅτι εὕρηνται αἱ ὄνοι. τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν

17 [54] αὐτῷ. Καὶ [55] παρήγγειλε Σαμουὴλ

Cap. 10. 1 *Comp. ed.* κατέχεεν. 2 *Ald.* Ὅτι. *C.* Οὐχὶ ὅτι. 3 *C.* τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 4 al. ἐπὶ τὸν Ἰσρ. al. desunt. 5 καὶ σὺ ἄρξεις usq. ad fin. vers. *C.* desunt. 6 *Ms. Alex.* ἄρξεις λαοῦ. 7 σὺ deest *Alex.* & *Ald.* 8 *Alex.* αὐτοῦ κυκλόθεν· καί. 9 *Alex.* κέχρικέν. 10 *C.* τοῖς ὁρίοις. al. τῷ ὅρῳ. 11 *Alex.* τοῦ Βενιαμείν. 12 *Ald.* ἐν Σηλὼ (al. Σηλσάχ) ἐν βακαλὰθ ἁλλομένους. *C.* μεσημβρίας ἁλλομένους. 13 *Alex.* ἰδοὺ ἀποτετίνακται ὁ πατήρ σου τὸ ῥῆμα. 14 *C.* τὴν φροντίδα τῶν. 15 *C.* μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν, λέγων. pro ἐδαψιλεύσατο in uno quodam l. esse φροντίζει testantur *Sch. Rom.* 16 *C.* περὶ τοῦ. 17 al. καὶ ἥξεις. 18 *C.* τρεῖς ἐρίφους. 19 *Alex.* ἐστιν τό. 20 *C.* εἰσέλθῃς. 21 *Ald.* νάβλαι. *C.* ναῦλαι. 22 *Alex. Ald. C.* τύμπανα. 23 *C.* κιθάρα. 24 *Alex.* ἐπ' αὐτῶν, καὶ στραφήσει. 25 *C.* ὅτ' ἂν ἔλθῃ τά. 26 *Alex.* τῆς Γάλγαλα. *C.* μου εἰς Γάλγαλα. 27 *Alex. Ald. C.* ἰδοὺ ἐγὼ καταβαίνω. 28 al. τοῦ ἀνενεγκεῖν. 29 *Alex. Ald.* θῦσαι θυσίας εἰρηνικάς. *C.* θῦσαι εἰρηνικὰς θυσίας. 30 al. γνωρίσαι. 31 *C.* ἐγένετο. 32 *Ald. C.* Σαμουὴλ, καὶ μετέστρ. 33 *Ald. C.* σημεῖα ταῦτα ἐν. 34 *Alex.* βουνὸν τῶν προφητῶν, καί. 35 *C.* ἐφήλατο. al. ἥλλατο. 36 *C.* ἐγένετο ὡς εἶδον αὐτὸν πάντες. 37 *Alex.* ἅπαντες. 38 *Alex. Ald.* ἰδόντες αὐτόν. 39 *C.* καὶ αὐτὸς ἦν ἐν. 40 *Alex.* & *C.* προφητῶν προφητεύων. καί. 41 *Alex.* εἶπαν. *C.* εἶπον. 42 *S.* μὴ ἔτι καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις. 43 *C.* ἐξ αὐτῶν. 44 *Alex. Ald.* αὐτοῦ, οὐ Κείς; καὶ (καὶ *Alex.* deest) διά. 45 *C.* ἐγένετο. 46 *Ald.* ἐκεῖθεν εἰς. 47 *C.* τὴν Βαμᾶ. Καί. 48 *C.* αὐτῷ ὁ πατράδελφος αὐτοῦ καὶ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ. *Aq.* pro οἰκεῖος etiam vertit πατράδελφος. 49 al. εἶπον. al. εἶπεν. 50 *Alex.* εἴδομεν. 51 al. ἦσαν. 52 *C.* ὁ πατράδελφος τοῦ Σαούλ. *Ald.* ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ Σαούλ. 53 *C.* Ἀπαγγέλλων ἀπήγγειλέ μοι. 54 *Alex.* & *C.* αὐτῷ ὃ εἶπεν Σαμουήλ. Καί. 55 *C.* συνήγαγε.

[56] παν-

56 παντὶ τῷ λαῷ πρὸς κύριον εἰς 57 Μασσηφάθ. **18** Καὶ 58 εἶπε πρὸς υἱοὺς Ἰσραήλ, Τάδε εἶπε κύριος 59 ὁ θεὸς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐγὼ ἀνήγαγον 60 τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ 61 πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν 62 θλιβουσῶν ὑμᾶς. **19** Καὶ ὑμεῖς σήμερον 63 ἐξουδενήκατε τὸν 64 θεόν, ὃς αὐτός ἐστιν 65 ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν· καὶ εἴπατε, Οὐχί, 66 ἀλλ' ἢ 67 ὅτι βασιλέα 68 καταστήσεις ἐφ' ἡμῶν. καὶ νῦν κατάστητε ἐνώπιον κυρίου κατὰ 69 τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ 70 τὰς φυλὰς ὑμῶν. **20** Καὶ 71 προσήγαγε Σαμουὴλ 72 πάντα τὰ σκῆπτρα 73 Ἰσραήλ, καὶ κατακληροῦται 74 σκῆπτρον Βενιαμίν. **21** Καὶ 75 προσάγει σκῆπτρον Βενιαμὶν 76 εἰς φυλάς, καὶ κατακληροῦται 77 φυλὴ Ματταρί. καὶ προσάγουσι τὴν φυλὴν Ματταρὶ εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται Σαοὺλ υἱὸς Κίς. καὶ ἐζήτει αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρίσκετο. **22** Καὶ ἐπηρώτησε 78 Σαμουὴλ ἔτι ἐν 79 κυρίῳ, 80 Εἰ ἔρχεται 81 ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; καὶ εἶπε κύριος, Ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν τοῖς σκεύεσι. **23** Καὶ 82 ἔδραμε καὶ 83 λαμβάνει 84 αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ 85 κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω. **24** Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα τὸν λαόν, 86 Εἰ ἑωράκατε ὃν ἐκλέλεκται 87 ἑαυτῷ κύριος, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅμοιος αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν; καὶ 88 ἔγνωσαν πᾶς ὁ λαός, 89 καὶ 90 εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. **25** Καὶ 91 εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα 92 τοῦ βασιλέως· καὶ ἔγραψεν 93 ἐν βιβλίῳ, καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον κυρίου. * καὶ ἐξαπέστειλε Σαμουὴλ 94 πάντα τὸν λαόν, καὶ 95 ἀπῆλθεν **26** ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ 96 Σαοὺλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς 97 Γαβαά. καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ 98 δυνάμεων, ὧν ἥψατο κύριος καρδίας αὐτῶν μετὰ Σαούλ. **27** Καὶ 99 υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν, 100 Τίς σώσει 1 ἡμᾶς οὗτος; καὶ 2 ἠτίμασαν αὐτόν, καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα.

Κεφ. ιά. 11.

1 Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, καὶ ἀνέβη Ναὰς ὁ 2 Ἀμμανίτης, καὶ 3 παρεμβάλλει 4 ἐπὶ Ἰαβὶς Γαλαάδ. καὶ 5 εἶπαν πάντες οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Ναὰς τὸν 6 Ἀμμανίτην, Διάθου ἡμῖν διαθήκην, καὶ δουλεύσομέν σοι. **2** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ναὰς ὁ 7 Ἀμμανίτης, Ἐν 8 ταύτῃ 9 διαθήσομαι 10 διαθήκην ὑμῖν, ἐν τῷ ἐξορύξαι 11 ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιόν, καὶ θήσομαι 12 ὄνειδος ἐπὶ Ἰσραήλ. **3** Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες 13 Ἰαβίς, Ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραήλ· 14 ἐὰν 15 μὴ ᾖ ὁ σώζων 16 ἡμᾶς, ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς. **4** Καὶ 17 ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς 18 Γαβαὰ πρὸς Σαούλ, καὶ 19 λαλοῦσι τοὺς 20 λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, **5** καὶ ἔκλαυσαν. Καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἤρχετο 21 μετὰ τὸ πρωῒ ἐξ ἀγροῦ. καὶ εἶπε Σαούλ, 22 Τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; καὶ 23 διηγοῦνται αὐτῷ τὰ **6** 24 ῥήματα 25 τῶν ἀνδρῶν Ἰαβίς. 26 Καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Σαοὺλ ὡς ἤκουσε

---

56 *C.* πάντα τὸν λαόν. 57 *Alex.* Μασηφά. 58 *C.* εἶπε Σαμουὴλ πρός. 59 ὁ θεὸς *C.* desunt. 60 *Ald.* τοὺς πατέρας ὑμῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. *Alex.* & *C.* τὸν Ἰσραήλ. 61 *C.* χειρὸς πασῶν. 62 *Alex.* & *C.* ἐκθλιβουσῶν. 63 *Alex.* ἐξουδενώκατε. al. ἐξουδενώσατε. 64 *C.* θεὸν ὑμῶν, ὅς. 65 *Alex.* σωτὴρ ὑμῶν ἐκ. 66 ἀλλ' ἢ al. deest. 67 ὅτι *Alex.* & *C.* deest. 68 *Alex.* στήσεις. 69 *C.* φυλὰς ὑμῶν. 70 *Alex.* & *C.* χιλιάδας. 71 *Alex.* προσήγαγεν Ἰσραήλ. 72 *Ald.* *C.* πάσας τὰς φυλὰς Ἰσραήλ. 73 *Alex.* Σαμουήλ. 74 *C.* φυλὴ Βενιαμίν. 75 *C.* προσήγαγε τὴν φυλὴν Βενιαμίν. 76 *C.* κατὰ πατριάν, καί. 77 *C.* πατριά. 78 *Alex.* ἔτι Σαμουὴλ * ἔτι ἐν. 79 al. κυρίῳ, λέγων, Εἰ. 80 *Alex.* Εἰσέρχεται. 81 *Alex.* ἔτι ἐντεῦθα ἀνήρ; καί. *C.* ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἀνήρ; καί. *Ald.* addit ἔτι post ἐνταῦθα. 82 *Ald.* ἔδραμε Σαμουὴλ καί. 83 *C.* ἔλαβε. 84 *C.* ἐκεῖθεν αὐτόν, καί. 85 *Ald.* κατέστησεν αὐτὸν ἐν. *C.* κατέστη Σαοὺλ ἐν. 86 Εἰ *Ald.* *C.* deest. 87 al. αὐτῷ. 88 *C.* ἔγνω. 89 *Alex.* καὶ Ζή.., εἶπαν, ὁ βασιλεύς. 90 *C.* εἶπεν. 91 *C.* ἐλάλησε. 92 *Ald.* *C.* τῆς βασιλείας· καί. 93 *C.* εἰς βιβλίον. * *Francof.* hic incipit vers. 26. 94 *Ald.* ἅπαντα. 95 *C.* ἀπῆλθον. 96 *C.* Σαμουήλ. 97 *Alex.* Γαβααθά. 98 *Alex.* δυνάμενοι. 99 *Alex.* οἱ υἱοί. 100 al. Τί. 1 al. ὑμᾶς. 2 al. ἠτίμωσαν.

Cap. 11. 1 *Comp. ed.* pro Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα habet Καὶ ἐγενήθη κωφεύων· & addit fini capitis præcedentis, ut & *Francof.* 2 *Mſ.* *Alex.* Ἀμανίτης. 3 *C.* παρενέβαλεν. 4 *Alex.* ἐπ' Ἰαβεῖς. al. ἐπ' Ἰαβής. 5 al. εἶπον. 6 *Alex.* Ἀμανίτην. 7 *Alex.* Ἀμανίτης. 8 *C.* τούτῳ. 9 *Alex.* διαθήκην διαθήσομαι ὑμῖν. *Ald.* τῇ διαθήκῃ διαθήσομαι ὑμῖν. 10 *C.* ὑμῖν διαθήκην, ἐν. 11 ὑμῶν *Alex.* deest. 12 *Alex.* ὄνειδος ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. *C.* αὐτὸν εἰς ὄνειδος ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. 13 *C.* Ἰαβής. *Ald.* Ἰαβεὶς Γαλαάδ. 14 *Ald.* *C.* καὶ ἐάν. 15 *Alex.* μὴ ὁ. 16 *Alex.* & *C.* ἡμᾶς, καὶ ἐξελευσόμεθα. 17 *C* ἦλθον. 18 *Alex.* Γαβααθά. *C.* βουνόν. 19 al. ἐλάλησαν. 20 *Ald.* *C.* λόγους τούτους εἰς. 21 *C.* κατόπισθεν τῶν βοῶν ἐξ ἀγροῦ. 22 *Alex.* Τί ὁ λαὸς ὅτι κλαίει; καί. *C.* Τί ἐστιν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσι; καί. 23 *C.* διηγήσαντο. 24 *Alex.* ῥήματα * ταῦτα. Καὶ ἐθυμώθη. 25 *Ald.* ταῦτα τῶν. 26 Καὶ *C.* deest.

[27] τὰ ῥήματα ταῦτα, ϗ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς 7 ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἔλαβε δύο βόας, ϗ ἐμέλισεν αὐτὰς, ϗ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ [28] ἀγγέλων, λέγων, [29] Ὃς οὐκ [30] ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαοὺλ ϗ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ τάδε ποιήσουσι [31] τοῖς βουσὶν αὐτοῦ. ϗ [32] ἐπῆλθεν ἔκστασις κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν [33] Ἰσραὴλ, ϗ ἐβόησαν ὡς ἀνὴρ εἷς.

8 Καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς [34] ἐν Βεζὲκ ἐν Βαμᾷ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ [35] ἑξακοσίας χιλιάδας, ϗ ἄνδρας Ἰούδα [36] ἑβδομήκοντα χιλιάδας. 9 Καὶ [37] εἶπε [38] τοῖς ἀγγέλοις τοῖς [39] ἐρχομένοις, Τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν [40] Ἰαβὶς, Αὔριον [41] ὑμῖν ἡ σωτηρία [42] διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου. ϗ [43] ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν, ϗ [44] ἀπαγγέλλουσι τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς, ϗ [45] εὐφράνθησαν. 10 Καὶ [46] εἶπον οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Ναὰς τὸν [47] Ἀμμανίτην, Αὔριον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, ϗ [48] ποιήσετε ἡμῖν [49] τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν.

11 Καὶ [50] ἐγενήθη μετὰ τὴν αὔριον, ϗ [51] ἔθετο Σαοὺλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχὰς, ϗ [52] εἰσπορεύονται [53] μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ [54] τῇ ἑωθινῇ, ϗ [55] ἔτυπτον τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν [56] ἕως διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα. ϗ [57] ἐγενήθη [58] ϗ ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν, ϗ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο [59] κατὰ τὸ αὐτό.

12 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ, [60] Τίς ὁ [61] εἴπας [62] ὅτι Σαοὺλ οὐ βασιλεύσει [63] ἡμῶν; παράδος τοὺς ἄνδρας, ϗ θανατώσομεν αὐτούς. 13 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον ἐποίησε κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραήλ.

14 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, [64] Πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα, ϗ ἐγκαινίσωμεν 15 ἐκεῖ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, ϗ ἔχρισε [65] Σαμουὴλ ἐκεῖ [66] τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλοις. ϗ [67] ἔθυσεν ἐκεῖ [68] θυσίας ϗ εἰρηνικὰς ἐνώπιον κυρίου. ϗ εὐφράνθη [69] Σαμουὴλ καὶ [70] πᾶς Ἰσραὴλ [71] ὥστε [72] λίαν.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 ΚΑὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα [1] Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἤκουσα φωνῆς ὑμῶν [2] εἰς πάντα ὅσα εἴπατέ μοι, ϗ ἐβασίλευσα ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα, 2 Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς [3] διαπορεύεται ἐνώπιον ὑμῶν. [4] κἀγὼ γεγήρακα [5] ϗ καθήσομαι, ϗ [6] οἱ υἱοί μου ἰδοὺ ἐν [7] ὑμῖν. κἀγὼ ἰδοὺ [8] διελήλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ [9] νεότητος ϗ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 3 Ἰδοὺ ἐγὼ, ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον κυρίου ϗ ἐνώπιον χριστοῦ αὐτοῦ· [10] μόσχον τίνος εἴληφα, ἢ ὄνον [11] τίνος εἴληφα, ἢ τίνα κατεδυνάστευσα [12] ὑμῶν, ἢ τίνα [13] ἐξεπίεσα, ἢ ἐκ χειρὸς [14] τίνος εἴληφα ἐξίλασμα [15] ϗ ὑπόδημα; [16] ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ, ϗ ἀποδώσω ὑμῖν. 4 Καὶ [17] εἶπαν πρὸς Σαμουὴλ, Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς, ϗ οὐ κατεδυνάστευσας [18] ἡμᾶς, ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, ϗ οὐκ εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν. 5 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, Μάρτυς κύριος ἐν ὑμῖν, ϗ μάρτυς χριστὸς αὐτοῦ [19] σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν χειρί μου οὐδέν. ϗ [20] εἶπαν, Μάρτυς. 6 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, [21] λέγων, Μάρτυς κύριος ὁ ποιήσας τὸν Μωυσῆν ϗ τὸν Ἀαρὼν, [22] ὁ ἀναγαγὼν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου. 7 [23] Καὶ νῦν κατά-

---

27 τὰ ῥήματα *Ald.* desunt. 28 *Alex.* ἀγγέλων αὐτοῦ, λέγων. 29 *Alex.* Ὃς οὐκ ἔστιν, * ὃς οὐκ ἔστιν. 30 al. ἔσται. 31 al. ταῖς. 32 C. ἔπεσεν. 33 Ἰσραὴλ C. deest. 34 *Ald.* Ἀβιέζεκ ἐν Βαμᾶ. C. ἐν Βαζὴκ. *Alex.* ἐν Βεζὲκ. al. Σαοὺλ ἐν Βαζὲκ. 35 C. τριακοσίας. 36 C. τριάκοντα. 37 al. εἶπαν. 38 C. Σαοὺλ τοῖς. 39 C. ἐλθοῦσι. 40 *Alex.* *Ald.* C. Ἰαβὴς (*Alex.* Ἰαβεῖς) Γαλαάδ, Αὔριον. 41 *Alex.* *Ald.* ἔσται ὑμῖν. C. ὑμῖν ἔσται. 42 al. διαθερμαινοντος. 43 *Alex.* ἦλθαν. 44 C. ἀνήγγειλαν. 45 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 46 *Alex.* εἶπαν. 47 *Alex.* Ἀμανίτην. 48 al. ποιήσατε. 49 C. πᾶν τὸ ἀρεστόν. 50 C. ἐγένετο. 51 C. διέταξε. al. διέθετο. 52 C. εἰσεπορεύοντο. 53 *Ald.* C. εἰς μέσον. 54 *Ald.* C. τῇ πρωϊνῇ, καί. 55 *Alex.* & C. ἔπληξεν. 56 C. ἕως οὗ διεθ. 57 *Alex.* ἐγενήθησαν. 58 *Alex.* οἱ οἱ ὑπολελιμμένοι. C. οἱ ὑπολελειμμένοι. 59 C. ἐπὶ τό. 60 *Ald.* Τίς γὰρ ὁ. 61 C. εἰπών. 62 ὅτι al. deest. 63 al. ἐφ' ἡμᾶς. 64 C. Δεῦτε πορευθῶμεν. 65 C. ἐκεῖ Σαμουὴλ τόν. 66 *Alex.* *Ald.* εἰς βασιλέα τὸν Σαοὺλ ἐνώπ. 67 *Ald.* & C. ἔθυσαν. 68 C. θυσίας εἰρηνικάς. 69 ita ll. vv. qui collati sunt. *Ald.* ἐκεῖ Σαμουήλ. *Alex.* Σαμουὴλ ἐκεῖ. C. ἐκεῖ Σαούλ. & in *Latina* non est Samuel, sed Saul ex Hebr. 70 *Ald.* C. πάντες ἄνδρες Ἰσρ. 71 ὥστε C. deest. *Alex.* ἕως τοῦ. 72 C. σφόδρα.

Cap. 12. 1 *Alex.* *Ald.* *Comp.* ἄνδρα Ἰσραήλ. 2 C. ϗ πάντα. 3 al. διαπορεύσεται. 4 *Alex.* ϗ ἐγώ. 5 C. ϗ πεπολίωμαι, καί. 6 C. ἰδοὺ οἱ υἱοί μου ἐν. 7 C. ὑμῖν εἰσίν. κἀγώ. 8 C. ἀνέστραμμαι. 9 *Alex.* *Ald.* & C. νεότητός μου καί. 10 C. εἰ μόσχον τίνος ὑμῶν εἴληφα. 11 τίνος εἴληφα *Ald.* desunt. 12 ὑμῶν C. ponit post τίνα. *Alex.* deest. 13 C. ἐξεπίεσα ὑμῶν, ἤ. *Alex.* ἐξεπίασα, ἤ. 14 C. τίνος ὑμῶν εἴληφα. 15 *Alex.* ἤ. 16 C. εἴπατε. 17 al. εἶπον. 18 *Alex.* ἡμᾶς, ϗ οὐκ εἴληφας ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, ϗ. C. desunt. *Ald.* οὐδὲ ἐκπεπίακας ἡμᾶς, ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, καί. 19 σήμερον al. deest. 20 C. εἶπεν ὁ λαὸς, Μάρτυς. 21 λέγων *Ald.* deest. 22 *Alex.* & C. ϗ ὁ. 23 S. Καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν ἐλεημοσυνῶν κυρίου ὧν ἐποίησε.

στῆτε,

στῆτε, καὶ [24] δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν [25] τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου, [26] ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν καὶ [27] ἐν τοῖς πα-
8 τράσιν [28] ὑμῶν. Ὡς εἰσῆλθεν Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος· καὶ ἐβόησαν οἱ πατέρες ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ [29] ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ [30] κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν τῷ
9 τόπῳ τούτῳ. Καὶ [31] ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας Σισάρα [32] ἀρχιστρατήγου [33] Ἰαβὶς βασιλέως Ἀσὼρ, καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως Μωὰβ, καὶ [34] ἐπολέμησεν ἐν
10 αὐτοῖς. Καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον, καὶ [35] ἔλεγον, Ἡμάρτομεν, ὅτι [36] ἐγκατελίπομεν τὸν κύριον, καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς ἄλσεσι. καὶ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς
11 ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ δουλεύσομέν σοι. Καὶ [37] ἀπέστειλε τὸν Ἱεροβάαλ, καὶ τὸν Βαρὰκ, καὶ τὸν Ἰεφθάε, καὶ τὸν Σαμουὴλ, καὶ [38] ἐξείλατο [39] ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν [40] ἡμῶν τῶν κυκλόθεν,
12 καὶ [41] κατῳκεῖτε πεποιθότες. Καὶ ἴδετε ὅτι Νάας βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εἴπατε, Οὐχὶ, [42] ἀλλ' ἢ [43] ὅτι βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμῶν. [44] καὶ κύριος ὁ
13 θεὸς [45] ἡμῶν βασιλεὺς ἡμῶν. Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ὃν [46] ἐξελέξασθε· καὶ ἰδοὺ δέ-
14 δωκε κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα. [47] Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσητε αὐτῷ, καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ἦτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' [48] ὑμῶν ὀπίσω [49] κυρίου
15 [50] πορευόμενοι. Ἐὰν δὲ μὴ [51] ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι [52] κυρίου, καὶ ἔσται χεὶρ κυρίου [53] ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βα-
16 σιλέα ὑμῶν. Καὶ [54] νῦν κατάστητε, καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὃ [55] ὁ κύριος
17 ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. Οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον; ἐπικαλέσομαι [56] κύριον, καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν· καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε, ὅτι ἡ κακία ὑμῶν [57] μεγάλη, ἣν ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς
18 βασιλέα. Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ τὸν κύριον· καὶ ἔδωκε κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ [58] ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς [59] τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουήλ.
19 Καὶ [60] εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ, [61] Πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον θεόν σου, [62] καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι προστεθείκαμεν [63] πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας [64] ἡμῶν κακίαν, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.
20 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, Μὴ φοβεῖσθε· ὑμεῖς πεποιήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην, πλὴν μὴ ἐκκλίνητε ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου, καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν.
21 Καὶ μὴ [65] παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων, [66] οἳ οὐ περανοῦσιν [67] οὐθὲν, [68] καὶ οἳ οὐκ ἐξε-
22 λοῦνται, ὅτι οὐθέν εἰσιν. [69] Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν [70] αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι [71] ἐπιεικῶς [72] κύριος προσε-
23 λάβετο ὑμᾶς [73] ἑαυτῷ εἰς λαόν. [74] Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν [75] τῷ κυρίῳ [76] ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι [77] περὶ ὑμῶν. [78] καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ, καὶ [79] δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν
24 ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν· Πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι [80] ἴδετε [81] ἃ ἐμε-
25 γάλυνε μεθ' ὑμῶν. Καὶ ἐὰν [82] κακίᾳ κακοποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν [83] προστεθήσεσθε.

---

24 *Alex.* δικαιώσω. 25 *Alex.* τὰς πάσας δικαιοσύνας κυρίου. 26 *Alex.* & C. ἣν (*Alex.* ἃς) ἐποίησεν ὑμῖν. 27 ἐν C. deest. 28 C. ἡμῶν. 29 *Alex. Ald.* & C. ἐξήγαγεν. 30 *Alex.* κατῴκησεν. 31 C. ἀπελάθοντο. 32 *Alex.* ἀρχιστρατήγου. 33 *Alex.* Ἐιαβεὶς. C. Ἰαβὶν. al. Ἰαβείν. 34 *Alex.* ἐπολέμησαν αὐτοῖς. 35 C. εἶπον. 36 *Alex.* ἐγκαταλελεί... εν. 37 *Alex. Ald.* C. ἀπέστειλε (C. ἐξαπέστειλε) κύριος τόν. 38 al. ἐξείλετο. 39 C. ὑμᾶς κυκλόθεν ἐκ. 40 C. ὑμῶν, καί. 41 al. κατῳκήκατε. 42 ἀλλ' ἢ C. desunt. 43 ὅτι *Alex. Ald.* deest. 44 καὶ C. deest. 45 al. ὑμῶν. 46 *Alex.* ἐξελέξασθαι, ὃν ᾐτήσασθαι· καὶ ἰδού. *Ald.* C. ἐξελέξασθε, καὶ ὃν ᾐτήσασθε· καὶ ἰδού. al. ἐξελέξατε· καὶ ἰδού. 47 C. Ὅπως ἂν φοβῆσθε. 48 al. ὑμᾶς. 49 al. κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορ. 50 C. πορευόμενοι ponit ante ὀπίσω, & loco ejus habet, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς. *Ald.* πορευόμενοι, οὐκ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς. 51 *Alex. Ald.* εἰσακούσητε. 52 C. αὐτοῦ, καί. 53 *Alex.* εἰς ὑμᾶς. 54 C. νῦν ἔτι κατάστητε. 55 C. ποιήσει κύριος ἐν. 56 *Alex.* τὸν κύριον. 57 μεγάλη C. ponit ante ἡ κακία. 58 C. ἐφοβήθη. 59 C. σφόδρα τὸν κύριον καί. 60 C. εἶπε. 61 C. Εὖξαι. 62 C. ἵνα μή. 63 al. ἐπί. 64 C. καὶ κακίας ἡμῶν, αἰτήσαντες. 65 C. ἐκκλίνητε. 66 *Ald.* ἃ οὐ. C. οἵ. 67 al. οὐδέν. 68 *Ald.* καὶ οὐκ. 69 C. Διότι. 70 al. ἑαυτοῦ. 71 ἐπιεικῶς C. deest. 72 C. προσελάβετο κύριος ὑμᾶς. 73 C. ποιῆσαι εἰς λαὸν ἑαυτῷ. Καί. 74 C. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο ἁμαρτεῖν. 75 *Ald.* ἐνώπιον κυρίου. 76 C. τοῦ διαλείπειν προσευχόμενον. 77 *Ald.* ἐνώπιον κυρίου περὶ ὑμῶν. C. ὑπὲρ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. 78 καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ C. desunt. 79 C. δηλώσω. 80 al. εἴδετε. 81 *Ald.* ὅτι ἐμεγάλυνε ποιῆσαι μεθ'. C. ὅσα ἐμεγάλυνε κύριος μεθ'. 82 C. κακοποιοῦντες κακοποιήσητε. 83 C. ἀπολεῖσθε.

Κεφ. ιγ΄. 13.

[1] ΚΑι ἐκλέγεται ἑαυτῷ Σαοὺλ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν [2] ἀνδρῶν Ἰσραήλ. 2 καὶ ἦσαν μετὰ Σαοὺλ δισχίλιοι οἱ ἐν Μαχμὰς, [3] καὶ ἐν τῷ ὄρει Βαιθήλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάθαν ἐν Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν. καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

3 Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν [4] τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ [5] ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ Σαοὺλ [6] σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων, [7] Ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι.

4 Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ [8] ἤκουσε λεγόντων, [9] Πέπαικε Σαοὺλ τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ [10] ᾐσχύνθησαν Ἰσραὴλ [11] ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. καὶ [12] ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ [13] ἐν Γαλγάλοις.

5 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον [14] ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ Ἰσραὴλ [15] τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων, καὶ ἓξ χιλιάδες ἱππέων, καὶ λαὸς [16] ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ [17] τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει· καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλουσιν [18] ἐν Μαχμὰς ἐξ ἐναντίας [19] Βαιθωρὼν κατὰ Νότου.

6 Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι [20] στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτὸν, καὶ ἐκρύβη [21] ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς βόθροις, 7 καὶ ἐν τοῖς λάκκοις. Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Γὰδ καὶ [22] Γαλαάδ. καὶ Σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγάλοις, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [23] ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ.

8 [24] Καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ, ὡς εἶπε Σαμουήλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς [25] Γάλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' 9 αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Προσαγάγετε ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικάς. καὶ 10 ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκαύτωσιν. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ [26] Σαμουὴλ παραγίνεται. καὶ ἐξῆλθε Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν [27] αὐτῷ εὐλογῆσαι αὐτόν.

11 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Τί [28] πεποίηκας; καὶ εἶπε Σαοὺλ, [29] Ὅτι εἶδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ σὺ οὐ παρεγένου ὡς [30] διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς Μαχμάς, 12 Καὶ [31] εἶπα, Νῦν καταβήσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς Γάλγαλα, καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην. καὶ ἐνεκρατευσάμην, καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὁλοκαύτωσιν.

13 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Μεματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου, ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος, ὡς [32] νῦν ἡτοίμασε κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

14 Καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεται [33] σοι, καὶ ζητήσει [34] κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἐντελεῖται κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας 15 ὅσα ἐνετείλατό σοι κύριος. [35] Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλγάλων. καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ. [36] αὐτῶν παραγινομένων ἐκ Γαλγάλων εἰς [37] Γαβαὰ Βενιαμὶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαοὺλ τὸν λαὸν τὸν εὑρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας.

16 Καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν, [38] καὶ ἔκλαιον, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν ἐν Μαχμάς.

17 Καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων [39] τρισὶν ἀρχαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γοφερὰ ἐπὶ γῆν [40] Σωγάλ.

18 Καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα

Cap. 13. 1 *Comp.* Υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ· Καὶ ἐξελέξατο. *Sch.* initio capitis hæc habet: Υἱὸς ἐνιαυτοῦ ἦν Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Ὁ Σύμμαχος· Υἱὸς ὢν ἐνιαυσιαῖος Σαοὺλ. Al. *Sch.* Υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ. 2 *C.* υἱῶν. 3 καὶ *C.* deest. 4 *C.* τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τὸ ἐν, & vers. 4. *Aq.* pro τὸν Νασὶβ etiam habet τὸ ὑπόστημα. 5 *C.* ἤκουσαν. 6 *C.* ἐσάλπισε σάλπιγγι εἰς. 7 *Aq.* Ἀκουσάτωσαν οἱ Ἑβραῖοι. *S.* Ἀκουσάτωσαν οἱ ἐν τῷ πέραν. 8 *Ald.* *C.* ἤκουσαν. 9 *Ald.* Ὅτι πέπαικε. *C.* Ὅτι ἔκοψε. 10 *C.* ἐξουδένωσεν. aa. ll ἐξουδένωσαν. 11 *C.* τοὺς ἀλλοφύλους. 12 *Ald.* ἀνεβόησαν (al. ἀνεβόησεν) ὁ λαὸς ὀπίσω. *C.* ἀνέβη ὁ λαὸς ὀπίσω. 13 *C.* εἰς Γάλγαλα. 14 *C.* πρὸς τὸν Ἰσρ. 15 *Ald.* εἰς πόλεμον τριάκοντα. 16 *C.* ὡσεὶ ἄμμος. 17 *Ald.* *C.* τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης τῷ. 18 *Ald.* εἰς πόλεμον ἐν. 19 *C.* κατὰ νώτου (al. hæc desunt) Βαιθαβείν. (al. Βαιθ Αὐνῆν.) Καί. 20 *C.* ἐκθλίβονται καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαὸς, καί. 21 ὁ λαὸς *C.* desunt. 22 al. εἰς γῆν Γαλαάδ. 23 *C.* ἐξέστησαν. 24 *Aq.* Καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ Σαμουήλ. *S.* Ἀνέμεινε δὲ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν συνταγὴν τοῦ Σαμουήλ. 25 *C.* Γάλγαλα, καὶ εἶπε Σαοὺλ, Οὐκ ἦλθε Σαμουὴλ εἰς Γάλγαλα. 26 *C.* ἰδοὺ Σαμουὴλ παρεγένετο. 27 *C.* τῷ Σαμουὴλ, τοῦ εὐλογ. 28 *C.* ἐποίησας. 29 *C.* Διότι. 30 al. διέταξας. 31 al. εἶπον. 32 *C.* ἡτοίμασεν ἂν τὴν βασ. 33 σοι *C.* deest. 34 *C.* αὐτῷ κύριος ἄνθρωπον. 35 Καὶ ἀνέστη usque ad πολεμιστοῦ inclusive, *C.* desunt. 36 *C.* καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ. 37 *C.* βουνόν. sic etiam *Aq.* vertit. 38 καὶ ἔκλαιον *C.* desunt. 39 al. ἐν τρισίν. 40 *Ald.* Σωβάλ.

ὁδὸν

ὁδὸν Βαιθωρών· καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα [41] ὁδὸν [42] Γαβαὲ τὴν [43] εἰσκύπτουσαν ἐπὶ
19 Γαὶ τὴν [44] Σαβίμ. Καὶ τέκτων σιδήρου οὐχ εὑρίσκετο ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, [45] Μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖ-
20 οι ῥομφαίαν καὶ δόρυ. Καὶ [46] κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν [47] ἕκαστος τὸ [48] θέριστρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ τὸ δρέ-
21 πανον αὐτοῦ. [49] Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν. [50] τὰ δὲ σκεύη [51] ἦν τρεῖς [52] σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρε-
22 πάνῳ [53] ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή. Καὶ [54] ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου [55] Μαχμὰς, καὶ οὐχ εὑρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ καὶ [56] μετὰ Ἰωνάθαν. καὶ εὑρέθη τῷ Σαοὺλ καὶ τῷ Ἰωνάθαν
23 υἱῷ αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων [57] τὴν ἐν τῷ πέραν Μαχμάς.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ΚΑὶ [1] γίνεται ἡ ἡμέρα, καὶ [2] εἶπεν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, Δεῦρο, καὶ [3] διαβῶμεν εἰς [4] Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ. καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ [5] ἀπήγγειλε.
2 Καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο [6] ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥοὰν τὴν ἐν Μαγδὼν, καὶ [7] ἦσαν μετ' αὐτοῦ
3 ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Ἀχιτὼβ ἀδελφοῦ [8] Ἰωχαβὴδ υἱοῦ Φινεὲς υἱοῦ Ἠλὶ ἱερεὺς [9] τοῦ θεοῦ ἐν [10] Σηλὼμ αἴρων ἐφούδ. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι πεπόρευται Ἰωνάθαν.
4 Καὶ ἀναμέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐζήτει Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ [11] ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου, [12] καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου· ὄνομα τῷ ἑνὶ [13] Βασὲς, καὶ ὄνομα
5 τῷ ἄλλῳ [14] Σεννά. [15] Ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ Βορρᾶ [16] ἐρχομένῳ Μαχμὰς, καὶ [17] ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ Νότου [18] ἐρχομένῳ Γαβαέ.
6 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, [19] Δεῦρο, διαβῶμεν εἰς [20] Μεσσὰβ τῶν ἀπεριτμήτων τούτων, [21] εἴ τι ποιήσαι κύριος ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σώζειν [22] ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλί-
7 γοις. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, Ποίει πᾶν ὃ [23] ἐὰν ἡ καρδία σου [24] ἐκκλίνῃ· ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ [25] σοῦ, ὡς ἡ καρδία σου
8 καρδία μου. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας, * καὶ
9 κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς. [26] Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, [27] Ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως [28] ἂν [29] ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν· καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐ-
10 τούς. [30] Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι [31] παραδέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας ἡ-
11 μῶν. τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον. Καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς [32] Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ [33] λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι, Ἰδοὺ [34] Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρωγλῶν [35] αὐτῶν,
12 οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες [36] Μεσσὰβ πρὸς Ἰωνάθαν καὶ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ λέγουσιν, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ γνωριοῦμεν ὑμῖν ῥῆμα. καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη

---

41 *S.* κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγγα τὴν Σεβωὶμ εἰς τὴν ἔρημον. *Th.* ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων. al. *Interp.* καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ μία ἐνεῦεν ὁδὸν τοῦ ἐκκύπτοντος ἐπὶ φάραγγα τῶν Ὑαίνων. 42 *C.* Γαβὲλ. al. Γαβὼλ. al. Γαβεέ. 43 *Ald. C.* ἐκκύπτουσαν. 44 *Ald. C.* Σαβὶμ (*C.* Σαβαΐν. al. Σεβωὶμ) τὴν ἔρημον. Καί. 45 *C.* Μὴ ποτε. 46 *C.* κατέβαινε. 47 *Ald.* εἰς ἕκαστος. 48 *Ald. C.* θεριστήριον. 49 *Sch.* Καὶ ἐγενήθη ἡ προσβόλωσις στόματα τοῖς ἀρότροις, καὶ τοῖς ῥιξὶ, καὶ ταῖς τρισκελῆσι, καὶ ταῖς ἀξίναις, καὶ τοῦ στερεώσαντος βούκεντρον. 50 *C.* εἰς δὲ τὰ σκεύη. 51 *C.* ἦσαν. 52 *S.* σίκλον vertit στατῆρα, & ὀδόντα ἄροτρον. *Theodoret.* in hunc locum: ὀδόντα ὁ μὲν Σύμμαχος, τὴν ὕνιν· ὁ δὲ Ἀκύλ. τὸ ἄροτρον ἡρμήνευσε· τὸν δὲ σίκλον, στατῆρα ἐκάλεσαν. ἐπὶ δὲ σταθμοῦ ὁ σίκλος λαμβανόμενος ἡμιόγκιον εἷλκεν· ἐπὶ δὲ ἀργυρίου εἴκοσι ὀβολούς. 53 *C.* καὶ τοῦ κατορθῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόστασις. 54 *C.* ἐγένετο. 55 Μαχμὰς *C.* deest. 56 μετὰ al. deest. 57 *Ald.* εἰς τὸ πέραν. al. ἐν τῷ πέραν.

Cap. 14. 1 *Ald. ed.* ἐγενήθη. 2 *Comp.* λέγει. 3 al. ἀναβῶμεν. 4 *C.* ὑπόστασιν τῶν. 5 *C.* εἶπε. 6 *Ald.* ἐν τῷ βουνῷ ἐπ' ἄκρον. *C.* ἐπάνω τοῦ βουνοῦ. 7 *C.* ὁ λαὸς ὁ μετ'. 8 hoc nomen varie ponitur supra cap. 4. 9 al. κυρίου ἐν. 10 al. Σύλω. 11 *Ald.* ὀδοὺς πέτρας ἦν ἐκ τοῦ πέραν τούτου. *C.* ἀκροτήριον πέτρας ἐντεῦθεν. 12 *Ald.* καὶ ὀδοὺς τῆς πέτρας ἐκ τοῦ πέραν τούτου. *C.* καὶ ἀκρωτήριον πέτρας ἐντεῦθεν. *Sch.* ἀκρωτήριον καὶ ἀκρωτήριον. μᾶλλον ταῦτα ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἠστέρισται ὡς ἐκ Θεοδ. προστεθέντα. 13 *Ald.* Μωσῆς. *C.* Βοζῆς. al. Βασῆς. 14 al. Σενά. 15 *C.* Τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἀπό. al. Ὁ ὀδοὺς ὁ εἷς ἀπό. 16 *C.* ἐχόμενον τῆς Μαχμάς. 17 *C.* τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἄλλο ἀπό. al. ὁ ὀδοὺς ὁ ἄλλος ἀπό. 18 *C.* ἐχόμενον τῆς Γαβαέ. 19 *Ald. C.* Δεῦρο, καὶ διαβῶμεν. 20 *C.* τὴν ὑπόστασιν τῶν. 21 *C.* εἴπως ποιήσει τι. 22 *Ald.* ἢ ἐν. 23 al. ἄν. 24 *C.* θελήσῃ, ἔγκλινον σεαυτόν· ἰδού. 25 *Ald. C.* σοῦ εἰμι, ὡς. * *Francof.* hic incip. vers. 9. 26 *Alex. Ald.* Καὶ ἐάν. 27 *C.* Στῆτε. 28 ἂν *Ald.* deest. 29 *C.* ἐγγίσωμεν. *Ald.* ἀναγγείλωμεν. 30 *Ald. C.* Καὶ ἐάν. 31 al. παρέδωκεν. 32 *Alex.* Μεσσὰβ τῶν. *C.* τὴν ὑπόστασιν τῶν. 33 *C.* εἶπον. 34 *Alex.* οἱ Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ. *C.* ἐκπορεύονται Ἑβραῖοι ἐκ. 35 αὐτῶν *C.* deest. 36 *Alex.* τῆς Μεσσὰβ πρός. *C.* ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων πρός.

αὐτοῦ,

αὐτοῦ, Ἀνάβηθι ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος [37] εἰς χεῖρας Ἰσραήλ.

13 Καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ [38] μετ' αὐτοῦ. καὶ [39] ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον Ἰωνάθαν, καὶ ἐπάταξεν [40] αὐτούς· καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ.

14 Καὶ [41] ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη, ἣν ἐπάταξεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὡς εἴκοσι [42] ἄνδρες ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις καὶ ἐν κόχλαξι τοῦ πεδίου.

15 Καὶ [43] ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ἐν [44] ἀγρῷ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν [45] Μεσσὰβ, καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν, καὶ αὐτοὶ [46] οὐκ ἤθελον ποιεῖν· καὶ [47] ἐθάμβησεν ἡ γῆ, καὶ

16 [48] ἐγενήθη ἔκστασις παρὰ κυρίου. Καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ Σαοὺλ ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν, καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ

17 ἔνθεν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, Ἐπισκέψασθε δὴ, καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ [49] ὑμῶν. καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐχ [50] εὑρίσκετο Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη

18 αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ Ἀχιᾷ, Προσάγαγε τὸ ἐφούδ· ὅτι [51] αὐτὸς ἦρε τὸ ἐφοὺδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραήλ.

19 Καὶ [52] ἐγενήθη ὡς [53] λαλεῖ [54] Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων [55] ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ [56] ἐπλήθυνε. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα, Συνάγα-

20 γε τὰς χεῖράς σου. Καὶ [57] ἀνέβη Σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου. καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, [58] σύγχυσις μεγάλη σφό-

21 δρα. Καὶ οἱ δοῦλοι οἱ [59] ὄντες ἐχθὲς καὶ [60] τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων οἱ [61] ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ Ἰσραὴλ τῶν μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνά-

22 θαν. Καὶ [62] πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, [63] καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον. καὶ ἔσωσε κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ἰσραήλ. καὶ ὁ πόλεμος διῆλθε [64] τὴν Βαμώθ. καὶ [65] πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ Σαοὺλ [66] ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν.

23 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς [67] ὅλην

24 πόλιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ Σαοὺλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας· καὶ ἐκδικήσω [68] τὸν ἐχθρόν μου. καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· * καὶ πᾶσα ἡ γῆ

25 [69] ἠρίστα. Καὶ [70] Ἰάαλ δρυμὸς ἦν με-

26 λισσῶνος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ [71] ἐπορεύετο λαλῶν· καὶ [72] ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα [73] αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι

27 ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὅρκον κυρίου. Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ [74] ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέ-

28 βλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν, Ὁρκίσας ὥρκισε [75] τὸν λαὸν ὁ πατήρ σου, λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σή-

29 μερον. καὶ ἐξελύθη ὁ λαός. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν, Ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν. ἴδε, [76] διότι [77] εἶδον οἱ ὀφθαλμοί [78] μου ὅτι ἐγευσάμην [79] βραχύ τι τοῦ μέ-

30 λιτος τούτου. Ἀλλ' [80] ὅτι ἔφαγεν [81] ἐσθίων σήμερον ὁ λαὸς τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν [82] αὐτῶν ὧν εὗρεν, [83] ὅτι νῦν ἂν μείζων [84] ἦν ἡ

31 [85] πληγὴ ἡ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἐ-

---

37 *Alex.* εἰς τὰς χεῖρας. 38 al. ὀπίσω αὐτοῦ. 39 C. ἔβλεψαν οἱ ἀλλόφυλοι κατά. 40 C. ἐν αὐτοῖς. 41 C. ἐγένετο. 42 C. ἄνδρας. 43 C. ἐγένετο. 44 C. πεδίῳ. 45 C. τῇ ὑποστάσει, καί. 46 οὐκ ἤθελον ποιεῖν C. desunt. *Alex. Ald.* οὐκ ἤθελον πονεῖν. al. οὐκ ἤθελον πολεμεῖν. 47 C. ἐθαμβήθη. 48 C. ἐγένετο. 49 al. ἡμῶν. 50 *Alex.* εὑρίσκεται. 51 *Alex. Ald.* C. ἦν ἡ κιβωτὸς (*Alex.* κειβωτὸς) τοῦ θεοῦ ἐν τῇ. 52 C. ἐγένετο. 53 *Alex.* ἐλάλει. 54 *Ald.* Σαμουήλ. 55 C. πορευόμενος ἐπορεύετο καί. 56 C. ἐπληθύνετο. 57 *Alex.* ἀνεβόησεν Σαούλ. 58 C. καὶ σύγχυσις. 59 *Alex.* ὄντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν οἱ. 60 C. τρίτης μετά. 61 *Alex. Ald.* ἀναβαίνοντες. 62 *Alex. Ald.* C. πᾶς ἀνὴρ Ἰσρ. 63 καὶ *Ald.* C. deest. 64 *Alex.* Βηθαῦν. καί. C. Βηθαῦεν. καί. 65 C. Ἰσραὴλ ἦν. 66 C. ὡσεί. 67 *Alex.* ὅλην τὴν πόλιν. 68 al. ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. * *Francof.* hic incip. vers. 25. 69 C. ἦλθεν εἰς δρυμόν. Καί. 70 Ἰάαλ C. deest. *Alex.* Ἰάρ. *Ald.* Ἰδού. al. ὁ. 71 C. διεπορεύετο μέλι· καί. 72 ἰδοὺ *Alex. Ald.* C. deest. 73 αὐτοῦ C. deest. 74 C. ἀνέβαψεν. 75 *Alex.* C. ὁ πατήρ σου τὸν λαὸν, (*Alex.* τῷ λαῷ,) λέγων. 76 al. ὅτι. 77 εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου C. ponit post τούτου. 78 μου *Alex.* deest. 79 *Alex.* βραχὺ τοῦ. 80 C. ὅτι εἰ καὶ ἔφαγεν. 81 C. ὁ λαὸς σήμερον ἐσθίων τῶν. 82 al. αὐτοῦ. 83 ὅτι C. deest. 84 C. ἐγεγόνει ἡ. 85 *Alex.* πληγὴ ἐν.

πάταξεν

πάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [86] ἐκ τῶν ἀλλοφύλων [87] ἐν [88] Μαχμάς. καὶ [89] ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα.

32 Καὶ [90] ἐκλίθη ὁ λαὸς [91] εἰς τὰ σκῦλα. καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ τέκνα βοῶν, καὶ [92] ἔσφαξεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι.

33 Καὶ [93] ἀπηγγέλη Σαοὺλ, λέγοντες, [94] Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ, [95] φαγὼν σὺν τῷ αἵματι. καὶ εἶπε Σαοὺλ, [96] Ἐκ Γεθθαὶμ [97] κυλίσατέ μοι [98] λίθον ἐνταῦθα μέγαν.

34 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἴπατε αὐτοῖς [99] προσαγαγεῖν ἐνταῦθα [100] ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ· καὶ [1] σφαζέτω ἐπὶ [2] τούτου, [3] καὶ οὐ μὴ ἁμάρτητε τῷ κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ αἵματι. καὶ [4] προσῆγεν ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ [5] ἐν τῇ χειρὶ [6] αὐτοῦ, καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ.

35 Καὶ ᾠκοδόμησεν [7] ἐκεῖ Σαοὺλ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. τοῦτο ἤρξατο Σαοὺλ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

36 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαρπάσωμεν [8] ἐν αὐτοῖς ἕως [9] διαφαύσῃ ἡμέρα, καὶ μὴ [10] ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. καὶ [11] εἶπαν, Πᾶν [12] τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν θεόν.

37 Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ τὸν θεὸν, Εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, [13] εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ἰσραήλ; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ [14] ἐκείνῃ.

38 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Προσαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ [15] Ἰσραήλ, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον.

39 Ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου, θανάτῳ ἀποθανεῖται. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ.

40 Καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραήλ, Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς [16] δουλείαν, καὶ ἐγὼ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς [17] δουλείαν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ, Τὸ [18] ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει.

41 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, [19] Κύριε ὁ θεὸς [20] Ἰσραήλ, [21] τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον; [22] εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία; κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δὸς δήλους. [23] καὶ ἐὰν τάδε [24] εἴπῃ, δὸς δὴ τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, δὸς δὴ ὁσιότητα. * καὶ [25] κληροῦται Ἰωνάθαν καὶ [26] Σαοὺλ, καὶ [27] ὁ λαὸς ἐξῆλθε.

42 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, [28] Βάλλετε ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου. [29] ὃν ἂν κατακληρώσηται κύριος, ἀποθανέτω. [30] καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ, Οὐκ [31] ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ κατεκράτησε Σαοὺλ τοῦ λαοῦ, καὶ [32] βάλλουσιν ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν [33] τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ κατακληροῦται Ἰωνάθαν.

43 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν, Ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, [34] καὶ εἶπε, [35] Γευόμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ [36] τῷ σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρί μου [37] βραχὺ [38] μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω.

44 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ [39] ἀποθανῇ σήμερον.

45 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ, Εἰ σήμερον [40] θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν [41] σωτηρίαν τὴν μεγάλην [42] ταύτην [43] ἐν Ἰσραήλ; ζῇ κύριος, εἰ [44] πεσεῖται [45] τριχὸς [46] τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι [47] ὁ λα-

---

86 ἐκ C. deest. 87 *Ald.* C. πλείους ἢ ἐν. 88 al. Μαχμὰς ἕως Ἀϊαλών. καί. 89 al. ἐκόπασεν. 90 *Ald.* C. ὥρμησεν. 91 C. ἐπὶ. 92 *Ald.* C. ἔσφαξαν. 93 *Alex.* & C. ἀπηγγέλη (C. ἀπήγγειλαν) τῷ Σαοὺλ. 94 *Alex.* *Ald.* Ὅτι ὁ (*Ald.* deest ὁ) λαὸς ἡμάρτηκε τῷ. 95 C. τοῦ φαγεῖν ἐν τῷ. 96 *Alex.* Ἐν Γεθὲμ (al. Γεθθὲμ) κυλίσατέ. C. Ἡμάρτητε, (al. Ἡμάρτετε) κυλίσατέ. 97 al. κυλίσατε δή μοι. 98 *Alex.* ἐνταῦθα λίθον μέγαν. 99 al. προσαγάγετε. 100 C. ἕκαστος ὑμῶν, & ponit post αὐτοῦ. 1 *Alex.* *Ald.* σφαξάτω. C. σφάξατε. 2 C. τοῦ λίθου τούτου. *Ald.* τούτου τοῦ λίθου. 3 *Alex.* καὶ φάγεται αὐτὰ, καὶ οὐ μή. 4 *Alex.* & C. προσήγαγε πᾶς ὁ. 5 *Alex.* ἐν χειρί. 6 *Alex.* *Ald.* C. αὐτοῦ τὴν νύκτα, (*Alex.* νύκταν) καὶ ἔσφαζον (*Alex.* ἔσφαξεν.) 7 ἐκεῖ C. deest. 8 C. αὐτοὺς ἕως. 9 *Alex.* διαφώσῃ ἡ ἡμέρα, καί. C. διαφωτίσῃ τὸ πρωΐ, καί. 10 perperam in quibusdam edd. leg. ὑπερλείπωμεν. 11 *Alex.* εἶπεν. 12 C. τὸ ἀρεστόν. 13 al. καὶ εἰ παραδώσεις. 14 C. ἐκείνῃ κύριοι. Καί. 15 C. λαοῦ, καί. 16 C. ἐν μέρει, καί. 17 *Ald.* δούλους. C. ἐν μέρει. 18 C. ἀρεστόν. 19 al. Κύριος. 20 *Alex.* Ἰσραὴλ, ὅτι. 21 τί ὅτι usque ad Ἰσραὴλ C. desunt.

22 *Alex.* ἢ ἐν. 23 καὶ ἐὰν usque ad ὁσιότητα C. desunt. 24 *Alex.* εἴπῃς τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, Δός. * *Francof.* hic incip. vers. 42. & ex eo 2 fecit versus. 25 C. κατακληροῦται. al. καταληροῦνται. 26 C. Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν, καί. 27 C. ἐξῆλθεν ὁ λαός. Καί. 28 *Alex.* Λάβετε ἀναμέσον. C. Βάλλε κλῆρον ἀναμέσον. *Ald.* Βάλλετε κλῆρον ἀναμ. 29 *Ald.* ὃν καταλ. C. καὶ ὃν ἂν καταλ. *Sch.* ταῦτα μέχρι τοῦ, καὶ κατακληροῦται, ἐν μόνῃ κεῖται τῇ ἐκδόσει Θεοδοτίωνος. διὸ ἠστέρισται αὐτὰ ὡς ἐν μιᾷ ἢ δευτέρᾳ ζυγῇ τῶν ἑβδομήκοντα κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ ἑβραϊκῷ. 30 καὶ εἶπεν usque ad τοῦ λαοῦ C. desunt. 31 *Ald.* ἔσται. 32 *Ald.* C. βάλλουσι κλήρους ἀναμ. 33 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ C. desunt. 34 al. λέγων, Γευόμ. 35 *Alex.* Γευσάμενος. 36 C. τοῦ σκήπτρου τοῦ. 37 C. μικρὸν μέλιτος, καί. 38 *Alex.* μέλι, ἰδού. 39 C. ἀποθανεῖται σήμερον Ἰωνάθαν, Καί. 40 C. θανάτῳ ἀποθανεῖται ὁ. al. θνήσεται ὁ. 41 *Alex.* σωτηρίαν ἐν * Ἱερουσαλὴμ τήν. 42 *Alex.* ταύτην ἵλεως; ζῇ κύριος. *Ald.* C. ταύτην ἐν Ἰσραήλ; ἵλεως ζῇ κύριος. 43 al. ἐν Ἰσραὴλ addunt, οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο. 44 *Alex.* πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τῆς κεφ. 45 *Ald.* θρὶξ & ponit post αὐτοῦ. 46 *Ald.* ἀπὸ τῆς. 47 *Ald.* C. ἔλεος τοῦ.

ὃς τοῦ θεοῦ ἐποίησε [48] τὴν ἡμέραν ταύτην. καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς περὶ Ἰωνάθαν [49] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἀπέθανε.

46 Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ ἀπὸ [50] ὄπισθε τῶν ἀλλοφύλων· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

47 Καὶ Σαοὺλ [51] ἔλαχε τοῦ [52] βασιλεύειν, [53] κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐπολέμει [54] κύκλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς [55] τὴν Μωάβ, καὶ [56] εἰς τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἐδώμ, [57] καὶ εἰς τὸν [58] Βαιθαιὼρ, καὶ εἰς [59] βασιλέα Σουβά, καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους· οὗ

48 ἂν [60] ἐστράφη, ἐσώζετο. Καὶ ἐποίησε δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλήκ. καὶ [61] ἐξείλετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων

49 αὐτόν. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαοὺλ Ἰωνάθαν, καὶ [62] Ἰεσσιοὺ, καὶ [63] Μελχισά. καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ὄνομα τῇ [64] πρωτοτόκῳ [65] Μερὸβ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Μελ-

50 χόλ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ [66] αὐτοῦ Ἀχινοὸμ, θυγάτηρ Ἀχιμάας. καὶ ὄνομα τῷ [67] ἀρχιστρατήγῳ αὐτοῦ Ἀβεννὴρ, υἱὸς Νὴρ,

51 [68] υἱοῦ οἰκείου Σαούλ. Καὶ Κὶς πατὴρ Σαοὺλ, καὶ Νὴρ πατὴρ [69] Ἀβεννὴρ [70] υἱὸς Ἰαμὶν, υἱοῦ

52 Ἀβιήλ. Καὶ ἦν ὁ πόλεμος [71] κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαούλ. καὶ ἰδὼν Σαοὺλ [72] πάντα ἄνδρα δυνατὸν, καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ [73] συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς [74] αὐτόν.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ΚΑὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἐμὲ [1] ἀπέστειλε κύριος χρῖσαί σε εἰς βασιλέα [2] ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ νῦν [3] ἄκουε τῆς φωνῆς [4] κυρίου.

2 Τάδε εἶπε [5] κύριος σαβαώθ, Νῦν ἐκδικήσω [6] ἃ ἐποίησεν [7] Ἀμαλὴκ τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ [8] ἀναβαίνοντος αὐ-

3 τοῦ ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ [*] [9] καὶ Ἰερεὶμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν, καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ [10] οὐ φείσῃ [11] ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, καὶ ἀπὸ νηπίου [12] ἕως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόσχου ἕως προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου.

4 Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν Γαλγάλοις [13] τετρακοσίας χιλιάδας [14] ταγμάτων, καὶ [15] τὸν Ἰούδαν τριά-

5 κοντα χιλιάδας ταγμάτων. Καὶ ἦλθε Σαοὺλ ἕως [16] τῶν πόλεων [17] Ἀμαλὴκ, καὶ ἐνή-

6 δρευσεν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Κιναῖον, Ἄπελθε καὶ ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ [18] Ἀμαληκίτου, μὴ προσθῶ σε μετ' αὐτοῦ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος [19] μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ ἐξέκλινεν ὁ Κιναῖος ἐκ μέσου Ἀμαλήκ.

7 Καὶ ἐπάταξε Σαοὺλ τὸν Ἀμαλὴκ ἀπὸ [20] Εὐιλὰτ ἕως Σοὺρ [21] ἐπὶ προσώπου Αἰγύπτου.

8 Καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλὴκ ζῶντα, καὶ πάντα τὸν [22] λαὸν καὶ Ἰερεὶμ ἀπέκτεινεν

9 ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ περιεποιήσατο Σαοὺλ καὶ [23] πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἀγὰγ [24] ζῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκολίων, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐκ [25] ἐβούλοντο ἐξολοθρεῦσαι αὐτά· [26] καὶ πᾶν ἔργον [27] ἠτιμωμένον [28] καὶ ἐξουδενωμένον [29] ἐξωλόθρευσαν.

10 Καὶ [30] ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Σαμουὴλ,

11 λέγων, [31] Παρακέκλημαι [32] ὅτι [33] ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, [34] ὅτι

48 *Ald. C.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 49 *Alex.* ἐν deest. 50 al. ὄπισθεν. 51 *C.* κατακληροῦται. 52 *Alex.* βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ· καί. 53 κατακληροῦται ἔργον *Ald. C.* desunt. 54 *Ald.* κυκλόθεν. 55 al. τήν. 56 εἰς *Ald.* deest. 57 καὶ εἰς τὸν Βαιθαιὼρ *C.* desunt. 58 *Alex.* Βεθώρ. 59 *C.* τοὺς βασιλέας Σουβά. 60 *C.* ἐπέβλεψεν. 61 *Alex.* ἐξείλατο. 62 *Alex.* Ἰσουεί. *C.* Ἰσουί. *Ald.* Ἰησουί. 63 *Alex. Ald. C.* Μελχισουέ. 64 *Alex.* πρωτοτόκῳ * Μελχόλ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικί. 65 *Ald.* αὐτοῦ Μερόβ. 66 *C.* Σαούλ. 67 *Alex.* ἀρχιστρατήγῳ Ἀβεννήρ. 68 υἱοῦ *C.* deest. *Aq.* τοῦ πατραδέλφου. 69 *Alex.* Ἀβαινὴρ υἱὸς Εἰαμείν. 70 υἱὸς Ἰαμὶν *C.* desunt. 71 *C.* κραταιὸς σφόδρα ἐπί. 72 *C.* ἅπαντα. 73 *C.* συνήθροισεν. 74 *C.* ἑαυτόν. al. αὐτόν.

Cap. 15. 1 *Comp. ed.* ἀπέσταλκεν ὁ κύριος. 2 *C.* ἐπὶ Ἰσραὴλ τὸν λαὸν αὐτοῦ. καί. *Alex. Ald.* ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. καί. 3 *Alex. Ald.* ἄκουσον. 4 *Alex. Ald.* τῶν λόγων κυρίου. *C.* τοῦ ῥήματος κυρίου. 5 κύριος *Ald.* deest. 6 *Ald.* ὅ. 7 *Alex.* Ἀμαλήχ. 8 *C.* ἀναβαίνοντι ἐξ. * *Francof.* hic incip. vers. 3. 9 *Alex.* καὶ Ἰσρεὶμ καὶ πάντα αὐτοῦ. *C.* καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. 10 al. οὐ μὴ φείσῃ. 11 ἀπ' *C.* deest. 12 al. καὶ ἕως. 13 *Alex.* δέκα. *Ald.* & *C.* διακοσίας. 14 *Alex.* ταγμάτων, καὶ δέκα χιλιάδας ταγμάτων Ἰούδα. Καὶ ἦλθεν. 15 *C.* τοῦ Ἰούδα, & ponit post ἀνδρῶν. 16 *C.* τῆς πόλεως. 17 *Alex.* Ἀμαλήχ. 18 *C.* Ἀμαλὴκ, καὶ οὐ προσθῶ. 19 *Alex.* μετὰ πάντων τῶν. 20 *Alex.* Εὐιλά. 21 *Alex.* ἡ ἐπί. *C.* τὸ ἐπί. 22 *Alex.* λαὸν ἐξωλέθρευσεν, * Ἡρεὶμ ἀπέκτεινεν. *C.* λαὸν αὐτοῦ ἐξωλόθρευσεν. *Ald.* λαὸν αὐτοῦ ἐξωλόθρευσε καὶ Ἰερεὶμ ἀπέκτεινεν. 23 πᾶς *C.* deest. 24 ζῶντα *C.* deest. 25 *Alex.* ἐβούλετο ἐξολεθρεῦσαι. 26 al. πᾶν δὲ ἔργον. 27 al. ἠτιμασμένον. 28 καὶ ἐξουδενωμένον *Ald.* desunt. *C.* καὶ ἀπεγνωσμένον αὐτό. 29 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. 30 *C.* ἐγένετο. 31 *Ald.* Μεταμέλομαι. *C.* Μεταμεμέλημαι. quomodo & *Theodoret.* legit & interp. 32 *Alex.* τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα. 33 al. ἔχρισα. 34 *C.* διότι ἀπεστράφη.

ἀπέστρε-

ἀπέστρεψεν ἀπὸ [35] ὄπισθέ μου, καὶ τοὺς λόγους μου [36] οὐκ ἐτήρησε. καὶ ἠθύμησε Σαμουὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα.

12 Καὶ ὤρθρισε Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν [37] Ἰσραὴλ τοπρωΐ. καὶ [38] ἀπηγγέλη τῷ [39] Σαοὺλ, λέγοντες, Ἥκει [40] Σαμουὴλ εἰς Κάρμηλον, [41] καὶ ἀνέστακεν [42] αὐτῷ χεῖρα. καὶ [43] ἐπέστρεψε τὸ [44] ἅρμα, καὶ κατέβη εἰς Γάλγαλα [45] πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ, [46] τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν [47] ἤνεγκεν ἐξ Ἀμαλήκ. 13 Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, [48] Εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ· ἔστησα 14 [49] πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου [50] τούτου ἐν τοῖς ὠσί μου, καὶ φωνὴ τῶν βοῶν [51] ἣν 15 ἐγὼ ἀκούω; Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἐξ Ἀμαλὴκ ἤνεγκα αὐτὰ, ἃ περιεποιήσατο ὁ λαὸς τὰ κράτιστα [52] τοῦ ποιμνίου, καὶ τῶν βοῶν, ὅπως τυθῇ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, [53] καὶ τὰ λοιπὰ [54] ἐξ- 16 ωλόθρευσα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἄνες, καὶ ἀπαγγελῶ σοι [55] ἃ ἐλάλησε κύριος πρὸς μὲ τὴν νύκτα. καὶ εἶπεν αὐ- 17 τῷ, Λάλησον. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Οὐχὶ μικρὸς [56] εἶ σὺ ἐνώπιον [57] αὐτοῦ [58] ἡγούμενος [59] σκήπτρου [60] φυλῆς Ἰσραήλ; καὶ ἔχρισέ σε κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ 18 Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλέ [61] σε [62] κύριος ἐν ὁδῷ, καὶ εἶπέ σοι, Πορεύθητι, καὶ [63] ἐξολόθρευσον· [64] ἀνελεῖς τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἐμὲ, τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πολεμήσεις αὐτοὺς ἕως 19 [65] συντελέσῃς αὐτούς. Καὶ ἵνα τί οὐκ ἤκουσας [66] φωνῆς [67] κυρίου, [68] ἀλλ' ὥρμησας [69] τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκῦλα, καὶ ἐποίησας τὸ 20 πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου; Καὶ εἶπε [70] Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ, Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθην [71] τῇ ὁδῷ [72] ᾗ [73] ἀπέστειλέ με κύριος, καὶ ἤγαγον τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλὴκ, καὶ τὸν Ἀμαλὴκ [74] ἐξωλόθρευ- 21 σα. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια καὶ βουκόλια [75] τὰ πρῶτα τοῦ [76] ἐξολοθρεύματος, θῦσαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν 22 ἐν Γαλγάλοις. [77] Καὶ εἶπε [78] Σαμουὴλ, Εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ [79] ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς [80] κυρίου; [81] ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν [82] ἀγαθὴν, καὶ ἡ 23 [83] ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν. Ὅτι [84] ἁμαρτία οἰώνισμά [85] ἐστιν, [86] ὀδύνην καὶ πόνους [87] θεραφὶν ἐπάγουσιν. ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ 24 εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ, Ἡμάρτηκα, ὅτι παρέβην [88] τὸν λόγον κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν, καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐ- 25 τῶν. Καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω 26 [89] κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Οὐκ [90] ἀναστρέφω μετὰ σοῦ, ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ εἶναι [91] βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσρα- 27 ήλ. Καὶ [92] ἐπέστρεψε Σαμουὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ [93] ἐκράτησε Σαοὺλ τοῦ πτερυγίου τοῦ διπλοΐδος αὐτοῦ, καὶ διέρρηξεν 28 αὐτό. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμουὴλ, Διέρρηξε κύριος τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκ χειρός σου σήμερον, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλη-

---

35 al. ὄπισθεν. 36 *Alex.* & *C.* οὐκ ἔστησε, & *C.* ponit ante τοὺς. 37 *Alex.* τοῦ Ἰσραὴλ πρωΐ. καί. 38 *Alex.* ἀπήγγειλεν. *C.* ἀπήγγειλαν. 39 *Alex. Ald. C.* Σαμουήλ. 40 *Alex. Ald. C.* Σαούλ. 41 *Alex. Ald. C.* καὶ ἰδοὺ ἀνέστακεν. 42 al. ἑαυτῷ. 43 *C.* ἀπέστρεψε. 44 *C.* ἅρμα αὐτοῦ, καί. 45 *Ald.* καὶ ἦλθε Σαμουὴλ πρός. *C.* deest, ut & quæ sequuntur usque ad finem versus. 46 *Alex.* τὰ πρόβατα τῶν. 47 *Ald.* ἐξήνεγκεν. 48 *C.* Εὐλογημένος. 49 al. ἅπαντα. 50 *Alex.* αὕτη ἐν τοῖς. 51 *Alex.* ὧν ἐγώ. 52 *C.* τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκολίων, ὅπως. 53 *C.* τὰ δὲ λοιπά. 54 *Alex.* ἐξωλέθρευσα. 55 al. ὅσα. 56 εἶ *C.* deest. 57 *C.* σεαυτοῦ. 58 *C.* εἰς ἡγούμενον. 59 σκήπτρου al. deest. 60 *C.* φυλῶν. al. deest. 61 σε *Ald.* deest. 62 *C.* ἐν ὁδῷ κύριος, καί. 63 *Alex.* ἐξολόθρευσον τούς. 64 *C.* τὸν Ἀμαλὴκ τοὺς ἡμαρτηκότας. *Ald.* habet τὸν Ἀμαλὴκ ante ἀνελεῖς. 65 *Alex.* συντελέσεις. al. ἂν συντελέσῃς. 66 *Alex.* τῆς φωνῆς. 67 *Ald.* κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησέ σοι, ἀλλ'. 68 *Alex.* ἀλλά. 69 τοῦ θέσθαι al. deest. 70 Σαοὺλ *Ald.* deest. 71 *Alex.* ἐν τῇ. 72 *Ald. C.* ἐν ᾗ.

73 *Alex.* ἀπέσταλκεν. 74 *Alex.* ἐξωλέθρευσα. 75 *C.* τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος, θῦσαι. 76 *Alex.* ἐξολεθρεύματος. 77 Hic incipit cap. 16. in *Ald.* quod continet & quæ sequuntur, & totum caput sequens. 78 al. Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Εἰ. 79 *Alex.* ὁλοκαύτωμα καὶ θυσία ὡς. 80 al. αὐτοῦ. 81 *C.* ἰδοὺ γὰρ ἀκοή. 82 *C.* ἀγαθή· & ponit ante ὑπέρ. & *Theodoret.* ἰδοὺ ἀκοὴ ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν. 83 *C.* ἀκρόασις. 84 *S.* ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν· ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν. *Aq.* ἁμαρτία μαντείας, παραπικρασμός. 85 *C.* ἐστι παραπικρασμὸς ἀδικία, θεραφὶν ὀδύνην καὶ πόνους ἐπάγουσιν. ἀνθ' ὧν ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ. 86 *Alex.* ὀδύνη καὶ πόνος. 87 *Sch.* τὸ δὲ θεραφὶν Ἀκύλ. θεραπεία καὶ ἀνθυφαίρεσις ἡρμήνευσε· καὶ τὸ θεραφὶν δὲ ἀντὶ τῆς ἐπιστρώσεως τέθηκε· sive, ut est in ll. emendatior. ἐπιληρώσεως. 88 *C.* τὸ ῥῆμα. 89 *Alex.* κυρίῳ θεῷ. 90 *Alex. Ald. C.* ἀναστρέψω. 91 al. εἰς βασιλέα. 92 *C.* ἀπέστρεψε. 93 *C.* ἐπελάβετο.

[29] σιον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ. Καὶ [94] διαιρεθήσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ οὐκ [95] ἀποστρέψει [96] οὐδὲ [97] μετανοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι [98] αὐτός. [30] Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με [99] δὴ ἐνώπιον [100] πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ [1] καὶ ἐνώπιον λαοῦ [2] μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, [31] καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ [3] ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ προσεκύνησε [4] τῷ κυρίῳ. [32] Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Προσαγάγετέ μοι τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ. καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἀγὰγ τρέμων. καὶ εἶπεν Ἀγὰγ, Εἰ [5] οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος. [33] Καὶ εἶπε Σαμουὴλ [6] πρὸς Ἀγὰγ, [7] Καθότι ἠτέκνωσε γυναῖκας ἡ ῥομφαία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου. καὶ ἔσφαξε Σαμουὴλ τὸν Ἀγὰγ ἐνώπιον κυρίου ἐν [8] Γαλγάλ. [34] Καὶ ἀπῆλθε Σαμουὴλ εἰς [9] Ἀρμαθαίμ· καὶ Σαοὺλ ἀνέβη [10] εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς [11] Γαβαά. [35] Καὶ οὐ προσέθετο [12] ἔτι Σαμουὴλ ἰδεῖν τὸν Σαοὺλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουὴλ ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβασίλευσε τὸν Σαοὺλ ἐπὶ Ἰσραήλ.

Κεφ. ιϛ'. 16.

[1] ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Ἕως πότε [1] σὺ πενθεῖς ἐπὶ Σαοὺλ, [2] κἀγὼ [3] ἐξουδένωκα αὐτὸν, μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ; πλῆσον τὸ κέρας σου ἐλαίου, καὶ δεῦρο [4] ἀποστείλω σε [5] πρὸς Ἰεσσαὶ [6] ἕως Βηθλεέμ, ὅτι ἑώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ [7] βασιλέα. [2] Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκούσεται Σαοὺλ, καὶ ἀποκτενεῖ με. καὶ εἶπε κύριος, [8] Δάμαλιν βοῶν λάβε [9] ἐν τῇ χειρί σου, καὶ [3] ἐρεῖς, Θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω. Καὶ καλέσεις τὸν [10] Ἰεσσαὶ εἰς [11] τὴν θυσίαν, καὶ [12] γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις· καὶ χρίσεις [13] ὃν [14] ἂν εἴπω πρὸς σέ. [4] Καὶ ἐποίησε Σαμουὴλ πάντα [15] ἃ ἐλάλησεν [16] αὐτῷ κύριος. καὶ ἦλθεν εἰς Βηθλεέμ, καὶ [17] ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ [18] εἶπαν, [19] Ἡ εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου ὁ Βλέπων; [5] Καὶ εἶπεν, Εἰρήνη. θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω. ἁγιάσθητε καὶ [20] εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ [21] σήμερον. καὶ ἡγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, [6] καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν. Καὶ [22] ἐγενήθη ἐν τῷ [23] εἰσιέναι αὐτοὺς, καὶ εἶδε τὸν Ἐλιὰβ, καὶ εἶπεν, [24] Ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον κυρίου [7] χριστὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ [25] ἐπιβλέψῃς [26] ἐπὶ [27] τὴν ὄψιν αὐτοῦ, μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν. ὅτι οὐχ ὡς [28] ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, [29] ὄψεται ὁ θεός· ὅτι ἄνθρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον, [30] ὁ δὲ θεὸς ὄψεται [8] εἰς καρδίαν. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ παρῆλθε κατὰ πρόσωπον Σαμουήλ. καὶ εἶπεν, Οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο [31] ὁ [9] θεός. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸν [32] Σαμά. καὶ εἶπε, [33] Καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο [10] κύριος. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουήλ. καὶ εἶπε [34] Σαμουὴλ, Οὐκ ἐξελέξατο κύριος ἐν τούτοις. [11] Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαὶ, [35] Ἐκλελοίπασι τὰ παιδάρια; καὶ [36] εἶπεν, Ἔτι [37] ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαὶ, Ἀπόστειλον καὶ λάβε

---

94 *C.* σχισθήσεται. 95 *C.* ἐπιστρέψει. 96 *Alex.* καὶ οὐ. 97 *C.* μετανοήσει ὁ ἅγιος (al. ὁ ἀΐδιος) τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι. 98 αὐτὸς *C.* deest. *Ald.* αὐτὸς ἀπειλήσει, καὶ οὐκ ἐμμενεῖ. quæ etiam agnoscit *Aug.* l. 17. de Civ. Dei. c. 7. *Sch.* διδάσκων ἄλυτον τοῦ θεοῦ τὴν ἀπόφασιν ὁ προφήτης ἐπήγαγεν, οὐκ ἐπιδείξει οὐδὲ μετανοήσει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι. ἐντεῦθεν καὶ τὸ μεταμεμέλημαι νοητέον. 99 δὴ *C.* deest. 100 *Alex.* πρεσβυτέρων λαοῦ μου καὶ ἐνώπιον Ἰσραὴλ, καὶ ἀνάστρεψον. 1 καὶ ἐνώπιον *C.* desunt. 2 *C.* μου, καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἰσραὴλ, καί. 3 *Ald.* ὀπίσω μετὰ Σαοὺλ. 4 *Alex.* Σαοὺλ τῷ. 5 *Alex.* οὕτως πικρὸς θάνατος. 6 al. πρὸς αὐτὸν Ἀγάγ. al. πρὸς αὐτόν. 7 *C.* Καθώς. 8 al. Γαλγάλοις. 9 al. Ἀρμαθέμ. 10 *Alex.* εἰς οἶκον. 11 *C.* βουνόν. 12 ἔτι *C.* deest. *Alex.* ἔτι ponit post Σαμουήλ.

Cap. 16. 1 *Comp. ed.* πενθεῖς σὺ ἐπί. 2 *Ms. Alex.* καὶ ἐγώ. 3 *C.* ἀπῶσμαι. 4 al. ἀποστελῶ. 5 *C.* ἕως Βηθλεὲμ πρὸς Ἰεσσαί. 6 *Ald.* ἕως εἰς Β. 7 *Alex.* βασιλεύειν. Καί. al. εἰς βασιλέα. Καί. 8 Δάμαλιν βοῶν *Ald.* & *C.* ponunt post σου. 9 *Ald. C.* εἰς τὴν χεῖρά σου. 10 *Ald. C.* Ἰεσσαὶ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἰς. 11 τὴν *Alex.* deest. 12 *Alex.* γνωρίσω. *Ald.* ἐγὼ γνωριῶ. 13 *C.* μοι ὅν. 14 *Alex.* ἐάν. 15 *Ald.* & *C.* ὅσα. 16 αὐτῷ *C.* deest. 17 al. ἐξανέστησαν. 18 al. εἶπον. 19 Ἡ *Alex. Ald. C.* deest. 20 *C.* ἀνακλίθητε. al. ἀνέλθατε. 21 *C.* σήμερον εἰς τὴν θυσίαν. καί. 22 *C.* ἐγένετο. 23 *C.* ἐλθεῖν. 24 al. Ἀλλ' ἢ ἐνώπιον. 25 *Alex.* * ἐπιστρέψῃς. *Ald.* ἐπιστρέψῃς. *C.* προσχῇς. al. πρόσχες. 26 *C.* εἰς. 27 *Alex.* τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 28 *C.* ἂν ἴδῃ (al. εἴδῃ) ἄνθρωπος. 29 al. οὕτως ὄψεται. 30 *Alex.* θεὸς δὲ ὄψεται εἰς. *C.* ὁ θεὸς δὲ εἰς. 31 *Alex.* κύριος. Καί. *Ald. C.* ὁ κύριος. Καί. 32 *Alex.* Σαμμά. 33 *C.* Οὐδὲ ἐν τούτῳ ἐξελ. 34 *Alex.* Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαὶ, Οὐκ. 35 *C.* Μὴ ἐκλελοίπασι τὰ παιδάριά σου. al. Μὴ ἐκλέλοιπε τὰ παιδάρια. 36 *C.* εἶπε Ἰεσσαὶ, Ἔτι. 37 *C.* ἐστὶν ὁ μικρότερος, καὶ ἰδού.

[38] αὐ-

[38] αὐτὸν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως τοῦ ἐλ-12 θεῖν [39] αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰσήγαγεν [40] αὐτόν. καὶ [41] αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν, καὶ ἀγαθὸς ὁράσει [42] κυρίῳ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, Ἀνάστα [43] καὶ χρῖσον τὸν Δαυίδ, ὅτι οὗτός ἐστιν [44] ἀγαθός. 13 Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ [45] ἐπάνω. καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς [46] Ἀρμαθαίμ. 14 Καὶ πνεῦμα κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαοὺλ, καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου. 15 Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες [47] Σαοὺλ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ [48] δὴ πνεῦμα [49] κυρίου πονηρὸν πνίγει σε. 16 [50] Εἰπάτωσαν δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου, [51] καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα [52] εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ· καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι [53] πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοί, καὶ ψαλῇ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγαθόν σοι 17 ἔσται [54] καὶ ἀναπαύσει σε. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἴδετε [55] δή μοι ἄνδρα [56] ὀρθῶς ψάλλοντα, καὶ εἰσαγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ. 18 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν [57] παιδαρίων [58] αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἑώρακα υἱὸν [59] τῷ Ἰεσσαὶ [60] Βηθλεεμίτην, [61] καὶ αὐτὸν εἰδότα ψαλμόν, καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός, καὶ [62] πολεμιστής, καὶ σοφὸς [63] λόγῳ, καὶ [64] ὁ ἀνὴρ ἀγαθὸς τῷ εἴδει, καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ.

19 Καὶ [65] ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαί, λέγων, [66] Ἀπόστειλον [67] πρὸς μὲ [68] τὸν υἱόν σου 20 Δαυὶδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου. Καὶ ἔλαβεν Ἰεσσαὶ [69] γόμορ ἄρτων, καὶ ἀσκὸν οἴνου, καὶ ἔριφον [70] αἰγῶν ἕνα, καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαούλ.

21 Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ [71] παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν [72] σφόδρα· καὶ [73] ἐγενήθη αὐτῷ [74] αἴρων τὰ σκεύη 22 αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ πρὸς Ἰεσσαί, λέγων, Παριστάσθω δὴ Δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ, ὅτι εὗρε χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

23 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι [75] πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυὶδ τὴν κινύραν, καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέψυχε Σαοὺλ, καὶ [76] ἀγαθὸν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 ΚΑὶ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς [1] Σοκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀναμέσον [2] Σοκχὼθ, καὶ ἀναμέσον Ἀζηκὰ [3] Ἐφερ-2 μέν. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ [4] συνάγονται, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι [5] αὐτοί, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξ-3 εναντίας [6] τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ [7] οἱ ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους [8] ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἵσταται [9] ἐπὶ τοῦ ὄρους [10] ἐνταῦθα, καὶ 4 ὁ αὐλὼν ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, Γολιὰθ [11] ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γέθ, ὕψος [12] αὐτοῦ [13] τεσσάρων πήχεων καὶ σπιθαμῆς.

5 Καὶ [14] περικεφαλαία [15] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκώς· [16] καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ, πέντε [17] χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

6 Καὶ [18] κνημῖδες χαλκαῖ [19] ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐ-7 τοῦ. Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσ-

---

38 *Ald. C.* αὐτὸν ἐνταῦθα, ὅτι. 39 *Alex.* αὐτὸν ἐνταῦθα. Καί. 40 *C.* αὐτὸν ἐνώπιον Σαμουήλ. καί. 41 *Alex.* οὗτος πυῤῥάκης. *C.* αὐτὸς ἦν πυῤῥάκης. 42 κυρίῳ *C.* deest. 43 *C.* χρῖσον αὐτὸν, ὅτι. 44 ἀγαθὸς *C.* deest. 45 *C.* ἐπέκεινα. 46 al. Ἀρμαθέμ. 47 *Alex.* αὐτοῦ πρός. 48 δὴ *C.* deest. 49 *Ald. C.* πονηρὸν παρὰ κυρίου πνίγει. 50 al. Εἰπάτωσαν δὴ κύριε, οἱ δοῦλοι. al. Εἰπάτω δὴ κύριος, καὶ οἱ δοῦλοι. 51 καὶ al deest. 52 *Alex.* ἰδόντα. 53 *Alex.* ἐν σοὶ πνεῦμα πονηρὸν, καὶ ψάλλειν. 54 καὶ ἀναπαύσει σε *C.* desunt. 55 *Alex.* δὴ ἄνδρα. 56 *C.* ἀγαθῶς. 57 *C.* παίδων. 58 *Alex.* αὐτοῦ, Ἰδού. 59 al. τοῦ. 60 *C.* ἐν τῇ Βηθλεέμ. 61 *C.* ἐπιστάμενον ψάλλειν. *Alex. Ald.* καὶ αὐτὸν εἰδότα ψάλλειν. 62 *Alex.* ὁ ἀνὴρ πολεμιστής, καὶ συνετὸς λόγῳ. *C.* ὁ ἄνθρωπος πολεμιστής, δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ σοφὸς ἐν λόγῳ. 63 *Ald.* ἐν λόγῳ. 64 ὁ ἀνὴρ *Ald. C.* desunt. *Alex.* ἀνήρ. 65 *Alex.* ἀπέστειλεν ἀγγέλους. 66 *Ald. C.* Ἐξαπόστειλον.

67 πρὸς μὲ *Ald.* ponit post σου. 68 *Alex. Ald. C.* Δαυὶδ τὸν υἱόν σου τόν. 69 *C.* ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμορ. 70 *Alex.* ἐξ αἰγῶν αἶνα. 71 *C.* ἔστη. 72 *C.* Σαοὺλ σφόδρα. 73 *C.* ἐγένετο. 74 *Alex.* αἴρων σκεύη. al. Δαβὶδ αἴρων σκεύη. 75 *C.* παρὰ θεοῦ πονηρὸν πνεῦμα ἐπί. 76 *Ald.* ἀγαθὸν ἦν αὐτῷ. *C.* ἀγαθὴ ἦν αὐτῷ.

Cap. 17. 1 *Mſ. Alex.* Σογχώ. *Comp. ed.* Σοχώ. 2 *Alex.* Σογχώ. *Comp.* Σοχώ. 3 *Alex.* ἐν Ἀφεσδομμείν. *Ald.* & *C.* ἐν Ἀφεσδομίν. 4 *C.* συνήχθησαν, καὶ παρενέβαλον. 5 *Ald.* & *C.* τῆς τερεβίνθου (al. τερεμίνθου. *C.* δρυός) οὗτοι, καὶ οὗτοι, καὶ παρατάσσονται. *Alex.* αὐτοὶ παρατάσσονται. 6 *Alex.* ἀλλοφύλων. 7 οἱ *Alex.* deest. 8 *C.* ἐντεῦθεν. 9 al. ἐκ. 10 *C.* ἐντεῦθεν. 11 *C.* ἦν ὄνομα. 12 al. αὐτῷ. 13 *Alex. Ald.* ἐξ πήχεων. 14 *Alex.* περικεφαλαίαν. 15 *C.* χαλκῆ ἐπί. 16 *C.* καὶ ἦν ὁ. 17 *Ald.* χιλιάδων. 18 *C.* κνημῖδες αὐτοῦ χαλκαῖ. 19 *Alex.* ἐπάνω. *C.* αἱ ἐπί.

ει [20] μέσακλον [21] ὑφαινόντων, καὶ ἡ λόγχη [22] αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου. καὶ ὁ αἴρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο [23] αὐτοῦ.

8 Καὶ ἔστη καὶ [24] ἀνεβόησεν [25] εἰς τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [26] Τί ἐκπορεύεσθε παρατάξασθαι [27] πολέμῳ ἐξεναντίας ἡμῶν; οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι τοῦ Σαοὺλ; ἐκλέξασθε [28] ἑαυτοῖς ἄνδρα, καὶ καταβήτω [29] πρός με. 9 Καὶ [30] ἐὰν δυνηθῇ [31] πολεμῆσαι πρός με, [32] καὶ ἐὰν πατάξῃ με, καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους· [33] ἐὰν δὲ ἐγὼ [34] δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτὸν, ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους, καὶ [35] δουλεύσετε ἡμῖν.

10 Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος, Ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ [36] σήμερον [37] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [38] δότε μοι ἄνδρα, καὶ [39] μονομαχήσομεν ἀμφότεροι. 11 Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα [40] τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν [41] σφόδρα.

32 [42] Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Μὴ [43] δὴ συμπεσέτω [44] καρδία τοῦ κυρίου μου [45] ἐπ' αὐτόν. [46] ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου. 33 Καὶ εἶπε Σαοὺλ [47] πρὸς τὸν Δαυὶδ, Οὐ μὴ [48] δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον [49] τοῦ πολεμεῖν [50] μετ' αὐτοῦ, ὅτι [51] παιδάριον εἶ [52] σὺ, [53] καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐκ νεότητος αὐτοῦ. 34 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ· καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων, καὶ ἡ [54] ἄρκος, καὶ [55] ἐλάμβανε πρόβατον [56] ἐκ τῆς ἀγέλης, 35 Καὶ [57] ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ καὶ [58] ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ [59] ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ' ἐμὲ, καὶ [60] ἐκράτησα [61] τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ, καὶ [62] ἐπάταξα, καὶ [63] ἐθανάτωσα αὐτόν.

---

20 *Ald. C.* μεσάντιον. al. μέσαυλον. al. μέσακνον. al. μέσακμον. 21 *Alex. Ald.* ὑφαίνοντος. 22 *C.* ἡ ἐπ' αὐτοῦ. 23 *C.* αὐτοῦ ἔμπροσθεν. Καί. 24 *C.* ἐβόησεν. 25 *Alex.* πρὸς τήν. 26 *Alex.* Ἔτι. *Ald. C.* Ἱνατί. 27 *Ald. C.* εἰς πόλεμον. 28 *Alex.* αὐτοῖς. 29 *C.* μετ' ἐμοῦ. 30 ἐὰν *C.* deest. 31 *Alex.* πρός με πολεμῆσαι, καί. 32 καὶ *C.* deest. 33 *Alex.* ἐὰν ἐγώ. 34 *C.* καταδυναστεύσω αὐτοῦ. 35 *Alex.* δουλεύσατε. 36 σήμερον *C.* deest. 37 al. abest ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 38 *C.* δότε οὖν μοι. 39 *Alex.* μονομαχήσωμεν. 40 *Alex.* αὐτοῦ τοῦ. 41 In *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *C.* hæc ſequuntur, σφόδρα. 12 Καὶ * εἶπεν (*Ald. C.* Καὶ ἦν) Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίου. οὗτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν. 13 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες * ἐπορεύθησαν (*Ald. C.* deest ἐπορεύθησαν) ὀπίσω Σαοὺλ εἰς πόλεμον. καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ (αὐτοῦ *Ald. C.* deest) Ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτοῦ (αὐτοῦ *Ald. C.* deest) Σαμμά. (*Ald. C.* Σαμά.) 14 Καὶ Δαυὶδ αὐτός ἐστιν ὁ νεώτερος, (*Ald. C.* Δαυὶδ ἦν ὁ μικρότερος,) καὶ οἱ τρεῖς οἱ μίζονες (*Ald. C.* μείζονες) ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαοὺλ. 15 Καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Σαοὺλ, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. 16 Καὶ προσῆγεν (*Ald. C.* προστήει) ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη (*Ald. C.* ἐστηλώθη ἐνώπιον Ἰσραὴλ) τεσσεράκοντα (*Ald. C.* τεσσαράκοντα) ἡμέρας. 17 Καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ πρὸς (πρὸς *Ald. C.* deest) Δαυὶδ, (*Ald. C.* Δαυὶδ τῷ υἱῷ αὐτοῦ,) Λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου οἰφεὶ * τούτου (*Ald. C.* οἰφὶ τοῦ ἀλφίτου) καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. 18 Καὶ τὰς δέκα στρυφαλίδας (*Ald. C.* τρυφαλίδας) τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χειλιάρχῳ (*Ald. C.* χιλιάρχῳ,) καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψῃ (*Ald. C.* ἐπισκέψαι) εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν χρήζωσιν, γνώσῃ. (*Ald. C.* addunt, καὶ τὸ σάββατον ποιήσεις μετ' ἐμοῦ.) 19 Καὶ Σαοὺλ αὐτὸς (*Ald. C.* Σαοὺλ ἦν αὐτὸς) καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (*Ald. C.* καὶ πᾶς ὁ λαός) ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. 20 Καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ τὸ πρωῒ, καὶ ἀφῆκεν τὰ πρόβατα φύλακει (*Ald. C.* φύλακι,) καὶ ἔλαβε, καὶ ἀπῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαί· καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ δύναμιν (*Ald. C.* τὴν δύναμιν) τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν· καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ. 21 Καὶ παρετάξαντο Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως. 22 Καὶ ἀφῆκεν (*Ald. C.* Ἀποθέμενος δὲ) Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα φύλακος (*Ald. C.* τοῦ φύλακος) καὶ (καὶ *Ald. C.* deest) ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. 23 Καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ Ἀμεσσαῖος ἀνέβαινεν, (*Ald. C.* ἀνέβαινε,) Γολιὰθ ὁ Φιλιστιαῖος (*Ald. C.* Φυλιστιαῖος) ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γὲθ, ἐκ τῶν παρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησεν κατὰ (*Ald. C.* addunt τὰ) ῥήματα ταῦτα, καὶ ἤκουσεν Δαυίδ. 24 Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ (*Ald. C.* ἀπὸ) προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 25 Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, Εἰ ἑοράκατε (*Ald. C.* ἑωράκατε) τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι * ὀνίδισεν (*Ald. C.* ὅτι ὀνειδίσαι) τὸν Ἰσραὴλ ἀνέβη; καὶ ἔσται ἀνὴρ (*Ald. C.* ὁ ἀνὴρ) ὃς ἂν πατάξῃ αὐτὸν, πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλοῦτον μέγαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει ἐλεύθερον ἐν τῷ Ἰσραήλ. 26 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς συνεστηκότας μετ' αὐτοῦ, λέγων, Ἤ (*Ald. C.* Τί) ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξει (*Ald. C.* πατάξῃ) τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ ἀφελεῖ (*Ald. C.* ἀφέλῃ) ὀνιδισμὸν (*Ald. C.* ὀνειδισμὸν) ἀπὸ Ἰσραήλ; ὅτι τίς ἀλλόφυλος (*Ald. C.* τίς ὁ ἀλλόφυλος) ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὅτι ὠνίδισεν (*Ald. C.* ὠνείδισεν) παράταξιν θεοῦ ζῶντος; 27 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Οὕτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξι (*Ald. C.* πατάξῃ) αὐτόν. 28 Καὶ ἤκουσεν Ἐλιὰβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μίζων (*Ald. C.* μείζων) ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ Ἐλιὰβ ἐν τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἱνατί τοῦτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σου, καὶ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σου, ὅτι ἕνεκεν τοῦ ἰδεῖν τὸν πόλεμον κατέβης. 29 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Τί ἐποίησα νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστι; 30 Καὶ ἐπέστρεψεν (*Ald. C.* ἀπέστρεψε) παρ' αὐτοῦ εἰς ἀπαντίον (*Ald. C.* ἐναντίον) ἑτέρου, καὶ εἶπε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ πρώτου. 31 Καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Δαυὶδ, καὶ ἀνηγγέλησαν * ὀπίσω (*Ald. C.* ἀνηγγέλη ἐνώπιον) Σαούλ. καὶ παρέλαβεν αὐτόν. (*Ald. C.* καὶ παρέλαβον αὐτὸν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν πρὸς Σαούλ.) 42 Καὶ *Ald.* deest. 43 δὴ *C.* deest. 44 *Alex.* ἡ καρδία. 45 *Ald.* πρός. 46 *C.* ὅτι. 47 *Alex.* πρὸς Δαυίδ. 48 *Alex.* δυνηθήσῃ. 49 *Ald.* τοῦ πολεμῆσαι. *C.* τοῦτον τοῦ πολεμῆσαι. 50 *Alex. C.* πρὸς αὐτόν. 51 *Alex.* παιδίον. 52 σὺ *C.* ponit ante παιδάριον. 53 *C.* αὐτὸς δὲ ἀνήρ ἐστι πολεμιστής. 54 *Ald. C.* ἄρκτος. 55 *Ald.* ἐλάμβανον. 56 *Ald.* ἓν ἐκ. 57 *C.* ἐξηρχόμην κατόπισθεν. 58 *C.* ἐπάτασσον. 59 *C.* ἐξέσπων. 60 *C.* ἐκράτουν. 61 *Alex.* τῆς. 62 *C.* ἐπάτασσον. 63 *C.* ἐθανάτουν.

Καὶ

36 Καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν [64] ἄρκον ἔτυπτεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσαι ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἓν τούτων. [65] οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν, καὶ ἀφελῶ [66] σήμερον ὄνειδος ἐξ Ἰσραήλ; διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὃς ὠνείδισε παράταξιν Θεοῦ ζῶντος;

37 [67] Κύριος [68] ὃς ἐξείλατό με ἐκ [69] χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ ἐκ χειρὸς τῆς [70] ἄρκου, αὐτὸς ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ, Πορεύου, καὶ [71] ἔσαι κύριος μετὰ σοῦ.

38 Καὶ ἐνέδυσε Σαοὺλ [72] τὸν Δαυὶδ [73] μανδύαν, καὶ τὴν περικεφαλαίαν χαλκῆν [74] περὶ τὴν κεφαλὴν [75] αὐτοῦ,

39 Καὶ [76] ἔζωσε τὸν Δαυὶδ τὴν [77] ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ [78] μανδύου αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασε [79] περιπατήσας [80] ἅπαξ καὶ δίς. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Οὐ μὴ δύνωμαι [81] πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ [82] πεπείραμαι. * καὶ [83] ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ.

40 Καὶ ἔλαβε τὴν [84] βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε [85] λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάῤῥου, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καδίῳ τῷ [86] ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογὴν, * καὶ [87] σφενδόνην αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον.

42 [88] Καὶ εἶδε Γολιὰθ τὸν Δαυὶδ, καὶ [89] ἐξητίμασεν αὐτόν· ὅτι [90] αὐτὸς ἦν παιδάριον, καὶ αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν.

43 Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυίδ, [91] Ὡσεὶ κύων ἐγώ εἰμι, ὅτι [92] σὺ ἔρχῃ [93] ἐπ᾽ ἐμὲ ἐν ῥάβδῳ καὶ [94] λίθοις; καὶ εἶπε Δαυίδ, Οὐχὶ, [95] ἀλλ᾽ ἢ χείρων κυνός. καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν [96] τοῖς θεοῖς αὐτοῦ.

44 Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυίδ, Δεῦρο πρός με, καὶ [97] δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς [98] κτήνεσι τῆς γῆς.

45 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρός με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, [99] κἀγὼ πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου [100] Θεοῦ σαβαὼθ παρατάξεως Ἰσραὴλ, ἣν ὠνείδισας

46 Σήμερον, καὶ [1] ἀποκλείσει σε [2] κύριος σήμερον εἰς [3] τὴν χεῖρά μου, καὶ ἀποκτενῶ σε, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσω τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων [4] ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι [5] ἔστι Θεὸς ἐν Ἰσραήλ.

47 Καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη, ὅτι οὐκ ἐν [6] ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι σώζει [7] κύριος, ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος, καὶ παραδώσει κύριος ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

48 Καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη [8] εἰς συνάντησιν [9] Δαυίδ.

49 Καὶ ἐξέτεινε Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον, καὶ [10] ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἕνα, καὶ ἐσφενδόνησε, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον [11] εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδυ ὁ λίθος [12] διὰ τῆς περικεφαλαίας εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ [13] πρόσωπον

51 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. [14] Καὶ ἔδραμε Δαυὶδ, καὶ ἐπέστη ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ῥομ-

---

64 *Ald.* & *C.* ἄρκτον. 65 οὐχὶ usque ad ὃς *C.* desunt. 66 *Alex.* ὄνειδος σήμερον ἐξ. 67 *Alex. Ald. C.* Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, (*Ald.* Δαβὶδ, & sic ubicunque occurrit in *Ald.*) κύριος. 68 al. ὁ Θεὸς ἐξ. 69 *C.* στόματος. 70 *Alex.* ἄρκου, οὗτος. 71 *Alex.* κύριος ἔσαι. 72 *Alex.* τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ περικεφαλαίαν. 73 al. μανδίαν. 74 *Alex.* ἐπὶ τὴν. *C.* ἐπέθηκεν ἐπὶ τήν. 75 *C.* αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα. Καί. 76 *Alex. Ald.* ἔζωσε Δαυὶδ (*Ald.* τὸν Δαβὶδ) θώρακα, (*Alex.* θώρακαν,) καὶ περιεζώσατο Δαυὶδ (*Ald.* Δαβίδ.) *C.* ἐζώσατο Δαυίδ. 77 *C.* μάχαιραν. 78 *C.* θώρακος. 79 *Alex.* περιπατῆσαι. 80 *Ald.* ἅπαξ καὶ δίς, ὅτι ἄπειρος ἦν. καί. *C.* ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἄπειρος ἦν. καί. 81 *Alex.* ἐν τούτοις πορευθῆναι, ὅτι. 82 al. πεπείρασμαι. * *Francof.* hic incip. vers. 40. 83 *Alex.* διαφεροῦσιν. *C.* περιείλετο. 84 *C.* ῥάβδον. 85 *Alex.* λίθους ἐκ. 86 al. ποιμνικῷ. * Quæ seqq. in h. v. *Francof.* continet vers. 41. 87 *Alex.* σφενδόνην. 88 *Alex. Ald. C.* Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος, καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, καὶ ὁ (ὁ deest *Alex.*) ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν (*Alex.* θυρεόν) ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβλεψεν Γολιὰθ (Γολιὰθ deest *Alex. C.*) ὁ ἀλλόφυλος, καὶ εἶδε (*Alex.* ἴδεν Γολιὰθ) τὸν Δαυίδ. 89 *Alex.* ἠτίμασεν. *C.* ἐξουδένωσεν. 90 αὐτὸς *C.* deest. 91 *C.* Μὴ κύων. 92 *C.* ἐξῆλθες ἐν ῥάβδῳ καὶ λίθοις ἐπ᾽ ἐμέ; καὶ κατηράσατο. 93 *Alex.* πρός με.

94 *Alex.* λίθῳ; καὶ κατηράσατο. 95 *Ald.* ἀλλά. 96 *Alex.* τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ. 97 *Alex.* παραδώσω. 98 *Alex. Ald. C.* θηρίοις. 99 *C.* ἐγὼ δὲ ἔρχομαι. 100 *Ald.* κυρίου Θεοῦ σαββαώθ. *Alex.* & *C.* σαβαώθ, Θεοῦ. al. Θεοῦ σαβαώθ, Θεοῦ. 1 *C.* συγκλείσει. 2 *Alex.* κύριος ἐν τῇ χειρί μου σήμερον, καὶ ἀποκτείνω. 3 *C.* τὰς χεῖρας. 4 *Alex.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 5 *Ald.* ἐστὶ κύριος ὁ Θεός. *C.* ἔσαι Θεός. 6 *C.* δόρατι, οὐδὲ ἐν μαχαίρᾳ σώζει. 7 κύριος *C.* deest. 8 *Alex. Ald. C.* καὶ ἤγγισεν εἰς. 9 *Alex. Ald.* τῷ (τῷ *Alex.* deest) Δαβὶδ, καὶ ἐτάχυνεν Δαβὶδ, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ (*Ald.* εἰς ἀπάντησιν τοῦ) ἀλλοφύλου. Καί. *C.* τῷ Δαυὶδ, καὶ Δαυὶδ ἐτάχυνε, καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν παράταξιν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. Καί. 10 *Alex.* ἔλαβεν λίθον ἕνα. 11 *Alex.* ἐπὶ τό. 12 διὰ τῆς περικεφαλαίας *C.* desunt. 13 *Alex.* τὸ πρόσωπον. 14 *Alex.* Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ, καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυίδ. Καὶ ἔδραμεν. *Ald.* Καὶ ἐκραταίωσε Δαβὶδ ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν τῇ σφενδόνῃ, καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, (quæ verba *Francof.* complectitur vers. 50.) καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαβίδ. Καὶ ἔδραμε. *C.* Καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον τῇ σφενδόνῃ καὶ τῷ λίθῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν τῇ χειρὶ Δαυίδ. Καὶ ἔδραμε.

φαίαν

φαίαν [15] αὐτοῦ, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ [16] ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ϗ [17] εἶδον οἱ ἀλλόφυλοι, ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν, 52 καὶ [18] ἔφυγον. Καὶ [19] ἀνίστανται ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἠλάλαξαν, ϗ [20] κατεδίωξαν ὀπίσω [21] αὐτῶν ἕως εἰσόδου [22] Γὲθ, καὶ ἕως τῆς πύλης Ἀσκάλωνος. καὶ [23] ἔπεσον τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν [24] ϗ ἕως Γὲθ, ϗ ἕως Ἀκκαρών.

53 Καὶ ἀνέστρεψαν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, ϗ [25] κατεπάτουν τὰς 54 παρεμβολὰς αὐτῶν. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου, ϗ [26] ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ [27] ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι [28] αὐτοῦ.

Κεφ. ιη'. 18.

6 ΚΑὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι [1] εἰς συνάντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν [2] πόλεων Ἰσραὴλ [3] ἐν τυμπάνοις, ϗ [4] ἐν χαρμοσύνῃ, ϗ ἐν κυμβάλοις. 7 Καὶ [5] ἐξῆρχον αἱ [6] γυναῖκες, ϗ ἔλεγον, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, 8 ϗ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. [7] Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα [8] ἐν ὀφθαλμοῖς [9] Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, ϗ εἶπε, [10] Τῷ Δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, ϗ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς 12 χιλιάδας. [11] Καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ 13 προσώπου [12] Δαυὶδ, Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν [13] ἀπ' αὐτοῦ, ϗ κατέστησεν αὐτὸν ἑαυτῷ χιλίαρχον. ϗ ἐξεπορεύετο ϗ εἰσεπορεύετο 14 ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ [14] συνιῶν, ϗ κύριος 15 [15] ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶδε Σαοὺλ ὡς αὐτὸς συνιεῖ σφόδρα, ϗ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου 16 αὐτοῦ. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδας ἠγάπα τὸν Δαυὶδ, ὅτι αὐτὸς [16] εἰσεπορεύετο ϗ ἐξεπορεύετο πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ. 20 [17] Καὶ ἠγάπησε [18] Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ τὸν Δαυίδ. ϗ ἀπηγγέλη [19] τῷ Σαοὺλ, ϗ [20] ηὐθύνθη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς [21] αὐτοῦ. 21 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, ϗ ἔσται

---

15 *Alex.* αὐτοῦ, ϗ * ἐξέπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, ϗ ἐθανάτωσεν. *Ald.* *C.* αὐτοῦ, ϗ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κουλεοῦ αὐτῆς, [*Ald.* κόλπου αὐτοῦ,] ϗ ἔθαν. 16 *Ald.* *C.* ἐν αὐτῇ ἀφεῖλεν. *Alex.* ἀφεῖλεν ἐν αὐτῇ. 17 *Alex.* ἴδαν. 18 *Alex.* ἔφυγαν. 19 al. ἀνέστησαν. 20 *C.* κατεδίωκον. 21 *C.* τῶν ἀλλοφύλων ἕως. 22 *Alex.* Γαί. 23 ἔπεσον *C.* deest. 24 *Alex.* ϗ εἰς Γέθ. 25 *C.* πραιδόμευσαν. 26 *Ald.* *C.* ἀνήνεγκεν. 27 *C.* ἔθετο. 28 in *Ms.* *Alex.* *Ald. ed* & *C.* post αὐτοῦ hæc seqq. 55 Καὶ ὡς εἶδε Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς ἀπάντησιν [*Ald.* συνάντησιν] τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπεν πρὸς Ἀβεννὴρ [*Ald.* *C.* Ἀβεννήρ] τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως, Υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος; [*Ald.* *C.* οὗτος Ἀβεννήρ;] ϗ εἶπεν Ἀβεννὴρ, [*C.* ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ ϗ εἶπε] Ζῇ ἡ ψυχή σου βασιλεῦ, εἰ (*C.* Κύριέ μου βασιλεὺς, οὐκ) οἶδα. 56 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος [*C.* νεανίας] οὗτος. 57 Καὶ ὡς ἐπέστρεψεν Δαυὶδ τοῦ πατάξαι [*C.* Δαυὶδ παλάξας] τὸν ἀλλόφυλον, ϗ παρέλαβεν αὐτὸν Ἀβαιννὴρ, [*Ald.* *C.* Ἀβεννὴρ,] ϗ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον Σαούλ· ϗ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 58 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ, Υἱὸς τίνος εἶ παιδάριον; [*C.* νεανία;] ϗ εἶπεν Δαυὶδ, Υἱὸς δούλου [*Ald.* *C.* τοῦ δούλου] σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμείτου (*Ald.* *C.* Βηθλεεμίτου.) 1 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, ϗ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, ϗ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 2 Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ οὐκ ἔδωκεν (*C.* ἀφῆκεν) αὐτὸν ἐπιστρέψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 3 Καὶ διέθετο Ἰωνάθαν ϗ Δαυὶδ * ἐν [*Ald.* *C.* Δαυὶδ διαθήκην ἐν) τῷ ἀγαπᾶν αὐτὸν [*C.* ὅτι ἠγάπησεν αὐτὸν] κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 4 Καὶ ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπάνω, [*Ald.* *C.* τὸν ἐπ' αὐτῷ,] ϗ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Δαυὶδ ϗ * τὸ μανδύαν [*Ald.* *C.* ϗ τὸν μανδύαν] αὐτοῦ, ϗ ἕως [ἕως *C.* deest] τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, ϗ ἕως [ἕως *C.* deest] τοῦ τόξου αὐτοῦ, ϗ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ. 5 Καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαοὺλ συνῆκεν [*Ald.* *C.* συνιῶν· *C.* ponit ante ἐν] ϗ κατέστησεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου, ϗ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαούλ. 6 Καὶ ἐγενήθη [*C.* ἐγένετο] ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον. [*C.* ὅτι ἐπέστρεψε Δαυὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον.]

Cap. 18. 1 *Comp. ed.* ϗ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐκ. 2 *Ms.* *Alex.* τῶν πόλεων. 3 *Ald. ed.* ᾄδουσαι, ϗ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐν. *Alex.* ϗ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐν. 4 ἐν *Alex.* deest. 5 *Alex.* ἐξῆλθον. *C.* ἐξήρχοντο. 6 *Alex.* *Ald.* & *C.* γυναῖκες αἱ παίζουσαι, καί. 7 *C.* Καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ, ϗ ἐφάνη πονηρὸν τό. 8 *Ald.* σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς. *C.* σφόδρα ἐνώπιον. 9 al. αὐτοῦ. 10 *Alex.* & *C.* Ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ τάς. 11 *Alex.* *Ald.* & *C.* ante versum 12 hæc habent, quæ tamen non esse in aa. emendatior. testantur *Sch. Rom.* ϗ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; 9 Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ϗ ἐπέκεινα. 10 Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον, ϗ ἔπεσεν πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, ϗ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ τοῦ [τοῦ *Alex.* deest] οἴκου αὐτοῦ. καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ [*Alex.* χειρεὶ] Σαούλ. 11 Καὶ ἦρεν Σαοὺλ τὸ δόρυ, ϗ εἶπε, Παίσω ἐν Δαυὶδ ϗ ἐν τῷ τοίχῳ. καὶ ἐξέκλινεν Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς. [*Alex.* δείς.] 12 *Alex.* *Ald.* & *C.* Δαυὶδ, ὅτι ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, ϗ Σαοὺλ (*Alex.* *Ald.* ἀπὸ Σαοὺλ) ἀπέστη, Καί. 13 *Alex.* *Ald.* Σαοὺλ ἀπ' αὐτοῦ. *C.* Σαοὺλ ἀφ' ἑαυτοῦ. 14 συνιῶν *C.* ponit ante ἐν. 15 ἦν *Alex.* & *C.* deest. 16 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐξεπορεύετο ϗ εἰσεπορεύετο. 17 *Alex.* *Ald.* & *C.* ante hunc versum habent tres, qui tamen in aliis melioribus libris, ut testantur *Sch. Rom.* non habentur. 17 Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ μείζων Μερὸβ, αὐτήν σοι δώσω [*Alex.* δώσω σοι] εἰς γυναῖκα· πλὴν [*Alex.* καὶ πλὴν] γίνου μοι εἰς υἱὸν δυνάμεως, ϗ πολέμει τοὺς πολέμους κυρίου. Καὶ Σαοὺλ εἶπεν, Μὴ ἔσω ἡ [ἡ *Alex.* deest] χείρ μου ἐπ' αὐτῷ, ϗ ἔσται ἐπ' αὐτὸν [*C.* ἔσω ἐν αὐτῷ] χεὶρ ἀλλοφύλων. 18 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Τίς ἐγώ εἰμι, ϗ ἡ (*Alex.* ϗ τίς ἡ) ζωὴ τῆς συγγενείας τοῦ (*Alex.* * σου) πατρός μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔσομαι γαμβρὸς τοῦ βασιλέως; 19 Καὶ ἐγενήθη (*C.* ἐγένετο) ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερὸβ θυγατέρα Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ, ϗ αὕτη ἐδόθη τῷ Ἐδριὴλ (*Alex.* * Ἰσραὴλ) τῷ Μολαθίτῃ (*Alex.* Μοθυλαθείτῃ) εἰς γυναῖκα. 18 al. Μεχόλ. al. Μιχάλ. 19 *Alex.* Σαοὺλ, ϗ εὐθύνθη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς. 20 *C.* ἤρεσεν. 21 *C.* αὐτοῦ τὸ ῥῆμα. Καί.

αὐτῷ

αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. καὶ [22] ἦν ἐπὶ Σαοὺλ χεὶρ
22 [23] ἀλλοφύλων. Καὶ ἐνετείλατο Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, λέγων, Λαλήσατε ὑμεῖς [24] λάθρα τῷ Δαυίδ, λέγοντες, Ἰδοὺ θέλει ἐν σοὶ ὁ βασιλεύς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσί σε, καὶ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ.
23 Καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαοὺλ εἰς τὰ ὦτα Δαυίδ [25] τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἶπε Δαυίδ, [26] Εἰ κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; [27] κἀγὼ [28] ἀνὴρ
24 ταπεινός, καὶ [29] οὐχὶ ἔνδοξος. Καὶ ἀπήγγειλαν [30] οἱ παῖδες Σαοὺλ αὐτῷ κατὰ [31] τὰ
25 ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐλάλησε Δαυίδ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, [32] Τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυίδ, Οὐ βούλεται ὁ βασιλεὺς [33] ἐν δόματι, ἀλλ' ἢ [34] ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις [35] ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι [36] ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως. καὶ Σαοὺλ ἐλογίσατο ἐμβαλεῖν [37] αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων.
26 Καὶ [38] ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ [39] τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ηὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυὶδ ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ [40] βασιλεῖ.
27 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ, καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς [41] ἀλλοφύλοις [42] ἑκατὸν ἄνδρας· καὶ [43] ἀνήνεγκε [44] τὰς ἀκροβυστίας [45] αὐτῶν, καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ, καὶ δίδωσιν [46] αὐτῷ τὴν [47] Μελχὸλ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα.
28 Καὶ εἶδε Σαοὺλ [48] ὅτι κύριος μετὰ Δαυίδ, [49] καὶ πᾶς Ἰσραὴλ [50] ἠγάπα αὐτόν.
29 Καὶ [51] προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ [52] ἔτι.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ
2 [1] θανατῶσαι [2] τὸν Δαυίδ. Καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Σαοὺλ [3] ᾑρεῖτο τὸν Δαυὶδ σφόδρα. * καὶ [4] ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ, λέγων, [5] Σαοὺλ ζητεῖ θανατῶσαί σε. [6] φύλαξαι οὖν αὔριον πρωΐ, καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον κρυφῇ.
3 Καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ οὗ [7] ἐὰν ᾖς ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ὄψομαι ὅ, τι ἐὰν ᾖ, καὶ ἀπαγγελῶ σοι.
4 Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ Δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς Σαοὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, [8] Μὴ ἁμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν [9] δοῦλόν σου Δαυίδ, ὅτι οὐχ [10] ἡμάρτηκεν εἰς σέ, καὶ τὰ [11] ποιήματα αὐτοῦ [12] ἀγαθὰ σφόδρα.
5 Καὶ ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν [13] τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ [14] εἶδον, καὶ ἐχάρησαν· καὶ ἱνατί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἀθῷον θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ
6 δωρεάν; Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν· καὶ ὤμοσε Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος, εἰ ἀποθανεῖται.
7 Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυίδ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ [15] πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἰσήγαγεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ, [16] ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.
8 Καὶ [17] προσέθετο ὁ πόλεμος [18] γενέσθαι πρὸς Σαοὺλ, καὶ κατίσχυσε Δαυίδ, καὶ ἐπολέμησε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξεν [19] ἐν αὐτοῖς πληγὴν [20] μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον
9 ἐκ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο πνεῦμα [21] θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς ἐν οἴκῳ

---

22 *C.* ἔσται ἐπ' αὐτῷ χείρ. 23 *Alex.* & *C.* ἀλλοφύλων. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν (*C.* deest τὸν) Δαυίδ, Ἐν (al. Ἐπὶ) ταῖς δυσὶν (*Ald.* δυνάμεσιν) ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. Καί. 24 *Alex.* τὸν Δαυὶδ λάθρα, λέγοντες. 25 τὰ (*Alex. Ald.* κατὰ τὰ) ῥήματα ταῦτα *C.* ponit ante εἰς. 26 *C.* Ἢ κοῦφόν ἐστιν ἐν. 27 *C.* ἐγὼ δὲ ἀνήρ. 28 *Alex.* ἄνθρωπος ταπ. 29 *C.* οὐκ ἔντιμος. 30 *C.* τοῦ Σαοὺλ οἱ παῖδες αὐτοῦ. 31 *C.* πάντα τὰ ῥήματα, ἅ. 32 *C.* Εἴπατε τοῦ. 33 *C.* ἕδνα, ἀλλ'. 34 *C.* ἑκατὸν ἀκροβυστίας. 35 *Alex.* ἀλλοφύλων. * Καὶ ἀπαγγέλλουσιν. 36 *Ald. C.* εἰς ἐχθρούς. 37 *Ald. C.* τὸν Δαυὶδ εἰς. 38 *C* ἀπήγγειλαν. 39 *Ald.* κατὰ τά. 40 *Alex. Ald. C.* βασιλεῖ, καὶ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι. Καί. 41 *Alex.* ἀλλοφύλοις * ἄνδρας. 42 *C.* διακοσίους. 43 *Alex. C.* ἤνεγκε. 44 τὰς *Alex.* deest. 45 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ, καί. 46 *Alex. Ald. C* αὐτῷ Σαοὺλ τήν. 47 al. Μιχόλ. 48 *Alex. Ald. C.* καὶ ἔγνω ὅτι. 49 *Ald. C.* καὶ Μεχὸλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ πᾶς. 50 *Ald.* ἀγαπᾷ. 51 *C.* προσέθετο Σαοὺλ φοβεῖσθαι ἀπὸ προσώπου Δαυίδ. 52 post ἔτι adduntur pauca in *Alex. Ald.* & *Comp.* καὶ ἐγένετο Σαοὺλ ἐχθραίνων (*Alex.* ἐχθρεύων) τὸν (*C.* τοῦ) Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. 30 Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐγένετο ἀφ' (*C.* ἀφ') ἱκανοῦ ἐξοδίας αὐτῶν, καὶ συνετὸς ἦν Δαυὶδ (*Alex.* συνῆκεν Δαυίδ. *C.* καὶ Δαυὶδ συνῆκε) παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαοὺλ, καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα.

Cap. 19. 1 al. τοῦ θανατῶσαι. 2 *Mſ. Alex.* αὐτόν. Καί. 3 *Comp. ed.* ἠγάπα. * *Francof.* hic incip. verſ. 2. 4 *C.* ἀνήγγειλεν. 5 *Alex.* Ζητεῖ Σαοὺλ ὁ πατήρ μου θανατῶσαί σε. *Ald. C.* Σαοὺλ ὁ πατήρ μου ζητεῖ θαν. σ. 6 *Alex.* φύλαξαι αὔριον. *C.* καὶ νῦν φύλαξαι αὔριον. 7 *C.* ἂν οὖς σὺ ἐκεῖ. 8 *C.* Μὴ δὴ ἁμαρτησάτω 9 *C.* δοῦλον αὐτοῦ Δαυίδ. 10 *C.* ἥμαρτεν. 11 *C.* ἔργα. 12 *Alex. Ald.* ἀγαθά σοι σφόδρα. *C.* καλὰ σφόδρα. 13 *C.* ταῖς χερσίν. 14 *C.* εἶδε. 15 πάντα *C.* deest. *Alex.* Ἰωνάθαν πάντα. 16 *C.* καθώς. 17 *C.* προσετέθη γενέσθαι πόλεμος. 18 *Alex.* γίνεσθαι, καὶ κατίσχυσεν. 19 *Alex. Ald. C.* αὐτοὺς πληγήν. 20 *C.* σφόδρα μεγάλην, καί. 21 *Alex. Ald.* κυρίου. *C.* παρὰ κυρίου, & ponit poſt Σαοὺλ.

[22] καθεύδων, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, [23] καὶ Δαυὶδ ἔψαλλε [24] ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

10 Καὶ ἐζήτει Σαοὺλ πατάξαι [25] τὸ δόρυ εἰς [26] Δαυίδ. ϗ ἀπέστη Δαυὶδ ἐκ προσώπου Σαούλ· ϗ ἐπάταξε τὸ δόρυ εἰς τὸν τοῖχον. ϗ Δαυὶδ

11 [27] ἀνεχώρησε ϗ [28] διεσώθη. [29] Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, ϗ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυὶδ φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν πρωΐ. ϗ ἀπήγγειλε [30] τῷ Δαυὶδ [31] Μελχὸλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Ἐὰν μὴ σὺ [32] σώσῃς τὴν [33] ψυχήν σαυτοῦ [34] τὴν νύκτα ταύτην, αὔριον [35] θανατωθήσῃ.

12 Καὶ κατάγει ἡ Μελχὸλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος, ϗ ἀπῆλθε ϗ ἔφυγε ϗ σώζεται.

13 Καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχὸλ τὰ κενοτάφια, ϗ [36] ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην, ϗ [37] ἧπαρ τῶν αἰγῶν [38] ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ ἐκάλυψεν

14 αὐτὰ [39] ἱματίῳ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυίδ, ϗ [40] λέγουσιν ἐν-

15 οχλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ [41] ἀποστέλλει [42] ἐπὶ τὸν Δαυίδ, λέγων, Ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς μὲ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

16 Καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι, ϗ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς κλίνης, ϗ [43] ἧπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κε-

17 φαλῆς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῇ Μελχόλ, Ἱνατί οὕτως παρελογίσω με, ϗ [44] ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου, ϗ διεσώθη; ϗ εἶπε Μελχὸλ [45] τῷ Σαούλ, αὐτὸς [46] εἶπεν, Ἐξαπόστειλόν με, εἰ δὲ μή, [47] θανατώσω

18 σε. Καὶ Δαυὶδ ἔφυγε ϗ [48] διεσώθη, ϗ παραγίνεται πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαΐμ, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ Σαούλ. ϗ [49] ἐπορεύθη [50] Σαμουὴλ ϗ Δαυίδ, ϗ ἐκάθισαν ἐν [51] Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

19 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, [52] λέγοντες, [53] Ἰ-

20 δοὺ Δαυὶδ ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυίδ, [54] ϗ εἶδον τὴν ἐκκλησίαν τῶν [55] προφητῶν, ϗ Σαμουὴλ [56] εἱστήκει καθεστηκὼς ἐπ' αὐτῶν. καὶ [57] ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Σαοὺλ πνεῦμα

21 Θεοῦ, ϗ [58] προφητεύουσι. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, ϗ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους, ϗ [59] ἐπροφήτευσαν ϗ αὐτοί. * ϗ προσέθετο Σαοὺλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, καὶ

22 [60] ἐπροφήτευσαν ϗ αὐτοί. Καὶ ἐθυμώθη [61] ὀργῇ Σαούλ, ϗ ἐπορεύθη ϗ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθαΐμ, ϗ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος [62] τοῦ ἅλω τοῦ ἐν [63] τῷ [64] Σεφί, καὶ ἠρώτησε ϗ εἶπε, Ποῦ Σαμουὴλ καὶ Δαυίδ; καὶ [65] εἶπαν,

23 Ἰδοὺ ἐν [66] Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς Ναυὰθ [67] ἐν Ῥαμᾷ· * καὶ [68] ἐγενήθη καὶ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ, ϗ [69] ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν [70] εἰς

24 [71] Ναυὰθ [72] ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ ἐξεδύσατο [73] τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [74] ἐπροφήτευσεν [75] ἐνώπιον [76] αὐτῶν· καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν [77] νύκτα. διὰ τοῦτο ἔλεγον, [78] Εἰ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ ἀπέδρα Δαυὶδ [1] ἐκ [2] Ναυὰθ [3] ἐν Ῥαμᾷ, καὶ [4] ἔρχεται [5] ἐνώπιον Ἰωνάθαν, ϗ [6] εἶπε, Τί πεποίηκα, [7] καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου, [8] καὶ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου,

2 ὅτι [9] ἐπιζητεῖ τὴν ψυχήν μου; Καὶ εἶ-

---

22 *Ald.* αὐτοῦ καθεύδων. *C.* αὐτοῦ ἐκάθητο. 23 *Alex.* ϗ ἰδοὺ Δαυίδ. 24 *Alex. Ald. C.* ἐν ταῖς. 25 *C.* ἐν δόρατι τὸν Δαυίδ. 26 *Alex.* Δαυίδ, ϗ ἐν τῷ τοίχῳ. 27 *C.* ἀπεχώρησε. 28 *Alex* ἐξεσπάσθη. Καί. *C.* διεσώθη ἐν νυκτὶ ἐκείνῃ. Καί. 29 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ *C.* desunt. 30 *C.* τῷ Δαυὶδ ponit post αὐτοῦ. 31 al. Μιχόλ. 32 *Alex.* σώσει. 33 *Alex. Ald.* & *C.* ψυχήν σου. (*Alex.* σεαυτοῦ.) 34 *Alex.* τὴν νύκταν. 35 *C.* σὺ θανατωθήσῃ. 36 *Alex.* & *C.* ἔθηκεν. 37 *C.* στρογγύλωμα τειχῶν αἰγῶν. quæ etiam *Aq.* versio. 38 *C.* ἔθηκεν. 39 *C.* ἐν ἱματίῳ. 40 *C.* εἶπε Μιχὸλ ἐνοχ. ita *C.* semper Μιχὸλ pro Μελχόλ. 41 *C.* ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τόν. 42 *Alex.* τοῦ ἰδεῖν ἐπί. 43 *Ald.* ἧπαρ τῶν αἰγῶν, ϗ τὸ στρογγύλωμα τῶν τειχῶν πρός. *C.* στρογγύλωμα τῶν τειχῶν τῶν αἰγῶν πρός. 44 *Alex.* ἐξαπέστειλες. 45 *C.* πρὸς Σαούλ. 46 *Alex. C.* εἶπε πρὸς μέ, Ἐξαπ. *Ald.* εἶπέ μοι, Ἐξαπ. 47 *Alex* θανατῶσαι. Καί. 48 *Alex.* ἐσώθη. 49 *C.* ἐπορεύθησαν. 50 *Alex.* Δαυὶδ ϗ Σαμουήλ, καί. 51 *Alex.* Ναυϊώθ. 52 *C.* λεγόντων. 53 *Alex.* Ἰδοὺ δὴ Δαυὶδ ἐν Ναυϊώθ. 54 *Ald.* & *C.* ϗ ἐλθόντες, εἶδον. *Alex.* ϗ εἶδαν. 55 *Alex.* & *C.* προφητῶν τῶν προφητευόντων, καί. 56 *Ald.* εἱστήκει, ϗ καθεστηκώς. 57 *C.* ἐγένετο. 58 *Alex.* προφητεύουσι καί γε αὐτοί. Καί. *Ald.* προφητεύουσι ϗ αὐτοί. Καί. *C.* προεφήτευσαν ϗ αὐτοί. Καί. 59 *Alex.* προεφήτευσαν. * *Francof.* hic incip. vers. 21. 60 *Alex.* προεφήτευσαν. 61 *C.* Σαοὺλ ὀργῇ, καί. 62 *Alex.* τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν. *C.* τῆς ἅλω τῆς ἐν. 63 τῷ *Alex.* deest. 64 *Alex.* Σοχχώ. *C.* Σεχί. al. Σηχύ. 65 al. εἶπον. 66 *Alex.* Ναυϊώθ. 67 *C.* εἰς. * *Francof.* hic incip. vers. 23. 68 *C.* ἐγένετο ἐπ' αὐτόν. *Ald.* ϗ non habet. 69 *Alex. Ald.* ἐπορεύετο πορευόμενος ϗ (*Ald.* ϗ deest) προφητεύων. *C.* ἐπορεύθη πορευόμενος, ϗ προεφήτευσεν. 70 *Alex. Ald.* ἐν. 71 *Alex.* Ναυϊώθ. al. Ναβαίθ. 72 *C.* εἰς. 73 *Alex.* ϗ αὐτὸς τά. 74 *Alex.* ἐπροεφήτευσεν. *Ald.* & *C.* προεφήτευσεν. 75 *Alex.* καί γε αὐτὸς ἐνώπιον. 76 al. Σαμουήλ. 77 *C.* νύκτα ἐκείνην. διά. 78 *Alex.* Ἢ καί.

Cap. 20. 1 al. ἐν. 2 *Ms. Alex.* Ναυϊάθ. 3 al. ἐκ. 4 *Alex.* ἔρχεται ϗ εἶπεν ἐνώπιον Ἰωνάθαν, Τί. 5 *Comp. ed.* εἰς πρόσωπον. 6 *C.* λέγει. 7 *C.* ἢ τί. 8 *C.* ἢ τί ἥμαρτον. 9 *C.* ἐζήτει.

πεν

πεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, Μηδαμῶς [10] σοι, [11] οὐ μὴ ἀποθάνῃς. [12] Ἰδοὺ οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου [13] ῥῆμα μέγα, ἢ [14] μικρὸν, [15] καὶ οὐκ ἀποκαλύψῃ τὸ ὠτίον μου· καὶ τί ὅτι [16] κρύψει ὁ [17] πατήρ μου ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο; [18] οὐκ ἔστι τοῦτο.

3 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε, Γινώσκων [19] οἶδεν ὁ πατήρ σου, ὅτι [20] εὕρηκα χάριν [21] ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ εἶπε, Μὴ [22] γνῶναι τοῦτο Ἰωνάθαν, [23] μὴ [24] οὐ [25] βούληται. ἀλλὰ ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, ὅτι καθὼς εἶπον, [26] ἐμπέπλησαι ἀναμέσον [27] ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

4 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ, Τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, [28] καὶ τί ποιήσω σοι;

5 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ δὴ [29] νεομηνία αὔριον, καὶ ἐγὼ καθίσας [30] οὐ [31] καθήσομαι [32] φαγεῖν, καὶ ἐξαποστελεῖς με, [33] καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως [34] δείλης.

6 Καὶ ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς, Παραιτούμενος [35] παρῃτήσατο [36] ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως [37] εἰς Βηθλεὲμ [38] τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλῃ τῇ φυλῇ.

7 [39] Ἐὰν τάδε εἴπῃ, Ἀγαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου· [40] καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ.

8 Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι [41] εἰσήγαγες [42] εἰς [43] διαθήκην κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. καὶ [44] εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σὺ, καὶ ἕως τοῦ πατρός σου ἱνατί [45] οὕτως [46] εἰσάγεις με;

9 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, Μηδαμῶς [47] σοι· ὅτι ἐὰν γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ, καὶ [48] ἐὰν μὴ [49] ᾖ [50] εἰς τὰς πόλεις σου, [51] ἐγὼ [52] ἀπαγγελῶ σοι.

10 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, [53] Τίς [54] ἀπαγγείλῃ μοι, ἐὰν [55] ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου [56] σκληρῶς;

11 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ, Πορεύου, καὶ [57] μένε εἰς ἀγρόν. καὶ [58] ἐκπορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν.

12 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ, Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ οἶδεν, [59] ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου [60] ὡς ἂν ὁ καιρὸς, τρισσῶς, καὶ [61] ἰδοὺ ἀγαθὸν ᾖ [62] περὶ Δαυὶδ, καὶ οὐ μὴ [63] ἀποστείλω πρὸς σὲ εἰς [64] ἀγρὸν,

13 Τάδε ποιήσαι [65] ὁ θεὸς [66] τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε προσθείη, [67] ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σὲ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου, καὶ [68] ἐξαποστελῶ σε καὶ [69] ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσαι κύριος μετὰ σοῦ καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου.

14 Καὶ [70] ἐὰν [71] μὲν ἔτι μου ζῶντος, [72] καὶ ποιήσεις [73] ἔλεος μετ' ἐμοῦ·

15 * καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω, Οὐκ [74] ἐξαρεῖς [75] ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ [76] εἰ μὴ, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶδ ἕκαστον [77] ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, [78] εὑρεθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ [79] ἐκζητήσαι κύριος [80] ἐχθροὺς τοῦ Δαυίδ.

17 * Καὶ προσέθετο [81] ἔτι Ἰωνάθαν ὀμόσαι τῷ [82] Δαυὶδ, ὅτι ἠγάπησε [83] ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν.

18 Καὶ [84] εἶπεν Ἰωνάθαν, Αὔριον [85] νεομηνία, καὶ ἐπισκεπήσῃ, [86] ὅτι [87] ἐπισκεπήσεται καθέδρα

---

10 *Alex. Ald.* σύ. 11 οὐ *C.* deest. 12 *C.* ἰδοὺ γὰρ οὐ. 13 *C.* μέγα ῥῆμα, ἤ. 14 *Alex.* ῥῆμα μικρόν. 15 *C.* ὃ οὐκ ἀποκ. τ. ὠ. μ. *S.* ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου. 16 *C.* ἀποκρύψει. 17 *Alex.* πατήρ τὸ ῥῆμα. 18 οὐκ ἔστι τοῦτο al. desunt. 19 al. εἶδεν. 20 *C.* εὗρον. 21 *Alex.* ἐνώπιόν σου. 22 *Alex.* γνώτω τοῦτο. *Ald.* γνῷ τοῦτο. *C.* γνώτω ταῦτα. 23 *C.* ὅπως μή. 24 *C.* ἀναγγείλῃ τῷ Δαυίδ. πλὴν ζῇ. 25 *Alex.* βούλεται. 26 *Alex.* & *C.* πεπλήρωται. *Aq.* & *S.* ὅσον βῆμα ἀναμεταξὺ ἐμοῦ καὶ θανάτου. 27 *Alex. Ald.* & *C.* ἐμοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου καὶ τοῦ (*Alex.* pro καὶ τοῦ hab. ἕως) θανάτου. 28 *Alex.* & *C.* καὶ ποιήσω. 29 al. νουμηνία. 30 οὐ *C.* deest. 31 al. καθίσομαι. 32 *Alex. Ald.* μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν. 33 *Alex.* καὶ πορεύσομαι ἐν. 34 *Alex.* δείλης τῆς τρίτης. Ἐάν. *C.* δείλης. Ἐάν. 35 *C.* παρῄτηται. 36 *Alex.* ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ δραμεῖν εἰς. al. pro ἀπ' ἐμοῦ hab. παρ' ἐμοῦ. 37 εἰς *Ald.* & *C.* deest. 38 *C.* τῆς πόλεως. 39 *Ald.* Ἐὰν δὲ εἴπῃ. *C.* Καὶ ἐὰν εἴπῃ ὁ πατήρ σου. 40 *C.* ἐὰν δὲ σκληρά. *Alex.* ἐὰν δὲ σκληρῶς. 41 *Ald.* εἰσήγαγον. *Alex.* & *C.* ponit post κυρίου. 42 εἰς *Ald.* deest. 43 al. τὴν διαθήκην. 44 *Alex.* εἰ ἔστιν * ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν. 45 al. τοῦτο. 46 *Ald.* ἀπάγεις. *C.* εἰσαγάγῃς. 47 *Ald.* σύ. 48 ἐὰν *C.* deest. 49 ᾖ *Ald.* & *C.* deest. 50 εἰς τὰς πόλεις σου *C.* desunt. 51 ἐγὼ *C.* deest. 52 *Ald.* ἀναγγελῶ. *C.* ἀγγελῶ. 53 *Alex.* Καὶ τίς. 54 *Alex. Ald.* & *C.* ἀπαγγελεῖ. 55 *Alex.* μὴ ἐκρίθη ὁ πατήρ. 56 *C.* σκληρά. 57 *C.* ἐξέλθωμεν εἰς. 58 *Ald.* ἐπορεύοντο. 59 *C.* ὅτι ἐὰν ἀνακρινῶ. 60 *C.* κατὰ καιρόν. 61 *Alex.* ἰδοὺ ἐὰν ἦν ἀγαθὸν περί. 62 *C.* ὑπέρ. 63 *Alex.* ἀποστέλλω. 64 *C.* τὸ πεδίον, Τάδε. 65 *Alex.* κύριος τῷ. 66 *C.* πρὸς Ἰωνάθαν. 67 *C.* ἐὰν μὴ ἀνοίσω. 68 *Alex.* ἐξαποστέλλω. *C.* ἀποστελῶ. 69 *C.* πορεύσῃ. 70 ἐὰν *Alex.* deest. 71 μὲν *C.* deest. 72 καὶ *C.* deest. 73 *Alex.* & *C.* ἔλεος κυρίου, & ponit post ἐμοῦ. * *Francof.* hic incip. vers. 15. 74 *C.* ἐξάρῃς. 75 *Alex.* ἔλαιος ἀπὸ τοῦ. 76 εἰ *C.* deest, 77 *Alex.* ἀπὸ προσώπου. 78 *Alex.* ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα Ἰωνάθαν. *C.* ἐξαρθήσεται τῷ Ἰωνάθαν. 79 *Alex.* ἐκζητήσει. 80 *Alex.* ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ τοῦ Δαυίδ. *C.* ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν Δαυίδ. * Hic vers. in *Francof.* est 16. & ultim. divid. in 2. 81 ἔτι *C.* deest. 82 *Alex.* Δαυὶδ ἐν τῷ ἠγαπηκέναι αὐτὸν, ὅτι ἠγάπηκεν 83 *Aq.* κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 84 *Alex. Ald. C.* εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν. 85 al. νουμηνία. 86 *C.* καὶ ἐπισκοπῇ ἐπισκεφθήσεται. 87 *S.* ζητηθήσεται.

19 σου. Καὶ τρισσεύσεις καὶ [88] ἐπισκέψῃ καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον [89] σου οὗ [90] κρυβῇς [91] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ [92] καθήσῃ παρὰ [93] τὸ 20 ἐργὰβ ἐκεῖνο. Καὶ ἐγὼ τρισσεύσω [94] τοῖς σχίζαις [95] ἀκοντίζων, [96] ἐκπέμπων εἰς τὴν 21 [97] Ἀματταρί. Καὶ ἰδοὺ [98] ἀποστελῶ τὸ παιδάριον, λέγων, Δεῦρο, εὑρέ μοι τὴν σχίζαν. 22 Ἐὰν εἴπω [99] λέγων τῷ παιδαρίῳ, Ὧδε ἡ σχίζα [100] ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε, λάβε αὐτήν· παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι [1] λόγος, ζῇ κύριος. [2] ἐὰν τάδε εἴπω τῷ [3] νεανίσκῳ, [4] Ὧδε ἡ σχίζα [5] ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα· πορεύου, ὅτι ἐξαπέσταλκέ σε κύριος. 23 Καὶ [6] τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σύ, ἰδοὺ κύριος μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ [7] σοῦ ἕως αἰῶνος. 24 Καὶ [8] κρύπτεται Δαυὶδ ἐν [9] ἀγρῷ, καὶ [10] παραγίνεται ὁ μὴν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς 25 ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγεῖν. Καὶ ἐκάθισεν [11] ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ [12] ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοῖχον, καὶ προέφθασε [13] τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκάθισεν [14] Ἀβεννὴρ ἐκ πλαγίων Σαοὺλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ. 26 Καὶ οὐκ ἐλάλησε Σαοὺλ [15] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι [16] εἴρηκε, [17] Σύμπτωμα φαίνεται, μὴ καθαρὸς εἶναι, [18] ὅτι οὐ 27 κεκαθάρισται. Καὶ [19] ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ [20] μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Τί ὅτι οὐ παραγέγονεν [21] ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ [22] καὶ ἐχθὲς, καὶ σήμερον 28 ἐπὶ τὴν τράπεζαν; Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν [23] αὐτῷ, Παρῄτηται [24] παρ' ἐμοῦ Δαυὶδ ἕως [25] εἰς Βηθλεὲμ 29 [26] τὴν πόλιν αὐτοῦ [27] πορευθῆναι, Καὶ [28] εἶπεν, Ἐξαπόστειλον [29] δή με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς [30] ἡμῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ [31] ἐνετείλαντο πρὸς μὲ οἱ ἀδελφοί μου. καὶ [32] νῦν εἰ [33] εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, [34] διασωθήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου. διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. 30 Καὶ ἐθυμώθη [35] ὀργῇ Σαοὺλ ἐπὶ Ἰωνάθαν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων, οὐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σου, καὶ εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως μητρός σου; 31 [36] Ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ [37] ἑτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου. νῦν οὖν [38] ἀποστείλας λάβε τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανάτου [39] οὗτος. 32 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ [40] Σαοὺλ, Ἱνατί ἀποθνήσκει; τί πεποίηκε; 33 Καὶ ἐπῆρε Σαοὺλ τὸ δόρυ ἐπὶ [41] Ἰωνάθαν τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς 34 αὐτοῦ θανατῶσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ [42] ἀνεπήδησεν Ἰωνάθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν [43] ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς [44] ἄρτον, ὅτι [45] ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν Δαυίδ, [46] ὅτι συνετέλεσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 35 Καὶ [47] ἐγενήθη πρωῒ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς [48] ἀγρὸν, [49] καθὼς ἐτάξατο [50] εἰς τὸ μαρτύριον Δαυίδ, καὶ παιδάριον μικρὸν 36 μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ,

---

88 *Ald.* ἐπισκεπήσῃ. 89 σου *C.* deest. 90 *Alex. Ald. C.* ἐκρύβης. 91 *C.* ἐκεῖ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐργασίας, καί. 92 *Alex. Ald.* καθίσεις. al. καθίσῃ. 93 *Alex.* τὸ * ἔργον ἐκεῖνο. *C.* τῷ λίθῳ ἐκείνῳ. *Sch.* τὸ ἐργὰβ, ἐχόμενα τοῦ Νοτίου ὁ Ἀκύλ. ἡρμήνευσεν· οἱ δὲ λοιποὶ λίθον ἐξέδωκαν. 94 *C.* ἐν ταῖς σχίζαις. *Aq.* τὰ βέλη. 95 *Alex.* θήραν ἀκοντίζων. 96 al. καὶ ἐκπέμπων. 97 *Alex.* Δααρματταραί. *C.* Ἀματταρί. *Ald.* Ἀμαγγαρί. *Sch.* τὸ καλούμενον παρ' Ἕλλησι τάφρος, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις φοσσάτον, τοῦτο παρ' Ἑβραίοις ἀματταρί. al. *Sch.* Ἀκύλας, εἰς τὸν σκοπὸν ἢ φυλακήν· διττὴ γὰρ γραφή: Σύμμ. εἰς τὸν τεταγμένον σκοπὸν εἰς ὃν γυμναζόμενοι τὰ βέλη πέμπειν εἰώθεσαν· τινὲς δὲ κοῖλον τόπον, ὅθεν Δαυὶδ καθεζόμενος ἀνέστη. 98 *C.* ἀποστελῶ. 99 λέγων *Ald.* & *C.* deest. 100 *Alex.* ἐκεῖ ἀπό. 1 *Ald.* σοὶ δόλος, ζῇ. *C.* λόγος πονηρὸς, ζῇ. 2 *Ald.* ἐὰν δὲ οὕτως εἴπω. *C.* ἐὰν δὲ τάδε εἴπω. 3 *C.* νεανίᾳ. 4 *Alex.* Ἴδε. *Ald. C.* Ἐκεῖ. 5 *Alex.* ἐκεῖ ἀπό. 6 *C.* περὶ τοῦ ῥήματος οὗ λελαλήκαμεν. 7 *Ald.* ἀνὰ μέσον σου. 8 *C.* κέκρυπται. 9 *Alex.* τῷ ἀγρῷ, καί. *C.* τῷ πεδίῳ, καί. 10 *C.* ἐγένετο νουμηνία, καί. 11 *Ald. C.* ὁ βασιλεὺς ἐπί. 12 *C.* καθὼς εἰώθει παρὰ τοῖχον. (al. τὸν τοῖχον.) 13 *C.* αὐτόν. 14 *Alex.* Ἀβεννὴρ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκ πλαγίων. 15 *Ald. C.* οὐδὲν ἐν. 16 *Alex.* & *C.* εἶπε. 17 *C.* Σύμπτωμά τι φαίνεται. *Sch.* συνάντησις. Συμμ. συγκύρημα. 18 *C.* διότι οὐ κεκάθαρται. 19 *C.* ἐγένετο. 20 *Alex.* μηνὸς τῇ δευτέρᾳ, καί. 21 ὁ *Alex.* deest. 22 καὶ *Ald.* deest. 23 αὐτῷ *C.* deest. 24 *Alex.* Δαυὶδ παρ' ἐμοῦ ἕως. 25 εἰς *C.* deest. 26 *C.* τῆς πόλεως. 27 *C.* δραμεῖν, & ponit ante ἕως. 28 *C.* εἶπέ μοι, Ἐξαπόστειλον. 29 *Alex.* με δὴ, ὅτι. 30 *Ald.* ἡμῶν. 31 *Alex.* ἐνετείλατο πρὸς μὲ ὁ ἀδελφός μου. 32 *Alex.* νυνὶ εὕρηκα. 33 *C.* εὗρον. 34 *Alex.* διασωθήσομαι. *C.* ἀπελεύσομαι. 35 ὀργῇ *C.* deest. 36 *C.* Διότι. 37 *C.* ἑτοιμασθήσῃ σὺ, οὐδὲ ἡ. 38 *C.* ἀπόστειλον, καὶ λάβε. 39 *Ald.* ἐστὶν οὗτος. *C.* ἐστίν. 40 *Alex. Ald. C.* Σαοὺλ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (*Alex.* addit πρὸς αὐτὸν) Ἱνατί. 41 *Alex.* Ἰωνάθαν * ὅτι συντετέλεσται. 42 *Alex.* ἀπεπήδησεν. 43 *Alex.* ἐν ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ τοῦ. *C.* ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τοῦ. 44 ἄρτον *C.* ponit ante ἐν. 45 *Aq.* ἐπονήθη. *S.* ὠδυνήθη. *Th.* ἐλυπήθη. 46 *C.* ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ συντελέσαι αὐτόν. Καί. 47 *C.* ἐγένετο. 48 *C.* τὸ πεδίον. 49 *C.* εἰς τὸ μαρτύριον, καθὼς ἐτάξατο τῷ Δαυίδ. 50 *Alex.* Δαυὶδ εἰς τὸ μαρτύριον, καί.

[51] Δρά-

[51] Δράμε, εὑρέ μοι τὰς σχίζας [52] ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντίζω. καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς ἠκόντισε [53] τῇ σχίζῃ, καὶ [54] παρήγαγεν [55] αὐτήν. 37 Καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου [56] τῆς σχίζης οὗ [57] ἠκόντιζεν Ἰωνάθαν. καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω [58] τοῦ νεανίου, καὶ εἶπεν, Ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα.

38 Καὶ [59] ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων, Ταχύνας σπεῦσον, καὶ μὴ στῇς. καὶ ἀνέλεξε τὸ παιδάριον Ἰωνάθαν τὰς σχίζας, καὶ ἤνεγκε [60] τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. 39 [61] Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω [62] οὐθέν, 40 πάρεξ Ἰωνάθαν καὶ [63] Δαυίδ. Καὶ [64] Ἰωνάθαν [65] ἔδωκε τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἶπε [66] τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Πορεύου, [67] εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν.

41 [68] Καὶ [69] ὡς [70] εἰσῆλθε τὸ παιδάριον, καὶ Δαυὶδ [71] ἀνέστη ἀπὸ τοῦ [72] Ἀργάβ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον [73] αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρίς, καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἕκαστος [74] τῷ πλησίον αὐτοῦ, 42 ἕως συντελείας [75] μεγάλης. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν [76] τῷ Δαυίδ, Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς [77] ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου, λέγοντες, Κύριος ἔσται μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματός μου, καὶ [78] ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος. καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἀπῆλθε, καὶ Ἰωνάθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

Κεφ. κά. 21.

1 ΚΑὶ ἔρχεται Δαυὶδ εἰς [1] Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα. καὶ ἐξέστη Ἀβιμέλεχ τῇ ἀπαντήσει [2] αὐτοῦ, καὶ εἶπεν [3] αὐτῷ, Τί [4] ὅτι σὺ 2 μόνος, καὶ οὐθεὶς μετὰ σοῦ; Καὶ εἶπε Δαυὶδ [5] τῷ ἱερεῖ, Ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί [6] μοι [7] ῥῆμα σήμερον, καὶ εἶπέ μοι, [8] Μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα [9] περὶ οὗ ἐγὼ [10] ἀποστέλλω σε καὶ [11] ὑπὲρ [12] οὗ ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι. καὶ τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν [13] τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, [14] Θεοῦ πίστις [15] Φελλανὶ μαεμωνί. 3 Καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρτοι, δὸς εἰς [16] χεῖρά μου [17] τὸ εὑρεθέν. 4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυίδ, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰσὶν [18] ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, [19] ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἅγιοί εἰσιν· εἰ πεφυλαγμένα [20] τὰ [21] παιδάριά [22] ἐστι πλὴν ἀπὸ γυναικός, καὶ [23] φάγεται.

5 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ ἱερεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀλλὰ [24] ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα [25] ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ἐν τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα [26] τὰ παιδία ἡγνισμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι ἁγιασθήσεται 6 [27] σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, [28] ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν [29] ἄρτοι, ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφῃρημένοι ἐκ προσώπου κυρίου, [30] τοῦ παρατεθῆναι [31] ἄρτον θερμὸν 7 [32] ᾗ ἡμέρᾳ ἔλαβεν αὐτούς. Καὶ [33] ἐκεῖ ἦν [34] ἓν τῶν παιδαρίων τοῦ Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος [35] Νεεσσαρὰν ἐνώπιον κυρίου, [36] καὶ ὄνομα αὐτῷ Δωὴκ ὁ [37] Σύρος νέ- 8 μων τὰς ἡμιόνους Σαούλ. Καὶ εἶπε Δα-

---

51 C. Δράμε σὺ, καί. 52 C. ἃς ἐγώ. 53 Ald. ἐν τῇ σχίζῃ. C. τὰ βέλη. 54 Th. ὑπερέβη. 55 C. αὐτά. 56 C. τῶν βελῶν, ὧν. 57 Alex. ἠκόντισεν Ἰωνάθαν * ὀπίσω τοῦ νεανίου, καί. 58 C. τοῦ παιδαρίου. Ald. τοῦ νεανίσκου. 59 Alex. ἐβόησεν. 60 Ald. αὐτὰς πρός. C. πρός. 61 Alex. Καὶ τὸ παιδάριον * αὐτοῦ, καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ. 62 al. οὐδὲν, πλήν. 63 Ald. Δαυὶδ ἔγνωσαν τὸ ῥῆμα. Καί. C. Δαυὶδ ᾔδεισαν τὸ ῥῆμα. Καί. 64 Ἰωνάθαν C. deest. 65 C. ἐπέθηκε. 66 C. αὐτῷ, Πορεύου εἰς τὴν πόλιν. 67 Alex. καὶ εἴσελθε. 68 Alex. Καὶ τὸ παιδάριον εἰσῆλθεν, καὶ Δαυίδ. 69 ὡς C. deest. 70 Ald. ἀπῆλθε. 71 C. ἀνέστησε. 72 Alex. * ὕπνου. C. νεγήβ. al. νεγέβ. al. ἐργάβ. 73 Alex. & C. αὐτοῦ, καὶ (καὶ deest Alex.) ἐπὶ τὴν γῆν, καί. 74 Alex. τὸν πλησίον. Ald. ἐν τῷ πλησίον. C. ἐπὶ τὸν πλησίον. 75 C. μεγάλης Δαυὶδ ὑπερέβαλεν. Καί. 76 C. πρὸς Δαυίδ. 77 Alex. ὠμωμόκαμεν ἀμφότεροι ἡμεῖς ἐν. 78 ἀναμέσον C. deest.

Cap. 21. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. Νοβὰ πρὸς Ἀμιμέλεχ. (Comp. Ἀχιμέλεχ, per totum caput.) 2 C. Δαυίδ. 3 αὐτῷ C. deest. 4 Alex. & C. ὅτι μόνος, (C. addit σὺ) καὶ οὐδείς. 5 Alex. τῷ Ἀβιμέλεχ τῷ ἱερεῖ. C. τῷ ἱερεῖ Ἀχιμέλεχ. 6 C. πρὸς μέ. 7 Alex. σήμερον ῥῆμα. 8 Alex. Μὴ γνώτω μηδεὶς τό. Ald. Μηδεὶς γνῶ. 9 C. ὑπέρ. 10 Alex. ἀποστελῶ. C. ἐξαπέστειλα. 11 C. περί. 12 Alex. οὗ ἐντέλλομαί σοι. C. οὗ ἐντέταλμαί σοι. 13 C. τούτῳ λεγομένῳ. 14 Θεοῦ πίστις Ald. & C. desunt. 15 Alex. φελμωνὶ ἀλμωνί. Ald. ἐμμωνείμ. al. ἐμμονείμ. C. φελαννὶ ἀλμωνί. al. φιλανὶ μαεμονί. 16 Alex. Ald. χεῖράς μου. al. τὴν χ. μ. 17 C. ἢ ὃ ἂν εὕρῃς. 18 Ald. ὑπὸ τὴν χεῖρά μου βέβηλοι ἄρτοι, ὅτι. 19 Alex. ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτος ἅγιός ἐστιν· εἰ. C. εἰ μὴ ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος, εἰ ἔστι. Ald. ὅτι ἀλλ' ἢ ἅγιοι ἄρτοι εἰσίν· εἰ. 20 Alex. τὰ παιδία εἰσίν. 21 παιδάρια C. ponit ante πεφυλαγμένα. 22 ἐστι πλὴν C. desunt. 23 Ald. & C. φάγωνται. 24 Ald. & C. καὶ ἀπό. 25 C. ἀπὸ τῆς ἐχθὲς, καὶ τρίτης ἡμέρας. 26 Alex. C. τὰ παιδάρια. 27 σήμερον C. ponit ante ἁγιασθήσεται. 28 Alex. ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος, * ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ * προσώπου οἱ. 29 Ald. ἄρτος. C. ἄρτος ἕτερος. 30 Alex. παρατεθῆναι. 31 C. ἄρτους θερμούς. 32 C. ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἔλαβε. 33 ἐκεῖ C. deest. 34 C. τὶς ἐκεῖ τῶν δούλων τοῦ. 35 Alex. Νεασαράν. al. Νεεσσάρ. C. deest. 36 al. deest καί. 37 C. Ἰδουμαῖος. al. Ἐδωμαῖος.

υἱὸν πρὸς [38] Ἀβιμέλεχ, [39] Ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ [40] ῥομφαία, ὅτι τὴν [41] ῥομφαίαν μου καὶ τὰ [42] σκεύη οὐκ εἴληφα ἐν τῇ χειρί μου, [43] ὅτι [44] ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ 9 βασιλέως [45] κατὰ σπουδήν. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς, Ἰδοὺ ἡ ῥομφαία Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου, ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι Ἠλά· καὶ αὐτὴ [46] ἐνειλημμένη [47] ἦν ἐν [48] ἱματίῳ· εἰ ταύτην λήψῃ, σεαυτῷ [49] λάβε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρεξ [50] ταύτης [51] ἐνταῦθα. καὶ εἶπε Δαυίδ, [52] Ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὐτή· δός μοι αὐ-10 τήν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ. καὶ ἀνέστη Δαυίδ, καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [53] ἐκ προσώπου Σαούλ· καὶ [54] ἦλθε Δαυὶδ 11 πρὸς [55] Ἀγχοῦς βασιλέα Γέθ. Καὶ [56] εἶπον οἱ παῖδες Ἀγχοῦς πρὸς αὐτόν, [57] Οὐχὶ [58] οὗτος Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς; οὐχὶ τούτῳ [59] ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ 12 ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; Καὶ [60] ἔθετο Δαυὶδ τὰ [61] ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀγχοῦς βασιλέ-13 ως Γέθ. Καὶ ἠλλοίωσε [62] τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον [63] αὐτοῦ, [64] καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ [65] τὰς θύρας τῆς [66] πύλης, [67] καὶ τὰ σίελα αὐτοῦ κατέρρει ἐπὶ τὸν 14 πώγωνα αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίληπτον, [68] ἱνατί εἰσηγάγετε αὐτὸν πρός με; 15 [69] Μὴ ἐλαττοῦμαι ἐπιλήπτων ἐγώ, ὅτι [70] εἰσαγηόχατε αὐτὸν [71] ἐπιληπτεύεσθαι [72] πρός με; [73] οὗτος οὐκ εἰσελεύσεται εἰς [74] οἰκίαν.

Κεφ. κβʹ. 22.

1 ΚΑὶ [1] ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυίδ, καὶ διεσώθη, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ [2] Ὀδολλάμ. καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, [3] καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ καταβαίνουσι πρὸς αὐτὸν ἐ-2 κεῖ. Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν [4] ἀνάγκῃ, [5] καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγούμενος, καὶ [6] ἦσαν μετ' αὐτοῦ [7] ὡς τετρακόσιοι ἄν-3 δρες. Καὶ ἀπῆλθε [8] Δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς [9] Μασσηφὰθ τῆς Μωάβ, καὶ [10] εἶπε πρὸς βασιλέα Μωάβ, Γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοί, ἕως ὅτου γνῶ [11] τί 4 ποιήσει μοι ὁ Θεός. Καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Μωάβ, καὶ κατῴκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς [12] ἡμέρας, ὄντος τοῦ 5 Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ. Καὶ εἶπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυίδ, Μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ· πορεύου, καὶ ἥξεις εἰς γῆν [13] Ἰούδα. καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ, καὶ ἦλθε καὶ [14] ἐκάθισεν 6 [15] ἐν πόλει [16] Σαρίκ. Καὶ ἤκουσε Σαούλ, ὅτι ἔγνωσται Δαυίδ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν [17] Ῥαμᾷ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐ-7 τῷ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας [18] αὐτῷ, Ἀκούσατε δὴ [19] υἱοὶ Βενιαμίν, εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, [20] καὶ πάντας ὑμᾶς [21] τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους, 8 Ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ [22] ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ἐν τῷ [23] διαθέσθαι τὸν υἱόν μου [24] διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί, καὶ οὐκ ἔστι πονῶν [25] περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ὅτι ἐπήγειρεν

---

38 *Alex.* Ἀχιμέλεχ. 39 Ἴδε *Ald.* ponit post ῥομφαία. 40 *C.* μάχαιρα. 41 *C.* μάχαιραν. 42 *Alex. Ald. C.* σκεύη μου οὐκ. 43 *C.* διότι. 44 ἦν *C.* ponit post βασιλέως. 45 *Alex.* κατασπεῦδον. 46 *Alex.* εἰλημμένη. al. ἐνειλυμένη. 47 ἦν *Ald.* & *C.* deest. 48 *Alex.* & *C.* ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος· εἰ. 49 *Ald.* παράλαβε. *C.* λάβε δὴ αὐτήν. 50 *Ald. C.* αὐτῆς. 51 *C.* ὧδε. 52 Ἰδοὺ *C.* deest. 53 *Ald.* ἀπό. 54 *C.* ἀπῆλθε. 55 al. Ἀχίς. 56 *Alex.* εἶπαν. 57 al. Οὐχ. 58 *C.* οὗτός ἐστι Δαυίδ. 59 *Alex.* ἦρχον. 60 *Alex.* ἔθηκεν. 61 *C.* ῥήματα ταῦτα ἐν. 62 *Alex.* τὸν τρόπον αὐτοῦ. 63 al. αὐτῶν. 64 καὶ προσεποιήσατο, usque ad καὶ παρεφέρετο exclusive *C.* desunt. 65 *Ald. C.* ταῖς θύραις. 66 *Ald.* πόλεως. 67 *Alex.* καὶ κατέρρει τὰ σίελα αὐτοῦ ἐπί. 68 *C.* καὶ ἱνατί. 69 *Alex.* Ἢ ἐλαττοῦμαι. *C.* Ἢ (al. Εἰ) προσδέομαι. 70 *Ald.* εἰσηγάγετε. *C.* εἰσηνέγκατε. 71 *C.* ἐπιλήπτευσαι. 72 *C.* ἐπ' ἐμέ. 73 *Ald.* εἰ οὗτος οὐκ. *C.* εἰ οὗτος. 74 *C.* τὴν οἰκίαν μου.

Cap. 22. 1 *Ms. Alex.* ἀπηλλάγη Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται καὶ διεσώθη εἰς τό. *Comp. ed.* ἀπῆλθε Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ διεσ. καὶ ἐρχ. ε. τ. 2 *Alex.* Ὀδολάμ. 3 *Alex.* & *C.* καὶ πᾶς ὁ οἶκος. 4 *C.* ἀνάγκῃ ὤν, καί. 5 *Alex.* καὶ κατώδυνος τῇ ψυχῇ. 6 *C.* ἐγένοντο. 7 *C.* ὡσεί. 8 Δαυὶδ *C.* deest. 9 *Alex.* Μασηφά. *Ald.* Μασσήφ. *C.* Μασσηφά. 10 *C.* εἶπε Δαυὶδ πρός. 11 *Alex.* ὅ, τι. 12 *Alex.* ἡμέρας τοῦ Δαυίδ. 13 *Alex.* τοῦ Ἰούδα. 14 *C.* κατῴκει. 15 *Alex.* ἐν τῇ πόλει. 16 *Alex.* Ἀριάθ. *Ald.* Σαρήχ. *C.* Χαρήθ. 17 *Alex.* Ῥαμμᾶ. 18 *Alex.* αὐτῷ, * καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε. al. αὐτῷ, Ἀκούετε. 19 *Alex.* υἱοὶ Ἰεμενί, εἰ. 20 *C.* ἢ πάντας. al. εἰ πάντας. 21 *Alex.* τάξει χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους. Ὅτι. 22 *Alex.* ἔστιν ἀποκαλύπτων. 23 al. διατίθεσθαι. 24 διαθήκην *Ald.* ponit ante τὸν υἱόν. 25 *Alex.* ἐξ ὑμῶν περὶ ἐμοῦ, καί.

26 ὁ υἱός

[26] ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, **9** ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ [27] ἀποκρίνεται [28] Δωὴκ [29] ὁ Σύρος ὁ καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους Σαοὺλ, καὶ [30] εἶπεν, Ἑώρακα τὸν υἱὸν Ἰεσσαὶ παραγινόμενον εἰς [31] Νομβὰ πρὸς [32] Ἀ- **10** βιμέλεχ υἱὸν Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα. Καὶ [33] ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν Γολιὰθ τοῦ ἀλλο- **11** φύλου ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλεν [34] ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν [35] Ἀβιμέλεχ υἱὸν [36] Ἀχιτὼβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς [37] ἱερεῖς τοὺς [38] ἐν [39] Νομβά· καὶ παρεγένοντο **12** πάντες [40] πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἄκουε δὴ υἱὲ Ἀχιτώβ. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ **13** ἐγὼ, λάλει κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, Ἱνατί συνέθου [41] κατ' ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν, καὶ [42] ἐρωτᾷν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ, [43] θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη;

14 Καὶ ἀπεκρίθη [44] τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Καὶ τίς ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις σου ὡς Δαυὶδ πιστὸς, καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου, καὶ ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ **15** [45] σου; [46] Ἦ σήμερον ἦργμαι ἐρωτᾷν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ; μηδαμῶς. μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου [47] αὐτοῦ λόγον, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅτι οὐκ ᾔδει ὁ [48] δοῦλός σου ἐν πᾶσι τούτοις ῥῆμα μικρὸν, ἢ μέγα.

16 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ, Θανάτῳ ἀποθανῇ [49] Ἀβιμέλεχ σὺ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ **17** πατρός σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσι τοῖς ἐφεστηκόσι [50] πρὸς αὐτὸν, Προσαγάγετε καὶ [51] θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυὶδ, [52] καὶ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου. καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν [53] ἀπαντῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου.

18 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δωὴκ, [54] Ἐπιστρέφου σὺ, καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. καὶ [55] ἐπεστράφη Δωὴκ ὁ [56] Σύρος, καὶ [57] ἐθανάτωσε τοὺς ἱερεῖς [58] τοῦ κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [59] τριακοσίους καὶ πέντε ἄνδρας, πάντας αἴρον- **19** τας [60] ἐφούδ. Καὶ τὴν [61] Νομβὰ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίου [62] ἕως θηλάζοντος, καὶ [63] μόσχου, καὶ ὄνου, καὶ [64] προ- **20** βάτου. Καὶ διασώζεται υἱὸς εἷς [65] τῷ [66] Ἀβιμέλεχ [67] υἱῷ Ἀχιτὼβ, [68] καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω [69] Δαυίδ.

21 Καὶ ἀπήγγειλεν Ἀβιάθαρ τῷ Δαυὶδ, ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ πάντας τοὺς ἱερεῖς [70] τοῦ κυ- **22** ρίου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Ἀβιάθαρ, [71] Ἤδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [72] ὅτι [73] Δωὴκ ὁ [74] Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαούλ. ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν [75] ψυχῶν οἴ- **23** κου τοῦ πατρός σου. [76] Κάθου μετ' ἐμοῦ· [77] μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου [78] τόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοί.

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΚΑὶ [1] ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ἰδοὺ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ [2] Κεϊλὰ, καὶ αὐτοὶ [3] διαρπάζουσι, καταπατοῦσι **2** τοὺς ἅλω. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ πορευθῶ, καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους; καὶ εἶπε [4] κύριος, Πορεύου, καὶ πατάξεις [5] ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις, **3** καὶ σώσεις τὴν [6] Κεϊλά. Καὶ [7] εἶπον οἱ ἄνδρες τοῦ Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ ἡμεῖς [8] ἐν-

---

26 *Alex.* υἱός μου. 27 *C.* ἀπεκρίνετο. 28 *Alex.* & *C.* Δωήγ. 29 *C.* ὁ Ἰδουμαῖος. 30 *C.* λέγει. 31 *Alex.* Νοβᾶ. 32 *Alex.* Ἀμιμέλεχ. 33 *C.* ἐπηρώτα. 34 *Alex.* Σαοὺλ ὁ βασιλεύς. 35 *Alex.* Ἀχιμέλεχ. 36 *Alex.* & *C.* Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα (*Alex.* ἱερέαν) καί. 37 *Alex.* ἱερεῖς τοῦ κυρίου τοὺς ἐν Νοβάθ. καί. 38 *Ald.* ἐκ. 39 al. Νοβᾶ. 40 *C.* εἰς. 41 *Alex.* σὺ κατ' ἐμοῦ καί. 42 *Alex.* ἐπερωτᾷν αὐτὸν διά. *C.* ἐρωτᾷν σε αὐτῷ διά. 43 *C.* τοῦ θέσθαι. 44 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἀχιμέλεχ τῷ. 45 *Alex.* σου, ὡς σήμερον. 46 *Ald.* Εἰ. 47 *C.* σοῦ. 48 *Alex.* δοῦλος ὁ σὸς ἐν. 49 *Alex.* Ἀχιμέλεχ. 50 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ *Ald.* *C.* ἐπ' αὐτόν. 51 *C.* θανατώσατε. 52 *C.* διότι. 53 *Alex.* * ἁμαρτῆσαι τούς. 54 *C.* Ἐπίστρεφε. 55 *C.* ἐπέστρεψε. 56 *C.* Ἰδουμαῖος. 57 *C.* ἐθανάτωσεν αὐτὸς τούς. 58 *Alex.* κυρίου * καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ. *C.* τοῦ κυρίου καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τῇ. 59 *C.* ὀγδοήκοντα πέντε. al. τριακοσίους ὀγδοήκοντα πέντε.

60 *Alex.* ἐφοὺδ λίνον. 61 *Alex.* Νοβᾶ. al. Νομβᾶν. 62 al. καὶ ἕως. 63 *C.* ἀπὸ μόσχου. 64 *Alex.* προβάτου * ἐν στόματι ῥομφαίας. Καί. *C.* προβάτου ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας. Καί 65 *C.* τοῦ. 66 *Alex.* Ἀχιμέλεχ. 67 *C.* υἱοῦ. 68 καὶ *C.* deest. 69 *Alex.* Δαυίδ. * ὅτι ἐθανάτωσεν. 70 τοῦ κυρίου *C.* desunt. 71 *Alex.* *Ald.* Ἤδειν ἐν. 72 ὅτι *C.* deest. 73 *C.* *Ald.* ἐκεῖ ἦν Δωήκ. 74 *Alex.* & *C.* Σύρος (*C.* Ἰδουμαῖος καὶ) ἀπαγγέλλων. 75 *Alex.* ψυχῶν ἐκείνων οἴκου. *C.* ψυχῶν ὅλου τοῦ οἴκου. 76 *C.* Κάθησο. al. Κάθισον. 77 *C.* καὶ μή. 78 τόπον *C.* ponit post σου.

Cap. 23. 1 *Comp. ed.* ἀπήγγειλαν. 2 *Mſ. Alex.* Κεειλά. 3 *Alex.* & *C.* διαρπάζουσιν τοὺς ἅλω. *Ald.* διαρπάζουσι, καὶ καταπατοῦσι τοὺς (al. τὰς) ἅλω. 4 *Alex.* κύριος πρὸς Δαυίδ, * καὶ πατάξεις. *C.* κύριος πρὸς Δαυίδ, Πορεύου, καὶ πατάξεις. 5 *C.* τοὺς ἀλλοφύλους, καί. 6 *Alex.* Κεειλά. 7 *Alex.* εἶπαν. 8 *C.* ἐνταῦθα ὄντες ἐν.

ταῦθα

ταῦτα ἐν τῇ [9] Ἰουδαίᾳ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς Κεϊλὰ, [10] εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων [11] εἰσπορευσόμεθα;

4 Καὶ προσέθετο [12] Δαυὶδ ἔτι ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ κυρίου. καὶ [13] ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος, καὶ [14] εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς Κεϊλὰ, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς 5 χεῖράς σου. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς [15] Κεϊλὰ, καὶ ἐπολέμησε [16] τοῖς ἀλλοφύλοις· καὶ ἔφυγον [17] ἐκ προσώπου αὐτοῦ, [18] καὶ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν [19] ἐν αὐτοῖς πληγὴν [20] μεγάλην, καὶ ἔσωσε Δαυὶδ τοὺς κατοικοῦντας 6 [21] Κεϊλά. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχιμέλεχ πρὸς Δαυὶδ, [22] καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ εἰς [23] Κεϊλὰ κατέβη ἔχων ἐ- 7 φοὺδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ [24] ἀπηγγέλη τῷ [25] Σαοὺλ, ὅτι ἥκει ὁ Δαυὶδ εἰς Κεϊλά. καὶ εἶπε Σαοὺλ, [26] Πέπρακεν αὐτὸν ὁ [27] θεὸς [28] εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅτι [29] ἀποκέκλεισται εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν. 8 Καὶ [30] παρήγγειλε Σαοὺλ παντὶ τῷ λαῷ [31] καταβαίνειν εἰς πόλεμον εἰς [32] Κεϊλὰ, συνέχειν τὸν Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας [33] αὐτοῦ.

9 Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, [34] ὅτι οὐ παρασιωπᾷ Σαοὺλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, Προσάγαγε τὸ ἐφοὺδ [35] κυ- 10 ρίου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου, ὅτι ζητεῖ Σαοὺλ ἐλθεῖν [36] ἐπὶ [37] Κεϊλὰ διαφθεῖραι τὴν 11 πόλιν δι᾽ ἐμέ. Εἰ ἀποκλεισθήσεται; καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαοὺλ καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός σου; κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. καὶ εἶπε κύριος, [38] Ἀποκλεισθήσε- 13 ται. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες [39] οἱ μετ᾽ αὐτοῦ [40] ὡς τετρακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ [41] Κεϊλὰ, καὶ ἐπορεύοντο [42] οὗ ἐὰν ἐπορεύοντο. καὶ [43] τῷ Σαοὺλ ἀπηγγέλη, ὅτι διασέσωσται Δαυὶδ ἐκ [44] Κεϊλὰ, καὶ ἀνῆκε [45] τοῦ ἐλθεῖν.

14 Καὶ ἐκάθισεν [46] ἐν Μασερὲμ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς στενοῖς, καὶ ἐκάθητο [47] ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει Ζὶφ, [48] ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει. καὶ ἐζήτει αὐτὸν Σαοὺλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 15 Καὶ εἶδε Δαυὶδ, ὅτι [49] ἐξέρχεται Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν [50] τὸν Δαυίδ. καὶ [51] Δαυὶδ ἦν [52] ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμώδει ἐν τῇ [53] Καινῇ Ζίφ. 16 Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυὶδ εἰς Καινὴν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς 17 χεῖρας αὐτοῦ ἐν κυρίῳ, Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ [54] μὴ εὕρῃ σε ἡ χεὶρ Σαοὺλ τοῦ πατρός μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἔσομαί σοι εἰς δεύτερον, καὶ 18 Σαοὺλ ὁ πατήρ μου [55] οἶδεν οὕτως. Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐνώπιον κυρίου. [56] καὶ ἐκάθητο Δαυὶδ ἐν Καινῇ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπ- 19 ῆλθεν εἰς οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι [57] ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς Σαοὺλ ἐπὶ τὸν βουνὸν, λέγοντες, Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ᾽ ἡμῖν [58] ἐν [59] Μεσαρᾷ ἐν τοῖς στενοῖς [60] ἐν τῇ Καινῇ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ [61] Ἐχελὰ 20 τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαιμοῦ; Καὶ νῦν [62] πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασιν, καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς· [63] κεκλεί-

---

9 *Ald.* Ἰδουμαία: 10 *C.* εἰς τὰς κοιλάδας. quod autem in *Ald.* & in vulgatis edd. est, εἰς τὰς κοιλίας, confirmatur hoc *Scholio*: εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα Ἑβραῖοι, εἰς τὰ σκῦλα. 11 *Alex.* εἰ πορευόμεθα; Καί. *C.* Καί. 12 *Alex.* & *C.* ἔτι Δαυὶδ ἐπερωτῆσαι (*Alex.* ἐρωτῆσαι.) 13 *Alex.* ἀπεκρίθη κύριος, καὶ εἶπεν, Ἀνάστηθι πρὸς αὐτὸν καὶ κατάβηθι εἰς Κεειλά. 14 *C.* εἶπε πρὸς αὐτόν. 15 *Alex.* Κεειλά. 16 *Alex.* ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. *C.* ἀλλοφύλους. 17 *Ald.* ἀπό. 18 *Alex.* καὶ * ἐκ ἀπήγαγεν. *C.* καὶ ἀπήλασε, &c. & ponit post μεγάλην. 19 *C.* αὐτούς. 20 *C.* μεγάλην addit σφόδρα. 21 *Alex.* Κεειλά. 22 καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ *C.* desunt. 23 *Alex.* Κεειλὰ ἐφοὺδ κατέβη ἔχων ἐν. 24 *C.* ἀπήγγειλαν τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, ὅτι. 25 *Alex.* Σαοὺλ, * Πέπρακεν. 26 *Ald.* Ὅτι πέπρακεν. 27 al. κύριος. 28 *Alex.* εἰς χεῖρας. 29 *Alex.* ἀποκέκλειται. 30 *C.* παραγγέλλει. 31 *Alex.* & *C.* εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς. (*C.* ἐπί.) 32 *Alex.* Κεειλὰ, συνέχειν. (al. τοῦ συνέχειν.) 33 *C.* τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. 34 *Alex.* ὅτι περὶ αὐτοῦ Σαοὺλ οὐ παρεσιώπα τὴν κακίαν. *C.* ὅτι Σαοὺλ παρεσιώπα περὶ αὐτοῦ τ. κ. 35 κυρίου *C.* deest. 36 *Ald.* εἰς. *C.* ἐπ᾽ ἐμὲ εἰς. 37 *Alex.* Κεειλά. 38 *Alex.* & *C.* Ἀποκλεισθήσεται. (*C.* Καταβήσεται.) Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Εἰ παραδώσουσιν παρὰ (*C.* οἱ ἀπὸ) τῆς Κεειλὰ (*C.* Κειλὰ) ἐμὲ καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαοὺλ; καὶ εἶπεν κύριος, Παραδώσουσιν. (quæ verba etiam in *Francof.* contin. vers. 12.) Καὶ ἀνέστη. 39 οἱ μετ᾽ *C.* desunt. 40 *Alex.* ὡς υ, καί. *C.* ὡς ἑξακόσιοι, καί. 41 *Alex.* Κεειλά. 42 *Alex.* οὗ ἂν ἐπορεύθησαν. 43 *C.* ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, ὅτι. 44 *Alex.* Κεειλά. 45 *Alex.* & *C.* τοῦ ἐξελθεῖν. *Ald.* ἔτι τοῦ ἐξελθεῖν. 46 *Alex.* Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μασερὲθ ἐν τοῖς. *Ald.* & *C.* Δαυὶδ ἐν Μασερὲμ (*C.* desunt ἐν Μασερὲμ) ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς. 47 *Alex.* *C.* ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ. (*Alex.* Ζείφ.) 48 *Alex.* *Ald.* εἰς τὸ (τὸ *Alex.* deest) ὄρος τὸ αὐχμῶδες ἐν γῇ αὐχμώδει. *C.* desunt. 49 *Alex.* ἔρχεται Σαοὺλ ζητεῖν. 50 *Ald.* & *C.* αὐτόν. καί. 51 *Alex.* Δαυὶδ ἐν. 52 *C.* ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζὶφ ἐν τῇ. *Alex.* ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμώδει Ζεὶφ ἐν τῇ. 53 *Alex.* & *C.* Καινῇ. Καί. *Ald.* Κενιζείφ. Καί. 54 *Ald.* *C.* μή σε εὕρῃ ἡ. 55 *C.* ἔγνω. 56 *Alex.* καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἐν. 57 ἐκ τῆς αὐχμώδους *C.* desunt. 58 *Sch.* οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς ἐκδεδώκασι. 59 *Alex.* Μεσαρά. 60 *Sch.* *Aq.* δρυμόν· τὴν Γαβαὰδ δὲ, βουνὸν ἡρμήνευσε. 61 *Ald.* Ἐχελὰτ ἐκ. 62 *Ald.* πάντα πρός. 63 *Alex.* καὶ κεκλίκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χ. *Ald.* *C.* ἀποκεκλεισμένοι γὰρ (*Ald.* γὰρ deest) εἰσὶν ἐν

κασιν

κασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

21 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαοὺλ, Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ.

22 Πορεύθητε δὴ καὶ ἑτοιμάσατε ἔτι, καὶ [64] γνῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ [65] ἔσται ὁ πούς αὐτοῦ ἐν τάχει ἐκεῖ οὗ εἴπατε, μή ποτε [66] πανουργεύσηται.

23 Καὶ [67] ἴδετε καὶ γνῶτε, καὶ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, [68] καὶ ἐξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰούδα.

24 Καὶ [69] ἀνέστησαν οἱ [70] Ζιφαῖοι, καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν Σαούλ. καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [71] ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαὼν [72] καθ' ἑσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ [73] Ἰεσσαιμοῦ.

25 Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν [74] αὐτόν. καὶ [75] ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ Μαών. καὶ ἤκουσε Σαοὺλ, καὶ κατεδίωξεν [76] ὀπίσω Δαυὶδ εἰς τὴν ἔρημον Μαών.

26 Καὶ [77] πορεύονται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [78] ἐκ μέρους τοῦ ὄρους [79] ἐκ τούτου, καὶ [80] ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [81] ἐκ μέρους τοῦ ὄρους [82] ἐκ τούτου. [83] καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου Σαούλ. καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [84] παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς.

27 Καὶ [85] πρὸς Σαοὺλ ἦλθεν ἄγγελος, λέγων, Σπεῦδε καὶ [86] δεῦρο, ὅτι [87] ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὴν γῆν.

28 Καὶ ἀνέστρεψε Σαοὺλ [88] μὴ καταδιώκειν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων· διὰ τοῦτο [89] ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Πέτρα ἡ μερισθεῖσα. *

Κεφ. κδ'. 24.

1 ΚΑὶ [1] ἀνέστη Δαυὶδ [2] ἐκεῖθεν, καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς στενοῖς [3] Ἐγγαδδί.

2 Καὶ [4] ἐγενήθη ὡς ἀνέστρεψε Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ [5] ἀπηγγέλη [6] αὐτῷ, λεγόντων, [7] Ὅτι Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐγγαδδί.

3 Καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν [8] ἐκλεκτοὺς ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ [9] ἐπὶ πρόσωπον [10] Σαδδαιέμ.

4 Καὶ ἦλθεν [11] εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων [12] τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον. καὶ [13] Σαοὺλ εἰσῆλθε [14] παρασκευάσασθαι, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [15] ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου ἐκάθηντο.

5 Καὶ [16] εἶπον οἱ ἄνδρες Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν, [17] Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη, ἣν εἶπε κύριος πρὸς σὲ [18] παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιήσεις αὐτῷ [19] ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος [20] τοῦ Σαοὺλ λαθραίως.

6 Καὶ [21] ἐγενήθη μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε [22] καρδία Δαυὶδ αὐτόν, ὅτι [23] ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ.

7 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, Μηδαμῶς [24] μοι [25] παρὰ κυρίου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου, [26] ἐπενέγκαι χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν, ὅτι χριστὸς κυρίου [27] ἐστὶν οὗτος.

8 Καὶ ἔπεισε Δαυὶδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν [28] αὐτοῖς [29] ἀναστάντας θῦσαι τὸν Σαούλ. καὶ [30] ἀνέστη Σαοὺλ καὶ [31] κατέβη τὴν ὁδόν.

9 Καὶ [32] ἀνέστη Δαυὶδ ὀπί-

ταῖς χερσὶ (*Ald.* εἰς τὰς χεῖρας.) 64 *Alex.* *C.* γνῶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον αὐτοῦ (*Alex.* deest αὐτοῦ) οὗ. 65 *C.* ἐστίν. 66 *Ald.* πανουργευσάμενος πανουργεύσηται. *C.* ὅτι εἶπεν ὁ Σαοὺλ, Μήποτε πανουργευσάμενος οὗτος πανουργεύσηται. 67 *Alex.* γνῶτε καὶ εἴδετε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου κρύβεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ εἰς ἕτοιμον, καὶ πορευσόμεθα μεθ' ὑμῶν. *C.* γνῶτε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου αὐτὸς κρύπτεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρός με εἰς ἕτοιμον, καὶ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. 68 *C.* ἐξερευνήσω. *Alex.* καὶ ἐξεραυνήσω. 69 *Alex.* ἀνέστησαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ Ζιφαῖοι. 70 *Ald.* Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους, καί. 71 *Sch.* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπηκόῳ. 72 *Aq.* pro καθ' ἑσπέραν vertit, ἐν τοῖς ὁμαλέσι. 73 *Ald.* Ἰεσσαί. 74 *Ald.* *C.* τὸν Δαυίδ. καί. 75 *Alex.* & *C.* ἀπηγγέλη. 76 ὀπίσω Δαυίδ *C.* ponit post Μαών. 77 *C.* πορεύεται. 78 *Alex.* ἐκ μέσου τοῦ. 79 ἐκ *C.* deest. 80 ἦν *C.* deest. 81 *Alex.* ἐκ μέσου τοῦ. 82 *C.* τοῦ ἑτέρου. καί. 83 *Alex.* καὶ ἐγένετο Δαυίδ. *C.* καὶ Δαυὶδ ἦν. 84 *C.* παρεπλαγίαζον. 85 *Alex.* *C.* ἄγγελος ἦλθεν (*C.* παρεγένετο) πρὸς Σαοὺλ, λέγων. 86 *C.* ἧκε. 87 *Alex.* *C.* ἐπέθεντο (*C.* ἐχύθησαν) ἀλλόφυλοι ἐπί. 88 *C.* τοῦ μή. 89 *C.* ἐκλήθη. * Huic capiti *Ald.* & *Francof.* addunt duos priores versus capitis sequentis.

Cap. 24. 1 *Comp. ed.* ἀνέβη. 2 *Mſ. Alex.* ἐκεῖθεν, * ἐν τοῖς. 3 *Ald.* Γαδδί. 4 *C.* ἐγένετο. 5 *C.* ἀπήγγειλαν. 6 *Alex.* αὐτῷ, λέγων, Ὅτι. 7 *C.* Ἰδού. *Ald.* Ὅτι ἰδού. 8 *C.* ἐκλεκτῶν. 9 *C.* κατά. 10 *Alex.* Ἀειαμείν. *C.* τῆς θήρας τῶν ἐλάφων. 11 *Ald.* & *C.* ἐπί. 12 al. τῶν. 13 *Alex.* *C.* εἰσῆλθεν Σαούλ. 14 *Aq.* ἀποκενῶσαι. 15 *C.* ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐσώτερον ἐκάθηντο ἐν αὐτῷ. Καί. 16 *Alex.* εἶπαν. 17 *Alex.* Ἰδοὺ ἡμέρα. 18 *C.* ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τόν. 19 *C.* τὸ ἀρεστόν. 20 *Alex.* τὸ Σαούλ. 21 *C.* ἐγένετο. 22 *C.* τὸν Δαυὶδ ἡ καρδία αὐτοῦ. 23 *C.* ἀφείλετο. 24 *C.* ἐμοί. 25 *Alex.* παρὰ κυρίῳ. 26 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπενεγκεῖν. 27 *C.* οὗτός ἐστιν. 28 *Alex.* αὐτούς. 29 *Alex.* & *Ald.* ἀναστάντας θανατῶσαι τόν. *C.* ἀναστῆναι, καὶ θανατῶσαι τόν. 30 *Alex.* Σαοὺλ ἀνέστη ἐκ τοῦ σπηλαίου, καί. 31 *Alex.* *Ald.* κατέβη εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ (αὐτοῦ *Alex.* deest.) *C.* ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου. 32 *C.* ἐξῆλθε.

σω [33] αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ ἐβόησε Δαυὶδ ὀπίσω Σαοὺλ, λέγων, [34] Κύριε βασιλεῦ. καὶ ἐπέβλεψε [35] Σαοὺλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἔκυψε Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

10 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων, [36] Ἰδοὺ Δαυὶδ

11 ζητεῖ τὴν ψυχήν σου; [37] Ἰδοὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ [38] ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς παρέδωκέ σε [39] κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ [40] ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί σε, καὶ ἐφεισάμην σου, καὶ εἶπα, Οὐκ ἐποίσω χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου, [41] ὅτι χριστὸς

12 κυρίου οὗτός ἐστι. [42] Καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος [43] σου ἐν τῇ χειρί μου, ἐγὼ [44] ἀφῄρηκα τὸ [45] πτερύγιον, καὶ οὐκ [46] ἀπέκταγκά σε· καὶ γνῶθι καὶ ἴδε σήμερον, ὅτι οὐκ [47] ἔστι κακία ἐν τῇ χειρί μου οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις, καὶ οὐχ [48] ἡμάρτηκα εἰς σὲ, καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν.

13 [49] Δικάσαι κύριος ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ [50] σοῦ, καὶ [51] ἐκδικήσαι σοι κύριος ἐκ σοῦ. [52] καὶ ἡ χείρ μου

14 οὐκ ἔσται [53] ἐπὶ σέ, Καθὼς λέγεται [54] ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία· Ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμέλεια. καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ

15 σέ. Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ [55] ἐκπορεύῃ βασιλεῦ Ἰσραήλ; ὀπίσω τίνος [56] καταδιώκεις σύ; ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, [57] καὶ

16 ὀπίσω ψύλλου ἑνός; Γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, [58] ἴδοι κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου,

17 καὶ δικάσαι [59] μοι ἐκ χειρός σου. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυὶδ [60] τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον Δαυίδ; καὶ [61] ἦρε [62] Σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε.

18 Καὶ εἶπε [63] Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Δίκαιος [64] σὺ ὑπὲρ ἐμὲ, ὅτι [65] σὺ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθὰ, ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.

19 Καὶ σὺ [66] ἀπήγγειλας [67] μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθὰ, ὡς ἀπέκλεισέ με [68] κύριος εἰς χεῖράς σου σήμερον, καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς

20 με. Καὶ [69] ὅτι εἰ εὕροι τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει, καὶ [70] ἐκπέμψοι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ κύριος [71] ἀποτίσει αὐτῷ ἀγαθὰ, καθὼς [72] πεποίηκας σήμερον.

21 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω, ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις, καὶ στήσεται [73] ἐν χειρί σου ἡ βασι-

22 λεία Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ὄμοσόν μοι [74] ἐν κυρίῳ, [75] ὅτι οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, [76] οὐκ ἀφανιεῖς τὸ ὄνομά μου

23 ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. Καὶ ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαούλ. καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ εἰς τὸν [77] τόπον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς [78] τὴν [79] Μεσσερὰ στενήν.

Κεφ. κε'. 25.

1 ΚΑὶ [1] ἀπέθανε Σαμουὴλ, καὶ [2] συναθροίζονται πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόπτονται αὐτὸν, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ [3] ἐν Ἀρμαθαίμ. καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον

2 [4] Μαών. Καὶ ἦν [5] ἄνθρωπος ἐν τῇ [6] Μαὼν, καὶ [7] τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τούτῳ [8] ποίμνια τρισχίλια, [9] καὶ αἶγες χίλιαι. καὶ [10] ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν [11] τὸ ποίμνιον αὐ-

3 τοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Νάβαλ, καὶ [12] ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία. [13] καὶ ἡ γυνὴ [14] αὐτοῦ ἀγαθὴ

---

33 *Alex.* αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ. C. Σαοὺλ ἐκ τοῦ. 34 *Alex.* Κύριέ μου βασιλεῦ. 35 *Alex* & C. Σαοὺλ ὀπίσω. 36 *Ald.* Ἰδοὺ δὴ Δαυίδ. 37 C. Καίγε ἐν. 38 *Alex.* ἑόρακασιν. 39 *Alex.* σήμερον κύριος εἰς. 40 al. ἐβουλήθην. 41 *Alex.* ὅτι χριστὸς κυρίου ἐστιν. 42 *Alex.* & C. Καὶ πατήρ (al. πάτερ) μου, καὶ ἰδού. *Ald.* Καὶ ἴδετε. al. Καὶ ἴδε. 43 σου C. deest. 44 C. ἀφεῖλον. 45 *Alex.* πτερύγιον τοῦ ἱματίου, καὶ οὐκ. *Ald.* & C. πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σου, (C. σου deest) καὶ οὐκ. 46 *Ald.* & C. ἀπέκτεινα. 47 *Alex.* & C. ἔστιν ἐν τῇ χειρί μου κακία οὐδὲ ἀθέτησις, οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ. 48 C. ἥμαρτον. 49 al. Κρίναι. 50 C. ἀναμέσον σου. 51 *Alex.* *Ald.* C. ἐκδικήσαι με (C. μοι) κύριος. 52 al. ἡ δὲ χείρ. 53 *Alex.* ἐπὶ σοί. 54 C. ἐν παραβολῇ ἀρχαίᾳ. 55 C. καταδιώκεις. 56 *Alex.* καταδιώκεις; ὀπίσω. C. ἐκπορεύῃ σύ; ὀπίσω. 57 C. ἢ ὀπίσω. 58 al. καὶ ἴδοι. 59 *Ald.* μου. 60 *Alex.* & C. λαλῶν τὰ ῥήματα ταῦτα πρός. 61 C. ἐπῆρε 62 Σαοὺλ C. deest. 63 al. deest Σαούλ. 64 *Ald.* εἶ. 65 C. σὺ μὲν ἀνταπέδωκάς. 66 C. ἀπήγγελκάς. 67 μοι C. deest. 68 *Alex.* κύριος σήμερον εἰς χεῖράς σου, καί. 69 *Alex.* ὅτι εὑρών. 70 *Alex.* *Ald.* C. ἐκπέμψει. 71 *Alex.* ἀνταποδώσει αὐτῷ, καθώς. *Ald.* C. ἀνταποδώσει (*Ald.* ἐξαποτίσει) αὐτῷ ἀγαθὰ, καθώς. 72 *Ald.* σὺ πεποίηκας. C. πεποίηκας σύ. 73 *Alex.* ἐν χερσίν σου * βασιλέα Ἰσραὴλ C. ἡ βασιλεία Ἰσραὴλ ἐν χειρί σου. 74 C. κατὰ τοῦ κυρίου. 75 *Alex.* ὅτι οὐκ ἐξολεθρεύσεις. C. ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσῃς. 76 C. καὶ μὴ ἀφανίσῃς. 77 C. οἶκον. 78 al. abest τὴν, ut & στενήν. 79 *Alex.* Μεσαρώς. al. Μεσσερά. al. Μασαδά.

Cap. 25 1 *Comp ed.* Σαμουὴλ ἀπέθανε, καί. 2 C. συναθροίζεται. 3 *Mſ. Alex.* ἐν Ῥαμᾶ. Καί. 4 *Alex.* *Comp.* Φαράν. Καί. al. Μαάν. Καί. 5 *Alex.* ἄνθρωπος Μαών. 6 C. ἐρήμῳ, καί. 7 C. ἡ ἐργασία αὐτοῦ. 8 C. πρόβατα. 9 *Alex* καὶ χίλιαι αἶγες, καί. 10 C. ἐγένετο. 11 *Alex.* τὰ ποίμνια C. αὐτοὺς τὰ ποίμνια. 12 C. τῇ γυναικὶ ὄνομα Ἀβυγαΐλ. (al. Ἀβιγαΐλ.) 13 C. καὶ ἦν ἡ. 14 αὐτοῦ *Ald.* & C. deest.

15 συν-

[15] συνέσει καὶ [16] ἀγαθὴ τῷ εἴδει σφόδρα· καὶ ὁ ἄνθρωπος [17] σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος [18] κυνικός.

4 Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κείρει Νάβαλ ὁ Καρμήλιος [19] τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.

5 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια, καὶ [20] εἶπε τοῖς παιδαρίοις, Ἀνάβητε εἰς Κάρμηλον καὶ [21] ἀπέλθατε πρὸς Νάβαλ, καὶ [22] ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου [23] εἰς εἰρήνην, 6 Καὶ ἐρεῖτε [24] τάδε· εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων [25] καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ πάντα τὰ [26] σὰ ὑγιαίνοντα. 7 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι [27] νῦν οἱ ποιμένες σου [28] οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν αὐτούς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς [29] οὐθὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν Καρμήλῳ. 8 Ἐρώτησον τὰ [30] παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι· καὶ [31] εὑρέτωσαν τὰ [32] παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἥκομεν· δὸς [33] δὴ ὃ ἐὰν εὕρῃ ἡ χεὶρ [34] σου τῷ υἱῷ σου τῷ Δαυίδ. 9 Καὶ [35] ἔρχονται τὰ [36] παιδάρια, [37] καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους τούτους πρὸς Νάβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα [38] ἐν τῷ ὀνόματι Δαυίδ. καὶ [39] ἀνεπήδησε, 10 [40] Καὶ ἀπεκρίθη [41] Νάβαλ τοῖς παισὶ Δαυίδ, [42] καὶ εἶπε, Τίς ὁ Δαυίδ, καὶ τίς ὁ υἱὸς Ἰεσσαί; σήμερον [43] πεπληθυμμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι [44] ἀναχωροῦντες ἕκαστος [45] ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

11 Καὶ λήψομαι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν, οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσί; 12 Καὶ [46] ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυὶδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν καὶ [47] ἦλθον, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ [48] κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. 13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ, Ζώσασθε ἕκαστος τὴν [49] ῥομφαίαν [50] αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω Δαυίδ, ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες· καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν [51] μετὰ τῶν σκευῶν.

14 Καὶ τῇ Ἀβιγαίᾳ γυναικὶ Νάβαλ ἀπήγγειλεν [52] ἓν τῶν παιδαρίων, [53] λέγων, Ἰδοὺ [54] Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν. 15 Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα [55] οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦμεν 16 παρ' αὐτοῖς. [56] Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ, [57] ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν [58] νύκτα καὶ τὴν [59] ἡμέραν, πάσας τὰς ἡμέρας [60] ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον. 17 Καὶ νῦν γνῶθι καὶ ἴδε [61] σὺ τί ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία [62] εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ [63] εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ [64] οὗτος υἱὸς λοιμός, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν. 18 Καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαία καὶ ἔλαβε διακοσίους ἄρτους, καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου, καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα, καὶ πέντε [65] οἰφὶ [66] ἀλφίτου, καὶ γόμορ ἓν [67] σταφίδος, καὶ διακοσίας παλάθας, καὶ ἔθετο ἐπὶ [68] τοὺς ὄνους. 19 Καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς, [69] Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι· [70] καὶ τῷ ἀνδρὶ 20 [71] αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλε. Καὶ [72] ἐγενήθη, αὐτῆς [73] ἐπιβεβηκυίης ἐπὶ τὸν ὄνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρους, καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [74] κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ [75] ἀπήντησεν αὐτοῖς.

---

15 *Alex.* τῇ συνέσει. 16 *Alex. Ald. C.* καλή. 17 *Alex.* πονηρὸς καὶ σκληρὸς ἐν. 18 *Ald.* κυνηγός. 19 *C.* τὰ ποίμνια. 20 *Alex.* εἶπεν Δαυὶδ τοῖς παιδ. *C.* εἶπε πρὸς τὰ παιδάρια. 21 *C.* ἥκατε. al. ἀπέλθετε. 22 *C.* ἀσπάσατε. al. ἀσπάσασθε. 23 *C.* ἐν εἰρήνῃ. 24 *C.* αὐτῷ τάδε. 25 καὶ ὁ οἶκός σου *C.* ponit post ὑγιαίνοντα. 26 σὰ *C.* deest. 27 νῦν *Ald.* deest. 28 οἱ al. deest. 29 al. οὐδέν. 30 *Alex.* παιδάρια, καί. 31 *C.* εὑρέτω. 32 *Alex.* παιδάρια χάριν. 33 *Alex.* δὴ ἐάν. 34 *Alex.* & *C.* σου τοῖς (τοῖς deest *Alex.*) παισίν σου, καὶ (*Alex.* deest καὶ) τῷ υἱῷ σου τῷ (*Alex.* deest τῷ) Δαυίδ. 35 *C.* ἔρχεται. 36 *Alex. Ald.* & *C.* παιδάρια Δαυίδ. 37 *Alex.* & *C.* καὶ λαλοῦσιν πρὸς (*Alex.* τῷ) Νάβαλ. 38 *C.* ἐπί. 39 al. ἀνέπαυσαν. 40 *Alex.* Καὶ εἶπεν Νάβαλ. 41 Νάβαλ *C.* ponit ante Καί. 42 *Alex.* καὶ ἀπεκρίθη, Τίς Δαυίδ, καὶ τίς υἱός. 43 *Alex.* πεπληθυμμένοι. 44 *C.* οἱ ἀποδιδράσκοντες. 45 *C.* ἀπό.

46 *C* ἀπεστράφη. 47 *Alex.* ἦλθαν. 48 *Alex.* & *C.* κατὰ πάντα τά. 49 *C.* μάχαιραν. 50 *Alex.* αὐτοῦ. καὶ περιεζώσαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώσατο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν. *C.* αὐτοῦ. Καὶ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μάχαιραν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν. 51 *Ald. C.* ἐπί. 52 *C.* ἐν ἀπὸ τῶν. 53 *Ald.* λόγον. *C.* λέγον. 54 *Alex.* & *C.* ἀπέστειλεν Δαυίδ. 55 al. καὶ οὐκ. 56 Καὶ *C.* deest. 57 *C.* ὡσεί. 58 *C.* ἡμέραν. 59 *C.* νύκτα. 60 *Alex.* ἃς ἤμεθα παρ' αὐτοῖς π. τ. π. *C.* ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν, καὶ ποιμαινόντων τὰ ποίμνια. 61 *Alex.* τί σύ. *C.* τί. 62 *C.* ἐπί. 63 *Alex.* εἰς πάντα τόν. *C.* ἐπὶ τόν. 64 al. αὐτός. 65 *Aq.* σάτα. 66 *C.* ἀλφίτων. 67 *C.* σταφίδων. 68 *Alex.* τάς. 69 *C.* Πορεύεσθε. 70 *C.* τῷ δὲ ἀνδρί. 71 *Alex.* & *C.* αὐτῆς Νάβαλ οὐκ. 72 *C.* ἐγένετο. 73 al. ἐπιβεβηκυίας. 74 *Alex.* κατέβαιναν. 75 *C.* ὑπήντησεν.

21 Καὶ Δαυὶδ εἶπεν, Ἴσως εἰς ἄδικον [76] πεφύλακα πάντα τὰ [77] αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ [78] ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθὲν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. 22 Τάδε ποιήσαι [79] ὁ θεὸς [80] τῷ Δαυὶδ καὶ τάδε προσθείη, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ Νάβαλ ἕως πρωῒ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον. 23 Καὶ [81] εἶδεν Ἀβιγαία τὸν Δαυὶδ, καὶ [82] ἔσπευσε καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ὄνου, καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, * καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν [83] γῆν. 24 Ἐπὶ τοὺς πόδας [84] αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριέ μου ἡ ἀδικία [85] μου, λαλησάτω [86] δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὦτά σου, καὶ 25 ἄκουσον [87] λόγων τῆς δούλης σου. Μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν [88] αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν [89] τοῦτον, ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα [90] αὐτοῦ [91] οὗτός [92] ἐστι· Νάβαλ ὄνομα [93] αὐτῷ, καὶ [94] ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ [95] παιδάρια τοῦ κυρίου μου ἃ 26 ἀπέστειλας. Καὶ νῦν [96] κύριέ μου, ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, καθὼς ἐκώλυσέ σε κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῷον, [97] καὶ σώζειν τὴν χεῖρά σου σοί. καὶ νῦν γένοιντο ὡς Νάβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ ζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου κακά. 27 Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου, [98] καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι 28 τῷ κυρίῳ μου. Ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου, [99] ὅτι ποιῶν ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου [100] οἶκον πιστὸν, ὅτι πόλεμον κυρίου [1] μου ὁ [2] κύριος πολεμεῖ, καὶ κακία οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ πώποτε. 29 Καὶ [3] ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔσται [4] ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη [5] ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ [6] κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ ψυχὴν [7] ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς 30 σφενδόνης. Καὶ ἔσται [8] ὅτε [9] ποιήσῃ κύριος τῷ κυρίῳ μου [10] πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐντελεῖταί σοι [11] εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ, 31 Καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο [12] βδελυγμὸς καὶ [13] σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου, ἐκχέαι αἷμα ἀθῷον δωρεὰν, καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίῳ μου [14] αὐτῷ· καὶ [15] ἀγαθῶσαι κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ μνησθήσῃ τῆς δούλης 32 σου [16] ἀγαθῶσαι [17] αὐτῇ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ Ἀβιγαίᾳ, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ 33 εἰς [18] ἀπάντησίν μοι, Καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ [19] σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί. 34 Πλὴν [20] ὅτι ζῇ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκώλυσέ με σήμερον τοῦ [21] κακοποιῆσαί σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς [22] ἀπάντησίν μοι, [23] τότε εἶπα, [24] Εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωῒ οὐρῶν 35 πρὸς τοῖχον. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ [25] χειρὸς αὐτῆς [26] πάντα ἃ [27] ἔφερεν αὐτῷ, [28] καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· [29] βλέπε, ἤκουσα τῆς φωνῆς σου, καὶ 36 [30] ᾑρέτισα τὸ πρόσωπόν σου. Καὶ [31] παρεγενήθη Ἀβιγαία πρὸς Νάβαλ. καὶ [32] ἰδοὺ αὐτῷ πότος [33] ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς πότος βασιλέως. καὶ ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐπ' [34] αὐτόν· καὶ αὐτὸς μεθύων [35] ἕως σφόδρα. καὶ οὐκ

---

76 *Ald. C.* ἐφύλαξα. 77 *Ald. C.* τοῦ Νάβαλ ἐν. 78 *Ald.* ἐνετειλάμην. *C.* ᾐτησάμην. 79 *Ald.* μοὶ ὁ θεός. 80 *C.* τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ. 81 al. οἶδεν. 82 *C.* σπεύσασα κατέβη ἀπό. * *Francof.* hic incip. verſ. 24. 83 *Alex.* γῆν, Καὶ ἔπεσεν ἐπί. *C.* γῆν, Καὶ ἐπί. 84 *C.* αὐτοῦ ἔπεσε, καί. 85 μου *Ald. C.* deeſt. 86 δὴ *Ald.* deeſt. 87 *Alex.* & *C.* τὸν λόγον. 88 αὐτοῦ *C.* deeſt. 89 *Alex.* & *C.* τοῦτον ἐπὶ Νάβαλ, ὅτι. 90 *Alex.* αὐτοῦ καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ· αὐτός ἐστιν Νάβαλ, καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγώ. 91 *Ald. C.* οὕτως. 92 *C.* ἐστὶν αὐτὸς Νάβαλ. 93 *C.* αὐτοῦ. 94 *Sch.* Ἀκύλ. ἡρμήνευσεν, ἀπόῤῥευσις μετ' αὐτοῦ· τοῦ γὰρ λογισμοῦ ὑποῤῥέοντός τε καὶ σβεννυμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης γίνεται πάθος. 95 *Alex.* παιδάριά σου ἅ. 96 *Alex.* κύριε, ζῇ. 97 al. ἀλλά. 98 *Alex.* λάβε καί. 99 *Alex.* ὅτι ποιήσει κύριος. 100 *Alex.* οἶκον, ὅτι. 1 μου al. deeſt. 2 *Alex. Ald.* & *C.* κύριός μου (μου *Ald.* deeſt) πολεμεῖ (*Ald. C.* πολεμήσει.) 3 *C.* ἐὰν ἀναστῇ. 4 *Alex.* ἡ ψυχή. 5 ἐν *Ald.* deeſt. 6 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 7 *Alex.* τῶν ἐχθρῶν. 8 *Ald.* ὅτι. *C.* ὅτ' ἄν. 9 *Alex.* ποιήσει. 10 al. κατὰ πάντα ἃ ἐλ. 11 *Alex. Ald. C.* κύριος εἰς. 12 *Sch.* Ἀκύλ. λυγμὸς ἐξέδωκεν· ἀντίτεται δὲ τὰς τοῦ συνειδότος ἀκίδας. 13 *Alex. Ald. C.* σκάνδαλον καρδίας τῷ. 14 *C.* ἑαυτῷ. 15 *C.* ἀγαθυνεῖ. 16 *C.* τοῦ καλῶς ποιῆσαι. 17 *Alex.* αὐτήν. 18 *Alex.* ἀπάντησιν ἐμοί. 19 *Theodoret.* in hunc loc. ἁμάρτημα γραφικὸν ὑπολαμβάνω· οἱ γὰρ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, μὴ μοσῶσαι εἰρήκασιν, ἀντὶ τοῦ, μὴ μύσους μεταλαχεῖν. 20 al. abeſt ὅτι. 21 *Ald.* κακοποιῆσαι, ὅτι. *C.* κακοποιῆσαί σοι, ὅτι. 22 *Alex.* ἀπαντήν μου. *Ald. C.* ἀπάντησίν μου. 23 τότε εἶπα *Ald.* deſunt. 24 *C.* Οὐκ ἂν ὑπελείφθη. al. οὐχ ὑπελείπετο. 25 *Alex.* τῆς χειρός. 26 *C.* πάντα τὰ, & ponit ante ἐκ. 27 *C.* ἤνεγκεν. 28 *Alex.* καὶ αὐτῇ εἶπεν. *C.* καὶ εἶπεν αὐτῇ Δαυίδ. 29 *C.* βλέπε δὴ, ἤκουσα. al. βλέπε δὴ, ὅτι ἤκουσα. 30 *C.* ἐνετράπην. quæ *Sym.* verſio. 31 *C.* παρεγένετο. 32 *Alex.* ἰδοὺ πότος. *C.* ἰδοὺ ἦν αὐτῷ πότος. 33 *Alex.* ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς πότος τοῦ βασιλέως. *C.* ὡς πότος τῶν βασιλέων ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. 34 *C.* αὐτῷ. 35 ἕως *C.* deeſt.

ἀπήγ-

ἀπήγγειλεν [36] αὐτῷ ῥῆμα [37] μικρὸν ἢ μέγα
37 ἕως φωτὸς τοῦ πρωΐ. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, [38] ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου Νάβαλ, [39] ἀπήγγειλεν ἡ γυνὴ [40] αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ ἐναπέθανεν [41] ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ
38 αὐτὸς [42] γίνεται ὡς λίθος. Καὶ ἐγένετο ὡσεὶ δέκα ἡμέραι, καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν Νά-
39 βαλ, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἤκουσε [43] Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς [44] κύριος, ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ [45] μου ἐκ χειρὸς [46] Νάβαλ, καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν, καὶ τὴν κακίαν Νάβαλ [47] ἀπέστρεψε κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ ἐλάλησε περὶ [48] Ἀβιγαίας,
40 λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς [49] Ἀβιγαίαν εἰς Κάρμηλον, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ, λέγοντες, Δαυὶδ [50] ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ, λαβεῖν
41 σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ [51] ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν [52] ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην [53] νί-
42 ψαι πόδας τῶν παίδων σου. Καὶ ἀνέστη Ἀβιγαία, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, καὶ πέντε [54] κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν [55] παίδων Δαυὶδ, καὶ γίνεται αὐτῷ εἰς
43 γυναῖκα. Καὶ τὴν Ἀχινάαμ [56] ἔλαβε Δαυὶδ ἐξ [57] Ἰεζραὲλ, καὶ [58] ἀμφότεραι ἦ-
44 σαν αὐτῷ γυναῖκες. Καὶ Σαοὺλ ἔδωκε [59] Μελχὸλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Δαυὶδ τῷ [60] Φαλτὶ υἱῷ [61] Ἀμὶς τῷ ἐκ Ῥομμᾶ.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 ΚΑὶ ἔρχονται οἱ Ζιφαῖοι [1] ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς τὸν Σαοὺλ [2] εἰς τὸν βουνὸν, λέγοντες, Ἰδοὺ Δαυὶδ [3] σκεπάζεται [4] μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ [5] τῷ [6] Ἐχελὰ, κατὰ πρόσωπον τοῦ [7] Ἰεσσαιμοῦ.
2 Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον [8] Ζὶφ, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν [9] ἐκλεκτοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ζητεῖν τὸν Δαυὶδ ἐν
3 τῇ ἐρήμῳ [10] Ζίφ. Καὶ παρενέβαλε Σαοὺλ ἐν τῷ βουνῷ [11] τῷ Ἐχελὰ τῷ ἐπὶ [12] προσώπου τοῦ [13] Ἰεσσαιμοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυὶδ [14] ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ εἶδε Δαυὶδ, ὅτι ἥκει Σαοὺλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.
4 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ κατασκόπους, καὶ ἔγνω ὅτι ἥκει Σαοὺλ [15] ἕτοιμος [16] ἐκ Κεϊλά.
5 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ λάθρα, καὶ [17] εἰσπορεύεται εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθευδεν ἐκεῖ [18] Σαοὺλ, καὶ ἐκεῖ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος [19] αὐτοῦ. καὶ Σαοὺλ ἐκάθευδεν [20] ἐν λαμπήνῃ, καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὼς κύκλῳ αὐτοῦ.
6 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν Χετταῖον, καὶ πρὸς [21] Ἀβεσσὰ υἱὸν Σαρουίας ἀδελφὸν Ἰωὰβ, λέγων, Τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμοῦ [22] πρὸς Σαοὺλ εἰς τὴν παρεμβολήν; καὶ εἶπεν [23] Ἀβεσσὰ, Ἐγὼ εἰσελεύσομαι με-
7 τὰ σοῦ. Καὶ [24] εἰσπορεύεται Δαυὶδ καὶ [25] Ἀβεσσὰ εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα· καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ καθεύδων [26] ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ [27] δόρυ αὐτοῦ ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἀβεννὴρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευδε
8 κύκλῳ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν [28] Ἀβεσσὰ πρὸς Δαυὶδ, Ἀπέκλεισε κύριος [29] σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς [30] χεῖράς σου, καὶ νῦν [31] πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν [32] ἅπαξ,
9 καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ

---

36 *Ald. C.* Ἀβιγαὶλ τοῦ Νάβαλ ῥῆμα. 37 *Ald. C.* ἢ (*C.* deest) μέγα, ἢ μικρόν. 38 *Alex.* ἕως. *C.* καὶ ὡς. 39 *C.* καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῦ ἡ. 40 *Ald. C.* αὐτοῦ πάντα τά. 41 *C.* αὐτῷ ἡ καρδία αὐτοῦ, καί. 42 *Alex.* ὡσεί. *Ald.* ἐγένετο ὡς. 43 *Alex.* & *C.* Δαυίδ, ὅτι ἀπέθανεν Νάβαλ, καί. 44 *C.* κύριος θεὸς, (al. ὁ θεὸς,) ὅς. 45 *Alex.* ἐμοῦ. 46 *Alex.* τοῦ Νάβαλ. 47 *Ald.* ἐπέστρεψε. 48 *Alex.* Ἀβιγαία. 49 *Alex.* Ἀβιγαία. 50 *C.* ἀπέσταλκεν. 51 *C.* ἀναστᾶσα προσεκύνησεν. 52 *Alex.* & *C.* ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. 53 *Alex. Ald. C.* νίψαι (*C.* νίπτειν. *Ald.* τοῦ νίψαι) πόδας τῶν παίδων σου (*Alex.* & *C.* pro σου hab. τοῦ κυρίου μου.) Καὶ ἀνέστη (*Alex.* & *C.* ἐτάχυνεν καὶ ἀνέστη.) 54 *C.* κοράσια αὐτῆς ἠκολούθησαν. 55 *C.* ἀγγέλων. 56 *C.* ἔλαβεν ἑαυτῷ Δαυίδ. 57 *Alex.* Ἰζιαὲλ, καὶ ἦσαν ἀμφότεραι. al. Ἰζραὴλ, καὶ ἀμφότεραι. 58 *C.* ἦσαν αὐτῷ ἀμφότεραι εἰς γυναῖκας. 59 *C.* Μεχόλ. al. Μιχάλ. 60 *Ald.* Φαλτίλ. 61 *Alex.* Λαὶς τῷ ἐκ Γαλλεί. *C.* Λαὶς τῷ ἐκ Γαλίμ

Cap. 26. 1 ἐκ τῆς αὐχμώδους *Comp. ed.* desunt. 2 εἰς τὸν βουνὸν *C.* ponit ante πρός. 3 *C.* κέκρυπται. 4 *Mſ. Alex.* & *C. ed.* παρ' ἡμῖν. 5 *Alex.* τοῦ Ἀχιλὰ τοῦ κατά. 6 *Ald.* Ἐχελάθ, & v. 3. 7 *Alex.* Ἐσσαιμοῦ. Καὶ κατέβη Σαοὺλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς. 8 *Alex.* Ζείφ. 9 *Alex. Ald.* & *C.* ἐκλεκτῶν. 10 *Alex.* Ζείφ. 11 *Alex.* τοῦ Ἐχιλὰ τοῦ ἐπί. 12 *C.* πρόσωπον. 13 *Alex.* Ἐσσαιμοῦ. 14 *C.* ἐκάθητο. 15 *Ald.* ἐτύμως. al. ἑτοίμως. 16 *Alex.* ἐκ Κεειλά. *Ald. C.* ἐκεῖ. 17 *Alex.* πορεύεται. *C.* ἐπορεύθη. 18 *C.* Σαοὺλ, καὶ εἶδε Δαυὶδ τὸν τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ Σαοὺλ, καὶ ἐκεῖ. 19 *C.* αὐτοῦ ἐκεῖ. καί. 20 *Aq.* ἐν τῇ στρογγυλώσει. 21 *Alex.* Ἀβισαὶ υἱὸν Σαρουία. al. Ἀβεσσαὶ υἱὸν Σαρουίας. 22 πρὸς Σαοὺλ *C.* ponit post παρεμβολήν. 23 *Alex.* Ἀβισαὶ, Ἐγὼ εἰσπορεύομαι. 24 *C.* εἰσπορεύονται. 25 *Alex.* Ἀβισαί. 26 ὕπνῳ *Alex.* & *Ald.* deest. *C.* ὑπνώσειν. 27 *Alex. Ald. C.* δόρυ ἐμπεπηγός. (*Alex.* ἐνπεπηγός.) 28 *Alex.* Ἀβισαί. 29 σήμερον *C.* ponit post σου. 30 *Ald.* χεῖρα. 31 *C.* πατάξω δὴ αὐτόν. 32 ἅπαξ *C.* ponit ante εἰς.

πρὸς Ἀβεσσά, [33] Μὴ ταπεινώσῃς αὐτὸν, ὅτι τίς ἐποίσει [34] χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χριστὸν κυρίου καὶ 10 ἀθωωθήσεται; Καὶ εἶπε Δαυίδ, Ζῇ [35] κύριος, ἐὰν μὴ κύριος παίσῃ αὐτὸν, ἢ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον 11 καταβῇ καὶ προστεθῇ. [36] Μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου [37] ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου. καὶ νῦν λάβε [38] δὴ τὸ δόρυ [39] ἀπὸ [40] προσκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν φακὸν τοῦ [41] ὕδατος, καὶ [42] ἀπέλθωμεν ἡμεῖς [43] καθ' ἑαυτούς. 12 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸ δόρυ, καὶ τὸν [44] φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον [45] καθ' ἑαυτούς. καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων, καὶ οὐκ ἦν ὁ [46] ἐξεγειρόμενος, πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι [47] θάμβος κυρίου [48] ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς. 13 Καὶ διέβη Δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, καὶ ἔστη ἐπὶ [49] τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν, καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς 14 ἀναμέσον αὐτῶν. [50] Καὶ προσεκαλέσατο Δαυὶδ τὸν λαὸν, καὶ τῷ [51] Ἀβεννὴρ ἐλάλησε, λέγων, * Οὐκ ἀποκριθήσῃ Ἀβεννήρ; [52] καὶ ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπε, Τίς εἶ 15 [53] σὺ ὁ [54] καλῶν; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεννὴρ, [55] Οὐκ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς, [56] ὡς σὺ, ἐν Ἰσραήλ; καὶ [57] διατί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἷς [58] ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι [59] τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα. 16 [60] Καὶ οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ πεποίηκας. Ζῇ κύριος, ὅτι υἱοὶ [61] θανατώσεως ὑμεῖς, [62] οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα τὸν κύριον [63] ὑμῶν τὸν χριστὸν κυρίου. καὶ νῦν ἴδε [64] δὴ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος, 17 [65] ποῦ ἐστι τὰ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; Καὶ ἐπέγνω Σαοὺλ τὴν φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον Δαυίδ; καὶ εἶπε Δαυίδ, [66] Δοῦλός σου κύριε βασιλεῦ. 18 Καὶ [67] εἶπεν, Ἱνατί τοῦτο καταδιώκει ὁ [68] κύριος ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; [69] ὅτι τί ἡμάρτηκα; καὶ 19 [70] τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα; Καὶ νῦν ἀκουσάτω [71] ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς [72] τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ. εἰ ὁ θεὸς [73] ἐπισείει [74] σε ἐπ' ἐμὲ, ὀσφρανθείη θυσία σου· [75] καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἐπικατάρατοι [76] οὗτοι ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ [77] ἐστηρίχθαι ἐν κληρονομίᾳ κυρίου, λέγοντες, Πορεύου, 20 δούλευε θεοῖς ἑτέροις. Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεναντίας προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν [78] ψυχήν μου, καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς ὄρεσι. 21 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, [79] Ἡμάρτηκα· ἐπίστρεφε τέκνον Δαυὶδ, ὅτι οὐ κακοποιήσω [80] σε, ἀνθ' ὧν [81] ἔντιμος ψυχή μου [82] ἐν ὀφθαλμοῖς [83] σου, καὶ ἐν [84] τῇ σήμερον μεματαίωμαι καὶ [85] ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα. 22 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως· διελθέτω [86] εἷς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό. 23 Καὶ κύριος ἐπιστρέψει [87] ἑκάστῳ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ· ὡς παρέδωκέ σε [88] κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου, καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ 24 χριστὸν κυρίου. Καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη [89] ἡ ψυχή σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως μεγαλυνθείη ἡ ψυχή μου [90] ἐνώπιον κυρίου, καὶ [91] σκεπάσαι με, καὶ ἐξελεῖταί με ἐκ πάσης θλίψεως. 25 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ, [92] Εὐλογημένος [93] σὺ [94] τέκνον· καὶ ποιῶν ποιήσεις, καὶ δυνάμενος

---

33 *Alex. Ald. C.* Μὴ διαφθείρῃς αὐτόν. 34 *C.* χεῖρας. 35 *Alex. Ald. C.* κύριος, ὅτι ἐάν. 36 *Alex.* Μηδαμῶς παρά. *C.* Ἐμοὶ δὲ μὴ παρά. 37 *Alex.* ἐπήνεγκεν. 38 δὴ *Ald.* deest. 39 al. τό. 40 *C.* πρὸς κεφαλῆς, & v. 12. 41 *C.* ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καί. 42 *Alex.* ἀπήλθωμεν καθ'. 43 καθ' ἑαυτοὺς *C.* desunt. 44 *Alex.* φακὸν ἀπὸ προσκεφαλῆς, καί. 45 *C.* αὐτοί. καί. 46 *Ald.* ἐξαιρούμενος. 47 *Aq.* καταφορά. *S.* κάρος. *Th.* ἔκστασις. 48 *Alex.* & *C.* ἔπεσεν. 49 *C.* τῆς κορυφῆς. 50 *Ald.* Ἦν καί. 51 *C.* Ἀβεννὴρ υἱῷ Νὴρ ἐλάλησε. * *Francof.* hic incip. v. 14. 52 *Alex.* καὶ εἶπεν, Τίς. 53 al. deest σύ. 54 *Alex.* καλῶν με πρὸς τὸν βασιλέα; Καὶ εἶπεν. *C.* & *Ald.* καλῶν με; Καὶ εἶπεν. al. καλῶν με; τίς εἶ σύ; Καὶ εἶπε. 55 al. Οὐχί. 56 ὡς σὺ *C.* ponit post Ἰσραήλ. 57 *C.* ἱνατί. 58 ἐκ *Ald.* deest. 59 *Alex.* τὸν βασιλέα τὸν κύριόν σου. Καί. 60 Καὶ *C.* deest. 61 *C.* θανάτου. 62 *C.* οἱ μὴ φυλάσσοντες. 63 *C.* ὑμῶν τὸν βασιλέα τόν. 64 δὴ *C.* deest. 65 ποῦ ἐστι *C.* ponit ante τὸ δόρυ. 66 *C.* Φωνή μου, κύριέ μου, δοῦλος σὸς κύριε βασιλεῦ. al. Φωνή μου, κύριέ μου βασιλεῦ. 67 *Alex.* εἶπεν Δαυίδ, Ἱνατί τοῦτο ὁ κύριος καταδιώκει ὀπίσω. 68 *Ald. C.* κύριός μου ὀπίσω. 69 *Alex.* ὅ, τι ἡμάρτηκα. *C.* ὅτι τι ἥμαρτον. 70 *C.* τίς ἐν ἐμοὶ κακία εὑρέθη; Καί. 71 *Alex. Ald. C.* δὴ ὁ. 72 al. τὰ ῥήματα. 73 *C.* ἔπεισε. 74 *Alex.* σε εἰς ἐμέ. 75 al. εἰ δὲ υἱοί. 76 *Alex.* ἐνώπιον κυρίου. 77 *Alex.* ἐστηρίσθαι. *C.* στηριχθῆναι. 78 *Alex.* τὴν ψυχήν μου. *C.* ψύλλον ἕνα. 79 *C.* Ἥμαρτον. 80 *Alex.* & *C.* σε ἔτι, ἀνθ'. 81 *C.* ἔντιμος γεγένηται ψυχή. 82 *C.* καὶ ἐν. 83 *Alex.* σου ἐν. 84 *Ald.* τῇ σήμερον ἡμέρᾳ. *C.* τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 85 *Alex.* ἠγνόησα. 86 *Ald.* ἕν. *C.* δὴ ἕν. al. δὴ εἷς. 87 *Alex.* & *C.* ἑκάστῳ τάς. 88 *Alex.* κύριος εἰς. 89 *C.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἡ ψυχή σου ἐν. 90 *C.* ἐναντίον. 91 *Alex.* * ἐσκεπάσοι μαι καὶ ἐξέλοιτό με. *Ald. C.* σκεπάσαι (*C.* ἐκσπάσαι) με, καὶ ἐξέλοιτό με. 92 *Alex.* Εὐλογημένον. 93 *Ald.* εἶ. 94 *Alex.* & *C.* τέκνον

δυνήσῃ.

συνόσῃ. καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ Σαοὺλ [95] ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Κεφ. κζ. 27.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων, Νῦν [1] προστεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας Σαούλ· καὶ οὐκ [2] ἔστι μοι ἀγαθὸν ἐὰν μὴ [3] σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, [4] καὶ [5] ἀνῇ ἀπ' ἐμοῦ Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραήλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. 2 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ [6] καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς [7] Ἀγχοὺς [8] υἱὸν Ἀμμὰχ βασιλέα Γέθ. 3 Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ [9] μετὰ Ἀγχοῦς, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες [10] αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινάαμ [11] Ἰεζραηλῖτις καὶ [12] Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου. 4 Καὶ [13] ἀνηγγέλη τῷ Σαοὺλ ὅτι πέφευγε Δαυὶδ εἰς Γέθ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν. 5 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Εἰ δὴ [14] εὕρηκεν ὁ δοῦλός σου [15] χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρόν, [16] καὶ καθήσομαι ἐκεῖ· καὶ ἱνατί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένῃ μετὰ σοῦ; 6 Καὶ ἔδωκεν [17] αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν [18] Σεκελάκ· διὰ τοῦτο ἐγενήθη Σεκελὰκ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας ἕως τῆς [19] ἡμέρας ταύτης. 7 Καὶ [20] ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν [21] ἡμερῶν ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, [22] τέσσαρας μῆνας. 8 Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ [23] πάντα τὸν Γεσιρὶ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην. [24] καὶ ἰδοὺ [25] ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἡ [26] ἀπὸ Γελαμψοὺρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου. 9 Καὶ [27] ἔτυπτε τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐζωογόνει ἄνδρα [28] ἢ γυναῖκα. [29] καὶ ἐλάμβανον ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ ὄνους καὶ καμήλους καὶ ἱματισμόν, καὶ [30] ἀνέστρεψαν καὶ ἤρχοντο πρὸς Ἀγχοῦς. 10 Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Ἐπὶ τίνα [31] ἐπέθεσθε σήμερον; καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Κατὰ Νότον τῆς Ἰουδαίας καὶ κατὰ Νότον [32] Ἰεσμεγὰ καὶ κατὰ Νότον τοῦ [33] Κενεζί. 11 Καὶ [34] ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ [35] ἐζωογόνησα τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς Γέθ, λέγων, [36] Μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς Γὲθ καθ' ἡμῶν, λέγοντες, [37] Τάδε Δαυὶδ ποιεῖ. καὶ [38] τόδε τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθητο Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων. 12 Καὶ [39] ἐπιστεύθη Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς σφόδρα, λέγων, Ἤσχυνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἔσται [40] μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

Κεφ. κη'. 28.

1 ΚΑὶ [1] ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ [2] συναθροίζονται ἀλλόφυλοι [3] ἐν ταῖς παρεμβολαῖς [4] αὐτῶν ἐξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Γινώσκων γνώσῃ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύσῃ εἰς πόλεμον σὺ, καὶ οἱ ἄνδρες σου. 2 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Οὕτω νῦν γνώσῃ ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ εἶπεν [5] Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας. 3 Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν [6] ἐν Ἀρμαθαὶμ ἐν πόλει αὐτοῦ. καὶ Σαοὺλ [7] περιεῖλε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς. 4 Καὶ συναθροίζονται [8] οἱ ἀλλόφυ-

---

Δαυίδ· καί. 95 C. ἐπέστρεψεν.

Cap. 27. 1 Sym. παραπεσοῦμαι ποτέ. 2 al. ἔσται. 3 Ald. ed. & Comp. διασωθῶ. 4 Mſ. Alex. καὶ ἦλθεν Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν. 5 Aq. ἀπογνώσεται. S. ἀπόσχηται. 6 Alex. & C. καὶ διέβη αὐτὸς, καὶ οἱ 7 C. Ἀγχίς, & v. 9. & 10. 8 Alex. υἱὸν Μωὰβ βασιλέα. C. υἱὸν Μαὼχ βασ. 9 Alex. μετὰ Ἀγχοῦς ἐν Γὲθ, αὐτός. Ald. μετὰ Ἀγχοῦς εἰς Γὲθ, αὐτός. C. πρὸς Ἀκχὶς βασιλέα ἐν Γὲθ, αὐτός. 10 al οἱ μετ' αὐτοῦ. 11 Alex. ἡ Ἐιζραηλείτις. 12 al. Ἀβιγαΐλ. 13 Ald. C. ἀπηγγέλη. 14 al εὗρεν. 15 C. χάριν ponit ante ὁ δοῦλός. 16 Alex. καὶ κάθισόν με ἐκεῖ. al. καὶ καθίσομαι ἐκεῖ. 17 Alex. & C. αὐτῷ Ἀγχοῦς (C. Ἀκχὶς) ἐν τῇ. 18 Alex. Σικελὰγ * τῷ βασιλεῖ. Ald. & C. pro Σεκελὰκ etiam habent Σεκελάγ. 19 Ald. σήμερον ἡμέρας. Καί. 20 C. ἐγένετο. 21 Alex. ἡμερῶν Δαυὶδ ὧν ἐκάθισεν ἐν. 22 Alex. ἡμέρας, τέσσαρες μῆνας. C. μῆνες τέσσαρες. 23 Alex. πάντα τὸν Γεσερεὶ καὶ τὸν Γεζραῖον καὶ ἐπὶ τόν. C. τὸν Γεσσηραῖον, καὶ τὸν Ἰεζραῖον, καὶ ἐπὶ τόν. in uno al. πάντα τὸν Γεσιρὶ τὸν Ζιρεὶ καὶ ἐπὶ τόν. 24 C. pro καὶ ἰδοὺ habet ὅτι. 25 Alex. κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἀπὸ Γελαμσοὺρ ἀπὸ ἀνηκόντων τετειχισμένων καὶ ἕως. C. κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἡ ἀπὸ Γεσσοὺρ καὶ ἕως. Ald. ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ Λαμψοὺρ καὶ ἕως. 26 ἀπὸ Γελαμψοὺρ abiunt in uno a. l. 27 Alex. ἔτυπτεν Δαυὶδ τήν. 28 Alex. & C. καὶ γυναῖκα. 29 Alex. καὶ ἐλάμβανεν. 30 Alex. ἐπέστρεψεν. Ald. & C. ἀνέστρεφον. 31 C. ἐπέσθε. 32 Alex. Ἰσραμηλεί. C. Ἰεραμιήλ. al. Ἰεραμεήλ. 33 Alex. Κηνεί. 34 C. πάντα ἄνδρα. 35 C. ἐζωογόνει Δαυὶδ τοῦ. 36 C. μήποτε ἀπαγγείλωσι καθ'. 37 Alex. Τάδε ἐποίει Δαυίδ. καὶ τάδε τό. C. Τάδε ποιεῖ Δαυίδ, καὶ τόδε τό. 38 al. τοῦτο. 39 Alex. ἐπιστεύθη Ἀγχοῦς ἐν τῷ Δαυὶδ σφόδρα. C. ἐπιστεύθη Ἀκχὶς ἐν Δαυίδ. 40 Alex. & C. μου.

Cap. 28. 1 Mſ. Alex. & Comp. ed. ἐγένετο. Hoc caput Ald. addit capiti præcedenti. 2 C. συναθροίζουσιν οἱ ἀλλόφ. 3 C. τὰς παρεμβολάς. 4 Alex. αὐτῶν πολεμεῖν ἐπὶ Ἰσραήλ. Ald. & C. αὐτῶν ἐξελθεῖν εἰς (εἰς Ald. deeſt) πόλεμον μετὰ (C. ἐπὶ τὸν) Ἰσραήλ. 5 al. Ἀκχίς. 6 Alex. ἐν Ῥαμᾷ ἐν. 7 C. ἐξῆρε. 8 Alex. ἀλλόφυλοι, καί.

λοι, καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς [9] Σωνάμ· καὶ συναθροίζει Σαοὺλ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελβουέ.

5 Καὶ εἶδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα. 6 Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος [10] ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις. 7 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτὴν, καὶ [11] ζητήσω ἐν αὐτῇ. καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν [12] Ἀενδώρ.

8 Καὶ [13] συνεκαλύψατο Σαοὺλ, καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ [14] ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτὸς, καὶ εἶπεν [15] αὐτῇ, Μάντευσαι δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ [16] μοι 9 ὃν ἐὰν [17] εἴπω σοι. Καὶ [18] εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, Ἰδοὺ [19] δὴ σὺ οἶδας [20] ὅσα ἐποίησε Σαοὺλ, ὡς [21] ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἱνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου θανατῶσαι [22] αὐτήν; 10 Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ [23] Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος, εἰ [24] ἀπαντήσεταί σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. 11 Καὶ εἶπεν ἡ [25] γυνὴ, Τίνα ἀναγάγω σοι; καὶ εἶπε, Τὸν Σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι. 12 Καὶ [26] εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουὴλ, καὶ [27] ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, Ἱνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ Σαοὺλ. 13 Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Μὴ φοβοῦ, [28] εἰπὸν τίνα ἑώρακας. καὶ εἶπεν [29] αὐτῷ ἡ γυνὴ, Θεοὺς ἑώρακα ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς. 14 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἔγνως; καὶ εἶπεν αὐτῷ, [30] Ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα [31] ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος [32] διπλοΐδα ἀναβεβλημένος. καὶ ἔγνω Σαοὺλ, ὅτι [33] οὗτος Σαμουὴλ, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον [34] αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 15 Καὶ εἶπε [35] Σαμουὴλ, Ἱνατί παρηνώχλησάς [36] μοι ἀναβῆναί με; καὶ εἶπε Σαοὺλ, Θλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ [37] μοι ἔτι [38] καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν [39] καὶ ἐν τοῖς [40] ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κέκληκά [41] σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω. 16 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Ἱνατί [42] ἐπερωτᾷς με, καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου; 17 Καὶ [43] πεποίηκε κύριός σοι, καθὼς ἐλάλησε [44] κύριος ἐν χειρί μου, καὶ [45] διαῤῥήξει κύριος τὴν βασιλείαν [46] σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ Δαυίδ, 18 Διότι οὐκ [47] ἤκουσας [48] φωνῆς κυρίου, καὶ οὐκ [49] ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλὴκ, διὰ [50] τοῦτο τὸ [51] ῥῆμα ἐποίησε κύριός σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 19 Καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὔριον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ [52] πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολὴν [53] Ἰσραὴλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. 20 Καὶ ἔσπευσε Σαοὺλ καὶ ἔπεσεν [54] ἑστηκὼς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων Σαμουὴλ, [55] καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἰσχὺς ἔτι, [56] οὐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν [57] ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. 21 Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶδεν ὅτι [58] ἔσπευσε σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐθέμην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί [59] μου, καὶ ἤκουσα τοὺς [60] λόγους οὓς ἐλάλησάς

---

9 *Alex.* Γωναμάν. al. Συνάμ. 10 C. καὶ ἐν. 11 C. ἐκζητήσω. 12 C. Ἐνδώρ. 13 *Alex.* περιεκαλύψατο. C. ἠλλοιώθη. S. μετεσχημάτισεν ἑαυτόν. 14 C. ἦλθον. al. ἔρχεται. 15 C. αὐτῇ Σαοὺλ, Μάντευσον. 16 μοι al. deest. 17 C. σοι εἴπω. Καί. 18 *Alex.* εἶπεν ἡ γυνὴ αὐτῷ (*Alex.* πρὸς αὐτὸν,) Ἰδού. 19 δὴ C. deest. 20 C. ἃ. 21 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. *Ald.* ἐξωλόθρευσε Σαούλ. 22 al. μέ. 23 *Alex.* Σαοὺλ ἐν κυρίῳ, λέγων. C. Σαοὺλ κατὰ τοῦ θεοῦ, λέγων. 24 *Ald.* C. ἀπαντήσει. 25 *Ald.* C. γυνὴ τῷ Σαοὺλ, Τίνα. 26 C. εἶπεν. 27 C. ἐβόησεν ἡ γυνὴ φωνῇ. 28 *Alex.* εἰπὲ τίνα ἑόρακας. C. τίνα ἑώρακας εἰπέ. 29 *Alex.* αὐτῷ, Θεοὺς ἑόρακα. C. ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, Θεοὺς εἶδον ἐγώ. 30 C. Γέροντα ἀναβαίνοντα. 31 ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος C. desunt. 32 *Alex.* ἀναβεβλημένος διπλοείδα. καί. C. ἀναβεβλημένον διπλοΐδα. καί. 33 *Alex.* Σαμουὴλ οὗτος, καί. C. Σαμουὴλ ἐστιν οὗτος, καί. 34 αὐτοῦ C. deest. 35 *Alex.* Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἱνατί. 36 *Alex.* *Ald.* με. C. μοι τοῦ. 37 *Alex.* μου. 38 C. οὔτε ἐν. 39 C. οὔτε ἐν. 40 *Ald.* ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις. 41 C. σε τοῦ γνωρίσαι. 42 *Alex.* ἐπηρώτησάς με. 43 C. ἐποίησεν αὐτῷ, (al. αὐτῷ κύριος,) καθώς. 44 *Alex.* κύριός σοι ἐν. *Ald.* & C. ἐν. 45 *Alex.* διαρέξει. 46 al. deest σου. 47 C. ὑπήκουσας. 48 *Alex.* & C. τῆς φωνῆς. 49 *Ald.* & C. ἔπλησας. 50 τοῦτο C. ponit post ῥῆμα. 51 *Alex.* ῥῆμα τοῦτο ἐποίησέν σοι κύριος τῇ. 52 πεσοῦνται C. deest, & habet μετ' ἐμοῦ. 53 C. Ἰσραὴλ, καὶ σὲ δώσει. 54 C. ἀπὸ στάσεως αὐτοῦ ἐπί. 55 *Alex.* καὶ ἰσχὺς οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι. C. καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι ἰσχύς. 56 *Ald.* C. ὅτι οὐκ ἔφαγεν. 57 *Alex.* ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Καί. 58 *Alex.* ἔσπευδεν. C. ἔσπευσε Σαούλ. 59 al. σου. 60 *Ald.* C. λόγους σου οὕς.

μοι.

22 μοι. Καὶ νῦν ἄκουσον [61] δὴ [62] φωνῆς τῆς δούλης σου, καὶ [63] παραθήσω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου, καὶ φάγε, καὶ ἔσαι [64] σοὶ ἰσχὺς, 23 ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ. Καὶ [65] οὐκ ἐβουλήθη φαγεῖν. καὶ [66] παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ, καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον. 24 * [67] Καὶ τῇ γυναικὶ ἦν [68] δάμαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ· καὶ ἔσπευσε καὶ ἔθυσεν [69] αὐτήν· καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασε, καὶ [70] ἔπεψεν 25 ἄζυμα, Καὶ [71] προσήγαγεν ἐνώπιον Σαοὺλ, καὶ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ· καὶ ἔφαγον καὶ [72] ἀνέστησαν καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην.

Κεφ. κθʹ. 29.

1 ΚΑὶ [1] συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς [2] Ἀφὲκ, καὶ Ἰσραὴλ παρενέβαλεν ἐν [3] Ἀενδὼρ [4] τῇ ἐν [5] Ἰεζραέλ. 2 Καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ [6] χιλιάδας, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο [7] ἐπ' ἐσχάτων μετὰ [8] Ἀγχοῦς. 3 Καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων, Τίνες οἱ [9] διαπορευόμενοι οὗτοι; καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς [10] στρατηγοὺς τῶν ἀλλοφύλων, Οὐχ [11] οὗτος Δαυὶδ ὁ δοῦλος [12] Σαοὺλ βασιλέως Ἰσραήλ; [13] γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος, καὶ οὐχ [14] εὕρηκα ἐν αὐτῷ [15] οὐθὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας [16] ἐνέπεσε πρὸς μὲ [17] καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 4 Καὶ [18] ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπόστρεψον τὸν ἄνδρα, καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μὴ γινέσθω ἐπίβουλος [19] τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἐν τίνι διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ; [20] οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν 5 ἐκείνων; Οὐχ [21] οὗτος Δαυὶδ, ᾧ ἐξῆρχον [22] ἐν χοροῖς, λέγοντες, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν 6 αὐτοῦ; Καὶ ἐκάλεσεν Ἀγχοῦς τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ζῇ κύριος, [23] ὅτι εὐθὺς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἡ ἔξοδός σου καὶ ἡ εἴσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ, [24] καὶ ὅτι οὐχ εὕρηκα [25] κατὰ σοῦ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἥκεις πρὸς μὲ [26] ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀ- 7 γαθὸς σύ. Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ [27] ποιήσῃς κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων. 8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Τί [28] πεποίηκά [29] σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς ἡμέρας [30] ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ ἔλθω [31] πολεμῆσαι τοὺς 9 ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως; Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγχοῦς [32] πρὸς Δαυὶδ, Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς [33] μου, ἀλλ' οἱ [34] σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν, Οὐχ ἥξει μεθ' 10 ἡμῶν εἰς πόλεμον. Καὶ νῦν ὄρθρισον [35] τοπρωῒ σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα [36] ὑμᾶς ἐκεῖ, [37] καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ [38] ἐνώπιόν μου· καὶ [39] ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ καὶ φωτισάτω 11 ὑμῖν, καὶ πορεύθητε. Καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [40] ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν [41] πολεμεῖν ἐπὶ Ἰεζραήλ.

---

61 *C.* καί. al. δὴ καὶ σύ. al. καὶ σύ. 62 *Alex.* τῆς φωνῆς τῆς. 63 al. παραθήσομαι. 64 *Alex. Ald. C.* ἐν σοί. 65 *Ald.* οὐκ ἐβούλετο. *C.* ἠπείθησε, καὶ οὐκ ἐβούλετο. 66 *C.* παρεβιάσαντο. * *Francof.* ex hisce duobus versib. unum facit. 67 *C.* Τῇ δὲ γυναικί. *Ald.* Καὶ τῇ δὲ γ. 68 *C.* μοσχάριον γαλαθηνὸν ἐν. 69 *C.* αὐτό. 70 al. ἔψησεν. 71 *Ald. C.* προσήνεγκεν. 72 *C.* ἀναστάντες ἀπῆλθον.

Cap. 29. 1 *Ms. Alex.* συναθροίζονται. 2 al. Ἀφεκκά. 3 *Comp. ed.* Ναΐν. 4 al. τῇ. 5 *Alex.* Ἰζραέλ. Καὶ σατράπαι. 6 *Ald.* εἰς χιλιάδας. 7 *Alex.* ἐπ' ἐσχάτῳ. 8 al. Ἀκχίς. 9 *C.* παραπορευόμενοι. 10 al. σατράπας. 11 *C.* οὗτός ἐστι Δαυίδ. 12 *Alex.* Σαοὺλ * φυλῆς Ἰσραήλ; ὃς γέγονεν. 13 *C.* ὃς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος σήμερον, καί. 14 *C.* εὗρον. 15 *Alex.* οὐδὲν pro οὐθέν. 16 *Ald.* & *C.* ἔπεσε (*C.* εἰσῆλθε) πρός με. *S.* προσέφυγέ μοι. 17 καὶ *C.* deest.

18 *C.* ἐθυμώθησαν. quæ versio *Th. Aq.* παρωξύνθησαν. *S.* ὠργίσθησαν. 19 al. τῇ παρεμβολῇ. al. ἐν τῇ παρεμβολῇ. 20 *C.* ἢ οὐχί. 21 *Ald. C.* οὗτός ἐστι Δαυίδ. 22 *C.* αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι. 23 *Ald.* σὺ καὶ ἀγαθὸς ὅτι εὐθὺς ἐν. 24 *C.* ὅτι οὐκ εὗρον. 25 *Alex.* ἐν σοί. 26 *Alex.* ἕως τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον· καί. 27 *Alex.* ποιήσεις. 28 *C.* ἐποίησα. 29 al. σοι; ἢ τί. 30 al. ἦμεν. 31 *Alex. Ald. C.* πολεμῆσαι. 32 *Alex.* & *C.* καὶ εἶπεν πρός. 33 *Alex.* & *C.* μου καθὼς ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ' οἱ. *Ald.* μου, ἀλλ' ἢ οἱ. 34 *C.* στρατηγοί. 35 *Alex.* τοπρωῒ καί. 36 *Alex.* ὑμᾶς, καί. 37 καὶ λόγον usque ad ἐνώπιόν μου *C.* desunt. 38 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 39 *Alex.* διορθρίσατε. 40 *Alex.* & *C.* ἀπελθεῖν τοπρωῒ (*C.* τὸ πρωῒ) καί. 41 *Alex.* & *Ald.* πολεμεῖν πρὸς Ἰσραήλ. *C.* ἐπὶ Ἰζραὴλ πολεμεῖν. Hunc ultimum versum *Ald.* facit initium capitis sequentis:

Κεφ. λ'. 30.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη [1] εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ [2] τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ [3] τὴν Σεκελὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Ἀμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν Νότον καὶ ἐπὶ τὴν [4] Σεκελὰκ, καὶ [5] ἐπάταξε τὴν [6] Σεκελὰκ καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν ἐν πυρί. 2 [7] Καὶ τὰς γυναῖκας καὶ [8] πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ [9] ἕως μεγάλου οὐκ [10] ἐθανάτωσαν ἄνδρα [11] καὶ γυναῖκα, ἀλλ' ᾐχμαλώτευσαν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν. 3 Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ [12] ἐμπεπύρισται ἐν πυρὶ, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ [13] οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν [14] ᾐχμαλωτευμένοι. 4 Καὶ [15] ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν [16] αὐτοῖς ἰσχὺς [17] ἔτι τοῦ κλαίειν. 5 Καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ᾐχμαλωτεύθησαν, Ἀχιναὰμ ἡ [18] Ἰεζραηλῖτις, καὶ [19] Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου. 6 Καὶ ἐθλίβη Δαυὶδ σφόδρα, [20] ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτὸν, ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ ἑκάστου ἐπὶ [21] τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ [22] τὰς θυγατέρας αὐτοῦ. καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ. 7 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν [23] Ἀχιμέλεχ, Προσάγαγε τὸ [24] ἐφούδ. 8 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ [25] γεδδοὺρ τούτου; [26] εἰ [27] καταλήψομαι αὐτούς; καὶ εἶπεν [28] αὐτῷ, Καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων [29] καταλήψῃ αὐτοὺς, καὶ ἐξαιρούμενος [30] ἐξελῇ. 9 Καὶ ἐπορεύθη [31] Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ [32] ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου [33] Βοσὸρ, [34] καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν. 10 [35] Καὶ κατεδίωξεν [36] ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν· ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Βοσόρ. 11 Καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ ἄγουσιν [37] αὐτὸν πρὸς [38] Δαυίδ. καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν [39] ὕδωρ. 12 Καὶ [40] διδόασιν αὐτῷ κλάσμα [41] παλάθης καὶ [42] ἔφαγε, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ [43] ἐν αὐτῷ, [44] ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον, καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ [45] τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 13 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ, Τίνος σὺ εἶ, καὶ [46] πόθεν εἶ; καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον, [47] Ἐγώ εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς Ἀμαληκίτου, καὶ [48] κατέλιπέ με ὁ κύριός μου, ὅτι [49] ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος. 14 [50] Καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα [51] ἐπὶ τὸν Νότον τοῦ [52] Χελεθὶ, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰουδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ [53] Νότον [54] Χελοὺβ, καὶ τὴν [55] Σεκελὰκ 15 [56] ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί. Καὶ εἶπεν [57] αὐτῷ Δαυίδ, Εἰ [58] κατάξεις με ἐπὶ τὸ [59] γεδδοὺρ τοῦτο; καὶ εἶπεν, [60] Ὄμοσον δή μοι κατὰ τοῦ θεοῦ μὴ [61] θανατώσειν με, καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ [62] κυρίου μου, καὶ 16 κατάξω σε ἐπὶ τὸ [63] γεδδοὺρ τοῦτο. [64] Καὶ [65] κατήγαγεν αὐτὸν [66] ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ [67] οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, [68] ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις, οἷς ἔλαβον ἐκ 17 γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ γῆς Ἰούδα. Καὶ

Cap. 30. 1 *Comp. ed.* ἐν τῷ παραγενέσθαι Δαυίδ. al. ἐξελθόντος Δαυίδ. 2 *C.* τοὺς ἄνδρας. 3 *Alex.* & *C.* εἰς Σικελάγ. 4 *Alex.* Σικελάγ. 5 *C.* ἐπάταξαν. 6 *Alex.* Σικελὰγ, καὶ ἐνέπρησεν. 7 *Alex.* Καὶ ᾐχμαλώτευσεν καὶ τὰς γυναῖκας. 8 *Ald.* & *C.* πάντας τούς. 9 *Alex.* καὶ ἕως. 10 *Alex.* ἐθανάτωσεν. 11 *Ald. C.* οὐδὲ γυναῖκα. 12 *C.* ἐνεπύριστο. al. ἐνεπεπύριστο. 13 *C.* αἱ θυγατέρες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν. 14 *Alex.* αἰχμαλωτευμένοι. *C.* αἰχμαλωτευόμενοι. 15 *C.* ἐπῆρε. 16 *C.* ἰσχὺς ἐν αὐτοῖς τοῦ κλαίειν ἔτι. Καί. 17 *Alex.* ἔτι κλαίειν. 18 *Alex.* Ἰζραηλεῖτις. al. Ἰζραηλῖτις. 19 al. Ἀβιγαὶλ. 20 *C.* διότι. 21 *C.* τοῖς υἱοῖς. 22 *C.* ταῖς θυγατράσιν. 23 *Alex.* Ἀχιμέλεκ. 24 *Alex.* & *Comp.* ἐφούδ. Καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς Δαυίδ, καὶ ἐπηρώτησεν. 25 *C.* στρατεύματος. 26 *Alex.* καί. *C.* καὶ εἰ. 27 *Alex.* καταλήμψομαι. 28 *Ald.* & *C.* αὐτῷ κύριος, Καταδίωκε. 29 *Alex.* καταλήμψῃ, καί. 30 *C.* ἐξαρῇ. 31 *Alex.* Δαυὶδ καὶ οἱ. 32 *Alex.* ἔρχεται. 33 al. Βοσώρ. 34 *C.* καὶ κατελείπει ἐκεῖ διακοσίους ἄνδρας. Καί. 35 *Alex.* Καὶ ἐξεδίωκεν. 36 *Alex.* Δαυὶδ σὺν τετρακοσίοις. 37 αὐτὸν *C.* ponit post Δαυίδ. 38 *Alex.* Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ καί. 39 ὕδωρ *C.* ponit ante ἐπότισαν. 40 *C.* ἔδωκαν. 41 *Alex.* παλάθης καὶ διακοσίους σταφίδας, καὶ ἔφαγεν. 42 *C.* δύο σταφίδας καὶ ἔφαγε. 43 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ. 44 *C.* διότι. 45 *C.* τρισὶν ἡμέραις καὶ τρισὶ νυξίν. 46 πόθεν εἶ *Ald. C.* ponunt ante Τίνος. 47 *C.* Δοῦλός εἰμι ἐγώ. 48 *C.* ἐγκατέλειπε. al. ἐγκατέλιπε. 49 *Aq.* ἠρρώστησα. 50 *C.* Ἡμεῖς δὲ ἐπεθ. 51 *Alex.* ἐπὶ Νότον. 52 *Alex.* Χερηθεί. *C.* Χορεθί. 53 al. pro Νότον habent τόν. 54 *Alex.* Χαλέβ. *Ald.* Γελβουέ. al. τοῦ Χειλέβ. 55 *Alex.* Σικελά. 56 *C.* ἐνεπρήσαμεν. 57 *Alex. C.* πρὸς αὐτόν. 58 *C.* παράξεις. 59 *C.* στράτευμα. *Sch.* τὸ σύστρεμμα γεδδοὺρ ὁ Ἑβραῖος καλεῖ, ὅπερ ἄλλοθι ἑρμηνεύεται πειρατήριον. καλεῖται δὲ οὕτω τὸ λῃστρικὸν σύστημα. 60 al. Ὤμοσον. 61 al. θανατῶσαι. 62 *Alex.* κυρίου, καί. 63 *C.* σύστρεμμα. & v. 23. 64 *C.* Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ, καὶ κατ. 65 *Alex.* κατήγεν. 66 ἐκεῖ *C.* deest. 67 *C.* αὐτοί. 68 *Alex.* αἰσθίοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν.

ἦλθεν [69] ἐπ' αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς [70] ἀπὸ ἑωσφόρου [71] ἕως δείλης καὶ τῇ ἐπαύριον, καὶ [72] οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ, [73] ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια, ἃ [74] ἦν ἐπιβεβηκότα ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἔφυ-

18 γον. Καὶ [75] ἀφείλατο Δαυὶδ πάντα [76] ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκῖται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ [77] ἐξείλατο.

19 Καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως [78] μεγάλου, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως υἱῶν καὶ [79] θυγατέρων, καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν, [80] καὶ πάντα ἐπέστρεψε Δα-

20 υίδ. Καὶ ἔλαβε [81] πάντα τὰ [82] ποίμνια, καὶ τὰ βουκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων· καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο, [83] Ταῦτα τὰ σκῦλα Δαυίδ.

21 Καὶ παραγίνεται Δαυὶδ πρὸς [84] τοὺς διακοσίους ἄνδρας τοὺς ὑπολειφθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυὶδ, [85] καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάῤῥῳ [86] τοῦ Βοσὸρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ [87] προσήγαγε Δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ, καὶ [88] ἠρώτησαν [89] αὐτὸν τὰ εἰς εἰρή-

22 νην. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ [90] λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ, καὶ [91] εἶπον, [92] Ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ὧν [93] ἐξειλόμεθα, [94] ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ [95] ἀπαγέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτω-

23 σαν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὐ ποιήσετε [96] οὕτως, μετὰ τὸ παραδοῦναι [97] τὸν κύριον [98] ἡμῖν, καὶ φυλάξαι ἡμᾶς, [99] καὶ παρέδωκε κύριος τὸν γεδδοὺρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς εἰς

24 χεῖρας ἡμῶν. Καὶ τίς [100] ἐπακούσεται [1] ὑμῶν τῶν λόγων τούτων; ὅτι οὐχ [2] ἥττον [3] ἡμῶν εἰσι, [4] διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ [5] καταβαίνοντος [6] εἰς τὸν πόλεμον, οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ [7] μεριοῦν-

25 ται. Καὶ [8] ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ [9] ἐπάνω, καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα καὶ εἰς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς [10] σήμε-

26 ρον. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς [11] Σεκελὰκ, καὶ ἀπέστειλε [12] τοῖς πρεσβυτέροις [13] τῶν σκύλων Ἰούδα καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ, λέγων, [14] Ἰδοὺ

27 ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν κυρίου, Τοῖς ἐν [15] Βαιθσοὺρ, καὶ τοῖς [16] Ῥαμᾶ Νότου, καὶ

28 τοῖς ἐν [17] Γεθὸρ, Καὶ τοῖς ἐν Ἀροὴρ, καὶ τοῖς ἐν [18] Ἀμμαδὶ, καὶ τοῖς ἐν Σαφὶ, καὶ

29 τοῖς ἐν Ἐσθιὲ, Καὶ τοῖς ἐν Γὲθ, καὶ τοῖς ἐν [19] Κιμὰθ, καὶ τοῖς ἐν [20] Σαφὲκ, καὶ τοῖς ἐν Θημὰθ, καὶ τοῖς ἐν Καρμήλῳ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι [21] τοῦ Ἰερεμεὴλ, καὶ τοῖς ἐν

30 ταῖς πόλεσι τοῦ Κενεζὶ, Καὶ τοῖς ἐν [22] Ἱερειμοὺθ, καὶ τοῖς ἐν [23] Βηρσαβεὲ, καὶ τοῖς

31 ἐν [24] Νομβὲ, Καὶ τοῖς ἐν Χεβρὼν, καὶ [25] πάντας τοὺς τόπους οὓς διῆλθε Δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

Κεφ. λα'. 31.

1 ΚΑὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν [1] ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πίπτουσι τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει

2 τῷ Γελβοὲ. Καὶ συνάπτουσιν [2] οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τύ-

---

69 *Alex.* ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἀπό. 70 *Aq.* ἀπὸ σκοτομήνης. *S.* ἀφ' οὗ συνεσκότασε. 71 *C.* καὶ ἕως ἑσπέρας. 72 *Alex.* οὐ περιεσώθη. *C.* οὐ διεσώθη. 73 ὅτι *C.* deest. 74 *C.* ἐπέβη ἐπὶ τῶν καμήλων, καὶ ἔφυγεν. 75 al. ἀφείλετο. 76 *C.* ὅσα ἔλαβεν ὁ Ἀμαλήκ. 77 ἐξείλατο *Ald.* deest. *Alex.* hab. ἐξείλατο Δαυίδ. 78 *Alex.* μεγάλου, καὶ ἕως υἱῶν. 79 *Alex.* θυγατέρων, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως πάντων. 80 *Alex.* καὶ πάντας ἐπέστρεψε. *C.* τὰ πάντα ἀπέστρεψε. 81 *Alex.* & *C.* Δαυὶδ πάντα. 82 *C.* ποίμνια αὐτῶν, καί. 83 *Alex.* Ταῦτα σκῦλα. 84 *Alex.* τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκλυθέντας τοῦ. 85 al. οὓς ἐκάθισεν. 86 *Alex.* τοῦ Βεχώρ. 87 *C.* προσῆλθε. 88 al. ἠρώτησαν. 89 *Alex.* αὐτὸν εἰρήνην. *C.* αὐτοὺς τὰ εἰς εἰρήνην. 90 λοιμὸς *C.* ponit post πονηρός. 91 *Alex.* εἶπεν. 92 *Alex.* & *C.* Διότι. 93 *Alex.* ἐξειλάμεθα. *C.* ἐξῃρήμεθα. 94 *C.* ἀλλὰ ἕκαστος. 95 *Alex.* ἐπαγέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτωσαν. 96 *Alex.* οὕτως, ἀδελφοί μου, μετὰ τό. *C.* ἀδελφοί μου οὕτως μετὰ τό. 97 al. deest τόν. 98 *C.* ἡμῖν τοὺς ὑπεναντίους, καί. 99 al. καὶ παραδοῦναι τὸ σύστρεμμα τὸ ἐπελθόν. *C.* pro ἐπερχόμενον etiam habet ἐπελθόν.

100 *C.* ἀκούσεται. 1 *C.* τῶν λόγων ὑμῶν τούτων. 2 al. ἥττους. 3 *Alex.* ὑμῶν, διότι. 4 *C.* διὰ τοῦτο κατά. 5 al. καταβάντος. 6 *Alex.* εἰς πόλεμον. 7 *C.* καὶ μεριοῦνται· & ponit ante κατά. 8 *C.* ἐγένετο. 9 *C.* ἐπέκεινα. 10 *C.* ἡμέρας ταύτης. 11 *Alex.* Σικελάγ. 12 *Alex.* τῶν σκύλων τοῖς πρεσβυτέροις. 13 τῶν σκύλων *C.* ponit post αὐτοῦ. 14 ita ll. duo vv. in *Alex.* *Ald.* & *C.* est. Ἰδοὺ εὐλογία (*Alex.* εὐλογία ponit post ὑμῖν) ὑμῖν ἐκ (*Ald.* ἀπὸ) τῶν σκύλων. 15 *Alex.* & *C.* Βαιθήλ. al. Βεθσούρ. 16 *Alex.* ἐν Ῥαμὰθ Νότου. *Ald.* *C.* ἐν Ῥαμᾶ Νότου. 17 *Alex.* Ἐσθέρ. *Ald.* *C.* Γιεθιθέρ. *C.* Ἰαθήρ. al. Ἰατθείρ. 18 *Alex.* Σαφαμὼς, καὶ τοῖς ἐν Ἐσθεμὰ, καὶ τοῖς ἐν Ῥαχὴλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν. *C.* Σιφαμὼθ, καὶ τοῖς ἐν Ἐσθημοὰ, καὶ τοῖς ἐν Ῥαχὰλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι. 19 *Ald.* Κινάν. al. Νικᾶν. 20 al. Σαφέχ. 21 *Alex.* τοῦ Ἰεραμηλεὶ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ Κεναίου, (al. Κενὶ,) καὶ τοῖς ἐν Ῥαμμὰ, καὶ τοῖς ἐν Βωρασὰν, καὶ τοῖς ἐν Ἀθὰγ, καὶ τοῖς ἐν Χεβρὼν, καὶ εἰς πάντας. 22 *C.* Ἑρμᾶ. 23 *C.* Βὴρ Ἀσάν. 24 *C.* Ἀθάχ. 25 *C.* εἰς πάντας.
Cap. 31. 1 *Comp. ed.* ἐν. 2 οἱ *Ms. Alex.* deest.

πλοῦσιν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν [3] Ἀμιναδάβ, καὶ τὸν [4] Μελχισᾶ [5] υἱὸν Σαούλ.
3 Καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαούλ, καὶ εὑρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταὶ ἄνδρες τοξόται, καὶ [6] ἐτραυματίσθη εἰς [7] τὰ ὑποχόνδρια.
4 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη [8] αὐτοῦ, Σπάσαι τὴν [9] ῥομφαίαν σου καὶ [10] ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ, [11] μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ [12] ἀποκεντήσωσί με καὶ [13] ἐμπαίξωσιν [14] ἐμοί. καὶ οὐκ [15] ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, [16] ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα. καὶ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν [17] ῥομφαίαν, καὶ [18] ἐπέπεσεν
5 ἐπ' αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι τέθνηκε Σαούλ, καὶ [19] ἐπέπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν [20] ῥομφαίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε
6 μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανε Σαούλ, καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ,
7 [21] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ οἱ ἐν τῷ [22] πέραν τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραήλ, καὶ ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ καταλείπουσι τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ φεύγουσι· καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς.
8 Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον [23] ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι [24] ἐκδιδύσκειν τοὺς [25] νεκρούς, [26] καὶ εὑρίσκουσι τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ πε-
9 πτωκότας [27] ἐπὶ τὰ ὄρη Γελβουέ. Καὶ [28] ἀποστρέφουσιν αὐτόν, καὶ [29] ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ, [30] καὶ ἀποστέλλουσιν [31] αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, κύκλῳ [32] εὐαγγελίζοντες
10 τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ [33] λαῷ. Καὶ ἀνέθηκαν τὰ σκεύη [34] αὐτοῦ [35] εἰς τὸ Ἀσταρτεῖον, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ
11 τείχει [36] Βαιθσάμ. Καὶ ἀκούουσιν [37] οἱ κατοικοῦντες [38] Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος [39] ἃ
12 ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαούλ. Καὶ [40] ἀνέστησαν [41] πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ καὶ τὸ σῶμα [42] Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [43] ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσάμ, καὶ [44] φέρουσιν [45] αὐτοὺς εἰς Ἰαβίς, καὶ [46] κατακαίουσιν αὐτοὺς
13 ἐκεῖ. Καὶ [47] λαμβάνουσι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, καὶ [48] θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρουραν [49] τὴν [50] ἐν Ἰαβίς, καὶ [51] νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας.

---

3 al. Ἀβιναδάβ. al. Ἀμιναδάμ. 4 *Alex.* Μελχιρουέ. al. Μελχισουέ. al. Μελχισοά. 5 *Alex. Ald.* & *C.* υἱούς. 6 *C.* ἐτραυμάτισαν. 7 *Th.* μέρος τὸ ἐγγὺς τοῦ ἥπατος. 8 al. αὐτοῦ, Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, καὶ ἐκκέντησαι αὐτόν, ὅτι ἐφοβ. 9 *C.* μάχαιραν. 10 *C.* ἐκκέντησον. 11 *C.* μήποτε. 12 *Alex.* ἀποκεντήσουσιν. *C.* ἀποκτείνωσι. 13 *Alex.* ἐμπαίξωσιν. 14 *Alex.* μοι. *Ald. C.* ἐν ἐμοί. 15 *Ald.* ἐβουλήθη. 16 *C.* διότι. 17 *C.* μάχαιραν αὐτοῦ, καί. 18 *C.* ἔπεσεν. 19 *Ald. C.* ἔπεσε. 20 *C.* μάχαιραν, καί. 21 *Alex.* & *C.* καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ἐν τῇ. 22 *Alex.* πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 23 *Alex. Ald. C.* καὶ ἔρχονται. 24 *C.* ἐκδῦσαι. 25 *Alex.* & *C.* τραυματίας. 26 *Alex.* * αὐτοῦ πεπτωκότας. 27 *C.* ἐν τῷ ὄρει. 28 *C.* ἀποκεφαλίζουσιν. 29 *C.* ἐκδιδίσκουσιν αὐτὸν τά. 30 *Ald.* καὶ ἀποκόπτουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξαποστέλλουσιν. & ab his verbis *Francof.* incip. v. 9. 31 αὐτὰ *Ald. C.* deest. 32 *C.* εὐαγγελιζόμενοι. 33 *Alex. Ald. C.* λαῷ αὐτῶν. Καί. 34 *C.* τοῦ λαοῦ εἰς. al. τοῦ Σαοὺλ εἰς. 35 *Ald.* εἰς τὸ Ἀστάρτιον. *Sch.* εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀστάρτης. λέγουσι δὲ εἶναι ταύτην τὴν Ἀφροδίτην. 36 *Alex.* Βηθσάμ. al. Βεθσάμ. al. Βαιθσάν. 37 *Alex.* & *C.* περὶ αὐτοῦ οἱ. 38 *Alex.* Ἐιαβείς. al. Ἰαβής. al. Ἰαβείς. 39 *C.* ὅσα. 40 *Alex.* ἀνέστη. 41 *C.* πάντες οἱ ἄνδρες. 42 *C.* τῶν υἱῶν αὐτοῦ. 43 *Alex.* ἀπὸ τίχους Βηθσάν. 44 *C.* ἤνεγκαν. 45 *Alex.* αὐτοὺς Ἐιαβείς. 46 *C.* κατέκαυσαν. 47 *C.* ἔλαβον. 48 *C.* ἔθαψαν. 49 τὴν *C.* deest. 50 *Alex.* Ἐιαβείς. 51 *C.* ἐνήστευσαν.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαοὺλ, καὶ [1] Δαυὶδ ἀνέστρεψε τύπτων τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν [2] Σεκελὰκ ἡμέρας δύο. 2 Καὶ [3] ἐγενήθη [4] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἰδοὺ [5] ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς [6] ἐκ τοῦ λαοῦ [7] Σαοὺλ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ [8] διεῤῥωγότα, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· [9] καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [10] εἰσελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν [11] ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 3 Καὶ εἶπεν [12] αὐτῷ Δαυὶδ, Πόθεν σὺ [13] παραγίνῃ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ [14] ἐγὼ διασέσωσμαι. 4 Καὶ εἶπεν [15] αὐτῷ Δαυὶδ, Τίς ὁ λόγος οὗτος; [16] ἀπάγγειλόν μοι. καὶ εἶπεν, [17] Ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ [18] πεπτώκασι πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ [19] καὶ ἀπέθανον, καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ [20] ἀπέθανε. 5 Καὶ εἶπε Δαυὶδ [21] τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ, Πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ; 6 Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ, Περιπτώματι [22] περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουὲ, καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ τὰ ἅρματα καὶ οἱ [23] ἱππάρχαι [24] συνῆψαν [25] αὐτῷ. 7 Καὶ ἐπέβλεψεν [26] ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἶδέ με, καὶ ἐκάλεσέ με. καὶ εἶπα, Ἰδοὺ ἐγώ. 8 Καὶ [27] εἶπέ μοι, Τίς εἶ σύ; καὶ [28] εἶπα, Ἀμαληκίτης ἐγώ εἰμι. 9 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [29] Στῆθι δὴ ἐπάνω μου καὶ [30] θανάτωσόν με, ὅτι [31] κατέσχε με σκότος δεινὸν, [32] ὅτι πᾶσα ἡ 10 ψυχή μου [33] ἐν ἐμοί. Καὶ [34] ἐπέστην ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσα αὐτὸν, ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν. καὶ ἔλαβον τὸ [35] βασίλειον τὸ ἐπὶ [36] τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν [37] χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, καὶ 11 ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε. Καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ [38] τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτά· καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, 12 [39] διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. Καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως δείλης ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ὅτι 13 ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ [40] ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ, Πόθεν εἶ σύ; καὶ εἶπεν, Υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου Ἀμαληκίτου ἐγώ εἰμι. 14 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου; 15 Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ ἓν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ. καὶ 16 [41] ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε. Καὶ εἶπε [42] πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ, Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ, [43] λέγον, Ὅτι ἐγὼ [44] ἐθανάτωσα τὸν 17 χριστὸν κυρίου. Καὶ ἐθρήνησε Δαυὶδ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν 18 αὐτοῦ. Καὶ εἶπε τοῦ διδάξαι τοὺς [45] υἱοὺς Ἰούδα. ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς. 19 [46] Στήλωσον Ἰσραὴλ [47] ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων [48] ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν· πῶς [49] ἔπεσαν 20 [50] δυνατοί; Μὴ [51] ἀναγγείλητε [52] ἐν Γὲθ, [53] καὶ μὴ εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς [54] ἐξόδοις

Cap. 1. 1 *Mss. Alex.* Δαυείδ. 2 *Alex.* Σικελάγ. 3 *Comp. ed.* ἐγένετο. 4 *Alex.* ἐν τῇ. 5 *Alex.* ἀνὴρ ἐκ. 6 ἐκ *Ald.* & *C.* deest. 7 *C.* τοῦ μετὰ Σαοὺλ. 8 *Alex.* διεῤῥηγότα. 9 *C.* ἐγένετο δὲ ἐν. 10 *Ald.* ἐλθεῖν. 11 *Alex.* ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τήν. 12 *C.* πρὸς αὐτόν. 13 *Alex.* παραγίνου. *C.* παραγένου. 14 ἐγὼ *C.* deest. 15 *C.* πρὸς αὐτόν. 16 *Alex.* ἀνάγγειλόν μοι. καὶ εἶπεν, Πολλοὶ πεπτώκασιν ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπέθανεν Σαοὺλ, καί. 17 *C.* Πέφευγεν. *Ald.* Ὅτι πέφευγεν. 18 *C.* ἔπεσον. 19 καὶ ἀπέθανον *C.* desunt. 20 *C.* τεθνήκασι. 21 τῷ παιδαρίῳ *Alex.* desunt. 22 *Alex.* περιέπεσαν. 23 *Alex.* ἱππάρχαι. 24 *Aq.* κατέλαβον αὐτόν. 25 *Alex.* αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν. Καί. 26 ἐπὶ τὰ *C.* desunt. 27 *Alex.* εἶπεν, Τίς. 28 *Alex.* εἶπα πρὸς αὐτὸν, Ἀμαληκείτης. *C.* εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἀμαληκίτης. 29 *Ald. C.* Ἐπίστηθι. 30 *Alex.* θανάτωσεις με. 31 *C.* κατέχει. 32 *Ald. C.* καὶ ἔτι ἡ. 33 *C.* ἐστὶν ἐν. 34 *C.* ἐπέστησα. 35 *C.* διάδημα. 36 *C.* τῆς κεφαλῆς. 37 *Ald.* κλιδόνα. al. χλιδῶνα. *Aq.* βραχιάλιον. 38 *Alex.* τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. 39 διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν *Alex. C.* desunt. 40 *C.* ἀπαγγείλαντι. 41 *Alex.* ἐπάταξεν, καί. 42 *C.* Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν, Τό. 43 al. λέγων, Ἐγώ. 44 *C.* τεθανάτωκα. 45 *Alex.* υἱοὺς Ἰσραὴλ τόξον. ἰδού. 46 *Ald.* Καὶ εἶπε, Στήλωσον. *C.* Καὶ εἶπεν, Ἀκρίβασαι. 47 *Alex.* ἐπὶ τὰ ὕψη σου περὶ τεθνηκότων σου· Πῶς. 48 ἐπὶ τὰ ὕψη *C.* desunt. 49 al. ἔπεσον. 50 *Alex.* δυνατοί; * ἀναγγείλατε. 51 *Ald. C.* ἀπαγγείλητε. 52 *C.* εἰς. 53 *C.* μηδὲ εὐαγγ. 54 *C.* ὁδοῖς.

Ἀσκάλωνος, [55] μή ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων, [56] μή ποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες τῶν ἀπεριτμήτων. 21 Ὄρη τὰ [57] ἐν Γελβουὲ μὴ [58] καταβάτω δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀγροὶ [59] ἀπαρχῶν, ὅτι [60] ἐκεῖ [61] προσωχθίσθη [62] θυρεὸς δυνατῶν· [63] θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ·

22 Ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ ἀπὸ στέατος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν οὐκ [64] ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ῥομφαία Σαοὺλ οὐκ [65] ἀνέκαμψε κενή. 23 Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι, [66] εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν. ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι, [67] καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκραταιώθησαν.

24 Θυγατέρες Ἰσραὴλ [68] ἐπὶ Σαοὺλ κλαύσατε, τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν, τὸν ἀναφέροντα κόσμον [69] χρυσοῦν ἐπὶ [70] τὰ ἐνδύματα ὑμῶν. 25 Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ [71] τοῦ πολέμου, Ἰωνάθαν [72] ἐπὶ τὰ ὕψη 26 σου [73] τραυματίαι; Ἀλγῶ ἐπὶ [74] σοί, ἀδελφέ μου [75] Ἰωνάθαν, ὡραιώθης μοι σφόδρα, ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ 27 [76] ἀγάπησιν γυναικῶν. Πῶς [77] ἔπεσαν δυνατοί, καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά;

Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ ἐν κυρίῳ, λέγων, Εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων [1] Ἰούδα; καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀνάβηθι. καὶ εἶπε Δαυίδ, Ποῦ ἀναβῶ; καὶ 2 εἶπεν, Εἰς Χεβρών. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ [2] Δαυὶδ [3] εἰς Χεβρὼν, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, [4] Ἀχινάαμ ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ [5] Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ [6] Καρμηλίου,

3 Καὶ οἱ [7] ἄνδρες οἱ [8] μετ' αὐτοῦ ἕκαστος, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ [9] κατῴκουν ἐν ταῖς πόλεσι Χεβρών. 4 Καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας, καὶ χρίουσι [10] τὸν Δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ [11] βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες, [12] Ὅτι οἱ ἄνδρες [13] Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος [14] ἔθαψαν τὸν Σαούλ. 5 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς [15] τοὺς ἡγουμένους [16] Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς [17] Δαυίδ, Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι [18] ἐποιήσατε τὸ [19] ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν, ἐπὶ Σαοὺλ [20] τὸν χριστὸν κυρίου, καὶ ἐθάψατε αὐτὸν [21] καὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν 6 αὐτοῦ. Καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν· [22] καί γε ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὅτι ἐποιήσατε 7 τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατούς, ὅτι τέθνηκεν [23] ὁ κύριος ὑμῶν Σαούλ, [24] καί γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰούδα [25] ἐφ' ἑαυτὸν 8 εἰς βασιλέα. Καὶ [26] Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος τοῦ Σαοὺλ ἔλαβε τὸν [27] Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαούλ, καὶ [28] ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ 9 τῆς παρεμβολῆς [29] εἰς Μαναέμ, Καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδῖτιν, καὶ ἐπὶ τὸν [30] Θασιρί, καὶ ἐπὶ τὸν [31] Ἰεζραήλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμίν, καὶ [32] ἐπὶ 10 πάντα Ἰσραήλ. [33] Τεσσαράκοντα ἐτῶν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαούλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ 11 οἴκου Ἰούδα, οἳ ἦσαν ὀπίσω Δαυίδ. Καὶ [34] ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἃς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, ἑπτὰ ἔτη καὶ 12 [35] μῆνας ἕξ. Καὶ ἐξῆλθεν [36] Ἀβεννὴρ

---

55 C. ὅπως μὴ εὐφρ. 56 C. μηδὲ γαυριάσωσι. 57 ἐν C. deest. 58 C. πέσοι ἐφ' ὑμᾶς μήτε δρόσος μήτε ὑετός, καί. *Alex.* καταβήτω δρόσος μηδὲ ὑετὸς πέσοι ἐφ' ὑμᾶς, καί. 59 *Aq.* ἀφαιρεμάτων. 60 ἐκεῖ C. deest. 61 *Aq.* ἀπεβλήθη. 62 *Alex.* * θύραι θανάτων· θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρήσθη ἐν. 63 C. καὶ θυρεός. 64 C. ἀνέστρεψε. 65 C. ἀνέστρεψε. 66 εὐπρεπεῖς C. deest. 67 καὶ C. deest. 68 C. κλαύσατε ἐπὶ Σαούλ, τόν. 69 *Alex.* χρύσιον. 70 C. τὸν ἱματισμὸν ὑμῶν. 71 C. πολέμων. 72 C. εἰς. *Ald.* εἰς θάνατον ἐτραυματίσθης, ἐπί. 73 *Alex.* τραυματίας. C. ἐτραυματίσθης. 74 *Ald.* σέ. 75 Ἰωνάθαν C. ponit ante ἀδελφέ. 76 *Alex.* ἀγάπην. 77 C. ἔπεσον.

Cap. 2. 1 *Comp. ed.* τῆς Ἰουδαίας. 2 *Ms. Alex.* Δαυίδ, καί. 3 εἰς Χεβρὼν C. deest. 4 *Alex.* Ἀχινόομ ἡ Ἰζραηλεῖτις. al. Ἀχιναὰμ ἡ Ἰζραηλῖτις. 5 al. Ἀβιγαΐλ. 6 *Alex.* Καρμηλείτου. 7 *Alex.* & C. ἄνδρες αὐτοῦ οἱ. 8 *Alex.* μετ' αὐτοῦ οὓς ἐὰν ἤγαγεν Δαυίδ, ἕκαστος. 9 C. κατοικοῦσιν. 10 *Alex.* ἐκεῖ τὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα τοῦ βασιλεύειν ἐπ' αὐτούς. καί. 11 *Ald.* βασιλεῦσαι. 12 Ὅτι al. deest. 13 *Alex.* Ἰαβεῖς. 14 C. αὐτοὶ ἔθαψαν. al. αὐτοὶ οἳ ἔθαψ. 15 C. ἡγεμόνας. 16 *Alex.* Ἰαβεῖς. 17 Δαυὶδ *Alex.* & C. deest. 18 *Alex.* & C. πεποιήκατε. 19 *Alex.* ἔλαιον τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κύριον ὑμῶν Σαούλ, καὶ ἐθάψατε αὐτόν. Καὶ νῦν. 20 τὸν Χριστὸν κυρίου C. desunt. 21 καὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ C. desunt. 22 C. καὶ ἐγὼ δὲ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ὅτι. 23 C. Σαοὺλ ὁ κύριος ἡμῶν, καί. 24 C. καὶ ὅτι ἐμέ. 25 *Alex.* εἰς βασιλέα ἐφ' ἑαυτούς. Καί. *Ald.* C. ἐφ' ἑαυτοὺς εἰς βασιλέα. Καί. 26 al. Ἀβενήρ. 27 C. Ἰσβόσεθ. 28 C. διεβίβασεν. 29 εἰς Μαναὲμ *Alex.* & C. desunt. 30 *Alex.* Θασούρ. C. Ἀσερί. 31 *Alex.* Ἰσραήλ. al. Ἰζραήλ. 32 *Alex.* ἐπὶ Ἰσραὴλ ἅπαντα. 33 *Alex.* Τεσσεράκοντα ἐτῶν Εἰεβοσθαί. C. Υἱὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν ἦν Ἰσβόσεθ. 34 C. ἐγένετο ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, ὧν ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐν. 35 *Alex.* ἓξ μῆνας. C. μῆνες ἕξ. 36 *Alex.* Ἀβενήρ.

υἱὸς

υἱὸς Νὴρ, καὶ οἱ παῖδες Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ **13** [37] ἐκ Μαναὲμ [38] εἰς Γαβαών. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας, καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ [39] ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν, καὶ συναντῶσιν [40] αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην [41] τὴν Γαβαὼν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἐκάθισαν [42] οὗτοι [43] ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι [44] ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν.

14 Καὶ εἶπεν [45] Ἀβεννὴρ πρὸς Ἰωὰβ, Ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια, καὶ παιξάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ἀναστήτωσαν.

15 Καὶ ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ [46] τῶν παίδων Βενιαμὶν δώδεκα τῶν [47] Ἰεβοσθὲ υἱοῦ [48] Σαοὺλ, καὶ δώδεκα [49] ἐκ τῶν παίδων Δα**16**υίδ. Καὶ [50] ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ [51] τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ μάχαιρα αὐτοῦ [52] εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ πίπτουσι κατὰ τὸ αὐτό. καὶ [53] ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μερὶς τῶν ἐπιβούλων, ἥ ἐστιν **17** ἐν Γαβαών. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ [54] ἔπταισεν Ἀβεννὴρ καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐνώπιον **18** [55] παίδων Δαυίδ. Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ [56] Σαρουία, Ἰωὰβ, καὶ [57] Ἀβεσσὰ, καὶ Ἀσαήλ. καὶ Ἀσαὴλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, **19** [58] ὡσεὶ μία δορκὰς [59] ἐν ἀγρῷ. Καὶ κατεδίωξεν Ἀσαὴλ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ [60] πορεύεσθαι [61] εἰς δεξιὰ [62] οὐδὲ εἰς [63] ἀριστερὰ [64] κατόπισθεν Ἀβεννήρ.

20 Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβεννὴρ [65] εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, [66] Εἰ [67] σὺ εἶ αὐτὸς Ἀσαήλ; καὶ **21** [68] εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννὴρ, Ἔκκλινον σὺ [69] εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ κάτασχε σεαυτῷ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ λάβε σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀσαὴλ ἐκκλῖναι [70] ἐκ τοῦ **22** ὄπισθεν αὐτοῦ. Καὶ προσέθετο [71] ἔτι Ἀβεννὴρ λέγων τῷ Ἀσαὴλ, Ἀπόστηθι [72] ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· καὶ πῶς ἀρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς [73] Ἰωάβ;

23 [74] Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; [75] ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου. * καὶ οὐκ ἐβούλετο [76] τοῦ ἀποστῆναι. καὶ τύπτει αὐτὸν Ἀβεννὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ [77] δόρατος ἐπὶ τὴν [78] ψόαν, καὶ [79] διεξῆλθε τὸ δόρυ ἐκ τοῦ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πίπτει [80] ἐκεῖ καὶ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ἀσαὴλ **24** καὶ ἀπέθανε, [81] καὶ ὑφίστατο. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ καὶ Ἀβεσσὰ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνε. καὶ αὐτοὶ [82] εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ [83] Ἀμμὰν, [84] ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Γαὶ, **25** ὁδὸν ἔρημον Γαβαών. Καὶ συναθροίζονται [85] οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν οἱ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ [86] ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν, καὶ ἔστησαν **26** ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννὴρ Ἰωὰβ, καὶ εἶπε, Μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται [87] ἡ ῥομφαία; [88] ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ [89] ἀποστρέφειν ἀπὸ [90] ὄπισθε [91] τῶν **27** ἀδελφῶν ἡμῶν; Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ [92] πρωΐοθεν [93] ἀνέβη ἂν ὁ λαὸς [94] ἕκαστος κατ**28**όπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ τῇ σάλπιγγι, καὶ [95] ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ οὐ [96] κατεδίωξαν [97] ὀπίσω τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ [98] προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν.

29 Καὶ Ἀβεννὴρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ [99] ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ διέβαινον τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν, καὶ ἔρχονται [100] εἰς τὴν παρεμβο**30**λήν. Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν [1] ὄπισθεν ἀ-

---

37 *Alex.* ἐκ Μαναείμ. *Ald.* ὅτε ἐβασίλευε Μαναείμ. *C.* ἐκ παρεμβολῆς. *Th.* ἐκ παρεμβολῶν. 38 *C.* βουνοῦ. *Ald.* εἰς Γαβαλών. 39 *Alex.* ἐξήλθοσαν ἐκ Χεβρών. *C.* ἐξῆλθεν ἐκ Χεβρών· & ponit ante καὶ οἱ. 40 *C.* ἀλλήλοις. 41 *Alex.* τὴν ἐν Γαβαών. 42 *Alex.* αὐτοί. 43 ἐπὶ τὴν κρήνην *C.* desunt. 44 ἐπὶ τὴν κρήνην *Ald.* desunt. *C.* ponit post ἐντεῦθεν. 45 *Alex.* Ἀβεννήρ. 46 *C.* δώδεκα τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν. 47 *Alex.* Εἰσβοσθαί. 48 *Ald.* Σαοὺλ δώδεκα, καί. 49 ἐκ *C.* deest. 50 *Ald.* ἐκράτησεν. 51 *C.* τῆς κεφαλῆς. 52 *Alex.* εἰς πλάγιον τοῦ. 53 *C.* ἐπεκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. 54 *C.* ἔπεσεν. 55 *Alex.* τῶν παίδων. 56 *Alex.* Σαρουίας. 57 *Alex.* Ἀβισαί. 58 *Alex.* ὡς ἡ μία. 59 *C.* τῶν ἐν. 60 *Ald.* πορευθῆναι. 61 *Alex.* εἰς τὰ δεξιά. *C.* οὐδὲ εἰς τὰ δεξιά. 62 *Ald.* οὐ. 63 *Alex.* τὰ ἀριστερά. 64 al. ἀπὸ ὄπισθεν. 65 εἰς τὰ *C.* desunt. 66 Εἰ *C.* deest. 67 *Alex.* σὺ αὐτός. 68 *Alex.* εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ. 69 *Alex.* εἰς δεξιά. 70 *C.* ἀπὸ τῶν. 71 *C.* Ἀβεννὴρ ἔτι εἰπεῖν τῷ. 72 *C.* σὺ ἀπ'. 73 *C.* Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου; Καί. 74 Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου *C.* desunt. 75 *Alex.* ἀπόστρεφε. * *Francof.* hic incip. v. 23. 76 *C.* Ἀσαὴλ τοῦ ἀποστῆναι. 77 *Ald.* δόρατος αὐτοῦ ἐπί. 78 al. ψύαν. 79 *Alex.* ἐξῆλθε. 80 ἐκεῖ *C.* deest. 81 *Ald.* ἀφίστατο. al. καὶ ἠφίστατο. 82 *Ald.* ἦλθον. 83 *Ald.* Ἐμμάτ. *Alex.* & *C.* Ἀμμά. 84 *C.* τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέ. 85 *Alex.* υἱοὶ Βενιαμείν. 86 *C.* ἐγένοντο εἰς συναγωγὴν μίαν. 87 ἡ *Alex.* deest. 88 ἢ *C.* deest. 89 *Ald.* ἀποστραφῆναι. 90 al. ὄπισθεν. 91 *C.* τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. al. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 92 al. πρωΐθεν. 93 *Alex.* ἀνέβη ὁ. 94 *C.* πρωΐθεν ἕκαστος. 95 *Ald.* ἔστην. *C.* ἀπέστησε. 96 *C.* κατεδίωξεν. al. κατεδίωκεν. 97 *C.* ἐκ ἔτι κατόπισθεν. 98 *C.* προσέθετο. 99 *Ald.* καὶ ἀπῆλθον. 100 *Alex.* εἰς παρεμβολὴν. al. εἰς παρεμβολάς. al. εἰς Μααναΐμ. 1 *Alex.* ἀπὸ ὀπίσω τοῦ. *C.* ἀ-

πὸ τοῦ Ἀβεννήρ, καὶ [2] συνήθροισε πάντα τὸν λαὸν, καὶ [3] ἐπεσκέπησαν τῶν [4] παίδων Δαυὶδ [5] ἐννεακαίδεκα ἄνδρες, καὶ Ἀσαήλ. 31 Καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀνδρῶν Ἀβεννὴρ τριακοσίους [6] ἑξήκοντα ἄνδρας [7] παρ' αὐτοῦ. 32 Καὶ αἴρουσι τὸν Ἀσαὴλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν [8] ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς [9] αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. * καὶ [10] ἐπορεύθη [11] Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ [12] διέφαυσεν αὐτοῖς ἐν Χεβρών.

Κεφ. γʹ. 3.

1 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυίδ. καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ 2 ὁ οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ [1] υἱοὶ ἐν Χεβρών· καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος [2] αὐτοῦ Ἀμνὼν τῆς [3] Ἀχινόομ 3 τῆς Ἰεζραηλίτιδος, Καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ [4] Δαλουΐα [5] τῆς Ἀβιγαίας [6] τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος [7] Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς [8] Μααχὰ θυγατρὸς [9] Θολμὶ βασιλέως [10] Γεσσὶρ, 4 Καὶ [11] ὁ τέταρτος [12] Ὀρνία υἱὸς Ἀγγὶθ, καὶ ὁ πέμπτος [13] Σαφατία τῆς Ἀβιτάλ, 5 Καὶ ὁ ἕκτος [14] Ἰεθεραὰμ τῆς [15] Αἰγὰλ γυναικὸς Δαυίδ. οὗτοι ἐτέχθησαν [16] τῷ Δαυὶδ 6 ἐν Χεβρών. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀναμέσον [17] τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον [18] τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ Ἀβεννὴρ ἦν κρατῶν 7 τοῦ οἴκου Σαούλ. Καὶ τῷ Σαοὺλ [19] παλλακὴ Ῥεσφὰ θυγάτηρ [20] Ἰώλ. [21] καὶ εἶπεν [22] Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ πρὸς Ἀβεννήρ, Τί ὅτι εἰσῆλθες πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου; 8 Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἀβεννὴρ περὶ τοῦ [23] λόγου τούτου τῷ Ἰεβοσθέ· καὶ εἶπεν [24] Ἀβεννὴρ πρὸς αὐτὸν, Μὴ κεφαλὴ κυνὸς [25] ἐγώ [26] εἰμι; ἐποίησα σήμερον ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ περὶ ἀδελφῶν [27] καὶ περὶ γνωρίμων, καὶ οὐκ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' [28] ἐμὲ σὺ ὑπὲρ ἀδικίας 9 γυναικὸς σήμερον; Τάδε ποιήσαι [29] ὁ θεὸς τῷ Ἀβεννὴρ καὶ τάδε προσθείη αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὤμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ, [30] ὅτι οὕτως ποιήσω [31] αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, 10 [32] Περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαοὺλ, * καὶ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἀπὸ Δὰν [33] ἕως Βηρσαβεέ. 11 Καὶ οὐκ [34] ἠδυνάσθη ἔτι [35] Ἰεβοσθὲ [36] ἀποκριθῆναι τῷ Ἀβεννὴρ ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ [37] φοβεῖσθαι 12 αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεννὴρ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ [38] εἰς Θαιλὰμ οὗ ἦν, παραχρῆμα, λέγων, Διάθου διαθήκην [39] σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ χείρ μου μετὰ [40] σοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸν οἶκον Ἰσραήλ. 13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, [41] Καλῶς ἐγὼ διαθήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην· πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, λέγων, [42] Οὐκ ὄψει τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν [43] Μελχὸλ θυγατέρα Σαοὺλ παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσ-14 ωπόν μου. Καὶ [44] ἐξαπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ ἀγγέλους, λέγων, Ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν Μελχὸλ, ἣν [45] ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων. 15 Καὶ ἀπέστειλεν [46] Ἰεβοσθὲ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς [47] παρὰ Φαλτιὴλ υἱοῦ 16 [48] Σελλῆς. Καὶ ἐπορεύετο [49] ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς [50] κλαίων ὀπίσω αὐτῆς ἕως

πὸ τοῦ. *Ald.* ὄπισθεν τοῦ. 2 *Alex.* συνήθροισαν. 3 sic *Alex.* & *Ald.* al. ἀπεσκέπησαν. 4 *Ald.* υἱῶν. 5 *C.* οἱ πεπτωκότες ἐννεακαίδεκα. 6 *Ald.* & *C.* καὶ ἑξήκοντα. 7 παρ' αὐτοῦ *C.* desunt. 8 *C.* τοῦ ἐν. 9 *Alex.* αὐτοῦ Βηθλεέμ, * *Francof.* hic incip. vers. 32. 10 *C.* ἐπορεύθησαν. 11 *Alex.* & *C.* ὅλην τὴν νύκτα Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καί. 12 *C.* διεφωτίσθη.

Cap. 3. 1 *Ald. ed.* & *Comp.* υἱοὶ ἕξ· & *Comp.* ponit post Χεβρών. 2 *Ald.* αὐτῷ. 3 *Ms. Alex.* Ἀχινάαμ (al. Ἀχινώαμ) τῆς Ἰζραηλίτιδος. 4 *C.* Κελέαβ. 5 *Alex.* τῆς Ἀβιγαία. *Ald.* τῇ Ἀβιγαίᾳ. al. τῆς Ἀβιγαΐλ. 6 *Ald.* τῇ Καρμηλίᾳ. 7 al. Ἀβεσαλώμ. 8 *Alex.* Μααχάθ. 9 al. Θαλμί. al. Θαλμαΐ. 10 al. Γασσείρ. al. Γεσσήρ. al. Γεσούρ. 11 *Alex.* ὁ τεταρταῖος Ὀρνίας υἱὸς Φεγγίθ. 12 *Ald.* Ὀρνίας. *C.* Ἀδωνία. 13 *Alex.* Σαφαθία. al. Σαφατίας. 14 *C.* Ἰεθράν. al. Ἰεθραάμ. al. Ἰεθεραάμ. al. Ἰεθρεάμ. 15 *Alex.* Αἰγάς. *Ald.* Αἰγλάχ. al. Αἰγλά. 16 *C.* αὐτῷ τῷ. 17 *Alex.* οἴκου. 18 *Alex.* οἴκου. 19 *C.* ἦν παλλακὴ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Ῥεσφά. 20 *Alex.* Ἰόλ. *C.* Ἀΐα. 21 *Ald.* καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπεν. 22 al. Ἰσβόσεθ. 23 *Alex.* λόγου Ἰεβοσθέ. 24 *C.* αὐτῷ Ἀβεννὴρ, Μή. 25 ἐγὼ *C.* deest. 26 *Alex.* εἰμι σήμερον; ἐποίησα ἔλαιος. *C.* εἰμι; καὶ ἐποίησα ἔλεος. 27 *Alex.* καὶ γνωρίμων. *C.* καὶ περὶ γνωρίμων αὐτοῦ. 28 *Alex.* ἐμὲ ὑπέρ. *C.* ἐμὲ περί. 29 *C.* μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ὅτι. 30 ὅτι *Ald.* *C.* deest. 31 *Alex.* αὐτῷ, Περιελεῖν. 32 *Ald.* Καὶ περιελεῖν. * *Francof.* ab h. v. καὶ ἀναστῆσαι (nam τοῦ non habet) incip. vers. 10. 33 *Alex.* καὶ ἕως Βηρσαβεέ. 34 *C.* ἠδυνήθη. al. ἐδυνήθη. 35 *Alex.* Μεμφιβοσθαί. 36 *C.* ἀνταποκριθῆναι. 37 *Ald.* *C.* φοβηθῆναι. 38 *Alex.* εἰς Θηλὰμ οὗ γ' ἦν, παραχρῆμα. *C.* εἰς Χεβρών. 39 *Alex.* σὺ μετ'. 40 *Alex.* σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι ἐπὶ σέ. 41 *Alex.* Ἐγὼ καλῶς. 42 *Alex.* Οὐκ ὄψῃ. *C.* Οὐ μὴ ἴδῃς. 43 al. Μεχόλ. al. Μιχάλ. 44 *Alex.* & *C.* ἐξαπέστειλε (*Alex.* ἀπέστειλεν) Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς Ἰεβοσθὲ (*Alex.* Μεμφιβοσθαὶ) υἱὸν Σαοὺλ, λέγων. 45 *Alex.* ἔλαβον ἐμαυτῷ ἐν. 46 *Alex.* Μεμφιβοσθαί. 47 παρὰ *C.* deest. 48 *Alex.* Λαείς. *C.* Λαΐς. *Ald.* Σελλήμ. 49 *Alex.* σὺν αὐτῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς. *C.* μετ' αὐτὴν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. 50 *C.* πορευόμενος, καὶ κλαίων.

[51] Βαρ-

[51] Βαρχίμ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀβεννὴρ, Πορεύου, [52] ἀνάστρεφε. καὶ ἀνέστρεψε.

17 Καὶ [53] εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, [54] λέγων, [55] Χθὲς καὶ τρίτην [56] ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ [57] βασιλεύειν [58] ἐφ' ὑμᾶς.

18 Καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι κύριος ἐλάλησε περὶ Δαυὶδ, λέγων, Ἐν [59] χειρὶ τοῦ δούλου μου Δαυὶδ σώσω [60] τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν [61] αὐτῶν.

19 Καὶ ἐλάλησεν Ἀβεννὴρ [62] ἐν τοῖς ὠσὶ Βενιαμίν· καὶ ἐπορεύθη Ἀβεννὴρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ [63] ὦτα τοῦ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα ὅσα [64] ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς [65] Ἰσραὴλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς [66] οἴκου Βενιαμίν.

20 Καὶ ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες. καὶ ἐποίησε Δαυὶδ τῷ Ἀβεννὴρ καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον.

21 Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυὶδ, Ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω [67] πρὸς κύριόν μου τὸν βασιλέα [68] πάντα Ἰσραὴλ, καὶ [69] διαθήσομαι [70] μετ' αὐτοῦ διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις [71] ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ [72] ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἀβεννὴρ, καὶ [73] ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ.

22 Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες Δαυὶδ καὶ Ἰωὰβ [74] παρεγίνοντο [75] ἐκ τῆς ἐξοδίας, καὶ σκῦλα [76] πολλὰ [77] ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν. καὶ Ἀβεννὴρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυὶδ [78] εἰς Χεβρὼν, ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν, καὶ [79] ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ.

23 Καὶ Ἰωὰβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ [80] αὐτοῦ ἤλθοσαν, καὶ [81] ἀπηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες, [82] Ἥκει Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ πρὸς Δαυὶδ, καὶ [83] ἀπέσταλκεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ.

24 Καὶ [84] εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ [85] εἶπε, Τί τοῦτο ἐποίησας; ἰδοὺ ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς σὲ, καὶ ἱνατί [86] ἐξαπέσταλκας αὐτὸν, καὶ [87] ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ;

25 [88] Ἢ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νὴρ, ὅτι ἀπατῆσαί σε [89] παρεγένετο, καὶ γνῶναι τὴν [90] ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου, καὶ γνῶναι ἅπαντα ὅσα [91] σὺ ποιεῖς;

26 Καὶ [92] ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους [93] πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω, καὶ [94] ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος [95] τοῦ Σεειρὰμ, καὶ Δαυὶδ οὐκ ᾔδει.

27 Καὶ [96] ἐπέστρεψε τὸν Ἀβεννὴρ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωὰβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, [97] ἐνεδρεύων. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν [98] ἐκεῖ εἰς τὴν ψόαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι Ἀσαὴλ τοῦ ἀδελφοῦ [99] Ἰωάβ.

28 Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν, Ἀθῶος [100] εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου [1] καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

29 Καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωὰβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ οἴκου Ἰωὰβ [2] γονορρυὴς, καὶ λεπρὸς, καὶ κρατῶν [3] σκυτάλης, καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ [4] ἐλασσούμενος ἄρτοις.

30 Ἰωὰβ δὲ καὶ [5] Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ [6] διαπαρετηροῦντο τὸν Ἀβεννὴρ, ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσε τὸν Ἀσαὴλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβαὼν, ἐν τῷ πολέμῳ.

31 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, Διαρρήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε [7] ἐνώπιον Ἀβεννήρ. καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο [8] ὀπίσω τῆς κλίνης.

32 Καὶ θάπτουσι τὸν Ἀβεννὴρ ἐν Χεβρών. καὶ [9] ἦρεν ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ [10] τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς [11] ἐπὶ Ἀβεννήρ.

33 Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβεννὴρ, καὶ

---

51 *Alex.* Βαθουρείμ. *Ald.* Βαουρείμ. *C.* Βαχουρείμ. 52 *C.* καὶ ἀνάστρεφε. 53 *C.* λόγος Ἀβεννὴρ ἐγένετο πρός. 54 *C.* καὶ εἶπεν. 55 *Alex.* Ἐχθές. 56 *C.* ζητοῦντες ἦτε. 57 *C.* βασιλεῦσαι. 58 *Alex.* ἐφ' ὑμῶν. 59 *Alex.* χειρὶ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου σώσω. 60 *C.* τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 61 *Ald. C.* αὐτοῦ. 62 *Alex. Ald.* καί γε ἐν τοῖς ὠσί. *C.* καὶ εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν. 63 *Alex.* ὦτα Δαυίδ. 64 al. ἤρεσκεν. 65 *C.* υἱῶν Ἰσραήλ. 66 *Alex. Ald. C.* παντὸς οἴκου. 67 *Alex.* πρὸς τὸν κύριόν. 68 *Alex.* τὸν πάντα. *C.* πάντα τὸν λαόν. 69 al. διαθήσονται. 70 *C.* μετὰ σοῦ διαθήκην. 71 *C.* ἐν. 72 *C.* ἐξαπέστειλε. 73 *Alex.* ἐπορεύθησαν. 74 *Alex.* παρεγίνοντο. *Ald.* παραγίνονται. 75 *C.* ἀπό. 76 πολλὰ *C.* deest. 77 *Alex.* μετ' αὐτῶν ἔφερον. καί. 78 *Alex.* & *C.* ἐν. 79 *C.* ἐπορεύθη. 80 *Alex.* αὐτοῦ ἤχθησαν. *C.* ἡ μετ' αὐτοῦ ἤκουσαν. 81 *C.* ἀπήγγειλαν. 82 *C.* Ἦλθεν. 83 *C.* ἀπέστειλεν. 84 *Alex.* ἀπῆλθεν. 85 *C.* εἶπεν αὐτῷ, Τί. 86 *C.* τοῦτο ἐξαπέστειλας. 87 *Alex.* ἀπῆλθεν. 88 *Alex.* Οὐκ. 89 *Alex.* παραγέγονεν. 90 *Ald. C.* εἴσοδόν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου. 91 σὺ *C.* deest. 92 *C.* ἐξῆλθεν. 93 *Alex. C.* ὀπίσω Ἀβεννὴρ, (*C.* Ἀβενὴρ,) καί. *Ald.* πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω αὐτοῦ, καί. 94 *Ald.* ἀποστρέφουσιν. 95 *C.* Σειρά. 96 *Ald. C.* ἀπέστρεψε. 97 *C.* ἐν παραλογισμῷ. καί. 98 *Alex.* ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ψόαν. *Ald.* εἰς τὴν ψόαν ἐκεῖ. 99 *C.* αὐτοῦ. 100 *Alex.* εἰμι καί. 1 al. ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως. al. καὶ abest. 2 *Alex.* γονορυής. 3 *Alex.* σκυτάλη. *Ald. C.* σκυτάλην. *Sch.* σκυτάλῃ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν ὁ Ἀκύλας τυφλὸν τοιοῦτον ὠνόμασε. 4 *C.* ἐλαττούμενος. 5 *Alex.* Ἀσαί. al. Ἀβεσαί. 6 *C.* διετηροῦντο. 7 *Alex.* Ἀβεννὴρ ἔμπροσθεν. καί. *Ald. C.* ἔμπροσθεν Ἀβεννήρ. καί. 8 *C.* ἔμπροσθεν. 9 *C.* ἐπῆρεν. 10 *C.* τῷ τάφῳ Ἀβενὴρ, καί. 11 ἐπὶ Ἀβεννὴρ *C.* desunt.

εἶπεν, Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ ἀποθανεῖ-
34 ται Ἀβεννήρ; Αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν, οἱ πόδες σου [12] οὐκ ἐν πέδαις· οὐ [13] προσήγαγεν ὡς [14] Νάβαλ, ἐνώπιον [15] υἱῶν ἀδικίας [16] ἔπεσας. * καὶ [17] συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς
35 τοῦ κλαῦσαι αὐτόν. Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς [18] περιδειπνῆσαι τὸν Δαυὶδ [19] ἄρτοις ἔτι οὔσης ἡμέρας. καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς [20] καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἐὰν μὴ [21] δύῃ ὁ ἥλιος, οὐ μὴ γεύσομαι ἄρτου
36 ἢ ἀπὸ παντός τινός. [22] Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον [23] τοῦ λαοῦ.
37 Καὶ [24] ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως [25] θανατῶσαι τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νήρ.
38 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡγούμενος [26] μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ [27] ταύτῃ ἐν τῷ Ἰσραήλ;
39 Καὶ ὅτι ἐγὼ [28] εἰμι συγγενὴς σήμερον, καὶ [29] καθεσταμένος [30] ὑπὸ βασιλέως; [31] οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ Σαρουίας [32] σκληρότεροί μου εἰσίν. [33] ἀποδῷ κύριος τῷ [34] ποιοῦντι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ ἤκουσεν [1] Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτι τέθνηκεν [2] Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἐν Χεβρὼν, καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες
2 Ἰσραὴλ [3] παρείθησαν. Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι [4] συστρεμμάτων τῷ [5] Ἰεβοσθὲ υἱῷ Σαούλ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανὰ, καὶ [6] ὄνομα τῷ δευτέρῳ Ῥηχὰβ, υἱοὶ [7] Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν [8] Βενιαμίν· ὅτι [9] Βηρὼθ ἐλογίζετο
3 τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν. Καὶ ἀπέδρασαν οἱ [10] Βηρωθαῖοι εἰς [11] Γεθαὶμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
4 [12] Καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἱῷ Σαοὺλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας υἱὸς ἐτῶν πέντε, καὶ οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ [13] Ἰεζραὴλ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν [14] αὐτὸν καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσε καὶ ἐχωλάνθη, καὶ
5 ὄνομα αὐτῷ [15] Μεμφιβοσθέ. Καὶ ἐπορεύθησαν [16] υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον [17] Ἰεβοσθὲ, καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν
6 ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε πυροὺς, καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδε· καὶ Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ [18] οἱ ἀδελ-
7 φοὶ [19] διέλαθον, Καὶ [20] εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον. καὶ [21] Ἰεβοσθὲ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. καὶ τύπτουσιν αὐτὸν, καὶ [22] θανατοῦσιν αὐτὸν, καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· * καὶ [23] ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, [24] καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς ὅλην
8 τὴν νύκτα. Καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν [25] Ἰεβοσθὲ τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα, [26] Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔδωκε κύριος τῷ [27] κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἐκ [28] Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ.
9 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ῥηχὰβ καὶ τῷ Βαανὰ ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖς Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ζῇ κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο
10 τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως, Ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι [29] ὅτι τέθνηκε [30] Σαοὺλ, [31] καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος [32] ἐνώπιόν μου, καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν ἐν [33] Σεκελὰκ, ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέ-

---

12 C. οὐδὲ, & ponit post οἱ πόδες. 13 Ald. C. προσήγαγες. 14 Alex. Νάφα. 15 Ald. C. υἱοῦ. 16 al. ἔπεσες. * Francof. hic incip. vers. 35. 17 Ald. συνήχθησαν. C. συνῆλθε. 18 Alex. περιδειπνίσαι τόν. 19 Alex. ἄρτους. 20 καὶ C. deest. 21 Ald. C. δύνῃ. 22 Alex & C. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔγνω. (C. ἐπέγνω.) 23 Alex. τοῦ λαοῦ ἀγαθόν. Καί. C. παντὸς τοῦ λαοῦ. Καί. 24 C. ἐπέγνωσαν. 25 Alex. τοῦ θανατῶσαι. 26 Ald. πέπτωκεν μέγας ἐν. C. καὶ μέγας πέπτωκεν ἐν. 27 Alex. ταύτῃ τῷ. 28 Alex. & C. εἰμι σήμερον συγγενὴς, καί. sed καὶ C. deest. 29 Alex. κατεσταμένος. 30 C. εἰς βασιλέα. 31 C. καὶ οἱ ἄνδρες. 32 Ald. σκληροί μοι. 33 Alex. ἀνταποδοῖ. Ald. C. ἀνταποδῷ. 34 Alex. ποιοῦντι πονηρά.

Cap. 4. 1 Ms. Alex. Μεμφιβοσθαί. al. Ἰσβόσεθ. 2 Alex. & Comp. Ἀβεννὴρ ἐν. 3 C. ἐταράχθησαν. 4 C. στρεμμάτων. 5 Alex. Μεμφιβοσθαί. 6 C. τῷ δευτέρῳ ὄνομα Ῥηχάβ. 7 al. Ῥεμμώθ. 8 Alex. Βενιαμείν. * Καὶ ἀπέδρασαν. 9 Ald. & C. καὶ Βηρώθ. 10 al. Κρωθαῖοι. 11 Alex. Γεθθείμ. 12 Καὶ C. deest. 13 Alex. Ἰσραήλ. 14 Ald. αὐτὴν ἀναχωρεῖν. C. αὐτὴν καὶ ἀναχ. 15 al. Μεμφιβόσεθ. 16 Alex. οἱ υἱοί. 17 Alex. Μεμφιβοσθαί. 18 al. ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. 19 Ald. διῆλθον. 20 C. εἰσεπορεύθησαν. 21 Alex. Μεμφιβοσθαί. 22 C. θανατῶσι, καί. * Francof. hic incip. vers. 8. 23 Ald. λαβόντες. 24 καὶ Ald. deest. 25 Alex. Μεμφιβοσθαί. 26 Alex. ἰδοὺ κεφαλὴ Μεμφιβοσθαί. 27 Alex. κυρίῳ μου βασιλεῖ. Ald. C. κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ. 28 Ald. C. Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν τοῦ. 29 al. λέγων, ὅτι. 30 al. Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν, καί. 31 al. οὐκ ἦν. 32 Alex. ἐνώπιον ἐμοῦ. 33 Alex. Σικελάγ.

λια.

11 λια. [34]Καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ [35]ἀπεκτάγκασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ [36]ἐπὶ τῆς [37]κοίτης αὐτοῦ. καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ [38]χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύ-12 σω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ [39]ἀποκτείνουσιν αὐτοὺς, καὶ [40]κολοβοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν [41]Ἰεβοσθὲ [42]ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Ἀβεννὴρ [43]υἱοῦ [44]Νήρ.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ [1]εἰς Χεβρὼν, καὶ [2]εἶπαν αὐτῷ, 2 Ἰδοὺ ὀστᾶ σου, καὶ σάρκες σου [3]ἡμεῖς. Καὶ [4]ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως [5]ἐφ' ἡμῖν, σὺ ἦσθα [6]ὁ [7]ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς σέ, Σὺ [8]ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον [9]ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

3 Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ [10]πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρὼν, καὶ διέθετο [11]αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς [12]Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου· καὶ χρίουσι [13]τὸν Δαυὶδ 4 εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. Υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν [14]Δαυὶδ ἐν τῷ [15]βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ [16]τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευ-5 σεν. Ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἓξ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα [17]τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ [18]πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰού-6 δαν ἐν Ἰερουσαλήμ. Καὶ ἀπῆλθε [19]Δαυὶδ [20]καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἰερουσαλὴμ πρὸς τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν. καὶ ἐρρέθη τῷ Δαυὶδ, Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, [21]ὅτι ἀντέστησαν οἱ [22]τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ, λέγοντες, Ὅτι οὐκ [23]εἰσελεύσεται Δαυὶδ ὧδε.

7 Καὶ [24]προκατελάβετο Δαυὶδ τὴν περιοχὴν 8 Σιών· αὕτη ἡ πόλις τοῦ Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ [25]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον, ἁπτέσθω [26]ἐν παραξιφίδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς [27]καὶ τοὺς [28]μισοῦντας τὴν ψυχὴν Δαυίδ. Διὰ τοῦτο ἐροῦσι, [29]Τυφλοὶ καὶ χωλοὶ οὐκ [30]εἰσελεύσονται εἰς οἶκον κυρίου.

9 Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ [31]ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. καὶ ᾠκοδόμησεν [32]αὐτὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ τὸν 10 οἶκον αὐτοῦ. Καὶ [33]διεπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος [34]καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ [35]κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ. 11 Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ τέκτονας ξύλων, καὶ τέκτονας [36]λίθων, καὶ ᾠκοδόμησαν οἶκον τῷ Δαυίδ. 12 Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι [37]ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ 13 διὰ τὸν λαὸν [38]αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ [39]ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἐξ Ἰερουσαλὴμ, μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· καὶ ἐγένοντο [40]τῷ Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες. 14 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων [41]αὐτῷ ἐν Ἰερουσαλήμ· [42]Σαμμοὺς, καὶ [43]Σωβὰβ, 15 καὶ Νάθαν, καὶ Σαλωμών, Καὶ [44]Ἐβεάρ, [45]καὶ [46]Ἐλισοῦε, [47]καὶ [48]Ναφὲκ, καὶ 16 [49]Ἰεφιὲς, Καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ [50]Ἐλι-

---

34 *C.* Ἀλλὰ καὶ νῦν. 35 *C.* ἀπέκτειναν. 36 ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ *C.* ponit ante ἐν τῷ. 37 *Ald.* κλίνης. 38 *Ald.* τῶν χειρῶν. 39 ita *Ald.* ſed *C.* hab. ἀπέκτειναν. 40 *C.* ἐκολόβωσαν. 41 *Alex.* Μεμφιβοσθαί. 42 *Ald.* καὶ ἔθαψαν. 43 al. deſunt υἱοῦ Νήρ. 44 *C.* Νὴρ ἐν Χεβρών.

Cap. 5. 1 al. ἐν. 2 *Comp.* λέγουσιν, Ἰδού. al. εἶπον αὐτῷ, Ἰδού. 3 *Mſ. Alex.* ἡμεῖς. Ἐχθές. *C.* ἡμεῖς ponit ante ὀστᾶ. 4 *C.* χθὲς, καὶ τρίτης. 5 *Alex.* ἐφ' ἡμῶν. *Ald.* ἐφ' ἡμᾶς. 6 ὁ *C.* deeſt. 7 *Alex.* εἰσάγων καὶ ἐξάγων τόν. *C.* ἐξαγαγὼν καὶ εἰσαγαγὼν τόν. 8 *Alex.* ποιμαίνεις. 9 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 10 *C.* εἰς Χεβρὼν πρὸς τὸν βασιλέα, καί. 11 al. deeſt αὐτοῖς. 12 *Alex.* Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου διαθήκην· καί. 13 *Ald.* τὸν βασιλέα Δαυὶδ ἐπί. 14 *Alex.* & *C.* ἦν Δαυίδ. (*Alex.* Δαυείδ.) 15 *Alex. Ald. C.* βασιλεύειν. 16 *Alex.* & *C.* τεσσαράκοντα (*Alex.* τεσσεράκοντα) ἔτη ἐβασίλευσεν. Ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν (*C.* Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν) ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἑπτὰ ἔτη καὶ ἓξ μῆνας, (*C.* μῆνας ἕξ.) καὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐβασίλευσεν τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν. Καί 17 *Ald.* καὶ τρία. 18 πάντα *Ald.* deeſt. 19 *C.* ὁ βασιλεὺς καί. 20 *Ald. C.* καὶ πάντες οἱ. 21 *C.* διότι. 22 *C.* χωλοὶ καὶ οἱ τυφλοί. 23 *Alex.* εἰσελεύσεται ὧδε. 24 *Alex.* & *C.* κατελάβετο. 25 *Ald.* & *C.* ἐν τῇ. 26 *Sch.* Ἑβραῖός τις φησὶ τὸν Ἀκύλαν ἐκδεδωκέναι, ἐν κρουνῷ. 27 καὶ *C.* deeſt. 28 *Alex.* μισοῦντας ψυχήν. 29 *Ald.* Χωλοὶ καὶ τυφλοί. *C.* Τυφλὸς καὶ χωλός. 30 *C.* εἰσελεύσεται. 31 *Alex.* ἐκλήθη ἡ πόλις αὕτη Δαυίδ. 32 *C.* τήν. al. Δαβίδ. 33 *Alex. Ald. C.* ἐπορεύετο. 34 καὶ *C.* deeſt. 35 *Alex* κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 36 *Alex.* λίθων τοίχου, καί. *C.* τοίχου λίθων, καί. 37 *C.* ἐπῆρται. 38 al. αὐτός. 39 *Alex.* ἔτι παλλακὰς καὶ γυναῖκας ἐξ. 40 *Alex.* ἔτι τῷ Δαυὶδ υἱοί. 41 *C.* αὐτῷ. 42 *Alex.* Σαμμουέ. *C.* Σαμαά. 43 *Alex.* Σωβαδάν. 44 *Alex.* Ἰεβάρ. al. Ἰεβαάρ. 45 καὶ Ἐλισοῦε *C.* deſunt, ſed habet poſt Ἐλιφαλάθ. 46 *Alex.* Ἐλισούς. 47 al. καὶ Ἐλφαλὰθ, Ναγαὶβ, καὶ Ἰεφιὲ, καὶ Ἐλισαμὰς, καὶ Ἐλιδαὲ, καὶ Ἐλιφαλάθ. 48 *C.* Ναφήγ. 49 *Alex.* Ἀφιέ. *Ald. C.* Ἰεφιέ. 50 al. Ἐλιαδὰ καὶ Ἐλιφάλετ.

δαὲ, [51] ϗ Ἐλιφαλὰθ, Σαμαὲ, Ἰεσιβὰθ, Νάθαν, Γαλαμαὰν, Ἰεβαὰρ, Θεησοῦς, Ἐλιφαλὰτ, Ναγὲδ, Ναφὲκ, Ἰανάθαν, Λεασαμὺς, Βααλιμὰθ, Ἐλιφαάθ.

17 Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισαι Δαυὶδ βασιλεὺς [52] ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν [53] πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν Δαυίδ. ϗ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ κατέβη εἰς τὴν περιοχήν.

18 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι [54] παραγίνονται, ϗ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τιτάνων. 19 Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ [55] διὰ κυρίου, λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, [56] ϗ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; ϗ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ, Ἀνάβαινε, ὅτι παραδιδοὺς παραδώσω [57] τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου.

20 Καὶ ἦλθε Δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ [58] ἔκοψε [59] τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ. [60] ϗ εἶπε Δαυὶδ, Διέκοψε κύριος τοὺς [61] ἐχθροὺς ἀλλοφύλους [62] ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς διακόπτεται ὕδατα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἐπάνω διακοπῶν. 21 Καὶ [63] καταλιμπάνουσιν [64] ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, [65] ϗ ἐλάβοσαν αὐτοὺς Δαυὶδ ϗ οἱ ἄνδρες [66] οἱ μετ' αὐτοῦ.

22 Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι, ϗ [67] συνέπεσαν [68] ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Τιτάνων. 23 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ κυρίου. [69] ϗ εἶπε κύριος, [70] Οὐκ ἀναβήσῃ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, ϗ [71] παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμῶνος.

24 Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ [72] συγκλεισμοῦ ἀπὸ [73] τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος, τότε καταβήσῃ [74] πρὸς αὐτοὺς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται κύριος ἔμπροσθέν σου [75] κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων. 25 Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ [76] καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, ϗ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γαβαὼν ἕως [77] τῆς γῆς Γαζηρά.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν ἐξ Ἰσραὴλ, [1] ὡς ἑβδομήκοντα χιλιάδας.

2 Καὶ [2] ἀνέστη ϗ ἐπορεύθη Δαυὶδ ϗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ [3] ϗ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰούδα [4] ἐν ἀναβάσει τοῦ [5] ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἐφ' ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου [6] τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβὶν ἐπ' αὐτῆς. 3 Καὶ [7] ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν [8] κυρίου [9] ἐφ' ἅμαξαν καινὴν, * ϗ [10] ἦραν αὐτὴν ἐξ οἴκου [11] Ἀμιναδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. ϗ [12] Ὀζὰ ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἀμιναδὰβ [13] ἦγαν τὴν ἅμαξαν σὺν τῇ κιβωτῷ,

4 Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ. 5 Καὶ Δαυὶδ ϗ [14] υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον κυρίου [15] ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις [16] ἐν ἰσχύϊ, ϗ ἐν ᾠδαῖς, ϗ ἐν κινύραις, ϗ ἐν νάβλαις, ϗ ἐν τυμπάνοις, ϗ ἐν κυμβάλοις, ϗ ἐν [17] αὐλοῖς. 6 Καὶ παραγίνονται [18] ἕως ἅλω Ναχώρ. ϗ ἐξέτεινεν [19] Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ [20] ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτὴν, ϗ ἐκράτησεν αὐτὴν, ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ [21] μόσχος.

7 Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος [22] τῷ Ὀζᾷ, καὶ [23] ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ [24] θεὸς, ϗ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 8 Καὶ [25] ἠθύμησε Δαυὶδ ὑπὲρ οὗ διέκοψε κύριος διακοπὴν ἐν τῷ [26] Ὀζᾷ, ϗ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Διακοπὴ [27] Ὀζᾶ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 9 Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων,

---

51 *Alex.* & *C.* ϗ Ἐλιφαάθ. (al. Ἐλφαλάθ.) Καὶ ἤκουσαν οἱ (*Alex.* οἱ deest) ἀλλόφυλοι. 52 ἐπὶ *C.* deest. 53 πάντες *C.* deest. 54 al. παρεγένοντο ϗ ἔπεσον. 55 *C.* τὸν κύριον. 56 *C.* ϗ εἰ παραδώσεις. al. παραδ. 57 *C.* αὐτοὺς εἰς. 58 *Alex.* διέκοψεν. 59 *C.* αὐτοὺς Δαυὶδ ἐκεῖ. al. Δαβὶδ αὐτοὺς ἐκεῖ. 60 *Alex.* ϗ Δαυὶδ εἶπεν, Διέκοψεν. 61 *Alex.* *Ald.* ἐχθρούς μου τοὺς (τοὺς *Ald.* deest) ἀλλοφύλους. *C.* ἐχθρούς μου. 62 *C.* ἐνώπιόν μου. 63 *C.* καταλείπουσιν. 64 *C.* ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς. 65 *Alex.* ϗ ἔλαβεν Δαυὶδ αὐτοὺς καί. *C.* ϗ λαμβάνουσιν αὐτοὺς Δαυὶδ καί. 66 οἱ μετ' *C.* desunt. 67 al. συνέπεσον. 68 *C.* ἐπὶ τὴν κοιλάδα. 69 *Ald.* λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου, ϗ εἶπε κύριος. *C.* ϗ εἶπεν αὐτῷ κύριος. 70 *C.* Οὐκ ἂν ἀναβήσῃ. 71 *Alex.* περιπέσῃ αὐτοῖς. 72 *Alex.* συγκλεισμοῦ τοῦ. *Ald.* *C.* συσσεισμοῦ ἀπὸ (*C.* deest ἀπὸ) τοῦ. 73 *C.* τῶν ἀλσέων. 74 *C.* εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι. 75 *C.* τύπτειν. 76 *C.* οὕτως, καθώς. 77 τῆς γῆς *C.* desunt. al. deest γῆς.

Cap. 6. 1 *Comp. ed.* τριάκοντα χιλιάδας. 2 *Ms. Alex.* ἀνέστη Δαυίδ, ϗ ἐπορεύθη ϗ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν. 3 ϗ *C.* deest. 4 ἐν ἀναβάσει *C.* desunt. 5 *Alex.* ἀνάγειν. 6 *C.* σαβαὼθ καθημένου ἐπὶ τὸν χ. 7 *Alex.* ἐπιβίβασεν. 8 *C.* τοῦ θεοῦ. 9 *Alex.* ἐπ' ἅμαξαν. * *Francof.* hic incip. verſ. 4. 10 *Alex.* ἦρεν αὐτὴν * εἰς οἶκον. 11 *C.* Ἀβιναδὰβ, ut & verſ. 4. 12 *Alex.* Ἀζά. 13 *Alex.* ἦγον τὴν ἅμαξαν τὴν καινὴν, ϗ ἦραν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου Ἀμιναδὰβ ἐν βουνῷ σὺν τῇ κιβωτῷ, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ ϗ οἱ υἱοί. 14 *C.* πάντες υἱοί. 15 *Alex.* ϗ ἐν. 16 *Alex.* ϗ ἐν ἰσχύϊ. *C.* desunt. 17 *Alex.* αὐλοῖς, παραγίνονται. 18 *Alex.* ἕως * ἀλωμωνος Ναχών. *C.* ἕως ἀλώνων Ναχών. al. ἕως τῆς ἅλω Νάχων. 19 *Alex.* Ἀζζά. *Ald.* Ὀζάν. 20 *C.* πρός. 21 *Alex.* μόσχος τοῦ κατασχεῖν αὐτήν. Καὶ ἐθυμώθη κύριος τῷ Ἀζζάν. 22 *C.* ἐν τῷ. 23 *C.* ἐπάταξεν. 24 *Alex.* *C.* θεὸς ἐπὶ τῇ (*Alex.* deest τῇ) προπετείᾳ, καί. 25 *Alex.* ἐθύμωσεν. 26 *Alex.* Ἀζζᾶ. 27 *Alex.* Ἀζζᾶ.

Πῶς

Πῶς εἰσελεύσεται πρός με ἡ κιβωτὸς [28] κυρίου; 10 Καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυὶδ τοῦ ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν πόλιν Δαυίδ· καὶ [29] ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον [30] Ἀβεδδαρὰ τοῦ [31] Γεθαίου. 11 [32] Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου εἰς οἶκον [33] Ἀβεδδαρὰ τοῦ Γεθαίου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλόγησε [34] κύριος [35] ὅλον τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. 12 Καὶ [36] ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, λέγοντες, Εὐλόγησε κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ [37] ἕνεκα τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου Ἀβεδδαρὰ εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ. 13 Καὶ ἦσαν [38] μετ᾽ αὐτοῦ αἴροντες τὴν [39] κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ θῦμα [40] μόσχος καὶ [41] ἄρνες. 14 Καὶ Δαυὶδ ἀνεκρούετο [42] ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐνώπιον κυρίου, καὶ [43] ὁ Δαυὶδ 15 [44] ἐνδεδυκὼς στολὴν ἔξαλλον. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς [45] ὁ οἶκος Ἰσραὴλ [46] ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ κραυγῆς καὶ [47] μετὰ 16 φωνῆς σάλπιγγος. Καὶ ἐγένετο τῆς κιβωτοῦ [48] παραγινομένης ἕως πόλεως Δαυὶδ, καὶ [49] Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ διέκυπτε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ [50] ὀρχούμενον, καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

17 Καὶ [51] φέρουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ [52] ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον [53] αὐτῆς [54] εἰς μέσον τῆς σκηνῆς, ἧς ἔπηξεν [55] αὐτῇ Δαυίδ. καὶ [56] ἀνήνεγκε Δαυὶδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου, [57] εἰρηνικάς. 18 Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ [58] συναναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι 19 κυρίου τῶν δυνάμεων. Καὶ [59] διεμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ [60] ἀπὸ Δὰν ἕως [61] Βηρσαβεὲ, καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως [62] γυναικὸς, ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου, καὶ ἐσχαρίτην, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου. καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον 20 αὐτοῦ. Καὶ [63] ἐπέστρεψε Δαυὶδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε, Τί δεδόξασαι σήμερον ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων [64] ἑαυτοῦ, καθὼς ἀποκαλύπτεται [65] ἀποκαλυφθεὶς εἷς τῶν 21 ὀρχουμένων; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Μελχὸλ, Ἐνώπιον [66] κυρίου ὀρχήσομαι. [67] εὐλογητὸς κύριος ὅς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ [68] ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, * καὶ παίξομαι καὶ [69] ὀρχήσομαι 22 ἐνώπιον κυρίου, Καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν, ὧν εἶπάς [70] με μὴ 23 δοξασθῆναι. Καὶ τῇ Μελχὸλ θυγατρὶ Σαοὺλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὅτε [1] ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ κύριος [2] κατεκληρονόμησεν αὐτὸν [3] κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν [4] αὐτοῦ 2 τῶν κύκλῳ, Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰδοὺ [5] δὴ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ [6] κάθηται 3 ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα, Πάντα [7] ὅσα ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι κύριος 4 μετὰ σοῦ. Καὶ ἐγένετο [8] τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ,

ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καί. 28 *Alex.* τοῦ κυρίου. *Ald.* C. τοῦ θεοῦ. 29 *Ald.* ἐπέκλινεν. C. ἐξέκλινεν. 30 C. Ὀβὴδ Ἐδώμ, ut & in versib. seqq. 31 *Alex.* Γεθθαίου. Καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ γλωσσόκομον κυρίου. 32 Καὶ ἐκάθισεν usque ad Γεθαίου C. desunt. 33 *Alex.* Ἀβεδδαδὲμ τοῦ Γεθθαίου. 34 *Alex.* κύριος τὸν Ἀβεδδαρὰ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καί. 35 ὅλον C. deest. 36 *Ald.* ἀναπηγγέλη. 37 *Alex.* ἕνεκεν. 38 *Alex.* μετ᾽ αὐτῶν. 39 *Ald.* C. κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἑπτά. 40 *Ald.* & C. μόσχου. 41 *Alex.* * ἄρνα. C. ἀρνός. al. ἀρήν. 42 *Ald.* λέγων ἐν. 43 C. αὐτὸς ἐνδεδυκώς. 44 al. ἐνδεδυμένος. 45 ὁ οἶκος C. desunt. 46 *Alex.* ἀνήγαγεν. 47 μετὰ C. deest. 48 *Alex.* & C. κυρίου παραγινομένης. 49 al. Μεχόλ. al. Μιχάλ. 50 *Alex.* ἀνακρουόμενον, καὶ ὀρχούμενον. C. παίζοντα, καὶ ὀρχούμενον. 51 *Ald.* εἰσήνεγκαν. C. εἰσφέρουσι. 52 *Ald.* C. ἀπέθηκαν.

53 *Alex.* ἑαυτῆς. 54 C. ἐν μέσῳ. 55 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 56 *Alex.* ἀνήγαγεν Δαυίδ. 57 *Alex.* & C. καὶ εἰρηνικάς. *Ald.* εἰς εἰρηνικά. 58 *Ald.* & C. ἀναφέρων. 59 C. ἐμέρισε. 60 ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεὲ, καὶ C. desunt. 61 *Alex.* Βηρσαβεὲ ἀπό. 62 *Alex.* γυναικὸς, κολλυρίδα ἄρτου, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου, καὶ * ἐσχαρίτης. καί. 63 *Ald.* & C. ἀπέστρεψε. 64 C. αὐτοῦ. 65 C. εἰς τῶν ὀρχουμένων ἀποκαλυφθείς; Καί. 66 *Alex.* κυρίου ὃς ἐξελέξατο. 67 εὐλογητὸς κύριος C. desunt. *Ald.* καὶ εὐλογητὸς κύριος. 68 C. τοῦ Ἰσραήλ. * *Francof.* hic incipit verf. 22. 69 *Alex.* ὀρχήσομαι ἔτι οὕτως. 70 *Alex.* & C. με δοξασθῆναι.

Cap. 7. 1 *Mſ. Alex.* ἐκάθισεν Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. 2 *Comp.* κατέπαυσεν. 3 *Ald.* & C. κυκλόθεν. 4 *Alex.* & C. αὐτοῦ, Καὶ εἶπεν. *Ald.* αὐτοῦ κύκλῳ, Καὶ εἶπεν. 5 δὴ C. deest. 6 *Ald.* καθήσεται. al. κάθιται. 7 *Alex.* ὅσα ἐν. *Ald.* C. ὅσα ἂν ᾖ ἐν. 8 *Alex.* & C. ἐν τῇ.

* καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Νάθαν, λέ-
5 γων, [9] Πορεύου, καὶ [10] εἶπον πρὸς τὸν δοῦλόν μου Δαυίδ, Τάδε λέγει κύριος, Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με.

6 Ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας [11] ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου [12] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐμπεριπατῶν ἐν 7 καταλύματι [13] καὶ ἐν σκηνῇ. Ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραήλ. εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ, [14] ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν [15] λαόν μου Ἰσραὴλ, λέγων, [16] Ἵνα τί οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον 8 κέδρινον; Καὶ νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἔλαβόν σε ἐκ τῆς [17] μάνδρας τῶν προβάτων, τοῦ εἶναί σε εἰς ἡγούμενον [18] ἐπὶ τὸν λαόν μου 9 [19] ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου, καὶ [20] ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά [21] σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ 10 τῆς γῆς. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ἰσραήλ, καὶ καταφυτεύσω [22] αὐτὸν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκέτι· καὶ οὐ προσθήσει [23] υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς,

11 [24] Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου [25] Ἰσραήλ· καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου. καὶ [26] ἀπαγγελεῖ σοι κύριος, ὅτι οἶκον [27] οἰκοδομήσεις αὐτῷ.

12 Καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

13 [28] Αὐτὸς οἰκοδομήσει [29] μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν 14 αἰῶνα. [30] Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν, καὶ [31] ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων·

15 Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, καθὼς ἀπέστησα [32] ἀφ' ὧν ἀπέστησα [33] ἐκ προσώπου 16 [34] μου. Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται [35] ἀνωρθωμένος εἰς 17 τὸν αἰῶνα. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην. οὕτως 18 ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ἐγὼ, κύριέ μου κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι [36] ἠγάπησάς 19 με ἕως τούτων; Καὶ [37] κατεσμικρύνθην μικρὸν ἐνώπιόν σου, κύριέ [38] μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακράν. οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, κύριέ [39] μου κύ- 20 ριε. Καὶ τί προσθήσει Δαυὶδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ [40] οἶδας τὸν δοῦλόν 21 σου, [41] κύριέ μου κύριε, Καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου [42] ἐποίησας πᾶσαν τὴν [43] μεγαλωσύνην ταύτην, 22 γνωρίσαι [44] τῷ δούλῳ σου, Ἕνεκεν τοῦ [45] μεγαλῦναί σε, [46] κύριέ μου· ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σὺ, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς 23 ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν. Καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι [47] αὐτῷ λαὸν, τοῦ θέσθαι σε ὄνομα, τοῦ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ 24 Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ σκηνώματα; Καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου [48] Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς 25 θεόν. Καὶ νῦν κύριέ μου, ῥῆμα ὃ ἐλάλησας [49] περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, [50] πίστωσον [51] ἕως τοῦ αἰῶνος, [52] κύριε παντο-

---

* *Francof.* hic incipit verſ. 5. 9 *C.* Πορεύθητι. 10 *Alex.* εἶπε. 11 *Ald.* ἐξήγαγον. 12 *C.* καὶ ἕως. 13 καὶ *C.* deeſt. 14 *Alex.* ὧν. 15 *Alex.* λαὸν τὸν Ἰσραήλ. 16 *Alex.* Τί οὐκ. *C.* Τί ὅτι οὐκ. 17 *Alex.* μάνδρας ἀπὸ ὄπισθεν τῶν προβάτων. *C.* μάνδρας ἐξ ἑνὸς τῶν προβάτων. 18 *Alex.* ἐπὶ Ἰσραήλ. 19 ἐπὶ *Ald. C.* deeſt. 20 *Alex.* ἐξωλέθρευσα. 21 *C.* σοὶ ὄνομα μέγα κατά. 22 *Alex.* αὐτὸν ἐν κατασκηνώσει καθ' αὐτόν. 23 *Alex.* ἔτι υἱός. 24 *Ald. C.* Καὶ ἀπό. 25 *Alex.* τὸν Ἰσραήλ. 26 *Ald. C.* ἀναγγελεῖ. 27 *C.* οἰκοδομήσει σοι. in uno quodam l. eſt οἰκοδομήσει ἑαυτῷ. 28 al. Οὗτος. 29 μοι *Ald.* deeſt. 30 *C.* Καὶ ἐγώ. 31 *Alex.* ἐν ἀφέσει υἱῶν. 32 *C.* ἀπὸ Σαοὺλ, ὅν. 33 *C.* ἀπό. 34 *C.* σου. 35 *Alex.* ἀνορθούμενος. 36 *Alex.* ἠγάπηκάς. 37 *Alex.* & *C.* κατεσμικρύνθη μικρὸν (*C.* τὰ μικρὰ ταῦτα.) al. l. habet, κατεσμίκρυνται τὰ μικρὰ ταῦτα. 38 *Alex.* μου, καί. 39 *Alex.* μου. Καί. 40 οἶδας *C.* ponit poſt σου. 41 *Alex.* κύριε, Διὰ (al. Κατὰ) τὸν λόγον σου πεποίηκας. *C.* κύριέ μου κύριε, Διὰ τὸν λόγον σου, καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου πεπ. 42 *C.* πεποίηκας. 43 *Alex.* σου ταύτην. *C.* μεγαλωσύνην σου ταύτην. *Ald.* ἀγαθωσύνην ταύτην. 44 *Alex.* τὸν δοῦλόν σου. 45 *Alex.* & *C.* μεγαλυνθῆναί σε. 46 *Alex.* κύριε, κύριέ μου. *Ald.* κύριέ μου, κύριε. 47 *C.* σεαυτῷ. 48 *Alex.* Ἰσραὴλ λαόν. 49 al. ὑπὲρ τοῦ δούλου σου καὶ ὑπὲρ τοῦ οἴκου. 50 *C.* πιστωθήτω. 51 *Alex.* ἕως αἰῶνος, καὶ ποίησον καθὼς ἐλάλησας, Καὶ μεγαλυνθείη. 52 κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ Ἰσραήλ. καὶ νῦν *Ald.* & *C.* deſunt.

κράτωρ

κράτωρ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. καὶ νῦν [53] καθὼς [54] ἐ-
26 λάλησας, Μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά
27 σου ἕως [55] αἰῶνος. Κύριε παντοκράτωρ
[56] θεὸς [57] Ἰσραήλ, ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον τοῦ
δούλου σου, λέγων, Οἶκον οἰκοδομήσω σοι·
διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ
προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύ-
28 την. Καὶ νῦν κύριέ [58] μου κύριε, σὺ εἶ
θεὸς, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοί, καὶ ἐλά-
λησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦ-
29 τα. Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον
τοῦ δούλου σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου,
ὅτι [59] σὺ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς
εὐλογίας σου [60] εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου
[61] σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν [62] αἰῶνα.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, [1] καὶ ἐπάταξε Δα-
υὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς.
καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν
2 ἀλλοφύλων. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν
Μωὰβ, καὶ διεμέτρησεν [2] αὐτοὺς ἐν σχοινίοις,
κοιμίσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ [3] ἐγένετο τὰ
δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, [4] καὶ τὰ δύο
σχοινίσματα [5] ἐζώγρησε. καὶ ἐγένετο [6] Μωὰβ
τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.
3 Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν [7] Ἀδρααζὰρ υἱὸν Ῥα-
άβ, βασιλέα Σουβὰ, πορευομένου αὐτοῦ ἐ-
πιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐ-
4 φράτην. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ
τῶν [8] αὐτοῦ χίλια ἅρματα, καὶ [9] ἑπτὰ χιλιάδας
ἱππέων, καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν.
καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ
ὑπελείπετο [10] ἑαυτῷ ἑκατὸν ἅρματα.
5 Καὶ παραγίνεται Συρία [11] Δαμασκοῦ βοηθῆσαι
τῷ Ἀδρααζὰρ βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε
Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ [12] εἴκοσι δύο χιλιάδας ἀν-
6 δρῶν. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν
Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, καὶ [13] ἐγένετο ὁ Σύ-
ρος τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. καὶ
ἔσωσε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύ-
7 ετο. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς [14] χλιδῶ-
νας τοὺς χρυσοῦς, οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων [15] τῶν
Ἀδρααζὰρ βασιλέως Σουβὰ, καὶ ἤνεγκεν αὐ-
τὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. [16] καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Σου-
σακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἐν τῷ ἀναβῆναι
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοβοὰμ υἱοῦ
8 Σαλωμῶντος. Καὶ ἐκ τῆς [17] Μετεβὰκ
καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ Ἀδρααζὰρ ἔλα-
βεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφό-
δρα. [18] ἐν αὐτῷ ἐποίησε [19] Σαλωμὼν τὴν θά-
λασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τοὺς
9 λουτῆρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη. Καὶ ἤ-
κουσε [20] Θοοὺ ὁ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε
Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδρααζὰρ,
10 Καὶ ἀπέστειλε [21] Θοοὺ Ἰεδδουρὰμ τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ πρὸς βασιλέα Δαυὶδ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ
εἰς εἰρήνην, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ [22] ἐ-
πολέμησε τὸν Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐ-
τὸν, ὅτι [23] ἀντικείμενος ἦν τῷ Ἀδρααζάρ·
καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ [24] ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ,
καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ σκεύη χαλκᾶ.
11 Καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ κυ-
ρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου [25] καὶ μετὰ τοῦ χρυσίου οὗ
ἡγίασεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευ-
12 σεν, [26] Ἐκ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ ἐκ τῆς
Μωὰβ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, [27] καὶ ἐκ τῶν
ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐκ τῶν σκύλων
Ἀδρααζὰρ υἱοῦ Ῥαὰβ βασιλέως [28] Σουβά.
13 Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὄνομα. καὶ ἐν τῷ ἀνακάμ-
πτειν αὐτὸν [29] ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν [30] Γε-

---

53 *C.* καὶ καθώς. 54 *Ald. C.* ἐλάλησας, ποίησον. (ποίησον *Ald.* deest.) Καὶ νῦν μεγαλυνθείη. 55 *Ald. C.* αἰῶνος, λέγων· Κύριος. 56 *Alex.* θεὸς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ; ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου Δαυὶδ ἔσται ἀνωρθωμένος ἐνώπιόν σου, ὅτι κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. λέγει κύριος παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον. 57 *Ald. C.* ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 58 *Alex.* μου, σὺ εἶ ὁ θεός. 59 *Alex.* σὺ εἶ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας. 60 al. εὐλογισθήσεται. 61 *Alex.* & *C.* σου εἰς τὸν αἰῶνα. 62 *Ald.* αἰῶνα ἐνώπιόν σου.

Cap. 8. 1 *Comp. ed.* deest καί. 2 *Mſ. Alex.* αὐτὴν σχοινίοις. *C.* αὐτοὺς σχοινίῳ. 3 *Alex.* ἐγένοντο τὰ δύο σχοινίσματα * ἐζώγρησαν. καί. 4 *C.* καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου σχοινίσματος. 5 *Ald.* ἐζώγρησαν. 6 *Alex.* Μωὰβ εἰς δούλους. 7 al. Ἀδραζάρ. al. Ἀδρα-εζάρ. al. Ἀδρα-έζερ. 8 *Alex.* αὐτοῦ * ἑπτὰ ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας. 9 *C.* ἑπτακισχιλίους ἱππεῖς. 10 *Alex.* & *C.* αὐτῷ (*C.* ἑαυτῷ) ἐξ αὐτῶν ἑκατόν. *Ald.* ἐξ αὐτῶν ἑκατόν. 11 *C.* ἐκ Δαμασκοῦ. 12 *Alex.* εἴκοσι χιλιάδας. *C.* εἴκοσι καὶ δύο χιλ. 13 *C.* ἐγένοντο οἱ Σύροι. 14 *Aq.* κλοιούς. 15 *Alex.* τοῦ Ἀδρααζάρ. 16 καὶ ἔλαβεν αὐτὰ uſq. ad fin. verſ. *C.* deſunt. In *Francof.* autem faciunt verſ. 8. habetque hoc cap. verſus 19. 17 *Alex.* Μασβὰχ ἐκ τῶν. *C.* Βατὰκ καὶ ἐκ τῶν. 18 ἐν αὐτῷ uſq. ad fin. verſ. *C.* deſunt. 19 al. Σαλομών. 20 *Alex.* Θαεί. 21 *Alex.* Θαεὶ τὸν Ἰεδδουρὰν τόν. *C,* Θοοὺ τόν. al. Θοοὺ Ἰωρὰμ τόν. 22 *Alex.* * ἐπάταξεν τὸν Ἀδρααζάρ, καὶ ἐπάταξεν. 23 *C.* ἀνὴρ ἀντικείμ. 24 *C.* ἦν. 25 *Alex.* & *C.* καὶ τοῦ. 26 *C.* Καὶ ἐκ. 27 *Alex.* καὶ ἐξ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ τῶν. 28 *Alex.* Σωβά. 29 *Ald.* ἐπάταξαν. 30 *Alex.* Γημελά. *C.* Γεμελέκ. al. Γεμελέχ.

βελὲμ

Γελὲμ εἰς ὀκτωκαίδεκα [31] χιλιάδας.

14 Καὶ ἔθετο [32] ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ [33] φρουρὰν, ἐν πάσῃ τῇ [34] Ἰδουμαίᾳ· καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ [35] βασιλεῖ. καὶ ἔσωσε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς [36] ἐπορεύετο.

15 Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ [37] ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ 16 πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς· καὶ [38] Ἰωσαφὰτ υἱὸς 17 Ἀχιλοὺδ ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων· Καὶ [39] Σαδὼκ υἱὸς [40] Ἀχιτὼβ καὶ [41] Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· καὶ [42] Σασὰ ὁ γραμμα-18 τεύς· Καὶ [43] Βαναίας υἱὸς [44] Ἰωδαὲ [45] σύμβουλος· καὶ ὁ [46] Χελεθὶ, καὶ ὁ Φελετὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ, Εἰ [1] ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος ἐν τῷ οἴκῳ Σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐ-2 τοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν; Καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ [2] ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιβά· καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ. καὶ [3] εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, [4] Σὺ εἶ Σιβά; καὶ εἶπεν, 3 Ἐγὼ δοῦλος σός. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰ ὑπολέλειπται [5] ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἔτι ἀνὴρ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ; καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, [6] Ἔτι ἔστιν υἱὸς τῷ Ἰωνά-4 θαν πεπληγὼς τοὺς πόδας. Καὶ εἶπεν [7] ὁ βασιλεὺς, Ποῦ οὗτος; καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ ἐν οἴκῳ Μαχὶρ υἱοῦ [8] Ἀμι-5 ὴλ ἐκ τῆς [9] Λοδάβαρ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ ἐκ τῆς [10] Λοδάβαρ.

6 Καὶ [11] παραγίνεται [12] Μεμφιβοσθὲ υἱὸς Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Μεμφιβοσθέ; 7 καὶ [13] εἶπεν, Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω [14] μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀποκαταστήσω σοι [15] πάντα ἀγρὸν [16] Σαοὺλ πατρὸς τοῦ πατρός σου, καὶ σὺ φαγῇ ἄρτον ἐ-8 πὶ τῆς τραπέζης μου διαπαντός. Καὶ προσεκύνησε [17] Μεμφιβοσθὲ, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα 9 τὸν τεθνηκότα τὸν ὅμοιον ἐμοί; Καὶ ἐκάλεσεν ὁ [18] βασιλεὺς Σιβὰ τὸ παιδάριον Σαοὺλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Πάντα ὅσα [19] ἐστὶ τῷ Σαοὺλ καὶ [20] ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ [21] δέδωκα 10 τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου. Καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ δοῦλοί σου, καὶ εἰσοίσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ [22] ἔδεται [23] ἄρτους· καὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς τοῦ κυρίου σου [24] φάγεται διαπαντὸς ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. καὶ τῷ Σιβᾷ ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοὶ, καὶ εἴκο-11 σι δοῦλοι. Καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, [25] Κατὰ πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ, οὕτως [26] ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ Μεμφιβοσθὲ ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης [27] Δαυὶδ καθὼς εἷς τῶν [28] υἱῶν 12 αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Καὶ τῷ Μεμφιβοσθὲ [29] υἱὸς μικρὸς ἦν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχά. καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις [30] τοῦ οἴκου Σιβὰ 13 δοῦλοι [31] τοῦ Μεμφιβοσθέ. Καὶ Μεμφιβοσθὲ [32] κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, [33] ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ [34] βασιλέως αὐτὸς διαπαντὸς ἤσθιε, καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς [35] ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

---

31 *Ald.* χιλιάδας ἀνδρῶν. Καί. 32 *C.* Δαυὶδ ἐν. 33 *Ald.* φρουράς. 34 *Alex.* Ἰδουμαίᾳ ἔθηκεν ἐστηλωμένους· καὶ ἐγένοντο πάντες Ἰδουμαῖοι. *C.* Ἰδουμαίᾳ ἔθηκεν ἐστηλωμένους· καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. 35 *C.* Δαυίδ. καί. 36 *Ald.* ἐπορεύθη. 37 *Alex.* *C.* ἐπὶ Ἰσραήλ. 38 *Alex.* Ἰωσαὰδ υἱὸς Ἀχιμέλεχ. 39 *Alex.* Σαδόχ. 40 *Ald.* Οὐβιτώβ. 41 *Ald.* Ἀβιμέλεχ. *Sch.* ἐνταῦθα οἶμαι γραφικὸν εἶναι ἁμάρτημα· οὐ γὰρ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, ἀλλ' Ἀβιάθαρ υἱὸς Ἀχιμέλεχ. 42 *Alex.* Σαραίας. *C.* Σαρέας. al. Σαραΐα. 43 *Alex.* Βαναγαίας. 44 *C.* Ἰωιαδά. 45 *Alex.* σύμβολος. 46 *Alex.* Χερεθθεὶ καὶ ὁ Φελεθθεὶ * υἱοί. *C.* Φελτὶ, καὶ ὁ Χερεθὶ, καὶ οἱ υἱοί.

Cap. 9. 1 *Mſ. Alex.* ἐστιν ὑπολελειμμένος τῷ. *Comp. ed.* ἔστιν τὶς ἔτι ὑπολελειμμένος τῷ. 2 *Alex.* παῖς ἦν, καί. 3 *C.* λέγει ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν, Σύ. 4 *Alex.* Εἰ σὺ εἶ Σιβά. 5 *Alex.* τῷ οἴκῳ Σαοὺλ ἔτι ἀνήρ. *C.* ἔτι ἀνὴρ ἐκ τοῦ οἴκου Σαούλ. 6 *C.* Ἔστιν ἔτι. 7 *C.* αὐτῷ ὁ. 8 al. Ἀμμιήλ. 9 *Alex.* Λαβαδαέλ. 10 *Alex.* Λαδάβαρ. 11 *C.* παρεγένετο. 12 *Alex.* Μεμφιβοσθαί. *C.* Μεμφιβόσεθ, per totum caput. 13 *Alex.* εἶπεν, Ὁ δοῦλός. 14 *Alex.* & *C.* ἔλεος (*Alex.* ἔλαιος) μετὰ σοῦ διά. (*C.* pro διὰ habet ἕνεκεν.) 15 *C.* πάντας τοὺς ἀγρούς. 16 *Alex.* & *C.* Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ σύ. 17 *Ald.* αὐτῷ Μεμφιβοσθέ. *C.* αὐτῷ. 18 *C.* βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν Σιβά. 19 *C.* ὑπῆρχε. 20 *Ald.* ὅλον τὸν οἶκον. *C.* πάντα τὸν οἶκον. 21 *Alex.* δέδωκα * τῷ οἴκῳ τῷ κυρίῳ σου. 22 *Ald.* *C.* φάγονται· καί. 23 *Alex.* αὐτούς. 24 *Alex.* *Ald.* φάγεται ἄρτον (*Alex.* ἄρτους) διαπαντὸς ἐπί. *C.* habet etiam ἄρτους. 25 Κατὰ *C.* deeſt. 26 *Ald.* ποιήσω. 27 *C.* τοῦ βασιλέως καθώς. 28 *Alex.* *Ald.* *C.* υἱῶν τοῦ βασιλέως. 29 *Alex.* υἱὸς μικρὸς, καί. *C.* ἦν υἱὸς μικρὸς, καί. 30 *Alex.* αὐτοῦ οἴκου. 31 *Alex.* τῷ Μεμφιβοσθαί. 32 *Alex.* κατοικεῖ. 33 *C.* διότι. 34 *Alex.* & *C.* βασιλέως αὐτὸς (αὐτὸς *Alex.* deeſt) ἤσθιεν διαπαντός. 35 *C.* ἀμφοτέρους τοὺς πόδας.

Κεφ.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν [1]Ἀννὼν υἱὸς αὐτοῦ [2]ἀντ' αὐτοῦ. **2** Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀννὼν υἱοῦ Ναὰς, [3]ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ [4]μετ' ἐμοῦ ἔλεος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ παρεγένοντο οἱ [5]παῖδες Δαυὶδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμών. **3** Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς [6]Ἀννὼν τὸν κύριον αὐτῶν, [7]Μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, [8]ὅτι ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; [9]ἀλλ' ὅπως οὐχὶ ἐρευνήσωσι τὴν [10]πόλιν καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτὴν [11]καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτὴν [12]ἀπέστειλε Δαυὶδ τοὺς [13]παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ; **4** Καὶ ἔλαβεν [14]Ἀννὼν τοὺς [15]παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρησε τοὺς πώγωνας [16]αὐτῶν, καὶ ἀπέκοψε [17]τοὺς μανδύας αὐτῶν [18]ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. **5** Καὶ [19]ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ [20]ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, καὶ [21]ἀπέστειλεν εἰς [22]ἀπαντὴν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες [23]ἠτιμασμένοι σφόδρα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἐπιστραφήσεσθε. **6** Καὶ [24]εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι [25]κατῃσχύνθησαν [26]ὁ λαὸς Δαυίδ· καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ ἐμισθώσαντο [27]τὴν Συρίαν Βαιθραὰμ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβὰ, καὶ Ῥοὼβ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, καὶ τὸν βασιλέα [28]Ἀμαλὴκ χιλίους ἄνδρας, καὶ Ἰσὼβ δώδεκα **7** χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν [29]δύναμιν τοὺς δυνατούς. **8** Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ παρετάξαντο πόλεμον [30]παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς [31]πύλης, [32]Συρίας Σουβὰ καὶ [33]Ῥοὼβ καὶ [34]Ἰσὼβ καὶ [35]Ἀμαλὴκ [36]μόνοι ἐν ἀγρῷ. **9** Καὶ εἶδεν Ἰωὰβ ὅτι [37]ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ [38]πρόσωπον ἐξεναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν, καὶ [39]ἐπελέξατο ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν Ἰσραὴλ, καὶ [40]παρε**10**τάξαντο ἐξ ἐναντίας [41]Συρίας. [42]Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν [43]ἐν χειρὶ [44]Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ [45]παρετάξαντο **11** ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών. Καὶ [46]εἶπεν, Ἐὰν [47]κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ [48]ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ [49]ἐὰν κραταιωθῶσιν υἱοὶ Ἀμμὼν ὑπὲρ σὲ, καὶ [50]ἐσόμεθα **12** τοῦ σῶσαί σε. Ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ [51]περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀ**13**φθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ προσῆλθεν Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς [52]αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον [53]πρὸς Συρίαν, καὶ [54]ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου **14** αὐτοῦ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν [55]εἶδαν ὅτι [56]ἔφυγε Συρία, καὶ ἔφυγαν [57]ἀπὸ προσώπου [58]Ἀβεσσὰ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ [59]ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, [60]καὶ **15** παρεγένετο [61]εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶδε [62]Συρία ὅτι [63]ἔπταισεν [64]ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ συνήχθησαν [65]ἐπὶ τὸ αὐτό. **16** Καὶ ἀπέστειλεν [66]Ἀδραζὰρ, καὶ [67]συνήγαγε τὴν [68]Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ [69]ποταμοῦ Χα-

Cap. 10. 1 *Ms. Alex.* * Ἀών. 2 ἀντ' αὐτοῦ *Comp. ed.* ponit ante Ἀννών. 3 *C.* καθὼς ἐποίησεν. 4 *C.* ἔλεος μετ' ἐμοῦ, καί. 5 *C.* δοῦλοι. 6 *Alex.* Ἀνών. 7 *C.* Οὐχὶ δοξάζων. 8 *C.* ἀπέσταλκέ σοι. 9 *Alex.* ἐὰν ἵνα ἐρευνήσωσιν. *Ald.* οὐχὶ ἀλλ' ὅπως ἐρευνήσωσι. *C.* ἀλλ' ὅπως ἐξερευνήσωσι. 10 *C.* πόλιν σου καί. 11 *C.* ὅτι κατασκέψασθαι. *Ald.* τοῦ καταστρέψαι. 12 *C.* ἀπέσταλκε. 13 *C.* δούλους. 14 *Alex.* Ἀνών. 15 *C.* δούλους. 16 *C.* αὐτῶν τὸ ἥμισυ, καί. 17 *C.* τῶν μανδύων. 18 *C.* τὸ ἥμισυ ἕως. 19 *Alex.* & *Ald.* ἀνήγγειλαν. *C.* ἀπηγγέλη. 20 *C.* περί. 21 *C.* ἐξαπέστειλεν. 22 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπάντησιν αὐτῶν. 23 *Ald.* & *C.* ἠτιμωμένοι. 24 *Alex.* ἴδαν. 25 *C.* ᾐσχύνθησαν. 26 *Alex.* ὁ λαὸς ἐν Δαυίδ. *C.* οἱ δοῦλοι Δαυίδ. 27 *Alex.* τὴν Συρίαν, καὶ Ῥοὼβ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβὰ, εἴκοσι. *C.* τὸν Σύρον Βεθραὰβ, (al. Βὴθ Ῥοὼβ) καὶ τὸν Σύρον Σουβὰ, (al. Συβὰ,) εἴκοσι. 28 *Alex.* & *C.* Μααχὰ χιλίους. *Ald.* Ἀμαλὴκ, Μααχὰ (al. Μαακὰ) χιλίους. 29 *C.* στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 30 *Ald.* πρὸς τὴν θύραν. *C.* παρὰ τὸν πυλῶνα. 31 *C.* πόλεως. 32 *Ald.* καὶ Συρία. *C.* καὶ ὁ Σύρος. 33 *Alex.* Ῥοάβ. 34 *Ald.* Ἰωάβ. 35 *Alex.* Μααχὰ μόνοι. 36 *C.* καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. 37 *C.* γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξεναντίας, καὶ ὄπισθεν. 38 *Alex.* πρόσωπον καὶ ἐκ τοῦ. 39 *Alex.* ἐπέλεξεν ἐκ πάντων νεανιῶν. *C.* ἐξελέξατο ἐκ πάντων τῶν νεανίσκων υἱῶν. 40 *C.* παρετάξατο. 41 *C.* τοῦ Σύρου. 42 *C.* Τὸ δὲ κατάλ. 43 *C.* εἰς τὴν χεῖρα. 44 *Alex.* Ἀβισαί. 45 *C.* παρετάξατο. 46 *C.* εἶπε πρὸς Ἀβεσσὰ, Ἐάν. 47 *C.* κρατήσῃ ὁ Σύρος. 48 *C.* ἔσῃ. 49 *Alex.* ἐὰν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κραταιωθῶσιν ὑπέρ. *C.* ἐὰν υἱοὶ Ἀμμὼν κρατήσωσιν ὑπέρ. 50 *C.* πορεύσομαι. 51 *C.* ὑπέρ. 52 *Alex.* αὐτοῦ εἰς. *C.* ὁ μετ' αὐτοῦ εἰς. 53 *C.* ἐπὶ τὸν Σύρον. 54 *Alex.* ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ Συρία. Καὶ οἱ. *C.* ἔφυγεν ὁ Σύρος ἐκ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ οἱ. 55 *Alex.* εἶδον. 56 *C.* πέφευγεν ὁ Σύρος. 57 *C.* ἐκ. 58 *Alex.* Ἀβισαὶ, καὶ εἰσῆλθαν. 59 *Ald.* ἀπὸ προσώπου τῶν. 60 *Alex.* καὶ παρεγένοντο. *C.* desunt. 61 *Ald.* ἐν. 62 *C.* ὁ Σύρος. 63 *C.* ἔπεσεν. 64 *C.* ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσρ. 65 *C.* κατά. 66 al. Ἀδραζάρ. al. Ἀδρaαζερ. 67 *C.* ἐξήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν. 68 *Alex.* Συρίαν ἐκ. 69 *Alex.* & *C.* ποταμοῦ, καὶ παρεγένοντο εἰς (*Alex.* deest εἰς) Αἰλάμ.

λαμὰκ, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰλάμ· καὶ [70] Σωβὰκ [71] ἄρχων τῆς δυνάμεως Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν.
17 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγένετο εἰς [72] Αἰλάμ. καὶ παρετάξατο [73] Συρία [74] ἀπέναντι Δαυὶδ, καὶ [75] ἐπολέμησαν μετ' αὐτοῦ.
18 Καὶ ἔφυγε [76] Συρία ἀπὸ [77] προσώπου [78] Ἰσραήλ. καὶ [79] ἀνεῖλε Δαυὶδ ἐκ [80] τῆς Συρίας ἑπτακόσια ἅρματα, καὶ [81] τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων, καὶ τὸν Σωβὰκ τὸν [82] ἄρχοντα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξε, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.
19 Καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι Ἀδρααζὰρ ὅτι ἔπταισαν [83] ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, [84] καὶ ηὐτομόλησαν μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ [85] ἐδούλευσαν αὐτοῖς. καὶ [86] ἐφοβήθη Συρία τοῦ [87] σῶσαι [88] ἔτι τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.

Κεφ. ια΄. 11.

1 ΚΑὶ ἐγένετο, ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξοδίας τῶν βασιλέων, καὶ [1] ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἰωὰβ, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ [2] διέφθειραν τοὺς υἱοὺς Ἀμμών· καὶ [3] διεκάθισαν ἐπὶ Ῥαββάθ. καὶ Δαυὶδ [4] ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ.
2 [5] Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶδε γυναῖκα [6] λουομένην [7] ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυνὴ καλὴ [8] τῷ εἴδει σφόδρα.
3 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ ἐζήτησε τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ αὕτη [9] Βηρσαβεὲ θυγάτηρ Ἐλιὰβ [10] γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου;
4 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς· καὶ [11] αὕτη ἁγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ [12] ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
5 Καὶ [13] ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή· * καὶ [14] ἀποστείλασα ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, [15] Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω.
6 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, [16] λέγων, Ἀπόστειλον πρός με τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ τὸν Οὐρίαν πρὸς Δαυίδ.
7 Καὶ παραγίνεται [17] Οὐρίας καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ [18] εἰς εἰρήνην Ἰωὰβ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου.
8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ, Κατάβηθι εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου. καὶ ἐξῆλθεν Οὐρίας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως.
9 Καὶ ἐκοιμήθη Οὐρίας [19] παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ βασιλέως μετὰ [20] τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐ κατέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
10 Καὶ [21] ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ὅτι οὐ κατέβη Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ [22] σὺ ἔρχῃ; τί [23] ὅτι οὐ [24] κατέβης εἰς τὸν οἶκόν σου;
11 Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυὶδ, [25] Ἡ κιβωτὸς, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας κατοικοῦσιν ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου Ἰωὰβ, καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ [26] ἀγροῦ [27] παρεμβάλλουσι, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν [28] μου τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ κοιμηθῆναι μετὰ τῆς γυναικός μου; [29] πῶς; [30] ζῇ ἡ ψυχή σου, [31] εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο.
12 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Κάθισον [32] ἐνταῦθα καί γε σήμερον, καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε. καὶ ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον.
13 Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Δαυὶδ, καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπιε,

---

70 *Alex.* Σαβάχ. 71 *C.* ὁ ἀρχιστράτηγος Ἀδρ. al. ὁ ἀρχις. τοῦ Ἀδρααρέζερ. 72 *C.* Χαλααμά. 73 *C.* ὁ Σύρος. 74 *Alex.* καλέναντι. *C.* ἐξεναντίας. 75 *Ald. C.* ἐπολέμησε. 76 *C.* ὁ Σύρος ἐκ πρ. 77 *Alex.* προσώπου Δαυίδ. καί. 78 *Ald.* υἱῶν Ἰσρ. 79 *C.* ἀπέκτεινε. 80 *C.* τῶν Σύρων. 81 *Alex.* τεσσεράκοντα. 82 *C.* ἀρχιστράτηγον. 83 *Ald.* & *C.* ἐνώπιον. 84 *C.* καὶ διέθεντο διαθήκην μετὰ Ἰσραήλ. 85 *C.* ἐδούλευον τῷ Ἰσραὴλ, καί. 86 *C.* ἐφοβήθησαν Σύροι. (al. οἱ Σύροι.) 87 *C.* διασῶσαι. 88 *Ald.* ἐπί. *C.* ponit post Ἀμμών.

Cap. 11. 1 *Comp. ed.* ἐξαπέστειλε. 2 *C.* διέφθειρε. 3 *Ms. Alex.* ἐκάθισαν. *Ald.* & *C.* περιεκάθισαν. 4 *C.* κατῴκει. 5 *C.* Ἐγένετο δὲ ἐν καιρῷ τῆς δείλης, καί. 6 *Alex.* λουμένην. 7 ἀπὸ τοῦ δώματος *C.* ponit ante γυναῖκα. 8 *C.* τῇ ὄψει. 9 *Alex.* Βηθσαβεὲ ἡ θυγάτηρ Ἐλιάβ. *C.* ἐστὶν Βηρσαβεὲ θυγάτηρ Ἐλιάμ. 10 *Alex.* ἡ γυνή. 11 *C.* αὕτη ἦν ἁγ. 12 *Alex.* ἀπέστρεψεν αὐτὴν εἰς. 13 *C.* συνέλαβεν. * *Francof.* hic incip. verſ. 5. 14 *C.* ἀπέστειλε καὶ ἀπήγγειλε. 15 *Ald.* Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχουσα. *C.* Συνείληφα. 16 *C.* καὶ εἶπεν, Ἀπόστειλόν μοι τόν. 17 *Alex.* Οὐρίας πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπηρώτησεν Δαυίδ. *C.* Οὐρίας πρὸς Δαυίδ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν Δαυίδ. 18 *C.* εἰ ὑγιαίνει Ἰωὰβ, καὶ εἰ ὑγιαίνει ὁ λαὸς καὶ εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος. Καί. 19 *Alex. Ald.* παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ (τοῦ *Alex.* deeſt) οἴκου τοῦ βασιλέως. *C.* ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου τοῦ βασ. 20 *C.* πάντων τῶν παίδων τοῦ. 21 *Ald. C.* ἀπήγγειλαν. 22 *C.* παραγέγονας σύ; τί. 23 ὅτε *C.* deeſt. 24 *Alex.* καταβῇς. 25 *Alex.* Εἰ ἡ κιβωτός. 26 *C.* πεδίου. 27 *Alex.* παρεμβαλοῦσιν, κἀγώ. *C.* παρεμβεβληκότες, καὶ πῶς. 28 *Alex.* μου φαγεῖν. 29 *Alex.* καὶ πῶς; *Ald.* & *C.* deeſt. 30 *C.* μὰ τὴν ψυχήν σου, καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου. 31 *C.* οὐ μὴ ποιήσω τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 32 *C.* ὧδε σήμερον.

καὶ [33] ἐμέθυσεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας [34] τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν [35] δούλων τοῦ κυρίου [36] αὐτοῦ, [37] καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη. 14 Καὶ ἐγένετο πρωῒ, καὶ ἔγραψε Δαυὶδ βιβλίον πρὸς Ἰωὰβ, καὶ ἀπέστειλεν [38] ἐν χειρὶ Οὐρίου. 15 [39] Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, λέγων, [40] Εἰσάγαγε τὸν Οὐρίαν [41] ἐξεναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ, καὶ ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ πληγήσεται 16 καὶ ἀποθανεῖται. Καὶ [42] ἐγενήθη ἐν τῷ [43] φυλάσσειν Ἰωὰβ ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ [44] ἔθηκε τὸν Οὐρίαν εἰς τὸν τόπον οὗ ᾔδει ὅτι ἄνδρες δυνά-17 μεως [45] ἐκεῖ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμουν [46] μετὰ Ἰωάβ. καὶ ἔπεσαν [47] ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων Δαυὶδ, καὶ ἀπέθα-18 νε [48] καί γε Οὐρίας ὁ Χετταῖος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ, καὶ ἀπήγγειλε [49] τῷ Δαυὶδ [50] πάντας τοὺς λόγους τοῦ [51] πολέμου λαλῆσαι 19 πρὸς τὸν βασιλέα, Καὶ ἐνετείλατο [52] τῷ ἀγγέλῳ, λέγων, Ἐν τῷ συντελέσαι [53] πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου [54] λαλῆσαι πρὸς τὸν 20 βασιλέα, Καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῇ ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, καὶ εἴπῃ σοι, [55] Τί ὅτι ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν [56] πολεμῆσαι; οὐκ [57] ᾔδειτε ὅτι [58] τοξεύσουσιν [59] ἀπάνωθεν τοῦ τείχους; 21 Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν [60] Ἱεροβάαλ [61] υἱοῦ Νήρ; οὐχὶ γυνὴ [62] ἔρριψε κλάσμα μύλου ἐπ' αὐτὸν ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν [63] Θαμασί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; καὶ ἐρεῖς, [64] Καί γε ὁ δοῦλός σου Οὐ-22 ρίας ὁ Χετταῖος [65] ἀπέθανε. * Καὶ [66] ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλήμ, [67] καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα [68] ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωὰβ, [69] πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου. καὶ ἐθυμώθη Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον, Ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι; οὐκ ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξε τὸν [70] Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱεροβάαλ; οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ 23 τεῖχος; Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυὶδ, Ὅτι [71] ἐκραταίωσαν [72] ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες, καὶ [73] ἐξῆλθον [74] ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως [75] τῆς θύρας 24 τῆς πύλης. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες [76] πρὸς τοὺς παῖδάς σου [77] ἀπάνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανον [78] τῶν παίδων τοῦ βασιλέως, [79] καί γε ὁ δοῦλός σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος [80] ἀπέθα-25 νε. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον, Τάδε ἐρεῖς [81] πρὸς Ἰωὰβ, Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου [82] τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως [83] καὶ ποτὲ οὕτως [84] φάγεται ἡ μάχαιρα. κραταίωσον τὸν [85] πόλεμόν σου εἰς τὴν πόλιν, καὶ [86] κατάσπασον αὐτὴν, [87] καὶ κραταίω-26 σον [88] αὐτήν. Καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι [89] ἀπέθανεν [90] Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ 27 ἐκόψατο [91] τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ [92] διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ [93] συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ [94] ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ [95] ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. [96] καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ [97] ῥῆμα ὃ ἐποίησε Δαυὶδ ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Νάθαν τὸν προ-

---

33 C. ἐμεθύσθη, καί. 34 *Alex.* τοῦ κοιμηθῆναι καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης. C. καὶ ἐκοιμήθη ὁ Οὐρίας ἐν τῇ κοίτῃ. 35 C. παίδων. 36 *Alex.* αὐτῶν. 37 C. εἰς δὲ τόν. 38 *Alex.* Δαυὶδ ἐν. 39 C. Ἔγραψε δὲ ἐν. 40 C. Παράδος τόν. 41 C. εἰς τὸν πόλεμον τὸν κραταιόν. 42 C. ἐγένετο. 43 C. περικαθῆσθαι. 44 C. ἔδωκε. 45 C. ἦσαν ἐκεῖ. 46 C. πρός. 47 *Alex.* & C. ἀπὸ τοῦ. 48 καί γε C. deest. 49 *Alex.* τῷ βασιλεῖ πάντας. 50 C. πάντα τὰ ῥήματα τοῦ. 51 *Alex.* & C. πολέμου. Καὶ ἐνετείλατο. 52 C. Ἰωὰβ τῷ. 53 C. σὲ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ. 54 C. λαλοῦντα. 55 *Alex.* Τί * ἐργάσατε πρός. *Ald.* Τί ὅτι ἠγγίκατε πρός. 56 *Alex.* τοῦ πολημῆσαι. 57 al. ᾔδετε. 58 *Alex.* τοξεύουσιν. C. πληγήσεσθε. 59 *Ald.* ἐπάνωθεν. C. ἀπό. 60 *Alex.* * Ἱεροβοάμ. 61 υἱοῦ Νὴρ C. desunt. in aa. est υἱοῦ Ἰωάς. 62 *Alex.* & C. ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπάνωθεν. (ἀπάνωθεν C. deest.) 63 C. Θαβής. 64 *Alex.* Καί γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ. 65 C. τέθνηκε. * *Francof.* ex uno hoc versu tres fecit, unde hoc cap. habet versus 29. 66 C. παρεγένετο. 67 καὶ παρεγένετο C. desunt. 68 C. ἐλάλησεν Ἰωάβ. 69 πάντα τὰ usque ad finem totius hujus versus C. desunt. 70 *Alex.* Ἀβιμέλεκ υἱὸν * Ἱεροβοάμ. 71 C. κατεκράτουν. 72 C. οἱ ἄνδρες ἐφ' ἡμᾶς, καί. 73 *Alex.* ἐξῆλθαν πρὸς ἡμᾶς. 74 C. οἱ ἄνδρες ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καί. 75 C. τῶν θυρῶν τοῦ πυλῶνος. 76 C. ἐπὶ τοὺς δούλους σου. 77 *Ald.* ἐπάνωθεν. C. ἀπό. 78 *Ald.* ἀπὸ τῶν παίδων. C. ἀπὸ τῶν δούλων. 79 *Alex.* *Ald.* καί γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ. 80 C. τέθνηκε. 81 *Ald.* τῷ Ἰωάβ. 82 C. περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. 83 C. ποτὲ δὲ οὕτως. 84 *Alex.* καταφάγεται ἡ μάχαιρα. C. καταφάγεται ἡ ῥομφαία. 85 *Alex.* πόλεμον σὺ πρὸς τήν. C. πόλεμόν σου ἐπὶ τήν. 86 al. κατάσκαψον. 87 καὶ κραταίωσον αὐτὴν *Ald.* desunt. 88 *Alex.* αὐτόν. 89 C. τέθνηκεν. 90 C. ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Οὐρίας, καί. 91 *Alex.* *Ald.* & C. ἐπὶ τόν. 92 *Alex.* ἦλθεν. 93 C. ἔλαβε τὴν Βηρσαβεαὶ εἰς. 94 C. ἐγένετο. 95 C. τίκτει. 96 *Alex.* & C. καὶ ἐφάνη πονηρὸν τό, & in C. est initium capitis sequentis. 97 al. πρᾶγμα.

φήτην πρὸς Δαυίδ. καὶ εἰσῆλθε [1] πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν [2] αὐτῷ, Δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν [3] πόλει **2** μιᾷ, εἷς πλούσιος, καὶ εἷς πένης. Καὶ τῷ [4] πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ **3** σφόδρα. Καὶ τῷ πένητι [5] οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἀμνὰς μία μικρά, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὴν, καὶ [6] ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν [7] υἱῶν αὐτοῦ [8] ἐπὶ τὸ αὐτό, [9] ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδε, καὶ **4** ἦν αὐτῷ [10] ὡς [11] θυγάτηρ. Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο [12] λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ, [13] τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα [14] τοῦ πένητος, [15] καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ **5** τῷ [16] ἐλθόντι πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη [17] ὀργῇ [18] Δαυὶδ σφόδρα [19] τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε [20] Δαυὶδ πρὸς Νάθαν, Ζῇ κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου [21] ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. **6** Καὶ τὴν ἀμνάδα [22] ἀποτίσει [23] ἑπταπλασίονα, ἀνθ' ὧν [24] ὅτι ἐποίησε τὸ [25] ῥῆμα τοῦτο, καὶ **7** [26] περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, [27] Ἐγώ εἰμι ὁ χρίσας [28] σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ [29] ἐγώ εἰμι ἐρρυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σα-**8**οὺλ, Καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου [30] σου, καὶ τὰς γυναῖκας [31] τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· καὶ εἰ [32] μικρόν ἐστι, προσθήσω σοι **9** [33] κατὰ ταῦτα. Τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [34] ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες [35] σεαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἀπ-**10**έκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν Ἀμμών. Καὶ νῦν οὐκ [36] ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου [37] ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου, **11** [38] τοῦ εἶναί σοι εἰς γυναῖκα. Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [39] ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου, καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου [40] κατ' ὀφθαλμούς σου, καὶ δώσω [41] τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου [42] ἐναντίον **12** τοῦ ἡλίου τούτου. Ὅτι [43] σὺ ἐποίησας [44] κρυβῇ, [45] κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο [46] ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ [47] ἀπέναντι [48] τοῦ ἡλίου τού-**13**του. Καὶ εἶπε Δαυὶδ [49] τῷ Νάθαν, Ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Καὶ κύριος [50] παρεβίβασε τὸ ἁμάρ-**14**τημά σου· [51] οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Πλὴν ὅτι [52] παροργίζων παρώργισας [53] τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ [54] ῥήματι τούτῳ, [55] καί γε ὁ υἱός σου ὁ [56] τεχθείς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται. **15** Καὶ ἀπῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ [57] ἔθραυσε κύριος τὸ [58] παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ [59] Οὐρίου τοῦ Χετταίου τῷ Δαυὶδ, καὶ [60] ἠῤῥώ-**16**στησε. Καὶ [61] ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, καὶ ἐνήστευσε Δαυὶδ νηστείαν, καὶ εἰσῆλθε καὶ [62] ηὐλίσθη ἐπὶ [63] τῆς γῆς. **17** Καὶ [64] ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ [65] ἠθέλησε, [66] καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον.

Cap. 12. 1 *Comp. ed.* Νάθαν πρὸς αὐτὸν (al. Δαβίδ.) 2 *Mſ. Alex.* πρὸς αὐτὸν, Δύο ἄνδρες ἦσαν ἐν. *C.* αὐτῷ, Ἀπάγγειλον δή μοι τὴν κρίσιν ταύτην, δύο ἄνδρες ἦσαν ἐν. 3 *C.* μιᾷ πόλει, εἷς. 4 *C.* ἦν πλουσίῳ ποίμνια. 5 *Ald.* *C.* οὐκ ἦν οὐθὲν (*Ald.* οὐδέν.) 6 *Ald.* ἡνδρύνθη. *C.* συνετράφη. 7 *C.* τέκνων. 8 *C.* κατά. 9 *C.* ἀπό. 10 ὡς *Ald.* deeſt. 11 *C.* θυγάτηρ αὐτοῦ. Ἦλθε δὲ ὁδοιπόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ βουκολίου αὐτοῦ. 12 *Alex.* λαβεῖν αὐτὴν ἐκ τῶν ποιμνίων, καὶ ἐκ. 13 *Alex. Ald.* τοῦ (*Alex.* τῷ) ποιῆσαι τῷ ξένῳ (*Alex.* ζένῳ) ἐλθόντι. *C.* τοῦ ποιῆσαι τῷ ἀνδρὶ τῷ ξένῳ ἥκοντι. 14 *C.* τοῦ ἀνδρὸς τοῦ. 15 *C.* καὶ ἔθυσεν αὐτὴν, καὶ ἐποίησεν. 16 *C.* ἥκοντι. 17 *C.* ponit ὀργῇ poſt σφόδρα. 18 *Alex.* τῷ ἀνδρὶ σφόδρα σφόδρα Δαυίδ, καί. 19 al. ἐπὶ τὸν ἄνδρα. 20 Δαυίδ *C.* deeſt. 21 *Ald.* ἐστὶν ὁ ἀνήρ. 22 *C.* ἀποτίσεται. 23 *Alex.* ἑπταπλάσιον. *C.* τετραπλάσιον. 24 ὅτι *C.* deeſt. 25 *C.* πρᾶγμα. 26 *C.* ὑπέρ. 27 *C.* Ἐγὼ ὅς ἔχρισά. al. Ἐγὼ ἔχρ. 28 *Alex.* σε βασιλέα. 29 *Ald.* ἐγώ εἰμι ὁ ἐρρυσάμενος. (al. ῥυσάμενος.) *C.* ἐγὼ ἐξελεξάμην. 30 *Alex.* σου, ἐν τῷ κόλπῳ σου. ἔδωκα τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου, καὶ ἔδωκά. 31 *C.* αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον σου. 32 *Ald.* μικρόν σοί ἐστι. *C.* ὀλίγα σοί ἐστι. 33 *Alex.* καὶ ταῦτα. Τί ἐφαύλισας. *C.* καθὼς ταῦτα. Τί (al. Καὶ τί) ὅτι ἐξουδένωσας. 34 *C.* ἐνώπιον αὐτοῦ. *Ald.* ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. 35 *Ald.* εἰς γυναῖκα σεαυτῷ, καί. 36 *C.* ἐξαρθήσεται. 37 *C.* εἰς τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τούτου ὅτι. 38 *C.* σεαυτῷ γυναῖκα. 39 *C.* ἐξεγερῶ. 40 *C.* ἐνώπιόν σου. 41 *C.* αὐτὰς τῷ. 42 *C.* ἐνώπιον. 43 σὺ *Ald.* deeſt. 44 *Alex.* κρύβδην. *C.* ἐν κρυπτῷ. 45 *C.* ἐγὼ δὲ ποιήσω. 46 *C.* ἐνώπιον. 47 *Ald.* ἐναντίον. *C.* ἐνώπιον. 48 *Alex.* τούτου τοῦ ἡλίου. 49 *C.* πρός. 50 *C.* ἀφείλετο. 51 *C.* καὶ σὺ μή. 52 *Alex. Ald.* παροξύνων παρώξυνας. & ſic vertit *Aq.* 53 *C.* ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τὸν κύριον. *Ald.* τοὺς ἐχθρούς σου. 54 *C.* λόγῳ. 55 *C.* καὶ ὁ. 56 *C.* τικτόμενός. 57 *C.* ἐπάταξεν ὁ θεός. 58 *Alex. Ald.* παιδάριον. 59 *Alex. Ald. C.* Οὐρίου τῷ Δαυίδ. 60 *C.* ἠῤῥώστει. 61 *C.* ἠξίου Δαυὶδ τὸν κύριον ὑπὲρ τοῦ παιδίου. 62 *Alex.* ηὐλίσθη καὶ ἐκοιμήθη (al. addunt ἐν σάκκῳ) ἐπί. 63 *C.* τὴν γῆν. 64 *Alex.* & *C.* ἀνέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπ' (*C.* πρὸς) αὐτὸν τοῦ ἐγεῖραι. 65 *C.* ἐβούλετο. 66 *C.* οὐδὲ συνεδειπνήσεν ἄρτον μετ' αὐτῶν. Ἐγένετο δὲ ἐν.

Καὶ

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπέθανε τὸ [67] παιδάριον. καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι Δαυὶδ [68] ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, [69] ὅτι εἶπον, Ἰδοὺ ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ [70] εἰσήκουσε τῆς φωνῆς ἡμῶν· καὶ πῶς [71] εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, 19 καὶ ποιήσει κακά; Καὶ [72] συνῆκε Δαυὶδ, ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσι, καὶ [73] ἐνόησε Δαυὶδ ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Εἰ τέθνηκε τὸ 20 παιδάριον; καὶ [74] εἶπαν, Τέθνηκε. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ [75] ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐλούσατο, καὶ [76] ἠλείψατο, καὶ ἤλλαξε [77] τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν, [78] καὶ [79] παρέθηκαν αὐ- 21 τῷ ἄρτον, καὶ ἔφαγε. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ [80] πρὸς αὐτὸν, [81] Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας [82] ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; ἔτι ζῶντος [83] ἐνήστευες καὶ ἔκλαιες [84] καὶ ἠγρύπνεις, καὶ [85] ἡνίκα ἀπέθανε τὸ παιδάριον, ἀνέστης καὶ ἔ- 22 φαγες ἄρτον καὶ [86] πέπωκας; Καὶ εἶπε Δαυὶδ, [87] Ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα, Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με Κύριος, καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον; 23 [88] Καὶ νῦν [89] τέθνηκεν, ἵνα τί [90] τοῦτο ἐγὼ νηστεύω; μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι [91] αὐτὸ [92] ἔτι; [93] ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτὸν, [94] καὶ αὐ- 24 τὸς οὐκ ἀναστρέψει πρὸς μέ. Καὶ παρεκάλεσε Δαυὶδ [95] Βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [96] Σαλωμὼν, καὶ Κύριος ἠγά- 25 πησεν αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα 26 αὐτοῦ [97] Ἰεδδεδὶ, [98] ἕνεκεν Κυρίου. Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωὰβ [99] ἐν Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ [100] κατέλαβε τὴν πόλιν τῆς βασι- 27 λείας. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, [1] καὶ εἶπεν, Ἐπολέμησα [2] ἐν Ῥαββὰθ, καὶ κατελαβόμην τὴν πόλιν τῶν ὑδά- 28 των. Καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλαβοῦ [3] αὐτὴν, ἵνα μὴ προκαταλάβωμαι [4] ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά μου 29 ἐπ' αὐτήν. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐπορεύθη [5] εἰς Ῥαββὰθ, καὶ ἐπολέμησεν [6] ἐν αὐτῇ, καὶ κατελάβετο 30 αὐτήν. Καὶ ἔλαβε τὸν [7] στέφανον Μολχὸμ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυὶδ, καὶ [8] σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφό- 31 δρα. Καὶ τὸν λαὸν [9] τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ [10] ἐξήγαγε, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι, ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ [11] ὑποτομεῦσι σιδηροῖς, καὶ [12] διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. καὶ οὕτως [13] ἐποίησε πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν Ἀμμών. καὶ [14] ἐπέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς [15] ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ [1] ἐγενήθη μετὰ ταῦτα [2] καὶ τῷ Ἀβεσσαλὼμ υἱῷ Δαυὶδ [3] ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ [4] Θημὰρ, καὶ ἠγάπη- 2 σεν αὐτὴν [5] Ἀμνὼν υἱὸς Δαυίδ. Καὶ ἐθλίβετο [6] Ἀμνὼν ὥστε ἀρρωστεῖν [7] διὰ [8] Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὐ-

---

67 *C.* παιδίον· quater in hoc versu, & bis vers. 19. & 21. & 22. 68 *C.* ἀπαγγεῖλαι. 69 *Alex.* ὅτι εἶπαν, ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον ἐλαλήσαμεν. *C.* λέγοντες, Ὅτι ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος ἐλαλοῦμεν. 70 *C.* ἤκουσε. 71 sic & *Alex.* al. εἴπομεν. 72 *C.* εἶδε Δαυὶδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ὅτι ψιθ. 73 al. ᾔσθετο. 74 al. εἶπον. 75 *C.* ἀπό. 76 *C.* ἐχρίσατο. 77 *C.* τὸν ἱματισμόν. 78 καὶ παρέθ. usq. ad fin. vers. *C.* desunt. 79 *Alex.* παρέθηκεν. 80 *C.* αὐτῷ, & ponit ante οἱ. 81 *C.* Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὃν πεποίηκας. 82 *Alex.* ἕνεκεν τ. π.; ἔτι ζῶντος. *C.* ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος. al. ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; ὅτι ἔτι τοῦ παιδαρίου ζῶντος. 83 *Ald.* ἔκλαιες καὶ ἐνήστευες καί. 84 καὶ ἠγρύπνεις *C.* desunt. 85 *C.* ὡς. 86 *C.* πέπωκας οἶνον; Καί. 87 *C.* Ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος, ἐνήστευον, καὶ ἔκλαιον, ὅτι εἶπον, Τίς. 88 *C.* Νῦν δὲ τέθν. 89 *Alex.* τέθνηκεν τὸ παιδάριον, ἵνα τί. 90 *C.* οὖν νηστεύσω ἐγώ; μή. 91 *Alex.* & *C.* αὐτό. 92 ἔτι *C.* deest. 93 *Ald.* ὅτι ἐγώ. 94 *C.* αὐτὸς δὲ οὐκ. 95 *Alex.* τὴν Βηθσαβεὲ γυναῖκα αὐτοῦ. *C.* τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Βηρσαβεέ. 96 al. Σολομών. 97 *Alex.* Ἐιεδιδιά. al. Ἰεδδιδιά. 98 *Alex.* *C.* ἐν λόγῳ Κυρίου. 99 *Alex.* ἐν Ῥαβάθ. *C.* τὴν Ῥαββάθ. 100 *C.* προκατελάβετο. *Ald.* κατελάβετο. 1 *C.* λέγων, Πεπολέμηκα. 2 *Alex.* & *C.* πρὸς (*C.* τὴν) Ῥαββάθ. 3 *C.* αὐτὴν σὺ, ὅπως μή. 4 *C.* αὐτὴν ἐγώ. 5 *Alex.* πρὸς Ῥαββάθ. 6 *C.* αὐτὴν, καί. 7 *Alex.* & *C.* στέφανον τοῦ βασιλέως. 8 *Ald.* *C.* τὰ σκῦλα. 9 *Alex.* & *C.* τὸν ἐν αὐτῇ. 10 *Alex.* ἐξήγαγον. 11 *C.* σκεπάρνοις. 12 *Alex.* ἀπήγαγεν. *C.* περιήγαγεν. 13 *C.* ἐποίει. 14 *Ald.* *C.* ἀνέστρεψε. 15 *Ald.* Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλήμ.

Cap. 13. 1 *Comp. ed.* ἐγένετο. 2 *C.* καὶ ἦν τῷ. 3 *Ald.* ἦν ἀδελφή. 4 *Ms. Alex.* Θαμάρ. 5 *Alex.* Ἀμμών. 6 *Alex.* Ἀμμὼν ὥστε ἀρρωστεῖν. *C.* ἀρρωστεῖν Ἀμνών. 7 *Ald.* σφόδρα διά. 8 *Alex.* Θαμάρ.

τη, καὶ [9] ὑπέρογκον [10] ἐν ὀφθαλμοῖς [11] Ἀμνὼν τοῦ ποιῆσαι [12] τι αὐτῇ. 3 Καὶ [13] ἦν τῷ Ἀμνὼν ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδάβ, υἱὸς Σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δαυίδ. καὶ Ἰωναδὰβ [14] ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα. 4 Καὶ εἶπεν [15] αὐτῷ, Τί σοι ὅτι [16] σὺ οὕτως [17] ἀσθενὴς, υἱὲ τοῦ βασιλέως, τὸ πρωῒ πρωΐ; οὐκ [18] ἀπαγγέλλεις μοι; καὶ εἶπεν αὐτῷ [19] Ἀμνὼν, [20] Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν [21] Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ. 5 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωναδάβ, [22] Κοιμήθητι ἐπὶ [23] τῆς κοίτης σου καὶ [24] μαλακίσθητι, καὶ [25] εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου [26] τοῦ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς [27] πρὸς αὐτὸν, [28] Ἐλθέτω δὴ Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου, καὶ [29] ψωμισάτω με, καὶ [30] ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου [31] βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ [32] τῶν χειρῶν αὐτῆς. 6 Καὶ ἐκοιμήθη [33] Ἀμνὼν καὶ [34] ἠῤῥώστησε· καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς [35] ἰδεῖν αὐτόν· καὶ εἶπεν [36] Ἀμνὼν πρὸς τὸν βασιλέα, [37] Ἐλθέτω δὴ [38] Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου πρὸς μὲ, καὶ κολλυρισάτω [39] ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ [40] φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. 7 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ [41] πρὸς [42] Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον, λέγων, Πορεύθητι δὴ εἰς τὸν [43] οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποίησον αὐτῷ [44] βρῶμα. 8 Καὶ ἐπορεύθη [45] Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον Ἀμνὼν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς [46] κοιμώμενος· καὶ ἔλαβε [47] τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασε, καὶ ἐκολλύρισε [48] κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ [49] ἥψησε τὰς κολλυρίδας. 9 Καὶ ἔλαβε [50] τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ [51] ἠθέλησε φαγεῖν. καὶ εἶπεν Ἀμνὼν, Ἐξαγάγετε πάντα [52] ἄνδρα [53] ἀπὸ ἐπάνωθέν μου. καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα 10 [54] ἐπάνωθεν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν [55] Ἀμνὼν πρὸς Θημὰρ, Εἰσένεγκε [56] τὸ βρῶμα εἰς [57] τὸ ταμιεῖον, καὶ [58] φάγομαι ἐκ τῆς χειρός σου. καὶ ἔλαβε Θημὰρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησε, καὶ εἰσήνεγκε τῷ Ἀμνὼν ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα. 11 Καὶ [59] προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, καὶ [60] ἐπελάβετο αὐτῆς, καὶ [61] εἶπεν αὐτῇ, [62] Δεῦρο, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ [63] ἀδελφή μου. 12 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ [64] ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσῃς με, [65] διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ἰσραὴλ, μὴ ποιήσῃς τὴν ἀφροσύνην ταύτην. 13 Καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου; καὶ σὺ ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν Ἰσραήλ. καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, 14 ὅτι οὐ μὴ [66] κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν [67] τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς· καὶ [68] ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. 15 Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν [69] μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν [70] αὐτήν, ὅτι [71] μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη [72] ἢ ἡ πρώτη. [73] καὶ εἶπεν [74] αὐτῇ Ἀμνὼν, [75] Ἀνάστηθι, καὶ 16 πορεύου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ [76] Θημὰρ [77] περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν ἣν [78] ἐποίησας μετ' [79] ἐμοῦ, τοῦ ἐξαποστεῖλαί με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς 17 φωνῆς αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσε [80] τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ [81] οἴκου, καὶ [82] εἶπεν αὐτῷ, [83] Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω, καὶ [84] ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπί-

---

9 C. ἠδυνάτει. 10 *Alex.* καὶ ἐν. 11 *Alex.* Ἀμμών. C. αὐτοῦ Ἀμνών. 12 *Alex.* αὐτῇ τί. 13 ἦν C. deest. 14 C. ἦν φρόνιμος σφόδρα. 15 C. τῷ Ἀμνὼν, Τί. 16 σὺ *Ald.* & C. deest. 17 *Alex.* ἀσθενεῖς. 18 *Alex.* ἀπαγγελεῖς. 19 *Alex.* Ἀμμών. 20 *Alex.* Θαμάρ. 21 Ἀβεσσαλὼμ C. ponit post μου. 22 C. Καταχλίθητι. 23 C. τὴν κοίτην. 24 C. προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, καί. 25 C. ἥξει. 26 C. ἐπισκέψασθαί σε. 27 C. αὐτῷ, Ἐλθ. 28 *Alex.* Ἐλθάτω Θαμάρ. 29 C. παρεστηκέτω μοι ψωμίζουσα. 30 C. ποιήσει ἐνώπιόν μου. 31 *Ald.* δύο κολλυρίδας, ὅπως. 32 C. τῆς χειρός. 33 *Alex.* Ἀμμών. 34 C. προσεποιήσατο ἐνοχλεῖσθαι· καὶ παρεγένετο ὁ. 35 C. ἐπισκέψασθαι. 36 *Alex.* Ἀμμών. 37 C. Παραγενηθήτω. 38 *Alex.* Θαμάρ. 39 C. ἐνώπιόν μου. 40 C. φάγουμαι. 41 C. πρὸς Θημὰρ ponit post οἶκον. 42 *Alex.* Θαμάρ. 43 *Alex.* *Ald.* οἶκον Ἀμνὼν τοῦ ἀδελφοῦ. C. πρὸς Ἀμνὼν τὸν ἀδελφόν. 44 *Alex.* τὸ βρῶμα. C. δεῖπνον. 45 *Alex.* Θαμάρ. 46 C. ἐκάθευδε. 47 *Alex.* τὸ * στέαρ καί. C. Θαμὰρ τὸ στέαρ καί. 48 C. ἐνώπιον αὐτοῦ. 49 *Alex.* ἥψει. 50 *Ald.* τὸ τήγανον εἰς ὃ ἀποχέουσιν καὶ κατεκένωσεν. C. εἰς ὃ ἀποχέουσιν καὶ ἐπέχεεν. 51 C. ἐβούλετο. & vers. 13. & vers. 16. 52 *Alex.* ἄνδρα ἐπάνωθεν. 53 C. ἀπ' ἐμοῦ, & ponit ante πάντα, bis in hoc versu. 54 *Alex.* *Ald.* ἀπὸ ἐπάνωθεν. 55 *Alex.* Ἀμμὼν πρὸς Θαμὰρ, * Εἰσενέγκατε. 56 *Ald.* C. μοι τό. 57 *Alex.* τὸ ταμεῖον. C. τὸν κοιτῶνα. 58 C. φάγουμαι. 59 C. προσήνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν. 60 C. ἐκράτησεν αὐτήν. 61 *Alex.* εἶπεν, Δεῦρο. 62 C. Εἴσελθε. 63 ἀδελφή μου C. desunt. 64 C. ἀδελφέ, μή. 65 C. ὅτι. 66 C. ἀποκωλύσει. 67 C. ὑπακοῦσαι. 68 *Alex.* ἐκραταιώθη. *Ald.* & C. ἐκράτησεν. 69 *Alex.* μῖσος ἐμίσησεν. 70 *Alex.* & C. αὐτήν. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνών. 71 *Ald.* μεγάλη. 72 C. ὑπὲρ τὴν πρώτην. 73 καὶ εἶπεν usque ad ἣν ἐποίησας vers. 16. *Ald.* desunt. 74 αὐτῇ al. deest. 75 *Alex.* Ἀνάστηθι, πορεύου. C. Ἀνάστηθι, καὶ ἀπότρεχε. 76 *Alex.* Θαμάρ. 77 C. ὅτι (al. μὴ ἀδελφέ· ὅτι) μεγάλη κακία (al. ἡ κακία) ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην ἦν. 78 *Ald.* C. πεποίηκας. 79 *Alex.* ἐμοῦ, ἐξαποστεῖλαι. 80 C. τὸν παῖδα. 81 *Ald.* C. οἴκου αὐτοῦ, καί. 82 C. λέγει. 83 *Ald.* C. Ἐξαπόστειλον. 84 C. κλεῖσον.

σω

σω αὐτῆς. **18** Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτὼν [85] καρπωτὸς, ὅτι οὕτως [86] ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν. καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς [87] αὐτοῦ ἔξω, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς. **19** Καὶ ἔλαβε [88] Θημὰρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν [89] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν [90] αὐτῆς· καὶ τὸν χιτῶνα τὸν [91] καρπωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆς διέῤῥηξε· καὶ [92] ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ [93] ἐπορεύθη πορευομένη καὶ [94] κράζουσα. **20** Καὶ εἶπε [95] πρὸς αὐτὴν Ἀβεσσαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, Μὴ Ἀμνὼν [96] ὁ ἀδελφός σου [97] ἐγένετο μετὰ σοῦ; καὶ νῦν ἀδελφή [98] μου κώφευσον, ὅτι ἀδελφός σου [99] ἐστί· μὴ [100] θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ [1] λαλῆσαι [2] τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐκάθισε [3] Θημὰρ [4] χηρεύουσα [5] ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. **21** [6] Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ [7] ἐθυμώθη σφόδρα, [8] καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἠγάπα αὐτὸν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν. **22** Καὶ οὐκ ἐλάλησεν Ἀβεσσαλὼμ [9] μετὰ Ἀμνὼν ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει Ἀβεσσαλὼμ τὸν Ἀμνὼν [10] ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσε [11] Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. **23** Καὶ ἐγένετο [12] εἰς διετηρίδα ἡμερῶν, καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐν [13] Βελασὼρ τῇ [14] ἐχόμενα Ἐφραὶμ, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. **24** Καὶ ἦλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ δὴ κείρουσι τῷ δούλῳ σου, πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου. **25** Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς [15] πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Μὴ [16] δὴ υἱέ μου, μὴ [17] πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς, [18] καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ. καὶ [19] ἐβιάσατο [20] αὐτὸν, καὶ οὐκ [21] ἠθέλησε [22] τοῦ πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. **26** Καὶ εἶπεν [23] Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτὸν, Καὶ εἰ μὴ, πορευθήτω δὴ [24] μεθ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. καὶ εἶπεν [25] αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἵνα τί πορευθῇ [26] μετὰ σοῦ; **27** Καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ [27] ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. [28] καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως, **28** Καὶ ἐνετείλατο Ἀβεσσαλὼμ τοῖς [29] παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων, [30] Ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ [31] εἴπω πρὸς ὑμᾶς, Πατάξατε τὸν Ἀμνὼν, καὶ θανατώσατε αὐτόν· μὴ [32] φοβηθῆτε, ὅτι [33] οὐχὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν; [34] ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. **29** Καὶ ἐποίησαν [35] τὰ παιδάρια Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀμνὼν, [36] καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς [37] Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ [38] ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον. **30** Καὶ ἐγένετο, [39] αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἡ [40] ἀκοὴ ἦλθε πρὸς Δαυὶδ, [41] λέγων, [42] Ἐπάταξεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ [43] οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. **31** Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ [44] ἐκοιμήθη ἐπὶ [45] τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ παῖδες [46] αὐτοῦ [47] οἱ περιεστῶτες αὐτῷ **32** [48] διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ [49] Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι πάντα τὰ [50] παιδάρια [51] τοὺς υἱοὺς

---

85 C. ἀστραγαλωτός. & verſ. 19. 86 C. ἐπεδιδύσκοντο. 87 C. τοῦ Ἀμνὼν ἔξω. 88 Alex. Θαμάρ. 89 Alex. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. 90 C. αὐτῇ. Ald. ponit ante τὸν καρπωτόν. 91 ex Comment. Græcis videtur conjici poſſe 70 Interpp. vertiſſe ἀστραγαλωτόν· καρπωτὸν eſſe verſion. Aq. Sym. vero, χειριδωτόν. 92 C. ἔθηκε. 93 C. ἐπορεύετο. 94 C. βοῶσα. 95 C. αὐτῇ Ἀβεσ. 96 Alex. ὁ ἀδελφός μου ἐγίνετο. 97 C. γέγονε. 98 C. σιώπησον, ὅτι. 99 C. αὐτός· μή. 100 Ald. θῇς εἰς τήν. 1 Alex. λαλῆσαι εἰς τό. 2 C. τί, καί. 3 Alex. Θαμάρ. 4 C. ἐκψύχουσα. 5 Alex. ἐν οἴκῳ Ἀβεσσαλών. 6 Alex. & C. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἤκουσεν πάντας. 7 C. ἠθύμησε. 8 καὶ οὐκ ad finem verſ. C. deſunt. 9 C. τῷ Ἀμνών. ἀπὸ κακοῦ ἕως. 10 C. ἀνθ' ὧν ἐταπ. 11 Alex. Θαμάρ. 12 C. μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν. 13 Alex. Βελλασώρ al. Βααλασώρ. 14 C. παρὰ Ἐφρ. 15 C. τῷ Ἀβεσ. 16 Ald. δὴ υἱέ μου, οὐ μή. C. τέκνον, οὐ μή. 17 C. ἔλθωμεν. 18 C. ὅπως μὴ βαρυνθῶμεν. 19 Ald. C. κατεβιάσατο. & verſ. 27. 20 C. αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καί. 21 C. ἐβούλετο ὁ βασιλεὺς τοῦ. 22 Alex. πορευθῆναι, καί. 23 Alex. Ἀβεσσαλὼμ, Καὶ εἰ μή. C. Ἀβεσσαλὼμ, Ἀλλά. 24 C. μετ' ἐμοῦ. 25 αὐτῷ C. deeſt. 26 Ald. Ἀμνὼν μετὰ σοῦ; Καὶ ἐβιάσατο (al. κατεβιάσατο.) 27 C. ἐξαπέστειλε. 28 καὶ ἐποίησεν uſq. ad fin. verſ. C. deſunt. 29 C. παισίν. 30 C. Ἴδε ὅτ' ἂν εὖ ἔχῃ ἡ. 31 C. ἐρῶ. 32 C. φοβεῖσθε. 33 C. ἐγὼ ἐντέλλομαι. Ald. non habet εἰμι. 34 C. κραταιοῦσθε. 35 C. οἱ παῖδες. 36 C. καθώς. 37 Ἀβεσσαλὼμ Ald. C. deeſt. 38 Alex. Ald. ἐπεκάθισεν ἀνὴρ (Alex. ἕκαστος) ἐπί. C. ἐπέβησαν ἀνὴρ ἐπί. 39 C. ὡς αὐτοὶ ἦσαν ἐν. 40 C. ἀγγελία. 41 Ald. C. λεγόντων. 42 C. Πέπαικεν. 43 C. οὐχ ὑπολέλειπται ἐν αὐτοῖς ἕως ἑνός. 44 C. ἐκάθισεν. 45 Ald. C. τῆς γῆς. 46 Alex. αὐτοῦ περιεστῶτες. 47 C. παρεστήκασιν αὐτῷ. 48 C. διεῤῥωγότες. 49 Alex. Δαυὶδ, Μή. 50 Alex. παιδία. 51 C. οἱ υἱοί.

τοῦ βα-

τοῦ βασιλέως [52] ἐθανάτωσεν, [53] ὅτι Ἀμνὼν [54] μονώτατος [55] ἀπέθανεν, ὅτι [56] ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσε [57] Θημὰρ [58] τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.
33 Καὶ νῦν [59] μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ [60] ῥῆμα, λέγων, [61] Πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως [62] ἀπέθανον· [63] ὅτι ἀλλ' ἢ Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανε.
34 Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλώμ. καὶ [64] ἦρε τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς [65] τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς [66] πορευόμενος ἐν τῇ [67] ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ [68] πλευρᾶς τοῦ ὄρους [69] ἐν τῇ καταβάσει· καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν, Ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ [70] τῆς Ὡρωνὴν ἐκ μέρους τοῦ ὄρους.
35 Καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως [71] πάρεισι· κατὰ [72] τὸν λόγον τοῦ δούλου σου, οὕτως ἐγένετο.
36 Καὶ ἐγένετο [73] ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως [74] ἦλθον, καὶ [75] ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, [76] καί γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα.
37 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ [77] ἔφυγε, καὶ [78] ἐπορεύθη πρὸς [79] Θολμὶ υἱὸν [80] Ἐμιοὺδ βασιλέα [81] Γεδσοὺρ [82] εἰς γῆν [83] Χαμααχάδ. καὶ [84] ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.
38 [85] Καὶ Ἀβεσσαλὼμ [86] ἀπέδρα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἦν ἐκεῖ ἔτη τρία.
39 Καὶ ἐκόπασεν [87] ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν [88] πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, ὅτι παρεκλήθη [89] ἐπὶ Ἀμνὼν, [90] ὅτι ἀπέθανε.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Καὶ ἔγνω Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως [1] ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.
2 Καὶ ἀπέστειλεν [2] Ἰωὰβ εἰς Θεκωὲ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα [3] σοφὴν, καὶ εἶπε [4] πρὸς αὐτὴν, Πένθησον δὴ, καὶ [5] ἔνδυσαι ἱμάτια πενθικὰ, καὶ μὴ [6] ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ [7] ἔσῃ ὡς [8] γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι [9] τοῦτο [10] ἡμέρας [11] πολλάς,
3 Καὶ [12] ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ [13] ἔθηκεν Ἰωὰβ τοὺς λόγους [14] ἐν τῷ στόματι αὐτῆς.
4 Καὶ [15] εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς [16] εἰς τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν [17] αὐτῷ, καὶ εἶπε, Σῶσον [18] βασιλεῦ, σῶσον.
5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι; [19] ἡ δὲ εἶπε, Καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου.
6 [20] Καί γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοὶ, καὶ [21] ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι [22] ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀναμέσον αὐτῶν· καὶ [23] ἔπαισεν ὁ εἷς [24] τὸν ἕνα ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.
7 Καὶ ἰδοὺ [25] ἐπανέστη ὅλη ἡ [26] πατριὰ πρὸς τὴν δούλην σου, [27] καὶ εἶπαν, Δὸς τὸν παίσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ θανατώσομεν [28] αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ [29] οὗ ἀπέκτεινε, καὶ ἐξαροῦμεν [30] καί γε τὸν κληρονόμον [31] ὑμῶν. [32] καὶ σβέσουσι τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρί [33] μου [34] κατάλειμμα καὶ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.
8 Καὶ εἶπεν ὁ [35] βασι-

---

52 C. τεθνήκασιν. 53 C. Ald. ὅτι (ὅτι C. deest) ἀλλ' ἢ Ἀμνών. 54 C. μόνος. & verſ. 33. 55 C. τέθνηκεν. 56 C. ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐταπ. 57 Alex. & C. Θαμάρ. ut alibi ſemper: & C. ponit poſt αὐτοῦ. 58 C. Ἀμνὼν τήν. 59 μὴ θέσθω C. ponit poſt βασιλεύς. 60 Alex. τὸ ῥῆμα. 61 Ald. C. Ὅτι πάντες. 62 C. τεθνήκασιν. 63 Alex. ὅτι Ἀμνών. C. ἀλλ' ἢ Ἀμνών. 64 C. ἀνέβη. 65 C. καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμούς. 66 Ald. ἐρχόμενος. 67 Ald. ὁδῷ τῇ Ὡρὰν ὄπισθεν. 68 Alex. πλευροῦ. 69 ἐν τῇ uſque ad fin. verſ. C. deſunt. 70 Alex. τὴν Ὀρωνῆν. Ald. τὴν Ὡράν. 71 C. παραγεγόνασι. 72 C. τὸ ῥῆμα. 73 C. ἐν τῷ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα. 74 C. παραγεγόνασιν. 75 C. ἦραν. 76 C. καὶ ὁ. 77 Ald. & C. ἀπέδρα. 78 Ald. ἀπῆλθε. 79 Alex. Θολομαί. 80 al. Ἀμιούδ. al. Ἀμμιούδ. 81 al. Γεσσήρ. al. Γεσσούρ. 82 εἰς γῆν Χαμααχὰδ C. deſunt. 83 Alex. Μαχάδ. 84 Alex. ἐπένθησεν Δαυὶδ ἐπί. C. ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς ἐπί. 85 Alex. Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλώμ, καί. 86 C. ἔφυγε καὶ ἀπῆλθεν. 87 Alex. Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τοῦ. Ald. C. τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως Δαυὶδ (Ald. deeſt Δαυὶδ) τοῦ. 88 Ald. ὀπίσω. C. ἐπί. 89 C. ὑπέρ. 90 C. τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ τεθνηκότος.

Cap. 14. 1 Comp. ed. παρεκλήθη ἐπί. 2 Ἰωὰβ Ald. deeſt. 3 C. φρονίμην. 4 C. αὐτῇ, Πένθησον. 5 C. περιβαλοῦ. 6 C. χρίσῃ. 7 C. γενήθητι. 8 Mſ. Alex. γυνὴ τοῦτο. 9 τοῦτο C. deeſt. 10 ἡμέρας πολλὰς C. ponit ante πενθοῦσα. Ald. ἐπὶ ἡμέρας πολλάς. 11 Alex. πολλὰς πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι, Καί. 12 C. ἥξεις. 13 C. ἔθετο. 14 Alex. εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. Ald. αὐτῷ στόματι αὐτῆς. C. ἐπὶ τῷ στ. α. 15 Ald. ἦλθεν. C. παρεγένετο. 16 Alex. & C. ἐπὶ τήν. 17 Alex. αὐτῷ, * σῶσον βασιλεῦ, σῶσον. 18 C. ὁ βασιλεύς. 19 C. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ὄντως γυνή. 20 C. Καὶ τῇ. 21 C. διεμάχοντο. 22 C. ἐν τῷ πεδίῳ· & ponit ante ἀμφότεροι. 23 Alex. ἔπαισεν εἷς. C. ἐπάταξεν ὁ εἷς. 24 Ald. τὸν ἀδελφῶν. C. τὸν ἀδελφόν. 25 C. ἐξανέστησαν. 26 C. φυλὴ ἐπὶ τήν. 27 C. λέγοντες, Παράδος τὸν πατάξαντα. 28 αὐτὸν C. deeſt. 29 C. ὅν. 30 καί γε C. deeſt. 31 ὑμῶν C. deeſt. 32 C. καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολελειμμένος μοι, τοῦ μὴ ὑπάρξαι. 33 Alex. μου ὄνομα καὶ * λῆμμα ἐπί. 34 C. λεῖμμα, & ponit poſt ὄνομα. 35 Alex. βασιλεὺς, Ὑγιαίνουσα.

λεὺς

λεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα, [36] Ὑγιαίνουσα [37] βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, κἀγὼ ἐντελοῦμαι περὶ **9** σοῦ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωΐτις πρὸς τὸν βασιλέα, [38] Ἐπ' ἐμὲ, κύριέ μου βασιλεῦ, [39] ἡ ἀνομία καὶ [40] ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷ-**10**ος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [41] Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, καὶ **11** [42] οὐ προσθήσει ἔτι ἅψασθαι [43] αὐτοῦ; Καὶ [44] εἶπε, Μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς [45] τὸν κύριον θεὸν [46] αὐτοῦ [47] πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι, καὶ [48] οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱόν μου. καὶ [49] εἶπε, Ζῇ κύριος, [50] εἰ [51] πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.

12 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου [52] βασιλέα ῥῆμα. καὶ [53] εἶ-**13**πε, Λάλησον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ἱνατί [54] ἐλογίσω [55] τοιοῦτο ἐπὶ [56] λαὸν θεοῦ; [57] ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια, τοῦ [58] μὴ ἐπιστρέψαι [59] τὸν βασι-**14**λέα τὸν [60] ἐξωσμένον αὐτοῦ; Ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ [61] καταφερόμενον ἐπὶ [62] τῆς γῆς [63] ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ [64] λήψεται ὁ θεὸς [65] ψυχὴν, καὶ λογιζόμενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐξωσμένον.

15 Καὶ νῦν [66] ὃ ἦλθον λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου [67] τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ὄψεταί με ὁ λαὸς, καὶ [68] ἐρεῖ ἡ δούλη σου, Λαλησάτω δὴ [69] πρὸς [70] τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, εἴπως ποιήσῃ ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῆς [71] δούλης αὐ-**16**τοῦ, Ὅτι [72] ἀκούσει ὁ βασιλεύς. [73] ῥυσάσθω [74] τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος [75] ἐξᾶραί με καὶ τὸν υἱόν **17** [76] μου ἀπὸ κληρονομίας [77] θεοῦ. Καὶ [78] εἶπεν ἡ γυνὴ, Εἰ ἤδη ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς [79] θυσίας· ὅτι καθὼς ἄγγελος [80] θεοῦ, οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, τοῦ [81] ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρόν· καὶ κύ-**18**ριος ὁ θεός σου [82] ἔσται μετὰ σοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε [83] πρὸς τὴν γυναῖκα, Μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα, ὃ [84] ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Λαλη-**19**σάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [85] Μὴ ἡ χεὶρ [86] Ἰωὰβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ; καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ, Ζῇ ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ [87] ἐκ [88] πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ [89] στόματι τῆς δούλης **20** σου πάντας τοὺς λόγους τούτους· [90] Ἕνεκεν τοῦ [91] περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου, [92] ὃ ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ τὸν λόγον τοῦτον. καὶ ὁ κύριός [93] μου σοφὸς [94] καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ θεοῦ, τοῦ γνῶναι πάντα τὰ [95] ἐν **21** τῇ γῇ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ, Ἰδοὺ [96] δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου [97] τοῦτον. πορεύου, [98] ἐπίστρεψον τὸ παιδάριον **22** τὸν Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Σήμερον [99] ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι [100] εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βασιλεῦ, [1] ὅτι ἐποίησεν [2] ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς

---

36 Ὑγιαίνουσα *C.* ponit post σου. 37 *C.* πορεύου. 38 Ἐπ' ἐμὲ *C.* ponit post βασιλεῦ. 39 ἡ ἀνομία *Ald.* ponit ante κύριε. *C.* ἡ ἀδικία. 40 *Alex.* ἐπὶ οἶκον. 41 *C.* Τὸν λαλοῦντα πρὸς σὲ ῥῆμα, ἄγαγε αὐτόν. 42 *Alex.* & *C.* οὐ μὴ προσθήσει. 43 *C.* σου. 44 *Ald.* εἶπεν ἡ γυνὴ, Μνημονευσάτω. *C.* εἶπεν ἡ γυνὴ, Μνησθήτω. 45 *Ald.* & *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 46 *C.* σου. 47 *Alex.* πληθῦναι ἀγχιστέα τοῦ αἵμ. *C.* ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα. 48 *C.* οὐκ ἐξάρωσι. 49 *C.* εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ζῇ. 50 *C.* οὐ. 51 *Alex.* πεσεῖται τῆς. 52 *Alex.* τὸν βασιλέα. 53 *C.* εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Λάλει. 54 *C.* ἐλογίσθη. 55 *Alex.* τοιοῦτον. *Ald.* τοῦτο οὕτως. *C.* οὕτως. 56 *C.* λαοῦ. 57 *C.* καὶ ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον, τοῦτο. 58 μὴ *Ald.* deest. 59 *Alex.* πρὸς τόν. 60 *C.* ἀπωσμένον ἀπ' αὐτοῦ. 61 *C.* ἐκχεόμενον. 62 *C.* τὴν γῆν. 63 ὃ *C.* deest. 64 *C.* οὐ λήψεται ὁ θεὸς ψυχήν. in *Comm. Gr.* est, καὶ οὐκ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτῷ ψυχή. 65 *Alex.* τὴν ψυχὴν, καὶ διαλογιζόμενος λογισμὸν τοῦ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐξωσμένον. *C.* ψυχὴν, καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἀπωσμένον. 66 *C.* ὑπὲρ ὧν λαλῆσαι. 67 *C.* τὸν λόγον τοῦτον. 68 *Alex.* ἐρεῖ ὁ λαός σου. 69 *C.* ἡ δούλη σου πρός.

70 *Alex.* τὸν βασιλέα, εἴπως ποιήσῃ. 71 *C.* παιδίσκης. 72 *Alex.* ἀκούει. *C.* ἀκούσεται. 73 *C.* καὶ ἐξελεῖται. 74 *Alex.* *Ald.* δὴ τήν. 75 *C.* ἐξολοθρεῦσαι. 76 *Alex.* & *C.* μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπὸ (*C.* ἐκ.) 77 *C.* κυρίου. 78 *Ald.* *C.* ἐρεῖ ἡ δούλη σου, Γενηθήτω δὴ ὁ. 79 *Alex.* *Ald.* *C.* θυσίαν. 80 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 81 *C.* εἰσακούειν τὸ καλόν. 82 ἔσται μετὰ σοῦ *Ald.* ponit ante κύριος. *C.* μετὰ σοῦ ἔστω. 83 *C.* τῇ γυναικί. 84 *C.* ἂν ἐγὼ ἐπερωτήσω. 85 *C.* Εἰ δὴ ἡ. 86 *Alex.* Ἰωὰβ μετὰ σοῦ ἐν παντὶ τούτῳ; καὶ εἶπεν. *C.* Ἰωὰβ μετὰ σοῦ ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἀπεκρίθη. 87 *Ald.* ἀπό. 88 *Alex.* πάντων τούτων ὧν. 89 *Alex.* στόματί μου τῆς. 90 *C.* Ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου ὁ δοῦλος. *Sch. Rom.* etiam habent, Ὅπως κυκλ. τ. πρ. τ. λ. τούτου. 91 *Alex.* περιελθεῖν τό. 92 *Ald.* ἐλάλησεν ὁ. 93 *Alex.* μου * Ἰωὰβ σοφός. *Ald.* *C.* μου ὁ βασιλεὺς σοφός. (*C.* φρόνιμος) 94 *C.* κατὰ τὴν φρόνησιν ἀγγέλου. 95 *Ald.* ἐν τῇ καρδίᾳ σου. Καὶ *C.* ἐπὶ τῆς γῆς. Καί. 96 *C.* πεποίηκα. 97 *Alex.* τοῦτον, καὶ πορεύθητι καὶ ἐπίστρεψον. 98 *C.* ἐπίστρεψε. 99 *C.* ἔγνωκα. 100 εὗρον *Ald.* deest. *C.* εὕρηκα. 1 *C.* καθότι. 2 ὁ κύριός μου *C.* desunt.

23 τὸν λόγον τοῦ δούλου [3] αὐτοῦ. Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἤγαγε τὸν Ἀβεσσαλὼμ εἰς Ἱερουσαλήμ.

24 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ [4] βλεπέτω. καὶ [5] ἀπέστρεψεν Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

25 Καὶ [6] ὡς Ἀβεσσαλὼμ οὐκ ἦν [7] ἀνὴρ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος.

26 Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο [8] ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας [9] ὡς ἂν ἐκείρετο, ὅτι [10] κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν, καὶ κειρόμενος [11] αὐτὴν ἔστησε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ [12] διακοσίους σίκλους ἐν τῷ [13] σίκλῳ τῷ βασιλικῷ.

27 Καὶ ἐτέχθησαν [14] τῷ Ἀβεσσαλὼμ τρεῖς υἱοὶ, καὶ θυγάτηρ μία, καὶ ὄνομα [15] αὐτῇ [16] Θημάρ. αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ [17] σφόδρα· καὶ γίνεται γυνὴ [18] Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν, καὶ τίκτει

28 αὐτῷ τὸν [19] Ἀβιά. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβεσσαλὼμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

29 Καὶ [20] ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέλησεν [21] ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· καὶ ἀπέστειλεν [22] ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε παραγενέσθαι.

30 Καὶ [23] εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τοὺς [24] παῖδας αὐτοῦ, [25] Ἴδετε, ἡ μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωὰβ ἐχόμενά μου, καὶ [26] αὐτῷ ἐκεῖ κριθαί, [27] πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε [28] αὐτὴν ἐν πυρί. καὶ [29] ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ τὴν [30] μερίδα. * [31] καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωὰβ πρὸς αὐτὸν διερρηχότες τὰ ἱμάτια [32] αὐτῶν, καὶ εἶπον, [33] Ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι

31 Ἀβεσσαλὼμ τὴν μερίδα ἐν πυρί. Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ [34] ἦλθε πρὸς Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἵνα τί ἐνεπύρισαν οἱ [35] παῖδές σου [36] τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν

32 ἐν πυρί; Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ, Ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων, [37] Ἧκε ὧδε, καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα, [38] λέγων, Ἵνα τί [39] ἦλθον ἐκ Γεδσούρ; [40] ἀγαθόν [41] μοι ἦν εἶναι ἐκεῖ· καὶ νῦν [42] ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον. εἰ δέ ἐστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία, καὶ [43] θανάτωσόν με.

33 Καὶ [44] εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ [45] ἀπήγγειλεν αὐτῷ. καὶ ἐκάλεσε [46] τὸν Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, [47] καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀβεσσαλώμ.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν [1] ἑαυτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἅρματα, καὶ [2] ἵππους, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας [3] παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

2 Καὶ ὤρθρισεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ [4] ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης. καὶ [5] ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ ᾧ ἐγένετο κρίσις, [6] ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ [7] ἐβόησε πρὸς αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ [8] ἔλεγεν αὐτῷ, Ἐκ ποίας πόλεως [9] σὺ εἶ; καὶ [10] εἶπεν, Ἐκ μιᾶς [11] φυλῶν Ἰσραὴλ ὁ δοῦλός σου.

3 Καὶ [12] εἶπε πρὸς [13] αὐτὸν ὁ Ἀβεσσαλὼμ, Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου [14] ἀγαθοὶ καὶ εὔκολοι, [15] καὶ ὁ [16] ἀκούων οὐκ

---

3 *Ald.* σου. 4 *C.* ἰδέτω. 5 *Alex.* ἐπέστρεψεν ὁ Ἀβεσσαλώμ. 6 *C.* καθώς. 7 *Alex.* & *C.* ἀνὴρ καλὸς ἐν παντί. 8 *C.* ἀπὸ τέλους ἡμερῶν. *Ald.* ἐπ' ἀρχῇ ἡμερῶν. 9 *C.* ὅταν. 10 *Ald.* κατεβάρυνεν. 11 *C.* ἵστα τήν. 12 *C.* καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων. 13 *C.* σταθμῷ. 14 *Alex.* τῷ * βασιλεῖ τρεῖς. 15 *C.* αὐτῆς. 16 *Alex.* Θαμάρ. αὕτη ἡ γυνή. *Ald.* Μαοχᾶ. αὕτη ἦν γυνή. *C.* Θημάρ. καὶ αὕτη ἡ γυνή. 17 *Ald.* τῷ εἴδει σφόδρα. 18 *Alex.* τῷ Ῥοβοάμ. 19 *Alex.* Ἀβιάν. 20 *C.* ἐξαπέστειλεν. 21 *C.* Ἰωὰβ παραγενέσθαι πρός. 22 *C.* ἔτι ἐκ. 23 *Alex.* εἶπεν πρὸς τοὺς * παῖ αὐτοῦ Ἀβεσσαλώμ, Ἴδετε εἰ μερίς. 24 *C.* δούλους. 25 *Ald.* Ἴδετε δή, ἡ. 26 *Alex.* αὐτῷ κριθαί εἰσι, πορεύεσθαι. 27 *C.* πορεύθητε δή, καὶ ἐμπυρίσατε. 28 *C.* αὐτάς. 29 *Alex.* ἐνέπρησαν αὐτὰς οἱ π. Ἀβ. *C.* ἐνεπύρισαν αὐτὰς οἱ δοῦλοι Ἀβεσσαλὼμ ἐν πυρί. & *Ald.* pro παῖδες habet δοῦλοι. 30 *Ald.* μερίδα ἐν πυρί. καί. *C.* μερίδα Ἰωὰβ. καί al. μερίδα Ἰωὰβ ἐν πυρί. καί. * *Francof.* hic incipit verſ. 31. 31 καὶ παραγίνονται uſque ad fin. verſ. *C.* deſunt. 32 *Alex.* ἑαυτῶν, καὶ εἶπαν. 33 *Ald.* Ἐνέπρησαν. & verſ. 31. 34 *C.* ἐπορεύθη. 35 *C.* δοῦλοι. 36 *C.* τὸν ἀγρόν μου ἐν. 37 *C.* Παραγένου δή, ὅπως ἀποστελῶ. 38 *C.* λέγοντα. 39 *C.* παραγενόμην. 40 *C.* καλόν. 41 *Alex.* *Ald.* μοι ἦν τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ. *C.* ἦν μοι εἶναί με ἐκεῖ. 42 *Alex.* ἰδοὺ οὐκ εἶδον τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. εἰ δέ ἐστιν ἐμοί. *C.* ὄψομαι δὴ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. καὶ εἰ ἔστιν ἐν ἐμοί. 43 *C.* θανατωθήσομαι. Καί. 44 *C.* ἐπορεύθη. 45 *Alex.* ἀνήγγειλεν. 46 *Alex.* Ἀβεσσαλώμ. καί. 47 *C.* ἐνώπιον τοῦ. *Ald.* non habet καί.

Cap. 15. 1 *Mſ. Alex.* αὐτῷ. 2 *Ald.* ed. & *Comp.* ἱππεῖς. 3 *C.* περιτρέχοντας πρὸ προσώπου αὐτοῦ. 4 *C.* ἐφίστατο ἐπὶ τῆς. 5 *C.* ἦν. 6 *C.* καὶ ἤρχετο. 7 *Alex.* ἐβόησεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτὸν, καί. *C.* ἐκάλει αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καί. 8 *Ald.* εἶπεν. 9 *Alex.* & *C.* εἶ σύ; καί. 10 *Alex.* & *Ald* εἶπεν ὁ ἀνὴρ, Ἐκ. *C.* ἔλεγεν, Ἐκ. 11 *Ald.* φυλῆς. *C.* τῶν φυλῶν τοῦ. 12 *C.* ἔλεγε. 13 *Alex.* αὐτὸν Ἀβεσσαλώμ. 14 *C.* καλοὶ καὶ κατευθύνοντες, καί. 15 *Alex.* καὶ ἀκούων σου οὐκ ἔστι παρά. 16 *C.* ἀκουσόμενος.

4 [17] ἔστι σοι παρὰ τοῦ βασιλέως. Καὶ [18] εἶπεν Ἀβεσαλώμ, Τίς [19] με καταστήσει κριτὴν [20] ἐν τῇ γῇ, [21] καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ [22] ᾧ ἐὰν ᾖ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω 5 αὐτόν; Καὶ ἐγένετο [23] ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα τοῦ [24] προσκυνῆσαι [25] αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ [26] ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ, καὶ 6 [27] κατεφίλησεν αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσαλὼμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο Ἀβεσαλὼμ [28] τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραήλ. 7 Καὶ ἐγένετο [29] ἀπὸ τέλους [30] τεσσαράκοντα ἐτῶν, καὶ εἶπεν Ἀβεσαλὼμ πρὸς τὸν [31] πατέρα αὐτοῦ, Πορεύσομαι δή, καὶ [32] ἀποτίσω τὰς εὐχάς μου, ἃς [33] ηὐξάμην τῷ κυρίῳ ἐν Χεβρών· 8 Ὅτι εὐχὴν ηὔξατο ὁ δοῦλός σου [34] ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσοὺρ ἐν Συρίᾳ, λέγων, Ἐὰν ἐπιστρέφων [35] ἐπιστρέψῃ με κύριος εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 9 λατρεύσω τῷ κυρίῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, [36] Βάδιζε εἰς εἰρήνην. καὶ [37] ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών. 10 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσαλὼμ [38] κατασκόπους [39] ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν [40] τῆς κερατίνης, καὶ ἐρεῖτε, [41] Βεβασίλευκε βασιλεὺς Ἀβεσαλὼμ ἐν Χεβρών. 11 Καὶ μετὰ Ἀβεσαλὼμ [42] ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἄνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ [43] κλητοί· καὶ [44] πορευόμενοι [45] τῇ ἁπλότητι [46] αὐτῶν, καὶ οὐκ [47] ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα. 12 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσαλὼμ [48] τῷ Ἀχιτόφελ [49] τῷ Θεκωνὶ σύμβουλον Δαυὶδ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐκ Γωλὰ ἐν τῷ [50] θυσιάζειν [51] αὐτόν. καὶ [52] ἐγένετο [53] σύντριμμα ἰσχυρόν· καὶ ὁ [54] λαὸς [55] ὁ πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ Ἀβεσαλώμ.

13 Καὶ [56] παρεγένετο ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυίδ, λέγων, Ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβεσαλώμ. 14 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσι τοῖς [57] παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, [58] Ἀνάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου Ἀβεσαλώμ· [59] ταχύνατε [60] τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ [61] ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξῃ τὴν [62] πόλιν ἐν στόματι [63] μαχαίρας. 15 Καὶ [64] εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς [65] τὸν βασιλέα, Κατὰ πάντα ὅσα αἱρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς, ἰδοὺ οἱ παῖδές σου. 16 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ [66] τοῖς ποσὶν αὐτῶν. καὶ [67] ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς [68] δέκα γυναῖκας [69] τῶν παλλακῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν [70] οἶκον. 17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ [71] πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ [72] πεζῇ, καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν. 18 Καὶ πάντες οἱ παῖδες [73] αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, καὶ πᾶς [74] Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ [75] Φελεθί, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν, καὶ πάντες οἱ ἁδροί, καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ ἑξακόσιοι ἄνδρες· καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ. καὶ πᾶς ὁ Χελεθί, καὶ πᾶς ὁ Φελεθί, καὶ πάντες οἱ Γεθθαῖοι οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες [76] οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γέθ, [77] καὶ πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.

19 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς [78] Ἐθὶ τὸν Γεθθαῖον, Ἱνατί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν; ἐπιστρε-

---

17 C. ὑπάρχει. 18 C. ἔλεγεν. 19 C. καταστήσει με κριτήν. 20 C. ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καί. 21 Alex. ἐπ' ἐμοῦ ἐπελεύσεται. 22 Alex. οὗ ἐάν. 23 C. ἐπὶ τὸ προσάγειν τὸν ἄνδρα. 24 C. προσκυνεῖν. 25 Ald. αὐτόν. 26 Alex. κατελαμβάνετο. 27 C. κατεφίλει. 28 Ald. τὰς καρδίας υἱῶν Ἰσρ. C. τὰς καρδίας πάντων τῶν ἀνδρῶν τοῦ Ἰσρ. 29 C. μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη. 30 Alex. τεσσεράκοντα. 31 C. βασιλέα, λέγων, Πορ. 32 C. ἀποδώσω. 33 Alex. εὐξάμην. 34 C. ὅτε ἐκαθήμην ἐν. 35 Alex. ἐπιστρέψει με ὁ κύριος. 36 C. Πορεύου. 37 C. ἀνέστη, καὶ ᾤχετο Ἀβεσσαλὼμ εἰς. 38 Alex. κατασκόπους πάσαις. 39 C. εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσρ. 40 C. σάλπιγγος, καί. 41 Alex. Ald. & C. Βεβασίλευκεν Ἀβεσσαλώμ. 42 ἐπορεύθησαν Ald. C. ponunt ante μετά. 43 C. ἐπίκλητοι. 44 C. ἐπορεύοντο. 45 Alex. & C. ἐν τῇ. 46 αὐτῶν C. deest. 47 C. ᾔδεισαν οὐθὲν ῥῆμα. 48 Ald. & C. καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀχ. 49 Alex. τῷ Γιλωναίῳ τῷ συμβούλῳ Δαυὶδ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Γωλά. Ald. C. τὸν Γελωναῖον (Ald. τὸν Γαλαμωναῖον) σύμβουλον Δαυὶδ ἐκ τ. π. α. τῆς Γελώ. (Ald. τῆς Γωλᾶ.)

50 C. θύειν. 51 Alex. Ald. C. αὐτὸν τὰς θυσίας. καί. 52 C. ἦν. 53 Alex. Ald. σύστρεμμα. C. τὸ διαβούλιον. 54 Alex. λαὸς πορευόμενος. 55 C. ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο μετά. 56 Ald. παρεγένετο ὁ ἄγγελος. C. παραγίνεται ὁ ἀπαγγέλλων. 57 C. δούλοις. 58 Alex. Ἀνάστατε. 59 Alex. καὶ ταχύνατε. C. σπεύσατε. 60 C. ἀπελθεῖν, μὴ φθάσῃ καὶ καταλάβῃ. 61 C. ἐπώσηται. 62 Alex. πόλιν στόματι. 63 Ald. C. ῥομφαίας. 64 Alex. εἶπαν. 65 C. αὐτὸν, Ἐν πᾶσιν οἷς. Ald. τὸν β. Κ. π. ὅσα ἄν. 66 C. πεζοὶ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. 67 C. κατέλειπεν. 68 Alex. τὰς * δέ - - γυναῖκας. 69 Ald. τὰς παλλακάς. 70 C. οἶκον αὐτῶν. Καί. 71 C. πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ. 72 Alex. Ald. C. πεζοί. 73 Alex. αὐτοῦ παρῆγον ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ Χερεθθεί. 74 Ald. C. Χερεθί. 75 Alex. Ald. C. Φελεθὶ, (Alex. Φελεθθεὶ,) καὶ πάντες οἱ Γεθθαῖοι (Ald. Γεθαῖοι. C. Ζεθαῖοι) οἱ (οἱ Alex. deest) ἑξακόσιοι. 76 Alex. οἱ ἐλθόντες ἐν * ταῖς πόλεσιν αὐτῶν εἰς Γέθ. Ald. οἱ ἥκοντες πεζοὶ ἐκ Γέθ. C. οἱ ἥκοντες ἐκ Γὲθ πεζοί. 77 Ald. C. παρεπορεύοντο κατὰ πρόσωπον. 78 Alex. Ἐθθεὶ τὸν Γεθθαῖον.

φε, καὶ οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι [79] ξένος εἶ σὺ, καὶ ὅτι μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου.

20 Εἰ ἐχθὲς παραγέγονας, [80] καὶ σήμερον κινήσω σε [81] μεθ᾽ ἡμῶν; καί γε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου. χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ᾽ ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὗ ἐὰν ἐγὼ πορευθῶ. ἐπιστρέφου καὶ ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, * καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

21 Καὶ ἀπεκρίθη [82] Ἐθὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ [83] ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ [84] ἐὰν ᾖ ὁ κύριός [85] μου, καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωὴν, ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός σου.

22 Καὶ εἶπεν [86] ὁ βασιλεὺς πρὸς [87] Ἐθὶ, Δεῦρο, καὶ [88] διάβαινε μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ παρῆλθεν [89] Ἐθὶ ὁ Γεθαῖος [90] καὶ ὁ βασιλεὺς, [91] καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ὁ μετ᾽ αὐτοῦ.

23 Καὶ πᾶσα ἡ γῆ [92] ἔκλαιε φωνῇ μεγάλῃ. [93] καὶ πᾶς ὁ λαὸς [94] παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάῤῥῳ [95] τῶν Κέδρων· [96] καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων. καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς [97] παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον [98] ὁδοῦ τὴν ἔρημον.

24 Καὶ ἰδοὺ [99] καί γε [100] Σαδὼκ καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ᾽ αὐτοῦ, αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης [1] κυρίου [2] ἀπὸ Βαιθάρ· καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν [3] τοῦ θεοῦ. [4] καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ ἕως ἐπαύσατο [5] πᾶς ὁ λαὸς [6] παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως.

25 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς [7] πρὸς τὸν Σαδὼκ, [8] Ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν [9] πόλιν. ἐὰν εὕρω χάριν [10] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ [11] δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς.

26 [12] Καὶ ἐὰν [13] εἴπῃ οὕτως, Οὐκ [14] ἠθέληκα [15] ἐν σοὶ, ἰδοὺ [16] ἐγώ εἰμι, ποιείτω [17] μοι [18] κατὰ τὸ ἀγαθὸν [19] ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

27 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ, [20] Ἴδετε, [21] σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ [22] Ἀχιμάας ὁ υἱός σου, καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Ἀβιάθαρ [23] οἱ δύο [24] υἱοὶ ὑμῶν μεθ᾽ ὑμῶν.

28 [25] Ἴδετε, ἐγώ εἰμι [26] στρατεύομαι ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, ἕως [27] τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα παρ᾽ ὑμῶν τοῦ [28] ἀπαγγεῖλαί μοι.

29 Καὶ [29] ἀπέστρεψε Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ [30] ἐκάθισεν ἐκεῖ.

30 Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινεν [31] ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἐλαιῶν [32] ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ [33] τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος, καὶ αὐτὸς [34] ἐπορεύετο ἀνυπόδετος. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν [35] ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.

31 [36] Καὶ ἀνηγγέλη Δαυὶδ, λέγοντες, Καὶ Ἀχιτόφελ ἐν τοῖς [37] συστρεφομένοις μετὰ Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἶπε Δαυὶδ, [38] Διασκέδασον [39] δὴ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ, [40] κύριε ὁ θεός μου.

32 Καὶ [41] ἦν Δαυὶδ [42] ἐρχόμενος ἕως τοῦ [43] Ῥὼς, οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ [44] θεῷ· καὶ ἰδοὺ [45] εἰς [46] ἀπαντὴν [47] αὐτῷ Χουσὶ ὁ [48] ἀρχιεταῖρος Δαυὶδ διεῤῥηχὼς [49] τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κε-

79 C. ἀλλότριος σύ. 80 C. σὺ, καί. 81 *Alex.* μεθ᾽ ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι ἐφ᾽ οὗ ἂν πορευθῶ. ἐπιστρέφου καὶ ἐπίστρεψον. C. τοῦ πορεύεσθαι μεθ᾽ ἡμῶν; ἐγὼ δὲ πορεύσομαι, οὗ ἐὰν ἐγὼ πορεύομαι. πορεύου, καὶ ἀνάστρεφε. *Ald.* μεθ᾽ ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὗ ἐὰν πορευθῶ, πορεύου, καὶ ἐπίστρεφε, καὶ ἀπόστρεψον. * Quæ sequuntur in hoc versu, *Francof.* contin. vers. 21. & duo subsequentes ibidem faciunt unum versum 22. 82 *Alex.* Ἐθθεί. 83 C. ἡ ψυχή σου κύριε μου βασιλεῦ. 84 *Alex.* ἄν. 85 *Alex.* *Ald.* μου ὁ βασιλεὺς, καί. 86 C. Δαυὶδ πρός. 87 *Alex.* Ἐθθεί. 88 *Alex.* διανέβαι. C. δίελθε. 89 *Alex.* Ἐθθεὶ ὁ Γεθθαῖος. 90 καὶ ὁ βασιλεὺς *Alex.* & C. desunt. 91 C. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα. 92 C. κλαίοντες & ponit post μεγάλῃ. 93 καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων *Ald.* desunt. 94 *Alex.* παρεπορεύοντο, καὶ ὁ βασιλεὺς παρερχόμενος ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον. C. pro παρεπορεύοντο habet διεπορεύετο. 95 C. τοῦ Κέδρων. 96 καὶ ὁ βασιλεὺς C. desunt. 97 C. παρεπορεύετο. 98 C. αὐτοῦ. 99 καί γε C. deest. 100 *Alex.* Σαδδούκ. 1 C. τοῦ θεοῦ. 2 ἀπὸ Βαιθὰρ C. desunt. 3 *Ald.* διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ. 4 καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ *Ald.* desunt. 5 πᾶς C. deest. 6 C. διελθεῖν. 7 *Alex.* τῷ Σαδδούκ. 8 C. Ἐπίστρεψον. 9 *Alex.* πόλιν, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἐάν. 10 C. ἐνώπιον κυρίου. 11 *Alex.* & C. δείξει αὐτήν. 12 Καὶ *Ald.* deest. 13 *Ald.* οὕτως εἴπῃ, Οὐκ. C. εἴπῃ μοι, Οὐκ. 14 *Ald.* ἠθέλησα. 15 C. σέ. 16 C. ἐγὼ, ποιείτω. 17 μοι *Ald.* deest. 18 *Ald.* τὸ ἀγαθόν. C. τὸ ἀρεστόν. 19 C. ἐνώπιον αὐτοῦ. 20 C. Βλέπε. 21 C. σὺ, ἀνάστρεφε. 22 C. ἰδοὺ, Ἀχιμάας. 23 C. ἀμφότεροι. 24 *Alex.* υἱοὶ μεθ᾽. 25 C. Ἰδοὺ ἐγώ. 26 *Ald.* αὐλίζομαι ἐν Ῥαβαὼθ. C. προσδέχομαι ὑμᾶς ἐν Ἀβραὼθ. 27 C. οὗ ἔλθῃ ὁ λόγος παρ᾽. 28 C. ἀπαγγελθῆναι. 29 *Alex.* ἀπέστρεψαν. C. ἀνέστρεψαν. 30 C. ἐκάθισαν. 31 *Alex.* ἐκ τῆς ἀναβάσεως. *Ald.* τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους. C. ἐπὶ τὴν ἀνάβασιν. 32 C. καὶ ἔκλαιεν, καί. 33 C. ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπικεκαλυμμένη. 34 C. παρεπορεύετο. 35 C. ἕκαστος. 36 *Alex.* Καὶ Δαυὶδ ἀναγγέλη, λέγοντες, Ἀχιτόφελ. C. Καὶ τῷ Δαυὶδ ἀπήγγειλαν, λέγοντες, Καὶ Ἀχ. 37 C. συγκειμένοις. 38 C. Ματαίωσον. Notant *Sch. R.* ex *Com. Gr.* conjici posse videri, Ματαίωσον 70 esse. *Aq.* vero Ἀφρόνησον. 39 δὴ *Ald.* deest. 40 κύριε ὁ θεός μου C. ponit ante Ματαίωσον. 41 C. ἐγένετο Δαυὶδ παραγενομένου. 42 *Alex.* εἰσερχόμενος. 43 *Alex.* Ῥοώς. *Aq.* τὴν ἄκραν vertit. 44 *Ald.* κυρίῳ. 45 C. ἥκει εἰς. 46 *Alex.* *Ald.* C. ἀπάντησιν. 47 C. αὐτοῦ. 48 C. ἀρχιεταῖρος, & cap. 16. vers. 16. 49 *Alex.* τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

φα-

33 φαλῆς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, [50] Ἐὰν μὲν διαβῇς μετ' ἐμοῦ, [51] καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ [52] εἰς βάσαγμα. 34 Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσσαλὼμ, [53] Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέ [54] μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου· [55] καὶ νῦν παῖς σου εἰμὶ βασιλεῦ, ἔασόν με ζῆσαι· παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε [56] καὶ ἀρτίως, καὶ νῦν ἐγὼ [57] δοῦλος σός· καὶ [58] διασκεδάσεις μοι τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. 35 Καὶ [59] ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ οἱ ἱερεῖς. καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃς [60] ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, [61] καὶ [62] ἀπαγγελεῖς τῷ Σαδὼκ καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τοῖς ἱερεῦσιν. 36 [63] Ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν, Ἀχιμάας υἱὸς τῷ Σαδὼκ, καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς τῷ Ἀβιάθαρ· καὶ [64] ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρός με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσητε. 37 Καὶ [65] εἰσῆλθε [66] Χουσὶ ὁ [67] ἑταῖρος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ [68] Ἀβεσσαλὼμ ἄρτι εἰσεπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 ΚΑὶ Δαυὶδ [1] παρῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς [2] Ῥῶς, καὶ ἰδοὺ Σιβὰ τὸ παιδάριον [3] Μεμφιβοσθὲ [4] εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἐπ' [5] αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι, καὶ [6] ἑκατὸν σταφίδες, καὶ ἑκατὸν [7] φοίνικες, [8] καὶ νέβελ οἴνου. 2 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιβὰ, Τί ταῦτά σοι; καὶ εἶπε [9] Σιβὰ, [10] Τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως [11] τοῦ ἐπικαθῆσθαι, καὶ οἱ ἄρτοι καὶ [12] οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις, καὶ ὁ οἶνος [13] πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ. 3 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [14] Καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου; καὶ εἶπε [15] Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ κάθηται ἐν Ἱερουσαλὴμ, [16] ὅτι εἶπε, Σήμερον ἐπιστρέψουσί μοι [17] οἶκος Ἰσραὴλ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός μου. 4 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ [18] Σιβᾷ, Ἰδού σοι [19] πάντα ὅσα ἐστὶ [20] Μεμφιβοσθέ. καὶ εἶπε [21] Σιβὰ [22] προσκυνήσας, Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βασιλεῦ. 5 Καὶ [23] ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἕως [24] Βαουρίμ. καὶ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ [25] συγγενείας οἴκου Σαοὺλ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σεμεῒ υἱὸς Γηρά· [26] ἐξῆλθε ἐκπορευόμενος καὶ [27] καταρώμενος. 6 Καὶ [28] λιθάζων ἐν λίθοις [29] τὸν Δαυὶδ, καὶ [30] πάντας τοὺς παῖδας [31] τοῦ βασιλέως Δαυίδ. καὶ πᾶς ὁ [32] λαὸς ἦν, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ [33] εὐωνύμων τοῦ βασιλέως. 7 Καὶ οὕτως [34] ἔλεγε Σεμεῒ ἐν τῷ καταρᾶσθαι [35] αὐτὸν, Ἔξελθε ἔξελθε ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος. 8 Ἐπέστρεψεν [36] ἐπὶ σὲ κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαοὺλ, [37] ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε κύριος τὴν βασιλείαν [38] ἐν χειρὶ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ σου· καὶ [39] ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ [40] κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων [41] σύ. 9 Καὶ εἶπεν [42] Ἀβεσσὰ [43] υἱὸς Σαρουίας πρὸς τὸν βασιλέα, Ἱνατί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; [44] διαβήσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 10 Καὶ εἶπεν ὁ [45] βασιλεὺς, Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρουίας; [46] καὶ ἄφετε αὐτὸν, [47] καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ [48] καταρᾶσθαι τὸν Δαυίδ· καὶ τίς [49] ἐρεῖ, [50] Ὡς τί [51] ἐποίησας οὕτως; 11 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς [52] Ἀβεσσὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ

50 *Alex. Ald. C.* Ἐὰν διαβῇς. (*C.* διέλθῃς.) 51 καὶ *C.* deest. 52 *C.* φορτίον. Ἐὰν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς, καί. *Alex.* εἰς βάσαγμα. Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς, καί. 53 Διεληλύθασιν usque πατήρ σου *C.* desunt. 54 *Alex.* μου, καὶ ἐλήλυθεν. 55 καὶ νῦν *C.* desunt. 56 καὶ ἀρτίως *C.* desunt. 57 *Alex.* & *C.* δοῦλός σου. 58 *C.* διασκέδασον. 59 *Alex.* ἰδοὺ μετὰ σοῦ ἐκεῖ Σαδώκ. 60 *Ald.* ἐκ τοῦ στόματος τοῦ. *C.* παρὰ τοῦ. 61 καὶ *C.* deest. 62 *Alex.* & *C.* ἀναγγελεῖς. 63 *C.* Καὶ ἰδού. 64 *C.* ἐξαποστελεῖτε ἐν ταῖς χερσίν. 65 *C.* εἰσπορεύεται. 66 *C.* ὁ ἀρχιεταῖρος Χουσὶ Δαυίδ. 67 *Alex.* ἀρχιεταῖρος. 68 *Alex.* Ἀβεσσαλὼμ εἰσεπορεύετο εἰς τὴν πόλιν. Καί.

Cap. 16. 1 *Comp. ed.* διῆλθε μικρὸν ἀπό. 2 *Ms. Alex.* Ῥοώς. 3 *Alex.* Μεμφιβοσθαὶ εἰς ἀπάντησιν. 4 *C.* ἤρχετο εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 5 *C.* αὐτῶν. 6 *Ald.* οἰφὶ σταφίδος. *C.* οἰφὶ σταφίδων. 7 *C.* παλάθαι. 8 καὶ νέβελ οἴνου *Ald.* ponit ante καὶ ἑκατὸν φοίνικες 9 *Alex.* Σιββά. 10 *C.* Οἱ ὄνοι τοῦ οἴκου. 11 *C.* ἐπιβαίνειν, καί. 12 *C.* αἱ παλάθαι καὶ σταφίδες. *Ald.* αἱ παλάθαι. 13 *C.* πίνειν τοῦ ἐκλελυμένου. 14 *C.* Ποῦ ἐστι. 15 *Alex.* Σιββά. 16 *C.* καὶ λέγει, Σήμερον. 17 *Alex.* ὁ οἶκος. *Ald.* πᾶς οἶκος. 18 *Alex.* Σιββᾷ. 19 *C.* ἔσται πάντα τὰ τοῦ Μεμφ. 20 *Alex.* τοῦ Μεμφιβοσθαί 21 *Alex.* Σιββά. 22 *C.* προσκυνῶ. 23 *C.* παραγίνεται 24 *Ald.* Βαθυρείμ. 25 *C.* πατριᾶς. 26 *C.* ἐξεπορεύετο 27 *C.* κακολογῶν. 28 *Alex.* λιθάζων λίθοις. *C.* βάλλων λίθους. 29 *C.* ἐπὶ τόν. 30 *C.* ἐπὶ πάντας. 31 *C.* αὐτοῦ. καί. 32 *Alex.* & *C.* λαός, καί. 33 *C.* ἀριστερῶν. 34 *C.* εἶπε. 35 *Alex.* αὐτὸν, Ἔξελθε ἀνήρ. 36 *Alex.* κύριος ἐπὶ σὲ πάντα. 37 *Ald. C.* ἀνθ' ὧν ἐβ. 38 *C.* εἰς χεῖρας. 39 *C.* ἔδειξε σοὶ τὴν κακίαν. 40 *Ald.* οἰκίᾳ. 41 *C.* σὺ εἶ. Καί. 42 *Alex.* Ἀβεισά. 43 *Ald.* ὁ τοῦ Σαρουίας. 44 *C.* διελεύσομαι δή. 45 *Ald. C.* βασιλεὺς πρὸς Ἀβεσσὰ, Τί. 46 *Alex.* ἄφετε αὐτόν. 47 *C.* διότι καταρᾶταί μοι, ὅτι. 48 *C.* κακολογεῖν. 49 *C.* ἐρεῖ αὐτῷ. 50 *Ald.* Τί. *C.* Τί ὅτι. 51 *C.* πεποίηκας. 52 *Alex.* Ἀβισαί.

ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχήν μου, [53] καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ [54] Ἰεμινί. ἄφετε αὐτὸν [55] καταρᾶσθαι, ὅτι [56] εἶπεν αὐτῷ κύριος. 12 Εἴπως [57] ἴδοι κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ [58] ἐπιστρέψει [59] μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς [60] κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 13 Καὶ [61] ἐπορεύθη Δαυὶδ [62] καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ [63] Σεμεῒ ἐπορεύετο [64] ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ [65] πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ καὶ τῷ χοῒ πάσσων. 14 Καὶ [66] ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ [67] πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ. 15 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ καὶ [68] πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ. 16 Καὶ [69] ἐγενήθη ἡνίκα [70] ἦλθε Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, καὶ εἶπε Χουσὶ [71] πρὸς Ἀβεσσαλώμ, [72] Ζήτω ὁ βασιλεύς. 17 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ [73] πρὸς Χουσί, Τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; ἱνατί οὐκ [74] ἀπῆλθες μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; 18 Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, Οὐχί, [75] ἀλλὰ κατόπισθεν οὗ ἐξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ, [76] αὐτῷ ἔσομαι, καὶ μετὰ αὐτοῦ καθήσομαι. 19 Καὶ τὸ δεύτερον, τίνι ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ; [77] καθάπερ ἐδούλευσα [78] ἐνώπιον τοῦ πατρός σου, οὕτως ἔσομαι [79] ἐνώπιόν σου. 20 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἀχιτόφελ, [80] Φέρετε ἑαυτοῖς βουλὴν τί ποιήσωμεν. 21 Καὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, Εἴσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρός σου, ἃς κατέλιπε φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ [81] ἀκούσεται πᾶς Ἰσραήλ, ὅτι [82] κατῄσχυνας τὸν πατέρα σου, καὶ [83] ἐνισχύσουσιν [84] αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ. 22 Καὶ ἔπηξαν [85] τὴν σκηνὴν τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐπὶ [86] τὸ δῶμα, καὶ [87] εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [88] κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ. 23 Καὶ ἡ βουλὴ Ἀχιτόφελ, ἣν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις, [89] ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ τις ἐν λόγῳ τοῦ Θεοῦ, οὕτως πᾶσα ἡ βουλὴ [90] τοῦ Ἀχιτόφελ [91] καί γε τῷ Δαυὶδ καί γε τῷ Ἀβεσσαλώμ.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 ΚΑὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, [1] Ἐπιλέξω δὴ ἐμαυτῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, [2] καὶ ἀναστήσομαι καὶ καταδιώξω ὀπίσω Δαυὶδ τὴν νύκτα. 2 Καὶ [3] ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ [4] ἐκλελυμένος [5] χερσί, καὶ ἐκστήσω αὐτόν, καὶ [6] φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον· 3 Καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ, [7] ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. πλὴν ψυχὴν [8] ἀνδρὸς ἑνὸς [9] σὺ ζητεῖς, καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. 4 Καὶ [10] εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ. 5 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ, Καλέσατε δὴ [11] καί γε τὸν Χουσὶ τὸν Ἀραχί, καὶ [12] ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καί γε αὐτοῦ. 6 Καὶ [13] εἰσῆλθε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτόν, λέγων, Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο [14] ἐλάλησεν Ἀχιτόφελ. [15] ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ; εἰ δὲ μή, σὺ λάλησον. 7 Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, Οὐκ ἀγαθὴ [16] αὕτη ἡ βουλή, ἣν [17] ἐβουλεύσατο Ἀχιτόφελ [18] τὸ ἅπαξ τοῦτο. 8 Καὶ εἶπε Χουσί, Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἄνδρας [19] αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα καὶ

---

53 C. εἰ δὲ καὶ νῦν οὗτος ὁ υἱός. 54 *Alex.* Ἐιεμενεί. *Ald.* & C. Ἰεμιναίου. 55 *Alex.* καταράσθω. C. καὶ καταράσθω. 56 C. κύριος εἴρηκεν αὐτῷ. 57 C. εἴδῃ τὴν ταπείνωσιν. 58 C. ἀνταποδώσῃ. 59 *Alex.* κύριός μοι C. μοι κύριος. 60 *Alex.* & C. κατάρας αὐτοῦ (*Alex.* ταύτης) ἐν τῇ. 61 C ἐπορεύετο. 62 *Alex.* καὶ οἱ. 63 *Ald.* Σεμεΐθ. 64 *Ald.* εἰς πλευράς. C. κατὰ τὸ κλίτος. 65 C. ἐπορεύετο, καὶ κατηρᾶτο, καὶ ἔβαλλε λίθους ἐπ' αὐτόν. 66 C. παρεγένετο. 67 *Alex.* πᾶς ὁ ἐκλελυμένος, καὶ ἀνέψυχαν. 68 *Alex.* πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ εἰσῆλθεν. C. πᾶς ὁ λαὸς ἀνδρῶν εἰσῆλθον. 69 C. ἐγένετο ὅτε ἦλθε. 70 *Alex.* εἰσῆλθεν. 71 C. τῷ. 72 C. bis habet Ζήτω ὁ βασιλεύς. 73 C. τῷ. 74 C. ἐπορεύθης. 75 C. ἀλλ' ἤ. 76 *Alex.* οὕτως. 77 C. ὡς. 78 C. τῷ πατρί. 79 *Alex.* καὶ ἐνώπιόν. C. μετά. 80 C. Δότε. 81 *Alex.* ἀκούσονται. 82 *Alex.* ᾔσχυνας. 83 C. κρατήσουσιν. 84 *Ald.* πάντων αἱ χεῖρες τῶν. 85 *Alex.* τῷ Ἀβεσσαλὼμ τὴν σκηνὴν ἐπὶ τό. 86 C. τῷ δώματι. 87 *Alex.* εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ * τοῦ πατρός. 88 C. ἐν ὀφθαλμοῖς. 89 *Alex.* ὃν τρόπον ἐπηρώτησῃ ἐν λόγῳ. C. καθὼς ἐρωτᾷ τις διά. 90 *Alex.* τῷ Ἀχιτόφελ. 91 C. καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ.

Cap. 17. 1 *Comp. ed.* Ἐπιλέξομαι. 2 C. ἀναστάς. 3 *Ald.* ἀπελεύσομαι. C. εἰσελεύσομαι. 4 *Ald.* ἐκλυόμενος. 5 *Alex.* χερσὶν ἐκστήσω. C. τὰς χεῖρας, καὶ ἐκστήσω. 6 *Alex.* & C. ἐκφεύξεται. 7 C καθὼς ἐπιστρέφει (al. ἐπιστρέψει.) 8 *Alex.* ἑνὸς ἀνδρὸς σύ. 9 C. ἐκζητήσεις. 10 C. ἤρεσεν. 11 καί γε C. deest. 12 *Alex.* ἀκούσομαιν τί. 13 C. παρεγένετο. 14 C. λελάληκεν. 15 *Ald.* C. εἰ ποιήσομεν. 16 αὕτη C. deest. 17 C. βεβούλευται. 18 C. νυνὶ ταύτην. Καί. 19 C. τοὺς μετ' αὐτοῦ.

κατά-

κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, [20] ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν [21] ἀγρῷ, καὶ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστής, καὶ 9 [22] οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν. [23] Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν ἑνὶ τῶν τόπων. καὶ ἔσται ἐν τῷ [24] ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, καὶ [25] ἀκούσῃ [26] ἀκούων, καὶ [27] εἴπῃ, [28] Ἐγενήθη θραῦσις ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. 10 [29] Καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, οὗ ἡ καρδία [30] καθὼς ἡ καρδία τοῦ λέοντος, [31] τηκομένη τακήσεται, ὅτι [32] οἶδε πᾶς Ἰσραήλ, ὅτι [33] δυνατὸς ὁ πατήρ σου, [34] καὶ υἱοὶ δυνάμεως [35] οἱ μετ' αὐτοῦ. 11 [36] Ὅτι [37] οὕτως [38] συμβουλεύων ἐγὼ [39] συνεβούλευσα, καὶ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σὲ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος· καὶ τὸ πρόσωπόν σου [40] πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν.

12 Καὶ ἥξομεν [41] πρὸς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν τόπων οὗ ἐὰν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτὸν, [42] ὡς πίπτει [43] δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν [44] αὐτῷ καὶ τοῖς [45] ἀνδράσιν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ [46] καί γε ἕνα.

13 [47] Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν συναχθῇ, καὶ [48] λήψεται [49] πᾶς Ἰσραὴλ [50] πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην [51] σχοινία, καὶ [52] σύρουμεν αὐτὴν [53] ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν, [54] ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ μηδὲ λίθος. 14 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, Ἀγαθὴ ἡ βουλὴ Χουσὶ τοῦ Ἀραχὶ ὑπὲρ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. καὶ κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν [55] βουλὴν τοῦ Ἀχιτόφελ τὴν ἀγαθὴν, ὅπως ἂν [56] ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Ἀβεσσαλὼμ τὰ κακὰ [57] πάντα.

15 Καὶ εἶπε [58] Χουσὶ ὁ τοῦ Ἀραχὶ πρὸς Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, Οὕτως καὶ οὕτως [59] συνεβούλευσεν Ἀχιτόφελ τῷ Ἀβεσσαλὼμ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραήλ· καὶ οὕτως καὶ οὕτως [60] συνεβούλευσα ἐγώ. 16 Καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ [61] ἀναγγείλατε τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα [62] ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, [63] καί γε διαβαίνων σπεῦσον, μήποτε [64] καταπείσῃ τὸν βασιλέα, [65] καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. 17 Καὶ Ἰωνάθαν καὶ Ἀχιμάας εἱστήκεισαν [66] ἐν τῇ πηγῇ Ῥωγὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ πορεύονται καὶ [67] ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Δαυίδ· ὅτι οὐκ ἠδύναντο ὀφθῆναι [68] τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. 18 Καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον, καὶ [69] ἀνήγγειλε τῷ Ἀβεσσαλώμ. καὶ [70] ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως, καὶ [71] εἰσῆλθαν εἰς [72] οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαουρίμ· καὶ [73] αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ [74] κατέβησαν ἐκεῖ. 19 Καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ [75] πρόσωπον τοῦ λάκκου, [76] καὶ ἔψυξεν ἐπ' αὐτῷ [77] ἀραφὼθ, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ῥῆμα. 20 Καὶ [78] ἦλθον οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς [79] τὴν οἰκίαν, καὶ [80] εἶπαν, Ποῦ [81] Ἀχιμάας καὶ Ἰωνάθαν; καὶ εἶπεν [82] αὐτοῖς ἡ γυνὴ, [83] Παρῆλθαν [84] μικρὸν τοῦ ὕδατος. καὶ [85] ἐζήτησαν, καὶ οὐχ εὗραν, καὶ [86] ἀνέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ. 21 [87] Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς, [88] καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ [89] ἐπορεύθησαν. καὶ [90] ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, καὶ [91] εἶπαν πρὸς Δαυὶδ, Ἀνάστητε καὶ διάβητε [92] ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι [93] οὕτως ἐβουλεύ-

20 *C.* καὶ εἰσὶν ὥσπερ ἄρκος. (al. ἄρκτος.) 21 *Alex.* ἀγρῷ· πατήρ σου. *C.* πεδίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου. 22 *C.* οὐ καταπαύσει τόν. 23 *C.* Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν αὐλώνων ἤ. 24 *C.* ἐπιπεσεῖν αὐτούς. *Ald.* ἐπιπεσεῖν ἐν αὐτοῖς. 25 *C.* ἀκούσεται. 26 *Alex.* ὁ ἀκούων. 27 *C.* ἐρεῖ. 28 *C.* Γέγονε πτῶσις. 29 *C.* Καὶ ἔσται ὁ υἱὸς ὁ μαχητὴς, οὗ. 30 *C.* ὡς καρδία. 31 *C.* θραυομένη θραυσθήσεται. 32 *C.* γνώσεται. 33 *C.* δεδυνάστευκεν. 34 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ δυνάμεως. *C.* καὶ οἱ μαχηταί. 35 *Ald.* *C.* πάντες οἱ. 36 Ὅτι *Ald.* *C.* deest. 37 *Alex.* οὕτως ἐγὼ * συνεβουλεύσατο, καί. 38 *C.* συμβουλεύω. 39 συνεβούλευσα, καὶ *C.* desunt 40 *C.* πορεύσεται εἰς μέσον. 41 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπ' αὐτόν. 42 *C.* ὡσεί. 43 *Alex.* ἡ δρόσος. 44 *Alex.* αὐτῷ ἐν πᾶσιν καὶ τοῖς. *C.* αὐτῷ καὶ πᾶσι τοῖς. 45 *Alex.* & *C.* ἀνδράσιν τοῖς. 46 *C.* οὐδένα. 47 *C.* Ἐὰν δὲ εἰς. 48 *C.* προσάξουσιν. 49 *Alex.* πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ. 50 *C.* ἐπί. 51 σχοινία *C.* ponit ante ἐπὶ τὴν. 52 *C.* ἐπισπάσονται. 53 ἕως *C.* deest. 54 *Ald.* *C.* ἕως. 55 *Alex.* βουλὴν Ἀχιτόφελ. 56 *C.* ἐπάγῃ. 57 πάντα *C.* deest. 58 *Alex.* & *C.* Χουσὶ πρὸς Σαδὼκ καί. 59 *C.* βεβούλευται.

60 *C.* συμβεβούλευκα. 61 *Alex.* & *C.* ἀπαγγείλατε. 62 *C.* κατὰ δυσμὰς τῆς. 63 *C.* ἀλλὰ διαβαίνων διάβηθι, ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεὺς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. 64 *Alex.* καταπίῃ. 65 *Alex.* καὶ τόν. 66 *C.* ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ Ῥωγὴλ, καὶ ἐπορεύετο ἡ παιδίσκη, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἐπορεύοντο, καί. 67 *Ald.* ἀπαγγέλλουσι. *C.* ἀπήγγειλαν. 68 *C.* καί. 69 *Alex.* ἀπήγγειλεν. *C.* ἀπήγγειλε. 70 *C.* ἀπῆλθον ταχέως. 71 *Alex.* εἰσῆλθον. 72 *Ald.* & *C.* οἶκον. 73 *C.* τῷ ἀνθρώπῳ λάκκος. 74 *C.* καταβαίνουσιν. 75 *C.* τοῦ στόματος τοῦ. 76 *Alex.* καὶ ἔκυψεν ἐπ' αὐτῷ Ἀραβωθώθ. 77 *Ald.* Ἀραβώθ. *C.* παλάθας. 78 *Alex.* ἦλθαν. *C.* εἰσῆλθον. 79 *C.* τὸν οἶκον. 80 *Alex.* εἶπον. 81 *C.* ἐστιν Ἀχιμάας. 82 *C.* πρὸς τοὺς ἄνδρας ἡ. 83 *Alex.* Παρῆλθον. 84 *C.* γευσάμενοι μικρόν. 85 *C.* ἐζήτουν, καὶ οὐχ εὕρισκον αὐτοὺς, καί. 86 *C.* ἀναστρέφουσιν. 87 *C.* Καὶ ἐγένετο μετά. 88 καὶ *Ald.* & *C.* deest. 89 *C.* καὶ ἀπῆλθον καί. 90 *Alex.* ἀπήγγειλαν. 91 *Ald.* & *C.* λέγουσιν αὐτῷ, Ἀνάστητε. 92 *C.* τὸ τάχος τὰ ὕδατα. 93 *Ald.* & *C.* τάδε βεβούλευται καθ' ὑμῶν.

σατο

22 σατο περὶ ὑμῶν Ἀχιτόφελ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ [94] λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωΐ, [95] ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ [96] διῆλθε τὸν Ἰορδάνην.

23 Καὶ Ἀχιτόφελ εἶδεν ὅτι [97] οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ [98] ἐπέσαξε τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ [99] εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ· καὶ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἀπήγξατο καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν [100] τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

24 Καὶ Δαυὶδ [1] διῆλθεν εἰς Μαναΐμ· καὶ Ἀβεσσαλὼμ [2] διέβη τὸν Ἰορδάνην αὐτὸς καὶ [3] πᾶς
25 ἀνὴρ Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ἀμεσσαὶ κατέστησεν [4] Ἀβεσσαλὼμ ἀντὶ Ἰωὰβ ἐπὶ [5] τῆς δυνάμεως, [6] καὶ Ἀμεσσαὶ [7] υἱὸς ἀνδρὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ [8] Ἰεθὲρ ὁ Ἰεζραηλίτης· [9] οὗτος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν θυγατέρα [10] Νάας [11] ἀδελφὴν Σαρουίας μητρὸς Ἰωάβ.

26 Καὶ παρενέβαλε [12] πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἀβεσσα-
27 λὼμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ. Καὶ ἐγένετο [13] ἡνίκα ἦλθε Δαυὶδ εἰς [14] Μαναΐμ, καὶ Οὐεσβὶ υἱὸς Νάας ἐκ Ῥαββὰθ [15] υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ Μαχὶρ υἱὸς [16] Ἀμιὴλ ἐκ Λωδαβὰρ, καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης ἐκ [17] Ῥωγελλὶμ,
28 Ἤνεγκαν [18] δέκα [19] κοίτας ἀμφιτάπους, καὶ λέβητας [20] δέκα, καὶ σκεύη κεράμου, καὶ πυροὺς, καὶ κριθὰς, καὶ [21] ἄλευρον, καὶ [22] ἄλφι-
29 τον, καὶ κύαμον, καὶ φακὸν, Καὶ μέλι, καὶ βούτυρον, καὶ πρόβατα, καὶ [23] σαφὼθ βοῶν. καὶ προσήνεγκαν τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ [24] φαγεῖν· ὅτι [25] εἶπεν, Ὁ λαὸς [26] πεινῶν καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Καὶ ἐπεσκέψατο Δαυὶδ [1] τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν ἐπ' [2] αὐτῶν [3] χιλιάρχους καὶ
2 ἑκατοντάρχους. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἰωὰβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ [4] Ἀβεσσὰ [5] υἱοῦ Σαρουίας ἀδελφοῦ Ἰωάβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ [6] Ἐθὶ τοῦ Γεθαίου. καὶ εἶπε [7] Δαυὶδ πρὸς τὸν λαὸν, [8] Ἐξελθὼν ἐξελεύσομαι [9] καί
3 γε ἐγὼ μεθ' ὑμῶν. Καὶ [10] εἶπον, Οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν [11] φυγῇ φύγωμεν, οὐ [12] θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν· καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν, οὐ θήσουσιν [13] ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς [14] δέκα χιλιάδες· καὶ νῦν [15] ἀγαθὸν, [16] ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει
4 [17] βοήθεια τοῦ βοηθεῖν. Καὶ εἶπε [18] πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, [19] Ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς [20] ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο [21] εἰς ἑκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας.

5 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωὰβ καὶ τῷ [22] Ἀβεσσᾷ καὶ τῷ [23] Ἐθὶ, λέγων, Φείσασθέ [24] μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ [25] Ἀβεσσαλώμ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι
6 τοῖς ἄρχουσιν ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς [26] εἰς τὸν δρυμὸν [27] ἐξεναντίας Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ
7 Ἐφραΐμ. Καὶ ἔπταισεν [28] ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ ἐγένετο [29] ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [30] εἴ-
8 κοσι χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἐγένετο [31] ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ [32] πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ οὓς [33] κατέφα-

---

94 *Alex.* λαὸς μετ'. 95 al. ἑνὸς ἑνός. 96 *Ald.* & *C.* διέβη. 97 *C.* οὐ γέγονεν. 98 *Ald.* ἐπάταξε. 99 *Ald.* καὶ εἰς τήν. 100 *Alex.* τῷ * οἴκῳ τοῦ. 1 *C.* παρεγένετο εἰς παρεμβολάς. 2 *Alex.* διῆλθεν. 3 *Alex.* πᾶς Ἰσραήλ. 4 *Alex.* Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἰωάβ. 5 *C.* τὴν στρατιάν. 6 *C.* ὁ δὲ Ἀμεσσαί. 7 *C.* ἦν υἱός. 8 *Alex.* Ἰοθὸρ ὁ Ἰσμαηλείτης. *Ald.* Ἰεθὲρ ὁ Ἰσραηλίτης. *C.* Ἰεθὲρ τοῦ Ἰζραηλίτου. 9 *C.* ὃς ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἀβιγαίλ. 10 *Ald.* & *C.* Ἰεσσαί 11 *Alex.* ἀδελφοῦ. 12 *Ald.* & *C.* Ἀβεσσαλὼμ, καὶ πᾶς ἀνὴρ (*Ald.* deest) Ἰσραὴλ εἰς. 13 *Ald.* *C.* ὅτε εἰσῆλθε. 14 *Alex.* Μααναεὶμ, Οὐεσβεί. *C.* παρεμβολὰς, (quæ etiam *Th.* versio) καὶ Σοβὶ καὶ υἱός. *Ald.* Μαναὶμ, καὶ Οὐνεσβὶ υἱός. 15 *Alex.* υἱός. 16 *Alex.* Ἀμιήρ. 17 *Alex.* Ῥωγελλείμ. 18 δέκα *C.* deest. 19 *Alex.* & *C.* κοίτας καὶ ἀμφιτάπους. 20 *Alex.* δέκα, καὶ πυρούς. *C.* σκεύη κεράμων, καὶ πυρούς. 21 *C.* ἄλευρα. 22 *C.* ἄλφιτα, & ponit post φακόν. 23 *Alex.* σαφφὼθ βοῶν. *C.* γαλαθηνὰ μοσχάρια. 24 *C.* ἐσθίειν. 25 *Ald.* ἦν ὁ λαός. *C.* ἔλεγον, τὸν λαόν. 26 *Alex.* πεινῶν καὶ διψῶν καὶ ἐκλελυμένος ἐν τῇ. *C.* πεινᾷν, καὶ ἐκλελύσθαι διψήσαντα.

Cap. 18. 1 *Ald. ed.* & *Comp.* πάντα τὸν λαόν. 2 *C.* αὐτούς. 3 *Ms. Alex.* ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους. Καί. 4 *Alex.* Ἀβισαεί. 5 *C.* καὶ υἱοῦ Σαρουία, & ponit post Ἰωάβ. 6 *Alex.* Ἐθθεὶ τοῦ Γεθθαίου. 7 *C.* ὁ βασιλεὺς πρός. 8 *C.* Ἐκπορευόμενος. 9 *C.* καὶ ἐγώ. 10 *Alex.* εἶπαν. *C.* εἶπεν ὁ λαός. 11 *C.* φυγόντες. 12 *C.* στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία. 13 *C.* εἰς. 14 *Sym.* δέκα χιλιάσι. 15 *C.* καλόν. 16 *Ald.* ὅτι σὺ ἔσῃ. *C.* ἐστὶν ἡμῖν τοῦ εἶναί σε. 17 *Alex.* βοήθεια. Καὶ εἶπεν. *Ald.* εἰς βοηθὸν τοῦ βοηθεῖν. Καὶ εἶπε. *C.* εἰς βοηθὸν ἡμῶν. Καὶ ε. 18 *Ald.* & *C.* αὐτοῖς ὁ. 19 *C.* Τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον ὑμῶν. 20 *C.* παρὰ τὸ κλίτος τῆς. 21 *C.* ἐν ἑκατοντάσι, καὶ ἐν χιλιάσι. 22 *Alex.* Ἀβισαί. 23 *Alex.* Ἐθθεί. 24 *Alex.* μου. 25 *Alex.* Ἀβεσσαλώμ. * Καὶ ἐξῆλθεν πᾶς. 26 *C.* εἰς τὸ πεδίον. 27 *Alex.* ἐναντίον. *C.* εἰς ἀπάντησιν τῷ. 28 *Alex.* ἐκεῖ πᾶς ὁ λαός. 29 *C.* πληγὴ μεγάλη. 30 *Ald.* ὡς εἴκοσι. *C.* καὶ πίπτουσι εἴκοσι. 31 ἐκεῖ *C.* deest. 32 *C.* προσώπου ὅλου τοῦ δρυμοῦ. 33 *Alex.* *C.* κατέφαγεν ἡ μάχαιρα (*C.* ῥομφαία) ἐν τῇ. *Ald.* κατέφαγεν ἡ μάχαιρα ἐν τῷ λαῷ τῇ.

γῆν ἐν τῷ λαῷ ἡ μάχαιρα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

9 Καὶ συνήντησεν Ἀβεσσαλὼμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυίδ. καὶ [34] Ἀβεσσαλὼμ ἦν ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου [35] αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος [36] ὑπὸ [37] τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς [38] μεγάλης, καὶ περιεπλάκη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν [39] τῇ δρυΐ, καὶ [40] ἐκρεμάσθη ἀναμέσον [41] τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος [42] ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθε.

10 Καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἷς, καὶ [43] ἀνήγγειλε [44] τῷ Ἰωὰβ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ [45] ἑώρακα τὸν Ἀβεσσαλὼμ κρεμάμενον [46] ἐν τῇ δρυΐ.

11 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ [47] ἀναγγέλλοντι αὐτῷ, Καὶ ἰδοὺ [48] ἑώρακας· [49] τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας [50] αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐγὼ [51] ἂν δεδώκειν σοι [52] δέκα ἀργυρίου καὶ παραζώνην μίαν;

12 [53] Εἶπε δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωὰβ, Καὶ [54] ἐγώ εἰμι ἵστημι [55] ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους [56] σίκλους ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐπιβάλω [57] τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σοὶ [58] καὶ τῷ Ἀβεσσὰ καὶ τῷ Ἐθὶ, λέγων, Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλὼμ,

13 [59] Μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ [60] αὐτοῦ ἄδικον καὶ [61] πᾶς ὁ λόγος οὐ [62] λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στήσῃ ἐξ ἐναντίας.

14 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, [63] Τοῦτο ἐγὼ [64] ἄρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου. καὶ ἔλαβεν Ἰωὰβ τρία βέλη [65] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὰ [66] ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλὼμ, * ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ [67] τῆς δρυός.

15 Καὶ [68] ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια [69] αἴροντα τὰ σκεύη Ἰωὰβ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν.

16 Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν [70] κερατίνῃ, καὶ [71] ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ [72] διώκειν ὀπίσω Ἰσραὴλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωὰβ τοῦ λαοῦ.

17 Καὶ [73] ἔλαβε τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ [74] ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ [75] εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, καὶ [76] ἐστήλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ [77] ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

18 [78] Καὶ [79] Ἀβεσσαλὼμ ἔτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔστησεν ἑαυτῷ τὴν στήλην [80] ἐν ᾗ ἐλήφθη, [81] καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν [82] τὴν στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ [83] βασιλέως, ὅτι [84] εἶπεν, [85] Ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς [86] ἕνεκα τοῦ ἀναμνῆσαι τὸ [87] ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐκάλεσε τὴν [88] στήλην, Χεὶρ Ἀβεσσαλὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19 Καὶ Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ [89] εἶπε, Δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ, ὅτι [90] ἔκρινε κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.

20 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωὰβ, Οὐκ ἀνὴρ [91] εὐαγγελίας [92] σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ· ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ, [93] οὗ [94] εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως [95] ἀπέθανε.

21 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσὶ, [96] Βαδίσας [97] ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ [98] ὅσα εἶδες. καὶ προσεκύνησε Χουσὶ τῷ Ἰωὰβ, καὶ [99] ἐξῆλθε.

22 Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ, καὶ εἶπε πρὸς Ἰωὰβ, Καὶ [100] ἔσω, [1] ὅτι δράμω [2] καί γε ἐγὼ ὀπίσω τοῦ Χουσί. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, [3] Ἱνατί σὺ τοῦτο τρέχεις [4] υἱέ μου; δεῦρο, [5] οὐκ ἔστι σοι εὐαγγελία [6] εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ.

23 Καὶ [7] εἶπε, Τί γὰρ

---

34 *Alex.* & C. Ἀβεσσαλὼμ ἐπιβεβηκώς. 35 αὐτοῦ C. deest. 36 *Alex.* ὑπὸ * δρυὸς. 37 C. φυτὸν δένδρου μέγα. 38 *Alex.* μεγάλης, καὶ ἐκρέμασεν ἡ κεφαλὴ 39 C. τοῦ δένδρου. 40 C. ἐνεκρεμάσθη ἐν τοῦ δένδρου ἀναμέσον. 41 C. τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ, καί. 42 *Alex.* ὁ ὑποκάτω. 43 *Ald.* & C. ἀπήγγειλε. 44 *Alex.* Ἰωὰβ, καί 45 *Alex.* ἑόρακα. C. ἐγὼ ἑώρακα. 46 C. ἐπὶ τὸ δένδρον. 47 *Alex.* ἀγγέλλοντι. C. ἀπαγγείλαντι. *Ald.* ἀπαγγέλλοντι. 48 *Alex.* ἑόρακας. C. εἶδες. 49 C. καὶ διατί. 50 *Alex* αὐτὸν εἰς. 51 *Ald.* & C. ἔδωκα ἄν σοι. 52 C. ἐγὼ δέκα σίκλους ἀργ. *Ald.* πεντήκοντα σίκλους ἀργ. 53 C. Καὶ εἶπεν ὁ. 54 *Ald.* ἐὰν σὺ παριστῇς. (al. παριστᾷς.) C. ἐὰν παραστῇς σύ. 55 C. ἐν ταῖς χερσί. 56 C. ἀργυρίου σίκλους, οὐ. 57 C. τὰς χεῖρας. 58 *Alex.* καὶ Ἀβισαὶ καὶ τοῦ Ἐθθεί. 59 C. Καὶ πῶς ποιήσω. 60 C. μου 61 *Alex.* πᾶς λόγος. 62 C κρυβήσεται. 63 C. Διὰ τοῦτο. 64 *Alex.* ἄρξωμαι ἐνώπιον * καὶ ἔλαβεν. C. ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. καὶ ἔλαβεν. 65 C. ἐπὶ 66 *Alex.* & C. εἰς τὴν καρδίαν. * Francof. hic incip. vers. 15. 67 C. τοῦ δένδρου. 68 C. ἐκύκλωσε. 69 C. αἰρόντων. 70 C. σάλπιγγι. 71 C. ἐπέστρεψεν. 72 C. καταδιώκειν κατόπισθεν. 73 *Ald.* & C. ἔλαβεν Ἰωὰβ τόν. 74 *Alex.* ἔρριψεν εἰς. 75 εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν al. desunt. 76 C. ἔστησαν. 77 C. ἔφυγον ἕκαστος εἰς. 78 *Ald.* Ἀβεσσαλωμ δὲ ἔτι. 79 *Alex.* Ἀβεσσαλὼμ * ἐλήμφθη καὶ ἐστήλωσεν. 80 ἐν ᾗ ἐλήφθη C. desunt. 81 καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην τὴν *Ald.* & C. desunt. 82 *Alex.* τὴν στήλωσιν τήν. 83 *Alex.* βασιλέως, ὡς ὅτι εἶπεν, Οὐκ ἔστιν. 84 C. ἔλεγεν. 85 C. Οὐκ ἔστι μοι υἱὸς ἵνα ἀναμιμνήσκηται τό. 86 *Alex.* ἕνεκεν. 87 *Alex.* & C. ὄνομά μου. καί. 88 *Alex.* *Ald.* C. στήλην ἐπὶ τοῦ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν τὴν στήλην, Χείρ. (*Ald.* καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, Χείρ C. καὶ ἐπεκάλεσαν αὐτὴν, Χείρ.) 89 C εἶπε τοῦ Ἰωὰβ, Δραμὼν δὴ εὐαγγελιοῦμαι. 90 *Ald.* & C ἔκρινεν αὐτῷ κύριος. 91 *Ald* εὐαγγελίων. C. εὐαγγελισμοῦ εἶ. 92 C. καὶ σύ. 93 C. ὅτι ὁ. 94 *Alex.* ἕνεκεν. 95 *Ald.* & C. τέθνηκε. 96 C. Πορεύου, καὶ ἀπάγγελλε 97 *Alex.* ἀνάγγειλον ὅσα. 98 C. ἃ ἑώρακας. καί. 99 C. ἔδραμεν. 100 *Alex.* ἔσται C. τί ἔσται. 1 C ἐὰν δράμω. 2 *Alex.* καὶ ἐγώ. *Ald.* C. δή γε ἐγώ. 3 *Alex.* Ἱνατί τοῦτο σὺ τρέχεις. C. Ἱνατί σὺ τρέχεις 4 C. τέκνον. 5 C. καὶ σοὶ οὐκ ἔστιν 6 *Alex.* πρὸς ὠφέλειαν. 7 *Ald.* & C. εἶπεν Ἀχιμάας, Καὶ τί ἔσται.

ἐὰν [8] δράμω; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωὰβ, Δράμε. καὶ ἔδραμεν Ἀχιμάας [9] τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κεχὰρ, καὶ [10] ὑπερέβη τὸν Χουσί. **24** Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀναμέσον [11] τῶν δύο πυλῶν. καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς [12] εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης [13] πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ [14] ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ. **25** Καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰ μόνος [15] ἐστὶν, [16] εὐαγγέλια ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. * [17] καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ [18] ἐγγίζων. **26** Καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα. καὶ [19] ἐβόησεν [20] ὁ σκοπὸς [21] πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ [22] εἶπε, Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος [23] τρέχων μόνος. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [24] Καί **27** γε οὗτος [25] εὐαγγελιζόμενος. [26] Καὶ εἶπεν ὁ σκοπὸς, [27] Ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον Ἀχιμάας υἱοῦ Σαδώκ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος, καί γε εἰς **28** εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. Καὶ ἐβόησεν Ἀχιμάας, καὶ εἶπε [28] πρὸς τὸν βασιλέα, Εἰρήνη. καὶ προσεκύνησε [29] τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον [30] αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός σου, ὃς ἀπέκλεισε τοὺς ἄνδρας [31] τοὺς ἐπαιρομένους τὴν χεῖρα αὐτῶν **29** [32] ἐν [33] τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ [34] τῷ Ἀβεσσαλώμ; καὶ εἶπεν Ἀχιμάας, Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα [35] τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν [36] δοῦλον τοῦ βασιλέως [37] Ἰωὰβ [38] καὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ οὐκ **30** ἔγνων [39] τί ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [40] Ἐπίστρεψον, [41] στηλώθητι ὧδε. καὶ [42] ἐπεστράφη, καὶ [43] ἔστη. **31** Καὶ ἰδοὺ ὁ Χουσὶ [44] παρεγένετο, καὶ [45] εἶπε τῷ βασιλεῖ, Εὐαγγελισθήτω [46] ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι [47] ἔκρινέ σοι κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων **32** τῶν [48] ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν [49] Χουσὶ, Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβεσσαλώμ; καὶ [50] εἶπεν ὁ Χουσὶ, Γένοιντο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες ὅσοι ἐπανέστησαν **33** [51] ἐπ' αὐτὸν εἰς κακά. Καὶ [52] ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης, καὶ ἔκλαυσε· καὶ [53] οὕτως εἶπεν ἐν τῷ [54] πορεύεσθαι αὐτὸν, [55] Υἱέ μου [56] Ἀβεσσαλώμ, [57] υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ· [58] τίς δῴη τὸν θάνατόν [59] μου ἀντὶ σοῦ; ἐγὼ ἀντὶ σοῦ Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ [60] μου.

Κεφ. ιθʹ. 19.

1 ΚΑὶ [1] ἀνηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ [2] ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. **2** Καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [3] λέγων, Ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς [4] ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. **3** Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς [5] οἱ αἰσχυνόμενοι [6] ἐν τῷ αὐτοὺς φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ. **4** Καὶ ὁ βασιλεὺς [7] ἔκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ [8] ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς [9] φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, [10] Υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου. **5** Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε, Κατῄσχυνας [11] σήμερον [12] τὰ πρόσωπα πάντων τῶν [13] δούλων σου τῶν [14] ἐξαιρουμένων σε σήμερον, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου,

---

8 *Alex.* δραμοῦμαι. 9 *Alex.* ὁδὸν τήν. C. κατὰ τὴν ὁδόν. 10 C. παρῆλθε. 11 C. ἀμφοτέρων τῶν πυλῶν. 12 C. ἐπὶ τῷ δώματι. 13 C. ἐπὶ τοῦ τείχους. 14 *Ald.* & C. ἦρε. 15 C. τρέχει. 16 C. εὐαγγελισμός. * *Francof.* hic incip. verſ. 26. 17 *Alex.* καὶ ἐγένετο πορευόμενος. 18 C. ἤγγιζε. 19 *Ald.* & C. ἀνεβόησεν. 20 ὁ σκοπὸς *Ald.* deſunt. 21 C. ἐπὶ τὴν πύλην. 22 *Alex.* & C. εἶπεν, Ἰδού. 23 C. μόνος τρέχων. καί. 24 C. Καὶ οὗτος. 25 C. εὐαγγελιζόμενός ἐστι. 26 *Alex.* Εἶπεν δὲ ὁ. 27 C. Ἑώρακα. 28 C. τῷ βασιλεῖ. 29 C. αὐτῷ ἐπί. 30 αὐτοῦ C. deeſt. 31 *Alex.* τοὺς ἀντάραντας τὴν χεῖρα. C. τοὺς ἐπηρμένους τὰς χεῖρας. 32 *Ald.* & C. ἐπί. 33 C. τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. 34 *Alex.* Ἀβεσσαλώμ; καί. 35 *Ald.* & C. εὐφραινόμενον ἐν τῷ ἀποστεῖλαι. 36 C. παῖδα. 37 Ἰωὰβ *Ald.* & C. ponunt ante τόν. 38 C. καί με τόν. 39 C. τά. 40 C. Πάρελθε. 41 *Alex.* στηλώθητι. καί. *Ald.* & C. καὶ παράστηθι ὧδε. καί. 42 C. παρῆλθε. 43 *Ald.* ἐστηλώθη. C. ἔστη ὀπίσω αὐτοῦ. 44 *Ald.* ὀπίσω αὐτοῦ παρεγένετο. 45 *Alex.* C. εἶπεν ὁ Χουσὶ (*Alex.* Χουσεὶ) τῷ. 46 *Alex.* δὴ ὁ κύριός. 47 C. ἐδίκασέ. 48 *Alex.* ἐγειρομένων ἐπὶ σέ. C. ἀνθεστηκότων σοι. 49 *Alex.* Χουσεὶ, Εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ. C. Χουσὶ, Ὑγιαίνει τὸ παιδάριον. 50 *Alex.* εἶπεν Χουσεί. 51 C. σοὶ εἰς. 52 C. ἐδάκρυσεν. 53 C. τάδε. 54 *Ald.* & C. κλαίειν. 55 C. τέκνον ἐμόν. 56 *Alex.* Ἀβεσσαλὼμ, τίς δῴη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ, Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου. 57 C. τέκνον ἐμὸν, τέκνον ἐμόν. 58 C. τέκνον, τίς δώσει μοι τόν. 59 C. ἀντὶ τοῦ Ἀβεσσαλώμ; ἐγώ. 60 *Ald.* μου Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου.

Cap. 19. 1 *Comp. ed.* ἀνήγγειλαν. 2 C. ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. 3 *Ald. ed.* & C. λεγόντων. 4 C. περὶ τοῦ υἱοῦ. 5 *Mſ. Alex.* ὁ αἰσχυνόμενος. 6 *Alex.* & C. ἐν τῷ φεύγειν (*Alex.* φυγεῖν) αὐτοὺς ἐν πολέμῳ. (C. ἐκ τοῦ πολέμου.) 7 *Alex.* ἐπέκρυψεν. C. παρεκάλυπτε. 8 C. ἀνεβόα φωνῇ. 9 *Alex. Ald.* ἐν φωνῇ. 10 *Alex.* Υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου. Καί. C. Τέκνον ἐμὸν Ἀβεσσαλὼμ, Ἀβεσσαλὼμ τέκνον ἐμὸν, τέκνον ἐμόν. Καί. 11 C. σὺ σήμερον. 12 *Alex.* τὸ πρόσωπον. 13 C. παίδων σου τῶν διασωσάντων τὴν ψυχήν σου σήμερον. 14 *Alex.* ἐξ-

καὶ τῶν

ϗ τῶν θυγατέρων σου, [15] ϗ τὴν ψυχὴν τῶν γυναι-
6 κῶν σου, [16] ϗ τῶν παλλακῶν σου, Τοῦ ἀγα-
πᾷν τοὺς μισοῦντάς σε, ϗ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶν-
τάς σε· [17] ϗ ἀνήγγειλας σήμερον, ὅτι οὐκ
εἰσὶν οἱ [18] ἄρχοντές σου, οὐδὲ παῖδες· ὅτι
[19] ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ [20] Ἀβεσσαλὼμ ἔ-
ζη, [21] πάντες [22] ἡμεῖς σήμερον νεκροὶ, ὅτι
[23] τότε [24] τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.
7 Καὶ νῦν [25] ἀναστὰς ἔξελθε ϗ λάλησον [26] εἰς
[27] τὴν καρδίαν τῶν [28] δούλων σου, ὅτι [29] ἐν κυρίῳ
ὤμοσα, ὅτι εἰ μὴ [30] ἐκπορεύσῃ σήμερον, εἰ
αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην. ϗ
ἐπίγνωθι [31] σεαυτῷ, [32] ϗ κακόν σοι τοῦτο
[33] ὑπὲρ πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεό-
8 τητός σου ἕως τοῦ νῦν. Καὶ ἀνέστη ὁ βα-
σιλεὺς ϗ ἐκάθισεν [34] ἐν τῇ πύλῃ. ϗ [35] πᾶς
ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ βασι-
λεὺς κάθηται [36] ἐν τῇ πύλῃ. ϗ [37] εἰσῆλθε πᾶς
ὁ λαὸς [38] κατὰ πρόσωπον τοῦ [39] βασιλέως ἐπὶ τὴν
πύλην. [40] ϗ Ἰσραὴλ ἔφυγεν [41] ἀνὴρ εἰς [42] τὰ
9 σκηνώματα αὐτοῦ. Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς
[43] κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέ-
γοντες, Ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ [44] ἐρρύσατο [45] ἡ-
μᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ϗ αὐτὸς
[46] ἐξείλετο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· ϗ νῦν
πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς, [47] ϗ ἀπὸ τῆς βασιλείας
10 [48] αὐτοῦ, ϗ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ Α-
βεσσαλὼμ, ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, [49] ἀπέ-
θανεν ἐν τῷ πολέμῳ. ϗ νῦν ἱνατί [50] ὑμεῖς κω-
φεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι [51] τὸν βασιλέα; * ϗ τὸ ῥῆ-
μα παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα.
11 [52] Καὶ ὁ βασιλεὺς [53] Δαυὶδ [54] ἀπέστειλε πρὸς
Σαδὼκ ϗ πρὸς Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, λέγων,
Λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα, λέ-
γοντες, Ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι
[55] τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; ϗ λόγος
παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν [56] βασιλέα εἰς
12 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἀδελφοί μου [57] ὑμεῖς,
ὀστᾶ μου ϗ [58] σάρκες μου [59] ὑμεῖς· [60] ἱνατί γί-
νεσθε [61] ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς
13 τὸν οἶκον αὐτοῦ; Καὶ τῷ [62] Ἀμεσσαῒ
ἐρεῖτε, Οὐχὶ ὀστοῦν μου ϗ σάρξ μου [63] σύ; ϗ
νῦν τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς, ϗ τάδε προσ-
θείη, εἰ μὴ [64] ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον
ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ Ἰωάβ.
14 Καὶ ἔκλινε τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς Ἰούδα ὡς
ἀνδρὸς ἑνός. ϗ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα,
λέγοντες, [65] Ἐπιστράφηθι σὺ ϗ πάντες οἱ
15 [66] δοῦλοί σου. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς,
ϗ [67] ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου. ϗ [68] ἄνδρες Ἰού-
δα [69] ἦλθαν εἰς Γάλγαλα [70] τοῦ πορεύεσθαι
εἰς [71] ἀπαντὴν [72] τοῦ βασιλέως, [73] διαβιβά-
16 σαι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην. Καὶ [74] ἐ-
τάχυνε Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱοῦ τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Βαι-
ούρειμ, ϗ κατέβη μετὰ [75] ἀνδρὸς Ἰούδα εἰς [76] ἀπ-
17 αντὴν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ, Καὶ χίλιοι
[77] ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν, ϗ Σιβὰ
τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαοὺλ, ϗ [78] πεντεκαί-
δεκα υἱοὶ αὐτοῦ μετ' [79] αὐτοῦ, ϗ εἴκοσι δοῦλοι
αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· ϗ κατεύθυναν [80] τὸν Ἰορ-
δάνην [81] ἔμπροσθεν τοῦ [82] βασιλέως,
18 Καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν [83] τοῦ διά-
βιβάσαι τὸν βασιλέα. καὶ διέβη ἡ διάβα-
σις τοῦ [84] ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως,

αἰροῦντων σε. 15 *Alex.* ϗ ψυχήν. 16 *Alex.* ϗ ψυχὴν τῶν. *C.* ϗ τὴν ψυχὴν τῶν. 17 *C.* ὅτι ἀπήγγελκας. 18 *C.* σοὶ ἄρχοντες, οὐδέ. al. σου ἄρχοντες, οὐδέ. 19 *Ald.* ἔγνωκας σήμερον. *C.* οἶδα. 20 *C.* ἔζη σήμερον Ἀβεσσαλώμ. 21 *Ald.* & *C.* ϗ πάντες. 22 *Alex.* ἡμεῖς νεκροὶ σήμερον, ὅτι. *C.* ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, ὅτι. 23 *Ald.* τοῦτο. 24 *C.* ἤρεσκεν ἐνώπιόν σου. 25 *C.* ἀνάστηθι, καί. 26 *C.* ἐπί. 27 *Ald.* τὰς καρδίας. 28 *C.* παίδων. 29 *C.* κατὰ τοῦ κυρίου ὀμωμόκασιν. 30 *C.* σὺ ἐξελεύσῃ, εἰ οὐ μὴ μείνῃ τις μετά. 31 *C.* τοῦτο σεαυτῷ. 32 *C.* ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο. 33 *C.* ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθότων ἐπὶ σὲ ἐκ. 34 *C.* ἐπὶ τῆς πύλης. 35 *C.* ϗ ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ, λεγόντων. 36 *C.* ἐπὶ τὴν πύλην. 37 *C.* παρεγένετο. 38 *C.* ἐνώπιον τοῦ. 39 *Alex.* βασιλέως. ϗ Ἰσραήλ. 40 *C.* ὁ δὲ Ἰσραήλ. 41 *C.* ἕκαστος. 42 *Ald.* *C.* τὸ σκήνωμα. 43 *Ald.* & *C.* διακρινόμενος. 44 *C.* ἐξήρηται. 45 *Alex.* *C.* ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀπὸ (ἀπὸ *C.* deest) πάντων. 46 *Alex.* & *C.* ἐρρύσατο ἡμᾶς. 47 ϗ ἀπὸ usque ad fin. vers. *C.* desunt. 48 *Alex.* αὐτοῦ ἀπ'. *Ald.* αὐτοῦ ὑπό. 49 *C.* τέθνηκεν.

50 *C.* σιωπᾶτε ὑμεῖς τοῦ. 51 *Alex.* & *C.* πρὸς τόν. * *Francof.* hic incip. vers. 11. 52 *C.* Ὁ δὲ βασιλεύς. 53 *Alex.* Δαυὶδ * πρὸς Σαδὼκ ϗ Ἀβιάθαρ τούς. 54 *C.* ἐξαπέστειλε. 55 *Alex.* πρὸς τόν. 56 *Alex.* & *C.* βασιλέα. Ἀδελφοί μου. 57 *C.* ὑμεῖς ἐστὲ, ὀστᾶ. 58 *C.* σάρξ μου. 59 ὑμεῖς *C.* deest. 60 *Ald.* & *C.* Καὶ ἱνατί. 60 *C.* εἰς τοὺς ἐσχάτους. 62 *Alex.* Ἀμισσαΐ. 63 *C.* εἶ σύ. 64 *C.* ἀρχιστράτηγος. 65 *C.* Ἐπίστρεφε. 66 *C.* παῖδές. 67 *C.* ἔρχεται. 68 *C.* πάντες οἱ ἄνδρες. 69 *Alex.* ἦλθον. *C.* παρεγένοντο ἕως. 70 *C.* καταβῆναι εἰς. 71 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἀπάντησιν. 72 *C.* τῷ βασιλεῖ. 73 *Alex.* διαβιβάσαι τὸν Ἰορδάνην. *Ald.* διαπεράσαι τὸν Ἰορδάνην τὸν βασιλέα. *C.* τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασ. τ. Ἰορδ. 74 *C.* ἔσπευσεν. 75 *C.* ἀνδρῶν. 76 *Alex.* ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, Καί. *Ald.* & *C.* ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως (*C.* τῷ βασιλεῖ) Δαυὶδ, Καί. 77 *C.* ἄνδρες ἐκ. 78 *Alex.* δεκαπέντε υἱοί. 79 *Alex.* αὐτοῦ· * ϗ κατεύθυναν. 80 *C.* ἐπὶ Ἰορδ. 81 *C.* ἐνώπιον. 82 *C.* βασιλέως. Καὶ διέβη. 83 *Alex.* τοῦ βασιλέως τοῦ διαβιβάσαι αὐτόν. ϗ διέβη διάβασις. 84 *C.* διαβιβάσαι.

[85] καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. καὶ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ ἔπεσεν ἐπὶ [86] πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, 19 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, [87] Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου [88] ἀνομίαν, καὶ μὴ [89] μνησθῇς ὅσα ἠδίκησεν ὁ [90] παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ [91] ᾗ ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο ἐξ Ἱερουσαλήμ, τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα 20 [92] εἰς τὴν καρδίαν [93] αὐτοῦ. Ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι [94] ἐγὼ ἥμαρτον, καὶ ἰδοὺ [95] ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος [96] παντὸς Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰωσὴφ, τοῦ καταβῆναί με εἰς [97] ἀπάντησιν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.

21 Καὶ ἀπεκρίθη [98] Ἀβεσσαὶ υἱὸς Σαρουίας, καὶ εἶπε, [99] Μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται Σεμεῒ, ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν κυρίου;

22 Καὶ εἶπε Δαυίδ, [100] Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρουίας, ὅτι [1] γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον; [2] σήμερον οὐ θανατωθήσεταί τις [3] ἀνὴρ ἐξ Ἰσραήλ· [4] ὅτι οὐκ οἶδα εἰ [5] σήμερον [6] βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 23 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεῒ, [7] Οὐ μὴ ἀποθάνῃς. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. 24 [8] Καὶ Μεμφιβοσθὲ [9] υἱὸς υἱοῦ Σαοὺλ [10] κατέβη εἰς [11] ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ [12] ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, [13] οὐδὲ ὠνυχίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ [14] ἀπέπλυνεν [15] ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς, ἕως τῆς ἡμέρας [16] ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν [17] εἰρήνῃ. 25 Καὶ ἐγένετο ὅτε [18] εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν [19] τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ Μεμφιβοσθέ;

26 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβοσθὲ, [20] Κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με, ὅτι εἶπεν ὁ [21] παῖς σου αὐτῷ, Ἐπίσαξόν μοι [22] τὴν ὄνον, καὶ [23] ἐπιβῶ ἐπ' [24] αὐτὴν, καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ [25] δοῦλός σου. 27 Καὶ [26] μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. [27] καὶ ὁ κύριός μου ὁ [28] βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, [29] καὶ ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. 28 Ὅτι οὐκ [30] ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, [31] ἀλλ' ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, καὶ [32] ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι [33] τὴν τράπεζάν σου· καὶ τί ἐστι μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κεκραγέναι [34] με ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; 29 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἱνατί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; [35] εἶπον, [36] Σὺ καὶ Σιβὰ [37] διελεῖσθε τὸν ἀγρόν.

30 Καὶ εἶπε Μεμφιβοσθὲ πρὸς τὸν βασιλέα, [38] Καί γε τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς 31 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ Ῥωγελλὶμ, καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδάνην [39] ἐκπέμψαι αὐτὸν 32 [40] τὸν Ἰορδάνην. Καὶ Βερζελλὶ [41] ἀνὴρ [42] πρεσβύτερος σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα ἐν τῷ [43] οἰκεῖν αὐτὸν ἐν [44] Μαναΐμ, ὅτι ἀνὴρ μέγας 33 [45] ἦν σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ [46] βασιλεὺς πρὸς Βερζελλὶ, Σὺ διαβήσῃ μετ' ἐμοῦ, καὶ [47] διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 34 Καὶ εἶπε Βερζελλὶ πρὸς τὸν βασιλέα, Πόσαι ἡμέραι [48] ἐτῶν ζωῆς μου, [49] ὅτι ἀναβήσομαι 35 μετὰ τοῦ βασιλέως [50] εἰς Ἱερουσαλήμ; Υἱὸς

---

85 καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς C. desunt. 86 *Alex.* πρόσωπον * τοῦ βασιλέως. 87 *Alex.* Μὴ διαλογισάσθω. *Ald.* Μὴ δὴ λογιζέσθω. 88 *Ald.* ὁ βασιλεὺς ἀνομίαν. C. ἀδικίαν. 89 C. μνησθήτω ὧν ἠδίκησεν. 90 C. δοῦλος. 91 *Alex.* *Ald.* & C. ᾗ ἐξεπορεύετο (C. ἐξῆλθεν) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξ. 92 C. ἐπί. 93 *Ald.* ἑαυτοῦ. 94 C ἡμάρτηκα, καί. 95 C. παραγέγονα σήμερον πρῶτος. 96 *Alex.* & C. παντὸς οἴκου Ἰωσὴφ, τοῦ. 97 *Ald.* & C. ἀπάντησιν. 98 *Alex.* ὁ Ἀβισαὶ υἱὸς Σαρουίας, λέγων, Μή. 99 Μὴ C. deest. 100 *Ald.* Τίς. 1 *Alex.* γίνεσθαι σήμερον. 2 C. εἰ σήμερον θαν. 3 C. ἐν Ἰσραήλ. 4 C. οὐκ οἶδα ὅτι σήμ. 5 *Alex.* σήμερον ἐμοὶ ἐγὼ βασιλεύω ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 6 *Ald.* βασιλεύσω. 7 C. Οὐ θανατωθήσῃ. καί. 8 *Ald.* Καὶ ἰδοὺ Μεμφιβ. 9 *Alex.* υἱὸς Σαούλ. *Ald.* C. υἱὸς Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαούλ. 10 C. κατέβαινεν εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλεῖ, καί. 11 *Alex.* ἀπάντησιν. 12 *Ald.* ἐθεραπεύσατο. 13 οὐδὲ ὠνυχίσατο C. desunt. 14 *Alex.* & C. ἔπλυνεν. 15 C. ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξεπορεύθη ὁ. 16 *Alex.* & C. ἧς παρεγένετο.

17 C. εἰρήνῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καί. 18 C. παρεγένετο. 19 C. τῷ βασιλεῖ. 20 *Alex.* Κύριε βασιλεῦ, ὁ δοῦλος * σου παρελογίσατο. 21 al. δοῦλος. 22 C. τόν. 23 C. ἀναβήσομαι. 24 C. αὐτόν. 25 C. παῖς. 26 *Alex.* μεθώδευσεν ὁ δοῦλος * σου πρός. C. κατηγόρηκε τοῦ δούλου σου πρός. 27 C. ὁ δὲ κύριος. 28 *Alex.* βασιλεὺς ἐποίησεν τὸ καλὸν ἐνώπιον * ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ ποίησον. 29 C. ἐποίησεν καλὸν ἐνώπιον θεοῦ. Ὅτι. 30 *Alex.* ἦν πάροικος τοῦ πατρὸς * σου, ἀλλ' ἤ. C. pro ἦν πᾶς habet ἐστὶν ὅλος. 31 *Ald.* & C. ὅτι (C. deest) ἀλλ' ἢ ἄνδρες. 32 C. κατέστησας. 33 C. ἐν τῇ τραπέζῃ. 34 με C. deest. 35 C. εἴρηκα. 36 C. Σέ. 37 C. διελέσθαι. 38 *Alex.* & C. Καὶ τά. 39 *Ald.* τοῦ προεκπέμψαι. C. τοῦ προπέμψαι. 40 C. ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 41 ἀνὴρ C. deest. 42 *Ald* C πρεσβύτης. 43 *Ald.* & C. καθῆσθαι. 44 C παρεμβολαῖς. 45 *Alex.* ἐστὶν σφόδρα. 46 *Alex* βασιλεὺς Βερζελλεί. 47 *Alex.* διαθρέψω τὸν οἶκόν σου ἐν Ἱερουσαλήμ. 48 C. ἔσονται ἐτῶν. 49 C. ἵνα ἀναβῶ. 50 *Alex.* ἐν.

ὀγδο-

ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· [51] εἰ μὴν γνώσομαι ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ [52] κακοῦ; [53] εἰ γεύσεται ὁ δοῦλός σου [54] ἔτι [55] ὃ φάγομαι ἢ πίομαι; ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων καὶ [56] ᾀδουσῶν; καὶ ἱνατί [57] ἔσται ἔτι ὁ δοῦλός σου [58] εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα;

36 [59] Ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως· καὶ ἱνατί ἀνταποδίδωσί μοι [60] ὁ βασιλεὺς τὴν [61] ἀνταπόδοσιν ταύτην;

37 [62] Καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου, καὶ [63] ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου [64] παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου. * καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου [65] Χαμαὰμ [66] διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως· καὶ [67] ποίησον αὐτῷ [68] τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

38 Καὶ εἶπεν ὁ [69] βασιλεὺς, Μετ' ἐμοῦ [70] διαβήτω [71] Χαμαὰμ, κἀγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς [72] μου, καὶ πάντα [73] ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοὶ ποιήσω σοι.

39 Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς [74] διέβη, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλὶ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ [75] ἐπέστρεψεν εἰς τὸν [76] τόπον αὐτοῦ.

40 Καὶ [77] διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, καὶ Χαμαὰμ διέβη μετ' αὐτοῦ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα [78] διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καί γε τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ.

41 Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ [79] παρεγένοντο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ [80] εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, Τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν [81] ἀνὴρ Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ [82] πάντες ἄνδρες Δαυὶδ μετ' αὐτοῦ;

42 Καὶ [83] ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ [84] Ἰούδα [85] πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν, [86] Διότι [87] ἐγγίζει [88] πρός με ὁ βασιλεύς· καὶ ἱνατί [89] οὕτως ἐθυμώθης περὶ τοῦ λόγου τούτου; [90] μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα [91] ἔδωκεν, [92] ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν;

43 Καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ εἶπε, Δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ πρωτότοκος ἐγὼ ἢ σύ, καί γε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμι ὑπὲρ σέ. καὶ [93] ἱνατί τοῦτο ὕβρισάς με, καὶ [94] οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός [95] μοι [96] τοῦ Ἰούδα ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα [97] ἐμοί; καὶ ἐσκληρύνθη [98] ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα [99] ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραήλ.

Κεφ. κ'. 20.

1 [1] ΚΑὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος, καὶ ὄνομα αὐτῷ [2] Σαβεὲ, υἱὸς Βοχορὶ ἀνὴρ ὁ [3] Ἰεμινὶ, καὶ ἐσάλπισε [4] τῇ [5] κερατίνῃ, καὶ εἶπεν, Οὐκ [6] ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία [7] ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ Ἰεσσαί. [8] ἀνὴρ εἰς τὰ [9] σκηνώματά σου Ἰσραήλ.

2 Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ [10] Ἰσραὴλ ἀπὸ ὄπισθεν Δαυὶδ ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί· καὶ [11] ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἕως Ἱερουσαλήμ.

3 Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ [12] εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας [13] τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ἃς [14] ἀφῆκε φυλάσσειν τὸν [15] οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς [16] ἐν οἴκῳ φυλακῆς, καὶ [17] διέθρεψεν αὐτὰς, καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθε, καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι.

4 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμεσσαΐ, Βόησόν μοι [18] τὸν ἄνδρα Ἰούδα [19] τρεῖς ἡμέρας, σὺ δὲ [20] αὐτοῦ στῆθι.

---

51 *Alex.* *Ald.* & C. μὴ γνώσομαι. 52 *Ald.* ἀναμέσον πονηροῦ. C. ἀναμέσον κακοῦ. 53 *Alex.* ἢ γεύσεται. *Ald.* ἢ γνώσεται. 54 ἔτι *Ald.* & C. ponunt ante ὁ δοῦλός. 55 C. ὅσα ἂν ἐσθίῃ, ἢ ὅσα ἂν πίνῃ; εἰ ἀκούσομαι. 56 *Alex.* ἢ ᾀδουσῶν; ἱνατί ἔσται ὁ δοῦλός σου ἔτι εἰς 57 C. γίνεται ὁ. 58 εἰς C. deest. 59 C. Ὅτι ὀλίγον διαβ. 60 C. ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, & ponit ante ἀνταποδίδωσι. 61 C. τοῦτο ἀνταπόδομα. 62 C. Ἀποστρεψάτω. 63 C. τελευτησάτω. 64 C. καὶ ταφήσομαι ἐν τῷ. * Francof. hic incip. verſ. 38. 65 *Alex.* Χαναάν. *Ald.* & C. Χιμαὰν (*Ald.* Χαμαὰμ) ὁ υἱός μου. 66 C. διελεύσεται. 67 C. ποιήσεις. 68 C. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον, & verſ. 38. 69 C. βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν, Μετ'. 70 C. διελθέτω. 71 *Alex.* Χαναάν. C. Ἀχιμαὰν, & verſ. 40. 72 *Alex.* & C. σου. 73 *Alex.* ὅσα ἐκλέξηται ἐπ'. C. ὃ ἂν ἐπιλάξῃς. 74 C. εἱστήκει. 75 C. ἀπέστρεψεν. 76 *Ald.* οἶκον. 77 *Alex.* διέβη * πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ Χαναάν. 78 C. διεβίβασαν αὐτὸν, καὶ τό. 79 *Ald.* παρεγένετο. 80 *Alex.* εἶπαν π. τ. β. C. εἶπον τῷ βασιλεῖ. 81 C. οἱ ἄνδρες. 82 C. πάντας τοὺς ἄνδρας. 83 C. ἀπεκρίθησαν ἄνδρες. 84 *Ald.* Ἰσραήλ. 85 *Ald.* τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα. C. τοῖς ἀνδράσιν Ἰσραήλ. 86 C. Ὅτι. 87 *Alex.* ἐγγίζει ὁ βασιλεύς μου πρός με· καὶ ἱνατί τοῦτο ἐθυμώθης. 88 C. ἡμῖν ὁ. 89 C. τοῦτο. 90 C. ἢ ἐσθίοντες βεβρώκαμέν τι βρῶμα παρὰ τοῦ. 91 *Alex.* δέδωκεν. C. δέδωκεν ἡμῖν. 92 ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν C. desunt. 93 C. τί ὅτι ὕβρ. 94 C. οὐκ ἐγένετο τὸ ῥῆμά μου πρότερον. 95 μοι C. deest. *Ald.* ἐμοῦ. 96 *Alex.* & C. τοῦ ἐπιστρέψαι. 97 C. μου. 98 C. τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν. 99 C. ὑπὲρ τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν

Cap. 20. 1 *Mſ. Alex.* Καὶ ἐπικαλούμενος ἐκεῖ υἱὸς παράνομος. *Comp. ed.* Καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμός. 2 *Alex.* Ἀβεέ. 3 *Alex.* Ἐιεμενεί. *Ald.* Ἰεμιναῖος. 4 *Alex.* *Ald.* ἐν τῇ. C. deest. 5 C. σάλπιγγι. 6 *Alex.* ἔστιν μερὶς ἡμῖν ἐν. 7 ἡμῖν C. deest. 8 C. πορευσόμεθα ἕκαστος εἰς. 9 C σκηνώματα αὐτοῦ Ἰσραήλ. 10 C. ἐν Ἰσραήλ. 11 C. οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα προσεκολλήθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 12 εἰς *Ald.* deest. 13 *Alex.* τὰς παλλακίδας αὐτοῦ. 14 C. κατέλιπε. 15 C. οἶκον αὐτοῦ, καί. 16 C. εἰς οἶκον. 17 C. διέτρεφεν. 18 C. ἄνδρας. 19 C. ἐν τρισὶν ἡμέραις. 20 C. ἐνταῦθα.

5 Καὶ ἐπορεύθη Ἀμεσαῒ [21] τοῦ βοῆσαι τὸν Ἰούδαν, καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο [22] αὐτῷ Δαυίδ. 6 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς [23] Ἀμεσαΐ, Νῦν κακοποιήσει ἡμᾶς Σαβεὲ υἱὸς Βοχορὶ ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. καὶ [24] νῦν σὺ λάβε μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου, καὶ [25] καταδίωξον ὀπίσω αὐτοῦ, [26] μή ποτε ἑαυτῷ εὕρῃ πόλεις ὀχυράς, καὶ [27] σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. 7 Καὶ [28] ἐξῆλθον ὀπίσω [29] αὐτοῦ Ἀβεσαῒ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰωάβ, καὶ ὁ [30] Χερεθὶ, καὶ ὁ Φελεθὶ, καὶ πάντες οἱ δυνατοί, [31] καὶ ἐξῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ [32] διῶξαι ὀπίσω [33] Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί. 8 Καὶ αὐτοὶ [34] παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν Γαβαών· καὶ Ἀμεσαῒ [35] εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ Ἰωὰβ περιεζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα [36] αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ [37] ἐζωσμένος μάχαιραν [38] ἐζευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς. καὶ ἡ μάχαιρα [39] ἐξῆλθε· [40] καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε καὶ ἔπεσε. 9 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ [41] Ἀμεσαΐ, Εἰ ὑγιαίνεις σὺ [42] ἀδελφέ; καὶ [43] ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ [44] δεξιὰ Ἰωὰβ τοῦ πώγωνος Ἀμεσαῒ τοῦ [45] καταφιλῆσαι αὐτόν. 10 Καὶ Ἀμεσαῒ οὐκ ἐφυλάξατο [46] τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ Ἰωάβ· καὶ [47] ἔπαισεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ Ἰωὰβ [48] εἰς τὴν ψόαν, καὶ [49] ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ [50] εἰς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν [51] αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε. καὶ Ἰωὰβ καὶ [52] Ἀβεσαῒ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ [53] ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί. 11 Καὶ ἀνὴρ [54] ἔστη ἐπ' αὐτὸν τῶν [55] παιδαρίων Ἰωάβ, καὶ εἶπε, Τίς ὁ βουλόμενος Ἰωάβ, καὶ 12 τίς [56] τοῦ Δαυίδ, ὀπίσω Ἰωάβ; Καὶ Ἀμεσαῒ [57] πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι [58] ἐν μέσῳ τῆς τρίβου. καὶ εἶδεν ἀνὴρ, ὅτι εἱστήκει πᾶς ὁ λαός, καὶ [59] ἀπέστρεψε τὸν Ἀμεσαῒ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρόν· καὶ [60] ἐπέρριψεν ἐπ' αὐτὸν ἱμάτιον, [61] καθ' ὅτι εἶδε [62] πάντα τὸν ἐρχόμενον 13 ἐπ' αὐτὸν ἑστηκότα. [63] Ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου, παρῆλθε πᾶς [64] ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἰωὰβ [65] τοῦ διῶξαι ὀπίσω Σαβεὲ 14 υἱοῦ Βοχορί. Καὶ διῆλθεν [66] ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ εἰς [67] Ἀβὲλ καὶ εἰς [68] Βεθμαχά· [69] καὶ [70] πάντες ἐν Χαρρὶ [71] καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν, καὶ [72] ἦλθον κατόπισθεν αὐτοῦ. 15 Καὶ [73] παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτὸν ἐν Ἀβὲλ [74] καὶ Φερμαχά· καὶ [75] ἐξέχεαν [76] πρόσχωμα [77] πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔστη ἐν τῷ [78] προτειχίσματι. καὶ πᾶς ὁ [79] λαὸς ὁ μετὰ Ἰωὰβ [80] ἐνοοῦσαν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος. 16 Καὶ ἐβόησε γυνὴ σοφὴ ἐκ [81] τοῦ τείχους, καὶ εἶπεν, [82] Ἀκούσατε ἀκούσατε, εἴπατε [83] δὴ πρὸς Ἰωάβ, Ἔγγισον ἕως ὧδε, καὶ λαλήσω πρὸς αὐτόν. 17 Καὶ [84] προσήγγισε πρὸς αὐτήν. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, [85] Εἰ σὺ εἶ Ἰωάβ; [86] ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ. [87] εἶπε δὲ αὐτῷ, Ἄκουσον τοὺς λόγους τῆς δούλης σου. καὶ εἶπεν [88] Ἰωάβ, Ἀκούω [89] ἐγώ εἰμι. 18 Καὶ εἶπε [90] λέγουσα, [91] Λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις, [92] λέγοντες, [93] Ἠρωτημένος [94] ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν Δὰν [95] εἰ ἐξέλιπον [96] ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ. ἐρωτῶντες [97] ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβὲλ, καὶ οὕτως 19 [98] εἰ ἐξέλιπον. Ἐγώ εἰμι εἰρηνικὰ τῶν

21 *C.* παραγγεῖλαι τῷ Ἰούδα. 22 *Alex.* αὐτῷ. Καί. 23 *Alex.* Ἀβισαεί. al. Ἀβεσσαί. 24 *Alex.* νῦν λάβε τούς. *C.* etiam deest σύ. 25 *C.* καταδίωκε. 26 *Alex.* μήποτε εὕρῃ αὐτῷ πόλεις. *C.* ὅπως μὴ εὕρῃ ἑαυτῷ πόλεις. 27 *C.* σκιάσῃ. 28 *Ald.* ἐξῆλθεν. 29 *Alex.* αὐτοῦ καὶ οἱ. *C.* αὐτοῦ. 30 *Alex.* Χορεθθεὶ, καὶ ὁ Φελεθθεί. 31 καὶ ἐξῆλθον *C.* desunt. 32 *C.* καὶ κατεδίωξαν. 33 *Alex.* Ἀβεέ. 34 *C.* ἦσαν παρὰ τὸν λίθον τὸν μέγαν τόν. 35 *C.* παρεγένετο κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. 36 *C.* αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν, καί. 37 *Alex.* & *C.* περιεζωσμένος. 38 *C.* ἀμφήκη. 39 *Alex.* ἐξῆλθεν καὶ ἔπεσεν. Καί. 40 καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε *Ald.* & *C.* desunt. 41 *Alex.* Ἀμεσαεί, Ὑγιαίνεις ἀδελφέ μου Ἀμεσαεί; καί. 42 *C.* ἀδελφέ μου; καί. 43 *C.* κατέσχεν Ἰωὰβ τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ τοῦ. 44 *Alex.* δεξιὰ τοῦ πώγωνος. 45 *C.* φιλῆσαι. 46 *C.* ἀπὸ τῆς μαχαίρας τῆς ἐν. 47 *C.* ἐπάταξεν. 48 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τήν. 49 *C.* ἐξέχεεν τὰ ἔντερα αὐτοῦ. 50 *Ald.* & *C.* ἐπί. 51 *Ald.* αὐτόν. 52 *Alex.* Ἀβισαεί. 53 *Alex.* ἐδίωξαν. *C.* κατεδίωκον. 54 *C.* ἐπέστη. 55 *Alex.* παιδαρίων, καί. 56 *C.* τῷ. 57 *Ald.* & *C.* τεθνηκὼς καὶ (*Ald.* καὶ deest) πεφυρμένος. 58 *C.* αὐτοῦ ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ. καί. 59 *C.* ἀπέρριψεν. 60 *Alex.* ἐπέρριψαν. *Ald.* ἐπέστρεψεν. *C.* ἀπέρριψεν. 61 *C.* ὅτι. 62 *Ald.* ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἐπ' αὐτὸν ἵσταται. *C.* ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἵστατο ἐπ' αὐτόν.

63 *Ald.* & *C.* Καὶ ἐγένετο, ὅτε μετέστησε (*Ald* μετέστη· & *C.* addit τὸν Ἀμεσσά) ἐκ. (*C.* ἀπό.) 64 *C* ὁ λαὸς ὀπίσω. 65 *C.* καταδιώκειν. 66 *C.* εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσρ. 67 *Ald.* Ἐβέλ. *C.* Ἀβηλά. 68 *Alex.* Βηθμαχά. 69 καὶ πάντες ἐν Χαρρὶ *C.* desunt. 70 *Ald.* πάντας. 71 *Ald.* & *C.* Καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐξεκκλησιάσθησαν. 72 *C.* παραγίνονται ὀπίσω αὐτοῦ. 73 *C.* παρεγένοντο καὶ περιεκάθησαν αὐτόν. 74 *Alex.* ἐν Βηθμαχά. *C.* καὶ Βαιθμααχά. 75 *C.* ἔλαβον. 76 *Alex.* πρόχωμα. *C.* χάρακα. 77 *C.* ἐπί. 78 *C.* περιτειχίσματι. 79 *Alex.* λαὸς μετά. 80 *Ald.* ἐνενοοῦσαν. *C.* ἐνενόουν. 81 *C.* τῆς πόλεως. 82 *Alex.* Ἀκούσατε, εἴπατε. *C.* Ἀκούετε δὴ, ἀκούετε. 83 *Alex.* δὴ πρὸς τὸν Ἰωὰβ, Ἔγγισον ὧδε. *Ald.* πρὸς Ἰωὰβ, Ἐγγ. ἕως. *C.* δὴ τῷ Ἰωὰβ, Ἐγγίσαι ὡς. 84 *Alex.* ἤγγισεν. *C.* ἤγγισεν Ἰωάβ. 85 *C.* Εἰ σὺ Ἰωάβ. 86 *C.* καὶ εἶπεν. 87 *C.* καὶ εἶπεν, Ἄκουε δὴ τούς. 88 Ἰωὰβ *C.* deest. 89 *C.* ἐγώ, λέγε. Καί. 90 λέγουσα *C.* deest. 91 *C.* Λόγος ἐλαλήθη. 92 *C.* λεγόντων. 93 *C.* Ἠρωτημένος usque ad Ἰσραὴλ *C.* desunt. 94 *Alex.* ἠρωτήθην. 95 εἰ *Ald.* deest. 96 ex *Comment. Gr.* conjicitur, ἃ διέθεντο, a 70 editum fuisse, ut notant *Sch. Rom.* 97 *C.* ἐρωτήσουσιν. 98 εἰ *C.* deest. *Ald.* εἶπεν εἰ. & ab εἰ *Francof.* incipit verſ. 19.

στηριγ-

στηριγμάτων Ἰσραήλ· σὺ δὲ ζητεῖς θανατῶσαι πόλιν ϗ μητρόπολιν ἐν Ἰσραήλ. [99] ἱνατί [100] κα-
20 ταποντίζεις κληρονομίαν κυρίου; Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωὰβ, ϗ εἶπεν, [1] Ἵλεώς μοι ἵλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ ϗ εἰ [2] φθερῶ.
21 Οὐχ [3] οὕτως ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, Σαβεὲ υἱὸς Βοχορὶ [4] ὄνομα αὐτῷ, [5] ϗ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυίδ. [6] δότε αὐτόν μοι μόνον, ϗ ἀπελεύσομαι [7] ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. ϗ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἰωὰβ, [8] Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ [9] ῥιφήσεται πρὸς
22 σὲ διὰ τοῦ τείχους. Καὶ [10] εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν, ϗ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν [11] ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς. [12] ϗ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί· ϗ [13] ἀφεῖλε ϗ ἔβαλε πρὸς Ἰωάβ. ϗ ἐσάλπισεν [14] ἐν κερατίνῃ, ϗ [15] διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως [16] ἀπ' αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. ϗ Ἰωὰβ [17] ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βα-
23 σιλέα. [18] Καὶ ὁ Ἰωὰβ [19] πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει Ἰσραήλ· ϗ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ
24 [20] Χερεθὶ, ϗ [21] ἐπὶ τοῦ Φελεθί. Καὶ [22] Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου· ϗ [23] Ἰωσαφὰθ υἱὸς
25 [24] Ἀχιλοὺθ ἀναμιμνήσκων· * Καὶ [25] Σουσὰ γραμματεύς· ϗ Σαδὼκ ϗ Ἀβιάθαρ ἱε-
26 ρεῖς· Καί γε Ἰρὰς ὁ [26] Ἰαρὶν ἦν ἱερεὺς [27] τῷ Δαυίδ.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς [1] ὁ ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ. ϗ [2] ἐζήτησε Δαυὶδ τὸ πρόσωπον [3] κυρίου. ϗ εἶπε κύριος, Ἐπὶ Σαοὺλ ϗ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ [4] ἀδικία ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ, περὶ οὗ ἐθα-
2 νάτωσε τοὺς Γαβαωνίτας. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς [5] Δαυὶδ τοὺς Γαβαωνίτας, ϗ εἶπε πρὸς αὐτούς· ϗ οἱ Γαβαωνῖται [6] οὐχ [7] υἱοὶ Ἰσραήλ εἰσιν, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ [8] ἐλλείμματος τοῦ Ἀμορραίου, ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς, ϗ ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι [9] αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα.
3 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας, Τί ποιήσω ὑμῖν, ϗ ἐν τίνι [10] ἐξιλάσωμαι, ϗ
4 εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν κυρίου; Καὶ [11] εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται, Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον [12] ἢ χρυσίον μετὰ Σαοὺλ ϗ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἔστιν ἡμῖν [13] ἀνὴρ θανατῶσαι [14] ἐν
5 Ἰσραήλ. Καὶ [15] εἶπε, Τί ὑμεῖς [16] λέγετε, ϗ ποιήσω ὑμῖν; * ϗ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα, Ὁ [17] ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν [18] ἐφ' ἡμᾶς ϗ [19] ἐδίωξεν ἡμᾶς, [20] ὃς παρελογίσατο [21] ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανίσωμεν αὐτὸν, τοῦ μὴ [22] ἑστάναι αὐτὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ.
6 [23] Δότω ἡμῖν ἑπτὰ [24] ἄνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ϗ [25] ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ κυρίῳ [26] ἐν τῷ Γαβαὼν Σαοὺλ [27] ἐκλεκτοὺς κυρίου. ϗ εἶπεν ὁ
7 βασιλεὺς, Ἐγὼ δώσω. Καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸν Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ διὰ τὸν ὅρκον κυρίου [28] τὸν ἀναμέσον αὐτῶν, [29] ϗ ἀναμέσον Δαυὶδ, ϗ ἀναμέσον
8 Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαούλ. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς [30] Ῥεσφὰ θυγατρὸς [31] Αἰᾶ, οὓς ἔτεκε τῷ Σαοὺλ, τὸν [32] Ἑρμωνοὶ ϗ τὸν Μεμφιβοσθὲ, ϗ τοὺς πέντε [33] υἱοὺς τῆς Μιχὸλ θυγατρὸς Σαοὺλ, [34] οὓς ἔτεκε τῷ [35] Ἐσδριὴλ

---

99 *Alex. Ald.* ϗ ἱνατί. *C.* τί. 100 *C.* καταπίνεις. 1 *Alex.* Ἵλεως, ἵλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ. *C.* Μή μοι γένοιτο εἰς καταπίομα. 2 *Alex. Ald.* & *C.* διαφθερῶ. 3 *Alex.* & *C.* οὗτος. 4 *Ald.* ὄνομα αὐτῷ. *C.* desunt. 5 *C.* ἀντῆρε. 6 *C.* παράδοτέ μοι αὐτὸν μόνον. 7 *C.* ἀπό. 8 *Alex.* Ἰδοὺ κεφαλή. 9 *Alex.* & *C.* ῥιφήσεται διὰ (*C.* ἀπὸ) τοῦ. 10 *C.* ἐπορεύθη. 11 *C.* κατὰ τὴν αὐτῆς φρόνησιν. καί. 12 *Ald.* ἀφελεῖν τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχωρὶ, ϗ ἀφαιροῦσι τήν. *C.* ϗ ἀφαιροῦσι τήν. 13 *Ald.* & *C.* ῥίπτουσιν αὐτὴν πρός. 14 *Alex.* ἐν τῇ κερατίνῃ. *C.* Ἰωὰβ ἐν σάλπιγγι. 15 *C.* διεσπάρη ὁ λαὸς ἐκ τῆς. 16 *C.* ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα. 17 *C.* ἐπέστρεψεν. 18 *Alex.* Καὶ Ἰωάβ. *C.* Ὁ δὲ Ἰωάβ. 19 *C.* ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς Ἰσρ. *Ald.* pro πρὸς habet ἐπί. 20 *Alex.* Χερεθθεὶ ϗ Θελεθθεί. 21 ἐπὶ *Ald.* & *C.* deest. 22 *C.* Ἀδωρὰν ἐπὶ τῶν φόρων. 23 *Alex.* Ἰωσαφάτ. 24 *C.* Ἀχιλοὺδ ὑπομιμνήσκων. * *Francof.* ex his 2 versib. unum fecit. 25 *Alex.* Ἰουσά. 26 *Alex.* Ἰαειρεί. *C.* Ἰαρί. 27 *Alex.* τοῦ.

Cap. 21. 1 *Mſ. Alex.* ἐχόμενος. 2 *Comp. ed.* ἐζήτει. 3 *Alex.* τοῦ κυρίου. *C.* παρὰ κυρίου. 4 *Alex.* ἀδικία διὰ τὸ αὐτὸν θανάτῳ αἱμάτων, περὶ οὗ ἐθανάτωσε. *C.* ἀδικία διὰ τὸ θανατῶσαι αὐτόν. 5 Δαυὶδ *C.* deest. 6 *Alex.* οὐχί. 7 *C.* ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοίπων Ἀμορραίων ἦσαν, καί. 8 *Alex.* λίμματος Ἀμορραίου. in aliquot ll. est αἵματος. ex *Comment.* autem *Gr.* conjici posse, ἐκ τῶν καταλοίπων, 70. edidisse, monent *Sch. Rom.* 9 *Alex.* αὐτόν. 10 *Alex.* ἐξιλάσομαι. 11 al. εἶπον. 12 *Alex.* ϗ χρυσίον. *C.* οὐδὲ χρυσίον. 13 *Ald.* ἀνὴρ θανατώσεως. *C.* θανατῶσαι ἄνδρα. 14 *Ald.* & *C.* ἐκ παντὸς Ἰσραήλ. 15 *Alex.* εἶπεν αὐτοῖς, Τί. 16 *C.* θέλετε. * *Francof.* hic incipit verſ. 5. 17 *Alex.* ἀνὴρ συνετέλεσεν. 18 ἐφ' *Ald.* & *C.* deest. 19 *C.* ὃς ἐδίωξεν. 20 *C.* ϗ ὅς. 21 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 22 *C.* ἀντικαθίστασθαι ἐν. 23 *Alex.* Δότε ἡμῖν. *C.* Καὶ δοθήτωσαν ἡμῖν. 24 *C.* ἄνδρες. 25 *C.* ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς. 26 *Alex.* ἐν Γαβαών. *C.* ἐν βουνῷ τοῦ. 27 *Alex.* * ἐκλεκτὸς κυρίου. *C.* ἐκλεκτοῦ τοῦ κυρίου. 28 *C.* ὃν ὤμοσαν. 29 ϗ *C.* deest. 30 *Alex.* Ῥεσφάθ. 31 *C.* Αἰᾶ παλλακῆς Σαοὺλ, οὕς. 32 *Alex.* Ἑρμωνιεί. *C.* Ἀρμωνί. 33 *Alex. Ald.* υἱοὺς τῆς (τῆς *Alex.* deest) Μελχόλ. 34 *C.* τοὺς τεχθέντας τῷ. 35 *Alex. Ald.* Ἐσδρὶ υἱῷ. *C.* Ἀδριήλ.

υἱῷ

9 υἱῷ Βερζελλὶ τῷ [36] Μουλαθί. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς [37] ἐν χειρὶ τῶν Γαβαωνιτῶν, καὶ [38] ἐξηλίασαν αὐτοὺς [39] ἐν τῷ ὄρει [40] ἔναντι κυρίου· καὶ ἔπεσαν [41] οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ αὐτοὶ [42] δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν [43] πρώτοις, ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

10 Καὶ ἔλαβε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Αἰὰ τὸν σάκκον, καὶ [44] ἔπηξεν [45] αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν [46] ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, [47] ἕως [48] ἔσταξεν ἐπ' αὐτοὺς [49] ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ [50] ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ [51] καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, [52] καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός.

11 Καὶ [53] ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ [54] ὅσα ἐποίησε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Αἰὰ παλλακὴ Σαούλ. [55] καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς Δὰν υἱὸς Ἰωὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.

12 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ, καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν Ἰαβεὶς Γαλαὰδ, [56] οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς [57] ἐκ τῆς πλατείας [58] Βαιθσὰν, [59] ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι [60] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξαν [61] οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ ἐν Γελβουέ.

13 Καὶ ἀνήνεγκεν [62] ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, * καὶ συνήγαγε τὰ ὀστᾶ τῶν [63] ἐξηλιασμένων.

14 Καὶ [64] ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [65] καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ Βενιαμὶν ἐν τῇ πλευρᾷ [66] ἐν τῷ τάφῳ Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐποίησαν [67] πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς· καὶ [68] ἐπήκουσεν ὁ θεὸς [69] τῇ γῇ μετὰ ταῦτα.

15 Καὶ [70] ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις [71] μετὰ Ἰσραήλ. καὶ κατέβη Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· * [72] καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ.

16 Καὶ Ἰεσβὶ, ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις [73] τοῦ Ῥαφὰ, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ, τριακοσίων σίκλων [74] ὁλκῆ χαλκοῦ, καὶ [75] αὐτὸς περιεζωσμένος [76] κορύνην, καὶ διενοεῖτο [77] τοῦ πατάξαι τὸν Δαυίδ.

17 Καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ [78] Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες, Οὐκ ἐξελεύσῃ [79] ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν [80] λύχνον Ἰσραήλ.

18 Καὶ [81] ἐγενήθη μετὰ ταῦτα [82] ἔτι πόλεμος [83] ἐν Γὲθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, τότε ἐπάταξε [84] Σεβοχὰ ὁ [85] Ἀσαλωθὶ [86] τὸν Σὲφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις τοῦ Ῥαφά.

19 Καὶ ἐγένετο [87] ὁ πόλεμος ἐν [88] Ῥὸμ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς [89] Ἀριωργὶμ ὁ [90] Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιὰθ τὸν [91] Γεθθαῖον· καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ [92] ὡς ἀντίον ὑφαινόντων.

20 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος [93] ἐν Γέθ. καὶ ἦν ἀνὴρ [94] μαδὼν, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ [95] ἓξ καὶ ἓξ, [96] εἰκοσιτέσσαρες ἀριθμῷ· [97] καί γε αὐτὸς [98] ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾶ.

21 Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς [99] Σεμεῒ ἀδελφοῦ Δαυίδ.

22 [100] Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων [1] ἐν Γὲθ τῷ Ῥαφὰ οἶκος, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους

---

36 *Alex.* Μουλαθείτη. 37 C. εἰς χεῖρας τῶν. 38 *Alex.* * ἐξιλίασαν. C. ἐξιλέωσαν. *Aq.* ἀνέπηξαν. 39 ἐν τῷ ὄρει C. ponit post κυρίου 40 *Alex.* *Ald.* ἐναντίον. 41 *Ald.* & C. ἐκεῖ οἱ ἑπτὰ ἐπί. (C. κατά.) 42 δὲ C. deest. 43 *Alex.* πρώτοις, ἀρχῇ. 44 *Ald.* διέστρωσεν. C. ἔστρωσεν. 45 *Ald* & C. αὐτὸν ἑαυτῇ ἐπὶ τήν. 46 C. ἀπ' ἀρχῆς. 47 C. ἕως οὗ ἔσταξεν. 48 *Alex.* ἔσταξεν ὕδωρ ἐπ' αὐτούς. C. desunt ἐπ' αὐτούς. 49 *Ald.* & C. ὕδατα θεοῦ ἐκ. 50 C. ἀφῆκε. 51 C. καθίσαι. 52 C. οὐδὲ τά. 53 *Ald.* ἀνηγγέλη. 54 *Ald.* πάντα Αἰὰ C. πάντα ὅσα. 55 καὶ ἐξελύθησαν usq. ad fin. vers. *Ald.* & C. desunt. 56 C. τῶν κλεψάντων. 57 C. ἀπὸ τοῦ τείχους B. 58 *Alex.* Βηθσάν. 59 C. κρεμασάντων αὐτούς. 60 *Alex* ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γελβουὲ τὸν Σαούλ. Καί. 61 C. τῶν ἀλλοφύλων. 62 C. Δαυὶδ ἐκεῖθεν. * *Francof.* hic incipit vers. 14. 63 C. ἐξιλεασμένων, & v. 14. 64 *Alex.* ἔθαψεν. 65 *Alex.* καὶ τῶν ἡλιασθέντων. 66 C. τοῦ τάφου. 67 C. κατὰ πάντα. 68 C. ἐξιλάσατο. 69 C. τὴν γῆν 70 C. ἐγένετο 71 C. πρός. * *Francof.* hic incipit vers. 16. 72 *Alex.* *Ald.* & C. καὶ ἐξελύθη Δαυίδ. Καὶ Ἰεσβὶ, ὃς ἦν (*Alex.* ἐν Νὸβ, ὃς ἦν. C. ἀπὸ Νὼβ, ὃς ἦν) ἐν τοῖς ἐκγόνοις. (C. ἐκ τῶν ἀπογόνων.) 73 *Ald* τοῦ Ῥαφαείν. C. τῶν γιγάντων. 74 *Alex.* *Ald* ὁλκῆς. C. deest. 75 C. οὗτος. 76 C. περιεζώννυν. 77 *Alex.* πατάξαι. 78 *Alex.* Ἀβισαεί. 79 C. μεθ' ἡμῶν ἔτι εἰς. 80 *Alex.* λύχνον * μου. Καί. 81 C. ἐγένετο 82 C πόλεμος ἔτι ἐν. 83 *Ald.* ἐν Νὲθ. C. ἐν Νὼβ, & ponit post ἀλλοφύλων. 84 *Alex.* Σεβοχαεὶ ὁ Ἀθυσασωνθεὶ τὸν Σεφὲ τὸν ἐν τοῖς. 85 *Ald.* Ἀσωθέ. C. Ἀσωθί. 86 *Ald.* & C. τοὺς ἐπισυνηγμένους τῶν ἀπογόνων (*Ald* ἀπογόνους) τῶν γιγάντων. Καί. 87 C. ἔτι πόλεμος. 88 *Alex.* Γόβ. *Ald.* Ῥόβ C. Νάβ, & ponit post ἀλλοφύλων. 89 *Ald.* Ἀρωείλ. C. Ἰαρὲ τῶν ὑφαινόντων. 90 *Alex.* Βηθλεεμίτης. C. Βεθλεεμί. 91 *Alex.* Γεθθαῖον. 92 C. ἦν ὡς. 93 C. μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐν. 94 *Ald.* & C. ἐκ μαδών. 95 *Alex.* ἕξ, καὶ εἰκοσιτέσσαρες. 96 C. εἴκοσι καὶ τέσσαρες. 97 *Alex.* καί γε ὁ οὗτος 98 C. ἀπόγονος Τιτάνων. Καί. 99 *Alex.* Σεμεεί *Ald* Σαφᾶ C. Σαμαά. 100 *Alex.* Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀπόγονοι τῶν γιγάντων τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲθ, καί. C. Τοὺς τέσσαρας τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους ἐν Γὲθ, καί. 1 *Ald.* τῷ Ῥαφᾶ ἐν Γὲθ, καί.

τῆς ᾠδῆς ταύτης, [1] ἐν ἡμέρᾳ ἐξείλετο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ 2 ἐκ χειρὸς Σαούλ. Καὶ [2] εἶπεν ᾠδήν· Κύριε πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ [3] ἐξαιρούμενός με ἐμοί, 3 Ὁ θεός μου, [4] φύλαξ μου [5] ἔσται μοι, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ· ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου, καὶ καταφυγή μου σωτηρίας μου, 4 ἐξ ἀδίκου [6] σώσεις με. Αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ [7] ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. 5 Ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, [8] χείμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με. 6 [9] Ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, [10] προέφθασάν με [11] σκληρότητες θανάτου. 7 [12] Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι [13] τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι, καὶ [14] ἐπακούσεται ἐκ [15] ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου 8 ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ. Καὶ [16] ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ [17] συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη [18] κύριος αὐτοῖς. 9 [19] Ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ [20] κατέδεται· ἄνθρακες [21] ἐξεκαύθησαν ἀπ' 10 αὐτοῦ. Καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος [22] ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 11 Καὶ [23] ἐπεκάθισεν ἐπὶ τῷ χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων [24] ἀνέμου. 12 Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ· κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων, [25] ἐπάχυνεν 13 ἐν νεφέλαις [26] ἀέρος. [27] Ἀπὸ τοῦ φέγγους [28] ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες 14 πυρός. [29] Ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ. 15 Καὶ ἀπέστειλε βέλη, καὶ [30] ἐσκόρπισεν [31] αὐτούς· καὶ ἤστραψεν ἀστραπήν, καὶ ἐξέστησεν αὐ- 16 τούς. Καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυρίου, ἀπὸ πνοῆς πνεύματος [32] θυ- 17 μοῦ αὐτοῦ. [33] Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ [34] ἔλαβέ με, εἵλκυσέ με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. 18 [35] Ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου [36] ἰσχύος, ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι [37] ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ 19 ἐμέ. Προέφθασάν με [38] ἡμέραι [39] θλίψεώς μου· καὶ ἐγένετο κύριος [40] ἐπιστήριγμά 20 μου, Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν, καὶ [41] ἐξείλετό με, ὅτι [42] ηὐδόκησεν ἐν ἐμοί. 21 Καὶ ἀνταπέδωκέ μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου 22 [43] ἀνταπέδωκέ μοι. Ὅτι [44] ἐφύλαξα ὁδοὺς κυρίου, καὶ οὐκ [45] ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ 23 μου. Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ [46] κατέναντίον μου καὶ τὰ [47] δικαιώματα αὐτοῦ, οὐκ 24 [48] ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ [49] προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀ- 25 νομίας μου. Καὶ [50] ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου [51] ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐ- 26 τοῦ. Μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ [52] ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ· 27 Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ [53] στρεβλωθή- 28 σῃ. [54] Καὶ τὸν λαὸν τὸν [55] πτωχὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς [56] ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις. 29 Ὅτι σὺ [57] ὁ λύχνος μου κύριε, καὶ [58] κύριος 30 ἐκλάμψει [59] μοι τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος, καὶ ἐν τῷ [60] θεῷ 31 μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Ὁ [61] ἰσχυρὸς ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. τὸ ῥῆμα [62] κυρίου κραταιὸν πεπυρωμένον· ὑπερασπιστής ἐστι πᾶσι

Cap. 22. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξείλετο. (*Alex.* ἐξείλατο.) 2 *Alex. Ald.* & *C.* εἶπεν· Κύριε. (*Ald.* & *C.* Κύριος.) 3 *Ald.* ἐξαιρούμενος ἐμοί. 4 *Alex.* φύλαξ ἔσται μου. 5 ἔσται μοι *C.* desunt. 6 *Ald.* σώσει. 7 *C.* ἀπό. 8 *Ald.* & *C.* καὶ χείμαρροι. 9 *C.* Σχοινία ᾅδου. 10 *C.* καὶ προέφθασαν. 11 *C.* πέδαι. 12 *C.* Ἐν θλίψει μου ἐπικ. 13 *Alex.* κύριον, καί. 14 *C.* ἤκουσεν. 15 *Ald.* ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ. 16 *C.* ἐσείσθη καὶ ἐταράχθη ἡ γῆ. 17 *Alex.* ἐταράχθησαν καὶ * ἐταράχθησαν, ὅτι. *C.* συνεταράχθη, ὅτι. 18 *C.* αὐτοῖς κύριος. Ἀνέβη. 19 al. Καὶ ἀνέβη. 20 *C.* κατέφαγε. 21 *C.* ἀνήφθησαν ἐξ αὐτοῦ. 22 *C.* ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 23 *Alex.* ἐκάθισεν ἐπὶ χερουβείμ. *C.* ἐπέβη ἐπὶ τῶν Χερουβίμ. 24 *Alex.* & *C.* ἀνέμων. 25 *C.* νεφέλαι. 26 *Alex. Ald.* αἰέρων. 27 *Ald.* Ἐκ φέγγους. 28 *C.* ἀπέναντι. 29 *Ald. C.* Καὶ ἐβρόντησεν. 30 *C.* διεσκόρπισεν. 31 *Alex.* αὐτούς· ἀστραπήν, καί. 32 *C.* ὀργῆς. 33 *Ald.* Καὶ ἐξαπέστειλεν. *C.* Ἐξαπέστειλεν. 34 *Alex.* ἀνέλαβέ με. 35 *C.* Ἐξείλετο. 36 *Alex.* ἰσχυρός. *C.* ἰσχύος ponit ante ἐχθρῶν. 37 *C.* ἴσχυον. 38 *Ald.* & *C.* ἐν ἡμέρᾳ. 39 *C.* ἀπωλείας. 40 *Ald.* & *C.* ἀντιστήριγμα. 41 *Alex.* ἐξείλατό. *C.* ἐξέσπασέ. 42 *Alex.* εὐδόκησεν ἐν ἐμοί. *C.* ἠθέλησέ με. 43 *C.* ἀνταποδώσει. 44 *C.* ἐφυλαξάμην. 45 *C.* ἠνόμησα ἐνώπιον τοῦ. 46 *C.* ἀπέναντι. 47 *C.* προστάγματα. 48 *Alex.* ἀπέστησαν ἀπ' * αὐτῶν. *Ald.* & *C.* οὐκ ἀποστήσεται (*Ald.* ἀπέστησαν) ἀπ' ἐμοῦ. 49 *C.* φυλάξω με ἀπό. 50 *Ald.* & *C.* ἀνταποδώσει. 51 *Alex.* ἐναντίον. *Ald.* & *C.* ἀπέναντι. 52 *C.* ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ. *Ald.* ἀνδρὸς τελείου τέλειος ἔσῃ. 53 *Alex.* διαστρέψεις. Καὶ τόν. 54 *C.* Ὅτι σὺ τόν. 55 *C.* πρᾶον. 56 *Ald.* ὑπερηφάνων ταπ. *C.* τῶν ὑψηλῶν ταπ. 57 *Ald.* & *C.* φωτιεῖς λύχνον. 58 *Alex.* κύριός μου ἐκλάμψει. 59 *C.* ἐν σκότει. 60 *Alex.* θεῷ ὑπερβήσομαι. *C.* θεῷ μου ἐξαλοῦμαι. 61 *C.* θεός. 62 *Alex. Ald.* & *C.* κυρίου πεπυρωμένον.

32 τοῖς πεποιθόσιν [63] ἐπ' αὐτόν. [64] Τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου; καὶ τίς κτίστης ἔσαι πλὴν 33 τοῦ θεοῦ ἡμῶν; Ὁ [65] ἰσχυρὸς ὁ κραταιῶν με [66] δυνάμει, καὶ [67] ἐξετίναξεν ἄμωμον τὴν 34 ὁδόν μου. Τιθεὶς τοὺς πόδας μου [68] ὡς ἐλάφων, καὶ [69] ἐπὶ τὰ ὕψη ἱστῶν με. 35 Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατάξας τόξον [70] χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου. 36 Καὶ ἔδωκάς μοι [71] ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, [72] καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με 37 [73] Εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ [74] ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη 38 μου. Διώξω ἐχθρούς μου, καὶ [75] ἀφανιῶ αὐτούς, καὶ οὐκ [76] ἀναστρέψω [77] ἕως ἂν συν- 39 τελέσω αὐτούς. [78] Καὶ θλάσω αὐτοὺς καὶ [79] οὐκ [80] ἀναστήσονται, καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς 40 πόδας μου. Καὶ [81] ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον, [82] κάμψεις τοὺς [83] ἐπισανομένους 41 [84] μοι [85] ὑποκάτω μου. [86] Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, τοὺς μισοῦντάς με, 42 καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς. Βοήσονται, καὶ οὐκ [87] ἔσι [88] βοηθός, πρὸς κύριον, καὶ οὐκ [89] ἐπ- 43 ήκουσεν αὐτῶν. Καὶ [90] ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς, ὡς πηλὸν [91] ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐ- 44 τούς. Καὶ [92] ῥύσῃ με [93] ἐκ μάχης [94] λαῶν, [95] φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαὸς ὃν οὐκ [96] ἔγνω ἐδούλευσάν μοι. 45 [97] Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς ἀκοὴν 46 ὠτίου [98] ἤκουσάν μου. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται, καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν 47 αὐτῶν. Ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ [99] φύλαξ μου, καὶ [100] ὑψωθήσεται ὁ θεός μου ὁ 48 [1] φύλαξ τῆς σωτηρίας μου. [2] Ἰσχυρὸς κύριος [3] ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί, [4] παιδεύων 49 λαοὺς ὑποκάτω [5] μου, Καὶ [6] ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν [7] μου· καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων [8] μοι ὑψώσεις με, ἐξ [9] ἀνδρὸς [10] ἀδικημάτων 50 ῥύσῃ με. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι [11] κύριε ἐν τοῖς [12] ἔθνεσι, καὶ [13] ἐν τῷ ὀνό- 51 ματί σου ψαλῶ. Μεγαλύνων [14] τὰς σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυίδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔσχατοι. πισὸς Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί, καὶ πισὸς [1] ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε [2] κύριος ἐπὶ χριστὸν [3] θεοῦ Ἰακώβ, καὶ [4] εὐ- 2 πρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ. [5] Πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ 3 γλώσσης μου. [6] Λέγει ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἐμοὶ ἐλάλησε [7] φύλαξ ἐξ Ἰσραὴλ [8] παραβολήν· Εἶπον ἐν [9] ἀνθρώπῳ, Πῶς [10] κραταιώση- 4 τε [11] φόβον [12] χρισοῦ, Καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωίας; [13] ἀνατείλαι [14] ἥλιος τοπρωΐ, [15] οὐ κύριος παρῆλθεν ἐκ φέγγους, καὶ ὡς ἐξ 5 ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς. [16] Οὐ γὰρ [17] οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ [18] ἰσχυροῦ, [19] διαθήκην γὰρ αἰώνιον [20] ἔθετό μοι ἑτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην· ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν [21] θέλημα, ὅτι οὐ μὴ [22] βλασήσῃ ὁ παρά- 6 νομος. Ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες [23] οὗτοι, [24] ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται,

---

63 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ. 64 *Ald.* Ὅτι τίς ἰσχυρός. C. Διότι τίς θεός. 65 C. θεός. 66 C. δύναμιν. 67 *Alex.* ἐξέτεινεν. *Ald.* & C. ἔθετο. 68 *Ald.* ὡσεὶ ἐλάφων. C. ὡς ἐλάφου. 69 C. ἐπὶ τὰ ὑψηλά, & ponit post μου. 70 *Alex.* χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου. C. χαλκοῦν ἐπὶ βραχίονάς μου. 71 C. ὅπλον τῆς σωτηρίας. 72 *Alex.* καὶ ὑπακοή. 73 *Ald.* Πλατυνεῖς τά. C. Καὶ ἐπλάτυνας τά. 74 C. ἠσθένησαν ἐν ταῖς τρίβοις μου. 75 *Alex.* ἀφανίσω. 76 *Ald.* & C. ἀποστρέψω. 77 *Alex.* & C. ἕως (C. ἕως οὗ) συντελέσω. 78 *Alex.* Καὶ τελέσω αὐτούς, καὶ θλάσω. C. Θλάσω. 79 *Ald.* μή. C. οὐ μή. 80 C. ἀνασῶσι. 81 C. περιέζωσάς με δύναμιν τοῦ πολεμεῖν. 82 C. καὶ κάμψεις. 83 al. ἐπισαμένους. 84 *Ald.* & C. ἐπ' ἐμέ. 85 ὑποκάτω μου C. desunt. 86 C. Καὶ οἱ ἐχθροί μου παρεδόθησάν μοι· αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα. Ἀνεβόησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων, θεὸς κύριος, καὶ οὐκ. 87 *Alex.* ἔσαι. 88 *Ald.* βοηθῶν. 89 *Alex.* ὑπήκουσεν. 90 C. λεανῶ. 91 C. τὸν ἐξ ὁδῶν λεπτυνῶ. 92 C. ἐξελοῦ. 93 *Ald.* ἐκ μαχαίρας. C. ἐξ ἀντιλογιῶν. al. ἐξ ἀντιλογίας. 94 C. λαοῦ. al. λαοῦ μου. 95 *Ald.* φυλάξῃ. 96 *Alex.* *Ald.* C. ἔγνων ἐδούλευσεν. 97 *Ald.* & C. Εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι. Υἱοί. 98 *Alex.* ὑπήκουσαν. 99 C. πλάσας με. 100 *Alex.* ὑψωθήτω ὁ φύλαξ σωτηρίας. 1 C. σωτήρ μου. 2 *Alex.* Ὑψηλὸς κύριος. 3 C. ὁ θεὸς ὃς ἔδωκεν. 4 *Ald.* καὶ παιδεύων. C. καὶ ἐταπείνωσε. 5 *Alex.* μου, Καὶ * ἐκ τῶν ἐπανισαμένων μοι. 6 *Ald.* ἐξαγαγών. C. ἐξήγαγε. 7 μου C. deest. 8 *Ald.* & C. ἐπ' ἐμέ. 9 *Ald.* & C. ἀνδρῶν. 10 C. ἀσεβῶν. 11 κύριε C. ponit post ἔθνεσι. 12 *Ald.* ἔθνεσι κύριε; καί. 13 ἐν *Ald.* & C. deest. 14 τὰς *Alex.* deest.

Cap. 23. 1 *Ms. Alex.* ὁ ἀνήρ. 2 *Comp. ed.* ὁ θεὸς χριστόν. 3 *Alex.* κυρίου θεοῦ. 4 C. ὡραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσρ. 5 *Ald.* Καὶ πνεῦμα. 6 C. Εἶπεν. 7 *Alex.* *Ald.* φύλαξ Ἰσραήλ. C. πλάστης Ἰσρ. 8 C. ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἀρχὸς φόβῳ θεοῦ. Καὶ ὡς φῶς τὸ πρωϊνὸν ἀνατελεῖ ἥλιος τὸ πρωΐ, καὶ οὐ σκοτάσει ἀπὸ φέγγους καὶ ἐξ ὑετοῦ, ὡς βοτάνη ἐκ γῆς. Οὐ. 9 *Ald.* ἀνθρώποις. 10 *Alex.* κραταιώσατε. 11 *Alex.* φόβον κυρίου; Καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωίας. 12 *Ald.* θεοῦ. 13 *Ald.* καὶ ἀνατείλαι. 14 *Alex.* ὁ ἥλιος. 15 *Alex.* *Ald.* οὐ παρῆλθεν ἐκ φέγγους. aa. ll. hab. οὐκ ἐσκότασεν ἐκ φέγγους. aa. οὐ σκοτάσει ἐκ τοῦ φέγγους. 16 C. Ὅτι οὐχ οὕτως. 17 *Alex.* οὗτος. 18 C. θεοῦ. 19 C. ὅτι διαθήκην αἰώνιον. 20 *Alex.* ἑτοίμην ἔθετό μοι ἐν. C. ἔθετό μοι σῶσαί με ἑτοίμην ἐν. 21 *Ald.* C. θέλημα ἐν κυρίῳ, ὅτι. 22 *Alex.* * βασάσῃ. 23 *Alex.* & C. αὐτοί. 24 C. καὶ ὅτι.

7 Καὶ [25] ἀνὴρ ὃς κοπιάσει ἐν αὐτοῖς· [26] καὶ πλήρες σιδήρου, καὶ [27] ξύλον δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει, [28] καὶ καυθήσονται αἰσχύνῃ αὐτῶν.

8 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν [29] Δαυίδ· [30] Ἰεβοσθὲ [31] ὁ Χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν· [32] Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος, οὗτος [33] ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους [34] τραυματίας εἰσάπαξ.

9 Καὶ μετ' αὐτὸν [35] Ἐλεανὰν [36] υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ [37] υἱὸς [38] Δουδὶ ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς [39] μετὰ Δαυίδ· καὶ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, [40] συνήχθησαν [41] ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ

10 [42] ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραήλ· Αὐτὸς [43] ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν [44] ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἕως οὗ [45] ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προσεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ [46] πρὸς τὴν μάχαιραν. καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ὁ λαὸς [47] ἐκάθητο ὀπίσω αὐτοῦ [48] πλὴν ἐκδιδύσκειν.

11 [49] Καὶ μετ' αὐτὸν [50] Σαμαία υἱὸς [51] Ἄσα ὁ Ἀρουχαῖος. καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς Θηρία· καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ· καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων.

12 Καὶ [52] ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἐξείλατο αὐτήν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἐποίησε κύριος

13 σωτηρίαν μεγάλην. Καὶ [53] κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν [54] τριάκοντα, καὶ [55] κατέβησαν εἰς [56] Κασὼν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον [57] Ὀδολλάμ· καὶ [58] τάγμα τῶν [59] ἀλλοφύλων, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι [60] Ῥαφαΐν.

14 Καὶ Δαυὶδ [61] τότε ἐν τῇ περιοχῇ, [62] καὶ τὸ ὑπόστεμα τῶν ἀλλοφύλων [63] τότε ἐν Βηθλε-

15 εμ. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυίδ, καὶ εἶπε, Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; [64] τὸ δὲ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων

16 τότε ἐν Βηθλεέμ. Καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ [65] ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ· καὶ [66] ἔλαβαν, καὶ παρεγένοντο πρὸς Δαυίδ, καὶ οὐκ [67] ἠθέλησε πιεῖν αὐ-

17 τό· καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ, Καὶ εἶπεν, [68] Ἵλεώς μοι κύριε τοῦ ποιῆσαι τοῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι. καὶ οὐκ [69] ἠθέλησε πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς [70] δυνατοί.

18 Καὶ [71] Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ υἱὸς [72] Σαρουΐας [73] αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισί, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας· [74] καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν,

19 Ἐκ τῶν τριῶν [75] ἐκείνων ἔνδοξος, καὶ [76] ἐγένετο αὐτοῖς [77] εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ

20 [78] ἦλθε. Καὶ Βαναίας υἱὸς [79] Ἰωδαὲ [80] ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις, ἀπὸ Καβεσεήλ, καὶ [81] αὐτὸς [82] ἐπάταξε τοὺς δύο υἱοὺς Ἀριὴλ τοῦ Μωάβ· [83] καὶ αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν [84] τῇ ἡ-

21 μέρᾳ τῆς χιόνος. [85] Αὐτὸς ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα [86] ὁρατόν, [87] ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου [88] δόρυ [89] ὡς ξύλον διαβάθρας· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ, καὶ [90] ἥρπασε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ.

22 Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς [91] Ἰωδαέ, καὶ [92] αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς,

---

25 *Alex.* ἀνὴρ κοπάσει. *C* ἀνὴρ ὃς κοπιάσει. 26 *Ald.* καὶ πλῆθος. *C.* πλήρης. 27 *C.* ξύλων. 28 *Alex.* καὶ καυθήσεται αἰσχύνη αὐτῶν. *Ald.* & *C.* καυθήσονται εἰς αἰσχύνην αὐτῶν. 29 *Alex.* τοῦ Δαυίδ. 30 *C.* Ἰεσβαάθ. 31 *Alex.* αὐτός ἐστιν. *C.* υἱὸς Θεκεμανὶ πρῶτος τῶν τριῶν οὗτος. 32 *Alex.* Ἀδεὶν ὁ Ἀσωναῖος, * ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰσάπαξ. *C.* pro Ἀδινὼν habet Ἀδινώ. 33 *C.* ἐσπᾶτο. 34 *Ald* & *C.* τραυματίας. 35 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἐλεάζαρ. 36 *C.* υἱοῦ. 37 υἱὸς Δουδὶ τοῦ *Ald.* desunt. *C.* ponit ante υἱοῦ· sed τοῦ non habet. 38 *Alex.* Σωσεί. 39 *Ald.* ἀδελφοῖς· οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Σειρρὰν ἐν τῷ. *C.* οὗτος ἦν μετὰ Δαυίδ· ἐν τῷ. *Alex.* μετὰ Δαυίδ· ἐν τῷ. 40 *Ald.* *C.* καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν. 41 ἐκεῖ *C.* ponit ante συνήχθησαν. 42 *Ald.* ἀνεβόησεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, Καὶ αὐτός. *C.* ἀνέβησαν ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτῶν, Καὶ αὐτός. 43 *C.* ἐξανέστη. 44 *C.* τοὺς ἀλλοφύλους. 45 *Alex.* ἐκόπασεν. 46 *C.* ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν, καί. 47 *Ald.* *C.* ἐπίστρεψεν. 48 *C.* εἰς τὸ σκυλεύειν. Καί. 49 *Alex.* Μετ' αὐτὸν Σαμμαάς. 50 *C.* Σαμαίας υἱὸς Ἀγὰ ὁ Ἀραρί. καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σιαγόνα· καὶ ἦν. 51 *Alex.* Ἀγοά. 52 *C.* κατέστη. 53 *C.* καταβαίνουσιν τρεῖς ἐκ τῶν. 54 *Ald.* τριάκοντα ἄρχοντες, καί. *C.* τριάκοντα ἀρχόντων, καί. 55 *C.* εἰσῆλθον πρός. *Ald.* ἦλθον εἰς Κασωὰ πρός. 56 *Alex.* Κασωάρ. 57 *Alex.* Ὀδολάμ. 58 *C.* τὰ τάγματα. 59 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀλλοφύλων παρενέβαλεν. 60 *C.* τῶν Τιτάνων. 61 *C.* ἦν τότε. 62 *C.* καὶ τὸ σύστημα. *Ald.* καὶ τὸ ὑπόστημα. 63 *C.* ἦν τότε. 64 τὸ δὲ usque ad finem versus *C.* desunt. 65 *Ald.* *C.* τὴν παρεμβολήν. 66 *Alex.* ἔλαβον. 67 *C.* ἐβούλετο Δαυὶδ πιεῖν. 68 *C.* Μή μοι γένοιτο παρὰ κυρίου ποιῆσαι. 69 *C.* ἐβούλετο. 70 *C.* μαχηταί. 71 *Alex.* Ἀβισαὶ ἀδελφός. 72 *Alex.* Σαιρουίας. 73 *Ald.* οὗτος. *C.* deest. 74 *C.* οὗτος ἦν ὀνομαστότερος. 75 ἐκείνων *C.* deest. 76 *C.* ἦν. 77 *Alex.* ἐπ' ἄρχοντα. 78 *C.* ἤρχετο. 79 *Alex.* Ἰωιαδαέ. *C.* Ἰωιαδά, & vers. 22. 80 *C.* υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῷ, ἀπό. *Ald.* pro αὐτὸς habet οὗτος. 81 *Ald.* *C.* οὗτος. 82 *Alex.* ἐπάταξεν * τὸν λέοντα. 83 *C.* καὶ οὗτος. 84 *C.* ἡμέρα χιόνος. 85 *Ald* Καὶ αὐτός. *C.* Καὶ οὗτος. 86 *Alex.* ὁρατήν. 87 *C.* καὶ ἐν τῇ. 88 *Alex.* δόρυ * ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ. 89 ὡς ξύλον διαβάθρας *C.* desunt. 90 *C.* ἀφεῖλε. 91 *Alex.* Ἰωιαδαέ. 92 *C.* τούτῳ.

93 Ἐκ

23 [93] Ἐκ τῶν τριάκοντα ἔνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ [94] ἦλθε· καὶ [95] ἔταξεν αὐτὸν Δαυὶδ πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ. καὶ [96] ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ [97] τοῦ βασιλέως. 24 Ἀσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωάβ· [98] οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα· Ἐλεανὰν υἱὸς [99] Δουδὶ πατραδέλφου αὐτοῦ [100] ἐν 25 Βηθλεέμ· [1] Σαμὰ ὁ Ῥουδαῖος· 26 [2] Σελλὴς ὁ [3] Κελωθί· [4] Ἴρας υἱὸς [5] Ἴσκα ὁ 27 Θεκωίτης· Ἀβιέζερ ὁ [6] Ἀνωθίτης, [7] ἐκ 28 τῶν υἱῶν τοῦ [8] Ἀνωθίτου· [9] Ἐλλὼν [10] ὁ Ἀωΐ-29 της· [11] Νοερὲ ὁ Νετωφαθίτης· [12] Ἐσθαὶ υἱὸς Ῥιβὰ [13] ἐκ Γαβαὲθ υἱὸς Βενιαμὶν [14] τοῦ Ἐφραθαίου· [15] Ἀσμὼθ ὁ Βαρδιαμίτης· 32 Ἐμασοῦ ὁ Σαλαβωνίτης· υἱοὶ Ἀσάν, Ἰωνά-33 θαν· [16] Σαμνὰν ὁ Ἀρωδίτης· Ἀμνὰν υἱὸς [17] Ἀρὰϊ Σαραουρίτης· Ἀλιφαλὲθ 34 υἱὸς [18] τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μααχαχί· [19] Ἐλιὰβ 35 υἱὸς Ἀχιτόφελ τοῦ [20] Γελωνίτου· Ἀσαραὶ ὁ [21] Καρμήλιος [22] τοῦ Οὐραιοεργί· 36 [23] Γάαλ υἱὸς [24] Ναθανὰ [25] Πολυδυνάμεως υἱὸς Γαλααδδί· [26] Ἐλιὲ ὁ [27] Ἀμμανί-30 της· [28] Ἀδροὶ ἀπὸ χειμάρρων· 31 Γαδαβιὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθαίου· 37 [29] Γελωρὲ ὁ [30] Βηθωραῖος αἴρων τὰ σκεύη Ἰωὰβ [31] υἱὸς Σαρουίας· 38 Ἴρας ὁ [32] Ἐθιραῖος· Γηρὰβ ὁ Ἐθεναῖος· 39 [33] Οὐρίας ὁ Χετταῖος. [34] οἱ πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτά.

Κεφ. κδ΄. 24.

1 ΚΑΙ προσέθετο [1] ὀργὴν κύριος ἐκκαῆναι ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ [2] ἐν αὐτοῖς, λέγων, [3] Βάδιζε, ἀρίθμησον τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν 2 Ἰούδαν. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ ἄρχοντα [4] τῆς ἰσχύος τὸν μετ' αὐτοῦ, [5] Δίελθε δὴ πάσας φυλὰς [6] Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεέ, καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λα-3 όν, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, [7] Καὶ προσθείη κύριος ὁ [8] θεὸς πρὸς τὸν [9] λαὸν ὥσπερ [10] αὐτοὺς [11] καὶ ὥσπερ [12] αὐτοὺς [13] ἑκατονταπλασίονα, καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως [14] ὁρῶντες· καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἵνατί 4 [15] βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ; Καὶ [16] ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως [17] πρὸς Ἰωὰβ καὶ [18] εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως. καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς [19] ἰσχύος [20] ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν [21] λα-5 όν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀροὴρ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος Γὰδ καὶ 6 [22] Ἐλιέζερ. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ καὶ εἰς [23] γῆν Θαβασών, ἥ ἐστιν Ἀδασαί, καὶ παρεγένοντο [24] εἰς [25] Δανιδὰν καὶ Οὐδάν, καὶ ἐκύκλω-7 σαν [26] Σιδῶνα. Καὶ [27] ἦλθον εἰς Μά-

93 *C.* Ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἔνδοξος. 94 *C.* ἤρχετο. 95 *C.* κατέστησεν. 96 ταῦτα *Ald.* deest. 97 *Alex.* βασιλέως. 98 οὗτος *C.* deest. 99 Δουδὶ *Ald. C.* deest. 100 *Alex. Ald.* ἐκ. 1 *Alex.* Σαμμαὶ ὁ Ἀρουδαῖος· Ἐνακὰ ὁ Ἀρωδαῖος· Ἐλλὴς ὁ Φελλωνεί. *Ald.* Σεμμὼθ ὁ Ἀρωδί. *C.* Σαμαίας ὁ Ἀρoδί, Ἐλικὰ ὁ Ἀροδί. 2 *Ald.* Χελλής. *C.* Χάλλις. 3 *C.* Φαλτί. 4 *Ald. C.* Ἰρα. 5 *Alex.* Ἐκκὰς ὁ. *Ald.* Ἐκκὴς ὁ. *C.* Ἐκκὶς ὁ. 6 *Alex.* Ἀναθωθείτης. *Ald. C.* Ἀναθωθίτης. 7 *Ald.* Σαβουχαὶ ὁ Ἀσωθίτης. *C.* Μεβουναὶ ὁ Ἀσωθίτης. 8 *Alex.* Ἀσωθείτου· Σελλὼμ ὁ Ἐλωείτης· Μαρεαεὶ ὁ Νετωφαθείτης· Ἀλὰφ υἱὸς Βααναὶ τοῦ Ἐφραθαίου· Ἀθθαὶ ἐκ Νααλεάς· Ἀειουλβὼν ὁ Ἀρωβωθεί· Ἀσμὼθ ὁ Βαρωμείτης· Ἐλιὰβ ὁ Σαλαβωνείτης· υἱοί. 9 *C.* Σελμών. 10 *Ald.* ὁ Ἀλωνίτης. *C.* Ἀχοΐτης. 11 *Ald.* Μοεὶ. *C.* Μαχαρί. 12 *Ald. C.* Ἐλὰβ (*Ald.* Ἐλὴ) υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθίτης. Ἐθθὶ υἱός. 13 *Ald.* ἐκ Γαβαά. *C.* ὁ ἐκ τοῦ βουνοῦ. 14 τοῦ Ἐφραθαίου *Ald. C.* desunt. 15 *Ald.* Βαναίας ὁ Φαραθωνίτης, Οὐρὶ ἐκ Νααλγαίας, Αριὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθίτου, Ζαὼρ ὁ Βαρσαμίτης, Ἐλιασὰ υἱὸς Ὀλαβωνίτης, Βασαὶ ὁ Γωῦνί, Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμὰ ὁ Ἀρωρίτης, Ἀχιὰν υἱὸς Ἀρατά, ὁ Ἀραθουρίτης Ἀλιφαλέθ. *Comp.* Βανέας ὁ Φαραθωνίτης, Ἡδαὶ ἐκ Ναχαλιγαίας, Ἀβὶ Ἀλβὼν ὁ Ἀραβωθίτης, Ἀζμὼθ ὁ Βαρχμίτης. Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνίτης, υἱοὶ Ἰασέν, Ἰωνάθαν. Σαμὰ ὁ Ἀρωρίτης, Ἀχιὰμ υἱὸς Σαρὰρ ὁ Ἀραδίτης. Ἀλιφαλέθ. 16 *Alex.* Σαμνάς. 17 *Alex.* Ἀραὰ ὁ Ἀραρείτης· Ἐλιφαλὲτ υἱὸς τοῦ Ἀιτουὲ υἱὸς τοῦ Μαχαταίου. 18 *Ald.* τοῦ Μααχί. *C.* Ἀχασβαὶ τοῦ Μααχατί. 19 *Alex.* Ἐλιάφ. *C.* Ἐλιάμ. 20 *Alex.* Γειλωνίτου. 21 *Alex.* Καρμήλιος· Φαραὶ ὁ Ἀραχειεὶς· Γάαλ. 22 *Ald.* τοῦ Οὐρὲμ υἱὸς Ἀσβί. *C.* Φααραὶ ὁ Ἀρβί. 23 *Ald.* Ἰγάλλα. *C.* Ἰγαάλ. 24 *Alex.* Νάθαν. Πολλὺς δυνάμεως υἱὸς Γαδδίς· Βλετὶ ὁ Ἀμανίτης· Γεδωρὲ ὁ Βηρωθαῖος αἴρων τὰ σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ. *Ald.* & *C.* pro Ναθανὰ habent Ναθάν. 25 *Ald.* καὶ Βαὰν υἱὸς Ἀγαρίν. *C.* ἐκ Σουβᾶ· Βανὶ ὁ Γαδί. 26 *Ald.* Ἐαλίχ. *C.* Σελήκ. 27 *C.* Ἀμωνίτης. 28 Hi duo versus 30 & 31 desunt in *Ald.* & *C.* 29 *C.* Ναχαραί. 30 *Ald. C.* Βηρωθαῖος. 31 *Ald. C.* υἱοῦ. 32 *Alex.* Ἐθραῖος· Γαρὴθ ὁ Τεθρίτης. *C.* Ἰεθραῖος· Γαρὴβ ὁ Ἰεθραῖος. *Ald.* Ἐθιραῖος. 33 *Ald.* Καὶ Οὐρίας ὁ Γεθθαῖος. *C.* Οὐρίας ὁ Ἐθαῖος. 34 *Alex.* πάντες.

Cap. 24 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ὀργὴ κυρίου ἐκκαῆναι. (*C.* θυμωθῆναι. & sic in *Comm. Gr.*) 2 *C.* εἰς αὐτούς. 3 *Ald.* Πορεύθητι, καὶ ἀρίθμησον. *C.* Πορεύθητι, ἀρίθμησον. 4 *C.* τῶν δυνάμεων τῶν μετ'. 5 *C.* Περίελθε δὲ εἰς πάσας. 6 *Alex.* τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δάν. 7 *Ald.* Καὶ προσθήσει. *C.* Προσθείη. 8 *Alex. Ald. C.* θεός σου πρός. (*C.* ἐπί.) 9 *Ald.* λαόν σου ὥσπερ. 10 *C.* καὶ τούτους. 11 καὶ ὥσπερ αὐτοὺς *Ald. C.* desunt. 12 *Alex.* αὐτοὺς ἑκατονταπλάσιον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί. 13 *C.* ἑκατονταπλασίως. 14 *C.* βλέποντες. 15 *C.* θέλει τὸ ῥῆμα τοῦτο. 16 *C.* κατεκράτησεν τὸ ῥῆμα τοῦ. 17 *C.* ὑπέρ. 18 *Ald.* πρός. *C.* ὑπέρ. 19 *Ald. C.* δυνάμεως. 20 *C.* ἐκ προσώπου τοῦ. 21 *Alex.* λαὸν Ἰσραήλ. 22 *Alex.* Ἐλιέζηρ. 23 *Alex.* γῆν Ἐθαὼν Ἀδασαί. *Ald.* γῆν Βαθασών, καὶ Εἰσθών, καὶ Δασαί. *C.* Χεττιὶμ Χάδης. 24 *C.* ἕως. 25 *Alex.* Δὰν Ἰαρὰν καὶ Ἰουδάν. *C.* Δάν. *Ald.* Δανιδάν. 26 *Alex.* εἰς Σιδῶνα τὴν μεγάλην. Καί. *Ald.* εἰς Σιδῶνα. Καί. 27 *C.* ἔρχονται.

ψαρ

ψαρ Τύρου, [28] καὶ εἰς πάσας τὰς πόλεις τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου· καὶ [29] ἦλθαν [30] κατὰ Νότον Ἰούδα [31] εἰς Βηρσαβεὲ, 8 Καὶ [32] περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. καὶ [33] παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα [34] μηνῶν καὶ εἴκοσι [35] ἡμερῶν 9 εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ [36] πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ [37] ἐγένετο Ἰσραὴλ, ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως [38] σπωμένων ῥομφαίαν· καὶ [39] ἀνὴρ Ἰούδα, πεντακόσιαι χιλιάδες 10 [40] ἀνδρῶν μαχητῶν. Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτὸν μετὰ [41] τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, [42] Ἥμαρτον σφόδρα [43] ὃ ἐποίησα νῦν κύριε· περίβασον δὴ τὴν [44] ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐματαιώθην 11 σφόδρα. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τοπρωΐ. καὶ [45] λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Γὰδ τὸν προ- 12 φήτην τὸν [46] ὁρῶντα, λέγων, [47] Πορεύθητι, καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, [48] λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Τρία [49] ἐγώ εἰμι αἴρω ἐπὶ [50] σὲ, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ 13 ποιήσω σοι. Καὶ [51] εἰσῆλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ [52] ἀνήγγειλε, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη [53] λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε [54] ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ [55] ἔσονται διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον [56] ἐν τῇ γῇ σου. νῦν οὖν γνῶθι καὶ ἴδε τί ἀποκρι- 14 θῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γὰδ, Στενά μοι [57] πάντοθεν σφόδρα [58] ἐστίν. ἐμπεσοῦμαι [59] δὴ [60] εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, [61] εἰς τὰς χεῖρας [62] ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέ- 15 σω. Καὶ ἐξελέξατο [63] ἑαυτῷ Δαυὶδ τὸν θάνατον. [64] καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν· * καὶ ἔδωκε κύριος [65] θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ [66] πρωΐθεν [67] ἕως ὥρας ἀρίστου, [68] καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. καὶ [69] ἀπέθανεν ἐκ τοῦ λαοῦ [70] ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, ἑβδομήκον- 16 τα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ [71] ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ [72] εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ [73] παρεκλήθη κύριος [74] ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ, [75] Πολὺ νῦν, ἄνες τὴν χεῖρά σου. καὶ ὁ ἄγγελος [76] κυρίου ἦν παρὰ 17 [77] τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα [78] ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ [79] εἰμι ἠδίκησα· καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; γενέσθω [80] δὴ ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου.

18 Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν [81] αὐτῷ, Ἀνάβηθι, καὶ στῆσον [82] τῷ κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν [83] τῷ ἅλωνι Ὀρ- 19 νὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ [84] τὸν λόγον Γὰδ, [85] καθ᾽ ὃν τρόπον ἐνετείλατο 20 αὐτῷ κύριος. Καὶ διέκυψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ [86] παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνὰ, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐ- 21 τοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ, Τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; καὶ εἶπε [87] Δαυὶδ, Κτήσασθαι παρὰ σοῦ [88] τὸν ἅλωνα [89] τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον

---

28 *Alex.* καὶ πάσας. 29 *Ald.* πορεύονται καλά. C. ἐκπορεύονται ἐπὶ τόν. 30 *Alex.* κατὰ τὸν Ἰορδάνην εἰς Βηρσαβαιέ. 31 C. καί. 32 C. περιῆλθον πᾶσαν τὴν γῆν. 33 C. παραγίνονται μετὰ ἐννέα. 34 C. μῆνας. 35 C. ἡμέρας. 36 *Ald.* C. τῷ βασιλεῖ. 37 *Ald.* C. ἦν. 38 C. ἐσπασμένων. 39 C. ἄνδρες. 40 ἀνδρῶν μαχητῶν C. ponit ante πεντακόσιαι. 41 C. ταῦτα, ὅτι ἠρίθμησε. 42 C. Ἡμάρτηκα. 43 *Alex.* ὅτι ἐποίησα τὸ ῥῆμα τοῦτο. νῦν κύριε παράβιβασον τήν. *Ald.* C. ποιῶν (*Ald.* ποιήσας) τὸ ῥῆμα τοῦτο. (& *Ambr. Peccavi, Domine, quod fecerim verbum hoc:*) καὶ νῦν κύριε περίελε (*Ald.* παραβίβασον δὴ τήν.) 44 C. ἀδικίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐματαιώθην. 45 C. ῥῆμα. 46 *Alex.* ὁρῶντα τὸν Δαυίδ, λέγων. *Ald.* ὁρῶντα πρὸς Δαυίδ, λέγων. C. ὁρῶντα Δαυίδ, λέγων. 47 C. Πορεύου. 48 *Alex.* λέγων, Τρία ἐγώ. 49 *Ald.* C. ἐγὼ αἴρω. 50 C. σὲ, ἔκλεξαι. 51 C. ἦλθε. 52 *Alex.* ἀνήγγειλεν αὐτῷ, Εἰσέλθη σοι τρία. C. ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων, Ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, ἢ τρία. 53 C. λιμοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ἤ. 54 C. ἐκ προσώπου τῶν. 55 *Alex.* ἔσονται διώκειν σε. *Ald.* ἔσονται καταδιώκειν σε. C. αὐτοὺς καταδιώκειν σε. 56 C. ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ νῦν γνῶθι. 57 πάντοθεν C. deest. 58 *Ald.* ἐστὶ καὶ τὰ τρία, ἐμπ. C. ἐστὶ τὰ τρία ἐμπ. 59 δὴ C. deest. 60 *Alex.* ἐν χειρί. 61 C. καὶ εἰς χεῖρας. 62 *Alex.* *Ald.* C. ἀνθρώπων. 63 *Alex.* Δαυὶδ ἑαυτῷ τόν. 64 καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν C. desunt. * *Francof.* hic incip. vers. 15. 65 *Alex.* ἐν Ἰσραὴλ θάνατον ἀπό. 66 C. πρωΐθεν καὶ ἕως. 67 *Alex.* ἕως ἀρίστου. 68 καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ C. desunt. 69 C. ἀπέθανον. 70 *Ald.* κυρίου ἀπό. 71 *Alex.* & C. ἄγγελος τήν. 72 C. ἐπί. 73 C. μετεμελήθη. In *Comment. Gr.* ita etiam explicari, quasi μετεμελήθη sit verbum scripturæ, notant *Sch. Rom.* 74 *Alex.* ἐν τῇ. 75 *Alex.* Πολὺν ἄνες. C. Ἱκανὸν νῦν, ἄνες. 76 *Ald.* τοῦ θεοῦ ἦν ἑστὼς παρά. C. τοῦ θεοῦ ἦν ἑστηκὼς παρά. 77 C. τὴν ἅλω. 78 *Ald.* τὸν λαόν. 79 *Alex.* & C. εἰμι ἠδίκησα (C. ἥμαρτον) καὶ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα· καὶ οὗτοι. *Ald.* ἠδίκησα· καί γε ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα· καὶ οὗτοι. 80 δὴ C. deest. 81 αὐτῷ C. deest. 82 τῷ κυρίῳ C. ponit post θυσιαστήριον. 83 *Alex.* τῇ ἅλωνι. *Ald.* & C. τῇ ἅλῳ. 84 *Ald.* C. τὸ ῥῆμα Γὰδ τοῦ προφήτου. 85 καθ᾽ *Ald.* & C. deest. 86 C. διαπορευομένους ἐπ᾽ αὐτόν. 87 C. αὐτῷ Δαυίδ. 88 *Alex.* τὴν ἅλωνα. *Ald.* C. τὴν ἅλω. 89 *Ald.* καί. C. τοῦ deest.

τῷ κυρίῳ, [90] καὶ [91] συνεσχέθη [92] ἡ θραῦσις [93] ἐπάνω τοῦ λαοῦ. 22 Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυίδ, [94] Λαβέτω καὶ ἀνενεγκάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ τὸ [95] ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ [96] βόες εἰς [97] ὁλοκαύτωμα, καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα. 23 [98] Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνὰ τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε. 24 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρνά, Οὐχί, [99] ὅτι ἀλλὰ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν [100] ἀλλάγματι, καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ [1] κυρίῳ μου θεῷ ὁλοκαύτωμα δωρεάν. καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ [2] τὸν ἅλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ [3] σίκλων πεντήκοντα. 25 Καὶ [4] ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον [5] κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. [6] καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ᾽ ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις. καὶ [7] ἐπήκουσε κύριος τῇ γῇ, καὶ [8] συνεσχέθη [9] ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραήλ.

90 C. ὅπως. 91 Alex. συνεσχέσθη. C. ἐπέσχε. 92 C. ἡ πλῶσις. 93 Ald. ἐπάνωθεν. C. ἀπό. 94 C. Λάβε καὶ ποιησάτω ὁ. 95 C. ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. 96 C. μόσχοι. 97 Alex. ὁλοκαυτώματα. C. ὁλοκαυτώσιν. 98 C. Καὶ τά. 99 Alex. ὅτι κτώμενος. Ald. ὅτι ἀλλ᾽ ἢ κτώμενος, C. ἀλλ᾽ ἢ κτ. 100 Alex. & C. ἀλλάγματι. 1 Alex. & C. κυρίῳ θεῷ μου. Ald. κυρίῳ θεῷ. 2 Alex. τὴν ἅλωνα. Ald. ἅλω. C. τὴν ἅλω. 3 C. πεντήκοντα σίκλων. Καί. 4 Alex. ᾠκοδόμησεν Δαυίδ. 5 Alex. τῷ κυρίῳ. 6 καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ᾽ ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις C. desunt. 7 C. ἵλεως ἐγένετο κύριος. 8 Alex. συνεσχέθη. C. ἐπέσχεν. 9 C. ἡ πλῶσις ἐπὶ Ἰσραήλ.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

Κεφ. α΄. 1.

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ [1] πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμέραις, καὶ περιεβάλλον αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο. 2 [2] Καὶ [3] εἶπον οἱ παῖδες [4] αὐτοῦ, Ζητησάτωσαν [5] τῷ βασιλεῖ [6] παρθένον νεάνιδα, καὶ παραστήσεται [7] τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα, καὶ [8] κοιμηθήσεται μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ [9] κύριός μου ὁ βασιλεύς. 3 Καὶ ἐζήτησαν [10] νεάνιδα καλὴν [11] ἐκ παντὸς ὁρίου Ἰσραήλ. καὶ [12] εὗρον τὴν Ἀβισὰγ τὴν [13] Σωμανῖτιν, καὶ [14] ἤνεγκαν αὐτὴν [15] πρὸς τὸν βασιλέα. 4 Καὶ [16] ἡ νεᾶνις καλὴ [17] ἕως σφόδρα· [18] καὶ ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ· καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν. 5 Καὶ Ἀδωνίας υἱὸς [19] Ἀγγὶθ ἐπήρετο, λέγων, Ἐγὼ βασιλεύσω. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας [20] παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 6 Καὶ οὐκ [21] ἀπεκώλυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ [22] οὐδέποτε, λέγων, [23] Διατί σὺ ἐποίησας; καί γε αὐτὸς [24] ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα, καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. 7 Καὶ [25] ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωὰβ τοῦ υἱοῦ Σαρουίας, καὶ μετὰ Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω Ἀδωνίου. 8 Καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεύς, καὶ Βαναίας υἱὸς [26] Ἰωδαέ, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Σεμεΐ, [27] καὶ Ῥησί, καὶ υἱοὶ δυνατοὶ τοῦ Δαυὶδ οὐκ ἦσαν [28] ὀπίσω Ἀδωνίου. 9 Καὶ [29] ἐθυσίασεν Ἀδωνίας [30] πρόβατα [31] καὶ μόσχους καὶ ἄρνας [32] μετὰ αἰθὴ τοῦ Ζωελέθ, [33] ὃς ἦν ἐχόμενα τοῦ Ῥωγήλ· καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς

Cap. 1. 1 Comp. ed. πρεσβύτης σφόδρα προβεβηκὼς ἐν ἡμέραις. 2 Καὶ C. deest. 3 Ms. Alex. εἶπαν. 4 C. αὐτοῦ αὐτῷ, Ζητ. 5 Alex. Ald. C. τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ. 6 C. νεᾶνιν παρθένον, καί. 7 Alex. ἐνώπιον τῷ βασιλεῖ. C. ἔναντι τοῦ βασιλέως. 8 C. κατακείσεται. 9 Alex. Ald. C. κύριος ἡμῶν ὁ. 10 C. παῖδα. 11 C. ἐν παντὶ ὁρίῳ. 12 C. εὑρίσκουσιν. 13 C. Σουναμίτιν. 14 C. εἰσάγουσιν. 15 C. τῷ βασιλεῖ. 16 C. παῖς καλή. 17 Ald. C. τῷ εἴδει σφόδρα. 18 Alex. καὶ ἦν τὸν βασιλέα θάλπουσα, καί. C. καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ θάλπουσα, καί. In Comm. Gr. legitur, καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ σύσκοιτος, καί. 19 Alex. Ἀγίθ. 20 Alex. περιτρέχοντας ἔμπροσθεν αὐτοῦ. C. περιτρέχοντας αὐτοῦ. 21 Alex. ἀπεκώλυεν αὐτόν. C. ἐπετίμησεν αὐτῷ. 22 C. πώποτε, εἰπών. 23 Ald. Διατί σὺ τοῦτο ἐποίησας. C. Τί ὅτι πεποίηκας οὕτως. 24 Alex. ὡραῖος σφόδρα. 25 C. ἦσαν. 26 Alex. Ἰωιαδαέ. C. Ἰωιαδά. 27 C. καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ οἱ ὄντες δυνατοί. 28 C. μετά. 29 C. ἔθυσεν, & vers. 19. 30 C. καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους. 31 Alex. καὶ βόας καὶ ἄρνας. 32 Alex. παρὰ τὸν λίθον τοῦ Ζωελέθ. Ald. C. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθί. 33 Alex. ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς πηγῆς Ῥωγήλ. Ald. C. ὃς ἦν ἐχόμενος (C. τὸν ἐχόμενον) τῆς πηγῆς τοῦ Ῥωγήλ. al. ὃς ἦν ἐχόμενος τῆς πηγῆς Ῥωγήλ. & in Comment. Gr. ἐχόμενα τὴν Ῥωγήλ. Sch. παρά τινα πηγὴν πρὸ τοῦ ἄστεως ἀναβλύζουσαν, παρ᾽ ἣν ὁ βασιλικὸς ἐτεθήλει παράδεισος· οὕτω γὰρ Ἰώσηπος ἔφη. καὶ ὁ Σύμμ. δὲ τὴν αἰν πηγὴν ἡρμήνευσε.

ἀδελ-

ἀδελφοὺς [34] αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς [35] ἄδρους Ἰούδα παῖδας τοῦ βασιλέως. 10 Καὶ [36] Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν [37] Σαλωμὼν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε. 11 Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς [38] Βηρσαβεὲ μητέρα Σαλωμὼν, λέγων, Οὐκ ἤκουσας ὅτι [39] ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγὶθ, καὶ ὁ κύριος [40] ἡμῶν Δαυὶδ οὐκ ἔγνω; 12 Καὶ νῦν δεῦρο, συμβουλεύσω σοι [41] δὴ συμβουλίαν, [42] καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν σου, καὶ τὴν ψυχὴν [43] τοῦ υἱοῦ σου Σαλωμών. 13 Δεῦρο εἴσελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, [44] λέγουσα, Οὐχὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ ὤμοσας τῇ δούλῃ σου, λέγων, Ὅτι ὁ υἱός σου [45] Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς [46] καθιεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας; 14 Καὶ ἰδοὺ ἔτι [47] λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι [48] ὀπίσω σου, καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου. 15 Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς [49] τὸ ταμεῖον. καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα· καὶ [50] Ἀβισὰγ ἡ [51] Σωμανῖτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ. 16 Καὶ ἔκυψε Βηρσαβεὲ, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν [52] ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι; 17 [53] Ἡ δὲ εἶπε, [54] Κύριε, σὺ ὤμοσας ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῇ δούλῃ σου, λέγων, Ὅτι [55] ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ [56] καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. 18 Καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐβασίλευσε, καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ οὐκ ἔγνως. 19 Καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰωὰβ τὸν [57] ἄρχοντα τῆς δυνάμεως· καὶ τὸν Σαλωμὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσε. 20 Καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ πρὸς σέ. ἀπάγγειλαι αὐτοῖς τίς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως 21 μετ' αὐτόν. Καὶ ἔσται [58] ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ [59] καὶ Σαλωμὼν ὁ υἱός μου 22 ἁμαρτωλοί. Καὶ ἰδοὺ [60] ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης 23 [61] ἦλθε. Καὶ [62] ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ, Ἰδοὺ Νάθαν ὁ προφήτης. καὶ εἰσῆλθε [63] κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ [64] κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 24 Καὶ εἶπε Νάθαν, Κύριέ μου βασιλεῦ [65] σὺ [66] εἶπας, Ἀδωνίας βασιλεύσει [67] ὀπίσω μου, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; 25 Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ [68] ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ [69] τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν [70] ἱερέα. καὶ ἰδοὺ [71] εἰσιν ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἀδωνίας. 26 Καὶ ἐμὲ [72] αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου, καὶ Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Βαναίαν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ Σαλωμὼν τὸν δοῦλόν σου [73] οὐκ ἐκάλεσεν. 27 Εἰ διὰ τοῦ κυρίου [74] μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο, [75] καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς καθήσεται ἐπὶ [76] τὸν θρόνον τοῦ κυρίου 28 μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Καλέσατέ μοι τὴν Βηρσαβεέ. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [77] καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. 29 Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε, Ζῇ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλί-30 ψεως, Ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι [78] ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ, λέγων, Ὅτι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ, ὅτι [79] οὕτω

---

34 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καί. 35 *Ald.* ἄδρους υἱούς. *Alex. C.* ἄνδρας. 36 *Alex.* τὸν Νάθαν. 37 *Alex.* Σαλωμῶντα τὸν ἀδελφόν. *Ald C.* Σολομῶντα ἀδελφόν. 38 *Alex.* Βηθσαβεέ. 39 *C.* βεβασίλευκεν, & versu 13, & 18, & 43. 40 *Alex.* ἡμῶν βασιλεὺς Δαυίδ. 41 δὴ *Ald. C.* deest. 42 *C.* ὅπως σώσῃς τήν. 43 *C.* Σολομῶντος τοῦ υἱοῦ σου. Δεῦρο. 44 λέγουσα *C.* deest. 45 Σαλωμὼν *Alex. Ald.* & *C.* ponunt ante ὁ υἱός. 46 *C.* καθήσεται. 47 *Alex. Ald. C.* σου λαλούσης ἐκεῖ. 48 *C.* μετὰ σέ. 49 *C.* τὸν κοιτῶνα. Καί. 50 *C.* Ἀβισαάκ. 51 *Alex.* & *C.* Σουμανίτις λειτουργοῦσα. 52 *C.* αὐτῇ ὁ. 53 *C.* Καὶ εἶπε Βηρσαβεαί. 54 *Alex. Ald. C.* Κύριέ μου βασιλεῦ, σύ. 55 *Alex C.* Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει. 56 *Ald.* αὐτὸς καθιεῖται. *Alex.* & *C.* αὐτὸς καθήσεται. 57 *C.* ἀρχιστράτηγον· καί. 58 *C.* ἐν τῷ κοιμηθῆναι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. 59 *Alex.* καὶ ὁ υἱός μου Σαλωμὼν ἁμαρτωλοί. 60 ἔτι *C.* ponit post λαλούσης. 61 *Ald. C.* εἰσῆλθε. 62 *Alex. Ald.* ἀνηγγέλη (*Ald.* ἀνήγγειλαν) τῷ βασιλεῖ λεγόντων, Ἰδού. *C.* ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες, Ἰδού. 63 *Alex.* κατὰ τὸ πρόσωπον. *C.* Νάθαν ἐνώπιον. 64 *C.* ἐπί. 65 σὺ *C.* ponit ante κύριε. 66 *C.* εἴρηκας, λέγων, Ἀδωνίας. 67 *C.* μετ' ἐμέ. 68 *Alex.* ἐθυμίασεν. *Ald.* ἔθυσε. *C.* τέθυκε. 69 *C.* τὸν ἀρχιστράτηγον, καί. 70 *Alex.* ἀρχιερέα. 71 *C.* αὐτοὶ ἐσθίουσι, καὶ πίνουσι. 72 αὐτὸν *C.* deest. 73 *C.* οὐ κέκληκε. 74 μου *C.* deest. 75 *C.* καὶ διατί οὐκ. 76 *C.* τοῦ θρόνου· & vers. 30. 77 *C.* καὶ ἔστη ponit post εἰσῆλθε, & ἐνώπιον αὐτοῦ desunt. 78 *C.* κατὰ κυρίου τοῦ θεοῦ. 79 *Alex.* οὕτως.

ποιήσω

31 ποιήσω [80] τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἔκυψε Βηρσαβεὲ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Ζήτω ὁ κύριός μου [81] ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.

32 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, Καλέσατέ μοι Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν υἱὸν [82] Ἰωδαέ. καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

33 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς [83] αὐτοῖς, [84] Λάβετε τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν [85] μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε [86] τὸν υἱόν μου Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν, καὶ καταγάγετε

34 αὐτὸν εἰς [87] τὴν Γιών. Καὶ [88] χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ σαλπίσατε [89] κερατίνῃ, καὶ ἐρεῖτε, Ζήτω ὁ βασιλεὺς

35 Σαλωμών. [90] Καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ [91] βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ· καὶ [92] ἐγὼ ἐνετειλάμην τοῦ εἶναι [93] εἰς ἡγούμενον ἐπὶ [94] Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν.

36 Καὶ ἀπεκρίθη Βαναίας υἱὸς [95] Ἰωδαὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Γένοιτο οὕτως· πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς [96] τοῦ κυρίου μου

37 τοῦ [97] βασιλέως. Καθὼς ἦν κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ [98] βασιλέως, οὕτως [99] εἴη μετὰ Σαλωμὼν, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως Δαυίδ.

38 Καὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Βαναίας υἱὸς [100] Ἰωδαὲ, καὶ ὁ [1] Χερεθὶ, καὶ ὁ [2] Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν τὸν Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ [3] βασιλέως Δαυὶδ, καὶ [4] ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς [5] τὴν Γιών.

39 Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ [6] τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλωμὼν, καὶ ἐσάλπισε [7] τῇ κερατίνῃ. καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς, Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμών.

40 Καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ [8] ἐχόρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι [9] εὐφροσύνην μεγάλην, καὶ [10] ἐρράγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ

41 αὐτῶν. Καὶ ἤκουσεν Ἀδωνίας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ [11] αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν [12] φαγεῖν. καὶ ἤκουσεν Ἰωὰβ τὴν φωνὴν τῆς [13] κερατίνης, καὶ εἶπε, Τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης;

42 [14] Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδοὺ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως [15] εἰσῆλθε. καὶ εἶπεν Ἀδωνίας, Εἴσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως [16] εἶ σὺ, καὶ ἀγαθὰ [17] εὐαγγέλισαι.

43 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν, καὶ [18] εἶπε, Καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐβασίλευσε τὸν Σαλωμών,

44 Καὶ [19] ἀπέστειλε μετ' [20] αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ [21] Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν [22] τὸν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ τὸν [23] Χερεθὶ, καὶ τὸν [24] Φελεθὶ, καὶ [25] ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον

45 τοῦ βασιλέως· Καὶ [26] ἔχρισαν αὐτὸν Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης [27] ἐν τῇ Γιὼν, καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις. [28] αὕτη ἡ φωνὴ ἣν ἠκούσα-

46 τε. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ [29] θρόνον

47 [30] βασιλείας. [31] Καὶ εἰσῆλθον οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυὶδ, λέγοντες, [32] Ἀγαθύναι ὁ θεὸς τὸ ὄνομα [33] Σαλωμὼν ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ [34] τὴν

48 κοίτην. [35] Καί γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [36] Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἔδωκε [37] σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ [38] θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί

49 μου βλέπουσι. Καὶ [39] ἐξέστησαν πάν-

---

80 C. ἐν τῇ. 81 ὁ βασιλεὺς C. ponit ante ὁ κύριος. 82 Alex. Ἰωιαδαέ. 83 αὐτοῖς C. ponit ante ὁ βασιλεύς. 84 Alex. Λάβετε μεθ' ὑμῶν τοὺς δούλους τοῦ κ. ὑμ. καί. C. Λάβετε μεθ' ἑαυτῶν τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου ὑμ. κ. 85 μεθ' ὑμῶν Ald. ponit ante τοὺς δούλους. 86 Alex. Σαλωμὼν τὸν υἱόν μου ἐπί. 87 Alex. τόν. 88 Alex. χρισάτωσαν. 89 C. ἐν σάλπιγγι. 90 Alex. Ald. C. Καὶ ἀναβήσεσθε (Alex. ἀναβήσεσθαι) ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται καὶ καθήσεται. 91 Alex. Ald. C. αὐτὸς βασιλεύσει. 92 C. αὐτῷ ἐντελοῦμαι. 93 εἰς Alex. deest. 94 Alex. Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν. Καί. C. Ἰούδαν, καὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. Καί. 95 Alex. Ἰωιαδαέ. 96 Ald. τὸ ῥῆμα τοῦ κυρίου. C. τοὺς λόγους τοῦ κυρίου. 97 C. βασιλέως, οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεός σου κύριέ μου βασιλεῦ· Καί. 98 Alex. βασιλέως, εἴη. 99 C. εἴη καὶ μετά. 100 Alex. Ἰωιαδαέ. 1 Alex. Χερεθθεί. 2 Alex. Φελεθθεί. 3 Alex. βασιλέως, καί. 4 C. ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτοῦ εἰς. 5 Alex. τόν. 6 C. τοῦ σκηνώματος, καί. 7 C. σάλπιγγι. καί. 8 C. πᾶς ὁ λαὸς ἐχόρευον. 9 C. εὐφροσύνῃ μεγάλῃ. 10 C. ἤχησεν. 11 C. οἱ μετ' αὐτοῦ. 12 C. ἐσθίοντες. 13 C. σάλπιγγος. 14 Ald. Καὶ ἔτι. 15 Alex. Ald. C. ἦλθε. 16 εἶ C. deest. 17 C. εὐαγγελιεῖς. 18 Alex. & C. εἶπεν τῷ Ἀδωνίᾳ, Καί. 19 C. ἀπέσταλκε. 20 C. αὐτοῦ τόν. 21 Alex. τὸν Νάθαν. 22 Alex. υἱὸν Ἰωιαδαέ. 23 Alex. Χερεθθεί. 24 Alex. Φελεθθεί. 25 C. ἐπεβίβασαν. 26 Alex. Ald. C. ἔχρισεν. 27 Alex. Ald. C. εἰς βασιλέα (Alex. βασιλέαν) ἐν τῷ Γιών. 28 C. αὕτη ἐστὶν ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου ἣν. 29 C. τοῦ θρόνου. Ald. θρόνου. 30 Alex. τῆς βασιλείας. 31 C. Καί γε ἦλθον. 32 Ald. Ἀγαθύναι ἀγαθύναι ὁ θεός. C. Ἀγαθύναι κύριος. 33 Alex. Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ σου ὑπέρ. Ald. Σολομῶντος τοῦ υἱοῦ ὑπέρ. C. τοῦ υἱοῦ σου Σολομῶντος ὑπέρ. 34 Alex. Ald. τὴν κοίτην αὐτοῦ. C. τῆς κοίτης αὐτοῦ. 35 C. Καὶ οὕτως. 36 C. Εὐλογημένος. 37 σήμερον C. deest. 38 Alex. θρόνου, καί. 39 Alex. Ald. C. ἐξέστησαν, καὶ ἐξανέστησαν πάντες.

τες οἱ [40] κλητοὶ τοῦ Ἀδωνίου, καὶ [41] ἦλθον 50 [42] ἀνὴρ εἰς τὴν [43] ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ Ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου Σαλωμών, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ [44] ἐπελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυ- 51 σιαστηρίου. Καὶ [45] ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμών, [46] λέγοντες, Ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμών, καὶ [47] κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων, Ὀμοσάτω μοι σήμερον [48] Σαλωμών, [49] εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον 52 αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ εἶπε Σαλωμών, Ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως, [50] εἰ πεσεῖται [51] τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· [52] καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, [53] θανατωθήσεται.

53 Καὶ ἀπέστειλεν [54] ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ [55] κατήνεγκαν αὐτὸν [56] ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ εἰσῆλθε, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαλωμών, [57] Δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΚΑὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυὶδ [1] ἀποθανεῖν [2] αὐτόν, καὶ [3] ἀπεκρίνατο [4] Σαλωμὼν υἱῷ αὐ- 2 τοῦ, λέγων, [5] Ἐγώ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς. καὶ [6] ἰσχύσεις, καὶ ἔσῃ εἰς 3 [7] ἄνδρα, Καὶ [8] φυλάξεις [9] φυλακὴν κυρίου θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ [10] δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως· ἵνα [11] συνήσῃς ἃ ποιήσεις [12] κατὰ 4 πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι· [13] Ἵνα [14] στήσῃ κύριος [15] τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν [16] ἐλάλησε, λέγων, Ἐὰν [17] φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου [18] τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ [19] αὐτῶν, λέγων, Οὐκ [20] ἐξολοθρευθήσεταί σοι ἀνὴρ [21] ἐπάνωθεν [22] θρόνου 5 Ἰσραήλ. [23] Καί γε σὺ ἔγνως [24] ὅσα ἐποίησέ [25] μοι Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐας, [26] ὅσα ἐποίησε τοῖς [27] δυσὶν ἄρχουσι τῶν δυνάμεων Ἰσραήλ, τῷ Ἀβεννὴρ υἱῷ Νήρ, καὶ τῷ [28] Ἀμεσσαῒ υἱῷ Ἰεθέρ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, καὶ [29] ἔταξε τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ [30] τῷ ἐν τῷ 6 ποδὶ αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν [31] σοφίαν σου, καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ [32] ἐν εἰρή- 7 νῃ εἰς ᾅδου. Καὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου· ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν [33] τῷ με ἀποδιδράσκειν [34] ἀπὸ προσώπου [35] Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

8 Καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ [36] Βαουρίμ, καὶ αὐτὸς [37] κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς· καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς [38] ἀπαντήν μου [39] εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν κυρίῳ, λέγων, Εἰ θανατώσω σε ἐν ῥομφαίᾳ. 9 Καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσῃς αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ σοφὸς εἶ σύ, καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν πο- 10 λιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. Καὶ [40] ἐκοιμήθη Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτά- 11 φη ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, [41] τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ [42] τριάκοντα τρία ἔ- 12 τη. Καὶ [43] Σαλωμὼν ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς [44] αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ 13 βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθεν

---

40 *C.* κεκλημένοι ὑπὸ τοῦ. 41 *Alex.* ἀπῆλθεν. *Ald. C.* ἀπῆλθον. 42 *C.* ἕκαστος εἰς. 43 *C.* ἑαυτοῦ ὁδόν. Καί. 44 *Ald.* ἀπελάβετο. *C.* ἐκράτησε. 45 *C.* ἀπηγγέλη. 46 *C.* λέγων. 47 *C.* ἰδοὺ ἐκράτησε τῶν. 48 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Σαλωμών. *C.* βασιλεὺς Σολομών. 49 *C.* τοῦ μὴ θανατῶσαι. 50 *C.* οὐ μὴ πέσῃ. 51 *C.* ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ θρίξ. 52 *C.* ἐὰν δὲ κακία. 53 *C.* ἀποθανεῖται. 54 *Alex.* Σαλωμὼν ὁ βασιλεύς, καί. 55 *Alex. Ald.* κατήνεγκεν. *C.* ἀπήγαγον. 56 *C.* ἀπό. 57 *C.* Πορεύου.

Cap. 2. 1 *Comp. ed.* τοῦ ἀποθανεῖν. 2 *Ms. Alex.* deest αὐτόν. 3 *Ald.* & *C.* ἐνετείλατο. 4 *Alex.* τῷ Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ. *C.* τῷ υἱῷ αὐτοῦ Σολομῶντι. 5 *C.* Ἐγὼ πορεύομαι. 6 *C.* κραταιωθήσῃ. 7 *Ald.* ἄνδρα τέλειον, Καί. 8 *C.* φυλάξῃ. 9 *Alex.* τὴν φυλακήν. 10 *Alex.* δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ τὰ γεγραμμένα. *C.* προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται. *Ald.* δικαιώματα καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, τὰ γεγραμμένα. 11 *Alex.* συνιῇς. *C.* συνιῇς πάντα. 12 *Alex.* κατὰ πάντα ὅσα ἐντείλωμαί σοι. *C.* καὶ πανταχῆ οὗ ἂν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ. 13 *C.* Ὅπως. 14 *Alex.* στήσει. 15 *C.* τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἃ ἐλάλησε. 16 *Alex. Ald. C.* ἐλάλησεν περὶ ἐμοῦ, λέγων. 17 *C.* φυλάξωνται τὰ τέκνα σου. 18 *C.* τὰς ὁδούς. 19 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ (τῇ *Alex.* deest) ψυχῇ αὐτῶν, λέγων. 20 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. *C.* ἐξαρθήσεται. 21 *C.* ἀπό. 22 *Alex.* τοῦ θρόνου. *C.* τοῦ θρόνου μου. 23 *C.* Καὶ νῦν σὺ οἶδας ἃ. 24 *Alex.* ὅσα μοι ἐποίησεν. 25 *Ald.* σοι. 26 *C.* καὶ ἃ ἐπ. 27 *C.* δύο ἀρχιστρατήγοις. 28 *Alex.* Ἀμμεσά. 29 *C.* ἐξεδίκησεν αἷμα πολέμου. 30 *Alex.* τοῦ ἐν τῷ. 31 *C.* φρόνησιν. 32 ἐν εἰρήνῃ *C.* ponit ante τήν. 33 *Alex. Ald.* τῷ ἀποδιδράσκειν. *C.* τῷ φεύγειν με. 34 *C.* ἐκ. 35 Ἀβεσσαλὼμ *C.* ponit post σου. 36 *Alex.* Βαθουρείμ. 37 *Alex.* κατηράσατο. 38 *Alex. Ald. C.* ἀπάντησίν. 39 *C.* ἐπί. 40 *C.* κοιμᾶται. 41 *Alex.* τεσσεράκοντα. 42 *Alex. Ald. C.* ἐβασίλευσεν τριάκοντα καὶ τρία. 43 *Alex.* Σολομών. 44 *Alex. Ald.* αὐτοῦ υἱὸς (*Alex.* deest υἱὸς) ἐτῶν δώδεκα, καί.

Ἀδωνίας υἱὸς [45] Ἀγγὶθ πρὸς Βηρσαβεὲ μητέρα Σαλωμὼν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ. [46] ἡ δὲ εἶπεν, Εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου; καὶ εἶπεν, [47] Εἰρήνη.
14 Λόγος μοι πρὸς σέ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάλησον.
15 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Σὺ οἶδας, ὅτι ἐμοὶ ἦν [48] βασιλεία, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς βασιλέα, καὶ [49] ἐστράφη ἡ βασιλεία, καὶ [50] ἐγένετο τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ κυρίου [51] ἐγενήθη αὐτῷ.
16 Καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου.
17 καὶ εἶπεν αὐτῷ Βηρσαβεὲ, Λάλει. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἶπον δὴ πρὸς [52] Σαλωμὼν τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον [53] αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσει μοι τὴν [54] Ἀβισὰγ τὴν [55] Σωμανίτιν εἰς γυναῖκα.
18 Καὶ [56] εἶπε Βηρσαβεὲ, Καλῶς· ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ.
19 Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν λαλῆσαι αὐτῷ περὶ Ἀδωνίου. καὶ ἐξανέστη ὁ βασιλεὺς εἰς [57] ἀπαντὴν [58] αὐτῇ, καὶ [59] κατεφίλησεν αὐτὴν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ [60] τοῦ θρόνου· καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.
20 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν [61] μου. καὶ [62] εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Αἴτησαι μῆτερ ἐμὴ, [63] καὶ οὐκ ἀποστρέψω σε.
21 Καὶ εἶπε, Δοθήτω [64] δὴ Ἀβισὰγ ἡ [65] Σωμανῖτις τῷ Ἀδωνίᾳ τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα.
22 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς [66] Σαλωμὼν, καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Καὶ [67] ἱνατί σὺ [68] ᾔτησαι τὴν [69] Ἀβισὰγ τῷ Ἀδωνίᾳ; καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν, ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ αὐτῷ Ἀβιάθαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ αὐτῷ Ἰωὰβ [70] υἱὸς Σαρουίας [71] ἀρχιστράτηγος ἑταῖρος.
23 Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κατὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι κατὰ [72] τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν Ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον.
24 Καὶ νῦν ζῇ [73] κύριος ὃς ἡτοίμασέ με καὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησε κύριος, ὅτι σήμερον θανατωθήσεται Ἀδωνίας.
25 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν χειρὶ Βαναίου υἱοῦ [74] Ἰωδαὲ, καὶ ἀνεῖλεν [75] αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν [76] Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
26 Καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [77] Ἀπότρεχε [78] σὺ εἰς Ἀναθὼθ εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ [79] σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, [80] καὶ οὐ θανατώσω σε, ὅτι ἦρας τὴν [81] κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου.
27 Καὶ ἐξέβαλε Σαλωμὼν τὸν Ἀβιάθαρ τοῦ μὴ εἶναι [82] ἱερέα τοῦ κυρίου, πληρωθῆναι [83] τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἠλὶ ἐν Σηλώμ.
28 Καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν ἕως [84] Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουίας, ὅτι Ἰωὰβ ἦν κεκλικὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω [85] Σαλωμὼν οὐκ [86] ἔκλινε. καὶ ἔφυγεν Ἰωὰβ εἰς τὸ σκήνωμα τοῦ κυρίου, καὶ κατέσχε τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.
29 Καὶ [87] ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, Ὅτι [88] πέφευγεν Ἰωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου, καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. [89] καὶ ἀπέστειλε [90] Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ, λέγων, Τί γέγονέ σοι, ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς [91] κύριον. καὶ ἀπέστειλε [92] Σαλωμὼν [93] τὸν Βαναίου υἱὸν Ἰωδαὲ, λέγων, Πορεύου καὶ ἄνελε αὐτὸν, [94] καὶ θάψον αὐτόν.
30 Καὶ ἦλθε [95] Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ πρὸς Ἰω-

---

45 *Alex.* Ἀγεὶθ. 46 *C.* καὶ εἶπεν αὐτῷ. 47 *Alex.* & *C.* Εἰρήνη. Καὶ εἶπεν, Λόγος. 48 *Alex.* ἡ βασιλεία. 49 *C.* ἐπεστράφη. 50 *Alex. Ald.* ἐγενήθη. 51 *Alex.* ἐγένετο. *C.* ἦν. 52 Σαλωμὼν *Ald.* ponit post βασιλέα. 53 αὐτοῦ ἀπὸ *C.* desunt. 54 *C.* Ἀβισαάκ. 55 *Alex.* Σουμανίτην γυναῖκα. 56 *C.* εἶπεν αὐτῷ Βηρσαβεέ. 57 *Alex. Ald. C.* ἀπάντησιν. 58 *Ald. C.* αὐτῆς. 59 *C.* προσεκύνησεν αὐτῇ. 60 *Alex. Ald.* τοῦ θρόνου αὐτοῦ. καί. *C.* τὸν θρόνον αὐτοῦ. καί. 61 *Alex.* σου. 62 *Alex.* εἶπεν ὁ. 63 *Alex. Ald. C.* ὅτι οὐκ. 64 δὴ *C.* deest. 65 *Alex.* Σουμανῖτις. 66 Σαλωμὼν *C.* ponit ante ὁ βασιλεύς. 67 *Alex.* ἵνα σύ. 68 *C.* αἰτῇ. 69 *Alex.* Ἀβισὰγ Σουμανῖτιν τῷ. 70 *Alex.* ὁ υἱός. 71 *Alex.* ὁ ἀρχιστράτηγος. 72 *Alex.* τῆς * ψυχῆς. 73 *C.* μοι κύριος. 74 *Alex.* Ἰωιαδαέ. 75 *C.* τὸν Ἀδωνίαν, καί. 76 Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ *C.* desunt. 77 *Alex.* Εἰς Ἀναθὼθ ἀπότρεχε σὺ εἰς ἀγρόν σου. 78 σὺ *C.* deest. 79 *C.* σύ· καὶ ἐν. 80 καὶ *C.* deest. 81 *Alex.* κιβωτὸν διαθήκης. 82 *C.* εἰς ἱερέα τῷ κυρίῳ. 83 *Ald.* τὸν λόγον κυρίου, ὅν. 84 *Alex.* Ἰωὰβ, ὅτι. 85 *Alex.* Ἀβεσσαλὼμ οὐκ. 86 *C.* ἐξέκλινε. 87 *C.* ἀπήγγειλαν. 88 *Alex.* ἔφυγεν. 89 καὶ ἀπέστειλε usque ad καὶ ἀπέστειλε *C.* desunt. 90 *Alex.* Σαλωμὼν πρός. 91 *Alex.* τὸν κύριον. 92 *Alex.* Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίαν υἱὸν Ἰωιαδαέ. *Ald. C.* ὁ βασιλεὺς (*Ald.* deest) Σολομὼν τὸν Βανέαν υἱὸν Ἰωδαέ. 93 Ita etiam in extremo fere cap. servata nempe in omnibus casibus terminatione Hebr. In aa. ll. est inflexum ad normam Gr. Linguæ, τὸν Βαναίαν. 94 καὶ θάψον αὐτὸν *C.* desunt. 95 *Alex.* Βαναίου υἱὸς Ἰωιαδαέ. *C.* desunt υἱὸς Ἰωδαέ.

αβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου, καὶ εἶπεν [96] αὐτῷ, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Ἔξελθε. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Οὐκ ἐκπορεύομαι, ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι. καὶ [97] ἐπέστρεψε Βαναίας [98] υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ, λέγων, Τάδε λελάληκεν Ἰωὰβ, καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι.

31 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Πορεύου, καὶ ποίησον αὐτῷ καθὼς εἴρηκε, καὶ ἄνελε αὐτὸν, καὶ θάψεις αὐτὸν, καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ [99] δωρεὰν ἐξέχεεν, ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

32 Καὶ ἐπέστρεψε κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ὡς ἀπήντησε τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὁ πατήρ μου Δαυὶδ οὐκ ἔγνω [100] τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νὴρ [1] ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν Ἀμεσσὰ υἱὸν Ἰεθὲρ ἀρχιστράτηγον Ἰούδα.

33 Καὶ [2] ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἰς [3] κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ [4] εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ [5] γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος [6] παρὰ κυρίου.

34 Καὶ ἀνέβη Βαναίας υἱὸς [7] Ἰωδαὲ, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ [8] ἐν τῇ ἐρήμῳ.

35 Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς [9] τὸν Βαναίου υἱὸν [10] Ἰωδαὲ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν [11] στρατηγίαν. [12] καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ [13] Σαδὼκ τὸν ἱερέα [14] ἔδωκεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ [15] Ἀβιάθαρ. καὶ Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν, καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα, καὶ πλάτος καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν.

Κεφ. γ'. 3.

1 Καὶ [2] ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις [3] Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων υἱῶν ἀρχαίων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. καὶ ἔλαβε τὴν θυγατέρα [4] Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς [5] πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι [6] αὐτὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ [7] κυκλόθεν. [8] ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε. [9] Καὶ [10] ἦν τῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα [11] χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ ὑποστηρίγματα, καὶ τοὺς λουτῆρας τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν. καὶ ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν [12] ἔπαλξιν ἐπ᾽ αὐτῆς, [13] διέκοψε τὴν πόλιν Δαυίδ. [14] οὕτως θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ· τότε ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν. καὶ Σαλωμὼν ἀνέφερε [15] τρεῖς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία ἐνώπιον κυρίου, καὶ συνετέλεσε τὸν οἶκον. καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ [16] καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ Σαλωμὼν, τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται [17] τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων τὰ ἔργα. καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ἀσσοὺρ, καὶ τὴν Μαγδὼ, καὶ τὴν [18] Γαζὲρ, καὶ τὴν [19] Βαιθωρὼν ἐπάνω, καὶ τὰ Βαλλάθ. πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ, μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τὰς πόλεις ταύτας. καὶ ἐν τῷ ἔτι [20] Δαυὶδ ζῆν, ἐνετείλατο τῷ Σαλωμὼν, λέγων, Ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς [21] τοῦ σπέρματος τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Χεβρών. οὗτος [22] κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπορευόμην εἰς

---

96 *C.* πρὸς αὐτόν, 97 *Alex.* ἀπέστρεψεν * Βαινου υἱὸς Ἰωιαδαέ. *C.* etiam habet ἀπέστρεψε· & versu 32. 98 υἱὸς Ἰωδαὲ *C.* desunt. 99 *Alex. Ald.* δωρεὰν ἐξέχεεν Ἰωὰβ ἀπ᾽. *C.* ἐξέχεεν Ἰωὰβ δωρεὰν ἀπ᾽. 100 τὸ αἷμα αὐτῶν *C.* desunt. 1 *Alex.* ἀρχιστράτηγον * Ἰούδα. 2 *Alex.* ἀπεστράφη. *C.* ἀποστραφήτω. 3 *Alex.* τὴν κεφαλήν. 4 *C.* ἕως αἰῶνος. 5 *Ald.* γένοιτό μοι εἰρήνη. 6 παρὰ κυρίου *C.* ponit ante ἕως. 7 *Alex.* Ἰωιαδαὲ, καὶ ἀπήντησεν Ἰωιαδαὲ τῷ Ἰωὰβ, καὶ ἐθανάτωσεν. 8 ἐν τῇ ἐρήμῳ *C.* desunt. 9 *Ald.* τὸν Βαναίαν. *C.* Σολομὼν τὸν Βανέαν. 10 *Alex.* Ἰωιαδαέ. 11 *C.* στρατιάν. 12 καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλὴμ *C.* desunt. 13 *Alex.* τὸν Σαδώκ. 14 *Alex. Ald. C.* ἔδωκεν ὁ βασιλεύς. 15 *Alex.* Ἀβιάθαρ. * καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ Σαλωμὼν φρόνησιν. καί.

Cap. 3. 1 *Comp. ed.* Καὶ ἡ βασιλεία ἐστερεώθη ἐν χειρὶ τοῦ Σολομῶντος. καὶ ἐγαμβρεύσατο Σολομὼν τῷ Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβε Σολομὼν τήν. 2 *Ald.* ἐπλήθυνε. 3 *Ms. Alex.* Σαλωμὼν * πάντων ἀρχαίων υἱῶν, καὶ ὑπέρ. 4 *C.* Φαραὼ γυναῖκα, καί. 5 *Alex.* τὴν πόλιν. 6 *Alex.* αὐτὸν τὸν οἶκον. 7 *C.* κύκλῳ. 8 *Alex.* ἑπτὰ ἔτεσιν. *C.* desunt ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε. 9 Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν usque ad versum 36 *C.* desunt. 10 *Alex. Ald.* ἦσαν τῷ. 11 *Alex.* χιλιάδες * λατόμων. 12 *Ald.* καὶ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς. 13 *Ald.* καὶ διέκοψε. 14 *Ald.* καὶ οὗτος. 15 *Alex.* τρεῖς τῷ. 16 *Alex.* καθεσταμένοι. 17 *Alex.* τῷ λαῷ. 18 *Alex.* Ἀζέρ. 19 *Alex.* Βαιθωρώθ. 20 *Alex.* ζῆν Δαυίδ. 21 *Alex.* σπέρματος. 22 *Alex.* κατηράσατο.

παρεμβολάς· καὶ αὐτὸς [23] κατέβαινεν εἰς [24] ἀπαντήν μοι [25] ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ νῦν μὴ ἀθωώσῃς αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος [26] σύ· καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. 36 [27] Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σεμεεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [28] Ὠκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ [29] κάθου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ. 37 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς [30] ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν [31] χείμαρρον Κέδρων, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ· [32] τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου. [33] καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 38 Καὶ εἶπε Σεμεεὶ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύριέ μου βασιλεῦ· [34] οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ ἐκάθισε Σεμεεὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ τρία ἔτη. 39 Καὶ [35] ἐγενήθη [36] μετὰ τὰ τρία ἔτη, καὶ ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι [37] τοῦ Σεμεεὶ πρὸς [38] Ἀγχοῦς υἱὸν Μααχὰ βασιλέα Γέθ. καὶ [39] ἀπηγγέλη τῷ Σεμεεὶ, λέγοντες, Ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου ἐν Γέθ. 40 Καὶ ἀνέστη Σεμεεὶ καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γὲθ πρὸς [40] Ἀγχοῦς τοῦ [41] ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ. καὶ [42] ἐπορεύθη Σεμεεὶ, καὶ ἤγαγε τοὺς δούλους αὐτοῦ [43] ἐκ Γέθ. 41 Καὶ [44] ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, Ὅτι [45] ἐπορεύθη Σεμεεὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γὲθ, καὶ [46] ἀνέστρεψε [47] τοὺς δούλους αὐτοῦ. 42 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσε τὸν Σεμεεὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ ὥρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι, λέγων, Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πορευθῇς [48] εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερὰ, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ [49] ἀποθανῇ; 43 Καὶ [50] τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον [51] κυρίου, καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετειλάμην κατὰ σοῦ; 44 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεεὶ, [52] Σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου [53] ἣν οἶδεν ἡ καρδία σου, [54] ἃ ἐποίησας [55] Δαυὶδ τῷ πατρί μου, καὶ ἀνταπέδωκε κύριος τὴν κακίαν [56] σου εἰς κεφαλήν σου. 45 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν εὐλογημένος, καὶ ὁ θρόνος [57] Δαυὶδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα. 46 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Βαναίᾳ υἱῷ [58] Ἰωδαὲ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἀνεῖλεν [59] αὐτόν. καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός. καὶ Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ [60] πολλοὶ σφόδρα, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες [61] καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες. καὶ Σαλωμὼν ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς [62] βασιλείαις· καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα, καὶ ἐδούλευον τῷ Σαλωμὼν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. καὶ Σαλωμὼν ἤρξατο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ Λιβάνου. καὶ αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Θερμαὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ τοῦτο τὸ [63] ἄριστον τῷ Σαλωμών· τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου, δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ, καὶ εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων· ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Ῥαφὶ ἕως Γάζης ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. καὶ κατῴκει Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες, ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. [64] καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τοῦ Σαλωμών· Ἀζαρίου υἱὸς Σα-

---

23 *Ald.* κατέβη. 24 *Alex. Ald.* ἀπάντησιν. 25 *Ald.* εἰς. 26 *Alex. Ald.* εἶ σύ. 27 *Alex. Ald.* Καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τόν. *C.* Καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν τόν. Hi undecim verſus habentur in *Comp.* in fine cap. 2. 28 *Alex.* Οἰκοδόμησον. 29 *C.* κατοίκει. 30 *Alex.* ἐξοδίας σου. 31 *Alex.* χειμάῤῥουν. 32 *C.* καὶ τό. 33 καὶ ὥρκισεν uſque ad fin. verſ. *C.* deſunt. 34 *Alex.* οὕτως. 35 *C.* ἐγένετο. 36 *Alex.* μετὰ τρία. 37 *Alex.* τῷ. 38 *Alex.* Ἀγχίς. 39 *C.* ἀπήγγειλαν. 40 *Alex.* Ἀγχίς. *C.* Ἀχὶς βασιλέα Γέθ. 41 *C.* ζητῆσαι. 42 *C.* ἐξεπορεύθη. 43 ἐκ Γὲθ *C.* deſunt. 44 *C.* απήγγειλαν. 45 *C.* ἐξεπορεύθη. 46 *Alex.* ἐπέστρεψεν. 47 τοὺς δούλους αὐτοῦ *C.* deſunt. 48 *C.* δεξιὰ ἢ ἀριστερά. 49 *Alex.* & *C.* ἀποθανῇ; καὶ εἶπάς μοι, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. Καί. 50 *C.* νῦν διατί οὐκ. 51 *Alex.* τοῦ κυρίου. 52 *Alex. Ald.* Σὺ ἔγνως πᾶσαν. 53 *Alex.* & *C.* ἣν ἔγνω ἡ. 54 *C.* ὅσα. 55 *Alex.* τῷ Δαυίδ. 56 σου *Ald.* deeſt. 57 *Alex.* Δαυὶδ ἀίτοιμος. 58 *Alex.* Ἰωιαδαέ. 59 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν. quæ ſequuntur καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς uſque ad verſum ſecundum *C.* deſunt in hoc loco: ſed multa ex his partim in præcedenti cap. partim in ſequentibus, *viz.* à καὶ Ἰούδα uſq. ad verſ. 26. ubi notantur differentiæ. *Alex.* hæc habet: Τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμὼν, ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμὼν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ, ἕως οὗ συνετέλεσεν οἰκοδομῶν τὸν οἶκον ἑαυτοῦ καὶ τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν. 60 *Ald* πολύ. 61 καὶ πίνοντες in nonnullis libris ſeq. καὶ ἑορτάζοντες. 62 *Ald.* βασιλείαις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς Φυλιστιαίων, καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου. ut & *C.* cap. 4. verſ. 21. 63 *Ald.* ἄριστον, καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σολομῶντι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 64 καὶ οὗτοι οἱ uſq. ad καὶ ἦσαν τῷ *Ald.* deſunt.

δὼκ τοῦ ἱερέως, καὶ Ὀρνίου υἱὸς Νάθαν ἄρχων τῶν ἐφεστηκότων· καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ Σουβὰ γραμματεὺς, καὶ Βασὰ υἱὸς Ἀχιθαλὰμ ἀναμιμνήσκων, καὶ Ἀβὶ υἱὸς Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος, καὶ Ἀχιρὲ υἱὸς Ἐδραὶ ἐπὶ τὰς ἄρσεις, καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ Καχοὺρ υἱὸς Νάθαν ὁ σύμβουλος. καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες [65] ἵππων. καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. καὶ Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ.

2 [66] Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν [67] θυμιῶντες [68] ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, [69] ὅτι οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος [70] τῷ κυρίῳ ἕως [71] τοῦ νῦν.

3 Καὶ ἠγάπησε Σαλωμὼν τὸν κύριον, πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, πλὴν ἐν τοῖς [72] ὑψηλοῖς ἔθυε καὶ ἐθυμία.

4 Καὶ ἀνέστη [73] καὶ [74] ἐπορεύθη εἰς Γαβαὼν θῦσαι ἐκεῖ, ὅτι [75] αὐτὴ ὑψηλοτάτη, καὶ [76] μεγάλη. χιλίαν ὁλοκαύτωσιν ἀνήνεγκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [77] ἐν Γαβαών.

5 Καὶ ὤφθη [78] κύριος τῷ Σαλωμὼν ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαλωμὼν, Αἴτησαί τι αἴτημα [79] σεαυτῷ.

6 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν, Σὺ ἐποίησας [80] μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ [81] ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο, δοῦναι [82] τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

7 Καὶ νῦν κύριε [83] ὁ θεός μου, σὺ [84] ἔδωκας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου. καὶ ἐγώ εἰμι παιδάριον μικρὸν, καὶ οὐκ οἶδα [85] τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἴσοδόν μου.

8 Ὁ δὲ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξελέξω λαὸν πολὺν, ὃς οὐκ [86] ἀριθμηθήσεται.

9 Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου [87] καρδίαν ἀκούειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν [88] δικαιοσύνῃ, καὶ τοῦ συνιεῖν ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· [89] ὅτι τίς [90] δυνήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τοῦτον;

10 Καὶ ἤρεσεν [91] ἐνώπιον κυρίου, ὅτι [92] ᾐτήσατο Σαλωμὼν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀνθ' ὧν ᾐτήσω [93] παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ᾐτήσω [94] σεαυτῷ ἡμέρας πολλὰς, καὶ οὐκ ᾐτήσω [95] πλοῦτον, οὐδὲ ᾐτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ᾐτήσω [96] σεαυτῷ [97] τοῦ συνιεῖν τοῦ εἰσακούειν [98] κρίμα,

12 Ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου· [99] ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν [100] φρονίμην καὶ σοφήν· ὡς [1] σὺ οὐ γέγονεν [2] ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται ὅμοιός σοι.

13 [3] Καὶ ἃ οὐκ ᾐτήσω [4] δέδωκά σοι καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὡς [5] οὐ [6] γέγονεν ἀνὴρ ὅμοιός σοι ἐν [7] βασιλεῦσι.

14 Καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν [8] τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ [9] πληθυνῶ τὰς ἡμέρας σου.

15 Καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμὼν, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον. καὶ ἀνέστη καὶ [10] παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου [11] ἐν Σιὼν, καὶ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις, καὶ ἐποίησεν εἰρηνικὰς, καὶ ἐποίησε πότον [12] μέγαν ἑαυτῷ καὶ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

16 Τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρναι τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ.

17 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ [13] μία, Ἐν ἐμοὶ [14] κύριε, ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ αὕτη ᾠκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἑνὶ, καὶ [15] ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.

18 Καὶ [16] ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης μου, [17] ἔτεκε [18] καὶ ἡ γυνὴ [19] αὕτη. καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ [20] αὐτό·

---

65 *Ald.* ἱππέων. 66 C. Καί. 67 C. θύοντες. 68 *Alex.* & C. ἐν τοῖς. 69 C. καί. 70 *Alex. Ald.* C. τῷ ὀνόματι κυρίου ἕως. 71 *Alex.* τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Καὶ ἠγάπησεν. 72 *Alex.* ὑψηλοῖς αὐτὸς ἔθυεν. 73 C. Σολομὼν καί. 74 *Alex.* ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς εἰς. 75 αὕτη C. deest. 76 *Alex.* μεγάλη * λίαν ὁλοκαύτωσιν. 77 *Alex.* ἐκεῖνο ἐν. C. τὸ ἐν. 78 *Alex.* τῷ Σαλωμὼν ὁ κύριος ἐν. *Ald.* αὐτῷ ἐν. C. κύριος τῷ Σολομῶντι ἐν. 79 C. σεαυτῷ, καὶ δώσω σοι. Καί. 80 *Alex.* μετὰ δούλου. 81 *Alex.* ἔλαιος σου τό. 82 *Alex.* τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου. C. αὐτοῦ υἱὸν καθήμενον ἐπὶ τὸν θρόνον. *Ald.* τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον. 83 C. μου κύριε, σύ. 84 C. ἐβασίλευσας. 85 *Alex. Ald.* C. τὴν εἴσοδόν μου καὶ τὴν ἔξοδόν μου. 86 *Alex.* ἀριθμηθήσεται, καὶ οὐ ψηφισθήσεται ἀπὸ πλήθους. Καὶ δώσεις. C. ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους, καὶ οὐ διηγηθήσεται. Καὶ δώσεις. 87 C. καρδίαν φρονίμην τοῦ ἀκούειν. 88 *Alex. Ald.* C. δικαιοσύνῃ, τοῦ συνιέναι. 89 *Ald.* καὶ ὅτι. 90 *Alex.* δυνήσεται. 91 *Alex.* ὁ λόγος ἐνώπιον. 92 *Ald.* ἐκλήσατο. 93 παρ' ἐμοῦ C. ponit post τοῦτο. 94 *Alex.* σαυτῷ. 95 *Alex.* σεαυτῷ πλοῦτον. 96 *Alex.* σαυτῷ. 97 *Ald.* C. σύνεσιν τοῦ. 98 C. κρίματα καὶ δικαιώματα, Ἰδού. 99 C. καὶ ἰδού. 100 *Alex.* σοφὴν καὶ φρονίμην· ὡς. 1 C. σοί. 2 *Ald.* ἀνὴρ ἔμπροσθεν. 3 C. Καί γε. 4 *Alex.* ἔδωκα. 5 *Ald.* σὺ οὐ. 6 *Alex.* γέγονεν ὅμοιος. 7 *Alex.* βασιλεῦσιν πάσας τὰς ἡμέρας σου. Καὶ ἐάν. 8 *Alex.* τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, ὡς. 9 C. μακρυνῶ. 10 C. εἰσῆλθε. 11 ἐν Σιὼν C. desunt. 12 μέγαν ἑαυτῷ καὶ C. desunt. 13 *Alex.* ἡ μία. 14 *Alex. Ald.* C. κύριέ μου, ἐγώ. 15 C. ἔτεκον. 16 C. ἐγένετο τῇ. 17 *Alex.* & C. καὶ ἔτεκεν. 18 *Alex.* καὶ αὕτη ἡ γυνή. καί. 19 C. αὕτη υἱόν. καὶ ἡμεν καλά. 20 *Alex. Ald.* αὐτό· οὐκ.

καὶ οὐκ [21] ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν [22] πάρεξ ἀμφο-
19 τέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ ἀπέθανεν ὁ [23] υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, ὡς [24] ἐπ-
20 εκοιμήθη ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἀνέστη [25] μέσης τῆς νυκτὸς, καὶ ἔλαβε τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν [26] μου, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ [27] αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ
21 κόλπῳ μου. Καὶ ἀνέστην τοπρωῒ θηλάσαι τὸν υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς· καὶ [28] ἰδοὺ κατενόησα αὐτὸν [29] πρωῒ, καὶ ἰδοὺ οὐκ
22 ἦν ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα, Οὐχὶ, [30] ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, [31] ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς. καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ
23 βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ [32] βασιλεὺς αὐταῖς, Σὺ λέγεις, [33] Οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς· [34] καὶ σὺ λέγεις, [35] Οὐχὶ, [36] ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, [37] καὶ ὁ υἱός
24 [38] σου ὁ τεθνηκώς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [39] Λάβετε μάχαιραν. καὶ προσήνεγκαν τὴν μά-
25 χαιραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Διέλετε τὸ [40] παιδίον [41] τὸ ζῶν [42] τὸ θηλάζον εἰς δύο, καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ
26 ταύτῃ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ [43] ἧς ἦν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε, δότε αὐτῇ τὸ [44] παιδίον, καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτό. καὶ [45] αὕτη εἶπε, Μήτε ἐμοὶ, μήτε [46] αὐτῇ ἔσω, [47] διέλετε.
27 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε, [48] Δότε τὸ παιδίον τῇ εἰπούσῃ, Δότε [49] αὐτῇ αὐτὸ, καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτὸ, [50] αὕτη ἡ
28 μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ [51] ἤκουσαν πᾶς Ἰσραὴλ τὸ κρίμα [52] τοῦτο ὃ ἔκρινεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνησις θεοῦ ἐν αὐτῷ [53] τοῦ ποιεῖν δικαίωμα.

Κεφ. δ'. 4.

1 Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν βασιλεύων ἐ-
2 πὶ Ἰσραήλ. Καὶ οὗτοι [1] ἄρχοντες οἳ ἦσαν [2] αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς [3] Σαδώκ·
3 Ἐλιὰφ καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σηβὰ γραμματεῖς· [4] καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς [5] Ἀχιλοὺδ [6] ἀναμιμνήσκων·
4 Καὶ Βαναίας υἱὸς [7] Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς δυνάμεως·
5 καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· Καὶ [8] Ὀρνία υἱὸς Νάθαν ἐπὶ τῶν καθεσταμένων· καὶ [9] Ζαβοὺθ υἱὸς Νάθαν ἑταῖρος τοῦ βασιλέως·
6 Καὶ Ἀχισὰρ [10] ἦν οἰκονόμος· [11] καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκονόμος· καὶ Ἐλιὰβ υἱὸς [12] Σὰφ ἐπὶ τῆς πατριᾶς· καὶ Ἀδωνιρὰμ υἱὸς [13] Αὐδῶν ἐπὶ τῶν
7 φόρων. Καὶ τῷ Σαλωμὼν δώδεκα καθεστάμενοι ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· [14] μῆνα ἐν τῷ ἐνι-
8 αυτῷ ἐγίνετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· [15] Βεὲν υἱὸς Ὢρ ἐν
9 ὄρει [16] Ἐφραὶμ εἷς. Υἱὸς Δακὰρ ἐν [17] Μακὲς, καὶ ἐν [18] Σαλάβιν, καὶ [19] Βαιθσαμὺς, καὶ [20] Ἐλὼν ἕως [21] Βηθανὰν εἷς.
10 Υἱὸς Ἐσδὶ ἐν Ἀραβὼθ, αὐτοῦ [22] Σωχὼ καὶ
11 πᾶσα ἡ γῆ Ὀφέρ. Υἱοῦ [23] Ἀμιναδὰβ πᾶσα [24] Νεφθαδὼρ, [25] Τεφὰθ θυγάτηρ Σαλωμὼν ἦν αὐτῷ εἰς [26] γυναῖκα, εἷς.
12 Βανὰ υἱὸς Ἀχιλοὺθ τὴν Ἰθααναὰχ, καὶ Μαγεδδὼ, καὶ [27] πᾶς ὁ οἶκος Σὰν ὁ παρὰ [28] Σε-

---

21 *C.* ἦν. 22 *Alex.* ἐν τῷ οἴκῳ πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν * ἐν τῷ οἴκῳ. Καί. 23 *Alex.* υἱὸς ταύτης. 24 *Alex.* ἐκοιμήθη. 25 *C.* μέσον. 26 *Alex.* μου, καὶ ἡ δούλη σου ὕπνου, καί. 27 *Ald.* ἑαυτῆς. *C.* deest. 28 ἰδοὺ *C.* deest. 29 *Alex.* τοπρωΐ. 30 *Alex.* ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρὸς, υἱὸς δὲ ἐμὸς ὁ ζῶν· ἥδε λαλῇ, καὶ αὕτη ἔλεγεν, Οὐχὶ, ἀλλ' ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δέ. 31 *C.* καὶ ὁ υἱός. 32 *C.* αὐταῖς βασιλεύς, Σύ. 33 *Ald.* Ὅτι οὗτος. 34 *Alex.* σὺ δὲ λέγεις, Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς, καὶ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν. Καὶ εἶπεν. 35 *Ald.* Ὅτι οὐχί. 36 *Ald.* ἀλλ' ἢ ὁ. 37 *C.* ὁ δὲ υἱός. 38 *C.* ταύτης. 39 *Alex. Ald. C.* Λάβετέ μοι μάχαιραν. 40 *Ald.* παιδάριον. 41 *Alex.* τὸ θηλάζον τὸ ζῶν εἰς δύο. 42 τὸ θηλάζον *C.* desunt. 43 *Alex.* ἧς ὁ υἱὸς ἦν ὁ ζῶν. *Ald.* ἧς ὁ υἱὸς ὁ ζῶν. 44 *Alex.* παιδίον τὸ ζῶν, καὶ θανάτῳ. 45 *Ald.* αὐτή. 46 *Ald.* ταύτῃ. 47 *Alex.* & *C.* διέλετε αὐτό. Καί. 48 *Alex.* Δότε αὐτῇ τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῇ εἰπούσῃ. *Ald. C.* Δότε τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῇ γυναικὶ (*Ald.* deest τῇ γυναικὶ) τῇ εἰπούσῃ. 49 *C.* αὐτὸ αὐτῇ, καί. 50 *C.* ὅτι αὕτη. 51 *Alex.* ἤκουσεν. 52 *Alex.* τοῦτ' ὃ ἔκρινεν. 53 τοῦ ποιεῖν δικαίωμα *Ald.* desunt. *C.* τοῦ ποιεῖν δικαιώματα.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* οἱ ἄρχοντες. 2 *Alex.* αὐτοῦ. 3 *Alex.* Σαδὼκ ὁ ἱερεύς· Ἐναρὲφ καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σεισὰ γραμματεῖς. *Ald.* & *Comp.* Σαδὼκ ὁ ἱερεύς· Ἐλιὰμ (*C.* καὶ Ἐλιχόρεφ) καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σεισὰ (*C.* Σιζὰ) γραμμ. 4 καὶ *C.* deest. 5 *Alex.* Ἀχιμά. 6 *C.* ὑπομιμνήσκων. 7 *Alex.* Ἰωιαδαὲ ἐπὶ τῆς στρατείας· καί. 8 *Alex. Ald.* & *C.* Ἀζαρίας. 9 *Alex.* Ζαββοὺθ υἱὸς Νάθαν ἱερεὺς ἑταῖρος. *C.* pro Ζαβοὺθ hab. Ζαβούδ. 10 ἦν *C.* deest. 11 καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκονόμος *Ald.* & *C.* desunt. 12 *Alex. Ald.* Σαφάτ. 13 *Alex.* Ἀβδών. *C.* Ἀβδά. 14 *Alex.* μῆνα ἐνιαυτῷ. *C.* μὴν ἐν τ. ἐν. 15 *Alex.* Βὲν υἱός. *Ald. C.* Βενώρ. 16 *Alex.* & *C.* Ἐφραίμ. Υἱός. al. Ἐφραὶμ εἷς. Υἱός. 17 *Alex.* Μαχμάς. *Ald.* Μαχεμάτ. 18 *Alex.* Σαλαβείμ. *Ald.* Βησαλαμίμ. 19 *Ald.* ἐν Βαιθσαμύς. 20 *Alex.* Αἰαλώμ. 21 *Alex.* Βηθανάν. Υἱὸς * Ἐσδ' ἐν. *C.* Βενανὰν, Βενεσὲδ, ἐν. *Ald.* pro Ἐσδὶ hab. Σέδ. 22 *Alex.* Σοχαώ. 23 *Alex.* Ἀβιναδάβ. 24 *Alex.* Νεφαδδώρ. 25 *Alex.* Ταφατά. 26 *Alex.* γυναῖκα. Βαανὰ υἱὸς Ἐλοὺδ τὴν Θααναὰχ, καὶ * Μεμαγεδαώ. 27 *C.* πάντα οἶκον Σαὰν τὸν παρά. 28 *Alex.* Ἐσαιανθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἰεζραέλ. *Ald.* Παρεσὼλ Σαρθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἰσραήλ. *C.* Σαρθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἰζραήλ.

σαθὰν

σαθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἐσραὲ, καὶ ἐκ [29] Βηθσὰν ἕως [30] Σαβελμαελὰ, ἕως [31] Μαεβὲρ [32] Λουκὰμ, εἷς. (13) Υἱὸς [33] Ναβὲρ ἐν Ῥαβὼθ [34] Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ [35] ἐν τῇ Βασὰν, ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι [36] τειχήρεις (14) καὶ μοχλοὶ [37] χαλκοῖ, εἷς. Ἀχιναδὰβ (15) υἱὸς [38] Σαδδὼ Μααναΐμ. Ἀχιμαὰς ἐν [39] Νεφθαλὶμ, καὶ οὗτος ἔλαβε τὴν [40] Βασεμμὰθ θυγατέρα Σαλωμὼν εἰς [41] γυναῖκα, (16) εἷς. [42] Βαανὰ υἱὸς Χουσὶ ἐν Ἀσὴρ καὶ ἐν (18) [43] Βααλὼθ, εἷς. Σεμεῒ υἱὸς Ἠλὰ ἐν τῷ Βενιαμίν. Γαβὲρ υἱὸς [44] Ἀδαὶ ἐν τῇ γῇ (19) [45] Γὰδ Σηὼν βασιλέως [46] τοῦ Ἐσεβὼν καὶ Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασὰν, καὶ [47] νασὲφ εἷς [48] ἐν γῇ (17) Ἰούδα. [49] Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φουασοὺδ ἐν Ἰσσάχαρ. (27) Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσάμενοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν· καὶ πάντα τὰ [50] διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ, οὐ [51] παραλλάσσουσι λόγον. (28) Καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμασιν [52] ᾖρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. (22) [53] Καὶ [54] ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σαλωμὼν· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου [55] κεκοπανισμένου, (23) [56] Καὶ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ, καὶ εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων, καὶ [57] δορκάδων ἐκλεκτῶν σιτευτά. (24) [58] Ὅτι ἦν [59] ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων (29) τῶν μερῶν [60] κυκλόθεν. Καὶ ἔδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν [61] καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ χύμα καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ (30) τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐπληθύνθη [62] Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους (31) Αἰγύπτου. Καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ [63] Γαιθὰν τὸν [64] Ζαρίτην, καὶ τὸν Αἰνὰν, καὶ τὸν [65] Χαλκὰδ (32) καὶ [66] Δαράλα [67] υἱοὺς [68] Μάλ. Καὶ ἐλάλησε [69] Σαλωμὼν [70] τρισχιλίας παραβολὰς, καὶ ἦσαν ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι. (33) Καὶ ἐλάλησεν [71] ὑπὲρ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἕως [72] τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης [73] διὰ τοῦ τοίχου· καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ τῶν πετεινῶν καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν καὶ (34) περὶ τῶν ἰχθύων. Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ [74] ἀκοῦσαι [75] τῆς σοφίας [76] Σαλωμὼν· [77] καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον [78] τῆς σοφίας [79] αὐτοῦ. [80] Καὶ ἔλαβε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ

---

29 *Alex.* Βεθσὰν ἕως Ἀβελμαουλὰ, ἕως Μεμβραδὲ Ἰουκμαὰν, εἷς. 30 *C.* Ἀβελμολά. 31 *Ald.* Βεεμέρ. 32 *Ald.* Λαὶ Ἐκμαάλ. *C.* Ἰεγμαάμ. 33 *Alex.* Γαβὲρ ἐν Ῥαμὼθ Γαλαάδ· αὐτῷ ὁ Αὐὼθ Ἰαρεὶρ * υἱοῦ Μανασσῆ Γαλαάδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ ἡ ἐν. *C.* pro Ναβὲρ etiam hab. Γαβὲρ, & pro Ῥαβὼθ, Ῥαμώθ. 34 *C.* τοῦ Γαλααδίτου, τούτου ἦσαν πόλεις Ἰαὴρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐν Γαλαάδ. 35 *Ald.* ἡ ἐν. 36 *C.* καὶ τειχήρεις. 37 *Alex.* χαλκοῖ. * Ἀιναδὰβ υἱὸς Σαδδώκ. 38 *C.* Ἀβδώ. 39 *Alex.* Νεφθαλεί. 40 *Alex.* Μασιμάθ. 41 *Alex.* γυναῖκα. Βαανᾶς. 42 *C.* Βανίας. 43 *Alex.* Μααλώτ. 17 Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φαρροῦ ἐν Ἰσσάχαρ. Σεμεΐ. *Ald.* *C.* Βααλώθ. Ἰωσαφὰθ υἱὸς Φαρουὲ (*Ald.* Φαρουὲν) ἐν Ἰσσάχαρ. Σεμεΐ. 44 *C.* Οὐρί. 45 *Alex.* Γαλαὰδ τῇ Σηὼν βασιλέως Ἐσεβὼν τοῦ Ἀμορραίου, καὶ Ὤγ. pro Γὰδ *Ald.* etiam Γαλαάδ, & *C.* Γαλαὰδ γῇ. 46 *C.* τῶν Ἀμορραίων καί. 47 *Ald.* Νασὴβ εἷς. *Alex.* Ἐνασίφ. *C.* Νασίβ. & εἷς ponit post Ἰούδα. 48 *Alex.* ἐν γῇ. 20 Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ εὐφραινόμενοι. 21 Καὶ Σαλωμὼν ἦν ἐξουσιάζων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλείοις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου. * προσεγγίσοντες δῶρα καὶ δουλεύοντες τῷ Σαλωμὼν πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ. 22 Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα Σαλωμών. 49 *Ald.* & *C.* hic desunt 5 hæ voces, sed habentur supra ante Σεμεΐ· Cetera usq. ad vers. 22. in *C.* habentur etiam vers. 27 & 28. 50 *C.* διηγγελμένα. 51 *C.* παρήλλασσον. 52 *C.* ἔφερον. 53 *Ald.* totus hic vers. deest. 54 *C.* τοῦτο ἄριστον Σαλ. 55 κεκοπανισμένου *C.* deest. 56 *Alex.* *C.* Δέκα μόσχοι. *Ald.* totus hic vers. deest. 57 *Alex.* δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτὰ ἐκλεκτῶν σιτευτά. *C.* δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν, καὶ νομάδων. 58 *Ald.* hic vers. etiam deest. 59 *Alex.* ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα καὶ ἕως * ἐν πᾶσιν βασιλεῦσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ εἰρήνη ἦν αὐτῷ ἐκ πάντων. *C.* ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα ἕως Γάζα ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν αὐτῷ εἰρ. ἐ. π. 60 *Alex.* κυκλόθεν. 25 Καὶ κατῴκει Ἰούδας καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. 26 Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν τεσσεράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵππων εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσάμενοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσιν λόγον. 28 Καὶ τὰς κριθὰς καὶ * τὸν ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμασιν, ἦγον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν κύριος σοφίαν τῷ Σαλωμὼν καὶ φρόνησιν πολλήν. 61 *Ald.* σοφίαν καὶ, & ponit ante φρόνησιν. 62 *Alex.* ἡ σοφία Σαλωμών. *Ald.* *C.* σοφία Σολομῶντος. 63 *C.* Αἰθάμ. 64 *Alex.* Ἐζραναίτην, καὶ Ἡμὰν, καὶ τόν. *Ald.* Ἰσραΐτην καὶ τὸν Αἱμὰν, καὶ τόν. *C.* Ἐζραΐτην, καὶ τὸν Αἱμὰν, καὶ τόν. 65 *C.* Χαλκάλ. 66 *Alex.* τὸν Δαραά. *Ald.* τὸν Δαρδά. *C.* τὸν Δαρδαέ. 67 *Ald.* υἱοῦ. *C.* υἱόν. 68 *Alex.* Μαούλ. Καὶ ἦν ὀνομαστὸς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν κύκλῳ. Καὶ ἐλάλησεν. *C.* Μαχώχ, καὶ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κύκλῳ. Κ. ἐλ. *Ald.* pro Μὰλ habet Σαμάδ. 69 Σαλωμὼν *C.* deest. 70 *Ald.* *C.* τρεῖς χιλιάδας. 71 *Alex.* *Ald.* *C.* περὶ τῶν. 72 *Alex.* τῆς ὑσσώπου. 73 *C.* ἐκ. 74 *C.* ἀκούειν. 75 *Ald.* τὴν σοφίαν. 76 *Alex.* Σολωμών. 77 *Ald.* & *C.* καὶ ἐλάμβανε δῶρα παρὰ πάντων (πάντων *C.* deest) τῶν βασιλέων. 78 *Alex.* *Ald.* τὴν σοφίαν. 79 *Alex.* αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου. 80 καὶ

ἕως

ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ. τότε ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ προκατελάβετο τὴν Γαζέρ, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτήν, καὶ τὸν Χαναανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν Μεργάβ· καὶ [81] ἔδωκεν αὐτὰς Φαραὼ ἀποστολὰς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών. καὶ Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ.

Κεφ. έ. 5.

1 [1] ΚΑὶ ἀπέστειλε [2] Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας [3] αὐτοῦ χρῖσαι τὸν Σαλωμὼν ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χιρὰμ **2** τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ, λέγων, **3** Σὺ οἶδας [4] τὸν πατέρα μου Δαυὶδ, ὅτι οὐκ ἠδύνατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀπὸ [5] προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν, ἕως τοῦ δοῦναι [6] κύριον αὐτοὺς ὑπὸ **4** τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος καὶ οὐκ ἔστιν [7] ἁμάρτημα πο**5**νηρόν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [8] λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ [9] μου, καθὼς ἐλάλησε κύριος [10] ὁ θεὸς πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων, Ὁ υἱός σου ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον **6** τῷ ὀνόματί μου. Καὶ νῦν ἔντειλαι, καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. [11] καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί μου [12] μετὰ τῶν δούλων σου, [13] καὶ τὸν μισθὸν [14] δουλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας, ὅτι οὐκ ἔστιν [15] ἡμῖν [16] εἰδὼς ξύλα κόπτειν καθὼς οἱ Σιδώνιοι. **7** Καὶ [17] ἐγενήθη καθὼς ἤκουσε Χιρὰμ τῶν λόγων Σαλωμὼν, ἐχάρη σφόδρα, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς ὁ θεὸς [18] σήμερον, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τοῦτον. **8** Καὶ ἀπέστειλε [19] πρὸς Σαλωμὼν, λέγων, Ἀκήκοα περὶ πάντων ὧν [20] ἀπέσταλκας πρός με. ἐγὼ ποιήσω [21] πᾶν θέλημά [22] σου· ξύλα **9** κέδρινα καὶ πεύκινα. Οἱ δοῦλοί μου κατάξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, [23] ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ [24] σχεδίας, ἕως τοῦ τόπου τοῦ [25] ἐὰν ἀποστείλῃς πρός με, καὶ ἐκτινάξω [26] αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ σὺ ἀρεῖς· καὶ [27] ποιήσεις τὸ θέλημά μου, τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου. **10** Καὶ ἦν Χιρὰμ διδοὺς τῷ Σαλωμὼν κέδρους καὶ **11** πεύκας [28] καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ. Καὶ Σαλωμὼν ἔδωκε τῷ Χιρὰμ εἴκοσι χιλιάδας [29] κόρους πυροῦ [30] καὶ [31] μαχεὶρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι [32] χιλιάδας [33] βαὶθ ἐλαίου [34] κεκομμένου. κατὰ [35] τοῦτο ἐδίδου Σαλωμὼν τῷ Χιρὰμ **12** κατ᾽ ἐνιαυτόν. Καὶ κύριος ἔδωκε σοφίαν τῷ Σαλωμὼν καθὼς ἐλάλησεν αὐτῷ. καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Χιρὰμ καὶ ἀναμέσον Σαλωμὼν, καὶ διέθεντο διαθήκην ἀναμέσον [36] αὐ**13**τῶν. Καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς [37] φόρον ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ὁ φόρος τριά**14**κοντα [38] χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἀπέστειλεν [39] αὐτοὺς εἰς τὸν Λίβανον, δέκα χιλιάδες ἐν τῷ μηνὶ [40] ἀλλασσόμενοι· [41] μῆνα ἦσαν ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ δύο μῆνας ἐν [42] οἴκῳ αὐ**15**τῶν. καὶ Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου. Καὶ [43] ἦν τῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδες [44] αἴροντες ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες **16** λατόμων ἐν τῷ ὄρει, [45] Χωρὶς τῶν ἀρχόντων τῶν καθεσταμένων ἐπὶ τῶν ἔργων τῷ Σαλω-

---

ἔλαβε usq. ad fin. cap. *Ald.* & *C.* desunt. 81 *Theodoret.* ἃς εἷλε πόλεις, προῖκα αὐτῇ δέδωκε τῷ Σαλωμὼν κατεγγυήσας. *Sch.* Τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ μετὰ πᾶσαν τὴν ναοῦ τὴν οἰκοδομὴν κεῖται, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν τοῦ Σαλωμὼν, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιφάνειαν.

Cap. 5. 1 *Sch.* Ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων κεῖται· Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σαλωμών. ἤκουσε γὰρ, ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· φίλος γὰρ ἦν Χιρὰμ τῷ Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. ἀπέστειλεν οὖν Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ, καὶ τὰ ἑξῆς. 2 *Ald. ed.* Χειράβ. 3 *Ms. Alex. Ald. C.* αὐτοῦ πρὸς Σαλωμών. (*Ald.* αὐτοῦ χρῖσαι (al. χαρίσαι) πρὸς Σαλωμών.) ἤκουσεν γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός. 4 *Alex.* & *C.* Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, ὅτι. 5 *Alex.* προσώπου πολέμων. 6 *C.* αὐτοὺς κύριον ὑπό. 7 *Alex. Ald. C.* ἀπάντημα. 8 *Alex.* λέγω, Οἰκοδομήσω. 9 μου *C.* deest. 10 ὁ θεὸς *Ald.* & *C.* desunt. 11 καὶ *C.* deest. 12 *Alex.* ἔστωσαν μετά. 13 *Alex.* καὶ μισθόν. 14 *C.* τῶν δούλων σου. 15 *C.* ἐν ἡμῖν. 16 *Alex. C.* εἰδὼς (*Alex.* ἀνὴρ εἰδὼς) κόπτειν ξύλα καθώς. 17 *C.* ἐγένετο. 18 *Alex.* σήμερον ὁ θεὸς τῷ. 19 *Alex.* & *C.* Χειρὰμ πρός. 20 *Alex.* ἐπέσταλκας. 21 *C.* τὸ θέλημά. 22 *Alex.* & *C.* σου εἰς ξύλα. 23 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐγώ. 24 *Alex.* σχεδίας ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἕως. *Ald.* & *C.* εἰς σχεδίας, ἕως. 25 *Alex.* ἄν. 26 *Alex.* αὐτὰ, καί. 27 *C.* σὺ ποιήσεις. 28 *C.* κατὰ πᾶν. 29 *Alex.* κόρων. 30 καὶ *C.* deest. 31 Sic quoque in *Comment. Græc. Alex.* vero & *C.* μαχάλ. *Ald.* μαχήλ. *Theodoret.* legit μαχλὲτ, sine copula καί. 32 χιλιάδας *C.* deest. 33 *Alex.* βέθ. 34 *Ald. C.* κεκοπανισμένου. 35 *Ald.* τὸ αὐτό. 36 *Alex.* & *C.* ἑαυτῶν. 37 *Alex.* & *C.* Σαλωμὼν (*C.* Σολομὼν) φόρον. 38 *Alex.* χιλιάδας. 39 *Ald.* αὐτόν. 40 *Alex.* ἀλλασσόμεναι. 41 *C.* μῆνα ἕνα ἦσαν. 42 *C.* τοῖς οἴκοις. 43 *Ald.* & *C.* ἦσαν. 44 *C.* αἰρόντων. 45 *Alex.* Χωρὶς ἀρχόντων καθεσταμένων τῷ Σαλωμὼν ἐπὶ τῶν ἔργων τρεῖς. *C.* pro Χωρὶς habet Ἐκτὸς, & pro τῷ Σαλωμὼν, τοῦ Σολομῶντος.

μὼν,

μῶν, [46] τρεῖς χιλιάδες [47] καὶ ἑξακόσιοι [48] ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. 18 [49] Καὶ ἡτοίμασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη.

Κεφ. ς'. 6.

ΚΑΙ [1] ἐγενήθη ἐν τῷ [2] τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου [3] υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν [4] ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, 17 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς [5] ἵνα αἴρωσι λίθους [6] μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους ἀπελεκήτους. 18 Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμὼν, καὶ οἱ υἱοὶ Χιρὰμ, καὶ [7] ἔβαλαν αὐτούς. 1 [8] Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ [9] Ζιοῦ, [10] καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί. 38 Ἐν [11] ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν μηνὶ Βααλ, [12] οὗτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς 2 πᾶσαν διάταξιν [13] αὐτοῦ. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς [14] τῷ κυρίῳ, [15] τεσσαράκοντα [16] ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι ἐν πήχει πλάτος [17] αὐτοῦ, καὶ πέντε καὶ εἴκοσι ἐν 3 πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ. Καὶ τὸ αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον [18] τοῦ ναοῦ, εἴκοσι ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐ-4 τόν. Καὶ ἐποίησε τῷ οἴκῳ θυρίδας 5 [19] παρακυπτομένας κρυπτάς. Καὶ [20] ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέλαθρα [21] κυ-6 κλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ. [22] Ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω [23] πέντε πήχεων ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον [24] ἕξ, καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ [25] ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι [26] διάστημα ἔδωκε τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου, ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τοῦ 7 οἴκου. Καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις [27] ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη· καὶ σφῦρα καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος [28] σιδηροῦν οὐκ [29] ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖ-8 σθαι αὐτόν. Καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν [30] ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιὰν, καὶ [31] ἑλικτὴ ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκ τῆς 9 μέσης ἐπὶ τὰ [32] τριώροφα. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοι-10 λοσάθμησε τὸν [33] οἶκον κέδροις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς ἐνδέσμους δι' ὅλου τοῦ οἴκου πέντε [34] ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ [35] συνέσχε [36] τὸν 15 σύνδεσμον ἐν ξύλοις [37] κεδρίνοις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν τοίχων καὶ ἕως τῶν δοκῶν· ἐκοιλοσάθμησε συνεχόμενα [38] ξύλοις ἔσωθεν· καὶ περιέσχε τὸ ἔσω

46 C. τρισχίλιοι, καὶ τριακόσιοι. 47 Alex. καὶ πεντακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. 48 Ita ll. vv. qui collati ſunt, ut verbum ποιεῖν videatur dictum de iis qui opus faciendum curant. quod autem eſt in Complut. edit. ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων, reſpicit ad lectionem vulgat. Latin. & Hebr. 49 Alex. & C. 17 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς, καὶ αἴρουσιν λίθους μεγάλους, λίθους (λίθους C. deeſt) τιμίους εἰς τὸν (C. τὸ) θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους ἀπελεκήτους. (C. πελεκητούς.) 18 Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμὼν (C. οἱ δοῦλοι Σολομῶντος) καὶ οἱ υἱοὶ (C. δοῦλοι) Χειρὰμ, καὶ οἱ Βίβλιοι (C. Γίβλιοι.) [quæ habentur in Rom. cap. 6. verſ. 17, 18.] Καὶ ἡτοίμασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα (Alex. τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους) τρία ἔτη. (C. τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον.)

Cap. 6. 1 Comp. ed. ἐγένετο. 2 Mſ. Alex. τεσσαρακοστῷ. C. ὀγδοηκοστῷ. 3 Alex. τῶν υἱῶν. 4 Alex. ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ᾠκοδόμει τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ. 5 Ald. καὶ αἴρουσι. 6 Ald. τιμίους μεγάλους εἰς. 7 Ald. ἐνέβαλον. 8 Ἐν τῷ ἔτει uſq. ad fin. verſ. C. deſunt: ſed habet hæc verba, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ· & cætera habet verſ. 37, & 38. 9 Ald. Ἰδίου. al. Ζειοῦ. 10 C. μηνὶ τῷ δευτέρῳ. 11 Ald. δεκάτῳ. 12 Ald. αὐτὸς ὁ ἦν μήν. 13 Ald. αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσι, καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ Καὶ ὁ. 14 Ald. C. Σολομὼν τῷ. 15 Alex. ἑξήκοντα πηχῶν, μῆκος. Sch. Ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, τεσσαράκοντα κεῖται· ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις, ἑξήκοντα. τοῦ δὲ ὕψους ἔνια μὲν εἴκοσι πέντε πήχεις ἔχει· τὸ δὲ ἑξαπλοῦν, τριάκοντα. 16 Ald. πηχέων. C. πήχεις ter in hoc verſu. 17 Alex. C. αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα ἐν πήχει τὸ (Alex. deeſt τὸ) ὕψος. 18 Alex. τοῦ ναοῦ τοῦ οἴκου, καὶ ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου· δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον. Ald. αὐτοῦ, εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ, κατὰ πρ. C. τοῦ ναοῦ, εἴκοσι πήχεις τὸ μῆκος αὐτοῦ, ἐπὶ τὸ πλάτος τοῦ οἴκου, καὶ δέκα ἐν πήχει, τὸ πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρ. 19 Ald. διαπαρακυπτομένας. C. δεδικτυωμένας. 20 C. ἐποίησεν. 21 Alex. κυκλόθεν σὺν * τοίχοις τοῦ οἴκου κυκλόθεν τῷ ναῷ. 22 Alex. Ald. C. καὶ ἐποίησεν πλευρὰς κυκλόθεν. (C. κύκλῳ.) Ἡ πλευρά. 23 Alex. Ald. C. πέντε (Alex. ἕξ) πηχέων τὸ πλάτος. 24 Alex. ἕξ πηχέων πλάτος, καὶ ἡ. 25 Ald. C. πηχέων. 26 Alex. διαστήματα. 27 C. ὁλοκλήροις ἀκροτόμοις ᾠκοδ. 28 C. σιδηροῦ. 29 Alex. C. ἠκούσθη (Alex. ἤκουσαι) ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι. 30 C. ἐπί. 31 Alex. εἱλικτή. 32 Alex. τριώροφα. 33 Alex. Ald. οἶκον φατνώσεσιν (Ald. φατνώμασι) καὶ διατάξεσιν ἐν (Alex. deeſt ἐν) κέδροις. [C. αὐτὸν ἐν κέδροις.] 34 C. πηχέων. 35 C. συνέχεσεν. 36 Alex. τὸν ἔνδεσμον. C. ἐνδέσμους. 37 Alex. & C. & al. κεδρείνοις. 11 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαλωμὼν, [C. Σολομῶντα,] λέγων, 12 Ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, (Alex. ᾠκοδομεῖς,) ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς (C. ὁδεύσῃς ἐν τοῖς) προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου (Alex. μου σὺν σοί, C. μετὰ σοῦ,) ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου, 13 Καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ (Alex. ἐμ μέσῳ) υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω (C. οὐ καταλείψω) τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 14 Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. 15 Καὶ ᾠκοδόμησεν τούς. Sch. Ἔν τισι μέντοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ κεῖται· καὶ ἐγένετο λόγος καὶ τὰ ἑξῆς· οἷς οἶμαι καὶ Θεοδώρητον ἀκολουθοῦντα ταῦτα μὴ τεθεικέναι. 38 C. ἐν ξύλοις.

16 τοῦ οἴκου ἐν [39] πλευραῖς πευκίναις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς εἴκοσι πήχεις ἀπ' ἄκρου τοῦ [40] τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ [41] ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν· καὶ [42] ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβὶρ [43] εἰς 17 τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. [44] Καὶ τεσσαράκοντα 19 πήχεων ἦν [45] ὁ ναὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ [46] ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν, δοῦναι ἐκεῖ τὴν 20 κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. Εἴκοσι [47] πήχεις [48] μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. [49] καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον [50] κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, καὶ περιέσχεν αὐτὸ 21 χρυσίῳ. Καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίῳ, 23 ἕως συντελείας παντὸς τοῦ [51] οἴκου. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβὶρ δύο [52] χερουβὶμ δέκα πήχεων μέγεθος [53] ἐσταθμωμένον· 24 Καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον [54] τοῦ [55] χερουβὶμ τοῦ ἑνός, καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον, [56] ἐν πήχει δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ [57] εἰς μέρος πτερυγίου [58] αὐτοῦ. 25 [59] Οὕτως τῷ χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ, ἐν μέτρῳ 26 ἑνὶ συντέλεια μία [60] ἀμφοτέροις. Καὶ τὸ ὕψος τοῦ [61] χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς δέκα ἐν πήχει· [62] καὶ οὕτω τῷ χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ. 27 Καὶ ἀμφότερα χερουβὶμ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου. καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἥπτετο [63] πτέρυξ μία τοῦ [64] τοίχου, καὶ πτέρυξ χερουβὶμ τοῦ δευτέρου ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ [65] δευτέρου· [66] καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν [67] ἐν μέσῳ τοῦ 28 οἴκου [68] ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυγος. Καὶ 29 περιέσχε τὰ [69] χερουβὶμ χρυσίῳ. [70] Πάντας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ [71] ἐγκολαπτὰ ἔγραψε [72] γραφίδι [73] χερουβίμ, καὶ φοί- 30 νικας τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτέρῳ. Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέσχε χρυσίῳ τοῦ ἐσωτά- 31 του καὶ τοῦ ἐξωτάτου. Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβὶρ ἐποίησε θύρας [74] ξύλων [75] ἀρκευθίνων, 34 στοαὶ τετραπλῶς. [76] Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα· δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ μία καὶ στροφεῖς [77] αὐτῶν, καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύ- 35 ρα ἡ δευτέρα [78] στρεφόμενα. [79] Ἐγκεκολαμμένα χερουβίμ, καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ 36 καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκτύπωσιν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν [80] ἐσωτάτην· [81] τρεῖς στίχους ἀπελεκήτων, καὶ στίχος [82] κατειργα-

---

39 C. πευκίναις πλευραῖς. Καί. 40 C. οἴκου τῶν πλευρῶν τῶν κεδρίνων ἀπό. 41 Alex. ἐδάφους τοῦ οἴκου ἕως. 42 Alex. ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ δαβείρ. Ald. ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν ἐκ τοῦ δαβίρ. C. ἐποίησεν αὐτὸν ἔσωθεν τοῦ δαβίρ. 43 Ald. τὸν τοῖχον, εἰς. 44 Alex. & al. Καὶ τεσσαράκοντα (Alex. τεσσεράκοντα) πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς (Alex. οὗτος) ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος. 18 Καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκῆς (Alex. πλοκὴν) ἐπαναστάσης (Alex. ἐπαναστάσεις) καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα· οὐκ ἐφαίνετο λίθος κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ. (Alex. δαβείρ.) 19 Ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς (τῆς Alex. deest) διαθήκης κυρίου. 20 Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ (Alex. δαβεὶρ) εἴκοσι πήχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις (Alex. μῆκος, * πήχεις) πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. atque ita τοὺς ἑβδομήκοντα scripsisse docent Sch. Rom. * Ἀκύλ. καὶ Θεοδοτ. Καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος· αὐτὸς ὁ ναὸς τῇ εὐχολίᾳ· καὶ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστρωτὰ καὶ περίγλυφα ἐκπίπτοντα, τὰ πάντα κέδρου· οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. καὶ χρηματιστήριον ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε, τοῦ δοθῆναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης κυρίου. καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἴκοσι πηχῶν μῆκος, καὶ εἴκοσι πηχῶν πλάτος, καὶ εἴκοσι πηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ· καὶ περιεπήλισεν αὐτὸ χρυσίῳ ἀποκλειστῷ. 45 C. αὐτὸς ὁ. 46 C. καὶ κέδρῳ περιεσκέπασε τὸν οἶκον ἔσωθεν, καὶ ἔγλυψεν κολαπτάς, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, πάντα κέδρινα, καὶ λίθος οὐκ ἐφαίνετο. Καὶ τὸ δαβὶρ ἐν μέσῳ. 47 C. πήχεων τὸ pro πήχεις ter in hoc versu. 48 Ald. πλάτος, καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ, εἴκοσι. 49 Alex. καὶ ἐποίησεν θυσιαστήριον κέδρου· καὶ περιεπίλησεν Σαλωμὼν τὸν οἶκον ἔνδοθεν χρυσίῳ ἀποκλειστῷ. καὶ παρήγαγεν ἐν καθηλώμασιν χρυσίου κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ, καί. 50 Ald. κέδρινον κατά. 51 Alex. οἴκου. 22 Καὶ ὅλον τὸ ἔσω τοῦ Δαβεὶρ ἐπετάλωσεν χρυσίῳ. Καὶ ἐποίησεν. 52 Alex. Ald. C. χερουβὶμ (Alex. * χερεβεὶν) ξύλων (C. ἐκ ξύλων) κυπαρισσίνων (Alex. κυπαρισίνων) δέκα. 53 Alex. ἐσταθμωμένων. 54 Alex. αὐτοῦ τὸ ἕν, καὶ πέντε. 55 C. Χερούβ. 56 Alex. Ald. C. δέκα ἐν πήχει ἀπό. 57 Alex. C. καὶ ἕως μέρους. 58 Alex. αὐτοῦ, καὶ δέκα ἐν πήχει. Οὕτως τῷ χερουβ τῷ. 59 C. Καὶ τῷ δευτέρῳ Χερούβ ἐν. 60 Alex. ἀμφοτέροις τοῖς χερουβείν. Καὶ τό. C. μετὰ ἀμφοτέρων. Καὶ τό. 61 Alex. χερούβ. 62 Alex. καὶ οὕτως τοῦ χερουβ τοῦ δευτέρου. Καὶ ἔθηκεν ἀμφότερα τὰ χερουβείν. C. οὕτως καὶ τὸ δεύτερον Χερούβ. Καὶ ἔθηκεν ἀμφότερα Χερουβίμ. 63 Alex. ἡ πτέρυξ τοῦ ἑνὸς τοῦ τοίχου, καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ δευτέρου ἥπτετο. 64 Ald. C. τοίχου τοῦ οἴκου, καί. 65 C. ἑτέρου. 66 Alex. καὶ πτέρυγες. 67 Alex. αἱ ἐν. 68 Alex. ἥπτετο. 69 Alex. χερουβείν. 70 Alex. Ald. C. Καὶ πάντας. 71 C. ἐν κολαπτοῖς. 72 C. ἐν γραφίδι. 73 Alex. χερουβείν, καὶ * φοίνικες, καὶ περίγλυφα ἐγκύπτοντα τῷ ἐσωτέρῳ. C. χερουβίμ, καὶ φοίνικας, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα τῷ ἐσωτέρῳ. 74 Alex. & C. ἐκ (C. ἐξ) ξύλων. 75 Alex. Ald. & C. ἀρκευθίνων, καὶ φλιὰς πενταπλᾶς, 32 Καὶ δύο θύρας ξύλων (C. ἐκ ξύλων) πευκίνων· (Alex. πυκίνων·) καὶ ἐγκολαπτὰ (Alex. ἐνκολαπτὰ) ἐπ' αὐτῶν (C. αὐτὸν) ἐγκεκολαμμένα (Alex. ἐνκεκολαμμένα) Χερουβίμ, (Alex. χερουβείν. C. ἐπ' αὐτῶν χερουβίμ) καὶ φοίνικες (Alex. φοίνικας,) καὶ πέταλα διαπεπετασμένα, (Ald. C. καὶ διαπεπετασμένα πέταλα) καὶ περιέσχεν χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν, καὶ ἐπὶ (al. ἐπὶ τὰ χερουβίμ, Alex. χερουβεὶν καὶ ἐπὶ) τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. 33 Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φλιαὶ ἐκ (Alex. deest ἐκ) ξύλων ἀρκεύθου, (C. ἀρκευθίνων,) στοαὶ τετραπλῶς. 76 Alex. C. Καὶ ἐν (C. ἐν) ἀμφοτέραις. 77 Alex. αὐτῶν, δύο. 78 Ald. C. στρεφόμεναι ἐγκεκολαμμέναι. 79 Alex. Ἐισκεκολαμμένα χερουβείν. 80 C. ἐσωτέραν. 81 C. τρεῖς στίχοι διὰ πελεκητῶν. 82 Alex. κατεργασμένης κέδρου. 37 Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Ζεοῦ, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί. 38 Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ ἐν μηνὶ Βούλ, οὗτος ὁ μὴν ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διά-

σμίλης κέδρου κυκλόθεν. καὶ ᾠκοδόμησε [83] τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἰλὰμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ.

Κεφ. ζ'. 7.

13 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς [1] Σαλωμὼν, καὶ ἔλαβε τὸν Χιρὰμ ἐκ Τύρου, 14 Υἱὸν γυναικὸς χήρας, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς [2] φυλῆς τῆς Νεφθαλίμ· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [3] ἀνὴρ Τύριος, τέκτων χαλκοῦ, καὶ πεπληρωμένος τῆς [4] τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ. καὶ [5] εἰσηνέχθη πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών· καὶ ἐποίησε [6] πάντα τὰ ἔργα. 15 Καὶ ἐχώνευσε τοὺς δύο στύλους [7] τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου· [8] ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τοῦ στύλου· καὶ περίμετρον [9] τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἐκύκλου αὐτὸν [10] τὸ πάχος τοῦ στύλου· τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα· καὶ οὕτως ὁ 16 στύλος ὁ δεύτερος. Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων [11] χωνευτά· πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνὸς, καὶ πέντε [12] πήχεις τὸ ὕψος 17 τοῦ [13] ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου. Καὶ ἐποίησε [14] δύο δίκτυα [15] περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα [16] τῶν στύλων· [17] καὶ δίκτυον τῷ [18] ἐπιθέματι τῷ ἑνὶ, [19] καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ. 18 [20] Καὶ ἔργον κρεμαστὸν, δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν, δεδικτυωμένοι, ἔργον κρεμαστὸν, στίχος ἐπὶ στίχον. καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ ἐπιθέματι τῷ 21 [21] δευτέρῳ. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους τοῦ αἰλὰμ τοῦ ναοῦ. καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν [22] ἕνα, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [23] Ἰαχούμ· καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν [24] δεύτερον, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [25] Βολόζ. 19 Καὶ ἐπὶ τῶν [26] κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον [27] κρίνου κατὰ τὸ αἰλὰμ τεσσάρων πηχῶν· καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων· καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα 23 τὸ μέλαθρον [28] τῷ πάχει. Καὶ ἐποίησε τὴν [29] θάλασσαν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους [30] αὐτῆς, στρογγύλον κύκλῳ [31] τὸ αὐτό· πέντε ἐν πήχει [32] τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ συνηγμένοι [33] τρεῖς καὶ τριάκοντα 24 [34] ἐν πήχει. Καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αὐτὴν δέκα ἐν [35] πήχει κυκλόθεν· [36] καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου βλαστὸς κρίνου· καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής. 25 Καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες Βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες Νότον, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες [37] ἀνατολήν· [38] καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν. 27 Καὶ ἐποίησε [39] δέκα μεχωνὼθ χαλκᾶς· [40] πέντε πήχεις [41] μῆκος τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, καὶ [42] τέσ-

---

ταξιν αὐτοῦ· καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. 1 Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσιν καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. 2 Καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. Et quæ deinceps sequuntur in *Ms. Alex.* usque ad κέδρου. Καὶ ᾠκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου, habentur in textu *Rom.* in fine cap. 7. post vers. 51. *C.* etiam desunt καὶ ᾠκοδόμησε τὸ usque ad finem: Sed hic habet duos versus qui habentur in versu primo hujus capitis in *Rom.* hoc modo: Ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐθεμελιώθη ὁ οἶκος κυρίου ἐν μηνὶ Ζίου. Καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ ἐν μηνὶ Βοὺλ, οὗτός ἐστι μὴν ὄγδοος, συνετέλεσε τὸν οἶκον κατὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κατὰ πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. 83 *Ald.* τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτάτην τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου.

Cap. 7. 1 *Ald. ed.* Σολομὼν εἰς Τύρον, καί. 2 *Ms. Alex.* φυλῆς Νεφθαλείμ. 3 *Alex.* ἀνὴρ * τίμιος, τέκτων. 4 *C.* σοφίας τῆς τέχνης. 5 *Alex. Ald. C.* εἰσήχθη. 6 *C.* πᾶν ἔργον. 7 τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου *C.* desunt. 8 *Ald.* καὶ ὀκτωκαίδεκα. *C.* δέκα καὶ ὀκτώ. 9 *C.* δύο καὶ δέκα πηχέων σπαρτίον ἐκύκλου αὐτόν· τεσσάρων. 10 *Ald.* καὶ τό. 11 *Alex. Ald.* & *C.* χωνευτὰ (*Ald.* χωνεύματα) χαλκᾶ· πέντε (*C.* καὶ πέντε) πήχεις. (*C.* πηχέων.) 12 *C.* πηχέων. 13 ἐπιθέματος *C.* deest. 14 δύο *C.* deest. 15 *C.* ἐπικαλύψαι τὰ ἐπιθέματα. 16 *Ald.* τοῦ ἐπιθέματος· καί. 17 *C.* ἑπτὰ τῷ. 18 *Alex.* ἐπιθέματι * τῷ δευτέρῳ. 19 *C.* καὶ ἑπτὰ τῷ. 20 Καὶ *C.* deest. 21 *Alex.* & *C.* δευτέρῳ. 19 Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλάμ, (*C.* ἐλάμ) τεσσάρων πηχῶν. (*C.* πηχέων.) 20 Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα μέλαθρον, (μέλαθρον *C.* deest) καὶ τῶν ῥοῶν * πέντε (*C.* ῥοῶν διακόσιοι) στίχοι κύκλῳ (κύκλῳ *C.* deest) ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας: Καὶ ἔστησεν. *Ald.* δευτέρῳ. 19 Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλάμ. 22 *C.* δεξιόν. 23 *Alex.* Ἰαχοῦν. 24 *C.* δεύτερον τὸν ἀριστερὸν, καί. 25 *Alex.* Βοός. *C.* Βόαζ. 26 *Alex.* κεφαλῶν ἔργον. 27 *Alex. Ald. C.* κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. quæ sequuntur, κατὰ τὸ usque ad finem vers. *Alex.* & *C.* desunt. 28 *Ald.* καὶ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι κύκλῳ, ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας, τῷ πάχει. 29 *Alex. Ald. C.* θάλασσαν αὐτὴν (*Ald.* & *C.* χυτὴν) δέκα. 30 αὐτῆς *C.* deest. 31 *C.* αὐτῆς· πέντε. 32 *Alex.* ὕψος αὐτῆς· καὶ συνηγμένοι. 33 τρεῖς καὶ *Ald.* & *C.* desunt. 34 *Alex.* ἐν πήχει * ἐκύκλου αὐτὴν κύκλῳ. Καὶ ὑποστηρίγματα. *Ald.* ἐν πήχει ἐκύκλουν αὐτήν. Καὶ ὑπὸ. *C.* πήχεις ἐκύκλουν αὐτήν. Καὶ ὑπὸ. 35 *Ald. C.* πήχει ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν κυκλόθεν. 36 *Alex.* δύο στίχοι τῶν ὑποστηριγμάτων κεχυμέναι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἑστῶτες. *C.* δύο στίχοι ὑποστηριγμάτων χυτῶν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ αὐτῶν. (*Ald.* habet ad finem versus 25.) Καὶ δώδεκα. 37 *C.* ἀνατολάς. 38 *Alex.* & *C.* καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, καὶ πάντα (*C.* πάντων) τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον. [*C.* εἰς τὸ ἔνδον. *Ald.* pro οἶκον habet τοῖχον.] 26 Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, δισχιλίους χοεῖς χωροῦντας. Καὶ ἐποίησεν. *C.* Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς, παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡσεὶ ἔργον ποτηρίου βλαστῶν κρίνον δύο χιλιάδας χόεις ἐχώρει. Καὶ ἐποίησε. 39 *Alex.* τὰς Μεχωνὼθ δέκα χαλκᾶς. 40 *C.* τεσσάρων πηχέων. 41 μῆκος *Ald.* deest. 42 *C.* τεσσάρων πηχέων.

σαρες πήχεις [43] τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ [44] ἓξ

28 ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς. Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον [45] τῶν μεχωνὼθ συγκλειστὸν [46] αὐτοῖς, καὶ συγκλειστὸν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων.

29 Καὶ ἐπὶ τὰ [47] συγκλείσματα [48] αὐτῶν ἀναμέσον ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες καὶ [49] χερουβὶμ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων, οὕτως καὶ ἐπάνωθεν, καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι, ἔργον καταβάσεως.

30 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοῖ τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ, καὶ τὰ προσέχοντα χαλκᾶ καὶ [50] τέσσαρα μέρη [51] αὐτῶν, [52] ὠμίαι [53] ὑποκάτω τῶν λουτήρων.

31 Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς [54] ἐν τῇ μεχωνώθ.

32 Καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς πήχεος καὶ [55] ἡμίσους.

33 Καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν [56] ἔργον τροχῶν ἅρματος. αἱ χεῖρες [57] αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ [58] ἡ πραγματεία αὐτῶν [59] πάντα χωνευτά.

34 [60] Αἱ τέσσαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, ἐκ τῆς μεχωνὼθ οἱ ὦμοι αὐτῆς.

35 Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνὼθ ἥμισυ τοῦ πήχεος [61] μέγεθος αὐτῆς στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνώθ· καὶ [62] ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα [63] αὐτῆς· καὶ ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς.

36 Καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς [64] χερουβὶμ καὶ λέοντες καὶ φοίνικες ἑστῶτα, [65] ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον [66] ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν.

37 [67] Κατ' αὐτὴν ἐποίησε πάσας τὰς δέκα μεχωνώθ, [68] τάξιν μίαν καὶ [69] μέτρον [70] ἓν πάσαις.

38 Καὶ ἐποίησε δέκα [71] χυτροκαύλους χαλκοῦς, [72] τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα [73] τὸν ἕνα χυτρόκαυλον μετρήσει τεσσάρων πηχῶν· χυτρόκαυλος ὁ εἷς ἐπὶ [74] τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ τῶν δέκα μεχωνώθ.

39 Καὶ ἔθετο [75] τὰς πέντε μεχωνὼθ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ [76] δεξιῶν, καὶ [77] πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐξ [78] ἀριστερῶν. καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς [79] ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ Νότου.

40 Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς [80] θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας. καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου.

41 [81] Στύλους δύο, καὶ τὰ στρεπτὰ [82] τῶν στύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο· καὶ τὰ δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν

42 τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων· [83] Τὰς ῥοὰς [84] τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις, δύο στίχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνί, περικαλύπτειν ἀμφότερα [85] τὰ ὄντα τὰ στρεπτὰ [86] τῆς μεχωνὼθ

43 ἐπ' [87] ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις· Καὶ [88] τὰ μεχωνὼθ δέκα, καὶ τοὺς [89] χυτροκαύλους

44 δέκα ἐπὶ [90] τῶν μεχωνώθ· Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς [91] βόας δώδεκα ὑποκάτω

45 τῆς θαλάσσης· Καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκεύη, [92] ἃ ἐποίησε Χιρὰμ τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν [93] τῷ οἴκῳ κυρίου· [94] καὶ οἱ στῦλοι [95] τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ οἴκου [96] κυρίου. πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως [97] ἃ

47 ἐποίησε Χιρὰμ χαλκᾶ ἄρδην. [98] Οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὗ ἐποίησε πάντα τὰ ἔρ-

---

43 *Alex.* πλάτους αὐτῆς. 44 *C.* τριῶν πηχέων τὸ ὕψος. 45 *C.* τῆς Μεχωνά. 46 *C.* αὐτῆς. 47 *Alex.* συγκλίμαλα. 48 αὐτῶν *C.* deest. 49 *Alex.* χερουβείν. 50 *Alex.* τέσσερα. 51 *C.* αὐλῆς. 52 *Ald.* καὶ ὠμίαι. 53 *Alex. Ald. C.* αὐτοῖς (*C.* αὐτῶν) ὑποκάτω (*Ald. C.* ὑποκάτωθεν) τῶν λουτήρων, αἱ (*Ald.* & *C.* καὶ) ὠμίαι καιχυμέναι [*Ald. C.* κεχυμέναι] ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. 31 Καὶ στόμα (*Ald. C.* τὸ στόμα) αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος ἄνωθεν [*Ald. C.* καὶ ἄνω] ἐν πήχει, καὶ στόμα [*Ald. C.* καὶ τὸ στόμα] αὐτοῦ στρογγυλοῦν, [*Ald. C.* στρογγύλον,] ποίημα οὕτως [*C.* οὕτω. *Ald.* pro οὕτω habet ὀκτὼ] πήχεος, καὶ ἡμίσους τοῦ πήχεος. [*C.* καὶ ἡμίσεος πήχεος. hæc tria verba desunt in *Ald.*] καί γε ἐπὶ στόματος [*Ald. C.* καὶ ἐπὶ τοῦ στόματος] αὐτοῦ διατορεύματα, καὶ διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, οὐ στρογγύλα. 32 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ [*Ald. C.* οἱ τροχοὶ] εἰς [*C.* deest εἰς] ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων, Καὶ χεῖρες. 54 *Alex.* ἐν * τῷ Μηχωνώθ. 55 *Alex.* ἡμίσους τοῦ πήχεος. Καί. 56 *C.* ὡς ἔργον. 57 *Alex.* αὐτῶν καὶ αὐχένες αὐτῶν καὶ οἱ νωτοι. 58 *C.* αἱ πραγματεῖαι. 59 *Alex.* ἶσα πάντα. 60 *C.* Καί. 61 *Alex.* μέγεθος στρογγύλον. 62 *C.* αἱ χεῖρες. 63 *Alex.* & *C.* αὐτῆς ἐξ [*C.* ἐπ'] αὐτῆς· καί. 64 *Alex.* χερουβείν. 65 *Ald.* ἐχόμενα. *C.* ponit post ἕκαστον. 66 *Alex.* αὐτοῦ ἔσω καὶ τά. *Ald. C.* αὐτοῦ ἔσωθεν. 67 *C.* κατὰ ταύτην. 68 *Alex.* τάξις μία. 69 *Alex.* μέτρον ἕν, τέρμα ἓν πάσαις. 70 *C.* ἓν ἐν πάσαις. 71 *Alex. Ald. C.* χυτρογαύλους. aliqui ll. habent κυθρογαύλους. *Theodoret.* autem videtur legisse χυτροκαύλους. 72 *Alex.* τεσσεράκοντα. 73 *Alex.* τὸν χυτρόγαυλον [*Ald. C.* etiam χυτρόγαυλον] τὸν ἕνα τεσσάρων πηχῶν· ὁ χυτρόγαυλος. [*Ald. C.* item χυτρόγαυλος.] 74 *Alex. Ald.* τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς. *C.* τὴν μεχωνὼθ τὴν μίαν. 75 *Alex.* τὰς μεχωνὼθ πέντε ἀπό. *Ald. C.* τὰς δέκα μεχωνὼθ, πέντε ἀπό. 76 *Ald.* δεξιῶν κατὰ ἀνατολάς, καί. 77 *Alex.* πέντε ἐπ' ὠμίαν. 78 *Alex.* ἀριστερῶν αὐτοῦ. καί. 79 *Alex.* ὠμίδος τοῦ. 80 *Ald.* θερμὰς τρεῖς· & vers. 45. 81 *C.* Τοὺς δύο στύλους, καί. 82 *C.* τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα τῶν. 83 *C.* Καὶ τάς. 84 τετρακοσίας *C.* ponit post δικτύοις. 85 τὰ ὄντα *Ald. C.* desunt. 86 τῆς μεχανὼθ *Ald. C.* desunt. 87 *C.* ἀμφοτέρων τῶν στύλων. 88 *Alex.* τάς. 89 *Alex.* χυτρογαύλους. 90 *Alex.* τῆς. 91 *C.* δώδεκα βόας ὑποκάτω. 92 *C.* συνετέλεσεν, ἃ 93 *C.* ἐν τῷ. 94 καὶ οἱ στύλοι usque ad Χιρὰμ inclusive *C.* desunt. 95 *Alex.* τεσσεράκοντα ὀκτώ. 96 *Alex.* τοῦ κυρίου. 97 *Ald.* deest ἃ. 98 Οὐκ ἦν σταθμὸς usq: ad finem versus *C.* desunt.

γα

γα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα· οὐκ ἦν τέρμα τοῦ [99] σταθμοῦ τοῦ [100] χαλκοῦ. 46 Ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν [1] αὐτὰ ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀναμέσον Σοκχὼθ καὶ ἀναμέσον [2] Σιφερά. 48 Καὶ [3] ἔλαβεν [4] ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν [5] τὰ σκεύη [6] ἃ ἐποίησεν [7] ἐν οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ᾽ ἧς οἱ ἄρτοι τῆς [8] προσφορᾶς, χρυσῆν,

49 Καὶ τὰς λυχνίας [9] πέντε ἐξ ἀριστερῶν, καὶ πέντε ἐκ δεξιῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσᾶς [10] συγκλειομένας, καὶ τὰ λαμπάδια, καὶ τοὺς λύχνους, καὶ τὰς [11] ἐπαρυστρὶς [12] χρυσᾶς.

50 Καὶ τὰ πρόθυρα, καὶ οἱ ἧλοι, καὶ αἱ φιάλαι, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ αἱ θυΐσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά. καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου [13] ἁγίου τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας [14] τοῦ 51 ναοῦ χρυσᾶς. Καὶ ἀνεπληρώθη [15] τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν [16] οἴκου κυρίου. καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [17] καὶ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου [18] κυρίου.

1 [19] Καὶ τὸν οἶκον [20] ἑαυτῷ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσι· 2 Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον [21] δρυμῷ τοῦ Λιβάνου· ἑκατὸν [22] πήχεις [23] μῆκος αὐτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεις πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα πηχῶν ὕψος αὐτοῦ· [24] καὶ [25] τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων, καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς 3 στύλοις. Καὶ ἐφάτνωσε [26] τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων· καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων [27] τεσσαράκοντα καὶ πέντε ὁ στίχος,

4 Καὶ μέλαθρα τρία, καὶ χώρα ἐπὶ χώραν τρισ- 5 σῶς. Καὶ πάντα τὰ θυρώματα, καὶ αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι· καὶ ἀπὸ [28] τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς.

6 Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν [29] στύλων, πεντήκοντα μῆκος, καὶ [30] πεντήκοντα ἐν πλάτει ἐζυγωμένα αἰλὰμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν· καὶ στῦλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόσωπον [31] αὐτῆς τοῖς αἰλαμίν.

7 Καὶ τὸ αἰλὰμ [32] τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἐκεῖ, [33] αἰ- 8 λὰμ τοῦ κριτηρίου. Καὶ ὁ οἶκος αὐτῶν ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ, [34] αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο. [35] καὶ οἶκον τῇ θυγατρὶ Φαραὼ ἣν ἔλαβε Σαλωμὼν, κατὰ τὸ αἰλὰμ τοῦ- 9 το. [36] Πάντα ταῦτα ἐκ λίθων [37] τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος [38] ἔσωθεν καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γείσων· καὶ ἔξωθεν εἰς τὴν 10 αὐλὴν τὴν μεγάλην Τὴν τεθεμελιωμένην [39] ἐν [40] τιμίοις λίθοις μεγάλοις, [41] λίθοις δεκαπήχεσι καὶ τοῖς ὀκταπήχεσι·

11 Καὶ ἐπάνωθεν [42] τιμίοις [43] κατὰ τὸ μέτρον [44] ἀ- 12 πελεκήτων, καὶ κέδροις. Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι [45] ἀπελεκήτων, καὶ στίχος [46] κεκολαμμένης [47] κέδρου. [48] καὶ συν-

99 *Ald.* τοῦ σταθμοῦ. 100 *Alex.* χαλκοῦ στίλβοντος. Ἐν. 1 *Alex. Ald. C.* αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν. 2 *Alex. Ald. C.* Σιαρὰμ. (*Ald.* Γσιρρά. *C.* Σαρθάν.) Καί. 3 *Alex. Ald. C.* ἔδωκεν. Sic quod est in *Psalmis*: *Accepisti dona in hominibus*, Paulus refert, *Dedit dona hominibus*. 4 *C.* Σαλωμὼν ὁ βασιλεύς. 5 *Alex. Ald. C.* πάντα (*Alex.* ἐπὶ πάντα) τὰ σκεύη. 6 ἃ *Ald.* deest. *C.* pro ἃ ἐποίησεν hab. ἐκ πλήθους σφόδρα οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησεν ὁ Σολομὼν πάντα τὰ σκεύη. *Alex.* ἀπὸ τοῦ πλήθους σφόδρα σφόδρα οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη. 7 *Alex.* τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον. 8 *Ald.* προσθέσεως. *C.* προθέσεως. 9 *Alex. Ald. C.* πέντε ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν [*C.* εὐωνύμων] κατά. 10 *C.* συγκεκλεισμένας. 11 *Alex. Ald. C.* ἐπαρυστρίδας. al. ἐπαρύστρεις. 12 *Alex.* χρυσᾶς τρεῖς. Καὶ τά 13 *Alex.* ἁγίου ἁγίων, καὶ τὰς θύρας. 14 *Alex. Ald. C.* τοῦ οἴκου τοῦ [*C.* deest] ναοῦ. 15 *Alex. Ald.* πᾶν τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν Σαλωμὼν [*Alex.* ὁ βασιλεὺς Σαλωμών.] 16 *Ald.* ἐν οἴκῳ. *C.* τῷ οἴκῳ. 17 καὶ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν *C.* desunt.
18 *Alex.* κυρίου. Κεφ. η΄. Τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, ut in seq. cap. v. 1. Quæ autem hic sequuntur in textu *Rom.* Καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ &c. usq. ad κέδρου. Καὶ συνετέλεσεν Σαλωμὼν, habentur in *Ms. Alex.* ante initium hujus 7 cap. 19 *Alex.* Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσιν, καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον. *C.* Καὶ ᾠκοδόμησε Σολομὼν τὸν οἶκον αὐτοῦ, τῷ τρεισκαιδεκάτῳ ἔτει, καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ᾠκ. τ. οἶκ. 20 *Ald.* αὐτοῦ. 21 *Alex. Ald. C.* δρυμοῦ. quo modo legit *Theodoret*. 22 *C.* πηχέων. ter in hoc versu. 23 *Alex.* τὸ μῆκος. 24 *C.* ἐπὶ τεσσάρων στίχων. 25 *Sch.* Ἐν τῷ ἑξαπλῷ τεσσαρακονταπέντε στύλους ἔχειν λέγει τὸν οἶκον· γέγραπται γὰρ οὕτως· καὶ τριῶν στίχων ξύλων κεδρίνων, καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις. καὶ ἐφάτνωσε τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων, πέντε καὶ τεσσαράκοντα ὁ στίχος ὁ εἷς. 26 *C.* κέδρῳ τόν. 27 *Alex.* τεσσεράκοντα καὶ πέντε. δέκα καὶ πέντε ὁ στίχος. *C.* πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ὁ στίχος ὁ εἷς δέκα καὶ πέντε. *Ald.* τεσσαράκοντα πέντε, δεκαπέντε ὁ στίχος. 28 *C.* θύρας ἐπί. 29 *Alex.* στύλων ἐποίησεν πεντήκοντα πηχῶν μῆκος. *Ald. C.* στύλων πεντήκοντα πηχέων μῆκος. 30 *Alex.* τριάκοντα ἐν πλάτει. *Ald.* πεντήκοντα πηχέων ἐν πλάτει. *C.* τριάκοντα πηχέων ἐν πλ. 31 *Alex.* αὐτῶν τοῖς ἐλαμμείμ. Καί. *C.* αὐτοῖς. Καί. 32 *C.* τοῦ θρόνου. 33 *Alex.* τὸ αἰλὰμ τοῦ κριτηρίου ἐποίησεν, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους. Καὶ οἶκος αὐτοῦ ἐν ᾧ καθήσεται. *C.* αἰλὰμ τοῦ κριτηρίου, καὶ ἐφάτνωσε κεδρίνοις ἀπὸ ἐδάφους ἕως ὑπερῴου. Καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐν ᾧ καθήσεται. 34 *C.* καὶ αὐλή. 35 *C.* καὶ ᾠκοδόμησεν οἶκον Σολομὼν τῇ. 36 *C.* Ταῦτα πάντα ἐκ. 37 *Alex.* τιμίων μέτρον ἀπελεκήτων κεκολαμμένα. 38 *Alex.* ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου. *C.* ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν ἐκ τῶν θεμελίων. 39 ἐν *Alex.* deest, & *C.* 40 *Ald. C.* λίθοις τιμίοις. 41 λίθοις *C.* deest. 42 *Alex.* & *C.* λίθοις τιμίοις. 43 *C.* κατ᾽ αὐτό. 44 *C.* πελεκητοῖς. 45 *C.* πελεκητῶν. 46 *C.* ἐγκεκολαμμένης. 47 *Alex.* κέδρου. Καὶ οἰκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτάτην τῶν αἰλὰμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, prout sequitur in principio hujus 7 capitis.
48 *C.* pro καὶ συνετέλεσε usque ad finem hab. καὶ τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου τὸ ἔσωθεν, καὶ τὸ ἐλὰμ τοῦ οἴκου.

ἐτέλεσε Σαλωμὼν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Κεφ. η'. 8.

1 [1]Καὶ ἐγένετο [2] ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἴκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους [3] Ἰσραὴλ ἐν Σιὼν, τοῦ [4] ἐνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης [5] κυρίου ἐκ πόλεως Δαυίδ, αὕτη ἐστὶ [6] Σιών, 2 Ἐν μηνὶ Ἀθανίν. 3 Καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς [7] τὴν κιβωτὸν 4 Καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου [8] καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ [9] μαρτυρίου. 5 Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς [10] Ἰσραὴλ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες [11] πρόβατα, 6 βόας, ἀναρίθμητα. Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν [12] κιβωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν [13] χερουβίμ. 7 Ὅτι τὰ [14] χερουβὶμ διαπεπετασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ· καὶ περιεκάλυπτον τὰ [15] χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν. 8 Καὶ [16] ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα· καὶ [17] ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων [18] εἰς πρόσωπον τοῦ δαβίρ, καὶ οὐκ ὠπτάνοντο [19] ἔξω. 9 Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης ἃς ἔθηκε [20] Μωυσῆς ἐν Χωρὴβ, ἃς διέθετο κύριος [21] μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 10 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ 11 νεφέλη [22] ἔπλησε τὸν [23] οἶκον. Καὶ οὐκ [24] ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς [25] στήκειν λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι [26] ἔπλησε δόξα κυρίου τὸν [27] οἶκον. 14 Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν [28] ὁ βασιλεὺς πάντα Ἰσραήλ· καὶ πᾶσα ἐκκλησία 15 Ἰσραὴλ εἱστήκει. Καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ [29] σήμερον, ὃς ἐλάλησεν [30] ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων, 16 Ἀφ' ἧς ἡμέρας [31] ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ Ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ ἐξελεξάμην [32] ἐν Ἱερουσαλὴμ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· [33] καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ εἶναι 17 [34] ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς [35] καρδίας τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. 18 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, [36] Ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου [37] τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, [38] καλῶς ἐποίησας ὅτι [39] ἐγενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου. 19 Πλὴν [40] σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὗτος 20 οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησε· καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ 21 Ἰσραήλ. Καὶ ἐθέμην [41] ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ διαθήκη [42] κυρίου ἣν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν [43] αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Cap. 8. 1 Καὶ ἐγένετο usque ad ἔτη *Comp.* desunt. 2 *C.* ἐν τῷ συντελέσαι. 3 *Ms. Alex.* Ἰσραὴλ συνπάσας κεφαλὰς τῶν ῥαβδῶν ἐπηρμένους τῶν πατέρων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν ἐν Σιὼν, τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν. *C.* Ἰσραὴλ καὶ πάντας ἄρχοντας φυλῶν ἡγεμόνας πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Σολομῶντα ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἐνεγκεῖν τήν. 4 *Ald.* ἀνενεγκεῖν. 5 κυρίου *Ald.* deest. 6 *Alex.* Σιών. 2 Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν μηνὶ Ἀθανεὶμ, ἐν τῇ ἑορτῇ· αὐτὸς ὁ μὴν * ἑβδομηκοστὸς ἕβδομος. 3 Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἦραν. *C.* Σιὼν, ἐν μηνὶ Ἀθανὶμ ἐν ἑορτῇ, αὐτός ἐστι μὴν ἕβδομος, καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἦραν. 7 *Alex.* τὴν κιβωτὸν, 4 Καὶ ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ τὸ σκήνωμα. 8 *Alex. Ald. C.* καὶ πάντα τά. 9 *Alex.* μαρτυρίου. καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται. 5 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ οἱ συντεταγμένοι ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἃ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλήθους. 6 Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τόν. 10 *C.* ὁ λαὸς Ἰσρ. 11 *Ald. C.* βόας καὶ πρόβατα, ἀναρ. 12 *C.* κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς. 13 *Alex.* χερουβείν. 14 *Alex.* χερουβείν. 15 *Alex.* χερουβεὶν τήν. 16 *C.* ὑπερεῖχε. 17 *C.* ἐβλέποντο. 18 *C.* ἐπί. 19 *Alex.* & *C.* ἔξω, καὶ ἐγένοντο (*C.* ἦσαν) ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Οὐκ (*C.* Καὶ οὐκ) ἦν. 20 *Alex.* Μωσῆς ἐκεῖ ἐν. *Ald. C.* ἐκεῖ Μωυσῆς ἐν. 21 *Alex.* μετὰ υἱῶν. 22 *C.* ἀνέπλησε. 23 *Alex.* & *C.* οἶκον κυρίου. Καί. 24 *Alex.* ἐδύναντο. 25 *Alex. Ald. C.* στῆναι. 26 *C.* ἐνέπλησε. 27 *Alex.* οἶκον κυρίου. Τότε εἶπεν Σαλωμὼν, Κύριος εἶπεν τοῦ σκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. Οἰκοδόμησα οἶκον κατοικητηρίου σοι ἕδρασμα τῆς καθέδρας σου * αἰῶνας, Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεύς. *C.* οἶκον κυρίου. Τότε εἶπε Σολομὼν, Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. Καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι, καὶ ἕτοιμον, καὶ τῇ καθέδρᾳ σου τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασ. 28 ὁ βασιλεὺς *C.* deest. 29 σήμερον *C.* deest. 30 *Alex.* ἐν στόματι. 31 *C.* ἀνήγαγον. 32 *Alex.* τὸν Δαυὶδ τοῦ εἶναι * τὸν λαόν μου. 33 *C.* ἀλλ' ἐξελεξάμην ἐν Δαυίδ. 34 *Ald.* & *C.* ἡγούμενον ἐπί. 35 *Alex. Ald. C.* καρδίας Δαυὶδ τοῦ. 36 *C.* Ὅτι ἐγένετο ἐπί. 37 *Alex.* οἰκοδομῆσαι. 38 *C.* ἠγάθυνας ὅτι. 39 *C.* ἐγένετο. 40 *Alex.* & *C.* οὐ σύ. 41 ἐκεῖ *Ald.* deest. 42 *C.* θεοῦ. 43 αὐτὸν *Ald.* deest.

[44] Καὶ

22 [44] Καὶ ἀνέστη Σαλωμὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας [45] Ἰσραήλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, 23 Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὐκ ἔστιν [46] ὡς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, [47] φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ [48] πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν [49] ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, 24 Ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί [50] μου· [51] καὶ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 25 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί [52] σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ [53] θρόνου Ἰσραήλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται [54] τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου καθὼς ἐπορεύθης [55] ἐνώπιον ἐμοῦ. 26 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, [56] πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά [57] σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου. 27 Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει [58] ὁ θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς [59] καὶ ὁ οὐρανὸς [60] τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, [61] πλὴν ὁ οἶκος οὗτος ὃν [62] ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου; 28 Καὶ ἐπιβλέψῃ [63] ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, [64] ἀκούειν τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου [65] πρὸς σὲ σήμερον, 29 Τοῦ [66] εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἠνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον [67] ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν [68] τόπον ὃν εἶπας, Ἔσται τὸ ὄνομά μου [69] ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς [70] προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν 30 τόπον τοῦτον [71] ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ εἰσακούσῃ [72] τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἃ ἂν [73] προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου [74] ἐν οὐρανῷ· καὶ [75] ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ.

31 Ὅσα ἂν ἁμάρτῃ [76] ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, 32 Καὶ [77] σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις· καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραήλ, [78] ἀνομηθῆναι ἄνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν [79] δικαιοσύνην αὐτοῦ. 33 Ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον [80] ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ [81] ἐπιστρέψουσι καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται [82] ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, 34 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, καὶ [83] ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 35 Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν [84] ἁμαρτιῶν αὐτῶν [85] ἀποστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς, 36 Καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν [86] γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ. 37 Λιμὸς ἐὰν [87] γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, [88] ὅτι ἔσται ἐμπυρισμός, [89] βροῦχος, ἐρυσίβη ἐὰν γένηται, [90] καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς [91] αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, πᾶν συνάντημα, [92] πᾶν πόνον, 38 [93] Πᾶσαν προσευχήν, πᾶσαν δέησιν ἐὰν γένηται παντὶ [94] ἀνθρώπῳ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἁφὴν καρδίας [95] αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας [96] αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, 39 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου

---

44 *Alex. Ald. C.* Καὶ ἔστη. 45 *Ald.* υἱῶν Ἰσραήλ. 46 *Ald.* θεὸς ὡς σὺ ἐν. 47 *C.* φυλάσσειν. 48 *C.* πεπορευμένῳ. 49 *Alex.* ὅλῃ καρδίᾳ. 50 *Alex.* μου, ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ. καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί. 51 *Ald.* καὶ ἐλάλησας. *C.* ἃ ἐλάλησας. 52 *Ald. C.* σοὶ ἀνήρ. 53 *C.* θρόνον. 54 *C.* οἱ υἱοί. 55 *C.* σὺ ἐνώπιον. 56 *Alex.* πιστωθῇ δή. 57 *Alex.* σου, ὃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί. 58 ὁ *Alex.* deest. 59 καὶ ὁ οὐρανὸς *Ald.* desunt. *Alex.* καὶ οὐρανός. *C.* καὶ οἱ οὐρανοί. 60 *C.* τῶν οὐρανῶν. 61 *C.* πῶς ὁ. 62 *Alex.* ᾠκοδόμησα; Καί. 63 *Alex.* ἐπὶ προσευχὴν δούλου σου καὶ τὴν δέησίν μου ὁ θεός. *C.* καὶ ἐπὶ τὴν προσευχήν μου, καὶ ἐπὶ τὴν δέησίν μου κ. ὁ. θ. 64 *Alex. Ald.* ἀκούειν τῆς τέρψεως καὶ τῆς προσευχῆς. *C.* ἀκούειν τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς. 65 *Ald.* σήμερον πρὸς σέ, Τοῦ. 66 *Alex.* εἶναι ὀφθαλμοὺς σου ἀνεῳγμένους. 67 *Alex.* νυκτὸς καὶ ἡμέρας. 68 *C.* τόπον τοῦτον ὅν. 69 ἐκεῖ *C.* deest. 70 *Alex.* ὁ δοῦλός σου προσεύχεται. 71 ἡμέρας καὶ νυκτὸς *C.* desunt. 72 *Alex.* τῆς φωνῆς τοῦ δούλου σου Ἰσραήλ. 73 *Alex.* προσεύχωνται. 74 *Alex.* ἐν τῷ οὐρανῷ. 75 *Alex.* ποιήσεις. 76 *C.* ἄνθρωπος. 77 σὺ *C.* deest. 78 *C.* τοῦ ἀνομῆσαι. 79 *Alex.* δικαιωσύνην. 80 *C.* ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι. 81 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν πρὸς σὲ καί. 82 *Alex.* πρὸς σὲ ἐν τῷ. 83 *Alex.* & *C.* ἀποστρέψεις. 84 *C.* ἀνομιῶν. 85 *Alex. Ald.* ἐπιστρέψουσιν. 86 *Alex.* & *C.* γῆν σου ἥν. 87 *Alex.* γένηται ἐν τῇ γῇ, θάνατος. 88 *C.* ὅτε. 89 *Alex.* ἴκτερος, βροῦχος. 90 *Alex.* καὶ ἐκθλίψει αὐτὸν ἐχθρός. 91 *C.* αὐτῶν. 92 *Alex. Ald. C.* πάντα πόνον. 93 *C.* Πᾶσα προσευχή, πᾶσα δέησις. 94 *Alex.* ἀνθρώπῳ παντὸς λαοῦ σου Ἰσραήλ, ὡς. 95 αὐτοῦ *C.* deest. 96 αὐτοῦ *C.* deest.

σου,

σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ [97] κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδί- 40 αν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων, [98] Ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς [99] ἡμέρας [100] ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πα- 41 τράσιν ἡμῶν. Καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ 42 ἔστιν [1] ἀπὸ λαοῦ [2] σου οὗτος, Καὶ ἥξουσι 43 καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, [3] Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα [4] ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, [5] ὅπως γνῶσι πάντες οἱ [6] λαοὶ τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε, καθὼς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ [7] γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν [8] οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκο- 44 δόμησα. [9] Ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ [10] ἐπιστρέψεις αὐτοὺς, καὶ προσεύξονται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου [11] οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, 45 [12] Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [13] τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ ποιήσεις 46 τὸ δικαίωμα [14] αὐτοῖς. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς [15] οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ [16] ἐπάξεις αὐτοὺς καὶ [17] παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ [18] αἰχμαλωτιοῦσιν [19] οἱ αἰχμαλωτίζοντες [20] εἰς γῆν [21] μα- 47 κρὰν ἢ ἐγγὺς, Καὶ ἐπιστρέψουσι καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ [22] μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσιν [23] ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν, καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες, Ἡμάρτομεν, [24] ἠ- 48 δικήσαμεν, ἠνομήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ [25] προσεύξονται πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν [26] αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ 49 [27] ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, Καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου 50 [28] σου, Καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς [29] ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν [30] ἃ ἠθέτησάν [31] σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον [32] αἰχμαλωτευόντων αὐτοὺς, καὶ οἰκτειρήσουσιν [33] εἰς αὐτοὺς, 51 Ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία [34] σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευτη- 52 ρίου σιδήρου. Καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ ὦτά σου ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς [35] ἂν ἐπι- 53 καλέσωνταί σε. Ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς [36] σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν [37] χειρὶ δούλου σου Μωυσῆ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν [38] ἐκ γῆς Αἰγύπτου, κύριε κύριε. [39] τότε ἐλάλησε Σαλωμὼν ὑπὲρ τοῦ οἴκου, ὡς συνετέλεσε τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν, Ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· κύριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον [40] εὐπρεπῆ σαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος. [41] οὐκ ἰδοὺ αὐτὴ γέγραπται ἐν [42] βιβλίῳ τῆς 54 ᾠδῆς; Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλω-

---

97 *Alex.* & *C.* κατὰ πάσας τάς. 98 *C.* Ὅπως ἂν φοβῶνται. 99 *Alex.* ἡμέρας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς. 100 *Ald.* *C.* ἃς. 1 *Ald.* *C.* ἐκ τοῦ λαοῦ. 2 *Alex.* σου Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἔλθῃ ἀπὸ γῆς μακρόθεν ἕνεκα ὀνόματός σου, ὅτι ἀκούσουσιν τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν ἰσχύουσαν, καὶ βραχίονά σου Τὸν ἐκτεταμένον, καὶ ἥξουσιν καὶ προσεύξονται. *C.* σου Ἰσραὴλ οὗτος, Καὶ ἥξει εἰς γῆν μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου. Διότι ἀκούσονται τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, καὶ ἥξει, καὶ προσεύξεται. 3 *Alex.* Καὶ εἰσακούσῃ. 4 *C.* ἃ ἐπικ. 5 *C.* ὅπως ἂν γνῶσι. 6 *Alex.* & *C.* λαοὶ τῆς γῆς τό. 7 *C.* γνωσθῇ. 8 *Alex.* οἶκον ὅν. 9 *C.* Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ. 10 *Ald.* ἀποστρέψεις. *C.* ἀποστελεῖς. 11 *C.* ὅν. 12 *Alex.* & *C.* Καὶ εἰσακούσῃ 13 *Alex.* & *C.* τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν. 14 *Ald.* αὐτῆς. *C.* αὐτῶν. 15 *Alex.* οὐχ ἁμαρτήσεται σοι, καὶ ἐπαρεῖς ἐπ' αὐτοὺς. 16 *Ald.* ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς. *C.* ἐὰν ἐπάξῃς ἐπ' αὐτούς. 17 *C.* παραδῷς. 18 *C.* αἰχμαλωτεύσουσιν. 19 *Alex.* *Ald.* αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες. *C.* οἱ αἰχμαλωτεύσαντες. 20 *Alex.* & *C.* αὐτοὺς εἰς τὴν [τὴν *C.* deest] γῆν. *Ald.* γῆν. 21 *Alex.* τοῦ ἐχθροῦ μακρὰν καὶ ἐγγύς. 22 *C.* μετῳκίσθησαν. 23 *Alex.* καὶ δεηθῶσίν σου ἐν γῇ μετοικεσίας αὐτῶν, λέγοντες. *Ald.* *C.* πρὸς σὲ [*Ald.* desunt πρὸς σὲ] καὶ δεηθῶσί σου ἐν γῇ μετοικίας [*C.* μετοικεσίας] αὐτῶν, λέγοντες. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* ἠνομήσαμεν καὶ [*Alex.* & *C.* deest] ἠδικήσαμεν, Καὶ [*Ald.* deest Καὶ] ἐπιστρέψωσιν. 25 *Alex.* προσεύξωνται. 26 *Alex.* αὐτῶν, τῆς. 27 *Alex.* *Ald.* *C.* ᾠκοδόμησα. 28 *Alex.* σου τὴν προσευχὴν αὐτῶν, καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίσιν αὐτῶν, Καὶ ἵλεως. *C.* σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν, Καὶ ἵλεως. 29 *Alex.* ἡμάρτοσάν. 30 *C.* ἃ ἄν. 31 σοι *C.* deest. 32 *Ald.* *C.* αἰχμαλωτευσάντων. 33 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτοὺς, Ὅτι. 34 *Alex.* *C.* σου εἰσίν, οὕς. 35 *Alex.* ἐάν. 36 *Alex.* σαυτῷ. 37 *Alex.* χειρὶ Μωσῆ δούλου σου, ἐν τῷ. 38 *Alex.* ἐξ Αἰγύπτου. τότε. 39 τότε ἐλάλησε usque ad finem versus *C.* desunt. *Sch.* τότε ἐλάλησε Σαλωμὼν ὑπὲρ τοῦ οἴκου, ὡς συνετέλεσε τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· κύριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον εὐπρεπῆ σεαυτῷ, τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βίβλῳ τῆς ᾠδῆς; ταῦτα ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ μόνοις φέρεται τοῖς ἑβδομήκοντα. 40 *Alex.* ἐκπρεπῆ σεαυτῷ. 41 *Alex.* οὐχὶ αὕτη. 42 *Alex.* βίβλῳ.

μὼν

μῶν προσευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην, [43] καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου [44] ἐκλακὼς [45] ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν.

55 Καὶ ἔστη, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ 56 φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Εὐλογητὸς κύριος [46] σήμερον, ὃς ἔδωκε κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, κατὰ [47] πάντα ὅσα ἐλάλησεν. οὐ διεφώνησε λόγος εἷς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν [48] χειρὶ δούλου αὐτοῦ Μωυσῆ. 57 Γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν· [49] μὴ [50] ἐγκαταλίποιτο ἡμᾶς μηδὲ [51] ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς, 58 [52] Ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν [53] ἐπ' αὐτὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν πάσας ἐντολὰς αὐτοῦ, [54] καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, [55] ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν. 59 Καὶ ἔστωσαν οἱ [56] λόγοι οὗτοι ὡς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν, [57] ἐγγίζοντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τοῦ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου, καὶ τὸ δικαίωμα [58] λαοῦ Ἰσραὴλ 60 ῥῆμα ἡμέρας [59] ἐν ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ· Ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, [60] ὅτι [61] κύριος ὁ θεὸς, αὐτὸς θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. 61 Καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς κύριον [62] θεὸν ἡμῶν, [63] καὶ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν ἐντολὰς αὐτοῦ, 62 ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ [64] Ἰσραὴλ ἔθυσαν 63 θυσίαν ἐνώπιον [65] κυρίου. Καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν [66] τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς [67] ἔθυσε τῷ κυρίῳ, βοῶν [68] δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας, [69] προβάτων [70] ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας. καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 64 [71] Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου κυρίου· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν [72] καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, [73] ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου [74] μικρὸν τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν [75] ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν [76] ὑπενεγκεῖν. 65 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν [77] τὴν ἑορτὴν [78] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰσόδου [79] Ἡμὰθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν [80] ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ [81] ᾠκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν [82] ἑπτὰ ἡμέρας. 66 Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν. καὶ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, καὶ [83] ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς [84] τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες· [85] καὶ ἀγαθὴ ἡ καρδία ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ δούλῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ [86] Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ [1] ἐγενήθη ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν [2] οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν [3] Σαλωμὼν, 2 ὅσα ἠθέλησε ποιῆσαι, Καὶ ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμὼν δεύτερον, καθὼς ὤφθη [4] ἐν 3 Γαβαών. Καὶ εἶπε [5] πρὸς αὐτὸν κύριος, Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου, καὶ τῆς [6] δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης [7] ἐνώπιόν μου· πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν σου· [8] ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔσονται οἱ ὀ-

---

43 καὶ C. deest. 44 C. κεκλικώς. 45 Alex. ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. 46 C. ὃς ἔδωκε σήμερον ἀνάπαυσιν. 47 Alex. πάντα ἃ ἐλάλησεν. 48 Alex. C. χειρὶ Μωυσῆ (Alex. Μωσῆ) δούλου αὐτοῦ. 49 Ald. καὶ μή. 50 Alex. ἐγκαταλείποιτο. C. ἐγκαταλίποι. al. ἐγκαταλίποιτο. 51 Alex. ἀποστρέψαιτο. C. ἀποστρέψῃ. 52 C. Ἀλλ' ἐπικλῖναι. 53 Alex. Ald. C. πρὸς αὐτόν. 54 Alex. καὶ προστάγματα. 55 C. καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἅ. 56 Alex. Ald. C. λόγοι μου (μου Ald. & C. deest) οὗτοι οὓς δεδέημαι. 57 Ald. & C. σήμερον, ἐγγίζοντες. 58 Alex. Ald. C. λαοῦ σου Ἰσραήλ. 59 Alex. Ald. C. ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ. al. ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 60 C. ὅτι σὺ κύριος. 61 Alex. κύριος αὐτὸς ὁ θεὸς, καὶ οὐκ. 62 Alex. τὸν θεόν. 63 Ald. ὁσίως. C. τοῦ ὁσίως. 64 Alex. Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἔθυσαν. 65 C. κυρίου τοῦ θεοῦ. Καί. 66 C. τὴν θυσίαν τῶν εἰρηνικῶν, ἥν. 67 C. ἔθυσαν. 68 Alex. εἴκοσι καὶ δύο. 69 Alex. C. καὶ προβάτων. 70 Alex. ἑκατὸν εἴκοσι. 71 C. Ἐν τῇ. 72 Alex. καὶ τὸ δῶρον καὶ τάς. 73 C. διότι. 74 C. μικρὸν ἦν τοῦ. 75 Alex. Ald. C. ὁλοκαύτωσιν καὶ τὸ δῶρον καὶ τάς. 76 ὑπενεγκεῖν Alex. & Ald. deest. C. δέξασθαι· & ponit post τὴν ὁλοκαύτωσιν. 77 Alex. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν ἑορτὴν, καὶ πᾶς. 78 ἐν C. deest. 79 Ald. Ἡθήμ. 80 ἐν τῷ οἴκῳ usque ad ἑπτὰ C. desunt. 81 Alex. οἰκοδόμησεν. 82 ita pleriq. libri habent, at in Alex. & Comp. legitur, ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἑπτὰ ἡμέρας· τεσσαρεσκαίδεκα (C. τέσσαρες καὶ δέκα) ἡμέρας. Καὶ ἐν &c. 83 Alex. & C. ἀπῆλθον. 84 C. τὸ σκήνωμα. 85 Alex. καὶ ἀγαθὴ καρδία ἐπὶ πᾶσιν τοῖς. Ald. τῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς. C. καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς. 86 Alex. λαῷ Ἰσραὴλ αὐτοῦ.

Cap. 9. 1 Comp. ἐγένετο. 2 Ald. οἰκοδομῶν. C. οἰκοδομῆσαι. 3 Ald. αὐτοῦ Σολομών. 4 Alex. & C. αὐτῷ ἐν. 5 Alex. κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἤκουσα. Ald. αὐτῷ, Ἤκουσα. 6 Alex. δεήσεως ἧς. 7 Alex. ἐνώπιον ἐμοῦ. 8 Ald. καὶ ἡγίακα. Alex. & C. ἡγίασα.

φθαλμοί μου [9] ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς
4 ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς [10] ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι [11] καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι, καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλά-
5 ξῃς, Καὶ ἀναστήσω τὸν [12] θρόνον τῆς βασιλείας σου [13] ἐν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα [14] Δαυὶδ [15] πατρί σου, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί [16] σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν Ἰσρα-
6 ήλ. Ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ [17] ἔδωκε Μωυσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ [18] δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυ-
7 νήσητε αὐτοῖς, Καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀπορρίψω ἐκ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς
8 λάλημα εἰς πάντας τοὺς λαούς. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος [19] ἔσται [20] ὁ ὑψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ, καὶ ἐροῦσιν, [21] Ἕνεκεν τίνος ἐποίησε κύριος οὕτως
9 τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ; Καὶ ἐροῦσιν, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον [22] κύριον θεὸν αὐτῶν, [23] ὃς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας αὐτῶν [24] ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ἀντελάβοντο [25] θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε κύριος ἐπ' αὐτοὺς [26] τὴν κακίαν ταύτην. [27] τότε ἀνήγαγε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἐκ πόλεως Δαυὶδ [28] εἰς οἶκον αὐτοῦ, ὃν ᾠκοδόμησεν [29] ἑαυ-
10 τῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. [30] Εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τοὺς δύο οἴκους, τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως,
11 Χιρὰμ [31] βασιλεὺς Τύρου ἀντελάβετο τοῦ Σαλωμὼν ἐν ξύλοις κεδρίνοις, [32] καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις, καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ ἐν παντὶ θελήματι [33] αὐτοῦ. τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιρὰμ εἴκοσι πόλεις [34] ἐν τῇ γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ.
12 Καὶ ἐξῆλθε Χιρὰμ ἐκ Τύρου, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμών· καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ,
13 Καὶ [35] εἶπε, Τί αἱ πόλεις αὗται ἃς ἔδωκάς μοι [36] ἀδελφέ; καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς Ὅριον ἕως τῆς
14 ἡμέρας ταύτης. Καὶ [37] ἤνεγκε Χιρὰμ τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου.
26 [38] Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα-

---

9 ἐκεῖ *Alex.* & *C.* ponunt post καρδία μου. 10 *Alex.* ἐνώπιόν μου. 11 *Alex.* καρδίας, ἐν εὐθύτητι τοῦ ποιεῖν. 12 *Alex.* θρόνον σου. 13 *Alex. Ald. C.* ἐπί. 14 Δαυὶδ *C.* ponit post σου. 15 *Alex.* τῷ πατρί. 16 *Alex.* σου. 17 *C.* ἔδωκα. 18 *Alex.* δουλεύσεται. 19 ἔσται *Ald.* deest. *C.* ἔσται εἰς παράδειγμα, & ponit post ὑψηλός. 20 ὁ *Alex.* deest. 21 *Alex.* Ἕνεκα. 22 *Alex.* τὸν κύριον. 23 *C.* τὸν ἐξαγαγόντα τούς. 24 ἐξ Αἰγύπτου *C.* ponit post δουλείας. 25 *Alex.* θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο. 26 *Alex.* & *C.* πᾶσαν (*Alex.* συμπᾶσαν) τὴν κακίαν. 27 τότε usq. ad finem versus *C.* desunt. 28 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον. 29 *Alex.* ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, εἴκοσι ἔτη. 30 *C.* Καὶ ἐγένετο μετὰ ἔτη. 31 *Ald. C.* βασιλεὺς Σολομὼν Τύρου. 32 *Alex.* καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ παντί. 33 *Alex.* αὐτοῦ. τότε * ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Χειράμ. 34 *Alex.* ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 35 *C.* εἶπε Χειρὰμ, Τί εἰσιν αἱ. 36 *C.* ὦ ἀδελφέ. 37 *C.* ἀπέστειλε.

38 Καὶ ναῦν usq. ad fin. versus *C.* desunt. Sed hic habet *C.* versus 13, qui in *Rom.* maxima ex parte habentur in cap. sequenti. *Ms. Alex.* hæc habet: 15 Αὕτη ἡ πραγματία τῆς προνομῆς, ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ σὺν τὴν Μελὼ, καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσσὴρ, καὶ τὴν Μεδὰν, καὶ τὸ τεῖχος Ἰερουσαλὴμ, καὶ τὴν Ἐσὲρ, καὶ τὴν Μαγδὼ, καὶ τὴν Γεζέρ. 16 Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γεζὲρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ σὺν τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών. 17 Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὴν Γαζὲρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην, 18 Καὶ τὴν Βαλὰθ, καὶ τὴν Θερμὰθ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 19 Καὶ ἐν τῇ γῇ πάσας τὰς πόλεις τῶν σκηνωμάτων, αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματίαν Σαλωμὼν, ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ. 20 Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελιμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Εὑαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ τοῦ Γεργεσαίου τοῦ μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων, 21 Τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελιμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ οὓς οὐκ ἠδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 22 Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμὼν εἰς πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἁρμάτων, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ. 23 Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμὼν, πεντήκοντα καὶ πεντακόσιοι ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ. 24 Ἤδη ἡ θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν σὺν τὴν Μελώ. 25 Καὶ ἀνεβίβασεν Σαλωμὼν τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαύτωμα καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου * ὃν ᾠκοδόμησεν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία αὐτὸς εἰς πρόσωπον κυρίου. καὶ ἀπήρτισεν σὺν τὸν οἶκον. 26 Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν. *Sch.* Οἱ ἑβδομήκοντα· Καὶ ναῦν ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν Γασίων Γαβὲρ, τὴν οὖσαν ἐχομένην Αἰλὼθ, ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ Ἐδώμ· καὶ τὰ ἑξῆς. περὶ τούτων κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶ, καὶ τὰ κατὰ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, ὅτι κατελάβετο τὴν Γαζὲρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν, καὶ τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινε, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών. Ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδωρήτῳ καὶ τισιν ἀντιγράφοις, πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ κεῖται, ὡς καὶ ἐκεῖ σεσημείωται.

λωμὼν ἐν Γασίων Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχομένην Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους [39] τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν
27 γῇ Ἐδώμ. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν τῇ νηῒ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς [40] ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλω-
28 μών. Καὶ [41] ἦλθον εἰς [42] Σωφιρὰ, καὶ [43] ἔλαβον ἐκεῖθεν [44] χρυσίου [45] ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ [46] ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΑὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν καὶ τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ ἦλθε πειράσαι
2 αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι. Καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα· καὶ κάμηλοι αἴρουσαι [1] ἡδύσματα [2] καὶ χρυσὸν πολὺν σφόδρα καὶ λίθον [3] τίμιον. καὶ [4] εἰσῆλθε πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν
3 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς· οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος [5] παρὰ τοῦ βασιλέως,
4 ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ [6] πᾶσαν τὴν φρόνησιν Σαλωμὼν,
5 καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε, Καὶ τὰ βρώματα Σαλωμὼν, καὶ τὴν καθέδραν [7] παίδων αὐτοῦ, καὶ τὴν [8] στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐξ
6 ἑαυτῆς ἐγένετο· Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου.
7 Καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς [9] λαλοῦσί μοι, ἕως ὅτου παρεγενόμην καὶ [10] ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου· καὶ ἰδοὺ [11] οὐκ [12] εἰσὶ τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι· προστέθεικας [13] ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν
8 ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου. Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, [14] μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ [15] παρεστηκότες ἐνώπιόν σου [16] δι' ὅλου, [17] οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν [18] φρόνησίν σου.
9 Γένοιτο κύριος ὁ θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾶν [19] κύριον τὸν Ἰσραὴλ [20] στῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔθετό [21] σε βασιλέα ἐπ' αὐτοὺς, τοῦ ποιεῖν κρίμα [22] ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν
10 [23] αὐτῶν. Καὶ ἔδωκε τῷ Σαλωμὼν [24] ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ [25] ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα, καὶ λίθον [26] τίμιον. οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα [27] ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος, ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ [28] τῷ βα-
11 σιλεῖ Σαλωμών. Καὶ ἡ ναῦς Χιρὰμ ἡ αἴρουσα τὸ χρυσίον ἐκ Σουφὶρ, [29] ἤνεγκε ξύλα [30] πελεκητὰ πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον [31] τίμιον.
12 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς [32] τὰ ξύλα τὰ [33] πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ [34] οἴκου κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, [35] καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ᾠδοῖς. οὐκ [36] ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα [37] ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ [38] ὤφθησάν που [39] ἕως
13 τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ [40] Σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν, [41] ὅσα ᾐτήσατο, ἐκτὸς πάντων ὧν [42] ἐδεδώκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμών. καὶ ἀπεστράφη, καὶ [43] ἦλθεν εἰς τὴν γῆν [44] αὐτῆς αὐτὴ, καὶ [45] πάντες οἱ παῖδες αὐ-
14 τῆς. Καὶ [46] ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια [47] καὶ [48] ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυ-
15 σίου, Χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν [49] ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν βασιλέων
16 [50] τοῦ πέραν καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς. Καὶ ἐποίησε [51] Σαλωμὼν τριακόσια δόρατα χρυ-

---

39 *Ald.* θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἐν. 40 *C.* λαὸν εἰδότας ἐλαύνειν θάλασσαν. 41 *Ald.* ἦλθεν. 42 *Alex.* Σωφαρά. 43 *Ald.* ἔλαβεν. 44 χρυσίου *C.* ponit post τάλαντα. 45 *Alex. Ald. C.* τετρακόσια καὶ εἴκοσι. al. τετρακόσια tantum. 46 *Ald.* ἤνεγκε.

Cap. 10. 1 *Comp.* ἀρώματα. 2 *Alex.* χρυσίον * πολύν. 3 *C.* τίμιον πολύν. καί. 4 *C.* ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλ. 5 *Alex. Ald. C.* ὑπό. 6 *Alex.* πᾶσαν φρόνησιν. 7 *Alex.* τῶν παίδων. 8 *C.* παραστάσιν. 9 *C.* εἰρηκόσι. 10 *Alex.* ἑοράκασιν. 11 *Alex.* οὐκ ἔστιν καθὼς ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἥμισυ· προστέθεικας. 12 *Ald.* ἐστὶν οὐδὲ τό. *C.* ἐστὶ κατὰ τό. 13 *Alex.* σοφίαν καὶ ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπί. *C.* σοφίαν, καὶ ἀγαθὰ ἐπί. 14 *C.* καὶ μακάριοι. 15 *Alex.* παρεστηκότες. 16 *C.* διαπαντός. 17 *C.* καὶ ἀκούοντες. 18 *C.* φρόνησιν. Γένοιτο. 19 *Ald.* κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. 20 *Ald. C.* τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς. 21 *C.* σε εἰς βασ. 22 *Alex.* καὶ δικαιοσύνην. 23 *Alex.* ἑαυτῶν. *C.* αὐτοῦ. 24 *Ald.* εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. *C.* ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλ. 25 *C.* ἀρώματα, bis in hoc versu. 26 *C.* τίμιον πολύν. οὐκ. 27 *Alex.* ἐκεῖνα εἰς. 28 *Alex.* τῷ Σαλωμών. 29 *Alex.* ἤνεγκεν ἐκ Σουφεὶρ ξύλα. 30 *Ald.* ἀπελεκητά. sic etiam apud *Theodoret. C.* ponit post σφόδρα. 31 *C.* τίμιον πολύν. Καί. 32 τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ *Ald.* desunt. 33 *Alex.* ἀπελέκητα. 34 οἴκου *C.* deest. 35 *Alex.* καὶ κινύρας καὶ νάβλας τοῖς. 36 *Alex.* ἐλελύθει τοιαῦτα ξύλα που ἕως τῆς. 37 *C.* πελεκητά, οὐδέ. 38 *C.* ὤφθη. 39 *C.* ἔτι ἕως. 40 Σαβὰ *C.* deest. 41 *C.* καὶ ὅσα. 42 *C.* ἔδωκεν. 43 *C.* ἀπῆλθεν. 44 *Alex.* αὐτῆς, καί. 45 πάντες *C.* deest. 46 *Alex.* ἦν σταθμός. 47 καὶ *Alex.* deest. 48 *Ald.* & *C.* ἑξήκοντα καὶ ἕξ. 49 *Alex.* ἐμπόρων τῶν ῥοποπωλῶν, (al. ῥωποπώλων,) καί. *C.* ἐμπόρων τῶν ἐμπορευομένων, καί. 50 *C.* τῶν ἐν τῷ πέραν. 51 *Alex. Ald. C.* ὁ βασιλεὺς Σολομών. (*Alex.* Σαλωμών.)

σᾶ ἐλατά· [52] τριακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν ἐπὶ 17 τὸ δόρυ τὸ ἕν· [53] Καὶ τριακόσια [54] ὅπλα χρυσᾶ ἐλατά· καὶ τρεῖς μναῖ [55] ἐνῆσαν χρυσοῦ εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ [56] ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

18 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν, καὶ περιεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δο- 19 κίμῳ. Ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ προτομαὶ μόσχων [57] τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ [58] χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ [59] τόπου τῆς καθέδρας, καὶ δύο [60] λέοντες ἑστηκότες 20 παρὰ τὰς χεῖρας, Καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες [61] ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [62] οὐ γέγονεν οὕτως [63] πάσῃ βασιλείᾳ.

21 Καὶ πάντα τὰ [64] σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ [65] Σαλωμὼν [66] γεγονότα χρυσᾶ, καὶ λουτῆρες χρυσοῖ, [67] καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου [68] δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ [69] συγκεκλεισμένα. [70] οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι [71] οὐκ ἦν [72] λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡ- 22 μέραις Σαλωμών· [73] Ὅτι ναῦς Θαρσὶς τῷ [74] βασιλεῖ Σαλωμὼν [75] ἐν τῇ θαλάσσῃ μετὰ τῶν [76] νηῶν Χιράμ. [77] μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ [78] βασιλεῖ ναῦς ἐκ Θαρσὶς χρυσίου καὶ ἀργυρίου [79] καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν. [80] αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ, καὶ τὴν ἄκραν, τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυίδ, καὶ τὴν Ἀσσούρ, καὶ τὴν [81] Μαγδάλ, καὶ τὴν [82] Γαζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν [83] ἀνωτέραν, [84] καὶ τὴν Ἰεθερμάθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμών, ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν [85] Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ἀπὸ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Ἀμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου καὶ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ [86] ὄντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' [87] αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν [88] πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταί, καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες [89] καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ [90] ἱπ- 23 πεῖς αὐτοῦ. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ 24 φρονήσει. Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμών, τοῦ [91] ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκε κύριος [92] τῇ καρ- 25 δίᾳ αὐτοῦ. Καὶ αὐτοὶ [93] ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα, [94] σκεύη [95] χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν, [96] στακτήν, καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους, καὶ ἡμιόνους τὸ κατ' ἐνιαυτὸν [97] ἐνιαυτῷ.

26 [98] Καὶ ἦσαν [99] τῷ Σαλωμὼν [100] τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι [1] εἰς ἅρματα, καὶ δώδε-

---

52 C. καὶ ἑξακόσιοι. 53 Ald. Καὶ ἐποίησε τριακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς. τρεῖς. C. ponit χρυσᾶ post ἐλατά. 54 Alex. ὅπλα ἐλατά. 55 Alex. χρυσίου ἐνῆσαν εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν. Ald. C. χρυσίου ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ ὅπλον τὸ ἕν. (C. τὸν θυρεὸν τὸν ἕνα.) 56 ὁ βασιλεὺς C. desunt. 57 τῷ θρόνῳ C. ponit post αὐτοῦ. 58 Alex. χεῖρες ἐπὶ τοῦ θρόνου ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας. 59 Ald. θρόνου. 60 Alex. λέοντες * ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἕξ. 61 ἐκεῖ C. deest. 62 Ald. C. οὐκ ἐγένετο. 63 C. ἐν πάσῃ. 64 Alex. σκεύη τοῦ ποτοῦ τοῦ. 65 Alex. βασιλέως Σαλωμών. C. βασιλέως Σολομῶντος. 66 Alex. χρυσᾶ γεγονότα, καί. 67 Alex. καὶ deest. 68 Alex. τοῦ δρυμοῦ. 69 Alex. συγκεκλισμένῳ. 70 C. καὶ οὐκ. 71 C. οὐκ ἦν τὸ ἀργύριον λογιζόμενον. 72 Alex. λογισμένον. 73 Alex. Εἰσότι οὖν ὅτι. 74 Alex. βασιλεῖ ἐν. 75 C. ἐπὶ τῆς θαλάσσης. 76 Ald. υἱῶν. C. παίδων. 77 μία C. deest. 78 C. βασιλεῖ Σολομῶντι ναῦς. 79 Alex. Ald. καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων καὶ λίθων. (Alex. ταώνων.) & sequitur in Alex. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμών, ut vers. seq. 23. 80 Hæc usque ad vers. 23, habentur in Comp. cap. 9. à vers. 15. usque ad vers. 23. 81 C. Μαγεδδώ. 82 C. Γαζέρ. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη καὶ προκατελάβετο Γαζέρ, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ἐθανάτωσεν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σολομῶντος. Καὶ Σολομὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ. 83 Ald. ἀνωτέραν. C. κατωτέραν. 84 C. καὶ τὴν Βααλάθ, καὶ τὴν Θαμὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σολομῶντι, καὶ πάσας. 85 C. Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆς δυναστείας αὐτοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ἀπὸ τοῦ. 86 ὄντων Ald. C. ponunt ante ἐκ. 87 C. αὐτούς. 88 Ald. εἰς πρᾶγμα. C. εἰς δουλείαν. 89 C. τρισσοί. 90 C. ἱππεῖς αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ ἄρχοντες οἱ ἐφεστάμενοι ἐπὶ τῶν ἔργων Σολομῶντος πεντακόσιοι πεντήκοντα, κυριεύοντες ἐν τῷ λαῷ τῷ ποιοῦντι τὸ ἔργον. Ἡ θυγάτηρ δὲ τοῦ Φαραὼ ἀνέβη ἀπὸ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ· τότε ᾠκοδόμησε Μιλλώ. Καὶ προσήνεγκε Σολομὼν τρισσῶς κατ' ἐνιαυτὸν ὁλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμίασεν ἐπὶ τοῦ ὄντος ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ συνετέλεσε τὸν οἶκον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ναῦν ἐν Ἀσιὼν Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχόμενα Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἐν γῇ Ἐδώμ. Καὶ ἐμεγαλύνθη. 91 C. ἀκούειν. 92 C. ἐν τῇ. 93 Alex. ἔφερον πρὸς αὐτὸν τά. 94 Ald. αὐτοῦ, ἕκαστος σκεύη. Alex. & C. αὐτοῦ. σκεύη. 95 Alex. ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν. al. χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἱματισμόν. 96 C. καὶ ἀρώματα, καὶ στακτήν, καὶ ἵππους. 97 ἐνιαυτῷ Ald. deest. C. εἰς ἐνιαυτόν. Alex. ἐνιαυτόν. 98 Alex. & C. Καὶ συνέλεξεν (C. συνήγαγε) Σαλωμὼν (C. Σολομὼν) ἅρματα, καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦσαν. 99 C. αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα. 100 Alex. τεσσεράκοντα. Ald. τεσσαράκοντα. 1 Alex. καὶ εἰς.

κα χιλιάδες ἱππέων. ϗ ἔθετο [2] αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων ϗ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ. [3] ϗ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ϗ ἕως γῆς ἀλλοφύλων

27 ϗ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ ἔδωκεν ὁ [4] βασιλεὺς [5] τὸ χρυσίον ϗ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, ϗ τὰς κέδρους [6] ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28 Καὶ ἡ ἔξοδος [7] Σαλωμὼν τῶν ἱππέων ϗ ἐξ Αἰγύπτου, ϗ [8] ἐκ Θεκουὲ ἔμποροι τοῦ βασιλέως· [9] ϗ ἐλάμβανον ἐκ [10] Θεκουὲ ἐν ἀλλάγματι.

29 Καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος [11] ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα ἀντὶ [12] ἑκατὸν ἀργυρίου, ϗ ἵππος ἀντὶ [13] πεντήκοντα ἀργυρίου. ϗ οὕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι Χεττιΐν, ϗ βασιλεῦσι Συρίας [14] κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.

Κεφ. ιά. II.

1 ΚΑὶ ὁ βασιλεὺς [1] Σαλωμὼν ἦν φιλογύ-

3 νης. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, ϗ παλλακαὶ τριακόσιαι.

1 Καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἀλλοτρίας, ϗ τὴν θυγατέρα Φαραώ, Μωαβίτιδας, [2] Ἀμμανίτιδας, [3] Σύρας, ϗ Ἰδουμαίας, [4] Χετταίας, ϗ Ἀμορ-

2 ραίας, Ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπεῖπε κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, [5] Οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς [6] αὐτοὺς, ϗ αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, [7] μὴ ἐκκλίνωσι τὰς [8] καρδίας ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν· εἰς αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλωμὼν, [9] τοῦ ἀ-

4 γαπῆσαι. [10] Καὶ ἐγενήθη [11] ἐν καιρῷ γήρους Σαλωμὼν, [12] ϗ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδία

3 [13] Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐξέκλιναν γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπί-

7 σω θεῶν [14] αὐτῶν. Τότε ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰβ, ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμών,

5 Καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων.

8 Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις, [15] αἳ ἐθυμίων ϗ ἔθυον τοῖς εἰδώ-

6 λοις [16] αὐτῶν. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

9 Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμὼν, ὅτι ἐξέκλινε [17] καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ἰσρα-

10 ήλ, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δὶς, Καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ [18] ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου, τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, [19] ϗ φυλάξασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος [20] ὁ θεός· [21] οὐδὲ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου, κατὰ τὴν καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πα-

11 τρὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαλωμὼν, Ἀνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ, ϗ οὐκ ἐφύλαξας [22] τὰς ἐντολάς μου ϗ τὰ προστάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαῤῥήσσων διαῤῥήξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου, ϗ

12 δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου. Πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω [23] αὐτὰ διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου· ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐ-

13 τήν. Πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω· σκῆπτρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ϗ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξε-

14 λεξάμην. Καὶ [24] ἤγειρε κύριος σατὰν τῷ

---

2 C. αὐτάς. 3 ϗ ἦν usque ad finem versus C. desunt. 4 C. βασιλεὺς Σολομὼν τὸ ἀργύριον. 5 *Alex.* τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ἐν. 6 *Ald.* ὡς συκαμίνους ἔδωκεν ϗ τὰς ἐν. 7 *Alex. Ald. C.* τῶν ἵππων (*Ald.* ἱππέων) Σολομῶντος (*Alex.* Σαλωμὼν) ἐξ. 8 C. ἐξ Ἐκουέ. 9 C. ἐλάμβανον ἐξ Ἐκουέ. 10 *Alex.* Θεκουεΐμ. 11 *Alex.* ἅρματα ἐξ Αἰγύπτου ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. οὕτως πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν, * ϗ βασιλεῦσιν. 12 C. ἑξακοσίων. 13 C. ἑκατὸν ϗ πεντήκοντα. 14 C. διὰ χειρὸς αὐτῶν ἐξεπορεύοντο.

Cap. II. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Σαλωμὼν φιλογύναιος ἦν, (*Ald.* & *C.* ἦν φιλογύναιος,) ϗ ἔλαβεν γυναῖκας ἀλλοτρίας πολλάς, ϗ τὴν θυγατέρα Φαραώ. 2 *Alex.* ϗ Ἀμμανίτιδας, ϗ Ἰδουμαίας, Συρίας, Χετταίας, καί. 3 Σύρας C. deest. 4 C. ϗ Σιδωνίας, ϗ Χετταίας. Ἐκ. 5 C. λέγων, Οὐκ. 6 *Ald.* αὐτάς. 7 *Ald. C.* ἵνα μή. 8 C. ψυχάς. 9 *Alex. Ald. C.* τοῦ ἀγαπῆσαι. 3 Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, ϗ παλλακαὶ τριακόσιαι. Καί. 10 *Alex.* & *C.* Καὶ ἐξέκλιναν (C. ἔκλινον αἱ) γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. 4 Καὶ ἐγενήθη (C. ἐγένετο.) 11 *Alex.* ἐν καιρῷ γήρως Σαλωμὼν ϗ αἱ γυναῖκες αὐτοῦ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, ϗ οὐκ ἦν καρδία. 12 ϗ οὐκ ἦν usque ad finem versus C. ponit post finem versus tertii. 13 *Alex. Ald. C.* Δαυὶδ τοῦ (*Alex.* deest) πατρὸς αὐτοῦ. 5 Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν (*Ald. C.* Σολομὼν) ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης * βδελύγματι (*Ald.* βδελύγματος. C. θεοῦ) Σιδωνίων, ϗ ὀπίσω τῶν βασιλέων (*Ald.* τοῦ βασιλέως. C. Μελχὼμ) αὐτῶν, (C. deest) εἰδώλου (C. βδελύγματος) υἱῶν (C. deest) Ἀμμών. 6 Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ϗ οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου. ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 7 Τότε ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰβ ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ προσώπου Ἱερουσαλήμ, (C. Μωὰβ ἐν τῷ ὄρει τῷ κατὰ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ) καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν (*Alex.* ϗ τῷ Μελχὸλ, C. ϗ τῷ Μελχὼμ) εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. 8 Καὶ οὕτως. 14 *Ald. C.* ἑτέρων. 15 αἳ C. deest. 16 *Alex.* αὐτῶν. 9 Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμών. 17 *Ald. C.* καρδία. 18 *Ald.* δὶς ὑπέρ. 19 *Alex.* ϗ φυλάξαι ϗ ποιῆσαι. *Ald.* ϗ φυλάξασθαι ϗ ποιῆσαι. C. ϗ οὐκ ἐφύλαξεν. 20 ὁ θεὸς C. desunt. 21 *Alex. Ald. C.* desunt quæ sequuntur ad fin. vers. 22 *Alex.* τὰ προστάγματά μου ϗ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἐνετειλάμην. 23 C. ταῦτα. 24 *Ald.* ἐξήγειρε.

Σαλωμὼν τὸν Ἄδερ τὸν [25] Ἰδουμαῖον, καὶ τὸν [26] Ἐσρὼμ υἱὸν [27] Ἐλιαδαὲ [28] τὸν ἐν Ῥαεμμά, Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ᾽ αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων [29] συστρέμματος, καὶ προκατελάβετο τὴν [30] Δαμασέκ. καὶ [31] ἦσαν σατὰν τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. καὶ Ἄδερ ὁ Ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [32] ἐξολοθρεῦσαι Δαυὶδ τὸν Ἐδὼμ ἐν τῷ πορευθῆναι [33] Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς [34] τραυματίας, καὶ ἔκοψαν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

16 Ὅτι [35] ἓξ μῆνας [36] ἐνεκάθητο ἐκεῖ Ἰωὰβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, [37] ἕως ὅτου ἐξωλόθρευσε πᾶν ἀρσενικὸν [38] ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

17 Καὶ ἀπέδρα Ἄδερ αὐτὸς καὶ [39] πάντες ἄνδρες Ἰδουμαῖοι [40] τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ [41] εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον· καὶ Ἄδερ

18 παιδάριον μικρόν. Καὶ ἀνίστανται [42] ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιάμ, καὶ ἔρχονται εἰς Φαράν, καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας [43] μεθ᾽ αὐτῶν, καὶ ἔρχονται πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. καὶ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραώ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ [44] οἶκον, καὶ ἄρτους διέταξεν [45] αὐ-

19 τῷ. Καὶ εὗρεν Ἄδερ χάριν ἐναντίον Φαραὼ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀδελφὴν [46] Θεκεμίνας [47] μείζω.

20 Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ Θεκεμίνας τῷ Ἄδερ τὸν Γανηβὰθ υἱὸν αὐτῆς· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν Θεκεμίνα ἐν μέσῳ [48] υἱῶν [49] Φαραώ. καὶ ἦν Γανηβὰθ [50] ἐν μέσῳ

21 υἱῶν Φαραώ. Καὶ Ἄδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν Ἰωὰβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς, καὶ εἶπεν Ἄδερ πρὸς Φαραώ, Ἐξαπόστειλόν με,

22 καὶ [51] ἀποστρέψω εἰς τὴν γῆν μου. Καὶ εἶπε [52] Φαραὼ τῷ Ἄδερ, Τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ᾽ ἐμοῦ; [53] καὶ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄδερ, [54] Ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με. [55] καὶ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν [56] αὐτοῦ. αὕτη ἡ κακία ἣν ἐποίησεν Ἄδερ· καὶ [57] ἐβαρυθύμησεν Ἰσραήλ, καὶ ἐβασί-

26 λευσεν [58] ἐν γῇ Ἐδώμ. Καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ τῆς [59] Σαριρὰ υἱὸς

27 γυναικὸς χήρας δοῦλος Σαλωμών. Καὶ τοῦτο τὸ [60] πρᾶγμα ὡς [61] ἐπήρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα [62] Σαλωμών. καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν, [63] συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

28 Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἱεροβοὰμ ἰσχυρὸς δυνάμει. καὶ εἶδε Σαλωμὼν τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστί, καὶ κατέστησεν αὐτὸν [64] ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴ-

29 κου Ἰωσήφ. Καὶ [65] ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρεν αὐτὸν [66] Ἀχιὰ ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ [67] ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ. [68] καὶ Ἀχιὰ περιβεβλημένος [69] ἱματίῳ καινῷ, καὶ [70] ἀμφότεροι μόνοι ἐν τῷ πεδίῳ.

30 Καὶ ἐπελάβετο Ἀχιὰ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ᾽ [71] αὐτῷ, καὶ διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥή-

31 ματα, Καὶ εἶπε τῷ Ἱεροβοάμ, Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήματα, ὅτι τάδε λέγει κύριος

25 *Alex.* & *C.* Ἰδουμαῖον ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν τῇ (τῇ deest *Alex.*) Ἰδουμαίᾳ. *Ald.* Ἰδουμαῖον, καὶ ἤγειρε κύριος τῷ Σολομῶντι Σατάν. quæ hic sequuntur, καὶ τὸν Ἐσρὼμ usque ad finem versus, *Alex.* & *C.* hic desunt: sed habentur vers. 23, 24. 26 *Ald.* Ῥάζερον. 27 *Ald.* Ἐλιδεκέ. *C.* Ἐλιαδά. 28 *Ald.* τὸν Βαραμὲθ quod vocabulum Βαραμὲθ videtur factum ex duabus vocibus Hebræis, ejusque interpretatio est id quod habetur in *Comp. ed.* ὃς ἔφυγεν. v. 23. al. τὸν ἐν Ῥαεμμά. (al. Ῥααμά.) 29 *Ald.* *C.* συστρεμμάτων. 30 *Ald.* *C.* Δαμασέκ, καὶ ἐκάθισεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Μασεδὲκ (*C.* Δαμασκῷ.) καὶ ἦσαν. 31 in aa. ll. est ἦν. 32 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. *C.* ἐξολοθρεύειν. 33 *Alex.* Ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως θάπτειν. 34 *Alex.* τραυματίας, ἔκοψαν. 35 *C.* ἑξάμηνον. 36 *Alex.* ἐκάθητο. 37 *Alex.* & *C.* ἕως οὗ ἐξολέθρευσεν. (*C.* ἐξωλόθρευσαν.) 38 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. 39 πάντες *C.* deest. 40 *C.* δοῦλοι τῶν παίδων. 41 *Alex.* *C.* εἰσῆλθεν. 42 *C.* ἐκ Μαδιάμ. (al. Μαδιάν.) 43 *Alex.* μετ᾽ αὐτῶν ἀπὸ Φαράν, καὶ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. 44 *C.* Φαραὼ οἶκον. 45 *Alex.* & *C.* αὐτῷ, καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ εὗρεν. 46 *C.* Θεκεμενής· & vers. 20. 47 *Alex.* τὴν μίζω. 48 *C.* τοῦ οἴκου Φαραώ. 49 *Alex.* Φαραώ. * Καὶ Ἄδερ. 50 *C.* ἐν τῷ οἴκῳ Φαραὼ ἐν μέσῳ. 51 *C.* ἀναστρέψω. 52 *Alex.* Φαραώ, Τίνι σύ. 53 *C.* ὅτι ἰδού. 54 *C.* Μηδαμῶς, ὅτι. 55 pro his, καὶ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ *Comp.* habet duos versus *viz.* 23 & 24. qui in *Rom.* habentur vers. 14 & priore parte vers. 15. 56 *Alex.* αὐτοῦ. 23 Καὶ ἤγειρεν κύριος Σατὰν τῷ Σαλωμὼν τὸν Ῥαζὼν υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν Βαραμεὲθ Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. 24 Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ᾽ αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, ἐν τῷ ἀποκτέννειν Δαυὶδ αὐτούς. καὶ ἐπορεύθησαν Δαμασκόν, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ. 25 Καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών αὕτη ἡ κακία Ἄδερ. καὶ ἐβαρυθύμησεν. 57 *Ald.* *C.* ἐβαρύνθη ἐπὶ Ἰσραήλ. 58 *Alex.* ἐν τῷ Ἐδώμ. 59 *Alex.* Σαριδά, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαρουά γυνὴ χήρα, δοῦλος Σαλωμών, καὶ ὕψωσεν χεῖρα ἐν τῷ βασιλεῖ. Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα. 60 *Ald.* πρᾶγμα ὃ ἐποίησεν ὡς. *C.* πρᾶγμα ἐποίησεν ὡς. 61 *C.* ἐπῆρε τὴν χεῖρα. 62 *Alex.* Σαλωμών. * ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν, καὶ συνέκλισεν. 63 *Ald.* *C.* καὶ συνέκλεισε. 64 *Alex.* ἐπὶ ἄρσεις. 65 *C.* ἐγένετο. 66 *Alex.* Ἀχιάς. 67 *C.* μετέστησεν. 68 *Alex.* καὶ ὁ Ἀχιάς. 69 *C.* ἱμάτιον καινόν. 70 *Alex.* ἀμφότεροι ἐν. 71 *Ald.* αὐτοῦ.

ὁ θεὸς

ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμὼν, καὶ δώσω σοι [72] δέκα σκῆπτρα. 32 Καὶ δύο σκῆπτρα [73] ἔσονται αὐτῷ, διὰ τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραήλ. 33 Ἀνθ' ὧν [74] ἐγκατέλιπέ με, καὶ [75] ἐποίησε τῇ Ἀσάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμώς, [76] καὶ τοῖς εἰδώλοις Μωὰβ, καὶ τῷ [77] βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν Ἀμμών, καὶ οὐκ [78] ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον [79] ἐμοῦ, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 34 [80] Καὶ [81] οὐ μὴ λάβω [82] τὴν βασιλείαν ὅλην ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, [83] διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν 35 δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην [84] αὐτόν. Καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, 36 καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα. Τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω [85] τὰ δύο σκῆπτρα, ὅπως ᾖ θέσις τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. 37 Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 38 Καὶ ἔσται ἐὰν φυλάξῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ [86] ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον [87] ἐμοῦ, τοῦ [88] φυλάξασθαι τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, καθὼς ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ [89] οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστὸν, καθὼς ᾠκοδόμησα τῷ [90] Δαυίδ. 40 Καὶ ἐζήτησε Σαλωμὼν θανατῶσαι τὸν Ἱεροβοάμ. καὶ [91] ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς [92] Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως [93] οὗ ἀπέθανε 41 Σαλωμών. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλωμὼν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ [94] πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, [95] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [96] γέγραπται ἐν βιβλίῳ [97] ῥημάτων Σαλωμών; 42 Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς [98] ἐβασίλευσε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ [99] ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ [100] τεσσαράκοντα 43 ἔτη. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς [1] αὐτοῦ. [2] καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμὼν καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, [3] κατευθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρὰ 44 τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ [4] ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Καὶ [1] πορεύεται [2] βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα [3] ἤρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ 3 βασιλεῦσαι [4] αὐτόν. [5] Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ, λέγοντες, 4 Ὁ πατήρ σου [6] ἐβάρυνε [7] τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν 5 σοι. Καὶ [8] εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [9] Ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, καὶ ἀναστρέψατε πρός 6 με. καὶ ἀπῆλθον. Καὶ [10] ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις, οἳ ἦσαν παρε-

---

72 *Alex.* δέκα * ῥήματα. Καί. 73 *C.* ἔσται. 74 *Alex.* κατέλειπέν με. 75 *C.* ἐδούλευσε. 76 *C.* εἰδώλῳ Μωάβ. 77 *C.* Μελχὸμ προσοχθίσματι. 78 *Alex.* ἐπορεύθη ἐνώπιον κυρίου ἐν ταῖς. 79 *Alex.* ἐμοῦ καὶ διακριβείας μου καὶ κρίσεις μου, ὡς Δαυίδ. 80 Καὶ οὐ μὴ usque ad αὐτοῦ inclusive *Ald.* ponit post ζωῆς αὐτοῦ. 81 *C.* οὐ λήψομαι. 82 *Alex. C.* ὅλην τὴν βασιλείαν ἐκ. 83 *Alex.* διὰ Δαυίδ. 84 *Alex.* αὐτόν, ὃς ἐφύλαξεν ἐντολάς μου καὶ ἀκριβασμόν. Καὶ λήμψομαι. *C.* αὐτόν, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου. Καὶ λήψομαι. 85 *Alex.* δύο. 86 *Alex.* ποιήσεις. 87 *Alex.* ἐμοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, καθώς. 88 *Ald.* φυλάξαι. *C.* φυλάξαι πάντα. 89 *Alex.* οἰκοδομήσω οἶκον. 90 *Alex.* & *C.* Δαυίδ, καὶ δώσω σοι τὸν Ἰσραήλ. 39 Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα * Ἰσραὴλ (*C.* Δαυίδ) διὰ ταύτην, (*C.* ταῦτα,) πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐζήτησεν. 91 *Alex.* ἀνέστη Ἱεροβοὰμ καί. 92 *C.* Σουσάκ. al. Σουσακείμ. al. Σήσακ. al. Σαμαά. 93 οὗ *C.* deest. 94 *C.* πᾶσα ἡ φρόνησις. 95 *Alex.* οὐχ. 96 *Alex. C.* γεγραμμένα ἐν. 97 *C.* λόγων ἡμερῶν Σολομών.

98 *Alex.* ἐβασίλευσεν. 99 *C.* τεσσαράκοντα ἔτη ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. Καί. 100 *Alex.* τεσσεράκοντα. 1 *Alex.* αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν Ῥοβοὰμ υἱός. 2 καὶ ἐγενήθη usque ad ὡς ἔφυγεν *C.* habet versu 2 capitis sequentis: & pro ἐγενήθη ἐγένετο· & pro Σαλωμών, *Ald. C.* τοῦ βασιλέως Σολομῶντος. 3 κατευθύνει usque ad fin. vers. *C.* desunt. 4 *C.* ἐκοιμήθη Σολομὼν μετὰ πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε.

Cap. 12. 1 *Comp. ed.* ἐπορεύθη. 2 *Mſ. Alex.* ὁ βασιλεύς. 3 *Alex.* ἤρχετο. 4 *Alex.* αὐτόν. 2 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου * τούτου βασιλέως Σαλωμών, καὶ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. 3 Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τόν. 5 *C.* Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραήλ, Καί. 6 *C.* ἐσκλήρυνε. 7 *Alex.* τὸ κλοιόν. 8 *C.* εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρός. 9 *Alex.* Ἀπέλθατε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καί. 10 *Alex. Ald. C.* ἀπήγγειλεν (*Alex.* παρήγγειλεν) ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τοῖς.

στῶτες

στῶτες ἐνώπιον Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων, Πῶς ὑμεῖς [11] βουλεύεσθε [12] καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ [13] δουλεύσεις αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, [14] καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας.

8 Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμεῖς [15] συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ [16] τοῖς λέγουσι πρὸς μὲ, [17] λεγόντων, Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ [18] οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, [19] λέγοντες, Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ, [20] λέγοντες, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν, τάδε [21] λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς, [22] Ἡ μικρότης μου [23] παχυτέρα [24] τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου.

11 Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς [25] ἐν μάστιξιν, [26] ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12 Καὶ [27] παρεγένοντο [28] πᾶς [29] Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ [30] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν [31] αὐτοῖς ὁ [32] βασιλεὺς, λέγων, [33] Ἀναστράφητε πρὸς μὲ [34] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά. καὶ ἐγκατέλιπε [35] Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐ-

14 τῷ, Καὶ ἐλάλησε πρὸς [36] αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων, Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

15 Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ [37] παρὰ κυρίου, ὅπως στήσῃ [38] τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν [39] ἐν χειρὶ Ἀχιὰ [40] τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

16 Καὶ [41] εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν [42] ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ [43] ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ [44] βασιλεῖ, λέγων, Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυίδ; καὶ οὐκ ἔστιν [45] ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. [46] Ἀπότρεχε Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματά σου· νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ. καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα [47] αὐτοῦ.

18 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν [48] αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔφθασεν [49] ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.

19 Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20 Καὶ ἐγένετο ὡς [50] ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν [51] Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω [52] οἴκου Δαυὶδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν μόνοι.

21 Καὶ Ῥοβοὰμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκῆπτρον Βενιαμὶν [53] ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεανιῶν ποιούντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμών.

22 [54] Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρω-

---

11 *Alex.* βούλεσθαι. 12 *C.* ἵνα. 13 *Alex.* δουλεύσῃς αὐτοῖς, καὶ εἴξῃς αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις αὐτοῖς λόγους. 14 καὶ *C.* deest. 15 *Alex.* βουλεύεται. 16 *Alex.* & *C.* τοῖς λαλήσασιν πρός. 17 *C.* καὶ εἰρηκόσι, Κούφισον. 18 οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ *Ald.* & *C.* desunt. 19 *C.* καὶ εἶπον. *Ald.* καὶ εἶπον αὐτῷ. 20 *C.* καὶ εἰρηκόσι. 21 *C.* ἐρεῖς. 22 *Sch.* Τοῦτο ὁ Σύμμ. οὕτως ἡρμήνευσε· Τὸ σμικρότατόν μου μέλος. Τῶν δὲ Παραλειπομένων ἡ βίβλος σαφέστερον τοῦτο δεδήλωκεν· Ὁ βραχύτατός μου γάρ, φησι, δάκτυλος, παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου ἐστιν. Οὕτω δὲ καὶ ὁ Σύρος ἡρμήνευσε, καὶ Ἰώσηπος ὡσαύτως. 23 *Alex.* παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ. 24 *C.* ὑπὲρ τῆς. 25 ἐν *C.* deest. 26 *C.* καὶ ἐγὼ παιδεύσω. 27 *Ald.* *C.* παρεγένετο. 28 *C.* Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς. 29 *Ald.* ὁ λαὸς πρός. 30 ἐν *C.* deest. 31 αὐτοῖς *C.* deest. 32 *C.* βασιλεὺς Ἰσραὴλ, λέγων. 33 *Ald.* *C.* Ἀναστρέψατε. 34 *Ald.* ἐν τῇ. 35 *Ald.* ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ. 36 *Alex.* αὐτοὺς, καὶ συνελάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τήν. 37 παρὰ κυρίου *C.* ponit ante ἦν. 38 *C.* κύριος τό. 39 *Alex.* κύριος ἐν. 40 *C.* τοῦ προφήτου τοῦ Συλωνίτου ἐπὶ Ἱεροβοάμ. 41 *Ald.* *C.* εἶδε. 42 *Ald.* ὁ βασιλεὺς τῆς φωνῆς αὐτῶν. *C.* αὐτῶν ὁ βασιλεύς. 43 *Ald.* ἀπεκρίθησαν. 44 *Alex.* βασιλεῖ λόγον, λέγων. 45 *Alex.* ὑμῖν. 46 *Alex.* ἀπότρεχε εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ· νῦν. *C.* ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμά σου Ἰσραήλ· νῦν. 47 *Alex.* αὐτοῦ. 17 Καὶ υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν Ἀδωνιράμ. *C.* αὐτοῦ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν Ῥοβοάμ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν Ἀδωράμ. 48 *Alex.* αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις. *Ald.* *C.* αὐτὸν ἐν λίθοις πᾶς Ἰσραήλ. 49 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα τοῦ. 50 *Alex.* ἤκουσεν Ἰσραήλ. 51 *Alex.* Ἱεροβοὰμ, καὶ ἀπέστειλαν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς. 52 *Alex.* τοῦ οἴκου. 53 *Alex.* ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες. 54 *Sch.* Ἱστέον ὅτι τὰ περὶ Σαμαίου τοῦ Ἐλαμίτου ἐν τισι μὲν

που

23 πον τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ 24 λαοῦ, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἀναβήσεσθε [55] οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραήλ. [56] ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι [57] παρ᾽ ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα [58] κυρίου. [59] Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [60] δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααναν, θυγάτηρ [61] Ἄνα υἱοῦ Νααὰς βασιλέως υἱῶν Ἀμμών. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ δοῦλος τῷ Σαλωμὼν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαριρὰ, γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμὼν εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. καὶ ᾠκοδόμησε τῷ Σαλωμὼν τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἅρματα ἵππων. οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου Ἐφραίμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. καὶ ἐζήτει Σαλωμὼν θανατῶσαι αὐτόν. καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα [62] αὐτὸς πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ᾽ αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε Σαλωμών. καὶ ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκε Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα Σουσακὶμ βασιλέως Αἰγύπτου, λέγων, Ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι [63] ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σουσακὶμ, Αἴτησαί τι αἴτημα, καὶ δώσω σοι. καὶ Σουσακὶμ ἔδωκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὴν Ἀνὼ ἀδελφὴν Θεκεμίνας τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. [64] αὕτη ἦν μεγάλη ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως, καὶ ἔτεκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὸν Ἀβιὰ υἱὸν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς Σουσακὶμ, Ὄντως ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι. καὶ ἐξῆλθεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ· καὶ συνάγεται ἐκεῖ πᾶν σκῆπτρον [65] Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἱεροβοὰμ χάρακα. καὶ ἠρρώστησε τὸ παιδάριον αὐτοῦ [66] ἀρρωστίᾳ κραταιᾷ σφόδρα. καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου· καὶ εἶπε πρὸς Ἀνὼ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, [67] πορεύου, ἐπερώτησον τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται [68] ἐκ τῆς ἀρρωστίας αὐτοῦ. καὶ [69] ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλὼμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιὰ, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, καὶ λάβε [70] εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλὴν, καὶ στάμνον μέλιτος. καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλὴν, καὶ στάμνον μέλιτος τῷ Ἀχιά. καὶ ὁ ἄνθρωπος [71] πρεσβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν τοῦ [72] ἰδεῖν. καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρὰ καὶ πορεύεται. καὶ ἐγένετο ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιὰ τὸν Σηλωνίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιὰ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Ἔξελθε δὴ εἰς [73] ἀπάντησιν Ἀνὼ [74] τῇ γυναικὶ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῇ, Εἴσελθε, καὶ μὴ στῇς, ὅτι τάδε λέγει κύριος, Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὼ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιὰ, Ἵνα τί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλὴν, καὶ κολλύρια, καὶ στάμνον μέλιτος; τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἔσται εἰσελθούσης σου [75] τὴν πόλιν εἰς Σαριρὰ, καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξελεύσονταί σοι εἰς συνάντησιν, καὶ ἐροῦσί [76] σοι, Τὸ παιδάριον τέθνηκεν· ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ [77] ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ

τῶν ἁπλῶν ἀντιγράφων κεῖται, ἐν τοῖς ἑξαπλοῖς δὲ οὐ φέρεται. 55 *Alex.* οὐδὲ μὴ πολεμήσαιτε. 56 *Alex. Ald. C.* ἀναστρεφέτω. 57 *C.* ἐξ. 58 κυρίου *Ald.* deest. 59 Quæ hic ſequuntur in textu *Rom.* ad verſ. 25. è diverſis locis hinc inde conſarcinata ſunt; neque in *Mſ. Alex.* (uti nec in *Vulgata*) uno in loco ſimul habentur. deſunt etiam in *Comp.* *Lucifer* quidem *Calarit.* ea poſuit in lib. de regibus apoſtaticis. 60 *Ald.* δεκαεπτά. 61 *Ald.* Ἀννών.

62 αὐτὸς *Ald.* deeſt. 63 ἐγὼ *Ald* deeſt. 64 *Ald.* καὶ αὕτη. 65 *Ald.* Ἐφραὶμ πρὸς Ἱεροβοάμ· καί. 66 *Ald.* ἀρρωστίαν κραταιάν. 67 *Ald.* καὶ πορεύου. 68 *Ald.* ἀπό. 69 *Ald.* ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐν. 70 *Ald.* ἐν τῇ χειρί. 71 *Ald.* πρεσβύτης. 72 *Ald.* βλέπειν. 73 *Ald.* συνάντησιν. 74 *Ald.* γυναικός. 75 *Ald.* εἰς τὴν πόλιν. 76 *Ald.* σοι, Ὅτι τό. 77 *Ald.* ἔσται τὸν τεθνηκότα.

πόλει, καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ [78] καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ παιδάριον κόψεται, Οὐαὶ κύριε, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου. καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ, ὡς ἤκουσε. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρὰ, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς [79] ἀπαντήν. καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμών. καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Σαμαίαν τὸν [80] Ἐνλαμὶ, λέγων, Λάβε σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ εἰσεληλυθὸς εἰς ὕδωρ, καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα, καὶ δώσεις τῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος, Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τοῦ περιβαλέσθαι σε. καὶ ἔλαβεν Ἱεροβοάμ. καὶ εἶπε Σαμαίας, Τάδε λέγει κύριος [81] ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ [82] υἱὸν Σαλωμών, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐβάρυνε τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ· [83] καὶ νῦν κουφιεῖς ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. καὶ εἶπε Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν λαὸν, Ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν ῥῆμα. καὶ εἶπε Ῥοβοὰμ, Εἰσαγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλεύσομαι μετ' αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. καὶ ἐλάλησε Ῥοβοὰμ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, [84] οὕτως ἐλάλησε πρὸς σὲ [85] ὁ λαός. καὶ διεσκέδασε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε, καὶ εἰσήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ταῦτα καὶ ταῦτα ἀπέσταλκεν ὁ λαὸς πρὸς μὲ, λέγων. καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, Οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, Ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ πατρός μου· ὁ πατήρ μου ἐμαστίγου ὑμᾶς [86] μάστιξιν, ἐγὼ δὲ κατάρξω [87] ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ῥοβοάμ. καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ, καθὼς συνεβουλεύσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ τὰ παιδάρια. καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ [88] εἷς ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες, λέγοντες, Οὐ μερὶς ἡμῖν ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραὴλ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ εἰς ἡγούμενον. καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικίμων, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ κατεκράτησε Ῥοβοὰμ, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ πορεύονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον Ἰούδα, καὶ πᾶν σκῆπτρον Βενιαμίν. καὶ ἐγένετο ἐνισταμένου τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ συνήθροισε Ῥοβοὰμ πάντα ἄνδρα Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἀνέβη τοῦ πολεμεῖν πρὸς Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ [89] πρὸς τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ ἀνέσχον μὴ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.

25 Καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ τὴν Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ [90] κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξῆλθεν
26 ἐκεῖθεν καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Φανουήλ. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία [91] εἰς οἶκον Δαυὶδ,
27 Ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν [92] θυσίαν ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπιστραφήσεται [93] καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον [94] καὶ κύριον αὐτῶν, πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα,
28 καὶ ἀποκτενοῦσί [95] με. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς, [96] καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαὸν, Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ [97] θεοί σου Ἰσραὴλ [98] οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ

---

78 al. καταφάγονται. 79 *Ald.* ἀπάντησιν. 80 *Ald.* Ἐλαμίτην. 81 *Ald.* ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν Σαλομὼν, καὶ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα, καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται Ῥοβοὰμ τῷ Σαλομών. καὶ ἐγενήθη μετὰ τελευτὴν τοῦ βασιλέως Σαλομὼν, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥοβοὰμ ἀντ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν. 82 υἱὸν Σαλωμὼν *Ald.* desunt. 83 *Ald.* νυνί. 84 *Ald.* οὕτως ὡς ἐλάλησε. 85 *Ald.* ὁ λαὸς, λαλήσεις πρὸς τὸν λαόν. καί. 86 *Ald.* ἐν μάστιξιν.

87 *Ald.* ὑμῶν. 88 εἷς *Ald.* deest. 89 *Ald.* πρὸς πᾶν τό. 90 *C.* κατῴκησεν. 91 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον. 92 *Alex.* & *C.* θυσίας (*C.* τὰς θυσίας) ἐν οἴκῳ [*C.* εἰς οἶκον] κυρίου εἰς [*C.* deest] Ἱερουσ. 93 *Alex.* καρδία λαοῦ. 94 καὶ κύριον *C.* desunt. 95 *Alex.* με, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησεν. 96 καὶ ἐπορεύθη *C.* desunt. 97 *Alex.* οἱ θεοί. 98 *Alex.* οἱ ἀνήγαγόν σε ἐκ.

 γῆς

29 γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βαιθὴλ, καὶ τὴν μίαν [99] ἔδωκεν ἐν Δάν.

30 Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν. καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς [100] πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως [1] Δάν, καὶ εἴασαν τὸν οἶκον κυρίου.

31 Καὶ ἐποίησεν [2] οἴκους [3] ἐφ' ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ, [4] οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευί.

32 Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν [5] ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν [6] ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησε, καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε.

33 Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ [7] ἐποίησε, [8] τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ᾗ ἐπλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ [9] ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ [10] ἐπιθῦσαι.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ [1] ἐξ Ἰούδα παρεγένετο ἐν λόγῳ κυρίου εἰς Βαιθὴλ, καὶ Ἱεροβοὰμ εἱστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [2] ἐπιθῦσαι.

2 Καὶ ἐπεκάλεσε [3] πρὸς τὸ θυσιαστήριον [4] ἐν λόγῳ κυρίου, καὶ εἶπε, Θυσιαστήριον θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυίδ, Ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ, καὶ [5] θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς [6] τῶν ὑψηλῶν [7] τῶν ἐπιθυόντων ἐπὶ [8] σὲ, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων [9] καύσει ἐπὶ σέ.

3 Καὶ [10] δώσει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας, λέγων, [11] Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος, λέγων, Ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον [12] ῥήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ [13] ἐπ' αὐτῷ.

4 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐξέτεινεν [14] ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ [15] ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων, Συλλάβετε αὐτόν. καὶ [16] ἰδοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ οὐκ [17] ἐδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν πρὸς αὐτόν.

5 Καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη, καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν λόγῳ κυρίου.

6 Καὶ [18] εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, Δεήθητι [19] τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ [20] σου, καὶ ἐπιστρεψάτω ἡ χείρ μου [21] πρὸς ἐμέ. καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπέστρεψε [22] τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐγένετο [23] καθὼς τὸ πρότερον.

7 Καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, Εἴσελθε μετ' ἐμοῦ εἰς [24] οἶκον, καὶ ἀρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα.

8 Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἐὰν [25] δῷς μοι τὸ ἥμισυ τοῦ οἴκου σου, οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον, οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·

9 Ὅτι οὕτως [26] ἐνετείλατό μοι [27] κύριος ἐν λόγῳ, λέγων, [28] Μὴ φάγῃς [29] ἄρτον [30] καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ [31] καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ [32] ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

10 Καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθήλ.

11 Καὶ προφήτης εἷς πρεσβύτης [33] κατῴκει ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ [34] διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ [35] ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Βαιθὴλ, καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε τῷ βασιλεῖ, [36] καὶ [37] ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

12 Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν, λέγων, Ποίᾳ ὁδῷ [38] πεπόρευται; καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν [39] ἐν ᾗ ἀνῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ [40] ἐλθὼν ἐξ Ἰούδα.

13 Καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Ἐπισάξατέ μοι [41] τὸν ὄνον. καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ

---

99 *Ald.* ἔθηκεν. 100 *Ald.* ὀπίσω τῆς. 1 *Alex.* & *C.* Δάν. Καὶ ἐποίησεν. 2 *C.* Ἱεροβοὰμ οἴκους. 3 *Alex.* ἐπί. 4 *Alex.* οἳ * ἦσαν. 5 ἐν *C.* deest. 6 *C.* ἐν τῷ Ἰούδα. 7 *Alex.* ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τῇ. 8 *C.* ἐν τῇ. 9 *Alex.* ἐπέβη. 10 *C.* θῦσαι.

Cap. 13. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* παρεγένετο ἐξ Ἰούδα ἐν. 2 *Alex. Ald.* αὐτοῦ ἐπιθῦσαι. *C.* τοῦ ἐπιθῦσαι. 3 *Ald.* & *C.* ἐπί. 4 *C.* τοῦ θεοῦ ἐν. 5 *Alex.* ἐπιθύσει. 6 τῶν ὑψηλῶν *Ald.* deſunt. 7 *Ald.* καὶ τοὺς ἐπιθύοντας. 8 *Alex.* σὲ, * Καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 9 *C.* κατακαύσει. 10 *Ald. C.* ἔδωκεν. 11 *Alex.* Τοῦτο τέρας ὃ ἐλάλησεν. 12 *Alex.* ῥήγνυται. 13 *Alex.* ἐν αὐτῷ. *Ald. C.* οὖσα ἐπ' αὐτῷ. 14 ὁ βασιλεὺς *C.* deest. 15 *Ald.* ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 16 ἰδοὺ *C.* deest. 17 *Alex.* ἠδυνήθη. 18 *C.* ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ. 19 *Alex.* τῷ προσώπῳ. *C.* δὴ τοῦ προσώπου. 20 *Alex.* σου, καὶ προσευξαι περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐπιστρεψάτω. 21 *Alex.* πρὸς μέ. 22 *C.* ἡ χείρ. 23 *Alex.* καθάπερ πρότερον. 24 *C.* τὸν οἶκόν μου, καί. 25 *C.* δώσῃς. 26 *Ald.* κύριος ἐντέταλταί μοι ἐν. 27 *Alex. C.* ἐν λόγῳ κύριος, λέγων. 28 *C.* Οὐ μή. 29 *Alex.* ἄρτον, μή. 30 *C.* οὐδὲ μή. 31 *C.* οὐδὲ μή. 32 *C.* ἐν ᾗ. 33 *Alex.* κατῴκει. 34 *C.* διηγοῦνται. 35 *Alex.* ἡμέρᾳ ἐν Βαιθὴλ, τούς. 36 καὶ ἐπέστρεψαν uſque ad finem verſ. *C.* deſunt. 37 *Alex.* ἀπέστρεψαν. 38 *C.* ἀπελήλυθεν. 39 *C.* ἣν ἀπῆλθεν. *Ald.* ἐν ᾗ ἀπῆλθεν. 40 *Alex. Ald.* ἐξελθών. 41 *Alex.* τὴν ὄνον.

14 [42] τὸν ὄνον, καὶ ἐπέβη [43] ἐπ' αὐτόν, Καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον [44] ὑπὸ δρῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ σὺ εἶ ὁ [45] ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ [46] ἐληλυθὼς ἐξ Ἰούδα; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ.

15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δεῦρο μετ' [47] ἐμοῦ, καὶ φάγε

16 ἄρτον. Καὶ εἶπεν, Οὐ μὴ [48] δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ, [49] οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον, [50] οὐδὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·

17 Ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ κύριος, λέγων, [51] Μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ καὶ μὴ πίῃς [52] ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς [53] ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ [54] ᾗ

18 ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κἀγὼ προφήτης εἰμὶ [55] καθὼς σύ, καὶ ἄγγελος [56] λελάληκε πρὸς μὲ ἐν [57] ῥήματι κυρίου, λέγων, Ἐπίστρεψον αὐτὸν [58] πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ [59] φαγέτω ἄρτον, καὶ [60] πιέτω ὕδωρ· καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ·

19 Καὶ ἐπέστρεψεν [61] αὐτόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ

20 ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπι-

21 στρέψαντα αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ Θεός σου,

22 Καὶ ἐπέστρεψας, καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ [62] ᾧ ἐλάλησε πρὸς σέ, [63] λέγων, Οὐ μὴ φάγῃς ἄρτον [64] καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, οὐ μὴ εἰσέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον

23 τῶν πατέρων σου. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ [65] τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἀπῆλθε.

24 Καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει [66] παρ' αὐτό, καὶ ὁ

25 λέων εἱστήκει παρὰ τὸ σῶμα. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον [67] ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου· καὶ [68] εἰσῆλθον, καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύ-

26 της κατῴκει ἐν αὐτῇ. Καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶπεν, Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ [69] οὗτός ἐστιν ὃς παρεπίκρανε τὸ

28 ῥῆμα [70] κυρίου. Καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, [71] καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἱστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα· καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα [72] τοῦ ἀνθρώπου

29 [73] τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ συνέτριψε τὸν ὄνον. Καὶ ἦρεν ὁ [74] προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρεψεν [75] αὐτὸν [76] εἰς [77] τὴν πόλιν ὁ προφήτης, τοῦ

30 θάψαι αὐτόν [78] Ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ, καὶ

31 ἐκόψαντο αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτόν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, Ἐὰν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ [79] τάφῳ τούτῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τέθαπται [80] ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με, ἵνα [81] σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν [82] ὀστῶν

32 αὐτοῦ· Ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυρίου [83] ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους [84] τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς

33 ἐν Σαμαρείᾳ. [85] Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν· ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς [86] εἰς τὰ ὑψηλά.

---

42 *Alex.* τὴν ὄνον. 43 *Alex.* ἐπ' αὐτήν, * κατόπισθεν τοῦ. 44 *Alex.* ἐπί. 45 *Alex.* ἄνθρωπος ὁ ἐληλυθώς. 46 *Ald.* C. ἐξεληλυθώς. 47 *Alex.* ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ φάγε. 48 *Alex.* δύνωμαι ἐπιστρέψαι. 49 *Alex.* οὐδὲ φάγομαι. C. οὔτε φάγω. 50 C. οὔτε μὴ πίω. 51 *Alex.* Οὐ μὴ φάγῃς ἐκεῖ ἄρτον καί. 52 *Ald.* ὕδωρ ἐκεῖ καί. 53 ἐκεῖ *Ald.* C. deest. 54 C. ἐν ᾗ. 55 C. ὡς καὶ σύ. 56 *Alex.* λελάληκέν μοι ἐν. *Ald.* C. ἐλάλησε πρὸς μὲ ἐν. 57 C. λόγῳ. 58 C. μετὰ σεαυτοῦ. 59 *Alex.* φάγεται. 60 *Alex.* πίεται. 61 *Alex.* αὐτὸν σὺν ἑαυτῷ, καὶ ἔφαγεν ἄρτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν ὕδωρ. Καὶ ἐγένετο. 62 *Alex.* ὡς ἐλάλησε. C. ἐν ᾧ ἐλάλησα. 63 *Alex.* *Ald.* C. λέγων, Μή. 64 *Ald.* μηδὲ πίῃς. 65 *Alex.* *Ald.* C. τὸν (*Alex.* τὴν) ὄνον τῷ προφήτῃ, καί. 66 *Alex.* παρ' αὐτό, * τὸ σῶμα. 67 *Alex.* ἐρριμμένον. 68 *Alex.* εἰσῆλθεν, καὶ ἐλάλησεν. C. ἔρχονται οἱ ἄνδρες, καὶ λαλοῦσιν. 69 C. οὗτος ὅς. 70 *Alex.* *Ald.* C. κυρίου· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ (ὁ deest *Ald.* & C.) κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. 27 Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ * τῷ λέγειν, (C. λέγων. *Ald.* deest) Ἐπισάξατέ μοι τὴν ὄνον· (τὸν ὄνον desunt *Ald.* & C.) καὶ ἐπέσαξαν. Καὶ ἐπορεύθη. 71 *Alex.* καὶ ὄνος. 72 C. ἢ τὸν ὄνον, καὶ οὐ. 73 *Alex.* τοῦ Θεοῦ, * καὶ ἐπέθηκεν αὐτό. 74 C. προφήτης ὁ πρεσβύτης τό. 75 C. αὐτό. 76 *Alex.* *Ald.* καὶ ἦλθεν εἰς. 77 *Alex.* & C. τὴν πόλιν τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ κόψασθαι, καὶ τοῦ (τοῦ C. deest) θάψαι αὐτόν. 78 *Alex.* καὶ ἀνέπαυσεν τὸ νεκριμαῖον αὐτοῦ ὁ προφήτης τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψατο αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφαί. *Ald.* C. Καὶ ἔθηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ, καὶ ἐκόψαντο (C. ἐκόψατο) αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ. 79 *Alex.* τάφῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος. 80 *Alex.* παρ' αὐτοῦ. 81 C. σωθῇ. 82 ὀστῶν *Ald.* deest. 83 *Alex.* *Ald.* C. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν (*Alex.* τοῦ ἐν.) 84 C. τῶν ὑψηλῶν τῶν. 85 Hic incipit cap. 14 secundum *Ald.* 86 C. τῶν ὑψηλῶν.

Καὶ

34 Καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκῳ Ἱεροβοὰμ καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Κεφ. ιδ΄. 14.

21 [1]ΚΑὶ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν. υἱὸς [2]τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς [3]ἐνιαυτῶν Ῥοβοὰμ [4]ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, [5]ἣν ἐξελέξατο κύριος θεὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ [6]ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. [7]καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ [8]Ἀμμωνῖτις.

22 Καὶ ἐποίησε [9]Ῥοβοὰμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· καὶ [10]παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς [11]ἐποίησαν οἱ πατέρες [12]αὐτῶν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτον.

23 Καὶ ᾠκοδόμησαν [13]ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν [14]ὑψηλόν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσκίου.

24 Καὶ σύνδεσμος [15]ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ [16]ἐποίησαν ἀπὸ [17]πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

25 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος Ῥοβοάμ, ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ,

26 Καὶ [18]ἔλαβε πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, [19]καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων [20]Ἀδραζάαρ βασιλέως Σουβά, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ [21]πάντα [22]ἃ ἔλαβεν, ὅπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε [23]Σαλωμών, καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον.

27 Καὶ ἐποίησε [24]Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν· καὶ ἐπέθεντο ἐπ' [25]αὐτῶν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυλάσ-

---

Cap. 14. v. 21. 1 In *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* antecedunt hi 20 versus: 1 Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠῤῥώστησεν (*Alex.* * ἠῤῥωστηστησεν) Ἀβιὰ υἱὸς Ἱεροβοάμ. 2 Καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ εἶπεν Ἱεροβοάμ, (*Alex.* Καὶ εἶπεν ὁ Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,) Ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιωθήσῃ, καὶ οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ πορεύθησῃ εἰς Σηλώ· ἰδοὺ ἐκεῖ (*Alex.* καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ) Ἀχιὰ ὁ προφήτης. αὐτὸς ἐλάλησεν ἐπ' (ἐπ' *Alex.* deest) ἐμὲ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. 3 Καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους, (*Alex.* * ἄρτους) καὶ κολλύρια (*Alex.* κολλυρίδα) τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγελεῖ (*Alex.* ἀναγγείλῃ) σοι τί ἔσται τῷ παιδίῳ. (*Alex.* παιδί.) 4 Καὶ ἐποίησεν οὕτω (*Alex.* οὕτως) ἡ (ἡ *Alex.* deest) γυνὴ Ἱεροβοάμ· καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλώ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον (*Alex.* ἐν οἴκῳ) Ἀχιά· καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἠμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ γήρως (*Alex.* ἀπὸ γήρους) αὐτοῦ. 5 Καὶ εἶπε κύριος (*Alex.* Καὶ κύριος εἶπεν) πρὸς Ἀχιά, ἰδοὺ ἡ (ἡ deest *Alex.*) γυνὴ Ἱεροβοὰμ (*Alex.* τοῦ Ἱεροβοάμ) εἰσέρχεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ ὑπὲρ υἱοῦ αὐτοῦ, (*Alex.* σοῦ * υἱοῦ αὐτῆς) ὅτι ἄῤῥωστός ἐστι· κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτήν, καὶ αὕτη ἀπεξενοῦτο. 6 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχιὰ τὴν φωνὴν ποδῶν αὐτῆς, εἰσερχομένης αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν, Εἴσελθε γυνὴ Ἱεροβοάμ, ἱνατί τοῦτο σὺ ἀποξενοῦσαι; (*Alex.* σὺ τοῦτο ἀποξενοῦσαι;) καὶ ἐγώ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρός. 7 Πορευθεῖσα εἶπον τῷ Ἱεροβοάμ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἀνθ' οὗ ὅσον ὕψωσά σε ἀπὸ μέσου τοῦ [*Alex.* deest] λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν (*Alex.* λαόν μου) Ἰσραήλ, 8 Καὶ ἔῤῥηξα τὸ (*Alex.* σὺν τὸ) βασίλειον ἀπὸ οἴκου (*Alex.* τοῦ οἴκου) Δαυίδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοί, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς (*Alex.* ὡς ὁ) δοῦλός μου Δαυίδ, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ (τοῦ deest *Alex.*) ποιῆσαι τὸ [*Alex.* ποιῆσαι * ἕκαστος τὸ] εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, 9 Καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ πάντας [*Alex.* * παντός] ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἑτέρους καὶ [καὶ *Alex.* deest] χωνευτὰ τοῦ παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἔῤῥιψας ὀπίσω [*Alex.* addit σώματός] σου· 10 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ [ἰδοὺ *Alex.* deest] ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς οἶκον [*Alex.* κακίαν * πρὸς σὲ εἰς οἶκον] Ἱεροβοάμ, καὶ [καὶ *Alex.* deest] ἐξολοθρεύσω [*Alex.* ἐξολεθρεύσω τοῦ] Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, ἐπεχόμενον καὶ καταλελειμμένον [*Alex.* ἐχόμενον καὶ ἐγκαταλελιμμένον] ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπιλέξω ἐπὶ οἴκου [*Alex.* ἐπιλέξω * οἴκου] Ἱεροβοάμ, καθὼς ἐπιλέγεται [*Alex.* ἐπιλέγετε] ἡ κόπρος ἕως [*Alex.* * ὡς] τελειωθῆναι [*Alex.* τελειωθῆναι] αὐτόν. 11 Τὸν τεθνηκότα [*Alex.* Οἱ τεθνηκότες] τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται [*Alex.* καταφάγονται] τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. 12 Καὶ σὺ ἀναστᾶσα πορεύθητι εἰς οἶκόν [*Alex.* τὸν οἶκόν] σου· ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι πόδας [*Alex.* πόδα] σου τὴν πόλιν, ἀποθανεῖται τὸ παιδάριον· 13 Καὶ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, καὶ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσελεύσεται τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοάμ. 14 Καὶ ἀναστήσει κύριος ἑαυτῷ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἔτι καί γε νῦν. [*Alex.* καὶ τί καὶ νῦν;] 15 Καὶ πλήξει κύριος [*Alex.* Κύριος πλήξει] τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται [*Alex.* κινῖται] ὁ κάλαμος [*Alex.* ἄνεμος] ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἄνω τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλση αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον. 16 Καὶ δώσει [*Alex.* παραδώσει] κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ, ὃς ἥμαρτε καὶ ὃς ἐξήμαρτεν Ἰσραήλ. [*Alex.* τὸν Ἰσραήλ] 17 Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς [*Alex.* addit γῆν] Σαριρά. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. 18 Καὶ ἔθαψαν αὐτό, [*Alex.* αὐτόν,] καὶ ἐκόψαντο αὐτὸ [*Alex.* αὐτὸν] πᾶς Ἰσραήλ, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ προφήτου. 19 Καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. 20 Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοάμ, εἴκοσι καὶ [καὶ deest *Alex.*] δύο ἔτη· καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀδὰβ [*Alex.* Ναβὰτ] υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ Ῥοβοάμ. *Schol.* ad illa in fine præcedentis cap. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, hæc affert: μετὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ κεῖται τὰ κατὰ τὴν νόσον καὶ τὴν τελευτὴν Ἀβιὰ τοῦ υἱοῦ Ἱεροβοάμ· μετὰ ἀστερίσκων. 2 *Ms. Alex.* τεσσεράκοντα. 3 *Comp.* ἐτῶν. 4 *C.* ἐπί. 5 *C.* ἐν ᾗ. 6 *Alex.* ἐκεῖ καὶ ἐκ. 7 *Alex.* καὶ ὄνομα. 8 *Alex.* Ἀμαμῖτις. 9 *C.* Ἰούδας. 10 *Alex.* παρεζήλωσαν. 11 *Ald.* παρεζήλωσαν. 12 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ καὶ ἐν. 13 *Alex. Ald.* καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς. 14 *Alex.* ὑψηλοῦ. 15 *C.* ἐγένετο. 16 *C.* ἐποίησε. 17 *Alex.* πάντων βδελυγμάτων. 18 *Alex.* ἔλαβεν τούς. 19 καὶ τὰ δόρατα usque ad τὰ πάντα *C.* desunt. 20 *Alex.* Ἀδρααζάρ. 21 *Alex.* πάντα ἔλαβεν, καὶ ἔλαβεν ὅπλα. 22 *C.* ἔλαβε, καὶ τὰ ὅπλα. 23 *Alex.* & *C.* Σαλωμών. Καὶ ἐποίησεν. 24 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἀντ' αὐτῶν ὅπλα χαλκᾶ· καί. 25 *C.* αὐτόν.

σοντες τὸν πυλῶνα οἴκου [26] βασιλέως.

28 Καὶ ἐγένετο [27] ὅτε εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, [28] καὶ [29] ἦρον αὐτὰ οἱ παρατρέχοντες καὶ [30] ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεε τῶν 29 παρατρεχόντων. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ῥοβοὰμ καὶ [31] πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα [32] ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν 30 ἡμερῶν [33] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον [34] Ῥοβοὰμ [35] καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας.

31 Καὶ ἐκοιμήθη Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει [36] Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιοὺ [37] ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Καὶ ἐν τῷ [1] ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, βασιλεύει Ἀβιοὺ 2 υἱὸς Ῥοβοὰμ ἐπὶ Ἰούδαν. [2] Καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν [3] ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Ἀβεσσα-3 λώμ. Καὶ ἐπορεύθη [4] ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν [5] ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, [6] ὡς ἡ [7] καρδία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

4 Ὅτι διὰ Δαυὶδ [8] ἔδωκεν αὐτῷ [9] κύριος κατάλειμμα, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐ-5 τὸν, καὶ στήσῃ τὴν Ἱερουσαλήμ, Ὡς ἐποίησε Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας 7 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς [10] αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιοὺ καὶ πάντα [11] ἃ ἐποίησεν, [12] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα [13] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [14] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιοὺ καὶ ἀνα-8 μέσον Ἱεροβοάμ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιοὺ μετὰ τῶν πατέρων [15] αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ [16] καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ἱεροβοάμ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ [17] βασιλεύει 9 Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. [18] Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ἱεροβοὰμ βασιλέως Ἰσραήλ, βασιλεύει Ἀσὰ ἐπὶ Ἰούδαν·

10 Καὶ [19] τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ [20] Ἀνὰ 11 θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ 12 πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἀφεῖλε [21] τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ [22] ἐξαπέστειλε πάντα τὰ [23] ἐπιτηδεύματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐ-13 τοῦ. Καὶ τὴν [24] Ἀνὰ τὴν μητέρα [25] ἑαυτοῦ μετέστησε [26] τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην, [27] καθὼς ἐποίησε σύνοδον [28] ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς. καὶ ἐξέκοψεν Ἀσὰ [29] τὰς καταδύσεις αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησε [30] πυρὶ ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν Κέδρων.

14 Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε. [31] πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας 15 αὐτοῦ. Καὶ εἰσήνεγκε [32] τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τοὺς κίονας [33] αὐτοῦ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς, καὶ 16 σκεύη. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ καὶ ἀναμέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πά-17 σας τὰς ἡμέρας [34] αὐτῶν. Καὶ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν [35] Ῥαμὰ, τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα.

18 Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ [36] σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν [37] ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς [38] τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ [39] ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων [40] αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πρὸς υἱὸν Ἄδερ [41] υἱὸν Ταβερεμὰ υἱοῦ Ἀζὶν

---

26 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 27 *C.* ὡς ἄν. 28 καὶ *C.* deest. 29 *Alex.* ἦραν. 30 *Ald.* ἐπηρείδοντο. 31 *Alex.* & *C.* πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ (*Alex.* οὐχ) ἰδού. 32 *C.* ἐπὶ βιβλίου. 33 *C.* τῶν βασιλέων. 34 Ῥοβοὰμ *Ald.* deest. 35 καὶ ἀναμέσον *Ald.* desunt. *C.* καί. 36 *Alex.* & *C.* Δαυίδ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ (*C.* Μααμὰ) ἡ Ἀμανῖτις. [*C.* Ἀμμανῖτις.] καί. 37 *Alex.* υἱός.

Cap. 15. 1 *Ald. ed.* ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ. 2 *Ms. Alex.* Καὶ * δεκαὲξ ἔτη. 3 *Alex.* & *Comp.* ἐν. 4 *Alex.* & *C.* ἐν πάσαις ταῖς. 5 *C.* ἔμπροσθεν. 6 *C.* καθώς. 7 *Ald. C.* καρδία Δαυὶδ τοῦ. 8 *Ald.* ἐγκατέλιπεν. 9 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεὸς (*C.* addit αὐτοῦ) κατάλειμμα, (*Alex.* addit ἐν Ἰσραὴλ,) ἵνα. 10 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου Χετταίου. [*Alex.* τοῦ Χετταίου.] Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ (*Alex.* μετοξὺ) Ῥοβοὰμ, καὶ μεταξὺ (*Alex.* μετοξὺ) Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. [*Alex.* αὐτῶν.] Καὶ τά 11 *Alex.* & *C.* ὅσα. 12 *Alex.* οὐχ ἰδού. 13 *Alex.* & *C.* ἐπὶ βιβλίου. 14 *C.* τῶν βασιλέων. 15 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ βασιλεύει. 16 καὶ τετάρτῳ *Ald.* desunt. 17 *C.* ἐβασίλευσεν. 18 *Alex.* Καὶ ἐν ἔτει * εἰκοστοῦ τοῦ. *Ald.* Καὶ ἐν ἔτει εἰκοστῷ τοῦ. *C.* Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ εἰκοστῷ τοῦ. 19 *Alex.* τεσσεράκοντα. 20 *Alex.* & *C.* Μααχά. 21 *C.* τοὺς τετελεσμένους. 22 *C.* ἐξῆρε. 23 *C.* βδελύγματα. 24 *Alex.* & *C.* Μααχά. 25 *Alex.* αὐτοῦ. 26 *Alex.* τοῦ εἶναι. 27 *C.* καθότι. 28 *C.* τῷ. 29 *C.* πάσας τάς. 30 *C.* ἐν πυρί. 31 *Alex.* πλὴν καρδία. 32 *C.* Ἀσὰ εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοὺς κίονας. 33 *C.* τοὺς ἀργυροῦς, καὶ χρυσοῦς, καὶ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου, ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ σκεύη. 34 *Alex.* αὐτοῦ. *C.* deest. 35 *Alex.* Ῥαμμάν. 36 σύμπαν *C.* deest. 37 *Alex.* ἐν θησαυροῖς. 38 *Alex* οἴκου. 39 *Alex.* ἔδωκεν εἰς. *C.* ἔδωκεν αὐτὸ εἰς. 40 *Alex.* αὐτοῦ· * ὁ βασιλεύς. 41 *Alex.* υἱοῦ Ταβ ἐν Ῥαμμὰ υἱοῦ Ἀζαὴλ βασιλέως. *Ald.* υἱὸν Ταβὲ (al. Ταβ) ἐν Ῥαμμὰν

βασι-

βασιλέως Συρίας τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ, λέγων, [19] [42] Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου [43] καὶ τοῦ πατρός σου. ἰδοὺ [44] ἐξαπέσταλκά σοι [45] δῶρα [46] ἀργύριον καὶ χρυσίον· [47] δεῦρο, διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν [48] πρὸς Βαασὰ βασιλέα Ἰσραήλ, καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ. [20] Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἄδερ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας [49] τῶν [50] δυνάμεων αὐτοῦ [51] ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραήλ, καὶ [52] ἐπάταξαν [53] τὴν Ἀὶν, [54] τὴν Δὰν, καὶ τὴν Ἀβὲλ οἴκου Μααχὰ, καὶ πᾶσαν τὴν [55] Χεννερὲθ, ἕως πάσης τῆς γῆς Νεφθαλί. [21] Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε [56] Βαασὰ, καὶ διέλιπε τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς Θερσά. [22] Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ παρήγγειλε [57] παντὶ Ἰούδα [58] εἰς Ἐνακὶμ, καὶ αἴρουσι τοὺς λίθους τῆς [59] Ῥαμὰ, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε Βαασά· καὶ [60] ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς [61] ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ [62] πᾶν βουνὸν Βενιαμὶν καὶ τὴν σκοπιάν. [23] Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσὰ, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία [63] αὐτοῦ ἣν ἐποίησε, καὶ τὰς πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν, [64] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [65] γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ [66] βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [67] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ [68] γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ. [24] Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ [69] πατρὸς αὐτοῦ. καὶ [70] βασιλεύει Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. [25] Καὶ [71] Ναβὰτ υἱὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν [72] ἐν Ἰσραὴλ [26] [73] ἔτη δύο. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ [74] ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ [75] αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. [27] Καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν [76] οἶκον [77] Βελαὰν υἱοῦ Ἀχιὰ, καὶ [78] ἐχάραξεν αὐτὸν ἐν Γαβαθὼν τῇ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ [79] Ναβὰτ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ [80] περιεκάθητο ἐπὶ Γαβαθών. [28] Καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν ἔτει [81] τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ [82] υἱοῦ Ἀβιοὺ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. [29] Καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσε, [83] καὶ [84] ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ, καὶ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν [85] τοῦ Ἱεροβοὰμ ἕως τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου. [30] Περὶ τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, [86] καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ [87] ᾧ παρώργισε τὸν κύριον [31] [88] θεὸν τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [89] Ναβὰτ καὶ πάντα [90] ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [91] γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [92] τοῖς βασιλεῦσιν [93] Ἰσραήλ; [33] Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ [94] ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ εἴκοσι καὶ [95] τέσσαρα [34] ἔτη. Καὶ ἐποίησε [96] τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς [97] ἁμαρτίαις αὐτοῦ [98] ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

Κεφ. ις'. 16.

[1] ΚΑὶ ἐγένετο [1] λόγος κυρίου [2] ἐν χειρὶ [3] Ἰοὺ

(al. Ῥαμὰν) υἱοῦ Ἀζαὴλ βασιλέως. C. υἱοῦ Ταβρεμὼν υἱοῦ Ἀζιὼν βασιλέως. 42 C. Διαθήκη ἔστω ἀναμέσον. 43 C. καὶ ἀναμέσον τοῦ. 44 C. ἀπέσταλκα. 45 Alex. δῶρον. 46 C. ἀργυρίου, καὶ χρυσίου. 47 C. δεῦρο, καὶ διασκέδασον. 48 Alex. πρὸς βασιλέα. 49 C. τῆς δυνάμεως. 50 Alex. δυνάμεων τῶν αὐτοῦ 51 C. ἐν ταῖς. 52 Ald. C. ἐπάταξε 53 Alex. τὴν Ναΐν. 54 Ald. καὶ τὴν Ἀδάν. Alex. & C. καὶ τὴν Δάν. 55 Alex. Χενερέθ. 56 Alex. Βαασὰ, * τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμμά. 57 Alex. παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς ἀνακείμ. 58 C. ἐν ἀκί. 59 Alex. Ῥαμμά 60 Alex. ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς πᾶν βουνόν. 61 C. Ἀσὰ ὁ βασιλεύς. 62 Ald. πάντα. C. τόν. 63 Alex. αὐτοῦ καὶ πάντα ἃ * ἐποίησαν, καὶ τὰς πόλις ἃς. Ald. C. αὐτοῦ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ τὰς (C. αἱ) πόλεις ἅς. 64 Alex. οὐχ ἰδού. 65 C. γέγραπται ἐπί. 66 Alex. & C. βιβλίου. 67 C. τῶν βασιλέων. 68 Alex. γήρους. 69 Alex. τοῦ πατρός. 70 Alex. & C. ἐβασίλευσεν. 71 Alex. Ναδάβ. 72 Alex. Ald. ἐπὶ Ἰσραήλ. C. Ναβὰδ ἐπὶ τὸν Ἰσρ 73 Alex. δύο ἔτη. 74 Ald. ταῖς. 75 C. ἐν αἷς ἐξήμαρτον. 76 Alex. οἶκον Εἰσάχαρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν Γαβαθών. 77 C. τοῦ Ἰσσάχαρ, καί. 78 Ald. C. ἐπάταξεν. al. ἐπεχαράκωσεν. 79 Alex. Ναβάδ. C. Ναδάβ. 80 Ald. περιεκάθηντο. 81 Alex. τρίτῳ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. 82 Ald. υἱοῦ Ἀβιά. C. desunt. al. pro τοῦ ante Ἀσὰ habent υἱοῦ. 83 καὶ C. deest. 84 Alex. ἐπάταξεν τὸν σύμπαντα οἶκον Ἱεροβοὰμ, ἕως τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ἱεροβοὰμ, * ὃς ἥμαρτεν καὶ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ 85 C. ἐν τῷ Ἱεροβοάμ. 86 C. ἐν. 87 Alex. ὡς. C. ἐν ᾧ. 88 Alex. θεὸν Ἰσραήλ. 89 Alex. & C. Ναδάβ. 90 Alex. ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ. 91 C. γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. 92 C. τῶν βασιλέων. 93 Alex. & C. Ἰσραήλ; Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ (C. ἀναμέσον) Ἀσὰ καὶ μεταξὺ (C. ἀναμέσον) Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. Καὶ (Καὶ C. deest.) ἐν τῷ. 94 Alex. Ald. ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. 95 Alex. τέσσερα ἔτη. Ald. facit hunc versum initium cap. 16. 96 C. Βαασὰ τό. 97 Alex. ἁμαρτίαις ὡς. 98 Ald. αἷς. C. ἐν αἷς.

Cap. 16. 1 Comp. ed. ῥῆμα. 2 C. πρὸς Ἰού. 3 Ms. Alex. Εἰνού.

2 [4]υἱοῦ Ἀνανὶ πρὸς [5]Βαασά. Ἀνθ' ὧν ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ [6]τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν [7]μου τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι με ἐν τοῖς ματαίοις
3 αὐτῶν, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασὰ καὶ [8]ὄπισθεν τοῦ οἴκου [9]αὐτοῦ, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.
4 Τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασὰ ἐν τῇ πόλει [10]καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ [11]καταφάγονται αὐτὸν τὰ πε-
5 τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασὰ καὶ πάντα [12]ἃ ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, [13]οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [14]γεγραμμένα [15]ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν βασιλέων Ἰσ-
6 ραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Βαασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Θερσᾷ, καὶ [16]βασιλεύει Ἠλὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' [17]αὐτοῦ.
7 Καὶ ἐν χειρὶ [18]Ἰοὺ υἱοῦ Ἀνανὶ [19]ἐλάλησε κύριος [20]ἐπὶ Βαασὰ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, [21]πᾶσαν τὴν [22]κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ [23]εἶναι κατὰ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ, καὶ ὑπὲρ
8 τοῦ πατάξαι [24]αὐτόν. Καὶ Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη ἐν Θερ-
9 σᾷ. Καὶ [25]συνέστρεψεν [26]ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τῆς ἡμισείας [27]τῆς ἵππου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσᾷ πίνων [28]μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ [29]Ὠ-
10 σὰ τοῦ οἰκονόμου ἐν Θερσᾷ. Καὶ εἰσῆλθε Ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν [30]καὶ ἐθανάτωσεν
11 [31]αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ [32]ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ καθ-
12 ίσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου [33]αὐτοῦ, Καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν [34]οἶκον Βαασά, κατὰ τὸ [35]ῥῆμα ὃ ἐλάλησε [36]κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασά,
13 [37]καὶ πρὸς [38]Ἰοὺ [39]τὸν προφήτην Περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Βαασὰ καὶ Ἠλὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, [40]ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι [41]κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐ-
14 τῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [42]Ἠλὰ ἃ ἐποίησεν, [43]οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων [44]Ἰσ-
15 ραήλ; [45]Καὶ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐν Θερσᾷ ἡμέρας ἑπτά. καὶ ἡ παρεμβολὴ Ἰσραὴλ
16 ἐπὶ Γαβαθὼν [46]τὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόντων, Συνεστράφη Ζαμβρὶ καὶ [47]ἔπαισε τὸν βασιλέα. καὶ [48]ἐβασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν [49]Ἀμβρὶ τὸν [50]ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς [51]ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡ-
17 μέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ ἀνέβη [52]Ἀμβρὶ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ [53]ἐκ Γαβαθών, καὶ [54]περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσᾷ.
18 Καὶ [55]ἐγενήθη ὡς εἶδε Ζαμβρὶ ὅτι [56]προκατείληπται [57]αὐτοῦ ἡ πόλις, καὶ [58]πορεύεται εἰς [59]ἄντρον τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ [60]ἐνεπύρισεν [61]ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ [62]βασιλέως, καὶ

---

4 C. υἱόν. 5 *Ald.* & C. Βαασά, (*Ald.* βασιλέα,) λέγων, Ἀνθ'. 6 *Alex.* τὸν δοῦλόν μου. 7 *Alex.* μου Ἰσραήλ. 8 C. ὀπίσω. 9 C. αὐτοῦ κακά, καί. 10 *Alex.* καταφάγονται οἱ. 11 *Ald.* καταφάγονται τά. 12 *Alex.* & C. ὅσα. 13 *Alex.* οὐχὶ ταῦτα. 14 C. γέγραπται. 15 *Alex.* ἐπὶ βιβλίῳ. C. ἐπὶ βιβλίου· & vers. 14. & 20. & 27. 16 C. ἐβασίλευσεν. 17 *Alex.* αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως Ἀσά. Καὶ ἐν. *Ald.* αὐτοῦ, ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. Καὶ ἐν. 18 *Alex.* *Ald.* Εἰνοῦ (*Ald.* Ἰοῦ) υἱοῦ Ἀνανία (*Ald.* Ἀνανὶ) τοῦ προφήτου ἐλάλησεν. 19 ἐλάλησε κύριος C. ponit ante ἐν χειρί. 20 *Alex.* περὶ Βαασά, τὴν κακίαν. 21 C. καὶ ἐπὶ πᾶσαν. 22 C. κακίαν αὐτοῦ ἥν. 23 *Alex.* εἶναι καθὼς ὁ οἶκος Ἱεροβοάμ. *Ald.* C. εἶναι αὐτὸν καθὼς ὁ (C. ὡς) οἶκος Ἱεροβοάμ. 24 *Alex.* αὐτόν. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ * ἐπὶ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ δύο ἔτη. Καί. C. αὐτόν. Ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ δύο ἔτη. Καί. 25 *Ald.* συνέτρεψεν. C. συνεστράφη. 26 *Alex.* ἐπ' αὐτὸν παῖς αὐτοῦ Ζαμβρί. *Ald.* ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ Ζαμβρί. C. ἐπ' αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ Ζαμβρί. 27 C. τῶν ἁρμάτων, καί. 28 C. καὶ μεθύων. 29 *Alex.* Ἀρσᾶ. C. Ὠρσᾶ. 30 καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν *Ald.* desunt. C. addit ἐν ἔτει ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ. 31 *Alex.* αὐτὸν ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν τῷ καθίσαι αὐτόν. 32 C. ἐγένετο. 33 *Alex.* C. αὐτοῦ, Ἐπάταξεν. 34 *Alex.* οἶκον αὐτοῦ τοῦ Βαασά, οὐχ ὑπέλειπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ, καὶ ἑταίρους αὐτοῦ. Καὶ ἐξέτριψεν Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τόν. C. οἶκον Βαασά, καὶ οὐ κατέλιπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ τοὺς συγγενεῖς, καὶ ἑταίρους αὐτοῦ. Καὶ ἐξωλόθρευσε Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τόν. 35 *Ald.* ῥῆμα κυρίου ὅ. 36 κύριος *Ald.* deest. 37 *Ald.* καὶ πρὸς Ἠλιοῦ. C. ἐν χειρὶ Ἰοῦ. 38 *Alex.* Εἰνοῦ. 39 C. υἱοῦ Ἀνανίου τοῦ προφήτου. 40 *Alex.* οὗ ἥμαρτον, καὶ ὡς ἐξήμαρτεν. 41 *Alex.* κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῖς. 42 *Alex.* *Ald.* C. Ἠλὰ καὶ πάντα ἅ. (C. ὅσα.) 43 *Alex.* οὐχ ἰδού. 44 *Alex.* Ἰσραήλ; Ἐν ἔτι εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Ζαμβρὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν Θερσᾷ. καὶ ἡ. 45 C. Καὶ τῷ εἰκοστῷ, καὶ ἑβδόμῳ ἔτει Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσε Ζαμβρὶ ἐν. 46 *Alex.* τῇ τῶν. 47 C. πέπαικε τὸν βασιλέα Ἠλά. καί. 48 C. ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τόν. *Ald.* ἐβασίλευσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ τόν. 49 *Alex.* C. Ζαμβρί. *Ald.* Γαμβρί. 50 C. ἡγεμόνα. 51 *Alex.* * ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. 52 *Alex.* *Ald.* Ζαμβρί· 53 ἐκ Γαβαθὼν C. desunt. 54 *Ald.* C. περιεκάθισεν. 55 C. ἐγένετο. 56 *Alex.* προκατήλημπται. 57 C. ἡ πόλις αὐτοῦ, καί. 58 *Alex.* εἰσπορεύονται. *Ald.* C. εἰσπορεύεται. 59 C. τὸν οἶκον. 60 *Alex.* ἐνεπύρισαν. 61 C. ἐφ' ἑαυτόν. 62 *Alex.* *Ald.* C. βασιλέως ἐν πυρί, καὶ ἀπέθανεν.

ἀπέ-

19 ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου [63] πορευθῆναι ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις [64] αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρὶ καὶ [65] τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν, [66] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα [67] ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

21 Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραήλ· [68] ἥμισυ [69] τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνὰθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται [70] ὀπίσω [71] Ἀμβρί.

22 Ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Ἀμβρὶ ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνάθ. καὶ ἀπέθανε Θαμνὶ [72] καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐβασίλευσεν [73] Ἀμβρὶ [74] μετὰ Θαμνί.

23 Ἐν τῷ [75] ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ [76] πρώτῳ [77] τοῦ βασιλέως Ἀσὰ βασιλεύει Ἀμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη· [78] ἐν Θερσᾷ βασιλεύει ἓξ ἔτη.

24 Καὶ ἐκτήσατο [79] Ἀμβρὶ τὸ ὄρος τὸ [80] Σεμερὼν παρὰ Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους [81] ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου. καὶ ᾠκοδόμησε τὸ ὄρος, καὶ [82] ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους οὗ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους [83] Σεμηρών.

25 Καὶ ἐποίησεν [84] Ἀμβρὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

26 Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ [85] ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

27 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [86] Ἀμβρὶ καὶ πάντα [87] ἃ ἐποίησε, [88] καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

28 Καὶ ἐκοιμήθη [89] Ἀμβρὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρείᾳ, [90] καὶ βασιλεύει Ἀχαὰβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' [91] αὐτοῦ.

[92] Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐνδεκάτῳ [93] ἔτει τοῦ Ἀμβρὶ βασιλεύει Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ εἰκοσιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γαζουβὰ, θυγάτηρ Σελί. καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' [94] αὐτῆς τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ [95] ἐξῆραν· ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐθυμίων. καὶ ἃ συνέθετο Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία [96] ἣν ἐποίησε, καὶ οὓς ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν [97] ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ Νασίβ. καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησε ναῦν εἰς Θαρσὶς πορεύεσθαι εἰς Σωφὶρ ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ ναῦς ἐν Γασιὼν Γαβέρ. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, Ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου [98] καὶ τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηΐ. καὶ οὐκ [99] ἐβούλετο Ἰωσαφάτ. καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

29 [100] Ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.

30 Καὶ ἐποίησεν [1] Ἀχαὰβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον [2] κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς [3] ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

31 Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν [4] τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἔλαβε γυ-

---

63 *Alex.* τοῦ πορευθῆναι. 64 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ὡς. 65 *C.* αἱ. 66 *Alex.* οὐχὶ ταῦτα. 67 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. *Ald.* ἐπὶ βιβλίῳ. 68 *Alex.* τὸ ἥμισυ. 69 *C.* αὐτοῦ γίνεται. 70 *C.* ὀπίσω Ἀμβρὶ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν. Καὶ ὁ λαός. 71 *Alex.* Ζαμβρί. Καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθῶν τῷ Ζαμβρὶ, καὶ ἡττήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Θαμνὶ, * καὶ ὁ Ἰωρὰμ ἀδελφός. 72 καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ *C.* desunt. 73 *Alex.* Ζαμβρί. 74 μετὰ Θαμνὶ *C.* desunt. 75 ἔτει *C.* ponit post πρώτῳ. 76 *Alex.* πρώτῳ ἔτει τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Ζαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα * · ἐν Θερσᾷ βασιλεύει. 77 *C.* Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει. 78 *C.* καὶ ἐν τῇ Θερσᾷ. 79 *Alex.* Ζαμβρί. 80 *Alex.* Ἐμερών. 81 ἐν *Ald. C.* deest. 82 *Alex. Ald. C.* ἐπεκάλεσεν. 83 *Alex.* Σομερών. 84 *Alex.* Ζαμβρί. 85 *Alex.* τῇ ὁδῷ. 86 *Alex.* Ζαμβρί. 87 *C.* ὅσα. 88 *Alex.* & *C.* καὶ αἱ δυναστεῖαι (*C.* δυναστεία) αὐτοῦ * ἣν ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα.

89 *Alex.* Ζαμβρί. 90 *Alex.* & *C.* καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχαὰβ ὁ (ὁ *Alex.* deest) υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. *Sch.* Ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν Ἀμβρὶ, τὰ περὶ Ἰωσαφὰτ οὐ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ, ἀλλ' εὐθὺς τὰ περὶ Ἀχαάβ. 91 *Alex. Ald.* αὐτοῦ. 29 Ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ (*Ald.* Γαμβρὶ) ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. Βασιλεύσας [*Ald* Βασιλεύει] δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ [*Ald.* Γαμβρὶ] ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ τό. 92 Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ usque ad vers. 29. desunt hic in *Comp.* 93 ἔτει *Ald.* deest. 94 *Ald.* αὐτοῦ. 95 *Ald.* ἐξῆρεν. 96 *Ald.* αὐτοῦ ἥν. 97 *C.* ἃ ἦν ἐν. 98 *Ald.* μετὰ τῶν παίδων ἐν τῇ. 99 *Ald.* ἐβουλήθη. 100 *C.* Ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα· βασιλεύει δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ. 1 *Alex.* Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ τό. 2 *Alex.* κυρίου ὑπέρ. 3 *C.* γενομένους ἔμπροσθεν. 4 *Alex.* πορεύεσθαι ἐν. *C.* τοῦ πορευθῆναι ἐπί.

ναῖκα τὴν Ἰεζάβελ θυγατέρα [5] Ἰεθεβαὰλ βασιλέως Σιδωνίων· καὶ ἐπορεύθη [6] καὶ ἐδούλευσε τῷ 32 Βάαλ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ [7] Βάαλ ἐν οἴκῳ [8] τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ, [9] ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ. 33 Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ ἄλσος. καὶ [10] προσέθηκεν Ἀχαὰβ τοῦ [11] ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον [12] θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι, ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν [13] αὐτοῦ.

34 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν [14] Ἀχιὴλ ὁ [15] Βαιθηλίτης τὴν Ἰεριχώ· ἐν τῷ Ἀβιρὼν [16] πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, [17] καὶ τῷ Σεγοὺβ τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας [18] αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

Κεφ. ιζ, 17.

1 ΚΑὶ εἶπεν [1] Ἠλιοὺ [2] ὁ προφήτης [3] Θεσβίτης ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς Γαλαὰδ πρὸς Ἀχαὰβ, Ζῇ κύριος ὁ θεὸς [4] τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετὸς, ὅτι [5] εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου. 2 Καὶ ἐγένετο [6] ῥῆμα 3 κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ, Πορεύου ἐντεῦθεν [7] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάρρῳ Χορρὰθ 4 [8] τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔσται ἐκ τοῦ χειμάρρου πίεσαι ὕδωρ, καὶ τοῖς κόραξιν 5 ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ. Καὶ [9] ἐποίησεν [10] Ἠλιοὺ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάρρῳ Χορρὰθ ἐπὶ [11] προσώ- 6 που τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ [12] ἄρτους τοπρωῒ, καὶ κρέα τοδείλης, καὶ 7 ἐκ τοῦ χειμάρρου ἔπινεν ὕδωρ. Καὶ ἐγένετο [13] μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάρρους, 8 ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ [14] τῆς γῆς. Καὶ 9 ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς [15] Ἠλιοὺ, Ἀνάστηθι, καὶ [16] πορεύου [17] εἰς Σαρεπτὰ τῆς [18] Σιδωνίας· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ 10 τοῦ διατρέφειν σε. Καὶ ἀνέστη [19] καὶ ἐπορεύθη εἰς [20] Σαρεπτὰ, [21] καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ [22] ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγε ξύλα. καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Λάβε δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς 11 ἄγγος, καὶ πίομαι. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ [23] εἶπε, Λήψη δή μοι [24] ψωμὸν ἄρτου τοῦ ἐν τῇ χει- 12 ρί [25] σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ζῇ κύριος ὁ θεός σου, εἰ [26] ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ [27] καψάκῃ· καὶ ἰδοὺ [28] ἐγὼ [29] συλλέξω δύο [30] ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ [31] φα- 13 γόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ εἶπε [32] πρὸς αὐτὴν Ἠλιοὺ, Θάρσει, εἴσελθε καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποίησόν μοι [33] ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν, [34] καὶ ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις, σαυτῇ [35] δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποι- 14 ήσεις [36] ἐπ' ἐσχάτῳ. Ὅτι τάδε λέγει [37] κύριος, Ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ [38] ἐκλείψει, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι [39] κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ [40] τῆς γῆς. 15 Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ, καὶ [41] ἐποίησε, καὶ [42] ἤσθιεν [43] αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα [44] αὐ- 16 τῆς. Καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπε, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ [45] ἠλαττονήθη, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠ- 17 λιοῦ. Καὶ ἐγένετο [46] μετὰ ταῦτα, καὶ ἠῤ-

---

5 *Alex.* Ἰαβαάλ. 6 *C.* Ἀχαὰβ καί. 7 *Alex.* Βάαλ ἐνώπιον τῶν. 8 *C.* τοῦ Βαὰλ ὄν. 9 *Alex.* ὧν. 10 *C.* ἐπλεόνασεν. 11 *Alex.* ποιῆσαι τοῦ παροργίσαι. 12 *Alex.* *C.* θεὸν τοῦ [τοῦ *Alex.* deest] Ἰσραὴλ, ὑπὲρ πάντας τούς. 13 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. Ἐν ταῖς. 14 *C.* Χιήλ. 15 *Alex.* Βαιθιλίτης. 16 *Alex.* τῷ πρωτοτόκῳ. 17 *C.* καὶ ἐν τῷ. 18 *C.* αὐτῇ.

Cap. 17. 1 *Comp. ed.* Ἡλίας. 2 ὁ προφήτης *C.* deest. 3 Θεσβίτης *Alex.* & *Ald.* deest. 4 τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς *C.* desunt. 5 *C.* ἐὰν μή. 6 *Alex.* λόγος κυρίου. 7 *Alex.* κατ' ἀνατολάς. 8 *Alex.* ἐπὶ προσώπου. *C.* τῷ ἐπὶ πρόσωπον. 9 *Alex.* & *C.* ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησεν. 10 *Alex.* καὶ ἐκάθισεν. 11 *Alex.* πρόσωπον. 12 *Alex.* *C.* ἄρτους καὶ κρέας τοπρωῒ, καὶ ἄρτους [*Alex.* ἄρτον] καὶ κρέας τοδείλης. 13 *Alex.* μετά. 14 *C.* τὴν γῆν. 15 *Alex.* & *C.* Ἠλιοὺ, [*C.* Ἡλίαν,] λέγων, Ἀνάστηθι. 16 *Alex.* πορεύθητι. *Ald.* πορεύθητι. 17 *Alex.* εἰς * Σεφθὰ τῆς. 18 *Alex.* Σιδωνίας, καὶ καθήσῃ ἐκεῖ· ἰδού. *C.* Σιδῶνος, καὶ κατοικήσεις ἐκεῖ· ἰδού. 19 *C.* Ἡλίας καί. 20 *Ald.* Ἀρεφθά. ut & vers. 9. *Alex.* Σαρεπτὰ, εἰς τόν. 21 *C.* τῆς Σιδῶνος εἰς. 22 *C.* γυνὴ ἐκεῖ χήρα. 23 *Ald.* *C.* εἶπεν αὐτῇ, Λήψη. 24 *Alex.* ψωμὸν * ἄρτον ἐν. 25 *Ald.* *C.* σου, καὶ φάγομαι. Καί. 26 *Alex.* ἔσται. 27 *C.* καμψάκῃ, & vers. 14. & 16. 28 ἐγὼ *Alex.* deest. 29 *Alex.* & *C.* συλλέγω. 30 *Alex.* ξυλήρια. 31 *Alex.* φαγόμεθα αὐτὸ, καί. 32 *Alex.* Ἠλιοὺ πρὸς αὐτήν. *C.* αὐτῇ Ἠλιοῦ. 33 ἐκεῖθεν *Ald.* ponit post μικρόν. 34 *Alex.* ἐν πρώτοις, καὶ ἐξοίσεις μοι, σεαυτῇ. *C.* ἐν πρώτοις ἐκεῖθεν, καὶ ἐξοίσεις μοι, ἑαυτῇ. 35 *C.* δὲ ποιήσεις καὶ τοῖς. 36 *Alex.* ἐπ' ἐσχάτων. 37 *Alex.* *Ald.* & *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἡ. 38 *Ald.* ἐξέλιπε. 39 *Alex.* κύριον ὑετὸν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. 40 *C.* τὴν γῆν. 41 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἡλίου, [*Alex.* Ἠλιοῦ,] καί. 42 *Ald.* & *C.* ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ ἤσθιεν. 43 *Alex.* & *C.* αὐτὸς καὶ αὐτὴ καὶ τά. 44 *Alex.* αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἡ ὑδρία. 45 *Alex.* ἐλαττονηθῇ. 46 *Alex.* μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

ῥώστησεν

ῥώσησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· [47] καὶ ἦν ἡ ἀῤῥωσία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα ἕως [48] οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ [49] πνεῦμα.

18 Καὶ [50] εἶπε πρὸς Ἠλιοῦ, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ; εἰσῆλθες πρὸς μὲ τοῦ ἀναμνῆσαι [51] ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου;

19 Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, Δός μοι τὸν υἱόν σου. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, [52] καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ [53] τῆς

20 κλίνης. Καὶ ἀνεβόησεν [54] Ἠλιοῦ, καὶ εἶπεν, [55] Οἴ μοι κύριε, [56] ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ [57] κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ [58] κεκάκωκας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς.

21 Καὶ ἐνεφύσησε τῷ παιδαρίῳ τρὶς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον, καὶ εἶπε, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς

22 αὐτόν. Καὶ ἐγένετο [59] οὕτως· καὶ [60] ἀνε-

23 βόησε τὸ παιδάριον. * Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ, Βλέπε, ζῇ

24 ὁ υἱός σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιοῦ, [61] Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι [62] σὺ ἄνθρωπος Θεοῦ, καὶ ῥῆμα κυρίου [63] ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

Κεφ. ιη'. 18.

1 ΚΑὶ ἐγένετο [1] μεθ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἠλιοῦ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων, [2] Πορεύθητι, καὶ ὄφθητι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς

2 γῆς. Καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοῦ τοῦ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαὰβ, [3] καὶ ἡ λιμὸς κραταιὰ ἐν Σαμαρείᾳ.

3 Καὶ ἐκάλεσεν [4] Ἀχαὰβ τὸν Ἀβδιοὺ τὸν οἰκονόμον. καὶ [5] Ἀβδιοὺ ἦν φοβούμενος τὸν κύριον σφό-

4 δρα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν [6] τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἔλαβεν [7] Ἀβδιοὺ ἑκατὸν [8] ἄνδρας προφήτας καὶ [9] κατέκρυψεν αὐτοὺς [10] κατὰ πεντήκοντα ἐν [11] σπηλαίῳ, καὶ διέ-

5 τρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς [12] Ἀβδιοὺ, Δεῦρο, καὶ [13] διέλθωμεν [14] ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ [15] χειμάῤῥους, ἐάν πως [16] εὕρωμεν βοτάνην, καὶ [17] περιποιησώμεθα ἵππους καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ [18] ἐξολοθρευθήσονται [19] ἀπὸ τῶν

6 σκηνῶν. Καὶ [20] ἐμέρισαν [21] ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ [22] διελθεῖν [23] αὐτήν. Ἀχαὰβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ [24] μιᾷ, * καὶ [25] Ἀβδιοὺ ἐπορεύθη ἐν

7 ὁδῷ ἄλλῃ μόνος. Καὶ ἦν Ἀβδιοὺ ἐν τῇ ὁδῷ [26] μόνος· καὶ [27] ἦλθεν Ἠλιοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ [28] μόνος. καὶ [29] Ἀβδιοὺ ἔσπευσε καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ σὺ

8 εἶ [30] αὐτὸς, κύριέ μου Ἠλιοῦ; Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ [31] αὐτῷ, Ἐγώ. πορεύου, [32] λέγε τῷ

9 κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀβδιοὺ, Τί ἡμάρτηκα, ὅτι [33] δίδως τὸν δοῦλόν σου εἰς [34] χεῖρα Ἀχαὰβ τοῦ θανατῶσαί με;

10 Ζῇ κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστιν [35] ἔθνος ἢ βασιλεία, οὗ οὐκ [36] ἀπέστειλεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε· καὶ [37] εἰ εἶπον, Οὐκ ἔστι, καὶ ἐνέπρησε [38] τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, [39] ὅτι οὐχ εὕ-

11 ρηκέ σε. Καὶ [40] νῦν σὺ λέγεις, Πορεύου, [41] ἀνάγγελε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιοῦ.

12 Καὶ ἔσται ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ πνεῦμα κυρίου ἀρεῖ [42] σε εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ οἶδα, καὶ [43] εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ

---

47 *Alex.* καὶ ἦ. 48 *Alex.* οὐ οὐχ. *Ald.* οὐ. *C.* οὐ οὐκ. 49 *C.* πνοὴ ζωῆς. Καί. 50 *C.* εἶπεν ἡ γυνὴ πρός. 51 *Alex.* τὰς ἀδικίας. 52 *Alex.* καὶ ἀνήγαγεν αὐτόν. 53 *Alex.* *Ald.* τῆς κλίνης αὐτοῦ. Καί. *C.* τὴν κλίνην αὐτοῦ. Καί. 54 *C.* Ἠλίας πρὸς κύριον. 55 Οἴ μοι *C.* deest. 56 *C.* καί γε τὴν χήραν. 57 *C.* οἰκῶ. 58 *Ald* *C.* ἐκάκωσας. 59 *C.* οὕτως, καὶ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου εἰς αὐτό· καί. 60 *Alex.* ἀνεβόησεν, καὶ ἤκουσεν κύριος ἐν φωνῇ Ἠλία. καὶ ἀπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον * αὐτὸς, καὶ ἔζησεν. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοῦ τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν * αὐτόν. * Quæ habentur in hoc versu, in *Francof.* addita sunt versui præced. & sequens versus 24 ibi est 23. 61 *Alex.* Ἰδοὺ τοῦτο ἔγνωκα ὅτι ἄνθρωπος Θεοῦ εἶ, καὶ ῥῆμα. 62 *Ald.* *C.* εἶ σύ. & ponunt post Θεοῦ. 63 *Alex.* ἐν στόματι.

Cap. 18. 1 al. μετά. 2 *Comp. ed.* Πορεύου. 3 *Alex.* *Ald.* & *Comp.* καὶ ἦν λιμὸς κραταιὸς ἐν. 4 *Alex.* Ἀχαὰβ Ἀδβιοὺ. 5 *Alex.* Ἀδβιοὺ. 6 *Alex.* Ἰεζάβελ τοὺς. 7 *Alex.* Ἀδβιοὺ. 8 ἄνδρας *C.* deest. 9 *Alex.* ἔκρυψεν. 10 *Ald.* & *C.* ἀνά. 11 *Ald.* δυσὶ σπηλαίοις. *C.* δύο σπηλαίοις. 12 *Alex.* Ἀδβιοὺ. 13 *Alex.* διέλθωμεν εἰς τὸ παιδίον ἐπὶ τὰς πηγάς. 14 *C.* ἐν τῇ γῇ ἐπί. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* πάντας τοὺς (τοὺς deest *Alex.*) χειμάῤῥους. 16 *Alex.* εὕρωμεν. 17 *Alex.* περιποιησόμεθα. 18 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 19 *Alex.* *Ald.* ἀπὸ τῶν κτηνῶν. *C.* ἀφ' ἡμῶν κτήνη. & σκηναὶ pro eo quod est in aa. ll. κτήνη, habetur, *Gen.* c. 13. 20 *Alex.* ἐμέρισεν. *C.* διεμέρισαν. 21 *Alex.* αὐτοῖς. 22 *C.* πορευθῆναι. 23 *Ald* & *C.* ἐν αὐτῇ. 24 *Alex.* ἄλλῃ μόνος, καί. *Ald.* μιᾷ μόνος, καί. * *Francof.* hic incip. vers. 7. 25 *Alex.* Ἀδβιοὺ. 26 μόνος *Alex.* *Ald.* deest. 27 *Alex.* ἀπῆλθεν Ἠλιοῦ. *C.* ἰδοὺ Ἠλιοῦ. 28 μόνος *Ald.* *C.* deest. 29 *C.* ἔσπευσεν Ἀβδιοὺ καί. *Alex.* pro Ἀβδιοὺ habet Ἀδβιοὺ. 30 αὐτὸς *C.* deest. 31 *Alex.* Ἐγώ. *Ald.* τῷ Ἀβδιοὺ, Ἐγώ. *C.* πρὸς Ἀβδίου, Ἐγώ. 32 *Alex.* εἰπὸν τῷ. 33 *Alex.* δώσεις. *C.* σὺ δίδως. 34 *Alex.* *Ald.* *C.* χεῖρας. 35 *Alex.* ἔθνη. 36 *Ald.* ἀπέσταλκεν. *Alex.* & *C.* ἀπέσταλκέν με. 37 *Ald.* εἶπεν. *Alex.* & *C.* εἶπον. 38 *Alex.* τὰς χώρας αὐτῆς καὶ τὴν βασιλείαν, ὅτι. 39 *C.* καὶ οὐχ εὕρισκε. 40 *Alex.* νῦν, Πορεύου, σὺ λέγεις, καὶ ἀνάγγελε. 41 *Ald.* ἀνάγγειλον. *C.* ἀπάγγελλε. 42 *Alex.* σαι εἰς γῆν. 43 *C.* ἀπελεύσομαι.

οὐχ [44] εὑρήσει σε, ϗ ἀποκτενεῖ με. ϗ ὁ δοῦλός σου [45] ἐστὶ φοβούμενος τὸν κύριον ἐκ νεότητος
13 αὐτοῦ. [46] Ἢ οὐκ ἀπηγγέλη σοι [47] τῷ κυρίῳ μου, οἷα πεποίηκα ἐν τῷ [48] ἀποκτείνειν τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, ϗ [49] ἔκρυψα ἀπὸ τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας, [50] ἀνὰ πεντήκοντα [51] ἐν σπηλαίῳ, ϗ [52] ἔθρεψα
14 ἐν [53] ἄρτοις ϗ ὕδατι; Καὶ νῦν σὺ [54] λέγεις μοι, Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου,
15 Ἰδοὺ Ἠλιοῦ· ϗ ἀποκτενεῖ με. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ, Ζῇ κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι σήμερον ὀφθήσομαι αὐ-
16 τῷ. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβδιοὺ εἰς [55] συνάντησιν τῷ Ἀχαάβ, ϗ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. καὶ [56] ἐξέδραμεν Ἀχαάβ, ϗ ἐπορεύθη εἰς συνάν-
17 τησιν [57] Ἠλιοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἀχαὰβ τὸν Ἠλιοῦ, ϗ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιοῦ, Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσρα-
18 ήλ; Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ, Οὐ διαστρέφω [58] τὸν Ἰσραήλ, [59] ὅτι ἀλλ᾽ ἢ σὺ ϗ [60] οἶκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν, ϗ [61] ἐπορεύθης ὀπίσω [62] τῶν Βαα-
19 λίμ. Καὶ νῦν ἀπόστειλον, [63] συνάθροισον πρὸς μὲ πάντα Ἰσραὴλ [64] εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον, [65] ϗ τοὺς προφήτας [66] τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους ϗ πεντήκοντα, [67] ϗ τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσίους ἐσθίοντας τράπεζαν Ἰε-
20 ζάβελ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαὰβ εἰς πάντα Ἰσραήλ, ϗ [68] ἐπισυνήγαγε πάντας τοὺς
21 προφήτας εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον. Καὶ [69] προσήγαγεν Ἠλιοῦ πρὸς [70] πάντας· ϗ εἶπεν [71] αὐτοῖς Ἠλιοῦ, Ἕως πότε [72] ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ᾽ ἀμφοτέραις ταῖς [73] ἰγνύαις; [74] εἰ ἔστι κύριος ὁ θεὸς, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ [75] Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. ϗ οὐκ
22 ἀπεκρίθη ὁ λαὸς [76] λόγον. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ πρὸς τὸν λαόν, [77] Ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης τοῦ κυρίου μονώτατος· ϗ οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι ϗ πεντήκοντα ἄνδρες, [78] ϗ [79] οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τετρακόσιοι
23 Δότωσαν [80] ἡμῖν δύο βόας, ϗ ἐκλεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, ϗ [81] μελισάτωσαν, ϗ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, ϗ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν· ϗ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν [82] ἄλλον, καὶ
24 πῦρ οὐ μὴ [83] ἐπιθῶ. Καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι [84] θεῶν ὑμῶν, ϗ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι [85] ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου· ϗ ἔσται ὁ θεὸς ὃς [86] ἂν ἐπακούσῃ ἐν πυρί, [87] οὗτος θεός. ϗ [88] ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαὸς, ϗ [89] εἶπον, [90] Κα-
25 λὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ τοῖς προφήταις [91] τῆς αἰσχύνης, Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν [92] μόσχον τὸν ἕνα, ϗ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι [93] πολλοὶ ὑμεῖς· ϗ [94] ἐπικαλέσασθε ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν, ϗ πῦρ μὴ ἐπι-
26 θῆτε. Καὶ ἔλαβον τὸν [95] μόσχον ϗ ἐποίησαν, ϗ [96] ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βάαλ ἐκ [97] πρωΐθεν ἕως μεσημβρίας, ϗ εἶπον, Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. ϗ οὐκ ἦν φωνή, ϗ οὐκ ἦν ἀκρόασις. ϗ διέτρεχον ἐ-
27 πὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησαν. Καὶ ἐγένετο μεσημβρία, ϗ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς Ἠλιοῦ ὁ Θεσβίτης, ϗ εἶπεν, [98] Ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ, [99] ὅτι θεός ἐστιν, [100] ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ [1] ἐστι, ϗ ἅμα μή ποτε χρηματίζει αὐτὸς, ἢ μή ποτε καθεύδει [2] αὐτὸς, ϗ
28 ἐξαναστήσεται. Καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ, ϗ κατετέμνοντο [3] κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις ϗ [4] σειρομάσταις ἕως ἐκ-

44 C. εὕρῃ. 45 ἐστὶ C. deest. 46 *Alex.* Καὶ οὐκ ἀνηγγέλη. 47 C. ἃ πεποίηκα κυρίῳ μου ἐν τῷ. 48 *Alex.* ἀποκτέννειν Ἰεζάβελ. 49 *Ald. C.* ἔλαβον ἐκ τῶν. 50 *Ald. C.* ϗ ἔκρυψα αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν τοῖς σπηλαίοις. Sed *Ald.* ponit ἀνὰ πεντήκοντα post σπηλαίοις. 51 *Alex.* ἄνδρας ἐν. 52 *Alex.* ἔθρεψα αὐτοὺς ἐν. C. διέθρεψα αὐτοὺς ἐν. 53 *Alex.* ἄρτῳ. 54 *Alex.* λέγεις, Πορεύου, ϗ λέγε. 55 *Alex. Ald. C.* συνάντησιν. 56 C. ἔδραμεν. 57 *Alex.* Ἠλιοὺ. * ϗ εἶπεν Ἀχαάβ. 58 C. ἐγὼ τόν. 59 ὅτι C. deest. 60 *Alex.* ὁ οἶκος. 61 *Alex.* ἐπορεύθη. C. πορευθῆναι. 62 *Alex.* τοῦ Βααλείμ. 63 *Ald. C.* ϗ συνάθροισον. 64 *Alex.* πρὸς τὸ ὄρος. 65 *Alex. Ald.* ϗ τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους ϗ (ϗ deest *Alex.*) πεντήκοντα, ϗ τοὺς προφήτας τῆς αἰσχύνης. 66 C. τοῦ Βάαλ τετρακοσίους. 67 *Alex.* * τοὺς προφήτας. 68 *Alex.* & C. συνήγαγε. 69 C. προσῆλθεν. 70 *Alex.* & C. πάντα τὸν λαόν· καί. 71 C. πρὸς αὐτοὺς, Πότε. 72 *Alex.* ὑμεῖς χωλανεῖτε ὑμεῖς ἐπ᾽. 73 *Lucif.* *Usque quo claudicatis sensu vestro?* ex quo conjectura est, eum non ἰγνύαις, sed ἐννοίαις per errorem legisse. 74 *Alex.* εἰ κύριός ἐστιν ὁ θεός. 75 *Alex. Ald.* ὁ Βάαλ αὐτὸς, πορεύεσθε. [*Alex.* πορεύεσθαι.] C. ὁ Βάαλ ἐστὶ, πορ. 76 *Alex.* αὐτῷ λόγον 77 Ἐγὼ C. deest. 78 ϗ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τετρακόσιοι C. desunt. 79 *Alex.* προφῆται τοῦ ἄλσους *. Δότωσαν. 80 C. οὖν ἡμῖν. 81 *Alex.* μελισάτωσαν, * ϗ πῦρ μή. 82 *Alex.* ἄλλον, ϗ δώσω ἐπὶ τὰ ξύλα, ϗ πῦρ. 83 C. ἐπιθήσω. 84 *Alex.* θεοῦ. 85 *Alex.* ἐν ὀνόματι. 86 *Alex.* ἐάν. 87 C. οὗτός ἐστι θεός. 88 C. ἀπεκρίθη. 89 *Alex.* εἶπαν. C. εἶπεν. 90 C. Ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας. 91 C. τοῦ Βάαλ, Ἐκλέξασθε. 92 C. βοῦν· & vers. 26. 93 C. ὑμεῖς πολλοί· καί. 94 *Alex.* ἐπικαλεῖσθαι. *Ald.* C. ἐπικαλεῖσθε. 95 *Alex.* μόσχον ὃν ἔδωκεν αὐτοῖς, ϗ ἐποίησαν. 96 *Ald.* ἐπεκαλέσαντο. 97 C. πρωΐας. 98 *Ald.* Ἐπικαλέσασθε. 99 ὅτι θεός ἐστιν *Ald. C.* desunt. 100 C. μήποτε. 1 ἐστιν *Ald.* ponit ante ἀδολεσχία. C. τίς ἐστιν· & ponit ante αὐτῷ. 2 αὐτὸς C. deest. 3 *Alex.* κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. 4 *Ald. C.* ἐν σειρομάσταις.

χύσεως

29 χύσεως αἵματος ἐπ' [5] αὐτούς, Καὶ [6] προεφήτευον ἕως οὗ παρῆλθε τὸ [7] δειλινόν. καὶ ἐγένετο ὡς ὁ [8] καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν [9] θυσίαν, [10] καὶ ἐλάλησεν Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης πρὸς τοὺς προφήτας τῶν προσοχθισμάτων, λέγων, Μετάστητε ἀπὸ τοῦ νῦν, [11] καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ ὁλοκαύτωμά μου. καὶ μετέστησαν, καὶ ἀπῆλ-
30 θον. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Προσαγάγετε πρὸς μέ. καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ
31 λαὸς πρὸς [12] αὐτόν. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν [13] φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτὸν, λέγων,
32 Ἰσραὴλ ἔσαι τὸ ὄνομά σου. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς λίθους ἐν ὀνόματι [14] κυρίου, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον [15] τὸ κατεσκαμμένον· καὶ ἐποίησε [16] θάλασσαν χωροῦσαν δύο μετρητὰς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου.
33 Καὶ [17] ἐστοίβασε τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε, καὶ ἐμέλισε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ [18] εἶπε, Λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς σχίδακας. [19] καὶ ἐ-
34 ποίησαν οὕτως. Καὶ εἶπε, Δευτερώσατε. καὶ ἐδευτέρωσαν. καὶ εἶπε, Τρισσώσατε. καὶ
35 [20] ἐτρίσσευσαν. Καὶ [21] διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν [22] θάλασ-
36 σαν ἔπλησαν [23] ὕδατος. [24] Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ [25] καὶ Ἰσραὴλ, [26] ἐπάκουσόν μου κύριε, [27] ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, [28] καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι σὺ [29] εἶ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ [30] δοῦλός σου, καὶ διὰ σὲ πεποίηκα [31] τὰ ἔργα ταῦ-
37 τα. Ἐπάκουσόν μου κύριε, ἐπάκουσόν [32] μου, καὶ [33] γνώτω ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι σὺ [34] εἶ κύριος ὁ [35] θεὸς, καὶ σὺ [36] ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ
38 [37] τούτου ὀπίσω. Καὶ ἔπεσε πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε [38] τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς [39] σχίδακας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ [40] ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν χοῦν ἐξέλει-
39 ξε τὸ πῦρ. [41] Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ [42] εἶπον, Ἀληθῶς κύ-
40 ριος [43] ὁ θεὸς αὐτὸς ὁ θεός. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, [44] μηδεὶς σωθήτω ἐξ αὐτῶν, καὶ συνέλαβον αὐτοὺς, καὶ [45] κατάγει [46] αὐτοὺς Ἠλιοὺ εἰς τὸν χειμάῤῥουν [47] Κισσῶν, καὶ ἔσφαξεν
41 αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ [48] τῷ Ἀχαὰβ, [49] Ἀνάβηθι, καὶ φάγε καὶ πίε, ὅτι
42 φωνὴ [50] τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ. Καὶ [51] ἀνέβη Ἀχαὰβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. καὶ Ἠλιοὺ ἀνέβη [52] ἐπὶ τὸν [53] Κάρμηλον καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ [54] ἔθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναμέσον τῶν γο-
43 νάτων [55] αὐτοῦ, Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ [56] αὐτοῦ, Ἀνάβηθι, καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς θαλάσσης. καὶ [57] ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν οὐθέν. καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, [58] Καὶ
44 σὺ ἐπίστρεψον ἑπτάκις. [59] Καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις. * καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ, καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ ὡς ἴχνος ἀνδρὸς ἀνάγουσα [60] ὕδωρ. καὶ εἶπεν, Ἀνάβηθι, καὶ εἶπον [61] Ἀχαὰβ, Ζεῦξον τὸ ἅρμα σου καὶ κατάβηθι, μὴ καταλάβῃ σε ὁ ὑετός.

---

5 *Alex.* αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ὡς παρῆλθεν τὸ δειλινὸν, καὶ ἐπροφήτευον ὡς ὁ καιρὸς τοῦ. 6 sic *Ald.* & *C.* al. προεφήτευσαν. 7 *C.* μεσημβρινόν. 8 *C.* καιρὸς τῆς μεσημβρίας τοῦ. 9 *Alex.* & *Ald.* θυσίαν, addunt καὶ οὐκ ἦν φωνή. *C.* θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. quæ *Lucif.* non habet, citans hunc locum l. 1. pro Athanasio. 10 καὶ ἐλάλησεν usque ad finem versus *C.* desunt. 11 *Alex.* κἀγώ. 12 *Alex.* & *C.* αὐτὸν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον κυρίου (*C.* deest κυρίου) τὸ κατεσκαμμένον· (quæ repetit *C.* versu 32.) Καὶ ἔλαβεν. 13 *Alex.* φυλῶν τοῦ Ἰακὼβ, ὡς. 14 *Alex.* κυρίου· καὶ ἐποίησεν. 15 *C.* κυρίου τό. 16 *C.* θααλὰ χωροῦν. 17 *C.* ἐπέθηκε. 18 *C.* εἶπεν Ἠλίας, Λάβετε. 19 καὶ ἐποίησαν οὕτως *Alex.* & *C.* desunt. 20 *Alex.* ἐτρίσσωσαν. 21 *C.* ἐπορεύετο. 22 *C.* θααλά. 23 *Alex.* ὕδατος, καὶ ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τὸ ὕδωρ. Καὶ ἀνεβόησεν. 24 *C.* Καὶ (Καὶ al. deest) ὡς ἦν καιρὸς τοῦ προσφέρεσθαι τὴν θυσίαν, καὶ παρεγένετο Ἠλίας ὁ προφήτης, καὶ εἶπε. 25 *Alex.* καὶ Ἰακὼβ, σήμερον γνώτωσαν, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, κἀγώ. 26 ἐπάκουσόν μου κύριε *Ald.* & *C.* desunt. 27 ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ *C.* desunt. 28 *Ald.* καὶ σήμερον γνώτωσαν. *C.* σήμερον γνώτω. 29 *C.* μόνος κύριος. 30 *Ald.* *C.* δοῦλος σός. 31 *C.* ταῦτα πάντα. Ἐπάκουσον. 32 *Ald.* μου ἐν πυρὶ, καί. 33 *Alex.* γνώτωσαν ὁ λαὸς, ὅτι. 34 εἶ *C.* deest. 35 *Alex.* θεὸς μόνος, καὶ σὺ ἐπέστρεψας. 36 *C.* ἐπέστρεψας. 37 *C.* ὀπίσω σου. Καί. 38 *Ald.* *C.* τὸ ὁλοκαύτωμα. 39 *Alex.* σχίδακας καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν χοῦν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐξέλειξεν. 40 *C.* ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θααλά. 41 *Alex.* & *C.* Καὶ εἶδαν (*C.* εἶδε) πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἔπεσαν (*C.* ἔπεσεν) ἐπί. 42 *Alex.* εἶπαν. 43 *Ald.* ἐστὶν αὐτὸς θεὸς ὁ. *C.* ἐστὶν ὁ θεὸς, κύριος αὐτός ἐστι. *Alex.* αὐτός ἐστιν ὁ θεός. 44 *Alex.* μηθείς. 45 *C.* κατήγαγεν. 46 *Alex.* αὐτοὺς εἰς. 47 *Alex.* Κεισῶν. 48 *Alex.* πρὸς Ἀχαάβ. 49 *C.* Ἀνάστηθι. 50 *C.* τοῦ ἤχους τοῦ. 51 *C.* ἀνέστη. 52 *Alex.* & *C.* εἰς τήν. 53 *Alex.* κορυφὴν τοῦ Καρμήλου καί. 54 *Alex.* ἔθηκεν πρόσωπον. 55 *Alex.* ἑαυτοῦ. 56 *Alex.* ἑαυτοῦ. 57 *C.* & *Alex.* ἀνέβη, καὶ ἀπέβλεψε. (*Alex.* ἐπέβλεψεν.) 58 *C.* Ἐπίστρεψον, καὶ ἐπίβλεψον ἑπτάκις. 59 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις *C.* desunt. * *Francof.* hic incipit vers. 44. 60 *Ald.* *C.* ὕδωρ ἀπὸ θαλάσσης. καί. 61 *Alex.* τῷ Ἀχαάβ.

45 Καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε [62] καὶ ὧδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε [63] νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο [64] ὑετὸς μέγας. καὶ [65] ἔκλαιε καὶ [66] ἐ- 46 πορεύετο [67] Ἀχαὰβ ἕως Ἰεζραέλ. Καὶ χεὶρ κυρίου [68] ἐπὶ τὸν Ἠλιοὺ, καὶ συνέσφιγξε τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν [69] Ἀχαὰβ [70] εἰς Ἰεζραέλ.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 ΚΑὶ ἀνήγγειλεν Ἀχαὰβ τῇ Ἰεζάβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα [1] ἃ ἐποίησεν Ἠλιοὺ, καὶ ὡς ἀπέκτεινε [2] τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ.

2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεζάβελ [3] πρὸς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν, Εἰ σὺ εἶ [4] Ἠλιοὺ καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ, τάδε [5] ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε [6] προσθείη, ὅτι [7] ταύτην τὴν ὥραν αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν 3 σου καθὼς [8] ψυχὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἐφοβήθη Ἠλιοὺ, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν [9] αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται εἰς [10] Βηρσαβεὲ [11] γῆν Ἰούδα, καὶ ἀφῆκε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

4 Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω [12] ῥαθμὲν, καὶ ᾐτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν· καὶ εἶπεν, Ἱκανούσθω [13] νῦν, λάβε [14] δὴ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ κύριε, ὅτι οὐ κρείσσων [15] ἐγώ εἰ- 5 μι ὑπὲρ [16] τοὺς πατέρας μου. Καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὕπνωσεν [17] ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν. καὶ ἰδοὺ [18] τις ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [19] Ἀνάστη- 6 θι καὶ φάγε. Καὶ ἐπέβλεψεν [20] Ἠλιοὺ· καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καψάκης ὕδατος· καὶ [21] ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη.

7 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [22] Ἀνάστα, 8 φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπορεύθη [23] ἐν ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης [24] τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους 9 [25] Χωρήβ. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ. καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπε, Τί [26] σὺ ἐνταῦ- 10 θα Ἠλιοὺ; Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Ζηλῶν [27] ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· τὰ θυσιαστήριά σου [28] κατέσκαψαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ [29] ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν 11 αὐτήν. Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσῃ [30] αὔριον, καὶ [31] στήσῃ ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει· [32] ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος. καὶ [33] ἰδοὺ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλῦον ὄρη καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον [34] κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμὸς, 12 οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ κύριος· Καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ κύριος· καὶ 13 μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας [35] λεπτῆς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιοὺ, [36] καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ [37] αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη [38] ὑπὸ σπήλαιον· καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνὴ, καὶ εἶπε, Τί [39] σὺ ἐνταῦθα Ἠ- 14 λιοὺ; Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Ζηλῶν [40] ἐζήλωκα τῷ [41] κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι [42] ἐγκατέλιπον [43] τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· [44] καὶ τὰ θυσιαστήριά σου [45] καθεῖλαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν [46] ῥομφαίᾳ, καὶ [47] ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι 15 τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Πορεύου, [48] ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδόν σου, καὶ ἥξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ· [49] καὶ ἥξεις καὶ [50] χρίσεις τὸν Ἀζαὴλ εἰς 16 βασιλέα [51] τῆς Συρίας· Καὶ τὸν [52] Ἰοὺ

---

62 *Alex. Ald.* καὶ ἕως ὧδε. 63 *Ald. C.* ἐν νεφέλαις. 64 *Alex.* ὁ ὑετός. 65 *C.* ἵππευσεν Ἀχαὰβ καί. 66 *Alex.* ἐπορεύθη. 67 *Alex.* Ἀχαὰβ εἰς Ἰεζραέλ. *C.* εἰς Ἰεζραέλ. 68 *Alex. Ald. C.* ἐγένετο ἐπί. 69 *Alex.* Ἀχαὰβ τοῦ ἐλθεῖν εἰς. 70 *Ald.* & *C.* ἕως.

Cap. 19. 1 *Ald. ed.* & *Comp.* ὅσα. 2 *Alex.* πάντας τούς. 3 πρὸς Ἠλιοὺ *Ald.* desunt. *Alex.* habet ἄγγελον πρὸς Ἠλιού. 4 *Alex.* Ἠλίας κἀγώ. 5 *Alex. Ald.* & *C.* ποιήσαισάν μοι οἱ θεοί. 6 *Alex. Ald. C.* προσθείησαν. 7 *Alex.* τὴν ὥραν ταύτην αὔριον. 8 ψυχὴν *Ald.* deest. 9 *Alex.* ἑαυτοῦ. 10 *Alex.* Βερσαβεὲ τὴν Ἰούδα. 11 *C.* ἣ ἐστι τοῦ Ἰούδα. 12 *Alex.* ῥαμάθ. *C.* Ῥαθάμ. 13 *Alex.* & *C.* νῦν κύριε, λάβε. 14 δὴ *Alex.* deest. 15 *C.* εἰμὶ ἐγὼ ὑπέρ. 16 *Ald.* τοῦ πατρός. 17 *C.* ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν. καί. 18 *C.* τις ἄγγελος ἥψατο. 19 *Alex.* Ἀνάστηθι, φάγε. 20 Ἠλιοὺ *C.* deest. 21 *C.* ἀνέστη Ἠλίας καί. 22 *Alex.* Ἀνάστηθει. *Ald.* Ἀνάστηθι. *C.* Ἀνάστηθι, καί. 23 *Alex.* ἐν τῇ ἰσχύϊ. 24 *Alex.* τεσσεράκοντα. 25 *Alex. Ald.* τοῦ θεοῦ τοῦ (*Ald.* deest τοῦ) Χωρήβ. 26 *C.* σοί. 27 *Alex.* ἐζήλωσα. 28 *Alex.* κατέσκαψαν, τούς. 29 *C.* ὑπελείφθην. 30 αὔριον *C.* deest. 31 *Alex.* στήσῃ ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται. καὶ πνεῦμα. 32 *C.* καὶ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται. 33 ἰδοὺ *C.* deest. 34 *Ald.* κυρίου ἐν τῷ ὄρει, οὐκ. 35 *Alex.* λεπτῆς· κἀκεῖ κύριος. Καί. *Ald. C.* λεπτῆς κἀκεῖ. Καί. 36 καὶ *C.* deest. 37 *Alex.* ἑαυτοῦ. 38 *Alex.* & *C.* ὑπὸ (*C.* παρὰ) τὸ σπήλαιον. 39 *C.* σοί. 40 *Alex.* ἐζήλωσα. 41 *C.* κυρίῳ θεῷ παντοκρ. 42 *Alex.* ἐγκατέλειπόν. 43 *Alex.* σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 44 καὶ *Alex. Ald.* & *C.* deest. 45 *C.* κατέσκαψαν. 46 *Alex.* ῥομφαίαις. 47 *C.* ὑπελείφθην. 48 *C.* καὶ ἀνάστρεφε. 49 καὶ ἥξεις *Ald.* & *C.* desunt. 50 *Alex.* * χρήσεις ἐκεῖ Ἀζαήλ. 51 *C.* ἐπὶ Συρίας. 52 *Alex. Ald.* Ἰηού.

53 υἱὸν

[53] υἱὸν Ναμεσσὶ χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ τὸν [54] Ἐλισαιὲ υἱὸν [55] Σαφὰτ χρίσεις
17 [56] εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ. Καὶ ἔσαι τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἀζαὴλ, θανατώσει [57] Ἰοὺ· καὶ τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἰοὺ, θα-
18 νατώσει Ἐλισαιέ. Καὶ [58] καταλείψεις ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνατα ἃ οὐκ [59] ὤκλασαν [60] γόνυ τῷ Βάαλ, καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ [61] προσεκύνησεν αὐτῷ.
19 Καὶ ἀπῆλθεν [62] ἐκεῖθεν καὶ εὑρίσκει [63] τὸν [64] Ἐλισαιὲ υἱὸν Σαφὰτ, καὶ αὐτὸς [65] ἠροτρία ἐν βουσί· [66] δώδεκα [67] ζεύγη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. καὶ ἀπῆλθεν [68] ἐπ' αὐτὸν, καὶ [69] ἐπέῤῥιψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ [70] ἐπ' αὐ-
20 τόν. Καὶ κατέλιπεν Ἐλισαιὲ τὰς βόας, καὶ [71] κατέδραμεν ὀπίσω Ἠλιοῦ, καὶ εἶπε, Καταφιλήσω τὸν πατέρα [72] μου, καὶ ἀκολουθήσω [73] ὀπίσω σου. καὶ εἶπεν [74] Ἠλιοῦ, Ἀνάστρεφε,
21 [75] ὅτι πεποίηκά σοι. Καὶ ἀνέστρεψεν [76] ἐξ ὄπισθεν αὐτοῦ· καὶ ἔλαβε [77] τὰ ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ [78] ἔθυσε καὶ ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ, καὶ ἔφαγον. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω Ἠλιοῦ, καὶ ἐλειτούργει [79] αὐτῷ.

Κεφ. κ'. 20.

1 [1] ΚΑὶ ἀμπελὼν [2] εἷς ἦν τῷ Ναβουθαὶ τῷ [3] Ἰεζραηλίτῃ παρὰ [4] τῇ ἅλῳ Ἀχαὰβ βασιλέως
2 Σαμαρείας. Καὶ ἐλάλησεν Ἀχαὰβ πρὸς Ναβουθαὶ, λέγων, Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου, καὶ ἔσαι μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι [5] ἐγγίζων οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι [6] ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν· εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω [7] σοι ἀργύριον [8] ἄλλαγμα [9] ἀμπελῶνός σου τούτου, [10] καὶ ἔσαι μοι εἰς κῆ-
3 πον λαχάνων. Καὶ εἶπε Ναβουθαὶ πρὸς Ἀχαὰβ, [11] Μὴ γένοιτό μοι παρὰ [12] θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου [13] σοί.
4 [14] Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαὰβ τεταραγμένον, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφα-
5 γεν ἄρτον. Καὶ [15] εἰσῆλθεν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ [16] πρὸς αὐτὸν, [17] καὶ [18] ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, Τί τὸ πνεῦμά σου [19] τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων ἄρτον;
6 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Ὅτι [20] ἐλάλησα πρὸς Ναβουθαὶ τὸν [21] Ἰεζραηλίτην, λέγων, Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου, εἰ δὲ [22] βούλῃ, [23] δώσω σοι ἀμπελῶνα [24] ἄλλον [25] ἀντ' αὐτοῦ· καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων
7 μου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ [26] αὐτοῦ, Σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς [27] βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ; [28] ἀνάστηθι καὶ φάγε ἄρτον καὶ σαυτοῦ γενοῦ, [29] ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα Να-
8 βουθαὶ τοῦ [30] Ἰεζραηλίτου. Καὶ ἔγραψε [31] βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἀχαὰβ, καὶ ἐσφραγίσατο [32] τῇ σφραγίδι αὐτοῦ· καὶ [33] ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους [34] καὶ τοὺς ἐλευθέρους [35] τοὺς κατοικοῦντας μετὰ Ναβουθαί.

---

53 *Alex.* βασιλέα. 54 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 55 *Ald. C.* Σαφὰτ ἐξ Ἀβελμεουλὰ χρίσεις. *Alex.* Σαφὰτ ἀπὸ Ἀβελμαοὺλ * χρήσεις. 56 εἰς *Alex.* deest. 57 *Alex.* Ἰηοὺ. * θανατώσει Ἐλισσαιέ. 58 *C.* καταλείψω ἐξ Ἰσραήλ. 59 *Ald. C.* ἔκαμψαν. 60 γόνυ *Alex.* deest. 61 *Alex.* προσκυνήσῃ. 62 *C.* Ἠλίας ἐκεῖθεν. 63 *C.* ἐκεῖ τόν. 64 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 65 *C.* ἦν ἀροτριῶν. 66 *Ald.* καὶ δώδεκα. 67 *Alex.* βοῶν * ἐνώπιον. *C.* ζεύγη βοῶν ἦν ἐνώπιον. 68 *Alex.* * Ἐλισσαιὲ ἐπ' αὐτόν. *Ald.* Ἠλιοὺ ἐπ' αὐτόν. *C.* ἐπὶ τὸν Ἐλισαιὲ Ἠλίας. 69 *C.* ἔῤῥιψε. 70 ἐπ' αὐτὸν *C.* ponit ante ἔῤῥιψε. 71 *Alex.* ἐπέδραμεν. *Ald. C.* ἔδραμεν. 72 *Ald. C.* μου, καὶ τὴν μητέρα μου, καί. 73 *C.* σοι ὀπίσω. 74 *Alex. Ald. C.* αὐτῷ, Πορεύου, ἀνάστρεφε. 75 *C.* τί. 76 *C.* ἀπό. 77 *Alex. Ald.* τὸ ζεῦγος. 78 *Alex.* ἔθυσεν, * ἐν τοῖς σκεύεσιν τῶν βοῶν ἥψησεν αὐτὰ, καὶ ἔδωκεν. 79 *Alex.* αὐτῷ. Καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισεν πᾶσαν.

Cap. 20. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* initio cap. habent, Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ (καὶ *Alex.* deest) ἀμπελών. *Sch.* Ἰστέον ὅτι ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἔμπαλιν κεῖται, πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν υἱὸν Ἄδερ βασιλέα Συρίας, ἔπειτα δὲ, τὰ κατὰ τὸν Ναβουθαί. Ceterum hic tranſponuntur capp. 20. & 21. quodque hic eſt cap. 20. in *Mſ. Alex.* & *Comp. ed.* quemadmodum & in *vulg. Lat.* eſt 21, & vice verſa. 2 *Alex.* ἦν εἷς τῷ. 3 *Alex.* Ἰσραηλίτῃ, ut *Ald.* ſemper. *C.* Ἰζραηλίτῃ. 4 *C.* τῷ οἴκῳ. *Alex.* * τῷ ἅλῳ. 5 *Alex.* ἐγγίων. 6 *C.* ἀντ' αὐτοῦ ἀμπελῶνα. 7 σοι *Ald.* deeſt. 8 *Alex. Ald.* ἀντάλλαγμα. *C.* ἄλλαγμα ἀντί. 9 *Alex.* & *C.* τοῦ ἀμπελῶνος σου. (σου *Alex.* deeſt.) 10 καὶ ἔσαι uſque ad finem verſus *C.* deſunt. 11 *Alex.* Μὴ γένοιτο παρά. *Ald. C.* Μή μοι γένοιτο παρά. 12 *C.* κυρίου δοῦναι. 13 σοὶ *Ald.* deeſt. 14 Sic & unus a. l. ſic etiam *Ambr.* at in *Alex. Ald.* & *C.* Καὶ ἦλθεν Ἀχαὰβ πρὸς (*Ald.* εἰς) οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος, καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ᾧ (*Alex.* ὡς) ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβουθὲ ὁ Ἰζραηλίτης (*Alex. Ald.* Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης. al. Ἰεζραηλίτης,) καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι τὴν (τὴν *Alex.* deeſt) κληρονομίαν τῶν (τῶν *Alex.* deeſt) πατέρων μου, σοί. (*Alex. Ald.* σοὶ deeſt) Καὶ ἐγένετο. (*Alex.* deſunt Καὶ ἐγένετο uſq. ad τεταραγμένον incluſive.) 15 *C.* ἐξῆλθεν. 16 πρὸς αὐτὸν *Alex.* & *C.* ponunt ante Ἰεζάβελ. 17 *Alex.* * [καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν] καὶ ἐλάλησεν. 18 *C.* εἶπε. 19 *C.* τετάρακται. 20 *C.* λελάληκα. 21 *Alex.* Ἰσραηλίτην. 22 *Ald.* μὴ βούλοιο. *C.* μὴ βούλει. 23 δώσω *Ald.* deeſt. 24 ἄλλον *C.* deeſt. 25 *Alex.* ἀντὶ τούτου. 26 *Alex.* αὐτοῦ, Νῦν οὕτως ποιεῖς. 27 Sic quoque eſt in uno a. l. in aa. vero, ut in *Alex.* & *C.* & *Ald.* βασιλεὺς (*Alex.* & *C.* βασιλείαν) Ἰσραὴλ (*Alex.* ἐπὶ Ἰσραήλ.) 28 *Alex.* ἀνάστηθι, φάγε. 29 *C.* καὶ ἐγὼ δώσω. *Alex.* ἐγὼ δώσω. 30 *Alex.* Ἰσραηλίτου. 31 *C* Ἰεζάβελ βιβλίον. 32 *Ald.* τὴν σφραγίδα. 33 *Ald.* ἐπέστειλε. 34 *Alex.* & *C.* καὶ πρὸς τούς. 35 *Alex.* οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ τούς.

9 Καὶ ἐγέγραπτο ἐν [36] τοῖς βιβλίοις, λέγων, Νηστεύσατε νηστείαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβουθαὶ 10 ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ· Καὶ [37] ἐγκαθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτοῦ, λέγοντες, [38] Εὐλόγησε θεὸν καὶ βασιλέα· καὶ [39] ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν, καὶ λιθοβολησάτωσαν αὐτὸν, καὶ 11 ἀποθανέτω. Καὶ ἐποίησαν οἱ [40] ἄνδρες τῆς πόλεως [41] αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι [42] οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, [43] καθὼς ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς [44] Ἰεζάβελ, καὶ [45] καθὰ ἐγέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέ- 12 στειλε πρὸς [46] αὐτούς. Καὶ [47] ἐκάλεσαν νηστείαν, καὶ ἐκάθισαν τὸν Ναβουθαὶ [48] ἐν ἀρχῇ 13 τοῦ λαοῦ. Καὶ [49] εἰσῆλθον δύο ἄνδρες [50] υἱοὶ παρανόμων, καὶ ἐκάθισαν ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ κατεμαρτύρησαν [51] αὐτοῦ, [52] λέγοντες, [53] Εὐλόγηκας [54] θεὸν καὶ βασιλέα. καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν 14 λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ἰεζάβελ, λέγοντες, Λελιθοβόληται Ναβουθαὶ, 15 καὶ τέθνηκε. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν [55] Ἰεζάβελ, καὶ εἶπε [56] πρὸς Ἀχαάβ, Ἀνάστα, κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ [57] Ἰεζραηλίτου, [58] ὃς οὐκ ἔδωκέ σοι ἀργυρίου, ὅτι οὐκ 16 ἔστι Ναβουθαὶ ζῶν, [59] ὅτι τέθνηκε. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχαὰβ ὅτι τέθνηκε Ναβουθαὶ [60] ὁ Ἰεζραηλίτης, [61] καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον. καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνέστη [62] καὶ κατέβη Ἀχαὰβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ [63] Ἰεζραηλίτου κλη- 17 ρονομῆσαι αὐτόν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς 18 Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς [64] ἀπαντὴν Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, [65] ὅτι οὗτος ἐν ἀμπελῶνι [66] Ναβουθαὶ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ 19 κληρονομῆσαι αὐτόν. Καὶ [67] λαλήσεις πρὸς αὐτὸν, [68] λέγων, Τάδε λέγει κύριος, [69] Ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας, διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, [70] Ἐν παντὶ τόπῳ ᾧ [71] ἔλειξαν [72] αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα Ναβουθαὶ, ἐκεῖ [73] λείξουσιν οἱ κύνες τὸ αἷμά σου, [74] καὶ [75] αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ αἵματί σου. 20 Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιοὺ, Εἰ εὕρηκάς με ὁ ἐχθρός μου; καὶ εἶπεν, [76] Εὕρηκα· διότι [77] μάτην πέπρασαι ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυ- 21 ρίου, παροργίσαι αὐτόν· [78] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακά· καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου, καὶ ἐξολοθρεύσω [79] τοῦ Ἀχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν 22 Ἰσραήλ· Καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιὰ, περὶ τῶν παροργισμάτων ὧν παρ- 23 ώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν Ἰσραήλ. Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε κύριος, λέγων, Οἱ κύνες [80] καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχί- 24 σματι τοῦ [81] Ἰεζραέλ. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Ἀχαὰβ ἐν τῇ πόλει [82] φάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ [83] φάγονται 25 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Πλὴν [84] ματαίως [85] Ἀχαὰβ, ὃς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς [86] μετέθηκεν [87] αὐτὸν Ἰεζά- 26 βελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα [88] πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων, κατὰ πάντα [89] ἃ ἐποίησεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος, [90] ὃν ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ προσώπου [91] υἱῶν Ἰσ-

36 *Ald.* C. τῷ βιβλίῳ. 37 *Alex.* & C. καθίσατε. 38 *Alex.* Ηὐλόγησεν. *Ald.* Εὐλόγησας. C. Εὐλόγηκας. 39 C. ἐξαγάγετε αὐτὸν ἔξω, καὶ λιθοβολήσατε. 40 *Alex.* ἄνδρες πόλεως. 41 αὐτοῦ C. deest. 42 *Alex.* οἱ καθήμενοι ἐν πόλει. 43 *Alex.* καθά. 44 *Alex* Ἰεζάβελ καθὰ γέγραπται ἐν. 45 C. καθὼς γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ. Καί. 46 *Alex.* αὐτούς. * Ἐκάλεσεν. 47 C. ἐνετείλαντο. 48 *Alex.* ἐν κεφαλῇ τοῦ. 49 *Alex.* C. ἦλθον. 50 *Alex.* οἱ υἱοί. 51 αὐτοῦ *Alex.* deest. 52 *Alex.* *Ald.* C. ἄνδρες τῆς (*Ald.* & C. deest τῆς) ἀποστασίας Ναβουθ (*Alex.* *Ald.* τοῦ Ναβουθαὶ) κατέναντι τοῦ λαοῦ, λέγοντες. 53 *Alex.* Ηὐλόγησεν. *Ald.* Εὐλόγησε. 54 *Alex.* Ναβουθαὶ θεόν. 55 *Ald.* Ἰεζάβελ λεγόντων, Κέχωσται Ναβουθαὶ καὶ ἀπέθανε, καὶ εἶπε. C. Ἰεζάβελ λεγόντων, Λελιθοβόληται Ναβουθ, καὶ τέθνηκε, καὶ εἶπε. *Alex.* Ἰεζάβελ, Ὅτι λελιθοβόληται Ναβουθαὶ καὶ ἀπέθανεν, καὶ εἶπεν. 56 *Alex.* Ἰεζάβελ πρός. 57 *Alex.* Ἰσραηλίτου. 58 C. ὅτι. 59 C. ἀλλά. 60 ὁ Ἰεζραηλίτης C. desunt. *Alex.* habet ὁ Ἰσραηλίτης. 61 καὶ διέῤῥηξε usque ad ταῦτα C. desunt. 62 *Alex.* & C. Ἀχαὰβ καὶ κατέβη εἰς. 63 *Alex.* Ἰσραηλίτου. 64 *Alex.* *Ald.* C. ἀπάντησιν. 65 *Ald.* ἰδοὺ οὗτος. C. ἰδοὺ αὐτός. 66 *Alex.* Ναβουθαὶ, * καταβέβηκεν κληρονομῆσαι αὐτόν. 67 C. ἐρεῖς. 68 λέγων C. deest. 69 Ὡς σὺ C. desunt. 70 *Ald.* & C. Ἐν τῷ τόπῳ. 71 *Alex.* ἔλιξαν οἱ κύνες καὶ αἱ ὕες τό. 72 αἱ ὕες, καὶ C. desunt. 73 *Alex.* λίξουσιν τό. 74 C. καὶ ἐπορεύθη Ἠλίας πρὸς Ἀχαάβ Καὶ εἶπεν. 75 αἱ *Alex.* deest. 76 C. Ἠλίας. Εὕρηκα. 77 C. πέπρασαι μάτην τοῦ ποιῆσαι. 78 In C. & al. Τάδε λέγει κύριος, Ἰδού. 79 *Ald.* C. τόν. 80 C. φάγονται. 81 C. Ἰσραήλ. 82 *Alex.* & C. καταφάγονται. 83 *Alex.* & C. καταφάγονται. 84 C. οὐκ ἦν (al. ἦ) ὡς Ἀχαάβ. 85 *Alex.* ἐπράθη Ἀχαὰβ ὡς ἐπράθη. 86 C. μετέστησεν. 87 αὐτὸν C. deest. 88 *Ald.* πορευθῆναι. C. τοῦ πορευθῆναι. 89 C. ὅσα. 90 *Alex.* ᾧ ἐξωλέθρευσεν. 91 C. τῶν υἱῶν.

27 ῥαήλ. [92] Καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου [93] ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου [94] τοῦ κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ διέῤῥηξε τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ ἐζώσατο σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνήστευσε· καὶ περιεβάλετο [95] σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξε Ναβουθαὶ τὸν [96] Ἰεζραηλίτην, [97] καὶ ἐπορεύθη.

28 * Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου [98] ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιοὺ περὶ Ἀχαὰβ, καὶ εἶπε κύριος,

29 [99] Ἑώρακας ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου [100] μου; οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, [1] ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν [2] κακίαν.

Κεφ. κα'. 21.

1 [1] Καὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἄδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, [2] καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ [3] Σαμάρειαν, καὶ [4] τριακονταδύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ [5] πᾶς ἵππος καὶ [6] ἅρμα. καὶ ἀνέβησαν καὶ [7] περιεκάθισαν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ [8] ἐπολέμησαν [9] ἐπ' αὐτήν.

2 Καὶ ἀπέστειλε [10] πρὸς Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει [11] υἱὸς

3 Ἄδερ, Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι, καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα

4 [12] σου ἐμά ἐστι. Καὶ ἀπεκρίθη [13] βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε, Καθὼς [14] ἐλάλησας κύριέ μου βασιλεῦ, [15] σὸς ἐγώ εἰμι καὶ πάντα

5 τὰ ἐμά. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ [16] εἶπαν, Τάδε λέγει ὁ υἱὸς [17] Ἄδερ, Ἐγὼ [18] ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων, Τὸ ἀργύριόν [19] σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς [20] γυναῖκας καὶ

6 τὰ τέκνα σου [21] δώσεις ἐμοί, Ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον [22] ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σὲ, καὶ [23] ἐρευνήσουσι τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παίδων σου, καὶ [24] ἔσται πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, [25] καὶ λήψονται.

7 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς, καὶ [26] εἶπε, Γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρός με περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν [27] υἱῶν μου [28] καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου· [29] τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ [30] ἀπ-

8 εκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαὸς, Μὴ ἀκούσῃς, καὶ

9 μὴ θελήσῃς. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Ἄδερ, [31] Λέγετε τῷ κυρίῳ [32] ὑμῶν, Πάντα ὅσα [33] ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δοῦλόν [34] σου ἐν πρώτοις ποιήσω, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι. καὶ [35] ἀπῆραν οἱ ἄνδρες, καὶ [36] ἐπέ-

10 στρεψαν αὐτῷ λόγον. Καὶ [37] ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, λέγων, [38] Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ ἐκποιήσει ὁ χοῦς Σαμαρείας ταῖς [39] ἀλώπεξι παντὶ τῷ λαῷ

11 τοῖς πεζοῖς μου. Καὶ [40] ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν, [41] Ἱκανούσθω· μὴ

12 καυχάσθω ὁ κυρτὸς, ὡς ὁ ὀρθός. Καὶ ἐγένετο [42] ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ [43] βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς· καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οἰκοδομήσατε χάρακα. καὶ ἔθεντο χάρακα ἐ-

13 πὶ τὴν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθε τῷ Ἀχαὰβ [44] βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ [45] ἑώρακας

---

92 *C.* Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχαὰβ τὰ ῥήματα ταῦτα, διέῤῥηξε τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐνηστεύσατο, καὶ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ καὶ ἐπορεύετο κεκυφώς. Καὶ ἐγένετο. 93 *Alex.* οὗ. 94 τοῦ *Alex.* deest. 95 *Alex.* σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξεν. 96 *Alex.* Ἰσραηλίτην. 97 *Alex. Ald.* καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένος. Καί. * *Francof.* hos 2 versus in unum conjungit. 98 *C.* πρὸς Ἡλίαν τὸν Θεσβίτην, καὶ εἶπεν, Ἑώρακας, ὡς κατενύχθη Ἀχαάβ. 99 *Alex.* Ἑόρακας. 100 *Ald. C.* μου; ἀνθ' οὗ ὅτι κατενύχθη (*Ald.* ἐκαλύφθη) ἀπὸ προσώπου μου, οὐκ ἐπάξω. 1 *Alex.* καὶ ἐν. *C.* ἀλλ' ἢ ἐν. 2 *Alex. Ald. C.* κακίαν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Cap. 21. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισεν πᾶσαν. 2 καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν *C.* desunt. *Ald.* habet ἐκάθισεν. 3 *Ald.* τὴν Σαμάρειαν. 4 *C.* τριάκοντα καὶ δύο. 5 *C.* ἵπποι καί. 6 *Ald.* & *C.* ἅρματα. 7 *Alex.* περιεκάθισεν. 8 *Alex.* ἐπολέμησεν. 9 ἐπ' *C.* deest. 10 *Alex. Ald. C.* ἀγγέλους πρός. 11 *Alex.* ὁ υἱός. 12 *Alex. Ald.* σου τὰ καλὰ ἐμά. *C.* σου τὰ κάλλιστα ἐμά. 13 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 14 *Alex.* ἐλάλησάς μοι κύριε. 15 *Alex.* & *C.* σός εἰμι ἐγὼ καί. 16 *Alex.* εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Τάδε. 17 *Alex.* Ἄδερ, Ἐγὼ * ἀπέστρεψα Τό. 18 *C.* ἀπέσταλκα. 19 σου *Ald.* deest. 20 *Alex.* γυναῖκάς σου καὶ τά. 21 *Alex.* ἐμοὶ δώσεις. 22 *Alex.* ἀποστέλλω. *C.* ἐξαποστελῶ. 23 *C.* ἐξερευνήσουσι τοὺς οἴκους. 24 *Alex.* ἔσται τὰ ἐπιθυμητὰ ὀφθαλμῶν. 25 καὶ *C.* deest. 26 *C.* εἶπεν αὐτοῖς, Γνῶτε. 27 *C.* τέκνων. 28 καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου *C.* desunt. 29 *Alex.* τὸ χρυσίον μου καὶ τὸ ἀργύριόν μου οὐκ. 30 *C.* ἐκώλυσα. 31 *C.* Εἴπατε. 32 *Alex.* ὑμῶν τῷ βασιλεῖ, Πάντα. *C.* ὑμῶν, Κατὰ πάντα. 33 *Ald.* & *C.* ἀπέστειλας. 34 *Alex.* σου ποιήσω. 35 *C.* ἀπῆλθον. 36 *Alex.* ἀνέστρεψαν. *Ald. C.* ἀπέστρεψαν. 37 *Alex. Ald.* ἀνταπέστειλεν. 38 *Alex. Ald. C.* Τάδε ποιήσαισάν (*C.* ποιήσαιεν) μοι οἱ θεοὶ, καὶ τάδε προσθείησαν, εἰ. 39 *C.* δραξί. 40 *Alex.* ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ἱκανούσθω. 41 *Alex.* Ἱκανούσθω νῦν· μή. *C.* Ἱκανούσθω ὑμῖν, μή. 42 *Alex.* ὡς. 43 *Alex.* βασιλεῖς μετ'. 44 *Alex.* τῷ βασιλεῖ. 45 *Alex. Ald.* & *C.* ἑώρακας (*Alex.* ἑόρακας) πάντα τὸν ὄχλον. al. ἑώρακας πάντα τὸν ἦχον. *Lucif.* in lib. de regibus apoſt. *Si audiſti ſonum magnum iſtum.*

τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον; ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν [46] σήμερον εἰς χεῖρας [47] σάς, καὶ γνώσῃ
14 ὅτι ἐγὼ κύριος. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ, Ἐν τίνι; καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων [48] τῶν χωρῶν. καὶ εἶπεν Ἀχαάβ, Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; καὶ εἶπε,
15 Σύ. Καὶ [49] ἐπεσκέψατο Ἀχαὰβ τοὺς [50] ἄρχοντας τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν, καὶ ἐγένοντο [51] διακόσια τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο [52] τὸν λαὸν πάντα υἱὸν δυνάμεως,
16 [53] ἑπτὰ χιλιάδας. Καὶ ἐξῆλθε μεσημβρίας. καὶ υἱὸς Ἄδερ πίνων [54] μεθύων ἐν [55] Σοκχὼθ αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο
17 βασιλεῖς συμβοηθοὶ [56] αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθον [57] ἄρχοντες παιδάρια τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις. καὶ ἀποστέλλουσι καὶ ἀπαγγέλλουσι [58] τῷ βασιλεῖ Συρίας, λέγοντες, Ἄνδρες [59] ἐξεληλύθασιν
18 ἐκ Σαμαρείας. Καὶ εἶπεν [60] αὐτοῖς, Εἰ εἰς εἰρήνην [61] ἐκπορεύονται, [62] συλλαβεῖν αὐτοὺς ζῶντας· καὶ [63] εἰ εἰς πόλεμον,
19 ζῶντας συλλαβεῖν αὐτούς. Καὶ [64] μὴ ἐξελθάτωσαν [65] ἐκ τῆς [66] πόλεως [67] ἄρχοντα τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν. καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω
20 αὐτῶν [68] Ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν [69] παρ' αὐτοῦ· [70] καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ. καὶ [71] ἔφυγε Συρία· καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραήλ. καὶ σώζεται υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας
21 [72] ἐφ' ἵππου ἱππέως. [73] Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἅρματα, καὶ ἐπάταξε [74] πληγὴν
22 μεγάλην ἐν Συρίᾳ. Καὶ προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, καὶ [75] εἶπε, Κραταιοῦ καὶ γνῶθι καὶ ἴδε τί ποιήσεις, ὅτι [76] ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς
23 [77] Συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ. Καὶ οἱ παῖδες βασιλέως [78] Συρίας· καὶ εἶπον, Θεὸς ὀρέων [79] θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων, διὰ τοῦτο [80] ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς· ἐὰν δὲ [81] πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' εὐθύ, [82] εἰ μὴν [83] κρα-
24 ταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. Καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποίησον· ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον [84] αὐτῶν, καὶ [85] θοῦ ἀντ' αὐτῶν
25 σατράπας, Καὶ [86] ἀλλάξομέν σοι [87] δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν [88] πεσοῦσαν, καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον, καὶ ἅρματα κατὰ τὰ ἅρματα, καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθύ, καὶ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. καὶ ἤκουσε τῆς φω-
26 νῆς [89] αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν οὕτως. Καὶ ἐγένετο [90] ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς Ἄδερ τὴν Συρίαν, καὶ ἀνέβη εἰς
27 [91] Ἀφεκὰ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν, [92] καὶ παρεγένοντο εἰς [93] ἀπάντησιν αὐτῶν. καὶ [94] παρενέβαλεν Ἰσραὴλ ἐξεναντίας αὐτῶν ὡσεὶ δύο ποίμνια αἰ-
28 γῶν· καὶ Συρία ἔπλησε τὴν γῆν. Καὶ [95] προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει κύριος, [96] Ἀνθ' ὧν εἶπε Συρία, [97] Θεὸς ὀρέων κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ [98] θεὸς κοιλάδων [99] αὐτός, καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς [100] χεῖρά σου, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος.
29 Καὶ παρεμβάλλουσιν [1] οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐγένετο ἐν [2] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ [3] προσήγαγεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπάταξεν Ἰσραὴλ τὴν Συρίαν [4] ἑκατὸν χιλιάδας πε-
30 ζῶν [5] μιᾷ ἡμέρᾳ. Καὶ ἔφυγον οἱ καλά-

---

46 *Alex.* εἰς χεῖρας σὰς σήμερον, καί. 47 *Ald. C.* σοῦ. 48 *Alex.* τῶν πόλεων. καί. 49 *Alex.* ἐπεσκέψατο τούς. 50 *Alex. Ald.* & *C.* παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν. 51 *Alex. Ald.* τριακόσιοι τριάκοντα δύο· καὶ μετά. *C.* διακόσιοι τριάκοντα καὶ δύο· καὶ μετά. 52 *Alex.* σύμπαντα τὸν λαὸν πάντα υἱόν. 53 *Ald.* ἑξήκοντα ἑπτά. 54 *Ald. C.* καὶ μεθύων. 55 *Alex.* Σοκχώ. 56 *Alex.* & *C.* μετ' αὐτοῦ. 57 *Alex. Ald.* & *C.* παιδάρια (*Ald. C.* τὰ παιδάρια) τῶν (*Alex.* & *Ald.* deest) ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις. καὶ ἀπέστειλεν υἱὸς Ἄδερ, καὶ ἀνήγγειλαν. 58 *Alex.* & *C.* αὐτῷ, λέγοντες. 59 *C.* ἐξῆλθον. 60 *C.* ὁ βασιλεύς, Εἰ. 61 *C.* αὐτοὶ ἐκπορεύονται. 62 *Alex. Ald. C.* συλλάβετε. 63 *Alex. Ald. C.* εἰ (*Alex.* ἢ) εἰς πόλεμον ἐξῆλθον, ζῶντας συλλάβετε (*Alex.* συλλάβεται) αὐτούς. 64 *C.* ἐξῆλθον. 65 *Alex.* τὰ παιδάρια ἐκ τῆς πόλεως ἀρχόντων τῶν χωρῶν. 66 *Ald.* πόλεως, καὶ οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως. 67 *Ald.* & *C.* τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων. 68 *C.* Καὶ ἐπάταξεν. 69 *Alex.* παρ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν. 70 καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ *C.* desunt. 71 *C.* ἔφυγον οἱ Σύροι. 2 *Alex.* ἐφ' ἵππων σὺν ἱππεῦσιν τισίν. *C.* ἐφ' ἵππων ἱππέων. 73 *Alex.* Καὶ ἐξῆλθεν βασιλεὺς * Συρίας, καὶ ἔλαβε τούς. 74 *Alex.* ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγάλην. Καί. 75 *Alex.* εἶπεν αὐτῷ, Κραταιοῦ. 76 *Alex.* ἐπιστρέψαντος. 77 *Alex.* Συρίας ἄνεισιν ἐπί. 78 *Alex. Ald. C.* Συρίας εἶπον (*Alex.* εἶπαν) πρὸς αὐτόν, Θεὸς ὀρέων. 79 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 80 *C.* ἐκράτησαν. 81 *Alex.* πολεμήσομεν. 82 *Alex.* εἰ μή. *C.* ἢ μήν. 83 *C.* κρατήσομεν· & vers. 25. 84 *Ald. C.* αὐτοῦ. 85 *Alex.* θοῦ σατράπας ἀντ' αὐτῶν, Καί. *C.* pro θοῦ habet θές. 86 *Ald.* ἀλλάξομαί σοι. *C.* ἄλλαξον σύ. 87 δύναμιν *C.* deest. 88 *Alex.* & *C.* πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ, καί. 89 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. 90 *C.* ἐπιστρέφοντος. 91 *Alex.* Ἀφηκάν. 92 *Alex.* καὶ διοικήθησαν, καὶ παρεγένοντο εἰς. 93 *Alex. Ald. C.* ἀπάντησιν. 94 *Alex.* παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 95 *Alex.* προσῆλθεν ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, * Τάδε. 96 *Alex.* Ἀνθ' ὧν * Συρία, Ὁ θεός. 97 *C.* Ὅτι θεός. 98 *Ald.* κύριος κοιλάδων. 99 *Alex.* αὐτός, δώσει τήν. 100 *C.* χεῖράς σου. 1 *Alex.* αὐτοί. 2 *Alex.* τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, καί. 3 *C.* προσῆγεν. 4 *Ald.* ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας. 5 *Alex.* ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καί.

λοιποὶ

λοιποὶ εἰς Ἀφεκὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τὸ τεῖχος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων. καὶ υἱὸς Ἄδερ ἔφυγε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος, εἰς τὸ ταμιεῖον.

31 [6] Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οἶδα ὅτι βασιλεῖς Ἰσραὴλ βασιλεῖς ἐλέους εἰσίν· ἐπιθώμεθα [7] δὴ σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν, καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, εἴπως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν. 32 Καὶ περιεζώσαντο [8] σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ [9] ἔθεσαν [10] σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ [11] εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ, Δοῦλός σου υἱὸς Ἄδερ λέγει, [12] Ζησάτω δὴ ἡ [13] ψυχὴ ἡμῶν. καὶ εἶπεν, 33 Εἰ ἔτι ζῇ, ἀδελφός μου ἐστί. Καὶ οἱ ἄνδρες οἰωνίσαντο, καὶ [14] ἐσπείσαντο· καὶ [15] ἀνελέξαντο τὸν λόγον [16] ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπον, Ἀδελφός σου υἱὸς [17] Ἄδερ. καὶ εἶπεν, Εἰσέλθατε καὶ λάβετε αὐτόν. καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν [18] πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ [19] ἅρμα.

34 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τὰς πόλεις ἃς ἔλαβεν ὁ πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός σου ἀποδώσω σοι· καὶ ἐξόδους θήσεις [20] σεαυτῷ ἐν Δαμασκῷ, καθὼς ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν Σαμαρείᾳ, [21] καὶ ἐγὼ ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ διαθήκην, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν. 35 Καὶ ἄνθρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν εἶπε πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγῳ κυρίου, [22] Πάταξον δή με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατάξαι αὐτόν. 36 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἀνθ' ὧν οὐκ [23] ἤκουσας τῆς φωνῆς [24] κυρίου, καὶ ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πατάξει σε λέων. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκει αὐτὸν λέων, 37 καὶ ἐπάταξεν [25] αὐτόν. Καὶ [26] εὑρίσκει ἄνθρωπον ἄλλον, καὶ [27] εἶπε, Πάταξόν με δή. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, πατάξας 38 καὶ συνέτριψε. Καὶ ἐπορεύθη ὁ προφήτης καὶ [28] ἔστη τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ [29] καταδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς 39 αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο [30] ὡς παρεπορεύετο ὁ βασιλεύς, καὶ [31] οὗτος ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν, Ὁ δοῦλός σου ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατιὰν τοῦ [32] πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ [33] εἰσήγαγε πρός με ἄνδρα, καὶ [34] εἶπε πρός με, [35] Φύλαξον τοῦτον τὸν ἄνδρα· [36] ἐὰν δὲ ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, [37] καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τάλαντον ἀργυρίου [38] στήσεις. 40 Καὶ [39] ἐγενήθη, περιεβλέψατο ὁ δοῦλός σου ὧδε καὶ ὧδε, καὶ [40] οὗτος οὐκ ἦν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ [41] καὶ τὰ ἔνεδρα παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας. 41 Καὶ ἔσπευσε καὶ ἀφεῖλε τὸν [42] τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. καὶ [43] ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, ὅτι ἐκ τῶν προφητῶν οὗτος. 42 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τάδε λέγει κύριος, [44] Διότι [45] ἐξήνεγκας σὺ ἄνδρα ὀλέθριον [46] ἐκ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, 43 καὶ ὁ λαός σου ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς [47] Ἰσραὴλ συγκεχυμένος καὶ [48] ἐκλελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς [49] Σαμάρειαν.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΚΑὶ ἐκάθισε [1] τὰ τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀναμέσον Συρίας καὶ ἀναμέσον Ἰσραήλ. 2 Καὶ [2] ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ

---

6 ita est & in uno al. lib. sed in *Ms. Alex.* Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν παῖδες αὐτοῦ, Ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν ὅτι βασιλεῖς οἴκου Ἰσραήλ. *Ald.* & *C.* Καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ δὴ ἠκούσαμεν (*Ald.* οἴδαμεν) ὅτι βασιλεῖς οἴκου Ἰσραήλ. & *Ald.* ponit πρὸς αὐτὸν ante οἱ παῖδες. alibi vero legitur, Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν, ὅτι βασιλεῖς Ἰσραήλ. 7 *Alex.* οὖν σάκκους. 8 *C.* τὰς ὀσφύας αὐτῶν σάκκοις, καί. 9 *Alex.* ἔθηκαν. *Ald.* ἔθεντο. *C.* ἔδησαν. 10 *C.* σχοινίοις τάς. 11 *Alex.* εἶπαν. 12 *Alex.* Ζήτω. 13 *Alex. Ald. C.* ψυχή μου. 14 nonnulli ll. habent ἐπείσαντο. *C.* ἔσπευσαν. ut vox Hebr. videtur significare. 15 *Alex.* ἀνέλεξαν. 16 *C.* αὐτοῦ ἐκ. 17 *Alex.* Ἄδερ * λέγει καὶ εἶπεν. 18 πρὸς αὐτὸν *C.* ponit post ἅρμα. 19 *Alex.* ἅρμα * πρὸς αὐτόν. Καί 20 *Alex.* σαυτῷ ἐν Δαμασκῷ *C.* ἐν Δαμασκῷ σεαυτῷ. 21 *Alex.* κἀγὼ ἐν * Δαμασκῷ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ. 22 *Alex. Ald.* Πάταξόν με δή. 23 *Ald.* εἰσήκουσας. 24 *Alex. Ald. C.* κυρίου, ἰδού. 25 *Alex.* αὐτόν. * ὁ ἄνθρωπος, πατάξας. 26 *C.* εὗρεν. 27 *C.* λέγει αὐτῷ, Πάταξον δή με. καί. 28 *C.* ἐπέστη. 29 *Alex.* κατεδήσατο τελαμῶνι τοὺς. 30 *Alex. Ald. C.* ὡς ὁ βασιλεὺς παρεπορεύετο, καί. 31 *C.* αὐτός. 32 *C.* πολεμεῖν. 33 *C.* εἰς ἤγαγέ μοι ἄνδρα. 34 *Alex.* εἶπεν, Φύλαξον τὸν ἄνδρα τοῦτον· ἐὰν ἐκπηδῶν. 35 *C.* Φύλαξόν μοι τοῦτον. 36 *C.* καὶ ἔσται ἐὰν ἐκπηδῶν. 37 καὶ *C.* deest. 38 *Ald.* τίσεις. 39 *C.* ἐγένετο, ὡς ὁ δοῦλός σου περιεβλέπετο ὧδε. *Ald.* ἐγενήθη, ὡς περιεβλέπετο ὁ δοῦλός σου ὧδε. 40 *C.* ἰδοὺ οὗτος. 41 *C.* δικαστὴς σὺ παρ'. al. σὺ δικαστὴς παρ'. quæ lectio reperitur etiam in *Comment. Græcis.* 42 *Alex.* ταλαμῶνα. 43 *Alex.* ἔγνω. 44 *C.* Ἀνθ' ὧν ἐξαπέστειλας σύ. 45 *Alex.* Διότι ἐξήγαγες σύ. 46 *Alex.* ἐκ χειρός * μου. *Ald.* ἐκ τῆς χειρός μου. 47 *Alex.* Ἰσραὴλ πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος. 48 *C.* κλαίων. 49 *Alex.* Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἀμπελών.

Cap. 22. 1 τὰ *Ms. Alex.* deest. 2 *Alex.* & *Comp.* ἐγένετο.

[3] τρίτῳ, καὶ κατέβη Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα 3 πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Εἰ οἴδατε ὅτι [4] ἡμῖν Ῥεμμὰθ Γαλαάδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν [5] λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως 4 Συρίας; Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, [6] Ἀναβήσῃ μεθ' [7] ἡμῶν [8] εἰς 5 Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον; Καὶ εἶπεν [9] Ἰωσαφάτ, Καθὼς [10] ἐγώ, καὶ σὺ οὕτως· καθὼς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου· καθὼς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα [11] πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, Ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν κύριον.

6 Καὶ συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς προφήτας [12] ὡς τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς [13] ὁ βασιλεύς, Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; καὶ [14] εἶπον, Ἀνάβαινε, [15] καὶ διδοὺς δώσει κύριος 7 εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ [16] πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ [17] κυρίου, καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν 8 κύριον δι' αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, [18] Εἷς ἐστιν ἀνὴρ εἰς τὸ ἐπερωτῆσαι [19] δι' αὐτοῦ τὸν κύριον, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ [20] καλὰ [21] ἀλλ' ἢ κακά, Μιχαίας υἱὸς [22] Ἰεμβλαά. καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ [23] βασιλεὺς Ἰούδα, Μὴ λε- 9 γέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπε, Τὸ τάχος Μιχαίαν υἱὸν [24] Ἰεμβλαά.

10 Καὶ [25] ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ [26] Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα [27] ἐκάθηντο [28] ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου [29] αὐτοῦ ἔνοπλοι ἐν [30] ταῖς [31] πύλαις Σαμαρείας· καὶ πάντες οἱ προφῆται [32] ἐπροφήτευον 11 ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν [33] ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς [34] Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τούτοις κερατιεῖς 12 τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ. Καὶ πάντες οἱ προφῆται [35] ἐπροφήτευον οὕτως, λέγοντες, Ἀνάβαινε εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ, καὶ εὐοδώσει [36] καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖράς σου [37] καὶ τὸν [38] βα- 13 σιλέα Συρίας. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων, Ἰδοὺ δὴ [39] λαλοῦσι πάντες οἱ προφῆται [40] ἐν στόματι ἑνὶ καλὰ περὶ τοῦ βασιλέως, γίνου δὴ καὶ σὺ [41] εἰς τοὺς λόγους [42] σου κατὰ τοὺς λόγους ἑνὸς τούτων, καὶ λάλησον καλά.

14 Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ζῇ κύριος, [43] ὅτι ἃ ἐὰν εἴπῃ κύριος πρός με, ταῦτα λαλήσω.

15 Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ [44] εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Μιχαία, εἰ ἀναβῶ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; καὶ [45] εἶπεν, Ἀνάβαινε, καὶ [46] εὐοδώσει κύριος εἰς χεῖ- 16 ρας τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ [47] βασιλεύς, Ποσάκις ἐγὼ ὁρκίζω σε, ὅπως [48] λαλήσῃς πρός με ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι κυρίου;

17 Καὶ [49] εἶπεν, Οὐχ οὕτως. [50] ἑώρακα πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς [51] ποίμνιον, ᾧ οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπε κύριος, Οὐ κύριος [52] τούτοις [53] θεός; ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον [54] αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ [55] ἀναστρεφέτω.

18 Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, Οὐκ [56] εἶπα πρὸς σέ, ὅτι οὐ προφητεύει οὗτός μοι καλά, [57] διότι ἀλλ' ἢ κα- 19 κά; Καὶ εἶπε Μιχαίας, [58] Οὐχ οὕτως· οὐκ ἐγώ. ἄκουε ῥῆμα κυρίου. οὐχ οὕτως. [59] Εἶ-

---

3 τρίτῳ *Ald.* ponit ante ἐνιαυτῷ. 4 *C.* ἡμῶν ἐστι Ῥεμμάθ. 5 *C.* τοῦ μὴ λαβεῖν. 6 *Alex.* Ἀνάβηθι. *Ald.* & *C.* Εἰ ἀναβήσῃ. 7 *C.* ἐμοῦ. 8 *Alex. Ald.* εἰς πόλεμον εἰς, (εἰς *Alex.* deest) Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; Καί. 9 *Alex.* Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ, Καθώς. 10 *Ald.* ἐγώ, οὕτως καὶ σύ· καθὼς *C.* σύ, οὕτως καὶ ἐγώ· καθώς. 11 *C.* πρὸς Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραήλ, Ἐπερωτήσωμεν. 12 *Alex.* ὡσεὶ τριακοσίους. 13 ὁ βασιλεὺς *C.* deest. 14 *Alex.* εἶπαν, Ἀνάβαινε. 15 *C.* ὅτι διδοὺς δώσει. *Alex.* ὅτι διδοὺς δώσει. 16 *Alex.* πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραήλ, Ἆρα οὐκ. 17 *Alex.* κυρίου οὐκ ἔτι, καί. 18 *Alex.* Ἔτι ἐστίν. *Ald. C.* Ἔτι εἷς ἐστιν. 19 *Alex.* & *C.* τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, καί. 20 *C.* ἀγαθά. 21 *Ald.* ἀλλὰ κακά. 22 *Alex.* Ἰεμαά. *C.* Ἰαμλά. 23 βασιλεὺς Ἰούδα *C.* desunt. 24 *Alex.* Ἰεμαά. 25 *C.* Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραήλ, & ponit post Ἰούδα. 26 Ἰωσαφὰτ *Ald* ponit post Ἰούδα. 27 *Alex.* & *C.* ἐκάθητο. 28 *C.* ἕκαστος ἐπὶ τὸν θρόνον. 29 *Alex.* αὐτῶν. 30 *C.* ἄλλῳ πύλης. 31 *Alex.* πύλεσιν. 32 *Ald. C.* προεφήτευον. 33 *Alex.* αὐτῷ. 34 *Alex.* Χαναανά. 35 *Alex. Ald. C.* προεφήτευον. 36 *C.* σε κύριος, καὶ δώσει εἰς. 37 καὶ *Ald.* & *C.* deest. 38 *Alex.* βασιλέα. Καὶ ὁ. 39 λαλοῦσι *Ald.* ponit post ἑνί. *C.* post προφῆται. 40 ἐν *C.* deest. 41 *Alex.* εἰς λόγους. *C.* ἐν λόγοις. 42 *C.* σου deest. 43 *Alex.* ὅτι ἐάν. *C.* ὅτι ὃ ἄν. 44 *Alex.* εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ. 45 *Alex.* εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἀνάβαινε. *C.* εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβαινε. 46 *Alex.* εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ. *C.* εὐοδώσει σε κύριος ἐν χειρὶ τοῦ. *Ald.* εὐοδώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ. 47 *Alex. Ald.* βασιλεύς, Ἔτι δὶς (*Alex.* δεὶς) ἐγώ. 48 *Alex.* λαλήσεις. 49 *Ald.* εἶπε Μιχαίας, Οὐχ. *C.* εἶπε Μιχαίας. 50 *Alex.* ἑόρακα. 51 *C.* πρόβατα, οἷς οὐκ ἦν. 52 *Alex.* τούτοις; ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς. 53 *Ald.* εἰς θεόν. *C.* deest. 54 αὐτοῦ *C.* deest. 55 ἀναστρεφέτω *Ald.* ponit ante ἕκαστος. *C.* ἀποστραφήτω, & ponit ante ἕκαστος. 56 *C.* εἶπόν σοι, ὅτι. 57 διότι *Ald. C.* deest. 58 *C.* Διὰ τοῦτο ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου. Εἶδον. 59 *Alex.* Εἶδον τὸν κύριον θεὸν Ἰσραήλ. *Ald. C.* Εἶδον κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ.

δον θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ [60] θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ [61] δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ [62] εὐωνύμων αὐτοῦ.

20 Καὶ εἶπε κύριος, Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται, [63] καὶ πεσεῖται ἐν [64] Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; καὶ [65] εἶπεν οὗτος οὕτως, καὶ οὗτος [66] οὕτως. 21 Καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. 22 Καὶ εἶπε [67] πρὸς αὐτὸν κύριος, Ἐν τίνι; καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς [68] εἰς τὸ στόμα πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις, καί γε δυνήσῃ· ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως. 23 Καὶ νῦν ἰδοὺ [69] ἔδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν [70] ἐπὶ σὲ κακά.

24 Καὶ προσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπε, [71] Ποῖον πνεῦμα κυρίου [72] τὸ λαλῆσαν ἐν σοί; 25 Καὶ εἶπε Μιχαίας, [73] Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ [74] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν [75] εἰσέλθῃς [76] ταμεῖον [77] τοῦ 26 ταμείου τοῦ [78] κρυβῆναι ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ [79] βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν, καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν [80] πρὸς Σεμὴρ τὸν βασιλέα τῆς πόλεως· καὶ τῷ Ἰωὰς υἱῷ τοῦ βασιλέως 27 [81] Εἶπον θέσθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ, καὶ [82] ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ 28 [83] ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, 29 [84] οὐ λελάληκε κύριος ἐν [85] ἐμοί. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ. 30 Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, [86] Συγκαλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. καὶ συνεκαλύψατο [87] βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ 31 εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα [88] καὶ δυσὶ, λέγων, Μὴ [89] πολεμεῖτε μικρὸν [90] καὶ μέγαν, ἀλλ' [91] ἢ τὸν βασιλέα 32 Ἰσραὴλ μονώτατον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, καὶ αὐτοὶ [92] εἶπαν, Φαίνεται βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι. καὶ [93] ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ. 33 Καὶ [94] ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ [95] ἀνέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ. 34 Καὶ [96] ἐπέτεινεν [97] εἰς τὸ τόξον [98] εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀναμέσον τοῦ θώρακος. καὶ [99] εἶπε τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ, Ἐπίστρεψον [100] τὰς χεῖράς σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ 35 πολέμου, ὅτι [1] τέτρωμαι. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξεναντίας Συρίας ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, [2] καὶ [3] ἀπέχυνε τὸ αἷμα [4] ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος, [5] καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα [6] τῆς τροπῆς [7] ἕως τοῦ κόλπου τοῦ 36 ἅρματος. Καὶ ἔστη ὁ στρατοκήρυξ [8] δύνοντος τοῦ ἡλίου, [9] λέγων, Ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ 37 πόλιν [10] καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ [11] γῆν, Ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς. καὶ [12] ἦλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα [13] ἐν Σαμαρείᾳ. 38 Καὶ [14] ἀπένιψαν τὸ [15] αἷμα ἐπὶ τὴν κρήνην Σαμαρείας, καὶ [16] ἐξέλειξαν αἱ ὕες

---

60 *Alex.* τοῦ θρόνου. 61 *Alex.* δεξιῶν καὶ ἐξ. 62 *C.* ἀριστερῶν. 63 *C.* εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ, καὶ πεσεῖται ἐκεῖ; καί. 64 *Alex.* Ῥαμμάθ. 65 *Alex.* εἶπεν οὗτος οὕτως. Καὶ ἐξῆλθεν. 66 *Ald.* εἶπεν οὕτως. 67 *Alex.* κύριος πρὸς * αὐτὸ, Ἐν. 68 *Alex. Ald. C.* ἐν στόματι. 69 *C.* δέδωκε. 70 *Ald.* περὶ σοῦ. 71 *Alex.* Ποῖον τοῦτο παρῆλθεν πνεῦμα κυρίου παρ' ἐμοῦ τό. 72 *C.* ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι. 73 *Alex.* Ἰδοὺ ὄψῃ. 74 *Alex. Ald. C.* ἐν τῇ. 75 *Ald.* εἰσέλθῃς εἰς τὸ ταμεῖον. *C.* εἰσελεύσῃ εἰς ταμεῖον. 76 *Alex.* ταμιεῖον τοῦ ταμιείου. 77 *C.* ἐκ ταμείου. 78 *Alex.* & *C.* κρυβῆναι. Καί. 79 *Alex.* βασιλεὺς, Λάβεται. 80 *Alex. Ald. C.* πρὸς Ἀμμὼν (*C.* Ἀμὼν) τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως· καὶ πρὸς Ἰωὰς υἱόν. 81 *Alex.* Εἶπον, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Θέσθαι τοῦτον. *C.* Καὶ εἶπον, Οὕτως λέγει ὁ βασιλεὺς, Θέσθε αὐτόν. 82 *Alex.* & *C.* ἐσθιέτω ἄρτον. 83 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν ἐν. 84 *Alex. Ald.* οὐκ ἐλάλησεν. 85 *Alex.* ἐμοί. καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε λαοὶ πάντες. Καὶ ἀνέβη. 86 *Ald.* Συγκάλυψόν με.

87 *Alex.* ὁ βασιλεὺς, sic & *Francof.* hic & in princip. hujus versus. 88 *Alex.* καὶ δύο. 89 *C.* συνάψητε πόλεμον πρὸς μικρόν. 90 *C.* ἤ. 91 *C.* ἢ πρὸς βασιλέα. 92 *Alex.* εἶπον. 93 *Ald.* ἀνεβόησεν. 94 *Alex.* ἐγένοντο. 95 *Ald.* ἀπέστρεψαν. *C.* ἀπεστράφησαν. 96 *Ald. C.* ἐνέτεινεν. 97 *Alex.* εἰς τόξον. 98 *C.* αὐτὸ ἀφελῶς, καί. 99 *C.* εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ. 100 *Alex.* τὴν χεῖρά σου. *C.* χεῖρά σου. 1 *C.* τετραυμάτισμαι. 2 καὶ ἀπέχυνε usque ad ἅρματος *C.* desunt. 3 *Ald.* ἐπέχυνε. 4 *Alex.* ἐκ τῆς. 5 καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας *C.* ponit ad finem versus, & addit ὁ βασιλεὺς post ἀπέθανεν. 6 *Alex.* ἐκ τῆς τροπῆς. *C.* τῆς πληγῆς. in uno legitur, ἐκ τῆς τρυπῆς. 7 *C.* τῆς τροπώσεως εἰς τὸν κόλπον. 8 *Alex. Ald. C.* ἐν τῇ παρεμβολῇ δύνοντος. 9 *C.* καὶ εἶπεν, Ἕκαστος. 10 *C.* καὶ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν, Ὅτι. 11 *Alex.* γῆν ἀποτρεχέτω, Ὅτι. 12 *Alex.* ἦλθεν. 13 *C.* Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν. 14 *C.* ἀπενίψαντο τὸ αἷμα ἀπὸ τοῦ ἅρματος ἐπί. 15 *Alex.* ἅρμα. 16 *C.* ἔλειξαν οἱ κύνες.

καὶ οἱ κύνες τὸ [17] αἷμα, καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο ἐν τῷ [18] αἵματι, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησε.

39 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαὰβ καὶ πάντα [19] ἃ ἐποίησε, καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ᾠκοδόμησε, καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν, [20] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται [21] ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

40 Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

41 Καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ [22] Ἰούδαν. ἐν ἔτει τετάρτῳ τοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ [23] ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ,

42 Υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [24] Ἀζουβὰ θυγάτηρ [25] Σαλαΐ.

43 Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς [26] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

44 Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

45 Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφὰτ μετὰ 46 βασιλέως Ἰσραήλ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφάτ, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ [27] ὅσα [28] ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν [29] βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [30] βασιλέων Ἰούδα;

51 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

52 Καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ [31] ἐν Σαμαρείᾳ. ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως [32] Ἰούδα Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη.

53 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [33] ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ὁδῷ Ἰεζάβελ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς [34] ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

54 Καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλὶμ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν Ἰσραήλ, κατὰ πάντα [35] τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

---

17 *Alex.* αἷμα αὐτοῦ, καί. 18 *C.* αἵματι αὐτοῦ, κατά. 19 *C.* ὅσα. 20 *Alex.* καὶ ἰδού. 21 *C.* ἐπὶ βιβλίου. 22 *Alex.* Ἰούδαν. ἔτι. 23 *Ald.* ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ τριάκοντα. *C.* Καὶ Ἰωσαφὰτ ἦν τριάκοντα. 24 *Ald.* Ἀζεῦκα. 25 *Alex.* Σαλαδά. 26 *Alex.* ἐνώπιον κυρίου. 27 *Ald.* & *C.* ἅς. 28 *Alex.* ἐποίησεν, καὶ ὅσα ἐπολέμησεν, οὐχὶ ταῦτα. 29 *C.* βίβλῳ. 30 *Alex.* τῶν βασιλέων Ἰούδα; 47 Καὶ περισσὸν τοῦ ἐνδιηλλαγμένου * οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ ἐπέλεξεν ἀπὸ τῆς γῆς. 48 Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδὼμ ἐστηλωμένος. 49 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησεν νῆας τοῦ πορευθῆναι * Ὀφειρὰ εἰς χρυσίον, καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσεὼν Γαβέρ. 50 Τότε εἶπεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφάτ, Πορευθήτωσαν δοῦλοί * σου μετὰ τῶν δούλων μου καὶ ταῖς ναυσίν. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. Καὶ ἐκοιμήθη. In *Comp.* hic post βασιλέων Ἰούδα etiam habentur hi quatuor versus (qui in *Rom.* habentur cap. 16.) ſed hoc modo. 47 Καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων τῶν καταλελειμμένων ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ τῆς γῆς. 48 Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἑστηκὼς ἐν Ἰδουμαίᾳ. 49 Καὶ Ἰωσαφὰτ ἐποίησε νῆας Θαρσεῖς τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ὀφὶρ ἕνεκεν τοῦ χρυσίου, καὶ οὐκ ἐπορεύοντο, ὅτι συνετρίβησαν αἱ νῆες ἐν Γαισιὼν Γάβερ. 50 Τότε εἶπεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφάτ, Πορευέσθωσαν οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δούλων σου, καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. 31 *Ald.* *C.* ἐπί. 32 *Alex.* Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ δύο ἔτη. 33 *Alex.* & *C.* ἐνώπιον κυρίου. 34 *Alex.* ἁμαρτίαις Ἱεροβοάμ. 35 *C.* ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἠθέτησε Μωὰβ ἐν Ἰσραὴλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαάβ. 2 Καὶ ἔπεσεν Ὀχοζίας διὰ τοῦ δικλυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἠῤῥώστησε. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, [1] Δεῦτε [2] καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης. καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι [3] δι' αὐτοῦ. 3 Καὶ ἄγγελος [4] κυρίου [5] ἐκάλεσεν Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην, [6] λέγων, Ἀναστὰς [7] δεῦρο [8] εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων Ὀχοζίου βασιλέως Σαμαρείας, καὶ [9] λαλήσεις πρὸς αὐτούς, Εἰ [10] παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, ὑμεῖς πορεύεσθε [11] ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; [12] καὶ οὐχ οὕτως· 4 [13] Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἡ [14] κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης [15] ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, [16] ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοὺ, καὶ 5 εἶπε πρὸς αὐτούς. Καὶ [17] ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, 6 Τί ὅτι [18] ἐπεστρέψατε; Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν, Ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν [19] ἡμῶν, καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, Δεῦτε, [20] ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς, καὶ [21] λαλήσατε πρὸς αὐτόν, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν [22] ἐν Ἰσραὴλ, [23] σὺ πορεύῃ [24] ἐπιζητῆσαι [25] ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; [26] οὐχ [27] οὕτως. ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης [28] ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. 7 [29] Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ καθὰ ἐλάλησεν Ἠλιοὺ. καὶ [30] ἐλάλησε πρὸς αὐτούς, Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους; 8 Καὶ εἶπον [31] πρὸς αὐτόν, Ἀνὴρ δασύς, καὶ [32] ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος τὴν [33] ὀσφὺν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης [34] οὗτός ἐστι. 9 Καὶ [35] ἀπέστειλε πρὸς [36] αὐτὸν πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ [37] ἀνέβη πρὸς αὐτόν· [38] καὶ ἰδοὺ Ἠλιοὺ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ ἐλάλησεν [39] ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, [40] ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέ σε, κατάβηθι. 10 Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον, [41] Καὶ εἰ ἄνθρωπος [42] θεοῦ ἐγώ, καταβήσεται [43] πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. 11 Καὶ [44] προσέθετο ὁ βασιλεύς, [45] καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν [46] ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. [47] καὶ ἐλάλησεν [48] ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, Ταχέως κατάβηθι. 12 Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ [49] καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Εἰ ἄνθρωπος [50] θεοῦ [51] ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. 13 Καὶ [52] προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι [53] ἡγούμενον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. [54] καὶ ἦλ-

---

Cap. 1. 1 *Comp. ed.* Πορεύθητε. 2 *Ms. Alex.* καὶ ἐπερωτήσατε ἐν τῇ Βάαλ. *C.* καὶ ἐπερωτήσατε διὰ τοῦ Βάαλ. 3 δι' αὐτοῦ *C.* desunt. 4 *C.* θεοῦ. 5 *Ald. C.* ἐλάλησε πρὸς Ἠλιοὺ. 6 *Alex.* λέγων, Ἀνάστηθι. 7 *Alex. Ald.* καὶ (*Ald.* deest) πορεύθητι εἰς. 8 *C.* ἀπάντησον τοῖς ἀγγέλοις. 9 *Ald.* ἐρεῖς. *C.* λάλησον. 10 *C.* διά. 11 *C.* ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ. 12 καὶ οὐχ οὕτως *C.* desunt. *Francof.* a καὶ incip. vers. 4. 13 *C.* Διὰ τοῦτο τάδε. 14 *Alex.* κλίνη σου ἐφ. 15 *C.* ἐπ' αὐτῆς, οὐ. 16 *Alex. Ald.* ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ. *C.* ὅτι ἐν αὐτῇ θανάτῳ. 17 *C.* ἀπεστράφησαν. 18 *Alex.* ἐπεστράφητε. 19 *Ald.* ἡμῖν. 20 *C.* ἀποστράφητε. 21 *C.* εἴπατε αὐτῷ. 22 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 23 *C.* πορεύῃ σὺ ἐκζητῆσαι. 24 *Alex.* ζητῆσαι. 25 *Alex.* ἐν τῇ Βάαλ. 26 *C* διὰ τοῦτο. ἡ. 27 *Alex.* οὕτως. * ἐφ' ἧς ἀνέβης ὅτι οὐ. 28 ἐκεῖ *Ald.* deest. *C.* ἐπ' αὐτῆς. 29 Καὶ ἐπιστρέψαντες usque ad Ἠλιοὺ *Alex.* & *Complut.* desunt. 30 *C.* εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, Τίς. *Ald.* εἶπε, Τίς. 31 πρὸς αὐτὸν *C.* desunt. 32 *C.* ζώνη δερματίνη. 33 *Alex.* ὀσφῦν. καί. 34 *Alex.* ἐστὶν οὗτος. Καί. *C.* οὗτος. Καί. 35 *C.* ἀποστέλλει. 36 *Alex. Ald.* αὐτὸν ἡγούμενον πεντηκόνταρχον. 37 *Alex. Ald.* ἀνέβη καὶ ἦλθεν πρός. *C.* ἐπορεύθησαν πρός. 38 *C.* αὐτὸς δὲ ἐκάθητο. 39 *C.* πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος, καί. 40 *C.* τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, κατάβηθι. 41 Καὶ *C.* deest. 42 *Alex.* τοῦ θεοῦ ἐγώ. *C.* θεοῦ εἰμι ἐγώ. 43 πῦρ *Ald.* ponit post οὐρανοῦ. 44 *Alex.* προσέθηκεν. *C.* προσθείς. 45 καὶ *C.* deest. 46 *C.* ἕτερον. 47 *Alex. Ald. C.* καὶ (*C. Ald.* deest) ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν. 48 ὁ πεντηκόνταρχος *C.* ponit ante καὶ ἐλάλησεν. 49 *C.* καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Εἰ. 50 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 51 *Alex.* & *C.* εἰμι ἐγώ. *Ald.* ἐγώ εἰμι. 52 *Alex.* & *C.* προσέθηκεν (*C.* προσθεὶς) ὁ βασιλεὺς ἔτι (*Alex.* deest) ἀποστεῖλαι. (*C.* ἀπέστειλε) 53 *Alex. Ald.* ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον καὶ τούς. *C.* πεντηκόνταρχον τρίτον καὶ τούς. 54 *Alex.* καὶ ἀναβὰς ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος. *Ald.* καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος.

θεν

θεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα [55] αὐτοῦ [56] κατέναντι Ἠλιοῦ, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, [57] καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἐντιμωθήτω [58] ἡ ψυχή μου, καὶ [59] ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου [60] τούτων τῶν

14 πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου. [61] Ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς [62] πρώτους· καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ [63] ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

15 Καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἠλιοῦ, [64] καὶ εἶπε, Κατάβηθι μετ᾽ αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ [65] ἀνέστη Ἠλιοῦ καὶ κατέβη

16 μετ᾽ [66] αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, [67] καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ, Τάδε λέγει [68] κύριος, Τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους [69] ἐκζητῆσαι [70] ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; [71] οὐχ οὕτως. ἡ κλίνη ἐφ᾽ ἧς ἀνέβης [72] ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ᾽ αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀ-

17 ποθανῇ. Καὶ ἀπέθανε [73] κατὰ τὸ ῥῆμα κυ-

18 ρίου ὃ ἐλάλησεν [74] Ἠλιοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου [75] ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ [76] ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [77] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; [78] καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ [79] ἔτη δεκαδύο, ἐν ἔτει [80] ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα· [81] καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ συνέτριψεν αὐτάς. πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίαις οἴκου [82] Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτῶν. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος εἰς τὸν οἶκον [83] Ἀχαάβ.

Κεφ. β΄. 2.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [1] ἀνάγειν [2] κύριον ἐν συσσεισμῷ τὸν Ἠλιοῦ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐπορεύθη

2 Ἠλιοῦ καὶ [3] Ἐλισαιὲ ἐκ Γαλγάλων. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ πρὸς [4] Ἐλισαιὲ, Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι [5] ὁ θεὸς ἀπέσταλκέ με ἕως Βαιθήλ. καὶ εἶπεν [6] Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ [7] ἐγκαταλείψω σε. καὶ [8] ἦλθον εἰς

3 Βαιθήλ. Καὶ [9] ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ [10] ἐν Βαιθὴλ πρὸς [11] Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπον [12] πρὸς αὐτὸν, Εἰ ἔγνως, ὅτι [13] κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπε, [14] Κἀγὼ ἔγνωκα, σιω-

4 πᾶτε. Καὶ εἶπεν [15] Ἠλιοῦ πρὸς [16] Ἐλισαιὲ, Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με εἰς Ἱεριχώ. καὶ [17] εἶπε, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἦλ-

5 θον εἰς Ἱεριχώ. Καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ πρὸς [18] Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπον [19] πρὸς αὐτὸν, Εἰ ἔγνως, ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου [20] ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπε, [21] Καί γε ἐγὼ [22] ἔγνων,

6 σιωπᾶτε. Καὶ [23] εἶπεν αὐτῷ Ἠλιοῦ, Κάθου δὴ [24] ὧδε, ὅτι [25] κύριος ἀπέσταλκέ [26] με

---

55 *Alex.* ἑαυτοῦ. 56 *C.* ἀπέναντι. 57 *C.* λέγων, Ἄνθρωπε. 58 *C.* δή. 59 *C.* αἱ ψυχαί. 60 τούτων *C.* deest. 61 *C.* Ἰδοὺ γδ. κατέβη. 62 *Alex. Ald.* πρώτους, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν· καὶ νῦν. *C.* πρώτους, καὶ ἑκάστου τοὺς πεντήκοντα· καὶ νῦν. 63 *Alex. Ald. C.* ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν. 64 *C.* λέγων, Κατάβηθι. 65 *C.* ἀναστὰς κατέβη Ἠλίας, καὶ ἐπορεύθη μετ᾽. 66 *Ald.* & *C.* αὐτῶν. 67 *Alex. Ald.* καὶ εἶπεν, Τάδε. *C.* Τάδε. 68 *Alex.* & *C.* κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἀπέστειλας. (*Alex.* ἐξαπέστειλας.) 69 *Alex.* & *C.* ἐπερωτῆσαι. 70 *Alex.* ἐν τῇ Βάαλ. 71 *Alex.* παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐκζητῆσαι ἐν ῥήματι αὐτοῦ; οὐχ οὕτως. ἡ. *Comp.* ὡσεὶ μὴ ἦν θεὸς ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐπερωτῆσαι τὸν λόγον αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἡ. 72 *C.* ἐπ᾽ αὐτῆς, οὐ. 73 *Alex.* Ὀχοζίας κατά. 74 *Alex.* Ἠλιού. Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπί. in aa. ll. Ἠλιού. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς Ὀχοζίου ἀντ᾽ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῦ υἱός. *Theodoret.* νόμου ὄντος τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας τὴν βασιλείαν κληρονομεῖν, παίδων δὲ οὐκ ὄντων, τὸν πρεσβύτατον ἀδελφὸν ἢ τὸν ἐπιτηδειότατον· αὐτίκα γοῦν τὴν Δαυιδικὴν βασιλείαν μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας παῖς παρὰ πατρὸς παραλαμβάνοντες ᾠκονόμησαν. τοῦ δὲ Ἰεχονίου πρὸ τῆς παιδοποιΐας δοριαλώτου ληφθέντος, Ματθανίας, ὁ καὶ Σεδεκίας κατέσχε τὴν βασιλείαν, θεῖος ὢν αὐτοῦ πρὸς πατρός. 75 *Ald.* ὅσα. *C.* καὶ πάντα ὅσα. 76 *C.* γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. 77 *C.* τῶν βασιλέων. 78 *C.* Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς Ὀχοζίου ἀντ᾽ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα· & habet ante priorem partem hujus versus. 79 *Alex.* ἔτη * δύο. 80 ita ll. 2. vv. qui collati sunt, & ita etiam cap. post tertio. *Ald.* εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ τῆς βασιλείας Ἰωσαφάτ. 81 καὶ ἐποίησε usque ad finem capitis *C.* desunt. 82 *Ald.* Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ. 83 *Alex.* Ἀχαάβ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἐν ἔτει δευτέρῳ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ * βασιλεῖ Ἰούδα, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐγένετο.

Cap. 2. 1 *Comp. ed.* ἀναγαγεῖν. 2 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* κύριον τὸν Ἠλιοῦ ἐν συσσεισμῷ (*Alex.* συνσισμῷ) ὡς (ὡς *Alex.* deest) εἰς. 3 *Alex.* Ἐλισαιέ. 4 *Alex.* Ἐλισαιέ. 5 *Alex. Ald. C.* κύριος ἀπέσταλκέ (*Alex.* ἀπέστειλέν) με. 6 *Alex.* Ἐλισαιέ. 7 *Alex.* καταλείψω. 8 *C.* ἔρχονται. 9 *C.* ἐξῆλθον. 10 *Alex.* εἰς Βαιθήλ. 11 *Alex.* Ἐλισαιέ. 12 *Alex.* πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν, Εἰ ἔγνως. *C.* αὐτῷ, Εἰ δὴ ἔγνως. 13 *C.* σήμερον λαμβάνει κύριος τόν. *Ald.* λαμβάνει σήμερον κύριος τόν. 14 *Alex.* Καὶ ἐγώ. *C.* Καί γε ἐγώ. 15 *Ald.* αὐτῷ Ἠλιοῦ, Κάθου. *C.* Ἠλίας τῷ Ἐλισσαίῳ, Κάθου. 16 *Alex.* Ἐλισαιέ. 17 *Alex.* εἶπεν Ἐλισαιὲ, Ζῇ. *Ald. C.* εἶπεν Ἐλισσαὶ, Ζῇ. 18 *Alex.* Ἐλισαιέ. 19 *C.* αὐτῷ, Εἰ δὴ ἔγνως. 20 *Alex.* ἀπάνωθεν. *C.* ἐπάνω. 21 *C.* Ἐγώ. 22 *Alex. Ald.* ἔγνωκα. 23 *Alex.* εἶπεν Ἠλιού. 24 *C.* ἐνταῦθα. 25 κύριος *Ald.* deest. 26 *Alex.* με εἰς.

ἕως

ἕως [27] εἰς τὸν Ἰορδάνην. καὶ εἶπεν [28] Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω 7 σε. καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι, Καὶ πεντήκοντα ἄνδρες [29] υἱοὶ τῶν προφητῶν, [30] καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· [31] καὶ ἀμφότεροι 8 ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ [32] εἵλησε καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ [33] διῃρέθη [34] τὸ ὕδωρ [35] ἔνθα καὶ ἔνθα· καὶ διέβησαν ἀμφότεροι [36] ἐν ἐρήμῳ. 9 Καὶ [37] ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς, καὶ Ἠλιοὺ εἶπε πρὸς [38] Ἐλισαιὲ, [39] Αἴτησαι τί ποιήσω σοι [40] πρὶν ἢ ἀναληφθῆναί με ἀπὸ σοῦ. καὶ εἶπεν [41] Ἐλισαιὲ, Γενηθήτω δὴ [42] διπλᾶ ἐν 10 πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Ἐσκλήρυνας τοῦ [43] αἰτήσασθαι. ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπὸ σοῦ, [44] καὶ ἔσται σοι οὕτως· 11 [45] καὶ ἐὰν μὴ, οὐ μὴ γένηται. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων, [46] ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλουν· καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς, καὶ [47] διέστειλεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων. καὶ ἀνελήφθη Ἠλιοὺ ἐν [48] συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανόν. 12 Καὶ [49] Ἐλισαιὲ [50] ἑώρα, καὶ [51] ἐβόα, [52] Πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ. καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι. καὶ [53] ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέρρηξεν [54] αὐτὰ εἰς δύο 13 [55] ῥήγματα. Καὶ [56] ὕψωσε [57] τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ [58] ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν [59] Ἐλισαιέ. * καὶ ἐπέστρεψεν [60] Ἐλισαιὲ, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ἰορδάνου, 14 Καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε [61] τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε, [62] Ποῦ ὁ θεὸς Ἠλιοὺ [63] ἀφφώ; καὶ ἐπάταξε τὰ ὕδατα, καὶ [64] διερράγησαν [65] ἔνθα καὶ ἔνθα· καὶ [66] διέβη [67] Ἐλισαιέ. 15 Καὶ εἶδον [68] αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχῷ ἐξεναντίας, καὶ εἶπον, * Ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα Ἠλιοὺ ἐπὶ [69] Ἐλισαιέ. καὶ [70] ἦλθον εἰς [71] συνάντησιν [72] αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, 16 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ [73] μετὰ τῶν παίδων [74] σου πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως· πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου, μή ποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν [75] ἐν τῷ [76] Ἰορδάνῃ ἢ ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ἢ ἐφ' ἕνα τῶν βουνῶν. καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ, Οὐκ ἀ- 17 ποστελεῖτε. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, ἕως [77] οὗ ᾐσχύνετο· καὶ εἶπεν, Ἀποστείλατε. καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἐζήτησαν [78] τρεῖς ἡμέρας, καὶ οὐχ εὗρον [79] αὐτόν. 18 Καὶ [80] ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτὸν· καὶ [81] αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ἱεριχῷ. καὶ εἶπεν [82] Ἐλισαιὲ, Οὐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς, Μὴ [83] πορευθῆτε; 19 Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς [84] Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ [85] ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως [86] ἀγαθὴ, καθὼς [87] ὁ κύριος βλέπει, καὶ τὰ ὕδατα 20 πονηρὰ, καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη. Καὶ εἶπεν [88] Ἐλισαιὲ, Λάβετέ μοι [89] ὑδρίσκην καινὴν, καὶ [90] θέτε ἐκεῖ [91] ἅλα. καὶ [92] ἔλα- 21 βον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθεν [93] Ἐλισαιὲ εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων, καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ [94] ἅλα, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἴαμαι τὰ ὕδατα, οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖ- 22 θεν [95] θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη. Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, κατὰ 23 τὸ ῥῆμα [96] Ἐλισαιὲ ὃ ἐλάλησε. Καὶ

---

27 *Ald.* C. τοῦ Ἰορδάνου. 28 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 29 C. ἀπὸ τῶν υἱῶν. 30 C. ἦλθον, καὶ ἔστησαν. 31 C. ἀμφότεροι δὲ ἔστησαν. 32 al. εἴλησεν αὐτὴν καί. 33 *Alex.* διερρέθη. 34 C. ἐν αὐτῇ τὰ ὕδατα. 35 C. ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 36 C. διὰ ξηρᾶς. Καί. 37 C. ἐγένετο ὡς διῆλθεν, εἶπεν Ἠλίας τῷ Ἐλισεαί. 38 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 39 *Alex.* Αἴτησαί με τί. 40 *Alex.* πρὸ τοῦ ἀναλημφθῆναι. 41 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 42 C. τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ διπλῶς ἐπ' ἐμέ. 43 *Alex.* αἰτήσασθαί σε. ἐάν. C. αἰτήσασθαι· πλὴν ἐάν. 44 C. ἔσται. 45 C. ἐὰν δὲ μὴ ἴδῃς, οὐ. 46 C. καὶ λαλούντων. 47 *Alex.* διέστειλαν. C. διεχώρισαν. al. διεχώρισεν. 48 *Alex.* συνσισμῷ εἰς τόν. C. συσσεισμῷ ἕως εἰς τόν. 49 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 50 *Alex.* ἑόρα. 51 C. αὐτὸς ἐβόα. 52 *Ambros.* in l. de Nabuthæ c. 15. sic recitat hunc locum, *Pater, pater, agitator Israël, & eques ejus.* 53 C. ἐκράτησε Ἐλισεαὶ τοῦ ἱματίου. 54 C. αὐτό. 55 ῥήγματα C. deest. 56 C. εἵλετο. 57 *Ald.* Ἠλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ ἥ. 58 C. Ἐλισεαὶ τὴν πεσοῦσαν. 59 C. αὐτοῦ. * *Francof.* hic incipit vers. 14. 60 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 61 *Ald.* τὸ ὕδωρ, καὶ οὐ διέστη, καί. C. τὰ ὕδατα, καὶ οὐ διῃρέθη, καί. 62 *Alex.* Ποῦ κύριος ὁ θεός. C. Ἐλισεαί, Ποῦ ἐστιν ὁ θεός. 63 *Theodoret.* ἀφφώ, ὁ κρύφιος ἑρμηνεύεται, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν. 64 C. διῃρέθη. 65 *Alex.* ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 66 C. ἦλθε. 67 *Alex.* Ἐλισσαιέ. Καὶ ἴδαν. *Ald.* & C. Ἐλισαιὲ (C. deest) διὰ ξηρᾶς. Καὶ εἶδον. 68 C. ἀναστρέφοντα αὐτὸν, & ponit post ἐξεναντίας. * *Francof.* hic incipit vers. 16. 69 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 70 C. ἐπορεύθησαν. 71 *Alex.* *Ald.* C. συνάντησιν. 72 C. αὐτῷ. 73 C. εἰσὶ μετά. 74 *Alex.* σου οἱ υἱοὶ δυνάμεως πεντήκοντα ἄνδρες· πορευθέντες. 75 ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἢ C. desunt. 76 *Alex.* Ἰορδάνῃ * ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων. καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ. 77 *Alex.* *Ald.* ὅτου. C. deest. 78 C. τρισὶν ἡμέραις. 79 αὐτὸν C. deest. 80 *Alex.* ἐπέστρεψαν. 81 C. Ἐλισεαί. 82 *Alex.* Ἐλισσαιὲ πρὸς αὐτοὺς, Εἶπον ὑμῖν, Μή. C. αὐτοῖς, Οὐκ εἶπον ὑμῖν, Μή. 83 *Ald.* ἀποστείλητε. C. πορεύεσθε. 84 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 85 C. δὴ ἡ. 86 C. ταύτης ἀγαθή. 87 *Ald.* σὺ κύριε βλέπεις. C. σὺ κύριε ὁρᾷς. 88 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 89 *Ald.* ὑδρίαν. 90 C. ἐμβάλετε. 91 *Ald.* C. ἅλας. 92 *Alex.* ἔλαβον * πρὸς αὐτόν. C. ἔλαβον αὐτῷ. 93 *Alex.* Ἐλισσαιὲ εἰς. C. ἐπί. 94 *Ald.* C. ἅλας. 95 C. ἀποθνήσκων οὐδὲ ἀτεκνουμένη. 96 *Alex.* Ἐλισσαιέ. C. ponit

[97] ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθήλ. καὶ [98] ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ [99] καὶ παιδάρια μικρὰ [100] ἐξῆλθον ἐκ τῆς [1] πόλεως καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ, καὶ [2] εἶπον αὐτῷ, Ἀνάβαινε φαλακρὲ, [3] ἀνάβαινε.
24 Καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω [4] αὐτῶν, καὶ εἶδεν αὐτὰ, καὶ κατηράσατο [5] αὐτοῖς ἐν ὀνόματι [6] κυρίου. καὶ [7] ἰδοὺ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἀνέῤῥηξαν [8] ἀπ' [9] αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο [10] παῖδας.
25 Καὶ [11] ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, [12] κἀκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΚΑὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ [1] ἐβασίλευσεν ἐν [2] Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη.
2 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [3] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ [4] αὐτοῦ, [5] καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ, ἃς ἐποίησεν [6] ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
3 Πλὴν ἐν [7] τῇ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, [8] οὐκ ἀπέστη ἀπ' [9] αὐτῆς.
4 Καὶ Μωσὰ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν [10] νωκὴδ, καὶ [11] ἐπέστρεφε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ [12] ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν [13] χιλιάδας ἀρνῶν, καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων.
5 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαὰβ, [14] καὶ ἠθέτησε βασιλεὺς Μωὰβ ἐν βασιλεῖ Ἰσραήλ.
6 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς [15] Ἰωρὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [16] ἐκ Σαμαρείας, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Ἰσραήλ.
7 Καὶ ἐπορεύθη καὶ [17] ἐξαπέστειλε πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Βασιλεὺς Μωὰβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ [18] εἰς Μωὰβ εἰς πόλεμον; καὶ εἶπεν, [19] Ἀναβήσομαι· ὅμοιος [20] μοι, ὅμοιός [21] σοι· [22] ὡς ὁ λαός [23] μου, ὁ λαός σου· ὡς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου.
8 Καὶ εἶπε, Ποίᾳ ὁδῷ [24] ἀναβῶ; καὶ εἶπεν, Ὁδὸν ἔρημον Ἐδώμ.
9 Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐδώμ, καὶ [25] ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν· καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσι τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.
10 Καὶ [26] εἶπεν [27] ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ὦ, ὅτι κέκληκε κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς [28] παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς [29] ἐν χειρὶ Μωάβ.
11 Καὶ εἶπεν [30] Ἰωσαφὰτ, Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου, καὶ [31] ἐπιζητήσωμεν τὸν κύριον [32] παρ' αὐτοῦ; καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων [33] τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν, [34] Ὧδε Ἑλισαιὲ υἱὸς Σαφὰτ, ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας Ἠλιού.
12 Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Ἔστιν [35] αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. καὶ [36] κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ βασιλεὺς Ἐδώμ.
13 Καὶ εἶπεν Ἑλισαιὲ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, Τί ἐμοὶ καὶ σοί; δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου [37] καὶ τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Μὴ ὅτι κέκληκε κύριος τοὺς τρεῖς [38] βασιλεῖς [39] τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ;
14 Καὶ εἶπεν Ἑλισαιὲ, Ζῇ κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα ἐγὼ λαμβάνω, εἰ [40] ἐπέβλεψα πρὸς σὲ, [41] καὶ εἶδόν σε.
15 Καὶ νῦν [42] λάβε μοι ψάλλοντα. καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλλων, καὶ ἐγένετο ἐπ' [43] αὐτὸν χεὶρ κυρίου,
16 Καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ποιήσατε τὸν χειμάῤῥουν τοῦτον βοθύνους βοθύνους,
17 Ὅτι τάδε λέγει κύ-

Ἐλισαιὲ post ἐλάλησε. 97 C. ἀνέβη Ελισσαὶ ἐκεῖθεν. 98 C. αὐτοῦ ἀναβαίνοντος ἐν. 99 καὶ C. deest. 100 C. ἐξῆλθε. 1 *Alex.* πόλεως καταπαίζιν. 2 C. ἔλεγον. 3 *Alex.* & C. ἀνάβαινε φαλακρέ. Καί. 4 C. αὐτοῦ. 5 C. αὐτά. 6 *Alex.* κυρίου. καὶ εἶπεν, Τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας. καὶ ἰδού. 7 ἰδοὺ C. deest. 8 *Alex. Ald.* C. ἐξ. 9 *Alex.* αὐτῶν δύο καὶ τεσσεράκοντα. 10 C. παιδάρια. 11 C. διῆλθεν. 12 *Alex.* καὶ ἐκεῖθεν ἀπέστρεψεν.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* ἐβασίλευσεν * δώδεκα ἔτη. Καὶ ἐποίησεν. 2 *Comp. ed.* Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει Ἰωσαφάτ. 3 C. ἐνώπιον κυρίου. 4 *Alex.* αὐτοῦ. * Πλὴν ἐν τῇ. 5 C. καὶ ἡ. *Ald.* οὐδ' ὡς ἡ. 6 ὁ πατὴρ *Ald.* desunt. 7 C. ταῖς ἁμαρτίαις. 8 C. καὶ οὐκ. 9 *Ald.* C. αὐτῶν. 10 *Alex.* νωκήθ. *Ald.* ὠκήδ. *Theodoret.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ τὸ νωκὴδ ἀρχιποιμένα ἡρμήνευσαν. 11 *Ald.* ἀπέστρεφε. C. ἦν φέρων φόρον, καὶ ἐπιστρέφων. 12 ἐν τῇ ἐπαναστάσει C. desunt. 13 *Alex.* χιλιάδας * κριῶν ἐπί. 14 C. ἠθέτησε Μωάβ. 15 C. Ἰσραήλ. 16 ἐκ Σαμαρείας C. ponit ante ἐν τῇ. 17 C. ἀπέστειλε. 18 C. ἐπὶ Μωάβ. 19 C. Πορεύσομαι. 20 C. σοι. 21 C. ἐμοί. 22 C. καὶ ὡς ὁ. 23 C. σου, ὁ λαός μου· ὡς οἱ ἵπποι σου, οἱ ἵπποι μου. 24 C. ἀναβησόμεθα. al. ἀναβῶμεν. 25 C. ἐπορεύοντο (l. ἐπορεύοντο) κυκλοῦντες. 26 *Ald.* εἶπε τοῖς παισὶν (al. addunt αὐτοῦ) ὁ βασ. 27 *Alex.* βασιλεύς. 28 *Alex.* καλεχομένους. C. τούτους. 29 C. εἰς χεῖρα. 30 *Alex.* Ἰωσαφὰτ, Εἰ οὐκ ἔστιν ὧδε. *Ald.* Ἰωσαφὰτ πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, Οὐκ ἔστιν ὧδε. C. Ἰωσαφὰτ πρὸς αὐτὸν, Εἰ ἔστιν ἐνταῦθα. 31 C. ἐπερωτήσωμεν. 32 C. δι. 33 *Alex.* βασιλέως. 34 *Alex.* Ὧδαι Ἐλισσαιέ. C. Ἔστιν ἐνταῦθα Ἐλισαιέ. 35 *Alex.* σὺν αὐτῷ. C. ἐν αὐτῷ. 36 *Alex.* κατέβησαν. 37 *Alex.* & C. καὶ πρὸς τούς. 38 *Alex.* βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι. 39 C. τούτους τοῦ. 40 C. εἰσέβλεψα. 41 C. ἤ. 42 *Alex.* ἴδε μοι. *Ald.* ἴδε λάβε μοι. C. λάβετέ μοι. 43 C. αὐτοῦ.

ριος,

ριος, Οὐκ [44] ὄψεσθε πνεῦμα, [45] καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετόν, καὶ ὁ χειμάῤῥους οὗτος πληρωθήσεται ὕδατος, καὶ [46] πίεσθε [47] ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν. 18 Καὶ [48] κούφη αὕτη ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· καὶ [49] παραδώσω τὴν Μωὰβ [50] ἐν χειρὶ ὑμῶν. 19 Καὶ [51] πατάξετε πᾶσαν [52] πόλιν ὀχυρὰν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε, καὶ πάσας πηγὰς ὕδατος [53] ἐμφράξετε, καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν [54] ἀχρειώσετε ἐν λίθοις. 20 Καὶ ἐγένετο [55] πρωῒ ἀναβαινούσης τῆς θυσίας, καὶ ἰδοὺ ὕδατα [56] ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ Ἐδὼμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ [57] ὕδατος. 21 Καὶ πᾶσα Μωὰβ [58] ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν [59] οἱ τρεῖς βασιλεῖς [60] πολεμεῖν αὐτούς. [61] καὶ [62] ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς [63] περιεζωσμένοι ζώνην· [64] καὶ εἶπον, 22 Ὦ· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου. Καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ εἶδε Μωὰβ [65] ἐξεναντίας τὰ ὕδατα 23 πυῤῥὰ [66] ὡς αἷμα, Καὶ [67] εἶπον, Αἷμα τοῦτο τῆς [68] ῥομφαίας· καὶ ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς, καὶ [69] ἐπάταξεν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ· 24 καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα Μωάβ. Καὶ [70] εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραήλ. καὶ [71] Ἰσραὴλ ἀνέστησαν καὶ [72] ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ, καὶ [73] ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν Μωάβ, 25 Καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον, καὶ [74] πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔῤῥιψαν ἀνὴρ τὸν λίθον [75] καὶ ἐνέπλησαν αὐτήν, καὶ πᾶσαν [76] πηγὴν ἐνέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν [77] τοὺς λίθους τοῦ τοίχου [78] καθῃρημένους· καὶ ἐκύκλωσαν οἱ [79] σφενδονῆται, καὶ ἐ-26 πάταξαν αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ ὅτι [80] ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλαβε [81] μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας [82] ἐσπασμένους ῥομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. 27 Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον [83] ὃν ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν [84] ὁλοκαύτωμα ἐπὶ [85] τοῦ τείχους, καὶ ἐγένετο μετάμελος μέγας [86] ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀπῆραν ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ [87] ἐπέστρεψαν εἰς τὴν [88] γῆν.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα [1] πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ, λέγουσα, Ὁ δοῦλός σου [2] ἀνήρ μου [3] ἀπέθανε, καὶ σὺ [4] ἔγνως, ὅτι [5] δοῦλός σου ἦν φοβούμενος τὸν κύριον· καὶ ὁ [6] δανειστὴς ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου [7] ἑαυτῷ εἰς 2 δούλους. Καὶ [8] εἶπεν Ἐλισαιὲ, Τί [9] ποιήσω σοι; [10] ἀνάγγειλόν μοι τί [11] ἐστί σοι ἐν τῷ [12] οἴκῳ; ἡ δὲ εἶπεν, Οὐκ ἔστι τῇ δούλῃ σου οὐδὲν [13] ἐν τῷ [14] οἴκῳ, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ ὃ ἀλείψομαι 3 ἔλαιον. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, Δεῦρο [15] αἴτησαι σεαυτῇ [16] σκεύη ἔξωθεν [17] παρὰ πάντων τῶν γειτόνων [18] σκεύη κενά, [19] μὴ ὀλι-4 γώσῃς. Καὶ εἰσελεύσῃ καὶ [20] ἀποκλείσεις τὴν θύραν [21] κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου, καὶ [22] ἀποχεεῖς εἰς τὰ [23] σκεύη ταῦτα, καὶ τὸ πληρω-5 θὲν ἀρεῖς. Καὶ ἀπῆλθε [24] παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν [25] καθ᾽ ἑαυτῆς [26] καὶ κατὰ τῶν υἱῶν [27] αὐτῆς· [28] αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ [29] ἐπέχεεν ἕως ἐπλήσθησαν

---

44 *Alex.* ὄψεσθαι * ὑετόν. 45 *C.* οὔτε μὴ ἴδετε. 46 *Alex.* πίεται. 47 *C.* ὑμεῖς, καὶ αἱ παρεμβολαὶ ὑμῶν, καί. 48 *C.* κοῦφον τοῦτο ἐνώπιον κυρίου. 49 *C.* δώσει κύριος τήν. 50 *Ald. C.* εἰς χεῖρας. 51 *Alex.* παλάξατε. 52 *Alex.* & *C.* τὴν (τὴν *C.* deest) πόλιν ὀχυρὰν, καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, καὶ πᾶν. 53 *Alex.* ἐμφράξεται. 54 *Alex.* ἀχρειώσατε. 55 *C.* ἐν τῇ πρωΐᾳ. 56 *C.* ἤρχετο. 57 *C.* τῶν ὑδάτων. 58 *Ald. C.* ἤκουσεν. 59 *Alex.* & *C.* οἱ βασιλεῖς. 60 *C.* πολεμῆσαι. 61 καὶ *Ald.* deest. 62 *Alex.* ἀνέβησαν. *C.* ἐβόησαν. 63 *C.* περιζωννυμένου περιζώννην. 64 ita ll. i. vv. qui collati sunt. *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπάνω. καὶ ἔστησαν. 65 *C.* τὰ ὕδατα ἐξεναντίας πυῤῥά. 66 *Alex.* & *C.* ὡσεί. 67 *Ald.* & *C.* εἶπεν. 68 *Alex.* & *C.* ῥομφαίας· ἐμαχέσαντο. 69 *Alex.* ἐπάταξαν. 70 *C.* παραγίνονται. 71 *C.* ἀνίσαται Ἰσραὴλ, καί. 72 *C.* τύπτει τὸν Μωάβ. 73 *C.* ἔφυγε Μωὰβ ἐκ προσώπου. 74 *Ald.* ἐπὶ πᾶσαν 75 *Ald. C.* αὐτοῦ καί. 76 *Alex. Ald. C.* πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν. 77 *C.* λίθον ἐν τοίχῳ τεκτονικῆς, καὶ περιεκύκλωσαν. 78 *Alex.* * καθημένους. 79 *Alex.* σφενδονῆσαι, καὶ ἐπάταξεν. 80 *C.* κεκραταίωται. 81 *Alex.* μετ᾽ αὐτοῦ. 82 *C.* σπωμένους. 83 *Alex.* ὃς ἐβασίλευσεν. 84 *C.* ὁλοκαύτωσιν. 85 *C.* τὸ τεῖχος. 86 *C.* ἐν. 87 *Alex.* ὑπέστρεψαν. *C.* ἀπέστρεψαν. 88 *C.* γῆν αὐτῶν.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* πρὸς Ἐλισαιέ: 2 *Alex.* ὁ ἀνήρ. 3 *Comp. ed.* τέθνηκε. 4 *C.* οἶδας. 5 *Alex. Ald.* δοῦλος ἦν. 6 *Alex.* * δανιστὶς μου ἦλθεν. 7 *Alex. Ald.* αὐτῷ. *C.* ponit post δούλους. 8 *Alex.* εἶπεν πρὸς * αὐτὸν Ἐλισαιέ. *Ald.* εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἐλισαιέ. *C.* εἶπεν αὐτῇ Ἐλισαιέ. 9 *Alex.* ποιήσω; ἀνάγγειλόν. 10 *C.* ἀπάγγειλον. 11 *Ald.* ἐστιν sine σοι. *C.* σοι ἔτι. 12 al. οἴκῳ σου; ἡ. 13 *C.* ἀλλ᾽ ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ἀλείψομαι. Καί. al. ἐν τῷ οἴκῳ ἀλλ᾽ ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου. Καί. 14 *Alex.* οἴκῳ, ἀλλ᾽. 15 *Alex.* αἴτησον. 16 *C.* ἀγγεῖα. 17 *Alex.* παρὰ τῶν γιτόνων. 18 *Alex. Ald. C.* σου σκεύη. 19 *Ald. C.* καὶ μή. 20 *Alex.* ἀποκλίσῃς. 21 *C.* ἐπὶ σεαυτὴν, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα σου. 22 *Alex.* ἀποχεεῖς πάντα τά. *C.* ἐκχέῃς εἰς τά. 23 *C.* ἀγγεῖα. 24 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτοῦ, καί. *C* ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησεν οὕτως, καί. *Ald.* παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν οὕτως, καί. 25 *Alex.* κατ᾽ αὐτῆς. *C.* ἐφ᾽ ἑαυτήν. 26 *C.* καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς. 27 *Alex.* ἑαυτῆς. 28 *C.* καὶ αὐτοὶ προσῆγον αὐτῇ. 29 *C.* ἐνέχεεν τὸ ἔλαιον. Καί.

6 τὰ σκεύη. [30] Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, Ἐγγίσατε [31] ἔτι πρὸς [32] με τὸ [33] σκεῦος. καὶ εἶπον αὐτῇ, Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος. καὶ **7** ἔστη τὸ ἔλαιον. [34] Καὶ [35] ἦλθε, καὶ [36] ἀπήγγειλε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ. [37] καὶ εἶπεν [38] Ἐλισαιὲ, Δεῦρο καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ [39] ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ [40] καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ [41] ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ. **8** Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ [42] διέβη [43] Ἐλισαιὲ εἰς [44] Σωμὰν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν, ἐξέκλινε [45] τοῦ ἐκεῖ **9** φαγεῖν. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, Ἰδοὺ δὴ [46] ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ [47] ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' [48] ἡ**10**μᾶς διαπαντός. Ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῷον [49] τόπον μικρὸν, καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσται [50] ἐν τῷ [51] εἰσπορεύεσθαι πρὸς **11** ἡμᾶς, [52] καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ [53] εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς **12** τὸ ὑπερῷον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ εἶπε [54] πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Κάλεσόν [55] μοι τὴν [56] Σωμανῖτιν ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. **13** Καὶ εἶπεν [57] αὐτῷ, Εἶπον δὴ πρὸς αὐτὴν, Ἰδοὺ [58] ἐξέστησας [59] ἡμῖν πᾶσαν τὴν [60] ἔκστασιν ταύτην, τί [61] δεῖ ποιῆσαί σοι; εἰ ἔστι [62] λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ πρὸς [63] τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν, Ἐν μέσῳ τοῦ **14** [64] λαοῦ ἐγὼ εἰμι οἰκῶ. Καὶ [65] εἶπε [66] πρὸς Γιεζὶ, Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; καὶ εἶπε Γιεζὶ [67] τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Καὶ μάλα [68] υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ [69] αὐτῆς πρεσβύ**15**της. [70] Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ [71] ἔ**16**στη παρὰ τὴν θύραν. Καὶ εἶπεν [72] Ἐλισαιὲ πρὸς αὐτὴν, Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ [73] ὥρα, ζῶσα [74] σὺ, περιειληφυῖα υἱόν. ἡ δὲ εἶπε, Μὴ [75] κύριε, μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην **17** σου. Καὶ [76] ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν [77] Ἐλισαιέ. **18** Καὶ [78] ἡδρύνθη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο [79] ἡνίκα ἐξῆλθε [80] πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς **19** θερίζοντας, Καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ, [81] Ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν **20** μητέρα [82] αὐτοῦ. Καὶ ἦρεν αὐτὸν [83] πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ [84] ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως [85] μεσημβρίας, καὶ ἀπέθα**21**νε. Καὶ [86] ἀνήνεγκεν αὐτὸν, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισε [87] κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε, **22** Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἀπόστειλον δή μοι ἓν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, **23** καὶ ἐπιστρέψω. Καὶ εἶπε, Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν [88] σήμερον; [89] οὐ νεομηνία [90] οὐδὲ σάββατον. ἡ δὲ εἶπεν, Εἰρήνη. **24** Καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον, καὶ εἶπε [91] πρὸς τὸ παιδάριον [92] αὐτῆς, Ἄγε, [93] πορεύου, μὴ [94] ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι [95] ὅτι ἐὰν εἴπω σοι. [96] δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ εἰς ὄρος τὸ [97] Καρμήλιον. **25** Καὶ [98] ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν

---

30 C. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεῖα, καὶ εἶπε. 31 C. μοι τό. 32 *Alex.* με σκεῦος. 33 C. ἀγγεῖον. 34 *Alex.* Καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπήγγειλεν * κυρίῳ τοῦ Θεοῦ. 35 C. παραγίνεται. 36 *Ald.* ἀνήγγειλε. C. παραγγέλλει. 37 C. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Πορεύου, καὶ ἀπόδος. 38 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 39 C. ἀπότισον τὸ δάνειον, καί. 40 *Alex.* καὶ υἱοί. 41 *Alex.* ὑπολοίπῳ ἐλαίῳ. C. καταλοίπῳ. 42 C. διῆλθεν. 43 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 44 *Alex.* Σιωμάμ. C. Σωνάμ· atque ita semper. 45 *Alex.* τοῦ φαγεῖν. C. αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. 46 *Alex.* ἔγνωκα. C. οἶδα. 47 C. οὗτος ἅγιος. 48 *Alex.* ὑμᾶς. Ποιήσωμεν αὐτῷ. 49 τόπον C. deest. 50 *Ald.* εἰς τό. 51 C. αὐτὸν ἔρχεσθαι. 52 καὶ C. deest. 53 C. ἔρχεται Ἐλισσαὶ ἐκεῖ. 54 C. Ἐλισσαὶ πρός. 55 μοι C. deest. 56 *Alex.* Σουμανίτην. 57 C. τῷ παιδαρίῳ, Εἰπὲ πρός. 58 C. ἐξέταξας. 59 *Alex.* ὑμᾶς. 60 C. ἔκταξιν. 61 C. ποιήσομεν. 62 C. σοι λόγος λαλῆσαι πρός. 63 C. τοὺς ἄρχοντας. 64 *Alex.* λαοῦ μου εἰμὶ ἐγὼ οἰκῶ. C. λαοῦ μου ἐγὼ κατοικῶ. *Ald.* λαοῦ εἰμι οἰκῶ ἡσυχάζουσα. 65 *Alex.* εἶπεν, Τί. 66 C. Ἐλισσαὶ πρός. 67 τὸ παιδάριον αὐτοῦ C. desunt. 68 υἱὸς C. ponit post αὐτῇ. 69 *Alex.* αὐτῆς * οὐκ ἔστιν πρεσβύτης. 70 *Alex.* Καὶ εἶπεν, Κάλεσον αὐτήν. Καὶ ἐκάλεσεν. *Ald.* & C. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαὶ, (*Ald.* deest) Κάλεσον αὐτὴν, καὶ (*Ald.* deest) ἐκάλεσεν. 71 C. ἐλθοῦσα ἔστη. 72 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 73 C. ὥρα αὕτη, ζῶσα. 74 *Ald.* καὶ σύ. 75 *Alex.* & C. κύριε ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, μή. 76 C. συνέλαβεν. 77 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 78 *Ald.* ἠνδρύνθη. 79 C. ἡμέρα θερισμοῦ, καὶ ἐξῆλθε. 80 *Ald.* C. τὸ παιδάριον πρός. 81 C. Ἄγαγε. 82 *Alex.* αὐτοῦ. * καὶ ἐκοιμήθη. 83 C. καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν πρός. 84 C. ἐκάθισεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ γόνατα. 85 C. τοῦ μεσημβρινοῦ. 86 *Alex.* ἤνεγκεν. 87 C. τὴν θύραν ἐπ' αὐτὴν, καί. 88 σήμερον C. ponit ante πορεύῃ. 89 C. καὶ οὐ. 90 C. καὶ οὐ. 91 C. τῷ παιδαρίῳ. 92 *Alex.* ἑαυτῆς. 93 C. καὶ πορεύου, καὶ μή. 94 *Alex.* ἐπίσχῃς. 95 C. με ἕως τοῦ εἰπεῖν. 96 δεῦρο C. deest. 97 *Alex.* Καρμήλιον. * καὶ ἐγένετο. 98 C. ἐξῆλθε καὶ ἐπορεύθη ἕως.

99 Ἐλι-

[99] Ἐλισαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν, καὶ εἶπε [100] πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, [1] Ἰδοὺ δὴ ἡ Σωμα-
26 νῖτις ἐκείνη. Νῦν δράμε [2] εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς, [3] καὶ [4] ἐρεῖς, Ἡ εἰρήνη σοι; ἡ εἰρήνη τῷ ἀνδρί [5] σου; [6] ἡ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; ἡ δὲ
27 εἶπεν, Εἰρήνη. Καὶ [7] ἦλθε [8] πρὸς Ἐλισαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ [9] ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ. καὶ [10] ἤγγιζε Γιεζὶ ἀπώσασθαι αὐτήν. καὶ εἶπεν [11] Ἐλισαιὲ, Ἄφες αὐτὴν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς [12] κατώδυνος [13] αὐτῇ, καὶ κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀνήγγειλέ μοι.
28 [14] Ἡ δὲ εἶπε, Μὴ ᾐτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; [15] ὅτι οὐκ εἶπα, Οὐ πλανήσεις μετ'
29 ἐμοῦ; Καὶ εἶπεν [16] Ἐλισαιὲ τῷ Γιεζὶ, Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ [17] χειρί σου, καὶ [18] δεῦρο, [19] ὅτι ἐὰν εὕρῃς [20] ἄνδρα [21] οὐκ εὐλογήσεις αὐτὸν, καὶ ἐὰν [22] εὐλογήσῃ σε [23] ἀνὴρ [24] οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσω-
30 πον τοῦ παιδαρίου. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἀνέστη [25] Ἐλισαιὲ, καὶ ἐ-
31 πορεύθη ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ Γιεζὶ [26] διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ [27] ἀπέθηκε τὴν βακτηρίαν [28] ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου· καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ [29] ἐπέστρεψεν εἰς [30] ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων, [31] Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον.
32 Καὶ εἰσῆλθεν [32] Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς [33] κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν
33 κλίνην αὐτοῦ· Καὶ εἰσῆλθεν [34] Ἐλισαιὲ [35] εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο [36] ἑαυτῶν, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον.
34 Καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον· καὶ [37] ἔθηκε τὸ στόμα [38] αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας [39] αὐτοῦ· [40] καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτὸν, [41] καὶ διεθερ-
35 μάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου. Καὶ ἐπέστρεψε, [42] καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. καὶ ἀνέβη καὶ [43] συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον [44] ἕως ἑπτάκις· [45] καὶ ἤνοιξε τὸ παιδά-
36 ριον τοὺς ὀφθαλμοὺς [46] αὐτοῦ. Καὶ [47] ἐξεβόησεν [48] Ἐλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ, καὶ εἶπε, [49] Κάλεσον τὴν [50] Σωμανῖτιν ταύτην. καὶ ἐκάλεσε, [51] καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν [52] Ἐ-
37 λισαιὲ, Λάβε τὸν υἱόν σου. Καὶ [53] εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ [54] καὶ [55] ἔπεσεν [56] ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, [57] καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ [58] ἔ-
38 λαβε τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε. Καὶ Ἐλισαιὲ ἐπέστρεψεν εἰς Γάλγαλα. καὶ [59] ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ [60] υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν [61] Ἐλισαιὲ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν, καὶ ἕψε ἕψεμα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν.
39 Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι [62] ἀριώθ· καὶ

---

99 *Alex.* Ἐλισσαιὲ ἐρχομένην αὐτήν. *C.* αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξεναντίας. 100 *C.* Γιεζὶ τῷ παιδαρίῳ. 1 *Alex.* & *Comp.* Ἰδοὺ ἡ. *Ald.* Ἴδε ἡ. 2 *Alex.* *Ald.* εἰς ἀπάντησιν. *C.* εἰς συνάντησιν. 3 *C.* καὶ ἐρεῖς αὐτῇ. 4 *Alex.* ἐρεῖς, Εἰρήνη σοι, * εἰρήνη τῷ. 5 *Alex.* σου; εἰρήνη. 6 *Ald.* καὶ ἔδραμεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰρήνη σοι, εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου, εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. *C.* addit ad finem versus eadem, sed non habet αὐτῇ. 7 *C.* καὶ εὔθυνε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς. 8 *Alex.* πρὸς τὸν Ἐλισσαιέ. 9 *C.* ἐκράτησε. 10 *C.* προσῆλθε. 11 *Alex.* Ἐλισσαιέ. *C.* πρὸς αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. 12 κατώδυνος *C.* ponit ante ἡ ψυχή. 13 αὐτῇ *C.* deest. 14 *C.* Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Μή. 15 *Alex.* *Ald.* ὅτι εἶπον. *C.* οὐκ εἶπον. 16 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 17 *Alex.* χειρὶ, καί. 18 *C.* πορεύου. 19 *C.* καί. 20 *C.* τινα. 21 οὐκ *Ald.* deest. *C.* μή. 22 *Alex.* εὐλογήσει. 23 *C.* τις. 24 *C.* μὴ ἀποκριθῇς. 25 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 26 *Ald.* ἦλθεν. 27 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπέθηκεν. 28 *Ald.* εἰς τὸ πρόσωπον. 29 *C.* ὑπέστρεψεν ὁ Γιεζὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἐλισσαί, καὶ εἶπεν αὐτῷ. 30 *Alex.* *Ald.* ἀπάντησιν. 31 *C.* Ὅτι οὐκ ἐξεγήγερται. 32 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 33 *Alex.* κεκοιμημένον. *C.* κεκοιμημένον. 34 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 35 εἰς τὸν οἶκον *C.* desunt. 36 *Alex.* αὐτῶν. 37 *C.* ἐπέθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στόματος (al. τὸ στόμα) αὐτοῦ. 38 *Alex.* ἑαυτοῦ. 39 *Alex.* ἑαυτοῦ. 40 *C.* καὶ συνέκαμψεν. *Ald.* καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, καὶ ἐνεφύσησεν αὐτὸν, (al. εἰς αὐτὸν,) καὶ διέκαμψεν. Verbum autem ἐνεφύσησεν *Theodoret.* inquit ex alia esse interpretatione; & *Aug.* l. 3. de an. & ejus orig. c. 5. de hac ipsa *insufflandi* voce, tanquam hoc loco posita, accurate disputat. sed *Theodoret.* pro eo quod ab aliis ἐνεφύσησεν, editum dicit, aliam quandam videtur lectionem habuisse; sic enim scribit: τί δηλοῖ τὸ ἔγλα δὲ (in aa. ejusd. lib exemplarib. partim est, ἔγλαδε, partim ἐλααδ, partim ἔλαδε) ἐπ' αὐτόν; τοῦτο οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, ἐνεφύσησεν εἰρήκασι. 41 *C.* καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτὸ, καὶ διεθερμάνθησαν αἱ σάρκες. 42 *C.* Ἐλισσαί, καὶ διῆλθε ἐν. 43 *Ald.* *C.* συνεκάλυψεν. *Theodoret.* hoc loco videtur habuisse, ἐνέπνευσεν· hæc enim affert, τὸ δὲ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸν, συνεκάλυψεν οἱ ἄλλοι εἰρήκασιν. & verbum quidem συνεκάλυψεν, reperitur in aliquot ll. in *Scholio* tamen, quod ex *Theodoreto* videtur derivatum, legitur, τὸ δὲ, ἐνεγύωσεν ἐπ' αὐτὸν, συνέκαμψεν οἱ ἄλλοι εἰρήκασι. 44 *C.* καὶ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἠνδρείσατο τὸ παιδάριον ἑπτάκις. 45 *C.* καὶ διεκινήθη τὸ παιδάριον, καὶ διήνοιξε τούς. 46 *Alex.* ἑαυτοῦ. 47 *C.* ἐκάλεσεν Ἐλισαιὲ τὸν Γιεζί. 48 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 49 *C.* Κάλεσόν μοι τήν. 50 *Alex.* Σωμανίτην. 51 *Alex.* *C.* αὐτὴν, καί. 52 *Alex.* Ἐλισσαιὲ, Λάβαν τόν. *C.* Ἐλισαιὲ αὐτῇ, Λάβε τόν. 53 *C.* εἰσελθοῦσα. 54 καὶ *C.* deest. 55 *Alex.* ἐπέπεσεν. 56 *Ald.* παρά. *C.* πρός. 57 *C.* ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπί. 58 *C.* ἦρε. 59 *C.* ἦν λιμός. 60 *Alex.* οἱ υἱοί. 61 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 62 *Theodoret.* οἱ ἄλλοι ἀγριολάχανα ταῦτα ἡρμήνευσαν.

εὗρεν ἄμπελον [63] ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς [64] τολύπην ἀγρίαν πλῆρες τὸ ἱμάτιον [65] αὐτοῦ, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἑψέματος, ὅτι οὐκ [66] ἔγνωσαν.

40 Καὶ ἐνέχει τοῖς ἀνδράσι φαγεῖν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ [67] ἑψέματος, καὶ [68] ἰδοὺ ἀνεβόησαν, καὶ εἶπαν, Θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

41 Καὶ [69] εἶπε, [70] Λάβετε ἄλευρον, καὶ [71] ἐμβάλετε εἰς τὸν [72] λέβητα. καὶ εἶπεν [73] Ἐλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ [74] τὸ παιδάριον, Ἔγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. καὶ οὐκ [75] ἐγενήθη [76] ἐκεῖ ἔτι ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι.

42 Καὶ [77] ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ [78] Βαιθαρισὰ, καὶ ἤνεγκε [79] πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ [80] Θεοῦ πρωτογεννημάτων [81] εἴκοσι [82] ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας· [83] καὶ εἶπε, Δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν.

43 Καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς [84] αὐτοῦ, [85] Τί δῶ [86] τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν; καὶ εἶπε, [87] Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν, ὅτι τάδε λέγει κύριος, Φάγονται καὶ [88] καταλείψουσι.

44 Καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ Ναιμὰν ὁ [1] ἄρχων τῆς δυνάμεως [2] Συρίας ἦν [3] ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, ὅτι [4] ἐν αὐτῷ [5] ἔδωκε κύριος σωτηρίαν [6] Συρίᾳ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύϊ [7] λελεπρωμένος.

2 [8] Καὶ Συρία [9] ἐξῆλθον μονόζωνοι, καὶ ᾐχμαλώτευσαν ἐκ γῆς Ἰσραὴλ νεάνιδα μικρὰν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναιμάν.

3 [10] Ἡ δὲ εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς, [11] Ὄφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου [12] τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, [13] τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

4 Καὶ εἰσῆλθε καὶ [14] ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς, καὶ εἶπεν, Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς Ἰσραήλ.

5 Καὶ εἶπε [15] βασιλεὺς Συρίας [16] πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο, [17] εἴσελθε καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἑξακισχιλίους χρυσοῦς, καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς.

6 Καὶ ἤνεγκε τὸ βιβλίον [18] πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, Καὶ νῦν ὡς ἂν [19] ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς σὲ, ἰδοὺ [20] ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναιμὰν τὸν δοῦλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν [21] ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

7 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω [22] βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸ βιβλίον, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια [23] αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, [24] Ὁ Θεὸς ἐγὼ τοῦ [25] θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρὸς μὲ ἀποσυνάξαι [26] ἄνδρα [27] ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; [28] ὅτι πλὴν γνῶτε [29] δὴ καὶ ἴδετε, ὅτι προφασίζεται οὗτός [30] μοι.

8 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν [31] Ἐλισαιὲ, ὅτι διέῤῥηξεν ὁ βασιλεὺς [32] Ἰσραὴλ τὰ ἱμάτια [33] αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, Ἱνατί διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου; [34] ἐλθέτω δὴ πρὸς μὲ Ναιμὰν, καὶ [35] γνώτω ὅτι ἔστι προφήτης ἐν Ἰσραήλ.

9 Καὶ [36] ἦλθε Ναιμὰν [37] ἐν ἵππῳ καὶ ἅρματι, καὶ ἔστη [38] ἐπὶ θύρας οἴκου [39] Ἐ-

---

63 C. ἀγρίαν, καί. 64 Alex. τολύπην * πλήρεις τό. 65 Alex. αὐτοῦ ἐλθών, καὶ ἐνέβαλεν. C. αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἐνέβαλεν. 66 Alex. ἔγνωσαν, Καὶ ἐνέχεαν. Ald. C. ἔγνωσαν, (C. ᾔδει,) Καὶ ἐνέχεεν. 67 Alex. ἑψήματος. 68 C. αὐτοί. 69 C. εἶπεν Ἐλισεαὶ, Λάβετε. 70 Alex. Λάβε. 71 Alex. ἐμβάλλετε. 72 C. λέβητα, καὶ ἐνέβαλον. καί. 73 Alex. Ἐλισσαιέ. 74 τὸ παιδάριον C. desunt. Ald. τὸ παιδάριον αὐτοῦ. 75 C. ἐγένετο. 76 Alex. ἐκεῖ ῥῆμα πονηρὸν ἐν. C. ῥῆμα πονηρὸν ἔτι ἐν. 77 C. ἦλθεν ἀνὴρ ἐκ Βαὰλ Σαλισὰ, καί. 78 Alex. Βαθσα···· 79 C. τῷ ἀνθρώπῳ. 80 Alex. Θεοῦ ἄρτους πρωτογεννημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας βακελλέθ· καί. 81 Ambros. l. 6. Hexaem. c. 2. habet, decem panes. 82 C. ponit ἄρτους statim post Θεοῦ. 83 C. ἐν τῇ πήρᾳ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἐλισεαὶ, Δότε. 84 Ald. αὐτοῦ. 85 Alex. * Τίνι δῶ. 86 Alex. & Ald. ταῦτα. C. ponit post ἀνδρῶν. 87 Alex. Δότε τῷ. 88 Alex. καταλείψουσιν. * Καὶ ἔφαγον. καὶ ἔδωκεν εἰς πρόσωπον αὐτῶν. καὶ ἔφαγον καὶ κατέλειπον, κατά.

Cap. 5. 1 Comp. ed. ἀρχιστράτηγος βασιλέως Συρίας. 2 Ms. Alex. τῆς Συρίας. 3 C. ἄνθρωπος. 4 Ald. C. δι' αὐτοῦ. 5 Alex. ἔθηκεν κύριος. 6 Alex. Συρίας. 7 C. λεπρός. 8 sic habet unus etiam a. l. in nonnullis est, Καὶ Συρία ἐξῆλθε μονόζωνοι, πειρατήριον. Ald. Καὶ ἐκ Συρίας ἐξῆλθον μονόζωνοι. C. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ Συρίας μονόζωνοι. 9 Alex. ἐξῆλθεν. 10 C. Καὶ εἶπε. 11 C. Ὄφελον ὀφθείη ὁ. 12 τοῦ Θεοῦ τοῦ C. desunt. 13 C. καὶ δεηθείη τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀποσυνάξει ἀπ' αὐτοῦ τὴν λέπραν. 14 C. ἀνήγγειλε. 15 Alex. ὁ βασιλεὺς Συρίας, * Πορεύου πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο. 16 πρὸς Ναιμὰν C. desunt. 17 C. ἄπελθε καὶ ἀποστελῶ. 18 C. τῷ βασιλεῖ. 19 C. κομισθῇ. 20 C. ἀπέσταλκά σοι τὸν δοῦλόν μου τὸν Νεεμάν. 21 Alex. ἐκ τῆς. 22 Alex. ὁ βασιλεύς. 23 Alex. ἑαυτοῦ. 24 Sic est in uno al. l. in Ald. C. Μὴ Θεός. 25 Ald. ζωοποιῆσαι, ἢ τοῦ θανατῶσαι. 26 ἄνδρα Ald. ponit post μέ. 27 Alex. ἐκ τῆς. 28 ὅτι C. deest. 29 δὴ C. deest. 30 Alex. με. Καί. C. πρός μέ. Καί. 31 Alex. & C. Ἐλισσαιὲ (C. Ἐλισεαὶ) ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὅτι. 32 Ἰσραὴλ C. deest. 33 Alex. ἑαυτοῦ. 34 C. παραγενέσθω. 35 C. γνώσεται. 36 C. παρεγένετο. 37 C. σὺν τοῖς ἅρμασιν αὐτοῦ, καὶ ἵπποις αὐτοῦ. 38 Alex. C. ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου. Ald. ἐπὶ θύραις οἴκου. 39 Alex. Ἐλισσαιέ.

10 λισαιέ. Καὶ ἀπέστειλεν [40] Ἑλισαιὲ [41] ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, λέγων, Πορευθεὶς λοῦσαι [42] ἑπτάκις ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ 11 σου [43] σοὶ καὶ [44] καθαρισθήσῃ. Καὶ ἐθυμώθη Ναιμὰν καὶ ἀπῆλθε, καὶ [45] εἶπεν, Ἰδοὺ [46] εἶπον, [47] Πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύσεται καὶ στήσεται, καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι [48] θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ [49] τὸν τόπον, 12 καὶ [50] ἀποσυνάξει [51] τὸ λεπρόν. Οὐχὶ [52] ἀγαθὸς [53] Ἀβανὰ καὶ Φαρφὰρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ, [54] ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραήλ; [55] οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ καθαρισθήσομαι; καὶ [56] ἐξέκλινε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ. 13 Καὶ [57] ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ, * καὶ [58] ἐλάλησαν πρὸς [59] αὐτὸν, [60] Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ· [61] οὐχὶ [62] ποιήσεις; καὶ ὅτι εἶπε πρὸς σὲ, Λοῦσαι καὶ 14 καθαρίσθητι. Καὶ κατέβη Ναιμὰν καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις κατὰ τὸ ῥῆμα [63] Ἑλισαιέ. καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ 15 παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ [64] ἐπέστρεψε [65] πρὸς [66] Ἑλισαιὲ αὐτὸς καὶ [67] πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη [68] ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, [69] Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, [70] ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ νῦν λάβε τὴν [71] εὐλογίαν [72] παρὰ 16 τοῦ δούλου σου. Καὶ εἶπεν [73] Ἑλισαιὲ, Ζῇ κύριος ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. καὶ [74] παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ 17 [75] ἠπείθησε. Καὶ εἶπε Ναιμὰν, Καὶ εἰ μὴ, δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου [76] γόμος, ζεῦγος ἡμιόνων, ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός σου ὁλοκαύτωμα [77] καὶ [78] θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις ἀλλ' ἢ τῷ [79] κυρίῳ [80] τῷ ῥήματι τούτῳ. 18 [81] Καὶ ἱλάσεται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον [82] Ῥεμμὰν προσκυνῆσαι [83] ἐκεῖ· καὶ αὐτὸς ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρός μου, καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ [84] Ῥεμμὰν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν [85] ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν· καὶ [86] ἱλάσεται [87] δὴ κύριος τῷ 19 δούλῳ σου [88] ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Καὶ εἶπεν [89] Ἑλισαιὲ πρὸς Ναιμὰν, [90] Δεῦρο εἰς εἰρήνην. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' [91] αὐτοῦ [92] εἰς [93] δε-20 βραθὰ τῆς γῆς. Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον [94] Ἑλισαιὲ, Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ Ναιμὰν τοῦ Σύρου [95] τούτου, τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ [96] ἃ [97] ἐνήνοχε· ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήψομαι 21 [98] ἀπ' αὐτοῦ τι. Καὶ [99] ἐδίωξε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναιμάν· καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναιμὰν [100] τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ [1] ἐπέστρεψεν [2] ἀπὸ τοῦ 22 ἅρματος [3] εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, [4] Εἰρήνη· ὁ κύριός μου [5] ἀπέστειλέ με, λέγων, Ἰδοὺ νῦν ἦλθον πρὸς μὲ δύο παιδάρια ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν· δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου, καὶ δύο ἀλ-23 λασσομένας στολάς. Καὶ [6] εἶπε, Λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. καὶ ἔλαβε δύο τάλαντα

---

40 *Alex.* πρὸς αὐτὸν Ἑλισσαιὲ ἄγγελον, λέγων. 41 ἄγγελον *C.* ponit post αὐτόν. 42 *C.* ἕβδομον & ponit post Ἰορδάνῃ. 43 *C.* ἐπὶ σοί. 44 *Alex.* καθαρίσθητι. 45 *Alex.* εἶπεν, * Πρὸς μέ. 46 *Ald.* δὴ ἔλεγον. *C.* ἔλεγον. 47 *Ald. C.* Ὅτι (deest in *C.*) ἐξελεύσεται πρὸς μὲ καί. 48 *Alex.* κυρίου αὐτοῦ. *C.* κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. 49 *C.* τὸ λεπρόν. 50 *Alex.* συνάξει. 51 *C.* αὐτό. Οὐκ. 52 *Alex. Ald.* ἀγαθοί. 53 *Alex.* Ναεβανὰ καί. *C.* Ἀμανὰ καί. 54 aa. ll. nonnulli ſic habent, ſed *Ald.* ὑπὲρ Ἰορδάνην καὶ πάντα τὰ ὕδατα. *C.* ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα. 55 *Alex* οὐ. 56 *C.* ἀπέστρεψε. 57 *C.* προσῆλθον. * *Francof.* hic incip. verſ. 13. 58 *C.* εἶπον. 59 *Alex.* αὐτὸν, Πάτερ, μέγαν. 60 *C.* Εἰ μέγαν λελάληκε λόγον πρὸς σὲ προφήτης· 61 *C.* οὐκ ἂν ἐποίησας καθότι; 62 *Alex.* & *Ald.* ποιήσεις; ὅτι εἶπε. 63 *Alex.* Ἑλισσαιέ. *C.* τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. 64 *Ald.* & *C.* ἀπέστρεψεν. 65 *C.* Νεεμὰν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ αὐτός. 66 *Alex.* Ἑλισσαιέ. 67 πᾶσα *C.* deeſt. 68 *Alex.* εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, * Ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα. 69 *Ald. C.* Ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα. 70 *C.* ἀλλ' ἤ. 71 *Alex.* εὐλογίαν τοῦ. 72 *C.* ἐκ χειρὸς τοῦ. 73 *Alex.* Ἑλισσαιέ. 74 *Alex.* παρεβιάσατο λαβεῖν. 75 *C.* οὐκ ἠθέλησε. 76 *C.* γόμος ζεύγους ἡμιόνων γῆς, ὅτι. *Ald.* pro γόμος habet γόμορ· & poſt ἡμιόνων addit, καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυῤῥᾶς, ὅτι. *Alex.* γόμορ ζεύγους ἡμιόνων ἀπὸ τῆς γῆς, ὅτι. *Sch. Rom.* notant etiam in aliqu. ll. eſſe γόμορ. in aa. γόμορ ζεύγους. *Theodoret.* in hunc loc. Ὁ δὲ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ αὐτὴν τοῦ Ἰσραὴλ τὴν γῆν ἡγιάσθαι πιστεύων, ἠξίωσε δύο γόμους ἡμιονικοὺς ἐκ ταύτης λαβεῖν, ὥστε ἐπὶ ταύτης μόνον προσφέρειν τῷ δεσπότῃ θεῷ τὰς θυσίας. 77 *C.* ἤ. 78 *Alex. C.* θυσίαν. *Ald.* θυσίας. 79 *Ald.* & *C.* κυρίῳ μόνῳ. 80 τῷ ῥήματι τούτῳ *C.* deſunt. 81 *Ald.* & *C.* Καὶ περὶ τοῦ λόγου τούτου καὶ (deeſt in *C.*) ἱλάσεταί μοι (*Ald.* deeſt.) κύριος. 82 *Alex.* Ῥεμμὰθ προσκυνῆσαι αὐτόν· καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπί. 83 *Ald.* αὐτὸν, καὶ ἐκεῖ αὐτός. *C.* ἐκεῖ ὅτι αὐτός. 84 *Alex.* Ῥεμμάν· καὶ ἱλασθήσεται δή. 85 *C.* εἰς οἶκον. 86 *Ald.* ἱλασθήσεται. 87 *C.* μοί. 88 *C.* ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου. 89 *Alex.* Ἑλισσαιέ. 90 *C.* Πορεύου ἐν εἰρήνῃ. 91 *Alex.* αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γῆς Ἰσραήλ. Καί. 92 *C.* ἐν. 93 *Ald.* & *C.* Χαβραθά. 94 *Alex.* Ἑλισσαιέ. *C.* Ἑλισσαὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. 95 τούτου *C.* deeſt. 96 *Alex. Ald.* ὧν. 97 *C.* ἐνήνοχεν. 98 *Alex.* παρ' αὐτοῦ τι. *C.* τι παρ' αὐτοῦ. 99 *C.* κατεδίωξε. 100 *Alex.* ὀπίσω τρέχοντα αὐτοῦ. 1 *C.* κατεπήδησεν. 2 *Alex.* εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἅρματος. Καί. 3 *Ald.* εἰς ἀπάντησιν. *C.* αὐτοῦ εἰς ἀπάντησιν. 4 *C.* Εἰρήνη. Καὶ εἶπε Γιεζὶ, (al. Γιεζεὶ,) Εἰρήνη. 5 *Alex.* ἀπέστειλεν πρὸς σὲ, λέγων, Νῦν τοῦτο ἦλθον. *C.* ἀπέσταλκέ με, λέγων, Ἰδοὺ νῦν παραγεγόνασι. 6 *Alex.* εἶπεν Ναιμὰν, Οὐκοῦν, λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. καὶ ἐβιάσατο αὐτόν. καὶ ἔλαβεν διτάλαντον ἀργυρίου. *Ald.* & *C.* εἶπε Νεεμὰν, Λάβε δὴ τάλαντον (*C.* Ἐπιεικαίως λάβε δύο τάλαντα) ἀργυρίου. καὶ ἔλαβε (*C.* καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῦ l. αὐτῷ) δύο τάλαντα ἀργυρίου.

ἀργυρίου ἐν δυσὶ [7] θυλάκοις, καὶ δύο ἀλλασσομένας στολὰς, καὶ [8] ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ἦραν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

24 Καὶ [9] ἦλθεν εἰς τὸ σκοτεινὸν, καὶ ἔλαβεν ἐκ [10] τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ, καὶ 25 ἐξαπέστειλε [11] τοὺς ἄνδρας. Καὶ αὐτὸς [12] εἰσῆλθε, καὶ [13] παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [14] Ἐλισαιὲ, Πόθεν Γιεζί; καὶ εἶπε Γιεζὶ, Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦ-26 λός σου ἔνθα καὶ ἔνθα. Καὶ εἶπε [15] πρὸς αὐτὸν [16] Ἐλισαιὲ, Οὐχὶ ἡ καρδία μου [17] ἐπορεύθη μετὰ σοῦ [18] ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ [19] ἅρματος [20] εἰς συναντήν σοι; καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καὶ [21] νῦν ἔλαβες [22] τὰ ἱμάτια, καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ [23] πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας.

27 [24] Καὶ ἡ λέπρα Ναιμὰν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου [25] εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ [26] ἐξῆλθεν ἐκ [27] προσώπου αὐτοῦ [28] λελεπρωμένος ὡσεὶ χιών.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ εἶπον [1] υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς [2] Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐν-2 ώπιόν σου στενὸς ἀφ' ἡμῶν. Πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν [3] ἀνὴρ εἷς δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς [4] ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπε, [5] Δεῦτε.

3 Καὶ εἶπεν ὁ [6] εἷς ἐπιεικῶς, Δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου. [7] καὶ εἶπεν, Ἐγὼ [8] πορεύσομαι.

4 Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ [9] ἦλθον εἰς τὸν Ἰορ-5 δάνην, καὶ [10] ἔτεμνον τὰ ξύλα. Καὶ [11] ἰδοὺ ὁ εἷς [12] καταβάλλων τὴν δοκὸν, καὶ [13] τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ [14] ἐβόησεν, Ὦ κύριε, καὶ αὐτὸ [15] κεκρυμμένον.

6 Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, Ποῦ ἔπεσε; καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον. καὶ [16] ἀπέκνισε ξύλον καὶ ἔρριψεν [17] ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασε τὸ 7 [18] σιδήριον. Καὶ εἴρηκεν, Ὕψωσον σεαυτῷ. καὶ ἐξέτεινε τὴν [19] χεῖρα, καὶ ἔλαβεν 8 αὐτό. [20] Καὶ ὁ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν [21] ἐν Ἰσραήλ. καὶ [22] ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, λέγων, [23] Εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ ἐλμωνὶ [24] παρεμβαλῶ.

9 Καὶ ἀπέστειλεν [25] Ἐλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, [26] Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, [27] ὅτι ἐκεῖ Συρία κέκρυ-10 πται. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ [28] Ἐλισαιὲ, καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν [29] οὐ μίαν οὐδὲ δύο.

11 Καὶ [30] ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου· καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οὐκ [31] ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσί με βασιλεῖ Ἰσρα-12 ήλ; Καὶ εἶπεν εἷς [32] τῶν παίδων αὐτοῦ, Οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, [33] ὅτι [34] Ἐλισαιὲ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ [35] ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ [36] πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ [37] ταμείῳ τοῦ κοιτῶνός σου.

---

7 *Ald. C.* θυλακίοις. 8 *C.* ἐπέθηκεν. 9 *Alex.* ἦλθαν. *C.* ἔρχονται. 10 *C.* χειρὸς τῶν παιδαρίων, καί. 11 *Alex.* τοὺς ἄνδρας, καὶ ἐπορεύθησαν. Καὶ αὐτός. *C.* τὰ παιδάρια, καὶ ἀπῆλθον. Καὶ αὐτός. 12 *Ald.* ἦλθε. 13 *C.* παρέστη. 14 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 15 *C.* αὐτῷ. 16 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 17 *Alex.* ἐπορεύθη ὅτε. 18 *Ald.* καὶ οἶδα ὅτι ἐπέστρεψεν ὁ ἀνήρ. *C.* ὅτε κατεπήδησε Νεεμάν. 19 *Ald. C.* ἅρματος αὐτοῦ εἰς. 20 *Alex.* εἰς συνάντησίν σου; καί. *Ald.* εἰς συναντήν σου; καί. 21 *Ald.* ἔλαβες τά. *C.* τά. 22 ita quoque est in uno al. sed *Alex.* καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ ἐλαιῶνα καὶ ἀμπελῶνα. al. τὰ ἱμάτια, ἵνα κτήσῃ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπ. *Ald.* & *C.* τὰ ἱμάτια, καὶ λήψῃ ἐν αὐτῷ (al. αὐτοῖς) κήπους καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπ. atque ita fere habet *Ambros.* in 4 cap. Luc. itemque *Theodoretus.* 23 *C.* ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ δούλους, καὶ δούλας. 24 *C.* Ἡ δὲ λέπρα. 25 *C.* ἕως αἰῶνος. 26 *C.* ἐξῆλθε Γιεζὶ ἐκ. 27 *Alex.* τοῦ προσώπου. 28 *C.* λεπρός.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* οἱ υἱοί. 2 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 3 *Alex.* & *Comp.* ἀνὴρ δοκόν. 4 *C.* σκέπην τοῦ. 5 *C.* Ἐλισσαί, Πορεύεσθε. Καί. 6 *Alex.* εἷς, * Δορευ ἐπιεικῶς, δεῦρο μετά. *Ald.* εἷς, Δεῦρο ἐπιεικῶς, δεῦρο μετά. *C.* pro ἐπιεικῶς habet, ἐπιεικαίως. 7 *Alex.* ὁ δὲ εἶπεν. *C.* καὶ εἶπεν Ἐλισσαί. 8 *C.* πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. Καί. 9 *C.* ἔρχονται. 10 *C.* τέμνουσι. 11 *C.* ἐγένετο τοῦ ἑνὸς καταβάλλοντος. 12 *Alex.* καταβαλών. 13 *Ald.* τὸ σιδήριον ἐκπεσὸν ἐκ τοῦ στελέχους, ἐξέπεσεν. *C.* ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ στελέχους τὸ σίδηρον. 14 *Alex.* ἐβόησεν, καὶ εἶπεν, Ὦ κύριε. *Ald.* ἀνεβόησεν, Ὦ κύριε. *C.* ἐβόησεν ὁ ἀνήρ, καὶ εἶπεν, Ὦ δὴ κύριε. 15 ita ll. vv. 2 & aliquot ex impressis. in uno a. l. legitur, κεχρημένον. atque ita in *Comment. Gr.* in *Comp.* est κεχρησμένον. 16 *Alex.* ἀπέκνιζεν. *C.* ἀπέκλασεν Ἐλισσαί. 17 *Ald.* αὐτὸ ἐκεῖ. 18 *Alex.* σίδηρον. Καὶ εἶπεν, Ὕψωσον. *Ald. C.* σιδήριον. (*C.* σίδηρον.) Καὶ εἶπεν, (*C.* Καὶ εἶπεν Ἐλισσαί,) Ὕψωσον. (*C.* Μετεώρισον, καὶ λάβε.) 19 *Alex. Ald. C.* χεῖρα αὐτοῦ, καί. 20 *Alex.* Καὶ βασιλεύς. 21 *Alex.* ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ. *C.* τῷ Ἰσραήλ. 22 *Ald.* & *C.* Συνεβουλεύσατο τοῖς παισίν. 23 ita ll. vv. qui collati sunt. sed in *Commentar. Theodoreti*, si modo exemplaria integra sunt, legitur sine verbis illis, τόνδε τινὰ, hoc modo: Τί ἐστιν εἰς τὸν τόπον ἐλμωνί; ὡς ἄν τις εἴποι, εἰς τόνδε τὸν τόπον· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐλμωνί. in uno *Theodoreti* l. est, φελμουνί, & in aliqua edit. φελωνὶ ἀλμωνί. *C.* pro τόνδε τινὰ ἐλμωνὶ habet φελωνὶ ἐλμωνί. 24 *C.* ποιήσομεν ἔνεδρον. Καί. 25 *Alex.* Ἐλισσαιέ. *C.* ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, & vers. 10. & 15. 26 *C.* Πρόσεχε τοῦ μὴ διελθεῖν τὸν τόπον τοῦτον. 27 *Alex.* ὅτι Συρία ἐκεῖ κέκρυπται. *C.* ὅτι ἐκεῖ Σύροι ἐνεδρεύουσι. 28 *Alex.* Ἐλισσαιὲ, καὶ διεστείλατο αὐτῷ, καὶ ἐφυλάξατο. 29 *Alex.* οὐ μίαν οὐ δύο. *Ald.* οὐδὲ μίαν, ἢ δύο. *C.* οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δίς. 30 *C.* ἐξέστη ἡ καρδία τοῦ βασιλέως. 31 *Ald. C.* ἀπαγγελεῖτέ. 32 *C.* ἐκ τῶν. 33 *C.* ἀλλ' ἢ Ἐλισσαί. 34 *Alex.* Ἐλισσαιὲ προφήτης ἐν. *Ald.* προφήτης Ἐλισαιὲ ὁ ἐν. 35 *Alex.* ἀναγγελεῖ. *C.* ἀπαγγέλλει. 36 *C.* πάντα ὅσα ἄν. 37 *Alex.* ταμιείῳ.

Καὶ

13 Καὶ εἶπε, [38] Δεῦτε ἴδετε ποῦ [39] οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. καὶ [40] ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἰδοὺ ἐν Δωθαΐμ.

14 Καὶ ἀπέστειλεν [41] ἐκεῖ ἵππον καὶ ἅρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ [42] ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν. 15 Καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς [43] Ἐλισαιὲ [44] ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν, καὶ [45] ἵππος καὶ [46] ἅρμα. καὶ εἶπε τὸ παιδάριον [47] πρὸς [48] αὐτὸν, Ὦ κύριε, [49] πῶς ποιήσομεν;

16 Καὶ εἶπεν [50] Ἐλισαιὲ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν.

17 Καὶ προσηύξατο [51] Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπε, Κύριε, [52] διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς [53] τοῦ παιδαρίου καὶ ἰδέτω. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς [54] αὐτοῦ καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος [55] πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλῳ [56] Ἐλισαιέ.

18 Καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν· καὶ προσηύξατο [57] πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, Πάταξον [58] δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο ἀορασίᾳ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς [59] ἀορασίᾳ, κατὰ τὸ ῥῆμα [60] Ἐλισαιέ. 19 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς [61] Ἐλισαιὲ, [62] Οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις [63] καὶ αὕτη ἡ ὁδός. δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ [64] ἄξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε. καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς [65] πρὸς Σαμάρειαν.

20 Καὶ ἐγένετο ὡς [66] εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν [67] Ἐλισαιὲ, [68] Ἄνοιξον δὴ κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς [69] αὐτῶν καὶ ἰδέτωσαν. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ [70] εἶδον· καὶ 21 ἰδοὺ [71] ἦσαν ἐν μέσῳ Σαμαρείας. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς [72] Ἐλισαιὲ, ὡς εἶδεν αὐτοὺς, Εἰ πατάξας πατάξω, πάτερ; 22 Καὶ [73] εἶπεν, Οὐ πατάξεις, [74] εἰ μὴ οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου [75] σὺ τύπτεις. παράθες [76] ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν, καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

23 Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. καὶ [77] οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰσραήλ. 24 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, [78] καὶ ἤθροισεν υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας [79] πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ [80] περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν. 25 Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ [81] περιεκάθηντο [82] ἐπ' αὐτὴν ἕως [83] οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου [84] πεντήκοντα ἀργυρίου, [85] καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν [86] πέντε ἀργυρίου.

26 Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους. καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, [87] Σῶσον κύριε βασιλεῦ. 27 Καὶ [88] εἶπεν αὐτῇ, Μὴ σὲ σώσαι κύριος· πόθεν [89] σώσω σε, [90] μὴ ἀπὸ [91] ἅλωνος ἢ ἀπὸ [92] ληνοῦ; 28 Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι; καὶ [93] εἶπεν ἡ γυνὴ, [94] Αὕτη εἶπε πρὸς μὲ, Δὸς τὸν υἱόν σου καὶ [95] φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν υἱόν μου [96] φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον. 29 Καὶ ἡψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτὸν, καὶ εἶπον [97] πρὸς αὐτὴν [98] τῇ ἡμέρᾳ τῇ [99] δευτέρᾳ, Δὸς τὸν υἱόν σου καὶ [100] φάγωμεν αὐτόν· καὶ ἔκρυψε τὸν υἱὸν αὐτῆς. 30 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς [1] Ἰσραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς, [2] διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς [3] τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν. 31 Καὶ [4] εἶπε, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ

---

38 *C.* ὁ βασιλεὺς, Πορεύθητε, καὶ ἴδετε. 39 *Alex. Ald.* αὐτός. *C.* ἐστιν οὗτος. 40 *Alex.* ἀνήγγειλαν. 41 *C.* ἵππους, καὶ ἅρματα. 42 *Alex.* ἦλθαν. 43 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 44 *C.* ἀναστῆναι τὸ πρωΐ, καί. 45 *Alex.* & *C.* ἵπποι. 46 *C.* ἅρματα. 47 *C.* αὐτοῦ πρός. 48 *Alex.* αὐτὸν, Κύριε, πῶς ποιήσομεν. 49 *C.* τί. 50 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 51 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 52 *C.* ἄνοιξον τούς. 53 *C.* αὐτοῦ καί. 54 *C.* τοῦ παιδαρίου καί. 55 *C.* ὅλον πλῆρες. 56 *Alex* Ἐλισσαιέ. 57 *Alex.* Ἐλισσαιὲ πρός. *Ald. C.* Ἐλισσαὶ πρός. 58 *Alex.* δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἀορασίᾳ. 59 *C.* κύριος ἀορασίᾳ. 60 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 61 *Alex.* Ἐλισσαιὲ *C.* ponit ante πρός. 62 *Alex.* Οὐχ αὕτη ἡ ὁδὸς, καὶ οὐχ αὕτη ἡ πόλις. δεῦτε. 63 *Ald. C.* καὶ οὐχ αὕτη. 64 *Alex. Ald.* ἀπάξω. *C.* ἐπάξω. 65 *Alex. Ald. C.* εἰς. 66 *Alex. Ald.* εἰσῆλθεν. 67 *Alex.* * Ἐλισσαί. 68 *C.* Κύριε διάνοιξον. 69 *C.* τούτων. 70 *Alex.* εἶδαν. 71 *C.* αὐτοί. 72 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 73 *C.* εἶπεν Ἐλισσαὶ, Οὐ. 74 εἰ μὴ *C.* desunt. 75 *Alex.* τύπτεις. *C.* σὺ πατάξεις. 76 *C.* αὐτοῖς ἄρτους. 77 οὐ *Ald.* deest. 78 Hic incipit cap. septimum in *Ald. Comp.* καὶ συνήθροισεν. 79 *C.* πάσας τὰς παρεμβολάς. 80 *C.* περιεκάθισαν. 81 *C.* περιεκάθηντο. 82 *Alex.* περὶ αὐτὴν ἕως ἐγενήθη. 83 *C.* τοῦ γενέσθαι κεφαλήν. 84 *Ald.* πεντήκοντα σίκλων ἀργυρίου. *C.* ὀγδοήκοντα σίκλων ἀργ. 85 *Alex.* καὶ τέσσαρες κάβοι κόπρου περιστερῶν * πεντήκοντα πέντε ἀργυρίου. 86 *C.* πέντε σίκλων ἀργυρίου. 87 *Ald.* Σῶσαι. *C.* Σῶσόν με. 88 *Alex.* εἶπεν, Μὴ σε σώσῃ κύριος. *C.* εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Μὴ σώσαι σε κύριος. 89 *C.* σὲ σώσω. 90 μὴ *C.* deest. 91 *Alex.* τοῦ ἅλωνος ἢ ἀπὸ τοῦ ληνοῦ. 92 *Ald.* τῆς ληνοῦ. 93 *C.* εἶπεν αὐτῷ ἡ. 94 *C.* ἡ γυνὴ αὕτη εἶπέ μοι. 95 *C.* καταφάγωμεν. 96 *Alex.* & *C.* φαγόμεθα αὔριον. *Ald.* αὔριον. 97 *C.* αὐτῇ. 98 *C.* ἐν τῇ. 99 *C.* ἄλλῃ. 100 *Alex.* φάγομεν. *C.* καταφάγωμεν. 1 Ἰσραὴλ *C.* deest. 2 *C.* καὶ διέῤῥηξε. 3 *C.* καὶ ἰδοὺ σάκκος. 4 al. εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τάδε.

στήσεται ἡ κεφαλὴ [5] Ἐλισαιὲ [6] ἐπ' αὐτῷ σήμερον. 32 Καὶ [7] Ἐλισαιὲ ἐκάθητο [8] ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν [9] ἄνδρα [10] πρὸ προσώπου αὐτοῦ. [11] πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, καὶ [12] αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, [13] Εἰ εἴδετε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ [14] παραθλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· [15] οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ;

33 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ κυρίου· [16] τί ὑπομείνω τῷ κυρίῳ ἔτι;

Κεφ. ζ. 7.

1 ΚΑὶ εἶπεν [1] Ἐλισαιὲ, Ἄκουσον λόγον κυρίου· τάδε [2] λέγει κύριος, [3] Ὡς ἡ ὥρα αὕτη, αὔριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου, καὶ [4] δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν [5] ταῖς πύλαις Σαμαρείας. 2 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν [6] ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ [7] τῷ Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν, [8] Ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταῤῥάκτας ἐν οὐρανῷ, [9] μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ [10] Ἐλισαιὲ εἶπεν, [11] Ἰδοὺ σὺ ὄψει τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν [12] οὐ φάγῃ.

3 [13] Καὶ τέσσαρες [14] ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν [15] ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τί ἡμεῖς καθήμεθα [16] ὧδε ἕως ἀποθάνωμεν; 4 Ἐὰν εἴπωμεν, Εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα. καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, [17] καὶ ζησόμεθα· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, [18] καὶ ἀποθανούμεθα.

5 Καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· καὶ [19] ἦλθον [20] εἰς μέρος παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ [21] ἔστιν 6 ἀνὴρ ἐκεῖ. Καὶ κύριος [22] ἀκουστὴν ἐποίησε [23] παρεμβολὴν τῆς Συρίας [24] φωνὴν [25] ἅρματος καὶ φωνὴν ἵππου, φωνὴν δυνάμεως μεγάλης. καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν [26] ἀδελφὸν αὐτοῦ, [27] Νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' [28] ἡμᾶς [29] ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς βασιλέας τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας Αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς.

7 Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει καὶ ἐγκατέλιπον τὰς σκηνὰς [30] αὐτῶν, καὶ τοὺς ἵππους [31] αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους [32] αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ [33] ὡς ἐστι, καὶ ἔφυγον [34] πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν. 8 Καὶ [35] εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἰσῆλθον [36] εἰς σκηνὴν μίαν, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον, καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ ἱματισμόν· καὶ [37] ἐπορεύθησαν, [38] καὶ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ [39] ἐπορεύθησαν, καὶ κατέκρυψαν. 9 Καὶ [40] εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, [41] Οὐχ οὕτως ἡμεῖς [42] ποιοῦμεν. ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμέρα [43] εὐαγγελίας ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν, καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωῒ, καὶ εὑρήσομεν [44] ἀνομίαν· [45] καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰσέλθωμεν καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς 10 τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν [46] πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες, Εἰσήλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ [47] ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ [48] καὶ φωνὴ ἀνθρώπου, [49] ὅτι εἰ μὴ

---

5 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 6 *Alex.* & *C.* υἱοῦ Σαφὰτ ἐπ'. 7 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 8 *C.* ἐπί. 9 *C.* ὁ βασιλεὺς ἄνδρα. 10 *C.* ἐπί. 11 *Ald.* καὶ πρίν. *C.* πρὸς αὐτὸν καὶ πρίν. 12 *C.* Ἐλισσαί. 13 ita quoque est in uno a. l. & ita *Lucif.* legit in lib. de non parcendo in Deum delinquentibus. in *Alex.* Μὴ οἴδατε. *Ald.* Εἰ μὴ οἴδατε. *C.* Ἑωράκατε. 14 *C.* ἐκθλίψατε. 15 *C.* οὐκ ἰδοὺ φωνή. 16 *Alex.* τί ὑπομενῶ ἔτι; *C.* τί δεηθῶ τοῦ κυρίου ἔτι; *Ald.* τί ὑπομενῶ τῷ κυρίῳ ἔτι;

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* Ἐλισσαιέ. 2 *Comp. ed.* εἶπε. 3 *Ald. ed.* Ὡσεὶ ὥρα. 4 *C.* δύο μέτρα. 5 *C.* τῇ πύλῃ. 6 *C.* ἐπανεπαύετο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς χειρός. 7 *Alex. Ald.* πρὸς τὸν Ἐλισσαιέ. *C.* τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. 8 *C.* Καὶ ἐὰν κύριος ποιήσῃ καταῤῥάκτας. 9 *C.* εἰ. 10 *Alex.* Ἐλισσαιὲ εἶπεν. *C.* εἶπεν αὐτῷ Ἐλισσαί. 11 *Alex.* Ἰδοὺ ὄψῃ. 12 *C.* οὐ μὴ φάγῃς. 13 *Alex.* Καὶ ἰδοὺ τέσσαρες. 14 *C.* λεπροὶ ἄνδρες ἦσαν παρά. 15 *C.* ἕκαστος. 16 *C.* ἕως ἂν ἀποθάνωμεν. 17 καὶ *C.* deest.

18 καὶ *C.* deest. 19 *Ald.* & *C.* εἰσῆλθον. 20 *Alex. Ald.* εἰς μέσον. *C.* ἕως μέρους. 21 *C.* ἦν. 22 *Alex.* ἐποίησεν ἀκουστὴν παρεμβολὴν Συρίας. 23 *Ald.* παρεμβολῇ. 24 *C.* φωνὴ ἁρμάτων, καὶ φωνὴ ἵππων, καὶ φωνὴ δυνάμεως. 25 *Alex.* ἅρματος καὶ φωνὴν δυνάμεως. 26 *C.* πλησίον. 27 *C.* Ἰδοὺ μεμίσθωται. 28 *Alex.* ἡμᾶς βασιλεύς. 29 ὁ βασιλεὺς *Ald.* desunt. 30 *Alex.* ἑαυτῶν. 31 *Alex.* ἑαυτῶν. 32 *Alex.* ἑαυτῶν. 33 *Ald.* ὡς ἐστιν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἦσαν, καί. *C.* ὡς ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ, καί. 34 *C.* κατὰ τὰς ψυχάς. 35 *C.* ἦλθον. 36 *C.* ἕως σκήνωμα ἕν. 37 *C.* ἀπῆλθον. 38 *Alex.* καὶ ἔκρυψαν, καὶ ἐπέστρεψαν, καὶ εἰσῆλθον. *C.* καὶ κατέκρυψαν, καὶ ἐπιστρέψαντες οἱ λεπροὶ οὗτοι εἰσῆλθον. 39 *C.* ἀπῆλθον. 40 *C.* εἶπον οἱ λεπροὶ ἕκαστος πρός. 41 *C.* Τί. 42 *C.* ποιοῦμεν σήμερον. καὶ ἡ. 43 *C.* εὐαγγελισμοῦ. 44 *C.* ἀδικίαν. 45 *C.* νῦν οὖν πορευθῶμεν καί. 46 *C.* εἰς. 47 *C.* ἦν. 48 *C.* οὐδέ. 49 *C.* ἀλλ' ἢ ἵππος.

ἵππος δεδεμένος καὶ [50] ὄνος, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσί. 11 [51] Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως [52] ἔσω. 12 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς, καὶ εἶπε [53] πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, [54] Ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἃ [55] ἐποίησεν ἡμῖν Συρία. ἔγνωσαν ὅτι πεινῶμεν [56] ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς [57] καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγοντες, Ὅτι ἐξελεύσονται [58] ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας, καὶ 13 εἰς τὴν πόλιν [59] εἰσελευσόμεθα. Καὶ [60] ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ [61] καὶ εἶπε, Λαβέτωσαν [62] δὴ [63] πέντε τῶν ἵππων τῶν ὑπολελειμμένων [64] οἳ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδοὺ εἰσι [65] πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ἰσραὴλ τὸ [66] ἐκλεῖπον, καὶ ἀποστελοῦμεν [67] ἐκεῖ καὶ ὀψόμε-14 θα. Καὶ ἔλαβον δύο [68] ἐπιβάτας ἵππων· καὶ ἀπέστειλεν ὁ [69] βασιλεὺς Ἰσραὴλ ὀπίσω [70] τοῦ βασιλέως Συρίας, λέγων, [71] Δεῦ-15 τε, καὶ ἴδετε. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης [72] ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν [73] ἔρριψε Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς. καὶ [74] ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ [75] βασιλεῖ.

16 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασαν τὴν παρεμβολὴν Συρίας. καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως [76] σίκλου, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ δίμετρον κρι-17 θῶν σίκλου. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην ἐφ' ὃν [77] ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο [78] τῇ χειρὶ αὐτοῦ [79] ἐπὶ τῆς πύλης. καὶ [80] συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς [81] ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε [82] καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγε-18 λον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐγένετο [83] καθὰ ἐλάλησεν [84] Ἐλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, [85] Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου· * [86] καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὔριον 19 ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης [87] τῷ Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν, [88] Ἰδοὺ κύριος ποιεῖ καταρράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, [89] μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ εἶπεν [90] Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ [91] ὄψει τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν [92] οὐ 20 μὴ φάγῃ. Καὶ ἐγένετο [93] οὕτως, καὶ [94] συνεπάτησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε.

Κεφ. η'. 8.

1 Καὶ [1] Ἐλισαιὲ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα, ἧς [2] ἐζωπύρησε τὸν [3] υἱὸν, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ [4] δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἐὰν [5] παροικήσῃς, ὅτι [6] κέκληκε κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, [7] καί γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ 2 ἔτη. Καὶ [8] ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα [9] Ἐλισαιὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ παρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη. 3 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ [10] ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν, καὶ [11] ἦλθε βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου [12] ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν [13] αὐ-4 τῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον [14] Ἐλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, λέγων, Διήγησαι [15] δὴ ἐμοὶ πάντα τὰ [16] με-5 γάλα ἃ ἐποίησεν Ἐλισαιέ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ [17] ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ, ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα. καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν αὐτῆς [18] Ἐλισαιὲ, βοῶσα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου [19] ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν

---

50 *Alex.* & *C.* ὄνος δεδεμένος, καὶ αἱ. 51 *C.* Καὶ ἐκάλεσαν τοὺς θυρωροὺς, καὶ ἀναγγέλλουσιν. 52 ἔσω *C.* deest. 53 *Ald.* *C.* τοῖς παισίν. 54 *C.* Ἀπαγγελῶ ὑμῖν 55 *C.* πεποιήκασιν ἡμῖν Σύροι. 56 *Alex.* καὶ ἡμεῖς. 57 *C.* κρυβῆναι ἐν. 58 *Alex.* ἐκ τῆς * γῆς, καί. 59 *Alex.* εἰσελευσόμεθα καὶ ἐξελευσόμεθα. Καί. *C.* ponit εἰσελευσόμεθα ante εἰς. 60 *Ald.* ἀποκριθείς. 61 *C.* λέγων, Λαβέτωσαν. 62 *Alex.* δὴ * πάντες ἀπὸ τῶν. 63 *C.* ἐνταῦθα πέντε· & ponit post ὑπολελειμμένων. 64 *C.* τῶν καταλειφθέντων ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἐκλειπόντων, ἰδού. 65 πρὸς *C.* deest. 66 *C.* ἐλλίπων. 67 ἐκεῖ *C.* deest. 68 *C.* ἀναβάτας. 69 *Alex.* βασιλεὺς ὀπίσω. 70 τοῦ βασιλέως *C.* desunt. 71 *C.* Πορεύθητε. 72 *C.* ἱματισμοῦ. 73 *C.* ἔρριψαν οἱ Σύροι. 74 *C.* ἀπέστρεψαν. 75 *Ald.* βασιλεῖ Ἰσραήλ. Καί. 76 *Alex.* *Ald.* σίκλου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. Καί. *C.* σίκλου, καὶ δύο μέτρα κριθῆς σίκλου κατὰ τὸν λόγον κυρίου Καί. 77 ὁ βασιλεὺς *C.* deest. 78 *Alex.* *Ald.* ἐπὶ τῇ χειρί. *C.* ἐπὶ τῆς χειρός. 79 ἐπὶ τῆς πύλης *C.* ponit ante τὸν τριστάτην. 80 *C.* κατεπάτησεν. 81 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐπὶ τῆς πύλης. 82 *Alex.* & *C.* καθώς. 83 *Alex.* καθώς. 84 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 85 *C.* δύο μέτρα κριθῶν σίκλου· & ponit post alterum σίκλου. * *Francof.* hic incip. verſ. 19. 86 *Alex.* καὶ ἔσται ὡς ἡ * ἡμέρα αὕτη αὔριον. *C.* ἔσται αὔριον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. *Ald.* καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον. 87 *Alex.* τῷ Ἐλισσαιέ. *C.* τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ· & iterum in hoc verſu. 88 *C.* Ἐὰν κύριος ποιήσῃ. 89 *C.* εἰ. 90 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 91 *Alex.* ὄψῃ. 92 *Alex.* & *C.* οὐ φάγῃ. 93 *Alex.* αὐτῷ οὕτως. 94 *Alex.* & *C.* συνεπάτησεν.

Cap. 8. 1 *Mſ.* *Alex.* Ἐλισσαιέ. 2 *Comp. ed.* ἐζωοποίησε, & verſu 5, ter. 3 *C.* υἱὸν αὐτῆς, λέγων. 4 *C.* πορεύου. 5 *Alex.* παροικήσεις. 6 *C.* κύριος κέκληκε λιμόν. 7 *C.* καὶ παρέστη. 8 ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ *C.* desunt. 9 *Alex.* Ἐλισσαιέ, καὶ ἐπορεύθη γυνὴ καὶ ὁ. *C.* τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ (atque ita frequentiſſime) αὕτη καὶ ὁ. 10 *Alex.* ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἦλθεν. 11 *C.* ἐξῆλθε. 12 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτῆς. 13 *Alex.* ἑαυτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλησεν. 14 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 15 *Alex.* δή μοι. *C.* μοι. 16 *Alex.* μεγάλα * ἐποίησεν Ἐλισσαιέ. 17 *C.* διηγουμένου. 18 *Alex.* Ἐλισσαιέ. *C.* deest. 19 *Ald.* & *C.* αὐτῆς.

ἀγρῶν [20] ἑαυτῆς. καὶ εἶπε Γιεζὶ, Κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνὴ, καὶ [21] οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς ὃν **6** ἐζωπύρησεν [22] Ἐλισαιέ. Καὶ [23] ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα· καὶ διηγήσατο [24] αὐτῷ. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, λέγων, Ἐπίστρεψον [25] πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γεννήματα [26] τοῦ ἀγροῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς [27] κατέλιπε τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν.

7 Καὶ ἦλθεν [28] Ἐλισαιὲ εἰς Δαμασκόν. καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας [29] ἠῤῥώστησε, καὶ [30] ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἥκει [31] ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἕως ὧδε. **8** Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς [32] πρὸς Ἀζαὴλ, Λάβε [33] ἐν τῇ χειρί σου μαναὰ, καὶ [34] δεῦρο εἰς [35] ἀπάντησιν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπιζήτησον τὸν κύριον [36] παρ' αὐτοῦ, [37] λέγων, Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης; **9** Καὶ ἐπορεύθη Ἀζαὴλ εἰς [38] ἀπάντησιν [39] αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε [40] μαναὰ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ [41] πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμασκοῦ, ἄρσιν [42] τεσσαράκοντα καμήλων, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον [43] αὐτοῦ, καὶ εἶπε [44] πρὸς [45] Ἐλισαιὲ, Υἱός σου υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας [46] ἀπέστειλέ με [47] πρὸς σὲ ἐπερωτῆσαι, λέγων, Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης; **10** Καὶ [48] εἶπεν [49] Ἐλισαιὲ, Δεῦρο, [50] εἰπὸν, Ζωῇ ζήσῃ, [51] καὶ ἔδειξέ μοι κύριος **11** ὅτι θανάτῳ [52] ἀποθανῇ. Καὶ [53] παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, [54] καὶ ἔθηκεν ἕως [55] αἰσχύνης. καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. **12** Καὶ εἶπεν [56] Ἀζαὴλ, Τί [57] ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; καὶ [58] εἶπεν, Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς [59] Ἰσραὴλ κακά· [60] τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν [61] ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν [62] ἐνσείσεις, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν [63] ἀναῤῥήξεις. **13** Καὶ εἶπεν Ἀζαὴλ, Τίς ἐστιν ὁ δοῦλός [64] σου, ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς, ὅτι [65] ποιήσει τὸ ῥῆμα [66] τοῦτο; καὶ [67] εἶπεν [68] Ἐλισαιὲ, Ἔδειξέ μοι κύριός σε **14** βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν. Καὶ ἀπῆλθεν [69] ἀπὸ [70] Ἐλισαιὲ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν [71] αὐτῷ, [72] Τί εἶπέ σοι Ἐλισαιέ; καὶ εἶπεν, [73] Εἶπέ μοι, Ζωῇ ζήσῃ. **15** Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε [74] τὸ μαχβὰρ καὶ ἔβαψεν [75] ἐν τῷ ὕδατι, καὶ [76] περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. καὶ **16** ἐβασίλευσεν Ἀζαὴλ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει πέμπτῳ [77] τῷ Ἰωρὰμ [78] υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, [79] καὶ Ἰωσαφὰτ [80] βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς Ἰωσαφὰτ [81] βασιλεὺς Ἰούδα. **17** Υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν [82] ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, [83] καὶ ὀκτὼ **18** ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ [84] βασιλέων Ἰσραὴλ καθὼς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἐποίησε τὸ πονη**19**ρὸν ἐνώπιον κυρίου. Καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος διαφθεῖραι τὸν Ἰούδαν διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, [85] καθὼς [86] εἶπε δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. **20** Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν [87] χειρὸς Ἰούδα, καὶ [88] ἐβασίλευσαν ἐφ' **21** ἑαυτὸν βασιλέα. Καὶ ἀνέβη [89] Ἰωρὰμ εἰς Σιὼρ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα τὰ μετ' αὐ-

---

20 *Ald.* & *C.* αὐτῆς. 21 *Alex.* οὗτος υἱός. 22 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 23 *C.* ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ βασιλεύς· καί. 24 *C.* ἡ γυνὴ αὐτῷ. 25 *Alex.* πάντα αὐτῆς. 26 *C.* τῶν ἀγρῶν αὐτῆς ἀπό. *Ald.* τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς ἀπό. 27 *Alex.* ἐγκατέλειπεν. 28 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 29 *Alex.* ἠῤῥώστει. *C.* ἦν ἀῤῥωστῶν. 30 *C.* ἀπήγγειλαν. 31 *C.* ἐνταῦθα ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. Καί. 32 *C.* τῷ Ἀζαήλ. 33 *C.* εἰς τὴν χεῖρα σου δῶρα, καί. 34 *C.* πορεύου. 35 *Alex.* ἀπάντησιν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ. *Ald.* & *C.* ἀπάντησιν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ. 36 *Ald.* & *C.* δι'. 37 *C.* καὶ εἶπον, Εἰ. 38 *Alex.* ἀπάντησιν. 39 *C.* τῷ Ἐλισσαὶ, καί. 40 μαναὰ *C.* deest. 41 *C.* ἐκ πάντων τῶν ἀγαθῶν. 42 *Alex.* τεσσεράκοντα. 43 *C.* Ἐλισσαί. 44 πρὸς Ἐλισαιὲ *C.* desunt. 45 *Alex.* Ἐλισσαιὲ, Ὁ υἱός. 46 *C.* ἀπέσταλκέ. 47 *Alex.* *Ald.* *C.* πρὸς σὲ, λέγων. 48 *Alex.* *Ald.* *C.* εἶπεν πρὸς αὐτόν. 49 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 50 *Alex.* *Ald.* εἶπον αὐτῷ, Ζωῇ. *C.* καὶ εἶπε αὐτῷ, Ζωῇ. 51 *C.* καὶ αὐτὸς θανάτῳ ἀποθανεῖται, καθὼς ἔδειξέ μοι κύριος. 52 *Ald.* ἀποθανεῖται. 53 *C.* ἔστη Ἀζαὴλ κατὰ πρόσωπον. 54 *Ald.* καὶ ἐκεῖντο τὰ δῶρα ἕως οὗ ἐσάπρησαν, καὶ ἔθηκεν. *C.* καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ δῶρα. 55 *C.* ᾐσχύνετο.

56 *Alex.* Ἀζαὴλ, * ὅτι κύριός. 57 ὅτι *Ald.* deest. 58 *Alex.* εἶπεν, Οἶδα. 59 *Alex.* Ἰσραήλ· καὶ τά. 60 *C.* Σὺ τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐστερεωμένας ἐμπρήσεις ἐν πυρί. 61 *C.* ἀποκτενεῖς ἐν ῥομφαίᾳ, καί. 62 *C.* ἐνδαφιεῖς. 63 *C.* διαῤῥήξεις. 64 *Alex.* σου ὦ κύριε, ὅτι ποιήσει. 65 *C.* ποιήσω. 66 *C.* τὸ μέγα τοῦτο. 67 *C.* εἶπεν αὐτῷ Ἐλισ. 68 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 69 *C.* Ἀζαὴλ ἀπὸ Ἐλισσαὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἦλθε. 70 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 71 *Alex.* αὐτῷ, Ὅτι εἶπεν Ἐλισσαιέ; καὶ εἶπεν, Εἶπεν. 72 *C.* ὁ κύριος αὐτοῦ, Τί. 73 *C.* Εἴρηκέ μοι, Ὅτι ζωῇ. 74 *Alex.* τὸ * Ναβρὰ καὶ ἔβαψεν τῷ. In *Comp.* pro μαχβὰρ, legitur στρῶμα, & ita legit *Theodoret.* 75 *C.* αὐτὸ ὕδατι. 76 *C.* ἐπέβαλεν. 77 *Alex.* τοῦ Ἰωράμ. *Ald.* Ἱεροβοάμ. 78 *Alex.* υἱοῦ Ἀχαὰβ * βασιλεῖ. *C.* υἱοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως. 79 καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεῖ Ἰούδα *Ald.* & *C.* desunt. 80 *Alex.* * βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν. 81 *Alex.* *Ald.* βασιλέως. 82 *C.* Ἰωρὰμ ἐν. 83 *Alex.* καὶ * τεσσεράκοντα ἔτη. 84 *Alex.* βασιλέως. 85 *C.* καθά. 86 *Alex.* & *C.* εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ. 87 *Alex.* τῆς χειρός. 88 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυτῆς. (*C.* ἑαυτόν.) 89 *Alex.* Ἰωρὰμ, καὶ πάντα ἅρματα μετ'.

τοῦ. καὶ

τοῦ. καὶ ἐγένετο [90] αὐτοῦ ἀνασάντος, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν [91] κυκλώσαντα [92] ἐπ' αὐτὸν, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς **22** εἰς τὰ σκηνώματα [93] αὐτῶν. Καὶ ἠθέτησεν Ἐδὼμ [94] ὑποκάτω τῆς χειρὸς Ἰούδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τότε ἠθέτησε [95] Λοβνὰ ἐν **23** τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωρὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [96] οὐκ ἰδοὺ [97] ταῦτα γέγραπται [98] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [99] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

24 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωρὰμ μετὰ τῶν πατέρων [100] αὐτοῦ, καὶ [1] ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ [2] τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ὀ**25**χοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ [3] τῷ Ἰωρὰμ [4] υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς [5] Ἰωράμ.

26 [6] Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο [7] ἐτῶν Ὀχοζίας [8] ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνιαυτὸν [9] ἕνα [10] ἐβασίλευσεν [11] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ [12] Ἀμβρὶ βασι**27**λέως Ἰσραήλ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον **28** κυρίου καθὼς ὁ οἶκος [13] Ἀχαάβ. Καὶ ἐπορεύθη [14] μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ εἰς πόλεμον [15] μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως ἀλλοφύλων [16] ἐν [17] Ῥεμμὼθ Γαλαάδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι **29** τὸν Ἰωράμ. Καὶ [18] ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ [19] τοῦ ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζραὲλ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν [20] ἐν Ῥεμμὼθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. καὶ Ὀχοζίας υἱὸς [21] Ἰωρὰμ κατέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ [22] ἐν [23] Ἰεζραὲλ, ὅτι ἠῤῥώστει αὐτός.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑΙ [1] Ἐλισαιὲ ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἕνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου [2] τούτου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο εἰς Ῥεμμὼθ Γα**2**λαάδ. Καὶ εἰσελεύσῃ [3] ἐκεῖ, καὶ [4] ὄψει ἐκεῖ [5] Ἰοὺ υἱὸν Ἰωσαφὰτ [6] υἱοῦ Ναμεσσί, καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμεῖον **3** [7] ἐν ταμείῳ. Καὶ λήψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ [8] εἰπὸν, Τάδε λέγει [9] κύριος, Κέχρικά [10] σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν, **4** καὶ φεύξῃ καὶ [11] οὐ μενεῖς. Καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς [12] Ῥεμμὼθ Γα**5**λαάδ, Καὶ εἰσῆλθε· καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε, Λόγος μοι πρὸς σὲ ὁ ἄρχων. καὶ εἶπεν [13] Ἰοὺ, Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπε, Πρὸς σὲ ὁ ἄρ**6**χων. Καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐπέχεε τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Κέχρικά σε εἰς βασιλέα [14] ἐπὶ **7** λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐξολοθρεύσεις τὸν οἶκον Ἀχαὰβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου [15] μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς Ἰεζάβελ, **8** Καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐξολοθρεύσεις [16] τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν **9** Ἰσραήλ. [17] Καὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχαὰβ ὡς τὸν οἶκον [18] Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν **10** οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιά. Καὶ τὴν Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι [19] Ἰεζραὲλ, καὶ οὐκ [20] ἔστιν ὁ θάπτων. καὶ ἤνοιξε τὴν θύ**11**ραν καὶ ἔφυγε. Καὶ [21] Ἰοὺ ἐξῆλθε πρὸς

---

90 *Alex.* αὐτοῦ ἀνασάντος νυκτὸς, καὶ ἐπάταξεν Ἐδώμ. *C.* ὡς ἀνέστη νυκτὸς, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδώμ. 91 *C.* κυκλοῦντα. 92 ἐπ' *Ald.* deest. 93 *C.* αὐτοῦ. 94 *Alex.* & *C.* ὑποκάτωθεν χειρός. 95 *Alex.* Λομνά. *Ald.* Νασβανά. 96 *Alex.* οὐχ ἰδού. 97 ταῦτα *Ald.* deest. 98 *Alex.* ἐν βιβλίῳ. *C.* ἐπὶ βιβλίου. 99 *C.* τῶν βασιλέων. 100 *Alex.* αὐτοῦ, * ἐν πόλει. 1 *C.* θάπτεται. 2 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ *C.* desunt 3 *Alex.* * τοῦ Ἰωρὰμ υἱῷ. 4 *C.* υἱοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως 5 *Alex.* & *C.* Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. 6 *Alex.* Εἴκοσι καὶ δύο. 7 *Alex.* & *C.* ἐτῶν ἦν Ὀχοζίας. 8 *C.* υἱὸς Ἰωρὰμ ἐν τῷ. 9 ἕνα *Ald.* & *C.* deest. 10 ἐβασίλευσεν *C.* ponit ante ἐνιαυτόν. 11 *Alex.* ἐν * Ἰσραὴλ, καί. 12 *Ald.* Ζαμβρί. *C.* Ἀμβρί. 13 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἀχαάβ· γαμβρὸς γὰρ (*C.* ὅτι γαμβρὸς) οἴκου Ἀχαάβ ἐστιν. Καὶ ἐπορεύθη. 14 *C.* Ὀχοζίας μετά. 15 *C.* ἐπὶ Ἀζαὴλ βασιλεῖ. 16 *C.* εἰς. 17 *Alex.* Ῥαμώθ. 18 *Ald.* ἀπέστρεψεν. 19 *Alex.* πρὸ τοῦ. 20 *Alex.* & *C.* οἱ Σύροι ἐν Ῥαμὼθ (*C.* Ῥαμὰθ Γαλαάδ.) 21 *Alex.* *Ald.* & *C.* Ἰωρὰμ, βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη. 22 *Alex.* εἰς. 23 *Ald.* Ἰεζάρ.

Cap. 9. 1 *Mſ. Alex.* Ἐλισαιέ. 2 *Alex.* τούτου, καὶ δεῦρο. *Comp. ed.* τοῦ ἐν τῇ χειρί σου, καὶ πορεύθητι. 3 ἐκεῖ *C.* deest. 4 *Alex.* ὄψῃ 5 *Alex.* Ἰηοὺ υἱόν. *Ald.* υἱὸν Ἰού. 6 *Alex.* υἱὸν Ἀμεσσί. *Ald.* υἱὸν Ναμεσσί. 7 *Alex.* ἐν τῷ ταμιείῳ. *C.* ἐκ ταμιείου. *Ald.* desunt. 8 *C.* ἐρεῖς. 9 *Ald.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Κέχρικα. 10 *Alex.* σε βασιλέα. 11 *C.* οὐχ ὑπομενεῖς. 12 *Alex.* Ῥεμάθ. 13 *Alex.* Ἰηού. 14 *Alex.* ἐπὶ τὸν λαόν. 15 *Alex.* σου, καί. 16 *Alex.* *Ald.* τοῦ οἴκου. *C.* τῷ. 17 *Alex.* Καὶ ἀποδοῦναι τὸν οἶκον τοῦ Ἀχαάβ. 18 *Alex.* τοῦ Ἱεροβοάμ. 19 *Alex.* τοῦ * Ἰσραήλ. *C.* τοῦ ἀγροῦ Ἰεζραήλ. 20 *C.* ἔσται. 21 *Alex.* Ἰηού.

τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ϗ [22] εἶπαν αὐτῷ, [23] Εἰρήνη; τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίληπτος οὗτος πρὸς σέ; καὶ εἶπεν [24] αὐτοῖς, Ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ.

12 Καὶ εἶπον, [25] Ἄδικον, ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. ϗ εἶπεν [26] Ἰοὺ πρὸς αὐτοὺς, [27] Οὕτω ϗ οὕτω ἐλάλησε πρὸς μὲ, [28] λέγων, ϗ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Κέχρικά [29] σε εἰς βασιλέα

13 ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, ϗ [30] ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ϗ [31] ἔθηκαν [32] ὑποκάτω [33] αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν· ϗ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ, καὶ

14 [34] εἶπαν, [35] Ἐβασίλευσεν [36] Ἰοὺ. Καὶ συνεστράφη [37] Ἰοὺ υἱὸς Ἰωσαφὰτ υἱοῦ [38] Ναμεσσὶ πρὸς Ἰωράμ. [39] ϗ Ἰωρὰμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν [40] Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἀζαὴλ βασιλέως Συ-

15 ρίας. Καὶ [41] ἀπέστρεψεν [42] Ἰωρὰμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν [43] Ἰεζραὲλ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν [44] ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν τῷ πολεμεῖν [45] αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. ϗ εἶπεν [46] Ἰοὺ, [47] Εἰ ἔστι ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ [48] ἐξελθέτω [49] ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς τοῦ πορευθῆναι καὶ [50] ἀπαγγεῖ-

16 λαι ἐν Ἰεζραέλ. [51] Καὶ ἵππευσε ϗ ἐπορεύθη Ἰοὺ, ϗ κατέβη εἰς Ἰεζραὲλ, [52] ὅτι Ἰωρὰμ [53] βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐθεραπεύετο [54] ἐν τῷ Ἰεζραὲλ [55] ἀπὸ τῶν τοξευμάτων, ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν [56] οἱ Ἀραμὶν ἐν τῇ Ῥαμμὰθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς ϗ ἀνὴρ [57] δυνάμεως. ϗ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ἰω-

17 ράμ. Καὶ ὁ σκοπὸς [58] ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον [59] Ἰεζραὲλ, ϗ εἶδε τὸν κονιορτὸν [60] Ἰοὺ ἐν τῷ [61] παραγίνεσθαι αὐτὸν, ϗ εἶπε, [62] Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. ϗ εἶπεν Ἰωράμ, [63] Λάβε ἐπιβάτην, καὶ [64] ἀπόστειλον ἔμπροσθεν

18 αὐτῶν, καὶ εἰπάτω, [65] Ἡ εἰρήνη. Καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς [66] ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, [67] Ἡ εἰρήνη. καὶ εἶπεν [68] Ἰοὺ, Τί σοι καὶ εἰρήνη; ἐπίστρεφε [69] εἰς τὰ ὀπίσω μου. καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, Ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐ-

19 τῶν, καὶ οὐκ ἀνέστρεψε. Καὶ ἀπέστειλεν [70] ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον, καὶ ἦλθε [71] πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, [72] Ἡ εἰρήνη. καὶ εἶπεν [73] Ἰοὺ, Τί σοι καὶ [74] εἰρήνη; [75] ἐπιστρέφου εἰς τὰ ὀπίσω μου.

20 Καὶ [76] ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, [77] Ἦλθεν ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψε [78] καὶ ὁ ἄγων ἦγε τὸν [79] Ἰοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ, [80] ὅτι ἐν παραλ-

21 λαγῇ [81] ἐγένετο. Καὶ εἶπεν Ἰωράμ, [82] Ζεῦξον. καὶ [83] ἔζευξεν ἅρμα. καὶ ἐξῆλθεν [84] Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, [85] καὶ ἐξῆλθον εἰς [86] ἀπάντησιν [87] Ἰοὺ, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι Ναβουθαὶ τοῦ [88] Ἰεζρα-

22 ηλίτου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἰωρὰμ τὸν [89] Ἰοὺ, καὶ εἶπεν, Ἡ εἰρήνη Ἰοὺ; καὶ εἶπεν [90] Ἰοὺ, [91] Τί εἰρήνη; ἔτι αἱ πορνεῖαι Ἰεζάβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολ-

23 λά. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τὰς χεῖρας

---

22 *Alex.* εἶπεν. 23 *C.* Εἰρήνη; ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰρήνη. 24 *C.* πρὸς αὐτούς. 25 *Ald.* Ἄδικον εἰ οὐκ ἀπαγγελεῖς, ἀπάγγειλον δή. *C.* Ἄδικον, ἀλλὰ ἀνάγγειλον. 26 *Alex.* Ἰηοὺ πρὸς αὐτούς. *C.* αὐτοῖς. 27 *Alex.* Οὕτως ϗ οὕτως. 28 *Alex. Ald. C.* λέγων, Τάδε. 29 *Alex.* σε βασιλέα. 30 *Alex.* ἔλαβον ἕκαστος. *C.* ἔλαβον ἀνήρ. 31 *Ald.* ἔθηκεν. 32 *C.* ὑποκάτωθεν Ἰού. 33 *Alex. Ald.* αὐτοῦ, ἐπὶ γὰρ ἕνα τῶν (τῶν *Ald.* deest) ἀναβαθμῶν ἐκάθηντο, (*Ald.* ἐκάθητο,) ϗ ἐσάλπισαν. 34 *Alex.* εἶπον. 35 *C.* Βεβασίλευκεν. 36 *Alex.* Ἰηού. 37 *Alex.* Ἰηού. 38 *Alex.* Ναμεσσί. 39 *Alex.* ϗ αὐτὸς Ἰωρὰμ ἐφύλασσεν. 40 *Alex. Ald. C.* Ῥεμμὼθ (*Alex.* Ῥαμὼθ) Γαλαὰδ, αὐτὰς ϗ πᾶς. 41 *C.* ἐπέστρεψεν. 42 *Alex.* & *C.* ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ. 43 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 44 *C.* ἐπάταξαν. 45 *Alex.* αὐτούς. 46 *Alex.* Ἰηού. 47 *C.* Εἰ ἔχετε ὑμεῖς τὴν ψυχήν. 48 *C.* ἐξερχέσθω. 49 *Alex.* & *C.* διαπεφευγὼς (*C.* διασωζόμενος) ἐκ τῆς πόλεως τοῦ. 50 *Alex.* ἀπηγγελῆναι. 51 *Alex.* Καὶ ἔσπευσεν Ἰηοὺ, ϗ ἐπορεύθη ϗ κατέβη. *Ald.* Καὶ ἔσπευσε, ϗ ἐπορεύθη Ἰοὺ ϗ κατέβη. *C.* Καὶ ἐπέβη Ἰοὺ, ϗ ἐπορεύθη. 52 *C.* διότι. 53 βασιλεὺς Ἰσραὴλ *C.* desunt. 54 *Alex.* ἐν Ἰεζραέλ. 55 ἀπὸ τῶν usque ad ϗ Ὀχοζίας *C.* desunt. 56 *Alex.* οἱ Ῥαμμαθιεὶν τῇ Ῥεμμάθ. *Ald.* οἱ Ῥαμαεὶμ ἐν τῇ Ῥαμμάθ.

57 *Alex. Ald.* δυνάμεως ἐκοιμήθη ἐκεῖ. ϗ Ὀχοζίας. 58 *C.* εἱστήκει ἐπὶ πύργου. 59 *Alex. Ald. C.* ἐν Ἰεζραέλ. 60 *Alex.* Ἰηού. *C.* τοῦ ὄχλου Ἰού. 61 *Alex.* αὐτὸν παραγίνεσθαι, καί. 62 *C.* Ὄχλον ἐγὼ ὁρῶ. 63 *C.* Λάβετε ἐπιβάτην ἵππου, καί. 64 *C.* ἀποστείλατε εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν. 65 *Alex. Ald.* Εἰρήνη; Καί. *C.* Εἰ εἰρήνη; Καί. 66 *Alex. Ald. C.* ἀπάντησιν αὐτοῦ (*Alex.* αὐτῷ.) 67 sic est in uno a. l. sed in *Alex.* Εἰρήνη. *C.* & all. ll. habent, Εἰ εἰρήνη. *Ald.* Ἐν εἰρήνη. 68 *Alex.* Ἰηού. 69 *Alex.* πρὸς τό. 70 *C.* ἀναβάτην. 71 *Alex.* μετ' αὐτόν. *C.* ἕως αὐτῶν. 72 *Alex.* Εἰρήνη. *Ald.* & *C.* Εἰ εἰρήνη, & versu 22. 73 *Alex.* Ἰηού. 74 *Alex.* Εἰρήνη; Καὶ ἀπήγγειλεν. 75 *Ald.* & *C.* ἐπίστρεφε. 76 *C.* ἀνήγγειλεν. 77 *C.* Ἦλθε ϗ οὗτος ἕως. 78 in uno l. est, ϗ ἀγωγὴ Ἰηού. *Theodoret.* in Comment. ϗ ἡ ἀγωγὴ Ἰηού. ἔνια μέντοι τῶν ἀντιγράφων εἶχε, ϗ ὁ ἄγων ἦγε τὸν Ἰηοὺ, τοῦτ' ἔστιν ὁ θεός. *Comp.* habet ϗ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἡ ἀγωγὴ υἱοῦ. 79 *Alex.* Ἰηοὺ * υἱοῦ Ναμεσσιού. 80 *C.* διότι. 81 *C.* ἦγεν. 82 *C.* Ζεύξατε ἅρματα, καί. 83 *Alex.* & *Comp.* ἔζευξαν. 84 Ἰωρὰμ *Ald.* deest. 85 ϗ ἐξῆλθον *C.* desunt. 86 *Alex. Ald. C.* ἀπάντησιν. 87 *Alex.* Ἰηού. 88 *Alex.* Ἰζραηλίτου. 89 *Alex.* Ἰηοὺ, ϗ εἶπεν, Εἰρήνη Ἰηού. 90 *Alex.* Ἰηού. 91 *Ald. C.* Τί σοὶ ϗ εἰρήνη.

αὐτοῦ

αὐτοῦ [92] καὶ ἔφυγε· καὶ εἶπε πρὸς [93] Ὀχοζίαν, Δόλος Ὀχοζία. 24 Καὶ [94] ἔπλησεν [95] Ἰοὺ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰωρὰμ ἀναμέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ βέλος [96] αὐτοῦ διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. 25 Καὶ [97] εἶπε πρὸς Βαδεκὰρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ, [98] Ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι [99] ἀγροῦ Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου, [100] ὅτι μνημονεύω ἐγὼ [1] καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ [2] ζεύγη ὀπίσω Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ κύριος [3] ἔλαβεν ἐπ᾽ αὐτὸν [4] τὸ λῆμμα [5] τοῦτο· 26 Εἰ [6] μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθὲς, φησὶ κύριος, καὶ ἀνταποδώσω [7] αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶ κύριος. καὶ νῦν [8] ἄρας δὴ ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. 27 Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδε καὶ ἔφυγεν ὁδὸν Βαιθγάν· καὶ [9] ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ [10] Ἰοὺ, καὶ εἶπε, Καί γε αὐτόν. [11] καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν [12] πρὸς τῷ ἅρματι [13] ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ, ἥ ἐστιν Ἰεβλαάμ· καὶ ἔφυγεν [14] εἰς [15] Μαγεδδὼ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 28 Καὶ [16] ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες [17] αὐτοῦ [18] ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν [19] ἐν τῷ τάφῳ [20] αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 29 Καὶ ἐν ἔτει [21] ἑνδεκάτῳ Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας [22] ἐπὶ Ἰούδαν. 30 Καὶ ἦλθεν [23] Ἰοὺ ἐπὶ Ἰεζραέλ. καὶ Ἰεζάβελ ἤκουσε, καὶ [24] ἐστιμμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ [25] ἠγάθυνε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ διέκυψε διὰ τῆς θυρίδος. 31 Καὶ [26] Ἰοὺ εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει, καὶ [27] εἶπεν, [28] Ἡ εἰρήνη Ζαμβρὶ ὁ [29] φονευτὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ; 32 Καὶ ἐπῆρε [30] τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν [31] θυρίδα, καὶ εἶδεν αὐτὴν, καὶ εἶπε, Τίς εἶ σύ; κατάβηθι [32] μετ᾽ ἐμοῦ. [33] καὶ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν [34] δύο εὐνοῦχοι. 33 Καὶ [35] εἶπε, Κυλίσατε [36] αὐτήν. καὶ [37] ἐκύλισαν αὐτὴν, καὶ ἐῤῥαντίσθη [38] τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν. 34 Καὶ [39] εἰσῆλθε καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ εἶπεν, Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν [40] κατηραμένην ταύτην, καὶ θάψατε αὐτὴν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστί. 35 Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτὴν, καὶ οὐχ [41] εὗρον ἐν αὐτῇ [42] ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον [43] καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν. 36 Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ. καὶ [44] εἶπε, Λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλιοῦ τοῦ Θεσβίτου, λέγων, Ἐν τῇ μερίδι Ἰεζραὲλ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας [45] Ἰεζάβελ. 37 Καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ ὡς κοπρία ἐπὶ [46] προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ἰεζραὲλ, ὥστε μὴ εἰπεῖν [47] αὐτοὺς, Ἰεζάβελ.

Κεφ. ιʹ. 10.

1 Καὶ τῷ Ἀχαὰβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἔγραψεν [1] Ἰοὺ βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν [2] ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας [3] Σαμαρείας, καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, [4] καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς [5] Ἀχαὰβ, λέγων, 2 Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς [6] ὑμᾶς, καὶ μεθ᾽ ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ μεθ᾽ ὑμῶν [7] τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ [8] πόλεις ὀχυραὶ καὶ τὰ ὅπλα, 3 Καὶ ὄψεσθε τὸν ἀγαθὸν [9] καὶ τὸν εὐθῆ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου [10] ὑμῶν, καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν. 4 Καὶ ἐφοβήθησαν [11] σφόδρα, καὶ

---

92 *Ald. C.* τοῦ φυγεῖν. 93 *Alex.* Ὀχοζεὶ, * Δοῦλος Ὀχοζεί. 94 *C.* Ἰοὺ ἐπλήρωσε τὴν. 95 *Alex.* Ἰηοῦ. 96 αὐτοῦ *Ald. C.* desunt. 97 *Ald. C.* εἶπεν Ἰοὺ πρός. 98 *Alex.* Ῥίψαι. *Ald. C.* Ἆρον, καὶ ῥίψον. 99 *Alex.* τοῦ ἀγροῦ. 100 *C.* διότι μέμνημαι. 1 *C.* ὅτι ἐγὼ καὶ σύ. 2 *C.* ζεύγους. 3 *Ald.* ἐλάλησεν. 4 *Alex.* τὸ ῥῆμα τοῦτο. 5 *Ald. C.* τοῦτο, λέγων, Εἰ. 6 *Ald.* μὴ μετὰ τῶν αἱμάτων. 7 *C.* σοι. 8 *C.* ἄρατε, καὶ ῥίψατε. 9 *C.* κατεδίωξεν Ἰού. 10 *Alex.* Ἰηοῦ. 11 *C.* πατάξατε. 12 *Alex. Ald. C.* ἐν (*C.* ἐπὶ) τῷ ἅρματι. 13 *Alex.* πρὸς τὸ ἀναβαίνειν Γαί. *C.* ὄντα ἐν τῇ ἀναβάσει Γούρ. 14 *C.* Ὀχοζίας εἰς. 15 *Alex.* Μακεδδώ. 16 *C.* ἀνήνεγκαν. 17 *Alex.* αὐτοῦ * εἰς Ἱερουσαλήμ. 18 ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν *C.* desunt. 19 *C.* μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 20 *Alex.* αὐτοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν. 21 *Alex.* ἑνδεκάτῳ υἱοῦ Ἰωράμ. 22 *Ald. C.* εἰς. 23 *Alex.* Ἰηοῦ εἰς Ἰεζραέλ. 24 *Alex.* ἐστιβείσατο. *Ald.* ἐστιβίσατο. *C.* ἐστιβάσατο. 25 *Ald. C.* ἐκόσμησε. 26 *Alex.* Ἰηοῦ. 27 *C.* αὕτη εἶπεν. 28 *Ald. C.* Εἰ. 29 *C.* φονεύς. 30 *C.* Ἰοὺ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 31 *Alex.* θυρίδα, καὶ εἶπεν. 32 *C.* πρός με. 33 *Ald.* κατέκυψαν. *C.* καὶ ἐξέκυψαν. 34 *Alex.* τρεῖς εὐνοῦχοι. *C.* δύο εὐνοῦχοι αὐτῆς. 35 *C.* εἶπον Ἰοὺ, Κατασπάσατε αὐτήν. 36 *Alex.* αὐτὴν, * καὶ ἠραντίσθη. 37 *C.* ἔῤῥιψαν. 38 *C.* τὸ αἷμα. 39 *Ald.* & *C.* εἰσῆλθεν Ἰοὺ καί. 40 *C.* κεκατηραμένην. 41 *Ald.* εὑρέθη. 42 *C.* ἀλλ᾽ ἤ. 43 καὶ οἱ πόδες *Ald.* post χειρῶν ponit. *C.* καὶ τοὺς πόδας. 44 *C.* εἶπεν Ἰοὺ, Ῥῆμα κυρίου. 45 al. Ἰεζραέλ. 46 *C.* πρόσωπον. 47 *C.* αὕτη Ἰεζάβελ.

Cap. 10. 1 *Ms. Alex.* Ἰηοῦ. 2 *Comp. ed.* εἰς Σαμάρειαν. 3 *Alex.* Σαμαρείας, πρός. *C.* τῆς πόλεως, καὶ πρός. 4 *Alex.* καὶ τούς. 5 *Ald.* & *C.* τῶν υἱῶν Ἀχαάβ. 6 *Alex.* ὑμᾶς, μεθ᾽. 7 *C.* τὰ ἅρματα. 8 *Alex.* αἱ πόλεις. 9 *Alex.* καὶ * εὐθῆν. *C.* καὶ τὸν εὐθύν. 10 *Alex.* ὑμῶν, καταστήσατε. 11 *Alex.* σφόδρα σφόδρα, καί.

εἶπον,

εἶπον, Ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς [12] στησόμεθα [13] ἡμεῖς; 5 Καὶ ἀπέστειλαν οἱ [14] ἐπὶ τοῦ οἴκου [15] καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς [16] Ἰοὺ, λέγοντες, [17] Παῖδές σου [18] καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν. [19] οὐ βασιλεύσομεν [20] ἄνδρα, τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν.

6 Καὶ ἔγραψε πρὸς [21] αὐτοὺς Ἰοὺ βιβλίον δεύτερον, λέγων, Εἰ ἐμοὶ [22] ὑμεῖς, καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς [23] εἰσακούετε, λάβετε [24] τὴν κεφαλὴν [25] ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐνέγκατε πρός με, ὡς ἡ [26] ὥρα αὔριον [27] ἐν Ἰεζραέλ. καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἑβδομήκοντα ἄνδρες, [28] οὗτοι ἁδροὶ τῆς πόλεως ἐξέτρεφον αὐτούς. 7 Καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθε [29] τὸ βιβλίον πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ [30] ἔσφαξαν αὐτοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας· καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν [31] ἐν καρτάλλοις, καὶ ἀπέστειλαν [32] αὐτὰς πρὸς αὐτὸν [33] εἰς Ἰεζραέλ. 8 Καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλε, [34] λέγων, Ἤνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. καὶ [35] εἶπε, Θέτε αὐτὰς [36] βουνοὺς δύο παρὰ τὴν [37] θύραν τῆς πύλης εἰς πρωΐ. 9 Καὶ ἐγένετο [38] πρωΐ· [39] καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαὸν, Δίκαιοι ὑμεῖς· ἰδοὺ [40] ἐγώ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν [41] κύριόν μου, καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν· καὶ τίς ἐπάταξε [42] πάντας τούτους; 10 Ἴδετε [43] ἀφφὼ, ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ [44] τοῦ ῥήματος κυρίου εἰς τὴν γῆν [45] οὗ ἐλάλησε [46] κύριος [47] ἐπὶ τὸν οἶκον Ἀχαάβ. καὶ [48] κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιού. 11 Καὶ ἐπάταξεν [49] Ἰοὺ πάντας [50] τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζραέλ, καὶ πάντας τοὺς ἁδροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς [51] γνωστοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, [52] ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατάλειμμα. 12 Καὶ [53] ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη [54] εἰς Σαμάρειαν, [55] αὐτὸς ἐν [56] βαιθακὰθ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ. 13 Καὶ [57] Ἰοὺ εὗρε τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε, Τίνες ὑμεῖς; καὶ εἶπον, [58] Ἀδελφοὶ Ὀχοζίου ἡμεῖς, καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν τῆς δυναστεύσης. 14 Καὶ [59] εἶπε, Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας. [60] καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς [61] εἰς βαιθακὰθ [62] τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας· [63] οὐ κατέλιπεν [64] ἄνδρα ἐξ αὐτῶν. 15 Καὶ ἐπορεύθη [65] ἐκεῖθεν καὶ εὗρε τὸν Ἰωναδὰβ υἱὸν Ῥηχὰβ [66] εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [67] Ἰοὺ, Εἰ ἔστι καρδία σου μετὰ καρδίας μου [68] εὐθεῖα καθὼς [69] ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου; καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ, Ἔστι. καὶ εἶπεν [70] Ἰοὺ, Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν χεῖρά σου. καὶ [71] ἔδωκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ [72] ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα, 16 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Δεῦρο μετ' ἐμοῦ, καὶ ἴδε ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ [73] κυρίῳ. καὶ [74] ἀπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ. 17 Καὶ [75] εἰσῆλθεν εἰς Σαμάρειαν. καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς [76] καταλειφθέντας τοῦ Ἀχαὰβ ἐν Σαμαρείᾳ ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησε πρὸς Ἠλιού. 18 [77] Καὶ συνήθροισεν Ἰοὺ πάντα τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς

---

12 C. ἡμεῖς στησόμεθα; Καί. 13 *Alex.* ἡμεῖς αὐτοί; Καί. 14 *Alex.* ἀπὸ τοῦ. 15 *Alex.* καὶ ἀπὸ τῆς. 16 *Alex.* Ἰηού. 17 C. Ἡμεῖς δοῦλοί σου, καὶ πάντα ὅσα. 18 *Alex.* ἡμεῖς αὐτοί. 19 C. καὶ οὐ. 20 C. οὐδένα. 21 *Alex.* αὐτοὺς βιβλίον. 22 C. ἐστὲ ὑμεῖς. 23 *Ald.* & C. ἀκούετε. 24 C. κεφαλάς. 25 *Alex.* ἀνδρῶν τοῦ κυρίου. 26 *Ald.* C. ὥρα αὕτη αὔριον. 27 *Alex.* εἰς. 28 C. οὓς οἱ. 29 τὸ βιβλίον C. ponit post αὐτούς. 30 *Alex.* ἔσφαξαν ἑβδομήκοντα. 31 C. εἰς καρτάλλους. 32 C. αὐτῷ εἰς. 33 *Alex.* ἐν. 34 C. αὐτῷ, λέγων. 35 C. εἶπεν Ἰοὺ, Θέτε. 36 C. δύο βουνοὺς παρά. 37 *Alex.* *Ald.* θύραν τῆς πόλεως εἰς. C. πύλην τῆς πόλεως ἕως. 38 *Alex.* ἐν πρωΐᾳ *Ald.* ἐν πρωΐ. 39 C. καὶ ἐξελθὼν κατέστη ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ εἶπε. *Ald.* καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως, καὶ εἶπε. 40 C. ἐγὼ συνεστράφην. 41 C ἐμαυτοῦ κύριον, καί. 42 C. τούτους πάντας· & ponit ante τίς. 43 ἀφφὼ C. deest. 44 C. τῶν λόγων. 45 C. ὧν. *Ald.* ὅτι. 46 κύριος C. deest. 47 C. κατὰ τοῦ οἴκου. 48 C. ἐποίησε κύριος ὅσα. 49 *Alex.* Ἰηού. 50 *Alex.* τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ καταλειφθέντας ἐν τῷ Ἰεζραέλ. 51 *Alex.* γνωστοὺς αὐτοῦ. Verbum γνωστὰς agnoscit & explicat *Theodoret.* Γνώστας, inquit, τίνας καλεῖ; τοὺς μάντεις τοὺς οἰομένους τὰ μέλλοντα εἰδέναι, ὥσπερ γὰρ ὁρῶντας καὶ βλέποντας τοὺς προφήτας ἐκάλουν, ὡς τὰ μέλλοντα προορῶντας, οὕτω καὶ τοὺς μάντεις γνώστας ἐκάλουν, ὡς καὶ γινώσκειν τὰ κεκρυμμένα οἰομένους, καὶ προγινώσκειν τὰ μηδέπω γεγενημένα. 52 C. ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι. 53 *Alex.* ἀνέστη καὶ ἦλθεν καὶ ἐπορεύθη. 54 C. Ἰοὺ εἰς. 55 C. καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ ὁδῷ Βαιθακὰθ τῶν ποιμένων. Καί. 56 *Alex.* βαιθακάδ. *Ald.* Βαιθακάλ. 57 *Alex.* Ἰηού. C. deest. 58 *Alex.* Οἱ ἀδελφοί. 59 C. εἶπεν Ἰοὺ, Συλλάβετε. 60 *Alex.* καὶ συνελάβοντο αὐτοὺς ζῶντας, καὶ ἔσφαξαν. C. καὶ συνέλαβον αὐτοὺς, καὶ ἔσφαξαν. 61 *Alex.* εἰς βαιθακάδ. *Ald.* ἐν Βαιθακάλ. C. ἐν Βαιθακάδ. 62 *Alex.* τεσσεράκοντα δύο. 63 C. καὶ οὐ. 64 C. ἐξ αὐτῶν οὐδένα. Καί. 65 C. ἐκεῖθεν Ἰοὺ καί. 66 *Alex.* εἰς ἀπάντησιν. *Ald.* & C. ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπάντησιν. 67 *Alex.* Ἰηού, Εἰ ἔστιν μετὰ * σοῦ καρδία σου εὐθεῖα. 68 εὐθεῖα C. ponit statim post ἐστίν. 69 C. ἐστὶν ἡ ἐμὴ καρδία μετά. 70 *Alex.* Ἰηού, Ἔι. C. αὐτῷ Ἰοὺ, Ἔι. 71 C. ἐπέδωκε. 72 *Alex.* ἀνεβίβασεν πρός. 73 C. κυρίῳ σαβαώθ. καί. 74 *Alex.* *Ald.* C. ἐπεκάθισεν. 75 *Ald.* εἰσῆλθον. 76 C. ὑπολελειμμένους. 77 *Alex.* Καὶ * ἐζήλωσεν Ἰηού.

αὐτοὺς,

αὐτοῦ, Ἀχαὰβ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ ὀλίγα,
19 [78]Ἰοῦ δουλεύσει αὐτῷ πολλά. [79]Καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρός με, ἀνὴρ μὴ [80]ἐπισκεπήτω, ὅτι [81]θυσία μεγάλη μοι τῷ [82]Βάαλ· πᾶς ὃς ἐὰν [83]ἐπισκεπῇ, οὐ ζήσεται. καὶ [84]Ἰοῦ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, [85]ἵν' ἀπολέσῃ [86]τοὺς δούλους τοῦ Βάαλ.
20 Καὶ εἶπεν [87]Ἰοῦ, Ἁγιάσατε [88]ἱερείαν τῷ Βάαλ. καὶ [89]ἐκήρυξαν.
21 Καὶ ἀπέστειλεν [90]Ἰοῦ ἐν παντὶ [91]Ἰσραὴλ, [92]λέγων, Καὶ νῦν πάντες οἱ [93]δοῦλοι, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς ἀπολιπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ· ὃς ἂν ἀπολειφθῇ, οὐ ζήσεται. καὶ [94]ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ [95]Βάαλ, * καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ· [96]οὐ κατελείφθη ἀνὴρ ὃς οὐ παρεγένετο. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ· καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος [97]τοῦ Βάαλ στόμα [98]εἰς στόμα.
22 Καὶ [99]εἶπε τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθάαλ, Ἐξάγαγε ἔνδυμα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ. καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ [100]στολιστής.
23 Καὶ [1]εἰσῆλθεν [2]Ἰοῦ καὶ Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ εἰς οἶκον τοῦ [3]Βάαλ, καὶ [4]εἶπε τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ, Ἐρευνήσατε καὶ ἴδετε, εἰ [5]ἔστι μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου, [6]ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ μονώτατοι.
24 Καὶ [7]εἰσῆλθε τοῦ ποιῆσαι [8]τὰ θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ [9]Ἰοῦ ἔταξεν ἑαυτῷ [10]ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας, καὶ εἶπεν, Ἀνὴρ [11]ὃς ἐὰν διασωθῇ [12]ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ [13]ἀνάγω ἐπὶ χεῖρα ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.
25 Καὶ ἐγένετο ὡς [14]συνετέλεσε ποιῶν τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν [15]Ἰοῦ τοῖς παρατρέχουσι καὶ τοῖς τριστάταις, Εἰσελθόντες πατάξατε [16]αὐτοὺς, μὴ ἐξελθάτω ἐξ αὐτῶν [17]ἀνήρ. καὶ ἐπάταξαν [18]αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔρριψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται, καὶ ἐπορεύθησαν ἕως [19]πόλεως οἴκου
26 [20]τοῦ Βάαλ. Καὶ [21]ἐξήνεγκαν [22]τὴν στήλην τοῦ Βάαλ, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν.
27 Καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ [23]Βάαλ, [24]καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς [25]λυτρῶνα ἕως τῆς ἡμέρας
28 ταύτης. Καὶ ἠφάνισεν [26]Ἰοῦ [27]τὸν Βάαλ
29 ἐξ Ἰσραήλ. Πλὴν [28]ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη [29]Ἰοῦ ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν· [30]αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ [31]ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐν Δάν.
30 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς [32]Ἰοῦ, Ἀνθ' ὧν [33]ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου [34]ἐποίησας τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί
31 σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ. Καὶ [35]Ἰοῦ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη [36]ἀπάνωθεν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ [37]ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.
32 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν [38]ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀζαὴλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ,
33 Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡ-

---

78 *Alex.* Ἰηοῦ δουλεύσει. *Ald.* καί γε Ἰοῦ δουλεύσει. *C.* καὶ ἐγὼ δουλεύσω. 79 *C.* Καὶ νῦν καλέσατε πρὸς μὲ πάντας τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἀνήρ. 80 *C.* ἀπολειφθήτω ἐξ αὐτῶν, ὅτι. 81 *C.* θυσίαν μεγάλην ἐγὼ ποιῶ τῷ. *Ald.* θυσία μοι μεγάλη τῷ. 82 *Alex.* Βάαλ· ὃς ἄν. 83 *C.* ἀπολειφθῇ. 84 *Alex.* Ἰηοῦ. 85 *Alex.* ἵνα. 86 *C.* πάντας τούς. 87 *Alex.* Ἰηοῦ. 88 *C.* θεραπείαν τοῦ Βάαλ. *Ald.* ἱερείαν τῷ Βάαλ καὶ θεραπείαν. 89 *C.* ἐκήρυξε. 90 *Alex.* Ἰηοῦ. 91 *Alex.* Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον πάντες. 92 λέγων usque ad καὶ ἦλθον *C.* desunt. *Ald.* pro λέγων habet, καὶ εἶπε, λέγων.
93 *Ald.* δοῦλοι τοῦ Βάαλ, καί. 94 *C.* εἰσῆλθον. 95 *Alex.* & *C.* Βάαλ· οὐ καταλείφθη. * In *Francof.* reliqua hujus versus faciunt versum 22. 96 *C.* οὐκ ἀπελείφθη. 97 τοῦ Βάαλ *C.* deest. 98 *C.* ἐπί. 99 *Alex.* εἶπεν Ἰηοῦ τοῖς ἐπὶ τοῦ μισθάαλ, Ἐξαγάγετε * ἐνδύμαα. *Ald.* εἶπεν Ἰοῦ τοῖς ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθάαλ, Ἐξαγάγετε ἐνδύματα. *C.* εἶπεν Ἰοῦ τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου, Ἐξένεγκε ἐνδύματα. 100 *Ald.* στολιστής. 1 *C.* εἰσῆλθον. 2 *Alex.* Ἰηοῦ. 3 *Alex.* Βάαλ, * Ἐρευνήσατε. 4 *C.* εἶπεν Ἰοῦ τοῖς. 5 *Alex.* ἔστιν ὧδε μεθ'. 6 *C.* καὶ εἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἀλλ' ἢ οἱ δ. τ. Β. μ. *Ald.* καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς δούλους κυρίου τοὺς εὑρισκομένους ἐκεῖ. καὶ ἐγένετο καὶ ὡς ἐλάλησεν Ἰοῦ, ὅτι οὐκ ἦν τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ μονώτατοι. quæ verba *Franc.* comprehendit versu 25. habetque in hoc cap. versus 38. 7 *C.* εἰσῆλθον. 8 *Alex.* *Ald.* τὰ θυμιάματα. *C.* τὰς θυσίας. 9 *Alex.* Ἰηοῦ ἔταξεν. *C.* ἔστησεν Ἰοῦ. 10 *Alex.* ἔξω * ὀκτὼ ἄνδρας. 11 *Alex.* ὃς ἄν. 12 *C.* ἐκ. 13 *Alex.* ἀνάγω * [σωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω] ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν. *C.* εἰσάγω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν. 14 *C.* συνετέλεσαν ποιοῦντες. 15 *Alex.* Ἰηοῦ. 16 *Alex.* αὐτοὺς, ἀνὴρ μὴ ἐξελθέτω ἐξ αὐτῶν. καὶ ἐπάταξεν. 17 ἀνὴρ *C.* ponit ante μή. 18 *C.* αὐτοὺς οἱ παρατρέχοντες, καὶ οἱ τριστάται ἐν, sed post ἔρριψαν eadem non habet. 19 *C.* τοῦ ναοῦ τοῦ.
20 *Alex.* τοῦ * βασιλέως. Καὶ ἐξήνεγκαν. 21 al. ἐξήνεγκε. 22 *Alex.* τὴν * στολὴν οἴκου τοῦ. *Ald.* τὴν στολὴν τοῦ. 23 *Alex.* Βάαλ, καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ· καὶ ἔταξαν. 24 *C.* καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ ἔθετο (al. ἔθεντο) εἰς κοπρῶνα ἕως. 25 *Alex.* λυτρῶνας. *Ald.* λουτρῶνα. 26 *Alex.* Ἰηοῦ. 27 *Ald.* τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ. 28 *Alex.* τῶν ἁμαρτιῶν. *C.* ἀπὸ ἁμαρτιῶν. 29 *Alex.* Ἰοῦ ὄπισθεν. 30 *C.* ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν δαμάλεων τῆς ἁμαρτίας τῶν χρυσῶν τῶν ἐν Βαιθήλ. 31 *Alex.* αἱ ἐν. 32 *Alex.* Ἰηοῦ. 33 ὅσα *C.* deest, bis in hoc versu. 34 *C.* καὶ ἐποίησας· & ponit ante καλά. 35 *Alex.* Ἰηοῦ. *C.* Ἰοῦ ponit post ἐφύλαξεν. 36 *Alex.* *Ald.* ἐπάνωθεν. *C.* ἀπὸ τῶν. 37 *C.* υἱοῦ Ναβὰτ, ὅς. 38 *Alex.* ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν.

λίου πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ [39] τοῦ Γαδδὶ, καὶ τοῦ Ῥουβὴν, καὶ τοῦ Μανασσῆ, ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους [40] χειμάῤῥου Ἀρνὼν, καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Βασάν.

34 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [41] Ἰοὺ καὶ πάντα [42] ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, [43] καὶ τὰς συνάψεις ἃς συνῆψεν, [44] οὐχὶ ταῦτα [45] γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν [46] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

35 Καὶ ἐκοιμήθη [47] Ἰοὺ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ [48] ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

36 Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν [49] Ἰοὺ ἐπὶ Ἰσραὴλ, [50] εἰκοσιοκτὼ ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

Κεφ. ια'. 11.

1 Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι [1] ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας.

2 Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβεὲ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως [2] Ἰωρὰμ [3] ἀδελφὴ Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς υἱὸν [4] ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ [5] ταμείῳ τῶν κλινῶν, [6] καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν [7] ἀπὸ προσώπου Γοθολίας, καὶ οὐκ ἐθανατώθη.

3 Καὶ ἦν μετ' αὐτῆς [8] κρυβόμενος ἐν οἴκῳ κυρίου ἓξ ἔτη. καὶ Γοθολία [9] βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Καὶ [10] ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν [11] Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους [12] τῶν Χορρὶ καὶ τῶν Ῥασὶμ, καὶ [13] ἀπήγαγεν [14] αὐτοὺς πρὸς [15] αὐτὸν εἰς οἶκον [16] κυρίου, καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην κυρίου, [17] καὶ ὥρκωσε· καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς [18] Ἰωδαὲ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως,

5 Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, [19] Οὗτος ὁ λόγος ὃν [20] ποιήσετε·

6 Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν [21] εἰσελθέτω τὸ σάββατον, [22] καὶ φυλάξατε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πυλῶνι, καὶ τὸ τρίτον [23] ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ τρίτον [24] τῆς πύλης ὀπίσω τῶν παρατρεχόντων, [25] καὶ

7 φυλάξατε τὴν φυλακὴν τοῦ [26] οἴκου. Καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν, πᾶς ὁ [27] ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, [28] καὶ φυλάξουσι τὴν φυλακὴν οἴκου κυρίου [29] πρὸς τὸν βασιλέα.

8 Καὶ κυκλώσατε [30] ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ [31] εἰσπορευόμενος εἰς τὰς σαδηρὼθ, ἀποθανεῖται. [32] καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ [33] ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ [34] εἰσπορεύεσθαι [35] αὐτόν.

9 Καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι [36] πάντα ὅσα ἐνετείλατο [37] Ἰωδαὲ ὁ [38] συνετός· καὶ [39] ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ [40] καὶ τοὺς εἰσπορευομένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον, καὶ [41] εἰσῆλθον πρὸς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα.

10 Καὶ ἔδωκεν [42] ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις [43] τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως [44] Δαυὶδ [45] τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου.

11 [46] Καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες [47] ἀνὴρ καὶ [48] τὸ σκεῦος αὐτοῦ [49] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς [50] εὐωνύμου τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου

12 [51] ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ. Καὶ [52] ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ'

---

39 *Alex.* τοῦ Γαλααδδεί. *C.* καὶ τοῦ Γάδ. 40 *Alex.* τοῦ χειμάῤῥου. 41 *Alex.* Ἰηού. 42 *Ald.* ἅ. 43 *C.* καὶ αἱ συνάψεις. 44 *Alex. Ald.* οὐχ ἰδοὺ ταῦτα. *C.* καὶ ἰδοὺ ταῦτα. 45 *C.* γέγραπται. 46 *C.* τῶν βασιλέων. 47 *Alex.* Ἰηού. 48 *C.* θάπτεται ἐν. 49 *Alex.* Ἰηού. 50 *C.* εἴκοσι καὶ ὀκτώ.

Cap. 11. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* ἀπέθαναν (*Ald.* ἀπέθανον) οἱ υἱοὶ αὐτῆς. 2 *Alex.* Ἰωρὰμ * υἱὸν Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς υἱὸν Αζία, καὶ ἔκλεψεν. 3 *C.* ἀδελφὴ δὴ Ὀχοζίου. 4 *C.* Ὀχοζίου τοῦ ἀδελφοῦ. 5 *Alex.* ταμιείῳ. 6 καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν *C.* ponit ante ἐν τῷ. 7 *C.* ἐκ. 8 *Alex.* ἐν οἴκῳ κυρίου κρυβόμενος ἓξ. *C.* ἐν οἴκῳ κυρίου κεκρυμμένος ἕξ. 9 *C.* ἐβασίλευσεν. 10 *Alex.* ἐν ἔτει. 11 *Alex.* Ἰωιαδαέ. *C.* Ἰωιαδέ & *Ald.* & *C.* addunt ὁ ἱερεύς. 12 *Alex.* τὸν Χορρεὶ καὶ τὸν Ῥασείμ. *Theodoret.* Χορρὶ καὶ Ῥασὶμ ἀσπιδιφόρους. 13 *C.* εἰσήγαγεν. 14 *Alex.* αὐτοὺς εἰς. 15 *C.* ἑαυτόν. 16 κυρίου *C.* deest. 17 *Alex.* καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐν τῇ * διαθήκῃ κυρίου· καὶ ἔδειξεν. *Ald. C.* καὶ ὥρκισεν (*Ald.* ὥρκωσεν) αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἔδειξεν. 18 *Alex.* Ἰωιαδαέ. *C.* deest. 19 *C.* Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐποιήσατε. 20 *Alex.* ἐποιήσετε. 21 *C.* οἱ εἰσπορευόμενοι. 22 *C.* φυλασσέτωσαν τὴν κεφαλὴν οἴκου βασιλέως, καί. 23 *Alex.* ἐν πύλῃ. 24 *C.* ἐν τῇ πύλῃ. 25 καὶ *Alex.* deest. 26 *C.* οἴκου Μεσαέ. (al. Μεσαί.) Καί. *Theod.* in *Comm.* legit, τοῦ οἴκου Μεσαὲ, & sic explicat: Τὸ Μεσαὲ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἀπὸ διαφθορᾶς, εἰρήκασι, τοῦτ' ἔστι, μετὰ πάσης φυλακῆς, ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θείῳ. 27 *Alex.* ἐκπορευόμενος *, καὶ φυλάξουσιν. 28 καὶ *C.* deest. 29 *C.* ἐπί. 30 *Ald. C.* πρός. 31 *C.* εἰσερχόμενος. 32 *Alex.* καὶ * ἐγένετο μετά. *C.* καὶ γίνεσθε μετά. 33 *Ald. C.* εἰσπορεύεσθαι. 34 *Ald. C.* ἐκπορεύεσθαι. 35 αὐτὸν *C.* deest. 36 *C.* κατὰ πάντα. 37 *Alex.* Ἰωαδαέ. 38 *C.* ἱερεύς. 39 *C.* ἔλαβον ἕκαστος τούς. 40 καὶ *C.* deest. 41 *Alex.* ἐπῆλθεν πρὸς Ἰωαδαέ. 42 *C.* αὐτοῖς ὁ. 43 *C.* τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα τοῦ. 44 Δαυὶδ *C.* ponit ante τοῦ. 45 *C.* ἃ ἦν ἐν. 46 *Ald.* Καὶ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Χορὲθ καὶ τῶν παρατρεχόντων, καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ παρατρέχοντες κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ ἱερεύς. καὶ ἐξεκκλησίασεν ὁ ἱερεὺς κυρίου πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς εἰς οἶκον κυρίου. (quæ verba in *Francof.* faciunt verſ. 11. unde hoc caput ibi verſus habet 22.) Καὶ ἔστησαν. *Alex.* Καὶ ἀνέστησαν. 47 *C.* ἕκαστος. 48 *C.* τὰ σκεύη. 49 *Alex.* ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου * τῆς εὐωνύμου. 50 *C.* ἀριστερᾶς. 51 *C.* περί. 52 *C.* ἐξήγαγε.

53 αὐ-

[53] αὐτὸν νεζὲρ καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ [54] ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ [55] ἔχρισεν αὐτόν. καὶ [56] ἐκρότησαν [57] τῇ χειρὶ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. 13 Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν [58] τρεχόντων τοῦ λαοῦ, καὶ [59] εἰσῆλθε πρὸς τὸν 14 λαὸν εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ κρίμα· καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγξι. καὶ διέρρηξε [60] Γοθολία τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς, καὶ ἐβόησε, Σύνδεσμος, σύνδεσ- 15 μος. Καὶ ἐνετείλατο [61] Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις [62] τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐξαγάγετε αὐτὴν [63] ἔσωθεν [64] τῶν σαδηρὼθ, [65] ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω [66] αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ· ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς, [67] Καὶ 16 μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ [68] ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ [69] εἰσῆλθον ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ [70] ἀπ- 17 έθανεν ἐκεῖ. Καὶ διέθετο [71] Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον κυρίου καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ, τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ· [72] καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ 18 ἀναμέσον τοῦ λαοῦ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν [73] ἀγαθῶς· καὶ τὸν [74] Μαθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βάαλ ἀπέκτειναν [75] κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων. καὶ [76] ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους [77] εἰς τὸν οἶκον κυρίου.

19 Καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, καὶ [78] τὸν [79] Χορρὶ, [80] καὶ τὸν Ῥασὶμ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ [81] κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου· καὶ [82] εἰσῆλθον ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ [83] ἐκάθισαν 20 αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων. Καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε. καὶ τὴν Γοθολίαν [84] ἐθανάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν 21 οἴκῳ [85] τοῦ βασιλέως. Υἱὸς ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ [86] βασιλεύειν αὐτόν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Ἐν ἔτει ἑβδόμῳ [1] τῷ Ἰοὺ [2] ἐβασίλευσεν Ἰωὰς, καὶ [3] τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ [4] Σα- 2 βιὰ ἐκ τῆς Βηρσαβεέ. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς 3 ἐφώτισεν αὐτὸν [5] Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν [6] οὐ μετεστάθησαν, [7] καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς [8] ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς [9] ὑ- 4 ψηλοῖς. Καὶ εἶπεν Ἰωὰς [10] πρὸς τοὺς ἱερεῖς, Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰσοδιαζόμενον [11] ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου [12] ἀργύριον συντιμήσεως, [13] ἀνὴρ [14] ἀργύριον [15] λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν [16] ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου, 5 Λαβέτωσαν [17] ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ [18] τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ [19] κρατήσουσι τὸ [20] βεδὲκ [21] τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ βε- 6 δέκ. Καὶ [22] ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει [23] τῷ βασιλεῖ Ἰωὰς οὐκ ἐκραταί- 7 ωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου. Καὶ ἐκάλεσεν [24] Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί ὅτι οὐκ ἐκραταιοῦτε τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου; καὶ νῦν μὴ [25] λάβητε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς 8 τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό. Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ

---

53 *Alex. Ald.* αὐτὸν τὸ ἐζὲρ καὶ τό. *C.* αὐτὸν τὸ ἁγίασμα καὶ τό· & sic legitur in *Comm. Gr.* 54 *C.* ἔχρισεν. 55 *C.* ἐβασίλευσεν. 56 *Alex.* * ἐκράτισεν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπεν. 57 *C.* ὁ λαὸς ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καί. 58 *Ald.* παρατρεχόντων. *C.* παρατρεχόντων, καί. 59 *C.* ἦλθε. 60 *C.* τὸν ἱματισμὸν αὐτῆς Γοθολία, καί. 61 *Alex.* Ἰωαδαέ. 62 *Ald. C.* καὶ τοῖς ἐπισκόποις. 63 *C.* ἔξωθεν. 64 *Alex.* τὴν σαδηρὼθ, καὶ ὁ. 65 *C.* καὶ ὁ. 66 *Alex.* & *C.* αὐτῆς θανατωθήσεται (*C.* ἀποθανεῖται) ῥομφαίᾳ. 67 *Alex.* Καὶ εἰ μή. *C.* Μή. 68 *C.* ἐπέβαλον. 69 *Alex.* εἰσῆλθαν. *Ald.* εἰσῆλθεν μετὰ τῶν ἐνόχων. *C.* εἰσήγαγον αὐτήν. 70 *C.* ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ. 71 *Alex.* Ἰωαδαέ. *C.* Ἰωιαδὲ ὁ ἱερεύς. 72 Hæc usque ad finem versus in *Ald.* & *C.* desunt. 73 *C.* ἐπιμελῶς. 74 *Alex.* Μαχάν. *C.* Ματθάν. 75 *C.* πρὸ προσώπου. 76 *C.* κατέστησεν. 77 *C.* ἐν οἴκῳ. 78 *C.* τῶν. 79 *Alex.* Χορρεὶ, καὶ τὸν Ῥασείμ. 80 *C.* καὶ τῶν. 81 *Ald.* κατήγαγε. 82 *Alex.* εἰσῆλθεν. *C.* κατήγαγον αὐτόν. 83 *Alex.* ἐκάθισεν. 84 *C.* ἐπάταξεν. 85 *C.* τῶν βασιλέων. 86 *Alex.* βασιλεύειν.

Ἐν ἔτει.

Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* τοῦ Ἰηοῦ. 2 *Comp. ed.* βασιλεύει. 3 *Alex.* τεσσεράκοντα. 4 *Alex.* Ἀβιά. 5 *Alex.* Ἰωαδαέ. 6 *C.* οὐκ ἀπέστησεν. 7 καὶ ἐκεῖ *C.* desunt. 8 *C.* ἐθυσίαζον. 9 *C.* μετεώροις. 10 *C.* τοῖς ἱερεῦσι. 11 *Alex.* ἐν οἴκῳ. 12 *Alex.* ἀργύριον παρερχόμενον ἀνὴρ ψήφῳ ψυχῶν συντιμήσεως ἀνὴρ πᾶν ἀργύριον ὃ ἐάν. 13 *C.* ἀνδρός. 14 ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως in uno a. l. non sunt. 15 *C.* συντιμήσεως ψυχῶν, πᾶν. & sic habet *Theodoret.* in *Comment.* 16 *C.* ἀνθρώπου τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον. 17 *Alex.* αὐτοῖς. 18 *Alex.* τῆς * πράξεως αὐτῶν. *Ald.* & *C.* τῆς πράσεως αὐτῶν. 19 *Alex.* κρατήσωσιν τοῦ βεδέκ. *C.* κραταιώσουσι τὸ βεδέκ. 20 *Theodoret.* βεδὲκ καλεῖται τῶν ἐφθαρμένων ξύλων ἢ λίθων ἡ θεραπεία. ἡ δὲ τῶν παραλειπομένων βίβλος ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ βεδὲκ, ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου λέγει. 21 *C.* οἴκου κυρίου εἰς. 22 *C.* ἐγένετο. 23 *C.* τοῦ βασιλέως. 24 *Alex.* & *C.* ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς Ἰωδαὲ (*Alex.* Ἰωιαδαέ.) 25 *Alex.* λάβετε.

τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ [26] μὴ ἐνισχῦσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου. 9 Καὶ ἔλαβεν [27] Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν, [28] καὶ ἔτρησε [29] τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ [30] ἀμμαζειβὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου· καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ [31] κυρίου.

10 Καὶ ἐγένετο ὡς [32] εἶδον ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ [33] μέγας, καὶ ἔσφιγξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου. 11 Καὶ ἔδωκαν [34] τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας [35] ποιούντων τὰ ἔργα [36] τῶν ἐπισκόπων οἴκου κυρίου, καὶ [37] ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσι τῶν ξύλων, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν [38] ἐν οἴκῳ κυρίου,

12 Καὶ τοῖς [39] τειχισταῖς, καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τοῦ κτήσασθαι [40] ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κατασχεῖν [41] τὸ βεδὲκ οἴκου κυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ [42] κραταιῶσαι. 13 Πλὴν οὐ [43] ποιηθήσονται οἴκῳ κυρίου θύραι ἀργυραῖ, ἧλοι, φιάλαι, [44] καὶ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν [45] καὶ σκεῦος ἀργυροῦν, ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσενεχθέντος [46] ἐν οἴκῳ κυρίου, 14 Ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα [47] δώσουσιν [48] αὐτό. καὶ ἐκραταίωσαν [49] ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου. 15 Καὶ οὐκ [50] ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἷς [51] ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι [52] τὰ ἔργα, ὅτι 16 ἐν πίστει [53] αὐτῶν ποιοῦσιν. [54] Ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας, [55] καὶ ἀργύριον περὶ [56] πλημμελείας, [57] ὅ, τι εἰσηνέχθη [58] ἐν οἴκῳ κυρίου, 17 [59] τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο. Τότε ἀνέβη Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γὲθ, καὶ προκατελάβετο αὐτήν. καὶ [60] ἔταξεν Ἀζαὴλ τὸ πρόσωπον [61] αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 18 Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα πάντα τὰ ἅγια [62] ὅσα ἡγίασεν Ἰωσαφὰτ καὶ Ἰωρὰμ καὶ Ὀχοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ [63] καὶ βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ, καὶ πᾶν [64] τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου [65] καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ Ἀζαὴλ βασιλεῖ Συρίας, [66] καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [67] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [68] γεγραμμένα [69] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν 20 [70] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ [71] ἔδησαν πάντα σύνδεσμον, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ [72] Μαλλὼ τῷ ἐν [73] Σελά. 21 Καὶ [74] Ἰεζιρχὰρ υἱὸς [75] Ἰεμουὰθ, καὶ [76] Ἰεζεβοὺθ [77] ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σωμὴρ οἱ δοῦλοι [78] αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν [79] Ἀμεσσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ιγʹ. 13.

1 Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ [1] τρίτῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς υἱῷ Ὀχοζίου [2] βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς [3] Ἰοὺ ἐν Σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [4] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη 3 [5] ἀπ' αὐτῆς. Καὶ [6] ὠργίσθη θυμῷ κύριος [7] ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ [8] ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν

---

26 *Ald.* μὴ deest. 27 *Alex.* Ἰωαδαέ. 28 *C.* καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ ὀπὴν μίαν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ εἰσπορευομένων ἀνδρῶν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἐδίδουν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὰ πρόθυρα πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσφερόμενον εἰς τὸν οἶκον κυρίου. Καί. 29 *Alex.* τρώγλην ἐν τῇ * τρώγλῃ αὐτῆς. 30 *Alex.* Ἀμμασβὴ ἐν τῷ. 31 *Alex.* κυρίου κυρίῳ. Καί. 32 *Alex.* ἴδεν αὐτὸν ὅτι. 33 *Ald* μέγας, καὶ οἱ ἀργυριοκόποι, καί. 34 *C.* αὐτὸ ἐπί. 35 *Alex* τῶν ποιούντων. 36 *Alex. Ald.* τῶν ἐπὶ σκευῶν οἴκου. 37 *C.* ἐξωδίασαν αὐτὸ τοῖς. 38 *C.* ἔργον ἐν. 39 *Alex.* τιχισταῖς καὶ τοῖς τεχνείταις καὶ τοῖς λατόμοις. *Ald.* τειχισταῖς, καὶ τοῖς τεχνίταις, καὶ τοῖς λατόμοις. *C.* τειχισταῖς, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τῶν λίθων, καὶ τοῖς ξυσταῖς. 40 *C.* λίθους λελατομημένους ξύλα τοῦ κραταιῶσαι τό. 41 *Alex.* τὸν βεδέκ. 42 *C.* κραταιῶσαι αὐτόν. Πλήν. 43 *Alex.* ποιηθήσεται οἴκου. 44 καὶ *C.* deest. 45 *C.* ἢ ἀργυροῦν. 46 *C.* εἰς οἶκον. 47 *C.* ἔδωκαν. 48 *Ald.* αὐτά. 49 *Alex.* αὐτῷ τόν. 50 *Ald.* ἐλογίζοντο. 51 *Alex.* ἐδίδου ἀργύριον. *C.* ἐδίδοτο τὸ ἀργύριον. 52 *C.* τὸ ἔργον. 53 *C.* αὐτοὶ ἐποίουν. 54 *C.* Ἀργύριον δὲ περὶ πλημμελείας, καί. 55 *Alex.* καὶ περί. 56 *C.* ἁμαρτίας. 57 *Alex.* ὅτι οὐκ εἰσηνέχθη. *C.* οὐκ εἰσηνέχθη. 58 *C.* εἰς τὸν οἶκον. 59 *C.* ὅτι τοῖς. 60 *Ald.* Ἀζαὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ ἔταξεν. *C.* ἔθετο. 61 *Alex.* αὐτοῦ πορευθῆναι ἐπί. 62 *C.* ἅ. 63 καὶ *C.* deest. 64 *Alex.* τὸ * ἀργιον τό. 65 *C.* καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. 66 καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ *Ald.* desunt. 67 *Alex.* οὐχ ἰδού. 68 *C.* γέγραπται 69 *Alex.* & *C.* ἐπὶ βιβλίου. 70 *C.* τῶν βασιλέων. 71 *C.* ἐποίησαν σύνδεσμον. 72 *Alex.* Μαλλὼ τὸν καταμένοντα Γαλαάδ. Καί. *Ald.* pro Μαλλὼ habet Μαλλών. 73 *Ald.* Σααλά. *C.* τῇ καταβάσει Σελλά. 74 *Alex.* & *C.* Ἰωζαχάρ. *Ald.* Ἰεζεχάρ. 75 *C.* Σεμαάθ. 76 *C.* Ἰωζαβάθ. 77 *Alex.* υἱὸς αὐτοῦ Ὡσωμὴρ οἱ. *C.* υἱὸς Σωμὴρ οἱ. 78 *C.* Ἰωάς. 79 *Alex.* Ἀμεσίας.

Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* τρίτῳ Ἰωάς. *Comp. ed.* τρίτῳ τοῦ Ἰωάς. 2 *Alex. Ald. C.* βασιλέως. 3 *Alex.* & *C.* Ἰοὺ ἐπὶ (*C.* ἐπ') Ἰσραὴλ ἐν. 4 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 5 *Alex. Ald. C.* ἀπ' αὐτῶν. 6 *C.* ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος. 7 *C.* ἐπὶ τόν. 8 *C.* παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας.

χειρὶ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, καὶ [9] ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ πάσας τὰς ἡμέρας.

4 Καὶ ἐδεήθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλίψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας. **5** Καὶ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ [10] ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης. **6** Πλὴν οὐκ ἀπέστησαν [11] ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ἱεροβοὰμ [12] ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, [13] ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη· καί γε τὸ ἄλσος ἐστάθη ἐν Σαμαρείᾳ. **7** Ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ Ἰωάχαζ λαὸς, ἀλλ' ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα ἅρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, καὶ [14] ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν. **8** Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάχαζ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, [15] οὐχὶ ταῦτα [16] γεγραμμένα [17] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [18] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; **9** Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν [19] αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. **10** Ἐν [20] ἔτει τριακοστῷ καὶ [21] ἑβδόμῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς [22] βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς [23] Ἰωάχαζ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ [24] ἑκκαίδεκα ἔτη. **11** Καὶ ἐποίησε [25] τὸ πονηρὸν [26] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ [27] πάσης Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ἁμαρτίας, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, [28] ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη. **12** Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε μετὰ [29] Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα [30] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [31] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

13 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ [32] ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν [33] βασιλέων Ἰσραήλ. **14** Καὶ [34] Ἐλισαιὲ ἠῤῥώστησε τὴν ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ, δι' ἣν [35] ἀπέθανε· καὶ κατέβη [36] πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Πάτερ πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ. **15** Καὶ εἶπεν αὐτῷ [37] Ἐλισαιὲ, Λάβε τόξον καὶ [38] βέλη. * καὶ ἔλαβε [39] πρὸς ἑαυτὸν τόξον καὶ βέλη. **16** Καὶ [40] εἶπε τῷ [41] βασιλεῖ, Ἐπιβίβασον τὴν χεῖρά σου [42] ἐπὶ τὸ τόξον. καὶ ἐπεβίβασεν [43] Ἰωὰς τὴν χεῖρα [44] αὐτοῦ· καὶ ἐπέθηκεν [45] Ἐλισαιὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως, **17** Καὶ εἶπεν, Ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολάς. καὶ ἤνοιξε. καὶ εἶπεν [46] Ἐλισαιὲ, Τόξευσον. καὶ ἐτόξευσε. καὶ [47] εἶπε, Βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφὲκ ἕως συντελείας. **18** Καὶ εἶπεν [48] αὐτῷ [49] Ἐλισαιὲ, Λάβε [50] τόξα. καὶ ἔλαβε. καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Πάταξον εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐπάταξεν [51] ὁ βασιλεὺς τρὶς, καὶ ἔστη. **19** Καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως [52] συντελείας, καὶ **20** νῦν τρὶς πατάξεις τὴν Συρίαν. Καὶ [53] ἀπέθανεν Ἐλισαιὲ, καὶ [54] ἔθαψαν αὐτόν. καὶ μονόζωνοι Μωὰβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ, ἐλθόντος τοῦ **21** ἐνιαυτοῦ. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων [55] τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον, καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ [56] Ἐλισαιέ· καὶ ἐπορεύθη [57] καὶ ἥψατο τῶν ὀστέων [58] Ἐλισαιὲ, καὶ ἔζησε καὶ [59] ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

22 Καὶ [60] Ἀζαὴλ ἐξέθλιψε τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς

---

9 *C.* εἰς χεῖρας. 10 *C.* ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τῶν χειρῶν. 11 *Alex.* ἀπὸ ἁμαρτίας. 12 *Alex.* υἱοῦ Ναβὰτ ὅς. 13 *Alex. Ald. C.* ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν· καί γε τὸ ἄλσος ὃ ἐστάθη (*Alex.* ἐστάθη.) 14 *C.* ἔθετο. 15 *Alex.* & *C.* οὐχ (*C.* οὐκ) ἰδοὺ ταῦτα. 16 *C.* γέγραπται. 17 *Alex.* & *C.* ἐπὶ βιβλίου. 18 *C.* τῶν βασιλέων. 19 *Alex. Ald.* αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν. 20 *Ald.* τῷ τριακοστῷ. 21 *Alex.* & *C.* ἑβδόμῳ τῷ (*C.* τοῦ) Ἰωάς. *Ald.* ἐνάτῳ τῷ Ἰωάς. 22 *C.* βασιλέως. 23 *Alex.* Ἰωάχας ἐν Σαμαρείᾳ. 24 *C.* ἓξ καὶ δέκα. 25 *C.* Ἰωὰς τό. 26 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 27 *Alex.* πάσης ἁμαρτίας Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὅς. *Ald. C.* πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὅς. 28 *Alex. Ald. C.* ἐν αὐταῖς. 29 *Alex.* Ἀμεσσίου. 30 *Alex.* & *C.* ἐπὶ βιβλίου. 31 *C.* τῶν βασιλέων. 32 *Alex.* & *C.* ἐτάφη Ἰωὰς ἐν. 33 *Ald.* υἱῶν. 34 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 35 *Ald.* καὶ ἀπέθανε. 36 πρὸς αὐτὸν *C.* ponit post Ἰσραήλ. 37 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 38 *C.* βολίδας. * *Francof.* hic incip. vers. 16. 39 *Alex.* πρὸς αὐτόν. 40 *C.* εἶπεν Ἐλισσαὶ τῷ. 41 *Alex.* & *C.* βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Ἐπιβίβασον. 42 *Alex.* ἐπὶ τόξον. 43 Ἰωὰς *C.* deest. *Ald* ponit post αὐτοῦ. 44 *Alex.* αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον· καί. *Ald.* αὐτοῦ Ἰωὰς τὴν ἐπὶ τὸ τόξον· καί. 45 *Alex.* Ἐλισσαιὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 46 *Alex.* Ἐλισσαιὲ, Ῥοίζησον. καὶ ἐροίζησεν. καὶ εἶπεν. 47 *Ald.* εἶπεν Ἐλισσαιέ· Βέλος. 48 *C.* Ἐλισσαὶ τῷ Ἰωὰς, Λάβε. 49 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 50 *Ald.* τόξον. *C.* βέλη. 51 ὁ βασιλεὺς *C.* desunt. 52 *Ald.* συντέλειαν. 53 *Alex.* ἀπέθανεν Ἐλισσαιέ. *C.* Ἐλισσαὶ ἀπέθανεν. 54 *C.* θάπτουσιν. 55 *C.* ἄνθρωπον ἕνα, καί. 56 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 57 *Ald.* ὁ ἄνθρωπος καί. 58 *Alex.* Ἐλισσαιέ. 59 *C.* ἔστη. 60 *Alex.* & *C.* Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας ἐξέθλιψεν.

23 ἡμέρας Ἰωάχαζ. Καὶ ἠλέησε κύριος αὐτοὺς καὶ [61] ᾠκτείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψεν [62] ἐπ' αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπέρριψεν αὐ-
24 τοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου [63] αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς [64] Ἄδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
25 Καὶ [65] ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς [66] υἱοῦ [67] Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ, ἃς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. [68] τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ [69] ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραήλ.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 ἘΝ ἔτει δευτέρῳ [1] τῷ Ἰωὰς υἱῷ [2] Ἰωάχαζ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, [3] καὶ ἐβασίλευσεν [4] Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα.
2 Υἱὸς [5] εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [6] εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα [7] τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰωαδὶμ ἐξ Ἱερουσαλήμ.
3 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς [8] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν
4 [9] Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησε. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐ-
5 θυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Καὶ ἐγένετο ὅτε [10] κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ [11] αὐτοῦ, [12] καὶ ἐπάταξε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας
6 [13] τὸν πατέρα αὐτοῦ. [14] Καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν πατάξαντων οὐκ ἐθανάτωσε, καθὼς γέγραπται [15] ἐν βιβλίῳ νόμων Μωυσῆ, ὡς ἐνετείλατο κύριος, λέγων, Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες [16] ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, [17] ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν [18] τῇ
7 ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται. [19] Αὐτὸς ἐπάταξε [20] τὴν Ἐδὼμ ἐν [21] γεμελὲδ δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς [22] Ἰεθοὴλ
8 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἀπέστειλεν [23] Ἀμεσσίας ἀγγέλους πρὸς [24] Ἰωὰς υἱὸν [25] Ἰωάχαζ υἱοῦ [26] Ἰοὺ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων,
9 [27] Δεῦρο ὀφθῶμεν [28] προσώποις. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς [29] Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων, [30] Ὁ ἄκαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα. καὶ [31] διῆλθον τὰ θηρία τοῦ [32] ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ [33] συν-
10 επάτησαν τὴν ἄκανα. [34] Τύπτων ἐπάταξας τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ [35] ἐπῆρέ σε [36] καρδία σου, ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ [37] σου, καὶ ἵνα τί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ [38] σου; καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰού-
11 δας μετὰ σοῦ. Καὶ οὐκ ἤκουσεν [39] Ἀμεσσίας. καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν προσώποις αὐτὸς καὶ [40] Ἀμεσσίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν [41] Βαιθσαμὺς τῇ τοῦ Ἰούδα.
12 Καὶ [42] ἔπταισεν [43] Ἰούδας [44] ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ [45] ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐ-
13 τοῦ. Καὶ τὸν [46] Ἀμεσσίαν υἱὸν Ἰωὰς [47] υἱοῦ Ὀχοζίου συνέλαβεν [48] Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν [49] Βαιθσαμύς· καὶ [50] ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, [51] καὶ καθεῖλεν [52] ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ [53] ἐν τῇ πύλῃ Ἐφραὶμ ἕως [54] πύλης
14 τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις. Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν

61 *Alex.* οἰκτείρησεν. 62 *Alex. Ald. C.* πρὸς αὐτούς. 63 *C.* αὐτοῦ ἕως νῦν. Καί. 64 *Alex.* Ἄζερ. 65 *Alex.* ἀπέστειψεν pro ἀπέστρεψεν, ut habet *C.* 66 υἱοῦ *Ald.* deest. 67 *Alex.* Ἀδάδ. 68 *C.* καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν τρὶς Ἰωάς. 69 *Ald. C.* ἀπέστρεψε.

Cap. 14. 1 *Comp. ed.* τοῦ Ἰωὰς υἱοῦ Ἰωάχαζ βασιλέως. 2 *Ms. Alex.* Ἄχαζ. 3 καὶ *C.* deest. 4 *Alex.* Ἀμασίας. 5 *C.* ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἀμασίας ἐν. 6 *Alex.* εἰκοσιεννέα. 7 *Alex.* & *C.* τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδείν. (*C.* Ἰωαδήν.) *Ald.* τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰωαδείν. 8 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 9 Ἰωὰς *C.* ponit post αὐτοῦ. 10 *C.* ἐκραταιώθη. 11 *C.* Ἀμεσσίου. 12 *C.* ἐπάταξε τοὺς παῖδας αὐτοῦ. 13 *Alex.* τὸν βασιλέα τὸν πατέρα. 14 *C.* Τοὺς δὲ υἱούς. 15 *Alex.* ἐν βιβλίῳ νόμου Μωσῆ, ὡς ἐνετείλατο. *C.* pro ἐν βιβλίῳ habet ἐπὶ βιβλίου. 16 *C.* περὶ τέκνων, υἱοὶ δὲ οὐκ. 17 ὅτι *C.* deest. 18 *C.* τῇ ἁμαρτίᾳ. 19 *C.* Αὐτὸς Ἀμεσσίας ἐπάταξε. 20 *Alex.* τὸν Ἐδὼμ ἐν γαιμελὰ δέκα. 21 *Ald. C.* Γέμελα. 22 *Alex.* & *C.* Ἰεκθοήλ. 23 *Alex.* Ἀμασίας. 24 *Alex.* * Ἰάς. 25 Ἰωάχαζ υἱοῦ *Ald.* desunt. 26 *Alex.* Ἰηοῦ. 27 *Ald.* Δεῦτε. *C.* Δεῦρο καί. 28 *C.* ἐν προσώποις. & vers. 11. 29 *Alex.* Ἀμασίαν. 30 *C.* Ἀκχάκ. 31 *Alex.* & *C.* διῆλθεν. 32 *Alex.* ἀγροῦ ἐν. 33 *C.* συνεπάτησεν τὸν Ἀκχάκ. 34 *C.* Πατάξας. 35 in *Comm. Gr.* legitur, ἡ καρδία σου ἡ βαρεῖα. 36 *Alex.* ἡ καρδία. 37 *Alex. Ald.* σου, ἵνα τί. 38 σου *C.* deest. 39 *Alex.* Ἀμεσίας. 40 *Alex.* Ἀμασίας. 41 *Alex. Ald. C.* Βαιθσαμὺς (*Alex.* Βηθσαμὺς) τῆς Ἰουδαίας. 42 *C.* ἔπεσεν. 43 *C.* ὁ λαὸς Ἰούδα. 44 *C.* ἐνώπιον Ἰσραήλ. 45 *C.* ἔφυγον. 46 *Alex.* Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα υἱόν. 47 *Ald.* υἱοῦ Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα συνέλαβεν. *C.* βασιλέα Ἰούδα συνέλαβεν. *Alex.* υἱοῦ Ἀαζία ἔλαβεν. 48 *Alex.* Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ βασιλεύς. *Ald.* Ἰωὰς υἱὸς Ἄχαζ βασιλεύς. 49 *Alex.* Βεθσαμύς. 50 *C.* ἤγαγεν αὐτὸν εἰς. 51 *Alex.* καὶ διέκοψεν ἐν τείχει. 52 *C.* τοῦ τείχους. 53 *C.* ἀπὸ τῆς πύλης. 54 *Alex. Ald.* τῆς (*Ald.* deest) πύλης τῶν γωνιῶν.

συμ-

συμμίξεων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

15 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησε μετὰ Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, [55] οὐχὶ [56] ταῦτα γεγραμμένα [57] ἐπὶ [58] βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [59] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 16 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. καὶ [60] ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ [61] ἀντ' αὐτοῦ. 17 Καὶ ἔζησεν [62] Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ, πεντεκαίδεκα ἔτη. 18 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμεσσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [63] οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ [64] βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [65] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 19 Καὶ [66] συνεστράφησαν ἐπ' [67] αὐτὸν σύστρεμμα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχίς· καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Λαχὶς καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. 20 Καὶ ἦραν αὐτὸν [68] ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 21 Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς [69] υἱὸς [70] ἑκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ [71] ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμεσσίου. 22 Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν [72] Αἰλὼθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 23 Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Ἀμεσσίου [73] υἱῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς [74] Ἰωὰς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ [75] τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος. 24 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ [76] πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 25 Αὐτὸς [77] ἀπέστησε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀπὸ [78] εἰσόδου Αἰμὰθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς [79] Ἄραβα, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ [80] ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνᾶ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου τοῦ 26 [81] ἐκ Γεθχοφέρ. Ὅτι εἶδε κύριος τὴν ταπείνωσιν Ἰσραὴλ πικρὰν [82] σφόδρα, καὶ [83] ὀλιγοστοὺς [84] συνεχομένους, καὶ ἐσπανισμένους, καὶ ἐγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ Ἰσραήλ. 27 Καὶ οὐκ ἐλάλησε κύριος [85] ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς [86] διὰ χειρὸς Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωάς. 28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησε, καὶ ὅσα ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἰμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ [87] βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [88] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 29 Καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ, [89] καὶ ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ [1] ἑβδόμῳ [2] τῷ Ἱεροβοὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα. 2 Υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν [3] ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [4] πεντηκονταδύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα [5] τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχελία ἐξ Ἱερουσαλήμ. 3 Καὶ ἐποίησε [6] τὸ εὐθὲς [7] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 4 Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν, [8] ἔτι ὁ λαὸς [9] ἐθυσίαζε καὶ [10] ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. 5 Καὶ ἥψατο κύριος [11] τὸν βασιλέα, καὶ [12] ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας [13] θανάτου αὐτοῦ· καὶ [14] ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ [15] ἀφφουσώθ. καὶ [16] Ἰωάθαμ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ [17] τῷ οἴκῳ

55 *Alex.* οὐχ. 56 *Alex.* ἰδοὺ ταῦτα. 57 *Alex.* ἐν βιβλίῳ. 58 C. βιβλίου. 59 C. τῶν βασιλέων. 60 C. ἐκάθησεν. 61 C. ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ. 62 *Alex.* Ἀμεσίας. 63 C. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. 64 C. βιβλίου. 65 C. τῶν βασιλέων 66 C. συνεστράφη σύστρεμμα ἐπὶ Ἀμεσσίαν ἐν. 67 *Alex.* αὐτὸς συστράτευμα ἐν. 68 *Ald.* ἐφ' ἵππου. C. ἐπὶ τῶν ἵππων. 69 C. ἦν υἱός. 70 *Alex.* ἓξ καὶ δέκα. 71 *Alex.* ἐβασίλευσεν αὐτὸς ἀντί. 72 *Alex.* *Ald.* Αἰλὼθ (*Alex.* Ἐλὼθ) καὶ ἀπέστρεψεν. 73 *Alex.* *Ald.* C. υἱοῦ (*Ald.* υἱῷ) Ἰωὰς βασιλέως. 74 *Alex.* & C. Ἰωὰς βασιλέως Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ. (C. ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσρ.) 75 *Alex.* τεσσεράκοντα. 76 C. τῶν. 77 C. ἀποκατέστησε. 78 C. τῆς ὁδοῦ. 79 C. πρὸς ἑσπέραν, κατά. 80 *Alex.* ὃς ἐλάλησεν. 81 *Alex.* ἐκ Γεθαχοβέρ. *Ald.* Γεθαχχόφερ. C. ἀπὸ Γαιθεφέρ. 82 C. σφόδρα, διότι ἐλεπτύνθη, καί. 83 *Alex.* ὀλιγοστοὺς συγκεχυμένους, καὶ ἐσπανισμένους. 84 C. καὶ συνεχομένους. 85 C. τοῦ διαφθεῖραι τὸ ὄνομα Ἰσραήλ. 86 *Alex.* ἐκ χειρός. C. κύριος ἐν χειρί. 87 C. βιβλίου. 88 C. τῶν βασιλέων. 89 *Alex.* & *Ald.* καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. & *Ald.* huic capiti addit ſeptem priores verſus cap. ſequentis.

Cap. 15. 1 *Mſ.* *Alex.* ἑβδόμῳ ἔτει τῷ. 2 *Comp. ed.* τοῦ Ἱεροβοὰμ βασιλέως. 3 ἦν C. deeſt. 4 *Alex.* πεντήκοντα καὶ δύο. 5 *Alex.* μητρὶ αὐτοῦ. C. τῆς μητρὸς αὐτοῦ. 6 *Alex.* τὸ ἀγαθὸν ἐν. *Ald.* τὸ εὐθὲς ἀγαθὸν ἐν. 7 C. ἐνώπιον κυρίου. 8 *Alex.* ὅτι. 9 C. ἔθυε. 10 *Ald.* ἐθυμία. 11 *Alex.* *Ald.* C. τοῦ βασιλέως. 12 *Ald.* ἦλθε λελεπρωμένος. C. ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν λέπραν. 13 *Alex.* θανάτου· καί. 14 C. ἐκάθητο. 15 C. ἀφφουσώθ. *Theodoret.* κρυφαίως οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασι, τοῦτ' ἔστιν, ἔνδον ἐν θαλάμῳ ὑπὸ μηδενὸς ὁρώμενος. 16 *Alex.* Ἰωάθαν. 17 C. τοῦ οἴκου.

6 [18] κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [19] οὐχὶ ταῦτα [20] γεγραμμένα [21] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [22] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;
7 Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων [23] αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
8 [24] Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ [25] ὀγδόῳ τῷ Ἀζαρίου βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε [26] Ζαχαρίας υἱὸς Ἱεροβοὰμ [27] ἐπὶ Ἰσραὴλ
9 ἐν Σαμαρείᾳ ἑξάμηνον. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [28] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου [29] καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη [30] ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς
10 ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ [31] συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν Σελλοὺμ υἱὸς [32] Ἰαβίς· καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν [33] Κεβλαὰμ [34] καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν, καὶ [35] ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.
11 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [36] Ζαχαρίου, ἰδοὺ [37] εἰσι γεγραμμένα [38] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν
12 ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ. [39] Ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς [40] Ἰοὺ, λέγων, Υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσ-
13 ραήλ· καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ Σελλοὺμ υἱὸς [41] Ἰαβὶς ἐβασίλευσε. [42] καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ [43] ἐννάτῳ Ἀζαρίᾳ [44] βασιλεῖ Ἰούδα [45] ἐβασίλευσε [46] Σελλοὺμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμα-
14 ρείᾳ. Καὶ ἀνέβη Μαναὴμ υἱὸς [47] Γαδδὶ ἐκ Θαρσιλά, καὶ [48] ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε τὸν Σελλοὺμ υἱὸν [49] Ἰαβὶς ἐν Σαμα-
15 ρείᾳ, καὶ ἐθανάτωσεν [50] αὐτόν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλοὺμ, καὶ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ [51] ἣν συνεστράφη, ἰδοὺ [52] εἰσι γεγραμμένα [53] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦ-
16 σιν Ἰσραήλ. Τότε ἐπάταξε [54] Μαναὴμ καὶ τὴν [55] Θερσὰ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ [56] Θερσά, ὅτι οὐκ [57] ἤνοιξαν αὐτῷ, [58] καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, [59] καὶ τὰς
17 ἐν γαστρὶ ἐχούσας [60] ἀνέρρηξεν. [61] Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ [62] ἐννάτῳ [63] τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ [64] ἐν Σαμαρείᾳ δέκα ἔτη.
18 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ [65] πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ
19 υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις [66] αὐτοῦ * ἀνέβη [67] Φουὰ βασιλεὺς Ἀσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ [68] Μαναὴμ ἔδωκε τῷ [69] Φουὰ χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν
20 χεῖρα αὐτοῦ [70] μετ' αὐτοῦ. Καὶ [71] ἐξήνεγκε Μαναὴμ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ [72] πᾶν δυνατὸν [73] ἰσχύϊ, δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσυρίων, πεντήκοντα [74] σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνί. καὶ ἀπέστρεψε βασιλεὺς Ἀσυρίων,
21 καὶ οὐκ ἔστη [75] ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [76] Μαναὴμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [77] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα [78] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
22 Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη [79] Μαναὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε [80] Φα-
23 κεσίας [81] υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ Ἀζαρίου [82] βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε [83] Φακεσίας υἱὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ

---

18 *Alex.* κρίνειν. 19 *C.* οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. 20 *C.* γέγραπται ἐπὶ βιβλίου, & verſ. 11. & 15. & 21. & 26. 31. 36. 21 *Alex.* ἐν βιβλίῳ. 22 *C.* τῶν βασιλέων, & verſ. 11. & 21. & 26. & 31. 36. 23 *Alex.* αὐτοῦ, * ἐν πόλει Δαυίδ. 24 Ἐν *C.* deeſt. 25 *Alex.* ὀγδόῳ ἔτει τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως. *Ald.* & *C.* etiam habent βασιλέως. 26 *Alex.* & *C.* Ἀζαρίας. 27 *C.* ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἑξάμηνον. 28 *C.* ἐνώπιον κυρίου. & verſ. 24. & 28. & 34. 29 *C.* κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν. 30 *Alex.* & *C.* ἀπὸ ἁμαρτιῶν. 31 *C.* συνεστράφη. 32 *Alex.* Ἀβεὶς, καὶ Κεβλαάμ· καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν κατέναντι τοῦ λαοῦ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ Σελλοὺμ ἐβασίλευσεν. 33 *Ald.* καὶ Κεβδαὰμ, καὶ Σελλοὺμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· & ponit ante καὶ ἐπάταξαν. *C.* ἐν Κεβλαάμ· & pro ἐπάταξαν habet ἐπάταξεν. 34 καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν *C.* deſunt. 35 *Ald.* Σελλοὺμ ἐβασίλευσεν. 36 *Alex.* Ἀζαρίου, ἰδού. 37 *Alex.* ἐστι γεγραμμένα. *Ald.* ἐστι ταῦτα γεγρ. *C.* ταῦτα γεγραμμένα. 38 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. 39 *C.* Οὗτος ὁ. 40 *Alex.* Ἰηοῦ. 41 *Alex.* Ἰαβεὶς ἐβασίλευσεν. ἐν ἔτει. 42 *Ald.* ἐν Ἰσραὴλ ἐν. *C.* ἐν. 43 *Alex.* ἐνάτῳ τοῦ * Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα. 44 *Ald.* *C.* βασιλέως. 45 *C.* καὶ ἐβασίλευσε μῆνα. 46 *Alex.* Σελλοὺμ ὀκτὼ ἡμέρας ἐν. 47 *Alex.* Γεδδεὶ ἐν Θερσιλά. *C.* Γαδδὶ ἐκ Θερσά. 48 *C.* εἰσῆλθεν. 49 *Alex.* Ἰαβείς. 50 *Alex.* & *C.* αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τά. 51 *Alex.* ἣν συνεστράφη. *C.* ἣν συνῆψεν. 52 *C.* ταῦτα. 53 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. 54 *Alex.* Μαναὴν τὴν Θαιρά. 55 *C.* Θερσά. 56 *Ald.* Θερσιλά. 57 *Ald.* ἤνοιξεν. 58 καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν *C.* deſunt. 59 *Ald.* καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ τάς. 60 *C.* διέρρηξε. 61 *Ald.* Καὶ ἐν. 62 *Alex.* ἐνάτῳ Ἀζαρίᾳ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Μαναήν. 63 *C.* τοῦ Ἀζαρία βασιλέως. 64 *Alex.* δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ. Καί. 65 πασῶν *C.* deeſt. 66 *C.* τοῦ Μαναὴμ ἀνέβη. * *Francof.* hic incip. verſ. 19. 67 *Ald.* Φουλά. *C.* Φοὺλ. 68 *Alex.* Μαναήν. 69 *Ald.* Φουλά. *C.* Φοὺλ. 70 *Alex.* σὺν αὐτῷ, τοῦ ἐνισχῦσαι τὸ βασίλειον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καί. *C.* μετ' αὐτοῦ, τοῦ κραταιῶσαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καί. 71 *C.* Μαναὴμ ἐξήνεγκε τό. 72 *Ald.* *C.* πάντα. 73 *Alex.* ἐν ἰσχύει. 74 *Alex.* σίκλους ἀργυρίου τῷ. 75 *C.* ἔτι. 76 *Alex.* Μαναήν. 77 *Alex.* *Ald.* οὐχὶ ταῦτα. 78 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. 79 *Alex.* Μαναήν. 80 *Alex.* Φακείας. *Ald.* Φακεῖας. *C.* Φακεία. 81 *Alex.* υἱὸς Μαναὴν ἀντ' αὐτοῦ. 82 *Alex.* *Ald.* βασιλέως. 83 *Alex.* Φακείας υἱὸς Μαναήν.

ἐν Σα-

24 ἐν Σαμαρείᾳ [84] δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ [85] ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξή-
25 μαρτε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ὁ τριστάτης αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ [86] ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Ἀργὸβ καὶ μετὰ τοῦ [87] Ἀρία, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα [88] ἄνδρες ἀπὸ τῶν [89] τετρακοσίων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ
26 ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [90] Φακεσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ [91] εἰσι γεγραμμένα [92] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
27 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ. Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀζαρίου [93] βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ [94] εἴκοσι ἔτη.
28 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ
29 Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεὲ βασιλέως Ἰσραὴλ [95] ἦλθε [96] Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔλαβε τὴν [97] Αἰν καὶ [98] τὴν Ἀβὲλ καὶ τὴν Θαμααχὰ καὶ τὴν [99] Ἀνιὼχ καὶ τὴν Κενὲζ καὶ τὴν Ἀσὼρ καὶ τὴν [100] Γαλαὰν καὶ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσαν γῆν [1] Νεφθαλὶ, καὶ ἀπῴκισεν αὐτοὺς εἰς Ἀσσυρίους.
30 Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Ὡσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ [2] ἐθανάτωσε, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' [3] αὐτοῦ ἐν ἔ-
31 τει εἰκοστῷ [4] Ἰωάθαμ υἱοῦ [5] Ἀζαρίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὲ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [6] ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσρα-
32 ήλ. [7] Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου [8] βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν [9] Ἰωάθαμ
33 υἱὸς [10] Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [11] ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ [12] Ἱερουσὰ
34 θυγάτηρ Σαδώκ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν
35 [13] Ἀζαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, [14] ἔτι ὁ λαὸς [15] ἐθυσίαζε καὶ [16] ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν [17] πύλην οἴκου κυρίου [18] τὴν ἐπά-
36 νω. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων [19] Ἰωάθαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [20] οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα [21] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
37 τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος [22] ἐξαποστέλλειν [23] ἐν Ἰούδα τὸν Ῥαασὰν βασιλέα Συρίας, καὶ τὸν Φα-
38 κεὲ υἱὸν Ῥομελίου. Καὶ ἐκοιμήθη [24] Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη [25] μετὰ τῶν πατέρων [26] αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ [27] τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ις'. 16.

1 Ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς Ἰωάθαμ βασιλέως
2 Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν [1] Ἄχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου [2] θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς,
3 ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν [3] ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καί γε [4] τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ, κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν
4 Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω
5 παντὸς ξύλου ἀλσώδους. Τότε ἀνέβη Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ [5] εἰς Ἱερουσαλὴμ [6] εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκουν [7] ἐπὶ Ἄχαζ, καὶ οὐκ

---

84 *Alex.* * δέκα ἔτη. *Ald.* δέκα δύο ἔτη. 85 *C.* πασῶν ἁμαρτιῶν. 86 *C.* ἐν οἴκῳ. 87 *Alex.* & *C.* Ἀρεί. *Ald.* Ἀρείφ. 88 *Alex.* ἄνδρας. 89 ita ll. vv. fere omnes. in *Ald.* legitur Γαλααδιτῶν. in *C.* υἱῶν τῶν Γαλααδιτῶν. 90 *Alex.* Φακείου. 91 *C.* ταῦτα. 92 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. 93 *Alex.* *Ald.* & *C.* βασιλέως. 94 *C.* ἔτη εἴκοσι. Καί. 95 *C.* ἀνέβη. 96 *C.* Θεγλὰθ Φαλασάρ. 97 *Ald.* Ἀΐα. *C.* Ναΐν. al. Ἀϊών. 98 *Alex.* τὴν Καβὲλ βερμααχά. *C.* τὴν Ἀβὲλ καὶ τὴν Βαιθμααχά. *Ald.* τὴν Ἀβὲλ Βαιθὰ Μααχά. 99 *Alex.* Ἰανώχ. *Ald.* Ἀώχ. *C.* Ἰωνώχ. al. Ἰανώαχ. 100 *Alex.* & *C.* Γαλαάδ. 1 *Alex.* Νεφθαλείμ. 2 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καί. 3 *Alex.* αὐτοῦ καὶ ἐν. 4 *Alex.* * Ἰωνάθαν. al. Ἰωθάμ. 5 *C.* Ὀζίου. *Ald.* Ὀχοζίου. 6 *Alex.* ἰδοὺ ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου. 7 Hic incipit cap. 16. secundum *Ald.* 8 *Alex.* *Ald.* *C.* βασιλέως. 9 *Alex.* Ἰωάθαν. *C.* Ἰωθάμ. 10 *Ald.* Ὀχοζίου. *C.* Ὀζίου. 11 *Alex.* ἓξ καὶ δέκα. 12 *Alex.* Ἱερούς. 13 *C.* Ὀζίας. 14 *Alex.* ὅτι ὁ. 15 *C.* ἔθυε. 16 *Ald.* ἐθυμίων. 17 al. πόλιν. 18 *C.* τὴν ὑψηλήν. Καί. 19 *C.* Ἰωθάμ. 20 *C.* οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. 21 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. 22 *C.* ἀποστέλλειν. 23 *Alex.* τόν. 24 *C.* Ἰωθάμ. 25 μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ *Ald.* desunt. *C.* ponit post Δαυίδ. 26 *Alex.* αὐτοῦ, * ἐν πόλει. 27 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ *C.* desunt.

Cap. 16. 1 *Ms.* *Alex.* Ἀχαάζ. 2 *Alex.* θεοῦ πιστῶς, ὡς. *Comp. ed.* θεοῦ, καθώς. 3 *Alex.* *Ald.* ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ βασιλέως (*Ald.* βασιλέων) Ἰσραήλ. 4 *C.* καὶ τόν. 5 *C.* ἐπί. 6 *Ald.* ἐπί. 7 *C.* τόν.

6 ἠδύναντο πολεμεῖν. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ [8] ἐπέστρεψε Ῥαασσὼν βασιλεὺς Συρίας τὴν [9] Αἰλὰθ τῇ Συρίᾳ, καὶ ἐξέβαλε τοὺς Ἰουδαίους ἐξ [10] Αἰλάθ, [11] καὶ Ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς [12] Αἰλάθ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7 Καὶ ἀπέστειλεν Ἄχαζ ἀγγέλους [13] πρὸς Θαλγαθφελλασὰρ βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων, Δοῦλός σου καὶ υἱός σου ἐγώ, ἀνάβηθι, [14] σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἰσραήλ, [15] τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ.

8 Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ [16] ἀργύριον καὶ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ [17] οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ [18] δῶρα.

9 Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων [19] εἰς Δαμασκόν, καὶ συνέλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπῴκισεν [20] αὐτήν, καὶ τὸν Ῥαασσὼν βασιλέα ἐθανάτωσε.

10 Καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἄχαζ [21] εἰς Δαμασκὸν εἰς [22] ἀπαντὴν [23] Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν. καὶ εἶδε τὸ θυσιαστήριον [24] ἐν Δαμασκῷ· καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἱερέα [25] τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν [26] ῥυθμὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ.

11 Καὶ ᾠκοδόμησεν [27] Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον, κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν [28] ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐκ [29] Δαμασκοῦ.

12 Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον, [30] καὶ 13 ἀνέβη ἐπ' αὐτό, Καὶ [31] ἐθυμίασε τὴν ὁλοκαύτωσιν [32] αὐτοῦ, καὶ τὴν θυσίαν [33] αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, [34] καὶ προσέχεε τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

14 [35] Τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου. καὶ προσήγαγε [36] τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου [37] κυρίου ἀπὸ [38] τοῦ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ [39] ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ οἴκου κυρίου· καὶ [40] ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν 15 τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ Βορρᾶν. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων, [41] Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα [42] πρόσφερε τὴν ὁλοκαύτωσιν τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινήν, καὶ [43] τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ [44] τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν [45] παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν [46] καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως, καὶ πᾶν αἷμα θυσίας [47] ἐπ' αὐτῷ ἐκχεεῖς· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται 16 μοι [48] εἰς τὸ πρωΐ. Καὶ ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ 17 [49] ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ. Καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνώθ, καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν θάλασσαν [50] καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν [51] τῶν ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ [52] ἔδωκεν αὐτὴν 18 ἐπὶ βάσιν λιθίνην. Καὶ τὸν θεμέλιον [53] τῆς καθέδρας ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως τὴν [54] ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ προσώπου [55] βασι- 19 λέως Ἀσσυρίων. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἄχαζ ὅσα ἐποίησεν, [56] οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς 20 βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ [57] ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

---

8 *Alex.* * ἀπέστρεψεν. C. ἐπέστρεψε. 9 *Alex. Ald.* Αἰλάμ. 10 *Alex.* Αἰλάμ. *Ald.* Ἐλάθ. 11 C. καὶ ἦλθον οἱ Ἰδουμαῖοι εἰς. 12 *Alex.* Αἰλάμ. 13 *Alex.* πρὸς βασιλέα. 14 *Alex.* καὶ σῶσόν. C. καὶ ῥῦσαί. 15 C. ὅτι ἐπανέστησάν μοι. 16 *Alex.* τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον. 17 *Alex.* οἴκου βασιλέως. *Ald.* ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως. 18 *Alex.* & C. Ἀσσυρίων δῶρα. 19 C. ἐπί. 20 *Alex.* αὐτὴν Κυρήνην, * δὲ καὶ τὸν Ῥαασσὼν ἐθανάτωσεν. C. τὴν πόλιν, καὶ τὸν Ῥαασσὼν ἐθανάτωσε. 21 εἰς Δαμασκὸν *Alex.* & C. desunt. 22 *Alex.* & *Ald.* ἀπάντησιν. C. συνάντησιν. 23 *Alex.* τῷ Ἀγλαθφαλλασὰρ βασιλεῖ. 24 *Alex.* τὸ ἐν. 25 C. τὴν ὁμοίωσιν. 26 *Alex.* ῥυθμὸν εἰς πᾶσαν. C. ῥυθμὸν αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν. 27 C. θυσιαστήριον Οὐρίας, κατά. 28 C. αὐτῷ ὁ. 29 *Alex.* Δαμασκοῦ, οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως ἔρχεσθαι τὸν βασιλέα Ἄχαζ ἀπὸ Δαμασκοῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμασκοῦ, καὶ εἶδεν. C. Δαμασκοῦ, οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν βασιλέα ἐκ Δαμασκοῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἶδεν. 30 *Alex.* καὶ προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέβη. C. καὶ προσῆλθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεύς, καὶ ἀνέβη. 31 C. ἀνήνεγκε. 32 αὐτοῦ C. deest. 33 *Alex.* αὐτοῦ. Καὶ ἔσπισεν τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προσέχεεν. 34 C. ἔσπεισεν αὐτῷ, καὶ προσέχεεν ἐπ' αὐτῷ τό. 35 C. Τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον ὃ ἦν ἐναντίον κυρίου, προσήγαγεν αὐτό. 36 *Ald.* & C. ἀπὸ προσώπου. 37 *Alex.* κυρίου καὶ ἀπό. C. ἐκ. 38 C. μέσου. 39 C. ἐκ μέσου. 40 C. ἔδωκεν. 41 C. Ἀνάβηθι ἐπί. 42 C. καὶ ἐπ' αὐτῷ πρόσφερε. 43 C. τὰς ὁλοκαυτώσεις. 44 C. τὰς θυσίας. 45 *Alex.* τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καὶ τήν. 46 *Alex.* καὶ * σποδήν. C. καὶ τὰς σπονδάς. 47 *Alex.* ἐπ' αὐτὸ προχεεῖς. C. ἐν αὐτῷ προχεεῖς. 48 *Alex.* εἰς πρωΐ. 49 ὁ βασιλεὺς *Ald.* desunt. C. ponit post Ἄχαζ, ut & versu 17. 50 C. καὶ κατεβίβασεν ἀπὸ τῶν μόσχων τῶν χαλκῶν. 51 *Alex.* τῶν δέκα ὑποκάτω αὐτῆς. C. τῶν ὑπ' αὐτήν. 52 C. ἔθηκεν. 53 C. τῆς καθέδρας τῶν σαββάτων ᾠκοδόμησεν. al. τῶν σαββάτων ᾠκοδόμησεν. & ante θεμέλιον, τὸ pro τόν. 54 C. ἐξωτέραν. 55 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 56 C. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα. 57 *Alex.* & C. ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει.

Κεφ.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 ΕΝ ἔτει [1] δωδεκάτῳ τοῦ Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ὠσηὲ [2] υἱὸς Ἠλὰ ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐννέα ἔτη. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [3] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 Ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη [4] Σαλαμανασσὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων. καὶ [5] ἐγενήθη αὐτῷ Ὠσηὲ δοῦλος, καὶ [6] ἐπέστρεψεν αὐτῷ [7] μαναά. 4 Καὶ εὗρε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν τῷ Ὠσηὲ [8] ἀδικίαν, [9] ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους [10] πρὸς Σηγὼρ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἤνεγκε [11] μαναὰ τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων [12] ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς. 5 Καὶ [13] ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων [14] ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκησεν [15] ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη. 6 [16] Ἐν ἔτει [17] ἐννάτῳ Ὠσηὲ συνέλαβε βασιλεὺς Ἀσσυρίων [18] τὴν Σαμάρειαν, καὶ ἀπῴκισεν [19] Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίους, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν [20] Ἀλαὲ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμοῖς Γωζάν, [21] καὶ ὄρη Μήδων. 7 Καὶ ἐγένετο [22] ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ [23] ἀναγαγόντι αὐτοὺς [24] ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἑτέρους, 8 Καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασι τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος [25] ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ [26] ὅσοι ἐποίησαν, 9 Καὶ [27] ὅσοι [28] ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λόγους, [29] οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου θεοῦ [30] αὐτῶν· [31] καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς [32] ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως 10 πόλεως ὀχυρᾶς, Καὶ ἐστήλωσαν [33] ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση [34] ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, 11 Καὶ [35] ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς, καθὼς τὰ ἔθνη [36] ἃ ἀπῴκισε κύριος [37] ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν [38] κοινωνούς, καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον, 12 Καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε κύριος αὐτοῖς, Οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα [39] τοῦτο τῷ κυρίῳ. 13 Καὶ διεμαρτύρατο [40] κύριος [41] ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ [42] ἐν τῷ Ἰούδα [43] καὶ ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ [44] παντὸς ὁρῶντος, λέγων, Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν [45] νόμον ὃν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπέστειλα [46] αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν. 14 Καὶ οὐκ [47] ἤκουσαν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν πατέρων [48] αὐτῶν. 15 Καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς [49] οὐκ ἐφύλαξαν, καὶ ἐπορεύθησαν [50] ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν, [51] καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, [52] ὧν ἐνετείλατο κύριος αὐτοῖς [53] μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. 16 [54] Ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς [55] χώνευμα δύο [56] δαμάλεις, καὶ ἐποίησαν [57] ἄλση, καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ [58] δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βαάλ. 17 Καὶ [59] διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρί, καὶ [60] ἐμαντεύοντο μαντείας, καὶ [61] οἰωνίζοντο· καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [62] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσαι αὐτόν. 18 Καὶ ἐθυμώθη κύριος σφό-

---

Cap. 17. 1 *Ms. Alex.* δωδεκάτῳ Ἄχαζ βασιλεῖ. 2 υἱὸς *Ald. ed.* deest. 3 *Comp. ed.* ἐνώπιον κυρίου. 4 *Alex.* Σαλαμανασάρ. 5 *C.* ἐγένετο. 6 *C.* ἔφερεν. 7 *C.* δῶρα. *Theodoret.* μαναὰ, δῶρα ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 8 *C.* ἐπιβουλήν. 9 *C.* διότι. 10 *Alex.* πρὸς Σωά. *C.* πρὸς Σουά. 11 *C.* δῶρα. 12 *C.* ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν. καί. 13 *C.* ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἀνέβη. 14 *Ald.* ἐν τῇ γῇ. *C.* ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 15 *Alex.* ἐν αὐτῇ. *C.* αὐτήν. 16 *C.* Ἐν δὲ τῷ ἐννάτῳ ἔτει. 17 *Alex.* ἐνάτῳ. 18 τὴν Σαμάρειαν *C.* ponit ante βασιλεύς. 19 *Alex.* τὸν Ἰσραήλ. 20 *Alex.* Ἀλλαέ. 21 *C.* ἐν ὁρίοις. 22 *Alex.* & *C.* ὅτε. 23 *C.* ἀγαγόντι. 24 *C.* ἐξ Αἰγύπτου. 25 *Alex. Ald. C.* ἀπό. 26 *C.* ὅσα. 27 ὅσοι *C.* deest. 28 *Alex.* ἠμφιάσαντο. 29 *C.* ἀδίκους κατά. 30 *Ald.* αὐτοῦ. 31 *Alex.* καὶ ὧν ᾠκοδόμησαν. 32 *Alex.* ὑψηλῶν ἐν. 33 *C.* ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ στήλας. 34 *C.* ἐν. 35 *C.* ἐθυμίων. 36 *Alex.* ἃ ἀπῴκισεν κύριος ἀπὸ προσώπου. 37 *Ald.* ἀπό. 38 *Alex.* κοινωνοὺς, ἐχάραξαν.

39 *Alex.* τοῦτο κυρίῳ. *C.* τοῦτο. 40 κύριος *C.* ponit post Ἰούδα. 41 ἐν *C.* deest. 42 *Alex.* ἐν Ἰούδα. *C.* τῷ Ἰούδα. 43 *C.* ἐν χερσί. 44 *C.* καὶ πάντων ὁρώντων. 45 *C.* νόμον μου ὅν. 46 *Alex.* αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς ἐν. *C.* πρὸς αὐτοὺς ἐν. 47 *Alex.* ἤκουσαν αὐτοῦ, καί. 48 *Alex.* αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ ἀπέρριψαν τοὺς ἀκριβασμοὺς * αὐτῶν, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ ἣν ἔκοψεν σὺν πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια. *C.* αὐτῶν οἳ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια. 49 οὐκ ἐφύλαξαν *C.* desunt. 50 *Alex.* ὀπίσω * ἐθνῶν τῶν περικυκλωσάντων αὐτοὺς, ὧν. 51 *Ald.* ὀπίσω ἐθνῶν. 52 *C.* περὶ ὧν. 53 *Alex. Ald. C.* τοῦ μή. 54 *C.* Καὶ ἐγκατέλιπον. 55 *C.* χωνευτά. 56 *Alex.* δαμάλεις, καὶ προσεκύνησαν. 57 *C.* ἄλσος. 58 *C.* στρατιᾷ. 59 *C.* διήγαγον. 60 *Alex.* ἐμαντεύοντο· καὶ ἐπράθησαν. 61 *C.* οἰωνίζοντο οἰωνισμοῖς· καί. 62 *C.* ἐνώπιον κυρίου.

δρα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, [63] καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ἰούδα μονωτάτη.

19 Καί γε Ἰούδας οὐκ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς [64] κυρίου τοῦ θεοῦ [65] αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαιώμασιν Ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν, [66] καὶ ἀπεώσαντο τὸν κύριον.

20 Καὶ ἐθυμώθη κύριος [67] παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς [68] ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

21 [69] Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν οἴκου [70] Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἱεροβοὰμ υἱὸν Ναβάτ· καὶ [71] ἐξέωσεν Ἱεροβοὰμ τὸν Ἰσραὴλ [72] ἐξόπισθε κυρίου, καὶ ἐξήμαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην.

22 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν [73] πάσῃ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ [74] ἧς ἐποίησεν, οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' [75] αὐτῆς

23 Ἕως οὗ μετέστησε κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, [76] καθὼς ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. καὶ ἀπῳκίσθη Ἰσραὴλ [77] ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

24 Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος [78] τοὺς ἐκ [79] Χουθὰ, [80] ἀπὸ Αἰὰ, καὶ ἀπὸ Αἱμὰθ, καὶ [81] Σεπφαρουαὶμ, καὶ [82] κατῳκίσθησαν ἐν πόλεσι Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ [83] κατῳκίσθησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

25 Καὶ ἐγένετο [84] ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας [85] αὐτῶν οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος [86] ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ [87] ἦσαν ἀποκτείνοντες ἐν αὐτοῖς.

26 Καὶ [88] εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες, Τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ [89] ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι Σαμαρείας οὐκ ἔγνωσαν [90] τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέσταλεν [91] εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδού εἰσι θανατοῦντες αὐτοὺς, καθότι οὐκ οἴδασι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς.

27 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, λέγων, [92] Ἀπαγάγετε [93] ἐκεῖθεν, καὶ πορευέσθωσαν, καὶ [94] κατοικήτωσαν ἐκεῖ, καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς.

28 Καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων [95] ὧν ἀπῴκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθὴλ, [96] καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς [97] πῶς φοβηθῶσι τὸν κύριον.

29 Καὶ ἦσαν ποιοῦντες [98] ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν· καὶ ἔθηκαν [99] ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ [100] Σαμαρεῖται, ἔθνη ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς [1] κατῴκουν.

30 Καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν [2] Σωκχὼθ Βενὶθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χοὺθ ἐποίησαν τὴν [3] Ἐργὲλ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἱμὰθ ἐποίησαν τὴν [4] Ἀσιμὰθ,

31 Καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίησαν τὴν [5] Ἐβλαζὲρ καὶ τὴν Θαρθὰκ, καὶ ὁ Σεπφαρουαὶμ [6] ἡνίκα κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ [7] Ἀδραμέλεχ [8] καὶ Ἀνημελὲχ [9] θεοῖς Σεπφαρουαίμ.

32 [10] Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ κατῴκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ᾗ κατῴκουν ἐν αὐτῇ. καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ ἐποίησαν [11] ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, [12] καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν [13] οἴκῳ τῶν [14] ὑψηλῶν.

33 [15] Καὶ τὸν κύριον ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς [16] θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν, ὅθεν [17] ἀπῴκισαν αὐτοὺς ἐκεῖθεν.

34 Ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης [18] αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ

---

63 *C.* οὐχ. 64 *Alex.* τοῦ κυρίου θεοῦ. 65 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ. 66 *Alex.* καὶ ἀπῳκείσαντο τὸν κύριον ἐν παντὶ σπέρματι Ἰσραήλ. *C.* καὶ ἀπώσατο κύριος ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. al. pro ἀπεώσαντο hab. ἀπώσαντο. 67 *C.* ἐπ' αὐτοῖς, καί. *Ald.* habet ἐν ante παντί. 68 *C.* ὁ κύριος ἐν.
69 *C.* Πλὴν ὅτι ἐῤῥάγη ὁ Ἰσραὴλ ἀπ' οἴκου. 70 *Alex.* Δαυίδ, ἐβασίλευσαν. *Ald.* Δαυίδ, ἐβασίλευσε τόν. *C.* Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς. 71 *C.* ἀπώσατο. 72 *Alex.* ἐξόπισθεν. *C.* ἀπὸ ὄπισθεν. 73 *C.* πάσαις ἁμαρτίαις. 74 *Alex.* *Ald.* ἣ ἐποίησεν. *C.* αἷς ἐποίησεν. 75 *C.* αὐτῶν. 76 *C.* ὡς. 77 *C.* ἀπό. 78 *C.* καὶ ἐκ Χ. al. τῆς Ἐκχουθά. 79 *Alex.* Χουά. 80 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ ἀπὸ Ἀϊά. (*C.* Ἀουάν.) 81 *Alex.* Σεφφαρουαΐμ. 82 *C.* κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν. 83 *Alex.* κατῴκεισαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. *C.* τὰς πόλεις αὐτῆς, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτοῖς. 84 *C.* μετὰ τὸ κατοικισθῆναι τὰ ἔθνη ταῦτα ἐκεῖ ἐν ἀρχῇ οὐκ. 85 *Alex.* αὐτῶν ἐκεῖ οὐκ. 86 *C.* εἰς αὐτοὺς λέοντας. 87 *C.* ἐθανάτουν ἐν. 88 *Alex.* εἶπον. 89 *Alex.* ἀντεκάθισαν. *C.* κατῴκισας. 90 *Alex.* τὰ κρίματα. 91 *Alex.* κύριος εἰς. 92 *Alex.* Ἀπάρατε ἐκεῖθεν. 93 *C.* ἐκεῖ ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισα ἐκ Σαμαρείας, καὶ πορευθήτω, καὶ κατοικείτω ἐκεῖ, καὶ φωτιεῖ αὐτοῖς τὸ κρίμα. 94 *Alex.* κατοικείτωσαν. 95 *Alex.* *Ald.* ὧν ἤγαγον (*Ald.* ἀπήγαγον) ἀπό. 96 *C.* οὗ ἦν ὁ ἱερεὺς φωτίζων. *Ald.* καὶ ἦν φωτίζων ὁ ἱερεύς. 97 *Alex.* *Ald.* ὅπως. 98 *Ald.* ἔθνη θεούς. *C.* ἔθνος ἔθνος θεούς. 99 *C.* αὐτοὺς ἐν οἴκοις τῶν. 100 *Alex.* *Ald.* Σαμαρεῖται (*Alex.* Σαμαρῖται,) ἔθνη ἐν. *C.* Σαμαρεῖται ἔθνος ἔθνος ἐν. 1 *Alex.* αὐτοὶ κατῴκουν ἐν αὐταῖς. Καί. *C.* κατῴκει ἐν αὐταῖς. Καί. 2 *Alex.* Σοκχὼθ βενιθεὶ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἱμάθ.
3 *Ald.* Γιγέλ. *C.* Νηρεγέλ. 4 *C.* Ἀσιμά. 5 *Alex.* Ἀβλαζὲρ καὶ τὴν Ναιβὰς καὶ τὴν Θαρθὰκ, καὶ τὴν Σεφφαρουαΐμ. *C.* pro Ἐβλαζὲρ habet Νιβχάζ. 6 ἡνίκα *C.* deest. 7 *Alex.* Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀμημελὲχ θεοῖς Ἐφφαρουαΐμ. 8 καὶ Ἀνημελὲχ *C.* desunt. 9 *C.* θεῷ. 10 Καὶ ἦσαν usque ad καὶ ἦσαν *C.* desunt. 11 *C.* ἐξ αὐτῶν. 12 *C.* ἀπὸ μέρους, καί. 13 *C.* τοῖς οἴκοις. 14 *Alex.* ὑψηλῶν, Τὸν κύριον. 15 *C.* Τὸν κύριον αὐτοὶ ἐφοβοῦντο. 16 *Ald.* εἰδώλοις ἐλάτρευον. 17 *Alex.* ἀπῴκεισεν. *C.* ἀπῴκισεν. 18 *C.* οὕτως.

κρίμα αὐτῶν. [19] αὐτοὶ φοβοῦνται, ϗ αὐτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὰ δικαιώματα [20] αὐτῶν, ϗ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, ϗ κατὰ τὸν νόμον, ϗ κατὰ τὴν ἐντολὴν, ἣν ἐνετείλατο [21] κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰακὼβ [22] οὗ **35** ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ διέθετο [23] κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην, ϗ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, ϗ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς, ϗ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, ϗ οὐ [24] θυσιάσετε αὐτοῖς· **36** Ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ [25] ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ ϗ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε, [26] ϗ αὐτῷ προσκυνήσετε, **37** [27] αὐτῷ θύσετε. [28] Τὰ δικαιώματα ϗ τὰ κρίματα ϗ τὸν νόμον ϗ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψεν [29] ὑμῖν ποιεῖν, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἡμέρας, ϗ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέ- **38** ρους. Καὶ τὴν διαθήκην ἣν [30] διέθετο μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε. ϗ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς **39** ἑτέρους· [31] Ἀλλ' ἢ τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν [32] φοβηθήσεσθε, ϗ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ **40** [33] πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. [34] Καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποι- **41** οῦσι. Καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον, ϗ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν [35] ἦσαν δουλεύοντες· καί γε [36] οἱ [37] υἱοὶ ϗ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, [38] καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν, [39] ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει [1] τρίτῳ [2] τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας **2** υἱὸς Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι ϗ πέντε [3] ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, ϗ [4] εἴκοσι ϗ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα [5] τῇ μητρὶ αὐτοῦ [6] Ἄβου θυγά- **3** τηρ [7] Ζαχαρίου. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς [8] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε **4** Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. [9] Αὐτὸς ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ, ϗ συνέτριψε [10] τὰς στήλας, ϗ [11] ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, [12] ϗ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησε [13] Μωυσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ θυμιῶντες αὐτῷ· ϗ **5** [14] ἐκάλεσεν [15] αὐτὸν [16] Νεεσθάν. Ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ ἤλπισε, [17] ϗ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὅμοιος αὐτῷ [18] ἐν βασιλεῦσιν Ἰούδα, [19] ϗ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐ- **6** τοῦ. Καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ, οὐκ ἀπέστη [20] ὄπισθεν αὐτοῦ, ϗ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς αὐ- **7** τοῦ ὅσας ἐνετείλατο [21] Μωυσῇ. Καὶ ἦν κύριος μετ' [22] αὐτοῦ, ϗ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει, συνῆκε. ϗ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυ- **8** ρίων, ϗ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ. Αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἕως Γάζης, ϗ ἕως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ϗ ἕως πό- **9** λεως ὀχυρᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ [23] βασιλεῖ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς [24] ἐνιαυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἀνέβη Σαλαμανασσὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν, ϗ ἐπολιόρκει [25] ἐπ' **10** αὐτήν, Καὶ κατελάβετο αὐτὴν [26] ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἕκτῳ [27] τῷ Ἐζεκίᾳ, [28] αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔννατος τῷ Ὡσηὲ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, [29] ϗ συνελήφθη Σαμάρεια. **11** Καὶ ἀπῴκισε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, ϗ [30] ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ ϗ ἐν Ἀβὼρ [31] ποταμῷ Γωζὰν ϗ [32] ὄρη **12** [33] Μήδων, Ἀνθ' ὧν [34] ὅτι οὐκ ἤκουσαν

---

19 C. τὸ ἀπ' ἀρχῆς· οὐκ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, ϗ οὐκ ἐποίησαν. 20 C. καὶ τὰ κρίματα, ϗ τὰς ἐντολὰς, ϗ κατὰ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο. 21 *Alex.* κύριος υἱοῖς. 22 C. ᾧ ἐπέθηκεν ὄνομα Ἰσραήλ. 23 *Alex.* κύριος διαθήκην. 24 *Alex.* θυμιάσεται. C. θύσετε. 25 C. τῷ ἀγαγόντι ὑμᾶς. 26 *Alex.* ϗ προσκυνήσεται αὐτῷ, καὶ αὐτῷ θυμιάσεται. Καὶ τὰ δικαιώματα. 27 *Ald.* C. ϗ αὐτῷ θυσιάσετε. (θύσετε *Comp.*) 28 *Ald.* & C. Καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ, (deest in C.) ϗ τὸν νόμον αὐτοῦ (C. deest) ϗ τὰς ἐντολὰς (pro his C. habet νόμον) ἃς (C. ὃν) ἔγραψεν. 29 *Alex.* ὑμῖν, φυλάσσεσθαι ποιεῖν πάσας. *Ald.* C. ὑμῖν, φυλάξεσθε, ποιεῖν πάσας. 30 C. ἔθετο. 31 *Alex.* *Ald.* C. Ὅτι ἀλλ' ἤ. 32 C. αὐτὸν φοβηθήσεσθε. 33 C. χειρὸς πάντων. 34 C. Καὶ οὐκ ἤκουσαν ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοῖς πρώτοις αὐτοὶ ἐποίουν. Καί. 35 C. ἐδούλευον· καί. 36 *Alex.* οἱ υἱοὶ * τῶν υἱῶν. 37 *Ald.* υἱοὶ καί γε υἱοί. C. υἱοὶ αὐτῶν, καὶ υἱοί. 38 C. καθώς. 39 *Ald.* οὕτως ποιοῦσιν. C. αὐτοὶ ποιοῦσιν.

Cap. 18. 1 *Ms.* *Alex.* τρίτῳ Ὡσηέ. 2 *Comp. ed.* τοῦ Ὡσηὲ υἱοῦ Ἠλὰ βασιλέως. 3 *Alex.* *Ald.* & C. ἐτῶν ἦν ἐν τῷ. 4 *Alex.* εἰκοσιεννέα. 5 C. τῆς μητρός. 6 *Ald.* Ἀβούθα. C. Ἀβί. 7 *Alex.* Ζαχχαίου. 8 C. Ἐζεκίας ἐνώπιον κυρίου. 9 *Ald.* Καὶ αὐτός. 10 *Alex.* πάσας τάς. 11 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. C. ἐξέκοψε, & ponit post ἄλση. 12 C. ϗ συνέκοψεν Ἐζεκίας τόν. 13 *Alex.* Μωσῆς. 14 *Ald.* & C. ἐκάλεσαν. 15 *Alex.* *Ald.* αὐτούς. 16 *Alex.* Νεσθάν. C. Νεεθάν. 17 C. οὐκ ἐγένετο μετ' αὐτὸν ὅμοιος. 18 *Alex.* ἐν πᾶσιν βασιλεῦσιν. 19 *Alex.* ϗ τοῖς. 20 C. ἀπὸ ὄπισθεν. 21 *Alex.* Μωσῆς. *Ald* Μωϋσῆς. C. κύριος τῷ Μωϋσῇ. 22 *Alex.* *Ald.* C. αὐτοῦ, ἐν. 23 C. βασιλεύοντος. 24 *Alex.* ὁ ἐνιαυτὸς ἕβδομος Ὡσηέ. 25 ἐπ' *Ald.* & C. deest. 26 C. εἰς τέλος. 27 *Ald.* & C. τοῦ Ἐζεκίου. 28 *Alex.* ἔτος ἐνιαυτὸς ἔνατος. 29 καὶ C. deest. 30 C. ἔθετο. 31 C. ποταμοῖς. 32 C. ἐν ὁρίοις. 33 *Alex.* Μήδων, Ὅτι. 34 ὅτι C. deest.

τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐνετείλατο [35] Μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν.

13 Καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου ἀνέβη [36] Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀχυρὰς, καὶ συνέλαβεν αὐτάς. **14** Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχὶς, λέγων, Ἡμάρτηκα, ἀποστράφηθι ἀπ' [37] ἐμοῦ· ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ' ἐμὲ, βαστάσω. καὶ [38] ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου. **15** Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως. **16** Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Ἐζεκίας [39] τὰς θύρας [40] ναοῦ, καὶ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχρύσωσεν Ἐζεκίας [41] ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ [42] Ἀσσυρίων. **17** Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθὰν [43] καὶ τὸν Ῥαφὶς καὶ τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχὶς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ἐν δυνάμει [44] βαρείᾳ [45] ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας [46] τῆς ἄνω, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. **18** Καὶ ἐβόησαν πρὸς Ἐζεκίαν. καὶ [47] ἦλθον πρὸς [48] αὐτὸν Ἐλιακὶμ [49] υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ [50] Σωμνὰς ὁ γραμματεὺς, [51] καὶ Ἰωὰς ὁ υἱὸς Σαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων. **19** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, Εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσσυρίων, * [52] Τί ἡ πεποίθησις αὕτη ἣν πέποιθας; **20** [53] Εἶπας, πλὴν λόγοι χειλέων, [54] Βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον. [55] νῦν οὖν τίνι [56] πεποιθὼς ἠθέτησας [57] ἐν ἐμοί; **21** [58] Νῦν ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον; [59] ὃς ἂν [60] στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτήν. οὕτως [61] Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' [62] αὐτόν. **22** Καὶ [63] ὅτι εἶπας πρὸς μὲ, Ἐπὶ κύριον [64] θεὸν πεποίθαμεν· οὐχὶ αὐτὸς [65] οὗτος ἀπέστησεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ, Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου [66] προσκυνήσετε ἐν Ἱερουσαλήμ; **23** Καὶ νῦν [67] μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου [68] βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι [69] σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς. **24** Καὶ πῶς [70] ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων; καὶ ἤλπισας σαυτῷ [71] ἐπ' Αἴγυπτον [72] εἰς [73] ἅρματα καὶ ἱππεῖς. **25** [74] Καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; κύριος εἶπε πρὸς μὲ, Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν. **26** Καὶ εἶπεν Ἐλιακὶμ [75] υἱὸς Χελκίου καὶ [76] Σωμνὰς [77] καὶ Ἰωὰς πρὸς Ῥαψάκην, Λάλησον [78] δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστὶ, [79] ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ [80] οὐ λαλήσεις [81] μεθ' ἡμῶν Ἰουδαϊστὶ, καὶ ἱνατί λαλεῖς ἐν τοῖς ὠσὶ τοῦ λαοῦ [82] τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους; **27** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, [83] Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου [84] καὶ πρὸς σὲ [85] ἀπέστειλέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ [86] ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους, [87] τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν, καὶ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ' [88] ὑμῶν ἅμα; **28** Καὶ ἔστη

---

35 *Alex.* Μωσῆς δοῦλος. mox versu seq. al. Καὶ ἐν τῷ. 36 *Alex.* Σεναχηρείμ. *C.* Σενναχηρείβ. al. Σεναχηρείβ. 37 *Alex.* ἐμοῦ· ἐάν. *C.* ἐμοῦ· ὅσα ἄν. 38 *C.* ἐπέβαλε βασιλεύς. 39 *Ald.* & *C.* βασιλεὺς Ἰούδα τὰς θύρας. 40 *Alex.* *Ald.* *C.* τοῦ (*Alex.* deest) ναοῦ κυρίου, καὶ τά. 41 *Alex.* βασιλεύς. 42 *Alex.* Ἀσσυρίων, * τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαβσαρεὶς καὶ τὸν Ῥαψάκην. 43 *Ald.* καὶ τὸν Ῥαβσοσάν. *C.* desunt. 44 βαρείᾳ *Ald.* addit σφόδρα. 45 ἐπὶ (εἰς *Comp.*) Ἱερουσαλὴμ *Ald.* ponit ante πρὸς τόν. 46 τῆς ἄνω *C.* ponit ante κολυμβήθρας. 47 *Ald.* ἐξῆλθον. *C.* ἐξῆλθε. 48 *C.* αὐτούς. 49 *Alex.* ὁ υἱὸς Χαλκίου. *Ald.* Χελκίου. 50 *Alex.* Σομνάς. *C.* Σεβνάς. 51 *Alex.* καὶ * Ἰωσαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων. *C.* καὶ Ἰωὰχ ὁ υἱὸς Ἀσὰφ ὁ ἀναμιμνήσκων. * *Francof.* hic incip. v. 20. 52 *Alex.* *Ald.* *C.* Τίς ἡ. 53 Εἶπας *C.* deest. 54 *C.* Καὶ βουλῇ παράταξις γίνεται εἰς. 55 *Alex.* καὶ νῦν τίνι. *C.* καὶ νῦν ἐπὶ τίνι. 56 *C.* πέποιθας ὅτι ἠθέτησας. 57 *Ald.* εἰς ἐμέ. 58 Νῦν *C.* deest. 59 *C.* ὡς. 60 *Ald.* & *C.* ἐπιστηριχθῇ. 61 *C.* ἐστὶ Φαραώ. 62 *C.* αὐτῷ. 63 *C.* ἐὰν εἴπῃς. al. ὅταν εἶπας. 64 *C.* τὸν θεὸν ἡμῶν πεποίθαμεν. 65 *Alex.* οὗτος οὗ ἀπέστησεν Ἐζεκίας. *C.* Ἐζεκίας ἀπέστησεν. 66 *Alex.* προσκυνήσατε. 67 *C.* μίχθητι τῷ. 68 *Alex.* τῷ βασιλεῖ. 69 *Alex.* σαυτῷ. *Ald.* αὐτῷ. 70 *C.* ἀποστρέφεις. 71 *Alex.* *Ald.* εἰς Αἴγυπτον. 72 *C.* ἐπί. 73 *Ald.* ἅρμα. 74 *Alex.* *Ald.* Νῦν οὖν μή. 75 *C.* ὁ τοῦ Χελκίου. 76 *Alex.* Σομνάς. 77 *Alex.* καὶ Ἰωσαφάτ. *C.* καὶ Ἰωάχ. 78 δὴ *C.* deest. 79 *C.* ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς. 80 *C.* μὴ λάλει. 81 *Alex.* *Ald.* *C.* πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαϊστὶ ἐν τοῖς. 82 *Alex.* τοῦ ἐπί. 83 *Alex.* *Ald.* *C.* Μὴ πρὸς τόν. 84 *C.* ἢ πρός. 85 *C.* ἀπέσταλκέ. 86 *C.* πρός. 87 *C.* ἵνα φάγωσι τὴν κόπρον αὐτῶν, καὶ πίωσι τό. 88 *Alex.* ὑμῶν; Καί.

Ῥαψάκης καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ, καὶ ἐλάλησε καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε τοὺς λόγους [89] τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων. 29 Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Μὴ [90] ἐπαιρέτω ὑμᾶς [91] Ἐζεκίας λόγοις, ὅτι οὐ μὴ [92] δύνηται [93] ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ [94] χειρὸς αὐτοῦ. 30 Καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Ἐζεκίας [95] πρὸς κύριον, λέγων, [96] Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται [97] κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη [98] ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. 31 Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου· ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, καὶ ἐξέλθατε πρὸς μὲ, καὶ [99] πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, καὶ [100] ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ [1] φάγεται, καὶ πίεται [2] ὕδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ, 32 [3] Ἕως ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς [4] γῆ ὑμῶν, [5] γῆ σίτου καὶ [6] οἴνου καὶ [7] ἄρτου καὶ ἀμπελώνων, [8] γῆ [9] ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ [10] ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. καὶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς, λέγων, Κύριος [11] ῥύσεται ὑμᾶς. 33 Μὴ ῥυόμενοι ἐῤῥύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν [12] ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; 34 Ποῦ [13] ἐστιν ὁ θεὸς Αἱμὰθ, καὶ [14] Ἀρφάδ; ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς [15] Σεπφαρουαῒμ, Ἀνὰ, καὶ [16] Ἀβὰ, [17] ὅτι ἐξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου; 35 Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, [18] οἳ ἐξείλαντο τὰς [19] γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι ἐξελεῖται κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου;

36 Καὶ [20] ἐκώφευσαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως, [21] λέγων, Οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ. 37 [22] Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακὶμ [23] υἱὸς Χελκίου [24] ὁ οἰκονόμος, καὶ Σωμνὰς ὁ γραμματεὺς, καὶ [25] Ἰωὰς υἱὸς Σαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων πρὸς [26] Ἐζεκίαν, διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαψάκου.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια [1] αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου. 2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἐλιακὶμ τὸν οἰκονόμον, καὶ [2] Σωμνὰν τὸν γραμματέα, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους, πρὸς Ἡσαΐαν [3] τὸν προφήτην υἱὸν [4] Ἀμώς. 3 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει Ἐζεκίας, Ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ παροργισμοῦ [5] ἡ ἡμέρα αὕτη· ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὠδίνων, καὶ [6] ἰσχὺς οὐκ ἔστι τῇ τικτούσῃ. 4 Εἴ πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεός [7] σου πάντας τοὺς λόγους Ῥαψάκου, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα, καὶ [8] βλασφημεῖν [9] ἐν λόγοις οἷς ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ λήψῃ προσευχὴν [10] περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκομένου. 5 Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν. 6 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας, [11] Τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν, Τάδε λέγει κύριος, [12] Μὴ φοβηθῇς [13] ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, [14] ὧν ἐβλασφήμησαν [15] τὰ παιδάρια βασιλέως [16] Ἀσσυρίων. 7 Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται [17] ἀγγελίαν, καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ [18] καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ. 8 Καὶ [19] ἐπέστρεψε Ῥαψάκης, καὶ εὗρε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ Λοβνά, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν [20] ἐκ Λαχίς. 9 Καὶ [21] ἤκουσε περὶ Θαρακὰ βασι-

89 *Alex.* & *C.* τούτους (*Alex.* deest) τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων. 90 *C.* ὑμᾶς ἐπαιρέτω, Ἐζεκίας. 91 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἐζεκίας, ὅτι. 92 *C.* δυνήσῃ. *Ald.* δυνήσηται. 93 *C.* ἐξελέσθαι ὑμᾶς ἐκ. 94 *Alex.* *Ald.* & *C.* χειρός μου. Καί. 95 *Ald.* & *C.* ἐπί. 96 *Alex.* Ἐξελούμενος ἐξελεῖται ἡμᾶς κύριος. 97 *Ald.* & *C.* ἡμᾶς ὁ κύριος· καὶ οὐ. 98 *C.* εἰς χεῖρας. mox versu seq. pro ἀκούετε. al. ἀκούσετε. 99 *C.* φάγεται ἕκαστος τήν. 100 *C.* ἕκαστος τήν. 1 φάγεται *C.* deest. 2 *C.* ἕκαστος τὸ ὕδωρ. 3 *C.* Ἕως ἂν ἔλθω. 4 *Alex.* ἡ γῆ. *C.* εἰς τὴν γῆν. 5 *C.* γῆν. 6 *Alex.* οἴνου καὶ ἀμπελώνων καὶ ἄρτων, γῆ. 7 *Ald.* ἄρτων. 8 *C.* γῆν. 9 ἐλαίας *C.* deest. 10 *C.* ζήσεσθε, οὐκ ἀποθανεῖσθε. 11 *C.* ἐξελεῖται. 12 *C.* γῆν αὐτοῦ ἐκ. 13 *C.* εἰσιν οἱ θεοὶ, bis in hoc versu. 14 *Alex.* Ἀρφάτ. 15 *Alex.* Σεφφαρουαΐμ. 16 *Alex.* Αὐά. *C.* Ἀουά. 17 *Alex.* *Ald.* & *C.* μὴ ἐξείλαντο. 18 *C.* ὃς ἐξείλετο τὴν γῆν αὐτοῦ. 19 *Alex.* γαίας.

20 *C.* ἐσιώπησαν. 21 *C.* αὕτη, λέγοντος. 22 Hic incipit cap. 19. secundum *Ald.* 23 *Alex.* & *C.* ὁ τοῦ Χελκίου (*Alex.* Χελκείου.) 24 *Alex.* ὁ οἰκονόμος * ὁ υἱὸς Χελκίου, καὶ Σομνάς. 25 *Alex.* Ἰωὰς υἱὸς Ἀσάφ. *Ald.* Ἰωὰς υἱὸς Ἰωσαφάτ. *C.* Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσάφ. 26 *Alex.* τὸν Ἐζεκίαν.

Cap. 19. 1 *Ms.* *Alex.* ἑαυτοῦ. 2 *Alex.* Σομνάν. 3 τὸν προφήτην *Ald.* & *Comp.* ponunt post Ἀμώς. 4 *Alex.* Ἀμμώς. 5 *Alex.* ἡμέρα. 6 ἰσχὺς *C.* ponit post ἐστι. 7 *Alex.* σου τούς. 8 *C.* ἐλέγχειν. 9 *Alex.* λόγους οὓς ἤκουσεν. 10 *C.* ὑπέρ. 11 *C.* Οὕτως. 12 *Alex.* Μὴ φοβοῦ. 13 *Alex.* *Ald.* ἀπὸ προσώπου τῶν λόγων. 14 *C.* οἷς. 15 *C.* εἰς ἐμὲ τά. 16 *Alex.* Ἀσσυρίων ἐμέ. Ἰδού. 17 *Alex.* ἀγγελίας. 18 *Alex.* καταβάλλω. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπέστρεψεν. 20 *Alex.* & *C.* ἀπὸ Λαχὶς (*Alex.* Λαχείς.) 21 *C.* ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων περί.

λέως Αἰθιόπων, [22] λέγων, Ἰδοὺ [23] ἐξῆλθε [24] πολεμεῖν μετὰ σοῦ· καὶ [25] ἐπέστρεψε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν, [26] λέγων,

10 Μὴ ἐπαιρέτω σε ὁ θεός σου ἐφ' ᾧ σὺ πέποιθας [27] ἐν αὐτῷ, λέγων, Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ εἰς χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων.

11 Ἰδοὺ σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων πάσαις ταῖς [28] γαίαις [29] τοῦ ἀναθεματίσαι

12 αὐτάς· καὶ [30] σὺ ῥυσθήσῃ; [31] Μὴ ἐξαιρούμενοι ἐξείλαντο [32] αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες μου, τήν τε Γωζὰν, καὶ τὴν Χαῤῥὰν, καὶ τὴν [33] Ῥαφὶς, καὶ υἱ-

13 οὺς [34] Ἐδὲμ τοὺς ἐν Θαεσθέν; Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς [35] Αἱμὰθ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφάδ; [36] καὶ ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως

14 [37] Σεπφαρουαΐμ, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας [38] τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς [39] τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω [40] αὐτά. καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν [41] αὐτὰ Ἐζεκίας

15 [42] ἐναντίον [43] κυρίου, Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβεὶμ, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

16 Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ [44] ἄκουσον, ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον [45] τοὺς λόγους Σενναχηρὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν

17 ζῶντα. [46] Ὅτι ἀληθείᾳ κύριε ἠρήμωσαν

18 βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ [47] ἔθνη, Καὶ [48] ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, [49] ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ [50] λίθος, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς.

19 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, [51] σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ [52] γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι [53] σὺ κύριος ὁ θεὸς μό-

20 νος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων, Τάδε λέγει κύριος ὁ [54] θεὸς τῶν δυνάμεων θεὸς Ἰσραὴλ, [55] Ἃ προσηύξω πρὸς με περὶ Σενναχηρὶμ βασιλέως

21 Ἀσσυρίων, [55] ἤκουσα. Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος [56] ἐπ' αὐτὸν, [57] Ἐξουδένωσέ σε καὶ [58] ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιὼν, [59] ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησε

22 θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ. Τίνα ὠνείδισας [60] καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας [61] φωνὴν, καὶ [62] ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ;

23 Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου [63] ὠνείδισας κύριον, καὶ εἶπας, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ [64] ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων [65] μηροὺς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ, [66] τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσων αὐτοῦ, καὶ [67] ἦλθον [68] εἰς μέσον [69] δρυμοῦ καὶ Καρμήλου.

24 Ἐγὼ [70] ἔψυξα καὶ ἔπιον ὕδατα ἀλλότρια, καὶ [71] ἐξερήμωσα τῷ ἴχνει [72] τοῦ ποδός μου πάντας

25 [73] ποταμοὺς [74] περιοχῆς. [75] Ἔπλασα αὐτὴν, [76] συνήγαγον αὐτὴν. καὶ [77] ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσιῶν μαχίμων πόλεις [78] ὀ-

26 χυράς. Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρὶ, ἔπτηξαν καὶ κατῃσχύνθησαν· ἐγένοντο [79] χόρτος ἀγροῦ, [80] ἢ χλωρὰ βοτάνη, [81] χλόη δωμάτων, καὶ [82] πάτημα

27 ἀπέναντι ἑστηκότος. Καὶ τὴν καθέδραν

---

22 *C.* λεγόντων. 23 *Alex.* ἐξῆλθον. *C.* ἐξελήλυθε. 24 *C.* τοῦ πολεμῆσαί σε· καί. 25 *Alex.* & *C.* ἀπέστρεψεν. 26 *Alex.* λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τοῦ λέγειν, Μὴ * ἐπεράτη σε. *Ald.* λέγων, Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας, Μὴ ἐπαιρέτω σε. *C.* Τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, Μή σε ἀπατάτω. 27 *Alex. Ald. C.* ἐπ' αὐτοῦ. 28 *Alex.* * γενεαῖς τοῦ. 29 *C.* ὡς ἐξωλόθρευσαν αὐτάς. 30 *C.* πῶς σύ. 31 *Alex.* & *C.* Μὴ Ἐξείλαντο. 32 αὐτοὺς *C.* deest. 33 *Alex.* Ῥαφέθ. *Ald.* Φαρές. *C.* Ῥασίφ. 34 *Alex.* Ἐδὼμ τοὺς ἐν Θαλασσάρ. *C.* Ἀδὲν τοὺς ἐν Θαλασσάρ. *Ald.* Ἐδὲμ τοὺς ἐν Θαλασαρείμ. 35 *Alex.* Αἰθάμ. 36 *Alex.* & *C.* καὶ ὁ (*Alex.* deest ὁ) βασιλεύς. 37 *Alex.* Σεφφαρουαΐμ, Αἰνὰ, καὶ Αὐτά. 38 *C.* τὸ βιβλίον παρὰ τῶν. 39 *Alex.* ἀγγέλων. 40 *C.* αὐτό. 41 *Alex.* & *C.* αὐτό. 42 *C.* ἐνώπιον. 43 *Alex.* κυρίου. Καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας εἰς πρόσωπον κυρίου, καὶ εἶπεν. *C.* κυρίου, καὶ προσηύξατο ὁ Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων. 44 *Ald.* ἄκουσόν μου. *C.* ἐπάκουσον. 45 *C.* τῶν λόγων. 46 *Ald.* Ὅτι ἐν ἀληθείᾳ. *C.* Ἐπ' ἀληθείᾳ. 47 *Alex.* & *C.* ἔθνη καὶ πᾶσαν (*Alex.* deest πᾶσαν) τὴν γῆν αὐτῶν, Καί. 48 *Ald.* ἔδωκεν. 49 *Alex.* ὅτι οἱ θεοί εἰσιν. *C.* οὐ γὰρ ἦσαν θεοί. 50 *C.* λίθοι. 51 *C.* ῥῦσαι. 52 *C.* γνώτωσαν. 53 *Alex. Ald. C.* σὺ εἶ κύριος. 54 θεὸς τῶν δυνάμεων *C.* desunt. 55 ἤκουσα *Ald.* & *C.* ponunt ante Ἃ. 56 *Alex.* & *C.* πρὸς αὐτόν. *Ald.* περὶ αὐτοῦ. 57 *C.* Ἐφαύλισε. 58 *Ald.* ἐξεμυκτήρισε. 59 *Alex.* ἐπὶ σὲ κεφαλὴν ἐκείνησεν. *C.* κεφαλὴν ἐπὶ σοὶ ἐκίνησε. 60 *Alex.* & *C.* καὶ ἐβλασφήμησας. 61 *C.* τὴν φωνήν σου, καί. 62 *Alex.* ἦρες. 63 *C.* ὠνείδισας τὸν κύριον. 64 *Alex.* & *C.* ἀνέβην εἰς. 65 *Alex.* μου μηρούς. *Ald.* μέρος. *C.* μέρους. 66 *Ald.* καὶ τά. 67 *Alex.* εἰσῆλθον. 68 sic quoque est in uno a. l. a. l. hab. εἰς μέλον: idque propius est Hebr. vocabulo, quod diversorium significat. *Alex. Ald.* & *C.* εἰς μέρος. unus, εἰς τέλος. 69 *Alex.* & *Ald.* τοῦ (*Alex.* deest) τέλους αὐτοῦ δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. Ἐγώ. *C.* δρυμοῦ τοῦ Καρμήλου. Ἐγώ. 70 *Alex. Ald.* & *C.* ἐφύλαξα. 71 *C.* ἐξήρανα αὐτὰ τοῦ. 72 *C.* τῶν ποδῶν. 73 *Alex.* τοὺς ποταμούς. 74 *C.* συνοχῆς. 75 *Alex.* Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν (*Ald.* εἰς ἀπομακρόθεν) αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα αὐτήν. *C.* Οὐκ ἤκουσας ὅτι μακρόθεν ἐγὼ ἐποίησα αὐτήν; ἐξ ἡμερῶν ἔπλασα αὐτήν. 76 *Alex. Ald.* καὶ ἤγαγον αὐτήν. *C.* καὶ νῦν ἤγαγον αὐτήν. 77 *C.* ἐγένετο. 78 *Ald.* ὀχυραί. 79 *C.* ὡς χόρτος. 80 *C.* καί. 81 *Alex.* ἢ χλόη. *C.* ὡς χλόη. 82 *Alex. Ald.* πατήματα.

σου καὶ τὴν ἔξοδόν [83] σου [84] ἔγνων, καὶ τὸν θυ-
28 μόν [85] σου ἐπ' ἐμὲ, Διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμὲ, καὶ τὸ στρῆνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσί μου. καὶ [86] θήσω τὰ ἄγκιστρά μου [87] ἐν τοῖς μυκτῆρσί σου, καὶ [88] χαλινὸν ἐν τοῖς χείλεσί σου, καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν
29 αὐτῇ. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον· [89] φάγε [90] τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα, καὶ [91] τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ [92] ἀνατέλλοντα, [93] καὶ ἔτει τρίτῳ [94] σπορὰ καὶ ἄμητος καὶ φυτεία ἀμπελώνων, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.
30 Καὶ προσθήσει [95] τὸ διασεσωσμένον οἴκου Ἰούδα τὸ ὑπολειφθὲν ῥίζαν [96] κάτω, καὶ ποιήσει καρ-
31 πὸν ἄνω. Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται κατάλειμμα, καὶ ἀνασωζόμενος ἐξ ὄρους Σιών. ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει [97] τοῦτο.
32 Οὐχ οὕτως; τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων, Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν [98] ταύτην, καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος, καὶ οὐ [99] προφθάσει ἐπ' αὐτὴν θυρεὸς, [100] καὶ οὐ μὴ
33 ἐκχέῃ [1] πρὸς αὐτὴν [2] πρόσχωμα. [3] Τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, [4] λέγει κύ-
34 ριος. Καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως [5] ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν
35 μου. Καὶ ἐγένετο [6] νυκτὸς, καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπάταξεν [7] ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. καὶ ὤρθρισαν τοπρωὶ, καὶ ἰδοὺ πάντες
36 σώματα νεκρά. Καὶ ἀπῆρε καὶ [8] ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψε Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσ-
37 συρίων, καὶ [9] ᾤκησεν ἐν Νινευή. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν οἴκῳ [10] Μεσερὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, [11] καὶ [12] Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασὰρ [13] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ· καὶ [14] αὐτοὶ [15] ἐσώθησαν εἰς γῆν [16] Ἀραράθ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδὰν [17] ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΕΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας [1] εἰς θάνατον. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς [2] Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Ἔντειλαι [3] τῷ οἴκῳ
2 σου, [4] ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ. Καὶ [5] ἀπέστρεψεν [6] Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ
3 [7] ηὔξατο πρὸς κύριον, [8] λέγων, Κύριε, [9] μνήσθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ [10] καρδίᾳ πλήρει, καὶ τὸ ἀγαθὸν [11] ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα. καὶ ἔκλαυσεν Ἐ-
4 ζεκίας [12] κλαυθμῷ μεγάλῳ. Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ῥῆμα κυρίου
5 ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ἐπίστρεψον, καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκίαν τὸν ἡγούμενον τοῦ [13] λαοῦ μου, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, [14] εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε· [15] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [16] ἀναβήσῃ εἰς οἶκον κυρίου.
6 Καὶ προσθήσω ἐπὶ [17] τὰς ἡμέρας σου [18] πεντεκαίδεκα ἔτη· καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων [19] σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης [20] δι' ἐμὲ
7 καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου. Καὶ [21] εἶπε, Λαβέτωσαν παλάθην σύκων, [22] καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος, καὶ [23] ὑγιάσει.
8 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν, Τί τὸ σημεῖον ὅτι [24] ἰάσεταί με κύριος, καὶ ἀναβήσομαι εἰς [25] οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ;
9 Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας, [26] Τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου, ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε· πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα [27] βαθμοὺς, [28] ἐὰν

---

83 *Alex.* & *C.* σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου. 84 ἔγνων *C.* ponit post ἐμὲ prius. 85 *Alex. Ald.* σου, Διὰ τό. 86 *C.* ἐμβαλῶ τὸ ἄγκιστρόν. 87 *C.* εἰς τοὺς μυκτῆρας. 88 *Alex.* χαλινὸν τοῖς. 89 *Alex. Ald. C.* φαγῇ. 90 *C.* τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον συνηγμένα, καί. 91 *C.* ἐν τῷ. 92 *C.* αὐτόματα. 93 *Alex.* καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ. 94 *Alex.* σπείρετε, καὶ ἀμήσετε, καὶ φυτεύσετε ἀμπελῶνας, καί. 95 *Alex.* τὸ διασεσωσμένον. 96 *Alex.* κάτω, ποιήσει. 97 *C.* ταῦτα. Διὰ τοῦτο, τάδε. 98 *C.* ταύτην λέγει κύριος, καί. 99 *Alex.* & *C.* προφθάσει αὐτήν. 100 *C.* οὐδὲ μὴ προχέῃ. 1 *Ald.* & *C.* ἐπ'. 2 *C.* χῶμα. 3 *C.* Καὶ τῇ. 4 *C.* φησί. 5 *Alex. Ald. C.* ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμέ. 6 *Alex. Ald.* ἕως νυκτός. 7 *C.* ἐκ τῆς παρεμβολῆς. 8 *Ald. C.* ἀπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη Σενναχηρείμ. 9 *C.* κατῴκησεν. 10 *Alex.* Ἐσοράχ. *C.* Νεσοράχ. 11 καὶ *C.* deest. 12 *Alex.* Ἀδρεμέλεχ. 13 *Alex.* υἱοί. *C.* υἱός. 14 αὐτοὶ *Ald.* deest. 15 *Alex.* & *C.* διεσώθησαν. 16 *Alex.* Ἀραδάδ. *Ald.* Ἀραράτ. *C.* Ἀραρά. 17 *Alex.* υἱός.

Cap. 20. 1 *Comp. ed.* ἕως. 2 *Mf. Alex.* Ἀμμώς. 3 *C.* περὶ τοῦ οἴκου. 4 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἀποθνήσκεις. 5 *Alex.* ἐπέστρεψεν. 6 *Ald.* & *C.* Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον. 7 *C.* προσηύξατο. 8 *Alex.* & *C.* λέγων, Ὦ δὴ κύριε. 9 *Ald.* μνήσθητί μου δὴ ὅσα. *C.* μνήσθητι ὡς. 10 *Alex. Ald.* ἐν καρδίᾳ πλήρει. *C.* ἐν καρδίᾳ τελείᾳ. 11 *Alex.* ἐνώπιόν σου. 12 *C.* ἐν κλαυθμῷ. 13 *Alex.* λαοῦ, Τάδε. 14 *Ald.* & *C.* καὶ εἶδον. 15 *Alex.* ἐν τῇ. *Ald.* καὶ ἐν τῇ. 16 *Alex.* * ἀναβήσεται εἰς τὸν οἶκον. *Ald.* & *C.* καὶ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον. 17 *Ald.* τὰ ἔτη σου. 18 *C.* δεκαπέντε. 19 *C.* ῥύσομαι. 20 *Alex.* διὰ μέ. 21 *Alex.* & *C.* εἶπεν Ἡσαΐας, Λαβέτωσαν. 22 *Alex.* * καὶ ἐλήμφθη καὶ ἐπιθέτωσαν. 23 *C.* ὑγιάσῃ. 24 *Alex.* ἰάσεται κύριός με, καί. 25 *Alex.* τὸν οἶκον. 26 *C.* Τοῦτό σοι τό. 27 *Alex.* ἀναβαθμοὺς, * Καὶ εἶπεν. *Ald.* & *C.* etiam habent ἀναβαθμοὺς, bis in hoc versu, ut & verf. 10. & 11. 28 *Ald.* ἐὰν ἐπιστραφῇ. *C.* ἢ ἀναστρέψει.

10 ἐπιστρέψῃ δέκα βαθμούς. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι δέκα [29] βαθμούς· [30] οὐχί, [31] ἀλλ᾽ [32] ἐπιστραφήτω ἡ [33] σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς δέκα βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. 11 Καὶ ἐβόησεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιὰ ἐν τοῖς [34] ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς. 12 Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε [35] Μαρωδὰχ Βαλαδὰν υἱὸς Βαλαδὰν βασιλεὺς Βαβυλῶνος [36] βιβλία καὶ μαναὰ πρὸς Ἐζεκίαν, [37] ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας.

13 Καὶ ἐχάρη ἐπ᾽ αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς [38] ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεχωθά, [39] τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, [40] τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οἶκον τῶν [41] σκευῶν, καὶ [42] ὅσα εὑρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς [43] αὐτοῦ, οὐκ [44] ἦν λόγος ἐν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν [45] πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐ-14 τοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε [46] πρὸς αὐτόν, Τί ἐλάλησαν [47] οἱ ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν [48] ἥκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόῤῥωθεν [49] ἥκασι πρὸς με, ἐκ Βαβυλῶ-15 νος. Καὶ [50] εἶπε, Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ [51] εἶπε, Πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἶδον· οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, [52] ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

16 Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν, Ἄκουσον 17 [53] λόγον κυρίου, Ἰδοὺ ἡμέραι [54] ἔρχονται, καὶ [55] ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς [56] Βαβυλῶνα· [57] καὶ οὐχ [58] ὑπολειφθήσεται ῥῆμα [59] ὃ εἶπε [60] κύριος.

18 [61] Καὶ οἱ υἱοί σου οἳ ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ οὓς γεννήσεις, [62] λήψεται, καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴ-19 κῳ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν, Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν [63] ἐλάλησεν, [64] ἔστω εἰρήνη [65] ἐν ταῖς ἡ-20 μέραις μου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ [66] ὅσα ἐποίησε, [67] τὴν κρήνην καὶ τὸν [68] ὑδραγωγόν, καὶ [69] εἰσήγαγε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, [70] οὐχὶ ταῦτα [71] γεγραμμένα ἐπὶ [72] βιβλίῳ λόγων τῶν 21 ἡμερῶν [73] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων [74] αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Κεφ. κα΄. 21.

1 Υἱὸς [1] δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα [2] τῇ μη-2 τρὶ αὐτοῦ [3] Ἀψιβά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [4] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, [5] κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώ-3 που τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ [6] ἐπέστρεψε καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ [7] κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ [8] ἀνέστησε θυσιαστήριον [9] τῇ Βάαλ, καὶ ἐποίησε [10] τὰ ἄλση καθὼς ἐποίησεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ [11] δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδού-4 λευσεν αὐτοῖς. Καὶ ᾠκοδόμησε [12] θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ κυρίου, ὡς εἶπεν, Ἐν Ἱερου-5 σαλὴμ θήσω [13] τὸ ὄνομά μου. Καὶ ᾠκοδόμησε [14] θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ [15] ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. 6 Καὶ διῆγε [16] τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρί, καὶ [17] ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο, καὶ ἐποίησε [18] τεμένη,

---

29 *Alex.* ἀναβαθμούς. 30 *C.* οὐχ οὕτως. 31 *Alex.* ἀλλά. 32 *C.* ὑποστραφήτω. 33 *Alex. Ald. C.* σκιὰ δέκα ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. 34 *Alex.* ἀναβαθμοῖς * κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἄχαζ εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς. *C.* ἀναβαθμοῖς Ἄχαζ οἷς κατέβη τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. *Ald.* pro ἀναβαθμοῖς habet ἀριθμοῖς. 35 *Alex.* Μερωδὰχ Βαλαδάν. *C.* Βαρωδάχ. 36 *C.* ἐπιστολὰς καὶ δῶρα πρός. 37 *C.* ἤκουσε γὰρ ὅτι ἠῤῥώστησεν. 38 *C.* πάντα. 39 *C.* καὶ τό. 40 *Alex.* & *C.* καὶ τά. 41 *C.* σκευῶν αὐτοῦ, καί. 42 *C.* πάντα ὅσα. 43 αὐτοῦ *C.* deest. 44 *Alex.* οὐκ ἦν τόπος ὅν. *C.* καὶ οὐ παρέλειπεν ὅ. 45 *C.* παντὶ θησαυρῷ αὐτοῦ. 46 *C.* αὐτῷ, Τί. 47 *C.* πρὸς σὲ οἱ. 48 *C.* ἧκον. 49 *C.* ἧκον. 50 *C.* εἶπεν Ἡσαΐας, Τί. 51 *Alex. Ald. C.* εἶπεν Ἐζεκίας, Πάντα ὅσα. 52 *Alex.* ἀλλὰ καὶ ἐν. *C.* καὶ ἐν. 53 *Alex.* τὸν λόγον. 54 *Ald.* & *C.* ἔρχονται φησὶ κύριος, καί. 55 *C.* ἀρθήσεται. 56 *Ald.* Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται· καί. 57 καὶ *C.* deest. 58 *Alex.* ὑπολειφθήσεται. 59 ὃ *C.* deest. 60 *Alex.* ὁ κύριος. 61 *C.* Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν σου τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ σοῦ ὧν ἐγέννησας. 62 *Ald.* ληφθήσονται. in *C.* est λήψονται. 63 *Alex.* ἐλάλησεν· καὶ εἶπεν, Μὴ οὐ καὶ ἂν εἰρήνη καὶ ἀλήθεια ἔσται ἐν ἡμέραις μου. 64 *C.* γενέσθω. 65 *C.* καὶ δικαιοσύνη ἐν. 66 *C.* πάντα ὅσα. 67 *C.* καὶ τήν. 68 *C.* ὑδραγωγόν, ἃ ἐποίησε, καί. 69 *Alex.* εἰσήνεγκεν τὸ ὕδωρ. 70 *Ald.* & *C.* οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. 71 *C.* γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. 72 *Alex.* βιβλίῳ * τῶν ἡμερῶν. 73 *C.* τῶν βασιλέων. 74 *C.* αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καί.

Cap. 21. 1 *Comp. ed.* ἐτῶν δώδεκα Μανασσῆς. 2 *C.* τῆς μητρός. 3 *Ms. Alex.* Ὀφειβά. *Ald.* Ὀφοβία. *C.* Ἐψιβά. 4 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 5 *Ald.* & *C.* καὶ ἐπορεύθη κατά. 6 *Alex.* ἀπέστρεψεν. *C.* ἐπέστρεψε Μανασσῆς. 7 *Alex.* κατέσκαψεν. 8 *Alex.* * ἀπέστρεψεν τὸ θυσιαστήριον. 9 *C.* τῷ. 10 *Alex.* ἄλση. 11 *C.* στρατιᾷ. & verſ. 5. 12 *Alex.* τὸ θυσιαστήριον. 13 *Alex.* τὸν θρόνον μου. Καί. 14 *Alex.* τὸ θυσιαστήριον. 15 *Alex.* ἐν πάσαις αὐλαῖς. *C.* ἐν ταῖς δύο αὐλαῖς. 16 *C.* τὰ τέκνα. 17 *Theodoret.* κληδών, ἡ διὰ λόγων παρατήρησις· οἰωνισμὸς δέ, ἡ διὰ πτηνῶν· γνώστας δὲ οἶμαι τοὺς δι᾽ ἥπατος μαντευομένους κληθῆναι. 18 *Alex. Ald.* θελητήν. *a.* στήλην. Theo-

καὶ

καὶ γνώστας ἐπλήθυνε τοῦ [19] ποιεῖν τὸ πονηρὸν [20] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσαι αὐτόν.

7 Καὶ ἔθηκε [21] τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ [22] οἴκῳ, ᾧ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ [23] καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ᾗ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν [24] τοῦ Ἰσραήλ, [25] καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου [26] εἰς τὸν αἰῶνα, 8 Καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, [27] οἵτινες φυλάξουσι [28] πάντα ὅσα [29] ἐνετειλάμην, κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ [30] δοῦλός μου [31] Μωυσῆς. 9 Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς [32] Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [33] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ [34] ἠφάνισε κύριος [35] ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

10 Καὶ ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ [36] δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέγων, 11 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ἰούδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ [37] ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἀμορραῖος [38] ὁ ἔμπροσθεν, [39] καὶ ἐξήμαρτε [40] καί γε τὸν Ἰούδαν ἐν τοῖς εἰδώλοις [41] αὐτῶν, 12 Οὐχ οὕτως· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ [42] φέρω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδαν, ὥστε παντὸς ἀκούοντος [43] ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ.

13 Καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ [44] τὸ στάθμιον οἴκου Ἀχαάβ· καὶ [45] ἀπαλείψω τὴν Ἱερουσαλήμ, καθὼς [46] ἀπαλείφεται [47] ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται [48] ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. 14 Καὶ [49] ἀπώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, 15 [50] Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς [51] ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 16 Καί γε αἷμα ἀθῶον ἐξέχεε Μανασσῆς πολὺ σφόδρα ἕως οὗ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ στόμα [52] εἰς στόμα, [53] πλὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτε τὸν Ἰούδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

17 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ [54] ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἣν ἥμαρτεν, [55] οὐχὶ ταῦτα [56] γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [57] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 18 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη [58] ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπῳ Ὀζά. καὶ ἐβασίλευσεν [59] Ἀμὼς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

19 Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν [60] Ἀμὼς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, [61] καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [62] Μεσολλὰμ θυγάτηρ Ἀροὺς ἐξ [63] Ἰετέβα. 20 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [64] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὼς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 21 Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ [65] ἐλάτρευσε τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς.

22 Καὶ ἐγκατέλιπε τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου. 23 Καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες [66] Ἀμὼς [67] πρὸς αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 24 Καὶ ἐπάταξεν [68] ὁ λαὸς τῆς γῆς [69] πάντας τοὺς [70] συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα [71] Ἀμώς, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25 Καὶ τὰ

---

doret. in *Comm.* legit, ἐγγαστριμύθους. ut etiam habet *Comp.* 19 *C.* ποιῆσαι. 20 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 21 *Alex.* τὸ * κρυπτὸν τοῦ οἴκου ἐν τῷ * ἄλσει ὡς ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ, ὡς εἶπεν. 22 *C.* οἴκῳ κυρίου, ὦ. 23 *Alex.* καὶ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην. *C.* καὶ ἐξελέξατο κύριος ἐν Ἱερουσαλήμ. 24 *Alex.* Ἰσραήλ. 25 *C.* θεῖναι. 26 *Alex. Ald. C.* ἐκεῖ εἰς τόν. 27 *C.* πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο. 28 *Alex.* τοῦ ποιεῖν πάντα. 29 *Alex.* ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πᾶσαν ἐντολήν. 30 *C.* παῖς. 31 *Alex.* Μωσῆς. 32 Μανασσῆς *C* ponit ante ἐπλάνησεν. 33 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 34 *C.* ἐξῆρε. 35 *C.* ἀπό. 36 *C.* παίδων. 37 *C.* κατὰ πάντα ὅσα. 38 *Alex.* ἔμπροσθεν. 39 *Ald.* καὶ ἐξήγαγε. *C.* ἐξήμαρτεν· & ponit post Ἰούδαν. 40 *Alex.* καί γε Ἰούδας ἐν. 41 *C.* αὐτοῦ. sequitur in al. Διὸ τάδε. 42 *Alex.* φέρω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ κακὰ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν. *C.* ἐπάγω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν. 43 *C.* αὐτοῦ ἠχῆσαι. 44 *Alex.* τὸ * σταθμόν. *C.* τὸν σταθμόν. 45 *C.* ἐξαλείψω. 46 *C.* ἐξαλείφεται. 47 *Alex.* τὸ ἀλάβαστρον ἀπαλειφόμενος. *C.* τὸ πυξίον ἀπαλειφόμενος. 48 *Ald.* ἀπὸ προσώπου. 49 al. ἀπώσομαι. *C.* ἀπαλείψω. 50 *Alex.* & *Ald.* Ἀνθ' ὧν ὅτι (*Alex.* deest) ἐποίησαν. 51 *Alex.* ἡμέρας * ταύτης. Καί γε αἷμα. 52 *Comp. ed.* ἐπί. 53 *Ald.* πλὴν τῶν. *C.* ἐκτὸς τῶν. 54 *C.* αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ, ἅς. 55 *C.* οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. 56 *C.* γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. 57 *C.* τῶν βασιλέων. 58 *Alex.* ἐν κήπῳ. 59 *Alex.* Ἀμμών. *C.* Ἀμών. 60 *Alex.* Ἀμμών. *C.* Ἀμών. 61 *Alex.* καὶ * δώδεκα ἔτη. 62 *Alex.* Μασσαλαμείθ. al. Μεσολλάμ. al. Μεσαλάμ. al. Μεσουλλέμεθ. 63 *Alex.* Ἰεταχάλ. *Ald.* Ἰτεβαά. *C.* Ἰτέβα. 64 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 65 *C.* ἐδούλευσε· bis in hoc versu. 66 *Alex.* Ἀμμών. *C.* Ἀμών. 67 *C.* ἐπ' αὐτόν. 68 *Alex.* & *C.* πᾶς ὁ λαός. 69 πάντας *Ald.* & *C.* deest. 70 *C.* ἐπιβεβουλευκότας τῷ βασιλεῖ Ἀμών. 71 *Alex.* Ἀμμών.

λοιπὰ τῶν λόγων [72] Ἀμὼς ὅσα ἐποίησεν, [73] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [74] γεγραμμένα [75] ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [76] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

26 Καὶ ἔθαψαν [77] αὐτὸν ἐν τῷ [78] τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Ὀζά, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. κβ'. 22.

1 Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [1] Ἰεδιδὰ [2] θυγάτηρ Ἐδεϊὰ ἐκ [3] Βασουρώθ.

2 Καὶ ἐποίησε [4] τὸ εὐθὲς [5] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ [6] καὶ ἀριστερά.

3 Καὶ [7] ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει [8] τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ, ἐν τῷ μηνὶ [9] τῷ ὀγδόῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν [10] Σαπφὰν υἱὸν Ἐζελίου [11] υἱοῦ [12] Μεσολλὰμ τὸν γραμματέα οἴκου κυρίου, λέγων,

4 Ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ [13] σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν [14] ἐν οἴκῳ κυρίου, ὃ [15] συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ.

5 Καὶ [16] δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν [17] καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ [18] ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ [19] ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχῦσαι τὸ βέδεκ τοῦ οἴκου,

6 Τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς, καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς,

7 τοῦ κραταιῶσαι τὸ βέδεκ τοῦ οἴκου. Πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει [20] αὐτοὶ [21] ποιοῦσι.

8 Καὶ εἶπε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς [22] Σαπφὰν τὸν γραμματέα, Βιβλίον τοῦ νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκε Χελκίας [23] τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφάν, καὶ ἀνέγνω αὐτό.

9 Καὶ [24] εἰσῆλθεν [25] ἐν οἴκῳ κυρίου [26] πρὸς τὸν βασιλέα, [27] καὶ [28] ἀπέστρεψε [29] τῷ βασιλεῖ [30] ῥῆμα, καὶ εἶπεν, Ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν [31] ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ [32] ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ [33] χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα [34] καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου.

10 Καὶ [35] εἶπε [36] Σαπφὰν ὁ γραμματεὺς [37] πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Βιβλίον [38] ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς. * καὶ ἀνέγνω αὐτὸ [39] Σαπφὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

11 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς [40] τοὺς λόγους [41] βιβλίου τοῦ νόμου, [42] καὶ [43] διέρρηξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ.

12 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ [44] Σαπφάν, καὶ τῷ Ἀχοβὼρ υἱῷ Μιχαίου, καὶ τῷ [45] Σαπφὰν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ [46] Ἀσαίᾳ δούλῳ τοῦ βασιλέως, λέγων,

13 Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ, καὶ περὶ παντὸς τοῦ [47] λαοῦ, καὶ περὶ παντὸς τοῦ [48] Ἰούδα, καὶ περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου [49] τοῦ εὑρεθέντος τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου [50] ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν, [51] ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα [52] καθ' ἡμῶν.

14 Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἱερεύς, καὶ Ἀχικάμ, καὶ [53] Ἀχοβώρ, καὶ [54] Σαπφάν, καὶ Ἀσαίας πρὸς [55] Ὀλδὰν τὴν προφῆτιν [56] μητέρα [57] Σελλὴμ υἱοῦ [58] Θεκουὰν υἱοῦ Ἀραὰς τοῦ ἱματιοφύλακος· καὶ [59] αὐτὴ κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ [60] Μασενᾷ· καὶ ἐλάλησαν πρὸς [61] αὐτήν.

15 Καὶ εἶπεν [62] αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ

---

72 *Alex.* Ἀμμών. 73 *Alex.* οὐχ ἰδού. 74 *C.* γέγραπται. 75 *Alex.* & *C.* ἐπὶ βιβλίου. 76 *C.* τῶν βασιλέων. 77 *C.* τὸν Ἀμὼν ἐν. 78 *Alex.* τάφῳ ἐν κήπῳ. Huic capiti *Ald.* adjungit duos priores versus cap. sequentis.

Cap. 22. 1 *Ms. Alex.* Ἐδιδά. *Comp. ed.* Ἰεδδιδά. 2 *Alex* θυγάτηρ Ἰεδιδά. 3 *Comp.* Βασουκώθ. 4 *C.* Ἰωσίας τό. 5 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 6 *Alex. C.* ἢ ἀριστερά. *Ald* οὐδὲ ἀριστερά. 7 *C.* ἐγένετο. 8 *C.* Ἰωσίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα, ἀπέστειλεν. 9 *Alex. Ald.* τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν (*Alex.* ἐξαπέστειλεν.) 10 *Alex.* Σεφφὰν υἱὸν Ἐσσελίου υἱὸν Μεσουλὰν τὸν γραμματαίαν τοῦ οἴκου, λέγων. 11 *Ald.* υἱόν. 12 al. Μεσουλλάμ. 13 *C.* χωνεύσατε. 14 *Alex. Ald.* εἰς οἶκον. 15 *Ald.* εἰσήγαγον. 16 *C.* δοθήτω ἐπί. 17 *Ald.* καθεστηκότων. 18 *C.* ἔδωκαν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως τοῖς. 19 *Alex.* ἔργα ἐν. 20 *Alex.* αὐτό. 21 *C.* ἐποίουν. 22 *Alex.* Σαφφάν. 23 *Alex.* πρὸς Σαφφάν, καὶ ἀνέγνω. *Ald.* & *C.* τῷ Σαφὰν (*Ald.* Σαποὰν) τὸ βιβλίον, καὶ ἀνέγνω. 24 *Ald.* εἰσήνεγκε. *C.* εἰσήνεγκε Σαφάν. 25 *Alex.* εἰς οἶκον κυρίου. *Ald.* & *C.* desunt. 26 *C.* τῷ βασιλεῖ Ἰωσίας, καί. 27 *Ald.* Ἰωσίαν, καί. 28 *Alex. Ald. C.* ἐπέστρεψεν. 29 *C.* αὐτῷ ῥῆμα. 30 *Ald.* λόγον. 31 *Alex.* ἐν τῷ οἴκῳ. 32 in al. est ἔδωκεν. 33 *C.* χεῖρας. 34 *Alex.* τῶν καθεσταμένων. 35 *C.* ἀπήγγειλε. 36 *Alex.* Σαφφάν. 37 *C.* τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ, λέγων. 38 *Ald.* νόμου ἔδωκέ. * *Francof.* hic incipit vers. 11. 39 *Alex.* Σαφφάν. 40 *C.* τῶν λόγων. 41 *Alex.* τοῦ βιβλίου. 42 καὶ *C.* deest. 43 *Alex.* ἔρρηξεν. 44 *Alex.* Σαφφάν. 45 *Alex.* Σαφφὰν τῷ. 46 *Alex.* Ἰασαί. 47 *Ald.* & *C.* λαοῦ μου, καί. 48 *Alex. Ald.* Ἰούδα, περί. *C.* Ἰούδα ὑπέρ. 49 *C.* τούτου τοῦ εὑρεθέντος, ὅτι. 50 *Alex.* ἡ ἐκκεκαυμένη. 51 *C.* διότι οὐκ. 52 *C.* ἐν αὐτῷ. Καί. 53 *C.* Σαφὰν καὶ Ἀχοβώρ, καί. 54 *Alex.* Σαφάν. 55 al. Ἕλδαν. 56 *Alex. Ald.* & *C.* γυναῖκα. 57 *Alex.* Σελλούμ. 58 *Alex.* Θεκκουέ. *Ald.* & *C.* Θεκουέ. al. Θεκουά. 59 *C.* αὕτη. 60 al. Μασενῆ. al. Μασεννεῖ. 61 *Ald.* αὐτὴν κατὰ ταῦτα. Καί. 62 *Alex.* & *C.* πρὸς αὐτούς, Τάδε.

θεὸς Ἰσραήλ, Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστεί-
16 λαντι ὑμᾶς πρὸς μὲ, Τάδε λέγει κύ-
ριος, [63] Ἰδοὺ ἐγὼ [64] ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον
τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς [65] ἐνοικοῦντας αὐτὸν [66] πάν-
τας τοὺς λόγους [67] τοῦ βιβλίου [68] οὓς ἀνέγνω βα-
17 σιλεὺς Ἰούδα, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν
με, καὶ [69] ἐθυμίων θεοῖς ἑτέροις, [70] ὅπως
παροργίσωσί με ἐν [71] τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν
αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται [72] θυμός μου ἐν τῷ
18 τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβεσθήσεται. [73] Καὶ
πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς
[74] ἐπιζητῆσαι τὸν κύριον, [75] τάδε ἐρεῖτε πρὸς
αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ,
19 [76] Οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας, Ἀνθ' ὧν ὅτι
[77] ἡπαλύνθη ἡ καρδία σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ
[78] προσώπου, ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν
τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας [79] αὐτὸν,
τοῦ [80] εἶναι εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς κατάραν, καὶ
διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιόν
μου, [81] καί γε ἐγὼ ἤκουσα, [82] λέγει κύριος.
20 [83] Οὐχ [84] οὕτως· ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς
πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς [85] τὸν τάφον σου
ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ [86] ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς σου [87] ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγώ εἰμι
ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον [88] τοῦτον.

Κεφ. κγ'. 23.

1 [1] ΚΑὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα.
καὶ ἀπέστειλεν [2] ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγα-
γε πρὸς [3] ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰού-
2 δα καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέβη ὁ βασι-
λεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα καὶ
πάντες οἱ κατοικοῦντες [4] ἐν Ἱερουσαλὴμ μετ'
αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς ὁ
[5] λαὸς ἀπὸ [6] μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέ-
γνω [7] ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βι-
βλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν οἴκῳ κυ-
3 ρίου. Καὶ [8] ἔστη ὁ βασιλεὺς [9] πρὸς τὸν
στῦλον, καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου,
τοῦ [10] πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου, [11] τοῦ φυλάσσειν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ
τὰ [12] δικαιώματα αὐτοῦ ἐν [13] πάσῃ καρδίᾳ
καὶ ἐν [14] πάσῃ ψυχῇ, τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους
τῆς διαθήκης ταύτης, [15] τὰ γεγραμμένα ἐπὶ
τὸ βιβλίον τοῦτο. καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ δια-
4 θήκῃ. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ
Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσι
[16] τῆς δευτερώσεως καὶ τοῖς [17] φυλάσσουσι τὸν σταθ-
μὸν, τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ
σκεύη [18] τὰ πεποιημένα τῷ Βάαλ καὶ τῷ ἄλσει
καὶ πάσῃ τῇ [19] δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ· καὶ κατέκαυσεν
αὐτὰ ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἐν σαδημὼθ Κέδρων,
5 καὶ ἔβαλε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθήλ. Καὶ
κατέκαυσε τοὺς [20] χωμαρὶμ οὓς [21] ἔδωκαν βα-
σιλεῖς Ἰούδα, [22] καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα [23] καὶ τοῖς [24] περικύκλῳ
Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς θυμιῶντας [25] τῷ Βάαλ,
καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ τοῖς [26] μαζου-
ρὼθ, καὶ πάσῃ τῇ [27] δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ.
6 Καὶ ἐξήνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου [28] ἔξω-
θεν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν χειμάῤῥουν [29] Κέδρων,
καὶ κατέκαυσεν [30] αὐτὸν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Κέ-
δρων, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν· καὶ ἔῤῥιψε τὸν χοῦν
[31] αὐτοῦ εἰς [32] τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ.
7 Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν [33] καδησὶμ τῶν ἐν τῷ
οἴκῳ κυρίου, [34] οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ
8 [35] χεττιὶμ τῷ ἄλσει. Καὶ [36] ἀνήγαγε
πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ [37] πόλεων Ἰούδα, [38] καὶ
ἐμίανε τὰ ὑψηλὰ οὗ [39] ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱε-

---

63 *Alex.* Ἰδοὺ ἐπάγω. 64 *C.* κακὰ ἐπάγω ἐπί. 65 *C.* κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ. 66 *Ald.* ἅπαντας. 67 *Alex.* τῆς βίβλου. 68 *C.* οὗ. 69 *C.* ἐθυμίασαν. 70 *C.* ἵνα. 71 *C.* πᾶσι τοῖς. 72 *Alex.* ὁ θυμός. 73 *C.* Πρὸς τὸν βασιλέα. 74 *Ald.* ἐκζητῆσαι. *C.* τοῦ ἐκζητῆσαι. 75 *C.* οὕτως. 76 *C.* ἀνθ' ὧν ἤκουσας τοὺς λόγους μου. Καὶ ἡπαλύνθη. 77 al. ἐπαλύνθη. 78 *Alex.* προσώπου κυρίου, ὡς. *C.* προσώπου μου, ὡς. 79 *C.* ἐν αὐτῷ, τοῦ. 80 *C.* γενέσθαι. 81 *Alex.* καὶ ἐγώ. 82 *C.* φησί. 83 *C.* Οὐχί. 84 *Alex. Ald.* οὕτως· ἐγὼ προστίθημι. *C.* οὕτως· ἰδοὺ ἐγὼ προστίθημι. 85 *Alex.* τὸν τόπον σου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ. 86 *C.* ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί. 87 *C.* πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐγὼ ἐπάγω. 88 *Ald.* & *C.* τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. καί.

Cap. 23. 1 *Ald.* hoc caput adjungit præced. *Franc.* inc. à Καὶ ἀπέσ. 2 *Comp. ed.* Ἰωσίας ὁ. 3 *Ald. ed.* & *Comp.* αὐτόν. 4 ἐν *C* deest. 5 *Ms. Alex.* λαὸς μετ' αὐτοῦ ἀπό. 6 *Alex.* & *C.* μικροῦ ἕως. 7 *Alex.* ἐν τοῖς ὠσίν. 8 *Ald.* ἀνέστη. 9 al. ἐπί. 10 *C.* πορευθῆναι. 11 *Alex.* & *C.* καὶ τοῦ. 12 *C.* προστάγματα. 13 *C.* ὅλῃ. 14 *C.* ὅλῃ. 15 *C.* τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 16 *C.* τοῖς δευτερεύουσι. 17 *Alex.* φυλάσσουσιν, ἐξαγαγεῖν. 18 *C.* ἃ ἐποίησαν. 19 *C.* στρατιᾷ. 20 *C.* ἱερεῖς οὓς κατέστησαν οἱ βασιλεῖς. 21 *Alex.* ἔδωκεν βασιλεύς. 22 *C.* τοῦ θυμιᾶν. 23 *Alex. Ald.* καὶ ἐν τοῖς. 24 *C.* κυκλόθεν. 25 *Alex.* τῇ Βάαλ. 26 *C.* μαζαλώθ. *Theodoret.* Τὸ μαζουρὼθ ἀστέρα οἶμαι ὄνομα εἶναι, καὶ τοπάζω τὸν Ἑωσφόρον οὕτως ὀνομάσθαι. 27 *C.* στρατιᾷ. 28 *C.* ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ. 29 *Alex.* Κέδρων, * καὶ ἐλέπτυνεν. 30 *C.* αὐτά. 31 αὐτοῦ *C.* deest. 32 *C.* τοὺς τάφους. 33 *Alex.* καδησίν. *C.* καδησείν. *Theod.* Ὁμωνύμως ἐκάλεσαν ἁγίους τοὺς δαίμονας· τὸ γὰρ κάδης ἅγιον ἑρμηνεύεται. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀκύλ. τὸ καδησὶμ οὕτως ἡρμήνευσαν οὗ ἐποίουν ἐνδύματα τοῖς ἐκπορνεύουσιν ἀπὸ κυρίου. 34 *C.* ἐν ᾧ. 35 *C.* στολάς. 36 *Ald.* ἀνήνεγκε, *C.* ἐξήγαγε. 37 *Alex.* πόλεως. 38 *Alex.* καὶ ἐμίαναν. 39 *C.* ἐθυμίων.

ρεῖς ἀπὸ [40] Γαιβὰλ καὶ ἕως Βηρσαβεέ· καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν [41] πυλῶν [42] τὸν παρὰ [43] τὴν θύραν τῆς πύλης Ἰησοῦ ἄρχοντος [44] τῆς πόλεως, [45] τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν [46] τῇ πύλῃ τῆς πόλεως. 9 Πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ, [47] ὅτι εἰ μὴ [48] ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. 10 Καὶ ἐμίανε [49] τὸ Ταφὲθ τὸ ἐν φάραγγι υἱοῦ [50] Ἐννὸμ, τοῦ [51] διαγαγεῖν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ [52] ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ [53] τῷ Μολὸχ ἐν πυρί. 11 Καὶ [54] κατέκαυσε τοὺς ἵππους οὓς [55] ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα τῷ ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου [56] εἰς τὸ γαζοφυλάκιον Νάθαν [57] βασιλέως τοῦ εὐνούχου [58] ἐν Φαρουρίμ. καὶ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου 12 κατέκαυσε [59] πυρὶ, Καὶ τὰ θυσιαστήρια [60] τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου Ἀχαζ, ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰούδα. καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησε Μανασσῆς ἐν ταῖς [61] δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου [62] καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ [63] κατέσπασεν ἐκεῖθεν, καὶ [64] ἔρριψε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων. 13 Καὶ τὸν [65] οἶκον τὸν ἐπὶ [66] πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ [67] τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους [68] τοῦ Μοσθὰθ, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραὴλ [69] τῇ Ἀστάρτῃ [70] προσοχθίσματι Σιδωνίων, καὶ τῷ [71] Χαμὼς προσοχθίσματι Μωὰβ, καὶ τῷ [72] Μολὸχ βδελύγματι υἱῶν Ἀμμὼν, ἐμίανεν ὁ βασιλεύς. 14 Καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ [73] ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων. 15 Καί γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ [74] τὸ ὑψηλὸν ὃ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καί γε τὸ θυσιαστήριον [75] ἐκεῖνο τὸ ὑψηλὸν [76] κατέσπασε, καὶ συνέτριψε τοὺς λίθους αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν, καὶ κατέκαυσε τὸ ἄλσος. 16 Καὶ [77] ἐξένευσεν Ἰωσίας καὶ εἶδε τοὺς τάφους [78] τοὺς ἐκεῖ ἐν [79] τῇ πόλει, καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων, καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐμίανεν [80] αὐτὸ, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ [81] ἐν τῷ ἑστάναι Ἱεροβοὰμ [82] ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐπιστρέψας [83] ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους. 17 Καὶ εἶπε, [84] Τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; καὶ [85] εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, [86] Ὁ ἄνθρωπος τοῦ [87] θεοῦ [88] ὁ ἐξεληλυθὼς [89] ἐξ Ἰούδα, καὶ [90] ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὓς [91] ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ [92] θυσιαστήριον Βαιθήλ. 18 Καὶ [93] εἶπεν, Ἄφετε αὐτὸν, [94] ἀνὴρ μὴ [95] κινησάτωσαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. καὶ [96] ἐῤῥύσθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας. 19 Καί γε [97] πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰσραὴλ [98] παροργίζειν κύριον, [99] ἀπέστησεν [100] Ἰωσίας, καὶ ἐποίησεν [1] ἐν αὐτοῖς [2] πάντα τὰ ἔργα ἃ [3] ἐποίησεν ἐν 20 Βαιθήλ. Καὶ [4] ἐθυσίασε πάντας τοὺς ἱε-

---

40 *Alex.* & *C.* Γαβαά. *Ald.* Δάν. 41 *C.* ὑψηλῶν. 42 *Alex.* τὸν παρά. 43 τὴν θύραν *C.* desunt. 44 *Alex. Ald.* τῆς πύλης, τόν. 45 *C.* τὸν ὄντα ἐξ. 46 *C.* εἰσπορευομένου τὴν πύλην. 47 ὅτι *C.* deest. 48 *Ald.* φαγεῖν. quomodo videtur legisse *Theodor.* 49 *Alex.* τὸν Θαφθὰ τόν. *C.* Τόφεθ τό. *Theod.* Τόπος ἦν οὗτος, ἐν ᾧ διῆγον ἐν πυρὶ τὰ παιδία τῷ Μολόχ· Ἀμμανιτῶν δὲ ἦν τοῦτο εἴδωλον. *Sch.* Οἱ ἑβδομ. καὶ ἐμίανε τὸν Θοφὸθ, τὸ ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ διὰ πυρὸς τῷ Μολόχ. Σύμμ. καὶ ἐμόλυναν τὸν ταφὲθ τὸ ἐν τῇ φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, ὥστε μὴ διαφέρειν· καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως. καὶ εἶπε, Τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, Ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ ἐξεληλυθὼς ἐκ τοῦ Ἰούδα. καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθήλ. καὶ εἶπεν, Ἄφες αὐτῷ· ἀνὴρ μὴ κινησάτω τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. καὶ εὑρέθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας. τὸ δὲ φαρουρὶμ, τοῦ φρουροῦ οἱ περὶ τὸν Σύμμ. ἡρμήνευσαν. 50 *Alex.* Ἐννομόμ. 51 *Alex. Ald.* διάγειν. *C.* μὴ διάγειν. 52 ἄνδρα *C.* deest. 53 *C.* ἐν πυρὶ τῷ Μολόχ. Καί. 54 *Alex.* κατέκαυσαν τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκεν βασιλεύς. 55 *C.* ἀνέθηκαν. 56 *C.* πρός. 57 *C.* τοῦ εὐνούχου βασιλέως ἐν. al. εὐνούχου ἐν. al. μέλεχ εὐν. ἐν. 58 *Alex.* ὃς ἐν. 59 *Ald.* & *C.* ἐν πυρί. 60 *C.* ἃ ἦν ἐπὶ τῶν δωμάτων τοῦ ὑπερῴων. 61 *C.* δύο. 62 *Alex.* καὶ καθεῖλεν. *C.* κατέσπασεν αὐτά. 63 *C.* καθεῖλεν. 64 *C.* συνέτριψε. 65 *Alex.* οἶκον ἐπί. 66 *C.* προσώπου. 67 *Alex.* ἐκ δεξιῶν. 68 *Alex.* τοῦ Μοσθό. *C.* Μαχιθ. 69 *Ald.* τῇ Ἀσαλ τῇ. 70 *C.* βδελύγματι. 71 *Alex.* * Μαχώς. 72 *Alex.* Ἀμελχόμ. *Ald.* Μολχόλ. al. Μολέχ. 73 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. *C.* ἐξέκοψε. 74 *Alex.* καὶ τό. 75 ἐκεῖνο *C.* ponit ante τὸ θυσιαστήριον. *Ald.* habet ἐκεῖνο, καί. 76 *C.* καθεῖλε. 77 *C.* ἀπέστρεψεν. 78 *Alex.* οἱ ἐκεῖ. *Ald.* & *C.* τοὺς ὄντας ἐκεῖ. 79 *C.* τῷ ὄρει, καί. 80 *C.* τὸ θυσιαστήριον, κατά. 81 *C.* ἐν ἑστάναι. 82 ἐν τῇ ἑορτῇ *C.* ponit post θυσιαστήριον. 83 *C.* Ἰωσίας ἦρε. 84 *C.* Τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος ὃν. 85 *Alex.* εἶπαν. 86 *C.* οὗτος ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ. 87 *Alex.* θεοῦ ἐστιν ὁ. 88 *Ald.* ἐστιν ὁ ἐξεληλυθώς. *C.* τοῦ ἐξεληλυθότος. 89 *Alex.* & *C.* ἐκ τοῦ Ἰούδα. 90 *C.* λελαληκότος πάντας τούς. 91 *C.* ἐποίησας νῦν ἐπί. 92 *Ald.* θυσιαστηρίου. *C.* θυσιαστήριον τὸ ἐν. 93 *C.* εἶπεν Ἰωσίας, Ἐάσατε αὐτόν. 94 *C.* μηδεὶς κινησάτω τά. 95 *Alex. Ald.* κινησάτω τά. 96 *Alex.* * εὑρέθησαν. *Ald.* εὑρέθησαν. *C.* διεσώθη. 97 *Alex. Ald.* εἰς πάντας. 98 *C.* τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον. 99 *C.* καθεῖλεν. 100 *Alex.* Ἰωσίας βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ * ἀπέστησεν ἐν αὐτοῖς. 1 ἐν *Ald. C.* deest. 2 *C.* κατὰ πάντα. 3 *Alex.* ἐποίησαν. 4 *C.* ἔθυσε.

ρεῖς

ρεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν [5] θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσε τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτὰ, καὶ [6] ἐπεστράφη εἰς Ἱερουσαλήμ.

21 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων, Ποιήσατε πάσχα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται [7] ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης. 22 Ὅτι οὐκ [8] ἐγενήθη [9] τὸ πάσχα τοῦτο [10] ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν οἳ [11] ἔκρινον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ [12] πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ βασιλέων Ἰούδα. 23 Ὅτι ἀλλ' ἢ [13] τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωσίου [14] ἐγενήθη τὸ πάσχα [15] τῷ κυρίῳ ἐν Ἱερουσαλήμ. 24 Καί γε τοὺς [16] θελητὰς, [17] καὶ τοὺς γνωριστὰς, καὶ τὰ θεραφὶν, καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆρεν [18] Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου [19] τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου, [20] οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ κυρίου. 25 Ὅμοιος [21] αὐτῷ οὐκ [22] ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεὺς, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον [23] Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος [24] αὐτῷ.

26 Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ [25] θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ [26] τῆς μεγάλης οὗ ἐθυμώθη [27] ὀργῇ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούδα [28] ἐπὶ τοὺς παροργισμοὺς, οὓς παρώργισεν αὐτὸν Μανασσῆς. 27 Καὶ εἶπε κύριος, Καί γε [29] τὸν Ἰούδα ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ [30] ἀπεώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον [31] οὗ εἶπον, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. 28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα [32] γεγραμμένα ἐπὶ [33] βιβλίῳ λόγων [34] ἡμερῶν [35] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 29 [36] Ἐν ταῖς [37] ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην· καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας [38] εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν [39] αὐτὸν [40] Νεχαὼ ἐν Μαγεδδὼ ἐν τῷ ἰδεῖν [41] αὐτόν. 30 Καὶ [42] ἐπεβίβασαν [43] αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν [44] ἐκ Μαγεδδὼ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ [45] τάφῳ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν, καὶ [46] ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 31 Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [47] τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [48] Ἀμιτὰλ θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ [49] Λοβνά. 32 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [50] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 33 Καὶ μετέστησεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν [51] Ῥαβλαὰμ [52] ἐν γῇ Ἐμὰθ τοῦ μὴ βασιλεύειν [53] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ [54] ἔδωκε ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου [55] καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου. 34 Καὶ ἐβασίλευσε Φαραὼ Νεχαὼ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν [56] Ἰωσίου [57] βασιλέως Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ [58] ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. καὶ τὸν [59] Ἰωάχαζ ἔλαβε καὶ [60] εἰσήνεγκεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 35 Καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰωακὶμ τῷ [61] Φαραῷ, πλὴν [62] ἐτιμογράφησε τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραώ· ἀνὴρ κατὰ [63] τὴν συντίμησιν αὐτοῦ [64] ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον [65] μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς [66] τοῦ δοῦναι τῷ Φαραῷ Νεχαώ. 36 Υἱὸς εἴκοσι

---

5 al. θυσιαστηρίων αὐτῶν, καί. 6 C. ἀπέστρεψεν Ἰωσίας εἰς. 7 Alex. ἐπὶ βιβλίῳ. Ald. ἐπὶ βιβλίων. C. ἐν τῷ βιβλίῳ. 8 C. ἐγένετο. 9 C. κατὰ τό. 10 C. ἀπὸ τῶν ἡμερῶν. 11 Alex. ἔκριναν. 12 Alex. Ald. πασῶν ἡμερῶν. C. ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις. 13 Ald. & C. ἐν τῷ. 14 C. ἐγένετο. 15 Alex. & C. τοῦτο τῷ. 16 C. ἐγγαστριμύθους. 17 Alex. καὶ γνωριστὰς, καὶ θεραφείν. Ald. & C. καὶ τοὺς γνώστας, καὶ τὰ θεραφίν. 18 Ald. & C. ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας 19 Alex. τοῦ γεγραμμένου ἐπὶ τῷ βιβλίῳ ᾧ εὗρεν. 20 C. οὗς. 21 αὐτῷ Ald. ponit post ἐγενήθη. 22 Alex. ἐγεννήθη. C. ἐγένετο. 23 Alex. Μωυσέως. 24 C. αὐτοῦ. 25 C. τῆς ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. 26 C. τοῦ μεγάλου. 27 Alex. ἐν τῇ ὀργῇ. C. ἐν ὀργῇ. 28 C. ἐπὶ πάντας τούς. 29 Alex. τὸν Ἰούδαν. C. καὶ τὸν Ἰούδα. 30 Alex. ἀπώσομαι. 31 Ald. ὅν. C. εἰς ὅν. 32 C. γέγραπται. 33 C. βιβλίου. 34 Alex. τῶν ἡμερῶν. 35 C. τῶν βασιλέων. 36 C. Ἐν ταῖς. Hic incipit caput 23 in Ald.

37 C. αὐταῖς ἡμέραις ἀνέβη. 38 Alex. Ald. εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς (Alex. αὐτῷ.) C. ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ. 39 Alex. αὐτὸν ἐν Μαγεδδώ. 40 C. Φαραώ. 41 C. αὐτὸν αὐτόν. 42 C. ἀνεβίβασαν οἱ. 43 Alex. αὐτὸν νεκρὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐκ Μαγεδδώ. 44 Ald. & C. ἐν. 45 Ald. & C. τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καί. 46 Alex. ἐβασίλευσεν. 47 Alex. & C. τρεῖς μῆνας. 48 Ald. Ἀμιτάν. 49 Alex. Λοβενά. C. Λοβεννά. 50 C. ἐνώπιον κυρίου. 51 Alex. Δεβλαά. Ald. Ῥεφλαά. C. Ῥεβλαά. al. Ῥεβλά. 52 Alex. ἐν γῇ Αἱμάθ. 53 Alex. αὐτὸν ἐν. 54 C. ἐπέβαλε φόρον ἐπί. 55 C. καὶ δέκα τάλαντα. 56 Alex. Ἰωσίας. 57 βασιλέως Ἰούδα C. desunt. 58 C. ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα Ἰωακίμ. τὸν δὲ Ἰωάχαζ. 59 Alex. Ἰωάχας. Ald. Ἰωάζαρ. 60 C. ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς. 61 Alex. Φαραὼ Νεχαὼ, πλὴν ἐτιμογράφησαν. 62 C. ἐφορολόγησε. 63 C. δύναμιν αὐτοῦ. 64 Ald. ἔδωκε. 65 Ald. παρά. 66 Alex. δοῦναι. C. δοῦναι αὐτό.

καὶ

καὶ πέντε ἐτῶν [67] Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα [68] τῇ μητρὶ αὐτοῦ [69] Ἰελδὰφ θυγάτηρ [70] Φαδαὶλ ἐκ Ῥουμά. 37 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [71] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

Κεφ. κδʹ. 24.

1 Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ [1] ἐγενήθη αὐτῷ Ἰωακὶμ δοῦλος τρία ἔτη· καὶ [2] ἐπέστρεψε καὶ ἠθέτησεν [3] ἐν αὐτῷ. 2 Καὶ ἀπέστειλε [4] κύριος αὐτῷ τοὺς [5] μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας, καὶ τοὺς μονοζώνους [6] Μωὰβ, καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς [7] ἐν τῇ γῇ Ἰούδα τοῦ [8] κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. 3 Πλὴν [9] ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα, [10] ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ [11] ἐν ἁμαρτίαις Μανασσῆ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε. 4 [12] Καί γε [13] τὸ αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε, καὶ [14] ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ 5 ἠθέλησε κύριος ἱλασθῆναι. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, [15] οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [16] γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [17] τοῖς βασιλεῦσιν 6 Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη [18] Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν [19] Ἰωαχὶμ υἱὸς 7 αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι [20] βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, [21] ὅτι ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου. 8 [22] Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν [23] Ἰωαχὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [24] Νέεσθα θυγάτηρ Ἐλλαναθὰμ, ἐξ Ἱερουσα-9 λήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [25] ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ 10 πατὴρ αὐτοῦ. [26] Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ [27] ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν πε-11 ριοχῇ. Καὶ [28] εἰσῆλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς [29] πόλιν, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν [30] ἐπ' αὐτήν. 12 Καὶ ἐξῆλθεν [31] Ἰωαχὶμ βασιλεὺς Ἰούδα [32] ἐπὶ βασιλέα Βαβυλῶνος, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, [33] καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, [34] καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν [35] αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος [36] ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει 13 τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ [37] ἐξήνεγκεν [38] ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς [39] οἴκου κυρίου, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ συνέκοψε πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησε Σαλωμὼν [40] ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ 14 κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. Καὶ ἀπῴκισε [41] τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύι [42] αἰχμαλωσίας δέκα χιλιάδας [43] αἰχμαλωτίσας, καὶ [44] πᾶν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα, καὶ οὐχ [45] ὑπελείφθη 15 πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς. Καὶ [46] ἀπῴκισε τὸν [47] Ἰωαχὶμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς [48] ἀπήγαγεν [49] εἰς ἀποικεσίαν ἐξ Ἱερου-16 σαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα· Καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας [50] τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους, καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν [51] συγκλείοντα χιλίους, πάντες

67 C. ἦν Ἰωακίμ. 68 C. τῆς μητρός. 69 C. Ζαβουδά. al. Ἐλιδάφ. al. Ἰελδάφ. 70 Alex. Ἐιεδδιλὰ ἐκ Ῥυμά. C. Φαδαΐα ἐκ Ῥουμά. al. Φαδαὴλ ἐκ Ῥουμά. 71 Alex. & C. ἐνώπιον κυρίου.

Cap. 24. 1 Comp. ed. ἐγένετο. 2 C. ἀπέστρεψε. 3 Ms. Alex. αὐτῷ. Καί. 4 C. ἐπὶ τὸν Ἰωακὶμ κύριος τούς. 5 Alex. μονοζώνους * Συρίας. 6 C. Μωαβιτῶν. 7 Alex. ἐν γῇ Ἰούδα. C. ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. 8 C. ἀπολύειν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. 9 C. θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ ἀποστῆναι. 10 Alex. Ald. ἀποστῆναι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ (τοῦ Alex. deest) προσώπου. 11 C. διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας. 12 C. Καὶ ἐν τῷ αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεε. 13 Alex. αἷμα. 14 C. ἐνέπλησε. 15 Alex. οὐχ. 16 C. γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. 17 C. τῶν βασιλέων. 18 Alex. Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν πατέρων, καί. C. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καί. 19 Alex. Ἰωακείμ. C. Ἰωαχίν. Ald. Ἰεχονίας. 20 Alex. βασιλεὺς * ἐξελθεῖν ἐκ γῆς. 21 C. διότι. 22 C. Δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἦν Ἰωαχίμ. 23 Alex. Ἰωακείμ. 24 Alex. Ναῖσθα θυγάτηρ Ἐλλαμαθάμ. C. Νεεσθὰν θυγάτηρ Ἐλναθάν. 25 C. ἐνώπιον κυρίου. 26 Ald. Καὶ ἐν. 27 Alex. ἀνέβη βασιλεύς. 28 Alex. εἰσῆλθεν ὁ βασιλεύς. 29 Alex. τὴν πόλιν. Ald. πόλιν τὴν Ἱερουσαλήμ. 30 Alex. τὴν ἐπ' αὐτήν. C. αὐτήν. 31 Alex. Ἰωακείμ. 32 C. πρὸς τὸν βασιλέα. 33 καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ C. ponit ante καὶ οἱ παῖδες. 34 Alex. καὶ εὐνοῦχοι. 35 Alex. & C. αὐτούς. 36 Alex. ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς. 37 Alex. ἐξήνεγκεν πάντας. 38 ἐκεῖθεν Ald. ponit post θησαυρούς. 39 Ald. & C. τοὺς ἐν τῷ (τῷ C. deest) οἴκῳ. 40 Alex. βασιλεύς. 41 Alex. πᾶσαν τήν. 42 Ald. αἰχμαλωσίαν. C. deest. 43 αἰχμαλωτίσας Ald. deest. 44 Ald. & C. πάντα. 45 C. ὑπελείφθησαν πλὴν τῶν πενομένων τῆς. 46 C. μετῴκισε. 47 Alex. Ἰωακείμ. 48 Alex. ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν. 49 C. ἐν ἀποικισμῷ. 50 C. δυνατοὺς ἑπτὰ χιλιάδας. 51 C. συγκλειστήν· χιλίους τοὺς πάντας δυνατοὺς ἄνδρας ἰσχύι ποιοῦντας.

δυνα-

δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον· [52] καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα.

17 Καὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν [53] Βατθανίαν [54] υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ [55] ἐπέθηκε [56] τὸ ὄνομα αὐτοῦ, [57] Σεδεκία.

18 Υἱὸς [58] εἴκοσι καὶ ἑνὸς [59] ἐνιαυτῶν Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [60] Ἀμιτὰλ θυγάτηρ [61] Ἱερεμίου.

19 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [62] ἐνώπιον κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωακίμ.

20 Ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου [63] ἦν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ Ἰούδα, [64] ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ἠθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

Κεφ. κε'. 25.

1 [1] ΚΑὶ [2] ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ [3] ἐννάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ [4] δεκάτῳ, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ [5] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ παρενέβαλεν ἐπ' [6] αὐτὴν, καὶ [7] ᾠκοδόμησεν

2 ἐπ' αὐτὴν [8] περίτειχος κύκλῳ. Καὶ ἦλθεν [9] ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους [10] τοῦ βασιλέως Σεδεκίου [11] ἐννάτῃ τοῦ μηνός.

3 Καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ [12] ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς.

4 Καὶ ἐρράγη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες [13] τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης [14] τῆς ἀναμέσον τῶν τειχῶν, [15] αὕτη [16] ἐστὶ τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι [17] ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ. καὶ [18] ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν [19] Ἀραβά·

5 Καὶ [20] ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν [21] ἐν [22] Ἀραβὼθ Ἱεριχὼ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ

6 [23] διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ. Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ [24] ἤγαγον αὐτὸν πρὸς [25] βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς [26] Ῥεβλαθά· καὶ

7 ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ κρίσιν. Καὶ [27] τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ [28] ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα.

8 [29] Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, [30] αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος [31] τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, [32] ἦλθε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος [33] ἑστὼς ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ·

9 Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ, καὶ [34] πᾶν οἶκον ἐνέπρησεν ὁ ἀρχιμάγειρος.

10 Καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ [35] κυκλόθεν [36] κατέσπασεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων.

11 Καὶ [37] τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ [38] τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει, [39] καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἳ [40] ἐνέπεσον πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρε [41] Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος.

12 Καὶ [42] ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς [43] ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ [44] εἰς γαβείν.

13 Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ [45] τὰς μεχωνὼθ, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου [46] συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ [47] ἦραν τὸν χαλκὸν

14 [48] αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ τοὺς λέβητας, καὶ [49] τὰ ἰαμὶν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς

---

52 *C.* ἀπήγαγεν. 53 *Alex.* Μεθθανίαν. *C.* Ματθανίαν. 54 *C.* ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 55 *Alex.* ἔθηκεν. 56 *C.* αὐτῷ ὄνομα, Σεδεκίαν. 57 *Alex.* Σεδεκίαν. 58 *Alex.* εἴκοσι ἐτῶν Σεδεκίας. 59 *C.* ἐτῶν ἦν Σεδεκίας. 60 *Alex.* Ἀμιτάθ. *Ald.* Ἀμιταά. 61 *Alex.* Ἱερεμίου ἀπὸ Λομνά. Καί. *Ald. C.* Ἱερεμίου ἐκ Λοβεννά. (*Ald.* Δοβνά) Καί. 62 *Alex. Ald.* ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. 63 *C.* ἦν ἐν. 64 *Alex.* ὡς. *C.* ἕως οὗ.

Cap. 25. 1 In *Ald.* hoc caput est 24. in *Francof.* adjungitur capiti præcedenti. 2 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἐγένετο. 3 *Alex.* ἐνάτῳ. 4 *Alex.* * δευτέρῳ, τεσσαρεσκαιδεκάτη τοῦ μηνὸς, ἦλθεν. *Ald.* & *C.* δεκάτῳ (*Ald* δωδεκάτῳ) ἑνδεκάτη τοῦ μηνὸς, ἦλθε. 5 *Alex.* βασιλεύς. 6 *C.* αὐτῇ. 7 *C.* περιῳκοδόμησεν. 8 *C.* τεῖχος. 9 *Alex.* * εἰς πόλιν περιοχῆς. *C.* ἡ πόλις εἰς περιοχήν. 10 τοῦ βασιλέως *C.* ponit post Σεδεκίου. 11 *Alex.* ἐνάτη. 12 *C.* ἦν ἄρτος. 13 *C.* πολεμισταί. 14 *Alex.* τὴν ἀναμέσον. 15 *C.* ἥ. 16 *Alex.* ἡ ἐστιν. 17 *C.* ἐκύκλουν τὴν πόλιν. καί. 18 *Ald. C.* ἐπορεύθησαν. 19 *C.* ἐπὶ δυσμάς. Καί. 20 *C.* κατεδίωξε δύναμις. 21 *C.* κατά. 22 *Alex.* Ῥαβαώθ. *C.* δυσμάς. 23 *C.* διεσπάρησαν ἀπὸ ἐπάνωθεν. 24 *C.* συνήγαγον. 25 *Alex.* τὸν βασιλέα. 26 *Alex. Ald. C.* Δεβλαθά. 27 *C.* ἔσφαξε τοὺς υἱοὺς ἐνώπιον αὐτοῦ. 28 *Ald.* ἤγαγεν αὐτὸν εἰς. *C.* ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς. 29 *Ald.* Ἐν δὲ τῷ. 30 *Alex.* αὐτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ. 31 *C.* τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως. 32 *Alex.* καὶ ἦλθεν. 33 *C.* ὁ ἑστηκώς. 34 *Alex.* πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ἐν πυρί. Καὶ τό. *Ald.* & *C.* πάντα οἶκον μέγαν ἐνέπρησεν ἐν πυρί. Καὶ τό. 35 *Alex.* κύκλῳ κατέλυσαν πᾶσα ἡ πορεία Χαλδαίων * ὁ ἀρχιμάγειρος. Καὶ τὸ περισσόν. 36 *C.* καθεῖλεν, & κυκλόθεν ponit post Χαλδαίων. 37 *C.* τὸ καταλειφθὲν τοῦ λαοῦ ἐν. 38 *Ald.* καὶ τό. 39 *C.* καὶ τοὺς προσκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ μετῴκισεν Ναβουζαρδάν. 40 *Alex.* ἐνέπεσαν πρὸς βασιλέα. 41 *Alex.* ὁ Ναβουζαρδάν. 42 *C.* τῶν πενήτων. 43 *C.* ὑπελείπετο. 44 *Alex.* εἰς γηβείν. *C.* γεωργούς. 45 *Alex.* τοὺς μεχανώθ. *C.* τὰς βάσεις. 46 *C.* συνέκοψαν. 47 *C.* ἔλαβον. 48 *Ald.* αὐτόν. *C.* αὐτῶν, καὶ ἀπήνεγκαν. 49 *C.* τὰς κρεάγρας, καί.

θυΐσκας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς [50] λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, [51] ἔλαβε·

15 Καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς φιάλας [52] τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος,

16 [53] Στύλους δύο, καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ [54] τὰς μεχωνὼθ ἃς ἐποίησε Σαλωμὼν [55] τῷ οἴκῳ κυρίου. οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν.

17 Ὀκτωκαίδεκα [56] πήχεων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός, καὶ [57] τὸ χωθὰρ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν· καὶ τὸ ὕψος τοῦ χωθὰρ τριῶν [58] πήχεων· σαβαχὰ, καὶ ῥοαὶ ἐπὶ [59] τῷ χωθὰρ κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ, καὶ [60] κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ [61] ἐπὶ τῷ σαβαχά.

18 Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος [62] τὸν Σαραίαν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν Σοφονίαν [63] υἱὸν τῆς δευτερώσεως, καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν.

19 Καὶ ἐκ τῆς πόλεως [64] ἔλαβον εὐνοῦχον ἕνα, [65] ὃς ἦν ἐπιστάτης [66] τῶν [67] ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, [68] καὶ ἑξήκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει.

20 Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ [69] ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς [70] Ῥεβλαθά.

21 Καὶ [71] ἔπαισεν αὐτοὺς [72] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς [73] εἰς Ῥεβλαθὰ [74] ἐν γῇ Αἱμάθ. καὶ ἀπῳκίσθη Ἰούδας [75] ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

22 Καὶ [76] ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς [77] ἐν τῇ γῇ Ἰούδα [78] οὓς κατέλειπε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, [79] καὶ κατέστησεν [80] ἐπ' αὐτῶν τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικὰμ [81] υἱὸν Σαφάν.

23 Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως [82] αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες [83] αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν, καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς [84] Μασσηφάθ, καὶ Ἰσμαὴλ υἱὸς [85] Ναθανίου, καὶ [86] Ἰωνὰ υἱὸς [87] Καρηθ, καὶ Σαραίας υἱὸς [88] Θαναμαθ ὁ Νετωφαθίτης, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ [89] Μαχαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν.

24 Καὶ ὤμοσε [90] Γοδολίας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε [91] πάροδον [92] τῶν Χαλδαίων, καθίσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν.

25 Καὶ [93] ἐγενήθη [94] ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ [95] Ἐλισαμὰ ἐκ τοῦ σπέρματος [96] τῶν βασιλέων, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ [97] ἐπάταξε τὸν Γοδολίαν καὶ [98] ἀπέθανε, καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους, [99] οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά.

26 Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ [100] ἕως μεγάλου καὶ οἱ ἄρχοντες [1] τῶν δυνάμεων, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων.

27 Καὶ [2] ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει [3] τῆς ἀποικίας τοῦ Ἰωακὶμ βασιλέως Ἰούδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ὕψωσεν [4] Εὐιαλμαρωδὲκ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν [5] Ἰωακὶμ τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς [6] αὐτοῦ.

28 Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἀγαθά, καὶ [7] ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ [8] ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.

29 Καὶ [9] ἠλλοίωσε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἄρτον διαπαντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς

---

50 *C.* ἐλειτούργουν. 51 *C.* ἔλαβον. 52 *Alex.* τὰς ἀργυρᾶς καὶ τὰς χρυσᾶς ἔλαβεν. 53 *C.* Καὶ τοὺς στύλους. 54 *Alex.* τὰ μεχανὼθ ἃ ἐποίησεν. *C.* τὰς βάσεις ἃς ἐποίησε. 55 *C.* ἐν οἴκῳ. 56 *Alex.* πηχῶν. 57 *C.* τὰ ἐπιθέματα χαλκᾶ τῶν στύλων τριῶν πήχεων τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον, καὶ ῥοαὶ αἱ ἐπὶ τὰ ἐπιθέματα κύκλῳ. 58 *Alex.* πηχῶν· σαβαχ. 59 *Alex.* τοῦ χωθὰρ κύκλῳ. 60 *Alex.* κατὰ τὰ αὐτά. 61 *Ald.* καὶ ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τῷ σαβαχάκ. *C.* ἐπὶ τοῦ δικτύου. 62 *Alex.* τὸν Σαραία. *C.* τὸν Σαρέα. 63 *C.* τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον. 64 *Alex.* & *C.* ἔλαβεν. 65 *Ald.* ὃς ἦν ἐπιστάτης. *C.* τὸν καθεστάμενον. 66 *Alex.* & *Ald.* ἐπὶ τῶν. *C.* ἐπὶ τούς. 67 *C.* ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς. 68 *Alex.* καὶ * ἑπτὰ ἄνδρας τοῦ. *C.* καὶ ἑξήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τοῦ. 69 *Alex.* & *C.* ἀπήγαγεν. 70 *Alex. Ald. C.* Δεβλαθά. 71 *C.* ἐπάταξεν. 72 *Alex.* βασιλεύς. 73 *Alex. Ald. C.* ἐν (*Ald.* εἰς) Δεβλαθά. 74 *Alex.* ἐν γῇ Αἰθάμ. 75 *C.* ἀπό. 76 *C.* ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα. 77 *Alex.* ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οὕς. 78 *C.* ὅν. 79 καὶ *Ald.* & *C.* deest. 80 *Alex.* ἐπ' αὐτοῖς. *C.* ἐπ' αὐτόν. 81 *Alex.* & *C.* υἱοῦ. 82 *Alex.* αὐτοί. 83 *C.* αὐτοί. 84 *Alex. Ald. C.* Μασσηφά. 85 *Alex.* Μαθθανίου. 86 *Alex.* Ἰωανά. *Ald.* Ἰωνάν. *C.* Ἰωανάν. 87 *Ald.* Καρηέ. *C.* Καρηέ. 88 *Alex.* Θανεμὰν ὁ Νεσωφαθείτης. 89 *Alex.* Μαχαθθεί. *Ald.* Λαχαθί. *C.* τοῦ Μαχαθίτου. 90 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς Γοδολίας καί. 91 *C.* ἀπὸ τῶν. 92 *Alex.* Χαλδαίων. 93 *C.* ἐγένετο. 94 *Alex.* τῷ ἑβδόμῳ μηνί. *C.* ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. 95 *Ald.* Λισαμάν. 96 *C.* τῆς βασιλείας. 97 *Alex.* ἐπάταξαν. 98 *C.* ἐθανάτωσεν αὐτόν, καί. 99 *C.* τοὺς ὄντας μετ'. 100 *Alex.* καὶ ἕως. 1 *Alex.* & *C.* τῆς δυνάμεως. 2 *C.* ἐγένετο. 3 *Alex.* τῆς μετοικεσίας τοῦ Ἰωακείμ. *Ald.* & *C.* τῆς ἀποικεσίας τοῦ Ἰωαχίμ. 4 *Alex.* Εὐειαναρωδάχ. *C.* Ἐβιλ Μερωδάχ. 5 *Alex.* Ἰωακεὶμ βασιλέως. 6 αὐτοῦ *C.* deest. 7 *C.* ἔθηκε. 8 *Ald.* & *C.* ἐπάνω. 9 *Alex.* ἠλλοίωσαν. *C.* ἤλλαξε.

ἡμέρας

30 ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἡ ἑστιατορία αὐτοῦ [10] ἑστιατορία [11] διάπαντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν [12] τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

---

10 C. διαπαντὸς ἑστιατορία ἐδόθη. 11 Alex. διαπαντός. 12 C. ἡμέραις.

---

* ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Α.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ἀδὰμ, Σὴθ, [1] Ἐνὼς,
2 [2] Καὶ Καϊνᾶν, Μαλελεὴλ, Ἰάρεδ,
3 Ἐνὼχ, Μαθουσάλα, Λάμεχ,
4 Νῶε. [3] υἱοὶ Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ.
5 Υἱοὶ Ἰάφεθ, Γαμὲρ, [4] Μαγὼγ, [5] Μαδαΐμ, Ἰωυὰν, [6] Ἐλισὰ, Θοβὲλ, [7] Μοσὸχ,
6 ϗ [8] Θίρας. [9] Καὶ οἱ υἱοὶ Γαμὲρ, [10] Ἀσχανὰζ, ϗ [11] Ῥιφὰθ, ϗ [12] Θοργαμά.
7 [13] Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωυὰν, [14] Ἐλισὰ, ϗ Θαρσὶς,
8 [15] Κίτιοι, ϗ Ῥόδιοι. Καὶ υἱοὶ Χὰμ, Χοὺς, ϗ [16] Μεσραΐμ, [17] Φοὺδ, ϗ Χαναάν.
9 Καὶ υἱοὶ Χοὺς, Σαβὰ, ϗ [18] Εὐιλὰ, ϗ Σαβαθὰ, ϗ [19] Ῥεγμὰ, ϗ [20] Σεβεθαχά. ϗ υἱοὶ Ῥεγμὰ, Σαβὰ, ϗ Δαδάν.
10 Καὶ Χοὺς ἐγέννησε τὸν [21] Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο [22] εἶναι γίγας [23] κυνηγὸς [24] ἐπὶ τῆς [25] γῆς.
17 Υἱοὶ Σὴμ, Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ,
24 Καὶ Ἀρφαξὰδ, Σάλα,
25 Ἔβερ, [26] Φαλὲγ, [27] Ῥαγὰν,
26 [28] Σεροὺχ, Ναχὼρ, [29] Θάρα,
27 [30] Ἀβραάμ.
28 Υἱοὶ δὲ Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, ϗ Ἰσμαήλ.
29 Αὗται δὲ αἱ [31] γενέσεις αὐτῶν· πρωτότοκος Ἰσμαὴλ, Ναβαιὼθ, ϗ Κηδὰρ, [32] Ναβδεὴλ, Μασσὰμ,
30 Μασμὰ, [33] Ἰδουμὰ, Μασσὴ, [34] Χονδὰν, [35] Θαιμὰν,
31 [36] Ἰετοὺρ, Ναφὲς, [37] Κεδμά· [38] οὗτοι υἱοὶ Ἰσμαήλ.
32 [39] Καὶ υἱοὶ Χεττούρας παλλακῆς Ἀβραάμ· ϗ ἔτεκεν [40] αὐτῷ τὸν Ζεμβρὰμ,

---

Cap. 1. * Ms. Alex. Παραλειπομένων βασιλέων Ἰούδα α΄. 1 Ms. Alex. Ἐνὼς, Καϊνάν. 2 Καὶ Ald. ed. & Comp. deest. 3 υἱοὶ Νῶε Ald. & C. desunt. 4 Alex. Μαγωά. Ald. & C. ϗ Μαγώγ. 5 Ms. Alex. & Cantabrig. Μαδαΐ. Ald. ϗ Μαδαΐ, καί. 6 Ald. Ἐλισὰ, ϗ Θοβὲλ. C. ϗ Θοβέλ. 7 Ald. & C. ϗ Μοσόχ. 8 Ald. Θιρὰς ὀκτώ. Καί. 9 Alex. & Cant. Καὶ υἱοί. 10 Alex. Ἀχενέζ. Cant. Ἀχανεέζ. 11 C. Ῥιφάτ. 12 Alex. Θορράμ. Ald. Θοργομὰ τρεῖς. C. Θογαρμά. 13 Alex. Καὶ υἱοί. 14 Ald. Ἐλιδά. 15 Ald. Χετλιεὶμ, καὶ Δωδανὶν, τέσσαρες. Υἱοί. C. Χετλὶμ, ϗ Δωδανείμ. Υἱοί. 16 Alex. Μεσραιάμ. Ald. Μεσρὲμ. 17 Alex. Ald. & C. Φούτ. 18 Ald. Εὐιλάτ. 19 Ald. Ῥεγμόν. 20 C. Σεβακαθά. Ald. Σεβιχαθὰ, πέντε. 21 C. Νεμερώδ. 22 Alex. & Cant. τοῦ εἶναι. 23 κυνηγὸς C. deest. 24 Ald. & C. ἐν τῇ γῇ. Post hunc versum in Ms. Cantabrig. desideratur integra pagina. 25 Alex. Ald. & C. γῆς. 11 Καὶ Μεσραὶμ ἐγέννησεν τοὺς Λουδιεὶμ (Alex. Λωδιεὶμ) ϗ τοὺς Αἰνομιεὶμ, (Alex. Ἀναμιεὶμ,) ϗ τοὺς Λαβιεὶμ, (Alex. Λαβιὶν,) ϗ τοὺς Νεφθωσιεὶμ, (Alex. * Νεφθαλὶμ,) 12 Καὶ τοὺς Φαθεσωεὶμ, (Alex. desunt) ϗ τοὺς Πετροσωνιεὶμ, (Alex. Πατροσωνιεὶμ,) ϗ τοὺς Χασλωεὶμ, (Alex. Χασλωνιεὶμ) ὅθεν ἐξῆλθον (Alex. ἐξῆλθεν) ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, ϗ τοὺς Καφθοριεὶμ (Alex. Χαφοριεὶμ.) 13 Καὶ Χαναὰν ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα τὸν (Alex. deest τὸν) πρωτότοκον αὐτοῦ, (Alex. deest αὐτοῦ) ϗ τὸν Χετταῖον, 14 Καὶ τὸν (Alex. deest τὸν) Ἰεβουσαῖον, ϗ τὸν Ἀμορραῖον, ϗ τὸν Γεργεσαῖον, 15 Καὶ τὸν Εὐαῖον, ϗ τὸν Ἀρσκαῖον, (Alex. Ἀρουκαῖον,) ϗ τὸν Ἀσενναῖον, (Alex. Ἀσενναῖον, 16 Καὶ τὸν Ἀμαθὶ, (Alex. ϗ τὸν Ἀράδιον, ϗ τὸν Σαμαραῖον, ϗ τὸν Ἀμαθί.) 17 Καὶ (Alex. deest) υἱοὶ Σὴμ (Alex. Σήμ,) Αἰλλὰμ, (Alex. Αἰλάμ,) ϗ Ἀσσοὺρ, ϗ Ἀρφαξὰδ, ϗ Λοὺδ, ϗ Ἀράμ. ϗ υἱοὶ Ἀρὰμ, (Ald. non habet υἱοὶ Ἀρὰμ,) Οὒζ, (Alex. Ὦς,) ϗ Οὒλ, ϗ Γεθὲρ, (Alex. Γαθὲρ,) ϗ Μοσόχ. 18 Καὶ Ἀρφαξὰδ, ϗ Λοὺδ, ϗ Ἀράμ. Καϊνὰ ἐγέννησε (Alex. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησεν) τὸν Καϊνὰν, ϗ ἐγέννησε (Alex. ϗ Καϊνὰν ἐγέννησε) τὸν Σαλὰ, καὶ Σαλὰ ἐγέννησεν τὸν Ἔβερ. 19 Καὶ τῷ Ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλὲγ, (Alex. Φαλὲκ,) ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ· ϗ ὄνομα ἀδελφῷ (Alex. τῷ ἀδελφῷ) αὐτοῦ Ἰεκτάν. 20 Ἐγέννησε (Alex. Καὶ Ἰεκτὰν ἐγέννησεν) τὸν Ἐλμωδὰδ, ϗ τὸν Σαλὲφ, ϗ τὸν Ἀτερμὼθ, (Alex. Ἀραμώθ,) 21 Καὶ τὸν Ἰαδὲρ, ϗ τὸν Ἰδωρὰμ, ϗ τὸν Οὐζὰλ, ϗ τὸν Δεκλὰ, (Alex. Καὶ τὸν Κεδουρὰμ, ϗ τὸν Αἰζὴν, ϗ τὸν Δεκλὰμ,) 22 Καὶ τὸν Γαμαὰλ (Alex. Γεμιὰν) ϗ τὸν Ἀβιμεὴλ, ϗ τὸν Σαβὰ, (Alex. Σαβὰν,) 23 Καὶ τὸν Οὐφὶρ, (Alex. Οὐφεὶρ,) ϗ τὸν Εὐιλὰτ, (Alex. Εὐὶ,) ϗ τὸν Ἰωὰβ, (Alex. Ὠρὰμ,) πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. 24 Υἱοὶ Σήμ. 26 Alex. Φαλέκ. 27 Ῥαγὰν Ald. deest. Alex. & C. Ῥαγαῦ. 28 C. Σερούγ. 29 Alex. Θαρά. 30 Alex. Ald. & C. Ἀβρὰμ, αὐτὸς Ἀβραάμ. Υἱοὶ δέ. (Ald. Υἱός. C. Υἱοί.) 31 Alex. γένεσις πρωτοτόκου Ἰσμαήλ. Cant. γενέσεις· πρωτότοκος Ἰσμαήλ. 32 Alex. & Cant. ϗ Ναβδεὴλ, Μαβσάν. Ald. ϗ Αὐβδεὴλ, ϗ Μαβσάμ. C. ϗ Ἀβδεὴλ, ϗ Μαυσάν: & Ald. & C. ponunt ϗ ante omnia nomina fere quæ sequuntur. 33 Alex. ϗ Ἰδουμά. C. Δουμά. 34 Alex. & Cant. Χοδδάδ. Ald. & C. ϗ Ἀδάδ. 35 Ald. & C. ϗ Θαμὰ (Ald. Θεμάν.) 36 Alex. ϗ Ἰετούρ. 37 Alex. ϗ Κεδάμ. 38 Alex. Ald. & C. οὗτοί εἰσιν οἱ (οἱ Ald. & C. deest) υἱοί. 39 Καὶ C. deest. 40 Alex. υἱὸν αὐτῷ τὸν Σεμρὰν. C. τὸν Σεμράν.

[41] Ἰεξὰν, Μαδιὰμ, Μαδὰμ, [42] Σοβὰκ, Σωὲ· ϗ υἱοὶ [43] Ἰεξὰν, Δαιδὰν, ϗ Σαβαΐ. 33 Καὶ υἱοὶ Μαδιὰμ, Γεφὰρ, ϗ [44] Ὀφὲρ, ϗ Ἐνὼχ, ϗ Ἀβιδὰ, ϗ [45] Ἐλδαδά· πάντες οὗτοι υἱοὶ Χεττούρας. 34 Καὶ ἐγέννησεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ. ϗ [46] υἱοὶ Ἰσαάκ, [47] Ἰακὼβ, ϗ Ἡσαῦ. 35 [48] Υἱοὶ Ἡσαῦ, Ἐλιφὰζ, ϗ Ῥαγουὴλ, ϗ [49] Ἰεοὺλ, ϗ Ἰεγλὸμ, ϗ Κορέ. 36 [50] Υἱοὶ Ἐλιφὰζ, Θαιμὰν, ϗ Ὠμὰρ, [51] Σωφὰρ, ϗ [52] Γοωθὰμ, ϗ [53] Κενὲζ, ϗ Θαμνὰ, ϗ Ἀμαλήκ. 37 Καὶ υἱοὶ Ῥαγουὴλ, [54] Ναχὲς, [55] Ζαρὲ, [56] Σομὲ, ϗ Μοζέ. 38 Υἱοὶ Σηῒρ, [57] Λωτὰν, Σωβὰλ, Σεβεγὼν, Ἀνὰ, Δησὼν, [58] Ὠσὰρ, ϗ Δισάν. 39 Καὶ υἱοὶ Λωτὰν, Χορρὶ, ϗ [59] Αἱμὰν, [60] ἀδελφὴ δὲ Λωτὰν [61] Θαμνά. 40 Υἱοὶ [62] Σωβὰλ, [63] Ἀλὼν, Μαχανὰθ, Ταιβὴλ, Σωφὶ, [64] ϗ Ὠνάν. [65] υἱοὶ δὲ Σεβεγὼν, [66] Αἰθ, ϗ [67] Σωνάν. 41 Υἱοὶ Σωνὰν, Δαισών. [68] υἱοὶ δὲ Δαισὼν, Ἐμερὼν, ϗ Ἀσεβὼν, ϗ Ἰεθρὰμ, ϗ Χαρράν. 42 Καὶ υἱοὶ [69] Ὠσὰρ, [70] Βαλαὰμ, ϗ [71] Ζουκὰμ, ϗ Ἀκάν. υἱοὶ Δισὰν, Ὢς, ϗ [72] Ἀρράν. 43 Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς [73] αὐτῶν· Βαλὰκ υἱὸς [74] Βεὼρ, καὶ ὄνομα [75] τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβά. 44 Καὶ ἀπέθανε Βαλὰκ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβὰβ υἱὸς Ζαρὰ ἐκ Βοσόρρας. 45 Καὶ ἀπέθανεν Ἰωβὰβ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσὸμ [76] ἐκ γῆς Θαιμανών. 46 Καὶ ἀπέθανεν Ἀσὸμ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς [77] Βαρὰδ, ὁ πατάξας Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ [78] Γεθαίμ. 47 Καὶ ἀπέθανεν [79] Ἀδὰδ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [80] Σεβλὰ ἐκ Μασεκκάς. 48 [81] Καὶ ἀπέθανε Σεβλὰ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ [82] Ῥωβὼθ [83] τῆς παρὰ ποταμόν. 49 Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [84] Βαλαεννὼρ υἱὸς [85] Ἀχωβώρ. 50 Καὶ ἀπέθανε [86] Βαλαεννὼρ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [87] Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, [88] Φογώρ. 51 Ἡγεμόνες Ἐδώμ· [89] ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλαδὰ, ἡγεμὼν [90] Ἰεθὲρ, 52 Ἡγεμὼν [91] Ἐλιβαμὰς, ἡγεμὼν [92] Ἡλὰς, ἡγεμὼν [93] Φινὼν, 53 Ἡγεμὼν [94] Κενὲζ, ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγε-

---

41 *Alex.* ϗ Ἰεκσὰν, ϗ Μαδὰν, ϗ Μαδιὰν, Ἰεσβὸκ, Σωυέ. *Ald.* Ἰεξὰν, ϗ Μαδὰμ, ϗ Μαδιὰμ, ϗ Ἐσβὸκ, Σουὲξ. *C.* Ἰεξὰν, ϗ Μαδὰν, ϗ Μαδιὰν, ϗ Ἰεσβὸκ, Σουέ.
42 *Cant.* Ἰεσβὼκ. 43 *Alex.* & *Cant.* Ἰεξὰν, Δαιδὰν, ϗ Σαβαί. (*Alex.* Ἰεκσὰν, Σαβὰ, ϗ Δαιδάν.) ϗ υἱοὶ Δαιδὰν, Ῥαγουὴλ, ϗ Ναβδεὴλ, (*Alex.* Ναβδαιὴλ,) Ἀσσουριείμ, (*Alex.* ϗ Ἀσσουριείμ, al. ϗ Ἀσσουελίμ,) ϗ Λατουσιείμ, (al. ϗ Λαταισιείλ, ϗ Λοωμεὶν, (al. ϗ Λοωμιείμ, πέντε.) Καὶ υἱοὶ Μαδιὰμ, Γεφαὶ (*Alex.* Γαιφάρ.) *Ald.* Ἰεξὰν, Σαβὰ, ϗ Δαιδὰν, δύο. Καὶ υἱοὶ Μαδιὰμ, Γεφάρ. *Comp.* Ἰεξὰν, Σαβὰ, ϗ Δαιδὰν, Καὶ υἱοὶ Μαδιὰν, Γεφά. 44 *C.* Γοφέρ. 45 *Alex.* *Cant.* & *C.* Ἐλδαά. *Ald.* Ἐλδάδ. 46 υἱοὶ Ἰσαὰκ *Ald.* desunt. 47 *Alex.* καὶ Ἡσαῦ ϗ Ἰακώβ. *Ald.* ϗ Ἰακώβ. *C.* Ἡσαῦ, ϗ Ἰσραήλ.
48 *Ald.* Υἱοὶ Ἰωὰβ Ἰσαὰκ, Ἐλιφάζ. 49 *Ald.* Ἰεβοὺλ. *C.* Ἰητούς. 50 *Ald.* Πάντες υἱοί. 51 *C.* Σεπφουέ.
52 *Alex.* Γοθάμ. 53 *Alex.* *Cant.* *Ald.* Κενέζ. (*Alex.* Κεζέζ.) ϗ Θαμναὶ (*Alex.* Θαμνὰ *Ald.* πέντε· Θαμνὰ) δὲ ἡ παλλακὴ Ἐλιφὰζ ἔτεκεν αὐτῷ (*Alex.* * αὐτῇ) τὸν Ἀμαλήκ. (*Ald.* Ἀμαδὴκ.) 54 *Alex.* & *Cant.* Ναχέθ.
55 *Ald.* ϗ Σαμμέ. *C.* ϗ Σαμμά. 56 *Alex.* Σομμὲ, ϗ Μοχέ. Καὶ υἱοί. *Ald.* ϗ Ζαρὲ, ϗ Μαζὲ, τέσσαρες. Καὶ υἱοί. *C.* ϗ Ζαρὲ, ϗ Μαζέ. Καὶ υἱοί. 57 *Ald.* Λουτὰν, ϗ Σουβὰν, ϗ Σεβεγὼν, ϗ Ἀνὰν, ϗ Δισίων. 58 *Alex.* *Cant.* & *C.* ϗ (ϗ *Cant.* deest) Ἀσὰρ, ϗ Ῥισὼν, *Ald.* addit ἑπτά. & *C.* habet ϗ ante omnia hæc nomina in hoc versu.
59 *Ald.* Ἡμάν. *C.* Ἰμάμ. 60 *Ald.* & *C.* ϗ ἀδελφὴ Λωτάν. 61 *Ald.* Θαμνὰ τρεῖς. Υἱοί. 62 *Ald.* Σουβάν. *C.* Σουβάλ. 63 *Alex.* Ἰωλὰμ, ϗ Μαναχὰθ, ϗ Γασβὴλ, ϗ Σωφάρ. *Cant.* Γολὰμ, ϗ Μαναχὰθ, ϗ Γεβὲ, ϗ Σωφάρ. *Ald.* Ἀδουὰρ, ϗ Μαναλὰθ, ϗ Οὐβὰλ, ϗ Σαπφί. *C.* Ἀλουὰν, ϗ Μαναὰθ, ϗ Οὐβὰλ, ϗ Σαπφεί. 64 *Cant.* Ἰωνάμ. *C.* ϗ Ὠνάμ. *Ald.* ϗ Ἰωνὰν, πέντε. 65 *Ald.* & *C.* ϗ υἱοὶ Σεβογών. 66 *Alex.* Ἀνὰ, ϗ Ὠνάμ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνὰ, Δαισών. ϗ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀνά. Καὶ υἱοὶ Δαισών. *Ald.* Ἀΐα ϗ Ἀνὰν, δύο· ϗ υἱοὶ Ἀνὰν, Δησὼν, ϗ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀννὰν, δύο. *C.* Ἀΐα, ϗ Ἀνά. Καὶ υἱοὶ Ἀνὰ, Δησών. 67 *Cant.* Ἰωνάμ. 68 *Alex.* Ἀμαδὰ, ϗ Ἰεσεβὰν, ϗ Ἰεθράν. *Ald.* *C.* ϗ υἱοὶ Δαισὼν Ἀμαδὰμ, (*C.* Ἀμαδὰν) ϗ Ἀσεβὰν, ϗ Ἰεθράν. 69 *Alex.* & *Cant.* Ἀσάρ. 70 *Alex.* & *C.* Βαλαάν. 71 *Alex.* Ἀζουκὰν, ϗ Ἰωακὰν, ϗ Οὐκάμ. Υἱοὶ δὲ Δαισών. *Ald.* Ζαναν, ϗ Ἰλακὰν, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ Δισάν. *C.* Ζαὰν, ϗ Ἰακάν. Καὶ υἱοὶ Δισάν. 72 *Alex.* Ἀρράν. *Ald.* Ἀράν, δύο.
73 *Alex.* *Cant.* *Ald.* *Comp.* αὐτῶν (deest *Comp.*) οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, (*C.* ἐν γῇ Ἐδὼν,) πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν (*Alex.* & *Cant.* deest ἐν) τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Βαλὰκ (*C.* Βαλά.) 74 *Ald.* Σεπφώρ. 75 *Ald.* μὲν τῇ.
76 *Alex.* ἐκ τῆς γῆς. *Ald.* ἐκ τῆς γῆς τοῦ. 77 *Ald.* Βαλδάδ. *C.* Βαδάδ. 78 *Alex.* Γεθθάμ. *Ald.* Ἐβίθ. *C.* Εὐίθ.
79 *Ald.* Βαλδάδ. 80 *Alex.* & *Cant.* Σαμαὰ ἐκ Μασεκκάς. *Ald.* Σαμαὰ ἐκ Μεσερεκά. *C.* Σαμλὰ ἐκ Μασρεκά. 81 *Alex.* Ἀπέθανεν δὲ Σαμαὰ, καί. *Ald.* & *C.* Καὶ ἀπέθανε Σαμαὰ, (*C.* Σαμλὰ,) καί. 82 *Alex.* Ῥοωβώθ.
83 *C.* τοῦ ποταμοῦ. 84 *Alex.* & *C.* Βαλαεννών. *Ald.* Βαλαενών. 85 *Alex.* Ἀχοβώρ. 86 *Alex.* & *Cant.* Βαλαεννὼν υἱὸς Ἀχοβὼρ, (*Cant.* Ἀχομὼρ,) καί. *C.* Βαλαεννὼν, [al. Βαλενὼν] καί. 87 *Alex.* & *C.* Ἀδὰδ, καί. *Ald.* Ἀδὰδ Βαρὰθ, καί. 88 *Alex.* *Cant.* *Ald.* *Comp.* Φογώρ· (*Cant.* Φούρ· *Comp.* Φαού· al. Φαοὺλ·) ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ (al. Μεταβὲλ) θυγάτηρ Ματρὰδ (*Cant.* Ματτὰδ *C.* Ματρὴθ θυγάτηρ. *Ald.* deest) Μεζαάβ. (*Ald.* Μεζαάδ. *Alex.* & *Cant.* deest.) Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, ϗ ἦσαν [*Ald.* & *C.* ἐγένοντο] ἡγεμόνες Ἐδώμ. 89 *Alex.* * Ἡγεμόνες Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλά. *Ald.* & *C.* ἡγεμὼν Θαμνὰ, [*Ald.* Θαιμὰν,] ἡγεμὼν Ἀλουά. 90 *Alex.* Ἰεθέθ. 91 *Ald.* & *C.* Ἐλιβαμά. 92 *Ald.* & *C.* Ἡλά. 93 *Ald.* Φινώ. 94 *Ald.* Κρυέζ.

μὼν

54 μὼν [95] Βαβσὰρ, Ἡγεμὼν [96] Μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν [97] Ζαφωΐν· οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδώμ.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, [2] Ἰούδα, Ἰσσάχαρ, 2 Ζαβουλὼν, Δὰν, Ἰωσὴφ, [3] Βενιαμὶν, 3 Νεφθαλὶ, Γὰδ, [4] Ἀσήρ. Υἱοὶ Ἰούδα, Ἢρ, [5] Αὐνὰν, [6] Σηλώμ· τρεῖς [7] ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς [8] Σαύας τῆς [9] Χαναανίτιδος. καὶ [10] ἦν Ἢρ ὁ πρωτότοκος Ἰούδα πονηρὸς [11] ἐναντίον κυρίου, καὶ [12] ἀπέκτεινεν αὐτόν. 4 Καὶ Θάμαρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φαρὲς, καὶ τὸν Ζαρά. [13] πάντες 5 υἱοὶ Ἰούδα πέντε. Υἱοὶ Φαρὲς, [14] Ἐσρὼμ, καὶ [15] Ἰεμουήλ. 6 Καὶ υἱοὶ Ζαρὰ, [16] Ζαμβρὶ, καὶ [17] Αἰθὰμ, καὶ Αἱμουὰν, καὶ [18] Καλχὰλ, καὶ [19] Δαρὰδ, πάντες [20] πέντε. 7 Καὶ υἱοὶ Χαρμὶ, Ἀχὰρ ὁ [21] ἐμποδοστάτης Ἰσραὴλ, ὃς [22] ἠθέτησεν [23] εἰς τὸ ἀνάθεμα. 8 Καὶ υἱοὶ [24] Αἰθὰμ, Ἀζαρίας. 9 Καὶ υἱοὶ Ἐσρὼμ οἳ [25] ἐτέχθησαν αὐτῷ, ὁ [26] Ἰεραμεὴλ, καὶ [27] ὁ Ἀρὰμ, καὶ ὁ [28] Χαλέβ. 10 Καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσὼν ἄρχοντα [29] οἴκου Ἰούδα. 11 Καὶ Ναασσὼν ἐγέννησε τὸν [30] Σαλμὼν, καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βοὸζ. 12 Καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν [31] Ὠβὴδ, καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαὶ,

13 Καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ τὸν Ἐλιὰβ, [32] Ἀμιναδὰβ ὁ δεύτερος, [33] Σαμαὰ ὁ τρίτος, 14 Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος, 15 [34] Ζαβδαῒ ὁ πέμπτος, [35] Ἀσὰμ 16 ὁ ἕκτος, Δαυὶδ ὁ ἕβδομος. [36] Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρουία, καὶ [37] Ἀβιγαία. καὶ υἱοὶ [38] Σαρουία, Ἀβισὰ, καὶ [39] Ἰωὰβ, καὶ Ἀσαὴλ, [40] τρεῖς. 17 Καὶ Ἀβιγαία [41] ἐγέννησε τὸν [42] Ἀμεσσάβ· καὶ πατὴρ [43] Ἀμεσσὰβ Ἰοθὸρ ὁ [44] Ἰσμαηλίτης. 18 Καὶ [45] Χαλὲβ υἱὸς Ἐσρὼμ ἔλαβε τὴν [46] Γαζουβὰ γυναῖκα, καὶ τὴν Ἰεριώθ· καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς, [47] Ἰασὰρ, καὶ Σουβὰβ, [48] καὶ Ἀρδών. 19 Καὶ ἀπέθανε [49] Γαζουβὰ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χαλὲβ τὴν [50] Ἐφρὰθ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ὢρ· 20 Καὶ Ὢρ ἐγέννησε τὸν Οὐρί· καὶ Οὐρὶ ἐγέννησε τὸν Βεσελεήλ. 21 Καὶ μετὰ [51] ταῦτα εἰσῆλθεν [52] Ἐσρὼν πρὸς τὴν θυγατέρα Μαχὶρ πατρὸς Γαλαὰδ, [53] καὶ [54] αὐτὸς ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ αὐτὸς [55] ἑξηκονταπέντε ἐτῶν ἦν· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν [56] Σεροὺχ. 22 [57] Καὶ Σεροὺχ ἐγέννησε τὸν [58] Ἰαΐρ· καὶ [59] ἦσαν αὐτῷ [60] εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν τῇ [61] Γαλαάδ. 23 Καὶ ἔλαβε [62] Γεδσοὺρ καὶ Ἀρὰμ [63] τὰς κώμας [64] Ἰαῒρ [65] ἐξ αὐτῶν, τὴν Κανὰθ καὶ τὰς [66] κώμας αὐτῆς, ἑξήκοντα πόλεις. [67] πᾶσαι αὗται υἱῶν Μαχὶρ πατρὸς Γαλαάδ. 24 Καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν [68] Ἐσρὼν, [69] ἦλθε Χαλὲβ [70] εἰς Ἐφραθά. καὶ ἡ γυνὴ [71] Ἐσρὼν Ἀβιά· καὶ ἔτεκεν

---

95 *Alex.* Μαβσάρ. *C.* Μαψάρ. *Ald.* Βαμαήλ. 96 *Ald.* Γαμεσιήλ. *C.* Μαμγιήλ. 97 *Alex.* & *Cant.* Ἡρὰμ. *C.* Ἐρὰμ. *Ald.* Ἀρεραμάν.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν. *Ald. ed.* & *Comp.* Οὗτοι δὲ (deest *C.*) οἱ υἱοί. 2 *Alex.* Ἰούδας. 3 *Alex. Ald.* & *C.* Βενιαμιν, (*Alex.* Βενιαμείν,) Νεφθαλείμ. *Cant.* Βενιαμίν, Νεφθαλῆ. 4 *Ald.* & *C.* καὶ Ἀσήρ. 5 *Ald.* καὶ Ἀννάν. *C.* καὶ Αὐνάν. 6 *Cant.* Σηλώ. *C.* καὶ Σηλώ. *Ald.* καὶ Σηλώμ. 7 *Ald.* & *C.* οὗτοι ἐτέχθησαν. 8 *Cant.* Αὐνας. *Ald.* Σὺρ Σάνας. *C.* Σουέ. 9 *Alex.* Χαναανίτιδος. 10 *Alex.* ἦν * ἀνὴρ ὁ. *Ald.* & *C.* ἐγένετο Ἢρ ὁ. 11 *Ald.* & *C.* ἐνώπιον. 12 *Ald.* & *C.* ἐθανάτωσεν αὐτόν. 13 *Ald.* & *C.* πάντες οὗτοι υἱοί. 14 *C.* Ἐσρὼν, & verſ. 8. & 18. 15 *Ald.* Ἀμουήλ. *C.* Χαμουήλ. 16 *C.* Βαμβρί. 17 *Alex.* Αἰθὰν, καὶ Αἱμάν. *C.* Ἠθὰν, καὶ Αἱμάν. 18 *Cant.* Χαλκάν. *Ald.* Χαλκάδ. 19 *Alex.* & *Cant.* Δαρά. *Ald.* Δαραλέ. *C.* Δαραδέ. 20 *Ald.* & *C.* οὗτοι πέντε. 21 *Ald.* & *C.* ταράξας τὸν Ἰσραήλ. 22 *Ald.* *C.* ἠσυνθέτησεν. 23 *C* ἐν τῷ ἀναθέματι. 24 *Alex.* & *C.* Αἰθάν. 25 *Ald.* & *C.* ἐγεννήθησαν. 26 *Alex.* Ἰραμεήλ. *Cant.* Ἡραμεήλ. 27 *Alex.* ὁ Ὀράμ. al. Ῥάμ. 28 *Alex.* & *Cant.* Χαλὲβ, καὶ Ἀράμ. Καὶ Ἀράμ. *Ald.* & *C.* Ἀχαλωβί. (*C.* Χαλωβί.) Καὶ Ἀράμ. al. pro Ἀρὰμ hab. Ἀράν. 29 *Alex.* τοῦ οἴκου. 30 *Alex.* Σαλμὰν, καὶ Σαλμάν. 31 *Alex.* Ἰωβὴδ, καὶ Ἰωβήδ. 32 *Ald.* καὶ Ἀμιναδάβ. *C.* Ἀβιναδάβ. & *Ald.* & *C.* habent καὶ ante hæc ſeptem nomina. 33 *Alex.* Σαμαιά. 34 *Alex.* Ῥαδδαΐ. *Cant.* Ῥαδδαΐ. *Ald.* Ῥεηλά. *C.* Ῥεδαΐ. al. Ῥηδί. 35 *Alex.* Ἀσόμ. *Ald.* Ἀσάκ. 36 *Alex.* Καὶ ἀδελφή. *Ald.* & *C.* Καὶ αἱ ἀδελφαί. 37 *C.* Ἀβιγαΐλ, & verſ. 17. 38 *Alex.* Σαρουίας, Ἀβισσά. *C.* Σαρουία, Ἀβεσσαΐ. 39 *Alex.* Ἰωβάβ. 40 *Ald.* & *C.* τρεῖς οὗτοι. Καί. 41 *Ald.* & *C.* ἔτεκε. 42 *Alex.* & *C.* Ἀμεσσά. *Ald.* Ἀμεσσαΐ. 43 *Alex.* Ἀμεσσὰ Ἰεθέρ. 44 *Cant.* & *Ald.* Ἰσραηλίτης. 45 *Ald.* Ἀχαλωβί. 46 *Alex.* *Ald.* & *C.* Ἀζουβά. 47 *Alex.* Ἰωασάρ, καὶ Σωβάβ. 48 *Alex.* & *Cant.* καὶ Ὀρνά. *C.* καὶ Ἀβδώμ. 49 *Ald.* & *C.* Ἀζουβά. 50 *Alex.* Φεράθ. 51 *C.* τοῦτο. 52 *Alex.* Ἐσρώμ. 53 καὶ *C.* deeſt. 54 *Alex.* οὗτος. 55 *Alex.* ἦν ἑξήκοντα ἐτῶν· καί. *Cant.* ἑξήκοντα ἐτῶν ἦν. καί. *C.* υἱὸς ἑξηκονταπέντε ἐτῶν ἦν. 56 *Alex.* *Ald.* & *C.* Σεγούβ. *Cant.* τὸν Σεγούμ. 57 *Alex.* *Ald.* & *C.* Καὶ Σεγούβ. 58 *Alex.* Ἀείρ. 59 *C.* ἐγένοντο. 60 *Alex.* εἴκοσι τρεῖς. 61 *Cant.* Γαβαάδ. *C.* γῇ Γαλαάδ. 62 *Alex.* Γεσσούρ. *Cant.* Γεσούμ. *Ald.* Γεσούβ. *C.* Γεσούρ. 63 *C.* καὶ τὴν Αὐὼθ Ἰαΐρ. 64 *Alex.* Ἰααρείρ. 65 *C.* παρ'. 66 *C.* θυγατέρας αὐτῆς. 67 *C.* πάντες οὗτοι υἱοί. 68 *Alex.* Ἐσρώμ. 69 *C.* εἰσῆλθε. 70 εἰς *Ald.* deeſt. *C.* πρός. 71 *Alex.* Ἐσρώμ.

αὐτῷ τὸν [72] Ἀχὼ πατέρα Θεκωέ.

25 Καὶ [73] ἦσαν [74] οἱ υἱοὶ Ἱεραμεὴλ πρωτοτόκου Ἑσρὼν, ὁ πρωτότοκος Ῥὰμ, καὶ [75] Βαναὰ, καὶ Ἀρὰμ, καὶ Ἀσὰν [76] ἀδελφὸς αὐτοῦ. 26 Καὶ [77] ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ [78] Ἱεραμεὴλ, καὶ ὄνομα αὐτῇ [79] Ἀτάρα· αὕτη [80] ἐστὶ μήτηρ 27 [81] Ὀζόμ. Καὶ [82] ἦσαν υἱοὶ Ῥὰμ πρωτοτόκου [83] Ἱεραμεὴλ, Μαὰς, καὶ [84] Ἰαμὶν, 28 καὶ [85] Ἀκόρ. Καὶ ἦσαν υἱοὶ [86] Ὀζὸμ, [87] Σαμαῒ, καὶ Ἰαδαέ. καὶ υἱοὶ [88] Σαμαῒ, [89] Ναδὰβ καὶ Ἀβισούρ. 29 Καὶ ὄνομα [90] τῆς γυναικὸς Ἀβισοὺρ, [91] Ἀβιχαία· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ 30 τὸν [92] Ἀχαβὰρ, καὶ τὸν [93] Μωήλ. Καὶ υἱοὶ Ναδὰβ, Σαλὰδ, καὶ [94] Ἀπφαίν. καὶ ἀπέθανε Σαλὰδ [95] οὐκ ἔχων τέκνα. 31 Καὶ [96] υἱοὶ [97] Ἀπφαὶν, Ἰσεμιήλ. καὶ [98] υἱοὶ [99] Ἰσεμιὴλ, Σωσάν. καὶ υἱοὶ Σωσὰν, [100] Δαδαί. 32 Καὶ υἱοὶ [1] Δαδαὶ, Ἀχισαμὰς, [2] Ἰεθὲρ, Ἰωνάθαν. καὶ ἀπέθανεν Ἰεθὲρ [3] οὐκ ἔχων τέκνα. 33 Καὶ υἱοὶ Ἰωνάθαν, Φαλὲθ, καὶ [4] Ὀζάμ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ [5] Ἱεραμεήλ. 34 Καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σωσὰν υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· [6] καὶ τῷ Σωσὰν [7] παῖς Αἰγύπτιος, καὶ ὄνομα αὐτῷ [8] Ἰωχήλ. 35 Καὶ ἔδωκε [9] Σωσὰν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ [10] τῷ Ἰωχὴλ [11] παιδὶ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν [12] Ἐθὶ, 36 [13] Καὶ Ἐθὶ ἐγέννησε τὸν Ναθὰν, καὶ Ναθὰν ἐγέννησε τὸν Ζαβέδ, 37 Καὶ [14] Ζαβὲδ ἐγέννησε τὸν [15] Ἀφαμὴλ, [16] καὶ Ἀφαμὴλ ἐγέννησε τὸν [17] Ὠβήδ, 38 Καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰηοῦ, καὶ Ἰηοῦ ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, 39 Καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν [18] Χελλὴς, καὶ Χελλὴς ἐγέννησε τὸν Ἐλεασά, 40 Καὶ Ἐλεασὰ ἐγέννησε τὸν Σοσομαῒ, καὶ Σοσομαῒ ἐγέννησε τὸν [19] Σαλοὺμ, 41 Καὶ Σαλοὺμ ἐγέννησε τὸν [20] Ἰεχεμίαν, καὶ [21] Ἰεχεμίας ἐγέννησε τὸν [22] Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλισαμὰ ἐγέννησε τὸν Ἰσμαήλ. 42 Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ ἀδελφοῦ [23] Ἱεραμεὴλ, [24] Μαρισὰ [25] ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ· [26] οὗτος πατὴρ Ζίφ· καὶ υἱοὶ Μαρισὰ πατρὸς Χεβρών. 43 Καὶ υἱοὶ Χεβρὼν, Κορὲ, καὶ [27] Θαπφοὺς, καὶ Ῥεκὸμ, [28] καὶ Σαμαά. 44 Καὶ Σαμαὰ ἐγέννησε τὸν Ῥαὲμ πατέρα [29] Ἰεκλὰν, [30] καὶ Ἰεκλὰν ἐγέννησε [31] τὸν Σαμαῒ. 45 Καὶ υἱὸς [32] αὐτοῦ Μαών· καὶ Μαὼν πατὴρ [33] Βαιθσούρ. 46 Καὶ [34] Γαιφὰ ἡ παλλακὴ Χαλὲβ [35] ἐγέννησε τὸν [36] Ἀρὰμ, καὶ τὸν Μοσὰ, καὶ τὸν [37] Γεζουέ. 47 Καὶ υἱοὶ [38] Ἀδδαῒ, Ῥαγὲμ, καὶ Ἰωάθαμ, [39] καὶ Σωγὰρ, καὶ Φαλὲκ, καὶ Γαιφὰ, καὶ [40] Σαγαέ. 48 Καὶ [41] ἡ παλλακὴ Χαλὲβ [42] Μωχὰ ἐγέννησε τὸν [43] Σαβὲρ, καὶ τὸν Θαράμ. 49 Καὶ ἐγέννησε [44] Σαγαὲ πατέρα Μαδμηνὰ, καὶ τὸν [45] Σαοὺ πατέρα [46] Μαχαβηνὰ, καὶ

---

72 *Alex. Cant.* Ἀσδώδ. *Ald.* Ἀσθώμ *C.* Ἀσοώρ. 73 *C.* ἐγένοντο. 74 *Alex.* υἱοὶ Ἱερεμεὴλ * πρωτότοκος. 75 *Alex. Ald.* Βαανὰ, καὶ Ἀρὰμ, (*Alex.* Ἀρὰν,) καὶ Ἀσόμ. *C.* Βουνὰ, καὶ Ἀρὰν, καὶ Ἀσώμ. 76 *C.* καὶ Ἀχιάν. Καί. Ἀχιὰν autem significare videtur, ἀδελφὸς αὐτοῦ. 77 *C.* ἐγένετο. 78 *Alex.* Ἱερεμιήλ. 79 *Alex.* Ἐτέρα 80 ἐστὶ *C.* deest. 81 *Alex.* Οὐνομά. *Cant.* Οὐνόμ. *Ald.* Οὐνάμ. *C.* Ἀνάμ. 82 *C.* ἐγένοντο & versu 28. & 33. 83 *Alex.* Ἱερεμεήλ. 84 *Alex.* Ἰαβείν. *Ald.* Ἰαβίν. 85 *C.* Ἰκάρ. 86 *Alex.* Οὐνομά. *C.* Ἰανάμ. *Ald.* Οὐνάμ. 87 *Alex.* Σαμμαΐ. 88 *Alex.* Σαμμαΐ. 89 *Ald.* Ναβάβ. 90 *C.* τῇ γυναικί. 91 *Alex. Ald.* Ἀβιγαία. *Cant.* Ἀβήγεα. *C.* Ἀβιήλ. 92 *Alex.* Ὀζά. *Cant.* Ζαβάρ. *Ald.* Ὀζβᾶ. *C.* Ἀβάν. 93 *Alex.* Μωδάδ. Υἱοί. *Cant.* Μωλίδ. Καὶ υἱοί. *Ald.* & *C.* Μοδδί. (*C.* Μωλίδ.) Καὶ υἱοί. 94 *Alex.* Ἀφφαίμ. *C.* Ὠφείμ. 95 *C.* ἄτεκνος. Καί. 96 *Ald.* υἱός. 97 *Alex.* Ἀφφαίμ, Ἰεσεί. *Cant.* Ἀπφαὶν, Ἰεσῆ. *C.* Ὠφείμ, Ἰεσουεί. *Ald.* Ἀκφαὶν, Γεσσί. 98 *Ald.* υἱός. 99 *Alex.* Ἰεσεί. *C.* Ἰεσσουεί. al. Ἰεσί. 100 *Alex.* Ἀαδαί. *C.* Οὐλαΐ. 1 *Alex.* Ἰεδδαὲ, Ἀχισαμμά. *C.* Ἰαδὰ ἀδελφοῦ Σεμεΐ. 2 *Alex.* καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Ἰωνάθαν. *Ald.* & *C.* Ἰεθὲρ, καὶ Ἰωνάθαν. 3 *C.* ἄτεκνος. Καί. 4 *Alex.* Ὀζαζά. *Ald.* Ζαζά. *C.* Ζιζᾶ. 5 *Alex.* Ἱερεμεήλ. 6 *C.* τῷ δὲ Σισά. 7 *C.* δοῦλος. *Ald.* παῖς ἦν. 8 *Ald.* Ἰεραά. *C.* Ἰερεὲ, ut & vers. 35. 9 *Ald.* Ἀπισάν. 10 *Alex.* Ἰωχήλ. 11 *C.* δούλῳ. 12 *Alex.* Ἰεθθί. *Cant.* Ἰεθθεεί. 13 *Alex.* Ἰεθθεί. *Cant.* Καὶ Ἰεθθεεί. 14 *Cant.* Ζαβέβ. 15 *Alex.* Ὀφλάδ. *Cant.* Ὀφθάλ. *Ald.* Ὀφλάλ. *C.* Ἐφαέλ. al. Ἰηοῦ. 16 *Alex.* καὶ Ὀφλάδ. *Cant.* καὶ Ὀφθάλ. *Ald.* καὶ Ὀφλάλ. *C.* καὶ Ἐφαέλ. 17 *Alex. Ald.* Ἰωβήδ, Καὶ Ἰωβήδ. 18 *Cant.* Χεκλλής. *C.* Ἐλλὰς, bis. 19 *Alex.* Σαλλοὺμ, καὶ Σαλλούμ. 20 *Alex.* Ἰεκομίαν, καὶ Ἰεκομίας. 21 *Cant.* Ἰεκομίας. 22 *Alex.* Ἐλισαμά. Καὶ υἱοὶ Χαλέμ. *Ald.* & *C.* Ἐλισαμά. Καὶ (*Ald.* deest) υἱοὶ Χαλέβ. 23 *Alex.* Ἰεζεμεήλ. 24 *Alex.* Μαρισάς. *Ald.* Μασά. *C.* Μωυσά. 25 ὁ *Alex.* deest. 26 *C.* αὐτός. 27 *Alex.* Θαφφοὺ, καὶ Ῥοκόμ. *Ald.* καὶ Θαφφοὺ, καὶ Ῥεκόμ. *C.* Θαφουὰ, καὶ Ῥωκήμ. 28 *Alex.* καὶ Σεμαά. * ἐγέννησεν. 29 *Alex. Ald.* Ἰερκαάν. *C.* Ἰερεκάμ. *Cant.* Ἰερκαάμ. 30 *Alex. Ald.* καὶ Ἰερκαάν. *C.* καὶ Ῥωκήμ. 31 *Alex.* Σαμμαΐ 32 *Ald.* & *C.* Σαμαΐ. 33 *Alex.* Βηθσούρ. 34 *Ald.* & *C.* Γεφά. 35 *C.* ἔτεκε τόν. 36 *Alex.* Ἀῤῥὰν, καὶ τὸν Ἰωσά. *C.* Ὠρὰν, καὶ τὸν Μωϋσῆ. 37 *Alex. Cant.* Γεζουέ. καὶ Ἀῤῥὰν ἐγέννησεν τὸν Γεζουέ. Καὶ υἱοί. *C.* Γαζήζ· καὶ Ὠρὼν ἐγέννησε τὸν Γαζάς. Καὶ υἱοί. *Ald.* pro Γεζουὲ habet Γαζέρ. 38 *Alex.* Ἰαδαΐ, Ῥεγέμ. *C.* Ἰαδὶ, Ῥειγμά. *Ald.* Ἀδδαΐ, Ῥεγμά. 39 *Alex.* καὶ Γηρεὼμ, καὶ Φαλέτ. *Cant.* καὶ Γηρσὸμ, καὶ Φαλέκ. *Ald.* καὶ Γηρσὼμ, καὶ Φαλέτ. *C.* καὶ Γεισὼν, καὶ Φαλέ. 40 *Alex. Cant.* Σαγάφ. *Ald.* Σεγάφ. *C.* Σαάφ. 41 *Cant.* ἡ παλλακὴ Αἰθαλεὶμ Φαλὲβ Μωχὰ ἐγέννησε τόν. 42 *C.* Μααχά. 43 *Alex.* Σεβὲρ, καὶ τὸν Θαρχνά. *Cant.* Σεμὲρ, καὶ τὸν Θαρχαναί. *Ald.* Σειβὲρ, καὶ τὸν Θαρχανά. *C.* Σαβὰβ, καὶ τὸν Θαρανά. 44 *Alex. Cant.* Σαγάφ. *Ald.* Σεγάφ *C.* Σαάφ. al. Σέφ. 45 *Alex. Ald.* Σαοὺλ. *C.* Σουΐ. 46 *Alex.* Μαχαμηνά. *Cant.* Μαδμηνά. *Ald.* Μαδεβηνά. *C.* Μαχβηνά.

[47] πα-

[47] πατέρα [48] Γαιβάλ. καὶ θυγάτηρ Χαλὲβ,
50 [49] Ἀχά. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χαλὲβ. υἱοὶ Ὢρ πρωτοτόκου Ἐφραθά· [50] Σωβὰλ [51] πα-
51 τὴρ Καριαθιαρὶμ, [52] Σαλωμὼν [53] πατὴρ [54] Βαιθά, [55] Λαμμὼν πατὴρ [56] Βαιθαλαὲμ, [57] καὶ Ἀρὶμ πατὴρ Βεθγεδώρ.
52 Καὶ [58] ἦσαν υἱοὶ τῷ [59] Σωβὰλ πατρὶ Καριαθιαρὶμ [60] Ἀραὰ, καὶ Ἀισὶ, καὶ Ἀμμανὶθ,
53 Καὶ Οὐμασφαὲ, [61] πόλεις Ἰαὶρ, Αἰθαλὶμ, καὶ Μιφιθὶμ, καὶ Ἠσαμαθὶμ, καὶ Ἡμασαραΐμ· ἐκ τούτων [62] ἐξήλθοσαν [63] οἱ Σαραθαῖοι,
54 [64] καὶ υἱοὶ Ἐσθαάμ. [65] Υἱοὶ [66] Σαλωμὼν [67] Βαιθαλαὲμ, ὁ Νετωφατὶ, [68] Ἀταρὼθ [69] οἴκου [70] Ἰωὰβ, καὶ [71] ἥμισυ τοῦ [72] Μαλαθὶ,
55 Ἡσαρὶ, [73] Πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦντες ἐν [74] Ἰάβις [75] Θαργαθιὶμ, [76] καὶ Σαμαθιὶμ, [77] καὶ Σωχαθίμ. οὗτοι οἱ Κιναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Αἱμὰθ πατρὸς οἴκου Ῥηχάβ.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ [1] οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν Χεβρών· ὁ πρωτότοκος Ἀμνὼν [2] τῇ Ἀχιναὰμ τῇ [3] Ἰεζραηλίτιδι· ὁ δεύτερος [4] Δανιὴλ [5] τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ·
2 [6] Ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ, υἱὸς [7] Μωχὰ θυγατρὸς [8] Θολμαὶ βασιλέως [9] Γεδσούρ· ὁ τέ-
3 ταρτος Ἀδωνία υἱὸς Ἀγγίθ· Ὁ πέμπτος [10] Σαφαλία τοῦ Ἀβιτάλ· ὁ ἕκτος [11] Ἰεθραὰμ [12] τῇ Ἀγλᾷ [13] γυναικὶ αὐτοῦ.
4 Ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν Χεβρών. καὶ ἐβασίλευσεν [14] ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη, καὶ [15] ἑξάμηνον· καὶ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.
5 Καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Σαμαὰ, [16] Σωβὰβ, Νάθαν, [17] καὶ Σαλωμὼν· τέσσαρες [18] τῇ Βηρσαβεὲ θυ-
6 γατρὶ Ἀμιήλ· Καὶ [19] Ἐβαὰρ, καὶ Ἐ-
7 λισὰ, καὶ Ἐλιφαλὴθ, [20] Καὶ [21] Να-
8 γαὶ, καὶ [22] Ναφὲκ, καὶ Ἰαφιὲ, Καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ [23] Ἐλιαδὰ, [24] καὶ Ἐλιφαλὰ,
9 ἐννέα. [25] Πάντες υἱοὶ Δαυὶδ, [26] πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν, καὶ [27] Θήμαρ [28] ἀδελφὴ
10 αὐτῶν. [29] Υἱοὶ Σαλωμὼν, [30] Ῥοβοὰμ, Ἀβιὰ [31] υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰω-
11 σαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ, [32] Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ, [33] Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ,
12 Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ, [34] Ἀζαρίας υἱὸς αὐτοῦ,
13 [35] Ἰωάθαν υἱὸς αὐτοῦ, Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασσῆς υἱὸς
14 αὐτοῦ, [36] Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ, [37] Ἰωσία
15 υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ Ἰωσία, πρωτότοκος [38] Ἰωανὰν, ὁ δεύτερος Ἰωακὶμ, ὁ τρίτος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος [39] Σαλοὺμ.
16 Καὶ υἱοὶ [40] Ἰωακὶμ, Ἰεχονίας [41] υἱὸς αὐτοῦ,
17 Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ [42] Ἰεχονία, Ἀσὶρ, Σαλαθιὴλ υἱὸς αὐτοῦ,

---

47 *Ald.* πατήρ. 48 *Alex.* Γαιβαά. *Cant.* Γεβαά. *Ald.* Ἀγεβδά. *C.* Γαββαά. 49 *Alex.* *Cant.* Ἀχσά. *C.* ἡ Ὀζά. 50 *Cant.* Σωβάρ. 51 *Ald.* καὶ πατήρ. 52 Σαλωμὼν πατὴρ Βαιθὰ *Ald.* & *C.* desunt. 53 πατὴρ Βαιθά, Λαμμων *Cant.* desunt. 54 *Alex.* Βαιθλαμμὼν πατὴρ Βεθλεέμ. Ἀρεί. 55 *Ald.* Σολομών. *C.* Σαμαά. 56 *Ald.* Βηθλεέ. *C.* Βηθλεέμ, & vers. 54. 57 *Cant.* καὶ Ἀρεὶ πατὴρ Βεδεγεδώρ. *Ald.* καὶ Μαρὶ πατὴρ Βηθγεδώρ. *C.* Ἀρὴφ πατὴρ Βηθγεδώμ. 58 *C.* ἐγένοντο. 59 *C.* Σωβά. 60 *Alex.* Ἀραὰ, Ἐσεὶ, Ἀμμανὶθ, Οὐμασφαὲς, Καριαθιαεὶρ, Αἰθαλεὶμ, καὶ Ἠφιθεὶν, καὶ Ἠσαμαθεὶν, καὶ Ἡμασαραεὶν. *Cant.* Ἀραὰ, καὶ Αἰσὶ, καὶ Ἀμμανεὶμ, Θυμασφὲ, Καριαθιαὴρ, καὶ Μιφαθηνὲ, Θαλεὶμ, καὶ Ἰσαμαθεὶν, καὶ Ἠσαμαραεὶν. 61 *Ald.* καὶ Καριαθιαρὶμ, καὶ Μιφιθὶμ, καὶ Ἠσαμαθὶμ, καὶ Ἰσαμαρὶμ. *C.* καὶ Καριαθιαρεὶς ὁ Ἐθρὶ, καὶ Ἀφφυθὶ, καὶ ὁ Σαμαθὶ, καὶ ὁ Μασαρεί. 62 *Ald.* & *C.* ἐξῆλθον. 63 *C.* ὁ Σαραθί. 64 *Alex.* *Ald.* καὶ οἱ Ἐσθαωλαῖοι. *C.* καὶ ὁ Ἐσθαολί. 65 *Ald.* & *C.* Καὶ υἱοί. 66 *Ald.* Σαλαμώ. *C.* Σαλμά. 67 *Alex.* Βαιθλεὲμ καὶ Νετωφαθί. *Cant.* Βαιθαλαὲμ, καὶ Νετοφαθεί. *C.* etiam habet καὶ pro ὁ. 68 *Ald.* καὶ Ἀταρώθ. 69 *C.* Βηθιωάβ. 70 *Alex.* Ἰωβάβ. 71 ἥμισυ τοῦ *C.* desunt. 72 *Alex.* & *Cant.* Μανάθ, Ἡσαρὶ (*Alex.* Ἡσαραεὶ) *Ald.* Μαναθησααρὶ *C.* ὁ Μαναθὶ, καὶ ὁ Σαραΐ. 73 *C.* Καὶ δῆμοι σαφηρεὶμ τῶν κατοικούντων Ἰαβίς. *Ald.* etiam habet τῶν κατοικούντων. 74 *Alex.* Γάβης, Ἀργαθιεὶμ. καὶ Σαμαθιεὶμ, Σωκαθιεὶμ. *Cant.* Ἰαμὴς, Ἐργαειεὶμ, καὶ Σαμαθιεὶμ, Σωχαθιείμ. 75 *C.* Θαραθεὶν. 76 καὶ Σαμαθιὶμ *Ald.* desunt. *C.* Σαμαθεὶν. 77 καὶ *C.* deest.

Huic capiti *Ald.* adjungit cap. 3. & quartum dividit in duo.

Cap. 3. 1 *Comp. ed.* οἳ ἐτέχθησαν. 2 *C.* τῆς Ἀχιναὰμ τῆς. 3 *M.* *Alex.* & *Cant.* Ἰσραηλίτιδι. *Ald.* Ἰσραηλίτιδος. *C.* Ἰεζραηλίτιδος. 4 *Alex.* *Cant.* & *Ald.* Δαλουΐα. *C.* Δανιήλ. 5 *C.* τῆς Ἀβιγάηλ τῆς Καρμηλίτιδος. 6 *C.* Καὶ ὁ. 7 *C.* Μααχά. 8 *Alex.* Θολμεί. *Cant.* Θολμεῖ. 9 *Alex.* Γεσέρ. *Cant.* Γερσώμ. 10 *Alex.* Σαφαλίας. 11 *Alex.* Ἰεθραάμ. 12 *C.* τῆς. 13 *C.* γυναικὸς Δαυίδ. Ἓξ. 14 *C.* Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν ἑπτά. 15 *C.* μῆνας ἕξ· καί. 16 *C.* καὶ Σοβάβ. *Ald.* καὶ Σωβάβ. 17 *Alex.* Σαλωμών. 18 *C.* τῆς Βηρσαβεὲ θυγατρός. 19 *Alex.* *Cant.* Ἰεβαὰρ, καὶ Ἐλισὰ, (*Alex.* Ἐλισαμὰ,) Καὶ Ἐλιφαλέτ. *Ald.* & *C.* Ἐβὰρ, (*C.* Ἰεβαὰρ,) καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλιφαλήθ. 20 Καὶ Ναγαὶ, καὶ Ναφὲκ, καὶ Ἰαφιὲ, Καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλιαδὰ, καὶ Ἐλιφαλὰ *Cant.* desunt. 21 *Ald.* Ναγής. *C.* Νογέ. 22 *Alex.* Ναφέγ. *Ald.* Ναφέτ. *C.* Νεφέγ. 23 *Alex.* Ἐλιεδά. *Ald.* Ἐλιαδάκ. 24 *Alex.* *Ald.* καὶ Ἐλιφαλέτ. *C.* καὶ Ἐλιφαλάδ. 25 *Ald.* & *C.* Πάντες οὗτοι υἱοί. 26 *C.* ἐκτός. 27 *C.* Θάμαρ. 28 *Alex.* ἡ ἀδελφή. 29 *C.* Καὶ υἱοί. 30 *C.* Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβιά. 31 *Alex.* ὁ υἱός. *Cant.* desunt, & quæ sequuntur usque ad finem versus 14. 32 *Alex.* Ὀζίας. 33 Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ *Ald.* desunt. 34 *Ald.* & *C.* Ὀζίας. 35 *Alex.* Ἰωνάθαν. *C.* Ἰωθάμ. 36 *Alex.* *Ald.* Ἀμώς. 37 *Alex.* *Ald.* & *C.* Ἰωσίας. 38 *Ald.* Ἰωχανάν. 39 *Alex.* Σαλλούμ. 40 *C.* Ἰωακεὶμ ἐγένοντο, Ἰεχονίας. 41 *Cant.* Ζεδεκίας. Καί. 42 *Alex.* Ἰεχονίου.

18 Μελχιρὰμ, ϗ Φαδαΐας, ϗ [43] Σανεσὰρ, ϗ [44] Ἰεκιμία, ϗ [45] Ὡσαμαθ, ϗ Ναβαδί-
19 ας. [46] Καὶ υἱοὶ Φαδαΐας, Ζοροβάβελ, ϗ Σεμεῒ. ϗ υἱοὶ Ζοροβάβελ, [47] Μοσολλὰμ, καὶ Ἀνανία, καὶ [48] Σαλωμεθὶ ἀδελφὴ αὐ-
20 τῶν, Καὶ [49] Ἀσουβὲ, ϗ Ὀολ, ϗ Βαραχία, ϗ Ἀσαδία, ϗ [50] Ἀσοβεὲδ, πέν-
21 τε. Καὶ υἱοὶ Ἀνανία, [51] Φαλετία, ϗ [52] Ἰεσίας [53] υἱὸς αὐτοῦ, [54] Ῥαφαλ υἱὸς αὐτοῦ, [55] Ὀρνὰ υἱὸς αὐτοῦ, [56] Ἀβδία υἱὸς αὐτοῦ, Σε-
22 χενίας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱὸς Σεχενία, Σαμαΐα· ϗ [57] υἱοὶ Σαμαΐα, [58] Χαττοὺς, ϗ [59] Ἰωὴλ, [60] ϗ Βερρὶ, ϗ [61] Νωαδία, ϗ [62] Σα-
23 φὰθ, [63] ἕξ. Καὶ υἱοὶ [64] Νωαδία, [65] Ἐλιθενὰν, [66] ϗ [67] Ἐζεκία, ϗ [68] Ἐζελ-
24 κὰμ, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ [69] Ἐλιθενὰν, [70] Ὀδολία, ϗ Ἐλιασεβὼν, ϗ [71] Φαλαΐα, ϗ [72] Ἀκοὺβ, [73] ϗ Ἰωανὰν, ϗ Δαλααΐα, ϗ Ἀνὰν, ἑπτά.

Κεφ. δ΄. 4.

1 [1] ΚΑὶ υἱοὶ Ἰούδα, Φαρὲς, Ἐσρὼμ, ϗ Χαρ-
2 μὶ, ϗ [a] Ὢρ, [2] Σουβὰλ, [3] Καὶ [4] Ῥάδα υἱὸς [5] αὐτοῦ. ϗ [6] Σουβὰλ ἐγέννησε τὸν [7] Ἰὲθ· ϗ Ἰὲθ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμαὶ, ϗ τὸν [8] Λαάδ· [9] αὖ-
3 ται [10] αἱ γενέσεις τοῦ [11] Ἀραθί. Καὶ οὗτοι [12] υἱοὶ [13] Αἰτὰμ, [14] Ἰεζραὴλ, ϗ Ἰεσμὰν; ϗ Ἰεβδάς· [15] ϗ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν
4 [16] Ἐσηλεββών. Καὶ Φανουὴλ πατὴρ [17] Γεδὼρ, ϗ [18] Ἰαζὴρ πατὴρ [19] Ὡσάν· οὗτοι υἱοὶ [a] Ὢρ [20] τοῦ πρωτοτόκου Ἐφραθὰ πατρὸς
5 [21] Βαιθαλαέν. Καὶ τῷ [22] Ἀσοὺρ πατρὶ [23] Θεκωὲ ἦσαν [24] δύο γυναῖκες, [25] Ἀωδά, ϗ
6 Θοαδά. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ [26] Ἀωδὰ [27] τὸν [28] Ὠχαία, [29] ϗ [30] τὸν Ἡφὰλ, ϗ τὸν Θαιμὰν, ϗ [31] τὸν Ἀαθὴρ· [32] πάντες οὗτοι υἱοὶ
7 [33] Ἀωδᾶς. Καὶ υἱοὶ [34] Θοαδᾶς, [35] Σε-
8 ρὲθ, ϗ Σαὰρ, ϗ [36] Ἐθανάμ. Καὶ [37] Κωὲ ἐγέννησε τὸν [38] Ἐνὼβ, ϗ [39] τὸν Σαβαθά· [40] ϗ γενήσεις ἀδελφοῦ Ῥηχὰβ, υἱοῦ [41] Ἰα-
9 ρείν. Καὶ [42] ἦν Ἰγαβὴς ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ϗ [43] ἡ μήτηρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [44] Ἰγαβὴς, λέγουσα, [45] Ἔτεκον
10 ὡς γαβής. Καὶ ἐπεκαλέσατο [46] Ἰγαβὴς τὸν θεὸν Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐὰν [47] εὐλογῶν εὐλογήσῃς με, ϗ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου, ϗ [48] ᾖ ἡ χείρ σου μετ᾽ ἐμοῦ, ϗ [49] ποιήσῃς γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με. ϗ ἐπήγαγεν [50] ὁ θεὸς πάντα ὅσα ᾐτήσατο.
11 Καὶ Χαλὲβ [51] πατὴρ Ἀχὰ ἐγέννησε τὸν Μα-
12 χὶρ· οὗτος πατὴρ Ἀσαθών· [52] Ἐγέννησε τὸν [53] Βαθραίαν, ϗ τὸν Βεσσηὲ, [54] καὶ τὸν Θαιμὰν [55] πατέρα πόλεως Ναᾶς ἀδελ-

---

43 *Ald.* Ἀνεσάρ. *C.* Σαναζάρ. 44 *Alex.* Ἰεκενία. *Ald.* Ἰεζεκία. 45 *Cant.* Ὡσαμὰθ, ϗ Ναδαβίας. *Alex.* Ὡσαμώ, ϗ Ναβαδίας. *Ald.* Ὡσαμὼ ϗ Σαβαδίας. *C.* Ὡσαμὰ, ϗ Ναδαβία. 46 *Alex.* & *Cant.* Καὶ υἱοὶ Σαλαθιὴλ, Ζοροβάβελ. 47 *Alex.* Μοσολλαμός. 48 *Ald.* Σαλλιμίμ. *C.* Σαλωμίθ. 49 *Alex.* *Cant.* Ἀσεβά. *C.* Ἀσαβά. 50 *Alex.* Ἀσοβαέσδ. *C.* Ἰωσαβεσέδ. 51 *Alex.* Φαλλετία. 52 *Alex.* Ἰεσεία. *C.* Ἰεσεαί. 53 in *Cant.* desunt υἱὸς αὐτοῦ, ut & post Σεχενίας. 54 *Alex.* Ῥαφαία. *Cant.* & *Comp.* Ῥαφαΐα. *Ald.* Ῥαφά. 55 *C.* Ἀρνών. 56 *C.* Ὀβδίας. 57 *Alex.* & *C.* υἱός. 58 *Alex.* Χεττούς. *Ald.* Λαττούς. *C.* Ἀτούς. 59 *C.* Γεγαάλ. 60 *Alex.* Βερία. *C.* ϗ Βερία. 61 *C.* Νεαρία. 62 *Alex.* & *C.* Σαφάτ. *Ald.* Σάφ. 63 ἕξ *Cant.* deest. *C.* ἕξ υἱοί. 64 *C.* Νεαρίου. 65 *Alex.* Ἐλιωηναὶ, καί. *Cant.* ϗ Ἐλιωηναί. *Ald.* & *C.* Ἐλιωναί. 66 *Ald.* Ἐζεκίας. *C.* ϗ Ἐζεκίας. 67 *Cant.* usque ad fin. cap. Ὠδουΐα, ϗ Ἐλιασείμ· ϗ Φαλαΐα, ϗ Ἀκκουὰ, ϗ Ἰωανὰν, καὶ Δαλαΐα, καὶ Ἀνανί. 68 *Alex.* Ἐσρικάμ. *Ald.* Ἐσδρικάμ. *C.* Ἀζικάμ. 69 *Alex.* Ἐλιωνναί. *Ald.* *C.* Ἐλιωναί. 70 *Alex.* Ὠδουΐα, καὶ Ἐλιασειβ. *Ald.* Οὐαδία, καὶ Ἐλιασεβῶν. *C.* Ὠδία, καὶ Ἐλιασείβ. 71 *C.* Φαλία. 72 *Alex.* Ἀκκούβ. *Ald.* Ἀκαούμ. *C.* Ἀκούν. 73 *Alex.* καὶ Ἰωανὰμ, καὶ Δαλαΐα, καὶ Ἀνανὶ, ἑπτά. *C.* καὶ Ἰωανὰν, καὶ Δαλέα, καὶ Ἀνανίας ἑπτά. *Ald.* καὶ Ἰωανὰν, καὶ Δαλαία, καὶ Ἀνὰν ἑπτά.

Cap. 4. 1 *Ms.* *Alex.* Υἱοὶ Ἰούδα. In *Ald.* hoc caput est 3. 2 *Alex.* καὶ Σουβάλ. *Ald.* καὶ Σουβά. 3 Καὶ Ῥαδὰ υἱὸς αὐτοῦ *Ms.* *Cant.* desunt. 4 *Alex.* *Comp.* Ῥεϊὰ υἱός. *Ald.* Σαδαΐας υἱός. 5 αὐτοῦ· ϗ *C.* desunt. 6 *Ald.* Σουβά. *C.* Σοβάλ. 7 *C.* Ἰαὰθ, bis. 8 *Ald.* Λάδ. 9 *C.* οὗτοι δῆμοι τοῦ. 10 *Ald.* δὲ αἱ. 11 *Alex.* & *C.* Σαραθί. 12 *C.* πατέρες. 13 *Ald.* Αἰτάν. *C.* Ἡτάμ. 14 *Alex.* & *Cant.* Ἰεζραὴλ (*Alex.* Ἰεζριὴλ,) καὶ (*Cant.* deest) Ἰεσμὰ, καὶ Ἰγαβής. *Ald.* Ἰσραὴλ, καὶ Ἰεσμὰν, καὶ Ἰεβδάν. *C.* Ἰεζραὴλ Ἡσαμὰ, Ἰεδεβάς. 15 *Ald.* ὄνομα δὲ ἀδελφῆς. 16 *Alex.* Ἐσηλελφών. *Cant.* Ἐσηλελφών. *Ald.* Ἐσιὰ Δεσφών. *C.* Ἀσελαφωνί. aa. ll. Ἐσκαδεσφών. 17 *Ald.* Γαδών. *C.* Γεδδώρ. 18 *Alex.* Ἐζέρ. 19 *C.* Οὐσά. *Ald.* Ὡσά. 20 *Alex.* πρωτοτόκου. 21 *Alex.* Βαιθλαέμ. *Cant.* *Ald.* & *C.* Βεθλεέμ. 22 *Alex.* *Cant.* Ἀχούρ. *C.* Ἀσσώρ. 23 *Alex.* Θεκωή. 24 δύο *C.* ponit post γυναῖκες. 25 *Alex.* *Cant.* Ἀλαὰ ϗ Νοορά. *Ald.* Χαλλὰ, ϗ Μααρά. *C.* Ἐλαὰ, ϗ Νοερά. 26 *Ald.* ἡ Μααρά. *C.* Νοερά. 27 *Alex.* ἡ Νοορὰ τόν. τὸν *Cant.* deest. 28 *Alex.* & *Cant.* Ὠχαζάμ. *Ald.* Ἀχαζ *C.* Ὀζάμ. 29 καὶ τὸν Ἡφὰλ *Ald.* desunt. 30 *C.* τὸν Ἀφέρ. *Cant.* Ἡφάθ. 31 *Alex.* τὸν Ἀασθηρά. *Cant.* Ἀασθηρά. 32 *Ald.* ἅπαντες. 33 *Alex.* Νοορά. *Ald.* Νοορᾶς. *C.* Νοερά. 34 *Alex.* Ἀλαά. *C.* Ἐλαά. *Ald.* Χαλαά. 35 *Alex.* & *Cant.* Σαρέθ. 36 *Alex.* Ἐθναδί. *C.* Ἐθνάν. 37 *C.* Κῶς. 38 *Alex.* Ἐγνώβ. 39 *Alex.* τὸν Σωβηβά. *Cant.* Σωβηκᾶ. *Ald.* Σωσηβά. *C.* Σαβηβά. 40 *C.* αὗται αἱ πατριαὶ ἀδελφοῦ Ῥηχάλ. 41 *Alex.* Ἰαρείμ. *C.* Ἀρίμ. 42 *Ald.* ἦν Ἰαβίς. *C.* ἐγένετο Ἰαβής. al. ἦν Ἰαβής. 43 *C.* ἐκάλεσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ τό. 44 *Alex.* Ἰαγβής. al. Ἰακβής. 45 *C.* Ὅτι ἔτεκον ἐν διαπτώσει. Καί. 46 *Alex.* Γαβής. 47 εὐλογῶν *Cant.* deest. 48 *Alex.* ἦν. *Ald.* & *C.* ᾖ ponunt post σου. 49 *Alex.* ποιήσεις. 50 *Ald.* αὐτῷ ὁ θεός. 51 *Alex.* πατὴρ Ἀχᾶς ἐγέννησε. *C.* ὁ ἀδελφὸς Σουὰ ἐγέννησε. 52 *Alex.* & *C.* Καὶ Ἀσαθὼν [*C.* Ἐσαθὼν al. Ἀσαθώρ] ἐγέννησεν τόν. 53 *Alex.* Βαθρεφὰ, καὶ τὸν Φεσσή. *Cant.* Φαθρεφᾶ τὸν Φεσσῆ. *Ald.* Σαθρεφὰ καὶ Φεσσή. *C.* Βηθραφὰ, καὶ τὸν Φασσέ. 54 *Alex.* *Ald.* & *C.* καὶ τὸν Θανά. [*C.* Θεεννά.] 55 *C.* πατέρα Ἡρναάς· οὗτοι.

φοῦ [56] Ἐσελὼμ τοῦ Κενεζί· [57] οὗτοι ἄνδρες [58] Ῥηχάβ. 13 Καὶ υἱοὶ Κενὲζ, Γοθονιὴλ, καὶ Σαραΐα. καὶ υἱοὶ Γοθονιὴλ, Ἀθάθ. 14 Καὶ [59] Μαναθὶ ἐγέννησε τὸν [60] Γοφερά. καὶ [61] Σαραΐα ἐγέννησε τὸν [62] Ἰωβὰβ, [63] πατέρα Ἀγεαδδαὶρ, ὅτι τέκτονες ἦσαν. 15 Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ υἱοῦ Ἰεφοννὴ, [64] Ἢρ, Ἀδὰ, [65] καὶ Νοόμ. [66] καὶ υἱοὶ [67] Ἀδὰ, Κενέζ. 16 [68] Καὶ υἱοὶ [69] Ἀλεὴλ, [70] Ζὶβ, καὶ Ζεφὰ, καὶ Θιριὰ, καὶ Ἐσερήλ. 17 Καὶ υἱοὶ [71] Ἐσρὶ, Ἰεθὲρ, Μωρὰδ, καὶ [72] Ἄφερ, καὶ [73] Ἰαμών. καὶ [74] ἐγέννησεν Ἰεθὲρ τὸν [75] Μαρὼν, [76] καὶ τὸν Σεμεῒ, καὶ τὸν Ἰεσβὰ πατέρα [77] Ἐσθαιμών. 18 Καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ [78] αὕτη [79] Ἀδία [80] ἔτεκε τὸν Ἰάρεδ πατέρα Γεδὼρ, καὶ τὸν Ἀβὲρ πατέρα [81] Σωχὼν, καὶ τὸν [82] Χετιὴλ πατέρα [83] Ζαμών. καὶ οὗτοι υἱοὶ [84] Βετθία θυγατρὸς Φαραὼ, ἣν ἔλαβε [85] Μωρήδ. 19 Καὶ υἱοὶ γυναικὸς [86] τῆς Ἰδουίας [87] ἀδελφῆς Ναχαῒμ [88] πατρὸς Κεϊλὰ, [89] Γαρμὶ, καὶ [90] Ἐσθαιμὼν Νωχαθί. 20 Καὶ υἱοὶ [91] Σεμὼν, Ἀμνὼν, καὶ [92] Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, καὶ Ἰνών. καὶ υἱοὶ Σεῒ, Ζωὰν, καὶ υἱοὶ Ζωάβ, 21 Υἱοὶ [93] Σηλὼμ υἱοῦ Ἰούδα, Ἢρ πατὴρ [94] Ληχὰβ, καὶ Λααδὰ [95] πατὴρ [96] Μαρισά. καὶ [97] γενέσεις οἰκείων 22 [98] Ἐφραθαβὰκ τῷ οἴκῳ Ἐσοβὰ, Καὶ Ἰωακὶμ, [99] καὶ ἄνδρες Χωζηβὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ [100] Σαρὰφ, [1] οἳ κατῴκησαν ἐν Μωάβ· καὶ [2] ἀπέστρεψεν αὐτοὺς [3] ἀβεδηρὶν, ἀθουκιίμ. 23 Οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν [4] Ἀταῒμ καὶ [5] Γαδιρὰ μετὰ τοῦ βασιλέως, [6] ἐν [7] τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν, καὶ [8] κατῴκησαν ἐκεῖ. 24 Υἱοὶ [9] Σεμεὼν, Ναμουὴλ, καὶ Ἰαμὶν, [10] Ἰαρὶβ, [11] Ζαρὲς, Σαοὺλ, 25 Σαλὲμ [12] υἱὸς αὐτοῦ, [13] Μαβασὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμὰ υἱὸς αὐτοῦ, 26 [14] Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ, [15] Σαβοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, [16] Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ, 27 [17] Τῷ Σεμεῒ υἱοὶ ἑκκαίδεκα, καὶ [18] θυγατέρες ἕξ. καὶ τοῖς ἀδελφοῖς [19] αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί· [20] καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ [21] ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ἰούδα. 28 Καὶ κατῴκησαν ἐν Βηρσαβεὲ, [22] καὶ Μωλαδὰ, καὶ [23] ἐν Ἐσερσουὰλ, 29 Καὶ ἐν Βαλαὰ, [24] καὶ ἐν Αἰσὲμ, καὶ ἐν [25] Θωλὰδ, 30 Καὶ ἐν Βαθουὴλ, καὶ ἐν [26] Ἑρμὰ, καὶ ἐν Σικελὰγ, 31 Καὶ ἐν [27] Βαιθμαριμὼθ, καὶ Ἡμισουσεωσὶν, [28] καὶ οἴκου Βαρουσεωρὶμ· αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλέως Δαυίδ. 32 Καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν [29] Αἰτὰν, καὶ Ἢν, [30] Ῥεμνὼν, καὶ Θοκκὰ, καὶ Αἰσὰρ, πόλεις πέν-

---

56 *Ald.* Σελώμ. 57 *Ald.* καὶ Ἄχαζ· οὗτοι. 58 *Alex. Cant.* & *Ald.* Ῥηφά. *C.* Ῥηχά. 59 *C.* Μαωναθεὶ, καὶ Μαωναθεὶ ἐγέννησε. 60 *Alex.* Γοφορά. *C.* Ἐφρά. 61 *Alex.* Σαρία. 62 *Ald.* Ἰωράμ. *Alex. Cant.* & *C.* Ἰωάβ. 63 *Alex.* πατέρα Γησαρασείμ, ὅτι. *Ald.* & *C.* πατέρα Γησασαρὶμ, [*C.* Γηχαρασὶμ,] ὅτι. 64 *Ald.* Ἡραλαά. *C.* Ἰροὺ, Ἡλά. *Alex. Cant.* Ἥρα, Ἀλά. 65 *Alex.* καὶ Ναάμ. 66 *Cant.* καὶ υἱός. 67 *Alex. Cant.* Ἀλά. *Ald.* & *C.* Ἡλά. 68 *Alex.* Καὶ υἱὸς Ἰαλλελὴλ, Ζιφαὶ, καὶ Ζαιφὰ, καὶ Θηριὰ, καὶ Ἐσεραήλ. 69 *Ald.* Ἀμελήμ. *C.* Ἀλελεήλ. 70 *Cant.* Ζήφ. 71 *Ald.* Ἐυρί. *C.* Ἰεσραά. 72 *Alex.* Ταφὲρ, καί. 73 *Alex. Cant.* & *Comp.* Ἰαλών. [al. Ἐαλών.] 74 *C.* Ἰεθὲρ ἐγέννησε τόν. 75 *Alex.* Μαιών. *C.* Μαριάμ. 76 *Alex.* καὶ τὸν Σεμμαῒ, καὶ τὸν Ἰεσαβά. 77 *Cant.* Ἐθεσμόν. *Ald.* Γεδὼρ, καὶ πατέρα Ἐσθαμών. *C.* Ἐσθεσμώ. 78 αὕτη *C.* deest. 79 *Alex.* Ἰδία. *C.* Ἰουδεία. 80 *Ald.* & *C.* ἔτεκεν αὐτῷ τόν. 81 *Ald.* & *C.* Σωχώ. 82 *Alex.* Ἰηκθιήλ. *Ald.* Ἰεχθιήλ. *C.* Ἰεχουτιήλ. 83 *Ald.* Ζανώ. *C.* Ζανοέ. 84 *Alex.* Βεθθία. *C.* Φατθουία. 85 *Ald.* Μωρήλ. *C.* Μαρώδ. 86 *Ald.* τῆς Ἰδουμαίας. *C.* Ὠδία. *Alex.* τῆς Ἰουδαίας. 87 *Alex. Ald.* ἀδελφῆς Ναχέμ. [*Ald.* Χαναῒμ.] *C.* ἀδελφοῦ Ναούμ. 88 *Alex.* καὶ Δανὰ πατὴρ Κεϊλὰ, καὶ Σωμειὼν πατὴρ Ἰωμάμ. καὶ υἱοὶ Ναὴμ πατρὸς Κεεϊλὰ, Ὀταρμὶ, καὶ Ἰεσθημωὴ Μαχαθά. Καί. *Ald.* καὶ Δαλιὰ πατὴρ Καειλὰ, καὶ Σιμιὼν πατὴρ Ἰωμὰμ, καὶ οἱ υἱοὶ Ναὶμ πατρὸς Κεϊλὰ, τοῦ Γαρμὶ, καὶ Ἐσθεμωὶ Μαχαθί. Καί. 89 *C.* ὁ Γαρμὶ τοῦ. 90 *C.* Ἐσθαμὰ, καὶ ὁ Μαχαθί. 91 *Alex.* Σεμειών. 92 *Alex. Ald.* Ῥαννὼν [*Ald.* Ῥαμνὼν] υἱὸς Ἀνὰν, καὶ Θιλών. [*Ald.* Θιμνών.] καὶ υἱοὶ Ἐσζωχὰθ, καὶ υἱοὶ Ζωχάθ. [& hic incipit cap. 4. in *Ald.*] Υἱοί. *C.* Ῥενὰ υἱὸς Ἀναν, καὶ Θιλών. καὶ υἱοὶ Ἰεσὶ, Ζωχὰθ, υἱοὶ Ζωχάθ. Υἱοί. 93 *Alex.* Σηλὼμ * υἱοί. *Ald.* & *C.* Ἐνλὼ [*C.* Σηλὼ] υἱοῦ. 94 *Alex. Cant.* Ληχάδ. *Ald.* Ληβάκ. *C.* Λαιχά. 95 *Ald.* καὶ πατήρ. 96 *Alex.* Μαρησά. 97 *Ald.* γένεσις οἰκείων. *C.* δῆμοι οἴκου. 98 *Alex. Ald.* Ἐβδαθαββεύς. *Cant.* Ἐβδάθ. *C.* Ὠβὴθ Ἀβοὺς. 99 καὶ *C.* deest. 100 *Ald. C.* Σαφάτ. 1 *C.* οἱ ἐξουσιάσαντες ἐν τῷ λαῷ Μωάβ. 2 *Ald.* ἐπέστρεψεν αὐτοὺς Ἀβεδδὴρ εἰς Μαθουκιίμ. *C.* ἀπέστρεψαν εἰς Λεέμ· οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσι. 3 *Alex.* Ἀβεδδηρίν. 4 *C.* Νεταείμ. 5 *Alex.* Γαδηρά. 6 *Ald.* καὶ ἐν. 7 *C.* τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. 8 *Alex.* κατῴκεισαν. *C.* ᾤκησαν. 9 *Alex.* Συμεών. 10 *C.* Ἰαρείβ. *Ald.* καὶ Ἰαρίβ. 11 *Alex.* Ζαραέ. *C.* Ζαρά. *Ald.* Ζαρὲ, καί. 12 υἱὸς αὐτοῦ *Cant.* desunt, ut & vers. 26. 13 *Alex.* Μαβασάν. *Ald.* Μασάν. 14 Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ *Ald.* desunt. *C.* Καὶ υἱοὶ Μασμὰ, Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. 15 Σαβοὺδ υἱὸς αὐτοῦ *C.* desunt. 16 *Ald.* Ζακχοὺρ, Σεμεΐ. 17 *Alex. Ald. C.* Καὶ τῷ. 18 *Alex. Cant.* θυγατέρες τρεῖς (*Alex.* τρεῖς.) καί. 19 *C.* αὐτοῦ. 20 *C.* καὶ πάντες οἱ δῆμοι αὐτῶν. 21 *C.* ἐπλήθυναν ὡς υἱῶν Ἰούδα. 22 *Alex.* καὶ Σαμαὰ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ Ἐσερσουάλ. *Ald.* καὶ Σαβαδὰ, καὶ Μοναδὰ, καὶ Ἐσερσουάλ. 23 ἐν *C.* deest. 24 *Alex.* καὶ Βοασὸμ, καὶ Θωλὰδ, Καὶ Βαθοὺλ, καὶ Ἑρμά. 25 *C.* Θολάθ. 26 *C.* Ἀραμά. 27 *Alex.* Βαιθμαρχαβὰθ, καὶ Ἡμισυνεωσίμ. *Cant.* Βεθμαρκαμὼθ, καὶ Ἡμισυσεωσωσίν. *Comp.* Βεθμαρχαβὼθ, καὶ ἐν Ἐσερσουσίμ. *Ald.* Βεεχαρχαβὰθ, καὶ Ἡμισουσεωσίν. 28 *Alex.* καὶ οἴκον Βαρουμσεωρείμ· αὗται πόλεις. *C.* καὶ ἐν Βεθβαρεῖ, καὶ ἐν Σαρεὶμ· αὗται αἱ πόλεις. 29 *C.* Ἐτὰμ καὶ Αἰν. 30 *Alex.* Ῥεμμὼν, καὶ Θοκκὰν, καὶ Αἰσάν. *Ald. C.* καὶ Ῥεμμὼν (*Ald.* Ῥαμμὼν) Ἐθεκὶν, (*Ald.* καὶ Θοχχὰν) καὶ Ἀσάν.

33 τε. Καὶ πᾶσαι [31] ἐπαύλεις αὐτῶν [32] κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως [33] Βάαλ· αὕτη [34] κατάσχεσις αὐτῶν, [35] καὶ ὁ καταλοχισμὸς **34** αὐτῶν. Καὶ Μοσωβὰβ, καὶ [36] Ἰεμολὸχ, **35** [37] καὶ Ἰωσία υἱὸς Ἀμασία, Καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰηοὺ [38] υἱὸς [39] Ἀσαβία, υἱὸς Σαραῦ, [40] υἱ- **36** ὸς Ἀσιὴλ, Καὶ [41] Ἐλιωναῒ, καὶ Ἰωκαβὰ, καὶ Ἰασουία, καὶ Ἀσαΐα, καὶ [42] Ἰεδιὴλ, **37** καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ [43] Βαναίας, Καὶ Ζουζὰ υἱὸς [44] Σαφαῒ, [45] υἱοῦ [46] Ἀλὼν, υἱοῦ Ἰεδιὰ, **38** υἱοῦ [47] Σεμερὶ, υἱοῦ Σαμαίου. Οὗτοι οἱ [48] διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν [49] ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν, καὶ [50] ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν [51] ἐπληθύνθησαν εἰς πλῆθος,

39 Καὶ ἐπορεύθησαν [52] ἕως τοῦ ἐλθεῖν [53] Γέραρα ἕως [54] τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαὶ, τοῦ ζητῆσαι [55] νο- **40** μὰς τοῖς κτήνεσιν [56] αὐτῶν. Καὶ εὗρον [57] νομὰς πλείονας καὶ ἀγαθάς· καὶ ἡ γῆ [58] πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν, καὶ [59] εἰρήνη καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χὰμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμ- **41** προσθεν. Καὶ [60] ἦλθοσαν οὗτοι [61] οἱ γεγραμμένοι [62] ἐπ' ὀνόματος ἐν ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐπάταξαν [63] τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς Μιναίους [64] οὓς εὕροσαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ [65] ᾤκησαν ἀντ' αὐτῶν, ὅτι [66] νο- **42** μαὶ τοῖς [67] κτήνεσιν αὐτῶν ἐκεῖ. Καὶ ἐξ αὐτῶν [68] ἀπὸ τῶν υἱῶν Συμεὼν ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος Σηὶρ ἄνδρες πεντακόσιοι, καὶ [69] Φαλαεττία, καὶ [70] Νωαδία, καὶ Ῥαφαΐα, καὶ Ὀζιὴλ [71] υἱοὶ Ἰεσὶ ἄρχοντες αὐτῶν· **43** Καὶ ἐπάταξαν [72] τοὺς καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας τοῦ [73] Ἀμαλὴκ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· ὅτι [1] οὗτος ὁ [2] πρωτότοκος, [3] καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι [4] ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [5] ἔδωκε [6] τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ [7] τῷ υἱῷ αὐτοῦ [8] Ἰωσὴφ [9] υἱῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς [10] πρωτο- **2** τόκια, Ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἰσχύϊ [11] καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐ- **3** τοῦ, καὶ [12] ἡ εὐλογία τοῦ Ἰωσήφ· [13] Υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ, Ἐνὼχ, καὶ [14] Φαλ- **4** λοὺς, [15] Ἀσρὼμ, καὶ Χαρμί. Υἱοὶ Ἰωὴλ, [16] Σεμεῒ, [17] καὶ Βαναία υἱὸς αὐτοῦ. [18] καὶ **5** υἱοὶ Γοὺγ υἱοῦ [19] Σεμεῒ, Υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ, υἱὸς αὐτοῦ Ῥηχὰ, υἱὸς αὐτοῦ [20] Ἰωὴλ, **6** [21] Υἱὸς αὐτοῦ Βεὴλ, ὃν μετῴκισε [22] Θαγλαφαλλασὰρ βασιλεὺς [23] Ἀσσούρ· [24] οὗτος ἄρ- **7** χων [25] τῶν Ῥουβήν. Καὶ [26] ἀδελφοὶ αὐτοῦ [27] τῇ πατριᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς [28] καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, [29] ὁ ἄρχων Ἰω- **8** ὴλ, καὶ Ζαχαρία, Καὶ [30] Βαλὲκ υἱὸς [31] Ἀζοὺζ, υἱὸς [32] Σαμὰ, υἱὸς Ἰωήλ· [33] οὗτος κατῴκησεν ἐν Ἀροὴρ, καὶ [34] ἐπὶ Ναβαῦ, καὶ

---

31 *Alex.* αἱ ἐπαύλεις. 32 *C.* ἐν κύκλῳ. *Alex.* τῷ κύκλῳ. 33 *C.* Βαλαάδ. 34 *Alex.* ἡ κατάσχεσις. *C.* ἡ κατοικία. 35 *C.* καὶ ἡ γενεαλογία αὐτῶν αὐτοῖς. Καί. *Ald.* καὶ ὁ καταλογισμὸς αὐτῶν. Καί. 36 *Alex. Ald.* & *C.* Ἀμαλήκ. *Cant.* Ἀμαλέχ. 37 *Alex.* καὶ Ἰωσίας. 38 *C.* υἱοί. 39 *Alex.* Ἰσαβία, υἱὸς Σαραία. *C.* Ἰωσαβία, υἱοῦ Σαρέα. *Ald.* Ἀσαβία, καὶ υἱὸς Σαραία. 40 *C.* υἱοῦ. 41 *Alex.* Ἐλιωνηΐ, καὶ Ἰακαβά. 42 *Alex.* Ἐδιήλ. *C.* Ἀδιήλ. 43 *Alex.* Βαναία. 44 *Alex.* Σεφεὶν, υἱοῦ Ἀλλὼν, υἱοῦ Ἐδιὰ, υἱοῦ Σαμαρίου, υἱοῦ Σαμαίου. 45 *C.* υἱὸς, quater. 46 *Ald.* Ἀλώμ. *C.* Σηλών. 47 *C.* Σαμαρεΐ. 48 *C.* ἐλθόντες. 49 *C.* τοῖς δήμοις αὐτῶν. 50 ἐν *C.* deest. 51 καὶ ἐχύθησαν. 52 *Ald.* ἐκ τοῦ. *C.* τοῦ. 53 *Ald.* Ἱεραρά. 54 *C.* κατ' ἀνατολὰς τῆς φάραγγος τοῦ. 55 *C.* νομὴν τοῖς ποιμνίοις αὐτῶν. 56 *Alex.* ἑαυτῶν. 57 *C.* νομὴν πίονα καὶ ἀγαθήν. 58 *C.* εὐρύχωρος ἐνώπιον αὐτῶν. 59 *C.* ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἡσυχάζουσα, καὶ εὐθυνοῦσα, ὅτι. 60 *Ald.* ἦλθον. *C.* παρεγένοντο. 61 *Alex.* γεγραμμένοι. 62 *C.* ἐν ὀνόμασιν. 63 *Alex.* & *Cant.* & *Ald.* τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν. *C.* τὰς σκηνὰς αὐτῶν. 64 *Ald.* οὓς εὗρον. *C.* τοὺς εὑρεθέντας. 65 *C.* κατῳκίσθησαν. 66 *Ald.* νομεύς. *C.* νομή. 67 *C.* ποιμνίοις. 68 ἀπὸ *C.* deest. 69 *Alex.* Φαλεττία. *Ald.* & *C.* Φαλτίας. 70 *Ald.* Νωαδίας. *C.* Ναορίας. 71 *Cant.* Σὴθ ἄρχοντες. *Ald.* & *C.* υἱοὶ Εἰσὶν (*C.* Ἐσοὺ) ἄρχοντες. 72 *C.* τὸ κατάλειμμα τὸ διασωθὲν τοῦ. 73 *Alex. Cant. Ald.* & *Comp.* Ἀμαλὴκ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς.

Cap. 5. 1 *Comp. ed.* αὐτός. 2 *Mſ. Alex.* πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ἐν. 3 *C.* ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ. 4 *Ald.* αὐτὸν ἐπί. 5 *C.* ἐδόθη τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. 6 *Alex.* εὐλογίαν. 7 *Ald.* τῷ υἱῷ Ἰωσήφ. *C.* υἱοῖς Ἰωσήφ. *Theod.* in hunc locum, Ὅτι αὐτὸς πρωτότοκος, ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰωσήφ· καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια Ῥουβὴν, ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὰ πρωτοτόκια τῷ Ἰωσήφ. 8 *Alex.* τῷ Ἰωσήφ. 9 υἱῷ *Ald.* deest. *C.* υἱοῦ. 10 *C.* πρωτοτόκια Ῥουβὴν, Ὅτι. 11 καὶ *C.* deest. 12 *C.* τὰ πρωτοτόκια τῷ Ἰωσήφ. 13 *Alex.* Καὶ υἱοί. 14 *C.* Φαλλού. 15 *Alex.* Ἐσρών. *C.* Ἀσρών. 16 *Alex.* Σεμεείν. 17 καὶ Βαναία *C.* desunt. 18 *Ald.* καὶ υἱοὶ Γὼγ (al. Γὼν) υἱοῦ Σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ· Ῥησὶν αὐτοῦ· (al. υἱὸς αὐτοῦ·) Βηκρὰ (al. καὶ Βηηρὰ) υἱὸς αὐτοῦ· ὃν μετῴκισεν. *C.* Γὼγ υἱὸς αὐτοῦ, Σαμεῒ υἱὸς αὐτοῦ, Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ῥαῒα υἱὸς αὐτοῦ, Βαὰλ υἱὸς αὐτοῦ, Βαφὲ υἱὸς αὐτοῦ· ὃν ἀπῴκισε. 19 *Alex.* Σεμεεί. 20 *Alex.* & *Cant.* Βάαλ. 21 *Alex.* & *Cant.* Υἱὸς αὐτοῦ Βηρὰ, ὃν μετῴκισεν. 22 *Alex.* Θαγλαθφαλνασάρ. 23 *C.* Ἀσσυρίων. 24 *C.* αὐτός. 25 *C.* τοῦ. 26 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. 27 *Alex.* τῇ πατριᾷ αὐτοῦ. *C.* desunt. 28 *Ald.* καταλογισμοῖς. *C.* δήμοις. 29 *C.* ἐν τῇ γενεαλογίᾳ αὐτῶν· ὁ ἄρχων. 30 *Alex. Ald.* Βαλέ. *C.* Βαλαά. 31 *Alex.* Ὀζούζ. *Cant.* Ζούζ. 32 *C.* Σεμεΐ. 33 *C.* αὐτοὺς κατοικῶν. 34 *Ald.* ἐπὶ Ναβάν. *C.* ἕως Ναβαύ.

[35] Βεελ-

9 [35] Βεελμαασών. Καὶ [36] πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν ἕως [37] ἐρχομένων τῆς ἐρήμου, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ὅτι κτήνη αὐτῶν [38] πολλὰ 10 ἐν γῇ Γαλαάδ. Καὶ ἐν ἡμέραις [39] Σαοὺλ [40] ἐποίησαν πόλεμον [41] πρὸς τοὺς παροίκους, καὶ ἔπεσον ἐν [42] χερσὶν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς αὐτῶν [43] πάντες κατ᾽ ἀνατο-11 λὰς τῆς Γαλαάδ. [44] Υἱοὶ Γὰδ [45] κατέναντι αὐτῶν κατῴκησαν [46] ἐν γῇ Βασὰν ἕως 12 [47] Σελά· Ἰωὴλ [48] πρωτότοκος, καὶ Σαφὰμ ὁ δεύτερος, καὶ [49] Ἰανὶν ὁ γραμματεὺς 13 [50] ἐν Βασάν. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, Μιχαὴλ, [51] Μοσολλὰμ, [52] καὶ Σεβεὲ, καὶ [53] Ἰωρεὲ, καὶ [54] Ἰωαχὰν, καὶ [55] Ζουὲ, καὶ [56] Ὠβὴδ, ἑπτά.

14 Οὗτοι υἱοὶ [57] Ἀβιχαία [58] υἱοῦ [59] Οὐρὶ, [60] υἱοῦ Ἰδαῒ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ [61] Ἰε-15 σαῒ, υἱοῦ [62] Ἰεδδαῒ, υἱοῦ [63] Βοὺζ [64] Ἀδελφοῦ υἱοῦ Ἀβδιὴλ, υἱοῦ Γουνὶ, ἄρχων [65] οἴ-16 κου πατριῶν. Κατῴκουν ἐν Γαλαὰδ, ἐν Βασὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις [66] αὐτῶν, καὶ [67] πάντα τὰ περίχωρα Σαρὼν ἕως ἐξόδου.

17 Πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις [68] Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις Ἰεροβο-18 ὰμ βασιλέως Ἰσραήλ. Υἱοὶ Ῥουβὴν [69] καὶ Γὰδ καὶ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ [70] ἐξ υἱῶν [71] δυνάμεως, ἄνδρες αἴροντες [72] ἀσπίδας καὶ μάχαιραν, καὶ [73] τείνοντες τόξον, [74] καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον, [75] τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ [76] ἑπτακόσιοι [77] καὶ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν.

19 Καὶ [78] ἐποίουν πόλεμον μετὰ τῶν [79] Ἀγαρηνῶν, καὶ [80] Ἰτουραίων, καὶ Ναφισαίων, καὶ Ναδα-20 βαίων, Καὶ [81] κατίσχυσαν ἐπ᾽ αὐτῶν· καὶ [82] ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν [83] Ἀγαραῖοι, καὶ [84] πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν, ὅτι [85] πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐπήκουσεν [86] αὐτοῖς, ὅτι [87] ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐ-21 τόν. Καὶ ᾐχμαλώτευσαν [88] τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, [89] καμήλους πεντακισχιλίας, καὶ προβάτων διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας, [90] ὄνους δισχιλίους, καὶ ψυχὰς [91] ἀνδρῶν ἑκα-22 τὸν χιλιάδας. [92] Ὅτι τραυματίαι πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ πόλεμος. καὶ κατῴκησαν ἀντ᾽ αὐτῶν ἕως [93] μετοικεσίας.

23 Καὶ [94] οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ [95] κατῴκησαν [96] ἀπὸ Βασὰν ἕως Βαὰλ, Ἑρμὼν, καὶ Σανὶρ, καὶ [97] ὄρος Ἀερμών· [98] καὶ ἐν τῷ Λι-24 βάνῳ [99] αὐτοὶ [100] ἐπλεονάσθησαν. Καὶ οὗτοι [1] ἀρχηγοὶ [2] οἴκου πατριῶν αὐτῶν· [3] Ὀφὲρ, καὶ [4] Σεῒ, καὶ [5] Ἐλιὴλ, [6] καὶ Ἱερεμία, καὶ Ὠδουΐα, καὶ Ἰεδιὴλ· ἄνδρες [7] ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοὶ, ἄρχοντες [8] τῶν οἴκων πατρι-25 ῶν αὐτῶν. Καὶ ἠθέτησαν ἐν Θεῷ πατέρων αὐτῶν, καὶ [9] ἐπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς, οὓς ἐξῆρεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου 26 αὐτῶν. Καὶ [10] ἐπήγειρεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα [11] Φαλὼχ βασιλέως [12] Ἀσσοὺρ, καὶ [13] τὸ πνεῦμα [14] Θαγλαφαλλασὰρ βασιλέως [15] Ἀσσοὺρ, καὶ [16] μετῴκισε τὸν Ῥουβὴν, καὶ

---

35 *Alex. Ald.* Βεελμαών. *C.* Βεελμεών. 36 *C.* κατά. 37 *C.* τῆς εἰσόδου τῆς. 38 *C.* ἐπληθύνθησαν ἐν. 39 *Ald.* Σαλεὴλ. 40 *Alex.* ἐποιήσαντο. 41 *C.* μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καί. 42 *C.* τῇ χειρὶ αὐτῶν καὶ κατῴκησαν ἐν. 43 *C.* ἐπὶ παντὸς προσώπου ἀνατολῶν τῆς. 44 *C.* Καὶ υἱοί. 45 *C.* ἐξεναντίας αὐτῶν, & ponit post κατῴκησαν. 46 *C.* ἐπὶ τῆς γῆς τῆς Βασάν. 47 *Alex. Ald. C.* Σελχά. 48 *Alex.* ὁ πρωτότοκος. *C.* ἄρχων. 49 *Alex.* Ἰαναί. *Cant.* Ἀνναΐ. *Ald.* Ἰανί. *C.* Ἰωανεί. 50 ἐν *Ald.* deest. *C.* καὶ Σαφὰν ἐν τῇ. 51 *Alex.* καὶ Μοσολλάμ. *C.* καὶ Μοσολάμ. 52 *Alex.* καὶ Σεβαθέ. 53 *Ald.* Ἰωρά. *C.* Ἰωρεῖ. 54 *Alex.* Ἰαχάν. 55 *Ald.* Ὀβία. *C.* Ζιά. 56 *Alex.* Ἰωβήδ. *C.* Ἐβερ. 57 *Ald.* Ἀβιχαήλ. *C.* Ἀβιήλ. 58 *Ald.* υἱοὶ, quinquies. 59 *Ald.* Ῥουβί. 60 *Alex.* υἱοῦ Ἀδαΐ. *Ald.* Ἰααδί. *C.* υἱοῦ Ἰαρουέ. 61 *Alex.* Ἰεσσαΐ. *Ald.* Σουσί. 62 *C.* Ἰεδδώ. 63 *Alex.* Ἀχιβούζ. *Cant.* Ἀκιφούζ. 64 *Alex.* & *C.* Υἱοῦ Ἀβδιήλ. 65 *C.* κατ᾽ οἶκον πατριᾶς αὐτῶν. Καὶ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ Γαλαάδ, καὶ ἐν τῇ γῇ Βασάν. 66 *C* αὐτῆς. 67 *C.* ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις Σαρὼν ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν. Πάντες ἐγενεαλογήθησαν ἐν ἡμέραις. 68 *Alex.* Ἰωθάν. 69 *Alex.* καὶ Γαδδί. 70 *C.* ἀπό. 71 *C.* δυνάμεων, πάντες ἄνδρες. 72 *C.* ἀσπίδα. 73 *Alex.* ἐκτείνοντες. *C.* ἐντείνοντες. 74 καὶ *C.* deest. 75 *Alex.* τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες. 76 *Cant.* ἑξακόσιοι. 77 *Alex.* ἑξήκοντα. *Ald.* καὶ ἑξήκοντα ἕξ. 78 *C.* ἐποίησαν. 79 *Alex.* Ἀγαραίων. 80 *Ald.* Ἰτοὺρ καὶ Ναφούς. 81 *C.* ἐβόησαν ἐπ᾽ αὐτούς. 82 *C.* παρεδόθησαν ἐν χειρί. 83 *Alex.* οἱ Ἀγαραῖοι. *C.* Ἀγαρηνοί. 84 *C.* πάντες οἱ μετ᾽ αὐτῶν. 85 *C.* τῷ Θεῷ. 86 *Ald.* & *C.* αὐτῶν. 87 *C.* ἐπεποίθεισαν ἐπ᾽ αὐτῷ. 88 *C.* τὰς κτήσεις αὐτῶν. 89 *C.* καμήλων πεντήκοντα χιλιάδας, καί. 90 *C.* καὶ ὄνους. 91 *C.* ἀνθρώπων. 92 *C.* Τραυματίαι γὰρ πολλοί. 93 *Alex.* τῆς μετοικεσίας. *C.* τῆς ἀποικίας. 94 *Ald.* οἱ ἥμισυ. 95 *C.* ᾤκησαν. 96 *Alex.* ἐν γῇ ἀπό. *Ald.* & *C.* ἐν τῇ γῇ ἀπό. 97 *C.* ὄρους Ἑρμών. 98 καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ *C.* desunt. 99 αὐτοὶ *Ald.* ponit ante ἐν. 100 *C.* ἐπληθύνθησαν. 1 *C.* οἱ ἄρχοντες. 2 *Ald.* οἴκων. 3 *Ald.* Γοφέρ. *C.* Ἀφέρ. 4 *Alex. Cant.* Ἰεσεί. *Ald.* Ἰεσσί. *C.* Ἰεσσεΐ. 5 *C.* Ἐζριήλ. 6 *Alex.* καὶ Ἰεζριὴλ, καὶ Ἱερεμία. 7 *Ald.* & *C.* δυνατοὶ ἐν (deest in *Comp.*) ἰσχύϊ, ἄνδρες. 8 *Ald.* κατ᾽ οἴκους. *C.* κατ᾽ οἶκον. 9 *C.* ἐπορνεύθησαν. 10 *Ald.* & *C.* ἐξήγειρεν. 11 *Alex.* Φαλώς. *Ald.* & *C.* Φούλ. 12 *Ald.* & *C.* Ἀσσυρίων. 13 τὸ πνεῦμα Θαγλαφαλασσὰρ βασιλέως Ἀσσοὺρ *Cant.* desunt. 14 *Alex.* Θαγλαδφαλνασάρ. 15 *Ald.* & *C.* Ἀσσυρίων. 16 *C.* ἀπῴκισε.

τοῦ [17] Γαδδὶ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ [18] ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς [19] Χαλὰχ, καὶ [20] Χαβὼρ, καὶ [21] ἐπὶ ποταμὸν Γωζὰν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Υἱοὶ Λευὶ, [1] Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί. 2 Καὶ υἱοὶ Καὰθ, [2] Ἀμβρὰμ, καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ Ὀζιήλ. 3 Καὶ υἱοὶ [3] Ἀμβρὰμ, Ἀαρὼν, καὶ Μωυσῆς, καὶ Μαριάμ. καὶ υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, 4 Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. [4] Ἐλεάζαρ ἐγέννησε τὸν Φινεὲς, Φινεὲς ἐγέννησε τὸν [5] Ἀβισοὺ, 5 Ἀβισοὺ ἐγέννησε τὸν [6] Βοκκὶ, καὶ Βοκκὶ ἐγέννησε 6 τὸν Ὀζὶ, Ὀζὶ ἐγέννησε τὸν [7] Ζαραΐα, 7 Ζαραΐα ἐγέννησε τὸν [8] Μαριὴλ, Καὶ Μαριὴλ ἐγέννησε τὸν [9] Ἀμαρία, καὶ Ἀμαρία 8 ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ, Καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, καὶ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν Ἀ-9 χιμάας, Καὶ Ἀχιμάας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, [10] καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Ἰωα-10 νὰν, Καὶ Ἰωανὰν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, [11] οὗτος ἱεράτευσεν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκο-11 δόμησε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐγέννησεν Ἀζαρίας τὸν [12] Ἀμαρία, καὶ Ἀμα-12 ρία ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ, Καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, καὶ Σαδὼκ ἐγέννη-13 σε τὸν [13] Σαλὼμ, Καὶ Σαλὼμ ἐγέννησε τὸν [14] Χελκίαν, καὶ Χελκίας ἐγέννησε τὸν 14 Ἀζαρίαν, Καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν [15] Σαραΐα, καὶ Σαραΐας ἐγέννησε τὸν [16] Ἰω-15 σαδάκ. Καὶ Ἰωσαδὰκ ἐπορεύθη ἐν [17] τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ἰούδα [18] καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν 16 χειρὶ [19] Ναβουχοδονόσορ. Υἱοὶ Λευὶ, 17 [20] Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν [21] Γεδσὼν, Λο-18 βενὶ, καὶ Σεμεΐ. [22] Υἱοὶ Καὰθ, [23] Ἀμβρὰμ, καὶ [24] Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ Ὀζι-19 ήλ. [25] Υἱοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ, καὶ ὁ Μουσί. [26] καὶ αὗται αἱ [27] πατριαὶ τοῦ Λευὶ κατὰ πα-20 τριὰς αὐτῶν. [28] Τῷ Γεδσὼν, [29] τῷ Λοβενὶ υἱῷ αὐτοῦ, Ἰὲθ υἱὸς αὐτοῦ, [30] Ζαμμὰθ 21 υἱὸς αὐτοῦ, [31] Ἰωὰβ υἱὸς αὐτοῦ, [32] Ἀδδὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθρὶ υἱὸς αὐ-22 τοῦ. Υἱοὶ [33] Καὰθ, [34] Ἀμιναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορὲ υἱὸς αὐτοῦ, [35] Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, 23 Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, [36] Ἀβισὰφ υἱὸς αὐτοῦ, [37] Ἀ-24 σὴρ υἱὸς αὐτοῦ, [38] Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, [39] Ὀζία υἱὸς αὐτοῦ, Σαοὺλ 25 υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ Ἐλκανὰ, [40] Ἀμεσ-26 σὶ, καὶ Ἀχιμὼθ, Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σουφὶ υἱὸς αὐτοῦ, [41] Καιναὰθ υἱὸς αὐτοῦ, 27 Ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, [42] Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ, 28 Ἐλκανὰ υἱὸς [43] αὐτοῦ. Υἱοὶ Σαμουὴλ, ὁ 29 πρωτότοκος [44] Σανὶ, καὶ Ἀβιά. Υἱοὶ Μεραρὶ, [45] Μοολὶ, Λοβενὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεῒ υἱὸς 30 αὐτοῦ, [46] Ὀζὰ υἱὸς αὐτοῦ, [47] Σαμαὰ υἱὸς αὐτοῦ, [48] Ἀγία υἱὸς αὐτοῦ, [49] Ἀσαΐας υἱὸς αὐ-31 τοῦ. Καὶ οὗτοι οὓς κατέστησε Δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ᾀδόντων [50] ἐν οἴκῳ κυρίου [51] ἐν τῇ 32 καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ. Καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες [52] ἐναντίον τῆς σκηνῆς [53] τοῦ μαρτυρίου ἐν [54] ὀργάνοις, ἕως [55] οὗ ᾠκοδόμησε Σα-

---

17 *Ald.* Γάδ. 18 *Ald.* εἰσήγαγον. *C.* εἰσήγαγεν. 19 *Alex.* Χαλά. *Ald.* Ἀλλάν. *C.* Ἀλά. 20 *Ald.* Ἰωβώρ. *C.* Ἀβώρ. 21 ἐπὶ *C.* deest.

Cap. 6. 1 *Comp. ed.* Γερσών, καὶ Καάθ. 2 *Ms. Alex.* Ἀμεραμ. 3 *Alex.* Ἀμεραμ. 4 *Ald.* & *C.* Καὶ Ἐλεάζαρ· ita usque ad versum 23, Καὶ habent ante proprium nomen in initio versus. 5 *Ald.* Ἀβιούδ, & vers. 5. 6 *Alex.* Βωκαὶ, καὶ Βωκαί. 7 *Alex.* Ζαραΐαν, Ζαρίας. *Ald.* Σαραΐας, Σαρχίας. 8 *Alex.* Μαραιώθ, καὶ Μαριώθ. *Ald.* & *C.* Μαριώθ, Καὶ Μαριώθ. 9 *Alex.* Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας 10 καὶ *C.* deest. 11 *Ald.* & *C.* αὐτός ἐστιν Ἀζαρίας ὁ ἱερατεύσας. 12 *Alex.* Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας. 13 *Alex.* *Ald.* & *C.* Σελλοὺμ, Καὶ Σελλούμ. 14 *Ald.* Ἐλκίαν, bis. 15 *Alex.* Ζαραΐαν. 16 *Alex.* Ἰωσεδέκ. Καὶ Ἰωσεδέκ. 17 *Ald.* & *C.* τῷ ἀποικίζειν κύριον τὸν Ἰούδα. al. τῇ μετοικίᾳ κυρίου μετὰ Ἰούδα. 18 *Alex.* καὶ * Ἰσραὴλ ἐν χερσίν. *Cant.* καὶ Ἰσραὴλ ἐν χειρί. 19 *Ald.* & *C.* Ναβουχοδονόσορ εἰς Βαβυλῶνα. Υἱοί. 20 *Alex.* Γηρσών. *C.* Γερσών. 21 *Alex.* Γηρσών. *C.* Γερσών. 22 *Ald.* & *C.* Καὶ υἱοί. 23 *Alex.* Ἀμεραμ. 24 *Ald.* Σαάρ. 25 *Ald.* & *C.* Καὶ υἱοί. 26 καὶ *Ald.* & *C.* deest. 27 *Ald.* & *C.* συγγένειαι. 28 *Alex.* Τῷ Γηρσών. *C.* Τῷ Γερσών. 29 *Ald.* & *C.* Λοβεννὶ υἱός. 30 *Alex.* & *Cant.* Ζαμμά. *Ald.* Σεμνά. *C.* Ζεμμά. 31 *Alex.* Ἰωάχ. *Ald.* Ἰωλά. *C.* Ἰωαά. 32 *Ald.* & *C.* Ἀδδώ. 33 *Alex.* Καὰθ, Ἰσσαὰρ υἱὸς αὐτοῦ, Κορέ. *Ald.* & *C.* Καὰθ Ἰσαὰρ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορέ. 34 *Cant.* Ἰσαάρ. 35 *Alex.* Ἀσείρ. *Ald.* Ακσήρ. 36 *Alex.* καὶ Ἀβισάφ. 37 *Alex.* Ἀσείρ. 38 *Ald.* Καάθ. 39 *Alex.* Ὀζίας. 40 *Alex.* Ἀμασὶ, καὶ Ἀχιμώθ. *Ald.* Ἀμασὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιὼθ υἱὸς αὐτοῦ. *C.* Ἀμασὰ καὶ Ἀχιμὼθ Ἐλκανά. 41 *Alex.* Κνὰθ * αὐτοῦ. *Ald.* & *C.* Ναὰθ υἱὸς αὐτοῦ. 42 *Ald.* Ἱερεμιήλ. *C.* Ἱεράμ. 43 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ, Σαμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Υἱοί. (*C.* Καὶ υἱοί.) 44 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ Ἰωὴλ (*Ald.* Ἰωβὴλ) καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ (deest *C.*) Ἀβιά. 45 *Ald.* Μοολὶ υἱὸς αὐτοῦ, Λοβενί. 46 *Alex.* Ἀζά. *Ald.* & *C.* Ὀζίας. 47 *Alex* Σαμά. 48 *Ald.* Ἀνανί. *C.* Ἀγία. 49 *Alex.* Ἀσαία. *Cant.* Ἀσαΐα. *Ald.* Ἀσεά. 50 *C.* οἴκου. 51 *C.* ἐξ οὗ κατέπαυσεν ὁ κιβωτός. 52 *Ald.* ἐναντίον ἀπέναντι τῆς. *C.* ἀπέναντι τῆς σκέπης τῆς. 53 *Alex.* οἴκου μαρτυρίου. *Ald.* οἴκου τοῦ μαρτυρίου. 54 *Ald.* & *C.* ᾠδῇ. 55 *Ald.* & *C.* τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν Σολομῶντα.

λωμὼν

λωμὼν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔστησαν [56] κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. 33 Καὶ οὗτοι οἱ [57] ἑστηκότες, καὶ [58] υἱοὶ αὐτῶν [59] ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Καάθ, Αἱμὰν ὁ ψαλτῳδὸς υἱὸς Ἰωὴλ, υἱοῦ Σαμουὴλ, 34 Υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ [60] Ἱεροβοάμ, υἱοῦ [61] Ἐλιὴλ, υἱοῦ [62] Θουὲ, 35 Υἱοῦ Σοὺφ, υἱοῦ Ἐλκανὰ, υἱοῦ [63] Μαάθ, υἱοῦ [64] Ἀμαθί, 36 Υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ Ἰωὴλ, υἱοῦ [65] Ἀζαρία, 37 υἱοῦ [66] Σαφανία, Υἱοῦ [67] Θαὰθ, υἱοῦ [68] Ἀσὴρ, υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορὲ, 38 Υἱοῦ [69] Ἰσαὰρ, υἱοῦ Καὰθ, υἱοῦ Λευὶ, υἱοῦ [70] Ἰσραήλ. 39 [71] Καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσὰφ ὁ [72] ἑστηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ· Ἀσὰφ υἱὸς [73] Βαραχία, υἱοῦ Σαμαὰ, 40 Υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ [74] Βαασία, υἱοῦ Μελχία, 41 Υἱοῦ Ἀθανὶ, υἱοῦ [75] Ζααραὶ, υἱοῦ [76] Ἀδαΐ, 42 Υἱοῦ [77] Αἰθὰμ, υἱοῦ [78] Ζαμμὰμ, υἱοῦ Σεμεΐ, 43 Υἱοῦ Ἰεὲθ, υἱοῦ [79] Γεδσὼν, υἱοῦ Λευί. 44 Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ [80] οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν [81] ἐξ ἀριστερῶν· [82] Αἰθὰμ υἱὸς [83] Κισὰ, υἱοῦ [84] Ἀβαΐ, υἱοῦ [85] Μαλὼχ, 45 Υἱοῦ [86] Ἀσεβὶ, 46 Υἱοῦ [87] Ἀμεσσία, υἱοῦ Βανὶ, 47 υἱοῦ [88] Σεμὴρ, Υἱοῦ Μοολὶ, υἱοῦ [89] Μουσὶ, υἱοῦ Μεραρὶ, υἱοῦ Λευί. 48 [90] Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν [91] κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, οἱ Λευῖται [92] οἱ δεδομένοι εἰς πᾶσαν [93] ἐργασίαν [94] λειτουργίας σκηνῆς οἴκου τοῦ θεοῦ. 49 Καὶ Ἀαρὼν καὶ [95] υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [96] τῶν θυμιαμάτων εἰς [97] πᾶσαν ἐργασίαν [98] ἅγια τῶν ἁγίων, [99] καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ. 50 Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεὲς υἱὸς αὐτοῦ, [100] Ἀβισοὺ υἱὸς αὐτοῦ, 51 [1] Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζὶ υἱὸς αὐτοῦ, [2] Σαραΐα υἱὸς αὐτοῦ, 52 [3] Μαριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμαρία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιτὼβ υἱὸς αὐτοῦ, 53 Σαδὼκ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιμάας 54 υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς [4] κώμαις αὐτῶν, [5] ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῇ [6] πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Καάθ, ὅτι αὐτοῖς [7] ἐγένετο ὁ κλῆρος. 55 Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρὼν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ τὰ [8] περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς. 56 [9] Καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, καὶ τὰς [10] κώμας αὐτῆς ἔδωκαν τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννῆ. 57 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Χεβρὼν, [11] καὶ τὴν Λοβνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [12] καὶ τὴν [13] Σελνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [14] καὶ τὴν Ἐσθαμὼ καὶ 58 τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν [15] Ἰεθὰρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [16] καὶ τὴν Δαβὶρ καὶ τὰ 59 περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν Ἀσὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθσαμὺς καὶ τὰ 60 περισπόρια [17] αὐτῆς. Καὶ [18] ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν τὴν [19] Γαβαὶ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [20] καὶ τὴν Γαλεμὰθ καὶ τὰ περισπόρια [21] αὐτῆς, καὶ τὴν [22] Ἀναθὼθ καὶ τὰ περισπόρια [23] αὐ-

---

56 *Alex.* κατὰ τὴν * κρᾶσιν αὐτῶν. 57 *Ald.* & *C.* ἑστῶτες. 58 *Alex.* οἱ υἱοί. 59 *Ald.* & *C.* ἀπό. 60 *Alex.* Ἱερεάμ. *Ald.* Ἱερεμιὴλ. *C.* Ἱεράμ. 61 *Ald.* Ἐλιάβ. 62 *Alex.* Θουέ. *Ald.* Ναάθ. 63 *Ald.* Ἀμιώθ. 64 *Alex.* Ἀμάς. *Cant.* & *Comp.* Ἀμασαῖ. *Ald.* Ἀμασί. 65 *Alex.* Ἀζαρίου. 66 *Alex.* Σαφανίου. 67 *Ald.* Μαάθ. 68 *Alex.* Ἀσείρ. *Ald.* Ἐλκανὰ, υἱοῦ Ἀσήρ. 69 *Alex.* Ἰσσαάρ. *Ald.* Ἀμιναδὰβ, υἱοῦ Ἀσάρ. 70 *Ald.* Ἰσραὴλ, υἱοῦ Θαάθ. Καί. 71 *Alex.* Καὶ ἀδελφός. *Cant.* Καὶ ἀδελφοί. 72 *Ald.* & *C.* ἑστὼς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 73 *Ald.* Παραχία. *C.* Βραχία. 74 *Ald.* Μασήλ. 75 *Alex.* Ἀζαρίου. *C.* Ζαραΐ. 76 *Alex.* Ἀδαία. *Ald.* Ἀδαήλ. *C.* Ἀδία. 77 *Alex.* Οὐρί. *C.* Ἐθάν. 78 *Alex.* Σαμμά. *Ald.* & *C.* Ζεμμά. 79 *Alex.* Γηρσών. *Ald.* Γεθσών. *C.* Γερσών. 80 *Alex.* ἀδελφοῦ αὐτῶν. 81 *Ald.* & *C.* ἐπὶ τὰ ἀριστερά. 82 *Alex.* & *C.* Αἰθάν. 83 *Alex.* Κεισάν. *Ald.* Χουσί. *C.* Κουσεί. 84 *Alex.* & *C.* Ἀβδί. *Ald.* Ἀβδία. 85 *Ald.* Μαχώχ. 86 *Ald.* Σαβιά. *C.* Ἀσαβιά. 87 *Alex.* Μαεσσία, υἱοῦ Χελκίου, υἱοῦ Ἀμασαὶ, υἱοῦ Βανί. *Ald.* & *C.* Ἀμασία, υἱοῦ Χελκία, υἱοῦ Ἀμασία, υἱοῦ Βανί. 88 *Alex.* Σεμμήρ. 89 *Alex.* Ὀμουσί. 90 *Alex.* Καὶ ἀδελφοί. 91 κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν *C.* desunt. 92 *Alex.* δεδομένοι. *Ald.* & *C.* δεδομένοι ponunt ante Λευῖται. 93 *Ald.* & *C.* δουλείαν. 94 λειτουργίας *C.* deest. 95 *Alex.* οἱ υἱοί. 96 *Ald.* & *C.* τοῦ θυμιάματος. 97 *C.* πάντα τὰ ἔργα. 98 *Alex.* *Ald.* ἁγίαν. *C.* τοῦ ἁγίου. 99 *C.* καὶ τὸ ἐξιλάσκεσθαι. 100 *Ald.* Ἀβιούδ. *C.* Ἀβιασαί. 1 *Alex.* Βωκαί. *Ald.* desunt Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ. 2 *Alex.* Ζαραΐα. 3 *Alex.* Μεραώθ. *Ald.* & *C.* Μαριώθ. al. Μεραϊώθ. 4 *C.* ἐπαύλεσιν. 5 *Ald.* & *C.* καὶ ἐν. 6 *Alex.* πατριᾷ τοῦ Καάθι. *Ald.* & *C.* συγγενείᾳ τοῦ Καάθ. 7 *Ald.* & *C.* ἐγένοντο οἱ κλῆροι. 8 *Ald.* & *C.* περιπόλια· & versu 57, & per totum caput. 9 *Ald.* & *C.* Τοὺς δὲ ἀγροὺς τῆς. 10 *Ald.* & *C.* ἐπαύλεις. 11 καὶ τὴν Λοβνὰ *Ald.* desunt. 12 καὶ τὴν Σελνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς *Ald.* desunt. 13 *Alex.* Νηλών. 14 *Ald.* καὶ Ἀλώμ. *C.* καὶ Ἰηθὴρ, καὶ Στημώ. 15 *Alex.* Ἰεθέρ. *Ald.* Κελώμ. *C.* Χελών. al. Ἠλών. 16 καὶ τὴν Δαβὶρ usque ad finem versus *Ald.* desunt. 17 *Alex.* αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθθὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμείν. *Ald.* αὐτῆς, καὶ τὴν Βεθσοὺρ, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· (quæ iterum repetit.) Καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμίν. 18 *C.* ἀπό. 19 *Alex.* Γαβεέ. *Ald.* Γαβαών. *C.* Γαβεαί. 20 *Alex.* καὶ Γαλημέθ. *Ald.* καὶ τὴν Αἰλαμβαί. *C.* καὶ τὴν Ἀλαμώθ. 21 *Alex.* αὐτῆς, καὶ τὴν Λαβεὶ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀναθώθ. 22 Ἀναθὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς *Ald.* habet hoc loco, & ante Αἰλαμβαὶ in eodem versu. 23 *Alex.* αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀγχὼς, καὶ τὰ

τῆς. πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν [24] τρισκαίδεκα 61 πόλεις [25] κατὰ πατριὰς αὐτῶν. Καὶ τοῖς υἱοῖς Κααθ τοῖς [26] καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, [27] κλήρῳ πόλεις δέκα. 62 Καὶ τοῖς υἱοῖς [28] Γεδσων κατὰ [29] πατριὰς αὐτῶν [30] ἐκ φυλῆς Ἰσάχαρ, [31] ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, [32] ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλί, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ [33] ἐν τῇ Βασάν, πόλεις [34] τρισκαίδεκα. 63 Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ [35] πατριὰς αὐτῶν [36] ἐκ φυλῆς Ῥουβήν, [37] ἐκ φυλῆς Γάδ, ἐκ φυλῆς Ζαβουλών, [38] κλήρῳ πόλεις [39] δεκαδύο. 64 Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν. 65 Καὶ ἔδωκαν [40] ἐν κλήρῳ [41] ἐκ φυλῆς υἱῶν Ἰούδα, [42] καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν [43] Συμεών, καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν τὰς πόλεις ταύτας ἃς [44] ἐκάλεσαν αὐτὰς [45] ἐπ᾽ ὀνόματος. 66 Καὶ [46] ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν Κααθ, καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν [47] ἐκ φυλῆς Ἐφραίμ. 67 Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πόλεις [48] τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Συχὲμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει Ἐφραίμ, καὶ 68 τὴν Γαζὲρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν Ἰεκμαὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 69 Καὶ τὴν [49] Αἰλὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Γεθρεμμὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· 70 Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ τὴν [50] Ἀνὰρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [51] Ἰεμβλαὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [52] κατὰ [53] πατριὰν τοῖς υἱοῖς Κααθ τοῖς [54] καταλοίποις.

71 Τοῖς υἱοῖς [55] Γεδσὼν [56] ἀπὸ [57] πατριῶν ἡμίσους φυλῆς [58] Μανασσῆ τὴν [59] Γωλὰν ἐκ τῆς Βασὰν καὶ τὰ [60] περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν [61] Ἀσηρὼθ 72 [62] καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· Καὶ [63] ἐκ φυλῆς Ἰσάχαρ τὴν Κέδες καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [64] καὶ τὴν [65] Δεβερὶ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [66] Δαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 73 [67] Καὶ τὴν [68] Ῥαμώθ, καὶ τὴν Αἰνὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· 74 Καὶ [69] ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ τὴν [70] Μαασὰλ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [71] Ἀβδὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 75 Καὶ τὴν [72] Ἀκὰκ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥοὼβ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· 76 Καὶ ἀπὸ φυλῆς [73] Νεφθαλὶ τὴν Κέδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [74] Χαμὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [75] Καριαθαὶμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. 77 [76] Τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ τοῖς [77] καταλοίποις [78] ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν [79] τὴν Ῥεμμὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, [80] καὶ τὴν Θαβὼρ καὶ τὰ [81] περισπόρια αὐτῆς, 78 [82] Ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τὴν Ἱεριχὼ κατὰ [83] δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου· [84] ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [85] Ἰασὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 79 Καὶ τὴν [86] Καδμὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [87] Μαεφλὰ 80 καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· [88] Ἐκ φυλῆς Γὰδ τὴν [89] Ῥαμμὼθ Γαλαὰδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν [90] Μααναῒμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 81 Καὶ τὴν Ἐσεβὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

περισπόρια αὐτῆς. πᾶσαι. Cant. αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐγχώς. πᾶσαι. 24 C. δέκα καὶ τρεῖς. 25 Ald. & C. ἐν ταῖς συγγενείαις αὐτῶν. 26 Ald. & C. καταλελειμμένοις ἀπὸ τῆς συγγενείας τῆς φυλῆς ἀπὸ τοῦ ἡμίσους. 27 C. ἐν κλήρῳ. 28 Alex. Γηρσών. C. Γερσών. 29 Ald. & C. συγγενείας. 30 ἐκ φυλῆς Ἰσάχαρ Ald. desunt. C. pro ἐκ habet ἀπό. 31 C. καὶ ἀπό. 32 Alex. ἐκ. Ald. & C. καὶ ἀπό. 33 Ald. καὶ ἐν. 34 Alex. Ald. δεκατρεῖς. C. δέκα καὶ τρεῖς. 35 Ald. & C. συγγενείας. 36 C. ἀπό. 37 Ald. καὶ ἐκ φυλῆς Γάδ, καὶ ἐκ. C. ἀπὸ φυλῆς Γάδ, ἀπό. 38 Ald. & C. ἐν κλήρῳ. 39 Ald. C. δέκα καὶ δύο. 40 Ald. & C. αὐτὰς ἐν. 41 C. ἀπό, ter. 42 καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Συμεὼν Ald. desunt. 43 Alex. Συμεὼν τὰς πόλεις ταύτας. 44 Ald. καλέσουσιν. C. καλοῦσιν. 45 Ald. & C. ἐν ὀνόμασιν. 46 Ald. & C. τοῖς ἀπὸ τῶν δήμων υἱῶν Κααθ, ἐγένοντο. 47 C. ἀπό. 48 Ald. & C. τοῦ φυγαδευτηρίου. 49 Alex. Ἠλών. 50 Alex. Ald. Ἐνήρ. C. Ἀνήρ. 51 Alex. Ἰβλάαμ. Ald. Ἰεμβλαάμ. C. Ἰεβλάμ. 52 Ald. & C. τῇ συγγενείᾳ Κααθ. 53 Alex. πατριάς. 54 Ald. & C. καταλελειμμένοις. 55 Alex. Γηρσών. Ald. Γεθσών. C. Γερσών. 56 Alex. * ἡμίσυς. 57 Ald. & C. συγγενείας. 58 Alex. Μαννασσῆ. 59 Alex. Ταυλών. 60 Alex. & Cant. περισπόρια. 61 Alex. Ῥαμώθ. Ald. & C. Ἀσαρώθ. 62 Alex. καὶ τὰ περισπόρια. 63 Ald. & C. ἀπό. 64 καὶ τὴν Δεβερί, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς Ald. & C. desunt. 65 Alex. Γαδέρ. 66 Alex. Ἀμώς. Ald. Ναδάρ. C. Δεβηρώθ. 67 Alex. Καὶ τὴν Ἀνάμ. 68 Ald. & C. Ῥαμώθ, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τήν. 69 Ald. & C. ἀπό. 70 Alex. & Comp. Μασάλ. Ald. Μασιά. 71 C. Ῥαβώθ. 72 Alex. Ἰακάκ. Ald. Ἀκωάκ. C. Οὐκκώκ. 73 Alex. Νεφθαλείμ. 74 Alex. & C. Χαμών. 75 Ald. Καναθαίμ. 76 Ald. & C. Καὶ τοῖς. 77 Ald. καταλελειμμένοις. 78 Ald. & C. ἀπό. 79 Alex. τὴν Ἰεκομὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Κάδης καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥεμμώθ, καὶ τά. 80 Ald. καὶ τὴν Κάδης, καὶ τὴν Ῥεμμών, καὶ τά. 81 C. ἀφορίσματα. Ald. περιπόλια. 82 Alex. & Cant. Ἐν τῷ πέραν. C. Τοῦ πέραν. 83 Ald. & C. ἀνατολάς. 84 C. ἀπό. 85 Ald. Ἐσσά. C. Ἰεσσά. 86 Alex. Καμηδώθ. 87 Alex. Φαάθ. Cant. Μωφαάθ. Ald. Μωαφάθ. C. Μιφαάθ. 88 Alex. Ald. Καὶ ἐκ. C. Καὶ ἀπό. 89 Alex. Ῥαμώθ. Ald. & C. Ῥαμὰθ ἐν. 90 C. Ναΐμ.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1]ΚΑὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ, Θωλὰ, καὶ Φουὰ, [2]καὶ Ἰασοὺβ, καὶ [3]Σεμερὼν, τέσσαρες.

2 Καὶ υἱοὶ [4]Θωλὰ, Ὀζὶ, [5]Ῥαφαΐα, καὶ Ἰερεήλ, καὶ [6]Ἰαμαΐ, καὶ [7]Ἰεμασὰν, καὶ Σαμουὴλ, ἄρχοντες [8]οἴκων πατριῶν αὐτῶν τῷ [9]Θωλὰ, [10]ἰσχυροὶ δυνάμει κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ, εἴκοσι 3 καὶ δύο χιλιάδες καὶ [11]ἑξακόσιοι. Καὶ υἱοὶ Ὀζὶ, [12]Ἰεζραΐα. καὶ υἱοὶ Ἰεζραΐα, Μιχαὴλ, [13]Ἀβδιοὺ, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰεσία, πέν- 4 τε, ἄρχοντες [14]πάντες. [15]Καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατ᾽ [16]οἴκους [17]πατριῶν αὐτῶν, [18]ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον, τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλή- 5 θυναν γυναῖκας καὶ υἱούς. Καὶ [19]ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας [20]πατριὰς Ἰσσάχαρ, [21]καὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, [22]ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν [23]τῶν πάντων.

6 [24]Υἱοὶ Βενιαμὶν, καὶ Βαλὲ, καὶ Βαχὶρ, καὶ Ἰε- 7 διήλ, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ Βαλὲ, [25]Ἐσεβὼν, καὶ Ὀζὶ, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Ἰεριμοὺθ, καὶ Οὐρὶ, πέντε, ἄρχοντες οἴκων [26]πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἴκοσι [27]καὶ δύο χιλιάδες καὶ [28]τριακοντατέσσαρες.

8 Καὶ υἱοὶ [29]Βαχὶρ, [30]Ζεμιρὰ, καὶ [31]Ἰωὰς, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ [32]Ἐλιθενὰν, καὶ Ἀμαρία, καὶ [33]Ἰεριμοὺθ, καὶ [34]Ἀβιοὺδ, καὶ Ἀναθὼθ, καὶ [35]Ἐλημέθ· πάντες οὗτοι υἱοὶ [36]Βαχίρ.

9 Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν [37]ἰσχυροὶ δυνάμει, 10 εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. Καὶ υἱοὶ [38]Ἰεδιήλ, [39]Βαλαάν. [40]καὶ υἱοὶ Βαλαὰν, [41]Ἰαοὺς, καὶ Βενιαμὶν, καὶ [42]Ἀώθ, καὶ Χαναανὰ, καὶ Ζαιθὰν, καὶ Θαρσὶ, καὶ [43]Ἀχισα- 11 άρ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ [44]Ἰεδιήλ, ἄρχοντες τῶν πατριῶν [45]ἰσχυροὶ δυνάμει, ἑπτακαίδεκα χιλιάδες καὶ διακόσιοι, ἐκπορευόμενοι 12 δυνάμει [46]πολεμεῖν. Καὶ [47]Σαπφὶν, καὶ Ἀπφὶν, καὶ υἱοὶ [48]Ὢρ, [49]Ἀσὼμ, υἱὸς αὐ- 13 τοῦ Ἀόρ. Υἱοὶ Νεφθαλὶ, [50]Ἰασιήλ, [51]Γωνὶ, καὶ Ἀσὴρ, καὶ Σελλοὺμ, [52]υἱοὶ αὐτοῦ, 14 Βαλὰμ υἱὸς αὐτοῦ. Υἱοὶ Μανασσῆ, Ἐσριήλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα, [53]ἔτεκε δὲ αὐτῷ καὶ Μαχὶρ πατέρα Γαλα- 15 άδ. Καὶ Μαχὶρ ἔλαβε γυναῖκα τῷ [54]Ἀπφὶν καὶ Σαπφίν· καὶ ὄνομα [55]ἀδελφῆς αὐτοῦ [56]Μοωχὰ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ [57]Σαπφαάδ. [58]ἐγεννήθησαν δὲ τῷ [59]Σαπφαὰδ 16 θυγατέρες. Καὶ ἔτεκε [60]Μοωχὰ γυνὴ Μαχὶρ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρές· καὶ ὄνομα [61]ἀδελφοῦ αὐτοῦ [62]Σουρός· υἱοὶ 17 αὐτοῦ Οὐλὰμ, καὶ Ῥοκόμ. Καὶ υἱοὶ Οὐλὰμ, Βαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μα- 18 χὶρ, υἱοῦ Μανασσῆ. Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ Μαλεχὲθ ἔτεκε τὸν [63]Ἰσοὺδ, καὶ τὸν Ἀβιέ-

---

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἰσσάχαρ. Hoc caput *Ald. ed.* dividit in duo. 2 καὶ *Ald. ed.* & *Comp.* deest. 3 *Ms. Alex.* & *Cant.* Σαμεράμ. *Ald.* & *C.* Σομβεράν. 4 *C.* Θωλάμ. 5 *Alex.* καὶ Ῥαφαΐα. *Ald.* καὶ Ῥαφαίας. *C.* καὶ Ῥαφέα. 6 *Alex.* Ἰεμού. *Ald.* Ἀμίν. *C.* Ἰαμί. 7 *Alex.* Ἰεβασάμ. *Ald.* Ἰαφθάν. *C.* Ἰαβσάν. 8 *Alex. Ald.* & *C.* κατ᾽ οἶκον. 9 *C.* Θαλά. 10 *Ald.* & *C.* δυνατοὶ ἰσχύϊ κατά 11 *Cant.* ἑξακοσίας. 12 *Alex.* Ἰεζριά. καὶ υἱοὶ Ἰεζριά. *Ald.* καὶ οἱ υἱοὶ Ἰεζεί 13 *Alex.* καὶ Ὀβδιά. *Ald.* καὶ Ἀβλίας. *C.* καὶ Ἀβδιά. 14 *C.* πάντες αὐτοί. Καί. 15 *Alex. Ald.* Καὶ μετ᾽ αὐτῶν. *C.* Καὶ οἱ ἐπ᾽ αὐτούς. 16 *C.* οἶκον. 17 *Alex.* πατρικοὺς αὐτῶν. 18 *C.* μονόζωνοι ἰσχυροί. *Ald.* μονόζωνοι δυνάμει. 19 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. 20 *Ald.* & *C.* συγγενείας. 21 *Alex.* ἰσχυροὶ δυνάμει. *Ald. C.* δυνατοὶ δυνάμει. 22 *Ald.* & *C.* ἡ γενεαλογία· & versu 7, & 9. 23 τῶν πάντων *Ald.* desunt. 24 *Alex.* + Βενιαμείν, καὶ Βοχὸρ, καὶ Ἰαδιήλ, τρίς. *Ald.* Υἱοὶ δὲ Βλαὲ, καὶ Χωβὼρ, καὶ Ἰεδιήλ, τρεῖς. *C.* Υἱοὶ δὲ Βενιαμὶν, Βαλαὲ, καὶ Βοχὼρ, καὶ Ἰεδιήλ, τρεῖς. 25 *Alex.* Ἀσεβών. 26 *Ald.* & *C.* πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροί. 27 *Ald.* & *C.* δύο. 28 *C.* τριάκοντα καὶ τέσσαρες. 29 *Alex.* Βοχόρ. *C.* Βοχώρ. *Ald.* Χοβώρ. 30 *Alex.* Ζαμιρίας. *Ald.* Σαμαρίας. *C.* Ζαμαρία. 31 *Ald.* Ἰωάβ. 32 *Alex.* Ἐλιωηναί *Cant.* Ἐλιωναί. *Ald.* Ἐλιαναί. *C.* Ἐλιωνί. 33 *Alex.* Ἰεριμώθ, καί. 34 *Alex.* Ἀβιού. *Ald.* & *C.* Ἀβιά. 35 *Alex. Ald.* Ἐλμιθέμ. *C.* Ἀλαμάθ. 36 *Alex.* Βοχόρ. *Ald.* Χοβώρ. *C.* Βοχώρ. 37 *Ald.* & *C.* δυνατοὶ ἰσχύϊ, εἴκοσι. 38 *Alex.* & *Cant.* Ἀδιήλ. 39 *Ald.* Βαλαάμ. 40 καὶ υἱοὶ Βαλαὰν *Ald.* desunt. 41 *Alex.* Ἰεούς. *Ald.* Ἰηεούς. *C.* Ἰησοῦς. 42 *Alex.* Ἀμειδ, καὶ Χαναναὰν, καὶ Ἠθὰν, καὶ Θαρσείς. *Ald.* & *C.* Ἀώθ, καὶ Ἀχαναὰν (*C.* Χαναὰ) καὶ Ζαιθὰν (*Ald.* Ἰηθὰν) καὶ Θαρσείς. 43 *Ald.* Ἀσσαήρ. *C.* Ἀσσαείρ. 44 *Alex.* Ἀδιήρ. 45 *Ald.* & *C.* δυνατοὶ ἰσχύϊ, ἑπτακαίδεκα. 46 *Alex. Ald.* τοῦ πολεμεῖν. *C.* εἰς πόλεμον. 47 *Alex.* Σαφείμ, καὶ Ἀφείμ. *Ald.* Σαφὰν, καὶ Ἠφάν. *C.* Σαφὰμ, καὶ Ἠφάμ. 48 *Ald.* Ἰεριμοὺθ, Ἐσοὺδ υἱὸς αὐτοῦ. Νεφθαλί. *C.* Ἴρ, καὶ Ἀσὶμ, υἱοὶ Ἀχίρ. Καὶ υἱοὶ Νεφθαλί. 49 *Alex.* Ἀασόβ. 50 *Ald.* υἱὸς αὐτοῦ Ἰεσσιήλ. *C.* Ἰεσσιήλ. 51 *Alex.* καὶ Γωυνὶ, καὶ Σαάρ. *Ald.* & *C.* καὶ Γωυνὶ (*C.* Γουνὶ sine καὶ) καὶ Ἰεσσέρ. 52 *Alex.* & *C.* υἱοὶ Βαλλά. (*C.* Βαλαά.) Υἱοὶ Μανασσῆ. *Ald.* pro priore υἱοὶ habet υἱός. Et hic desinit caput septimum in *Ald.* 53 *Alex.* ἔτεκεν τὸν Μαχείρ. *Ald.* καὶ ἔτεκε τὸν Μαχίρ. *C.* Μαχίρ. 54 *Alex.* Ἀφφεὶμ καὶ Σεφφείμ. *Ald.* Ὀφίρ, καὶ τῷ Σαφίν. *C.* Ὠφὲμ, καὶ τῷ Σαφίμ. 55 *Ald.* τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν. *C.* τῇ ἀδελφῇ αὐτῶν. 56 *Alex.* Μοοχά. 57 *Alex. Ald.* Σαλπαάδ. *C.* Σαλφαάδ. 58 *Alex.* καὶ ἐγεννήθησαν τῷ. 59 *Alex. Ald.* Σαλπαάδ. *C.* Σαλφαάδ. 60 *Alex.* Μοοχά. 61 *Ald.* & *C.* τῷ ἀδελφῷ. 62 *Alex.* Σορός· υἱὸς αὐτοῦ, Οὐλάμ. Καὶ υἱοὶ Οὐλὰμ, Βαδάν. *Ald.* Σορσόρ· υἱὸς αὐτοῦ Οὐλὰμ, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ Ἠλὰμ, καὶ Ῥακάμ. Καὶ υἱοὶ Οὐλὰμ, Βαλαάμ. *C.* Σάρος· καὶ υἱοὶ αὐτοῦ Οὐλὰμ, καὶ Ῥακάμ. Καὶ υἱοὶ Οὐλὰμ, Βαδάν. 63 *Alex.* Σούδ.

19 ζερ, καὶ τὴν [64] Μαελά. Καὶ [65] ἦσαν υἱοὶ [66] Σεμιρὰ, [67] Ἀΐμ, καὶ Συχὲμ, καὶ [68] Λα-
20 κὶμ, καὶ Ἀνιάν. Καὶ υἱοὶ Ἐφραΐμ, [69] Σωθαλὰθ, καὶ [70] Βαρὰδ [71] υἱὸς αὐτοῦ, καὶ [72] Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, [73] Ἐλαδὰ υἱὸς αὐτοῦ,
21 [74] Σαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, [75] Καὶ [76] Ζαβὰδ υἱὸς αὐτοῦ, [77] Σωθελὲ υἱὸς αὐτοῦ, [78] καὶ Ἀζὲρ, καὶ [79] Ἐλεάδ. καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς [80] οἱ ἄνδρες Γὲθ οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβη-
22 σαν [81] τοῦ λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ ἐπένθησεν Ἐφραῒμ [82] ὁ πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλάς· καὶ ἦλθον [83] ἀδελφοὶ [84] αὐτοῦ τοῦ παρα-
23 καλέσαι αὐτόν. Καὶ εἰσῆλθε [85] πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ [86] ἔλαβεν ἐν γαστρὶ, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [87] Βεριὰ, ὅτι ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ [88] μου.
24 Καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ [89] Σαραά· [90] καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις. καὶ ᾠκοδόμησε [91] τὴν Βαιθωρὼν τὴν [92] κάτω καὶ τὴν ἄνω. [93] καὶ υἱοὶ [94] Ὀ-
25 ζὰν Σεηρὰ, Καὶ Ῥαφὴ υἱὸς αὐτοῦ [95] Σαρὲφ καὶ Θαλεὲς υἱοὶ [96] αὐτοῦ, Θαὲν υἱὸς αὐ-
26 τοῦ. [97] Τῷ Λααδὰν υἱῷ αὐτοῦ [98] υἱὸς
27 Ἀμιοὺδ, υἱὸς Ἐλισαμαῒ, [99] Υἱὸς Νοὺν,
28 υἱὸς Ἰησοῦ, υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία [100] αὐτῶν Βαιθὴλ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, [1] κατ' ἀνατολὰς [2] Νοαρὰν, [3] πρὸς δυσμαῖς Γάζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ [4] Συχὲμ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς [5] ἕως Γάζης, καὶ αἱ
29 [6] κῶμαι αὐτῆς, Καὶ [7] ἕως ὁρίων [8] υἱῶν Μανασσῆ, [9] Βαιθσαὰν καὶ αἱ [10] κῶμαι αὐτῆς, [11] Θανὰχ καὶ αἱ [12] κῶμαι [13] αὐτῆς, Μαγεδδὼ καὶ αἱ [14] κῶμαι αὐτῆς, [15] Δὼρ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. [16] ἐν ταύτῃ [17] κατῴκησαν υἱοὶ Ἰωσὴφ
30 υἱοῦ [18] Ἰσραήλ. Υἱοὶ Ἀσὴρ, Ἰεμνὰ, καὶ [19] Σουΐα, καὶ Ἰσουῒ, καὶ Βεριὰ, καὶ [20] Σορὲ ἀ-
31 δελφὴ αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ [21] Βεριὰ, [22] Χάβερ, καὶ Μελχιήλ· [23] οὗτος πατὴρ Βερθαῒθ.
32 Καὶ Χάβερ ἐγέννησε τὸν [24] Ἰαφλὴτ, καὶ τὸν [25] Σαμὴρ, καὶ τὸν [26] Χωθὰν, καὶ τὴν [27] Σω-
33 λὰ ἀδελφὴν αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ [28] Ἰαφλὴτ, Φασὲκ, καὶ [29] Βαμαὴλ, καὶ [30] Ἀ-
34 σίθ· οὗτοι υἱοὶ [31] Ἰαφλήτ. Καὶ υἱοὶ [32] Σεμμὴρ, [33] Ἀχὶρ, [34] καὶ Ῥοογὰ, καὶ Ἰα-
35 βὰ, καὶ Ἀρὰμ, Καὶ [35] Βανὴ Ἐλὰμ ἀδελφοῦ αὐτοῦ [36] Σωφὰ, καὶ [37] Ἰμανὰ, καὶ
36 [38] Σελλὴς, καὶ [39] Ἀμάλ. Υἱοὶ [40] Σωφὰς, Σουὲ, καὶ Ἀρναφὰρ, καὶ [41] Σουδὰ, καὶ
37 Βαρὶν, καὶ Ἰμρὰν, [42] Καὶ Βασὰν, καὶ [43] Ὡὰ, καὶ [44] Σαμὰ, καὶ [45] Σαλισὰ, καὶ [46] Ἰε-
38 θρὰ, καὶ [47] Βενρά. Καὶ υἱοὶ [48] Ἰεθὴρ,
39 Ἰεφινὰ, καὶ Φασφὰ, καὶ [49] Ἀρά. Καὶ υἱοὶ [50] Ὀλὰ, [51] Ὀρὲχ, [52] Ἀνιὴλ, καὶ Ῥα-

---

64 *Alex.* & *Cant.* Μοολά. *Ald.* Μααλάδ. 65 *Ald.* & *C.* ἐγένοντο. 66 *C.* Σαμείδα. 67 *Alex.* Ἀείν. 68 *Alex.* Λακειὰ, καὶ Ἀνιάμ. *Ald.* Δοκιείμ, καὶ Ἐνιάμ. *C.* Λοχεὶ, καὶ Ἐνιάμ. 69 *Alex.* Σωθαλά. *Ald.* Θουσαλάμ. *C.* Σοοθαλαά. 70 *Ald.* Ῥαάμ. 71 *Alex.* *Ald.* υἱοί. 72 *Ald.* Θαάμ. 73 *Alex.* Ἐλεαδά. *Ald.* καὶ Ἐλαάδ. *C.* καὶ Ἐλαδά. 74 *Alex.* Νομεέ. *Ald.* καὶ Θαάδ. *C.* καὶ Θαάθ. 75 Καὶ (*Alex.* deest) Ζαβὰδ υἱὸς αὐτοῦ. Σωθελὲ υἱὸς αὐτοῦ *Ald.* desunt. 76 *Alex.* Ζαβέδ. *C.* Σαβάβ. 77 *C.* καὶ Συθάλα. 78 *Alex.* Ἐζὲρ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἐλεάδ. 79 *Ald.* Ἐσλαδά. 80 *Alex.* ἄνδρες Γαίθ. 81 *Alex.* λαβεῖν. 82 *Alex.* πατήρ. 83 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. 84 *C.* αὐτοῦ παρακαλέσαι. 85 *C.* εἰς. 86 *C.* συνέλαβε, καί. *Ald.* ἐν γαστρὶ ἔλαβε, καί. 87 *Alex.* Βαριά. 88 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ. 89 *Alex.* Σααρά. 90 καὶ (*Ald.* deest) ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις *C.* desunt. 91 *Alex.* Βαιθωρών. *Ald.* καὶ τὴν Βαιθωρών. 92 *C.* ἄνω καὶ τὴν κάτω. καί. 93 *Ald.* καὶ τὴν Σαδρὰ, Καί. *C.* καὶ τὴν Ἐζενσααρὰ, Καί. 94 al. Ἀζάν. 95 *Ald.* καὶ Θαλὰ υἱός. *C.* καὶ Ῥασὴφ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θαλὰ υἱός. *Alex.* καὶ Ῥασὲφ, καὶ Θαλὲ υἱοί. 96 *Alex.* αὐτοῦ. Τῷ Γαλααδὰ υἱῷ αὐτοῦ, Καθαὰν υἱὸς αὐτοῦ. 97 *Ald.* & *C.* Καὶ Λαδὰν υἱὸς αὐτοῦ. 98 *Alex.* Ἀμιοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτοῦ, Νοὺμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰησοῦ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ κατάσχεσεις. *Ald.* & *C.* καὶ (*C.* deest) Ἀμιοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ (*C.* deest) Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτοῦ. Νοῦμ (*Ald.* Ῥοῦν) υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσηὲ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ κατάσχεσις. 99 *Cant.* Νοῦν υἱὸς αὐτοῦ, υἱός. 100 αὐτῶν *Ald.* & *C.* deest. 1 *Alex.* κατά. *Ald.* καὶ κατά. *C.* καὶ εἰς. 2 *Alex.* Naaράν. 3 *C.* καὶ εἰς δυσμάς. 4 *Ald.* Συχὲμ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. 5 *C.* καὶ Ἀδιὰ, καί. 6 *Ald.* θυγατέρες. 7 *C.* ἐχόμενα υἱῶν. 8 υἱῶν usque ad Μαγεδδὼ *Ald.* desunt. 9 *Alex.* Βαιθσάν. 10 *C.* θυγατέρες. 11 *Alex.* Θαανάχ. 12 *C.* θυγατέρες. 13 *Alex.* αὐτῆς, καὶ Βαλαὰδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Μαγεδδώ. 14 *C.* θυγατέρες. 15 *Ald.* Δρώ. 16 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐν ταύταις. 17 *Alex.* κατῴκησαν οἱ υἱοί. 18 *Ald.* & *C.* Μανασσῆ Ἰσραήλ. 19 *Alex.* Ἰεσουὰ, καὶ Ἰεσουῒ, καὶ Βαριὰ, καὶ Σαρὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν. *Ald.* Αἰσοὺδ, καὶ Ἰεσουὲ, καὶ Βεριὰ, καὶ Σαῤῥαὶ ἀδελφὴ αὐτῶν. *C.* Ἰασουὰ, καὶ Ἰεσσουὲ, καὶ Βεριὰ, καὶ Σαρὰ ἀδελφὴ αὐτῶν. 20 *Cant.* Σαραί. 21 *Alex.* Βαριά. 22 *Ald.* Ἰεχεβέρ· & versu 32. 23 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτὸς πατὴρ Βερζαΐθ. (*Ald.* Ζαβέθ. *C.* Βαρζέθ.) 24 *Alex.* Ἰαφαλήτ. 25 *Alex.* Σωμήρ. 26 *Ald.* Χωθάμ. *C.* Ὀθάμ. 27 *Ald.* Σούλ. *C.* Σουά. 28 *Alex.* Ἰαφαλὴτ, Φεσηχὶ, Βαμαήλ. 29 *Ald.* Ἀμαμαάθ. *C.* Βααμάθ. 30 *Ald.* Ἀσοάθ. *C.* Ἀσουάθ, 31 *Alex.* Ἰαφαλήτ. 32 *Alex.* Σωμὴρ, Ἀχιοὺ, Ῥαογὰ, καὶ Ὀβὰ, καὶ Ἀρὰμ, Καὶ υἱὸς Ἐλὰμ ἀδελφοῦ. 33 *Ald.* Ἰχιέρ. *C.* Ἀχί. 34 *Ald.* Ῥαυγοέ. 35 *Cant.* υἱὸς, Ἐλάμ. *Ald.* υἱοὶ Ἀσούδ. *C.* υἱοὶ Ἐλέμ. 36 *Alex.* Σωφάρ. 37 *Ald.* & *C.* Ἰαμνά. 38 *Ald.* Ἐλήμ. *C.* Σελές. 39 *Ald.* Ἀλάμ. 40 *Alex.* Σωφὰ, Σουὲ, Ἀρναφάρ. *Ald.* Σωυφὰ, καὶ Ἀριαφέρ. *C.* Σουφὰ, Σουὲ, καὶ Ἀρναφεί. 41 *Alex.* Σουὰλ, καὶ Βαρὶ, καὶ Ἰεμρὰ, Καὶ Βασάρ. *Ald.* Σουὰν, καὶ Βαρὶν, καὶ Ἰενβρά. *C.* Σουὰλ, καὶ Βηρεῖ, καὶ Ἰεμβρά. 42 *Ald.* *C.* Βασάρ. 43 *Cant.* Ὠδ. *Ald.* & *C.* Ἰνούδ. 44 *Alex.* Σαμμά. 45 *Ald.* Σελλιμβεράν. *C.* Σελσά. 46 *Alex.* Ἰεθέρ. *Ald.* & *C.* Ἰεθεράν. 47 Βενρά. Καὶ υἱοὶ Ἰεθὴρ *Ald.* desunt. 48 *Alex.* Ἰεθέρ. 49 *Ald.* & *C.* Ἀραί. 50 *Alex.* Ὠλά. 51 Ὀρὲχ *Ald.* deest. *C.* Ἀρεέ. 52 *Alex.* καὶ Ἀνιήλ.

σιά

40 σιά. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀσήρ, [53] πάντες ἄρχοντες [54] πατριῶν, ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, [55] ἄρχοντες ἡγούμενοι. [56] ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν [57] εἰς παράταξιν τοῦ [58] πολεμεῖν, ἀριθμὸς αὐτῶν ἄνδρες εἰκοσιὲξ χιλιάδες.

Κεφ. η΄. 8.

1 ΚΑὶ Βενιαμὶν ἐγέννησε [1] Βαλὲ πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ [2] Ἀσβὴλ [3] τὸν δεύτερον, [4] Ἀαρὰ 2 [5] τὸν τρίτον, [6] Νωὰ [7] τὸν τέταρτον, καὶ 3 [8] Ῥαφὰ [9] τὸν πέμπτον. Καὶ [10] ἦσαν υἱοὶ τῷ Βαλὲ, [11] Ἀδὶρ, καὶ Γηρὰ, καὶ Ἀβιοὺδ, 4 Καὶ [12] Ἀβεσσοὺε, καὶ [13] Νοαμὰ, καὶ [14] Ἀ-5 χὰ, [15] Καὶ Γερὰ, καὶ [16] Σεφουφὰμ, 6 καὶ [17] Οὐράμ. [18] Οὗτοι υἱοὶ [19] Ἀὼδ, οὗτοί εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν [20] τοῖς κατοικοῦσι Γαβεέ· καὶ [21] μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς [22] Μα-7 χαναθὶ, Καὶ [23] Νοομὰ, καὶ Ἀχιὰ, καὶ [24] Γηρά· [25] οὗτος [26] ἰεγλαὰμ, καὶ ἐγέννη-8 σε τὸν [27] Ἀζὰ, [28] καὶ τὸν Ἰαχιχώ. Καὶ [29] Σααρὶν ἐγέννησεν ἐν τῷ [30] πεδίῳ Μωὰβ μετὰ τὸ [31] ἀποστεῖλαι αὐτὸν [32] Ὡσὶν [33] καὶ τὴν Βαα-9 ρὰ [34] γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ ἐγέννησεν [35] ἐκ τῆς Ἀδὰ γυναικὸς αὐτοῦ τὸν [36] Ἰωλὰβ, καὶ τὸν [37] Σεβιὰ, καὶ τὸν [38] Μισὰ, καὶ τὸν [39] Μελ-10 χὰς, Καὶ τὸν [40] Ἰεβοὺς, καὶ τὸν [41] Ζαβιὰ καὶ τὸν Μαρμά· [42] οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν.
11 Καὶ [43] ἐκ τῆς Ὡσὶν ἐγέννησε τὸν [44] Ἀβιτὼλ, καὶ 12 τὸν [45] Ἀλφαάλ. Καὶ υἱοὶ Ἀλφαὰλ, [46] Ὠβὴδ, [47] Μισαὰλ, [48] Σεμμήρ· [49] οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν [50] Ὠνὰν, καὶ τὴν [51] Λὼδ καὶ τὰς 13 [52] κώμας [53] αὐτῆς· Καὶ [54] Βεριὰ, καὶ Σαμά· [55] οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν [56] τοῖς κατοικοῦσιν [57] Αἰλὰμ, [58] καὶ οὗτοι ἐξεδίωξαν 14 τοὺς κατοικοῦντας Γέθ. Καὶ [59] ἀδελφὸς 15 αὐτοῦ [60] Σωσὴκ, καὶ [61] Ἀριμὼθ, [62] Καὶ Ζαβαδία, καὶ Ὠρὴδ, καὶ [63] Ἔδερ, 16 Καὶ [64] Μιχαὴλ, καὶ [65] Ἰεσφὰ, καὶ [66] Ἰωδὰ, 17 υἱοὶ Βεριά. Καὶ Ζαβαδία, καὶ [67] Μο-18 σολλὰμ, καὶ Ἀζακὶ, καὶ Ἀβὰρ, Καὶ [68] Ἰσαμαρὶ, καὶ Ἰεξλίας, καὶ Ἰωβὰβ, υἱοὶ 19 Ἐλφαάλ. Καὶ Ἰακὶμ, καὶ [69] Ζαχρὶ, 20 καὶ Ζαβδὶ, Καὶ [70] Ἐλιωναὶ, καὶ Σαλα-21 θὶ, καὶ [71] Ἐλιηλὶ, Καὶ Ἀδαΐα, καὶ [72] Βαραΐα, καὶ Σαμαρὰθ, υἱοὶ [73] Σαμαΐθ. 22 [74] Καὶ Ἰεσφὰν, καὶ [75] Ὠβὴδ, καὶ Ἐλεὴλ, 23 Καὶ Ἀβδὼν, καὶ [76] Ζεχρὶ, καὶ Ἀνὰν, 24 Καὶ Ἀνανία, καὶ [77] Ἀμβρὶ, καὶ [78] Αἰλὰμ, καὶ 25 [79] Ἀναθὼθ, [80] Καὶ Ἰαθὶν, καὶ [81] Ἰεφα-26 δίας, καὶ Φανουὴλ, υἱοὶ [82] Σωσήκ. Καὶ [83] Σαμσαρὶ, καὶ Σααρίας, καὶ Γοθολία,

---

53 πάντες *C.* deest. 54 *Ald.* & *C.* οἴκου πατριῶν. 55 *Ald.* & *C.* ἡγούμενοι (*C.* ἀρχηγοὶ τῶν) ἀρχόντων τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει ἐν τῷ πολέμῳ (*Ald.* τοῦ πολέμου.) ὁ ἀριθμός. 56 *Alex.* ἀριθμός. 57 εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν *C.* desunt. 58 *Alex. Ald.* & *C.* πολεμεῖν, ἄνδρες.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex.* τὸν Βαλέ. 2 *Ms. Cant.* Ἀββήρ. *Ald. ed.* Ἀσαήλ. 3 *Comp. ed.* ὁ δεύτερος. 4 *Alex.* καὶ Ἀαρά. *Ald.* καὶ Διερὰ τὸν Ἀρέθ. 5 *C.* ὁ τρίτος. 6 *Alex.* Καὶ Νωά. *Ald.* Ναουήλ. 7 *C.* ὁ τέταρτος. 8 *Alex.* Ῥαφή. 9 *C.* ὁ πέμπτος. 10 *Ald.* & *C.* ἐγένοντο. 11 *Alex.* Ἀρὲδ, καί. *Ald.* καὶ Σοφὰν, καὶ Ἀχιρὰν, καὶ Ἰωὰν, οὗτοι υἱοὶ Ἀὼδ, καί. 12 *Alex.* Ἀβισού. 13 *Alex.* Μααμὰν, Καὶ Γηρὰ, καὶ Σωφὰν, καὶ Ἀχιρὰμ, καὶ Ἰωίμ. Οὗτοι. *Ald.* pro Νοαμὰ habet Ναμεί. *C.* Νααμάν. 14 *C.* Ἀώδ. *Ald.* deest. 15 *Ald.* Γηράμ. *C.* Γηρά. 16 *Ald.* Σαπφάν. *C.* Σεπφάμ. 17 *Ald.* Ἀρουάμ. *C.* Ἀχουράμ. 18 Οὗτοι υἱοὶ Ἀὼδ *Ald.* & *C.* ponunt ante Γηρὰ versus quinti. 19 *Alex.* Ὤδ. 20 *Ald.* & *C.* τῶν κατοικούντων. 21 *C.* ἀπῴκισαν. 22 *Alex.* Μαναχαθί. *Ald.* & *C.* Μανουάθ. 23 *Ald.* & *C.* Νααμάν. 24 *Ald.* Γηράμ. 25 *Ald.* & *C.* αὐτός. 26 *Alex.* ἰγλαάμ. *C.* ἀπῴκισεν αὐτούς. 27 *Ald.* Ναζάν. 28 *Alex.* καὶ τὸν Ἰαχιχάδ. *Ald.* τὸν Νουά. *C.* καὶ τὸν Ἀχιούδ. 29 *Alex.* Σααρήμ. *Ald.* Σεωρίν. *C.* Σεωρείμ. 30 *Ald.* ἀγρῷ. 31 *Ald.* ἐξαποστεῖλαι. *C.* ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. 32 *Alex.* Ὡσίμ. *Ald.* Ὡσείμ. *C.* καὶ Ὡσείμ. 33 *Alex.* & *Cant.* καὶ τὴν Βααρά. *Ald.* καὶ τὴν Βαλά. *C.* καὶ Βααρά. 34 *C.* γυναῖκες. 35 *Ald.* ἐκ τῆς Βαλό. *C.* ἀπὸ τῆς Χόδες. 36 *Alex. Ald.* & *C.* Ἰωβάβ. 37 *Ald.* Σαμιά. 38 *Alex.* Μωσά. 39 *Alex.* Μελχάμ. *C.* Μελχώμ. *Ald.* Μελχόμ. 40 *Alex.* Ἰεούς. *Ald.* & *C.* Ἰωάς. 41 *Alex.* Σεβιά. *Ald.* & *C.* Σεχιά. 42 *Ald.* & *C.* οὗτοι υἱοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες. 43 *Alex.* ἐκ τοῦ Ὡσίμ. *C.* Μεωσείμ. 44 *Alex.* Ἀβιτώβ. *Ald.* Ἀμιτώβ. *C.* Ἀχιτώβ. 45 *Alex.* Ἀλφαά. *Ald.* Ἐλιφαάδ. *C.* Ἐλειφαάλ· & vers. 12. 46 *Ald.* Ἔβερ. *C.* Ἄβερ. 47 *Alex.* καὶ Μισαάλ. *Ald.* καὶ Μισοάμ. *C.* καὶ Μεσοάμ. 48 *Ald.* καὶ Σαμιήλ. *C.* καὶ Σάμηδ. 49 *Ald.* & *C.* αὐτός. 50 *Alex.* & *C.* Ὠνώ. *Ald.* Ἀνών. 51 *Alex.* Λόδ. *Ald.* Λοδών. 52 *Ald.* θυγατέρας. 53 *Ald.* αὐτῆς. καὶ τὴν Αιὼδ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. 54 *Alex.* Βαριγά. 55 *C.* αὐτοί. 56 *Ald.* & *C.* τῶν κατοικούντων. 57 *Alex.* Ἀλάμ. *C.* Αἴλών. 58 καὶ *C.* deest. 59 *Alex. Cant. Ald. C.* οἱ ἀδελφοί. 60 *Ald.* Σωσήλ. *C.* Σισάχ. 61 *Alex.* Ἰαριμούθ. *Ald.* & *C.* Ἰεριμώθ. 62 *Alex.* Καὶ Ἀζαβαδία, καὶ Ἀρὼδ, καί. 63 *Alex.* Ὠδέρ. *Ald.* Ἀβάδ. *C.* Ἄδαρ. 64 *Ald.* Μισολλάμ. 65 *Alex.* Ἐσσάκ, καὶ Ἰωαχὰ, καὶ Ἰεζιὰ, υἱοὶ Βαριγά. 66 *Ald.* Ἰεζιά. *C* Ἰεχά. 67 *Ald.* Μεσομμά. 68 *Alex.* Ἰεσαμαρὶ, καὶ Ἰεζλία. *Ald.* Ἰασσὶ, καὶ Μαρὶ, καὶ Ἰεζελία. *C.* Ἰασσημαρὶ, καὶ Ἰεζελία. 69 *Alex.* Ζεχρί. *Ald.* Χεζρί. 70 *Alex.* Ἐλιωηναὶ, καὶ Σαλθὶ, Ἐλιηλί. 71 *Ald.* & *C.* Ἐλιήλ. 72 *Alex.* Βεριγὰ, καὶ Βαραΐα. 73 *Alex.* Σαμαΐ. *Ald.* Σεμεΐς. *C.* Σεμεΐ. 74 *Alex.* Καὶ Ἐσφάν. 75 *Ald.* Ἀβέρ. *C.* Ἀδέρ. 76 *Alex.* Ζοχρί. 77 *Ald.* Ἠχάμ. *C.* Ἡλάμ. 78 *Alex.* Ἀηλάμ. 79 *Alex.* Ἀναθωθιά. *Ald.* Ἀναθαθίας. *C.* Ἀναθωθιά. 80 *Alex.* Καὶ Ἀθείν. *Ald.* & *C.* desunt. 81 *Alex.* Ἰεφαδία. 82 *Ald.* Ἰσάκ. *C.* Σισάχ. 83 *Alex.* Σαμσαρία, καὶ Σααρία, καὶ Γοθολίας. *Ald.* Σαμαίας, καὶ Σααρίας, καὶ Ἔθηα. *C.* Σαμψαρὶ, καὶ Σααρίας, καὶ Ὀθολία.

27 Καὶ [84]Ἰαρεσία, ϗ [85]Ἐελιά, ϗ Ζεχεὶ [86]υἱ-
28 ὸς Ἰροάμ. Οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν [87]ἄρχοντες· [88]οὗτοι κατῴκησαν
29 ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε [89]πατὴρ Γαβαών· ϗ ὄνομα [90]γυναικὶ
30 αὐτοῦ [91]Μοαχά. Καὶ ὁ υἱὸς [92]αὐτῆς ὁ πρωτότοκος Ἀβδών, ϗ [93]Σοὺρ, ϗ Κὶς, ϗ
31 Βαὰλ, [94]ϗ Ναδὰβ, ϗ Νὴρ, Καὶ Γεδοὺρ [95]ϗ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ϗ [96]Ζαχχοὺρ,
32 [97]ϗ Μακελώθ. Καὶ [98]Μακελὼθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά. [99]ϗ γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν [100]κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν
33 ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κὶς, ϗ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, ϗ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, ϗ τὸν Μελχισουὲ, ϗ τὸν Ἀ-
34 μιναδὰβ, ϗ τὸν [1]Ἀσαβάλ. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν [2]Μεριβαάλ. ϗ Μεριβαὰλ ἐγέννη-
35 σε τὸν Μιχά. Καὶ υἱοὶ Μιχὰ, [3]Φιθὼν, ϗ [4]Μελὰχ, ϗ [5]Θαρὴχ, [6]ϗ Ἀχάζ.
36 Καὶ Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν [7]Ἰαδά. ϗ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν [8]Σαλαιμὰθ, ϗ τὸν Ἀσμὼθ, ϗ τὸν [9]Ζαμβρί. ϗ Ζαμβρὶ ἐγέννησε τὸν Μαισά.
37 Καὶ [10]Μαισὰ ἐγέννησε τὸν [11]Βαανά· [12]Ῥαφαΐα υἱὸς αὐτοῦ, [13]Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, [14]Ἐ-
38 σὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ υἱοί· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ [15]πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ Ἰσμαὴλ, ϗ [16]Σαραΐα, ϗ Ἀβδία, ϗ [17]Ἀνὰν, ϗ Ἀσά. πάν-
39 τες οὗτοι υἱοὶ Ἐσήλ. Καὶ υἱοὶ [18]Ἀσὴλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, [19]Αἰλὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ [20]Ἰὰς ὁ δεύτερος, ϗ [21]Ἐλιφαλὲτ ὁ τρί-
40 τος. Καὶ [22]ἦσαν υἱοὶ [23]Αἰλὰμ [24]ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει, τείνοντες τόξον, καὶ πληθύνοντες υἱοὺς ϗ υἱοὺς τῶν υἱῶν, [25]ἑκατὸν πεντήκοντα. πάντες οὗτοι [26]ἐξ υἱῶν Βενιαμίν.

Κεφ. θʹ. 9.

1 [1]ΚΑὶ πᾶς Ἰσραὴλ [2]ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν· ϗ οὗτοι καταγεγραμμένοι [3]ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα [4]μετὰ τῶν [5]ἀποικισθέντων εἰς Βαβυλῶνα [6]ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν,
2 Καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν [7]Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς,
3 οἱ Λευῖται, ϗ οἱ [8]δεδομένοι. Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατῴκησαν [9]ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰούδα, ϗ [10]ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, ϗ [11]ἀπὸ τῶν υἱῶν
4 Ἐφραΐμ, ϗ [12]Μανασσῆ. Καὶ Γωθὶ, ϗ υἱὸς Σαμιοὺδ, υἱοῦ [13]Ἀμρὶ, υἱοῦ [14]Ἀμβραΐμ, [15]υἱοῦ Βουνὶ, υἱοῦ υἱῶν Φαρὲς, υἱοῦ Ἰού-
5 δα. Καὶ [16]ἐκ τῶν Σηλωνὶ, [17]Ἀσαΐα πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ [18]οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
6 Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαρὰ, Ἰεὴλ, ϗ ἀδελφοὶ [19]αὐ-
7 τῶν ἑξακόσιοι ϗ [20]ἐννενήκοντα. Καὶ [21]ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν [22]Σαλὼμ υἱὸς [23]Μοσολλὰμ, υἱοῦ Ὠδουΐα, υἱοῦ [24]Ἀσινοῦ,
8 Καὶ [25]Ἰεμναὰ [26]υἱὸς Ἰεροβοὰμ, [27]ϗ Ἠλὼ· [28]οὗτοι υἱοὶ Ὀζὶ [29]υἱοῦ Μαχίρ· [30]ϗ Μοσολλὰμ [31]υἱὸς Σαφαλία, υἱοῦ Ῥαγουὴλ, υἱοῦ

---

84 *Ald.* Ἡρσὴλ. *C.* Ἰερσία. 85 *Alex.* & *C.* Ἠλιά. *Ald.* Ἠλίας. 86 *Alex.* υἱοὶ Ἰεροάμ. *Ald.* υἱοὶ Ἱερεμοὴμ. *C.* υἱοὶ Ἰερεάμ. 87 *Alex. Ald.* & *C.* ἀρχηγοί. 88 *C.* αὐτοί. 89 *Ald.* Ἰεϊὴλ πατήρ. 90 *Alex.* τῇ γυναικί. 91 *Alex.* Μααχά. Καὶ υἱὸς αὐτῇ πρωτότοκος. 92 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ. 93 *Alex.* & *Cant.* Ἰσούρ. 94 *Alex.* καὶ Νὴρ, ϗ Ναδὰβ, Καὶ Γεδοὺρ, ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Ζακχοὺρ, ϗ Μακαλώθ. * ἐγέννησεν τὸν Σαμαά. ϗ οὗτοι. 95 *Ald.* καὶ Ἀϊοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοί. *C.* καὶ οἱ ἀδελφοί.
96 *Ald.* Σαούρ. *C.* Χεχρί. 97 ϗ Μακελὼθ *Ald* & *C.* desunt. 98 *Ald.* Μαχαελὼδ ὁ γεννήσας. *C.* Μακεδδὼθ ὁ γεννήσας. 99 *Ald.* ϗ οὗτοι. *C.* ϗ αὐτοί. 100 κατῴκησαν *C.* ponit post posterius αὐτῶν. 1 *Alex.* Ἰεβαάλ. *Ald.* Ἰεσβαάλ. *C.* Ἰσβαάλ. 2 *Alex.* Μεφριβαάλ. ϗ Μετριβαάλ. *Ald.* Μεμφιβάλμε (f. Μεμφιβάαλ) Μεμφιβοσθὲ, ϗ Μεμφιβάαλ. 3 *Ald.* Φιθώθ. 4 *Alex.* Μαλώθ, καί. 5 *Alex.* Θαρεέ. *Ald.* Θαρές. *C.* Θαρχά. 6 *Alex.* ϗ Χαάζ. Καὶ Χαάζ. *Ald.* ϗ Χαάς. Καὶ Χαάς. 7 *Alex.* Ἰωιαδά. ϗ Ἰωιαδά. 8 *Alex.* Γαλεμάθ. *Ald.* Γαλεμέθ. *C.* Ἀλεμέθ.
9 *Alex.* Ζαμρί. ϗ Ζαμρί. 10 Μαισὰ *C.* deest. 11 *Ald.* Μαανά. 12 *Ald.* Ἀραχά. *C.* Ῥαφά. 13 *Alex.* Ἐλεασά. 14 *Ald.* Ἀσαήλ· & verf. 38. 15 *Alex.* ὁ πρωτότοκος. 16 *Ald.* Ἀζαρίας. 17 *Alex.* Ἀνάν. πάντες. *Ald.* Σααρία, ϗ Ἀνάν. πάντες. *C.* Ἀνάν. 18 *Alex.* Ἐσελὲκ τοῦ ἀδελφοῦ. *C.* Ἀσὲκ τοῦ ἀδελφοῦ. 19 *Alex.* Οὐλὰμ ὁ πρωτότοκος. *Ald.* & *C.* Ἰουλὰμ (*C.* Οὐλὰμ) πρωτότοκος. 20 *Alex.* Ἰδιάς. *Ald.* Ἰεσοῦς. *C.* Ἰηοῦς. 21 *Ald.* Ἐλιφάς. 22 *Ald.* & *C.* ἐγένοντο. 23 *Alex.* Οὐλάμ. 24 *Ald.* & *C.* ἄνδρες δυνατοὶ ἰσχύϊ, τείνοντες. 25 *Alex.* ἑκατὸν ἑξήκοντα. *Ald.* & *C.* ἑκατὸν ϗ πεντήκοντα.
26 *C.* υἱοὶ Βενιαμίν.
Cap. 9. 1 *Ald. ed.* jungit hoc caput præcedenti. 2 *Ald. ed.* & *C.* ἐγενεαλογήθησαν (*C.* ἐγενεαλογίσθησαν) ϗ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι. al. ὁ συλλογισμὸς &c. 3 *C.* ἐπὶ βιβλίου. 4 *C.* ϗ ἀπῳκίσθησαν. 5 *Mſ. Cant.* ἀποκλισθέντων. 6 *Ald.* & *C.* διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῶν ἣν ἠδίκησαν, Καί. 7 *Ald.* & *C.* αὐτῶν Ἰσραὴλ, ϗ οἱ. 8 *C.* Ναθίνεοι. al. Ναθίναιοι. 9 *Ald.* deest. *C.* ἐκ. 10 *C.* ἐκ. 11 *C.* ἐκ. 12 *Mſ. Alex.* Μανασσῆ. Γωθὶ υἱὸς Ἀμιούδ. *Ald.* & *C.* Μανασσῆ. Οὐθὶ υἱὸς Σαμιούδ. (*Ald.* Ἀμιούδ.) 13 *Alex.* Ἀμρὶ υἱοῦ υἱῶν Φαρές. 14 Ἀμβραὶμ *Ald.* deest. *C.* Ἐμβρί. 15 υἱοῦ Βουνὶ, υἱοῦ *Ald.* desunt. *C.* υἱοῦ Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν. al. pro Βουνὶ habent Βανί. 16 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἀπὸ τοῦ Σηλωνί. (*C.* Σηλωνεί. *Ald.* Σηλώμ.) 17 *Alex.* Ἀσὰ ὁ πρωτότοκος. 18 *Alex.* υἱοὶ αὐτοῦ. 19 *C.* αὐτοῦ. 20 *Alex.* ἐνενήκοντα. 21 *Ald.* ἀπό. 22 *Alex.* & *C.* Σαλώ. *Ald.* Σαχόμ. 23 *Ald.* Βοσολάμ. 24 *Alex.* Ἀσανουά. *Cant.* Ἀσανουα. *Ald.* Σανουά. *C.* Σαναά. 25 *Alex.* *Ald.* & *C.* Ἰεβναά. al. Ἰεβνιά. al. Ἐβναα. 26 *Alex.* *C.* υἱὸς Ἰεραάμ. al. υἱὸς Ἰερωχάμ. 27 *Alex.* ϗ Ἠλά. al. ϗ Ἐλάυ. 28 *Alex.* υἱὸς Ὀζί *C.* ϗ οὗτοι υἱοὶ Ὀζὶ (al. Ὀζίου.) 29 *Alex.* υἱοῦ Μοχορέ. al. υἱοῦ Μαχέρ. (al. Μικρί.) 30 *Alex.* ϗ Μασαλλάμ. 31 *Ald.* & *C.* υἱοῦ.

9 [32] Ἰεμναΐ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐννακόσιοι πεντηκονταέξ, πάντες [33] οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους
10 πατριῶν αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, Ἰωδαέ, καὶ [34] Ἰωαρίμ, καὶ [35] Ἰαχίν,
11 Καὶ [36] Ἀζαρία υἱὸς [37] Χελκία υἱοῦ Μοσολλάμ, υἱοῦ Σαδώκ, υἱοῦ [38] Μαραϊώθ, υἱοῦ Ἀχιτώβ
12 [39] ἡγούμενος οἴκου τοῦ θεοῦ, Καὶ [40] Ἀδαΐα [41] υἱὸς Ἰραάμ, υἱοῦ [42] Φασχώρ, υἱοῦ [43] Μελχία, καὶ [44] Μαασαία υἱὸς Ἀδιήλ, υἱοῦ [45] Ἐζιρά, υἱοῦ Μοσολλάμ, υἱοῦ [46] Μασελμώθ,
13 υἱοῦ Ἐμμήρ, Καὶ [47] ἀδελφοὶ αὐτῶν [48] ἄρχοντες οἴκων [49] πατριῶν αὐτῶν, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα, [50] ἰσχυροὶ δυνάμει [51] εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ.
14 Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς Ἀσώβ, υἱοῦ Ἐζρικάμ, υἱοῦ [52] Ἀσαβία ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί.
15 Καὶ Βακβακάρ, καὶ [53] Ἀρής, καὶ [54] Γαλαάλ, καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχᾶ, υἱοῦ
16 Ζεχρί, υἱοῦ Ἀσάφ· Καὶ [55] Ἀβδία [56] υἱὸς Σαμία, [57] υἱοῦ Γαλαάλ, υἱοῦ Ἰδιθούν, καὶ Βαραχία υἱὸς Ὀσσά, υἱοῦ Ἐλκανά, ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς [58] κώμαις [59] Νωτεφατί.
17 [60] Οἱ πυλωροί, [61] Σαλώμ, [62] Ἀκούμ, [63] Τελμών, καὶ [64] Διμάν, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν· Σαλὼμ ὁ ἄρχων,
18 Καὶ ἕως [65] ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως [66] κατ' ἀνατολάς. [67] αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευί.
19 Καὶ [68] Σελλοὺμ υἱὸς Κορέ, υἱοῦ [69] Ἀβιασάφ, υἱοῦ Κορέ· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [70] εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ, οἱ [71] Κορεῖται ἐπὶ [72] τῶν ἔργων τῆς [73] λειτουργίας φυλάσσοντες [74] τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ [75] τῆς παρεμβολῆς κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον.
20 Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν κυρίου, καὶ [76] οὗτοι μετ' αὐτοῦ.
21 Ζαχαρίας υἱὸς [77] Μοσολλαμὶ πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
22 Πάντες [78] οἱ ἐκλεκτοὶ [79] ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις [80] διακόσιοι καὶ δεκαδύο· οὗτοι ἐν ταῖς [81] αὐλαῖς αὐτῶν, [82] ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. τούτους [83] ἔστησε Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ ὁ [84] Βλέπων τῇ πίστει αὐτῶν.
23 [85] Καὶ οὗτοι καὶ [86] οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν [87] ἐν οἴκῳ [88] κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τῆς σκηνῆς τοῦ [89] φυλάσσειν.
24 Κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους [90] ἦσαν αἱ πύλαι, κατὰ ἀνατολάς, [91] θάλασσαν, [92] Βορρᾶν, Νότον.
25 Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς [93] αὐλαῖς αὐτῶν [94] τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας
26 ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων· Ὅτι ἐν πίστει εἰσὶ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν [95] πυλῶν. [96] καὶ οἱ Λευῖται [97] ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ θεοῦ [98] παρεμβάλλουσιν,
27 Ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ [99] φυλακή· καὶ [100] οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τοπρωῒ πρωῒ ἀνοίγειν
28 τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ [1] εἰσοίσουσι, καὶ ἐν ἀριθμῷ [2] ἐξοίσουσι.
29 Καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα [3] σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδά-

32 *Alex.* Ἰεβαναάι. *Cant.* Ἰεβαναΐ. *Ald.* Ἰαβαναί. *C.* Ἰεχονίου. 33 *C.* οὗτοι πατριάρχαι κατ'. *Ald.* οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν πατριάρχαι κατ'. 34 *Alex.* Ἰωαρείβ. *C.* Ἰωαρείβ. 35 *Ald.* Ἰωακείμ. *C.* Ἰωαχείμ. 36 *Alex.* Ἀζαρίας υἱός. 37 *Alex.* Χελκίου. *Cant.* Χελαίου. *C.* Ἑλκίου. 38 *Alex.* Μαριώθ. *Ald.* Μεραριώθ. 39 *Alex.* ἡγούμενος. *C.* ἡγούμενοι. 40 *Alex.* Σαδίας. *Ald.* Ἀδιάμ. 41 *Alex.* υἱὸς Ἰεραάμ. *Ald.* & *C.* υἱὸς Ἰεράμ. 42 Φαχώρ, υἱοῦ *Ald.* desunt. *C.* Φασοὺρ, υἱοῦ. 43 *Alex.* Μελχίου, καί. 44 *Alex.* Μασαί. *Ald.* Μαασί. *C.* Μαασεί. 45 *Alex.* Ἰεζείου. al. Ἐζερά. al. Ἰαχζηρά. al. Ἀζηρά. 46 *Alex.* Μοσολλαμὼθ υἱοῦ Ἐμμήρ. al. Μεσιλλημὶθ υἱοῦ Ἐμμέρ. 47 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. 48 *Ald* & *C.* ἡγούμενοι κατ' οἶκον. 49 *Alex.* πατριῶν, χίλιοι ἑπτακόσιοι ἐνενήκοντα. 50 *Ald.* & *C.* δυνατοὶ ἰσχύϊ. 51 *C.* ἐν ἔργῳ δουλείας. 52 *Alex.* Ἀσαβίου υἱοῦ υἱῶν Μεραρί. *Ald.* Σαβίου υἱοῦ Μεραρί. 53 *Alex.* Ἀρὲς, καί. 54 *Alex.* Γωλήλ. *Ald.* Γαρεά. *C.* Γαλάλ. 55 *Alex.* & *Cant.* Ὀβδία. 56 *Alex.* υἱὸς Σαμίου. *Cant.* υἱὸς Σαμείου. 57 *Alex.* υἱοῦ Γωλήλ, υἱοῦ Ἰδουθών, καὶ Βαραχίας υἱὸς Ἀσά. 58 *Ald.* & *C.* αὐλαῖς τοῦ Νωτεφατί. 59 *Alex.* Νετωφαθί. 60 *Alex.* *Ald.* & *C.* Καὶ οἱ. 61 *Alex.* Σαλλώμ. 62 *Alex.* & *C.* καὶ Ἀκούβ. *Ald.* καὶ Ἀκούμ. 63 *Alex.* καὶ Τελμάν. *Ald.* & *C.* καὶ Τελμών. 64 *Ald.* Αἰμάν. *C.* Ἀχιμάν. 65 *Ald.* ἐν Δαδανείμ ἐν τῇ. *C.* ὧδε ἐν τῇ. 66 *Alex.* κατά. 67 *Ald.* & *C.* οὗτοι (αὐτοὶ *C.*) οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολάς. *Alex.* αὗται πύλαι τῶν παρεμβολῶν. 68 *Alex.* Σαλὼμ υἱὸς Χωρή. 69 *C.* Ἀβισαάχ. 70 *Ald.* & *C.* κατ' οἶκον πατριῶν. 71 *C.* Κορεινοί. 72 *Ald.* & *C.* τὰ ἔργα. 73 *C.* δουλείας. 74 *C.* τὰ πρόθυρα. in aliquibus ll. est τὰς πύλας. 75 *Ald.* & *C.* τὴν παρεμβολήν. 76 *Ald.* & *C.* μετὰ ταῦτα. Ζαχαρίας. 77 *Alex.* & *Cant.* Μοσολλάμ. 78 *C.* ἐκλελεγμένοι. 79 *Alex.* ταῖς πύλαις ἐν ταῖς πύλαις. *Ald.* & *C.* εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς σταθμοῖς. 80 *Alex.* διακόσιοι δεκαδύο. 81 *Ald.* & *C.* ἐπαύλεσιν. 82 *Ald.* & *C.* ἡ γενεαλογία αὐτῶν, καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. *C.* ἡ γενεὰ αὐτῶν. 83 *Ald.* & *C.* ἠρίθμησε, καὶ ἔστησε. 84 *Ald* & *C.* Ὁρῶν ἐν τῇ. 85 *C.* Αὐτοί. 86 *Alex.* υἱοὶ αὐτῶν. 87 *Ald.* & *C.* οἴκου. 88 *Alex.* & *C.* κυρίου, ἐν. 89 *Ald.* & *C.* φυλάσσειν εἰς ἐφημερίας. Αὐτοὺς (*C.* Εἰς τοὺς) τέσσαρας. 90 *Ald.* & *C.* καὶ ἦσαν πυλωροί, κατά. 91 *Ald.* & *C.* καὶ (*Ald.* deest) κατὰ θάλασσαν. 92 *Ald.* & *C.* καὶ νότον, καὶ βορρᾶν. Καί. 93 *Ald.* & *C.* ἐπαύλεσιν. 94 *Ald.* & *C.* ἔρχεσθαι εἰς τὰ ἕβδομα τῶν καιρῶν τοῦ. 95 *Ald.* & *C.* πυλωρῶν αὐτοὶ οἱ. 96 *Alex.* οἱ Λευῖται. 97 *Ald.* & *C.* καὶ ἦσαν. 98 *Alex.* παρεμβαλοῦσιν. *Ald.* & *C.* καὶ περικύκλῳ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται. 99 *Ald.* & *C.* φυλακὴ αὐτῶν· καί. 100 *C.* αὐτοί. *Ald.* deest. 1 *Alex.* *Ald.* εἰσοίσουσιν αὐτὰ, καί. 2 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐξοίσουσιν αὐτά. Καί. 3 *Alex.* τὰ σκεύη.

λεως, [4] τοῦ οἴνου, τοῦ ἐλαίου, τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ 30 τῶν ἀρωμάτων. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ μύρου, [5] καὶ εἰς τὰ ἀρώματα. 31 Καὶ [6] Ματθαθίας ἐκ τῶν Λευιτῶν, οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σαλὼμ τῷ [7] Κορείτῃ, ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ 32 τηγάνου [8] τοῦ μεγάλου ἱερέως. Καὶ Βαναίας ὁ [9] Καθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως, τοῦ ἑτοιμάσαι σάββατον 33 κατὰ σάββατον. Καὶ οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν [10] διατεταγμέναι ἐφημερίαι, ὅτι ἡμέρα καὶ νὺξ ἐπ' 34 αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν [11] ἐν Ἱερουσαλήμ. 35 Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαὼν [12] Ἰεήλ· καὶ ὄνομα [13] γυναικὸς αὐτοῦ Μοωχά. 36 Καὶ [14] υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἀβδών, καὶ [15] Σούρ, καὶ Κίς, καὶ Βαάλ, καὶ Νήρ, καὶ Να-37 δάβ, Καὶ Γεδούρ, καὶ [16] ἀδελφός, καὶ 38 Ζακχούρ, καὶ Μακελώθ. Καὶ [17] Μακελὼθ [18] ἐγέννησε τὸν [19] Σαμαά. καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ [20] ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. [21] Καὶ Νὴρ ἐγέν-39 νησε τὸν Κίς, καὶ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαούλ, καὶ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουέ, καὶ τὸν [22] Ἀ-40 μιναδάβ, καὶ τὸν [23] Ἀσαβάλ. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν [24] Μεριβαάλ. καὶ Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν 41 Μιχά. Καὶ υἱοὶ Μιχὰ [25] Φιθών, καὶ 42 [26] Μαλάχ, καὶ Θαράχ. Καὶ [27] Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδά. καὶ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν [28] Γαλεμέθ, καὶ τὸν [29] Γαζμώθ, καὶ τὸν [30] Ζαμβρεί. καὶ Ζαμβρεὶ ἐγέννησε τὸν [31] Μασά. 43 * Καὶ Μασὰ ἐγέννησε τὸν [32] Βαανά, [33] καὶ Ῥαφαΐα υἱὸς αὐτοῦ, [34] Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, 44 [35] Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ τῷ [36] Ἐσὴλ ἓξ υἱοί· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· [37] Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ [38] Σαραΐα, καὶ Ἀβδία, καὶ [39] Ἀνάν, καὶ Ἀσά. οὗτοι υἱοὶ [40] Ἐσήλ.

Κεφ. ι. 10.

1 ΚΑὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν [1] πρὸς τὸν Ἰσραήλ, καὶ [2] ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἐν ὄρει Γελβουέ. 2 Καὶ κατεδίωξαν [3] οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω [4] τῶν υἱῶν [5] αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὸν Ἀμιναδὰβ καὶ τὸν Μελ-3 χισουὲ υἱοὺς Σαούλ. Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαούλ· καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ [6] τοξόται [7] ἐν τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσαν ἀπὸ τῶν 4 τόξων. Καὶ εἶπε [8] Σαοὺλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, [9] Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου, καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, [10] μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι [11] οὗτοι καὶ ἐμπαίξωσί μοι. καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. καὶ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν, [12] καὶ 5 ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἀπέθανε Σαούλ, καὶ [13] ἔπεσε [14] καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν [15] αὐτοῦ. 6 Καὶ ἀπέθανε Σαούλ, καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ [16] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ [17] πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ [18] ἐ-7 πὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανε. Καὶ [19] εἶδε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ [20] ὁ ἐν [21] τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν Ἰσραήλ, καὶ ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐ-

4 *Ald.* & *C.* καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ τοῦ. 5 *Ald.* & *C.* ἐν τοῖς ἀρώμασι. 6 *Alex.* Ματταθίας. 7 *C.* Κορεινοῦ. 8 *C.* τῶν τηγανιστῶν τοῦ μεγάλου ἱερέως. *Ald.* τῶν τηγανιστῶν. 9 *Cant.* καθηγητής. 10 *Ald.* & *C.* ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας. 11 *C.* εἰς. 12 *Alex.* Ἰειήλ. 13 *Ald.* & *C.* τῇ γυναικί. 14 *Alex.* ὁ υἱός. 15 *Alex.* Ἰσείρ. 16 *Alex.* ἀδελφοὶ Ζαχχούρ, καὶ Μακελώθ. *Ald.* οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν Ἀΐου, καὶ Ζεχεὶ καὶ Μακελώδ. *C.* οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ Ζεχεί. 17 *Ald.* Μακελών. 18 *Ald.* & *C.* ὁ γεννήσας. 19 *Alex.* Σαμά. *C.* Σαμαάν. 20 *Alex.* *Ald.* & *C.* μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
21 Hic incipit cap. 10. in *Ald.* 22 *C.* Ἀβιναδάβ. 23 *Alex.* Βαάλ. *Ald.* Ἰσβάελ. *C.* Ἰσβαάλ. 24 *Alex.* Μεχριβαάλ. καὶ Μεχριβαάλ. *Ald.* Μεμφιβαάλ. καὶ Μεμφιβαάλ. al. Μεριββάαλ. καὶ Μεριββάαλ. 25 *Ald.* Φιλώθ. 26 *Alex.* Μαλώχ, καὶ Θαρά. *Ald.* & *C.* Μελχιήλ, καὶ Θαραὰ (*C.* Θαραά, καὶ Ἀζάζ.) al. Μέλεχ, καὶ Θαχρέα. 27 *Alex.* Χαάζ. *Ald.* Χαζάζ. *C.* Ἀζάζ. 28 *Ald.* Ἀλέφ. *C.* Ἀλεμέθ. 29 *Alex.* Ἀζμώθ. *Ald.* & *C.* Ἀσμώθ. al. Ἀχάζ. 30 *C.* Ζαβρεί. καὶ Ζαβρεί. 31 *Alex.* Μασά. Καὶ Μασά. al. Μεωσᾶ. Καὶ Μεωσᾶ. al. Μωζά. Καὶ Μωζά. * *Francof.* hos duos versus in unum conjungit. 32 *Alex.* Βανά. 33 *Alex.* & *Ald.* Ῥαφαΐα. *C.* Ῥαφά. 34 *Alex.* Ἐλεασά. 35 *Ald.* Ἀσαήλ. *C.* Ἀσήλ. al. Ἀζήλ. 36 *Ald.* Ἀσσαήλ. *C.* Ἀσήλ. 37 al. Ἐσρικὰμ ὁ πρωτότοκος. al. Ἐσρικάμ, καὶ Βοκρού. 38 *Alex.* Σαρία. *Ald.* Ἀζαρίας. *C.* Σααρία. al. Σααρίας. 39 *Alex.* Ἀμάν. οὗτοι. *Cant.* *Ald.* & *C.* Ἀνάν. οὗτοι. 40 *Ald.* Ἀσαήλ. *C.* Ἀσήλ.
Cap. 10. 1 *Ms.* *Alex.* πρὸς Ἰσραήλ. 2 *Ald.* & *Comp.* ἔφυγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπό. 3 *Alex.* ἀλλόφυλοι. 4 *Alex.* υἱῶν. 5 *Ald.* αὐτῶν. 6 *C.* τοξεύοντες. 7 *Alex.* ἐν τοῖς τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσεν. *Ald.* ἐν τόξοις καὶ ἐν πόνοις, καὶ ἐπόνεσαν. *C.* ἐν τόξοις, καὶ ἐτραπώθη. 8 Σαοὺλ *Cant.* deest. 9 *Ald.* Σπάσον. 10 *Ald.* & *C.* μήποτε ἔλθωσιν. 11 *Ald.* καὶ οὗτοι ἐμπαίξωσι. 12 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν. *Cant.* & *Ald.* καὶ ἔπεσεν. 13 *C.* ἐπίπεσε. 14 *Alex.* & *Ald.* καί γε αὐτός. 15 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἀπέθανεν. *Ald.* αὐτῆς. Καὶ ἀπέθανε. 16 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ *C.* desunt. 17 *Ald.* & *C.* ὅλος. 18 *Ald.* & *C.* ὁμοθυμαδὸν ἀπέθανε. (*C.* ἀπέθανον.) 19 *C.* εἶδον. 20 *Ald.* ἐν. *C.* οἱ ἐν. 21 *Ald.* & *C.* τῇ κοιλάδι ὅτι.

τοῦ, ϗ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν ϗ ἔφυγον· ϗ ἦλθον [22] οἱ ἀλλόφυλοι, ϗ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς.
8 Καὶ ἐγένετο τῇ [23] ἐχομένῃ, ϗ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ [24] σκυλεύειν τοὺς τετραυματίας, ϗ εὗρον τὸν Σαοὺλ ϗ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει Γελβουέ.
9 Καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν, ϗ [25] ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ [26] ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι [27] τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, ϗ τῷ [28] λαῷ.
10 Καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη [29] αὐτῶν ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν· ϗ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ [30] ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαγών.
11 Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες [31] Γαλαὰδ [32] ἅπαντα ἃ ἐποίησαν [33] οἱ ἀλλόφυλοι τῷ [34] Σαοὺλ ϗ τῷ Ἰσραήλ.
12 Καὶ [35] ἠγέρθησαν ἐκ Γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς, ϗ [36] ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ ϗ [37] τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ϗ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς Ἰαβὶς, ϗ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν Ἰαβίς· ϗ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας.
13 Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ, αἷς ἠνόμησε [38] τῷ θεῷ κατὰ τὸν λόγον κυρίου, διότι οὐκ [39] ἐφύλαξεν, ὅτι ἐπηρώτησε [40] Σαοὺλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ [41] ζητῆσαι, [42] ϗ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης,
14 Καὶ οὐκ [43] ἐζήτησε [44] κύριον. ϗ ἀπέκτεινεν [45] αὐτὸν, ϗ [46] ἐπέστρεψε τὴν βασιλείαν τῷ Δαυὶδ υἱῷ Ἰεσσαί.

Κεφ. ια'. 11.

1 Καὶ [1] ἦλθε πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν, λέγοντες, Ἰδοὺ [2] ὀστᾶ σου ϗ σάρκες σου ἡμεῖς.
2 [3] Καὶ ἐχθὲς ϗ [4] τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως, σὺ ἦσθα ὁ [5] ἐξάγων ϗ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ· ϗ [6] εἶπεν Ἰσραὴλ κύριός σοι, Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, ϗ [7] σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον [8] ἐπὶ Ἰσραήλ.
3 Καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα [9] εἰς Χεβρών. ϗ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἐναντίον κυρίου· ϗ [10] ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ [11] εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουήλ.
4 Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς [12] ϗ [13] ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, αὕτη Ἰεβοὺς, ϗ ἐκεῖ οἱ Ἰεβουσαῖοι [14] οἱ κατοικοῦντες τὴν
5 [15] γῆν. Εἶπον τῷ Δαυὶδ, Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε. ϗ προκατελάβετο [16] τὴν περιοχὴν
6 Σιών· αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. [17] Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις, [18] ϗ ἔσται εἰς ἄρχοντα ϗ εἰς στρατηγόν. ϗ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν [19] ἐν πρώτοις Ἰωὰβ υἱὸς [20] Σαρουΐα, ϗ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα.
7 Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ· διὰ τοῦτο
8 ἐκάλεσεν αὐτὴν πόλιν Δαυίδ. Καὶ ᾠκοδόμησε [21] τὴν πόλιν [22] κύκλῳ.
9 Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος ϗ μεγαλυνόμενος, ϗ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.
10 Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἳ ἦσαν τῷ Δαυὶδ, οἱ [23] κατισχύοντες [24] μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ἰσραὴλ, [25] τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ Ἰσραήλ.
11 Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ Δαυίδ· [26] Ἰεσεβαδὰ υἱὸς [27] Ἀχαμὰν πρῶτος τῶν τριάκοντα· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ [28] ἅπαξ ἐπὶ τριακο-

---

22 *Alex.* ἀλλόφυλοι. 23 *C.* ἐπαύριον ἦλθον. 24 *Alex. Cant. Ald.* & *C.* σκυλεῦσαι. 25 *Ald.* & *C.* ἦραν. 26 *Ald.* & *C.* ἐξαπέστειλαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς. 27 *Ald.* & *C.* ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων. 28 *Ald.* & *C.* λαῷ αὐτῶν. Καί. 29 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ. 30 *C.* ἔπηξαν. 31 *Ald.* & *C.* Ἰαβὴς τῆς Γαλαάδ. 32 *Alex.* & *C.* πάντα ἃ. *Ald.* πάντα ὅσα. 33 *Alex.* ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ ἐν τῷ. 34 *Ald.* & *C.* Σαοὺλ ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καί. 35 *Ald.* & *C.* ἀνέστησαν. 36 *Ald.* & *C.* ἦλθον ϗ τό. 37 *Alex. Ald.* & *C.* τὰ σώματα. 38 *Alex. Ald.* τῷ κυρίῳ κατά. *C.* ἐν κυρίῳ κατά. 39 *Ald.* & *C.* ἐφύλαξεν αὐτὸν, ὅτι. (*C.* ϗ ὅτι.) 40 *Ald.* Σαοὺλ αὐτὸν ἐν τῇ. *C.* ἐν τῇ. 41 *Ald.* & *C.* ἐκζητῆσαι. 42 ϗ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης *C.* desunt. 43 *Alex. Ald.* & *C.* ἐξεζήτησεν. 44 *Alex.* τὸν κύριον Σαοὺλ. καί. 45 *Alex.* αὐτὸν, καθότι οὐκ ἠρώτησεν ἐν κυρίῳ, ϗ ἐπέστρεψεν. 46 *Ald.* ἀπέστρεψε.
Cap. 11. 1 *Ald. ed.* & *Comp.* συνηθροίσθησαν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ. 2 *C.* ὀστοῦν σου ϗ σάρξ. 3 *Ms. Cant.* Καὶ ἐχθὲς, καί. *Ald.* Καί γε ἐχθὲς, καί. *Comp.* Καί γε ἐχθὲς, καί γε. 4 *C.* τρίτης. 5 *Ald.* & *C.* εἰσάγων ϗ ἐξάγων. 6 *Ms. Alex.* εἶπεν κύριος ὁ θεός σου σοί. *C.* εἶπέν σοι κύριος ὁ θεός σου. 7 *Alex.* σὺ εἰς. 8 *Ald.* & *C.* ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 9 *Alex.* ἐν. 10 *C.* ἐχρίσαντο Δαυίδ. 11 εἰς *C.* deest. 12 *Ald.* & *C.* Δαυὶδ ϗ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς. 13 *Alex.* ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 14 *Ald.* υἱοὶ κατοικοῦντες. 15 *Alex. Cant. Ald.* & *C.* γῆν. Εἶπαν δὲ (*Ald.* Εἶπον δὲ *C.* Καὶ εἶπον) οἱ κατοικοῦντες τὴν (*Alex. Ald. C.* deest) Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ. 16 *C.* Δαυὶδ τήν. 17 Καὶ εἶπε Δαυὶδ *Cant.* desunt. 18 *C.* ἔσται. 19 ἐν πρώτοις *C.* ponit post Σαρουΐα. 20 *Alex.* Σαρουίας. 21 *C.* Δαυὶδ τήν. 22 *Alex.* & *Cant.* κύκλῳ ϗ ἐπολέμησεν, ϗ ἔλαβεν τὴν πόλιν. Καὶ ἐπορεύετο. *Ald.* κύκλῳ ἀπὸ τῆς Μααλὼ ϗ ἕως τοῦ κύκλου Ἰωὰβ περιεποιήσατο λοιπὸν τῆς πόλεως, ϗ ἐπολέμησε, ϗ ἔλαβε τὴν πόλιν. Καὶ ἐπορεύετο. *C.* κυκλόθεν, ἀπὸ τῆς ἄκρας, ϗ ἕως τοῦ κύκλου, ϗ Ἰωὰβ περιεποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως. Καὶ ἐπορεύετο. 23 *C.* ἀντεχόμενοι. 24 μετ' αὐτοῦ *Cant.* desunt. 25 τοῦ usque ad υἱὸς vers. 11. *Cant.* desunt. 26 *Alex.* Ἰεβαάμ. *Ald.* Ἰεσβαάλ. *C.* Ἰεσβαάν. al. Ἰεσεβαί. al. Ἰεσεβαάλ. 27 *Alex.* Ἀχαμανὶ * πρωτότοκος τῶν. *C.* Ἀχεμονὶ πρῶτος τῶν. 28 *C.* εἰσάπαξ, & ponit post τραυματίας.

12 σίους τραυματίας [29] ἐν καιρῷ ἑνί. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δωδαΐ [30] ὁ Ἀχωχί· οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶ [31] δυνατοῖς.
13 Οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν [32] Φασοδαμὶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν, καὶ ὁ λαὸς
14 ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. Καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἔσωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησε κύ-
15 ριος σωτηρίαν μεγάλην. Καὶ κατέβησαν [33] τρεῖς ἐκ τῶν [34] τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλὰμ, καὶ [35] παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων [36] ἐν
16 τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ [37] τὸ σύστημα τῶν ἀλ-
17 λοφύλων τότε [38] ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Τίς [39] ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ;
18 Καὶ [40] διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς Δαυίδ. καὶ οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ, καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ, καὶ
19 εἶπεν, Ἵλεώς μοι ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· εἰ αἷμα ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν; [41] ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν [42] ἤνεγκαν· καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐ-
20 ποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί. Καὶ [43] Ἀβισὰ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, οὗτος ἦν [44] ἄρχων [45] τῶν τριῶν· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ [46] τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ [47] ἑνὶ, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν.
21 Ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ [48] ἦν [49] αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ
22 ἤρχετο. Καὶ [50] Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ [51] ὑπὲρ [52] Καβασαήλ· [53] οὗτος ἐπάταξε τοὺς δύο ἀριὴλ Μωὰβ, καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος.
23 Καὶ οὗτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα [54] ὁρατὸν πεντάπηχυν, καὶ [55] ἐν χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων, καὶ κατέβη [56] ἐπ' αὐτὸν [57] Βαναία ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου [58] τὸ δόρυ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ.
24 Ταῦτα ἐποίησε [59] Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς.
25 Ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα [60] ἦν ἔνδοξος οὗτος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρχετο· καὶ κατέστησεν αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ.
26 Καὶ [61] δυνατοὶ τῶν δυνάμεων, Ἀσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, [62] Ἐλεανὰν υἱὸς [63] Δωδωὲ ἐκ Βη-
27 θλεὲμ, [64] Σαμαὼθ ὁ Ἀρωρὶ, [65] Χελ-
28 λὴς ὁ [66] Φελωνὶ, [67] Ὠρὰ υἱὸς Ἐκκὶς ὁ [68] Θεκωὶ, [69] Ἀβιέζερ ὁ [70] Ἀναθωθὶ,
29 [71] Σοβοχαὶ ὁ Οὑσαθὶ, Ἠλὶ ὁ [72] Ἀχωνὶ,
30 Μαραὶ ὁ Νετωφαθὶ, [73] Χθαὸδ υἱὸς Νοοζὰ
31 ὁ Νετωφαθὶ, [74] Αἰθὶ [75] υἱὸς Ῥεβιὲ ἐκ βουνοῦ Βενιαμὶν, Βαναίας ὁ Φαραθωνὶ,
32 Οὐρὶ [76] ἐκ [77] Ναχαλὶ [78] Γάας, Ἀβιὴλ ὁ
33 [79] Γαραβαιθὶ, [80] Ἀζβὼν ὁ Βαρωμὶ,
34 Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνὶ, [81] Υἱὸς Ἀσὰμ τοῦ Γιζωνίτου, Ἰωνάθαν υἱὸς [82] Σωλὰ [83] ὁ Ἀ-
35 ραρὶ, [84] Ἀχὶμ υἱὸς Ἀχὰρ ὁ Ἀραρὶ, [85] Ἐλ-

---

29 ἐν καιρῷ ἑνὶ C. desunt. 30 C. πατραδέλφου αὐτοῦ· οὗτος. 31 *Alex.* & *Cant.* δυνατός. 32 *Alex.* Φασοδομὶν. C. Φασδαμίμ. 33 *Alex.* οἱ τρεῖς. 34 C. τριῶν ἀρχῶν. 35 *Alex.* ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων. 36 *Alex.* *Ald.* & C. παρεμβεβλήκει ἐν τῇ. *Cant.* παρεβεβλήκει ἐν τῇ. 37 *Alex.* & *Cant.* τὸ ὑπόστεμα τῶν. *Ald.* τοῦτο ὑπόστημα τῶν. 38 *Alex.* ἐν τῇ Βηθλεέμ. 39 *Ald.* ποτίσει. 40 *Cant.* & *Ald.* ἔῤῥηξαν. 41 ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν *Ald.* desunt. 42 *Alex.* ἤνεγκαν * αὐτόν· καὶ οὐκ. *Cant.* ἤνεγκαν αὐτό· καὶ οὐκ. 43 *Alex.* Ἀβισαὰ ὁ ἀδελφός. 44 *Ald.* ἀρχηγός. 45 *Alex.* τῶν * πατριῶν· οὗτος. 46 *Alex.* *Ald.* ἑξακοσίους. 47 *Alex.* & C. ἑνὶ, οὗτος. 48 C. ἐγένετο. 49 *Alex.* αὐτὸς εἰς. 50 *Alex.* Βαναίας. 51 C. ἀπό. 52 *Ald.* Βαβασεὴλ. C. Καβσεὴλ. 53 C. αὐτός. 54 C. εὐμήκη. 55 *Alex.* ἐν τῇ χειρί. 56 C. πρός. 57 *Alex.* Βαναίας. 58 τὸ δόρυ C. ponit ante ἐκ τῆς. 59 *Alex.* Βαναίας. 60 ἦν C. deest. 61 *Alex.* οἱ δυνατοί. 62 C. Ἐλεανά. 63 *Alex.* Δωδωαὶ ἐκ. C. Δωδὶ ἀπό. 64 *Alex.* Σαμὼθ Θαδί. *Cant.* Σαμαὼθ ὁ Ἀδί. *Ald.* Σαμὰθ ὁ Ἀδδί. C. Σαμμὼθ ὁ Ἀρωρεί. 65 *Ald.* Χελλὴς Ἀφαιλωνί. 66 *Alex.* Φαλλωνὶ, Ὠραὶ υἱὸς Ἐκκής. 67 *Cant.* Ὠραίς. C. Ἐιράς. 68 C. Θεκωίτης. 69 *Cant.* Ἐβιέζερ. 70 C. Ἀναθωθίτης. 71 *Alex.* καὶ Σοββαχαὶ ὁ Ἀσωθί. 72 *Alex.* Ἀχὼρ, Μοοραί. *Ald.* Ἀχωῒ, Βοοραί. C. Ἀχαχὶ, Μαῤῥί. 73 *Alex.* Ἐλὰδ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθί. *Cant.* Ἐλὰδ υἱὸς Βαανᾶ ὁ Νετοφαθί. *Ald.* Ἐλλὰθ υἱὸς Βαννὰκ ὁ Νετωφαθί. C. Ἀλὰδ υἱὸς Βανὰ ὁ Νετωφαθί. 74 *Alex.* Ἠθού. *Ald.* Ἠθαί. C. Ἰθαί. 75 *Alex.* υἱὸς Ῥηβαὶ ἐκ. 76 C. ἀπό. 77 *Alex.* Ναχαλή. *Ald.* Νααλί. 78 *Ald.* Γαλσαβιὴλ ὁ. 79 *Cant.* Ἀραβεθθί. *Alex.* Σαραβεθθεί. *Ald.* & C. Ἀραβεθί. 80 *Alex.* Ἀζμὼθ ὁ Βαρσαμί. *Ald.* Ἀζμὼθ ὁ Βαρσομί. C. Ἀσμὼθ Βαχαρουμί. 81 *Alex.* Υἱοὶ Ἀσὰμ ὁ Γωϋνί. *Ald.* Ὁ Ἐιρὰς ὁ Γωυνί. C. Υἱοὶ Ἀσὸμ τοῦ Γουνί. 82 *Alex.* Σαγή. *Cant.* Ἀγῆ. *Ald.* Σαγί. C. Σαγαί. 83 ὁ *Ald.* deest. 84 *Alex.* Ἀχιὰμ υἱὸς Σαχάρ. *Ald.* Ἀχικαὰμ υἱὸς Ἀχάρ. C. Ἀχιὰμ υἱὸς Ζαχάρ. 85 *Alex.* Ἐλιφαὰλ υἱὸς Ὡραφὲρ Ὁ Μοχουραθὶ, Ἀχία. *Ald.* Ζιφαὰλ υἱὸς Ὤρ, Ἀφὲρ Ὁ Μεχωραθεὶ, Ἀχία. C. Ἐλιφὰλ υἱὸς Οὔρ. Ἀφὰρ ὁ Μοχωραθεὶ, Ἀχία.

Φὰτ

36 φὰτ υἱὸς Θυροφὰρ, Ὁ Μεχωραθὶ, 37 Ἀχία ὁ Φελωνὶ, [86]Ἡσερὲ ὁ [87]Χαρμαδαΐ, Νααραὶ υἱὸς Ἀζοβαὶ, 38 Ἰωὴλ [88]υἱὸς Νάθαν, [89]Μεβαὰλ υἱὸς [90]Ἀγαρὶ, 39 [91]Σελὴ ὁ Ἀμμωνὶ, [92]Ναχὼρ ὁ Βηρωθὶ, αἴρων σκεύη [93]Ἰωὰβ [94]Σαρουΐα, 40 [95]Ἰρὰ [96]ὁ Ἰεθερὶ, Γαρὴβ ὁ [97]Ἰεθερὶ, 41 Οὐρίας ὁ Χεττὶ, [98]Ζαβὲτ υἱὸς [99]Ἀχαΐα, 42 Ἀδινὰ υἱὸς [100]Σαιζὰ [1]τοῦ Ῥουβὴν ἄρχων, καὶ 43 [2]ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα, Ἀνὰν υἱὸς [3]Μωχὰ, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ [4]Ματθανὶ, 44 Ὀζία ὁ Ἀσταρωθὶ, [5]Σαμαθὰ καὶ Ἰεϊὴλ υἱοὶ 45 [6]Χωθὰμ τοῦ Ἀροὴρ, Ἰεδιὴλ υἱὸς [7]Σαμερὶ, καὶ [8]Ἰωζαὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Θωσαΐ, 46 [9]Ἐλιὴλ ὁ [10]Μαωὶ, καὶ [11]Ἰαριβὶ, καὶ [12]Ἰωσία [13]υἱὸς αὐτοῦ, [14]Ἐλλαὰμ, 47 [15]καὶ Ἰεθαμὰ ὁ Μωαβίτης, [16]Δαλιὴλ, [17]καὶ Ὠβὴθ, καὶ Ἰεσσιὴλ ὁ [18]Μεσωβία.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 [1]Καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ, ἔτι συνεχομένου [2]ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ υἱοῦ Κίς· [3]καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ, 2 [4]Καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ [5]τόξοις. ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ ἐκ Βενιαμὶν 3 [6]Ὁ ἄρχων Ἀχιέζερ, καὶ [7]Ἰωὰς [8]υἱὸς [9]Ἀσμὰ τοῦ [10]Γαβαθίτου, καὶ [11]Ἰωὴλ, καὶ Ἰωφαλὴτ υἱοὶ [12]Ἀσμὼθ, καὶ [13]Βερχία, 4 καὶ Ἰησοῦ ὁ Ἀναθωθὶ, Καὶ Σαμαΐας ὁ Γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα [14]Ἰερεμία, καὶ [15]Ἰεζιὴλ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ [16]Ἰωαζαβὰθ ὁ [17]Γαδαραθιὶμ, 5 [18]Ἀζαὶ, καὶ [19]Ἀριμὼθ, καὶ Βααλιὰ, καὶ [20]Σαμαρία, καὶ Σαφαΐας ὁ 6 [21]Χαραιφιὴλ, [22]Ἐλκανὰ, καὶ [23]Ἰησουὶ, καὶ [24]Ὀζριὴλ, καὶ Ἰωζαρὰ, καὶ Σοβο- 7 κὰμ, καὶ οἱ Κορῖται, Καὶ [25]Ἰελία, καὶ Ζαβαδία υἱοὶ [26]Ἰροὰμ, [27]καὶ οἱ τοῦ Γε- 8 δώρ. Καὶ ἀπὸ τοῦ [28]Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ [29]ἀπὸ τῆς ἐρήμου [30]ἰσχυροὶ δυνατοὶ ἄνδρες [31]παρατάξεως πολέμου, αἴροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ [32]πρόσωπον λέοντος τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδες 9 ἐπὶ τῶν ὀρέων [33]τῷ τάχει· [34]Ἀζὰ ὁ ἄρχων, Ἀβδία ὁ δεύτερος, [35]Ἐλιὰβ ὁ τρί- 10 τος, [36]Μασμανὰ ὁ τέταρτος, [37]Ἰε- 11 ρεμίας ὁ πέμπτος, [38]Ἰεθὶ ὁ ἕκτος, 12 [39]Ἐλιὰβ ὁ ἕβδομος, [40]Ἰωανὰν ὁ ὄγδοος, [41]Ἐλιαζὲρ ὁ [42]ἔννατος, 13 Ἰερεμία ὁ δέκατος, [43]Μελχαβαναὶ ὁ ἑνδέ- 14 κατος. Οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, εἷς τοῖς ἑκατὸν μικρὸς, καὶ 15 μέγας [44]τοῖς χιλίοις. Οὗτοι [45]οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ· καὶ [46]οὗτος πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν κρηπῖδα αὐτοῦ· καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας

---

86 *Alex.* Ἀσαραὶ ὁ Καρμηδὶ, Νοορὰ υἱὸς Ἀζβί. *Ald.* Ἀσραὶ ὁ Μαρμελὶ, Νααραὶ υἱὸς Ἀβδί. *C.* Ἐσερὶ ὁ Χερμελὶ, Νααραὶ υἱὸς Ἀσβαί. 87 *Cant.* Χαρμηλί. 88 *Alex. Ald.* & *C.* ἀδελφός. 89 *Alex.* & *Ald.* Μαβάρ. *C.* Μααβάρ. 90 *Alex.* Ἀταραί. *Ald.* Ταραί. 91 *Alex. Ald.* & *C.* Σελλὴκ ὁ. 92 *Alex.* Νααραὶ ὁ Βηρώθ. *Ald.* Νααραὶ ὁ Βηρωθί. *C.* Νοαραὶ ὁ Βηρωθί. 93 *Alex. Ald.* & *C.* Ἰωὰβ υἱοῦ. 94 *Alex.* Σαρουίας. *Cant.* deeſt. 95 *Alex. Ald.* Ἰεράς. 96 *Alex.* ὁ Ἰεθερὶ, Γαρὴβ ὁ Ἰεθερὶ, Οὐρίας Χεττὶ, Σαβὰτ υἱὸς Ὀλί. 97 *Ald.* Θερί. 98 *Ald.* Βαζάθ. *C.* Ζαβάδ. 99 *Cant.* Ὀλιαδινά. *Ald.* Ὀολί. *C.* Ἀλαί. 100 *Alex.* Σεχά. *Ald.* Σαχά. *C.* Σιζά. 1 *C.* ὁ Ῥουβηνὶ, ἄρχων τῷ Ῥουβὴν, καί. 2 *Alex.* ἐπί. 3 *Alex.* Μαχά. 4 *Alex.* Μαθθανί. *Ald.* Φαθανί. 5 *Alex. Ald.* & *C.* Σαμμά. 6 *Ald.* Χωθάν. 7 *Alex.* Σαμαρί. 8 *Alex.* Ἰωαζαέ. *C.* Ἰωχά. 9 *Alex.* Ἰελιήλ. 10 *Alex.* Μαωείν. *Ald.* Μαωίν. *C.* Μαουίμ. 11 *Alex.* Ἰαριβαί. *Ald.* Ἀριβά. 12 *Ald.* Ὠσωία. *C.* Ἰωσωία. 13 *C.* οἱ υἱοὶ & deeſt αὐτοῦ. 14 *Alex.* & *C.* Ἐλναάμ. *Ald.* Ἐναάμ. 15 *Alex.* καὶ Ἰεθεμά. *C.* καὶ Ἰεθάμ. 16 *Alex. Cant.* & *Ald.* Ἀλιήλ. *C.* Ἐλιήλ. 17 *Alex.* καὶ Ἰωβὴδ, καὶ Ἐσσιὴλ ὁ. *Ald.* καὶ Ἀβὴδ, καὶ Ἰεσσιὴλ ὁ. *C.* καὶ Ὠβὴδ, καὶ Ἐσσιὴλ ὁ. 18 *C.* Μασαβία.

Cap. 12. 1 *Ald. ed.* adjungit capiti præcedenti partem hujus capitis a verſ. 1. uſque ad verſ. 23. 2 *Comp. ed.* τοῦ Δαυὶδ ἀπό. 3 *C.* αὐτοί. 4 *C.* Ἐντείνοντες τόξον δεξιάζοντες, καὶ ἀριστερεύοντες. 5 *Ald.* ἐν τόξοις. *C.* ἐν βέλεσι, καὶ τόξῳ. 6 *Mſ. Alex.* Ἄρχων. 7 *Alex.* Ἰωράς. 8 *C.* υἱοί. 9 *Alex. Ald.* Σαμαά. 10 *Alex.* Ταβαθίτου. 11 *Cant.* Ἰαζιὴλ καὶ Ἰωφαλήτ. *Ald.* Ἰαζιὴλ καὶ Φαλήθ. *C.* Ἐζιὴλ, καὶ Φαλέτ. *Alex.* Ἀζιὴλ καὶ Φαλλήτ. 12 *Ald.* Ζαμώθ. 13 *Alex.* Βαραχία, καὶ Ἰηούλ. *Ald.* & *C.* Βαραχία, καὶ Ἰηοῦ. (*Ald.* Ἰουά.) 14 *Alex.* καὶ Ἰερεμίας. 15 *Ald.* Ἰεζεκιήλ. 16 *Cant.* Ἰωζοβάδ. *Alex.* Ἰωζαβάδ. 17 *Alex. Ald.* & *C.* Γαδηρωθί. 18 *Alex. Ald.* & *C.* Ἐλιωζί. 19 *Alex.* Ἰαριμούθ. 20 *Alex.* Σαμαρία, καὶ Σαφατία. 21 *Cant.* Ὀαρουφί. *Alex. Ald.* Ἀρουφί. *C.* Χαρεφί. 22 *Alex.* Ἠλκανά. 23 *Alex.* Ἰεσσιά. *Ald.* & *C.* Ἰσεσία. 24 *Alex.* Ἐλιὴλ, καὶ Ἰωζαὰρ, καὶ Ἰεσβαὰμ οἱ. *Ald.* Ἐλιὴλ, καὶ Ἰεζαὰρ, καὶ Ἰεζβαὰ οἱ. *C.* Ἀζαρὴλ, καὶ Ἰοεζὲρ καὶ Ἰεσβαὰμ οἱ. 25 *Alex. Ald.* & *C.* Ἰωηλά. 26 *Alex.* Ἰεροάμ. 27 *Alex. Ald.* & *C.* υἱοὶ τοῦ. 28 *C.* Γὰδ διεχωρίσθησαν. 29 *Alex.* & *C.* ἐπί. 30 *C.* δυνατοὶ ἰσχύϊ ἄνδρες. 31 *C.* δυνάμεως εἰς πόλεμον παρατασσόμενοι θυρεῷ, καὶ δόρατι. 32 *C.* πρόσωπα λεόντων. 33 *Alex.* ἐν τάχει. 34 *Alex.* & *Cant.* Ἀζέρ. *Ald.* Ἄζερ τῷ Ἄζερ. *C.* Ἔζερ. 35 *Ald.* Ἀλιάβ. 36 *Alex.* Μασμάν. 37 *Alex.* Ἱερεμία. 38 *Alex.* Ἐθθεί. 39 *Alex. Ald.* & *C.* Ἐλιήλ. 40 *Alex.* Ἰωνάν. 41 *Alex.* Ἐλεζαβάδ. *Cant.* Ἐλβααζάδ. *Ald.* Ἐλζαβέλ. *C.* Ἐλσαβάδ. 42 *Alex.* ἔνατος, Ἱερεμίας. 43 *Alex. Ald.* & *C.* Μαχαβαναί. 44 *C.* πρὸς χιλίους. 45 *C.* ἦσαν οἱ. 46 *C.* αὐτὸς ἦν πεπληρωκώς.

αὐλῶνας

αὐλῶνας [47] ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν.

16 Καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν καὶ Ἰούδα εἰς 17 βοήθειαν τοῦ Δαυίδ. Καὶ [48] Δαυὶδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν [49] αὐτῶν, καὶ [50] εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρὸς [51] με, εἴη μοι καρδία [52] καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρὸς, ἴδοι ὁ θεὸς τῶν πατέρων [53] ὑμῶν καὶ 18 [54] ἐλέγξαιτο. Καὶ πνεῦμα [55] ἐνέδυσε τὸν Ἀμασαὶ ἄρχοντα τῶν τριάκοντα, καὶ εἶπε, [56] Πορεύου καὶ [57] ὁ λαός σου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί, [58] εἰρήνη εἰρήνη σοι, καὶ εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου, ὅτι ἐβοήθησέ σοι ὁ θεός σου. καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρ- 19 χοντας τῶν δυνάμεων. Καὶ ἀπὸ Μανασσῆ προσεχώρησαν πρὸς Δαυὶδ [59] ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαοὺλ εἰς πόλεμον. καὶ οὐκ ἐβοήθησεν [60] αὐτοῖς, ὅτι ἐν βουλῇ [61] ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων, Ἐν ταῖς κεφαλαῖς [62] τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ [63] Σαούλ.

20 Ἐν τῷ [64] πορευθῆναι [65] τὸν Δαυὶδ εἰς [66] Σικελὰγ προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μανασσῆ, Ἐδνὰ, καὶ [67] Ἰωζαβὰθ, καὶ [68] Ῥωδιὴλ, καὶ Μιχαὴλ, καὶ [69] Ἰωσαβαὶθ, καὶ [70] Ἐλιμοὺθ, καὶ [71] Σεμαθὶ, [72] ἀρχηγοὶ χιλιάδων εἰσὶ τοῦ 21 Μανασσῆ. Καὶ [73] αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ ἐπὶ τὸν γεδδοὺρ, ὅτι δυνατοὶ [74] ἰσχύϊ πάντες· καὶ [75] ἦσαν ἡγούμενοι [76] ἐν τῇ 22 στρατιᾷ [77] ἐν τῇ δυνάμει, [78] Ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς [79] Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς [80] δύναμις τοῦ θεοῦ.

23 [81] Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς, [82] οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν τοῦ [83] ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν Σαοὺλ πρὸς αὐ- 24 τὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου. [84] Υἱοὶ Ἰούδα [85] θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι, ἓξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι [86] δυνατοὶ παρατάξεως. 25 Τῶν υἱῶν Συμεὼν, δυνατοὶ [87] ἰσχύϊ εἰς παράταξιν, [88] ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκατόν. 26 [89] Τῶν υἱῶν Λευὶ, τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακό- 27 σιοι. Καὶ [90] Ἰωαδὰς ὁ ἡγούμενος [91] τῷ Ἀαρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ [92] τρεῖς χιλιάδες καὶ 28 ἑπτακόσιοι. Καὶ Σαδὼκ νέος δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ [93] τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες 29 [94] εἰκοσιδύο. [95] Καὶ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ, τρεῖς χιλιάδες· καὶ [96] ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν [97] ἀπεσκόπει τὴν [98] φυλακὴν οἴ- 30 κου Σαούλ. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐφραὶμ, εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύϊ ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατέρων αὐτῶν. 31 [99] Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, [100] δεκαοκτὼ χιλιάδες, [1] καὶ οἱ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνό- 32 μασι [2] τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιροὺς, γινώσκοντες τί [3] ποιῆσαι Ἰσραὴλ, [4] διακόσιοι, καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐ- 33 τῶν. Καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ 34 Δαυὶδ [5] οὐ χεροκένως. Καὶ ἀπὸ [6] Νεφθαλὶ ἄρχοντες χίλιοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασι, [7] τριακονταεπτὰ χιλιά- 35 δες. Καὶ ἀπὸ [8] τῶν Δανιτῶν παρατασσό-

47 C. εἰς ἀνατολὰς, καὶ εἰς δυσμάς. 48 C. ἐξῆλθε Δαυὶδ εἰς. 49 *Alex.* αὐτοῖς. 50 C. ἀπεκρίθη, καὶ εἶπεν. 51 *Alex.* με, εἰ ἐμοί. C. με βοηθῆσαί μοι, εἴη μοι. 52 C. ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν· καί. 53 *Alex.* ἡμῶν. 54 *Alex. Ald.* & C. ἐλέγξαι. 55 *Alex.* ἐνεδυνάμωσεν τὸν Ἀμασαὶ τὸν ἄρχοντα. 56 *Alex.* Πορεύου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ὁ λαός σου, εἰρήνη εἰρήνη σοι, εἰρήνη. 57 *Ald.* & C. ὁ λαός σου ponunt post Ἰεσσαί. & C. habet σὺ ante καί. 58 C. ἐν εἰρήνῃ. 59 C. ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων ἐπί. 60 *Ald.* & C. αὐτοῖς Δαυὶδ, ὅτι. 61 C. ἐγένοντο οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων, λέγοντες. 62 C. ἡμῶν ἐπιστρέψει. 63 *Ald.* & C. Σαοὺλ καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν. Καὶ ἐν. 64 C. πορεύεσθαι. 65 *Alex.* αὐτὸν εἰς. 66 *Cant.* Σικελάτ. 67 *Alex.* Ἰωζαβέδ. 68 *Alex. Ald.* Ἰεδιήλ. C. Ἰαδιήλ. 69 *Alex.* Ἰωζαβέδ. 70 *Alex.* Ἐλιούδ. *Ald.* & C. Ἐλιού. 71 *Alex.* Γαλαθί. *Ald.* & C. Σαλαθί. 72 C. οἱ ἄρχοντες τῶν χιλιάδων τοῦ. 73 *Alex. Ald.* οὗτοι. 74 C. ἰσχύϊ πάντες αὐτοί· καί. 75 *Ald.* ἦσαν δυνατοὶ ἡγούμενοι ἐν. C. ἐγένοντο ἄρχοντες. 76 *Alex.* ἐπὶ τῇ. 77 ἐν τῇ δυνάμει *Alex.* & *Cant.* desunt. 78 C. Ὅτι κατὰ καιρὸν ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

79 C. Δαυὶδ τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ ὡς εἰς παρεμβολὴν μεγάλην. 80 *Alex.* δύναμις θεοῦ. C. παρεμβολὴν Θεοῦ. 81 Hic incipit cap. 12. in *Ald.* 82 C. τῶν ἐλθόντων. 83 *Alex.* & C. ἐπιστρέψαι. 84 C. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς, υἱοὶ Ἰούδα αἴροντες θυρεὸν καὶ δόρυ ἑξακισχίλιοι καί. 85 *Alex.* θυρεοφόροι, ἕξ. 86 C. καθωπλισμένοι δυνάμει. Τῶν. 87 *Cant.* ἰσχύοντες. C. ἰσχύϊ. 88 C. ἑπτακισχίλιοι. 89 *Alex.* Καὶ υἱῶν. C. Καὶ τῶν υἱῶν. 90 *Alex.* Ἰωδαέ. 91 *Alex.* τῶν Ἀαρών. 92 C. τρισχίλιοι. 93 C. τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 94 *Alex. Ald.* & C. εἴκοσι καὶ δύο· & C. ponit ante ἄρχοντες. 95 *Alex. Ald.* & C. Καὶ ἐκ τῶν. 96 C. ἕως τοῦ νῦν οἱ πλεῖστοι. 97 C. ἐφύλασσον. 98 *Alex.* φυλήν. 99 Hinc usque ad verſ. 16. cap. 21. omnia deſiderantur in *Cant.* 100 *Ald.* & C. ὀκτωκαίδεκα. 1 *Alex.* οἳ ὠνομάσθησαν. *Ald.* καὶ οὗτοι ὠνομάσθησαν. C. ὀνομασθέντες. 2 C. τοῦ παραγενέσθαι τοῦ. 3 C. ποιήσει. 4 *Alex. Ald.* & C. εἰς τὰς (τὰς al. deeſt) ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι, (*Ald.* ὀκτακόσιοι,) καί. 5 C. οὐδὲ μετὰ καρδίας, καὶ καρδίας. Καί. 6 *Alex.* Νεφθαλείμ. 7 *Ald.* & C. τριάκοντα καὶ ἑπτά· atque ita ſæpe, ut verſ. 35. 8 C. τοῦ Δάν.

μενοι

μένοι εἰς πόλεμον, [9] εἰκοσιοκτὼ χιλιάδες καὶ [10] ὀκτακόσιοι. 36 Καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσὴρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον, [11] τεσσαράκοντα χιλιάδες. 37 Καὶ [12] ἐκ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Ῥουβὴν, καὶ [13] Γαδδὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν πᾶσι σκεύεσι [14] πολεμικοῖς, ἑκατὸν [15] εἴκοσι χιλιάδες.

38 Πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι [16] παράταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ· [17] καὶ ἦλθον εἰς Χεβρὼν [18] τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ ὁ κατάλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ [19] μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. 39 Καὶ ἦσαν [20] ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ὅτι ἡτοίμασαν [21] οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. 40 Καὶ οἱ ὁμοροῦντες αὐτοῖς ἕως Ἰσσάχαρ καὶ Ζαβουλὼν καὶ [22] Νεφθαλὶ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν [23] καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, [24] ἄλευρα, παλάθας, σταφίδας, οἶνον, καὶ ἔλαιον, μόσχους [25] καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, ὅτι εὐφροσύνη [26] ἐν Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. ιγʹ. 13.

1 [1] Καὶ ἐβουλεύσατο [2] Δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων, [3] παντὶ ἡγουμένῳ. 2 Καὶ εἶπε Δαυὶδ [4] πάσῃ ἐκκλησίᾳ Ἰσραὴλ, Εἰ ἐφ᾽ ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ κυρίου [5] τοῦ θεοῦ ἡμῶν εὐοδωθῇ, ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ μετ᾽ αὐτῶν οἱ [6] ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ [7] συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς, 3 Καὶ [8] μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ [9] ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ᾽ ἡμερῶν Σαούλ. 4 Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι [10] εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. 5 Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὁρίων Αἰγύπτου καὶ [11] ἕως εἰσόδου Ἡμὰθ τοῦ [12] εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ πόλεως Ἰαρίμ. 6 [13] Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυὶδ· καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἣ ἦν τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κυρίου καθημένου ἐπὶ [14] χερουβὶμ, οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα [15] αὐτοῦ. 7 Καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ [16] ἐφ᾽ ἅμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδὰβ καὶ Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν. 8 Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐν [17] ψαλτῳδοῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, [18] ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν σάλπιγξι. 9 Καὶ [19] ἤλθοσαν ἕως τῆς [20] ἅλωνος· καὶ ἐξέτεινεν Ὀζὰ τὴν χεῖρα [21] αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος. 10 Καὶ ἐθυμώθη [22] κύριος ὀργῇ ἐπὶ Ὀζὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. 11 Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ, ὅτι διέκοψε κύριος διακοπὴν ἐν Ὀζᾷ, καὶ ἐκάλεσε [23] τὸν τόπον ἐκεῖνον, [24] Διακοπὴ Ὀζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 12 * Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Πῶς εἰσοίσω [25] τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ πρὸς ἐμαυτόν; 13 Καὶ οὐκ ἀπέστρεψε Δαυὶδ τὴν [26] κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν [27] εἰς πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον [28] Ἀβεδδαρὰ τοῦ [29] Γεθαίου. 14 Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν οἴκῳ [30] Ἀβεδδαρὰ [31] τρεῖς μῆνας. καὶ εὐλόγησεν [32] ὁ θεὸς Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ιδʹ. 14.

1 Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ

---

9 *Alex.* εἴκοσι καὶ ὀκτώ. 10 *C.* ἑξακόσιοι. 11 *Alex.* τεσσεράκοντα. 12 *C.* ἀπὸ τοῦ πέραν. 13 *C.* Γάδ. 14 *Ald.* πολεμικοῖς εἰς πόλεμον, ἑκατόν. *C.* πολεμικοῖς ἐν δυνάμει, ἑκατόν. 15 *Ald.* καὶ εἴκοσι. 16 *C.* ἐν παρατάξει. 17 *C.* ἦλθον. 18 *Ald.* ἦλθον τοῦ. 19 *Alex.* μία. Καὶ ἦσαν. 20 *Ald.* & *C.* ἐκεῖ μετὰ Δαυὶδ ἡμέρας. 21 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτοῖς οἱ. 22 *Alex.* Νεφθαλείμ. 23 *Ald.* ὄνων, καμήλων, καί. *C.* ὄνων, καὶ ἐπὶ τῶν καμήλων, καὶ ἐπί. 24 *C.* ἄλευρον. 25 *Ald.* πρόβατα. 26 *C.* ἦν τῷ Ἰσραήλ.

Cap. 13. 1 *Ald.* hoc caput, & ſeptem priores verſus cap. ſequentis, cap. præcedenti adjungit. 2 *Ald.* & *Comp.* Δαυὶδ μετὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ μετά. ſed μετὰ prius *C.* deeſt. 3 *C.* καὶ μετὰ παντὸς ἡγουμένου. 4 *Mſ. Alex.* τῇ πάσῃ. 5 *Alex.* θεοῦ ὑμῶν. 6 *C.* ἱερεῖς καὶ οἱ. 7 *C.* συναχθήτωσαν. 8 *C.* ἐπιστρέψωμεν. 9 *Alex.* ἐξεζήτησαν. *C.* ἐζητήσαμεν. 10 *Alex.* εὐθής. 11 *Alex.* ἕως Ἡμάθ. 12 *C.* ἐνεγκεῖν. 13 *C.* Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ Καριαθιαρείμ, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀγαγεῖν ἐκεῖθεν. 14 *Alex.* Χερουβείν. 15 *C.* αὐτοῦ ἐκεῖ. Καί. 16 *Alex.* ἐπί. 17 *C.* ᾠδαῖς. 18 *Alex.* καὶ ἐν. 19 *C.* ἦλθον. 20 *Alex.* ἅλωνος Χειδών· καί. *C.* ἅλωνος Χαιδών· καί. 21 αὐτοῦ *Ald.* deeſt. 22 *C.* ὀργῇ κύριος ἐπί. 23 *C.* τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. 24 *Ald.* & *C.* Διακοπήν. * *Francof.* hos 2 verſus in unum conjungit. 25 *Alex. Ald.* & *C.* πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ; Καὶ οὐκ. 26 *C.* κιβωτὸν τοῦ θεοῦ πρός. 27 *Alex.* εἰς τὴν πόλιν. 28 *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ. in cap. 15. appellatur Ἀβδεδόμ. 29 *Alex. Ald.* Χετταίου. 30 *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ. 31 *Alex.* τρεῖς * ἡμέρας. *C.* ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μῆνας τρεῖς. 32 *Alex.* ὁ θεὸς τὸν Ἀβεδδαρὰ, καί. *C.* κύριος τὸν οἶκον Ὠβὴδ Ἐδὼμ, καί.

[1] οἰκοδό-

[1] οἰκοδόμους, καὶ τέκτονας ξύλων, τοῦ οἰκοδο-
2 μῆσαι αὐτῷ οἶκον. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν [2] κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, [3] ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.
3 Καὶ ἔλαβε [4] Δαυὶδ ἔτι γυναῖκας ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ [5] ἐτέχθησαν Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυ-
4 γατέρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων, [6] οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· [7] Σαμαὰ, Σωβὰβ, [8] Νάθαν,
5 καὶ Σαλωμὼν, Καὶ [9] Βαὰρ, [10] καὶ Ἐ-
6 λισὰ, καὶ Ἐλιφαλὴθ, [11] Καὶ Ναγὲθ,
7 καὶ [12] Ναφὰθ, [13] καὶ Ἰαφιὲ, Καὶ [14] Ἐλισαμαὲ, καὶ [15] Ἐλιαδὲ, καὶ [16] Ἐλιφαλά.
8 [17] Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη Δαυὶδ [18] βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ· καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν [19] Δαυίδ. καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν [20] αὐ-
9 τοῖς. Καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον, καὶ [21] συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.
10 Καὶ [22] ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ [23] δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπεν [24] αὐτῷ κύριος, Ἀνάβηθι, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς
11 χεῖράς σου. Καὶ ἀνέβη εἰς Βαὰλ Φαρασὶν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς [25] ἐκεῖ Δαυίδ. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Διέκοψεν [26] ὁ θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου, ὡς διακοπὴν ὕδατος· διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Διακοπὴ
12 [27] Φαρασίν. Καὶ [28] ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν [29] οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ εἶπε Δα-
13 υὶδ [30] κατακαῦσαι [31] ἐν πυρί. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι, καὶ [32] συνέπεσαν
14 [33] ἔτι ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ ἠρώτησε [34] Δαυὶδ ἔτι ἐν θεῷ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ [35] παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον
15 τῶν ἀπίων. Καὶ ἔσται ἐν τῷ [36] ἀκοῦσαί σε [37] τὴν φωνὴν τοῦ [38] συσσεισμοῦ αὐτῶν ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε [39] εἰσελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἐξῆλθεν ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν
16 παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ [40] ἐποίησε καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γα-
17 βαὼν ἕως Γαζηρά. Καὶ [41] ἐγένετο [42] ὄνομα Δαυὶδ ἐν [43] πάσῃ τῇ γῇ, καὶ κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 [1] ΚΑὶ ἐποίησεν [2] αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἡτοίμασε τὸν τόπον [3] τῇ κιβωτῷ τοῦ θε-
2 οῦ, καὶ [4] ἐποίησεν αὐτῇ σκηνήν. Τότε εἶπε Δαυὶδ, Οὐκ ἔστιν [5] ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἢ τοὺς Λευίτας, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν κυρίου, καὶ λει-
3 τουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος. [6] Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ [7] ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ [8] ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν [9] κυρίου
4 εἰς τὸν τόπον ὃν ἡτοίμασεν αὐτῇ. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν [10] τοὺς Λευί-
5 τας. [11] Τῶν υἱῶν Καὰθ Οὐριὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν [12] εἴκοσι.
6 Τῶν υἱῶν Μεραρὶ [13] Ἀσαΐα ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀ-
7 δελφοὶ αὐτοῦ, [14] διακόσιοι εἴκοσι. Τῶν υἱῶν [15] Γεδσὼν Ἰωὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ
8 αὐτοῦ, [16] ἑκατὸν [17] τριάκοντα. Τῶν υἱ-

Cap. 14. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* οἰκοδόμους τοίχων, καί. *Comp. ed.* τέκτονας τοίχων, καί. 2 *Alex.* κύριος ἐπὶ Ἰσραήλ. 3 *C.* καὶ ὅτι. 4 *Ald.* αὐτῷ ἔτι. *C.* αὐτῷ. 5 *Alex.* ἐτέχθησαν αὐτῷ ἔτι. 6 οἳ ἦσαν *C.* desunt. 7 *Alex. Ald.* Σαμμαοῦ, (*Ald.* Σαμαοῦ,) καὶ Σωβάβ. *C.* Σαμαὰ, καὶ Σωβάβ. 8 *Ald.* καὶ Νάθαν. 9 *Alex.* & *C.* Ἰεβαάρ. *Ald.* Ἰεβαάλ. 10 *Alex.* καὶ Ἐλισαὺ, καὶ Ἐλιφαλέτ. *Ald.* καὶ Ἐλισοῦ καὶ Ἐλιφαάθ. *C.* Ἐλισουὲ καὶ Ἐλιφαλέτ. 11 Καὶ Ναγὲθ *Ald.* desunt. *C.* Καὶ Ναγέ. al. Καὶ Νώγα. 12 *Alex. Ald.* Ναφάγ. *C.* Ναφέκ. al. Νέφεγ. 13 καὶ Ἰαφιὲ *Ald.* desunt. al. καὶ Ἰαφιά. 14 *Alex.* Ἐλισαμὰ, καί. *C.* Λισαμά. 15 *Alex.* Βαλλιαδά. *Ald.* & *C.* Βααλιαδά. al. Βελιαδά. 16 *Alex.* & *C.* καὶ Ἐλιφαλέτ. *Ald.* καὶ Ἐλφαλέτ. 17 Hic incipit cap. 13. in *Ald.* 18 βασιλεὺς *Ald.* deest. *C.* εἰς βασιλέα. 19 *Alex.* Δαυίδ. Καὶ ἐξῆλθεν Δαυὶδ ὡς ἤκουσεν εἰς ὑπάντησιν. 20 *Ald.* & *C.* αὐτῶν. 21 *Alex.* συνέπεσαν *C.* ἐξεχύθησαν. 22 *C.* ἠρώτησε. 23 *Ald.* παραδώσεις. *C.* εἰ παραδώσεις. 24 *Alex.* αὐτῷ, Ἀνάβηθι. *Ald.* αὐτῷ ὁ θεὸς, Ἀνάβηθι. 25 *C.* Δαυὶδ ἐκεῖ. καί. 26 *C.* κύριος τούς. 27 *C.* Βαὰλ Φαρασίν. 28 *Alex.* ἐγκατέλειπεν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπεν. 29 οἱ ἀλλόφυλοι *C.* ponit ante τούς. 30 *C.* καὶ ἐνεπρήσθησαν ἐν. 31 *Alex.* αὐτοὺς ἐν πυρί. *Ald.* ἐν πυρὶ αὐτούς. 32 *C.* ἐξεχύθησαν ἐν. 33 *Alex.* ἐκεῖ ἐν. 34 *C.* ἔτι Δαυὶδ ἐν. 35 *C.* ἥξεις. 36 *C.* ἀκοῦσαι τήν. 37 *Ald.* τῆς φωνῆς τοῦ. 38 *Alex.* συνσισμοῦ τοῦ ἄκρου τῶν. *Ald.* σεισμοῦ τοῦ ἄκρου τῶν. *C.* συσσεισμοῦ ἀπ' ἄκρου τῶν. 39 *Alex.* & *C.* ἐξελεύσῃ. 40 *C.* ἐποίησε Δαυὶδ καθώς. 41 *C.* ἐξῆλθε. 42 *Alex.* & *C.* τὸ ὄνομα. 43 *C.* πάσαις ταῖς γαίαις.

Cap. 15. 1 Hoc caput *Ald. ed.* adjungit capiti 13. 2 *Comp. ed.* ἑαυτῷ οἴκους. 3 *Ms. Alex.* τῆς κιβωτοῦ. 4 *C.* ἔπηξεν. 5 *C.* αἴρειν. 6 *Alex. Ald.* & *C.* Καὶ συνήγαγεν Δαυίδ. 7 *Alex.* εἰς. 8 *Alex.* ἀνενεγκεῖν. 9 *Alex.* τοῦ θεοῦ εἰς. *Ald.* κυρίου καὶ εἰς. 10 *Alex.* & *C.* καὶ τούς. 11 *Ald.* Καὶ τῶν. 12 *C.* καὶ εἴκοσι. 13 *Alex.* Ἀσαΐας. 14 *Alex.* διακόσιοι καὶ πεντήκοντα. Τῶν. *Ald.* διακόσιοι πεντήκοντα. Τῶν. 15 *Alex.* * Βηρσών. *C.* Γερσών. 16 *C.* διακόσιοι. 17 *Alex.* καὶ τριάκοντα.

ῶν [18] Ἐ-

ὧν [18] Ἐλισαφὰτ Σεμεῒ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελ-
9 φοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι. Τῶν υἱῶν [19] Χε-
βρὼμ Ἐλιὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ [20] ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
10 ὀγδοήκοντα. Τῶν υἱῶν Ὀζιὴλ Ἀμιναδὰβ
ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν [21] δε-
11 καδύο. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδὼκ
καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, [22] καὶ τοὺς Λευίτας, τὸν
Οὐριὴλ, [23] Ἀσαΐαν, καὶ Ἰωὴλ, καὶ [24] Σεμαΐ-
12 αν, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ Ἀμιναδὰβ, Καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν Λευι-
τῶν, ἁγνίσθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ
ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν [25] τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, οὗ ἡ-
13 τοίμασα αὐτῇ. Ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότε-
ρον ὑμᾶς [26] εἶναι, διέκοψεν [27] ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν
ἡμῖν, ὅτι οὐκ [28] ἐξεζητήσαμεν ἐν κρίματι.
14 Καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, [29] τοῦ
ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν [30] Θεοῦ Ἰσραήλ.
15 Καὶ [31] ἔλαβον οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ
[32] Θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο Μωυσῆς ἐν λόγῳ Θεοῦ
κατὰ τὴν γραφὴν, ἐν ἀναφορεῦσιν [33] ἐπ' αὐ-
16 τούς. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἄρχουσι τῶν
Λευιτῶν, Στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς [34] αὐτῶν τοὺς
ψαλτῳδοὺς ἐν [35] ὀργάνοις, νάβλαις, κινύ-
ραις, καὶ κυμβάλοις [36] τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος
17 ἐν φωνῇ [37] εὐφροσύνης. Καὶ ἔστησαν οἱ
Λευῖται [38] τὸν Αἱμὰν υἱὸν Ἰωήλ· [39] ἐκ τῶν ἀδελ-
φῶν αὐτοῦ Ἀσὰφ υἱὸς Βαραχία· [40] καὶ ἐκ τῶν υἱ-
ῶν Μεραρὶ [41] ἀδελφῶν αὐτοῦ Αἰθὰν υἱὸς Κι-
18 σαιοῦ· Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
τῶν οἱ [42] δεύτεροι, Ζαχαρίας, [43] καὶ Ὀζι-
ὴλ, καὶ Σεμιραμὼθ, [44] καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ [45] Ἐλι-
ωὴλ, καὶ Ἐλιὰβ, καὶ Βαναία, καὶ [46] Μαασαία,
καὶ Ματθαθία, καὶ [47] Ἐλιφενὰ, καὶ [48] Μακελ-
λία, καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεϊὴλ, [49] καὶ Ὀζίας,
19 οἱ πυλωροί. Καὶ οἱ [50] ψαλτῳδοὶ, Αἱ-
μὰν, Ἀσὰφ, [51] καὶ Αἰθὰν ἐν κυμβάλοις χαλ-
20 κοῖς τοῦ [52] ἀκουσθῆναι ποιῆσαι. Ζαχα-
ρίας, καὶ Ὀζιὴλ, [53] Σεμιραμὼθ, Ἰεϊὴλ, [54] Ὠ-
νὶ, Ἐλιὰβ, Μαασαίας, Βαναίας ἐν νάβλαις
21 [55] ἐπὶ ἀλαιμώθ. Καὶ Ματταθίας, καὶ
[56] Ἐλιφαλοὺ, καὶ Μακενία, καὶ [57] Ἀβδεδὸμ,
καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Ὀζίας [58] ἐν κινύραις [59] ἀμασε-
22 νὶθ τοῦ ἐνισχῦσαι. Καὶ Χωνενία ἄρχων
τῶν [60] Λευιτῶν ἄρχων τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς
23 ἦν. Καὶ Βαραχία καὶ [61] Ἐλκανὰ πυ-
24 λωροὶ τῆς κιβωτοῦ. Καὶ [62] Σομνία, καὶ
Ἰωσαφὰτ, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Ἀμασαΐ, καὶ
[63] Ζαχαρία, καὶ Βαναία, καὶ Ἐλιέζερ οἱ ἱερεῖς
σαλπίζοντες [64] ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς
κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ [65] Ἰεΐα πυ-
25 λωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἦν Δαυὶδ
καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ καὶ οἱ χιλίαρχοι [66] οἱ
πορευόμενοι τοῦ [67] ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς δια-
θήκης [68] ἐξ οἴκου Ἀβδεδὸμ ἐν εὐφροσύνῃ.
26 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχῦσαι τὸν Θεὸν τοὺς Λευί-
τας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου,
καὶ [69] ἔθυσαν ἀνὰ ἑπτὰ μόσχους, [70] καὶ ἀνὰ ἑπτὰ
27 κριούς. Καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος [71] ἐν
στολῇ βυσσίνῃ, καὶ πάντες οἱ Λευῖται [72] αἴ-
ροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ ψαλ-
τῳδοὶ, καὶ [73] Χωνενίας ὁ ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν
ᾀδόντων, καὶ ἐπὶ Δαυὶδ [74] στολὴ βυσσίνη.
28 Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθή-
κης Κυρίου ἐν σημασίᾳ, καὶ ἐν φωνῇ σωφὲρ, καὶ
ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, [75] ἀναφωνοῦν-
29 τες [76] ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις. [77] Καὶ

---

18 *Alex.* Ἐλισαφὰν Σεμαία. *Ald. C.* Ἐλισαφὰν Σεμεΐ. (*C.* Σαμεά.) 19 *Alex.* & *C.* Χεβρών. 20 *C.* υἱοί. 21 *C.* καὶ δεκαδύο. 22 *Ald.* τούς. 23 *C.* καὶ Ἀσαΐα. 24 *Alex.* Σεμείαν. 25 *C.* κυρίου τοῦ Θεοῦ. 26 *Ald.* & *C.* εἶναι ἑτοίμους, διέκοψεν. 27 *C.* κύριος ὁ. 28 *Alex.* ἐζητήσαμεν. *C.* ἐζητήσαμεν αὐτόν. 29 *C.* ἐνεγκεῖν. 30 *Alex. Ald.* τοῦ κυρίου θεοῦ: *C.* κυρίου τοῦ Θεοῦ. 31 *C.* ἦραν. 32 *C.* κυρίου. 33 *Alex. Ald.* ἐφ' ἑαυτούς. *C.* ἐν ὤμοις αὐτῶν. 34 *C.* ὑμῶν. 35 *Alex. Ald.* ὀργάνοις ᾠδῶν, νάβλαις, καὶ κινύραις. *C.* ὀργάνοις ᾠδῶν, ἐν ναύλαις, καὶ ἐν κινύραις. 36 *C.* ἀκουτίζοντες τοῦ ὑψῶσαι. 37 *C.* εἰς εὐφροσύνην. 38 *C.* Αἱμὰν υἱός. 39 *C.* καὶ ἐκ. 40 *C.* καὶ ἀπό. 41 *C.* ἀδελφοῦ. 42 *C.* δευτερεύοντες. 43 *Alex.* καὶ Ἰουὴλ, καὶ Σιμιραμώθ. *C.* υἱὸς Ἰεϊὴλ, καὶ Σεμιραμώθ. 44 καὶ Ἰεϊὴλ, usque ad Ὀζίας *Ald.* desunt. 45 *Alex.* & *C.* Ἀνί. 46 *Alex.* Μαασία, καὶ Ματταθίας, καὶ Ἐλιφαλὰ, καὶ Μακενία. 47 *C.* Ἐλιφάλ. 48 *C.* Μακεννία, καὶ Ὠβὴδ Ἐδώμ. 49 καὶ Ὀζίας *C.* desunt. 50 *C.* ᾠδοί. 51 *Ald.* καὶ Αἱμάθ. *C.* Αἰθάμ. 52 *C.* ἀκουτίσαι. Καὶ Ζαχαρίας. 53 *Ald.* & *C.* καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰεϊήλ. 54 *Alex.* καὶ Ἀνὶ, καὶ Ἐλιὰβ, καὶ Μαασίας, καὶ Βαναίας. *Ald.* καὶ Ἀνανία, καὶ Ἐλιὰβ, Μαασαίας, καὶ Μακεννίας. *C.* καὶ Ἀνὶ, καὶ Ἐλιὰβ, Μαασαίας, καὶ Βαναίας. 55 *Alex.* ἐπὶ ἀλημώθ. *C.* περὶ τῶν κρυφίων. 56 *Alex.* Ἐλιφαλαίας, καὶ Μακενίας. 57 *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ· & vers. 24, & 25. 58 *Ald.* pro ἐν κινύραις habet οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ, Αἱμὰν, Ἀσὰφ, καὶ Αἰθὰν, καὶ ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς, τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι· deinde repetit vers. 20 & 21 usque Ἀμασενίθ. 59 *C.* περὶ τῆς ὀγδόης τοῦ. 60 *C.* Λευιτῶν ἐν τῇ ἄρσει ἄρχων. 61 *Alex.* Ἠλκανά. 62 *Alex.* Σωβενία. *Ald.* Σωβενιά. *C.* Σαβανεά. 63 *Alex.* Ζαχαρίας, καὶ Βαναί. 64 *C.* ἐν ταῖς. 65 *Alex.* Ἰεαίου. *C.* Ἰεχιά. 66 *Alex.* πορευόμενοι. 67 *C.* ἀνενεγκεῖν. 68 *Alex.* κυρίου ἐξ. 69 *Alex. Ald.* & *C.* ἔθυσαν ἑπτά. 70 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ ἑπτά. 71 *Alex.* στολῇ. 72 *C.* καὶ πάντες οἱ αἴροντες. 73 *Alex.* Χενενίας. 74 *C.* ἐφοὺδ βύσσινον. 75 *Alex.* ἀναφωνοῦνταις. 76 *Alex.* νάβλαις. *Ald.* καὶ ναύλαις. *C.* ἐν ναύλοις. 77 Καὶ ἐγένετο *Ald.* desunt.

ἐγένετο [78] ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου, [79] καὶ ἦλθεν ἕως πόλεως Δαυίδ. καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 [1] ΚΑὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυίδ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ [2] σωτηρίου ἐναντίον [3] τοῦ θεοῦ. 2 Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρων ὁλοκαυτώματα καὶ [4] σωτηρίου, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου. 3 Καὶ διεμέρισε [5] παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ [6] ἕως γυναικός, τῷ ἀνδρὶ [7] ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικὸν, καὶ ἀμορίτην. 4 Καὶ [8] ἔταξε κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐκ τῶν Λευιτῶν λειτουργοῦντας [9] ἀναφωνοῦντας, καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν [10] κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ· 5 Ἀσὰφ ὁ ἡγούμενος, [11] καὶ δευτερεύων αὐτῷ Ζαχαρίας, [12] Ἰεϊὴλ, Σεμιραμὼθ, [13] καὶ Ἰεϊὴλ, Ματταθίας, Ἐλιὰβ, καὶ Βαναίας, καὶ [14] Ἀβδεδόμ· καὶ Ἰεϊὴλ ἐν ὀργάνοις, [15] νάβλαις, κινύραις, καὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν· 6 Καὶ Βαναίας, καὶ Ὀζιὴλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγξι διαπαντὸς [16] ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ. 7 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τότε ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐν χειρὶ Ἀσὰφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. 8 [17] ΩΔΗʹ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ [18] κυρίῳ, ἐπικαλεῖσθε [19] αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. 9 Ἄσατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε [20] αὐτῷ, διηγήσασθε [21] πᾶσι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε κύριος. 10 Αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἁγίῳ αὐτοῦ, εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ. 11 Ζητήσατε τὸν κύριον καὶ ἰσχύσατε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός. 12 [22] Μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε, [23] τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ. 13 Σπέρμα Ἰσραὴλ [24] παῖδες αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ. 14 Αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. 15 [25] Μνημονεύωμεν εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, [26] λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς, 16 Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ [27] τῷ Ἰσαάκ. 17 [28] Ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, [29] τῷ Ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον, 18 Λέγων, Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν. 19 Ἐν τῷ [30] γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς [31] ἀριθμῷ, [32] ὡς [33] ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρῴκησαν ἐν αὐτῇ, 20 Καὶ ἐπορεύθησαν [34] ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον, 21 Οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἤλεγξε [35] περὶ αὐτῶν βασιλεῖς· 22 Μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε. 23 Ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν [36] σωτηρίαν αὐτοῦ. 24 Ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. 25 Ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. 26 Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα, καὶ ὁ [37] θεὸς ἡμῶν [38] οὐρανοὺς ἐποίησε. 27 [39] Δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν [40] τόπῳ αὐτοῦ. 28 Δότε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν, 29 Δότε τῷ κυρίῳ δόξαν [41] ὀνόματι αὐτοῦ· [42] λά-

---

78 *Alex.* κιβωτὸς τῆς διαθήκης. 79 καὶ ἦλθεν *Ald.* & *C.* ponunt ante ἡ κιβωτός.

Cap. 16. 1 Hoc caput in *Ald. ed.* est 14. 2 *Comp. ed.* εἰρηνικάς. 3 *Ms. Alex.* τοῦ κυρίου. Καί. 4 *C.* εἰρηνικάς. 5 *C.* Δαυὶδ παντί. 6 *Ald.* μέχρι. 7 *C.* κίχαρ ἄρτου, καὶ λάγανον τηγάνου, καὶ κολλυρίτην. Καί. 8 *C.* ἔταξε Δαυὶδ κατά. 9 *C.* καὶ ἀναφωνοῦντας, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι. 10 *Alex.* τὸν κύριον θεόν. *C.* κυρίῳ τῷ θεῷ. 11 *Alex.* καὶ δεύτερος ὢν αὐτῷ. *C.* ὁ δεύτερος αὐτῷ. 12 *Alex.* ὁ Ἰεϊήλ. *C.* καὶ Ἰεϊήλ, καὶ bis in hoc versu. 13 *Alex.* Ἰαθιήλ. 14 *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ· & vers. 38. bis. 15 *Alex.* ἐν νάβλαις, καὶ κινύραις. *Ald.* καὶ νάβλαις, καὶ κινύραις. *C.* ἐν ναύλοις, καὶ κινύραις. 16 *C.* ἐνώπιον. 17 ΩΔΗ *Ald.* & *C.* deest. 18 *C.* κυρίῳ, καὶ ἐπικαλεῖσθε.

19 *Ald.* τὸ ὄνομα. 20 *Ald.* αὐτόν. 21 *C.* ἐν πᾶσι. 22 *Alex.* Μνημονεύσατε. 23 *C.* τὰ τέρατα αὐτοῦ καί. 24 *C.* δοῦλοι. 25 *Alex.* Μνημονεύων εἰς. *C.* Μνημονεύετε εἰς. 26 *Ald.* λόγου αὐτοῦ οὗ. *C.* λόγου αὐτοῦ ὄν. 27 *Ald.* καὶ τῷ σπέρματι τῷ Ἰσαάκ. 28 *C.* Καὶ ἔστησεν. 29 *Ald.* & *C.* καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην. 30 *Alex.* λέγεσθαι αὐτούς. *C.* εἶναι αὐτούς. 31 *Ald.* ἐν ἀριθμῷ. 32 *Alex. Ald.* ἕως. 33 *C.* μικροὺς, καὶ παροίκους. 34 *C.* ἐξ. 35 *Alex. Ald.* ὑπὲρ αὐτῶν. 36 *Alex.* τὸ σωτήριον αὐτοῦ. * Ὅτι μέγας κύριος. 37 *Ald.* & *C.* κύριος οὐρανούς. 38 *Alex.* οὐρανόν. 39 *C.* Αἶνος, καὶ μεγαλοπρέπεια ἐνώπιον αὐτοῦ. 40 *Alex.* τῷ τόπῳ. *Ald.* & *C.* τόπῳ ἁγίῳ. 41 *Alex.* ὄνοματος. 42 *C.* ἄρατε θυσίας, καὶ εἰσπορεύεσθε ἐνώπιον αὐτοῦ.

βετε

ϐετε δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε [43] κυρίῳ ἐν [44] αὐλαῖς ἁγί-
30 αις αὐτοῦ. Φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ, [45] κατορθωθήτω ἡ γῆ, καὶ
31 μὴ σαλευθήτω. Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, Κύριος [46] βασιλεύων.
32 [47] Βομβήσει ἡ θάλασσα [48] σὺν τῷ πληρώματι, καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ.
33 Τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι [49] ἦλθε κρῖναι τὴν γῆν.
34 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς
35 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ εἴπατε, Σῶσον ἡμᾶς, ὁ θεὸς [50] τῆς σωτηρίας [51] ἡμῶν, καὶ ἄθροισον ἡμᾶς, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα [52] τὸ ἅγιόν σου, [53] καὶ καυ-
36 χᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου. [54] Εὐλογημένος κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, Ἀμήν. καὶ
37 ᾔνεσαν τῷ κυρίῳ. Καὶ [55] κατέλιπον ἐκεῖ [56] ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν Ἀσὰφ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διαπαντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς [57] ἡμέ-
38 ραν. Καὶ [58] Ἀβδεδὸμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑξήκοντα καὶ ὀκτώ· καὶ [59] Ἀβδεδὸμ υἱὸς [60] Ἰδιθοὺν, [61] καὶ Ὀσὰ, εἰς τοὺς πυλωρούς.
39 Καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς [62] ἐναντίον [63] τῆς σκηνῆς κυρίου ἐν
40 [64] βαμὰ τῇ ἐν Γαβαὼν, Τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ τοεσπέρας, [65] καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου ὅσα ἐνετείλατο [66] ἐφ' υἱοῖς Ἰσραὴλ [67] ἐν χειρὶ Μωυσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ.
41 Καὶ μετ' [68] αὐτοῦ Αἱμὰν καὶ [69] Ἰδιθοὺν, καὶ οἱ λοιποὶ [70] ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
42 Καὶ μετ' αὐτῶν [71] σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ [72] ὄργανα τῶν ᾠδῶν τοῦ θεοῦ, [73] οἱ
43 δὲ υἱοὶ [74] Ἰδιθοὺν εἰς [75] τὴν πύλην. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησε Δαυὶδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ὑποκάτω δέρ-
2 ρεων. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ, [2] Πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει, ὅτι [3] θεὸς μετὰ
3 σοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο λόγος [4] κυρίου πρὸς Νάθαν·
4 Πορεύου καὶ εἶπον πρὸς Δαυίδ [5] τὸν δοῦλόν μου, Οὕτως εἶπε κύριος, Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι
5 οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ. Ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην
6 ἐν σκηνῇ [6] καὶ ἐν καλύμματι. Ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραήλ· * εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν [7] φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ οἷς ἐνετειλάμην τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν μου, λέγων, [8] Ὅτι οὐκ [9] ᾠκοδομήσατέ μοι οἶκον κέδρινον;
7 Καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ, Τάδε λέγει κύριος [10] παντοκράτωρ, [11] Ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσρα-
8 ήλ· Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύθης, καὶ [12] ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς
9 γῆς. Καὶ [13] θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατα-

43 *Alex.* τοῦ κυρίου. 44 *C.* κατοικητηρίῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. 45 *C.* καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται. Εὐφρ. 46 *Alex.* & *C.* ἐβασίλευσεν. 47 *Alex.* Βοήσει θάλασσα. 48 *C.* συμπληρώματι αὐτῆς, ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρὸς καί. 49 *C.* ἥκει. 50 *C.* τῶν σωτηριῶν. 51 *Alex.* ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ. 52 *C.* σου τὸ ἅγιον. 53 *C.* τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι. 54 *C.* Εὐλογητός. 55 *Alex.* κατέλειπεν. *C.* κατέλιπεν. 56 *Alex. Ald.* & *C.* ἐναντίον. 57 *C.* ἡμέραν αὐτοῦ. Καί. 58 *Alex.* Ἀβδοδόμ. 59 *Alex.* Ἀβδοδόμ. 60 *Alex.* & *C.* Ἰδιθούμ. *Ald.* Ἰαθόμ. 61 *Alex.* καὶ Ὠσηὲ, εἰς πυλωρούς. 62 *C.* ἐνώπιον. 63 *Alex.* σκηνῆς. 64 *Ald.* Βαλᾶ. *C.* τῇ Βαμάν. 65 *Ald.* κατά. 66 *Alex.* ἐφ' υἱούς. 67 ἐν χειρὶ usque ad finem versus *C.* desunt. 68 *C.* αὐτῶν. 69 *Alex. Ald.* & *C.* Ἰδιθούμ. 70 *Ald.* οἱ ἐκλεκτοί. 71 *C.* Αἱμὰν, καὶ Ἰδιθοὺμ ἐν σάλπιγξι, καὶ κυμβάλοις. 72 *C.* ὀργάνοις. 73 *Alex.* καὶ οἱ υἱοί. *C.* καὶ υἱοί. 74 *Ald.* & *C.* Ἰδιθούμ. 75 *C.* τὸ πυλωρεῖν.

Cap. 17. 1 Hoc caput *Ald. ed.* adjungit cap. 14. 2 *Ald.* & *Comp.* Πάντα ὅσα ἐν. 3 *Ms. Alex.* ὁ θεός. 4 *Alex.* & *C.* κυρίου (al. θεοῦ) πρὸς Νάθαν, λέγων, Πορεύου. 5 *Alex.* τὸν παῖδά μου. 6 *Alex.* καὶ ἐν καταλύματι. *Ald.* & *C.* εἰς σκέπην, καὶ ἐν καταλύματι. al. pro ἕως paulo ante habent καὶ ἕως, & pro ἐν σκηνῇ, ἐκ σκηνῆς εἰς σκηνήν. * *Francof.* hic incip. vers. 6. 7 *Alex.* φυλὴν Ἰσραὴλ, ἑνὶ τῶν κριτῶν Ἰσραὴλ οἷς. 8 *C.* Διατί. 9 *Alex.* οὐκ ᾠκοδομήκατέ. 10 *C.* τῶν δυνάμεων, Ἐγώ. 11 *Alex.* Ἔλαβόν σε. 12 *Alex.* ἐξωλέθρευσα. 13 *C.* θήσω.

σκιῶσαι καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐ [14] μεριμνήσει ἔτι, καὶ οὐ [15] προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι
10 αὐτὸν καθὼς [16] ἀρχῆς, Καὶ ἀφ' ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ· καὶ ἐταπείνωσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε, [17] καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι κύριος.
11 Καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν [18] ἡμέραι σου [19] καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.
12 Αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
13 Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, [20] ὡς ἀπέστησα ἀπὸ [21] τῶν ὄντων ἔμ-
14 προσθέν σου. Καὶ [22] πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται [23] ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶ-
15 νος. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλη-
16 σε Νάθαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν [24] ἀπέναντι κυρίου, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ἐγὼ [25] κύριε ὁ θεός; καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶ-
17 νος; Καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ θεὸς, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου [26] ἐκ μακρῶν, καὶ ἐπεῖδές με ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ὕψωσάς με [27] κύριε ὁ θε-
18 ός. Τί προσθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ [28] δοξάσαι; καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας,
19 [29] Καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν με-
20 γαλωσύνην. Κύριε οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ [30] ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ, κατὰ πάντα ὅσα
21 ἠκούσαμεν ἐν ὠσὶν ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ [31] ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς [32] ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι [33] λαὸν ἑαυτῷ, τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς, τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ σου
22 [34] οὓς ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη. Καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ [35] κύριος ἐγενήθης αὐτοῖς εἰς
23 θεόν. Καὶ νῦν κύριε ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως [36] αἰῶνος· καὶ ποίησον
24 καθὼς ἐλάλησας, [37] Καὶ πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λεγόντων, [38] Κύριε κύριε παντοκράτωρ [39] θεὸς [40] Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ παιδός σου [41] ἀν-
25 ωρθωμένος [42] ἐναντίον σου. Ὅτι [43] σὺ κύριος ὁ θεός μου ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ [44] παιδός σου [45] τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον, διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ [46] παῖς σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν
26 σου. Καὶ νῦν κύριε σὺ εἶ αὐτὸς [47] θεὸς, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦ-
27 τα. Καὶ νῦν [48] ἤρξω τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ [49] παιδός σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου· ὅτι σὺ κύριε εὐλόγησας, καὶ [50] εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα.

Κεφ. ιη'. 18.

1 [1] Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὴν Γὲθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλ-
2 λοφύλων. Καὶ ἐπάταξε [2] τὴν Μωὰβ, καὶ [3] ἦσαν [4] Μωὰβ παῖδες τῷ Δαυὶδ φέροντες δῶ-
3 ρα. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν [5] Ἀδρααζὰρ βασιλέα Σουβὰ Ἡμὰθ, [6] πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ [7] ποταμὸν Εὐ-
4 φράτην. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ [8] αὐτῶν χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ ὑπελεί-
5 πετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. Καὶ ἦλ-

---

14 *C.* ταραχθήσεται. 15 *Alex.* προσθήσει ἀδικία τοῦ. 16 *Alex.* & *C.* ἀπ' ἀρχῆς. 17 *Alex.* καὶ * οἰκοδομήσει σοι κύριος. *C.* καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον, εἶπε κύριος. 18 *Alex.* αἱ ἡμέραι σου κοιμηθήσῃ. 19 *C.* πορευθῆναι μετά. 20 *C.* ὃν τρόπον ἀπέστησα. 21 *Alex.* & *C.* τῶν ἔμπροσθέν. 22 *C.* στήσω. 23 *Alex.* ἀνορθώμενος. 24 *C.* ἐνώπιον. 25 *Ald.* κύριος. 26 *C.* ἀπό. post al. ἐπεῖδές με ὡσεί. 27 *Ald.* κύριος. 28 *C.* δοξάσαι σε τὸν δοῦλόν σου. 29 *Ald.* & *C.* κύριος, καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην ταύτην κατὰ τὴν καρδίαν σου τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγαλεῖά σου (*C.* μεγάλα·) Κύριε. Et *C.* ponit κατὰ τὴν καρδίαν σου ante ἐποίησας. 30 *Alex.* ἔστιν πλήν. 31 *Alex.* ἔθνος ἐπί. *C.* ἔθνος ἓν ἐπί. 32 *C.* ἐπορεύθη θεός. al. ὡδήγησας αὐτὸν ὁ θεός. 33 *Alex.* & *C.* ἑαυτῷ λαὸν, τοῦ. 34 *Alex.* & *C.* οὗ.

35 *Alex.* κύριε αὐτοῖς. *C.* κύριε ἐγενήθης αὐτοῖς. al. κύριε, ἐγένου αὐτοῖς. 36 *Alex.* αἰῶνος. * λεγόντων. 37 Καὶ *C.* deest. 38 *C.* Κύριος παντοκράτωρ. 39 *Alex.* ὁ θεός. 40 *C.* Ἰσραὴλ, θεὸς τῷ Ἰσραήλ. 41 *Ald.* ἔσται ἀνωρθωμένος. *C.* ἡτοιμασμένος. 42 *C.* ἐνώπιόν σου. 43 *Alex.* σὺ κύριε ἤνοιξας. *C.* σὺ κύριε ὁ θεός μου ἀπεκάλυψας. 44 *C.* δούλου. 45 *Alex.* οἰκοδομῆσαι. 46 *C.* δοῦλός. 47 *Alex.* ὁ θεός. 48 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἤρξω. 49 *C.* δούλου. 50 *C.* εὐλόγηται.

Cap. 18. 1 Hoc cap. in *Ald.* est 15. 2 *Ald.* Δαυὶδ τήν. *C.* τόν. 3 *C.* ἐγενήθη. 4 *Ms.* *Alex.* & *Ald.* *ed.* Μωαβῖται. 5 *Alex.* Ἀδραζάρ. *C.* Ἀδαδεζέρ. 6 *C.* ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν τοῦ στῆσαι. 7 *C.* ποταμῷ Εὐφράτῃ. 8 *Alex.* αὐτῷ. *C.* ἀπ' αὐτοῦ. *Ald.* αὐτὸν, & *Ald.* & *C.* ponunt ante Δαυίδ.

θε Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ βοηθῆσαι [9] Ἀδρααζὰρ βασιλεῖ Σουβά, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν.

6 Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς [10] παῖδας [11] φέροντας δῶρα. καὶ [12] ἔσωσε κύριος Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

7 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς [13] κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας [14] Ἀδρααζὰρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ.

8 Καὶ ἐκ τῆς [15] Ματαβὲθ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ [16] Ἀδρααζὰρ ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.

9 Καὶ ἤκουσε [17] Θωὰ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύναμιν [18] Ἀδρααζὰρ βασιλέως Σουβά·

10 Καὶ ἀπέστειλε τὸν [19] Ἀδουρὰμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς [20] τὸν βασιλέα Δαυὶδ, τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν [21] Ἀδραζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ [22] πολέμιος [23] Θωὰ ἦν τῷ [24] Ἀδρααζάρ.

11 Καὶ πάντα τὰ σκεύη [25] τὰ χρυσᾶ, καὶ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χαλκᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐξ Ἰδουμαίας, καὶ Μωάβ, καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλήκ.

12 Καὶ [26] Ἀβεσὰ υἱὸς Σαρουίας ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν ἁλῶν, ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας.

13 Καὶ ἔθετο ἐν [27] τῇ κοιλάδι φρουράς, καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι παῖδες Δαυίδ. καὶ [28] ἔσωζε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

14 Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ποιῶν [29] κρίμα καὶ δικαιοσύνην [30] τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ.

15 Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ὁ ὑπομνηματογράφος,

16 Καὶ Σαδὼκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ [31] Ἀχιμέλεχ υἱὸς [32] Ἀβιάθαρ [33] οἱ ἱερεῖς, καὶ Σουσὰ γραμματεύς,

17 Καὶ Βαναίας υἱὸς [34] Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ [35] Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί· καὶ υἱοὶ Δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 [1] Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανε Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

2 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὰν υἱοῦ Ναὰς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος. καὶ ἀπέστειλεν [2] ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦλθον παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν [3] Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν.

3 Καὶ εἶπον [4] ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν, Μὴ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου [5] ἐναντίον σου, ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; [6] οὐχὶ ὅπως ἐξερευνήσωσι τὴν [7] πόλιν, καὶ τοῦ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ;

4 Καὶ ἔλαβεν Ἀνὰν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρησεν αὐτοὺς, καὶ ἀφεῖλε τῶν μανδυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς.

5 Καὶ ἦλθον [8] ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν [9] αὐτοῖς, ὅτι [10] ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ [11] ἀνακάμψατε.

6 Καὶ εἶδον [12] οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι [13] ᾐσχύνθη λαὸς Δαυίδ, καὶ ἀπέστειλεν [14] Ἀνὰν καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν χίλια τάλαντα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι [15] ἑαυτοῖς ἐκ Συρίας Μεσοποταμίας καὶ ἐκ Συρίας [16] Μααχὰ καὶ [17] παρὰ Σωβὰλ ἅρματα καὶ ἱππεῖς.

7 Καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων, καὶ τὸν βα-

9 *Alex.* Ἀδρααζάρ. *C.* Ἀδαδεζέρ. al. Ἀδαρέζερ. 10 *C.* δούλους. 11 *Ald.* & *C.* φέροντες. 12 *Alex.* ἔσωζεν κύριος τὸν Δαυίδ. 13 *Ald.* κλοιούς. 14 *Alex.* Ἀδραζάρ. 15 *Alex.* Ματεβὲθ. *C.* Ταβάθ. al. Τιβχάθ. 16 *Alex.* Ἀδραζάρ. *C.* Ἀδαδεζέρ. 17 *Alex.* Θοοῦ. *Ald.* Θεοῦ. *C.* Θωοῦ. 18 *Alex* Ἀδραζάρ. 19 *Alex.* Δουράμ. 20 τὸν βασιλέα *C.* desunt. 21 *Alex.* Ἀδραζάρ. *C.* Ἀδαδεζέρ. 22 *C.* πολεμιστὴς ἦν τοῦ Θωοῦ ὁ Ἀδαδεζέρ. 23 *Alex.* Θοοῦ. *Ald.* Θεοῦ. 24 *Alex.* Ἀδραζάρ. 25 *Alex.* χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν Δαυὶδ τοῦ. 26 *Alex.* Ἀβισαί. 27 *C.* Ἰδουμαία φρουράν. *Ald.* τῇ κοιλάδι φρουράν. 28 *Ald.* & *C.* ἔσωσε. 29 *Alex.* κρίματα. 30 *Ald.* & *C.* παντὶ τοῦ λαοῦ. 31 al. Ἀβιμέλεχ. 32 *Ald.* Ἐλεάζαρ. 33 *Alex.* ἱερεῖς. 34 *C.* Ἰωιαδέ. al. Ἰωϊαδά. 35 *Alex.* Χερηθὶ καὶ τοῦ Φαλεθθί. *C.* Χερεθὶ καὶ Φελεθί.

Cap. 19. 1 *Ald.* hoc caput adjungit capiti 15. 2 *Comp.* Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τὸν Ἀνὰν παρακαλέσαι. 3 *Mſ. Alex.* Ἀμμὼν τοῦ. 4 *Alex.* οἱ ἄρχοντες Ἀμμών. 5 *C.* ἐν ὀφθαλμοῖς σου. 6 *Alex.* οὐχ οὕτως ἐρευνήσουσιν. *Ald.* οὐχί· ἀλλ' ἢ ὅπως ἐξερευνήσωσι. 7 *Alex.* πόλιν, τοῦ. 8 *C.* καὶ ἀπήγγειλαν. 9 *C.* αὐτὸν Δαυίδ, ὅτι. 10 *Ald.* ἦσαν οἱ ἄνθρωποι ἠτιμωμένοι. *C.* ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμωμένοι. 11 *C.* ἐπιστρέψατε. 12 *Alex.* υἱοί. 13 *C.* κατῃσχύνθη. 14 *C.* οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ Ἀνὰν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν χίλια. 15 *Alex.* αὐτοὺς ἐκ. 16 *Alex.* Μαχὰ καί. 17 *Alex.* & *Ald.* ἐκ Σουβά. *C.* ἀπὸ Σουβά.

σιλέα

σιλέα [18] Μααχὰ καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον [19] κατέναντι [20] Μηδαβά. καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι.

8 Καὶ ἤκουσε Δαυίδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 9 Καὶ ἐξῆλθον [21] οἱ υἱοὶ Ἀμμών, καὶ [22] παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως. καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' [23] ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. 10 Καὶ εἶδεν Ἰωὰβ ὅτι [24] γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι [25] τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπισθε, καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς [26] νεανίου ἐξ Ἰσραήλ, καὶ [27] παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ Σύρου. 11 Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ [28] Ἀβεσσαὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ [29] παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών. 12 Καὶ [30] εἶπεν, Ἐὰν [31] κρατήσῃ [32] ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ ἐὰν [33] οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν [34] κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ, καὶ σώσω σε. 13 Ἀνδρίζου, καὶ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει. 14 Καὶ παρετάξατο Ἰωὰβ καὶ [35] ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ [36] κατέναντι Σύρων εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγον [37] ἀπ' αὐτῶν. 15 [38] Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγον [39] οἱ Σύροι, καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ [40] προσώπου Ἀβεσσαί, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἰωὰβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ [41] ἦλθον εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἦλθεν Ἰωὰβ εἰς Ἱερουσαλήμ. 16 Καὶ εἶδεν [42] ὁ Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους· καὶ [43] ἐξήγαγον τὸν Σύρον [44] ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ [45] Σωφὰθ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως [46] Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. 17 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραήλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθεν [47] ἐπ' αὐτούς, [48] καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτούς· καὶ παρατάσσεται Δαυὶδ ἐξεναντίας τοῦ [49] Σύρου εἰς πόλεμον· καὶ [50] ἐπολέμησαν αὐτόν. 18 Καὶ ἔφυγε Σύρος ἀπὸ [51] προσώπου Ἰσραήλ. καὶ ἀπέκτεινε Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ Σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων, καὶ [52] τεσσαράκοντα χιλιάδας [53] πεζῶν, καὶ τὸν [54] Σωφὰθ [55] ἀρχιστράτηγον δυνάμεως [56] ἀπέκτεινε. 19 Καὶ εἶδον παῖδες [57] Ἀδρααζὰρ ὅτι [58] ἐπταίκασιν ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ, καὶ διέθεντο μετὰ Δαυίδ, [59] καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν ἔτι.

Κεφ. κ'. 20.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων, καὶ [2] ἤγαγεν Ἰωὰβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς, καὶ [3] ἔφθειραν τὴν χώραν υἱῶν Ἀμμών. καὶ [4] ἦλθε καὶ περιεκάθισε τὴν [5] Ῥαββά· καὶ Δαυὶδ [6] ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπάταξεν Ἰωὰβ τὴν [7] Ῥαββά, καὶ [8] κατέσκαψεν αὐτήν. 2 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν στέφανον [9] Μολχὸμ [10] τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εὑρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ [11] τὴν κεφαλὴν Δαυίδ· * καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα. 3 Καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ [12] ἐξήγαγε, καὶ [13] διέπρισε πρίοσι, καὶ ἐν σκεπάρνοις [14] σιδηροῖς, καὶ ἐν [15] διασχίζουσι· καὶ οὕτως ἐποίησε Δαυὶδ [16] τοῖς πᾶσιν υἱοῖς Ἀμμών. καὶ [17] ἀνέστρεψε

18 *Alex.* Μωχά. 19 *C.* ἔμπροσθεν. 20 *Alex.* τοῦ Μηδαβά. καὶ υἱοί. 21 *Alex.* υἱοί. 22 *C.* παρετάξαντο. 23 *Ald.* ἑαυτόν. 24 *Alex.* γέγοναν. 25 *C.* αὐτῷ τοῦ. 26 *Alex.* νεανίου Ἰσραήλ, καί. 27 *Alex. Ald.* & *C.* παρετάξατο. 28 *Alex.* Ἀβισσαί. 29 *Alex.* & *C.* παρετάξατο. 30 *C.* εἶπεν Ἰωάβ, Ἐάν. 31 *Alex.* κρατήσει. *Ald.* κραταιώσηται. *C.* κραταιωθῇ. 32 *C.* Συρία ὑπὲρ ἐμέ, καί. 33 *Alex.* υἱοί. 34 *C.* κραταιωθῶσιν. 35 *Ald.* πᾶς ὁ λαός. 36 *C.* ἐξεναντίας Συρίας. 37 *Alex.* ἀπ' αὐτοῦ. *C.* ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ Σύροι. 38 *C.* Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι. 39 *Alex.* Σύροι. 40 *Alex.* προσώπου Ἰωάβ, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἀβισσαὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 41 *Alex.* & *C.* εἰσῆλθον. 42 *Alex.* Σύρος. 43 *Ald.* & *C.* ἐξήγαγε. 44 *C.* τὸν ἐν τῷ πέραν. 45 *Alex.* & *C.* Σωφάχ. *Ald.* Σωφάκ. 46 *Alex.* Ἀδραζάρ. al. Ἀδαδέζερ. al. Ἀδαρέζερ. 47 *Ald.* & *C.* πρὸς αὐτούς. 48 καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτοὺς *C.* desunt. *Alex.* pro ἐπ' habet πρός. 49 *Alex.* Σύρου, καὶ ἐπολέμησεν. 50 *Ald.* ἐπολέμησεν αὐτόν. *C.* ἐπολέμησε μετ' αὐτοῦ. 51 *Alex.* προσώπου Δαυίδ. καί. 52 *Alex.* τεσσαράκοντα. 53 *Ald.* & *C.* ἀνδρῶν πεζῶν. 54 *Alex.* Σωβάχ. *Ald.* Σαβάκ. *C.* Σοφάχ. 55 *Alex.* τὸν ἀρχιστράτηγον. 56 *Alex.* ἀπέκτειναν. *Ald.* αὐτοῦ ἀπέκτεινε. 57 *Alex.* Ἀδραζάρ. 58 *C.* ἐθραύσθησαν. 59 *C.* εἰρήνην, καὶ ἐδούλευον.

Cap. 20. 1 *Ald.* hoc caput adjungit cap. 15. 2 *Comp.* ἀπήγαγεν. 3 *Ald.* διέφθειραν. *C.* ἔφθειρε. 4 *Ms. Alex.* & *Ald.* ed. ἦλθαν (*Ald.* ἦλθον) καὶ περιεκάθισαν. *C.* ἦλθεν Ἰωὰβ καὶ περιεκάθισε. 5 *Alex.* Ῥαββάθ. *Ald.* Ῥαμμά. 6 *Alex.* & *C.* ἐκάθητο. 7 *Alex.* Ῥαββάθ. *Ald.* Ῥαμμά. 8 *C.* καθεῖλεν. 9 Μολχὸμ *C.* deest. al. Μαλχάμ. 10 *Alex.* βασιλέως. 11 *Ald.* & *C.* τῆς κεφαλῆς. * *Francof.* hic incip. vers. 3. & habet τὰ ante σκῦλα. 12 *Alex.* ἐξήνεγκεν. 13 *C.* ἔπρισεν ἐν πρίοσι. 14 *Alex.* σιδηροῖς· καὶ οὕτως. 15 *C.* τοῖς τριβόλοις· καί. 16 *Alex.* πᾶσιν ταῖς πόλεσιν υἱῶν. *Ald.* τοῖς παισὶν υἱῶν. *C.* πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν. 17 *C.* ἐπέστρεψε.

Δαυὶδ

Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς [18] αὐτοῦ [19] εἰς Ἱερουσαλήμ.

4 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γαζὲρ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε [20] Σοβοχαὶ Σωσαθὶ τὸν Σαφοὺτ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτόν.

5 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς [21] Ἰαὶρ τὸν Λαχμὶ ἀδελφὸν Γολιὰθ τοῦ [22] Γεθθαίου, καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων.

6 * Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ, καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, καὶ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ καὶ ἕξ, [23] εἰκοσιτέσσαρες, καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων·

7 Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν [24] Ἰωνάθαν υἱὸς [25] Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυίδ.

8 Οὗτοι [26] ἐγένοντο τῷ Ῥαφὰ ἐν Γέθ, πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, καὶ [27] ἔπεσον ἐν χειρὶ Δαυίδ, καὶ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ.

Κεφ. κα΄. 21.

[1] 1 ΚΑὶ [2] ἔστη [3] διάβολος ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν Ἰσραήλ.

2 Καὶ [4] εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως, [5] Πορεύθητε, ἀριθμήσατε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ [6] καὶ ἕως Δάν, καὶ ἐνέγκατε πρός με, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

3 Καὶ εἶπεν Ἰωάβ, Προσθείη κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡς [7] αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως, καὶ οἱ [8] ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες· [9] πάντες τῷ κυρίῳ μου [10] παῖδες. [11] ἱνατί ζητεῖ [12] κύριός μου τοῦτο; [13] ἵνα μὴ γένηται εἰς [14] ἁμαρτίαν [15] τῷ Ἰσραήλ.

4 [16] Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ [17] βασιλέως ἴσχυσεν ἐπὶ Ἰωάβ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωάβ, καὶ [18] διῆλθεν ἐν [19] παντὶ Ἰσραήλ, καὶ [20] ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

5 Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυίδ. καὶ ἦν πᾶς [21] Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν [22] ἐσπασμένων [23] μάχαιραν· [24] καὶ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιαι [25] καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν [26] ἐσπασμένων [27] μάχαιραν.

6 Καὶ τὸν Λευὶ καὶ τὸν Βενιαμὶν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, [28] ὅτι κατίσχυσε λόγος τοῦ βασιλέως [29] τὸν Ἰωάβ.

7 Καὶ πονηρὸν [30] ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ [31] πράγματος τούτου, καὶ 8 ἐπάταξε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεόν, Ἡμάρτηκα σφόδρα, ὅτι ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ νῦν περίελε [32] δὴ τὴν κακίαν [33] παιδός σου, ὅτι [34] ἐματαιώθην σφόδρα.

9 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς [35] Γὰδ 10 τὸν ὁρῶντα, λέγων, [36] Πορεύου καὶ λάλησον πρὸς Δαυίδ, λέγων, [37] Οὕτω λέγει κύριος, Τρία [38] αἴρω ἐγὼ ἐπὶ σέ, [39] ἔκλεξαι σεαυτῷ 11 ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοι. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυίδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, * Οὕτως λέγει κύριος, Ἔκλεξαι σεαυτῷ

12 [40] Ἢ τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας [41] φεύγειν σε [42] ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου, καὶ [43] μάχαιρα ἐχθρῶν σου [44] τοῦ ἐξολοθρεῦσαι, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἄγγελος κυρίου [45] ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραήλ. καὶ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ 13 [46] ἀποστείλαντί λόγον. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γάδ, Στενά μοι [47] καὶ τὰ [48] τρία σφόδρα· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ [49] αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖ-

---

18 *C.* ὁ μετ᾽ αὐτοῦ. 19 *Ald.* ἐν. 20 *Alex.* Σοββοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τὸν Σεφφί. *Ald.* Σοβοχαὶ Οὐσαθὶ τὸν Σαφοῦ. *C.* Σοβοχαὶ Οὐσαθὶ τὸν Σαπφί. al. Σὶβ καὶ ὁ Οὐσαθὶ τὸν Σιππαί. 21 *Alex.* Ἀδοὶρ τὸν Λεεμεί. *C.* Ἰασοὶρ τὸν Λαχμί. *Ald.* Ἰαὶρ τὸν Λαομί. 22 *Alex.* Γεθθαίου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος. * In *Franc.* hic verſ. pertinet ad præcedentem, & duo poſtremi in unum quoque junguntur. 23 *Ald.* & *C.* εἴκοσι, καὶ τέσσαρες. 24 *Ald.* Ἰωαθάμ. 25 *Alex.* Σαμιὰς υἱὸς ἀδελφοῦ. 26 *Alex.* ἐγένοντο Ῥαφά. *C.* ἐγεννήθησαν τῷ Ῥαφά. 27 *Alex.* ἔπεσαν.

Cap. 21. 1 Etiam hoc caput *Ald.* adjungit cap. 15. 2 *Ald.* & *Comp.* ἀνέστη. 3 *C.* σατὰν ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐπέσεισε. al. pro ἐπέσεισε habent ἐπέπεισε. 4 *Mſ. Alex.* εἶπεν Δαυίδ. 5 *C.* Πορεύθητε, καὶ ἀριθμήσατε. 6 *Ald.* & *C.* ἕως. 7 *C.* εἰσίν. 8 *Alex.* ὀφθαλμοὶ * κυρίοι. 9 *C.* οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ· πάντες. 10 *C.* εἰς δούλους. 11 *Ald. C.* καὶ ἱνατί θέλει. 12 *Alex.* ὁ κύριός μου τοῦτο. *Ald.* & *C.* τοῦτο κύριός μου. 13 *Ald.* & *C.* ὅπως. 14 *C.* πλημμέλειαν. 15 *Alex. Ald.* τῷ λαῷ Ἰσραήλ. 16 *C.* Καὶ ἴσχυσε τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἐπί. 17 *Alex.* βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῷ Ἰωάβ. 18 *C.* ἦλθεν. 19 *Alex.* παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. 20 *C.* ἀνῆλθεν. 21 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 22 *C.* σπωμένων. 23 *C.* ῥομφαίαν. 24 *Alex.* & *C.* καὶ Ἰούδας. 25 *Alex.* & *C.* καὶ (*C.* deeſt) ὀγδοήκοντα χιλιάδες. 26 *C.* σπωμένων. 27 *C.* ῥομφαίαν. 28 *Alex. Ald.* ὅτι προσώχθισεν ὁ (ὁ *Ald.* deeſt) λόγος. *C.* ὅτι κατήσχυνεν λόγος. 29 *C.* πρὸς Ἰωάβ. 30 *Alex. Ald.* ἐφάνη ἐναντίον. *C.* ἐφάνη ἐνώπιον. 31 *C.* λόγου. 32 *C.* τὴν ἀδικίαν. 33 *C.* τοῦ δούλου. 34 *C.* ἠφρόνησα. 35 *Alex.* Γὰδ ὁρῶντα Δαυίδ, λέγων. *Ald. C.* Γὰδ τὸν ὁρῶντα τῷ Δαυίδ, λέγων. 36 *C.* Βάδισον. 37 *Alex.* Οὕτως. 38 *Ald.* ἐγὼ ἐρῶ. *C.* ἐγὼ αἴρω. 39 *Alex.* καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν αὐτῶν. * *Francof.* hic incip. verſ. 12. 40 *C.* Τρία. 41 *C.* φυγεῖν. 42 *Ald.* ἀπό. 43 *Alex. Ald. C.* μάχαιραν. 44 *Alex.* τοῦ ἐξολοθρεῦσαι. *Ald.* καταλαμβάνειν σε. *C.* καταδιώκειν σε. 45 *Alex.* ἐξολοθρεύων πάσῃ. 46 *Alex. Ald.* ἀποστείλαντί με λόγον. *C.* στείλαντί με ῥῆμα. 47 καὶ τὰ τρία *C.* deſunt. 48 *Alex.* τρία ταῦτα σφόδρα. 49 *C.* αὐτῷ.

ρας αὐ-

14 ρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω. Καὶ ἔδωκε κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ [50] ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.
15 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ [51] ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν. καὶ ὡς [52] ἐξωλόθρευεν, εἶδε κύριος, καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ· καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ [53] ἐξολοθρεύοντι, Ἱκανούσθω σοι, ἄνες τὴν χεῖρά σου. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐν τῷ ἅλῳ
16 [54] Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἐπῆρε Δαυὶδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον κυρίου ἑστῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς [55] καὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔπεσε Δαυὶδ καὶ οἱ [56] πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι [57] ἐν σάκ-
17 κοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεὸν, Οὐκ ἐγὼ [58] εἶπα τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτὼν, κακοποιῶν ἐκακοποίησα, καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί [59] ἐποίησαν; [60] κύριε ὁ θεὸς, γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου, καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου [61] εἰς ἀπ-
18 ώλειαν, [62] κύριε. [63] Καὶ ἄγγελος [64] κυρίου εἶπε τῷ Γὰδ τοῦ εἰπεῖν πρὸς Δαυὶδ, ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον [65] κυρίῳ ἐν ἅ-
19 λῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ, ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι
20 κυρίου. Καὶ [66] ἐπέστρεψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα, [67] καὶ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ [68] μετ' αὐτοῦ μεθ' ἀχαβείν. καὶ Ὀρνὰ ἦν ἀλοῶν πυ-
21 ρούς. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς [69] Ὀρνὰ, καὶ [70] Ὀρνὰ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἅλω καὶ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ [71] τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν.
22 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνὰ, Δός μοι τὸν τόπον [72] σου τῆς [73] ἅλω, καὶ οἰκοδομήσω [74] ἐπ' αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτὸν, καὶ παύσεται ἡ [75] πληγὴ ἐκ τοῦ
23 λαοῦ. Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυὶδ, Λάβε σεαυτῷ, καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγαθὸν [76] ἐναντίον [77] ἑαυτοῦ, [78] ἴδε δέδωκα τοὺς [79] μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ [80] τὸ ἄροτρον εἰς ξύλα, καὶ τὸν [81] σῖτον εἰς
24 θυσίαν, τὰ πάντα [82] δέδωκα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ, Οὐχὶ, [83] ὅτι ἀγοράζων [84] ἀγοράσω [85] ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ, ὅτι οὐ μὴ λάβω [86] ἅ ἐστί σοι κυρίῳ, τοῦ [87] ἀνενέγκαι [88] ὁλοκαύτωσιν δωρεὰν κυρίῳ.
25 Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ [89] ἐν τῷ τόπῳ αὐ-
26 τοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξακοσίους. Καὶ ᾠκοδόμησεν [90] ἐκεῖ [91] Δαυὶδ θυσιαστήριον κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα [92] καὶ σωτηρίου. καὶ ἐβόησε [93] πρὸς κύριον, καὶ ἐπήκουσεν [94] αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως, [95] καὶ [96] καταναλ-
27 ωσε τὴν ὁλοκαύτωσιν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ [97] κατέθηκε τὴν ῥομφαί-
28 αν [98] εἰς τὸν [99] κολεὸν αὐτῆς. Ἐν τῷ καιρῷ [100] ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ ὅτι [1] ἐπήκουσεν [2] αὐτῷ κύριος ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰε-
29 βουσαίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ. * Καὶ [3] σκηνὴ κυρίου ἣν ἐποίησε Μωυσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ [4] ἐν βαμὰ [5] ἐν Γαβαών.
30 Καὶ οὐκ [6] ἐδύνατο Δαυὶδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν [7] αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν θεὸν, [8] ὅτι οὐ κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας [9] ἀγ-

---

50 *Alex.* ἔπεσαν. 51 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 52 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. *C.* διέφθειρεν. 53 *Alex.* ἐξολεθρεύοντι. *C.* διαφθείροντι. 54 *C.* Ὀρνὰν, per totum caput. 55 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ. 56 *Ald.* πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ περιβεβλημένοι. 57 *Ald.* & *C.* σάκκους. 58 *C.* εἶπον. 59 *C.* ἐποίησε. 60 *Ald.* & *C.* κύριος. 61 *Ald.* καὶ εἰς. 62 κύριε *C.* deest. 63 Καὶ *Ald.* deest. 64 *Alex.* κυρίου τῷ Γὰδ εἶπεν τοῦ εἰπεῖν. 65 *Alex.* τοῦ κυρίῳ. 66 *Ald.* ἀπέστρεψεν. 67 *Alex. Cant. Ald. Comp.* καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ. 68 *Alex.* & *Ald.* μετ' αὐτοῦ κρυβόμενοι. καί. *Cant.* μετ' αὐτοῦ * κρυβόμενος. καί. *C.* κρυβόμενοι μετ' αὐτοῦ. καί. 69 *Ald.* & *C.* Ὀρνὰν, καὶ ἐπέβλεψεν Ὀρνὰν (*Ald.* ἀπέστρεψε Ὀρνὰν) καὶ εἶδε τὸν Δαυὶδ, καί. 70 *C.* ἐξῆλθεν Ὀρνὰν ἐκ. 71 *C.* ἐπὶ πρόσωπον. 72 σου *C.* deest. 73 *Ald.* ἅλω σου, καί. 74 *C.* ἐν. 75 *Alex.* πληγὴ τοῦ. 76 *C.* ἐνώπιον. 77 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 78 *Alex. Ald.* & *C.* ἰδού. 79 *C.* βόας εἰς ὁλοκάρπωσιν, καί. 80 *Alex.* τὸ ἄροτρον καὶ τὰς ἁμάξας εἰς ξύλα. *C.* τὰς ἁμάξας εἰς ξύλα. 81 *C.* πυρὸν εἰς θυσίας. 82 *Alex.* ἔδωκα. 83 *C.* ἀλλ' ἢ ἀγοράζων.

84 *Alex.* ἀγοράζω. 85 *C.* ἀργυρίου ἀξίου. 86 *C.* τὰ σὰ τοῦ κυρίῳ. 87 *C.* ἀνενεγκεῖν. 88 *Alex.* εἰς ὁλοκαύτωσιν. 89 *Alex. Ald.* & *C.* περὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς. *Cant.* pro ὁλκῆς habet ὁλκεῖς. 90 *Alex.* Δαυὶδ ἐκεῖ. 91 Δαυὶδ *C.* ponit post κυρίῳ. 92 *C.* σωτηρίου. 93 *C.* Δαυὶδ πρός. 94 *Ald.* αὐτοῦ. *C.* αὐτοῦ κύριος. 95 καὶ καταναλώσει τὴν ὁλοκαύτωσιν *Cant.* & *Comp.* desunt. 96 *Alex.* καταναλώσειν. 97 *Alex. Ald.* καθῆκεν. 98 *C.* αὐτοῦ εἰς. 99 *Alex.* κολεόν. Ἐν τῷ. al. κουλεὸν αὐτῆς. Ἐν τῷ. 100 *Ald.* ἐκείνῳ, καὶ ἐν. 1 *Alex.* εἰσήκουσεν. 2 *C.* αὐτοῦ. * In *Francof.* hic versus est 28. & sequens, 29. 3 al. ἡ σκηνή. 4 *Cant.* ἐν Βάματι. *Ald.* ἦν Θαμᾶ. 5 *Alex. Ald.* τῇ ἐν Γαβαών. (*Alex.* Γαβαωνί) 6 *Alex.* ἠδύνατο. *C.* ἐδυνήθη. 7 *Alex.* αὐτοῦ ζητῆσαι. 8 *Alex.* & *C.* ὅτι κατέσπευσεν. *Cant.* ὅτι κατέπαυσεν. al. ὅτι οὐ κατέπαυσεν. Varius hoc loco videtur fuisse *Theodoret.* nam in recitatione verborum, videtur negationem οὐ posuisse; non posuisse in explicatione sententiæ. 9 *Cant.* ἄγγελος. *C.* τοῦ ἀγγέλου.

γέλου κυρίου.

Κεφ. κβ΄. 22.

1 [1] Καὶ εἶπε Δαυίδ, Οὗτός ἐστιν ὁ [2] οἶκος κυρίου τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ Ἰσραήλ. 2 Καὶ εἶπε Δαυίδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς [3] προσηλύτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραήλ, καὶ κατέστησε [4] λατόμους λατομῆσαι λίθους [5] ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ [6] θεῷ. 3 Καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν [7] πυλῶν, καὶ τοὺς στροφεῖς [8] ἡτοίμασε Δαυίδ καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος, οὐκ ἦν [9] σταθμός. 4 Καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός· ὅτι [10] ἐφέροσαν οἱ Σιδώνιοι καὶ οἱ Τύριοι ξύλα κέδρινα [11] εἰς πλῆθος [12] τῷ Δαυίδ. 5 Καὶ εἶπε Δαυίδ, Σαλωμὼν ὁ υἱός μου παιδάριον ἁπαλόν, καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ κυρίῳ [13] εἰς μεγαλωσύνην ἄνω, εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν [14] εἰς πᾶσαν τὴν γῆν· ἑτοιμάσω αὐτῷ. καὶ ἡτοίμασε Δαυίδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. 6 Καὶ ἐκάλεσε [15] Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον [16] τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. 7 Καὶ εἶπε Δαυίδ Σαλωμών, Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ [17] τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου [18] θεοῦ. 8 Καὶ [19] ἐγένετό μοι λόγος κυρίου, λέγων, Αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας, οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας [20] ἐπὶ τῆς γῆς ἐναντίον ἐμοῦ. 9 Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ὅτι Σαλωμὼν ὄνομα [21] αὐτῷ, καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω [22] ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ. 10 Οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱόν, κἀγὼ [23] αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. 11 Καὶ νῦν υἱέ μου [24] ἔσται μετὰ σοῦ κύριος, καὶ εὐοδώσει, καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ σου, 12 ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ. [25] Ἀλλ᾽ ἢ δῴη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν κύριος καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ Ἰσραήλ, [26] καὶ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 13 Τότε [27] εὐοδώσει ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ [28] πτοηθῇς. 14 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα [29] εἰς οἶκον κυρίου χρυσίου ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον, οὐκ ἔστι σταθμός, ὅτι εἰς πλῆθός ἐστι· καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ [30] πρὸς ταῦτα πρόσθες. 15 Καὶ μετὰ σοῦ [31] πρόσθες εἰς πλῆθος ποιούντων ἔργα, τεχνῖται [32] καὶ οἰκοδόμοι λίθων, καὶ τέκτονες [33] ξύλων, * καὶ πᾶς 16 σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ. Ἐν χρυσίῳ [34] καὶ ἀργυρίῳ, χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ἀνάστηθι καὶ ποίει, καὶ κύριος μετὰ 17 σοῦ. Καὶ ἐνετείλατο Δαυίδ [35] τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν Ἰσραὴλ ἀντιλαβέσθαι τῷ Σαλωμὼν 18 υἱῷ [36] αὐτοῦ. Οὐχὶ κύριος μεθ᾽ ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι [37] ἔδωκεν [38] ἐν χερσὶν ὑμῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου καὶ ἐναντίον [39] λαοῦ 19 αὐτοῦ. [40] Νῦν δότε καρδίας ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ [41] ζητῆσαι τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, [42] καὶ [43] ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα [44] τῷ θεῷ ὑμῶν, τοῦ [45] εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου, καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι κυρίου.

Cap. 22. 1 *Ald. ed.* hoc caput quoque adjungit cap. 15. in *Ms. Cant.* deest primus versus hujus cap. 2 *Ms. Alex.* οἶκος τοῦ θεοῦ. 3 *Alex.* προσηλύτους ἐν. 4 C. αὐτοὺς λατόμους. 5 C. ξεστούς. 6 *Ald.* & C. κυρίῳ. 7 C. πυλῶν, καὶ εἰς τὰς συμβολὰς, καὶ εἰς στροφεῖς. 8 *Ald.* ἡτοίμασε δέ, καί. 9 *Cant.* ἀριθμός. 10 *Ald.* ἔφερον. C. ἤνεγκαν. 11 εἰς πλῆθος C. desunt. 12 τῷ Δαυίδ C. ponit ante ξύλα. 13 C. τοῦ μεγαλῦναι. 14 C. πάσαις ταῖς γαίαις. 15 C. Δαυίδ Σολομῶντα. 16 *Alex.* *Ald.* τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ (θεοῦ *Ald.* deest) Ἰσραήλ. 17 C. μου τοῦ. 18 C. τοῦ θεοῦ μου. Καί. 19 *Alex.* *Ald.* & C. ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ (*Ald.* ἐπ᾽ ἐμοὶ) λόγος. 20 *Alex.* *Ald.* & C. ἐπὶ τῆς γῆς. 21 C. αὐτοῦ. 22 *Ald.* αὐτῷ, καὶ ἐπί. 23 *Alex.* *Ald.* αὐτῷ ἔσομαι εἰς. C. ἔσομαι αὐτῷ εἰς. 24 C. εἴη κύριος μετὰ σοῦ, καὶ κατευθυνεῖ, καὶ οἰκοδομήσεις. 25 C. Πλὴν δῴη σοι κύριος σοφίαν καὶ σύνεσιν καί. 26 C. τοῦ. 27 *Alex.* εὐοδωθήσει. *Ald.* & C. εὐοδωθήσῃ. 28 C. δειλία. 29 εἰς *Ald.* deest. 30 C. πρόσθες ἐπ᾽ αὐτοῖς. Καί. 31 *Ald.* κύριος, καὶ πρόσθες. al. κύριος· πρόσθες. C. deest. 32 *Cant.* καὶ οἰκοδόμων. C. λατόμοι. 33 *Cant.* λίθων. * *Francof.* hic incipit vers. 16. 34 *Alex.* ἐν ἀργυρίῳ, ἐν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ. *Ald.* καὶ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν σιδήρῳ, καὶ ἐν χαλκῷ. C. καὶ ἀργυρίῳ, ἐν χαλκῷ, καὶ σιδήρῳ οἷς. 35 *Alex.* τοῖς παισὶν ἄρχουσιν. C. πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν. 36 *Ald.* αὐτοῦ, λέγων, Οὐχί. C. αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Οὐχί. 37 C. παρέδωκεν. 38 *Alex.* *Ald.* ἐν χερσὶν ὑμῶν. C. ἐν χερσί μου. 39 *Alex.* τοῦ λαοῦ. 40 C. Νῦν οὖν δότε. 41 C. ἐκζητῆσαι κυρίῳ. 42 καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα τῷ θεῷ ὑμῶν *Cant.* desunt. 43 C. ἀνάστητε. 44 *Alex.* *Ald.* & C. κυρίῳ τῷ θεῷ. 45 C. εἰσενεγκεῖν.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 [1]ΚΑὶ Δαυὶδ [2]πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ [3]ἀνθ' αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. 2 Καὶ συνήγαγε [4]τοὺς πάντας ἄρχοντας Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας. 3 Καὶ [5]ἠριθμήσαν οἱ Λευῖται ἀπὸ [6]τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς [7]ἄνδρας τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας. 4 [8]Ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα [9]οἴκου κυρίου [10]εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ [11]ἑξακισχίλιοι, 5 Καὶ τέσσαρες χιλιάδες [12]πυλωροὶ, καὶ [13]τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες [14]τῷ κυρίῳ [15]ἐν ὀργάνοις 6 οἷς [16]ἐποίησε τοῦ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ [17]ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευὶ, τῷ [18]Γεδσὼν, [19]Καὰθ, καὶ Μεραρεί. 7 Καὶ τῷ Γεδσὼν, [20]Ἐδὰν, καὶ Σεμεί. 8 [21]Υἱοὶ τῷ Ἐδὰν, ἄρχων Ἰεϊὴλ, 9 καὶ [22]Ζηθὰν, καὶ Ἰωὴλ, τρεῖς. [23]Υἱοὶ Σεμεΐ, Σαλωμὶθ, [24]Ἰεϊὴλ, καὶ [25]Δὰν, τρεῖς. οὗτοι ἄρχοντες [26]πατριῶν [27]τοῦ Ἐδάν. 10 Καὶ [28]τοῖς υἱοῖς Σεμεΐ, Ἰὲθ, καὶ [29]Ζιζὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Βεριά· οὗτοι υἱοὶ Σεμεΐ τέσσαρες. 11 Καὶ ἦν Ἰὲθ ὁ ἄρχων, καὶ Ζιζὰ ὁ δεύτερος. καὶ Ἰωὰς, καὶ [30]Βεριὰ οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς, καὶ [31]ἐγένοντο εἰς οἶκον πατριᾶς 12 εἰς ἐπίσκεψιν μίαν. Υἱοὶ Καὰθ, [32]Ἀμβρὰμ, [33]Ἰσσαὰρ, [34]Χεβρὼν, [35]Ὀζιὴλ, 13 [36]τέσσαρες. Υἱοὶ [37]Ἀμβρὰμ, Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆς. καὶ διεστάλη Ἀαρὼν τοῦ ἁγιασθῆναι [38]ἅγια ἁγίων, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τοῦ θυμιᾷν ἐναντίον τοῦ κυρίου, [39]λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ 14 ἕως αἰῶνος. Καὶ Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, [40]υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν [41]εἰς 15 φυλὴν τοῦ Λευί. Υἱοὶ Μωυσῆ, Γηρσὰμ, 16 καὶ Ἐλιέζερ. Υἱοὶ Γηρσὰμ, Σουβαὴλ ὁ 17 ἄρχων. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ἐλιέζερ, [42]Ῥαβιὰ ὁ ἄρχων. καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέζερ υἱοὶ ἕτεροι· καὶ υἱοὶ [43]Ῥαβιὰ ηὐξήθησαν εἰς ὕ-18 ψος. Υἱοὶ [44]Ἰσαὰρ, Σαλωμὼθ ὁ 19 ἄρχων. Υἱοὶ Χεβρὼν, Ἰεριὰ ὁ ἄρχων, Ἀμαριὰ ὁ δεύτερος, [45]Ἰεζιὴλ ὁ τρίτος, 20 [46]Ἰεκεμίας ὁ τέταρτος. Υἱοὶ Ὀζιὴλ, Μιχὰ ὁ ἄρχων, καὶ [47]Ἰσιὰ ὁ δεύτερος. 21 Υἱοὶ Μεραρεὶ, Μοολὶ, [48]καὶ ὁ Μουσί. υἱοὶ 22 Μοολὶ, Ἐλεάζαρ, καὶ Κίς. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ· καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ ἔλαβον αὐτὰς υἱοὶ Κὶς ἀδελ-23 φοὶ αὐτῶν. Υἱοὶ Μουσὶ, Μοολὶ, καὶ Ἐ-24 δὲρ, καὶ Ἰαριμὼθ, τρεῖς. Οὗτοι υἱοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν [49]ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτουργείας οἴκου κυ-25 ρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. Ὅτι εἶπε Δαυὶδ, Κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς [50]Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν Ἱερου-26 σαλὴμ ἕως αἰῶνος. [51]Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἴροντες τὴν σκηνὴν [52]καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργείαν αὐτῆς· 27 Ὅτι ἐν τοῖς λόγοις Δαυὶδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ [53]ἀριθμὸς υἱῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπά-28 νω· Ὅτι [54]ἔστησεν αὐτοὺς ἐπὶ χεῖρα Ἀαρὼν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπὶ τὰς

Cap. 23. 1 Hoc cap. in *Ald.* est 16. 2 *Ald.* & *Comp.* πρεσβύτερος. mox pro Σαλωμὼν al. hab. Σολομὼν, al. Σολομῶντα. 3 *Ms. Alex.* ἀντ' αὐτοῦ. 4 *Alex.* πάντας τοὺς. 5 *C.* ἠριθμήθησαν. 6 *C.* τριάκοντα ἐτῶν. 7 *Ald.* ἄνδρας ὀκτὼ, καὶ τριάκοντα. 8 *Alex.* & *Ald.* & *Comp.* Ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται ἐπὶ τὰ ἔργα. 9 *Alex.* οἴκου εἰκοσιτέσσαρες. 10 *C.* εἴκοσι καὶ τέσσαρες. 11 *C.* ἓξ χιλιάδες. 12 πυλωροὶ *C.* ponit ante τέσσαρες. 13 τέσσαρες χιλιάδες *C.* ponit post posterius κυρίῳ. 14 *Ald.* τὸν κύριον. 15 *Alex.* ἐν τοῖς ὀργάνοις οἷς. 16 *Alex. Cant.* & *Ald.* ἐποίησαν. 17 *C.* ἐφ' ἡμέρας. 18 al. Γηρσώμ. *Alex.* Γηρσὼν & vers. seq. *Ald.* Γεθσών. *C.* Γερσὼν καί. & vers. 7. 19 *Alex.* & *C.* Καὰθ, Μεραρί. Καὶ (al. deest Καὶ) τῷ. 20 *Alex.* & *Ald.* τῷ Λεαδὰν, καὶ τῷ Σεμεΐ. *C.* Λααδὰν, καὶ Σεμεΐ. 21 *Alex. Ald.* Υἱῷ Λεαδὰν, ὁ (ὁ *Ald.* deest) ἄρχων. *C.* Υἱοὶ Λεαδὰμ, ἄρχων. 22 *Alex.* Ζαιθόμ *Ald.* Ζεθὼθ. 23 *Alex.* Καὶ υἱοί. *Ald.* Καὶ υἱός & dein al. Σεμεεὶ, Σαλωμειθ. 24 *Alex.* καὶ Ἀζιὴλ, καί. *Ald.* καὶ Ἀζαὴλ, καί. *C.* καὶ Ὀζιὴλ, καί. al. καὶ Ἰαζιὴλ καί. 25 *Alex. Cant.* & *C.* Ἀρὰν. *Ald.* Ἀρὰμ. 26 *Alex.* τῶν πατριῶν. 27 *Alex.* τῷ Λεαδάν. *Ald.* τῶν Λεαδάν. *C.* τῷ Λααδάν. 28 *C.* υἱοί. 29 *Alex.* Ζιζὰ, * οὗτοι. 30 *Alex.* Βαριά. 31 *C.* ἐγενήθησαν. 32 *Alex.* Ἀμράμ. 33 *Alex.* καὶ Ἰσσαάρ. *Ald.* καὶ Ἰασσάρ. *C.* καὶ Ἰσαάρ. 34 *C.* καὶ Χεβρών. 35 *Alex.* & *C.* καὶ Ὀζιήλ. 36 τέσσαρες *Cant.* deest. 37 *Alex.* Ἀμράμ. 38 *C.* ἅγιον. 39 *C.* τοῦ λειτουργεῖν αὐτῷ, καί. 40 *C.* καὶ οἱ υἱοί. 41 *C.* ἐπὶ τῆς φυλῆς. 42 *Alex.* & *Cant.* Ῥααβιά. 43 *Alex.* Ῥααβιά. 44 *Alex.* Ἰσσαὰρ, Σαλουμώθ. al. Ἰσσάαρ, Σελωμειθ. 45 *Alex.* & *C.* Ἰαζιήλ. *Ald.* Ἰεζεζιήλ. al. Ἰααζιήλ. 46 *Ald.* Ἰεζεκίας. *C.* Ἰακαμίας. 47 *Alex.* Ἰεσσιά. *C.* Ἰωσείας. 48 *Alex.* καὶ Μουσί. 49 *Alex.* ὀνομάτων, κατά. 50 *Alex.* τῷ Ἰσραὴλ λαῷ. 51 *C.* Καίγε τοῖς Λευίταις οὐκ ἔστιν αἴρειν. 52 *Alex.* καὶ πάντα τὰ σκεύη. 53 *Alex.* ἀριθμὸς τῶν * Λευιτῶν Λευί. 54 *Alex.* & *C.* ἔστησεν αὐτοὺς ἐπὶ χεῖρα. *Ald.* ἔστησεν (al. ἔστησαν) αὐτοὺς ἐν χειρί.

αὐλὰς,

αὐλὰς, καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια, καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργείας οἴκου τοῦ θεοῦ, 29 [55] Καὶ εἰς τοὺς ἄρτους τῆς [56] προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας, καὶ εἰς τὰ λάγανα [57] τὰ ἄζυμα, καὶ εἰς [58] τήγανον, καὶ εἰς [59] τὴν πεφυραμένην, [60] καὶ εἰς πᾶν [61] μέτρον, 30 Καὶ τοῦ [62] στῆναι πρωῒ τοῦ [63] αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, [64] καὶ [65] οὕτω τοεσπέρας, 31 [66] Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς [67] νουμηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, κατὰ [68] ἀριθμὸν, κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντὸς [69] τῷ κυρίῳ. 32 Καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς σκηνῆς τοῦ [70] μαρτυρίου, καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν Ἀαρὼν ἀδελφῶν αὐτῶν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου.

Κεφ. κδ΄. 24.

1 [1] ΚΑὶ [2] τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει Ναδὰβ, καὶ [3] Ἀβιοὺδ, [4] καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. 2 Καὶ ἀπέθανε Ναδὰβ καὶ [5] Ἀβιοὺδ ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ υἱοὶ Ἀαρών. 3 Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ Σαδὼκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεάζαρ, καὶ [6] Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰθάμαρ, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργείαν [7] αὐτῶν, [8] κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 4 Καὶ εὑρέθησαν [9] οἱ υἱοὶ Ἐλεάζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν [10] δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ἰθάμαρ. καὶ διεῖλεν αὐτοὺς, τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ [11] ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἑκκαίδεκα, [12] τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ κατ' οἴκους πατριῶν [13] ὀκτώ. 5 Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς [14] κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων, καὶ ἄρχοντες [15] κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ. 6 Καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς [16] Σαμαίας υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς ἐκ [17] τοῦ Λευὶ [18] κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ Σαδὼκ [19] ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχιμέλεχ [20] υἱὸς Ἀβιάθαρ, καὶ [21] ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν [22] οἴκου πατριᾶς, εἷς εἷς τῷ Ἐλεάζαρ, [23] καὶ εἷς εἷς τῷ Ἰθάμαρ. 7 Καὶ ἐξῆλθεν [24] ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος τῷ [25] Ἰωαρὶμ, τῷ Ἰεδίᾳ ὁ δεύτερος, 8 Τῷ [26] Χαρὴβ ὁ τρίτος, [27] τῷ Σεωρὶμ ὁ τέταρτος, 9 Τῷ Μελχίᾳ ὁ πέμπτος, τῷ [28] Μεϊαμὶν ὁ ἕκτος, 10 [29] Τῷ Κὼς ὁ ἕβδομος, τῷ [30] Ἀβίᾳ ὁ ὄγδοος, 11 Τῷ Ἰησοῦ ὁ [31] ἔννατος, τῷ Σεχενίᾳ ὁ δέκατος, 12 Τῷ [32] Ἐλιαβὶ ὁ ἑνδέκατος, τῷ [33] Ἰακὶμ ὁ δωδέκατος, 13 Τῷ [34] Ὀπφᾷ ὁ τρισκαιδέκατος, τῷ [35] Ἰεσβαὰλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος, 14 Τῷ [36] Βελγὰ ὁ πεντεκαιδέκατος, τῷ Ἐμμὴρ ὁ ἑκκαιδέκατος, 15 Τῷ [37] Χηζὶν ὁ ἑπτακαιδέκατος, τῷ [38] Ἀφεσὴ ὁ ὀκτωκαιδέκατος, 16 Τῷ [39] Φεταίᾳ ὁ ἐννεακαιδέκατος, τῷ Ἐζεκὴλ ὁ εἰκοστὸς, 17 Τῷ [40] Ἀχὶμ ὁ [41] εἷς καὶ εἰκοστὸς, τῷ [42] Γαμοὺλ ὁ δεύτερος καὶ εἰκοστὸς, 18 Τῷ [43] Ἀδαλλαὶ ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς, τῷ [44] Μαασαὶ ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός. 19 Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶκον κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἀαρὼν πατρὸς αὐτῶν, ὡς ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 20 Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς

---

55 Καὶ *Alex.* & *Cant.* deest. 56 *Alex.* προθέσεως, εἰς. 57 *Ald.* καὶ εἰς τὰ ἄζυμα. 58 *Ald.* τὰ τήγανα. *C.* τὰ τηγανιστά. 59 *C.* τὰ πεφυρμένα. 60 *C.* καὶ εἰς πᾶν ἀποστηρωτὸν, καὶ μέτρον. 61 *Ald.* μέγαν. 62 *Ald.* στῆσαι. 63 *Alex.* αἰνεῖν, ἐξομολογεῖσθαι. *C.* ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν. 64 καὶ *C.* deest. 65 *Alex.* οὕτως. 66 Καὶ *C.* deest. 67 *Alex.* νεομηνίαις. 68 *C.* ἀριθμὸν αὐτῶν, καὶ κατά. 69 *C.* ἐνώπιον κυρίου. 70 *Alex.* μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν.

Cap. 24. 1 *Ald. ed.* adjungit hoc caput præcedenti. 2 *Mſ. Alex.* τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσεις· υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδάβ. *Cant.* τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσεις, Ναδάβ. *Ald.* τοῖς υἱοῖς Ἀαρών. Καὶ αἱ διαιρέσεις υἱῶν Ἀαρὼν Ναδάβ. *Comp.* τῶν υἱῶν Ἀαρὼν διαιρέσεις Ναδάβ. 3 *C.* Ἀβιού. 4 *Alex.* & *C.* Ἐλεάζαρ. 5 *C.* Ἀβιού. mox pro ἱεράτευσεν al. hab. ἱεράτευεν. 6 *Alex* Ἀχιμέλεκ. 7 *Ald.* αὐτῶν, καὶ κατ'. 8 κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν *C.* desunt. 9 *Alex.* υἱοί. 10 *Ald.* δυνάμεων. 11 *Ald.* & *C.* εἰς ἄρχοντας. 12 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ τοῖς. 13 *Ald.* ὀκτωκαίδεκα. *C.* αὐτῶν ὀκτώ. 14 *C.* ἐν κλήροις. 15 *Ald.* τοῦ θεοῦ. *C.* τοῦ θεοῦ. 16 *Alex.* Σαμμαίας. 17 *C.* τῶν. 18 *Ald.* & *C.* κατεναντίον. 19 *Alex. Cant.* & *C.* τοῦ ἱερέως. 20 *Alex. Cant.* & *C.* υἱοῦ. 21 *C.* τῶν ἀρχόντων. 22 *C.* οἶκος. 23 *C.* καὶ οἶκος πατριᾶς εἷς. 24 *Alex.* ὁλόκληρος. 25 *Alex.* Ἰαρείβ, τῷ Ἰδεία. *Cant.* & *C.* Ἰωαρείβ (*C.* Ἰωαρείβ,) τῷ Ἰεδία. 26 *Alex.* & *C.* Χαρήμ. 27 *Alex.* τῷ Σεωρείν. 28 *Ald.* Βενιαμίν. *C.* Μιαμείν. 29 *Alex.* & *C.* Τῷ Ἀκκώς. *Cant.* Τῷ Ἐκκώς. *Ald.* Τῷ Αἰκκώς. 30 *Ald.* Ἀρία 31 *Alex.* ἔνατος. 32 *Alex.* Ἐλιασείβ. *Ald.* Ἐλισοὺβ. *C.* Ἐλιασοὺβ. al. Ἐλιασίβ. 33 *Alex.* Ἐλιακείμ. *Cant.* Ἐλιακίμ. 34 *Alex.* Ὀφφᾷ. *Ald.* Ὀφφά. *C.* Ὀφφά. 35 *Alex.* Ἰεβαάλ. *C.* Ἰσβαάβ. al. Ἰεσεβεάβ. 36 *Ald.* Βλεγά. 37 *Alex.* Ἰεζείρ *C.* Χηζείρ. *Ald.* Ἰεθεθί. 38 *Alex.* Ἀφεσή. 39 *Alex.* Φεθεία. *Cant.* Βεθθεία. *Ald.* Φεθθία. *C.* Φαθία. 40 *Alex.* Ἰαχείν. *Ald.* Ἀχίν. *C.* Ἰαχείμ. 41 *C.* πρῶτος. 42 *Alex. Ald.* Γαμουήλ. 43 *Alex. Ald.* & *C.* Δαλαΐα. 44 *Alex.* Μοοζάλ. *Ald.* Ἰεηλί. *C.* Μοοζία.

καταλοίποις, τοῖς υἱοῖς [45] Ἀμβρὰμ, Σω-
21 βαήλ. τοῖς υἱοῖς Σωβαὴλ, [46] Ἰεδία, Τῷ
22 Ῥααβία [47] ὁ ἄρχων. [48] Καὶ τῷ Ἰσαα-
ρὲ, Σαλωμώθ. τοῖς υἱοῖς Σαλωμὼθ, [49] Ἰ-
23 άθ. [50] Υἱοὶ Ἐκδιοῦ, Ἀμαδία ὁ δεύτε-
ρος, Ἰαζιὴλ ὁ τρίτος, [51] Ἰεκμοὰμ ὁ τέ-
24 ταρτος. [52] Τοῖς υἱοῖς Ὀζιὴλ, Μιχά.
25 [53] υἱοὶ Μιχὰ, Σαμήρ. [54] Ἀδελφὸς
Μιχὰ [55] Ἰσία. [56] υἱὸς Ἰσία, [57] Ζαχαρία.
26 [58] Υἱοὶ Μεραρὶ, Mοολὶ [59] καὶ ὁ Μουσί. υἱοὶ
27 [60] Ὀζία Τοῦ Μεραρὶ τῷ Ὀζίᾳ· υἱοὶ
αὐτοῦ Ἰσοὰμ, καὶ [61] Σακχοὺρ, καὶ [62] Ἀβαί.
28 Τῷ Μοολὶ [63] Ἐλεάζαρ, [64] καὶ Ἰθάμαρ. καὶ
ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ [65] καὶ οὐκ ἦσαν [66] αὐτῷ
29 υἱοί. Τῷ Κὶς, υἱοὶ τοῦ Κὶς Ἰεραμεήλ.
30 [67] Καὶ υἱοὶ τοῦ Μουσὶ, Μοολὶ, καὶ Ἐδὲρ, καὶ Ἰε-
ριμώθ. οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πα-
31 τριῶν αὐτῶν. Καὶ [68] ἔλαβον καὶ αὐτοὶ
κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ Ἀαρὼν
ἐναντίον [69] τοῦ βασιλέως, καὶ Σαδὼκ, καὶ
Ἀχιμέλεχ, [70] καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν
τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν [71] πατριάρχαι [72] Ἀ-
ραὰβ, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτε-
ροι.

Κεφ. κε'. 25.

1 [1] ΚΑὶ ἔστησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχον-
τες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς Ἀσὰφ,
καὶ Αἱμὰν, καὶ [2] Ἰδιθοὺν, τοὺς ἀποφθεγγομένους
ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κυμβάλοις.
καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ [3] κεφαλὴν αὐ-
τῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν·
2 Υἱοὶ Ἀσὰφ, [4] Σακχοὺρ, Ἰωσὴφ, καὶ Ναθα-
νίας, καὶ [5] Ἐραήλ· υἱοὶ Ἀσὰφ [6] ἐχόμενοι τοῦ
3 βασιλέως. Τῷ [7] Ἰδιθοὺν, υἱοὶ Ἰδιθοὺν,
Γοδολίας, [8] καὶ Σουρὶ, καὶ [9] Ἰσέας, καὶ Ἀσα-
βίας, καὶ Ματθαθίας, ἓξ [10] μετὰ τὸν πατέρα
αὐτῶν Ἰδιθοὺν, ἐν [11] κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξο-
4 μολόγησιν καὶ αἴνεσιν τῷ κυρίῳ. Τῷ
Αἱμὰν, υἱοὶ Αἱμὰν, [12] Βουκίας, καὶ Ματθα-
νίας, καὶ Ὀζιὴλ, καὶ Σουβαὴλ, καὶ [13] Ἰερι-
μὼθ, καὶ Ἀνανίας, καὶ [14] Ἀνὰν, καὶ Ἐλιαθὰ,
καὶ [15] Γοδολλαθὶ, [16] καὶ Ῥωμελθιέζερ, καὶ Ἰε-
σβασακὰ, καὶ Μαλλιθὶ, καὶ Ὠθηρὶ, καὶ Μεα-
5 ζώθ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ [17] τῷ Αἱμὰν τῷ
ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις [18] θεοῦ,
ὑψῶσαι κέρας. καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Αἱμὰν υἱ-
οὺς [19] τεσσαρεσκαίδεκα, καὶ θυγατέρας τρεῖς.
6 Πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν
[20] οἴκῳ θεοῦ, ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις,
καὶ ἐν [21] κινύραις εἰς τὴν δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ,
ἐχόμενα τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀσὰφ, καὶ [22] Ἰδι-
7 θοὺν, καὶ Αἱμάν. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς
αὐτῶν [23] μετὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν δεδιδαγμένοι
ᾄδειν [24] κυρίῳ πᾶς συνιὼν, [25] διακόσιοι [26] ὀγ-
8 δοήκοντα καὶ ὀκτώ. Καὶ [27] ἔβαλον [28] καὶ
αὐτοὶ κλήρους [29] ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν
μέγαν [30] τελείων καὶ μανθανόντων.
9 Καὶ ἐξῆλθεν [31] ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος [32] υἱ-
ῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῷ [33] Ἀσὰφ
[34] τοῦ Ἰωσὴφ, [35] Γοδολίας· ὁ δεύτερος

45 *Alex.* Ἀμρὰμ, Σουβαὴλ, Ἰαδαία, Ἀραδία. Τῷ Ῥαα-
δίᾳ ὁ ἄρχων Ἰεσίας. Καὶ τῷ Ἰσααρί. 46 *Ald.* & *C.* Ἰα-
δαία τῷ Ῥαβίᾳ (*Ald.* Ἀραβία) ὁ. 47 *C.* Τοῖς υἱοῖς Ῥα-
βία, ὁ ἄρχων Ἰοσία. 48 *Ald.* Καὶ τῷ Ἰασαρί. *C.* Τοῖς
υἱοῖς Ἰσσάαρ. 49 *Alex. Cant.* Ἰνάθ. 50 *Alex.* Καὶ
υἱοὶ Ἰεδιοῦ, Ἀμαρίας ὁ δεύτερος. *Ald.* Υἱοὶ Ἐδιοῦ, Ἀμα-
δία ὁ δεύτερος. *C.* Τοῖς υἱοῖς, Ἀμαρία ὁ δεύτερος. 51 *A-
lex.* & *Cant.* Ἰεκεμία. *C.* Ἰακαμίας. 52 *Alex.* υἱοὶ Ὀζι-
ήλ. 53 *C.* τοῖς υἱοῖς. 54 *Alex.* Ἀδελφοῖς Μιχά. *Ald.*
desunt. 55 *Alex.* Ἀσία. 56 *Alex. Ald.* υἱοὶ Ἰσία. *C.* τοῖς υἱοῖς
Ἰσία. 57 *Alex.* Ζαχαρίας. 58 *C.* τοῖς υἱοῖς. 59 *A-
lex.* καὶ Μουσί. *Cant.* Ναμουσί. *C.* καὶ ὁ Μουσὶ Ἰοσίας υἱὸς αὐτοῦ.
60 *Alex. Ald.* Ὀζία, υἱοὶ Βοννὶ, (al. Βουνί.) Υἱοὶ Μεραρὶ τῷ
Ὀζίᾳ υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσσοάμ. (*Ald.* Ἰεσομά.) *C.* Μεραρὶ, Ἰο-
ζίας υἱὸς αὐτοῦ, Σοάμ. 61 *Alex.* Ζακχούρ. 62 *A-
lex.* Ὠβδί. *Ald.* Ἰωβθί. *C.* Ἀβαρί. 63 *Alex.* Ἐλεάζαρ.
* Τῷ Κεὶς, υἱοὶ τοῦ Κεὶς, Ἰεραμαήλ. 64 καὶ Ἰθάμαρ. καὶ
ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ *C.* desunt. *Ald.* habet καὶ Ἰθάμαρ.
65 *Ald.* οὐκ ἦσαν. *Cant.* καὶ οὐκ ἤκουσαν. 66 *C.* τῷ Ἐλεάζαρ
υἱοί. 67 Καὶ *C.* deest. 68 *Cant.* ἔβαλον. 69 *C.* τοῦ
Δαυὶδ τοῦ. 70 *Alex.* καὶ ἀρχόντων πατριῶν. 71 *Alex.*
* πατριαὶ Ἀρώς. *C.* hæc usque ad finem versus sic habet,
παρεστῶτες· πατριὰ τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
τοῦ νεωτέρου. 72 *Ald.* Ἀαρών.
Cap. 25. 1 Hoc cap. in *Ald.* est 17. 2 *Ms. Alex.*
Ald. ed. & *Comp.* Ἰδιθούμ. 3 *Ald.* & *C.* κεφαλὴν ἀνδρῶν
ἐργ. 4 *Alex.* & *C.* Ζακχοὺρ, καὶ Ἰωσήφ. *Ald.* Ζαχοὺρ, καὶ
Ἰωσήφ. 5 *Alex.* & *Cant.* Ἰεσιήλ. *Ald.* Ἀσιήλα. *C.* Ἀ-
σειρηλά. 6 *Alex.* ἐχόμενα. *Ald.* & *C.* ἐχόμενοι Ἀσὰφ
τοῦ προφήτου, ἐχόμενοι. (*Ald.* ἐχόμενα.) 7 *Alex. Ald.* &
C. Ἰδιθοὺμ, υἱοὶ Ἰδιθούμ. 8 *Alex.* Σουρὶ, καὶ Ἰεσιὰ, καὶ Σε-
μεῒ, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ματταθίας, ἕξ. 9 *C.* Ἰσαΐα.
10 *C.* ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 11 *C.* κινύραις τοῦ προ-
φητεύοντος ἐξομολόγησιν. 12 *Alex.* & *C.* Βοκκίας. *Ald.*
Βολκίας. 13 *Alex.* Ἰεριμούθ. 14 *Alex.* Ἀνανί.
15 *Cant.* Γεδολλαί. *Alex.* Γεδολλαθί. 16 *Alex.* καὶ Ῥω-
μεμθιέζερ, καὶ Σεβακαιτὰν, καὶ Μελλωθὶ, καὶ Ἰωεθιρὶ, καὶ Μα-
αζιώθ. *C.* καὶ Ῥωμμάθει, Ἐζὲρ, καὶ Ἰεσβοκασὰ, καὶ Μαλλιθὶ,
καὶ Ὠθηρὶ, καὶ Μαζιώθ. *Ald.* καὶ Ῥωμετθιέζερ, καὶ Σαβὰχ ὁ
Ἀμαλλιθὶ, καὶ Ὠθηρὶ, καὶ Μεαζώθ. 17 *Ald.* Αἱμὰν
τοῦ ἀνακρουομένου. *C.* τοῦ Αἱμὰν τοῦ ὁρῶντος. 18 θεοῦ *Ald.*
deest. 19 *Alex.* δεκατέσσαρες. 20 *Alex.* & *C.* οἴκῳ
κυρίου. 21 *Alex.* κινύραις, * ἐχόμενα. 22 *Ald.* & *C.*
Ἰδιθούμ. 23 *Alex. Ald.* & *C.* μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
24 *Ald.* καὶ πᾶς. 25 *Ald.* ὀκτακόσιοι. 26 *Alex.* ὀγ-
δοηκονταοκτώ. *C.* ὀγδοήκοντα ὀκτώ. 27 *C.* ἐπέβαλον.
28 *Ald.* αὐτοῖς. 29 *C.* ἐφημεριῶν κατέναντι ἐφημεριῶν.
30 *C.* συνιὼν μετὰ μανθάνοντος. 31 *Alex.* ὁλόκληρος.
32 υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ *C.* desunt. 33 *Ald.* Ἀσάρ.
34 *C.* Γοδολία, τῷ Ἰωσὴφ ὁ δεύτερος. 35 *Cant.* Γοθολίας.

[36] Ἡνεία,

[36] Ἡνεία, [37] υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο· 10 Ὁ τρίτος Ζακχοὺρ, υἱοὶ αὐτοῦ [38] καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [39] δεκαδύο· 11 Ὁ τέταρτος [40] Ἰεσρὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [41] δεκαδύο· 12 Ὁ πέμπτος [42] Νάθαν, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [43] δεκαδύο· 13 Ὁ ἕκτος [44] Βουκίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [45] δεκαδύο· 14 Ὁ ἕβδομος [46] Ἰσεριήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [47] δεκαδύο· 15 Ὁ ὄγδοος [48] Ἰωσία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [49] δεκαδύο· 16 Ὁ ἔννατος Ματθανίας, [50] υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [51] δεκαδύο· 17 Ὁ δέκατος [52] Σεμεΐα, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [53] δεκαδύο· 18 Ὁ ἑνδέκατος [54] Ἀσεριήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [55] δεκαδύο· 19 Ὁ δωδέκατος [56] Ἀσαβία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [57] δεκαδύο· 20 Ὁ τρισκαιδέκατος Σουβαήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [58] δεκαδύο· 21 [59] Ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος [60] Ματθαθίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [61] δεκαδύο· 22 Ὁ πεντεκαιδέκατος Ἰεριμώθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [62] δεκαδύο· 23 Ὁ ἑκκαιδέκατος [63] Ἀνανία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [64] δεκαδύο· 24 Ὁ ἑπτακαιδέκατος [65] Ἰεσβασακά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [66] δεκαδύο· 25 Ὁ ὀκτωκαιδέκατος [67] Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [68] δεκαδύο· 26 Ὁ ἐννεακαιδέκατος [69] Μαλλιθί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ 27 ἀδελφοὶ αὐτοῦ [70] δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς [71] Ἐλιαθά, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [72] δεκαδύο· 28 Ὁ [73] εἰκοστὸς πρῶτος Ὠθηλί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [74] δεκαδύο· 29 Ὁ [75] εἰκοστὸς δεύτερος [76] Γοδολλαθί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [77] δεκαδύο· 30 [78] Ὁ εἰκοστὸς τρίτος [79] Μεαζώθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [80] δεκαδύο· 31 [81] Ὁ [82] εἰκοστὸς τέταρτος [83] Ῥωμελθιέζερ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ [84] ἀδελφοὶ αὐτοῦ [85] δεκαδύο.

Κεφ. κς'. 26.

1 *ΚΑὶ [1] εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν, [2] υἱοὶ Κορεΐμ [3] Μοσελλεμία [4] ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ. 2 Καὶ τῷ [5] Μοσελλαμία υἱὸς Ζαχαρίας ὁ πρωτότοκος, Ἰαδιὴλ ὁ δεύτερος, [6] Ζαβαδία ὁ 3 τρίτος, [7] Ἰενουὴλ ὁ τέταρτος, [8] Ἰωλὰμ ὁ πέμπτος, [9] Ἰωνάθαν ὁ ἕκτος, [10] Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος, [11] Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος. 4 Καὶ τῷ [12] Ἀβδεδὸμ υἱοί, [13] Σαμαίας ὁ πρωτότοκος, [14] Ἰωζαβὰθ ὁ δεύτερος, [15] Ἰωὰθ ὁ τρίτος, [16] Σαχὰρ ὁ τέταρτος, [17] Ναθαναὴλ ὁ πέμπτος, 5 Ἀμιὴλ ὁ ἕκτος, Ἰσσάχαρ ὁ ἕβδομος, [18] Φελαθὶ ὁ ὄγδοος, 6 ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός. Καὶ τῷ [19] Σαμαίᾳ υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ [20] τοῦ πρωτοτόκου Ῥωσαὶ εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ, 7 ὅτι δυνατοὶ [21] ἦσαν. Υἱοὶ [22] Σαμαΐ, Ὀθνὶ, καὶ Ῥαφαὴλ, καὶ [23] Ὠβὴδ, καὶ [24] Ἐλζα-

36 *Alex.* Ἡνία. 37 *Alex.* ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ δώδεκα. *C.* αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ υἱοὶ δώδεκα. *Ald.* etiam δώδεκα habet. 38 *C.* αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· & ponit ante υἱοί. 39 *Alex. Ald.* & *C.* δώδεκα. 40 *Alex.* Ἰεσδρί. 41 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 42 *Alex.* & *C.* Ναθανίας. 43 *Alex. Ald.* & *C.* δώδεκα. 44 *Alex.* Κοκκίας. *Cant.* Βοκκίας. *Ald.* Βοκκί. *C.* Βοκχίας. 45 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 46 *Alex.* Ἰσρεηλά. *Ald.* Ἰερεήλ. *C.* Ἰασαρελά. 47 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 48 *Alex.* Ἰσίας. *C.* Ἰσαΐα. 49 *Alex. Ald. C.* δώδεκα· Ὁ ἔνατος. (*Alex.* ἴνατος.) 50 υἱοί, usque ad finem versus *Ald.* desunt. 51 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 52 *Alex.* Σεμεΐ. *Ald.* Μεΐα. *C.* Σεμεεί. 53 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 54 *Alex.* Ἐζερήλ. 55 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 56 *Cant.* Ἐσεβία. 57 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 58 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 59 Hic versus deest in *Ald.* 60 *Alex.* & *C.* Ματθίας. 61 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 62 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 63 *Alex.* Ἀνανίας. 64 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 65 *Alex.* & *Cant.* Ἰεσβακαλάν. *Ald.* Ἰεσβάκ. *C.* Ἰεσβεκασά. 66 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 67 *Alex.* & *C.* Ἀνανί. 68 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 69 *Alex.* Μελληθί. 70 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 71 *Alex.* Ἐλιάθ. 72 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 73 *Alex.* εἰκοστὸς καὶ πρῶτος Ἰεθιρί. *Cant.* εἰκοστὸς πρῶτος Ἰεθιρί. *Ald.* εἷς καὶ εἰκοστὸς Ἠθίρ. *C.* εἰκοστὸς πρῶτος Ὠθείρ. 74 *Alex.* δώδεκα. 75 *Ald.* δεύτερος, καὶ εἰκοστός· & ita vers. 30, & 31. 76 *Alex.* Γεδδελθί. 77 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 78 *Alex.* Ὁ τρίτος καὶ εἰκοστός. 79 *Alex.* & *Cant.* Μααζιώθ. *Ald.* Μαζιμώθ. *C.* Μαζιώθ. 80 *Alex. Ald. C.* δώδεκα. 81 Hic versus deest in *Cant.* 82 *Alex.* τέταρτος καὶ εἰκοστός. 83 *Alex.* Ῥωμεθμιέζερ. *Ald.* Ῥομεμιέζερ. *C.* Ῥαμαθιέζερ. 84 *Alex.* οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 85 *Alex. Ald. C.* δώδεκα.

Cap. 26. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *MS. Alex.* Καὶ διαίρεσις. *Ald.* Καὶ αἱ διαιρέσεις. *C.* Εἰς διαιρέσεις. 2 *Alex.* υἱοῖς Κορέ. *Ald.* υἱοὶ Κορέ. *C.* τοῖς Κορίοις. 3 *Alex.* Μοσολλάμ. 4 *Alex.* υἱὸς Κωρηὲ ἐκ τῶν. *Ald.* & *C.* υἱὸς Κορὲ ἐκ τῶν. 5 *Alex.* Μασελλαμία υἱοί. *Cant.* Μεσελλαμία υἱός. *Ald.* & *C.* Μοσελλαμία υἱοί. 6 *Alex.* Ζαβαδίας. 7 *Alex.* Ναθανά. *Ald.* Ναθανιήλ. *C.* Ἰαθαναήλ. 8 *Alex.* Ἰενουηλωλάμ. *Ald.* Ὠλάμ. *C.* Αἰλάμ. 9 *Alex.* Ἰωνάν. 10 *Alex.* Ἐλιωναί. 11 Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος *Alex.* & *C.* desunt. 12 *Alex.* Ἀβδοδόμ. *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ. 13 *Alex.* Σαμείας. 14 *Alex.* Ἰωζαβάδ. 15 *Alex.* Ἰωαά. *Ald.* Ἰωδά. *C.* Ἰωά. 16 *Alex.* Σαχιάρ. *Ald.* Ζαχαλάδ. 17 *Ald.* Ῥωθανιήλ. 18 *Alex.* Φολλαθί. 19 *Alex.* Σαμεία. 20 *Alex.* τῷ πρωτοτόκῳ Ῥωσαὶ εἰς τὸν οἶκον τ. π. αὐτοῦ. *C.* καθεστάμενοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 21 *C.* ἦσαν ἰσχύϊ. Υἱοί. 22 *Alex.* Σεμεία. Γοθνί. *Cant.* Σαμαΐ, Γοθωνί. 23 *Alex.* Ἰωβήδ. 24 *Alex. Ald.* Ἐλζαβάδ. *C.* Ἐζαβάδ.

βὰθ, καὶ

βαὶθ, καὶ [25] Ἀχιοὺδ, υἱοὶ [26] δυνατοὶ, Ἐλιοῦ, **8** καὶ [27] Σαβαχία, [28] καὶ Ἰσβακώμ. Πάντες [29] ἀπὸ τῶν υἱῶν [30] Ἀβδεδὸμ, αὐτοὶ [31] καὶ οἱ υἱοὶ [32] αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν [33] ποιοῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, [34] οἱ πάντες **9** ἑξηκονταδύο τῷ [35] Ἀβδεδόμ. Καὶ τῷ [36] Μοσελλεμίᾳ υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ [37] δεκαοκτὼ **10** δυνατοί. Καὶ τῷ Ὀσᾷ [38] τῶν υἱῶν Μεραρὶ υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐκ ἦν [39] πρωτότοκος· καὶ [40] ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ [41] ἄρχοντα [42] τῆς διαιρέσεως τῆς δευ**11**τέρας. Χελκίας ὁ δεύτερος, [43] Ταβλαὶ ὁ τρίτος, Ζαχαρίας ὁ τέταρτος. πάντες οὗτοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ [44] τῷ Ὀσᾷ [45] τρισ**12**καίδεκα. Τούτοις [46] αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν τοῖς ἄρχουσι τῶν [47] δυνατῶν ἐφημερίαι, [48] καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ **13** κυρίου. Καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς **14** [49] πυλῶνα καὶ πυλῶνα. Καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος [50] τῶν [51] πρὸς ἀνατολὰς τῷ Σελεμίᾳ, καὶ [52] Ζαχαρίᾳ [53] υἱοὶ Σωὰζ τῷ Μελχίᾳ [54] ἔβαλον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν [55] ὁ κλῆρος [56] Βορ**15**ρᾶ. Τῷ [57] Ἀβδεδὸμ [58] Νότον κατέναν**16**τι οἴκου [59] Ἐσεφίμ. Εἰς δεύτερον τῷ [60] Ὀσᾷ πρὸς [61] δυσμαῖς μετὰ [62] τὴν πύλην [63] παστοφορίου [64] τῆς ἀναβάσεως· φυλακὴ κατέναντι **17** φυλακῆς. Πρὸς ἀνατολὰς [65] ἓξ [66] τὴν ἡμέραν· [67] Βορρᾷ [68] τῆς ἡμέρας [69] τέσσαρες· Νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες· καὶ εἰς τὴν Ἐσεφὶμ **18** [70] δύο Εἰς διαδεχομένους· [71] καὶ τῷ [72] Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην τοῦ παστοφορίου τρεῖς. φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς τῆς ἀναβάσεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἡμέρας ἓξ, καὶ τῷ Βορρᾷ τέσσαρες, καὶ τῷ Νότῳ τέσσαρες, καὶ Ἐσεφὶμ [73] δύο εἰς διαδεχομένους, καὶ [74] πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες, καὶ εἰς τὴν τρίβον δύο δια**19**δεχομένους. Αὗται αἱ διαιρέσεις τῶν [75] πυλωρῶν τοῖς [76] υἱοῖς τοῦ Κορὲ, καὶ τοῖς υἱοῖς Με**20**ραρί. Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν **21** τῶν [77] καθηγιασμένων. Υἱοὶ [78] Λαδὰν [79] οὗτοι, υἱοὶ τῷ Γηρσωνί· τῷ [80] Λαδὰν ἄρχοντες πατριῶν τῷ [81] Λαδὰν, [82] τῷ Γηρσωνὶ Ἰεϊ**22**ήλ. [83] Υἱοὶ Ἰεϊὴλ [84] Ζεθὸμ, καὶ Ἰωὴλ, [85] οἱ ἀδελφοὶ [86] ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυ**23**ρίου. Τῷ [87] Ἀμβρὰμ, καὶ Ἰσσαὰρ, **24** [88] Χεβρὼν, καὶ Ὀζιήλ. [89] Καὶ Σουβαὴλ ὁ τοῦ Γηρσὰμ τοῦ Μωυσῆ [90] ἐπὶ τῶν θησαυρῶν. **25** Καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ [91] Ἐλιέζερ [92] Ῥαβίας [93] υἱὸς, καὶ [94] Ἰωσίας, καὶ Ἰωρὰμ, καὶ Ζεχρὶ, **26** καὶ Σαλωμώθ. Αὐτὸς Σαλωμὼθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ [95] αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἡγίασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόν**27**ταρχοι [96] καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως, ἃ [97] ἔλαβεν [98] ἐκ πόλεων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ᾽ αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκο**28**δομὴν τοῦ οἴκου [99] τοῦ θεοῦ, Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν [100] ἁγίων τοῦ θεοῦ [1] Σαμουὴλ τοῦ προφή-

---

25 *Alex.* Ἀχιοῦ. *Ald.* Ἀχιά. *C.* ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 26 *Alex.* δυνατοὶ ἰσχύϊ, Ἐλιοῦ. *C.* δυνάμεως, Ἐλιοῦ. 27 *Alex* Σαμαχίας. *C.* Σαμαχία. 28 *Alex.* καὶ Ἰεβακώβ. *C.* desunt. 29 *C.* οὗτοι υἱοί. 30 *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ. 31 *Alex.* καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ υἱοὶ αὐτῶν ποιοῦντες. 32 *C.* αὐτοῦ. 33 *C.* ἰσχυροὶ δυνάμει ποιοῦντες ἐν ἰσχύϊ ἐν τῇ 34 οἱ πάντες *Ald.* & *C.* desunt. 35 *Alex.* Ἀβδοδόμ. *C.* Ὠβὴδ Ἐδώμ. 36 *Alex.* Μεσολλεμίᾳ. 37 *Alex.* δεκαοκτὼ καὶ δυνατοί. *Ald.* ὀκτωκαίδεκα δυνατοί. *C.* δυνατοὶ ὀκτωκαίδεκα. 38 *Alex.* ἀπὸ τῶν υἱῶν. *C.* τοῦ υἱοῦ. 39 *Alex. Ald.* αὐτοῦ ὁ (ὁ *Alex.* deest) πρωτότοκος. 40 *C.* ἔθετο. 41 *C.* εἰς ἄρχοντα. 42 τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας *C.* desunt. 43 *Alex.* Ταβελίας. 44 *C.* τοῦ Ὀσά· & ponit ante υἱοί. 45 *Alex.* δεκατρεῖς. *C.* αὐτῶν δεκατρεῖς. 46 *Alex.* ἡ διαίρεσις. 47 *C.* δυνάμεων ἐφημερίαις. 48 *C.* κατέναντι τῶν ἀδελφῶν. 49 *C.* πύλην, καὶ πύλην. 50 *Ald.* ὁ. 51 *Alex.* κατὰ ἀνατολάς. 52 *C.* Ζαχαρίᾳ υἱοῦ αὐτοῦ βουλευτὴς ἐν συνέσει ἔβαλεν. 53 *Alex.* υἱοῦ Ἰωίας. *Ald.* υἱοὶ Ἰωάς. 54 *Ald.* ἔλαβον. 55 *C.* αὐτοῦ ὁ. 56 *Ald.* ὁ πρὸς βορρᾶν. *C.* κατὰ βορρᾶν. 57 *Alex.* Ἀβδοδόμ. 58 *Ald.* καὶ ὁ πρὸς νότον. *C.* κατὰ νότον, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 59 *Alex.* Ἀσαφείν. Τοῦ Σεφιείμ, τοῦ. *Cant.* Ἀατὶφ Σεφιείμ. Εἰς δεύτερον τοῦ. *C.* Ἀσαφὶμ εἰς δεύτερον τοῖς προθύροις τοῦ. 60 *Alex.* Ὡσᾷ πρός.

61 *Alex. Ald.* δυσμάς. 62 *C.* τῆς πύλης. 63 *Alex.* τοῦ παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως· * φυλακῆς. Κατ᾽ ἀνατολάς. 64 *C.* ἐν τῇ τρίβῳ τῆς. 65 *C.* οἱ Λευῖται ἕξ. 66 *Ald.* τῆς ἡμέρας. 67 *Ald.* καὶ τοῦ βορρᾶ. *C.* πρὸς βορρᾶν. 68 *C.* τέσσαρες τὴν ἡμέραν πρὸς νότον· καί. 69 *Alex.* τέσσαρες· * καὶ εἰς τὸ Ἀσαφείν. 70 *Alex.* & *Cant.* & *C.* δύο δύο. 71 καὶ τοῦ Ὀσᾷ usque ad καὶ πρὸς δυσμαῖς *C.* desunt. 72 *Alex.* Ἰάς *Cant.* Ἰωσίᾳ. 73 *C.* δύο δύο διαδεχόμενοι. 74 *Alex.* πρὸς δυσμάς. 75 *C.* πυλῶν. 76 *Alex.* υἱοῖς Κορέ. 77 *C.* ἁγίων. 78 *Alex.* Λεδάν. *Cant.* Λιδάν. *Ald.* Δάν. *C.* Λααδάν. 79 *Alex. Ald.* & *C.* υἱοί. 80 *Alex.* Λεδάν. *Ald.* δὲ Δάν. 81 *Alex.* Λααδάν. 82 *Ald.* καὶ τοῦ Γηρσωνὶ Ἰελί. 83 *Alex.* Καὶ υἱοὶ Ἰεήλ. 84 *Alex.* Ζοθόμ. *Ald.* Ζεμέθ. *C.* Ζηθάν. 85 *Alex.* ὁ ἀδελφός. 86 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ, ἐπί. 87 *Alex.* Ἀμβραμὶ, καὶ Ἰσσααρί. 88 *C.* καὶ Χεβρών. 89 Καὶ *C.* deest. 90 *Alex. Cant. Ald.* & *C.* ἡγούμενος ἐπί. 91 *Alex.* τῷ Ἐλιέζερ. 92 *Ald.* Ἐαβίας. *C.* Ῥααβίας 93 *Alex.* υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ὠσαίας. 94 post hoc & tria nomina sequentia *Comp.* addit, υἱὸς αὐτοῦ. 95 *Ald.* αὐτῶν. 96 *C.* καὶ οἱ ἄρχοντες. 97 *C.* ἔλαβον. 98 *Alex.* ἐκ τῶν πολέμων. *C.* ἐκ πολέμων. atque ita legit *Theodoret.* 99 *Ald.* κυρίου τοῦ θεοῦ. *C.* κυρίου. 100 *Alex.* ἁγίων Σαμουήλ. 1 *C.* ὅσα ἡγίασεν Σαμουὴλ ὁ ὁρῶν, καί.

τοῦ, καὶ

τε, καὶ Σαοὺλ τοῦ Κὶς, καὶ Ἀβεννὴρ τοῦ Νὴρ, καὶ Ἰωὰβ τοῦ [2] Σαρουία, [3] πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σαλωμὼθ καὶ τῶν ἀδελφῶν [4] αὐτοῦ.

29 Τῷ [5] Ἰσσααρὶ [6] Χωνενία, καὶ [7] υἱοὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ γραμματεύειν καὶ 30 διακρίνειν. Τῷ Χεβρωνὶ Ἀσαβίας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ [8] δυνατοὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς [9] δυσμαῖς, εἰς πᾶσαν λειτουργίαν [10] κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως.

31 [11] Τοῦ Χεβρωνὶ [12] Οὐρίας ὁ ἄρχων [13] τῶν Χεβρωνὶ κατὰ γενέσεις αὐτῶν, [14] κατὰ πατριάς, ἐν τῷ [15] τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας [16] αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν, καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐ- 32 τοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς Γαλααδίτιδος. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ [17] δυνατοὶ [18] δισχίλιοι ἑπτακόσιοι οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ [19] Ῥουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ [20] εἰς πᾶν πρόσταγμα [21] κυρίου καὶ λόγον βασιλέως.

Κεφ. κζ'. 27.

1 [1] ΚΑὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες [2] τῷ βασιλεῖ [3] καὶ εἰς [4] πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, [5] πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ, διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χι- 2 λιάδες. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, [6] Ἰσβοὰζ ὁ τοῦ Ζαβδιὴλ, [7] ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσα- 3 ρες χιλιάδες. Ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς, ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μη- 4 νὸς τοῦ πρώτου. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδία [8] ὁ ἐκ Χὼχ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως [9] αὐτοῦ, καὶ Μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, καὶ [10] ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες ἄρχοντες δυνάμεως. 5 Ὁ [11] τρίτος τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ Βαναίας ὁ τοῦ [12] Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ [13] εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 6 Αὐτὸς Βαναίας [14] ὁ δυνατώτερος τῶν τριάκοντα [15] καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέ- 7 σεως [16] αὐτοῦ Ζαβὰδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Ὁ τέταρτος [17] εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαὴλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, καὶ [18] Ζαβαδίας υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ, [19] καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ 8 [20] εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ πέμπτος [21] τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ [22] ἡγούμενος Σαμαὼθ [23] ὁ Ἰεσραὲ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως 9 αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕκτος [24] τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ [25] Ὀδουίας ὁ τοῦ Ἐκκὴς ὁ Θεκωΐτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴ- 10 κοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ Χελλὴς [26] ὁ ἐκ Φαλλοὺς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ [27] εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. 11 Ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ [28] Σοβοχαὶ ὁ [29] Οὐσαθὶ τῷ [30] Ζαραῒ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ [31] εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιά- 12 δες. Ὁ [32] ἔννατος τῷ μηνὶ τῷ [33] ἐννάτῳ Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ [34] ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ 13 εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ [35] Μεηρὰ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Ζαραῒ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ [36] εἴκοσι καὶ 14 τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἑνδέκατος

---

2 *Alex.* Σαρουίας. 3 C. καὶ πᾶς ὁ ἁγιάζων. 4 C. αὐτῶν. 5 *Alex.* Ἰκααρὶ Χωχενίας, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς. 6 C. καὶ Χονονία. 7 *Ald.* υἱοὶ αὐτοῦ τῆς. C. υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς. 8 C. δυνάμεως. 9 *Ald.* δυσμάς. 10 *Alex.* τῷ κυρίῳ καί. 11 *Alex.* τῷ Χεβρωνί. 12 *Alex.* & C. Ἰωρίας. *Cant.* Ἰωνίας. 13 *Alex.* τῷ Χεβρωνί. 14 C. καὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν, ἐν. 15 *Alex.* τεσσερακοστῷ ἔτει. *Ald.* & C. ἔτει τεσσαρακοστῷ. 16 C. Δαυίδ. 17 C. δυνάμεως. 18 *Alex.* χίλιοι ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πατριῶν. 19 C. Ῥουβὴν, καὶ τοῦ Γάδ. 20 *Alex.* *Cant.* & C. εἰς πάντα λόγον. 21 *Alex.* & C. τοῦ θεοῦ, καὶ λόγον.

Cap 27. 1 Hoc cap. in *Ald.* eſt 18. 2 *Mſ. Alex.* & *Ald.* ed. τῷ λαῷ καὶ εἰς πᾶν λόγον. 3 καὶ C. deeſt. 4 C. πάντα. 5 *Alex.* εἰς πάντα λόγον. *Ald.* & C. πάντα λόγον. 6 *Alex.* Ἰσβοάμ. *Cant.* Ἰσβολάμ. C. Ἰεσβοάμ. 7 *Alex.* καὶ ἐπί. 8 *Alex.* & *Cant.* ὁ Ἀωθι, καί. C. ὁ Χωχεὶ, καί. al. ὁ Ἐκχὼκ, καί. 9 *Alex.* αὐτοῦ * εἴκοσι. 10 C. ἡ διαίρεσις. 11 C. ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως ὁ τρίτος τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ. 12 C. Ἰωιαδέ. 13 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. 14 *Alex.* δυνατώτερος. 15 καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα *Ald.* deſunt. 16 *Alex.* αὐτῶν Ἀμιραζὰθ υἱός. C. αὐτοῦ Ἀμειζαβὰλ ὁ υἱός. 17 C. ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ. 18 *Alex.* Ζαβδίας ὁ υἱός. 19 *Ald.* & C. αὐτοῦ, καὶ (*Ald.* deeſt) ἐπί. 20 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι. 21 C. ἐν τῷ & verſ. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. 22 C. ἄρχων. 23 *Alex.* ὁ Ἰεζραέλ. 24 *Alex.* μηνί. 25 *Alex.* Εἰρὰ υἱὸς Ἐκκῆς. *Cant.* Εἰρὰ ὁ τοῦ Ἐκκῆς. C. Ἰερὰ υἱὸς Ἐκκῆς. 26 C. ὁ Φαλλωνί. 27 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι. 28 *Alex.* Σοβοχαὶ, καὶ ἐπὶ τῆς. 29 *Ald.* Οὐσαθασά. 30 C. Ζαραΐθη. 31 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι. 32 *Alex.* ἔνατος. 33 *Alex.* ἐνάτῳ. 34 *Alex.* ἐκ γῆς. 35 *Alex.* Μοορὰὶ ὁ ἐκ Νετουφάτ. *Cant.* Μεηρὰ ὁ ἐκ Νετουφάτ. *Ald.* Νεηρὰ ὁ ἐκ Νετωφαθί. C. Μααρὶ ὁ Νετωφαθί. 36 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι.

τῷ μηνὶ τῷ ἑνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν [37] ἐκ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ [38] εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. **15** Ὁ δωδέκατος [39] εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον [40] Χολδία ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ [41] Γοθονιὴλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ [42] εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. **16** Καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ [43] ὁ τοῦ Ζεχρί. τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ τοῦ Μααχά. **17** Τῷ Λευὶ, Ἀσαβίας [44] ὁ τοῦ Καμουήλ. τῷ Ἀαρὼν, Σαδδώκ. **18** Τῷ Ἰούδα, [45] Ἐλιὰβ τῶν ἀδελφῶν Δαυίδ. τῷ Ἰσσάχαρ, [46] Ἀμβρὶ ὁ τοῦ Μιχαήλ. **19** Τῷ Ζαβουλὼν, Σαμαίας ὁ τοῦ Ἀβδίου. τῷ Νεφθαλὶ, [47] Ἰερμὼθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ. **20** Τῷ Ἐφραὶμ, Ὡσηὲ ὁ τοῦ [48] Ὀζίου. τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Ἰωὴλ [49] υἱὸς Φαδαΐα. **21** Τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ [50] τῷ [51] ἐν γῇ Γαλαὰδ, Ἰαδαῒ ὁ τοῦ [52] Ζαδαίου. [53] τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, [54] Ἰασιὴλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ. **22** Τῷ Δὰν, [55] Ἀζαριὴλ ὁ τοῦ [56] Ἰρωάβ. οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραήλ. **23** Καὶ οὐκ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι [57] εἶπε κύριος πληθῦναι τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. **24** Καὶ Ἰωὰβ [58] ὁ τοῦ Σαρουία ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ, καὶ οὐ συνετέλεσε. καὶ ἐγένετο ἐν [59] τούτοις ὀργὴ [60] ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Δαυίδ. **25** Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως, Ἀσμὼθ ὁ τοῦ Ὀδιὴλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν [61] ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίοις καὶ ἐν τοῖς πύργοις, **26** Ἰωνάθαν ὁ τοῦ Ὀζίου. [62] Καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων [63] τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων, [64] Ἐσδρὶ ὁ τοῦ [65] Χελούβ. **27** Καὶ ἐπὶ τῶν [66] χωρίων, Σεμεῒ [67] ὁ ἐκ Ῥαὴλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ [68] Σεφνί. **28** Καὶ [69] ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων, καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, [70] Βαλλανὰν ὁ [71] Γεδωρίτης· [72] ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς. **29** Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Σαρὼν, [73] Σατραῒ ὁ Σαρωνίτης· καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι, Σωφὰτ [74] ὁ τοῦ [75] Ἀδλί· **30** [76] Ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων, [77] Ἀβίας ὁ Ἰσμαηλίτης· [78] ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ [79] Μεραθών· **31** Καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων, [80] Ἰαζὶζ ὁ [81] Ἀγαρίτης. πάντες οὗτοι [82] προστάται ὑπαρχόντων Δαυὶδ τοῦ βασιλέως. **32** Καὶ Ἰωνάθαν ὁ πατράδελφος [83] Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος [84] συνετός· καὶ [85] Ἰεὴλ ὁ τοῦ [86] Ἀχαμὶ μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. **33** [87] Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, καὶ Χουσὶ [88] ὁ πρῶτος φίλος τοῦ βασιλέως· **34** Καὶ [89] μετὰ τοῦτον Ἀχιτόφελ [90] ἐχόμενος [91] Ἰωδαὲ ὁ τοῦ Βαναίου, καὶ Ἀβιάθαρ· καὶ [92] Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.

Κεφ. κη΄. 28.

1 [1] ΚΑὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ, ἄρχοντας τῶν [2] κριτῶν, καὶ [3] πάντας τοὺς ἄρχοντας [4] τῶν ἐφημεριῶν [5] τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντάδων, καὶ τοὺς [6] γαζοφύλακας, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων [7] αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς κτήσεως τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν

---

37 *Alex.* τῶν. 38 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι. 39 *C.* ἐν τῷ μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ. 40 *Alex.* Χολδαὶ ὁ ἐκ Νετωφατί. *C.* Ὀλδαῒ ὁ Νεφαθί. 41 *Ald.* Γοδονιήλ. 42 *Alex.* τέσσαρες καὶ εἴκοσι. 43 *C.* υἱὸς Ζιχρί. 44 *C.* υἱὸς Καμουήλ. 45 *Ald.* & *C.* Ἐλία. 46 *Alex.* Ἀμαρί. 47 *Alex.* Ἰερμούθ. 48 *Ald.* Ὀζαζίου. al. Ἀζαζίου. 49 *Alex.* ὁ τοῦ Φαδαΐα. al. υἱὸς Φραδαίου. 50 *C.* τῶν ἐν· & pro φυλῆς al. hab. τοῦ. 51 *Alex.* ἐν Γαλαὰδ, Ἰαδδαΐ. 52 *Alex.* Ζαβδίου. *Ald.* Ζαβαδίου. *C.* Ζαχαρίου. 53 *C.* τῶν υἱῶν. 54 *Alex.* Ἀσιήλ. al. Ἰαασιήλ. 55 *Alex.* Ἐζριήλ. al. Ἀζαρεήλ. 56 *Alex.* *Ald.* Ἰωράμ. *C.* Ἱεροάμ. 57 *Alex.* κύριος εἶπεν πληθῦναι. 58 *Alex.* ὁ τῆς Σαρουία. *C.* υἱὸς Σαρουία. 59 *C.* τούτῳ. 60 *Alex.* ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. 61 *C.* ἀγρῷ, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καί. 62 *Alex.* Ἐπὶ δὲ τῶν. 63 *C.* τῶν ἐργαζομένων τὴν γῆν. 64 *Alex.* Ἐζρί. *Ald.* & *C.* Ἐζραΐ. 65 *Ald.* etiam Χελούβ. *C.* Χαλούβ. al. Γελούβ. 66 *C.* ἀμπελώνων. 67 *Alex.* & *C.* Ῥαμαθαῖος, καί. *Cant.* Ἀραμαθαὶ, καί *Ald.* ὁ Ἀρμαθαῖος, καί. 68 *Ald.* Σεφαμί. *C.* Σαφαμί· & pro οἴνου paulo ante al. οἴκου. 69 ἐπὶ τῶν *Ald.* deest. 70 *Alex.* Βαλλανά. 71 *Alex.* Γεδώρ. *Ald.* Γεδωρί. 72 *C.* καὶ ἐπὶ τῶν. 73 *C.* Σατραῒ ὁ Σαρωμί. al. pro Σατραΐ hab. Σιτρί. 74 *C.* υἱὸς pro ὁ τοῦ. 75 *Alex.* Ἀδαί. *Ald.* Ἀδαΐ. *C.* Ἀδλαΐ. 76 *C.* Καὶ ἐπὶ τῶν. 77 *Alex.* *Ald.* Οὐβίας. *C.* Ὠβίλ. 78 *C.* καὶ ἐπὶ τῶν. 79 *Alex.* Μαραθών. 80 *Alex.* Ἰωαζίζ. *Cant.* Ἰωάζ. *Ald.* Ἰωάς. 81 *C.* Ἀγαρί. 82 *C.* ἄρχοντες τῶν ὑπαρχόντων. 83 Δαυὶδ *C.* ponit post βασιλέως. 84 *Alex.* *Ald.* & *C.* συνετὸς, καὶ γραμματεὺς αὐτός· καί. 85 *Alex.* Ἰεριήλ. 86 *Alex.* *Ald.* & *C.* Ἀχαμανί. *Cant.* Ἀχαμαρί. al. Χακμωνί· & pro Ἰεὴλ paulo ante Ἰειὴλ vel Ἰεϊήλ. 87 *Alex.* *Ald.* & *C.* Καὶ Ἀχιτόφελ. 88 *Alex.* πρῶτος φίλος. *C.* ὁ ἀρχιέταιρος. 89 *Alex.* *Ald.* μετ' αὐτόν. *C.* μετά. al. μετὰ τόν. 90 *Cant.* λεγόμενος. 91 *Alex.* Ἰωαδαέ. al. Ἰωιάδα. 92 *C.* Δαυὶδ Ἰωάβ· & ponit post βασιλέως.

Cap. 28. 1 Hoc cap. in *Ald.* est 19. 2 *Comp.* φυλῶν. *Ald.* κριτῶν καὶ φυλῶν. 3 πάντας *C.* deest. 4 *Ald.* & *C.* τῶν διαιρέσεων τῶν ἐφημεριῶν. 5 *C.* τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασιλεῖ. 6 *C.* ἄρχοντας τῶν θησαυρῶν, καί. 7 *Ms.* *Alex.* αὐτοῦ, * καὶ τοὺς δυνάστας.

αὐτοῦ,

αὐτοῦ, σὺν τοῖς εὐνούχοις, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς [8] ἐν Ἱερουσαλήμ.

2 Καὶ ἔστη [9] Δαυὶδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου [10] ἀδελφοί μου, καὶ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, καὶ στάσιν [11] ποδῶν κυρίου [12] ἡμῶν, καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν [13] κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια.

3 Καὶ [14] ὁ θεὸς εἶπεν, Οὐκ οἰκοδομήσεις [15] ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι [16] τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σύ, καὶ [17] αἷμα ἐξέχεας.

4 Καὶ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου [18] πατρός μου εἶναι βασιλέα [19] ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰούδα [20] ᾑρέτικε τὸ βασίλειον, [21] καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τοῦ γενέσθαι [22] με εἰς βασιλέα ἐπὶ [23] παντὶ Ἰσραήλ.

5 Καὶ ἀπὸ πάντων [24] τῶν υἱῶν μου, ὅτι πολλοὺς [25] υἱοὺς [26] ἔδωκέ μοι κύριος, ἐξελέξατο ἐν Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου καθίσαι [27] αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασιλείας κυρίου [28] ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

6 Καὶ εἶπέ μοι ὁ θεὸς, Σαλωμὼν ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ [29] τὴν αὐλήν μου. ὅτι [30] ᾑρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναί [31] μου υἱὸν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα·

7 Καὶ [32] κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰσχύσῃ [33] τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ κρίματά μου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

8 Καὶ νῦν κατὰ [34] πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου, καὶ ἐν ὠσὶ θεοῦ ἡμῶν, [35] φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου [36] τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ [37] κατακληρονομήσητε [38] τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος.

9 Καὶ νῦν Σαλωμὼν [39] υἱὲ, γνῶθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ [40] δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας [41] ἐτάζει κύριος, καὶ πᾶν [42] ἐνθύμημα γινώσκει. ἐὰν ζητήσῃς αὐτὸν, εὑρεθήσεταί σοι, καὶ ἐὰν [43] καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος.

10 Ἴδε [44] νῦν, ὅτι [45] κύριος ᾑρέτικέ σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα, [46] ἴσχυε καὶ ποίει.

11 Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ [47] ναοῦ καὶ τῶν οἴκων αὐτοῦ, [48] καὶ τῶν ζακχῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὑπερῴων, καὶ τῶν [49] ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ [50] ἐξιλασμοῦ,

12 Καὶ τὸ παράδειγμα [51] ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι [52] αὐτοῦ, τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου, καὶ πάντων τῶν παστοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων, καὶ [53] τῶν καταλυμάτων,

13 Καὶ τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν [54] εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου [55] κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίμων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου κυρίου.

14 Καὶ τὸν σταθμὸν τῆς [56] ὁλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν,

15 Λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ, [57] καὶ τῶν λύχνων.

16 Ἔδωκεν αὐτῷ [58] ὁμοίως [59] τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως, ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς, καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν,

17 Καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν· καὶ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν, [60] καὶ θυΐσκων [61] κεφουρὲ, ἑκάστου σταθμοῦ.

18 Καὶ [62] τῶν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσίου δοκίμου [63] σταθμὸν ὑπο-

---

8 C. ἐξεκκλησίασεν ἐν. 9 *Alex. Ald.* & C. Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ (*Alex.* ἐμ μέσῳ.) 10 *Alex.* ἀδελφοί, καί. 11 C. τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 12 ἡμῶν *Ald.* deest. 13 C. οἰκοδομήν. 14 C. εἶπεν ὁ θεός, Οὐκ. 15 C. μοι σὺ οἶκον. 16 C. μου τό. 17 *Alex. Ald.* C. αἵματα. 18 *Alex.* τοῦ πατρός. 19 C. ἐν. 20 C. ἐξελέξατο ἡγούμενον, καί. 21 *Ald.* ἐξ. 22 *Alex.* & C. με βασιλέα ἐπί. 23 *Alex.* τῷ παντί. C. παντὶ τῷ. *Ald.* πάντα. 24 *Alex.* υἱῶν. 25 υἱοὺς C. ponit post μοι. 26 *Alex.* δέδωκεν. 27 αὐτὸν C. deest. 28 *Alex.* ἐπὶ Ἰσραήλ. 29 C. τὰς αὐλάς. 30 C. ἐξελεξάμην. 31 C. μοι εἰς υἱόν. 32 C. ἑτοιμάσω. 33 C. ποιεῖν καὶ φυλάσσεσθαι. 34 C. ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραὴλ πάσης. 35 *Alex.* φυλάσσεσθαι. *Ald.* φυλάσσεσθε. C. φυλάξατε. 36 *Alex.* θεοῦ. 37 *Alex.* κατακληρονομήσεται. 38 C. αὐτὴν τοῖς. 39 *Alex.* & C. υἱέ μου. 40 *Ald.* & C. δούλευσον. 41 *Alex.* & C. ἐξετάζει. 42 C. ἐνθύμημα διανοιῶν γινώσκει. 43 *Alex.* καταλείψεις. C. καταλείπῃς. 44 C. τοίνυν. 45 κύριος C. deest. 46 C. καὶ ἀνδρίζου, καί. 47 *Ald.* αἰλάμ. 48 *Alex.* καὶ ζακχῶ. C. καὶ τῶν ἀποθηκῶν. 49 C. ταμιείων αὐτοῦ τῶν. 50 C. ἱλαστηρίου. 51 C. πάντων ὧν ἦν ἐν. 52 C. μετ' αὐτοῦ. 53 *Alex.* τῶν καταλυμάτων, τῶν. C. εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν. 54 C. καὶ εἰς. 55 C. κυρίου εἰς τὸ χρυσίον, καί. 56 C. ὁλκῆς αὐτοῦ πᾶσι τοῖς σκεύεσι δουλείας καὶ δουλείας, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τοῦ ἀργυρίου ἐν σταθμῷ παντὶ σκεύει δουλείας καὶ δουλείας. Καὶ σταθμὸν ταῖς λυχνίαις ταῖς χρυσαῖς, καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῶν χρυσίον (al. χρυσοῖς) ἐν σταθμῷ λυχνίας καὶ λυχνίας· καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς, καὶ ταῖς λυχνίαις. hæc etiam habet *Francof.* quæ sequentia addit hoc modo, ἀργυραῖς ἐν σταθμῷ, τῇ λυχνίᾳ καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς, κατὰ τὴν δουλείαν λυχνίας καὶ λυχνίας. Εἰς τὸ χρυσίον ἔδωκεν. 57 C. καὶ τῶν λυχνιῶν. 58 ὁμοίως C. deest. 59 C. τὴν ὁλκὴν, ὁμοίως τὸν σταθμόν. 60 *Alex.* κεφφουρέ. *Cant.* καὶ φρουραί. C. καὶ τὰ κεφφουρὲ τὰ χρυσᾶ, ἐν σταθμῷ εἰς κεφφὼρ, καὶ κεφφώρ: & ponit ante καὶ τόν. 61 *Theodoret.* in lib. εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς, hæc scribit: κεφουρὲ καλεῖ σκεύη τινὰ χρυσᾶ ἐν οἷς ἔφυρον τὴν σεμίδαλιν τῷ ἐλαίῳ. 62 *Alex.* τοῦ τοῦ. 63 σταθμὸν C. ponit ante ἐκ.

ἔδειξεν αὐτῷ, [64] καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν [65] χερουβὶμ τῶν διαπεπετασμένων ταῖς πτέρυξι, καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, 19 Πάντα ἐν γραφῇ [66] χειρὸς κυρίου ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμῶν, κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν [67] τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος. 20 Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμῶν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει, μὴ φοβοῦ [68] μηδὲ πτοηθῇς, ὅτι κύριος ὁ θεός [69] μου μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει [70] σε καὶ οὐ μὴ [71] ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου. [72] καὶ [73] ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ζακχῶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑπερῷα καὶ τὰς ἀποθήκας τὰς ἐσωτέρας, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἱλασμοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου κυρίου. 21 Καὶ ἰδοὺ αἱ [74] ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν [75] οἴκου κυρίου, καὶ μετὰ σοῦ ἐν [76] πάσῃ πραγματείᾳ, [77] καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.

Κεφ. κθ'. 29.

1 [1] Καὶ εἶπε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, Σαλωμῶν ὁ υἱός μου εἰς ὃν [2] ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ κύριος, νέος καὶ ἁπαλὸς, καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ [3] ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἢ κυρίῳ [4] θεῷ. 2 Κατὰ πᾶσαν τὴν [5] δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον θεοῦ μου [6] χρυσίον, ἀργύριον, χαλκὸν, σίδηρον, ξύλα, λίθους [7] σοὰμ, καὶ πληρώσεως [8] λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον, καὶ [9] Πάριον πολύν. 3 Καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με [10] ἐν οἴκῳ θεοῦ μου, ἔστι μοι ὃ [11] περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς ὧν [12] ἡτοίμακα [13] εἰς τὸν οἶκον [14] τῶν ἁγίων, 4 Τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ [15] ἐκ Σουφὶρ, καὶ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀργυρίου δοκίμου, [16] ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους [17] τοῦ ἱεροῦ, 5 Εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τῶν τεχνιτῶν. καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον κυρίῳ; 6 Καὶ [18] προεθυμήθησαν ἄρχοντες [19] πατριῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι, καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ [20] οἰκοδόμοι [21] τοῦ βασιλέως. 7 Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου κυρίου χρυσίου τάλαντα πεντακισχίλια, καὶ [22] χρυσοῦς μυρίους, καὶ ἀργυρίου ταλάντων δέκα χιλιάδας, καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια, καὶ σιδήρου [23] ταλάντων χιλιάδας ἑκατόν. 8 Καὶ οἷς [24] εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου 9 διὰ χειρὸς Ἰεϊὴλ τοῦ [25] Γεδσωνί. [26] Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς [27] ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθησαν τῷ κυρίῳ. * καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη [28] μεγάλως. 10 Καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, λέγων, Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. 11 Σοὶ κύριε ἡ μεγαλωσύνη, καὶ ἡ δύναμις, καὶ [29] τὸ καύχημα, καὶ ἡ νίκη, καὶ ἡ [30] ἰσχὺς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις· [31] ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς, καὶ ἔθνος. 12 Παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ [32] δόξα, σὺ πάν-

---

64 καὶ C. ponit ante ὑπέδειξεν. 65 *Alex.* χερουβείν. 66 C. ἐκ χειρός. 67 C. τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν. 68 C. καὶ μή. 69 μου C. deest. 70 *Alex.* σε οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλείπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι. 71 C. σε ἐγκαταλείπῃ. *Ald.* ἐγκαταλίπῃ σε. 72 καὶ ἰδοὺ τὸ usque ad fin. vers. C. desunt. 73 *Alex.* εἶδον. 74 C. αἱρέσεις τῶν ἐφημεριῶν. 75 *Alex.* & C. οἴκου τοῦ θεοῦ, καί. *Ald.* οἴκου κυρίου θεοῦ, καί. 76 C. παντὶ ἔργῳ. 77 C. πᾶς πρόθυμος ἐν παντὶ ἑκουσίῳ ἐν σοφίᾳ.

Cap. 29. 1 *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 2 *Comp.* ᾑρέτισεν. 3 *Alex.* *Cant.* & *Ald.* ἀνθρώπῳ ἡ οἰκοδομὴ, ἀλλ' ἤ. C. ἀνθρώπῳ ἡ οἴκησις, ἀλλ' ἤ. 4 C. θεῷ. Καὶ ἐγὼ κατά. al. θεῷ οἰκοδομεῖς. Καὶ ἐγὼ κατά. 5 C. δύναμίν μου ἡτοίμακα. 6 C. χρυσίον εἰς χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον εἰς ἀργύριον, καὶ τὸν χαλκὸν εἰς χαλκὸν, καὶ τὸν σίδηρον εἰς σίδηρον, καὶ ξύλα εἰς ξύλα, λίθους. 7 *Alex.* Σοόμ. *Cant.* Σόμ. C. ὄνυχος. 8 *Alex.* καὶ λίθους. 9 *Ald.* λίθους Παρίους εἰς πλῆθος. Καί. 10 C. εἰς οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ. 11 *Ald.* πεποίημαι. 12 C. ἡτοίμασα. 13 *Alex.* εἰς οἶκον. 14 C. τὸν ἅγιον. 15 C. ἐξ Ὠφείρ, ἑπτακισχίλια. 16 al. ἐξαλιφῆναι. *Alex.* ἐξαλειφθῆναι. C. τοῦ καταχρῖσαι. 17 *Alex.* τοῦ ἱεροῦ, * διὰ χειρὸς τεχνιτῶν. 18 *Alex.* προεθυμώθησαν. 19 *Alex.* τῶν πατριῶν. 20 *Alex.* *Ald.* οἰκονόμοι τοῦ. 21 τοῦ βασιλέως C. ponit statim post ἔργων. 22 C. δραχμὰς μυρίας. 23 C. ordine inverso. 24 C. εὑρέθησαν. 25 *Alex.* Γηρσωνί. C. Γερσωνί. 26 *Alex.* Καὶ ηὐφράνθη. 27 C. ἐπὶ τῷ ἑκουσιασμῷ, ὅτι ἐν καρδίας πλήρους ἑκουσιάσαντο τῷ κυρίῳ. καί. * In Francof. hic incip. versus 10. 28 C. εὐφροσύνῃ μεγάλῃ· Καί. 29 C. ἡ μεγαλοπρέπεια, καί. 30 *Ald.* ἡ ἐξομολόγησις, καὶ ἡ ἰσχύς. C. ἐξομολόγησις. 31 C. pro hisce ad fin. vers. σοὶ κύριε ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα, καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχήν. *Ald.* habet utrumque. 32 C. δόξα ἐκ προσώπου σου, σύ.

τῶν ἀρχεῖς κύριε, ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν χειρί σου [33] παντοκράτωρ μεγαλῦναι καὶ 13 κατισχῦσαι τὰ πάντα. Καὶ νῦν κύριε ἐξομολογούμεθά σοι, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνο- 14 μα τῆς [34] καυχήσεώς σου. [35] Καὶ τίς εἰμι ἐγὼ, καὶ τίς ὁ λαός [36] μου ὅτι ἰσχύσαμεν [37] προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι [38] σὰ τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δε- 15 δώκαμέν σοι. Ὅτι πάροικοί ἐσμεν ἐναντίον σου, καὶ [39] παροικοῦντες ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν· [40] ὡς σκιὰ αἱ ἡμέραι ἡμῶν [41] ἐπὶ γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή. 16 Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, [42] πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ [43] ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματί τῷ ἁγίῳ [44] σου, ἐκ [45] χειρός σου ἐ- 17 στὶ, καὶ [46] σοὶ τὰ πάντα. Καὶ ἔγνων κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ [47] ἐτάζων καρδίας, καὶ δικαιοσύνην [48] ἀγαπᾷς. [49] ἐν ἁπλότητι καρδίας [50] προεθυμήθην ταῦτα πάντα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφρο- 18 σύνῃ [51] προθυμηθέντα σοι. Κύριε ὁ θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ, τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον [52] ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν [53] αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ. 19 Καὶ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου, καὶ τὰ προστάγματά σου, καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν [54] τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου 20 [55] σου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, Εὐλογήσατε [56] κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία [57] κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν [58] κυρίῳ, καὶ 21 τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἔθυσε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ [59] θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν, καὶ θυσίας 22 εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον [60] ἐναντίον [61] τοῦ κυρίου ἐν [62] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ [63] χαρᾶς. καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμὼν υἱὸν Δαυὶδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ κυρίῳ εἰς βασιλέα, καὶ 23 Σαδὼκ εἰς [64] ἱερωσύνην. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ [65] θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ [66] εὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσαν αὐτοῦ 24 πᾶς Ἰσραήλ. [67] Οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνάσται, [68] καὶ πάντες υἱοὶ [69] Δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐ- 25 τῷ. Καὶ ἐμεγάλυνε κύριος τὸν Σαλωμὼν [70] ἐπάνωθεν παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν [71] αὐτῷ δόξαν βασιλέως, [72] ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἔμπροσθεν [73] αὐ- 26 τοῦ. Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασί- 27 λευσεν [74] ἐπὶ Ἰσραήλ. [75] Ἔτη τεσσαράκοντα, ἐν Χεβρὼν [76] ἔτη ἑπτὰ, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ [77] ἔτη τριακοντατρία. 28 Καὶ [78] ἐτελεύτησεν ἐν [79] γήρᾳ καλῷ, πλήρης ἡμερῶν, πλούτῳ καὶ δόξῃ, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 29 * [80] Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι [81] τοῦ βασιλέως Δαυὶδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι, [82] γεγραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμουὴλ τοῦ [83] βλέποντος, καὶ ἐπὶ λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ [84] βλέπον- 30 τος, Περὶ πάσης τῆς βασιλεί-

33 *Alex.* ἔλαιος παντοκράτωρ. *Ald.* ἔλεος παντοκράτορ. C. deest. 34 C. δόξης. 35 C. Ὅτι. 36 *Alex. Ald.* σου. *Cant.* καυχήσεώς μου. 37 C. ἐκουσιάσασθαί σοι οὕτως; ὅτι. 38 C. σά ἐστι τά. 39 C. πάροικοι, καθώς. 40 C. καὶ ὡς σκιαί. 41 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς. 42 *Alex.* πρὸς τό. 43 C. ἡτοιμάσαμέν σοι οἰκοδομῆσαι. 44 C. σου ponit ante τῷ. 45 C. χειρὸς γάρ σου. 46 C. σά ἐστι τά. 47 C. ἐξετάζων. 48 C. ἀγαπῶν· & ponit ante δικαιοσύνην. 49 C. καὶ ἐγὼ ἐν. 50 C. ἐκουσιάσθην. 51 C. ἐκουσιασθέντα. 52 C. αὐτῶν τὸ πλάσμα διανοιῶν. 53 *Alex.* αἰῶνα, κατεύθυνον. 54 C. πάντα, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευήν. 55 C. σου, ἣν ἡτοίμασα. Καί. 56 C. δὴ τὸν κύριον ἡμῶν. 57 *Alex.* τὸν κύριον θεὸν τῶν. 58 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 59 C κυρίῳ. 60 C. ἔναντι. 61 *Alex.* κυρίου ἐν. 62 C. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 63 C. χαρᾶς μεγάλης. καί. 64 C. ἱερέα. 65 *Ald.* & C. θρόνου κυρίου εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυίδ. 66 *Alex.* ηὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσεν. C. εὐωδώθη, καὶ ἐπήκουσαν. *Ald.* ηὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσεν. 67 C. Καὶ οἱ. 68 C. καίγε πάντες. 69 *Alex.* τοῦ βασιλέως Δαυὶδ πατρός. *Ald.* & C. τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοῦ πατρός. 70 *Alex.* ἐπάνωθεν ἐναντίον παντός. *Ald.* & C. ἐναντίον παντός. 71 *Ald.* & C. ἐπ' αὐτόν. 72 C. ὡς. 73 C. αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ Ἰσραήλ. Καί. 74 C. ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. 75 *Alex.* Ἔτη τεσσεράκοντα. C. Τεσσαράκοντα ἔτη. 76 C. ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη, καί. 77 C. τριάκοντα καὶ τρία ἔτη. 78 C. ἀπέθανε Δαυὶδ ἐν. 79 *Alex.* γήρει. * *Francof.* hos 2 versus in unum conjungit. 80 C. Καὶ οἱ λοιποί. 81 C. Δαυὶδ τοῦ βασιλέως οἱ. 82 C. οὐκ ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένοι ἐπὶ λόγων. 83 C. ὁρῶντος. 84 C. ὁρῶντος.

ας αὐτοῦ, [85] καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ [86] οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας [87] τῆς γῆς.

*

85 C. καὶ πάσης τῆς δυναστείας. 86 C. τῶν καιρῶν τῶν διελθόντων ἐπ' αὐτόν. 87 C. τῆς γαίης.
* Alex. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα, α΄.

* ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἐνίσχυσε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος. 2 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς πάντα Ἰσραήλ, τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις, καὶ τοῖς κριταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν [1] ἐναντίον [2] Ἰσραὴλ τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν. 3 Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία [3] εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν Γαβαῶν, [4] οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θεοῦ, ἣν ἐποίησε Μωυσῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ. 4 [5] Ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ [6] ἀνήνεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρὶμ, ὅτι ἡτοίμασεν [7] αὐτῇ Δαυὶδ, ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. 5 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρίου υἱοῦ Ὢρ, ἐκεῖ ἦν [8] ἔναντι τῆς σκηνῆς κυρίου· καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμὼν καὶ ἡ [9] ἐκκλησία. 6 [10] Καὶ ἤνεγκε [11] Σαλωμὼν ἐκεῖ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον κυρίου τὸ ἐν τῇ [12] σκηνῇ, καὶ [13] ἤνεγκεν [14] ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν. 7 Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη [15] θεὸς τῷ Σαλωμὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησαι τί σοι δῶ. 8 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς τὸν θεὸν, Σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ. 9 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς, [16] πιστωθήτω [17] δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ [18] τὸν πατέρα μου, ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν, ὡς [19] ὁ χοῦς τῆς γῆς. 10 [20] Νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσομαι [21] ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν [22] τοῦτον; 11 Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Σαλωμὼν, Ἀνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον [23] χρημάτων, οὐδὲ δόξαν, [24] οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν [25] ὑπεναντίων, καὶ [26] ἡμέρας πολλὰς οὐκ ᾐτήσω, καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως κρίνῃς τὸν λαόν μου, ἐφ' ὃν [27] ἐβασίλευσά σε ἐπ' αὐτὸν, 12 [28] Τὴν σοφίαν, καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι, καὶ πλοῦτον [29] καὶ χρήματα καὶ δόξαν δώσω σοι, [30] ὡς οὐκ [31] ἐγενήθη [32] ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου, καὶ [33] μετὰ σὲ οὐκ ἔσαι οὕτως. 13 Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν [34] ἐκ βαμὰ τῆς ἐν Γαβαὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ [35] πρὸ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ. 14 Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ [36] ἐγένοντο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες [37] ἱππέων· καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν [38] πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ [39] ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως [40] ἐν 15 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς

Cap. 1. * Ms. Alex. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα β΄. 1 ἐναντίον Ἰσραὴλ τοῖς ἄρχουσι Cant. desunt. 2 Ald. & Comp. παντὸς Ἰσραήλ. 3 Alex. Ald. & C. μετ' αὐτοῦ εἰς. 4 C. ὅτι. 5 C. Τὴν δὲ κιβωτόν. 6 Ald. ἀνήγαγε. 7 Alex. αὐτῇ σκηνὴν Δαυὶδ εἰς Ἱερουσαλήμ. Cant. αὐτῇ Δαυὶδ εἰς Ἱερουσαλήμ. 8 Cant. σκηνὴ κυρίου. 9 Alex. Ald. ἐκκλησία ὅλη. 10 Alex. Ald. & C. Καὶ ἀνήνεγκεν. 11 Alex. ἐκεῖ Σαλωμὼν ἐπί. 12 Ald. & C. σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καί. 13 Alex. Ald. & C. ἀνήνεγκεν. 14 Alex. ἐπ' αὐτό. Ald. & C. ἐπ' αὐτό. 15 Alex. ὁ θεός. Ald. κύριος. 16 Alex. πιστωθήτω τό. 17 C. τὸ ῥῆμά σου μετὰ Δαυίδ. 18 Alex. πατέρα μου. 19 C. τὸν χοῦν. 20 C. Νῦν οὖν σοφίαν. 21 C. ἔμπροσθεν. 22 τοῦτον Ald. ponit ante τὸν μέγαν. 23 C. ὑπαρχόντων. 24 Alex. οὐδὲ ψυχήν. 25 C. μισούντων σε, καί. 26 C. οὐκ ᾐτήσω ἡμέρας πολλὰς, καί. 27 Alex. Ald. ἐβασίλευσας ἐπ'. 28 C. Καί. 29 Alex. καὶ δόξαν, καὶ χρήματα. C. καὶ ὕπαρξιν, καὶ δόξαν. 30 Alex. ὡς σὺ οὐκ. Ald. ὡς σοὶ οὐκ. 31 C. ἐγένετο. 32 ὅμοιός σοι Ald. ponit post σου. 33 C. κατά. 34 Ald. ἐν Ῥαμᾶ τῆς ἐκ. 35 Alex. & C. ἀπό. 36 Ald. & C. ἐγένετο. 37 Alex. ἵππων. 38 Ald. πόλει. 39 ὁ λαὸς C. desunt. 40 Alex. Ἱερουσαλήμ.

[41] τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς [42] κέδρους ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς συκαμίνους [43] τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

16 Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν [44] ἵππων [45] Σαλωμὼν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως 17 [46] πορεύεσθαι, [47] καὶ ἠγόραζον, Καὶ [48] ἐνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα [49] ἐν ἑξακοσίων ἀργυρίου, [50] καὶ ἵππον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν [51] ἀργυρίου. καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι [52] τῶν Χετταίων καὶ τοῖς βασιλεῦσι Συρίας ἐν χερσὶν αὐτῶν [53] ἔφερον.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Καὶ εἶπε [2] Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. 2 Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας [3] λατόμων ἐν τῷ ὄρει, καὶ οἱ ἐπιστάται [4] ἐπ' αὐτῶν τρισχίλιοι [5] ἑξακόσιοι.

3 Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ βασιλέα [6] Τύρου, λέγων, [7] Ὡς ἐποίησας [8] μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ. 4 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [9] ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου, ἁγιάσαι αὐτὸν αὐτῷ τοῦ θυμιᾷν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα [10] καὶ πρόθεσιν διαπαντός, καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ [11] τοδείλης, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς [12] νουμηνίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς [13] τοῦ κυρίου θεοῦ ἡμῶν· εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

5 Καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας, ὅτι [14] μέγας κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς. 6 Καὶ τίς ἰσχύσει [15] οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανός, καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσι [16] τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ [17] τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; [18] ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ θυμιᾷν κατέναντι αὐτοῦ. 7 Καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν τῷ χαλκῷ, καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐπιστάμενον [19] γλύψαι γλυφὴν μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, [20] ἃ ἡτοίμασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου. 8 Καὶ ἀπόστειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου, [21] ὅτι [22] ἐγὼ οἶδα [23] ὡς οἱ δοῦλοί σου οἴδασι κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές [24] σου [25] μετὰ τῶν παίδων [26] μου 9 Πορεύσονται ἑτοιμάσαι μοι ξύλα εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας καὶ ἔνδοξος. 10 Καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς κόπτουσι ξύλα εἰς βρώματα δέδωκα σῖτον εἰς [27] δόματα τοῖς παισί [28] σου [29] κόρων πυροῦ εἴκοσι χιλιάδας, [30] καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ [31] οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ [32] ἐλαίου [33] μέτρων εἴκοσι χιλιάδας.

11 Καὶ εἶπε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς [34] Σαλωμών, λέγων, Ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς [35] βασιλέα. 12 Καὶ εἶπε Χιράμ, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ [36] Δαυὶδ τῷ βασιλεῖ υἱὸν σοφόν, καὶ [37] ἐπιστάμενον ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ κυρίῳ, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ [38] αὐτοῦ. 13 Καὶ νῦν [39] ἀπέσταλκά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν [40] Χιρὰμ τὸν [41] πατέρα μου, 14 [42] Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων Δάν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, εἰδότα [43] ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ, καὶ [44] ἐν [45] ἀργυρίῳ,

---

41 *Alex.* τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν. 42 *C.* κέδρους ἔδωκεν ἐν. 43 *Alex.* ἐν τῇ. 44 *Ald.* ἱππέων. 45 *Alex.* τῶν Σαλωμών. 46 *Ald.* τοῦ ἐκπορεύεσθαι *C.* τιμὴν ἐλάμβανον. 47 *Alex.* ἠγόραζον, Καί. *C.* καὶ ἠγόραζον ἐν ἀλλάγματι, Καί. 48 *Ald.* & *C.* ἀνέβαινον. 49 *Ald.* ἐν χιλίοις ἀργυρίου. 50 *Alex.* καὶ ἵππων ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ οὕτως. 51 ἀργυρίου *C.* deest. 52 *Alex.* τῶν Γεθθαίων καὶ βασιλεῦσι. 53 *C.* ἐξέφερον.

Cap. 2. 1 *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 2 *Ald.* ὁ βασιλεὺς Σολομών. 3 *C.* ἀνδρῶν λατόμων. 4 *Ald.* ἐξ. 5 *Ald.* & *C.* καὶ ἑξακόσιοι. 6 *C.* Τύρων. 7 *C.* Ὃν τρόπον. 8 *Ms. Alex.* μετὰ τοῦ πατρός μου Δαυίδ, καί. 9 *Alex.* υἱός. 10 *Ald.* & *C.* ἀρωμάτων, καὶ ποιεῖν πρόθεσιν. 11 *C.* τοεσπέρας. 12 *Alex.* νεομηνίαις. 13 *Alex.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 14 *Alex.* *Ald.* μέγας ὁ θεός. 15 *Alex.* αὐτῷ οἰκοδομῆσαι οἶκον. 16 *Alex.* αὐτοῦ τὴν δόξαν. *C.* αὐτόν. 17 *C.* τίς εἰμι ἐγώ. 18 ὅτι *Ald.* & *C.* deest. 19 *Alex.* τοῦ γλύψαι γλυφήν. *C.* γλύφειν γλυφάς. 20 *Alex.* *Ald.* & *C.* ὧν. 21 ὅτι *C.* deest. 22 *C.* ἐγὼ γὰρ οἶδα. 23 *C.* ὅτι. 24 *C.* μου. 25 *C.* πορεύσονται μετὰ τῶν παίδων μου ἑτοιμάσαι. 26 *C.* σου. 27 *Cant.* δῶμα. 28 *Cant.* μου. 29 *Alex.* πυροῦ κόρων εἴκοσι. 30 καὶ κριθῶν usque ad καὶ ἐλαίου *Ald.* desunt. 31 *C.* ἐλαίου. 32 *C.* οἴνου. 33 *Alex.* κάδων εἴκοσι. 34 *Alex.* *Cant.* & *C.* Σαλωμών, Ἐν τῷ. 35 *Alex.* *Ald.* & *C.* εἰς βασιλέα. 36 Δαυὶδ *C.* ponit post βασιλεῖ. 37 *C.* εἰδότα φρόνησιν, καὶ ἐπιστήμην ὅς. 38 *Alex.* *Ald.* ἑαυτοῦ. 39 *Alex.* & *C.* ἀπέσταλκα. 40 *Alex.* τὸν Χειρὰμ τόν. 41 *Alex.* *Ald.* & *C.* παῖδά μου. atque ita scriptum esse in margine l. v. itidem in uno a. l. docent *Sch. Rom.* 42 *C.* Υἱὸν γυναικὸς ἀπό. 43 *C.* ποιεῖν. 44 ἐν deest *C.* 45 *Ald.* ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ, καί.

γυρίῳ,

γυρίῳ, καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν σιδήρῳ, [46] καὶ ἐν λίθοις, καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ [47] γλύψαι γλυφὰς, καὶ διανοεῖσθαι [48] πᾶσαν διανόησιν, [49] ὅσα ἂν δῷς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου, καὶ σοφῶν [50] Δαυὶδ κυρίου μου [51] πατρός σου.

15 Καὶ νῦν τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν, καὶ τὸ [52] ἔλαιον, καὶ τὸν [53] οἶνον [54] ἃ εἶπεν ὁ κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

16 Καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου, καὶ [55] ἄξομεν αὐτὰ σχεδίαις ἐπὶ θάλασσαν Ἰόππης, καὶ [56] σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ.

17 Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύτους [57] τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν [58] αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ [59] τρισχίλιοι [60] ἑξακόσιοι.

18 Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας [61] νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας [62] λατόμων, καὶ τρισχιλίους ἑξακοσίους [63] ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1] ΚΑὶ ἤρξατο Σαλωμὼν [2] τοῦ [3] οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄρει τοῦ [4] Ἀμωρία, οὗ ὤφθη κύριος τῷ Δαυὶδ πατρὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἡτοίμασε Δαυὶδ ἐν ἅλῳ [5] Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου.

2 Καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

3 Καὶ [6] ταῦτα ἤρξατο Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· μῆκος [7] πήχεων [8] ἡ διαμέτρησις [9] ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα, καὶ εὖρος πήχεων εἴκοσι.

4 Καὶ [10] αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, μῆκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι, καὶ ὕψος [11] πήχεων ἑκατὸν [12] εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ.

5 Καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατεχρύσωσε χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἔγλυψεν [13] ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ [14] χαλαστά.

6 Καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λίθοις τιμίοις εἰς δόξαν, [15] καὶ ἐχρύσωσε [16] χρυσίῳ χρυσίου τοῦ ἐκ [17] Φαρουΐμ.

7 [18] Καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον, καὶ τοὺς [19] τοίχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς πυλῶνας, καὶ τὰ ὀροφώματα, καὶ τὰ θυρώματα [20] χρυσίῳ, καὶ ἔγλυψε [21] χερουβὶμ ἐπὶ [22] τῶν τοίχων.

8 Καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ [23] πρόσωπον, πλάτος [24] τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι, καὶ τὸ [25] μῆκος πήχεων εἴκοσι, [26] καὶ ἐχρύσωσεν [27] αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ [28] εἰς χερουβὶμ [29] εἰς τάλαντα ἑξακόσια.

9 Καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων, ὁλκὴ τοῦ [30] ἑνὸς πεντήκοντα [31] σίκλοι χρυσίου, καὶ [32] τὸ ὑπερῷον ἐχρύσωσε [33] χρυσίῳ.

10 Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων [34] χερουβὶμ [35] δύο, ἔργον ἐκ [36] ξύλων· καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ.

11 Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβὶμ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ [37] μία πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη [38] τῆς πτέρυγος [39] τοῦ χερουβὶμ τοῦ ἑτέρου.

13 * [40] Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβὶμ

46 *C.* ἐν λίθοις. 47 *C.* γλύφειν. 48 πᾶσαν *C.* deest. 49 *C.* ἐν πᾶσιν οἷς ἄν. 50 *Ald.* & *C.* κυρίου μου Δαυὶδ πατρός. 51 *Alex.* τοῦ πατρός. 52 *C.* οἶνον. 53 *C.* ἔλαιον. 54 *Alex.* ὃν εἶπεν. 55 *C.* οἴσομέν σοι αὐτά. 56 *Alex.* συνάξεις. *C.* σὺ ἀνοίσεις. 57 *Alex.* ἐν γῇ. 58 αὐτοὺς *Cant.* deest. 59 *Cant.* τρισχιλίους καὶ ἑξακοσίους. 60 *Alex.* *Ald.* καὶ ἑξακόσιοι. 61 *C.* ἀνδρῶν νωτοφόρων. 62 *Ald.* & *C.* λατόμων ἐν τῷ ὄρει. 63 *Alex.* τοὺς ἐργοδιώκτας.

Cap. 3. 1 Hoc caput in *Ald.* est 2. 2 τοῦ *Comp.* deest. 3 *Cant.* οἰκοδομῆσαι. 4 *Alex.* Ἀμορία. 5 *C.* Ὀρνάν. 6 ταῦτα *C.* deest. 7 πήχεων *Ald.* & *C.* deest. 8 *C.* τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης. 9 ἡ πρώτη *Cant.* deest. 10 *C.* τὸ αἰλάλ. l. τὸ αἰλάμ. 11 *Alex.* πήχεων * εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν. Καί. 12 *C.* καὶ εἴκοσι. 13 *Ald.* ἐξ. 14 *C.* ἁλύσεις. 15 *Cant.* ἐπὶ πρόσωπον πλάτους πηχέων εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος αὐτοῦ πηχέων εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν. 16 *Alex.* χρυσίῳ χρυσοῦ τοῦ ἐκ. *Ald.* χρυσίῳ ἐκ. 17 *Alex.* Φαρουαΐμ. *Ald.* Φαρουΐμ. 18 Καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον *Ald.* desunt. *C.* addit χρυσίῳ post οἶκον. 19 *Alex.* & *C.* τοίχους, καὶ τούς. 20 χρυσίῳ *Ald.* deest. *C.* αὐτοῦ. 21 *Alex.* Χερουβείν. 22 *C.* τὸν τοῖχον. 23 *Alex.* & *C.* πρόσωπον τοῦ (*Alex.* deest) πλάτους. 24 *Alex.* πήχεων εἴκοσι, καὶ τό. 25 *Alex.* & *C.* εὖρος. 26 *Alex.* *Ald.* & *C.* καὶ κατεχρύσωσεν. 27 *Alex.* αὐτό. 28 *Alex.* εἰς χερουβείν. *Ald.* χερουβίν. *C.* desunt. 29 *C.* ἐν ταλάντοις ἑξακοσίοις. 30 *Ald.* ἑνὸς ἥλου πεντήκοντα. 31 *Ald.* σίκλων. 32 *C.* τὰ ὑπερῷα. 33 *Alex.* ἐν χρυσίῳ. 34 *Alex.* χερουβείν. 35 δύο, ἔργον ἐκ ξύλων· καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ *Cant.* desunt. 36 *Ald.* & *C.* ξύλων ἀσήπτων καί. 37 *C.* μία χερουβ τοῦ ἑνὸς πήχεων. 38 *Cant.* pro his ad finem vers. hab. τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου. Et deinde addit, Καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. Καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πηχῶν πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε, ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. 39 *Ald.* τοῦ χερουβίν. *Alex.* & *C.* τοῦ χερούβ. * In *Francof.* hic versus est 12, & ultimus, 16. 40 *Alex.* Καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ Χερούβ τοῦ ἑτέρου. Καὶ πτέρυγες τῶν χερουβεὶν διαπεπετασμέναι.

τούτων δια-

τούτων διαπεπελασμένα [41] πήχεων εἴκοσι, καὶ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ τὰ 14 πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. Καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα [42] ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου, καὶ βύσσου, καὶ ὕφανεν ἐν 15 αὐτῷ [43] χερουβίμ. Καὶ ἐποίησεν [44] ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο, πήχεων τριακονταπέντε τὸ ὕψος, καὶ τὰς [45] κεφαλὰς αὐ-16 τῶν πήχεων πέντε. Καὶ ἐποίησε [46] σερσερὼθ ἐν τῷ δαβίρ, καὶ [47] ἔδωκεν ἐπὶ τῶν [48] κεφαλῶν τῶν στύλων· καὶ ἐποίησε ῥοΐσκους ἑκατὸν, καὶ [49] ἔθηκεν ἐπὶ τῶν [50] χαλαστῶν. 17 Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν, [51] καὶ τὸν ἕνα ἐξ εὐωνύμων· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν, Κατόρθωσις, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν, Ἰσχύς.

Κεφ. δʹ. 4.

[1] 1 ΚΑὶ ἐποίησε [2] θυσιαστήριον χαλκοῦν, εἴκοσι πήχεων [3] τὸ μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος, καὶ δέκα πήχεων τὸ ὕψος. 2 Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν χυτὴν, [4] δέκα πήχεων τὴν διαμέτρησιν, [5] στρογγύλην κυκλόθεν, καὶ πέντε πήχεων τὸ ὕψος, καὶ τὸ κύκλωμα 3 [6] τριάκοντα πήχεων. Καὶ ὁμοίωμα μόσχων [7] ὑποκάτω αὐτῆς [8] κύκλῳ [9] κυκλοῦσιν αὐτήν· δέκα [10] πήχεις [11] περιέχουσι τὸν λουτῆρα κυκλόθεν· [12] δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μό-4 σχους ἐν τῇ χωνεύσει [13] αὐτῶν [14] Ἢ ἐποίησαν αὐτοὺς [15] δώδεκα μόσχους, οἱ τρεῖς βλέποντες [16] Βορρᾶν, καὶ οἱ [17] τρεῖς δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς Νότον, καὶ οἱ τρεῖς κατ᾽ ἀνατολὰς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ᾽ αὐτῶν [18] ἄνω, ἦσαν τὰ 5 ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω. Καὶ τὸ πάχος [19] αὐτῆς παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου, [20] διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου, [21] χωροῦσαν μετρητὰς τρισχιλίους. 6 καὶ [22] ἐξετέλεσε. Καὶ ἐποίησε λουτῆρας δέκα, καὶ [23] ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱε-7 ρεῖς ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς [24] δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέν-8 τε ἐξ ἀριστερῶν. [25] Καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ ἔθηκεν [26] ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ [27] εὐωνύμων, καὶ ἐποίησε 9 φιάλας χρυσᾶς [28] ἑκατὸν, Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων, καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, καὶ [29] θύρας [30] τῇ αὐλῇ, καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ. 10 Καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν [31] ὡς πρὸς ἀνατολὰς [32] κατέναντι. 11 Καὶ ἐποίησε [33] Χιρὰμ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰ πυρεῖα, [34] καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ [35] ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησε [36] Σαλωμὼν τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ 12 [37] τοῦ θεοῦ, Στύλους δύο, καὶ [38] ἐπ᾽ αὐτῶν γωλὰθ τῇ χωθαρὲθ ἐπὶ τῶν [39] κεφαλῶν τῶν στύλων δύο, καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι [40] τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρὲθ ἅ ἐστιν [41] ἐπὶ 13 τῶν κεφαλῶν [42] τῶν στύλων, Καὶ [43] κώδωνας [44] χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα, [45] καὶ δύο γένη ῥοΐσκων ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο [46] γωλὰθ τῶν χω-

41 C. πήχεις. 42 Alex. Cant. & C. ἐξ ὑακίνθου. 43 Alex. χερουβείν. 44 C. κατέμπροσθεν. 45 Ald. & C. κεφαλίδας. 46 Alex. σενσερὼθ ἐν τῷ δαβείρ, καί. C. ἁλυσιδωτὰ καὶ τῷ δαβείρ, καί. 47 Alex. Cant. Ald. C. ἔθηκεν ἐπί. 48 Ald. κεφαλίδων. 49 Cant. & C. ἐπέθηκεν. 50 C. ἁλύσεων. 51 Alex. καὶ ἕνα.

Cap. 4. 1 Ald. hoc cap. adjungit præcedenti, & verſum primum cap. quinti. 2 Mſ. Alex. τὸ θυσιαστήριον. Comp. τὸ θυσιαστήριον τό. 3 Alex. μῆκος * καὶ τὸ εὖρος πήχεων δέκα. Καί. 4 Alex. πήχεων δέκα τήν. 5 C. ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς κυκλόθεν. 6 Alex. πήχεων τριάκοντα. Καί. Ald. & C. τριάκοντα πηχῶν ἐκύκλου (Ald. ἐκύκλουν) αὐτὴν κύκλῳ. Καί. 7 Alex. ὑποκάτωθεν. 8 C. κυκλόθεν. 9 Ald. κυκλώσουσιν. C. κυκλοῦντες. 10 C. ἐν πήχει κυκλοῦντες τὴν θάλασσαν κυκλόθεν. 11 Alex. Ald. περιέχουσι τόν. (Alex. τήν.) 12 C. δύο στίχοι βόες χωνευτοὶ ἐν. Ald. habet καὶ ante τούς. 13 αὐτῶν Ald. deeſt. 14 Ἣ C. deeſt. al. ᾧ. 15 C. ἑστῶσα ἐπὶ δώδεκα μόσχους ἡ θάλασσα, οἱ. 16 C. πρὸς βορρᾶν. 17 Alex. Ald. C. τρεῖς βλέποντες πρὸς (Alex. Ald. deeſt) δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες πρὸς (Alex. Ald. deeſt) Νότον, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες κατὰ (C. πρὸς, Ald. deeſt) ἀνατολάς. 18 C. Ald. ἄνωθεν, καὶ ἦσαν. C. ἄνω, καὶ ἦν. 19 C. τῆς θαλάσσης. 20 C. διαγεγλυμμένου. 21 Alex. Ald. & C. χωροῦσα. 22 C. ἐξετέλεσαν αὐτήν. Καί. 23 Alex. ἐπέθηκεν. 24 Ald. πέντε. 25 Καὶ ἐποίησε uſque ad proximum καὶ ἐποίησε Cant. deſunt. 26 ἐν τῷ ναῷ C. deſunt. 27 C. ἀριστερῶν. 28 Ald. πέντε. 29 Alex. τὰς θύρας. 30 C. τῆς αὐλῆς. 31 ὡς C. deeſt. 32 C. τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον. Καί. 33 C. Χειρὰμ τοὺς λέβητας, καὶ τάς. 34 καὶ τὴν, uſque ad καὶ συνετέλεσε C. deſunt. 35 Ald. ποιήσας. 36 Alex. Ald. ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν (Ald. Σολομὼν) ἐν οἴκῳ. C. Σολομὼν ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ. 37 Ald. κυρίου τοῦ. 38 C. καὶ τὰς βάσεις· καὶ τὰ χωθαρὼθ ἐπί. 39 C. κεφαλίδων. 40 C. τὰς δύο βάσεις τῶν. 41 Alex. ἐπάνω τῶν. 42 Cant. τῶν στύλων δύο, Καί. 43 C. ῥοάς. 44 χρυσοῦς Cant. deeſt. 45 C. δύο. 46 C. βάσεις.

14 θαρὲθ ἅ ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων· Καὶ [47] τοὺς μεχωνὼθ ἐποίησε δέκα, καὶ τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ [48] τοὺς μεχωνὼθ,

15 Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς μόσχους τοὺς

16 δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς, [49] Καὶ τοὺς [50] ποδιστῆρας, καὶ τοὺς [51] ἀναλημπτῆρας, καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰς [52] κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησε Χιρὰμ, [53] καὶ ἀνήνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου

17 χαλκοῦ καθαροῦ. Ἐν τῷ περιχώρῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς [54] ἐν οἴκῳ [55] Σοκχὼθ καὶ [56] ἀ-

18 ναμέσον [57] Σαρηδαθά. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη [58] ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ [59] ἐξέλιπεν ὁλκὴ τοῦ

19 χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐπ' αὐτῶν [60] ἄρ-

20 τοι προθέσεως, Καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα [61] καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσίου καθαροῦ,

21 [62] Καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν, καὶ [63] τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τὰ

22 πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ, Καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, [64] καὶ τὰς [65] θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ [66] χρυσᾶς. καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησε Σαλωμὼν [67] ἐν οἴκῳ κυρίου.

Κεφ. ε'. 5.

1 [1] ΚΑὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, [2] καὶ [3] τὰ σκεύη, [4] καὶ ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου.

2 [5] Τότε ἐξεκκλησίασε [6] Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ πάντας τοὺς [7] ἄρχοντας τῶν φυλῶν [8] τοὺς ἡγουμένους [9] πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς [10] Ἱερουσαλὴμ, τοῦ [11] ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ,

3 αὕτη Σιών. Καὶ [12] ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα [13] πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ,

4 οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον [14] πάν-

5 τες οἱ Λευῖται [15] τὴν κιβωτὸν, Καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν

6 οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ πᾶσα συναγωγὴ [16] Ἰσραὴλ, [17] καὶ οἱ φοβούμενοι, καὶ οἱ [18] ἐπισυνηγμένοι [19] αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς [20] κιβωτοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα, [21] οἳ οὐκ [22] ἀριθμηθήσονται καὶ οἳ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους.

7 Καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, [23] ὑποκάτω τῶν

8 πτερύγων τῶν χερουβίμ. Καὶ ἦν τὰ χερουβὶμ [24] διαπεπετακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ [25] συνεκάλυπτε τὰ χερουβὶμ [26] ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνα-

9 φορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν, Καὶ [27] ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων [28] ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, [29] οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν

10 ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες ἃς ἔθηκε Μωυσῆς ἐν Χωρὴβ, [30] ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν [31] αὐτοὺς ἐκ γῆς

11 Αἰγύπτου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν, [32] οὐκ ἦσαν διατε-

12 ταγμένοι [33] καὶ ἐφημερίαν. Καὶ οἱ [34] Λευῖται οἱ ψαλτῳδοὶ πάντες [35] τοῖς υἱοῖς

---

47 *Alex.* τάς. 48 *Alex.* & *C.* τῶν μεχωνώθ. 49 Καὶ τοὺς ποδιστῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας *C.* desunt. 50 *Cant.* * παιδιστῆρας. 51 *Alex.* ἀναλήμπτορας. *Cant.* ἀναληπτῆρας. 52 *C.* κρεάγρας, καὶ φιάλας, καί. 53 *C.* ἀνήνεγκε. 54 *C.* ἀναμέσον Σοκχώθ. 55 *Cant.* Σακχώθ. 56 *Ald.* ἐν οἴκῳ Σ. 57 *Alex.* Σαδαθά. *Cant.* Σαριδάθ. 58 ταῦτα *Cant.* deest. 59 *C.* ἠκριβάσθη. 60 *Ald.* & *C.* ἄρτους. 61 *C.* κατά. 62 *Ald.* Καὶ αἱ βολίδες αὐτῶν. *C.* ponit post λύχνοι αὐτῶν. 63 *C.* αἱ φιάλαι, καὶ αἱ θυΐσκαι. 64 *Alex.* εἰς τάς. 65 *C.* θύραι. 66 *C.* χρυσαῖ. 67 ἐν οἴκῳ κυρίου *Cant.* desunt.

Cap. 5. 1 καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν *Cant.* desunt. 2 *Ms. Alex.* καὶ deest. 3 *Comp.* πάντα τά. 4 *Alex.* καὶ deest. 5 Hic incip. cap. 3 in *Ald.* & *Francof.* 6 *Alex.* Σαλωμὼν τούς. 7 *Cant.* πρεσβυτέρους καὶ ἄρχοντας. 8 *C.* καὶ τούς. 9 *Alex.* τῶν πατριῶν.

10 *Ald.* Ἰσραήλ. 11 *Ald.* ἀνενεγκεῖν. 12 *C.* ἐξεκκλησιάσθη. 13 *Alex.* & *Cant.* πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ. *C.* Σολομῶντα πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ. 14 πάντες *C.* deest. 15 *Alex.* *Cant.* & *C.* τὴν κιβωτὸν, Καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν. *Ald.* καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν. 16 *Ald.* υἱῶν Ἰσραήλ. 17 καὶ οἱ φοβούμενοι *C.* desunt. 18 *Ald.* συνηγμένοι. 19 *C.* ἐπ' αὐτόν. 20 *C.* κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ θύοντες. 21 *C.* ἅ. 22 *Alex.* ἀριθμήσονται οὐδὲ λογισθήσονται. *C.* ἀριθμηθήσεται, οὐδὲ λογισθήσεται. 23 *Cant.* ὑπὸ τῶν πτερύγων κάτω τῶν. 24 *Ald.* & *C.* διαπεπτωκότα. 25 *Ald.* συνεκάλυπτον. 26 ἐπὶ *C.* deest. 27 *Alex.* & *Cant.* περιεῖχον. 28 *C.* ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν. 29 *C.* καὶ οὐκ. 30 *C.* ὅσα. 31 *Alex.* αὐτόν. 32 *Ald.* καὶ οὐκ. 33 *Ald.* εἰς. 34 *Ald.* Λευῖται καὶ οἱ. 35 *C.* σὺν ταῖς.

[36] Ἀσάφ

[36] Ἀσὰφ τῷ Αἱμὰν τῷ [37] Ἰδιθὼν καὶ τοῖς υἱοῖς [38] αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς [39] αὐτοῦ [40] τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις, ἑστηκότες [41] κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν [42] εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξι.

13 Καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ [43] ἐν τῷ ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν [44] φωνῇ μιᾷ [45] τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ. καὶ ὡς ὕψωσαν [46] φωνὴν ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν, [47] καὶ ἔλεγον, Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης [48] δόξης κυρίου.

14 Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι [49] λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς [50] νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

Κεφ. ς΄. 6.

1 [1] ΤΟτε εἶπε Σαλωμὼν, Κύριος εἶπε [2] τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ,

2 Καὶ ἐγὼ [3] ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι καὶ ἕτοιμον [4] τοῦ κατασκηνῶσαι [5] εἰς τοὺς αἰῶνας.

3 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ παρειστήκει,

4 Καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, [6] ὡς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων,

5 Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ [7] εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου [8] Ἰσραήλ·

6 Καὶ ἐξελεξάμην [9] τὴν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην [10] ἐν Δαυὶδ [11] τοῦ εἶναι [12] ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

7 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν [13] Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ.

8 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ [14] πατέρα μου, [15] Διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.

9 Πλὴν [16] σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις [17] τὸν [18] οἶκον, [19] ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, [20] οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

10 Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸν [21] λόγον τοῦτον, ὃν ἐλάλησε, καὶ [22] ἐγενήθην ἀντὶ Δαυὶδ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον [23] Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε κύριος· καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ [24] Ἰσραήλ,

11 Καὶ ἔθηκα [25] ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ἰσραήλ.

12 Καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου [26] ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας [27] αὐτοῦ·

13 Ὅτι ἐποίησε Σαλωμὼν βάσιν χαλκῆν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, πέντε πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ [28] τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ᾽ [29] αὐτῆς, καὶ [30] ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα [31] ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν,

14 Καὶ εἶπε, [32] Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς [33] παισί σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ [34] καρδίᾳ·

15 [35] Ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ [36] ἐλάλησας αὐτῷ, [37] λέγων· καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου, καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας,

16 ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς

---

36 *Alex.* τῷ Ἀσάφ. 37 *Ald.* & *C.* Ἰδιθούμ. 38 *Ald.* & *C.* αὐτῶν. 39 *Alex. Cant. Ald.* & *C.* αὐτῶν. 40 *C.* τοῖς ἐνδεδυμένοις. 41 *Alex.* κατὰ ἀνατολὰς τοῦ. 42 *Alex.* καὶ εἴκοσι σαλπίζοντες σάλπιγξιν. (al. ἐν σάλπιγξιν.) 43 ἐν *C.* deest. 44 *C.* φωνὴ μία. 45 *Ald.* τοῦ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ. 46 *Alex.* τὴν * φωνήν. 47 al. καὶ ἐν ὕμνοις, καί. 48 δόξης κυρίου *Ald.* desunt. *C.* καὶ δόξης κυρίου. al. ὁ οἶκος κυρίου. 49 *C.* καὶ λειτουργεῖν. 50 *Alex.* νεφέλης δόξης κυρίου, ὅτι ἐνέπλησεν ἡ δόξα.

Cap. 6. 1 *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 2 *Ms. Alex.* τοῦ κατοικῆσαι ἐν. 3 *Comp.* ᾠκοδόμησα. 4 *Alex.* τοῦ κατοικῆσαι εἰς. 5 *C.* σὲ ἐν αὐτῷ εἰς. 6 *Alex.* ὅς. 7 *Alex.* εἶναι ὄνομά. 8 *Cant.* Ἰσραήλ· Καὶ ἐξελεξάμην. 9 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι * τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά. 10 ἐν *Ald.* deest. *C.* τόν. 11 *Alex.* & *C.* ὥστε εἶναι. 12 *Alex.* & *Cant.* ἐπὶ τοῦ λαοῦ μου. *Ald.* τοῦ λαοῦ μου ἐπάνω. *C.* ἐπάνω τοῦ λαοῦ μου. 13 Δαυὶδ *Ald.* deest. 14 *Alex.* τὸν πατέρα. 15 *C.* Ἀνθ᾽ ὧν ὅτι. 16 *C.* οὐκ οἰκοδομήσεις σύ. 17 *Ald.* & *C.* μοι οἶκον. 18 *Cant.* οἶκον τῷ ὀνόματί μου. 19 *C.* ἀλλ᾽ ἢ ὁ. 20 *C.* αὐτός. 21 *Alex.* λόγον αὐτοῦ, ὅν. *C.* λόγον, ὅν. 22 *C.* ἐγενόμην. 23 *Ald.* αὐτοῦ. 24 *Cant.* Ἰσραήλ, Ἣν διέθετο. 25 *C.* ὅστιν ἐκεῖ. 26 *C.* ἐναντίον. 27 *Alex.* ἑαυτοῦ. 28 *C.* πέντε. 29 *Ald.* αὐτήν. 30 *C.* ἔκαμψεν. 31 *Alex.* αὐτοῦ ἔναντι. *Ald.* ἐναντίον. *C.* αὐτοῦ ἐναντίον. 32 *Ald.* Κύριος. 33 *C.* δούλοις. 34 *C.* καρδίᾳ αὐτῶν· Ἅ. 35 *Cant.* Καὶ φυλάξας. 36 *Alex.* ἐλάλησας ἐν τῷ στόματι. 37 λέγων *C.* deest.

Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, [38] λέγων, Οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου [39] Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου, ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.

17 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλησας τῷ [40] παιδί σου τῷ Δαυίδ.

18 Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει [41] θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, καὶ τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα;

19 Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν [42] παιδός σου καὶ ἐπὶ τὴν [43] δέησίν μου κύριε ὁ [44] θεὸς, τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον,

20 Τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, * τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς [45] ἧς προσεύχεται ὁ [46] παῖς σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον·

21 Καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ [47] παιδός σου, καὶ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ [48] ἐν τῷ τόπῳ τῆς [49] κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, [50] καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ.

22 Ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ [51] τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ λάβῃ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀρὰν τοῦ [52] ἀρᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται [53] κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ [54] οἴκῳ τούτῳ,

23 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις, καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους σου, τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ, καὶ ἀποδοῦναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν [55] αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, τοῦ ἀποδοῦναι [56] αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

24 Καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ [57] κατέναντι τοῦ ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρτωσί σοι, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ [58] ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου, καὶ [59] προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

25 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις [60] λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ [61] ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

26 Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ [62] αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς,

27 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ [63] ταῖς ἁμαρτίαις τῶν [64] παίδων καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου εἰς κληρονομίαν.

28 Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν γένηται, ἀνεμοφθορία [65] καὶ ἴκτερος, ἀκρὶς [66] καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται, [67] καὶ ἐὰν [68] θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν πόλεων [69] αὐτῶν, κατὰ πᾶσαν πληγὴν [70] καὶ πάντα πόνον,

29 [71] Καὶ πᾶσα προσευχὴ, καὶ [72] πᾶσα δέησις [73] ἣ ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ σου Ἰσραὴλ, [74] ἐὰν γνῷ ἄνθρωπος τὴν ἀφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν [75] μαλακίαν αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν [76] οἶκον τοῦτον,

30 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, [77] καὶ ἱλάσῃ, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ὡς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι [78] μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν ἀνθρώπων,

31 Ὅπως [79] φοβῶνται πάσας ὁδούς σου πάσας τὰς [80] ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν [81] ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

32 [82] Καὶ πᾶς ἀλλότριος ὃς οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ [83] ἐστιν αὐτὸς, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κρα-

38 *Ald.* hic repetit, καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου, καὶ ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, λέγων. 39 *Ald.* Δαυίδ. 40 C. δούλῳ. 41 *Alex.* ὁ θεός. 42 C. δούλου. 43 C. δέησιν αὐτοῦ. 44 C. θεός μου, τοῦ. * Hic incipit vers. 21 in *Francof.* 45 *Alex.* ἣν ὁ παῖς σου προσεύχεται εἰς. 46 C. δοῦλός. 47 C. δούλου 48 *Ald.* & C. ἐκ τοῦ τόπου. 49 *Ald* κατασκηνώσεως. 50 καὶ ἀκούσῃ καὶ, usque ad finem vers. 21. *Cant.* desunt. 51 C. εἰς τὸν πλησίον. 52 *Ald.* & C. ἀρᾶσθαι. 53 C. αὐτὸν κατέναντι. 54 C. τόπῳ. 55 *Alex.* αὐτοῦ, τοῦ. 56 *Alex. Cant.* & *Ald.* ἑκάστῳ κατά. 57 C. ἐνώπιον ἐχθροῦ. 58 *Alex.* ἐξομολογήσονται. 59 *Alex.* προσεύξονται. 60 *Alex.* τοῦ λαοῦ. 61 *Cant.* ἀποστρέψῃς. 62 C. ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματι. 63 *Alex.* τῶν ἁμαρτιῶν τῶν.

64 *Alex.* & *Cant.* παίδων σου καί. C. δούλων σου καί. 65 καὶ C. deest. 66 καὶ C. deest. 67 *Alex.* ἐὰν θλίψῃ. 68 C. θλίψωσιν αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ. 69 C. αὐτοῦ. 70 *Alex.* καὶ πᾶν πόνον. C. καὶ κατὰ πάντα πόνον. 71 C. Καὶ κατὰ πᾶσαν ἀφὴν, καὶ πᾶσαν προσευχὴν, καὶ πᾶσαν δέησιν. 72 *Cant.* δέησις ἐὰν γίνεται. 73 *Ald.* ἐάν. C. ἢ ἄν. 74 C. οἵτινες ἐάν. 75 *Ald.* ἁμαρτίαν. 76 *Ald.* τόπον. 77 *Alex.* & *Cant.* καὶ ἰάσῃ. καί. 78 *Alex.* μονώτατος. *Cant.* μόνος σύ. C. σὺ μονώτατος. 79 *Alex.* *Ald.* φοβῶνται (*Alex.* φοβοῦνται) τὰς ὁδούς σου πάσας. C. φοβῶνταί σε, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου πάσας. 80 *Cant.* ἡμέρας. Αὐτοί. 81 *Alex.* ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς. C. ἐπὶ προσώπου τῆς. 82 C. Καί γε. 83 *Ald.* οὐκ ἔστιν αὐτός. C. ἐστιν· & ponit ante ἐκ.

ταιαν, [84] καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, καὶ ἔλθωσι καὶ [85] προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

33 [86] Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ [87] τοῦ φοβεῖσθαί σε, [88] ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ γνῶναι [89] ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶ-

34 κον τοῦτον, ὃν ᾠκοδόμησα. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ [90] ἀποστελεῖς αὐτοὺς, καὶ [91] προσεύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης [92] ἣν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ οἴκου οὗ [93] ᾠκοδό-

35 μηκα τῷ ὀνόματί σου, Καὶ [94] ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [95] τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν.

36 Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ [96] ἔσται ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ [97] πατάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς [98] κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν καὶ [99] αἰχμαλωτεύσουσιν αὐτοὺς οἱ [100] αἰχμαλωτεύοντες [1] αὐτοὺς [2] εἰς γῆν ἐχθρῶν εἰς γῆν

37 μακρὰν ἢ ἐγγὺς, Καὶ [3] ἐπιστρέψωσι [4] καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ [5] αὐτῶν οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, [6] καί γε [7] ἐπιστρέψωσι καὶ [8] δεηθῶσί σου ἐν [9] τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, [10] Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, [11] ἠδικήσαμεν,

38 Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ [12] καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ [13] αἰχμαλωτευσάντων [14] αὐτοὺς, [15] ὅπου ᾐχμαλώτευσαν [16] αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν [17] ἧς ἔδωκας [18] τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ [19] ᾠκοδόμησα τῷ

39 ὀνόματί σου, Καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις [20] κρίματα, καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ [21] ἁμαρτάνοντί σοι.

40 [22] Καὶ νῦν [23] κύριε, ἔστωσαν [24] δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς

41 τὴν δέησιν τοῦ τόπου τούτου. Καὶ νῦν ἀνάστηθι κύριε ὁ θεὸς εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου. [25] ἱερεῖς σου κύριε ὁ θεὸς [26] ἐνδύσαιντο σωτηρίαν, καὶ οἱ [27] υἱοί σου

42 [28] εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς. Κύριε ὁ [29] θεὸς, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον [30] τοῦ χριστοῦ σου, μνήσθητι τὰ ἐλέη [31] Δαυὶδ τοῦ δούλου σου.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1] Καὶ ὡς συνετέλεσε [2] Σαλωμὼν προσευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας,

2 καὶ δόξα κυρίου [3] ἔπλησε τὸν οἶκον. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι [4] ἔπλησε δόξα

3 κυρίου τὸν [5] οἶκον. Καὶ [6] πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [7] ἑώρων καταβαῖνον τὸ πῦρ, καὶ ἡ δόξα [8] κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον· καὶ [9] ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον, καὶ προσεκύνησαν καὶ [10] ᾔνουν τῷ κυρίῳ, ὅτι [11] ἀγαθὸν,

4 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα

5 [12] ἔναντι κυρίου. Καὶ [13] ἐθυσίασεν [14] ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὴν θυσίαν μόσχων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας, [15] βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον [16] τοῦ

6 θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς [17] αὐτῶν ἑστηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν κυρίου [18] τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι [19] ἔναντι κυρίου, [20] ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· καὶ οἱ ἱε-

---

84 *Alex.* καὶ βραχίονα. 85 *Alex.* προσεύξονται. 86 *Alex.* Καὶ εἰσακούσῃ. 87 *C.* ἵνα φοβῶνται. 88 ὡς *Cant.* deest. 89 *Alex.* ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπί. 90 *Ald.* ἐξαποστελεῖς. 91 *Alex.* προσεύξονται. 92 *C.* ἐν ᾗ. 93 *Alex. Ald. C.* ᾠκοδόμησα. 94 *Cant.* εἰσακούσῃ. 95 *Alex.* τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καί. 96 *C.* ἐστίν. 97 *C.* ἐὰν θυμωθῇς ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παραδῷς. 98 *Ald.* εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καί. 99 *Alex.* αἰχμαλωτεύσουσιν οἱ. 100 *Ald.* & *C.* αἰχμαλωτεύσαντες. 1 αὐτοὺς *Alex. Ald.* & *C.* deest. 2 εἰς γῆν ἐχθρῶν *C.* desunt. 3 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν. 4 *C.* πρὸς σὲ, ἐν τῇ καρδίᾳ. 5 *C.* οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ. 6 *Ald.* κἀκεῖ ἐπιστρ. *C.* καὶ ἐπιστρ. 7 *Alex* ἐπιστρέψουσιν. 8 *Cant.* δεηθῶσιν ἐν. 9 *C.* γῇ αἰχμαλωσίας. 10 *Alex.* Ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν. Καὶ ἐπιστρέψουσιν. 11 *C.* ἠσεβήσαμεν. 12 *Alex.* & *C.* καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν. 13 *Cant.* αὐτῶν, καί. 14 *Alex.* αὐτοὺς, καὶ προσεύξονται. 15 *C.* οὗ. 16 *C.* αὐτοὺς ἐκεῖ, καί. 17 *Cant.* οἷς ἔδωκας. 18 *C.* αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν. 19 *Alex.* οἰκοδόμησα. 20 *C.* τὸ κρίμα αὐτῶν, καί. 21 *Alex.* ἁμαρτόντι σοι. 22 *Alex.* & *Cant.* Νῦν κύριε. 23 *C.* κύριε ὁ θεὸς, ἔστωσαν. 24 δὴ *Ald.* deest. 25 *Alex.* οἱ ἱερεῖς. 26 *C.* ἐνδύσονται. 27 *Ald.* & *C.* ὅσιοι. 28 *C.* εὐφρανθήσονται. 29 *Cant.* θεὸς ἡμῶν. μή. 30 τοῦ χριστοῦ *Cant.* deest. 31 *C.* σου τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ σου.

Cap. 7. 1 *Ald.* hoc cap. etiam adjungit præcedenti. 2 *Ms. Alex.* Σολομών. 3 *Ald.* ἐπλήρωσε. 4 *C.* ἐνέπλησε. 5 *Ald.* & *C.* οἶκον κυρίου. Καί. 6 *Alex.* πάντες υἱοί. 7 *Cant.* ἑωράκασι. 8 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 9 *Alex.* ἔπεσαν. 10 *Ald.* & *C.* ᾔνεσαν. 11 *Cant.* ἀγαθός. 12 *C.* ἐνώπιον. 13 *C.* ἔθυσεν. 14 *Alex.* Σολομὼν τήν. 15 *Alex.* καὶ βοσκημάτων. *C.* προβάτων. 16 τοῦ θεοῦ *C.* desunt. 17 *Alex.* ἑαυτῶν. 18 *C.* ὧν ἐποίησε Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. 19 *Ald.* ἐναντίον. 20 *C.* ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι.

ρεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναντίον αὐτῶν, 7 καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἑστηκώς. Καὶ ἡγίασε Σαλωμὼν τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρίου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν, [21] οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ [22] τὰ μαναὰ καὶ 8 τὰ [23] στέατα. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἰμὰθ καὶ ἕως χειμάῤῥου 9 Αἰγύπτου. Καὶ ἐποίησεν [24] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου [25] ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας [26] ἑορτήν. 10 Καὶ ἐν τῇ [27] τρίτῃ [28] καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλε [29] τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραινομένους, καὶ [30] ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ, καὶ [31] τῷ Σαλωμῶντι, καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ 11 αὐτοῦ. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. καὶ πάντα ὅσα [32] ἠθέλησεν [33] ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμὼν τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ [34] αὐτοῦ, 12 [35] εὐωδώθη. Καὶ [36] ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμὼν [37] τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ [38] τόπῳ τούτῳ [39] ἐμαυτῷ εἰς [40] οἶκον θυσί- 13 ας. [41] Ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γένηται ὑετὸς, καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν [42] τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀποστείλω θάνα- 14 τον ἐν τῷ λαῷ μου, Καὶ [43] ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ' [44] οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται καὶ [45] ζητήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις [46] αὐτῶν, καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν [47] αὐτῶν.

15 Καὶ νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου 16 τούτου, Καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίακα [48] τὸν οἶκον τοῦτον, τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ [49] ἕως αἰῶνος, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρ- 17 δία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς [50] ἐναντίον μου ὡς Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ ποιήσῃς κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην [51] σοι, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά 18 μου φυλάξῃ, Καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρί σου, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι [52] ἡ- 19 γούμενος ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἐὰν [53] ἀποστρέψητε ὑμεῖς, καὶ [54] ἐγκαταλείπητε τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, 20 Καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα [55] αὐτοῖς· καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν [56] ἡγίασα τῷ ὀνόματί [57] μου [58] ἀποστρέψω [59] ἐκ προσώπου μου, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγη- 21 μα ἐν πᾶσι τοῖς [60] ἔθνεσι. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος [61] ὁ ὑψηλὸς [62] πᾶς ὁ διαπορευόμενος [63] αὐτὸν ἐκστήσεται, καὶ ἐρεῖ, [64] Χάριν τίνος ἐποίησε κύριος [65] τῇ γῇ ταύτῃ καὶ 22 τῷ οἴκῳ τούτῳ; Καὶ ἐροῦσι, [66] Διότι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, [67] καὶ ἐδούλευσαν [68] αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.

Κεφ. η'. 8.

1 *ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον 2 [1] αὐτοῦ, Καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκε Χι-

21 *Alex. Cant.* οὐκ ἐποίει δέξασθαι. 22 *C.* τὰς θυσίας. 23 *C.* στέατα τῶν εἰρηνικῶν. Καί. 24 ἐν *Ald.* deest. 25 *Alex.* ἑπτὰ ἡμέρας ἐποίησεν ἑορτήν. 26 *C.* καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας. *Ald.* ponit ἑορτὴν ante ἑπτά. 27 *Ald.* εἰκάδι καὶ τρίτῃ τοῦ. *C.* ἡμέρα τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τοῦ. 28 *Alex. Cant.* καὶ εἰκάδι τοῦ. 29 *C.* Σολομὼν τόν. 30 *C.* ἀγαθοὺς τῇ. 31 *Alex.* τῷ Σαλωμὼν, καὶ τῷ. 32 al. ἦλθεν. 33 *C.* Σολομὼν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ (al. αὐτοῦ) ποιῆσαι. 34 αὐτοῦ *C.* deest. 35 *Alex.* εὐοδώθη. 36 *Alex.* ὤφθη ὁ θεὸς τῷ. 37 *Cant.* τῇ νυκτί. *C.* ἐν τῇ νυκτί. 38 *Ald.* οἴκῳ. 39 *C.* ἐμοί. 40 *Alex. Cant.* οἶκον τοῦ θυσιάσαι. 41 *Alex.* Ἐὰν συνέχω. 42 *C.* τὴν γῆν. 43 *C.* ἐντραπῇ μου ὁ. 44 *Alex.* οὓς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ'. 45 *Alex.* ζητήσουσιν. 46 *Ald.* ὑμῶν. 47 *Alex.* αὐτῶν. Νῦν. 48 *Cant.* τὸν τόπον. 49 *Alex.* ἐπ' αἰῶνος. 50 *C.* ἐνώπιόν μου ὃν τρόπον ἐπορεύθη Δαυίδ. 51 *Alex.* σοι, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃς, Καὶ ἀναστήσω. 52 *Alex.* & *C.* ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν. 53 *C.* ἀποστραφῆτε. 54 *C.* ἐὰν καταλείπητε. 55 *C.* ὑμῖν. 56 *Alex.* ἡγίακα. 57 *Cant.* σου. 58 *C.* ἀποῤῥίψω. 59 *Alex. Cant.* ἀπὸ προσώπου. *C.* αὐτὸν ἀπὸ προσώπου. 60 *C.* λαοῖς. 61 *Ald.* & *C.* ὃς ἦν ὑψηλός. 62 *C.* ἐρημωθήσεται. πᾶς. 63 *Alex.* πρὸς αὐτόν. 64 *C.* Ἕνεκεν. 65 *Ald.* οὕτω τῇ. 66 *C.* Ἀνθ' ὧν. 67 καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, καὶ *Cant.* desunt. 68 *Alex. Ald.* & *C.* αὐτοῖς, διὰ τοῦτο (*Alex.* τὸ) ἐπήγαγεν.

Cap. 8. * Hoc cap. in *Ald.* est 4. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἑαυτοῦ. al. αὐτοῦ.

ρὰμ τῷ [2] Σαλωμὼν, ᾠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμὼν, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 3 Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν [3] εἰς Βαισωβὰ, 4 καὶ κατίσχυσεν [4] αὐτήν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν [5] Θοεδμὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς [6] ἃς ᾠκοδόμησεν ἐν Ἡμάθ. 5 Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυράς· 6 [7] τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοί· Καὶ τὴν [8] Βαλαὰθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, [9] καὶ τὰς πόλεις τῶν ἱππέων· καὶ ὅσα ἐπεθύμησε Σαλωμὼν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν [10] τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ [11] τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

7 [12] Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ [13] Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου οἳ οὐκ [14] εἰσὶν ἐκ τοῦ [15] Ἰσραήλ, 8 [16] Ἀλλ' ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ [17] ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ [18] ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας 9 ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν [19] υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν εἰς παῖδας [20] τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· [21] ὅτι ἰδοὺ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες, [22] καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων [23] καὶ ἱππέων. 10 Καὶ οὗτοι ἄρχοντες [24] τῶν προστατῶν βασιλέως Σαλωμὼν, πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ. 11 Καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ [25] ἀνήγαγε Σαλωμὼν ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν [26] αὐτῇ, ὅτι εἶπεν, Οὐ κατοικήσει [27] ἡ γυνή μου ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὅτι ἅγιός ἐστιν οὗ εἰσῆλθεν [28] ἐκεῖ κιβωτὸς κυρίου. 12 Τότε ἀνήνεγκε Σαλωμὼν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ [29] θυσιαστήριον, ὃ [30] ᾠκοδόμησε κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ [31] ναοῦ. 13 [32] Κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς Μωυσῆ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν τοῖς μησὶ, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν 14 σκηνῶν. Καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρίσιν [33] Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων, [34] καὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· καὶ [35] οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· καὶ [36] οἱ πυλωροὶ [37] κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην, ὅτι οὕτως [38] ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου [39] τοῦ 15 θεοῦ. Οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα 16 λόγον, καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς. [40] Καὶ ἡτοιμάσθη [41] πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη [42] ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμὼν τὸν 17 οἶκον κυρίου. Τότε ᾤχετο Σαλωμὼν εἰς Γασιὼν Γαβὲρ, καὶ εἰς τὴν [43] Αἰλὰθ τὴν παρα- 18 θαλασσίαν [44] ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ [45] ἐν χειρὶ [46] παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, καὶ ᾤχοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμὼν εἰς [47] Σωφιρὰ, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν [48] τὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου, καὶ [49] ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών.

Κεφ. θ'. 9.

1 *ΚΑὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν, καὶ ἦλθε τοῦ πειράσαι [1] Σαλωμὼν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι [2] ἀρώματα εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον. καὶ ἦλ-

---

2 *Alex.* Σαλωμὼν, * καὶ κατῴκεισεν. 3 *Alex.* εἰς Ἀιμὰθ Σωβὰ, καί. *Cant.* εἰς Ἀιμὰθ σωμαῖ, καί. *Ald.* & *C.* εἰς Ἀιμὰθ Σουβαὰ, (Σουβὰ *C.*) καί. 4 *C.* ἐπ' αὐτήν. 5 *Alex.* Θεδμόρ. *Cant.* Θεδμώρ. 6 ἃς *Cant.* deest. 7 τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοί. Καὶ τὴν Βαλαὰθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις *Cant.* desunt. *C.* τείχεσι, πύλαις, καὶ μοχλοῖς. Καὶ τὴν Βαλαὰθ, καὶ π. τ. π. 8 *Alex.* Βαλαάς. 9 *Alex.* καὶ πάσας τάς. 10 *C.* αὐτοῦ τοῦ. 11 *C.* τῇ γῇ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ. 12 *C.* Καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα. 13 *Ald.* Γεθθαίου. 14 *Cant.* ἐστίν. 15 *Alex. Cant.* Ἰσραὴλ, Ἦσαν. 16 *C.* Οἵ. 17 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 18 *C.* ἀνήνεγκεν. 19 υἱῶν *Ald.* deest. 20 *C.* εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ. 21 *Alex. Cant. Ald* & *C.* ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες. 22 *Alex. Cant.* καὶ (*Cant.* deest) δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες. *Ald.* δυνατοί *C.* τρισσατῶν αὐτοῦ δυνατοί, καὶ ἄρχοντες. 23 *C.* αὐτοῦ, καὶ ἱππέων αὐτοῦ Καί. 24 *Alex. Cant.* τῶν * προσταγμάτων τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

25 *Alex.* Σαλωμὼν ἀνήγαγεν ἐκ. 26 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 27 *Alex.* γυνή μου. 28 ἐκεῖ *Ald.* deest. 29 *Alex.* & *C.* θυσιαστήριον κυρίου, ὅ. 30 *Alex.* ᾠκοδόμησεν ἀπέναντι. 31 *Ald.* λαοῦ. 32 *Alex.* Καὶ μετά. *C.* Καὶ κατά. 33 *Alex. Cant.* Δαυὶδ τάς. 34 *Alex.* κατὰ τάς. *C.* καὶ τάς. 35 *C.* τοὺς Λευίτας. 36 *C.* τοὺς πυλωρούς. 37 *C.* ἐν ταῖς διαιρέσεσιν. 38 *Alex. Ald. C.* ἐντολή. 39 *C.* Δαυὶδ τοῦ. 40 *Alex.* Καὶ * ἡτοίμασεν πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας * ἐτελιώθη ἕως οὗ ἐτελίωσεν Σαλωμών. 41 *C.* πάντα τὰ ἔργα Σολομῶντος ἀφ'. 42 *C.* ὁ οἶκος κυρίου, καὶ ἕως. 43 *Alex.* Αἰλάμ. *Cant.* Αἰλάμ. 44 *Alex. Cant.* ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. *C.* ἐν γῇ Ἐδώμ. 45 *C.* τῷ Σολομῶντι ἐν. 46 *C.* δούλων. 47 *Alex.* Σωφηρά. 48 *Alex.* τετρακόσια καί. 49 *C.* ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι.

Cap. 9. * *Ald.* hoc caput adjungit praecedenti. 1 *Ald.* ed. & *Comp.* αὐτόν. 2 *Alex.* & *Comp.* ἀρώματα καὶ χρυσίον εἰς

θε πρὸς

θε πρὸς Σαλωμὼν, ϗ ἐλάλησε [3] πρὸς αὐτὸν πάντα [4] ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. 2 Καὶ [5] ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμὼν ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ. 3 Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμὼν ϗ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε, 4 Καὶ τὰ βρώματα τῶν [6] τραπεζῶν, ϗ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, ϗ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, ϗ [7] ἱματισμὸν αὐτῶν, [8] ϗ οἰνοχόους αὐτοῦ, ϗ στολισμὸν αὐτῶν, ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ [9] ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο· 5 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου [10] περὶ τῶν λόγων σου, ϗ [11] περὶ τῆς σοφίας σου. 6 Καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον ϗ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, ϗ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου, [12] προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα. 7 [13] Μακάριοι οἱ [14] ἄνδρες σου, μακάριοι οἱ [15] παῖδές σου οὗτοι [16] οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντὸς ϗ [17] ἀκούοντες [18] τὴν σοφίαν σου. 8 [19] Ἔστω κύριος ὁ θεός σου [20] εὐλογημένος, ὃς [21] ἠθέλησεν ἐν σοὶ τοῦ δοῦναί σε [22] ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς [23] βασιλέα κυρίῳ θεῷ σου· ἐν τῷ [24] ἀγαπῆσαι κύριον τὸν θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν [25] εἰς αἰῶνα, ϗ ἔδωκέ σε ἐπ' [26] αὐτοὺς εἰς βασιλέα τοῦ ποιῆσαι [27] κρίμα ϗ δικαιοσύνην. 9 Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν [28] εἴκοσι τάλαντα [29] χρυσίου, ϗ ἀρώματα εἰς πλῆθος [30] πολὺ, ϗ λίθον τίμιον, ϗ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. 10 [31] Καὶ οἱ παῖδες [32] Σαλωμὼν ϗ οἱ παῖδες [33] Χιρὰμ ἔφερον [34] χρυσίον τῷ Σαλωμὼν ἐκ Σουφὶρ, ϗ ξύλα πεύκινα, ϗ λίθον τίμιον. 11 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου, ϗ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, ϗ κιθάρας ϗ νάβλας [35] τοῖς ᾠδοῖς, ϗ οὐκ [36] ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα. 12 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα [37] τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, ϗ [38] ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν [39] αὐτῆς. 13 Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος [40] τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια [41] ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου, 14 Πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων [42] ϗ τῶν ἐμπορευομένων [43] ὧν ἔφερον. [44] ϗ πάντων [45] τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας ϗ [46] σατραπῶν τῆς [47] γῆς, πάντες ἔφερον χρυσίον ϗ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. 15 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατοὺς, ἑξακόσιοι χρυσοῖ [48] καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ [49] τὸν ἕνα θυρεόν. 16 Καὶ [50] τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην, ϗ ἔδωκεν [51] αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ [52] δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. 17 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον [53] ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, ϗ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ. 18 Καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι [54] χρυσίῳ, ϗ ἀγκῶνες ἔνθεν ϗ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, ϗ δύο λέοντες [55] ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας, 19 Καὶ δώδεκα λέοντες [56] ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν ϗ ἔνθεν· οὐκ [57] ἐγενήθη οὕτως [58] ἐν [59] πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. 20 Καὶ πάντα τὰ σκεύη [60] τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν [61] χρυσίου, ϗ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυ-

---

πλῆθος, ϗ λίθον. 3 *Ald.* αὐτῷ. 4 *Alex.* ὅσα ἐν. 5 *C.* ἀπήγγειλεν. 6 *C.* τραπεζῶν αὐτῷ, καί. 7 *C.* τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ. *Alex.* ἱματισμὸν αὐτοῦ. 8 *Ald.* ϗ στολισμὸν αὐτοῦ, ϗ οἰνοχόους αὐτοῦ. *Cant.* desunt. 9 *Alex.* ἀνέφερον. 10 *C.* περὶ σοῦ, ϗ τῶν. *Ald.* περὶ τῶν λόγων ponit post σοφίας. 11 περὶ *C.* deest. 12 *Alex.* ϗ προσέθηκας. 13 *C.* Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, ϗ μακάριοι. 14 *Alex.* ἄνδρες, μακάριοι. *Cant.* ἄνδρες τοῦ οἴκου σου, μακάριοι. 15 *Alex. Ald.* & *C.* παῖδές σου οὗτοι. 16 *C.* ϗ μακάριοι οἱ ἄνδρες οἱ. 17 *Alex. Cant.* ἀκούουσι. 18 *Alex.* τὴν deest. 19 *C.* Εἴη. 20 *Alex.* ηὐλογημένος. 21 *Alex.* ἠθέλησέν σοι τοῦ. 22 *Alex.* & *C.* ἐπὶ θρόνους. 23 *Alex. Cant. Ald.* & *C.* βασιλέα τῷ λαῷ σου· ἐν. 24 *C.* ἀγαπᾶν. 25 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα. 26 *Cant.* αὐτοῖς. *Ald.* αὐτόν. 27 *Alex. Ald. C.* κρίσιν καί. 28 *C.* ϗ εἴκοσι· & post τάλαντα. 29 *Ald.* ἀργυρίου. 30 *Ald. C.* σφόδρα. 31 ϗ οἱ παῖδες Σαλωμὼν *Cant.* desunt.

32 *C.* Χειράμ. 33 *C.* Σολομῶντος. 34 *Ald.* αὐτῷ χρυσίον ἐκ. 35 *Cant.* τῆς ᾠδῆς. 36 *C.* ὤφθη. 37 *C.* ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο, ἐκτός. 38 *Ald.* ἐπέστρεψεν. 39 *Alex.* ἑαυτῆς. 40 *Ald.* αὐτῷ ἐνιαυτῷ. 41 *C.* καὶ ἑξήκοντα, ϗ ἕξ. 42 *Alex.* ϗ ἐμπορευομένων. 43 *C.* οἵ. 44 al. πάντων. *C.* καὶ πάντες. 45 *C.* οἱ βασιλεῖς. 46 *C.* σατράπαι. 47 *Alex. Cant.* & *C.* γῆς, ἔφερον. 48 *Alex.* καθαροὶ [* τῷ ἑνὶ θυρεῷ. ἑξακόσιοι χρυσοῖ] ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν. Καί. 49 *Ald.* & *C.* θυρεὸν τὸν ἕνα. Καί. 50 *C.* ἀσπίδας χρυσᾶς ἐλατὰς τριακοσίας, τριακόσιοι χρυσοῖ ἀναφέροντες. 51 *C.* αὐτά. 52 *Alex.* τοῦ δρυμοῦ. 53 *Cant.* ἐλεφάντινον μέγαν. *C.* ἐξ ὀδόντων ἐλεφάντων μέγαν. *Ald.* ἐλεφαντίνων ὀδόντων μεγάλων. 54 *C.* χρυσίῳ, ϗ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ, καί. 55 *C.* ἑστῶτες. 56 *C.* ἑστῶτες. 57 *C.* ἐγένετο. 58 ἐν *C.* deest. 59 *Alex.* πάσῃ βασιλείᾳ. 60 *C.* τοῦ οἴκου τοῦ. 61 *C.* χρυσῷ.

σίῳ [62] καὶ-

σίῳ [62] κατειλημμένα. οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σαλωμὼν εἰς [63] οὐθέν·
21 Ὅτι ναῦς τῷ [64] βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιράμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο [65] πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ [66] γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ [67] ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ [68] πιθήκων.
22 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς [69] καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ.
23 Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἧς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.
24 Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη [70] ἀργυρᾶ καὶ [71] σκεύη [72] χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν, [73] στακτὴν καὶ ἡδύσματα, [74] ἵππους καὶ ἡμιόνους, [75] τὸ [76] κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.
25 Καὶ ἦσαν [77] τῷ Σαλωμὼν [78] τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν [79] Ἱερουσαλήμ.
26 Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως [80] γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως [81] ὁρίων Αἰγύπτου.
27 Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς [82] τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς [83] κέδρους ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.
28 Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμὼν [84] καὶ ἐκ [85] πάσης τῆς γῆς.
29 Καὶ οἱ κατάλοιποι [86] λόγοι Σαλωμὼν οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, [87] ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι ἐπὶ [88] τῶν λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχιὰ τοῦ [89] Σηλωνίτου, καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν [90] Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος [91] περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.
30 Καὶ ἐβασίλευσε [92] Σαλωμὼν [93] ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ [94] τεσσαράκοντα ἔτη.
31 Καὶ ἐκοιμήθη [95] Σαλωμών, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ι'. 10.

1 *ΚΑὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Συχέμ, ὅτι εἰς Συχὲμ ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν.
2 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβάτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, [1] ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλωμὼν τοῦ βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου.
3 Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶσα ἡ [2] ἐκκλησία πρὸς Ῥοβοάμ, λέγοντες,
4 Ὁ πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν [3] ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.
5 Καὶ εἶπεν [4] αὐτοῖς, Πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ [5] ἔρχεσθε πρὸς μέ. Καὶ ἀπῆλθεν [6] ὁ λαός.
6 Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστηκότας [7] ἐναντίον τοῦ Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [8] ἐν τῷ ζῆν αὐτόν, λέγων, Πῶς ὑμεῖς [9] βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναι [10] τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;
7 Καὶ ἐλάλησαν [11] αὐτῷ, λέγοντες, Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ [12] εὐδοκήσῃς, καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσονταί σοι [13] παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας.
8 Καὶ κατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, οἳ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ· καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν [14] ἑστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ.
9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμεῖς [15] βουλεύεσθε, καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλησαν πρός με, λέγοντες, Ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυ-

---

62 *Alex.* κατειλημμένα. καὶ οὐκ. 63 *Cant.* οὐδέν. 64 *Alex.* & *C.* βασιλεῖ Σαλωμὼν (*C.* Σολομῶντι) ἐπορεύετο. 65 *Alex. Cant. Ald.* πλοῖον. 66 *Alex. Cant. Ald.* γέμον χρυσίου. 67 *Cant.* ἐλεφάντων καὶ ὀδόντων, καί. 68 *C.* πιθήκων καὶ θουκείμ. Καί. 69 *Ald.* πλούτῳ. *C.* τῆς γῆς, καὶ πλούτῳ. 70 *C.* χρυσᾶ. 71 σκεύη *Ald.* deest. 72 *C.* ἀργυρᾶ. 73 *Ald.* καὶ στακτήν. 74 *Alex. Ald.* καὶ ἵππους. 75 *C.* τούς. 76 *Alex.* κατ' ἐνιαυτόν· Καί. 77 *Ald.* τῷ βασιλεῖ Σολομών. 78 *Alex.* τέσσαρες μυριάδες θήλειαι ἵππων εἰς. 79 *Ald.* Ἰσραήλ. 80 *Alex.* τῆς γῆς. 81 *Alex. Ald. C.* ὁρίου. 82 *C.* Σολομὼν τὸ ἀργύριον. 83 *C.* κέδρους ἔδωκεν ὡς. 84 καὶ *Ald.* deest. 85 *C.* πασῶν τῶν γαιῶν. 86 *C.* τῶν λόγων. 87 *Alex.* ἰδοὺ γεγραμμένοι: *C.* οὐκ ἰδοὺ αὐτοὶ γεγραμμένοι. 88 *Cant.* τὸν λόγον. 89 *Cant.* Σολονίτου. 90 *C.* Ἰωήδ. 91 *C.* κατά. 92 *Alex. Cant.* Σαλωμὼν (*Cant.* Σολομὼν) ὁ βασιλεὺς ἐπί. 93 *C.* ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπί. 94 *Alex.* τεσσαράκοντα. 95 *C.* Σολομὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καί.

Cap. 10. * Hoc cap. in *Ald.* est 5. 1 *C.* ὅτε ἀπέδρα. 2 *Alex. Cant. Ald.* ἐκκλησία Ἰσραὴλ πρὸς (*Ald.* πρὸς τὸν) βασιλέα (*Cant.* βασιλῆ) Ῥοβοάμ. *C.* ἐκκλησία Ἰσραὴλ καὶ ἐλάλησαν πρὸς Ῥοβοάμ. 3 *C.* κούφισον σὺ ἀπό. 4 *C.* αὐτοῖς Ῥοβοάμ, Πορ. 5 *C.* ἐπιστρέψατε. 6 *Cant.* ἀπὸ τοῦ ὁ λαός. 7 *Alex.* ἐναντίον Σαλωμών. 8 *C.* ζῶντος αὐτοῦ, καὶ συνεβουλεύσατο μετ' αὐτῶν, λέγων. 9 *Alex.* βουλεύσασθαι. 10 *C.* με τῷ. 11 *C.* οἱ πρεσβύτεροι πρὸς αὐτόν, λέγοντες. 12 *C.* ἀρέσῃ αὐτοῖς, καί. 13 *C.* δοῦλοι. 14 *C.* ἑστώτων. 15 *Alex.* βουλεύσασθαι, καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον. *C.* βουλεύεσθε, καὶ τίνα λόγον ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ.

γοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ᾽ ἡμᾶς;

10 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ [16] ἐκτραφέντα μετ᾽ [17] αὐτοῦ, λέγοντες, Οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλήσαντι πρὸς σὲ, [18] λέγων, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ [19] ἄφες ἀφ᾽ ἡμῶν· οὕτως [20] ἐρεῖς, Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀσφύος 11 τοῦ πατρός μου. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου [21] ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ, [22] κἀγὼ προσθήσω [23] ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, [24] κἀγὼ παιδεύ-12 σω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ἐπιστρέψατε πρὸς [25] με ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-13 τῃ. Καὶ ἀπεκρίθη [26] ὁ βασιλεὺς σκληρὰ, [27] καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὴν 14 βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, Καὶ ἐλάλησε [28] πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων, λέγων, Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ὑμῶν, [29] καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ᾽ αὐτόν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν [30] μάστιξι, καὶ ἐγὼ παι-15 δεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ οὐκ [31] ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ τοῦ θεοῦ, [32] λέγων, Ἀνέστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

16 [33] Καὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν [34] ὁ βασιλεὺς αὐτῶν. καὶ ἀπεκρίθη [35] ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα, [36] λέγων, [37] Τίς ἡμῶν ἡ μερὶς ἐν Δαυὶδ καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί; [38] εἰς τὰ σκηνώματά σου [39] Ἰσραήλ· νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ. καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ 17 σκηνώματα αὐτοῦ. Καὶ ἄνδρες [40] Ἰσραὴλ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν [41] Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν [42] ἐπ᾽ αὐτῶν Ῥοβοάμ.

18 Καὶ [43] ἀπέστειλεν ἐπ᾽ αὐτοὺς Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς τὸν [44] Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [45] λίθοις, καὶ ἀπέθανε. [46] καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ [47] ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα, [48] τοῦ φυγεῖν εἰς 19 Ἱερουσαλήμ. Καὶ [49] ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Κεφ. ιά. II.

1 *Καὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν [1] Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιούντων πόλεμον, [2] καὶ ἐπολέμει πρὸς [3] Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέ-2 ψαι τὴν [4] βασιλείαν τῷ Ῥοβοάμ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς [5] Σαμαίαν ἄνθρω-3 πον τοῦ θεοῦ, λέγων, [6] Εἶπον πρὸς Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν [7] καὶ πάντα Ἰούδαν καὶ 4 Βενιαμὶν, λέγων, * Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ [8] ἀναβήσεσθε, [9] καὶ οὐ πολεμήσετε [10] πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· [11] ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ᾽ ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ [12] ἐπήκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ ἀπεστράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ 5 Ἱεροβοάμ. Καὶ κατῴκησε Ῥοβοὰμ [13] εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις τειχήρεις ἐν 6 τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν [14] Βηθλεὲμ, [15] καὶ Αἰτὰν, [16] καὶ Θεκωὲ, 7 Καὶ [17] Βαιθσουρὰ, καὶ τὴν [18] Σοχὼθ, καὶ τὴν 8 Ὀδολλὰμ, Καὶ τὴν Γὲθ, καὶ τὴν [19] Μα-9 ρισὰν, καὶ τὴν [20] Ζὶφ, Καὶ τὴν [21] Ἀδωραὶ, καὶ [22] Λαχὶς, καὶ τὴν Ἀζηκὰ, 10 Καὶ τὴν [23] Σαραὰ, καὶ τὴν [24] Αἰλὼμ, καὶ

16 C. συγκλεισθέντα. 17 Alex. Cant. αὐτοῦ, Οὕτως. Ald. C. αὐτοῦ, λέγοντα, Οὕτως. 18 Ald. λέγοντι. C. καὶ λέγοντι. 19 C. νῦν κούφισον ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἡμῶν. 20 C. ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὁ. 21 C. ἐπέθηκεν ὑμῖν ζυγὸν βαρύν. 22 Alex. καὶ ἐγώ. 23 Cant. ἐφ᾽ ὑμᾶς. 24 Alex. καὶ ἐγώ. 25 Alex. C. με τῇ. 26 C. αὐτοῖς ὁ. 27 Cant. deest καί. 28 πρὸς αὐτοὺς Ald. desunt. 29 Alex. κἀγώ. 30 Alex. μάστιξιν, ἐγώ. 31 Ald. ἤδει ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ, ὅτι. 32 C. ἵνα ἀναστήσῃ. 33 C. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδεν, ὅτι. 34 C. αὐτῶν ὁ βασιλεύς. καί. 35 C. πᾶς ὁ λαός. 36 Ald. λέγοντες. 37 Alex. Cant. Ald. C. Τίς ἡμῖν μερίς. 38 Alex. Cant. Ald. ἀπότρεχε εἰς τά. C. ἀπότρεχε ἀνὴρ εἰς τά. 39 Cant. ὁ λαὸς Ἰσραήλ. 40 Alex. Ἰσραὴλ οἱ. 41 Alex. Ald. C. Ἰούδα ἐβασίλευσαν. 42 Alex. Cant. ἐφ᾽ ἑαυτῶν τὸν Ῥοβοάμ. C. ἐπὶ ἑαυτοὺς Ῥοβοάμ. Ald. ἐπ᾽ αὐτῶν Ἱεροβοάμ. al. ἐφ᾽ ἑαυτῶν τὸν Ἱεροβοάμ. 43 Alex. ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τόν. C. ἀπέστειλεν Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς τόν. 44 Alex. Ἀδωράμ. Cant. & C. Ἀδοράμ. 45 C. ἐν λίθοις. 46 Ald. καὶ ἤκουσε βασιλεύς. 47 Ald. καὶ ἔσπευσε. 48 Ald. καὶ τοῦ. 49 al. ἠθέτησαν.

Cap. 11. * Ald. hoc cap. adjungit præcedenti. 1 Comp. οἶκον Ἰούδα. 2 C. τοῦ πολεμῆσαι μετὰ Ἰσραήλ. 3 Ald. Ἰσραὴλ, καὶ πρὸς Ἱεροβοὰμ τοῦ. C. Ἰσραὴλ, καί. 4 Ms. Alex. & Cant. βασιλείαν ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο. 5 C. Σαμία. 6 C. Εἰπέ. 7 Alex. Cant. καὶ πρὸς πάντα Ἰούδα. Ald. C. βασιλέως Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ τὸν μετὰ (Ald. καὶ) Ἰούδαν. * Hic vers. in Francof. est 3. 8 Alex. ἀναβήσεται. 9 Alex. οὐδὲ πολεμήσεται. Ald. οὐδὲ πολεμήσετε. 10 C. μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 11 Alex. Cant. ἀποστράφητε. Ald. ἀποστρεφέτω. 12 Alex. Ald. ὑπήκουσαν. C. ἤκουσαν. 13 Alex. ἐπί. Cant. ἐν. 14 Alex. Βαιθσεέμ. 15 Alex. Cant. καὶ τὴν (τὴν Cant. deest) Αἰτάμ. 16 Alex. καὶ τὴν Θεκωὲ, Καὶ τὴν Βαιθσουρά. 17 Ald. Βαιθσαυράν. C. Βεθσούρ. 18 Alex. Σοκχώθ. Cant. & C. Σοκχώ. 19 Ald. Μαρισάρ. C. Μαρισά. 20 Cant. Σεΐφ. 21 Alex. Ἀδωραΐμ. Ald. Ἀδουραΐμ. C. Ἀδωράμ. 22 Cant. Λαχεῖς. 23 Cant. Ἀραά. Ald. Σαλαά. 24 Alex. Αἰαλών. Cant. Αἰλών. al. Αἰλώμ.

τὴν Χε-

τὴν Χεβρὼν, [25] ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, 11 πόλεις τειχήρεις. Καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς [26] τειχήρεις, καὶ [27] ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ παραθέσεις βρωμάτων, [28] ἔλαιον καὶ οἶνον, 12 [29] Κατὰ [30] πόλιν καὶ [31] κατὰ πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα· καὶ ἦσαν [32] αὐτῷ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν. 13 Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἳ ἦσαν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων· 14 Ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται τὰ σκηνώματα [33] τῆς κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς [34] Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς Ἱεροβοὰμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ [35] μὴ λειτουργεῖν [36] κυρίῳ, 15 Καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ [37] τοῖς μόσχοις, ἃ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ. 16 Καὶ ἐξέβαλεν [38] αὐτοὺς [39] ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἔδωκαν [40] καρδίαν [41] αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι [42] κύριον θεὸν Ἰσραήλ· καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ θῦσαι κυρίῳ 17 [43] θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰούδα· καὶ κατίσχυσε [44] Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη [45] ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυὶδ καὶ Σαλωμὼν ἔτη 18 τρία. Καὶ ἔλαβεν [46] ἑαυτῷ Ῥοβοὰμ γυναῖκα τὴν [47] Μοολὰθ θυγατέρα [48] Ἱεριμοὺθ υἱοῦ Δαυὶδ, καὶ [49] Ἀβιγαίαν θυγατέρα Ἐλιὰβ 19 τοῦ Ἰεσσαί. Καὶ [50] ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν Ἰεοὺς, καὶ τὸν [51] Σαμορία, [52] καὶ τὸν Ζαάμ. 20 Καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν [53] ἑαυτῷ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀβιὰ, καὶ τὸν [54] Ἰεθθὶ, [55] καὶ τὸν Ζηζὰ, καὶ τὸν Σα-21 λημώθ. Καὶ ἠγάπησε Ῥοβοὰμ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλὼμ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας [56] αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκας δεκαοκτὼ εἶχε καὶ παλλακὰς ἑξήκοντα· καὶ ἐγέννησεν [57] υἱοὺς [58] εἴκοσι καὶ ὀκτὼ, καὶ 22 θυγατέρας ἑξήκοντα. * Καὶ κατέστησεν [59] εἰς ἄρχοντα [60] Ἀβιὰ τὸν τῆς Μααχὰ [61] εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτι 23 [62] βασιλεῦσαι διενοεῖτο αὐτόν. Καὶ ηὐξήθη [63] παρὰ πάντας τοὺς [64] υἱοὺς αὐτοῦ [65] ἐν πᾶσι τοῖς [66] ὁρίοις Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς, [67] καὶ ἔδωκεν [68] αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολὺ, καὶ ἠτήσατο [69] πλῆθος γυναικῶν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 *Καὶ ἐγένετο ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ῥοβοὰμ, καὶ ὡς [1] κατεκρατήθη, ἐγκατέλιπε [2] τὰς ἐντολὰς κυρίου, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ᾽ αὐ-2 τοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν [3] τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ τῆς βασιλείας Ῥοβοὰμ, ἀνέβη [4] Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου [5] ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ὅτι 3 ἥμαρτον [6] ἐναντίον κυρίου, Ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἅρμασι καὶ ἑξήκοντα χιλιάσιν [7] ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ᾽ αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου, Λίβυες, [8] Τρω-4 γοδύται, καὶ [9] Αἰθίοπες. Καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν, αἳ ἦσαν ἐν Ἰού-5 δα, καὶ [10] ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ Σαμαίας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοβοὰμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα τοὺς συναχθέντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου [11] Σουσακὶμ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος, Ὑμεῖς [12] ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐγὼ ἐγκαταλείψω ὑ-6 μᾶς ἐν χειρὶ Σουσακίμ. Καὶ ᾐσχύνθησαν οἱ [13] ἄρχοντες Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς, 7 καὶ εἶπαν, Δίκαιος ὁ κύριος. Καὶ ἐν

25 C. τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 26 Alex. Ald. C. τείχεσιν, καί. 27 Alex. Ald. ἔδωκεν αὐταῖς. 28 C. οἶνον, καὶ ἔλαιον, Κατά. 29 Κατὰ πόλιν καὶ Ald. desunt. 30 Alex. Cant. πόλιν θυρεούς. 31 κατὰ C. deest. 32 Ald. τῷ. 33 C. αὐτῶν τὰ τῆς. 34 Alex. Ἰούδαν. 35 Alex. Ald. C. τοῦ μή. 36 Alex. τῷ κυρίῳ. 37 C. ταῖς δαμάλεσιν. 38 C. τοὺς Λευίτας. 39 Cant. ἀπὸ προσώπου φυλῶν. 40 C. καρδίας. 41 Alex. ἑαυτῶν. 42 Alex. τὸν κύριον. 43 Alex. τῷ θεῷ. 44 Alex. Cant. Ald. Ῥοβοὰμ ὁ τοῦ Σαλωμών. C. Ῥοβοὰμ υἱὸς Σολομών. 45 Alex. Ald. ταῖς ὁδοῖς. C. ὁδῷ. 46 Ald. αὐτῷ. 47 Alex. Μολάθ. C. Μαλλέθ. 48 Alex. Ἐρμούθ. 49 Alex. Ἀβιαίαλ. Cant. Ἀβιαιλάμ. C. Ἀβιχαΐλ. 50 Alex. ἔτεκον αὐτῷ υἱοὺς, * καὶ τόν. 51 Alex. Cant. C. Σαμαρίαν. 52 Alex. & Cant. καὶ τὸν Ζαλάμ. 53 C. τὴν Μααχὰ ἑαυτῷ θυγατέρα. 54 Alex. Cant. Ἰεθθί. 55 Alex. Cant. καὶ τὸν Ζιζὰ, καί. 56 Cant. αὐτοῦ, ὅτι. Ald. C. αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς, ὅτι. 57 υἱοὺς Ald. C. ponunt post ὀκτώ. 58 Alex. εἰκοσιοκτώ. * Hi 2 versus in *Francof.* faciunt versum 21. 59 εἰς ἄρχοντα C. ponit post Μααχά. 60 Alex. Cant. Ald. C. Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιὰ τόν. 61 Ald. C. καὶ εἰς. 62 C. τοῦ βασιλεῦσαι, & ponit post διενοεῖτο. 63 C. Ἀβιὰ, καὶ διέκοψε παρά. 64 Ald. ἀδελφούς. 65 C. καὶ ἐν. 66 Ald. υἱοῖς. 67 C. ἔδωκεν ἐν αὐτοῖς. 68 Ald. ἐν αὐταῖς. 69 C. εἰς πλῆθος.

Cap. 12. * Ald. hoc cap. adjungit præcedenti. 1 Comp. ἐκραταιώθη. 2 C. τὸν νόμον κυρίου. 3 Ms. Alex. τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς. 4 C. Σουσὰκ, & vers. 5. & 9. 5 Alex. ἐπὶ * Ἰσραὴλ, ὅτι. 6 C. ἔναντι. 7 C. ἱππέων. 8 Alex. Τρωγλοδύται. Cant Τρογλωδύται. C. Σουχιείμ. 9 Comp. Χουσιείμ. 10 Cant. ἦλθαν. 11 Cant. Σακείμ. 12 Alex. ἐγκατελείπατέ με, κἀγώ. C. ἐγκαταλείψατέ με, καὶ ἐγώ. 13 Alex. Ald. ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ ὁ.

τῷ ἰδεῖν κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν, λέγων, Ἐνετράπησαν, οὐ καταφθερῶ αὐτοὺς, καὶ δώσω [14] αὐτοὺς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμός μου [15] ἐν [16] Ἱερουσαλήμ,

8 Ὅτι ἔσονται [17] εἰς παῖδας, καὶ γνώσονται τὴν δουλείαν μου, καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς 9 γῆς. Καὶ ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς [18] Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ [19] βασιλέως, τὰ πάντα ἔλαβε· καὶ [20] ἔλαβε τοὺς [21] θυρεοὺς τοὺς 10 χρυσοῦς οὓς ἐποίησε Σαλωμών. Καὶ [22] ἐποίησεν [23] ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ [24] θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ' αὐτῶν· καὶ κατέστησεν [25] ἐπ' αὐτὸν Σουσακὶμ ἄρχοντας παρατρεχόντων, [26] τοὺς φυ-11 λάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο [27] ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα [28] εἰς οἶκον κυρίου, εἰσεπορεύοντο [29] οἱ φυλάσσοντες, καὶ οἱ παρατρέχοντες, [30] καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς 12 ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων. Καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι [31] αὐτὸν, ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ [32] ὀργὴ κυρίου, καὶ οὐκ εἰς καταφθορὰν εἰς τέλος· [33] καὶ γὰρ [34] ἐν Ἰούδα ἦσαν λόγοι [35] ἀ-13 γαθοί. Καὶ κατίσχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐβασίλευσε. [36] καὶ [37] τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς [38] ἐτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ [39] βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ [40] ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐν τῇ πόλει [41] ἣ ἐξελέξατο κύριος ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν [42] φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [43] καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νοομμὰ ἡ Ἀμμα-14 νῖτις. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν, ὅτι οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν [44] αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύ-15 ριον. Καὶ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ [45] ἔσχατοι οὐκ [46] ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαία τοῦ προφήτου, καὶ [47] Ἀδδὼ τοῦ [48] ὁρῶντος, καὶ [49] πράξεις αὐτοῦ; [50] καὶ ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ [51] τὸν Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡ-16 μέρας. Καὶ [52] ἀπέθανε [53] Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. ιγ'. 13

*1 ἘΝ τῷ [1] ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἱεροβοὰμ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ ἐπὶ Ἰού-2 δαν. [2] Τρία ἔτη ἐβασίλευσεν [3] ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Οὐριὴλ ἀπὸ Γαβαών. καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον [4] Ἀβιὰ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβο-3 άμ. Καὶ παρετάξατο [5] Ἀβιὰ ἐν δυνάμει [6] πολεμισταῖς δυνάμεως τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν [7] δυνατῶν· καὶ Ἱεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν ὀκτακοσίαις [8] χιλιάσι, δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως.

4 Καὶ ἀνέστη Ἀβιὰ ἀπὸ τοῦ ὄρους [9] Σομόρων, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ εἶπεν, [10] Ἀκούσα-5 τε Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς Ἰσραήλ· Οὐχ ὑμῖν γνῶναι ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ [11] ἔδωκε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα [12] τῷ Δαυὶδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, [13] διαθήκην ἁλός;

6 Καὶ ἀνέστη Ἱεροβοὰμ ὁ τοῦ Ναβὰτ ὁ παῖς Σαλωμὼν [14] τοῦ Δαυίδ, καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου 7 [15] αὐτοῦ. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι, καὶ [16] ἀνέστη πρὸς Ῥοβοὰμ [17] τὸν τοῦ Σαλωμὼν, καὶ Ῥοβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ

---

14 C. αὐτοῖς ὡσεὶ σμικρόν. 15 *Ald.* & C. ἐπί. 16 C. Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Σουσάκ, Ὅτι. 17 C. αὐτῷ εἰς δούλους, καί. 18 *Alex.* Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν. 19 *Cant.* βασιλέως κυρίου, τά. 20 ἔλαβε *Ald.* deest. 21 *Cant.* θησαυρούς. 22 *Alex. Cant.* ἐποίησεν Ῥοβοὰμ θυρεούς. 23 ὁ βασιλεὺς C. ponit post Ῥοβοάμ. 24 C. ἀντ' αὐτῶν θυρεοὺς χαλκοῦς· καί. 25 C. ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων. *Ald.* ἐπ' αὐτὸν Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἄρχοντας. 26 C. τῶν φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου τοῦ. 27 C. ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τόν. 28 *Cant.* ἐν οἴκῳ. 29 οἱ φυλάσσοντες C. desunt. 30 C. καὶ ἐλάμβανον τοὺς θυρεοὺς, καὶ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τῶν. 31 C. τὸν βασιλέα, ἀπεστράφη. 32 *Alex.* ἡ ὀργή. 33 C. καί γε ἐν. 34 *Alex.* ἐν τῷ Ἰούδα. 35 *Alex.* ἀγαθοὶ καὶ ἀρεστοὶ ἐν πᾶσιν. Καὶ κατίσχυσεν Ῥοβοὰμ ἐν. 36 C. υἱὸς τεσσαράκοντα. 37 *Alex.* τεσσεράκοντα. 38 *Ald.* ἦν. C. ἐτῶν ἦν. 39 C. βασιλεύειν. 40 C. ἑπτὰ καὶ δέκα. 41 C. ἦν. 42 *Alex. Cant.* & C. φυλῶν Ἰσραήλ. 43 *Alex.* καὶ ὄνομα. 44 *Alex.* ἑαυτοῦ ἐκζητῆσαι κύριον. Καὶ λόγοι. (al. Καὶ οἱ λόγοι.) 45 *Alex.* οἱ ἔσχατοι. 46 *Ald.* C. ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένοι. 47 *Cant.* Ἀβδώ. 48 C. ὁρῶντος τοῦ γενεαλογῆσαι, καί. 49 *Alex.* αἱ πράξεις. 50 *Alex.* καὶ ἐπολέμει Ῥοβοὰμ πρὸς Ἱεροβοάμ. *Cant.* καὶ ἐπολέμει Ἱεροβοὰμ πρὸς Ῥοβοάμ. 51 C. καί. 52 C. ἐκοιμήθη. 53 *Alex.* Ῥοβοάμ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ ἐν πόλει.

Cap. 13. * Hoc Cap. in *Ald.* est 6. 1 *Ald.* ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ. 2 *Ms. Cant.* Ἕξ. *Ald.* Καὶ τρία. 3 *Ald.* ἐπί. 4 *Ald.* Ἱεροβοὰμ καὶ ἀναμέσον Ἀβιά. 5 *Alex. Cant. Ald.* & C. Ἀβιὰ τὸν πόλεμον ἐν. 6 C. δυνατῶν πολεμιστῶν. 7 C. ἐκλεκτῶν. 8 *Alex. Cant.* χιλιάσιν δυνατῶν πολεμιστῶν δυνάμεως. C. χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν δυνατῶν ἰσχύϊ ἀνδρῶν πολεμιστῶν. *Ald* χιλιάσιν ἀνδρῶν πολεμιστῶν δυνάμεως ἰσχύϊ. 9 C. Σομορεΐμ. 10 C. Ἀκούσατέ μου Ἱεροβοάμ. 11 *Alex.* δέδωκεν. 12 τῷ Δαυὶδ *Ald.* C. ponunt ante ἐπί. 13 *Alex.* διαθήκην ἁλός. *Ald.* εἰς διαθήκην αἰώνιον. C. εἰς διαθήκην ἁλός. 14 *Alex.* τοῦ Δαυίδ. C. υἱοῦ Δαυίδ. 15 *Alex.* ἑαυτοῦ. 16 *Alex. Cant.* ἀντέστη πρὸς Ῥοβοάμ. C. ἐνίσχυσαν ἐπὶ Ῥοβοάμ. 17 *Alex. Cant. Ald.* C. υἱὸν Σαλ.

[18] ἀντέστη

8 [18] ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ νῦν [19] ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ [20] πρόσωπον βασιλείας κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυίδ. καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολύ, καὶ μεθ' ὑμῶν [21] μόσχοι χρυσοῖ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν Ἱεροβοὰμ εἰς θεούς.

9 [22] Ἢ οὐκ [23] ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς [24] γῆς πάσης; ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας [25] ἐν μόσχῳ [26] ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτά, καὶ ἐγίνετο 10 εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ. Καὶ ἡμεῖς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκαταλείπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς [27] αὐτοῦ λειτουργοῦσι τῷ κυρίῳ [28] οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ Λευῖται, * [29] καὶ ἐν ταῖς ἐφημερίαις 11 [30] αὐτῶν [31] θυμιῶσι τῷ κυρίῳ [32] ὁλοκαύτωμα [33] πρωῒ καὶ δείλης, καὶ θυμίαμα συνθέσεως, καὶ [34] προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ καὶ οἱ λυχνοὶ τῆς καύσεως [35] ἀνάψαι δείλης· ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς [36] τὰς φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν, [37] καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐ-12 τόν. Καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, [38] καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' [39] ἡμᾶς. [40] οἱ υἱοὶ τοῦ [41] Ἰσραὴλ μὴ πολεμήσητε πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων [42] ἡμῶν, ὅτι οὐκ [43] εὐοδωθήσεται ὑμῖν.

13 Καὶ Ἱεροβοὰμ [44] ἀπέστρεψε τὸ [45] ἔνεδρον ἐλθεῖν [46] αὐτῷ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν Ἰούδα, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ τῶν [47] ὄπι-14 σθεν. Καὶ [48] ἀπέστρεψεν Ἰούδας, καὶ ἰδοὺ [49] αὐτοῖς ὁ πόλεμος [50] ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ [51] ἐβόησαν πρὸς κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι.

15 Καὶ [52] ἐβόησαν ἄνδρες Ἰούδα· καὶ ἐγένετο [53] ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρας Ἰούδα, καὶ κύριος [54] ἐπάταξε τὸν [55] Ἱεροβοὰμ καὶ τὸν [56] Ἰσραὴλ ἐναντίον 16 [57] Ἀβιὰ καὶ Ἰούδα. Καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰούδα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος [58] εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

17 Καὶ ἐπάταξεν [59] ἐν αὐτοῖς Ἀβιὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην· καὶ [60] ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσιαι χιλιάδες [61] ἄν-18 δρες δυνατοί. Καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πα-19 τέρων [62] αὐτῶν. Καὶ κατεδίωξεν Ἀβιὰ ὀπίσω Ἱεροβοάμ, καὶ προκατελάβετο παρ' [63] αὐτοῦ τὰς πόλεις, τὴν Βαιθὴλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν [64] Ἰεσυνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφρὼν καὶ [65] τὰς κώμας αὐτῆς.

20 Καὶ οὐκ [66] ἔσχεν ἰσχὺν Ἱεροβοὰμ ἔτι πάσας τὰς ἡμέρας Ἀβιά, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κύ-21 ριος, καὶ [67] ἐτελεύτησε. Καὶ κατίσχυσεν Ἀβιά, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκας [68] δεκατέσσαρας, καὶ ἐγέννησεν [69] υἱοὺς εἰκοσιδύο 22 [70] καὶ ἑκκαίδεκα θυγατέρας. Καὶ [71] οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιὰ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ [72] γεγραμμένοι ἐπὶ [73] βιβλίῳ τοῦ προφήτου Ἀδδώ.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 *Καὶ [1] ἀπέθανεν Ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ ἡσύχασεν ἡ γῆ [2] Ἰούδα [3] δέκα ἔ-2 τη. Καὶ ἐποίησε [4] τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς 3 ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ [5] αὐτοῦ. Καὶ ἀπ-

18 C. ἐνεκραταιώθη κατὰ προσώπου. 19 Alex. λέγετε ὑμεῖς. 20 C. προσώπου. 21 Alex. μόσχοι * πολλοὶ οὕς. C. δαμάλεις χρυσαῖ ἅς. 22 C. Ἡ οὐχί. al. Οἱ. * 23 Alex. ἐξεβάλετο. C. ἀπώσατε. 24 Alex. Cant. γῆς; πᾶς ὁ προσπορευόμενος. C. γῆς; πᾶς ὁ παραπορευόμενος τοῦ. 25 Alex. Cant. Ald. ἐξ (Cant. ἐν) μόσχοις. 26 C. υἱοῦ βουκολίου καί. 27 αὐτοῦ C. deest. 28 Alex. υἱοὶ Ἀαρών. C. υἱοὶ Ἀαρὼν ponit post ἱερεῖς. * Francof. hic incip. verſ. 11. 29 C. ἐν. 30 Alex. ἑαυτῶν. 31 C. Καὶ θυμιῶσι. 32 Alex. Ald. ὁλοκαυτώματα. C. ὁλοκαυτώσεις. 33 C. τὸ πρωῒ καὶ τοεσπέρας ἑσπέρας. 34 Cant. πρόθεσις. 35 C. τοῦ ἀνάπτειν τοεσπέρας ἑσπέρας· ὅτι. 36 C. τὴν φυλακήν. 37 C. ὑμεῖς δὲ ἐγκατελείψατε. 38 Alex. καὶ σάλπιγγες. 39 Alex. Ald. C. ὑμᾶς. 40 Alex. Ald. καὶ οἱ υἱοί. C. υἱοί. 41 Alex. Cant. Ἰσραὴλ πολεμήσητε. (Alex. πολεμήσεται.) 42 C. ὑμῶν. 43 Alex. Cant. εὐοδωθήσεται. Ald. C. εὐοδωθήσεσθε. 44 C. περιεκύκλωσε. 45 Cant. ἔνεδρον ἐκ. 46 C. κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν. 47 C. ὀπίσω. 48 C. ἐπέβλεψεν. 49 Alex. & C. ὁ πόλεμος αὐτοῖς. Ald. αὐτοῦ ὁ πόλεμος. 50 Alex. ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβόησαν. 51 C. ἀνεβόησαν. 52 C. ἠλάλαξεν ἀνὴρ Ἰούδας. 53 C. ὅτε ἠλάλαξαν ἄνδρες. Ald. ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρα. 54 C. ἔθραυσε. 55 C. Ἰσραήλ. 56 C. Ἱεροβοάμ. 57 Cant. Ἰσραὴλ καί. 58 Alex. εἰς χεῖρας. 50 Ald. αὐτάς. 60 Alex. ἔπεσαν. 61 C. ἀνδρῶν δυνατῶν. 62 Alex. ἑαυτῶν. Cant. ἡμῶν. 63 Alex. αὐτοῦ πόλεις. 64 Alex. Cant. Ἀνά. 65 Alex. τὰς θυγατέρας αὐτῆς. 66 Ald. ἴσχυσεν Ἱεροβοάμ. 67 C. ἀπέθανεν. 68 Ald. τεσσαρεσκαίδεκα. C. τέσσαρας καὶ δέκα. 69 Cant. υἱοὺς κδ' καί. Ald. C. εἴκοσι καὶ δύο υἱοὺς καί. 70 Alex. καὶ θυγατέρας δεκαέξ. Καί. Cant. καὶ ιδ' θυγατέρας. Καί. Ald. καὶ ἑξήκοντα δύο θυγατέρας. Καί. 71 C. τὰ λοιπὰ τῶν λόγων. 72 C. ἰδοὺ γεγραμμένοι. 73 Ald. βιβλίου. C. βιβλίου ἐν τῇ ἐκζητήσει, & ponit Ἀδδὼ ante τοῦ προφήτου.

Cap. 14. * Ald. hoc caput adjungit præcedenti. 1 C. ἐκοιμήθη. 2 Ἰούδα Mſ. Cant. deeſt. 3 Mſ. Alex. ἔτη δέκα. Καί. 4 C. Ἀσὰ τὸ ἀγαθόν. 5 Alex. ἑαυτοῦ.

ἔστησε τὰ θυσιαστήρια [6] τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὰ ὑψηλά, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξέκοψε τὰ ἄλση. **4** Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα ἐκζητῆσαι [7] τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων [8] αὐτῶν, καὶ ποιῆσαι τὸν [9] νόμον καὶ τὰς ἐντολάς. **5** Καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν [10] πόλεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα, [11] καὶ εἰρήνευσε. **6** [12] Πόλεις τειχήρεις ἐν γῇ Ἰούδα, [13] ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέπαυσε [14] κύριος αὐτῷ. **7** Καὶ [15] εἶπε τῷ Ἰούδα, Οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ποιήσωμεν τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας καὶ μοχλούς, [16] ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν· ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν [17] κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ἐξεζήτησεν ἡμᾶς, καὶ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν, καὶ [18] εὐώδωσεν ἡμῖν. **8** Καὶ ἐγένετο [19] δύναμις τῷ Ἀσὰ ὁπλοφόρων [20] αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα ἐν [21] γῇ Ἰούδα τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν πελτασταὶ καὶ τοξόται [22] διακόσιαι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, πάντες οὗτοι πολεμισταὶ [23] δυνάμεως. **9** Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς Ζαρὲ [24] ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσι καὶ [25] ἅρμασι τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως Μαρησά. **10** Καὶ ἐξῆλθεν Ἀσὰ εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ φάραγγι κατὰ βορρᾶν Μαρησά. **11** Καὶ ἐβόησεν Ἀσὰ πρὸς κύριον θεὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Κύριε, οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ σοὶ σώζειν ἐν πολλοῖς [26] καὶ ἐν ὀλίγοις, [27] κατίσχυσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν, καὶ [28] ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο. κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν [29] μὴ κατισχυσάτω [30] πρὸς σὲ ἄνθρωπος. **12** Καὶ ἐπάταξε κύριος τοὺς Αἰθίοπας ἐναντίον [31] Ἰούδα, καὶ ἔφυγον [32] Αἰθίοπες, **13** Καὶ [33] κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἀσὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως [34] Γεδώρ. καὶ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι [35] ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον κυρίου καὶ [36] ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. **14** Καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδώρ, ὅτι [37] ἐγενήθη ἔκστασις κυρίου ἐπ᾽ [38] αὐτούς, καὶ [39] ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι **15** [40] πολλὰ σκῦλα ἐγενήθη αὐτοῖς. Καί γε σκηνὰς [41] κτήσεων, καὶ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς ἐξέκοψαν, καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. ιε'. 15.

1 *ΚΑὶ [1] Ἀζαρίας υἱὸς [2] Ὠδὴδ, ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα [3] κυρίου. **2** Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ἀσὰ [4] καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ [5] εἶπεν, Ἀκούσατέ μου Ἀσὰ, καὶ πᾶς [6] Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· [7] κύριος μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὑρεθήσεται ὑμῖν, καὶ ἐὰν ἐγκαταλείπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. **3** Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ [8] ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ, καὶ [9] οὐχ ἱερέως [10] ὑποδεικνύντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ. **4** Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς [11] ἐπὶ κύριον θεὸν [12] Ἰσραὴλ, καὶ εὑρεθήσεται αὐτοῖς. **5** [13] Καὶ ἐν [14] ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν [15] εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις κυρίου [16] ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας. **6** Καὶ [17] πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει. **7** Καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ

---

6 *C.* τὰ ἀλλότρια. 7 *Alex.* κύριον τὸν θεὸν τῶν. 8 *Alex.* ἑαυτῶν. 9 *Ald.* νόμον αὐτοῦ καί. 10 *Alex.* τῶν πόλεων. 11 καὶ εἰρήνευσε *Cant.* desunt. *C.* habet, καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις. *Sch. Rom.* notant, locum hunc mancum esse in omn. ll. qui collati sunt. 12 *Cant.* Καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις. 13 ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ *C.* desunt. 14 *Alex.* & *C.* αὐτῷ κύριος. Καί. 15 *C.* εἶπεν Ἀσὰ τῷ. 16 *Alex. Cant. Ald.* ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύομεν. *C.* ἐν ᾧ κυριεύομεν τῆς γῆς. quæ varietas videtur e diversis edd. nata esse: nam in Hebr. est, ἐν ᾧ ἡ γῆ ἐνώπιον ἡμῶν. 17 *Alex.* κύριον θεόν. 18 *Alex.* εὐόδωσεν ἡμῖν. *C.* ᾠκοδόμησαν, καὶ κατηύθυναν. 19 *Alex.* & *C.* τῷ Ἀσὰ δύναμις. 20 *C.* ἀνδρῶν αἱρόντων. 21 *C.* τῇ. 22 *Alex.* διακόσιαι πεντήκοντα χιλιάδες. *Cant.* etiam πεντήκοντα haber. 23 *C.* υἱοὶ δυνάμεως. 24 *Alex.* Αἰθίοψ ἐν. 25 *C.* ἐν ἅρμασι. 26 *C.* ἢ ἐν. 27 *C.* οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς, βοήθησον ἡμῖν. 28 *C.* ἐν τῷ. 29 *Ald.* σὺ εἶ ὁ θεός· μή. 30 *C.* μετὰ σοῦ. 31 *C.* Ἀσὰ, καὶ ἐναντίον Ἰούδα. 32 *Alex.* οἱ Αἰθίοπες. 33 *Alex. Cant.* κατεδίωξεν Ἀσὰ καί. 34 *C.* Γεραρά. 35 ἐν αὐτοῖς *Cant.* desunt. 36 *Alex. Ald. C.* ἐνώπιον τῆς. 37 *C.* ἐγένετο. 38 *C.* αὐτοῖς. 39 *C.* διήρπασαν τάς. 40 *C.* σκῦλα πολλὰ ἐγενήθη. 41 *Alex. Cant. Ald.* κτήσεων, καὶ (*Alex.* deest) τοὺς Ἀμαζονεῖς. *C.* κτηνῶν (al. κτίσεων) καὶ τοὺς Ἀμαζονεῖς.

Cap. 15. * *Ald.* hoc caput quoque adjungit præcedenti. 1 *Ald.* Ζαρίας. 2 sic quoque legit *Theodoret.* sed *Alex.* & *Ald.* habent, Ἀδάδ. 3 *C.* θεοῦ. 4 καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν *C.* desunt. 5 *C.* εἶπεν αὐτῷ, Ἄκουσον. 6 *Alex.* Ἰούδας. 7 *Cant.* κύριος ὁ θεὸς μεθ᾽. 8 *C.* ἄνευ θεοῦ ἀληθινοῦ. 9 *C.* οὐχί. 10 *Alex.* ὑποδεικνύοντος. 11 *Ald.* πρός. *C.* ἐν θλίψει ἐπί. 12 *C.* Ἰσραὴλ, καὶ ζητήσουσιν αὐτὸν, καί. 13 Καὶ *Ald.* deest. 14 *Ald.* τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. *C.* τοῖς καιροῖς ἐκείνοις. 15 *Alex.* εἰρήνη τῷ * εἰσπορευομένῳ, ὅτι. 16 *C.* πολλὴ ἐπί. 17 *Cant.* etiam πολεμήσει. al. πολεμήσῃ.

χεῖρες

χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν. 8 Καὶ ἐν τῷ [18] ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν [19] Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσχυσε καὶ [20] ἐξέβαλε τὰ [21] βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα [22] καὶ Βενιαμὶν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν [23] κατέσχεν Ἱεροβοὰμ ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ ἐνεκαίνισε [24] τὸ θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ κυρίου. 9 Καὶ ἐξεκκλησίασε [25] τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν καὶ τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Συμεών, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν [26] πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 10 Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ [27] ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀσά. 11 Καὶ [28] ἔθυσε τῷ κυρίῳ [29] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν [30] σκύλων ὧν ἤνεγκαν, [31] μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια. 12 Καὶ [32] διῆλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς [33] ψυχῆς αὐτῶν. 13 Καὶ πᾶς [34] ὃς ἐὰν μὴ [35] ἐκζητήσῃ [36] τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, [37] ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός. 14 Καὶ [38] ὤμοσαν [39] ἐν κυρίῳ ἐν φωνῇ [40] μεγάλῃ 15 καὶ ἐν σάλπιγξι καὶ ἐν κερατίναις. Καὶ [41] εὐφράνθησαν [42] πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς [43] ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει [44] ἐζήτησαν αὐτὸν, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε [45] κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν. 16 Καὶ τὴν Μααχὰ τὴν μητέρα [46] αὐτοῦ μετέστησε [47] τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἴδωλον, καὶ [48] κατέκαυσεν [49] ἐν χειμάρρῳ Κέδρων. 17 Πλὴν τὰ ὑψηλὰ [50] οὐκ ἀπέστησαν, [51] ἔτι ὑπῆρχεν ἐν [52] τῷ Ἰσραήλ· [53] ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσὰ [54] ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. 18 Καὶ εἰσήνεγκε τὰ ἅγια [55] Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια [56] οἴκου [57] τοῦ θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη. 19 Καὶ πόλεμος οὐκ ἦν [58] μετ' αὐτοῦ ἕως [59] τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ [60] ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

Κεφ. ιϛ'. 16.

*[1] 1 Καὶ ἐν [2] τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ, ἀνέβη [3] βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μὴ δοῦναι [4] ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα. 2 Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ [5] ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ [6] θησαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἄδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων, 3 Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ [7] καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός [8] μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός [9] σου· [10] ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον· [11] δεῦρο καὶ διασκέδασον [12] ἀπ' ἐμοῦ τὸν [13] Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ. 4 Καὶ ἤκουσεν υἱὸς [14] Ἄδερ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε τὴν [15] Αἰὼν, καὶ τὴν Δὰν, καὶ τὴν [16] Ἀβελμαΐν, καὶ πάσας τὰς περιχώρους [17] Νεφθαλί. 5 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι [18] Βαασὰ, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον [19] αὐτοῦ. 6 Καὶ Ἀσὰ

---

18 *C.* ἀκοῦσαι τὸν Ἀσὰ τοὺς. 19 *Alex. Cant. Ald.* Ἀζαρίου τοῦ. *C.* Ὠδὴδ τοῦ. in uno l. est Ἀδδὼ τοῦ. 20 *Ald.* ἐξέβαλε πάντα τά. 21 *C.* προσοχθίσματα. 22 καὶ Βενιαμὶν *Cant.* desunt. 23 *Alex. Cant.* κατέσχεν ἐν ὄρει. *C.* κατέσχεν ἀπὸ Ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους. 24 *C.* Ἀσὰ τό. 25 *C.* Ἀσὰ τόν. 26 *C. Ald.* τοῦ (ἐξ *C.*) Ἰσραὴλ πολλοὶ ἐν. 27 *Alex.* ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς. 28 *Alex.* ἔθυσαν. *C.* ἐθυσίασαν. 29 *Alex.* ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπό. 30 *Cant.* σκευῶν. 31 *Alex.* μόσχους * ἑπτὰ κριοὺς καὶ πρόβατα ἑπτὰ χιλιάδας. Καί. 32 *Ald. C.* διῆλθον. 33 *Alex.* ψυχῆς. Καί. 34 *Alex.* ὁ ἐάν. 35 *C.* ζητήσῃ. 36 *Alex.* κύριον θεὸν Ἰσραήλ. 37 *Alex.* καὶ ἀπό. 38 *Alex.* ὤμοσεν. 39 *Alex.* ἐν τῷ κυρίῳ. *C.* τῷ κυρίῳ. 40 *C.* μεγάλῃ, καὶ ἐν ἀλαλαγμῷ, καὶ ἐν. 41 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 42 πᾶς Ἰούδα *C.* ponit post ὅρκου. 43 *Alex. Cant.* & *C.* ψυχῆς αὐτῶν ὤμοσαν. 44 *C.* αὐτῶν ἐξεζήτησαν τὸν κύριον, καί. 45 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς κύριος κυκλόθεν. *Cant.* κύριος κύκλωθεν. 46 *C.* Ἀσὰ τοῦ βασιλέως, μετέστησεν Ἀσὰ τοῦ. 47 *Alex.* τοῦ εἶναι. 48 *C.* κατέκαυσεν αὐτὸ ἐν τῷ χειμ. 49 ἐν *Cant.* deest. 50 *Alex. Cant.* οὐκ ἐξῆραν, ἔτι. *Ald. C.* οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι. 51 *Ald.* ὅτι. 52 *Alex. Cant. Ald.* τῷ Ἰούδα, καὶ Ἰσραήλ. 53 *Ald.* ἀλλ' ἤ. *C.* πλήν. 54 *C.* τελεία ἦν πάσας. 55 Δαυὶδ *C.* deest. 56 *C.* αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον. 57 *Alex.* κυρίου τοῦ θεοῦ. *Cant.* κυρίου θεοῦ. 58 *Ald.* μετὰ Ἀσὰ ἕως. 59 *Ald C.* τοῦ τριακοστοῦ, καὶ πέμπτου. 60 ἔτους *C.* ponit statim post ἕως.

Cap. 16. * *Ald.* sex priores versus hujus cap. adjungit cap. præcedenti. 1 Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας *Cant.* desunt. 2 *C.* τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ ἐκτῷ τῆς. 3 *Alex. Ald. C.* Βαασὰ βασιλεύς. 4 *C.* εἴσοδον καὶ ἔξοδον. 5 *Alex.* χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ. 6 *C.* θησαυροῦ. 7 *Alex.* & *C.* καὶ ἀναμέσον σοῦ. 8 *C.* σοῦ. 9 *C.* μου. 10 *C.* καὶ ἰδού. 11 *Ald.* δεῦρο διασκέδασον. 12 *C.* τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελεύσεται. 13 Βαασὰ *Cant.* deest. 14 *C.* Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας τοῦ. 15 *Ald.* Ἀϊτών. 16 *C.* Ἀβελμαΐμ. 17 *Cant.* Νεφθαλεί. *Ald.* Νεφθαλίμ. *C.* Νεφθαλείμ. 18 *Ald.* Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, ἀπέλιπε. 19 *Alex.* ἑαυτοῦ.

[20] βασι-

[20] βασιλεὺς [21] ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, [22] καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, ἃ ᾠκοδόμησε Βαασὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐ- **7** τοῖς τὴν Γαβαὲ καὶ τὴν Μασφά. [23] Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν [24] Ἀνανὶ ὁ προφήτης [25] πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα [26] Συρίας, καὶ μὴ [27] πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον θεόν σου, διὰ τοῦτο [28] ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας [29] ἀπὸ τῆς **8** χειρός σου. [30] Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες [31] ἦσαν εἰς δύναμιν πολλὴν, [32] εἰς θάρσος εἰς ἱππεῖς [33] εἰς πλῆθος σφόδρα; καὶ ἐν τῷ [34] πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον παρέδωκεν εἰς **9** τὰς χεῖράς σου; Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπιβλέπουσιν [35] ἐν πάσῃ τῇ γῇ, κατισχῦσαι [36] ἐν πάσῃ καρδίᾳ [37] πλήρει πρὸς αὐτόν. [38] ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ **10** πόλεμος. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσὰ [39] τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς [40] φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐλυμήνατο Ἀσὰ ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

11 Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσὰ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι [41] ἐν βιβλίῳ βασιλέων **12** Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐμαλακίσθη [42] Ἀσὰ [43] ἐν τῷ ἔτει τῷ [44] ἐννάτῳ καὶ τριακοστῷ τῆς βασιλείας [45] αὐτοῦ [46] τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ [47] αὐτοῦ οὐκ [48] ἐζήτησε τὸν κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰα- **13** τρούς. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων [49] αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ [50] τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. **14** Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι, ᾧ ὤρυξεν [51] ἑαυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ, * καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς [52] κλίνης, καὶ [53] ἔπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων [54] μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην [55] ἕως σφόδρα.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 * Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ [1] κατίσχυσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. **2** Καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν [2] πάσαις ταῖς πόλεσιν [3] Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραὶμ, ἃς προκατελάβετο [4] Ἀσὰ ὁ **3** πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο κύριος μετὰ Ἰωσαφὰτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν [5] ὁδοῖς τοῦ πατρὸς [6] αὐτοῦ ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἴδωλα, **4** Ἀλλὰ κύριον τὸν θεὸν [7] τοῦ πατρὸς [8] αὐτοῦ ἐξεζήτησε, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς [9] αὐτοῦ ἐπορεύθη, καὶ [10] οὐχ ὡς [11] τὰ ἔργα τοῦ **5** Ἰσραήλ. Καὶ κατεύθυνε κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ [12] ἔδωκε πᾶς Ἰούδα δῶρα τῷ Ἰωσαφὰτ, καὶ ἐγένετο [13] αὐτῷ **6** πλοῦτος καὶ δόξα πολλή. Καὶ ὑψώθη [14] ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν [15] ὁδῷ κυρίου, [16] καὶ ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα. **7** Καὶ [17] ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστειλε τοὺς ἡγουμένους [18] αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν Ἀβδίαν, καὶ [19] Ζαχαρίαν, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Μιχαίαν, **8** [20] τοῦ διδάσκειν ἐν πόλεσιν Ἰούδα. Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ Λευῖται, [21] Σαμαίας, καὶ Ναθανίας, καὶ [22] Ζαβδίας, καὶ [23] Ἀσιὴλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰωνάθαν, καὶ [24] Ἀδωνίας, καὶ Τωβίας, καὶ Τωβαδωνίας, Λευῖται, [25] καὶ οἱ μετ' αὐτῶν Ἐλισαμὰ, καὶ Ἰωρὰμ, οἱ ἱερεῖς. **9** Καὶ ἐδίδασκον [26] ἐν Ἰούδα, καὶ

---

20 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 21 *Alex. Cant. Ald.* ἤγαγεν πάντα. 22 *Ald.* καὶ ἔλαβε πάντας τούς. *C.* τοῦ αἴρειν πάντας τούς. 23 *C.* Ἐν. Hic incipit cap. 7. in *Ald.* 24 *Ald.* Ἀνανίας. 25 *Alex.* πρὸς βασιλέα Ἰούδα Ἀσὰ, καί. 26 *Cant.* Ἀσσυρίας. 27 *Alex.* πεποιθέναι ἐπί. 28 *C.* διεσώθη δύναμις. 29 *C.* ἐκ χειρός. 30 *C.* Οὐχί. 31 *Ald.* ἦσάν σοι εἰς. 32 *Ald.* καὶ εἰς θάρσος καὶ εἰς. *C.* καὶ θάρσος εἰς ἅρματα, καί. 33 *Ald. C.* αὐτοὺς εἰς. 34 *Alex.* πεποιθέναι ἐπί. 35 *C.* ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 36 *C.* μετὰ πάσης καρδίας. 37 *Cant.* πλήρη. *C.* τελείας. 38 *Alex. Ald.* καὶ νῦν ἠγνόηκας. *Cant.* ἠγνόηκα. *C.* ἠγνόησας. 39 *C.* πρὸς τὸν προφήτην. 40 *C.* οἶκον φυλακῆς. 41 *Ald.* ἐπὶ βιβλίου. *C.* ἐπὶ βιβλίου λόγων. 42 *C.* Ἀσὰ τῷ. 43 *Alex.* ἐν τῷ ἐννάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς. 44 ἐννάτῳ *Ald. C.* ponunt post τριακοστῷ. 45 *Alex.* ἑαυτοῦ. 46 *C.* ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ἕως ἄνω ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ· καὶ ἐν. 47 *Alex.* ἑαυτοῦ οὐκ. 48 *Alex.* ἐξεζήτησεν κύριον. *C.* ἐξεζήτησε τὸν κύριον. 49 *Alex.* ἑαυτοῦ. 50 *Alex.* τεσσαρακοστῷ καὶ ἑνὶ ἔτει. *Cant.* ἐννάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει. *C.* τεσσαρακοστῷ, καὶ πρώτῳ ἔτει. *Ald.* ἔτει τεσσαρακοστῷ καὶ πρώτῳ. 51 ἑαυτῷ *Ald.* deest. * Hic incipit in *Francof.* novus versus, 15 sc. ibique pro ἐκοίμισαν legitur ἐκοίμησαν. 52 *C.* κοίτης. 53 *Alex.* ἐπλήρωσαν. *C.* ἔπλησαν αὐτόν. 54 *C.* μυρεψικῶν. 55 *Cant.* σφόδρα. *C.* καὶ ἔκαυσαν αὐτὸν καῦσιν μεγάλην ἕως σφόδρα.

Cap. 17. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *Comp.* ἐνίσχυσεν. 2 *C.* τῇ γῇ Ἰούδα. 3 *Ms. Cant.* Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσιν. 4 Ἀσὰ *C.* ponit post αὐτοῦ. 5 sic quoque legit *Lucifer.* at *Ald. C.* ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ. 6 *Ms. Alex.* ἑαυτοῦ. 7 τοῦ πατρὸς *C.* deest. 8 *Alex.* ἑαυτοῦ. 9 *Alex.* ἑαυτοῦ. 10 *C.* οὐ κατὰ τά. 11 *Alex.* τοῦ Ἰσραὴλ τὰ ἔργα. Καὶ κατηύθυνεν. 12 *Cant.* ἔδωκαν πᾶς Ἰούδας. 13 αὐτῷ *Ald.* deest. 14 *Alex.* καρδία. 15 *C.* ὁδοῖς. 16 *Alex.* & *C.* καὶ ἔτι ἐξῆρεν. 17 *Alex.* ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς. *C.* ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς. 18 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. 19 *Alex.* τὸν Ζαχαρίαν, καὶ τὸν Ναθαναήλ. 20 *Alex. Cant.* διδάσκειν. 21 *Alex.* Σαμουίας. *Cant.* Σαμουείας. 22 *Ald.* Βαβδίας. 23 *Alex.* Ἰασιήλ. 24 *Alex.* Ἀδωνίαν, καὶ Τωβαδωνίαν. *Cant.* Ἀδωνίας, καὶ Τωβαδωνίας. *Ald.* Ἀδωνίας, Τωβίαν. 25 *C.* καὶ μετ'. 26 *Cant.* οἱ ἱερεῖς

μετ'

μετ' αὐτῶν βίβλος νόμου κυρίου, καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐδίδασκον τὸν **10** λαόν. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς [27] κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ.

11 Καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ἰωσαφὰτ δῶρα καὶ ἀργύριον [28] καὶ δόματα· [29] καὶ οἱ Ἄραβες ἔφερον αὐτῷ [30] κριοὺς προβάτων ἑπτα-**12**κισχιλίους [31] ἑπτακοσίους. Καὶ ἦν Ἰωσαφὰτ πορευόμενος [32] μείζων ἕως εἰς ὕψος, καὶ ᾠκοδόμησεν [33] ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις καὶ πό-**13**λεις ὀχυράς. Καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν [34] τῇ Ἰουδαίᾳ. καὶ [35] ἄνδρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἱερουσαλήμ.

14 Καὶ [36] οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· [37] καὶ τῷ Ἰούδα χιλίαρχοι, [38] Ἔδνας ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ [39] υἱοὶ [40] δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσιαι χιλιάδες·

15 Καὶ [41] μετ' αὐτὸν, Ἰωανὰν ὁ ἡγούμενος, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες·

16 Καὶ μετ' αὐτὸν [42] Ἀμασίας ὁ τοῦ [43] Ζαχρὶ, [44] ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι χιλιάδες δυνατοὶ [45] δυνάμεως.

17 Καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν [46] δυνατὸς [47] δυνάμεως καὶ Ἐλιαδὰ, καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ **18** διακόσιαι [48] χιλιάδες. Καὶ [49] μετ' αὐτὸν Ἰωζαβὰδ, καὶ μετ' [50] αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοή-**19**κοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολέμου. Οὗτοι [51] οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν [52] ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ.

Κεφ. ιη'. 18.

1 *ΚΑὶ [1] ἐγενήθη τῷ Ἰωσαφὰτ [2] ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ, καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ **2** Ἀχαάβ. Καὶ κατέβη [3] διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν· καὶ [4] ἔθυσεν αὐτῷ Ἀχαὰβ πρόβατα καὶ μόσχους [5] πολλοὺς, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ [6] ἠγάπα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς [7] Ῥαμὼθ [8] τῆς **3** [9] Γαλααδίτιδος. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα [10] Ἰούδα, Εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς [11] Ῥαμὼθ [12] τῆς Γαλααδίτιδος; καὶ εἶπεν [13] αὐτῷ, Ὡς ἐγὼ, [14] οὕτω καὶ σύ· [15] ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου **4** [16] μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ [17] πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, Ζήτησον δὴ **5** σήμερον [18] τὸν κύριον. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ πορευθῶ εἰς [19] Ῥαμὼθ [20] Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπαν, Ἀνάβαινε, καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς **6** τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου ἔτι, **7** καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ; Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, [21] Ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ [22] ἐμίσησα αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακὰ, [23] οὗτος Μιχαίας υἱὸς [24] Ἰεμβλά. καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Μὴ λαλείτω ὁ βα-**8**σιλεὺς οὕτως. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ [25] βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπε, [26] Τάχος **9** Μιχαίαν υἱὸν [27] Ἰεμβλά. Καὶ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, [28] καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς, [29] καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας [30] πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται [31] προεφήτευον ἐναντίον αὐ-

νόμου ἐν. 27 *Alex.* ταῖς κύκλῳ. 28 καὶ δόματα *C.* desunt. 29 *C.* καίγε οἱ. 30 *C.* προβάτων κριοὺς ἑπτακισχιλίους. 31 *Alex. Cant. Ald. C.* ἑπτακοσίους, καὶ (*Alex. Ald.* deest καὶ) τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. aa. ll. hab. ἑπτακισχιλίους πεντακοσίους quæ *Lucifer* non habet. 32 *C.* καὶ μεγαλυνόμενος ἕως ὕψος. 33 *Alex.* οἰκήσεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καί. *C.* ἔτι ἐν τῷ Ἰούδα βάρεις καί. 34 *C.* τῷ Ἰούδα. 35 *Alex.* ἄνδρες δυνατοὶ πολεμισταὶ ἰσχύοντες. 36 *Alex.* οὗτος ἀριθμός. 37 *C.* τῷ. 38 *Alex.* Ἐδναά. 39 *C.* υἱοὶ δυνάμεως ἄνδρες δυνατοὶ τριακόσιαι. 40 δυνατοὶ *Cant.* deest. 41 *Ald.* μετ' αὐτόν. *C.* ἐχόμενοι αὐτοῦ· & versu 16. 42 *Alex.* Μασαίας. *Cant.* Μασαίας. 43 *Alex.* Ζαχεί. *Cant.* Ζαχεί. *Ald.* Ζαχαρίου. *C.* Ζιχεί. 44 *Ald.* οἱ προθυμούμενοι. 45 *C.* ἰσχύι. 46 *Ald.* δυνατοὶ δυνάμεως. *C.* δυνατοὶ δυνάμει. 47 *Alex.* δυνάμεως Ἐλιαδά. 48 *Ald.* χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως. Καί. 49 *C.* ἐχόμενοι αὐτοῦ Ἰωζαβάδ. 50 *Alex.* αὐτοῦ ὀγδοήκοντα. 51 *Alex.* λειτουργοῦντες. 52 *Alex.* δέδωκεν.

Cap. 18. * *Ald.* hoc etiam caput adjungit præcedenti. 1 *C.* ἐγένετο. 2 ἔτι *Ald.* deest. 3 *C.* εἰς τέλος. 4 *C.* ἔθυεν. 5 *C.* πολλοὺς εἰς πλῆθος, καί. 6 *C.* Ἀχαὰβ ἔπεισε τὸν Ἰωσαφὰτ τοῦ. 7 *Ms. Alex.* Ῥαμμάθ. 8 *C.* Γαλαάδ. 9 Γαλααδίτιδος, usque ad proximum Γαλααδίτιδος *Cant.* desunt. 10 *Alex.* Ἰούδα, Πορεύσῃ. 11 *Alex.* Ῥαμμώθ. 12 *C.* Γαλαάδ. 13 *C.* αὐτῷ Ἰωσαφὰτ, Ὡς. 14 *Alex.* οὕτως. 15 *C.* καὶ ὡς. 16 *C.* καὶ μετά. 17 *C.* τῷ βασιλεῖ. 18 *C.* τὸν λόγον κυρίου. 19 *Alex.* Ῥαμμώθ. 20 *Ald.* τῆς Γαλααδίτιδος. 21 *Ald.* Ἔστιν ἀνήρ τίς. *C.* Ἔστιν ἀνὴρ εἷς. 22 *C.* μεμίσηκα. 23 *C.* αὐτός. 24 *Alex.* & *C.* Ἰεμλά. *Cant.* Ἐμβλάμ. 25 *Alex.* & *C.* βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον. 26 *C.* Ταχέως κάλεσον Μιχαίαν. 27 *Alex.* & *C.* Ἰεμλά. Καὶ βασιλεύς. (al. Ὁ βασ.) 28 καὶ *C.* deest. 29 *C.* ἐκάθηντο. 30 πύλης *Ald. C.* deest. 31 *Alex. Cant.* ἐπροφήτευον.

10 τῶν. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς [32] Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν Συρίαν [33] ἕως ἂν συντελεσθῇ. 11 Καὶ πάντες οἱ προφῆται [34] προεφήτευον οὕτω, λέγοντες, [35] Ἀνάβαινε εἰς [36] Ῥαμὼθ Γαλαάδ, καὶ εὐοδωθήσῃ, καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. 12 Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων, Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ [37] ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθά. 13 Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ζῇ κύριος, ὅτι [38] ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς πρός με, [39] αὐτὸ λαλήσω. 14 Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Μιχαία, [40] εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπεν, Ἀνάβαινε, καὶ [41] εὐοδώσεις, καὶ [42] δοθήσονται [43] εἰς χεῖρας ὑμῶν. 15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ποσάκις [44] ὁρκίζω σε ἵνα μὴ [45] λαλήσῃς πρός με [46] πλὴν τὴν ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι κυρίου; 16 Καὶ [47] εἶπεν, Εἶδον [48] τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα, οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπε κύριος, Οὐκ ἔχουσιν [49] ἡγούμενον οὗτοι, ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν [50] οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. 17 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, Οὐκ [51] εἶπόν σοι, ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ ἀλλ' ἢ κακά; 18 Καὶ [52] εἶπεν, Οὐχ οὕτως· ἀκούσατε λόγον κυρίου. [53] εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ [54] παρειστήκει ἐκ [55] δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. 19 Καὶ εἶπε κύριος, Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, [56] καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν [57] Ῥαμὼθ Γαλαάδ; [58] καὶ οὗτος εἶπεν οὕ-20 τως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως. Καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα [59] καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ [60] ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπε κύριος, Ἐν 21 τίνι; Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις [61] καὶ δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ [62] ποίησον [63] οὕτω. 22 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι [64] τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά. 23 Καὶ ἤγγισε Σεδεκίας υἱὸς [65] Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [66] Ποίᾳ τῇ ὁδῷ παρῆλθε πνεῦμα κυρίου [67] παρ' ἐμοῦ τοῦ 24 λαλῆσαι πρὸς σέ; Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἰδοὺ [68] ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ [69] ταμεῖον ἐκ ταμείου [70] τοῦ κατακρυβῆναι. 25 Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν [71] καὶ ἀποστρέψατε πρὸς [72] Ἐμὴρ ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωὰς 26 ἄρχοντα [73] υἱὸν τοῦ βασιλέως, Καὶ ἐρεῖτε, Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [74] Ἀπόθεσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως [75] καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τοῦ ἐπιστρέ-27 ψαι με ἐν εἰρήνῃ. [76] Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς [77] ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε κύριος ἐν [78] ἐμοί. καὶ εἶπεν, Ἀ-28 κούσατε λαοὶ πάντες. Καὶ ἀνέβη [79] βασιλεὺς [80] Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς 29 Ἰούδα εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, [81] Κατακάλυψόν με, καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. καὶ [82] συνεκαλύψατο [83] βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰσ-30 ῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων

32 *Alex.* Χαναανά. 33 *Alex.* ἕως συντελεσθῇ. 34 *Alex.* ἐπροφήτευον οὕτως. 35 *C.* Ἀνάβηθι. 36 *Alex.* Ῥαμμώθ. 37 *C.* γενέσθωσαν. 38 ὃ *Ald.* deest. 39 *Ald.* τοῦτο. *C.* αὐτῷ. 40 *Alex.* εἰσπορευθῶ εἰς Ῥαμμώθ. 41 *Cant.* *Ald.* *C.* εὐοδωθήσῃ. 42 *Cant.* δοθήσεται. *C.* παραδοθήσεται. 43 *C.* ἐν χειρί. 44 *Cant.* ὁρκίσω. *Ald.* ἐγὼ ὁρκίζω. *C.* ἐγὼ ὥρκισα. 45 *Alex.* λαλήσεις πρὸς ἐμὲ πλὴν ἀλήθειαν. 46 *C.* πλὴν ἀλλ' ἢ ἀλήθειαν. 47 *Ald.* *C.* εἶπε Μιχαίας, Εἶδον. 48 *Alex.* *Ald.* διεσπαρμένους τὸν Ἰσραὴλ ἐν. *C.* τὸν Ἰσραὴλ πάντα διεσπαρμένον ἐν. 49 *Alex.* ἡγούμενον, ἀναστρεφέτω ἕκαστος. *Cant.* ἡγούμενον, ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος. 50 *Ald.* τόπον. 51 *Alex.* εἶπά σοι, Οὐ. 52 *Ald.* & *C.* εἶπε Μιχαίας, Οὐχ. 53 *Alex* Εἶδον κύριον. 54 *C.* εἱστήκει. 55 *Ald.* *C.* δεξιῶν καί. 56 *C.* τοῦ ἀναβήσεσθαι, καὶ πεσεῖσθαι εἰς. 57 *Alex.* Ῥαμμώθ. 58 *Alex.* καὶ * εἶπεν, Οὗτος εἶπεν οὕτως, καί. *C.* καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως, καί. 59 καὶ ἔστη *Ald.* desunt. 60 *Cant.* ἀποστήσω. 61 *Alex.* καί γε δυνήσει. 62 *Cant.* ποιήσεις οὕτως. 63 *Alex.* οὕτως. 64 *Alex.* *Ald.* *C.* πάντων τῶν. 65 *Alex.* Χαναανά. 66 *Alex.* Ποίᾳ ὁδῷ. *C.* Ποίᾳ ταύτῃ τῇ ὁδῷ. 67 *C.* ἀπ'. 68 *C.* σὺ ὄψει. 69 *Alex.* ταμιεῖον ἐκ ταμιείου. 70 τοῦ *Cant.* deest. 71 *C.* ἀποστρέψατε πρὸς Ἀμμών. 72 *Alex.* Σεμμὴρ τὸν ἄρχοντα. 73 *C.* ἄρχοντα υἱόν. 74 *C* Θέσθε. 75 καὶ ὕδωρ θλίψεως *Cant* desunt. 76 Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ *Cant.* desunt. 77 ἐν *Ald.* deest. 78 *Alex.* ἐμοί. ἀκούσατε. 79 *C.* Ἀχαὰβ βασιλεύς. 80 Ἰσραὴλ *Ald.* deest. 81 *C.* Κατακαλύψομαι, καί. 82 *C.* ἠλλοιώθη. 83 *Alex.* ὁ βασιλεύς.

ταῖς

[84] τοῖς μετ' αὐτοῦ, λέγων, Μὴ [85] πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν [86] βασιλέα Ἰσραὴλ [87] μόνον. 31 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν, Βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν. καὶ ἐβόησεν [88] Ἰωσαφὰτ, καὶ κύριος [89] ἔσωσεν αὐτὸν, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ. 32 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων, ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, [90] καὶ ἀπέστρεψαν 33 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀνὴρ [91] ἔτεινε τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀναμέσον τοῦ θώρακος. καὶ εἶπε [92] τῷ ἡνιόχῳ, Ἐπίστρεφε τὴν χεῖρά σου, [93] ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι [94] ἐπόνεσα. 34 Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ [95] ἅρματος ἐξεναντίας Συρίας ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέθανε δύνοντος τοῦ ἡλίου.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 *ΚΑὶ [1] ἐπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα [2] εἰς τὸν οἶκον [3] αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. 2 Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Ἰηοὺ ὁ τοῦ Ἀνανὶ ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν [4] αὐτῷ, [5] Βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ, εἰ ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς, ἢ μισουμένῳ ὑπὸ κυρίου [6] φιλιάζεις; διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ [7] παρὰ [8] κυρίου. 3 Ὅτι ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγαθοὶ [9] ηὑρέθησαν ἐν σοὶ, ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ [10] κατηύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. 4 Καὶ κατῴκησεν Ἰωσαφὰτ [11] εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕως ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον 5 θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ κατέστησε [12] τοὺς κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς 6 ὀχυραῖς, ἐν πόλει καὶ πόλει. Καὶ εἶπε τοῖς κριταῖς, Ἴδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε, ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ, καὶ 7 μεθ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως. Καὶ νῦν γενέσθω φόβος [13] κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ [14] φυλάσσετε καὶ [15] ποιήσατε, ὅτι οὐκ ἔστι μετὰ κυρίου θεοῦ [16] ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυμάσαι 8 πρόσωπον, οὐδὲ λαβεῖν δῶρα. [17] Καί γε ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφὰτ [18] τῶν [19] ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν [20] κυρίου, καὶ [21] κρίνειν τοὺς 9 κατοικοῦντας [22] ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐνετείλατο [23] πρὸς αὐτοὺς, λέγων, [24] Οὕτω ποιήσετε ἐν φόβῳ κυρίου, ἐν ἀληθείᾳ, [25] καὶ ἐν 10 [26] πλήρει καρδίᾳ. Πᾶς [27] ἀνὴρ κρίσιν τὴν [28] ἐλθοῦσαν [29] ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν [30] τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν [31] ἀναμέσον αἷμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον [32] τοῦ προσάγματος καὶ ἐντολῆς, καὶ [33] δικαιώματα καὶ κρίματα, καὶ [34] διαστελεῖσθε αὐτοῖς, καὶ οὐχ ἁμαρτήσονται [35] τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται [36] ὀργὴ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· [37] οὕτω [38] ποιήσετε, καὶ οὐχ [39] ἁμαρτήσε- 11 σθε. Καὶ ἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ὑμᾶς [40] εἰς πάντα λόγον κυρίου, καὶ [41] Ζαβδίας υἱὸς Ἰσμαὴλ [42] ὁ ἡγούμενος [43] εἰς οἶκον Ἰούδα [44] πρὸς πάντα λόγον βασιλέως, καὶ οἱ γραμματεῖς [45] καὶ οἱ Λευῖται [46] πρὸ προσώπου ὑμῶν. [47] Ἰσχύσατε [48] καὶ ποιήσατε, καὶ ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ [1] υἱοὶ Μωὰβ, καὶ

---

84 C. αὐτοῦ. 85 Cant. πολεμήσετε τὸν μικρὸν καί. Ald. pro καὶ hab. ἢ. 86 βασιλέα Ald. deest. 87 C. μονώτατον. 88 Ald. Ἰωσαφὰτ πρὸς κύριον, καί. 89 Ald. εἰσήκουσεν. 90 Alex. ἀπέστρεψαν ἀπ'. 91 Alex. Cant Ald. C. ἐνέτεινεν· & C. ponit ante ἀνήρ. 92 Ald. τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ. C. ὁ βασιλεὺς τῷ ἡνιόχῳ. 93 Alex. & C. καὶ ἐξάγαγέ. 94 C. τετραυμάτισμαι. 95 Alex. ἅρματος ἕως ἑσπέρας ἐξεναντίας Συρίας, καί.

Cap. 19. * Ald. hoc quoque caput addit præcedenti. 1 Ald. & Comp. ἀπέστρεψεν. 2 C. ἐν εἰρήνῃ εἰς. 3 Alex. Cant αὐτοῦ (Alex. ἑαυτοῦ) ἐν εἰρήνῃ εἰς. 4 C. πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσαφάτ. 5 Alex. Βασιλεῦ. 6 C. σὺ φιλιάζεις. 7 παρὰ C. deest. 8 Alex. & C. κυρίου. Ἀλλ' ἤ. 9 Alex. εὑρέθησαν. 10 Alex. κατεύθυνας 11 Alex. ἐν. 12 Alex. κριτὰς ἐν. 13 Ald. τοῦ θεοῦ. 14 Ald. φυλάξατε. 15 Alex. ποιήσεται. 16 Alex. ὑμῶν. 17 Alex. Καὶ γὰρ ἐν. 18 C. ἐκ τῶν. 19 Ald. C. Λευιτῶν καὶ τῶν ἱερέων. 20 Ald. κυρίῳ. 21 C. εἰς δικαίωσιν τοῦ κρίνειν. 22 ἐν C. deest. 23 C. αὐτοῖς. 24 Alex. Οὕτως. 25 Alex. καὶ πλήρεις καρδίας. 26 πλήρει Ald. ponit post ἀληθείᾳ. C. post καρδίᾳ. 27 C. ἀνήρ. Κρίσιν. 28 C. ἐρχομένην. 29 Alex. πρὸς ὑμᾶς. 30 Alex. κατοικούντων ἐν. 31 Alex. Ald. ἀναμέσον αἵματος αἷμα (Alex. ἅμα) καί. C. ἀναμέσον αἵματος, καὶ αἵματος, καί. 32 Alex. προςάγματος. 33 C. εἰς τὰ δικαιώματα. 34 Ald. διαστέλλεσθε. C. διαστελεῖτε. 35 Alex. τῷ θεῷ, καί. 36 Alex. ἐφ' ὑμᾶς ὀργή, καί. 37 Alex. οὕτως. 38 C. ποιήσατε. 39 Ald. ἁμαρτήσετε. 40 Alex. εἰς πᾶν λόγον. 41 C. Ζαβαδίας ὁ υἱός. 42 Alex. ἡγούμενος. 43 C. τῷ οἴκῳ. 44 Alex. Cant. εἰς (Alex. πρὸς) πᾶν λόγον. C. εἰς πάντα λόγον. 45 C. οἱ. 46 Ald. προσώπου. C. ἐνώπιον. 47 C. ἀνδρίζεσθε. 48 Alex. ποιήσατε. C. καὶ ποιεῖτε.

Cap. 20. 1 Alex. υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ οἱ υἱοὶ Μωὰβ, καὶ μετ'.

[2] υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἐκ τῶν [3] Μιναίων 2 [4] πρὸς Ἰωσαφὰτ εἰς πόλεμον. Καὶ ἦλθον καὶ [5] ἀπέδειξαν τῷ [6] Ἰωσαφὰτ, λέγοντες, Ἥκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ [7] ἐκ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ Συρίας, καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐν [8] Ἀσασὰν Θαμὰρ, [9] αὕτη ἐστὶν [10] Ἐγγαδί. 3 Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔδωκε [11] Ἰωσαφὰτ [12] πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ [13] ἐκήρυξε 4 νηστείαν ἐν παντὶ Ἰούδα. Καὶ συνήχθη [14] Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, [15] καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν κύριον. 5 Καὶ ἀνέστη Ἰωσαφὰτ ἐν ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ [16] ἐν οἴκῳ κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς 6 αὐλῆς τῆς [17] καινῆς. Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων [18] μου, οὐχὶ σὺ [19] εἶ [20] θεὸς ἐν οὐρανῷ [21] ἄνω, καὶ σὺ [22] κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν, [23] καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς [24] δυναστείας, καὶ οὐκ ἔστι [25] πρὸς σὲ ἀντιστῆ- 7 ναι; Οὐχὶ [26] σὺ ὁ κύριος ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου [27] τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Ἀβραὰμ τῷ [28] ἠγαπημένῳ σου εἰς τὸν 8 αἰῶνα; Καὶ κατῴκησαν [29] ἐν αὐτῇ, [30] καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνό- 9 ματί σου, λέγοντες, Ἐὰν ἐπέλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς κακὰ, ῥομφαία, [31] κρίσις, θάνατος, [32] λιμὸς, στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου [33] τούτου καὶ ἐναντίον σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου [34] ἐπὶ τῷ [35] οἴκῳ τούτῳ, καὶ [36] βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς [37] θλίψεως, καὶ [38] ἀκούσῃ καὶ σώσεις. 10 Καὶ νῦν ἰδοὺ [39] οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ Μωὰβ, καὶ ὄρος Σηείρ· εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσραὴλ διελθεῖν δι᾽ αὐτῶν, [40] ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ οὐκ 11 [41] ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· Καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς [42] ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς [43] ἀπὸ τῆς κληρονομίας [44] ἡμῶν, ἧς 12 [45] ἔδωκας ἡμῖν. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν [46] ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὸν ἐφ᾽ ἡμᾶς, * καὶ οὐκ οἴδαμεν τί ποιήσωμεν [47] αὐτοῖς, [48] ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ 13 ἡμῶν. Καὶ πᾶς [49] Ἰούδα [50] ἑστηκὼς [51] ἔναντι κυρίου, καὶ τὰ παιδία αὐτῶν, καὶ αἱ [52] γυ- 14 ναῖκες [53] αὐτῶν. Καὶ [54] τῷ Ὀζιὴλ τῷ τοῦ Ζαχαρίου, τῶν υἱῶν Βαναίου, [55] τῶν υἱῶν [56] Ἐλεϊὴλ, τοῦ Ματθανίου [57] τοῦ Λευίτου ἀπὸ [58] τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου 15 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ [59] κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ· τάδε λέγει κύριος ὑμῖν [60] αὐτοῖς, Μὴ [61] φοβεῖσθε, μηδὲ [62] πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις, ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ. 16 Αὔριον κατάβητε ἐπ᾽ αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουσι κατὰ τὴν ἀνάβασιν [63] Ἀσεῖς, καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς [64] ἐπ᾽ ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου Ἱεριήλ. 17 Οὐχ ὑμῖν ἐστι πολεμῆσαι· [65] ταῦτα σύνετε, καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν κυρίου μεθ᾽ ὑμῶν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. μὴ [66] φοβηθῆτε, μηδὲ [67] πτοηθῆτε [68] αὔριον ἐξελθεῖν εἰς [69] ἀπάντησιν [70] αὐ- 18 τοῖς, καὶ κύριος μεθ᾽ ὑμῶν. Καὶ κύψας Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον [71] αὐτοῦ καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες [72] Ἱερουσαλὴμ, ἔπεσον [73] ἔν-

---

2 *Ald.* υἱός. 3 *Ald.* C. Ἀμμανιτῶν. 4 C. ἐπί. 5 C. ἀπήγγειλαν. 6 *Ald.* βασιλεῖ. 7 *Alex* ἐκ τοῦ πέραν. 8 *Alex.* Ἀνασὰν Θαμάρ. *Cant.* Ἀναάθαμάρ. 9 C. αὐτή. 10 *Alex.* Ἐνγαδδί. 11 Ἰωσαφὰτ *Ald.* deest. C. ponit statim post ἐφοβήθη. 12 *Alex.* τὸ πρόσωπον. 13 *Alex.* ἐκήρυξαν. 14 *Alex.* Ἰούδας. *Ald.* πᾶς Ἰούδας. 15 *Ald.* ἀπό. C. καὶ ἐκ· & C. ponit ἦλθον ante ἐκ. 16 *Ald.* οἴκου. 17 *Ald.* σκηνῆς. 18 *Alex.* ἡμῶν, οὐχί. 19 *Ald.* ὁ. C. εἶ αὐτός. 20 *Alex.* ὁ θεὸς ἐν οὐρανῷ, καί. 21 ἄνω C. deest. 22 C. ἐξουσιάζεις. 23 C. ἐν. 24 C. καὶ δυναστεία. 25 C. παρὰ σοὶ τοῦ ἀντιστῆναί σοι. 26 *Alex.* *Ald.* σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ἐξολοθρεύσας (*Alex.* ἐξολεθρεύσας) C. σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξολοθρεύσας. 27 *Alex.* λαοῦ σου. 28 C. φίλῳ. 29 C. σοὶ ἐν αὐτῇ. 30 καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ *Cant.* desunt. 31 *Ald.* καὶ κρίσις. 32 *Ald.* καὶ λιμός. 33 *Ald.* καὶ ἐναντίον. C. τούτου ἐναντίον. 34 *Ald.* ἐπικέκληται ἐν τῷ. C. ἐπικέκληται ἐπὶ τῷ. 35 C. τόπῳ. 36 C. βοήσομεν. 37 C. θλίψεως ἡμῶν, καί. 38 *Cant.* εἰσακούσῃ. 39 *Alex.* υἱοί. 40 C. ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτούς. 41 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν αὐτούς. Καὶ νῦν. (al. deest νῦν.) 42 C. τοῦ ἐλθεῖν, καὶ ἐκβαλεῖν. 43 *Alex.* ἐκ τῆς. 44 *Cant.* σοῦ. 45 C. δέδωκας. 46 *Alex.* ἰσχὺς ἡμῖν τοῦ. * Quæ sequuntur in hoc versu, in *Francof.* faciunt versum 13. atque ita hoc cap. habet vers. 38. 47 αὐτοῖς C. deest. 48 C. ὅτι ἐπί. 49 *Alex.* Ἰούδας. 50 C εἱστήκει. 51 *Alex.* ἐναντίον. 52 *Alex.* γυναῖκες. Καὶ τῷ. 53 C. αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν. 54 C. Ἰεζιὴλ ὁ τοῦ. 55 C. υἱοῦ. 56 *Alex.* Ἐλεήλ. 57 C. ὁ Λευίτης. 58 C. υἱοῦ. 59 *Alex.* κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ. 60 αὐτοῖς C. deest. 61 *Ald* φοβηθῆτε. C. φοβηθῆτε ὑμεῖς. 62 sic *Cant.* *Ald.* & C. sed *Alex.* πτοηθῆτε. al πτοεῖσθε. 63 *Alex.* Ἀσαέ. 64 *Alex.* ἐπ᾽ ἄκρου τῆς ἐρήμου. *Cant.* ἐπάνω ποταμοῦ τῆς. *Ald.* ἐν ἀρχῇ ποταμοῦ τῆς ἐρήμου. C. ὑμεῖς ἐπ᾽ ἄκρου χειμάρρου κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου. 65 C. ἐν ταύτῃ στῆτε, καὶ σύνετε. 66 *Alex.* φοβεῖσθαι. C. φοβεῖσθε. 67 C. δειλιᾶτε. 68 C. ἐξελθεῖν αὔριον εἰς. 69 *Alex.* ἀπάντησιν, καὶ κύριος. 70 C. αὐτῶν. 71 *Alex.* ἑαυτοῦ. C. ἐπὶ τὴν γῆν. 72 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 73 *Alex.* *Ald.* ἐναντίον. C. ἐπὶ πρόσωπον ἐναντι

αντι κυ-

19 ἀντὶ κυρίου προσκυνῆσαι κυρίῳ. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ [74] ἀπὸ τῶν υἱῶν [75] Κορὲ [76] αἰνεῖν κυρίῳ [77] θεῷ Ἰσραὴλ **20** ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος. Καὶ ὤρθρισαν [78] πρωῒ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωέ. [79] καὶ ἐν τῷ [80] ἐξελθεῖν αὐτοὺς, ἔστη Ἰωσαφὰτ καὶ ἐβόησε, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ· ἐμπιστεύσατε [81] ἐν κυρίῳ θεῷ [82] ἡμῶν, καὶ [83] ἐμπιστευθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν [84] προφήτῃ αὐτοῦ, **21** καὶ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ [85] ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ, [86] καὶ ἔστησε ψαλτῳδοὺς καὶ [87] αἰνοῦντας, [88] ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν [89] τὰ ἅγια ἐν τῷ [90] ἐξελθεῖν ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον, Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, **22** [91] ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ [92] ἄρξασθαι [93] αὐτοὺς τῆς αἰνέσεως καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, ἔδωκε κύριος [94] πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν [95] ἐπὶ Μωὰβ καὶ ὄρος Σηεὶρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθη-**23**σαν. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ Μωὰβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηεὶρ, [96] ἐξολοθρεῦσαι καὶ [97] ἐκτρίψαι αὐτούς. καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας Σηεὶρ, ἀνέστησαν [98] εἰς **24** ἀλλήλους [99] τοῦ [100] ἐξολοθρευθῆναι. Καὶ Ἰούδας ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιὰν [1] τῆς ἐρήμου, καὶ [2] ἐπέβλεψε, καὶ εἶδε τὸ πλῆθος· καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν **25** [3] σωζόμενος. Καὶ [4] ἐξῆλθεν Ἰωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ, καὶ ἀποσκευὴν, καὶ σκῦλα, καὶ σκεύη ἐπιθυμητὰ, καὶ ἐσκύλευσαν [5] ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς [6] σκυλευόντων αὐτῶν **26** τὰ σκῦλα, [7] ὅτι πολλὰ ἦν. [8] Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθησαν εἰς [9] τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ ηὐλόγησαν τὸν κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κοιλὰς Εὐλογίας ἕως τῆς ἡμέρας **27** ταύτης. Καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἰωσαφὰτ ἡγούμενος αὐτῶν [10] ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι [11] εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐ-**28**τῶν. Καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν νάβλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον **29** κυρίου. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς [12] ὅτι κύριος ἐπολέμησε [13] πρὸς τοὺς **30** ὑπεναντίους Ἰσραήλ. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφὰτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ **31** ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλόθεν. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν [14] Ἰούδαν, [15] ὢν [16] ἐτῶν τριακονταπέντε ἐν τῷ [17] βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ [18] εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ θυ-**32**γάτηρ [19] Σαλί. Καὶ [20] ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [21] Ἀσὰ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε [22] τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου. **33** [23] Ἀλλὰ καὶ τὰ ὑψηλὰ [24] ἔτι ὑπῆρχε, καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατηύθυνε τὴν [25] καρδίαν αὐτῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων [26] αὐτῶν. **34** Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, [27] ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰηοῦ τοῦ Ἀνανὶ, [28] ὃς κατέγραψε [29] βιβλίον [30] βασιλέων Ἰσραήλ. **35** Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα [31] πρὸς [32] Ὀχοζίαν βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ [33] οὗτος ἠνόμη-**36**σεν [34] Ἐν τῷ ποιῆσαι [35] καὶ [36] πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν, τοῦ ποιῆσαι πλοῖα [37] τοῦ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. καὶ ἐποίησε [38] πλοῖα **37** ἐν Γασίων Γαβέρ. Καὶ [39] προεφήτευ-

---

74 C. ἐκ. 75 C. Κορινῶν. 76 C. τοῦ αἰνεῖν. 77 Alex. τῷ θεῷ. 78 Alex. τοπρωΐ. 79 C. ἐν δὲ τῷ. 80 Alex. ἐξελθεῖν, ἔστη. 81 Alex. κυρίῳ θεῷ. 82 Alex. & C. ὑμῶν. 83 Cant. πιστευθήσεσθε. 84 C. προφήταις. 85 Ald. C. συμβουλευσάμενος. 86 καὶ Ald. C. deest. 87 Alex. αἰνοῦντας, * Ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, ὅτι. 88 C. τὸν κύριον ἐξομολογεῖσθαι. 89 C. κυρίῳ τῷ ἁγίῳ. 90 C. ἐκπορεύεσθαι. 91 Ald. ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι. 92 Alex. ἐνάρξασθαι. 93 Alex. & C. τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, καὶ (καὶ Alex. deest) τῆς ἐξομολογήσεως. 94 C. ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν. 95 C. καί. 96 Alex. ἐξολοθρεῦσαι καὶ ἐκτρίψαι. καὶ ὡς. 97 ἐκτρίψαι C. ponit ante ἐξολοθρεῦσαι. 98 C. ἐπ'. 99 C. καὶ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν. Καί. 100 Alex. ἐξολοθρευθῆναι. 1 C. εἰς τὴν ἔρημον. 2 Ald. ἐνέβλεψε. 3 C. ἀνασωζόμενος. 4 Alex. & C. ἦλθεν. 5 Alex. & C. ἑαυτοῖς· καί. 6 C. προνομευόντων τά. 7 C. διότι. 8 Alex. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ. 9 C. τὴν κοιλάδα. 10 C. ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν. 11 Alex. ηὔφρανεν. 12 Alex. ὅτι * πεπολέμηκεν κύριος πρός. C. ὅτι ἐπολέμησε κύριος πρός. 13 C. μετὰ τὴν ὑπεναντίαν. 14 Alex. Cant. Ἰούδαν, ὢν (Alex. deest) ἐτῶν τριάκοντα ἐν τῷ. 15 C. υἱός. 16 C. τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν. 17 C. βασιλεύειν. 18 Alex. εἰκοσιπέντε. 19 C. Σελεΐ. 20 Alex. ἐπορεύθη ταῖς. 21 Alex. Ἀσὰ, οὐκ. C. Ἀσὰ ponit ante τοῦ πατρός. 22 C. ἀπ' αὐτῶν τοῦ. 23 Alex. Ἀλλὰ τά. C. Πλὴν τά. 24 Ald. οὐκ ἔτι ὑπῆρχε. C. οὐκ ἐξήρθη. 25 Alex. καρδίαν πρὸς κύριον θεόν. 26 Alex. ἑαυτῶν. 27 C. οὐκ ἰδού. 28 C. οὓς. 29 C. ἐπὶ βιβλίου. 30 Alex. Cant. βασιλέως. 31 C. μετὰ Ὀχοζίου βασιλέως. 32 Alex. * Ὀζίαν. 33 C. αὐτός. 34 C. Τοῦ. 35 C. καὶ ἐκοινώνησε μετ' αὐτοῦ, τοῦ. 36 Alex. πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. καὶ ἐποίησεν πλοῖα. 37 C. καί. 38 C. νῆας εἰς Γασίων. (al. Γαιζιών.) 39 Alex. ἐπροφήτευσεν

σεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ [40] Δωδία [41] ἀπὸ Μαρισῆς ἐπὶ Ἰωσαφὰτ, λέγων, Ὡς [42] ἐφιλίασας τῷ Ὀχοζίᾳ, [43] ἔθραυσε κύριος [44] τὸ ἔργον σου, καὶ [45] συνετρίβη τὰ πλοῖά σου. καὶ οὐκ [46] ἐδυνάσθη [47] πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς.

Κεφ. κα΄. 21.

1 *ΚΑὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων [1] αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ ἐβασίλευσεν [2] Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. **2** Καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφὰτ [3] ἕξ, [4] Ἀζαρίας, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἀζαρίας, [5] καὶ Μιχαὴλ, καὶ Σαφατίας· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. **3** Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς [6] ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλὰ, ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ὅπλα [7] μετὰ τῶν πόλεων τετειχισμένων [8] ἐν Ἰούδα, * καὶ [9] τὴν βασιλείαν ἔδωκε τῷ Ἰωρὰμ, ὅτι [10] οὗτος ὁ πρωτότοκος. **4** Καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν [11] αὐτοῦ, καὶ ἐκραταιώθη, καὶ ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, [12] καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσραήλ. **5** [13] Ὄντος αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν, [14] κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν [15] αὐτοῦ, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. **6** Καὶ [16] ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ [17] βασιλέων Ἰσραὴλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν [18] αὐτοῦ [19] γυνὴ, καὶ ἐποίησε [20] τὸ πονηρὸν [21] ἐναντίον κυρίου. **7** Καὶ οὐκ ἐβούλετο κύριος [22] ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Δαυὶδ, διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυὶδ, καὶ [23] ὡς εἶπεν [24] αὐτῷ, δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. **8** [25] Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστη Ἐδὼμ [26] ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, καὶ [27] ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλέα. **9** Καὶ ᾤχετο Ἰωρὰμ μετὰ τῶν [28] ἀρχόντων, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο καὶ [29] ἠγέρθη νυκτὸς, καὶ ἐπάταξεν Ἐδὼμ τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν, [30] καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, [31] καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν. **10** Καὶ ἀπέστη [32] ἀπὸ Ἰούδα Ἐδὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [33] τότε ἀπέστη [34] Λομνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ [35] χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἐγκατέλιπε [36] κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων [37] αὐτοῦ. **11** Καὶ γὰρ [38] αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ [39] ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξεπόρνευσε τοὺς κατοικοῦντας [40] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπεπλάνησε τὸν Ἰούδαν. **12** Καὶ ἦλθεν αὐτῷ [41] ἐν γραφῇ παρὰ Ἠλιοῦ τοῦ προφήτου, [42] λέγων, Τάδε λέγει κύριος [43] θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ Ἰωσαφὰτ τοῦ [44] πατρός σου, καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, **13** Καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς [45] βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας [46] ἐν Ἱερουσαλὴμ, [47] ὡς ἐξεπόρνευσεν [48] οἶκος Ἀχαὰβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς τοῦ πατρός σου τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας, **14** [49] Ἰδοὺ κύριος πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου, καὶ ἐν γυναιξί σου, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου. **15** Καὶ σὺ [50] ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, [51] ἐν νόσῳ κοιλίας, ἕως οὗ ἐξέλθῃ [52] ἡ κοιλία σου [53] μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. **16** Καὶ ἐπήγειρε κύριος ἐπὶ Ἰωρὰμ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ τοὺς Ἄραβας, καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν Αἰθιόπων. **17** Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ [54] κατεδυνάστευον, καὶ [55] ἀπέστρεψαν πᾶσαν τὴν [56] ἀποσκευὴν ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς

---

40 *Alex.* Ὠδία. 41 *C.* ἐκ Μαρισᾶ. al. ἐκ Μαρησᾶ. 42 *C.* ἐκοινώνησας. 43 *C.* διέκοψε. 44 *Ald.* τὸ ἔθνος. *C.* τὰ ἔργα. 45 *C.* συνετρίβησαν αἱ νῆες. 46 *Cant.* & *C.* ἐδυνήθησαν. *Ald.* ἐδυνήθη. 47 *Alex.* & *Cant.* τοῦ πορευθῆναι.

Cap. 21. * *Ald.* septem priores versus hujus cap. adjungit præcedenti. 1 *Alex. Cant.* αὐτοῦ (*Alex.* ἑαυτοῦ) καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ ἐν. *Ald.* & *C.* αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν. 2 *Ald.* Ἰωσαφάτ. *C.* Ἰωράμ. 3 ἕξ *C.* deest. 4 *Cant.* Ζαρίας. 5 *Alex.* καὶ Μισαὴλ, καὶ Σαφατίας. 6 *C.* Ἰωσαφὰτ ὁ. 7 *Alex.* μετὰ πόλεων. 8 ἐν *Ald.* deest. * *Francof.* hic incipit vers. 3. 9 *Ald.* ἔδωκε τὴν βασιλείαν τῷ. 10 *C.* αὐτός. 11 *C.* τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 12 *C.* καί γε ἀπό. 13 *Alex. Cant.* & *Ald.* Ὢν αὐτὸς τριάκοντα. *C.* Υἱὸς ὢν τριάκοντα. 14 *C.* Ἰωρὰμ ἐν βασιλεύειν αὐτόν. 15 *Alex.* ἑαυτοῦ. 16 *C.* ἐπορεύετο. 17 *Ald.* βασιλέως. 18 *C.* αὐτῷ. 19 *Alex.* ἡ γυνή. 20 *Ald.* * τὸν κύριον. 21 *C.* ἐνώπιον. 22 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 23 *C.* ὃν τρόπον. 24 *C.* αὐτόν. 25 Hic incipit cap. nonum in *Ald.* 26 *C.* ἀπὸ ὑποκάτωθεν χειρὸς τοῦ. 27 *Alex.* *C.* ἐβασίλευσεν. 28 *C.* ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καί. 29 *C.* ἀνέστη Ἰωρὰμ, καί. 30 *C.* καὶ πάντας τούς. 31 καὶ ἔφυγεν usque ad fin vers. *C.* desunt. 32 *Alex.* *Ald.* Ἐδὼμ ἀπὸ χειρὸς Ἰούδα ἕως. *Cant* & *C.* ἀπὸ χειρὸς (*Cant.* χειρὸς) Ἰούδα Ἐδὼμ ἕως. 33 *Ald.* ὅτι. 34 *Alex.* *Ald.* *C.* Λοβνά. 35 *Ald.* χειρῶν αὐτοῦ. *C.* ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰωράμ. 36 *Alex.* τὸν κύριον θεόν. 37 *Alex.* ἑαυτοῦ. 38 *C.* καὶ αὐτός. 39 *Alex.* ἐν πόλεσιν. *Ald.* ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν. 40 *Alex.* & *C.* Ἱερουσαλὴμ, καί. 41 *C.* ἐγγραφή. 42 *C.* λέγοντος. 43 *Alex.* ὁ θεός. 44 *Alex.* πατρός σου, * καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσά. 45 *C.* βασιλέως. 46 *Alex.* & *C.* Ἱερουσαλήμ. 47 *C.* ὃν τρόπον. 48 *Alex.* ὁ οἶκος. 49 *C.* Διὰ τοῦτο ἰδού. 50 *C.* ἔσῃ ἐν ἀῤῥωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀῤῥωστίαις κοιλίας. 51 *Ald.* καὶ ἐν. 52 *C.* τὰ ἔντερά σου. 53 *C.* ἀπὸ τῆς ἀῤῥωστίας. 54 *C.* κατεδυνάστευσαν αὐτὸν, καί. 55 *C.* ᾐχμαλώτευσαν. 56 *C.* ὕπαρξιν.

υἱοὺς

υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς, ἀλλ' ἢ [57] Ὀχοζίας ὁ 18 [58] μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ μετὰ [59] ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος [60] εἰς τὴν κοιλίαν [61] μαλακίαν ἣ οὐκ ἔστιν [62] ἰατρεία. 19 Καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. καὶ ὡς ἦλθε [63] καιρὸς τῶν [64] ἡμερῶν ἡμέρας δύο, ἐξῆλθεν [65] ἡ κοιλία αὐτοῦ [66] μετὰ τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν [67] μαλακίᾳ πονηρᾷ. καὶ οὐκ ἐποίησεν [68] ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν, [69] καθὼς ἐκφορὰν πατέρων αὐτοῦ. 20 [70] Ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν [71] ὅτε [72] ἐβασίλευσε, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ [73] ἐπορεύθη [74] οὐκ ἐν ἐπαίνῳ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων.

Κεφ. κβ'. 22.

1 *Καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὸν Ὀχοζίαν [1] υἱὸν αὐτοῦ [2] τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε [3] τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς λῃστήριον, [4] οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ἀλιμαζονεῖς. καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ [5] βασιλέως Ἰούδα.

2 [6] Ὢν ἐτῶν εἴκοσι [7] Ὀχοζίας ἐβασίλευσε, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ [8] Ἀμβρί. 3 [9] Καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν [10] ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ, ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος [11] τοῦ ἁμαρτάνειν. 4 Καὶ ἐποίησε [12] τὸ πονηρὸν [13] ἐναντίον κυρίου ὡς [14] οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν [15] αὐτῷ σύμβουλοι μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι 5 αὐτόν, [16] Καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη. καὶ ἐπορεύθη [17] μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ [18] Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας εἰς [19] Ῥαμὼθ Γαλαάδ. καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ἰωράμ. 6 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι [20] εἰς [21] Ἰεζραὲλ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν [22] Ῥαμὼθ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας. καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη θεάσασθαι τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ εἰς [23] Ἰεζραὲλ, 7 [24] ὅτι ἠῤῥώστει. Καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο καταστροφὴ [25] Ὀχοζίᾳ ἐλθεῖν πρὸς [26] Ἰωράμ. καὶ ἐν τῷ [27] ἐλθεῖν αὐτὸν, ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ Ἰωρὰμ πρὸς Ἰοὺ υἱὸν [28] Ναμεσσεὶ χριστὸν [29] κυρίου [30] εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. 8 Καὶ ἐγένετο [31] ὡς ἐξεδίκησεν Ἰοὺ τὸν οἶκον Ἀχαὰβ, καὶ εὗρε τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς [32] Ὀχοζίου λειτουργοῦντας τῷ Ὀχοζίᾳ, καὶ ἀπέκτεινεν [33] αὐτούς. 9 Καὶ [34] εἶπε τοῦ ζητῆσαι τὸν Ὀχοζίαν· καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰοὺ, καὶ [35] ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν, ὅτι εἶπαν, [36] Υἱὸς Ἰωσαφάτ ἐστιν, [37] ὃς [38] ἐζήτησε τὸν κύριον [39] ἐν [40] ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ [41] Ὀχοζίᾳ κατισχῦσαι δύ- 10 ναμιν περὶ τῆς βασιλείας. Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ [42] Ὀχοζίου [43] εἶδεν ὅτι τέθνηκεν [44] ὁ υἱὸς αὐτῆς, [45] καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσε [46] πᾶν τὸ σπέρμα τῆς [47] βασιλείας ἐν οἴκῳ Ἰούδα.

---

57 Sic quoque legit *Theodor* quæ lectio ex iis quæ sequuntur confirmatur; at *Cant. Ald. C.* habent Ἰωάχαζ. 58 *C.* νεώτερος. 59 *Alex.* ταῦτα ἐπάταξεν. 60 *C.* ἐν τῇ κοιλίᾳ. 61 *Alex. Ald.* μαλακίᾳ ἐν ᾗ οὐκ. *C.* αὐτοῦ ἐν ἀῤῥωστίᾳ, ἐν ᾗ οὐκ. 62 *C.* ἴασις. 63 *Alex.* ὁ καιρός. 64 *C.* ἡμερῶν αὐτοῦ εἰς ἡμέρας 65 *C.* τὰ ἔντερα. 66 *C.* μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀῤῥωστίᾳ αὐτοῦ, καί. 67 *C.* ἀῤῥωστίαις πονηραῖς. 68 *C.* αὐτῷ ὁ λαός. 69 *C.* καὶ καῦσιν, κατὰ τὴν καῦσιν πατέρων. 70 *Ald.* Καὶ ἦν. *C.* Υἱὸς ἦν. 71 *C.* ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καί. 72 *Alex.* ἐβασίλευσεν * ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαίνῳ, καί. 73 *C.* ἀπέθανεν. 74 *Ald. C.* ἐν οὐκ ἐπαίνῳ.

Cap. 22. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 *Alex.* τὸν υἱόν. 2 *Ald.* ἀντ' αὐτοῦ τὸν μικρὸν, ὅτι. *C.* τὸν νεώτερον ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι. 3 *Alex.* & *C.* τὸ λῃστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτούς. 4 *C.* ἀπὸ τῶν Ἀράβων καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ. καί. nonnulli ll. pro Ἀλιμαζονεῖς habent Ἀμαζονεῖς. atque ita legit *Theodoret.* Ἀλιμαζονεῖς quidem propius accedit ad vocab. Hebr. quod sign. εἰς τὴν παρεμβολήν. 5 *Alex.* βασιλεύς. 6 *Alex* Ὢν εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας, καὶ ἕνα ἐνιαυτὸν ἐβασίλευσεν. *C.* Υἱὸς ὢν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐτῶν Ὀχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν.

7 *Ald.* καὶ δύο Ὀχοζίας ὅτε ἐβασίλευσε. 8 *Alex. Cant.* Ζαμβρί. *Ald.* Μαρί. 9 *C.* Καί γε αὐτός. 10 *C.* ὁδοῖς. 11 *C.* αὐτοῦ. 12 *C.* Ὀχοζίας τό. 13 *C.* ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. 14 *Alex.* ὁ οἶκος. 15 *Alex.* αὐτῷ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, σύμβουλοι, τοῦ ἐξολεθρεῦσαι. 16 *Ald.* Ὅτι ἐν. 17 *C.* Ὀχοζίας μετά. 18 *Alex.* * Ἀχαὰμ εἰς πόλεμον. 19 *Alex. Cant.* Ῥεμμώθ. 20 *C.* ἐν. 21 *Alex.* Ἰζραέλ. 22 *Alex. Cant.* Ῥαμᾶ. 23 *Alex.* Ἰζραέλ. 24 *Ald.* ἠῤῥώστει γάρ. Καί. 25 *C.* Ὀχοζίου τοῦ ἐλθεῖν. 26 Ἰωρὰμ *C.* ponit ante μετ'. 27 *Alex. Cant.* ἐξελθεῖν, ἐξῆλθεν. 28 *Ald.* Ἀμεσσή. 29 *Alex.* κυρίου. Καὶ ἐγένετο. 30 *C.* ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τόν. 31 *C.* ἐν τῷ ἐκδικῆσαι. 32 *Alex.* Ὀχοζία, καί. *Cant.* pro Ὀχοζίου etiam habet Ὀχοζία. 33 *Ald.* αὐτούς· καὶ ἀπέκτεινε Ἰοὺ τὸν Ἰωρὰμ, καὶ ἔφυγεν Ὀχοζίας. Καί. 34 *Ald.* εἶπεν Ἰοὺ τοῦ. *C.* εἶπεν Ἰοὺ τοῦ. 35 *C.* ἀπέκτειναν. 36 *C.* Υἱὸς ἐστὶν Ἰωσαφάτ. 37 *C.* ὅστις. 38 *Alex.* * ἐκζητήσει. 39 *Cant.* καὶ ὅλῃ. 40 *Alex.* ὅλῃ καρδίᾳ. 41 *C.* Ὀχοζίου. 42 *Alex.* Ὀχοζία. 43 εἶδεν ὅτι *Cant.* desunt. 44 *Alex.* αὐτῆς ὁ υἱὸς, καὶ. 45 *C.* καὶ ἀνέστη. *Ald.* desunt. 46 παν *Ald.* deest. 47 *Alex.* βασιλείας αὐτοῦ ἐν.

Καὶ ἐλα-

11 Καὶ ἔλαβεν [48] Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωὰς υἱὸν [49] Ὀχοζίου καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου [50] υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν [51] τροφὸν αὐτοῦ [52] εἰς ταμεῖον τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν [53] Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἰωρὰμ ἀδελφὴ Ὀχοζίου γυνὴ [54] Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου [55] τῆς Γοθολίας,

12 καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ [56] ἦν [57] μετ᾽ αὐτοῦ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ [58] κατακεκρυμμένος [59] ἓξ ἔτη, καὶ Γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 *[1] ΚΑὶ ἐν τῷ ἔτει [2] τῷ ὀγδόῳ [3] ἐκραταίωσεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς [4] ἑκατοντάρχους, [5] τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ἰωρὰμ, καὶ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν Ἰωανὰν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν [6] Ὠβὴδ, καὶ τὸν [7] Μαασαίαν υἱὸν [8] Ἀδία, καὶ τὸν [9] Ἐλισαφὰν υἱὸν Ζαχαρίου, [10] μεθ᾽ ἑαυτοῦ εἰς οἶκον κυρίου.

2 Καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Ἰούδαν, καὶ συνήγαγον τοὺς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ ἄρχοντας [11] πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ

3 ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ [12] διέθεντο [13] πᾶσα ἡ ἐκκλησία [14] Ἰούδα διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως. καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως [15] βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ.

4 Νῦν [16] ὁ λόγος οὗτος, ὃν ποιήσετε. τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν [17] τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν [18] καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν

5 εἰσόδων, Καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου.

6 Καὶ [19] μὴ [20] εἰσελθέτω εἰς οἶκον κυρίου, [21] ἐὰν μὴ [22] οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες [23] τῶν Λευιτῶν· αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοί εἰσι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [24] φυλασσέτω

7 φυλακὰς [25] κυρίου. Καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν βασιλέα [26] κύκλῳ ἀνδρὸς σκεῦος σκεῦος ἐν χειρὶ [27] αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται, καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως [28] ἐκπορευομένου καὶ εἰσπορευομένου [29] αὐτοῦ.

8 Καὶ ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα κατὰ πάντα ὅσα [30] ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς· καὶ [31] ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἄνδρας [32] αὐτοῦ [33] ἀπ᾽ ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν [34] Ἰωδαὲ ὁ ἱε-

9 ρεὺς τὰς ἐφημερίας. Καὶ [35] ἔδωκεν Ἰωδαὲ [36] τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς [37] καὶ τὰ ὅπλα ἃ ἦν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ

10 [38] θεοῦ. Καὶ [39] ἔστησε τὸν λαὸν πάντα ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις [40] αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς [41] ὠμίας τῆς [42] ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου, ἐπὶ τὸν βασι-

11 λέα κύκλῳ. Καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ [43] τὰ μαρτύρια, καὶ ἐβασίλευσαν [44] καὶ ἔχρισαν αὐτὸν [45] Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ,

12 καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ [46] τρεχόντων, καὶ ἐξομολογουμένων, καὶ αἰνούντων [47] τὸν βασιλέα· καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον

13 κυρίου. Καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς [48] ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ [49] σάλπιγγες· καὶ οἱ ἄρχοντες

---

48 *Alex. Cant.* Ἰωσαβὲθ ἡ (ἡ *Cant.* deest) θυγάτηρ. 49 *Alex.* Ὀχοζία. 50 *Alex.* τῶν υἱῶν. 51 *Ald. C.* τροφήν. 52 *Alex.* εἰς τὸ ταμιεῖον. *C.* ἐν τῷ ταμιείῳ. 53 *Alex.* Ἰωσαβέθ. *C.* Ἰωσαβεὲθ ponit post Ἰωράμ. 54 *Alex.* Ἰωιαδά. *C.* Ἰωιαδέ. 55 *Alex.* Γοθολίας, καί. 56 *C.* ἦν Ἰωὰς μετ᾽. 57 *Alex. Cant. Ald. C.* μετ᾽ αὐτῆς. 58 *C.* κεκρυμμένος· & ponit ante ἐν. 59 *Cant.* καὶ ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν Γοθολία.

Cap. 23. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 *Comp.* Ἐν δὲ τῷ. 2 *Alex. Cant. Ald. C.* τῷ ἑβδόμῳ. 3 *Cant.* ἐκραταιώθη Ἰωδαέ. *C.* ἐνίσχυσεν Ἰωιαδέ. 4 *Alex.* ἑκατοντάρχας. 5 *Ald.* τὸν Ἀζαρίαν καὶ (al. καὶ τὸν) υἱόν. 6 *Alex. Cant.* Ἰωβήδ. 7 *Alex.* Μασίαν. *Ald.* Ἀμασίαν. 8 *Alex.* Ἀδαία. *Ald.* Ἀδαΐα. *C.* Ἀδαΐου. 9 *Alex.* & *C.* Ἐλισαφάτ. 10 *Alex.* μετ᾽ αὐτοῦ. *C.* καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. 11 *Alex.* τῶν πατριῶν. 12 *C.* διέθετο. 13 *Alex.* πᾶσα ἐκκλησία. 14 Ἰούδα *C.* deest. 15 *Cant.* βασιλευέτω. 16 *Comp.* οὗτος ὁ λόγος, ὄν. 17 *Ald.* εἰς τὸ σάββατον τῶν ἁγίων τῶν. 18 *C.* καὶ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις. 19 *C.* μηδείς. 20 *Ald.* εἰσελθέτωσαν. 21 *C.* εἰ μή. 22 *Alex.* ὁ ἱερεύς. 23 *C.* τοῖς Λευίταις. 24 *C.* φυλασσέτωσαν. *Alex.* φυλασσέσθω. 25 *Cant.* οἴκου κυρίου. 26 *Alex.* κύκλῳ ἀνδρὸς σκεῦος ἕν. *Ald.* καὶ κύκλῳ ἄνδρες καὶ σκεῦος αὐτῶν ἕν. *C.* κύκλῳ ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἕν. 27 *Ald.* αὐτῶν. 28 *Alex. C.* εἰσπορευομένου αὐτοῦ, (*Alex.* deest αὐτοῦ) καὶ ἐκπορευομένου. *Ald.* ἐκπορευομένου αὐτοῦ, καὶ εἰσπορευομένου. 29 αὐτοῦ *C.* deest. 30 *Alex.* & *C.* ἐνετείλατο Ἰωδαέ. 31 *C.* ἔλαβεν. 32 *Alex.* ἑαυτοῦ. 33 *C.* εἰσπορευομένου τοῦ. 34 *Alex.* Ἰωδαὲ τάς. 35 *Alex.* ἔδωκεν τάς. 36 *Ald. C.* ὁ ἱερεὺς τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους, καὶ τάς. 37 *C.* καὶ τὰ δόρατα, καὶ τὰς ἀσπίδας, καὶ τά. 38 *C.* θεοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. Καί. 39 *Alex.* & *C.* ἔστησεν πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον. 40 *Alex.* ἑαυτοῦ. 41 *Ald. C.* ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς. 42 *C.* ἀριστερᾶς ἐπὶ τοῦ. 43 *C.* τὸ μαρτύριον. 44 *C.* αὐτὸν, καὶ ἔχρισεν. 45 *Alex.* Ἰωδαὲ καὶ οἱ. 46 *Alex.* τῶν τρεχόντων. 47 *C.* μετὰ τοῦ βασιλέως. 48 *Ald.* ἑστὼς ἐπί. *C.* εἱστήκει ἐπί. 49 *Alex.* σάλπιγγες· ἄρχοντες.

περὶ τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ [50] λαὸς τῆς γῆς [51] ηὐφράνθη, καὶ [52] ἐσάλπισαν τῇ σάλπιγξι, καὶ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις [53] ᾠδοὶ, καὶ ὑμνοῦντες αἶνον· καὶ διέῤῥηξε Γοθολία τὴν στολὴν [54] αὐτῆς, καὶ [55] ἐβόησεν, [56] Ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε. 14 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐνετείλατο [57] Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις, καὶ τοῖς [58] ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [59] Ἐκβάλετε αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ οἴκου, καὶ [60] εἰσέλθατε ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἀποθανέτω [61] μαχαίρᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Μὴ [62] ἀποθανέτω ἐν οἴκῳ κυρίου. 15 Καὶ [63] ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθανάτωσαν [64] αὐτὴν ἐκεῖ. 16 Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον αὐτοῦ [65] καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, [66] εἶναι λαὸν τῷ κυρίῳ. 17 Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον Βάαλ, καὶ [67] κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ [68] θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ [69] τὰ εἴδωλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν, καὶ τὸν Ματθὰν [70] ἱερέα Βάαλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν θυσιαστηρίων αὐτοῦ. 18 Καὶ [71] ἐνεχείρισεν Ἰωδαὲ [72] ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου [73] διὰ χειρὸς ἱερέων καὶ [74] Λευιτῶν, καὶ ἀνέστησε τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν [75] Λευιτῶν, [76] ἃς διέστειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον κυρίου, [77] καὶ ἀνενέγκαι [78] ὁλοκαυτώματα [79] κυρίῳ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς Δαυίδ. 19 Καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κυρίου, καὶ οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς [80] πᾶν πρᾶγμα. 20 Καὶ ἔλαβε τοὺς πατριάρχας, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ [81] ἐπεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, καὶ εἰσῆλθε διὰ τῆς [82] πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ [83] ἐκάθισαν τὸν βασιλέα [84] ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας. 21 Καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε, καὶ τὴν Γοθολίαν [85] ἐθανάτωσαν.

Κεφ. κδʹ. 24.

*[1] 1 ΩΝ [2] ἐτῶν ἑπτὰ Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [3] τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ [4] Σαβιὰ ἐκ Βηρσαβεέ. 2 Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας [5] Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως. 3 Καὶ [6] ἔλαβεν Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας αὐτῷ, καὶ [7] ἐγέννησαν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. 4 [8] Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, [9] καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ἰωὰς ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου. 5 Καὶ συνήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐξέλθατε εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα, καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον [10] καταχῦσαι τὸν οἶκον [11] κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ [12] σπεύσατε λαλῆσαι. καὶ οὐκ [13] ἔσπευσαν οἱ Λευῖται. 6 Καὶ ἐκάλεσεν [14] ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς τὸν Ἰωδαὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Διατί οὐκ [15] ἐπεσκέψω περὶ τῶν Λευιτῶν τοῦ [16] εἰσενέγκαι ἀπὸ Ἰούδα καὶ [17] Ἱερουσαλὴμ τὸ κεκριμένον [18] ὑπὸ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, [19] ὅτε ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ 7 [20] μαρτυρίου; Ὅτι Γοθολία ἦν ἡ ἄνομος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· [21] καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν

---

50 *Alex. Cant.* λαὸς ηὐφράνθη. 51 *Ald.* ηὐφράνθησαν. *C.* εὐφραινόμενοι. 52 *Ald.* ἐσάλπισαν ἐν ταῖς σάλπ. *C.* σαλπίζοντες ἐν ταῖς σάλπιγξι. *Alex.* ἐσάλπισαν ἐν σάλπιγξιν. 53 *C.* τῆς ᾠδῆς οἱ ᾠδοί. 54 *Alex.* ἑαυτῆς. 55 *Alex. Cant. Ald. C.* ἐβόησεν, καὶ εἶπεν, Ἐπιτιθέμενοι (*Alex.* Ἐπιθέμενοι.) 56 *C.* Σύνδεσμος, σύνδεσμος. Καί. 57 Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς *C.* deest. 58 *C.* ἐπισκόποις. 59 *C.* Ἐξάγετε. 60 *Alex.* ἐξέλθατε. *Ald.* ἐξέλθετε. 61 *C.* ἐν ῥομφαίᾳ. 62 *C.* θανατωθήτω. 63 *C.* ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καί. 64 *Cant.* μαχαίρᾳ αὐτήν. 65 *C.* καὶ ἀναμέσον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ. 66 *C.* τοῦ εἶναι εἰς λαόν. 67 *Ald.* κατέσπασεν. 68 *Alex.* θυσιαστήρια, καὶ τά. 69 *C.* τὰς εἰκόνας. 70 *Alex.* τὸν ἱερέα τῆς Βάαλ. 71 *Alex.* ἐνεχείρησεν. 72 *C.* τὴν ἐπισκοπὴν οἴκου. 73 *C.* ἐν χειρί. 74 *Alex.* τῶν Λευιτῶν, καὶ ἀνέστησεν. 75 *Alex.* Λευιτῶν διέστειλεν. 76 *C.* καθώς. 77 *Alex.* καὶ ἀνήνεγκαν. *Ald.* καὶ αὐτὸς ἀνήνεγκεν. *C.* τοῦ ἀναφέρειν. 78 ὁλοκαυτώματα *C.* ponit post κυρίῳ. 79 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 80 *C.* πάντα λόγον. 81 *Alex.* & *C.* ἀνεβίβασαν. *Ald.* ἀνεβίβασε. 82 πύλης *C.* ponit post ἐσωτέρας. 83 *Ald.* ἐκάθισε. 84 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τὸν θρόνον. 85 *Alex. Ald. C.* ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

Cap. 24. * *Ald.* tres priores versus hujus capitis adjungit præcedenti. 1 *Comp.* Υἱὸς ὤν. 2 *Alex.* ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν. 3 *Alex.* τεσσεράκοντα. 4 *Alex. Cant.* Ἀβιά. 5 *C.* Ἰωιαδὲ, & vers. 3. & 6. 6 *Alex.* & *C.* ἔλαβεν ἑαυτῷ Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας, καί. 7 *C.* ἐγέννησεν υἱοὺς, καὶ θυγατέρας. *Ald.* ἐγεννήθησαν αὐτῷ υἱοὶ καὶ θυγατέρες. 8 Hic incipit cap. 10 in *Ald.* 9 καὶ ἐγένετο *Ald.* desunt. 10 *C.* κραταιῶσαι. 11 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ ἱκανοῦ ἐνιαυτόν. 12 *C.* ὑμεῖς ταχύνατε λαλῆσαι. 13 *Alex.* * ἐπίστευσαν. *Cant.* ἐπίστευσαν. *C.* ἐτάχυναν. 14 *Alex.* Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς τόν. *C. Ald.* ὁ βασιλεὺς τόν. 15 *C.* ἐξεζήτησας. 16 *C.* εἰσενεγκεῖν· & vers. 9. 17 *Ald.* ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 18 *C.* λῆμμα ὑπό. 19 *Alex.* & *C.* ὅτε. 20 *C.* μαρτυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ; Ὅτι. 21 *Alex.* καὶ τά. *C.* καί γε τά.

8 [22] τῶν Βααλίμ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Γενηθήτω γλωσσόκομον, καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ 9 οἴκου κυρίου ἔξω. Καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, [23] εἰσενέγκαι κυρίῳ καθὼς εἶπε Μωυσῆς [24] παῖς τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 10 Καὶ [25] ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἰσέφερον καὶ [26] ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως [27] οὗ ἐπληρώθη. 11 Καὶ ἐγένετο [28] ὡς [29] εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν, καὶ [30] ὡς εἶδον ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ [31] ἱερέως τοῦ μεγάλου, καὶ ἐξεκένωσαν [32] τὸ γλωσσόκομον, καὶ [33] κατέστησαν [34] εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ 12 συνήγαγον ἀργύριον πολύ. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα [35] εἰς ἐργασίαν οἴκου κυρίου· καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν [36] οἶκον κυρίου, καὶ [37] χαλκεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ [38] ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου. 13 Καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, καὶ [39] ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ, καὶ [40] ἐνίσχυσαν. 14 Καὶ [41] ὡς συνετέλεσαν, ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ἰωδαὲ τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἐποίησαν [42] σκεύη εἰς οἶκον κυρίου, [43] σκεύη λειτουργικὰ [44] ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυΐσκας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς, καὶ [45] ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις [46] ἐν οἴκῳ κυρίου διαπαντὸς πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαέ. 15 Καὶ ἐγήρασεν Ἰωδαὲ [47] πλήρης ἡμερῶν, καὶ [48] ἐτελεύτησεν [49] ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν 16 ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ Ἰσραὴλ καὶ μετὰ [50] τοῦ 17 θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδαὲ εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα. τότε [51] ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. 18 Καὶ [52] ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ [53] ἐδούλευον [54] ταῖς Ἀσάρταις καὶ τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ [55] ἡμέρᾳ ταύτῃ. 19 Καὶ ἀπέστειλε [56] πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι [57] πρὸς κύριον, [58] καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ [59] διεμαρτύρατο αὐτοῖς, καὶ οὐχ [60] ὑπήκουσαν· 20 Καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσε τὸν [61] Ἀζαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδαὲ [62] τὸν ἱερέα, καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ, καὶ [63] εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, [64] Τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου; καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε· ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν κύριον, καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. 21 Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν [65] διʼ ἐντολῆς [66] Ἰωὰς 22 τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη Ἰωὰς τοῦ ἐλέους οὗ [67] ἐποίησεν Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετʼ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ. [68] καὶ ὡς ἀπέθνησκεν, εἶπεν, Ἴδοι κύριος καὶ [69] κρινάτω. 23 Καὶ ἐγένετο [70] μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ [71] ἀνέβη [72] ἐπʼ αὐτὸν δύναμις Συρίας, καὶ [73] ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [74] κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ [75] ἐν τῷ λαῷ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν [76] ἀπέστειλαν τῷ 24 βασιλεῖ Δαμασκοῦ. Ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσι [77] παρεγένετο δύναμις Συρίας, καὶ ὁ [78] θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύ-

22 *Alex. Cant. C.* ταῖς (*Alex.* & *C.* τοῖς) Βααλίμ. (*Alex. Cant.* Βααλείμ.) 23 *Alex.* εἰσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ. 24 *C* δοῦλος. 25 *C.* εὐφράνθησαν. 26 *Alex.* ἐνέβαλλον. 27 *Ald.* ἄν. 28 *C.* ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἐνεγκεῖν τό. 29 *Alex.* ἔφερον. 30 *C.* ἡνίκα. 31 *Cant.* βασιλέως τοῦ μεγάλου. *Ald. C.* τοῦ μεγάλου ἱερέως. 32 *Alex.* τὸ γλωσσόκομον. 33 *C.* ἦραν, καὶ κατέστησαν. 34 *C.* αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τόπου. 35 *Alex.* εἰς τὴν ἐργασίαν. 36 *Alex. Cant.* οἶκον κυρίου, * Καὶ ἐποίουν. 37 *C.* πρὸς τοῖς τέκτοσι σιδήρου. 38 *C.* τοῦ κραταιῶσαι τόν. 39 *Ald* ἀνέστη. 40 *C.* ἠσφαλίσαντο αὐτόν. Καί. 41 *C* ἡνίκα συνετέλεσαν τὸν οἶκον, ἤνεγκαν. 42 *C.* αὐτὸ σκεύη. 43 *Ald* καὶ σκεύη. 44 *C.* καὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυΐσκας, καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἤνεγκαν ὁλοκαυτώσεις. 45 *Alex.* ἀνήνεγκεν ὁλοκαύτωσιν. 46 *Ald.* εἰς οἶκον. 47 *C.* καὶ ἦν πλήρης. 48 *Alex.* ἐτελεύτησεν ἐνιαυτὸν ἐτῶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἕν. 49 *C.* υἱὸς ὤν. 50 τοῦ θεοῦ, καὶ *Ald.* desunt. 51 *Ald.* ἐπήκουσεν αὐτῷ. & ponit αὐτῷ post βασιλεύς. *C.* ἤκουσεν αὐτῶν. 52 *Alex.* ἐγκατέλειπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. *Cant.* ἐγκατέλιπον τὸν κύριον τὸν θεὸν τ. π. α. 53 *C.* ἐλάτρευσαν. 54 *Alex.* τοῖς εἰδώλοις καὶ ταῖς Ἀσάρταις. *C.* τῇ Ἀσάρτῃ. 55 *C.* πλημμελείᾳ αὐτῶν. Καί. 56 *C.* κύριος πρός. 57 *C.* αὐτοὺς πρός. 58 καὶ οὐκ ἤκουσαν *C.* desunt. 59 *C.* διεμαρτύρατο. 60 *Alex. Ald. C.* ἤκουσαν. 61 *Cant.* & *C.* Ζαχαρίαν. atque ita *Hebr. Codd.* hab. & *Matthaus.* Solent autem hæc 2 nomina inter se vicissim commutari, ut apparet etiam cap. 26. 62 *C.* τοῦ ἱερέως. 63 *Ald. C.* εἶπεν αὐτοῖς, Τάδε. 64 *Ald.* Τί ὑμεῖς παραπορεύεσθε. *C.* Ἱνατί ὑμεῖς παραπ. 65 *C.* λίθοις δι' 66 *C.* Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς τοῦ. 67 *Alex.* ἐποίησεν μετ' αὐτοῦ Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καί. 68 *C.* ὡς δὲ ἀπέθνησκεν. 69 *Alex.* κρινέτω. *C.* κρῖναι. 70 *C.* εἰς συντέλειαν. 71 *Ald.* ἀνέστη. 72 *C.* ἐπὶ τὸν Ἰωὰς δύναμις 73 *C.* ἦλθον. 74 *Alex.* κατέφθειρεν. 75 *Ald.* ἐν τῷ ναῷ. *C.* ἐκ τοῦ λαοῦ. 76 *Alex.* ἀπέστειλεν. 77 *Alex.* παρεγίνετο δύναμις. *C.* ἦλθον δυνάμεις. 78 *C.* κύριος.

ναμιν

νάμιν [79] πολλὴν σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων [80] αὐτῶν. καὶ μετὰ Ἰωάς [81] ἐποίησε κρίματα. **25** Καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, [82] ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν [83] μαλακίαις μεγάλαις, καὶ ἐπέθεντο [84] αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν [85] υἱοῦ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν **26** ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων. Καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν [86] Ζαβὲδ ὁ τοῦ Σαμαὰθ [87] ὁ Ἀμμανίτης, καὶ Ἰωζαβὲδ ὁ τοῦ [88] Σαμα- **27** ρὴθ [89] ὁ Μωαβίτης, [90] Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε καὶ τὰ [91] λοιπὰ [92] ἰδοὺ γεγραμμένα [93] ἐπὶ τῆς γραφῆς τῶν βασιλέων. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. κε'. 25

*[1] **1** ΩΝ [2] εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν [3] ἐβασίλευσεν Ἀμασίας, καὶ [4] εἰκοσιεννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν [5] Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐ- **2** τοῦ [6] Ἰωαδαὲν [7] ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ἀλλ' οὐκ ἐν **3** καρδίᾳ πλήρει. Καὶ ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία [8] ἐν χειρὶ [9] αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς παῖδας [10] αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα **4** πατέρα αὐτοῦ. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινε, κατὰ τὴν διαθήκην [11] τοῦ νόμου κυρίου, καθὼς γέγραπται, [12] ὡς ἐνετείλατο κύριος, λέγων, Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ ἕκαστος [13] τῇ [14] ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ [15] ἀπο- **5** θανοῦνται. Καὶ συνήγαγεν Ἀμασίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ [16] ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ Ἰούδα καὶ [17] Ἱερουσαλήμ. καὶ [18] ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας [19] ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατοῦντας δόρυ καὶ θυ- **6** ρεόν. Καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας [20] δυνατοὺς ἰσχύϊ ἑκατὸν ταλάν- **7** των ἀργυρίου. Καὶ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτὸν, λέγων, Βασιλεῦ, [21] οὐ [22] πορεύσεται μετὰ σοῦ δύναμις Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἔστι κύριος μετὰ Ἰσραὴλ πάντων τῶν υἱῶν Ἐφρα- **8** ΐμ. Ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχῦσαι ἐν τούτοις, [23] καὶ [24] τροπώσεταί σε κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔστι [25] παρὰ κυρίου [26] καὶ ἰ- **9** σχῦσαι καὶ τροπώσασθαι. Καὶ εἶπεν Ἀμασίας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, Καὶ τί ποιήσω [27] τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει Ἰσραήλ; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, Ἔστι τῷ κυρίῳ **10** δοῦναί σοι [28] πλεῖστα τούτων. Καὶ διεχώρισεν Ἀμασίας [29] τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφραΐμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν [30] τόπον [31] αὐτῶν· καὶ ἐθυμώθησαν [32] σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ [33] ἀπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον **11** [34] αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ. Καὶ Ἀμασίας κατίσχυσε καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν [35] αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηεὶρ, δέκα χιλιάδας. **12** Καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ [36] τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ, καὶ [37] κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ, **13** καὶ πάντες διεῤῥήγνυντο. Καὶ [38] υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς ἀπέστρεψεν Ἀμασίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, [39] καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα ἀπὸ Σαμαρείας

---

79 C. πολλὴν πολλὰ σφόδρα. 80 *Alex.* ἑαυτῶν. 81 C. ἐποίησαν. 82 *Cant.* ἐν τῷ καταλιπεῖν. C. κατέλιπον. 83 C. ἀῤῥωστίᾳ μεγάλῃ. 84 C. τοῦ Ἰωὰς οἱ. 85 C. τῶν υἱῶν. 86 *Alex.* Ζαβὲθ ὁ τοῦ Σαμάθ. 87 C. τῆς Ἀμμανίτιδος. 88 *Alex.* Σαμαρείθ. 89 C. τῆς Μωαβίτιδος. 90 C. Καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ πλεῖστα λήμματα κατ' αὐτοῦ, καὶ ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ. καὶ τά. *Ald.* post πέντε addit, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν. 91 *Ald.* λοιπὰ τῶν λόγων αὐτοῦ ἰδού. 92 C. ἰδοὺ ἐστι γεγραμμένα. 93 *Alex.* ἐπὶ γραφήν. C. ἐπὶ τὴν γραφὴν βιβλίου.

Cap. 25. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 C. Υἱὸς ὤν. 2 *Alex.* πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν. 3 C. Ἀμεσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καί. 4 *Alex.* *Ald.* C. εἴκοσι καὶ ἐννέα. 5 *Cant.* Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε. 6 *Alex.* Ἰωαδείν. 7 C. ἐξ. 8 C. αὐτοῦ ἐν. 9 *Alex.* ἑαυτοῦ. 10 *Alex.* ἑαυτοῦ. 11 *Alex.* νόμου κυρίου. *Cant.* κυρίου. 12 C. ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ἐνετείλατο. 13 C. ἐν τῇ. 14 *Ald.* ἁμαρτίᾳ ἑαυτῶν. C. ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. 15 *Alex.* ἀποθανεῖται. 16 C. ἔστησεν. 17 *Ald.* ἐν Ἱερουσαλήμ. C. Βενιαμίν. 18 C. ἐπεσκέψατο. 19 *Alex.* δυνατοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον, κρατοῦντας. C. δυνατῶν ἐξερχομένων εἰς πόλεμον, κρατούντων. 20 C. δυνατῶν. 21 C. μή. 22 *Alex.* *Cant.* *Ald.* παρελεύσεται. C. πορευέσθω. 23 C ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τροπώσεται. 24 *Alex.* τροπώσεται κύριος ἐναντι τῶν. 25 C. ἰσχὺς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι καὶ τροπώσασθαι. 26 *Alex.* κατισχῦσαι ἐν τούτοις καὶ τροπώσεσθαι. *Cant.* κατισχύσαι καὶ τροπώσασθαι *Ald* ἰσχύσαι καὶ τροπ. 27 C. τοῖς ἑκατὸν ταλάντοις, οἷς ἔδωκα. 28 *Ald.* πλείονα. C. πλείω. 29 C. τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν. 30 *Cant.* τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ. 31 *Alex.* ἑαυτῶν. 32 C. τῇ ὀργῇ αὐτῶν σφόδρα. 33 *Alex.* ὑπέστρεψεν. C. ἐπέστρεψαν. 34 *Alex.* ἑαυτῶν. 35 *Alex.* ἑαυτοῦ. 36 *Cant.* τοῦ ἄκρου. 37 *Alex.* κατεκρήμνισεν. 38 *Alex.* οἱ υἱοί. 39 *Alex.* & C. ἐπέθεντο ἐπί.

40 ἕως

[40] ἕως Βαιθωρών· καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας, καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά.

14 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν Ἀμασίαν [41] πατάξαντος τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἤνεγκε πρὸς [42] αὐτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηεὶρ, καὶ ἔστησεν [43] αὐτοὺς αὐτῷ εἰς θεοὺς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει, 15 [44] καὶ [45] αὐτὸς αὐτοῖς ἔθυε. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ κυρίου ἐπὶ [46] Ἀμασίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ [47] προφήτην, καὶ εἶπεν αὐτῷ, [48] Τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ, οἳ οὐκ [49] ἐξείλοντο τὸν λαὸν [50] ἑαυτῶν ἐκ χειρός σου;

16 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλῆσαι [51] αὐτῷ πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε; [52] πρόσεχε [53] ἵνα μὴ μαστιγωθῇς. καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν, [54] Ὅτι γινώσκω, ὅτι [55] ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραί σε, ὅτι ἐποίησας τοῦτο, καὶ οὐκ 17 [56] ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου. [57] Καὶ ἐβουλεύσατο [58] Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ [59] υἱοῦ Ἰηοῦ βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, [60] Δεῦρο, καὶ 18 ὀφθῶμεν προσώποις. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Ὁ [61] ἀκοὺχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ [62] ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ ἰδοὺ [63] ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ [64] ἐν τῷ Λιβάνῳ. καὶ [65] ἦλθον τὰ θηρία, καὶ [66] κατεπάτησαν τὴν [67] ἀκοὺχ. 19 Εἶπας, Ἰδοὺ [68] ἐπάταξα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ [69] καρδία σου ἡ βαρεῖα· νῦν [70] κάθισον ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἵνα τί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ 20 σοῦ; Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμασίας, ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς [71] χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησε τοὺς θεοὺς τῶν Ἰδουμαίων.

21 Καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς καὶ Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα.

22 Καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ, καὶ [72] ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα [73] αὐτοῦ. 23 Καὶ τὸν Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα [74] τὸν τοῦ [75] Ἰωὰς υἱοῦ [76] Ἰωάχαζ [77] κατέλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ [78] κατέσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης γωνίας [79] τετρακοσίους πήχεις. 24 Καὶ πᾶν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ [80] παρὰ τῷ Ἀβδεδὸμ, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν [81] συμμίξεων, καὶ ἐπέστρεψεν 25 εἰς Σαμάρειαν. Καὶ ἔζησεν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς τὸν τοῦ Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ [82] ἔτη 26 δεκαπέντε. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι [83] οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ; 27 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμασίας ἀπὸ κυρίου, [84] καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς [85] Λαχίς· καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς Λα- 28 χὶς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

Κεφ. κϛʹ. 26.

*1 1 Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ὀζίαν, καὶ [2] αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμα- 2 σίου. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Αἰλὰθ, αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμη-

40 *C.* καὶ ἕως. 41 *Alex. Ald. C.* πατάξαντα. 42 *Alex.* αὐτοὺς τοὺς. *C.* ἑαυτὸν τοὺς. 43 *Ald.* αὐτῷ αὐτούς. *Alex.* & *C.* αὐτοὺς ἑαυτῷ. 44 *Alex.* καὶ αὐτοῖς αὐτὸς ἔθυεν. 45 αὐτὸς *Ald.* & *C.* deest. 46 *Alex.* Ἀμεσίαν. 47 *Alex. Cant.* προφήτας, καὶ εἶπεν (*Alex.* εἶπον) αὐτῷ. 48 *Ald.* Ὅτι. 49 *Alex.* ἐξείλαντο. 50 *C.* αὐτῶν. 51 *Alex. Cant.* αὐτῷ, καὶ εἶπεν. *C.* αὐτὸν πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν. 52 *Alex.* πρόσεχε μή. 53 *C.* αὐτῷ, ἵνα μὴ πατάξωσί σε. καί. 54 *Ald.* Γινώσκω. *C.* Ἔγνων. 55 *C.* ἐβουλεύσατο κύριος τοῦ. 56 *C.* ἤκουσας. 57 Hic incipit cap. 11 in *Ald.* 58 *Alex. Cant.* Ἀμασίας, καὶ ἀπέστειλεν. 59 *C.* υἱὸν Ἰου. 60 *Alex.* Δεῦρο, ὀφθῶμεν. 61 *Alex.* ὀχὸζ ὁ. 62 ἀπέστειλε *Cant.* deest. 63 *C.* εἰσελεύσεται. 64 *Ald.* ἐν αὐτῷ. 65 *Alex.* ἦλθαν. *C.* ἦλθε. 66 *C.* κατεπάτησε. 67 *Alex.* Ἀχοὺχ. 68 *Alex.* ἐπάταξας. 69 *Alex.* καρδία ἡ βαρεῖα. 70 *Alex.* κάθησο ἐν. 71 *Ald. C.* χεῖρας Ἰωὰς, ὅτι. 72 *Alex.* ἔφυγον ἕκαστος. 73 *Ald.* ἑαυτοῦ. 74 *C.* υἱὸν Ἰωάς. 75 *Alex.* Ἰωὰς * βασιλεὺς Ἰσραήλ. 76 *C.* Ὀχοζίου. 77 *C.* συνέλαβεν. 78 *C.* καθεῖλεν. 79 *Alex. Cant.* τετρακοσίους. 80 *C.* τὰ παρὰ τὸν Ὀβὴδ Ἐδδώμ. 81 *C.* συμμίξεων ἔλαβε, καί. 82 *C.* πέντε καὶ δέκα ἔτη. 83 *Ald.* οὐχὶ γεγρ. 84 *C.* συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σύνδεσμος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔφυγεν εἰς. 85 *Cant.* Λαχείς.

Cap. 26. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 Καὶ *Ald.* deest. 2 *Alex.* αὐτὸς δέκα καὶ ἓξ ἐτῶν. *Cant.* αὐτὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν.

θῆναι

θῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

3 Υἱὸς [3] ἑκκαίδεκα ἐτῶν [4] ἐβασίλευσεν Ὀζίας, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχελία ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 4 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμασίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 5 Καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαρίου τοῦ [5] συνιόντος ἐν [6] φόβῳ κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ [7] ἐζήτησε τὸν κύριον, [8] καὶ εὐόδωσεν αὐτῷ κύριος. 6 Καὶ [9] ἐξῆλθε καὶ ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ [10] κατέσπασε τὰ τείχη Γὲθ, καὶ [11] τὰ τείχη [12] Ἰαβνὴρ, καὶ τὰ τείχη [13] Ἀζώτου, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις Ἀζώτου, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. 7 Καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ [14] τῆς πέτρας, καὶ ἐπὶ τοὺς Μιναίους. 8 Καὶ ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶρα τῷ Ὀζίᾳ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω. 9 Καὶ ᾠκοδόμησεν Ὀζίας [15] πύργους ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν [16] πύλην τῆς φάραγγος, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ [17] κατίσχυσε. 10 Καὶ ᾠκοδόμησε πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλατόμησε λάκκους πολλοὺς, ὅτι κτήνη πολλὰ [18] ὑπῆρχεν αὐτῷ [19] ἐν Σεφηλᾷ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ, [20] καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ, ὅτι [21] γεωργὸς ἦν. 11 Καὶ ἐγένετο τῷ Ὀζίᾳ [22] δύναμις ποιοῦσα πόλεμον, καὶ ἐκπορευομένη εἰς παράταξιν [23] εἰς πόλεμον καὶ εἰσπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰεϊὴλ τοῦ γραμματέως, καὶ [24] Μαασίου τοῦ κριτοῦ, [25] διὰ χειρὸς Ἀνανίου 12 τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως. Πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν [26] πατριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχίλιοι ἑξακόσιοι, 13 Καὶ μετ' αὐτῶν [27] δύναμις πολεμικὴ, τριακόσιαι χιλιάδες [28] καὶ ἑπτακισχίλιοι, [29] καὶ πεντακόσιοι· οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι 14 τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους. Καὶ [30] ἡτοίμασεν αὐτοῖς Ὀζίας πάσῃ τῇ δυνάμει θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα [31] καὶ εἰς λίθους σφενδόνας. 15 Καὶ [32] ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ μηχανὰς μεμηχανευμένας [33] λογιστοῦ, τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, [34] βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλοις. καὶ ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρω· ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ βοηθῆναι 16 ἕως οὗ κατίσχυσε. Καὶ ὡς [35] κατίσχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι· καὶ ἠδίκησεν ἐν κυρίῳ θεῷ [36] αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστή-17 ριον τῶν θυμιαμάτων. Καὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς, καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς τοῦ κυρίου [37] ὀγδοήκοντα υἱοὶ [38] δυνα-18 τοί. Καὶ [39] ἔστησαν ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα, καὶ [40] εἶπαν αὐτῷ, Οὐ σοὶ Ὀζία θυμιάσαι τῷ κυρίῳ, [41] ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσιν [42] υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις [43] θῦσαι. ἔξελθε [44] ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ κυρίου· καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ 19 κυρίου θεοῦ. Καὶ ἐθυμώθη Ὀζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ [45] ναῷ· καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν [46] πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ [47] ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμια-20 μάτων. Καὶ ἐπέστρεψε [48] πρὸς αὐτὸν [49] Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ [50] μετώπῳ, καὶ [51] κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ γὰρ

---

3 *Alex.* δεκαὲξ ἐτῶν. 4 *C.* Ὀζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καί. 5 *Ald. C.* συνιέντος. 6 *C.* ὁράσει θεοῦ, καί. 7 *Ald.* ἐξεζήτησε. *C.* αἷς ἐξεζήτησε. 8 *C.* κατεύθυνεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός. Καί. 9 *C.* ἐξῆλθεν Ὀζίας καί. 10 *C.* καθεῖλε. 11 *Alex.* τὰ τείχει Ἰαβεὶς. 12 *C.* Ἰαβνά. *Cant.* Ἰαβνί. al. Ἰαβνῆ. 13 *C.* ἐν Ἀζώτῳ. 14 *Ald.* τάς. 15 *Alex.* πύργον. 16 *Ald.* γωνίαν. 17 *C.* κατίσχυσεν αὐτάς. Καί. 18 *Alex.* ὑπῆρχον. 19 *Ald.* εἰς Ἐφηλά. 20 *C.* γεωργοὶ καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν. 21 *Alex. Cant.* φιλογεωργός. *Ald. C.* ἀνὴρ φιλογεωργός. 22 *Alex.* & *C.* δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον, καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν. 23 *Alex.* * εἰς ἀριθμόν· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν. *C.* καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν. 24 *Alex.* Μασσαίου. 25 *C.* καὶ διά. 26 *C.* ἀρχόντων τῶν πατριῶν.

27 *C.* δυνάμεις πολεμικαί. 28 *Alex.* καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, καὶ πεντακόσιοι. 29 καὶ *C.* deest. 30 *Alex.* ἡτοίμαζεν. 31 *Alex.* καὶ σφενδόνας εἰς λίθους. Καί. 32 *C.* ἐποίησεν Ὀζίας ἐν. 33 *C.* λογισμοῖς. 34 *C.* τοῦ βαλεῖν. 35 *C.* κατίσχυσεν Ὀζίας, ὑψώθη. mox pro καταφθεῖραι al. hab. διαφθεῖραι. 36 *Alex.* ἑαυτοῦ. 37 ὀγδοήκοντα *C.* ponit ante ἱερεῖς. 38 *C.* δυνάμεως. 39 *C.* ἐπέστησαν. 40 *Alex.* εἶπον. 41 *Ald.* ἀλλὰ τοῖς. 42 *Alex.* τοῖς υἱοῖς. 43 *Alex. Cant. Ald.* θυμιάσαι. *C.* τὸ θυμιᾶσαι. 44 *C.* ἀπό. 45 *Alex.* ναῷ· ἐν τῷ. 46 *Ald.* εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου, καί. 47 *C.* ἐν οἴκῳ κυρίου ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐπάνω. 48 *Alex. Cant.* & *C.* ἐπ' αὐτὸν Ἀζαρίας (*Alex.* deest Ἀζαρίας) ὁ ἱερεύς. 49 *Ald.* Ζαχαρίας. 50 *C.* μετώπῳ αὐτοῦ, καί. 51 *Ald.* κατεδίωξαν. *C.* κατέσπασαν.

αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν, ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν
21 κύριος. [52] Καὶ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς ἦν λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ [53] ἀφφουσὼθ [54] ἐκάθητο λεπρὸς, ὅτι [55] ἀπεσχίσθη ἀπὸ οἴκου [56] κυρίου. καὶ [57] Ἰωάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν
22 λαὸν τῆς γῆς. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι [58] Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, [59] γεγραμμένοι
23 ὑπὸ [60] Ἰεσαίου τοῦ προφήτου. Καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων [61] αὐτοῦ, καὶ [62] ἔθαψαν [63] αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ [64] τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπαν [65] ὅτι λεπρός ἐστι. καὶ ἐβασίλευσεν [66] Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. κζ'. 27.

*[1] Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν [2] Ἰωάθαμ ἐν τῷ [3] βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ [4] ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα [5] τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰερουσὰ θυγάτηρ Σαδώκ.
2 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, κατὰ πάντα [6] ἃ ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, [7] ἀλλ' οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου, καὶ ἔτι ὁ λαὸς
3 κατεφθείρετο. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου [8] κυρίου τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἐν [9] τείχει
4 [10] Ὀπὲλ ᾠκοδόμησε πολλὰ, Ἐν [11] ὄρει Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς [12] καὶ οἰκήσεις καὶ
5 πύργους. [13] Αὐτὸς [14] ἐμαχέσατο [15] πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ [16] Ἀμμὼν καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ, καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας· ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐνιαυτὸν [17] ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει [18] καὶ ἐν
6 τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ. [19] Κατίσχυσεν [20] Ἰωάθαμ, ὅτι ἡτοίμασε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναντίον
7 κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ [21] οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωάθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ, [22] ἰδοὺ [23] γεγραμμένοι ἐπὶ [24] βιβλίῳ βασιλέων [25] Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ.
9 [26] Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων [27] αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. κη'. 28.

*1 Υἱὸς [1] εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν [2] ἦν Ἄχαζ ἐν τῷ [3] βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ [4] ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ
2 αὐτοῦ. [5] Καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδοὺς [6] βασιλέων [7] Ἰσραήλ· καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησε,
3 [8] Καὶ τοῖς εἰδώλοις [9] αὐτῶν ἐν γὲ [10] Βεεννόμ· καὶ [11] διῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα [12] τῶν ἐθνῶν, ὧν [13] ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ προσώπου [14] υἱῶν Ἰσραὴλ.
4 Καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου
5 ἀλσώδους. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ [15] διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἠχμαλώτευσεν [16] ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν, καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμασκόν· καὶ εἰς [17] χεῖρας βασιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν [18] αὐτὸν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην.
6 Καὶ [19] ἀπέκτεινε Φακεὲ [20] ὁ τοῦ Ῥομελία βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδα [21] ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑ-

52 *Alex.* & *C.* Καὶ ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως τῆς (τῆς *C.* deest) ἡμέρας τῆς. 53 *C.* Ἀχχουσίθ. 54 *C.* ἐκάθησεν· & ponit ante ἐν οἴκῳ. 55 *C.* ἐξώσθη. 56 *Ald.* θεοῦ. 57 *Alex. Ald. C.* Ἰωάθαμ. *Cant.* Ὠάθαμ. 58 *Alex.* Ὀζίου τοῦ βασιλέως οἱ. 59 *Alex.* ἰδοὺ εἰσὶν γεγραμμένοι. *C.* οὐκ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι. 60 sic est in uno a. l. S. etiam Hilarius cum citat Esaiam, non aliter nominat, quam Jesse. *Ald. C.* Ἡσαΐου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ. 61 *Alex.* ἑαυτοῦ. 62 *Ald.* οὐκ ἔθαψαν. 63 *C.* αὐτὸν ἐν ἀγρῷ τῆς. 64 *Alex.* μετὰ τῆς. 65 *Ald. C.* λεπρός. 66 *Alex.* * Ἰωνάθαν ὁ υἱός.

Cap. 27. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *Alex.* Εἴκοσι καὶ πέντε. *Comp.* Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε. 2 *Ald.* ἦν Ἰωάθαμ. 3 *C.* βασιλεύειν. 4 *Alex.* δεκαέξ. 5 *C.* τῇ μητρί. 6 *Alex. Ald. C.* ὅσα. 7 *C.* πλὴν εἰς τὸν ναὸν κυρίου οὐκ εἰσῆλθεν, καί. 8 *Alex.* κυρίου καὶ τήν. 9 *Alex.* τείχι. 10 *Alex.* τοῦ Ὀφλὰ ᾠκοδόμησεν πολλὰ, καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν. *Cant.* Ὀφλὰ ᾠκοδόμησε πολλὰ, καὶ πόλεις ᾠκοδόμησε ἐν. *Ald.* αὐτῆς ἀπέθετο ὅπλα, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις ἐν. *C.* τοῦ Ὀφὲλ ᾠκοδόμησεν εἰς πλῆθος. Καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν. 11 *C.* τοῖς ὄρεσιν. 12 *Ald.* οἰκήσεις. *C.* ᾠκοδόμησε βάρεις. 13 *Ald. C.* Καὶ αὐτός. 14 *C.* ἐπολέμησε. 15 *C.* μετὰ τοῦ βασιλέως. 16 *Alex.* & *C.* Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτόν. 17 ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει *C.* desunt. 18 *Alex.* καὶ δευτέρῳ. *Ald. C.* καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ. 19 *C.* Καὶ κατίσχυσεν. 20 *Ald.* Ἰωάθαν. 21 *Alex.* οἱ λόγοι Ἰωάθαμ οἱ λοποὶ (l. λοιποὶ) καί. 22 *C.* οὐκ ἰδοὺ γεγραπται. 23 *Alex.* γεγραμμένοι. 24 *Alex. Ald.* βιβλίων. *C.* βιβλίου. 25 *C.* Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. 26 *Alex.* Καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας, καὶ ἓξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ. *Ald.* & *C.* Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας (*C.* Ἰωάθαμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν) καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ. 27 *Alex.* ἑαυτοῦ.

Cap. 28. * *Ald.* viginti versus priores adjungit capiti præcedenti. 1 *Alex. Cant.* & *Comp.* εἴκοσι ἐτῶν. 2 ἦν *Alex.* deest. 3 *Alex.* βασιλεῦσαι 4 *Alex.* δεκαὲξ ἐβασίλευσεν. 5 *Ald.* Ἀλλ'. 6 *Alex.* τῶν βασιλέων. 7 Ἰσραὴλ *Cant.* deest. 8 *C.* Τοῖς Βααλεὶμ. 9 *Alex.* αὐτῶν ἔθυεν ἐν γῇ. *Ald.* αὐτῶν ἔθυσεν ἐν γῇ Ἐννόμ. *C.* Καὶ ἔθυεν ἐν φάραγγι. 10 *Alex.* & *Cant.* Βεεννόμ. *Ald.* Ἐννόμ. 11 *Ald.* ἤγαγε. 12 *Alex.* πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἀπεριτμήτων τούτων, καὶ ὧν ἐξωλέθρευσεν. *Ald.* ἃ ἐξωλόθρευσε. 13 *C.* ἐξῆρε. 14 *Alex.* τῶν υἱῶν 15 *C.* ἐν χειρί. 16 ἐξ αὐτῶν *C.* ponit post πολλήν. 17 *Alex.* τὰς χεῖρας. 18 *C.* αὐτὸν κύριος, καί. 19 *Cant.* ἐπάταξε. al. γὰρ ἀπέκτεινε. 20 *Alex.* ὁ τοῦ Ῥομελίου. *C.* υἱὸς Ῥωμελίου. 21 *C.* μιᾷ.

κατὸν

κατὸν [22] εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύϊ, ἐν τῷ [23] καταλιπεῖν αὐτοὺς κύριον τὸν 7 θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ ἀπέκτεινε [24] Ζεχρὶ ὁ δυνατὸς τοῦ Ἐφραὶμ [25] τὸν Μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν [26] Ἐζερικὰν ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ τὸν [27] Ἐλκανὰ τὸν διάδο- 8 χον τοῦ βασιλέως. Καὶ [28] ᾐχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν [29] τριακοσίας χιλιάδας, [30] γυναῖκας καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν.

9 Καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ κυρίου, Ὠδὴδ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὀργὴ κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν [31] ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρέδωκεν [32] αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀρ- 10 γῇ, καὶ ἕως τῶν οὐρανῶν [33] ἔφθακε. Καὶ νῦν υἱοὺς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ὑμεῖς λέγετε [34] κατακτήσασθαι εἰς δούλους [35] καὶ δούλας. [36] Οὐκ ἰδού εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ [37] θεῷ 11 ὑμῶν; Καὶ νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν [38] ᾐχμαλωτεύσατε [39] τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυ- 12 ρίου ἐφ' ὑμῖν. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, [40] Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωάνου, καὶ Βαραχίας ὁ τοῦ [41] Μοσολαμὼθ, καὶ Ἐζεκίας ὁ τοῦ Σελλὴμ, καὶ Ἀμασίας ὁ τοῦ [42] Ἐλδαῒ ἐπὶ 13 τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου, Καὶ εἶπαν αὐτοῖς, Οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ [43] ἁμαρτάνειν τῷ κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε [44] προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν [45] ἄγνοιαν ἡμῶν, ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, καὶ ὀργὴ [46] θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

14 Καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς 15 ἐκκλησίας. Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν [47] ὀνόματι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς [48] περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκαν [49] φαγεῖν καὶ ἀλείψασθαι, καὶ [50] ἀντελάβοντο καὶ ἐν ὑποζυγίοις παντὸς [51] ἀσθενοῦντος, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς Ἱεριχὼ [52] πόλιν φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ [53] ἐπέστρεψαν εἰς Σαμά- 16 ρειαν. [54] Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ [55] ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς βασιλέα [56] Ἀσ- 17 σοὺρ βοηθῆσαι αὐτῷ καὶ ἐν τούτῳ, [57] Ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπέθεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδα, καὶ [58] ᾐχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν.

18 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο [59] ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ Λιβὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔλαβον τὴν [60] Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκαν τῷ βασιλεῖ τὴν Αἰλὼν, [61] καὶ τὴν Γαληρὼ, καὶ τὴν [62] Σωχὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, [63] καὶ τὴν [64] Θαμνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν [65] Γαμζὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ κατῴ- 19 κησαν ἐκεῖ. Ὅτι ἐταπείνωσε κύριος τὸν Ἰούδαν διὰ Ἄχαζ βασιλέα Ἰούδα, [66] ὅτι 20 ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου. Καὶ ἦλθεν [67] ἐπ' αὐτὸν [68] Θαλγαφελλασὰρ βασιλεὺς [69] Ἀσσοὺρ, [70] καὶ ἔθλιψεν [71] αὐτόν.

21 [72] Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ

---

22 εἴκοσι *Ald.* deest. *C.* καὶ εἴκοσι. 23 *Alex.* αὐτοὺς καταλιπεῖν τὸν κύριον θεόν. 24 *Alex. Cant.* Ἐζεχεί. 25 *Alex.* τὸν Μασίαν *Ald.* Ἀμασίαν. 26 *Ald.* Ἐυρικάμ. *C.* Ἐσρικάμ. 27 *C.* Ἐλκανὰν τὸν δεύτερον. 28 *Alex.* ᾐχμαλώτευσαν. 29 *Ald.* ὀκτακοσίας. *C.* διακοσίας. 30 *Alex.* γυναῖκας, υἱούς. *C.* γυναικῶν καὶ υἱούς. 31 *Alex.* ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. 32 *Cant.* αὐτόν. 33 *C.* ἔφθασε. Καὶ νῦν υἱούς. (al. τοὺς υἱούς.) 34 *Alex.* καταχτήσεσθαι. 35 καὶ δούλας *Ald.* desunt. 36 ita legitur hic locus in ll. vv. qui collati sunt. *Alex.* pro οὐκ habet οὐχ. 37 *Alex.* τοῦ θεοῦ ὑμῶν; Νῦν. *C.* θεοῦ ἡμῶν, πλημμέλειαν μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεοῦ ὑμῶν; Καὶ νῦν. (al. Νῦν οὖν.) 38 *Alex.* αἰχμαλωτεύσατε. 39 *C.* ἀπὸ τῶν. 40 *Alex. Cant. Ald. C.* Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανὰν (*Ald.* Ἰωνᾶ.) 41 *Alex.* Μοσολλαμώθ. *Cant.* Μοσολλαμώθ. *Ald.* Βασαλημώθ. *C.* Μασαλμώθ. 42 *Alex.* & *C.* Ἀδδί. 43 *C.* πλημμελῆσαι. 44 *Alex.* προθεῖναι. 45 *Alex.* ἄγνοιαν, ὅτι. 46 θυμοῦ *Ald.* deest. 47 *C.* ὀνόμασιν. *Ald.* ὀνόματι κυρίου. 48 *Alex.* περιέβαλλον 49 *C.* αὐτοῖς τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ ἀλείψασθαι. 50 *Alex. Ald.* ἀντελάβοντο ἐν. *C.* ἀντελάβοντο αὐτῶν ἐν. 51 *C.* ἀσθενοῦς. 52 *C.* τὴν πόλιν τῶν φοινίκων. 53 *Alex.* ὑπέστρεψαν. *C.* ἀπέστρεψαν. 54 *C* Καὶ ἐν. 55 *Alex. Cant.* ἀπέστειλεν Ἄχαζ. 56 *C.* τῶν Ἀσσυρίων τοῦ βοηθῆσαι. 57 *Alex.* Ὅτι Ἰδουμαῖοι. *C.* Τῷ ἔτει, καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι. al. Οἱ Ἰδουμαῖοι. 58 *Alex.* ᾐχμαλώτευσαν. 59 *Ald* αἰχμαλωτεῦσαι τάς. 60 hæc usque ad τὴν Αἰλὼν habentur in ll. vv. qui collati sunt, cum tamen paullo inferius repetantur. *Alex. Cant.* & *C.* Βαιθσαμὺς, τὴν (*Alex.* καὶ τὴν) Αἰλών. 61 *Alex.* & *C.* καὶ τὴν Γαδηρώθ. *Ald.* καὶ τὴν Γαδηρών 62 *C.* Σοκχώθ. 63 *Alex.* καὶ Θαμνά. 64 *Ald* Γαμζαί. *C.* Θάμναν. 65 *Alex.* Γαμαιζαί. *Ald.* Θαμνά. *C.* Γαμζώ. 66 *C.* ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἀπέστη ἀποστασίᾳ. 67 *Ald.* πρὸς αὐτόν. *C.* ἐπὶ τὸν Ἄχαζ. 68 *Alex.* Θαγλαθφαλνασάρ. *Ald.* Θαγαλὰθ Φαλαασάρ. *C.* Θιγλὰθ Φαλσάρ. 69 *C.* Ἀσσυρίων· & vers. 21. 70 *Alex. Cant. Ald. C.* καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. 71 *Ald.* αὐτὸν, καὶ ἀπῴκισε τοὺς ἐν Δαμασκῷ εἰς Μηδίαν, ἐκ δὲ τῆς Συρίας μετῴκισεν οἰκεῖν τὴν Δαμασκόν. Καί. 72 Hic incipit cap. 12 in *Ald.*

ἔδωκε

ἔδωκε τῷ βασιλεῖ [73] Ἀσσούρ· καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν [74] αὐτῷ ἦν.
22 Ἀλλ' [75] ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτόν. καὶ προσέθηκε [76] τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, καὶ εἶπεν ὁ [77] βασιλεὺς Ἄχαζ,
23 [78] Ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύπτοντάς με· καὶ εἶπεν, Ὅτι θεοὶ βασιλέως Συρίας [79] αὐτοὶ [80] κατισχύουσιν αὐτούς, [81] αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιλήψονταί μου. καὶ [82] αὐτοὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ἰσραήλ.
24 Καὶ ἀπέστησεν Ἄχαζ τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, καὶ κατέκοψεν αὐτά, καὶ [83] ἔκλεισε τὰς θύρας οἴκου κυρίου, καὶ ἐποίησεν [84] ἑαυτῷ [85] θυσιαστήρια ἐν πάσῃ [86] γωνίᾳ ἐν Ἱερουσαλήμ,
25 Καὶ ἐν πάσῃ πόλει [87] καὶ πόλει ἐν Ἰούδα [88] ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾷν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ [89] παρώργισαν [90] κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων
26 [91] αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ ἔσχαται, [92] ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ [93] βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα
27 καὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων [94] αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαβίδ, [95] ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

*[1] Κεφ. κθ'. 29.

1 Καὶ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, [2] καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
2 [3] Ἀβιὰ θυγάτηρ Ζαχαρίου. Καὶ ἐποίησε [4] τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα
3 ἐποίησε Δαβὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο [5] ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ [6] μηνὶ τῷ πρώτῳ ἀνέῳξε τὰς θύρας οἴκου
4 κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς,
5 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε [7] οἱ Λευῖται, νῦν [8] ἁγνίσθητε, καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον κυρίου [9] θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν
6 ἐκ τῶν ἁγίων. Ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες [10] ἡμῶν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν [11] ἐναντίον [12] κυρίου θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐγκατέλιπαν αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ [13] πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐχένα,
7 Καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμίασαν, καὶ ὁλοκαυτώματα οὐ [14] προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ θεῷ Ἰσραήλ.
8 Καὶ [15] ὠργίσθη ὀργῇ κύριος ἐπὶ τὸν Ἰούδαν [16] καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς [17] συριγμὸν ὡς ὑμεῖς ὁ-
9 ρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. Καὶ ἰδοὺ [18] πεπλήγασιν οἱ πατέρες [19] ὑμῶν [20] ἐν μαχαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ
10 [21] οὐκ [22] αὐτῶν, [23] ὃ καὶ νῦν ἐστιν. [24] Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστιν ἐπὶ [25] καρδίας διαθέσθαι διαθήκην [26] μου, διαθήκην [27] κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ [28] ἀφ'
11 ἡμῶν. Καὶ νῦν μὴ διαλίπητε, [29] ὅτι ἐν ὑμῖν ᾑρέτικε κύριος στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν, [30] καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας.
12 Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται, [31] Μαὰθ ὁ τοῦ Ἀμασί, καὶ Ἰωὴλ ὁ τοῦ [32] Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί, [33] Κὶς ὁ τοῦ Ἀβδί, καὶ Ἀζαρίας ὁ τοῦ [34] Ἰαλελήλ· καὶ ἀπὸ τῶν [35] υἱῶν [36] Γεδσωνί, Ἰωδαὰδ ὁ τοῦ [37] Ζεμμάθ, καὶ [38] Ἰωαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά.

---

73 *Cant.* Ἀσσοὺρ, καὶ ἐπάταξε· καί. 74 *Alex.* αὐτῷ, Ἀλλ' ἤ. 75 *C.* ἢ τοῦ. 76 *C.* Ἄχαζ τοῦ. 77 *Alex.* βασιλεὺς, Ἐκζητήσω. 78 *C.* Ζητήσω. 79 αὐτοὶ *C.* deest. 80 *Alex. Ald.* κατισχύουσιν (*Alex.* κατισχύσουσιν,) αὐτοῖς. 81 *C.* τοίνυν θύσω αὐτοῖς, καί. 82 *C.* ἐγένοντο αὐτῷ αὐτοὶ εἰς. 83 *C.* ἀπέκλεισεν Ἄχαζ τάς. 84 *Alex.* & *C.* αὐτῷ. 85 *C.* θυσιαστήριον. 86 *Alex.* γωνίᾳ Ἱερουσαλήμ. 87 *C.* καὶ ἐν πόλει. 88 *Alex.* & *C.* ἐποίησαν. 89 *C.* παρώργισε. 90 *Alex.* κύριον θεόν. 91 *Alex.* ἑαυτῶν. *C.* αὐτοῦ. 92 *C.* οὐκ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι. 93 *Ald.* βιβλίων. *C.* βιβλίου. 94 *Alex.* ἑαυτοῦ. 95 *C.* καὶ οὐκ ἤνεγκαν.

Cap. 29. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *Comp.* Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἐζεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα. 2 καὶ *Ald.* deest. 3 *Cant.* Ἀβαούθ. 4 *C.* Ἐζεκίας τό. 5 *C.* ἡνίκα ἔστη Ἐζεκίας ἐπί. 6 *Alex.* πρώτῳ μηνί. 7 *C.* μου οἱ. 8 *C.* ἁγιάσθητε, καὶ ἁγιάσατε. 9 *Alex.* θεοῦ πατέρων. 10 *C.* ὑμῶν. 11 *C.* ἐνώπιον. 12 *Alex.* κυρίου, καὶ ἐγκατέλιπον. 13 *Alex.* πρόσωπον ἀπό. 14 *Alex. Ald.* προσήνεγκαν τῷ. 15 *Alex. Cant. Ald.* ὠργίσθη θυμῷ κύριος. *C.* ἐγένετο ὀργὴ κυρίου. 16 *Alex.* καὶ ἐπὶ τήν. 17 *Alex.* συριγμόν. 18 *C.* ἔπεσον. 19 *Ald. C.* ἡμῶν, quater in hoc versu. 20 *Alex.* μαχαίρᾳ. *C.* ἐν ῥομφαίᾳ. 21 *Alex.* οὐχ. 22 *Alex.* αὐτῶν. *C.* ἑαυτῶν. 23 *Ald.* καὶ νῦν εἰσιν. *C.* desunt. 24 *Ald.* Ἐπὶ τούτοις νῦν οὖν θέσθε ἐπί. *C.* Ἕνεκεν τούτου ἐγένετο ἐπί. 25 *Ald.* καρδίας ὑμῶν, τοῦ διαθέσθαι. *C.* καρδίας μου, τοῦ διαθέσθαι. 26 μου, διαθήκην *Ald. C.* desunt. 27 *Ald.* μετὰ τοῦ κυρίου θεοῦ. *C.* τῷ κυρίῳ θεῷ. 28 *Ald.* ἀφ' ὑμῶν. *C.* ponit ante τὴν ὀργήν. 29 *C.* ποιεῖν, ὅτι. 30 *C.* αὐτῷ, καὶ εἶναι αὐτοὺς λειτουργούς. 31 *Alex.* Μαέθ. *Ald.* Μαάλ. 32 *Alex.* Ζαχαρίου. 33 *Ald.* καὶ Κείς. 34 *Alex.* Ἰαλλήλ. 35 υἱῶν *Ald.* deest. 36 *Alex.* Γεδσών, Ἰωά. *Cant.* Γεθσώμ, Ἰωαᾶ. *C.* Γερσῶν, Ἰωάχ. 37 *Ald. C.* Ζεμμά. 38 *Alex. Cant.* Ἰωαδὰμ (*Alex.* Ἰωδὰν) ὁ τοῦ Ἰωαχά. *C.* Ὠδα-

Καὶ

13 Καὶ [39] τῶν υἱῶν Ἐλισαφὰν, [40] Ζαμβρὶ, καὶ Ἰεϊήλ· καὶ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, Ζαχαρίας καὶ 14 Ματθανίας· Καὶ τῶν υἱῶν Αἰμὰν, Ἰεϊὴλ καὶ Σεμεΐ· καὶ τῶν υἱῶν [41] Ἰδιθοὺν, [42] Σαμαίας, 15 καὶ Ὀζιήλ. Καὶ [43] συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς [44] αὐτῶν, καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν [45] τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου, καθαρίσαι 16 τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἁγνίσαι, καὶ [46] ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, [47] καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου. καὶ ἐδέξαντο οἱ Λευῖται [48] ἐκβαλεῖν εἰς τὸν 17 χειμάῤῥουν Κέδρων ἔξω. Καὶ ἤρξαντο [49] τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ [50] τοῦ πρώτου μηνὸς ἁγνίσαι, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθαν εἰς τὸν ναὸν [51] κυρίου, καὶ [52] ἥγνισαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέραις ὀκτὼ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ [53] τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλε-18 σαν. Καὶ [54] εἰσῆλθαν ἔσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ [55] εἶπαν, Ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη [56] αὐτοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς [57] προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς, 19 Καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν [58] ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν [59] τῇ ἀποστασίᾳ [60] αὐτοῦ, [61] ἡτοιμάκαμεν καὶ [62] ἡγνίσαμεν, [63] ἰδού ἐστιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου.

20 Καὶ ὤρθρισεν [64] Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἀνέβη εἰς 21 οἶκον κυρίου. Καὶ [65] ἀνήνεγκε [66] μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς ἑπτὰ, ἀμνοὺς ἑπτὰ, [67] χιμάρους αἰγῶν [68] ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας, περὶ τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ [69] Ἰσραήλ· καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν [70] ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου.

22 [71] Καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ [72] προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς κριοὺς, καὶ προσέχεαν [73] τὸ αἷμα [74] ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνοὺς, καὶ [75] περιέχεον τὸ αἷμα 23 τῷ θυσιαστηρίῳ. Καὶ προσήγαγον τοὺς [76] χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖ-24 ρας [77] αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ [78] ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξιλάσαντο περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, [79] ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Περὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἡ ὁλοκαύτωσις, καὶ τὰ περὶ 25 ἁμαρτίας. Καὶ ἔστησε τοὺς Λευΐτας ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις κατὰ τὴν ἐντολὴν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, καὶ Γὰδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, καὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, ὅτι [80] διὰ ἐντολῆς κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν [81] προφητῶν.

26 Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις Δαυὶδ, καὶ 27 οἱ ἱερεῖς [82] ταῖς σάλπιγξι. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας [83] ἀνενέγκαι τὴν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἤρξαντο ᾄδειν [84] κυρίῳ, καὶ σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως 28 Ἰσραήλ. Καὶ [85] πᾶσα ἡ ἐκκλησία [86] προσεκύνει, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες, καὶ [87] σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως [88] τοῦ συντελε-29 σθῆ ἡ ὁλοκαύτωσις. Καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέροντες, [89] ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ [90] εὑρεθέντες, καὶ [91] προσεκύνη-30 σαν. Καὶ εἶπεν [92] Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς Λευΐταις, [93] ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις Δαυὶδ καὶ Ἀσὰφ τοῦ προφήτου. καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ [94] ἔπεσον καὶ

ἀν ὁ τοῦ Ἰωάχ. 39 *C.* ἀπὸ τῶν, sic mox, & vers. 14, bis. 40 *Alex.* & *C.* Σαμβρί. *Ald.* Σαμαρί. 41 *Ald.* Ἰδιθούμ. 42 *Alex.* Σαμείας. *Ald.* Σαμαθίας. 43 *C.* συνήγαγε. 44 *C.* αὐτοῦ. 45 *C.* Ἐζεκίου τοῦ. 46 *Alex.* ἐξέβαλαν. 47 *C.* εἰς. 48 *C.* τοῦ ἐξενεγκεῖν. 49 *C.* ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἁγνίσαι. 50 *Alex.* τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἁγνίσαι. 51 *Alex.* τοῦ κυρίου. 52 *C.* ἡγίασαν. 53 *Alex. Ald. C.* τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ. 54 *Alex.* εἰσῆλθον. 55 *C.* εἶπον αὐτῷ, Ἡγιάσαμεν. 56 *Cant.* αὐτῆς. 57 *C.* προθέσεως αὐτοῦ· καί. 58 *Alex.* Ἄχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν. 59 *C.* τῷ ἀποστῆναι αὐτόν. 60 *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald.* ἑαυτοῦ, καί. 61 *C.* ἡτοιμάσαμεν. 62 *Alex.* ἡγνίκαμεν. *C.* ἡγιάσαμεν. 63 *Ald. C.* καὶ ἰδού. 64 Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς *Ald.* ponit post συνήγαγε. 65 *Ald. C.* ἀνήγαγεν. 66 *C.* ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριοὺς, καὶ ἑπτὰ ἀμνοὺς καὶ ἑπτὰ χιμάρους περί. 67 *Alex.* χειμάῤῥους. 68 ἑπτὰ deest in *Ald.*

69 *C.* Ἰούδα. 70 *C.* τοῦ ἀνενεγκεῖν. 71 *Ald.* Θύειν τούς. 72 *Alex.* προσέχεον. 73 *C.* ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ αἷμα· καί. 74 *Ald.* τῷ θυσιαστηρίῳ. 75 *C.* προσέχεον. 76 *Alex.* χειμάῤῥους. 77 *Alex.* ἑαυτῶν. 78 *Alex.* & *Cant.* ἐξιλάσαντο, καί. *C.* pro ἐξιλάσαντο habet περιεῤῥάντισαν. 79 *Alex. C.* ὅτι περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἡ ὁλοκαύτωσις. sed *C.* pro ἡ ὁλοκαύτωσις hab. προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα. 80 *Alex.* δι' ἐντολῆς. 81 *C.* προφητῶν αὐτοῦ. Καί. 82 *C.* ἐν σάλπιγξι. 83 *C.* τοῦ ἀνενεγκεῖν. 84 *Alex.* τῷ κυρίῳ, καὶ αἱ σάλπιγγες. 85 *Alex.* πᾶσα ἐκκλησία προσεκύνει, ψαλτῳδοί. 86 *Ald.* προσεφώνει. 87 *Alex.* αἱ σάλπιγγες. 88 *Ald.* ὅτου. 89 *Alex. Ald.* καὶ ἔκαμψεν. 90 *C.* εὑρεθέντες σὺν αὐτῷ, καί. 91 *Ald.* προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ, & vers. 30. 92 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καὶ πάντες οἱ. 93 *C.* τοῦ ὑμνεῖν. 94 *Alex.* ἔπεσαν.

31 προσεκύνησαν. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, καὶ εἶπε, Νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν κυρίῳ, [95] προσαγάγετε καὶ φέρετε θυσίας [96] αἰνέσεως εἰς οἶκον [97] κυρίου. καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας [98] καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις. 32 Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόσχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατὸν, ἀμνοὶ [99] διακόσιοι· εἰς ὁλοκαύτωσιν [100] κυρίῳ πάντα ταῦτα. 33 Καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι, 34 πρόβατα τρισχίλια. [1] Ἀλλ' ἢ οἱ ἱερεῖς [2] ἦσαν ὀλίγοι, καὶ οὐκ ἠδύναντο [3] ἐκδεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ [4] ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ [5] ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς· ὅτι οἱ Λευῖται [6] προθύμως ἥγνισαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς. 35 Καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ [7] τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως. καὶ [8] κατωρθώθη τὸ 36 ἔργον ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ [9] ηὐφράνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς, διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος.

Κεφ. λ'. 30.

1 *Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, [1] καὶ ἐπιστολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ, ἐλθεῖν εἰς οἶκον κυρίου 2 εἰς Ἰερουσαλὴμ, [2] ποιῆσαι τὸ [3] φασὲκ τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία 3 [4] ἐν Ἰερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ. Οὐ γὰρ [5] ἠδυνάσθησαν [6] ποιῆσαι αὐτὸ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ [7] ἡγνίσθησαν ἱκανοὶ, καὶ ὁ λαὸς οὐ συν- 4 ήχθη [8] εἰς Ἰερουσαλήμ. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον [9] τῆς 5 ἐκκλησίας. Καὶ ἔστησαν λόγον [10] διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ [11] Βηρσαβεὲ ἕως Δὰν, [12] ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ φασὲκ κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ [13] εἰς Ἰερουσαλὴμ, ὅτι πλῆ- 6 θος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γραφήν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, [14] λέγοντες, Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψατε πρὸς κύριον θεὸν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ [15] Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψατε τοὺς ἀνασεσωσμένους τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέ- 7 ως [16] Ἀσσούρ. Καὶ μὴ γίνεσθε [17] καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ πατέρων [18] αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν καθὼς ὑμεῖς ὁ- 8 ρᾶτε. Καὶ [19] νῦν μὴ σκληρύνητε [20] τὰς καρδίας [21] ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε δόξαν κυρίῳ τῷ θεῷ, [22] καὶ εἰσέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, καὶ [23] ἀποστρέ- 9 ψει ἀφ' ὑμῶν θυμὸν [24] ὀργῆς. Ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς κύριον, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς [25] ἔναντι [26] πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτοὺς, καὶ ἀποστρέψει [27] εἰς τὴν γῆν [28] ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ [29] ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [30] ἀφ' ὑμῶν, 10 ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν. [31] Καὶ ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ ἕως Ζαβουλών· καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες 11 αὐτῶν, καὶ [32] καταμωκώμενοι. [33] Ἀλλὰ

95 *Ald.* καὶ προσαγάγετε, καὶ ἀναφέρετε. 96 *Alex.* καὶ αἰνέσεως. *Schol. Rom.* testantur, in marg. l. v. scriptum esse, καὶ αἰνέσεις. atque ita paullo post, quo in loco edd. vulg. hab. καὶ αἰνέσεως. quod videtur significare, περὶ αἰνέσεως. ita *Psal.* 55. ἃς ἀποδώσω αἰνέσεως, & ita in aliquibus Latinæ edit. ll. *quæ reddam laudationis tibi.* 97 *Alex.* κυρίου. καὶ * πᾶς πρόθυμος. 98 *Ald.* καὶ αἰνέσεως. *C.* desunt. 99 *Ald.* ὀκτακόσια. 100 *C.* κυρίου. 1 *C.* Πλὴν οἱ. 2 *Alex.* ὀλίγοι ἦσαν καί. 3 *Alex. Ald. C.* δεῖραι. 4 *C.* ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν οἱ Λευῖται. 5 *C.* ἡγιάσθησαν. 6 *Alex.* ἡγνίσθησαν προθύμως παρά. *Ald.* προθύμως ἡγνίσθησαν παρά *C.* προθύμως ἡγιάσθησαν παρά. 7 *Ald.* τῆς σπονδῆς. *C.* αἱ σπονδαί. 8 *C.* ἡτοιμάσθη. 9 al. εὐφράνθη.

Cap. 30. * *Ald.* priores 9 versus hujus capitis adjungit præcedenti. 1 *Comp.* ἐπιστολὰς καὶ ἔγραψεν. 2 *C.* τοῦ ποιῆσαι. 3 *C.* φασέχ, & vers. 2. 4 *Alex.* ἡ ἐν.

5 *Alex.* ἐδυνάσθησαν. *C.* ἠδυνήθησαν. 6 *Comp.* αὐτὸ ποιῆσαι ἐν. 7 *C.* ἡγιάσθησαν. 8 *C.* ἐν. 9 *C.* πάσης τῆς. 10 *C.* τοῦ διελθεῖν. 11 *C.* Δὰν ἕως Βηρσαβεαί. 12 *C.* τοῦ ἐλθεῖν, καὶ ποιῆσαι. 13 *Alex. C.* ἐν. 14 *Alex.* λέγοντες, Υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψατε πρὸς θεόν. 15 *Alex. Cant. Ald. C.* Ἰσραὴλ, (*Alex. Cant.* Ἰακώβ,) καὶ ἐπιστρέψει. 16 *C.* Ἀσσυρίων. 17 *Ald.* καθὼς καὶ οἱ. 18 *Alex.* ἑαυτῶν. 19 νῦν *Ald.* deest. 20 *Alex. Cant. Ald. C.* τοὺς τραχήλους. 21 *Alex. Cant.* ὑμῶν, δότε. 22 *Alex.* καὶ εἰσέλθατε. in *Cant.* hæc desunt, & quæ sequuntur, usque ad καὶ ἀποστρέψει. 23 *Ald.* ἀποστρέφει. 24 *C.* τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. Ὅτι. 25 *Ald. C.* ἐναντίον. 26 *Alex.* πάντων αἰχμαλωτισάντων. 27 *Ald.* ὑμᾶς εἰς. *C.* αὐτούς. 28 *Ald.* ὑμῶν. 29 *Alex.* ἐπιστρέψει. 30 *Alex. Ald. C.* ἀφ' ἡμῶν. 31 *Alex.* Καὶ οἱ τρέχοντες ἦσαν. Hic incipit cap. 13 in *Ald.* 32 *C.* μυκτηρίζοντες αὐτούς. Ἀλλά. 33 *Ald.* Ἀλλ' ἤ.

ἄνθρω-

ἄνθρωποι [34] Ἀσὴρ καὶ [35] ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐνετράπησαν, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ [36] καὶ εἰς Ἰούδα. 12 [37] Καὶ ἐγένετο χεὶρ κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν, [38] τοῦ ποιῆσαι [39] κατὰ τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ κυρίου.

13 Καὶ συνήχθησαν [40] εἰς Ἱερουσαλὴμ [41] λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα. 14 Καὶ ἀνέστησαν, καὶ καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι, κατέσπασαν καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάρρουν Κέδρων. 15 Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνετράπησαν καὶ [42] ἥγνισαν, καὶ εἰσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα [43] ἐν οἴκῳ κυρίου. 16 Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν [44] αὐτῶν, κατὰ τὸ κρίμα [45] αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν. 17 Ὅτι [46] πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ [47] ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν [48] τοῦ θύειν τὸ φασὲκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι [49] τῷ κυρίῳ. 18 Ὅτι πλεῖστον τοῦ λαοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ Ἰσσάχαρ, καὶ Ζαβουλὼν, οὐχ [50] ἥγνισαν, [51] ἀλλ' ἔφαγον τὸ φασὲκ, [52] παρὰ τὴν [53] γραφήν. τοῦτο καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας περὶ [54] αὐτῶν, λέγων, [55] Κύριος ἀγαθὸς [56] ἐξιλάσθω 19 Ὑπὲρ πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων [57] αὐτῶν, καὶ [58] οὐ κατὰ τὴν ἁγνείαν τῶν ἁγίων. 20 Καὶ ἐπήκουσε κύριος 21 [59] τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἰάσατο τὸν λαόν. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, καὶ [60] καθυμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ 22 Λευῖται ἐν [61] ὀργάνοις τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐλάλησεν [62] Ἐζεκίας ἐπὶ [63] πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ κυρίῳ. καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ [64] ἡμέρας, θύοντες [65] θυσίαν σωτηρίου, καὶ ἐξομολογούμενοι [66] τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέ-23 ρων [67] αὐτῶν. Καὶ ἐβουλεύσατο [68] ἡ ἐκκλησία [69] ἅμα ποιῆσαι ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας· καὶ [70] ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ· 24 Ὅτι Ἐζεκίας ἀπήρξατο [71] τῷ Ἰούδα [72] τῇ ἐκκλησίᾳ [73] χιλίους μόσχους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα, [74] καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους χιλίους καὶ [75] πρόβατα δέκα χιλιάδας, καὶ [76] τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆ-25 θος. Καὶ ηὐφράνθη πᾶσα ἡ [77] ἐκκλησία [78] οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία [79] Ἰούδα, καὶ οἱ εὑρεθέντες ἐξ [80] Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες [81] ἀπὸ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες [82] Ἰούδα.

26 Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη ἐν Ἱερουσαλήμ· [83] ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμὼν υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη ἑορτὴ ἐν Ἱερουσα-27 λήμ. Καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς [84] οἱ Λευῖται καὶ [85] εὐλόγησαν τὸν λαόν, καὶ ἐπηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον [86] αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν.

Κεφ. λα'. 31.

1 *ΚΑὶ ὡς συνετελέσθη [1] πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας, καὶ [2] ἔκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ [3] καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ [4] πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Βενιαμὶν,

---

34 *C.* ἀπὸ Ἀσήρ. 35 ἀπὸ *C.* deest. 36 *Alex.* καὶ Ἰούδα. *C.* καὶ ἐν Ἰούδα. 37 Καὶ *C.* deest. 38 *C.* καί. 39 *Alex. Ald. C.* κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ. 40 *C.* ἐν. 41 *Alex.* πολὺς λαὸς τοῦ. 42 *Alex. Ald.* ἡγνίσθησαν. *C.* ἡγιάσθησαν. 43 *Alex.* εἰς οἶκον κυρίου. 44 *Alex.* ἑαυτῶν. 45 *Alex.* ἑαυτῶν. 46 *Ald.* πλεῖστον. 47 *C.* ἡγνίσθησαν. 48 *Ald.* πλείους θύειν. 49 *Alex.* τῷ κυρίῳ. Ὅτι τὸ πλεῖστον. *Cant.* Ὅτι πλεῖστον. 50 *Alex. Ald.* ἡγνίσθησαν. *C.* ἡγιάσθησαν. 51 *Alex.* ἀλλά. *C.* ἀλλὰ καί. 52 *C.* οὐ παρά. 53 *Alex. Cant.* γραφήν. καὶ προσηύξατο. al. γραφὴν, ὃ καὶ προσηύξατο. 54 *C.* τούτων. 55 *Alex.* Κύριος ὁ ἀγαθός. *Ald.* Κύριος ὁ θεὸς ἀγαθός. (hic *Francof.* incip. verſ. 19.) *C.* Κύριε ὁ θεὸς ἀγαθός. 56 *C.* ἐξιλάσαι. 57 *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald.* αὐτοῦ. 58 *C.* οὐχ ὡς κατά. 59 *C.* τοῦ Ἐζεκίου. 60 *C.* καθύμνουν. 61 *C.* ὀργάνοις ἰσχύος τῷ. 62 *Ald.* κύριος. 63 *C.* πάντων, & ponit poſt καρδίαν. 64 *C.* ἡμέραις. 65 *Alex.* & *C.* θυσίας. 66 *Alex.* κυρίῳ θεῷ. 67 *Alex. Ald.* ἑαυτῶν. 68 *C.* πᾶσα ἡ. 69 ἅμα *C.* deeſt. 70 *Ald.* ἐποίησαν ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας. *C.* ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας. 71 *C.* ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, & ponit ante ἀπήρξατο. 72 *Ald.* ὅλῃ τῇ. *C.* πάσῃ τῇ. 73 *Alex.* μόσχους χιλίους καί. 74 *C.* οἱ. 75 *Ald. C.* προβάτων. 76 *Ald. C.* ἡγιάσθησαν τῶν. 77 *C.* ἐκκλησία Ἰούδα, καὶ οἱ. 78 οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται *Cant.* deſunt. 79 *C.* οἱ ἐλθόντες ἐξ. 80 *Alex.* & *C.* Ἰσραήλ. 81 *C.* ἐκ. 82 *Alex.* ἐν Ἰούδα. 83 *Alex.* ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σαλωμών. 84 *Alex. Ald.* καὶ οἱ. 85 *Alex.* ηὐλόγησαν. 86 *C.* τοῦ θεοῦ.

Cap. 31. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *C.* ταῦτα πάντα, ἐξῆλθε. 2 *Alex. Ald. C.* ἐξέκοψαν. 3 *C.* καὶ καθεῖλον τὰ θυσιαστήρια ἀπό. 4 *Alex.* πάσης Ἰουδαίας.

καὶ ἐξ Ἐφραΐμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ ἕως εἰς [5] τέλος. καὶ [6] ἐπέστρεψαν πᾶς Ἰσραὴλ [7] ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν [8] αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς πόλεις [9] αὐτῶν.

2 Καὶ ἔταξεν Ἐζεκίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν [10] ἑαυτοῦ λειτουργίαν, τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, εἰς τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου, καὶ αἰνεῖν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι, καὶ λειτουργεῖν [11] ἐν ταῖς πύλαις [12] ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου κυρίου.

3 Καὶ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς [13] τὰς ὁλοκαυτώσεις τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν [14] δειλινὴν, καὶ ὁλοκαυτώσεις εἰς τὰ σάββατα, καὶ εἰς τὰς νουμηνίας, καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου.

4 Καὶ [15] εἶπαν [16] τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὅπως [17] κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου κυρίου.

5 Καὶ ὡς προσέταξε τὸν [18] λόγον, [19] ἐπλεόνασεν Ἰσραὴλ ἀπαρχὴν σίτου, καὶ οἴνου, καὶ ἐλαίου, καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν [20] γέννημα ἀγροῦ, [21] καὶ ἐπιδέκατα [22] πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ

6 καὶ Ἰούδα. Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα [23] μόσχων καὶ προβάτων, καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ κυρίῳ θεῷ [24] αὐτῶν, καὶ εἰσ-

7 ήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωρούς. [25] Ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι, καὶ ἐν [26] τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν.

8 Καὶ ἦλθεν Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, [27] καὶ εἶδον τοὺς σωροὺς, καὶ ηὐλόγησαν τὸν κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.

9 Καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν.

10 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων [28] εἰς οἶκον [29] Σαδὼκ, καὶ εἶπεν, Ἐξ οὗ [30] ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον κυρίου, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν [31] καὶ [32] καταλίπομεν ἕως εἰς πλῆθος, ὅτι κύριος [33] ηὐλόγησε τὸν λαὸν [34] αὐτοῦ, καὶ κατελίπομεν [35] ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦτο.

11 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας [36] ἔτι ἑτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον κυρίου. καὶ ἡτοίμασαν,

12 Καὶ [37] ἤνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιστάτης [38] Χωνενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεῒ ὁ ἀδελφὸς

13 αὐτοῦ διαδεχόμενος. Καὶ [39] Ἰεϊὴλ, καὶ [40] Ὀζίας, καὶ Ναὲθ, καὶ Ἀσαὴλ, καὶ Ἱεριμὼθ, καὶ [41] Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ ὁ Σαμαχία, καὶ Μαὰθ, καὶ Βαναΐας, [42] καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ [43] Χωνενίου καὶ Σεμεῒ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προσέταξεν [44] Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμε-

14 νος οἴκου κυρίου. Καὶ [45] Κορὴ ὁ τοῦ Ἰεμναὰ ὁ Λευίτης ὁ πυλωρὸς [46] κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν [47] δομάτων, δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς κυρίου, καὶ

15 τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, [48] Διὰ χειρὸς Ὀδὸμ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ [49] Ἰησοῦς, καὶ Σεμεῒ, καὶ [50] Ἀμαρίας, καὶ [51] Σεχονίας, διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει, δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας, κατὰ [52] τὸν μέγαν [53] καὶ

16 τὸν μικρὸν, Ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν [54] εἰς ἡμέραν, εἰς λειτουργείαν [55] ἐφημερίαις διατά-

17 ξεως αὐτῶν. Οὗτος ὁ [56] καταλοχισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς

---

5 *C.* συντέλειαν. 6 *Alex.* & *C.* ἐπέστρεψεν. 7 ἕκαστος *C.* deest. 8 *Alex.* ἑαυτοῦ· 9 *Alex. Ald.* ἑαυτῶν. *C.* αὐτοῦ. 10 *C.* αὐτοῦ, & ponit post λειτουργίαν. 11 *Alex.* ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου. 12 *C.* αὐλῆς. *Ald.* καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς. 13 *Ald.* τὴν ὁλοκαύτωσιν. 14 *Alex.* δειλινὴν, ὁλοκαύτωσις εἰς σάββατα. *C.* ἑσπερινὴν, καὶ εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τῶν σαββάτων. 15 *Alex.* εἶπεν. 16 *C.* Ἐζεκίας τῷ λαῷ. *Ald.* τῷ λαῷ, καί. 17 *Alex.* κατισχύσουσιν. 18 *C.* λόγον addit Ἐζεκίας. 19 *Alex. Cant. Ald. C.* ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 20 *Alex.* γένημα. 21 καὶ ἐπιδέκατα πάντα *C.* desunt. 22 *Alex. Ald.* πάντα ἤνεγκαν εἰς πλῆθος οἱ. (al. πλῆθος. Καὶ οἱ.) 23 *Cant.* καὶ μόσχους. mox ἐπιδέκατα αἰγῶν esse etiam in ll. vv. qui collati sunt, monent *Sch. Rom.* 24 *Alex.* ἑαυτων. 25 *C.* Ἐν δὲ τῷ. 26 *Alex.* τῷ ἑβδόμῳ μηνί. 27 *Alex.* καὶ εἰδόντες τούς. 28 *C.* τοῦ οἴκου Σαδδούκ. 29 *Alex. Cant.* Σαδὼκ, Ἐξ οὗ. 30 *C.* ἤρξαντο αἱ ἀπαρχαί.

31 καὶ καταλίπομεν *Ald.* desunt. *C.* καὶ ἐγκαταλείπομεν. 32 *Alex. Cant.* κατελίπομεν, (*Alex.* κατελείπομεν,) ὅτι. 33 *Alex.* εὐλόγησεν. 34 *Alex.* ἑαυτοῦ. 35 *Alex. Ald. C.* ἔτι τό. 36 ἔτι *C.* deest. 37 *Alex. Cant. Ald. C.* εἰσήνεγκαν. 38 *Alex.* Χωχενίας. 39 *C.* Ἰεζιήλ. al. Ἰειήλ. 40 *Alex.* Ὀζαζάς. *Ald.* Ὀζαζίας. 41 *Alex.* Ἰωζαβὰθ, καὶ Ἰειὴλ, καὶ Σαμαχία. 42 καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ *C.* desunt. 43 *Alex.* Χωχενίου. 44 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καί. 45 *Alex.* Κωρή. al. Κορί. 46 *Alex.* κατ' ἀνατολάς. 47 *Alex.* * δωμάτων. 48 *Ald.* & *C.* Διὰ (al. Καὶ διὰ) χειρὸς ᾀδόντων (*C.* Ἀδάν.) 49 *Alex. Cant.* Ἰησοῦ. 50 *Alex.* Μαρίας. 51 *C.* Σεχονίας (al. Σεχανίας) ἐν ταῖς πόλεσι διά. 52 *Ald.* τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν. 53 *Alex.* & *C.* καὶ κατὰ τόν. 54 *C.* ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, εἰς. 55 *C.* κατ' ἐφημερίας. 56 *Ald.* καταλογισμός.

καὶ ἐπάνω

18 καὶ ἐπάνω ἐν διατάξει, [57] Ἐγκαταλοχίσαι ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ [58] υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων [59] αὐτῶν εἰς [60] πᾶν πλῆθος, ὅτι ἐν 19 πίστει [61] ἥγνισαν τὸ ἅγιον. [62] Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσι, [63] καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει [64] καὶ πόλει ἄνδρες οἳ ὀνομάσθησαν ἐν ὀνόματι, δοῦναι [65] μερίδα παντὶ ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ παντὶ 20 καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς Λευίταις. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἐζεκίας ἐν παντὶ Ἰούδα, καὶ ἐποίησε [66] τὸ καλὸν καὶ τὸ [67] εὐθὲς [68] ἐναντίον 21 τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ [69] ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησε τὸν θεὸν [70] αὐτοῦ ἐξ ὅλης [71] ψυχῆς αὐτοῦ, [72] καὶ ἐποίησε, καὶ εὐοδώθη.

Κεφ. λβ΄. 32.

1 *Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθε [1] Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις, καὶ εἶπε προκαταλαβέσθαι αὐτάς. 2 Καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἥκει Σενναχηρὶμ, [2] καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ 3 πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων [3] αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν, ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ. 4 Καὶ συνήγαγε λαὸν πολὺν, καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν, καὶ τὸν [4] ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως, λέγων, [5] Μὴ ἔλθῃ [6] βασιλεὺς Ἀσσοὺρ, καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ, καὶ κατισχύσῃ. 5 Καὶ κατίσχυσεν Ἐζεκίας, καὶ ᾠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ [7] κατεσκαμμένον, καὶ πύργους, καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο, καὶ [8] κατίσχυσε τὸ ἀνάλημμα [9] τῆς πόλεως Δαυίδ, 6 καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. Καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ πολέμου ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν [10] ἐπὶ τὴν πλατεῖαν [11] τῆς πύλης τῆς φάραγγος, καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ [12] καρδίαν αὐτῶν, λέγων, 7 [13] Ἰσχύσατε καὶ [14] ἀνδρίζεσθε, καὶ μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως [15] Ἀσσοὺρ, καὶ ἀπὸ προσώπου [16] παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν [17] πλείονες ἢ [18] μετ᾽ αὐ- 8 τοῦ. Μετὰ αὐτοῦ βραχίονες [19] σάρκινοι, μεθ᾽ ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σώζειν καὶ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν. καὶ κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰού- 9 δα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τοὺς παῖδας [20] ἑαυτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, [21] καὶ αὐτὸς ἐπὶ Λαχὶς, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ [22] μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα [23] Ἰούδα τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, 10 Οὕτως λέγει Σενναχηρὶμ [24] βασιλεὺς Ἀσσυρίων, [25] Ἐπὶ τί ὑμεῖς [26] πεποίθατε, καὶ [27] καθήσεσθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἱερουσαλήμ; 11 Οὐχὶ Ἐζεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς [28] τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον [29] καὶ εἰς λιμὸν καὶ [30] εἰς δίψαν, λέγων, Κύριος ὁ θεὸς [31] ἡμῶν σώσει 12 ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσούρ; Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἐζεκίας ὃς περιεῖλε τὰ [32] θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰ [33] ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα καὶ τοῖς [34] κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ, λέγων, [35] Κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε, καὶ [36] ἐπ᾽ αὐτῷ θυμιάσατε; 13 [37] Οὐ γνώσεσθε [38] ὅ, τι [39] ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν; μὴ δυνάμενοι [40] ἠδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου;

---

57 *Alex. Cant. Ald. C.* ἐν καταλοχίαις (*C.* καταλοχισμοῖς) ἐν πάσῃ. 58 *C.* αὐτῶν, υἱῶν. 59 αὐτῶν *C.* deest. 60 *Alex.* πᾶν τὸ πλῆθος. 61 *Alex.* ἡγίασαν τὸ ἅγιον. 62 *C.* Καὶ τοῖς. 63 *C.* καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν. 64 καὶ πόλει *Ald.* deest. 65 *Cant.* μερίδας. 66 *C.* Ἐζεκίας τὸ καλόν. 67 *C.* εὐθὲς, καὶ τὸ ἀληθὲς ἐναντίον. 68 *Alex.* ἐναντίον κυρίου. 69 *Alex. Ald. C.* ἐν ᾧ. 70 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. 71 *Alex.* τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἐποίησεν. 72 καὶ *Ald.* ponit ante ἐξ.

Cap. 32. * Hoc caput in *Ald.* est 14. 1 *Comp.* Σενναχηρὶβ per totum caput. 2 *Alex. Ald.* κατὰ πρόσωπον. 3 *Alex.* ἑαυτοῦ καὶ δυνατῶν. 4 *C.* χειμάρρουν. 5 *C.* Μήποτε. 6 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 7 *Alex. Cant.* κατεσπασμένον. 8 *C.* ᾠκοδόμησε. 9 *Alex.* πόλεως. 10 *Alex.* εἰς τήν. 11 *Cant.* τῆς πόλεως. *C.* τῆς πύλης τῆς πόλεως. 12 *Alex.* τὴν καρδίαν. 13 *C.* Ἀνδρίζεσθε, καὶ ἰσχύσατε. 14 *Alex.* ἀνδρίζεσθαι, μὴ πτοηθῆτε ἀπό. *Cant.* ἀνδρίζεσθε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπό. 15 *C.* Ἀσσυρίων: & vers. 11. 16 *Alex.* παντὸς ἔθνους. 17 *C.* πλείους ὑπὲρ τοὺς μετ᾽. 18 *Alex.* μετ᾽ αὐτοῦ. * βραχίονες σάρκινοι, μεθ᾽ ἡμῶν δέ. 19 *C.* σαρκικοί. 20 *C.* αὐτοῦ. 21 *C.* αὐτὸς ἦν ἐπί. 22 *Ald.* αὐτοῦ, καί. *C.* αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καί. 23 *Alex.* Ἰούδαν. 24 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 25 *Alex.* Ἐπὶ τίνι. 26 *Alex.* πεποίθατε, καθῆσθαι. 27 *C.* κάθησθε. 28 *C.* τοῦ ἀποδώσειν. 29 *Alex.* καὶ λιμόν. 30 *Alex.* εἰς θλῖψιν, λέγων. 31 *Alex.* ὑμῶν σώσει ὑμᾶς. 32 *C.* ὑψηλά. 33 *C.* θυσιαστήρια. 34 *Alex. Ald.* κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ. 35 *C.* Ἐνώπιον. mox al. προσκυνήσατε. 36 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτοῦ. *Ald.* ἐπ᾽ αὐτό. 37 *C.* Οὐκ οἴδατε. 38 *Alex. Ald.* τί. *C.* ἅ. 39 *Alex.* ἐγὼ ἐποίησα καί. 40 *Alex.* ἐδύναντο. *C.* ἠδυνήθησαν.

14 Τίς [41] ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὓς [42] ἐξωλόθρευσαν οἱ πατέρες μου; [43] μὴ ἐδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν [44] αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρός

15 μου; [45] Νῦν οὖν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, καὶ μὴ [46] πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα, καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ [47] δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν [48] αὐτοῦ ἐκ χειρός μου καὶ ἐκ χειρὸς πατέρων μου, [49] ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ

16 [50] σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρός μου. Καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ [51] ἐπὶ τὸν κύριον θεόν, καὶ ἐπὶ Ἐζεκίαν παῖδα αὐτοῦ.

17 Καὶ βιβλίον ἔγραψεν [52] ὀνειδίζειν τὸν κύριον θεὸν Ἰσραήλ, καὶ εἶπε περὶ αὐτοῦ, λέγων, [53] Ὡς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλαντο [54] λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, [55] οὕτως οὐ μὴ ἐξέληται ὁ θεὸς Ἐζεκίου λαὸν [56] αὐτοῦ ἐκ χειρός μου.

18 Καὶ [57] ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ [58] ἐπὶ τὸν λαὸν Ἱερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ [59] βοηθῆσαι αὐτοῖς, καὶ [60] κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν.

19 Καὶ [61] ἐλάλησεν ἐπὶ [62] θεὸν Ἱερουσαλήμ, ὡς καὶ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

20 Καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας ὁ βασιλεύς, καὶ Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης περὶ τούτων, καὶ

21 ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἀπέστειλε κύριος ἄγγελον, καὶ ἐξέτριψε πάντα [63] δυνατὸν καὶ πολεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλέως Ἀσσούρ. καὶ [64] ἀπέστρεψε μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ, καὶ [65] ἦλθεν εἰς οἶκον [66] θεοῦ [67] αὐτοῦ. καὶ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέβαλον αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ.

22 Καὶ ἔσωσε [68] κύριος τὸν Ἐζεκίαν καὶ τοὺς [69] κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς Σενναχηρὶμ βασιλέως [70] Ἀσσούρ, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων, καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν.

23 Καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ κυρίῳ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ δόματα τῷ Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ [71] ὑπερήρθη κατ᾽ ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν [72] ἐθνῶν μετὰ ταῦτα.

24 [73] Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [74] ἠρρώστησεν [75] Ἐζεκίας ἕως θανάτου, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον· καὶ ἐπήκουσεν [76] αὐτῷ, καὶ σημεῖον ἔδωκεν [77] αὐτῷ.

25 Καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ [78] ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν Ἐζεκίας, [79] ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν [80] καὶ Ἱερουσαλήμ.

26 Καὶ ἐταπεινώθη Ἐζεκίας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας [81] αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὀργὴ κυρίου ἐν

27 ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἐζεκίᾳ πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα· καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν [82] αὐτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τοῦ λίθου τοῦ τιμίου, καὶ [83] εἰς τὰ ἀρώματα, καὶ [84] ὁπλοθήκας, καὶ εἰς σκεύη ἐπιθυμητά,

28 [85] Καὶ πόλεις εἰς τὰ [86] γενήματα τοῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου, [87] καὶ κώμας καὶ φάτνας παντὸς κτήνους, καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια,

29 Καὶ πόλεις [88] ἃς ᾠκοδόμησεν [89] αὐτῷ, * καὶ ἀποσκευὴν προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν

30 σφόδρα. Αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἔξοδον τοῦ ὕδατος [90] Γειὼν τὸ ἄνω, καὶ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς [91] Λίβα τῆς πόλεως Δαυίδ. καὶ εὐοδώθη Ἐζεκίας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις [92] αὐτοῦ.

31 Καὶ οὕτως [93] τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Βαβυλῶνος, [94] τοῖς ἀποσταλεῖσι πρὸς αὐτὸν πυθέσθαι παρ᾽ αὐτοῦ τὸ τέρας ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς,

---

41 *C.* ἐστὶν ἐν. 42 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 43 *Alex.* μὴ ἠδύναντο. *C.* ὃς ἠδυνήθη. 44 *Alex.* ἑαυτῶν. *C.* αὐτοῦ. 45 *Alex.* Νῦν μή. 46 *C.* ποιείτω πεποιθέναι ὑμᾶς μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ, καί. 47 *C.* ἐδυνήθη. 48 *Alex.* ἑαυτοῦ. 49 *Alex.* ὅτι θεός. 50 *C.* ῥύσεται. 51 *Alex.* ἐπὶ κύριον. 52 *C.* Σενναχηρείβ, τοῦ ὀνειδίζειν. 53 *Alex.* Ὡς θεοί. 54 *Alex.* τοὺς λαοὺς ἑαυτῶν. 55 οὕτως usque ad fin. vers. *Cant.* desunt. 56 *Alex.* ἑαυτῶν. 57 *C.* ἐβόησαν ἐν φωνῇ. 58 *Alex.* ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐπί. *Ald.* ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐπί. 59 ita hic locus legitur in ll. vv. qui collati sunt. *C.* φοβῆσαι αὐτούς. 60 *C* κατασπάσαι αὐτούς, ὅπως. 61 *C.* ἐλάλησαν. 62 *Alex.* τὸν θεόν. 63 *Alex.* δυνατὸν πολεμιστήν. 64 *Alex.* *Ald.* ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον μετὰ αἰσχύνης εἰς τήν. 65 *Alex.* εἰσῆλθεν. 66 *Alex.* τοῦ θεοῦ ἑαυτοῦ. 67 *C.* καὶ ἐξελθόντες. 68 *Alex.* κύριος Ἐζεκίαν καὶ τούς. 69 *Alex.* *Ald.* κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ. 70 *Alex.* Ἀσσυρίων. *Cant.* Ἀσσυραίων. 71 *Alex.* ὑπερήρθη. 72 *Alex.* ἐθνῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐν ταῖς. 73 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις *Cant.* desunt. 74 *C.* ἐμαλακίσθη. 75 *Ald.* Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς ἕως. 76 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 77 *C.* αὐτῷ κύριος. Καί. 78 ἔδωκεν *C.* deest. & αὐτῷ ponit post ἀνταπέδωκεν. 79 *Alex.* ἀλλ᾽ ὑψώθη. 80 *Ald.* καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 81 *Alex.* ἑαυτοῦ καὶ οἱ. 82 *Alex.* ἑαυτῷ. 83 εἰς τὰ *Ald.* desunt. 84 *C.* ὁπλοθήκας ἐποίησεν, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσιν ἐπιθυμίας. 85 *C.* Ἀποθήκας, καί. 86 *Alex.* γενήματα σίτου καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου καὶ κώμας, φάτνας. 87 καὶ κώμας *C.* desunt. 88 *C.* ἐποίησεν αὐτῷ, καὶ κτήσεις προβάτων. 89 *Alex.* ἑαυτῷ. * *Francof.* hic incip. vers. 29. 90 *Ald.* Σιών. 91 *C.* δυσμάς. 92 *Alex.* ἑαυτοῦ. 93 *C.* ἐν ταῖς πρεσβείαις. al. ἐν τοῖς πρεσβύταις. 94 *Ald.* τοῖς ἀποσταλ-

[95] ἐγκα-

[95] ἐγκατέλιπεν [96] αὐτὸν κύριος τοῦ πειράσαι αὐτόν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 32 Καὶ τὰ [97] λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου, καὶ [98] τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [99] ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ἡσαΐου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ. 33 Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων [100] αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων [1] υἱῶν Δαυίδ· καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ [2] ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. λγ'. 33.

1 *[1] ὨΝ [2] δεκαδύο ἐτῶν [3] Μανασσῆς ἐν τῷ [4] βασιλεῦσαι αὐτόν, καὶ [5] πεντηκονταπέντε ἔτη 2 ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [6] ἐναντίον κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν, [7] οὓς [8] ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 3 Καὶ [9] ἐπέστρεψε καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλά, ἃ κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔστησε [10] στήλας [11] ταῖς Βααλὶμ, καὶ ἐποίησεν ἄλση, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 4 ἐδούλευσεν αὐτοῖς. Καὶ ᾠκοδόμησε [12] θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ κυρίου, [13] οὗ εἶπε κύριος, Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶ- 5 να. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς [14] δυσὶν αὐλαῖς οἴ- 6 κου κυρίου. Καὶ αὐτὸς [15] διήγαγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ [16] ἐν γὲ Βεεννόμ· καὶ ἐκληδονίζετο, καὶ [17] οἰωνίζετο, καὶ ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους [18] καὶ [19] ἐπαοιδούς, καὶ ἐπλήθυνε [20] ποιῆσαι τὸ πονηρὸν [21] ἐναντίον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν.

7 Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν, [22] τὸ χωνευτὸν, εἰκόνα ἣν ἐποίησεν, ἐν [23] οἴκῳ θεοῦ, οὗ εἶπε [24] θεὸς πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν υἱὸν αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραήλ, [25] θή- 8 σω τὸ ὄνομά μου [26] εἰς τὸν αἰῶνα· [27] Καὶ οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν [28] νόμον καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα [29] ἐν χειρὶ Μωυ- 9 σῆ. Καὶ ἐπλάνησε Μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ [30] ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου [31] υἱῶν Ἰσραήλ. 10 Καὶ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μανασσῆ καὶ ἐπὶ τὸν 11 λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ [32] ἐπήκουσαν. Καὶ ἤγαγε κύριος [33] ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας [34] τῆς δυνάμεως τοῦ βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ [35] κατέλαβον τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ [36] ἤγαγον εἰς Βαβυλῶ- 12 να. Καὶ ὡς [37] ἐθλίβη, ἐζήτησε τὸ πρόσωπον [38] θεοῦ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου [39] θεοῦ πατέρων 13 [40] αὐτοῦ, Καὶ προσηύξατο πρὸς αὐτόν· καὶ [41] ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσε τῆς βοῆς [42] αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἔγνω Μανασσῆς 14 ὅτι κύριος αὐτός ἐστι [43] θεός. Καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ Λιβὸς [44] κατὰ Νότον ἐν τῷ χειμάρρῳ, [45] καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς [46] ἰχθυϊκῆς [47] ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, [48] καὶ εἰς [49] Ὄπελ, καὶ ὕψωσε [50] σφό-

---

λειτουργοῖς ponit ante ἀπό. 95 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐγκατέλιπεν. 96 *Cant.* αὐτόν. 97 *C.* κατάλοιπα. 98 *C.* τὰ ἐλέη. 99 *C.* οὐκ ἰδού. 100 *Alex.* ἑαυτοῦ. 1 *Ald.* υἱοῦ. 2 ἐν *Ald.* deest.

Cap. 33. * *Ald.* octo priores versus hujus capitis adjungit præcedenti. 1 *Ald.* Ὢν δέκα καὶ δύο. *Comp.* Υἱὸς ὢν δώδεκα. 2 *Alex.* δέκα καὶ δύο ἐτῶν ἐν τῷ. 3 *Cant.* Μανασσῆ. 4 *C.* βασιλεύειν. 5 *Alex.* πεντήκοντα ἔτη. *Ald. C.* πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη. 6 *Alex.* & *C.* ἐνώπιον. 7 *Ald. C.* ὧν. 8 *Alex.* ἐξωλόθρευσεν. *C.* ἐξῆρε. 9 *C.* ἐπέστρεψε (al. ἀπέστρ.) Μανασσῆς καί. 10 *C.* θυσιαστήρια. 11 *Alex.* ταῖς Βααλείμ. 12 *C.* Μανασσῆς θυσιαστήριον. 13 *C.* ἐν ᾧ, & vers. 7. 14 δυσὶν *Cant.* deest. 15 *Alex.* διῆγεν. 16 *Alex.* ἐν γῇ Βεεννόμ. 17 οἰωνίζετο *Cant.* deest. 18 *C.* καὶ ἐπλήθυνεν ἐπαοιδούς. 19 *Alex.* ἐπαοιδοὺς ἐποίησεν, τοῦ ποιῆσαι. 20 *C.* Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι. 21 *C.* ἐνώπιον. 22 *Alex.* καὶ τό. 23 *Alex.* οἴκῳ κυρίου, οὗ εἶπεν ὁ θεός. 24 *Ald. C.* κύριος. 25 *Alex.* * σώθησω τό. 26 *C.* ἐκεῖ εἰς. 27 Hic incipit cap. 15. in *Ald.* 28 *Alex.* νόμον τά. 29 *Alex.* καὶ δικαιώματα ἐν. 30 *Alex.* ἐξῆρεν * ἀπό. 31 *Alex.* τῶν υἱῶν. 32 *Alex.* & *C.* ἤκουσαν. 33 *Alex.* ἐπ' αὐτόν. 34 *Alex* τῆς δυναστείας βασιλέως. 35 *Alex.* & *C.* κατελάβοντο τὸν (τὸν *Alex.* deest) Μανασσῆ. 36 *C.* ἦγον αὐτὸν εἰς. 37 *C.* ἐθλίβη Μανασσῆς, ἐδεήθη τοῦ προσώπου. 38 *Alex. Ald. C.* κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 39 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 40 *Alex.* ἑαυτοῦ. 41 *Ald.* εἰσήκουσεν. 42 *Alex.* αὐτοῦ, * καὶ ἔγνω Μανασσῆ. 43 *Alex.* ὁ θεός. 44 *C.* τοῦ Γειὼν ἐν. 45 *C.* ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν ἰχθικὴν (l. ἰχθυϊκὴν) κύκλῳ εἰς τὸ Ὄφελ. (al. Ὀφήλ.) 46 *Alex.* ἰχθυϊκῆς, καὶ περιεκύκλωσεν τὸ ἄδυτον καὶ πορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ * εἰς αὐτὸ Ὀφλά, καὶ ὕψωσεν σφόδρα, καί. 47 *Ald.* καὶ περιεκύκλωσε τὸ ἄδυτον ἐκπορευομένων. 48 *Ald.* καὶ ἔθετο εἰς αὐτὴν ὄπλα. 49 *Cant.* Ὀφλα. 50 *Ald. C.* αὐτὴν σφόδρα.

δρα,

δρα, καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς δυνάμεως [51] ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς τειχήρεσιν ἐν Ἰούδα. 15 Καὶ περιεῖλε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου κυρίου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια, ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου κυρίου [52] καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ [53] ἔξωθεν τῆς πόλεως. 16 Καὶ κατώρθωσε τὸ θυσιαστήριον κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτὸ [54] θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως· καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ, τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. 17 [55] Πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν [56] ἐθυσίαζε, πλὴν [57] κυρίῳ θεῷ αὐτῶν. 18 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν θεὸν, καὶ [58] λόγοι τῶν ὁρώντων [59] τῶν λαλούντων πρὸς αὐτὸν [60] ἐπ' ὀνόματι [61] θεοῦ Ἰσραήλ, 19 Ἰδοὺ ἐπὶ [62] λόγων προσευχῆς [63] αὐτοῦ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ· καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ [64] καὶ ἀποστάσεις αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς [65] ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ, πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, [66] ἰδοὺ γέγραπται [67] ἐπὶ τῶν λόγων τῶν ὁρώντων. 20 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων [68] αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν [69] ἀντ' αὐτοῦ 21 [70] Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ. [71] Ὢν ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο [72] Ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

22 Καὶ ἐποίησε [73] τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, [74] ὡς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις [75] οἷς ἐποίησε [76] Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυεν [77] Ἀμὼν καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

23 Καὶ οὐκ ἐταπεινώθη [78] ἐναντίον κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ [79] Ἀμὼν ἐπλήθυνε πλημμέλειαν.

24 Καὶ ἐπέθεντο [80] αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν [81] αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. 25 Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς [82] ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα [83] Ἀμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. λδ'. 34.

*[1] 1 ὮΝ ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ [2] βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ [3] τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. 2 Καὶ ἐποίησε [4] τὸ εὐθὲς [5] ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς [6] αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε [7] δεξιὰ [8] καὶ ἀριστερά. 3 Καὶ ἐν τῷ [9] ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς [10] ἔτι παιδάριον ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ [11] ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, καὶ τῶν ἄλσεων, καὶ [12] ἀπὸ τῶν [13] περιβωμίων, καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. 4 Καὶ [14] κατέσπασε τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ [15] θυσιαστήρια τῶν Βααλὶμ, καὶ τὰ [16] ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν· καὶ [17] ἔκοψε τὰ ἄλση καὶ τὰ γλυπτὰ, καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψε, καὶ [18] ἐλέπτυνε καὶ ἔρριψεν [19] ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν [20] θυσιαζόντων αὐτοῖς. 5 Καὶ ὀστᾶ ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια, [21] καὶ ἐκαθάρισε τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ. 6 Καὶ ἐν πόλεσι [22] Μανασσῆ, καὶ Ἐφραὶμ, καὶ Συμεὼν, καὶ [23] Νεφθαλὶ, καὶ [24] τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ. 7 Καὶ [25] κατέσπασε [26] τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ ἄλση, καὶ εἴδωλα κατέκοψε λεπτὰ, καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ [27] ἔκοψεν [28] ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰσραὴλ, καὶ [29] ἀπ-

---

51 *Ald.* ἐπί. 52 *Alex.* καὶ Ἱερουσαλήμ. 53 *Alex. Ald.* ἔξω τῆς. *C.* ἐξέβαλεν ἔξω τῆς. 54 *C.* θυσίας. 55 *Alex.* Πλὴν ὁ λαὸς ἔτι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν *, πλὴν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. Καί. 56 ἐθυσίαζε *Cant.* deest. 57 *Ald.* εἰς κενὸν κυρίῳ. 58 *Alex.* οἱ λόγοι. 59 *Alex.* λαλούντων πρός. 60 *C.* ἐν. 61 *Alex. Cant.* κυρίου θεοῦ. *Ald. C.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 62 *C.* λόγων βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ ἡ προσευχή. 63 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐπήκουσεν. 64 *Alex.* & *C.* καὶ αἱ (αἱ *C.* deest) ἀποστασίαι αὐτοῦ. 65 *Alex.* ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλά. 66 *C.* οὐκ ἰδού. 67 *Alex.* ἐπὶ λόγων. 68 *Alex.* ἑαυτοῦ. 69 ἀντ' αὐτοῦ *Ald. C.* ponunt post υἱὸς αὐτοῦ. 70 *Alex.* Ἀμώς. 71 *C.* Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ἀμών. 72 *Alex.* Ἀμώς. 73 *C.* Ἀμμὼν τό. 74 *C.* καθώς. 75 al. ἅ. 76 *Alex.* ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μανασσῆς, ἔθυεν Ἀμὼς καὶ ἐδούλευεν. 77 *Cant.* Ἀμώς. 78 *C.* Μανασσῆς ἐνώπιον κυρίου. 79 *Alex.* Ἀμώς. 80 αὐτῷ *C.* deest. 81 *Cant.* αὐτῷ. 82 *Alex.* ἐπιτιθεμένους. 83 *Alex.* Ἀμώς.

Cap. 34. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *C.* Υἱὸς ὤν. 2 *Alex. Ald. C.* βασιλεύειν. 3 *Alex.* τριακονταέν. 4 *C.* Ἰωσίας τό. 5 *Ald. C.* ἐνώπιον. 6 *Alex.* ἑαυτοῦ. 7 *C.* δεξιὰν καὶ ἀριστεράν. 8 *Alex.* ἢ ἀριστερά. 9 *C.* δεκάτῳ. 10 *C.* Ἰωσίας ἔτι. 11 *Alex. Cant.* ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει. 12 *Alex.* ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. Καὶ * κατέστρεψαν κατὰ πρόσωπον. 13 *C.* βωμῶν, καὶ τῶν γλυπτῶν, καὶ τῶν χωνευτῶν. 14 *C.* κατέσκαψε. *Ald.* κατέσκαψαν. 15 *Alex.* τὰ θυσιαστήρια. 16 *Alex.* ὑψηλὰ ἐπ'. 17 *Ald. C.* ἐξέκοψε. 18 *Ald.* ἐλέπτυνε, καὶ ἐχώνευσε καὶ ἔρριψεν. 19 *Ald.* κατά. 20 *Ald.* θυσιαστηρίων. 21 *Ald.* αὐτῶν, καὶ ἐκαθάρισε. *C.* αὐτῶν, καὶ ἐκαθάρισεν Ἰωσίας. 22 *Alex.* Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ, καί. 23 *Alex.* Νεφθαλείμ. 24 *C.* ἐν τοῖς. 25 *Cant.* κατέσκαψε. 26 *Alex.* & *C.* τὰ ἄλση, καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ (τὰ *C.* deest) εἴδωλα. 27 *Alex.* & *C.* κατέκοψεν. *Ald.* καὶ ἔκοψεν. 28 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 29 *Ald.* ἐπέστρεψεν.

ἔστρεψεν

8 ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ [30] ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας [31] αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν καὶ τὸν [32] οἶκον, ἀπέστειλε τὸν Σαφὰν υἱὸν [33] Ἐσελία, καὶ τὸν [34] Μαασὰ ἄρχοντα [35] τῆς πόλεως, καὶ τὸν [36] Ἰουὰχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον [37] αὐτοῦ, κραταιῶσαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ Θεοῦ [38] αὐτοῦ.

9 Καὶ ἦλθον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ [39] ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς [40] οἶκον Θεοῦ, ὃ συνήγαγον οἱ Λευῖται φυλάσσοντες τὴν [41] πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ καὶ Ἐφραΐμ, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου [42] ἐν Ἰσραὴλ, [43] καὶ υἱῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ [44] οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ.

10 Καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα, [45] οἱ καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα [46] οἳ ἐποίουν ἐν οἴκῳ κυρίου, [47] ἐπισκευάσαι καὶ κατισχῦσαι τὸν οἶκον.

11 Καὶ [48] ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις, [49] ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγάσαι τοὺς οἴκους, οὓς [50] ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς Ἰούδα.

12 Καὶ οἱ [51] ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων· καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐπίσκοποι, [52] Ἰὲθ καὶ Ἀβδίας οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρὶ, καὶ Ζαχαρίας καὶ Μοσολλὰμ ἐκ τῶν υἱῶν Καὰθ [53] ἐπισκοπεῖν, καὶ πᾶς [54] Λευίτης, καὶ πᾶς συνιῶν ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν.

13 Καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων, καὶ [55] ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, [56] ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ· καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί.

14 Καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν [57] αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν εἰς οἶκον κυρίου, εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου κυρίου διὰ χειρὸς Μωυσῆ.

15 Καὶ ἀπεκρίθη Χελκίας, καὶ εἶπε πρὸς Σαφὰν τὸν [58] γραμματέα, Βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον τῷ [59] Σαφάν.

16 Καὶ εἰσήνεγκε Σαφὰν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν [60] ἔτι τῷ βασιλεῖ [61] λόγον, Πᾶν [62] τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν [63] ποιούντων.

17 Καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ [64] ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων [65] τὴν ἐργασίαν.

18 Καὶ ἀπήγγειλε Σαφὰν ὁ γραμματεὺς τῷ [66] βασιλεῖ λόγον, λέγων, [67] Βιβλίον δέδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς· καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφὰν [68] ἐναντίον τοῦ βασιλέως.

19 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ [69] νόμου, καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαφὰν καὶ τῷ [70] Ἀβδὸμ υἱῷ Μιχαία καὶ τῷ Σαφὰν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ Ἀσαΐᾳ παιδὶ τοῦ βασιλέως, λέγων,

21 Πορεύθητε, [71] ζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς [72] τοῦ καταλειφθέντος [73] ἐν Ἰσραὴλ καὶ [74] Ἰούδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς κυρίου [75] ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν [76] τῶν λόγων κυρίου, τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

22 Καὶ ἐπορεύθη [77] Χελκίας, καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀλδὰν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλὴμ υἱοῦ [78] Θεκωὲ υἱοῦ [79] Ἀρὰς, φυλάσσουσαν τὰς ἐντολὰς, καὶ [80] αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν [81] μασαναὶ, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα.

23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς

---

30 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει (*Alex.* ἔτι) τῆς. 31 *Alex.* αὐτοῦ ὅτε συνετέλεσεν τοῦ καθαρίσαι. *C.* & *Ald.* αὐτοῦ ὅτε (*C.* deest ὅτε) ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι. 32 *Alex.* οἶκον τῆς βασιλείας, ἀπέστειλεν. 33 *Alex.* Σελία. al. Ἀσαλίου. 34 *Alex.* & *C.* Μαασίαν. *Ald.* Ἀμεσίαν. 35 *Alex.* τῆς δυνάμεως, καί. 36 *Alex.* *Ald.* Ἰωάς. *C.* Ἰωά. 37 *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald.* deest. 38 *Alex.* ἑαυτοῦ. 39 *Alex.* *Ald.* ἔδωκεν. 40 *Alex.* οἶκον κυρίου, ὅ. 41 *Ald.* φυλακήν. 42 *Alex.* ἐν * Ἱερουσαλὴμ, καὶ υἱῶν Ἰούδα * καὶ Ἰσραὴλ καὶ Βενιαμεὶν, καὶ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ. 43 *C.* καὶ ἐκ παντὸς Ἰούδα. 44 *C.* κατοικούντων Ἱερουσαλήμ. 45 *Alex.* οἱ καθιστάμενοι. *C.* τῶν καθεσταμένων. 46 οἳ ἐποίουν *C.* desunt. 47 *Alex.* ἐπισκευάσαι, κατισχῦσαι. 48 *C.* τοῖς τέκτοσι ἔδωκαν καί. 49 *Alex.* καὶ ἀγοράσαι λίθους. 50 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 51 *Alex.* ἄνδρες πίστει. *Cant.* ἄνδρες πιστοί. *C.* ἄνδρες ἐποίουν ἐν πίστει οἱ. 52 sic *Cant.* & *Ald.* al. Ἰεῦ. *C.* καθιστάμενοι Ἰαέθ. 53 *C.* ἐπισπουδάζειν. 54 *Alex.* Λευίτης συνιῶν. 55 *C.* ἐπιστάτων τῶν. 56 *C.* εἰς ἐργασίαν· καί. 57 *Alex.* αὐτοὺς ἀργύριον. 58 *Alex.* γραμματαίαν. 59 *Alex.* * Ἀσάφ. 60 *Alex.* ἐπὶ τῷ. 61 *Ald.* λέγων. *C.* λόγον, λέγων. 62 *Ald.* *C.* ἀργύριον ἀπεδόθη ἐν. 63 *Alex.* *Cant.* ποιούντων τὸ ἔργον. Καί. 64 *Ald.* ἐπέδωκαν. 65 *Alex.* ἐργασίαν. *C.* ἔργα, & ponit καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων post ἔργα. 66 *Alex.* *C.* βασιλεῖ, λέγων. 67 *Alex.* Βιβλίον νόμου ἔδωκέν μοι. 68 *C.* ἐνώπιον. 69 *Alex.* νόμου, διέρρηξεν. 70 *Alex.* & *C.* Ἀβδών. *Ald.* Ἀβδάν. 71 *Ald.* καὶ ἐπιζητήσατε. *C.* ζητήσατε. 72 *Alex.* τοῦ περιλειφθέντος ἐν. 73 ἐν *C.* deest. 74 *Alex.* ἐν Ἰούδα. 75 *C.* ὃς ἐκκέκαυται. 76 *Cant.* & *C.* τὸν λόγον. 77 *Alex.* Χελκείας οἷς. 78 *Alex.* Θακουὰθ υἱοῦ Ἐσσερή. 79 *Ald.* Ἐσσερῆ τοῦ ἱματιοφύλακος, φυλάσσουσαν τὰς ἐντολὰς, καί. *C.* Ἀσὲρ τοῦ ἱματιοφύλακος, καί. 80 *Ald.* *C.* αὐτή. 81 *Alex.* Μασαινί.

24 με, [82]Οὕτω λέγει [83]κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω [84]ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ, τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ἰούδα, 25 Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ [85]ἐθυμίασαν [86]θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν [87]αὐτῶν· καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, 26 καὶ οὐ σβεσθήσεται. Καὶ [88]ἐπὶ βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον, οὕτως ἐρεῖτε [89]αὐτῷ, [90]Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Τοὺς λόγους οὓς ἤ27 κουσας, Καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου, καὶ [91]ἐταπεινώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν, καὶ ἐταπεινώθης ἐναντίον [92]μου, καὶ διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου, καὶ ἔκλαυσας [93]κατεναντίον [94]μου, καὶ ἐγὼ ἤκου28 σα, φησὶ κύριος. Ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ [95]προστεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου [96]ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λό29 γον. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσα30 λήμ. Καὶ ἀνέβη ὁ [97]βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [98]ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας λόγους [99]βιβλίου τῆς διαθήκης [100]τοὺς εὑρεθέντας ἐν οἴκῳ κυρίου.

31 Καὶ [1]ἔστη ὁ βασιλεὺς [2]ἐπὶ [3]τὸν στῦλον, καὶ διέθετο διαθήκην [4]ἐναντίον κυρίου, [5]τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου, τοῦ φυλάσσειν [6]τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ [7]μαρτύρια, καὶ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ ἐν ὅλῃ [8]ψυχῇ, ὥστε ποιεῖν τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς [9]γεγραμμένους [10]ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

32 Καὶ ἔστησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ [11]Βενιαμίν· καὶ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες [12]Ἱερουσαλὴμ [13]διαθήκην ἐν οἴκῳ κυ33 ρίου θεοῦ πατέρων [14]αὐτῶν. Καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας [15]τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ [16]πάσης τῆς γῆς, ἣ ἦν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ [17]ἐν Ἰσραὴλ, τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ [18]αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας [19]αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὄπισθε κυρίου [20]θεοῦ πατέρων [21]αὐτοῦ.

Κεφ. λε΄. 35.

1 *ΚΑὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ [1]Φασὲκ τῷ κυρίῳ θεῷ [2]αὐτοῦ, καὶ ἔθυσε τὸ Φασὲκ τῇ [3]τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώ2 του. Καὶ ἔστησε τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς [4]αὐτῶν, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς εἰς τὰ 3 ἔργα οἴκου κυρίου. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ κυρίῳ. [5]καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Οὐκ ἔστιν [6]ὑμῖν ἐπ' ὤμων ἆραι οὐδέν· νῦν οὖν λειτουργήσατε [7]τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, [8]καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ.

4 Καὶ ἑτοιμάσθητε κατ' οἴκους πατριῶν ὑμῶν, καὶ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν, [9]κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ [10]διὰ χειρὸς 5 [11]Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ στῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν [12]υἱοῖς τοῦ λαοῦ, καὶ μερὶς 6 οἴκου πατριᾶς τοῖς Λευίταις. Καὶ θύ-

---

82 *Alex.* Οὕτως. 83 *C.* κύριος ὁ θεὸς, Ἰδού. 84 *Alex.* & *C.* κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, τούς. *C.* pro τοὺς hab. καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ. 85 *Alex. Cant.* ἔθυσαν. 86 *Alex.* θεοῖς ἑτέροις, ἵνα. 87 *Alex.* ἑαυτῶν. 88 *C.* πρὸς τὸν βασιλέα. 89 *C.* πρὸς αὐτόν. 90 *Alex.* Οὕτως. 91 *C* ἐταπεινώθη. 92 *Alex.* ἐμοῦ. 93 *C.* ἐναντίον. 94 *Alex.* ἐμοῦ. 95 *C.* προστεθήσῃ πρὸς τάφους σου. 96 *C.* πάντα τὰ κακὰ, ἅ. 97 *Alex. Ald.* βασιλεὺς Ἰούδα εἰς. 98 *Alex.* ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ, καί. 99 *Alex.* βιβλίου διαθήκης. 100 *Alex.* & *C.* τοῦ εὑρεθέντος. 1 *Alex. Ald.* ἀνέστη. 2 *C.* Ἰωσίας ἐπί. 3 *Ald.* τῶν στύλων. 4 *Ald.* ἐν οἴκῳ κυρίου ἐναντίον κυρίου. 5 τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου *Cant.* desunt. 6 *Alex.* ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα. 7 *Ald.* τὰ κρίματα αὐτοῦ, καί. *C.* μαρτύρια αὐτοῦ, καί. 8 *Alex.* ψυχῇ τοὺς λόγους. 9 *Alex.* ἐγγεγραμμένους.

10 *C.* ἐν τῷ. 11 *Ald. C.* ἐν Ἰούδα, καὶ Βενιαμίν. 12 *Alex.* εἰς Ἱερουσαλήμ. 13 *C.* κατὰ τὴν διαθήκην. 14 *Alex.* ἑαυτῶν. 15 *Alex.* πάντα τά. 16 *Alex.* πάσης γῆς. 17 *C.* Ἰσραήλ. 18 *Alex. Ald.* ἑαυτῶν. *C.* τῶν πατέρων αὐτῶν. 19 *Alex.* ἑαυτοῦ. 20 *C.* τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 21 *Alex.* ἑαυτοῦ.

Cap. 35. * Hoc cap. in *Ald.* est 16. 1 *Comp.* φασὲχ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ. 2 *Alex.* ἑαυτοῦ, καὶ ἔθυσαν. 3 *Alex.* & *C.* τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός. 4 *Alex.* ἑαυτῶν. 5 *Ald. C.* καὶ τοῦ (τοῦ al. deest) δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔθηκεν (*Ald.* ἔθηκαν.) 6 *Alex.* & *C.* ὑμῖν ἆραι (*Alex.* ἐπᾶραι) ἐπ' ὤμων οὐδὲν (*Alex.* οὐθέν.) 7 *Alex.* κυρίῳ θεῷ. 8 *Alex.* καὶ λαῷ. 9 *C.* καὶ κατὰ τήν. 10 *C.* κατὰ τὴν ἀπογραφὴν υἱοῦ. 11 *Alex.* βασιλέως Σαλωμών. 12 *Alex.* τοῖς υἱοῖς.

ΣΤΗΤΕ

στατε τὸ φασὲκ, [13] καὶ ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς Μωυσῆ. **7** Καὶ ἀπήρξατο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους [14] ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ φασὲκ, [15] καὶ πάντας τοὺς εὑρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας, καὶ μόσχων τρεῖς χιλιάδας, ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως. **8** Καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσι [16] καὶ τοῖς Λευίταις· ἔδωκε δὲ Χελκίας καὶ Ζαχαρίας καὶ Ἰεϊὴλ οἱ [17] ἄρχοντες τοῖς ἱερεῦσιν οἴκου θεοῦ, [18] καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους [19] δισχίλια ἑξακόσια, καὶ μόσχους τριακοσίους. **9** Καὶ [20] Χωνενίας, [21] καὶ Βαναίας, καὶ [22] Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ [23] ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ [24] Ἀσαβίας, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, ἀπήρξαντο τοῖς Λευίταις εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα πεντακισχίλια, καὶ μόσχους πεντακοσίους. **10** Καὶ [25] κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν [26] αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως. **11** Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ, καὶ προσέχεαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδειραν. **12** Καὶ ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν [27] τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ [28] προσάγειν τῷ κυρίῳ, ὡς γέγραπται ἐν [29] βιβλίῳ Μωυσῆ· καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωΐ. **13** Καὶ ὤπτησαν τὸ φασὲκ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἅγια ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησι, καὶ [30] εὐωδώθη, καὶ [31] ἔδραμον πρὸς [32] πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ. **14** Καὶ μετὰ [33] τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι οἱ ἱερεῖς [34] ἐν τῷ ἀναφέρειν [35] τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ [36] τὰ στέατα ἕως νυκτὸς, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών. **15** Καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ [37] Ἀσὰφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ, [38] καὶ Ἀσὰφ, καὶ Αἱμὰν, καὶ [39] Ἰδιθὼμ [40] οἱ προφῆται τοῦ βασιλέως· καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ [41] πύλης καὶ πύλης, οὐκ [42] ἦν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας [43] τῶν ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς. **16** Καὶ κατωρθώθη * [44] καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία [45] κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασὲκ, καὶ [46] ἐνεγκεῖν τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως [47] Ἰωσίου. **17** Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φασὲκ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας. **18** Καὶ οὐκ ἐγένετο φασὲκ ὅμοιον αὐτῷ ἐν Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ προφήτου καὶ [48] παντὸς βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐποίησαν [49] τὸ φασὲκ ὃ ἐποίησεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, [50] καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ ὁ εὑρεθεὶς, καὶ οἱ κατοικοῦντες [51] ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῷ κυρίῳ. **19** [52] Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας [53] Ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φασὲκ τοῦτο. * [54] Μετὰ ταῦτα πάντα ἃ [55] ἔδρασεν Ἰωσίας [56] ἐν τῷ οἴκῳ, [57] καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ [58] θεραφὶν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ [59] καρησὶμ ἃ ἦν [60] ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους [61] ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ [62] αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ [63] αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωυ-

---

13 *Alex. Ald. C.* καὶ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε. *Cant.* etiam addit τὰ ἅγια. 14 *C.* ἀπὸ υἱῶν αἰγῶν. 15 *C.* παντὶ τῷ εὑρισκομένῳ. 16 *Alex.* καὶ Λευίταις· καὶ ἔδωκεν Χελκίας. 17 *Alex.* ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ τοῖς ἱερεῦσιν, καί. 18 *C.* ἔδωκαν. 19 *Cant.* δισχιλίους διακοσίους. *Ald.* δισχιλίους ἑξακοσίους. *C.* δύο χιλιάδας καὶ ἑξακοσίους. 20 *Alex.* Χωχενίας. 21 καὶ Βαναίας *C.* desunt. 22 *Ald.* Σεῖας. 23 *Alex.* ὁ ἀδελφός. 24 *Alex.* Ἀσαβία. 25 *Alex.* κατορθώθη. 26 *Alex.* ἑαυτῶν. 27 *C.* αὐτῶν τοῖς. 28 *Ald.* προσάγειν τὰ ὁλοκαυτώματα τῷ. *C.* προσενεγκεῖν τῷ. 29 *Alex.* βιβλίῳ * νόμῳ Μωυσῆ. 30 *Alex.* εὐοδώθη. 31 *C.* ἔδραμον δρόμῳ πρός. 32 πάντας *Ald.* ponit post λαοῦ. 33 *C.* τοῦτο ἑτοίμασαν ἑαυτοῖς. 34 *C.* υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν ἀναφορᾷ τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 35 *Alex.* τὰ στέατα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἕως. 36 *C.* τῶν στεάτων.

37 *Ald.* Ἀσαίρ. 38 *C.* Ἀσάφ. 39 *Alex.* Ἰδιθούν. 40 *C.* τῶν προφητῶν. 41 *Alex.* τῆς πύλης. 42 *C.* ἔστιν. 43 *Alex.* ἁγίων, ὅτι ἀδελφοί. * *Francof.* hic incipit vers. 16. 44 καὶ ἡτοιμάσθη *C.* desunt. 45 κυρίου *Ald.* deest. 46 *Ald.* ἀνήνεγκαν. 47 *Alex.* Ἰωσία. *Cant.* Ἰούδα. 48 *Alex. Cant. Ald.* & *C.* πάντες βασιλεῖς Ἰσραήλ. 49 *Alex.* ὡς τό. 50 *Alex.* καὶ Λευῖται. 51 ἐν *Ald.* deest. 52 *Ald. C.* Ἐν τῷ. 53 *Alex.* Ἰωσία. καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους. * *Francof.* hic incip. vers. 20. 54 *C.* καὶ μετά. 55 *C.* ἡτοίμασεν. 56 *C.* τὸν οἶκον. 57 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους usque ad fin. vers. *C.* desunt. 58 *Alex.* θεραφείμ. 59 *Alex.* καραισείμ. *Ald.* Καραιδείμ. 60 *Alex.* ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνεπύρισεν. 61 *Alex.* ἐπὶ βιβλίου. 62 *Alex.* ἑαυτοῦ. 63 *Alex.* ἑαυτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ ἑαυτοῦ.

σῃ, καὶ [64] μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη [65] ὅμοιος. πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰούδα, ἐπὶ πάντα τὰ [66] παροργίσματα αὐτοῦ ἃ παρώργισε Μανασσῆς. καὶ εἶπε κύριος, Καί γε τὸν Ἰούδαν ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα [67] τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶπα, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

20 [68] Καὶ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων [69] ἐπὶ [70] τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη [71] βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν αὐτῷ.

21 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς [72] αὐτὸν ἀγγέλους, λέγων, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ βασιλεῦ Ἰούδα; οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον [73] πόλεμον πολεμῆσαι· καὶ ὁ θεὸς [74] εἶπε τοῦ κατασπεῦσαί με. πρόσεχε [75] ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ σε.

22 Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν Ἰωσίας τὸ πρόσωπον [76] αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' [77] ἢ πολεμεῖν αὐτὸν [78] ἐκραταιώθη, καὶ οὐκ [79] ἤκουσε [80] τῶν λόγων Νεχαὼ [81] διὰ στόματος θεοῦ, καὶ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ [82] Μαγεδδώ.

23 Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν [83] αὐτοῦ, [84] Ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.

24 Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον ὃ ἦν [85] αὐτῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ [86] ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων [87] αὐτοῦ· καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐπένθησαν ἐπὶ Ἰωσίαν.

25 Καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ἐπὶ Ἰωσίαν, καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον· καὶ ἔδωκαν [88] αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ [89] Ἰσραὴλ, καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων.

26 * Καὶ ἦσαν [90] οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίου καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ [91] γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου,

27 [92] Καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, [93] ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ [94] βιβλίῳ βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

Κεφ. λϛ'. 36.

1 *ΚΑι ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν [1] αὐτὸν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [2] εἰς βασιλέα [3] ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

2 [4] Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν [5] ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, [6] καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ Λοβνά. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. καὶ ἔδησεν αὐτὸν [7] Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ [8] Αἱμὰθ, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

3 Καὶ [9] μετήγαγεν [10] αὐτὸν ὁ βασιλεὺς [11] εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐπέβαλε [12] φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσίου.

4 Καὶ κατέστησε [13] Φαραὼ Νεχαὼ τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἰωσίου [14] βασιλέα ἐπὶ [15] Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. καὶ τὸν Ἰωάχαζ [16] ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβε [17] Φαραὼ Νεχαὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, [18] καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ· καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον [19] ἔδωκε τῷ Φαραώ. τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόμα Φαραώ· καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς

5 γῆς, [20] δοῦναι Φαραὼ Νεχαώ. [21] Ὢν

---

64 *Ald.* μετὰ τοῦτον. 65 *Alex. Ald.* ὅμοιος αὐτῷ. πλήν. 66 *Alex.* παροργίσματα ἃ. 67 *Ald.* τὸν οἶκον Ἰσραήλ. 68 Καὶ *C.* deest. 69 *Alex.* καὶ ἐπί. 70 *C.* ποταμὸν Εὐφράτη, τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρχαμεὶς, καί. 71 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας. *C.* Ἰωσίας βασιλεύς. 72 *C.* αὐτὸν Φαραὼ ἀγγέλους. 73 *Alex.* πόλεμον ποιῆσαι. *C.* ποιῆσαι πόλεμον· & addunt *Ald.* & *C.* ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν τόπον πολέμου μου (μου *Ald.* deest.) 74 *Alex.* εἶπεν κατασπεῦσαι. 75 *C.* σὺ ἀπό. 76 αὐτοῦ *Ald.* deest. 77 ἢ *C.* deest. 78 ἐκραταιώθη *C.* ponit ante τοῦ πολεμεῖν. 79 *Alex.* ἤκουεν. 80 *C.* Ἰωσίας τῶν. 81 *C.* ἐκ. 82 *Alex.* Μαγεδών. *C.* Μαγεδδών. 83 *Alex.* ἑαυτοῦ. 84 *C.* Ἐξάγετε. 85 *C.* αὐτοῦ. 86 *C.* ἀπέθανεν Ἰωσίας, καί. 87 *Alex.* ἑαυτοῦ. 88 *Cant.* αὐτῷ. 89 *Alex.* Ἰσραήλ· ἰδού. * *Francof.* hos 2 versus in unum conjungit. 90 *Alex.* & *C.* οἱ λόγοι Ἰωσία. 91 *C.* καὶ τὰ ἔλεη αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν. 92 *Alex.* Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι.

93 *C.* καὶ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι. 94 *Ald.* βιβλίων. *C.* βιβλίου.

Cap. 36. * *Ald.* hoc caput adjungit præcedenti. 1 *Alex.* αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 2 εἰς βασιλέα *C.* ponit ante ἀντί. 3 *C.* ἐν. 4 *C.* Υἱὸς ὢν τριῶν καὶ εἴκοσι ἐτῶν. 5 *Ald.* ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ. 6 καὶ ὄνομα usq. ad fin. verſ. *C.* deſunt. 7 *Ald.* Ἰωάχαζ Φαραώ. 8 *Ald.* Αἰθάμ. 9 *C.* μετέστησεν. 10 αὐτὸν *Ald.* deest. 11 *C.* Αἰγύπτου, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καί. 12 *C.* ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου φόρον. 13 *C.* ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου τόν. 14 *Alex.* βασιλέα Ἰούδα. 15 *C.* Ἰούδα, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἀντί. 16 *Ald.* ἀδελφὸν Ἰωακὶμ ἔλαβε. 17 Φαραὼ Νεχαὼ *Ald.* ponit ante ἀδελφόν. 18 καὶ ἀπέθανεν uſque ad fin. verſ. *C.* deſunt. 19 *Alex.* ἔδωκαν τῷ Φαραώ. καὶ ἕκαστος κατά. 20 *Alex. Ald.* δοῦναι αὐτὸ (*Ald.* αὐτῷ) Φαραώ. 21 *C.* Υἱὸς ὤν.

εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, [22] καὶ ὄνομα [23] τῆς μητρὸς αὐτοῦ [24] Ζεχωρὰ θυγάτηρ Νηρίου ἐκ Ῥαμά. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [25] ἐναντίον κυρίου [26] κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις [27] αὐτοῦ ἦλθε Ναβουχοδονόσορ [28] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων τρία ἔτη, καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε κύριος [29] ἐπ' αὐτοὺς τοὺς Χαλδαίους, καὶ [30] λῃστήρια Σύρων, καὶ λῃστήρια Μωαβιτῶν, καὶ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τῆς Σαμαρείας, καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰούδαν, τοῦ [31] ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου [32] αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησε, καὶ ἐν αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεεν Ἰωακὶμ, καὶ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος [33] ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. 6 Καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἔδησεν αὐτὸν [34] ἐν χαλκαῖς πέδαις, καὶ [35] ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

7 Καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου [36] ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ [37] αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι. 8 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα [38] γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν [39] τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; [40] καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων [41] αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν [42] Γανοζαὴ μετὰ τῶν πατέρων [43] αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

9 [44] Ὀκτὼ ἐτῶν Ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. 10 Καὶ [45] ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ [46] εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου· καὶ ἐβασίλευσε [47] Σεδεκίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλήμ. 11 [48] Ἐτῶν εἴκοσι υἱὸς καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. 12 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, [49] οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου Ἱερεμίου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος κυρίου, 13 Ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ ἀθετῆσαι, ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐσκλήρυνε τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ [50] τὴν καρδίαν [51] αὐτοῦ κατίσχυσε, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ.

14 Καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι Ἰούδα, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς [52] ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα [53] βδελυγμάτων ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

15 Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν [54] ἐν [55] χειρὶ τῶν προφητῶν αὐτοῦ, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους [56] αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ [57] αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ. 16 Καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες [58] τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐξουθενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη [59] ὁ θυμὸς κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, [60] ἕως οὐκ ἦν ἴαμα. 17 Καὶ [61] ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα Χαλδαίων, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐφείσατο [62] τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ [63] ἠλέησε, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν [64] ἀπήγαγον, τὰ πάντα παρέδωκεν [65] ἐν χερσὶν αὐτῶν. 18 Καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου [66] τοῦ θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ, [67] καὶ τοὺς [68] θησαυροὺς οἴκου κυρίου, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς [69] τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων,

---

22 καὶ ὄνομα, usque ad καὶ ἐποίησε τὸ *C.* desunt. 23 *Ald.* τῇ μητρί. 24 *Alex.* Ζεχχωρά. 25 *C.* ἐνώπιον. 26 κατὰ πάντα ὅσα usq. ad fin. vers. *C.* desunt. 27 *Ald.* τοῦ Ἰωακίμ. 28 *Alex.* βασιλεύς. 29 *Alex.* ἐπ' αὐτοῦ τούς. *Cant.* ἐπ' αὐτὸν τούς. 30 *Alex.* λῃστήρια Μωαβιτῶν, καὶ υἱῶν. 31 *Alex.* ἀποστῆσαι. 32 *Alex.* ἑαυτοῦ. 33 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 34 ἐν *Ald.* deest. 35 *Alex.* ἀνήγαγεν. *Ald.* ἦγεν. 36 *C.* ἐπήνεγκεν. 37 *Alex.* ἑαυτοῦ. 38 *C.* γέγραπται. 39 *C.* τῶν βασιλέων. 40 καὶ ἐκοιμήθη usque ad καὶ ἐβασίλευσεν *C.* desunt. 41 *Alex.* ἑαυτοῦ. 42 *Alex.* γανοζάν. 43 *Alex.* ἑαυτοῦ. 44 *Alex.* Υἱὸς ὀκτὼ καὶ δέκα ἐτῶν. *Ald.* Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν. *C.* Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν. 45 *Alex. Ald.* ἐπιστραφέντος.

46 *Alex.* & *C.* εἰσήγαγεν αὐτόν. 47 *Alex.* τὸν Σεδεκίαν. 48 *Alex.* & *C.* Ἐτῶν εἰκοσιενὸς Σεδεκίας. *Cant.* ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίας. 49 *Ald. C.* καὶ οὐκ. 50 τὴν καρδίαν αὐτοῦ *C.* desunt. 51 *Alex.* ἑαυτοῦ. 52 *Alex.* ἐπλήθυνεν. 53 *Ald. C.* κατὰ τὰ βδελύγματα. 54 *C.* πρὸς αὐτοὺς ἐν. 55 *Alex. C.* χειρὶ τῶν (τῶν *Alex.* deest) προφητῶν, ὀρθρίζων. 56 *Alex.* ἑαυτοῦ. 57 *Alex.* ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ ἁγιάσματος. Καί. 58 *Alex.* ἀγγέλους. 59 *Alex.* θυμός. 60 *C.* ἕως οὐκ. 61 *Ald.* ἐπήγαγεν. 62 *C.* τῶν νεανίσκων, καί. 63 *Cant.* ἠλέησαν. 64 *Ald. C.* ἀπήγαγε. 65 *Ald.* εἰς τὰς χεῖρας. 66 *Alex.* θεοῦ. *C.* κυρίου. 67 καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου *Cant.* desunt. 68 *Alex.* θησαυροὺς * καὶ πάντας. 69 *Alex.* βασιλέως καὶ με-

19 πάντα εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ [70] κατέσκαψε τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ, καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον εἰς 20 ἀφανισμόν. Καὶ [71] ἀπῴκισε τοὺς καταλοίπους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως βασιλείας Μή-21 δων, Τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας [72] ἐρημώσεως αὐτῆς [73] σαββατίσαι εἰς συμπλήρωσιν [74] ἐτῶν ἑβδομήκοντα. 22 Ἔτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν, μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, [75] ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε [76] κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ [77] ἐν 23 γραπτῷ, λέγων, Τάδε λέγει Κύρος βασιλεὺς [78] Περσῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, Ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι [79] οἶκον αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; [80] ἔσαι [81] θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, [82] καὶ ἀναβήτω.

*

γκάνων. 70 C. κατέστρεψε. 71 Ald. ἐπῴκισε. 72 Alex. τῆς ἐρημώσεως. 73 Alex. Ald. ἐσαββάτισεν εἰς. 74 Ald. ἑβδομήκοντα ἐτῶν. Ἔτους. 75 Cant. ἐξῆρε. 76 Alex. τοῦ κηρύξαι αὐτοὺς ἐν. 77 C. ἐν λόγοις, γραφῇ, λέγων. 78 Alex. & C. Περσῶν. Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέν μοι. 79 Alex. Ald. & C. αὐτῷ οἶκον ἐν. 80 ἔσαι C. ponit post prius αὐτοῦ. 81 Alex. ὁ θεός. Ald. & C. κύριος ὁ θεός. 82 καὶ C. deest.

* Alex. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα β'. Cant. Παραλειπομένων τῶν Βασιλειῶν Β', Στίχων τρισχιλίων.

*ΕΣΔΡΑΣ.

Κεφ. α'. 1.

1 ΚΑΙ ἐν τῷ [1] πρώτῳ ἔτει Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν, τοῦ τελεσθῆναι λόγον κυρίου ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ αὐτοῦ, 2 καί γε ἐν γραπτῷ, λέγων, Οὕτως εἶπε Κύρος βασιλεὺς Περσῶν, Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τοῦ [2] οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ 3 Ἰουδαίᾳ. Τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; καὶ ἔσαι ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ [3] ἀναβήσεται εἰς Ἱερουσαλὴμ [4] τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον [5] θεοῦ Ἰσραὴλ, αὐτὸς 4 ὁ θεὸς ὁ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ [6] ἐκεῖ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ, [7] καὶ χρυσίῳ, καὶ [8] ἀποσκευῇ, καὶ [9] κτήνεσι μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ 5 θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατέρων τῶν Ἰούδα καὶ [10] Βενιαμὶν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. 6 Καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν [11] ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν [12] αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου, ἐν χρυσῷ, [13] ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν ξενίοις, [14] πάρεξ τῶν ἑκουσίων. 7 Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, ἃ ἔλαβε Ναβουχοδονόσορ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ 8 ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ

Cap. 1. * Ms. Alex...... ἱερεύς. Hunc Librum Esdræ, qui in Ald. comprehendit etiam Librum Nehemiæ Ald. dividit in cap. 80. quæ in textu margini adscribuntur, & ante librum in unum simul collecta cum initio uniuscujusque cap. habentur. In Rom. ed. hic liber Esdr. est secundus, & Apocryphus Esdr. primus. 1 C. ἔτει τοῦ πρώτῳ Κύρου. 2 Alex. & C. οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν. 3 C. ἀναβήτω. 4 Alex. ἡ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 5 C. κυρίου τοῦ θεοῦ. 6 C. ἐκεῖ λήψονται. 7 Alex. καὶ ἐν χρυσίῳ, καί. 8 Alex. Ald. & Comp. ἐν ἀποσκευῇ, καί. 9 Comp. ἐν κτήνεσι μετὰ τοῦ. 10 Alex. Βενιαμεὶν, καὶ οἱ Λευῖται, πάντες ὧν. 11 Alex. ἴσχυσαν. C. αὐτῶν ἐνίσχυσαν. 12 Alex. ἑαυτῶν. 13 Alex. Ald. C. καὶ ἐν ἀποσκευῇ. 14 Alex. Ald. C. πάρεξ τῶν ἐν ἑκουσίοις.

ἐξή-

ἐξῄνεγκεν αὐτὰ [15] Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα [16] Μιθριδάτου γασβαρηνοῦ, καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ [17] τῷ Σασαβασὰρ τῷ ἄρχοντι τοῦ Ἰούδα. 9 Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν· ψυκτῆρες χρυσοῖ τριάκοντα, καὶ [18] ψυκτῆρες ἀργυροῖ χίλιοι, παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι, [19] κεφφουρῆς χρυσοῖ τριάκοντα, 10 Καὶ [20] ἀργυροῖ διπλοῖ τετρακόσια [21] δέκα, 11 καὶ σκεύη ἕτερα χίλια. Πάντα τὰ σκεύη [22] τῷ χρυσῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πεντακισχίλια τετρακόσια, τὰ πάντα [23] ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασὰρ [24] ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ.

* Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ 2 καὶ [1] Ἰούδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ· Οἳ ἦλθον μετὰ Ζοροβάβελ, [2] Ἰησοῦς, Νεεμίας, Σαραίας, Ῥεελίας, Μαρδοχαῖος, Βαλασὰν, Μασφὰρ, Βαγουαὶ, Ῥεοὺμ, Βαανά· [3] ἀνδρῶν 3 ἀριθμὸς λαοῦ Ἰσραήλ. Υἱοὶ [4] Φαρὲς, 4 δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. 5 Υἱοὶ Ἄρες, ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε. 6 Υἱοὶ Φαὰθ Μωὰβ τοῖς υἱοῖς Ἰησουὲ Ἰωὰβ, δισ- 7 χίλιοι ὀκτακόσιοι [5] δεκαδύο. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσα- 8 ρες. Υἱοὶ [6] Ζαθουὰ, ἐννακόσιοι [7] τεσ- 9 σαρακονταπέντε. Υἱοὶ [8] Ζακχοῦ, ἑ- 10 πτακόσιοι ἑξήκοντα. Υἱοὶ [9] Βανουὶ, 11 ἑξακόσιοι [10] τεσσαρακονταδύο. Υἱοὶ 12 Βαβαὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ [11] Ἀσγὰδ, χίλιοι διακόσιοι εἰκοσιδύο. 13 Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταέξ.

14 Υἱοὶ [12] Βαγουὲ, δισχίλιοι πεντηκονταέξ. 15 Υἱοὶ Ἀδὶν, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσα- 16 ρες. Υἱοὶ Ἀτὴρ τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐννενηκον- 17 ταοκτώ. Υἱοὶ Βασοῦ, τριακόσιοι εἰκοσι- 18 τρεῖς. Υἱοὶ Ἰωρὰ, ἑκατὸν [13] δεκα- 19 δύο. Υἱοὶ Ἀσοὺμ, διακόσιοι εἰκοσι- 20 τρεῖς. Υἱοὶ Γαβὲρ, ἐννενηκονταπέντε. 21 Υἱοὶ Βεθλαὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. 22 Υἱοὶ [14] Νετωφὰ, πεντηκονταέξ. 23 Υἱοὶ Ἀναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. 24 Υἱοὶ Ἀζμὼθ, [15] τεσσαρακοντατρεῖς. 25 Υἱοὶ Καριαθιαρὶμ, [16] Χαφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, 26 ἑπτακόσιοι [17] τεσσαρακοντατρεῖς. Υἱοὶ τῆς Ῥαμὰ καὶ Γαβαὰ, ἑξακόσιοι εἰκοσιεῖς. 27 Ἄνδρες [18] Μαχμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. 28 Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ [19] Ἀϊὰ, τετρακόσιοι εἰ- 29 κοσιτρεῖς. Υἱοὶ [20] Ναβοῦ, πεντηκοντα- 30 δύο. Υἱοὶ Μαγεβὶς, ἑκατὸν πεντηκον- 31 ταέξ. Υἱοὶ [21] Ἠλαμὰρ, χίλιοι διακό- 32 σιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ [22] Ἠ- 33 λὰμ, τριακόσιοι εἴκοσι. Υἱοὶ [23] Λοδαδὶ καὶ Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε. 34 Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι [24] τεσσαρακοντα- 35 πέντε. Υἱοὶ [25] Σενναὰ, τρισχίλιοι ἑξ- 36 ακόσιοι τριάκοντα. Καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ [26] Ἰεδουὰ τῷ οἴκῳ [27] Ἰησοῖ, ἐννακόσιοι ἑβδο- 37 μηκοντατρεῖς. Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι 38 πεντηκονταδύο. Υἱοὶ [28] Φασοὺρ, χίλιοι διακόσιοι [29] τεσσαρακονταεπτά. 39 Υἱοὶ [30] Ἠρὲμ, [31] χίλιοι ἑπτά. 40 Καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἰησοῦ καὶ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς 41 Ὠδουΐα, ἑβδομηκοντατέσσαρες. Οἱ ᾄδοντες υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. 42 Υἱοὶ τῶν πυλωρῶν, υἱοὶ Σελλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ Τελμὼν, υἱοὶ [32] Ἀκοὺβ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ Σωβαὶ, οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα.

---

15 *Alex.* Κῦρος βασιλεύς. 16 *Alex.* Μιθριδάτου γαρβαρηνοῦ. *C.* Μιθραδάτου Γαζβαρηνοῦ. 17 *Alex.* τῷ Σασαβασάρῳ. 18 *C.* ἀργυροῖ ψυκτῆρες χίλιοι. 19 *Alex.* γεφουρῆ χρύσεοι. *Ald.* Καὶ χεφουροὶ χρυσοῖ. (& hinc Francof. incip. vers. 10.) *C.* Κέφουροι χρυσοῖ. al. pro κεφουρῆς hab. Χεφουρεὶ, al. χαφουρῆ, al. κεφουρέ. est enim Hebr. vox. κεφουρῆς autem fortasse positum, pro κεφουρῆες. 20 *Alex.* ἀργυροῖ, σκεύη ἕτερα. *Ald.* ἀργυροῖ διπλοῖ, καὶ σκεύη ἕτερα. 21 *C.* καὶ δέκα. 22 *C.* τοῦ χρυσίου, καὶ τοῦ ἀργυρίου. 23 *Alex.* τὰ ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασάρ. *C.* ἀνήγαγε Σασαβασάρ. 24 *C.* μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς.

Cap. 2. * Hoc cap. in *Ald.* est 4. 1 *Comp.* Ἰούδαν. 2 *C.* Ἰησουά. 3 *C.* ἀριθμὸς ἀνδρῶν λαοῦ. 4 *Alex.* Φορός. *Ald.* Φόρος. *C.* Φάρος. & vers. seq. pro Σαφατία al. hab. Σαββατία. 5 *C.* καὶ δώδεκα. 6 *Alex.* Ζαθθουά. 7 *Alex.* τεσσερακονταπέντε. 8 *Alex.* Ζακχάν. *C.* Ζακχαία. *Ald.* Ζαχάν. 9 *C.* Βανία. 10 *Alex.* τεσσερακονταδύο. *C.* τεσσαράκοντα καὶ δύο. 11 *Alex.* *Ald.* Ἀβγάδ. *C.* Ἀζιγάδ. 12 *Alex.* Βαγουά. 13 *C.* δώδεκα. 14 *Alex.* Νεφωτά. *C.* Νετωφάθ. 15 *Alex.* τεσσερακονταδύο. *C.* τεσσαράκοντα δύο. 16 *Alex.* Καφιρά. 17 *Alex.* τεσσερακοντατρεῖς. 18 *Alex.* Χαμμάς. 19 *C.* Ἀΐ. 20 *Alex.* & *C.* Ναβώ. *Ald.* Ναβά. 21 *C.* Ἠλὰμ ἑτέρου, χίλιοι. 22 *Alex.* & *C.* Ἠράμ. 23 *Alex.* Λυδδὼν, Λοδαδὶδ καὶ Ὠνώ. *Ald.* Λυδδῶν Λοδαδὶ, καὶ Ὠνώ. *C.* Λοδαδὶδ, καὶ Ὠνώ. 24 *Alex.* τεσσερακονταπέντε. 25 *Alex.* Σενναά. 26 *Alex.* Ἰεδδουά. 27 *Alex.* Ἰησοῦ. 28 *Alex.* Φασούρ. 29 *Alex.* τεσσερακονταεπτά. 30 *C.* Χαρίμ. 31 χίλιοι ἑπτὰ *Ald.* desunt. *C.* χίλιοι καὶ δεκαεπτά. 32 *Alex.* Ἀκούμ.

Οἱ

43 Οἱ [33] Ναθινὶμ, υἱοὶ [34] Σουθία, υἱοὶ Ἀσουφὰ, 44 υἱοὶ [35] Ταβαὼθ, Υἱοὶ [36] Κάδης, υἱοὶ 45 [37] Σιαὰ, υἱοὶ Φαδὼν, Υἱοὶ [38] Λαβανὼ, υἱοὶ Ἀγαβὰ, υἱοὶ Ἀκοὺβ, 46 Υἱοὶ 47 Ἀγαὰβ, υἱοὶ Σελαμὶ, υἱοὶ Ἀνὰν, Υἱοὶ Γεδδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ, υἱοὶ Ῥαϊὰ, 48 Υἱοὶ Ῥασὼν, υἱοὶ [39] Νεκωδὰ, υἱοὶ Γαζὲμ, 49 Υἱοὶ [40] Ἀζὼ, υἱοὶ Φασὴ, υἱοὶ 50 [41] Βασὶ, Υἱοὶ Ἀσενὰ, υἱοὶ [42] Μουνὶμ, 51 υἱοὶ Νεφουσὶμ, Υἱοὶ [43] Βακβοὺκ, 52 υἱοὶ Ἀκουφὰ, υἱοὶ [44] Ἀροὺρ, Υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ [45] Μαουδὰ, υἱοὶ Ἀρσὰ, 53 Υἱοὶ Βαρκὸς, υἱοὶ Σισάρα, υἱοὶ Θεμὰ, 54 Υἱοὶ [46] Νασθιὲ, υἱοὶ [47] Ἀτουφά· 55 Υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σωταϊ, υἱοὶ [48] Σεφηρὰθ, 56 [49] υἱοὶ Φαδουρὰθ, Υἱοὶ [50] Ἰεηλὰ, υἱοὶ [51] Δαρκὼν, υἱοὶ [52] Γεδδὴλ, 57 Υἱοὶ Σαφαθία, υἱοὶ [53] Ἀτὶλ, υἱοὶ [54] Φαχερὰθ, [55] υἱοὶ Ἀσεβωεὶμ, υἱοὶ Ἡμεί. 58 [56] Πάντες οἱ Ναθανὶμ, [57] καὶ υἱοὶ [58] Ἀβδησελμὰ, τριακόσιοι ἐννενηκονταδύο.

59 Καὶ οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ [59] Θελμελὲχ, Θελαρησὰ, Χεροὺβ, Ἠδὰν, Ἐμμὴρ, καὶ οὐκ [60] ἐδυνάσθησαν τοῦ ἀναγγεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν [61] εἰ ἐξ Ἰσραὴλ 60 εἰσίν· Υἱοὶ Δαλαΐα, [62] υἱοὶ Βουὰ, υἱοὶ Τωβίου, υἱοὶ [63] Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο. 61 Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων [64] υἱοὶ Λαβεία, υἱοὶ Ἀκκοὺς, υἱοὶ [65] Βερζελλαῒ, ὃς ἔλαβεν [66] ἀπὸ τῶν θυγατέρων Βερζελλαῒ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ 62 τῷ ὀνόματι αὐτῶν. Οὗτοι [67] ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν οἱ [68] μεθωεσὶμ, καὶ οὐχ εὑρέθησαν, καὶ [69] ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατεί- 63 ας. Καὶ εἶπεν [70] ἀθερσαθὰ αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς τοῖς φωτίζουσι καὶ τοῖς τελείοις.

64 Πᾶσα δὲ ἡ ἐκκλησία ὁμοῦ ὡσεὶ τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι [71] τριακόσιοι ἑξήκοντα, 65 Χωρὶς δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, οὗτοι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτά· [72] καὶ οὗτοι ᾄδοντες καὶ ᾄδουσαι διακόσιοι. 66 Ἵπποι αὐτῶν, ἑπτακόσιοι τριακονταέξ· ἡμίονοι αὐτῶν, διακόσιοι [73] τεσσαρακονταπέντε· 67 Κάμηλοι αὐτῶν, τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν, ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. 68 Καὶ ἀπὸ ἀρχόντων πατριῶν ἐν τῷ [74] εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἡκουσιάσαντο εἰς [75] οἶκον τοῦ θεοῦ, τοῦ στῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν 69 αὐτοῦ, [76] Ὡς ἡ δύναμις αὐτῶν, ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν τοῦ ἔργου [77] χρυσίον καθαρὸν μναῖ ἓξ μυριάδες καὶ χίλιαι, καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεντακισχιλίας, καὶ [78] κόθωνοι τῶν ἱερέων 70 ἑκατόν. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ [79] λαοῦ, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ [80] Ναθινὶμ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

* Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑΙ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, [1] καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθη ὁ 2 λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ [2] αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ἀνενέγκαι ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώσεις, [3] κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ 3 [4] Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. Καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν

---

33 *Ald.* Ναθιναῖοι. *C.* Ναθηναῖοι, & verf. 58. 34 *Alex.* Σουαὰ υἱοῦ Ἀσουφά. *Ald. C.* Σουαὰ, υἱοὶ Σουφὰτ (*C.* Ἀσουφάτ.) 35 *Ald.* Ἰαββαώθ. 36 *Ald.* Χειρεός. *C.* Κορές. 37 *Ald.* Σηρσά. 38 *C.* Βαλανά. 39 *Alex.* Νεκωδάν. 40 *C.* Ἀζά. 41 *Ald.* Ῥασί. 42 *Ald.* Μουνί. *C.* Μουνίμ. 43 *Ald.* Βακβούκ, υἱοὶ Κουφά. al. Βακκούχ, υἱοὶ Ἀκουφά. 44 *Ald.* Ἀνούρ. 45 *Alex.* Μειδά. *Ald. C.* Μεϊδά. 46 *Alex.* Νεθιέ. *Ald.* Ναθιέ. *C.* Νεσία. 47 *Alex.* Ἀτιφά. 48 *Alex.* Ἀσεφοράθ. 49 υἱοὶ Φαδουρὰθ *Ald.* desunt. *C.* υἱοὶ Φαρκδά. 50 *Alex.* Ἰελά. 51 *Ald.* Κερκών. 52 *Alex.* Γεδδήλ. 53 *Alex.* Ἀτίλ. 54 *Alex.* Φακεράθ. 55 *Ald.* Ἀσεβωείμ. 56 *C.* Πάντες οὗτοι οἱ Ναθανίμ (al. Ναθινίμ.) 57 *Ald. C.* ἅμα καί. 58 *C.* δούλων Σολομῶντος. 59 *Alex.* Θελμεχέλ. 60 *Alex.* ἠδυνήθησαν. *Ald. C.* ἐδυνήθησαν. 61 εἰ *Ald.* deeft. 62 υἱοὶ Βουὰ *Ald. C.* desunt. 63 *Ald.* Νεγωδά. 64 *Alex.* υἱοὶ Ὀβδία. *Ald.* καὶ οἱ Ὀβαΐα. *C.* υἱοὶ Ὀβαΐα. 65 *Ald.* Μερζελλαΐ. 66 *Alex.* ἀπὸ θυγατέρων. 67 *Ald. C.* ὧν ἐζήτησαν. 68 *C.* γενεαλογοῦντες, καί. 69 *Ald.* ἐξώσθησαν. 70 *Alex.* ἀθερσαθά. paulo poft in hoc verfu pro ἀναστῇ aliquot ll. hab. ἂν στῇ. 71 τριακόσιοι *Ald.* deeft. 72 *C.* καὶ αὐτοῖς. 73 *Alex.* τεσσαρακονταπέντε.. 74 *Alex.* ἐλθεῖν. 75 *Alex.* οἶκον θεοῦ. 76 *C.* Ὅση δύναμις. 77 *Alex.* χρυσίου δραχμὰς ἓξ μυριάδας καὶ χιλίας, καὶ ἀργύριον μναῖ πεντακισχίλιαι. *Ald. C.* χρυσίου δραχμῶν ἓξ μυριάδας, καὶ χιλίας, καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεντακισχ. 78 Hebr. hæc vox alibi expreffius ponitur, & propius Hebr. fermoni, ut *Neem.* 7. Χοθωνὼθ τῶν ἱερέων. at *Alex. Ald. C.* hab. hic χιτῶνας. 79 *Alex.* λαοῦ, οἱ ᾄδοντες. 80 *Ald.* Ἀναθινείμ. *C.* Ναθηναῖοι.

Cap. 3. * Hoc cap. in *Ald.* eft 9. 1 *Alex.* καὶ ὁ Ἰσραήλ. 2 *Alex.* αὐτοῦ. 3 *Comp.* καθὼς γέγραπται. 4 *Alex.* Μωύσεως.

γαιῶν·

γαιῶν· καὶ [5] ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ [6] ὁλοκαύτωσις τῷ κυρίῳ τοπρωῒ καὶ εἰς ἑσπέραν. 4 Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ὁλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 5 Καὶ μετὰ τοῦτο [7] ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμοῦ, καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς [8] πάσας [9] ἑορτὰς τῷ κυρίῳ τὰς ἡγιασμένας, καὶ παντὶ ἑκουσιαζομένῳ ἑκούσιον τῷ κυρίῳ. 6 Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ [10] οἶκος τοῦ κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη. 7 Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ βρώματα καὶ [11] ποτὰ, καὶ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις, [12] ἐνέγκαι ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου πρὸς θάλασσαν Ἰόππης, [13] κατ' ἐπιχώρησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ' αὐτούς. 8 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον [14] τοῦ θεοῦ [15] ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω [16] ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας [17] τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίου. 9 Καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ [18] αὐτοῦ, [19] Καδμιὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ [20] υἱοὶ Ἰούδα [21] ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ· υἱοὶ Ἠναδὰδ, υἱοὶ αὐτῶν [22] καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται. 10 Καὶ [23] ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγξι, καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ. 11 Καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ [24] ἀνθομολογήσει τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς [25] ἐσήμαινε φωνῇ μεγάλῃ [26] αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ θεμελιώσει [27] τοῦ οἴκου κυρίου. 12 Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι οἳ [28] εἴδοσαν τὸν οἶκον τὸν πρῶτον [29] ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς [30] αὐτῶν, [31] ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ. καὶ [32] ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ' εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι [33] ᾠδήν. 13 Καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων [34] φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης [35] ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ, [36] ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, ὅτι υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ, 2 Καὶ ἤγγισαν πρὸς Ζοροβάβελ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν, καὶ εἶπον αὐτοῖς, Οἰκοδομήσομεν μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὡς [1] ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ θεῷ [2] ἡμῶν, καὶ αὐτῷ ἡμεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν [3] Ἀσαραδὰν βασιλέως [4] Ἀσσοὺρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε. 3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ, Οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τοαυτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ κυρίῳ θεῷ [5] ἡμῶν, ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. 4 Καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ Ἰούδα, καὶ ἐνεπόδιζον [6] αὐτοὺς οἰκοδομεῖν, 5 Καὶ μισθούμενοι ἐπ' αὐτοὺς [7] βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἕως βασιλείας Δαρείου [8] βασιλέως Περσῶν. 6 Καὶ ἐν βασιλείᾳ [9] Ἀσουήρου, καὶ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ [10] ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

---

5 *C.* ἀνεβίβασαν. 6 *C.* ὁλοκαυτώσεις. 7 *C.* τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ ἐνδ. 8 πάσας *Ald. C.* deest. 9 *Alex.* ἑορτὰς κυρίῳ. 10 *Alex.* οἶκος κυρίου. 11 *Ald.* πόματα. *C.* πόσιν. 12 *Alex.* καὶ ἐνέγκαι. *Ald. C.* τοῦ (*Ald.* καὶ) ἐξενέγκαι. 13 *C.* διὰ γνώμης Κύρου. 14 *Ald. C.* κυρίου τοῦ θεοῦ τὸν ἐν. 15 *Alex.* εἰς. 16 *Ald. C.* τοῦ νικοποιεῖν ἐπί. in nonnull. est, τοῦ ἐπινικᾶν ἐπί. 17 *Alex.* τὰ ἔργα θεοῦ οἴκῳ κυρίου. 18 αὐτοῦ *Ald.* deest. 19 *Alex.* καὶ Καδμιήλ. *Ald.* Καδωήλ. 20 *Alex.* οἱ υἱοί. 21 *C.* ὁμοθυμαδὸν τοῦ ἐπινικᾶν τούς. 22 *Alex.* καὶ ἀδελφοί. 23 *C.* ἐθεμελίωσαν οἱ οἰκοδομοῦντες τοῦ. 24 *C.* ἀνθολογήσει. 25 *Alex.* ἐσήμανεν. *C.* ἠλάλαξαν. 26 *C.* ἐν τῷ αἰνεῖν. 27 *Alex.* οἴκου κυρίου. 28 *C.* εἶδον. 29 ἐν *Ald. C.* deest. 30 *Alex. Ald.* ἑαυτῶν. 31 *C.* ἠλάλαξαν. 32 *C.* πολλοὶ ἐν ἀλαλαγμῷ μετ'. 33 *C.* φωνήν. 34 *Alex.* τὴν φωνήν. *Ald.* φωνὴ μεγάλη. 35 *Alex.* ἀπὸ τῆς * εὐφροσύνης τοῦ κλαυθμοῦ. 36 *Alex.* ὅτι λαός.

Cap. 4. 1 *Comp.* ἡμεῖς. 2 *Alex.* & *C.* ὑμῶν. 3 *Alex.* Ἀσαραδδών. 4 *Alex.* Ἀσούρ. 5 *C.* Ἰσραὴλ, ὡς. 6 *Alex.* αὐτοῖς τοῦ οἰκοδομεῖν. 7 *Ald.* βουλόμενοι τοῦ. *C.* συμβούλους, τοῦ. 8 *Alex.* βασιλέως. Ἐν. *Ald.* βασιλέως. Καὶ ἐν. 9 *Alex.* Ἀσουήρου Περσῶν, καί. 10 *Alex. Ald. C.* ἔγραψεν.

7 Καὶ ἐν ἡμέραις [11] Ἀρθασασθὰ [12] ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ [13] Μιθραδάτῃ [14] Ταβεὴλ καὶ τοῖς [15] λοιποῖς συνδούλοις· πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα Περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν Συριστὶ καὶ ἡρμηνευμένην.

8 Ῥεοὺμ [16] Βαλτὰμ [17] καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς [18] ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ Ἱερουσαλὴμ τῷ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ.

9 Τάδε ἔκρινε Ῥεοὺμ [19] Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν, Δειναῖοι, Ἀφαρσαθαχαῖοι, [20] Ταρφαλαῖοι, [21] Ἀφαρσαῖοι, Ἀρχυαῖοι, Βαβυλώνιοι, Σουσαναχαῖοι, [22] Δαυαῖοι,

10 Καὶ οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπῴκισεν [23] Ἀσενναφὰρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῆς [24] Σομόρων καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ.

11 Αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· [25] Πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα [26] παῖδές σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ.

12 [27] Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, [28] ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ πρὸς ἡμᾶς [29] ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν, ἣν οἰκοδομοῦσι· καὶ τὰ τείχη αὐτῆς [30] κατηρτισμένα εἰσὶ, καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν.

13 Νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσι, [31] φόροι οὐκ ἔσονταί σοι, οὐδὲ δώσουσι. καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ,

14 [32] Καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ,

15 Ἵνα ἐπισκέψηται [33] ἐν βίβλῳ [34] ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ [35] εὑρήσεις, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις, καὶ κακοποιοῦσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεῖαι δούλων [36] γίνονται ἐν μέσῳ αὐτῆς [37] ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος, διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη [38] ἠρημώθη.

16 Γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι [39] ἂν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῇ, [40] οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη.

17 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ῥεοὺμ [41] Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ γραμματέα καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ, Εἰρήνην· καὶ

18 [42] φησὶν, Ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς, ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ·

19 Καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, καὶ [43] ἐπεσκεψάμεθα καὶ εὕραμεν, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ [44] φυγαδεῖαι [45] γίνονται ἐν αὐτῇ·

20 Καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ [46] ἐγένοντο [47] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπικρατοῦντες [48] ὅλης τῆς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ φόροι [49] πλήρεις καὶ μέρος [50] δίδονται αὐτοῖς.

21 Καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται [51] ἔτι·

22 [52] Ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης [53] πεφυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου, μή ποτε πληθυνθῇ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι.

23 Τότε ὁ φορολόγος τοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον [54] Ῥεοὺμ Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ γραμματέως [55] καὶ συνδούλων αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰούδα, καὶ κατήργησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει.

24 Τότε ἤργησε [56] τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ· [57] καὶ ἦν ἀργοῦν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου [58] βασιλέως Περσῶν.

* Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑΙ [1] προεφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφή-

---

11 *Ald.* Ἀρθαθὰ, & verſ. 8. 12 *Alex. Ald.* ἔγραψαν. 13 *Alex.* Μιθραδάτης. 14 *Alex. Ald.* Ταβεὴλ σὺν καὶ τοῖς. *C.* καὶ Ταβεὴλ, σὺν τοῖς. al. ὁ Ταβεὴλ σὺν τοῖς. 15 *Alex. Ald. C.* λοιποῖς (*Alex.* deeſt) συνδούλοις αὐτοῦ πρός. 16 *Alex.* βααλτάμ. *Ald.* Βαλταράμ. *C.* Βελτεέμ. al. βαλτάν. 17 *Alex.* καὶ Σαμσαί. 18 *Alex. Ald.* ἔγραψεν. 19 *Alex.* βααλτὰμ καὶ Σαμψαί. 20 *Alex.* Ταρφαλλαῖοι. 21 *Ald. C.* Ἀρφασαῖοι. 22 *Ald.* Σαυαῖοι. *C.* Δαυαῖοι, Ἐλαμῖται. 23 *Alex.* * ναφάρ. 24 *Ald.* Ὀμόρρων. *C.* τῆς Σαμαρείας. 25 *Alex.* Πρὸς * Ἀρθά. 26 *Alex.* οἱ παῖδές. 27 *C.* Καὶ νῦν γνωστόν. 28 *Alex.* ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες. 29 *C.* ἦλθον. 30 *Alex.* κατηρτισμένοι εἰσί. 31 *C.* φόρων πρᾶξιν καὶ συντέλεσμα οὐ δώσουσι. 32 *C.* Καὶ νῦν οὖν καθὼς ἅλας τοῦ ναοῦ ἡλισάμεθα, καὶ ἀσχημοσύνην. 33 *Alex.* ἐν βιβλίῳ. 34 *C.* ὑπομνηματισμάτων. 35 *C.* εὑρήσεις ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν μνημοσύνων, καί. 36 *Alex.* γίγνονται. 37 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ χρόνων αἰῶνος. 38 *Ald. C.* ἠρήμωται. 39 *Alex.* ἐάν. 40 *C.* πρὸς ταῦτα μέρος ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ οὐκ ἔσται σοι. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν βασιλεύς. 41 *Alex.* βααλτὰμ καὶ Σαμσαί. 42 *Alex.* φασίν. 43 *C.* ἐπεσκέψαντο, καὶ εὑρήθη. 44 *C.* φυγάδες. 45 *Alex.* γίγνονται. 46 *Ald.* γίνονται. *Alex.* γίγνονται. 47 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τῆς (τῆς *Alex.* deeſt) Ἱερουσαλήμ. 48 *Alex. Ald.* ὅλης τῆς ἑσπέρας τοῦ. *C.* παντὸς τοῦ πέραν τοῦ. 49 *C.* πράξεις τε, καὶ συντελέσματα δίδονται. 50 *Alex. Ald.* δίδοται αὐτοῖς. 51 *Ald.* οὐκ ἔτι. *C.* ἔτι δι' ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα. 52 *C.* Καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον περί. 53 *Alex. Ald.* πεφυλαγμένοι ἄνεσιν. 54 *Alex.* Ῥεοὺμ καὶ Σαμσαὶ γραμματέως. 55 *Alex. Ald.* συνδούλων ἑαυτοῦ. *C.* καὶ συνδούλων αὐτῶν. 56 *Alex.* τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. 57 *Alex.* καὶ ἦν ἀργῶν. 58 *Alex.* τοῦ βασιλέως.

Cap. 5. * Hoc cap. in *Ald.* eſt 28. 1 *Alex.* ἐπροφή-

της καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ προφητείαν ἐπὶ τοὺς [2] Ἰουδαίους τοὺς ἐν Ἰούδα καὶ [3] Ἱερουσαλὴμ ἐν [4] ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ᾽ αὐτούς. 2 Τότε ἀνέστησαν Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδὲκ, καὶ ἤρξαντο [5] οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ μετ᾽ αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς. 3 Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς [6] Θανθαναὶ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ [7] Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν, [8] καὶ τοιάδε [9] εἶπαν αὐτοῖς, Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; 4 Τότε ταῦτα [10] εἴποσαν αὐτοῖς, Τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν [11] οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην; 5 Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ [12] ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα, καὶ οὐ κατήργησαν αὐτοὺς ἕως γνώμη τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη. καὶ τότε [13] ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ [14] ὑπὲρ τούτου 6 Διασάφησις [15] ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλε Θανθαναὶ ὁ ἔπαρχος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ [16] Σαθαρβουζαναὶ καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν [17] Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, Δαρείῳ 7 τῷ βασιλεῖ· [18] Ῥήμασιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· καὶ τάδε γέγραπται [19] ἐν αὐτῷ· 8 Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς, καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον [20] γίνεται, καὶ εὐοδοῦται [21] ἐν ταῖς χερσὶν 9 αὐτῶν. Τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους, καὶ οὕτως [22] εἴπαμεν αὐτοῖς, Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; 10 Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς [23] γνωρίσαι σοι, ὥστε γράψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀν- 11 δρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν. Καὶ [24] τοιοῦτο τὸ ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες, Ἡμεῖς ἐσμὲν δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ᾠκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλὰ, καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ μέγας ᾠκοδόμησεν αὐτὸν, καὶ κατηρτίσατο αὐτὸν 12 αὐτοῖς. [25] Ἀφότε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν [26] τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος τοῦ Χαλδαίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον κατέλυσε, καὶ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα. 13 Ἀλλ᾽ ἐν [27] ἔτει πρώτῳ Κύρου τοῦ [28] βασιλέως, Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ 14 τοῦτον οἰκοδομηθῆναι· Καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ [29] χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν [30] ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ [31] ἀπήνεγκεν αὐτὰ [32] εἰς τὸν ναὸν τοῦ [33] βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς [34] ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ [35] βασιλέως, καὶ ἔδωκε [36] τῷ Σαβανασὰρ τῷ θησαυροφύλακι, 15 τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ, Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [37] Πάντα τὰ σκεύη λάβε καὶ πορεύου, θὲς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ [38] εἰς τὸν τόπον 16 αὐτῶν. Τότε [39] Σαβανασὰρ ἐκεῖνος ἦλθε καὶ ἔδωκε θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ τότε [40] ἕως τοῦ νῦν [41] ᾠκοδομήθη, καὶ οὐκ ἐτελέσθη. 17 Καὶ νῦν εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, [42] ἐπισκεπήτω ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως [43] Βαβυλῶνος, ὅπως γνῷς ὅτι [44] ἀπὸ βασιλέως Κύρου ἐτέθη γνώμη οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου, πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς.

Κεφ. ς΄. 6.

1 *ΤΟ΄τε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην, καὶ ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις [1] ὅπου ἡ γάζα κεῖται ἐν Βαβυλῶνι. 2 Καὶ εὐ-

---

φήτευσεν. *Ald.* ἐπροεφήτευσεν. 2 *Ald.* υἱούς. 3 *C.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 4 *Alex.* ὀνόματι κυρίου Θεοῦ. 5 *Alex.* οἰκοδομεῖν. 6 *Alex.* Θαθθαναί. 7 *C.* Σαθεραβουζάνης. 8 *Alex.* καὶ τοῖα. 9 *Alex.* εἶπον αὐτοῖς. *Ald. C.* εἶπεν αὐτοῖς. 10 *Alex. Ald. C.* εἶπον. 11 *C.* ταύτην τὴν πόλιν οἰκοδομέντων; Καί. 12 *C.* ἐγένοντο ἐπί. 13 *C.* δίδωσι. 14 *C.* περί. 15 *Alex.* (*) ἐπιστολὴ ἧς ἀπέστειλε Θαθθαναίς. 16 *Alex.* Σαθαρβουζάνης. *Ald. C.* Σαθραβουζάνης. 17 *C.* Ἀφασαρχαῖοι. 18 *Alex.* Ῥῆσιν. *C.* Ῥήματα. 19 *Alex.* & *C.* ἐν αὐτῇ. 20 *Alex.* γίγνεται. 21 *Alex.* ἐν χερσίν. 22 *Alex.* εἴπομεν. 23 *C.* τοῦ γνωρίσαι. 24 *Alex.* τοιοῦτο ῥῆμα ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς. 25 *Alex.* Απότι. *C.* Ἀφ᾽ ὅτου. 26 *Ald.* τοῦ Θεοῦ. 27 *C.* τῷ ἔτει τῷ πρώτῳ. 28 *C.* βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. 29 *Alex.* χρύσεα. 30 *Alex.* ἀπὸ οἴκου. 31 *C.* ἐπήνεγκεν. 32 *Alex.* εἰς ναόν. 33 *C.* βασιλέως τὸν ἐν Βαβυλῶνι, ἐξήνεγκεν. 34 *Alex.* ἀπὸ ναοῦ. 35 *C.* ἐν Βαβυλῶνι, καί. 36 *Alex.* τῷ Σασαβασάρῳ. *Ald.* τῷ Σαναβασάρῳ. *C.* αὐτὰ τῷ Σασαβασάρ. 37 *C.* Ταῦτα. 38 *C.* καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον. 39 *Alex.* Σασαβασάρ. *C.* Σασαβασάρ. 40 *Alex.* ἕως νῦν. 41 *C.* οἰκοδομεῖται. 42 *C.* ἐπισκοπείτω. 43 *C.* ἐκεῖ ἐν Βαβυλῶνι. 44 *Alex.* ἀπὸ τοῦ βασιλέως.

Cap. 6. * Hoc cap. in *Ald.* est 32. 1 *Comp.* οὗ αἱ γάζαι ἔκειντο. (al. addunt ἐκεῖ.)

ρέθη [2] ἐν πόλει ἐν τῇ [3] βάρει κεφαλὶς μία, καὶ τοῦτο [4] γεγραμμένον ἐν αὐτῇ ὑπόμνημα.

3 Ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασιλέως, Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην [5] περὶ οἴκου ἱεροῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· Οἶκος οἰκοδομηθήτω, καὶ τόπος οὗ θυσιάζουσι τὰ θυσιάσματα· καὶ [6] ἔθηκεν ἔπαρμα ὕψος πήχεις ἑξήκοντα, πλάτος αὐτοῦ πήχεων ἑξήκοντα· 4 Καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς, καὶ [7] δόμος ξύλινος εἷς, καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται. 5 Καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ [8] ἀργυρᾶ καὶ τὰ [9] χρυσᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν [10] ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοθήτω καὶ [11] ἀπελθέτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ [12] τόπου οὗ ἐτέθη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. 6 [13] Νῦν δώσετε ἔπαρχοι πέραν τοῦ [14] ποταμοῦ [15] Σαθαρβουζαναΐ, καὶ οἱ σύνδουλοι [16] αὐτῶν Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν, 7 [17] Νῦν ἄφετε [18] τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ· οἱ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον [19] οἰκοδομείτωσαν ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. 8 Καὶ [20] ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη, μή ποτέ τι ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων [21] τοῦ οἰκοδομηθῆναι οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον. καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔσω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις [22] τὸ μὴ καταργηθῆναι.

9 Καὶ ὃ ἂν ὑστέρημα, καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ κριῶν, καὶ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, πυροὺς, ἅλας, [23] οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα ἱερέων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσω διδόμενον αὐτοῖς, ἡμέραν [24] ἐν ἡμέρᾳ, ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν,

10 Ἵνα ὦσιν [25] εὐωδίας προσφέροντες τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ προσεύχωνται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως 11 [26] καὶ υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς [27] ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ὠρθωμένος [28] πληγήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ [29] τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται.

12 Καὶ ὁ θεὸς οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, καταστρέψαι πάντα βασιλέα καὶ λαὸν ὃς [30] ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα [31] αὐτοῦ ἀλλάξαι [32] ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ [33] θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. ἐγὼ Δαρεῖος ἔθηκα γνώμην, ἐπιμελῶς [34] ἔσται.

13 Τότε [35] Θανθαναῒ ὁ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, [36] Σαθαρβουζαναΐ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ, [37] πρὸς ὃ ἀπέστειλε [38] Δαρεῖος βασιλεὺς, οὕτως [39] ἐποίησαν ἐπιμελῶς. 14 Καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων [40] ᾠκοδομοῦσαν [41] καὶ οἱ Λευῖται ἐν προφητείᾳ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καὶ Ζαχαρίου υἱοῦ Ἀδδώ· καὶ ἀνῳκοδόμησαν καὶ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ γνώμης [42] Κύρου, καὶ Δαρείου, καὶ Ἀρθασασθὰ 15 [43] βασιλέων Περσῶν. Καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς Ἀδὰρ, ὅ ἐστιν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ βασιλέως. 16 Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ κατάλοιποι υἱῶν [44] ἀποικεσίας ἐγκαίνια [45] τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ [46] ἐν εὐφροσύνῃ. 17 Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ [47] ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ [48] θεοῦ μόσχους ἑκατὸν, κριοὺς διακοσίους, ἀμνοὺς τετρακοσίους, [49] χιμάῤῥους αἰγῶν [50] ὑπὲρ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραήλ. 18 Καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς Λευΐτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν, [51] ἐπὶ δουλείας [52] θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, 19 κατὰ τὴν γραφὴν [53] βίβλου Μωυσῆ. Καὶ

2 *Alex.* ἐν Ἀμαθᾷ ἐν πόλει. *Ald. C.* ἐν Ἀμαθὰ πόλει. in uno est, ἐν Ἐκβατάνοις τῇ πόλει. 3 *Ald. C.* βάρει τῆς Μήδων πόλεως κεφαλίς. in uno, βάρει τῆς Μήδων χώρας κεφαλίς. 4 *Alex. Ald. C.* ἦν γεγραμμένον. 5 *Alex. Ald. C.* περὶ οἴκου τοῦ (τοῦ *Ald. C.* deest) θεοῦ. 6 *C.* τὰ θεμέλια τεθήτω παχέα ὕψος. 7 *C.* δόμον ξύλων καινὸν ἕνα. 8 *C.* χρυσᾶ. 9 *Alex.* χρύσεα. *C.* ἀργυρᾶ. 10 *Alex.* ἀπὸ οἴκου. 11 *Alex.* ἀπελθάτω. 12 *C.* τόπον αὐτῶν, καὶ τεθήτω. 13 *C.* Νῦν οὖν Θαθαναῒ στρατηγὲ πέραν. 14 *Ald.* ποταμοῦ μακρὰν ὄντες Σαθαρβουσαναΐ. 15 *Alex.* Σαθαρβουσανέ. 16 *C.* αὐτοῦ. 17 *Alex. Ald. C.* Καὶ νῦν ἄφετε. 18 *Alex.* τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. 19 *C.* οἰκοδομησάτωσαν. 20 *C.* δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα, τοῦ ποιῆσαι διὰ τῶν. 21 *Alex.* τοῦ οἰκοδομῆσαι. *C.* ἐκείνων, τοῦ οἰκοδομηθῆναι. 22 *C.* τοῦ. 23 *Alex.* οἶνον, κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων. 24 *Ald.* ἐξ ἡμέρας. *C.* ἐν ἡμέρᾳ ἀπαραλλάκτως. 25 *Alex.* προσφέροντες εὐωδίας. 26 *Alex.* καὶ τῶν υἱῶν. 27 *C.* ἀναλλάξῃ. 28 *Alex. Ald. C.* παγήσεται ἐπ' αὐτοῦ. 29 *C.* ἔσται εἰς διαρπαγήν. Καί. 30 *C.* ἐκτείνῃ. 31 *Alex.* ἑαυτοῦ. 32 *Ald. C.* καί. 33 *Alex.* & *C.* θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν. 34 *C.* γινέσθω. 35 *Alex.* Θαθθαναῒ ἔπαρχος. al. Θαθαναῒ ὁ ἔπαρχος. 36 *C.* καὶ Σαθραβουζάνης. 37 *Ald.* πρὸς ἃ. *C.* καθ' ὅτι. 38 *Alex.* Δαρεῖος ὁ βασιλεύς. 39 *C.* ἐπιμελῶς ἐποίησαν. Καί. 40 al. ᾠκοδόμησαν. *Ald.* etiam ᾠκοδομοῦσαν *C.* ᾠκοδόμουν. 41 *C.* καὶ κατεύθυνον ἐν. 42 *Ald.* κυρίου. 43 *Alex. Ald.* βασιλέως Περσῶν. 44 *C.* ἀποικίας. 45 τοῦ οἴκου *C.* desunt. 46 *Ald. C.* μετ' εὐφροσύνης. 47 *Alex.* ἐγκαίνια τοῦ θεοῦ. 48 *C.* θεοῦ τούτου μόσχους. 49 *Alex.* χειμάρους. 50 *Alex.* περὶ ἁμαρτίας. 51 *Alex.* ἐπὶ δουλεία θεοῦ τοῦ ἐν. 52 *Ald. C.* οἴκου τοῦ θεοῦ. 53 *Alex.* βιβλίου Μωσῆ.

ἐποίη-

ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς [54] ἀποικεσίας τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

20 Ὅτι [55] ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ [56] Λευῖται, [57] ἕως εἷς πάντες καθαροί. καὶ ἔσφαξαν τὸ πάσχα τοῖς πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι καὶ ἑαυτοῖς.

21 Καὶ ἔφαγον [58] υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα, [59] οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας, καὶ πᾶς ὁ χωριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς πρὸς αὐτοὺς, τοῦ ἐκ-
22 ζητῆσαι [60] κύριον θεὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας [61] ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος, [62] καὶ ἐπέστρεψε καρδίαν βασιλέως Ἀσσοὺρ ἐπ' αὐτοὺς κραταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.

Κεφ. ζ. 7.

1 *Καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ βασιλέως Περσῶν, ἀνέβη [1] Ἔσδρας υἱὸς Σαραίου, υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ [2] Χελκία,
2 Υἱοῦ Σελοὺμ, υἱοῦ Σαδδοὺκ, υἱοῦ [3] Ἀχιτὼβ,
3 Υἱοῦ [4] Σαμαρία, υἱοῦ [5] Ἐσριά, [6] υἱοῦ [7] Μα-
4 ρεώθ, [8] Υἱοῦ Ζαραΐα, υἱοῦ [9] Ὀζίου,
5 υἱοῦ Βοκκὶ, * Υἱοῦ Ἀβισσοὺ, υἱοῦ Φινεὲς, υἱοῦ Ἐλεάζαρ, υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώ-
6 του. Αὐτὸς [10] Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ αὐτὸς γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ὃν ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, ὅτι χεὶρ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐ-
7 τός. Καὶ ἀνέβησαν [11] ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ [12] Ναθινὶμ, εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Ἀρθα-
8 σασθὰ τῷ βασιλεῖ. Καὶ [13] ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, [14] τοῦτο τὸ
9 ἔτος ἕβδομον τῷ βασιλεῖ. Ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ [15] μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτὸς ἐθεμελίωσε τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος· ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου [16] ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι χεὶρ θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐ-
10 τόν. Ὅτι [17] Ἔσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν [18] νόμον, καὶ ποιεῖν καὶ [19] διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ κρίματα.

11 Καὶ [20] αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος, οὗ ἔδωκεν Ἀρθασασθὰ [21] τῷ Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

12 Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς βασιλέων [22] Ἔσδρᾳ γραμματεῖ νόμου [23] κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· [24] Τετελέσθω λόγος καὶ ἡ ἀπόκρισις.

13 Ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ Ἰσραὴλ [25] καὶ ἱερέων καὶ Λευιτῶν [26] πορευθῆναι εἰς Ἱερουσα-
14 λὴμ, μετὰ σοῦ πορευθῆναι. [27] Ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ [28] συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ [29] εἰς Ἱερουσαλὴμ [30] νόμῳ θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρὶ
15 σου· [31] Καὶ εἰς οἶκον κυρίου, ἀργύριον καὶ [32] χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι ἑκουσιάσθησαν τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ τῷ ἐν Ἱερου-
16 σαλὴμ [33] κατασκηνοῦντι, Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ὅ, τι [34] ἐὰν εὕρῃς ἐν πάσῃ χώρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἑκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον θεοῦ τὸν ἐν
17 Ἱερουσαλήμ. [35] Καὶ πάντα προσπορευόμενον τοῦτον ἑτοίμως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ, μόσχους, κριοὺς, ἀμνοὺς, καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν· καὶ προσοίσεις αὐτὰ [36] ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ
18 ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῇ ἐν καταλοίπῳ τοῦ ἀργυρίου [37] καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ

---

54 *C.* ἀποικίας. 55 *Alex.* ἐκαθερίσθησαν. 56 *Alex.* οἱ Λευῖται. 57 *C.* ὡς. 58 *Alex.* οἱ υἱοί. 59 *C.* οἱ ἐξελθόντες ἀπό. 60 *Alex.* κύριον τὸν θεόν. 61 *Ald. C.* μετ' εὐφροσύνης. 62 *Alex. Ald.* καὶ κύριος ἐπέστρεψεν (*Ald.* ἀπέστρεψε)

Cap. 7. * Hoc cap. in *Ald.* est 35. 1 *Alex.* Ἔζρας υἱὸς Σαραίου. al. Ἔσδρας υἱὸς Σαρέου. 2 *Alex.* * Χελκείο, Υἱοῦ Σελλοὺμ. 3 *Ald.* Ἀχιτώ. 4 *C.* Ἀμαρίου. 5 *Ald.* Ἐζραΐα. *C.* Ἀζαρίου. 6 υἱοῦ Μαριὼθ *Ald.* desunt. 7 *Alex.* Μαραιώθ. 8 Υἱοῦ Ζαραΐα *Ald.* desunt. 9 *Alex.* Ὀζιού. *Ald.* Ἐζυΐα. *C.* Ὀζί. * Hic vers. in *Francof.* est 4. 10 *Alex.* Ἔζρας. 11 *Alex.* ἀπὸ υἱῶν. 12 *Ald.* Ναθινεὶμ. *C.* Ναθιναῖοι. 13 *Alex. Ald. & C.* ἦλθον. 14 *Alex.* τοῦτο ἔτος. 15 *Alex.* μηνὸς τοῦ πέμπτου ἦλθον εἰς. 16 *Ald.* ἦλθον. *C.* ἦλθεν. 17 *Alex.* Ἔζρας ἔδωκεν καρδίαν ἑαυτοῦ. *C.* Ἔσδρας ἡτοίμασε τὴν καρδίαν αὐτοῦ. 18 *C.* νόμον τοῦ κυρίου, καί. 19 *Alex.* διδάσκειν Ἰσραήλ. 20 *C.* τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τοῦ. 21 *Alex.* τῷ Ἔζρᾳ. *C.* ὁ βασιλεὺς Ἔσδρᾳ. 22 *Alex.* Ἔζρᾳ. *C.* Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ. 23 *Alex.* κυρίου θεοῦ. *C.* τοῦ θεοῦ. 24 *Alex. Ald. C.* Τετέλεσται ὁ (ὁ *Ald. C.* deest) λόγος. 25 *Ald.* ἱερέων Λευιτῶν. 26 *C.* πορευθήτω. 27 *C.* Καθότι ἀπό. 28 *Alex.* * συμβόλων ἀπεστάλη * ἐπισκεψάσασθαι. *C.* συμβούλων αὐτοῦ ἀπεστάλης σκέψασθαι. 29 εἰς *Ald. C.* deest. 30 *C.* καὶ ἐν νόμῳ. 31 *C.* Ἀπενεγκεῖν, καί. al. deest καί. 32 *Alex.* χρυσίον ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι. 33 *Ald. C.* κατοικοῦντι. 34 *Alex.* ἄν. 35 *Alex.* Καὶ πᾶν προσπορευόμενον. 36 *Alex.* ἐπὶ θυσιαστηρίου. 37 *Alex.* καὶ χρυσίου.

19 θεῷ ὑμῶν ποιήσατε. Καὶ τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου θεοῦ, παράθες ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

20 [38] Καὶ κατάλοιπον χρείας οἴκου θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βα-

21 σιλέως. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ. ἐγὼ Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς ἔθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν [39] πέρα τοῦ ποταμοῦ, ὅτι πᾶν ὃ [40] ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς [41] τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἑτοίμως [42] γινέσθω·

22 Ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ ἕως οἴνου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως ἐλαίου [43] βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἅλας [44] οὗ οὐκ

23 ἔστι γραφή. Πᾶν ὅ ἐστιν ἐν γνώμῃ [45] θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, [46] γινέσθω. προσέχετε μήτις ἐπιχειρήσῃ [47] εἰς τὸν οἶκον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μήποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βα-

24 σιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὑμῖν ἐγνώρισται ἐν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευίταις, ᾄδουσι, πυλωροῖς, [48] Ναθινὶμ, καὶ λειτουργοῖς οἴκου θεοῦ τούτου, [49] φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξ-

25 ουσιάσεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς. Καὶ σὺ [50] Ἔσδρα, [51] ὡς ἡ σοφία τοῦ θεοῦ [52] ἐν χειρί σου, κατάστησον γραμματεῖς καὶ κριτὰς, ἵνα ὦσι κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ πᾶσι τοῖς εἰδόσι [53] νόμον τοῦ θεοῦ σου, καὶ

26 τῷ μὴ εἰδότι γνωριεῖτε. Καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾖ ποιῶν [54] νόμον τοῦ θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βασιλέως [55] ἑτοίμως, τὸ κρίμα ἔσται [56] γινόμενον ἐξ αὐτοῦ, ἐάν τε εἰς θάνατον, ἐάν τε [57] εἰς παιδείαν, ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου, ἐάν τε

27 [58] εἰς παράδοσιν. Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, [59] ὃς ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως οὕτως, τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον

28 κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔκλινεν ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως, τῶν [60] ἐπηρμένων. καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην [61] ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, καὶ συνῆξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἄρχοντας ἀναβῆναι μετ' ἐμοῦ.

Κεφ. η'. 8.

1 Καὶ [1] οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν [2] οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ τοῦ βασιλέως [3] Βαβυλῶνος.

2 Ἀπὸ υἱῶν Φινεὲς, [4] Γηρσών· ἀπὸ υἱῶν Ἰθάμαρ,

3 Δανιήλ· ἀπὸ υἱῶν Δαυὶδ, Ἀττούς. Ἀπὸ υἱῶν [5] Σαχανία, καὶ ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ [6] τὸ σύστρεμμα ἑκα-

4 τὸν [7] καὶ πεντήκοντα. [8] Ἀπὸ υἱῶν Φααθ Μωὰβ, [9] Ἐλιανὰ υἱὸς Σαραΐα, καὶ μετ' αὐτοῦ

5 διακόσιοι τὰ ἀρσενικά. [10] Καὶ ἀπὸ υἱῶν [11] Ζαθόης, Σεχενίας υἱὸς Ἀζιὴλ, καὶ μετ' αὐ-

6 τοῦ [12] τριακόσια τὰ ἀρσενικά. Καὶ [13] ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀδὶν, [14] Ὠβὴθ υἱὸς Ἰωνάθαν, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά.

7 Καὶ ἀπὸ υἱῶν [15] Ἠλὰμ, [16] Ἰσαΐας υἱὸς [17] Ἀθελία, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσε-

8 νικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Σαφατία, [18] Ζαβαδίας υἱὸς Μιχαὴλ, καὶ μετ' αὐτοῦ ὀγδοή-

9 κοντα τὰ ἀρσενικά. [19] Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωὰβ, Ἀβαδία υἱὸς [20] Ἰεϊὴλ, καὶ μετ' αὐτοῦ

10 διακόσιοι δεκαοκτὼ τὰ ἀρσενικά. Καὶ [21] ἀπὸ τῶν υἱῶν [22] Βαανὶ, Σελιμοὺθ υἱὸς Ἰωσεφία, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἑξήκοντα τὰ ἀρσε-

11 νικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν [23] Βαβὶ, Ζαχαρίας υἱὸς [24] Βαβὶ, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰκοσιοκτὼ τὰ

12 ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν [25] Ἀσγὰδ, Ἰωανὰν υἱὸς Ἀκκατὰν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν

13 δέκα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀδωνικὰμ ἔσχατοι, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, [26] Ἐλιφαλὰτ, [27] Ἰεὴλ, καὶ [28] Σαμαΐα, καὶ

---

38 *Alex.* Καὶ τὸ κατάλοιπον. 39 *C.* πέραν. 40 *Alex.* ἐὰν αἰτήσει ὑμᾶς Ἔσρας. 41 *Alex. Ald. C.* τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ. 42 *Alex.* γιγνέσθω. 43 *Alex.* βαδῶν ἑκατὸν, καὶ ἐλαίου βαδῶν. 44 οὗ *Ald.* deest. 45 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 46 *Alex.* γιγνέσθω. πρόσεχε μήτις. *C.* γινέσθω ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ. προσέχετε μήτις. 47 *Alex.* εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. 48 *C.* Ναθιναίοις. 49 *C.* τὸν φόρον, καὶ πρᾶξιν, καὶ ἀποφορὰν οὐκ ἔχειν ὑμᾶς ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτούς. 50 *Alex.* Ἔζρα. 51 *C.* κατὰ τὴν σοφίαν. 52 *Alex.* ἡ ἐν χειρί σου. *C.* τὴν ἐν χειρί σου. 53 *C.* τὰ νόμιμα. 54 *Alex.* τὸν νόμον. 55 *C.* ἐπιμελῶς. 56 *Alex.* γιγνόμενον. 57 *C.* ἢ ἐκριζῶσαι αὐτὸν, ἢ παιδεῦσαι, ἢ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ εἰς φυλακὴν ἐγκλεῖσαι. Εὐλογητός. 58 *Alex. Ald.* εἰς δεσμά. 59 *Alex.* ὃς ἔδωκεν οὕτως ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως, τοῦ. 60 *C.* δυνατῶν. 61 *Alex.* ὡς χεὶρ κυρίου ἡ ἀγαθή. *C.* ἐν τῇ χειρὶ κυρίου τοῦ θεοῦ μου τῇ ἀγαθῇ.

Cap. 8. 1 *Alex.* οὗτοι ἄρχοντες. 2 *Comp.* καὶ ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων. 3 *C.* ἐκ Βαβυλῶνος. 4 *C.* Γηρσώμ. al. Γερσών. 5 *Alex. Ald. C.* Σαχανία, ἀπό. 6 *C.* ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες ἑκατόν. 7 καὶ *Ald. C.* deest. 8 *Alex.* Καὶ ἀπό. 9 *Alex.* Ἐλιααναὰ υἱὸς Ζαραΐα post al. διακόσια. 10 *Alex. C.* Ἀπὸ υἱῶν. 11 *C.* Σεχενίου υἱός. *Ald.* pro Σεχενίας, Ἐχενίας. 12 *Alex.* & *C.* τριακόσιοι. 13 *Alex.* ἀπὸ υἱῶν. 14 *Ald.* Ὠβήν. *C.* Ὠβήδ. 15 *Ald.* Αἰδάμ. *C.* Ἐλάν. 16 *Alex.* Ἠσαΐα. 17 *Alex.* Ἀθλία. 18 *Alex.* Ζαβδίας. 19 Καὶ *C.* deest· & vers. 10, 11, 12, 13, 14. 20 *Alex.* Ἰεειήλ. 21 *Alex.* ἀπὸ υἱῶν. 22 Βαανὶ *C.* deest. 23 *Alex.* Βαβεί. 24 *Alex.* Βαβεί. 25 *Alex.* Ἀζγάδ. 26 *Alex.* Ἐλιφαλάθ. 27 *Alex.* Εἰήλ. 28 *Alex.* Σαμαεία.

μετ' αὐ-

μετ' αὐτῶν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά.

14 Καὶ ἀπὸ υἱῶν [29] Βαγουαὶ, Οὐθαὶ καὶ [30] Ζαβοὺδ, καὶ μετ' [31] αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.

15 Καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν [32] ἐρχόμενον πρὸς τὸν [33] Εὐὶ, καὶ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. καὶ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἀπὸ υἱῶν Λευὶ οὐχ εὗρον ἐκεῖ.

16 Καὶ ἀπέστειλα τῷ Ἐλεάζαρ, τῷ Ἀριὴλ, τῷ Σεμεΐᾳ, καὶ τῷ [34] Ἀλωνὰμ, καὶ τῷ Ἰαρὶβ, καὶ τῷ [35] Ἐλνάθαμ, [36] καὶ τῷ Νάθαν, [37] καὶ τῷ Ζαχαρίᾳ, [38] καὶ τῷ Μεσολλὰμ, [39] καὶ τῷ Ἰωαρὶμ, καὶ τῷ Ἐλνάθαν, συνιέντας.

17 [40] Καὶ ἐξήνεγκα αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντας ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι [41] πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν [42] τῶν [43] Ἀθινεὶμ ἐν ἀργυρίῳ [44] τοῦ τόπου, τοῦ ἐνέγκαι

18 ἡμῖν [45] ᾄδοντας εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν. Καὶ [46] ἤλθοσαν ἡμῖν ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ [47] σαχὼν ἀπὸ υἱῶν [48] Μοολὶ, [49] υἱοῦ Λευὶ, [50] υἱοῦ Ἰσραήλ· καὶ [51] ἀρχὴν ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαοκτώ.

19 Καὶ τὸν Ἀσεβία, καὶ τὸν Ἰσαΐα [52] ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρὶ, ἀδελφοὶ αὐτοῦ [53] καὶ υἱοὶ αὐτοῦ εἴ-

20 κοσι. Καὶ ἀπὸ τῶν [54] Ναθινὶμ, ὧν ἔδωκε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄρχοντες εἰς δουλείαν τῶν Λευιτῶν, Ναθινὶμ διακόσιοι εἴκοσι, πάντες [55] συν-

21 ήχθησαν ἐν ὀνόμασι. Καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νηστείαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν [56] Ἀουὲ, τοῦ ταπεινωθῆναι [57] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ ὁδὸν εὐθεῖαν ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡ-

22 μῶν καὶ πάσῃ τῇ [58] κτήσει ἡμῶν· Ὅτι ᾐσχύνθην αἰτήσασθαι [59] παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν καὶ ἱππεῖς σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ ἐν τῇ ὁδῷ, ὅτι [60] εἴπαμεν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες, Χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν εἰς ἀγαθόν· καὶ κράτος αὐτοῦ, καὶ [61] θυμὸς αὐτοῦ ἐπὶ [62] πάντας τοὺς ἐγκαταλείποντας

23 αὐτόν. Καὶ ἐνηστεύσαμεν καὶ ἐζητήσαμεν [63] παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν [64] περὶ τούτου, καὶ ἐπήκου-

24 σεν [65] ἡμῖν. Καὶ διέστειλα ἀπὸ ἀρχόντων τῶν ἱερέων δώδεκα, τῷ Σαραΐα, [66] τῷ Ἀσαβία, καὶ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν

25 δέκα. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη [67] ἀπαρχῆς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν, ἃ [68] ὕψωσεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες [69] αὐτοῦ, καὶ πᾶς Ἰσ-

26 ραὴλ οἱ εὑρισκόμενοι. Καὶ ἔστησα ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν, καὶ τάλαν-

27 τα χρυσίου ἑκατὸν, Καὶ [70] χαφουρὴ [71] χρυσοῖ εἴκοσι [72] εἰς τὴν [73] ὁδὸν [74] χίλιοι, καὶ σκεύη χαλκοῦ στίλβοντος ἀγαθοῦ διάφορα

28 ἐπιθυμητὰ [75] ἐν χρυσίῳ. * Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἅγιοι [76] τῷ κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἑκούσια τῷ κυρίῳ Θεῷ πατέρων [77] ἡμῶν.

29 Ἀγρυπνεῖτε καὶ τηρεῖτε ἕως στῆτε ἐνώπιον [78] ἀρχόντων τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν [79] καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν [80] ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰς [81] σκη-

30 νὰς οἴκου κυρίου. Καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου καὶ τῶν σκευῶν, [82] ἐνεγκεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον

31 Θεοῦ ἡμῶν. Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ [83] Ἀουὲ [84] ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ χεὶρ Θεοῦ ἡμῶν [85] ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ [86] ἐρρύσατο ἡμᾶς [87] ἀπὸ χειρὸς ἐχθροῦ καὶ πολεμίου ἐν τῇ ὁδῷ.

32 Καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκαθίσαμεν

33 ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ [88] ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐστήσαμεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα Μεριμὼθ υἱοῦ Οὐρία τοῦ ἱερέως, καὶ

---

29 *Alex.* Γαβουαί. *C.* Βαγουέ. 30 *C.* Ζακχούρ. 31 *C.* αὐτῶν. 32 *Ald* ἐχόμενον. 33 *Alex.* Εὐεί. 34 *Ald.* Μαωνάν. *C.* Ἐλινάθαν. 35 *Ald.* etiam Ἐλναθάμ. *C.* Ἐλναάθαν. 36 καὶ *C.* deest. 37 καὶ *C.* deest. 38 καὶ *C.* deest. 39 *C.* ἄρχοντας τῷ Ἰωαρίβ. 40 *C.* Καὶ ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς Ἀδαὶ τὸν ἄρχοντα ἐν Κασφιὲ τοῦ τόπου. 41 *C.* πρὸς Ἀδδαεὶ, καὶ πρός. 42 *C.* τοὺς Ναθιναίους τοὺς ἐν. 43 *Alex.* Ἀθανείμ. 44 *Alex.* τόπου. *C* τοῦ τόπου Κασφιέ. 45 *C.* λειτουργοὺς, καὶ ᾄδοντας. 46 *C.* ἦλθον. 47 *C.* συνετός. 48 *Ald.* Μωσαλί 49 *Ald.* *C.* τοῦ. 50 *Ald.* *C.* τοῦ. 51 *C.* Σαρουΐα καὶ οἱ. 52 *Alex.* ἀπὸ υἱῶν Μεραρί. 53 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι. 54 *C.* Ναθιναίων· bis in hoc versu. 55 *C.* οὗτοι ὠνομάσθησαν. 56 *Ald.* Ἀθούρ. *C.* Ἀθουί. 57 *Alex.* ἐνώπιον Θεοῦ. 58 *Alex.* κτίσει. 59 *Ald.* περί. 60 *Alex.* εἴπομεν. 61 *C.* θυμοί. 62 *Alex.* πάντας ἐγκαταλείποντας. 63 *Alex.* παρὰ Θεοῦ. 64 *Alex.* περὶ τούτων. 65 *C.* ἡμῶν. 66 *Alex.* τῷ Σαβία. 67 *C.* ἀπ' ἀρχῆς. 68 *C.* ἀφώρισεν. 69 *C.* αὐτῆς. 70 *Alex.* χαφουρὴ χρύσαιοι. 71 *C.* χρυσοῦς. 72 εἰς τὴν ὁδὸν *C.* desunt. 73 *Alex.* ὁδὸν δραχμῶν * ειν χίλιοι. 74 *Ald.* *C.* δραχμῶν χιλίων. 75 *C.* ὡς χρυσίον. * Hic vers. in *Francof.* est 27. 76 *Alex.* τῷ κυρίῳ Θεῷ *Ald.* *C.* κυρίῳ τῷ Θεῷ. 77 *Alex.* ὑμῶν. 78 *Alex.* τῶν ἀρχόντων. 79 *Ald* ἀρχόντων. *C.* καὶ ἀρχόντων. 80 *C.* τοῦ Ἰσραὴλ ἐν. 81 *C.* παστοφόρια. 82 *C.* τοῦ ἐνεγκεῖν. 83 *Ald.* Δαούς. *C.* Ἀχουά. 84 *Alex.* ἐν δωδεκάτῃ. 85 ἦν *Ald.* deest. 86 *Alex.* ἐρύσατο. 87 *Ald.* *C.* ἐκ. 88 ἐγενήθη *C.* deest.

μετ' αὐ-

μετ᾽ αὐτοῦ Ἐλεάζαρ υἱὸς Φινεὲς, καὶ μετ᾽ [89] αὐτῶν Ἰωζαβὰδ υἱὸς Ἰησοῦ, ϗ [90] Νωαδία
34 υἱὸς [91] Βαναΐα οἱ Λευῖται. Ἐν ἀριθμῷ ϗ ἐν σαθμῷ τὰ πάντα, ϗ ἐγράφη πᾶς ὁ
35 σαθμός. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ Οἱ ἐλθόντες [92] ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας, προσήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ, μόσχους δώδεκα περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐννενηκονταὲξ, ἀμνοὺς ἑβδομηκονταεπτὰ, χιμάρους περὶ ἁμαρτίας δώδεκα, τὰ πάντα ὁλο-
36 καυτώματα τῷ κυρίῳ. [93] Καὶ ἔδωκαν τὸ νόμισμα τοῦ βασιλέως τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλέως ϗ ἐπάρχοις πέραν τοῦ ποταμοῦ. ϗ ἐδόξασαν τὸν λαὸν ϗ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. θ΄. 9.

1 ΚΑὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα ἤγγισαν πρός με οἱ ἄρχοντες, λέγοντες, Οὐκ [1] ἐχωρίσθη ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ϗ οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν [2] μακρύμμασιν αὐτῶν, [3] τῷ Χαναναὶ, ὁ [4] Ἐθὶ, ὁ Φερεζὶ, ὁ Ἰεβουσὶ, ὁ Ἀμμωνὶ, [5] ὁ [6] Μωαβὶ, ϗ ὁ Μοσερὶ, ϗ ὁ [7] Ἀμορ-
2 ρὶ, [8] Ὅτι [9] ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς ϗ τοῖς υἱοῖς [10] αὐτῶν· ϗ [11] παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν, ϗ χεὶρ τῶν [12] ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ
3 ἐν ἀρχῇ. Καὶ ὡς ἤκουσα [13] τὸν λόγον τοῦτον, διέρρηξα τὰ ἱμάτιά μου, [14] ϗ ἐπάλλόμην, ϗ ἔτιλλον [15] ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου ϗ ἀπὸ τοῦ πώγωνός μου, ϗ ἐκαθήμην [16] ἠ-
4 ρεμάζων. Καὶ συνήχθησαν πρός με πᾶς [17] ὁ διώκων λόγον Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ [18] τῆς ἀποικίας· κἀγὼ καθήμενος [19] ἠρεμάζων
5 ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς. Καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην [20] ἀπὸ ταπεινώσεώς μου· ϗ ἐν τῷ διαρρῆξαί με τὰ ἱμάτιά μου, [21] ϗ ἐπαλλόμην, ϗ κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου, καὶ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον τὸν [22] Θε-
6 όν, Καὶ εἶπα, Κύριε, Ἠσχύνθην ϗ ἐνετράπην τοῦ ὑψῶσαι Θεὲ μου τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σὲ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, ϗ [23] αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν [24] ἕως εἰς τὸν οὐρανόν.
7 Ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ϗ [25] ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς ϗ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν ϗ οἱ [26] υἱοὶ ἡμῶν ἐν [27] χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ϗ ἐν [28] διαρπαγῇ, καὶ ἐν αἰσχύνῃ
8 προσώπου ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ [29] νῦν ἐπιεικεύσατο [30] ἡμῖν [31] ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν [32] ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν, ϗ δοῦναι ἡμῖν στήριγμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ, τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, ϗ δοῦναι ζωοποίησιν
9 μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν. Ὅτι δοῦλοι ἐσμὲν, ϗ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· ϗ ἔκλινεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν, [33] δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ϗ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα [34] αὐτῆς, ϗ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν Ἰούδα ϗ [35] Ἱερου-
10 σαλήμ. [36] Τί εἴπωμεν ὁ Θεὸς ἡμῶν μετὰ τοῦτο; ὅτι ἐγκατελίπομεν ἐντολάς σου,
11 Ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ [37] δούλων σου τῶν προφητῶν, λέγων, Ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε [38] κληρονομῆσαι αὐτὴν, γῆ μετακινουμένη ἐστὶν [39] ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν [40] ἐθνῶν [41] ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, ὧν ἔπλησαν αὐτὴν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν.
12 Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ [42] δότε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ϗ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ϗ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν ϗ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἐνισχύσητε, ϗ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, ϗ [43] κληροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως
13 αἰῶνος. Καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς ϗ ἐν

---

89 *C.* αὐτοῦ Ἰωσαβὰβ. 90 *Alex.* Νωαδά. 91 *C.* Βααnία. 92 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ τῆς. 93 *Alex.* Καὶ ἔδωκα.

Cap. 9. 1 *Comp.* ἐχωρίσθησαν. 2 *C.* βδελύγμασιν. 3 *C.* τοῦ Χαναναίου. 4 *Alex.* Ἐθθί. 5 ὁ Μωαβὶ *Ald.* desunt. 6 *Alex.* Μωὰβ, ὁ Μωσεί. 7 *Alex.* Ἀμορεί. 8 *Ald. C.* Ὅτι. 9 *C.* ἔλαβον. 10 *Alex.* ἑαυτῶν. 11 *C.* συνεμίγη τὸ σπέρμα. 12 *C.* ἀρχόντων, ϗ τῶν στρατηγῶν ἐν. 13 *Ald.* τῶν λόγων τούτων. 14 *C.* ϗ τὸ ὑποδύτην μου, καί. 15 *Ald. C.* τὰς τρίχας. 16 *Alex.* * ἠρεμάζων οὕτως δεῖ ϗ νῦν. Καί. 17 *C.* ὁ ἔντρομος λόγον. 18 *Alex. Ald.* τῆς ἀποικεσίας. 19 *C.* ἠρέμαζον. 20 *Alex.* ἀπὸ τῆς ταπεινώσεώς. 21 *C.* ϗ τὸν ὑποδύτην μου, καί. 22 *C.* Θεόν μου. Καί. 23 *C.* ἐπιμέλειαι. 24 *Alex.* ἕως εἰς οὐρανόν. *C.* ἕως τοῦ οὐρανοῦ. 25 *C.* ταῖς. 26 *C.* ἱερεῖς. 27 *C.* χερσί. 28 *C.* ἁρπαγῇ. 29 *C.* νῦν ὡς βραχὺ ἐπιεικεύσατο. 30 *Ald.* ἡμῶν. 31 *Alex.* κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. *Ald.* κύριος. 32 *Alex. Ald.* ἡμῖν. 33 *C.* τοῦ δοῦναι. 34 *C.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 36 *C.* Καὶ νῦν τί. 37 δούλων σου *Ald.* desunt. 38 *Ald. C.* ἐκεῖ κληρονομῆσαι. 39 *Alex.* ἐν μετακινήσειν. 40 *C.* γαιῶν. 41 *Alex.* ἐν μακρύμμασιν, ὧν. *C.* βδελύγμασιν αὐτῶν, ὧν. 42 *C.* δώσητε. 43 *Alex.* κληρονομήσητε.

πλημ-

πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι [44] οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, [45] ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν·

14 Ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου, καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν [46] γαιῶν· μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα [47] καὶ διασωζόμενον.

15 Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δίκαιος σύ, ὅτι κατελείφθημεν διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ἰδοὺ [48] ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι στῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

Κεφ. ι. 10.

1 *Καὶ ὡς προσηύξατο [1] Ἔσδρας, καὶ ὡς ἐξηγόρευσε κλαίων καὶ [2] προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ, συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι, ὅτι [3] ἔκλαυσαν ὁ λαός, 2 καὶ ὕψωσε κλαίων. Καὶ ἀπεκρίθη Σεχενίας υἱὸς [4] Ἰεὴλ ἀπὸ υἱῶν Ἠλάμ, καὶ εἶπε τῷ [5] Ἔσδρᾳ, Ἡμεῖς [6] ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας [7] ἀπὸ τῶν λαῶν τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐστιν [8] ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ. 3 Καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ θεῷ ἡμῶν [9] ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ [10] γενόμενα ἐξ αὐτῶν, [11] ὡς ἂν βούλῃ. ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω. 4 [12] Ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ· κραταιοῦ καὶ ποίησον. 5 Καὶ ἀνέστη [13] Ἔσδρας, καὶ ὥρκισε τοὺς ἄρχοντας, [14] τοὺς ἱερεῖς, καὶ Λευίτας, καὶ πάντα Ἰσραήλ, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ὤμοσαν. 6 Καὶ ἀνέστη [15] Ἔσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον Ἰωανὰν υἱοῦ Ἐλισοῦβ, καὶ [16] ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον οὐκ ἔφαγε, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ 7 τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς [17] ἀποικίας. Καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν [18] Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας, τοῦ συναθροισθῆναι 8 εἰς Ἱερουσαλήμ. Πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας, [19] ὡς ἡ βουλὴ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας. 9 Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας· οὗτος ὁ μὴν ὁ [20] ἔννατος. ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου τοῦ θεοῦ [21] ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος, καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος. 10 Καὶ ἀνέστη [22] Ἔσδρας ὁ ἱερεύς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε, καὶ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι ἐπὶ πλημμέλειαν Ἰσραήλ. 11 Καὶ νῦν δότε αἴνεσιν [23] κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς [24] καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων. 12 Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, [25] καὶ εἶπαν, [26] Μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι. 13 Ἀλλ' ὁ λαὸς πολύς, καὶ ὁ καιρὸς χειμερινός, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις στῆναι ἔξω· καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν [27] καὶ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. 14 Στήτωσαν [28] δὴ [29] ἄρχοντες [30] ἡμῶν, [31] καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πόλεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισε γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν, καὶ μετ' αὐτῶν πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως, [32] καὶ κριταί, τοῦ ἀποστρέψαι [33] ὀργὴν θυμοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν, περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. 15 Πλὴν Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀσαήλ, καὶ [34] Ἰαζίας υἱὸς [35] Θεκωὲ μετ' ἐμοῦ [36] περὶ τούτου· καὶ [37] Μεσολλάμ, καὶ Σαββαθαῒ ὁ Λευίτης [38] βοηθῶν 16 αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν οὕτως [39] υἱοὶ τῆς

44 C. σὺ ὡς. 45 ὅτι C. deest. 46 C. γαιῶν τούτων· μή. 47 Alex. καὶ * διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 48 Ald. C. ἡμεῖς πάντες ἐναντίον.

Cap. 10. * Hoc cap. in Ald. est 41. 1 Alex. Ἔζρας. 2 C. προσπίπτων. 3 Alex. ἔκλαυσεν. C. κλαυθμῷ μεγάλῳ ἔκλαυσεν. 4 Alex. Ἰεειήλ. 5 Alex. Ἔζρα. 6 C. ἠθετήσαμεν. 7 Alex. ἀπὸ λαῶν. 8 C. ἐλπίς. 9 C. ἐξαγαγεῖν. 10 C. γεννώμενα. 11 C. ἐν βουλῇ κυρίου, καὶ τῶν τρεμόντων ἐν ἐντολαῖς Ald. etiam hab. ἐν ἐντολαῖς. al. sine ἐν. 12 Alex. Ald. C. Ἀνάστηθι ὅτι (C. ὅτι ἐπί.) 13 Alex. Ἔζρας. 14 C. τῶν ἱερέων. 15 Alex. Ἔζρας. 16 Ald. C. ηὐλίσθη. 17 Alex. ἀποικεσίας. 18 Alex. Ἱερουσαλὴμ * Πᾶς ὃς ἄν. 19 Alex. & C. ὡς ἂν ἡ βουλή. 20 Alex. ἔνατος. 21 Alex. ἀπὸ τοῦ θορύβου αὐτῶν. C. ἐν τρόμῳ. 22 Alex. Ἔζρας. 23 Alex. τῷ κυρίῳ θεῷ. 24 C. ἀπὸ γυναικῶν. 25 Ald. C. φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπον. 26 C. κατὰ τοὺς λόγους σου, οὓς ἔφης, οὕτως ποιήσομεν. 27 Ald. C. οὐδὲ δύο. 28 Ald. δέ. C. δὴ οἱ. 29 Alex. οἱ ἄρχοντες. 30 Ald. C. ἡμῶν τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, καί. 31 Alex. τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ πᾶσιν. mox pro ὃς ἐκάθισε nonnulli ll. habent, οἳ ἐκάθησαν. 32 Ald. C. κριταί. 33 Alex. ὀργὴν θεοῦ ἡμῶν. 34 Ald. Ἰασαίας. 35 Alex. Θεκουέ. 36 περὶ τούτου Ald. C. desunt. 37 Alex. * Μετασολλὰμ Καββαθαί. 38 C. ἀντελαμβάνοντο. 39 Alex. οἱ υἱοί.

ἀποικίας. * ϗ διεςάλησαν [40]Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς, ϗ ἄνδρες ἄρχοντες πατέρων [41]τῷ οἴκῳ, ϗ πάντες [42]ἐν ὀνόμασιν, ὅτι [43]ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα. 17 Καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. 18 Καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἀπὸ υἱῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσεδὲκ, [44]ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μαασία, ϗ Ἐλιέζερ, ϗ [45]Ἰαρὶβ, ϗ Γαδαλία· 19 Καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας ἑαυτῶν, [46]ϗ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν. 20 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐμμὴρ, [47]Ἀνανὶ, ϗ Ζαβδία. 21 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡρὶμ, [48]Μασαὴλ, ϗ Ἐλία, ϗ [49]Σαμαΐα, ϗ [50]Ἰεὴλ, ϗ [51]Ὀζία. 22 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασοὺρ, [52]Ἐλιωναῒ, [53]Μαασία, [54]ϗ Ἰσμαὴλ, ϗ Ναθαναὴλ, ϗ [55]Ἰωζαβὰδ, ϗ Ἠλασά. 23 Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Ἰωζαβὰδ, ϗ [56]Σαμοὺ, ϗ [57]Κωλία, αὐτὸς Κωλίτας, ϗ [58]Φεθεΐα, ϗ Ἰούδας, ϗ Ἐλιέζερ. 24 Καὶ ἀπὸ τῶν ᾀδόντων, Ἐλισάβ· ϗ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν, [59]Σολμὴν, καὶ Τελμὴν, ϗ [60]Ὠδοὺθ. 25 Καὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ, ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ῥαμία, ϗ Ἀζία, ϗ Μελχία, ϗ [61]Μεαμὶν, ϗ [62]Ἐλεάζαρ, ϗ [63]Ἀσαβία, ϗ Βαναία. 26 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, [64]Μαθθανία, ϗ Ζαχαρία, ϗ [65]Ἰαϊὴλ, ϗ Ἀβδία, ϗ [66]Ἰαρμὼθ, ϗ Ἠλία. 27 Καὶ ἀπὸ υἱῶν [67]Ζαθοὰ, Ἐλιωναῒ, Ἐλισοὺβ, [68]Ματθαναῒ, ϗ [69]Ἀρμὼθ, ϗ Ζαβὰδ, ϗ [70]Ὀζιζά. 28 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεῒ, [71]Ἰωανὰν, Ἀνανία, ϗ Ζαβοὺ, [72]ϗ Θαλί. 29 Καὶ ἀπὸ υἱῶν [73]Βανοῒ, Μοσολλὰμ, [74]Μαλοὺχ, Ἀδαΐας, [75]Ἰασοὺβ, ϗ [76]Σαλουΐα, ϗ Ῥημώθ. 30 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, Ἐδνὲ, ϗ Χαλὴλ, ϗ Βαναία, [77]Μαασία, [78]Ματθανία, [79]Βεσελεὴλ, ϗ Βανοῒ, ϗ Μανασσῆ. 31 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡρὶμ, Ἐλιέζερ, [80]Ἰεσία, [81]Μελχία, Σαμαΐας, Σεμεὼν, 32 Βενιαμὶν, [82]Βαλοὺχ, Σαμαρία. 33 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσὴμ, [83]Μεθανία, Μαθθαθὰ, [84]Ζαδὰβ, Ἐλιφαλὲτ, [85]Ἰερμὶ, Μανασσῆ, [86]Σεμεΐ. 34 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανὶ, Μοοδία, [87]Ἀμρὰμ, 35 [88]Οὐὴλ, Βαναία, Βαδαία, [89]Χελκία, 36 [90]Οὐανία, Μαριμὼθ, [91]Ἐλιασὶφ, 37 [92]Μαθανία, [93]Ματθαναΐ. 38 Οἱ υἱοὶ Βανοὶ, ϗ οἱ υἱοὶ Σεμεΐ, ϗ ἐποίησαν 39 Καὶ [94]Σελεμία, ϗ Νάθαν, ϗ [95]Ἀδαΐα, 40 [96]Μαχαδναβοὺ, [97]Σεσεΐ, [98]Σαροὺ, 41 Ἐζριὴλ, ϗ [99]Σελεμία, ϗ [100]Σαμαρία, 42 [1]Καὶ Σελλοὺμ, Ἀμαρεία, [2]Ἰωσήφ. 43 Ἀπὸ υἱῶν Ναβοὺ, [3]Ἰαὴλ, [4]Μαθθανίας, Ζαβὰδ, Ζεβεννὰς, Ἰαδαὶ, [5]ϗ Ἰωὴλ, ϗ Βαναία. 44 Πάντες οὗτοι [6]ἐλάβοσαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, [7]ϗ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

---

* In *Francof.* hic incip. verſ. 16. 40 *Alex.* Ἔζρας. 41 *Alex. Ald. C.* τῶν οἴκων. 42 *Alex.* ἐπ' ὀνόμασιν. 43 *Ald.* ἀπέστρεψαν. 44 *Alex.* ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μαασηία. *Ald. C.* ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μαασία. 45 *Ald.* Ἰαρείμ. 46 a. l. ϗ ἐξήνεγκαν κριόν. 47 *Alex.* Ἀνανίας. *Ald.* Ἀναγνία. *C.* Ἀνανία. 48 *Alex.* Μασειας. *Ald.* Μασίας. *C.* Μαασία. 49 *C.* Σαμαρεία. 50 *Alex.* Ἰεειήλ. 51 *C.* Ὀζίας 52 *Alex.* Ἐλιωηναΐ. 53 *Ald.* Μαμασία. 54 *C.* Ἰσμαήλ. 55 *Ald.* Ἰωναβὰδ, & verſ. 23. 56 *Ald.* Θαμού. *C.* Σεμεεί. 57 *Alex.* Κωλαά. 58 *C.* Χεθεΐα. 59 *Alex.* Σολλήμ, ϗ Τελλήμ. *C.* Σολὴν ϗ Τελλήν. 60 *Alex. Ald.* Ὠδουέ. *C.* Οὐρίας. 61 *Alex.* Μεαμίμ. *Ald.* Μελμίν. *C.* Μεϊμίν. 62 *Alex.* Ἐλεαζά. 63 *C.* Μελχίας ϗ Βανέας· ita frequenter *Ald.* & *C.* addunt σ verbis deſinentibus in α. 64 *Alex.* Μαθθανία. 65 *Alex.* Ἀειηλ. *Ald.* Αἰήλ. 66 *Alex.* Ἰερειμώθ. 67 *Alex.* Ζαθθουα, Ἐλιωηναΐ. 68 *Alex.* Μαθθαναί. 69 *Alex.* & *C.* Ἰαρμώθ. 70 *Ald.* Ὀζιβά. 71 *C.* Ἰανάν, ϗ Ἀνανί. 72 *Alex.* ὁ Θαλί. 73 *Alex.* Βανεί. *Ald.* Βανί. *C.* Βαανί. 74 *Ald.* ϗ Λούχ. *C.* ϗ Μαλοὺκ, καί. 75 *C.* ϗ Ἰασούβ. 76 *Alex. Ald. C.* Σαάλ. 77 *Alex.* Μαασηά. *C.* ϗ Μαασίας. 78 *Alex.* Μαθθανία. *C.* ϗ Ματθανίας, καί. 79 *Alex.* Βεσεήλ. 80 *Alex.* Ἰεσσία. 81 *C.* Μελχίας, Σαμαΐ. 82 *Alex.* Μαλούκ. *Ald.* Μαλούχ. *C.* Μελούχ. 83 *Alex.* Μαθθαναΐ Μαθθαθά. 84 *Alex.* Ζαβάδ. 85 *Alex.* Ἱερεμί. 86 *C.* ϗ Σεμεΐ. 87 *Alex.* Ἀμβράμ. 88 *Alex. Ald.* ϗ Οὐήλ. 89 *Alex. Ald.* Χελία. *C.* Χελκίας. 90 *Alex.* Οὐουνία. 91 *Alex.* Ἐλιασείβ. *Ald. C.* Ἐλιασίβ. 92 *Alex.* Μαθθανία, Μαθθαναΐ. 93 Ματθαναΐ *Ald.* deeſt. 94 *Alex.* Σελεμίας. 95 *Alex.* Ἀδαΐας. 96 *Alex.* Μαχναδααβού. *Ald.* Μαχναδά. *C.* ϗ Μαχναδά. 97 *Ald.* Ἀβουσεσεΐ. *C.* ϗ Σαρουά. 98 *Alex.* Ἀροὺ, Ἐζριήλ. *Ald.* Ἀρουεζριήλ. *C.* ϗ Σεσεΐ· ϗ Ἐσριήλ. 99 *Alex.* Σελεμίας. 100 *Alex.* Σαμαρείας, Σελλοὺμ, Ἀμαρίας. 1 *Ald.* Σελλούμ. *C.* ϗ Σελλούμ, καί. 2 *C.* ϗ Ἰωσήφ. 3 *Alex.* Ἰεειήλ. 4 *Alex.* Μαθθαθίας, Ἰαδαί. 5 *C.* Ἰωήλ. 6 *C.* ἔλαβον. 7 *C.* ϗ εἰσὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικῶν αἳ ἐγέννησαν.

ΝΕΕ-

ΝΕΕΜΙΑΣ.

* Κεφ. α΄. 1.

1 Λόγοι Νεεμία υἱοῦ [1] Χελκία. καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ [2] Χασελεῦ ἔτους εἰκοστοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν [3] Σουσὰν [4] ἀβιρά. 2 Καὶ ἦλθεν Ἀνανὶ εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν [5] σωθέντων, οἳ κατελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ. 3 [6] Καὶ εἶποσαν [7] πρὸς μὲ, Οἱ καταλειπόμενοι [8] οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τείχη Ἱερουσαλὴμ καθῃρημένα, [9] καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους, ἐκάθισα καὶ ἔκλαυσα καὶ ἐπένθησα ἡμέρας, καὶ ἤμην νηστεύων καὶ προσευχόμενος [10] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ. 5 Καὶ εἶπα, [11] Μὴ δὴ κύριε ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας καὶ [12] φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ [13] ἔλεος σου τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. 6 Ἔσω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, τοῦ ἀκοῦσαι προσευχὴν [14] τοῦ δούλου σου, ἣν ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ υἱῶν Ἰσραὴλ δούλων σου· καὶ ἐξαγορεύω [15] ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν Ἰσραὴλ [16] αἷς ἡμάρτομέν σοι. καὶ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν. 7 Διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σὲ, καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλω [17] τῷ Μωυσῇ παιδί σου. 8 Μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω [18] τῷ Μωυσῇ παιδί σου, λέγων, [19] Ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε, ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς. 9 Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς μὲ, καὶ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσητε αὐτὰς, ἐὰν ᾖ ἡ διασπορὰ ὑμῶν [20] ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. 10 Καὶ αὐτοὶ παῖδές σου καὶ λαός σου, οὓς ἐλυτρώσω [21] ἐν τῇ δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ, 11 καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ. [22] Μὴ δὴ [23] κύριε· [24] ἀλλὰ ἔσω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. [25] καὶ εὐόδωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον, καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμοὺς [26] ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου. καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ.

* Κεφ. β΄. 2.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ Νισὰν ἔτους εἰκοστοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ, καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον [1] ἐμοῦ· καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον, καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ· 2 [2] καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, Διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν, [3] καὶ οὐκ εἶ μετελάζων; [4] καὶ οὐκ ἔστι τοῦτο, εἰ μὴ πονηρία καρδίας. καὶ ἐφοβήθην 3 πολὺ σφόδρα. Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. διατί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου, [5] διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων μου ἠρημώθη, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν πυρί. 4 Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, Περὶ τίνος τοῦτο [6] σὺ ζητεῖς; καὶ προσηυξάμην πρὸς 5 [7] τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου, ὥστε πέμψαι αὐτὸν [8] ἐν Ἰούδα εἰς πόλιν μνημείων πατέρων 6 μου, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη

Cap. 1. * In *Ald.* 43. 1 *Alex.* Ἀχαλία. *Ald.* ἈΧΑΛΙΑ. *C.* Χαλκίου. 2 *Alex.* Χατεηλοῦ. *C.* Χασελέβ. 3 *Ald.* Σουσαννάββιρα. 4 *Alex.* ἀβειρρά. 5 *C.* Ἰουδαίων τῶν διασωθέντων. 6 *Alex.* & *C.* Καὶ εἶπον. *Ald.* Καὶ εἶπεν. 7 *Alex.* Οἱ καταλειπόμενοι. *C.* Οἱ ὑπολελειμμένοι. 8 οἱ καταλειφθέντες *Alex.* & *Ald.* desunt. 9 *Alex.* καὶ πύλαι αὐτῆς. 10 *Alex.* ἐνώπιον Θεοῦ. 11 *C.* Ὦ. 12 *Alex.* ὁ φοβερός. 13 *Alex.* ἔλαιος τοῖς. *Ald. C.* ἔλεος τοῖς. 14 *Alex.* δούλου. 15 *Alex.* ἐπὶ ἁμαρτίας. 16 *Alex.* ἅς. 17 *Alex.* τῷ παιδί σου Μωυσῇ. 18 *Alex.* τῷ παιδί σου Μωυσῇ. 19 *Ald. C.* Ἐὰν ἀσυνθετήσητε ὑμεῖς, ἐγώ. 20 *C.* ἕως. 21 *Alex.* ἐν δυνάμει. 22 Μὴ *C.* deest. 23 κύριε *Alex.* & *Ald.* deest. 24 *Alex.* ἀλλ' ἔσω. *C.* ἔσω. 25 *C.* εὐόδωσον. 26 *Alex.* ἐνώπιον τοῦ ἀνδρός. κἀγὼ ἤμην.

Cap. 2. * Hoc cap. in *Ald.* est 44. 1 *Comp.* αὐτοῦ. 2 *Ald.* καὶ οὐκ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ, καὶ οὐκ. 3 *C.* σὺ δὲ οὐκ εἶ ἀρρωστῶν; καί. 4 *Alex.* οὐκ ἔστιν. 5 *Alex.* διὰ τί. 6 *Alex.* συνζητεῖς. 7 *Ald. C.* κύριον τὸν Θεόν. 8 *Alex.* εἰς Ἰούδα.

[9] ἐχόμενα αὐτοῦ, Ἕως πότε ἔσται [10] ἡ πορεία σου, καὶ πότε ἐπιστρέψεις; καὶ [11] ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλέ με, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον. 7 Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ, ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ Ἰούδαν, 8 Καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ἀσὰφ φύλακα τοῦ παραδείσου ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναί μοι ξύλα στεγάσαι τὰς [12] πύλας, καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ εἰς οἶκον [13] ὃν εἰσελεύσομαι [14] εἰς αὐτόν. καὶ ἔδωκέ μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χεὶρ θεοῦ 9 ἡ [15] ἀγαθή. Καὶ ἦλθον πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως· καὶ ἀπέστειλε μετ' ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς [16] ἀρχηγοὺς δυνάμεως καὶ ἱπ- 10 πεῖς. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, καὶ Τωβία ὁ δοῦλος [17] Ἀμμωνὶ, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο, [18] ὅτι ἥκει ὁ ἄνθρωπος 11 ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας 12 τρεῖς. Καὶ ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ [19] τί ὁ θεὸς δίδωσιν εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι μετὰ [20] τοῦ Ἰσραήλ, καὶ κτῆνος οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ, εἰ μὴ τὸ κτῆνος [21] ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' 13 αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλθον [22] ἐν πύλῃ τοῦ γωληλὰ, [23] καὶ πρὸς στόμα πηγῆς [24] τῶν συκῶν, καὶ εἰς πύλην τῆς κοπρίας· καὶ ἤμην [25] συντρίβων ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ [26] ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσι, [27] καὶ πύλαι αὐτῆς καταβρώθησαν [28] πυ- 14 ρί. Καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλην [29] τοῦ αἰν, καὶ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνει παρελθεῖν ὑποκάτω μου. 15 Καὶ ἤμην ἀναβαίνων [30] ἐν τῷ τείχει χειμάρρου νυκτὸς, καὶ ἤμην [31] συντρίβων ἐν τῷ τείχει, καὶ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἐπ- 16 έστρεψα. Καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν τί ἐπορεύθην, καὶ τί ἐγὼ ποιῶ· καὶ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς ἐντίμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς, καὶ τοῖς καταλοίποις τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ἕως τότε οὐκ ἀπήγγει- 17 λα. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς βλέπετε [32] τὴν πονηρίαν ταύτην, ἐν ᾗ ἐσμὲν ἐν αὐτῇ, πῶς Ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρί. δεῦτε, καὶ [33] διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐσό- 18 μεθα ἔτι ὄνειδος. Καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἥ ἐστιν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, [34] καὶ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς εἶπέ μοι· καὶ [35] εἶπα, Ἀναστῶμεν, καὶ οἰκοδομήσωμεν. καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν [36] εἰς τὸ 19 ἀγαθόν. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, καὶ Τωβία ὁ δοῦλος ὁ Ἀμμωνὶ, καὶ Γησὰμ ὁ Ἀραβὶ, καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, καὶ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ εἶπον, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε; ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀπο- 20 στατεῖτε; Καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον, καὶ εἶπα αὐτοῖς, Ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς δοῦλοι [37] αὐτοῦ καθαροί, [38] καὶ οἰκοδομήσομεν· καὶ ὑμῖν οὐκ ἔστι μερὶς καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν Ἱερουσαλήμ.

* Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ ἀνέστη [1] Ἐλιασοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν· αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ [2] ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἕως πύργου [3] Ἀνα- 2 μεήλ. [4] Καὶ ἐπὶ χεῖρας [5] ἀνδρῶν υἱῶν Ἱεριχὼ, καὶ ἐπὶ χεῖρας [6] υἱῶν Ζακχοὺρ, [7] υἱοῦ 3 Ἀμαρί. Καὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ Ἀσανά· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν, [8] καὶ ἐστέγασαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐ-

9 C. ἐνώπιον. 10 *Alex.* ἡ παρουσία σου. 11 *Ald.* ἠγαθύνθην. 12 C. πύλας τῆς βάρεως τοῦ οἴκου, καί. 13 C. εἰς ὅν. 14 *Ald.* C. πρός. 15 C. ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ. Καί. 16 *Alex.* ἀρχηγοὺς τῆς δυνάμεως. 17 *Alex.* ὁ Ἀμμανί. 18 *Alex.* ὅτι ἥκει ἄνθρωπος. C. καὶ ἐλυπήθησαν ὅτι ἥκει ὁ ἄνθρωπος. 19 *Ald.* C. ὅτι. 20 C. τῆς Ἱερουσαλὴμ, καί. 21 *Alex.* *Ald.* C. ὃ ἐγώ. 22 C. διὰ τῆς πύλης γαὶ νυκτὸς, πρός. 23 καὶ *Ald.* deest. 24 C. τοῦ δράκοντος, καί. 25 C. κατανοῶν τοῖς τείχεσιν. 26 C. τοῖς κατεσπασμένοις, καί. 27 C. καὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς ταῖς ἀνηλωμέναις πυρί. 28 *Alex.* ἐν πυρί. 29 C. τῆς πηγῆς, καί. 30 C. διὰ τοῦ χειμάρρου. 31 C. κατανοῶν τοῦ. 32 *Alex.* τὴν πονηρίαν, ἐν ᾗ. 33 *Ald.* δὴ οἰκοδομήσωμεν. 34 *Alex.* *Ald.* C. καὶ τοὺς λόγους. Illud vero πρὸς ex Hebr. versum est, & sign. *insuper.* 35 C. εἶπον. 36 *Alex.* εἰς ἀγαθόν. 37 *Ald.* αὐτοί. 38 C. καὶ ἀναστησώμεθα, καὶ οἰκοδομήσωμεν.

Cap. 3. * Hoc cap. in *Ald.* est 47. 1 *Alex.* Ἐλισοὺβ. 2 C. αὐτὸν ἕως. 3 C. Ἀνανεήλ. 4 C. Καὶ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησαν ἄνδρες Ἱεριχὼ, καὶ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησε Ζακχούρ. 5 *Alex.* υἱῶν ἀνδρῶν. 6 υἱῶν *Ald.* deest. 7 *Alex.* υἱοῦ Μιαρί. *Ald.* υἱοῦ Ἀμανί. C. υἱὸς Ἀμαρί. 8 *Alex.* καὶ ἔστησαν θύρας.

Pag. 652.
VERA
HIEROSOL
VETERIS I
MONS
EROGE
MONS ACHELDEMA
Castra Titi
P. Vetus
Forum
piscarium
Castra Assyriorum
P. Portani
T. Turrim
D. Domum
SCALA CVBITOS SACROS
BVS STADI
Cubiti Sacri
Stadia antiqua
Stadia recentior

4 της καὶ μοχλοὺς αὐτῆς. Καὶ [9] ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν [10] ἐπὶ Ῥαμὼθ [11] υἱοῦ Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκώς. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχε Μοσολλὰμ υἱὸς Βαραχίου, υἱοῦ [12] Μαζεβήλ. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν [13] κατέσχε [14] Σαδὼκ υἱὸς 5 Βαανά. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν [15] κατέσχοσαν οἱ Θεκωὶμ, καὶ [16] ἀδωρὶμ οὐκ εἰσήνεγκαν τράχηλον [17] αὐτῶν εἰς [18] δουλείαν 6 αὐτῶν. Καὶ τὴν πύλην [19] ἰασαναὶ ἐκράτησαν [20] Ἰωϊδὰ υἱὸς Φασὲκ, καὶ Μεσουλὰμ υἱὸς Βασωδία· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν, καὶ [21] ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς 7 αὐτῆς. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν [22] ἐκράτησαν Μαλτίας ὁ Γαβαωνίτης, καὶ Εὐάρων ὁ Μηρωνωθίτης, ἄνδρες τοῦ Γαβαὼν καὶ τοῦ [23] Μασφὰ ἕως θρόνου τοῦ ἄρχοντος τοῦ πέραν τοῦ ποτα-8 μοῦ. [24] Καὶ παρ᾽ αὐτὸν παρησφαλίσατο Ὀζιὴλ υἱὸς Ἀραχίου πυρωτῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα [25] αὐτῶν ἐκράτησεν Ἀνανίας [26] υἱὸς τοῦ ῥωκεὶμ, καὶ [27] κατέλιπον Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ τείχους τοῦ 9 πλατέος. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν [28] ἐκράτησε [29] Ῥαφαΐα υἱὸς Σοὺρ, ἄρχων ἡμίσους 10 περιχώρου Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἰεδαΐα υἱὸς [30] Ἐρωμὰφ, καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν [31] Ἀττοὺθ υἱὸς [32] Ἀσαβανία.

11 Καὶ [33] δεύτερος ἐκράτησε Μελχίας υἱὸς [34] Ἡρὰμ, καὶ Ἀσοὺβ υἱὸς [35] Φαὰτ Μωὰβ, καὶ 12 ἕως πύργου τῶν [36] θαννουρίμ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησε Σαλλοὺμ υἱὸς [37] Ἀλλωής, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Ἱερουσαλὴμ, αὐτὸς 13 καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ. Τὴν πύλην τοῦ φάραγγος ἐκράτησαν Ἀνοὺν καὶ οἱ κατοικοῦντες Ζανώ· αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ [38] χιλίους πήχεις ἐν τῷ τείχει ἕως τῆς 14 πύλης τῆς κοπρίας. Καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας ἐκράτησε Μελχία υἱὸς Ῥηχὰβ, ἄρχων περιχώρου [39] Βηθακχαρὶμ, αὐτὸς [40] καὶ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἐσκέπασαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ [41] μοχλοὺς αὐ-15 τῆς. Τὴν δὲ πύλην τῆς πηγῆς ἠσφαλίσατο [42] Σαλωμὼν υἱὸς Χολεζὲ, ἄρχων μέρους τοῦ Μασφά· αὐτὸς ἐξῳκοδόμησεν αὐτὴν καὶ ἐστέγασεν αὐτὴν, καὶ ἔστησε τὰς θύρας αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς· καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας [43] τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως, καὶ ἕως τῶν [44] κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ 16 πόλεως Δαυίδ. Ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησε Νεεμίας υἱὸς [45] Ἀζαβοὺχ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Βηθσοὺρ, ἕως κήπου τάφου Δαυὶδ, καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονυίας, καὶ ἕως 17 [46] βηθαγγαρίμ. [47] Ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ῥαοὺμ υἱὸς [48] Βανί. ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀσαβία ἄρχων ἡμίσους περιχώρου [49] Κεϊλὰ [50] τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ.

18 [51] Καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν Βενεὶ υἱὸς [52] Ἠναδὰδ, ἄρχων ἡμίσους περι-19 χώρου [53] Κεϊλά. Καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ Ἀζοὺρ υἱὸς Ἰησοῦ, ἄρχων τοῦ Μασφαὶ, μέτρον δεύτερον πύργου [54] ἀναβάσεως [55] τῆς 20 συναπτούσης [56] τῆς γωνίας. [57] Μετ᾽ αὐτὸν ἐκράτησε Βαροὺχ υἱὸς Ζαβοῦ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας [58] Βηθελια-21 σοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου. [59] Μετ᾽ αὐτὸν ἐκράτησε Μεραμὼθ υἱὸς Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκὼς, μέτρον δεύτερον ἀπὸ θύρας [60] Βηθελιασοὺβ 22 ἕως [61] ἐκλείψεως Βηθελιασοὺβ. Καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἄνδρες [62] Ἐκ-23 χεχάρ. Καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἐκράτησε Βεν-

---

9 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ (*Alex.* ἐπεὶ) χεῖρας αὐτῶν. 10 *Alex. Ald.* ἀπὸ Ῥαμώθ. *C.* Μαριμώθ. al. Μερημώθ. 11 *C.* υἱός. 12 *Alex.* Μασεζεήλ. *C.* Μασεζουβήλ. 13 *Alex.* * κατέσχον οἱ Θεκωείμ. 14 *Ald.* Σαδανού. 15 *Ald. C.* κατέσχον. 16 *Alex.* ἀδωρήν. *C.* ἰσχυροὶ αὐτῶν. 17 *Alex.* ἑαυτῶν. 18 *C.* δουλείαν τοῦ κυρίου αὐτῶν. 19 *Alex.* τοῦ αἰσανά. 20 *Alex.* Ἰοεϊδά. 21 *Alex.* ἔστησαν θύρας αὐτῆς * καὶ ἐπεὶ * ρα αὐτῆς ἐκράτησεν Ἀνανίας. 22 *Ald.* ἐκράτησε. 23 *Ald.* Μααφά. 24 *C.* Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκραταίωσεν Ὀζιήλ. 25 *C.* ἐκραταίωσεν. 26 al. ἕως τ. Ρ. *Alex.* υἱὸς τοῦ Ῥοκεείμ. *C.* υἱὸς τῶν μυρεψῶν. 27 *C.* ἔθηκαν. 28 *C.* ἐκραταίωσεν. 29 *Alex.* Ῥαφαΐα, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου. 30 *Ald.* Ἐρωμαμάθ. 31 *Alex.* Ἀυτούς. *C.* Ἀττούς. 32 *Alex.* Ἀσβανία. 33 *C.* μέτρον δεύτερον. 34 *Alex.* Ἡρμά. 35 *Alex.* Φαάθ. 36 *Alex.* θαννουρείμ. *Ald. C.* θαναρείμ. 37 *Ald.* Σαλλώης. *C.* Σαλώης.

38 *Ald. C.* χίλιοι. 39 *Alex.* Βηθαχχαρμά. *Ald.* Βηθακαρίμ. *C.* Βηθαχαρέμ. 40 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. 41 *Alex.* μοχλοὺς αὐτῆς. [*] καὶ τὸ τεῖχος. 42 *C.* Σολομών. 43 *C.* τοῦ Σιλωὰ εἰς τὸν κῆπον τοῦ. 44 *C.* βαθμῶν τῶν καταβαινόντων. 45 *Alex.* Ἀζβούχ. *Ald.* Ζαβούχ. *C.* Ἐζβούχ. 46 *Alex.* Βηθθαγααρείμ. *Ald.* Βηθθαγαβαρείμ. *C.* οἴκου τῶν δυνατῶν. 47 *C.* Καὶ μετ᾽ αὐτόν. 48 *Ald.* Βαναείμ. *C.* Βανία. 49 *Alex.* Κεειλά. 50 al. τοῦ περιχώρου. 51 *Alex.* Μετ᾽ αὐτόν. 52 *C.* Ἠδανάβ. 53 *Alex.* Κεειλά. 54 *C.* ἐξεναντίας ἀναβάσεως τῶν ὅπλων τῆς. 55 *Alex.* τῆς συναπτούσης γωνίας. 56 *C.* εἰς τὴν γωνίαν. 57 *Alex. Ald.* Καὶ μετ᾽ αὐτόν. *C.* Ὀπίσω εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ. 58 *Alex.* Βηθελεειασούβ. *C.* οἴκου Ἐλιασοὺβ, & vers. 21. bis. 59 *Ald. C.* Καὶ μετ᾽. 60 *Alex.* Βηθελισουβάς. 61 *Alex.* ἐκθλίψεως. *C.* συντελείας. 62 *Alex.* Ἀχχεχζάρ.

ιαμὶν καὶ Ἀσοὺβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν. [63] καὶ μετ' [64] αὐτὸν ἐκράτησεν [65] Ἀζαρίας υἱὸς Μαασίου, υἱοῦ Ἀνανία ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ.

24 [66] Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βανὶ υἱὸς [67] Ἀδὰδ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ [68] Βηθαζαρία ἕως τῆς γω- 25 νίας, καὶ ἕως τῆς καμπῆς [69] Φαλὰχ υἱοῦ Εὐζαὶ ἐξεναντίας τῆς γωνίας, [70] καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς. καὶ μετ' αὐτὸν Φαδαΐα 26 υἱὸς Φόρος. Καὶ οἱ [71] Ναθινὶμ ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ Ὠφὰλ, [72] ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολὰς, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων.

27 [73] Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ [74] Θεκωεὶμ, μέτρον δεύτερον ἐξεναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐξέχοντος, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ [75] Ὀ- 28 φλά. Ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξεναντίας οἴκου [76] ἑαυ- 29 τοῦ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαδδοὺκ υἱὸς Ἐμμὴρ ἐξεναντίας οἴκου ἑαυτοῦ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαμαΐα υἱὸς Σεχενία φύλαξ 30 τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀνανία υἱὸς [77] Σελεμία, καὶ [78] Ἀνὼμ υἱὸς Σελὲφ, ὁ ἕκτος, μέτρον δεύτερον. [79] μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεσουλὰμ υἱὸς [80] Βαραχία ἐξεναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ.

31 Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μελχία υἱὸς τοῦ Σαρεφὶ ἕως [81] βηθὰν Ναθινὶμ, καὶ [82] οἱ ῥωποπῶλαι ἀπέναντι πύλης [83] τοῦ Μαφεκὰδ καὶ ἕως 32 ἀναβάσεως τῆς καμπῆς. Καὶ ἀναμέσον [84] τῆς πύλης τῆς προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ [85] ῥωποπῶλαι.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσε Σαναβαλλὰτ, ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομοῦμεν τὸ τεῖχος, [1] καὶ πονηρὸν αὐτῷ ἐφάνη, καὶ ὠργίσθη ἐπὶ πολὺ, καὶ ἐξεγέ- 2 λα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, [2] αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων, [3] Ὅτι οἱ [4] Ἰουδαῖοι οὗτοι [5] οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν [6] πόλιν; ἆρα θυσιάζουσιν; ἆρα δυνήσονται; καὶ σήμερον ἰάσονται τοὺς λίθους, μετὰ τὸ χῶμα γενέσθαι [7] γῆς καυθέντας;

3 Καὶ Τωβίας ὁ Ἀμμανίτης ἐχόμενα αὐτοῦ [8] ἦλθε, καὶ [9] εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [10] Μὴ θυσιάζουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν; οὐχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ καὶ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐ- 4 τῶν; Ἄκουσον ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυκτηρισμὸν, καὶ ἐπίστρεψον ὀνειδισμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ [11] δὸς αὐτοὺς εἰς μυκτηρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας, 5 Καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ [12] ἀνομίαν.

7 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Σαναβαλλὰτ καὶ Τωβία καὶ οἱ Ἄραβες καὶ οἱ [13] Ἀμμανῖται, ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς 8 ἐφάνη σφόδρα. [14] Καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπιτοαυτὸ, ἐλθεῖν [15] παρατάξασθαι [16] ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ποιῆσαι [17] αὐτὴν ἀφανῆ.

9 Καὶ προσηυξάμεθα πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ νυ- 10 κτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Συνετρίβη ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ χοῦς πολὺς, καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν 11 τῷ τείχει. Καὶ εἶπαν οἱ θλίβοντες ἡμᾶς, Οὐ γνώσονται καὶ οὐκ ὄψονται, ἕως ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον αὐτῶν, καὶ φονεύσωμεν αὐ- 12 τοὺς καὶ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον. Καὶ ἐγένετο ὡς [18] ἤλθοσαν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ οἰκοῦντες ἐχόμενα αὐτῶν, [19] καὶ εἴποσαν ἡμῖν, Ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν [20] τόπων [21] ἐφ' ἡμᾶς.

13 Καὶ ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπιθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς, καὶ ἔστησα τὸν λαὸν κατὰ δήμους μετὰ ῥομφαιῶν [22] αὐτῶν, [23] λόγ-

63 *Alex.* μετ' αὐτόν. 64 *C.* αὐτοῦς. 65 *Alex.* Ἀζαρία. 66 *Ald.* Καὶ μετ'. 67 *Alex.* Ἠναδάδ. *C.* Ἠνναδάδ. 68 *Ald.* Βηθαρία. *C.* τοῦ οἴκου Ἀζαρίου. 69 *Alex.* Φαλάξ. *C.* Φαλάλι. 70 *C.* τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος. 71 *C.* Ναθιναῖοι. 72 *C.* ἕως ἀπέναντι κήπου. 73 *Alex.* Μετ' αὐτόν. 74 *Ald.* Θεκοεί. *C.* Θεκωείμ. 75 *Alex.* *Ald.* Σοφλά. *C.* Ἐφλά. 76 *Alex.* μετ' αὐτόν. Μετ' αὐτόν. 77 *Alex.* Σεεμία. 78 *C.* Ἀνών. 79 *C.* καὶ μετ'. 80 *Alex.* Βαρία. 81 *Ald.* Βηθαναθενί. *C.* οἴκου τῶν Ναθιναίων. 82 *C.* τῶν μεταβόλων ἀπέναντι. 83 *C.* τῆς ἐπισκέψεως καί. 84 *C.* τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης. 85 *C.* μετάβολοι.

Cap. 4. 1 *Alex.* *Ald.* & *Comp.* καὶ πονηρὸν ἦν αὐτῷ, καὶ ὠργίσθη. 2 *C.* καὶ τῆς δυνάμεως Σαμαρείας. 3 *Ald.* καὶ εἶπεν ὅτι. *C.* τί. 4 *C.* Ὀυδαμινοί. 5 *C.* ποιοῦσιν οἱ Ἰουδαῖοι; μὴ καταλείψομεν αὐτούς; ἆρα θυσιάζουσιν; καὶ σήμερον. 6 *Alex.* πόλιν. [*] Καὶ Τωβίας. 7 γῆς *C.* deest. 8 ἦλθε *C.* deest. 9 *Alex.* *C.* εἶπαν (*C.* εἶπον) πρὸς ἑαυτούς. 10 *C.* καίγε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν; Οὐχί. 11 *Alex.* δὸς αὐτοῖς. 12 *C.* ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλειφθείη, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδομούντων. καὶ ᾠκοδομήσαμεν τὸ τεῖχος καὶ συνήφθη πᾶν τὸ τεῖχος, ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, ὥστε οἰκοδομῆσαι. 13 *C.* Ἀμμανῖται καὶ οἱ Ἀζώτιοι, ὅτι. 14 Καὶ *Ald.* deest. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ παρατάξασθαι (*C.* πατάξασθαι.) 16 *Alex.* *Ald.* ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ προσηυξάμεθα. 17 *C.* αὐτῇ πλάνησιν. Καί. 18 *C.* ἦλθον. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ εἶπον ἡμῖν. 20 *Ald.* ἐθνῶν. 21 *C.* ὅτι ἐπεστρέψατε ἐφ'. 22 *Alex.* ἑαυτῶν. 23 *Ald.* λόγχαι. *C.* τῶν δοράτων.

χας αὐ-

14 χας αὐτῶν καὶ [24] τόξα [25] αὐτῶν. Καὶ εἶδον καὶ ἀνέστην, [26] καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μνήσθητε τοῦ Θεοῦ [27] ἡμῶν τοῦ μεγάλου καὶ φοβεροῦ, καὶ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, υἱῶν ὑμῶν, [28] θυγατέρων ὑμῶν, [29] γυ-
15 ναικῶν ὑμῶν, καὶ [30] οἴκων ὑμῶν. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα [31] ἤκουσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν, καὶ διεσκέδασεν ὁ Θεὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν· καὶ ἐπεστρέψαμεν [32] πάντες ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.
16 Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥμισυ τῶν [33] ἐκτετιναγμένων ἐποίουν τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ αὐτῶν ἀντείχοντο, καὶ λόγχαι καὶ θυρεοὶ καὶ τόξα καὶ θώρακες, καὶ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παν-
17 τὸς οἴκου Ἰούδα Τῶν οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει, καὶ οἱ αἴροντες ἐν τοῖς ἀρτῆρσιν [34] ἐν ὅπλοις· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει [35] αὐτοῦ τὸ ἔργον,
18 καὶ ἐν μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα. Καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἀνὴρ ῥομφαίαν [36] αὐτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ [37] ᾠκοδομοῦσαν· καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερατίνῃ ἐχόμενα [38] αὐ-
19 τοῦ. Καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, Τὸ ἔργον [39] πλατὺ καὶ πολύ, καὶ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τοῦ τείχους μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἀ-
20 δελφοῦ αὐτοῦ. [40] Ἐν τόπῳ οὗ ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, ἐκεῖ συναχθήσεσθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν πολεμήσει [41] περὶ
21 ἡμῶν. [42] Καὶ ἡμεῖς [43] ποιοῦντες τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθρου ἕως ἐξόδου τῶν ἄ-
22 στρων. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ [44] λαῷ, Ἕκαστος μετὰ τοῦ νεανίσκου αὐτοῦ [45] αὐλίσθητε ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔσω [46] ὑμῖν ἡ νὺξ προφυλακή, καὶ ἡ ἡμέρα ἔργον.
23 Καὶ ἤμην [47] ἐγὼ καὶ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς ὀπίσω μου, καὶ οὐκ ἦν ἐξ [48] ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος [49] ἀνὴρ τὰ ἱμάτια [50] αὐτοῦ.

Κεφ. ε΄. 5.

1 [1] ΚΑὶ ἡ κραυγὴ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αὐτῶν μεγάλη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς [2] αὐτῶν τοὺς Ἰου-
2 δαίους. Καὶ ἦσάν τινες λέγοντες, Ἐν υἱοῖς ἡμῶν καὶ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοί, καὶ ληψόμεθα σῖτον καὶ φαγόμεθα [3] καὶ
3 ζησόμεθα. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες, Ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγγυῶμεν καὶ ληψόμεθα σῖτον καὶ φα-
4 γόμεθα. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες, Ἐδανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως, ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡ-
5 μῶν. Καὶ νῦν ὡς σὰρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σὰρξ ἡμῶν· ὡς υἱοὶ αὐτῶν, υἱοὶ ἡμῶν· καὶ [4] ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς δούλους, καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμεναι, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀγροὶ ἡμῶν καὶ
6 ἀμπελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις. Καὶ ἐλυπήθην σφόδρα καθὼς ἤκουσα τὴν κραυγὴν
7 αὐτῶν καὶ τοὺς λόγους τούτους. Καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ᾽ ἐμέ· καὶ ἐμαχεσάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας, [5] καὶ εἶπα αὐτοῖς, Ἀπαιτήσει [6] ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν [7] αὐτοῦ ἃ ὑμεῖς [8] ἀπαιτεῖτε; καὶ ἔδωκα ἐπ᾽ αὐ-
8 τοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην, [9] Καὶ εἶπα αὐτοῖς, Ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἑκουσίῳ ἡμῶν· καὶ ὑμεῖς πωλεῖτε τοὺς ἀδελφοὺς [10] ὑμῶν, καὶ [11] παραδοθήσονται ἡμῖν; καὶ ἡσύχασαν, καὶ οὐχ [12] εὕροσαν λόγον.
9 Καὶ [13] εἶπα, Οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε· οὐχ οὕτως ἐν φόβῳ Θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ [14] ὀνειδισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν
10 ἡμῶν. [15] Καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ γνωστοί μου καὶ ἐγὼ ἐθήκαμεν [16] αὐτοῖς ἀργύ-

---

24 *C.* τῶν τόξων. 25 *Alex.* ἑαυτῶν. 26 *Alex. Ald. C.* καὶ εἶπον. 27 *C.* ὑμῶν. 28 *Alex. Ald. C.* καὶ θυγατέρων ὑμῶν. 29 *Ald. C.* καὶ γυναικῶν. 30 *C.* οἰκιῶν. 31 *Alex.* ἔγνωσαν. 32 πάντες *C.* deest. 33 *Alex. Ald. C.* ἐκτεταγμένων. 34 *Ald. C.* ἔνοπλοι. 35 *Alex.* ἑαυτοῦ. 36 *Alex.* ἑαυτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφὺν ἑαυτοῦ. 37 *C.* ᾠκοδόμουν. 38 *C.* μου. 39 *C.* πολὺ καὶ πλατύ. 40 *C.* Καὶ ἐν. 41 *C.* ὑπέρ. 42 *Alex.* Καὶ ἥμισυ ποιοῦντες τὸ ἔργον. *Ald.* τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ ποιοῦντες. 43 *C.* ἐποιοῦμεν. 44 *Alex.* λαῷ, Αὐλίσθητε ἐμμέσῳ Ἱερουσαλήμ. 45 *Ald. C.* Αὐλισθήσεται. 46 *C.* ἡμῖν. 47 *C.* ἐγώ, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ παιδάρια, καὶ οἱ ἄνδρες. 48 *Ald.* ἡμῶν ἐκεῖ ἐκδιδυσκόμενος. 49 ἀνὴρ al. deest. 50 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. *C.* ἑαυτοῦ ἀνὴρ καὶ ὅπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ.

Cap. 5. 1 *Alex.* Καὶ ἦν κραυγή. al. Καὶ ἐγένετο ἡ κραυγή. 2 *Alex.* & *C.* ἑαυτῶν. 3 *Ald.* ζησόμεθα. 4 ἰδοὺ *Ald.* deest. 5 *Alex. Ald. C.* καὶ εἶπον αὐτοῖς. 6 *C.* ὑμεῖς ἀπαιτήσετε ἀνήρ. 7 *Alex.* ἑαυτοῦ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε. 8 *Ald. C.* ποιεῖτε. 9 *Alex. Ald. C.* Καὶ εἶπον αὐτοῖς. 10 *Alex.* ὑμῶν· καὶ ἡσύχασαν. 11 *C.* πραθήσονται. 12 *Ald. C.* εὗρον. 13 *C.* εἶπον. 14 *Alex.* ὀνειδισμοῦ τῶν ἐχθρῶν. 15 *C.* Καίγε ἐγώ, καὶ οἱ. 16 *C.* ἑαυτοῖς. mox pro ἐγκαταλίπωμεν al. hab. ἐγκατελίπομεν.

ἔλαιον καὶ σῖτον· ἐγκαταλίπωμεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. 11 Ἐπιστρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς αὐτῶν καὶ ἀμπελῶνας [17] αὐτῶν καὶ ἐλαιῶνας αὐτῶν καὶ οἰκίας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον ἐξενέγκατε [18] ἑαυτοῖς. 12 Καὶ εἶπαν, Ἀποδώσομεν, καὶ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν, οὕτως ποιήσομεν καθὼς σὺ λέγεις. καὶ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο. 13 Καὶ τὴν ἀναβολήν μου ἐξετίναξα, καὶ [19] εἶπα, Οὕτως ἐκτινάξαι ὁ θεὸς πάντα ἄνδρα, ὃς οὐ στήσει τὸν λόγον τοῦτον, ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐκ κόπου αὐτοῦ, καὶ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος καὶ κενός. καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία, Ἀμήν· καὶ ᾔνεσαν τὸν κύριον. καὶ ἐποίησεν ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο. 14 [20] Ἀπὸ ἡμέρας ἧς ἐνετείλατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα αὐτῶν ἐν γῇ Ἰούδα, ἀπὸ ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἕως ἔτους τριακοστοῦ καὶ δευτέρου τῷ Ἀρθασασθὰ [21] ἔτη δώδεκα, [22] ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου [23] βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον. 15 [24] Καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἃς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάβοσαν παρ' αὐτῶν [25] ἐν ἄρτοις καὶ ἐν οἴνῳ ἔσχατον ἀργύριον [26] δίδραχμα τεσσαράκοντα· [27] καὶ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζοντο ἐπὶ τὸν λαόν. κἀγὼ οὐκ ἐποίησα οὕτως ἀπὸ προσώπου φόβου [28] θεοῦ. 16 Καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτων [29] οὐκ ἐκράτησα, ἀγρὸν οὐκ ἐκτησάμην, [30] καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ [31] ἐπὶ τὸ ἔργον. 17 Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι [32] ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, καὶ ἐρχόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν ἐπὶ τράπεζάν μου. 18 Καὶ ἦν [33] γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς, καὶ πρόβατα ἓξ ἐκλεκτὰ καὶ χίμαρος ἐγίνοντό μοι· καὶ ἀναμέσον [34] δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἶνος τῷ πλήθει. καὶ σὺν τούτοις ἄρτους τῆς [35] βίας οὐκ ἐζήτησα, ὅτι βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. 19 Μνήσθητί μου ὁ θεὸς εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα τῷ λαῷ τούτῳ.

Κεφ. ς'. 6.

1 *Καὶ ἐγένετο καθὼς ἠκούσθη τῷ Σαναβαλλὰτ, καὶ Τωβίᾳ, καὶ τῷ Γεσὰμ τῷ Ἀραβὶ, καὶ τοῖς καταλοίποις [1] ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι ᾠκοδόμησα τὸ τεῖχος, καὶ οὐ [2] κατελείφθη ἐν [3] αὐτοῖς πνοή· [4] ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις. 2 Καὶ ἀπέστειλε Σαναβαλλὰτ καὶ Γησὰμ πρὸς μὲ, [5] λέγων, Δεῦρο καὶ συναχθῶμεν ἐπιτοαυτὸ ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ὠνώ. καὶ αὐτοὶ [6] λογιζόμενοι ποιῆσαί μοι πονηρίαν. 3 Καὶ ἀπέστειλα ἐπ' αὐτοὺς ἀγγέλους, λέγων, Ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, καὶ οὐ δυνήσομαι καταβῆναι, μή ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ, καταβήσομαι πρὸς [7] ὑμᾶς. 4 Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς μὲ ὡς τὸ ῥῆμα [8] τοῦτο· καὶ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ [9] ταῦτα. 5 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς μὲ Σαναβαλλὰτ [10] τὸν παῖδα [11] αὐτοῦ, καὶ ἐπιστολὴν ἀνεῳγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 6 Καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ, Ἐν ἔθνεσιν [12] ἠκούσθη [13] ὅτι σὺ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀποστατῆσαι, [14] διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, καὶ σὺ [15] ἔσῃ αὐτοῖς εἰς βασιλέα. 7 Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, [16] ἵνα καθίσῃς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλέα [17] ἐπὶ Ἰούδα. καὶ νῦν ἀπαγγελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· καὶ νῦν δεῦρο 8 βουλευσώμεθα ἐπιτοαυτό. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι [18] ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρ-9 δίας [19] σου σὺ ψεύδῃ [20] αὐτούς. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες, Ἐκλυ-

17 *Alex.* αὐτῶν, ἐλαιῶνας αὐτῶν. 18 C. αὐτοῖς. 19 *Alex. Ald.* C. εἶπον. 20 *Alex.* Ἀπὸ τῆς ἡμέρας. C. Καίγε ἀπὸ ἡμέρας. 21 C τῷ βασιλεῖ ἔτη. 22 *Ald.* C. καὶ ἐγώ. 23 C. ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν. 24 C. Οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἔμπροσθέν μου ἐβάρυναν ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ ἔλαβον. 25 *Alex.* ἐν * αὐτοῖς καὶ ἐν οἴνῳ. 26 *Alex.* δίδραγμα. C. σίκλους. 27 C. καίγε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν. 28 *Ald.* C. κυρίου. 29 οὐκ C. deest. 30 C. καὶ τὰ παιδάριά μου, καὶ πάντες. 31 *Ald.* C. διά. 32 *Alex. Ald.* ἑκατὸν πεντήκοντα. C. καὶ οἱ ἄρχοντες ἑκατὸν πεντήκοντα. 33 *Alex.* γιγνόμενον. 34 *Alex.* τῶν δέκα ἡμερῶν. *Ald.* C. τῶν δώδεκα ἡμερῶν. 35 C. ἡγεμονίας μου οὐκ.

Cap. 6. * Hoc cap. in *Ald.* 54. 1 *Alex.* τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. 2 *Alex.* κατελείφθη αὐτοῖς. 3 C. αὐτῷ διακοπὴ, καίγε ἕως. 4 *Alex.* καίγε ἕως. *Ald.* καὶ ἐγὼ ἕως. 5 C λέγοντες. 6 *Alex. Ald.* C. λογιζόμενοί μοι ποιῆσαι. 7 *Alex.* ὑμᾶς. * καὶ ἀπέστειλα κατὰ ταῦτα. 8 C. τοῦτο τέσσαρσι καθόδοις· καί. al. τοῦτο τέταρτον καθόδους· καί. 9 C. τὸν λόγον τοῦτον. Καί. 10 *Ald.* τὸν πέμπτον τὸν παῖδα. C. κατὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸν πέμπτον. 11 *Alex.* ἑαυτοῦ. 12 *Alex.* ἠκούσθη, * καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθαι. 13 *Ald.* C. καὶ Γησὰμ εἶπεν, ὅτι. 14 *Alex.* διὰ τί. 15 *Alex.* γίγνῃ αὐτοῖς. *Ald.* C. γίνῃ αὐτοῖς. 16 C. κηρύσσων περὶ σοῦ ἐν. 17 *Alex.* ἐν Ἰούδα. *Ald.* ἐν Ἰουδαίᾳ. C. λέγοντας, ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 18 C. οὓς σύ. 19 σου *Ald.* C. deest. 20 *Ald.* αὐτούς.

θήσονται

θήσονται [21] χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται. καὶ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς 10 μου. Κἀγὼ [22] εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεῒ υἱοῦ Δαλαΐα [23] υἱοῦ Μεταβεὴλ, καὶ αὐτὸς συνεχόμενος· καὶ εἶπε, Συναχθῶμεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι [24] ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. 11 [25] Καὶ εἶπα, [26] Τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται 12 εἰς τὸν οἶκον, καὶ [27] ζήσεται; Καὶ ἐπέγνων, καὶ ἰδοὺ ὁ θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λόγος κατ' ἐμοῦ· καὶ Τωβίας καὶ Σαναβαλλὰτ ἐμισθώσαντο 13 [28] Ἐπ' ἐμὲ ὄχλον ὅπως φοβηθῶ, καὶ ποιήσω οὕτως, καὶ ἁμάρτω, καὶ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως 14 ὀνειδίσωσί με. Μνήσθητι ὁ [29] θεὸς Τωβίᾳ [30] καὶ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα [31] αὐτοῦ ταῦτα, καὶ τῷ Νωαδίᾳ τῷ προφήτῃ, [32] καὶ καταλοίποις τῶν προφητῶν οἳ ἦσαν φοβερίζοντές με. 15 Καὶ ἐτελέσθη τὸ τεῖχος πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ [33] Ἐλοὺλ μηνὸς εἰς πεντή16κοντα [34] καὶ δύο ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, καὶ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, καὶ [35] ἐπέπεσε φόβος [36] σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐ17γενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν, καὶ αἱ 18 Τωβία ἤρχοντο πρὸς αὐτούς· Ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδα ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ Σεχενία υἱοῦ Ἠρὰ· καὶ [37] Ἰωνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλὰμ υἱοῦ Βαρα19χία εἰς γυναῖκα. Καὶ [38] τοὺς λόγους [39] αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρός με, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. καὶ ἐπιστολὰς [40] ἀπέστειλε Τωβίας φοβερίσαι με.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 *ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος, καὶ ἔστησα τὰς θύρας, καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ Λευῖται.

2 Καὶ ἐνετειλάμην τῷ Ἀνανίᾳ ἀδελφῷ μου, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ ἄρχοντι τῆς βιρὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς [1] ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς καὶ φοβούμενος τὸν θε3όν [2] παρὰ πολλούς· Καὶ [3] εἶπα αὐτοῖς, Οὐκ ἀνοιγήσονται πύλαι Ἱερουσαλὴμ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ· [4] καὶ ἔτι αὐτῶν γρηγορούντων, κλειέσθωσαν αἱ θύραι, καὶ [5] σφηνούσθωσαν· καὶ στῆσον προφύλακας οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ [6] αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἀπέναντι 4 οἰκίας [7] αὐτοῦ. Καὶ ἡ πόλις [8] πλατεῖα καὶ μεγάλη, καὶ ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, καὶ 5 οὐκ ἦσαν οἰκίαι ᾠκοδομημέναι. Καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίας. καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἳ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις· καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐ6τῷ, [9] Καὶ οὗτοι υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβάντες [10] ἀπὸ αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπῴκισε [11] Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ [12] ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ 7 εἰς Ἰούδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν [13] αὐτοῦ [14] Μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ Νεεμία, [15] Ἀζαρία, καὶ [16] Ῥεελμὰ, Ναεμανὶ, [17] Μαρδοχαῖος, [18] Βαλσὰν, [19] Μασφαρὰθ, [20] Ἔσδρα, Βογουΐα, [21] Ἰναοὺμ, Βαανὰ, [22] Μα8σφὰρ, ἄνδρες λαοῦ Ἰσραήλ. Υἱοὶ Φόρος, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.

9 Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.

10 Υἱοὶ Ἠρὰ, ἑξακόσιοι [23] πεντηκονταδύο.

11 Υἱοὶ Φαὰθ [24] Μωὰβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ καὶ [25] Ἰωὰβ, [26] δισχίλιοι [27] ἑξακόσιοι [28] δεκαοκτώ.

12 Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσ-

21 *Alex.* αἱ χεῖρες. 22 εἰσῆλθον *Ald.* deest. 23 *Alex.* * υἱὸν Μεηταβεὴλ. 24 *C.* ἔρχονται φονεῦσαί σε, ἔρχονται. 25 *Alex.* & *C.* Καὶ εἶπον. *Ald.* Καὶ εἶπε. 26 *Alex.* *Ald.* & *C.* Τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, φεύξεται; ἢ τίς οἷος ὁ ἀνὴρ ὃς (*Ald.* & *C.* ἢ τίς οἷος ἐγὼ) εἰσελεύσεται. 27 *C.* ζήσεται; οὐκ εἰσελεύσομαι Καί. 28 *C.* Ἀυτὸν ὅπως. 29 *C.* θεός μου τῷ Τοβίᾳ. 30 *Alex.* καὶ τῷ Σαναβαλλάτ. 31 *C.* αὐτ[illegible] 32 *Alex.* καὶ τοῖς καταλοίποις. 33 *Alex.* Ἐλοὺλ εἰς πεντηκονταδύο. 34 *Ald.* *C.* δύο. 35 *Alex.* ἔπεσεν. 36 *Ald.* *C.* μέγας σφόδρα. 37 *Alex.* *Ald.* Ἰωνάθαν. 38 *C.* τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγεν ἐνώπιόν μου, καί. 39 *Ald.* αὐτῆς. 40 *Ald.* ἀπέστειλαν Τωβία.

Cap. 7. * Hoc cap. in *Ald.* 58. 1 *Alex.* ἦν ἀνήρ. *Ald.* & *Comp.* ἦν ὡς ἀνήρ. 2 *C.* ὑπέρ. 3 *Alex.* & *C.* εἶπον αὐτοῖς. 4 *Alex.* καὶ ὅτι αὐτῶν ἔτι γρηγορούντων. 5 *C.* ἀσφαλιζέσθωσαν. 6 *Alex.* *Ald.* *C.* ἑαυτοῦ. 7 *Alex.* *Ald.* *C.* ἑαυτοῦ. 8 *C.* πλατεῖα χερσὶ καί. 9 *Alex.* Καὶ οὗτοι οἱ υἱοί. *C.* Οὗτοι υἱοί. 10 *Alex.* ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας. 11 *Alex.* Ναβουχοδονόσορ βασιλεύς. 12 *Alex.* & *C.* ἐπέστρεψαν. *Ald.* ἀπέστρεψαν. 13 *Alex.* *Ald.* *C.* ἑαυτοῦ. 14 *C.* Οἱ ἐλθόντες μετά. 15 *Alex.* Ἀζαρέα, Ῥεελμά. 16 *C.* Ῥεεμαὶ Ναεμανί. *Ald.* Βεελμαναεμάν. 17 *Alex.* Μαρδοχέου. *Ald.* Μαρδοχαίου. 18 *Ald.* Βαασάν. 19 *Alex.* Μαασφαρὰθ, Ἔζρα, Βαγουΐα. 20 *Ald.* Ἔσδρας. *C.* deest. 21 *C.* Ναούμ. 22 *C.* καὶ Μαασφάρ. 23 *Alex.* ἑβδομηκονταδύο. 24 *Ald.* Μωάμ. 25 *Ald.* Ἰωάρ. 26 *Alex.* δισχίλιοι δεκαοκτώ. 27 *C.* ὀκτακόσιοι. 28 *C.* ἑξακόσιοι.

13 σαρες. Υἱοὶ [29] Ζαθθυΐα, ὀκτακόσιοι
14 [30] τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Ζακχοῦ,
15 ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα. Υἱοὶ Βανουΐ, ἑξα-
16 κόσιοι [31] τεσσαρακονταοκτώ. Υἱοὶ [32] Βη-
17 βὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιοκτώ. Υἱοὶ [33] Ἀσ-
γὰδ, δισχίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο.
18 Υἱοὶ [34] Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταε-
19 πτά. Υἱοὶ [35] Βαγοϊ, δισχίλιοι ἑξη-
20 κονταεπτά. Υἱοὶ Ἠδὶν, ἑξακόσιοι
21 [36] πεντηκονταπέντε. Υἱοὶ Ἀτὴρ τῷ Ἐ-
22 ζεκίᾳ, ἐννενηκονταοκτώ. Υἱοὶ [37] Ἠ-
23 σὰμ, τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ. Υἱοὶ
[38] Βεσεΐ, τριακόσιοι [39] εἰκοσιτέσσαρες.
24 Υἱοὶ [40] Ἀρὶφ, ἑκατὸν [41] δώδεκα. [42] υἱοὶ
25 Ἀσὲν, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Γα-
26 βαὼν, [43] ἐννενηκονταπέντε. [44] Υἱοὶ
[45] Βαιθαλὲμ, [46] ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ [47] Ἀ-
27 τωφὰ, πεντηκονταέξ. Υἱοὶ [48] Ἀνα-
28 θὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. [49] Ἄνδρες Βη-
29 θασμὼθ, τεσσαρακονταδύο. Ἄνδρες
[50] Καριαθιαρὶμ, Καφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, ἑπτα-
30 κόσιοι [51] τεσσαρακοντατρεῖς. Ἄνδρες
Ἀραμὰ, καὶ Γαβαὰ, ἑξακόσιοι [52] εἴκοσι.
31 Ἄνδρες Μαχεμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.
32 Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ Ἀϊ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.
33 Ἄνδρες [53] Ναβία, ἑκατὸν πεντηκονταδύο.
34 [54] Ἄνδρες Ἠλαμαὰρ, χίλιοι διακόσιοι [55] πεν-
35 τηκονταδύο. Υἱοὶ Ἠρὰμ, τριακόσιοι
36 εἴκοσι. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι [56] τεσ-
37 σαρακονταπέντε. Υἱοὶ [57] Λοδαδὶδ καὶ
38 [58] Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιεῖς. Υἱοὶ
[59] Σαναναὰ, τρισχίλιοι ἐννακόσιοι τριάκον-
39 τα. Οἱ ἱερεῖς υἱοὶ [60] Ἰωδαὲ εἰς οἶκον
Ἰησοῦ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.
40 Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο.
41 Υἱοὶ Φασοὺρ, χίλιοι διακόσιοι [61] τεσσαρα-
42 κονταεπτά. Υἱοὶ Ἠρὰμ, χίλιοι [62] δε-
43 καεπτά. Οἱ Λευῖται, υἱοὶ Ἰησοῦ [63] τοῦ
Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς τοῦ [64] Οὐδουΐα, ἑβδομηκον-
44 τατέσσαρες. Οἱ ᾄδοντες, υἱοὶ Ἀσὰφ,
45 ἑκατὸν [65] τεσσαρακονταοκτώ. Οἱ πυ-
λωροὶ, υἱοὶ [66] Σαλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ [67] Τελ-
μὼν, υἱοὶ [68] Ἀκοὺβ, υἱοὶ [69] Ἀτιτὰ, υἱοὶ [70] Σα-
46 βὶ, ἑκατὸν τριακονταοκτώ. Οἱ [71] Να-
θινὶμ, υἱοὶ [72] Σηὰ, υἱοὶ [73] Ἀσφὰ, υἱοὶ Τα-
47 βαὼθ, Υἱοὶ Κιρὰς, υἱοὶ [74] Ἀσουΐα,
48 υἱοὶ Φαδὼν, Υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ [75] Ἀ-
49 γαβὰ, υἱοὶ Σελμεΐ, Υἱοὶ Ἀνὰν, υἱ-
50 οὶ [76] Γαδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ, Υἱοὶ Ῥα-
αΐα, υἱοὶ [77] Ῥασσὼν, υἱοὶ Νεκωδὰ,
51 Υἱοὶ Γηζὰμ, υἱοὶ Ὀζὶ, υἱοὶ [78] Φεσὴ,
52 Υἱοὶ Βησὶ, υἱοὶ [79] Μεϊνὼν, υἱοὶ [80] Νεφωσα-
53 σὶ, Υἱοὶ Βακβοὺκ, υἱοὶ Ἀχιφὰ, υἱοὶ
54 Ἀροὺρ, Υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ [81] Μι-
55 δὰ, υἱοὶ [82] Ἀδασὰν, Υἱοὶ [83] Βαρ-
56 κοὺε, υἱοὶ [84] Σισαρὰθ, υἱοὶ Θημὰ, Υἱ-
57 οὶ Νισιὰ, υἱοὶ Ἀτιφά. Υἱοὶ δούλων
Σαλωμὼν, υἱοὶ Σουτεΐ, υἱοὶ [85] Σαφαρὰτ,
58 υἱοὶ [86] Φεριδὰ, Υἱοὶ [87] Ἰελὴλ, υἱοὶ
59 Δορκὼν, υἱοὶ [88] Γαδαὴλ, [89] Υἱοὶ Σα-
φατία, υἱοὶ [90] Ἐττὴλ, υἱοὶ [91] Φακαρὰθ, υἱ-
60 οὶ [92] Σαβαΐμ, [93] υἱοὶ Ἠμίμ. Πάντες
οἱ [94] Ναθινὶμ, καὶ υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν,
61 τριακόσιοι ἐννενηκονταδύο. Καὶ οὗτοι ἀν-

---

29 *Alex.* Ζαθθουΐα. *Ald.* Σοθθουΐα. 30 *Alex.* τεσσαρακονταπέντε. 31 *Alex.* τεσσαρακονταοκτώ. 32 *Ald.* Βηρεΐ. *C.* Βηβαΐ. 33 *Alex.* Ἀγετάδ. *Ald.* Γελάδ. 34 *Ald.* Ἀδωνιάμ. 35 *Alex.* Βαγουεΐ. *C.* Βαγοῦ. 36 *Alex.* πεντηκοντατέσσαρες. *Ald.* πεντήκοντα τέσσαρα. 37 *Alex.* Ἠσαμί. 38 *Alex.* Βασί. 39 *C.* πεντηκοντατέσσαρες. 40 *Alex.* Ἀρείμ. *C.* Ἀρήβ. 41 *Alex. Ald. C.* δεκαδύο. 42 *Alex.* Υἱοὶ Γαβαών. 43 *Ald.* ἐξ πέντε. 44 Hic verſus deeſt in *Ald.* 45 *Alex.* Βαισαλεέμ. 46 *C.* καὶ Νετωφαθὶ ἑκατὸν ὀγδοηκονταοκτώ. Υἱοί. 47 *Alex.* Ἀνετωφά. 48 *Alex.* Ναθώθ. 49 *Alex.* Ἄνδρες Βὴθ, τεσσερακονταδύο. *Ald. C.* Υἱοὶ Ἀζαμώθ, ἄνδρες Βὴθ (deeſt *C.*) τεσσαρακονταδύο. 50 *Alex.* Καριαθιαρείμ, Χαφιρά. 51 *Alex.* τεσσερακοντατρεῖς. 52 *Alex.* & *C.* εἰκοσιεῖς. 53 *Ald.* Ἀναβία ἑκατόν. *C.* Ναβὰβ ἑτέρου. 54 *Alex.* Υἱοὶ Μαγεβώς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Ἄνδρες Ἠλαμαάρ. *Ald.* Υἱοὶ Μαγεβὼς ἑκατὸν πεντήκοντα ἕξ. Ἄνδρες Ἠλαμααί. *C.* Υἱοὶ Αἰλὰμ ἑτέρου. 55 *Alex.* πεντηκοντατέσσαρες. 56 *Alex.* τεσσερακονταπέντε. 57 *C.* Λαδαδί. 58 *Alex.* Ὠνών. 59 *Ald.* Ἀνανά. *C.* Σενναά. 60 *C.* Ἰωιαδέ. 61 *Alex.* τεσσερακονταεπτά. 62 *Ald.* ἑπτακαίδεκα. 63 *Alex.* τῷ Καδμιήλ. 64 *Ald.* Οὐδουήλ. 65 *Alex.* τεσσερακονταοκτώ. *Ald.* εἴκοσι ὀκτώ. 66 *Alex.* Σελλούμ. 67 *Ald.* Τολμῶν. *C.* Τελμών. 68 *Alex.* Ἀκούμ. 69 *Ald.* Τιτά. 70 *Alex.* Σαβαΐ. 71 *Ald.* Ναθείμ. *C.* Ναθηνιείμ. 72 *Alex.* Σιαά. *Ald.* Ἠλά. 73 *Alex.* Ἀσειφά, υἱοὶ Ταββαώθ. *Ald.* Ἀσεφά, υἱοὶ Ζαβαώθ. *C.* Ἀσηφά, υἱοὶ Ταβαώθ. 74 *Alex.* Σιαιά. *Ald.* Σισαΐα. *C.* Σιαΐα. 75 *Alex.* Ἀγγαβά, [υἱοὶ Ἀκούδ, υἱοὶ Οὐτά, υἱοὶ Κητάρ, υἱοὶ Ἀγάβ,] υἱοὶ Σελμεΐ. *Ald.* Ἀγγαβά, υἱοὶ Ἀκούβ, υἱοὶ Οὐτά, υἱοὶ Κιτάρ, υἱοὶ Γάβ, υἱοὶ Σελμεΐ. 76 *Alex.* Σαδήλ. *Ald.* Σαδενά. 77 *Alex.* Ῥασών. 78 *Alex.* Φεσή. 79 *Alex.* Μεεινώμ. 80 *Alex.* Νεφωσαείμ. *Ald. C.* Νεφωσαΐ. 81 *Alex.* Μεειδά. 82 *C.* Ἀδασά. 83 *Ald.* Βαρκούβ. 84 *C.* Σισαρά. 85 *Alex.* Σαφαράθ. 86 *Alex.* Φαρειδά. 87 *Alex.* Ἰεαήλ. *Ald.* Δελήλ. *C.* Ἰελά. 88 *Alex.* Γααδήλ. 89 Υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἐττὴλ *Ald.* deſunt. 90 *C.* Ἀτίλ. 91 *Alex.* Φαχαράθ. *Ald.* Φαραχάς. 92 *Ald. C.* Σαβαΐν. 93 *Ald.* υἱοὶ Ἠμμείν. *C.* καὶ υἱοὶ Ἀμών. 94 *Alex.* Ναθανείμ. *C.* Ναθηνιείμ. *Ald.* Ἀναθινείμ.

ἔβησαν

ἔζησαν ἀπὸ [95] Θελμελὲθ, [96] Θελαρησὰ, [97] Χαροὺβ, [98] Ἠρὼν, [99] Ἰεμὴρ, ϗ οὐκ [100] ἐδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι οἴκους πατριῶν αὐτῶν ϗ σπέρμα αὐτῶν, [1] εἰ ἀπὸ Ἰσραὴλ εἰ-
62 σίν. Υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ [2] Τωβία, [3] υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι [4] τεσσαρακοντα-
63 δύο. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, υἱοὶ Ἐβία, υἱοὶ [5] Ἀκὼς, υἱοὶ [6] Βερζελλὶ, [7] ὅτι ἔλαβον ἀπὸ θυγατέρων [8] Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου [9] γυναῖκας, [10] ϗ ἐκλήθησαν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν.

64 Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν [11] αὐτῶν τῆς συνοδίας, ϗ οὐχ [12] εὑρέθη, ϗ [13] ἠγχιστεύθησαν
65 ἀπὸ τῆς ἱερατείας. Καὶ εἶπεν [14] ἀθερσαθὰ, ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, [15] ἕως [16] ἀναστῇ ἱερεὺς [17] φωτίσων.

66 Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία [18] ὡσεὶ [19] τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκον-
67 τα, Πάρεξ δούλων αὐτῶν ϗ παιδισκῶν [20] αὐτῶν· οὗτοι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτά· ϗ ᾄδοντες ϗ ᾄδουσαι, διακόσιοι
69 [21] τεσσαρακονταπέντε. Ὄνοι δισχίλιοι ἑπτακόσιοι.
70 Καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον [22] τῷ Νεεμίᾳ εἰς θησαυρὸν [23] χρυσοῦς χιλίους, φιάλας πεντήκοντα, [24] ϗ χωθωνὼθ τῶν ἱερέων [25] τριάκον-
71 τα. Καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς θησαυροὺς τοῦ [26] ἔργου χρυσοῦ [27] νομίσματος δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μνᾶς
72 δισχιλίας [28] τριακοσίας. Καὶ ἔδωκαν οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ [29] χρυσίου δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μνᾶς δισχιλίας [30] διακοσίας, καὶ [31] χωθωνὼθ τῶν ἱερέων ἑξηκονταε-
73 πτά. * Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, [32] ϗ Λευῖται, ϗ οἱ πυλωροὶ, ϗ οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, ϗ οἱ [33] Ναθινὶμ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν [1] αὐτῶν. * ϗ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς τὸ πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος· [2] ϗ εἶπαν τῷ Ἔσδρᾳ τῷ γραμματεῖ, ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου Μωυσῆ, [3] ὃν ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰσ-
2 ραήλ. Καὶ ἤνεγκεν [4] Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρὸς [5] ἕως γυναικὸς, ϗ πᾶς ὁ συνιὼν, ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ
3 μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου. Καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ [6] ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι τὸν ἥλιον [7] ἕως ἡμίσους τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν ϗ τῶν γυναικῶν, ϗ αὐτοὶ συνιέντες. ϗ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου.

4 Καὶ ἔστη [8] Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος [9] ξυλίνου, ϗ ἔστησαν ἐχόμενα αὐτοῦ [10] Ματθαθίας, ϗ Σαμαίας, ϗ Ἀνανίας, ϗ [11] Οὐρίας, ϗ Χελκία, ϗ Μαασία ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, ϗ [12] ἐξ ἀριστερῶν Φαδαΐας, ϗ Μισαὴλ, ϗ Μελχίας, ϗ [13] Ἀσὼμ, ϗ Ἀσαβαδμὰ,
5 καὶ Ζαχαρίας, ϗ [14] Μεσολλάμ. Καὶ ἤνοιξεν [15] Ἔσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν ἐπάνω τοῦ λαοῦ· καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤνοιξεν αὐτὸ, ἔστη πᾶς ὁ λα-
6 ός. Καὶ ηὐλόγησεν [16] Ἔσδρας κύριον τὸν θεὸν τὸν μέγαν· ϗ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαὸς,

95 *Alex.* Θελμελέχ. *Ald.* Χερμελέχ. C. Θελμαλέχ. 96 *Alex.* Θελαρσά. *Ald.* & C. Θελασάρ. 97 *Alex.* Χερούβ. 98 C. Ἠδάν. 99 *Alex.* Ἰεμμήρ. C. ϗ Ἰεμμήρ 100 *Ald.* ἠδυνάσθη. C. ἐδυνήθησαν. 1 *Ald.* ἔτη ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰσίν. 2 *Alex.* *Ald.* Βουά, υἱοὶ Τωβία. 3 C. ϗ υἱοί. 4 *Alex.* τεσσαρακονταδύο. 5 *Alex.* Ἀκκώς. 6 *Alex.* Βερζελλαί. 7 C. ὃς ἔλαβεν. 8 *Alex.* Βερζελλαί. 9 C. γυναῖκα, ϗ ἐκλήθη. 10 *Alex.* ϗ ἐκλήθη * το ὀνόματι αὐτῶν. 11 *Alex.* *Ald.* C. ἑαυτῶν. 12 *Alex.* ηὑρέθη. 13 C. ἀπώσθησαν. 14 *Alex.* *Ald.* & C. ἀθερσαθὰ αὐτοῖς, ἵνα. 15 *Ald.* ἕως οὗ ἀναστῇ 16 *Alex.* ἀνέστη ὁ ἱερεύς. 17 C. τοῖς φωτισμοῖς, ϗ ταῖς τελειώσεσιν. Καί. 18 *Alex.* *Ald.* εἰς. C. ὁμοθυμαδὸν ὡς. 19 *Alex.* *Ald.* τέσσαρας μυριάδας δισχιλίους τριακοσίους ἑξήκοντα. 20 *Ald.* ἵπποι διακόσιοι τριάκοντα ἕξ· οὗτοι. 21 *Alex.* *Ald.* C. τεσσαρακονταπέντε. (*Alex.* τεσσερακονταπέντε. *Ald.* τριάκοντα ἕξ.) 68 Ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακονταέξ, (hæc desunt in *Ald.*) ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε (*Alex.* τεσσεραк.) 69 Κάμηλοι τετρακόσιοι (*Ald.* deest) τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. Καί. 22 *Alex.* τῷ ἀθερσαθὰ, ἔδωκαν εἰς. *Ald.* ἀρθασθασὰ ἔδωκαν εἰς. C. τῷ ἀρθασασθὰ εἰς. quæ idem videntur significare; quod Neemias & Ἀρτασασθὰ synonyma sint: ut sequenti cap. 8. est in edit. Latina; *dixit autem Neemias, ipse est Athersatha.* 23 C. χρυσίου δραχμὰς χιλίας. 24 *Alex.* ϗ χοθωνώθ. C. στολάς. 25 C. πεντακοσίας τριάκοντα. 26 *Alex.* ἔργου * χρυσίου δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μυρίας μνᾶς δισχιλίας διακοσίας, ϗ χοθωνώθ. 27 C. νόμισμα μυριάδας δύο, καί. 28 C. διακοσίας. 29 C. χρυσίου δραχμὰς δύο. 30 διακοσίας C. deest. 31 C. στολάς. * In *Francof.* hic incipit cap. 8. 32 *Alex.* ϗ οἱ Λευῖται. 33 *Ald.* Ἀναθινεὶμ. C. Ναθηνιείμ.

Cap. 8. 1 *Alex.* ἑαυτῶν. * Hic incip. in *Franc.* vers. 3. 2 *Alex.* ϗ εἶπον τῷ Ἔζρᾳ. 3 *Alex.* ὃ ἐνετείλατο. 4 *Alex.* Ἔζρας ὁ ἱερεὺς ἐνώπιον. 5 *Alex.* ϗ ἕως. 6 C. ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων τῆς. 7 *Alex.* ἕως μέσου τῆς. *Ald.* C. ἕως μεσούσης τῆς. 8 *Alex.* Ἔζρας. 9 C. ξυλίνου, ὃ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι, καί. 10 *Alex.* Ματταθίας. 11 *Alex.* Οὐρεία. 12 *Alex.* C. *Ald.* ἐξ εὐωνύμων. 13 *Alex.* Ὠσάμ, ϗ Ἀσαβααμά. C. Ἀσών, ϗ Ἀσάβδανα. 14 *Alex.* Μοσολλάμ. 15 *Alex.* Ἔζρας. 16 *Alex.* Ἔζρας.

καὶ εἶπαν, [17] Ἀμὴν, ἐπάραντες [18] τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ ἔκυψαν καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ

7 ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ Ἰησοῦς, καὶ Βαναίας, καὶ [19] Σαραβίας [20] ἦσαν συνετίζοντες [21] τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον· καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ

8 στάσει αὐτοῦ. Καὶ ἀνέγνωσαν [22] ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν [23] Ἔσδρας, καὶ [24] διέστελλεν ἐν ἐπιστήμῃ κυρίου, καὶ συνῆκεν

9 ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει. Καὶ εἶπε [25] Νεεμίας καὶ [26] Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς, καὶ οἱ [27] Λευῖται, καὶ οἱ συνετίζοντες τὸν λαὸν, καὶ [28] εἶπαν παντὶ τῷ λαῷ, Ἡμέρα ἁγία ἐστὶ [29] τῷ κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε μηδὲ κλαίετε· ὅτι ἔκλαιε πᾶς ὁ λαὸς, ὡς

10 [30] ἤκουσαν τοὺς λόγους τοῦ νόμου· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορεύεσθε, [31] φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀποστείλατε μερίδας τοῖς μὴ ἔχουσιν, ὅτι ἁγία [32] ἐστὶν ἡ ἡμέρα [33] τῷ κυρίῳ ἡμῶν· καὶ μὴ διαπέσητε,

11 [34] ὅτι ἐστὶ κύριος ἰσχὺς ἡμῶν. Καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαὸν, λέγοντες, Σιωπᾶτε, ὅτι ἡμέρα ἁγία, καὶ μὴ καταπίπτετε.

12 Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀποστέλλειν μερίδας, καὶ ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις

13 οἷς ἐγνώρισεν αὐτοῖς. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν [35] πατριῶν σὺν τῷ παντὶ λαῷ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸς [36] Ἔσδραν τὸν γραμματέα, ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

14 Καὶ [37] εὕροσαν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ, ᾧ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν

15 μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, Καὶ ὅπως σημάνωσι [38] σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ εἶπεν [39] Ἔσδρας, Ἐξέλθετε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐνέγκατε φύλλα ἐλαίας, καὶ φύλλα ξύλων κυπαρισσίνων, καὶ φύλλα μυρσίνης, καὶ φύλλα φοινίκων, καὶ φύλλα ξύλου δασέος, ποιῆσαι [40] σκηνὰς κατὰ τὸ γεγραμ-

16 μένον. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς, καὶ ἤνεγκαν, [41] καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς σκηνὰς ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δώματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, καὶ [42] ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν πλατείαις [43] τῆς πόλεως, καὶ [44] ἕως πύλης Ἐφραΐμ.

17 Καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, σκηνὰς, καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς· ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη [45] με-

18 γάλη. Καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ Θεοῦ [46] ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐσχάτης. καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

Κεφ. θ'. 9.

1 *ΚΑὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ [1] καὶ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τούτου συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ [2] καὶ ἐν σάκκοις καὶ [3] σποδῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν.

2 Καὶ ἐχωρίσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, καὶ ἔστησαν καὶ ἐξηγόρευσαν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων

3 αὐτῶν. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν, καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ [4] νόμου κυρίου Θεοῦ αὐτῶν. [5] καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ προσκυνοῦντες τῷ κυρίῳ Θεῷ αὐ-

4 τῶν. Καὶ ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν Λευιτῶν Ἰησοῦς, [6] καὶ οἱ υἱοὶ Καδμιὴλ, [7] Σεχενία υἱὸς [8] Σαραβία, [9] υἱοὶ [10] Χωνενί· καὶ ἐβόησαν [11] φωνῇ μεγάλῃ πρὸς κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν.

5 Καὶ [12] εἴποσαν οἱ Λευῖται Ἰησοῦς καὶ Καδμιὴλ, [13] Ἀνάστητε, εὐλογεῖτε [14] κύριον τὸν Θεὸν ἡ-

17 *Ald.* Ἀμὴν, Ἀμήν. 18 *Alex.* χεῖρας. 19 *Alex.* Σαραβία. 20 *C.* καὶ Ἰαμεὶν, καὶ Ἀκοὺβ, καὶ Σαβαθθαῖος, καὶ Ὠδουίας, καὶ Μαασίας, καὶ Καλλίτας, καὶ Ἀσαρίας, καὶ Ἰωσαβὲδ, καὶ Ἄναν, καὶ Φαλαίας, καὶ οἱ Λευῖται συνετίζοντες. 21 *Ald.* Ἀκὰν. Σαβαθαῖος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδὰν, Ἀνιφανὲς, καὶ οἱ Λευῖται ὑπεδίδασκον τὸν λαόν. 22 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ (*Alex.* deest) νόμου. 23 *Alex.* Ἔζρας, καὶ διέστελλεν ἐπιστήμῃ κυρίου. 24 *C.* διέστειλεν. 25 *C.* Νεεμίας, ὅς ἐστιν ἀταρσαθὰ καί. 26 *Alex.* Ἔζρας. 27 *C.* Λευῖται οἱ. 28 *Ald.* εἶπε. *C.* εἶπον. 29 *Alex.* κυρίῳ τῷ Θεῷ. 30 *Alex.* ἤκουσεν. *Ald.* *C.* ἤκουσε. 31 *Ald.* *C.* καὶ φάγετε. 32 *Alex.* ἡ ἡμέρα ἐστὶν τῷ. 33 *Ald.* κυρίῳ τῷ Θεῷ. *C.* τῷ κυρίῳ Θεῷ. 34 *Alex.* ὅτι ἐστὶν ἰσχὺς ὑμῶν. *Ald.* ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστὶν ἰσχὺς ἡμῶν. 35 *Alex.* *Ald.* *C.* πατριῶν τῷ παντί. 36 *Alex.* Ἔζραν. 37 *C.* εὗρον. 38 *Ald.* *C.* ἐν σάλπιγξιν. 39 *Alex.* Ἔζρας, Ἐξέλθατε. 40 *Alex.* σκηνὰς αὐτοῖς κατά. 41 *Alex.* καὶ ἐποίησαν σκηνὰς αὐτοῖς ἀνήρ. 42 *Alex.* ἐν αὐλαῖς. 43 *C.* τῆς πύλης τῶν ὑδάτων, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης. 44 *Alex.* ἕως οἴκου Ἐφραίμ. Καί. 45 *C.* μεγάλη σφόδρα. 46 *Ald.* ἡμέρα.

Cap. 9. * Hoc cap. in *Ald.* 68. 1 *Ald.* τετάρτη. 2 *Ms.* *Alex.* καὶ ἐν σάκκοις. Καὶ ἐχωρίσθησαν. 3 *Ald.* σποδῷ, καὶ ἐπί. *C.* κόνοις ἐπί. 4 *Alex.* νόμου Θεοῦ αὐτῶν. 5 *C.* τοτέταρτον τῆς ἡμέρας. καὶ ἦσαν. 6 *Alex.* καὶ υἱοί. 7 *Alex.* Σαχανία. 8 *Alex.* Σαραβαία. 9 *C.* υἱοῦ. 10 *Alex.* Χανανί. 11 *Alex.* φωνῇ πρὸς κύριον. 12 *Alex.* εἶπαν. *Ald.* *C.* εἶπον. 13 *Ald.* Ἀνάστητε, καὶ εὐλογεῖτε. *C.* Βοννίας, Σαραβίας, Σοβανίας, Ὠδουίας, Σεχενίας, Φεσσίας, ἀνάστητε, εὐλογεῖτε. 14 *Alex.* τὸν κύριον Θεόν.

μῶν

μῶν [15] ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ
εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώσουσιν ἐ-
Καὶ εἶπεν
6 πὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει.
[16] Ἔσδρας, Σὺ εἶ αὐτὸς κύριος μόνος, [17] σὺ
ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἐποίησας τὴν οὐρανόν...

[18] πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα
ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν
αὐταῖς· καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα, καὶ σοὶ
Σὺ
7 προσκυνοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν·
εἶ [19] κύριος ὁ θεὸς, σὺ ἐξελέξω ἐν Ἀβραμ,
καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαί-
ων, καὶ ἐπέθηκας αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ·
8 Καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου,
καὶ διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην δοῦναι αὐτῷ τὴν
γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμοῤ-
ῥαίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γερ-
γεσαίων, [20] καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστησας
Καὶ εἶ-
9 τοὺς λόγους σου, ὅτι δίκαιος σύ.
δες τὴν ταπείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύ-
πτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θά-
Καὶ [21] ἔδωκας σημεῖα
10 λασσαν ἐρυθράν.
καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πᾶ-
σι τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς
γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ'
αὐτοὺς, καὶ [22] ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡ-
Καὶ τὴν θάλασσαν [23] ἔῤῥη-
11 μέρα αὕτη.
ξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ [24] παρήλθοσαν ἐν μέ-
σῳ τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ. [25] καὶ τοὺς κατα-
διώξοντας αὐτοὺς ἔῤῥιψας εἰς [26] βυθὸν, ὡσεὶ
Καὶ ἐν στύλῳ
12 λίθον ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
νεφέλης ὡδήγησας αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ ἐν στύ-
λῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν
Καὶ ἐπὶ ὄρος
13 ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ.
Σινὰ κατέβης, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς ἐξ οὐ-
ρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα [27] εὐθέα,
καὶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα, καὶ ἐντο-
Καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ
14 λὰς ἀγαθάς.
ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προσ-
τάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω αὐτοῖς ἐν χειρὶ
Καὶ ἄρτον ἐξ οὐρα-
15 Μωυσῆ [28] δούλου σου.
νοῦ ἔδωκας αὐτοῖς [29] εἰς σιτοδοτίαν αὐτῶν, καὶ
ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς εἰς δίψαν
αὐτῶν· καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομῆ-
σαι τὴν γῆν [30] ἐφ' ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου δοῦ-
Καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες
16 ναι αὐτοῖς.
ἡμῶν ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τρά-
χηλον αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν
Καὶ ἀνένευσαν τοῦ εἰσακοῦσαι, καὶ
17 σου,
οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου ὧν ἐποίησας
[31] μετ' αὐτῶν· καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον
[32] αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέψαι εἰς δου-
λείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ [33] σὺ ὁ θεὸς [34] ἐ-
λεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πο-
λυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς.
18 Ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν [35] ἑαυτοῖς μόσχον χωνευ-
τὸν, καὶ εἶπαν, Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξαγαγόν-
τες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ ἐποίησαν παροργι-
[36] Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς
19 σμοὺς μεγάλους.
σου τοῖς [37] πολλοῖς οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν
τῇ ἐρήμῳ, τὸν στύλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας
ἀπ' αὐτῶν ἡμέρας, ὁδηγῆσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁ-
δῷ, καὶ τὸν στύλον τοῦ πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίζειν
αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ.
20 Καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ἔδωκας συνετί-
σαι αὐτούς· καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυστέρησας
ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἔδωκας [38] αὐ-
Καὶ [39] τεσσα-
21 τοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν.
ράκοντα ἔτη διέθρεψας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ,
[40] οὐχ [41] ὑστέρησας αὐτοῖς οὐδέν· ἱμάτια αὐτῶν
οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ [42] πόδες αὐτῶν οὐ δι-
Καὶ ἔδωκας αὐτοῖς βασι-
22 εῤῥάγησαν.
λείας, καὶ λαοὺς [43] ἐμέρισας αὐτοῖς· καὶ [44] ἐ-
κληρονόμησαν τὴν γῆν Σηὼν βασιλέως Ἐσε-
βὼν, καὶ τὴν γῆν Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασάν.
23 Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐπλήθυνας ὡς τοὺς ἀστέρας
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰσήγαγες αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶ-

---

15 *Alex.* ἀπὸ τοῦ αἰῶνος· καὶ εὐλογήσουσιν. 16 *Alex.* Ἐζ-
ρας. 17 *Alex.* σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ·
18 *C.* πάσας τὰς δυνάμεις αὐτῶν. 19 *Ald. C.* κύριε.
20 *C.* καὶ δοῦναι αὐτὴν τῷ. 21 *Alex. Ald.* ἔδωκας (*Alex.*
ἔδωκες) σημεῖα ἐν Αἰγύπτῳ. 22 *C.* ἐποίησαν. 23 *C.*
διέῤῥηξας. 24 *C.* παρῆλθον. 25 *Alex.* καὶ τοὺς κατα-
διώκοντας αὐτούς. 26 *Ald. C.* βόθυνον. 27 *Alex.*
εὐθεῖα. 28 *Alex.* τοῦ δούλου. 29 *Alex.* εἰς σιτοδίαν
αὐτῶν. *Ald. C.* εἰς σιτοδοσίαν αὐτῶν. al. εἰς σιτοδείαν αὐ-
τῶν. 30 *Alex.* εἰς ἥν. 31 *Ald. C.* ἐν αὐτοῖς.

32 *Alex.* ἑαυτῶν. 33 *Alex.* σὺ θεός. 34 *Ald. C.*
ἀφίων ἁμαρτίας, ἐλεήμων. 35 *Ald.* αὐτοῖς. 36 *A-
lex.* Καὶ σὺν οἰκτειρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις οὐκ. 37 *Ald.*
C. μεγάλοις. 38 *Alex.* αὐτοῖς τῷ δείψει. *C.* αὐτοῖς ἐν
τῇ δίψει. 39 *Alex.* τεσσεράκοντα. 40 *Alex.* οὐχ ὑ-
στέρησαν· εἱμάτια αὐτῶν. 41 *Ald. C.* ὑστέρησεν. sic Psal.
83. οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθά. 42 *Alex. Ald. C.* ὑποδή-
ματα. 43 *Alex. Ald. C.* διεμέρισας αὐτοῖς. 44 *A-
lex.* ἐκληρονόμησαν γῆν.

πας τοῖς

24 ...νας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, [45] Καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν. καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτῶν.

25 Καὶ [46] κατελάβοσαν πόλεις [47] ὑψηλὰς, καὶ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελατομημένους, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας, καὶ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆθος. καὶ [48] ἐφάγοσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν καὶ ἐλιπάνθησαν, καὶ [49] ἐτρύφησαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ μεγάλῃ.

26 Καὶ ἤλλαξαν, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔρριψαν τὸν νόμον σου ὀπίσω σώματος αὐτῶν· καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, [50] οἳ διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ· καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους.

27 Καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόντων αὐτοὺς, καὶ ἔθλιψαν αὐτούς. καὶ ἀνεβόησαν πρὸς σὲ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξ [51] οὐρανοῦ σου ἤκουσας, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδωκας αὐτοῖς [52] σωτῆρας, καὶ ἔσωσας αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς.

28 Καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο, ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου· καὶ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς. καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σὲ, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσήκουσας, καὶ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς,

29 [53] Καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου. [54] καὶ οὐκ ἤκουσαν, [55] ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου καὶ [56] κρίμασι [57] σου [58] ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος [59] ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκαν νῶτον ἀπειθοῦντα, καὶ τράχηλον [60] αὐτῶν ἐσκλήρυναν καὶ οὐκ ἤκουσαν.

30 Καὶ [61] εἵλκυσας ἐπ' αὐτοὺς ἔτη πολλὰ, καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύματί σου ἐν χειρὶ προφητῶν σου, καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ λαῶν τῆς γῆς.

31 Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐποίησας [62] αὐτοὺς εἰς συντέλειαν, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς, [63] ὅτι ἰσχυρὸς εἶ καὶ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων.

32 Καὶ νῦν ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας ὁ κραταιὸς [64] καὶ ὁ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην [65] σου καὶ τὸ ἔλεός σου, μὴ ὀλιγωθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος ὃς εὗρεν ἡμᾶς, καὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς προφήτας ἡμῶν, καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ σου ἀπὸ ἡμερῶν [66] βασιλέων Ἀσσοὺρ καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

33 Καὶ σὺ [67] δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας. καὶ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν,

34 Καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν οὐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σου, καὶ οὐ προσέσχον [68] τῶν ἐντολῶν σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς.

35 Καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου καὶ ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ πολλῇ ᾗ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ [69] ἐν τῇ γῇ τῇ πλατείᾳ καὶ λιπαρᾷ ᾗ ἔδωκας ἐνώπιον αὐτῶν, οὐκ ἐδούλευσάν σοι, καὶ οὐκ [70] ἀπέστρεψαν [71] ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων τῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν.

36 [72] Ἰδοὺ σήμερον ἐσμὲν δοῦλοι, καὶ ἡ γῆ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τὸν [73] καρπὸν αὐτῆς [74] καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, [75] ἰδοὺ ἐσμὲν δοῦλοι ἐπ' αὐτῆς,

37 [76] Καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς [77] πολλοὶ τοῖς βασιλεῦσιν οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, καὶ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν ὡς ἀρεστὸν αὐτοῖς,

38 καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν, καὶ γράφομεν, καὶ ἐπισφραγίζουσιν [78] ἄρχοντες ἡμῶν, Λευῖται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΑὶ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων Νεεμίας [1] Ἀρτα-

---

45 *C.* τοῦ εἰσελθεῖν, καὶ κληρονομῆσαι. Καὶ εἰσῆλθον υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν. Καί. 46 *C.* κατελάβοντο. 47 *C.* ὑψηλὰς, καὶ γῆν πίονα, καί. 48 *C.* ἔφαγον. 49 *Alex.* ἐνετρύφησαν. 50 *Alex.* οἳ διεμαρτύροντο. 51 *Alex.* οὐρανοῦ ἤκουσας. 52 *Alex.* σωτηρίας. *Ald.* σωτηρίαν. 53 *C.* Καὶ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω. 54 *C.* αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο, καὶ οὐκ. 55 *C.* τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἐν τοῖς κρίμασι. 56 *Alex.* τοῖς κρίμασιν. 57 σου *Ald.* deest. 58 *C.* ἥμαρτον. 59 *Alex.* ζήσεται· καὶ ἔδωκαν. 60 *Alex.* ἑαυτῶν. 61 *Alex.* ἤλκυσας ἐπ' αὐτούς. *C.* ἐμακροθύμησας ἐπ' αὐτοῖς ἔτη πολλὰ, καὶ εἵλκυσας ἐπ' αὐτούς. 62 *Alex.* αὐτοὺς συντέλειαν. 63 *Ald.* καὶ ὅτι. 64 *Alex.* καὶ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καί. 65 *Ald.* καί. 66 *C.* βασιλέως. 67 *Alex.* *Ald.* *C.* δίκαιος εἶ ἐπί. 68 *Ald.* *C.* τὰς ἐντολάς. 69 *Alex.* ἐν τῇ γῇ πλατείᾳ. 70 *Ald.* ἐπέστρεψαν. 71 *Alex.* ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων τῶν. 72 *Alex.* *C.* Ἰδοὺ ἐσμὲν σήμερον δοῦλοι. 73 *Alex.* καρπὸν αὐτῆς * τοῖς βασιλεῦσιν. 74 καὶ τὰ ἀγαθὰ usque ad finem versus *Ald.* desunt. 75 *C.* καὶ ἰδού. 76 Καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς *Ald.* desunt. 77 *C.* οἱ πολλοὶ ἐγένοντο τοῖς. 78 *Alex.* *Ald.* πάντες ἄρχοντες.

Cap. 10. 1 *Ms.* *Alex.* υἱὸς Ἀχαλία.

σαθα

σαθὰ υἱὸς Ἀχαλία, [2] καὶ Σεδεκίας

2 Υἱὸς [3] Ἀραία, [4] καὶ Ἀζαρία, [5] καὶ [6] Ἱερεμία,

3 Φασοὺρ, Ἀμαρία, Μελχία,

4 Ἀττοὺς, Σεβανὶ, [7] Μαλοὺχ,

5 Ἰερὶμ, Μεραμὼθ, Ἀβδία,

6 Δανιὴλ, [8] Γανναθὼν, Βαροὺχ,

7 Μεσουλὰμ, Ἀβία, Μιαμὶν,

8 Μααζία, [9] Βελγαὶ, Σαμαία· οὗτοι ἱερεῖς.

9 Καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησοῦς υἱὸς [10] Ἀζανία, [11] Βαναίου ἀπὸ υἱῶν [12] Ἠναδὰδ, Καδμιὴλ

10 Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, [13] Σαβανία, Ὠδουία,

11 Καλιτὰν, Φελία, Ἀνὰν, 12 Μιχὰ, Ῥοὼβ, [14] Ἀσεβίας, 13 [15] Ζακχὼρ, Σαραβία, Σεβανία, [16] Ὠδοὺμ· υἱοὶ [17] Βαναΐ

14 Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Φόρος, Φαὰθ, Μωὰβ, Ἠλὰμ, [18] Ζαθουΐα· υἱοὶ Βανὶ,

15 [19] Ἀσγὰδ, Βηβαὶ,

16 [20] Ἀδανία, Βαγοὶ, Ἠδὶν,

17 Ἀτὴρ, Ἐζεκία, [21] Ἀζοὺρ,

18 Ὠδουία, [22] Ἡσὰμ, Βησὶ,

19 Ἀρὶφ, Ἀναθὼθ, Νωβαὶ,

20 [23] Μεγαφὴς, [24] Μεσουλὰμ, Ἠζὶρ,

21 Μεσωζεβὴλ, Σαδοὺκ, [25] Ἰεδδουά,

22 Φαλτία, Ἀνὰν, [26] Ἀναία,

23 Ὠσηὲ, Ἀνανία, Ἀσοὺβ,

24 [27] Ἀλωὴς, Φαλαῒ, Σωβὴκ,

25 [28] Ῥεοὺμ, [29] Ἐσαβανὰ, [30] Μαασία,

26 [31] Καὶ Ἀΐα, Αἰνὰν, [32] Ἠνὰμ,

27 Μαλοὺχ, [33] Ἠρὲμ, Βαανὰ,

28 Καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ, [34] οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροὶ, οἱ ᾄδοντες, οἱ Ναθινὶμ, καὶ [35] πᾶς ὁ προσπορευόμενος [36] ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς [37] πρὸς νόμον τοῦ θεοῦ, γυναῖκες αὐτῶν, υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν· πᾶς [38] ὁ εἰδὼς καὶ συνιὼν,

29 Ἐνίσχυον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς [39] αὐτῶν, καὶ κατηράσαντο αὐτοὺς, καὶ [40] εἰσήλθοσαν ἐν ἀρᾷ καὶ ἐν ὅρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ θεοῦ, ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ Μωυσῆ δούλου τοῦ θεοῦ, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς [41] κυρίου, [42] καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ·

30 Καὶ τοῦ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς [43] τοῖς γῆς, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ ληψόμεθα τοῖς υἱοῖς ἡμῶν·

31 Καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορασμοὺς καὶ πᾶσαν πρᾶσιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἀποδόσθαι, οὐκ [44] ἀγορῶμεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ· καὶ [45] ἀνήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, καὶ [46] ἀπαίτησιν πάσης χειρός·

32 Καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ [47] διδράχμου κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν,

33 Εἰς ἄρτους τοῦ προσώπου, καὶ [48] θυσίαν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ, καὶ εἰς [49] ὁλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῶν σαββάτων, τῶν νουμηνιῶν, εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ εἰς τὰ [50] ἅγια, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ, 34 καὶ εἰς ἔργα οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Καὶ κλήρους ἐβάλομεν [51] περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ ὁ λαὸς, ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, εἰς [52] οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ·

35 Καὶ ἐνέγκαι τὰ [53] πρωτογεννήματα τῆς γῆς ἡμῶν, καὶ [54] πρωτογεννήματα καρποῦ παντὸς ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον κυρίου,

36 Καὶ τὰ [55] πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν καὶ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τὰ [56] πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡμῶν καὶ [57] ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ θεοῦ ἡμῶν.

37 Καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν, [58] καὶ τὸν καρπὸν παν-

---

2 καὶ *C.* deest. 3 *Alex.* Σαραία. 4 καὶ *C.* deest. 5 καὶ *C.* deest. 6 *Alex.* Ἱερμία. 7 *C.* Ἠρὰμ, Μαλοὺχ, Μεραμώθ. 8 *Alex.* Γααναθών. 9 *Ald.* Μελγαί. *C.* Βελγαί, καί. 10 *Ald.* Ἀζαρία. *C.* Ἀζανίου. 11 *C.* Βανίας. 12 *Alex.* Ἠνηδάδ. *Ald.* Ἠναλάδ. 13 *Alex.* Σεβανία. 14 *Alex.* Ἐσεβίας. 15 *Ald.* Κακχώρ. 16 *Alex.* Ὠδουά. *Ald.* Οὐδουά. *C.* καὶ Ὠδουά. 17 *Alex.* Βανουαιαΐ. *Ald.* Βανουαί. *C.* Βανουΐ. 18 *Alex.* Ζαθθουΐα. *C.* Σαθθουΐα. 19 *Ald. C.* Ἀσγάγ. 20 *Alex.* Ἀαναά. *Ald.* Ἀανία. 21 *Ald.* Ἀζζούρ. *C.* Ἀσζούρ. 22 *C.* Ἀσσόμ. 23 *Alex.* Μαγαφής. *C.* Μαγάβ. 24 *Alex.* Μεσουλάμ. 25 *Alex.* Ἰεδδούκ. 26 *Ald.* Ἀνανία. 27 *Alex.* Ἀλώ. *Ald.* Ἀδώ. 28 *Alex.* Ῥαούμ. 29 *Alex.* Ἐσαβανά. 30 *Alex. Ald.* Μααλσία. *C.* Μαασίας. 31 Καὶ *C.* deest. 32 *Alex.* & *C.* Ἠνάν. *Ald.* Ἠνάμ.

33 *Alex. Ald.* Ῥεούμ. *C.* Ἀρέμ. 34 *Alex.* οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται. *C.* ἱερεῖς, καὶ Λευῖται. 35 *C.* πάντες διαχωρισθέντες ἀπό. 36 *Alex. Ald.* ἀπὸ τοῦ λαοῦ. *C.* ἀπὸ τῶν λαῶν. 37 *Alex.* πρὸς τὸν νόμον. 38 *Alex.* ὁ εἴδων. 39 *Alex.* ἑαυτῶν. 40 *Ald. C.* εἰσῆλθον. 41 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καί. 42 *Alex. Ald.* καὶ κρίματα αὐτοῦ, Καὶ (*Ald.* deest) τοῦ μὴ δοῦναι. 43 *Alex.* τῆς γῆς. 44 *Ald. C.* ἀγοράσομεν. 45 *Ald. C.* ἀναβήσομεν. 46 *C.* ἀπαίτησις. 47 *Alex.* διδράγμου. 48 *Alex.* θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ. 49 *C.* ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς τῶν. 50 ἅγια, καὶ τὰ *C.* desunt. 51 *C.* περὶ τῶν δώρων ξυλοφορίας. 52 *Alex. Ald. C.* οἴκους πατριῶν. 53 *Alex.* πρωτογενήματα. 54 *Alex.* πρωτογενήματα. 55 *Alex.* πρωτότοκα. 56 *Alex.* πρωτότοκα. 57 *Alex.* ποιμνημίων. 58 *C.* καὶ τὰς ἀπαρχὰς ἡμῶν, καὶ τὸν καρπόν.

τὸς ξύλου,

τὸς ξύλου, οἴνου, καὶ ἐλαίου, οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν [59] εἰς [60] τὸ γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ [61] Θεοῦ, καὶ [62] δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις· καὶ αὐτοὶ οἱ Λευῖται δεκατοῦντες ἐν πάσαις πόλεσι δουλείας ἡμῶν. 38 Καὶ ἔσαι ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν μετὰ τοῦ Λευίτου ἐν τῇ δεκάτῃ [63] τοῦ Λευίτου, καὶ οἱ Λευῖται ἀνοίσουσι τὴν δεκάτην τῆς [64] δεκάτης εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν [65] εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ. 39 Ὅτι εἰς τοὺς θησαυροὺς εἰσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια, [66] καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες· καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν [67] οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Κεφ. ια΄. II.

1 *ΚΑὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ [1] ἐβάλοσαν κλήρους ἐνέγκαι ἕνα ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει τῇ ἁγίᾳ, καὶ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πόλεσι. 2 Καὶ εὐλόγησεν ὁ λαὸς τοὺς πάντας ἄνδρας τοὺς ἑκουσιαζομένους καθίσαι ἐν Ἱερουσαλήμ. 3 Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας οἳ ἐκάθισαν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα· ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν κατασχέσει αὐτοῦ ἐν πόλεσιν αὐτῶν Ἰσραήλ, οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ναθιναῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ δούλων Σαλωμών· 4 Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισαν ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμίν. ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, [2] Ἀθαῒα υἱὸς [3] Ἀζία, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Σαμαρία, υἱὸς Σαφατία, υἱὸς [4] Μαλελεήλ· 5 καὶ [5] ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές, [6] Καὶ Μαασία υἱὸς Βαρούχ, υἱὸς Χαλαζά, υἱὸς Ὀζία, υἱὸς [7] Ἀδαΐα, υἱὸς [8] Ἰωαρίβ, υἱὸς Ζαχαρίου, [9] υἱὸς τοῦ [10] Σηλωνί· 6 Πάντες υἱοὶ Φαρὲς οἱ καθήμενοι ἐν Ἱερουσαλήμ, τετρακόσιοι ἑξηκονταοκτὼ ἄνδρες δυνάμεως. 7 Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βενιαμίν, [11] Σηλὼ υἱὸς [12] Μεσουλάμ, υἱὸς Ἰωάδ, υἱὸς Φαδαΐα, υἱὸς Κωλεΐα, υἱὸς Μαασίου, υἱὸς [13] Ἐθιήλ, υἱὸς [14] Ἰεσία, 8 Καὶ ὀπίσω αὐτοῦ [15] Γηβὲ, Σηλί, ἐννακόσιοι εἰκοσιοκτώ. 9 Καὶ Ἰωὴλ υἱὸς Ζεχρὶ ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτούς· [16] καὶ Ἰούδα υἱὸς [17] Ἀσανὰ [18] ἀπὸ τῆς πόλεως, δεύτερος. 10 Ἀπὸ τῶν ἱερέων· καὶ Ἰαδία υἱὸς [19] Ἰωαρίβ, Ἰαχίν, 11 [20] Σαραία υἱὸς [21] Ἐλχία, υἱὸς Μεσουλάμ, υἱὸς [22] Σαδδούκ, υἱὸς Μαριώθ, υἱὸς [23] Αἰτώθ [24] ἀπέναντι οἴκου τοῦ Θεοῦ. 12 [25] Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔργον τοῦ οἴκου, ὀκτακόσιοι εἰκοσιδύο. καὶ Ἀδαΐα υἱὸς Ἱεροάμ, υἱοῦ [26] Φαλαλία, υἱοῦ [27] Ἀμασί, [28] υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς [29] Φασσούρ, [30] υἱὸς Μελχία, 13 Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες πατριῶν, διακόσιοι [31] τεσσαρακονταδύο. καὶ [32] Ἀμασία υἱὸς [33] Ἐσδριήλ, [34] υἱοῦ [35] Μεσαριμίθ, υἱοῦ Ἐμμήρ, 14 Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δυνατοὶ παρατάξεως, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ· καὶ ἐπίσκοπος [36] Βαδιὴλ [37] υἱὸς τῶν μεγάλων. 15 Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς [38] Ἐσρικάμ, 17 Ματθανίας υἱὸς [39] Μιχά, καὶ Ἰωβὴβ υἱὸς Σαμουΐ, 18 Διακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες. 19 Καὶ οἱ πυλωροί, Ἀκούβ, Τελαμίν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ [40] αὐτῶν, ἑκατὸν ἑβδομηκον-

59 *Alex.* εἰς τὸ γα * μῶν τοῖς Λευίταις. 60 *C.* τὰ γαζοφυλάκια. 61 *C.* Θεοῦ ἡμῶν, καί. 62 *Ald. C.* δεκάτας. 63 *C.* τῶν Λευιτῶν. 64 *Alex.* δεκάτης. 65 *C.* εἰς γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ θησαυροῦ. Ὅτι. 66 *Alex. Ald. C.* καὶ οἱ ἱερεῖς, οἱ λειτουργοὶ (*Alex.* λιτουργοί.) 67 *Alex.* οἶκον κυρίου Θεοῦ.

Cap. 11. * Hoc cap. in *Ald.* est 71. 1 *Alex. Ald.* & *Comp.* ἔβαλον. 2 *Alex.* Ἀθαιαΐ. *Ald.* Ἀθαιαί. *C.* Ἀθιί. 3 *Alex.* Ὀζία. 4 *Ald.* Μασιήλ. 5 *Alex.* ἀπὸ υἱῶν. 6 *Ald.* Καὶ Μαλία. *C.* Μααλία. 7 *Alex.* Ἀχαΐα. 8 *Alex.* Ἰωιαρίβ. *Ald.* Ἰωαρείμ. 9 *C.* καὶ υἱὸς Σηλωνί. 10 *Alex.* Ἡλωνί. 11 *C.* Σηλώμ. 12 *Ald.* Μεσουλά. 13 *Alex.* Αἰθιήλ. 14 *Alex.* & *C.* Ἰεσσεία. *Ald.* Ἰωσαί. 15 *Alex.* Γηβεεὶ, Σηλί. *Ald.* Γηβεηλί. *C.* Γεβαὶ Σηλεεί. 16 *Alex.* καὶ Ἰούδας, Ἀσανά. 17 *C.* Ἀσάμ. 18 *C.* ἐπί. 19 *Alex.* Ἰωρίβ. *C.* Ἰωαρίμ. 20 *C.* Σαρέας. 21 *Ald.* Ἐλχίνα. 22 *Ald.* Ἀδώκ. *C.* Ἀδούκ. 23 *Alex. Ald.* Αἰτώβ. *C.* Ἀχιτώβ. 24 *C.* ἡγούμενος οἴκου. 25 *Alex.* Καὶ ἀδελφοί. 26 *Alex.* Φαλαλία, Ἀμασί. 27 *Ald. C.* Ναμασί. 28 *C.* υἱοῦ ter. 29 *Alex.* Φασσούρ. *Ald.* Φασεθούρ. 30 *Alex.* Μελχία, ἄρχοντες. 31 *Alex.* τεσσαρακονταδύο. 32 *Alex.* Ἀμεσαί. *Ald.* Μεσσαί. *C.* Ἀμασαΐ. 33 *Alex. Ald. C.* Ἐσριήλ. 34 *Alex.* Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 35 *C.* Μασαλιμώθ. 36 *Alex.* ἐπ' αὐτῶν Ζοχριήλ. *Ald.* ἐπ' αὐτῶν Σοκριήλ. *C.* ἐπ' αὐτοὺς Ζεχριήλ. 37 υἱὸς τῶν μεγάλων *Alex.* desunt. 38 *Alex.* Ἀσούβ, υἱὸς * Ἐσζρί, καὶ Μαθθανίας. *Ald.* Ἀσούβ, υἱὸς Ἐσρί, καὶ Ματθανίας. *C.* Ἀσούβ υἱοῦ Ἐσρικάμ, υἱοῦ Ἀσαβία, υἱοῦ Βοννᾶ. Καὶ Σαββαθαῖος, καὶ Ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν. Καὶ Ματθανίας. 39 *C.* Μιχὰ υἱὸς Ζεχρὶ υἱοῦ Ἀσὰβ ἄρχων τοῦ αἴνου, καὶ Ἰούδα τῆς προσευχῆς, καὶ Βοκχείας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ Ἀβδίας υἱὸς Σαμαίου υἱοῦ Γαλὲλ υἱοῦ Ἰδιθοῦν, πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ διακόσιοι. 40 *C.* αὐτῶν, οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις, ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. 20 Τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἰουδαίας, ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ, 21 Καὶ οἱ Ναθιναῖοι, οἳ κατῴκησαν ἐν Ὀφλᾶ, καὶ Σιαά, καὶ Γεσφὰς ἀπὸ τῶν Ναθιναίων, 22 Καὶ ἐπίσκοπος

μηκον-

22 μηκονταδύο. Καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν υἱὸς [41] Βανὶ, υἱὸς Ὀζὶ, [42] υἱὸς Ἀσαβία, [43] υἱὸς Μιχά. ἀπὸ υἱῶν Ἀσὰφ τῶν ᾀδόντων ἀπ-
23 έναντι ἔργου οἴκου τοῦ θεοῦ. Ὅτι ἐντολὴ τοῦ
24 βασιλέως [44] εἰς αὐτούς. [45] Καὶ Φαθαΐα υἱὸς [46] Βασηζὰ πρὸς χεῖρα τοῦ βασιλέως εἰς
25 [47] πᾶν ῥῆμα τῷ λαῷ, Καὶ πρὸς τὰς ἐπαύλεις ἐν ἀγρῷ αὐτῶν. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰού-
26 δα ἐκάθισαν ἐν [48] Καριαθαρβὸκ, Καὶ
27 ἐν Ἰησοῦ, [49] Καὶ ἐν [50] Βηρσαβεὲ, καὶ
30 ἐπαύλεις αὐτῶν Λαχὶς [51] καὶ ἀγροὶ αὐτῆς· καὶ παρενεβάλοσαν ἐν [52] Βηρσαβεέ.
31 Καὶ οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ Γαβαὰ [53] Μαχ-
36 μάς. Καὶ [54] ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες [55] Ἰούδα τῷ Βενιαμίν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 † ΚΑὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἱ ἀναβάντες μετὰ Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦ·
2 Σαραία, [1] Ἱερεμία, Ἔσδρα, Ἀ-
3 μαρία, Μαλοὺχ, [2] Σεχενία·
7 [3] Οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν ἱερέων, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ἡμέραις [4] Ἰησοῖ. Καὶ οἱ Λευῖται,
8 Ἰησοῦ, Βανουΐ, Καδμιὴλ, Σαραβία, Ἰωδαὲ, [5] Μαθθανία, ἐπὶ τῶν [6] χειρῶν αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ [7] αὐτῶν [8] εἰς τὰς ἐφημερίας.
10 Καὶ Ἰησοῦς ἐγέννησε τὸν Ἰωακὶμ, καὶ Ἰωακὶμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασὶβ, καὶ Ἐλιασὶβ τὸν [9] Ἰωδαὲ,
11 Καὶ Ἰωδαὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ Ἰωνάθαν
12 ἐγέννησε τὸν [10] Ἰαδού. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ [11] ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, τῷ Σαραΐα, Ἀμαρία· τῷ [12] Ἱε-
13 ρεμία, Ἀνανία· Τῷ [13] Ἔσδρα, Με-
14 σουλάμ· τῷ Ἀμαρία, Ἰωανάν· Τῷ [14] Ἀμαλοὺχ, Ἰωνάθαν· τῷ [15] Σεχενία, Ἰω-
15 σήφ· Τῷ [16] Ἀρὲ, Μαννάς· τῷ Μα-
16 ριὼθ, [17] Ἐλκαΐ· Τῷ [18] Ἀδαδαΐ, Ζαχαρία· τῷ [19] Γαναθὼθ, Μεσολάμ·
17 Τῷ Ἀβιὰ, Ζεχρί· τῷ [20] Μιαμὶν, Μαα-
18 δαΐ· τῷ Φελετὶ, Τῷ Βαλγὰς, [21] Σα-
19 μουέ· [22] τῷ Σεμία, Ἰωνάθαν· Τῷ [23] Ἰωαρὶβ, Ματθαναΐ· τῷ Ἐδίῳ, Ὀζί·
20 Τῷ Σαλαΐ, Καλλαΐ· [24] τῷ Ἀμὲκ, Ἀβέδ·
21 Τῷ Ἐλκία, [25] Ἀσαβίας· [26] τῷ Ἰεδεΐου, [27] Να-
22 θαναήλ. Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις Ἐλιασὶβ, Ἰωαδὰ, καὶ Ἰωὰ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Ἰδούα, γεγραμμένοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν, [28] καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τοῦ Πέρσου·
23 [29] Υἱοὶ τοῦ Λευὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι ἐπὶ [30] βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἕως
24 ἡμερῶν Ἰωανὰν υἱοῦ [31] Ἐλισουέ. [32] Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, Ἀσαβία, καὶ Σαραβία, καὶ Ἰησοῦ· καὶ υἱοὶ Καδμιὴλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν [33] καὶ ἐναντίον αὐτῶν [34] εἰς ὕμνον αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ [35] ἐφημε-
25 ρίαν πρὸς ἐφημερίαν. [36] Ἐν τῷ συνα-
26 γαγεῖν με τοὺς πυλωροὺς [37] Ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰησοῦ, υἱοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ ἐν ἡμέραις Νεεμία, καὶ [38] Ἔσδρας [39] ὁ ἱερεὺς καὶ
27 [40] γραμματεύς. [41] Καὶ ἐν ἐγκαινίοις τείχους Ἱερουσαλὴμ ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τό-

---

Λευιτῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ὀζεὶ υἱὸς Βανί. 41 *Alex.* Βανὶ, Ὀζί. 42 *Ald.* υἱὸς Σαβία. *C.* υἱοῦ Σαβιά. 43 *C.* υἱοῦ Μαθθανίου, υἱοῦ Μιχά. 44 *Ald. C.* ἐπ'. 45 *C.* Καὶ διέμεινεν ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ᾠδοῖς, λόγος ἑκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρα αὐτοῦ. Καί. 46 *C.* Μασσιζαβὴλ, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ζάρα τοῦ Ἰούδα πρός. 47 *C.* πάντα λόγον. 48 *Alex.* Καριαθαρβό. *C.* Καριαθαρβὰγ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Καβσεὴλ, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῆς. 49 *C.* Καὶ ἐν Μωλαδὰ, καὶ ἐν Βηθφαλάτ. Καὶ ἐν Ἀσερσωὰλ, καὶ ἐν Βηρσαβεαὶ, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ ἐν Σεκελὰγ, καὶ ἐν Μαβνῇ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ ἐν Ῥεμαῶν, καὶ ἐν Σαρὰ, καὶ ἐν Ἱεριμοὺθ. Καὶ ἐν Ζαννοὰ, καὶ Ὀδολλὰμ, καὶ ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν Λαχεὶς, καὶ τοῖς ἀγροῖς αὐτῆς, καὶ ἐν Ἀζηκὰ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς· καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβεαὶ ἕως φάραγγος Ἐννόμ. Καί. 50 *Alex.* Βερσαβεέ. 51 *Alex.* καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῆς. 52 *Alex.* Βερσαβεέ. Καὶ υἱοί. 53 *Alex.* Μαχαμάς. *C.* καὶ Μαγμὰς, καί γε καὶ Βαιθὴλ, καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς. Καὶ ἐν Ἀναθὼθ, Νὸβ, Ἀνία, Ἀσὼρ, Ῥαμὰ, Γεθθαὶμ, Ἀδὼδ, Σεβωεὶμ, Ναβαλὰτ, Λύδδα, καὶ Ὠνωγηαρασεὶμ. Καί. 54 *C.* ἐκ. 55 *C.* ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ Βενιαμίν.

Cap. 12. † Hoc cap. in *Ald.* est 73. 1 *Alex.* Ἱερμία, Ἔζρα. 2 *Comp.* Ἀττοὺς, Σεχενίας, Ῥεοὺμ, Μαρειμώθ. Ἀδαΐας, Γεναθῶν, Ἀβίας. Μιαμεὶν, Μααδίας, Βελγάς. Σεμείας, Ἰωιαρεὶβ, Ἰδείας. Σαλοὺ, Ἀμοὺκ, Χελκείας, Ὠδουΐας. 3 *Alex.* Οὗτοι ἄρχοντες. 4 *Alex.* Ἰησοῦ. 5 *Alex.* Μαθανία. 6 *C.* ἐξομολογήσεων. 7 *C.* αὐτοῦ. 8 *C.* Καὶ Βακβακίας, καὶ Ἀναὶ, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. 9 *Alex.* Ἰωαδὰ, Καὶ Ἰωαδά. 10 *Ald.* Ἀδού. *C.* Ἀδδού. 11 *C.* ἦσαν οἱ. 12 *Alex.* Ἱερμία. 13 *Alex.* Ἔσρα. 14 *Alex.* Μαλοὺχ, * * * Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις. 15 *Ald.* Σελχενίου. 16 *C.* Ἀρὲς Ἐδνάς· τῷ. 17 *Ald. C.* Ἐλκέ. 18 *C.* Ἀδδαΐ. 19 *C.* Γαναθών. 20 *C.* Βενιαμὶν Κέρος· τῷ. 21 *Ald.* Μαμού. 22 *Ald.* Σεμενίᾳ. 23 *Ald.* Ἰαρείμ. 24 *Ald.* Κάβεδ. Τῷ. 25 *C.* τῷ Ἀσαβίᾳ. 26 *Ald.* Ἰωνάθαν. *C.* τῷ Ὠδουΐα. 27 *Ald.* Σαέλ. 28 *Alex.* καὶ ἱερεῖς. 29 *Alex.* Υἱοὶ Λευί. 30 *Ald. C.* βιβλίου. 31 *C.* Ἐλιασούβ. 32 *Alex.* Καὶ ἄρχοντες. 33 *Ald. C.* κατέναντι. 34 *Alex. Ald.* εἰς αἰνεῖν καὶ ὑμνεῖν ἐν (*Alex.* deest) ἐντολῇ Δαυίδ. *C.* εἰς τὸ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ βασιλέως. 35 *Alex. Ald. C.* ἐφημερίᾳ (*Alex.* ἐφημερία) πρὸς ἐφημερίαν. 36 *C.* Μαθθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδείας, Μοσολὰμ, Τελμὼν, Ἀκκοὺβ, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς ἐν τῷ. 37 *C.* Οὗτοι ἐν. 38 *Alex.* Ἔζρα. 39 *Ald. C.* τοῦ ἱερέως, καί. 40 *Alex.* ὁ γραμματεύς. *Ald. C.* γραμματέως. 41 Καὶ al. deest.

τοις

ποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι ἐγκαίνια καὶ εὐφροσύνην [42] ἐν θωδαθὰ, καὶ ἐν ᾠδαῖς κυμβαλίζοντες, καὶ [43] ψαλτήρια, καὶ [44] κινύραι.

28 Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ᾀδόντων [45] καὶ ἀπὸ τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων,

29 [46] Καὶ ἀπὸ ἀγρῶν, ὅτι ἐπαύλεις ᾠκοδόμησαν

30 ἑαυτοῖς οἱ ᾄδοντες ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἐκαθάρισαν τὸν λαὸν καὶ [47] τοὺς πυλωροὺς καὶ τὸ τεῖχος.

31 Καὶ ἀνήνεγκαν τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἐπάνω τοῦ [48] τείχους· καὶ ἔστησαν δύο περὶ αἰνέσεως μεγάλους, καὶ διῆλθον ἐκ δεξιῶν ἐπάνω

32 τοῦ τείχους [49] τῆς κοπρίας. Καὶ [50] ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν Ὡσαΐα καὶ ἥμισυ

33 ἀρχόντων Ἰούδα, Καὶ Ἀζαρίας, [51] καὶ

34 Ἔσδρας, καὶ [52] Μεσολλὰμ, [53] Καὶ Ἰούδα, καὶ Βενιαμὶν, καὶ [54] Σαμαίας, καὶ Ἱερε-

35 μία. Καὶ [55] ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων [56] ἐν σάλπιγξι, Ζαχαρίας [57] υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱὸς Σαμαΐα, υἱὸς [58] Μαθανία, υἱὸς Μιχαΐα,

36 υἱὸς [59] Ζακχοὺρ, υἱὸς Ἀσάφ· Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαμαΐα, [60] καὶ [61] Ὀζιὴλ, [62] Γελὼλ, Ἰαμὰ, Ἀΐα, Ναθαναὴλ, καὶ Ἰούδα, [63] Ἀνανὶ, τοῦ αἰνεῖν ἐν [64] ᾠδαῖς Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ· καὶ [65] Ἔσδρας ὁ γραμμα-

37 τεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν Ἐπὶ πύλης, [66] τοῦ αἰνεῖν κατέναντι αὐτῶν. [67] καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ [68] κλίμακας πόλεως Δαυὶδ ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους ἐπάνωθεν τοῦ οἴκου Δαυὶδ, [69] καὶ ἕως τῆς

39 πύλης τοῦ ὕδατος [70] Ἐφραὶμ, καὶ [71] ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυρὰν, καὶ [72] πύργῳ Ἀναμε-

42 ήλ, καὶ ἕως πύλης τῆς προβατικῆς. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες, [73] καὶ ἐπεσκέπησαν.

43 Καὶ ἔθυσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα, καὶ ηὐφράνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ηὔφρανεν αὐτοὺς [74] μεγάλως· καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ηὐφράνθησαν, καὶ [75] ἠκούσθη ἡ εὐφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ [76] ἀπὸ μα-

44 κρόθεν. Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γαζοφυλακίων, τοῖς θησαυροῖς, ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ ταῖς δεκάταις, καὶ [77] τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἄρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη [78] ἐν Ἰούδα [79] ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ

45 [80] ἐπὶ τοὺς Λευίτας τοὺς ἑστῶτας. Καὶ ἐφύλαξαν [81] φυλακὰς θεοῦ [82] αὐτῶν, καὶ φυλακὰς τοῦ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ᾄδοντας, καὶ τοὺς πυλωροὺς, ὡς ἐντολαὶ Δαυὶδ καὶ Σαλω-

46 μὼν υἱοῦ αὐτοῦ. Ὅτι ἐν ἡμέραις Δαυὶδ [83] Ἀσὰφ ἀπ' ἀρχῆς πρῶτος τῶν ᾀδόντων, [84] καὶ ὕμνον καὶ αἴνεσιν τῷ θεῷ.

47 Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις Ζοροβάβελ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Νεεμίου, διδόντες μερίδας τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, [85] λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἁγιάζοντες τοῖς Λευίταις, καὶ οἱ Λευῖται ἁγιάζοντες τοῖς υἱοῖς Ἀαρών.

†, Κεφ. ιγʹ. 13.

1 ΕΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεγνώσθη ἐν βιβλίῳ Μωυσῆ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ· καὶ εὑρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ θεοῦ ἕως αἰῶ-

2 νος, Ὅτι οὐ συνήντησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν [1] ἄρτῳ [2] καὶ ὕδατι, καὶ ἐμισθώσαντο

---

42 *C.* καὶ ἐν αἰνέσει, καὶ ἐν. 43 *Alex.* ψαλτήρια. Καὶ συνήχθησαν. 44 *C.* ἐν κινύραις. 45 *C.* ἀπό. 46 *C.* τοῦ Νετωφατί. Καὶ ἐν Βαιθγαλγὰλ, καὶ ἀπὸ ἀγρῶν Γαβέας, καὶ Ἀσμὼθ, ὅτι. 47 *C.* τὰς πύλας. 48 *Alex.* τείχους· * Καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῶν. 49 *C.* τῆς πύλης τῆς κοπρίας. 50 *C.* ἐπορεύθη. 51 *Alex.* Ἔζρας. *C.* Ἔσδρας. 52 *Alex.* Μοσολλάμ. 53 *Alex. Ald.* Ἰούδα. *C.* Ἰούδας. 54 *Alex.* Σααμαίας καὶ Ἱερεμίας. *C.* Σαλμαίας, καὶ Ἱερεμία. 55 *Alex.* ἀπὸ υἱῶν. 56 *Alex.* σάλπιγξειν. 57 *C.* υἱοῦ quinquies in hoc versu. 58 *Alex.* Μαθθανίας. 59 *Ald.* Ζαμχούρ. 60 *Alex.* καὶ Ὀζειὴλ, αἰνεῖν αἰν ᾠδαῖς Δαυίδ. 61 *C.* Ἐζριήλ. 62 *Ald.* Γελὼν, Ἰαμαΐα, Ναθαναήλ. *C.* Γελωλαΐ, Μαΐα, Ναθαναήλ. 63 *C.* καὶ Ἀνανί. 64 *C.* σκεύεσιν ᾠδῆς. 65 *Alex.* Ἔζρας. 66 *C.* τῆς πηγῆς κατέναντι. 67 καὶ al. deest. 68 *C.* τοῖς βαθμοῖς πόλεως. 69 *Alex.* καὶ * ἐμπύλης τοῦ ὕδατος. 70 *Ald.* & *C.* κατ' ἀνατολάς, καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐξεπορεύετο συναντῶσα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους ὑπερεπάνω τοῦ πύργου τῶν Θαννουρίμ καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος, καὶ ὑπερεπάνω τῆς πύλης Ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην Εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν, καὶ πύργον Ἀναμεὴλ, καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Μεὰ, καὶ ἕως τῆς πύλης τῆς προβατικῆς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ πύλην τῆς φυλακῆς, καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγὼ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ' ἐμοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς Ἐλιακὶμ, Μαασίας, Μιαμιν, Μιχαίας, Ἐλιωνὶ, Ζαχαρίας, Ἀνανίας, ἐν σάλπιγξιν, καὶ Μαασίας, καὶ Σεμείας, Ἐλεάζαρ, Ὀζὶ, Ἰωανὰν, Μελχίας, καὶ Ἐλὰμ, καὶ Ἰεζοὺρ, καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες. Sed *Ald.* ἐν σάλπιγξιν non habet, neque καὶ Μαασίας· & pro Ὀζὶ, Ἰωανὰν, Μελχίας, καὶ Ἐλὰμ, habet, καὶ Ὀζιὰ, καὶ Ἰωανὰ, καὶ Ἐμελχίας, καὶ Ἐλεαμίας. 71 *Alex.* ἐπὶ πύλην τὴν ἰχθυηράν. 72 *Alex.* πύργου Ἀναμεήλ. 73 *Ald.* καὶ Ἰεζρίας, καὶ ἐπεσκέφθησαν, καὶ ἐπευφήμησαν. *C.* καὶ Ἰεσρίας ἐπίσκοπος. 74 *C.* εὐφροσύνῃ μεγάλῃ. 75 *Alex.* ἠκούσθη εὐφροσύνη. 76 ἀπὸ *Ald. C.* deest. 77 *C.* τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν τῶν πόλεων. 78 *Alex. Ald. C.* ἦν ἐν Ἰούδα. 79 *Alex.* καὶ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς. 80 ἐπὶ *C.* deest. 81 *C.* φυλακὴν τοῦ θεοῦ. *Ald.* φυλακὰς οἴκου τοῦ θεοῦ. 82 *Alex.* ἑαυτῶν, φυλακάς. 83 *C.* καὶ Ἀσάφ. 84 *C.* εἰς ὕμνον. 85 *C.* λόγος ἐν.

Cap. 13. † Hoc cap. in *Ald.* est 78. 1 *Ald.* ἄρτοις. 2 *Ms. Alex.* καὶ ἐν ὕδατι.

[3] ἐπ' αὐ-

[3] ἐπ' αὐτὸν τὸν Βαλαὰμ καταράσασθαι· καὶ ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν κατάραν εἰς εὐλογίαν. **3** Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ἰσραήλ. **4** Καὶ πρὸ τούτου Ἐλιασὶβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ [4] οἴκου θεοῦ ἡμῶν, [5] ἐγγιῶν Τωβίᾳ. **5** Καὶ ἐποίησεν [6] ἑαυτῷ γαζοφυλάκιον μέγα· καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν [7] μαναὰ καὶ τὸν λίβανον καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὴν δεκάτην τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἱερέων. **6** Καὶ ἐν παντὶ [8] τούτῳ οὐκ ἤμην ἐν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλέως Βαβυλῶνος ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ᾐτησάμην παρὰ τοῦ βασιλέως, **7** Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ συνῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ ᾗ ἐποίησεν [9] Ἐλιασὶβ τῷ Τωβίᾳ, ποιῆσαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ θεοῦ. **8** Καὶ πονηρόν μοι ἐφάνη σφόδρα· καὶ ἔρριψα πάντα τὰ σκεύη οἴκου Τωβία ἔξω ἀπὸ τοῦ γαζοφυλακίου. **9** Καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια· καὶ ἐπέστρεψα ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ [10] τὴν μαναὰ καὶ τὸν λίβανον. **10** Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν· καὶ [11] ἐφύγοσαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν [12] αὐτοῦ, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ᾄδοντες [13] ποιοῦντες τὸ ἔργον. **11** Καὶ [14] ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς, καὶ [15] εἶπα, Διατί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ; καὶ συνήγαγον αὐτούς, καὶ ἔστησα αὐτοὺς [16] ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν. **12** Καὶ πᾶς Ἰούδα ἤνεγκαν [17] δεκάτην τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυρούς **13** [18] Ἐπὶ χεῖρα Σελεμία τοῦ ἱερέως, [19] καὶ Σαδὼκ τοῦ γραμματέως, καὶ Φαδαΐα ἀπὸ τῶν Λευιτῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Ἀνὰν υἱὸς Ζακχούρ, υἱὸς [20] Ματθανίου, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν, ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. **14** Μνήσθητί μου ὁ θεὸς ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ [21] ἐξαλειφθήτω ἔλεός μου [22] ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ [23] κυρίου τοῦ θεοῦ. **15** [24] Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον ἐν Ἰούδα πατοῦντας ληνοὺς [25] ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα, καὶ ἐπιγεμίζοντας ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σῦκα καὶ πᾶν βάσταγμα, καὶ φέροντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως [26] αὐτῶν. **16** Καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχθὺν, καὶ πᾶσαν πρᾶσιν πωλοῦντες [27] τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. **17** Καὶ [28] ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις, καὶ εἶπα αὐτοῖς, Τίς ὁ λόγος οὗτος ὁ πονηρὸς, ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε, καὶ βεβηλοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου; **18** Οὐχὶ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην; καὶ ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ἰσραὴλ βεβηλῶσαι τὸ σάββατον; **19** Καὶ ἐγένετο ἡνίκα κατέστησαν πύλαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τοῦ σαββάτου, καὶ εἶπα, καὶ ἔκλεισαν τὰς πύλας· καὶ εἶπα, ὥστε μὴ [29] ἀνοιγῆναι [30] αὐτὰς ἕως ὀπίσω τοῦ σαββάτου. [31] καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα ἐπὶ τὰς πύλας, ὥστε μὴ αἴρειν βαστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. **20** Καὶ ηὐλίσθησαν [32] πάντες, καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἅπαξ καὶ δίς. **21** Καὶ [33] ἐπεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς, καὶ [34] εἶπα πρὸς αὐτούς, Διατί ὑμεῖς αὐλίζεσθε ἀπέναντι τοῦ τείχους; ἐὰν [35] δευτερώσητε, ἐκτενῶ [36] χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου οὐκ [37] ἤλθοσαν ἐν σαββάτῳ. **22** Καὶ εἶπα τοῖς Λευίταις, οἳ ἦσαν καθαριζόμενοι, καὶ ἐρχόμενοι φυλάσσοντες τὰς πύλας, ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. πρὸς ταῦτα μνήσθητί μου ὁ [38] θεὸς, καὶ φεῖσαί μου κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου. **23** Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς Ἰουδαίους οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας Ἀζωτίας,

---

3 *C.* ἐπ' αὐτοὺς τὸν Βαλαὰμ καταράσασθαι αὐτούς· καί. 4 *Alex.* οἴκου τοῦ θεοῦ. 5 *Ald.* ἁγιῶν τῷ Τωβίᾳ. *C.* ἐγγιῶν τῷ Τωβίᾳ. 6 *Alex.* αὐτῷ. 7 *Alex.* μαναάν. *C.* θυσίαν. 8 *C.* τούτων. 9 *Alex.* Ἐλιασεὶβ Τωβίᾳ. 10 *Alex. Ald.* τὴν μαναάν. *C.* καὶ θυσίαν. 11 *C.* ἔφυγον. 12 *Ald. C.* ἑαυτοῦ. 13 *C.* καὶ ποιοῦντες. 14 *Alex.* ἐμαχεσάμην, καί. 15 *Alex. Ald. C.* εἶπον. 16 *Alex.* ἐπὶ στάσει. 17 *Alex.* δεκάτην πυροῦ. 18 *C.* Καὶ ἐνετειλάμην ἐπί. 19 *C.* Σαδώκ. 20 *Alex.* Μαθθανίου. 21 *C.* ἐξαλειφθῇ. 22 *Alex.* ὅτι ἐποίησα. 23 *Alex.* κυρίου θεοῦ. *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ. 24 *Ald.* Καὶ ἐν. 25 *Alex.* ἐν σαββάτῳ. 26 *Ald. C.* αὐτὴν ὅτι ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν καὶ οἱ Τύριοι. Καί. 27 *C.* ἐν τῷ. 28 *C.* ἐκρίθην μετὰ τῶν ἐλευθέρων Ἰούδα, καί. 29 *Ald.* ἀνοῖξαι. 30 *Alex.* αὐτὰς * ὀπίσω. 31 *Alex.* καὶ ἔστησα. 32 *C.* πάντες οἱ μετάβολοι, καί. 33 *Alex.* διεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς. *Ald. C.* διεμαρτυράμην αὐτοῖς. 34 *Ald. C.* εἶπον. 35 *Ald.* δευτέρως. 36 *Alex.* τὴν χεῖρα. 37 *C.* ἦλθον. 38 *C.* θεός μου, καί.

24 Ἀμμανίτιδας, Μωαβίτιδας, Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἥμισυ [39] λαλοῦντες Ἀζωτιστὶ, καὶ οὐκ εἰσὶν ἐπιγινώσκοντες λαλεῖν [40] Ἰουδαϊστί.
25 Καὶ ἐμαχεσάμην μετ' αὐτῶν, καὶ κατηρασάμην αὐτούς· καὶ ἐπάταξα ἐν αὐτοῖς [41] ἄνδρας, καὶ ἐμαδάρωσα αὐτούς, καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ἐν τῷ Θεῷ, [42] Ἐὰν δῶτε τὰς θυγατέρας ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ [43] ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς [44] ὑμῶν. Οὐχ οὕ-
26 τως ἥμαρτε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραήλ; καὶ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς οὐκ ἦν [45] βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ, καὶ [46] ἀγαπώμενος τῷ Θεῷ ἦν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ
27 ἀλλότριαι. Καὶ ὑμῶν μὴ [47] ἀκουσώμεθα ποιῆσαι πᾶσαν πονηρίαν ταύτην, ἀσυνθετῆσαι ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθίσαι γυναῖκας ἀλ-
28 λοτρίας; Καὶ ἀπὸ υἱῶν [48] Ἰωαδὰ τοῦ [49] Ἐλισοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου [50] νυμφίου [51] τοῦ Σαναβαλλὰτ τοῦ Ὀυρανίτου, καὶ ἐξέβρασα αὐ-
29 τὸν ἀπ' ἐμοῦ. Μνήσθητι [52] αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀγχιστείᾳ τῆς ἱερατείας [53] καὶ διαθήκῃ τῆς
30 ἱερατείας, καὶ [54] τοὺς Λευΐτας. † Καὶ ἐκαθάρισα αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως, καὶ ἔστησα ἐφημερίας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευΐ-
31 ταις, ἀνὴρ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ. [55] Καὶ τὸ δῶρον τῶν [56] ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς [57] βακχουρίοις. μνήσθητί μου ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς ἀγαθωσύνην.

*

39 *Alex.* λαλοῦσειν Ἀζωτιστεί. *Ald.* C. λαλοῦσιν Ἀζωτιστί. 40 C. Ἰουδαϊστί, ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ, καὶ λαοῦ. Καί. 41 *Alex.* ἄνδρας, καὶ ἐνώρκισα αὐτούς. 42 *Alex.* Ἄν. 43 C. εἰ λήψεσθε τῶν. 44 C. ὑμῶν, καὶ ἑαυτοῖς. Οὐχ. 45 C. ὅμοιος αὐτῷ βασιλεύς, καί. 46 *Alex.* ἀγαπώμενος θεῷ. 47 *Alex.* ἀκουσόμεθα ποιῆσαι τὴν πᾶσαν. C. ἀκούσωμεν ποιῆσαι. 48 *Alex.* Ἰωιαδά. 49 *Ald.* Ἐλιτοὺβ. C. deest. 50 C. γαμβρός. 51 *Alex.* τοῦ Σαναβαλλὰτ, καὶ ἐξέβρασα. 52 C. αὐτούς. 53 *Alex.* καὶ διαθήκης τῆς ἱερατείας. *Ald.* desunt. C. καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων. 54 C. τῶν Λευιτῶν. † *Francof.* 2 hos versus in unum conjungit. 55 C. Καὶ εἰς τό. 56 C. ξύλων. 57 C. πρωτογεννήμασι.

* *Alex.* Ἔζρας β'.

† ΕΣΘΗΡ.

Κεφ. α'. I.

„ [1] Ἔτους δευτέρου βασιλεύοντος [2] Ἀρ-
„ ταξέρξου τοῦ μεγάλου βασιλέ-
„ ως τῇ μιᾷ τοῦ [3] Νισὰν, ἐνύ-
„ πνιον εἶδε Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ [4] Ἰαείρου, τοῦ Σε-
„ μεΐου, τοῦ Κισαίου, [5] ἐκ φυλῆς [6] Βενιαμὶν,
„ [7] Ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, οἰκῶν ἐν Σούσοις τῇ
„ πόλει, ἄνθρωπος μέγας, [8] θεραπεύων
„ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως. [9] Ἦν δὲ ἐκ τῆς αἰχ-
„ μαλωσίας, ἧς ᾐχμαλώτευσε Ναβουχοδο-
„ νόσορ [9] βασιλεὺς Βαβυλῶνος [10] ἐξ Ἱερου-
„ σαλὴμ, μετὰ [11] Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰου-
„ δαίας· Καὶ τοῦτο [12] αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. καὶ ἰ-
„ δοὺ [13] φωναὶ καὶ θόρυβος, βρονταὶ καὶ σεισμὸς,
„ [14] τάραχος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἰδοὺ δύο
„ [15] δράκοντες μεγάλοι, ἕτοιμοι [16] προῆλ-
„ θον ἀμφότεροι παλαίειν· καὶ [17] ἐγένετο αὐ-
„ τῶν [18] φωνὴ μεγάλη, Καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν
„ ἡτοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πο-
„ λεμῆσαι δικαίων ἔθνος. Καὶ ἰδοὺ ἡμέρα
„ [19] σκότους καὶ [20] γνόφου, θλῖψις καὶ στενοχωρία,
„ κάκωσις καὶ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς.

† Hunc librum *Ald.* dividit in cap. 55. & ponit ante Tobit, & Judith. 1 Hæc uſque ad Καὶ ἐγένετο μετὰ deſunt in *Comp.* ſed habentur in cap. 11. à verſ. 2. & cap. 12. & in *Ed. Origenica* obelis ſunt notata. 2 *Mſ. Alex. Ed. Orig.* & *Comp.* Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου, τῇ μιᾷ. *Vetus Altera,* Ἀσυήρου τοῦ μεγάλου, μιᾷ. 3 *V. A.* μηνὸς Ἀδαρνισὰν, ὅ ἐστι Δύστρος-ξανθικὸς, ἐνύπνιον. 4 *Or.* Ἰαείρου. 5 *Alex.* & *Or.* ἐκ τῆς φυλῆς. *V. A.* τῆς φυλῆς. 6 *Or.* & *V. A.* Βενιαμείν. 7 *V. A.* Ἄνθρωπος μέγας τῆς αἰχμαλωσίας. 8 *Ald.* & *Comp.* θεραπευτὴς ὤν. 9 *Alex. Or.* & *V. A.* ὁ βασιλεύς. 10 ἐξ Ἱερουσαλὴμ deſunt *V. A.* 11 *Or.* τοῦ Ἰεχονίου. 12 *V. A.* ἦν αὐτὸ τὸ ἐνύπνιον. 13 *Alex.* φωναὶ θορύβου. *V. A.* φωνὴ καὶ κραυγὴ θορύβου. *Ald.* & *C.* φωνὴ θορύβου. 14 *Alex. Or. V. A.* & *Ald.* καὶ τάραχος. 15 *V. A.* δράκοντες, καί. 16 *Alex.* & *V. A.* προσῆλθον. 17 *Alex.* ἐγένοντο αὐτῶν φωναὶ μεγάλαι. 18 *V. A.* φωνὴ, καὶ ἐταράσσετο πάντα ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς κραυγῆς ταύτης, μαρτυρουμένη πᾶσι τοῖς λαοῖς. Ἡμέρα σκοτ. 19 *Or.* σκοτασμοῦ. 20 *Alex.* * γνόφους, θλῖψις, καὶ κάκωσις, τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς. *Or.* γνόφου, θλῖψις, καὶ κάκωσις, καὶ τάραχος μ. ἐ. τ. γ. *V. A.* γνόφου καὶ * ταραχῆς καὶ πολέμου,

„ [21] Καὶ

,, [21] Καὶ ἐταράχθη [22] πᾶν ἔθνος δίκαιον φο-
,, βούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακὰ, καὶ ἡτοιμάσθησαν
,, ἀπολέσθαι, Καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεόν. ἀπὸ
,, δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν [23] ἐγένετο ὡσανεὶ ἀπὸ μι-
,, κρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ὕδωρ πολύ.
,, [24] Καὶ φῶς [25] καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ [26] οἱ
,, ταπεινοὶ ὑψώθησαν, καὶ κατέφαγον τοὺς ἐν-
,, δόξους. [27] Καὶ διεγερθεὶς Μαρδοχαῖος ὁ ἑω-
,, ρακὼς τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ [28] τί ὁ θεὸς
,, [29] βεβούλευται ποιῆσαι, [30] εἶχεν αὐτὸ ἐν τῇ
,, καρδίᾳ, [31] καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἤθελεν ἐπι-
,, γνῶναι αὐτὸ ἕως τῆς νυκτός. Καὶ ἡσύχασε
,, Μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ [32] μετὰ Γαβαθὰ καὶ
,, Θάῤῥα τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως, τῶν φυ-
,, λασσόντων τὴν αὐλήν. Ἤκουσέ τε [33] αὐτῶν
,, τοὺς λογισμοὺς, καὶ τὰς μερίμνας αὐτῶν ἐξ-
,, ηρεύνησεν· καὶ ἔμαθεν, ὅτι ἑτοιμάζουσι τὰς
,, χεῖρας ἐπιβαλεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ·
,, καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ [34] περὶ αὐτῶν. Καὶ
,, [35] ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο [36] εὐνούχους,
,, [37] καὶ ὁμολογήσαντες [38] ἀπήχθησαν. Καὶ ἔ-
,, γραψεν [39] ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους εἰς
,, μνημόσυνον, καὶ Μαρδοχαῖος ἔγραψε πε-
,, ρὶ τῶν λόγων [40] τούτων. Καὶ ἐπέταξεν ὁ βα-
,, σιλεὺς [41] Μαρδοχαίῳ θεραπεύειν ἐν τῇ αὐ-
,, λῇ, καὶ [42] ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ [43] τού-
,, των. [44] Καὶ ἦν Ἀμὰν [45] Ἀμαδάθου Βουγαῖ-
,, ος ἔνδοξος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [46] καὶ ἐ-
,, ζήτησε κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ τὸν λα-
,, ὸν αὐτοῦ, ὑπὲρ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως.

1 [47] Καὶ ἐγένετο [48] μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡ-
μέραις [49] Ἀρταξέρξου· [50] οὗτος ὁ Ἀρταξέρξης
[51] ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς [52] ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χωρῶν
2 ἐκράτησεν· [53] Ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις
[54] ὅτε ἐθρονίσθη [55] βασιλεὺς Ἀρταξέρξης [56] ἐν
3 Σούσοις τῇ πόλει. [57] Ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει
βασιλεύοντος αὐτοῦ, δοχὴν ἐποίησε τοῖς φί-
λοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι, καὶ τοῖς Περσῶν καὶ
Μήδων ἐνδόξοις, καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σατρα-
4 πῶν. [58] Καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐ-
τοῖς τὸν πλοῦτον [59] τῆς βασιλείας αὐτοῦ, [60] καὶ τὴν
δόξαν τῆς εὐφροσύνης [61] τοῦ πλούτου αὐτοῦ [62] ἐν
5 ἡμέραις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. [63] Ὅτε δὲ
ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι [64] τοῦ γάμου, ἐποίη-
σεν ὁ βασιλεὺς [65] πότον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὑ-
ρεθεῖσιν [66] εἰς τὴν [67] πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἕξ, ἐν
6 αὐλῇ [68] οἴκου τοῦ βασιλέως [69] Κεκοσμη-
μένη βυσσίνοις [70] καὶ καρπασίνοις [71] τεταμέ-

---

21 *V. A.* Καὶ ἡτοιμάσατο πᾶν ἔθνος πολεμῆσαι. καὶ ἀπεβοήσαμεν πρὸς Κύριον, ἀπὸ φωνῆς τῆς κραυγῆς αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο ἐκ πηγῆς μικρᾶς ὕδωρ πολὺ, ποταμὸς μέγας, φῶς. 22 *Or.* δίκαιον πᾶν ἔθνος, φοβούμενοι. 23 *Alex.* ἐγένετο ἀπό. 24 Καὶ deest *ed. Or.* 25 *V. A.* Ἥλιος. 26 *V. A.* οἱ ποταμοὶ ὑψώθησαν, καὶ κατέπιον τοὺς ἐνδόξους. 27 *V. A.* Καὶ ἀναστὰς Μαρδοχαῖος ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, ἐμερίμνα τί τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ····· Μαρδοχαῖος ἐν. 28 τί *Ald.* deest. 29 *Alex.* & *C.* βουλεύεται. *Or.* βούλεται. 30 *Alex. Ald. C.* εἶχεν τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν τῇ (*Alex.* deest) καρδίᾳ. 31 *Or.* καὶ ἤθελεν (al. ἠθέλησεν. al. ἦλθεν) ἐπιγνῶναι αὐτὸ ἕως τῆς νυκτός. *Alex.* καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἠθέλησεν αὐτὸ ἐπιγνῶναι ἕως νυκτός. 32 *Or.* μετὰ Γαββαθὰ καὶ Θαρὰς, τῶν δύο εὐν. τ. β. τ. φ. τὴν πύλην. Ἤκουσέ τε. *V. A.* τοῦ βασιλέως μετὰ Ἀστάγου καὶ Θεδεύτου, τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως. Καὶ ἤκουσε. 33 *V. A.* τοὺς λόγους αὐτῶν καὶ τὰς διαβολὰς αὐτῶν, ὡς ἐξηγοῦντο τοῦ ἐπιθέσθαι Ἀσυήρῳ, τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. εὖ δὲ φρονήσας ὁ Μαρδοχαῖος, ἀπήγγειλε περὶ αὐτῶν. Καί. 34 *Or.* ὑπέρ. 35 *V. A.* ἤτασεν. 36 *Ald. C.* εὐνούχους αὐτοῦ, καί. 37 *Or.* & *V. A.* καὶ εὗρε τοὺς λόγους Μαρδοχαίου, καὶ ὁμολογήσαντες. 38 *Alex.* ἐξήχθησαν. *V. A.* οἱ εὐνοῦχοι ἀπήχθησαν. *Comp.* ἀπήγχθησαν. 39 *V. A.* Ἀσυῆρος ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν λόγων τούτων· καὶ ἐγράφη Μαρδοχαῖος ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ βασιλέως, περὶ τοῦ μνημονεύειν τῶν λόγων τούτων. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς περὶ τοῦ Μαρδοχαίου θεραπεύειν αὐτὸν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, καί. 40 τούτων *C.* deest. 41 *C.* Μαρδοχαῖον. 42 *Alex.* & *Or.* ἔδωκεν Μαρδοχαίῳ δόματα περὶ αὐτῶν (*Or.* τούτων.) *V. A.* πᾶσαν θύραν ἐπιφανῶς τηρεῖν. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ περὶ τούτων. 43 *Ald. C.* τούτου. 44 *V. A.* Ἀμὰν Ἀμαδάθου Μακέδονα κατὰ πρόσωπον (al. προσώπῳ) τοῦ βασιλέως. 45 *Alex.* Ἀμαθάδου. 46 *V. A.* καὶ ἐζήτει ὁ Ἀμὰν κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὑπὲρ τοῦ λελαληκέναι αὐτὸν τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν εὐνούχων, διότι ἀνῃρέθησαν. Καί. 47 Hic incipit cap. 2. in *Ald.*

48 *Ed. Orig.* ÷ μετὰ τοὺς λόγους τούτους). *C.* desunt. 49 *Vet. Alt.* Ἀτυήρου τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου· ὑπετάγησαν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χῶραι· 2 Ἐν τῷ καθῆσθαι Ἀσυῆρον ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἄρχουσι τῆς αὐλῆς Περσῶν καὶ Μήδων· καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν· 4 Εἰς τὸ ἐπιδειχθῆναι τὸν πλοῦτον τῆς δόξης. 50 *Alex.* οὗτος Ἀρταξέρξης. 51 *Orig.* * ὁ βασιλεύων) ἀπό. 52 *Or.* [*] ἕως Αἰθιοπίας, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χωρῶν. 53 *Alex.* Ἐν ταύταις. *Ald. Comp.* Ἐν δὲ ταύταις. 54 al. ὅτι. 55 *Alex.* Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεύς. 56 *Or.* * ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ ὃς ἦν) ἐν. 57 *Or.* Ἐν ἔτει τρίτῳ βασιλεύοντος, ἐποίησε δοχὴν πᾶσι τοῖς. 58 *Or.* ÷ Καὶ μετὰ ταῦτα,) μετά. 59 *Or.* * τῆς δόξης) τῆς βασιλείας αὐτοῦ. *V. A.* τῆς δόξης τοῦ βασιλέως. 60 *V. A.* καὶ τὴν τιμὴν τῆς καυχήσεως αὐτοῦ, ἐπὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. 61 τοῦ πλούτου *Ald. C.* desunt. 62 *Alex. Ald.* ἐπὶ (*Alex.* deest) ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. *Or.* * ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς,) ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. 63 *V. A.* Ἕως ἂν ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἃς ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς εὑρεθεῖσιν ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ, πότον ἐν ἡμέραις ἑπτὰ ἔνδον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, ἄγων τὰ σωτήρια αὐτοῦ. 6 Ἦν δὲ ἐξεστρωμμένα βύσσινα. 64 *Alex.* τοῦ πότου, ἐποίησεν. *Or.* ÷ τοῦ πότου) αὐτοῦ, ἐποίησεν. 65 *Or.* ÷ πότον) τοῖς. 66 *Or.* ἐν τῇ πόλει, * ἀπὸ μεγάλου καὶ ἕως μικροῦ,) πότον ἑπτὰ ἡμέραις, ἐν. 67 *Alex.* πόλιν ἡμέρας ἕξ. 68 *Alex.* τοῦ οἴκου τοῦ. *Or.* οἴκου * συμφοίτου) τοῦ. 69 *Alex.* Κεκοσμημένῳ. *Or.* ÷ Κεκοσμημένη). al. Καὶ κεκοσμημένον. 70 *V. A.* καὶ καρπάσσινα, καὶ ὑακίνθινα, καὶ κόκκινα ἐμπεπλεγμένα ἐν ἄνθεσιν· καὶ σκηνὴ τεταμένη ἐν σχοινίοις βυσσίνοις καὶ πορφυροῖς, ἐπὶ κύβοις ἀργυροῖς, καὶ στύλοις παρίνοις καὶ περιχρύσοις· καὶ κλίναι χρυσαῖ ἐπὶ λιθόστρωτον σμαράγδου· καὶ κύκλῳ ῥόδα· 7 Καὶ ποτήρια. 71 *Or.* * καὶ ὑακινθίνοις,) τεταγμένοις.

νοις ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνοις καὶ πορφυροῖς, ἐπὶ κύβοις [72] χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς, ἐπὶ στύλοις Παρίνοις καὶ λιθίνοις· κλίναι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ [73] λιθοστρώτου σμαραγδίτου λίθου, καὶ πιννίνου, καὶ Παρίνου λίθου· [74] καὶ στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι, [75] κύκλῳ ῥόδα 7 πεπασμένα· Ποτήρια [76] χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, [77] καὶ ἀνθράκινον κυλίκιον προκείμενον ἀπὸ ταλάντων τρισμυρίων· [78] οἶνος πολὺς καὶ ἡδὺς, ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν.

8 [79] Ὁ δὲ [80] πότος οὗτος οὐ κατὰ [81] προκείμενον νόμον ἐγένετο. [82] οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπέταξε τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα [83] αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων.

9 Καὶ [84] Ἀστὶν ἡ βασίλισσα ἐποίησε [85] πότον ταῖς γυναιξὶν [86] ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς [87] Ἀρταξέρξης.

10 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ [88] ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς, [89] εἶπε [90] τῷ [91] Ἀμὰν, καὶ [92] Βαζὰν, καὶ Θάῤῥα, καὶ Βαραζὶ, καὶ Ζαθολθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαραβὰ, τοῖς ἑπτὰ εὐνούχοις [93] τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου,

11 Εἰσαγαγεῖν [94] τὴν βασίλισσαν [95] πρὸς αὐτὸν, [96] βασιλεύειν αὐτὴν, καὶ περιθεῖναι [97] αὐτῇ τὸ διάδημα, καὶ δεῖξαι αὐτὴν [98] τοῖς ἄρχουσι, καὶ τοῖς ἔθνεσι τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι καλὴ ἦν.

12 Καὶ οὐκ [99] εἰσήκουσεν [100] αὐτοῦ [1] Ἀστὶν ἡ βασίλισσα [2] ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων. [3] καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὠργίσθη,

13 [4] Καὶ εἶπε τοῖς [5] φίλοις [6] αὐτοῦ, Κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν Ἀστὶν, ποιήσατε οὖν περὶ τούτου νόμον καὶ κρίσιν.

14 Καὶ [7] προσῆλθεν αὐτῷ Ἀρκεσαῖος, καὶ [8] Σαρσαθαῖος, καὶ Μαλισεὰρ οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, οἱ ἐγγὺς τοῦ [9] βασιλέως, οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ,

15 [10] Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, ὡς δεῖ ποιῆσαι [11] Ἀστὶν τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι οὐκ ἐποίησε τὰ [12] ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσταχθέντα διὰ τῶν εὐνούχων.

16 Καὶ [13] εἶπεν [14] ὁ Μουχαῖος [15] πρὸς τὸν βασιλέα [16] καὶ τοὺς ἄρχοντας, Οὐ τὸν βασιλέα μόνον [17] ἠδίκησεν [18] Ἀστὶν ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ καὶ [19] πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἡγουμένους [20] τοῦ βασιλέως·

17 [21] Καὶ [22] γὰρ διηγήσατο αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσσης, καὶ [23] ὡς ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ· ὡς οὖν

18 ἀντεῖπε [24] τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ, Οὕ-

---

72 *Or.* ÷ χρυσοῖς καὶ) ἀργ. 73 *Alex.* λιθοστρώτου σμαράγδου, καὶ Παρίνου καὶ πιννίνου λίθου. *Or.* λιθοστρώτου σμαραγδίτας καὶ παρίνου καὶ π. λ. 74 *Alex.* καὶ στρώμνης ἐπιφανοῦς ποικίλως διηνθισμένης, καὶ κύκλῳ * ῥόδα πεπασμένα. *Or.* ÷ καὶ στρωμναὶ (al. στρωμναῖς) ἐπιφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι· κύκλῳ ῥόδα πεπασμένα). 75 κύκλῳ ῥόδα πεπασμένα *C.* desunt. 76 *V. A.* χρυσᾶ ἔξαλλα, καὶ οἶνος βασιλικὸς, ὃν ὁ βασιλεὺς πίνει. 77 *Or.* ÷ καὶ ἀνθρ. κ. πρ. ἀ. τ. τρισμυρίων·) *C.* desunt. 78 *Or.* καὶ οἶνος. 79 *V. A.* Καὶ πότος. 80 *Alex.* & *Or.* πότος οὐ κατά. *V. A.* πότος κατά. 81 *V. A.* τὸν νόμον· οὕτως γὰρ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι τὸ θέλημα ἀνθρώπων. 82 *Alex.* οὕτως γάρ. 83 *Or.* ÷ αὐτοῦ καὶ). 84 *Or.* Οὐασθείν. *V. A.* Οὐαστείν. 85 *V. A.* δοχὴν μεγάλην πάσαις ταῖς. 86 *Or.* ἐν τοῖς βασιλείοις * αὐτῆς. Ἐν δὲ τῇ. *V.* ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως. Ἐγένετο δὲ τῇ. 87 *Alex.* Ἀρταρξέρξης. 88 *Alex.* ἡδέως ὁ βασιλεὺς γενόμενος. *V. A.* ἐν τῷ εὐφρανθῆναι τὸν βασιλέα. 89 *Or.* * ἐν τῷ οἴνῳ,) εἶπε. *V. A.* ἐν τῷ οἴνῳ, εἶπεν. 90 *V. A.* ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Ἀγαγεῖν. 91 *Or.* Μαυμάν. 92 *C.* Βαζαθὰ, καὶ Χαρβωνὰ, Βαγαθὰ, καὶ Ἀβαγαθὰ, καὶ Ζηθὰρ, καὶ Χαραβὰς, τοῖς. *Alex.* Βαζεὰ, καὶ Ὀαρεβωὰ, καὶ Ζηβαθαθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαβὰζ, τοῖς. *Or.* Ζαμαθὰ καὶ Ἀρβωνὰ, καὶ Βαγαθὰ καὶ Ἀβαγαθὰ καὶ Ζαρὰθ καὶ Ἀχαρθὰς, τοῖς. 93 *Or.* * τοῖς διακόνοις πρὸ προσώπου) τοῦ. *Ald. C.* τοῦ. 94 *Or.* * τὴν Οὐασθεὶν) τήν. *V. A.* Οὐαστεὶν τήν. 95 *V. A.* εἰς τὸ συνεστηκὸς συμπόσιον ἐν τῷ διαδήματι τῆς βασιλείας αὐτῆς κατὰ πρόσωπον τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ. 12 Καὶ οὐκ. 96 *Or.* τοῦ περιθεῖναι αὐτῇ τὸ διάδημα, * καὶ βασιλεύειν αὐτὴν,) καὶ δεῖξαι. 97 *Ald.* αὐτοῖς. 98 *Alex. Ald. C.* πᾶσιν τοῖς ἄρχουσι, καὶ (καὶ *Ald.* deest) τοῖς. *Or.* ÷ πᾶσι) τοῖς. 99 *V. A.* ἠθέλησεν. 100 *Alex.* & *Or.* αὐτῶν. *V. A.* deest. 1 *Or.* Οὐασθείν. *V. A* Οὐαστεί. *C.* Ἀστὶ, & v. 13. 2 *Or.* ἐλθεῖν * κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως τὸ) μετὰ τῶν εὐνούχων. *V. A.* ποιῆσαι τὸ θέλημα τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν εὐνούχων. 3 *Or.* καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς * σφόδρα) καὶ ὠργίσθη, * καὶ ὀργὴ ἐξεκαύθη ἐν αὐτῷ.) *V. A.* ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἠκύρωσεν Οὐαστεὶ τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ὀργὴ ἐξεκαύθη ἐν αὐτῷ. 4 *Alex.* Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς. *Or.* Καὶ εἶπεν * ὁ βασιλεὺς) τοῖς. *V. A.* Καὶ ε. ὁ β. πᾶσι τοῖς. 5 *Or.* φίλοις αὐτοῦ, * εἰδόσι τοὺς καιρούς·) Κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν ÷ Οὐασθεί·) ποιήσατε οὖν περὶ τούτου * γινώσκοντες) νόμον καὶ κρίσιν. 14 Καί. *V. A.* σοφοῖς, τοῖς εἰδόσιν νόμον καὶ κρίσιν, τί ποιήσει τῇ βασιλίσσῃ, περὶ τοῦ μὴ τεθεληκέναι αὐτὴν ποιῆσαι τὸ θέλημα τοῦ βασιλέως. 14 Καί. 6 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. 7 *Or.* προσῆλθον αὐτῷ Χαρσὰν, Ἀσαθὰ, Ῥαμαθὰ, [Θαρσὶς,] Μαρὸς, Μαρσανὰ, Μαμουχὰν, οἱ * ἑπτὰ) ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, οἱ ἐγγὺς τοῦ. *V. A.* προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ οἱ ὁρῶντες τὸ πρόσωπον τοῦ. *C.* προσῆλθεν αὐτῷ Καρσενὰ, καὶ Σηθὰρ, καὶ Ἀδμαθὰ, καὶ Θαρσὶς, καὶ Μέρες, καὶ Μαρσενὰ, καὶ Μεμουχὰν, ἑπτὰ ἄρχοντες Π. καὶ Μ. οἱ ἐγγὺς τοῦ. 8 *Alex.* Σαρεσθαῖος, καὶ Μαλησεάρ. 9 *V. A.* βασιλέως. 16 Καί. 10 *Or.* ÷ Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ.) 11 *Or.* Οὐασθεί. 12 *Orig.* προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως * Ἀσουήρου) διὰ τῶν εὐνούχων. 13 *V. A.* παρεκάλεσεν. 14 *C.* ὁ Μεμουχάν. *Or.* ὁ Μαμουχαῖος. *V. A.* αὐτὸν Βουγαῖος. 15 *V. A.* λέγων, Οὐ. 16 *Ald. C.* καὶ πρὸς τούς. 17 *Alex.* ἠτίμασεν. 18 *Or.* Οὐασθεί. *V. A.* Οὐαστεί. 19 *V. A.* τοὺς ἄρχοντας Περσῶν καὶ Μήδων· 17 Καί. 20 *Or.* * ὅσοι ἐν πάσαις χώραις) τοῦ βασιλέως * Ἀρταξέρξου.) Καί. 21 *Alex.* Καὶ διηγήσατο αὐτοῖς. *Or. Ald. C.* Καὶ γὰρ (*Or.* deest) ἐπιδιηγήσατο αὐτοῖς. 22 *V. A.* εἰς πάντας τοὺς λαοὺς ἡ ἀδικία αὕτη ἐξῆλθεν, ὅτι ἠκύρωσε τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως. 19 Εἰ δοκεῖ οὖν τῷ κυρίῳ ἡμῶν καὶ ἀρεστὸν τῷ φρονήματι, γραφήτω. 23 *Alex.* ὅσα. 24 *Alex.* αὐτῷ σήμερον, Αἱ τυραννείδες αἱ λοιπαὶ αἱ τῶν. *Or.* * ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἐν τῷ λέγειν αὐτὰς,) τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ * εἶπεν ἀγαγεῖν τὴν Οὐασθεὶν τὴν βασίλισσαν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦλθεν·) Οὕτως σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν.

τω σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόντων Περσῶν καὶ Μήδων [25] ἀκούσασαι τὰ τῷ βασιλεῖ [26] λεχθέντα ὑπ᾽ αὐτῆς, [27] τολμήσουσιν 19 ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. Εἰ οὖν [28] δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, προσταξάτω βασιλικόν, καὶ γραφήτω [29] κατὰ τοὺς νόμους [30] Μήδων καὶ Περσῶν, [31] καὶ μὴ ἄλλως χρησάσθω, [32] μηδὲ [33] εἰσελθέτω ἔτι ἡ βασίλισσα πρὸς [34] αὐτόν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς [35] δότω ὁ βασιλεὺς γυναικὶ κρείττονι αὐτῆς.

20 [36] Καὶ ἀκουσθήτω [37] ὁ νόμος [38] ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἐὰν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· [39] καὶ οὕτω πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν [40] ἑαυτῶν, ἀπὸ πτωχοῦ ἕως πλουσίου. 21 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄρχουσι. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ 22 ἐλάλησεν ὁ [41] Μουχαῖος, Καὶ ἀπέστειλεν [42] εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, [43] ὥστε εἶναι [44] φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] ΚΑΙ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκόπασεν [2] ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ, [3] καὶ οὐκ ἔτι ἐμνήσθη τῆς [4] Ἀστιν, μνημονεύων [5] οἷα ἐλάλησε, καὶ ὡς κατέ- 2 κρινεν αὐτήν. Καὶ [6] εἶπαν οἱ διάκονοι [7] τοῦ βασιλέως, [8] Ζητηθήτω τῷ βασιλεῖ κοράσια [9] ἄφθορα καλὰ τῷ εἴδει. 3 Καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις [10] τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ ἐπιλεξάτωσαν [11] κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἴδει εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα· καὶ παραδοθήτωσαν [12] τῷ εὐνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν· καὶ δοθήτω [13] σμῆγμα, καὶ ἡ 4 λοιπὴ ἐπιμέλεια. Καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ, [14] βασιλεύσει ἀντὶ [15] Ἀστιν. καὶ ἤρεσε τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐποίη- 5 σεν οὕτως. Καὶ ἄνθρωπος [16] ἦν Ἰουδαῖος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα [17] αὐτοῦ Μαρδοχαῖος [18] ὁ τοῦ Ἰαΐρου, τοῦ Σεμεΐου, τοῦ 6 Κισαίου, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, Ὃς ἦν αἰχμάλωτος ἐξ [19] Ἱερουσαλήμ, [20] ἣν ᾐχμαλώτευσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶ- 7 νος. Καὶ ἦν τούτῳ παῖς θρεπτή, [21] θυγάτηρ Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [22] καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἐσθήρ. ἐν δὲ τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς, ἐπαίδευσεν [23] αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ [24] εἴ- 8 δει. Καὶ [25] ὅτε ἠκούσθη τὸ [26] τοῦ βασιλέ-

---

25 *Or.* αἵτινες ἀκούσασαι τὰ ὑπ᾽ αὐτῆς λεχθέντα τῷ βασιλεῖ, τολμήσωσιν. 26 *Alex.* ἀχθέντα. 27 *Alex.* τολμήσωσιν. 28 *Or.* τῷ βασιλεῖ δοκεῖ, προσταξάτω * ῥῆμα) βασιλικὸν * ἐκ προσώπου αὐτοῦ) καί. 29 *V. A.* εἰς πάσας τὰς χώρας καὶ πρὸς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ γνωσθήτω ἠθετηκυῖα τὸν λόγον τοῦ βασιλέως Οὐαστεί· ἡ δὲ βασιλεία δοθήτω ἄλλῃ κρείττονι αὐτῆς. 30 *Or.* Περσῶν καὶ Μήδων. 31 *Alex.* καὶ * ἄλλως. 32 *Or.* καὶ μή. 33 *Alex.* ἐπελθάτω. 34 *Alex.* τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καί. *Or.* τὸν βασιλέα * Ἀσουῆρον·) καί. 35 *Alex.* ὁ βασιλεὺς δότω. 36 *V. A.* Καὶ φαινέσθω ὑπακούουσα τῆς φωνῆς τοῦ βασιλέως· καὶ ποιήσει ἀγαθὸν πάσαις ταῖς βασιλείαις καὶ πάσαις ταῖς δεσποτείαις·-- 37 *Alex.* & *Or.* ὁ λόγος. 38 *Alex.* τοῦ βασιλέως, ὃν ἂν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ ὅτι ἀληθής· καὶ οὕτως. 39 *Or.* * ὅτι πολλή.) καί. 40 *Or.* αὐτῶν ἀπὸ πλουσίου ἕως πτωχοῦ. Καί. 41 *Or.* Μαμουχαῖος. *C.* Μεμουχά. 42 *Alex.* ὁ βασιλεὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ εἰς χώραν καὶ χώραν, κατά. *Or.* ÷ ὁ βασιλεύς) ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ κατὰ χώραν, κατά. 43 *Or.* * κατὰ τὸ γράμμα αὐτῆς, καὶ πρὸς λαὸν καὶ λαὸν κατὰ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ) ὥστε εἶναι φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν· * καὶ λαλεῖν κατὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.) 44 *Alex.* αὐτοῖς φόβον.

Cap. 2. 1 *Vet. Al.* Ἑτοίμως κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ οὕτως ἐστὶ τοῦ μνημονεύειν τῆς Οὐαστείν, καὶ ὧν ἐποίησεν Ἀσουήρῳ τῷ βασιλεῖ. 2 Καὶ εἶπον οἱ λειτουργοὶ τοῦ βασιλέως· Ζητήσωμεν παρθένους καλὰς τῷ εἴδει· 3 Καὶ δοθήτωσαν ὑπὸ χεῖρα Γωγαίου τοῦ εὐνούχου, τοῦ φύλακος τῶν γυναικῶν. 4 Καὶ ἡ παῖς ἣ ἐὰν ἀρέσει τῷ βασιλεῖ. 2 *Orig.* τοῦ θυμοῦ ὁ βασιλεὺς * Ἀρταξέρξης,) καὶ ÷ οὐκ ἔτι) ἐμνήσθη τῆς Οὐασθεί. 3 *Alex.* ἐμνήσθη γὰρ τῆς. *C.* καὶ ἐμνήσθη τῆς. 4 *Alex.* Ἀστιν καθὰ ἐποίησεν, καὶ ὅσα αὐτῇ κατεκρίθη. Καί. 5 *Ald.* *C.* ὅσα. 6 *Or.* εἶπον. 7 *Alex.* πρὸς τὸν βασιλέα. 8 *Or.* * οἱ λειτουργοῦντες (λειτουργοὶ) αὐτοῦ·) Ζητηθήτω. 9 *Alex.* καλὰ ἄφθορα. 10 *Alex.* τῆς βασιλείας· καὶ ἐπιδειξάτωσαν κοράσια. 11 *Or.* * πάντα) κοράσια. 12 *Or.* * τῷ Γωγαίῳ) τῷ. 13 *Or.* σμήγματα. 14 *V. A.* καταστάθήσεται ἀντὶ Οὐαστείν. καὶ ἐποίησαν ἑτοίμως κατὰ ταῦτα. 5 Καὶ ἦν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ᾧ ὄνομα Μαρδοχαῖος, υἱὸς Ἰαείρου, τοῦ Σεμεΐου, τοῦ Κισαίου, τῆς φυλῆς Βενιαμίν. 7 Καὶ ἦν ἐκτρέφων πιστῶς τὴν Ἐσθήρ, θυγατέρα ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦν ἡ παῖς καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ὡραία τῇ ὄψει. 8 Καί. 15 *Or.* Οὐασθεί. καὶ ἤρεσε τὸ πρᾶγμα τῷ βασιλεῖ, καί. 16 *Alex.* & *Or.* Ἰουδαῖος ἦν. 17 *Alex.* & *Or.* αὐτῷ. 18 *Alex.* ὁ τοῦ Ἰάτρου, ὁ τοῦ. *Or.* οὗτος Ἰαείρου τοῦ. *Ald.* ὁ τοῦ Ἀΐρου, τοῦ. *C.* ὁ τοῦ Ἰαείρου, τοῦ. 19 *Or.* Ἱερουσαλήμ, * μετὰ τῆς * αἰχμαλωσίας τῆς αἰχμαλωτευθείσης μετὰ Ἰεχονίου τοῦ * βασιλέως Ἰούδα,) ὃν ᾐχμαλώτευσε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. 20 *Alex.* ὅν. 21 *Or.* [* Ἀδαασσά,] αὕτη Ἐσθήρ,) θυγάτηρ Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ. *C.* θυγάτηρ ἀδελφοῦ. 22 *Alex.* καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐσθήρ. *Or.* * ὅτι οὐκ εἶχε πατέρα·) ÷ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐσθήρ.) 23 *Alex.* αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. *Or.* αὐτὴν * Μαρδοχαῖος) ἑαυτῷ εἰς θυγατέρα. 24 *Or.* εἴδει, * καὶ ὡραῖον τῇ ὄψει σφόδρα.) Καί. 25 *V. A.* ἐλήφθη τὸ κοράσιον εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. 9 Καὶ εἶδε Γωγαῖος ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν τὸ κοράσιον, καὶ ἤρεσεν αὐτῷ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας. καὶ εὗρεν Ἐσθὴρ χάριν καὶ ἔλεον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ ἔσπευδε προστῆσαι αὐτῆς, καὶ ἐπέδωκεν ὑπὲρ τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰς ἅβρας αὐτῆς. 13 Ὡς δὲ εἰσήχθη Ἐσθὴρ πρὸς τὸν βασιλέα, ἤρεσεν αὐτῷ σφόδρα. 14 Καὶ ὅταν ἐγένετο ἑσπέρα, εἰσήγετο, καὶ πρωῒ ἀπελύετο. 17 Ὡς δὲ κατεμάνθανεν ὁ βασιλεὺς πάσας τὰς παρθένους, ἐφάνη ἐπιφανεστάτη Ἐσθήρ, καὶ εὗρε χάριν καὶ ἔλεον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ ἐπέθηκε τὸ διάδημα τῆς βασιλίσσης ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. 18 Καὶ ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς τὸν γάμον τῆς Ἐσθὴρ ἐπιφανῶς, καὶ ἐποίησεν ἀφέσεις πάσαις ταῖς χώραις. 26 *Or.* πρόσταγμα τοῦ βασιλέως * καὶ δόγμα αὐτοῦ) συνήχθησαν.

ως πρόσ-

ὡς πρόσταγμα, συνήχθησαν [27] πολλὰ κοράσια εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα [28] Γαΐ, καὶ ἤχθη Ἐσθὴρ [29] πρὸς Γαῒ τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν. 9 Καὶ ἤρεσεν [30] αὐτῷ τὸ κοράσιον, καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ [31] ἔσπευσε [32] δοῦναι αὐτῇ τὸ σμῆγμα, καὶ τὴν μερίδα, καὶ τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰ [33] ἀποδεδειγμένα [34] αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ· καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἅβραις αὐτῆς [35] ἐν τῷ γυναικῶνι.

10 [36] Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν Ἐσθὴρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πατρίδα· ὁ γὰρ Μαρδοχαῖος ἐνετείλατο 11 αὐτῇ μὴ [37] ἀπαγγεῖλαι. [38] Καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν περιεπάτει ὁ Μαρδοχαῖος κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν, ἐπισκοπῶν [39] τί 12 Ἐσθὴρ συμβήσεται. [40] Οὗτος [41] δὲ ἦν [42] καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, [43] ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο· οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας, [44] μῆνας ἓξ ἀλειφομένας [45] ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ, καὶ μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασι [46] καὶ ἐν τοῖς 13 σμήγμασι τῶν γυναικῶν, Καὶ τότε [47] εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα· [48] καὶ ᾧ ἐὰν εἴπῃ, [49] παραδώσει αὐτὴν [50] συνεισέρχεσθαι αὐτῷ ἀπὸ τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων· 14 Δείλης [51] εἰσπορεύεται, καὶ πρὸς ἡμέραν [52] ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δεύτερον,. [53] οὗ Γαῒ ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, καὶ [54] οὐκ ἔτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα, ἐ-
15 ὰν μὴ [55] κληθῇ [56] ὀνόματι. Ἐν δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι τὸν χρόνον Ἐσθὴρ [57] τῆς θυγατρὸς [58] Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ πατρὸς Μαρδοχαίου [59] εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐδὲν ἠθέτησεν [60] ὧν ἐνετείλατο [61] ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν· ἦν γὰρ Ἐσθὴρ εὑρίσκουσα χάριν [62] παρὰ 16 πάντων τῶν βλεπόντων αὐτήν. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐσθὴρ [63] πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα [64] τῷ δωδεκάτῳ μηνί, ὅς ἐστιν [65] Ἀδάρ, τῷ 17 ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς Ἐσθήρ, καὶ εὗρε χάριν παρὰ πάσας τὰς παρθένους, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ 18 τὸ διάδημα τὸ [66] γυναικεῖον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον [67] πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς [68] δυνάμεσιν [69] ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά, καὶ ὕψωσε τοὺς γάμους Ἐσθήρ, καὶ ἄφεσιν ἐποί-19 ησε τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. [70] Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος [71] ἐθεράπευεν ἐν τῇ [72] αὐ-20 λῇ. Ἡ δὲ Ἐσθὴρ οὐχ ὑπέδειξε τὴν πατρίδα [73] αὐτῆς· οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ [74] Μαρδοχαῖος, [75] φοβεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καθὼς ἦν [76] μετ' αὐτοῦ. καὶ Ἐσθὴρ [77] οὐ μετήλλαξε τὴν ἀγωγὴν αὐ-21 τῆς. Καὶ ἐλυπήθησαν [78] οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως [79] οἱ ἀρχισωματοφύλακες, [80] ὅτι προήχθη [81] Μαρδοχαῖος, καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι [82] Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα.
22 Καὶ ἐδηλώθη [83] Μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐ-

---

27 *Alex.* & *Or.* κοράσια πολλά. 28 *Or.* Γωγαίου. *C.* Ἀγαΐ. *Ald.* deest. 29 *Or.* * πρὸς οἶκον τοῦ βασιλέως) ἐπὶ τὸν Γωγαῖον φύλακα. 30 *Or.* τὸ κοράσιον αὐτῷ, καί. 31 *Or.* ἔσπευσε τὸ σμῆγμα αὐτῆς καὶ τὴν μερίδα δοῦναι αὐτῇ, καὶ τά. 32 *Alex.* αὐτῇ δοῦναι τὸ σμῖγμα. 33 *Alex.* ἀποδεδιγμένα. *Or.* προδεδειγμένα. *Ald.* *C.* ἀποδεδειγμένα. 34 *Or.* * δοῦναι) αὐτῇ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ. 35 *Or.* * εἰς ἀγαθὸν) ἐν. 36 *Alex.* Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν αὐτῆς τὸ γένος Ἐσθὴρ οὐδέ. 37 *Ald.* *C.* ἀναγγεῖλαι. 38 *Alex.* & *Or.* Καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁ (ὁ *Or.* deest) Μαρδοχαῖος περιεπάτει κατά. 39 *Alex.* τί Αἰσθὴρ συμβαίνει. *Or.* τί συμβήσεται τῇ Ἐσθήρ, * καὶ τί ποιηθήσεται αὐτῇ.) 40 *Alex.* Καὶ ὅταν ἦν καιρός. 41 *C.* γάρ. 42 *Or.* κορασίου καιρός. al. κορ. καιρ. καὶ κορασίου male. 43 *Alex.* ὅταν ἀναπληρωθῇ καιρὸς κοράσια, μῆνες δεκαδύο. *Or.* * Ἀρταξέρξην), ὅταν ἀνεπλήρωσεν * αὐτὴ κατὰ τὸ δόγμα τῶν γυναικῶν) δώδεκα μῆνας. 44 *Or.* ἓξ μῆνας ÷ ἀλειφόμεναι) ἐν ἐλαίῳ σμυρνίνῳ, καὶ ἓξ μῆνας ἐν τοῖς. *Ald.* & *C.* μῆνας ἓξ ἀλειφομένας ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ ponunt post γυναικῶν. 45 *Alex.* * μυρίνινον ἔλαιον, καί. 46 *Alex.* τοῖς σμήγμασιν. 47 *Or.* * ἡ νεανὶς) εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα. *Ald.* *C.* εἰσπορεύονται πρὸς τ. β. 48 *Alex.* καὶ ᾧ ἄν. 49 *Ald.* *C.* παραδώσειν. 50 *Alex.* *Or.* συνεισέρχεσθαι αὐτὴν, (*Or.* αὐτῇ.) 51 *Or.* αὐτῆς (al. αὐτὴ) εἰσπορεύεται. 52 *Or.* αὐτῆς (al. αὐτὴ) ἀποτρέχει. 53 *Alex.* οὗ τε ὁ εὐνοῦχος. *Or.* οὗ Σασαγὰζ ὁ εὐνοῦχος. 54 *Or.* οὐκ εἰσπορεύεται. 55 *Or.* * θελήσει αὐτὴν ὁ βασιλεύς, καὶ) κληθῇ ὀνόματι.

56 *Alex.* ὀνομαστί. 57 *Alex.* θυγατρός. 58 *C.* Ἀβιχαΐλ. 59 *Alex.* ἐν τῷ εἰσελθεῖν. *Or.* * ἣν ἔλαβεν αὐτῷ εἰς θυγατέρα,) τοῦ εἰσελθεῖν. 60 *Alex.* ὧν αὐτῇ ἔλεγεν ὁ εὐνοῦχος τῶν γυναικῶν. *Or.* * ῥῆμα) ὧν αὐτῇ ἔλεγε * Γωγαῖος) ὁ εὐνοῦχος * τοῦ βασιλέως) ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν. 61 *Ald.* *C.* αὐτῇ ὁ. 62 *Alex.* ἐνώπιον τῶν. 63 *Alex.* πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην τὸν βασ. *Or.* πρὸς βασιλέα τὸν Ἀρταξέρξην. 64 *Or.* * εἰς τὸν οἶκον τῆς βασιλείας αὐτοῦ,) τῷ μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ, ὅς ἐστι Τηβὴθ (al. Βὴθ,) τῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τῷ ἑβδόμῳ. Καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθὴρ * παρὰ πάσας (al. πάντας) τὰς γυναῖκας), καὶ εὗρε χάριν * καὶ ἔλεον ἐνώπιον αὐτοῦ) παρὰ πάσας. 65 *C.* Τηβὴθ. 66 *Or.* γυναικεῖον αὐτῇ, * καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὴν ἀντὶ Ουασθεί.) Καί. 67 *Or.* * μέγαν) πᾶσι. 68 *Or.* δυνάμεσιν ÷ ἐφ' ἡμέρας ἑπτά, καὶ ὕψωσε.) 69 *Alex.* ἐφ'. 70 *Or.* * Ἐν δὲ τῷ ἀθροίζεσθαι τὰς παρθένους τὸ δεύτερον,) καὶ ὁ Μαρδοχαῖος. 71 *Alex.* ἐθεράπευσεν. 72 *Or* αὐλῇ * τοῦ βασιλέως.). Ἡ δέ. 73 *Or.* αὐτῆς * καὶ λαὸν αὐτῆς·) οὕτω. 74 *Alex.* ὁ Μαρδοχαῖος. 75 *Or.* ÷ φοβεῖσθαι τὸν θεόν,) καί. 76 *Or.* * ἐν τῷ τιθηνεῖσθαι αὐτὴν) παρ' αὐτῷ. ÷ καὶ Ἐσθὴρ οὐ μετήλλαξε τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς.) 77 *Alex.* οὐκ ἤλλαξεν. 78 *Or.* * Γαββαθὰν καὶ Θαρὰς) οἱ δύο. 79 *C.* καὶ οἱ. 80 *Or.* ÷ ὅτι προήχθη Μαρδοχαῖος). 81 *Alex.* ὁ Μαρδοχαῖος. 82 *Or.* τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην. 83 *Alex.* Μαρδοχαίῳ λόγος. *Or.* ὁ λόγος Μαρδοχαίῳ.

σήμανεν [84] Ἐσθὴρ, καὶ [85] αὐτὴ ἐνεφάνισε τῷ 23 βασιλεῖ [86] τὰ τῆς ἐπιβουλῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς [87] ἤτασε τοὺς δύο εὐνούχους, καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς. καὶ [88] προσέταξεν ὁ βασιλεὺς [89] καταχωρίσαι εἰς [90] μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ, ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, [91] ἐν ἐγκωμίῳ.

* Κεφ. γ'. 3.

1 [1] Μετὰ δὲ ταῦτα [2] ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης [3] Ἀμὰν Ἀμαδαθοῦ [4] Βουγαῖον, [5] καὶ ὕψωσεν αὐτὸν, καὶ ἐπρωτοβάθρει [6] πάντων τῶν 2 φίλων αὐτοῦ, [7] Καὶ [8] πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ [9] προσεκύνουν αὐτῷ· οὕτως γὰρ [10] προσέταξεν [11] ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι. ὁ δὲ Μαρδο- 3 χαῖος [12] οὐ προσεκύνει αὐτῷ. Καὶ [13] ἐλάλησαν [14] οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ [15] βασιλέως [16] τῷ Μαρδοχαίῳ, [17] Μαρδοχαῖε, τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα;
4 [18] Καθ' ἑκάστην ἡμέραν [19] ἐλάλουν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουεν [20] αὐτῶν. καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἀμὰν, [21] Μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις ἀντιτασσόμενον, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς [22] ὁ 5 Μαρδοχαῖος ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι. [23] Καὶ ἐπιγνοὺς Ἀμὰν ὅτι [24] οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ Μαρδο- 6 χαῖος, [25] ἐθυμώθη σφόδρα, [26] Καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας [27] τοὺς ὑπὸ τὴν 7 Ἀρταξέρξου βασιλείαν Ἰουδαίους. [28] Καὶ ἐποίησε ψήφισμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου, καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνὸς, [29] ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος Μαρδοχαίου· καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ μη- 8 νὸς ὅς ἐστιν Ἀδάρ. Καὶ ἐλάλησε [30] πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, [31] λέγων, Ὑπάρχει ἔθνος [32] διεσπαρμένον [33] ἐν [34] τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου, οἱ δὲ νόμοι αὐτῶν ἔξαλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, [35] τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσι, [36] καὶ οὐ συμφέρει τῷ βα- 9 σιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς. [37] Εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτοὺς, κἀγὼ [38] διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασι- 10 λέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια. [39] Καὶ

---

84 *Or.* Ἐσθὴρ * τῇ βασιλίσσῃ,) καί. *C.* αὐτὸν τῇ Ἐσθὴρ, καί. 85 *Alex.* ἡ βασίλισσα ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ τά. 86 *Or.* ÷ Ἀρταξέρξῃ) τά. 87 *Or.* ἀνήτασε. 88 *Ald. C.* ἐπέταξεν. 89 *C.* καταγράψαι· 90 *Or.* βιβλιοθήκην ÷, ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου ἐν ἐγκωμίῳ.) 91 *Alex.* ἐγκωμίῳ.

Cap. 3. † In *Ald.* cap. 6. 1 *Alex.* & *Comp.* Μετὰ ταῦτα. *Or.* Μετὰ δὲ * τὰ ῥήματα) ταῦτα. *Vet. Al.* Καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους. 2 *V. A.* ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς Ἀσυῆρος Ἀμάν. 3 *Alex.* * Ἀνὰμ Ἀναμαθαδοῦ Βουγαῖον. *Or.* Ἀμὰν * υἱὸν) Ἀμαδαθοῦ Γωγαῖον. *V. A.* Ἀμὰν Ἀμαδαθοῦν Γωγαῖον. 4 *C.* Οὐγαῖον. 5 *V. A.* καὶ ἐπῆρεν αὐτόν· καὶ ἔθηκεν αὐτὸν, θρόνον αὐτοῦ ὑπεράνω τῶν. 6 *Or.* * ἐπάνω) πάντων τῶν φίλων τῶν αὐτοῦ. 7 *V. A.* Ὥστε κάμπτεσθαι καὶ προσκυνεῖν ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῷ πάντας, πάντων οὖν προσκυνούντων αὐτῷ κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, Μαρδοχαῖος οὐ προσεκύνει αὐτῷ. 3 Καὶ εἶδον οἱ παῖδες. 8 *Or.* * πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως, καὶ) πάντες οἱ. 9 *Alex.* προσεκύνουν Ἀμάν· οὕτως. *Or.* * τοῦ βασιλέως, κάμπτοντες) προσεκύνουν αὐτόν· οὕτως. 10 *Alex.* ἐπέταξεν ὁ βασιλεύς. 11 *Or.* αὐτοῖς ὁ. 12 *Alex.* * προσεκύνει. *Or.* οὐ * κέκαμπτεν οὐδὲ) προσεκύνει. 13 *Or.* εἶπον. al. εἶδον. 14 *Or.* * οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως) οἱ. 15 *V. A.* βασιλέως ὅτι Μαρδοχαῖος οὐ προσκυνεῖ τὸν Ἀμάν· καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Μαρδοχαῖον· Τί σὺ παρακούεις τοῦ βασιλέως, καὶ οὐ προσκυνεῖς τὸν Ἀμάν; 4 Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν. καὶ ἀπήγγειλαν περὶ αὐτοῦ τῷ Ἀμάν. 5 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀμὰν, ἐθυμώθη τῷ Μαρδοχαίῳ, καὶ ὀργὴ ἐξεχύθη ἐν αὐτῷ· 6 Καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν τὸν Μαρδοχαῖον καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 7 Καὶ παραζηλώσας ὁ Ἀμὰν, καὶ κινηθεὶς ἐν παντὶ τῷ θυμῷ, ἐρυθρὸς ἐγένετο, ἐκτρέπων αὐτὸν ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 8 Καὶ τῇ [al. ἡ] καρδίᾳ φαύλη ἐλάλει τῷ βασιλεῖ κακὰ περὶ Ἰσραὴλ, λέγων· Ἔστι λαὸς διεσπαρμένος. 16 τῷ *Or.* deest. 17 *Or.* ÷ Μαρδοχαῖε,). 18 *Or.* Ἔλεγον δὲ αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ οὐχ. 19 *Alex.* ἔλεγον αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν. 20 *C.* αὐτοῖς. 21 *Alex.* Μαρδοχαῖον μὴ ὑπακούοντα τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις· ὑπέδειξεν γὰρ αὐτοῖς. *Or.* ἀντιτασσόμενον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις Μαρδοχαῖον· καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς. 22 *Or.* ÷ Μαρδοχαῖος), ὅτι ἐστὶν Ἰουδαῖος.

23 *Alex.* Καὶ ἐπέγνω Ἀμάν. 24 *Or.* Μαρδοχαῖος * οὐ κάμπτει καὶ) οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ, ἐθυμώθη * Ἀμὰν) σφόδρα. 25 *Alex.* καὶ ἐθυμώθη Ἀμὰν σφόδρα. 26 *Or.* * Καὶ ἐξουδένωσεν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ * ἐπιβαλεῖν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ Μαρδοχαίῳ μονώτατον, ὅτι * ἀνήγγειλαν αὐτῷ τὸν λαὸν Μαρδοχαίου·) καὶ ἐβουλεύσατο * Ἀμὰν) ἀφανίσαι. 27 *Or.* τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξου. Καί. 28 *Alex.* Ἔτους δωδεκάτου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ψήφισμα ἐποίησεν, καὶ ἔλαβεν κλήρους * ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνός. *Or.* ÷ Καὶ ἐποίησε ψήφισμα) * ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, αὐτὸς ὁ μὴν Νισὰν,) ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου, ÷ καὶ) ἔβαλεν * φοὺρ, τουτέστιν) κλήρους, * εἰς πρόσωπον Ἀμὰν), ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνός. 29 *Or.* ÷ ὥστε ··· κλῆρος). 30 *Alex.* * Ἀμὰν) πρός. 31 λέγων *Or.* deest. 32 *Ald.* διεσπαμμένον. 33 *Or.* * καὶ διῃρημένον] ἐν. 34 *V. A.* πάσαις ταῖς βασιλείαις, λαὸς πολέμου καὶ ἀπειθὴς, ἔξαλλα νόμιμα ἔχων· τοῖς δὲ νόμοις σου, βασιλεῦ, οὐ προσέχουσι· γνωριζόμενοι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πονηροὶ ὄντες· καὶ τὰ προστάγματά σου ἀθετοῦσι, πρὸς καθαίρεσιν τῆς δόξης σου. 9 Εἰ. 35 *C.* τῶν δὲ νόμον. 36 *Alex.* & *Or.* καὶ τῷ βασιλεῖ οὐ συμφέρει ἐᾶσαι. 37 *Alex.* Εἰ δοκεῖ οὖν τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσθαι, κἀγώ. *Or.* Εἰ οὖν τῷ βασιλεῖ δοκεῖ, δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτοὺς, κἀγώ. *V. A.* Εἰ δοκεῖ οὖν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀγαθὴ ἡ κρίσις ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, δοθείτω μοι τὸ ἔθνος εἰς ἀπώλειαν· καί. 38 *Or.* μύρια τάλαντα ἀργυρίου παραστήσω * ἐπὶ χεῖρας τῶν ποιούντων τὰ ἔργα εἰσαγαγεῖν] εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως. *V. A.* διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον ἀργυρίου τάλαντα μύρια. 39 *V. A.* Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε, τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ. Καὶ περιείλατο ὁ βασιλεὺς τὸ δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀμὰν, λέγων· Γράφε εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ χώρας, καὶ σφράγιζε τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως· οὐ γάρ ἐστιν ὃς ἀποστρέψει τὴν σφραγίδα. 7 Καὶ ἐπορεύθη Ἀμὰν πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ, τοῦ ἐπιγνῶναι ἡμέραν θανάτου αὐτῶν, καὶ βαλεῖν κλήρους εἰς τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ μηνὸς Ἀδαρνισάν· φονεύειν πάντας τοὺς Ἰουδαίους, ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, καὶ διαρπάζειν τὰ νήπια. καὶ ἔσπευσε καὶ ἔδωκεν εἰς χεῖρας τρεχόντων ἱππέων· Καὶ ὑποστρέψαι τὴν ὑποτεταγμένην ἐπιστολήν. Βασιλεύς.

περιελόμενος ὁ βασιλεὺς [40] τὸν [41] δακτύλιον,
ἔδωκεν εἰς χεῖρας [42] τῷ Ἀμὰν, σφραγίσαι
κατὰ [43] τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν Ἰουδαίων.

11 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Τὸ μὲν ἀρ-
γύριον ἔχε, τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς [44] βούλει.

12 Καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς [45] τοῦ βασιλέ-
ως μηνὶ [46] πρώτῳ τῇ τρισκαιδεκάτῃ, [47] καὶ
ἔγραψαν ὡς ἐπέταξεν Ἀμὰν τοῖς στρατηγοῖς
[48] καὶ τοῖς ἄρχουσι κατὰ πᾶσαν χώραν [49] ἀπὸ Ἰν-
δικῆς [50] ἕως τῆς Αἰθιοπίας, τῶν ἑκατὸν εἰκοσι-
επτὰ χώραις, τοῖς τε ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν
[51] αὐτῶν λέξιν, διὰ [52] Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέ-
ως.

13 Καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιοφόρων εἰς
τὴν [53] Ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι [54] τὸ
γένος τῶν Ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδε-
κάτου, ὅς ἐστιν Ἀδὰρ, καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτῶν. [55] „Τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐ-
„στι τὸ ἀντίγραφον τόδε. Βασιλεὺς μέγας
„Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰ-
„θιοπίας ἑκατὸν [56] εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἄρχου-
„σι καὶ τοπάρχαις ὑποτεταγμένοις τάδε γρά-
„φει. Πολλῶν ἐπάρξας ἐθνῶν, καὶ πάσης ἐπι-
„κρατήσας [57] οἰκουμένης, ἐβουλήθην μὴ τῷ
„θράσει τῆς ἐξουσίας ἐπαιρόμενος, ἐπιεικέστε-
„ρον δὲ καὶ [58] μετὰ ἠπιότητος ἀεὶ [59] διεξάγων
„τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων [60] ἀκυμάντους δια-
„παντὸς καταστῆσαι βίους, τήν τε βασιλείαν
„[61] ἥμερον [62] καὶ πορευτὴν μέχρι περάτων
„[63] παρεξόμενος, [64] ἀνανεώσασθαί τε τὴν ποθου-
„μένην [65] τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην.
„[66] Πυθομένου δέ μου τῶν συμβούλων, πῶς ἂν
„ἀχθείη τοῦτο ἐπὶ πέρας, [67] ὁ σωφροσύνῃ
„παρ' ἡμῖν [68] διενέγκας, [69] καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ
„ἀπαραλλάκτως καὶ βεβαίᾳ πίστει [70] ἀποδε-
„δειγμένος, [71] καὶ δεύτερον τὸ [72] βασιλειῶν
„γέρας ἀπενηνεγμένος Ἀμὰν, [73] Ἐπέδει-
„ξεν ἡμῖν [74] ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην
„φυλαῖς ἀναμεμῖχθαι δυσμενῆ [75] λαόν τι-
„να, [76] τοῖς νόμοις [77] ἀντίθετον πρὸς πᾶν
„ἔθνος, τά τε τῶν βασιλέων [78] παραπέμπον-
„τας διηνεκῶς [79] διατάγματα, πρὸς τὸ
„[80] μὴ [81] κατατίθεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνο-
„μένην ἀμέμπτως συναρχίαν. [82] Διειληφό-
„τες οὖν [83] τόδε τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντι-
„παραγωγῇ παντὶ διαπαντὸς ἀνθρώπῳ κείμε-
„νον, διαγωγὴν νόμων [84] ξενίζουσαν [85] πα-
„ραλλάσσον, καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγ-
„μασι [86] τὰ χείριστα συντελοῦν κακὰ, καὶ πρὸς
„τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγχάνειν·
„Προστετάχαμεν οὖν τοὺς σημαινομένους [87] ὑ-
„μῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις [88] ὑπὸ [89] Ἀμὰν
„τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων, καὶ δευτέ-
„ρου [90] πατρὸς ἡμῶν, [91] πάντας σὺν γυναιξὶ
„καὶ τέκνοις ἀπολέσαι [92] ὁλορριζεὶ, τῶν [93] τῶν ἐχ-
„θρῶν μαχαίραις, ἄνευ παντὸς οἴκτου καὶ φει-
„δοῦς, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ [94] δωδεκά-
„του μηνὸς Ἀδὰρ, τοῦ ἐνεστῶτος [95] ἔτους, [96] Ὅ-
„πως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ

---

40 *Or.* τό. 41 *Alex.* δακτύλιον αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς χεῖρας Ἀμάν. 42 τῷ *Or.* deest. 43 *Ald.* τὸ γεγραμμένον. *C.* τὰ (al. πάντα τὰ) γεγραμμένα. 44 *C.* ἂν θέλῃς. 45 *Or.* τῷ βασιλεῖ. 46 *Or.* τῷ πρώτῳ, ÷ αὐτὸς ὁ μὴν Νισὰν,) τῇ τρισκαιδεκάτῃ * ἡμέρᾳ αὐτοῦ) καί. 47 *Alex.* καὶ ἐγράφησαν ὡς προσέταξεν Ἀμάν. *Or.* καὶ ἔγραψαν * κατὰ πάντα) ὡς ἐπέταξεν Ἀμάν. 48 *Or.* * τοῦ βασιλέως] καί. 49 *Alex.* ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χώραις. *Or.* ÷ ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χώραις,] 50 ἕως *C.* deest. 51 *Or.* ἑαυτῶν. 52 *Or.* τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου. * καὶ ἐγράφη, καὶ ἐσφραγίσθη ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως.] mox al. βιβλιογράφων. 53 *Alex.* Ἀρταρξέρξου. 54 *Or.* * καὶ φονεῦσαι καὶ ἀπολέσαι] τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων, * ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβύτου, νήπια καὶ γυναῖκας,] ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, * τῇ τρισκαιδεκάτῃ] μηνὸς δωδεκάτου, ὅς ἐστιν ὁ μὴν] Ἀδὰρ, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν διαρπάσαι. 55 Hæc uſque ad verſ. 14. deſunt in *Comp.* ſed habentur cap. 13. & verſu ultimo cap. 12. & in *Ed. Orig.* omnia obelis ſunt notata. 56 *Alex.* & *Or.* εἴκοσι καὶ ἑπτά. 57 *Alex.* τῆς οἰκουμένης. 58 *Alex.* μετὰ * πιότητος. 59 *Or.* διεξαγαγών. *V. A.* διεξάγειν. 60 *Alex.* ἀκυμάτους. *V. A.* ἀταράχους. 61 *Alex. Ald.* & *C.* ἤρεμον. 62 *Alex.* καὶ πορευτὴν ἄχρι περάτων. 63 *V. A* παρεχόμενος. 64 *V. A.* ἀνανεώσασθαι τὴν πᾶσιν ἀνθρώποις ποθουμένην εἰρήνην. 65 *Alex.* παρὰ πᾶσιν. *Or.* πᾶσιν. 66 *Alex. Or.* & *V. A.* Πυνθανομένου. 67 *Alex.* σωφροσύνης ὁ παρ' ὑμῖν διενέγκας. 68 *Ald.* διαπρέψας. *C.* διαπρέψας. *V. A.* διενηνοχώς. 69 *V. A.* εὐνοίᾳ. 70 ἀποδεδειγμένος *V. A.* deest. 71 *V. A.* τὸ δὲ δεύτερον τὴν γέρας [al. πέρας.] 72 *Alex.* βασιλέων γέρας ἀπενεγκάμενος. 73 *Alex.* & *Or.* Ὑπέδειξεν. 74 *Or.* πάροικον ἐν πάσαις. 75 *V. A.* τινα λαόν. 76 *V. A.* τοῖς μὲν νόμοις. 77 *Alex.* ἀντίτυπον. *V. A.* ἀντιδικοῦν. 78 *V. A.* παραπέμποντα. 79 *V. A.* προστάγματα. 80 *V. A.* μηδέποτε τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγχάνειν. Διειληφότες. 81 *C.* κατατείνεσθαι. 82 *V. A.* Διειληφότες οὖν μονώτατον τὸ ἔθνος ἐναντίᾳ παραγωγῇ, καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν, ἀεὶ τὰ χείριστα συντελεῖν κακὰ, πρὸς τὸ μηδέποτε καταλίθεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην μοναρχίαν. Προστετάχθημεν οὖν ὑμῖν, τούς. 83 *Alex.* τόδε ἔθνος. *C.* ὡς τόδε τὸ ἔθνος. 84 *Or.* ξενιζούσαις. 85 *Alex.* παραλλάξιν, καὶ δυσνοῆ. 86 *Or.* αἰεὶ τά. 87 *Or.* ἡμῖν. 88 *Or.* ὑμῖν ὑπό. 89 *V. A.* τεταγμένου [al. τεταγμένων] Ἀμάν. 90 *C.* πρὸς ἡμῶν. 91 *V. A.* ὁλορρίζους ἀπολέσαι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ταῖς. 92 *Or.* ὁλορριζεί. *C.* ὁλορρίζως. 93 *Alex.* τῶν ἐθνῶν μάχαις. 94 *V. A.* μηνὸς τοῦ δωδεκάτου· ἔτος ὁ μὴν Ἀδὰρ ὅ ἐστι Δύστρος φονεύειν πάντας τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ἁρπάζειν τὰ νήπια. 95 *Or.* ἔτους [φονεύειν πάντας τοὺς] Ἰουδαίους, [καὶ] ἁρπάζειν τὰ νήπια. Ὅπως. 96 *V. A.* Ἵνα οἱ πάλαι δυσμενεῖς καὶ νῦν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ συνελθόντες εἰς τὸν ᾅδην, εἰς τὰ μετέπειτα εὐσταθήσωσιν [al. εὐσταθήσουσιν] καὶ μὴ διὰ τέλους παρέχωσιν ἡμῖν πράγματα.

„[97] Εἰ-

„ [97] βιαίως [98] εἰς τὸν ᾅδην κατελθόντες, εἰς τὸν
„ μετέπειτα χρόνον εὐσταθῆ καὶ ἀτάραχα [99] παρ-
„ έχωσιν [100] ἡμῖν διὰ τέλους [1] τὰ πράγματα.
14 [2] Τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο [3] κατὰ
χώραν· καὶ προσετάγη [4] πᾶσι [5] τοῖς ἔθνεσιν
[6] ἑτοίμους εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην.
15 [7] Ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα, [8] καὶ εἰς Σοῦσαν.
ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ἐκωθωνίζοντο. ἐταράσ-
σετο δὲ ἡ πόλις.

Κεφ. δ'. 4. †

1 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος [1] ἐπιγνοὺς [2] τὸ συντε-
λούμενον, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια [3] ἑαυτοῦ, καὶ ἐν-
εδύσατο [4] σάκκον, καὶ [5] κατεπάσατο σποδόν·
καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, ἐ-
βόα [6] φωνῇ μεγάλῃ, Αἴρεται ἔθνος μηδὲν ἠ-
2 δικηκός. [7] Καὶ ἦλθεν [8] ἕως τῆς πύλης τοῦ
βασιλέως, καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἦν [9] αὐτῷ ἐξὸν εἰσ-
ελθεῖν [10] εἰς τὴν αὐλὴν, [11] σάκκον ἔχοντι καὶ
3 σποδόν. Καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ [12] οὗ ἐξε-
τίθετο τὰ [13] γράμματα, κραυγὴ καὶ [14] κο-
πετὸς καὶ πένθος μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, [15] σάκ-
4 κον καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. Καὶ
εἰσῆλθον αἱ ἅβραι [16] καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασι-
λίσσης, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ. καὶ ἐταράχθη ἀ-
κούσασα τὸ γεγονός. καὶ ἀπέστειλε [17] στολίσαι τὸν
Μαρδοχαῖον, καὶ ἀφελέσθαι [18] αὐτοῦ τὸν σάκκον·
5 ὁ δὲ οὐκ [19] ἐπείσθη. [20] Ἡ δὲ Ἐσθὴρ προσ-
εκαλέσατο Ἀχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς, ὃς
παρειστήκει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε [21] μαθεῖν [22] αὐ-
τῇ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου [23] τὸ ἀκριβές.
7 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγο-
νὸς, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν [24] ἣν ἐπηγγείλατο Ἀ-
μὰν τῷ βασιλεῖ [25] εἰς τὴν γάζαν ταλάντων μυ-
8 ρίων, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς Ἰουδαίους. Καὶ
τὸ [26] ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ
τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς, ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Ἐ-
σθήρ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐντείλασθαι αὐτῇ [27] εἰσ-
ελθούσῃ παραιτήσασθαι [28] τὸν βασιλέα, καὶ ἀξι-
ῶσαι αὐτὸν [29] περὶ τοῦ λαοῦ, [30] μνησθεῖσα ἡμε-
ρῶν ταπεινώσεώς σου, [31] ὡς [32] ἐτράφης ἐν χει-
ρί μου, [33] διότι Ἀμὰν ὁ [34] δευτερεύων τῷ βα-
σιλεῖ ἐλάλησε καθ' ἡμῶν εἰς θάνατον. [35] ἐπι-
κάλεσαι τὸν κύριον, [36] καὶ λάλησον [37] τῷ βα-
σιλεῖ περὶ ἡμῶν, [38] ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου.
9 [39] Εἰσελθὼν δὲ ὁ [40] Ἀχραθαῖος ἐλάλησεν [41] αὐ-
10 τῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους. Εἶπε δὲ

97 ὡς in *Mſ. Arund.* 98 *Alex.* & *Or.* τὸν ᾅδην. 99 *Alex.* παρέχουσιν. 100 *C.* ἡμῶν. 1 *Alex.* τὰ προστάγματα. 2 Pro hiſce ad finem cap. habet *V. A.* Καὶ ἐν Σούσοις ἐξετέθη τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 3 *Or.* * δόγμα] κατὰ χώραν * καὶ χώραν·] 4 *Alex.* τοῖς ἔθνεσιν πᾶσιν. 5 *Or.* * τοῖς ἔθνεσιν]. *Ald.* & *C.* deſunt. 6 *Or.* εἶναι ἑτοίμους. 7 *Or.* * Οἱ τρέχοντες ἐξῆλθον·] ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα * τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ δόγμα ἐξετέθη,] καὶ εἰς Σοῦσαν * τὴν βάριν.] ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ἐκωθωνίζοντο * πιεῖν,] ἡ δὲ πόλις * Σουσὰ] ἐταράττετο. 8 *Alex.* καὶ ἐν Σούσοις.

Cap. 4. † Hoc cap. in *Ald.* eſt 10. 1 *Vet. Alt.* ἐπέγνω πάντα τὰ γεγονότα, καὶ ἡ πόλις Σουσὰ ἐταράσσετο ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις. καὶ πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις ἦν πένθος μέγα καὶ πικρὸν ἐν πάσῃ πόλει. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ περιείλατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον. Καί. 2 *Orig.* * πᾶν] τό. 3 *Alex.* αὐτοῦ. 4 *Or.* τὸ σάκκον. 5 *Or.* ÷ κατεπάσατο.] 6 *Or.* ÷ ἐν Σούσοις τῇ πόλει] φωνῇ μεγάλῃ· ÷ Ἔθνος μηδὲν ἠδικηκὸς αἴρεται] * πικρῶς.] 7 *V. A.* Καὶ σποδωθεὶς ἐξῆλθεν ὡς ἐπὶ τὴν αὐλὴν ἔξω, καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὰ βασίλεια ἐν σάκκῳ. Καὶ ἐκάλεσεν εὐνοῦχον ἕνα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐσθήρ. καὶ εἶπεν ἡ βασίλισσα περιελέσθαι τὸν σάκκον, καὶ εἰσαγαγέσθαι (al. εἰσαγάγετε) αὐτόν. ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν. Ἀλλ' εἶπεν, Οὕτως ἐρεῖτε αὐτῇ· Μὴ ἀποστρέψῃς τοῦ εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κολακεῦσαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὑπέρ τε ἐμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ, Μνησθεῖσα. 8 *Alex.* ἕως τῆς αὐλῆς. *Or.* ἕως ἀπέναντι τῆς πόλεως. 9 *Or.* ἐξὸν αὐτῷ. 10 *Or.* τὴν πύλην τῆς πόλεως, ἔχοντι σάκκον ÷ καὶ σποδόν.] 11 *Alex.* σάκκον * ἔχοντα. 12 *Or.* * καὶ τόπῳ] οὗ. 13 *Or.* γράμματα * τοῦ βασιλέως,] κραυγή. 14 *Alex.* κοπετὸς ἦν καί. 15 *Alex.* καὶ σάκκον καί. *Or.* νηστεία καὶ κλαυθμὸς καὶ κοπετός]. σάκκον τε καί. 16 *Or.* τῆς βασιλίσσης καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτῆς, καί. 17 *Alex.* στολίσαι Μαρδοχαῖον. *Or.* * ἱμάτια] στολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον. 18 *Or.* τὸν σάκκον αὐτοῦ * ἀπ' αὐτοῦ,] ὁ δέ. 19 *Alex.* ἐτίθη. *Or.* ἀπετίθετο. 20 *Or.* Προσεκαλέσατο δὲ Ἐσθὴρ Ἀθὰκ τὸν εὐνοῦχον. *Ald.* pro Ἡ δὲ hab. Καὶ ἡ. 21 *Or.* αὐτὸν παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου μαθεῖν ÷ αὐτῇ τὸ ἀκριβές,] * τί τοῦτο, καὶ περὶ τίνος τοῦτο.] 6 * Ἐξῆλθε δὲ Ἀθὰκ πρὸς Μαρδοχαῖον εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως] Ὑπέδειξε δὲ αὐτῷ ὁ Μαρδοχαῖος σύμπαν τὸ γεγονός. 22 *Alex.* αὐτόν. 23 *Alex.* * ἐπὶ τὴν πλατεῖαν πρὸς τὰ βασίλεια. Ὁ δέ. 24 *Or.* * τοῦ ἀργυρίου] ἣν ἐπηγγείλατο ὁ Ἀμὰν * παραστῆσαι] εἰς τὴν γάζαν τῷ βασιλεῖ, ÷ ταλάντων μυρίων,] ἵνα τοὺς Ἰουδαίους ἀπολέσῃ. 25 *Alex.* εἰς γάζαν. 26 *Alex.* ἀντίγραφον ἐν Σούσοις ἐκτεθέν. *Or.* ἀντίγραφον * γράμμα τοῦ δόγματος] τὸ ἐκτεθὲν ἐν Σούσοις. 27 *Alex.* & *Orig.* εἰσελθοῦσαν (*Orig.* εἰσελθούσῃ πρὸς τὸν βασιλέα) παραιτήσασθαι. 28 *Or.* καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ÷ καὶ τῆς πατρίδος.] 29 *Alex.* περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος. 30 His verbis uſque ad verſ. 9. in *ed. Orig.* additi ſunt obeli. 31 al. ὅν. 32 *Alex.* * ἐστράφης. 33 *Alex.* διὰ τί Ἀμάν. *V. A.* ἔτι Ἀμάν. 34 *V. A.* δευτερεύων λελάληκε τῷ βασιλεῖ καθ'. 35 *Alex.* ἐπικάλεσαι κύριον. *V. A.* ἐπικαλεσαμένη οὖν τὸν θεόν. 36 καὶ deeſt *V. A.* 37 *V. A.* περὶ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ. 38 *Alex.* *Or.* & *V. A.* καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς. 39 *V. A.* Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ τὴν ὀδύνην τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ [Ἐσθὴρ] κατὰ ταῦτα λέγουσα· Σὺ γινώσκεις παρὰ πάντας, ὅτι ὃς ἐὰν εἰσέλθῃ πρὸς τὸν βασιλέα ἀκλήτως, ᾧ οὐκ ἐκτενεῖ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ τὴν χρυσῆν, θανάτου ἔνοχος ἔσται. καὶ ἐγὼ οὐ κέκλημαι πρὸς αὐτὸν, ἡμέραι εἰσὶ τριάκοντα· καὶ πῶς εἰσελεύσομαι νῦν ἄκλητος [al. ἀκλείτως] οὖσα; Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὴν Μαρδοχαῖος, εἶπεν αὐτῇ· Ἐὰν ὑπεριδῇς ὑπεριδῇς τὸ ἔθνος σου τοῦ μὴ βοηθῆσαι αὐτοῖς, ἄλλοθεν ἔσται ἐν αὐτοῖς βοήθεια καὶ σωτηρία, σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε. καὶ τίς οἶδεν, εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; Καὶ ἀπέστειλεν ἡ βασίλισσα, λέγουσα, Παραγγείλατε θεραπείαν, καὶ δεήθητε τοῦ Κυρίου ἐκτενῶς· κἀγὼ δὲ καὶ τὰ κοράσιά μου ποιήσομεν οὕτως· καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα ἀκλήτως, εἰ δέοι καὶ ἀποθανεῖν με. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Μαρδοχαῖος. 40 *Alex.* Ἀχθραθαῖος: *C.* Ἀθάχ, & verſ. 10. atque ita ſemper. *Or.* Ἀθάκ. 41 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἐσθήρ.

Ἐσθὴρ πρὸς Ἀχραθαῖον, Πορεύθητι πρὸς Μαρ-

11 δοχαῖον, καὶ [42] εἶπον, Ὅτι [43] τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας [44] γινώσκει, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος [45] ἢ γυνὴ ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν [46] ἐσωτέραν [47] ἄκλητος, οὐκ ἔστιν [48] αὐτῷ σωτηρία· πλὴν [49] ᾧ ἐκτείνει [50] ὁ βασιλεὺς [51] τὴν χρυσῆν ῥάβδον, [52] οὗτος σωθήσεται. [53] κἀγὼ οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὗται [54] ἡμέραι

12 τριάκοντα. Καὶ ἀπήγγειλεν [55] Ἀχραθαῖος [56] Μαρδοχαίῳ [57] πάντας τοὺς λόγους

13 Ἐσθήρ. Καὶ εἶπε [58] Μαρδοχαῖος [59] πρὸς Ἀχραθαῖον, Πορεύθητι, καὶ εἰπὸν αὐτῇ, Ἐσθήρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι [60] σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ [61] παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαί-

14 ους. [62] Ὡς ὅτι ἐὰν [63] παρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, [64] ἄλλοθεν [65] βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις· σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε. καὶ τίς [66] εἶδεν, [67] εἰ εἰς

15 τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; [68] Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἐσθὴρ τὸν ἥκοντα πρὸς αὐτὴν, πρὸς

16 Μαρδοχαῖον, λέγουσα, Βαδίσας ἐκκλησίασον [69] τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν Σούσοις, καὶ νηστεύσατε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ μὴ φάγητε, μηδὲ πίητε [70] ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς [71] νύκτα καὶ ἡμέραν· [72] κἀγὼ [73] δὲ καὶ αἱ ἅβραι μου [74] ἀσιτήσομεν· καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νό-

17 μον, ἐὰν καὶ [75] ἀπολέσθαι με δέῃ. Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίησεν [76] ὅσα ἐνετείλατο [77] αὐτῷ Ἐσθήρ. „[78] Καὶ [79] ἐ-
„δεήθη κυρίου, μνημονεύων [80] πάντα τὰ ἔργα [81] κυρίου, Καὶ εἶπε, [82] Κύριε κύριε βασιλεῦ [83] πάντων κρατῶν, [84] ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου [85] τὸ πᾶν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν [86] ὁ ἀντιδοξῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν Ἰσραήλ.
„Ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπὸ [87] οὐρανόν. Καὶ [88] κύριος εἶ πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ κυρίῳ. Σὺ [89] πάντα [90] γινώσκεις· [91] σὺ οἶδας κύριε, ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν ὑπερηφανείᾳ, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ, ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ὑπερήφανον Ἀμάν. [92] Ὅτι ηὐδόκουν φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ [93] πρὸς σωτηρίαν Ἰσραήλ.
„[94] Ἀλλ' [95] ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης [96] θεοῦ· καὶ οὐ προσκυνήσω [97] οὐδένα, πλὴν σοῦ τοῦ κυρίου μου, καὶ οὐ ποιήσω αὐτὰ ἐν [98] ὑπερηφανείᾳ. [99] Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς ὁ θεὸς Ἀβραάμ, φεῖσαι τοῦ λαοῦ σου, ὅτι [100] ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθορὰν, καὶ [1] ἐπεθύμησαν [2] ἀπολέσαι τὴν ἐξ ἀρχῆς κληρονομίαν σου. Μὴ ὑπερίδῃς τὴν μερίδα σου, ἣν [3] σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς [4] μου, καὶ ἱλάσθητι [5] τῷ κλήρῳ σου, [6] καὶ στρέψον τὸ πένθος [7] ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες [8] ὑμνῶμέν [9] σου τὸ ὄνομα κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς [10] στόμα αἰνούντων σε κύριε.
„[11] Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐκέκραξεν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι [12] θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς

---

42 Or. εἰπέ. 43 Alex. πάντα τὰ ἔθνη τῆς βασιλείας. Or. τὰ ἔθνη τῆς γῆς πάντα * καὶ λαὸς ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλέως.] 44 Alex. γιγνώσκει. 45 Alex. Or. καὶ γυνή. 46 Alex. ἐντολέραν. 47 Or. ἀκλήτως. 48 al. αὐτῆς. 49 Ald. Or. C. ᾧ ἐὰν ἐκτείνῃ. Alex. ᾧ * ἐκτίνει. 50 Or. αὐτῷ ὁ. 51 Or. τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν, οὗτος. 52 Alex. αὐτός. 53 Alex. καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκληρώθην εἰσελθεῖν. Or. καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκλήθην εἰσελθεῖν. 54 Or. τριάκοντα ἡμέραι. 55 Alex. Ἀρχαθαῖος. Or. ÷ Ἀθάκ.) 56 Or. τῷ Μαρδ. 57 Or. ÷ πάντας.) 58 Alex. Μαρδοχαῖος, Πορεύθητι. 59 Or. ÷ πρὸς Ἀθάκ· Πορεύθητι καὶ) εἰπέ. 60 Alex. σωθήσομαι μόνη. 61 Alex. ὑπὲρ πάντας. 62 Alex. Ὅτι ἐάν. 63 Or. * παρακούσασα) παρακούσῃς. 64 Ald C. ἀλλαχόθεν. 65 Alex. ἡ βοήθεια. 66 Alex. Or. & C. οἶδεν. 67 εἰ Alex. deest. 68 Alex. Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ, ἐξαποστεῖλαι πάλιν τὸν ἥκοντα πρὸς Μαρδοχαῖον. 69 Or. μοι * πάντας) τοὺς Ἰουδαίους. 70 Alex. ἐφ' ἡμέρας τρεῖς. Or. ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. 71 Ald. καὶ νύκτα. 72 Alex. καὶ ἐγώ. Or. ἐγώ. 73 δὲ Ald. deest. 74 Or. ἀσιτήσωμεν * οὕτως) καὶ τότε εἰσελ. εἰς τόν. 75 Alex. ἀπολέσθαι δέῃ. 76 Or. * κατὰ πάντα) ὅσα. 77 Or. πρὸς αὐτόν. 78 Hæc usque ad finem capitis desunt in Comp. sed habentur cap. 13. a vers. 5. usque ad finem, & cap. 14. in Ed. Orig. hisce omnibus additi sunt obeli. 79 Alex. Μαρδοχαῖος ἐδεήθη κυρίου. Ed. Orig. Μαρδοχαῖος ἐδεήθητο τοῦ Κυρίου. Vet. Alt. ἐδεήθη τοῦ Κυρίου. 80 V. A. αὐτοῦ τὰ ἔργα, καί. 81 Or. τοῦ κυρ. 82 Alex. Κύριε θεὲ κύριε βασιλεῦ. V. A. Δέσποτα. 83 Ald. & V. A. παντοκράτωρ. 84 V. A. οὗ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τὰ πάντα. 85 Ald. τοῦτο πᾶν. 86 V. A. ὃς ἀντιτάξεταί σοι. 87 Alex. οὐρανόν. Κύριος εἶ. 88 Or. & V. A. καὶ σὺ κύριος. 89 V. A. γὰρ πάντα. 90 Alex. γιγνώσκεις. 91 V. A. καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ σὺ οἶδας· καὶ οὐχ ὅτι ἐν ὕβρει οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ἀπερίτμητον Ἀμάν. 92 V. A. Ἐπεὶ εὐδόκουν τὸ πέλμα τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 93 V. A. ἕνεκεν τοῦ Ἰσραήλ. 94 Alex. Ἀλλά. 95 V. A. ἐποίησα ἵνα μηδένα προτάξω τῇ δόξῃ σου, δέσποτα· καὶ μηδένα προσκυνήσω πλὴν σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ, καὶ οὐ ποιήσω ἐν πειρασμῷ. Καί. 96 Alex. & Orig. θεοῦ μου· καί. 97 Alex. οὐθένα. 98 Or. ὑπερηφανίᾳ οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ. Καί. 99 Alex. & Or. Καὶ νῦν κύριε βασιλεῦ ὁ θεὸς Ἀβραάμ. V. A. Καὶ νῦν Κύριε, ὁ διαθέμενος πρὸς Ἀβραάμ. Ald. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεύς. 100 V. A. ἐπιτέθεινται. 1 V. A. ἐπιθυμοῦσιν. 2 Alex. ἀπολέσθαι τήν. V. A. ἀφανίσαι καὶ ἐξᾶραι τήν. 3 σεαυτῷ V. A. deest. 4 V. A. ἡμῶν. 5 V. A. τῇ κληρονομίᾳ. 6 Ald. στρέψον. 7 Or. ἡμῖν. 8 Ald. Or. & V. A. ὑμνήσωμέν. 9 Alex. & Or. τὸ ὄνομά σου, Κύριε. V. A. σε. 10 Alex. & Or. τὸ (Or. deest) στόμα αἰνούντων σε. Καί. V. A. στόμα ὑμνούντων σε. Καί. 11 in V. A. hæc desunt usque ad Καὶ Ἐσθήρ. 12 Alex. ὁ θάνατος αὐτῶν. Ald. θάνατος.

„ αὐ-

,,αὐτῶν. Καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν ,,ἐπὶ τὸν κύριον ἐν [13] ἀγῶνι θανάτου κατει- ,,λημμένη, Καὶ [14] ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς ,,δόξης [15] αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενο- ,,χωρίας καὶ πένθους, καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερηφάνων ,,ἡδυσμάτων, σποδοῦ καὶ [16] κοπριῶν [17] ἐνέ- ,,πλησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ τὸ σῶμα αὐ- ,,τῆς ἐταπείνωσε σφόδρα, [18] καὶ πάντα τόπον ,,κόσμου ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἔπλησε στρε- ,,πτῶν τριχῶν αὐτῆς. Καὶ [19] ἐδεῖτο [20] κυρίου ,,θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν, [21] Κύριέ μου βασι- ,,λεὺς ἡμῶν [22] σὺ εἶ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ ,,μόνῃ, [23] καὶ μὴ ἐχούσῃ βοηθὸν εἰ μὴ σὲ, Ὅτι ,,κίνδυνός μου [24] ἐν χειρί μου. Ἐγὼ [25] ἤκουον ,,ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ πατριᾶς μου, ὅτι σὺ ,,κύριε ἔλαβες τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ,,καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων ,,[26] αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίη- ,,σας αὐτοῖς [27] ὅσα ἐλάλησας. Καὶ νῦν ἡμάρ- ,,τομεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρέδωκας [28] ἡμᾶς ,,εἰς χεῖρας [29] τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, Ἀνθ' ὧν ἐδο- ,,ξάσαμεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν. Δίκαιος εἶ κύ- ,,ριε. Καὶ νῦν οὐχ [30] ἱκανώθησαν ἐν πικρασμῷ ,,[31] δουλείας ἡμῶν, [32] ἀλλ' [33] ἔθηκαν τὰς χεῖ- ,,ρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐ- ,,τῶν, Ἐξᾶραι ὁρισμὸν στόματός [34] σου, καὶ ἀ- ,,φανίσαι κληρονομίαν σου, [35] καὶ ἐμφράξαι ,,στόμα [36] αἰνούντων σοι, καὶ σβέσαι δόξαν οἴ- ,,κου σου καὶ [37] θυσιαστηρίου σου, Καὶ ἀνοῖξαι στό- ,,μα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς ματαίων, καὶ θαυμα- ,,σθῆναι βασιλέα [38] σάρκινον εἰς [39] αἰῶνα. ,,[40] Μὴ παραδῷς κύριε τὸ σκῆπτρόν σου [41] τοῖς ,,μὴ οὖσι, καὶ μὴ [42] καταγελασάτωσαν ἐν τῇ ,,πτώσει ἡμῶν, [43] ἀλλὰ στρέψον τὴν βουλὴν αὐ- ,,τῶν ἐπ' αὐτούς· τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' [44] ἡμᾶς, ,,παραδειγμάτισον. [45] Μνήσθητι κύριε, γνώ- ,,σθητι ἐν καιρῷ θλίψεως ἡμῶν, καὶ ἐμὲ θάρ- ,,συνον βασιλεῦ τῶν θεῶν, καὶ πάσης ἀρχῆς ἐ- ,,πικρατῶν. Δὸς λόγον εὔρυθμον εἰς τὸ στόμα ,,μου [46] ἐνώπιον τοῦ λέοντος, καὶ μετάθες τὴν ,,καρδίαν αὐτοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡ- ,,μᾶς, εἰς συντέλειαν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμονοούντων ,,[47] αὐτῷ. Ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν [48] χειρί σου, καὶ ,,βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ [49] ἐχούσῃ εἰ μὴ ,,σὲ κύριε. πάντων γνῶσιν ἔχεις, [50] Καὶ οἶ- ,,δας [51] ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων, [52] καὶ ,,βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμήτων, καὶ παν- ,,τὸς ἀλλοτρίου. Σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ,,ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανεί- ,,ας [53] μου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς [54] κεφαλῆς μου ἐν ,,ἡμέραις ὀπτασίας μου· [55] βδελύσσομαι αὐ- ,,τὸ ὡς ῥάκος καταμηνίων, καὶ οὐ φορῶ αὐτὸ ,,ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν ἡ ,,δούλη [56] σου [57] τράπεζαν Ἀμὰν, καὶ οὐκ ἐ- ,,δόξασα συμπόσιον βασιλέως, οὐδὲ ἔπιον ,,οἶνον σπονδῶν. Καὶ οὐκ [58] ηὐφράνθη ἡ δούλη ,,σου [59] ἀφ' ἡμέρας μεταβολῆς [60] μου μέχρι ,,νῦν, πλὴν ἐπὶ σοὶ κύριε ὁ θεὸς Ἀβραάμ· ,,Ὁ θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκουσον ,,[61] φωνὴν ἀπηλπισμένων, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ

---

13 *V. A.* ἀγωνίᾳ. 14 *V. A.* ἀφείλατο. 15 *V. A.* αὐτῆς καὶ πᾶν σημεῖον ἐπιφανείας αὐτῆς, καὶ ἐνεδύσατο στενοχωρίαν καὶ πένθος· καὶ ἀντὶ ὑπερηφάνων. 16 *V. A.* κόπρου. 17 *Alex.* ἔπλησεν. 18 *Alex.* καὶ πάντα τόπον ἀγαλλιάματος αὐτῆς κόσμου ἐπλήρωσεν στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς. *V. A.* καὶ πᾶν σημεῖον κόσμου αὐτῆς καὶ ἀγαλλιάματος στρεπτῶν τριχῶν ἔπλησε ταπεινώσεως. *Ald.* deest κόσμου. 19 *Alex.* ἐδεῖτο. *V. A.* ἐδεήθη. 20 *V. A.* τοῦ κυρίου, καὶ εἶπε. 21 *Alex.* Κύριε ὁ θεός μου ὁ βασιλεὺς ἡμῶν. *Or.* Κύριέ μου, ὁ βασιλεὺς ἡμῶν. *V. A.* Κύριε βασιλεῦ. 22 *V. A.* σὺ μόνος βοηθὸς, βοήθησόν μοι τῇ ταπεινῇ, καὶ οὐκ ἐχούσῃ βοηθὸν πλὴν σοῦ· ὅτι κίνδυνός μου. 23 *Or.* τῇ μή. 24 *Alex. Or.* & *V. A.* ἐν τῇ χειρί μου. 25 *Alex.* ἤκουον κύριε τοῦ πατρός μου, ὅτι σὺ κύριε ἔλαβες. *V. A.* δὲ ἤκουσα πατρικῆς μου βίβλου, ὅτι ἐλυτρώσω. 26 *V. A.* αὐτῶν, ἐπιθέμενος αὐτοῖς Ἰσραὴλ, κληρονομίαν αἰώνιον. 27 *Alex.* & *Orig.* ὅσα ἐλάλησας αὐτοῖς. Ὅτι (*Or.* deest) ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιόν σου. *V. A.* ἃ ἐλάλησας αὐτοῖς, καὶ παρέσχου ἃ ᾐτήσαντο. Ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. 28 al. ἡμῖν. 29 *V. A.* ἐχθρῶν ἡμῶν· εἰ ἐδοξάζομεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν. δίκαιος εἶ (al. δικαίωσε) κύριε. *Ald.* τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, & cetera, ut *Rom.* 30 *Alex.* ἱκανώθησαν τῷ πικρασμῷ. 31 *V. A.* ψυχῆς ἡμῶν. 32 *Alex.* ἀλλά. 33 *Or.* & *Ald.* ἔθηκας. 34 *V. A.* αὐτῶν, ἀφανίσαι. 35 *Alex.* καὶ * ἐνφράξη στόμα. 36 *Alex.* & *Or.* ὑμνούντων σοι (*Or.* σε.) *V. A.* αἰνούντων σε. 37 *Alex.* θυσιαστήριον * σοι. *Or.* θυσιαστήριόν σου. mox pro ἐθνῶν *V. A.* hab. ἐχθρῶν. 38 *Or.* & *V. A.* σαρκίνων. 39 *V. A.* τὸν αἰῶνα. 40 *Or.* Κύριε, μὴ παραδῷς τό. *V. A.* Μὴ δὴ παραδῷς, Κύριε, τό. 41 *Or.* τοῖς ἐχθροῖς, μή. *V. A.* τοῖς μισοῦσί σε ἐχθροῖς, καὶ μή. 42 *Alex.* & *Or.* γελασάτωσαν ἐν. *V. A.* χαρείησαν ἐπί. 43 *V. A.* τρέψον τὰς βουλὰς αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς, τὸν δὲ ἀρξάμενον. 44 *Or.* & *V. A.* ἡμᾶς εἰς κακὰ παραδειγμάτισον. 45 *V. A.* Ἐπιφάνηθι ἡμῖν, Κύριε, καὶ γνώσθητι ἡμῖν ἐν καιρῷ θλίψεως ἡμῶν, καὶ μὴ θραύσῃς ἡμᾶς. Δός. 46 *V. A.* καὶ χαρίτωσαν τὰ ῥήματά μου ἐνώπιον τοῦ λέοντος, καὶ μετάστρεψον τὴν καρδίαν. 47 *Or.* & *V. A.* αὐτῶν. 48 *V. A.* τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ βοήθησον ἡμῖν. Ὅτι σὺ πάντων γνῶσιν ἔχεις. 49 *Alex.* ἐχούσῃ βοηθὸν, εἰ μή. 50 *Or.* σὺ οἶδας. 51 *V. A.* ὅτι βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμήτου, καὶ ἐμίσησα δόξαν ἀνόμου καὶ παντὸς ἀλλογενοῦς. Σὺ, Κύριε, οἶδας. 52 *Alex.* καὶ βδελύσσομαι * τὸ σημεῖον. 53 μου deest *Or.* & *V. A.* 54 *Alex.* κεφαλῆς ἐν ἡμέρᾳ. *Or.* & *V. A.* κεφαλῆς μου, καὶ οὐ φορῶ αὐτὸ εἰ μὴ ἐν ἡμέρᾳ. 55 *V. A.* καὶ βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης. Καὶ οὐκ. 56 *Or.* σου τὴν τράπεζαν. 57 *V. A.* ἐπὶ τῶν τραπεζῶν αὐτῶν ἅμα, καὶ οὐκ ἐδόξασα βασιλέως συμπόσια, καὶ οὐκ ἔπιον σπονδῆς οἶνον. Καί. 58 *V. A.* ηὐφράνθην. 59 *V. A.* ἐφ' ἡμέραις. 60 *V. A.* μου, εἰ μὴ ἐπὶ σοὶ δέσποτα. Καὶ νῦν δυνατὸς ὢν ἐπὶ πάντας. 61 *Alex. Or.* & *V. A.* φωνῆς.

„χειρὸς τῶν [62] πονηρευομένων, καὶ ῥῦσαί με ἐκ „τοῦ φόβου μου.

Κεφ. έ. 5. †

1 „Καὶ [1] ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ [2] τρίτῃ „[3] ὡς ἐπαύσατο [4] προσευχομένη, ἐξεδύσατο „τὰ ἱμάτια [5] τῆς θεραπείας, καὶ [6] περιεβάλλετο τὴν δόξαν αὐτῆς. [7] Καὶ γενηθεῖσα ἐπιφανὴς, ἐπικαλεσαμένη [8] τὸν πάντων ἐπόπτην [9] θεὸν καὶ σωτῆρα, παρέλαβε [10] τὰς δύο ἅβρας, Καὶ τῇ μὲν μιᾷ [11] ἐπηρείδετο ὡς [12] τρυφερευομένη, Ἡ δὲ ἑτέρα ἐπηκολούθει [13] κουφίζουσα [14] τὴν ἔνδυσιν αὐτῆς. Καὶ αὐτὴ ἐρυθριῶσα ἀκμῇ κάλλους αὐτῆς· καὶ τὸ πρόσωπον [15] αὐτῆς ἱλαρὸν, ὡς προσφιλές· ἡ δὲ καρδία αὐτῆς [16] ἀπεστενωμένη ἀπὸ τοῦ φόβου. Καὶ εἰσελθοῦσα πάσας τὰς θύρας, [17] κατέστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [18] καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ [19] τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, [20] καὶ [21] πᾶσαν στολὴν [22] τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ [23] ἐνδεδύκει, [24] ὅλος διὰ χρυσοῦ [25] καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ [26] ἦν φοβερὸς σφόδρα. Καὶ [27] ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [28] πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἔβλεψεν. καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα, καὶ μετέβαλε τὸ [29] χρῶμα αὐτῆς ἐν [30] ἐκλύσει· καὶ [31] κατεπέκυψεν [32] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἅβρας [33] τῆς προπορευομένης. Καὶ μετέβαλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως [34] εἰς πραΰτητα, καὶ ἀγωνιάσας [35] ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ [36] θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας [37] αὐτοῦ, μέχρις οὗ κατέστη· καὶ [38] παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐστιν Ἐσθήρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει, Οὐ μὴ ἀποθάνῃς· ὅτι κοινὸν [39] τὸ πρόσταγμα ἡμῶν ἐστιν. [40] Πρόσελθε.

2 „[41] Καὶ ἄρας [42] τὴν χρυσῆν ῥάβδον, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ [43] ἠσπάσατο αὐτὴν, καὶ εἶπε, Λάλησόν μοι. [44] Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἶδόν σε [45] κύριε ὡς ἄγγελον θεοῦ, [46] καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου [47] ἀπὸ φόβου τῆς δόξης σου, Ὅτι θαυμαστὸς εἶ κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου [48] χαρίτων μεστόν. Ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι [49] αὐτὴν, ἔπεσεν ἀπὸ [50] ἐκλύσεως. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσετο, καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτοῦ παρεκάλει αὐτήν.

3 Καὶ [51] εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [52] Τί θέλεις [53] Ἐσθήρ; καὶ τί σου ἐστὶ τὸ ἀξίωμα; ἕως τοῦ ἡμίσους 4 τῆς βασιλείας μου, [54] καὶ ἔσται σοι. Εἶπε δὲ Ἐσθήρ, [55] Ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστιν. εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, [56] ἐλθάτω καὶ αὐτὸς καὶ Ἀμὰν εἰς [57] τὴν δοχὴν, ἣν ποιήσω σήμερον. 5 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [58] Κα-

---

62 *V. A.* πονηρευομένων ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐκ χειρὸς τοῦ φόβου μου.

Cap. 5. † In *Ald.* hoc cap. est 20. 1 *Comp.* ἐγένετο. 2 *Orig.* τρίτῃ. ÷ ὡς ἐπαύσατο Ἐσθὴρ προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας, καὶ) περιεβ. 3 Hæc usque ad versum 2. desunt in *Comp.* sed habentur cap. 15. 4 *Vet. Alt.* Ἐσθὴρ προσευχ. 5 *C.* τοῦ πένθους, καί. 6 *Ms. Alex.* & *V. A.* περιεβάλετο. 7 Hæc usque ad θύρας inclusive in *Ed. Orig.* obelis sunt notata. 8 *Or.* τόν. 9 θεὸν *C.* deest. 10 *Alex.* δύο ἅβρας. 11 *Alex.* ἐπηρείδετο. 12 al. τρυφερευομένην. 13 *Or.* & *V. A.* ἐπικουφίζουσα. 14 *V. A.* τὸ ἔνδυμα. 15 *V. A.* αὐτῆς ὡς προσφιλές. 16 *V. A.* ἀπεστενωμένη. Καί. 17 *Alex.* & *V. A.* ἔστη. *Ald.* καὶ κατέστη. *Or.* ἔστηκεν. 18 *Or.* οὗ αὐτὸς ἐκάθητο. *V. A.* καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο. 19 *Or.* & *V. A.* θρόνου. 20 Hæc usque ad vers. 2. obelis sunt notata in *Edit. Orig.* 21 *Alex.* τὴν στολήν. *Or.* πᾶσαν τὴν στολήν. 22 *V. A* ἐπιφανείας ἐνδεδύκει. 23 *Or.* ἐδεδύκει. 24 *Or.* ὅλως διὰ χρυσοῦ. *V. A.* ὅλος διάχρυσος. 25 *V. A.* λίθοι πολυτελεῖς ἐπ' αὐτῷ, καί. 26 ἦν *V. A.* deest. 27 *Alex.* ἦρεν τὸ πρόσωπον. 28 *Alex.* πεπυρωμένον ἐν ἀκμῇ θυμοῦ. καὶ ἔπεσεν. *Or.* πεπυρωμένον δόξῃ, ἀκμῇ θυμοῦ ἔβλεψεν αὐτὴν ὡς ταῦρος. Καὶ ἔπεσεν. *V. A.* πεπυρωμένον ἐν δόξῃ, ἐνέβλεψεν αὐτῇ ὡς ταῦρος ἐν ἀκμῇ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐφοβήθη. 29 *V. A.* πρόσωπον. 30 al. ἐκλείσει. 31 *Alex.* ἐπέκυψεν. *Ald.* *C.* κατέκυψεν. al. ἐπικάλυψεν. 32 *Alex.* ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἅβρας. 33 *Alex.* & *Or.* τῆς προπορευομένης αὐτῆς. *Ald.* τῆς πορευομένης. 34 *Or.* & *V. A.* καὶ μετέθηκε τὸν θυμὸν αὐτοῦ εἰς πραότητα. 35 *Or.* ἐπήδησεν. *V. A.* ὁ βασιλεὺς κατεπήδησεν. 36 *Alex.* & *C.* θρόνου, καὶ ἀνέλαβεν. 37 *V. A.* αὐτοῦ. Καί. 38 *V. A.* παρεκάλεσεν αὐτὴν, καὶ εἶπε· Τί ἐστιν, Ἐσθήρ; ἐγώ εἰμι ὁ ἀδελφός σου· θάρσει. 39 *V. A.* ἐστι τὸ πρᾶγμα ἡμῶν. 40 *Or.* & *V. A.* καὶ οὐ πρὸς σὲ ἡ ἀπειλή. ἰδοὺ τὸ σκῆπτρον ἐν τῇ χειρί σου. Καὶ ἄρας. 41 *Comp.* pro hoc versu habet, ἐνεδύσατο ἡ Ἐσθὴρ βασιλικοῖς, καὶ ἔστη ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου βασιλέως τῇ ἐσωτέρᾳ ἐξεναντίας τῆς βασιλικῆς τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν θρόνῳ τῆς βασιλείας ἐν τῷ οἴκῳ βασιλικῷ ἐξεναντίας τῆς θύρας τοῦ οἴκου. Ὡς δὲ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τὴν βασίλισσαν ἱσταμένην ἐν τῇ αὐλῇ, εὗρε δὲ χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐξέτεινας ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθὴρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ προσῆλθεν ἡ Ἐσθὴρ καὶ ἥψατο τοῦ ἄκρας τῆς ῥάβδου· Sed eadem cum *Rom.* habet cap. 15. 42 *V. A.* τὸ σκῆπτρον, ἐπέθηκεν. 43 *Alex.* ἠσπάσατο τὴν Ἐσθήρ, καί. 44 in *Ed. Or.* hæc usque ad vers. 3. obelis sunt notata. 45 κύριε deest *V. A.* 46 *V. A.* καὶ ἐτάκη ἡ καρδία μου ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ θυμοῦ σου, κύριε. Καὶ ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς μέτρον ἱδρῶτος. καὶ ἐταράσσετο ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτοῦ, καὶ παρεκάλουν αὐτήν. 47 *Alex.* ἀπὸ τῆς δόξης σου. 48 *Or.* χάριτος. 49 al. αὐτῇ. 50 *Alex.* *Ald.* *C.* & *Or.* ἐκλύσεως (al. ἐκδύσεως) αὐτῆς. Καί. 51 *Alex.* & *Orig.* εἶπεν αὐτῇ ὁ. 52 *Vet. Alt.* Τί ἐστιν, Ἐσθήρ; ἀνάγγειλόν μοι, καὶ ποιήσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Καὶ εἶπεν Ἐσθήρ· Ἡμέρα. 53 *Or.* Ἐσθὴρ * ἡ βασίλισσα;) καὶ τί ἐστι τὸ ἀξίωμά * σου;) ἕως. 54 *Comp.* ἔσται. 55 *Alex.* Ἡμέρα μοι σήμερον ἐπίσημος, εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ. *Or.* ÷ Ἡμέρα μοι ἐπίσημός ἐστι σήμερον·) εἰ οὖν τῷ βασιλεῖ δοκεῖ. *V. A.* Ἡμέρα ἐπίσημος αὔριόν μοι· εἰ δοκεῖ οὖν τῷ βασιλεῖ. 56 *Alex.* *Or.* ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ὁ φίλος σου. 57 *V. A.* τὸν πότον ὃν ποιήσω αὔριον. Καί. 58 *Alex.* Κατασπευσάτω Ἀμὰν ποιῆσαι τόν.

ταςπεύσατε [59] Ἀμὰν, ὅπως ποιήσωμεν τὸν λόγον Ἐσθήρ. καὶ [60] παραγίνονται ἀμφότεροι [61] εἰς 6 τὴν δοχὴν, ἣν [62] εἶπεν [63] Ἐσθήρ. [64] Ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθὴρ, Τί [65] ἐστι βασίλισσα Ἐσθήρ; [66] καὶ ἔσαι ὅσα ἀξι- 7 οῖς. [67] Καὶ εἶπε, Τὸ αἴτημά μου, καὶ 8 [68] τὸ ἀξίωμα· Εἰ εὗρον χάριν [69] ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [70] ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν [71] ἔτι τὴν αὔριον [72] εἰς τὴν δοχὴν, ἣν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ [73] αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά.

9 [74] Καὶ ἐξῆλθεν [75] ὁ Ἀμὰν [76] ἀπὸ τοῦ βασιλέως [77] ὑπερχαρὴς [78] εὐφραινόμενος. ἐν δὲ τῷ [79] ἰδεῖν Ἀμὰν [80] Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ 10 [81] αὐλῇ, [82] ἐθυμώθη σφόδρα. [83] Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια, [84] ἐκάλεσε τοὺς φίλους, 11 καὶ [85] Ζωσάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς [86] τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς [87] αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὡς ἐποίησεν αὐτὸν [88] πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς 12 βασιλείας. [89] Καὶ εἶπεν Ἀμὰν, Οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχὴν, ἀλλ' ἢ ἐμὲ, καὶ εἰς τὴν αὔριον 13 [90] κέκλημαι. Καὶ ταῦτά [91] μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον [92] ἐν 14 τῇ αὐλῇ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [93] Ζωσάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ [94] οἱ φίλοι, [95] Κοπήτω σοι [96] ξύλον πηχῶν πεντήκοντα, ὄρθρου δὲ [97] εἰπὸν τῷ βασιλεῖ, καὶ κρεμασθήτω [98] Μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου· σὺ δὲ εἴσελθε [99] εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ εὐφραίνου. καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα τῷ Ἀμὰν, καὶ [100] ἡτοιμάσθη τὸ ξύλον.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 [1] Ὁ δὲ κύριος ἀπέστησε τὸν ὕπνον [2] ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ εἶπε [3] τῷ διακόνῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν 2 ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. [4] Εὗρε δὲ

---

59 *Or.* & *V. A.* τὸν Ἀμάν. 60 *Alex.* παρεγίνοντο. 61 *Alex.* ἐπὶ τὴν. 62 *V. A. Ald.* & *C.* ἐποίησεν. 63 *Or.* Ἐσθὴρ ÷ δεῖπνον πολυτελές.) καί. *V. A.* Ἐσθὴρ δεῖπνον πολυτελές. Καί. 64 *Alex. Or.* & *V. A.* Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθὴρ ἐν τῷ πότῳ, (*V. A.* addit τοῦ οἴνου, ut & *Or.* sed cum asterisco:) Τί ἐστιν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα (hisce *Or.* addit obelum.) 65 *Ald. C.* ἐστί σοι βασίλισσα.
66 *Alex. Ald. C.* καὶ ἔσαι σοι ὅσα ἀξιοῖς. *Or.* * τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου·) καὶ ἔσαι σοι ὅσα ἀξιοῖς *V. A.* τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου· καὶ ἔ. σ. ὅσα ἀξ.
67 *Alex. Or.* & *V. A.* Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ, Τό. 68 *Alex. Ald. C. Or.* & *V. A.* τὸ ἀξίωμά μου. 69 *Alex.* ἐναντίον τοῦ βασιλέως. *Or.* & *V. A.* ἐναντίον σου βασιλεῦ. addit utraque, sed *Or.* cum asterisco: καὶ εἰ (εἰ deest *Or.*) ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν δοῦναι τὸ αἴτημά μου καὶ ποιῆσαι τὸ ἀξίωμά μου.
70 *Or.* & *V. A.* ἐλθέτω. 71 *Or.* εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω αὐτοῖς ÷ τὴν αὔριον·) καὶ αὔριον γὰρ ποιήσω τὰ αὐτά. *V. A.* ἐν τῇ δοχῇ ἣν ποιήσω αὐτοῖς καὶ αὔριον· καὶ αὔριον γὰρ ποιήσω κατὰ ταῦτα. addit utraque, sed *Or.* cum obel. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ποίησον κατὰ τὸ θέλημά σου. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἀμὰν κατὰ ταῦτα, καὶ ἐθαύμασε, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀναλύσας ἡσύχαζε. 72 *Alex. Ald.* ἐπὶ τὴν. 73 *Alex.* αὔριον γάρ. 74 *V. A.* Ὁ δὲ Ἀμὰν εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ Ζωσάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ ἐκαυχᾶτο λέγων, ὡς οὐδένα κέκληκεν ἡ βασίλισσα εἰ μὴ τὸν βασιλέα καὶ ἐμὲ μόνον· καὶ αὔριον κέκλημαι. Τοῦτο δὲ λυπεῖ με μόνον, ὅταν ἴδω Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, καὶ μὴ προσκυνεῖ με. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ζωσάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Ἐκ γένους Ἰουδαίων ἐστίν; ἐπισυγκεχώρηκέ σοι ὁ βασιλεὺς ἀφανίσαι αὐτούς· καὶ ἔδωκάν σοι οἱ θεοὶ εἰς ἐκδίκησιν αὐτῶν ἡμέραν ὀλέθριον. κοπήτω σοι ξύλον πηχῶν πεντήκοντα, καὶ κείσθω, καὶ κρέμασον αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου· ὀρθρίσας δὲ πρὸς τὸν βασιλέα, λαλήσεις αὐτῷ· καὶ νῦν εἰσελθὼν, εὐφραίνου πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἤρεσε τῷ Ἀμὰν, καὶ ἐποίησεν οὕτως. Ὁ δέ.
75 *Alex.* Ἀμάν. 76 *Or.* * ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ) ὑπερχαρής. 77 *C.* ὑπέρχαρις. 78 *Or.* καὶ εὐφραινόμενος (al. εὐφραινος) * τῇ καρδίᾳ.) ἐν δέ. 79 *Alex.* ἰδεῖν Μαρδοχαῖον. 80 *Or.* τὸν Μαρδοχαῖον. 81 *Or.* αὐλῇ * τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδὲ ἐτρόμησεν ἀπ' αὐτοῦ,) ἐθυμώθη ÷ Ἀμὰν) * ἐπὶ Μαρδοχαῖον) σφόδρα. 82 *Alex.* ἐθυμώθη Ἀμὰν σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐκάλεσεν.

83 *Or.* * Καὶ ἐνεκρατεύσατο Ἀμὰν,) καὶ εἰσῆλθεν. 84 *Or.* καὶ * ἀποστείλας) ÷ Ἀμὰν) ἐκάλεσε. 85 *Alex.* Σωσάραν. *Or.* Ζωσάραν. 86 *Or.* τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, * καὶ τὸ πλῆθος τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ πάντα) ἃ περιέθηκεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. 87 *Alex.* περιέθηκεν αὐτῷ. 88 *Alex.* & *Or.* πρῶτον ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας. 89 *Alex.* Καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐθένα. 90 *Alex.* κέκληκεν. *Ald. C.* κέκληκέ με. *Or.* ἐμὲ κέκληκε * μετὰ τοῦ βασιλέως.)
91 *Or.* οὐκ ἀρέσκει μοι * ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ) ὅταν. 92 *Or.* * καθήμενον) ἐν τῇ αὐλῇ * τοῦ βασιλέως,) ÷ καὶ μὴ προσκυνοῦντά με.) Καὶ εἶπε. 93 *Alex.* Σωσάρα. *Or.* Ζωσάρα.
94 *Or.* * πάντες) οἱ φίλοι * αὐτοῦ·) ÷ Ἐκ γένους Ἰουδαίων ἐστίν· καὶ συγκεχώρηκέ σε ὁ βασιλεὺς ἀφανίσαι τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἔδωκάν σε οἱ θεοὶ εἰς ἐκδίκησιν αὐτῶν ἡμέραν ὀλέθριον.) κοπήτω. 95 *Alex.* Κοπήτω ξύλον. 96 *Or.* post ξύλον addit ὑψηλὸν cum asterisco. 97 *Or.* εἰπέ.
98 *Or.* ὁ Μαρδοχαῖος. 99 *Or.* σὺν τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν δοχὴν, καί. 100 *Ald. C.* ἡτοίμασε.

Cap. 6. 1 *Ed. Orig.* Ὁ δὲ Κύριος τὴν νύκτα ἐκείνην ἀπέστησε τὸν ὕπνον τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπε τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν τὰ γράμματα μνημόσυνα * λόγων) τῶν ἡμερῶν, ἀναγινώσκειν * αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.) *Vet. Alt.* Ὁ δὲ Δυνατὸς ἀπέστησε τὸν ὕπνον τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ ἦν ἀγρυπνῶν. καὶ ἐκλήθησαν οἱ ἀναγνῶσαι, καὶ τὸ βιβλίον τῶν μνημοσύνων ἀνεγινώσκετο. 2 ἀπὸ *Ald.* deest. 3 *Ms. Alex.* τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρων γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγιγνώσκειν αὐτῷ. 4 *V. A.* Καὶ ἦν ὑπόθεσις τῶν εὐνούχων, καὶ ὁ ἐποίησε Μαρδοχαῖος εὐεργέτημα τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἐπέστη ὁ βασιλεὺς τὸν νοῦν σφόδρα· * * * * * * κάθημαι σήμερον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ οὐθέν· οὐκ ὀρθῶς ἐποίησα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Τί ποιήσωμεν τῷ Μαρδοχαίῳ τῷ σωτῆρι τῶν λόγων τούτων; καὶ νοήσαντες οἱ νεανίσκοι διεφθόνουν αὐτῷ· ἐνέκειτο γὰρ φόβος Ἀμὰν ἐν τοῖς σπλάγχνοις αὐτῶν. καὶ ἐνενόησεν ὁ βασιλεύς. Καὶ ἐγένετο ὄρθρος, καὶ ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς, τίς ἐστιν ἔξω. καὶ ἦν Ἀμάν. Ἀμὰν δὲ ὠρθρίκει λαλῆσαι τῷ βασιλεῖ, ἵνα κρεμάσῃ τὸν Μαρδοχαῖον. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Τί ποιήσω τῷ ἀνδρὶ τῷ τὸν βασιλέα τιμῶντι, ὃν ὁ βασιλεὺς δύναται δοξάσαι; καὶ ἐλογίσατο Ἀμὰν, λέγων· Τίνα βούλεται ὁ βασιλεὺς δοξάσαι, εἰ μὴ ἐμέ; Καὶ εἶπεν ὁ Ἀμάν· Ἄνθρωπος ὃν ὁ βασιλεὺς βούλεται δοξάσαι, Ληφθήτω στολὴ βασιλικὴ, καὶ ἵππος βασιλικὸς ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει· Καὶ εἰς τῶν

τὰ γράμ-

τὰ γράμματα τὰ γραφέντα [5] περὶ Μαρδοχαίου, ὡς [6] ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο [7] εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς, καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. 3 Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, [8] Τίνα δόξαν ἢ χάριν ἐποιήσαμεν τῷ Μαρδοχαίῳ; [9] καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, Οὐκ ἐποίησας αὐτῷ [10] οὐδέν. 4 Ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα [11] περὶ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, ἰδοὺ Ἀμὰν ἐν τῇ αὐλῇ. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ [12] Ἀμὰν εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ, κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον [13] ἐπὶ τῷ ξύλῳ, ᾧ [14] ἡτοίμασε. 5 [15] Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ [16] βασιλέως, Ἰδοὺ Ἀμὰν ἕστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καλέσατε αὐτόν. 6 [17] Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ, [18] ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι; εἶπε δὲ [19] ἐν [20] ἑαυτῷ Ἀμὰν, Τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς [21] δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ; 7 [22] Εἶπε δὲ [23] πρὸς τὸν βασιλέα, Ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι, 8 [24] Ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην ἣν [25] ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται, καὶ ἵππον ἐφ' ὃν [26] ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει, 9 Καὶ δότω ἑνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων, καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ· καὶ [27] ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, [28] καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, λέγων, Οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ, ὃν ὁ βασιλεὺς δοξάζει. 10 Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, [29] Καλῶς ἐλάλησας· οὕτως [30] ποίησον τῷ Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ, [31] τῷ [32] θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μὴ παραπεσάτω σου λόγος [33] ὧν ἐλάλησας. 11 Ἔλαβε δὲ Ἀμὰν τὴν στολὴν καὶ τὸν [34] ἵππον, καὶ ἐστόλισε τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἐκήρυσσε λέγων, [35] Οὕτως ἔσται παντὶ [36] ἀνθρώπῳ, [37] ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι. 12 [38] Ἐπέστρεψε δὲ ὁ Μαρδοχαῖος εἰς τὴν [39] αὐλήν· Ἀμὰν δὲ [40] ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος [41] κατὰ κεφαλῆς. 13 Καὶ διηγήσατο Ἀμὰν [42] τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ [43] Ζωσάρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις. καὶ [44] εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ [45] φίλοι, καὶ ἡ γυνὴ, Εἰ ἐκ γένους Ἰουδαίων Μαρδοχαῖος,

---

ἐνδόξων τῶν φίλων τοῦ βασιλέως λαβέτω ταῦτα, καὶ ἐνδυσάτω αὐτὸν, καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ περιελθέτω τὴν πόλιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, κηρύσσων· Κατὰ τάδε ποιηθήσεται τῷ τὸν βασιλέα τιμῶντι, ὃν ὁ βασιλεὺς βούλεται δοξάσαι. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμάν· Ταχὺ δράμε, καὶ λάβε τὸν ἵππον καὶ στολὴν, ὡς εἴρηκας, καὶ ποίησον Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ τῷ καθημένῳ ἐν τῷ πυλῶνι, καὶ μὴ παραπεσέτω ὁ λόγος σου. 5 *Ed. Or.* ὡς ἀπήγγειλε Μαρδοχαῖος τῷ βασιλεῖ περὶ * τῶν Γαββαθὰν καὶ Θαρρᾶς) τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς, καὶ ζητῆσαι τὸ ἐπιβαλεῖν. 6 *C.* ὑπήγγειλε. 7 *Alex.* εὐνούχων αὐτοῦ ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιβαλεῖν αὐτοὺς τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. 8 *Or.* Τίνα ἐποιήσαμεν δόξαν ἢ χάριν τῷ Μαρδοχαίῳ * περὶ τούτου;) καὶ εἶπον τὰ παιδάρια τῷ βασιλεῖ, οἱ ἐκ τῆς διακονίας· Οὐκ. 9 *Alex.* καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας, Οὐκ. 10 *Alex.* & *Or.* οὐθέν. 11 *Or.* καὶ ἰδοὺ Ἀμὰν εἰσῆλθεν * εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου τοῦ βασιλέως τὴν ἐξωτέραν,) εἰπεῖν. 12 Ἀμὰν *Ald.* *C.* deest. 13 *Ald.* *C.* ἐν. 14 *Or.* ἡτοίμασεν * αὐτῷ.) Καί. 15 *Alex.* Καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας τοῦ βασιλέως. 16 *Or.* βασιλέως * πρὸς αὐτόν·) Ἰδού. 17 *Orig.* * Καὶ εἰσῆλθεν Ἀμάν.) εἶπε δὲ τῷ Ἀμὰν ὁ βασιλεύς· Τί. 18 *Alex.* ᾧ ἐγώ. *Or.* ÷ τῷ τιμῶντι τὸν βασιλέα,) ὃν ἐγώ. 19 *Or.* Ἀμὰν ἐν ἑαυτῷ, Τίνα. 20 *Ald.* αὐτῷ. 21 *Ald.* δοξάζει. 22 *Or.* Καὶ εἶπεν Ἀμὰν πρός. 23 *Alex.* τῷ βασιλεῖ. 24 *Alex.* Ἐνεγκάτω στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται. 25 *Or.* περιβάλλεται * ἐν αὐτῇ) ὁ βασιλεὺς, καί. 26 *Or.* ἐπιβαίνει * ἐπ' αὐτὸν) ὁ βασιλεὺς, * καὶ δοθήτω διάδημα βασιλείας εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 9 Καὶ τὸ ἔνδυμα καὶ ὁ ἵππος ἐν χειρὶ) τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων, καὶ στολισάτω. 27 *Or.* ἀναβιβασάτωσαν. 28 *Or.* καὶ διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως κηρυσσέτω, λέγων. 29 *Or.* * Ταχέως λάβε σὺ τὸ ἔνδυμα καὶ τὸν ἵππον) καθὼς ἐλάλησας· καὶ ποίησον οὕτως Μαρδοχαίῳ. 30 *Alex.* ποιήσομεν Μαρδοχαίῳ. 31 *Alex.* τῷ θεραπεύοντι, ὃν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μὴ παραπεσάτω. 32 *C.* θεράποντι. 33 *C.* ὃν ἐλάλησας. *Or.* * ἐκ πάντων) ὧν ἐλάλησας. sequitur in *V. A.* & *Or.* cum obel. Ὡς δὲ ἔγνω Ἀμὰν, ὅτι οὐκ ἦν δυνατὸν ὁ δοξασθησόμενος, [*V. A.* ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτὸς ὁ δοξαζόμενος] ἀλλ' ὅτι Μαρδοχαῖός ἐστιν, [*V. A.* deest] συνετρίβη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα, καὶ μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτοῦ εἰς οἴκτρον. [*V. A.* ἐνέσκαυσεν. al. ἐνεκαύσει.] 34 *Alex.* ἵππον, * καὶ διῆλθεν διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἐκήρυσσε λέγων. *V. A.* & *Or.* add. obel. ἵππον ἐντρεπόμενος τὸν Μαρδοχαῖον, καθότι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κεκρίκει (*V. A.* κέκρικεν) ἀνασκολοπίσαι αὐτόν. Καὶ εἶπε τῷ Μαρδοχαίῳ· Περιελοῦ τὸν σάκκον, καὶ ἔνδυσαι τὴν βασιλικὴν στολὴν, καὶ ἐπίβηθι τὸν τοῦ βασιλέως ἵππον. Καὶ ἐταράχθη ὡς ἀποθνήσκων ὁ Μαρδοχαῖος, (*V. A.* Περιελοῦ τὸν σάκκον. Καὶ ἐταράχθη Μαρδοχαῖος ὡς ἀποθνήσκων) καὶ ἀπεδύσατο μετ' ὀδύνης τὸν σάκκον, καὶ ἐνεδύσατο ἱμάτια δόξης. Καὶ ἐδόκει (al. ἔδωκεν) Μαρδοχαῖος τέρας θεωρεῖν, καὶ ἐξίστατο ἐν ἀφασίᾳ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον (*V. A.* καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ πρὸς τὸν κύριον, καὶ ἐξίστατο ἐν ἀφασίᾳ.) 11 Καὶ ἐστόλισεν ÷ Ἀμὰν) τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἐκήρυσσε λέγων. (*V. A.* Καὶ ἔσπευσεν Ἀμὰν ἀναλαβεῖν αὐτὸν ἐφ' ἵππον. καὶ ἐξήγαγεν Ἀμὰν τὸν ἵππον ἔξω, καὶ προήγαγον (al. προσήγαγον) αὐτῷ, κηρύσσων.) 35 *V. A.* Κατὰ τάδε ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ τῷ τὸν βασιλέα τιμῶντι, ὃν ὁ βασιλεὺς βούλεται δοξάσαι. 36 *Orig.* ἀνθρώπῳ ÷ τῷ τιμῶντι τὸν βασιλέα,) ὅν. 37 ὃν *Ald.* deest. 38 *V. A.* Καὶ ὁ μὲν Ἀμὰν ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν ἐσκυθρωπισμένος, ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ διηγήσατο Ἀμὰν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα τὰ γενόμενα αὐτῷ· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ σοφοὶ αὐτοῦ· Ἀφ' ὅτε λαλεῖς περὶ αὐτοῦ κακὰ, προσπορεύεταί σοι τὰ κακά. ἡσύχαζε, ὅτι ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς. Καὶ αὐτῶν λαλούντων, παραγίνεταί τις ἐπὶ τὸν πότον σπουδάζων αὐτόν. καὶ οὕτως ἱλαρώθη. 39 *Or.* αὐλὴν * τοῦ βασιλέως·) καὶ Ἀμάν. 40 *C.* ἀπέστρεψεν. 41 *Or.* * καὶ κατακεκαλυμμένος) τὴν κεφαλήν. 42 *Or.* τῇ Ζωρᾷ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις * αὐτοῦ, σύμπαντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ.) καί. 43 *Alex.* Σωσάρᾳ. 44 *Alex.* & *Or.* εἶπον. 45 *Or.* φίλοι * αὐτοῦ) καὶ * Ζωρᾶ) ἡ γυνὴ * αὐτοῦ·) Εἰ.

[46] ἤρξαι ταπεινῶσαι ἐνώπιον [47] αὐτοῦ, πεσὼν [48] πεσῇ, καὶ οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, [49] ὅτι 14 θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ. Ἔτι αὐτῶν [50] λαλούντων, παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι, ἐπισπεύδοντες τὸν Ἀμὰν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἡτοίμασεν Ἐσθήρ.

Κεφ. ζ'. 7.

1 [1] Εἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν, συμπιεῖν [2] τῇ βασιλίσσῃ. 2 [3] Εἶπε δὲ ὁ [4] βασιλεὺς Ἐσθὴρ [5] τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ, Τί ἐστιν, Ἐσθὴρ [6] βασίλισσα; καὶ τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; καὶ [7] ἔστω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας [8] μου. 3 Καὶ ἀποκριθεῖσα, [9] εἶπεν, Εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [10] δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ αἰτήματί μου, καὶ [11] ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί 4 μου. Ἐπράθημεν [12] γὰρ ἐγώ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς [13] ἀπώλειαν καὶ [14] διαρπαγὴν καὶ δουλείαν, ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ [15] παιδίσκας, καὶ [16] παρήκουσα· οὐ γὰρ [17] ἄξιος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως. 5 [18] Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Τίς οὗτος, ὅστις ἐτόλμησε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο; 6 Εἶπε δὲ Ἐσθὴρ, Ἄνθρωπος [19] ἐχθρὸς Ἀμὰν, ὁ πονηρὸς [20] οὗτος. Ἀμὰν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ [21] τοῦ 7 βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξανέστη [22] ἀπὸ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν [23] κῆπον. ὁ δὲ Ἀμὰν [24] παρῃτεῖτο τὴν βασίλισσαν· ἑώρα γὰρ [25] ἑαυτὸν ἐν [26] κακοῖς ὄντα. 8 Ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεὺς [27] ἐκ τοῦ κήπου. [28] Ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιῶν τὴν βασίλισσαν. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Ὥστε καὶ [29] τὴν γυναῖκα [30] βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; Ἀμὰν δὲ ἀκούσας διετράπη τῷ προσώπῳ. 9 Εἶπε δὲ [31] Βουγαθὰν [32] εἷς [33] τῶν [34] εὐνούχων [35] πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοίμασεν Ἀμὰν Μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τοῦ [36] βασιλέως, [37] καὶ ὤρθωται ἐν τοῖς Ἀμὰν [38] ξύλον [39] πηχῶν πεντήκοντα. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Σταυ- 10 ρωθήτω ἐπ' [40] αὐτοῦ. Καὶ ἐκρεμάσθη

---

46 *Or.* οὐ ἤρξω. *Ald.* ἤρξω. *C.* καὶ ἤρξω. 47 *Or.* αὐτοῦ, οὐ μὴ δύνῃ ἀμύνασθαι αὐτὸν, ὅτι πεσὼν πέσῃ· ÷ ὅτι θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ.) 48 *Alex.* & *C.* πεσῇ, οὐ μὴ δύνῃ. 49 *Alex.* ὅτι ὁ θεὸς ὁ ζῶν μετ' αὐτοῦ. 50 *Or.* λαλούντων * μετ' αὐτοῦ,) οἱ εὐνοῦχοι * τοῦ βασιλέως) παραγίνονται, ἐπισπουδάζοντες σπεύδοντες * ἀναγαγεῖν) τὸν Ἀμάν.

Cap. 7. 1 *Vet. Alt.* Καὶ πορευθεὶς ἀνέπεσε μετ' αὐτῆς ἐν ὥρᾳ. Ὡς δὲ προῆγεν ἡ πρόποσις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθήρ· Τίς ἐστιν ὁ κίνδυνος; καὶ τί τὸ αἴτημά σου, ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου; Καὶ ἠγωνίασεν Ἐσθὴρ ἐν τῷ ἀπαγγέλλειν, ὅτι ὁ ἀντίδικος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῆς. καὶ ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῇ θάρσος, ἐν τῷ αὐτὴν ἐπικαλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ εἶπεν Ἐσθήρ· Εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀγαθὴ ἡ κρίσις ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, δοθήτω ὁ λαός μου τῷ αἰτήματί μου, καὶ τὸ ἔθνος τῆς ψυχῆς μου. Ἐπράθημεν γὰρ ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου εἰς διαρπαγήν· καὶ οὐκ ἤθελον ἀπαγγεῖλαι, ἵνα μὴ λυπήσω τὸν κύριόν μου. ἐγένετο γὰρ μεταπεσεῖν τὸν ἄνθρωπον τὸν κακοποιήσαντα ἡμᾶς. Καὶ ἐθυμώθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· Τίς ἐστιν οὗτος, ὃς ἐτόλμησε ταπεινῶσαι τὸ σημεῖον τῆς βασιλείας μου, ὥστε παρελθεῖν τὸν φόβον σου; Ὡς δὲ εἶδεν ἡ βασίλισσα ὅτι δεινὸν ἐφάνη τῷ βασιλεῖ καὶ μισοπονηρεῖ, εἶπε· Μὴ ὀργίζου κύριε· ἱκανὸν γὰρ, ὅτι ἔτυχον τοῦ ἱλασμοῦ σου. εὐωχοῦ, βασιλεῦ· αὔριον δὲ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς ἀπαγγεῖλαι αὐτὴν αὐτῷ τὸν ὑπερηφανευσάμενον τοῦ ποιῆσαι τοῦτο. καὶ μετ' ὅρκου ὑπέσχετο ποιῆσαι. ἄνθρωπος οὗτος. Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς καὶ πλησθεὶς ὀργῆς, ἀνεπήδησε καὶ ἦν περιπατῶν. καὶ ὁ Ἀμὰν ἐταράχθη, καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας Ἐσθὴρ τῆς βασιλίσσης, ἐπὶ τὴν κοίτην ἔτι ἀνακειμένης αὐτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸ συμπόσιον, καὶ ἰδὼν εἶπεν· Οὐχ ἱκανόν σοι ἡ ἁμαρτία τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐκβιάζῃ ἐνώπιόν μου; ἀπαχθήτω Ἀμὰν; καὶ μὴ ζήτω. καὶ οὕτως ἀπήγετο. Καὶ εἶπε Γαβουθὰς εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ· Ἰδοὺ ξύλον ἐν τῇ αὐλῇ αὐτοῦ πηχῶν πεντήκοντα, ὃ ἔκοψεν Ἀμὰν ἵνα κρεμάσῃ Μαρδοχαῖον, τὸν λαλήσαντα ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως. κέλευσον οὖν, κύριε, ἐπ' αὐτῷ αὐτὸν κρεμασθῆναι. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Κρεμασθήτω ἐπ' αὐτῷ· καὶ ἀφεῖλεν ὁ βασιλεὺς τὸ δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐσφραγίσθη ἐν αὐτῷ ὁ βίος αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθήρ· Καὶ Μαρδοχαῖον ἐβουλεύσατο κρεμάσαι τὸν σώσαντά με ἐκ χειρὸς τῶν εὐνούχων; οὐκ ᾔδει ὅτι πατρῷον αὐτῆς γένος Ἐσθήρ. 2 *Ed. Or.* * τῇ Ἐσθὴρ) τῇ. 3 *Alex.* & *Ald.* Καὶ εἶπεν ὁ. 4 *Alex.* βασιλεὺς τῇ δευτέρᾳ. 5 *Or.* * καί γε) τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῷ πότῳ * τοῦ οἴνου·) Τί τὸ αἴτημά σου Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα, * καὶ δοθήσεταί σοι;) καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; καὶ ἔσται σοι. 6 *Alex.* ἡ βασίλισσα; καί. 7 *Alex.* ἔσται σοι ἕως τοῦ ἡμίσους. 8 *Or.* ÷ μου,) * καὶ ποιηθήσεταί σοι.) Καί. 9 *Or.* * Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα,) εἶπεν. 10 *Or.* * καὶ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν,) δοθήτω * μοι) ἡ ψυχή * μου) τῷ αἰτήματι. 11 *Alex. Ald.* ὁ λόγος μου (μου *Alex.* deest) τῷ. 12 γὰρ *C.* deest. 13 *Alex.* ἀπώλειαν καὶ δουλείαν. 14 *Or.* εἰς διαρπαγὴν [καὶ εἰς δουλείαν,] ἡμεῖς. 15 *Cr.* παιδίσκας * ἐπράθημεν,) καί. 16 *Ald.* παρῆκας. *C.* παρήκουσας. 17 *Or.* ὁ διάβολος ἄξιος τοῦ. 18 *Or.* Καὶ * ἀποκριθεὶς) ὁ βασιλεὺς * Ἀρταξέρξης,) εἶπε * τῇ Ἐσθὴρ τῇ βασιλίσσῃ·) Τίς ἐστιν οὗτος, * καὶ ποῖός ἐστιν οὗτος,) ὃς ἐτόλμησε τὸ πρᾶγμα τοῦτο; 19 *Or.* * ἐπίβουλος καὶ) ἐχθρός. 20 *Or.* οὗτος ἦν. Ἀμάν. 21 *Or.* * προσώπου) τοῦ. 22 *Alex. Ald. C.* ἐκ τοῦ συμποσίου. *Cr.* * ἐν ὀργῇ αὐτοῦ] ἐκ τοῦ συμποσίου. 23 *Or.* κῆπον * τὸν σύμφυτον.) καὶ Ἀμὰν * ἐξανέστη, καὶ) παρῃτεῖτο * περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ Ἐσθὴρ) τὴν βασίλισσαν. 24 *Ald. C.* παρεκάλει, καὶ ᾐτεῖτο. 25 *Alex. Ald.* αὐτόν. 26 *Orig.* κακοῖς * παρὰ τοῦ βασιλέως.) 8 Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέστρεψεν ἐκ τοῦ κήπου * τοῦ συμφύτου εἰς τὸν οἶκον] Ἀμὰν δέ. 27 *Alex.* ἀπό. 28 *Alex.* Ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιῶν αὐτήν. εἶπεν. 29 *Or.* βιάζειν τὴν γυναῖκα * μετ' ἐμοῦ) ἐν τῇ οἰκίᾳ; * ὁ λόγος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματος τοῦ βασιλέως,) καὶ ἀκούσας Ἀμὰν, διετράπη τὸ πρόσωπον. 30 *Alex.* ἐκβιάζῃ. 31 *C.* ὁ Χαρβωνά. *Or.* Ἀρβωνά. 32 *Alex.* εἷς τῶν εὐνούχων τοῦ βασιλέως, Ἰδοὺ καὶ τὸ ξύλον ὃ ἡτοίμασεν. 33 *Or.* ἀπὸ τῶν. 34 *Ald. C.* εὐνούχων, οὗτος δὲ ἐγνώκει τοῦτο τὸ ξύλον ἰδὼν τοῦ σταυροῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀμὰν, ὅτε ἐκάλει αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον τῶν βασιλέων, καὶ περὶ τούτου πυθόμενος ἔγνω παρ' ἑνὸς τῶν παίδων τὸ κατασκευαζόμενον, πρὸς (*C.* καὶ εἶπε πρὸς) τὸν βασιλέα. 35 *Or.* * ἐνώπιον] τοῦ βασιλέως. Καί γε ἰδοὺ τὸ ξύλον ᾧ ἡτοίμασεν. 36 *Or.* βασιλέως * ἀγαθὰ,] καί. 37 *Alex.* καὶ * ὤρθρωται ἐν τοῖς Ἀμὰν πηχῶν πεντήκοντα. 38 ξύλον *Ald. C.* deest. *Or.* pro eo hab. ὑψηλόν. 39 *Or.* πεντήκοντα πηχῶν. καὶ εἶπεν ὁ. 40 *Ald.* αὐτό. *C.* αὐτῷ.

Ἀμὰν ἐπὶ τοῦ ξύλου [41] ὃ ἡτοιμάσθη Μαρδοχαίῳ. καὶ [42] τότε [43] ὁ βασιλεὺς ἐκόπασε [44] τοῦ θυμοῦ.

Κεφ. η΄. 8.

1 [1] ΚΑὶ ἐν [2] αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο Ἐσθὴρ ὅσα [3] ὑπῆρχεν Ἀμὰν τῷ [4] διαβόλῳ. [5] καὶ Μαρδοχαῖος προσεκλήθη [6] ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ὑπέδειξε γὰρ Ἐσθὴρ, ὅτι [7] ἐνοικείωται αὐτῇ. **2** Ἔλαβε δὲ ὁ βασιλεὺς [8] τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο [9] Ἀμὰν, καὶ [10] ἔδωκεν αὐτὸν Μαρδοχαίῳ. καὶ κατέστησεν Ἐσθὴρ Μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων [11] τῶν Ἀμάν. **3** Καὶ προσθεῖσα [12] ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέπεσε [13] πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἠξίου [14] ἀφελεῖν τὴν Ἀμὰν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις. **4** [15] Ἐξέτεινε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τὴν ῥάβδον τὴν [16] χρυσῆν· [17] ἐξηγέρθη δὲ Ἐσθὴρ [18] παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ. **5** Καὶ εἶπεν [19] Ἐσθὴρ, Εἰ δοκεῖ σοι, καὶ εὗρον [20] χάριν, πεμφθήτω [21] ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ [22] ἀπεσταλμένα [23] ὑπὸ [24] Ἀμὰν, τὰ γραφέντα [25] ἀπολέσθαι τοὺς Ἰουδαίους, [26] οἵ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. **6** Πῶς γὰρ δυνήσομαι [27] ἰδεῖν τὴν κάκωσιν [28] τοῦ λαοῦ μου, καὶ πῶς δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου; **7** [29] Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς [30] πρὸς Ἐσθὴρ, Εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Ἀμὰν [31] ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι, καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα [32] ἐπὶ ξύλου, ὅτι [33] τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς Ἰουδαίοις, [34] τί ἔτι ἐπιζητεῖς; **8** [35] Γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου, ὡς δοκεῖ ὑμῖν, καὶ σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου· ὅσα γὰρ γράφεται [36] τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος, καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀντειπεῖν. **9** [37] Ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, ὅς ἐστι [38] Νισὰν, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ [39] ἔτους, καὶ ἐγράφη τοῖς Ἰουδαίοις, ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σατραπῶν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, [40] ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις [41] κατὰ χώραν καὶ χώραν, **10** κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν. [42] Ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ· καὶ [43] ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ [44] βιβλιοφόρων, **11** Ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς [45] χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν [46] ἐν πάσῃ πόλει, βοηθῆσαί τε αὐτοῖς, καὶ χρῆσθαι [47] τοῖς ἀντιδίκοις [48] αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις [49] αὐτῶν, ὡς [50] βούλονται, **12** Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου, τῇ τρισκαιδεκάτῃ [51] τοῦ δωδεκάτου μηνὸς, ὅς

---

41 *Alex.* & *Or.* οὗ ἡτοίμασεν Μαρδοχαίῳ. 42 *Alex.* & *C.* τότε ἐκόπασεν ὁ βασιλεύς. 43 *Or.* τοῦ θυμοῦ ὁ βασιλεὺς ἐκόπασε. 44 *Ald.* & *C.* ἀπὸ τοῦ θυμοῦ.

Cap. 8. 1 *Ed. Vet. Alt.* Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἐχαρίσατο αὐτὸν πάντα τοῦ Ἀμὰν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί θέλεις, καὶ ποιήσω σοι; Καὶ εἶπε Μαρδοχαῖος· Ὅπως ἀνέλης τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀμάν. καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν. Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ τῇ ἑξῆς· Δός μοι κολάσαι τοὺς ἐχθρούς μου φόνῳ· ἐνέτυχέν τε ἡ βασίλισσα Ἐσθὴρ, καὶ κατὰ τέκνων Ἀμὰν τῷ βασιλεῖ, ὅπως ἀποθανῶσι καὶ αὐτοὶ μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Γινέσθω. καὶ ἐπάταξαν τοὺς ἐχθροὺς εἰς πλῆθος. Ἐν δὲ Σούσοις ἀνθωμολογήσατο ὁ βασιλεὺς τῇ βασιλίσσῃ ἀποκτανθῆναι ἄνδρας, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, δίδωμί σοι τοῦ κρεμάσαι. καὶ ἐγένετο οὕτως. 2 *Ed. Orig.* τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἐσθὴρ * τῇ βασιλίσσῃ) ὅσα. 3 *Ald.* ὑπάρχει. 4 *Or.* διαβόλῳ * τῶν Ἰουδαίων,) καί. 5 *Alex.* καὶ Μαρδοχαῖος δὲ προσεκλήθη. 6 *Ald. Comp.* παρά. 7 *Alex.* ἐνοικείωτο αὐτῇ. 8 *Or.* τὸ δακτύλιον ὅ. 9 *Alex.* & *C.* τοῦ Ἀμὰν, καί. 10 *Alex. Ald.* & *C.* ἔδωκεν Μαρδοχαίῳ. *Or.* ἔδωκε τῷ Μαρδοχαίῳ. 11 *Or.* τοῦ. 12 *Or.* * Ἐσθὴρ) ἐλάλησε. 13 *Ald.* & *C.* ἐπὶ τούς. 14 *Orig.* * καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ) ἀφελεῖν τὴν κακίαν Ἀμὰν * τοῦ Γωγαίου, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτοῦ,) καὶ ὅσα ἐποίησε ÷ τοῖς σώμασι) τοῖς Ἰουδαίοις. 15 *Alex.* Καὶ ἐξέτεινε ὁ βασιλεύς. *Ald.* Ἐξέτεινεν ὁ βασ. 16 *Or.* χρυσῆν ÷ ἣ ἦν ἐν χειρὶ αὐτοῦ] ἐξηγέρθη. 17 *C.* καὶ ἐξηγέρθη Ἐσθήρ. 18 *Or.* [καὶ] παρέστηκε τῷ. 19 *Or.* ÷ Ἐσθήρ·] Εἰ. 20 *Alex.* χάριν ἐνώπιόν σου, πεμφθήτω. *Or.* χάριν * ἐνώπιόν σου, καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀγαθὴ εἰμὶ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως,] πεμφθήτω. 21 *Alex.* & *Or.* ἀποστρέψαι. 22 *Alex.* & *Or.* ἐξαπεσταλμένα.

23 *Ald. C.* ἀπό. 24 *Or.* Ἀμὰν * υἱοῦ Ἀμαδαθοῦ τοῦ Γωγαίου,] τά. 25 *Alex.* ἀπολέσαι. 26 *Alex.* & *Orig.* Ὅσοι εἰσὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ. Πῶς. 27 *Alex.* ἐπιδεῖν τὴν κάκωσιν. *Or.* ἐγὼ ἰδεῖν τ. κ. 28 *Orig.* * τὴν εὑροῦσαν] τὸν λαόν. 29 *Alex.* Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τῇ βασιλίσσῃ, Εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Ἀμὰν ἐχαρισάμην σοι. 30 *Or.* Ἀρταξέρξης Ἐσθὴρ * τῇ βασιλίσσῃ καὶ Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ·] Εἰ. 31 *Or.* ἐχαρισάμην. 32 *Alex.* ἐπὶ τοῦ ξύλου. 33 *Orig.* ὑπήνεγκε τὰς χεῖρας τοῖς Ἰουδαίοις, ÷ τί ἔτι ἐπιτίθεις. 34 *Alex.* τί ἐπιζητεῖς· Γράψατε. 35 *Or.* Καὶ ὑμεῖς γράψατε ÷ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,] ὡς δοκεῖ ὑμῖν, * ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως,] καὶ σφραγίσατε. 36 *Or.* * ἐν γραφῇ] ἐπιτάξαντος τοῦ βασιλέως, καί. 37 *Or.* Ἐκλήθησαν [al. Ἐκάθισαν] δὲ οἱ γραμματεῖς * τοῦ βασιλέως ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ, ὅ ἐστι Σιουὰν, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ ἔτους τοῦ ἑαυτοῦ. καὶ ἐγράφη. 38 *Alex. Ald.* Νισά. 39 *Alex.* μηνὸς, καί. 40 *Alex.* ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ σατραπίαις. *Or.* ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σατράπαις. 41 *Orig.* κατὰ τὴν χώραν, κατὰ ἑαυτῶν λέξιν, * καὶ λαῷ κατὰ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους κατὰ τὴν γραφὴν αὐτῶν.] 10 Διὰ τοῦ βασιλέως * Ἀρταξέρξου] ἐγράφη, καί. 42 *Alex.* Καὶ ἐγράφη διά. 43 *Alex.* ἐξαπέστειλεν. 44 *Alex.* βιβλιαφόρων. *Orig.* βιβλιαφόρων, * ἐν ἵπποις τοῖς ἐπιβάταις τῶν ἁρμάτων οἱ μεγιστᾶνες υἱοὶ τῶν Ῥαμαχείμ.] 45 *Alex. Ald. C.* χρήσασθαι. 46 *Alex.* ἐν τῇ πόλει, βοηθῆσαι αὐτοῖς. 47 *Alex.* τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν, ὡς. 48 αὐτῶν *Or.* deest. 49 *C.* αὐτῆς, ὡς. 50 *Or.* βούλονται· * ἀφανίζειν καὶ φονεύειν ὡς βούλονται, καὶ ἀπολαύειν [al. ἀπολλύειν] σύμπασαν δύναμιν λαοῦ καὶ χώρας τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, νήπια καὶ γυναῖκας, καὶ τὰ σκῦλα αὐτῶν εἰς προνομὴν,] Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ βασιλείᾳ. 51 *Alex.* τοῦ μηνὸς, ὅς ἐστι.

13 ἐστιν Ἀδάρ. [52] Ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς
ἐπιστολῆς τὰ [53] ὑπογεγραμμένα· ,, [54] Βα-
,, σιλεὺς μέγας [55] Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰν-
,, δικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν [56] εἰκοσιεπτὰ
,, [57] σατραπείαις χωρῶν ἄρχουσι, [58] καὶ τοῖς τὰ
,, ἡμέτερα φρονοῦσι, χαίρειν. Πολλοὶ τῇ πλεί-
,, στῃ τῶν εὐεργετούντων χρηστότητι [59] πυκνότερον
,, τιμώμενοι, μεῖζον [60] ἐφρόνησαν, Καὶ οὐ μό-
,, νον τοὺς [61] ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κα-
,, κοποιεῖν, τόν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν,
,, καὶ τοῖς [62] ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι [63] μη-
,, χανᾶσθαι· Καὶ [64] τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ
,, τῶν ἀνθρώπων [65] ἀνταναιροῦντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς
,, τῶν [66] ἀπειραγάθων κόμποις [67] ἐπαρθέντες,
,, [68] τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ θεοῦ μισο-
,, πόνηρον [69] ὑπολαμβάνουσιν [70] ἐκφεύξεσθαι
,, δίκην. [71] Πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ' [72] ἐξ-
,, ουσίαις τεταγμένων, τῶν πιστευθέντων [73] χει-
,, ρίζειν φίλων τὰ πράγματα, [74] παραμυ-
,, θία μετόχους αἱμάτων ἀθώων καταστήσασα
,, [75] περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις, [76] Τῷ
,, τῆς κακοηθείας [77] ψεύδει παραλογισμῷ
,, [78] παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀ-
,, κέραιον εὐγνωμοσύνην. Σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν,
,, [79] οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν [80] παλαιοτέρων ὡς παρε-
,, δώκαμεν ἱστοριῶν, ὅσα ἐστὶ παρὰ πόδας ὑ-
,, μᾶς [81] ἐκζητοῦντας ἀνοσίως συντετελεσμένα
,, [82] τῇ [83] τῶν [84] ἀναξίᾳ δυναστευόντων λοιμό-
,, τητι, Καὶ προσέχειν εἰς τὰ [85] μετὰ ταῦτα,
,, [86] εἰς τὸ τὴν βασιλείαν ἀτάραχον τοῖς πᾶ-
,, σιν ἀνθρώποις μετ' εἰρήνης [87] παρεξόμεθα
,, [88] χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν
,, ὄψιν ἐρχόμενα [89] διακρίνοντες ἀεὶ [90] μετ' ἐ-
,, πιεικεστέρας ἀπαντήσεως. Ὡς γὰρ Ἀμὰν
,, [91] Ἀμαδαθοῦ Μακεδὼν ταῖς ἀληθείαις [92] ἀλ-
,, λότριος τοῦ τῶν Περσῶν αἵματος, καὶ πολὺ
,, διεστηκὼς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος [93] ἐπι-
,, ξενωθεὶς ἡμῖν, Ἔτυχεν ἧς ἔχομεν πρὸς πᾶν
,, ἔθνος φιλανθρωπίας ἐπὶ τοσοῦτον, [94] ὥστε
,, ἀναγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα, καὶ [95] προσκυ-
,, νούμενον ὑπὸ πάντων τὸ δεύτερον τοῦ βασιλι-
,, κοῦ θρόνου πρόσωπον διατελεῖν. Οὐκ [96] ἐνέγ-
,, κας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν, ἐπετήδευσε [97] τῆς
,, ἀρχῆς [98] στερῆσαι ἡμᾶς, καὶ τοῦ πνεύματος,
,, Τόν τε ἡμέτερον σωτῆρα [99] καὶ [100] διαπαν-
,, τὸς εὐεργέτην Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν ἄμεμπτον
,, τῆς βασιλείας [1] κοινωνὸν Ἐσθὴρ σὺν [2] παντὶ
,, τῷ τούτων ἔθνει, [3] πολυπλόκοις μεθόδων πα-
,, ραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς ἀπώλειαν.
,, Διὰ γὰρ τῶν [4] τρόπων τούτων [5] ᾠήθη [6] λαβὼν
,, ἡμᾶς ἐρήμους, [7] τὴν τῶν Περσῶν [8] ἐπικράτησιν
,, [9] εἰς τοὺς Μακεδόνας [10] μετάξαι. [11] Ἡμεῖς δὲ
,, τοὺς ὑπὸ τοῦ τρισαλιτηρίου παραδεδομένους εἰς
,, ἀφανισμὸν Ἰουδαίους, [12] εὑρίσκομεν οὐ κακούρ-
,, γους ὄντας, δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους
,, νόμοις, [13] Ὄντας δὲ υἱοὺς [14] τοῦ ὑψίστου [15] με-

52 Ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα *C.* desunt. *V. A.* Καὶ ἔγραψε τὴν ὑποτεταγμένην ἐπιστολήν. 53 *Ald.* γεγραμμένα. 54 Hæc usque ad Τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν paulo ante finem capitis, habentur in *Comp.* cap. 16. In *Ed. Orig.* heic habentur additis obelis. 55 *Vet. Alt.* Ἀσσυήρος. 56 *Alex.* εἴκοσι καὶ ἑπτά. *Or.* & *V. A.* καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτά. 57 *Ald. C.* σατράπαις. *Or.* σατραπίαις. *V. A.* deest. 58 *Alex.* & *Orig.* καὶ σατράπαις τοῖς τά. *V. A.* καὶ σατράπαις τά. 59 *Or.* πυκνώτερον. 60 *V. A.* φρονήσαντες, οὐ. 61 al. ὑποτεταγμένων. 62 *V. A.* αὐτῶν. 63 *Or.* & *V. A.* μηχανᾶσθαι κακά· Καί. 64 *Alex.* κατὰ τὴν εὐχαριστίαν. 65 *V. A.* ἀναιροῦντες. 66 *V. A.* ἀπειροπαθῶν. 67 *Or.* ἐπελθόντες. *V. A.* παρελθόντες. 68 *V. A.* τὸ τοῦ πάντα δυναστεύοντος δικαιοκρίτου μισοπόνηρον ἐκφυγεῖν διειληφότες τὴν δίκην. 69 *Alex.* & *Or.* διαλαμβάνουσιν. 70 *Or.* ἐκφεύξασθαι. 71 *V. A.* Πολλάκις ἐπ' ἐξουσιῶν τεταγμένοι τὰ τῶν ἐμπιστευομένων φίλων πράγματα χειρίζειν, αἰτίους ἀθώων αἱμάτων καταστήσαντες, περιέβαλον συμφοραῖς ἀνηκέστοις, τῷ τῆς κακοπιστίας ψεύδει παραλογισάμενοι τὴν τῶν. 72 *Or.* ἐξουσίας. 73 *Or.* φίλων χειρίζειν τά. 74 *Alex.* παραμυθία * μεταγνοῦσα μετὰ τῶν ἀθώων * καταστήσας. *Or.* παραμυθία μεταιτίους αἱμάτων ἀθώων καταστήσαντες. 75 *Or.* περιέβαλον. 76 *Alex.* * Τῶν τῆς ἀληθείας ψευδεῖ παραλογισάμενος τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον ἐγνωμοσύνην. l. εὐγν. 77 *Or.* τρόπῳ ψευδεῖ. 78 *Or.* παραλογισάμενοι τῶν. 79 *V. A.* ἐκ τῶν παραδεδομένων ἡμῖν ἱστοριῶν, καὶ ὅσον τὸ παρὰ πόδας θεωροῦντες ἀξίως τῆς τῶν δυναστευόντων ὠμότητι. Προσέχειν εἰς τὰ μετέπειτα, καὶ τὴν βασιλείαν ἀτάραχον παρέχειν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι μετ' εἰρήνης. 80 *Alex.* παλαιωτέρων. 81 al. ἐκζητοῦντες. 82 *Orig.* τῇ ἀξίᾳ τῶν δυναστευομένων ὠμότητι (al. ὠμοιότητι.) 83 *Alex.* * τῶν ἀξιοδυναστευόντων λυμότητι. 84 *C.* ἀναξίως. 85 *Or.* μετ' αὐτά. 86 *Ald.* ὥστε τήν. 87 *Or.* παρέχειν. 88 *Alex.* Οὐ χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς *Or.* & *V. A.* Οὐ χρώμενοι ταῖς διαβολαῖς. 89 *V. A.* μετ' ἐπιεικείας διεξαγαγόντες. Ἐπιξενώθη γὰρ ἡμῖν Ἀμὰν ὁ Ἀμαδαθοῦ Μακεδὼν ταῖς ἀληθείαις ἀλλότριος τούτων Περσῶν φρονήματος, καὶ πολὺ διεστώς. 90 *Alex.* & *Or.* μετά. 91 *Alex.* * Ἀμαθοῦ. 92 *Or.* τῶν Περσῶν αἵματος ἀλλότριος, καί. 93 *V. A.* ἔτυχε τῆς ἐξ ἡμῶν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀναγορευθῆναι πατέρα ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ πάντων, τὴν δεύτερον τῶν βασιλικῶν θρόνων διατελεῖν. 94 *Alex.* ὡς. 95 *Alex.* προσκυνούμενος. 96 *V. A.* ἐνεγκών. 97 *V. A.* ἡμᾶς τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ πνεύματος μεταστῆσαι, Τὸν δὲ ἡμέτερον. 98 *Alex.* ἡμᾶς στερῆσαι, * τοῦ πνεύματος. 99 *V. A.* διαπαντὸς Μαρδοχαῖον. 100 *Ald.* διὰ πάντων. 1 *V. A.* τούτου κοινωνήν. 2 *V. A.* τῷ παντὶ τούτων. 3 *V. A.* πολυτρόποις μεθοδείαις στησάμενος εἰς ἀπώλειαν. 4 *Alex.* τρόπων ᾠήθη λαβεῖν τὰς ἐρήμους, τήν τε Περσῶν. 5 *Or.* ἤρθη. 6 *Or.* λαβεῖν. 7 *Or.* τήν τε τῶν. 8 *V. A.* ἐπικράτειαν. 9 *V. A.* ἕως εἰς. 10 *Or.* μεταγαγεῖν. *V. A.* ἀγαγεῖν. 11 *V. A.* Τοὺς οὖν ὑπὸ τοῦ τρισαλιτηρίου παραδεδομένους ὑμῖν Ἰουδαίους εὑρίσκομεν μὴ ὄντας κακούργους, δικαιοτάτοις δὲ νόμοις πολιτευομένους. 12 *Alex.* εὑρίσκομεν κακούργους οὐκ ὄντας. 13 *V. A.* ὄντας [al. ὂν] καὶ υἱοὺς τοῦ μόνου θεοῦ καὶ ἀληθινοῦ, τοῦ. 14 *Alex.* ὑψίστου. 15 *Or.* τοῦ με-

„ γίστου ζῶντος θεοῦ, τοῦ [16] κατευθύνοντος [17] ἡμῖν
„ τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βασιλείαν ἐν τῇ
„ καλλίστῃ διαθέσει. Καλῶς οὖν [18] ποιήσετε μὴ
„ [19] προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ Ἀμὰν [20] Ἀμα-
„ δαθοῦ ἀποσταλεῖσι γράμμασι, Διὰ τὸ [21] αὐ-
„ τὸν τὸν ταῦτα [22] ἐξεργασάμενον πρὸς ταῖς Σου-
„ σων πύλαις ἐσταυρῶσθαι [23] σὺν τῇ πανοικίᾳ,
„ τὴν καταξίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπικρατοῦντος
„ θεοῦ διὰ τάχους ἀποδόντος αὐτῷ κρίσιν. [24] Τὸ
„ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης [25] ἐκ-
„ θέντες ἐν παντὶ τόπῳ μετὰ παῤῥησίας, ἐᾷν
„ τοὺς Ἰουδαίους χρῆσθαι τοῖς ἑαυτῶν [26] νομίμοις,
„ Καὶ [27] συνεπισχύειν αὐτοῖς, ὅπως τοὺς ἐν και-
„ ρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους [28] αὐτοῖς, ἀμύ-
„ νωνται τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς
„ Ἀδὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. [29] Ταύτην γὰρ [30] ὁ τὰ
„ πάντα δυναστεύων θεὸς ἀντ' ὀλεθρίας τοῦ ἐκ-
„ λεκτοῦ γένους, ἐποίησεν αὐτοῖς [31] εὐφροσύ-
„ νην. [32] Καὶ ὑμεῖς οὖν [33] ἐν ταῖς ἐπωνύμοις ὑμῶν
„ ἑορταῖς, ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πάσης εὐω-
„ χίας ἄγετε, Ὅπως καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα
„ [34] σωτηρία [35] ᾖ ἡμῖν, καὶ τοῖς εὐνοοῦσι Πέρ-
„ σαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλεύουσι, μνημόσυ-
„ νον τῆς ἀπωλείας. Πᾶσα δὲ πόλις ἢ χώρα
„ τὸ σύνολον, [36] ἥτις κατὰ ταῦτα μὴ ποιήσῃ, δό-
„ ρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ' ὀργῆς·
„ οὐ μόνον ἀνθρώποις ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις
„ καὶ [37] πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἔχθι-
„ στος κατασταθήσεται. Τὰ δὲ ἀντίγραφα
[38] ἐκτιθέσθωσαν [39] ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ
τῇ βασιλείᾳ, [40] ἑτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς
Ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν, πολεμῆσαι
αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους.

* Κεφ. θ'. 9.

14 [1] Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς [2] ἐξῆλθον σπεύδοντες
τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπιτελεῖν. [3] ἐξ-
ετέθη δὲ [4] τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν Σούσοις.
15 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν [5] ἐστολισμένος
τὴν βασιλικὴν [6] στολὴν, καὶ στέφανον [7] ἔχων
χρυσοῦν, καὶ διάδημα βύσσινον [8] πορφυροῦν. ἰ-
δόντες δὲ οἱ ἐν Σούσοις ἐχάρησαν.
16 [9] Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς [10] καὶ εὐφρο-
17 σύνη Κατὰ πόλιν καὶ χώραν, οὗ [11] ἂν
ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα· οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκ-
θεμα, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς Ἰουδαίοις,
κώθων καὶ εὐφροσύνη. καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν [12] πε-
ριετέμνοντο, καὶ Ἰουδάϊζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-
1 δαίων. Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ [13] τῇ
τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, [14] ὅς ἐστιν Ἀδὰρ,
παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα [15] ὑπὸ

γίστου ὄντος θεοῦ. 16 *Or.* & *V. A.* κατευθύναντος. 17 *V. A.* ἡμῖν τὴν βασιλείαν μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῇ. 18 *Ald.* ποιεῖτε μή. 19 *V. A.* προσέχοντες τοῖς προαπεσταλμένοις ὑμῖν ἀπὸ Ἀμὰν γράμμασι. 20 *Alex.* Ἀμαθαδοῦ. 21 *Alex.* αὐτὸν ταῦτα. *V. A.* καὶ αὐτὸν τὸν τὰ τοιαῦτα. 22 *V. A.* ἐργασάμενον. 23 *V. A.* ἀποδεδωκότος (al. ἀποδεδοκώτας) αὐτῷ τὴν καταξίαν δίκην τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ κριτοῦ. 24 *V. A.* Ἐκτεθήτω δὲ τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἐν παντὶ τόπῳ. χρῆσθαί τε τοὺς Ἰουδαίους τοῖς. 25 *Alex.* ἐκτεθέντες. 26 *Alex. Or.* & *V. A.* νόμοις. 27 *V. A.* ἐπισχύειν. 28 *V. A.* ἀμύνωνται. ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίων, ἄγειν τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ μηνὸς, ὅς ἐστιν Ἀδὰρ, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἑορτάσαι· ὅτι ἐν αὐταῖς ὁ παντοκράτωρ ἐποίησεν αὐτοῖς σωτηρίαν καὶ εὐφροσύνην.
29 *Alex.* Ταύτῃ γὰρ ἐπὶ πάντα. 30 *Ald* ἅπαντα. 31 *Or.* εἰς εὐφροσύνην. 32 *V. A.* Καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα, σωτηρίαν μὲν εὐποιοῦσι τοῖς Πέρσαις, τῶν δὲ ἐπιβουλευσάντων μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. Ἡ δὲ πόλις καὶ χώρα ἥτις κατὰ ταῦτα οὐ ποιήσει, δόρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ' ὀργῆς, καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς ἐκτασταθήσεται. 33 *Alex.* ἐν ταῖς ἐπωνύμοις * ἐπίσημον ἡμέραν. 34 *Alex.* σωτηρία μὲν ὑμῶν καὶ τῶν εὐνοούντων τοῖς Πέρσαις, τῶν δὲ τούτοις ἐπιβουλευσάντων, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. 35 *Or.* μὲν τῶν εὐνοούντων τοῖς Πέρσαις, τοῖς δὲ ἡμῖν (al. ὑμῖν) ἐμνημονεύουσιν ἐπιβουλίας τῆς ἀπωλείας ἄγητε. 36 *Or.* ἥτις (al. ἡμεῖς) κατὰ ταῦτα μὴ ποιήσει.
37 *Alex.* πετεινοῖς αἴχιστος κατασταθήσεται. *Orig.* πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπ. χρ. αἴχιστος κατασταθήσεται. 38 *Alex.* ἐκτεθείσθω. *Or.* * τῆς γραφῆς) ἐκτιθέσθω. 39 *Or.* * δόγμα ἐν πάσῃ χώρᾳ καὶ χώρᾳ) ὀφθαλμοφανῶς. 40 *Or.* εἶναι δὲ τοὺς Ἰουδαίους ἑτοίμους εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, τοῦ πολεμῆσαι τοὺς ὑπεναντίους αὐτῶν.

Cap. 9. * Hoc cap. in *Ald.* est 50. 1 *Comp.* & *Orig.* 4 priores versus hujus capitis adjungunt præcedenti. 2 *Or.* * καὶ ἐπιβάται τῶν ποεμῶν οἱ μεγιστᾶνες) ἐξῆλθον σπεύδοντες * καὶ διωκόμενοι) τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπιτελεῖν. 3 *Or.* τὸ δὲ ἔκθεμα ἐξετέθη καὶ ἐν Σούσοις * τῇ βάρει.) 15 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος. *V. A.* Ἐξετέθη δὲ καὶ ἐν Σούσοις ἔκθεμα περιέχον τάδε. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐνεχείρισε τῷ Μαρδοχαίῳ γράφειν ὅσα βούλεται. ἐπέστειλε δὲ Μαρδοχαῖος διὰ γραμμάτων, τοῦ βασιλέως δακτυλίῳ, μένειν τὸ ἔθνος αὐτοῦ κατὰ χώρας ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἑορτάζειν τῷ θεῷ. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ ἣν ἀπέστειλεν ὁ Μαρδοχαῖος ἦν ἔχουσα ταῦτα. Ἀμὰν ἀπέστειλεν ὑμῖν γράμματα, ἔχοντα οὕτως· Ἔθνος Ἰουδαίων ἀπειθὲς σπουδάσατε ἐν τάχει ἀναπέμψαί μοι εἰς ἀπώλειαν. Ἐγὼ δὲ ὁ Μαρδοχαῖος μηνύω ὑμῖν, τὸν ταῦτα ἐργασάμενον πρὸς ταῖς Σούσων πύλαις κεκρεμάσθαι, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ διακεχειρίσθαι. Οὗτος γὰρ ἐβούλετο ἀποκτεῖναι ἡμᾶς, τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ὅ ἐστιν Ἀδάρ. Καὶ ὁ Μαρδοχαῖος. 4 *Alex.* τὸ ἔκθεμα καὶ ἐν. 5 *Or.* * ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως) ἐστολισμένος. 6 *V. A.* ἐσθῆτα. *Or.* στολὴν * ὑακίνθινον ἀερινὴν,). 7 *Orig.* χρυσοῦν ἔχων. *V. A.* χρυσοῦν. 8 *V. A.* περιπόρφυρον.
9 *Alex.* Ὅτι τοῖς Ἰουδαίοις. 10 *Or.* καὶ εὐφροσύνη, * καὶ ἀγαλλίαμα καὶ τιμή.) 17 Κατὰ χώραν * καὶ χώραν) καὶ κατὰ πόλιν * καὶ πόλιν,) οὗ ἂν * ὁ λόγος τοῦ βασιλέως καὶ) τὸ ἔκθεμα ἐξετέθη, εὐφροσύνη καὶ χαρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, κώθων καὶ εὐφροσύνη. καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν ÷ περιετέμνοντο καὶ) ἰουδάϊζον, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων * τὸν ἐπ' αὐτούς.) *V. A.* πότος, κώθων. Καὶ πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων περιετέμνοντο, καὶ οὐδεὶς ἐπανέστη αὐτοῖς· ἐφοβοῦντο γάρ. 11 *Alex. Ald.* & *C.* ἂν (*Alex.* ἐὰν) ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρά. 12 *Alex.* περιετέμνοντο. 13 *Alex.* τρισκαιδεκάτῃ. *Orig.* * αὐτὸς ὁ μὴν Ἀδὰρ,) τρισκαιδεκάτῃ. 14 in *Or.* verbis ὅς ἐστιν Ἀδὰρ obelus est præfixus. 15 *Ald. C.* παρά.

τοῦ [16] βα-

2 τοῦ [16] βασιλέως. [17] Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς Ἰουδαίοις· οὐδεὶς 3 γὰρ ἀντέστη, φοβούμενος αὐτούς. Οἱ [18] γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν, καὶ οἱ τύραννοι, καὶ οἱ [19] βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς Ἰουδαίους· [20] ὁ γὰρ φόβος Μαρδοχαίου [21] ἐνέκει- 4 το αὐτοῖς. [22] Προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ 6 βασιλείᾳ. Καὶ ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ Ἰουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους, 7 [23] Τόν τε [24] Φαρσαννὲς, καὶ [25] Δελφὼν, καὶ 8 [26] Φασγὰ, Καὶ [27] Φαραδαθὰ, καὶ [28] Βα- 9 ρεὰ, καὶ [29] Σαρβακὰ, Καὶ [30] Μαρμασιμὰ, καὶ [31] Ῥουφαῖον, καὶ [32] Ἀρσαῖον, καὶ 10 [33] Ζαβουθαῖον, [34] Τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμὰν [35] Ἀμαδαθοῦ Βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν Ἰουδαίων, 11 [36] καὶ διήρπασαν Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. [37] ἐπεδόθη τε ὁ ἀριθμὸς [38] τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπο- 12 λωλότων ἐν Σούσοις. [39] Εἶπε δὲ ὁ [40] βασιλεὺς πρὸς Ἐσθὴρ, [41] Ἀπώλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις [42] τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους, ἐν δὲ τῇ [43] περιχώρῳ πῶς [44] οἴει [45] ἐχρήσαντο; 13 τί οὖν ἀξιοῖς ἔτι, καὶ ἔσται σοι; Καὶ εἶπεν [46] Ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ, Δοθήτω τοῖς Ἰουδαίοις χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὔριον, ὥστε [47] τοὺς δέκα 14 υἱοὺς Ἀμὰν κρεμάσαι. [48] Καὶ [49] ἐπέτρεψεν [50] οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέθηκε [51] τοῖς Ἰουδαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν Ἀμὰν 15 [52] κρεμάσαι. Καὶ συνήχθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις [53] τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ Ἀδὰρ, καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους, καὶ 16 [54] οὐδὲν διήρπασαν. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ἰουδαίων [55] οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ [56] συνήχθησαν, καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, καὶ ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν [57] πολεμίων· ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν [58] μυρίους πεντακισχιλίους [59] τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ [60] Ἀ- 17 δὰρ, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. Καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ χαρᾶς 18 καὶ εὐφροσύνης. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει συνήχθησαν [61] καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, [62] καὶ ἀνεπαύσαντο· ἦγον δὲ καὶ τὴν

---

16 *Or.* βασιλέως. * καὶ τὸ δόγμα αὐτοῦ ποιῆσαι) ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, * ᾗ) ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς Ἰουδαίοις, * εἰς τὸ κυριεῦσαι αὐτῶν, καὶ ἐξεστράφη· αὕτη ἐστὶν, ἐν ᾗ κυριεύουσιν οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ ἐν τοῖς μισοῦσιν αὐτούς. 2 Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσαις χώραις τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου ἐκτεῖναι χεῖρα ἐν τοῖς ζητοῦσιν ἀνελεῖν αὐτούς.) οὐδεὶς γὰρ ἀντέστη * κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ὅτι ἔπεσεν) ὁ φόβος αὐτῶν * ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς.) 3 Οἱ γάρ. 17 *C.* Καὶ ἐν. 18 *V. A.* δὲ ἄρχοντες, καί. 19 *Orig.* γραμματεῖς οἱ βασιλικοί. 20 *Or.* ἐνέκειτο γὰρ ὁ φόβος Μαρδοχαίου αὐτοῖς. 21 *Ald. C.* ἐπέκειτο. *V. A.* ἐπέπεσεν. 22 *Or.* * Ἐμεγαλύνετο γὰρ ὁ Μαρδοχαῖος πορευόμενος)· προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, * καὶ ἐμεγαλύνετο. 5 * Καὶ ἐπάταξαν οἱ Ἰουδαῖοι πληγὴν ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν πληγὴν μαχαίρας καὶ ἀναιρέσεως αὐτῶν καὶ ἀπωλείας, καὶ ἐποίησαν ἐν τοῖς μισοῦσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ θέλημα αὐτῶν.) 6 Καὶ ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ Ἰουδαῖοι * καὶ ἀπώλεσαν) πεντακοσίους ἄνδρας. *V. A.* Καὶ προσέπεσον ἐν Σούσοις οἳ ἠθελίασθησαν Ἀμὰν καὶ τοὺς ἀντικειμένους (al. ἀντιμεμένους) ἐν πάσῃ βασιλείᾳ· Καὶ ἀπέκτεινον οἱ ἐν Σούσοις οἱ Ἰουδαῖοι ἄνδρας ἑπτακοσίους. 23 *Orig.* & *V. A.* Καὶ τόν. 24 *Alex.* Φαρσανεστάν. *Ald.* Φαρσὰν Νεσταίν. *C.* Φαρσανδαθά. *Or.* Φαρσενδαθά. *V. A.* Φαρσάν. 25 *Or.* τὸν Δελφών. *V. A.* τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 26 *Alex.* Φαγά. *C.* Ἀσφαθά. *Or.* τὸν Ἀρισαθά. *V. A.* τὸν Ἀφαρνάρ. 27 *Alex.* Βαρδαθά. *Or.* τὸν Φυραθά. *V. A.* τὸν Γαγὰ, Φαρδαθά. 28 *Alex.* Βαρέλ. *C.* & *Or.* Ἀδαλιά. *V. A.* τὸν Μαρμασαιμά. 29 *Alex.* Σαρβαχά. *C.* Ἀριδαθά. *Or.* τὸν Ἀριδαθά. *V. A.* τὸν Ἰζαθούθ. 30 *Alex.* Μαρμασιμνά. *C.* Φαρμαθά. *Or.* τὸν Φαρμοσθά. 31 *Alex.* Ῥουφανόν. *C.* Ἀρισαΐ. *Or.* τὸν Ἀρισαΐ. 32 *C.* Ἀριδαΐ. *Or.* τὸν Ἀριδαΐ. 33 *Alex.* Ζαβουγαθά. *C.* Βαϊζαθὰ, Καί. *Or.* τὸν Οὐαιζαθά. 34 *V. A.* Καὶ τούς. 35 *Alex.* Ἀμαθαδοῦ τοῦ Βουγαίου. *Or.* * υἱοῦ) Ἀμαδαθοῦ ÷ τοῦ Γωγαίου.) 36 *Alex.* ἀπέκτειναν καὶ διήρπασαν. *C.* καὶ οὐ διήρπασαν. *Or.* * ἀπέκτειναν, καὶ ἐν τοῖς σκύλοις οὐκ ἐπέκτειναν (al. ἀπέκτειναν) τὰς χεῖρας αὐτῶν.) *V. A.* καὶ διήρπασαν πάντα τὰ αὐτῶν. 37 *Alex.* ἐπεδόθη ἀριθμός. 38 *Or.* τῶν ἀπολωλότων ἐν Σούσοις * τῇ πόλει] τῷ βασιλεῖ. 39 *V. A.* Καὶ εἶπεν. 40 *Alex.* βασιλεὺς Ἐσθήρ. *V. A.* βασιλεὺς τῇ Ἐσθήρ. *Or.* βασιλεὺς Ἐσθὴρ * τῇ βασιλίσσῃ.] 41 *Or.* Ἐν Σούσοις * τῇ πόλει ἐφόνευσαν] οἱ Ἰουδαῖοι * καὶ] ἀπώλεσαν πεντακοσίους ἄνδρας, * καὶ τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμάν *] ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ * τοῦ βασιλέως] πῶς οἴει κέχρηνται; * καὶ τί τὸ αἴτημά σου, καὶ δοθήσεταί σοι; [καὶ τί ἀξιοῖς ἔτι, καὶ ἔσται σοι; *V. A.* Πῶς σοι οἱ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ περιχώρῳ κέχρηνται; 42 *Ald. C.* ἐν τῇ πόλει· & ponunt post πεντακοσίους. 43 *Alex.* χώρᾳ. 44 *C.* οἴει ὅτι ἐχρήσαντο. 45 *Alex.* κεχρῆνται; [pro κεχρῆνται] καὶ τί ἀξιοῖς ἔτι. 46 *Or.* Ἐσθήρ * Ἐὰν] τῷ βασιλεῖ * φανῇ,] δοθήτω τῇ αὔριον τοῖς Ἰουδαίοις * τοῖς ἐν Σούσοις] χρήσασθαι ὡσαύτως, ὡς τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμὰν κρεμασθῆναι ἐπὶ ξύλου. *V. A.* Ἐσθήρ. Δοθήτω τοῖς Ἰουδαίοις οὓς ἐὰν θέλωσιν ἀνελεῖν καὶ διαρπάζειν. 47 *Alex.* τοὺς υἱοὺς Ἀμὰν κρεμασθῆναι. Καὶ ἐξέθηκεν τοῖς Ἰουδαίοις. 48 *V. A.* Καὶ συνεχώρησε. Καὶ ἀπώλεσαν μυριάδας ἑπτὰ καὶ ἑκατὸν ἄνδρας. Ἔγραψε δέ. 49 *Or.* ἐπέταξεν * ὁ βασιλεὺς] γεννηθῆναι οὕτως, καί. 50 *C.* ὁ βασιλεὺς οὕτως. 51 *C.* τοὺς Ἰουδαίους. 52 *Or.* τοῦ κρεμάσαι. 53 *Or.* * τῇ ἡμέρᾳ] τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ * μηνὸς] Ἀδὰρ, καὶ ἀπέκτειναν οἱ * ἐν Σούσοις] ÷ Ἰουδαῖοι] τριακοσίους ἄνδρας, ÷ καὶ οὐθὲν διήρπασαν,] * καὶ οὐκ ἐξέτειναν τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς διαρπαγήν.] Οἱ δέ. 54 *Alex.* οὐθέν. 55 *Ald. C.* τῶν ἐν. 56 *Alex.* συναχθέντες ἑαυτοῖς ἐβοήθουν. *Or.* [συν] αχθέντες ἐβοήθουν ἑαυτοῖς * περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. 57 *Ald. C.* πολέμων. 58 *C.* μυριάδας ἑπτὰ πεντακισχ. 59 *Or.* * καὶ εἰς διαρπαγὴν οὐκ ἀπέστειλαν τὰς χεῖρας αὐτῶν, 17 Τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ * μηνὸς Ἀδάρ. καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. 18 Οἱ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἐν. 60 *Alex.* Ἀδὰρ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. 61 *Orig.* * τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ] ÷ μηνὸς Ἀδὰρ,] τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ * τοῦ αὐτοῦ] ἀνεπαύσαντο, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην δὲ ἦγον αὐτὴν μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. 19 Διὰ γὰρ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι * οἱ οἰκοῦντες] ἐν πάσῃ χώρᾳ, ἄγουσι * τὴν ἡμέραν] τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ * μηνὸς] Ἀδὰρ, μετ' εὐφροσύνης * καὶ πότου,] ἡμέραν ἀγαθὴν, ἀποστέλλοντες. 62 *Alex.* & *C.* ἀνεπαύσαντο.

πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης.

19 [63]Διὰ τοῦτο οὖν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι [64]ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω, ἄγουσι [65]τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ Ἀδὰρ ἡμέραν ἀγαθὴν [66]μετ᾽ εὐφροσύνης, ἀποστέλλοντες [67]μερίδας ἕκαστος

20 τῷ πλησίον. Ἔγραψε δὲ Μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον, καὶ [68]ἐξαπέστειλε τοῖς Ἰουδαίοις, [69]ὅσοι ἦσαν [70]ἐν τῇ Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ [71]τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μα-

21 κρὰν, Στῆσαι τὰς ἡμέρας ταύτας [72]ἀγαθὰς, [73]ἄγειν τε [74]τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν [75]πεντεκαιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ·

22 Ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο [76]οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ τὸν μῆνα [77]ἐν ᾧ ἐγράφη [78]αὐτοῖς, [79]ὅς ἦν Ἀδὰρ, ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ ὀδύνης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, [80]ἄγειν ὅλον [81]ἀγαθὰς ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλοντες μερίδας

23 τοῖς φίλοις [82]καὶ τοῖς πτωχοῖς. Καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰουδαῖοι, [83]καθὼς ἔγραψεν

24 αὐτοῖς [84]ὁ Μαρδοχαῖος· Πῶς Ἀμὰν [85]Ἀμαδάθου ὁ Μακεδὼν ἐπολέμει [86]αὐτοὺς, καθὼς ἔθετο ψήφισμα καὶ [87]κλῆρον [88]ἀφα-

25 νίσαι αὐτοὺς, Καὶ ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, [89]λέγων, κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον· [90]ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξαι [91]ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους κακὰ, ἐπ᾽ αὐτὸν [92]ἐγένοντο, καὶ ἐκρεμάσθη αὐτὸς, καὶ τὰ τέκνα [93]αὐτοῦ.

26 Διὰ τοῦτο [94]ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται [95]Φρουραὶ διὰ τοὺς κλήρους, [96]ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται Φρουραί. διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, καὶ ὅσα πεπόνθασι [97]διὰ ταῦ-

27 τα, καὶ ὅσα [98]αὐτοῖς ἐγένετο, [99]Καὶ ἔστησε· [100]καὶ προσεδέχοντο οἱ Ἰουδαῖοι ἐφ᾽ ἑαυτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν [1]καὶ ἐπὶ [2]τοῖς προστεθειμένοις ἐπ᾽ αὐτῶν, οὐδὲ μὴν ἄλλως [3]χρήσονται. [4]αἱ [5]δὲ ἡμέραι αὗται [6]μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν, καὶ

28 πόλιν, καὶ πατριὰν, καὶ χώραν. Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται [7]τῶν Φρουραὶ [8]ἀχθήσονται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ

29 ἐκλίπῃ [9]ἐκ τῶν γενεῶν. Καὶ ἔγραψεν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ [10]Ἀμιναδὰβ, καὶ Μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος, ὅσα [11]ἐποίησαν, [12]τό, τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς [13]τῶν

31 Φρουραί. [14]Καὶ Μαρδοχαῖος καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἑαυτοῖς καθ᾽ [15]ἑαυτῶν, καὶ τότε στήσαντες κατὰ [16]τῆς ὑγιείας ἑαυτῶν καὶ τὴν

---

63 *Alex.* Διὰ γὰρ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι διεσπαρμένοι. 64 *Alex.* ἐν τῇ χώρᾳ. 65 *Alex.* καὶ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην. 66 *Alex.* μετά. 67 *Alex.* μερίδας τοῖς πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ Ἀδὰρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον. Ἔγραψεν. *Ald. C.* μερίδας ἕκαστος τῷ πλησίον· οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσι, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν τοῦ Ἀδὰρ ἐν εὐφροσύνῃ (*Ald.* εὐφροσύνην) ἄγουσιν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον. Ἔγραψε. 68 *Alex.* ἀπέστειλεν. 69 *Alex.* οἱ εἰσίν. *Or.* ὅσοι εἰσίν. *V. A.* οἳ ἦσαν. 70 *Or.* ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου. *V. A.* ἐν Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ. 71 *V. A.* τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς. 72 *V. A.* εἰς ὕμνους καὶ εὐφροσύνας, ἀντὶ ὀδυνῶν καὶ πένθους, τῇ τε τεσσαρεσκαιδεκάτῃ καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ· καὶ ἀποστεῖλαι [al. ἀπέστειλε] μερίδας τοῖς πένησι. Καὶ προσεδέξαντο. Διὰ τοῦτο ἐκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται Φουρδία, διὰ τοὺς κλήρους τοὺς πεσόντας εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας, εἰς μνημόσυνον. 73 *Alex.* ἄγειν τήν. 74 *Or.* * τὴν ἡμέραν) τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην * τοῦ μηνὸς Ἀδάρ), καὶ * τὴν ἡμέραν) τὴν πεντεκαιδεκάτην. 75 *Alex.* πεντεκαιδεκάτην, Ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι. 76 *Or.* * ἐν αὐτοῖς] οἱ. 77 *Alex.* & *Or.* ἐν ᾧ ἐγράφη. 78 *Alex.* αὐτοῖς, ἀπὸ ὀδύνης εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ πένθους εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν. 79 in *Or.* verbis ὅς ἦν Ἀδὰρ obelus præfixus est. 80 *Alex.* ἄγειν αὐτὰς ἡμέρας. *Or.* ÷ ἄγειν ὅλον ἀγαθὸν,] ποιῆσαι αὐτὰς ἡμέρας. 81 *Ald. C.* εἰς ἀγαθάς. 82 *Or.* καὶ * δόματα] τοῖς πτωχοῖς. 83 *Orig.* * ὅσοι ἤρξαντο ποιεῖν,] καθὼς ἔγραψεν ὁ Μαρδοχαῖος αὐτοῖς. 84 *Alex.* Μαρδοχαῖος· Ὅπως Ἀμὰν Ἀμαδάθου Μακεδών. 85 *Or.* * υἱός] Ἀμαδάθου Γωγαῖος ἐπολέμει. 86 *Alex.* & *Or.* τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ὡς. *Ald.* αὐτοῖς, καθώς. 87 *Orig.* * ἔβαλε φοὺρ, ὅ ἐστι] κλῆρος. 88 *Alex.* & *Or.* ἀπολέσαι αὐτούς. 89 *Or.* ÷ λέγων κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον] ὅσα τε ἐπεχείρησε κακὰ ἐπαγαγεῖν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἐπ᾽. 90 *Alex.* ὅσα ἐπεχείρησεν. 91 *Alex.* τοῖς Ἰουδαίοις. 92 *Alex.* ἐγένετο, ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ξύλων. Διά. 93 *Or.* αὐτοῦ * ἐπὶ τῶν ξύλων.] Διά. 94 *Alex.* ἐπεκλήθησαν * Φρουραί. 95 *C.* Φουρίμ, bis: & verſ. 29. *Or.* Φουρουρείμ. 96 *Alex.* ὅτι καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν Φρουραί. διὰ τούς. *Or.* ÷ ὅτι φοὺρ καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν οἱ κλῆροι.] καὶ διὰ τούς. 97 *C.* δι᾽ αὐτήν. 98 *Or.* ἐγένετο αὐτοῖς. 99 *Or.* ÷ Καὶ] ἔστησαν. 100 *Alex.* καὶ ὡς προσεδέχοντο. *Or.* καὶ ÷ ὡς] προσεδέχοντο. 1 *Alex.* ἐπὶ τοῖς προτεθειμένοις ἐφ᾽ ἑαυτῶν. 2 *Or.* * πᾶσι] τοῖς προστεθειμένοις [al. προστεθειμένοι] ἐπ᾽ αὐτοῖς. 3 *Or.* χρήσονται * ποιεῖν τὰς δύο ἡμέρας ταύτας, κατὰ τὴν γραφὴν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν χρόνον αὐτῶν, ἐν παντὶ ἐνιαυτῷ.] 28 Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται μνημόσυνον ἐπιτελούμεναι κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν, πατριὰν * καὶ πατριὰν,] χώραν * καὶ χώραν] πόλιν * καὶ πόλιν.] αἱ δὲ ἡμέραι τῶν φουρουρείμ αὗται ἀχθήσονται τόν. 4 αἱ δὲ ἡμέραι uſque ad finem verſ. *C.* deſunt. 5 δὲ *Ald.* deeſt. 6 *Alex.* μνημόσυναι ἐπιτελούμεναι κατὰ γενεὰν, καὶ πατριὰν, καὶ πόλιν, καὶ χώραν. 7 *Alex.* τοῦ Φρουραί. *C.* deſunt. 8 *Alex.* ἀχθήσονται τὸν ἅπαντα. 9 *Ald. C.* ἕως γενεῶν. 10 *C.* Ἀβιχαίλ. 11 al. ἐποίησε. 12 *Alex.* τὸ στερέωμα. 13 *Alex.* τῶν Φρουραῖα. *Or.* τῶν Φουρουρείμ. 14 Quæ ſequuntur uſque ad finem cap. in *Orig.* obelis ſunt notata, & pertinent ad verſum 29. adduntur que 3 verſus cum aſteriſcis, hoc modo: 30 * .... καὶ ἀληθείας. 31 Τοῦ κυρῶσαι τὰς ἡμέρας τῶν φουρουρείμ τούτων, κατὰ τὸν χρόνον αὐτῶν, καθὼς ἐκύρωσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς Μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα, καὶ καθὼς ἀνέστησαν περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν, τὰ ῥήματα τῶν νηστειῶν καὶ τῶν κραυγῶν αὐτῶν. 32 Καὶ ἡ ῥῆσις Ἐσθὴρ ἔστησε τὰ ῥήματα τῶν φρουρείμ τούτων, καὶ ἐγράφη ἐν βιβλίῳ. 15 *C.* ἑαυτούς. 16 *Alex.* τῆς ὑγίας. *C.* τὴν νηστείαν.

βουλὴν

32 βιβλίῳ [17] αὐτῶν. Καὶ Ἐσθὴρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον.

* Κεφ. ι'. 10.

1 Ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς [2] ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης· 2 Καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν, [3] πλοῦτόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, [4] ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων [5] Περσῶν καὶ Μήδων, εἰς μνημόσυνον. 3 [6] Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος [7] διεδέχετο τὸν βασιλέα [8] Ἀρταξέρξην, καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ [9] δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων· καὶ φιλούμενος, [10] διηγεῖτο τὴν ἀγωγὴν παντὶ τῷ ἔθνει [11] αὐτοῦ.
,, [12] Καὶ
,, εἶπε Μαρδοχαῖος, Παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐγένετο
,, ταῦτα. [13] Ἐμνήσθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου οὗ
,, [14] εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων· [15] οὐδὲ γὰρ παρ-
,, ῆλθεν ἀπ' αὐτῶν λόγος. Ἡ μικρὰ [16] πηγὴ
,, ἣ ἐγένετο ποταμὸς, καὶ ἦν φῶς καὶ ἥλιος καὶ ὕ-
,, δωρ πολύ. Ἐσθὴρ [17] ἐστιν ὁ ποταμὸς, ἣν ἐ-
,, γάμησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησε βασίλισ-
,, σαν. [18] Οἱ δὲ δύο δράκοντες, ἐγώ εἰμι καὶ Ἀ-
,, μάν. [19] Τὰ δὲ ἔθνη, τὰ [20] ἐπισυναχθέντα
,, ἀπολέσαι [21] τὸ ὄνομα τῶν Ἰουδαίων. [22] Τὸ δὲ
,, ἔθνος τὸ ἐμὸν, οὗτός ἐστιν [23] Ἰσραὴλ, οἱ
,, βοήσαντες πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ σωθέντες. [24] Καὶ
,, ἔσωσε Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ [25] ἐρρύσατο
,, Κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν κακῶν τούτων· καὶ
,, ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα
,, [26] τὰ μεγάλα, ἃ οὐ γέγονεν [27] ἐν τοῖς [28] ἔ-
,, θνεσι. Διὰ τοῦτο ἐποίησε κλήρους δύο, ἕνα
,, [29] τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.
,, [30] Καὶ ἦλθον οἱ δύο [31] κλῆροι οὗτοι εἰς ὥραν
,, καὶ καιρὸν, καὶ [32] εἰς ἡμέραν κρίσεως, ἐνώ-
,, πιον τοῦ Θεοῦ [33] καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ἐ-
,, μνήσθη [34] ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε
,, τὴν κληρονομίαν [35] αὐτοῦ. Καὶ ἔσονται αὐτοῖς
,, αἱ ἡμέραι αὗται, ἐν μηνὶ Ἀδὰρ [36] τῇ τεσσα-
,, ρεσκαιδεκάτῃ, [37] καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ
,, [38] μηνὸς, μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς [39] καὶ εὐ-
,, φροσύνης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, κατὰ [40] γενεὰν [41] εἰς
,, τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ [42] Ἰσραήλ. [43] Ἔ-
,, τους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολεμαίου καὶ
,, Κλεοπάτρας, εἰσήνεγκε Δοσίθεος, ὃς ἔ-
,, φη εἶναι ἱερεὺς καὶ Λευΐτης, καὶ Πτολεμαῖος
,, [44] ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν
,, [45] τῶν Φρουραὶ, ἣν [46] ἔφασαν εἶναι, καὶ ἑρμη-
,, νευκέναι [47] Λυσίμαχον Πτολεμαίου, [48] τὸν ἐν
,, Ἱερουσαλήμ.

* Τέλος τῆς Ἐσθήρ.

---

17 *Alex.* ἑαυτῶν. Ἐσθήρ.

Cap. 10. * Hoc cap. in *Ald.* 54. 1 *Alex.* Ἔγραψεν γὰρ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε. *V. A.* Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τὰ τέλη τῆς. 2 *Or.* * Ἀρταξέρξης τέλη) ἐπὶ ÷ τὴν βασιλείαν] τῆς. 3 *Or.* ÷ πλοῦτόν τε καὶ δόξαν] * Μαρδοχαίῳ ὅσα ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐπὶ] τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 4 *Alex.* & *V. A.* καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ [*V. A.* ταῖς βίβλοις.] *Or.* ἰδοὺ * ταῦτα] γέγραπται ἐπὶ βιβλίου * λόγων τῶν ἡμερῶν.] 5 *Or.* Μήδων καὶ Περσῶν, ÷ εἰς μνημόσυνον.] 6 *Alex.* Ὁ γάρ. *Ald. Or.* & *C.* Ὅ, τε. 7 *Or.* * ὁ Ἰουδαῖος] διεδέχετο. 8 *V. A.* Ξέρξην. 9 *V. A.* φιλούμενος ὑπὸ πάντων τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἡγεῖτο αὐτῶν, καὶ δόξαν παντὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ περιετίθει. 10 *Alex.* & *Orig.* ἡγεῖτο. 11 *Ald. C.* αὐτῶν. 12 *Or.* Καὶ εἶπεν ὁ Μαρδοχαῖος. hæc & quæ sequuntur usque ad finem, in *Ed. Or.* obelis sunt notata. 13 *Alex.* & *Or.* Ἐμνήσθην περὶ τοῦ. *V. A.* Ἐμνήσθη γὰρ τοῦ. 14 *V. A.* εἶδε, καὶ ἀπετελέσθη, καὶ εἶπεν· Ἡ μικρὰ πηγὴ Ἐσθήρ ἐστιν. Καὶ οἱ δύο δράκοντες. 15 *Alex. Or.* οὐδὲν παρῆλθεν ἀπ' [ἀπ' *Alex.* deest] αὐτῶν λόγος. 16 *Alex. Orig.* & *C.* πηγὴ ἐγένετο. 17 *Or.* ἦν. 18 *Alex.* Οἱ δὲ δράκοντες. 19 *V. A.* Ποταμὸς τὰ ἔθνη. *Or.* Τὰ ἔθνη. 20 *Alex. Orig.* & *V. A.* συναχθέντα. 21 *V. A.* τοὺς Ἰουδαίους. 22 *V. A.* Ἥλιος καὶ φῶς οἳ ἐγένοντο [al. ἐγένετο] τοῖς Ἰουδαίοις, ἐπιφάνεια τοῦ Θεοῦ. τοῦτο τὸ κρίμα. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἃ οὐ γέγονεν ἐν τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ἐποίησε. 23 *Alex.* ὁ Ἰσραήλ. 24 *Alex.* καὶ ἔσωσε τὸν λαόν. 25 *Alex.* ἐρύσατο ἡμᾶς. 26 *Or.* μεγάλα. 27 *Alex.* & *Or.* τοῖς. 28 *Alex.* ἔθνεσιν. * Καὶ ἦλθον. 29 *Or.* τῷ Θεῷ, καί. 30 *V. A.* Καὶ προσῆλθον οἱ δύο κλῆροι οὗτοι εἰς ὥρας κατὰ καιρὸν καὶ ἡμέρας κυριεύσεως τοῦ αἰωνίου ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. 31 *Alex.* κλῆροι εἰς ὥραν καὶ * κλῆρον. 32 εἰς *C.* deest. 33 *Alex.* καὶ πᾶσιν ἔθνεσιν. *Ald. C.* ἐν πᾶσι τοῖς ἔθν. 34 *Alex.* ὁ Κύριος τοῦ. 35 *Orig.* & *V. A.* αὐτοῦ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπον· [*V. A.* εἶπεν·] Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ μνησθεὶς τῶν διαθηκῶν τῶν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. [*V. A.* addit Ἀμήν.] Καὶ ἔσονται. 36 *V. A.* ἐν τῇ. 37 καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ *Alex.* & *C.* desunt. 38 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ μηνός. 39 *Ald.* μετ' εὐφροσύνης. 40 *Or.* & *V. A.* γενεάς. 41 *V. A.* εἰς αἰῶνα. 42 Ἰσραὴλ *Ald. C.* deest. *V. A.* habet Ἰσραήλ. Ἀμήν. 43 Hic incipit cap. 55. in *Ald.* in *Comp.* autem cap. 11. 44 ὁ deest *Or.* 45 *Alex.* τῶν Φρουραῖα. *C.* Φουρίμ. *Or.* τῶν Φουρουρίμ. 46 *Or.* ἔφησαν. 47 al. Λιαυσίμαχον. 48 *Or.* οὐ τῶν. al. τῶν.

* *Alex.* Ἐσθήρ.

ΙΩΒ

Ι Ω Β.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ἄνθρωπός τις ἦν [2] ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι, [3] ᾧ ὄνομα Ἰὼβ, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος [4] ἀληθινὸς, [5] ἄμεμπτος, [6] δίκαιος, θεοσεβὴς, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος· 2 Ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες [7] τρεῖς. 3 Καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι [8] τρισχίλιαι, ζεύγη βοῶν πεντακόσια, [9] θήλειαι ὄνοι νομάδες [10] πεντακόσιαι, καὶ [11] ὑπηρεσία πολλὴ σφόδρα, καὶ ἔργα μεγάλα ἦν [12] αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος [13] εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. 4 Συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, [14] ἐποιοῦσαν πότον [15] καθ' ἑκάστην ἡμέραν, συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. 5 Καὶ ὡς ἂν [16] συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, [17] ἀπέστελλεν Ἰὼβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τοπρωῒ, [18] καὶ [19] προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, [20] καὶ μόσχον ἕνα περὶ ἁμαρτίας [21] περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰὼβ, [22] Μή ποτε οἱ υἱοί μου [23] ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν [24] πρὸς θεόν. [25] οὕτως οὖν ἐποίει [26] Ἰὼβ πάσας τὰς [27] ἡμέρας. 6 Καὶ ἐγένετο [28] ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, [29] καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ [30] ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι [31] ἐνώπιον τοῦ κυρίου, [32] καὶ ὁ διάβολος [33] ἦλθε μετ' [34] αὐτῶν. 7 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ, Πόθεν παραγέγονας; καὶ ἀποκριθεὶς [35] ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ, εἶπε, Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι. 8 Καὶ εἶπεν αὐτῷ [36] ὁ κύριος, Προσέσχες [37] τῇ διανοίᾳ σου κατὰ [38] τοῦ παιδός μου Ἰὼβ; ὅτι οὐκ ἔστι [39] κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς; [40] ἄνθρωπος ἄμεμπτος, [41] ἀληθινὸς, [42] θεοσεβὴς, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος; 9 Ἀπεκρίθη [43] δὲ ὁ [44] διάβολος, καὶ εἶπεν [45] ἐναντίον τοῦ κυρίου, Μὴ δωρεὰν Ἰὼβ [46] σέβεται [47] τὸν κύριον; 10 [48] Οὐ σὺ περιέφραξας [49] τὰ ἔξω αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ [50] τὰ [51] ἔξω πάντων τῶν ὄντων [52] αὐτοῦ κύκλῳ; [53] τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς; 11 Ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου, καὶ ἅψαι πάντων ὧν [54] ἔχει· [55] ἦ μὴν, εἰς πρόσωπόν [56] σε εὐλογήσει. 12 [57] Τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ, Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, [58] δίδωμι ἐν τῇ χειρί σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος [59] παρὰ τοῦ κυρίου. 13 [60] Καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰὼβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ [61] ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου. 14 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰὼβ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,

---

Cap. 1. 1 *Ms. Alex.* Ἄνθρωπος ἦν. 2 *Comp.* ἐν γῇ Οὖς. *Aq.* ἐν γῇ Οὖς. 3 *C.* Ἰὼβ ὄνομα αὐτῷ. 4 *Alex. Ald.* ἄμεμπτος, δίκαιος, ἀληθινὸς, (*Alex.* ἀληθεινὸς,) θεοσεβής. 5 *C.* ἄμωμος ἀνήρ. *Sym.* ἄμωμος. *Aq.* & *Th.* ἁπλοῦς. 6 *C.* ἁπλοῦς καὶ εὐθὺς φοβούμενος τὸν θεὸν, ἀπεχόμενος. 7 *Alex.* τρεῖς. 8 *Alex.* τρισχίλιοι. 9 *Alex.* ὄνοι θήλιαι. *Ald.* καὶ θήλειαι ὄνοι. *C,* καὶ ὄνοι θήλειαι. 10 *Alex.* πεντακόσιοι. 11 *Aq.* δουλεία. *Sym.* οἰκετία. 12 *Ald.* ἐν αὐτῷ. 13 *C.* μέγας, ut etiam *Sch.* 14 *Alex. Ald. C.* ἐποίουν. 15 *C.* ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, ut etiam *Sch. Rom.* 16 *Sch.* ἤρξαντο. 17 *Alex.* ἀπέστειλεν. 18 *Alex.* προσέφερέν τε θυσίας περὶ αὐτῶν. 19 *C.* προσφέρων. 20 καὶ μόσχον usque ad ἔλεγε *C.* desunt. 21 *Alex.* ὑπὲρ τῶν ψυχῶν. 22 *C.* Μή ποτε ἥμαρτον, καὶ ηὐλόγησαν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν οἱ υἱοί μου. *Aq.* Εἴ πως ἥμαρτον οἱ υἱοί μου, καὶ ηὐλόγησαν τὸν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν. 23 *Alex.* ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. 24 *Alex,* πρὸς τὸν θεόν. 25 *Alex. Ald.* οὕτως ἐποίει. 26 *Alex.* πάσας τάς. 27 *Alex.* & *C.* ἡμέρας αὐτῶν. 28 ὡς *Ald.* deest. 29 *Alex.* καὶ ἦλθον. 30 *C.* υἱοί. *Sch.* οἱ υἱοὶ θεοῦ. 31 *Ald.* ἔναντι. 32 *Aq.* καί γε σατὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν. *Th.* ἀντικείμενος. 33 *C.* ἐν μέσῳ αὐτῶν. sic etiam *Sch. Rom.* 34 *Alex.* αὐτῶν περιελθὼν τὴν γῆν, * καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανόν. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον. 35 ὁ διάβολος *Ald.* desunt. 36 *Alex.* ὁ θεός. 37 *C.* οὖν τῇ. 38 *Alex. Ald. C.* τοῦ θεράποντός μου. 39 *Alex.* ἄνθρωπος ὅμοιος αὐτῷ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. *Ald.* ἐπὶ τῆς γῆς κατ' αὐτῷ. *C.* αὐτῷ ὅμοιος τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. 40 *Sch.* ἀνὴρ ἁπλοῦς καὶ εὐθὺς καὶ φοβούμενος τὸν θεόν. 41 *Alex. Ald.* δίκαιος, ἀληθινὸς (*Alex.* ἀληθεινός.) *C.* ἀνὴρ ἁπλοῦς καὶ εὐθύς. 42 *C.* καὶ φοβούμενος τὸν θεόν. 43 δὲ *Ald.* deest. 44 *Alex.* διάβολος ἐναντίον κυρίου, Μὴ δωρεάν. 45 *C.* ἔναντι. 46 *Ald. C.* φοβεῖται τὸν θεόν. sic etiam *Sch. R.* 47 *Alex.* τὸν θεόν. 48 *C.* Οὐχί. 49 *Alex. Ald.* αὐτοῦ τὰ ἔξω. 50 τὰ ἔξω *Ald. C.* desunt. 51 *Alex.* ἔξωθεν. 52 *Alex.* αὐτῷ κυκλόθεν. *C.* αὐτῷ κύκλῳ. 53 *C.* τὰ ἔργα. 54 *Alex.* ἔχει· εἰ μήν. *C.* ἔχει· εἰ μή. 55 *Aq.* οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσει σε· ἢ φανερῶς ἀναισχύντως. 56 *Ald. C.* σου εὐλογήσει σε. Τότε. 57 *Alex.* Καὶ εἶπεν. 58 *Alex.* ἐν τῇ χειρί σου δέδωκα, ἀλλά. 59 *Alex. Ald.* ἀπὸ προσώπου κυρίου. 60 *Alex.* Καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰώβ. 61 *Alex.* ἤσθιον καὶ ἔπινον.

Τὰ ζῶ-

τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία, καὶ αἱ θήλειαι ὄ-
15 νοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν, Καὶ[62] ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες ᾐχμαλώτευσαν [63] αὐτὰς, καὶ τοὺς παῖδας [64] ἀπέκτειναν [65] ἐν μαχαίραις· [66] σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ
16 ἀπαγγεῖλαί σοι. [67] Ἔτι τούτου λαλοῦντος, ἦλθεν ἕτερος [68] ἄγγελος, [69] καὶ εἶπε πρὸς Ἰώβ, [70] Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, [71] καὶ [72] κατέκαυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας [73] κατέφαγεν ὁμοίως· [74] σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος
17 ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. Ἔτι τούτου λαλοῦντος, [75] ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος, [76] καὶ εἶπε πρὸς Ἰώβ, Οἱ [77] ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν [78] κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν τὰς καμήλους, καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτὰς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις· [79] ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
18 Ἔτι τούτου λαλοῦντος, ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται [80] λέγων τῷ Ἰώβ, Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων [81] παρὰ τῷ ἀ-
19 δελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ, Ἐξαίφνης [82] πνεῦμα μέγα [83] ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἥψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου, καὶ ἐτελεύτησαν· [84] ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον
20 τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. Οὕτως [85] ἀναστὰς Ἰὼβ ἔῤῥηξε τὰ [86] ἱμάτια [87] ἑαυτοῦ, καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς [88] κεφαλῆς, καὶ [89] πεσὼν
21 χαμαὶ, [90] προσεκύνησε, Καὶ εἶπεν, Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο· ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν, [91] οὕτως ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα κυρίου [92] εὐ-
22 λογημένον. Ἐν τούτοις [93] πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ [94] οὐδὲν [95] ἥμαρτεν Ἰὼβ ἐναντίον τοῦ κυρίου· καὶ [96] οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἦλθον οἱ [1] ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι [2] ἔναντι κυρίου, καὶ ὁ διάβολος [3] ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρα-
2 στῆναι [4] ἐναντίον τοῦ κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ, Πόθεν σὺ ἔρχῃ; [5] τότε εἶπεν ὁ διάβολος [6] ἐνώπιον τοῦ κυρίου, Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν, καὶ [7] ἐμπεριπατή-
3 σας τὴν σύμπασαν, πάρειμι. Εἶπε [8] δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν [9] διάβολον, Προσέσχες [10] οὖν τῷ θεράποντί μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς; ἄνθρωπος [11] ἄκακος, [12] ἀληθινὸς, ἄμεμπτος, θεοσεβὴς, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ἔτι δὲ [13] ἔχεται ἀκακίας· [14] σὺ δὲ εἶπας [15] τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ διακενῆς
4 ἀπολέσαι. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ, [16] Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, [17] ὅσα ὑπάρχει [18] ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς
5 αὐτοῦ [19] ἐκτίσει. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ [20] ἀποστείλας τὴν χεῖρά σου, [21] ἅψαι τῶν ὀστῶν αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ· [22] ἦ μὴν εἰς [23] πρόσωπόν σε
6 εὐλογήσει. Εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ, Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτόν· μόνον

---

62 *C.* ἐπέπεσε Σαβὰ, καὶ ᾐχμαλώτευσαν. sic etiam *Sch. R.* 63 *Alex.* αὐτούς. 64 *Alex.* ἐπάταξαν. 65 *Alex. Ald.* ἐν στόματι μαχαίρας. 66 *Alex.* καὶ ἐσώθην ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον. 67 *Sch.* Ἔτι οὗτος ἐλάλει, καὶ οὗτος ἦλθε. 68 ἄγγελος *C.* deest. 69 *Alex.* πρὸς Ἰώβ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῦρ. *Ald.* desunt καὶ εἶπε. 70 *C.* Πῦρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἔπεσεν. *Sch.* Πῦρ παρὰ τοῦ θεοῦ κατηνέχθη. 71 *Alex. Ald.* ἐπὶ τὴν γῆν, καί. 72 *Alex.* κατέφαγεν τά. *C.* ἀπέκαυσε τά. 73 *Alex.* κατέκαυσεν. 74 *Alex.* καὶ ἐσώθην ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον. *Ald. C.* καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον. 75 *Alex.* ἕτερος ἄγγελος ἔρχεται πρὸς Ἰώβ, καὶ λέγει αὐτῷ, Οἱ. 76 *Ald.* πρὸς Ἰώβ, καὶ λέγει αὐτῷ, Οἱ. 77 *C.* Χαλδαῖοι ἐπέθηκαν τρεῖς ἀρχάς. sic *Sch. R.* 78 *Alex. Ald* ἀρχὰς τρεῖς (*Alex.* τρῖς.) *Aq.* τάγματα τρία. 79 *Alex.* καὶ ἐσώθεν (l. ἐσώθην) ἐγώ. 80 *Alex. Ald.* πρὸς Ἰώβ, λέγων, Τῶν. 81 *Alex. Ald.* παρὰ τῷ (*Alex.* τοῦ) υἱῷ σου τῷ. 82 *C.* ἄνεμος μέγας. sic etiam *Aq.* vertit. 83 *Alex. Ald.* ἦλθεν ἀπὸ τῆς. 84 *Alex. Ald.* καὶ ἐσώθην ἐγώ. 85 *Alex. Ald.* ἀκούσας Ἰώβ, ἀναστὰς διέῤῥηξεν. *C.* ἀναστὰς Ἰὼβ διέῤῥηξε. 86 *Sch.* ἔνδυμα. *Th.* τὸν ἐπενδύτην. *Aq.* ἐφεστρίδα. 87 *Alex.* αὐτοῦ. 88 *Alex, Ald. C.* κεφαλῆς αὐτοῦ, καί. 89 *Alex.* κατεπάσατο γῆν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς (al. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν) αὐτοῦ, καὶ πεσών. 90 *Alex.* & *Ald.* προσεκύνησε τῷ κυρίῳ, Καί. 91 *Alex. Ald. C.* οὕτω καὶ ἐγένετο. 92 *Alex. Ald.* εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἐν. 93 πᾶσι *C.* deest. 94 *Alex. Ald.* οὐχ. 95 *Alex.* ἥμαρτεν Ἰὼβ οὐδὲν ἔναντι κυρίου, οὐδὲ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ· καὶ οὐκ. 96 *Olympiodor.* σαφέστερον ὁ Ἑβραῖος, οὐκ ἐμέμψατο, φησὶ, τῷ θεῷ. *S.* οὐδὲ ἠφρονεύσατο πρὸς τὸν θεόν.

Cap. 2. 1 *C.* υἱοί. ut etiam *Sch. Rom.* 2 *Alex.* ἐνώπιον κυρίου. *Ald. C.* ἐναντίον τοῦ κυρίου. 3 *Alex.* ἐν μέσῳ αὐτῶν ἦλθεν. 4 *Alex.* & *C.* ἔναντι κυρίου. 5 *Ald.* εἶπε δὲ ὁ. 6 *Alex.* ἔναντι κυρίου. *Ald. C.* ἐναντίον τοῦ κυρίου. 7 *Alex.* ἐνπεριπατήσας τὴν γῆν, πάρειμι. 8 δὲ *Ald.* deest: & vers. 4. 9 *Alex.* σατανᾶν. 10 οὖν *Ald.* deest. 11 *Alex.* ὅμοιος αὐτῷ, ἄμεμπτος. *Ald.* ὅμοιος αὐτῷ, ἄκακος. 12 *Alex.* δίκαιος, ἀληθεινὸς, θεοσεβής. 13 *Polychron.* ὁ Ἑβραῖος· ἔχεται τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος. 14 *Didym.* τοῦτο Ἀκύλ. σαφέστερον ἐκδέδωκεν· ἀνέσεισάς με ἐπ' αὐτῷ τοῦ καταποντίσαι αὐτὸν δωρεάν. 15 *Alex.* τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἀπολέσαι διακενῆς. 16 *Sym.* Χρῶτα ὑπὲρ χρωτὸς, καὶ πάντα ὅσα ἔχει προήσεται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. 17 *Alex. Ald. C.* καὶ (*Ald.* deest) πάντα ὅσα. 18 *Alex.* ἀνθρώπου, δώσει ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. 19 *C.* δώσει. 20 *C.* ἀπόστειλον. 21 *C.* καὶ ἅψαι. 22 *Alex.* & *C.* εἰ μή. 23 *C.* πρόσωπον εὐλογήσει.

[24] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ [25] διαφύλαξον.

7 [26] Ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος [27] ἀπὸ τοῦ κυρίου· καὶ ἔπαισε τὸν Ἰὼβ ἕλκει πονηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. 8 Καὶ [28] ἔλαβεν ὄστρακον, [29] ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ, [30] καὶ ἐκάθητο [31] ἐπὶ τῆς κοπρίας [32] ἔξω τῆς πόλεως. 9 Χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος, εἶπεν [33] αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, [34] Μέχρι τίνος καρτερήσεις, [35] λέγων, Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν, προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισταί [36] σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς· [37] υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδῖνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων· [38] σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἴθριος, [39] κἀγὼ [40] πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ [41] τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε [42] δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι [43] τῶν μόχθων μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἵ με νῦν συνέχουσιν. [44] ἀλλὰ [45] εἰπόν τι ῥῆμα [46] εἰς κύριον, καὶ τελεύτα. 10 Ὁ δὲ ἐμβλέψας, [47] εἶπεν αὐτῇ, Ὥσπερ μία τῶν [48] ἀφρόνων γυναικῶν [49] ἐλάλησας. εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, [50] τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν; ἐν [51] πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ [52] οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰὼβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 11 Ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπελθόντα αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς [53] ἰδίας χώρας [54] πρὸς αὐτόν· Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανῶν βασιλεὺς, [55] Βαλδὰδ ὁ [56] Σαυχέων τύραννος, [57] Σωφὰρ Μιναίων βασιλεύς· [58] καὶ παρεγένοντο [59] πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν, τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν. 12 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν, οὐκ ἐπέγνωσαν· [60] καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν, [61] ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν, καὶ καταπασάμενοι [62] γῆν, 13 [63] Παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν [64] ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.

Κεφ. γʹ. 3.

1 [1] ΜΕτὰ [2] τοῦτο ἤνοιξεν Ἰὼβ τὸ στόμα αὐτοῦ, 2 καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ, [3] Λέγων, 3 Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ [4] ἐγεννήθην, καὶ ἡ νὺξ [5] ἐκείνη, [6] ᾗ εἶπαν, Ἰδοὺ ἄρσεν. 4 [7] Ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος· 5 [8] Ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου, [9] ἐπέλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν [10] γνόφος· [11] καταραθείη ἡ [12] ἡμέρα. 6 Καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη, ἀπενέγκοιτο αὐτὴν [13] σκότος· [14] μὴ εἴη εἰς ἡμέρας [15] ἐνιαυτοῦ, μηδὲ ἀριθμηθείη [16] εἰς ἡμέρας μηνῶν. 7 Ἀλλὰ ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη [17] ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν εὐφροσύνη, μηδὲ [18] χαρμονή. 8 Ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην, [19] ὁ μέλλων 9 τὸ μέγα κῆτος [20] χειρώσασθαι. [21] Σκο-

---

24 *Theodoret.* τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐχ ἅψῃ. 25 *Alex.* διατήρησον. *C.* φύλαξον. 26 *Ald.* Καὶ ἐξῆλθε δέ. *C.* Καὶ ἐξῆλθεν. 27 *Alex.* παρὰ τοῦ. *Ald.* ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ. 28 *Alex.* ἔλαβεν Ἰὼβ ὄστρακον. *C.* ἔλαβεν ἑαυτῷ ὄστρακον. 29 *Alex.* ἵνα ἀποξέῃ τὸν ἰχῶρα αὐτοῦ, καί. *Apollinar.* ὁ Ἑβραῖος, τῷ κνᾶσθαι ἐν αὐτῷ ἔχει. 30 *Alex.* & *C.* καὶ αὐτὸς ἐκάθητο. 31 *C.* ἐντὸς τῆς σποδοῦ. *Aquila* etiam ſic vertit. *S.* ἐπὶ τῆς σποδοῦ. 32 *C.* Καὶ εἶπεν αὐτῷ. 33 *Alex.* τῷ Ἰὼβ ἡ. 34 *Alex.* Μέχρις τίνος. 35 λέγων Ἰδοὺ uſque ad ἀλλὰ εἰπόν al. deſunt. 36 *Alex.* τὸ μνημόσυνόν σου. 37 *Alex.* υἱοί σου, καὶ θυγατέρες, τῆς ἐμῆς. 38 *Alex.* σὺ δέ. 39 *Alex.* καὶ ἐγώ. 40 *Alex.* πλανῆτις. *Ald.* πλανῆτις. 41 *Alex.* & *Ald.* τόπου περιερχομένη, καί. 42 *Alex.* δύσῃ. 43 *Alex.* τῶν μόχθων, καὶ τῶν περιεχουσῶν με ὀδυνῶν. 44 *Alex.* ἀλλ᾽. 45 *Sch.* κατάρασον τὸν θεόν. 46 *Alex.* *Ald.* πρὸς κύριον. *C.* πρὸς θεόν. 47 *Alex.* & *C.* αὐτῇ εἶπεν, Ἵνα τί (*Alex.* Ἵνα τί) ὥσπερ. *Ald.* εἶπεν αὐτῇ, Ἵνα τί ὥσπερ. 48 *Aq.* ἀπορρευσῶν. 49 *Alex.* οὕτως ἐλάλησας. εἰ τὰ μὲν ἀγαθά. 50 *Alex.* τὰ δὲ κακά. 51 *Alex.* & *C.* τούτοις πᾶσι τοῖς. 52 *Alex.* οὐχ ἥμαρτεν Ἰὼβ, οὐδὲ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐναντίον. 53 *Alex.* ἰδίας πόλεως πρὸς αὐτὸν, τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν. 54 *C.* τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. 55 *Alex.* Βαλδάς. *C.* καὶ Βαλδάδ. 56 *Alex.* Αὐχαίων. 57 *Alex.* καὶ Σωφὰρ ὁ Μιναίων. 58 *S.* συνετάξαντο γὰρ ὁμοῦ ἐλθόντες συμπαθῆσαι αὐτῷ καὶ παραμυθήσασθαι αὐτόν. 59 *Alex.* ὁμοθυμαδὸν πρὸς αὐτόν.

60 *Polych.* τινὰ δὲ βιβλία ἔχουσι, καὶ ἀναβλέψαντες εἰς τὸν οὐρανόν. 61 *Alex.* ῥήξαντες δὲ ἕκαστος. 62 *Alex.* *Ald.* γῆν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, (αὐτῶν *Ald.* deeſt) Παρεκάθηντο (*Ald.* Παρεκάθισαν) αὐτῷ. 63 *Polychr.* τοῦτο ἐμφατικώτερον ἔχει ὁ Ἑβραῖος· φησὶ γάρ· Καὶ ἐκάθισαν παρ᾽ αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς. 64 *Ald.* ἐλάλησε λόγον· ἑώρων. *Alex.* & *C.* ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν λόγον· ἑώρων.

Cap. 3. 1 *Alex.* & *Comp.* Καὶ μετά. Hic *Ald.* habet, Α' ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΔΙΑΛΕΞΙΣ. Μετά. 2 *Alex.* ταῦτα. 3 *Alex.* Καὶ ἀπεκρίθη Ἰὼβ, λέγων. 4 *Alex.* ἐγεννήθην ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ νὺξ ἐν ᾗ εἶπον. 5 *C.* ἐκείνη, ἐν ᾗ. 6 *Sym.* ἐν ᾗ ἐκυήθη ἄνθρωπος. 7 *Alex.* Ἡ ἡμέρα ἐκείνη. 8 *Sym.* ἀντιποιήσαιτο αὐτῆς. *Th.* ἀγχιστευσάτω αὐτήν. *Aq.* μολύναι. 9 *Alex.* καὶ ἐπέλθοι. 10 *Aq.* νέφωσις. *S.* ἀχλύς. *Th.* συννεφία. 11 *C.* pro καταραθείη habet καὶ ταραχθείη. *Aq.* καὶ ἐκθαμβήσαισαν αὐτὴν ὡς πικραμμοί. 12 *Alex.* *Ald.* *C.* ἡμέρα ἐκείνη. Καί. 13 *Aq.* σκοτομηνία. 14 *S.* μηδὲ συναφθείη. 15 *Alex.* ἐνιαυτῶν. 16 εἰς *Ald.* deeſt. 17 *Alex.* ὀδυνηρά. *Severinus*, ὁ Σύμμ. ἔκβλητος, εἶπεν· ὁ δὲ Ἑβραῖος, μεμονωμένη. 18 *Sch.* ἀγαλλίαμα. 19 *C.* οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν Λεβιαθάν. quæ *Sym.* verſio eſt. ſed pro Λεβιαθὰν ibi Λευιαθάν. *Aq.* οἱ παρεσκευασμένοι ἐξεγεῖραι λευιαθάν. *Th.* οἱ ἕτοιμοι ἐξυπνίσαι δράκοντα. 20 *Alex.* χειρώσασθαι. 21 *C.* Σκοτισθείη.

τωθείη

τωθείη τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης· [22] ὑπομείναι, [23] καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι
10 Ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα. Ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρός μου, ἀπήλλαξε γὰρ [24] ἂν [25] πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου.
11 Διατί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα; ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον, καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην;
12 [26] Ἱνατί δὲ συνήντησάν μοι [27] τὰ γόνατα;
13 ἱνατί δὲ μαστοὺς [28] ἐθήλασα; Νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύχασα, ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην
14 Μετὰ βασιλέων [29] βουλευτῶν
15 γῆς οἳ ἐγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν, [30] Ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολὺς ὁ χρυσός, οἳ ἔπλησαν
16 τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου· Ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρός, ἢ ὥσπερ νήπιοι οἳ οὐκ εἶδον φῶς.
17 Ἐκεῖ ἀσεβεῖς [31] ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς, ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι [32] τῷ σώματι.
18 [33] Ὁμοθυμαδὸν δὲ [34] οἱ [35] αἰώνιοι οὐκ ἤκουσαν
19 φωνὴν [36] φορολόγου. Μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστι, καὶ θεράπων [37] δεδοικὼς τὸν κύριον
20 αὐτοῦ. Ἱνατί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν [38] πικρίᾳ φῶς; ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς,
21 Οἳ [39] ἱμείρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχάνουσιν
22 ἀνορύσσοντες [40] ὥσπερ θησαυρούς, Περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν [41] κατατύχωσι;
23 Θάνατος ἀνδρὶ [42] ἀνάπαυμα, [43] συνέκλεισε
24 γὰρ ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ. [44] Πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου [45] στεναγμός ἥκει, [46] δακρύω δὲ ἐγὼ
25 συνεχόμενος φόβῳ. Φόβος γὰρ [47] ὃν ἐφρόντισα ἦλθέ μοι, καὶ ὃν ἐδεδοίκειν, συνήντη-
26 σέ μοι. [48] Οὔτε εἰρήνευσα, οὔτε ἡσύχασα, οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἦλθε δέ μοι [49] ὀργή.

Κεφ. δ΄. 4.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης, λέ-
2 γει, [1] Μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ; ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει;
3 Εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλούς, καὶ χεῖρας [2] ἀ-
4 σθενοῦς παρεκάλεσας, [3] Ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥήμασι, [4] γόνασί τε ἀδυνατοῦσι
5 [5] θάρσος περιέθηκας. [6] Νῦν δὲ ἥκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ ἥψατό σου, σὺ [7] ἐσπούδα-
6 σας. Πότερον [8] οὐχ ὁ φόβος σου ἐστὶν ἐν ἀφροσύνῃ, καὶ ἡ [9] ἐλπίς σου καὶ ἡ [10] κακία τῆς
7 ὁδοῦ σου; Μνήσθητι οὖν, [11] τίς καθαρὸς ὢν ἀπώλετο, ἢ πότε ἀληθινοὶ [12] ὁλόρριζοι
8 ἀπώλοντο; Καθ᾽ ὃν τρόπον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ
9 ὀδύνας θεριοῦσιν [13] ἑαυτοῖς. Ἀπὸ προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται, ἀπὸ δὲ πνεύμα-
10 τος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται. Σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα δὲ
11 δρακόντων ἐσβέσθη. [14] Μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν [15] βοράν, σκύμνοι
12 [16] δὲ λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους. [17] Εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου, [18] οὐθὲν ἄν σοι τούτων κακὸν ἀπήντησε. [19] πότερον [20] οὐ δέξεταί [21] μου τὸ οὖς ἐξαίσια παρ᾽ αὐ-
13 τοῦ; [22] Φόβῳ δὲ καὶ ἤχῳ νυκτερινῇ ἐπι-

---

22 *Ald. C.* καὶ μὴ ὑπομείναι. *S.* προσδοκηθείη, φῶς, καὶ μὴ εἴη. 23 *Alex.* καὶ μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ φωτίσαι, μηδὲ ἴδοι. 24 ἂν *C.* deest. 25 *Alex.* κόπον. 26 *Alex.* Καὶ ἱνατί συνήντησέν. 27 *Alex.* γόνατα. 28 *Alex.* ἐθήλασα μητρός μου; Νῦν. 29 *Alex.* καὶ βουλευτῶν. 30 *Alex.* Καὶ μετά 31 *Alex.* & *Comp.* ἔπαυσαν. *Ald.* ἐξεκαύθησαν. al. ἐξέπαυσαν. *Olympiod.* legit ἔπαυσαν, & notat: ἕτερα βιβλία ἔχει, ἐξέκαυσαν. *a. Sch.* ἔπαυσαν. *Th.* ἐκόπασαν. *Aq.* ἐπαύσαντο κλονῆσαι. *S.* ἐκόπασαν ὀργῆς θυμόν. 32 *Alex.* σώματι. 33 *Aq.* Ἅμα δέσμιοι εὐθύνησαν. *S.* ὁμοῦ δεσμῶται ἀόχλητοι. 34 *Alex.* δι᾽ αἰῶνος οὐκέτι ἤκουσαν. 35 *C.* δεδεμένοι. 36 *Aq.* εἰσπράσσοντος. *S.* ἐπαναγκαστοῦ. 37 *Alex.* & *C.* οὐ δεδοικώς. sic etiam *Aug.* & *Orig.* & *Hieron.* in Esa. c. 24. 38 *Alex.* πικρίᾳ ψυχῆς φῶς. 39 *Alex.* ὁμείρονται θανάτου. 40 *Alex.* αὐτὸν ὥσπερ θησαυρόν. 41 *Alex.* κατατύχωσιν θανάτου. Θάνατος γὰρ ἀνδρὶ ἀνάπαυσεις, οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη, συνέκλεισεν γὰρ ὁ κύριος κατ᾽. 42 *Ald. C.* ἀνάπαυσις 43 *C.* Οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη, συνέκλεισε. *Olymp.* ὁ δὲ Σύμμ. ἐξέδωκεν· ἀπέφραξεν ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ. τινὰ δὲ τῶν βιβλίων ἐν τῷ μεταξὺ τοῦτο, θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυσις, καὶ τοῦ, συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ ἔχουσι καὶ τοῦτον τὸν στίχον, οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη ἀπ᾽ αὐτοῦ. 44 *Aquil.* ὅτι εἰς πρόσωπον ἄρτου μου στεναγμὸς ἐλεύσεται. 45 *Alex.* & *Ald.* στεναγμός μοι ἥκει. *Comp.* στεναγμὸς ἥκει μοι. 46 *C.* καὶ χυθήσεται, ὡς ὕδατα, βρυχήματα. sic etiam *Sch. R.* quæ addunt μου. 47 *Alex.* ὃν εὐλαβούμην, ἦλθέν μοι. καὶ ὅν. 48 *Aq.* Οὐκ εὐπάθησα. 49 *Sch.* κλόνος.

Cap. 4. 1 *Comp.* Εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρός σε, κοπιάσεις. *Olymp.* ὁ Θεοδοτ. καὶ ὁ Σύμμ. ἐξέδωκαν, ὁ μέν, εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρός σε, κοπιάσεις· ὁ δέ, ἐὰν ἀναλάβωμεν λόγον, μοχθήσεις· Ἀκύλ. μή τι ἐπάρωμεν λαλῆσαι πρός σε. 2 *Alex.* ἀσθενούντων. 3 *Alex.* Ἀσθενοῦντας δέ. 4 *Alex.* γόνασιν δέ. 5 *Alex.* περιέθηκας θάρσος. 6 *Alex.* Νυνί. 7 *Alex.* δὲ ἐσπούδακας. *C.* δὲ ἐσπούδασας *Sch.* ἐθορυβήθης. 8 *Alex.* οὐχί. 9 *Aq.* ἡ ὑπομονή σου, καὶ ἡ ἁπλότης τῶν ὁδῶν σου. 10 in uno lib. est ἀκακία. atque ita legit *Aug.* 11 *Alex.* ὅτι οὐδεὶς καθαρὸς ὤν. *C.* τίς ὢν καθαρός. 12 *Alex.* ὁλόριζοι. 13 *Alex.* ἐν αὐτοῖς 14 *Ald.* Μυρμηκλέων. *Aq.* λίς. 15 *Alex.* βορράν. *C.* θήραν· quæ est *Aq.* versio. 16 δὲ *C.* deest. 17 *C.* Πρὸς ἐμὲ δὲ ἐλαλήθη λαθραίως, ἐν κλοπῇ πότερον. Sic etiam *Sch. R.* quæ pro λαθραίως hab. λαθραίως. 18 *Alex.* οὐδὲν ἂν τούτων κακῶν συνήντησέν μοι. 19 *S.* καὶ ἐδέξατο τὸ οὖς μου ψιθυρισμόν. 20 *Alex.* οὖν οὐ. 21 *Alex.* σου τὸ οὖς μου ἐξαίσια; Ἐξαίσιοι γὰρ παρ᾽ αὐτοῦ φόβοι καὶ ἠχὼ νυκτερινή 22 *C.* Ἐν ἐκπλήξει ἀφ᾽ ὁραμάτος μου νυκτερινοῦ. *Ald* Φόβος δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή. sic etiam legit *Polychr.* *Aq.* ἐν πα-

14 πίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, [23] Φρίκη μοι συνήντησε καὶ τρόμος, καὶ μεγάλως μου 15 τὰ ὀστᾶ [24] διέσεισε, Καὶ πνεῦμα [25] ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν. ἔφριξαν δέ μου 16 τρίχες καὶ σάρκες. [26] Ἀνέστην [27] καὶ οὐκ ἐπέγνων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου, [28] ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουον. 17 Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς [29] ἐναντίον τοῦ κυρίου; ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀ-18 νήρ; [30] Εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει, κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι [31] ἐπενόησε. 19 [32] Τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας, [33] ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμέν, ἔπαισεν αὐ-20 τοὺς σητὸς τρόπον, [34] Καὶ ἀπὸ πρωΐθεν [35] μέχρι ἑσπέρας οὐκ ἔτι εἰσί, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι, ἀπώλον-21 το. [36] Ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ [37] ἐξηράνθησαν, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν [38] αὐτοὺς σοφίαν.

* Κεφ. ε'. 5.

1 Ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τις [1] σοι ὑπακούσεται, ἢ 2 εἴ τινα [2] ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ. Καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, [3] πεπλανημένον δὲ θα-3 νατοῖ ζῆλος. Ἐγὼ δὲ [4] ἑώρακα ἄφρονας [5] ῥίζαν βάλλοντας, [6] ἀλλ' [7] εὐθέως ἐβρώ-4 θη αὐτῶν ἡ δίαιτα. Πόῤῥω [8] γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, [9] κολαβρισθείησαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξ-5 αιρούμενος. [a] Ἃ γὰρ ἐκεῖνοι [10] συνήγαγον, [11] δίκαιοι ἔδονται, [12] αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν [13] οὐκ [14] ἐξαίρετοι ἔσονται. [15] ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ 6 ἰσχύς. [16] Οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ [17] ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος. 7 Ἀλλὰ ἄνθρωπος [18] γεννᾶται κόπῳ, [19] νεοσσοὶ 8 δὲ [20] γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται. Οὐ μὴν δὲ [21] ἀλλὰ [22] ἐγὼ δεηθήσομαι [23] κυρίου, κύριον δὲ [24] τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέ-9 σομαι, Τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν 10 ἀριθμός, Τὸν διδόντα ὑετὸν [25] ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ [26] ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐ-11 ρανόν, Τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα, 12 [27] Διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων, καὶ οὐ μὴ 13 ποιήσουσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές. Ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ [28] φρονήσει, βου-14 λὴν δὲ [29] πολυπλόκων ἐξέστησεν. [30] Ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ μεσημβρινὸν [31] ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί, 15 Ἀπόλοιντο δὲ ἐν πολέμῳ. ἀδύνατος δὲ ἐξέλ-16 θοι ἐκ χειρὸς δυνάστου. [32] Εἴη δὲ [33] ἀδυνάτῳ ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθείη. 17 Μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος, [34] νουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναί-18 νου. Αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ [35] πάλιν ἀποκαθίστησιν· [36] ἔπαισε, καὶ αἱ χεῖρες αὐ-

---

παραλλαγαῖς ἀπὸ ὁραματισμῶν νυκτός. *S.* ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὁραμάτος μου νυκτερινοῦ. 23 *Alex.* & *C.* Φρίκη δέ μοι. 24 *Alex.* συνέσεισεν. *C* συνέσεισεν. 25 *Sch.* διὰ τοῦ προσώπου μου. 26 *Alex.* Καὶ ἀνέστην. *S.* vertit Ἔστην. 27 *S.* καὶ οὐκ ἐπιγνώσομαι. 28 *S.* ἠρεμίας φωνῆς ἤκουον. 29 *Alex.* ἔναντι κυρίου. 30 *S.* Ἐν δούλοις αὐτοῦ ἀβεβαιότης, καὶ ἐν ἀγγέλοις αὐτοῦ εὑρήσει ματαιότητα. 31 *Alex.* ἐπενόησε. Ἐα δὲ τοὺς. 32 *S.* vertit, Πόσῳ μᾶλλον τοῖς κατασκηνοῦσιν οἰκίας πηλίνας, ὧν γήϊνος ὁ θεμέλιος. 33 *Alex.* ἐξ οὗ καὶ αὐτοί ἐσμεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ. 34 *Alex.* Ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας καὶ οὐκ ἔτι εἰσὶν, καὶ παρά. 35 *C.* ἕως. 36 *C.* Συνεξῆρε τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ἀπώλοντο. ita etiam *Sch. R.* nisi, quod pro ἀπώλοντο hab. ἐξέλιπον. 37 *Alex.* ἐτελεύτησαν, καὶ παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν, ἀπώλοντο. 38 *C.* αὐτοῖς.

Cap. 5. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 *Mſ. Alex.* σου εἰσακούσεται. 2 *Alex.* ἁγίων ἀγγέλων. 3 *Aq.* θελγόμενον. *S.* νήπιον. 4 *Alex.* ἑόρακα. 5 *C.* ῥίζας. 6 *C.* καὶ κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα. quæ *Aquilæ* verſio. 7 *Alex.* εὐθὺς ἡ δίαιτα αὐτῶν ἐβρώθη. 8 *Alex.* ἐγένοντο. 9 *C.* καὶ ἐπιτριβήσονται. *Olympiod.* τουτέστιν, ἐπιτριβείησαν, ἐξευτελισθείησαν· κολαβεὶς γὰρ ὁ μικρὸς χοῖρος. ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Ἀκύλ. ἐπιτριβήσονται· ὁ δὲ Θεοδοτ. κατεκλάσθησαν· ὁ δὲ Σύμμ. ταπεινωθήτωσαν, ἐξέδωκε. *a. Sch.* Ἀκ. καὶ ἐπιτριβήσονται. Θ. καὶ ταπεινωθήσονται· Σ. καὶ κατεκλάσθησαν. 10 *Alex. Ald. C.* ἐθέρισαν. ſic etiam *Sch. R.* 11 *S.* πεινῶντες φάγονται. *C.* πεινῶν φάγεται. ſic & *a. Sch.* 12 *C.* αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρθήσονται, quæ verſio *Sym.* 13 οὐκ *Ald.* deeſt. 14 *Alex.* ἐξερεθήσονται· καὶ ἐξιφωνισθείη. 15 *Polychr.* τουτέστιν, ἐκροφηθήσεται, δαπανηθήσεται, παντελῶς κενωθήσεται· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σιφωνιζομένων πρὸς τὸ μηδὲν ἔτι ὑγρὸν ὑπολείπεσθαι. οὕτω γὰρ καὶ ὁ Σύμμ. ἀναῤῥοφῆσαι διψῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν· Ἀκύλ. ἀφειλκύσαντο διψῶντες εὐπορίαν αὐτῶν, 16 *S.* οὐ γὰρ ἐξελεύσεται ἀπὸ κόνεως ὀδύνη. 17 *Alex.* ἐκ γῆς. 18 *Alex.* ἐν κόπῳ γεννᾶται. 19 *S.* τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν ὑψοῦσι πτερά. *Aq.* καὶ υἱοὶ πτήνους. 20 *Alex.* γυπῶν. *C.* ἀετῶν. 21 *Alex.* ἀλλ'. 22 *C.* καὶ ἐγώ. 23 *Ald.* κυρίου θεοῦ, τόν. 24 *Alex.* τὸν παντοκράτορα ἐπικαλέσομαι. 25 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν ἀποστέλλοντα. 26 *Sch.* ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτάτων. 27 *Alex.* Τὸν διαλλάσσοντα. *Aq.* ἀκυροῦντα. *S.* διαλύοντα. *C.* διασκεδάζοντα. quæ *Theod.* verſio. 28 *Alex.* φρονήσει αὐτῶν, βουλὰς δέ. 29 *Olymp.* πολυπλόκους καλεῖ τοὺς ἄγαν συνετούς. οὓς ἀγκυλογνώμονας, διὰ τὸ σκολιὸν τῆς γνώμης, εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰς κυρίας τῶν λέξεων ἐκλέγοντες. τὸ δὲ ἐξέστησεν, ἀντὶ τοῦ ἀχρήστους πεποίηκεν, ἠκύρωσεν, ἔξω τοῦ σκοποῦ στῆναι παρεσκεύασεν· ὅπερ ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσε· βουλὴ δὲ σκολιὰ ταραχθήσεται. 30 *Alex.* Ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῖς συναντήσεται σκότος. 31 *Alex.* ψηλαφήσιαν. 32 *Alex.* Καὶ εἴη ἀδυνάτῳ ἐλπίς, καὶ ἀδίκου στόμα. 33 *C.* πτωχῷ. quæ *Sym.* verſio. *Aq.* ἀτόνῳ. 34 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς, νουθέτημα. 35 *Aq.* μοτώσει. *S.* ἐπιδήσει. 36 *Alex.* πατάξει.

19 τοῦ [37] ἰάσαντο. [38] Ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν [39] σε ἐξελεῖται, [40] ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ, [41] οὐ μὴ 20 ἅψηταί σου κακόν. Ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου, [42] ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδή- 21 ρου λύσει σε. Ἀπὸ μάστιγος γλώσσης [43] σε κρύψει, καὶ οὐ μὴ [44] φοβηθῇς [45] ἀπὸ κα- 22 κῶν ἐρχομένων. Ἀδίκων καὶ ἀνόμων καταγελάσῃ· ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων [46] οὐ μὴ 23 φοβηθῇς· Θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρηνεύσουσί 24 σοι. [47] Εἶτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος· [48] ἡ δὲ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου [49] οὐ μὴ 25 ἁμάρτῃ. [50] Γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ [51] τέκνα σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμ- 26 βότανον τοῦ ἀγροῦ. [52] Ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ [53] καιρὸν θεριζόμενος, ἢ ὥσπερ θιμωνιὰ ἅλωνος καθ' ὥ- 27 ραν συγκομισθεῖσα. Ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν· ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν· σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ, [54] εἴ [55] τι ἔπραξας.

* Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Υπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, [1] Εἰ γάρ 2 τις ἱστῶν [2] στήσαι μου τὴν ὀργὴν, τὰς δὲ ὀδύνας 3 μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδὸν, Καὶ δὴ ἄμμου παραλίας [3] βαρυτέρα ἔσται. [4] ἀλλ' ὡς ἔ- 4 οικε τὰ ῥήματά μου ἐστὶ φαῦλα. Βέλη γὰρ [5] κυρίου ἐν τῷ σώματί μου ἐστὶν, ὧν ὁ [6] θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, ὅταν ἄρξωμαι 5 λαλεῖν, κεντοῦσί με. Τί γάρ; [7] μὴ διακενῆς κεκράξεται ὄνος ἄγριος, ἀλλ' ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτ- 6 νης ἔχων τὰ βρώματα; [8] Εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν 7 ῥήμασι κενοῖς; [9] Οὐ δύναται γὰρ παύσασθαί [10] μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου 8 ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος. Εἰ γὰρ δώῃ καὶ [11] ἔλθοι μου ἡ αἴτησις, καὶ τὴν ἐλπίδα μου δώῃ 9 [12] ὁ κύριος. Ἀρξάμενος ὁ κύριος [13] τρωσάτω με, [14] εἰς τέλος δὲ μή με ἀνελέ- 10 τω. [15] Εἴη δέ [16] μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχέων ἡλλόμην, ἐπ' αὐτῆς [17] οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐψευσάμην [18] ῥήματα ἅγια 11 θεοῦ μου. Τίς γάρ μου ἡ ἰσχὺς, ὅτι ὑπομένω; [19] τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχεταί μου 12 ἡ ψυχή; Μὴ ἰσχὺς λίθων ἡ ἰσχύς μου; 13 ἢ αἱ σάρκες μου εἰσὶ [20] χάλκεαι; Ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπεποίθειν; βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ [21] ἄπ- 14 εστιν. [22] Ἀπείπατό με ἔλεος, [23] ἐπι- 15 σκοπὴ δὲ κυρίου ὑπερεῖδέ με. Οὐ προσεῖδόν με οἱ [24] ἐγγύτατοί μου, ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων, ἢ ὥσπερ [25] κῦμα παρῆλθόν 16 με. Οἵτινές με [26] διευλαβοῦντο [27] νῦν ἐπιπεπτώκασί μοι ὥσπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος 17 πεπηγώς. Καθὼς [28] τακεῖσα [29] θέρμης γενομένης, οὐκ ἐπεγνώσθη [30] ὅπερ ἦν, 18 [31] Οὕτω κἀγὼ κατελείφθην ὑπὸ πάντων, ἀπωλόμην [32] δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην. 19 [33] Ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, [34] ἀτραποὺς Σαβῶν 20 οἱ διορῶντες. Καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν, οἱ ἐπὶ πόλεσι καὶ χρήμασι πεποιθό- 21 τες. [35] Ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως, ὥστε ἰδόντες τὸ ἐμὸν τραῦμα 22 φοβήθητε. Τί γάρ; μήτι ὑμᾶς ᾔτη-

37 *Alex.* ἰάσονται. 38 *Aq.* Ἐν ἓξ θλίψεσι ῥύσεταί σε. 39 *Alex.* ἐξελεῖταί σε. 40 *Aq.* & *Th.* καὶ ἐν ἑπτά. 41 *Alex.* οὐχ ἅψηται. 42 *Alex.* καὶ ἐν πολέμῳ ἐκ χειρὸς σιδήρου ῥύσεταί σε. 43 *Alex.* κρύψει σε, καὶ οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. Καὶ οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ ταλαιπωρίας, ὅτι ἐλεύσεται ταλαιπωρία. Ἀδίκων. 44 *C.* φοβηθήσῃ. 45 *Aq.* ἀπὸ προνομῆς ἐπερχομένων. 46 *Alex.* τῆς γῆς οὐ φοβηθήσῃ. *C.* οὐ φοβηθήσῃ. *Ald.* οὐ μὴ φοβηθήσῃ, ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ ἡ διαθήκη σου, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ εἰρηνεύσουσί σοι. quæ verba non reperiuntur in ll. vv. qui collati sunt: *Aug.* habet, *quia cum lapidibus agri habebis fœdus.* 47 *Alex.* Ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ ἡ διαθήκη σου, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ εἰρηνεύσει σοί. Καὶ γνώσῃ ὅτι ἐν εἰρήνῃ τὸ σπέρμα σου, καὶ ἐπισκοπὴ τῆς εὐπρεπείας σου, καὶ σὺ μὴ ἁμάρτῃς. Εἶτα γνώσῃ. 48 *C.* καὶ ἐπισκέψει (al. ἐπισκέψῃ) ὡραιότητά σου, καὶ οὐ. quæ *Aq.* versio. 49 *Aq.* οὐ μὴ ἁμαρτήσεις. *Sch.* οὐ δυσπραγήσῃ. 50 *Alex.* Καὶ γνώσῃ ὅτι. 51 *C.* ἔκγονα. 52 *Alex.* Ἀπελεύσῃ. 53 *Alex.* καιρὸν αὐτοῦ θεριζόμενος. 54 εἰ *Ald.* deest. 55 *Alex.* τί ἐποίησας.

Cap. 6. * Hoc cap. in *Ald.* est 5. 1 *Mʃ. Alex.* Τί γάρ. 2 *Sym.* ὡς εἴθε ἐσταθμίζετό μου ἡ ὀργή. 3 *Alex.* βαρύτεραί εἰσιν. 4 *Comp.* ἐπὶ τούτῳ τὰ ῥήματά μου κατεπατήθησαν. *Aq.* ἐπὶ τοῦτο ῥήματά μου κατεπατήθησαν. *S.* οἱ λόγοι μου κατάπικροι. *Th.* ἔγκοποι. 5 *Ald.* παρὰ κυρίου. *C.* τοῦ ἱκανοῦ. *S.* σαδδαΐ. *Sch.* ἀντὶ τοῦ ἱκανοῦ. 6 *Alex.* θυμὸς ἐκπίνει μου. 7 *S.* μὴ στένει λιμῷ ὄναγρος παρεστώσης χλόης. 8 *S.* μή τι βρωθήσεται ἀνάρτυτον, τῷ μὴ ἔχειν ἅλα. 9 *Alex.* Οὐ δύναται δὲ μου παύσασθαι ἡ ψυχή. 10 *Ald. C.* ἡ ψυχή· & *C.* ponit μου post γάρ. 11 *Alex.* & *C.* ἔλθῃ. 12 *Alex.* ὁ θεός. 13 *Alex.* & *C.* τρωσάτω, εἰς τέλος. 14 *Aq.* & *S.* ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα. 15 *Aq.* & *Th.* καὶ ἔσται ἔτι παράκλησίς μου. 16 *Alex.* μοι ἡ πόλις μου τάφος. 17 *Alex.* οὐ μὴ φείσομαι. 18 *Alex.* ἐν ῥήμασι ἁγίου θεοῦ μου. 19 *Ald. C.* ἢ τίς μου ὁ χρόνος. *Aq.* τί τὸ τέλος μου, ὅτι μακροθυμήσω. 20 *Alex.* χαλκαῖ. 21 *C.* ἀπέστη. 22 *Alex.* Ἀπείπατο δέ με. 23 *Alex.* καὶ ἐπισκοπὴ κυρίου. 24 *C.* ἀδελφοί. 25 *Alex.* κύματα. 26 *Alex.* εὐλαβοῦντο. 27 *C.* νυνί. 28 *Alex.* & *C.* τακεῖς. 29 *Alex.* θέρμης γινομένης, οὐκέτι ἐγνώσθη. 30 *C.* ὅπου. 31 *Alex.* Οὕτως καὶ ἐγώ. 32 *Alex.* τε καὶ. 33 *Olymp.* ἕτερος τῶν ἑρμηνευτῶν οὕτως ἐκδέδωκεν· ἀποβλέπουσιν εἰς ὁδοὺς Θαιμὰν, ὁδοιπορίας Σαβὰ προσδοκῶσιν ἑαυτοῖς. 34 *Alex.* καὶ ἀτραποὺς * ἀσεβῶν οἱ διορῶντες αἰσχύνθηται. Αἰσχύνην οἱ ὁρῶντες ὀφειλήσουσιν, οἱ ἐπί. 35 *Alex.* Ἀτὰρ δή.

σαι, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος ἐπιδέομαι, 23 Ὥστε σῶσαί με [36] ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυ-24 ναστῶν ῥύσασθαί με; Διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἴ τι πεπλάνημαι, φρά-25 σατέ μοι. Ἀλλ' ὡς ἔοικε [37] φαῦλα [38] ἀληθινοῦ ῥήματα, οὐ γὰρ [39] παρ' ὑμῶν ἰσχὺν αἰ-26 τοῦμαι, Οὐδὲ [40] ἔλεγχος ὑμῶν [41] ῥήμασί με παύσει, [42] οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥή-27 ματος ἀνέξομαι. Πλὴν ὅτι [43] ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε, ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑ-28 μῶν. Νυνὶ δὲ [44] εἰσβλέψας εἰς [45] πρόσ-29 ωπα ὑμῶν, οὐ ψεύσομαι. [46] Καθίσατε δὴ καὶ μὴ εἴη [47] ἄδικον, [48] καὶ πάλιν τῷ δι-30 καίῳ συνέρχεσθε. Οὐ γάρ ἐστιν [49] ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον, [50] ἢ ὁ [51] λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ;

* Κεφ. ζʹ. 7.

1 ΠΟΤΕΡΟΝ οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ὥσπερ [1] μισθίου αὐθη-2 μερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; Ἢ ὥσπερ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ [2] τετευχὼς σκιᾶς; ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν 3 αὐτοῦ; Οὕτως [3] κἀγὼ ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες [4] δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι μοι 4 εἰσίν. Ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω, [5] Πότε ἡμέρα; ὡς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν, Πότε ἑσπέρα; πλήρης δὲ [6] γίνομαι ὀδυνῶν [7] ἀπὸ ἑσπέ-5 ρας ἕως πρωΐ. Φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων, τήκω δὲ βώλακας γῆς 6 ἀπὸ ἰχῶρος [8] ξύων. Ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος [9] λαλιᾶς, [10] ἀπόλωλε δὲ 7 ἐν κενῇ ἐλπίδι. [11] Μνήσθητι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωή, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλ-8 μός μου ἰδεῖν ἀγαθόν. [12] Οὐ περιβλέψεταί με ὀφθαλμὸς ὁρῶντός με, οἱ ὀφθαλ-9 μοί σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί· [13] Ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ. ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῇ εἰς ᾅδην, [14] οὐκ ἔτι μὴ 10 ἀναβῇ, [15] Οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, [16] οὐδ' οὐ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν [17] ἔτι 11 ὁ τόπος αὐτοῦ. Ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, [18] λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ [19] ὤν, [20] ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχό-12 μενος. Πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, [21] ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ [22] φυλακήν; 13 [23] Εἶπα ὅτι [24] παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, [25] ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν [26] ἰδίᾳ λόγον τῇ 14 κοίτῃ μου. [27] Ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίοις, 15 καὶ ὁράμασί με καταπλήσσεις. [28] Ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου, 16 [29] ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστᾶ μου. Οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω. ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, [30] κενὸς γάρ μου ὁ βίος. 17 Τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτόν; 18 ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; [31] Ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ [32] ποιήσῃ ἕως τὸ πρωΐ; καὶ 19 [33] εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς; Ἕως τίνος οὐκ ἐᾷς με, οὐδὲ προΐῃ με, ἕως ἂν κα-20 ταπίω τὸν πτύελόν [34] μου; Εἰ ἐγὼ ἥμαρτον, [35] τί δυνήσομαι πρᾶξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; διατί ἔθου με [36] κατεντευκτήν σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ [37] φορτίον; 21 [38] Διατί [39] οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην,

---

36 *Alex.* ἐκ χειρὸς κακῶν, ἢ ῥύσασθαί με ἐκ χειρὸς δυνάστου. 37 *Aq.* τί ἐμοχθηρώθησαν λόγοι εὐθεῖς. 38 *Alex.* ἀνδρὸς ἀληθινοῦ. 39 *Alex.* παρ' ὑμῶν ῥῆμα οὐδὲ ἰσχύν. 40 *Alex.* ὁ ἔλεγχος ὑμῶν. 41 *Alex. Ald.* τὰ ῥήματά μου παύσει. 42 *Alex.* οὐδὲ * φθέγγματος ῥήματος ὑμῶν ἀνέξομαι. 43 *Alex.* ὀρφανούς. 44 *Alex.* ἐμβλέψας. 45 *Ald.* πρόσωπον. 46 *Aq.* Μὴ γίνησθε παρανομία. 47 *Alex.* ἄδικον ἐν κρίσει, καὶ πάλιν. 48 hæc usque ad ἄδικον inclusive, *Ald.* desunt. 49 *Alex.* ἄδικον ἐν γλώσσῃ μου. 50 *Alex.* οὐχὶ δὲ καὶ ὁ. *Ald.* οὐχὶ δὲ ὁ. *C.* ἢ οὐχὶ ὁ. 51 *Alex.* * λάρυξ μου σύνεσιν μελετᾷ.

Cap. 7. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 *MS. Alex.* * μισθοῦ. 2 *Alex.* τετυχηκώς. 3 *Alex.* καὶ ἐγώ. 4 δὲ *Ald.* deest. 5 *Aq. & Th.* πότε ἀναστήσομαι. 6 *Alex.* γίνωμαι. 7 *Alex.* ἀφ' ἑσπέρας. 8 *Alex.* ξέων. 9 *Alex.* δρομέως. *Olympiod.* οἱ λοιποί, δρομέως, ἐξέδωκαν. 10 *S.* αἱ ἡμέραι μου ἀνηλώθησαν, μὴ οὔσης ἐλπίδος. 11 *Alex.* Μνήσθητι δὲ ὅτι. 12 *Alex.* Οὐκ * ἀτένοι μοι ὁ ὀφθαλμός. 13 *Sch.* καθάπερ ἀναλωθεῖσα νεφέλη ἀπαλλαγήσεται. 14 *Alex.* οὐ μὴ ἂν ἀναβῇ ἔτι. *C.* οὐκέτι οὐ μὴ ἀναβῇ. 15 *Alex.* Οὐδὲ μὴ ἐπιστραφῇ ἔτι εἰς. *C.* hæc verba, Οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, ponit post αὐτοῦ. 16 *Alex. & C.* οὐδὲ μή. 17 *Alex.* ὁ τόπος αὐτοῦ ἔτι. Τοιγαροῦν. 18 *Alex.* λαλήσω δὲ ἐν ἀνάγκῃ ὢν τοῦ πνεύματός μου, ἀνοίξω τὸ στόμα μου ἐν πικρίᾳ ψυχῆς συνεχόμενος. 19 *C.* ὢν τοῦ πνεύματός μου, ἀνοίξω πικρίᾳ. 20 *S.* διαλεχθήσομαι τῷ παραπικρασμῷ τῆς ψυχῆς μου. 21 *Alex.* ὅτι κατέταξας κατ' ἐμοῦ. 22 *Olymp.* ὁ Ἑβρ. πόνους λέγει. 23 *Alex.* Εἶπον, Παρακαλέσει. 24 *S.* καληγορήσει. 25 *Th.* συμβαστάσει με ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου ἡ κοίτη μου. *Sch.* ἐπ' ἐμαυτὸν εἰς διαλογισμόν. 26 *Alex.* διὰ λόγον ἰδίᾳ τῇ. 27 *Alex.* Διατί ἐκφοβεῖς. 28 *Alex.* Ἀπαλλάσσεις δὲ ἀπὸ πνεύματος τὴν ζωήν μου, τὴν δὲ ψυχήν μου ἀπὸ τοῦ σώματός μου. Οὐ γάρ. *Aq.* Καὶ αἱρεῖται ἀγχόνην ἡ ψυχή μου. 29 *S.* καὶ θάνατον διὰ τῶν ὀστέων μου. 30 *S.* ὅτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου. *a. interp.* ἀτμὸς γὰρ αἱ ἡμέραι μου. 31 *Sch.* καὶ ἐπισκέπτῃ αὐτὸν πρωΐας. 32 *Alex.* ποιῇ τὸ πρωΐ. 33 *S.* αἰφνιδίως ἐκδοκιμάσεις αὐτόν. 34 *Alex. Ald. C.* μου ἐν ὀδύνῃ; Εἰ. 35 *Alex. & C.* τί δύναμαί σοι πρᾶξαι. *Olymp.* ὁ Ἑβρ. τί σε ἔβλαψα. 36 *Sch.* ἐναντιοῦσθαι. 37 *Sch.* φορτικός. 38 *Alex. & C.* Καὶ διατί. 39 *Alex.* οὐ λήθην ἐποιήσω τῆς ἁμαρτίας μου.

καὶ καθα-

καὶ καθαρισμὸν [40] τῆς ἁμαρτίας μου; νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρθρίζων δὲ οὐκ ἔτι εἰμί.

* Κεφ. η'. 8.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, λέγει, 2 Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα, πνεῦμα [1] πολυρρῆμον τοῦ στόματός σου; 3 Μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων; ἢ ὁ τὰ πάντα 4 ποιήσας [2] ταράξει τὸ δίκαιον; [3] Εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ, ἀπέστειλεν ἐν 5 χειρὶ [4] ἀνομίας αὐτῶν. Σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον παντοκράτορα δεόμενος. 6 Εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινὸς [5], δεήσεως ἐπακούσεταί σου, ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δι- 7 καιοσύνης. Ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα. 8 Ἐπερώτησον [6] γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξιχνίασον 9 δὲ κατὰ γένος πατέρων. Χθιζοὶ γάρ ἐσμεν, καὶ οὐκ οἴδαμεν· [7] σκιὰ γάρ ἐστιν ἡμῶν [8] ἐπὶ 10 τῆς γῆς ὁ βίος. Ἦ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσι [9] καὶ ἀναγγελοῦσι, καὶ [10] ἐκ καρδίας ἐξ- 11 άξουσι ῥήματα; Μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδατος, ἢ [11] ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ 12 ποτοῦ; Ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ θερισθῇ, πρὸ τοῦ πιεῖν [12] πᾶσα βοτάνη οὐχὶ [13] ξη- 13 ραίνεται; Οὕτως τοίνυν ἔσται τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων [14] τοῦ κυρίου· ἐλ- 14 πὶς γὰρ ἀσεβοῦς [15] ἀπολεῖται. Ἀοίκητος [16] γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ [17] οἶκος· [18] ἀράχνη δὲ αὐ- 15 τοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή. [19] Ἐὰν [20] ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ· [21] ἐπιλαβομένου δὲ [22] αὐτοῦ, οὐ μὴ ὑπομείνῃ· 16 [23] Ὑγρὸς γάρ ἐστιν ὑπὸ ἡλίου· καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ [24] ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται. 17 [25] Ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται· ἐν δὲ μέσῳ 18 χαλίκων ζήσεται. Ἐὰν καταπίῃ, [26] ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν. οὐχ ἑώρακας τοιαῦ- 19 τα, Ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς [27] ἄλλον ἀναβλαστήσει. 20 Ὁ γὰρ κύριος οὐ μὴ [28] ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον· 21 πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται. Ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, [29] τὰ δὲ 22 χείλη αὐτῶν [30] ἐξομολογήσεως. Οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν [31] ἐνδύσονται αἰσχύνην, δίαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

* Κεφ. θ'. 9.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, 2 Ἐπ' ἀληθείας οἶδα, ὅτι οὕτως ἐστί· πῶς γὰρ ἔ- 3 σται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ; Ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι [1] αὐτῷ, οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ 4 ἐκ χιλίων. Σοφὸς γάρ ἐστι διανοίᾳ, κραταιός τε καὶ μέγας. τίς σκληρὸς γενόμενος 5 ἐναντίον αὐτοῦ [2] ὑπέμεινεν; [3] Ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν, [4] ὁ καταστρέφων αὐ- 6 τὰ [5] ὀργῇ· Ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς [6] σαλεύον- 7 ται· Ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ [7] καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει· 8 Ὁ τανύσας τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν 9 [8] ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης· Ὁ ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἕσπερον καὶ [9] Ἀρκτοῦρον, καὶ 10 [10] ταμιεῖα Νότου· Ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ 11 ἔστιν ἀριθμός. Ἐὰν ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω· [11] ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὡς ἔγνων. 12 Ἐὰν ἀπαλλάξῃ, τίς [12] ἀποστρέψει; ἢ τίς ἐρεῖ 13 αὐτῷ, Τί ἐποίησας; [13] Αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται [14] ὀργὴν, [15] ὑπ' αὐτοῦ [16] ἐκάμφθη- 14 σαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν. Ἐὰν δέ μου

---

40 *Alex.* τῆς ἀνομίας.

Cap. 8. * Hoc cap. in *Ald.* est 6. 1 *Alex.* πολυρρῆμον. *Th.* βαρύτατον. 2 *Sym.* εἰς ἄδικον μεταστρέψεται τὸ δίκαιον. 3 *Alex.* Εἰ υἱοί. 4 *Alex.* τὴν ἀνομίαν. 5 *Alex.* εἶ, δεήσεώς σου ἐπακούσεται. 6 *Alex.* γενεάν. 7 *Alex.* σκιὰ δέ ἐστιν. 8 *Alex.* ὁ βίος ἐπὶ τῆς γῆς. 9 *Alex.* ῥήματα, καὶ ἀναγγελοῦσίν σοι σύνεσιν σοφίας; καί. *Ald.* καὶ ἀναγγελοῦσί σοι, καί. 10 *Alex.* ἐκ καρδίας σου διδάξουσιν ῥήματα; Μή. 11 *S.* πληθυνθήσεται ἕλος. 12 *Alex.* πᾶσαν βοτάνην, ἐὰν δὲ μὴ πίῃ ξηραίνεται. 13 *Ald.* *C.* ξηρανθήσεται. 14 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 15 *Alex.* ὀλεῖται. 16 *Alex.* δὲ ἔσται αὐτοῦ. 17 *C.* οἶκος· ὡς ἀράχνη. 18 *Alex.* καὶ ὁδὸς αὐτοῦ· ἡ δὲ σκηνὴ αὐτοῦ ἀράχνη ἀποβήσεται. *Sch.* ἡ δὲ πεποίθησις αὐτοῦ ἀράχνη ἀποβήσεται. 19 *S.* ἐρεισθήσεται ἐπ' οἶκον, καὶ οὐ στήσεται. 20 *Alex.* ὑπερείσει. 21 *C.* περιδεδραξαμένου. 22 *Alex.* αὐτῆς. 23 *Aq.* Ἔνικμός ἐστιν εἰς πρόσωπον ἡλίου. 24 *S.* ὁ κλάδος. *Th.* παραφυάς. 25 *Alex.* Ἐπὶ συναγωγῇ λ. κ. *Sch.* ἐπὶ βουνὸν ῥίζαι αὐτοῦ. 26 *Alex.* αὐτὸν ὁ τόπος ψεύσεται. οὐχ ἑόρακας. 27 *Alex.* ἄλλο. 28 *Alex.* ἀποποιήσεται. 29 *Alex.* καὶ τὰ χείλη αὐτῶν ἀγαλλιάσεως. 30 *Olymp.* ἀλαλαγμοῦ, εἶπον οἱ ἄλλοι. 31 *Alex.* ἐνδύσωνται αἰσχύνην, καὶ δίαιτα ἀσεβοῦς.

Cap. 9. * Hoc cap. in *Ald.* est 7. 1 *Alex.* μετ' αὐτοῦ. 2 *Comp.* καὶ εἰρήνευσεν. *Aq.* vertit etiam εἰρήνευσεν. *S.* διετέλεσεν. 3 *S.* Ἐξαίρων ὄρη καὶ ἀδηλοποιῶν αὐτά. 4 *C.* καὶ καταστρέφων. 5 *Alex.* ἐν ὀργῇ. 6 *Sch.* οἱ λοιποὶ, περιλαμπήσονται. 7 *Alex.* μὴ ἀνατέλλειν, καὶ οὐκ. 8 *Alex.* ἐπὶ θαλάσσης ὡς ἐπ' ἐδάφους. 9 *Olymp.* Ὁ Ἑβρ. καὶ πάντα τὰ ἄστρα τὰ κυκλοῦντα Νότον. 10 *Ald.* ταμίαν. *C.* ταμιεῖα. 11 *Alex.* καὶ ἐάν. 12 *C.* ἐπιστρέψει. 13 *C.* Ὁ θεὸς οὐκ ἀναποστρέπτος ἡ ὀργή quæ est *Sym.* versio. 14 *Alex.* ὀργῇ. 15 *S.* ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ καμφθήσονται οἱ ἐπερειδόμενοι ἀλαζονείᾳ. 16 *Alex.* ἐκάμφθη. *C.* δὲ ἐκάμφθησαν.

17 ὑπα-

[17] ὑπακούσεται, [18] ἢ διακρίνει τὰ ῥήματά
15 μου. [19] Ἐὰν γὰρ [20] ὦ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεταί μου, τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσο-
16 μαι. [21] Ἐάν τε καλέσω [22] καὶ μὴ ὑπακούσῃ, οὐ πιστεύω ὅτι εἰσακήκοέ [23] μου τῆς φω-
17 νῆς. Μὴ γνόφῳ με ἐκλείψῃ. πολλὰ δέ μου τὰ [24] συντρίμματα πεποίηκε [25] διακε-
18 νῆς. Οὐκ ἐᾷ γάρ με ἀναπνεῦσαι· ἐνέ-
19 πλησε δέ με πικρίας, Ὅτι μὲν γὰρ [26] ἰσχύϊ κρατεῖ. τίς οὖν [27] κρίματι αὐτοῦ ἀντιστή-
20 σεται; [28] Ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει· [29] ἐάν τε ὦ ἄμεμπτος, σκολι-
21 ὸς ἀποβήσομαι. Εἴτε γὰρ ἠσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, [30] πλὴν ἀφαιρεῖταί μου ἡ
22 ζωή. Διὸ εἶπον, Μέγαν καὶ δυνάστην
23 ἀπολλύει ὀργή, Ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ [31] ἐξαισίῳ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται,
24 Παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν [32] αὐτῆς συγκαλύπτει. εἰ δὲ μὴ
25 [33] αὐτός ἐστι, [34] τίς ἐστιν; [35] Ὁ δὲ βίος μου [36] ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως· ἀπέδρα-
26 σαν, καὶ οὐκ εἴδοσαν. [37] Ἢ καί ἐστιν ναυσὶν ἴχνος ὁδοῦ, ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος
27 [38] βοράν; Ἐάν τε γὰρ εἴπω, Ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενά-
28 ξω· [39] Σείομαι πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶ-
29 δα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῷόν με ἐάσεις. [40] Ἐπειδὴ δέ εἰμι ἀσεβής, [41] διὰ τί οὐκ ἀπέθα-
30 νον; Ἐὰν γὰρ [42] ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρωμαι χερσὶ καθαραῖς,
31 Ἱκανῶς [43] ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐβδελύξατο
32 δέ με [44] ἡ στολή. Οὐ γάρ εἶ ἄνθρωπος καθ' ἐμὲ, [45] ᾧ ἀντικρινοῦμαι, ἵνα ἔλθωμεν ὁ-
33 μοθυμαδὸν εἰς κρίσιν. [46] Εἴθε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν, [47] καὶ ἐλέγχων, καὶ διακούων ἀνα-
34 μέσον ἀμφοτέρων. [48] Ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν [49] ῥάβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μή με
35 στροβείτω, Καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ λαλήσω· [50] οὐ γὰρ [51] οὕτω συνεπίσταμαι.

* Κεφ. ι'. 10.

1 [1] Κάμνων τῇ ψυχῇ μου, στένων [2] ἐπαφήσω ἐπ' [3] αὐτὸν τὰ ῥήματά μου. λαλήσω [4] πι-
2 κρίᾳ ψυχῆς [5] μου συνεχόμενος, Καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον, [6] Μή με ἀσεβεῖν δίδασκε·
3 καὶ διατί με οὕτως [7] ἔκρινας; [8] Ἢ καλόν σοι [9] ἐὰν ἀδικήσω; ὅτι ἀπείπω [10] ἔργα χειρῶν σου, βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες.
4 Ἢ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ, καθορᾷς; ἢ καθὼς
5 ὁρᾷ ἄνθρωπος, [11] βλέψῃ; Ἢ ὁ βίος σου [12] ἀνθρώπινός ἐστιν, ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός,
6 Ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς
7 ἁμαρτίας μου ἐξιχνίασας; [13] Οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα· ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν
8 χειρῶν σου ἐξαιρούμενος; Αἱ χεῖρές σου [14] ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, [15] μετὰ [16] ταῦ-
9 τα μεταβαλών με ἔπαισας. [17] Μνήσθητι, ὅτι πηλόν με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν
10 με πάλιν ἀποστρέφεις. Ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, [18] ἐτύρωσας δέ με ἴσα
11 τυρῷ; [19] Δέρμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις [20] με ἐνεῖρας.
12 Ζωὴν δὲ καὶ [21] ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί, ἡ δὲ ἐπισκοπή σου ἐφύλαξέ μου τὸ πνεῦμα.
13 Ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ, οἶδα [22] ὅτι πάντα
14 δύνασαι· ἀδυνατεῖ δέ σοι [23] οὐθέν. Ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω, [24] φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας [25] οὐκ ἀθῷόν με [26] πεποίηκας.
15 Ἐάν τε γὰρ [27] ἀσεβήσω, [28] οἴμοι· [29] ἐὰν δὲ ὦ

17 *Alex.* εἰσακούσῃ, ἢ διακρίνῃ. 18 ἢ *C.* deest. 19 *Alex.* & *C.* Ἐάν τε γάρ. 20 *Ald.* δίκαιος ὤν, ἐκ. *C.* δίκαιος ὦ, οὐκ. 21 *C.* Ἐὰν δέ. 22 *Alex.* καὶ εἰσακούσῃ. *C.* καὶ ὑπακούσῃ· atque ita aliquot Interpp. Græci legunt. probabile autem est, illud, μὴ, fuisse, μοι. 23 *Alex.* & *C.* μου. Μὴ ἐν (*C.* deest) γνόφῳ. 24 *Alex.* συντρίμματά μοι πεποίηκεν. 25 *Olympiod.* οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ διακενῆς, ἀναιτίως ἐξέδωκαν καὶ δωρεάν. 26 *S.* ἐν τῇ ἰσχύϊ κραταιός ἐστι. 27 al. κρίμασι. 28. *S.* ἐὰν δικαιότερος ἀναφανῶ, στόμα μου καταδικάσει με. 29 *C.* ἐὰν δὲ &c. *Sch.* ἁπλοῦς ἐγὼ, καὶ ἐστρέβλωσέν με. 30 *Alex.* & *C.* πλὴν ὅτι ἀφήρηται. 31 *Alex.* * ἐξωσίῳ ἀπολοῦνται. 32 *Alex.* αὐτοῦ. 33 *C.* αὐτὸς, τίς. 34 τίς ἐστιν *Alex.* desunt. *S.* καὶ νῦν τίς ἐστιν. 35 *S.* αἱ ἡμέραι μου. 36 *Alex.* ἐλαφρότερός ἐστιν δρομέως· ἀπέδρα, καὶ οὐκ ἴδον. 37 *S.* ἀπῆλθον ὁμοίως ναυσὶ σπευδούσαις· ὡς αἰετὸς ἱπτάμενος ἐπὶ βοράν. 38 *Alex.* * βορράν. 39 *Alex.* Σίομαι γὰρ πᾶσιν. 40 *Alex.* Ἐπειδή εἰμι. 41 *C.* εἰς τί τοῦτο μάτην κοπιῶ. quæ est *Aq.* versio. 42 *Alex.* ἀπολούσομαι. 43 *Alex.* με ἐν ῥύπῳ. 44 *Alex.* *Ald.* ἡ στολή μου. 45 *Alex.* οὐ ἀντικρινοῦμαι. 46 *Alex.* Εἰ γὰρ ἦν. *C.* Εἰ γε ἦν. 47 *Alex.* καὶ ὁ διελέγχων, καὶ διακρίνων. 48 *Alex.* δυεῖν δέ μοι χρεία. Ἀπαλλαξάτω. 49 *Alex.* ῥάβδον αὐτοῦ, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ. 50 *Alex.* οὐ γὰρ συνεπίσταμαι ἐμαυτῷ ἄδικον. 51 *C.* οὕτως.

Cap. 10. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti.

1 *Ms.* *Alex.* Κάμνω δὲ τῇ. 2 *Alex.* ἐπ' ἐμαυτὸν ἐπαφήσω τὸν θυμόν μου. Τὰ δὲ ῥήματά μου λαλήσω ἐν πικρίᾳ ψυχῆς συνεχόμενος. 3 *Comp.* ἐμαυτόν. 4 *Ald.* πικρίαν. 5 μου *C.* deest. 6 *Aq.* μὴ καταδικάσεις με. 7 *Alex.* ἔκρινες. 8 *Sch.* μή τι ἀγαθόν σοι, ὅταν συκοφαντήσῃς. 9 *Alex.* ἐστὶν ἐὰν ἀσεβήσω. *C.* ἐὰν συκοφαντήσω. 10 *Alex.* με ἔργα. 11 *Alex.* βλέψις. 12 *Alex.* ἀνθρώπινος, ἢ τά. 13 *Alex.* Οἶδα γάρ. 14 *Alex.* ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με. *Sch.* ἡτοίμασαν. 15 *Aq.* & *Th.* ἅμα κύκλῳ κατεπόντισάς με. 16 *Alex.* δὲ ταῦτα. 17 *Ald.* Μνήσθητι δὲ ὅτι. 18 *Alex.* & *Ald* ἔπηξας. 19 *Alex.* & *C.* Δέρμα καὶ κρέας. 20 *Alex.* ἐνεῖρας με. *C.* συνέρραψας. *Sch.* ἤτοι συνέρραψας. 21 *Alex.* ἔλεον. 22 ὅτι *Ald.* deest. 23 *Alex.* & *C.* οὐδέν. 24 *Alex.* φυλάξεις. 25 *Didym.* οἱ ἄλλοι, οὐκ ἀθωώσεις με, οὐ καθαρίσεις με, εἶπον. 26 *Alex.* ἐάσεις. 27 *C.* ἀσεβὴς ὦ. 28 *Alex.* & *Ald.* οἴμοι (*Alex.* οἴμμοι) ἐάν τε. 29 *Aq.* καὶ δικαιωθεὶς οὐκ ἀρῶ κεφαλήν.

δίκαιος

δίκαιος, [30] οὐ δύναμαι [31] ἀνακύψαι, πλή-
16 ρης [32] γὰρ ἀτιμίας εἰμί. [33] Ἀγρεύομαι
[34] γὰρ ὥσπερ λέων εἰς σφαγήν· [35] πάλιν γὰρ
17 μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις, [36] Ἐπ-
ανακαινίζων ἐπ' ἐμὲ τὴν ἔτασίν [37] μου· ὀρ-
γῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω, [38] ἐπήγαγες δὲ
18 ἐπ' ἐμὲ πειρατήρια. Ἱνατί οὖν ἐκ κοι-
λίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον, ὀφθαλ-
19 μὸς δέ με οὐκ εἶδε, Καὶ ὥσπερ οὐκ ὢν
[39] ἐγενόμην; διατί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνῆμα
20 οὐκ [40] ἀπηλλάγην; Ἦ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν
[41] ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; ἔασόν με ἀναπαύσα-
21 σθαι μικρὸν, Πρὸ τοῦ με [42] πορευθῆναι
ὅθεν οὐκ [43] ἀναστρέψω, εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ
22 [44] γνοφερὰν, Εἰς γῆν [45] σκότους αἰω-
νίου, οὗ οὐκ ἔστι φέγγος, οὐδὲ ὁρᾷν ζωὴν βρο-
τῶν.

Κεφ. ια'. 11.

1 Ὑπολαβὼν δὲ [1] Σωφὰρ ὁ Μιναῖος, λέγει,
2 [2] Ὁ τὰ πολλὰ [3] λέγων, καὶ ἀντακούσεται· ἢ καὶ
ὁ εὔλαλος οἴεται [4] εἶναι δίκαιος; εὐλογημέ-
νος [5] γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος.
3 Μὴ πολὺς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γάρ ἐστιν ὁ [6] ἀν-
4 τικρινόμενός σοι. Μὴ γὰρ λέγε, Ὅτι
καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις [7] καὶ ἄμεμπτος ἐν-
5 αντίον αὐτοῦ. [8] Ἀλλὰ πῶς ἂν [9] ὁ κύριος
λαλήσαι πρὸς σὲ, καὶ [10] ἀνοίξει χείλη αὐτοῦ
6 μετὰ σοῦ; Εἶτα ἀναγγελεῖ σοι [11] δύ-
ναμιν σοφίας. ὅτι διπλοῦς [12] ἔσται [13] τῶν κατὰ
σέ· καὶ τότε γνώσῃ, ὅτι ἄξιά σοι [14] ἀπέβη
7 ἀπὸ κυρίου [15] ὧν ἡμάρτηκας. [16] Ἦ ἴχ-
νος κυρίου εὑρήσεις, ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου
8 [17] ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ; [18] Ὑψη-
λὸς ὁ οὐρανὸς, [19] καὶ τί ποιήσεις; βαθύτερα
9 δὲ τῶν ἐν ᾅδου, τί οἶδας; Ἦ μακρό-
τερα [20] μέτρου γῆς, ἢ εὔρους θαλάσσης;
10 Ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῷ,
11 Τί ἐποίησας; Αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνό-
μων, ἰδὼν δὲ [21] ἄτοπα οὐ παρόψεται.
12 Ἄνθρωπος δὲ ἄλλως [22] νήχεται [23] λόγοις·
βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς [24] ἴσα ὄνῳ ἐρημί-
13 τῃ. Εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρ-
δίαν σου, [25] ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτὸν,
14 Εἰ ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσί σου, πόῤῥω ποίησον
αὐτὸ [26] ἀπὸ σοῦ, [27] ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ
15 αὐλισθήτω· Οὕτως γὰρ ἀναλάμψει
[28] σου τὸ πρόσωπον, ὥσπερ ὕδωρ καθαρὸν,
ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον, καὶ οὐ μὴ [29] φοβηθήσῃ·
16 Καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ, ὥσπερ κῦμα παρελ-
17 θὸν, [30] καὶ οὐ [31] πτοηθήσῃ· Ἡ δὲ εὐχή
σου ὥσπερ Ἑωσφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνα-
18 τελεῖ σοι ζωή· Πεποιθώς τε ἔσῃ, ὅτι
ἐστί σοι ἐλπὶς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος
19 [32] ἀναφανεῖταί σοι εἰρήνη· Ἡσυχάσεις
γὰρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε· [33] μεταβα-
λόμενοι δὲ πολλοί σου [34] δεηθήσονται.
20 [35] Σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἡ γὰρ ἐλπὶς
αὐτῶν [36] ἀπώλεια, [37] ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν
[38] τακήσονται.

* Κεφ. ιβ'. 12.

1 [1] Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, [2] Εἶτα
2 ὑμεῖς ἐστε ἄνθρωποι, ἢ μεθ' ὑμῶν [3] τελευ-

---

30 *Alex.* οὐ δυνήσομαι. 31 *Alex.* ἀνακύψαι. *C.* ἆραι κεφαλήν. 32 *Alex.* γάρ εἰμι ἀνομίας. 33 *Polychr.* σαφέστερον δὲ ἔχει τὸ Ἑβραϊκ. ἐάν τε γάρ φησιν εὐσθενὴς ὦ, ὡς λέων, πιάσεις με. 34 *Alex.* δέ. 35 *Alex* καὶ πάλιν μεταβαλών με δεινῶς ὀλέκεις. *Aq.* & *Th.* καὶ ἐπιστρέψας ἐθαυμάστωσας ἐν ἐμοί. 36 *S.* μάρτυράς σου κατέναντί μου αὐξάνων. 37 *Alex.* σου. 38 *Alex.* καὶ ἐπήγειρας ἐπ' ἐμέ. 39 *Alex.* ἐγεγόνειν; διὰ τί δὲ ἐκ. 40 *Alex.* ἀπῆλθον. 41 *Alex.* & al. ὁ χρόνος τοῦ βίου μου. sic etiam legit *Aug.* 42 *Ald.* ἀπελθεῖν. 43 *Alex.* ἀναστρέφω. 44 *S.* σκεπομένην θανάτῳ. 45 *Polychr.* ὁ Ἑβρ. εἰς γῆν σκοτεινὴν ὑπὲρ τὸ σκότος.

Cap. 11. * Hoc cap. in *Ald.* est 8. 1 *Ald. ed.* Σοβάρ. 2 *Sym.* Μὴ ὁ πολυλάλος ἀναντίῤῥητος ἔσται; 3 *Ald.* λαλῶν. 4 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* δίκαιος εἶναι. 5 *Alex.* γυναικὸς γεννητός. 6 *C.* ἀνταποκρινόμενος. 7 καὶ *Ald.* deest. 8 *Sch.* Ἀλλ' εἴθε ἦν ὅπως ἄν. 9 *Alex.* λαλήσαι ὁ κύριος. 10 *Alex.* ἀνοίξῃ. *Ald.* διανοῖξαι. 11 *C.* ἀπόῤῥητα. *Aq.* vertit, ἀποῤῥήτους σοφίας. si modo verba integra sunt. 12 *Alex.* ἐστιν. 13 *C.* τῷ. 14 *Alex.* παρέβη. 15 *Sch.* παρεωραμένα.

16 *Alex.* Μὴ ἴχνος. 17 *Alex.* ὧν. 18 *Sch.* μετεωρότητας οὐρανῶν τίς κατεργάσῃ; *S.* ἀπορήσεις πῶς ἂν ἐφίκοιο; 19 *Alex.* γῆ δὲ βαθεῖα, καὶ τί ποιήσεις; ἢ βαθύτερα τῶν. 20 *Alex.* μέτρων γῆς ἐπίστασαι, ἢ εὖρος. 21 *Alex.* ἄτοπον. 22 *C.* θρασύνεται. sic *Sch. Rom.* etiam habent. 23 *Alex.* ἀλόγοις. 24 *Alex.* * ὄνῳ ἐρημείτῃ. 25 *Alex.* ὑπτιάσας δὲ τὰς χεῖράς σου πρός. *S.* ἁπλώσεις πρὸς αὐτὸν τὰς παλάμας σου. *Th.* ἐπέτασας. 26 ἀπὸ σοῦ *C.* desunt. 27 *Sch.* μὴ σκηνωσάτω ἐν σκέπῃ σου παρανομία. 28 *Alex.* τὸ πρόσωπόν σου. 29 *Alex.* φοβηθῇς· Καὶ τῶν κόπων σου. 30 *Alex.* καὶ οὐ μή. 31 *C.* φοβηθήσῃ. 32 *Aq.* ἐν ἐλπίδι κοιμηθήσῃ. 33 *Alex.* μεταβαλομένου. 34 *Ald.* βοηθήσονται. 35 *Alex.* Καὶ σωτηρία αὐτούς. 36 *Alex.* ἀπολεῖται. 37 *Th.* οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκλείψουσι. 38 *Alex.* τακήσονται· παρ' αὐτῷ γὰρ σοφία καὶ δύναμις.

Cap. 12. * Hoc cap. in *Ald.* est 9. 1 *Ald.* ΠΡΟ'Σ ΤΟΥ'Σ ΦΙ'ΛΟΥΣ ΔΙΑ'ΛΕΞΙΣ. Ὑπολαβών. 2 *Alex.* Μὴ ὑμεῖς ἐστε ἄνθρωποι μόνοι, ἢ μεθ'. 3 *Aq.* τελειώματα σοφίας.

3 τί σοι σοφία; [4] Κἀμοὶ μὲν καρδία καθ᾽
4 ὑμᾶς ἐστι. Δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμ-
πτος [5] ἐγενήθη εἰς χλεύασμα· Εἰς
5 χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο [6] πεσεῖν ὑπὸ
[7] ἄλλων, οἴκους τε [8] αὐτοῦ ἐκπορθεῖσθαι ὑπὸ ἀ-
νόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πο-
6 νηρὸς ὢν ἀθῷος ἔσεσθαι, [9] Ὅσοι παρ-
οργίζουσι τὸν κύριον, [10] ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐ-
7 τῶν ἔσται. Ἀλλὰ [11] δὴ [12] ἐρώτησον τε-
τράποδα ἐάν σοι [13] εἴπωσι, [14] πετεινὰ δὲ οὐ-
8 ρανοῦ ἐάν σοι [15] ἀπαγγείλωσιν. Ἐκδιή-
γησαι [16] γῇ, ἐάν σοι φράσῃ, [17] καὶ ἐξηγή-
σονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης.
9 [18] Τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις, ὅτι χεὶρ
10 κυρίου ἐποίησε ταῦτα; [19] Εἰ μὴ ἐν
χειρὶ αὐτοῦ ψυχὴ πάντων [20] ζώντων, καὶ
11 πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου. [21] Οὖς μὲν
γὰρ ῥήματα διακρίνει, λάρυγξ δὲ σῖτα
12 γεύεται. [22] Ἐν πολλῷ χρόνῳ [23] σοφία,
13 ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη. Παρ᾽ αὐτῷ
σοφία καὶ δύναμις, [24] αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις.
14 Ἐὰν [25] καταβάλῃ, τίς οἰκοδομήσει; [26] ἐὰν
κλείσῃ κατ᾽ ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει;
15 Ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν·
[27] ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν καταστρέ-
16 ψας. Παρ᾽ αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς,
17 [28] αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις. [29] Διά-
γων βουλευτὰς [30] αἰχμαλώτους, κριτὰς δὲ
18 γῆς ἐξέστησε. [31] Καθιζάνων βασιλεῖς
ἐπὶ [32] θρόνους, καὶ [33] περιέδησε [34] ζώνῃ ὀσφύας
19 αὐτῶν. [35] Ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμα-
λώτους, δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψε.
20 [36] Διαλλάσσων χείλη πιστῶν, [37] σύνεσιν δὲ πρεσ-
21 βυτέρων ἔγνω. Ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ᾽
22 ἄρχοντας, ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο. [38] Ἀ-
νακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους, ἐξήγαγε δὲ
23 εἰς φῶς σκιὰν θανάτου. Πλανῶν ἔθνη
καὶ ἀπολλύων αὐτά, καταστρωννύων ἔθνη καὶ
24 καθοδηγῶν αὐτά. [39] Διαλλάσσων καρ-
δίας [40] ἀρχόντων γῆς· ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς
25 [41] ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ ᾔδεισαν. [42] Ψηλαφή-
σαισαν σκότος [43] καὶ μὴ φῶς, [44] πλανηθείη-
σαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων.

* Κεφ. ιγʹ. 13.

1 Ἰδοὺ ταῦτα [1] ἑώρακέ μου ὁ ὀφθαλμὸς,
2 [2] καὶ ἀκήκοέ μου τὸ οὖς· Καὶ οἶδα ὅσα
καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε, [3] καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι
3 ὑμῶν. Οὐ μὴν δὲ [4] ἀλλ᾽ ἐγὼ πρὸς κύ-
ριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν
4 βούληται. [5] Ὑμεῖς δέ ἐστε ἰατροὶ ἄδικοι, καὶ
5 [6] ἰαταὶ κακῶν πάντες. Εἴη δὲ ὑμῖν κω-
φεῦσαι, καὶ ἀποβήσεται ὑμῖν [7] σοφία.
6 [8] Ἀκούσατε δὲ ἔλεγχον [9] τοῦ στόματός μου,
7 κρίσιν δὲ χειλέων μου προσέχετε. Πό-
τερον [10] οὐκ ἔναντι κυρίου λαλεῖτε, ἔναντι δὲ
8 αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον; [11] Ἢ ὑπο-
στελεῖσθε; [12] ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε.
9 Καλὸν [13] γὰρ [14] ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς· εἰ γὰρ
τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε [15] αὐτῷ,
10 Οὐθὲν ἧττον ἐλέγξει ὑμᾶς. [16] εἰ δὲ καὶ κρυφῇ
11 [17] πρόσωπα θαυμάσεσθε, Πότερον
[18] οὐχ ἡ δῖνα αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς; [19] ὁ φόβος

---

4 *Alex.* Καὶ ἐμοί. 5 *Alex.* ἐγενόμην εἰς χλευασμόν. 6 *Alex.* πεσεῖν με ὑπ᾽. 7 *Alex.* ἄλλοις. *Ald.* ἄλλους. *C.* ἄλλου. 8 *Alex.* μου. 9 *Alex.* Ὅσοι γὰρ ὀργίζουσιν. 10 *C.* πῶς. 11 δὴ *C.* deest. 12 *Alex. Ald.* ἐπερώτησον. 13 *Alex.* εἴπῃ. 14 *Alex.* πετεινά τε. *C.* ἢ πετεινά. 15 *Alex.* ἀναγγείλῃ. *C.* ἀναγγείλωσι. 16 *Alex.* & *C.* δὲ γῇ. 17 *Alex.* καὶ εἰ ἐξηγήσονται. 18 *Alex.* Ὅτι τίς οὐκ. 19 *Alex.* Ὅτι ἐν χειρί. 20 *Alex.* τῶν ζώντων. 21 *Alex.* Νοῦς μέν. *Chrysost.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ οὖς, νοῦς ἔχουσι. 22 *Aq.* ἐν παλαιοῖς. *S.* ἐν μακροχρονήσασι. 23 *Alex.* σοφία εὑρίσκεται, ἐν δὲ μακρῷ βίῳ. 24 *Alex.* παρ᾽ αὐτῷ. 25 *Alex.* καταστρέψῃ. 26 *Alex.* ἐὰν δὲ καὶ ἀποκλείσῃ κατὰ ἀνθρώπου. 27 *Alex.* ἐὰν δὲ καὶ ἐπαφῇ. 28 *Alex.* παρ᾽ αὐτῷ. 29 *Aq.* ἀπάγων συμβούλους λάφυρα. *S.* διάγων βουλευτικοὺς εἰς ἀβουλίαν. 30 *Alex.* γῆς αἰχμαλώτους. 31 *Alex.* Καθίζων. 32 *Ald.* θρόνων. 33 *Alex.* περιζωννύων αὐτοὺς * ζώνην ὀσφύος. *S* vertit, περιζωννύων αὐτοὺς σχοινίῳ κατὰ λαγόνων. 34 *C.* ζώνην. 35 *Alex.* Ὁ ἐξαποστέλλων. 36 *S.* περιτρέπων χείλη ἀπλανήτων. 37 *S.* καὶ ἐπιστήμην γερόντων ἀφαιρῶν. 38 *Alex.* Ὁ ἀποκαλύπτων βαθέα. 39 *Aq.* & *Th.* μεθιστῶν. *S.* περιτρέπων. 40 *Alex.* ἀρχόντων· ἐπλάνησεν. 41 *Alex.* & *C.* ὁδῷ. 42 *Alex.* Ψηλαφήσειαν, *Sch.* ψηλαφῶντας. 43 *Alex.* καὶ οὐ φῶς. 44 *Sch.* πλανωμένους.

Cap. 13. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 *Alex.* ἑώρακεν. *Ald.* τεθεώρηκέ. 2 *Alex.* καὶ τὸ οὖς μου ἀκήκοεν. *C.* καὶ ἀκήκοε τὸ οὖς μου. 3 *Alex.* καί γε νεώτερος ὑμῶν οὐκ εἰμὶ ἀσυνετώτερος ὑμῶν. 4 *Alex.* ἀλλὰ πρὸς κύριον λαλήσω ἐγώ. 5 *Alex.* Ὑμεῖς γάρ ἐστε. *Sym.* hæc vertit, προστίθεσθε ψεύσματι, καὶ ἰατροὶ ἐπίπλαστοί μου κατασκευάζοντες ἄλογα. 6 *Ald.* ἰατροί. 7 *Alex.* & *C.* εἰς σοφίαν. *Ald.* σοφίαν. 8 *Alex.* & *C.* Ἀκούσατε ἔλεγχον. 9 *Alex.* στόματός μου, κρίσει δέ. 10 *Ald.* οὐκ ἀπέναντι. *C.* οὐ κατέναντι. 11 *Alex.* Εἰ. *Olymp.* ὁ Θεοδοτ. ἢ πρόσωπον αὐτοῦ λαμβάνετε, ἐξέδωκεν· ὁ δὲ Ἑβραῖος, δυσωπεῖσθε. 12 *Alex.* αὐτοὶ ὑμεῖς κριταὶ γίνεσθαι, καλῶς γε λαλοῦντες, ἐὰν γὰρ ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς, εἰ καὶ τὰ πάντα. 13 *C.* γε. 14 ἐὰν *Ald.* deest. 15 *Alex.* ὁδῷ αὐτοῦ. 16 *S.* μὴ κρύφα πρόσωπον αὐτοῦ δυσωπηθήσεσθε; μὴ οὐχὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ πτοήσει ὑμᾶς; *Polychr.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἐὰν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ταραχθήσεσθε. 17 *Alex.* πρόσωπον * θαυμάσεται. *Ald. C.* πρόσωπα θαυμάσετε. 18 *Alex.* οὐχὶ δειλία αὐτοῦ. 19 *Alex.* φόβος δὲ κυρίου ἐπιπεσεῖται ὑμῖν, Καὶ ἀποβήσεται ὑμῶν.

δὲ παρ᾽

12 ἢ παρ' αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν, Ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ γαυρίαμα [20] ἴσα σποδῷ, 13 τὸ [21] δὲ σῶμα πήλινον. Κωφεύσατε ἵνα [22] λαλήσω, καὶ ἀναπαύσωμαι [23] θυμοῦ, 14 Ἀναλαβὼν τὰς σάρκας μου τοῖς [24] ὀδοῦσι, 15 ψυχὴν δέ μου θήσω [25] ἐν χειρί. Ἐάν με χειρώσηται ὁ δυνάστης, ἐπεὶ καὶ ἦρκται, [26] ἦ μὴν 16 λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ. Καὶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, [27] οὐ γὰρ 17 ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται. [28] Ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου, ἀναγγε-18 λῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δί-19 καιος ἀναφανοῦμαι. Τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθησόμενός μοι, [29] ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκ-20 λείψω; [30] Δυεῖν δέ μοι [31] χρήσῃ, τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι. 21 Τὴν [32] χεῖρα ἀπ' ἐμοῦ ἀπέχου, καὶ ὁ φόβος 22 σου μή με καταπλησσέτω. Εἶτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι [33] ὑπακούσομαι, [34] ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω [35] ἀνταπόκρισιν. 23 Πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι [36] μου καὶ αἱ ἀνομίαι μου; 24 [37] δίδαξόν με τίνες εἰσί; Διατί ἀπ' ἐμοῦ κρύπτῃ, ἥγησαι δέ με [38] ὑπεναντίον σοι; 25 Ἢ [39] ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ, [40] ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύ-26 ματος ἀντίκεισαί [41] μοι; Ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά, [42] περιέθηκας δέ μοι 27 νεότητος ἁμαρτίας, Ἔθου δέ μου τὸν πόδα [43] ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, [44] εἰς δὲ ῥίζας [45] τῶν ποδῶν μου 28 ἀφίκου. [46] Ὃ παλαιοῦται [47] ἴσα ἀσκῷ, ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σητόβρωτον.

* Κεφ. ιδ'. 14.

1 Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικός, ὀλιγόβιος, 2 καὶ [1] πλήρης ὀργῆς. Ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιά, 3 καὶ οὐ μὴ στῇ. Οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω, καὶ τοῦτον ἐποίησας [2] εἰσελθεῖν [3] ἐν κρί-4 ματι ἐνώπιόν σου; Τίς γὰρ [4] καθαρὸς 5 ἔσται ἀπὸ ῥύπου; [5] ἀλλ' οὐθείς, Ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ [6] παρ' αὐτοῦ· εἰς χρόνον ἔθου, 6 καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. [7] Ἀπόστα [8] ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσῃ τὸν βίον, ὥσπερ 7 ὁ μισθωτός. Ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς, [9] ἐὰν γὰρ [10] ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπανθήσει, καὶ [11] ὁ 8 ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. Ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἡ ῥίζα [12] αὐτοῦ, [13] ἐν δὲ [14] πέτρᾳ τελευτήσῃ, τὸ στέλεχος αὐτοῦ 9 Ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει, [15] ποιήσει δὲ θε-10 ρισμόν, ὥσπερ νεόφυτον. Ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο, [16] πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι 11 ἐστί. [17] Χρόνῳ γὰρ σπανίζεται [18] θάλασσα, [19] ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη. 12 Ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς [20] οὐ μὴν [21] ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῇ, καὶ οὐκ ἐξυπνι-13 σθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. Εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾅδῃ με [22] ἐφύλαξας, ἔκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀργή, καὶ τάξῃ μοι

---

20 *Ald. C.* ἶσον. 21 δὲ *Ald.* deest. 22 *Ald.* πλήσω. 23 *Alex.* θυμοῦ μου. 24 *Alex.* ὀδοῦσίν μου. 25 *Alex.* ἐν χερσίν μου Ἐὰν μή με. 26 *Alex.* οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ λαλήσω καὶ ἐλέγξω ὑμᾶς ἐναντίον αὐτοῦ. 27 *Alex.* οὐ γὰρ εἰσελεύσεται ἐναντίον αὐτοῦ δόλος. Ἀκούσατέ μου, ἀκούσατέ μου τὰ ῥήματα. 28 *Ald.* Ἀκούσατε τά. 29 *Alex.* ἵνα νῦν. *Olymp.* ὁ Ἑβρ. ἵνα μὴ λαλήσω, ἔχει. 30 *Olymp.* ὁ Ἀκύλ. καὶ Θεοδ. ἀντὶ τοῦ, δυεῖν δέ μοι χρήσῃ, πλὴν δύο μὴ ποιήσῃς μετ' ἐμοῦ, ἐξέδωκαν· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, οὐ κρυβήσομαι ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, οὐκ ἐκκλινῶ, ἔχει. 31 *Alex.* χεῖρα. 32 *Alex.* χεῖρά σου ἀπόσχου ἀπ' ἐμοῦ. 33 *Alex.* ὑπακούω· λαλήσεις. 34 *Olymp.* οἱ λοιποὶ σαφέστερον ἐξέδωκαν, λαλήσω, καὶ ἀποκρίνου μοι. 35 *Alex.* ἀπόκρισιν. 36 μου *C.* deest. 37 *Alex.* τίνες εἰσὶν δίδαξόν με. Διατί με ἀποκρύπτῃ. 38 *Alex.* ὥσπερ ὑπεναντίον σου. 39 *Alex.* ὥσπερ. 40 *Alex.* ἢ ὡς χόρτον φερόμενον. 41 *Alex.* δέ μοι. 42 *Alex.* καὶ περιέθηκάς μοι. 43 *Alex.* ἐν κυκλώματι, καὶ ἐφύλαξές μου. *S.* ἐν ταλαιπωρίᾳ. *Aq.* ὡς ἀπὸ ξύλου εἱρκτῆς. *Sch.* ὁ Ἀκύλ. οὕτω ἐξέδωκε, καὶ ἔθηκας ἐν ξυλοπέδῃ τὸν πόδα μου. & *al. Sch.* ἐν ποδοκάκῃ. 44 *Did.* ὁ δὲ Ἑβρ. τὰ δὲ ἴχνη τῶν ποδῶν μου περιχαράττεις. 45 *Alex.* ποδῶν μου. 46 *Alex.* Οἱ παλαιοῦνται. 47 *S.* ὁμοίως σηπεδόνι.

Cap. 14. * *Ald.* hoc etiam cap. adjungit præcedenti.

1 *Aq.* πλήρης κλονήσεως. 2 *Ms. Alex.* ἐν κρίματι εἰσελθεῖν ἐπὶ σοῦ. 3 ἐν κρίματι *C.* ponit post σοῦ. 4 *Alex.* ἔσται καθαρός. 5 *Alex.* οὐδὲ εἷς, Ἐὰν καὶ μιᾶς ἡμέρας γένηται ὁ βίος. 6 *Alex.* παρ' αὐτῷ. εἰς χρόνον γὰρ ἔθου. pro παρ' αὐτοῦ *C.* habet παρὰ σοί. 7 *Chryſ.* τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν, ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα ἡσυχάσω, καὶ εὐδοκήσω τὸν βίον μου, ὥσπερ μισθωτός. 8 *Alex.* ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα ἡσυχάσω, καὶ εὐδοκήσω μου τὸν βίον, ὥσπερ μισθωτός. 9 *Alex.* ἐὰν δὲ καὶ ἐκκοπῇ, πάλιν ἀνθήσει. 10 *C.* κοπῇ. 11 *Olymp.* ῥάδαμνον τὸν κλάδον λέγει, τὸν μετὰ τὴν ἐκτομὴν φυόμενόν τε καὶ αὐξανόμενον. 12 *Alex* & *Ald.* αὐτοῦ, ἐὰν δέ. 13 *Polychr.* ὁ Ἑβρ. ἐν σποδιᾷ ἔχει· Ἀκύλ. δὲ καὶ Θεοδοτ. ὁ μὲν, ἐν χοΐ, ὁ δὲ, ἐν τῷ χώματι, εἴρηκε, συνᾴδοντες καὶ αὐτοὶ τῷ Ἑβραϊκῷ, οἱ καὶ ἀντὶ τοῦ, ὁ ῥάδαμνος, ὁ κορμὸς, ἐξέδωκαν. πάλιν δὲ ὁ μὲν Ἑλληνικὸς, ποιήσει θερισμὸν, ἀπὸ τοῦ τέλους, εἴρηκεν· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀπὸ τοῦ πράγματος, ποιήσει καρπόν. 14 *Alex.* πέτραις τελευτήσει. 15 *Alex.* καὶ ποιήσει θερισμόν. 16 *Alex.* καὶ πεσὼν βροτός. 17 *S.* ὡς ἐκρεῖ ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης. 18 *Alex.* θάλασσα, ποταμοὶ δὲ ἐρημωθέντες ξηρανθήσονται. 19 *Sch.* χειμάρρους. 20 *Alex* & *C.* οὐ μή. 21 *Alex.* ἀναστῇ καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῇ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς παλαιωθῇ, καὶ οὐκ. 22 *Alex.* φυλάξεις, κρύψεις δέ με.

14 χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ. Ἐὰν
γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος, ζήσεται συντελέ-
σας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ. [23] ὑπομενῶ ἕως πά-
15 λιν γένωμαι. Εἶτα [24] καλέσεις, ἐγὼ
δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν
16 σου μὴ ἀποποιοῦ. Ἠρίθμησας δέ μου τὰ
ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν
17 ἁμαρτιῶν μου. Ἐσφράγισας δέ μου
[25] τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ, [26] ἐπεσημήνω δὲ
18 εἴ τι ἄκων παρέβην. Καὶ πλὴν ὄρος
[27] πίπτον διαπεσεῖται, καὶ πέτρα παλαιωθή-
19 σεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. Λίθους [28] ἐλέ-
ανεν ὕδατα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ
χώματος τῆς γῆς· καὶ [29] ὑπομονὴν ἀνθρώπου
20 ἀπώλεσας. Ὦσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ
ᾤχετο· [30] ἐπέστησας αὐτῷ [31] τὸ πρόσωπον, καὶ
21 ἐξαπέστειλας. Πολλῶν δὲ γενομένων τῶν
υἱῶν αὐτοῦ, οὐκ οἶδεν· [32] ἐὰν δὲ ὀλίγοι γένων-
22 ται, οὐκ ἐπίσταται. Ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ
ἤλγησαν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ [33] ἐπένθησεν.

* Κεφ. ιε΄. 15.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰζ ὁ [1] Θαιμανίτης,
2 λέγει, [2] Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν δώ-
σει συνέσεως [3] πνεῦμα, καὶ ἐνέπλησε πόνον
3 γαστρός, [4] Ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν οἷς οὐ δεῖ,
4 [5] καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος; [6] Οὐ καὶ
σὺ ἀπεποιήσω φόβον, [7] συνετελέσω δὲ ῥήμα-
5 τα τοιαῦτα [8] ἔναντι [9] τοῦ κυρίου; Ἔνο-
χος [10] εἶ ῥήμασι στόματός σου, [11] οὐδὲ διέκρι-
6 νας ῥήματα δυναστῶν. [12] Ἐλέγξαι σε
τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγώ, τὰ δὲ χείλη σου
7 [13] καταμαρτυρήσουσί σου. Τί γάρ; μὴ
πρῶτος [14] ἀνθρώπων ἐγεννήθης; ἢ πρὸ θι-
8 νῶν [15] ἐπάγης; [16] Ἢ [17] σύνταγμα κυ-
ρίου [18] ἀκήκοας; [19] ἢ σύμβουλόν σοι ἐχρήσατο
9 ὁ θεός; εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία; Τί
γὰρ οἶδας, ὃ οὐκ οἴδαμεν; ἢ τί [20] συνίεις σύ,
10 ὃ [21] οὐχὶ καὶ ἡμεῖς; Καί γε πρεσβύτης καί
γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν, [22] βαρύτερος τοῦ πα-
11 τρός σου ἡμέραις. Ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας
μεμαστίγωσαι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λε-
12 λάληκας. [23] Τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου;
13 ἢ [24] τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου, Ὅτι
θυμὸν ἔρρηξας [25] ἔναντι κυρίου, ἐξήγαγες δὲ
14 ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα; [26] Τίς
γὰρ ὢν [27] βροτός, ὅτι ἔσται ἄμεμπτος; ἢ ὡς
ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός;
15 [28] Εἰ κατὰ ἁγίων οὐ [29] πιστεύει, οὐρανὸς δὲ οὐ κα-
16 θαρὸς ἐναντίον [30] αὐτοῦ. [31] Ἔα δέ,
ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος ἀνήρ, πίνων
17 [32] ἀδικίας ἴσα ποτῷ. [33] Ἀναγγελῶ δέ
σοι, ἄκουέ μου, ἃ δὴ ἑώρακα, ἀναγγελῶ
18 σοι, Ἃ σοφοὶ [34] ἐροῦσι, καὶ οὐκ ἔκρυψαν
19 πατέρες αὐτῶν. [35] Αὐτοῖς μόνοις ἐδόθη
ἡ γῆ, καὶ οὐκ [36] ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς.
20 Πᾶς ὁ βίος [37] ἀσεβοῦς [38] ἐν φροντίδι, [39] ἔτη
21 δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστῃ. Ὁ δὲ
φόβος αὐτοῦ ἐν ὠσὶν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἤδη
[40] εἰρηνεύειν, ἥξει αὐτοῦ [41] ἡ καταστροφή.
22 Μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους, [42] ἐν-
τέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου,
23 [43] Κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν. Οἶδε δὲ
ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς πτῶμα· [44] ἡμέρα δὲ
24 σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, Ἀνάγκη δὲ καὶ
θλῖψις αὐτὸν καθέξει, ὥσπερ στρατηγὸς πρω-
25 τοστάτης [45] πίπτων· Ὅτι [46] ἦρκε χεῖ-

23 *Alex.* ὑπομενῶ σαι ἕως ἂν πάλιν. *Chrys.* Ἀκύλ. δὲ καὶ Θεοδ. καὶ Σύμμ. οἱ μέν, ἐλπιῶ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ ἄλλαγμά μου, ὁ δέ, ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἄγια φύσις μου. 24 *Alex.* καλέσεις με, ἐγώ. 25 *Alex.* τὰ ἁμαρτήματα ἐν. 26 *Alex.* καὶ ἐπεσημήνω εἴ τι. 27 *Alex.* * πίπτων πεσεῖται. 28 *Alex.* ἐλέανεν. 29 *S.* προσδοκίαν ἑκάστου ἀνδρὸς ἀπολέσης. 30 *Alex.* καὶ ἐπέστησας. 31 *Alex.* τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐξαπέστειλας. 32 *Alex.* ἐάν τε. 33 *Alex.* & al. ἐπ' αὐτῷ ἐπένθησεν.

Cap. 15. * Hoc cap. in *Ald.* est 10. 1 *Ms. Alex.* * Θεμανίτης. 2 *Alex.* Τίνα ἄρα σοφός. 3 *Alex.* πνεύματος; ἐμπλήσει δέ. *C* πνεύματος, καὶ ἐνέπλησε. 4 *Alex.* Ἐλέγχων με ἐν ῥήμασιν κενοῖς, ἐν λόγοις. 5 *C.* ἐν. 6 *Alex.* Ὅτι καὶ σοί. *Th.* Οὐ γὰρ σὺ παρῃτήσω φόβον. 7 *S.* καὶ ἀηδὴν ὡμίλησας ἐναντία τῷ θεῷ. 8 *C.* ἐναντίον. 9 *Alex.* κυρίου. 10 *Ald.* ἐν. 11 *Alex.* καὶ οὐ. *C.* οὐ. 12 *Alex.* Ἐλέγξει. 13 *Alex.* καταμαρτυρήσει. *Ald. C.* καταμαρτυρήσαισαν. 14 *Alex.* ἄνθρωπος. 15 *Polychr.* ὁ Ἑβραῖος, συνελήφθης. 16 Ἢ *C.* deest. 17 *Aq.* ἀπόρρητα. *Th.* μυστήριον. *S.* ὁμιλίαν. 18 *Alex.* ἀκήκοας; ἢ εἰς σὲ ἀφίκετο σοφία. 19 ἢ συμβουλῷ σοι ἐχρήσατο ὁ θεὸς *C.* desunt. 20 *Alex.* συνοήσεις, ὅ. 21 *Alex. Ald. C.* οὐχί. 22 *S.* πολυχρονιώτερος. 23 *Alex.* Τί ὅτι ἐτόλμησεν ἡ. *S.* τί ὅτι ἐπῆρέ σε ἡ. 24 *Alex.* Τί σοι. 25 *C.* ἐναντίον. 26 *Th.* Τί ἐστιν ἄνθρωπος. 27 *Alex.* βροτὸς ἔσται. 28 *S.* ἰδοὺ ἐν ἁγίοις αὐτοῦ οὐδεὶς ἄτρεπτος, οὐδὲ οὐρανὸς ἄσπιλος, πόσῳ μᾶλλον ἄνθρωπος; 29 *Alex.* πιστεύει μέμψις. ὁ οὐρανὸς δέ. 30 *Alex.* αὐτοῦ, ἄστρα δὲ οὐκ ἄμεμπτα. Ἔα δέ. 31 *Polychr.* τὸ μέν τοι ἔα, ἡ μὲν χρῆσις τοῦ λόγου καὶ ἡ ἀκολουθία πόσῳ μᾶλλον νοεῖ, καὶ μήτιγε· ἡ δὲ κοινὴ συνήθεια, ἄφες. 32 *Alex.* ἀδικίαν. 33 *Alex.* Ἀναγγέλλω οὖν σοι, σὺ δέ μου ἄκουε, ἃ δὴ ἑόρακα, ἀναγγέλλω. 34 *Alex.* ἀνήγγειλαν, καὶ οὐκ. 35 *C.* Αὐτοῖς δὲ μόνοις. 36 *C.* ἦλθεν. 37 *Alex* ἀσεβῶν. 38 *Aq.* ἐν ὀδύνῃ. *Th.* ματαιοῦται. *S.* ἀλαζονεύεται. 39 *S.* καὶ ἀριθμὸς ἐτῶν κεκρυμμένος ἰσχυρῷ. 40 *Alex.* εἰρηνεύεσθαι, τότε ἥξει ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ. 41 *Did.* ὁ Ἑβρ. ἡ σκύλευσις. 42 *Alex.* ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας. *S.* προεσκοπεύθη γὰρ εἰς μάχαιραν. 43 *Alex.* Καταπίπτει δὲ εἰς ἐξάλειψιν, καὶ κατατέτακται εἰς. 44 *Alex.* ἡμέρα σκολιὴ στροβήσει αὐτόν. 45 *Alex.* πεπτωκώς. 46 *C.* ἦρε.

ρας [47] ἐναντίον [48] τοῦ κυρίου, ἔναντι δὲ [49] κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν.
26 Ἔδραμε δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὕβρει [50] πάχει νώ-
27 του [51] ἀσπίδος αὐτοῦ. [52] Ὅτι ἐκάλυψε [53] τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [54] ἐν στέατι αὐτοῦ, [55] καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν [56] μηρίων.
28 Αὐλισθείη δὲ πόλεις ἐρήμους, [57] εἰσέλθοι δὲ [58] εἰς οἴκους ἀοικήτους· ἃ δὲ [59] ἐκεῖνοι ἡτοί-
29 μασαν, ἄλλοι ἀποίσονται. Οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ [60] αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα· [61] οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ [62] τὴν γῆν σκιάν,
30 Οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ [63] τὸ σκότος· τὸν βλαστὸν αὐτοῦ [64] μαράναι ἄνεμος, [65] ἐκπέσοι δὲ αὐ-
31 τοῦ τὸ ἄνθος. Μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπομενεῖ, κενὰ γὰρ [66] ἀποβήσεται αὐτῷ.
32 Ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ [67] οὐ μὴ [68] πυκάσῃ.
33 [69] Τρυγηθείη δὲ [70] ὡς ὄμφαξ πρὸ ὥρας,
34 [71] ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας. Μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος· πῦρ δὲ [72] καύ-
35 σει [73] οἴκους δωροδεκτῶν. [74] Ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ κενά, ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει [75] δόλον.

* Κεφ. ις'. 16.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, Ἀκήκοα
2 τοιαῦτα πολλά, [1] παρακλήτορες κακῶν πάν-
3 τες. Τί γάρ; μὴ τάξις ἐστὶ ῥήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει σοι ὅτι ἀπο-
4 κρίνῃ; [2] Κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω. [3] εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς [4] ἐμῆς,
5 Εἶτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν [5] ῥήμασι· [6] κινήσω δὲ καθ'
6 ὑμῶν κεφαλήν. Εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου, [7] κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι.
7 Ἐὰν γὰρ λαλήσω, [8] οὐκ ἀλγήσω [9] τὸ τραῦμα· ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωθή-
8 σομαι; Νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε μωρὸν σεσηπότα, καὶ [10] ἐπελάβου μου.
9 Εἰς μαρτύριον [11] ἐγενήθη, [12] καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδός μου, κατὰ πρόσωπόν μου ἀνταπεκρί-
10 θη. Ὀργῇ χρησάμενος [13] κατέβαλέ με, ἔβρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας, [14] βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ [15] ἔπεσαν.
11 Ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, [16] ὀξεῖ ἔπαισέ με [17] εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδρα-
12 μον [18] ἐπ' ἐμοί. Παρέδωκε γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας [19] ἀδίκων, [20] ἐπὶ δὲ ἀσε-
13 βέσιν ἔρριψέ με. Εἰρηνεύοντα διεσκέδασέ με· [21] λαβών με τῆς κόμης διέτιλε, κατ-
14 έστησέ με ὥσπερ σκοπόν. Ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες εἰς νεφρούς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν εἰς [22] τὴν γῆν τὴν χολήν μου.
15 Κατέβαλόν [23] με πτῶμα ἐπὶ πτώματι, ἔδρα-
16 μον [24] πρός με δυνάμενοι. Σάκκον [25] ἔρραψαν ἐπὶ [26] βύρσης μου, τὸ δὲ σθένος
17 μου [27] ἐν γῇ ἐσβέσθη. Ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ [28] βλε-
18 φάροις μου [29] σκιά. Ἄδικον δὲ οὐδὲν [30] ἦν
19 ἐν χερσί μου, εὐχὴ δέ μου καθαρά. Γῆ μὴ ἐπικαλύψῃς [31] ἐφ' αἵματι [32] τῆς σαρκός μου, μηδὲ εἴη τόπος [33] τῇ κραυγῇ μου.

---

47 *Alex.* ἔναντι. 48 *Alex.* κυρίου. 49 *Ald.* θεοῦ. *C.* deest. 50 *Alex.* παντοχίνῳ τῆς ἀσπίδος αὐτοῦ. 51 *Ald.* αὐτοῦ ἀσπίδος αὐτοῦ. 52 *Sym.* Ἐπεκαλύφθη γάρ. 53 *Olymp.* ὁ Ἑβρ. τὴν καρδίαν, ἀντὶ δὲ τοῦ, περιστόμιον, πιμελὴν, καὶ διπλοΐδα. 54 ἐν στέατι αὐτοῦ *Ald.* desunt. 55 *S.* καὶ ἐπάχυνε πιμελὴν κατὰ τῆς ψόας. 56 *Alex.* μηρῶν αὐτοῦ· αἶνος δὲ αὐτοῦ ὕβρεις. Αὐλισθείη. 57 *Alex.* καὶ εἰσέλθοι εἰς. 58 εἰς *C.* deest. 59 *Alex.* ἐκεῖνος ἡτοίμασεν. 60 *Alex.* τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 61 *Alex.* οὐδὲ μή. 62 *C.* γῆς. 63 *Alex.* σκότος. 64 *Alex.* μαραίνει. 65 *Alex.* καὶ ἐκπέσοι αὐτοῦ. 66 *Alex.* αὐτῷ ἀναβήσεται. 67 *S.* οὐκ εὐθαλήσει. 68 *C.* εὐθαλήσῃ. 69 *C.* Τρωγηθείη. 70 *Alex.* *Ald.* *C.* ὥσπερ. 71 *Alex.* καὶ ἐκπέσοι ὥσπερ. 72 *Alex.* κατακαύσει οἴκους δωροδεκτῶν. Καὶ ἐκ (l. ἐν) γαστρὶ λήμψονται. 73 *Ald.* κατ' οἴκους. 74 *Aq.* συνέλαβε καὶ ἔτεκεν ἀνωφελές. 75 *Alex.* πόνον.

Cap. 16. * Hoc cap. in *Ald.* est 11. 1 *Aq.* vertit, παράκλητοι πόνων. *Th.* κόπων. *Sym.* παρηγοροῦντες πάντες ἐπαχθεῖς ἐστέ. 2 *Alex.* Καὶ ἐγὼ δὲ καθ'. 3 *Alex.* εἴγε ὑπέκειτο ἡ. *Olymp.* τὸ εἰ ἀντὶ τοῦ εἴθε, κεῖται. οὕτω γὰρ ἐξέδωκε Σύμμ. ὁ δὲ Ἀκ. ὄφελον. *Chrys.* ἕτερος τῶν ἑρμηνευτῶν οὕτως ἐκδέδωκεν· εἰ ὑμεῖς τοῖς ἐμοῖς ὑπέκεισθε πάθεσιν, ἑτέροις προσεγενόμην ἂν ὑμῖν λόγοις, καὶ ἐκίνησα ἂν ἐφ' ὑμῖν τὴν κεφαλήν· συμπαθῶς δηλονότι· καὶ ἐπέρρωσα ἂν ὑμᾶς ἐν τῷ στόματί μου. ἀνθ' οὗ οἱ ἑβδομ. εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου. 4 *Alex.* ἐμῆς ψυχῆς. 5 *Alex.* λόγοις. 6 *Comp.* καὶ ἐκίνησα ἂν ἐφ' ὑμῶν σὺν πένθει τὴν κεφαλήν μου. 7 *Alex.* καὶ κείνησιν χιλέων. 8 *S.* οὐκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου. 9 *Alex.* τὸ τραῦμά μου. 10 *C.* ἐπελάβετο. *Chrys.* ἕτερα ἀντίγρ. ἐπελάβετό μου, ἔχει· ὅπερ ὁ Σύμ. κατέδησάς με ἀδιαλείπτως ἐν ζυγῷ, ἐξέδωκεν. ἀληθεστέρα δὲ ἡ προτέρα ἐκδοχή. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐγενήθην. sic *Aug.* 12 *S.* καὶ ἀνέστη μοι καταψευδόμενος, κατὰ πρόσωπόν μου ἀντιλέγων μοι. 13 *Alex.* κατέβαλλέν με, ἔβρυξεν δὲ ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, βέλη πειρατηρίων. 14 *S.* οἱ ἐναντίοι μου ὤξυναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἕκαστος εἰς ἐμέ. 15 *Alex.* ἔπεσεν. *C.* ἐπέπεσαν. 16 *Alex.* ὀξεῖ ἐπέπεσε. 17 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τά. 18 *Alex.* *Ald.* ἐπ' ἐμέ. 19 *Alex.* ἀδίκου, ἐπὶ δὲ ἀσεβεῖς. 20 *S.* εἰς χεῖρας ἀσεβῶν ἔβαλέ με. 21 *Olymp.* ὁ Ἑβρ. λαβών με τοῦ τένοντος διετίναξε. 22 *Alex.* γῆν τὴν ζωήν μου. 23 al. μοι. 24 *Alex.* ἐπ' ἐμὲ δυνατοί. *C.* πρὸς ἐμὲ δυνάμενοι. 25 *Alex.* * ἔρριψαν ἐπί. 26 *Alex.* & *C.* βύρσαν. 27 *Alex.* εἰς γῆν ἔσβεσαν. 28 *Alex.* βλεφάρων μου. 29 *Olymp.* ἀλλὰ ἀντὶ γέγραφα, σκιὰ θανάτου, ἔχουσι. *Alex.* & *C.* σκιὰ θανάτου. Ἄδικον δὲ (*Alex.* γάρ.) 30 ἦν *Ald.* deest. 31 ἐφ' *Ald.* deest. 32 *Alex.* σαρκός μου. 33 *Alex.* τῆς κραυγῆς.

20 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ [34] μάρτυς μου, ὁ δὲ 21 συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις. Ἀφίκοιτό [35] μου ἡ δέησις πρὸς κύριον, ἔναντι δὲ αὐτοῦ [36] στάζοι μου ὁ ὀφθαλμός. 22 Εἴη δὲ [37] ἔλεγχος ἀνδρὶ [38] ἔναντι κυρίου, καὶ [39] υἱῷ ἀνθρώπου 23 τῷ πλησίον αὐτοῦ. Ἔτη δὲ ἀριθμητὰ [40] ἥκασιν, ὁδῷ δὲ ᾗ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι, [41] πορεύσομαι.

* Κεφ. ιζ'. 17.

1 Ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι 2 δὲ ταφῆς, καὶ οὐ τυγχάνω. Λίσσομαι κάμνων [1] καὶ τί ποιήσας; ἔκλεψαν δέ μου 3 [2] τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι. Τίς ἐστιν 4 οὗτος; τῇ χειρί μου συνδεθήτω. Ὅτι καρδίαν αὐτῶν [3] ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως, 5 διὰ τοῦτο [4] οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. Τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας, ὀφθαλμοὶ [5] δὲ ἐφ' 6 υἱοῖς ἐτάκησαν. [6] Ἔθου δέ με [7] θρύλλημα ἐν ἔθνεσι, [8] γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβην. 7 [9] Πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, [10] πεπολιόρκημαι μεγάλως ὑπὸ πάντων. 8 Θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς [11] ἐπὶ τούτῳ, [12] δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπανασταίη. 9 [13] Σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, [14] καθα-10 ρὸς δὲ χεῖρας ἀναλάβοι θάρσος. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ [15] δεῦτε δή, 11 οὐ γὰρ εὑρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές. [16] Αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον [17] ἐν βρόμῳ, ἐρράγη 12 δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου. Νύκτα εἰς ἡμέραν [18] ἔθηκα, φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου 13 σκότους. [19] Ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ᾅδης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί μου ἡ στρω-14 μνή. Θάνατον [20] ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι, μητέρα δὲ [21] μου καὶ ἀδελφὴν 15 σαπρίαν. Ποῦ οὖν [22] μου [23] ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς, ἢ τὰ ἀγαθά μου [24] ὄψομαι; 16 Ἡ μετ' ἐμοῦ εἰς [25] ᾅδην [26] καταβήσονται; ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος καταβησόμεθα;

* Κεφ. ιη'. 18.

1 Ὑπολαβὼν δὲ [1] Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, λέ-2 γει, Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπίσχες, 3 ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν. [2] Διατί [3] δὲ ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐναντίον σου; 4 [4] Κέχρηταί σοι ὀργή. τί γὰρ ἐὰν [5] σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος [6] ἡ ὑπ' οὐρανόν; ἢ κατα-5 στραφήσεται [7] ὄρη ἐκ θεμελίων; Καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθήσεται, καὶ [8] οὐκ [9] ἀποβήσεται 6 αὐτῶν ἡ φλόξ. Τὸ φῶς [10] αὐτοῦ σκότος ἐν [11] διαίτῃ, ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθή-7 σεται. [12] Θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· [13] σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. 8 [14] Ἐμβέβληται δὲ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν παγίδι, [15] ἐν 9 δικτύῳ ἑλιχθείη. [16] Ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, [17] κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν δι-10 ψῶντας. Κέκρυπται [18] ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ [19] ἐπὶ [20] τρί-11 βων. Κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι· [21] πολλοὶ δὲ περὶ [22] πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν 12 Ἐν λιμῷ στενῷ· πτῶμα δὲ αὐτῷ [23] ἡτοίμα-13 σται ἐξαίσιον. Βρωθείησαν [24] αὐτοῦ κλῶνες ποδῶν, κατέδεται δὲ αὐτοῦ [25] τὰ ὡραῖα 14 θάνατος. Ἐκραγείη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἴασις, [26] σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη [27] αἰτίᾳ 15 βασιλικῇ. Κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ

---

34 *Alex.* μάρτυς, ὁ δέ. 35 *Alex.* ἡ δέησεις μου. 36 *Alex.* στάξαι ὁ ὀφθαλμός μου. 37 *Alex.* ὁ ἔλεγχός μου ἔναντι. 38 *C.* ἐναντίον. 39 *Alex.* υἱὸς ἀνθρώπου. 40 *Alex.* ἥκουσίν μοι, ὁδῷ. 41 *C.* πορεύσομαι.

Cap. 17. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti.

1 *Ms. Alex. Ald. ed* & *Comp.* καὶ τί ποιήσω. *Aug.* autem, *&* quid feci? 2 *Alex.* ἀλλότριοι τὰ ὑπάρχοντα. 3 *Alex.* ἔκρυψαν. 4 *Alex.* οὐ μή. 5 *Alex.* & *C.* δέ μου ἐφ'. 6 *Alex.* Ἔθου με. 7 *Polychr.* οἱ λοιποί, παραβολήν. 8 *Alex.* καὶ ἀπέβην αὐτοῖς * γέλως. 9 *Alex.* Πεπήρωνται δὲ ἀπὸ ὀργῆς σου οἱ. 10 *Alex.* καὶ πεπολιόρκημαι ὑπὸ πάντων μεγάλως. 11 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τούτοις. 12 *Alex.* δικαίῳ γὰρ παράνομος ἐπανέστη. 13 *Th.* καὶ ἀνθέξεται δίκαιος τῆς ἑαυτοῦ ὁδοῦ. 14 *Alex.* καὶ ὁ καθαρὸς χερσίν. 15 *Alex.* δεῦτε, οὐ γάρ. 16 *Alex.* Καί. 17 *Alex.* & *Ald.* ἐν δρόμῳ. 18 *Alex.* ἔθηκαν. 19 *Ald.* Καὶ ἐάν. 20 *Alex. Ald* προσεκαλεσάμην. 21 *C.* μου εἶναι, καί. 22 *Ald.* μοι ἔτι. *C.* μου. 23 *Alex.* ἔτι ἡ ἐλπίς. 24 *Alex.* ὄψομαι ἔτι. 25 *Alex.* τὸν ᾅδην. 26 *Alex.* & *C.* καταβήσεται.

Cap. 18 * Hoc cap. in *Ald.* est 12. 1 *Ms. Alex.* Βαλδὰς ὁ Αὐχίτης. 2 *Alex.* Ἵνα τί δέ. 3 δὲ *C.* deest. 4 *Alex.* Κέχρησε δὲ ὀργῇ. *Th.* Διαρπάζων ψυχὴν αὐτοῦ ἐν θυμῷ αὐτοῦ. 5 *Alex.* * σοι. 6 *Alex.* ἔσται ἡ. 7 *Alex.* ἡ γῆ ἐκ θεμελίων. 8 *Th.* οὐ λάμψει. 9 *Alex.* ἀναβήσεται αὐτοῦ. 10 al. αὐτοῖς. 11 *Alex.* διαίτῃ αὐτοῦ, ὁ δὲ λύχνος αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. 12 *Alex.* Θηρεύσαισαν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἐλάχιστοι καὶ σφαλείη αὐτοῦ ἡ βουλή. 13 *Th.* καταρράξει αὐτὸν ἡ βουλὴ αὐτοῦ. 14 *Alex.* & *C.* Ἐμβληθείη δέ. 15 *Alex.* καὶ ἐν δικτύῳ εἱλιχθείη. 16 *Alex.* * Ἔλθοι δὲ ἐν δέ. 17 *Alex.* Κυκλόθεν, καὶ κατισχύσουσιν ἐπ' αὐτὸν διψῶντες Κέκρυπται. 18 *Alex.* & *C.* δὲ ἐν. 19 *Alex.* ἐπὶ * τρίβων κυκλόθεν, καὶ ὀλέσαιαν αὐτὸν ὀδύναι, πολλῶν δὲ περὶ πόδας ἔλθοι Λιμῷ στενῷ· καὶ πτῶμα αὐτῷ. 20 *Ald. C* τρίβων. 21 *Chrys.* ἕτερα δὲ ἀντίγραφα οὕτως ἔχουσι· πολλῶν δὲ περὶ πόδας ἔλθοι ἐν λιμῷ στενῷ. 22 *Ald.* πόδας. 23 *Alex.* ἡτοίμασο. 24 *Ald. C.* δὲ αὐτοῦ. 25 *Alex.* τὰ ὤμια. 26 *Aq.* καὶ ἐπιβήσεται αὐτῷ τοῦ βασιλέως ἀνυπαρξία. 27 *Alex.* καὶ αἰτία βασιλική.

αὐτοῦ [28] ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, [29] κατασπαρήσονται 16 τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ [30] θείῳ. Ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν 17 ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτοῦ. Τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, [31] καὶ [32] ὑπάρξει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω. 18 [33] Ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς [34] σκότος. 19 [35] Οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος [36] ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ. 20 Ἀλλ' [37] ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι. [38] ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι, πρώτους δὲ ἔσχε θαῦ-21 μα. Οὗτοί εἰσιν [39] οἱ οἶκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον.

* Κεφ. ιθ'. 19.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, [1] Ἕως 2 τίνος ἔγκοπον ποιήσετε [2] ψυχήν μου, καὶ καθαιρεῖτέ με λόγοις; γνῶτε μόνον ὅτι ὁ κύ-3 ριος ἐποίησέ [3] με οὕτως. [4] Καταλαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυνόμενοί με [5] ἐπίκεισθέ 4 μοι. [6] Ναὶ δὴ [7] ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ἐπλανήθην, [8] παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται [9] πλάνος· λαλῆσαι [10] ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ [11] δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. 5 Ἔα δὲ, ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε, [12] ἐνάλ-6 λεσθε δέ μοι ὀνείδει. [13] Γνῶτε οὖν ὅτι κύριός [14] ἐστιν ὁ [15] ταράξας, ὀχύρωμα δὲ 7 αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ ὕψωσεν. Ἰδοὺ [16] γελῶ ὀνείδει, [17] οὐ λαλήσω· [18] κεκράξομαι, καὶ οὐ-8 δαμοῦ κρίμα. Κύκλῳ περιῳκοδόμημαι, καὶ [19] οὐ μὴ διαβῶ· [20] ἐπὶ πρόσωπόν μου σκό-9 τος ἔθετο. [21] Τὴν δὲ δόξαν [22] ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν, [23] ἀφεῖλε δὲ στέφανον ἀπὸ 10 κεφαλῆς μου. Διέσπασέ [24] με κύκλῳ καὶ ᾠχόμην, ἐξέκοψε δὲ ὥσπερ δένδρον τὴν 11 ἐλπίδα μου. Δεινῶς [25] δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο, ἡγήσατο δέ με ὥσπερ ἐχθρόν. 12 Ὁμοθυμαδὸν [26] δὲ ἦλθον τὰ [27] πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ, ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν [28] ἐγ-13 κάθετοι. Ἀπ' ἐμοῦ [29] ἀδελφοί μου ἀπέστησαν, ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ· [30] φίλοι δὲ 14 μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν· [31] Οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἔγγιστοί μου, [32] καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου. 15 Γείτονες [33] οἰκίας, θεράπαιναί τε μου, ἀλ-16 λογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. Θεράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ [34] οὐχ ὑπήκουσε· στό-17 μα δέ μου [35] ἐδεῖτο· Καὶ ἱκέτευον τὴν γυναῖκά μου, [36] προσεκαλούμην δὲ κολα-18 κεύων υἱοὺς [37] παλλακίδων μου· Οἱ δὲ [38] εἰς τὸν αἰῶνά με [39] ἀπεποιήσαντο, ὅταν 19 ἀναστῶ, κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν. Ἐβδελύξαντό [40] με [41] οἱ ἰδόντες με· [42] οὓς δὴ ἠγαπή-20 κειν, ἐπανέστησάν μοι. [43] Ἐν δέρματί μου ἐσάπησαν [44] αἱ σάρκες μου, [45] τὰ δὲ ὀστᾶ 21 μου [46] ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται. [47] Ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι, χεὶρ γὰρ κυρίου 22 [48] ἡ ἁψαμένη μού ἐστι. Διατί [49] με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος; ἀπὸ δὲ [50] σαρκῶν μου 23 οὐκ ἐμπίπλασθε; Τίς γὰρ ἂν [51] δῴη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου· τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν 24 βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα; Ἐν γραφείῳ σιδηρῷ [52] καὶ μολίβῳ, ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυφῆναι;

---

28 *Alex.* καὶ ἐν σώματι αὐτοῦ. 29 *Alex.* κατασπαρήσεται. *Th.* λικμηθήσεται ἐπὶ ὡραιότητι αὐτοῦ. 30 *Ald. C.* ἐν θείῳ. *Chrys.* ἕτερα δὲ ἀντίγραφα, ἐν σώματι αὐτοῦ, ἔχουσι· Θεοδ. κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἀνυπαρξία· ὁ δὲ Ἑβρ. κατασκηνώσει ἐν σκηναῖς οὐκ αὐτοῦ. 31 *S.* καὶ οὐκ ἔστιν ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον ἀγορᾶς. 32 *Alex. Ald.* ὑπάρχει. 33 *Alex.* Καὶ ἀπώσειαν. 34 *C.* σκότος, καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης μετῴκισαν αὐτόν. 35 *Aq.* οὐ γονεῖς αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔγγονον ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. 36 *Alex.* ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. 37 *Alex.* ἐντὸς αὐτοῦ. 38 *Aq.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ ἀδημονήσουσιν ὕστερον. 39 *Alex.* οἶκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ τόπος.

Cap. 19. * Hoc cap. in *Ald.* est 13. 1 *Alex.* Ἕως πότε. 2 *Alex.* τὴν ψυχήν μου, καὶ καθελεῖταί με. 3 *Alex.* μοι οὕτως. Καὶ καταλαλεῖταί με. 4 *Th. & S.* τοῦτο δέκατον κατῃσχύνατέ με. 5 *Alex.* καὶ ἐπίκεισθαί μοι. 6 *Ald.* Καί. 7 *Alex.* ἐγὼ ἐπ' ἀληθείας. 8 *Alex.* καὶ ἐν ἐμοὶ αὐλίζεται. 9 *Sch.* ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ἀγνόημα. 10 *Alex. & C.* ῥῆμα ὃ οὐκ ἔδει. *Ald.* ῥήματά μου ἃ οὐκ ἔδει. 11 δὲ *Ald.* deest. 12 *Aq. & Th.* ἐλέγχετε ἐπ' ἐμὲ ὀνειδισμόν μου. 13 *Alex.* Γνῶται ὅτι ὁ κύριος. 14 *Orig.* ὁ Ἑβρ. ἐπλήξεν, ἔχει. 15 *Alex.* ταράξας με. 16 *Alex.* λαλῶ ὀνείδη. 17 *Alex.* & al. καὶ οὐ. 18 *S.* ἐὰν κραυγάσω ἀδικούμενος, οὐκ εἰσακουσθήσομαι. 19 *Ald.* οὐ μήν. 20 *Alex.* ἐπὶ δὲ ἀτραπούς μου. *Orig.* οἱ ἄλλοι, ἐπὶ ἀτραποὺς, ἐξέδωκαν. 21 *Alex.* Τὴν δόξαν. 22 *Alex. & C.* μου ἀπ' ἐμοῦ. 23 *Alex.* καὶ ἀφεῖλεν. 24 *Alex. & C.* δέ με. 25 *Alex.* μοι. 26 *Alex.* αὐτοῦ ἦλθεν τὰ πειρατήρια ἐπ' ἐμέ. *C.* etiam ponit αὐτοῦ ante ἦλθον. 27 *Th.* μονόζωνοι. *S.* λόχοι. 28 *Alex.* με ἐνκάθετοι. Ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀπέστησαν ἀδελφοί. 29 *C.* δὲ ἀδελφοί. 30 *Alex.* οἱ φίλοι. 31 *Alex.* Καὶ οὐ. *C.* Οὐδέ. 32 *Alex.* οἱ ἰδόντες. 33 *Alex.* οἰκίας, θεράποντες, * θεράπαινοι, ἀλλογενὴς ἐγενόμην ἐναντίον αὐτῶν. Θεράποντας δέ μου. 34 *Alex.* οὐκ ὑπήκουσάν μου Στόμα. 35 *Alex.* * ἐδεεῖτο αὐτῶν. 36 *Alex.* καὶ προσεκαλούμην κολακεύων. 37 *S.* παίδων μου. 38 *Th.* καὶ γε ἄφρονες ἀπώσαντό με. 39 *Alex.* ἀπίπαντο. 40 *Alex. & C.* δέ με. 41 *Alex.* οἱ ἰδότες. *Ald. C.* οἱ εἰδότες. 42 *Alex.* καὶ οὓς ἠγάπων. 43 *Aq.* Ἐν δέρματί μου καὶ ἐν κρέει μου ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου. 44 *Alex.* σάρκες. 45 *S.* καὶ ἐξέτιλλον τὸ δέρμα μου ὀδοῦσιν ἐμοῖς. 46 *Alex.* ἐν ὀδύναις. 47 *Alex.* Ἐγγίσατέ μοι, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι, ἐλεήσατέ με, χείρ. 48 *Alex.* ἐστὶν ἡ ἁψαμένη μου. Διατί. 49 *Alex. Ald. C.* δέ με. 50 *Ald.* σαρκός. 51 *Alex. & C.* δῴη. 52 *Alex.* ἢ μολίβῳ.

Οἶδα

25 Οἶδα [53]γὰρ ὅτι [54]ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με
26 μέλλων, ἐπὶ γῆς [55]Ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ κυρίου
27 [56]ταῦτά μοι συνετελέσθη, Ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι, ἃ [57]ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακε, καὶ οὐκ ἄλλος, [58]πάντα δέ μοι συν-
28 τετέλεσται ἐν κόλπῳ. [59]Εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε, Τί ἐροῦμεν [60]ἔναντι αὐτοῦ, καὶ [61]ῥίζαν λόγου
29 [62]εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ; [63]Εὐλαβήθητε [64]δὴ καὶ ὑμεῖς [65]ἀπὸ ἐπικαλύμματος, θυμὸς γὰρ ἐπ' [66]ἀνόμους ἐπελεύσεται· [67]καὶ τότε γνώσονται, [68]ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

* Κεφ. κ'. 20.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφὰρ ὁ Μιναῖος, λέγει,
2 Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον [1]ἀντερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ [2]συνίετε μᾶλλον [3]ἢ καὶ ἐγώ.
3 Παιδείαν ἐντροπῆς [4]μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς [5]συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι.
4 Μὴ ταῦτα ἔγνως [6]ἀπὸ [7]τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέ-
5 θη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; [8]Εὐφροσύνη [9]δὲ ἀσεβῶν πτῶμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ
6 [10]παρανόμων [11]ἀπώλεια· Ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν [12]αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἡ δὲ θυσία
7 αὐτοῦ νεφῶν ἅψηται. [13]Ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη [14]κατεστηρίχθαι, τότε [15]εἰς τέλος ἀπολεῖται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι,
8 Ποῦ ἐστιν; Ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὑρεθῇ, ἔπτη δὲ ὥσπερ [16]φάσμα νυκτε-
9 ρινόν. Ὀφθαλμὸς παρέβλεψε, καὶ οὐ προσθήσει, [17]καὶ οὐκ ἔτι προσνοήσει αὐτὸν ὁ
10 τόπος αὐτοῦ. Τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ [18]ὀλέσαισαν ἥττονες, αἱ [19]δὲ χεῖρες αὐτοῦ [20]πυρσεύ-
11 σαισαν ὀδύνας. Ὀστᾶ [21]αὐτοῦ [22]ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ
12 χώματος κοιμηθήσεται. [23]Ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ κακία, κρύψει αὐτὴν
13 ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, Οὐ φείσεται αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ [24]συνάξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ [25]λάρυγγος αὐτοῦ,
14 Καὶ οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι [26]ἑαυτῷ. [27]χο-
15 λὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ [28]αὐτοῦ. Πλοῦτος [29]ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, [30]ἐξ οἰκίας [31]αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος.
16 [32]Θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν, ἀνέλοι
17 δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως. Μὴ ἴδοι ἀμέλξιν νομάδων, μηδὲ [33]νομὰς μέλιτος
18 καὶ βουτύρου. Εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασε, [34]πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται· ὥσπερ [35]στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατάποτος.
19 Πολλῶν γὰρ [36]δυνατῶν οἴκους [37]ἔθλασε· [38]δίαιταν δὲ [39]ἥρπασε, καὶ οὐκ ἔστησεν.
20 [40]Οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν·
21 [41]ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. Οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν [42]αὐτοῦ, διὰ
22 τοῦτο οὐκ ἀνθήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθά. Ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, θλιβήσεται, πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται.
23 [43]Εἴ πως [44]εἰ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, ἐπα-

---

53 *C.* ἐγὼ ὅτι. 54 *Alex.* ἀέναος. 55 *Alex.* Ἀναστήσει δέ μου τὸ σῶμα τὸ ἀναντλοῦν. *Chrys.* Ὁ μέντοι Θεοδ. ἐκδοὺς, ὁ ἀγχιστεύς μου ζῇ, καὶ ἔσχατον ἐπὶ χώματος ἀναστήσει, πείθει συνάπτειν τοὺς δύο στίχους, καὶ οὕτως ἀναγινώσκειν· οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς, ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα. Videmus autem non eandem in *Hebr.* distinctionem esse, & in *ed. Lat.* 56 *Alex.* μοι ταῦτα συνετελέσθη. 57 *Alex.* οἱ ὀφθαλμοί μου ἑορακασιν. 58 *Th.* ἐξέλιπον οἱ νεφροί μου ἐν τῷ κόλπῳ μου. 59 *S.* λέγετε δὲ, τί ἐστιν ᾧ διώξομεν αὐτόν. 60 *Alex.* & *C.* ἐναντίον. 61 *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. καὶ ἁμάρτημα λόγου, ἔχει. 62 *Alex.* εὕρησον. 63 *S.* εὐλαβεῖσθε ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν μάχαιραν. 64 *Alex.* δὲ. *C.* deest. 65 *Alex.* ἀποκρίματος. 66 *Alex.* ἀνόμοις 67 *Chrys.* κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ὅπως γνῶτε, ὅτι ἐστὶ κρίσις. 68 *Alex.* ὅτι οὐδαμοῦ αὐτῶν ἡ ἰσχύς ἐστιν.

Cap. 20. * Hoc cap. in *Ald.* est 14. 1 *Alex.* σε εἶναι, καὶ ἀντερεῖν σε ταῦτα. 2 *Alex.* συνιέναι μᾶλλον. 3 *Alex.* & *C.* ἢ ἐγώ. 4 *Alex.* σου. 5 *Alex.* συνέσεώς σου. 6 *S.* ἀπ' αἰῶνος. 7 *Ald.* τούτου ἀφ'. 8 *Chrys.* σαφέστερον ὁ Ἑβρ. λέγει· ἡ γὰρ ἀγαλλίασις, φησι, τῶν ἀσεβῶν, πρὸς βραχὺ, καὶ ἡ χαρμονὴ αὐτῶν πρὸς ῥοπήν. συνᾴδει δὲ τούτῳ καὶ ὁ Σύμμ. καὶ Ἀκύλ. ὁ μὲν λέγων, ὅτι εὐθυνία ἀσεβῶν ἐπ' ὀλίγον· ὁ δὲ, καὶ εὐφροσύνη ὑποκριτοῦ ἕως ἀθρόου. 9 *Alex.* & *C.* γάρ. 10 *Alex.* ἀσεβῶν. 11 *Ald.* πτῶμα, καὶ ἀπώλεια. 12 *Alex.* τὰ δῶρα αὐτοῦ. 13 *Alex.* Ὅταν δοκῇ ἤδη. 14 *Alex.* ἐστηρίχθαι. *C.* ἐστηρίχθαι. 15 εἰς *Ald.* deest. 16 *Alex.* φάντασμα. 17 *Alex.* καὶ οὐ προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ οὐκέτι. 18 *Alex.* θλάσιαν. 19 δὲ *C.* deest. 20 *Alex.* ψηλαφήσουσιν ὀδύνας. *Aq.* pro πυρσεύσαισαν vertit, ἐπιστρέψουσιν *S.* ἐποίσουσιν. 21 *Ald.* αὐτῶν. 22 *Alex.* ἐνεπλήσθη. 23 *Alex.* Ἐγλυκάνθη. 24 *Polychr.* legit συνέξει, & *Aug.* 25 *Ald.* φάρυγγος. 26 *C.* αὐτῷ. 27 *Chrys.* ὁ Ἑβρ. οὕτως ἔχει· καὶ ἐγένετο ἰὸς ἀσπίδων ἐν ἐγκάτοις αὐτοῦ. 28 *Alex.* αὐτοῦ καὶ πόνος. Πλοῦτος. 29 *Ald.* ἄδικος. 30 *Alex.* ἐκ κοιλίας αὐτοῦ· ἐξ οἰκίας δὲ αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος θανάτου. Θυμὸς δὲ δρακόντων θηλάσει, καὶ ἀνέλοι αὐτόν. *Olymp.* οἱ λοιποὶ, ἐκ γαστρὸς, ἐξέδωκαν. 31 *C.* αὐτοῦ ἐξελκύσαι. 32 *Olymp.* οἱ λοιποὶ, χολὴν ἀσπίδων μυζήσει. 33 *S.* ῥεῖθρα. 34 *Alex.* χόιν δὲ πλοῦτον. 35 *Alex.* στρύχνον ἀμάσητον. * ἀκαταπάτητον. *Orig.* στρίφνος δέ ἐστι τὸ νευρῶδες κρέας τῶν βοῶν· ἔτι δὲ καὶ βοτάνη τις οὕτω καλουμένη, ἐκτραχύναι δυναμένη τὴν γλῶσσαν τοῦ διαμασσωμένου, ἄβρωτος, ἀκατάποτος διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἀμάσητος. 36 *Alex.* & *C.* ἀδυνάτων. 37 *Alex.* ἔθρασεν. 38 *S.* οἰκίαν ἥρπασε, καὶ οὐκ ἀνοικοδομήσει αὐτήν. 39 *Alex.* αὐτῶν ἥρπασεν. 40 *Alex.* Διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι αὐτῷ σωτηρία ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνθήσει αὐτῷ τὰ ἀγαθά. Ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ. 41 *S.* χὼν ἃ ἐπεθύμει, οὐ διασώσει· οὐκ ἀπολείψει ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐτοῦ. 42 *Alex.* αὐτοῦ. Ὅταν δοκῇ. 43 *Alex.* Καὶ πληρώσει. aliquot ll. habent, Εἴπως πληρῶσαι, & *Aug.* *Si quo modo impleat ventrem suum.* 44 εἰ *C.* deest.

ποστεῖλαι

ποςεῖλαι ἐπ' αὐτὸν [45] θυμὸν ὀργῆς, [46] νίψαι

24 ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας, Καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου· [47] τρώσαι αὐτὸν τόξον [48] χάλ-

25 κειον. [49] Διεξέλθοι δὲ διὰ [50] σώματος αὐτοῦ βέλος, [51] ἄςρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ. [52] περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ φόβοι,

26 [53] Πᾶν δὲ σκότος [54] αὐτῷ ὑπομείναι. κατέδεται [55] αὐτὸν [56] πῦρ ἄκαυςον, κακώσαι δὲ αὐ-

27 τοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον. Ἀνακαλύψαι [57] δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπα-

28 νασαίη αὐτῷ. Ἑλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τέλος, [58] ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι

29 αὐτῷ. Αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, καὶ κλῆμα ὑπαρχόντων [59] αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

* Κεφ. κα'. 21.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, [1] Ἀ-

2 κούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, [2] ἵνα [3] μὴ [4] ᾖ μοι [5] παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις.

3 Ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω, [6] εἶτ' οὐ [7] κατα-

4 γελάσετέ μου. Τί γάρ; [8] μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις; ἢ διὰ τί οὐ θυμωθήσομαι;

5 [9] Εἰσβλέψαντες εἰς ἐμὲ [10] θαυμάσετε, χεῖ-

6 ρα θέντες [11] ἐπὶ σιαγόνι. [12] Ἐάν τε γὰρ μνησθῶ, [13] ἐσπούδακα· ἔχουσι δέ μου τὰς

7 σάρκας ὀδύναι. [14] Διὰ τί ἀσεβεῖς ζῶσι, πεπαλαίωνται [15] δὲ καὶ ἐν πλούτῳ;

8 Ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν, τὰ δὲ τέκνα

9 αὐτῶν [16] ἐν ὀφθαλμοῖς [17]. Οἱ οἶκοι αὐτῶν [18] εὐθηνοῦσι, φόβος δὲ οὐδαμοῦ, μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς.

10 Ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ [19] ὠμοτόκησε, διεσώθη δὲ αὐτῶν [20] ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλε.

11 Μένουσι δὲ [21] ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ

12 παιδία αὐτῶν [22] προσπαίζουσιν, Ἀναλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραί-

13 νονται φωνῇ ψαλμοῦ. Συνετέλεσαν [23] δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀνα-

14 παύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν. Λέγει δὲ [24] κυρίῳ, Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, [25] ὁδούς σου εἰδέναι οὐ

15 βούλομαι. Τί [26] ἱκανὸς, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια, ὅτι [27] ἀπαντήσο-

16 μεν αὐτῷ; Ἐν χερσὶ γὰρ [28] ἦν αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ἔργα δὲ ἀσεβῶν [29] οὐκ ἐφορᾷ.

17 Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταςροφὴ, [30] ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς.

18 Ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα [31] ὑπ' ἀνέμου, ἢ ὥσπερ κονιορτὸς ὃν [32] ὑφείλετο λαίλαψ.

19 [33] Ἐκλείποι [34] υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται.

20 [35] Ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν [36] ἑαυτοῦ [37] σφαγὴν, [38] ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη.

21 Ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ [39] μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ [40] διῃρέθησαν.

22 [41] Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; αὐτὸς δὲ [42] φόνους διακρινεῖ;

23 Οὗτος [43] ἀποθανεῖται ἐν κράτει [44] ἁπλοσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν.

24 Τὰ δὲ [45] ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, [46] μυ-

25 ελὸς δὲ [47] αὐτοῦ διακέχυται. [48] Ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγὼν [49] οὐδὲν

26 ἀγαθόν. Ὁμοθυμαδὸν [50] δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν [51].

---

45 θυμὸν *Ald.* deest. 46 *Alex.* ῥίψαι δὲ ἐπ'. *S.* pro νίψαι vertit βρέξει. 47 *Alex.* τρώσαι δὲ αὐτόν. 48 *Alex.* χάλκαιον. Καὶ διεξέλθοι διά. 49 *C.* Διέλθοι. 50 *Ald. C.* ςόματος. 51 *Alex.* ἄνδρα δέ. *Aq.* καὶ ἀστραπὴ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται ἐπ' αὐτόν. *Aug.* habet, *fulgura.* 52 *Alex.* μὴ περιπατήσαι. *Orig.* ἕτερα ἀντίγραφα, μὴ περιπατήσαισαν, ἔχουσιν. 53 *Alex.* Καὶ πᾶν σκότος. 54 *Alex.* αὐτὸν ὑπομείναι. *Aq.* ἐγκέκρυπται τοῖς ἐγκειμένοις αὐτοῦ. 55 *Alex.* δὲ αὐτὸν πῦρ ἄσβεστον, καὶ κακώσαι αὐτοῦ. 56 *Aq.* & *Th.* μὴ φυσηθέν· ἄνευ φυσήματος. 57 *Alex.* αὐτοῦ. 58 *Alex.* καὶ * ἡμέραι. 59 *Alex.* αὐτοῦ.

Cap. 21. * Hoc cap. in *Ald.* est 15. 1 *Ms. Alex.* Ἀκούσατέ μου, ἀκούσατέ μου. 2 *S.* καὶ γενέσθω τοῦτο μεταβούλευμα ὑμῶν. 3 μὴ *C.* deest. 4 *Alex.* εἴη μοι αὕτη παρ' ὑμῶν παράκλησις. Βαςάσατέ με, ἐγώ. 5 παρ' ὑμῶν *Ald.* desunt. 6 *Alex.* εἶτα μή μου καταγελᾶται. 7 *Ald.* καταγελάσετέ με. *S.* καὶ μετὰ τοὺς λόγους μου ςήσετε. *Sch.* ςήσετε, τουτέςιν ἐπὶ τῆς προτέρας με καταςήσετε καταχλίσεως· γράφεται καὶ, ςήσεσθε. τουτέςι, παυθήσεσθε. 8 *Alex.* μὴ ἐξ ἀνθρώπου ἡ ἔλεγξίς μου; καὶ διὰ τί. 9 *Alex.* Ἐμβλέψαντες εἰς ἐμέ. 10 *Alex.* θαυμάσατε. *Ald. C.* θαῦμα σχέτε. *Aq.* ἐξαπορήθητε. *S.* ἄφθογγοι γίνεσθε. 11 *Alex.* ἐπὶ ςόμα. *Olymp.* οἱ λοιποὶ, ἐπὶ ςόματι. 12 *C.* Ἐὰν δέ. 13 *Aq.* θορυβοῦμαι. 14 *Alex.* Διὰ τί δὲ ἀσεβεῖς. 15 *Alex.* καὶ πλούτῳ. 16 *S.* διαμένει ἔμπροσθεν αὐτῶν. 17 *Alex.* αὐτῶν. 18 *Ald. C.* εὐθυνοῦσι. 19 *S.* ἐξέτρωσε. 20 *Alex.* ἡ ἐγ γαςρί. *Aq.* δάμαλις αὐτῶν. 21 *Alex.* ὥσπερ. 22 *Alex.* προσπαίζει αὐτοῖς, Ἀναλαμβάνοντα. 23 *Alex.* ἐν ἀγαθοῖς. 24 *Alex.* ὁ ἀσεβὴς τῷ κυρίῳ. 25 *Alex.* τὰς ὁδούς. 26 *Ald.* ἱκανῶς. 27 *Alex.* ἀπαντήσωμεν. 28 *Alex.* αὐτῶν ἦν. *C.* οὐκ ἦν αὐτοῦ. 29 *Alex.* οὐ καθαρά (l. καθορᾷ.) 30 *Alex.* καὶ ὠδῖνες αὐτοῖς. 31 *Alex.* & *C.* πρὸ ἀνέμου. 32 *Alex.* ὑφίλατο. 33 *Th.* ὁ θεὸς κατακρύψει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἀδικίας αὐτοῦ. 34 *Alex.* υἱοῖς. 35 *Alex.* Ἴδοιεν δὲ οἱ. 36 *C.* αὐτοῦ. 37 *S.* πτῶσιν. 38 *Alex.* καὶ ὑπὸ κυρίου μὴ διασωθείη. 39 *Alex.* μετ' αὐτόν. *Aug.* videtur etiam legisse, μετ' αὐτόν. 40 *Th.* & *Aq.* ἡμισευθήσεται. 41 *S.* Μὴ τὸν θεὸν διδάξει τις ἐπιςήμην; 42 *Alex. Ald. C.* σοφούς. *Aug.* vero habet, *homicidia.* 43 *C.* δὲ ἀποθανεῖται. 44 ita legit *Aug.* *Alex.* vero & *C.* ἀφροσύνης. *Ald.* ἰσχύος. 45 *Ald.* ἔγγονα. 46 *Alex.* ὁ δὲ μυελός. 47 *Ald.* αὐτῶν. 48 *Alex.* Ὁ δέ γε τελευτᾷ. 49 *Alex.* ἀγαθὸν οὐδέν. 50 *Alex.* δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπὶ γῆς κοιμηθήσονται. 51 *Alex.* ἐπὶ γῆς. Ὥςε.

Ὥςε [52] οἴ-

27 Ὥστε [52] οἶδα ὑμᾶς, ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ μοι.
28 [53] Ὥστε ἐρεῖτε, Ποῦ ἐστιν [54] οἶκος ἄρχοντος; καὶ ποῦ [55] ἐστιν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν
29 ἀσεβῶν; Ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ [56] ἀπαλλοτριώσετε.
30 Ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας [57] κουφίζεται ὁ πονηρός, [58] εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ
31 [59] ἀπαχθήσονται. Τίς [60] ἀπαγγελεῖ [61] ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, [62] καὶ αὐτὸς ἐ-
32 ποίησε; τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ; Καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, [63] καὶ αὐτὸς ἐπὶ
33 [64] σωρῶν ἠγρύπνησεν. Ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ
34 ἀναρίθμητοι. Πῶς δὲ [65] παρακαλεῖτέ με κενά; [66] τὸ δὲ ἐμὲ καταπαύσασθαι [67] ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.

Κεφ. κβ'. 22.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης, λέ-
2 γει, Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ δι-
3 δάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; [1] Τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ, ἐὰν σὺ [2] ἦσθα τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος; ἢ ὠφέλεια [3], ὅτι ἁπλώσῃς τὴν
4 ὁδόν σου; Ἢ λόγον σου ποιούμενος [4] ἐλέγξεις, καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν;
5 Πότερον [5] οὐχ ἡ κακία σου ἐστὶ πολλή, ἀναρίθ-
6 μητοι δέ [6] σου εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι; Ἠνεχύραζες [7] δὲ τοὺς ἀδελφούς σου [8] διακενῆς,
7 ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου. Οὐδὲ ὕδωρ διψῶντας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινώντων
8 ἐστέρησας ψωμόν. Ἐθαύμασας δέ τινων [9] πρόσωπον, [10] ᾤκισας δὲ [11] τοὺς [12] ἐπὶ τῆς
9 γῆς. Χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς,
10 [13] ὀρφανοὺς δὲ ἐκάκωσας. Τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, [14] καὶ ἐσπούδασέ σε
11 πόλεμος ἐξαίσιος. Τὸ φῶς σοι [15] σκότος ἀπέβη, [16] κοιμηθέντα [17] δὲ ὕδωρ σε
12 ἐκάλυψε. [18] Μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ; τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσε;
13 Καὶ εἶπας, Τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός; ἢ κατὰ τοῦ γνόφου
14 [19] κρίνει; Νεφέλη ἀποκρυφὴ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ [20] διαπορεύεται.
15 Μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις, ὃν [21] ἐπάτη-
16 σαν ἄνδρες [22] δίκαιοι, Οἳ [23] συνελήφθησαν ἄωροι; ποταμὸς ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι
17 αὐτῶν, Οἱ λέγοντες, [24] Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί [25] ἐπάξεται ἡμῖν ὁ παντο-
18 κράτωρ; [26] Ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω [27] ἀπ'
19 αὐτοῦ. Ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄ-
20 μεμπτος δὲ [28] ἐμυκτήρισεν. Εἰ μὴ [29] ἠφανίσθη [30] ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν καταφάγεται πῦρ.
21 Γενοῦ [31] δὴ σκληρός, ἐὰν ὑπομείνῃς, [32] εἶτα
22 ὁ καρπός σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. [33] Ἔκλαβε [34] δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ [35] ἐξηγορίαν, καὶ ἀνάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου.
23 Ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς σεαυτὸν ἔναντι κυρίου, [36] πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου
24 [37] ἄδικον. [38] Θήσῃ [39] ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ, καὶ [40] ὡς πέτρα χειμάρρου [41] Σωφίρ.
25 [42] Ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύ-
26 ριον πεπυρωμένον. Εἶτα [43] παρρησιασθήσῃ [44] ἐναντίον κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν
27 οὐρανὸν ἱλαρῶς. Εὐξαμένου δέ σου πρὸς

52 S. οἶδα τὰς ἐνθυμήσεις ὑμῶν καὶ τὰς ἐννοίας ὑμῶν τὰς ἀδίκους καθ' ἐμοῦ. 53 Ald. C. Ὅτι. 54 Alex. οἶκος ἀρχαῖος. 55 Alex. deest σκέπη. 56 Alex. * ἀπαλλοτριωθήσεται. 57 S. συντηρεῖται. Aq. ὑπεξαιρεθήσεται. 58 Alex. καὶ εἰς ἡμέραν. 59 Alex & C. ἀπαχθήσεται. atque ita leg. Polychr. & Anast. Ald. ἐπαχθήσονται. 60 Ald. ἐπαγγελεῖ. 61 Alex. & C. ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. 62 Alex. καὶ ἃ αὐτός. 63 Alex. Ald. C. καὶ ἐπί. 64 Alex. & C. σωρῷ. Ald. σοροῦ. 65 Ald. με παρακαλεῖτε. C. μοι παραβαλεῖτε. 66 Alex. τὸ δὲ ἀφ' ὑμῶν καταπαῦσαί με οὐδὲν deest. 67 Ald. ἐφ'.

Cap. 22. 1 Sym. Μὴ χρήζει ἱκανὸς ἵνα δικαιωθῇς; ἢ κερδανεῖ ἐὰν ἄμωμος ἡ ὁδός σου; 2 Ms. Alex. ἧς ἄμεμπτος τοῖς ἔργοις. 3 Alex. αὐτῷ, ὅτι. 4 Alex. Ald. C. ἐλέγξει σε, καί. 5 Alex. οὐχί. 6 Alex. σου αἱ ἁμαρτίαι. 7 Alex. γάρ. 8 S. ἀναιτίως. 9 Alex. Ald. C. πρόσωπα. 10 Alex. * ἐκόμισας δέ. 11 Alex. Ald. C. πτωχούς. 12 Alex. ἐπὶ γῆς. 13 Alex. καὶ ὀρφανούς. 14 S. καὶ ταράσσει σε φόβος ἐξαίσιος. 15 Alex. εἰς σκότος. 16 Orig. οἱ ἄλλοι· καὶ πλῆθος ὑδάτων καλύψαι σε. 17 Alex. δέ σε ὕδωρ. 18 Alex. Μὴ ὁ τὰ ὑψηλὰ νέων οὐκ ἐφορᾷ. 19 C. κρινεῖ. 20 Alex. διαπορεύσεται. 21 Alex. * ἐπανέστησαν. 22 C. ἄδικοι. 23 S. ἁλώσονται πρὸ καιροῦ. 24 Alex. Τί ποιήσει ἡμῖν ὁ κύριος. 25 Alex. ἐπάξει. Th. ἐργᾶται. 26 Alex. Ὅτε γε. Th. Αὐτὸς δέ. 27 ἀπ' Ald. C. deest. 28 Alex. & C. ἐμυκτήρισεν αὐτούς. Εἰ μή. 29 C. ἠφάνισται. 30 Alex. ὑποστάσεις. 31 Alex. δέ. 32 Alex. ἢ ὁ. 33 Ald. Ἔκβαλε. 34 δὲ C. deest. 35 Alex. συνεξηγορίαν. S. ἐξομολόγησιν. Aq. νόμον. 36 Alex. καὶ πόρρω ποίησον. 37 Alex. τὸ ἄδικον. 38 Alex. Θήσεις. C. Καθίσῃ. 39 Alex. ἐπὶ χώματος. 40 Alex ὥσπερ χειμάρρους. S. ἐν τῷ ἀκροτόμῳ ὡς ὀχετούς. 41 Alex. & C. Ὠφείρ. S. χρυσίου πρωτίου. Orig. φασὶ δέ τινες τῶν ἑρμηνευτῶν, τὴν Σωφὶρ ἑρμηνευομένην κάλλιστον, τὴν Ἀφρικὴν εἶναι. κέχρηται δὲ ἡ γραφὴ τῇ λέξει ταύτῃ, ὅταν περὶ πλούτου διαλέγηται. 42 Alex. Ἔσται δέ σοι. 43 Alex. ἐν παρρησίᾳ σῇ. 44 Alex. & C. ἔναντι.

αὐτὸν εἰσα-

αὐτὸν εἰσακούσεταί σου· δώσει δὲ [45] σοι ἀπο-
28 δοῦναι τὰς εὐχάς. [46] Ἀποκαταστήσει δέ
σοι δίαιταν δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς [47] σου
29 ἔσται φέγγος. [a] Ὅτι [48] ἐταπείνωσας
σεαυτὸν, καὶ [49] ἐρεῖς, [50] Ὑπερηφανεύσατο,
30 καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει. [51] Ῥύσεται
ἀθῶον, καὶ [52] διασωθήσῃ ἐν καθαραῖς χερσί
σου.

* Κεφ. κγ'. 23.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, Καὶ [1] δὴ
2 οἶδα ὅτι [2] ἐκ χειρός μου ἡ [3] ἔλεγξίς ἐστι,
[4] καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν [5] ἐπ' ἐμῷ
3 στεναγμῷ. Τίς δ' ἄρα γνοίη, ὅτι εὕ-
ροιμι αὐτὸν, καὶ [6] ἔλθοιμι εἰς τέλος;
4 [7] Εἴποιμι δὲ [8] ἐμαυτοῦ κρίμα, τὸ δὲ στόμα μου
5 [9] ἐμπλῆσαι [10] ἐλέγχων. Γνοίην δὲ [11] ἰά-
ματα ἅ μοι ἐρεῖ, αἰσθοίμην δὲ τίνα μοι
6 [12] ἀπαγγελεῖ. Καὶ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ [13] ἐπ-
ελεύσεταί μοι, [14] εἶτα [15] ἐν ἀπειλῇ [16] μοι
7 οὐ χρήσεται. Ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος
[17] παρ' αὐτοῦ, [18] ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος τὸ
8 κρίμα [19] μου. [20] Εἰ γὰρ [21] πρῶτος πο-
ρεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, τὰ δὲ ἐπ' ἐσχά-
9 τοις, τί οἶδα; Ἀριστερὰ ποιήσαντος
αὐτοῦ καὶ [22] οὐ κατέσχον, περιβαλεῖ δεξιὰ καὶ οὐκ
10 ὄψομαι. Οἶδε γὰρ ἤδη [23] ὁδόν μου·
11 διέκρινε [24] δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον. Ἐξ-
ελεύσομαι δὲ ἐν [25] ἐντάλμασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς
γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνω
12 [26] Ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παρέλθω,
[27] ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα ῥήματα αὐτοῦ.
13 Εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστιν ὁ [28] ἀντ-
ειπὼν αὐτῷ; ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε, καὶ ἐποίη-
14 σε. Διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ [29] ἐσπούδακα·
νουθετούμενος δὲ, ἐφρόντισα αὐτοῦ.
15 Ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ [30] κατασπου-
δασθῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐ-
16 τοῦ. [31] Κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τὴν καρ-
δίαν μου· ὁ δὲ παντοκράτωρ [32] ἐσπούδασέ με.
17 Οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι [33] ἐπελεύσεταί μοι σκότος,
[34] πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψε γνόφος.

* Κεφ. κδ'. 24.

1 Διατί δὲ [1] κύριον [2] ἔλαθον ὧραι,
2 [3] Ἀσεβεῖς δὲ ὅριον [4] ὑπερέβησαν, ποίμνιον
3 σὺν ποιμένι ἁρπάσαντες; Ὑποζύγιον
[5] ὀρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύ-
4 ρασαν. [6] Ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁ-
δοῦ δικαίας, [7] ὁμοθυμαδὸν [8] δὲ ἐκρύβησαν
5 πραεῖς γῆς. [9] Ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄ-
νοι ἐν ἀγρῷ, [10] ὑπὲρ ἐμοῦ [11] ἐξελθόντες
[12] τὴν ἑαυτῶν [13] τάξιν· [14] ἡδύνθη [15] αὐτῷ
6 ἄρτος εἰς νεωτέρους. [16] Ἀγρὸν πρὸ ὥ-
ρας οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν. ἀδύνατοι ἀμ-
πελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ [17] ἀσιτὶ εἰργά-
7 σαντο. Γυμνοὺς [18] πολλοὺς ἐκοίμισαν
ἄνευ ἱματίων, ἀμφίασιν δὲ ψυχῆς [19] αὐτῶν
8 ἀφείλαντο. Ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραί-
νονται, [20] παρὰ τὸ μὴ ἔχειν [21] ἑαυτοὺς σκέ-
9 πην, πέτραν περιεβάλοντο. [22a] Ἥρπα-
σαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, [23] ἐκπεπτωκότα δὲ

---

45 *Alex.* τὰς εὐχάς σου ἀποδοῦναι. 46 *Th.* Καὶ ὁρίεις ῥῆμα, καὶ σταθήσεταί σοι. 47 *Alex.* σοι. 48 *Ald.* *C.* ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν (*Ald* σεαυτόν.) 49 *Ald.* ἐρεῖ. 50 *Alex.* Εἰ ὑπερηφανευσάμην. 51 *Alex.* Ῥύσεται δέ. 52 *Alex.* διασωθήσῃ. *S.* διαφεύξεται καθαρότητι χειρῶν ἕκαστος.

Cap. 23 * Hoc cap. in *Ald.* est 17. 1 δὴ *Ald.* deest. 2 *Alex.* ἐκ χειρῶν μου. 3 *Ald.* & *Comp.* ἔλεγξίς μου. 4 *Alex.* ἡ χείρ. 5 *Alex.* ἐπ' ἐμοί, στενάζω δὲ ἐπ' ἐμαυτόν. Τίς γὰρ ἂν γνώῃ. 6 *Alex.* ὅτι ἔλθοιμι εἰς τέλος. *S.* ἕως τῆς ἕδρας αὐτοῦ. 7 *S.* προσθήσω ἔμπροσθεν αὐτοῦ κρίσιν. 8 *Alex.* ἐπ' αὐτοῦ 9 *Alex.* ἐμπλήσει *Ald.* *C.* ἐμπλήσω. 10 *Alex.* μου ἐλέγχου. Γνοίην δὲ ῥήματα ἅ. 11 *C.* ἴαμα. *S.* ῥήματα. atque ita legunt *Polychr.* & *Aug.* 12 *Alex.* ἀπαγγέλλει. Καὶ εἰ πολλῇ. 13 *S.* διαδικάζεταί μοι. 14 *S.* μόνον αὐτὸς μὴ ἐπιθέσθω μοι. *Alex.* pro εἶτα habet καί. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰ ἐν ἀπειλῇ. 16 *Alex.* οὐ χρήσεταί μοι. *C.* μοι χρήσεται. 17 *Alex.* παρ' αὐτῷ 18 *C.* ἐξάγοι. 19 μου *Ald.* & *C.* ponunt ante τὸ κρίμα. 20 *Alex.* Ἐὰν γὰρ πορευθῶ εἰς τὰ πρῶτα, οὐκέτι εἰμί. *S.* Ἰδοὺ ἐὰν προέρχωμαι, ἀφανής ἐστι· κἂν ἀκολουθῶ, οὐκ αἰσθήσομαι. 21 *Ald.* *C.* πρῶτα 22 *C.* οὐκ ἀντέχοι. 23 *Alex.* ὁδόν μου αὐτός· καὶ διέκρινέν με ὥσπερ χρυσίον. 24 δὲ *Ald* *C.* deest 25 præter ἐντάλμασιν αὐτοῦ *Polychr.* legit, ἐκρότησεν ὁ πούς μου. 26 *Alex.* ἀπὸ ἐντολῶν αὐτοῦ οὐ μή. 27 *Alex.* ἵνα μὴ ἀποθάνω, ἐν δὲ κόλπῳ. 28 *Alex.* ἀντερῶν. 29 *Alex.* ἐσπουδάκειν *S.* ἐθροήθην καὶ ἐταράχθην. 30 *Sch.* ἀμηχανῶ, καὶ κατανοῶν πτοοῦμαι. 31 *Alex.* Κύριός μου ἐμαλάκυνεν. 32 *Alex.* ἐσπούδακεν ἐπ' ἐμέ. 33 *Alex.* ἐπελεύσεταί μοι γνόφος. 34 *Alex.* πρόσωπον δέ μου καλύψει σκότος. *Ald.* pro πρὸ habet τό.

Cap. 24. * *Ald* hoc cap adjungit præcedenti.
1 *MS* *Alex.* κυρίου, ἔλαθον ὥρας ἀσεβεῖς ἄνδρες; ὅριον δὲ ὑπερέβησαν, καὶ ποίμνιον σὺν ποιμένι ἥρπασαν. 2 *Comp.* οὐκ ἔλαθον. atque ita leg. *Aug.* 3 post Ἀσεβεῖς δὲ apud *Polychr.* sequitur, οὐκ εἶδον ἡμέρας αὐτοῦ. 4 *Aq.* προσλαμβάνουσι. 5 *Alex.* & *C.* δὲ ὀρφανῶν. 6 *Alex.* Ἐξέκλινον δὲ ἀδυνάτους. *S.* παρέτρεψαν γὰρ πενήτων ὁδόν. 7 *S.* ὁμοῦ ἀφανεῖς ἐποίησαν πραεῖς γῆς. 8 δὲ *C.* deest. 9 *Alex.* Καὶ ἀπέβησαν. 10 *Sch.* ὁ Ἑβρ. ἐπ' ἐρήμου. 11 *Aq.* ἐξέρχονται ἐν κατέργῳ αὐτῶν ὀρθρίζοντες εἰς ἅλωσιν. 12 *Alex.* τῇ ἑαυτῶν πράξει. Ἀγρὸν πρὸ ὥρας. 13 *Ald.* *C.* πρᾶξιν. 14 *Alex.* * ἡδύνθη δὲ αὐτοῖς ἄρτος εἰς νεωτέρους *S.* ἡδὺς ἑκάστῳ αὐτῶν ἄρτος εἰς νεανίσκους. 15 *C.* αὐτῶν 16 *Alex.* ἀδύνατοι δὲ ἀσεβῶν ἀμπελῶνας ἀσιτὶ καὶ ἀμισθὶ εἰργάσαντο. Γυμνοὺς δὲ πολλούς. 17 al. ἄσιτοι. 18 *Ald* δὲ πολλούς. 19 *Alex.* ἑαυτῶν. 20 *Alex.* καὶ παρὰ τό. 21 *C.* αὐτοῖς. 22 *Alex.* Ἥρπασαν δὲ ὀρφανοὺς ἀπὸ μαστοῦ, καὶ ἐκπεπτωκότα ἐταπείνωσαν. 23 *S.* καὶ πτωχὸν ἠνεχύραζον.

10 ἐταπείνωσαν. [24] Γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινώντων δὲ [25] τὸν ψωμὸν ἀφεί-
11 λαντο. [26] Ἐν στενοῖς [27] ἀδίκως ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ [28] δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν.
12 [29] Οἳ ἐκ πόλεως καὶ οἴκων ἰδίων ἐξεβάλλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε [30] μέγα. Αὐ-
13 τὸς δὲ διατί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποίηται; [31] Ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν, [32] οὐδὲ
14 ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπορεύθησαν. Γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς ἔσται [33] ὡς κλέπτης.
15 Καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων, Οὐ [34] προνοήσει με ὀφθαλμὸς, καὶ
16 [35] ἀποκρυβὴν [36] προσώπου ἔθετο, Διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας, [37] ἡμέρας [38] ἐσφράγισαν ἑαυτοὺς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς.
17 Ὅτι [39] ὁμοθυμαδὸν [40] αὐτοῖς τὸ πρωῒ σκιὰ θανάτου, ὅτι ἐπιγνώσεται [41] ταραχὸς [42] σκι-
18 ᾶς θανάτου. [43] Ἐλαφρός ἐστιν [44] ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, καταραθείη ἡ μερὶς [45] αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀναφανείη δὲ τὰ [46] φυτὰ
19 αὐτῶν Ἐπὶ γῆς ξηρά. ἀγκαλίδα
20 [47] γὰρ [48] ὀρφανῶν ἥρπασαν. [49] Εἶτ' ἀνεμνήσθη [50] αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία· ὥσπερ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο. [51] Ἀποδοθείη δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξε. Συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος
21 ἴσα ξύλῳ ἀνιάτῳ. Στεῖραν [52] γὰρ [53] οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησε,
22 Θυμῷ δὲ [54] κατέστρεψεν ἀδυνάτους· ἀναστὰς
23 τοιγαροῦν, οὐ μὴ πιστεύσῃ [55] κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. [56] Μαλακισθεὶς, μὴ ἐλπιζέτω [57] ὑ-
24 γιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. Πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ, ἐμαράνθη [58] δὲ [59] ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς [60] ἀπὸ καλάμης [61] αὐτόματος ἀποπεσών.
25 Εἰ δὲ μή, τίς ἐστιν ὁ [62] φάμενος ψευδῆ με λέγειν, καὶ θήσει [63] εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;

* Κεφ. κε'. 25.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, λέ-
2 γει, Τί [1] γὰρ προοίμιον ἢ φόβος παρ' αὐτοῦ ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ [2];
3 Μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι [3] ἐστὶ [4] παρέλκυσις πειραταῖς· ἐπὶ τίνας δὲ [5] οὐκ ἐπελεύσε-
4 ται [6] ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ; Πῶς γὰρ ἔσται [7] δίκαιος βροτὸς ἔναντι Κυρίου; [8] ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι [9] αὐτὸν γεννητὸς γυναικός;
5 [10] Εἰ σελήνῃ συντάσσει, [11] καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει, ἄστρα δὲ [12] οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ.
6 Ἔα δὲ, [13] ἄνθρωπος σαπρία, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου σκώληξ.

* Κεφ. κς'. 26.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει, Τίνι
2 πρόσκεισαι, ἢ [1] τίνι μέλλεις βοηθεῖν; πότερον οὐχ ᾧ πολλὴ [2] ἰσχὺς, καὶ ᾧ βραχίων κρα-
3 ταιός ἐστι; Τίνι συμβεβούλευσαι; οὐχ ᾧ [3] πᾶσα σοφία; [4] τίνι [5] ἐπακολουθήσεις; οὐχ
4 ᾧ [6] μεγίστη δύναμις; Τίνι ἀνήγγειλας ῥήματα, πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ σοῦ;
5 [7] Μὴ γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν
6 ὕδατος [8] καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; Γυμνὸς ὁ ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβό-
7 λαιον τῇ [9] ἀπωλείᾳ. Ἐκτείνων βορέαν [10] ἐπ' οὐδὲν, [11] κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός·
8 Δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ, καὶ οὐκ [12] ἐρράγη νέφος [13] ὑποκάτω αὐτοῦ.

---

24 *Alex.* γυμνοὺς ἐκοίμισαν. 25 *Alex.* ψωμόν. 26 *Alex.* Ἐν σκολιοῖς. C. Ἐν σκοτεινοῖς. 27 *Alex.* ἐνήδρευσαν ἀδίκως. 28 *Alex.* δικαίων. 29 *Alex. Ald.* Ἐκ πόλεως, καὶ ἐξ οἰκιῶν ἰδίων ἐξέβαλον αὐτούς. 30 *Alex.* μεγάλως. 31 *Alex.* ἔτι ὄντων αὐτῶν ἐπὶ γῆς, καὶ οὐκ * ἐπιγνώσομαι. 32 *Alex.* οὐδὲ ἐπορεύθησαν ἀτραποὺς αὐτῆς. 33 *Ald.* ὁ. 34 *Alex.* προσνοήσει με ὁ ὀφθαλμός. 35 *S.* σκέπασετρον. 36 *Alex.* * πρὸς μὲ τοῦ ἔθετο. 37 *Alex.* ἡμέρας δέ. 38 *S.* ὡς ἐν σφραγίδι κρύψουσιν ἑαυτούς. 39 *Ald.* ὁμοθυμαδὸν τὸ πρωῒ αὐτοῖς σκιά. 40 *Alex.* * αὐτοῖς τὸ πρωῒ διεσκέδασεν, ὅτι. 41 *Alex. Ald.* C. ταραχάς. 42 *Alex.* σκιὰ θανάτου. 43 *Ald.* C. Ἐλαφρότερος. 44 *Alex.* ἐπὶ προσώπου. *S.* ἐπιπλέον ὕδατι. 45 *Ald.* αὐτοῦ. 46 *Ald.* ὀστᾶ. 47 *Ald.* δέ. 48 *Alex.* ὀρφανοῦ. 49 *Alex.* Εἶτα ἐμνήσθη αὐτῶν ἡ ἁμαρτία· καὶ ὥσπερ ὁμίχλη. 50 C. αὐτῶν. 51 *Alex.* Ἀποδοθείη αὐτῷ καθὰ ἔπραξεν. 52 *Alex.* & C. γάρ. 53 *Alex.* οὐκ ἐποίκτειραν, οὐδὲ * ἀγύναιον ἠλέασαν. 54 *Alex.* κατέστρεψαν. 55 *Alex.* ὑπὲρ τῆς. 56 *Alex.* C. Μαλακισθεὶς δὲ, μή. 57 *Alex.* ὑγιᾶναι. 58 δὲ *Ald.* deest. 59 *Alex.* ὥσπερ χλόη. *Olymp.* ἕτερα τῶν ἀντιγράφων, ὥσπερ χλόη, ἔχουσι. 60 *Alex.* αὐτόματος ἀποπεσὼν ἀπὸ καλάμης. 61 *Ald.* αὐτομάτως. 62 *Alex.* φάμενός με ψευδῆ λέγειν. 63 *Alex.* C. εἰς οὐθέν.

Cap. 25. * Hoc cap. in *Ald.* est 18. 1 *Mſ. Alex.* γάρ ἐστιν προοίμιον ὁ φόβος παρ' αὐτῷ. 2 *Alex.* ἐστίν. Μὴ γάρ. 3 ἐστὶ *Ald.* deest. 4 *S.* μή ἐστιν ἀριθμὸς τῶν στρατιῶν αὐτοῦ; 5 *Alex.* αὐτῶν οὐκ. 6 *S.* ἐπιτάγματα. 7 *Alex.* βροτὸς δίκαιος. 8 *S.* διατίνος ἄρρυπος ἔσται τεχθεὶς ὑπὸ γυναικός; 9 *Alex. Ald.* C. ἑαυτόν. 10 *Alex.* * Οὐρανὸς οὐ καθαρός. Ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ μὴ ἀνατέλλειν, καὶ οὐκ ἀνατέλλει, σελήνῃ δὲ συντάσσει, καὶ οὐκ ἐπιφαύσει. al. σελήνη. 11 *Ald.* οὐκ. 12 *Alex.* οὐκ ἄμεμπτα. 13 *Alex.* πᾶς ἄνθρωπος.

Cap. 26. * Hoc cap. in *Ald.* est 19. 1 *Comp.* ἢ τίνι. 2 *Mſ. Alex.* ἡ ἰσχὺς, καὶ ὁ βραχίων. 3 *Alex.* ἡ πᾶσα. 4 *Alex.* ἢ τίνι. 5 *Alex.* ἐπακολουθεῖς. 6 *Alex.* ἡ μεγίστη. 7 *S.* θεομάχοι καὶ οἱ γείτονες αὐτοῖς. 8 *Alex.* καὶ γειτόνων. 9 *Ald.* ἀπωλείᾳ αὐτοῦ. Ἐκτείνων. 10 *Aq.* ἐπὶ κενώματι. 11 *Alex.* κρεμνῶν γῆν ἐπ' οὐδενός. 12 *Ald.* ἔρρανε. 13 *Alex.* ὑποκάτωθεν.

9 Ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, [14] ἐκπετάζων
10 ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ. [15] Πρόσταγμα [16] ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, μέχρι
11 συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. Στύλοι [17] οὐρανοῦ [18] ἐπετάσθησαν, καὶ [19] ἐξέστησαν ἀπὸ
12 τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ. [20] Ἰσχύϊ κατέπαυσε τὴν θάλασσαν, [21] ἐπιστήμη δὲ [22] ἔτρωσε
13 τὸ κῆτος. [23] Κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν αὐτόν· [24] προστάγματι δὲ ἐθανάτωσε
14 [25] δράκοντα ἀποστάτην. Ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ, [26] καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν, ὁπότε ποιήσει;

* Κεφ. κζ'. 27.

1 [1] Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ [2] εἶπε τῷ προοιμίῳ.
2 [3] Ζῇ ὁ Θεὸς, ὃς [4] οὕτω με κέκρικε, καὶ ὁ παντοκράτωρ [5] ὁ πικράνας μου τὴν ψυχήν·
3 [6] Εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης [7], πνεῦμα δὲ θεῖον [8] τὸ περιόν μοι ἐν [9] ῥινί,
4 Μὴ [10] λαλήσειν τὰ χείλη μου ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχή
5 μου μελετήσει [11] ἄδικα. Μή μοι εἴη δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω, [12] οὐ γὰρ ἀπαλλάξω [13] μου τὴν ἀκακίαν μου.
6 Δικαιοσύνῃ δὲ [14] προσέχων οὐ μὴ προῶμαι, οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ [15] ἄτοπα πράξας.
7 Οὐ μὴν δὲ [16] ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν, καὶ οἱ [17] ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστάμενοι, ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων.
8 [18] Καὶ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ, [19] ὅτι ἐπέχει; [20] πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἆρα σωθήσεται;
9 Ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ [21] εἰσακούσεται [22] ὁ Θεός;
10 [23] ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης [24] Μὴ ἔχει τινὰ παῤῥησίαν [25] ἔναντι αὐτοῦ; [26] ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσακούσεται αὐτοῦ;
11 Ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν ἐν χειρὶ κυρίου, ἅ ἐστι [27] παρὰ παντοκράτορι, οὐ ψεύ-
12 σομαι. [28] Ἰδοὺ [29] πάντες οἴδατε, ὅτι
13 κενὰ κενοῖς ἐπιβάλλετε. Αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, [30] κτῆμα δὲ δυναστῶν [31] ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος
14 ἐπ' αὐτούς. [32] Ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ [33] αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἐὰν δὲ καὶ ἀν-
15 δρωθῶσι, [34] προσαιτήσουσιν. Οἱ δὲ περιόντες [35] αὐτοῦ [36] ἐν θανάτῳ τελευτήσουσι, [37] χήρας δὲ αὐτῶν οὐδεὶς ἐλεήσει.
16 Ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ
17 πηλῷ [38] ἑτοιμάσῃ χρυσίον, Ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήμα-
18 τα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξουσιν. Ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ [39] ὥσπερ σῆτες, καὶ ὥσπερ
19 [40] ἀράχνη. Πλούσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, [41] ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξε καὶ
20 οὐκ ἔστι. [42] Συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ [43] αἱ ὀδύναι, νυκτὶ δὲ [44] ὑφείλετο αὐτὸν γνόφος.
21 [45] Ἀναλήψεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λικμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου
22 αὐτοῦ. [46] Καὶ ἐπιῤῥίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται, ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύξεται.
23 Κροτήσει [47] ἐπ' αὐτοὺς χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

* Κεφ. κη'. 28.

1 Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ [1] χρυσίου [2] ὅθεν διηθεῖται.
2 Σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ

---

14 *Alex.* σκέπων. 15 *S.* Ὅρον περιέγραψεν. 16 *Ald.* ἐγύμνωσεν. 17 *Ald.* δὲ οὐρανοῦ. 18 *Alex.* * ἐπετάσθησαν. *Ald.* διεπετάσθησαν. *Aq.* διεκινήθησαν. 19 *S.* θαμβοῦνται. 20 *Alex.* Ἰσχύϊ μέν. 21 *Ald. C.* ἐπιστήμῃ. 22 *Alex. Ald. C.* ἔστρωσεν τὸ κῆτος. *S.* συγκλᾷ ἀλαζονείαν. 23 *Alex.* Κλεῖθρά τε. 24 *C.* συντάγματι δὲ αὐτοῦ. 25 *S.* τὸν ὄφιν τὸν συγκλείοντα. 26 in aa. ll. legitur, καὶ ἔτι. *S.* τί δὲ ψιθύρισμα τῶν λόγων αὐτοῦ ἀκούσομεν;

Cap. 27. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti.
1 *Aq.* Καὶ προσέθηκεν Ἰὼβ ἆραι τὴν παραβολὴν αὐτοῦ. 2 *Mſ. Alex.* τῷ προοιμίῳ εἶπεν. 3 *Alex. & Comp.* Ζῇ κύριος, ὅς. 4 *Alex.* οὕτως μ. κ. *S.* παρεῖδε τὴν κρίσιν μου. 5 *Alex.* ὁ πικράσας. 6 *Ald.* Ἦ. 7 *Alex.* ἐν ἐμοί. 8 *Alex.* ἔτι περιὸν ἐν * ῥήμασίν μου, Οὐ μὴ λαλήσει τὸ στόμα μου ἄδικα, οὐδὲ ἡ. 9 *Ald. C.* ῥισί. 10 *C.* λαλήσει. 11 *Alex.* ἄνομα. 12 *S.* οὐκ ἐκστήσομαι τῆς ἁπλότητός μου. 13 *Alex. & C.* τήν. 14 *Alex.* προσέχων οὐ μή. 15 *Alex.* ἄτοπον. 16 *Alex.* ἀλλ'. 17 *Alex.* ἐπανιστανόμενοί μοι. 18 *Alex.* Ναὶ μὴν τίς γάρ ἐστιν ἔτι ἐλπίς. 19 *Olymp.* οἱ λοιποί, ὅτι πλεονεκτεῖ. 20 *Alex.* Μὴ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον εἰ ἆρα σωθήσεται; 21 *Alex.* ἀκούσῃ. 22 *Alex.* ὁ κύριος. *C.* κύριος. 23 *Alex.* ἐπελθούσης δὲ αὐτῷ. 24 *Alex.* Μὴ ἔχει παῤῥησίαν. 25 *Alex. C.* ἐναντίον αὐτοῦ; 26 *Alex.* ἢ πῶς. 27 *Alex.* παρὰ τῷ παντοκράτορι. 28 *Alex. C.* Ἰδοὺ δή. 29 *Alex.* πάντες ὑμεῖς ἑοράκατε, διὰ τί δὲ κενὰ κενοῖς ἐπιβάλλεσθε. 30 *Alex.* ὀργὴ δὲ δυναστῶν. *Th. & S.* καὶ κληρονομία ἣν οἱ ἀκαμπεῖς παρὰ τοῦ ἱκανοῦ κομίσονται. 31 *Alex.* ἐξελεύσεται. *C.* ἐπελεύσεται. 32 *Alex.* Ἐὰν πολλοί. 33 *Alex.* αὐτοῦ. 34 *Alex.* προσαιτήσωσιν. 35 *Alex.* αὐτῶν κακῷ θανάτῳ τελευτήσωσιν. 36 ἐν *C.* deeſt. 37 *Alex.* καὶ χήρας αὐτῶν. 38 *Alex.* χρυσίον ἑτοιμάσῃ. 39 *Alex.* ὥσπερ σητὸς, καὶ ὥσπερ ἀράχνη ὁ πλοῦτος αὐτοῦ. Πλούσιος κοιμηθεὶς οὐ προσθήσει. 40 *Ald.* ἀράχνη ἃ συνελήρησε. Πλούσιος. 41 *Alex.* ὀφθαλμός. 42 *Alex.* Κοιμηθέντι συναντήσονται αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ ὀδύναι. 43 *S.* ἀνυπαρξία. 44 *Alex.* ὑφείλατο. *C.* ἀφείλετο. 45 *Alex.* Ἀναλήμψεται αὐτόν. *C.* Ἀναλήψεται αὐτόν. 46 *Alex.* Καὶ ἀπορρίψει αὐτόν. *C.* Καὶ ἐῤῥίψει ἐπ' αὐτόν. 47 *Alex. Ald. C.* ἐπ' αὐτὸν χεῖρας αὐτοῦ.

Cap. 28. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti.
1 *Mſ. Alex. & Comp. ed.* χρυσίῳ. 2 *Olymp.* οἱ δὲ λοιποί, ὅθεν χωνευθῇ.

³Ἴσα

3 [3] Ἴσα λίθῳ λατομεῖται. [4] Τάξιν ἔθετο σκότει, [5] καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται, 4 λίθος σκοτία, καὶ σκιὰ θανάτου. Διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας, οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι [6] ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν, ἐκ βροτῶν 5 [7] ἐσαλεύθησαν. Γῆ, ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη [8] ὡσεὶ πῦρ. 6 Τόπος σαπφείρου [9] οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα 7 [10] χρυσίον αὐτῷ. Τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν [11] πετεινὸν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς 8 γυπός· [12] Καὶ οὐκ ἐπάτησαν αὐτὸν [13] υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρῆλθεν ἐπ᾽ αὐτῆς λέων. 9 Ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε 10 δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη. [14] Δίνας δὲ ποταμῶν [15] διέρρηξε, [16] πᾶν δὲ ἔντιμον εἶδέ μου ὁ ὀφθαλμός. 11 Βάθη δὲ ποταμῶν [17] ἀνεκάλυψεν, ἔδειξε δὲ 12 αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. Ἡ δὲ σοφία πόθεν [18] εὑρέθη; ποῖος δὲ τόπος [19] ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; 13 Οὐκ οἶδε βροτὸς [20] ὁδὸν αὐτῆς, [21] οὐδὲ μὴν εὑρέθη ἐν ἀνθρώποις. 14 Ἄβυσσος εἶπεν, [22] Οὐκ ἔνεστιν ἐν ἐμοί· [23] καὶ ἡ θάλασσα εἶπεν, [24] Οὐκ ἔνεστι μετ᾽ ἐμοῦ. 15 Οὐ δώσει [25] συγκλεισμὸν ἀντ᾽ αὐτῆς, καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς. 16 Καὶ [26] οὐ [27] συμβασταχθήσεται χρυσίῳ [28] Σωφὶρ, ἐν [29] ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ. 17 [30] Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ [31] ὕαλος, [32] καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσᾶ. 18 [33] Μετέωρα καὶ γαβὶς οὐ μνησθήσεται, [34] καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ [35] ἐσώτατα. 19 Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάζιον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται. 20 [36] Ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη; ποῖος [37] δὲ τόπος 21 ἐστὶ τῆς συνέσεως; Λέληθε πάντα ἄνθρωπον, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ [38] ἐκρύβη. 22 Ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος [39] εἶπαν, [40] Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος. 23 [41] Ὁ θεὸς [42] εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδὸν, αὐ- 24 τὸς [43] δὲ οἶδε τὸν τόπον αὐτῆς. Αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ. εἰδὼς τὰ ἐν τῇ 25 γῇ, [44] πάντα Ἃ [45] ἐποίησεν, ἀνέμων 26 σταθμὸν, [46] ὕδατος μέτρα Ὅτε ἐποίησεν. οὕτως ἰδὼν ἠρίθμησε, καὶ ὁδὸν [47] ἐν 27 τινάγματι [48] φωνάς. Τότε [49] εἶδεν αὐτὴν, [50] καὶ ἐξηγήσατο αὐτὴν, [51] ἑτοιμάσας 28 ἐξιχνίασεν. Εἶπε δὲ ἀνθρώπῳ, Ἰδοὺ ἡ θεοσέβειά ἐστι σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν, ἐστὶν ἐπιστήμη.

[1] * Κεφ. κθʹ. 29.

1 Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ, 2 [2] Τίς ἄν με θείη [3] κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμε- 3 ρῶν, ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν; Ὡς ὅτε ηὔγει [4] ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου, [5] ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει· 4 [6] Ὅτε ἤμην [7] ἐπιβρίθων [8] ὁδοὺς, [9] ὅτε [10] ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου· 5 Ὅτε ἤμην ὑλώδης λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ 6 [11] παῖδες· Ὅτε [12] ἐχέοντο αἱ ὁδοί μου βουτύρῳ, τὰ δὲ ὄρη μου [13] ἐχέοντο γάλακτι· 7 Ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει ἐν δὲ 8 πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος. Ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν [14], πρεσβῦται δὲ

---

3 *Olymp.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἀπὸ λίθων χωνεύεται. 4 *Olymp.* ἀνθ᾽ οὗ Ἀκύλ. Θεοδ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν, τέλος· ὁ δὲ πέρας· ὁ δὲ, προθεσμίαν, ἐξεδώκαν. 5 *Alex.* καὶ καιρῶν πέρας αὐτοὺς ἐξακριβάζεται. 6 *Alex.* ὁδοὺς δικαιοσύνης, ἠσθένησαν ἐκ βροτῶν. Γῆ. 7 ἐσαλεύθησαν *C.* deest. 8 *Alex.* *Ald.* ὡς πῦρ. 9 *Alex.* καὶ οἱ λίθοι. 10 *C.* χρυσοῦν αὐτῆς τρίβος. 11 *Alex.* * πετεινῶν. 12 *Alex.* & *C.* Οὐκ ἐπάτησαν αὐτήν. 13 *Alex.* υἱοὶ * ἀλλαζόνων, οὐ γὰρ ἦλθεν. 14 *Ald.* Τὰ κοιλώματα τῶν ὑδάτων τὰς σίλιγγας, Θῖνας. *C.* Θῖνας. *Th.* Ὀχυρώματα. *S.* Ῥεῖθρα. 15 *Alex.* ἔρρηξεν. 16 *Alex.* πᾶν δὲ τίμιον ἴδεν αὐτοῦ ὁ ὀφθαλμός. Καὶ βάθη ποταμῶν. 17 *Th.* ἐξηρεύνησεν. 18 *Olymp.* οἱ δὲ λοιποὶ, εὑρεθήσεται. 19 *Alex.* ἐστὶν ἐπιστήμης; Οὐκ. 20 *Aq.* τάξιν. *Th.* σύνεσιν. *S.* τίμημα. 21 *Alex.* *Ald.* *C.* οὐδὲ μή. 22 *Alex.* & *C.* Οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί. 23 *Alex.* καὶ θάλασσα εἶπεν. 24 *Alex.* & *C.* Οὐκ ἔστιν. 25 *Gregor. Theol.* συγκλεισμὸν ὀνομάζει τὰ χρήματα, διὰ τὸ ταῦτα ἀσφαλῶς ἡμᾶς συγκλείειν. 26 *Aq.* οὐκ ἀναβληθήσεται. 27 *Alex.* συνβασταχθήσεται χρυσίῳ. 28 *Alex.* & *C.* Ὠφείρ. *S.* πρωτείῳ. 29 *Sch.* σαρδωνυχίῳ. 30 *Alex.* Καὶ οὐχ 31 *Sch.* κρύσταλλος. 32 *S.* οὐδὲ ἀντικαταλλαγήσεται σκεύεσι χρυσοῖς. 33 *S.* ὑψηλὰ καὶ ὑπερηρμένα. 34 *Aq.* γλυκὺ δὲ σοφία παρὰ τὰ περίβλεπτα. 35 *Alex.* * ἔσωτα. 36 *Alex.* Ἡ δή. 37 *Alex.* δὲ ἐστὶν τόπος συνέσεως. 38 *Alex.* * ἐκ ἐκρύβη. 39 *Alex.* εἶπεν. 40 *Alex.* & *C.* Ἀκηκόαμεν αὐτῆς. 41 *Alex.* & *C.* Ὁ κύριος εὖ. 42 *S.* συνῆκεν. 43 *Alex.* γὰρ οἶδεν 44 *C.* Πάντα τε ἃ. 45 *Alex.* ἐποίησεν. Ἐποίησεν δὲ ἀνέμων σταθμόν 46 *Alex.* καὶ ὑδάτων μέτρα *C.* ὕδατός τε μέτρα. *S.* ὕδωρ δὲ ἐξίσωσε μέτρῳ *Aq.* καὶ ὕδωρ ἐσταθμήσατο ἐν καταμετρήσει. 47 *S.* εἰς κτύπον φωνῶν. 48 *C.* φωνῆς 49 *Alex.* ἰδών. 50 καὶ *Ald.* & *C.* deest. 51 *Th.* διέταξεν αὐτὴν, καὶ ἐξηρεύνησεν αὐτήν.

Cap. 29. * Hoc cap. in *Ald.* est 20. 1 *Ms. Alex.* Προσθεὶς δὲ ἔτι τῷ προοιμίῳ Ἰὼβ, λέγει, Τίς. *Ald.* hic habet: ΤΟΥ͂ ΙΩ͂Β ΠΡῸΣ ΤΟῪΣ ΦΊΛΟΥΣ ΔΙΆΛΕΞΙΣ ἘΝΔΕΚΆΤΗ. Ἔτι. 2 *S* & *Aq.* Τίς δῴη με κατὰ τοὺς μῆνας τοὺς πρώτους, κατὰ τὰς ἡμέρας ἃς ὁ θεὸς ἐφύλασσέ με. 3 *Alex.* μῆνα κατὰ μῆνα ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν, ἡμερῶν ὧν ὁ θεὸς ἐφύλαττέν με. 4 *Alex.* λύχνος. 5 *Alex.* ὅτε ἐν τῷ φωτί. 6 *S.* ὥσπερ ἤμην. 7 *C.* ἐν ἡμέραις νεότητός μου, ὅτε. quæ versio *Sym.* 8 *Alex.* *Ald.* ὁδοῖς. 9 *S.* ὁπότε περιέφρασσεν ὁ κύριος τὴν σκηνήν μου. 10 *Alex.* & *C.* ὁ κύριος. 11 *C.* παῖδές μου· Ὅτε. 12 *Alex.* *Ald* ἐχέοντό μου αἱ ὁδοί μου. *C.* ἐχέοντό μου αἱ ὁδοί. 13 *Alex.* ἐχεῖτο. 14 *Alex.* ἑαυτοῖς, πρεσβῦται.

πάντες

9 πάντες [15] ἔστησαν. [16] Ἁδροὶ δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον [17] ἐπιθέντες ἐπὶ 10 στόματι [18]. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλῶσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι αὐ- 11 τῶν ἐκολλήθη. Ὅτι [19] οὓς ἤκουσε καὶ ἐμακάρισέ με, ὀφθαλμὸς [20] δὲ ἰδών με 12 [21] ἐξέκλινε. Διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου, καὶ ὀρφανῷ ᾧ οὐκ [22] ἦν βοηθὸς, 13 ἐβοήθησα. Εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ [23] ἔλθοι, [24] στόμα δὲ χήρας [25] με εὐλό- 14 γησε. Δικαιοσύνην [26] δὲ [27] ἐνδεδύκειν, ἠμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐ- 15 δι. Ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν, ποὺς 16 δὲ χωλῶν. Ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων, δίκην δὲ ἣν οὐκ ᾔδειν ἐξιχνίασα. 17 Συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων, [28] ἐκ μέσου [29] τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξήρπασα. 18 [30] Εἶπα δὲ, Ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, [31] πολὺν χρόνον βιώσω. 19 [32] Ἡ ῥίζα διήνοικται ἐπὶ ὕδατος, καὶ δρόσος αὐλισθήσεται [33] ἐν τῷ θερισμῷ μου. 20 [34] Ἡ δόξα μου [35] καινὴ μετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον [36] μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ [37] πορεύεται. 21 [38] Ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον, ἐσιώπησαν δὲ 22 ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ. [39] Ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο, [40] περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο 23 ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν. Ὥσπερ γῆ διψῶσα [41] προσδεχομένη τὸν ὑετὸν, οὕτως οὗ- 24 τοι τὴν ἐμὴν [42] λαλιάν. [43] Ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτοὺς, οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προσ- 25 ώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. [44] Ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὡσεὶ βασιλεὺς [45] ἐν μονοζώνοις, [46] ὃν τρόπον [47] παθεινοὺς [48] παρακαλῶν.

Κεφ. λ'. 30.

1 Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου [1] ἐλάχιστοι, νῦν νουθετοῦσί με ἐν μέρει, ὧν ἐξουδένουν τοὺς πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐχ ἡγησάμην [2] ἀξίους [3] κυ- 2 νῶν τῶν ἐμῶν νομάδων. Καί γε ἰσχὺς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; [4] ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο 3 συντέλεια. [5] Ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ [6] ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν 4 καὶ ταλαιπωρίαν. Οἱ [7] περικυκλοῦντες [8] ἅλιμα [9] ἐπὶ ἠχοῦντι, [10] οἵτινες ἅλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα, ἄτιμοι δὲ καὶ πεφαυλισμένοι, [11] ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, [12] οἳ [13] καὶ ῥίζας ξύλων [14] ἐμασσῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου. 5 Ἐπανέστησάν μοι κλέπται, 6 Ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι [15] πετρῶν. 7 [16] Ἀναμέσον εὐήχων βοήσονται οἱ ὑπὸ φρύγα- 8 να ἄγρια διῃτῶντο. Ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων, ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον [17] ἀπὸ 9 γῆς. Νυνὶ δὲ [18] κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐ- 10 τῶν, καὶ ἐμὲ [19] θρύλημα ἔχουσιν. Ἐβδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μακράν, ἀπὸ δὲ [20] τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο [21] πτύελον. 11 Ἀνοίξας [22] γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου [23] ἐξαπέστειλαν. 12 Ἐπὶ δεξιῶν [24] βλαστοῦ ἐπανέστησαν, πόδα αὐτῶν [25] ἐξέτειναν, καὶ ὡδοποίησαν ἐπ' ἐμὲ

---

15 *Alex.* ἐπανέστησαν. 16 *Orig.* ἡ κατὰ τὴν τῶν λοιπῶν ἔκδοσιν, οἱ ἄρχοντες. 17 *Alex.* ἐπιτιθέντες. 18 *Alex.* αὐτῶν. Οἱ δὲ ἀκούσαντες περὶ ἐμοῦ ἐμακάρισάν με. 19 *C.* ὠτίον. 20 *Alex.* δέ με ἰδών. *Ald.* δὲ ἰδών. 21 *Aq.* & *S.* ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ. 22 *Alex.* ὑπῆρχεν βοηθός. 23 *C.* ἐπέλθοι. *S.* κατήντα. 24 *Th.* καὶ καρδίαν χήρας εὔφρανα. 25 *Alex.* ηὐλόγησέν με. 26 δὲ *C.* deest. 27 *Alex.* ἐδεδοίκειν. 28 *Alex.* ἐκ δὲ μέσου. *C.* ἐκ δὲ μέσων. 29 *Alex.* ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα. Εἶπον, Ἡλικία μου. 30 *S.* Ἔλεγον δὲ μετὰ τῆς νοσσιᾶς μου γηράσειν. 31 *Alex.* πολὺν δὲ χρόνον. 32 *Alex.* Ἡ ῥίζα μου * διήνυκτε. *C.* Ἡ ῥίζα μου διήνοικται. 33 *Alex.* ἐπὶ τοῦ θερισμοῦ μου. 34 *S.* Ἡ δόξα μου ἀνανεώσει παροῦσά μοι. 35 *C.* καινή. 36 *Alex* αὐτοῦ ἐν. 37 *Alex.* & *C.* πορεύσεται. 38 *Alex.* Πρεσβύτεροι ἀκούσαντές μου προσέσχον. 39 *Alex.* & *C* Ἐπὶ δὲ τοῦ. 40 *Alex.* καὶ περιχαρεῖς ἐγίνοντο ὁπότε. 41 *Alex.* προσδεχομένη ὑετόν. 42 *Alex.* λαλιὰν προσεδέχοντο. Εἰ ἐγέλων πρὸς αὐτοὺς, οὐκ ἐπίστευον, καί. 43 *S.* Προσεγέλων αὐτοῖς, οἱ δὲ, οὐκ ἐπίστευον. 44 *S.* Εἰ προειλόμην ὁδεῦσαι πρὸς αὐτούς 45 *S.* ἐν στρατοπέδῳ. *Olymp.* μονόζωνοι δέ εἰσιν οἱ τίμιοι τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὴ τὸν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ζωστῆρα φοροῦντες· ἢ οἱ ἀσύντακτοι, καὶ ὡσανεὶ λῃσταί. *Isidor.* οἱ μονόζωνοι στρατιωτικὰ τάγματα μηνύουσιν· ἢ βαρβαρικὰ στίφη· ἢ λῃστρικὰ συγκροτήματα. 46 *S.* καθὼς ἀπάγει αὐτοὺς ὁδηγῶν. 47 *Alex.* συνπαθεῖς. 48 *Ald.* *C.* παρακάλων.

Cap. 30. 1 *Th.* νεώτεροί μου ἡμέραις. *Aq.* βραχεῖς παρ' ἐμὲ ταῖς ἡμέραις. 2 *Ms.* *Alex.* ἀξίους εἶναι * κοινῶν τῶν. 3 *Olymp.* οἱ δὲ λοιποὶ, μετὰ τῶν κυνῶν τῶν προβάτων μου. 4 *S.* ἀπώλετο αὐτοῖς πᾶν τὸ πρὸς ζωήν. 5 Ἐν *Ald.* deest. 6 *Ald.* ἀγόμενος. 7 *C.* περικλῶντες. al. περικυκλῶντες. *Chrys.* ὁ δὲ Σύμ. ἀποκνίζοντες φλοιοὺς φυτῶν. ἅλιμα δὲ βοτάνη τίς ἐστιν, ὥς φασι, ταχὺ πληροῦσα τὸν ἐσθίοντα, καὶ κόρον ἐμποιοῦσα. ἐπὶ ἠχοῦντι δὲ, τουτέστιν ἐπὶ φάραγξι καὶ πετρώδεσιν· εὔηχοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι τόποι, καὶ ἀντηχοῦσι τοῖς φθεγγομένοις. ἢ καὶ ἠχοῦντα λέγει τὸν ἀλσώδη τόπον, ἐν ᾧπερ ἡ πνοὴ τῶν ἀνέμων κινοῦσα τὴν ὕλην, ἦχον ἀποτελεῖ. 8 *Alex.* ἄλιμμα ἐπὶ ἠχοῦντι, ὧν ἄλιμμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα, ἄτιμοί τε. 9 *C.* ἐν. 10 *Ald.* οἵ τε δέ. 11 *Alex.* ἐνδεεῖς ἀγαθοῦ. 12 *C.* καὶ οἱ ῥίζας. 13 *S.* καὶ ῥίζα σίτων ἀγρίων ἡ σίτησις αὐτῶν. 14 *Alex.* ἐμασῶντο. 15 *Alex.* τῶν πετρῶν. 16 *Ald.* καὶ ἀναμέσον. *S.* μεταξὺ φυτῶν ἀγρίων ἠχοῦντες λιμώδεις. 17 *Alex.* ἐπὶ γῆς. 18 *Alex.* κιθάρα αὐτῶν ἐγώ εἰμι, καί. 19 *Alex.* θρύλημα ἔχουσιν. Ἐβδελύξαντό με. 20 *Alex.* προσώπου. 21 *Alex.* πτυέλου. 22 *Alex.* γὰρ οὐδὲ φαρέτραν. 23 Sic etiam legit *August.* sed in *Alex.* *Ald.* *C.* est ἐξαπέστειλεν. 24 *Alex.* τοῦ βλαστοῦ. 25 *Ald.* *C.* ἐξέτεινε, καὶ ὡδοποίησε.

τρίβους

13 τρίβους [26] ἀπωλείας αὐτῶν. Ἐξετρίβησαν τρίβοι μου, [27] ἐξέδυσαν γάρ [28] μου τὴν στολήν. βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέ με.
14 [29] Κέκειται δέ μοι ὡς [30] βούλεται, ἐν ὀδύναις
15 πέφυρμαι. [31] Ἐπιστρέφονταί μου αἱ ὀδύναι, ᾤχετό μου [32] ἡ ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου [33].
16 Καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου,
17 ἔχουσι δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν. [34] Νυκτὶ δέ [35] μου τὰ ὀστᾶ συγκέχυται, τὰ δὲ νεῦ-
18 ρά μου διαλέλυται. [36] Ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου [37] περιέσχε με.
19 [38] Ἥγησαι δέ με ἴσα πηλῷ, ἐν γῇ καὶ σπο-
20 δῷ [39] μου ἡ μερίς. Κέκραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ [40] ἀκούεις μου, [41] ἔστησαν [42] δὲ καὶ κατ-
21 ενόησάν με. [43] Ἐπέβησαν δέ μοι ἀνελεημόνως, χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας.
22 Ἔταξας δέ με ἐν ὀδύναις, καὶ [44] ἀπέρριψάς
23 [45] με ἀπὸ σωτηρίας. Οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός με [46] ἐκτρίψει, οἰκία γὰρ [47] παντὶ θνη-
24 τῷ γῆ. Εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν [48] χειρώσασθαι, [49] ἢ δεηθείς γε ἑτέρου, καὶ
25 ποιήσει μοι τοῦτο. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα, [50] ἐστέναξα [51] ἰδὼν ἄν-
26 δρα [52] ἐν ἀνάγκαις. Ἐγὼ [53] δὲ [54] ἐπέχων ἀγαθοῖς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλ-
27 λον ἡμέραι κακῶν. Ἡ [55] κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ [56] οὐ σιωπήσεται, [57] προέφθασάν
28 [58] με ἡμέραι πτωχείας. Στένων [59] πεπόρευμαι ἄνευ [60] φιμοῦ, ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλη-
29 σίᾳ κεκραγώς. Ἀδελφὸς γέγονα [61] σει-
30 ρήνων, ἑταῖρος δὲ στρουθῶν. Τὸ [62] δὲ δέρμα μου [63] ἐσκότωται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστᾶ
31 [64] μου ἀπὸ καύματος [65]. Ἀπέβη δὲ εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί.

Κεφ. λα'. 31.

1 Διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου,
2 [1] καὶ οὐ συνήσω [2] ἐπὶ παρθένον. [3] Καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς [4] ἄνωθεν, καὶ κληρονομία
3 ἱκανοῦ [5] ἐξ ὑψίστων; [6] Οὐαί, ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ, καὶ ἀπαλλοτρίωσις τοῖς ποιοῦσιν ἀ-
4 νομίαν. Οὐχὶ αὐτὸς ὄψεται ὁδόν μου, καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου [7] ἐξαριθμήσε-
5 ται; Εἰ δὲ ἤμην πεπορευμένος [8] μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν [9] ὁ πούς μου
6 εἰς δόλον· [10] Ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, [11] οἶδε δὲ ὁ κύριος τὴν [12] ἀκακίαν μου·
7 Εἰ ἐξέκλινεν ὁ πούς μου [13] ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰ δὲ καὶ τῷ [14] ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, [15] εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσί μου ἡψάμην δώρων,
8 Σπείραιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν, [16] ἄρρι-
9 ζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς. [17] Εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου, [18] εἰ καὶ [19] ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις
10 αὐτῆς, [20] Ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνή μου [21] ἑτέρῳ, τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθείη.
11 Θυμὸς γὰρ ὀργῆς [22] ἀκατάσχετος, τὸ μιᾶναι
12 ἀνδρὸς γυναῖκα. Πῦρ γάρ ἐστι καιόμενον [23] ἐπὶ πάντων τῶν [24] μερῶν, οὗ δ' ἂν ἐπέλθῃ
13 ἐκ ῥιζῶν ἀπώλεσεν. Εἰ δὲ καὶ [25] ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης,
14 κρινομένων αὐτῶν [26] πρός με, Τί γὰρ

---

26 S. ἐπιβλυσμοῦ. 27 Ald. C. ἐξέδυσε. 28 Alex. με τὴν στολήν μου. 29 Alex. Κέχρηται. 30 Alex. ἐβούλετο. 31 Alex. ἐπιστρέφονται δέ μου. 32 S. τὰ καταθύμιά μου. 33 Alex. παρῆλθεν. Καὶ νῦν. 34 Alex. Νυκτὸς δέ μου τὰ ὀστᾶ συνέθλασαν, καὶ τὰ νεῦρα. 35 Ald. C. μου τὰ ὀστᾶ (C. τὰ ὀστᾶ μου) συγκέκαυται. 36 Alex. Πολλῇ ἰσχύϊ. 37 C. περιεῖχον. 38 Alex. Ἥγηται δέ. 39 Alex. ἡ μερίς μου. 40 Alex. Ald. εἰσακούεις μου. C. ἀκούεις με. 41 Alex. ἔστησαν καὶ κατενόησάν * μοι. Ἀπέβησαν δέ μοι ἀνελεήμονες, ὡς χειρί. 42 δὲ C. deest. 43 C. ἐπέβης. 44 Alex. ἀπέρριψάς. 45 C. μοι. 46 Ald. ἐκτρίβει. 47 Alex. γῆ παντὶ θνητῷ. 48 Ald. C. διαχειρώσασθαι. 49 Alex. ἢ δεηθῆναι ἑτέρου. 50 Alex. καὶ ἐστέναξα. 51 Ald. C. δὲ ἰδών. 52 Alex. ἐν ἀνάγκῃ. Καὶ * ἐπεῖχον ἐγὼ ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἰδοὺ * συνήντησεν. 53 δὲ C. deest. 54 Ald. ἀπέχων. S. ἀγαθὰ προσεδεχόμην, ἦλθε δὲ κακά. 55 Ald. καρδία. 56 S. οὐκ ἐπαύσατο. 57 Ald. παρέφθησαν. 58 Alex. δέ με. 59 C. πορεύομαι. 60 C. θυμοῦ. 61 Ald. δὲ σειρήνων. Chryſ. Σειρῆνας λέγει ᾠδικούς τινας ὄρνιθας, ἀλκυόνας, ἢ γλαῦκας, ἄμφω γὰρ θρηνητικά. στρουθοὺς δὲ τοὺς στρουθοκαμήλους, ὡς καὶ Σύμμ. ἐξέδωκε· φιλέρημα δὲ τὰ ζῶα.

62 δὲ C. deest. 63 Alex. μεμελάνωται μεγάλως. Chryſ. οἱ λοιποί, ἐμελάνθη εἰς βάθος. 64 Ald. συνεφρύγη ἀπό. 65 Alex. συνεφρύγη. Ἀπέβη εἰς πένθος ἡ κιθάρα μου.

Cap. 31. 1 Sym. καὶ οὐδὲν ἐνόησα περὶ παρθένου. 2 Mſ. Alex. ἐπὶ παρθένων. Comp. ἐπὶ παρθένῳ. 3 Alex. Καὶ ἐπεμέρισεν. Ald. Καὶ ἔτι ἐμέρισεν. 4 Ald. ἀποθάνωμεν. C. ἐπάνωθεν. 5 Alex. ἐξ ὑψίστου. 6 Alex. Οὐαί, καὶ ἀπώλεια. 7 Alex. ἐξαριθμηθήσεται; Εἴγε ἤμην. C. ἐξαριθμήσει; Εἰ δὲ ἤμην. 8 S. μετὰ ματαιότητος. 9 Alex. εἰς δόλον ὁ πούς μου· Ἔσταμαι. 10 Aq. σταθμίσει με ἐν ζυγῷ δικαίῳ. 11 Alex. οἶδεν ὁ κύριος. Ald. εἶδεν ὁ κύριος. 12 C. ἀδικίαν. 13 Alex. ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, εἰ. 14 Alex. ὀφθαλμῷ μου. 15 Alex. καὶ εἰ ἐν ταῖς χερσίν μου ἡψάμεν δώρων, Σπείροιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγονται, ἄριζος. 16 S. καὶ τὰ ἔγγονά μου ῥιζωθείη. 17 C. Εἰ δὲ ἐξηκολούθησεν. Ald. Εἰ δὲ καὶ ἐξηκολ. 18 Alex. εἰ δὲ καί. C. εἰ δέ. 19 Aq. & S. ἐνήδρευσα. 20 Sch. ὁ Ἑβρ. Ἀλέσαι. 21 Alex. ἄλλῳ. Ald. ἀνδρὶ ἑτέρῳ. 22 Alex. ἀκάθεκτος. 23 Alex. ἐκ πάντων. 24 C. μελῶν. ut etiam legit Polychr. Ald. ἡμερῶν. 25 S. ἀπέρριψα. 26 Alex. πρὸς ἐμέ.

ποιήσω [27] ἐὰν ἔτασίν μου [28] ποιῇ ὁ κύριος; ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπήν τινα, ἀπόκρισιν ποιή-
15 σομαι; Πότερον [29] οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενό-
μην ἐν γαστρί, καὶ ἐκεῖνοι [30] γεγόνασι; γε-
γόναμεν δὲ [31] ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ.
16 Ἀδύνατοι [32] δὲ χρείαν ἥν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέ-
τυχον, χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα.
17 Εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον μόνος, καὶ
18 οὐχὶ [33] ὀρφανῷ μετέδωκα· Ὅτι ἐκ νεό-
τητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατήρ, καὶ [34] ἐκ γα-
19 στρὸς μητρός μου ὡδήγησα· Εἰ δὲ καὶ
ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον, καὶ οὐκ [35] ἠμ-
20 φίασα αὐτόν· Ἀδύνατοι [36] δὲ εἰ μὴ
εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κουρᾶς [37] ἀμνῶν μου
21 ἐθερμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν· [38] Εἰ
ἐπῆρα [39] ὀρφανῷ χεῖρα, πεποιθὼς ὅτι [40] πολ-
22 λή μοι βοήθεια [41] περίεστιν· [42] Ἀπο-
σταίη ἄρα [43] ὁ ὦμός μου ἀπὸ [44] τῆς κλειδός, ὁ
δὲ βραχίων μου ἀπὸ τοῦ [45] ἀγκῶνος [46] συντρι-
23 βείη. Φόβος γὰρ κυρίου [47] συνέσχε με,
[48] ἀπὸ τοῦ [49] λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω.
24 Εἰ ἔταξα χρυσίον [50] εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ
25 λίθῳ πολυτελεῖ ἐπεποίθησα, Εἰ δὲ
καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλούτου [51] μοι γενομένου,
[52] εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά
26 μου· Ἦ οὐχ [53] ὁρῶμεν ἥλιον τὸν ἐπι-
φαύσκοντα [54] ἐκλείποντα, σελήνην δὲ φθί-
27 νουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστί· Καὶ εἰ
[55] ἠπατήθη λάθρα ἡ καρδία μου, [56] εἰ δὲ χεῖ-
ρά μου ἐπιθεὶς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα·
28 Καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία [57] ἡ μεγίστη λογι-
σθείη, ὅτι ἐψευσάμην [58] ἐναντίον κυρίου τοῦ
29 ὑψίστου. Εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην
[59] πτώματι ἐχθρῶν μου, [60] καὶ εἶπεν ἡ καρδία
30 μου, Εὖγε· Ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου τὴν
κατάραν μου, θρυλληθείην δὲ [61] ἄρα ὑπὸ λαοῦ
31 μου κακούμενος. [62] Εἰ δὲ καὶ πολλάκις
εἶπον αἱ θεράπαιναί μου, Τίς ἂν δῴη ἡμῖν
τῶν σαρκῶν αὐτοῦ [63] πλησθῆναι; λίαν μου
32 χρηστοῦ ὄντος· Ἔξω δὲ οὐκ [64] ηὐλίζετο
ξένος, [65] ἡ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι [66] ἀν-
33 έῳκτο· Εἰ δὲ [67] καὶ ἁμαρτὼν ἀκουσίως
34 ἔκρυψα τὴν ἁμαρτίαν μου· Οὐ γὰρ διε-
τράπην πολυοχλίαν [68] πλήθους, τοῦ μὴ ἐξα-
γορεῦσαι [69] ἐνώπιον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀ-
δύνατον ἐξελθεῖν [70] θύραν μου κόλπῳ κενῷ·
35 [71] Τίς δῴη ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ
[72] ἐδεδοίκειν· συγγραφὴν δὲ ἣν εἶχον κατά τι-
36 νος, [73] Ἐπ' ὤμοις ἂν περιθέμενος στέ-
37 φανον ἀνεγίνωσκον, Καὶ εἰ μὴ ῥήξας
αὐτὴν ἀπέδωκα, [74] οὐθὲν λαβὼν παρὰ [75] χρε-
38 ωφειλέτου· Εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέ-
ναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν
39 ὁμοθυμαδόν· [76] Εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσχὺν αὐ-
τῆς ἔφαγον [77] μόνος ἄνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυ-
χὴν κυρίου τῆς γῆς [78] ἐκλαβὼν [79] ἐλύπησα·
40 Ἀντὶ πυροῦ [80] ἄρα ἐξέλθοι μοι [81] κνίδη, ἀντὶ
δὲ κριθῆς βάτος. Καὶ ἐπαύσατο Ἰὼβ ῥήμα-
σιν.

Κεφ. λβ'. 32.

1 Ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ [1] τρεῖς φίλοι [2] αὐτοῦ ἔτι ἀντειπεῖν Ἰώβ, [3] ἦν γὰρ Ἰὼβ δίκαιος ἐναντίον
2 [4] αὐτῶν. [5] Ὠργίσθη δὲ [6] Ἐλιοὺς ὁ τοῦ
Βαραχιὴλ [7] ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας [8] Ῥάμ,

27 *S.* ἐὰν ἐπιζητῇ. 28 *Alex.* ποιήσῃ. *Ald. C.* ποιήσηται. 29 *Alex.* οὐχ ὡς ἐγώ. 30 *C.* γεγόνασιν; Ἀδύνατοι. 31 *S.* ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ. 32 *Alex.* δὲ ἥν ποτε εἶχον χρείαν οὐκ ἀπέτυχον, καὶ χήρας τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἔτηξα. 33 *Alex.* μετέδωκα ὀρφανῷ· Καὶ ἐκ. *Ald. C.* ὀρφανῷ μετέδωκα ἐξ αὐτοῦ· Ὅτι ἐκ. 34 al. γαστρός. 35 *Alex. Ald. C.* ἠμφίασα. Ἀδύνατοι. 36 *Alex.* εἰ μὴ εὐλόγουν με. 37 *Alex.* ἀρνῶν. 38 *Alex.* Εἰ δὲ καί. 39 *S.* κατὰ ὀρφανῶν. 40 *Ald.* μοι πολλή. 41 *Alex.* πάρεστιν. 42 *Aq.* πεσάτω. 43 *Alex.* ἀπὸ τῆς κλειδὸς ὁ ὦμός μου. 44 *Olymp.* Θεοδ. δὲ καὶ Σύμ. ἀντὶ τῆς κλειδὸς, ὁ μὲν, τοῦ αὐχένος· ὁ δὲ, τοῦ ἀκρωμίου, ἐξέδωκε. 45 *Alex.* ἀγκῶνός μου. 46 *Alex.* συντριβῇ. 47 *Alex.* συνεῖχέν με. 48 *Alex. C.* καὶ ἀπό. 49 *S.* βάρους. 50 *Ald. C.* ἰσχύν. *Aug.* hab. *posui aurum robur meum. S.* ἀφοβίαν μου. 51 *Alex.* γενομένου μου. 52 *Alex.* καὶ εἰ ἐπ'. 53 *Ald.* ὁρῶν μου. 54 *Alex.* καὶ ἐκλείποντα. 55 *S.* ἐπλατύνθη. 56 *Alex. C.* εἰ δὲ καί. *S.* καὶ προσεκύνησεν ἡ χείρ μου περὶ τὸ στόμα μου. 57 *Alex.* λογισθείη μεγάλη, ὅτι. 58 *Alex. C.* ἔναντι. 59 *Alex.* ἐπὶ πτώματι ἐχθροῦ μου, καὶ εἰ εἶπον τῇ καρδίᾳ μου, Εὖγε, εὖγε. 60 *S.* καὶ ἐπανέστην ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν κάκωσις. 61 *Alex.* ὑπὸ λαοῦ κακούμενος.

62 *Olymp.* οἱ δὲ λοιποὶ οὕτως ἐξέδωκαν· εἰ μὴ πολλάκις εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου, τίς δῴη τῶν σαρκῶν αὐτοῦ; καὶ ἐμπλησθησόμεθα. 63 *Alex. C.* ἐμπλησθῆναι. 64 *Alex.* ηὐλίζετο. 65 *Alex.* καὶ ἡ θύρα. 66 *Alex.* ἠνέῳκτο. 67 καὶ *C.* deest. 68 *Alex.* λαοῦ, τοῦ μή. 69 *Alex.* ἐναντίον αὐτῶν. 70 *Alex.* τὴν θύραν. 71 *Ald.* Εἰ μὴ ἐδεδοίκειν, Τίς· quæ iterum habet in fine versus. 72 *Alex.* ἠδεδοίκειν. 73 *Alex.* Εἰ ἐπ' ὤμοις περιθέμενος ὡς στέφανον. 74 *Alex.* οὐδέν. 75 *Alex.* χρεοφειλέτου μου. 76 *Alex.* Εἰ τὴν ἰσχύν. 77 *Alex.* ἄνευ τιμῆς μόνος. 78 *Alex.* ἐκβαλών. 79 *S.* ἐλπίδος ἐστέρησα. 80 *Alex.* ἐξέλθῃ. 81 *Olymp.* Θεοδ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν, ἀντὶ τοῦ κνίδη, ἄκανθα ἐξέδωκεν· ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ βάτος, ἀτελεσφόρητα. *Sch.* ὁ μέν τοι Σύμ. οὕτως ἐκδέδωκεν· ἀντὶ σίτου βλαστησάτω ἄκανθα. ἀνέγνων δὲ ἐν ταῖς Βασιλείαις φυτὸν, ἄκανον οὕτω λεγόμενον.

Cap. 32. 1 *Alex.* τρεῖς. 2 *Alex.* αὐτοῦ· ἔτι δὲ ἀντεῖπεν. 3 *Alex.* ἦν γὰρ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν Ἰώβ. *S.* διὰ τὸ αὐτὸν δίκαιον φαίνεσθαι ἐπ' αὐτῶν. 4 sic hab. pler. ll. *Aug.* vero legit, αὐτοῦ. 5 Hic incipit cap. 21. in *Ald.* 6 *C.* Ἐλιού & ver. 4. atque ita semper. 7 *Alex.* ὁ τοῦ Βουζί. 8 *Alex.* * Ῥαμά. *C.* Ἀράμ.

τῆς Αὐσίτιδος χώρας· [9] ὠργίσθη δὲ τῷ Ἰὼβ σφόδρα, διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον [10] ἐναντίον κυρίου. 3 Καὶ κατὰ [11] τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα, διότι οὐκ [12] ἠδυνήθησαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα [13] Ἰὼβ, καὶ 4 ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ. Ἐλιοὺς δὲ ὑπέμεινε δοῦναι ἀπόκρισιν [14] Ἰὼβ, ὅτι [15] πρεσ- 5 βύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις. Καὶ εἶδεν Ἐλιοὺς, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐθυμώθη [16] ὀργῇ αὐτοῦ.

6 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς ὁ τοῦ Βαραχιὴλ [17] ὁ Βουζίτης, εἶπε, Νεώτερος μέν εἰμι τῷ χρόνῳ, ὑμεῖς δέ ἐστε πρεσβύτεροι, [18] διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς [19] τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ 7 ἐπιστήμην. Εἶπα δὲ, [20] Ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν 8 [21] οἴδασι σοφίαν· [22] Ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς· πνοὴ δὲ παντοκράτορός 9 [23] ἐστιν ἡ διδάσκουσα. Οὐχ οἱ πολυχρόνιοί εἰσι σοφοὶ, [24] οὐδ' οἱ γέροντες οἴδασι 10 κρίμα. [25] Διὸ εἶπα, Ἀκούσατέ μου, καὶ 11 ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα. [26] Ἐνωτίζεσθέ μου τὰ ῥήματα. [27] ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων [28] ἄχρις οὗ 12 ἐτάσητε λόγοις, Καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ [29] ἐλέγχων ἀνταποκρινόμενος 13 [30] ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν· [31] Ἵνα μὴ εἴπητε, 14 Εὕρομεν σοφίαν [32] κυρίῳ προσθέμενοι. Ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι τοιαῦτα ῥήματα. 15 Ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι, ἐπαλαί- 16 ωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. Ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν. 17 [33] Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς, λέγει, Πάλιν λαλήσω, 18 Πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων, [34] ὀλέκει [35] γάρ 19 με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός. [36] Ἡ δὲ γαστήρ μου [37] ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους [38] ζέων δεδεμένος, ἢ [39] ὥσπερ φυσητὴρ [40] χαλκέως ἐῤῥηγώς. 20 Λαλήσω, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας [41] τὰ χεί- 21 λη, [42] Ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ. 22 Οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι [43] πρόσωπα· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται.

Κεφ. λγ'. 33.

1 Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον Ἰὼβ τὰ ῥήματά 2 μου, [1] καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου. Ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά 3 μου. Καθαρά μου [2] ἡ καρδία [3] ῥήμασι, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει. 4 Πνεῦμα θεῖον τὸ ποιῆσάν με, πνοὴ δὲ παν- 5 τοκράτορος ἡ διδάσκουσά με. [4] Ἐὰν δύνῃ, δός μοι ἀπόκρισιν, πρὸς ταῦτα ὑπόμεινον, [5] στῆθι κατ' ἐμὲ, καὶ ἐγὼ κατὰ σέ. 6 Ἐκ πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγὼ, ἐκ τοῦ αὐ- 7 τοῦ διηρτίσμεθα [6]. Οὐχ ὁ φόβος μου [7] σὲ στροβήσει, οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ 8 σοί. Πλὴν εἶπας ἐν ὠσί μου· [8] φωνὴν 9 ῥημάτων σου ἀκήκοα· διότι λέγεις, Καθαρός εἰμι [9] οὐχ ἁμαρτών, ἄμεμπτός [10] εἰμι, 10 οὐ γὰρ ἠνόμησα· Μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν· [11] ἥγηται δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον. 11 [12] Ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ [13] τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε 12 δέ [14] μου πάσας τὰς ὁδούς. Πῶς γὰρ λέγεις, Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μου; αἰώνιος γάρ 13 ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν. [15] Λέγεις δὲ, [16] Διατί τῆς [17] δίκης μου οὐκ ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα;

---

9 *Alex.* καὶ ὠργίσθη τῷ Ἰώβ. 10 *Alex.* ἔναντι κυρίου. 11 *Alex.* τῶν δὲ τριῶν φίλων αὐτοῦ ὠργίσθη. 12 *C.* ἠδυνάσθησαν. 13 *Alex.* τῷ Ἰώβ. 14 *Alex.* τῷ Ἰώβ. 15 *Alex.* πρεσβύτεροί εἰσιν αὐτοῦ ἡμερῶν. Καί. 16 *C.* ὀργή. 17 *Alex.* ὁ τοῦ Βουζί, λέγει. 18 *Alex.* διότι. 19 *Alex.* τοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὴν ἐμὴν ἐπιστήμην. Εἶπον δὲ, Ὅτι χρόνος. 20 Ὅτι *C.* deest. 21 *Ald.* οὐκ οἶδα. *C.* οὐκ οἴδασι. 22 *Alex.* Καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ πνεῦμά. *S.* Ὄντως δὲ πνεῦμα θεοῦ ἐστιν ἐν ἀνθρώποις. 23 *Alex.* ἐσται ἡ διδάσκουσά με. Οὐ γάρ οἱ. *C.* ἡ διδάσκουσα. Οὐχ οἱ. 24 *Alex.* οὐδὲ οἱ. 25 *Alex.* Διὸ εἶπον. 26 *Alex.* Ἐνωτίζεσθαι τὰ ῥήματά μου. 27 *Orig.* ἕτερα ἀντίγραφα μετὰ τὸ, ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων, ἔχει καὶ τούτους τοὺς στίχους· Ἰδοὺ ἤκουσα τοὺς λόγους ὑμῶν· ἠνωτισάμην ἄχρι συνέσεως ὑμῶν. οἱ δὲ ἕτεροι ἑρμηνευταὶ οὕτως ἐκδεδώκασιν· ἰδοὺ ἐξεδεξάμην τοὺς λόγους ὑμῶν· ἠκροασάμην ἐφ' ὅσον ἐξητάζετε λόγους, καὶ μέχρι τοῦ ἐφικέσθαι ὑμῶν, ἐνενόουν. 28 *Alex.* Ἰδοὺ ἤκουσα τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐνωτισάμην μέχρι συνέσεως ὑμῶν· ἄχρις οὗ ἐτάσητε τοὺς λόγους ὑμῶν, καὶ ἕως ὑμῶν συνήσω. 29 *Alex.* ὁ ἐλέγχων. 30 *Alex.* ῥήμασιν αὐτοῦ. *C.* αὐτοῦ ῥήματα. 31 *Alex.* Ἵνα δὲ μή. 32 *Alex.* προσθέμενοι κυρίῳ. 33 Hic incipit Cap. 22. in *Ald.* 34 *S.* συγκαίει. 35 *Alex.* δέ με. 36 *Alex.* Καὶ ἡ γαστήρ. 37 *S.* ὡς οἶνος νέος ἀδιάπνευστος. 38 *Alex.* γέμων. 39 *Ald.* ὡς. 40 *Alex.* χαλκέως δεδεμένος καὶ καταῤῥηγώς. 41 *Alex.* τὰ χείλη μου. 42 Ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ *Ald.* desunt. 43 *Alex.* & *C.* πρόσωπον.

Cap. 33. 1 *Ms. Alex.* καὶ τὴν λαλειάν μου ἐνωτίζου. Ἰδού. 2 *Comp.* ἐστιν ἡ. 3 *Alex.* ἐν ῥήμασιν. 4 *Alex.* Ἐὰν δυνηθῇς. 5 *Alex.* καὶ στῆθει σὺ κατ' ἐμέ. 6 *Alex.* πηλοῦ. Οὐχὶ ὁ. 7 *Alex.* στροβήσει σε. *C.* σὲ ἐκθαμβήσει. quæ *Aq.* versio. 8 *Alex.* φωνὴν δὲ ῥημάτων. 9 *Alex.* οὐχ ἥμαρτον τοῖς ἔργοις, ἄμεμπτος. 10 *Alex.* δέ εἰμι, οὐ γάρ. *Ald.* δὲ ἤμην, οὐκ. *C.* γάρ εἰμι, οὐ γάρ. 11 *Alex.* καὶ ἥγηταί με. 12 *Alex.* Ἔθετο δὲ τὸν πόδα μου ἐν κυκλώματι, καὶ ἐφύλαξέν μου. 13 *Ald.* μου τὸν πόδα σου. *C.* μου τὸν πόδα. 14 *C.* τὰς ὁδούς μου πάσας. Πῶς. 15 *Alex.* Λέγεις γὰρ, Διατί τῆς δικαιοσύνης μου οὐκ ἐπακήκοεν ἐν παντὶ ῥήματι; Ἐν. 16 *Chryſ.* ἀνθ' ὧν Ἀκύλ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν, τί οὖν πρὸς αὐτὸν ἐκδικάσω, ὅτι πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἀποκρινεῖται; ὁ δὲ τί οὖν αὐτῷ διαδικάζῃ; πάντες γὰρ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀναντίῤῥητοι. 17 *Ald. C.* δικαιοσύνης.

Ἐν γὰρ

14 Ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλῆσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, 15 Ἐνύπνιον [18] ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, [19] ὡς ὅταν [20] ἐπιπίπτῃ [21] δεινὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης· 16 Τότε ἀνακαλύπτει νοῦν [22] ἀνθρώπων, ἐν εἴδεσι φόβου τοιούτοις [23] αὐτοὺς ἐξεφόβησεν. 17 Ἀποστρέψαι ἄνθρωπον [24] ἀπὸ ἀδικίας, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ [25] ἀπὸ πτώματος ἐῤῥύσατο. 18 [26] Ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, 19 [27] καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ. Πάλιν δὲ ἤλεγξεν [28] αὐτὸν ἐπὶ μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, καὶ πλῆθος [29] ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησε. 20 Πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶσιν [30] ἐπιθυμήσει. 21 Ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ 22 τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ κενά. [31] Ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον [32] ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ [33] ἐν 23 ᾅδῃ. Ἐὰν ὦσι χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι, εἷς [34] αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. ἐὰν νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι [35] πρὸς κύριον, ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμψιν, [36] τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δείξῃ, 24 [37] Ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν [38] εἰς θάνατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου, [39] τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ. 25 Ἁπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου, [40] ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀν- 26 θρώποις. [41] Εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται, [42] εἰσελεύσεται προσώπῳ [43] ἱλαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει [44] δὲ [45] ἀν- 27 θρώποις δικαιοσύνην. Εἶτα τότε [46] ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ, λέγων, Οἷα [47] συνετέλουν; καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέ 28 με ὧν ἥμαρτον. Σῶσον [48] ψυχήν μου τοῦ μὴ [49] ἐλθεῖν εἰς [50] διαφθοράν, [51] καὶ ἡ ζωή 29 μου φῶς ὄψεται. Ἰδοὺ ταῦτα πάντα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς [52] ὁδοὺς [53] τρεῖς μετὰ ἀνδρός. 30 [54] Καὶ ἐῤῥύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, ἵνα [55] ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ [56] αὐτόν. 31 Ἐνωτίζου Ἰὼβ καὶ ἄκουέ μου· κώφευσον, καὶ ἐγώ 32 εἰμι [57] λαλήσω. Εἰ [58] εἰσί σοι λόγοι, ἀποκρίθητί μοι· λάλησον, θέλω γὰρ [59] δι- 33 καιωθῆναί σε. [60] Εἰ μή, σὺ ἄκουσόν μου, κώφευσον καὶ [61] διδάξω σε.

* Κεφ. λδ'. 34.

1 Ὑπολαβὼν δὲ [1] Ἐλιοὺς, λέγει, 2 Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι [2] ἐνωτίζεσθε. 3 Ὅτι [3] οὖς λόγους δοκιμάζει, καὶ λάρυγξ γεύεται 4 βρῶσιν. Κρίσιν ἑλώμεθα ἑαυτοῖς, γνῶμεν ἀναμέσον [4] ἑαυτῶν, ὅ, τι καλόν. 5 Ὅτι εἴρηκεν Ἰὼβ, Δίκαιός εἰμι· ὁ κύριος 6 [5] ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα· [6] Ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου, βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ 7 ἀδικίας. Τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ἰὼβ, πίνων 8 μυκτηρισμὸν ὥσπερ ὕδωρ; Οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας, [7] ἢ ὁδοῦ οὐ κοινωνήσας [8] μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι 9 μετὰ ἀσεβῶν. [9] Μὴ γὰρ εἴπῃς, Ὅτι οὐκ [10] ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρὸς, [11] καὶ ἐπισκοπὴ 10 [12] αὐτῷ παρὰ κυρίου. Διὸ συνετοὶ [13] καρ-

---

18 *Alex.* ὡς φάσμα ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ. 19 *Ald.* C. ἢ ὡς. 20 *Ald.* ἐπιπίπτῃ. 21 *Alex.* φόβος δεινὸς ἐπ' ἀνθρώπους. 22 *Ald.* C. ἀνθρώπου. 23 *Alex.* ἐξεφόβησεν αὐτούς. *Ald.* C. αὐτοῖς ἐξεφόβησεν. 24 *Alex.* ἐξ ἀδικίας αὐτοῦ. C. ἐξ ἀδικίας. 25 *Alex.* ἀπὸ ἀδικίας πτώματος. 26 *Alex.* Καὶ ἐφείσατο τῆς. 27 *Alex.* τοῦ μὴ πεσεῖν. 28 *Alex.* αὐτὸν μαλακίᾳ. C. αὐτὸν ἐν μαλακίᾳ. 29 *Alex.* ὀστέων. 30 *Ald.* ἐπιθυμεῖ. 31 *Alex.* Ἐγγίζῃ δὲ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς θάνατον, ἡ δέ. 32 C. αὐτοῦ ἡ ψυχή. 33 *Alex.* ἐν τῷ ᾅδῃ. 34 *Alex.* ἐξ αὐτῶν. 35 *Alex.* ἐπὶ τὸν κύριον. *Ald.* ἐπὶ κύριον. 36 *Alex.* καὶ τὴν ἄνοιαν. *Ald.* C. τὴν δὲ ἀνομίαν. 37 *Alex.* Ἀνθέξεται αὐτοῦ, τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς θάνατον. 38 *Ald.* εἰς αὐτὸν θάνατον. 39 *Alex.* καὶ τὰ ὀστᾶ. 40 *Alex.* καὶ ἀποκαταστήσει αὐτόν. 41 *Alex.* Εὔξεται πρὸς κύριον. *Th.* δεηθήσεται τοῦ θεοῦ, καὶ εὐλογήσει αὐτόν. 42 *Alex.* *Ald.* C. εἰσελεύσεται (*Alex.* εἰσελεύσεται) δὲ προσώπῳ. 43 *Alex.* καθαρῷ σύν. & ita legit *Olymp.* qui affert hæc, οἱ δὲ λοιποί, ἱλαρῷ· ἀντὶ δὲ τοῦ σὺν ἐξηγορίᾳ· Ἀκύλ. καὶ Θεοδ. ἐν ἀλαλαγμῷ; Σύμ. δὲ, ἐν ὑμνολογίᾳ, ἐξέδωκε. 44 δὲ *Ald.* deest. 45 *Alex.* ἀνθρώπῳ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. 46 *Alex.* ἀποπέμψεται. 47 *Alex.* συνετελούμην. 48 *Alex.* τὴν ψυχήν. 49 *Alex.* ἐξελθεῖν. 50 *Ald.* διαφοράν. 51 *Alex.* καὶ ζωή. 52 *S.* δὶς τρεὶς πρὸς ἕκαστον. 53 *Alex.* τρεῖς. 54 C. Ἀλλ'. 55 *Alex.* ἡ ψυχή μου. 56 *Alex.* αὐτόν. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς, λέγει, Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι ἐνωτίσασθαι τὸ καλόν. Ὅτι εἴρηκεν Ἰὼβ, Ἰδοὺ ταῦτα πάντα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετ' ἀνδρὸς, τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ διαφθορᾶς, τοῦ φωτίσαι αὐτῷ ἐν φωτὶ ζώντων. Πρόσεχε Ἰὼβ καὶ ἄκουσόν μου, κώφευσον ἵνα λαλήσω. Εἰ εἰσίν. 57 *Ald.* λαλήσω. 58 C. ἐστί σοι λόγος. 59 *Alex.* σὲ δικαιωθῆναι. Εἰ δὲ μή. 60 C. Εἰ δὲ μή. 61 *Alex.* *Ald.* C. διδάξω σε σοφίαν.

Cap. 34. * Hoc cap. in *Ald.* 23. 1 *Comp.* Ἐλιού. 2 *Alex.* *Ald.* C. ἐνωτίζεσθε (*Alex.* ἐνωτίζεσθαι) τὸ καλόν. Ὅτι. 3 *Alex.* * νοῦς δοκιμάζει λόγους, λάρυγξ δὲ γεύεται. 4 *Alex.* αὐτῶν, τί καλόν. 5 *Sch.* γράφεται, παρήλλαξε. *Olymp.* ὁ δὲ θεός μοι τὸ κριτικὸν οὐκ ἐφύλαξεν· ἀλλὰ κατὰ Σύμ. καὶ Ἀκύλ. παρέτρεψε, καὶ ἀπέστησεν ἀπ' ἐμοῦ τὸ κρίμα, καὶ περὶ τὴν κρίσιν μου ψεῦσμα. 6 *Alex.* Καὶ ἐψεύσατο τῷ. 7 *Alex.* οὐδὲ κοινωνήσας. *Ald.* C. οὐδ' ὅλως κοινωνήσαι. 8 *Alex.* οὐδὲ μετὰ τῶν ποιούντων. 9 *Olymp.* Θεοδ. καὶ Σύμμ. ὁ μὲν ἐξέδωκεν, ὅτι εἶπεν, οὐ κινδυνεύσει ἀνὴρ ἐν τῷ εὐδοκιμῆσαι αὐτὸν μετὰ θεοῦ· ὁ δὲ, οὐχὶ σωθήσεται ἀνήρ; ἀναγνωστέον δὲ τὸ μὲν τοῦ Θεοδ. κατὰ ἀπόφασιν· τὸ δὲ τοῦ Σύμ. ἐν ἤθει καὶ κατὰ ἐρώτησιν. 10 *Alex.* ἔστιν. 11 καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ *Ald.* desunt. 12 *Alex.* αὐτοῦ. 13 *Alex.* καρδίᾳ.

δίας ἀκούσατέ μου, [14] μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι, [15] καὶ ἔναντι παντοκράτορος ταρά- 11 ξαι τὸ δίκαιον. [16] Ἀλλὰ [17] ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν, καὶ ἐν 12 τρίβῳ ἀνδρὸς [18] εὑρήσει αὐτόν. [19] Οἴει δὲ τὸν κύριον [20] ἄτοπα [21] ποιήσειν, ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει [22] κρίσιν, ὃς ἐποίησε τὴν 13 γῆν; Τίς δέ ἐστιν [23] ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' 14 οὐρανὸν, καὶ τὰ ἐνόντα πάντα; Εἰ γὰρ βούλοιτο [24] συνέχειν, καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐ- 15 τῷ κατασχεῖν, Τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδὸν, [25] πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπε- 16 λεύσεται, ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. [26] Εἰ δὲ μὴ νουθετῇ, ἄκουε [27] ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥη- 17 μάτων. [28] Ἴδε σὺ τὸν [29] μισοῦντα [30] ἄνομα, καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς, ὄντα αἰώ- 18 νιον [31] δίκαιον. Ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ, Παρανομεῖς, [32] ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχου- 19 σιν. Ὃς οὐκ [33] ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον [34] ἐντίμου, [35] οὐδὲ οἶδε τιμὴν θέσθαι ἁδροῖς, 20 θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν. Κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται, τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός· ἐχρήσαντο γὰρ [36] παρανόμως, [37] ἐκ- 21 κλινομένων ἀδυνάτων. Αὐτὸς [38] γὰρ ὁρατής ἐστιν ἔργων ἀνθρώπων, λέληθε δὲ 22 αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν. Οὐδὲ [39] ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιοῦντας τὰ ἄνομα· 23 [40] Ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι. 24 Ὁ γὰρ κύριος [41] πάντας ἐφορᾷ· ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαί- 25 σια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. [42] Ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ τα- 26 πεινωθήσονται. Ἔσβεσε δὲ ἀσεβεῖς, [43] ὁ- 27 ρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. Ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ, δικαιώματα [44] δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπ- 28 έγνωσαν, Τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν [45] πενήτων, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσ- 29 ακούσεται. [46] Καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν [47] παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται; καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθνους, καὶ κατὰ 30 ἀνθρώπου ὁμοῦ. Βασιλεύων ἄνθρωπον 31 ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. [48] Ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων, [49] Εἴληφα, 32 οὐκ [50] ἐνεχυράσω· Ἄνευ ἐμαυτοῦ ὄψομαι· [51] σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν [52] εἰργα- 33 σάμην, οὐ μὴ προσθήσω. Μὴ [53] ἀπὸ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, [54] ὅτι σὺ ἀπώσῃ; ὅτι σὺ [55] ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ; καὶ τί ἔγνως, λάλησον. 34 Διὸ συνετοὶ [56] καρδίας ἐροῦσι ταῦτα, ἀνὴρ δὲ 35 [57] σοφὸς ἀκήκοέ μου τὸ ῥῆμα. [58] Ἰὼβ δὲ [59] οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησε, [60] τὰ ῥήματα αὐτοῦ 36 οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε Ἰὼβ, μὴ δῷς ἔτι [61] ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄ- 37 φρονες· Ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν, ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν [62] λογισθήσεται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.

* Κεφ. λε΄. 35.

1 Ὑπολαβὼν δὲ [1] Ἐλιοὺς, λέγει, 2 Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; σὺ τίς εἶ, ὅτι εἶπας, Δίκαιός εἰμι [2] ἔναντι κυρίου; 3 [3] Ἐγώ σοι δώσω ἀπόκρισιν, καὶ τοῖς τρισὶ 4 [4] φίλοις σου. Ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἴδε· κατάμαθε [5] δὲ νέφη, ὡς ὑψη- 5 λὰ ἀπὸ σοῦ. Εἰ ἥμαρτες, τί πράξεις;

14 *S.* ἄπειη τοῦ θεοῦ ἀνομία, καὶ τοῦ ἱκανοῦ ἀδικία. 15 *Alex.* ἔναντι δὲ παντοκράτορος. 16 *Alex.* Ἀλλὰ γάρ. 17 *Alex.* ἀποδίδωσιν. 18 al. vitiose, εὑρήσω. 19 *Alex.* Οἴῃ. 20 *Alex.* τὰ ἄτοπα. 21 *Ald.* ποιήσειν, ὅς. 22 *Alex.* τὸ δίκαιον. 23 *Alex.* ὁ ποιήσας. 24 *Ald. C.* συσχεῖν. 25 *Alex.* βροτὸς δὲ εἰς γῆν. *Ald. C.* πᾶς βροτὸς εἰς γῆν. 26 *Ald. C.* Εἰ δὲ μὴ νουθετεῖν. *Olymp.* οἱ δὲ λοιποὶ, εἰ μὴ συνιεῖς, ἄκουε. ἆρα ὁ μισῶν κρίσιν ἐπιδήσει; *Sch.* ἐπιδήσει εἰς ἴασιν. 27 *Alex.* ταῦτα Ἰώβ. 28 *Alex.* Εἰ δὲ * σοι οὐκ οἴει τόν. 29 *Ald. C.* ποιοῦντα. 30 *Alex.* τὰ ἄνομα. 31 *Alex.* εἶναι δίκαιον. Ἀσεβὴς ὁ. *C.* δίκαιον ἀσεβεῖς. 32 ita etiam legit *Aug.* & *Polychr.* ſed in *Alex.* eſt ἀσεβέσατοι. *Ald. C.* ἀσεβέστατος. 33 *Alex.* αἰσχυνθῇ. *Ald. C.* ἐπησχύνθη. 34 *Olymp.* οἱ δὲ λοιποὶ, ἀρχόντων. 35 *Alex.* οὐκ ἔδωκεν δὲ τιμὴν θέσθαι ἀνδρῶν, τοῦ θαυμασθῆναι τὰ πρόσωπα αὐτῶν. 36 *Alex.* ἀνόμοις. 37 *Alex.* ἐκκλιομένοις καὶ ἀδυνάτοις. *Ald.* ἐγκλειομένων ἀδυνάτων. *C.* ἐκκλειομένων ἀδυνάτων. 38 γὰρ *C.* deeſt. 39 *Ald. C.* ἐστι. 40 *S.* Οὐ γὰρ ἐπ' ἀνθρώπῳ κεῖται ἔτι. 41 *Alex.* τὰ πάντα. 42 *Alex.* Γνωρίζων. 43 *Alex.* καὶ ὁρατοὶ ἐγένοντο ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν. Ὅτι. 44 δὲ *Ald. C.* deeſt. 45 *Alex.* & *C.* πένητος. 46 *S.* Αὐτοῦ δὲ ἠρεμίαν διδόντος, τίς καταχρινεῖ; 47 *Ald. C.* παρέξεται. 48 *S.* Ὅτι πρὸς θεὸν ῥῆσιν ἀνέλαβον, οὐχ ἕξω ἀκωλύτως. σὺ διασάφησόν μοι. 49 ſic pler. ll. in aliquibus aa. eſt, εἴληφας. & ita legitur in quibuſdam *Comment. Græcis.* 50 *Alex.* ἐνεχύρασα. 51 *Alex.* σὺ δίδαξόν με. 52 *Alex.* ἠργασάμην, οὐ μὴ προσθῶ. Μὴ παρὰ σοῦ. 53 *Ald. C.* παρά. 54 *Alex.* ὅτι ἀπώσω. idque *Polychr.* ſeq. & *Aug.* 55 *Alex.* ἐκλέξω καὶ * ἐγώ. 56 *Alex.* καρδία. 57 *Alex.* φρόνιμος. 58 *Alex.* Ἰὼβ, οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησας, τὰ δὲ ῥήματά σου οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. 59 *C.* οὐ συνέσει. 60 *Ald. C.* τὰ δὲ ῥήματα. 61 *Alex.* ἀπόκρισιν. 62 *Alex.* ἔσται πολλὰ λαλοῦσιν ῥήματα ἔναντι κυρίου. pro λογισθήσεται *C.* habet λογισθείη.

Cap. 35. * Hoc cap. in *Ald.* 24. 1 *Comp.* Ἐλιοῦ. *Ald.* ἔτι Ἐλιοὺς. 2 *Ald. C.* ἐναντίον κυρίου. 3 *Alex. Ald. C.* Ἢ (*C.* ὅτι) ἐρεῖς, τί ποιήσω ἁμαρτών; Ἐγὼ δὴ (*Alex.* deeſt) σοι. quod ſeq. *Aug. Sym.* vertit, εἶπας γὰρ ὅτι οὐδὲν συμβαλεῖταί σοι. 4 *Alex.* σου φίλοις. 5 *Alex.* τὰ νέφη, καὶ ἴδε ὡς. *Ald. C.* νέφη, ὡς.

εἰ δὲ καὶ [6] πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι ποι-
7 ῆσαι; [7] Ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ, τί δώ-
σεις αὐτῷ; ἢ τί ἐκ χειρός σου λήψεται;
8 Ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, καὶ υἱῷ ἀν-
9 θρώπου ἡ δικαιοσύνη σου. Ἀπὸ πλήθους
συκοφαντούμενοι κεκράξονται, βοήσονται ἀπὸ
10 βραχίονος πολλῶν. Καὶ οὐκ εἶπε, Ποῦ
ἐστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυ-
11 λακὰς νυκτερινάς, [8] Ὁ διορίζων με
ἀπὸ τετραπόδων γῆς, [9] ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐ-
12 ρανοῦ; Ἐκεῖ [10] κεκράξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσ-
ακούσῃ, [11] καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
13 Ἄτοπα γὰρ [12] οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ κύριος,
14 αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ. Ὁρατής
ἐστι τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, [13] καὶ σώσει
με· κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, εἰ δύνασαι
15 [14] αὐτὸν αἰνέσαι, ὡς ἔστι καὶ νῦν. Ὅτι
οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος ὀργὴν αὐτοῦ, [15] καὶ οὐκ
16 ἔγνω [16] παράπτωμά τι σφόδρα, Καὶ
Ἰὼβ ματαίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ, [17] ἐν
ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

* Κεφ. λϛʹ. 36.

1 [1] Προσθεὶς δὲ [2] ἔτι Ἑλιοὺς, [3] λέγει,
2 Μεῖνόν με μικρὸν ἔτι, ἵνα διδάξω σε· ἔτι
3 [4] γὰρ ἐν ἐμοί ἐστι λέξις. Ἀναλαβὼν τὴν
ἐπιστήμην μου [5] μακρὰν, ἔργοις δέ μου
4 δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, καὶ οὐκ ἄδικα ῥήμα-
5 τα ἀδίκως [6] συνιεῖς. [7] Γίνωσκε δὲ,
ὅτι [8] ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον,
6 δυνατὸς ἰσχύϊ [9] καρδίας [10] Ἀσεβῆ
[11] οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ [12] κρίμα πτωχῶν δώ-
7 σει. Οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου [13] ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ, καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον, [14] καὶ
καθιεῖ αὐτοὺς [15] εἰς νῖκος, [16] καὶ ὑψωθήσονται.
8 Καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις, [17] συ-
9 σχεθήσονται ἐν σχοινίοις πενίας. Καὶ
ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ τὰ
παραπτώματα αὐτῶν, [18] ὅτι [19] ἰσχύσουσιν.
10 Ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται· καὶ εἶπεν ὅτι ἐπι-
11 στραφήσονται ἐξ ἀδικίας. Ἐὰν ἀκούσωσι,
καὶ δουλεύσωσι, συντελέσουσι τὰς ἡμέρας αὐ-
τῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν [20] εὐ-
12 πρεπείαις. Ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασώζει,
παρὰ [21] τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύ-
ριον, καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν.
13 Καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσι θυμὸν, οὐ βοή-
14 σονται, ὅτι ἔδησεν αὐτούς. [22] Ἀποθάνοι
τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐτῶν, ἡ δὲ ζωὴ
αὐτῶν τιτρωσκομένη [23] ὑπὸ ἀγγέλων,
15 Ἀνθ' ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον, κρίμα
16 δὲ πραέων ἐκθήσει. [24] Καὶ προσεπιη-
πάτησέ σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος
κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τρά-
17 πεζά σου πλήρης πιότητος. [25] Οὐχ
18 ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα, Θυ-
μὸς δὲ ἐπ' ἀσεβεῖς [26] ἔσται, δι' [27] ἀσέβειαν
δώρων ὧν ἐδέχοντο [28] ἐπ' ἀδικίαις.
19 Μή σε [29] ἐκκλινάτω [30] ἑκὼν ὁ νοῦς δεήσεως
[31] ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, καὶ πάντας τοὺς
20 [32] κραταιοῦντας ἰσχύν [33] Μὴ [34] ἐξελκύ-
σῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι [35] λαοὺς ἀντ' αὐ-
21 τῶν· Ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄτο-
πα· [36] ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτωχείας.
22 Ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσεται [37] ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ· τίς
23 γάρ ἐστι κατ' αὐτὸν δυνάστης; Τίς δέ
ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ [38] εἰ-
24 πών, Ἔπραξεν ἄδικα; Μνήσθητι [39],
ὅτι μεγάλα [40] ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὧν ἦρξαν

---

6 *Alex.* ἠνόμησας πολλά. 7 *Alex.* Καὶ εἰ δίκαιος εἶ. *Ald. C.* Ἐπεὶ οὖν δίκαιος εἶ. 8 *Orig.* κατὰ δὲ τοὺς λοιπούς, διδάσκων ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κτήνη τῆς γῆς, καὶ σοφίζων ὑπὲρ τὰ κατὰ τὸν ἀέρα διϊπτάμενα πετεινά. 9 *Alex.* καὶ ἀπὸ πετεινῶν. 10 *Alex.* κέκραξον. 11 *Alex. Ald.* ἀπὸ ὕβρεως. 12 *Alex. Ald. C.* ἰδεῖν οὐ βούλεται ὁ κύριος. 13 *Alex.* ὃς σώσει με. 14 *C.* αἰνέσαι αὐτόν. 15 *Ald.* οὐκ. 16 *Ald. C.* παραπτώματι. 17 *Ald.* ἐν ἀναγνωσίᾳ. *S.* ὡς ἀνόητος λόγους βαρεῖς ἐποιήσατο.

Cap. 36. * Hoc cap. in *Ald.* est 25. 1 *Ald.* ἘΛΙΟΥ͂Σ ΔΙΑ΄ΛΕΞΙΣ ΠΕ΄ΜΠΤΗ. Προσθείς. 2 *Mſ. Alex.* Ἐλιοὺς ἔτι. *Ald.* ἔτι δέ. *C.* δὲ Ἐλιοὺ ἔτι. 3 *Alex.* λέγει, Μικρόν με μεῖνον ἔτι. 4 *Alex.* γάρ μοι ἔνεστιν λέξις. 5 *Ald.* μικράν. 6 *C.* συνιείς. 7 *Alex.* Γινώσκω δὲ ἐγὼ, ὅτι. 8 ὁ κύριος *Ald.* desunt. 9 *Ald.* καρδίας Ἀσεβῶν. *C.* καρδίαν ἀσεβῶν. 10 *Alex.* Ἀσεβῶν οὐ μὴ ζωοποιήσει. 11 *Ald.* οὐ μήν· ut ver. 5. 12 *Ald.* κρίματα. *C.* χρήματα. 13 *Alex.* ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. 14 *Alex.* & *C.* καθιεῖ. 15 *Alex.* καὶ εἰς νῖκος. 16 *Alex.* ὑψωθήσεται. *Ald.* καὶ ὑψωθήσεται. 17 *Alex.* συνσχεθήσονται. 18 *Alex.* ὅταν ἰσχύσωσιν. 19 *Sym.* κατεδυνάστευον. 20 *Ald.* εὐπραγείαις. 21 *C.* τοῦ. 22 *Alex.* Ἀποθάνῃ. 23 *Alex.* εἴη ὑπὸ ἀγγέλων. 24 *Ald. C.* Καὶ πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησέν (*Ald.* πάτησέν) σε. *Polychr.* legit, Καὶ πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησέν σε. item *Aug. Sch.* ὁ Ἑβρ. ἔχει, καὶ προσέτι ἠπάτησέν σε. 25 *Alex.* Καὶ οὐχ ὑστερήσει ἀπό. 26 *Alex.* ἥξει, διά. 27 *C.* ἀσεβείας. 28 *Alex.* ἐπ' ἀδικείας. 29 *Alex.* ἐκκλίνῃ. *C.* ἐγκλινάτω. 30 *Alex.* ὁ νοῦς ἑκών. 31 *Alex.* ἀδυνάτων ἐν ἀνάγκῃ ὄντων, Ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄνομα, καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχὺν μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι * λαοὺς ἀντ' αὐτῶν· ἐπὶ * τοῦτον γάρ. 32 *Ald.* κρατοῦντας. 33 *S.* Μὴ προθυμηθῇς νυκτὸς ἐπαναβῆναι λαοὺς ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν. 34 *Ald.* ἑλκύσῃς. 35 *Ald. C.* ἄλλους. 36 *Ald. C.* ἀπό. 37 *Alex.* σε ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ. 38 *Ald.* εἴπας. 39 *Alex.* οὖν Ἰὼβ, ὅτι. 40 *Alex.* αὐτοῦ ἐστιν τὰ ἔργα. *Ald.* & *C.* τὰ ἔργα ἑαυτοῦ (*C.* αὐτοῦ) ἐστιν.

25 ἄνδρες. Πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν [41] ἑαυτῷ, [42] ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοί.
26 Ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πολὺς, καὶ οὐ [43] γνωσόμεθα· [44] ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος.
27 Ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ [45] σταγόνες ὑετοῦ, καὶ [46] ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην.
28 [47] Ῥυήσονται παλαιώματα, ἐσκίασε δὲ νέφη [48] ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ. [49] ὥραν ἔθετο κτήνεσιν, [50] οἴδασι δὲ κοίτης τάξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ [51] ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια, οὐδὲ διαλλάσσεταί σου ἡ καρδία ἀπὸ [52] σώματος.
29 Καὶ ἐὰν [53] συνῇ [54] ἀπέκτασις νεφέλης, ἰσό-
30 τητα σκηνῆς αὐτοῦ. Ἰδοὺ [55] ἐκτενεῖ [56] ἐπ᾽ αὐτὸν [57] ἠδὼ, καὶ ῥιζώματα τῆς θα-
31 λάσσης ἐκάλυψεν. [58] Ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαοὺς, [59] δώσει τροφὴν [60] τῷ ἰσχύοντι.
32 Ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψε φῶς, [61] καὶ ἐνετείλατο
33 περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι. [62] Ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ [63] φίλον [64] αὐτοῦ [65] κύριος, [66] κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας.

* Κεφ. λζ΄. 37.

1 [1] Καὶ [2] ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία
2 μου, καὶ ἀπερρύη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. [3] Ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, καὶ [4] μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ [5] ἐξελεύσεται.
3 Ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων [6] τῆς γῆς.
4 Ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνῇ, βροντήσει ἐν φωνῇ [7] ὕβρεως αὐτοῦ· [8] καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτοὺς,
5 ὅτι [9] ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. Βροντήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ [10] θαυμάσια· ἐποίη-
6 σε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ᾔδειμεν, Συντάσσων χιόνι, [11] Γίνου ἐπὶ γῆς, [12] καὶ [13] χειμὼν ὑετὸς, καὶ χειμὼν ὑετῶν [14] δυναστείας
7 αὐτοῦ. Ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυ-
8 τοῦ ἀσθένειαν. [15] Εἰσῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύχασαν δὲ ἐπὶ κοίτης.
9 Ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται [16] ὀδύναι, [17] ἀπὸ δὲ
10 ἀκρωτηρίων ψῦχος. [18] Καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος. [19] οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ
11 ὡς ἐὰν βούληται, [20] Καὶ ἐκλεκτὸν [21] καταπλάσσει νεφέλη. [22] διασκορπιεῖ νέφος φῶς
12 αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς [23] κυκλώματα [24] διαστρέψει, [25] ἐν [26] θεεβουλαθὼθ, εἰς ἔργα αὐτῶν. πάντα ὅσα ἂν [27] ἐντείληται αὐτοῖς,
13 Ταῦτα συντέτακται παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, [28] ἐάν τε εἰς παιδείαν, [29] ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, [30] ἐὰν εἰς ἔλεος εὑρήσει αὐτόν.
14 Ἐνωτίζου [31] ταῦτα, Ἰώβ· στῆθι [32] νουθετούμε-
15 νος δύναμιν κυρίου. [33] Οἴδαμεν ὅτι [34] ὁ θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ, [35] φῶς ποιήσας ἐκ
16 σκότους. [36] Ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν,
17 ἐξαίσια δὲ πτώματα πονηρῶν. [37] Σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμὴ, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς [38] γῆς.
18 [39] Στερεώσεις μετ᾽ αὐτοῦ εἰς παλαιώματα,

---

41 *C.* αὐτῷ. 42 *S.* ἕκαστος ἀποβλέπων μακρόθεν. 43 *Ald.* γνωσθησόμεθα. 44 *Olymp.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων, ἀριθμὸς ὁδῶν, ἔχει. 45 *Alex.* ὑετοῦ σταγόνες. 46 *Ald.* ἐπιθήσονται. 47 *S.* ἅτινα ῥυήσονται ἐκ τοῦ αἰθέρος.
48 *Alex. Ald.* ἐπὶ ἀμυθήτων βροτῶν. *C.* ἀμυθήτων βροντῶν.
49 quæ ſequuntur in hoc verſu, abſunt in nonnullis codd.
50 *Alex* καὶ οἴδασιν κοίτης. 51 *Alex.* ἐξίσταται.
52 *Alex.* τοῦ σώματος. 53 *Alex.* συνῆς. 54 *Alex.* ἐπέκτασιν. *C.* ἐπεκτάσεις. 55 *Chryſ.* ὁ δὲ Σύμ. ἐκπετάζει ἐπ᾽ αὐτὴν φῶς αὐτοῦ. ἕτερα δὲ ἀντίγραφα ἀντὶ τοῦ ἠδὼ, τόξον. ἔχουσι. *Sch.* ὁ Ἑβρ. ἔχει, ὠρώ. 56 *Alex. Ald. C.* ἐπ᾽ αὐτήν. 57 *Alex.* τὸ τόξον, καὶ ῥίζωμα. 58 *S.* διὰ γὰρ αὐτῶν. 59 *S.* παρέξει τροφὴν παμπόλλην. 60 aa. ll. habent, ἀκούοντι. 61 *S* καὶ ἐπιτάξει αὐτῷ ὥστε ἀπαντῆσαι. 62 *S.* ἀπαγγελεῖ περὶ αὐτοῦ ἑταίρῳ αὐτοῦ.
63 *Ald.* φίλῳ. 64 *Alex.* αὐτοῦ, κυρίου κτῆσις. 65 κύριος *Ald. C.* deeſt. 66 *Chryſ.* ἕτερα ἀντίγραφα, κυρίου κτῆσις, ἔχουσι· Σύμ. δὲ, ζῆλον περὶ ἀδικίας, ἐκδέδωκε.
Cap. 37. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti.
1 *Sym.* Καὶ περὶ τούτων πτήσσει ἡ καρδία μου. 2 *Mſ. Alex.* ὑπὲρ ταύτης. 3 *Alex.* Ἄκουε Ἰὼβ ἀκοήν. 4 *Aq.* φθογγή. 5 *Alex.* ἐξελεύσεται. * καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ.
6 *Alex.* γῆς. 7 *Aq.* ὑπερφερείας. 8 *S.* καὶ οὐκ ἐξιχνιασθήσεται ἀκουσθέντος τοῦ ψόφου αὐτοῦ. 9 *Alex.* ἀκούσῃ.
10 Hic *Ald.* & *Comp.* repetunt vers. 28. cap. præced. ab ὥραν uſque ad finem verſus, & θαυμασία. 11 *Alex.* Ἐπὶ γῆς γίνου. 12 καὶ χειμὼν ὑετὸς *Ald.* & *C.* deſunt.
S. καὶ χειμῶν ὑετοῖς χειμάσει ὄμβρους ἰσχύος αὐτοῦ. 13 *Alex.* χειμῶνι, ἵνα ἢ ὑετός. 14 *Alex.* δυναστείαις.
15 *Alex.* Εἰσῆλθον δὲ θηρία ὑπὸ σκέπης, καὶ ἡσύχασεν ἐπὶ κοίτης. Ἐκ ταμείων ἐξέρχονται ὀδύναι. 16 *Aq.* συσσεισμοί. 17 *Aq.* καὶ ἀπὸ μαζούρ. 18 *S.* ἀπὸ ἐμφυσήματος θεοῦ δοθήσεται πάγος. 19 *Alex.* * Οἰκεία δὲ ὕδωρ.
20 *Olymp.* ἕτερα δὲ ἀντίγραφα ἀντὶ τοῦ καταπλήσσει, καταπλάσσει ἔχουσιν· ὁ δὲ Σύμ. οὕτως ἐκδέδωκεν· ἀλλὰ καὶ καρπῷ ἐπιβρίσει νεφέλη. ὥστε τὸ καταπλάσσει, ἀντὶ τοῦ ἐπισκιάζει, εἴρηται· τῷ δὲ ὀνόματι τοῦ ἐκλεκτοῦ, ὁ καρπὸς δηλοῦται. ἐπιβρίσει οὖν ἡ νεφέλη τῷ καρπῷ, τουτέστιν, ἐπελεύσεται, ἐπιχυθήσεται. 21 *Alex.* καταπλήσσει. 22 *Alex.* διασκορπίσει. 23 *S.* κυκληδὸν ἀναστρέφεται. 24 *C.* διαστρέφει.
25 *Alex.* ἐν τοῖς κατωτάτω θεὶς ἔργα αὐτῶν. *S.* ἐν τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι αὐτά. 26 *C.* θεβουλαθώ.
27 *Alex.* ἐντείλῃ. 28 *C.* ἐὰν εἰς. 20 *Alex.* & *C.* ἐάν τε εἰς τὴν γῆν. 30 *Alex.* ἐάν τε εἰς ἔλεος αὐτοῦ. Ἐνωτίζου. 31 *Alex.* Ἰὼβ, ταῦτα. 32 *Alex. Ald. C.* νουθετοῦ. *Olymp.* Ἀκ. Θεοδ. Σύμ. κατανόησον, σύνες, ἐνθυμήθητι. 33 *Alex.* Οἶδας ὡς ἔθετο ὁ θεὸς ἔργα. *S.* ἆρα γνώσῃ πότε ἔταξεν ὁ θεὸς περὶ αὐτῶν. 34 *Ald. C.* κύριος.
35 *Alex.* ποιήσας φῶς. 36 *Alex.* Ἐπίστασαι. 37 *Aq.* οὐχ ἱμάτιά σου θερμά; *S.* ὁπότε ἱμάτιά σου θερμά. 38 *Ald.* *C.* γῆς ἀπὸ νότου. 39 *Alex.* Στερεωθείς. *C.* Στερεώσει. *Aq.* αὐτὸς ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν εἰς τροπὰς ἐνισχύουσας ὡς ὅρασις συγχύσεως.

ἰσχυρά· ὡς [40] ὅρασις [41] ἐπιχύσεως. 19 [42] Διατί δίδαξόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ 20 παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες. Μὴ βίβλος ἢ γραμματεύς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον [43] ἑστηκὼς κατασιωπήσω; 21 [44] Πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, [45] τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥσπερ τὸ παρ' 22 αὐτοῦ ἐπὶ [46] νεφῶν. Ἀπὸ Βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα, [47] ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἡ δόξα 23 καὶ τιμὴ [48] Παντοκράτορος, [49] καὶ οὐχ εὑρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον [50] τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. [51] ὁ τὰ δίκαια κρίνων, [52] οὐκ οἴει [53] ἐπακούειν αὐτόν; 24 Διὸ φοβηθήσονται αὐτὸν [54] οἱ ἄνθρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ [55] καρδίᾳ.

* Κεφ. λη'. 38.

1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ἐλιοῦν τῆς λέξεως, εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Ἰὼβ διὰ λαίλαπος [1] νεφῶν, 2 Τίς οὗτος [2] ὁ κρύπτων [3] με βουλήν, συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἴεται κρύπτειν; 3 Ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου· ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι. 4 [4] Ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιοῦν με τὴν γῆν; ἀπάγγειλον δέ μοι εἰ [5] ἐπίστῃ σύνεσιν. 5 Τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας; ἢ τίς ὁ [6] ἐπαγαγὼν [7] σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; 6 Ἐπὶ τίνος [8] οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασι; τίς δέ ἐστιν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς; 7 Ὅτε [9] ἐγενήθησαν ἄστρα, ᾔνεσάν με [10] φωνῇ μεγάλῃ [11] πάντες ἄγγελοί [12] μου. 8 Ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις, [13] ὅτε [14] ἐμαιμάσσεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς [15] ἐκπορευομένη. 9 [16] Ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, [17] ὁμίχλῃ [18] δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα. 10 Ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια, περιθεὶς 11 κλεῖθρα καὶ πύλας. [19] Εἶπα δὲ αὐτῇ, Μέχρι τούτου ἐλεύσῃ, καὶ [20] οὐχ ὑπερβήσῃ, [21] ἀλλ' ἐν σεαυτῇ [22] συντριβήσεταί σου τὰ κύματα. 12 Ἦ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωϊνόν; [23] Ἑωσφόρος δὲ [24] εἶδε τὴν ἑαυτοῦ 13 τάξιν, Ἐπιλαβέσθαι πτερύγων γῆς, 14 [25] ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς; Ἦ σὺ λαβὼν [26] γῆν πηλὸν, ἔπλασας ζῶον, καὶ 15 λαλητὸν [27] αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς; [28] Ἀφεῖλες δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς, [29] βραχίονα δὲ 16 ὑπερηφάνων συνέτριψας; Ἦλθες [30] δὲ ἐπὶ [31] πηγὴν θαλάσσης, ἐν δὲ ἴχνεσιν 17 ἀβύσσου περιεπάτησας; Ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου, πυλωροὶ δὲ ᾅδου 18 ἰδόντες σε ἔπτηξαν; [32] Νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ' οὐρανόν; ἀνάγγειλον δή μοι, 19 πόση [33] τίς ἐστι; Ποίᾳ δὲ γῇ [34] αὐλίζεται [35] τὸ φῶς; σκότους δὲ [36] ποῖος ὁ τόπος; 20 Εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν, εἰ δὲ καὶ 21 ἐπίστασαι [37] τρίβους αὐτῶν· [38] Οἶδα ἄρα ὅτι [39] τότε γεγέννησαι, ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου 22 πολύς. Ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ [40] χαλάζης [41] ἑώρακας; 23 Ἀπόκειται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν, εἰς 24 ἡμέραν [42] πολέμων καὶ μάχης; Πόθεν δὲ ἐκπορεύεται [43] πάχνη, ἢ διασκεδάννυται 25 Νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν; Τίς δὲ [44] ἡτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ ῥύσιν, [45] ὁδὸν δὲ [46] κυδοι-26 μῶν, Τοῦ ὑετίσαι [47] ἐπὶ γῆν οὗ οὐκ ἀνήρ,

---

40 *C.* ὁράσεις. 41 *Alex.* * ἐπιχύσεως. 42 *Ald.* Διότι. *C.* Διὸ σύ. 43 *Alex.* ἑστώς. 44 *Alex.* Πᾶσιν γὰρ οὐχ ὁρατὸν φῶς. 45 *S.* συννεφήσει τὸν ἀέρα. 46 *Alex.* νεφῶν, ἐξῆλθεν. Ἀπὸ βορρᾶ. 47 *Th.* ἐπὶ τῷ θεῷ μεγάλη ἡ δόξα. *S.* περὶ δὲ θεοῦ φοβερὸς αἶνος. 48 *Alex.* τοῦ παντοκράτορος. *Ald. C.* παρὰ παντοκράτορος. 49 *S* τὸν ἱκανὸν οὐχ εὑρίσκομεν. 50 *Alex.* αὐτῷ, καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. 51 *Aq.* καὶ κρίσιν καὶ πλῆθος δικαιοσύνης οὐ κακουχήσει. 52 *Alex.* οἴει ὅτι οὐκ εἰσακούει αὐτός. 53 *Ald. C.* εἰσακούειν. 54 *Alex.* ἄνθρωποι. 55 *Alex.* τῇ καρδίᾳ.

Cap. 38. * Hoc cap. in *Ald.* est 26. 1 *Ms. Alex.* νέφους. *Comp.* νεφέλης. 2 *Sym.* σκολιὸς γνώμῃ. 3 με *C.* deest. 4 *Alex.* Ποῦ ἦσθα ὅτε ἐθεμελίωσα τὴν γῆν; ἀνάγγειλόν μοι. 5 *Alex. Ald. C.* ἐπίστασαι. 6 *C.* ἀπαγαγών. 7 *Olymp.* Ἀκύλ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν κανόνα, ὁ δὲ, χοινίον μέτρου, ἐξέδωκεν. 8 *Alex.* δὲ οἱ στύλοι αὐτῆς. *Olymp.* οἱ δὲ ἄλλοι, αἱ βάσεις, οἱ καλάπηγες. 9 *Alex.* ἐγενήθη. 10 *Alex.* ἐν φωνῇ. 11 *Chryſ.* οἱ δὲ ἄλλοι, ἅμα υἱοὶ θεοῦ. 12 *Alex.* μου, καὶ ὕμνησαν. 13 *Ald.* ὅταν. 14 *Alex.* ἐμαιοῦτο, καὶ ἐκ κοιλίας. *Chryſ.* ἀντὶ τοῦ οἶστρα, ὁρμητικῶς εἶχε. τινὰ μέντοι τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ ὅτε ἐμαιμάσσεν, ὅτε ἐμαιοῦτο, ἔχει. *Aq.* ἐν τῷ παλαίειν. 15 *Alex.* ἐξεπορεύετο. 16 *Aq.* Περιείληψα. 17 *S.* ὡς νεφέλῃ περιείληψα αὐτήν. 18 δὲ *Ald.* deest. 19 *Alex.* Εἶπον. 20 *Alex.* οὐκ. 21 *S.* ἕως ὧδε τιτάχθω τὸ ἔπαρμα τῶν κυμάτων σου. 22 *C.* συντριβήσονταί σοι. 23 *Chryſ.* οἱ δὲ λοιποὶ, ἐγνώρισας τῷ ὄρθρῳ τόπον αὐτοῦ. 24 *Alex.* ἐπίδεν. 25 *Alex.* καὶ ἐκτινάξαι. 26 *Ald.* ἀπὸ γῆς. *C.* γῆς. 27 *Alex.* αὐτό. 28 *Alex.* Ἀφεῖλω. 29 *Alex.* καὶ βραχίονα ὑπερηφάνων. 30 δὲ *Ald. C.* deest. 31 *Alex.* * γῆν. *Ald. C.* γῆν. 32 *Aq.* Μὴ συνῆκας. 33 *Alex.* ἢ τίς ἐστιν; Ἐν ποίᾳ δέ. 34 *Chryſ.* οἱ ἄλλοι, σκηνοῖ, ἠρεμεῖ. 35 *Alex.* φῶς. 36 *Alex.* ποῖός ἐστιν τόπος; Εἰ ἄρα ἀγάγοις. 37 *S.* ἀτραποὺς οἰκήσεως. 38 sic etiam *Aug.* sed *Ald.* Οἶδας. 39 *Alex.* εἰς τοῦτο γεγέννησαι. 40 *S.* κρυστάλλου. 41 *Alex.* ἑόρακας; Ἀπόκινται. 42 *Alex. Ald. C.* πολέμου. 43 *Aq.* φῶς. 44 *Aq.* διεῖλεν. *Chryſ.* οἱ ἄλλοι. τίς δὲ ἔστειλε τῷ κατακλυσμῷ ὑδραγωγόν. 45 *Chryſ.* Ἀκύλ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, εἰς κτύπον φωνῶν· ὁ δὲ, ψόφον βροντῆς. 46 *C.* κυδοιμῷ. Τοῦ. 47 *Alex.* ἐπὶ γῆς.

ἔρημον

ἔρημον οὗ [48] οὐκ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐ-
27 τῇ, Τοῦ χορτάσαι ἄβατον [49] καὶ ἀοίκητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης;
28 [50] Τίς ἐστιν ὑετοῦ πατήρ; τίς δέ ἐστιν ὁ τετοκὼς
29 [51] βώλους δρόσου; Ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκπορεύεται [52] ὁ κρύσταλλος; πάχνην δὲ ἐν
30 οὐρανῷ τίς τέτοκεν, Ἡ καταβαίνει [53] ὥσπερ ὕδωρ ῥέον; πρόσωπον [54] ἀσεβοῦς τίς
31 ἔπηξε; [55] Συνῆκας [56] δὲ δεσμὸν Πλειάδος [57], καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἤνοιξας;
32 [58] Ἢ διανοίξεις μαζουρὼθ ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἕσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ [59] ἄξεις [60] αὐτά;
33 Ἐπίστασαι δὲ [61] τροπὰς οὐρανοῦ, ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν
34 ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; Καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ, καὶ [62] τρόμῳ ὕδατος λάβρου
35 ὑπακούσεταί σου; Ἀποστελεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ πορεύσονται; ἐροῦσι δέ σοι, [63] Τί ἐστι;
36 [64] Τίς δὲ ἔδωκε γυναιξὶν ὑφάσματος σοφίαν,
37 [65] ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην; [66] Τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ, [67] οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν
38 ἔκλινε; [68] Κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ λίθῳ κύβον.
39 Θηρεύσεις δὲ λέουσι βοράν; ψυχὰς δὲ δρα-
40 κόντων ἐμπλήσεις; Δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάθηνται [69] δὲ [70] ἐν ὕλαις ἐνε-
41 δρεύοντες. Τίς δὲ ἡτοίμασε κόρακι βοράν; [71] νεοσσοὶ γὰρ [72] αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασι πλανώμενοι, τὰ σῖτα ζητοῦντες.

* Κεφ. λθ'. 39.

1 [1] Εἰ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ [2] τραγελάφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων,
2 [3] Ἠρίθμησας δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις [4] τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας,
3 [5] Ἐξέθρεψας δὲ [6] αὐτῶν τὰ παιδία [7] ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἐξαποστελεῖς,
4 Ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθυνθήσονται ἐν γεννήματι· ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνα-
5 κάμψουσιν [8] αὐτοῖς. Τίς δέ ἐστιν ὁ ἀφεὶς ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον; δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔ-
6 λυσεν; Ἐθέμην δὲ [9] τὴν δίαιταν αὐτοῦ [10] ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἁλμυ-
7 ρίδα. Καταγελῶν πολυοχλίας πόλεως, μέμψιν δὲ [11] φορολόγου οὐκ ἀκούων,
8 Κατασκέψεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ, καὶ ὀπίσω παν-
9 τὸς χλωροῦ [12] ζητεῖ. Βουλήσεται δέ σοι [13] μονόκερως δουλεῦσαι, ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ
10 φάτνης σου; Δήσεις δὲ [14] ἐν ἱμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἑλκύσει [15] σου αὔλακας [16] ἐν πε-
11 δίῳ; [17] Πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, [18] ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ
12 ἔργα σου; Πιστεύσεις δὲ, [19] ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπόρον, [20] εἰσοίσει δὲ [21] σου τὸν ἅλωνα;
13 [22] Πτέρυξ τερπομένων [23] νεέλασσα, [24] ἐὰν
14 συλλάβῃ ἀσίδα καὶ [25] νέσσα· Ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ [26] ᾠὰ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν θάλ-
15 ψει, Καὶ ἐπελάθετο, ὅτι ποὺς σκορπιεῖ,
16 καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει. [27] Ἀπεσκλήρυνε τὰ τέκνα [28] ἑαυτῆς, ὥστε μὴ ἑαυτήν·
17 εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ φόβου. Ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν, [29] καὶ οὐκ [30] ἐπεμέρισεν [31] αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει.
18 [32] Κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει [33] ὑψώσει, καταγε-

---

48 *Alex.* οὐκ. 49 καὶ *Ald.* deest. 50 *Aq.* μήτις ἔνεστι τῷ ὑετῷ πατήρ. 51 *Alex.* συνοχὰς καὶ βώλους δρόσου. 52 *Alex.* κρύσταλλος. 53 *Alex.* ὡς. 54 *Alex.* δὲ ἀσεβοῦς τίς ἔτηξεν. *C.* δὲ ἀβύσσου τίς ἔτηξεν. sed magis *Hebr.* responderet, si τίς ἔπηξε legeretur. *Ald.* ἀσεβοῦς τίς ἔτηξεν. *Sch.* ὁ Ἑβρ. πρόσωπον δὲ ἀβύσσου πήγνυται. 55 *Aq.* ἢ συνάψεις μόρια Πλειάδος. 56 *Alex.* δεσμὸν δέ. 57 *Alex.* ἔγνως, ἢ φραγμόν. 58 *S.* Ἢ αναφύσεις τὰ σκορπισθέντα κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἕκαστον. *Chrys.* μαζουρὼθ, τὰ συστήματα τῶν ἀστέρων, ἃ ἐν τῇ συνηθείᾳ ζῴδια καλοῦνται. ἄλλοι δὲ φασι, μαζουρὼθ, Ἑβραϊκὴν μὲν εἶναι τὴν λέξιν, σημαίνειν δὲ τὸν ἀστρῷον κύνα. 59 *Alex.* καὶ ἄξεις. 60 *Ald. C.* αὐτόν. 61 *Aq.* ἀκριβείας. 62 *Alex.* δρόμῳ. 63 *Aq.* ἰδοὺ ἐσμεν. 64 *Alex.* Τίς ἔδωκεν γυναιξί. 65 *Alex.* καὶ ποικιλτικὴν σοφίας ἐπιστήμην. 66 *S.* τίς ἔδωκε μεμωρασμένῳ ἔννοιαν. 67 *S.* καὶ ὄργανα οὐρανοῦ τίς κοσμήσει. 68 *Alex.* Κέχυται γὰρ ὥσπερ γῆς κονία, κεκόλληκεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ κύβον λίθοις. 69 δὲ *Ald.* deest. 70 *Sch.* κοίταις. 71 *Alex.* νεοσσοὶ δὲ πρὸς κύριον αὐτοῦ κεκράγασιν. 72 *C.* αὐτῶν.

Cap. 39. * *Ald.* hoc caput usque ad versum 32 adjungit praecedenti. 1 *Ms. Alex.* + ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων, Ἠρίθμησας δὲ αὐτῶν μῆνας πλήρεις τοκετοῦ, ὠδῖνας. 2 *Comp.* τραγελάφου. 3 *Sym.* Ἠρίθμησας δὲ σελήνας πληρῶσαι αὐτάς. 4 *Ald.* τοκετοῦ αὐτοῦ. *C.* τοκετοῦ. 5 *Th.* Ἐὰν δώσωσι τὰ παιδία αὐτῶν, διασώσεις αὐτά; 6 αὐτῶν *Ald.* deest. 7 *Alex.* ἄνευ φόβου, ἢ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας, ὠδῖνας. 8 *Alex.* ἑαυτοῖς. 9 *Alex.* αὐτοῦ τὴν δίαιταν. 10 *Aq.* ὁμαλήν. *S.* ἀοίκητον. *Th.* ἀραβά. 11 *Aq.* ἐκπράκτου. 12 *Alex.* ζητήσει. 13 *Alex.* ἀλεξιπελος μονόκερως. *Aq.* ῥινόκερως. 14 *Alex.* αὐτοῦ ἐν ἱμᾶσιν ζυγόν. 15 *Alex.* σοι. 16 aliqui ll. habent ἐν ποδί. 17 *Ald.* Πέποιθάς τι. 18 *Alex.* καὶ ἐπαφήσεις αὐτῷ. 19 *Alex.* αὐτῷ, ὅτι. 20 *Alex.* καὶ εἰσοίσει. 21 *Alex.* σου τήν. *Ald.* σοι τόν. *C.* σοι τήν. 22 *S.* Πτερὸν ἀγλαϊσμοῦ περιφέρεται. *Aq.* Πτερύγιον αἰνούντων συναναπλέκει. 23 *Alex.* νεέλασα. 24 *Olymp.* ἀσίδα ὁ ἐρωδιός ἐστι κατ' Ἀκύλ. ἢ πελαργὸς, ὥς τινες ἔφασαν, οὐ καλῶς νοήσαντες. *S.* εἰ ἐναγκαλίσεται ὁ κύκνος πτίλους αὐτοῦ. *Sch.* νεέλασσα πτηνὸν ποικίλην καὶ ὡραίαν ἔχον τὴν πτέρωσιν, καὶ πλέον τοῦ ταῶνος, ἡ δὲ ἀσίδα καὶ ἡ νέσσα πτηνὰ καὶ αὐτὰ, πλὴν ἀνόητα, καὶ ἰσχυρά· εἰς κενὸν ἐκοπίασε, μὴ σωζομένων τῶν γεννημάτων αὐτῆς, ἀφεῖλε γὰρ ὁ θεὸς (τοῦτο γὰρ κατεσιώπησεν) αὐτῆς τὸ σοφόν. 25 *Alex.* νέεσσα ἐλάλησαν, Ὅτι. 26 *Alex.* * ᾠτα. 27 *Sch.* καταπονήσει τῇ νεοττοτροφίᾳ. 28 *Alex. Ald. C.* αὐτῆς. 29 *S.* καὶ οὐκ ἔνειμεν αὐτῇ σύνεσιν. 30 *Alex. Ald. C.* ἐμέρισεν. 31 *Alex.* αὐτῇ ὁ θεὸς ἐν τῇ συνέσει. 32 *Alex.* καταχαίρων. 33 *Ald.* ὑψώσει καὶ καταγελάσεται.

λάσεται

λάσεται ἵππου, καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ.

19 Ἦ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν, [34] ἐνέδυσας
20 δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ [35] φόβον; Περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν; [36] δόξαν δὲ
21 στηθέων αὐτοῦ τόλμη. Ἀνορύσσων ἐν [37] πεδίῳ γαυριᾷ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πε-
22 δίον ἐν ἰσχύϊ. Συναντῶν [38] βασιλεῖ καταγελᾷ, καὶ [39] οὐ μὴ ἀποστραφῇ [40] ἀπὸ σι-
23 δήρου. Ἐπ' [41] αὐτῷ γαυριᾷ τόξον καὶ
24 [42] μάχαιρα, [43] Καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν· [44] καὶ οὐ μὴ [45] πιστεύσει, ἕως ἂν [46] σημά-
25 νῃ σάλπιγξ. Σάλπιγγος δὲ σημαινούσης, [47] λέγει, Εὖγε· πόῤῥωθεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου [48] σὺν ἅλματι [49] καὶ κραυγῇ.
26 Ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπιστήμης ἕστηκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας, ἀκίνητος, καθορῶν
27 τὰ πρὸς Νότον; [50] Ἐπὶ δὲ σῷ προστάγματι ὑψοῦται ἀετὸς, γὺψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς
28 αὐτοῦ καθεσθεὶς αὐλίζεται, Ἐπ' ἐξοχῇ
29 πέτρας, [51] καὶ ἀποκρύφῳ; Ἐκεῖσε ὢν ζητεῖ τὰ σῖτα, [52] πόῤῥωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐ-
30 τοῦ σκοπεύουσι. Νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ [53] φύρονται ἐν αἵματι, [54] οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεῶτες,
31 παραχρῆμα εὑρίσκονται. Καὶ ἀπεκρίθη κύριος [55] ὁ θεὸς τῷ Ἰὼβ, καὶ εἶπε,
32 [56] Μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ [57] ἐκκλινεῖ; [58] ἐλέγχων
33 δὲ θεὸν, ἀποκριθήσεται [59] αὐτήν. [60] Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ [61] λέγει τῷ κυρίῳ,
34 [62] Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι, νουθετούμενος καὶ [63] ἐλέγχων κύριον, ἀκούων τοιαῦτα [64] οὐθὲν ὤν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα; χεῖ-
35 ρα θήσω ἐπὶ στόματί μου. Ἅπαξ [65] λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.

* Κεφ. μ'. 40.

1 Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος, εἶπε τῷ Ἰὼβ
2 [1] ἐκ τοῦ νέφους, Μὴ, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι
3 [2] ἀποκρίναι. [3] Μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα. [4] οἴει δέ με [5] ἄλλως σοι κεχρηματικέναι, [6] ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος;
4 [7] Ἦ βραχίων σοί ἐστι [8] κατὰ τοῦ κυρίου, ἢ φωνῇ
5 [9] κατ' [10] αὐτοῦ βροντᾷς; Ἀνάλαβε [11] δὴ [12] ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν
6 ἀμφίασαι. Ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους [13] ὀργῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον.
7 Ὑπερήφανον δὲ σβέσον, [14] σῆψον δὲ ἀσε-
8 βεῖς παραχρῆμα. [15] Κρύψον [16] δὲ [17] εἰς γῆν ὁμοθυμαδὸν, τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν
9 ἀτιμίας [18] ἔμπλησον. Ὁμολογήσω
10 [19] ὅτι δύναταί ἡ δεξιά σου σῶσαι. [20] Ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί, χόρτον ἴσα βουσὶν
11 ἐσθίουσιν. Ἰδοὺ [21] δὴ ἡ [22] ἰσχὺς αὐτοῦ [23] ἐπ' ὀσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ
12 [24] γαστρός. Ἔστησεν [25] οὐρὰν [26] ὡς κυπάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα [27] αὐτοῦ συμπέπλε-
13 κται. Αἱ πλευραὶ αὐτοῦ, [28] πλευραὶ χάλκειαι, ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ [29] σίδηρος χυτός.
14 Τοῦτ' ἔστιν [30] ἀρχὴ πλάσματος κυρίου· [31] πε-

---

34 *Alex.* καὶ ἐνέδυσας. 35 *Olymp.* Θεοδ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν χρεμετισμόν· ὁ δὲ κραυγὴν ἐξέδωκεν. 36 *Alex.* καὶ δόξη στηθέων αὐτοῦ τόλμην. *Ald. C.* δόξα δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμη. 37 *Ald. C.* ποδί. 38 *Ald.* βέλη. *Alex.* & *C.* βέλει. quomodo legit & *Jo. Chryſ.* & notat, ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, εἰς ἀπάντησιν ὅπλου, καὶ εἰς ἀπάντησιν καταφράκτων· καθ' ἕτερα δὲ τῶν ἀντιγράφων, συναντῶν βασιλεῖ καταγελᾷ. *Ambroſ.* l. 5. c. 9. Hexaemeron: *Si ipſe*, inquit, *virtutem equo dedit, & ſolvit de cervice ejus formidinem, ut exſultet in campo, & occurrens regibus irrideat, odoretur bellum eminus, excitetur ſono tubæ* &c. in Comment. vero in *Job.* communem edit. Græc. ſequitur, & alteram lectionem ponit. 39 *Alex.* & *C.* οὐ μή. 40 *Alex.* σίδηρον. Ἐπ'. 41 ſic *Alex.* al. αὐτοῦ. *C.* αὐτῷ γάρ. 42 *Alex.* ὀξυσθενὴς μάχαιρα. 43 *S.* ἐν σάλῳ καὶ ὀργῇ ὡς καταπίνων. 44 *Ald. C.* οὐ. 45 *Alex.* πιστεύσῃ. 46 *Alex.* * σημανεῖ σάλπιγξ. 47 *Alex.* ἐρεῖ. 48 *Alex.* καὶ σὺν ἅλματι. *Ald.* συναλάγματι. 49 *Alex.* καὶ κραυγῇ ἐκπορεύεται. 50 *Alex.* Ἢ ἐπὶ τῷ σῷ. 51 *Aq.* ὀχυρώματος. 52 *Alex.* πόῤῥωθεν δὲ οἱ. 53 *Aq.* ἐστομισμένοι. 54 *Alex.* οὐδὲ ἐὰν ὦσιν. 55 ὁ θεὸς *C* deſunt. 56 *S.* Ἆρα ὁ δικαζόμενος πρὸς τὸν ἱκανὸν παραγενήσεται; διελεγχόμενος θεῷ ἀντιφθέγξεταί τι; 57 *Ald. C.* κρινεῖς. 58 *Alex. Ald. C.* ἐλέγχων θεόν. 59 *C.* αὐτῷ. 60 Hic incipit cap. 27. in *Ald.* 61 *Alex.* εἶπεν τῷ. 62 *Aq.* Ἰδοὺ ἐλαφρύνθην. *S.* Ἰδοὺ κούφως ἐποίησα. 63 *Alex.* ἐλεγχόμενος ὑπὸ κυρίου. 64 *Alex.* μηδὲν ὢν ἐγὼ, ἀπόκρισιν δέ τινα δῶ πρὸς ταῦτα; 65 *Alex.* ἐλάλησα.

Cap. 40. * Hoc cap. in *Ald.* 28. 1 *Mſ. Alex.* διὰ τοῦ νέφους. 2 *Alex. Ald. C.* ἀποκρίθητι. 3 *Ald. C.* Ἢ ἀποποιῇ μου τὸ κρίμα. *S.* μή τι διακυρώσῃς κρίσιν μου. 4 *Alex.* μηδὲ οἴου με. 5 *Ald.* μὴ ἄλλως. 6 *Alex.* ἀλλ' ἵνα δίκαιος ἀναφανῇς; *S.* ἄδικον ποιήσεις με, ἵνα δικαιωθῇς. 7 *Alex.* Εἰ βραχείων. 8 *Alex.* κατὰ κύριον. 9 *Alex.* βροντῇς κατ' αὐτὸν * βροντᾷ ἴσα. 10 *Ald. C.* αὐτόν. 11 *Alex. Ald. C.* δέ. 12 *Alex.* εἰς ὕψος δύναμιν, δόξαν καί. 13 *Alex.* ἐν ὀργῇ σου. 14 *Ald.* κρύψον· & ponit poſt παραχρῆμα. *Aq.* ἐπίστρεψον. 15 *Ald.* Σῆψον. *S.* Καταχώνευσον αὐτοὺς εἰς κενόν. 16 *Alex.* δὲ αὐτοὺς εἰς. 17 *Alex. Ald. C.* εἰς γῆν ἔξω ὁμοθυμαδόν. ſed *Ald.* ponit ὁμοθυμαδὸν ante εἰς. 18 *Ald.* ἔμπλησον, κρύψον δὲ εἰς γῆν ἔξω. Ὁμολογήσω ἄρα. *C.* ἔμπλησον. Καίγε ἐγὼ ὁμολογήσω ἄρα. 19 *Alex.* ἄρα ὅτι δύναταί σου ἡ δεξιὰ σῶσαι. 20 *Alex.* Ἀλλ' ἰδοὺ παρὰ σοὶ θηρία, ἴσα βουσὶν χόρτον ἐσθίει. *Ald.* & *C.* etiam hab. ἐσθίει. 21 *C.* δέ. 22 *Olymp.* ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἡ ὀσφὺς, ἡ κατὰ τὸν Ἀκύλ. ὁ νῶτος, ἢ ὡς ὁ Σύμμ. ἐκδέδωκεν, ἡ λαγών. 23 *Alex.* ἐπὶ ὀσφύος αὐτοῦ. 24 *Alex.* γαστρὸς αὐτοῦ. 25 *Alex.* οὐρὰν αὐτοῦ ὥσπερ. 26 *Sch.* οἱ λοιποὶ, ὡς κέδρος. 27 *Alex.* αὐτοῦ ὥσπερ σχοινία συμπέπλεκται. 28 *Alex.* ὡς πέτραι χαλκαῖ. 29 *Alex.* ὡς σίδηρος χυτός. Τοῦτό ἐστιν. *S.* ὡς συμβλήματα σιδήρου. 30 *Olymp.* οἱ δὲ ἄλλοι, κεφάλαιον ὁδῶν ἰσχυροῦ. 31 *S.* ποιηθὲν προσαχθῆναι τῇ μαχαίρᾳ αὐτοῦ.

ποιημένον [32] ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέ-
15 λων αὐτοῦ. Ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρό-
τομον, ἐποίησε χαρμονὴν τετράποσιν ἐν τῷ
16 ταρτάρῳ. Ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα
κοιμᾶται, [33] παρὰ πάπυρον καὶ κάλαμον καὶ
17 [34] βούτομον. Σκιάζονται [35] δὲ ἐν αὐτῷ
δένδρα [36] μεγάλα σὺν [37] ῥαδάμνοις, καὶ
18 [38] κλῶνες [39] ἀγροῦ. Ἐὰν γένηται πλημμύ-
ρα, [40] οὐ μὴ [41] αἰσθηθῇ· πέποιθεν, ὅτι προσ-
κρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.
19 Ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, [42] ἐν-
20 σκολιευόμενος τρήσει ῥῖνα[43]. [44] Ἄξεις
δὲ δράκοντα ἐν ἀγκίστρῳ, περιθήσεις δὲ φορ-
21 βαίαν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ; [45] Ἢ δήσεις κρί-
κον ἐν τῷ μυκτῆρι [46] αὐτοῦ, [47] ψελλίῳ δὲ τρυ-
22 πήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; Λαλήσει δέ
σοι [48] δεήσει, ἱκετηρίᾳ μαλακῶς;
23 Θήσεται δὲ μετὰ σοῦ διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐτὸν
24 δοῦλον αἰώνιον; [49] Παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ
ὥσπερ ὀρνέῳ; [50] ἢ δήσεις αὐτὸν ὥσπερ στρου-
25 θίον παιδίῳ; [51] Ἐνσιτοῦνται [52] δὲ ἐν
αὐτῷ ἔθνη, [53] μεριτεύονται δὲ αὐτὸν Φοινίκων
26 ἔθνη; [54] Πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ
μὴ [55] ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν οὐρᾶς αὐτοῦ,
[56] καὶ ἐν πλοίοις ἁλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ.
27 Ἐπιθήσεις [57] δὲ αὐτῷ [58] χεῖρα, [59] μνησθεὶς
[60] πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν [61] στόματι αὐτοῦ· [62] καὶ
μηκέτι γινέσθω.

* Κεφ. μα΄. 41.

1 [1] Οὐχ [2] ἑώρακας αὐτόν; οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λε-
1 γομένοις τεθαύμακας; Οὐ δέδοικας[3],
ὅτι ἡτοίμασταί [4] μοι; τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ
2 [5] ἀντιστάς; Ἢ [6] τίς [7] ἀντιστήσεταί μοι,
καὶ ὑπομενεῖ; [8] εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμή
3 ἐστιν, Οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτόν. [9] καὶ
λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον [10] αὐτῷ.
4 [11] Τίς ἀποκαλύψει πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ,
[12] εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι;
5 [13] Πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; [14] κύκλῳ
6 ὀδόντων αὐτοῦ φόβος. [15] Τὰ ἔγκατα αὐτοῦ
ἀσπίδες [16] χάλκεαι· [17] σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ,
7 ὥσπερ [18] σμυρίτης λίθος. [19] Εἷς τοῦ ἑνὸς
κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν.
8 [20] Ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ [21] προσκολληθή-
σεται· [22] συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν.
9 [23] Ἐν πταρμῷ αὐτοῦ [24] ἐπιφαύσκεται φέγγος,
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος Ἑωσφόρου.
10 Ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται [25] ὡς λαμπά-
δες καιόμεναι, [26] καὶ [27] διαρριπτοῦνται ὡς [28] ἐ-
11 σχάραι πυρός. Ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκ-
πορεύεται [29] καπνὸς καμίνου καιομένης [30] πυ-
12 ρὶ ἀνθράκων. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ [31] ἄν-
θρακες, φλὸξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπο-
13 ρεύεται· Ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται
δύναμις, ἔμπροσθεν αὐτοῦ [32] τρέχει [33] ἀπώ-
14 λεια. Σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλ-
ληνται· [34] καταχέει ἐπ' αὐτόν, οὐ σαλευθήσε-
15 ται. Ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν [35] ὡς λί-
θος, ἕστηκε δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος.
16 [36] Στραφέντος [37] δὲ αὐτοῦ, φόβος θηρίοις

---

32 *Alex.* εἰς τὸ ἐγκαταπαίζεσθαι. 33 *Alex.* παρὰ κάλαμον καὶ πάπυρον καὶ 34 *Ald.* βούτομον, καὶ κάλαμον· bis enim habet κάλαμον. 35 *Alex. Ald. C.* δὲ αὐτῷ. 36 μεγάλα *C.* deest. 37 *Alex* * δαράμνοις. *Ald. C.* ὀρθάμνοις. *S.* ταῖς παραρυάσι. 38 *Aq.* ἰτέαι. 39 *Alex.* & *C.* ἄγνου. *Ald.* ἄγνου. *Aq.* χειμάῤῥου. 40 *S.* οὐ καταπληγήσεται. 41 *Alex.* ἐσθῇται. 42 *S.* ἐν περόνῃ τρυπηθήσεται τὴν ῥῖνα. 43 *Alex.* αὐτοῦ. 44 *S.* Ἑλκύσεις δὲ λευιαθάν. 45 *Alex.* Καὶ εἰ λήσεις κλοιὸν ἐν τῷ μυκτῆρι αὐτοῦ, ψελλίῳ. 46 αὐτοῦ *C.* deest. 47 *Th.* καὶ χαλινῷ τρήσεις σιαγόνα αὐτοῦ. 48 *Alex.* δεήσεις καὶ ἱκετηρείας. *Ald.* δεήσει, ἱκετηρείς. *C.* δεήσεις ἱκετηρείας. duæ videntur interpretationes. *Polych.* legit, δεήσει ἱκετηρείας *Sch.* Ὁ δὲ Ἑβρ. ἔχει, ἆρα πληθυνεῖ πρὸς σὲ δεήσεις, (sive ἱκετηρείας;) ἆρα λαλήσει πρὸς σὲ μαλακά; 49 *Alex.* Καὶ ἐμπαίξεις αὐτῷ. 50 *Alex.* δήσεις δέ. 51 *C.* Ἐπισιτοῦνται. 52 *Alex.* δὲ αὐτὸν ἔθνη. *C* ἐν αὐτῷ ἔθνη. 53 *Alex.* καὶ μεριτεύονται αὐτὸν Φοινίκων γένη; Πᾶν. *Aq.* ἡμισεύσουσιν αὐτὸν μεταξὺ Χαναναίων. a *Sch.* Ἀκύλ. διαμερισθήσεται μεταξὺ μεταβόλων· Θεοδ. ἀγοράσουσιν αὐτόν. 54 *S.* μὴ πληρώσεις σκηναῖς τὸ δέρμα αὐτοῦ. 55 *Alex.* ἐνέγκῃ μίαν βύρσαν. 56 *S.* καὶ ἐν ἰχθυοφόροις 57 *Alex.* δὲ ἐπ' αὐτῷ 58 *Ald* χεῖρας 59 *Aq.* μνήσθητι πολέμου, μὴ προσθῇς. 60 *Alex.* πολέμου τοῦ γιγνομένου ἐν. *Ald.* πόλεμον ἐν. 61 *Alex.* τῷ σώματι αὐτοῦ. *Ald. C.* σώματι αὐτοῦ. 62 *Th.* ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ διεψεύσατο.

Cap. 41. * *Ald.* hoc cap. adjungit præcedenti. 1 Tria priora verba *Comp.* addit capiti præcedenti. *Sym.* ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καταβαλεῖ. 2 *Alex.* ἑόρακας. 3 *Alex.* αὐτόν, ὅτι. 4 *Alex.* σοι. 5 *Alex.* ἀνθιστάμενος. 6 *Sch.* τίς ἀντέστη μοι. 7 *Alex.* ὅστιν ὃς ἀντιστήσεταί μοι. 8 *Alex.* Ἢ οὐχὶ πᾶσα. 9 *Alex.* καὶ λόγος. *C.* καὶ λόγοις. 10 *Alex.* αὐτοῦ. 11 *Alex.* Τίς δὲ ἀνακαλύψει. *Ald.* Τί ἀποκαλύψει. 12 *S.* εἰς ὑποδίπλωσιν φολίδος αὐτοῦ τίς ὑποδύσει; 13 *Alex.* Πύλας δέ. 14 *Th.* περὶ τοὺς ὀδόντας. 15 *Alex.* Ἔνκατα δὲ αὐτοῦ. *Olymp.* Ἀκύλ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μέν, σῶμα αὐτοῦ ὑπερεκχύσεις θυρεῶν· ὁ δέ, ὑπερφρονεῖ προερχόμενος ἐν θυρεοῖς. 16 *Alex.* χαλκαῖ καὶ σύνδεσμοι αὐτοῦ. 17 *Sch.* ἀποκλεῖσου σφραγὶς στενή. 18 *Alex.* * σμιριτος λίθος. 19 *Alex.* Εἷς ἐκ τοῦ ἑνός. 20 *Ald. C.* Ὡς ἀνήρ. *Aq.* ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ. 21 *C.* προσκολληθήσονται. 22 *Alex.* συνέχωνται. 23 *Aq.* Πταρμὸς αὐτοῦ φέγγος πυρός. 24 *Alex.* ἐπιφώσκεται. 25 *Alex.* & *C.* λαμπάδες καιόμεναι. 26 καὶ *C.* deest. 27 *Alex. C.* διαῤῥιπτοῦνται (*Alex.* διαριπτοῦνται) ἐσχάραι πυρός. 28 *Aq.* δαλοί. 29 *Ald.* ὡς καπνός. 30 *Alex.* φλογί. 31 *Ald.* ὡς ἄνθρακες, ὡς φλόξ. 32 *Alex.* προτρέχει. 33 *Aq.* ἐκλειμία 34 *S.* σάρκες αὐτοῦ περικεχυμέναι αὐτῷ ἀκλινεῖς. 35 *Alex.* & *C.* ὥσπερ. 36 *S.* ὑπὸ τῆς κινήσεως αὐτοῦ εὐλαβηθήσονται ἰσχυροί. *Aq.* ὑποσταλήσονται ἰσχυροί. 37 *Alex.* αὐτοῦ.

τετράπο-

τετράποσιν [38] ἐπὶ γῆς ἁλλομένοις.

17 [39] Ἐὰν συναντήσωσιν [40] αὐτῷ λόγχαι, [41] οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ, καὶ θώρακα. 18 Ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον [42] ἄχυρα. χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν. 19 Οὐ μὴ τρώσῃ [43] αὐτὸν τόξον χάλκεον· [44] ἥγηται [45] μὲν [46] πετροβόλον [47] χόρτον. 20 Ὡς καλάμη [48] ἐλογίσθησαν σφυραὶ, καταγελᾷ δὲ [49] σεισμοῦ πυρφόρου. 21 Ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ [50] ὀβελίσκοι ὀξεῖς, πᾶς δὲ χρυσὸς θαλάσσης [51] ὑπ' αὐτὸν ὥσπερ [52] πηλὸς ἀμύθητος. 22 [53] Ἀναζεῖ τὴν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον· ἥγηται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ [54] ἐξάλειπτρον, 23 Τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον· ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον. 24 Οὐκ ἔστιν οὐδὲν [55] ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ, πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου. 25 [56] Πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ· αὐτὸς δὲ βασιλεὺς [57] πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν.

* Κεφ. μβ'. 42.

1 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, [1] λέγει τῷ κυρίῳ, 2 Οἶδα ὅτι [2] πάντα δύνασαι, [3] ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν. 3 Τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλήν; [4] φειδόμενος δὲ ῥημάτων, καὶ σὲ οἴεται κρύπτειν; [5] τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἃ οὐκ [6] ἐπιστάμην; 4 Ἄκουσον δέ μου κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω· ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδαξον. 5 [7] Ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου [8] ἑώρακέ σε. 6 Διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν, καὶ ἐτάκην· [9] ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. 7 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύριον πάντα τὰ [10] ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰὼβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλιφὰζ τῷ Θαιμανίτῃ, [11] Ἥμαρτες σὺ, καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθὲς οὐδὲν, ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ἰώβ. 8 [12] Νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριοὺς, καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν [13] θεράποντά μου Ἰὼβ, καὶ [14] ποιήσει κάρπωσιν [15] ὑπὲρ ὑμῶν. Ἰὼβ δὲ ὁ θεράπων μου εὔξεται περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον αὐτοῦ [16] λήψομαι· [17] εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτὸν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε [18] ἀληθὲς [19] κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰώβ. 9 [20] Ἐπορεύθη δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης, καὶ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, καὶ Σωφὰρ ὁ Μιναῖος, καὶ ἐποίησαν [21] καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος. [22] καὶ ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν [23] αὐτοῖς διὰ Ἰώβ. 10 Ὁ δὲ κύριος ηὔξησε τὸν Ἰώβ· εὐξαμένου δὲ [24] αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, [25] ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν. [26] ἔδωκε δὲ ὁ κύριος [27] διπλᾶ, ὅσα ἦν ἔμπροσθεν Ἰὼβ εἰς διπλασιασμόν. 11 Ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ, πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, [28] καὶ πάντες ὅσοι ᾔδεισαν αὐτὸν [29] ἐκ πρώτου· φαγόντες δὲ καὶ πιόντες [30] παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἐθαύμασαν [31] ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν [32] ἐπ' αὐτῷ ὁ κύριος. [33] ἔδωκε δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν, καὶ [34] τετρά-

38 *Alex.* ἁλλομένοις ἐπὶ γῆς. 39 *S.* καταλαβοῦσα αὐτὸν
μάχαιρα οὐχ ὑποστήσεται, οὐδὲ λόγχης ἆρσις καὶ θώραξ.
40 sic & *Alex.* al. αὐτοῦ. 41 *Alex.* οὐδὲν οὐ μὴ ποιήσωσιν αὐτῷ
δόρυ καὶ θώραξ. *Ald. C.* οὐθὲν οὐ μὴ (*Ald.* μὴν) πλοήσωσι δό-
ρυ ἐπηρμένον, καὶ θώρακα. 42 *Alex.* ὥσπερ ἄχυρα.
43 *Alex.* αὐτόν· ἥγηται γάρ. 44 ἥγηται μὲν πετροβό-
λον χόρτον *C.* ponit initio versus ante Οὐ μή. 45 μὲν
Ald. C. ponunt post πετροβόλον. 46 *Olymp.* οἱ λοιποὶ,
πέτρους σφενδόνης ἐξέδωκαν. 47 *Alex.* ὡς χόρτον.
48 *Alex.* ἐλογίσθη αὐτῷ σφυρά. *Ald. C.* ἐλογίσθησαν σφύ-
ραι. 49 *S.* σειομένου θυρεοῦ. *Aq.* ἀσπίδος. 50 *Th.*
σιδήρεια τέκτονος. *Aq.* ὀξυντῆρες ὀστράκων. 51 *Ald. C.*
ἐπ'. 52 *C.* πηλός. Ἀμύθητος. 53 *Aq.* καχλά-
σει. 54 *Olymp.* Ἀκύλ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, μυρεψητήριον·
ὁ δὲ, ὡς ἀναβρασσομένην ἄρτυσιν, ἐξέδωκε. τὸ μέν τοι ἐξά-
λειπτρον, τρυλλίου μέρος δηλοῖ. 55 *Alex.* ἐπὶ γῆς ὅμοιον
αὐτῷ. *S.* ἐπὶ χοὸς ἐξουσία αὐτοῦ. 56 *Th.* Πάντα ὑπερή-
φανον ἐμβλέψεται. 57 *S.* παντὸς βρομώδους. *Th.* υἱῶν βα-
ναυσίας.

Cap. 42. * Hoc cap. in *Ald.* est 29. 1 *Ald.* & *Comp.*
τῷ κυρίῳ λέγει, Οἶδα. 2 *Ms. Alex.* δύνασαι πάντα.
3 *Olymp.* οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπὸ σοῦ ἐνθύμη-
μα. 4 *Sym.* ἔγνων, διὰ τοῦτο ἐλάλησα ἀνοήτως.
5 *Alex.* ἀνήγγειλε δέ μοι. 6 *Alex.* ἠπιστάμην, Ἄκου-
σον δή. 7 *Alex.* Ἕως μὲν ὠτὸς ἀκοῆς, ἤκουον. *Olymp.* Οἱ
δὲ λοιποὶ, ἤκουόν σε, νῦν δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε, quæ
lect. reperitur in edd. vulg. 8 *Alex.* ἑόρακέν σε.
9 *Alex.* * ἥγη. *Aq.* καὶ παρεκλήθην ἐπὶ χοῒ καὶ σποδῷ.
10 *Alex.* ῥήματα τῷ Ἰώβ. 11 *S.* ὠργίσθη ὁ θυμός μου
σοὶ καὶ τοῖς δυσὶν ἑταίροις σου. *Th.* ἐθυμώθη ἡ ὀργή μου ἐν σοὶ
καὶ ἐν τοῖς δυσὶ φίλοις σου, οὐ γὰρ ἐλαλήσατε εὐθύτητα. *S.*
ὀρθῶς. 12 *Alex.* Καὶ νῦν. 13 *Alex.* παῖδά μου Ἰώβ,
καὶ ποιήσει κάρπωμα. 14 *Aq.* ἀναβιβάσετε ὁλοκαυτώ-
ματα. *Th.* ὁλοκαύτωσιν. *S.* ἀναφοράν. 15 *Alex* & *C.*
περὶ ὑμῶν. 16 *Chrys.* οἱ δὲ ἄλλοι, παραδέξομαι. 17 *A-
lex.* καὶ εἰ μὴ δι'. 18 *Alex.* κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰὼβ
οὐδὲν ἀγαθόν. 19 *Sch.* ὡς ὁ δοῦλός μου. 20 *Alex.* Ἐ-
πορεύθησαν. 21 *Alex.* ἑαυτοῖς καθώς. 22 *S.* καὶ
προσήκατο ὁ θεὸς τὸ πρόσωπον Ἰώβ. 23 *Alex.* αὐτῶν.
24 *Alex.* αὐτοῦ περὶ τῶν φίλων. 25 *Ald.* καὶ ἀφῆκεν.
26 *Alex.* προσέθηκεν δὲ ὁ κύριος τῷ Ἰὼβ τὰ διπλᾶ, ὡς
εἶχεν ἔμπροσθεν εἰς διπλασιασμόν. 27 *Sch.* προσθή-
κην. 28 *Alex.* καὶ πάντες δὲ ὅσοι. 29 *Alex.* πρὸ τοῦ-
του. 30 *Alex.* αὐτῷ. 31 *S.* περὶ πάσης τῆς κακίας.
32 *Alex.* αὐτῷ ὁ κύριος. 33 *Alex.* & *C.* καὶ ἔδωκαν (*C.* ἔδω-
κεν) αὐτῷ. 34 *Polych.* hab. τετράδραχμον χρυσοῦν ἄση-
μον ἕν. *Olymp.* τὸ τετράδραχμον νόμισμα ἕν ἐστιν· οὕτω γὰρ
καὶ ἕτερος τῶν ἑρμηνευτῶν ἐξέδωκεν. Ἀκ. δὲ καὶ Θεοδ. ἐνώτιον
χρυσοῦν ἕν· ἐπίρρινον δὲ Σύμ. ἄσημον δὲ ἀντὶ τοῦ, ἀτύπωτον
σταθμὸν καὶ ἀχαρακτήριστον.

δραχμον

12 δραχμὸν [35] χρυσοῦ καὶ ἀσήμου. Ὁ δὲ κύριος [36] εὐλόγησε τὰ ἔσχατα Ἰὼβ, [37] ἢ τὰ ἔμπροσθεν. ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ, πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιαι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι θήλειαι
13 νομάδες χίλιαι. Γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ
14 ἑπτὰ, καὶ θυγατέρες [38] τρεῖς. Καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην, [39] Ἡμέραν· τὴν δὲ δευτέραν, [40] Κασίαν· τὴν δὲ τρίτην, [41] Ἀ-
15 μαλθαίας κέρας. Καὶ οὐχ εὑρέθησαν κατὰ [42] τὰς θυγατέρας Ἰὼβ, βελτίους αὐτῶν [43] ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς.
16 Ἔζησε δὲ Ἰὼβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν [44] ἑβδομήκοντα· [45] τὰ δὲ πάντα [46] ἔτη ἔζησε, διακόσια [47] τεσσαράκοντα. καὶ εἶδεν Ἰὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τε-
17 τάρτην γενεάν. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰὼβ πρεσβύτερος, καὶ [48] πλήρης ἡμερῶν [49]· γέγραπται [50] δὲ, αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν. Οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι, ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀραβίας· προϋπῆρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα [51] Ἰωβάβ. λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν, γεννᾷ υἱὸν, ᾧ ὄνομα Ἐννών. ἦν δὲ αὐτὸς πατρὸς μὲν [52] Ζαρὲ [53] ἐκ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν υἱὸς, μητρὸς δὲ [54] Βοσόῤῥας, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἦρξε χώρας· πρῶτος Βαλὰκ ὁ τοῦ [55] Βεὼρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβά. μετὰ δὲ Βαλὰκ, Ἰωβὰβ ὁ καλούμενος Ἰώβ. μετὰ δὲ τοῦτον, [56] Ἀσὼμ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν ἐκ τῆς Θαιμανίτιδος χώρας. μετὰ δὲ τοῦτον, Ἀδὰδ υἱὸς [57] Βαρὰδ, ὁ ἐκκόψας Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ [58] Γεθαίμ. οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι, [59] Ἐλιφὰζ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν, Θαιμανῶν βασιλεὺς, [60] Βαλδὰδ ὁ Σαυχαίων τύραννος, Σωφὰρ ὁ Μιναίων [61] βασιλεύς.

---

35 *Alex. Ald. C.* χρυσοῦν ἄσημον. 36 *Alex.* ηὐλόγησεν τὸν Ἰὼβ τὰ ἔσχατα μᾶλλον, ἢ τὰ ἔμπροσθεν. 37 al καὶ τά. 38 *Alex.* τρεῖς. 39 *Aq.* & *S.* ἰεμιμά. 40 *Alex.* Κασσίαν. *Sch.* Κεσίαν. 41 *Alex.* Μαλθέας *Sch.* καρναφοὺχ. 42 *Alex.* τὰς Ἰὼβ θυγατέρας, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, βελτίους. 43 *Alex.* ὑπὸ τὴν ὑπ' οὐρανόν. Ἔδωκεν δὲ Ἰὼβ ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. 44 *C.* τεσσαράκοντα. 45 τὰ δὲ πάντα ἔτη ἔζησεν, διακόσια τεσσαράκοντα *C.* desunt. 46 *Alex.* ζῇ ἔτη. *Ald.* ἔζησεν ἔτη. 47 *Alex.* τεσσεράκοντα ὀκτώ. *Sch. Rom.* etiam testantur, in plerisque ll. esse τεσσαράκοντα ὀκτώ. 48 *Sch.* ἐμπεπλησμένος. ἐντεῦθεν οὐ κεῖται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ὡς Ἀκ. καὶ Σύμ. παρὰ δὲ Θεοδ. κεῖται. *Olymp.* ἰστέον, ὅτι μέχρι τοῦ, πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, Ἀκ. καὶ Σύμ. ἐλθόντες, συνεπέραναν τὸ βιβλίον, ὡς δὴ τῷ Ἑβρ. ἀκολουθοῦντες· ὁ δὲ Θεοδ. συμπεραίνει τοῖς ἑβδομήκοντα. 49 Cetera quæ sequuntur, non habentur in *Comp.* 50 *Alex.* πάλιν ἀναστήσεσθαι αὐτὸν μεθ' ὧν ἀνίστησιν ὁ κύριος. 51 *Ald.* Ἰωβάλ. 52 *Alex.* Ζαρὲθ τῶν υἱῶν Ἡσαῦ υἱός. 53 *Ald.* τῶν. 54 *Alex.* Βοσσόρας. 55 *Alex.* Σεπφώρ. 56 *Alex.* Ἀσσόμ. 57 *Ald.* Βαδάδ. 58 *Alex.* Γεθθαίμ. 59 *Alex.* Ἐλιφὰς υἱὸς Σωφὰν τῶν υἱῶν Ἡσαῦ. *Chryſ.* ὁ δὲ Θεοδ. υἱὸς ἐξέδωκεν Ἰωσαφάς. 60 *Alex.* Βαλδὰς υἱὸς Ἀμνὼν τοῦ Χόβαρ τοῦ Αυχείτου τυράννου. *Chryſ.* πάλιν Θεοδ. υἱὸς Ἀμμὼν τοῦ Χωβόρ. 61 *Alex.* βασιλεύς. Θαιμὰν υἱὸς Ἐλιφὰζ, ἡγεμὼν τῆς Ἰδουμαίας. οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου. Ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι, ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Εὐφράτου. Προϋπῆρχεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωβάβ. ἦν δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ζαρὲθ ἐξ ἀνατολῶν ἡλίου.

Ἰώβ.

* ΨΑΛΜΟΙ.

VETUS TESTAMENTUM

EX VERSIONE

SEPTUAGINTA INTERPRETUM.

TOMUS II.

Continens Pſalmos reliquoſque Libros Sacros, ut & Apocryphos.

*ΨΑΛΜΟΙ.

α΄. 1.

1 [1] Μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, [2] καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν. 2 Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός. 3 Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ. καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται, καὶ πάντα ὅσα ἂν [3] ποιῇ, κατευοδωθήσεται. 4 Οὐχ οὕτως [4] οἱ ἀσεβεῖς, [5] οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ [6] ὡς ὁ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 5 Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ [7] ἁμαρτωλοὶ [8] ἐν βουλῇ δικαίων. 6 Ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

* β΄. 2.

1 [1] Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; 2 [2] Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ [3]. 3 Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. 4 Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς [4] ἐκγελάσεται αὐτούς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. 5 Τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ [5] ταράξει αὐτούς. 6 [6] Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, 7 [7] Διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου. κύριος εἶπε πρός με, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 8 Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου [8] τὰ πέρατα τῆς γῆς. 9 Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, [9] ὡς σκεῦος κεραμέως [10] συντρίψεις αὐτούς. 10 Καὶ νῦν βασιλεῖς [11] συνέτε, παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. 11 Δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. 12 [12] Δράξασθε παιδείας, μή ποτε ὀργισθῇ κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας. ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

γ΄. 3.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

1 Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; 2 πολλοὶ [2] ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ. Πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου, Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. [3] διάψαλμα. 3 [4] Σὺ δὲ κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου, καὶ ὑψῶν

Psalm. 1. * *Mſ. Alex.* ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ. Pro titulo *Ald.* & *Comp.* habent, Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. & in *Ald.* hæc ſubjiciuntur, Δαυὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος. 1 *Sch.* Ἄμεμπτος ὁ ἀνὴρ ὃς οὐ παρεπόρευσεν ἐν συνεδρίῳ παρανόμων. *Th.* V. & VI. *ed.* Τέλειος ὁ νεώτερος ὃς οὐκ ἀπῆλθεν ἐν βουλῇ ἀλλοτρίων. 2 *Aq.* καὶ ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν. *S.* καὶ ἐν καθέδρᾳ ἐπιθετῶν οὐ κεκοινώνηκεν. V. & VI. *ed.* καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ παρανόμων οὐχ εὑρέθη. 3 *Alex.* ποιήσῃ. 4 *Alex. Ald. C.* ἀσεβεῖς. 5 *Sch.* τὸ δεύτερον, οὐχ οὕτως, παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 6 *Ald. C.* ὡσεὶ χνοῦς. 7 *Alex.* οἱ ἁμαρτωλοί. 8 *Aq.* ἐν συναγωγῇ. *Th.* ἐν συλλόγῳ. *S.* ἐν συνελεύσει.

Pſ. 2. * Pro titulo *Ald.* & *Comp.* habent Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. hic pſalmus in l. v. ut in cæteris numeratur ſecundus. & ita citatur in *ed. Lat.* Act. 13. quo tamen loco in exemplaribus Græcis nuncupatur primus; itidem ab *Juſtino Mart.* & à *Tertull.* contra Marcion. unde in *a. Sch.* eſt, ἐν τῷ Ἑβρ. συνημμένοι. 1 *Aq.* Ἵνα τί ἐθορυβήθησαν ἔθνη, καὶ φῦλα φθέγξεται κενῶς; *S.* εἰς τί ἔθνη κυκᾷ; *Sch.* ὑπερηφανεύσαντο. 2 *S.* συνίσανται βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ὕπαρχοι συσκέπτονται ὁμοθυμαδόν. 3 *Mſ. Alex.* ΔΙΑΨΑΛΜΑ. 4 *Alex* ἐγγελάσεται. 5 *Aq.* καταςπουδάσει. 6 *Aq.* & V. *ed.* καὶ ἐγὼ ἐδιασάμην βασιλέα μου. *S.* κἀγὼ ἔχρισα τὸν βασιλέα μου. VI. *ed.* κἀγὼ διέσωσα τὸν βασιλέα μου. *Theodor.* προσήκει ἐνταῦθα στίξαι ἐν τῷ, βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ, εἶτα ἐπαγαγεῖν, ἐπὶ Σιὼν ὄρος· οὐ γὰρ τοῦ Σιὼν ὄρους βασιλεύει μόνον, ἀλλ' ὁρατῶν καὶ ἀοράτων. ἐπὶ δὲ Σιὼν ὄρους καὶ τῆς Ἰουδαίας τὴν θείαν αὐτοῦ διδασκαλίαν τοῖς προσιοῦσι προσήνεγκεν· οἱ δέ γε ταύτην δεξάμενοι, μετωχέτευσαν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὰ νάματα. hujuſmodi tamen interpunctio neque in *Græc. exempll.* eſt, neque in *ed. Lat.* 7 *Alex.* διαγγέλλων. *Sch.* ἀναγγέλλων ἰσχυροῦ ἀκριβασμόν. ita *Cypr.* & *Hilar* ſed VI. *ed.* καταγγέλλων εἰς θεὸν διαθήκην. *Th.* ἰσχυροῦ πρόσταγμα. 8 *Alex.* τὰ πέρα. 9 *Alex.* καὶ ὡς σκεύη. *Ald. C.* ὡς σκεύη. *Theodor.* etiam hab. σκεύη. 10 *Aq.* προσρήξεις. 11 *Aq.* ἐπιστημώθητε. 12 *Aq.* καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς. *S.* προσκυνήσατε καθαρῶς.

Pſ. 3. 1 *Mſ. Alex.* Τῷ Δαυίδ, ὁπότε. *Sch.* ᾠδή, καὶ δι' ὅλης τῆς βίβλου ὁμοίως. 2 *Alex.* ἐπανέστησαν. 3 διάψαλμα *Ald.* deeſt. *Sch.* Θεοδ. καὶ Σύμμ. διάψαλμα· ἡ δὲ πέμπτη ἔκδοσις, διαπαντός. καὶ δι' ὅλης δὲ τῆς βίβλου ἐπὶ τοῦ διαψάλματος ὁμοίως ἐκδεδώκασι. de hoc autem diſputatum eſt ab *Hieron.* in epiſt. ad Marcellam. 4 *Alex.* Σὺ δὲ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ.

4 τὴν κεφαλήν μου. Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ [5] ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους 5 [6] ἁγίου αὐτοῦ. [7] διάψαλμα. [8] Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα, ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος 6 [9] ἀντιλήψεταί μου. Οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ, [10] τῶν κύκλῳ [11] ἐπιτιθεμένων 7 μοι. Ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτω- 8 λῶν συνέτριψας. Τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία [12] σου.

δ΄. 4.

[1] Εἰς τὸ τέλος, [2] ἐν ψαλμοῖς ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

1 Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με, [3] εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου· ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς [4] μοι. οἰκτείρησόν με, καὶ εἰσάκουσον 2 τῆς προσευχῆς μου. Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε [5] βαρυκάρδιοι; ἱνατί ἀγαπᾶτε [6] ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; [7] διά- 3 ψαλμα. Καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ, κύριος εἰσακούσεταί μου 4 ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. [8] Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν [9] κα- 5 τανύγητε. διάψαλμα. Θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ [10] ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον. 6 Πολλοὶ λέγουσι, Τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά; [11] ἐσημειώθη ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου 7 κύριε. Ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου. ἀπὸ καρποῦ σίτου [12] καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου 8 αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω· ὅτι σὺ κύριε [13] κατὰ μόνας ἐπ᾽ ἐλπίδι κατῴκισάς με.

ε΄. 5.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κύριε, σύνες [1] τῆς 2 κραυγῆς μου, Πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. ὅτι 3 πρὸς σὲ [2] προσεύξομαι κύριε, Τοπρωῒ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου. τοπρωῒ παραστήσομαί σοι, καὶ [3] ἐπόψομαι. 4 Ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. [4] οὐδὲ παροικήσει 5 πονηρευόμενος, [5] Οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. [6] ἐμίσησας κύριε πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀ- 6 νομίαν, Ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος, ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον 7 βδελύσσεται κύριος. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου. 8 Κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου [7] ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου 9 τὴν ὁδόν μου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια· ἡ καρδία αὐτῶν ματαία· τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν·

---

5 *Alex.* εἰσήκουσέν. 6 *Aq.* ἡγιασμένου. *S.* ἁγίου ἑαυτοῦ. 7 διάψαλμα *Ald.* & *C.* deest. 8 *Alex. Ald. C.* Ἐγὼ δέ. 9 *Justin.* legit, ἀντελάβετό μου. & ita est in *Paraph. Chald. Psalt. Æthiop.* & *Arab.* item in translationibus Lat. *suscepit me.* 10 *Alex.* τῶν * κύκλων. 11 *Alex. Ald. C.* συνεπιτιθεμένων. 12 *Ald.* σου. Δόξα.

Ps. 4. 1 *Sch.* πῶς λαμβάνουσι καὶ ὁρίζονται, εἰς τὸ τέλος, οἱ παλαιοί. *Aq.* τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς μελῴδημα τῷ Δαυίδ. Σ. ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων ᾠδὴ τῷ Δαυίδ. Θ. εἰς τὸ νῖκος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* ψαλμὸς τῷ. *Ald. C.* ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ. 3 *Ald.* εἰσήκουσας. *Sch.* οἱ πάντες, ἐπάκουσον. 4 *Ald. C.* με. 5 *Sch.* ἔνδοξοί μου, οἱ πάντες. 6 *Alex.* ματαιότητας. 7 διάψαλμα *Ald. C.* deest, bis in hoc Psalmo. 8 *Aq.* κλονεῖσθε. *S.* ὀργίσθητε, ἀλλὰ μή. 9 *Alex.* κατανοίγητε. *Aq.* ἡσυχάσατε. 10 *Chrys.* ἕτερός φησι, πεποίθατε. 11 *Aq.* ἔπαρον. *S.* ἐπίσημον ποίησον. 12 *Ald. C.* οἴνου. 13 *Aq.* καθ᾽ ἰδίαν εἰς πεποίθησιν καθίσεις με.

Ps. 5. 1 *Ms. Alex.* τῇ κραυγῇ. 2 *Sch.* οἱ λοιποί, εὔχομαι. 3 *Alex.* ἐπόψῃ με. *Ald. C.* ἐπόψει με. & ita est in *Psalt. Arab.* in *Æthiop.* autem, ὄψομαί σε. *Sch.* ἀποσκοπεύσω. *Chrys.* ἕτερός φησι, σκοπήσω. *Athanas.* μέγα ἀγωνίας καύχημα, τὸ ἐκ τῆς κοίτης αὐτῆς παρίστασθαι τῷ θεῷ, καὶ φθάνειν ἐν εὐχαριστίᾳ τὸν ἥλιον. οὕτω γάρ φησιν· ἐπόψομαι τὰ θεῖα καὶ ἅγιά σου μυστήρια ἃ ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε. *Theodor.* legit, ἐπόψει με, & hæc notat, ἔν τισι δὲ γέγραπται, καὶ ἐπόψομαι. ὅπερ οὐ παντὸς λέγειν, ἀλλὰ τῶν κατὰ τὸν μέγαν Ἠλίαν θαῤῥούντων ἐκ πολιτείας, ζῇ κύριος ᾧ πάρειμι ἐνώπιον αὐτοῦ σήμερον. *Chrys.* τὰ γὰρ δύο κεῖται. ἐὰν μὲν, ἐπόψει με· εἶδες ποιμαίνοντα, ἐπόψει βασιλεύοντα· εἶδες ψάλλοντα, ἐπόψει προφητεύοντα. ἐὰν δὲ, ἐπόψομαι· εἶδον, φησὶ, τὰ πρόσκαιρα, καὶ θλιβερά, ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς· ἀντὶ δὲ τῶν τοιούτων θλιβερῶν καὶ λυπηρῶν, ἐπόψομαι τὰ αἰώνια ἀγαθά· εἶδον προφήτας, ἐπόψομαι εὐαγγελιστάς· εἶδον ἁγίους, ἐπόψομαι μάρτυρας. ταῦτα γὰρ πάντα τὰ δύο ἁρμόζει λέγεσθαι. καὶ ἐπόψει με· ὅταν πᾶσαν σκοτίαν ἀπελάσω ἀπ᾽ ἐμοῦ, παραστήσομαί σοι, καὶ τότε ἐπόψει με. atque hæc quidem verba etiam apud *Theodor.* leguntur. 4 *Aq.* οὐ προσηλυτεύσει σοι. 5 *C.* Οὐ. 6 ita etiam *Lat.* est in *Vet. Psalt.* quo Ecclesia Rom. perquam diu usa est, ac nunc etiam Basilica S. Petri Romæ utitur, quod *Romanum* à nobis appellabitur; atque ita in *Psalt. Æthiop.* plerique tamen ll. non hab. κύριε. 7 *Aq.* διὰ τοὺς ἐφοδεύοντας κατεύθυνον εἰς πρόσωπόν μου ὁδόν σου. *S.* διὰ τοὺς ἀποθλίβοντάς με ὁμάλισον ἔμπροσθέν μου τὴν ὁδόν σου. *Theodor.* ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου. ἐν ἑκατέρᾳ γραφῇ τῆς εὐσεβοῦς ἔχεται διανοίας· εἴτε γὰρ ἡμετέρα ὁδὸς κατευθυνθείη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πλάνης οὐ ληψόμεθα πεῖραν· εἴτε ἡ τοῦ θεοῦ ὁδὸς κατευθυνθῇ ἐνώπιον ἡμῶν, αὐτὴν ὁδεύσομεν, καὶ πρὸς αὐτὴν προθύμως δραμούμεθα. videndus *Hier.* in ep. ad Suniam.

10 ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. Κρῖνον αὐτοὺς ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτοὺς, ὅτι παρεπίκρανάν σε κύ-
11 ριε. Καὶ [8] εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς· καὶ [9] καυχήσονται [10] ἐπὶ σοὶ [11] πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου,
12 Ὅτι σὺ [12] εὐλογήσεις δίκαιον κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας [13] ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

ς'. 6

[1] Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ
2 τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. Ἐλέησόν με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με κύριε, ὅτι
3 ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου. Καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σὺ κύριε ἕως πότε;
4 Ἐπίστρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου· σῶ-
5 σόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ [2] ὁ μνημονεύων σου, ἐν δὲ τῷ
6 ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί σοι; Ἐκοπίασα [3] ἐν στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρω-
7 μνήν μου βρέξω. [4] Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, [5] ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι
8 τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι [6] τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου.
9 [7] Εἰσήκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν
10 προσευχήν μου προσεδέξατο. Αἰσχυνθείησαν [8] καὶ ταραχθείησαν [9] σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, [10] ἀποστραφείησαν καὶ αἰσχυνθείησαν σφόδρα [11] διὰ [12] τάχους.

ζ. 7.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾖσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων [2] Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενεί.

1 Κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με,
2 Μή ποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου, μηδὲ σώζοντος.
3 Κύριε ὁ θεός μου εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδι-
4 κία ἐν χερσί μου, Εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσί μοι κακὰ, [3] ἀποπέσοιμι ἄρα
5 ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· Καταδιώξαι ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου, καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι. [4] διάψαλ-
6 μα. Ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, [5] ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν [6] μου· [7] ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός μου [8] ἐν προστάγ-
7 ματι ᾧ ἐνετείλω, Καὶ συναγωγὴ λαῶν [9] κυκλώσει σε. [10] καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος
8 ἐπίστρεψον. Κύριος [11] κρινεῖ λαούς. [12] κρῖνόν με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ
9 κατὰ τὴν [13] ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. [14] Συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν, [15] καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, [16] ἐτάζων καρδίας καὶ
10 νεφροὺς ὁ [17] θεός. Δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρ-
11 δίᾳ. Ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ μακρόθυμος, [18] μὴ ὀργὴν ἐπάγων
12 καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, [19] τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ τό-

---

8 sic quoque est in *Psalt. Arab.* atque *Æthiop.* sed *Ald. C.* εὐφρανθείησαν πάντες. 9 *Aq.* γαυριάσουσιν. 10 *Alex. Ald. C.* ἐν σοί. 11 πάντες *C.* deest. 12 *Alex.* εὐλογεῖς. 13 *Aq.* στεφανώσεις αὐτόν.

Ps. 6. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης. 2 *Aq.* μνήμη σου. *S.* ἀνάμνησίς σου. 3 *Alex.* ἐν τῷ στεναγμῷ μου. 4 *Aq.* αὐχμάσθη. *S.* ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ. 5 *Aq.* μετήρθην ἐν πᾶσιν ἐνδεσμοῦσίν με. *S.* ἐτερβανώθην διὰ τοὺς θλίβοντάς με. 6 *Ald* ἀνωφελές. 7 *Alex. Ald.* Ἤκουσεν. 8 *Aq.* καὶ κατασπουδασθείησαν. 9 σφόδρα *Ald. C.* deest. 10 *Alex.* ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ καταισχυνθείησαν. *Ald. C.* ἀποστραφείησαν, καὶ καταισχυνθείησαν. 11 *Aq.* ἐξαίφνης. *Sch.* ἀθρόως. 12 *Ald.* τάχους. Δόξα.

Ps. 7. 1 *Chry.* ἄλλος, Ψαλμὸς ὑπὲρ ἀγνοίας τοῦ Δαυίδ· ἄλλος, ἀγνόημα τοῦ Δαυίδ. 2 *Sch.* Αἰθίοπος. 3 *Aq.* εἰ ἀνήρπασα τοὺς θλίβοντάς με ματαίως 4 διάψαλμα *Ald. C* deest. *Sch.* Ἑβραῖος, σελ· Ἀκύλ. ἀεί. 5 *Chrys.* ἄλλος φησὶ, ἐν θυμῷ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἕτερος, ἐν χόλῳ τῶν θλιβόντων με· ἕτερος, ἐν ἀνυπερθεσίαις ἐνδεσμούντων· ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ ἐν τοῖς πέρασι, βεβαρώθ, φησί. τὸ δὲ ἐν τοῖς πέρασιν, οἱ μὲν φασιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς· οἱ δὲ, μηδεὶς διαφύγοι τῶν ἐχθρῶν. 6 ita hab. *Psalt. Arab.* atque ita etiam *Æthiop. Ald.* & *C.* hab. σου. 7 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐξεγέρθητι. 8 *Chrys.* ἄλλος φησὶ, ἐν κρίματι. 9 *Chrys.* ἄλλος φησὶ, κυκλωσάτω σε. 10 *Chrys.* ἄλλος φησὶ, καὶ ἐπάνω αὐτῆς εἰς τὸ ὕψος ὑπόστρεψον· ἄλλ. καὶ ἐπὶ ταύτῃ εἰς ὕψος ἐπίστρεψον ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ ὑπὲρ ταύτης, φησὶν, οὐαλέα. 11 *Chrys.* ἄλλ. φησὶ, δικάσει. 12 *Alex.* κρῖνόν μοι. 13 *S* ἁπλότητά μου τὴν ἐπ' ἐμοί. 14 *S.* ἀπαρτισθήτω κάκωσις τῶν ἀσεβῶν. 15 *Chrys.* ἄλλ. καὶ ἑδράσεις δίκαιον. *Aq. S.* & *Th.* καὶ κατευθύνει δίκαιος. ὡσαύτως δὲ καὶ Ὠριγένης ἐν τῇ ἐξηγήσει. 16 *Chrys.* ἄλλος, ὁ ἐτάστης καρδιῶν καὶ νεφρῶν ὁ θεὸς δίκαιος ὁ ὑπερασπιστής μου· καὶ ἕτερος, ὁ θεὸς δίκαιος· οἱ ἑβδομήκ. δὲ οὕτως εἶπον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός, δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ. 17 *C.* θεὸς δικαίως 18 *Chrys.* ἄλλος φησὶ, ἐμβριμώμενος κατὰ πᾶσαν ἡμέραν· καὶ ἄλλος, ἀπειλούμενος· ὁ δὲ Ἑβρ. ζωὴμ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐμβριμώμενος· οὐ κολάζων. 19 *Chrys.* ἄλλ. φησὶ, τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀκονήσει. al. *Sch. S.* ἀκονήσει.

ξον αὐτοῦ [20] ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.
13 Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ [21] τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.
14 Ἰδοὺ [22] ὠδίνησεν ἀδικίαν, [23] συνέλαβε πόνον,
15 καὶ ἔτεκεν [24] ἀνομίαν. Λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται [25] εἰς βό-
16 θρον ὃν εἰργάσατο. Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφὴν
17 αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. Ἐξομολογήσομαι [26] κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, [27] ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

η΄. 8.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, [1] ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ; [2] ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
2 [3] Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· [4] ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, [5] τοῦ κα-
3 ταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν. [6] Ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ [7] ἐθεμελίωσας·
4 [8] Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
5 Ἠλάττωσας αὐτὸν [9] βραχύ τι παρ' ἀγγέλους,
6 δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτὸν, [10] Καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
7 Πρόβατα καὶ βόας [11] πάσας, ἔτι δὲ καὶ [12] τὰ
8 κτήνη τοῦ πεδίου, Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα
9 τρίβους θαλασσῶν. Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν [13] ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ [14] γῇ;

θ΄. 9.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.
2 Εὐφρανθήσομαι καὶ [2] ἀγαλλιάσομαι ἐν σοὶ,
3 [3] ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.
4 Ὅτι [4] ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην.
5 Ἐπετίμησας ἔθνεσι, καὶ [5] ἀπώλετο ὁ ἀσεβὴς, [6] τὸ ὄνομα [7] αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα,
6 καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον [8] αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες. ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον [9] αὐτῶν
7 [10] μετ' ἤχου, Καὶ ὁ κύριος [11] εἰς τὸν αἰῶνα μένει. [12] ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον
8 αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
9 Καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ [13] τῷ πένητι,
10 βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις, [14] ἐν θλίψει. Καὶ [15] ἐλπισάτωσαν [16] ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς [17] ἐκζη-
11 τοῦντάς σε κύριε. Ψάλατε τῷ κυρίῳ [18] τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιὼν, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔ-
12 θνεσι [19] τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. [20] Ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο [21] τῆς δεήσεως τῶν πενήτων.
13 Ἐλέησόν με κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θα-
14 νάτου· Ὅπως ἂν [22] ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς

---

20 *Chrys.* ἄλλ. φησὶ, ἐντενεῖ. 21 *S.* εἰς τὸ καίειν. 22 *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ ὠδίνησεν, ἰεβαλ. 23 *Chrys.* ἄλλος, καὶ κυήσας. 24 *Aq.* ψεῦδος. 25 *Aq.* ἐν διαφθορᾷ. 26 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 27 *Alex. Ald. C.* καὶ ψαλῶ.

Ps. 8. 1 *Chrys.* ἄλλος, τί μέγα τὸ ὄνομά σου; 2 *Sch.* ἄλλος, ὃς ἔταξας τὸν ἔπαινόν σου. 3 *Aq.* ἐκ στόματος βρεφῶν ἐθεμελίωσας κράτος. VI. *ed.* συνεστήσω ἰσχύν. 4 *Chrys.* ἕτερος ἀκριβέστερον, διὰ ἐνδεσμοῦντάς σε. est autem *Aquilæ*. 5 VI. *ed* ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα ἑαυτῷ. 6 VI. *ed.* ὁρῶ γάρ. 7 *Aq.* ἡτοίμασας. VI. *ed.* ἥδρασας. 8 *Alex.* Τίς ἐστιν. *Chrys.* ἄλλος, τί κατ' ἄνδρα, ὅτι μνημονεύεις αὐτοῦ; 9 *Th.* & V. *ed.* βραχύ τι παρὰ θεόν. *Chrys.* ἄλλος, ὀλίγον παρὰ θεόν· ὁ δὲ Ἑβρ. οὐθαρσηκουμάτ μηελωήμ. 10 *Chrys.* ἄλλος, ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτὸν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου. 11 *Alex. Ald. C.* ἁπάσας. 12 *Chrys* ἄλλος, τὰ ἄγρια. 13 *Alex.* τὸ ὄνομά. 14 *Ald.* γῆ. Δόξα. Κάθισμα.

Ps. 9. 1 *Aq* Τῷ νικοποιῷ νεανιότητος τοῦ υἱοῦ μελῴδημα τοῦ Δαυίδ. *S.* Ἐπινίκιος περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ ᾆσμα τοῦ Δαυίδ. *Th.* & V. *ed.* Τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ ἀκμῆς. VI. *ed.* Εἰς τὸ τέλος νεανιότης. 2 *Aq.* & *S.* γαυριάσω. 3 *S.* ᾄσω τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε, ἀναστραφέντων τῶν ἐχθρῶν μου εἰς τὰ ὀπίσω προσκοψάντων καὶ ἀπολομένων ἐκ προσώπου σου. 4 *Chrys.* ἄλλος, ὑπερεδίκασάς μου. 5 *Chrys.* ἄλλος, ἀπώλεσας. 6 *Alex.* τὸ ὄνομά * σου. 7 *C.* αὐτοῦ. 8 *Aq.* ἔρημα. *S.* ἐρείπια. 9 *Ald. C.* αὐτοῦ. 10 *Alex.* μετ' ἤχους. *Chrys.* ἄλλος, σὺν αὐτοῖς. ὁ δὲ Ἑβρ. ἐμ. 11 *Chrys.* ἄλλος, καθεδεῖται· Ἑβρ. ἰεσήβ. 12 *Aq.* & *S.* ἥδρασεν. 13 *Chrys.* ἄλλος, τῷ ἐπιτετριμμένῳ· ἄλλος, τῷ τεθλασμένῳ. 14 sic legit *Clem. Alex.* Strom. 6. habet enim, ἐν εὐκαιρίᾳ καὶ θλίψει. *Ald. C.* ἐν θλίψεσι. 15 *Chrys.* ἄλλος, πεποιθήσουσιν, ἀντὶ τοῦ θαῤῥήσουσι. 16 *Alex.* ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ. *Ald. C.* ἐπὶ σοὶ οἱ. 17 *C.* ζητοῦντας. 18 *Chrys.* ἄλλος, τῷ καθημένῳ. 19 *S.* μηχανάς. *Aq.* ἐναλλαγάς. *Chrys.* ἄλλος, ἐν τοῖς λαοῖς τὰ μηχανήματα αὐτοῦ. 20 *Ald. C.* Ὅτι ὁ ἐκζητῶν. 21 ita est in *Psalt. Rom. Alex.* τῆς φωνῆς. *Ald. C.* τῆς κραυγῆς. 22 *C.* εἰσαγγείλω.

Σιών.

Σιών. [23] ἀγαλλιάσομαι [24] ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ
15 σου. [25] Ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ, ᾗ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ ἔκρυψαν συνελήφθη ὁ ποὺς αὐτῶν.
16 [26] Γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν [27] χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁμαρ-
17 τωλός. [28] ᾠδὴ διαψάλματος. Ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ.
18 [29] Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχὸς, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται [30] εἰς τὸν
19 αἰῶνα. Ἀνάστηθι κύριε, μὴ [31] κραταιούσθω ἄνθρωπος, κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου.
20 [32] Κατάστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσι. [33] διάψαλμα.
1 Ἱναλί κύριε ἀφέστηκας μακρόθεν, ὑπερορᾷς
2 [1] ἐν εὐκαιρίαις, ἐν [2] θλίψει; Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ, [3] ἐμπυρίζεται ὁ πτωχὸς, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις οἷς
3 διαλογίζονται. [4] Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ
4 ὁ ἀδικῶν [5] ἐνευλογεῖται. Παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλὸς, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς [6] αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει. οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν-
5 ώπιον αὐτοῦ. Βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ. [7] ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐ-
6 τοῦ κατακυριεύσει. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, [8] Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν
7 ἄνευ κακοῦ. [9] Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν
8 αὐτοῦ κόπος καὶ [9] πόνος. [10] Ἐγκάθηται [11] ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, [12] τοῦ ἀποκτεῖναι ἀθῶον. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πέ-
9 νητα ἀποβλέπουσιν. [13] Ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων [14] ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι πτωχὸν, ἁρπάσαι πτωχὸν [15] ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. [16] ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ
10 ταπεινώσει αὐτὸν, [17] Κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
11 Εἶπε γὰρ [18] ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἐπιλέλησται ὁ θεὸς, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέ-
12 πειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι κύριε [19] ὁ θεὸς, [20] ὑψωθήτω ἡ χείρ σου, [21] μὴ ἐπιλάθῃ
13 τῶν [22] πενήτων. Ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ
14 αὐτοῦ, [23] Οὐ ζητήσει. [24] Βλέπεις, ὅτι σὺ [25] πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδοῦναι [26] αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου. [27] σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχὸς, ὀρφανῷ [28] σὺ ἦσθα [29] βοηθός.
15 Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, [30] ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑρε-
16 θῇ [31]. [32] Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀπολεῖσθε
17 ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων [33] εἰσήκουσε κύριος, [34] τὴν ἑτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς [35] σου·
18 Κρῖναι [36] ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσθῇ ἔτι [37] μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς [38] γῆς.

---

23 ita est in *Psalt. vet.* & in *Rom.* sed *Ald.* & *C.* hab. ἀγαλλιασώμεθα al. ἀγαλλιασόμεθα. 24 *Alex.* ἐν τῷ. 25 *Chryf.* ἄλλος, ἐβαπτίσθησαν. 26 *Chryf.* ἄλλ. ἐγνώσθη κρίμα ποιήσας. 27 *Chryf.* ἄλλος, ταρσῶν αὐτοῦ. 28 ᾠδὴ διαψάλματος *Ald. C.* desunt. *Aq.* ᾠδὴ ἀεί. *S.* μέλος διαψάλματος. 29 *Chryf.* ἄλλος, οὐ γὰρ εἰς τέλος ἡ προσδοκία πραέων ἐπιλησθήσεται. 30 *Alex. Ald. C.* εἰς τέλος. 31 *Chryf.* ἄλλος, θρασυνέσθω. 32 *Aq.* Θοῦ κύριε φόβημα αὐτοῖς. *Th.* Κατάστησον κύριε φόβον αὐτοῖς. *S.* Τάξον κύριε νόμον αὐτοῖς. *a. Sch.* ἄλλος, ἐπίλαμψαι. 33 διάψαλμα *Ald. C.* deest. Deinceps aliis est Psalmus 10.
1 *Aq.* εἰς καιρόν. *S.* ἐν καιροῖς θλίψεως. 2 *Ald. C.* θλίψεσιν. 3 *Alex* ἐμπυρίζεται. *Aq.* ἐκκαίεται. *S.* φλέγεται. 4 *Chryf.* ἄλλος, ὅτι αἰνέσας παρέχνομος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας, παρώξυνε τὸν κύριον· ὅταν ὑψωθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητεῖ. ἄλλος, ὅτι ὕμνησεν ἐπὶ πόθῳ ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας διέσυρε τὸν κύριον. ἀσεβὴς κατὰ μετεωρισμὸν θυμοῦ αὐτοῦ μὴ ἐκζητήσῃ· οὐκ ἔστι θεὸς πάσαις ἐννοίαις αὐτοῦ. ἄλλος, δι' ὅλων τῶν ἐνθυμημάτων αὐτοῦ. 5 *Ald. C.* εὐλογεῖται. 6 *Theodoret.* ἐνταῦθα εἰς τὸ, αὐτοῦ, ὑποστικτέον· οὐκ ἐκζητήσει, ἀντὶ τοῦ, παρώξυνε τὸν κύριον, λέγων, οὐκ ἐκζητήσει. quæ distinctio in *ll. Græc.* non extat. 7 *Chryf.* ἄλλος, ἦρται ἡ κρίσις σου· πάντων, &c. 8 *S.* οὐ περιτραπήσομαι εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
9 *Chryf.* ἄλλος, ἀνωφελές. 10 *S.* Ἐγκάθηται ἐνεδρεύων περὶ τὰς αὐλὰς ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀναίτιον. 11 *C.* ἐν ἐνέδρᾳ. 12 *Alex.* ἀποκτεῖναι. 13 *Alex.* ἐνεδρεύει * τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν. 14 *Chryf.* ἄλλος, ἐν τῷ περιφράγματι αὐτοῦ. 15 *Chryf.* ἐν ἑλκυσμῷ αὐτοῦ. 16 *Chryf.* ἄλλος, ἐν τῇ σαγήνῃ. 17 *Chryf.* ἄλλος, ὁ δὲ θλασθεὶς καμφθήσεται, ἐπιπεσόντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοῖς ἀσθενέσιν. 18 *Alex.* ἐν καρδίᾳ. 19 *Alex. Ald. C.* θεός μου. 20 *Chryf.* ἄλλ. ἔπαρον τὴν χεῖρά σου. 21 *Alex.* μὴ ἐπιλάθῃς. 22 *Ald. C.* πενήτων σου εἰς τέλος. Ἕνεκεν. 23 *Alex. Ald. C.* Οὐκ ἐκζητήσει. 24 *S.* Ὁρᾷς ὅτι σὺ μόχθον καὶ παροργισμὸν ἐποπτεύεις, ἵνα δοθῶσιν εἰς χεῖράς σου. *Aq.* Εἶδες ὅτι σὺ πόνον καὶ παροργισμὸν ἐπιβλέπεις. 25 *Alex.* κόπον. 26 *Ald. C.* αὐτόν. 27 *Alex.* * σὺ οὖν. 28 *Chryf.* ἄλλος, σὺ ἐγένου ἄλλος, σὺ ἔσῃ. 29 *Alex.* βοηθῶν. 30 *S.* ἐκζητηθήσεται ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ ἵνα μὴ εὑρεθῇ αὐτός. 31 *Alex.* δι' αὐτήν. Βασιλεύσει. 32 *Ald. C.* Κύριος βασιλεύς. 33 *Ald. C.* εἰσήκουσας κύριε, (*Ald.* κύριος,) τὴν ἑτοιμασίαν. 34 *Chryf.* ἄλλος, τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέχει οὖς σου. 35 *Alex.* αὐτοῦ. 36 *Chryf.* ἄλλος, ὀρφανῷ καὶ τεθλασμένῳ. 37 *Alex. Ald. C.* τοῦ μεγαλαυχεῖν. 38 *Ald.* γῆς. Videtur in fine hujus vel seq. Psalmi poni debere Δόξα.

ι'. 10.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε [1] τῇ 2 ψυχῇ μου, [2] Μετανάστευε ἐπὶ τὰ ὄρη 3 ὡς στρουθίον; Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, [3] ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν, [4] τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ 4 καρδίᾳ. [5] Ὅτι ἃ [6] κατηρτίσω καθεῖλον, 5 [7] ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; Κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος, ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [8] εἰς τὸν πένητα [9] ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς 6 τῶν ἀνθρώπων, [10] Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ, ὁ δὲ ἀγαπῶν [11] ἀδικίαν 7 μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. [12] Ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς [13] παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. 8 Ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν, [14] εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

ια'. 11.

Εἰς τὸ τέλος [1] ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν [2] ὅσιος, ὅτι [3] ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν 2 ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, χείλη δόλια, [4] ἐν καρ- 3 δίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ [5] ἐλάλησαν. Ἐξολοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια, 4 [6] καὶ γλῶσσαν [7] μεγαλοῤῥήμονα· Τοὺς εἰπόντας, Τὴν γλῶσσαν ἡμῶν [8] μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν [9] παρ' ἡμῶν ἐστι· τίς 5 ἡμῶν κύριός ἐστιν; [10] Ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν, καὶ [11] ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· [12] θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιάσομαι ἐν 6 αὐτῷ. Τὰ λόγια κυρίου, λόγια ἁγνά· ἀργύριον [13] πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ, 7 κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως. Σὺ κύριε [14] φυλάξεις ἡμᾶς· καὶ [15] διατηρήσεις ἡμᾶς [16] ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. 8 Κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς [17] περιπατοῦσι, [18] κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας [19] τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

ιβ'. 12.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς [1] τῷ Δαυίδ.

1 Ἕως πότε κύριε [2] ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; ἕως πότε [3] ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' 2 ἐμοῦ; Ἕως τίνος [4] θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, [5] ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας [6]; ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; 3 Ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου. Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μή ποτε ὑπνώ- 4 σω εἰς θάνατον· Μή ποτε [7] εἴποι ὁ ἐχθρός μου, Ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. οἱ θλίβοντές 5 με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα. ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου [8] ἐν τῷ σωτηρίῳ σου.

Ps. 10. 1 *Alex.* τὴν ψυχήν μου. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἀνάστα τοῦ εἰς ὄρη· ἄλλος, μετακινοῦ. 3 *Aq.* & *S.* ἥδρασαν βέλος αὐτῶν ἐπὶ τὴν νευράν. 4 VI. *ed.* εἰς τὸ ἐπιδεῖξαι τὸ σκότος εἰς φῶς. *S.* ὡς ἐν ζόφῳ. 5 VI. *ed.* ὅτι αἱ διαδοχαί. *Chrys.* ἄλλος, ὅτι αἱ διδασκαλίαι συντριβήσονται. *Aq.* ὅτι οἱ θεμέλιοι καθαιρεθήσονται. *S.* ὅτι οἱ θεσμοὶ κατελύθησαν. 6 *Alex. Ald. C.* σὺ κατηρτίσω, αὐτοὶ καθεῖλον. 7 *Aq.* δίκαιος τί κατηργάσατο; *S.* δίκαιος τί ἔδρασε. 8 *Sch.* τὸ εἰς τὸν πένητα, ἐν τῇ σελίδι τῶν ο'. ἔκειτο μόνον ἀμφιβόλως. hoc quidem in *Heb.* non est. 9 *Ald. C.* ἐπιβλέπουσι. quomodo vertit *Th.* sed *Aq.* ὁραματίζονται. 10 *Chrys.* ἄλλος, κύριος δίκαιος ἐξεταστής· ἄλλος, δίκαιον δοκιμάζει, καὶ ἀσεβῆ· καὶ ἀγαπῶντα ἄδικα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ἄλλος, ὁ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. 11 *Alex.* τὴν ἀδικίαν. 12 *Chrys.* ἄλλος, ὕσει ἐπὶ παρανόμους ἄνθρακας. 13 *Alex.* παγίδα. 14 *Alex. Ald. C.* εὐθύτητας. *Chrys.* ἄλλος, εὐθύτητας ὄψεται τὸ πρόσωπον αὐτῶν· τῶν δικαίων, ἢ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ.

Ps. 11. 1 *Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης. 2 *Aq.* ἁγνός. 3 *S.* αἱ πίστεις. *Chrys.* ἄλλος, ἀπερράνθησαν πιστοί. 4 *S.* χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαλεῖ. 5 *Alex.* ἐλάλησαν κακά. Ἐξολεθρεύσει. *Ald. C.* ἐλάλησε κακά. Ἐξολοθρεύσαι. 6 καὶ *C.* deest. 7 *Alex.* μεγαλορήμονα. 8 *Chrys.* ἄλλος, δυναστεύσομεν. 9 *Ald. C.* παρ' ἡμῖν. *Vulg. ed.* & *Psalt. Rom.* hab. *à nobis.* *Aug. apud nos.* *Aq.* χείλη πάρεστιν ἡμῖν· τίς δεσπότης ἡμῶν; *Chrys.* ἄλλος, σὺν ἡμῖν πάρεστι· τίς κυριεύσει ἡμῶν; 10 *Ald. C.* Ἕνεκεν &c. *Aq.* ἀπὸ προνομῆς πενήτων, ἀπὸ οἰμωγῆς πτωχῶν. *S.* διὰ κακοπάθειαν πτωχῶν, διὰ οἰμωγὴν πενήτων. 11 ἀπὸ *Ald. C.* deest. 12 *S.* τάξω σωτήριον ἐμφανές. *Chrys.* τελέσει, φανερῶς σώσω. ἄλλος, ἐν σωτηρίᾳ σου. 13 *Aq.* χωροῦν, τῇ γῇ διϋλισμένον. *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ χωνευόμενον, τὸ ῥέον ἐν τῇ γῇ. 14 *Ald.* φυλάξαις ἡμᾶς. *Chrys.* ἄλλος, φυλάξεις αὐτούς· ἄλλος, αὐτά. 15 *Alex.* διατηρήσῃς. *Ald.* διατηρήσαις. 16 *Chrys.* ἄλλος, ἅμα τῇ γενεᾷ τῇ εἰς τὸν αἰῶνα. 17 *Chrys.* ἄλλος, περιπατήσουσι. 18 *Chrys.* ἕτερος, κατὰ τὸ ὕψος ἐναγωνισμένοι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων· ἄλλος, ὅταν ὑψωθῶσιν οἱ εὐτελεῖς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Ἑβρ. χαρμ ζολλωθ λεβνη αδάμ. VI. *ed.* ἐξουθένησας. *Theodor.* ὕψος μὲν τὴν δύναμιν λέγει, πολυωρίαν δὲ τὴν πολυχρονιότητα· ἵνα ᾖ τὸ λεγόμενον τοιοῦτο· διὰ τῆς σῆς ἰσχύος πολυχρονιότητα καὶ αἰώνιον ζωὴν ἡμῖν δέδωκας. μετὰ γὰρ τὴν σωτήριον ἀνάστασιν, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τὰ τῆς ζωῆς ἡμῖν ἐκτενεῖται. ἄλλος, ἐπολυώρησας, πολλῆς φροντίδος ἠξίωσας. 19 *Alex.* πάντας τοὺς υἱούς.

Ps. 12. 1 *Sch.* Δαυὶδ ἑρμηνεύεται ἱκανὸς χειρί, καὶ μόνος, καὶ πεποθημένος, καὶ οὗτος ἀγαπητός. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἐκλανθάνῃ μου τέλεον· ἄλλος, εἰς νῖκος. 3 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἀποστρέψεις *Aq. S.* & *Th.* κρύψεις. 4 *Chrys.* ἄλλος, τάξω γνώμας. 5 *S.* μέριμναν ἐν τῇ διανοίᾳ μου καθημέραν. *Aq.* & *Th.* ut 70. 6 *Alex. Ald. C.* καὶ νυκτός. 7 *Alex.* εἴπῃ. 8 *Alex. Ald.* ἐπὶ τῷ.

6 Ἄσω τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

ιγʹ. 13.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐκ ἔστι θεός. [1] διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, 2 [2] οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. 3 Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως [3] ἑνός. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν· ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ 4 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. [4] Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ [5] κατεσθίοντες τὸν λαόν μου [6] βρώσει ἄρτου; τὸν 5 κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο. Ἐκεῖ ἐδειλίασαν [7] φόβῳ, [8] οὗ οὐκ ἦν φόβος, ὅτι ὁ θεὸς ἐν 6 γενεᾷ [9] δικαίᾳ. Βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύ-7 νατε, [10] ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστι. Τίς δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, [11] ἀγαλλιάσθω Ἰακὼβ, καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραήλ.

ιδʹ. 14.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; [1] καὶ τίς κατασκηνώσει [2] ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ 2 σου; Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην· λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρ-3 δίᾳ αὐτοῦ. [3] Ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, [3] οὐδὲ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακὸν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ [4] τοὺς ἔγγιστα αὐ-4 τοῦ. Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ [5] πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει· [6] ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθε-5 τῶν· Τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ [7] τόκῳ, καὶ δῶρα [8] ἐπ' ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν. ὁ ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

ιεʹ. 15.

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

1 Φύλαξόν με [1] κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. 2 Εἶπα τῷ κυρίῳ, Κύριός μου εἶ σύ, [2] ὅτι τῶν 3 ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ, [3] ἐθαυμάστωσε πάντα τὰ 4 θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. [4] Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν. [5] οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, [6] οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων 5 αὐτῶν διὰ χειλέων μου. Κύριος [7] μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου, σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί. 6 Σχοινία [8] ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς [9] κρατίστοις, καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν. 7 Εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά με, ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου. 8 [10] Προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντὸς, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ. 9 Διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλ-

9 *Hesych.* τοῦτον τὸν στίχον δύο ζυγαὶ τῶν οβʹ. ἑρμηνευτῶν εἶπον· διότι παράκειται τὸ σημεῖον τὸ διὰ τοῦ μέλανος, ὃ λέγεται λημνίσκος. διὰ μὲν τῆς κεραίας τῆς μέσης σημαίνει τὸν στίχον· διὰ δὲ τῶν δύο στιγμῶν, τῆς ἐπάνωθεν καὶ τῆς ὑποκάτω, τὰς δύο ζυγὰς τῶν ἑρμηνευτῶν ἠνίξατο. Apparet, ᾄσω τῷ κυρίῳ &, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου, geminam esse interpretationem, quæ adjacente lemnisco, punctisque hinc inde adjunctis, olim indicabatur. quare de hoc eodem versiculo, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου, ita legitur in *Sch.* οὐκ ἔκειτο παρ' οὐδενὶ ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε ἐν τῷ Εὐσεβ. τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. ita in *quibusdam exemplar.* hoc fuit, defuit in *aa.*

Ps. 13. 1 *Alex. Ald. C.* διεφθάρησαν. 2 οὐκ ἔστιν ἕως ἑνὸς *C.* desunt. 3 *Alex.* αἰνός. ***** Οὐχὶ γνώσονται. In *Ald.* & *C.* etiam desunt quæ sequuntur post ἑνὸς, usque ad Οὐχὶ γνώσονται. habet tamen *Justin.* & sunt in *Psalt. Rom.* & *Arab.* item in *Æthiop.* at in *commentar. Græc.* addita sunt margini cum hoc *Scholio*: οὐδαμοῦ κεῖνται τῶν ψαλμῶν· πόθεν δὲ ὁ ἀπόστολος εἴληφεν αὐτοὺς, ζητητέον. *al. Sch.* Διόδωρος, καὶ Θεόδωρος, καὶ Κύριλ. καὶ Δίδυμ. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ (al. deest) τὰ χείλη αὐτῶν· ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ἐν δὲ τῷ ἐξαπλῷ ταῦτα οὐχ εὕρηται. 4 *Aq.* Μὴ οὐκ ἐπέγνωσαν. *S.* Μὴ γνώσονται. 5 *Alex.* κατεσθίοντες. *Ald. C.* ἐσθίοντες. 6 *Alex. Ald. C.* ἐν βρώσει ἄρτου. *S.* ὡσεὶ ἄρτον. 7 *C.* φόβον. 8 *Alex.* οὗ οὐκ ἦν. *Sch.* τὸ, οὐκ ἦν φόβος, οὐχ εὕρηται τοῖς ἄλλοις τρισί. 9 *Alex.* & *C.* δικαίων. 10 *C.* ὁ δέ. 11 sic & in *Psalt. Rom.* sed *Alex. Ald. C.* ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ, καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ. *Ald.* addit, Δόξα.

Ps. 14. 1 *Alex. Ald. C.* ἢ τίς. 2 *Alex.* ἐν ὄρει τῷ. *Ald. C.* ἐν ὄρει. 3 *Ald. C.* καὶ οὐκ. 4 *Ald. C.* τοῖς. 5 *Alex.* πᾶς πονηρευόμενος. 6 *S.* ὀμόσας ἑταίρῳ εἶναι, καὶ μὴ ἀλλαγείς. *Aq.* & *Th.* τοῦ κακῶσαι. 7 *C.* τόκου. 8 *Aq.* ταπεινόφρων καὶ ἁπλοῦ. *S.* καὶ ἀμώμου.

Ps. 15. 1 *Aq.* & *Th.* Ἰσχυρέ. 2 *Aq.* ἀγαθωσύνη μου οὐ μὴ ἐπὶ σέ. *S.* ἀγαθόν μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σοῦ. 3 *Ald.* & *Comp.* ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος. *Aq.* ὑπερμεγέθεσί μου πᾶν θέλημα ἐν αὐτοῖς. *S.* εἰς τοὺς μεγάλους πᾶν τὸ θέλημά μου ἐν αὐτοῖς. *Th.* θαυμαστόν μοι πάντα τὰ θελήματά μου ἐν αὐτοῖς. 4 *Aq.* πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν. *S.* πολλαὶ αἱ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι ταχέως. *Th.* ἐπληθύνθησαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν, εἰς τὰ ὀπίσω ἐτάχυναν. 5 *Aq.* οὐ μὴ σπείσω σπονδὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων. 6 *Alex. Ald. C.* οὐδ' οὐ μή. 7 *Alex.* ἡ μερίς. 8 *C.* ἐπέπεσε. 9 *C.* κρατίστοις μου, καί. 10 *Alex.* προορώμην.

λιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου
10 κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι· Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου [11] εἰς ᾅδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
11 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, [12] πληρώσεις με [13] εὐφροσύνης [14] μετὰ τοῦ προσώπου σου, [15] τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

ις'. 16

Προσευχὴ τοῦ Δαυίδ.

1 Εἰσάκουσον [1] κύριε τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ [2] δεήσει μου· ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις. 2 Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου [3] ἐξέλθοι, οἱ [4] ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας. 3 Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτός, ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία. 4 ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου. Τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων 5 σου ἐγὼ [5] ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. [6] Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ [7] σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου. 6 Ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι [8] ἐπήκουσάς μου ὁ θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί, καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου. 7 Θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου, ὁ σῴζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. ἐκ τῶν ἀνθε-8 στηκότων τῇ δεξιᾷ σου, Φύλαξόν με [9] ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου 9 σκεπάσεις με, Ἀπὸ προσώπου [10] ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με. οἱ ἐχθροί μου 10 τὴν ψυχήν μου περιέσχον. [11] Τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν 11 ὑπερηφανίαν. [12] Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔ-12 θεντο [13] ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. [14] Ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις. 13 Ἀνάστηθι κύριε, [15] πρόφθασον αὐτούς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀ-14 σεβοῦς, ῥομφαίαν σου Ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου. κύριε [16] ἀπολύων ἀπὸ γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ τῶν [17] κεκρυμμένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν. ἐχορτάσθησαν [18] ὑείων, καὶ ἀφῆκαν τὰ κατά-15 λοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσομαι [19] ἐν τῷ [20] ὀφθῆναι τὴν δόξαν [21] σου.

---

11 *Alex.* εἰς ᾅδου. 12 *Aq.* & *Th.* πλησμονὴ εὐφροσυνῶν. *S.* ἁπλᾶ εὐφροσύνας. 13 *Alex.* εὐφροσύνην. 14 *S.* παρὰ τῷ προσώπῳ σου. 15 *Alex.* τερπνότης.

Pſ. 16. 1 *Alex.* κύριε δικαιοσύνης μου. *Sch.* οἱ ἄλλοι τό, μου, οὐ προσέθηκαν· ἀλλ' ὁ μὲν Σύμμ. καὶ Θεοδ. κύριον δικαιοσύνης τὸν θεὸν ὠνομάκασιν· ὁ δὲ Ἀκύλ. εἰσάκουσον δίκαιον, ἀντὶ τοῦ, δικαίως. 2 *Aq.* αἰνέσει μου. 3 *S.* ἐξελεύσεται. 4 aliquot ll. habent ὀφθαλμοί σου. & ita quoque eſt in *Vulg. Lat. ed.* & in *Pſalt. Rom.* 5 *S.* ὁδοὺς ἐφυλαξάμην παραβάτου. 6 *S.* Συγκράτησον. *Th.* Τελείωσον. 7 *Alex. Ald. C.* σαλευθῶσιν. 8 *Alex.* εἰσήκουσέν. 9 *Ald. C.* κύριε ὡς. 10 *Alex.* ἀσεβοῦς. 11 *S.* τῷ στέατι αὐτῶν ἀπεφράγησαν. 12 *Alex.* Ἐκβάλλοντες. *S.* μακαρίζοντές με παραχρῆμα περιεκύκλωσαν. 13 *S.* ἑτεροκλινεῖν ἐν τῇ γῇ. *Aq.* τοῦ ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. 14 *Theodor.* ἀντὶ τοῦ, περιμένουσιν, εἶπε τό, ὑπέλαβον. 15 *Aq.* πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, κάμψον αὐτόν. *S.* πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὄκλασον αὐτόν. 16 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ ὀλίγων. *Theodor.* ad hunc locum ita ſcribit: τῷ ὅρῳ σου γάρ φησι τοὺς ἀνθρώπους παραπέμπεις εἰς θάνατον· σὺ γὰρ εἶπας, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. ad verba autem ſeqq. διαμέρισον αὐτούς, affert hæc: ἐγὼ δέ, εἰ καὶ σοὶ θανάτῳ παραπέμψαι ῥᾴδιον, ἀλλ' οὖν ἱκετεύω ζῶντας αὐτοὺς σκεδασθῆναι, καὶ τὴν κακὴν αὐτῶν συμφωνίαν διαλυθῆναι. *Suidas*, ἀπολύων, (al. ἀπολλύων,) τῷ θανάτῳ παραπέμπων· Δαυίδ· κύριε ἀπολύων ἀπὸ γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. Ἄλλος δὲ ἑρμηνευτής, ἀπὸ ὀλίγων, φησί. *Pſalt. vet.* hab. *perdens de terra.* & *Aug.* in epiſt. 59 ad Paulin. teſtatur in *uno Græc. cod.* ſe reperiſſe quod *Latini ſui* haberent, *Domine perdens de terra.* *cæteri* vero *ll. Cyril.* & *Didym.* habent, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς. & *S. Aug.* in eadem epiſt. fatetur ita ſe in 1. *cod. Græco* reperiſſe, quemadmodum ipſe *Paulinus* poſuerat, *à paucis de terra.* *Aq.* κύριε ἀπὸ τεθνηκότων ἐκ καταδύσεως, μέρος αὐτῶν ἐν ζωῇ. *S.* κύριε ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἐνδεδυκότων, ἡ μερὶς ἐν ζωῇ. 17 *S.* ἀποθέτων. 18 ita *l. v.* quod autem in *antiquior. ll.* ſcriptum eſſet ſine accentu, & librariis uſitatum foret ad ι literam adjungere ε, viciſſimque ad ε adjungere ι, inde videtur duplex ſcriptura fluxiſſe, (quod etiam innuit *S. Aug.*) ut in *Græc. codd.* partim ſit υἱῶν, ut in *Alex. Ald.* & *C.* partim ὑείων, ſive ὑῶν. in *Sch.* quidem ad marginem appoſito ad verbum ὑῶν, hæc leguntur: ἀντὶ τοῦ ἀκαθαρσίας. οὐ μόνον δὲ αὐτοὶ ἀκάθαρτοι γεγόνασιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν τῆς ἀκαθαρσίας μετέδωκαν. in *aa.* etiam *commentt.* eſt, ὑῶν· atque ad eum locum ſic legitur: ἐχορτάσθησαν τῶν παρανομούντων. καὶ ἄλλως· πάσης, φησί, παρανομίας ἐνεπλήσθησαν, καὶ εἰς παῖδας δὲ αὐτῶν παρέπεμψαν. *Apollinarius* in metaphraſi habet,

Πλησθέντες σιάλων, λίπον υἱέσι λείψανα δαιτός.

in *Pſalt. Rom.* item *Arab.* & apud *Arnob.* eſt, *porcina.* *Paulin.* in epiſt. ultima ad *S. Aug.* utramque lectionem agnoſcit, cum ſcribit; *ſaturati ſunt porcina*, vel, ſicut in quibuſdam Pſalteriis ſcriptum audio, *ſaturati ſunt filiis.* eandem varietatem notat *S. Aug.* in epiſt. qua reſpondet Paulino, & in hunc Pſalmum affert hæc: ſane illo verſu, ubi dictum eſt, *ſaturati ſunt porcina*, nonnulla exemplaria, *ſaturati ſunt filiis*, habent: ex ambiguo enim Græco interpretatio duplex venit. *Theodoret.* ad eundem verſiculum, qui in variis ipſius codicibus varie legitur, ſtatim ſubjungit interpretationem *Symm.* χορτασθήσονται υἱοί, καὶ ἀφήσουσι τὰ λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν. lectio υἱῶν, in *Græc. codd.* frequentior eſt. 19 *Aq.* ἐν τῷ ἐξυπνισθῆναι ὁμοιώσεώς σου. *Th.* ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δεξιάν σου. *S.* ἐξυπνισθεὶς τῆς ὁμοιώσεώς σου. 20 *Alex. Ald. C.* ὀφθῆναί μοι τήν. 21 *Ald.* σου. Δόξα. Κάθισμα β'.

ιζ'. 17.

Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυΐδ, ἃ ἐλάλησε τῷ κυρίῳ, τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ [1] ἐρρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπεν,

1 Ἀγαπήσω σε κύριε [2] ἰσχύς μου. 2 Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου, καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, [3] ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σω- 3 τηρίας μου, καὶ [4] ἀντιλήπτωρ μου. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου 4 σωθήσομαι. Περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με. 5 Ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με, προέφθα- 6 σάν με παγίδες θανάτου. Καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ 7 εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ ἐσαλεύθη, καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν, καὶ ἐσαλεύθη- 8 σαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. Ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ [5] ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ [6] κατεφλόγισεν, ἄνθρακες ἀνήφθησαν 9 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔκλινεν [7] οὐρανὸν καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 10 Καὶ ἐπέβη ἐπὶ [8] χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπε- 11 τάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ, κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέ- 12 ρων. Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρα- 13 κες πυρός. Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ [9] κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ. 14 [10] Καὶ ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. 15 Καὶ ὤφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ [11] ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος 16 ὀργῆς σου. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. 17 Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. 18 Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ [12] κακώσεώς μου, 19 καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιστήριγμά μου. Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμὸν, ῥύσεταί με, ὅτι 20 ἠθέλησέ [13] με. Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. 21 Ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβη- 22 σα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα 23 αὐτοῦ οὐκ [14] ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ 24 τῆς ἀνομίας μου. Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου [15] ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν 25 αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου [16] ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ 26 ἀνδρὸς ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ· Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ [17] διαστρέψεις. 27 Ὅτι σὺ λαὸν [18] ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς 28 ὑπερηφάνων ταπεινώσεις. Ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς τὸ σκότος μου. 29 Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν 30 τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Ὁ θεός μου, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, [19] τὰ λόγια κυρίου πεπυρωμένα, ὑπερασπιστής ἐστι πάν- 31 των τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν. Ὅτι τίς θεὸς [20] πλὴν τοῦ κυρίου; καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ 32 θεοῦ ἡμῶν; Ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου· 33 Ὁ [21] καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ [22] ἐλάφου, [23] καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με· 34 Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον. καὶ [24] ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου. 35 Καὶ ἔδωκάς [25] με [26] ὑπερασπισμὸν σωτηρίας [27] μου· καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς

Ps. 17. 1 *Alex.* ἐρύσατο. 2 *Alex.* ἡ ἰσχύς μου. 3 *Alex. Ald C.* καὶ ἐλπιῶ. 4 *Alex.* ἀντιλήμπτωρ. 5 *Aq.* ἀπὸ στόματος αὐτοῦ φάγεται. *S.* ἐκ στόματος αὐτοῦ ἀναλίσκον. 6 *Ald. C.* καταφλεγήσεται. 7 *Ald. C.* οὐρανούς. 8 *Alex.* χερουβείν. 9 *Alex.* ὁ κύριος. 10 *Alex. Ald. C.* Ἐξαπέστειλε. 11 *Alex.* ἀνεκαλύφθησαν. 12 *S.* ταλαιπωρίας. 13 *Alex.* μου. ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με. Καὶ ἀνταποδώσει. 14 *C.* ἀπέστησα. 15 *Alex.* ἀνταποδώσει μοι ἐνώπιον. 16 sic Tertull. *sanctificaberis.* at *Cypr. cum justo justificaberis. Ald.* vero & *C.* hab. ὅσιος ἔσῃ. *S.* πρὸς ὅσιον ὁσίως πράξεις. al. *Sch.* μετὰ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ. 17 *C.* διαστρέψεις. 18 *S.* πρᾶον. 19 *S.* ῥῆσις τοῦ κυρίου δόκιμος. 20 *Ald. C.* παρέξ. 21 *Alex.* καταρτίζων. 22 sic *Graeci ll.* hab. *Hieron.* tamen asseverat, omnes interpp. transtulisse, ἐλάφων. *Alex.* hab. ἐλάφους. 23 *Aq.* καὶ ἐπὶ τὰ ὑψώματά μου στήσεις με. 24 *C.* ἔθετο. 25 *Ald. C.* μοι. 26 VI. *ed.* ὑπερασπιστῆρα τὸν σωτῆρά μου. 27 μου *Ald. C.* deest, quod tamen ab omnibus interpp. positum esse scribit *Hieron.*

τέλος, [28] καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.
36 Ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου,
37 καὶ οὐκ [29] ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου. Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ καταλήψομαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι, ἕως ἂν ἐκλεί-
38 πωσιν. Ἐκθλίψω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.
39 Καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πόλεμον, [30] συνεπόδισας πάντας τοὺς [31] ἐπανισταμένους
40 ἐπ᾽ ἐμὲ ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με
41 [32] ἐξωλόθρευσας. Ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ [33] εἰσήκουσεν
42 αὐτῶν. Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς [34] ὡς χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ
43 αὐτούς. [35] Ῥῦσαί με ἐξ [36] ἀντιλογιῶν λαοῦ, καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν· λαὸς
44 ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι, Εἰς ἀκοὴν ὠτίου [37] ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό
45 [38] μοι, Υἱοὶ ἀλλότριοι [39] ἐπαλαιώθησαν,
46 καὶ ἐχώλαναν [40] ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. Ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός [41] μου, καὶ ὑψωθήτω
47 ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου. Ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ᾽ ἐμὲ,
48 Ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν [42] ὀργίλων. Ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ᾽ ἐμὲ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδί-
49 κου [43] ῥύσῃ με. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.
50 Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως [44] αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ἕως [45] αἰῶνος.

ιη΄. 18.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ [1] ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.
2 [2] Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νὺξ νυ-
3 κτὶ [3] ἀναγγέλλει γνῶσιν. [4] Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ
4 αὐτῶν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. [5] ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο
5 τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ. ἀγαλλιά-
6 σεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν [6] αὐτοῦ. Ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ· καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς
7 ἀποκρυβήσεται [7] τῆς θέρμης αὐτοῦ. Ὁ νόμος [8] τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχὰς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ σοφίζουσα νήπια.
8 Τὰ δικαιώματα κυρίου [9] εὐθέα εὐφραίνοντα καρδίαν, ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα
9 ὀφθαλμούς. Ὁ φόβος κυρίου ἁγνὸς διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος, τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό·
10 Ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολὺν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.
11 Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτὰ, ἐν τῷ φυ-
12 λάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. [10] Παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου κα-
13 θάρισόν με, Καὶ [11] ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου. ἐὰν μή μου [12] κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι, καὶ καθαρισθήσομαι
14 ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης. Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου [13] διαπαντός· κύριε βοηθέ μου, καὶ λυτρωτά μου.

ιθ΄. 19.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ Ἰακώβ.
2 Ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ
3 Σιὼν ἀντιλάβοιτό σου. Μνησθείη πάσης

---

28 *Sch.* τὸ, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει, Θεοδοτίονός ἐστιν ἀντὶ τοῦ, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος, εἰρημένου τοῖς ο΄. 29 *Ald. C.* ἠσθένησε. 30 affirmat *Hieron.* 70 interpp. non adſcripſiſſe πάντας. *Aq.* κάμψεις ἐπανεστηκότα μοι. 31 *Alex.* ἐπανισταμένους. 32 *Alex* ἐξωλέθρευσας. 33 *Alex.* εἰσήκουσεν. 34 *Alex. Ald. C.* ὡσεὶ χοῦν. 35 *Alex.* Ῥῦσαί τε με ἀπὸ ἀντιλογιῶν λαῶν. *Aq.* Διασώσεις με ἀπὸ δικασιῶν. *S.* Ῥύσῃ με ἀπὸ ἀντιλογιῶν. 36 *Ald. C.* ἀντιλογίας. 37 *Alex.* ἐπήκουσάς μοι. Οἱ υἱοί. 38 *Ald. C.* μου. 39 *S.* ἠτιμάσθησαν *a. Sch.* Σύμμ. ἀτιμωθήσονται, καὶ ἐντραπήσονται. 40 *Alex.* ἐκ τῶν. 41 μου *Ald. C.* deeſt. 42 *Alex. Ald. C.* μου ὀργίλων. 43 *Alex.* ῥῦσαί με. 44 αὐτοῦ *Ald. C.* deeſt. 45 *Ald.* αἰῶνος. Δόξα.

Pſ. 18. 1 *Mſ. Alex.* ἀναγγελεῖ. 2 *Alex.* Ἡ ἡμέρα. 3 *Alex.* ἀναγγελεῖ. 4 *S.* οὐ ῥήσεσιν, οὐ λόγοις ὧν οὐκ ἀκούονται φωναί· ἀλλ᾽ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος. *Aq.* ὁ κανών. 5 *Aq.* τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκήνωμα ἐν αὐτοῖς. 6 ſcribit *Hieron.* obeliſco notatum eſſe illud αὐτοῦ. eſt quidem in *Pſalt. Arab.* & in *Æth.* at abeſt ab *Ald.* & *C.* 7 *Ald. C.* τῆς θέρμης. 8 *Alex.* κυρίου. 9 *Alex.* εὐθεῖα. *Ald.* deeſt. 10 *Aq.* ἀγνοίας. 11 *S.* καίγε ἀπὸ ὑπερηφάνων συντήρησον τὸν δοῦλόν σου. 12 *Alex.* κατακυριεύσουσιν. 13 *Alex.* ἐστὶν διαπαντός.

θυσίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου [1] πιανάτω. [2] διάψαλμα. **4** Δῴη [3] σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου [4] πληρώσαι. **5** Ἀγαλλιασόμεθα [5] ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι [6] θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα. πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά **6** σου. Νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσε κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐ- **7** τοῦ. Οὗτοι ἐν ἅρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι [7] κυρίου θεοῦ ἡμῶν [8] μεγα- **8** λυνθησόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ [9] ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. **9** Κύριε σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

κ'. 20.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεύς, καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται **2** σφόδρα. Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς [2] ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ, καὶ τὴν [3] δέησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. [4] διάψαλμα. **3** Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφα- **4** νον ἐκ λίθου τιμίου. Ζωὴν ᾐτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν [5] εἰς αἰῶνα **5** αἰῶνος. Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπι- **6** θήσεις ἐπ' αὐτόν. Ὅτι [6] δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, [7] εὐφρανεῖς αὐτὸν **7** ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ **8** ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ. [8] Εὑρεθείη ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιά σου εὕροι **9** πάντας τοὺς μισοῦντάς σε. [9] Θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου, [10] κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, **10** καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ. Τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν **11** ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. [11] Ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο [12] βουλὴν ἣν οὐ μὴ δύ- **12** νωνται [13] στῆσαι. [14] Ὅτι θήσεις αὐτοὺς [15] νῶτον [16] ἐν τοῖς περιλοίποις σου, ἑτοιμά- **13** σεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. Ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου. ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας [17] σου.

κα'. 21.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς [1] ἑωθινῆς, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου [2] πρόσχες μοι, ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι [3] τῶν παραπτωμάτων μου. **2** Ὁ θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας [4] πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ [5] οὐκ εἰς ἄνοιαν **3** ἐμοί. Σὺ δὲ [6] ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔ- **4** παινος τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ [7] ἐρρύσω αὐτούς. **5** Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλ- **6** πισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ [8] οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος [9] ἀν- **7** θρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν, **8** Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσά- **9** τω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ

Ps. 19. 1 *Sch.* φαιδρυνάτω, στεασάτω. 2 διάψαλμα deest *Ald.* & *Comp.* 3 *Alex. Ald.* & *C.* σοι κύριος κατά. *Hieron.* monet, κύριος ex superioribus ἀπὸ κοινοῦ subaudiri. 4 *Alex.* πληρώσει. 5 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τῷ. 6 *Ald. C.* κυρίου θεοῦ. 7 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. 8 sic est in *Rom. Psalt.* sic legit *Cypr.* item *Ambros.* & *Hieron.* in vita Hilarionis, & in Oseæ cap. 10. sic quoque est in *Psalt. Arab.* & in *Æthiop.* atque in metaphrasi quam *Apollinar.* versibus Græce edidit. at in *Ald.* & *C.* est ἐπικαλεσόμεθα. 9 *Ald. C.* ἔπεσον.

Ps. 20. 1 Εἰς τὸ τέλος *Ald. C.* desunt. 2 *Ald. C.* καρδίας. 3 al. θέλησιν. 4 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 5 *Aq. Th.* & V. *ed.* καὶ ἔτι. *S.* καὶ εἰς ἀπέραντον. 6 *C.* δώσεις. 7 *S.* χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ παρὰ τοῦ προσώπου σου. 8 *S.* καταλήψεται ἡ χείρ σου πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, ἡ δεξιά σου εὑρήσει τοὺς μισοῦντάς σε. 9 *Ald. C.* Ὅτι θήσεις. 10 *Alex.* κύριε ἐν ὀργῇ σου συνταράξεις αὐτούς. 11 *Sch.* ὅτι συνέταξαν κατὰ σοῦ εἰς κακόν. 12 *Alex. Ald. C.* βουλὰς ἃς οὐ. 13 *Alex.* στῆναι. 14 *S.* τάξεις αὐτοὺς ἀποστρόφους. 15 post νῶτον *C.* habet comma, non post σου. 16 *Aq.* ἐν τοῖς κάλοις σου ἑδράσεις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. *Sch.* ἔδει ἀντὶ μὲν τοῦ, σοῦ, κεῖσθαι τὸ, αὐτῶν, ἀντὶ δὲ τοῦ, αὐτῶν, κεῖσθαι τὸ, σοῦ· ἵνα ᾖ, ἐν τοῖς περιλοίποις αὐτῶν ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου. τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς ἐμμέτρου συνθέσεως πεπονθέναι δοκεῖ· καθὸ καὶ παρὰ τοῖς ἔξω ποιηταῖς συνεχέστερόν ἐστι τὰ τοιαῦτα εὑρεῖν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς λυρικοῖς. 17 *Ald.* σου. Δόξα.

Ps. 21. 1 *Ms. Alex.* ἑωθινῆς. κα'. Ὁ θεός. 2 *Euseb.* τὸ πρόσχες μοι, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ Ἑβρ. καὶ ὁ Σωτὴρ παραλέλοιπε. 3 *S.* τῶν ὀδυρμῶν μου. V. *ed.* τῆς βοήσεώς μου. VI. *ed.* τῆς δεήσεώς μου. *Aq.* τοῦ βρυχήματός μου. 4 πρὸς σὲ *Ald. C.* desunt. 5 V. *ed.* σιωπή. VI. *ed.* σιγή μοι. 6 *Alex.* ἐν ἁγίοις κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος Ἰσραήλ. *S.* etiam, ἐν ἁγίοις. 7 *Alex.* ἐρύσω. 8 *Alex.* οὐχί. 9 *Alex.* ἀνθρώπου.

μαστῶν

10 μαστῶν τῆς μητρός μου, Ἐπὶ σὲ [10] ἐπερ-
ρίφην ἐκ μήτρας. [11] ἐκ κοιλίας μητρός μου
11 θεός μου εἶ σύ, Μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ·
ὅτι θλίψις ἐγγύς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ [12] βοηθῶν.
12 Περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί, ταῦροι
13 [13] πίονες περιέσχον με. Ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ
τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυό-
14 μενος. Ὡσεὶ ὕδωρ [14] ἐξεχύθην, καὶ
διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθη ἡ
καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς
15 κοιλίας μου. Ἐξηράνθη [15] ὡσεὶ ὄστρα-
κον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται
τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγα-
16 γές με. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες
πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον
με. [16] ὤρυξαν χεῖράς μου, καὶ [17] πόδας,
17 Ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου· αὐτοὶ δὲ
18 κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. Διεμερίσαν-
το τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-
19 τισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Σὺ δὲ κύριε
μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν [18] μου, εἰς τὴν ἀν-
20 τίληψίν μου πρόσχες. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομ-
φαίας τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς
21 [19] τὴν μονογενῆ μου. Σῶσόν με ἐκ στό-
ματος λέοντος, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώ-
22 των τὴν ταπείνωσίν μου. Διηγήσομαι τὸ
ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλη-
23 σίας ὑμνήσω σε. Οἱ φοβούμενοι κύριον
αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακὼβ δο-
ξάσατε αὐτόν, [20] φοβηθήτωσαν [21] αὐτὸν ἅπαν
24 τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. Ὅτι οὐκ ἐξουδένω-
σεν οὐδὲ προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ
ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ ἐν
τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν [22] εἰσήκουσέ μου.
25 Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ [23] με-
γάλῃ, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον [24] τῶν
26 φοβουμένων αὐτόν. Φάγονται πένητες
καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκ-
ζητοῦντες αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς
27 αἰῶνα αἰῶνος. Μνησθήσονται καὶ ἐπι-
στραφήσονται πρὸς κύριον πάντα [25] τὰ πέρα-
τα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ
28 πᾶσαι αἱ [26] πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. Ὅτι
τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν
29 ἐθνῶν. Ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάν-
τες [27] οἱ πίονες τῆς γῆς· ἐνώπιον αὐτοῦ [28] προ-
πεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς [29] τὴν
30 γῆν. [30] καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ, Καὶ τὸ
σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ. [31] ἀναγγελήσεται
31 τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη· Καὶ ἀναγ-
γελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχθη-
σομένῳ, [32] ὃν ἐποίησεν [33] ὁ κύριος.

κβ'. 22.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριος [1] ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερή-
2 σει. [2] Εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με κατε-
σκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρε-
3 ψέ με. [3] Τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν·
ὡδήγησέν με [4] ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης, ἕνε-
4 κεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ καὶ
πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθή-
σομαι κακά, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος
σου καὶ ἡ βακτηρία σου, [5] αὗταί με παρεκάλε-
5 σαν. Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπε-
ζαν, ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπα-
νας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου, καὶ [6] τὸ πο-
τήριόν σου μεθύσκον [7] ὡς κράτιστον.
6 Καὶ τὸ ἔλεός σου [8] καταδιώξεταί με πάσας
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, [9] καὶ τὸ κατοικεῖν με
ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

---

10 *Alex.* ἐπερρίφην. 11 *C.* ἀπὸ γαστρὸς κοιλίας. *Ald.* ἀπὸ γαστρός. 12 *Ald. C.* βοηθῶν μοι. Περιεκ. 13 *Aq.* λιπαροί. *S.* σιτιστοὶ ἄλλος, δυνάσται Βασὰν διεδειγμάτισάν με. 14 sic est in *Lat. vulg. ed.* & in *Psalt. Arab.* sed *Ald.* & *C.* habent ἐξεχύθη. atque ita *Psalt. Rom. Sch.* τὸ δὲ ἐξεχύθην μετὰ τοῦ, ν, κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ πᾶσιν οὕτω δὲ καὶ Ἀπολλινάριος, καὶ Εὐσέβ. γράφει. 15 *Alex. Ald. C.* ὡς. 16 sic *Justin.* ὤρυξάν μου πόδας καὶ χεῖρας. & *Tertull.* *foderunt manus meas & pedes.* & rursus; *exterminaverunt manus meas & pedes.* *Aq.* ᾔσχυναν. 17 *Alex. Ald. C.* πόδας μου. 18 *Ald. C.* σου ἀπ' ἐμοῦ. 19 *Alex.* τὴν μονογενήν μου. *Aq.* μοναχήν *S.* μονότητα. 20 *Ald. C.* φοβηθήτω. 21 *Ald. C.* δὴ ἀπ' αὐτοῦ. 22 *Alex.* ἐπήκουσεν 23 *Ald. C.* μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί σοι τάς. quod non est apud *Tertull.* qui citat hunc locum, nec in metaphr. *Apollin.* 24 *Alex.* πάντων τῶν. 25 *Alex.* τὰ πέρα. 26 *Aq.* & *S.* συγγένειαι. 27 *Aq.* & *S.* οἱ λιπαροί. 28 *Th.* κάμψουσι. *S.* ὀκλάσουσι. 29 *Th.* χοῦν. *S.* κόνιν. 30 *Th.* καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ζῇ. *S.* οὐ ἡ ψυχὴ ζήσει. σπέρμα δὲ λατρεύσει αὐτῷ. *Aq.* αὐτῷ ζῇ. V. *ed.* & VI. ut 70. ἡ ψυχή μου. 31 *S.* ἀναγραφήσεται ἐν βιβλίῳ τοῦ κυρίου. 32 *Aq.* & *Th.* ὅτι ἐποίησεν. 33 *Alex.* κύριος.

Ps. 22. 1 *Alex.* ποιμανεῖ. 2 *Aq.* & *S.* ἐν ὡραιότητι πόας κατεσκήνωσέν με. 3 *S.* ἀνεκλίνατό με. 4 *S.* δι' ἀτραπῶν. 5 *Alex.* αὐταί. 6 ita hab. *Cypr.* & *Aug.* atque ita est in *Psalt. Rom.* & *Arab.* at in *ed. vulg. Lat.* est *calix meus*: cum qua facit *Psalt. Æthiop.* ac *Hieron.* asseverat 70 & *aa. interpp.* transtulisse, μου. *Th.* ποτήριόν μου. *S.* ποτήριον μεθύσκον πλὴν ἀγαθόν. V. *ed.* καὶ ποτήριόν μου μεθύσκον ὡς κράτιστον. 7 *Ald. C.* ὡσεί. 8 *Ald. C.* καταδιώξει. 9 *S.* ἡ κατοίκησίς μου.

Ψαλμὸς

κγʹ. 23.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τῆς μιᾶς [1] σαββάτου.

1 Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. **2** [2] Αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν. **3** Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, [3] καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ [4] ἁγίῳ αὐτοῦ; **4** Ἀθῷος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ [5] πλησίον αὐτοῦ. **5** Οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. **6** Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων [6] αὐτόν, ζητούντων τὸ [7] πρόσωπον τοῦ θεοῦ [8] Ἰακώβ. διάψαλμα. **7** [9] Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. **8** Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός, κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ. **9** Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. **10** Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος τῶν δυνάμεων, [10] αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς [11] δόξης.

κδʹ. 24.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Πρὸς σὲ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου. **2** Ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ πέποιθα, μὴ [1] καταισχυνθείην· μηδὲ καταγελασάτωσάν [2] μου οἱ ἐχθροί μου. **3** Καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν. [3] αἰσχυνθήτωσαν [4] οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς. **4** Τὰς ὁδούς σου κύριε γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με. **5** Ὁδήγησόν με [5] ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν. **6** Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν. **7** Ἁμαρτίας νεότητός μου, καὶ [6] ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς. κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί [7] μου, ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου κύριε. **8** Χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος, διὰ τοῦτο [8] νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ. **9** Ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ. **10** Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. **11** [9] Ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε, καὶ [10] ἱλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι. **12** Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; [11] νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ᾗ ᾑρετίσατο. **13** Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει γῆν. **14** [12] Κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, [13] καὶ [14] ἡ διαθήκη αὐτοῦ [15] τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς. **15** Οἱ ὀφθαλμοί μου διαπαντὸς πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. **16** Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, ὅτι [16] μονογενὴς καὶ πτωχός [17] εἰμι ἐγώ. **17** Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου [18] ἐπληθύνθησαν, ἐκ τῶν [19] ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με. **18** Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. **19** Ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με. **20** Φύλαξον τὴν ψυχήν μου καὶ ῥῦσαί με, μὴ καται-

---

Ps. 23. 1 *Ald.* σαββάτων. *C.* τῶν σαββάτων. *Sch.* ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον, τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ τοῦτο οὐ πρόσκειται. 2 *S.* Οὗτος ἐπὶ θαλάσσας ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ σὺν ποταμοῖς ἥδρασεν αὐτήν. *Th.* ut 70. 3 *Ald. C.* ἢ τίς. 4 *Aq. Th.* ἁγιάσματος. 5 *Alex.* πλησίον. Οὗτος. 6 sic est in *Lat. ed.* & ita *Cypr.* legit. sed *Ald. C.* τὸν κύριον, ζητούντων. 7 *Sch.* Ἀκ. Σύμ. οἱ οʹ. ἡ εʹ. ἡ ςʹ. πρόσωπόν σου Ἰακώβ. hoc tamen nusquam in collatis codd. & edd. repertum est. 8 *Alex. Ald. C.* Ἰακώβ. Ἄρατε. 9 *Aq.* Ἄρατε πύλαι κεφαλὰς ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε ἀνοίγματα αἰώνια. sic quoque *Aq.* vertisse *Hier.* scribit ad Damas. *Th* & V. *ed* ut 70. *S.* μετάρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ὑψωθήτωσαν δὲ αἱ πύλαι αἰώνιοι. 10 sic quoque *Justin.* κύριος τῶν δυνάμεων αὐτὸς οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. in *Alex.* vero, *Ald.* & *C.* αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεύς. 11 *Ald.* δόξης. Δόξα. Κάθισμα γʹ.

Ps. 24. 1 *Ald. C.* καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα· μηδέ. 2 *Ald. C.* με. 3 *Alex.* αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ ἀνομοῦντες. 4 *Sch.* οἱ λοιποί, καὶ ἡ εʹ. οἱ ἀποστατοῦντες. 5 *Alex.* ἐν τῇ * ἀλήθειαν. 6 *Aq.* ἀθεσιῶν μου. *S.* παραπτωμάτων μου. 7 *Alex.* μου, ἕνεκα. *Ald.* & *C.* μου σύ, ἕνεκεν. 8 *Aq.* φωτίσει ἁμαρτωλούς. *S.* ὑποδείξει ἁμαρτάνουσιν ὁδόν. 9 *Ald. C.* Ἕνεκεν. 10 *Ald. C.* ἱλάσθητι. 11 *S.* ᾧ ὑποδείξει ὁδὸν ἣν ἐπιλέγεται. *Aq.* φωτίσει αὐτὸν ἐν ὁδῷ ᾗ ἐκλέξεται. 12 *Aq.* ἀπόρρητον κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. *S.* ὁμιλία κυρίου τοῖς φοβ. αὐτόν. VI. *ed.* κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν. *Th.* μυστήριον κυρίου. 13 *Alex.* καὶ τὸ ὄνομα κυρίου τῶν ἐπικαλουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη. 14 *Aq.* τὴν συνθήκην αὐτοῦ γνωρίσει αὐτοῖς. 15 *Ald. C.* δηλώσει. 16 *Aq.* μοναχός. *S.* μόνος. 17 *Sch.* Ἀ. Θ. ἐγὼ λέγουσιν, ἀντὶ τοῦ, εἰμί. Σ. ὁμοίως τοῖς οʹ. 18 *Aq.* & V. ut 70. VI. & *Th.* ἐπληθύνθησαν. *S.* πλατεῖαι. Cum autem ἐπληθύνθησαν *Theod.* interpretatio sit, dubium esse potest, id ne à 70. sit editum, an aliquid aliud, ut ἐπλατύνθησαν. nam Dominica secunda Quadrages. est in Graduali Missæ, *tribulationes cordis mei dilatatæ sunt.* 19 *Aq.* συνοχῶν μου.

21 αἰσχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. Ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά 22 σε κύριε. Λύτρωσαι ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

κε΄. 25.

[1] Τοῦ Δαυίδ.

1 Κρῖνόν [2] με κύριε, ὅτι ἐγὼ [3] ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων [4] οὐ μὴ 2 σαλευθῶ. Δοκίμασόν με κύριε καὶ πείρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρ-3 δίαν μου. Ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν [5] μού ἐστι, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀλη-4 θείᾳ σου. Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσ-5 έλθω. Ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. 6 Νίψομαι [6] ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυ-7 κλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου κύριε. Τοῦ [7] ἀκοῦσαι φωνῆς [8] αἰνέσεώς, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ 8 θαυμάσιά σου. Κύριε ἠγάπησα [9] εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος δό-9 ξης σου. Μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ [10] ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν 10 ζωήν μου, Ὧν ἐν χερσὶν [11] ἀνομίαι, 11 ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, λύτρωσαί [12] με καὶ 12 ἐλέησόν με. [13] Ὁ πούς μου ἔστη [14] ἐν εὐθύτητι, ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε κύριε.

κς΄. 26.

1 [1] Τοῦ Δαυίδ, πρὸ τοῦ [2] χρισθῆναι.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς 2 μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; Ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας, τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου, 3 αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ [3] ἔπεσαν. Ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, 4 ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω. Μίαν ᾐτησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην [4] ἐκζητήσω [5] τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με [6] τὴν τερπνότητα κυρίου, καὶ ἐπι-5 σκέπτεσθαι [7] τὸν ναὸν αὐτοῦ. Ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. ἐν 6 πέτρᾳ ὕψωσέ με, Καὶ νῦν ἰδοὺ [8] ὕψωσε τὴν κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθρούς μου. [9] ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ [10] θυσίαν ἀλαλαγμοῦ, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ. 7 Εἰσάκουσον κύριε τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα [11], ἐλέησόν με, καὶ εἰσάκουσόν μου. 8 [12] Σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου, [13] Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω. 9 Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' [14] ἐμοῦ, μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου. Βοηθός μου γενοῦ, [15] μὴ ἐγκαταλίπῃς με, καὶ μὴ ὑπερ-10 ίδῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. Ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ 11 δὲ κύριος προσελάβετό με. [16] Νομοθέτησόν με [17] κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου· 12 Μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν μοι [18] μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύ-

---

Ps. 25. 1 *Ald. ed.* & *Comp.* Ψαλμὸς τῷ. 2 *Ald. C.* μοι. *Sch.* ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ τοῖς ο΄. καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ἑρμηνευταῖς, κρῖνόν με, κεῖται. ἐνταῦθα οὖν, κρῖνόν μοι κύριε, ἀντὶ τοῦ, δίκασον ἐμοὶ καὶ τοῖς Βαβυλωνίοις· ὅτι ἐγὼ μὲν πάσῃ ἀκακίᾳ κέχρημαι εἰς αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἐμὲ πάσῃ πονηρίᾳ. 3 *Aq.* ἐν ἁπλότητι. *S.* ἐν ἀμωμότητι. 4 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* οὐ μὴ ἀσθενήσω. *Aug.* non movebor. *Sch.* οὐκ ἀσθενήσω. Ἀ. οὐκ ἀτονήσω· Σ. οὐ περιτραπήσομαι· ἡ ς΄. οὐ μὴ σαλευθῶ. 5 *Alex.* σου. 6 *Aq.* ἐν ἀθωότητι. 7 *Alex,* ἀκοῦσαι φωνήν. *Ald. C.* ἀκοῦσαί με φωνῆς. 8 *Ald. C.* αἰνέσεώς σου, καί. 9 *S.* τὸ ἀνάκτορον. 10 *S.* μιαιφόνων. 11 *Alex.* ἡ ἀνομίαι. 12 *Alex.* με κύριε καί. 13 *Alex.* Ὁ γὰρ πούς μου. 14 *S.* ἐν ὁμαλῷ.

Ps. 26. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ. *Ald.* & *Comp.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Sch.* τὸ τοῦ Δαυὶδ ὄνομα ἑρμηνεύεται, ἐξουθένημα. 2 *Alex.* χρισθῆ. 3 *Ald.* ἔπεσεν. Ἐὰν δὲ παρατάξηται. 4 *Ald. C.* ζητήσω. 5 *Alex.* & *C.* τὸ κατοικεῖν. 6 *S.* τὸ κάλλος. 7 *Alex. Ald. C.* τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ. 8 *Alex.* ὕψωσεν κύριος τὴν κεφαλήν. *Aq.* ὑψωθήσεται ἡ κεφαλή μου. 9 *Sch.* οἱ λοιποὶ, τοὺς κύκλῳ μου. 10 ita quoque legit *Augustinus.* convenit *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* in *Ald.* vero & *Comp.* est. θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω. at *Hesych.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων, θυσίαν αἰνέσεως ἔχει μόνον, ἀλαλαγμοῦ δὲ, οὔ. sic *quædam exemplar.* alterutrum tantum habuerunt, quædam utrumque conjunxerunt. 11 *Alex.* πρὸς σὲ, ἐλέησόν. 12 *S.* Σοὶ προσελάλει. 13 sic est in *Psalt. Rom.* & apud *S. Aug.* itidem in metaphr. *Apollin.* & in *Psalt.* tum *Æthiop.* tum *Arab.* *Aq.* ἐζήτησαν πρόσωπά μου. *S.* Σὲ ἐζήτει τὸ πρόσωπόν μου. V. & VI. *ed. Th.* ut 70. *Ald. C.* κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου. 14 *Ald. C.* ἐμοῦ, καὶ μή. 15 sic est in *edd. Lat.* & apud *Aug.* in *Ald.* & *C.* est, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με. quomodo legit *Theodoret.* & notat, μὴ ἀπορρίψῃς με, εἶπον οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί. ἀπὸ τοῦ ἔξωθεν δὲ παιδείας οἱ ο΄. τοῦτο τὸ ὄνομα πεποιήκασι· τὸ γὰρ, ἐς κόρακας, ὕβρις τις ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀπό τινος μύθου γεγενημένη. a. *Sch.* ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς σκωρίας, ἥτις ὡς περίττωμα σιδήρου ἄχρηστον ἀποπέμπεται, μὴ ἀπορρίψῃς με, εἶπον οἱ ἑρμηνευταί. a. *Sch.* Σ. μὴ ἀπορρίψῃς με. 16 *Aq.* & *Th.* φώτισόν με. *S.* ὑπόδειξόν μοι. 17 *Alex.* κύριε τῇ. 18 *S.* μάρτυρες ψευδεῖς, καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία.

σατο

13 σατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ. Πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων.

14 Ὑπόμεινον τὸν κύριον, ἀνδρίζου, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία [19] σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν [20] κύριον.

κζ΄. 27.

[1] Τοῦ Δαυίδ.

1 Πρὸς σὲ κύριε [2] ἐκέκραξα, ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς [3] ἐπ' ἐμοί, [4] μήποτε παρασιωπήσῃς [5] ἐπ' ἐμοί, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς κατα-
2 βαίνουσιν εἰς λάκκον. Εἰσάκουσον [6] τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς [7] μου, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου [8] εἰς ναὸν ἅγιόν σου.
3 Μὴ συνελκύσῃς [9] μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ [10] ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με, τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.
4 Δὸς [11] αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν [12] χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, [13] ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.
5 Ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκο-
6 δομήσεις αὐτούς. Εὐλογητὸς κύριος, ὅτι
7 εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. Κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήθην, [14] καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου [15] καὶ ἐκ θελήμα-
8 τός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. Κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς
9 τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστι. Σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτούς, καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

κη΄. 28.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ [1] ἐξοδίου σκηνῆς.

1 Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ [2] υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν. ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ [3] δόξαν
2 καὶ τιμήν, Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ [4] δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ
3 ἁγίᾳ αὐτοῦ. Φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδά-
4 των πολλῶν. Φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύϊ, φω-
5 νὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. Φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους, [5] συντρίψει κύριος
6 τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. [6] Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον [7] τὸν Λίβανον, καὶ ὁ ἠγα-
7 πημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων. Φωνὴ κυρίου [8] διακόπτοντος φλόγα πυρός.
8 Φωνὴ κυρίου [9] συσσείοντος ἔρημον, [10] συσσείσει
9 κύριος τὴν ἔρημον Κάδης. Φωνὴ κυρίου [11] καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς, καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει
10 δόξαν. [12] Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ· καὶ καθιεῖται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν
11 αἰῶνα. Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

κθ΄. 29.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου [2] τοῦ Δαυίδ.

1 Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι [3] ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ [4] εὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου [5] ἐπ' ἐμέ.
2 Κύριε ὁ θεός μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, καὶ ἰάσω
3 με. Κύριε ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου, [6] ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς

---

19 *Alex.* μου. 20 *Alex.* κύριον. Δόξα.

Ps. 27. 1 *Ald.* & *C.* Ψαλμὸς τῷ. 2 sic est in *vet. Psalt.* & apud *Aug.* in *Psalt.* praeterea *Aethiop.* & *Arab.* sed *Alex. Ald.* & *C.* habent κεκράξομαι. 3 *Alex. Ald. C.* ἀπ' ἐμοῦ. 4 μήποτε παρασιωπήσῃς. *Ald.* desunt. sed habentur in *ed. vulg. Lat.* & in *vet. Psalt.* item in *Aethiop.* atque *Arab.* *Aq.* μὴ κωφεύσῃς. *S.* μὴ σιγήσῃς ἐξ ἐμοῦ μήποτε ἡσυχάσαντός σου ἀπ' ἐμοῦ, ὁμοιωθῶ τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. 5 *Alex.* ἀπ' ἐμοῦ *Ald. C.* desunt. 6 *Ald. C.* κύριε τῆς. 7 *Alex.* μου, ἧς ἐκέκραξα πρὸς σέ, ἐν τῷ αἴρειν με. 8 *Alex. Ald. C.* πρὸς ναόν. *Aq.* & *S.* χρηματιστήριον. *Th.* δαβείρ. 9 sic quoque legit *Aug.* & ita est in *vet. Psalt.* & in *Aeth.* at in *Ald. C.* με μετὰ ἁμ. καὶ. 10 *Alex.* ἐργαζομένων τὸν * μὴ συναπολέσῃς. 11 *Ald. C.* αὐτοῖς κύριε κατά. 12 *Alex.* χειρῶν δὸς αὐτοῖς. 13 *C.* ἀπόδος τὰ αὐτά. 14 *Aq.* καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδία μου. *S.* καὶ ἱλαρύνθη ἡ καρδία μου. 15 *Aq.* ἀπὸ ᾄσματός μου. *S.* καὶ ἐν ᾠδαῖς μου.

Ps. 28. 1 *Sch.* ἐν τῷ ἑξαπλῷ οὐχ εὕρηται, ἐξοδίου σκηνῆς, ἡ ἐπιγραφή. 2 *Euseb.* κατὰ τὴν Ἑβραίων ἀνάμνησιν οὐκ ἐμφέρεται τό, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ· διὸ καὶ ὠβέλισται παρὰ τοῖς ό. ὡς μὴ κείμενον μήτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, μήτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς. 3 *Aq.* κράτος. *S.* δύναμιν. 4 *Sch.* οἱ λοιποί, εὐπρέπειαν ὀνόματος. 5 *Ald.* & *Comp.* καὶ συντρίψει. 6 *Aq.* Καὶ σκιρτώσει. *S.* Καὶ ὀρχεῖσθαι ἐποίησεν αὐτάς. *V. ed.* Καὶ σκιρτοποιήσει αὐτὰς ὡσεὶ μόσχον. 7 sic etiam *Basil.* legit. *C.* τοῦ Λιβάνου. ita est etiam in *edd. Lat.* & ita legunt *Theodoret.* & *Apollin* 8 *S.* καταδιαιροῦντος. 9 *S* ἐκτοκίζοντος. *Aq.* ὠδίνοντος. 10 *Ald. C.* καὶ συσσείσει. *Aq.* ὠδινήσει. *S.* ἐκτοκίσει. 11 *Ald. C.* καταρτιζομένη ἐλάφους. *Aq.* ὠδίνοντος ἐλάφους. *S.* πληθύνοντος πεδία. *V. ed.* μαινομένου ἐλάφους. *Th.* ut 70. 12 *Aq.* κύριος εἰς κατακλυσμὸν ἐκάθισε. *S.* κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐκάθισε. in *aa. ll.* est κατοικεῖ.

Ps. 29. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 *Alex.* τῷ Δαυίδ. 3 *Aq.* ἀνεβίβασας. 4 *Alex.* ηὔφρανας. 5 *Alex.* ἐπ' ἐμοί. 6 *S.* ἀνεζώωσάς με. *Th.* ut 70.

4 λάκκον. Ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ [7] ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ. 5 Ὅτι [8] ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ. τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τὸ πρωῒ 6 ἀγαλλίασις. Ἐγὼ δὲ εἶπα [9] ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα. 7 Κύριε [10] ἐν τῷ θελήματί [11] σου παρέχου τῷ κάλλει μου δύναμιν· [12] ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος. 8 Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι, καὶ πρὸς τὸν θεόν 9 μου δεηθήσομαι. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ [13] καταβῆναί με εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσεταί σοι [14] χοῦς; ἢ 10 ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου; Ἤκουσε κύριος, καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοη- 11 θός μου. Ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοὶ, διέῤῥηξας τὸν σάκκον μου, καὶ 12 περιέζωσάς με εὐφροσύνην· [15] Ὅπως ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ. κύριε ὁ θεός μου εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί [16] σοι.

λʹ. 30.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, [1] ἐκστάσεως.

1 Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ 2 ἐξελοῦ με. Κλῖνον πρὸς μὲ τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶ- 3 σαί με. Ὅτι [2] κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ, καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδη- 4 γήσεις με, καὶ [3] διαθρέψεις με. Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ [4] ὑπερασπιστής μου κύριε.

5 Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, ἐλυτρώσω με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. 6 Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διακενῆς. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα. 7 Ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου· ὅτι [5] ἐπεῖδες τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου. 8 Καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας [6] ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. 9 Ἐλέησόν με κύριε, [7] ὅτι θλίβομαι· [8] ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ 10 γαστήρ μου. Ὅτι [9] ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου, καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς· ἠσθένησεν [10] ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ 11 μου ἐταράχθησαν. [11] Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου. οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ. 12 Ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας· ἐγενή- 13 θην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός, Ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν [12] παροικούντων κυκλόθεν. ἐν τῷ [13] συναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμὲ, τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο. 14 Ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ [14] ἤλπισα κύριε· εἶπα, Σὺ 15 εἶ ὁ θεός μου, Ἐν ταῖς χερσί σου [15] οἱ κλῆροί μου. ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου, καὶ 16 ἐκ τῶν καταδιωκόντων με. Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν 17 τῷ ἐλέει σου. Κύριε μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε. αἰσχυνθείησαν [16] οἱ ἀσεβεῖς, καὶ [17] καταχθείησαν εἰς ᾅδου. 18 Ἄλαλα γενηθήτω τὰ χείλη τὰ δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ 19 ἐξουδενώσει. [18] Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου κύριε, ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβου-

---

7 *Aq.* τῷ μνημοσύνῳ. *S.* ἀναμιμνήσκοντες τὸν ἁγιασμόν. 8 V. *ed.* συντέλεια. *Aq.* ὁ ἀθροισμός. 9 *S.* ἐν τῇ ἠρεμίᾳ. 10 *S.* ἐν τῇ διαλλαγῇ. 11 *Alex.* μου παρέχου τῷ κάλλει μου. *Aq.* & V. *ed* τῷ ὄρει. *S* ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ἔστησας τῷ προπάτορί μου κράτος. παρέχου in *Lat.* quoque *edd.* est. παρέχου autem legit *Apollin.* & ita est in *Psalt. Æthiop.* atque in *nonnull. ll. Græc.* 12 *Aq* ἀπέκρυψας τό. 13 *Ald. C.* καταβαίνειν. 14 *Ald.* χνοῦς. 15 *S.* ἵνα ᾄδῃ σε δόξα, καὶ μὴ παρασιωπήσῃ. 16 *Ald.* σοι. Δόξα.

Ps. 30. 1 *Sch.* τὸ, ἐκστάσεως, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, προσέθηκέ τις, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ λέγεσθαι, ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου. 2 *Ms. Alex.* κραταίωσις. *Aq.* & *S.* πέτρα. 3 *S.* ἐπιμελήσεις τουτέστι παντοδαπῆς μου προνοίας ἀξιώσεις, διὰ τὸ ὄνομά σου ἐν ᾧ πέποιθα. 4 *Sch.* τὸ, κύριος, οὔτε παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔκειτο. in *aa. ll.* seq. κύριε. 5 *Alex.* ἐφεῖδες. *Ald. C.* ἐπεῖδες ἐπί. 6 *Ald. C.* ἐχθρῶν. 7 *Aq.* ὅτι στενόν μοι. 8 *Aq.* ἠυχμώθη ἐν παροργισμῷ. *S.* ἐθολώθη διὰ παροργισμόν. 9 *S.* ἀνηλώθη. 10 *S.* διὰ τὴν κάκωσίν μου ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου εὐρωτίασαν. *Aq.* καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἠυχμώθη. 11 *Aq.* παρὰ πάντων. 12 *Aq.* συστροφῆς. 13 *Alex.* ἐπισυναχθῆναι. 14 *Alex. Ald. C.* κύριε ἤλπισα. 15 ita hab. *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* & *Apollinarii.* ut autem hoc loco οἱ κλῆροί μου, sic *Judic.* 21. in l. v. est, ὡς κλῆρος πλημμελήσατε pro quo in *ed. communi* est, ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε. atque ibidem, quod hoc loco, Heb. vocabulum est. cæteri vero interpp. verterunt, οἱ καιροί μου. & in *Psalt. Rom.* est, *tempora mea.* *Sch.* οἱ Ἑβρ καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ καιροί μου. *Theodor.* καιροὺς ἢ κλήρους καλεῖ τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολὰς, πλοῦτον καὶ πενίαν· δεσποτείαν καὶ δουλείαν· εἰρήνην καὶ πόλεμον 16 *Alex.* ἀσεβεῖς. 17 *Aq. S.* σιωπησάτωσαν εἰς ᾅδου. 18 *S.* τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου ὃ ἔκρυψας ἀπόθετον τοῖς φοβουμένοις σε; *Th.* & VI. *ed.* ut 70.

μένοις

μένοις σε· ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν [19] ἐπὶ σέ, ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
20 [20] Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων, σκεπάσεις αὐτοὺς [21] ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
21 Εὐλογητὸς κύριος, [22] ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔ-
22 λεος αὐτοῦ [23] ἐν πόλει περιοχῆς. Ἐγὼ δὲ [24] εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, [25] Ἀπέρριμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου· διὰ τοῦτο [26] εἰσήκουσας κύριε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
23 κεκραγέναι με πρὸς σέ. Ἀγαπήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας ἐκζητεῖ [27] κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς πε-
24 ρισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν. Ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.

λα'. 31.

[1] Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

1 Μακάριοι ὧν [2] ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
2 ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. Μακάριος ἀνὴρ [3] ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν, οὐδέ ἐστιν [4] ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δό-
3 λος. [5] Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν.
4 Ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χείρ σου, [6] ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ [7] ἐμπαγῆναι ἄκανθαν. [8] διάψαλμα.
5 [9] Τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα. εἶπα, Ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, [10] καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου. διάψαλ-
6 μα. [11] Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ εὐθέτῳ· πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγ-
7 γιοῦσι. Σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλίαμά μου λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων [12] με. διάψαλμα.
8 [13] Συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.
9 Μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις· [14] ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν [15] ἄγξαι τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.
10 Πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπί-
11 ζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. Εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι, [16] καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ [17] καρδίᾳ.

λβ'. 32.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 [2] Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ, [3] τοῖς
2 εὐθέσι πρέπει [4] αἴνεσις. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκα-
3 χόρδῳ ψάλατε αὐτῷ. Ἄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν, καλῶς ψάλατε [5] ἐν ἀλαλαγ-
4 μῷ. Ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος τοῦ κυρίου, καὶ
5 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει. Ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν [6], τοῦ ἐλέους κυρίου πλή-
6 ρης ἡ γῆ. Τῷ λόγῳ [7] τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ [8] ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ [9] πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.
7 [10] Συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης,
8 τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. Φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ [11] σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκου-
9 μένην. Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν,

---

19 *Alex.* ἐπὶ σοί. 20 *Alex.* Καὶ κατακρύψεις. 21 *S.* ἐν σκέπῃ. 22 *S.* ὁ παραδοξάσας. 23 *S.* ὡς ἐν πόλει περιτετειχισμένῃ. 24 *Aq.* εἶπον ἐν θαμβήσει μου. *S.* εἶπον ἐν τῇ ἐκπλήξει μου. 25 *Alex.* Ἀπέριμμαι. 26 *Alex. Ald. C.* εἰσήκουσας (*Alex.* εἰσήκουσεν) τῆς φωνῆς. 27 *Alex.* ὁ κύριος.

Pſ. 31. 1 *Mſ. Alex.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. *Ald. C.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ, συνέσεως. 2 al. ἀφείθησαν. 3 *Alex.* οὐ οὐ μή. 4 ita etiam *Aug.* cum quo convenit *Pſalt. vet. Rom.* & *Arab.* nam in *Æthiop.* eſt, ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. at *Hieron.* affirmat, ita ſolum *Symm.* vertiſſe, ceteros, ἐν πνεύματι. *Sch.* ἄλλως, ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ. 5 *Aq.* Ὅτι ἐκώφευσα, κατετρίβη τὰ ὀστᾶ μου ἐν βρυχήματί μου. *S.* ὅτι ἀπεσιώπησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι πᾶσαν ἡμέραν. 6 *S.* μετεστράφη μοι εἰς διαφθορὰν ὡς καύσωνος θερινόν. *Aq.* ἐστράφην εἰς προνομήν μου ἐν ἐρημώσει θερείᾳ. V. *ed.* ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπώραν. 7 *Alex.* παγῆναί μοι ἄκανθαν. *Ald. C.* ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν (*Ald.* ἄκανθα.) 8 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt ter in hoc Pſalmo. 9 *Alex. Ald. C.* Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἁμαρτίαν. 10 *Aq.* καὶ σὺ ἦρας ἀνομίαν ἁμαρτίας μου ἀεί. *Th.* καὶ σὺ ἀφῆκας ἁμαρτίαν τῆς ἀσεβείας μου. *S.* ἵνα σὺ ἀφέλῃς τὴν ἄνομον ἁμαρτίαν. 11 *S.* ὑπὲρ τούτου προσεύξεται πᾶς ὅσιος καιρὸν εὑρών, ὥστε ἐπικλύζοντα ὕδατα πολλὰ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐγγίσαι. 12 *Alex.* με. Συνετιῶ. 13 *Aq.* Ἐπισημώσω σε, καὶ φωτίσω σε ἐν ὁδῷ ᾗ πορεύσῃ. *S.* συνετιῶ σε, καὶ ὑποδείξω σοι ὁδὸν ἣν ὁδεύσεις· βουλεύσομαι περὶ σοῦ τῷ ὀφθαλμῷ μου. 14 *Alex. Ald. C.* ἐν κημῷ καὶ χαλινῷ. 15 *Alex.* ἄγξις. *Ald. C.* ἄγξαις. 16 *Aq.* καὶ αἰνοποιήσατε. *S.* καὶ εὐφημεῖτε. 17 *Ald.* καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα δ'.

Pſ. 32. 1 *Mſ. Alex.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. *Ald.* & *C.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβρ. καὶ παρὰ τοῖς τρισί. V. & VI. *ed.* τοῦ Δαυίδ. 2 *Aq.* Αἰνεῖτε. *S.* Εὐφημεῖτε. 3 *Aq.* τοῖς εὐθέσιν ὡραιοῦται ἡ ὕμνησις. 4 *Alex.* ἡ αἰνέσεις. 5 *Ald. C.* αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ. *S.* μετὰ σημασίας. 6 *Alex. Ald. C.* ὁ κύριος, τοῦ. 7 *Alex.* κυρίου. 8 *Aq.* ἐποιήθησαν. *S.* ἐγένοντο. 9 *Aq.* πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν. *S.* ἡ διακόσμησις αὐτῶν. *Th.* ut 70. 10 *S.* συνήγαγεν ὡς ἐν ἀσκῷ ὕδατα. *Theodor.* εὕρομεν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα. cum autem *vet. Pſalt. Lat.* habeat, *ſicut in utrem*; *Rom. Pſalt.* & *vulg. ed.* *in utre*; veriſimile eſt, ex hoc Theodor. loco, quædam exemplar. habuiſſe, ὡς εἰς ἀσκόν. 11 *S.* εὐλαβείσθωσαν.

10 αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν. Κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων.

11 Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ [12] ἀπὸ γενεῶν εἰς 12 γενεάς. Μακάριον τὸ ἔθνος οὗ ἐστι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κλη- 13 ρονομίαν ἑαυτῷ. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, 14 [13] Ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν· 15 Ὁ πλάσας [14] κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ [15] συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

16 Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται [16] ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. 17 Ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυ- 18 νάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν, τοὺς 19 ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, Ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια- 20 θρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ. [17] Ἡ ψυχὴ ἡμῶν [18] ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ 21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν. Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀ- 22 νόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. Γένοιτο [19] τὸ ἔλεός σου κύριε ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν [20] ἐπὶ σέ.

λγ'. 33.

[1] Τῷ Δαυὶδ, ὁπότε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν.

1 Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.

2 Ἐν τῷ κυρίῳ [2] ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχή μου· ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.

3 Μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοὶ, καὶ [3] ὑψώ- 4 σωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ [4] ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου, [5] καὶ ἐκ πασῶν τῶν [6] παροικιῶν μου ἐρρύσατό με.

5 [7] Προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ.

6 Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλί- 7 ψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν. Παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων 8 αὐτὸν, καὶ ῥύσεται αὐτούς. Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος, μακάριος ἀνὴρ ὃς 9 ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν. Φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα 10 τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ.

11 [8] διάψαλμα. Δεῦτε τέκνα, ἀκούσατέ 12 μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡ- 13 μέρας ἰδεῖν ἀγαθάς; Παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι 14 δόλον. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθὸν, ζήτησον εἰρήνην, καὶ δίωξον αὐτήν.

15 Ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐ- 16 τοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. Πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς 17 τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς.

18 Ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.

19 Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν 20 αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος. [9] Φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ 21 συντριβήσεται. Θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρὸς, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημ- 22 μελήσουσι. Λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες [10] ἐπ' [11] αὐτόν.

λδ'. 34.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 Δίκασον κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέ-

---

12 *Alex. Ald. C.* εἰς γενεὰν καὶ γενεάν (*Alex.* γεναιάν.) 13 *Aq.* ἀπὸ ἑδράσματος καθέδρας αὐτοῦ. *S.* ἀπὸ ἕδρας κατοικίας αὐτοῦ. 14 *Aq.* & V. ed. ἅμα. *S.* ὁμοῦ. 15 *Ald. C.* συνιεὶς εἰς πάντα. 16 *S.* διὰ γὰρ πλῆθος. 17 *Ald. C.* Ἡ δὲ ψυχή. 18 *Ald. C.* ὑπομενεῖ. 19 *Alex. Ald. C.* κύριε τὸ ἔλεός (*Alex.* ἔλαιός) σου ἐφ' ἡμᾶς. 20 *Alex.* ἐπὶ σοί.

Ps. 33. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. *Aq.* & V. ed. τοῦ Δαυίδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθε. *S.* μεμόρφωκε τὸν τρόπον αὐτοῦ.

2 *Ms. Alex.* ἐπαινεσθήσεται. 3 *Alex.* ὑψώσομεν. 4 *Aq.* ὁμοθυμαδόν. 5 *S.* καὶ ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεών μου ἐξείλετό με. 6 *Alex.* θλιψαιῶν al θλίψεων. *Ald. C.* θλίψεώς. 7 *Aq.* ἀποβλέψατε. 8 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 9 *Alex. Ald. C.* Φυλάσσει κύριος πάντα. 10 *Aq.* ἐν αὐτῷ. *Th. S.* ἐπ' αὐτῷ. 11 *Ald.* αὐτόν. Δόξα.

Ps. 34. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Aq.* τοῦ Δαυίδ.

μησον

2 μησον τοὺς πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν [2] μοι.

3 [3]Ἔκχεον [4]ῥομφαίαν, καὶ σύγκλεισον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με, εἰπὸν τῇ ψυχῇ

4 μου, Σωτηρία σου [5]ἐγώ εἰμι. Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου, [6]ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ [7]καταισχυνθείησαν οἱ λογιζόμενοί μοι κα-

5 κά. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ [8]χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων

6 αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα, καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώ-

7 κων αὐτούς. Ὅτι [9]δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν, [10]μάτην ὠνεί-

8 δισαν τὴν ψυχήν μου. [11]Ἐλθέτω [12]αὐτοῖς παγὶς [13]ἣν οὐ [14]γινώσκουσι, καὶ ἡ θήρα ἣν [15]ἔκρυψαν, [16]συλλαβέτω [17]αὐτούς, καὶ ἐν

9 τῇ παγίδι [18]πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. Ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερ-

10 φθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι, [19]Κύριε τίς ὅμοιός σοι; ῥυόμενος [20]πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων

11 αὐτόν. [21]Ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι, ἃ οὐκ ἐγίνωσκον, [22]ἐπηρώτων με.

12 [23]Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ [24]ἀντὶ καλῶν,

13 καὶ [25]ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου. [26]Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι, ἐνεδυόμην σάκκον· καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου [27]ἀπο-

14 στραφήσεται. [28]Ὡς πλησίον ὡς [29]ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, [30]ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην.

15 Καὶ [31]κατ' ἐμοῦ [32]εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ [33]μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων· [34]δι-

16 εσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν. [35]Ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν, ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.

17 Κύριε πότε ἐπόψῃ, ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων

18 τὴν [36]μονογενῆ μου. Ἐξομολογήσομαί [37]σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ [38]βαρεῖ

19 αἰνέσω σε. Μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι [39]ματαίως, οἱ [40]μισοῦντές με δωρεάν, καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς.

20 [41]Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, [42]καὶ [43]ἐπ'

21 ὀργῇ δόλους διελογίζοντο. [44]Καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, [45]εἶπαν, Εὖγε, εὖγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

22 Εἶδες κύριε, [46]μὴ παρασιωπήσῃς, κύριε μὴ

23 ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός

24 μου εἰς [47]τὴν δίκην μου. Κρῖνόν [48]με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου κύριε ὁ θεός μου,

25 καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι. Μὴ [49]εἴποισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν, Εὖγε, εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μηδὲ [50]εἴποιεν, Κατεπίομεν αὐτόν.

26 Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπι-

---

2 *Alex. Ald. C.* μου. 3 *Aq. S. Th. V. ed.* καὶ γύμνωσον λόγχην καὶ περίφραξον. 4 *Alex.* ῥομφαίαν σου. 5 *Alex. Ald. C.* εἰμι ἐγώ. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν. 6 *Alex. Ald. C.* ἀποστραφήτωσαν. 7 *Alex. Ald. C.* καταισχυνθήτωσαν. 8 *Alex. Ald.* χνοῦς. 9 *S* ἀναιτίως ὤρυξάν μοι διαφθορὰν δικτύου αὐτῶν. 10 *S.* ἀναιτίως ὑπώρυξαν τὴν ψυχήν μου. a *Sch* ὁ Σύμ. ἀναιτίως διέρρηξαν τὴν ψυχήν μου. 11 *Alex.* Ἐλθάτω. 12 *Ald. C.* αὐτῷ. 13 *Aq.* οὐ γινώσκοντι. *S.* ὃ μὴ οἶδε. quod autem hic est, ἐλθέτω αὐτοῖς, & paulo post, αὐτούς, sic legit *Aug.* sic quoque est in *vet. Psalt.* & in *Rom.* cet. vero *ll.* hab. ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς ἣν οὐ γινώσκει· καὶ ἡ θήρα ἣν ἔκρυψε συλλαβέτω αὐτόν. quemadmodum est in *vulg. ed. Lat.* 14 *Ald. C.* γινώσκει. 15 *Ald. C.* ἔκρυψε. 16 *Alex.* συνλαβέτω. 17 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 18 *Alex. Ald. C.* πεσεῖται. 19 *Alex. Ald. C.* Κύριε, κύριε τίς. 20 *Alex.* πτωχὸν ἐκ στερεωτέρων αὐτοῦ. 21 *Ald. C.* Ἀναστάντες μοι μάρτυρες. 22 *Alex. Ald. C.* ἠρώτων με. 23 *Alex.* Ἀνταποδίδοσαν. 24 *Alex. Ald. C.* ἀντὶ ἀγαθῶν. *Aq.* ἀγαθωσύνης. *S.* ἀγαθοῦ. *Th.* ἀγαθῶν. 25 *Aq.* ἀτέκνωσιν. *S.* συνεστραμμένα. & in *a. cod* ἀντεστραμμένα κατὰ τῆς ψυχῆς μου. *Euseb.* autem, ἀνεστραμμένα. 26 *Aq.* καὶ ἐγὼ ἐν ἀῤῥωστίᾳ αὐτῶν, ἔνδυσίς μου σάκκος. *Th.* & *V. ed.* ἐγὼ δὲ ἐν τῷ παρενοχλεῖσθαι αὐτούς. 27 *Alex.* ἀποστραφέτω. *S.* ὑπέστρεψεν. 28 *S.* ὡς πρὸς ἑταῖρον, ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀνεστρεφόμην. 29 *Ald. C.* ἀδελφῷ ἡμετέρῳ. 30 *Sch.* ὡς πενθῶν ὁμομήτριον σκυθρωπῶς ἐκύφην. 31 *Aq.* ἐν σκασμῷ μου ηὐφράνθησαν καὶ συνελέγησαν. *S.* σκάζοντός μου ηὐφραίνοντο καὶ ἠθροίζοντο. *V. ed.* καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ηὐφράνθησαν. 32 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 33 *S.* πλῆκται. 34 *S.* ἀποῤῥήξαντες οὐκ ἠρέμουν. *Aq.* ἔῤῥηξαν καὶ οὐκ ἐσιώπησαν. 35 *S.* ἐν ὑποκρίσει ῥήμασι πεπλασμένοις ἔπριον κατ' ἐμοῦ ὀδόντας αὐτῶν. alibi, ἐπηγείρουν κατ' ἐμοῦ. 36 *Alex.* μονογενήν μου. *Aq.* μοναχήν μου. *S.* μονότητά μου. 37 *Alex. Ald. C.* σοι ἐν ἐκκλησίᾳ. 38 *Aq.* ὀστείνῳ. *Sch.* τουτέστιν ἰσχυρῷ. *S* παμπληθεῖ. 39 *Alex. Ald. C.* ἀδίκως. 40 *Alex.* μισοῦντες δωρεάν. 41 *S.* Οὐ γὰρ εἰς εἰρήνην λαλοῦσι, ἀλλὰ περὶ συναρπαγῆς ἐν τῇ γῇ λόγους δολίους λογίζονται. *V. ed.* ὅτι οὐκ εἰρήνην λαλοῦσι, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ γῆς ῥήματα δόλια λογίζονται. 42 *Theodor.* φιλικοῖς χρώμενοι λόγοις ὡς ἐν γῇ τινι κατακρύπτειν τὴν ὀργὴν ἐπειρῶντο, δόλου πλήρη τὴν διάνοιαν ἔχοντες. sic videtur legisse, ἐπ' ὀργῇ γῆς. *Sch.* τὸ, γῆς ἐλάλουν, ἰστόρηται παρὰ τοῖς ό. ἐν δὲ τοῖς ἁπλοῖς ἀντιγράφοις οὐ κεῖται. γῆς, quidem est in *vulg. ed. Lat.* & in *Psalt. Arab.* in cæt. *edd.* non est. *Aq* καὶ ἐπὶ ἀθρόα γῆς ῥήματα ἐπιθέσεων λογίζονται. 43 *Alex. Ald. C.* ἐπ' ὀργήν. 44 Καὶ *C.* deest. 45 *Alex. Ald. C.* εἶπον. 46 *S.* μὴ ἡσυχάσῃς. 47 *S.* τὴν δικαίωσίν μου. 48 *Alex.* μοι. 49 *C.* εἴποιεν. 50 *Alex.* & *C.* εἴποισαν.

χαίρον-

χαίροντες τοῖς κακοῖς μου· ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ [51] μεγαλορρημονοῦντες
27 ἐπ' ἐμέ. [52] Ἀγαλλιάσαιντο καὶ [53] εὐφρανθείησαν [54] οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ εἰπάτωσαν διαπαντὸς, [55] Μεγαλυνθείη ὁ κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δού-
28 λου αὐτοῦ. Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν [56] τὸν ἔπαινόν σου.

λε'. 35.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ [2] δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

1 [3] Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλ-
2 μῶν αὐτοῦ. Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.
3 Τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος, οὐκ ἠθέλησε συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι.
4 Ἀνομίαν [4] ἐλογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, [5] τῇ δὲ κακίᾳ
5 οὐ προσώχθισε. Κύριε ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ [6] ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφε-
6 λῶν. [7] Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ, τὰ κρίματά σου [8] ὡσεὶ ἄβυσσος πολλή. ἀν-
7 θρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε, [9] Ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός· [10] οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων [11] ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦ-
8 σι. Μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάῤῥουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς
9 [12] αὐτούς. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν
10 τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. Παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, [13] καὶ τὴν δικαιο-
11 σύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. [14] Μὴ [15] ἐλθέτω μοι πους ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ [16] ἁμαρτωλῶν [17] μὴ σαλεύσαι με.
12 Ἐκεῖ [18] ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται [19] στῆναι.

λϛ'. 36.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 [2] Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ
2 ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν. Ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡσεὶ [3] λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
3 Ἔλπισον ἐπὶ κύριον, καὶ ποίει χρηστότητα, καὶ κατασκήνου τὴν γῆν, καὶ [4] ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ
4 πλούτῳ αὐτῆς. Κατατρύφησον τοῦ κυρίου, καὶ [5] δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας
5 σου. [6] Ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν ὁδόν σου, καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ποι-
6 ήσει. Καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
7 [7] Ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευσον αὐτόν. μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι [8] παρανομίας.
8 Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμὸν, μὴ
9 παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι. Ὅτι οἱ πονηρευόμενοι [9] ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον, αὐτοὶ κληρονομήσουσι [10] τὴν
10 γῆν. Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ [11] ὑπάρξῃ ἁμαρτωλὸς, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ,
11 καὶ οὐ μὴ εὕρῃς. Οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει
12 [12] εἰρήνης. Παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας
13 αὐτοῦ. Ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτὸν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.
14 Ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν, τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, [13] τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
15 Ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς [14] τὴν καρδίαν

---

51 *Alex.* μεγαλορημονοῦντες. 52 *Alex.* Ἀγαλλιάσοιντο. *Ald. C.* Ἀγαλλιάσθωσαν. 53 *Ald. C.* εὐφρανθήτωσαν. 54 *Alex.* ἐπὶ σοὶ οἱ θέλοντες. 55 *Alex. Ald. C.* Μεγαλυνθήτω. 56 *Aq.* ὑμνήσει σε.

Ps. 35. 1 *Ms. Alex.* τῷ Δαυὶδ ψαλμός. 2 *Ald. C.* παιδί. 3 *Sym.* Φησὶ περὶ ἀσυνθεσίας τοῦ ἀσεβοῦς ἔνδοθεν ἡ καρδία μου, οὐ πρόσκειται φόβος θεοῦ ἄντικρυς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὅτι ἐξολισθάνειν τὰ περὶ αὐτοῦ δοκεῖ, τοῦ εὑρεθῆναι τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ, τοῦ μισηθῆναι αὐτήν. 4 *Alex. Ald. C.* διελογίσατο. 5 *Alex. Ald. C.* κακίᾳ δὲ οὐ. *S.* κακὸν οὐκ ἀποδοκιμάσει. *Aq.* οὐκ ἀπέῤῥιψε. *Th.* οὐκ ἀπώσατο. 6 *S.* ἡ βεβαιότης σου ἕως αἰθερίων. 7 *Aq.* δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη, ἰσχυρέ. legitur etiam ἰσχυροῦ. 8 *Alex. Ald. C.* ἄβυσσος πολλή. 9 *S.* τί τίμιον. 10 *Alex.* οἱ δὲ οἱ. 11 *S.* ὑπὸ σκιὰν τῶν πτερύγων σου ἀμεριμνοῦσι. 12 *Sch.* Ἀ. Σ. Θ. ἡ ε'. καὶ ἡ ϛ'. αὐτοὺς, ὁμοίως. 13 *S.* καὶ τὴν ἐλεημοσύνην σου τοῖς ἁπλοῖς τὴν καρδίαν. 14 *C.* Οὐκ. 15 *Alex.* ἐλθάτω. 16 *Alex. Ald. C.* ἁμαρτωλοῦ. 17 *Alex.* μὴ σαλεύσει με. 18 *Alex.* ἔπεσαν. 19 *Ald.* στῆναι. Δόξα.

Ps. 36. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Ald. C.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* ἡ ε'. καὶ ἡ ϛ'. Σ. Μὴ φιλονείκει κακούργοις· Θ. Μὴ παρερεθίζου· Ἀ. Μὴ διαμάχου. 3 *S.* χλωρά. 4 *Alex.* ποιμανθήσει. *S.* ποιμαίνου διηνεκῶς. *Aq.* νέμου πίστιν. 5 *Alex. Ald.* δώῃ σοι. *C.* δώσει. 6 *Aq.* Κύλιε. *S.* Ἐπικύλισον. 7 *Aq.* Σίγησον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀποκαραδόκει αὐτόν. *S.* Ἡσύχαζε τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευε αὐτόν. 8 *Alex. Ald. C.* παρανομίαν. 9 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 10 *Alex.* γῆν. 11 *Alex.* ὑπάρξει ὁ ἁμαρτωλός. 12 *Alex.* εἰρήνης ἐπ' αὐτῆς. 13 *C.* καὶ τοῦ. 14 *Ald. C.* τὰς καρδίας.

αὐτῶν

αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη.

16 Κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁ-
17 μαρτωλῶν πολύν. Ὅτι βραχίονες ἁμαρ-
τωλῶν συντριβήσονται, [15] ἀντιστηρίζει δὲ τοὺς
18 δικαίους ὁ κύριος. [16] Γινώσκει κύριος
τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐ-
19 τῶν εἰς [17] τὸν αἰῶνα ἔσται. Οὐ καται-
σχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις
20 λιμοῦ χορτασθήσονται. Ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ
ἀπολοῦνται, [18] οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα τῷ
δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες
21 ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον. Δανείζεται ὁ ἁ-
μαρτωλὸς, καὶ οὐκ [19] ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος
22 οἰκτείρει καὶ [20] διδοῖ. Ὅτι [21] οἱ εὐλογοῦν-
τες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώ-
μενοι [22] αὐτὸν [23] ἐξολοθρευθήσονται.

23 Παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευ-
θύνεται, [24] καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ [25] θελήσει.

24 Ὅταν πέσῃ οὐ καταῤῥαχθήσεται, ὅτι κύριος ἀν-
25 τιστηρίζει χεῖρα [26] αὐτοῦ. Νεώτερος
ἐγενόμην, [27] καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον δί-
καιον ἐγκαταλελειμμένον, οὐδὲ τὸ σπέρμα
26 αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. Ὅλην τὴν ἡμέραν
[28] ἐλεεῖ καὶ [29] δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς
27 εὐλογίαν ἔσται. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ
ποίησον ἀγαθὸν, [30] καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα
28 αἰῶνος. Ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν,
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰ-
ῶνα φυλαχθήσονται· [31] ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται,
καὶ σπέρμα ἀσεβῶν [32] ἐξολοθρευθήσεται.

29 Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώ-
σουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς.

30 Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσ-
31 σα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν. Ὁ νόμος τοῦ
θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκε-
32 λισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. [33] Κα-
τανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ ζητεῖ τοῦ θα-
33 νατῶσαι αὐτόν. Ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγ-
καταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, [34] οὐδὲ
[35] μὴ καταδικάσαι [36] αὐτὸν, [37] ὅταν κρίνηται
34 αὐτῷ. Ὑπόμεινον τὸν κύριον, καὶ φύλα-
ξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλη-
ρονομῆσαι [38] τὴν γῆν· ἐν τῷ [39] ἐξολοθρεύεσθαι
35 ἁμαρτωλοὺς, [40] ὄψει. [41] Εἶδον τὸν ἀσεβῆ
ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους
36 τοῦ Λιβάνου· Καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ
ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ εὑρέθη ὁ τόπος
37 αὐτοῦ. [42] Φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐθύ-
τητα, ὅτι ἔστιν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰ-
38 ρηνικῷ. [43] Οἱ δὲ παράνομοι [44] ἐξολο-
θρευθήσονται ἐπιτοαυτὸ, [45] τὰ ἐγκαταλείμ-
ματα τῶν ἀσεβῶν [46] ἐξολοθρευθήσονται.

39 Σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ ὑπερ-
ασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν ἐν καιρῷ θλίψεως.

40 Καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος, καὶ ῥύσεται αὐτοὺς,
καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν, καὶ σώσει
αὐτοὺς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ' [47] αὐτόν.

λζʹ. 37.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ [1] εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

1 Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ
2 τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. Ὅτι τὰ βέ-
λη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ [2] ἐπεστήριξας ἐπ'
3 ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. Οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ
σαρκί μου ἀπὸ προσώπου [3] τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔ-
στιν εἰρήνη [4] τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν
4 ἁμαρτιῶν μου, Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερ-
ῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡσεὶ [5] φορτίον βαρὺ
5 ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ. Προσώζεσαν καὶ
ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου, ἀπὸ προσώπου τῆς
6 ἀφροσύνης μου. Ἐταλαιπώρησα καὶ κατε-
κάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυ-

---

15 *S.* ἀντιλαμβάνεται αὐτῶν. 16 *S.* Περιεῖδε κύριος τὰς ἡμέρας τῶν. 17 *Alex.* αἰῶνα. 18 *Aq.* καὶ οἱ ἐχθροί. *Sch.* Ἀ. καὶ ὁ Σ. ἀντὶ τοῦ, δὲ, τὸν καὶ, σύνδεσμον τεθεικότες, τοὺς αὐτοὺς ἔδειξαν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοὺς κυρίου ἐχθρούς. 19 *C.* ἀποτίζει. 20 *Alex.* & *C.* δίδωσιν. 21 *S.* οἱ εὐλογημένοι ὑπ' αὐτοῦ. 22 *S* ὑπ' αὐτοῦ. 23 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 24 *S.* καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται. 25 *Alex. Ald. C.* θελήσει σφόδρα. 26 *Ald. C.* αὐτοῦ. 27 *S.* ἀλλὰ καί. 28 *Aq.* δωρεῖται καὶ δανείζει. 29 *Alex. Ald. C.* δανείζει (δανίζει *Alex.*) ὁ δίκαιος, καί. 30 *S.* καὶ ἠρεμήσεις. 31 sic quoque est in *Æthiop. Psalt.* in cæt. ll. οἱ δὲ ἄνομοι ἐκδιωχθήσονται. *Alex. Ald. C.* ἄμωμοι (*Alex.* ἄνομοι) δὲ ἐκδιωχθήσονται. *S.* ἐξαρθήσονται. in Hebr. autem ea verba non sunt, nec *Aug.* nec *Orig.* legisse videntur. 32 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 33 *Sch.* περισκοπεῖ. 34 *Alex. Ald. C.* οὐδ' οὐ. 35 *Alex. Ald. C.* μὴ καταδικάσηται. 36 *Alex.* αὐτὸν, κρίνεται αὐτῷ. 37 *Aq.* ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν. 38 *Alex.* γῆν. 39 *Alex.* ἐξολεθρεύεσθαι. 40 *Alex.* ὄψῃ. 41 *Sch.* ἡ ϛʹ. ἔκδοσις οὕτως εἶχεν· εἶδον ἀσεβῆ καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα, εἰμὶ ὡς αὐτόχθων περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ. 42 *S.* φύλασσε ἁπλότητα, καὶ ὅρα εὐθὺ, ὅτι ἔστι μέλλοντα. *Aq.* ἔσχατον. 43 *S.* Οἱ δὲ ἀθετοῦντες ἐξαλειφθήσονται ὁμοῦ. 44 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 45 *S.* τὰ ἔσχατα. *Aq.* ἔσχατον. 46 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 47 *Ald.* αὐτόν. Δόξα. Κάθισμα εʹ.

Ps. 37. 1 *Ms. Alex.* εἰς * ἄμνησιν περὶ τοῦ σαββάτου. 2 *Alex.* ἐπεστήρισας. 3 *Aq.* & *S.* τῆς ἐμβριμήσεώς σου. 4 *Alex. Ald. C.* ἐν τοῖς ὀστέοις. 5 *Alex.* φορτίον ἐβαρύνθησαν.

7 θρωπάζων ἐπορευόμην. Ὅτι [6] ἡ ψυχή μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν 8 τῇ σαρκί μου. Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, [7] ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ 9 τῆς καρδίας μου. [8] Καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου [9] οὐκ ἀπ- 10 εκρύβη ἀπὸ σοῦ. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν [10] μου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.

11 [11] Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου 12 [12] μακρόθεν ἔστησαν. Καὶ [13] ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου· καὶ οἱ ζητοῦντες [14] τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.

13 Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον, καὶ ὡσεὶ ἄλαλος 14 οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων 15 ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. Ὅτι ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, σὺ εἰσακούσῃ κύριε ὁ θεός 16 μου. Ὅτι [15] εἶπα, Μήποτε ἐπιχαρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου, [16] ἐπ' ἐμὲ [17] ἐμεγαλορρημόνησαν. 17 Ὅτι ἐγὼ [18] εἰς μάστιγας ἕτοιμος, καὶ ἡ ἀλγη- 18 δών μου ἐνώπιόν [19] μου διαπαντός. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου [20] ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω 19 ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου. Οἱ δὲ ἐχθροί μου [21] ζῶσι, καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἐπληθύνθησαν [22] οἱ μισοῦντές με ἀδίκως. 20 Οἱ ἀνταποδιδόντες [23] κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, [24] ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον [25] δι- 21 καιοσύνην. Μὴ ἐγκαταλίπῃς με κύριε 22 ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. [26] Πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου κύριε τῆς σωτηρίας μου.

λη'. 38.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Ἰδιθοὺν ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπα, Φυλάξω τὰς ὁδούς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν [2] ἐν γλώσσῃ μου. [3] ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακήν, ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν 2 ἐναντίον μου. Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα [4] ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγη- 3 μά μου [5] ἀνεκαινίσθη. Ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου, καὶ [6] ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ· ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου, 4 Γνώρισόν μοι κύριε τὸ πέρας μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν [7] ἡμερῶν μου τίς ἐστιν, ἵνα γνῶ τί 5 ὑστερῶ ἐγώ. [8] Ἰδοὺ παλαιὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου, [9] καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου· πλὴν τὰ [10] σύμπαντα [11] ματαιότης, [12] πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. [13] διάψαλμα. 6 Μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται· θησαυρίζει, καὶ οὐ γι- 7 νώσκει [14] τίνι [15] συνάξει αὐτά. [16] Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος; καὶ ἡ ὑπόστα-

---

6 ita hab. *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* & interpretatio *Apollin.* sic præterea est in *Psalt. Ambros.* Ecclesiæ Mediolan. & in Responsorio lectionis septimæ in Dominica de Passione. item in *vet. Psalt.* & in *Rom. Ambr.* Bene 70. viri, *animæ illusiones*, dixerunt. *S.* autem ait *lumbos*, & *Aug.* sic legit. *Alex.* αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καί. *Ald. C.* αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καί. *Sch.* ὁ μὲν Ἀ. ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ λαγόνες μου ἀτιμίας· ὁ δὲ Σ. ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, ἤτοι ἀτιμίας, ἐκδεδώκασι. 7 *Sch.* ἢ κατὰ τὸν Ἀ. ἐβρυχώμην ἀπὸ βρυγμοῦ. 8 *Alex. Ald. C.* Κύριε, ἐναντίον σου. 9 *Alex. Ald. C.* ἀπό σου οὐκ ἀπεκρύβη (*Alex.* ἐκρύβη.) 10 *Alex. Ald. C.* μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστιν. 11 *S.* οἱ φίλοι καὶ ἑταῖροί μου ἐξ ἐναντίας τῇ πληγῇ μου ἔστησαν. ex quo apparet, ἤγγισαν, & ἔστησαν, duplicem esse interpretationem. 12 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ μακρόθεν. 13 *Alex.* ἐξεβιάσαντο. 14 *Aq.* κακίαν μου· ...κόν μου. 15 *Ald. C.* εἶπον. 16 *S.* καταμεγαλύνονταί μου. 17 *Alex.* ἐμεγαλορημόνησαν. 18 *S.* εἰς τὸ σκάζειν παρεσκεύασμαι. 19 *Alex. Ald. C.* μου ἐστὶν διαπαντός. 20 *Alex. Ald. C.* ἐγὼ ἀναγγελῶ. 21 *S.* ζῶντες ὑπερισχύουσιν. 22 *Alex.* οἱ μισοῦντες ἀδίκως. 23 *Alex. Ald. C.* μοι κακά. 24 *S.* ἀντέκειντό μοι. 25 convenit *Psalt. Arab.* item *Æthiop.* & *Rom.* & *Apollin.* & *Ambros.* *Quoniam subsecutus sum iustitiam.* at in aa. ll. est, ἀγαθωσύνην. 26 *Sch.* οἱ λοιποί, σπεῦσον.

Ps. 38. 1 *Ms. Alex. Ald. C.* τῷ Ἰδιθούμ. *Sch.* τῷ ἐνικητῇ τοῦ ἐρχομένου· ἄλλος, Ἰδιθοὺν, ἀπάτη ἑρμηνεύεται. *a. Sch.* οἱ λοιποί, ὑπὲρ Ἰδιθούν. 2 *Alex. Ald. C.* με ἐν. 3 *S.* φυλάξω τὸ στόμα μου φιμῷ. 4 *S.* μὴ ὢν ἐν ἀγαθοῖς. 5 *S.* ἀνεταράχθη. 6 *Chrys.* τοῦτο ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐν τῷ ἀναπολεῖν με ἐξεκαιόμην πυρί. 7 *Alex.* ἡμερῶν τίς ἐστιν. 8 huic lectioni suffragantur *Psalt. Rom. Arab. Æthiop.* & *Apollin.* & *S. Ambr.* *Ecce veteres posuisti dies meos.* *a.* habet, *Palastas posuisti dies meos.* si secundum 70. viros, *veteres* accipimus *dies.* &c. sic etiam legit *S. Aug.* παλαιστὰς vero hab. *Ald.* & *C.* παλαιστὰς vero *Alex. Jo. Chrys.* ἄλλος δ' ἂν εἴποι παλαιστὰς εἰρῆσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡμέρας, διὰ τὸ πεπληρῶσθαι ἀγῶνος καὶ πάλης. *Greg. Naz.* in orat. in Cæsar. fratrem legit, παλαιστάς. *Chrys.* τοῦτο ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν· ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ βίωσίς μου ὡς οὐδὲν ἄντικρύς σου. Ἀκύλ. τὴν ὑπόστασιν καραδοκίαν εἴρηκε· παλαιστὴν δὲ λέγει τὴν τῆς παλάμης ἔκτασιν. in *l. Vatic.* utrumque est, sed prior scriptura est παλαιάς· postea additum fuit, ς. 9 *Alex.* καὶ ἡ ὑπόστασις. *Aq.* καὶ κατάδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστιν ἐναντίον σου. 10 *Alex.* σύμπαντα. 11 *S.* ἀτμίς. 12 *Aq.* πᾶς ἄνθρωπος ἑστηλωμένος. *S.* ἑστώς. 13 *Ald. C.* deest διάψαλμα ter in hoc Psalmo. *Chrysost.* διάψαλμα ὁ προφήτης ἐπήγαγεν ἴσως, ἐπειδὴ τὸν λόγον μετῆλθε· τοῦ γὰρ εὐτελίζειν τὴν φύσιν τὴν ἡμετέραν παυσάμενος, τὴν αἰτίαν δείκνυσιν ἧς χάριν αὐτὴν ὁ θεὸς κατέστησεν ἔντιμον· ἡμᾶς δὲ κακίζει ὅτι τῷ τιμίῳ παρὰ τὸ δέον χρώμεθα· φησὶ γὰρ οὕτως, μέντοιγε ἐν εἰκόνι, &c. 14 *Aq.* & *Th.* τίς συλλέξει αὐτά. 15 *Alex.* συνάγει. 16 *S.* καὶ νῦν τί προσδοκῶ δέσποτα; ἡ ἀναμονή μου εἰς σέ ἐστιν. ἀπὸ πασῶν τῶν ἀθεσιῶν μου ἐξελοῦ με. ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ ἀνοίξω στόμα μου· σὺ γὰρ ἐποίησας. *Aq.* ὄνειδος ἀπορρέοντι μὴ θῇς με.

σίς μου

σίς μου [17] παρὰ σοί ἐστι. διάψαλμα.

8 Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με, ὄνειδος 9 ἄφρονι ἔδωκάς με. Ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, [18] ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας 10 με. Ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου· [19] ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλι- 11 πον. Ἐν ἐλεγμοῖς [20] ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον· [21] καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [22] πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. διάψαλμα.

12 Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου κύριε καὶ τῆς δεήσεώς μου, ἐνώτισαι τῶν δακρύων μου· [23] μὴ παρασιωπήσῃς, ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι [24] ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ 13 πατέρες μου. [25] Ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ [26] οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

λθʹ. 39.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Δαυὶδ ψαλμός.

1 Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου.

2 Καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας, [2] καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος· καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ [3] κατεύθυνε τὰ διαβήμα- 3 τά μου. Καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινὸν, ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν. ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον.

4 Μακάριος ἀνὴρ, οὗ ἐστι τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ, καὶ οὐκ [4] ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότη- 5 τας καὶ μανίας ψευδεῖς. Πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου, [5] καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τις [6] ὁμοιωθήσεταί σοι. [7] ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπλη- 6 θύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν. Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, [8] σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· [9] ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας 7 οὐκ [10] ᾔτησας. [11] Τότε εἶπον, Ἰδοὺ ἥκω, [12] ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, 8 Τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου ὁ θεός μου ἠβουλήθην, καὶ τὸν νόμον σου [13] ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου.

9 Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ κωλύσω. [14] κύριε 10 σὺ ἔγνως Τὴν δικαιοσύνην [15] μου, οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα [16] τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου [17] ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.

11 Σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀπ᾽ ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διαπαντὸς 12 [18] ἀντελάβοντό μου. Ὅτι περιέσχον με κακὰ, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ [19] ἠδυνάσθην τοῦ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ 13 ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με. Εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύσασθαί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆ- 14 σαί μοι [20] πρόσχες. Καταισχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν

---

17 *Alex. Ald. C.* παρὰ σοῦ ἐστιν. Ἀπὸ πασῶν. 18 *Rom. Psalt.* sic hab. & *Arab.* & *Æth.* & *Apollin.* metaphr. & *Jo. Chrys.* ita explicat; αὐτὸς γὰρ, φησίν, με ἐποίησας, καὶ ἔπλασας, καὶ ὡς δημιουργὸς τὴν οὖσαν ἀσθένειαν τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ἐπίστασαι. *Ambr. Quoniam tu fecisti me. Alex. Ald. C.* hab. ὅτι σὺ ἐποίησάς με. quod seq. *Aug.* 19 *Alex. Ald.* Ἀπὸ γὰρ τῆς. 20 *S.* δι᾽ ἀδικίαν. 21 *S.* διαλύεις ὡς εὐρῶτα τὸ ἐπιθυμητὸν αὐτοῦ. 22 sic hab. *edd. Lat.* excepto *Rom. Psalt.* sed *Alex. Ald. C.* πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος. Εἰσάκουσον. 23 *S.* μὴ παρακούσῃς. 24 sic est in *Psalt. Arab.* & *Æth.* & metaphr. *Apollin. Alex. Ald. C.* παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος. utrumque vero in *Psalt. Rom.* est, & apud *Ambr.* & *Aug.* 25 *S.* Ἀπόσχου μου ἵνα μειδιάσω, πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρχειν. *Sch.* ἄφες, συγχώρησον, ἀνάπαυσον. 26 *Alex. Ald. C.* οὐκέτι οὐ μὴ ὑπάρξω.

Ps. 39 1 *Ms. Alex.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* καὶ ἀπὸ πηλοῦ ὕλεως. 3 *Alex.* κατηύθυνεν. 4 *Alex.* ἐνέβλεψεν 5 *S.* τοὺς διαλογισμούς σου τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι σοι. 6 *Alex.* ὁμοιωθήσεται. ἀπήγγειλα. 7 *S.* ἐὰν ἀπαγγείλω, καὶ ἐὰν λέγω, πλείω ἐστὶ τοῦ διηγηθῆναι. 8 in *commentar. Gr.* legitur, ὠτία δέ μοι κατηρτίσω. *Sch.* ὠτία δὲ ἔσκαψάς μοι, ὠτία δὲ κατεσκεύασάς μοι. & *a. Sch.* τὸ, ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι, ὁ μακάριος Παῦλος εἰς τὸ σῶμα μεταβαλὼν εἴρηκεν, οὐκ ἀγνοῶν τὸ Ἑβραϊκὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τούτῳ χρησάμενος. 9 *Alex. Ald. C.* ὁλοκαυτώματα. 10 *Alex. Ald. C.* ἐζήτησας. 11 *S.* ὅτε εἶπον. 12 *Chrys.* τὴν κεφαλίδα εἴλημα εἰρηκασιν Ἀ. καὶ ὁ Σ. in margine scriptum est, εἰλητά. οὕτω δὲ τὰς θείας γραφὰς μέχρι καὶ τήμερον Ἰουδαῖοι κατασκευάζειν εἰώθασι. *Sch.* Ἀ. ἐν εἰλήματι· Σ. ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὁρισμοῦ σου· ἄλλος, ἐν τόμῳ. 13 sic est in *ed. Lat.* & *Ambr. in medio cordis mei. aa.* hab. *in medio ventris mei. S.* quoque *Aug.* legit, *cordis.* & ita est apud *Apollin.* & *Psalt. Arab. Alex. Ald.* & *C.* autem hab. κοιλίας μου. quibuscum facit *Psalt. Rom.* & *Æthiop.* & *Hier.* in *comment.* vero *Graec.* utrumque ita explicatur: καὶ ὥσπερ τινὰ νόμον ἔχω κεκρυμμένον ἐν ἐμαυτῷ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. & aliquanto post; τὸ δὲ, ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου, ἐκ μεταφορᾶς εἴρηκε τῶν εὖ πρός τινα διακειμένων καὶ εἴσω ἐφιεμένων ἐμβαλεῖν τὸν ποθούμενον. *S.* τῶν ἐγκάτων μου. 14 hanc lectionem *Apollin.* expressit his vers.

Αὐτὸς ἐμὴν πραπίδεσσι δικαιοσύνην δεδάηκας.
Οὐ σεῦ ἀληθείην σκοτίῃ φρενὶ θῆκα καλύψας.
Ἀμφαδίην δ᾽ ἀγόρευσα ἀλεξίκακον σέο φέγγος.

Eadem sententia est in *Psalt. Æth. Ambr. Justitiam meam non abscondi in corde meo.* at in *cat. ll* est, κύριε σὺ ἔγνως· τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου· τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα. & ita est in *edd. Lat.* & apud *Aug.* in *Arab.* vero ita utrumque legitur, κύριε σὺ ἔγνως τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα τὴν δικαιοσύνην σου ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 15 *Alex.* σου οὐκ. 16 *S.* τὴν χάριν σου. 17 *S.* ἐν πλήθει. *Aq.* & *Th.* ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. 18 *Ald. C.* ἀντιλάβοιντο. *S.* περιφρασσέτω με. 19 *Alex. Ald. C.* ἠδυνήθην. 20 *Alex.* σπεῦσον.

μου, τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν· ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ [21] ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές [22] μοι 15 κακά. Κομισάσθωσαν παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν, οἱ λέγοντές μοι, [23] Εὖγε, εὖ-16 γε. [24] Ἀγαλλιάσαιντο καὶ [25] εὐφρανθείησαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ εἰπάτωσαν διαπαντὸς, Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

17 Ἐγὼ δὲ [26] πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ, κύριος φροντιεῖ μου. βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου εἶ σὺ ὁ θεός μου, μὴ [27] χρονίσῃς.

μ'. 40.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ [1] πένητα, [2] ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύ-2 ριος. Κύριος [3] φυλάξαι αὐτὸν καὶ [4] ζήσαι αὐτὸν, καὶ [5] μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ [6] παραδοῖ αὐτὸν [7] εἰς χεῖρας ἐχ-3 θροῦ αὐτοῦ. Κύριος [8] βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ 4 ἔστρεψας ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ. [9] Ἐγὼ εἶπα, Κύριε ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν 5 μου, [10] ὅτι ἥμαρτόν σοι. Οἱ ἐχθροί μου [11] εἶπαν κακά μοι, Πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπο-6 λεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ; [12] Καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύε-7 το ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπὶ τὸ αὐτό. Κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' 8 ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι. Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ, [13] Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι; 9 [14] Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου [15] ἐμεγάλυνεν 10 ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν. Σὺ δὲ κύριε ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. 11 Ἐν τούτῳ [16] ἔγνων, ὅτι τεθέληκάς με, [17] ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. 12 Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου, καὶ [18] ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα. 13 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. [19] Γένοιτο, γένοιτο.

μα'. 41.

Εἰς τὸ τέλος, εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ [1].

1 [2] Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή 2 μου πρὸς σὲ ὁ θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν θεὸν [3] τὸν ζῶντα· πότε ἥξω καὶ 3 ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; Ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ [4] ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέ-4 ραν, Ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου; Ταῦτα [5] ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου, ὅτι διελεύσομαι [6] ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως [7] ἤχου [8] ἑορταζόντων.

---

21 *Alex.* καταισχυνθείησαν οἱ. 22 *Aq.* κακίαν μου. *S.* κακωσίν μου. 23 *S.* ἀὰ ἀά. 24 *Alex.* Ἀγαλλειάσαιντο. *Ald. C.* Ἀγαλλιάσθωσαν. 25 *Ald. C.* Εὐφρανθήτωσαν. 26 *Alex. Ald. C.* πτωχός εἰμι καὶ πένης, κύριος (*Alex.* ὁ κύριος.) 27 *Ald.* χρονίσῃς. Δόξα.

Ps. 40. 1 *Chrys.* τὸν πένητα ἐν ἐνίοις εὗρον ἀντιγράφοις· οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τῷ Σύρῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. 2 *Chrys.* κακώσεως ἡμέρας, Σύμ. εἴρηκε. significat autem ἐν κακώσεως ἡμέραις. 3 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* διαφυλάξαι. 4 *Aq.* ζωώσαι. *S.* περισώσει αὐτόν. nusquam autem invenimus in *ll. Græc.* hæc, quæ protinus seqq. apud *Ambr. Et emundet in terra vitam ejus.* sunt autem in *Psalt. Rom.* ubi tamen est, *animam ejus*, quo modo *Aug.* legit. 5 *S.* μακαριστὸς ἔσται. 6 *Alex.* παραδῷη. al. παραδῷ. 7 *Aug. Et non tradat eum in manus inimici ejus.* ita etiam *Ambr.* qui ait; sed *aa.* hab. *Et non tradat eum in animas inimicorum ejus*, animas pro manibus posuit. *Alex. Ald.* & *C.* hab. εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ. *Aq.* ἐν ψυχῇ ἐχθροῦ. *Th.* εἰς ψυχήν. *S.* ψυχαῖς. 8 *Alex. Ald.* βοηθήσει. 9 *S.* ἐμοῦ λέγοντος. 10 *Chrys.* ἐπισημήνασθαι προσήκει ὡς ὁ Σύμ. οὐκ εἶπεν, ὅτι ἥμαρτόν σοι, ἀλλὰ, καὶ εἰ ἥμαρτόν σοι. 11 *Ald. C.* εἶπον. *S.* ἔλεγον κακὰ περὶ ἐμοῦ. 12 *Alex.* Καὶ εἰσεπορεύετο. *Aq.* Ἐὰν ἔλθῃ τοῦ ἰδεῖν, εἰκῇ λαλήσει. *S.* καὶ εἰσερχόμενος ἐπισκοπῆσαι, μάταια λαλεῖ. 13 *Aq.* ὃς κοιμηθῇ, οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι. *S.* καὶ πεσὼν, οὐκ ἐπαναστήσεται. 14 *Chrys.* τοῦτο Ἀκ. καὶ Θεοδ. σαφέστερον εἰρήκασι· καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου ᾧ ἐπεποίθησα· ὁ δὲ Σύμμ. οὕτως, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος, ὃς εἰρήνευέ μοι, ᾧ ἐπεποίθειν. 15 *S.* κατεμεγαλύνθη μου ἀκολουθῶν. *Sch.* πτερνισμὸς, ἐκ μεταφορᾶς τῶν περὶ τάχους ἀγωνιζομένων, καὶ τῇ πτέρνῃ τοὺς συνθέοντας πρὸς πταίειν καὶ πίπτειν μηχανωμένων. 16 *S.* γνώσομαι. 17 *S.* ἐὰν μή. 18 *S.* παραστήσεις με. 19 *S.* ἀμὴν, ἀμήν. *Aq.* πεπιστωμένως, πεπιστωμένως. *Chrys.* εἰδέναι δεῖ ὅτι τὴν ψαλμικὴν ταύτην προφητείαν εἰς πέντε τινὲς διελόντες βίβλους, μέχρι τοῦ ψαλμοῦ τούτου τὴν πρώτην νομίζουσιν, ἐπειδὴ πρὸς τῷ τέλει στέφανον ὥσπερ τὴν εὐλογίαν τὴν εἰς θεὸν κέκτηται· ὅθεν οὕτω διαιροῦσι καὶ τὰς ἑξῆς τέσσαρας.

Ps. 41. 1 *Ms. Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *S.* Ὡς σπεύδει ἔλαφος. VI. *ed.* ὃν τρόπον πεδίον προσιασθῇ. *Aq.* ὡς αὐλὼν πεπρασίασται. 3 ita legunt *Ambr. Hier.* & *Aug.* ita quoque est in *Psalt. Rom. Æthiop. Arab.* & *Apolin.* metaphr. *Alex. Ald. C.* τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα. 4 *S.* ὡς ἄρτος συντάξεώς μου. 5 *S.* ἀναπολῶν. 6 *Aq.* ἐν συσκίῳ παραβιβάζων αὐτοὺς ἕως οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ αἰνέσεως καὶ εὐχαριστίας ὄχλου ἑορτάζοντος. *S.* διαβασταχθήσομαι ἕως τοῦ οἴκου μετὰ φωνῆς εὐφημίας καὶ ἐξομολογήσεως. 7 *Alex.* ἤχους. 8 *Hier.* epist. 140. *festa celebrantium.* sic quoque est in *Psalt. Æthiop.* & *Arab. Alex. Ald. C.* hab. ἑορτάζοντος, quod est in *edd. Lat.* & apud *Aug.* *S.* πλῆθος πανηγυριζόντων.

9 Ἱνατί

5 [9] Ἱναλί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἱναλί συνταράσσεις με; [10] ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, [11] σωτήριον τοῦ προσώ-6 που μου, [12] Ὁ θεός μου. πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη, διὰ τοῦτο μνησθήσομαί [13] σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου, καὶ Ἑρμωνιεὶμ ἀπὸ 7 ὄρους μικροῦ. [14] Ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν [15] καταῤῥακτῶν σου· πάντες [16] οἱ μετεωρισμοί σου, καὶ τὰ κύματά σου 8 ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. Ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [17] καὶ νυκτὸς δηλώσει. παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου,
9 Ἐρῶ τῷ θεῷ, [18] Ἀντιλήπτωρ [19] μου εἶ, διατί μου ἐπελάθου; [20] ἱναλί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν [21] μου;
10 [22] Ἐν τῷ [23] καταθλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου, [24] ὠνείδισάν με [25] οἱ θλίβοντές με· ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, Ποῦ ἐστιν ὁ 11 θεός σου; [26] Ἱναλί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἱναλί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, [27] ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου, καὶ ὁ θεός μου.

μβ΄. 42.

[1] Ψαλμὸς τῷ [2] Δαυίδ.

1 Κρῖνόν [3] με ὁ θεὸς, καὶ [4] δίκασον τὴν δίκην μου, ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου, [5] ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδί-2 κου καὶ δολίου ῥῦσαί με. Ὅτι [6] σὺ εἶ ὁ θεὸς κραταίωμά μου, ἱναλί ἀπώσω με; καὶ ἱναλί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν 3 ἐχθρόν [7] μου; Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, [8] αὐτά με ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου, καὶ εἰς τὰ σκη-4 νώματά σου. [9] Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου, ἐξομολογήσομαί 5 σοι ἐν κιθάρᾳ [10] ὁ θεὸς ὁ θεός μου. Ἱναλί [11] περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἱναλί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν, [12] ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσώπου μου, [13] ὁ θεός μου.

μγ΄. 43.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ [1] εἰς σύνεσιν [2] ψαλμός.

1 Ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, [3] οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν, ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, [4] ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.
2 Ἡ χείρ σου ἔθνη [5] ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ [6] ἐξέβα-3 λες αὐτούς. Οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλὰ ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου, καὶ [7] ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι 4 εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου, [8] ὁ ἐντελλόμενος τὰς 5 σωτηρίας Ἰακώβ. Ἐν σοὶ [9] τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου [10] ἐξουδενώσομεν τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν.
6 Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ, καὶ ἡ ῥομφαία 7 μου οὐ σώσει με. Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατ-8 ῄσχυνας. [11] Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξο-

---

9 *Aq.* τί κατακύπτεις. *S.* τί κατατήκῃ. 10 *Aq.* ἀνάμενον τὸν θεὸν, ὅτι διηνεκῶς ὁμολογήσομαι αὐτῷ. 11 sic *vet. Psalt.* habet itidem metaphr. *Apoll.* & *Psalt. Æthiop.* atque *Arab.* sic quoque legit *Aug.* videndus etiam super hoc loco *Hier.* in ep. ad Sun. aa. ll. tum hic, tum in fine Psalmi hab. καὶ ὁ θεός μου. *Aq.* προσώπου αὐτοῦ θεός μου. 12 *Alex.* Καὶ ὁ θεός. 13 *Alex.* σου κύριε ἐκ. 14 *S.* ἄβυσσος ἀβύσσῳ ἀπήντα ἀπὸ ἤχου τῶν κρουνῶν σου. 15 *Alex.* καταρακτῶν. 16 *Aq.* οἱ συντριμμοί σου. *S.* αἱ καταιγίδες σου. 17 sic quoque legitur in *nonnull comment. Gr.* pro quo *declaravit*, est in *Psalt vet.* & in *Rom.* & apud *Aug.* convenit *Apoll.* metaphr. & *Psalt. Æthiop. Alex.* vero & *C.* hab. καὶ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτοῦ παρ'. *Ald.* καὶ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτῷ παρ'. *S.* καὶ κατὰ νύκτα ᾠδὴ παρ' αὐτοῦ. 18 *Aq.* & *S.* πέτρα μου. 19 *Alex.* μου, διατί. 20 *Alex. Ald. C.* καὶ ἱνατί. 21 μου *Ald. C.* deest. 22 *Aq.* ἐν τῷ φονεῦσαί με ἐν ὀστέοις μου. *S.* ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστέων μου. 23 *Alex.* καταθλᾶσαι. 24 *Alex.* ὀνειδίζόν με. 25 sic est in *Rom. Psalt.* & apud *Aug.* sic quoque legit *Hier.* in ep. ad Sun. in *Alex.* vero & al. ll. est, οἱ ἐχθροί μου: *Lat.* quidem *ed.* coujunxit utrumque. 26 *Aq* τί κατακύπτεις. *S.* τί κατατήκῃ. 27 ita *Aug.* legit. *Alex. Ald. C.* σωτήριον.

Ps. 42. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τοῖς υἱοῖς Κορὲ, ψαλμός. 2 *Ald. C.* Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* Δαυὶδ ἑρμηνεύεται ἐξουθενημένος καὶ ἠλεημένος. 3 *Alex. Ald. C.* μοι. 4 *S.* ὑπερδίκησον. 5 *Aq.* ἀπὸ ἀνδρὸς ἐπιθέσεως καὶ παρανομίας. 6 *Alex.* σὺ ὁ θεός. 7 μου *Ald. C.* deest. 8 *Sch.* οἱ ἄλλοι, ἅτινα ὁδηγήσει με καὶ ἄξει με. *Chrys.* ἐνταῦθα τὸν χρόνον ἤλλαξαν οἱ ό, καὶ ὡς γεγενημένα εἰρήκασι τὰ ἐσόμενα. 9 *Chrys.* ὁ Σύμ. ἵνα τί ἐλθὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν θεὸν τὴν εὐφροσύνην τῆς εὐθυμίας μου, καὶ ἐξομολογήσομαι ἐν ψαλτηρίῳ ὁ θεὸς ὁ θεός μου. 10 *Alex.* ὁ θεός μου. 11 *S.* καταῤῥεῖς. V. *ed.* ταπεινοῦσαι. 12 *S.* εἰς ἀεὶ γὰρ ἐξομολογήσομαι. 13 *Alex.* καὶ ὁ θεός μου. *Ald.* ὁ θεός μου. Δόξα.

Ps. 43. 1 *Ms. Alex.* ψαλμός. 2 ψαλμὸς *Ald. C.* deest. 3 *Ald. C.* καὶ οἱ. 4 *Chrys.* ἄλλος, ἐν ἡμέραις ταῖς πρίν· ἄλλος, ταῖς ἀρχῆθεν. 5 *Alex.* ἐξολέθρευσεν. 6 *Alex.* ἐξέβαλας. *Aq.* ἐξαπέστειλας. *S.* ἐξήλασας. 7 *Chrys.* ἄλλος, τὸ φῶς, ὅτι ηὐδόκησας. 8 *S* ἔντειλαι περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰακώβ. 9 *Chrys.* ἄλλ. τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς. 10 *Alex.* ἐξουδενώσωμεν τοὺς ἐπανισταμένους. *Aq.* & *S.* συμπατήσομεν. 11 *Chrys.* ἄλλ. τὸν θεὸν ὑμνοῦμεν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. *Aq.* καυχησόμεθα.

μολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. [12] διάψαλμα.

9 [13] Νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς, [14] καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ [15] ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

10 [16] Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον

11 ἑαυτοῖς. Ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.

12 Ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, [17] καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν [18] αὐτῶν.

13 Ἔθου ἡμᾶς [19] ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, [20] μυκτηρισμὸν καὶ [21] καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ

14 ἡμῶν. [22] Ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, [23] κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.

15 Ὅλην τὴν ἡμέραν [24] ἡ ἐντροπή μου [25] κατεναντίον μου ἐστὶ, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου

16 ἐκάλυψέ με, Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ [26] παραλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ

17 ἐκδιώκοντος. Ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου, καὶ [27] οὐκ ἠδι-

18 κήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου. Καὶ [28] οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν, [29] καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.

19 [30] Ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ [31] ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου.

20 Εἰ ἐπελαθόμεθα [32] τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν

21 ἀλλότριον, Οὐχὶ ὁ θεὸς [33] ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρ-

22 δίας. Ὅτι [34] ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα

23 σφαγῆς. [35] Ἐξεγέρθητι, [36] ἱνατί ὑπνοῖς κύριε; ἀνάστηθι, καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.

24 Ἱνατί [37] τὸ πρόσωπόν σου [38] ἀποστρέφεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς [39] πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς [40] θλίψε-

25 ως ἡμῶν; Ὅτι [41] ἐταπεινώθη εἰς [42] χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡ-

26 μῶν. [43] Ἀνάστα κύριε, βοήθησον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

μδ΄ 44.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

1 [2] Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθὸν, λέγω ἐγὼ [3] τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ· [4] ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγρά-

2 φου. [5] Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν

---

12 διάψαλμα *Alex. Ald. C.* deest. 13 *Chryſ.* ἄλλ. καίπερ ἀπώσω· ἄλλος, καί γε ἀπώσω· ἄλλος, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπέβαλες. 14 *S.* καὶ οὐ προεστάρχῃ ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν. 15 *Alex. Ald. C.* ὁ θεὸς ἐν ταῖς.
16 *S.* ἔταξας ἡμᾶς ἐσχάτους παντὸς ἐναντίου, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διαρπάζουσιν ἑαυτοῖς. ἔδωκας ἡμᾶς ὡς βοσκήματα βρώσεως, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἐλίκμησας ἡμᾶς. ἀπέδου τὸν λαόν σου οὐχ ὑπάρξεως, καὶ οὐ πολλὴν ἐποίησας τὴν τιμὴν αὐτῶν.
17 *plur. ll.* ſic hab. ita quoque eſt in *Pſalt. vet.* & in *Æthiop. S. Aug. jubilationibus. aliquot* vero *ll.* hab. ἀλλάγμασι. ſic *Apollin.* legit, & *S. Ambr.* cui *Arab. Pſalt.* conſentit. in *comment.* vero *Græc.* leguntur hæc: Ἡσύχιος· ἀλαλαγμὸς ἐπινίκιος ᾠδή· τὸ αὐτὸ καὶ ἀλάλαγμα. Κύριλλος· τινὲς γράφουσιν, οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν ἡμῶν. ὁ μὲν οὖν ἀλαλαγμὸς ἐπινίκιός ἐστι φωνὴ τῶν νενικηκότων. Διόδωρος· πέπρακας ἡμᾶς φησι τοῖς ἔθνεσι τοῦ μηδενός· τοῦτο γὰρ λέγει ἄνευ τιμῆς· ὡς ἀχρήστους δούλους, καὶ οὐδενὸς ἀξίους. καὶ τὸ αὐτὸ ἑρμηνεύων, ἐπάγει, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασι, τουτέστι ταῖς πράσεσιν· ἄλλαγμα γὰρ τὴν πρᾶσιν καλεῖ, ἀντὶ τοῦ, οὐδαμινῆς τιμῆς τὸ καθ᾽ ἡμᾶς ἐποίησας ἄλλαγμα. & paulo poſt, τουτέστιν, ἐν τῇ ὠνῇ ἡμῶν· ἡ γὰρ τιμὴ ἄλλαγμά ἐστι. aliquanto poſt, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βοῶν πρός σε μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δεήσεως καὶ δακρύων σφοδρῶν. & in alio commentariorum libro hæc ejuſdem *Diod.* eſſe videntur: εἰ δὲ γράφεται, ἐν τοῖς ἀλαλάγμασι, σημαίνει, ὅτι εἰς τοῦτο κακοῦ ἥκομεν, ὡς ἁλῶναι κατὰ κράτος, καὶ ὑπὸ ὀλίγων ἐχθρῶν κατακυριευθῆναι· ὀλίγοι γὰρ ἡμῖν ἐπηλάλαζον· ἔστι γὰρ ὁ ἀλαλαγμὸς φωνὴ ἐπινίκιος. *Th.* καὶ οὐκ ἦν πλεόνασμα ἐν τῷ ἀλαλάγματι ἡμῶν. 18 *Alex. C.* ἡμῶν. 19 *Alex.* εἰς ὄνειδος. 20 *S.* προπηλακισμὸν μετὰ χλευασμοῦ τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, ἐποίησας ἡμᾶς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν ταῖς φυλαῖς. δι᾽ ὅλης ἡμέρας ἡ ἀσχημόνησίς μου ἀντικρύς μου, καὶ ὁ καταισχυμμὸς τοῦ προσώπου μου καλύπτει με· ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ βλασφημοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ τιμωροῦντος ἑαυτῷ. 21 *Alex. Ald. C. V. ed. Th.* χλευασμόν. *VI. ed.* ut 70. καταγέλωτα. *Chryſ.* ἄλλος, πομπὴν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. 22 *Alex.* καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. Ἔθου. 23 *Chryſ.* ἄλλος, μετακίνημα· ὁ δὲ Ἑβρ. μαννώδ. *Sch.* διὰ τοῦ σχήματος τῆς κινήσεως τῆς κεφαλῆς, τοῦ σφόδρα ἐφηδομένου τὴν παροινίαν ἐνδείκνυται.
24 *Chryſ.* ἄλλος, ἀσχημοσύνη μου. 25 *Alex.* κατενώπιόν μου. 26 *Alex.* καταλαλοῦντος. 27 *S.* οὐδὲ παρελογισάμεθα τὴν συνθήκην σου. 28 *Chryſ.* ἄλλος, οὐκ ἀπεχώρησεν· ἄλλος, οὐκ ἀπεστράφη. 29 *Chryſ.* ἄλλος, οὐδὲ μετεκλίθη τὰ ὑποβαθοῦντα ἡμᾶς· ἄλλος, καὶ ἔκλινε βήματα ἡμῶν· ὁ δὲ Ἑβρ. οὐαθέτ ἀσουρανοῦ μονιοραχ. 30 *Aq.* συνέθλασας ἡμᾶς ἐν τόπῳ ἀοικήτῳ. *Chryſ.* ἄλλ. ἐν τόπῳ σειρήνων.
31 *Aq.* ἐπεκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκιᾷ θανάτου. *V. ed.* ἐπεπώμασας ἡμῖν. 32 *Alex.* τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 33 *Aq.* ἐξιχνιάσει. *S.* ἐξερευνήσει. 34 *Alex.* ἕνεκεν. 35 *Chryſ.* ἄλλος, ἐξυπνίσθητι· ἄλλ. ἐξύπνισον. 36 *Chryſ.* ἄλλ. ἱνατί ὡς ὑπνῶν εἶ. 37 *Alex.* πρόσωπόν. 38 *Chryſ.* ἕτερος, κρύπτεις. 39 *S.* κακουχίας. 40 *Chryſ.* ἄλλ. τῆς κακίας ἡμῶν. 41 *Aq.* κατέκυψεν. *S.* κατεκάμφθη. 42 *Ald.* χνοῦν. 43 *Chryſ.* ἄλλος, στῆθι ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς διὰ τὸ ἔλεός σου. *a. Sch.* Ἀκ. καὶ Σύμ. διὰ τὸ ἔλεός σου.
Pſ. 44. 1 *Mſ. Alex.* Τοῦ Δαυὶδ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ. *Aq.* τῷ νικοποιῷ ἐπὶ τοῖς κρίνοις τῶν υἱῶν Κορὲ ἐπιστήμονος ᾆσμα προσφιλίας. *S.* ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τῶν υἱῶν Κορὲ συνέσεως ᾆσμα εἰς τὸν ἀγαπητόν. *Chryſ.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, κρίνοις, ἀλσωσαννὶ, λέγει· ἄλλος, ᾆσμα προσφιλίας· ἄλλος, τοῖς ἠγαπημένοις· ὁ δὲ Ἑβρ. ἰδιθώθ φησι. 2 *S.* Ἐκινήθη ἡ καρδία μου λόγῳ ἀγαθῷ. *Chryſ.* ἄλλος, ἐξείρπυσεν. 3 *Chryſ.* ἄλλος, τὰ ποιήματά μου. 4 *S.* ἡ γλῶσσά μου ὡς γραφεῖον γραφέως ταχινοῦ. *Aq.* σχοῖνος. 5 *Aq.* κάλλει ἐκαλλωπίσθης ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. *S.* κάλλει καλὸς εἶ.

ἀνθρώ-

ἀνθρώπων, [6] ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσί σου, [7] διὰ τοῦτο εὐλόγησέ σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
3 [8] Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου
4 δυνατέ. [9] τῇ ὡραιότητί σου, Καὶ τῷ κάλλει σου, καὶ [10] ἔντεινον, καὶ [11] κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε· ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης, [12] καὶ
5 ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου. Τὰ βέλη σου ἠκονημένα δυνατέ, λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται, [13] ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.
6 [14] Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς [15] εἰς αἰῶνα [16] αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας
7 σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας [17] ἀνομίαν, [18] διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ θεὸς ὁ θεός σου [19] ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ
8 τοὺς [20] μετόχους σου, Σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ κασία [21] ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, [22] ἀπὸ βάρεων
9 ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε Θυγατέρες [23] βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. [24] παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, [25] ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.
10 Ἄκουσον θύγατερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου.
11 [26] Ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου,
12 [27] ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου. [28] Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ [29] θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις, τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν [30] οἱ
13 πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. Πᾶσα ἡ δόξα [31] αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως [32] Ἐσεβὼν,
14 [33] ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς [34] Περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. [35] ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω [36] αὐτῆς, αἱ πλη-
15 σίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι. Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀ-
16 χθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως. Ἀντὶ τῶν πατέρων σου [37] ἐγεννήθησάν σοι υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
17 [38] Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ, διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

με΄. 45.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ, [2] ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

1 Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι [3] ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.
2 Διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν, καὶ [4] μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις
3 θαλασσῶν. [5] Ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν, [6] ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. [7] διάψαλμα.
4 Τοῦ ποταμοῦ [8] τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσι τὴν

---

6 *Chrys.* ἄλλ. ἀνεχύθη χάρις τοῖς χείλεσί σου. 7 *Chrys.* ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ. 8 *Chrys.* ἄλλ. ζῶσαι μάχαιράν σου ἐπὶ μηρόν· ἄλλ. περίθου ὡς μάχαιράν σου ἐπὶ μηροῦ. 9 *Chrys.* ἄλλ. τὸν ἔπαινόν σου καὶ τὸ ἀξίωμά σου· ἄλλ. ἐπὶ δοξότητί σου καὶ διαπρεπείᾳ σου. 10 *C.* ἔντεινε. *Chrys.* διὰ τούτου τὸ τόξον ἐδήλωσε καὶ τὸ βέλος. 11 *Chrys.* ἄλλος, πρόκοπτε. 12 *Chrys.* ἄλλος, καὶ φωτίσει σε ἐπὶ φοβερὰ ἡ δεξιά σου· ἄλλ. ὑποδείξει σοι. 13 *Chrys. Aq.* & *S.* κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως. 14 *Chrys.* Σ. ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς αἰώνιος, καὶ ἔτι. *Aq.* θεέ. 15 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα. 16 *Alex.* τοῦ αἰῶνος. 17 *Alex.* ἀδικίαν. 18 *Chrys.* ἄλλ. ἐπὶ τούτῳ. 19 *Chrys.* ἄλλ. ἐν ἐλαίῳ ἀγλαϊσμοῦ· ὁ δὲ Ἑβρ. σασών, τουτέστι καλλωπισμοῦ, δόξης, κόσμου. 20 *S.* ἑταίρους. 21 *Chrys.* ἄλλ. εἰς τὸν ἱματισμόν σου· ἄλλ. πάντα τὰ ἱμάτιά σου. 22 *Chrys.* ἄλλος, ἀπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων, ὅθεν εὐφρανάν σε ἐν τῷ τιμᾶν σε· ἄλλ. ἐν τοῖς ἐνδόξοις σου. domorum eburnearum mentionem habes etiam in lib. *Reg.* de Achab. *a. Sch.* Ἀ. καὶ Σ. ναῶν ὀδόντος. 23 *Alex.* βασιλέως. 24 *Chrys.* ἄλλ ἐστηλώθη. 25 *Aq.* ἐν βάμματι Ὠφείρ. *Th.* ἐν διαδήματι χρυσῷ ἐκ Σουφείρ. *S.* ἐν χρυσῷ πρωτείῳ. 26 sic hab. *Psalt. Rom. Æthiop.* & *Arab.* metaphr. *Apoll.* & *Cypr. Quoniam desideravit. Aug. Quoniam concupivit. Alex. Ald. C.* Καὶ ἐπιθυμήσει. *Chrys.* ἄλλ ἵνα ἐπιθυμήσῃ. 27 *Chrys.* ἄλλ. αὐτὸς γὰρ κύριός σου.
28 sic *Psalt. Rom. Et adorabunt eum filiæ Tyri.* & *Aug.* & *Apollin.*

Καί μιν γουνάσαντο Τύρου μειλίγμασι κοῦραι.

Æthiop. Psalt. Adorabit eum filia Tyri. Ald. vero & *C.* hab. καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ. Καὶ θυγάτηρ Τύρου ἐν δώροις *Justin.* autem *Martyr* in dial. cum Tryph. utroque modo legit. *S.* καὶ προσκύνησον αὐτῷ. 29 *S.* ἡ θυγάτηρ κραταιὰ δῶρα δίσει, *Aq. Th.* & VI. *ed.* θυγάτηρ Σόρ. 30 ita quoque est in *Psalt. Arab.* & *Æth. Apollin.* hab. οἱ πλούσιοι τῆς γῆς. *Alex.* vero *Ald.* & *C.* οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ. Πᾶσα. 31 *Alex. Ald. C.* τῆς θυγατρός. 32 sic hoc loco *Didym.* legit. & ita explicat: Ἐσεβὼν ἑρμηνεύεται λογισμός· ὁ βασιλεὺς δὲ τῶν λογισμῶν τῶν δικαίων ἐστὶν ὁ κύριος. sic quoque *Cyril.* legit, hunc locum citans, l. 2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως. *Æthiop. Psalt.* hab. *hesbon.* at *Hieron.* ep. 140. ait in quibusdam exempl. inveniri, ἐξ ἐννοιῶν, quæ interpretatio est vocis Hebr. *hesbon.* ea autem vox tum λογισμὸν sign. tum quod huic loco optime quadrat, ἔργον ὑφαντὸν καὶ ποικιλτόν. in *Alex.* vero *Ald.* & *C.* est ἔσωθεν. ex emendatione itidem in l. v. adscriptum.
33 *Alex.* ἐν κροσσωτοῖς. *Chrys.* ἄλλος, διὰ συσφιγκτήρων χρυσῶν ἠμφιεσμένη ποικίλα. 34 *Sch.* ἔνδυσις αὐτῆς εἰς ποικιλτά. *Eusib.* οὔτε ἐν Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς, διὸ ὠβέλισται. 35 *Chrys.* ἄλλος, ἀκολουθήσουσιν· ἄλλος, ἀνενεχθήσονται. 36 *Alex.* αὐτοῦ, οἱ πλησίον αὐτῆς. V. *ed.* αὐτῆς, αἱ φίλαι αὐτῆς. 37 *Alex.* ἐγενήθησαν. *Chrys.* ἄλλ. ἔσονται σοι υἱοί σου. 38 ita hab. *vulg. Lat. ed.* Rom. *Psalt. Æth.* & *Arab.* at *Alex.* Καὶ μνησθήσονται. *Ald. C.* Μνησθήσομαι. *Sch.* οὕτω καὶ οἱ γ΄. ἐξέδωκαν· ἀναμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ᾽ ἑκάστην γενεάν· διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς. ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι.
Ps. 45. 1 *Ms. Alex.* Τοῦ Δαυὶδ ψαλμός. 2 *Aq.* νεανιοτήτων. *S.* τῶν αἰωνίων. 3 *Sch.* οἱ λοιποί, εὑρέθη εὑρισκόμενος. 4 *Aq.* σφάλλεσθαι. V. *ed.* σαλεύεσθαι.
5 *S.* Ἠχούντων καὶ θολουμένων τῶν ὑδάτων, καὶ σειομένων ὀρέων ἐν τῷ ἐνδοξασμῷ αὐτοῦ. *Aq.* V. & VI. *ed.* ὑπερηφανίᾳ. 6 *Alex.* ἐταράχθη. 7 διάψαλμα *Ald. C.* deest bis in hoc Psalm. *Chrys.* ἄλλος, ἀεί. 8 V. *ed.* διαιρέσεις. *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. φαλαγαῦ.

πόλιν

πόλιν τοῦ θεοῦ, [9] ἡγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ 5 ὕψιστος. Ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς [10] οὐ σαλευθήσεται, βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς [11] τῷ 6 προσώπῳ. [12] Ἐταράχθησαν ἔθνη, [13] ἔκλιναν βασιλεῖαι, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ [14], 7 ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς [15] Ἰα- 8 κώβ. διάψαλμα. Δεῦτε καὶ [16] ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ [17] κυρίου, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς 9 γῆς, [18] Ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, τόξον συντρίψει, καὶ [19] συγκλάσει ὅπλον, καὶ [20] θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυ- 10 ρί. [21] Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός, ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, 11 ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς [22] Ἰακώβ.

μϛ'. 46.

Εἰς τὸ τέλος, [1] ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.

1 Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε [2] χεῖρας, [3] ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. 2 Ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς 3 μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. 4 Ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν [4] αὐτοῦ, [5] τὴν καλλονὴν Ἰακώβ, ἣν [6] ἠγάπησε. διάψαλμα. 5 Ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος ἐν φω- 6 νῇ σάλπιγγος. Ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε, ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλα- 7 τε. Ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός, 8 ψάλατε συνετῶς. Ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς [7] ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁ- 9 γίου αὐτοῦ. Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ θεοῦ [8] οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα [9] ἐπήρθησαν.

μζ'. 47.

[1] Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.

1 Μέγας κύριος, καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ 2 [2] Εὐρίζων ἀγαλλιάματι [3] πάσης τῆς γῆς, [4] ὄρη Σιὼν [5] τὰ πλευρὰ τοῦ Βορρᾶ, ἡ πόλις τοῦ 3 βασιλέως τοῦ μεγάλου. [6] Ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται, ὅταν [7] ἀντιλαμ- 4 βάνηται αὐτῆς. [8] Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, ἤλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό. 5 Αὐτοὶ [9] ἰδόντες οὕτως [10] ἐθαύμασαν, ἐταρά-

---

9 *S.* τὸ ἅγιον τῆς κατασκηνώσεως τοῦ ὑψίστου. 10 *Ald. C.* καὶ οὐ. 11 ita est apud *S. Aug.* & *Psalt. Rom.* in *Alex. Ald. C.* τὸ πρὸς πρωΐ (*Ald. C.* τοπροσπρωΐ) πρωΐ. quo modo legit *S. Ambr.* & ait in *aa. codd.* inveniri, *vultu. Apoll.* videtur utrumque conjunxisse hoc versu,

Ἐξ ἠοῦς ἐπίκουρον ἔχει πανεπίσκοπον ὄμμα.

Sch. πρόσωπον τῆς ἐκκλησίας νοηθεῖεν ἄνδρες ἡγούμενοι αὐτῆς, οὓς καὶ εὕροι πρὸς τὸ δύνασθαι συντόνως ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ κηρύγματος. *Chrys.* ἄλλος, περὶ τὸν ὄρθρον. *Aq.* τῷ νεῦσαι πρωΐαν. 12 *Sch.* ἄλλος. συνήχθησαν. & in a. l. ἄλλος, συνήχθη ἔθνη. 13 *Aq.* ἐσφάλησαν. *S.* περιετράπησαν. 14 ita quoque est in *ed. Lat.* & apud *Apollin.* & in *Psalt. Arab.* in *Alex.* vero *Ald.* & *C.* est, ὁ ὕψιστος, ἐσαλεύθη. quod est in *Psalt. Rom.* & in *Æth.* ac legunt *Ambr.* & *Aug.* 15 *Sch.* Ἰακὼβ ἑρμηνεύεται, κρατῶν ἔχατα. 16 *Alex.* ἴδατε τὰ ἔργα. 17 *Alex. Ald. C.* θεοῦ. 18 *Alex.* Ἀνταναιλῶν. 19 *Chrys.* ἄλλ. συνέκλασε. 20 *Chrys.* ἄλλ. ἁμάξας ἐμπρήσει ἐν πυρί. 21 *Sch.* ἄλλος, ἱλάσθητε· ἄλλ. ἐάσατε, ἵνα γνῶτε. *Chrys.* ἄλλ. ἰάθητε. 22 *Ald.* Ἰακώβ. Δόξα. Κάθισμα ϛ'.

Ps. 46. 1 *Ms. Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* ἄλλος, χειρί. 3 *Sch.* ἕτερος, σημάνατε· ἄλλ. εὐφημήσατε. 4 ita *ed. Lat.* & *Aug.* sed *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald. C.* ἑαυτῷ. itidem apud *Theodor.* 5 *Aq.* τὸ ὑπερφερές. *S.* τὸν ἐνδοξασμόν. *V. ed.* τὸ καύχημα. 6 *Alex. Ald. C.* ἠγάπησεν. Ἀνέβη. 7 *Alex.* ἐπὶ πάντα τά. *Chrys.* ἄλλος, ἐπάνω τῶν ἐθνῶν. 8 *Sch.* οὗτοι δ' ἂν εἶεν οἱ ἀπόστολοι, οἳ πάντων ἐκράτησαν. διττὴ γάρ ἐστιν ἡ γραφή· ἢ γὰρ οἱ τοῦ θεοῦ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν· ἢ κραταιοὶ οἱ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ Ἀβραὰμ σφόδρα ἐπήρθησαν. *Aq.* θυρεοί. *V. ed.* ὑπερασπισμοί. 6 *Ald.* ἀπήρθησαν.

Ps. 47. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 ita *l. v.* hoc autem sic explicat *S. Jo. Chrys.* εὐρίζων, τουτέστι καλῶς ῥιζῶν, καλῶς πηγνύς, καλῶς βεβαιῶν αὐτὴν ἐν χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς οἰκουμένης. & paulo post, τοιαύτην τοίνυν αὐτὴν οὖσαν ἐῤῥίζωσε, καὶ καλῶς ἔπηξεν ἐπὶ κόσμῳ τῆς οἰκουμένης. & paulo post, διὸ καὶ τοῦτο δηλῶν, οὐ ῥιζῶν εἶπεν, ἀλλ' εὖ ῥιζῶν. in *Psalt. Rom.* est, *Dilatans exsultationes universæ terræ.* ita legunt *Ambr.* & *Aug.* & *Apoll.*

Πάντοθεν εὐρύνων χάρμ' ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ.

Sch. ὁ Ἑβρ. ἔχει, εὔριζον ἀγαλλίαμα. unde *aliquot edd.* hab. ἀγαλλίαμα. in *Ald.* & *Comp.* est, εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι. quod *S. Ambr.* in *aliquib. exempl.* reperiri dicit, & interpretatur, *bene radicata exsultatione.* in *comment.* autem *Græc.* hæc sunt: εὐρίζῳ δὲ ἀντὶ τοῦ βεβαίῳ, ἑδραίῳ, ἀμετακινήτῳ· τοιοῦτο γὰρ τὸ, εὔριζον, τὸ καλὰς ἔχον ῥίζας. εἰ δὲ γράφεται εὐριζῶν, καλῶς ῥιζῶν, καὶ πηγνὺς καὶ βεβαιῶν αὐτήν, ἢ εὐρίζων, ἀντὶ τοῦ πλατύνων τὸ ἀγαλλίαμα καὶ εὐφροσύνην αὐτῆς. in hoc autem *Vatic. l.* itemque in *a.* verbi εὐρίζων postrema litera expuncta ita est, ut tamen antiquæ lectionis vestigium remanserit. in *aa. comment. Gr.* legitur partim, εὐριζῶν, ἀντὶ τοῦ παγίως θεμελιῶν· partim, εὔριζον ἀγαλλίαμα. *V. ed.* εὐκλάδῳ. *Th.* εὐρίζῳ. item *Chr.* Ἀ. καλῷ βλαστήματι, χάρματι πάσης τῆς γῆς· Σ. ἀπ' ἀρχῆς ἀφωρισμένῳ ἀγλαΐσματι πάσης τῆς γῆς. 3 *Alex.* * πασα τῇ γῇ. 4 *Sch.* ἑρμηνεύεται σκοπευτήρια. 5 *V. ed.* οἱ μηροί. 6 *Chrys.* ἡ ε'. ὁ θεὸς ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς ὀχύρωμα· ἄλλος, ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς ἐγνώσθη εἰς τὸ ἐξελέσθαι αὐτήν. *Aq.* εἰς ὑπερέπαρσιν. 7 *Alex.* ἀντιλαμβάνεται. 8 sic *Hier.* in ep. ad Sun. legendum ostendit. in *Arab.* est, οἱ βασιλεῖς αὐτῆς. in aa. ll. ut in *Alex.* & *C.* οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, διήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό. quod est in *Lat. ed.* atque apud *Ambr.* & *Aug.* & *Psalt. Æth. Ald.* vero, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. *Chrys.* ἄλλος, συνετάξαντο. 9 *Alex.* ἰδότες. 10 *Aq.* ἐθαμβήθησαν. *S.* ἐξεπλάγησαν.

χθησαν,

6 χθησαν, ἐσαλεύθησαν, Τρόμος [11] ἐπελάβετο αὐτῶν· ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [12] Ἐν
7 πνεύματι βιαίῳ [13] συντρίψεις πλοῖα [14] Θαρσίς.
8 Καθάπερ ἠκούσαμεν, [15] οὕτως καὶ εἴδομεν, ἐν πόλει κυρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν [16] αἰῶνα. διά-
9 ψαλμα. [17] Ὑπελάβομεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεός
10 σου ἐν μέσῳ τοῦ [18] λαοῦ σου. Κατὰ τὸ ὄνομά σου ὁ θεός, οὕτως καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς, [19] δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιά
11 σου. [20] Εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, [21] ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας
12 [22] ἕνεκα τῶν κριμάτων σου κύριε. Κυκλώσατε Σιών, καὶ [23] περιλάβετε αὐτήν, [24] διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς.
13 Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν [25] εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς, καὶ [26] καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγήσησθε [27] εἰς γενεὰν ἑτέραν.
14 Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς [28] τοὺς αἰῶνας.

μη΄. 48.

[1] Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

1 Ἀκούσατε [2] ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες [3] τὴν οἰκουμένην,
2 [4] Οἵ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
3 [5] ἐπιτοαυτὸ πλούσιος καὶ πένης. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, [6] καὶ ἡ μελέτη τῆς
4 καρδίας μου σύνεσιν. [7] Κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ [8] τὸ
5 πρόβλημά μου. [9] Ἱνατί φοβοῦμαι [10] ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία [11] τῆς πτέρνης μου
6 κυκλώσει με. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου
7 αὐτῶν [12] καυχώμενοι. Ἀδελφὸς οὐ [13] λυτροῦται, λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώ-
8 σει τῷ θεῷ ἐξίλασμα [14] ἑαυτοῦ, Καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.
9 [15] καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, Καὶ ζήσεται εἰς τέλος. [16] ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν,
10 Ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας, ἐπιτοαυτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται, καὶ καταλείψουσιν
11 ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν. Καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, [17] σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν
12 [18] αὐτῶν. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὤν, οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς
13 ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. Αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν [19] σκάνδαλον αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν [20] εὐλογήσουσι.
14 [21] διάψαλμα. [22] Ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ [23] κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς [24] τοπρωΐ, καὶ [25] ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ
15 [26] ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν. Πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου ἐκ χειρὸς ᾅδου, ὅταν
16 λαμβάνῃ [27] με. διάψαλμα. Μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, [28] καὶ ὅταν πλη-

---

11 *Alex.* ὑπελάβετο. 12 *Aq.* πνεύματι καύσωνος. *Chrys.* ἄλλ. δι' ἀνέμου βιαίου. 13 *Alex.* συντρίψει. 14 *Sch.* ἑρμηνεύεται κατασκοπὴ χαρᾶς· κατασκοπὴ εὐφροσύνης. 15 *Alex.* οὕτως ἴδαμεν. 16 *Alex. Ald. C.* αἰῶνα. Ὑπελάβομεν. 17 *Chrys.* ἕτερος, εἰκάσαμεν ὁ θεός· ὁ Ἑβρ. δημηήνου, τουτέστιν, ἠλπίσαμεν, προσεδοκήσαμεν, ἔγνωμεν τὴν φιλανθρωπίαν τὴν σήν. 18 ita legit *Aug. Theodor.* & *Apollin.* sic est in *Arab. Psalt.* & in *Æth.* at ναοῦ σου, legunt *Ambr. Hier. Didym. Sch.* Σ. Α. Θ. ἡ ε΄. ἡ ς΄. ναοῦ σου. 19 *Chrys.* τουτέστι, φιλανθρωπίας, εὐεργεσίας. 20 *Sch.* οἱ ο΄. Σ. Θ. εὐφραίνεται τὸ ὄρος Σιών, καὶ ἀγαλλιῶσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀγαλλιάσθωσαν. 22 *Alex. Ald. C.* ἕνεκεν. *Chrys.* ἄλλος, διὰ κρίσεις σου. 23 *Chrys.* ἄλλος, περιέλθετε. 24 *Aq.* ψηφίσατε. *Chrys.* ἄλλος, ἐπαινέσατε. 25 *Chrys.* Σ. εἰς τὸν περίβολον· Α. εἰς εὐπορίαν. 26 *S.* διαμετρήσατε τὰ βασίλεια αὐτῆς. 27 *S.* γενεᾷ μεταγενεστέρᾳ. 28 *S.* τὸ διηνεκές.

Ps. 48. 1 *Ms. Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Chrys.* ἄλλος, τοῦτο. 3 *Chrys.* ἄλλος, τὴν ἐγκατάδυσιν· ἄλλ. τὴν κατάδυλον· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀλδ. 4 *S.* ἤτοι ἀνθρωπότης, προσέτι δὲ καὶ οἱ υἱοὶ ἑκάστου ἀνδρός. 5 *Chrys.* ἄλλος, ὁμοῦ. 6 *Sch.* ἄλλος, καὶ μινυρίσει ἡ καρδία μου σύνεσιν. 7 *Chrys.* ἄλλος, κλινῶ παραβολῇ τὸ οὖς μου· ὁ δὲ Ἑβρ. λαμασάλ, φησί. 8 *Chrys.* ἄλλ. αἴνιγμά μου· ὁ δὲ Ἑβρ. ἰδαθεί. 9 *Athanas.* μέχρι τοῦ φοβοῦμαι δεῖ στίξαι. 10 *Chrys.* ἄλλ. ἐν ἡμέρᾳ πονηροῦ· ἄλλ. κακοῦ· ὁ δὲ Σύρος, ῥᾶ. 11 *Sch.* τῶν ἰχνέων. 12 *Chrys.* ἄλλος, ἀλαζονευόμενοι. 13 *Alex.* λυτρῶται. 14 *Alex.* αὐτοῦ. 15 *Aq.* καὶ ἐπαύσατο εἰς αἰῶνα, καὶ ζήσεται εἰς νῖκος. *S.* ἀλλὰ παυσάμενος τῷ αἰῶνι τούτῳ ζῶν ἀεὶ διατελέσει. 16 ὅτι *Ald. C.* deest. 17 *Chrys.* ἄλλ. τὰ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν εἰς αἰῶνα· ἄλλος, κατασκηνώσεις αὐτῶν εἰς γενεάν, ὀνομάσαντες ἐπ' ὀνόμασιν αὐτῶν τὰς γαίας. *Aq.* ἐκάλεσαν ἐν ὀνόματι αὐτῶν ἐπὶ χθόνας. *Th.* ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ γαιῶν αὐτῶν. 18 αὐτῶν *C.* deest. 19 *S.* ἄγνοια. 20 *Aug.* ita legit & *Apollin.* ita est in *Rom. Psalt.* & in *Arab. Ambr.* vero & *Euseb.* & *Theodor.* εὐδοκήσουσιν, quod est in *Alex. Ald.* & *C.* & in *Æthiop. Psalt.* 21 διάψαλμα *Ald. C.* deest bis in hoc Psalmo. 22 *S.* βοσκήματα ᾅδου ἔταξεν αὐτούς. 23 *Alex.* κατακυριεύσωσιν. *Th.* καταχθήσονται. 24 *Chrys.* τουτέστι, ταχέως, διηνεκῶς. 25 *Aq.* χαρακτὴρ αὐτῶν κατατρίψαι ᾅδην ἐκ κατοικητηρίου αὐτῶν. *S.* τὸ κραταιὸν αὐτῶν παλαιώσει ᾅδης. 26 sic legunt *Ambr.* & *Aug.* & *Theodor* sic quoque *Apollin.* atque ita est in *Lat. vulg. ed.* & in *Psalt. Æth.* at in *Alex. Ald. C.* ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν. Πλήν. quod est in *Rom.* & *Arab. Psalt.* 27 *Alex.* με. Μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσει. 28 ita *ed. vulg. Lat.* & *Rom. Psalt.* ita quoque legit *Aug.* at *Alex. Ald. C.* ἢ ὅταν.

17 θυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ 18 συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται, [29] ἐξομολογήσεταί σοι ὅταν ἀγαθύνῃς 19 αὐτῷ. Εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος [30] οὐκ ὄψεται φῶς. 20 [31] Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν, οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη [32] αὐτοῖς.

μθ΄. 49.

[1] Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 [2] Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [3] μέχρι δυσμῶν, 2 Ἐκ Σιὼν ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ. 3 Ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει, ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται· πῦρ [4] ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ [5] καταιγὶς σφοδρά. 4 Προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ τὴν γῆν 5 [6] διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. [7] Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους 6 τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ [8] θυσίαις. Καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι θεὸς κριτής [9] ἐστι. διάψαλμα. 7 Ἄκουσον λαός μου καὶ λαλήσω σοι, Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι, ὁ θεὸς ὁ θεός 8 σου εἰμὶ ἐγώ. Οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν 9 μου ἐστὶ διαπαντός. Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου [10] χι-10 μάρους. Ὅτι ἐμά ἐστι πάντα τὰ θηρία τοῦ [11] δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ βόες. 11 Ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡ-12 ραιότης ἀγροῦ μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν. Ἐὰν πεινάσω, οὐ μή σοι εἴπω, ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκου-13 μένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Μὴ φάγομαι κρέα ταύρων, ἢ αἷμα τράγων πίομαι; 14 Θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος 15 τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου. Καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ [12] θλίψεως, καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με. [13] διάψαλμα. 16 Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός, Ἱνατί σὺ [14] διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν 17 διαθήκην μου διὰ στόματός σου; Σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν, καὶ [15] ἐξέβαλες τοὺς λό-18 γους μου εἰς τὰ ὀπίσω. Εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ [16] μοιχῶν τὴν 19 μερίδα σου ἐτίθεις. Τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε 20 [17] δολιότητα. Καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου 21 ἐτίθεις σκάνδαλον. Ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα, [18] ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε, καὶ [19] παραστή-22 σω κατὰ πρόσωπόν [20] σου. Σύνετε δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μήποτε ἁρ-23 πάσῃ, καὶ [21] μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος. Θυσία [22] αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ἣν δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον [23] θεοῦ.

ν΄. 50.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ [1] ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς [2] Βηρσαβεέ.

1 [3] Ἐλέησόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον 2 τὸ ἀνόμημά μου. Ἐπιπλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου 3 καθάρισόν με. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ

---

29 *S.* ἐπαινέσουσί σε ἐὰν καλῶς αὐτῷ ποιῇς. 30 *Sch.* ἡ ε΄. οὐκ ὄψεται. Ἀ. Θ. ἡ ς΄. οἱ ο΄. οὐκ ὄψονται. Σ. οὐ βλέποντες. 31 *Alex. Ald. C.* Καὶ ἄνθρωπος. 32 *Ald.* αὐτοῖς. Δόξα.

Ps. 49. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* οἱ γ΄. ἰσχυρὸς θεὸς λαλήσας ἐκάλεσε τὴν γῆν. 3 *Alex.* καὶ μέχρι. 4 *Ald. C.* ἐνώπιον. 5 *Aq.* ἐλαιλαπίσθη. *Th.* & 70. καταιγίσθη. 6 *Alex.* τοῦ διακρῖναι. 7 *Sch.* τὸ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποί, Συναγάγετέ μοι τοὺς ὁσίους μου. 8 *C.* θυσίας. 9 *Alex. Ald. C.* ἐστιν. Ἄκουσον. 10 *Alex.* χειμάρρους. *Sch.* οἱ ο΄. τράγους. *Aq. S.* & V. *ed.* κριούς. 11 ita quoque legit *Aug.* & *Apoll.* at *Alex. Ald. C.* ἀγροῦ. 12 sic legit *Cypr.* & *Justin.* at in *Alex.* est θλίψεώς σου, καί. in aa. ll. est, τῆς θλίψεώς σου, καί. quod habet *Aug.* & *Theodor.* & *Psalt. Rom.* 13 διάψαλμα, quod hoc loco in *Vatic.* l. est, non est vero in *Ald.* & *C.* nec in *Hebr.* rationem eandem habet, quam alia loca, ubi passim invenitur. mutat enim Propheta sententiam, adjungens, τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ. 14 *Alex. Ald. C.* ἐκδιηγῇ. 15 *Alex.* ἐξέβαλας. Desunt in *Alex.* a vers. 19. hujus 49. Psalmi, usque ad partem vers. 12. Psal. 79. intermedia omnia. 16 sic est in *edd. Lat.* sic quoque legunt *Cyprian.* & *Ambr.* & *Aug.* sic *Apollin.* & ita est in *Psalt. Arab.* & *Æth.* at *Ald. C.* μοιχοῦ. 17 *Ald. C.* δολιότητας. 18 *Th.* ut 70. *Aq.* ὑπέλαβες, ἐσόμενος ἔσομαι ὅμοιός σοι. *S.* ἐνόμισας ἔσεσθαί με ὡς σέ. 19 *Th.* στοιβάσω. 20 *Ald. C.* σου τὰς ἁμαρτίας σου. 21 *Ald. C.* οὐ μή. 22 al. αἰνέσεων. 23 ita est apud *Cypr.* & *Aug.* & in *Psalt. Rom.* atque *Æth.* at in *Ald. C.* μου. quod hab. *Psalt. Arab.*

Ps. 50. 1 *Ald.* & *Comp.* εἰσελθεῖν. 2 *Ald. C.* Βηρσαβεὲ γυναῖκα Οὐρίου. *S.* ut 70. *Aq. Th.* Βεθσαβεέθ. 3 *Aq.* Δώρησαί μοι θεὲ κατὰ ἔλεόν σου. *S.* Οἰκτειρόν μου ὁ θεὸς κατὰ τὸ ἔλεός σου. *Th.* ut 70.

διαπαν-

4 διαπαντός. Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, [4] καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.
5 Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου.
6 Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν [5] ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.
7 Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.
8 Ἀκουτιεῖς [6] με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπεινωμένα.
9 Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.
10 Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
11 Μὴ ἀποῤῥίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα [7] τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.
12 Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου,
13 πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με. Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ
14 ἐπιστρέψουσι. Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων ὁ θεὸς, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, [8] ἀγαλλιάσεται
15 ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγ-
16 γελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. Ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν, ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδο-
17 κήσεις. Θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν [9] συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.
18 [10] Ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ.
19 Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν, καὶ ὁλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου [11] μόσχους.

να'. 51.

Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυὶδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον, καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἰπεῖν αὐτῷ, Ἦλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον [1] Ἀβιμέλεχ.

1 Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν;
2 [2] ὅλην τὴν ἡμέραν Ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου· ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας
3 δόλον. Ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαι-
4 οσύνην. [3] διάψαλμα. Ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν
5 δολίαν. Διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθέλοι σε εἰς τέλος, ἐκτίλαι σε καὶ μετανάστευσαι σε ἀπὸ [4] σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς
6 ζώντων. διάψαλμα. [5] Καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται,
7 καὶ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ [6] τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ [7] ἐνεδυνα-
8 μώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ, ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς
9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας, καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.

νβ'. 52.

Εἰς τὸ τέλος [1] ὑπὲρ μαελὲθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐκ ἔστι θεός. [2] διέφθειραν, καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνο-
2 μίαις· οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. Ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν τὸν
3 θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθὸν, οὐκ ἔστιν ἕως
4 ἑνός. Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου [3] βρώσει ἄρτου; τὸν [4] θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαν-
5 το. Ἐκεῖ [5] ἐφοβήθησαν φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος. ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ [6] ἀνθρωπαρέσκων, κατῃσχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς
6 ἐξουδένωσεν αὐτούς. Τίς δώσει ἐκ Σιὼν

---

4 *Th.* νικήσῃς. *Aq.* ὑπερκριθῇς. *S.* νικᾷν κρίνοντα. 5 *Aq.* ἐβουλήθης. *S.* θέλεις. 6 *Ald. C.* μοι. 7 *Ald. C.* σου τὸ ἅγιον μή. 8 *S.* διαλαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου. 9 *S.* κατεαγυῖαν. 10 *Aq.* ἀγάθυνον εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών. *S.* εὐεργέτησον. 11 *Ald.* μόσχους. Δόξα.

Ps. 51. 1 *Th.* & *S.* Ἀχιμέλεχ. *Aq.* Ἀειμέλεχ. 2 *S.* καθ' ἑκάστην ἡμέραν. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest, & vers. 8. 4 *Ald. C.* σκηνώματός σου, καί. illud σου, neque *Hier.* agnoscit, neque *Hilar.* 5 Καὶ *Ald. C.* deest. 6 *Ald. C.* τῷ πλήθει. 7 *Aq.* ἐκραταιώθη. *S.* ἐνισχύσατο.

Ps. 52. 1 *Th.* ὑπὲρ τῆς χορείας. *S.* διὰ χοροῦ. *Aq.* ἐπὶ χορείᾳ. *Sch.* μαελὲθ ἑρμηνεύεται ἀπαρχή. 2 V. & VI. ed. ut 70. *Ald. C.* διεφθάρησαν. ut & *S.* 3 *Ald. C.* ἐν βρώσει. 4 *Ald. C.* κύριον. 5 *Aq.* ἐπτοήθησαν. *S.* φοβηθήσονται. *Th.* ἐθαμβήθησαν θάμβῳ οὗ οὐκ ἦν θάμβος. 6 *Aq.* παρεμβαλόντων περὶ σέ.

τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἀποστρέψαι 7 κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ, καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ.

νγ΄. 53.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζιφαίους, καὶ εἰπεῖν τῷ Σαοὺλ, Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

1 Ὁ θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν 2 τῇ δυνάμει σου [1] κρῖνόν με. Ὁ θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα 3 τοῦ στόματός μου. Ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, [2] οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐ- 4 τῶν. [3] διάψαλμα. Ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. 5 [4] Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ 6 ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς. Ἑκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί 7 σου κύριε, ὅτι ἀγαθόν. Ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

νδ΄. 54.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσεως [1] τῷ Δαυίδ.

1 Ἐνώτισαι ὁ θεὸς τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ 2 ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου· Πρόσχες μοι, καὶ εἰσάκουσόν μου. [2] ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ 3 μου, καὶ ἐταράχθην Ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ· [3] ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ [4] ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ [5] ἐνε- 4 κότουν μοι. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ. 5 Φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐκάλυψέ 6 με σκότος. Καὶ εἶπα, Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς; καὶ πετασθήσομαι 7 καὶ καταπαύσω. Ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. [6] διάψαλ- 8 μα. Προσεδεχόμην [7] τὸν σώζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος.

9 Καταπόντισον κύριε καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν 10 ἐν τῇ πόλει. Ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς, [8] ἀνομία καὶ 11 πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς Καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ 12 δόλος. Ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν [9] ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ. 13 [10] Σὺ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμών μου καὶ 14 γνωστέ μου, [11] Ὃς ἐπιτοαυτὸ [12] ἐγλύκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἐπορεύ- 15 θημεν ἐν ὁμονοίᾳ. Ἐλθέτω [13] θάνατος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν 16 μέσῳ αὐτῶν. Ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου.

17 Ἑσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας διηγήσομαι, καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. 18 Λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, [14] ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί. 19 Εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτοὺς, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων. διάψαλμα. [15] οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, [16] καὶ οὐκ ἐφοβήθη- 20 σαν τὸν θεόν. [17] Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι· [18] ἐβεβήλωσαν τὴν διαθή- 21 κην αὐτοῦ. [19] Διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ [20] ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ. ἡπαλύνθησαν οἱ λόγοι [21] αὐτοῦ ὑπὲρ 22 ἔλαιον, καὶ αὐτοί εἰσι [22] βολίδες. Ἐπίρριψον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει, οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον 23 τῷ δικαίῳ. Σὺ δὲ ὁ θεὸς κατάξεις αὐ-

---

7 *Ald. C.* θεόν.

Ps. 53. 1 *C. Aq.* & V. *ed.* κρινεῖς με. *Sch.* τινὲς, κρινεῖς με, διὰ τοῦ μ. καὶ ε. ἀναγνωστέον δὲ, κρινεῖς μοι, διὰ τοῦ μ. καὶ ο. καὶ ι. *Th.* ut 70. *S.* δικάσεις. 2 *Ald. C.* καὶ οὐ. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 4 *C.* Ἀποστρέψῃς.

Ps. 54. 1 *Ald. C.* τῷ Ἀσάφ. 2 *Sch.* μετεωρισμὸς, μέριμνα, φλυαρία. *Aq.* ὁμιλίᾳ μου. *S.* κατηνέχθην προσλαλῶν ἐμαυτῷ, καὶ συνεχύθην ὑπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, ὑπὸ ἐνοχλήσεως ἀσεβοῦς. 3 *S.* ὅτι ἐπέρριψαν κατ' ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ' ὀργῆς ἠναντιώθησάν μοι. 4 *Th.* ut 70. *Aq.* ἀνωφελές. 5 *Sch.* ἐμνησικάκουν, ἐμνηνίαζον. 6 διάψαλμα *Ald. C* deest bis in hoc Psalmo. 7 *C.* τὸν θεὸν τὸν σώζοντα. 8 *Ald. C.* καὶ ἀνομία καὶ κόπος. *S.* ὀδύνη καὶ ταλαιπωρία. 9 *Ald. C.* με ἐπ' ἐμέ. 10 *S.* ἀλλὰ σὺ ἄνθρωπος ὁμότροπος καὶ συνήθης μου καὶ γνώριμος. 11 *Aq.* οἳ ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον. *S.* οἵτινες ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν. 12 *Ald. C.* ἐγλύκανάς μοι ἐδέσματα. 13 *Ald. C.* δὴ θάνατος. 14 *S.* πολλοστοὶ γὰρ ἐγένοντο πρός με. 15 *Aq.* οἷς οὐκ εἰσὶν ἀλλαγαὶ αὐτοῖς. *S.* οὐ γὰρ ἀλλάσσονται. 16 *Ald. C.* ὅτι οὐκ. 17 *Aq.* ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἐν εἰρηνικοῖς αὐτοῦ. *Theod.* τοῦτο οἱ τρεῖς οὕτως ἡρμήνευσαν· ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας πρὸς αὐτόν. 18 *S.* παρέβησαν συνθήκην. 19 *S.* λειότερα βουτύρου τὰ στόματα αὐτῶν, καὶ ἡ καρδία αὐτῶν πολεμεῖ. 20 *Ald. C.* ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. *S.* συνεκλείσθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. 21 *Ald. C.* αὐτῶν. 22 *Sch.* ἀκόντια, λογχάρια.

τοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς. ἄνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν. ἐγὼ δὲ [23] ἐλπιῶ ἐπὶ σὲ κύριε.

νε'. 55.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.

1 Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, [2] ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέ με. 2 Κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν [3] ἀπὸ ὕψους ἡμέρας· ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με 3 [4] Φοβηθήσονται, 4 ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ [5] σοί. Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους [6] μου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ. 5 [7] Ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ 6 διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν. [8] Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι· καθάπερ [9] ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ 7 μου. [10] Ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτοὺς, 8 ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις. ὁ θεὸς [11] Τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι, [12] ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.

9 [13] Ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε. ἰδοὺ ἔγνων 10 ὅτι θεός μου εἶ σύ. Ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον.

11 Ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποι12ήσει μοι ἄνθρωπος. Ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς αἱ 13 εὐχαὶ, ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου. Ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ [14] θανάτου, καὶ τοὺς πόδας μου [15] ἐξ ὀλισθήματος, [16] τοῦ εὐαρεστῆσαι ἐνώπιον τοῦ [17] θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

νϛ'. 56.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον.

1 Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου· καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ, ἕως οὗ παρέλθῃ [1] ἡ ἀνο2μία. Κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. διά3ψαλμα. Ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με. ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ 4 καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, Καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου σκύμνων· [2] ἐκοιμήθην τεταραγμένος. υἱοὶ ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν, [3] ὅπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐ5τῶν, μάχαιρα ὀξεῖα. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν 6 ἡ δόξα σου. [4] Παγίδας ἡτοίμασαν τοῖς ποσί μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου. ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ [5] ἐνέ7πεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα. [6] Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεὸς, ἑτοίμη ἡ καρδία μου, 8 ᾄσομαι καὶ [7] ψαλῶ. Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα, ἐξε-

---

23 *Ald. C.* κύριε ἐλπιῶ ἐπὶ σέ. Hic addit *Ald.* Δόξα. Κάθισμα ζ.

Ps. 55. 1 *Sch.* Ἀκ. τῷ νικοποιῷ. ὑπὲρ περιστερᾶς ἀλάλου μακρυσμῶν τοῦ Δαυὶδ, ταπεινοῦ, τελείου, ἐν τῷ κρατῆσαι αὐτὸν Φυλισαίους ἐν Γέθ. ὁ δὲ Σύμ. ἐπινίκιος ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ ἀλλοφύλου ἀπωσαμένου τὸν Δαυὶδ, τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου, ὅτε κατέσχον αὐτὸν οἱ Φυλισαῖοι ἐν Γέθ· ἡ δὲ ε'. ἔκδοσις, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς τῆς μογιλάλου κεκρυμμένῳ τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν. 2 *S.* πᾶσαν ἡμέραν. 3 sic legit *Aug.* atque ita est tum in *vet. Psalt.* tum in *Rom.* at *Ald.* & *C.* hab. ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους, ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι. quod secutus est *Apollin.* sed aliter distinxit:

Ὑψόθεν ἐξ ἠοῦς πολέες τεύχουσι κυδοιμούς.
Οὔτιν' ὑποδδείσαιμι, ἐπεὶ σύ μευ ἐλπὶς ἐτύχθης.

in *Æth.* vero est, ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με, καὶ ἐφοβήθην. *Aq.* ὅτι πολλοὶ πολεμοῦσί με, ὕψιστε, ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ, πρὸς σὲ πεποιθήσω. *S.* ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ὑψηλότεροι, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα. *Th.* ἡμέρας φοβηθήσομαι· ἐγὼ δὲ ἐπί σε ἐλπιῶ. *a. Sch.* τινὲς τῷ, ἀπὸ ὕψους, τὸ, ἡμέρας, συνάπτουσι. 4 *Ald. C.* οὐ φοβηθήσομαι. 5 *Ald. C.* σέ. 6 *Ald. C.* μου, ἐν. 7 *S.* διὰ πάσης ἡμέρας λόγους περὶ ἐμοῦ ἐφρόντιζον. 8 *S.* συνήγοντο λάθρα, καὶ τὰ ἴχνη μου παρετήρουν, προσδοκῶντες τὴν ψυχήν μου. *a. Sch.* τὸ παροικήσουσιν, ἀντὶ τοῦ, συναχθήσονται, τέθειται. 9 *Aug.* hab. *sicut sustinuit anima mea.* *Psalt.* vero *Rom.* *expectavit.* *Ald.* & *C.* ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου. quod etiam hab. *Psalt.* *Æth.* & *Arab.* atque *Apollin.*

Ὡς δ' αὐταὶ λοχόωντες ἐμὸν μένος ἦτορ ὀλέσσαι.

10 sic etiam *Lat. edd.* in aa. vero ll. est ὥσεις, & apud *Apollin.*

Ὧδε κόλῳ καθέλοις κρυερῷ κακοεργέα φῦλα.

Sch. ἐπὶ ἀνωφελὲς διέσωσεν αὐτούς· Σ. διὰ τὴν ἀδικίαν ῥύσῃ ἀπ' αὐτῶν· ἡ ε'. ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶναι διασεσωσμένον αὐτοῖς. 11 *S.* τὰ ἔνδον μου ἐξηρίθμηταί σοι. 12 *S.* ἔθου τὰ δάκρυά μου ἔνδον σου, μὴ οὐχὶ ὅταν ἐξαριθμῇς. 13 *Aq. S. Th.* & *V. ed.* τότε ἐπιστρέψουσιν. 14 *Ald. C.* θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καί. 15 *Ald. C.* ἀπό. 16 *Ald. C.* εὐαρεστήσω. 17 *Ald. C.* κυρίου.

Ps. 56. 1 *Aq.* ἡ ἐπιβουλή. *S.* ὁ ἐπηρεασμός. 2 *Th.* ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων. *Aq.* μετὰ λαύρων. in a. cod. μετὰ λάβρων. *S.* εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην μεταξὺ φλεγόντων. 3 aa ll. hab. ὅπλα. *Sch.* Θ. τόξον. Σ. δόρατα. Ἀ. δόρυ. ἡ ε'. καὶ ἡ ϛ'. ὁμοίως τοῖς ο'. ὅπλον. 4 *Ald. C.* Παγίδα. 5 *Ald. C.* ἐνέπεσον. 6 *S.* ἑδραία. 7 sic *edd. Lat.* & *Aug.* & in *Psalt. Æth.* at *Ald. C.* ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι. quod etiam hab. *Psalt. Arab.* & metaphr. *Apoll.*

Κῦδος ἐμὸν μέλψει σε καὶ ἐν ψαλμοῖσιν ἀείσει.

 γερθήσο-

9 γερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
10 Ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου,
11 καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

νζ'. 57.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν.

1 Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθεῖα κρίνετε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
2 Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ [1] ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.
3 Ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός,
4 [2] ἐλάλησαν ψευδῆ. Θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς,
5 καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, Ἥτις οὐκ εἰσακούσεται [3] φωνὴν [4] ἐπᾳδόντων, [5] φαρμάκου
6 τε [6] φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. Ὁ θεὸς συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν
7 ὁ κύριος. Ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.
8 [7] Ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται, ἔπεσε [8] πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν
9 ἥλιον. [9] Πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν ὀργῇ
10 καταπίεται [10] ὑμᾶς. Εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν [11] ἀσεβῶν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
11 Καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος, Εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ [12] γῇ.

νη'. 58.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε Σαοὺλ, καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

1 Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαί με.
2 Ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ
3 ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με. Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί· οὔτε ἡ ἀνομία μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου
4 κύριε· [1] Ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυνα. ἐξεγέρθητι [2] εἰς συνάντησίν μου, καὶ
5 ἴδε. Καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους
6 τὴν ἀνομίαν. [3] διάψαλμα. [4] Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ
7 κυκλώσουσι πόλιν. Ἰδοὺ [5] ἀποφθέγξονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν,
8 ὅτι τίς ἤκουσε; Καὶ σὺ κύριε ἐκγελάσῃ αὐτούς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.
9 Τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ
10 θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Ὁ θεός μου, τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με, ὁ θεός μου δείξει
11 μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. Μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθωνται [6] τοῦ νόμου σου. [7] διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ κατάγαγε αὐτοὺς ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε.
12 [8] Ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, [9] λόγον χειλέων αὐτῶν, [10] καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφα-

---

Ps. 57. 1 *Ald. Comp.* ἀνομίαν. 2 *S.* οἱ λαλοῦντες ψευδῆ. 3 *Ald. C.* φωνῆς. 4 *Sch.* Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς ο'. Σ. ψιθυριζόντων. 5 in *cod. Vat.* φαρμακου, sine accentu positum est. *Psalt. vet.* & *S. Aug. Medicamenti medicati.* quod convenit cum φαρμάκου τε φαρμακευομένου. si vero legatur, φαρμακοῦ τε φαρμακευομένου, respondebit *Lat. ed. vulg.* in *aa. ll.* est φαρμακοῦ τε φαρμακευομένη. sic in *Psalt. Rom. Et venefici, quæ incantatur à sapiente.* quam lectionem *Lucif.* secutus est. sed lectio *l. v.* mutata postea fuit in φαρμακοῦται. *Sch.* φαρμακοῦτε ἀναγνωστέον, ἐν παραθέσει ὄντος τοῦ, τε, συνῳδῶς, καὶ οὐ ῥηματικῶς φαρμακοῦται. hæc vero margini libri adscripta, γράφεται ἐν τῷ ψαλμῷ, φαρμακοῦταί τε. *a. Sch.* ἀναγνωστέον, φαρμάκου τε, γενικὸν ἀπὸ εὐθείας τῆς τὸ φάρμακον, καὶ ὁ φαρμακός, μετὰ τοῦ, τε συνδέσμου, καὶ οὐ φαρμακοῦται παθητικὸν ῥῆμα. *Aq.* ἐπαείδειν ἐπαοιδὴν σεσοφισμένου. *S.* ἐπαστοῦ ἐπῳδὰς σεσοφισμένου. *Th.* φαρμάκου φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. V. *ed.* φαρμακεύουσα φαρμακούς. 6 *Ald. C.* φαρμακευομένη. 7 *Aq.* ὁμοίως γῆς ἐντέρῳ, τακὲν πορεύεται. ἔκτρωμα γυναικὸς οὐ μὴ ὁραματισθῶσιν ἥλιον. *Th.* ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀνταναιρεθήσεται, ὡς ἔκτρωμα γυναικὸς οὐκ εἶδεν ἥλιον. *S.* ὡσπερεὶ χόριον διαλυθὲν διαφωνεῖ, ἢ ἔκτρωμα γυναικός, ἵνα μὴ ἴδωσιν ἥλιον. 8 *Ald. C.* πῦρ ἐπ' αὐτούς, καὶ. 9 *S.* πρὶν ἢ αὐξηθῶσιν αἱ ἄκανθαι ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι ῥάμνον, ἔτι ζῶντα ὡς ὀλόξηρον λαίλαψ ἀρεῖ. *Aq.* λαιλαπήσει. *Th.* καταπίεται. 10 ita *Hilar.* & *Aug.* quod etiam hab. *Psalt. Æth.* at in *Ald.* & *C.* & in *Arab. Psalt.* est αὐτούς. 11 ἀσεβῶν *Ald. C.* deest, ut & in *Psalt. Arab.* & *Æth.* sed hab. *Ambr.* serm. 7. in Psalm. 118. & *Hier.* in extrema *Apol.* contra Rufin. & est in *Rom. Psalt.* 12 *Ald.* γῇ. Δόξα.

Ps. 58. 1 *Sym.* Μὴ οὔσης ἀνομίας ἐπιτρέχουσιν, ἵνα παλαίξωσί μου. *Sch.* ἀναιτίου καὶ ἀναμαρτήτου. 2 *S.* ἐξ ἐναντίας ὑπὲρ ἐμοῦ. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest, & vers. 15. 4 *S.* ἀνακάμψουσιν ἑσπέρας, καὶ συνηχήσουσιν ὡς κύνες κυκλοῦντες πόλιν. αὐτοὶ μὲν ἀποβλύζουσι τοῖς στόμασιν αὐτῶν, ὡς μαχαίρας τοῖς χείλεσιν αὐτῶν, ὡς οὐδενὸς ἀκούοντος. 5 *Ald. C.* αὐτοὶ ἀποφθέγξονται. 6 sic quoque est in cet. ll. & apud Intt. atque ita legunt *Hilar.* & *Aug.* & ita est in *Rom. Psalt.* & in *vet. Hieron.* vero asseverat, τοῦ λαοῦ scripsisse 70. *Aq. Th.* λαοῦ μου. *S.* ἐπιλάθωνται ὁ λαός σου τοῦ νόμου σου. 7 *S.* ἀναστάτωσον αὐτοὺς τῇ δυνάμει σου, καὶ κάθελε αὐτούς, ὑπερασπιστὰ ἡμῶν κύριε. 8 *Ald. C.* Ἁμαρτία. 9 *Ald. C.* λόγος. 10 *S.* συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν, ἀρὰν καὶ ψεῦδος λαλοῦντες· συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον ἵνα μὴ ὦσι.

νίᾳ αὐτῶν. καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους [11] διαγγε-
13 λήσονται [12] Συντέλεσαι, ἐν ὀργῇ συντε-
λείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξουσι· καὶ γνώσονται ὅτι
ὁ θεὸς [13] τοῦ Ἰακὼβ δεσπόζει [14] τῶν περάτων
14 τῆς γῆς. διάψαλμα. [15] Ἐπιστρέψουσιν
εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυ-
15 κλώσουσι πόλιν. Αὐτοὶ διασκορπισθή-
σονται τοῦ φαγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ
16 γογγύσουσιν. Ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνά-
μει σου, καὶ ἀγαλλιάσομαι τοπρωῒ τὸ ἔλεός
σου, ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ
17 μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. Βοηθός
[16] μου, σοὶ ψαλῶ [17] ὁ θεός μου, ἀντιλήπτωρ
μου εἶ ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

νθ΄. 59.

[1] Εἰς τὸ τέλος, [2] τοῖς ἀλλοιωθησομένοις [3] ἔ-
τι, εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυὶδ εἰς δι-
δαχὴν, ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοπο-
ταμίαν Συρίας, καὶ τὴν Συρίαν Σο-
βὰλ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰβ, καὶ ἐ-
πάταξε [4] τὴν φάραγγα τῶν ἁ-
λῶν, δώδεκα χιλιάδας.

1 Ὁ θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς,
2 [5] ὠργίσθης καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς. Συνέ-
σεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτὴν, ἴασαι
τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.
3 Ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρὰ, ἐπότισας ἡμᾶς
4 οἶνον [6] κατανύξεως. Ἔδωκας τοῖς φο-
βουμένοις σε σημείωσιν, τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσ-
5 ώπου τόξου. διάψαλμα. Ὅπως ἂν
ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ
6 σου καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς ἐλάλησεν
ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμε-
ριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν δια-
7 μετρήσω. Ἐμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἐμός
ἐστι Μανασσῆ, καὶ Ἐφραὶμ κραταίωσις [7] τῆς
κεφαλῆς μου· [8] Ἰούδας βασιλεύς μου,
8 Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου, ἐπὶ τὴν Ἰδου-
μαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλό-
9 φυλοι ὑπετάγησαν. Τίς ἀπάξει με εἰς
[9] πόλιν περιοχῆς; [10] τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς
10 Ἰδουμαίας; Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσά-
μενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυ-
11 νάμεσιν ἡμῶν; Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ
θλίψεως, [11] καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
12 Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξου-
δενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

ξ΄. 60.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις τῷ
[1] Δαυίδ.

1 Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες
2 τῇ προσευχῇ μου. Ἀπὸ τῶν περάτων
τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι
τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με. ὁδή-
3 γησάς με, Ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου,
πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.
4 Παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου.
5 [2] διάψαλμα. Ὅτι σὺ ὁ θεὸς εἰσήκουσας
τῶν [3] προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν
6 τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου. Ἡμέρας
ἐφ᾽ ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις, τὰ ἔτη
αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς.
7 Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἔλεος
καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει [4] αὐτῶν;
8 Οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς [5] τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος, τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέ-
ραν ἐξ [6] ἡμέρας.

ξα΄. 61.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ [2] Ἰδιθοὺν ψαλμὸς
τῷ Δαυίδ.

1 Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου;

---

11 sic *vet. Psalt.* & *Aug.* hab. *Annunciabuntur consummationes.* & *Apollin.* Ὧν τέλος ἐξ ἀρῆς καὶ ψεύδεος ἀγγέλλοιτο. sic quoque *Psalt. Æth.* 12 *Ald. C.* ἐν συντελείᾳ. 13 ita etiam hab. *Psalt. Æth.* at in *Ald. C.* δεσπόζει τοῦ Ἰακὼβ, καὶ τῶν. quod hab. *Lat. edd.* & *Psalt. Arab.* quam lectionem *Hier.* in epist. ad Sun. explicans, accommodat ad superiorem. 14 *Aq.* εἰς πέρατα τῆς γῆς ἀεί. *Th.* τῶν περάτων τῆς γῆς. *S.* εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. 15 *S.* ἀνακαμπτέτωσαν ἑσπέρας, θορυβείτωσαν ὡς κύνες περιερχόμενοι πόλιν ῥεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρτασοι αὐλισθῶσι. *Th.* ut 70. *Aq.* ἐὰν μὴ ἐμπλησθῶσι. 16 *Ald. C.* μου εἶ, σοί. 17 *Ald. C.* ὅτι σὺ ὁ θεός, ἀντιλήπτωρ.

Ps. 59. 1 *Euseb.* Σ. Ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου Δαυὶδ εἰς διδαχήν. 2 *Aq.* ἐπὶ κρίνων. 3 ἔτι *Ald. C.* deest. 4 *Ald. C.* τὸν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι. 5 *Aq.* θυμωθεὶς μετέστρεψας ἡμᾶς. *S.* ὀργίσθης καὶ περιήγαγες ἡμᾶς. 6 *Aq.* καρώσεως. *S.* σάλου. 7 *S.* τῆς ἀρχῆς μου. 8 *Aq.* Ἰούδας ἀκριβαστής μου, Μωὰβ λέβης λουτροῦ μου. ὁ Σύρος, κάδος πλύσεώς μου. *a. Sch.* ὁ Σύρος, λεκάνη. *Th.* Ἰούδας ἀκριβαζόμενός μου. cet. ut 70. *S.* Ἰούδας προστάσσων ὁ ἐμὸς, Μωὰβ λέβης ἀμεριμνίας μου. 9 *S.* πόλιν περιπεφραγμένην. 10 *Ald. C.* ἢ τίς. 11 *S.* ματαία γάρ.

Ps. 60. 1 *Ald. C.* Δαυὶδ ψαλμός. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Ald. C.* εὐχῶν. 4 αὐτῶν *Ald. C.* deest. 5 *Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 6 *Ald.* ἡμέρας. Δ. hoc est, Δόξα.

Ps. 61. 1 *S.* Ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθοῦν. ᾠδὴ εἰς Δαυίδ. 2 *Ald. C.* Ἰδιθούμ.

2 παρ' [3] αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ 3 μου, οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον. Ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον; φονεύετε πάντες [4] ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμέ4νῳ. Πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι. ἔδραμον ἐν [5] δίψει. τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶν5το. [6] διάψαλμα. Πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγηθι ἡ ψυχή μου, ὅτι παρ' [7] αὐτοῦ ἡ ὑπο6μονή μου. Ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω. 7 Ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου, καὶ ἡ δόξα μου. ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ 8 τῷ θεῷ. Ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν πᾶσα [8] συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς [9] ἡμῶν. διά9ψαλμα. [10] Πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων [11] ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, [12] αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος 10 ἐπὶ τὸ αὐτό. Μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, [13] καὶ ἐπὶ [14] ἁρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν. 11 Ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεὸς, δύο ταῦτα ἤκουσα, 12 ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, Καὶ σοῦ κύριε τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

ξβ'. 62.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

1 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἐδίψησέ [1] σοι ἡ ψυχή μου, [2] ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, 2 Οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν τὴν 3 δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. Ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς, τὰ χείλη μου 4 ἐπαινέσουσί σε. Οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖ5ράς μου. [3] Ὡσεὶ στέατος καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου, καὶ χείλη ἀγαλλιά6σεως αἰνέσει [4] τὸ ὄνομά σου. [5] Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθροις 7 ἐμελέτων εἰς σέ. Ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλ8λιάσομαι. Ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ [6] ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου. 9 Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς, 10 Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, με11ρίδες ἀλωπέκων ἔσονται. Ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

ξγ'. 63.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς [1] προσευχῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σὲ, ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ 2 τὴν ψυχήν μου. [2] Ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζο3μένων ἀδικίαν· Οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον 4 [3] πρᾶγμα πικρὸν, Τοῦ κατατοξεῦσαι [4] ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον, ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν, καὶ οὐ φοβηθήσονται. 5 Ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρὸν, [5] διηγήσαντο τοῦ κρύψαι [6] παγίδας· εἶπαν, Τίς 6 ὄψεται αὐτούς; Ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον [7] ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. [8] προσ-

---

3 *Ald. C.* αὐτῷ. 4 *Ald. C.* ὑμεῖς ὡς. 5 *Ald. C.* δίψῃ. 6 διάψαλμα *Ald. C.* deest, & verſ. 10. 7 *Ald. C.* αὐτῷ. 8 ſic eſt in *edd. Lat. Hilar.* hab. *Omnis cœtus plebis. Ambr. Omnis conventus plebis. Aug. Omne concilium plebis.* in *Ald.* vero & aa. eſt λαῶν. 9 *C.* μου. 10 *Th.* πλὴν ἀτμίς. 11 *Th.* ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ. 12 *S.* αὐτοὶ ματαιοῦνται ὁμοῦ. 13 *Aq.* καὶ ἐν βίᾳ μὴ ματαιοῦσθε. *Th.* καὶ ἐπὶ ἁρπάγματι μὴ ματαιοῦσθε. *S.* καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ γίνεσθε ἀτμίς. 14 *Ald. C.* ἅρπαγμα.

Pſ. 62. 1 ita omnes interpp. vertiſſe affirmat *Hier.* & ſic legunt *Hilar.* & *Aug.* ſic etiam *vet. Pſalt.* hab. *aa. ed. Lat.* hab. *in te. Ald.* vero & *C.* hab. σε. 2 *Th.* ποσαχῶς. *Aq.* ἐπετάθη. *S.* ἱμείρεται. 3 *Ald. C* Ὡς ἐκ. 4 *Hilar.* & *Aug.* ita legunt; ita quoque eſt in *vet. Pſalt.* & in *Rom.* & *Æth. Ald.* vero & *C.* τὸ στόμα μου. quod hab. *Lat. ed. Vulg.* & *Pſalt. Arab.* 5 *S.* ἀναμιμνήσκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, καθ' ἑκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε· καὶ σκεπόμενος ἐν ταῖς πτέρυξίν σου εὐφήμουν. 6 *Ald. C.* δὲ ἀντελάβετο.

Pſ. 63. 1 ſic cet. quoque *edd.* hab. & *Sch.* οἱ ο'. προσευχῆς μου. *Ald.* & *C.* φωνῆς. 2 ſic hab. *edd. Lat.* ſic quoque legunt *Hilar.* & *Aug.* in *Ald.* vero & *C.* eſt, Σκέπασόν με. itidem in *Pſalt. Arab.* & *Æth.* 3 *Ald. C.* αὐτῶν πρᾶγμα πικρόν. *Aq.* ῥῆμα πικρόν. *Th.* λόγον πικρόν. *S.* ἐπλήρωσαν τόξον αὐτῶν λόγῳ πικρῷ. 4 *S.* κρυφῇ. 5 *S.* εἰσηγήσαντο. 6 *Ald. C.* παγίδα. 7 ſic eſt in *Lat. Vulg. ed.* ſic etiam *Hilar.* leg. & *Theodoret.* at in *Ald.* & *C.* pro ἐξερευνήσει eſt ἐξερευνήσεις. quod eſt in *vet. Pſalt.* & apud *Aug. Sch.* Ἀκ. σκαλεύσει σκαλευόμενοι. Θ. ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. 8 *Aq.* ἔγκατον ἀνδρὸς καὶ καρδία βαθεῖα· καὶ ῥοιζήσει αὐτοὺς ὁ θεός βέλη παραχρῆμα ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, καὶ ἐσκανδάλισαν αὐτὴν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. *S.* ἐξ ἐγκάτων ἕκαστος καρδίας βαθείας. ἀκοντίσει οὖν αὐτοὺς ὁ θεός βέλος αἰφνίδιον ἔσονται αἱ πληγαὶ αὐτῶν· καὶ πταίουσι καθ' ἑαυτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν. *Th.* διάνοια ἀνδρὸς, καὶ καρδία βαθεῖα· κατατοξεύσει αὐτοὺς ὁ θεός.

ελεύσεται

ἐλεύσεται ἄνθρωπος, ϗ καρδία βαθεῖα,
7 Καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. βέλος νηπίων ἐγενή-
8 θησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, Καὶ [9] ἐξου-
θένησαν αὐτὸν αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. ἐταράχθη-
9 σαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, Καὶ
ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος· ϗ ἀνήγγειλαν τὰ
ἔργα τοῦ θεοῦ, ϗ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
10 Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυρίῳ, ϗ ἐλπι-
εῖ ἐπ' αὐτόν· ϗ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς
τῇ [10] καρδίᾳ.

ξδ'. 64.

Εἰς τὸ τέλος, [1] ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, [2] ᾠδή.

1 Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεὸς ἐν [3] Σιών, ϗ σοὶ
2 ἀποδοθήσεται [4] εὐχή. Εἰσάκουσον
προσευχῆς μου, πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει.
3 Λόγοι ἀνόμων [5] ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, ϗ
4 τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ. Μα-
κάριος, ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου, κα-
τασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθησόμεθα
ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου, ἅγιος ὁ ναός
5 σου, Θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπά-
κουσον ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς
πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς, ϗ τῶν ἐν θα-
6 λάσσῃ μακράν· [6] Ἑτοιμάζων ὄρη ἐν
τῇ ἰσχύϊ [7] σου, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ·
7 Ὁ [8] συνταράσσων [9] τὸ κύτος τῆς θαλάσσης,
8 ἤχους κυμάτων [10] αὐτῆς. Ταραχθή-
σονται τὰ ἔθνη, ϗ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦν-
τες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου. ἐξόδους
9 πρωΐας ϗ ἑσπέρας τέρψεις. Ἐπε-
σκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν, [11] ἐ-
πλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν. ὁ ποταμὸς τοῦ
θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων. [12] ἡτοίμασας τὴν
10 τροφὴν αὐτῶν, ὅτι [13] οὕτως ἡ ἑτοιμασία. Τοὺς
αὔλακας αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεν-
νήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφραν-
11 θήσεται ἀνατέλλουσα. Εὐλογήσεις τὸν στέ-
φανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, ϗ τὰ
12 πεδία σου πλησθήσονται πιότητος. [14] Πι-
ανθήσεται τὰ [15] ὄρη τῆς ἐρήμου, ϗ ἀγαλλία-
13 σιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται. Ἐνεδύσαντο οἱ
κριοὶ τῶν προβάτων, ϗ αἱ κοιλάδες πλη-
θυνοῦσι [16] σῖτον, κεκράξονται, ϗ γὰρ ὑμνήσουσιν.

ξε'. 65.

Εἰς τὸ τέλος, ᾠδὴ ψαλμοῦ [1] ἀνα-
στάσεως.

1 Ἀλαλάξατε τῷ [2] θεῷ πᾶσα ἡ γῆ,
2 Ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν αἰνέ-
3 σει αὐτοῦ. Εἴπατε [3] τῷ θεῷ, Ὡς φοβε-
ρὰ τὰ ἔργα σου; ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς
4 σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου. [4] Πᾶσα
ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι, ϗ ψαλάτωσάν
σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί [5] σου. διάψαλ-
5 μα. Δεῦτε ϗ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ,
[6] φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν-
6 θρώπων. Ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν
εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί. ἐκεῖ
7 εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ, Τῷ δεσπό-
ζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀ-
φθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν,
[7] οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυ-
8 τοῖς. διάψαλμα. Εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν
θεὸν ἡμῶν, ϗ [8] ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέ-
9 σεως αὐτοῦ, Τοῦ θεμένου τὴν ψυχήν μου
εἰς ζωήν, ϗ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας
10 μου. Ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός·

---

9 *Rom. Psalt. Pro nihilo habuerunt. Hilar. Et nihil habuerunt.* in aa. ll. est, ἐξουθένησαν ἐπ' αὐτούς. quod hab. *vulg. Lat ed.* & *Psalt. vet. Apollin.*

Ἠπεδαναῖς γλώσσῃσιν ὑπέρβια μυθίζοντες.

atque ita est in *Psalt. Æth.* & *Arab.* 10 *Ald. C.* καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα η'.

Ps. 64. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 *Ald. C.* ᾠδὴ Ἱερεμίου, ϗ Ἰεζεκιὴλ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. *Sch.* τοῦτο οὔτε τὸ Ἑβρ. ἔχει, οὔτε οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί· ἀλλά τις, ὡς ἔοικε, ταῦτα προσέθηκε. 3 *Sch.* Σιὼν ἑρμηνεύεται διψῶσα. 4 *Ald. C.* εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. 5 *Aq.* ἐδυναμώθησαν παρ' ἐμέ. *S.* κατεδυνάστευσάν μου. V *ed.* ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. 6 *S.* ὃς ἥδρασας ὄρη τῇ δυνάμει ἑαυτοῦ. 7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 *Th.* καταπραΰνων. 9 *Sch.* κοίλωμα, πλάτος, ἢ βάθος. *a. Sch.* ὅπερ ἀλλαχοῦ περιβόλαιον εἶπε. 10 *Hil.* & *Hier.* ita legunt, & ita est in *Arab. Psalt.* sed *Ald. C.* αὐτῆς τίς ὑποστήσεται. quod hab. *Rom. Psalt.* & *Æth.* sic quoque legit *Aug.* 11 *S.* πολυκαρπία πλουτίσεις αὐτήν. 12 *S.* τελεσφορήσεις πανσπερμίαν αὐτῆς, ὅτι οὕτως ἥδρασας αὐτήν. 13 in *Æth. Psalt.* & *Arab.* est *Præparatio ejus.* quam lectionem *Hier.* asserit. at in *vet. Psalt.* item in *Rom. Præparatio tua.* idque seqq. *Hilar.* & *Aug. Apollin.*

Καὶ σφισιν ὥστε θεὸς βρῶσιν προέηκας ἑτοίμην.

in l. v. σου additum est minoribus lit. quod etiam aliquot codd. hab. 14 *Ald. C.* Πιανθήσονται. *S.* Γνοφωθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου. *a. Sch.* ὁμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου. 15 ita quoque est apud *Apollin.* & in *Æth. Psalt.* in *Rom.* vero *Psalt.* & apud *Hil. Ambr. Aug. fines. Ald. C.* ὡραῖα. 16 *Aq.* ἐκλεκτόν. *Th.* σῖτον. *S.* τροφήν.

Ps. 65. 1 *Sch.* οὐδὲ ταύτην τὴν προσθήκην τὸ Ἑβρ. ἔχει, οὐδὲ οἱ ο'. ἐν τῷ ἑξαπλῷ, ἀλλὰ ϗ ταύτην τινὲς, ὡς ἔοικε, προστεθείκασι. 2 *Ald. C.* κυρίῳ. 3 *Ald. C.* δὴ τῷ. 4 *S.* πάντες οἱ ἐν τῇ γῇ προσκυνήσουσί σοι· μελῳδοῦντές σοι ᾄσουσι τὸ ὄνομά σου. 5 sic est in *ed. Lat. vulg* & in *Psalt. Æth.* atque *Arab. Ald. C.* σου ὕψιστε. Διάψαλμα. atque ita est tum in *vet* tum in *Rom. Psalt.* sic etiam legunt *Hil.* & *Aug.* 6 *Ald. C.* ὡς φοβερός. *S.* φοβερὰ μηχανήματα ὑπὲρ υἱῶν ἀνθρώπων. 7 *Th.* ἐκκλίνοντες. *Aq.* ἀφιστάμενοι. *S.* οἱ ἀπειθεῖς. 8 *S.* ἀκουστὴν ποιεῖτε.

ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον.
11 Εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα. ἔθου θλίψεις
12 ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, Ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς
13 ἀναψυχήν. Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐ-
14 χάς μου, Ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου, καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου.
15 Ὁλοκαυτώματα μεμυελωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, [9]ποιήσω σοι βόας
16 μετὰ χιμάρων. διάψαλμα. Δεῦτε ἀκούσατε, καὶ [10]διηγήσομαι, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου.
17 [11]Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕ-
18 ψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. Ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω [12]κύ-
19 ριος. Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς [13]προσευχῆς μου.
20 Εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

ξς'. 66.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις [1]ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ὁ θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [2]ἐφ'
2 ἡμᾶς. [3]διάψαλμα. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν
3 σου. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
4 Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ
5 ὁδηγήσεις. διάψαλμα. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός, ἐξομολογησάσθω-
6 σάν σοι λαοὶ πάντες. Γῆ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς. εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός, ὁ θεὸς ἡ-
7 μῶν, Εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς [4]γῆς.

ξζ'. 67.

Εἰς τὸ τέλος, [1]τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς ᾠδῆς.

1 [2]Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν [3]οἱ μισοῦντες
2 αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Ὡς ἐκλείπει καπνός, ἐκλιπέτωσαν· ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως [4]ἀπόλοιντο [5]οἱ
3 ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. Καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν· ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
4 Ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, [6]ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, [7]Κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ· ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐ-
5 τοῦ, Τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν, καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν, ὁ θεὸς [8]ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.
6 Ὁ θεὸς [9]κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ· [10]ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τά-
7 φοις. [11]Ὁ θεός, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε [12]τὴν
8 ἔρημον· [13]διάψαλμα· Γῆ ἐσείσθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.
9 Βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς ὁ θεὸς τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ ἠσθένησε, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
10 Τὰ ζῷά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας
11 ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ. Ὁ θεὸς [14]κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις
12 δυνάμει πολλῇ, Ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ, [15]τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὡραιό-
13 τητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα. Ἐὰν κοι-

---

9 *Ald. C.* ἀνοίσω. 10 *Ald. C.* διηγήσομαι ὑμῖν πάντες 11 *S.* αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐπεκαλεσάμην, καὶ ὑψώθη παραχρῆμα ἡ γλῶσσά μου. 12 *Ald. C.* μου κύριος. 13 *Ald. C.* δεήσεώς.

Ps. 66. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 *Ald. C.* ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς. illa, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, non sunt apud *Aug.* nec in metaphr. *Apoll.* nec in *vet. Psalt. Lat.* ejus autem loco in *Psalt. Æth.* est, *& vivemus Sch.* καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, οὐ γράφεται. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest bis in hoc Psalmo 4 *Ald.* γῆς. Δόξα.

Ps. 67. 1 *Ald. C.* ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* Ἀριθμ. ι'. ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου. 3 *Ald. C.* ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν. Ὡς. 4 *Ald. C.* ἀπολοῦνται. 5 *Sch.* ἄλλοι ἑρμηνευταί, ἀσεβεῖς. 6 *Aq.* ἀποσκολοπίσατε. *S.* καταστρώσατε τῷ ἐποχουμένῳ ἐν τῇ ἀοικήτῳ. 7 *S.* διὰ τοῦ Ἰὰ ὀνομασίᾳ αὐτοῦ *V. ed.* ἐν τῷ Ἰά. *Sch.* τὸ μέν, κύριος, σύνηθες παρ' Ἑβραίοις ἀδωναΐ· ἐνταῦθα δὲ λέγεται παρ' Ἑβραίοις Ἰὰ σεμῶ 8 *S.* ἐν ἡγιασμένῳ κατοικητηρίῳ αὐτοῦ. *Aq.* ἐν βασιλείοις ἁγίοις αὐτοῦ. 9 *S.* δίδωσι μοναχοῖς οἰκεῖν οἰκίαν. *Aq.* καθίζει μονογενεῖς ἐν οἴκῳ. *V. ed.* κατοικίζει μονοζώους ἐν οἴκῳ. legitur etiam μονοζώνους. 10 *S.* οἱ δὲ ἀπειθεῖς κατοικήσουσι καύσωνος ξηρότητα. *Aq.* οἱ ἀφιστάμενοι ἐσκήνωσαν λεοπετρίαν. *Th.* ἐκκλίνοντες. 11 *S.* ὁ θεὸς προερχομένου σου πρὸ τοῦ λαοῦ σου. 12 *Ald. C.* ἐν τῇ ἐρήμῳ. 13 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 14 *S.* κύριος ἔδωκε ῥήσεις τοῖς εὐαγγελιζομένοις στρατιᾷ πολλῇ· βασιλεῖς τῶν στρατιωτῶν ἠγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο, καὶ ἡ διαιτα τοῦ οἴκου διανεμεῖ λάφυρα. 15 *Ald. C.* τῇ ὡραιότητι.

μηθῆτε

μηθῆτε ἀναμέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμέναι, καὶ τὰ μετάφρενα 14 αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου. Ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ᾽ αὐτῆς, χιο-15 νωθήσονται [16] ἐν Σελμών. Ὄρος τοῦ θεοῦ ὄρος πῖον, ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον.

16 [17] Ἱνατί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυρωμένα; τὸ ὄρος ὃ εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.

17 Τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθηνούντων, κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν [18] Σινᾷ ἐν 18 τῷ ἁγίῳ. [19] Ἀναβὰς εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν· ἔλαβες δόματα ἐν [20] ἀνθρώπῳ, [21] καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ 19 κατασκηνῶσαι. Κύριος ὁ θεὸς εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν, [22] καὶ κατευοδώσει ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων 20 ἡμῶν. [23] διάψαλμα. Ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

21 Πλὴν ὁ θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, [24] κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν 22 πλημμελείαις αὐτῶν. Εἶπε κύριος, Ἐκ Βασὰν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς 23 θαλάσσης. [25] Ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχ-24 θρῶν παρ᾽ αὐτοῦ. [26] Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ 25 ἐν τῷ ἁγίῳ. Προέφθασαν ἄρχοντες [27] ἐχόμενοι ψαλλόντων, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπα-26 νιστριῶν. Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν, τὸν 27 κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. Ἐκεῖ Βενιαμὶν [28] νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλών, ἄρχοντες [29] Νε-28 φθαλί. [30] Ἔντειλαι ὁ θεὸς τῇ δυνάμει σου, δυνάμωσον ὁ θεὸς τοῦτο, ὃ [31] κατηρτίσω ἐν ἡμῖν.

29 Ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, σοὶ οἴσουσι βασι-30 λεῖς δῶρα. Ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις [32] τοῦ καλάμου· [33] ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν, [34] τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ· διασκόρπισον ἔθνη τὰ 31 τοὺς πολέμους θέλοντα. Ἥξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς 32 τῷ θεῷ. Αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ᾄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα.

33 [35] Ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς, ἰδοὺ δώσει [36] ἐν τῇ 34 φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως. Δότε δόξαν τῷ θεῷ, ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νε-35 φέλαις. Θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, ὁ θεὸς Ἰσραήλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. εὐλογητὸς ὁ [37] θεός.

ξη΄. 68.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, [1] τῷ Δαυίδ.

1 Σῶσόν με ὁ θεός, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα 2 ἕως ψυχῆς μου. Ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ 3 με. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ 4 τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν· ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. [2] ἃ οὐχ [3] ἥρ-

---

16 *Th.* ἐν σκιᾷ. 17 *Aq.* εἰς τί ἐρίζετε ὄρη ὠφρυωμένα. *S.* ἱνατί περισπουδάζετε. 18 *Ald. C.* Σινάϊν. 19 *Ald. C.* Ἀνέβης. *Justin* in Dial. cum Tryph. ita citat hunc locum, Ἀνέβη εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ἔδωκε δόματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. & ita est in *Psalt. Arab.* at in *Æth.* ᾐχμαλώτευσας, &, ἔδωκας. *Psalt. Rom.* hab. *dedit dona hominibus.* & ita est apud *Hilar.* in textu. in explicatione vero, *accepit.* & apud *Apoll.*

Ὑψοῦ ἀειράμενος ληΐσσατο ληΐδα πολλήν.
Αὐτὰρ ὁ δωτίνας μεροπηΐδος εἷλε γενέθλης.

Sch. ὁ ἀπόστολος ἔδωκεν, εἴρηκεν. ἀμφότερα δὲ γεγένηται· λαβὼν γὰρ παρὰ τῶν προσιόντων τὴν πίστιν, δωρεῖται τὴν χάριν. Prov. c. 7. ubi idem, quod hic, verbum Hebr. est, quodque 70. transtulerunt, πολλῇ ὁμιλίᾳ, *Th.* vertit, ἐν πλήθει δομάτων. 20 *Ald. C.* ἀνθρώποις. 21 *Aq.* καί περ ἀπειθεῖς τοῦ κατασκηνῶσαι. 22 *Ald. C.* κατευοδώσαι. 23 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 24 *S.* κορυφὴν ἔντριχον ἀναστρεφομένην ἐν ταῖς πλημμελείαις αὐτῆς. 25 *S.* Ὅπως ἂν συγκατείξῃ ὁ πούς σου μετὰ αἵματος, καὶ λάψῃ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἑκάστου τῶν ἐχθρῶν σου. 26 sic est in exempll. *Gr.* item in *Psalt. vet.* & in *Rom.* sicque legunt *Hil.* & *Aug.* monet *Hier.* 70. vertisse, ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου. quod est in *Lat. vulg. ed.* & apud *Apoll.*

Ἀμφαδίην ἄχραντε τεὰς βροτοὶ εἶδον ἀταρπούς.

27 *Ald. C.* ἐχόμενα. *S.* ἀκόλουθα ταῖς μελῳδοῖς. 28 *Aq.* νεώτερος κρατῶν αὐτῶν. *Th.* παιδευτὴς αὐτῶν. 29 *Ald.* Νεφθαλείμ. *C.* Νεφθαλίμ. 30 *S.* Πρόσταξον ὁ θεὸς περὶ ἰσχύος σου. ἐνίσχυσον ὁ θεὸς τοῦτο ὃ ἐποίησας ἡμῖν, διὰ τὸν ναόν σου τὸν ἐπάνω τῆς Ἱερουσαλήμ. 31 sic est in *Psalt. Æth. Ald. C.* κατειργάσω. apud *Apoll.* est τέκτηνας. 32 *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων δρυμοῦ, ἔχει. 33 *S.* συνόδῳ παμμεγεθῶν, μετὰ συστροφῶν λαῶν, τοῖς διαλακτίζουσι τοὺς εὐδοκίμους ὡς ἀδόκιμον ἀργύριον. in a. cod. pro εὐδοκίμους, est, εὐδοκητούς. 34 sic etiam leg *Hil.* & ita est in *Psalt. Æth.* at *Ald.* hab. τοῦ ἐγκλεισθῆναι. *C.* τοῦ ἐκκλεισθῆναι. atque ita leg. *Aug.* 35 ψάλατε τῷ κυρίῳ *Ald. C.* desunt: nec repetitionem probat *Hier.* sed *Hil.* & *Aug.* hanc repetitionem probant. quam etiam hab. *Rom. Psalt.* 36 ἐν *Ald. C.* deest. 37 *Ald.* θεός. Δόξα.

Ps. 68. 1 *Ald. C.* ψαλμὸς τῷ. 2 *Aq.* ἴσα οὐκ ἐβιασάμην, τότε ἐπέστρεφον. 3 *Ald. C.* ἥρπαζον.

5 πᾶσα, τότε ἀπετίννυον. Ὁ Θεὸς σὺ ἔγνως τὴν [4] ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέ-
6 λειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ [5] ἐκρύβησαν. Μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένοντές σε [6] κύριε τῶν δυνάμεων, μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ
7 οἱ ζητοῦντές σε ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. Ὅτι ἕνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμὸν, ἐκάλυψεν [7] ἐν-
8 τροπὴ τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος
9 τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου. Ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀ-
10 νειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Καὶ [8] συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐ-
11 γενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί. Καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς
12 παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν [9] πύλῃ, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πί-
13 νοντες τὸν οἶνον. [10] Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σὲ κύριε, καιρὸς [11] εὐδοκίας ὁ Θεός ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ
14 τῆς σωτηρίας σου. Σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων
15 με, καὶ ἐκ [12] τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων. Μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυθὸς, μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐ-
16 μὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ· Εἰσάκουσόν μου κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
17 [13] Καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου· ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν
18 μου. Πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με.
19 Σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου, καὶ τὴν αἰσχύνην μου, καὶ τὴν ἐντροπήν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ
20 θλίβοντές με. Ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξε, καὶ [14] παρακαλοῦν-
21 τα, καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐ-
22 πότισάν με ὄξος. Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν [15] εἰς παγίδα, καὶ εἰς
23 ἀνταπόδοσιν, καὶ [16] εἰς σκάνδαλον. Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον.
24 Ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυ-
25 μὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.
26 Ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.
27 Πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ [17] τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ
28 μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου. Ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ μετὰ δι-
29 καίων μὴ γραφήτωσαν. Πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγὼ, [18] καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου
30 σου ἀντελάβετό μου. Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέ-
31 σει. Καὶ ἀρέσει τῷ Θεῷ ὑπὲρ μόσχον
32 νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς. Ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν· ἐκζητήσατε
33 τὸν Θεὸν, καὶ [19] ζήσεσθε. Ὅτι εἰσήκουσε τῶν πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐ-
34 τοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρ-
35 ποντα ἐν [20] αὐτοῖς. Ὅτι ὁ Θεὸς σώσει τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ, καὶ κληρονο-
36 μήσουσιν αὐτήν. Καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων [21] αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτὴν, καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

ξθ΄. 69.

Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν, [1] εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.

1 Ὁ Θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου [2] πρόσχες.
2 Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντες τὴν

---

4 S. ἀπειρίαν. 5 Ald. C. ἀπεκρύβησαν. 6 ita etiam Hilar. Ald. C. κύριε, κύριε. Aq. κύριος ὁ Θεὸς στρατιῶν. Th. κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων. S. κύριε Θεὲ τῶν δυνάμεων. 7 S. ἀσχημοσύνη. 8 ita quoque est in Psalt. Æth. at in Arab. ἐταπείνωσα. Ald. C. συνεκάλυψα. apud Apoll. in metaphr. κατέκλασα. hic autem locus in Comment. Gr. sic explicatur, κατατήκων τῇ νηστείᾳ καὶ τρύχων. 9 Ald. C. πύλαις. 10 Aq. καὶ ἐγὼ προσευχῇ μου σοὶ κύριε. S. ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ σοὶ κύριε. Th. ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ πρὸς σὲ κύριε. 11 S. διαλλαγῆς. 12 Ald. C. τῶν βαθέων. 13 Καὶ Ald. C. deest. 14 Ald. C. παρακαλοῦντας. 15 S. εἰς παγίδα καὶ εἰς τιμωρίαν, ὥστε συλληφθῆναι. 16 Aq. εἰς σκῶλον. 17 Ald. C. τῇ ἀνομίᾳ. 18 sic est in vet. Psalt. & in Rom. sic Hil. & Aug. legunt. & Apoll.

Ἀλλ' ἴσχω βασιλῆος ὑπέρμαχον ἄλκαρ ὀπωπῆς.

Ald. C. ἡ σωτηρία σου ὁ Θεὸς ἀντιλάβοιτο. in vulg. ed. Lat. Salus tua Deus. itidem in Psalt. Arab. 19 Ald C. ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. Ὅτι. 20 Ald. C. αὐτῇ. 21 Ald. C. σου.

Ps. 69. 1 Sch. Τοῦτο ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον· ἐν ἐνίοις δὲ οὔ. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὑρίσκεται. 2 Aug. & Hilar. ita legunt, item Apollin. at Ald. & C. πρόσχες, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον. (quæ etiam in l. Vatic. postmodum addita sunt:) Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἐντραπήτωσαν.

ψυχήν

ψυχήν μου, [3] ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ [4] καταισχυνθείησαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά. 3 [5] Ἀποστραφείησαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ 4 λέγοντές μοι, εὖγε, εὖγε. Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές [6] σε, καὶ λεγέτωσαν διαπαντὸς, Μεγαλυνθήτω ὁ [7] Θεὸς, οἱ ἀγαπῶντες τὸ 5 σωτήριόν σου. Ἐγὼ δὲ [8] πτωχὸς καὶ πένης, ὁ Θεὸς βοήθησόν μοι. βοηθός μου, καὶ ῥύστης μου εἶ σὺ, κύριε μὴ [9] χρονίσῃς.

ό. 70.

Τῷ Δαυὶδ [1] υἱῶν Ἰωναδὰβ, καὶ τῶν [2] πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

1 Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην 2 εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρὸς μὲ τὸ οὖς σου 3 καὶ σῶσόν με. Γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν, καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με, ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ. 4 Ὁ Θεός μου ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος. 5 Ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου κύριε, κύριε ἡ ἐλ- 6 πίς μου ἐκ νεότητός μου. Ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρὸς, ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής. ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου δια- 7 παντός. Ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολ- 8 λοῖς, καὶ σὺ [3] βοηθὸς κραταιός. Πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγα- 9 λοπρέπειάν σου. Μὴ ἀποῤῥίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου 10 μὴ ἐγκαταλίπῃς με. Ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοὶ, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν 11 μου ἐβουλεύσαντο ἐπιτοαυτὸ, Λέγοντες, Ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτὸν, καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος.

12 Ὁ Θεὸς [4] μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ, ὁ Θεός μου εἰς 13 [5] τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. [6] Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ 14 ζητοῦντες τὰ κακά μοι. Ἐγὼ δὲ διαπαντὸς [7] ἐλπιῶ, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴ- 15 νεσίν σου. Τὸ στόμα μου [8] ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου. ὅτι [9] οὐκ ἔγνων πραγματείας. 16 Εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ κυρίου, κύριε μνη- 17 σθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου. [10] Ἐδίδαξάς με ὁ Θεὸς ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν 18 ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου, Καὶ ἕως γήρους καὶ πρεσβείου. ὁ [11] Θεὸς μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχίονά σου πάσῃ 19 τῇ [12] γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ. Τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ Θεὸς ἕως ὑψίστων, ἃ [13] ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ Θεὸς τίς 20 ὅμοιός σοι; Ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ [14] κακάς; καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές 21 με. [15] Ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. 22 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι [16] ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου ὁ Θεὸς, ψαλῶ σοι 23 ἐν κιθάρᾳ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ. Ἀγαλλιάσονται τὰ χείλη μου ὅταν ψάλω σοι, καὶ ἡ 24 ψυχή μου ἣν ἐλυτρώσω. Ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

οά. 71.

Εἰς [1] Σαλωμών.

1 Ὁ Θεὸς τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως.

---

3 *Ald. C.* ἀποστραφήτωσαν, 4 *Ald. C.* καταισχυνθήτωσαν. 5 *Ald. C.* Ἀποστραφήτωσαν. 6 *Ald. C.* σε ὁ θεὸς, καί. 7 *Ald. C.* κύριος. 8 *Ald. C.* πτωχός εἰμι καί. 9 *Ald.* Χρονίσῃς. Δόξα Κάθισμα θ'.

Pf. 70. 1 *Ald. C.* ψαλμὸς τῶν υἱῶν. 2 *Ald. C.* πρώτως· & addunt postea, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος, μὴ εὑρηκέναι παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, ἀλλ' αὐτὸς ταύτην τεθεικέναι. al. *Sch.* οὐχ εὕρηται παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἡ προσθήκη. 3 *Ald. C.* βοηθός μου κραταιός. 4 *Ald. C.* μου μή. 5 al. βοήθειαν. 6 *S.* Καταισχυνθήτωσαν καὶ ἀναλωθήτωσαν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου. 7 *Ald. C.* ἐλπιῶ ἐπὶ σὲ, καί. 8 *Ald. C.* ἀναγγελεῖ. 9 ita etiam *Apollin.* ἐμπορίης ἀδαὴς ἐών. atque in *Rom. Psalt.* est, *negotiationes.* in *Ald. C.* γραμματείας. utramque vero lectionem *Aug.* agnoscit. *S.* οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθμῆσαι. 10 *Hier.* & *Aug.* hanc lectionem probant, quæ etiam est in *Rom. Psalt.* sed in *Ald.* & *C.* Ὁ Θεός μου ἃ ἐδίδαξάς με ἐκ. *Aq.* Θεὲ ἐδίδαξάς με ἐκ. *Th* & *S.* ut 70. 11 *Ald. C.* Θεός μου μή. 12 *Ald C.* γενεᾷ πάσῃ τῇ. 13 *Ald. C.* ἐποίησάς μοι μεγαλεῖα. 14 *S.* κακώσεις. 15 sic in *vet. Psalt.* & in *Rom. Multiplicasti justitiam meam.* ita quoque *Aug.* & *Æth. Psalt.* in *Arab.* est, ἐπ' ἐμὲ τὴν δικαιοσύνην σου. & *Apoll.*

Σεῖό μοι εὐδικίης περιώσιον ἔβλυσας ἀλκήν.

at *Ald. C.* ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμὲ τὴν μεγαλωσύνην σου. *S.* αὐξήσεις τὴν μεγαλειότητά μου, καὶ περικυκλώσεις με παραμυθίᾳ. *Aq.* & *Th.* πληθυνεῖς. 16 *Ald. C* ἐν λαοῖς κύριε, ἐν σκεύεσι.

Pf. 71. 1 *Ald. C.* Σαλομὼν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτω-
3 χούς σου ἐν κρίσει. [2] Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου, καὶ οἱ βουνοί· ἐν δικαιο-
4 σύνῃ Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων· καὶ ταπεινώσει συκο-
5 φάντην, [3] Καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν.
6 Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ
7 [4] σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν. Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.
8 Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ [5] ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκου-
9 μένης. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσι.
10 Βασιλεῖς Θαρσὶς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσι, βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσ-
11 άξουσι. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ [6] βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσου-
12 σιν αὐτῷ. Ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός.
13 Φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος, καὶ ψυχὰς πενή-
14 των σώσει. Ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, [7] καὶ ἔντιμον τὸ
15 ὄνομα [8] αὐτῶν ἐνώπιον [9] αὐτοῦ. Καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διαπαντός· ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.
16 Ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων· ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος
17 τῆς γῆς. [10] Ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ [11] εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ [12] εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· πάντα τὰ ἔθνη
18 μακαριοῦσιν αὐτόν. Εὐλογητὸς [13] κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια
19 μόνος, Καὶ [14] εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. γένοιτο, [15] γένοιτο.
20 [16] Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

οβ'. 72.

[1] Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραήλ, τοῖς εὐ-
2 θέσι καρδίᾳ. Ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, [2] παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ
3 διαβήματά μου. Ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν.
4 Ὅτι [3] οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν,
5 καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. [4] Ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσί, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγω-
6 θήσονται. Διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ [5] ὑπερηφανία, περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν
7 [6] αὐτῶν. [7] Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν· [8] διῆλθον εἰς διάθεσιν καρδίας.
8 Διενοήθησαν, καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν
9 εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν. Ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ
10 τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.
11 Καὶ εἶπαν, Πῶς ἔγνω ὁ Θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶ-
12 σις ἐν τῷ ὑψίστῳ; Ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα, κατέσχον
13 πλούτου. Καὶ εἶπα, [9] Ἄρα ματαίως [10] ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν

---

2 sic etiam hab. *Psalt. Æth.* ita videlicet, Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ εἰρήνην τῷ λαῷ σου. κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ σου. & *Apoll.*

Οὔρεσιν εἰρήνη συναρῇ βουνοῖς τε μελέσθω,
Πτωχῶν δημοτέροισιν ὑπ' εὐδικίῃσι δικάζειν.

atque in *Psalt. Rom.* est, *In sua justitia judicabit.* & *Tertul.* l. 4. adv. Marc. *In justitia judicabit mendicos.* hanc præterea lectionem *Aug.* agnoscit, sed aliam magis probat. at in *Ald.* & *C.* legitur, Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ. 3 *S.* φοβηθήσονταί σε ἐφόσον ὁ ἥλιος, καὶ ἔμπροσθεν τῆς σελήνης. 4 *Ald. C.* σταγὼν ἡ στάζουσα. 5 *Ald. C.* ἀπὸ ποταμῶν. *Sch.* Ἀκ. οἱ ο'. ἀπὸ ποταμοῦ. 6 ita quoque leg. *Hier.* & *Hilar.* in Ps. 144. & *Tert.* l. 5. in Marc. at *Ald. C.* βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα. 7 *Aq.* καὶ τιμιωθήσεται τὸ αἷμα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 8 *Ald. C.* αὐτοῦ. 9 *C.* αὐτῶν. 10 *Ald. C.* Ἔσται. 11 *Sch.* τὸ εὐλογημένον, παρ' οὐδενὶ κεῖται, οὔτε ἐν τῷ ἑξαπλῷ, οὔτε παρ' Ἑβραίοις.
12 *Ald. C.* Ἐνευλογηθήσονται. 13 Hier. in ep. ad Sun. legit, κύριος ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. 14 *Ald. C.* εὐλογημένον. 15 *Ald.* γένοιτο Δόξα. *Sch.* τῆς μὲν προτέρας τῶν ψαλμῶν βίβλου πέρας ἦν ὁ μ'. εἰς Χριστὸν εἰρημένος· τῆς δὲ β'. ὁ α'. καὶ ο'. τῆς δὲ γ'. ὁ πη'. ἑκάστῃ δὲ ἐπιλέγεται τὸ ἀμήν *Aq.* πεπιστευμένως, πεπιστευμένως. 16 *Sch.* ἰστέον ὅτι οἱ ἄπειροι τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀναγνώσματος, οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἐξειλήφασι τό, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυίδ. σαφῶς δὲ παρίστησι καὶ ἡ Ἑβραϊκὴ φωνή, ὅτι καὶ αὐτὰ μέρος τυγχάνει τοῦ ὅλου ψαλμοῦ.

Ps. 72. 1 *Sch.* Τρίτης βίβλου καθ' Ἑβραίους ἡ ἀρχή. 2 *S.* παρ' οὐδὲν ἐλύθη τὰ ὑπορθοῦντά με. 3 *Aq.* οὐκ εἰσὶ δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν. *S.* οὐκ ἐνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν. al *Sch.* ἀνάνευσις λέγει τὴν μνήμην τοῦ θανάτου. καὶ ἄλλως ἀνάνευσις δὲ τὴν ἀπαγόρευσιν δηλοῖ. 4 *Th.* Ἐν μέσῳ ἀνθρώπων. 5 *Ald. C.* ὑπερηφανία αὐτῶν εἰς τέλος, περιεβ. 6 *Ald. C.* ἑαυτῶν. 7 *S.* προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 8 *Ald. C.* διήλθοσαν. *S.* παρέβαινον τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ. 9 *S.* ἴσως οὖν. *Th.* πλήν. 10 *Aq.* ἐκαθάρισα.

ἀθώοις

14 ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου. Καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωΐας. 15 Εἰ ἔλεγον, Διηγήσομαι οὕτως, ἰδοὺ [11] τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα. 16 [12] Καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι, τοῦτο κόπος ἐστὶν [13] ἐναντίον μου, 17 [14] Ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ [15] ἔσχατα. 18 Πλὴν διὰ τὰς [16] δολιότητας ἔθου [17] αὐτοῖς, [18] κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι. 19 Πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, 20 Ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, κύριε ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις. 21 Ὅτι [19] ηὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν. 22 [20] Κἀγὼ ἐξουδενωμένος, καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης [21] ἐγενόμην παρὰ σοί, 23 Κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ. ἐκράτησας [22] τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, 24 [23] Ἐν τῇ βουλῇ σου ὡδήγησάς με καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με. 25 [24] Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; 26 Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου, ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. 27 Ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἀπολοῦνται· ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. 28 Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου· τοῦ ἐξαγγεῖλαι [25] πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

ογ'. 73.

[1] Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

1 Ἱνατί [2] ἀπώσω ὁ θεὸς εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; 2 Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον [3] κληρονομίας σου· [4] ὄρος Σιὼν τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. 3 Ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος· ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν [5] τοῖς ἁγίοις σου, 4 Καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου. ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, 5 Καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν [6] εἴσοδον ὑπεράνω. ὡς ἐν 6 δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν Τὰς θύρας αὐτῆς ἐπιτοαυτό, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέῤῥαξαν αὐτήν. 7 Ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου. 8 Εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, [7] ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπιτοαυτό, Δεῦτε, [8] καταπαύσωμεν τὰς ἑορτὰς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. 9 Τὰ σημεῖα [9] ἡμῶν οὐκ εἴδομεν, οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι. 10 Ἕως πότε ὁ θεός, ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός, [10] παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; 11 Ἱνατί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου, καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος; 12 Ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς, 13 Σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν [11] δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. 14 Σὺ [12] συνέθλασας τὰς κεφαλὰς τοῦ [13] δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψι. 15 Σὺ διέῤῥηξας [14] πηγὰς καὶ χειμάῤῥους, σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς [15] ἠθάμ. 16 Σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν ἡ νύξ, σὺ κατηρτίσω [16] ἥλιον καὶ σελήνην. 17 Σὺ [17] ἐποίησας πάντα τὰ [18] ὅρια τῆς γῆς, θέρος καὶ

---

11 ab hac lectione alia nata est, quæ est in nonnullis ll. οὐ συντέθεικα. *Ald.* ἠσυνθέτηκας. *Th.* παρέβης τὰς συγκειμένας συνθήκας. 12 *S.* εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνῶναι τοῦτο, μόχθος ἐφαίνετο ἐμοί. 13 *Ald. C.* ἐνώπιον. 14 *Ald. C.* Ἕως οὗ εἰσέλθω. 15 *Ald C* ἔσχατα αὐτῶν. Πλήν. 16 *Ald C.* δολιότητας αὐτῶν ἔθου. 17 *Ald. C.* αὐτοῖς κακά, κατέβαλες. 18 *Sch.* ἐν τῷ τετρασελίδῳ, κατέλαβες, εἶχεν, ἀντὶ τοῦ κατέβαλες. ἀλλὰ μήποτε σφάλμα ἐστίν. οἱ γὰρ λοιποί, κατέβαλες, λέγουσι. 19 ita quoque est in *vet.* & in *Rom. Psalt.* & apud *Aug.* at *Ald. C.* ἐξεκαύθη. 20 *S.* ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων, καὶ μὴ εἰδώς. 21 *Ald. C.* ἐγενήθην. 22 τῆς χειρὸς *C.* desunt. 23 *Ald. C.* Καὶ ἐν. 24 *Aq.* τίς μοι ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῇ. 25 *Ald. C.* με πάσας.

Pf. 73. 1 *Aq.* Τί θεὲ ἀπώσω εἰς νῖκος. 2 *Ald. C.* ὁ θεὸς ἀπώσω εἰς. 3 sic & *Aq. S.* σκῆπτρον κληρουχίας σου. *V. ed.* σαβάτ, φυλήν. 4 *S.* καὶ ἤγαγες εἰς τὸ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο. 5 ita quoque est in a quodam l. item in *Rom. Psalt.* & apud *Aug.* sed *Ald. C.* τῷ ἁγίῳ σου. quam lectionem probat *Hier.* *Aq.* ἡγιασμένῳ. 6 sic etiam leg. *Apoll.* sic est in *Rom. Psalt.* sed in *Ald. C.* ἔξοδον. *Lat. ed.* exitu. *Aug.* egressu. *Aq.* ἐγνώσθη ὡς εἴσοδος εἰς ἄνω. *Th.* καὶ γνωσθήτω ὡς εἴσοδος ὑπεράνω. *S.* ἔθηκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἴσοδον ἐπάνω ἐν δρυμίνοις ξυλίνοις. 7 *Ald. C.* αἱ συγγένειαι. 8 *Ald. C* καὶ καταπαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπό. *Hier.* scribit, 70 vertisse, καὶ κατακαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτάς. *Aq.* ἐνέπρησαν πάσας συναγωγὰς ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς. *Th.* ἐνεπύρισαν πάντας καιροὺς ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῇ. *V. ed.* κατέκαυσαν. *VI. ed.* κατακαύσωμεν. 9 ita est in *ed. Lat. vulg.* quod etiam secutus est *Aug.* in *Ald.* vero est αὐτῶν. *Sch.* οἱ ο'. Ἀ. Θ. Σ. τὰ σημεῖα ἡμῶν. 10 *S.* προπηλακίσει. 11 *S.* κητῶν. 12 *Ald. C.* συνέθλασας τὴν κεφαλήν. & in *Rom. Psalt.* 13 *Sch.* λευϊαθάν. 14 *Sch.* οἱ ο'. ἡ ε'. πηγήν. 15 *Aq.* στερρούς. *S.* ἀρχαίους. 16 sic hab. *Apoll* & *Psalt. Arab.* atque *Æth.* sic etiam *Aug.* legit. at *Ald. C.* φαῦσιν, καὶ ἥλιον. *Sch.* ἡ ς'. σελήνην καὶ ἥλιον. Ἀκ. φωστῆρα καὶ ἥλιον· Θ. φῶς καὶ ἥλιον. 17 *Aq. Th.* ἐστήλωσας. *S.* ἔστησας. 18 sic leg. *Aug.* & *Apoll.* Γαίης πείρατα πάντα τεκάμεν ἀκάματος χείρ. *Ald.* ὡραῖα.

ἔαρ

18 ἐάρ σὺ [19] ἐποίησας. Μνήσθητι ταύτης [20] τῆς κτίσεώς σου· ἐχθρὸς ὠνείδισε τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου.
19 Μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.
20 Ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου, [21] ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ [22] ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν.
21 Μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος [23] καὶ κατῃσχυμμένος, πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου.
22 Ἀνάστα ὁ θεὸς, δίκασον τὴν δίκην σου, μνήσθητι [24] τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν.
23 Μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν [25] ἱκετῶν σου, ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε [62] ἀναβαίη διαπαντὸς [27] πρὸς σέ.

οδ'. 74.

[1] Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

1 Ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς, [2] ἐξομολογησόμεθα, καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου.
2 διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. Ὅταν λάβω [3] καιρὸν, ἐγὼ [4] εὐθύτητας κρινῶ.
3 Ἐτάκη ἡ γῆ, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες [5] αὐτὴν, ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς. [6] διάψαλμα.
4 Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι, μὴ [7] παρανομεῖν, καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι, Μὴ ὑψοῦτε κέρας.
5 Μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας [8] ὑμῶν, μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν.
6 Ὅτι οὔτε [9] ἀπὸ ἐξόδων, οὔτε ἀπὸ δυσμῶν, οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων,
7 Ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστι· τοῦτον ταπεινοῖ, καὶ τοῦτον ὑψοῖ.
8 Ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου, οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος· [10] καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, [11] πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη· πίονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς.
9 Ἐγὼ δὲ [12] ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ.
10 Καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν [13] συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται [14] τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

οε'. 75.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ· ᾠδὴ [1] πρὸς τὸν Ἀσσύριον.

1 Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεὸς, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
2 Καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών.
3 Ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. [2] διάψαλμα.
4 [3] Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων.
5 Ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν [4] πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
6 [5] Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ θεὸς Ἰακὼβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες [6] τοὺς ἵππους.
7 Σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι [7] ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου;
8 Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [8] ἠκούτισας κρίσιν, γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν,
9 Ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν, τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς [9] πραεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα.
10 [10] Ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι.
11 Εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε κυρίῳ τῷ θεῷ [11] ἡμῶν, πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι [12] δῶρα. τῷ φο-

---

19 *Ald. C.* ἔπλασας αὐτά. Μνήσθητι. 20 ita etiam est in *Rom. Psalt.* & apud *Apoll.* itidem in *Psalt. Arab.* & *Æth.* sic etiam leg. *Aug.* at in *Ald.* & *C.* desunt τῆς κτίσεώς σου. *Sch.* διὸ καί φησι, μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεως. 21 *S.* ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκολισμένα γῆς ὡραιοτήτων ἀδικίας. 22 *Ald. C.* ἐσκοτισμένοι. 23 καὶ *Ald. C.* deest. 24 *Ald. C.* τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ. 25 *Hier.* ita leg. & *Aug.* sic quoque repertum est in a. quodam l. & *Psalt. vet.* ita hab. & *Rom* & *Arab.* & *Apoll.* sed in *Ald. C.* οἰκετῶν. sicque est in *Æth. Psalt.* 26 ita est in *Psalt. Rom.* in *Apoll.* in *Arab.* atque *Æth.* sed in *Ald. C.* ἀνέβη. 27 πρὸς σὲ *Ald. C.* desunt. *Ald.* hic habet Δόξα.

Ps. 74. 1 *S.* ἐπινίκιος περὶ ἀφθαρσίας. 2 *Ald. C.* ἐξομολογησόμεθά σοι, καί. 3 *Aq.* συνταγάς. *S.* συνταγήν. 4 *Ald.* εὐθύτητα. 5 *Ald. C.* ἐν αὐτῇ. 6 διάψαλμα *Ald. C.* ponunt ante ἐγὼ ἐστερέωσα. 7 *Ald. C.* παρανομεῖτε. 8 *Ald. C.* ὑμῶν, καὶ μή. 9 *Ald. C.* ἐξ. 10 *S.* ὥστε ἕλκειν ἀπ' αὐτοῦ. 11 *S.* πλὴν τὰς τρυγίας αὐτοῦ ἐκστραγγιοῦσι πίνοντες οἱ φαῦλοι τῆς γῆς. 12 *V. ed.* ἀπαγγελῶ. 13 *Ald. C.* συνθλάσω. *Sch.* οἱ ό. Θ. συγκλάσω· Ἀ. περικόψω· Σ. μετακλάσω. 14 *Ald. C.* τὸ κέρας. *Sch.* οἱ ό. τὰ κέρατα τῶν δικαίων· Ἀ. Σ. κέρατα δικαίου· Θ. κέρας δικαίων.

Ps. 75. 1 *Sch.* τὸ πρὸς τὸν Ἀσσύριον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς, οὔτε ἐν τῷ βιβλίῳ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ.
2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Aq.* Φωτισμὸς σὺ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων ἁλώσεως. *S.* Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων θήρας. *Th.* φοβερὸς εἶ θαυμαστὸς ἀπὸ ὀρέων καρπίμων. 4 *S.* πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν. 5 *S.* Ἀπὸ ἐμβριμήσεώς σου θεὲ Ἰακὼβ, ἐκαρώθη καὶ ἅρμα καὶ ἵππος. *Aq.* κατεφέρετο. 6 *Ald. C.* τοῖς ἵπποις. 7 sic quoque est in *Psalt. Æth.* at *Ald. C.* ἀπὸ τότε ἡ ὀργή. & *Apoll.* Ἐκ παλαχῆς σέο μῆνις ἔχει περιώσιον ἀλκήν. *Aug.* vero, *Tunc ab ira tua.* 8 nonnulli ll. hab. ἠκόντισας. *S.* ἀκουστὴν ποιήσεις. 9 *Aug.* ita legit. ita quoque est in *Æth. Psalt.* vetus hæc lectio fuit in l. *Vatic.* cui postmodum alia adscripta est, πραεῖς τῆς γῆς. quam hab. *Ald.* & *C.* 10 *S.* θυμὸς ἀνθρώπου ἐξομολογήσει. λείψανον θυμοῦ περιζώσθιν. 11 *C.* ὑμῶν. 12 *C.* δῶρα τῷ φοβερῷ.

βερῷ

12 βερῷ Καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

ος΄. 76.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ [1] Ἰδιθοὺν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Φωνῇ μου [2] πρὸς κύριον ἐκέκραξα, [3] καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ προσέσχε μοι. 2 Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα, [4] ταῖς χερσί μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην. [5] ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυ- 3 χή μου. Ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ, καὶ εὐφράνθην, [6] ἠδολέσχησα, καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου. 4 διάψαλμα. [7] Προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλά- 5 λησα. Διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, 6 καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην, Καὶ ἐμελέτησα· νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν, καὶ 7 [8] ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ προσθήσει τοῦ 8 εὐδοκῆσαι ἔτι; Ἢ εἰς τέλος [9] ἀποκόψει 9 τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς καὶ γενεᾶς; [10] Ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ θεός, ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ; διάψαλ- 10 μα. Καὶ εἶπα, [11] Νῦν ἠρξάμην, αὕτη ἡ [12] ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. 11 [13] Ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου, 12 Καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἐν 13 τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. Ὁ θεὸς [14] ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου, τίς θεὸς μέ- 14 γας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; Σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς 15 τὴν δύναμίν σου, Ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακὼβ καὶ 16 [15] Ἰωσήφ. [16] διάψαλμα. Εἴδοσάν σε ὕδατα ὁ θεός, εἴδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, [17] καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσσοι. 17 Πλῆθος ἤχους ὑδάτων, [18] Φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι· καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται, 18 Φωνὴ τῆς βροντῆς σου [19] ἐν τῷ τροχῷ. ἔφαναν αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔν- 19 τρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. Ἐν τῇ θαλάσσῃ [20] ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολ- 20 λοῖς, καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνωσθήσονται. Ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ [21] Μωυσῆ καὶ [22] Ἀαρών.

οζ΄. 77.

[1] Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

1 Προσέχετε λαός μου [2] τὸν νόμον μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. 2 Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγ- 3 ξομαι προβλήματα ἀπ᾽ ἀρχῆς. Ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡ- 4 μῶν διηγήσαντο ἡμῖν. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε. 5 Καὶ [3] ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραήλ· ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν, [4] γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, 6 Ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχθησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ 7 τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· Ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζη- 8 τήσωσιν· Ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες

Psalm. 76. 1 *Ald. C.* Ἰδιθούμ. *Sch.* Ἰδιθοὺν ἁπάτη ἑρμηνεύεται. 2 *Sch.* Ἀ. Θ. πρὸς κύριον. Σ. ἡ ε΄. ἡ ς΄. οἱ ο΄. πρὸς τὸν θεόν. 3 *Ald. C.* φωνῇ. 4 *S.* ἡ χείρ μου νυκτὸς ἐκτεταμένη διηνεκῶς. 5 *Aug.* hab. *negavi.* item *Psalt. Rom.* & *Apoll.* 6 *S.* διελάλουν ἐμαυτῷ καὶ ἐλιποθύμουν. 7 sic est apud *Aug.* & in *Psalt. Rom. Arab.* & *Æth.* in *Ald.* & *C.* pro πάντες οἱ ἐχθροί μου est, οἱ ὀφθαλμοί μου. *Aq.* κατέσχες φυλακὰς ὀφθαλμῶν. *S.* ἐκώλυον τὰς ἀναβλέψεις τῶν ὀφθαλμῶν μου. *Th.* ἐκράτησας φυλακὰς ὀφθαλμῶν μου. 8 in *Lat. edit.* ita est. *Ald. C.* ἔσκαλλε. *Aq.* καὶ σκαλεύσει τὸ πνεῦμά μου. *Th.* ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. *S.* καὶ ἀνηρεύνων τὸ πνεῦμά μου. *al. Sch.* τὸ δὲ ἔσκαλλον, ὁ μὲν Θ. ἐξηρεύνησεν ὁ δὲ Ἀ. ἐσκάλευσεν, εἴρηκε. 9 *Ald. C.* τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει. συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. illud συνετέλεσε ῥῆμα *edd. Lat.* non hab. nec metaphr. *Apoll.* nec *Psalt. Æth.* sed est in translat. *Arab. Sch.* Σ. συνετέλεσε ῥῆσιν περὶ γενεᾶς ἑκάστης. 10 *Ald. C.* Μή. 11 *Aq.* Ἀρρωστία μοι αὕτη. *Th.* ὠδῖνές εἰσι. 12 *S.* ἐπιδευτερώσεις. 13 *S.* ἀνεμιμνησκόμην τὰς προνοίας κυρίου, ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστιά σου· καὶ διεμελέτων πάσας τὰς πράξεις σου, καὶ τὰ μηχανήματά σου διηγούμην. 14 *S.* ἐν ἁγιασμῷ. 15 *Sch.* Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται, ὀνείδους ἀφαίρεσις. 16 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 17 καὶ *Ald. C.* deest. al. hab. καί τοι. 18 *S.* ἦχον ἔδωκεν αἰθήρ. 19 *S.* ἐν τοῖς τροχοῖς. 20 *Ald. C.* αἱ ὁδοί. 21 *Sch.* Μωσῆς ἑρμηνεύεται ἀναίρεσις ὕδατος· Ἀαρὼν δὲ, ὄρος δυνάμεως. *al. Sch.* Μωυσῆς ἑρμηνεύεται, ψηλάφημα· Ἀαρών, πνεῦμα. 22 *Ald.* Ἀαρών. Δόξα. Κάθισμα ι΄. Inter Psalmum 76. & 77. hæc sequuntur in *Ald.*

Στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ.

Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥίψον Ἑρμῆ τὴν λύραν.
Τρίπους ὁ Δελφοῖς, δῦνον εἰς λήθην ἔτι.
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν πνευματοκρούων λύραν,
Τρανεῖ τὰ κρυπτὰ τοῦ θεοῦ μυστηρίων.
Πληθὺν παλαιῶν ἱστορεῖ τεραστίων.
Κινεῖ πρὸς ὕμνον τοῦ κτίσαντος τὴν κτίσιν.
Σώζων ἅπαντας, μυσταγωγεῖ καὶ γράφει.
Ἁμαρτάνοντας εἰς ἐπιστροφὴν φέρει.
Πολλοῖς σὺν ἄλλοις καὶ κριτοῦ δηλῶν κρίσιν.
Σμήχειν διδάσκει ψυχικὰς ἁμαρτάδας.
Τῷ θεῷ δόξα.

Ps. 77. 1 *Ald.* Ἁρμονίης ἱερῆς μελιηδέα ἄσματα Δαβίδ. Συνέσεως. 2 *Ald. C.* τῷ νόμῳ. 3 *S.* ἀνέστησε διαμαρτυρίαν τῷ Ἰακώβ. 4 *Ald. C.* τοῦ γνωρίσαι αὐτά.

αὐτῶν,

αὐτῶν, γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα, γενεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ [5] αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

9 Υἱοὶ Ἐφραῒμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες [6] τόξον, ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

10 Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ [7] ἤθελον πορεύεσθαι.

11 Καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς.

12 Ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμάσια, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν πεδίῳ Τάνεως.

13 Διέρρηξε θάλασσαν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς, [8] ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκόν.

14 Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.

15 Διέρρηξε πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ.

16 Καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα.

17 Καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ· [9] παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ,

18 Καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.

19 Καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπαν, Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ;

20 Ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα, καὶ χείμαῤῥοι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον [10] δυνήσεται δοῦναι; ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ;

21 Διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ [11] ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ἰακὼβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

22 Ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ.

23 Καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξε·

24 Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς.

25 Ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν.

26 [12] Ἀπῆρε Νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ [13] δυναστείᾳ αὐτοῦ Λίβα.

27 Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ [14] χοῦν σάρκας, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά.

28 Καὶ ἐπέπεσον [15] εἰς μέσον τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν.

29 Καὶ [16] ἐφάγοσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς.

30 Οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς [17] βρώσεως αὐτῶν οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,

31 Καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς [18] πίοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ [19] συνεπόδισεν.

32 Ἐν πᾶσι τούτοις ἥμαρτον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.

34 Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, [20] ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεόν.

35 Καὶ ἐμνήσθησαν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστι, καὶ ὁ θεὸς [21] ὁ ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστι.

36 Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ.

37 Ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.

38 Αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων, καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ [22] καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.

39 Καὶ ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον.

40 Ποσάκις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ;

41 Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.

42 Οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλίβοντος.

43 Ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως.

44 Καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πίωσιν.

45 Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς [23] κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς, καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν αὐτούς.

46 Καὶ ἔδωκε τῇ [24] ἐρυσίβῃ [25] τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν [26] τῇ ἀ-

---

5 *Ald. C.* ἑαυτῆς. 6 ita quoque est in *vulg. ed. Lat.* & in *Rom. Psalt.* in *vet.* autem, & apud *Aug.* *arcus.* *Ald.* τόξοις. vide hoc loco *Aug.* 7 *Ald. C.* ἐβουλήθησαν. 8 *Ald. C.* παρέστησεν. 9 *S.* φιλονεικεῖν τῷ ὑψίστῳ ἐν δίψει. 10 *Ald. C.* δύναται. 11 *S.* ἐχολώθη. 12 *Sch.* ὥρμησε καύσωνα. 13 *Ald. C.* δυνάμει. 14 *Ald.* χοῦν. 15 *Ald. C.* ἐν μέσῳ. 16 *Ald. C.* ἔφαγον. 17 *Ald. C.* βρώσεως οὔσης. 18 de hoc vide *Hier.* in ep. ad Sun. & *Aug.* hoc loco. *Ald. C.* πλείοσιν. *vet.* autem *Psalt.* conjunxit utrumque. *Sch.* οἱ ό'. ὁ Θ. ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν· Ἀ. ἐν λιπαροῖς αὐτῶν. Σ. τοὺς λιπαρωτέρους αὐτῶν. 19 *C.* συνεμπόδισεν. 20 *Ald. C.* τότε ἐξεζήτουν. 21 *S.* ὕψιστος ὑπερεμάχησεν αὐτῶν. 22 *S* καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπέστρεψε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐ διήγειρεν ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 23 *Hier.* κοινόμυιαν, scribendum esse affirmat in fine ep. ad Sun. 24 *Sch.* ὡς κονιορτώδης φθορὰ τοῦ σίτου. *al. Sch.* ἐρυσίβη ἐστὶ κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν, τὸ ἐπικαθίζον τοῖς καρποῖς παχνῶδες, καὶ διαφθεῖρον αὐτούς. 25 *Ald. C.* τοὺς καρπούς. 26 *S.* τῷ σκώληκι.

κρίδι.

47 κέδρῳ. Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς [27] συκαμίνους αὐτῶν [28] ἐν
48 τῇ πάχνῃ. [29] Καὶ παρέδωκεν [30] ἐν χαλάζῃ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν
49 [31] τῷ πυρί. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλίψιν,
50 ἀποστολὴν [32] δι' ἀγγέλων πονηρῶν. Ὡδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη
51 αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισε. Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν [33] πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι
52 Χάμ. Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ, [34] ἤγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον ἐν ἐρή-
53 μῳ. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς [35] ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκά-
54 λυψε θάλασσα. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο ὃ ἐ-
55 κτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ. Καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ
56 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐ-
57 τοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. Καὶ [36] ἀπέστρεψαν, καὶ [37] ἠσυνθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
58 μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. Καὶ παρώργισαν αὐτὸν [38] ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐ-
59 τόν. Ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ
60 ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σηλώμ, σκήνωμα [39] αὐτοῦ
61 οὗ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις. Καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς [40] χεῖρα ἐχθροῦ.
62 Καὶ συνέκλεισεν [41] εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐτοῦ,
63 καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε· Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ παρ-
64 θένοι αὐτῶν οὐκ [42] ἐπενθήσαν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι
65 αὐτῶν οὐ κλαυθήσονται. Καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκὼς
66 ἐξ οἴνου. Καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐ-
67 τοῖς. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο.
68 Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ
69 Σιὼν ὃ ἠγάπησε. Καὶ ᾠκοδόμησεν [43] ὡς μονοκερώτων τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ, [44] ἐν τῇ γῇ
70 ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν
71 αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων. [45] Ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακὼβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τὴν
72 κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν [46] τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν [47] αὐτούς.

οή. 78.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Ὁ Θεός, ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου· ἔθεντο Ἱε-
2 ρουσαλὴμ [1] εἰς ὀπωροφυλάκιον. Ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς
3 θηρίοις τῆς γῆς. Ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν [2] ὡς ὕδωρ, κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ
4 ἦν ὁ θάπτων. Ἐγενήθημεν [3] εἰς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασ-
5 μὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος; ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ
6 ζῆλός σου; Ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ [4] ἐπεγνωκότα σε, καὶ ἐπὶ βασιλείας αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
7 Ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, καὶ [5] τὸν τόπον αὐτοῦ
8 ἠρήμωσαν. Μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων, ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ

---

27 *Sch.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί, συκομόρους. 28 *Aq.* ἐν κρύει. *Sch.* ὁ παρὼν λόγος σκνιπῶν οὐκ ἐμνήσθη οὐδὲ σκόλυς· ἀντὶ δὲ τούτων, ἐρυσίβην τέθεικε καὶ πάχνην. 29 *S.* τοῦ ἐκδόντος λοιμῷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν οἰωνοῖς. 30 *Ald. C.* εἰς χάλαζαν. 31 *C.* ἐν τῷ. 32 *S.* ἀγγέλων κακούντων. 33 *Ald. C.* παντὸς πόνου. 34 *Ald. C.* καὶ ἀνήγαγεν. 35 *Ald. C.* ἐπ'. 36 *Ald.* ἐπέστρεψαν. 37 *Ald. C.* ἠθέτησαν. quod *Hier.* probat. 38 *Ald. C.* ἐν. 39 *Ald. C.* ὃ κατεσκ. 40 *Ald. C.* χεῖρας ἐχθρῶν. 41 *Ald. C.* ἐν ῥομφαίᾳ. 42 sic quoque *Apoll.* & *Hier.* in expositione sensus moralis hoc loco, hanc lectionem videtur sequi. *Ald. C.* ἐπενθήθησαν. *Sch.* ἡ ς'. ὁμοίως τοῖς ο'. Ἀ. οὐχ ὑμνήσθησαν· Σ. Θ. ἡ ε'. οὐκ ἐπηνέθησαν. 43 *Ald. C.* ὡς μονοκέρωτος. *Th.* ut 70. *Aq.* ὑψηλῶς. *S.* ὡς τὰ ὑψηλά. 44 *S.* ὡς τὴν γῆν ἣν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα. 45 *S.* ἀκολουθοῦντα ἐγκύμοσιν ἤγαγεν αὐτόν. *Aq.* τῶν ἐν γαστρὶ ἐχόντων. 46 *Ald. C.* ταῖς συνέσεσι. quam lectionem probat *Hier.* priorem seq. *Aug.* & hanc agnoscit. *Sch.* Ἀ. φρονήσει· Θ. τῇ συνέσει τῶν χειρῶν ὡδήγησεν αὐτούς. 47 *Ald.* αὐτούς. Δόξα.

Ps. 78. 1 *Ald. C.* ὡς. 2 *Ald. C.* ὡσεί. 3 εἰς *Ald. C.* deest. 4 *Ald. C.* γινώσκοντα. 5 *Aq.* ὡραῖον αὐτοῦ. *S.* καλλονὴν αὐτοῦ. *Th.* εὐπρέπειαν αὐτοῦ.

οἰκτιρμοί [6] σου, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.

9 Βοήθησον ἡμῖν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς, καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου.

10 [7] Μή ποτε εἴπωσιν [8] ἐν τοῖς ἔθνεσι, Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου.

11 Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.

12 Ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν [9] ἑπταπλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε κύριε.

13 Ἡμεῖς [10] γὰρ λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνθομολογησόμεθά [11] σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

οθ'. 79.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς [1] ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

1 Ὁ Ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ [2] πρόβατα τὸν [3] Ἰωσήφ· ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ ἐμφάνηθι,

2 Ἐναντίον [4] Ἐφραὶμ καὶ Βενιαμὶν καὶ Μανασσῆ· ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.

3 Ὁ θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

4 [5] Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν [6] τοῦ δούλου σου;

5 Ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν [7] ἐν μέτρῳ.

6 Ἔθου ἡμᾶς [8] εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς.

7 Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

8 [9] διάψαλμα. Ἄμπελον ἐξ [10] Αἰγύπτου μετῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν.

9 Ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ [11] ἐπλήσθη ἡ γῆ.

10 Ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ.

11 [12] Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης, καὶ ἕως [13] ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς.

12 Ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν;

13 Ἐλυμήνατο αὐτὴν [14] σῦς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν.

14 Ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον δή, [15] ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην.

15 Καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.

16 Ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ ἐπιτιμήσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.

17 Γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ᾽ ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.

18 Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου [16] ἐπικαλεσόμεθα.

19 Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

π'. 80.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν [1] ληνῶν ψαλμὸς [2] τῷ Ἀσάφ.

1 [3] Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν,

2 ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ἰακώβ. Λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας.

3 Σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμῳ [4] ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν.

4 Ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραήλ ἐστι, καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ἰακώβ.

5 Μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσὴφ ἔθετο αὐτόν, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν.

6 Ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον [5] αὐτοῦ· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν.

7 Ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐρρυσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος, ἐδοκίμασά

---

6 *Ald.* σου κύριε, ὅτι. 7 *Sch.* οἱ ἄλλοι· εἰς τί λέγει τὰ ἔθνη; 8 *Ald. C.* τὰ ἔθνη. 9 *Ald. C.* ἑπταπλασίονα. 10 *Ald. C.* δέ. 11 *Ald. C.* σοι ὁ θεὸς εἰς.

Ps. 79. 1 ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου *C.* desunt. 2 sic *Psalt. vet.* & *Aug.* sed *Ald.* πρόβατον τόν. *C.* πρόβατον. *Aq.* ὡς ποίμνιον Ἰωσήφ. *S.* ὡς ποίμνια τὸν Ἰωσήφ. *Th.* ὡσεὶ πρόβατον Ἰωσήφ. 3 *Sch.* Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται ὀνείδους ἄφεσις. *al. Sch.* Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται κυρίου πρόσθεσις. 4 *Sch.* Ἐφραὶμ ἑρμηνεύεται καρποφορῶν· Μανασσῆς δέ, ἐπιλησμονή. 5 *Ald. C.* κύριος. 6 *Ald. C.* τῶν δούλων. 7 *Sch.* τοῖς πλῆρες. 8 *S.* διὰ μάχης. 9 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 10 *Sch.* Αἴγυπτος ἐκθλίβουσα ἑρμηνεύεται. 11 sic quoque est in *Rom. Psalt.* sed *Ald. C.* ἐπλήρωσε τὴν γῆν. 12 *Aq.* ἀποστελεῖ θερισμὸν αὐτῆς. *Th.* & V. *ed.* ἐξαπέστειλε τὰ κλήματα αὐτῆς. *S.* & VI. *ed.* ἐξέτεινε τὰς χαίτας αὐτῆς. 13 *Alex. Ald. C.* ποταμῶν. 14 *Alex. Ald. C.* ὗς. *S.* ζῶα ἐρημίας. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπίβλεψον. 16 *Alex.* ἐπικαλεσώμεθα.

Ps. 80. 1 *Ms. Alex.* ἀλλοιωθησομένων, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Ald.* ᾠδῆς τῷ. 3 *S.* Εὐφημεῖτε. *Aq.* Αἰνοποιεῖτε. 4 *Alex.* ἡμέρας ἑορτῆς ἡμῶν. 5 *Alex.* αὐτῶν.

κίμασά σε ἐπὶ ὕδατος [6] ἀντιλογίας. [7] διάψαλμα. 8 Ἄκουσον λαός [8] μου καὶ λαλήσω σοι, Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἐὰν ἀκούσῃς μου, 9 Οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἀλλοτρίῳ. 10 Ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, πλάτυνον τὸ στόμα 11 σου καὶ πληρώσω αὐτό. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσ- 12 έσχε μοι. [9] Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. 13 Εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου 14 εἰ ἐπορεύθη, Ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου. 15 [10] Οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται 16 ὁ [11] καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν [12] αὐτούς.

πα'. 81.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, [1] ἐν μέσῳ 2 δὲ θεοὺς διακρινεῖ. Ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβά- 3 νετε; [2] διάψαλμα. [3] Κρίνατε [4] ὀρφανὸν καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαι- 4 ώσατε. Ἐξέλεσθε πένητα, καὶ πτωχὸν 5 ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ [5] ῥύσασθε. Οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται, σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς. 6 Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε, καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες. 7 Ὑμεῖς δὲ [6] ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς 8 εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε. Ἀνάστα ὁ θεός, [7] κρῖνον τὴν γῆν, [8] ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις [9] ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

πβ'. 82.

Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

1 Ὁ Θεὸς τίς ὁμοιωθήσεταί σοι; μὴ σιγήσῃς, 2 [1] μηδὲ καταπραΰνῃς ὁ θεός. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου [2] ἤχησαν· καὶ οἱ μισοῦντές σε 3 ἦραν κεφαλήν. [3] Ἐπὶ τὸν λαόν [4] σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ 4 τῶν ἁγίων σου. Εἶπαν, Δεῦτε καὶ [5] ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνη- 5 σθῇ τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἔτι. Ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπιτοαυτό, κατὰ σοῦ διαθήκην 6 διέθεντο. Τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται, Μωὰβ καὶ οἱ [6] Ἀγαρηνοί, 7 Γεβὰλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλήκ, [7] καὶ ἀλλόφυ- 8 λοι μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον. [8] Καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς [9] Λώτ. διά- 9 ψαλμα. Ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιὰμ καὶ τῷ Σισάρᾳ, ὡς [10] τῷ Ἰαβεὶν ἐν τῷ 10 χειμάρρῳ [11] Κεισών. [12] Ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ 11 γῇ. Θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὠρὴβ καὶ Ζήβ, καὶ Ζεβεὲ καὶ [13] Σαλμανά· 12 πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν· Οἵτινες εἶπαν, Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ [14] θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ. 13 Ὁ θεός μου θοῦ αὐτοὺς ὡς τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. 14 Ὡσεὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν, ὡσεὶ φλὸξ 15 [15] κατακαύσαι ὄρη· Οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου 16 ταράξεις αὐτούς. Πλήρωσον [16] τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, καὶ ζητήσουσι τὸ [17] ὄνομά

---

6 *Alex.* ἀντιλογίας. Ἄκουσον λαός. 7 διάψαλμα *Ald. C.* ponunt ante ἐδοκίμασα. 8 *Alex. Ald. C.* μου, καὶ διαμαρτύρομαί (*Alex.* διαμαρτυροῦμαί) σοι. Ἰσραὴλ, ἐάν. 9 *S.* Ἀφῆκα οὖν αὐτοὺς τῇ ἀρεσκείᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὁδεύειν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν. *Aq.* Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὸν ἐν σκολιότητι καρδίας αὐτοῦ· πορεύσονται ἐν βουλεύμασιν αὐτῶν. 10 *S.* Μισοποιοὶ κυρίου οἱ ψευσάμενοι αὐτῷ. *Aq.* μισοποιοῦντες κύριον ἀρνήσονται αὐτόν. 11 *Sch.* καιρὸν τὰς συμφορὰς καλεῖ· οὕτω γὰρ καὶ Σύροι καὶ Ἑβραῖοι ταύτας εἰώθασιν ὀνομάζειν. 12 *Ald.* αὐτούς. Δόξα.

Ps. 81. 1 *Aq.* ἐν ἐγκάτῳ. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Alex.* Κρίνεται. 4 *Alex. Ald. C.* ὀρφανῷ καὶ πτωχῷ. *Aq.* ἀπόρῳ καὶ ὀρφανῷ. *Th.* πτωχὸν καὶ ὀρφανόν. *S.* ἀγόνῳ καὶ ὀρφανῷ. 5 *Alex.* ῥύσασθαι αὐτούς. Οὐκ. *Ald. C.* ῥύσασθε αὐτόν. Οὐκ. 6 *S.* ὡς ἄνθρωποι ἀποθανεῖσθε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πεσεῖσθε. 7 *Ald.* κρίνων. 8 sic *Gr. ll.* hab. sic quoque *edd. Lat.* excepto *vet. Psalt.* ubi est, *disperdes in omnibus gentibus*, ac *Cypr. exterminabis.*

9 *Alex.* αὐτοὺς ἐν πᾶσιν.

Ps. 82. 1 *S.* μὴ ἠρεμήσῃς. 2 *S.* συνηχοῦσι. *Sch.* ἀντὶ τοῦ, συμφωνοῦσι. 3 *S.* κατὰ τοῦ λαοῦ σου πανούργως ὁμιλοῦσι, καὶ συμβουλεύονται κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου. *Aq.* κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σοι. 4 *Alex.* σου κύριε κατεπανουργεύσαντο. 5 *Alex.* ἐξολεθρεύσωμεν. 6 *Alex.* Ἀγγαρηνοί. 7 καὶ *Ald. C.* deest. 8 *Aq.* & *Th.* καί γε Ἀσσούρ. *S.* ἔτι καὶ Ἀσσύρ. 9 *Alex.* Λώτ. Ποίησον. *Sch.* Λὼτ παρακεκλημένος ἑρμηνεύεται. a. *Sch.* Λὼτ ἑρμηνεύεται ἐγκεκλεισμένος. 10 *Alex.* ὁ Ἰαβείν. *Ald.* τῷ Ἰαβείμ. *C.* τῷ Ἰαβίμ. 11 *Alex.* Κισσῶν. Ἐξωλεθρεύθησαν. 12 *Aq.* Ἐξετρίβησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν κόπρον τῆς χθονός. 13 *Ald.* Σαλμανάν. 14 sic quoque hab. *Æth. Psalt.* & *Apoll.* -- θεοῦ περικαλλέα βωμόν. *Alex. Ald. C.* ἁγιαστήριον. *S.* δίαιταν. 15 *Ald. C.* ὃ κατακαύσει. 16 *Sch.* Ἀ. Σ. ὁμοίως τοῖς ό. Θ. πρόσωπα. 17 *Alex.* πρόσωπόν σου.

17 σου κύριε. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτω-
18 σαν καὶ ἀπολέσθωσαν. Καὶ γνώτωσαν ὅτι [18] ὄνομά σοι Κύριος· σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

πγ΄. 83.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

1 Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κύριε τῶν
2 δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου· ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα.
3 [1] Καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαστήριά σου κύριε τῶν δυνάμεων,
4 ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. Μακάριοι [2] οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί [3] σε. διάψαλμα.
5 [4] Μακάριος ἀνὴρ [5] οὗ ἐστιν [6] ἡ ἀντίληψις [7] αὐτοῦ παρὰ [8] σοῦ κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ
6 αὐτοῦ διέθετο, Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, [9] εἰς τὸν τόπον ὃν ἔθετο. καὶ γὰρ εὐλο-
7 γίας δώσει ὁ νομοθετῶν, Πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθήσεται ὁ θεὸς
8 τῶν θεῶν ἐν Σιών. [10] Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι ὁ θεὸς [11] Ἰακώβ. διάψαλμα.
9 Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἴδε ὁ θεός, καὶ ἐπίβλεψον
10 [12] ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου. Ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, ὑπὲρ [13] χιλιάδας. ἐξελεξάμην [14] παραρριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ [15] θεοῦ μᾶλλον ἢ [16] οἰκεῖν με ἐπὶ
11 σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. [17] Ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος, ὁ θεὸς χάριν καὶ δόξαν δώσει. κύριος [18] οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ [19] τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.
12 [20] Κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

πδ΄. 84.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

1 Εὐδόκησας κύριε τὴν γῆν σου, [1] ἀπέστρεψας τὴν
2 αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ. Ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρ-
3 τίας αὐτῶν. [2] διάψαλμα. Κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργήν σου, ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς
4 θυμοῦ σου. Ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου
5 ἀφ' ἡμῶν. Μὴ εἰς [3] τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς ἡμῖν; ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς
6 γενεάν; Ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ
7 σοί. Δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου,
8 καὶ τὸ σωτήριόν [4] σου δώῃς ἡμῖν. [5] Ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός, ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας [6] πρὸς
9 αὐτὸν καρδίαν. Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶ-
10 σαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. Ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατ-
11 εφίλησαν. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, [7] καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε.
12 Καὶ γὰρ ὁ κύριος δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡ-
13 μῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. Δικαιοσύνη [8] ἐναντίον αὐτοῦ [9] προπορεύσεται, καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα [10] αὐτοῦ.

πε΄. 85.

[1] Προσευχὴ τῷ Δαυίδ.

1 Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, καὶ [2] εἰσάκουσόν μου,
2 ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι, σῶσον τὸν δοῦλόν

---

18 *Sch.* οἱ ό. οἱ γ΄. σοὶ ὄνομα κύριε.

Ps. 83. 1 *Aq.* Καί γε ὄρνεον εὗρε καὶ στρουθὸς νοσσιὰν αὐτῷ, οὗ ἔθετο νεοσσοὺς αὐτῆς. 2 *Alex.* πάντες οἱ. 3 *Alex.* σε Μακάριος. 4 *Sch.* ἄλλος δὲ οὕτω φησὶν ἀναγνωστέον· Μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστιν ἀντίληψις αὐτῷ παρὰ σοῦ, ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ μέχρι τούτου. εἶτα ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τό, διέθετο εἰς τὴν κοιλάδα. 5 *Ald.* & *C.* ᾧ. 6 *Alex.* ἀντιλήμψεις αὐτοῦ. 7 *C.* αὐτῷ. 8 *C.* σοί. 9 *Alex.* εἰς τόπον. 10 Κύριε *Ald. C.* deest. 11 *Alex.* Ἰακώβ. Ὑπερασπιστά. 12 *Ald. C.* εἰς. 13 *Sch.* ἤτοι χιλιάδα, οὕτω γὰρ εὕρηται ἐν τῇ Ἑβρ. γραφῇ. 14 *Alex.* παραρείπτεσθαι. 15 *Alex. Ald. C.* θεοῦ μου μᾶλλον ἤ. 16 *Alex.* οἰκεῖν ἐν. 17 *Aq.* ἥλιος καὶ θυρεὸς κύριος ὁ θεός. *Th.* ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός. *S.* ἥλιον γὰρ καὶ ὑπερασπισμὸν κύριος ὁ θεός. 18 *Ald. C.* οὐ στερήσει. 19 *Alex.* τοὺς πορευομένους. 20 *Ald. C.* Κύριε ὁ θεὸς τῶν.

Ps. 84. 1 *Ms. Alex.* ἐπέστρεψας. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Alex. Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 4 *Alex.* σου κύριε δώῃς. 5 *Aq.* ἀκούσομαι τί λαλήσει ὁ ἰσχυρὸς κύριος. *Th.* ἀκ. τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος. *S.* ἀκούσω τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος. 6 sic *vet. Psalt.* & *Aug.* & *Ambr.* in Ps. 118. serm. 55. *Et in eos qui convertunt ad ipsum cor suum.* at in *Lat. vulg. ed. Et in eos qui convertuntur ad cor. Ald. C.* καρδίαν ἐπ' αὐτόν. 7 *Alex.* δικαιοσύνη. 8 *Alex. Ald. C.* ἐνώπιον αὐτοῦ. 9 *Ald. C.* προπορεύσεται. 10 *Ald.* αὐτοῦ. Δόξα. Κάθισμα ιά.

Ps. 85. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ. 2 *Alex. Ald. C.* ἐπάκουσον.

σου [3] ὁ

3 σου [3] ὁ θεός, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. Ἐλέησόν με κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι
4 [4] ὅλην τὴν ἡμέραν. Εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ [5] κύριε ἦρα τὴν
5 ψυχήν μου. Ὅτι σὺ κύριε χρηστὸς καὶ [6] ἐπιεικής, καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
6 μένοις σε. Ἐνώτισαι κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
7 Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου [7] ἐκέκραξα πρὸς σέ,
8 ὅτι [8] εἰσήκουσάς μου. Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
9 Πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἥξουσι, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ
10 ὄνομά σου, Ὅτι μέγας εἶ σύ, καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ ὁ θεὸς [9] μόνος ὁ μέγας.
11 Ὁδήγησόν με κύριε [10] ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι [11] ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. [12] εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου, τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
12 Ἐξομολογήσομαί σοι [13] κύριε ὁ θεός μου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς
13 τὸν αἰῶνα. Ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατω-
14 τάτου. Ὁ θεός, παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώ-
15 πιον αὐτῶν. Καὶ σὺ κύριε ὁ [14] θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέ-
16 λεος καὶ ἀληθινός. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐλέησόν με, [15] δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.
17 Ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με, καὶ αἰσχυνθήτωσαν· ὅτι σὺ κύριε ἐβοήθησάς μοι, καὶ παρεκάλεσάς με.

πϛʹ. 86

[1] Τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμὸς ᾠδῆς.

1 [2] ΟΙ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγί-
2 οις. Ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας Σιών, ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ.
3 Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ θεοῦ.
4 [3] διάψαλμα. Μνησθήσομαι Ῥαὰβ, καὶ Βαβυλῶνος, τοῖς γινώσκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιόπων, οὗτοι
5 [4] ἐγενήθησαν ἐκεῖ. [5] Μήτηρ Σιὼν ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος [6] ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος.
6 Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν, καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν [7] αὐτῇ. διάψαλμα.
7 Ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

πζʹ. 87.

[1] Ὠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορὲ, εἰς τὸ τέλος, [2] ὑπὲρ μαελὲθ τοῦ ἀποκριθῆναι, συνέσεως [3] Αἰμὰν τῷ Ἰσραηλίτῃ.

1 ΚΥΡΙΕ ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας [4] ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου.
2 Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου [6] κύριε,
3 Ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ζωή
4 μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισε. Προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθην [7] ὡς ἄνθρωπος [8] ἀβοήθητος,
5 Ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος, ὡσεὶ [9] τραυματίαι ἐρριμμένοι καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν.

---

3 *Alex. Ald. C.* ὁ θεός μου. 4 *S.* καθ' ἑκάστην ἡμέραν. 5 κύριε *Ald. C.* deest. 6 *Aq.* & *Th.* ἱλαστής. *S.* ἀφιείς. 7 *S.* ἐπικαλέσομαί σε, ὅτι εἰσακούσῃ μου. 8 *Alex. Ald. C.* ἐπήκουσάς. 9 ita quoque legit *Aug.* & ita hab. *Psalt. vet.* & *Arab.* & *Æth.* at *Alex. Ald. C.* μόνος. Ὁδήγησόν με κύριε. 10 *Alex.* τῇ ὁδῷ σου. 11 *Alex.* τῇ ἀληθείᾳ σου. 12 *Aq.* μοναχῶς. *S.* ἕνωσον. 13 *Ald.* κύριος. 14 *Ald. C.* θεός μου οἰκτίρμων. 15 *S.* δὸς ἰσχὺν παρὰ σοῦ τῷ δούλῳ σου.

Ps. 86. 1 *Aq.* & *S.* τῶν υἱῶν Κορέ. 2 *Aq.* θεμελίωσις αὐτοῦ ἐν ὄρεσιν ἡγιασμένου. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest bis in hoc Psalmo. 4 *Ms. Alex.* ἐγενήθησαν. 5 ita hab. *Gr.* ll. sic quoque legunt *Tertull. Ambr. Aug.* ita præterea est in *Psalt. Rom.* & *Æth.* & *Arab.* atque in metaphr. *Apoll.* Μητέρα τιμήεσσαν ἀνὴρ Σιῶνα καλέσσει. *Hier.* affirmat, μήτι Σιών, 70. transtulisse. *Aq.* καὶ τῇ Σιών. *S.* περὶ δὲ Σιὼν λεχθήσεται, ἀνὴρ καὶ ἀνὴρ ἐτέχθη ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ ἥδρασεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. κύριος ἀριθμήσει γράφων λαούς, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ. *Aq.* οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ ἀεί. *a. Sch.* περὶ δὲ Σιὼν πῶς λεχθήσεται; οὕτω γὰρ ὁ Σύμμ. ἀνὴρ καθ' ἕκαστον, ἄνθρωπος ἐτέχθη ἐκεῖ. *a. Sch.* τὸ ρῶ, κατὰ προσθήκην ἔκειτο εἰς τὴν τῶν οʹ. ἐν τῷ τετρασελίδῳ, ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ μήτηρ Σιών. 6 sic est in *Rom. Psalt.* & ita legit *Ambr.* sed *Ald. C.* ἐγεννήθη. quibuscum facit *Psalt. Arab.* & *Æth.* sic quoque *Tertull.* leg. *Sch.* Θ. ἡ εʹ. καὶ ἡ ϛʹ. ἐγενήθη. 7 *Alex.* αὐτῇ. Ὡς εὐφραινομένων.

Ps. 87. 1 *Sch.* ὁ μὲν περὶ τούτου ψαλμὸς τὴν γένεσιν αἰνίττεται τοῦ Χριστοῦ, ἧς τὸν καιρὸν ἡ εʹ. δεδήλωκεν ἔκδοσις, ἐν ἀπογραφῇ τεχθήσεσθαι, λέγουσα· ὁ δὲ μετὰ χεῖρας, τὸν θάνατον. *a. Sch.* ἡ γένεσις τοῦ Σωτῆρος διὰ τοῦ προλαβόντος ἐδηλοῦτο ψαλμοῦ, ἐν τῷ, καὶ ᾄδοντες χοροί, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. 2 *Theodor.* ὑπὲρ μαελὲθ διὰ χοροῦ ἡρμήνευσεν ὁ Σύμμ. ὁ δὲ Ἀκύλ. ἐπὶ χορείας. 3 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* Αἰθάμ. 4 *Alex.* κεκράξομαι. 5 *Alex.* Εἰσελθάτω. 6 κύριε *Ald. C.* deest. 7 *Alex. Ald. C.* ὡσεί. 8 *Ald. C.* ἀβόηθος. 9 sic *Apoll.* Οἷά περ οὐτηθέντες ἀκήδεστοι περὶ τύμβους Εὕδουσι. *Psalt. Rom.* & *Ambr.* hab. *dormientes projecti.* *Alex. Ald. C.* τραυματίαι καθεύδοντες. sic & *Lat. vulg. ed.* *S.* ὡς οἱ τετρωμένοι οἱ κείμενοι ἐν τάφῳ, ὧν οὐ μνημονεύεις οὐκέτι, οἵτινες ὑπὸ τῆς χειρός σου ἐξεκόπησαν. *Aq.* ὁμοίως ἀνῃρημένοις.

Ἔθεντό

6 Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς 7 καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου. [10] Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς 8 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα. Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου [11] ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς. παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξε- 9 πορευόμην. [12] Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας· [13] καὶ ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς σὲ 10 τὰς χεῖράς μου. Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια, ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολο- 11 γήσονταί σοι; Μὴ διηγήσεταί τις ἐν τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν 12 τῇ ἀπωλείᾳ; Μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν 13 γῇ ἐπιλελησμένῃ; [14] Κἀγὼ πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωῒ ἡ προσευχή μου 14 προφθάσει σε. Ἵνα τί κύριε ἀπωθεῖς [15] τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου 15 ἀπ' ἐμοῦ; Πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην 16 καὶ ἐξηπορήθην. Ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀργαί σου, [16] καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν 17 με. Ἐκύκλωσάν με [17] ὡς ὕδωρ, ὅλην 18 τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα. Ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον, [18] καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ [19] ταλαιπωρίας.

πή. 88.

Συνέσεως [1] Αἰθὰμ τῷ Ἰσραηλίτῃ.

[2] Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν 2 τῷ στόματί μου. Ὅτι εἶπας, Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑ- 3 τοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου. Διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα Δαυὶδ τῷ 4 δούλῳ μου. Ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενε- 5 ὰν τὸν θρόνον [3] σου. διάψαλμα. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου κύριε, [4] καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων. 6 [5] Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ; [6] καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; 7 Ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ [7] φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ. 8 Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι; δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου. 9 Σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ [8] καταπραΰνεις. 10 Σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν, ὑπερήφανον, [9] καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου δι- 11 εσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου. Σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ, τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ 12 πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας. Τὸν [10] Βορρᾶν [11] καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θαβὼρ καὶ [12] Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιά- 13 σονται. Σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας· [13] κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά 14 σου. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται 15 πρὸ προσώπου σου. Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· κύριε ἐν τῷ φωτὶ τοῦ 16 προσώπου σου πορεύσονται, Καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν 17 τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. [14] Ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν [15] σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. 18 Ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ 19 βασιλέως ἡμῶν. Τότε ἐλάλησας [16] ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας, Ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν, ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ 20 μου. Εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, [17] ἐν 21 ἐλαίῳ ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. Ἡ γὰρ χείρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου

---

10 *S.* ἐμοὶ ἐπέβρισεν ὁ θυμός σου, καὶ ταῖς καταιγίσι σου ἐκάκωσάς με. 11 *Sch* ἐπ' ἐμοῦ, ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, παρὰ τοῖς ό. μήποτε σφάλμα ἦν ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ, ἀπ' ἐμοῦ. 12 *S.* ὁ ὀφθαλμός μου ἐξέρρευσεν ἀπὸ τῆς κακώσεως. in *a. cod.* οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέρρευσαν. 13 *Ald. C.* ἐκέκραξα πρός. 14 *Alex.* Καὶ ἐγώ. *S.* ἐμοῦ δὲ πρὸς σὲ κύριε ἡ οἰμωγή. 15 sic est in *edd. Lat.* & in *Æth. Psalt.* & in *Arab.* sed *Alex. Ald* & *C.* hab. τὴν ψυχήν μου. *Aq.* εἰς τί κύριε ἀπώσῃ ψυχήν μου; *Th.* ut 70. *S.* ἵνα τί κύριε ἀποβάλλῃ τὴν ψυχήν μου; 16 καὶ *Ald. C.* deest. 17 *Ald. C.* ὡσεί. 18 *Alex. Ald. C.* καὶ πλησίον καὶ τούς. *Sch.* τό, πλησίον, ἐπὶ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ Θ. 19 *Ald.* ταλαιπωρίας. Δόξα.

Ps. 88. 1 *MS. Alex.* Αἰθάν. *Sch.* Αἰθὰμ τῷ Ζαραΐτῃ. 2 *Aq.* Ἔλεος κυρίου αἰῶνα ᾄσομαι. *S.* Τὰ ἐλέη κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσω. *Th.* ut 70. 3 *Alex. Ald. C.* σου. Ἐξομολογήσονται. 4 *Alex.* καὶ γὰρ τὴν. 5 *S.* Τίς γὰρ ἐν αἰθέρι ἀντιπαραθήσει τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεῶν; 6 *Alex. Ald. C.* ὁμοιωθήσεται τῷ. 7 *Alex. Ald. C.* φοβερός ἐστιν ἐπί. 8 *Alex.* καταπραΰνης. 9 *Alex. Ald. C.* ἐν τῷ. 10 *Aq* Βορρᾶν καὶ δεξιάν. *Th.* τὸν Βορρᾶν καὶ Νότον. *S.* εἰς Βορρᾶν καὶ εἰς δεξιάν. 11 *Alex.* καὶ τὴν θάλασσαν. 12 *Alex* Ἑρμωνιεὶμ τῷ ὀνόματι. 13 *S.* ἀντληπτος ἡ χείρ σου, ὑψηλὴ ἡ δεξιά σου. 14 *Alex.* Ὅτι καύχημα. 15 *Alex.* εἶ σύ. 16 sic *Gr. codd.* verior tamen lectio, ἐν ἁγίοις σου, *Hier.* visa est: ut in ep. ad Sun. 17 ita legit *Hieron.* in explicat. Isaiæ, c. 55. sed in *Alex. Ald. C.* ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα.

κατισχύσει

22 καταχύσει αὐτόν. Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας [18] οὐ προσθήσει τοῦ
23 κακῶσαι αὐτόν. Καὶ συγκόψω [19] ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μι-
24 σοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι. Καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ.
25 Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν
26 ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. Αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με, Πατήρ μου εἶ σύ, [20] Θεός μου καὶ
27 ἀντιλήπτωρ τῆς σωτηρίας μου. [21] Κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, [22] ὑψηλὸν παρὰ
28 τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς. Εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου πι-
29 στὴ αὐτῷ. Καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ
30 ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. Ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρί-
31 μασί μου μὴ πορευθῶσιν· Ἐὰν τὰ δικαιώματά μου [23] βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς
32 μου μὴ φυλάξωσιν· Ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιξι τὰς
33 [24] ἁμαρτίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' [25] αὐτοῦ, [26] οὐδὲ μὴ ἀδι-
34 κήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου, [27] Οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω.
35 Ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαυὶδ
36 ψεύσομαι. Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναν-
37 τίον μου, Καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ [28] ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.
38 διάψαλμα. [29] Σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξουδέ-
39 νωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου. Κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου, ἐβεβήλωσας
40 εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ. Καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώμα-
41 τα αὐτοῦ δειλίαν. [30] Διήρπασαν αὐτὸν πάντες οἱ [31] διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνει-
42 δος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. Ὕψωσας τὴν δεξιὰν τῶν [32] ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὔφρανας πάν-
43 τας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντε-
44 λάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. [33] Κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ [34] αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς
45 τὴν γῆν κατέρραξας, Ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ [35] θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ αἰ-
46 σχύνην. [36] διάψαλμα. [37] Ἕως πότε κύριε [38] ἀποστρέφῃ εἰς τέλος; ἐκκαυθήσεται
47 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; Μνήσθητι τίς [39] ἡ ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάν-
48 τας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; Τίς ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον; ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου; διά-
49 ψαλμα. Ποῦ [40] ἐστὶ τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ Δαυὶδ ἐν τῇ ἀλη-
50 θείᾳ σου; Μνήσθητι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, [41] οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου
51 πολλῶν ἐθνῶν· Οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου κύριε, οὗ ὠνείδισαν [42] τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ
52 χριστοῦ σου. Εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο, [43] γένοιτο.

πθ'. 89.

Προσευχὴ [1] τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

1 Κύριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν [2] ἐν γενεᾷ
2 καὶ γενεᾷ. Πρὸ τοῦ ὄρη [3] γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι [4] τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ
3 αἰῶνος [5] ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν, καὶ εἶπας,
4 Ἐπιστρέψατε [6] υἱοὶ ἀνθρώπων; Ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς [7] σου, ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθὲς ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
5 Τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται, τοπρωῒ
6 ὡσεὶ χλόη παρέλθοι· Τοπρωῒ ἀνθήσαι

18 Sch οἱ ο'. Σ. οὐ κακώσει αὐτόν· Θ. οὐ κακουχήσει. 19 *Alex.* τοὺς ἐχθροὺς μου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. 20 *Alex.* ὁ Θεός. 21 *Alex.* Καὶ ἐγώ. 22 *Aq.* ὕψιστον τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς. S. ἀνώτατον τῶν βασιλέων τῆς γῆς. 23 *Alex.* βεβηλώσουσιν. 24 *Alex. Ald. C.* ἀδικίας. 25 *Ald. C.* αὐτῶν. 26 *Alex. Ald. C.* οὐδ' οὐ μὴ ἀδικήσω. S. οὐ παραβήσομαι. *Aq.* οὐ ψεύσομαι. 27 *Ald. C.* Οὐδ' οὐ. 28 S. διαμαρτυρόμενος. 29 S. Σὺ δὲ αὐτὸς ἀπέβαλου καὶ ἀπεδοκίμασας· ἐχολώθης πρὸς τὸν χριστόν σου· εἰς κατάραν ἔδωκας τὴν συνθήκην τοῦ δούλου σου. 30 *Ald. C.* Διήρπαζον. 31 *Alex.* παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν. 32 *Alex. Ald. C.* θλιβόντων αὐτόν. 33 S. Ἀπέπαυσας τὴν καθαρότητα αὐτοῦ. 34 *Ald. C.* αὐτοῦ. 35 sic leg. *Aug.* & ita est in *vet. Psalt.* & in *Æth.* at in *Alex. Ald. C.* χρόνου αὐτοῦ. *Aq.* νεότητων αὐτοῦ. S. νεότητος αὐτοῦ. 36 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 37 S. Ἕως τίνος κύριε ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλος, φλεγήσεται ὡς πῦρ ὁ θυμός σου; 38 *Alex.* ἀποστρέφεις. 39 *Alex.* & *C.* μου ἡ ὑπόστασις. *Ald.* ἡ ὑπόστασις. 40 *Alex. Ald. C.* εἰσιν. 41 S. ἐβάστασα ἐν τῷ κόλπῳ μου παμπόλλων ἐθνῶν. 42 S. τὰ ἴχνη. 43 *Ald.* γένοιτο. Δόξα *Sch.* πεπλήρωται καθ' Ἑβραίους καὶ ἡ τρίτη βίβλος τῶν ψαλμῶν, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ οβ'. ψαλμοῦ.

Ps. 89. 1. *Ms. Alex.* τῷ Μωσῆ. *Sch.* Μωυσῆς ἀνάληψις ἑρμηνεύεται. 2 S. ἐν ἑκάστῃ γενεᾷ. 3 sic *Gr. ll.* *Hier.* tamen scribit, epist. 139. 70. vertisse, *firmarentur.* 4 *Alex.* γῆν. 5 *Alex. Ald. C.* καὶ ἕως. *Hier.* in ep. ad Sun. veram lectionem esse ait, *tu es Deus.* cum *Gr.* autem *ll.* convenit *vet. Psalt.* & *Rom.* 6 *Alex.* οἱ υἱοί. 7 *Alex. Ald. C.* σου κύριε, ὡς.

 καὶ παρ-

καὶ παρέλθοι, τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθείη [7] καὶ ξηρανθείη. Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν. [8] [8] Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν [9] ἐνώπιόν σου, ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου. [9] Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν. [10] τὰ ἔτη ἡμῶν [11] ὡς ἀράχνη ἐμελέτων. [10] Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος· [12] ὅτι ἐπῆλθε [13] πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα. [11] [14] Τίς [15] γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου, [16] καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου [12] ἐξαριθμήσασθαι; τὴν δεξιάν σου οὕτως [17] γνώρισον, καὶ τοὺς [18] πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ [13] ἐν σοφίᾳ. Ἐπίστρεψον κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. [14] [19] Ἐνεπλήσθημεν τοπρωῒ τοῦ ἐλέους [20] σου, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ [21] εὐφράνθημεν. ἐν πάσαις [15] ταῖς ἡμέραις ἡμῶν [22] Εὐφρανθείημεν, ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν [16] εἴδομεν κακά. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ [23] ὁδήγησον τοὺς υἱ- [17] ους αὐτῶν. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐφ' [24] ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

Ϟʹ. 90.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ [1] Δαυίδ.

[1] Ὁ Κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέ- [2] πῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ τῷ κυρίῳ, Ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου, ὁ θεός μου, [2] ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. [3] Ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί [3] σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, [4] ἀπὸ [4] λόγου ταραχώδους. Ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς. ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ [5] ἀλήθεια αὐτοῦ. Οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, [6] Ἀπὸ πράγματος [5] διαπορευομένου ἐν σκότει, [6] ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρι- [7] νοῦ. Πεσεῖται [7] ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγ- [8] γιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν [8] ὄψει. [9] Ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὕψιστον ἔθου κατα- [10] φυγήν σου. Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ [9] τῷ σκηνώματί [11] σου. Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς [12] σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσ- [13] κόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπα- [14] τήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. Ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτὸν, [15] ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. [10] Ἐπικαλέσεται πρὸς μὲ, καὶ [11] εἰσακούσομαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει, [12] καὶ ἐξελοῦμαι αὐτὸν, καὶ δο- [16] ξάσω αὐτόν. [13] Μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτὸν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν [14] μου.

ϞΑʹ. 91.

[1] Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

[1] Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ [2] ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε· Τοῦ ἀναγγέλλειν τοπρωῒ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν [3] σου κατὰ νύκτα, Ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτη-

---

8 S. Προέθηκας τὰς ἀδικίας ἡμῶν ἄντικρύς σου, τὰς ἀμελείας ἡμῶν φαίνεσθαι τῷ προσώπῳ σου. 9 *Ald. C.* ἐναντίον. 10 *Sch.* οὕτω, φησὶν, ἡ ζωὴ ἡμῶν πᾶσα ἀσθενὴς, ὡς τὰ ὑφάσματα τὰ ἀράχνια. μελέτην δὲ καλεῖ τὴν συνεχῆ ταλαιπωρίαν. 11 *Alex. Ald. C.* ὡσεί. 12 *Aq.* ὅτι διεπέλασεν ἀνὴρ, καὶ ἐπετάσθη. *S.* τμηθέντες γὰρ ἄφνω ἐκπεταννύμεθα. *Th.* ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης καὶ παιδευθησόμεθα. 13 *Alex. Ald. C.* πραότης. 14 *S.* τίς οἶδε τὴν ἰσχὺν τοῦ θυμοῦ σου, καὶ κατὰ τὸν φόβον σου τὴν ὀργήν σου. 15 *Alex.* γιγνώσκει. 16 sic quoque *Apoll.* Τίς σευ ἀριθμήσειεν ἀμειδέα δείματα θυμοῦ; sic est in *Æth. Psalt.* & in *Arab.* sed *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμόν σου ἐξαριθμήσασθαι. quod seqq. *edd. Lat.* videndus *Hier.* in ep. ad Cypr. & *Theodor.* in hunc locum. 17 *Alex. Ald. C.* γνώρισόν μοι, καὶ τούς. (τοὺς al. deest.) 18 *Alex. Ald.* πεπεδημένους. de quo *Hier.* in ep. 139. & *Aug.* in hunc locum. 19 *Sch.* ὁ χρόνος ἐνήλλακται παρὰ τοῖς ὀ. οἱ γὰρ λοιποὶ εἰρήκασιν, ἔμπλησον ἡμᾶς ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐλέους σου, καὶ αἰνέσομεν, καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. 20 *Ald. C.* σου κύριε, καί. 21 *Alex.* ηὐφράνθημεν. 22 *Alex.* Εὐφράνθημεν. abest a metaphr. *Apoll.* 23 *Alex.* ὡδήγησον. 24 sic est in *Rom. Psalt.* atque in *Æth.* sed *Alex. Ald. C.* ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον. de quo *Hier.* in ep. 139. & *Aug.* in hunc locum.

Ps. 90. 1 *Ald.* & *Comp.* post Δαυίδ addunt, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 2 *Ald. C.* καὶ ἐλπιῶ. 3 in aliquib. ll. ita est, & sic hab. *Hier.* in Esai. c. 23. sed in *Ms. Alex.* με. quod hab. *Psalt. Arab.* atque *Æth.* 4 *S.* ἐπηρείας. 5 *Ald. C.* ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπό. 6 *Aq.* ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας. *S.* συγκύρημα δαιμονιῶδες μεσημβρίας. 7 *S.* & *Aq.* ἐκ πλαγίου. 8 *Alex.* ὄψῃ. 9 *Ald. C.* ἐν τῷ. 10 *Alex.* Καὶ κεκράξεται πρὸς μέ. *Ald. C.* Κεκράξεται πρὸς μέ. 11 *Ald C.* ἐπακούσομαι. 12 καὶ *Ald. C.* deest. 13 *Alex. Ald. C.* Μακρότητα. 14 *Ald.* μου. Δόξα. Κάθισμα ιβʹ.

Ps. 91. 1 *Sch.* ἐν ἄλλῳ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.

ρίῳ,

4 ρίῳ, μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ. Ὅτι εὔφρανάς με κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, καὶ ἐν τοῖς 5 ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε; [2] σφόδρα ἐβαθύνθησαν 6 οἱ διαλογισμοί σου. Ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα. 7 Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι [3] τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡσεὶ χόρτον, καὶ [4] διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅπως ἂν [5] ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα 8 τοῦ αἰῶνος. Σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν 9 αἰῶνα κύριε. [6] Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐρ- 10 γαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς 11 μου ἐν [7] ἐλαίῳ πίονι. Καὶ [8] ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς [9] ἐπανισαμένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκού- 12 σεται τὸ οὖς μου. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, [10] ὡς ἡ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πλη- 13 θυνθήσεται. [11] Πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσου- 14 σι. [12] Τότε πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι, [13] καὶ [14] εὐπαθοῦντες ἔσονται τοῦ ἀναγγεῖλαι. 15 Ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ [15] θεός μου, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

ϟβ'. 92.

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ [1] προσαββάτου, ὅτε [2] κατῴκισται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

1 Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο· καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθή- 2 σεται. Ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε, 3 ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν, 4 [3] Ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστὸς ἐν ὑ- 5 ψηλοῖς ὁ κύριος. Τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα. τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

ϟγ'. 93.

Ψαλμὸς [1] τῷ Δαυίδ, τετράδι σαββάτου.

1 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, [2] ὁ θεὸς ἐκδι- 2 κήσεων [3] ἐπαρρησιάσατο. Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑ- 3 περηφάνοις. Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ κύριε, ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; 4 Φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. 5 Τὸν λαόν σου κύριε ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρο- 6 νομίαν σου ἐκάκωσαν. [4] Χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν. 7 Καὶ εἶπαν, Οὐκ ὄψεται κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ 8 θεὸς τοῦ Ἰακώβ. Σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροί, ποτὲ φρονήσατε. 9 Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς, οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας 10 τὸν ὀφθαλμόν, οὐχὶ κατανοεῖ; Ὁ παιδεύων ἔθνη, οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρω- 11 πον γνῶσιν; Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. 12 Μακάριος [5] ὁ ἄνθρωπος ὃν [6] ἂν σὺ παιδεύσῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν· 13 Τοῦ πραῧναι [7] αὐτῷ ἀφ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως 14 οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο- 15 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, Ἕως οὗ δικαιοσύνη [8] ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, [9] καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλ- 16 μα. [10] Τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ [11] πονηρευομένους, ἢ [12] τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ [13] τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν;

---

2 *Sch.* Σ. σφόδρα βαθεῖς· Ἀ. καὶ Θ. ἐβαθύνθησαν. 3 *Alex.* ἁμαρτωλούς. 4 *Aq.* ἤνθησαν. 5 *Alex.* ἐξολεθρευθῶσιν. 6 ita leg. *Aug.* quæ lectio est etiam in *Rom. Psalt.* & in *Æth.* sed in *Alex. Ald. C.* Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδού. 7 sic etiam habent *edd. Lat.* & *Aug.* at in *Ald. C.* ἐλαίῳ. *Sch.* Σ. ἡ παλαίωσίς μου, ὡς ἐλαία εὐθαλής. ἄ. *Sch.* καὶ κατὰ τοὺς ό. οἷόν τινι ἐλαίῳ πιανθήσομαι τῇ θυμηδίᾳ. 8 *Alex.* ἐφῖδεν. *Ald. C.* ἀπεῖδεν. *Sch.* Σ. Θ. αὐτὸς ὁ Ἑβρ. ἐπόψεται. 9 *Alex.* ἐπανισταμένους. 10 *Ald. C.* ὡσεὶ κέδρος. 11 *Sch.* οἱ ἕτεροι, μεταφυτευθέντες. 12 *Alex. Ald. C.* Ἔτι πληθυνθήσονται. *Aq.* Ἔτι γεννηματίζοντες ἐν πολιᾷ πίονες. *S.* Ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονες. *Th.* Ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες. V. *ed.* Ἔτι γεννηματίσουσι. VI. *ed.* Ἔτι πληθυνθήσονται. *Theod.* Σ. Ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες, καὶ εὐθαλεῖς ἔσονται, ἀπαγγέλλοντες ὅτι ὀρθὸς κύριος ὁ περιφέρων με, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. 13 καὶ al. deest. 14 *Sch.* εὐπαθεῖν, τουτέστι σφριγᾶν καὶ ἀκμάζειν. 15 *Alex. Ald. C.* θεὸς ἡμῶν.

Pl. 92. 1 *Alex.* σαββάτου. 2 *Ald. C.* κατῴκιστο. 3 ita hab. *Rom. Psalt.* & *Æth.* sic etiam leg. *Aug.* sed *Alex. Ald. C.* ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις (*Alex.* ἐπιτρίψις) αὐτῶν, Ἀπὸ φωνῶν. *Sch.* Ἀκ. ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐτῶν· οἱ ό. Ἀ. φωνήν· Θ. οἱ λοιποί, φωνάς.

Pl. 93. 1 *Ms. Alex.* ᾠδῆς τῷ Δαυίδ. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ'. καὶ ε'. καὶ ς'. 2 *Alex.* θεός. 3 *Aq.* ἐπιφάνηθι. 4 *Th.* χήραν καὶ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν, καὶ προσήλυτον ἐκάκωσαν. 5 *Alex.* ἄνθρωπος ὅν. 6 *Alex. Ald. C.* ἂν παιδεύσῃς. 7 *Ald. C.* αὐτόν. 8 *Alex.* ἐπιστρέψει. 9 *Aq. Th.* καὶ ὀπίσω μου. 10 *Aq.* & *Th.* ut 70. *S.* Τίς ἀναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς κακούργους. 11 *Alex. Ald. C.* πονηρευομένοις. 12 *S.* τίς ἐνστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας. 13 *Ald. C.* τοῖς ἐργαζομένοις.

17 Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παραβραχὺ 18 παρῴκησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου. Εἰ ἔλεγον, Σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε 19 ἐβοήθει μοι. [14]Κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ παρακλήσεις 20 σου [15]ἠγάπησαν τὴν ψυχήν μου. [16]Μὴ συμπροσέσεταί σοι θρόνος ἀνομίας, ὁ πλάσ- 21 σων κόπον [17]ἐπὶ πρόσταγμα. Θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου, καὶ αἷμα ἀθῷον κα- 22 ταδικάσονται. Καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν, καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπί- 23 δος μου. Καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς [18]τὴν ἀνομίαν [19]αὐτῶν, καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς [20]ἡμῶν.

ϟδ'. 94.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ [1]Δαυΐδ.

1 Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλα- 2 λάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ. 3 Ὅτι θεὸς μέγας κύριος, καὶ βασιλεὺς μέγας [2]ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ. 4 Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ [3]ἐστιν. 5 Ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν 6 χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ [4]κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. 7 Ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα [5]χειρὸς αὐτοῦ. Σή- 8 μερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, Μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ [6]πικρασμοῦ ἐν 9 τῇ ἐρήμῳ, Οὗ [7]ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν· [8]ἐδοκίμασαν, καὶ εἶδον τὰ ἔργα 10 μου. [9]Τεσσαράκοντα ἔτη [10]προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, [11]καὶ εἶπα, Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, [12]καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς 11 ὁδούς μου. Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, [13]εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν [14]κατάπαυσίν μου.

ϟε'. 95.

[1]Ὅτε ὁ οἶκος [2]ᾠκοδόμηται μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, [3]ᾠδὴ τῷ Δαυΐδ.

1 Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ᾄσατε τῷ 2 κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ. Ἄσατε τῷ κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ. 3 Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν [4]αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. 4 Ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβε- 5 ρός ἐστιν [5]ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν [6]δαιμόνια, ὁ δὲ κύ- 6 ριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. Ἐξομολόγησις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ἁγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ. 7 Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐν- 8 έγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν, Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ. 9 Προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, [7]σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ 10 γῆ. Εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, [8]Ὁ κύριος ἐβασίλευσε· καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν 11 εὐθύτητι. Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, [9]σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ 12 τὸ πλήρωμα αὐτῆς. [10]Χαρήσεται τὰ πε-

---

14 *Alex. Ald. C.* Κατὰ τὸ πλῆθος. 15 *Alex.* ηὔφραναν. *Ald. C.* εὔφραναν. *Didym.* in l. de Spir. Sancto, interprete Hieron. utramque lectionem agnoscit. 16 *Alex. Ald. C.* Μὴ συμπροσέσω. *Aq.* Μὴ μεθέξει σου θρόνος ἐπιβουλῆς, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ ἀκριβασμόν. *S.* Μὴ συναφθήσεταί σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσσων ταλαιπωρίαν κατὰ προστάγματος. *Th.* ut 70. 17 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ πρόσταγμα. 18 *Alex.* κύριος κατὰ τὴν. *Ald. C.* κύριος τήν. 19 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν. 20 ἡμῶν *Ald. C.* deest. *Ald.* hic habet Δόξα.

Ps. 94. 1 *Ald. Comp.* Δαυΐδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 2 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὅτι ἐν τῇ χειρί. *Sch.* καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐξιχνιασμοὶ γῆς· Σ. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπάνω πάντων τῶν θεῶν, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κατώτατα γῆς· Θ. καὶ οἱ ο'. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. 3 *Alex. Ald. C.* εἰσιν. 4 *Alex.* κλαύσομεν. 5 *Alex.* τῆς χειρός. 6 *Alex. Ald. C.* πειρασμοῦ. 7 *Alex.* ἐπείρασαν οἱ πατέρες. 8 *Alex. Ald. C.* ἐδοκίμασάν με. 9 *Alex.* Τεσσαράκοντα. 10 *Aq.* & *S.* δυσηρεστήθην. *Sch.* δεῖ ἀναγινώσκειν, ἐδοκίμασάν με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη· εἶτα ἐπιφέρειν ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς, διὸ προσώχθισα. 11 *Alex.* καὶ εἶπον. 12 *Alex. Ald. C.* Αὐτοὶ δὲ οὐκ. 13 *Alex.* Ἡ εἰσελεύσονται. 14 *Sch.* οἱ ἄλλοι, ἀνάπαυσιν.

Ps. 95. 1 Ὠδὴ τοῦ Δαυΐδ ὅτε. 2 *Alex.* ᾠκοδομεῖτο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. 3 *Ald. C.* αἶνος ᾠδῆς τοῦ Δαυΐδ, & ponunt ante Ὅτε· & post αἰχμαλωσίαν habent, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ'. καὶ ε', καὶ ς'. 4 *Ald.* αὐτοῦ. Ὅτι μέγας. 5 *Ald. C.* ὑπέρ. 6 *S.* ἀνύπαρκτοι. *Aq* ἐπίπλαστοι. 7 *Aq.* ὠδινήσατε. 8 *Alex. Ald. C.* ὅτι κύριος. Quod est in Hymno Ecclesiastico, *regnavit à ligno Deus*, est itidem in *Psalt. Rom.* & in *vet.* & legitur à *Cypr. Just. Mart. Tertull.* & *Leone Papa.* *S.* Κύριος ἐβασίλευσε, καὶ ἥδρασε τὴν οἰκουμένην ἀπερίτρεπτον. 9 *Th.* & *S.* ἠχήσει ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς. 10 *S.* Γαυριάσει ἀγρός.

δία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τότε [11] ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ

[13 [12] Πρὸ προσώπου τοῦ κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν. κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

ϟϛʹ. 96.

[1] Τῷ Δαυὶδ, ὅτε ἡ γῆ [2] αὐτοῦ [3] καθίσαται.

1 Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, 2 εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί. Νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα 3 κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Πῦρ [4] ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς 4 ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. 5 Τὰ ὄρη [5] ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου κυρίου πάσης τῆς γῆς. 6 Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. 7 Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ [6] ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες [7] ἄγγελοι αὐτοῦ. 8 Ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιὼν, καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας, 9 ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου κύριε. Ὅτι [8] σὺ εἶ κύριος [9] ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς. 10 Οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε [10] πονηρόν. φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς [11] ἁμαρτωλῶν ῥύσεται [11 αὐτούς. Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, καὶ 12 τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. Εὐφράνθητε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης [12] αὐτοῦ.

ϟζʹ. 97.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινὸν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν [1] αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ. 2 Ἐγνώρισε κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. 3 Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακὼβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 4 Ἀλαλάξατε [2] τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ᾄσατε 5 καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε. Ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλ6 μοῦ, Ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς, καὶ [3] φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης. ἀλαλάξατε ἐνώ7 πιον τοῦ βασιλέως [4] κυρίῳ. [5] Σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ [6] οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. 8 Ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπιτοαυτὸ, τὰ ὄ9 ρη ἀγαλλιάσονται. [7] Ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν. κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

ϟηʹ. 98.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί· ὁ καθήμενος ἐπὶ [1] τῶν [2] χερουβὶμ, σαλευ2 θήτω ἡ γῆ. Κύριος ἐν Σιὼν μέγας, καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. 3 Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγά4 λῳ, ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστι· [3] Καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ. σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας, κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακὼβ 5 σὺ ἐποίησας. Ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν πο6 δῶν αὐτοῦ, ὅτι [4] ἅγιός ἐστι. Μωυσῆς καὶ [5] Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς [6] εἰσήκουεν, 7 Ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς. [7] ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγμα-

---

11 *Aq.* αἰνέσουσι. 12 *Alex. Ald. C.* Ἀπὸ προσώπου τοῦ (*Alex.* deest) κυρίου.

Ps. 96. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ Δ. 2 *Ald. C.* αὐτῷ Δ. 3 *Ald. C.* καθίσατο, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 4 *Ald. C.* ἐνώπιον. 5 *Alex.* ἐτάκησαν ὡσεὶ κηρός. 6 *Alex.* ἐνκαυχώμενοι. 7 *Alex.* οἱ ἄγγελοι. 8 *Alex. Ald. C.* σὺ κύριος. 9 *Alex.* ὕψιστος. 10 *Alex. Ald. C.* πονηρά. *Sch.* ἡ εʹ. ἡ ϛʹ. Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς οʹ. Σ. κακόν. 11 *Alex. Ald. C.* ἁμαρτωλοῦ. *Aq.* ἀσεβῶν. *S.* παρανόμων. *Th.* ἁμαρτωλοῦ. 12 *Ald.* αὐτοῦ. Δόξα.

Ps. 97. 1 sic quoque est in *Comm.* Gr. sed *Ald. C.* αὐτόν. 2 *Alex.* τῷ κυρίῳ πᾶσα. 3 *Alex.* φωνῆς. 4 sic quoque est in *Rom. Psalt.* sed *Alex. Ald. C.* κυρίου. 5 *S.* Ἠχείτω ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς. 6 *Alex. Ald. C.* πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 7 *Alex. Ald. C.* Ἀπὸ προσώπου κυρίου· ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἥκει. quod nec est in *Æth. Psalt.* in fine autem *Psal.* 95. id habent omnia exempll. Gr. & cet. edd. hoc vero loco, nec *vet. Psalt.* nec *Gallicanum*, nec *Lat. vulg. ed.* geminant, *quoniam venit.*

Ps. 98. 1 *C.* τοῦ. 2 *Alex.* χερουβείν. 3 *S.* Ἰσχὺν βασιλεὺς τοῦ κρίματος ἀγαπᾷ. *Aq.* καὶ κράτος βασιλέως κρίσιν ἠγάπησε. 4 *Alex.* ἅγιόν ἐστιν. 5 *Sch.* Ἀαρὼν ἑρμηνεύεται ὄρος δυνάμεως. 6 *Alex. Ald. C.* εἰσήκουσεν αὐτῶν. *Sch.* ἡ εʹ. Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς οʹ. Ἀ. ἐπακούσεται αὐτῶν ἡ ϛʹ. ἐπήκουσεν. 7 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἐφύλασσον.

8 τα [8] ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. [9] Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· [10] ὁ θεὸς, εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς, [11] καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. 9 Ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

ϟθ'. 99.

[1] Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

1 Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, 2 Δουλεύσατε τῷ [2] κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ· εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ [3] ἐν ἀγαλλιάσει. 3 Γνῶτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ [4] θεός· αὐτὸς [5] ἐποίησεν ἡμᾶς, καὶ οὐχ ἡμεῖς, [6] λαὸς αὐτοῦ καὶ 4 πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ. Εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, [7] τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις. ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, 5 αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὅτι χρηστὸς κύριος, [8] εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

ρ'. 100.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι κύριε· [3] ψα-2 λῶ Καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ. πότε ἥξεις πρός με; διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρ-3 δίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου. Οὐ [4] προετιθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα· οὐκ 4 ἐκολλήθη μοι Καρδία σκαμβὴ, ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ, οὐκ ἐγίνωσκον. 5 Τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ [5] τοῦ πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀ-6 πλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ 7 ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ [6] κατεύθυνεν ἐναντίον 8 τῶν ὀφθαλμῶν μου. Εἰς τὰς πρωΐας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ [7] ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν [8] ἀδικίαν.

ρα'. 101.

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ, καὶ [1] ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.

1 Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ [2] ἡ 2 κραυγή μου πρὸς σὲ [3] ἐλθέτω. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ᾗ [4] ἂν ἡμέρᾳ θλίβωμαι, κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ [5] ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ [6] εἰσά-3 κουσόν μου. Ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου [7] ὡσεὶ φρύγιον συν-4 εφρύγησαν. Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος, καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην 5 τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. Ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου, ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί 6 μου. Ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ [8] ἐν οἰκοπέδῳ. 7 Ἠγρύπνησα, καὶ [9] ἐγενήθην ὡσεὶ στρουθίον [10] μο-8 νάζον ἐπὶ [11] δώματι. Ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, [12] καὶ οἱ ἐπαινοῦντές 9 με κατ' ἐμοῦ ὤμνυον. Ὅτι σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ 10 ἐκίρνων, Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέῤῥαξάς με. 11 Αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν, [13] κἀγὼ 12 ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην. Σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς 13 γενεὰν καὶ γενεάν. Σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι 14 ἥκει καιρός. Ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι. 15 Καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά [14] σου κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς [15] τὴν δόξαν σου. 16 Ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν [16] Σιών, καὶ ὀφθήσε-17 ται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. Ἐπέβλεψεν ἐπὶ

---

8 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ἃ ἔδωκεν. 9 *Ald.* Κύριος. 10 *Alex. Ald. C.* ὁ θεὸς σὺ εὐίλατος (*Alex.* εὐειλατος.) 11 *Sch.* καὶ ἔκδικος ἐπὶ ταῖς ἐπηρείαις αὐτῶν.

Ps. 99. 1 *Ald. Comp.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. 2 *Ald. C.* θεῷ. 3 *S.* μετ' εὐφημίας. *Aq.* ἐν αἰνέσει. 4 *Alex. Ald. C.* θεὸς ἡμῶν. 5 *S.* ἐποίησεν ἡμᾶς, οὐκ ὄντας. 6 *Alex. Ald. C.* ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ. 7 *Alex. Ald. C.* εἰς τὰς αὐλάς. 8 *Alex.* ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα.

Ps. 100. 1 *Ms. Alex.* τοῦ Δαυίδ. *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων ἔχει, τετράδι σαββάτου. πλὴν οὔτε παρὰ τοῦ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. εὕρηται. 2 *Ald. C.* Ἔλεον. 3 *S.* μελῳδήσω· ἐννοήσω ὁδὸν ἄμωμον. 4 *Ald. C.* προετιθέμην. 5 *Ald. C.* τῶν.

6 *Alex. Ald. C.* κατεύθυνεν ἐνώπιον. 7 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 8 *Alex.* & *C.* ἀνομίαν. *Ald.* ἀνομίαν. Δόξα. Κάθισμα ιγ'.

Ps. 101. 1 *Ms. Alex.* ἔναντι. 2 *S.* οἰμωγή. 3 *Alex.* ἐλθάτω. 4 ἂν *C.* deest. 5 *Alex.* ἐπικαλέσομαι. 6 *Ald. C.* ἐπάκουσον. 7 *Aq.* ὡς καῦσις ἐψαθυρώθη. *S.* ὡς ἀπόκαυμα, αὖα γέγονεν. *Sch.* Θ. καὶ οἱ ο'. ὡς φρύγιον. 8 *Sch.* τὰ οἰκόπεδα, ἐρείπια ὁ Σύμ. εἴρηκε. 9 *Alex. Ald. C.* ἐγενόμην ὡς. 10 *Alex.* μονάζων. 11 *Ald. C.* δώματος. 12 *Sch.* καὶ οἱ καταστασιάζοντές μου, ἐμὲ ὅρκον ἐποίουν. 13 *Alex.* καὶ ἐγώ. 14 *Ald. C.* κυρίου. 15 *Alex. Ald. C.* τῆς γῆς τήν. 16 *Sch.* ἀμφότεροι ἑρμηνεύεται Σιών, καὶ ἄβατος, καὶ διψῶσα.

τὴν προσ-

τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν. καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν
18 δέησιν αὐτῶν. Γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν
ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν κύριον.
19 Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ
20 οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε, Τοῦ ἀ-
κοῦσαι [17] τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦ-
21 σαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων, Τοῦ ἀν-
αγγεῖλαι ἐν Σιὼν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ τὴν αἴ-
22 νεσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· Ἐν τῷ [18] συν-
αχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ βασιλεῖς τοῦ
23 δουλεύειν τῷ κυρίῳ. [19] Ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν
ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ, τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου
24 Ἀνάγγειλόν μοι. μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει
ἡμερῶν μου, ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου.
25 Κατ᾽ ἀρχὰς [20] τὴν γῆν σὺ κύριε ἐθεμελίωσας,
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί.
26 Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες
ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβό-
λαιον ἑλίξεις αὐτοὺς, καὶ ἀλλαγήσονται.
27 Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
28 [21] Οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ
σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα [22] κατευθυνθήσεται.

ρβ΄. 102.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ πάντα
τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ.
2 Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπιλαν-
3 θάνου πάσας τὰς [2] αἰνέσεις αὐτοῦ· Τὸν
εὐιλατεύοντα [3] πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν
4 ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου, Τὸν λυ-
τρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν στεφα-
5 νοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ [4] οἰκτιρμοῖς, Τὸν
ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου·
ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
6 Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶ-
7 σι τοῖς ἀδικουμένοις. Ἐγνώρισε τὰς ὁ-
δοὺς αὐτοῦ τῷ Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ
8 θελήματα αὐτοῦ. Οἰκτίρμων καὶ ἐλεή-
μων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος [5].
9 Οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα
10 μηνιεῖ. Οὐ κατὰ τὰς [6] ἁμαρτίας ἡμῶν ἐ-
ποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς [7] ἀνομίας ἡμῶν
11 ἀνταπέδωκεν ἡμῖν. Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔ-
λεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.
12 Καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
ἐμάκρυνεν ἀφ᾽ ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
13 Καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱοὺς, [8] ᾠκτείρησε κύριος
14 τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς ἔγνω
τὸ πλάσμα ἡμῶν, [9] μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσ-
15 μεν. Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέ-
ραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξαν-
16 θήσει. Ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ,
καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τό-
17 πον αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ
αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους
αὐτόν· καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ [10] υἱοὺς υἱῶν,
18 Τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ με-
μνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.
19 Κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασε τὸν θρόνον αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.
20 Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦ-
21 σαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ. Εὐλογεῖ-
τε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουρ-
γοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες [11] τὰ θελήματα αὐτοῦ.
22 Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν
παντὶ τόπῳ τῆς [12] δυναστείας αὐτοῦ· εὐλόγει ἡ
ψυχή μου τὸν [13] κύριον.

ργ΄. 103.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον. κύριε ὁ θεός
μου [2] ἐμεγαλύνθης σφόδρα· [3] ἐξομολόγησιν καὶ
2 [4] εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, Ἀναβαλλόμενος
φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν·
3 Ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ,

---

17 *Alex.* τὸν στεναγμόν. 18 *Alex. Ald. C.* ἐπισυναχθῆναι. 19 *S.* ἐκάκωσεν ἐν ὁδῷ τὴν ἰσχύν μου. 20 *Alex. Ald. C.* σὺ κύριε τὴν γῆν. 21 *Alex.* Υἱοί. 22 *S.* διαμενεῖ.

Pſ. 102. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. 2 αἰνέσεις itidem eſt in *Æth. Pſalt.* ſed *Alex. Ald. C.* ἀνταποδόσεις. *S.* εὐεργεσίας. 3 *Ald. C.* πάσας τὰς ἀνομίας. 4 *Sch.* Ἀ. Σ. οἰκτειρμοῖς· οἱ ο΄. Θ. οἰκτειρμοῖς. 5 *Alex.* καὶ ἀληθινός. Οὐκ. 6 *Ald. C.* ἀνομίας. 7 *Ald. C.* ἁμαρτίας. 8 *Alex.* οἰκτείρησεν. 9 ſic quoque eſt in *Rom. Pſalt.* & in vet. & in *Æth.* item in *Arab.* ſic præterea leg. *Aug.* & *Apoll.* Μνῆσαι παμβασιλεῦ ὅτι τοι κόνις εἰμὲν ἀφαυρή. *Alex. Ald. C.* ἐμνήσθη. *Sch.* οἱ ο΄. μνήσθητι Σ. μνημονεύων. 10 *Ald. C.* υἱοῖς. 11 *Alex. Ald. C.* τὸ θέλημα. 12 *Alex.* δεσποτείας. 13 *Ald.* κύριον. Δόξα.

Pſ. 103. 1 *Alex.* τῷ Δαυίδ. *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. 2 *S.* μέγας εἶ. 3 *Sch.* Ἀ. ἐπιδοξότητα καὶ διαπρέπειαν Σ. ὕμνον καὶ εὐδοξίαν ἠμφιάσω· Θ. μεγαλοπρέπειαν. 4 *Alex.* μεγαλοπρέπειαν.

ὁ τιθεὶς

ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ· ὁ περιπατῶν 4 ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς 5 αὐτοῦ [5] πῦρ φλέγον· Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ [6] κλιθήσεται 6 εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στή-7 σονται ὕδατα. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν. 8 Ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσι πεδία εἰς 9 τόπον ὃν ἐθεμελίωσας [7] αὐτοῖς. Ὅριον ἔθου ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι 10 τὴν γῆν. Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα. 11 Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, [8] προσ-12 δέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. Ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ 13 μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. Ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν 14 ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων· τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ 15 τῆς γῆς, Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου· τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει. 16 [9] Χορτασθήσεται τὰ ξύλα [10] τοῦ πεδίου, αἱ κέ-17 δροι τοῦ Λιβάνου ἃς [11] ἐφύτευσεν. [12] Ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσι, τοῦ [13] ἐρωδιοῦ ἡ [14] οἰ-18 κία ἡγεῖται αὐτῶν. Ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ τοῖς [15] χοιρο-19 γρυλλίοις. Ἐποίησε σελήνην εἰς και-20 ρούς, ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. Ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύ-21 σονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ. Σκύμνοι ὠρυόμενοι [16] ἁρπάσαι, καὶ ζητῆσαι παρὰ 22 [17] τοῦ Θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς. Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ [18] συναχθήσονται, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις 23 αὐτῶν κοιτασθήσονται. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργα-24 σίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς [19] κτίσεώς σου. 25 Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ζῶα μικρὰ 26 μετὰ μεγάλων. Ἐκεῖ πλοῖα [20] διαπορεύονται, δράκων οὗτος ὃν ἔπλασας [21] ἐμ-27 παίζειν αὐτῇ. Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφὴν [22] αὐτοῖς εὔκαιρον. 28 Δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν· [23] ἀνοίξαντος δέ σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται 29 [24] χρηστότητος. Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι, καὶ εἰς τὸν χοῦν 30 αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ 31 πρόσωπον τῆς γῆς. Ἤτω ἡ δόξα κυρίου εἰς [25] τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ 32 τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἁπτό-33 μενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται. Ἄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως 34 ὑπάρχω. Ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ [26] διαλογή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυ-35 ρίῳ. [27] Ἐκλείποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς. εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν [28] κύριον.

ρδ'. 104.

Ἀλληλούια.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, καὶ [1] ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς 2 ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ· διηγήσασθε πάντα τὰ θαυ-3 μάσια αὐτοῦ. [2] Ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων 4 τὸν κύριον. Ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε· ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαν-

---

5 *Alex.* * πυρὸς * φλέγα. *Ald. C.* πυρὸς φλόγα. *Aq.* πῦρ λάβρον. *S.* πυρίνην φλόγα. 6 *Alex.* κινηθήσεται. 7 *Ald. C.* αὐτά. 8 *S.* ἀναπλήσεται ὄναγρος δίψαν ἑαυτοῦ. 9 *Alex. Ald. C.* Χορτασθήσονται. 10 V. & VI. *ed.* & *S.* τοῦ κυρίου. *Th.* & *Aq.* τοῦ πεδίου κυρίου. & *Sch.* ὁ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποί, τοῦ κυρίου, τεθείκασι. 11 *Alex. Ald. C.* ἐφύτευσας. 12 *Aq.* ὄρνεα νοσσεύσουσιν, ἐρωδιοῦ ἐλάται οἶκος αὐτοῦ. *S.* ὅπου στρουθία ἐννοσσεύσει, τοῦ ἰκτῖνι βόραι οἴκησις. 13 *Alex.* * ἀρωδιοῦ. 14 *Ald. C.* καλοικία. 15 *Alex. Ald. C.* λαγωοῖς. quomodo 70. interpretatos esse, affirmat Hier. in ep. ad Suniam. 16 *Alex. Ald. C.* τοῦ ἁρπάσαι. 17 *Ald. C.* τοῦ Θεοῦ. 18 *Alex. Ald. C.* συνήχθησαν, καὶ εἰς τὰς μάνδρας. *S.* pro συνήχθησαν vertit, ὑποχωρήσουσι. 19 apud *Theod.* in textu legitur, κτίσεως. in explanatione autem κτίσεως ἐξεδώκαν οἱ λοιποί. & videtur altero loco legendum κτίσεως, altero, κτήσεως. 20 *Aq.* περιπατεῖ. 21 *Sch.* ἀντὶ τοῦ, αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ. ἀρρενικῶς γὰρ αὐτὴν ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος καλεῖ. 22 *Alex.* αὐτῶν εἰς καιρόν. *Ald. C.* αὐτῶν εἰς εὔκαιρον. 23 *Aq.* ἀνοίξεις χεῖρά σου, ἐμπλησθήσονται ἀγαθοῦ. *Th.* ἀνοίξαντος σου τὴν χεῖρα, πλησθήσονται ἀγαθωσύνης. *S.* ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρά σου, χορτασθήσονται ἀγαθῶν. *Sch.* ἡ ϛ'. μόνη καὶ οἱ ο'. τὰ σύμπαντα. 24 *Alex.* πιότητος. 25 *Alex. Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 26 *S.* διάλεξις. *Aq.* ὁμιλία. 27 *Ald. C.* Ἐκλείποιεν. 28 *Ald.* κύριον. Δόξα.

Ps. 104. 1 *S.* κηρύσσετε. 2 *Aq.* Καυχᾶσθε.

τός.

5 τός. Μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν
ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα
6 τοῦ στόματος αὐτοῦ. Σπέρμα Ἀβραὰμ
δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
7 Αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ
8 τὰ κρίματα αὐτοῦ. Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα
διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας
9 γενεὰς, Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραὰμ, καὶ
10 [3] τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ. Καὶ ἔστησεν
[4] αὐτὴν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, καὶ τῷ Ἰσ-
11 ραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον, Λέγων,
Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν, σχοίνισμα κληρο-
12 νομίας ὑμῶν. Ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθ-
μῷ βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐ-
13 τῇ, Καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος,
14 καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον, Οὐκ
ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς, καὶ ἤλεγξεν
15 ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς· Μὴ [5] ἅψησθε
τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ
16 πονηρεύεσθε. Καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ
τὴν γῆν, πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν.
17 [6] Ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς
18 δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ. Ἐταπείνωσαν
ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, [7] σίδηρον διῆλθεν
19 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· Μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λό-
γον αὐτοῦ. τὸ λόγιον [8] τοῦ κυρίου ἐπύρωσεν αὐ-
20 τόν. Ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐ-
τὸν, ἄρχων [9] λαῶν καὶ ἀφῆκεν αὐτόν.
21 Κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρ-
22 χοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ, Τοῦ παι-
δεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν, καὶ τοὺς
23 πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. Καὶ εἰσῆλ-
θεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἰακὼβ παρῴκη-
24 σεν ἐν γῇ Χάμ. Καὶ ηὔξησε τὸν λαὸν
αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ
25 τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. [10] Καὶ μετέστρεψε τὴν
καρδίαν [11] αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ
26 δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Ἐξαπέ-
στειλε Μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν ὃν ἐξε-
27 λέξατο [12] αὐτόν. Ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους
τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τεράτων [13] ἐν γῇ Χάμ.
28 Ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασε. [14] καὶ παρεπί-
29 κραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ, Μετέστρεψε τὰ
ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας
30 αὐτῶν. Ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους,
ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν.
31 Εἶπε καὶ ἦλθε κυνόμυια, [15] καὶ [16] σκνῖπες ἐν
32 πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν. Ἔθετο τὰς βρο-
χὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν
33 τῇ γῇ αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμ-
πέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκὰς αὐτῶν, καὶ συνέ-
34 τριψε πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν. Εἶπε καὶ
ἦλθεν ἀκρὶς, καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς,
35 Καὶ κατέφαγε [17] πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐ-
τῶν, [18] καὶ κατέφαγε [19] τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.
36 Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον [20] ἐκ τῆς γῆς αὐ-
τῶν, ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.
37 Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ,
καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν [21] ὁ ἀσθενῶν.
38 Εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν,
ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.
39 Διεπέτασε νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς, καὶ
40 πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα. Ἤτη-
σαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ
41 ἐνέπλησεν αὐτούς. Διέῤῥηξε πέτραν, καὶ
ἐῤῥύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις πο-
42 ταμοί. Ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐ-
τοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
43 Καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ
τοὺς [22] ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
44 Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους
45 λαῶν [23] ἐκληρονόμησαν. Ὅπως ἂν φυ-
λάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον
αὐτοῦ [24] ἐκζητήσωσιν.

ΡΕ'. 105.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι
2 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τίς λαλή-
σει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει
3 πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ; Μακάριοι

3 *MS. Alex.* τοῦ ὅρκου. 4 *Ald. C.* αὐτόν. 5 *Alex.* ἅπτεσθαι. *Ald. C.* ἅπτεσθε. 6 *Alex.* Ἐξαπέστειλεν. 7 *S.* εἰς σίδηρον ἦλθεν. 8 *Alex.* κυρίου. 9 *Ald. C.* λαοῦ. *Sch.* Ἀ. Σ. ὁμοίως τοῖς ό. Θ. λαοῦ. 10 *Alex. Ald. C.* Μετέστρεψεν. 11 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. 12 *Alex. Ald. C.* ἑαυτῷ. 13 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ἐν γῇ. 14 *Alex. Ald. C.* ὅτι παρεπίκραναν. *Ald.* καὶ οὐ προσήκεσαν. *S.* καὶ οὐκ ἠπείθησαν. *Th.* & V. *ed.* καὶ οὐ παρεπίκραναν. VI. *ed.* ut 70.

15 καὶ *C.* deest. 16 *Alex.* σκνίφες. 17 *Alex.* πάντα χόρτον. 18 *Aq.* καὶ ἔφαγον καρποὺς χθονὸς αὐτῶν. *S.* καὶ ἐξέφαγον πᾶν γέννημα τῆς χώρας αὐτῶν. *Th.* καὶ κατέφαγον τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν. 19 *Alex. Ald. C.* πάντα τόν. 20 *Alex. Ald. C.* ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. 21 *Alex.* ἀσθενῶν. 22 *Alex.* ἐκλεκτοὺς ἐν. 23 *Alex. Ald. C.* κατεκληρονόμησαν. 24 *Alex.* ἐκζητήσουσιν. *Ald.* ἐκζητήσωσιν. Δόξα. Κάθισμα ιδ'. *C.* ἐκζητήσωσιν. Ἀλληλούϊα.

οἱ φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες δικαιοσύ-
4 νην ἐν παντὶ καιρῷ. [1] Μνήσθητι ἡμῶν
κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι
5 ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, Τοῦ ἰδεῖν ἐν
τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι
ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι
6 μετὰ τῆς κληρονομίας σου. Ἡμάρτομεν μετὰ
τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.
7 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ
θαυμάσιά σου, [2] καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλή-
θους τοῦ ἐλέους σου. καὶ παρεπίκραναν ἀνα-
βαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
8 Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦ
9 γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ. Καὶ ἐ-
πετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη·
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ.
10 Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς [3] μισούντων, καὶ
ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς [4] ἐχθροῦ.
11 Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, εἷς ἐξ
12 αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. Καὶ ἐπίστευσαν
[5] τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ [6] ᾔνεσαν τὴν αἴνεσιν αὐ-
13 τοῦ. Ἐτάχυναν, ἐπελάθοντο τῶν ἔργων
αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ.
14 Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
15 ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ. Καὶ ἔδω-
κεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν, [7] καὶ ἐξαπέστειλε
16 πλησμονὴν εἰς [8] τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Καὶ
παρώργισαν [9] Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ, [10] καὶ
17 Ἀαρὼν τὸν ἅγιον κυρίου. Ἠνοίχθη ἡ γῆ
καὶ κατέπιε Δαθὰν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συν-
18 αγωγὴν Ἀβειρών. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ
ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, [11] καὶ φλὸξ κατέ-
19 φλεξεν ἁμαρτωλούς. Καὶ ἐποίησαν μό-
σχον ἐν Χωρὴβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ.
20 Καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν [12] αὐτῶν ἐν ὁμοιώ-
21 ματι μόσχου [13] ἔσθοντος χόρτον. [14] Ἐ-
πελάθοντο [15] τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτοὺς, τοῦ
ποιήσαντος [16] μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ,
22 [17] Θαυμαστὰ ἐν γῇ Χὰμ, [18] καὶ φοβερὰ ἐπὶ
23 θαλάσσης ἐρυθρᾶς. Καὶ εἶπε τοῦ [19] ἐξο-
λοθρεῦσαι αὐτοὺς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς
αὐτοῦ ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀπο-
στρέψαι [20] ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ μὴ [21] ἐξ-
24 ολοθρεῦσαι. Καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπι-
θυμητὴν, [22] καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐ-
25 τοῦ. Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν
αὐτῶν, οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου.
26 Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς, τοῦ κα-
27 ταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, Καὶ τοῦ
καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι,
28 καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις. Καὶ
ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγὼρ, καὶ ἔφαγον θυ-
29 σίας νεκρῶν. Καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν
τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν
30 αὐτοῖς ἡ πτῶσις. Καὶ ἔστη Φινεὲς καὶ ἐξι-
λάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ [23] θραῦσις.
31 Καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, εἰς γενεὰν
32 καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ παρώργι-
σαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, καὶ ἐκακώ-
33 θη Μωυσῆς δι' αὐτούς· Ὅτι παρεπίκρα-
ναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ [24] διέστειλεν ἐν τοῖς
34 χείλεσιν αὐτοῦ. Οὐκ [25] ἐξωλόθρευσαν
35 τὰ ἔθνη ἃ εἶπε κύριος αὐτοῖς. Καὶ ἐμί-
γησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα
36 αὐτῶν. Καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς
αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον.
37 Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας
38 αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις, Καὶ ἐξέχεαν
αἷμα ἀθῷον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὧν
ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν. καὶ [26] ἐφονοκτο-
39 νήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς [27] αἵμασι, Καὶ ἐ-
μιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν
40 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. Καὶ ὠρ-
γίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐ-
41 βδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ
παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυ-
42 ρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς. Καὶ
ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπει-
νώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.
43 Πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ παρε-
πίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν· καὶ ἐτα-
44 πεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν. Καὶ

Ps. 105. 1 *Sch.* Ἀ. Σ. Θ. ἡ ε'. ἡ ς'. ὁμοίως τοῖς ο'. 2 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐμνήσθησαν. 3 *Alex. Ald. C.* μισοῦντος. 4 *Ald. C.* ἐχθρῶν. 5 *Alex.* ἐν τοῖς λόγοις. *Ald. C.* τῷ λόγῳ. 6 *Ald. C.* ᾖσαν. 7 *Alex.* ἐξαπέστειλεν. *Ald. C.* ἐξαπέστειλε. 8 *Alex. Ald. C.* τὰς ψυχάς. 9 *Alex.* τὸν Μωσῆν. 10 *Alex.* τὸν Ἀαρών. 11 *Alex. Ald. C.* φλὸξ κατέφλεξεν. 12 *Alex.* αὐτοῦ. 13 *Ald. C.* ἐσθίοντος. 14 *Ald. C.* Καὶ ἐπελάθοντο. 15 *Alex.* θεοῦ. 16 *Alex.* μεγαλεῖα. 17 *Ald. C.* Θαυμάσια. 18 *Alex. Ald. C.* φοβερά. 19 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 20 *Alex. Ald. C.* τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 21 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς. 22 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐπίστευσαν. 23 *S.* πληγή. 24 *Aq.* διέκρινεν. 25 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 26 sic in *vet. Psalt. Interfecta est terra*: de quo *Aug.* 27 *Alex.* αἵμασι. * * αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ.

εἶδε

εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, ἐν τῷ 45 αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν. Καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμελήθη κατὰ 46 τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον πάντων τῶν [28] αἰχ-47 μαλωτευσάντων αὐτούς. Σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. 48 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο, [29] γένοιτο.

ρς΄. 106.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι 2 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο 3 ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ, [1] Καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ δυ-4 σμῶν, καὶ Βορρᾶ, καὶ θαλάσσης. Ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ· ὁδὸν πόλεως 5 κατοικητηρίου οὐχ εὗρον. Πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλι-6 πε. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν 7 [2] ἐρρύσατο αὐτούς. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν, τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατ-8 οικητηρίου. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ [3] θαυμάσια αὐτοῦ 9 τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενὴν, [4] καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγα-10 θῶν. Καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ· 11 Ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν 12 βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν· Καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, [5] ἠσθένη-13 σαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν 14 ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ 15 τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

16 Ὅτι συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σι-17 δηροῦς συνέθλασεν. Ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας 18 αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. Πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν 19 πυλῶν τοῦ θανάτου. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγ-20 κῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἰάσατο αὐτοὺς, καὶ ἐρρύσατο αὐ-21 τοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. 22 Καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ θυσίαν [6] αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιά-23 σει. Οἱ καταβαίνοντες εἰς [7] θάλασσαν ἐν πλοίοις, [8] ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι 24 πολλοῖς, Αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου, καὶ 25 τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ. Εἶπε, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη 26 τὰ κύματα αὐτῆς. Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων. ἡ 27 ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, Ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ 28 πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς. 29 Καὶ [9] ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς. 30 Καὶ [10] εὐφράνθησαν, ὅτι ἡσύχασαν, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος [11] αὐτῶν. 31 Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-32 θρώπων. Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ, καὶ [12] ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων 33 αἰνεσάτωσαν αὐτόν. Ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρημον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν· 34 Γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην, ἀπὸ κακίας τῶν 35 κατοικούντων ἐν αὐτῇ. Ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξό-36 δους ὑδάτων. Καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστήσαντο [13] πόλεις κατοικεσίας· 37 Καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς, καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας, καὶ ἐποίησαν καρπὸν [14] γεννήματος.

---

28 *Alex.* αἰχμαλωτισάντων. 29 *Ald. C.* γίνοιτο. Δόξα.
Ps. 106. 1 *MS. Alex.* ἐκ τῶν χωρῶν. 2 *Alex.* ἐρύσατο. 3 *S* τεράστια. 4 *Alex. Ald. C.* καὶ ψυχὴν πεινῶσαν (*Alex.* πινῶσαν) 5 *Alex.* καὶ ἠσθένησαν. 6 *Aq.* εὐχαριστίας. 7 *Alex.* τὴν θάλασσαν. 8 *Alex.* οἱ ποιοῦντες. 9 *Aq.* ἀναστήσει λαίλαπα εἰς αὔραν. *S.* στήσαντος αὐτοῦ τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην. *Th.* καὶ ἔστησε τὴν καταιγίδα αὐτῶν εἰς αὔραν. *Sch.* καὶ παραχρῆμα ἡ καταιγὶς τῇ αὔρᾳ ὑποχωρεῖ. 10 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 11 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 12 *Alex.* ἐν καθέδραις. 13 *Aq. S.* & *70.* πόλιν. 14 *Alex.* γενήματος.

38 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν [15] οὐκ ἐσμίκρυνε.
39 Καὶ [16] ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλί- 40 ψεως κακῶν καὶ ὀδύνης. Ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ᾽ ἄρχοντας αὐτῶν, [17] καὶ ἐπλάνη- 41 σεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ. [18] Καὶ ἐβοήθησε πένητι ἐκ πτωχείας, [19] καὶ ἔθετο ὡς 42 πρόβατα πατριάς. Ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει 43 [20] τὸ στόμα αὐτῆς. Τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα, καὶ [21] συνήσει τὰ ἐλέη τοῦ [22] κυρίου;

ρζ΄. 107.

[1] Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

1 Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεὸς, ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.
2 [2] Ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσο- 3 μαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς 4 κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν. Ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ 5 ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς, 6 καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου, 7 καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, 8 καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. Ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς, καὶ Ἐφραῒμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου· Ἰούδας 9 βασιλεύς μου, Μωὰβ λέβης [3] τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ [4] ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.
10 Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν [5] περιοχῆς; ἢ τίς ὁ- 11 δηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; [6] Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; [7] καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;
12 Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία 13 σωτηρία ἀνθρώπου. Ἐν τῷ θεῷ [8] ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς [9] ἐχθροὺς ἡμῶν.

ρη΄. 108.

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 [1] Ὁ θεὸς τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς, 2 [2] Ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ᾽ ἐμὲ ἠνοίχθη. ἐλάλησαν κατ᾽ ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ, 3 Καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέ- 4 μησάν με δωρεάν. Ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με, ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην.
5 Καὶ ἔθεντο κατ᾽ ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖ- 6 σος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. Κατάστησον ἐπ᾽ αὐτὸν ἁμαρτωλὸν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ 7 δεξιῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ 8 αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκο- 9 πὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα.
10 Σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν [2] ἐκ τῶν οἰκο- 11 πέδων αὐτῶν. [3] Ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ.
12 Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ.
13 Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς [4] ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
14 Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ [5] ἐξα- 15 λειφθείη. Γενηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διαπαντὸς, καὶ [6] ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς τὸ 16 μνημόσυνον [7] αὐτῶν· Ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐμνήσθη [8] ποιῆσαι ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν, καὶ κατανενυγμένον 17 τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. Καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐ- 18 λογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν

---

15 *Aq.* ἐκ ὀλιγώσει. *S.* οὐκ ὀλίγα ἐποίησε. *Th.* ut 70. 16 *S.* ὠλιγώθησαν καὶ κατεστάθησαν ἀπὸ συνοχῆς κακῆς καὶ ταλαιπωρίας. 17 *Aq.* & *S.* καὶ πλανήσει αὐτούς. 18 *S.* καὶ ὀχυρώσει πένητα ἀπὸ κακώσεως. *Aq.* καὶ ὑπερεπαρεῖ πτωχὸν ἐκ πενίας. 19 *S.* καὶ τάξει ὡς ποίμνια τὰς συγγενείας. 20 *Alex.* στόμα. 21 *Alex.* & *C.* συνήσουσιν. 22 *Ald.* κυρίου. Δόξα.

Pſ. 107. 1 *Mſ. Alex.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Ald. C.* Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι. Sed illa, ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, nec *Pſalt. Gallican.* habet, nec *Rom.* nec *Aug.* nec ſunt in *Hebr.* videndus *Hier.* in ep. ad Sun. 3 *Aq.* λουτροῦ μου. *S.* ἀμεριμνησίας μου. *Th.* ut 70. 4 ſic habent *ll. Gr.* & ita *Apoll.* Πᾶσιν ὑφ᾽ ἡμετέροις ἀλλότρια φῦλα δαμάσθη. *Hier.* vero in ep. ad Sun. legit, ἐφιλιώθησαν. atque in *l. quodam manuſcr.* ad, ὑπετάγησαν, adjunctum eſt, ἐφιλίασαν. 5 *S.* περιπεφραγμένην. 6 *S.* Εἰ μὴ σὺ ὁ θεός. 7 *S.* καὶ οὐ προελθὼν θεὲ ἐν ταῖς στρατεύσεσιν ἡμῶν. 8 *Alex.* ποιήσωμεν. 9 *Alex.* θλίβοντας ἡμᾶς.

Pſ. 108. 1 *Aq.* Θεὲ ὑμνήσεώς μου. *S.* ὁ θεὸς ὑμνήσεώς μου. *Th.* ut 70. 2 *Sch.* οἱ λοιποί, ἐκ τῶν ἐρειπίων. 3 *Mſ. Alex.* Καὶ ἐξερευνησάτω δανειστής. *S.* Συγκρούσαι πράκτωρ. 4 *Alex.* ἐξολέθρευσιν. 5 *Alex.* ἐξαλειφθήτω. 6 *Alex.* ἐξολεθρευθείη. 7 *Alex.* αὐτοῦ. 8 *Alex.* τοῦ ποιῆσαι.

ὡσεὶ

ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. 19 Γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη ἣν διαπαντὸς περιζώννυται. 20 Τοῦτο τὸ ἔργον [9] τῶν ἐνδιαβαλλόντων με [10] παρὰ κυρίου, καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. 21 Καὶ σὺ κύριε κύριε ποίησον μετ᾽ ἐμοῦ [11] ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου. 22 Ῥῦσαί με ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται ἐντός μου. 23 Ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν [12] ἀντανῃρέθην, ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες. 24 Τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη [13] δι᾽ ἔλαιον. 25 [14] Κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς· εἴδοσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν. 26 Βοήθησόν μοι κύριε ὁ θεός μου, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου. 27 Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε ἐποίησας αὐτήν. 28 Καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις· οἱ [15] ἐπανιστάμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. 29 Ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με, ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοΐδα, αἰσχύνην αὐτῶν. 30 Ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν· 31 Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι [16] ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν [17] ψυχήν μου.

ρθ΄. 109.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 2 Ῥάβδον δυνάμεως [2] ἐξαποστελεῖ σοι κύριος ἐκ Σιών, [3] καὶ κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. 3 Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, [4] ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· [5] ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. 4 Ὤμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 5 Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς. 6 Κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. 7 Ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ [6] πίεται, διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

ρι΄. 110.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ [1] μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ συναγωγῇ. 2 Μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, [2] ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ. 3 [3] Ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 4 Μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος. 5 [4] Τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν· [5] μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. 6 Ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν. 7 Ἔργα χειρῶν αὐτοῦ [6] ἀλήθεια καὶ κρίσις. πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, 8 Ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. 9 Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ. ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 10 Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

ρια΄. 111.

Ἀλληλούϊα.

1 Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα. 2 Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται. 3 Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ [1] ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 4 Ἐξανέτειλεν ἐν

---

9 *Sch.* οἱ λοιποί, τῶν ἀντικειμένων. 10 *Alex.* παρὰ κυρίῳ. 11 *Alex.* ἔλεος ἕνεκεν. 12 *Alex.* ἀνταναιρέθην. 13 *S.* ὑπὸ ἀναλειψίας. 14 *Alex.* Καὶ ἐγώ. 15 *Alex.* ἐπανιστανόμενοι. 16 *Aq.* ἀπὸ κρινόντων. *S.* ἀπὸ τῶν κρινόντων. *Th.* ἐκ διωκόντων. V. *ed.* ἐκ τῶν δικαζομένων. VI. *ed.* ἐκ τῶν διωκόντων. 17 *Ald.* ψυχήν μου. Δόξα. Κάθισμα ιϛ΄.

Pſ. 109. 1 *Mſ. Alex.* Τῷ Δαυίδ ψαλμός. 2 *Alex.* ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ Σιών. 3 *Alex. Ald. C.* καὶ κατακυρίευε. *Tertull.* hab. *& dominabitur. Cypr. & dominaberis. Hier.* in ep. ad Sun. illud, καὶ, ſuperfluum eſſe dicit. *Aq.* ἐπικράτει ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου. *S.* σὺ δὲ παίδευε ἔνδον τοὺς ἐχθρούς σου. V. *ed.* κατακυρίευσον. VI. *ed.* κατακυριεύσεις.

4 *Chryſ.* ἄλλος, ἐν δόξῃ ἁγίων. 5 *Aq.* ἀπὸ μήτρας ἐξωρθρισμένης σοι δρόσος παιδιότητός σου. *S.* ὡς κατ᾽ ὄρθρον σοι δρόσος ἡ νεότης σου. V. *ed.* ἐκ μήτρας ἐπὶ ὄρθρου σοι δρόσος ἡ νεότης σου. 6 *Alex.* πίεται ὕδωρ, διὰ τοῦτο.

Pſ. 110. 1 μου ſuperfluum eſſe dicit *Hier.* nec id *Apoll.* habet. 2 *Chryſ.* ἄλλος, ἠκριβωμένα· ἄλλ. παρεσκευασμένα. 3 *Chryſ.* ἕτερος, ἔπαινος καὶ ἀξίωμα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. 4 *S.* θήραν. 5 *S.* μνημονεύων αἰώνιον συνθήκης αὐτοῦ. 6 *Sch.* ἔθος πολλάκις τῇ γραφῇ ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν λέγειν. εἰ γὰρ δὴ μόνῳ τῷ τοῦ δικαίου ἐκέχρητο λόγῳ, πάντα ἂν ἀπώλλυτο.

Pſ. 111. 1 *Chryſ.* ἄλλ. ἡ ἐλεημοσύνη· ἄλλ. ἡ φιλανθρωπία.

σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν· ἐλεήμων καὶ 5 οἰκτίρμων καὶ δίκαιος[2]. [3]Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων καὶ κιχρῶν, οἰκονομήσει τοὺς λόγους 6 αὐτοῦ ἐν κρίσει, Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται. εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται 7 δίκαιος. [4]Ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται. [5]ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ 8 κύριον· Ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, [6]οὐ φοβηθῇ, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 9 Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέ-10 ρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. Ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται. ἐπιθυμία [7]ἁμαρτωλοῦ [8]ἀπολεῖται.

ριβ'. 112.

Ἀλληλούϊα.

1 Αἰνεῖτε [1]παῖδες [2]κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνο-2 μα κυρίου. Εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογη-3 μένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [3]μέχρι δυσμῶν, αἰνετὸν τὸ 4 ὄνομα κυρίου. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ. 5 Τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατ-6 οικῶν, Καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ 7 οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ· Ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένη-8 τα, Τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, 9 μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ. Ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.

ριγ'. 113.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ [1]Αἰγύπτου, οἴκου Ια-2 κὼβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, Ἐγενήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ. 3 Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐ-4 στράφη εἰς τὰ ὀπίσω. Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοὶ, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβά-5 των. Τί σοι ἐστὶ θάλασσα ὅτι ἔφυγες; [2]καὶ σὺ Ἰορδάνη ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; 6 Τὰ ὄρη ὅτι [3]ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί; καὶ οἱ βου-7 νοὶ ὡς ἀρνία προβάτων; Ἀπὸ προσώπου κυρίου [4]ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ 8 θεοῦ Ἰακώβ, [5]Τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ τὴν [6]ἀκρότομον 1 εἰς πηγὰς ὑδάτων. [7]Μὴ ἡμῖν κύριε, μὴ ἡμῖν, ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν, [8]ἐπὶ 2 τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. Μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη, Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; 3 Ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ [9]καὶ ἐν τῇ γῇ, 4 πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ἐποίησε. Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα 5 χειρῶν ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται, 6 Ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας ἔχουσι καὶ 7 οὐκ ὀσφρανθήσονται, Χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν, οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν. 8 Ὅμοιοι [10]αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ 9 πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. Οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ 10 ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν. Οἶκος Ἀαρὼν ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερα-11 σπιστὴς αὐτῶν ἐστιν. Οἱ φοβούμενοι [11]τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερ-12 ασπιστὴς αὐτῶν ἐστι. Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσ-13 ραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρών· Εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς 14 μετὰ τῶν μεγάλων. Προσθείη κύριος [12]ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν. 15 Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι 16 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ὁ οὐρανὸς [13]τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν 17 ἀνθρώπων. Οὐχ οἱ νεκροὶ [14]αἰνέσουσί σε κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾅ-18 δου. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες [15]εὐλογήσομεν τὸν κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

---

2 *Ms. Alex.* κύριος ὁ θεός. Χρηστός. 3 *S.* Ἀγαθὸς ἀνὴρ χαριστικὸς καὶ κιχρῶν, οἰκονομῶν τὰ πράγματα αὐτοῦ μετὰ κρίσεως. 4 *Chrys.* ἀλλ. ἀγγελίαν κακὴν οὐ φοβηθήσεται. 5 *S.* ἑδραία ἡ καρδία αὐτοῦ, ἀμέριμνος ἐν κυρίῳ. 6 *Alex.* & *C.* οὐ μὴ φοβηθῇ. 7 *Alex.* ἁμαρτωλῶν. 8 *Ald.* ἀπολεῖται. Δόξα.

Ps. 112. 1 *Aq.* & *S.* δοῦλοι. 2 *Ms. Alex.* τὸν κύριον. 3 *Alex.* καὶ μέχρι.

Ps. 113. 1 *Sch.* Αἴγυπτος ἑρμηνεύεται σκότος. 2 *Ms. Alex.* καὶ σοί. 3 *Alex.* ἐσκιρτίσατε. 4 *Aq.* ἐδινήσατο. 5 *S.* τοῦ μεταβάλλοντος. 6 *Chrys.* ἀκρότομον λέγει τὴν σιδήρῳ οὐ ῥᾳδίως εἴκουσαν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄκρων μόλις ἀποθραυομένην. 7 *Sch.* ἀρχὴ τοῦ β'. μέρους τοῦ ψαλμοῦ. παρ' Ἑβραίοις γὰρ εἰς δύο διῄρηται ὁ ψαλμός. οὕτω ἔν τισιν ἀντιγράφοις εὑρέθη, ὡς Εὐσέβιος φησίν. 8 *Chrys.* ἕτερος, διὰ τὸ ἔλεός σου. 9 ita hab. *plur. ll.* & *Apollin. Psalt.* vero *Rom.* & *Æth.* hab. *Deus autem noster in cælo sursum, in cælo & in terra.* *Hier.* καὶ ἐν τῇ γῇ superfluum esse dicit. idque nec *Lat. vulg. ed.* nec *Gall.* nec *vet.* nec *Aug.* hab. 10 *Alex.* αὐτῶν. 11 *Alex.* κύριον. 12 *Alex.* ἐφ' * ἡμᾶς. 13 *Alex.* * τοῦ οὐρανοῦ. 14 *Ald.* αἰνέσουσι κύριε. 15 *Alex.* εὐλογήσωμεν.

ριδ'. 114.

ριδ'. 114.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φω-
2 νῆς τῆς δεήσεώς μου. Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐ-
τοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.
3 Περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, κίνδυνοι ᾅδου
εὕροσάν με. θλίψιν καὶ ὀδύνην εὗρον,
4 Καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην, [1] Ὦ κύ-
5 ριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου. Ἐλεήμων ὁ
κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ.
6 Φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος, ἐταπεινώθην
7 καὶ ἔσωσέ με. Ἐπίστρεψον ψυχή μου εἰς
τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι κύριος εὐηργέτησέ
8 [2] σε. Ὅτι [3] ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου ἐκ
θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ
9 τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. [4] Εὐα-
ρεστήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ [5] ζώντων.

ριε'. 115.

[1] Ἀλληλούϊα.

10 Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ [2] ἐταπει-
11 νώθην σφόδρα. [3] Ἐγὼ [4] δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκ-
12 στάσει μου, Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. Τί ἀν-
ταποδώσω τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδω-
13 κέ μοι; Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ
14 ὄνομα κυρίου [5] ἐπικαλέσομαι. Τὰς εὐχάς μου
τῷ κυρίῳ ἀποδώσω, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
15 Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
16 [6] αὐτοῦ. Ὦ κύριε ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ
δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, διέῤῥη-
17 ξας τοὺς δεσμούς μου. Σοὶ θύσω θυσίαν
αἰνέσεως, καὶ ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι.
18 Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω, ἐναντίον
19 παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, Ἐν αὐλαῖς οἴ-
κου κυρίου, ἐν μέσῳ σου Ἱερουσαλήμ.

ρις'. 116.

Ἀλληλούϊα.

1 Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, [1] ἐπαινέ-
2 σατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Ὅτι ἐκραται-
ώθη [2] τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀ-
λήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

ριζ'. 117.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, [1] ὅτι
2 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω
δὴ οἶκος Ἰσραήλ, Ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν
3 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ οἶκος
Ἀαρών, Ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
4 αὐτοῦ. Εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβού-
μενοι τὸν [2] κύριον, Ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐκ θλίψεως ἐπεκαλε-
σάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν.
6 Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί
7 ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Κύριος ἐμοὶ
βοηθός, [3] κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.
8 Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον, ἢ πεποιθέναι
9 ἐπ' ἄνθρωπον. Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ
10 κύριον, ἢ ἐλπίζειν [4] ἐπ' ἄρχουσι. Πάν-
τα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυ-
11 ρίου [5] ἠμυνάμην αὐτούς. [6] Κυκλώσαντες
ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνά-
12 μην αὐτούς. Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισ-
σαι κηρίον, καὶ [7] ἐξεκαύθησαν [8] ὡς πῦρ ἐν ἀ-
κάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐ-
13 τούς. Ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ
14 ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. Ἰσχύς μου καὶ
ὕμνησίς μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σω-
15 τηρίαν. Φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας
ἐν σκηναῖς δικαίων. Δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύ-
16 ναμιν, Δεξιὰ κυρίου ὕψωσέ με· δεξιὰ
17 κυρίου ἐποίησε δύναμιν. Οὐκ ἀποθανοῦ-
μαι, ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ [9] διηγήσομαι τὰ ἔρ-
18 γα κυρίου. Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ
κύριος, καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.
19 Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, εἰσελθὼν
ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ.
20 Αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν
21 αὐτῇ. Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι ἐπήκου-
22 σάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν. Λι-

Ps. 114. 1 *Chrys.* ἕτερος, ἀξιῶ κύριε, ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου· ἄλλ. ὦ δὴ κύριε περίσωσον τὴν ψυχήν μου. 2 *Ms. Alex.* με. 3 *Alex.* ἐξείλατο. 4 *Chrys.* ἕτερος, ἔμπροσθεν κυρίου, ἄλλ. ἐμπεριπατήσω. 5 *Ald.* ζώντων. Δόξα.

Ps. 115. 1 *Sch.* Ὁ Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ τοῦτον τῷ προτεταγμένῳ συνάπτουσιν· τὴν γὰρ αὐτὴν ἔχεται διανοίας, καὶ τὸν ἔνατον διχῇ διελόντες, τῇ ὅδε τῶν ψαλμῶν συναφῇ τὸν ἴσον τῶν ψαλμῶν φυλάττουσιν ἀριθμόν. 2 *S.* ἐκακώθην. *a. Sch.* Σ. ἠτύνητα. 3 *Aq.* Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαι, πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα. *Th.* πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει. *S.* καὶ εἶπον ἀδημονῶν, πᾶς ἄνθρωπος διαψεύδεται. 4 δὲ *Alex.* deest. 5 *Alex.* ἐπικαλέσομαι. Τίμιος. 6 *Alex.* αὐτῶν.

Ps. 116. 1 *Ms. Alex.* ἐπαινεσάτωσαν. 2 *Alex.* ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἔλαιος αὐτοῦ.

Ps. 117. 1 *Chrys.* τουτέστι διηνεκές, οὐ διακοπτόμενον. 2 *Ms. Alex.* κύριον, ὅτι εἰς αἰῶνα. 3 *Alex.* καὶ ἐγώ. 4 *Alex.* ἐπ' ἄρχοντας. 5 *S.* διέθρυψα. 6 *S.* ἐκύκλωσάν με, καὶ πάλιν περιεκύκλωσάν με. *Sch.* ἀντὶ τοῦ ἐπαλλήλους ἐχρήσαντο προσβολαῖς, καὶ πολιορκίαις παντοδαπαῖς. 7 *Aq. & S.* καὶ ἀπεσβέσθησαν ὡς πῦρ ἀκανθῶν. 8 *Alex.* ὡσεὶ πῦρ. 9 *Alex.* ἐκδιηγήσομαι.

θου ὃν

θον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
23 ἐγενήθη [10] εἰς κεφαλὴν γωνίας. Παρὰ κυρίου [11] ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν
24 ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐ-
25 φρανθῶμεν ἐν αὐτῇ. Ὦ κύριε σῶσον
26 δή, ὦ κύριε εὐόδωσον δή. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογήκαμεν
27 ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. Θεὸς κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· [12] συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς [13] πυκάζουσιν, ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστη-
28 ρίου. Θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι· θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε. [14] ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐ-
29 γένου μοι εἰς σωτηρίαν. [15] Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος [16] αὐτοῦ.

ριη'. 118.

Ἀλληλούια.

1 ΜΑκάριοι [1] ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευό-
2 μενοι ἐν νόμῳ κυρίου. Μακάριοι οἱ [2] ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
3 ἐκζητήσουσιν αὐτόν. Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.
4 Σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου, [3] τοῦ φυλάξασθαι
5 σφόδρα. Ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου.
6 Τότε οὐ μὴ [4] αἰσχυνθῶ, ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν
7 ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. Ἐξομολογήσομαί [5] σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης
8 σου. Τὰ δικαιώματά σου φυλάξω, μή
9 με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. Ἐν τίνι [6] κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ [7] φυ-
10 λάξασθαι τοὺς λόγους σου. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
11 Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου, ὅ-
12 πως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι. Εὐλογητὸς εἶ κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
13 Ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρί-
14 ματα τοῦ στόματός σου. Ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην, ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
15 Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοή-
16 σω τὰς ὁδούς σου. Ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
17 Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, [8] ζήσομαι καὶ
18 φυλάξω τοὺς λόγους σου. Ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ [9] θαυ-
19 μάσια ἐκ τοῦ νόμου σου. Πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς
20 ἐντολάς σου. [10] Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ
21 καιρῷ. Ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις, ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν
22 σου. Περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
23 Καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες, καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δι-
24 καιώμασί σου. Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστί, καὶ [11] αἱ συμβουλίαι μου τὰ δι-
25 καιώματά σου. Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχή μου, ζῆσόν με [12] κατὰ τὸν λόγον σου.
26 Τὰς ὁδούς [13] μου ἐξήγγειλα καὶ ἐπήκουσάς μου, δί-
27 δαξόν με τὰ δικαιώματά σου. Ὁδὸν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν
28 τοῖς θαυμασίοις σου. [14] Ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς
29 λόγοις σου. Ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ'
30 ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. Ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην, [15] καὶ τὰ κρίματά σου
31 οὐκ ἐπελαθόμην. Ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου κύριε, μή με καταισχύνῃς.

---

10 *S.* ἀκρογωνιαῖος. 11 *Aq.* ἐγένετο τοῦτο· αὐτὸ παράδοξον ἐφάνη ἡμῖν. *S.* αὕτη ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. 12 *Aq.* θύσατε ἑορτὴν ἐν πιμελέσι. *Chrys.* Σ. συνδήσατε ἐν πανηγύρει πυκάσματα. τί δέ ἐστι, συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν; κατὰ μὲν τὸν ἕνα ἑρμηνευτὴν, θύσατε θυσίας λιπαράς· κατὰ δὲ τὸν ἕτερον, στεφανώματα καὶ κλάδους ἀνάψατε τοῦ λαοῦ. 13 *Sch.* σκιάζουσιν, καλύπτουσιν, κοσμοῦσιν. 14 *Sch.* οὗτοι οἱ β'. στίχοι ἐκ ἐκεῖνο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρ' οὐδενί, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. οὔτε εἰς τὸ Εὐσεβίου. *a. Sch.* ὅλος ὁ στίχος παρ' οὐδενὶ εὕρηται. 15 *Sch.* οὐ μάτην ἐκ δευτέρου κατὰ τὸν παρόντα ψαλμὸν τὸν στίχον ὁ ψαλμῳδὸς ἐνέταξε. 16 *Ald.* αὐτοῦ Δόξα. Κάθισμα ιϛ'.

Ps. 118. 1 *Ms. Alex.* οἱ ἄμωμοι. *Sch.* οὔπω στίχος ἐστίν· ἔλεγε γάρ τις τοὺς στίχους ἐμμέτρους εἶναι τοὺς παρ' Ἑβραίοις, ἑξαμέτρους μὲν τοὺς ἐν τῇ τοῦ δευτερονομίου ᾠδῇ, τοὺς δὲ ψαλμοὺς τριμέτρους εἶναι καὶ τετραμέτρους. ἔστιν οὖν ὁ πρῶτος στίχος μέχρι τοῦ, ἐν νόμῳ κυρίου. 2 *Alex.* ἐξεραυνῶντες. 3 *Alex* φυλάσσεσθαι. 4 *Alex.* ἐπαισχυνθῶ. 5 *Alex.* σοι κύριε ἐν. 6 *S.* λαμπρυνεῖ. 7 *Alex.* φυλάσσεσθαι. 8 sic est in *vet. Psalt.* & in *Rom.* & apud *Apoll.* sicque legunt *Hilar. Amb.* & *Aug.* sed *Ald. C.* ζῆσόν με. 9 *Alex.* θαυμάσια σου ἐκ. *S.* τεράστια. 10 *Th.* V. & VI. *ed.* ἐπεποίθησεν. *S.* τελεία ἦν. *Aq.* ut 70. 11 *Alex.* ἡ συμβουλία. 12 *Alex.* κατὰ τὸ λόγιόν σου. 13 *Alex.* σου. 14 sic *Gr. ll. Ambr.* vero hoc loco legit, *Stillavit anima mea præ tædio.* & adjungit, *aliquos codd.* habere, *Dormitavit*; *Orig.* vero legisse, ἔσταξεν. de quo etiam hic *Hilar. Apoll.* θυμὸς ἐμὸς ἤμυσε, ut videatur legisse, ἐνύσταξεν. quod *Lat.* quoque *edd.* hab. item *Æth.* 15 καὶ *Alex.* & *C.* deest.

Ὁδὸν

32 Ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας
33 τὴν καρδίαν μου. [16] Νομοθέτησόν με κύ-
ριε τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, καὶ ἐκζητή-
34 σω αὐτὴν διαπαντός. Συνέτισόν με, καὶ
[17] ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν
35 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Ὁδήγησόν με [18] ἐν
τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, [19] ὅτι αὐτὴν ἠθέλη-
36 σα. Κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
37 τύριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. Ἀπό-
στρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιό-
38 τητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. Στῆσον
τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου.
39 Περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου ὃν [20] ὑπώπτευσα,
40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. Ἰδοὺ ἐπεθύ-
μησα τὰς ἐντολάς σου, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου
41 ζῆσόν με. Καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός
σου, κύριε τὸ σωτήριόν σου [21] κατὰ τὸν λόγον σου.
42 Καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί [22] μοι λό-
γον, ὅτι ἤλπισα [23] ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.
43 Καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀλη-
θείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου
44 [24] ἐπήλπισα. Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου
διαπαντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
45 νος. Καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ,
46 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. Καὶ ἐλά-
λουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων,
47 καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην. Καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς
ἐντολαῖς σου, ἃς ἠγάπησα σφόδρα.
48 Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου
ἃς [25] ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δι-
49 καιώμασί σου. Μνήσθητι [26] τῶν λόγων σου
50 τῷ δούλῳ σου [27] ὧν ἐπήλπισάς με. Αὕτη
με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ
51 λόγιόν σου ἔζησέ με. Ὑπερήφανοι
παρηνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου
52 οὐκ ἐξέκλινα. Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων
σου ἀπ' αἰῶνος κύριε, καὶ παρεκλήθην.
53 Ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκα-
54 ταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. Ψαλτὰ ἦ-
σάν μοι τὰ δικαιώματά σου, ἐν τόπῳ παροι-
55 κίας μου. Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόμα-
τός σου κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.
56 Αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξε-
57 ζήτησα. Μερίς μου εἶ κύριε, εἶπα
58 [28] τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου. Ἐδεήθην
τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν
59 με [29] κατὰ τὸ λόγιόν σου. Διελογισάμην
[30] τὰς ὁδούς σου, καὶ [31] ἐπέστρεψα τοὺς πόδας
60 μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. Ἡτοιμάσθην
καὶ οὐκ ἐταράχθην, τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντο-
61 λάς σου. Σχοινία ἁμαρτωλῶν περιε-
πλάκησάν μοι, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθό-
62 μην. Μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην, τοῦ [32] ἐξ-
ομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιο-
63 σύνης σου. [33] Μέτοχος ἐγώ εἰμι πάν-
των τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς
64 ἐντολάς σου. [34] Τοῦ ἐλέους σου κύριε πλή-
ρης ἡ γῆ, τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
65 [35] Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου κύριε
66 [36] κατὰ τὸν λόγον σου. Χρηστότητα καὶ παι-
δείαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς
67 σου ἐπίστευσα. Πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι,
ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐ-
68 φύλαξα. Χρηστὸς εἶ σὺ κύριε· καὶ ἐν τῇ
χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
69 Ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐ-
γὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου [37] ἐξερευνήσω τὰς ἐν-
70 τολάς σου. [38] Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρ-
δία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.
71 [39] Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν
72 μάθω τὰ δικαιώματά σου. [40] Ἀγαθός
μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου, ὑπὲρ χιλιάδας
73 χρυσίου καὶ [41] ἀργυρίου. Αἱ χεῖρές σου ἐποίη-
σάν με καὶ [42] ἔπλασάν με, συνέτισόν με καὶ μα-
74 θήσομαι τὰς ἐντολάς σου. Οἱ φοβούμενοί
σε ὄψονταί με καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς

---

16 *S.* Ὑπόδειξον. *Aq.* & *Th.* Φώτισον. 17 *Alex.* ἐξερευνήσω. 18 *Alex.* ἐν τρίβῳ. 19 *Aq.* ὅτι ἐν αὐτῇ ἐβουλήθην. *Th.* & VI. *ed.* ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. V. *ed.* ὅτι ἐν αὐτῇ. *S.* ut 70. 20 *Aq.* ὑπεστάλην. *Th.* & *S.* εὐλαβοῦμαι. *Sch.* τὸ δὲ ὑπώπτευσα, ἀντὶ τοῦ ὑπεστάλην, ὁ Ἀκ. εἴρηκεν· οὕτω δὲ καὶ ὁ Θεοδ. ὁ δὲ Σύμ. ὃν εὐλαβοῦμαι. 21 *Alex.* κατὰ λόγιόν σου. *S.* ut 70. *Aq.* & *Th.* κατὰ τὸ λόγιόν σου. 22 *Alex.* με. 23 *Alex.* ἐπὶ τοὺς λόγους σου. 24 *Alex.* ἐφήλπισα. 25 *Alex.* ἠγάπησα σφόδρα, καί. 26 *Alex.* τὸν λόγον. 27 *Alex.* ὧ ἐφήλπισάς με. 28 *Alex.* φυλάξασθαι. 29 *Alex.* κατὰ λόγιόν σου. 30 sic hab. *Ambrosiana ed.* Mediolan. Ecclesiæ. sic *Æth.* & *Arab.* sic quoque *Apoll. cat.* vero *edd. Lat.* *vias meas* idque seqq. *Hilar. Ambr. Hier.* & *Aug.* *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὰς ὁδούς μου, ἔχει· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἡρμήνευσαν ἑρμηνευταί, καὶ οἱ ό. ἐν τοῖς ἑξαπλοῖς. *Alex.* hab. κατὰ τὰς ὁδούς σου. 31 *S.* ἐπέστρεφον. 32 *Alex.* ἐξομολογήσασθαί σοι. 33 *Sch.* Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς ό. Σ. συνημμένος· ὁ Σύρος, φίλος. 34 *Alex.* Τοῦ ἐλαίους κυρίου πλήρης. 35 *S.* Εὐηργέτησας τὸν δοῦλόν σου. 36 *Alex.* κατὰ τὸ λόγιόν σου. 37 *Alex.* ἐξεραυνήσω. 38. *Sch.* Ἐσκληρύνθη, ἀπελιθώθη. 39 *Th.* ut 70. *S.* Συνήνεγκέ μοι, ὅτι ἐκακώθην ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν τὰ προστάγματά σου. 40 *Alex.* Ἀγαθόν μοι. 41 *Ald.* ἀργυρείου. Δόξα. Στάσις ά. 42 *S.* ἀπήρτισάν με.

75 λόγους σου [43] ἐπήλπισα. Ἔγνων κύριε ὅτι
δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθείᾳ ἐτα-
76 πείνωσάς με. Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου
τοῦ παρακαλέσαι με, κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δού-
77 λῳ σου. [44] Ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί
σου, [45] καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη
78 μου ἐστίν. Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι,
ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ἐγὼ δὲ ἀδολε-
79 σχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. Ἐπιστρεψάτω-
σάν με οἱ φοβούμενοί σε, καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ
80 μαρτύριά σου. Γενηθήτω ἡ καρδία μου
ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ
81 αἰσχυνθῶ. Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου
ἡ ψυχή μου, [46] εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
82 Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ [47] λόγιόν
σου, λέγοντες, Πότε παρακαλέσεις με;
83 Ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ· τὰ δικαιώ-
84 ματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. Πόσαι εἰσὶν
αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ
85 τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν; [48] Διηγή-
σαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ
86 ὡς ὁ νόμος σου κύριε. Πᾶσαι αἱ ἐντο-
λαί σου ἀλήθεια. [49] ἀδίκως κατεδίωξάν με,
87 βοήθησόν μοι. Παρὰ βραχὺ συνετέ-
λεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον
88 τὰς ἐντολάς σου. Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆ-
σόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόμα-
89 τός σου. Εἰς τὸν αἰῶνα κύριε ὁ λόγος σου
90 διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ. Εἰς γενεὰν καὶ
γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου. ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ
91 διαμένει. Τῇ διατάξει σου διαμένει [50] ἡμέ-
ρα, ὅτι τὰ [51] σύμπαντα δοῦλα σά.
92 Εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστί, τότε
ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.
93 Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμά-
94 των σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. Σός
εἰμι ἐγώ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου
95 ἐξεζήτησα. Ἐμὲ [52] ὑπέμειναν ἁμαρ-
τωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συν-
96 ῆκα. [53] Πάσης συντελείας εἶδον πέ-
ρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.
97 Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου κύριε; ὅλην τὴν
98 ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. Ὑπὲρ τοὺς ἐχ-
θρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου,
99 [54] ὅτι εἰς τὸν [55] αἰῶνα ἐμή ἐστιν. Ὑπὲρ
πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ
100 μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. Ὑπὲρ
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξ-
101 εζήτησα. Ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς
[56] ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω
102 τοὺς λόγους σου. Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου
οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.
103 Ὡς [57] γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά
104 σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. Ἀπὸ τῶν
ἐντολῶν σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν
105 ὁδὸν ἀδικίας [58]. [59] Λύχνος τοῖς πο-
σί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.
106 Ὤμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα
107 τῆς δικαιοσύνης σου. Ἐταπεινώθην ἕως
σφόδρα κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
108 Τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δὴ κύ-
ριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.
109 [60] Ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντός, καὶ
110 τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. Ἔθεντο
ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν
111 σου οὐκ ἐπλανήθην. Ἐκληρονόμησα
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλία-
112 μα τῆς καρδίας μου εἰσίν. Ἔκλινα τὴν
καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς
113 τὸν αἰῶνα [61] δι' ἀντάμειψιν. Παρανό-
μους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
114 Βοηθός μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ, εἰς τοὺς
115 λόγους σου [62] ἐπήλπισα. Ἐκκλίνατε
ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ [63] ἐξερευνήσω

---

43 *Alex.* ἐφήλπισα. 44 *Alex.* Ἐλθάτωσάν μοι. 45 *Alex.* καὶ ζῆσόν με. 46 *Alex.* εἰς τὸν λόγον σου ἐφήλπισα. 47 *Alex.* λόγιόν σου, * Ὅτι ἐγενήθην ὡσεὶ ἀσκός. 48 *Aq.* Ἔσκαλλόν μοι ὑπερήφανοι βρόχους. *S.* Ὑπώρυξάν μοι ὑπερήφανοι ὑπόγεια. V. *ed.* Ὤρυξάν μοι ὑπερήφανοι βοθύνους. 49. sic *Ambr.* & *Aug.* hab. *injuste. Hilar. inique.* atque ita est in *Æth. Psalt. edd.* vero *Lat.* hab. *iniqui. vet.* quidem *Psalt. injusti.* utrumque sane est in *Psalt. Arab.* tum *inique*, tum *iniqui.* & apud *Apoll.* οἱ δ' ἀδίκως μ' ἐδίωκον. 50 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 51 *Alex.* σύνπαντα. *Sch.* Θ. Σ. ὁμοίως τοῖς ο'. A. δοῦλα σά. 52 *S.* & *Th.* προσεδόκησαν. 53 *Aq.* τῇ πάσῃ τελέσει. *S.* πάσης κατασκευῆς. 54 *Aq.* ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὕτη μοι. *Th.* ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοι. *S.* διὸ εἰς αἰῶνα αὕτη μοι. 55 *Alex.* & *C.* αἰῶνά μοι (*C.* ἐμοί) ἐστίν. 56 *Aq.* εἶρξα πόδας μου. *Th.* V. & VI. *ed.* ἐκώλυσα. *S.* ut 70. 57 *Alex.* γλυκῖα. 58 *Alex.* ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. Λύχνος. 59 sic quoque hab. *Psalt. Æth. Apoll.* metaphr. ac *Hier.* in c. I. Aggæi, *lex tua. ed.* vero *Lat.* hab. *verbum tuum.* atque ita legunt *Hilar. Ambr.* & *Aug.* 60 sic in *Rom. Psalt.* est, in *Æth.* & *Arab.* tum *Apoll.* Ἦτορ ἐμὸν παλάμῃσι διηνεκέως σέθεν ἴσχω. sic quoque legunt *Hil.* & *Ambr. cat.* vero *edd. Lat.* hab. *in manibus meis.* quam lectionem tum asserit *Hier.* in ep. ad Sun. tum *Ambr.* fatetur *aliquot codd.* habere, sed plerosque priorem. *Aq.* ἡ ψυχή μου ἐν ταρσῷ μου. *S.* ἡ ψυχή μου μετὰ χεῖρα μου. *Th.* ut 70. V. *ed.* ἐν χειρί μου. 61 *Alex.* δι' ἀντάμιμψιν. 62 *Alex.* ἐφήλπισα. 63 *Alex.* ἐξεραυνήσω.

τὰς ἐντο-

116 τὰς ἐντολάς του Θεοῦ μου. Ἀντιλαβοῦ μου [64] κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ [65] ζῆσόν με, καὶ μὴ καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.

117 Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασί σου διαπαντός.

118 [66] Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμη-

119 μα αὐτῶν. [67] Παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ

120 τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου. [68] Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.

121 [69] Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ πα-

122 ραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με. [70] Ἔνδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθὸν, μὴ συκοφαντη-

123 σάτωσάν με ὑπερήφανοι. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου, καὶ εἰς

124 τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. Ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου [71] κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ

125 δικαιώματά σου δίδαξόν με. Δοῦλός σου εἰμὶ ἐγὼ, συνέτισόν με, καὶ γνώσομαι

126 τὰ μαρτύριά σου. [72] Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ κυρίῳ, [73] διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.

127 Διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ

128 [74] χρυσίον καὶ τοπάζιον. Διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην, πᾶσαν

129 ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου, διὰ τοῦτο [75] ἐξηρεύνησεν αὐ-

130 τὰ ἡ ψυχή μου. Ἡ δήλωσις τῶν λόγων

131 σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. Τὸ στόμα μου [76] ἤνοιξα, καὶ εἵλκυσα πνεῦμα, ὅτι τὰς

132 ἐντολάς σου [77] ἐπεπόθουν. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, κατὰ τὸ κρίμα τῶν

133 [78] ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.

134 Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ

135 φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. Τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ

136 δικαιώματά σου. Διεξόδους ὑδάτων [79] κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ

137 [80] ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. Δίκαιος εἶ κύ-

138 ριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου. Ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου, καὶ ἀλήθειαν

139 σφόδρα. [81] Ἐξέτηξέ με [82] ὁ ζῆλός σου, ὅτι ἐπελάθοντο [83] τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί

140 μου. Πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.

141 Νεώτερος ἐγώ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

142 Ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ

143 ὁ νόμος σου ἀλήθεια. Θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὕροσάν με, [84] ἐντολαί σου μελέτη μου.

144 Δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα,

145 συνέτισόν με, καὶ [85] ζήσομαι. Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου κύριε,

146 τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω. Ἐκέκραξά [86] σοι, σῶσόν με, καὶ φυλάξω τὰ

147 μαρτύριά σου. Προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου [87] ἐπήλπισα.

148 Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον,

149 τοῦ μελετᾷν τὰ λόγιά σου. Τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κρί-

150 μα σου [88] ζῆσόν με. [89] Προσήγγισαν

---

64 *Sch.* 70. *Th.* & *S.* τὸν λόγον σου. *Aq.* τῷ ῥήματί σου. 65 *Lat. edd. Æth.* item & *Arab.* hab. *& vivam.* utrumque vero abest ab hac metaphr. *Apoll.* Ἀμφιτεοῖς ἐπέεσσιν ἀρηγόνα χεῖρα τιταίνοις, Μηδὲ καταισχύνῃς με τεὴν δεδοκημένον ἀλκήν. 66 *Aq.* Ἀπεσκολόπισας πάντας τοὺς ἀποστρεφομένους ἀπὸ ἀκριβασμοῦ, ὅτι ψευδεῖς συνεπιθέσεις αὐτῶν. *S.* Ἀπήλεγξας πάντας τοὺς ῥεμβομένους ἀπὸ τῶν προσταγμάτων σου, ματαία γὰρ πᾶσα ἡ δολιότης αὐτῶν. *Th.* & *V. ed.* Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν. 67 *Aq.* Στέμφυλα διελογίσω πάντας ἀσεβεῖς τῆς γῆς. *S.* Σκωρίαν ἐλογίσω πάντας παρανόμους. in *a. cod.* σκαιωρίαν. *Th.* & *V. ed.* Εἰς οὐδὲν διέκοψας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς. 68 *Th.* ut 70. *S.* ὀρθοτριχεῖ ὑπὸ φόβου σου ἡ σάρξ μου. *Aq.* ἡλώθη ἀπὸ πτοήσεώς σου ἡ σάρξ μου. 69 *Aq. V.* & *VI. ed.* ἐποίησα κρίσιν. *S.* ἐποίησα τὰ κρίματά σου. 70 *Alex. Ald. C.* Ἔκδεξαι. *S.* Ἀνάδεξαι. *Aq.* & *Th.* Ἐγγύησαι. 71 *Alex.* κύριε κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ τά. 72 *S.* καιρὸς πρᾶξαι τῷ κυρίῳ, ὅταν διασκεδαννῦσι τὸν νόμον σου. 73 *Sch.* Ἀ. ἠκύρωσαν. τὰ δὲ ἄλλα, ὁμοίως τοῖς ό. ἡ έ. καὶ ς'. διεσκέδασαν. 74 *Alex.* τὸ χρυσίον. 75 *Alex.* ἐξηραίνησεν. 76 *Alex.* ἤνυξα, καὶ ἥλκυσα. 77 *Ald.* ἐπιπόθουν. Δόξα. Στάσις γ'. Secunda στάσις deest, sed relinquitur spatium, sicut in hoc loco inter versum 93, & 94. ubi poni debuisse videtur. 78 *Alex.* ἀγαπούντων. 79 *Alex.* διέβησαν. *Ald. C.* κατέδυσαν. *Rom. Psalt.* & *Hil.* hab. *transierunt. Psalt. vet. descenderunt.* quod seq. *Aug.* & *Ambr.* leg. κατέβησαν, *descenderunt*: monetque esse *aliquos codd.* qui hab. κατεβίβασαν. ex quo *Lat. vulg. ed.* hab. *deduxerunt.* idem *Ambr.* l. 11. de pœnit. c. 10. & nonnullis aliis locis disjungit διεξόδους. nam habet, *per exitus aquarum descenderunt oculi mei.* 80 ita *Ambr.* leg. *custodivi.* & sic hab, *ed. Æth.* & *Arab. Apoll.* Δακρυόεντα κέλευθα φίλης προχέεσκεν ὀπωπῆς, Οὕνεκα θεσπεσίαν ὑπερέδραμον ἤθεα θεσμῶν. ita quid legerit certum non est. *edd. Lat.* hab. *custodierunt.* quod leg. *Aug.* & adjungit, quosdam codd. *custodivi*, habere. de quo *Hier.* in ep. ad Sun. 81 *Aq.* Ἐξώλεσέ με ὁ ζῆλός σου. *S.* Ἀπεσιώπησέ με ἡ ζήλωσίς μου. 82 *Alex.* ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου. 83 *Alex.* τῶν ἐντολῶν σου. 84 *Alex.* αἱ ἐντολαί σου. 85 *Alex.* ζῆσόν με. 86 *Alex.* σε. 87 *Alex.* ἐφήλπισα. 88 *Th.* ζῆσόν με. *Aq.* ζώωσόν με. *S.* ἀναζώωσόν με. 89 *S.* Ἐστάνευσαν οἱ διώκοντές με.

οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίᾳ, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου
151 σου ἐμακρύνθησαν. [90] Ἐγγὺς εἶ κύριε,
152 καὶ [91] πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια. Κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν
153 αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
154 σου οὐκ ἐπελαθόμην. Κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.
155 Μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ
156 δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν. Οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοὶ κύριε, [92] κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν
157 με. Πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ [93] θλίβοντές με· ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.
158 Εἶδον [94] ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ
159 λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο. Ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα κύριε, ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν
160 με. Ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
161 Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ ἀπὸ τῶν λό-
162 γων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου. Ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου, ὡς ὁ εὑρί-
163 σκων σκῦλα πολλά. Ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
164 Ἑπτάκις τῆς ἡμέρας [95] ᾔνεσά [96] σε ἐπὶ τὰ
165 κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. Εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι [97] τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ
166 ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. [98] Προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου κύριε, καὶ τὰς ἐντολάς
167 σου ἠγάπησα. Ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου, καὶ ἠγάπησεν [99] αὐτὰ σφό-
168 δρα. Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου [100] ἐν-
169 αντίον σου κύριε. [1] Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου [2] ἐνώπιόν σου κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συν-
170 έτισόν με. Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου κύριε, κατὰ [3] τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί
171 με. Ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
172 [4] Φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου [5] τὰ λόγιά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.
173 Γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐν-
174 τολάς σου [6] ᾑρετισάμην. [7] Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη
175 μου ἐστί. Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.
176 Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός, ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ [8] ἐπελαθόμην.

ριθ'. 119.

[1] Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα,
2 καὶ εἰσήκουσέ μου. Κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου [2] ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δο-
3 λίας. [3] Τί δοθείη σοι, καὶ τί προστε-
4 θείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν; [4] Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα σὺν τοῖς ἄνθραξι
5 τοῖς ἐρημικοῖς. [5] Οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν
6 σκηνωμάτων Κηδάρ. Πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου. μετὰ τῶν μισούντων [6] τὴν εἰρήνην
7 Ἤμην εἰρηνικός· [7] ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

ρκ'. 120.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, [1] ὅθεν
2 ἥξει ἡ βοήθειά μου. Ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
3 γῆν. [2] Μὴ [3] δῴης εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ [4] νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.
4 Ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν

---

90 *Alex.* & *Comp.* Ἐγγὺς εἶ σὺ κύριε, καί. 91 *Alex.* πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια. 92 *Aq.* κατὰ κρίσεις σου ζώωσόν με. 93 *Alex.* ἐκθλίβοντές με.
94 *vet. Psalt.* & *Aug.* *insensatos.* *Psalt. Rom.* Hil. & *Ambr.* *non servantes pactum.* Lat. *ed. vulg.* *praevaricantes.* Sch. Ἀ' Θ. ἡ ς'. ἀσυνθετοῦντας· Σ. καὶ ἡ ε'. ἀθετοῦντας. 95 *Aq.* & S. ὕμνησά σε. 96 *Alex.* σοι. 97 *Alex.* τὸ ὄνομά σου. 98 *Alex.* Προσεδόκουν. 99 αὐτὰ σφόδρα *Ald.* desunt. 100 *Alex.* ἐνώπιόν σου. 1 *Alex.* Ἐγγισάτω. 2 *Alex.* ἐναντίον σου. 3 *Alex.* τὸ κρίμα σου ζῆσόν με. Ἐξερεύξονται. 4 *Alex.* Φθέγξεται. 5 *Alex.* τὸ λόγιόν σου. 6 S. εἱλόμην. *Aq.* & *Th.* ἐξελεξάμην.
7 *Th.* V. & VI. *ed.* ἐπεποίθησα. *Aq.* ἐξεχόμην. S. ὑπερεπεθύμησα. 8 *Ald.* ἐπελαθόμην. Δόξα. Κάθισμα ιζ'.
Ps. 119. 1 *Th.* Ἆσμα τῶν ἀναβάσεων. S. & *Aq.* Εἰς τὰς ἀναβάσεις. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἀπὸ χείλους ψευδοῦς.
3 *Chrys.* ἕτερος, τί παρέξει σοι, ἢ τί προσθήσει σοι γλῶσσα δολία; ὁ δὲ ἕτερος, τί δῴη σοι, καὶ τί προσθείη σοι γλῶσσα κατεπιθέσεως; *Sch.* ποία εὑρεθῇ, φησί, τῆς κακίας ταύτης ἀξία τιμωρία; 4 *Chrys.* ἕτερος, βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα μετὰ ἀνθράκων ἐστοιβασμένων· Ἀ. σὺν ἀνθρακιαῖς ἀρκευθίναις. 5 *Ms. Alex.* Οἴμμοι. *Chrys.* ἕτερος, ὤμοι ὅτι παροικῶν παρείλκυσα· ἄλλος, ὅτι προσηλύτευσα ἐν μακρυσμῷ. 6 *Alex.* εἰρήνην. 7 *Aq.* ὅταν ἐλάλουν, αὐτοὶ εἰς πόλεμον. *Th.* ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουσάν με. S. ἐλάλουν αὐτοῖς πολεμικῶς.
Ps. 120. 1 *Ms. Alex.* πόθεν. 2 *Jo. Chrys.* ita leg. & *Apoll.* Ἀλλὰ φίλος μὴ σεῖο πόδα κλονέεσθαι ἐάσῃς. at *Psalt. vet.* hab. *Ne des ad movendum pedem meum.* quod seq. *Aug.* ceterae *edd. Lat.* *Non det in commotionem pedem tuum.* idque *Hilar.* hab. *Psalt. Aeth.* *Non det pedem meum.* *Aq.* Μὴ δώῃς εἰς σφαλμὸν πόδας σου. *Th.* Μὴ δῴης εἰς σάλον. S. Μὴ δῴης περιτραπῆναι. 3 *C.* δῴη. 4 *Alex.* νυστάξει.

Ἰσραήλ.

5 Ἰσραήλ. Κύριος [5] φυλάξει σε, κύριος σκέπη [6] σου [7] ἐπὶ χεῖρα [8] δεξιάν σου. 6 Ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα. 7 Κύριος [9] φυλάξαι σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, [10] φυλάξει τὴν ψυχήν σου ὁ 8 κύριος. Κύριος [11] φυλάξει [12] τὴν εἴσοδόν σου, καὶ τὴν ἔξοδόν σου, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

ρκα'. 121.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Εὐφράνθην [1] ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι, Εἰς 2 οἶκον κυρίου πορευσόμεθα. Ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσαλήμ. 3 [2] Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις, ἧς [3] ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό. 4 Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν [4] αἱ φυλαί, [5] φυλαὶ κυρίου μαρτύριον [6] τῷ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι 5 τῷ ὀνόματι κυρίου. Ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι [7] ἐπὶ οἶκον Δαυίδ. 6 [8] Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, 7 καὶ [9] εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε. Γενέσθω [10] δὴ εἰρήνη [11] ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ [12] εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου. 8 [13] Ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου, [14] ἐλάλουν 9 [15] δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ. [16] Ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθά [17] σοι.

ρκβ'. 122.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. 2 Ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, 3 ἕως οὗ οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς. Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐ- 4 πλήσθημεν ἐξουδενώσεως. Ἐπὶ πλεῖον [1] ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν· τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσι καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

ρκγ'. 123.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 [1] Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ 2 Ἰσραήλ, Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, 3 Ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς· ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν [2] αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς, 4 [3] Ἄρα [4] τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς. χεί- 5 μαρρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. [5] Ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστα- 6 τον. Εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν 7 ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον [6] ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ 8 ἡμεῖς [7] ἐρρύσθημεν. Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν [8] γῆν.

ρκδ'. 124.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος Σιών, [1] οὐ σαλευθήσεται εἰς αἰῶνα ὁ κατοικῶν 2 Ἱερουσαλήμ. ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, [2] καὶ ὁ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. 3 [3] Ὅτι [3] οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων, [4] ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι [5] ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. 4 Ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ 5 τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς [6] τὰς στραγγαλιάς, ἀπάξει κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

---

5 *C.* φυλάξοι. 6 *Ald. C.* σοι. 7 *Chrys.* ἕτερος, παρὰ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν σου. 8 *Alex.* δεξιᾶς σου. 9 *Alex.* φυλάξει. *C.* φυλάξοι. 10 *C.* φυλάξοι. 11 *C.* φυλάξοι. 12 *Chrys.* ἕτερος, τὴν προσέλευσίν σου.

Ps. 121. 1 *Chrys.* ἄλλος, εἰπόντων μοι, εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἔλθωμεν. 2 *S.* Ἱερουσαλὴμ τὴν ᾠκοδομημένην ὡς πόλιν, συνάφειαν ἔχουσαν ὁμοῦ. 3 *Ms. Alex.* οἱ μέτοχοι αὐτῆς. 4 *Chrys.* ἕτερος, σκῆπτρα. 5 *Alex.* αἱ φυλαί. 6 *Ald. C.* τοῦ. 7 *Alex.* ἐπ' οἶκον. 8 *Chrys.* ἄλλος, ἀσπάσασθε. 9 *Chrys.* ἕτερος, ἠρεμήσουσιν· ἄλλος, εὐπαθήσαισαν ἀγαπῶντές σε. 10 *Alex.* δὴ *C.* deest. 11 *Chrys.* ἄλλος, ἐν τῷ προτειχίσματί σου· ἄλλος, ἐν τῷ περιβόλῳ σου. 12 *Chrys.* ἄλλος, εὐπάθεια· ἄλλ. ἠρεμία· ἄλλ. ἡσυχία ἐν τοῖς βασιλείοις σου. *Sch.* βάρεις, ἐπιχωρείως λέγονται παρὰ Σύροις αἱ μεγάλαι οἰκίαι. 13 *Alex.* Ἕνεκεν. 14 *Chrys.* ἄλλος, λαλήσω εἰρήνην ἐν σοί. 15 *Alex.* δέ. 16 *Alex.* Ἕνεκεν. 17 *Alex.* ἐξεζήτησα ἀγαθά.

Ps. 122. 1 *S.* πολλῶν ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐπιλαλούντων τῶν εὐθηνούντων, καὶ ἐξευτελιζόντων τῶν ὑπερηφάνων. *Aq.* πολλὰ ἐνεπλήσθη. *Chrys.* ἄλλος, τοῦ μυχθισμοῦ τῶν ὑπερφερῶν.

Ps. 123. 1 *S.* Εἰ μὴ κύριος ὃς ἐγένετο ἡμῖν. 2 *Ald. C.* αὐτοῦ. 3 *Chrys.* ἄλλ. τότε ἂν τὰ ὕδατα παρέκλυσεν ἡμᾶς ὡς φάραγξ, παρελθόντα κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν. 4 *Ms. Alex.* τὸ ὕδωρ κατεπόντισεν. 5 *Chrys.* ἕτερος, τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὡς τὰ ὕδατα, οἱ ὑπερήφανοι. 6 *Alex.* ἐρύσθη. 7 *Alex.* ἐρύσθημεν. 8 *Ald.* γῆν. Δόξα.

Ps. 124. 1 *Chrys.* ἕτερος, ἀπερίτρεπτον εἰς τὸν αἰῶνα οἰκούμενον περὶ Ἱερουσαλήμ. 2 *Ms. Alex.* καὶ κύριος. 3 *Alex.* οὐκ ἀφήσει τὴν ῥάβδον. 4 *Chrys.* ἄλλος, διὰ τοῦτο οὐκ ἐκτείνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν. 5 *Alex.* ἐν ἀνομίᾳ. 6 *Aq.* διαπλοκάς. *S.* σκολιότητας. *Th.* διεστραμμένα.

ρκε´. 125.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 [1]ἘΝ τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών, ἐγενήθημεν [2]ὡσεὶ παρακεκλημένοι.
2 Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν [3]ἀγαλλιάσεως· τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, Ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι
3 μετ᾽ αὐτῶν. Ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ᾽ ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
4 Ἐπίστρεψον κύριε τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς
5 [4]χειμάρρους ἐν τῷ Νότῳ. Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.
6 Πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ ἔκλαιον [5]βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει, αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

ρκς´. 126.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ἘΑν μὴ [1]κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν [2]οἱ οἰκοδομοῦντες· ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνη-
2 σεν ὁ φυλάσσων. [3]Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστι [4]τὸ ὀρθρίζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, [5]οἱ ἐσθίοντες ἄρτον [6]ὀδύνης, ὅταν δῷ τοῖς ἀγα-
3 πητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. Ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου, υἱοί, [7]ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
4 Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως οἱ υἱοὶ [8]τῶν
5 ἐκτετιναγμένων. [9]Μακάριος [10]ὃς πληρώσει [11]τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν· οὐ [12]καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς [13]αὐτῶν [14]ἐν πύλαις.

ρκζ´. 127.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΜΑκάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ
2 πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. [1]Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι· μακάριος εἶ, καὶ
3 καλῶς σοι ἔσται. Ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα [2]ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέ-
4 ζης σου. Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄν-
5 θρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. [3]Εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ Σιών, [4]καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
6 σου. Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου· [5]εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

ρκη´. 128.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΠΛεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου,
2 εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ· Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, [1]καὶ γὰρ οὐκ [2]ἠδυ-
3 νήθησάν μοι. Ἐπὶ [3]τὸν νῶτόν μου [4]ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί, ἐμάκρυναν τὴν ἀνο-
4 μίαν αὐτῶν. Κύριος δίκαιος συνέκοψεν
5 [5]αὐχένας ἁμαρτωλῶν. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ [6]ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ
6 μισοῦντες Σιών. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος [7]δωμάτων, [8]ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξ-
7 ηράνθη· Οὗ οὐκ ἐπλήρωσε [9]τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγ-
8 ματα συλλέγων. Καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παράγοντες, Εὐλογία κυρίου ἐφ᾽ [10]ὑμᾶς, [11]εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι [12]κυρίου.

ρκθ´. 129.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 [1]ἘΚ βαθέων ἐκέκραξά [2]σοι κύριε,
2 Κύριε εἰσάκουσον τῆς [3]φωνῆς μου· γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

Ps. 125. 1 *Chrys.* ἕτερος, Ὅταν ἐπιστρέψει κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών, ἐσόμεθα παρακεκλημένοι· ἄλλος ἑρμηνευτής, ὡσεὶ ἐνυπνιαζόμενοι. 2 *Alex.* ὡς. 3 *Aq.* αἰνέσεως. *S.* εὐφημίας. 4 *Alex.* ὁ χειμάρρους. *Aq.* καταρροίας. *S.* ὀχετούς. *V. ed.* ἀφέσεις. 5 *Alex.* αἴροντες.
Ps. 126. 1 *Ms. Alex.* ὁ κύριος οἰκοδομήσει. 2 *Alex.* οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν· ἐὰν μὴ ὁ κύριος. 3 *Aq.* Εἰκῆ ὑμῖν ὀρθρίζουσιν ἀνίστασθαι, βραδύνουσι καθῆσθαι. *S.* Μάταιον ὑμῖν ἐξ ὄρθρου ἀνίστασθαι εἰς τὸ οἰκῆσαι. *Chrys.* ἄλλος, χρονίζουσι τοῦ καθῆσθαι. 4 *Alex.* τοῦ ὀρθρίζειν. 5 *Alex.* οἱ ἔσθοντες. 6 *S.* εἰδώλων. *VI. ed.* πλάνης. 7 *Chrys.* ἕτερος, μισθὸς ὁ καρπὸς τῆς γαστρός. 8 *S.* τῆς νεότητος. *Sch.* ἄλλος, τῶν πεδητῶν. 9 *Aq.* & *S.* ἀνήρ. 10 *Alex.* ἄνθρωπος ὅς. 11 *Chr.* ἕτερος, τὴν φαρέτραν αὐτοῦ. 12 *Alex.* καταισχυνθῶσιν. 13 *Ald. C.* αὐτοῦ. 14 *Alex.* ἐν πύλῃ.
Ps. 127. 1 *Ms. Alex.* Τοὺς καρποὺς τῶν πόνων σου. *Sch.* οἱ ό. καρπὸν οὐ τὴν ἐπικαρπίαν ἐκάλεσαν, ἀλλὰ τὸ μόριον τῶν χειρῶν. sic quoque Βασιλ. α´. κεφ. ε´. ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον. *Aq.* κόπον ταρσῶν σου. *S.* κόπον χειρῶν σου. 2 *Alex.* ἐν τοῖς κλίτεσιν. *Chrys.* ἄλλος, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις· ἀλλ. ἐν τοῖς μηροῖς. 3 *Alex.* Εὐλογήσει. 4 *Chrys.* ἕτερος, καὶ ὅρα ἐν ἀγαθοῖς Ἱερουσαλήμ. 5 sic quoque *Psalt. vet.* & *Rom.* atque *Apoll.* Εἰρήνη χαρίεσσα μετὰ κλυτὸν Ἰσραήλον. sic etiam *Aug.* at *Hilar.* & *ed. Lat.* vulg. *pacem.*
Ps. 128. 1 *Chrys.* ἕτερος, ἀλλ᾽ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι· ἄλλος, ἀλλ᾽ οὐχ ὑπερίσχυσάν μου. 2 *Ms. Alex.* ἐδυνήθησάν. 3 *Alex.* * τῷ νώτου ἐτέκτενον. 4 *Aq.* & *Th.* ἠροτρίασαν. 5 *Aq.* & *S.* βρόχους. *V. ed.* κλοιούς. in *a. cod.* ὁ γ´ Θεοδ. κλοιούς. 6 *Chrys.* ἄλλος, ἀνατραπήτωσαν. 7 *Alex.* δομάτων. 8 *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἐξανθῆσαι ἔχει, ἀλλὰ, ἐκσπασθῆναι. *Aq.* ὁ ἀρχῆθεν ἀνέθαλεν, ἐξηράνθη. *Th.* & *V. ed.* ἐκσπασθῆναι. *S.* ἐκκαυλῆσαι. *VI. ed.* ἐκστερεῶσαι. 9 *Chr.* ἕτερος, δράκα. 10 *Ald.* ἡμᾶς. 11 *Sch.* οἱ ό. εὐλογήκαμεν. *S.* εὐλογοῦμεν. 12 *Ald.* κυρίου. Δόξα.
Ps. 129. 1 *Th.* ut 70. ἐκέκραξά σε κύριε. *Aq.* ἐκ βαθέων ἐπικαλεσάμην σε κύριε. *S.* ἐκ βαθυτάτων ἐκάλεσά σε κύριε. *V.* & *VI. ed.* ἐκέκραξά σε κύριε. 2 *Ms. Alex.* σε κύριε. 3 *Alex.* προσευχῆς μου.

Ἐὰν

3 Ἐὰν ἀνομίας [4] παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; 4 Ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν. 5 [5] ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου Ὑπέμεινά σε κύριε, [6] ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου, 6 Ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον. ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας [7] μέχρι νυκτὸς, 7 Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον· ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ τὸ [8] ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις. 8 Καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

ρλ'. 130.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν [1].

1 ΚΥ'ριε οὐχ ὑψώθη [2] ἡ καρδία μου, οὐδὲ [3] ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου· οὐδὲ ἐπορεύθην [4] ἐν μεγάλοις, οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ. 2 [5] Εἰ μὴ [6] ἐταπεινοφρόνουν, ἀλλὰ ὕψωσα [7] τὴν ψυχήν μου· ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς [8] ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου. 3 Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

ρλά. 131.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΜΝήσθητι κύριε τοῦ Δαυὶδ, καὶ πάσης τῆς [1] πρᾳότητος αὐτοῦ· 2 Ὡς ὤμοσε τῷ κυρίῳ, 3 ηὔξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ· [2] Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου, εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου· 4 Εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, [3] καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν, καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις 5 μου· Ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ, 6 σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν [4] ἐν Ἐφραθᾷ, εὕρομεν αὐτὴν 7 [5] ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. [6] Εἰσελευσώμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ· προσκυνήσωμεν [7] εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ πόδες 8 αὐτοῦ. Ἀνάστηθι κύριε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ [8] ἁγιάσματός σου. 9 Οἱ ἱερεῖς σου [9] ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ 10 ὅσιοί σου [10] ἀγαλλιάσονται. Ἕνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, [11] μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον 11 τοῦ χριστοῦ σου. Ὤμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει [12] αὐτήν, Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου, θήσομαι ἐπὶ [13] τοῦ θρόνου 12 σου. Ἐὰν φυλάξωνται [14] οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα ἃ διδάξω αὐτοὺς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν [15] ἕως τοῦ αἰῶνος 13 καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. Ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιὼν, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατ-14 οικίαν ἑαυτῷ. Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσω ὅτι ᾑρετι-15 σάμην αὐτήν. [16] Τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτά-16 σω ἄρτων. Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς [17] ἀγαλλιάσει ἀ-17 γαλλιάσονται. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυὶδ, [18] ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου. 18 Τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει [19] τὸ ἁγίασμά μου.

---

4 *Alex.* διατηρήσῃ. 5 sic est in *ed. Ambros.* Eccl. Mediolan. atque ita in *Psalt.* tum *Æth.* tum *Arab.* cæt. edd. Lat. hab. *propter legem tuam.* idque seqq. *Hil.* & *Aug.* *Apoll.* Εἵνεκα σῆς σοφίης ἀρετὴν βασιλήϊον ἔτλην. *Chrys.* ἄλλος, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου· ἄλλ. ἕνεκεν τοῦ γνωσθῆναι τὸν λόγον σου· ἄλλ. ἕνεκεν φόβου ὑπέμεινα κύριον· ἄλλ. ἕνεκεν νόμου διέμεινα κύριον. *a. Sch.* ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, Ἀ. καὶ Θ. φόβον ἡρμήνευσαν· Σ. νόμον· ἡ ε', ὅπως ἐπίφοβος ἔσῃ. videndus *Hier.* in ep. ad Sun. 6 *Aq.* ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ἐκαραδόκησα. ψυχή μου εἰς κύριον, ἀπὸ φυλασσόντων τὴν πρωΐαν. *Chr.* ἄλλος, προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου τῷ ῥήματι αὐτοῦ. 7 *Alex.* καὶ μέχρι νυκτὸς, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω. 8 *Alex.* ἱλαιός ἐστιν, καὶ πολλή.

Ps. 130. 1 *Ms. Alex.* τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* μου ἡ καρδία. 3 *Chrys.* ἄλλος, ὑψώθησαν. 4 *S.* ἐν μεγαλειότησιν. *Th.* ἐν μεγαλωσύναις, οὐδὲ ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ ἐμέ. 5 *S.* Εἰ μὴ ἠξίωσα, καὶ ὡμοίωσα τὴν ψυχήν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς μητέρα αὐτοῦ, οὕτως ἀνταποδοθείη τῇ ψυχῇ μου. 6 *Alex.* ἐταπεινοφόρουν. 7 *Alex.* τὴν καρδίαν. 8 sic hab. *Psalt. Rom.* at *Hil. Sicut ablactato super matre sua, sic retribues in animam meam. Ambr. Psalt. retribues in anima mea.* in *Comm. Gr.* legitur etiam, ἀνταπόδοσις. & *Ms. Alex.* hab. ἀνταποδόσεις. *vet. Psalt.* & *Aug. Retributio in animam meam. Gallican. Sicut ablactatum super matre sua, ita retributio in anima mea.*

Ps. 131. 1 *Ms. Alex.* πραΰτητος. *Aq.* vert. κακουχίας. *S.* κακώσεως. VI. *ed.* ταπεινώσεως. 2 *Alex.* Ἡ. 3 *Sch.* οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ· παρὰ τῷ Θεοδοτ. μόνῳ ἀντὶ τοῦ, τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν· ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ο'. ἔκειτο ὠβελισμένον. 4 *Alex.* ἐν Εὐφραθᾷ, εὕραμεν αὐτὴν ἐν * ταῖς δάσεσι τοῦ. 5 *Aq.* & *S.* ἐν χώρᾳ. V. *ed.* ἐν ἀγρῷ. 6 *Alex.* Εἰσελευσόμεθα. 7 *Alex.* εἰς τόπον. 8 *Chrys.* ἕτερος, τῆς ἰσχύος σου· ἄλλος, τοῦ κράτους σου. 9 *Chr.* ἕτερος, ἀμφιεσθήτωσαν· ἄλλος, ἐνδυσάσθωσαν δικαιοσύνην· τουτέστι τὴν ἁγιστείαν, τὴν ἱερωσύνην, τὴν λατρείαν. 10 *Alex.* ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται. 11 *Aq.* μὴ ἐπιστρέψῃς. *Th.* μὴ ἀποστρέψῃς. *S.* μὴ ἀποστραφῇς. 12 *Alex.* αὐτόν. 13 *Alex.* τὸν θρόνον. *Cypr.* leg. *super thronum meum. Ambr.* & *Hil. super sedem meam.* 14 *Alex.* υἱοί σου. 15 *Alex.* καθιοῦνται ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. Ὅτι ἐκεῖ ἐξελέξατο. 16 *Hier.* affirmat, ita vertisse 70. quos transtulisse χήραν scripsit *Hil.* idque est in *Ms. Alex.* & in aliquib. aliis ll. Gr. *viduam* est in *Lat. edd.* in *Arab. Psalt.* in *Æth.* atque in metaphr. *Apoll.* vide præterea *Hier.* in qu. in Gen. c. 45. *Aq.* ἐπισιτισμὸν αὐτῆς. *S.* τὴν σίτησιν αὐτῆς. *Th.* & V. *ed.* ut 70. *a. Sch.* γράφεται δὲ, καὶ τὴν χήραν αὐτῆς, δηλονότι τὴν ἀπροστασίαστον. in *a. cod. Sch.* τὴν εὐστηρίαν· ὥστε πάντα αὐτοῖς ὡς ἀπὸ πηγῶν ἀποῤῥεῖν. ὑπέχου τὴν τῶν ἀναγκαίων ἀφθονίαν παρέξειν. *a. Sch.* τὰς ἐν ἁγνείᾳ χηρευσάσας, καὶ σεμνότητι. 17 *Aq.* αἰνέσει αἰνέσουσι. *S.* εὐφημοῦντες εὐφημήσουσιν. 18 *Alex.* ἡτοίμασας τῷ χριστῷ μου λύχνον. 19 *S.* ὁ ἁγιασμὸς αὐτοῦ. *Chr.* ἕτερος, τὸ κέρας· ἄλλ. ἀφόρισμα αὐτοῦ· ἄλλ. τὸ ἀφωρισμένον αὐτοῦ.

ρλβʹ. 132.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν [1].

1 [1] Ἰδοὺ δὴ [2] τί καλὸν, ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ' ἢ τὸ 2 κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό; [3] Ὡς μύρον [4] ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν 3 ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Ὡς δρόσος Ἀερμὼν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν [5] εὐλογίαν, ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.

ρλγʹ. 133.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου, οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου [1] ἐν αὐλαῖς 2 οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ἐν ταῖς νυξὶν Ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν [2] εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλο- 3 γεῖτε τὸν κύριον. Εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ Σιὼν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν [3] γῆν.

ρλδʹ. 134.

Ἀλληλούϊα.

1 Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι κύ- 2 ριον. Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν αὐ- 3 λαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. Αἰνεῖτε τὸν κύριον [1] ὅτι ἀγαθὸς κύριος, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐ- 4 τοῦ ὅτι [2] καλόν. Ὅτι τὸν Ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσια- 5 σμὸν [3] ἑαυτῷ. Ὅτι ἐγὼ [4] ἔγνωκα, ὅτι μέγας ὁ κύριος, καὶ [5] ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ 6 πάντας τοὺς θεούς. Πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος, ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ [6] ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις. 7 [7] Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν· ὁ [8] ἐξάγων ἀνέμους ἐκ 8 θησαυρῶν [9] αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. 9 Ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου Αἴγυπτε, ἐν Φαραὼ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις 10 αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ, καὶ 11 ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς· Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χαναάν· 12 Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονο- 13 μίαν [10] Ἰσραὴλ [11] λαῷ αὐτοῦ. Κύριε τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, [12] καὶ τὸ μνημόσυνόν σου 14 εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρα- 15 κληθήσεται. Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. 16 Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν· ὀφθαλμοὺς ἔχου- 17 σι καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ [13] ἐνωτισθήσονται· οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα ἐν τῷ στό- 18 ματι αὐτῶν. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο [14] οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ [15] πάντες οἱ πεποιθότες 19 ἐπ' αὐτοῖς. Οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογήσατε τὸν κύριον· οἶκος Ἀαρὼν εὐλογήσατε τὸν κύριον· 20 Οἶκος Λευὶ εὐλογήσατε τὸν κύριον· οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον εὐλογήσατε τὸν κύριον. 21 Εὐλογητὸς κύριος [16] ἐκ Σιὼν, ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

ρλεʹ. 135.

[1] Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι [2] ἀγαθὸς, 2 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶ- 3 να τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος 4 αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 5 Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν 6 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [3] Τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ 7 ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι [4] φῶτα με-

---

Pſ. 132. 1 *Mſ. Alex.* τῷ Δαυίδ. 2 *Chr.* ἄλλος, ἰδοὺ δὴ τί ἀγαθὸν καὶ τί καλόν. 3 *Aq.* ὡς ἔλαιον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καταβαῖνον ἐπὶ τὸν πώγωνα, τὸν πώγωνα Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ στόμα ἐνδυμάτων αὐτοῦ. *S.* ὡς τὸ μύρον τὸ κάλλιστον ἐπὶ κεφαλὴν, καταρρέον ἐπὶ πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταρρεῦσαν ἐπὶ τὴν ὤαν τῶν περιμέτρων αὐτοῦ. *alius*, ἐνδυμάτων αὐτοῦ. *Th.* ut 70. 4 *Alex.* ἐπὶ κεφαλήν. 5 *Alex.* εὐλογίαν αὐτοῦ καὶ ζωήν.

Pſ. 133. 1 *Hil.* ſcripſit, exiſtimare nonnullos, hæc in hunc locum veniſſe ex Pſalmo proxime inſequenti. ſunt quidem in *ll. Gr.* & in *cat. edd.* 2 *Chr.* ἕτερος, ἁγίως· ἄλλος, ἡγιασμένως. 3 *Ald.* γῆν. Δόξα. Κάθισμα ιηʹ.

Pſ. 134. 1 *Chr.* ἄλλος, ὅτι χρηστός. 2 *Mſ. Alex.* ἡδύ. atque ita *Th.* vertit. *Aq.* εὐπρεπές. *S.* ut 70. 3 *Alex.* αὐτοῦ. 4 *Alex.* ἔγνων. 5 *Alex.* κύριος. 6 *Alex.* ἐν ταῖς. 7 *Chr.* ἄλλος, Ἀναβιβάζων· ἕτερος, ἀνασπῶν ἀπ' ἄκρων· ἄλλος, ἐκ τελέσματος. 8 *Aq.* V. & VI. *ed.* ἐξάγων. *S.* προφέρων. *Th.* ut 70. 9 οἱ γʹ. ἡ εʹ. ἡ ϛʹ. αὐτῶν. 10 *Sch.* οἱ οʹ. οἱ γʹ. τῷ Ἰσραήλ. 11 *Alex.* δούλῳ αὐτοῦ. 12 *Alex.* κύριε τὸ μνημόσυνόν σου. *Chr.* ἀλλ. ἡ ἀνάμνησίς σου. 13 *Alex.* ἀκούσονται· ῥῖνας ἔχουσιν καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται· χεῖρας ἔχουσιν καὶ οὐ ψηλαφήσουσιν· πόδας ἔχουσιν καὶ οὐ περιπατήσουσιν. Οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν· οὐδὲ γάρ ἐστιν πνεῦμα. 14 *Alex.* πάντες οἱ ποιοῦντες. 15 *Aq.* πᾶς ὃς πέποιθεν ἐπ' αὐτοῖς. *Th* καὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτά. *S.* πᾶς ὁ πεποιθὼς αὐτοῖς. V. *ed.* πᾶς ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῖς. VI. *ed.* πᾶς ὁ ἐλπίζων ἐπ' αὐτά. 16 *Alex.* ἐν Σιών.

Pſ. 135. 1 *Sch.* ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ περιέχει ἀλληλούϊα· ἔν τισι δὲ τοῖς ἀντιγράφοις εὕρομεν μετὰ τὸ ἀλληλούϊα καὶ, τῆς διπλῆς, ἐπιγεγραμμένον. 2 *Mſ. Alex.* χρηστός. 3 *Chr.* ἕτερος, τῷ πιλήσαντι. 4 *Th.* τὰ ἄστρα. *Aq.* & *S.* ut 70.

γάλα

γάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
8 Τὸν ἥλιον [5] εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς
9 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὴν σελήνην καὶ [6] τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι
10 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν,
11 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς
12 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
13 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν [7] εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν
14 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔ-
15 λεος αὐτοῦ. [8] Καὶ ἐκτινάξαντι Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν,
16 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν
17 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
18 αὐτοῦ. Καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
19 Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
20 ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
21 αὐτοῦ. Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
22 Κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν
23 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς
24 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
25 ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [9] Ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
26 τοῦ. Ἐξομολογεῖσθε [10] τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ρλς΄. 136.

Τῷ Δαυίδ, [1] Ἱερεμίου.

1 Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς
2 Σιών. Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς [2] ἐ-
3 κρεμάσαμεν [3] τὰ ὄργανα ἡμῶν. Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ [4] αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς, λόγους ᾠδῶν, καὶ [5] οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς, ὕμνον· Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠ-
4 δῶν Σιών. Πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου
5 ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; Ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου.
6 Κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ· ἐὰν μὴ προαναλάξωμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ [6] ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
7 Μνήσθητι κύριε [7] τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ· τῶν λεγόντων, Ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε,
8 [8] ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος [9] ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, [10] ὃ ἀνταπ-
9 έδωκας ἡμῖν. Μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν [11] πέτραν.

ρλζ΄. 137.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1 Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ [2] ἐναντίον ἀγγέλων [3] ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
2 Προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου· ὅτι [4] ἐμεγάλυνας [5] ἐπὶ πᾶν
3 τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ [6] ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· [7] πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου [8] δυνάμει σου.

---

5 *Chr.* ἄλλος, ἐπικρατεῖν τῆς ἡμέρας. 6 *Alex.* τὰ ἄστρα. 7 *Aq.* εἰς ἀποτμήματα. *S.* εἰς τομάς. 8 *Alex.* Τοῦ ἐκτινάξαντι. 9 *Chr.* ἄλλος, ὃς δίδωσιν· ἄλλος, διδοὺς ἄρτον. 10 *Alex.* τοῦ κυρίου.

Ps. 136. 1 Ἱερεμίου deest *Alex.* sed *Ald.* & *Comp.* διὰ Ἱερεμίου. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβρ. εἰς τὸ Εὐσεβίου, τοῦ Δαυίδ, μόνον ἐπεγέγραπτο· καὶ ἔξω, ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ΄. ἐν τοῦ ὀκτασελίδου ὁμοίως, τοῦ Δαυίδ, ἐπεγέγραπτο παρὰ μόνοις τοῖς ο΄. item *a.* *Sch.* οὗτος ψαλμὸς ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις· θρασὺ δέ τινες πρᾶγμα τετολμήκασιν, ἐπιγράψαντες, τοῦ Δαυίδ διὰ Ἱερεμίου. 2 *Alex.* ἐκεῖ ἐκρεμάσαμεν. 3 *Chr.* ἄλλος, κιθάρας· ἄλλος, λύρας. 4 *Alex.* * ἐκχμαλωτεύοντες. 5 *Chr.* ἄλλος, οἱ καταλαζονευόμενοι ἡμῶν. 6 *Alex.* ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφρ. μου. *Aq.* ἐπὶ κεφαλὴν εὐφροσύνης μου. *S.* ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης. *Th.* V. & VI. *ed.* ut 70. 7 *Chr.* ἄλλ. τοῖς υἱοῖς Ἐδώμ. 8 *Alex.* ἕως οὗ ὁ θεμέλιος ἐν αὐτῇ. 9 *S.* ἡ λῃστείς. *Aq.* ἡ προνενομευμένη. *Th.* ἡ διαρπασθησομένη. 10 *Chr.* ἄλλος, ὃ προσεποίησας ἡμῖν. 11 *Ald.* πέτραν. Δόξα.

Ps. 137. 1 *Ms.* *Alex.* Τοῦ Δαυίδ, Ζαχαρίου. *Sch.* Θ. τοῦ Δαυίδ· παρὰ Ἀ. καὶ ϛ΄. ἀνεπίγραφος. 2 *Chr.* ἕτερος, παρρησιάσω σε· ἄλλος, ἔναντι θεῶν μελῳδήσω σοι. *a.* *Sch.* ἕτερος, ἐναντίον θεῶν ᾄσω σοι. *a.* item *Sch.* κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν ἔκδοσιν, θεοὺς, τοὺς ἱερέας καλεῖ. 3 *Alex.* ψαλῶ σοι. Προσκυνήσω πρός. 4 *Chr.* ἕτερος, ἐμεγάλυνας γὰρ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀνόματά σου τὴν ῥῆσίν σου· ἄλλος, τὸ λόγιόν σου. 5 *Alex.* ἐπὶ πάντας τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. 6 *Alex.* ἐπικαλέσομαί σε. *Chr.* ἄλλος, ἐπεκαλεσάμην σε, ἐπήκουσάς μου. 7 *Chr.* ἄλλος, συνέστησας τῇ ψυχῇ μου δυνάμεις. πολυωρήσεις, τουτέστιν, ἐπαρεῖς με, ὑψώσεις με. τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ τέθεικε, λέγων κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· τουτέστιν, ἐπῆρας, ὕψωσας. *a.* *Sch.* αὐξήσεις με, περιουσιεύσεις, φροντίσεις, πολυφυλάξεις. & *a.* *Sch.* πολυωρήσεις, τουτέστιν, ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν ψυχήν μου ψυχαγωγίας καὶ θάρσους ἐμπλήσεις· ὁ δὲ Σ. οὕτως, συνέστης τῆς ψυχῆς μου δυνάμει. 8 *Alex.* ἐν δυνάμει. Ἐξομολογησάσθωσαν.

Ἐξομο-

4 Ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ 5 στόματός σου. Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν [9] ταῖς ὁδοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου.

6 Ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ, καὶ [10] τὰ ὑψηλὰ ἀπομακρόθεν γινώσκει.

7 [11] Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, [12] ζήσεις με. ἐπ᾽ ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς 8 σου, [13] καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιά σου. [14] Κύριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ. κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς.

ρλή. 138.

Εἰς τὸ τέλος, [1] ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ἐδοκίμασάς με, καὶ ἔγνως με.

2 Σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου, καὶ τὴν ἔγερσίν μου. σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μα- 3 κρόθεν. [2] Τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου [3] ἐξιχνίασας· καὶ πάσας [4] τὰς ὁδούς μου προ- 4 εῖδες, Ὅτι [5] οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου. ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα

5 Τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα. σὺ ἔπλασάς με καὶ 6 ἔθηκας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. [6] Ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ, [7] ἐκραταιώθη, 7 [8] οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν. Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου 8 σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν, [9] σὺ ἐκεῖ εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πάρει.

9 Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγάς μου [10] κατ᾽ ὄρθον, καὶ [11] κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσ- 10 σης, Καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με, 11 καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου. [12] Καὶ εἶπα, Ἄρα σκότος [13] καταπατήσει με, καὶ νὺξ φω- 12 τισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου. Ὅτι [14] σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ [15] σοῦ, καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· [16] ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως 13 καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. Ὅτι σὺ ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου [17] κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς 14 μητρός μου. Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης· [18] θαυμάσια τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.

15 [19] Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπό σου ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς [20] κα- 16 τωτάτω τῆς γῆς. [21] Ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται. [22] ἡμέρας πλασθήσονται καὶ 17 οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς. [23] Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ θεὸς, λίαν ἐκραταιώθη- 18 σαν [24] αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν. Ἐξαριθμήσομαι αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται· 19 [25] ἐξηγέρθην, καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ. Ἐὰν ἀποκτείνῃς [26] ἁμαρτωλοὺς ὁ θεός· [27] ἄνδρες αἱ- 20 μάτων ἐκκλίνατε ἀπ᾽ ἐμοῦ, [28] Ὅτι ἐ-

---

9 *Sch.* ὁδοὶ κυρίου εἰσὶν αἱ ἀρεταὶ αἱ φέρουσαι ἐπὶ τὴν γνῶσιν τὴν τοῦ θεοῦ. *Chr.* ἕτερος, καὶ ᾀδέτωσαν τὰς ὁδοὺς κυρίου. *Th.* ὅτι τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν οἰκονομίαν θαυμάσουσιν ἅπαντες. ὁδοὺς γὰρ τὰς οἰκονομίας καλεῖ. hinc pleræque *edd. Lat.* hab. *viis.* quidam vero *ll.* ταῖς ᾠδαῖς, ut *Ald.* & *C. Psalt. Rom. canticis. Sch.* ᾠδὰς τοῦ θεοῦ ἀναγέγραφεν, ἃς ᾄδειν τοὺς ἐξ ἐθνῶν πάντας ἐπαγγέλλεται. 10 *Chr.* ἄλλος, ἐπηρμένον μακρόθεν γινώσκει. 11 *S.* Ἐὰν πορευθῶ διὰ μέσου θλίψεως, περισώσεις με. κατὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐχθρῶν μου ἐκτενεῖς χεῖρά σου, καὶ σώσει με ἡ δεξιά σου. κύριος ἐπιτελέσει ὑπὲρ ἐμοῦ. *Chr.* ἕτερος, κύριος συντελέσει. 12 *Alex.* * ζώσεις με. 13 *Chr.* ἄλλος, καὶ σώσει με. 14 ita quoque est in *vet. Psalt.* & ita legerunt *Ambrof.* & *Aug.* at in *Alex.* Κύριος * ἀνταποδώσει. *Ald. C.* Κύριος ἀνταποδώσει.

Ps. 138. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* τῷ Δαυίδ, ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ. 2 *S.* τὴν ὁδόν μου. 3 *Alex.* σὺ ἐξιχνίασας. 4 *Sch.* οἱ ό. Α. Σ. ἡ έ. καὶ ἡ ϛ'. ὁδούς. Θ. τρίβους. 5 sic quoque est in *Psalt. Æth.* & apud *Apoll.* Οὐδέπω ἐκ γλώσσης προχέειν ἀθεμίστιον ἔγνων. sed in *Ald. C.* οὐκ ἔστι δόλος ἐν. quod est in *vet. Psalt.* & apud *Hil.* & *Aug. Lat. vulg. ed.* hab. *Non est sermo in lingua mea.* quam lectionem probat *Hier.* vide in ep. ad Sun. *Aq.* λαλιά. *Th.* δόλος. *S.* ἑτερολογία. *V. ed.* ut 70. 6 *S.* Ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσίς σου. 7 *Chr.* ἕτερος, ὑπερεπήρθη 8 *Aq.* οὐ δυνήσομαι αὐτήν. *Th.* V. & VI. *ed.* πρὸς αὐτήν. *S.* πρὸς ἣν οὐ δύναμαι. 9 *Alex.* σὺ εἶ ἐκεῖ. 10 sic *vet. Psalt.* hab. *in directum.* sic quoque *Aug.* & *Apoll.* Ἦν δὲ καὶ ἰθυπόρους πτέρυγας ἀνέμοισι πετάσσω. sed *Alex. Ald. C.* κατ᾽ ὄρθρον. 11 *Aq.* σκηνώσω. *S.* καταμενῶ. *Th.* ut 70. 12 *S.* Ἐὰν εἴπω, ἴσως σκότος ἐπισκεπάσει με· ἀλλὰ καὶ νὺξ φωτεινὴ περὶ ἐμέ. *Aq.* καὶ νὺξ φῶς περὶ ἐμέ. 13 *Chr.* ἄλλος, καλύψει με. 14 *Alex.* τὸ σκότος. *S.* οὔτε σκοτεινόν ἔσται ὑπέρ σε, ἀλλὰ καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φανεῖ. 15 *Alex.* σοῦ, * ὡς τὸ σκότος. 16 *Chr.* ἕτερος, ὅμοιον τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. 17 κύριε *Ald. C.* deest. 18 *S.* παράδοξα. *Aq.* & *Th.* ut 70. 19 *Aq.* Οὐκ ἐπεκαλύφθη ὀστᾶ μου ἀπὸ σοῦ οἷς ἐποιήθην ἐν ἀποκρύφῳ. *Th.* ut 70. *S.* Οὐκ ἔλαθέ σε ἡ κραταίωσίς μου ἣν ἐποιήθην ἐν τῷ κρυπτῷ· ἐποικίλθην ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς. 20 *Alex. Ald. C.* κατωτάτοις. 21 *Alex.* Τὸ ἀκατέργαστόν σου εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί μου. sic quoque est apud *Hil.* quod autem in plerisque translationib. *Lat.* est, *imperfectum*; in *ed. Ambrof.* est *inoperatum.* quod ex sententia *Hil.* Græcæ voci plane respondet. *Aq.* ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. *S.* ἀμόρφωτόν με εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, σὺν τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ σου πᾶσι γεγραμμένοις. 22 *C.* ἡμέραι πλασθήσονται. *S.* ἡμέρας πλασθησομένοις οὐκ ἐνδεούσης οὐδεμιᾶς. *Aq.* καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς. *Th.* ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς. 23 *Chr.* ἄλλος, τίμιοι ἐγένοντο οἱ ἑταῖροί σου ἄλλ. καὶ ἐμοὶ τί ἐτιμήθησαν; 24 *Th.* οἱ πένητες αὐτῶν. *Chr.* ἄλλ. τί παμπληθεῖς αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν; 25 *S.* ἐξυπνώσω, καὶ εἰς ἀεὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. *Chr.* ἄλλ. ἐξυπνίσω, καὶ εἰς ἀεὶ ἔσομαι παρὰ σοί. 26 *Chr.* ἕτερος, παραβάτην. 27 *S.* ἄνδρες μιαιφόνοι ἀπονεύσατε ἀπ᾽ ἐμοῦ. 28 vox ἐρεις in *cod. Vatic.* sine accentu scripta est, & postea mutata in ἔρις· quod reperitur etiam in *Comm. Gr.* in quibus est, γράφεται, ὅτι ἔρις εἰς διαλογισμούς. id autem confirmat explicationem *Hil.* in qua ostendit Hebr. sermonis peritos, illud ἐρεις, transtulisse, *contentiones.* at in *vet. Psalt.* est, *dices*; & apud *Aug.* item *Apollin.* hab. ἐρέεις. in *Ald.* & *C.* est, Ὅτι ἐρισταί ἐστε. *Aq.* Ὅτι ἀντιλέξουσί σοι εἰς ἀπόνοιαν· ἦραν εἰς εἰκῆ ἀντίζηλοί σου. *Th.* Ὅτι ἐρίσουσί σοι εἰς διαλογισμόν. *S.* Οἵτινες ἀντιλαλητάν σοι διαλογισμῷ· ἐπήρθησαν ματαίως οἱ ἐναντίοι σου. *V. ed.* Ὅτι παρεπίκρανάν σε ἐν κακοβουλίᾳ.

ρεῖς εἰς

ρεῖς εἰς [29] διαλογισμόν· λήψονται εἰς ματαιό-
21 τητα τὰς πόλεις σου. Οὐχὶ τοὺς μισοῦν-
τάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ [30] ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς
22 σου ἐξετηκόμην; Τέλειον μῖσος ἐμίσουν
23 αὐτούς, εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι. Δοκί-
μασόν με [31] ὁ θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου·
ἔτασόν με, καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.
24 Καὶ ἴδε [32] εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγη-
σόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.

ρλθʹ. 139.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Δαυὶδ
ψαλμός.

1 Ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ
2 ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με. Οἵτινες ἐλογί-
σαντο [2] ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν
3 παρετάσσοντο πολέμους. Ἠκόνησαν γλῶσ-
σαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ
4 χείλη αὐτῶν. διάψαλμα. Φύλαξόν με
κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ [3] ἀνθρώπων
ἀδίκων ἐξελοῦ με· οἵτινες [4] ἐλογίσαντο [5] τοῦ ὑ-
5 ποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου. Ἔκρυ-
ψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι· [6] καὶ σχοινία
διέτειναν [7] παγίδας τοῖς ποσί μου, ἐχόμενα
τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. [8] διάψαλμα.
6 Εἶπα τῷ κυρίῳ, Θεός μου εἶ σύ, ἐνώτισαι κύ-
7 ριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. Κύριε κύ-
ριε, [9] δύναμις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας
ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
8 [10] Μὴ παραδῷς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου
ἁμαρτωλῷ· διελογίσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, [11] μὴ ἐγ-
καταλίπῃς με, μή ποτε [12] ὑψωθῶσι. διάψαλ-
9 μα. [13] Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐ-
τῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐ-
10 τούς. [14] Πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες πυ-
ρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [15] καταβαλεῖς αὐτοὺς [16] ἐν
ταλαιπωρίαις, [17] οὐ μὴ ὑποστῶσιν.
11 Ἀνὴρ γλωσσώδης [18] οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς
γῆς· [19] ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς [20] κα-
12 ταφθοράν. Ἔγνων ὅτι ποιήσει κύριος τὴν
κρίσιν [21] τοῦ πτωχοῦ, καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.
13 Πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου,
[22] κατοικήσουσιν εὐθεῖς [23] σὺν τῷ προσώπῳ
[24] σου.

ρμʹ. 140.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου·
πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκρα-
2 γέναι με πρὸς σέ. [1] Κατευθυνθήτω ἡ
προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου· ἔπαρ-
3 σις τῶν χειρῶν μου [2] θυσία ἑσπερινή. Θοῦ
κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν πε-
4 ριοχῆς [3] περὶ τὰ χείλη μου. [4] Μὴ ἐκ-
κλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας,
τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις,
σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ
[5] οὐ μὴ συνδοιάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.
5 [6] Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφα-
λήν μου, [7] ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐ-
6 δοκίαις αὐτῶν. [8] Κατεπόθησαν ἐχόμενα

---

29 *Ald. C.* διαλογισμούς. 30 *Alex.* ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς.
31 *Alex.* κύριε, καί. 32 *Alex.* ἢ εἶδες ὁδὸν ἀνομίας.
Ps. 139. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2 *Alex.* ἀδικίαν. 3 *Alex.* ἀνθρώπου ἀδίκου ῥῦσαί με.
4 *Ald. C.* διελογίσαντο. 5 *Alex.* ὑποσκελίσαι. *Ald. C.* ut *Rom.* al. τὸ ὑποσκελίσαι. 6 *Ald. C.* καὶ σχοινίοις. 7 *Ald. C.* παγίδα. 8 διάψαλμα *Alex.* deest. *Ald. C.* ponunt ante καὶ σχοινία. 9 *Chr.* ἄλλος, κράτος. 10 *Chr.* ἄλλος, μὴ δὸς κύριε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου· τουτέστιν, ἃ ἐπιθυμεῖ κατ᾽ ἐμοῦ. *Aq.* ἐπιποθήματα ἀσεβοῦς. 11 *Chr.* ἄλλος, μὴ ἀποβαίη. 12 *Alex.* ὑψωθῶσιν. Ἡ κεφαλή. 13 *Aq.* κεφαλὴν καταστρεφόντων με. *S.* ὁ πειρασμὸς τῶν κυκλούντων με· ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν ἀλωσάτωσαν αὐτούς. *Th.* ut 70. *Chr.* ἄλλος, ὁ πικρασμὸς τῶν κυκλούντων με· ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωμασάτω αὐτούς. 14 in *Alex. Ald.* & *C.* est, πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες, ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς· quod hab. *Lat. vulg. ed. Apoll.* Ἄνθρακες ἀκαμάτοιο πυρὸς μετὰ τοῖσι πέσοιεν. Ὑψόθεν ἐσσυμένῳ καθέλοις σφέας εἰς χθόνα πυρσῷ. *Psalt. Æth.* hab. πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες πυρός, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. quomodo etiam leg. *Hil. ed. Ambrosiana. Cadent super eos carbones ignis, in ignem dejicies eos.* ac sic fere *Rom. Ps. Lat. vulg. ed. Cadent super eos carbones; in ignem dejicies eos. Vet.* autem *Psalt. Decident super eos carbones ignis, & dejicies eos.*
15 *Aq.* πτωματίσῃς αὐτούς. *Th.* V. & VI. *ed.* καταβαλεῖς αὐτούς. *S.* καταβληθήτωσαν. 16 *Chr.* ἄλλος, πεσόντων εἰς βοθύνους, μή ποτε ἀναστῶσιν· ἄλλ. ἐσπευσμένως, καὶ οὐ μὴ ἀνασταῖεν. *Sch.* ὁ μὲν εἷς ἑρμηνευτής, ὅτι οὕτως αὐτοὺς ἀπώλεσεν, ὥστε μηκέτ᾽ ἀναστῆναι· ὁ δὲ ἕτερος, μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους· Σ. εἰς βοθύνους, ὧν μήποτε ἀναστῶσιν. 17 *Ald. C.* καὶ οὐ.
18 *Chrys.* ἕτερος, οὐχ ἑδρασθήσεται. 19 *S.* παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύσουσιν. 20 *Alex.* διαφθοράν. 21 *Ald. C.* τῶν πτωχῶν. 22 *Alex. Ald. C.* καὶ κατοικήσουσιν. *Aq.* καθεδοῦνται *S.* διαμενοῦσιν. *Th.* ut 70. 23 *S.* παρὰ τῷ. 24 *Ald. C.* σου. Δόξα.
Ps. 140. 1 *Chr.* ἕτερος, ταχθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἔμπροσθέν σου· ἄλλος, ἑτοιμασθήτω. 2 *Chr.* ἄλλ. δῶρον ἑσπέρας· ἕτερος, προσφορὰ ἑσπερινή. 3 *Sch.* οἱ ό. Ἀ. Θ. ἐπὶ τὰ χείλη μου. *S.* ἐπὶ τοῖς χείλεσί μου. 4 *Chr.* ἄλλος, Μὴ παρατρέψῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρούς, ἐννοεῖν ἐννοίας παρανόμους. 5 in *Ms. Alex.* & *aa. ll.* est οὐ μὴ συνδυάσω. atque optimum exemplar *Psalt. Rom.* hab. *combinabor.* quomodo etiam leg. *Hil.* in *uno a.* est, *commicabor.* in plerisque, *comminabor.* apud *Aug. combinabo. S.* μὴ συμφάγοιμι τὰ ἡδέα αὐτῶν. *Chr.* ἄλλ. μὴ συναλισθῶ ἐν ταῖς τερπνότησιν αὐτῶν. 6 *Chr.* ἄλλος, κατελεησάτω με δίκαιος ἐλέους, καὶ ἐλεγξάτω. 7 *Aq.* ὅτι ἔτι καὶ προσευχή μου ἐν κακίαις αὐτῶν. *Th.* ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. *S.* ἔτι γὰρ καὶ ἡ προσευχή μου ἐντὸς τῶν κακιῶν αὐτῶν. *Chr.* εὐδοκίας, exponit, ἐπιθυμίας. 8 *S.* Ἐκτιλήσονται ἐν χειρὶ πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν. *Sch.* ἄλλος δέ φησιν, ὑπεσπάσθησαν.

πέτρας [9] οἱ κραταιοὶ αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥή-
7 ματά μου, [10] ὅτι ἡδύνθησαν. [11] Ὡσεὶ
πάχος γῆς [12] διεῤῥάγη ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορ-
πίσθη τὰ ὀστᾶ [13] ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην.
8 Ὅτι πρὸς σὲ κύριε [14] κύριε, οἱ ὀφθαλμοί
μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, [15] μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυ-
9 χήν μου. Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς
συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ [16] σκανδάλων τῶν ἐρ-
10 γαζομένων τὴν ἀνομίαν. [17] Πεσοῦνται ἐν
ἀμφιβλήστρῳ [18] αὐτοῦ ἁμαρτωλοί, καταμόνας
εἰμὶ ἐγὼ [19] ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

ρμα'. 141.

Συνέσεως τῷ Δαυὶδ, ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ,
[1] προσευχή.

1 Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, [2] φωνῇ
2 μου πρὸς κύριον ἐδεήθην. Ἐκχεῶ [3] ἐν-
αντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλίψιν μου ἐν-
3 ώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ. Ἐν τῷ ἐκλείπειν
ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, [4] καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρί-
βους μου. ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην, ἔκρυ-
4 ψαν παγίδα μοι. Κατενόουν εἰς τὰ δε-
ξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων
με· [5] ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ
5 ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου. [6] Πρὸς σὲ κύ-
ριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα, Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
6 μερίς μου [7] ἐν γῇ ζώντων. [8] Πρόσχες
[9] πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφό-
δρα· ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι
7 ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. [10] Ἐξάγαγε
ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολογήσα-
σθαι τῷ ὀνόματί σου [11] κύριε. [12] ἐμὲ ὑπομενοῦσι
δίκαιοι, ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι.

ρμβ'. 142.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, [1] ὅτε αὐτὸν ὁ
υἱὸς [2] καταδιώκει.

1 Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώ-
τισαι τὴν δέησίν μου [3] ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, [4] ἐπ-
2 άκουσόν μου ἐν τῇ [5] δικαιοσύνῃ σου. Καὶ
μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δι-
3 καιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. Ὅτι
κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου, ἐτα-
πείνωσεν [6] εἰς τὴν γῆν τὴν ζωήν μου. ἐκάθισέ
4 με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος, Καὶ
[7] ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου· ἐν ἐμοὶ ἐ-
5 ταράχθη ἡ καρδία μου. Ἐμνήσθην ἡ-
μερῶν ἀρχαίων· [8] καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς
ἔργοις σου, [9] ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέ-
6 των. Διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς
μου, ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός [10] σοι. διά-
7 ψαλμα. Ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξ-
έλιπε τὸ πνεῦμά μου· [11] μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσ-
ωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς κα-
8 ταβαίνουσιν εἰς λάκκον. Ἀκουστὸν ποίησόν
μοι [12] τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπι-
σα· γνώρισόν μοι κύριε ὁδὸν, ἐν ᾗ πορεύσο-
μαι, ὅτι [13] πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου.
9 Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν [14] μου κύριε, ὅτι πρὸς

---

9 *οἱ κραταιοὶ* est etiam in *Psalt. Æth.* quæ lectio *Comm. Gr.* confirmari videtur, in quibus est, τὸ ἰσχυρὸν καὶ δυνατὸν τὸ ἐν χειρὶ πέτρας. & in *a. cod.* αὐτοί φησι, οἱ πάντα ἄγοντες καὶ φέροντες. in *Ald.* vero & *C.* est, οἱ κριταί.
10 *Sch.* τῇ πείρᾳ δὲ μαθόντες τῶν ἐμῶν ῥημάτων τὸ ἀληθὲς, καὶ τῆς τούτων ἡδονῆς καὶ ἀληθείας καὶ ὠφελείας αἰσθήσονται. *nonnulli ll.* hab. ἠδυνήθησαν. & *edd. Lat. potuerunt. vet.* quidem *Psalt.* & *Aug. prævaluerunt. Hier.* vero: *quia ad me venerunt, victi sunt, & delectati sunt meis verbis. Sch.* οἱ ο'. Θ. ἠδυνάσθησαν· Ἀ. ὅτι εὐτρεπίσθησαν· Σ. ἀκούσονται ῥήσεις μου ἡδίστας. in *a. l. S.* ὅτι εὐπροσώπησαν. & *Sch.* ὅτι ἐδορυφορήθησαν. *Chr.* ἕτερος, ὅτι ἐδορυφορήθησαν· ἄλλ. ὅτι εὐπροσωπίσθησαν. 11 *S.* Ὥσπερ γεωργὸς ὅταν ῥήσσῃ τὴν γῆν, οὕτως ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς στόμα ᾅδου. *Aq.* ὁμοίως ἀποκλῶντι καὶ διαχίζοντι ἐν τῇ γῇ, ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς τὸν ᾅδην. apud *Chr.* διαχίζοντι τὴν γῆν. *V. ed.* ὡς καλλιεργῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῇ, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην. 12 *Ald. C.* ἐῤῥάγη. 13 sic quoque *Lat. edd.* sed in *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. quod est in *Æth. Psalt.* & in *Arab.* atque in metaphr. *Apoll.* 14 κύριε *C.* deest.
15 *Aq.* μὴ ἐκκενώσῃς. *Th.* μὴ ἀποκενώσῃς. 16 *Alex.* σκανδάλου. 17 *S.* ἐμπίπτοιεν εἰς τὰ δίκτυα ἑαυτῶν οἱ παράνομοι. 18 *Ald. C.* αὐτῶν. 19 *Alex.* ἕως οὗ παρέλθω. *Ald. C.* ἕως ἂν παρέλθω.
Ps. 141. 1 *Ald. C.* προσευχόμενον. 2 *Ms. Alex.* καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεὸν, καὶ προσέχει μοι. Ἐκχεῶ.
3 *Alex. Ald. C.* ἐνώπιον αὐτοῦ. 4 *Chr.* ἕτερος, σὺ γὰρ οἶδας. 5 *Alex.* ἀπόλετο. 6 *Alex. Ald. C.* Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε, καὶ (*Alex.* deest) εἶπα. 7 *Ald. C.* ἐν. 8 *S.* Ἀκρόασαι τῆς λαλιᾶς μου, ὅτι ἠτόνησα σφόδρα. 9 *Alex.* εἰς τὴν δέησίν μου. 10 *S.* Ἔξω ποίησον ἀπὸ συγκλεισμοῦ. *Aq.* ἐξ ἀποκλεισμοῦ. 11 κύριε *Ald. C.* deest.
12 *S.* τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι, ὅταν εὐεργετήσῃς με. *Sch.* ἄλλ. ὅτι εὐηργέτησάς με.
Ps. 142. 1 *Ald. C.* ὁπότε κατεδίωκεν αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. *Sch.* ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις εὗρον, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς ταύτην εὕρηκα τὴν προσθήκην· ἔχεται δὲ ὅμως τῆς ἀληθείας· αὐτὴν γὰρ ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ὁ ψαλμός. *a. Sch.* ἄλλος φησὶ ἐπιγεγράφθαι, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν. οὐ διὰ πασῶν μέντοι τῶν ἑρμηνειῶν πρόσκειται τοῦτο. 2 *Ms. Alex.* κατεδίωξεν.
3 *Chr.* ἕτερος, ἐν τῇ πίστει σου· ἄλλος, ἐν τῇ βεβαιότητί σου. 4 *Alex. Ald. C.* εἰσάκουσόν. 5 *Chr.* δικαιοσύνην ἐνταῦθα τὴν φιλανθρωπίαν λέγει, καὶ πολλαχοῦ τῆς γραφῆς. 6 *Alex.* εἰς γῆν. 7 *Chr.* ἕτερος, περιειλεῖτο ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου. 8 καὶ *Ald. C.* deest. 9 *Chr.* ἄλλος, τὰ ἔργα.
10 *Alex. Ald. C.* σοι. Ταχύ. 11 *Chr.* ἕτερος, μὴ κρύψῃς. 12 *Chr.* ἕτερος, ἐξ ὄρθρου. τουτέστι, ταχέως.
13 *Chr.* τουτέστι, πρὸς σὲ κέχηνα· πρὸς σὲ βλέπω. 14 *Ald. C.* μου, κύριε, πρός.

10 σὲ κατέφυγον. Δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν [15] τὸ θέλημά σου, ὅτι [16] θεός μου εἶ σύ, τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με [17] ἐν τῇ εὐθείᾳ.
11 [18] Ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζήσεις με, [19] ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυ-
12 χήν μου. Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου [20] ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου, [21] ὅτι δοῦλός σου εἰμὶ ἐγώ.

ρμγ΄. 143.

[1] Τῷ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

1 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου, ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν, τοὺς δακτύλους
2 μου εἰς πόλεμον. Ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ ἤλπισα, ὁ ὑπο-
3 τάσσων τὸν λαόν [2] μου ὑπ᾽ ἐμέ. Κύριε [3] τί ἐστιν ἄνθρωπος, [4] ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ; ἢ
4 υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ [5] αὐτόν; Ἄνθρωπος [6] ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐ-
5 τοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι. Κύριε [7] κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι, ἅψαι τῶν ὀρέων καὶ
6 καπνισθήσονται. Ἄστραψον [8] ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου
7 καὶ συνταράξεις αὐτούς. Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἔξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων·
8 Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ
9 αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας· Ὁ θεὸς ᾠδὴν καινὴν ᾄσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψα-
10 λῶ σοι· Τῷ διδόντι [9] τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
11 ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. Ῥῦσαί με καὶ ἔξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δε-
12 ξιὰ ἀδικίας· Ὧν οἱ υἱοὶ [10] ὡς νεόφυτα [11] ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν· αἱ θυγατέρες αὐτῶν [12] κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμη-
13 μέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ. Τὰ ταμιεῖα αὐτῶν πλήρη, [13] ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· τὰ πρόβατα αὐτῶν πολυτόκα, πληθύνοντα ἐν
14 ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν· Οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς. οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ [14] ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν
15 αὐτῶν. Ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι· μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.

ρμδ΄. 144.

[1] Αἴνεσις τοῦ Δαυίδ.

1 [2] Ὑψώσω σε [3] ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ [4] εἰς τὸν
2 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰ-
3 ῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [5] Μέγας ὁ κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλω-
4 σύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι [6] πέρας. Γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δύναμίν σου
5 ἀπαγγελοῦσι. [7] Καὶ [8] τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς [9] δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι, καὶ τὰ
6 θαυμάσιά σου διηγήσονται. Καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσι, καὶ [10] τὴν μεγαλωσύνην
7 σου διηγήσονται [11]. Μνήμην τοῦ πλήθους τῆς

---

15 *Alex.* τὸ θέλημά σου, * τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον. 16 *Ald. C.* σὺ εἶ ὁ θεός μου, τό. 17 ita leg. *Ambr.* l. 3. de Spiritu S. c. 16. *Spiritus tuus bonus deducet me in viam rectam.* ita quoque est in *Rom. Psalt.* & in *Arab.* in cæt. ll. est, ἐν γῇ εὐθείᾳ. *Chr.* ἄλλος, διὰ γῆς ὁμαλῆς. 18 *Ald. C.* Ἕνεκεν. 19 *Chr.* ἄλλ. ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου. 20 *Alex.* ἐξολεθρεύσεις. 21 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί. & *Ald.* hic habet, Δόξα. Κάθισμα ιθ΄.

Ps. 143. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. *Sch.* ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων, τῇ ἐπιγραφῇ προσκείμενον εὗρον, πρὸς τὸν Γολιάθ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτι μὴν παρὰ τοῖς ο΄. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 2 *Ms. Alex.* αὐτοῦ. 3 *Alex.* τίς. 4 *S.* γνωρίζεις αὐτόν. *Chrys.* ἕτερος, τί ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ αὐτόν; 5 *Ald. C.* αὐτῷ. 6 *Th.* ἀτμίδι. *S.* ἀτμῷ. 7 *Chr.* ἕτερος, κλίναντός σου οὐρανοὺς καὶ καταβάντος, καὶ ἁψαμένου τῶν ὀρέων, ἐκαπνίσθησαν. 8 *Alex.* ἀστραπήν σου καί. 9 *Alex.* σωτηρίαν. 10 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ὡς νεόφυτα. 11 in nonnullis ll. est, ἡδρυμένα, voci quidem *Hebr.* convenit ἡδρυμμένα, quod habet *Ms. Alex.* ut etiam est Βασιλ. β΄. κεφ. ιβ΄. sub principium, καὶ ἡδρύνθη μετ᾽ αὐτοῦ. *Aq.* μεμεγαλυμμένα. *S.* ηὐξημένα. *Sch.* τὸ παῖδας ἔχειν σφριγῶντας καὶ ἀκμάζοντας, ὡς νεόφυτα ἰσχυρὰ καὶ εὐθαλῆ. 12 *Aq.* ὡς ἐπιγώνια διεσκεδασμένα. *S.* κεκοσμημένα. 13 *Alex.* * ἐξερευόμενα. 14 sic quoque est in *Psalt. Æth.* sed in *Ald. C.* ἐν ταῖς πλατείαις. *S.* οὐκ ἔστι διακοπὴ, οὔτε ἐκφορά, οὔτε κωκυτὸς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. *Chr.* tamen, ἄλλ. ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.

Ps. 144. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* Αἰνέσεως τοῦ (*Alex.* τῷ.) *Sch.* Ἀκ. Ὕμνησις. 2 *Sch.* Τῷ διὰ τοῦ μέλανος παρακειμένῳ τῷ στίχῳ, ὄνομα τὸ ἄλεφ, ἑρμηνεύεται διδασκαλία. in hoc autem Psalmo singulæ alphabeti Hebr. literæ singulorum versuum initia sunt. quæ ratio est etiam Psalmo 111. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. & Ps. 118. Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. verum in uno quoque Psalmo disparibus modis. 3 *Alex.* ὁ θεὸς ὁ βασιλεύς μου. 4 *Chr.* ἕτερος, εἰς τὸν αἰῶνα διηνεκῶς. 5 *Alex.* Μέγας κύριος. 6 *Chr.* ἄλλος, ἐξεύρεσις. 7 Καὶ *Ald. C.* deest. 8 *Chr.* ἕτερος, ὡραιότητα τοῦ ἐπαίνου σου, καὶ τοὺς λόγους τῶν παραδόξων σου διηγήσονται. & in *a. l.* *Sch.* ἕτερός φησι τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ ἐπαίνου σου. 9 *Alex.* δόξης σου τῆς ἁγιωσύνης. 10 *Aq.* μεγαλωσύνας σου διηγήσομαι αὐτάς. *Th.* τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσομαι αὐτήν. *S.* καταλέξω αὐτήν. V. *ed.* διηγησόμεθα. VI. *ed.* ἀριθμήσομεν. 11 *Alex.* καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσιν. Μνήμην.

[12] χρηστότητός σου [13] ἐξερεύξονται, [14] καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου [15] ἀγαλλιάσονται. 8 Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ 9 πολυέλεος. Χρηστὸς κύριος τοῖς [16] ὑπομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ 10 ἔργα αὐτοῦ. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐ-11 λογησάτωσάν σε. Δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσι· 12 Τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων [17] τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς 13 βασιλείας σου. Ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. [18] πιστὸς κύριος ἐν [19] τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. 14 Ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους. 15 Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ. 16 [20] Ἀνοίγεις σὺ [21] τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς 17 πᾶν ζῶον εὐδοκίας. Δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς 18 ἔργοις αὐτοῦ. Ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμέ-19 νοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν 20 [22] ἐπακούσεται, καὶ σώσει αὐτούς. Φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς [23] ἐξολοθρεύσει. 21 Αἴνεσιν κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ [24] αἰῶνος.

ρμε'. 145.

Ἀλληλούϊα· [1] Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1 Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον. 2 Αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου 3 ἕως ὑπάρχω. Μὴ πεποίθατε ἐπ' ἄρχοντας, [2] καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων, [3] οἷς οὐκ ἔστι σω-4 τηρία. Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ [4] ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ [5] ἀπολοῦνται πάντες [6] οἱ διαλογισμοὶ [7] αὐ-5 τῶν. Μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ἰακὼβ [8] βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν 6 αὐτοῦ· Τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα. 7 Ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λύει πεπεδημένους, 8 [9] Κύριος [10] σοφοῖ τυφλοὺς, κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους, κύριος ἀγαπᾷ δικαίους, 9 Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους· ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν [11] ἀ-10 φανιεῖ. Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ θεός σου Σιὼν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

ρμϛ'. 146.

Ἀλληλούϊα. [1] Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1 Αἰνεῖτε τὸν κύριον ὅτι [2] ἀγαθὸν ψαλμὸς, 2 τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις. [3] Οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, [4] καὶ [5] τὰς δια-3 σπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει· Ὁ ἰώμενος τοὺς [6] συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων [7] τὰ συντρίμματα αὐτῶν· 4 Ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων, [8] καὶ πᾶσιν αὐτοῖς 5 ὀνόματα καλῶν. Μέγας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ 6 οὐκ ἔστιν ἀριθμός. [9] Ἀναλαμβάνων πραεῖς ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως τῆς 7 γῆς. [10] Ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν [11] ἐν κιθάρᾳ· 8 Τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ

---

12 *Chr.* ἄλλος, τῆς ἀγαθωσύνης σου. 13 *Alex.* ἐρεύξονται. 14 *Chr.* ἕτερος, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας σου εὐφημήσουσιν. 15 *Alex.* ὑψωθήσονται. 16 sic quoque est in *Psalt. Æth. Alex.* hab. ὑπομένουσιν αὐτὸν, καί. sed *Ald. C.* σύμπασι, καί. sic etiam cæteræ translationes. 17 *Alex.* τὴν δύναμίν. 18 *Sch.* ὠβέλισται δὲ τὸ, πιστὸς κύριος, δι' ὅλου τοῦ στίχου, μήτε παρ' Ἑβραίοις φερομένου, μήτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. hic quidem versus est etiam in *cæt. edd.* non est in *exemplarr. Hebr.* in quibus ordo acrostichus versum Nun literæ desiderat, quæ in *Hebr.* prima est vocis, πιστός. ut Psal. 110. πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ. 19 *Ald. C.* πᾶσι τοῖς. 20 *Alex.* Ἀνοίξεις. 21 *Ald. C.* τὴν χεῖρα. 22 *Ald. C.* εἰσακούσεται. 23 *Alex.* ἐξολοθρεύσει. 24 *Ald. C.* αἰῶνος. Δόξα.

Ps. 145. 1 *Sch.* ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις πρόσκειται, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου· τοῦτο δὲ οὔτε παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 2 *Ald. C.* ἐπί. 3 *Chr.* ἕτερος, τῷ οὐκ ἔχοντι σῶσαι. 4 *Aq.* & *Th.* ἀποστρέψει. 5 *Sch.* Α. Σ. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. οἱ ο'. ἀπόλοιτο. 6 *Chr.* ἕτερος, αἱ προθέσεις αὐτοῦ. 7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 *Ms. Alex.* βοηθὸς, ἡ ἐλπίς 9 *Alex.* Κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους, κύριος σοφοῖ τυφλοὺς, κύριος ἀγαπᾷ δικαίους. 10 *Chr.* ἄλλος, φωτίζει. 11 *Alex.* ἀφανίσει.

Ps. 146. 1 Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου *Ald. C.* desunt. 2 *C* ἀγαθός. 3 *S.* οἰκοδομήσει. 4 καὶ *Ald. C.* deest. 5 *S.* τοὺς ἐξωσμένους. 6 *S.* τοὺς κεκλασμένους. 7 *Chr.* ἕτερος, τὰ κατεαγμένα. 8 *Chr.* ἄλλος, τοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλῶν ἕτερος, πάντας αὐτοὺς ὀνομασὶ καλέσει. 9 *S.* Ἀνακτώμενος. 10 *Chr.* ἄλλος, καταλέξατε. 11 *Chr.* διὰ λύρας.

ἑτοιμά-

ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν· τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον, [12] καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων· 9 [13] Καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν. 10 Οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου [14] θελήσει, οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ. 11 Εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἐν [15] πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ρμζ΄. 147.

Ἀλληλούϊα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

12 Ἔπαινει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, [1] αἴνει τὸν θεόν σου Σιών. 13 Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱούς σου ἐν σοί· 14 Ὁ τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην· καὶ στέαρ πυροῦ 15 ἐμπιπλῶν σε· Ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος 16 αὐτοῦ· [2] Τοῦ διδόντος χιόνα [3] ὡσεὶ ἔριον, [4] ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος· 17 Βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς· [5] κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; 18 [6] Ἀποστελεῖ [7] τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται ὕδατα. 19 Ἀπαγγέλλων [8] τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, [9] δικαιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ. 20 Οὐκ ἐποίησεν [10] οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν [11] αὐτοῖς.

ρμη΄. 148.

Ἀλληλούϊα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1 Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε 2 αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ 3 [1] δυνάμεις αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν [2] πάντα τὰ ἄστρα καὶ 4 τὸ φῶς. Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. 5 Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου· ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθη-6σαν. Ἔστησεν αὐτὰ [3] εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πρόσταγμα ἔθετο, 7 καὶ οὐ παρελεύσεται. Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι· 8 Πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος, [4] πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ· 9 Τὰ ὄρη καὶ πάντες [5] βουνοί, ξύλα καρποφόρα 10 καὶ πᾶσαι κέδροι· Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ 11 κτήνη, ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά· Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ [6] πάντες λαοί, ἄρχοντες καὶ 12 πάντες κριταὶ γῆς· [7] Νεανίσκοι καὶ παρ-13θένοι, πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι [8] ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου. [9] ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ 14 οὐρανοῦ, Καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. [10] ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

ρμθ΄. 149.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν· ἡ αἴνεσις αὐ-2τοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. Εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιὼν ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. 3 Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ. 4 Ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει 5 πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ. Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν. 6 [1] Αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ [2] ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· 7 Τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγ-8μοὺς ἐν τοῖς λαοῖς· Τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν [3] ἐν πέδαις, καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν 9 χειροπέδαις σιδηραῖς· Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς [4] κρίμα ἔγγραπτον. δόξα αὕτη ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

---

12 hæc verba, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, non legit *Hil.* & in plur. codd. inserta esse scribit. non habet etiam *Ms. Alex.* at in cet. etiam *edd.* reperiuntur, quamvis non sint in Hebr. 13 Καὶ *Ald. C.* deest. 14 *Aq.* βούλεται. *Th.* V. & VI. *ed.* θελήσει. *S.* εὐδοκεῖται. 15 πᾶσι *Ald. C.* deest. *Chr.* ἕτερος, τοῖς ἀναμένουσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Ps. 147. 1 *Aq.* ὕμνει θεόν σου. *S.* αἴνει τὸν θεόν σου. *Th.* ὕμνει τὸν θεόν σου. 2 Τοῦ *Ald. C.* deest. 3 *Ald. C.* αὐτοῦ ὡσεί. 4 *Chr.* ἕτερος, δρόσον πεπηγμένην· ὁ δὲ Ἑβρ. χαφφίρ. 5 *Chr.* ἕτερος, εἰς πρόσωπον ψύχους τίς στήσεται; 6 *Ald. C.* Ἐξαποστελεῖ. 7 in aliquibus ll. est, τὸ λόγιον αὐτοῦ. *Sch.* Ἀ. ῥῆμα· Θ. ἡ ς΄. τὸν λόγον. ἡ ε΄. λόγον.

8 *Ald. C.* τὸ λόγιον. 9 *Chr.* ἕτερος, ἀκριβασμοὺς· ἄλλος, προστάγματα. 10 *Chr.* ἄλλ. ὅμοια. 11 *Ald. C.* αὐτοῖς. Δόξα.

Ps. 148. 1 *S.* στρατιαὶ αὐτοῦ. 2 *Chr.* ἕτερος, ἀστέρες φωτός. 3 *Chr.* ἄλλος, διαμένειν αἰωνίως 4 *Chr.* ἕτερος, ἄνεμος· ἄλλος, τυφῶνες. 5 *Alex.* οἱ βουνοί. 6 *Chr.* ἄλλ. πάντα φῦλα. 7 *Chr.* ἄλλ. ἐκλεκτοί. 8 *Chr.* ἄλλ. ὑπερέχον. 9 *Chr.* ἄλλ. καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ. 10 *Chr.* ἕτερος, ἔπαινος.

Ps. 149. 1 *Chrys.* ἕτερος, ὑμνολογίαι. 2 *Alex.* ἐν τῷ. 3 ἐν *C.* deest. 4 *Aq.* κρίμα γεγραμμένον. *S.* κρίσιν γεγραμμένην.

ρν΄. 150.

ρν'. 150.

Ἀλληλȣ̈ία.

1 Αἰνεῖτε τὸν θεὸν [1] ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτȣ̃, αἰνεῖτε αὐτὸν [2] ἐν στερεώματι [3] δυνάμεως αὐτȣ̃. 2 Αἰνεῖτε αὐτὸν [4] ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτȣ̃, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης 3 αὐτȣ̃. Αἰνεῖτε αὐτὸν [5] ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε αὐτὸν [6] ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ. 4 Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν [7] ἐν χορδαῖς καὶ [8] ὀργάνῳ. 5 Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις [9] ἀλαλαγμȣ̃. 6 [10] Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν [11] κύριον.

[1] Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος [2] εἰς Δαυὶδ, καὶ ἔξωθεν τȣ̃ [3] ἀριθμȣ̃, ὅτε ἐμονομάχησε [4] τῷ Γολιάδ.

1 Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μȣ, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τȣ̃ πατρός μȣ, ἐποίμαινον 2 τὰ πρόβατα τȣ̃ πατρός μȣ. Αἱ χεῖρές μȣ ἐποίησαν ὄργανον, [5] καὶ οἱ δάκτυλοί μȣ ἥρμοσαν ψαλτήριον. 3 Καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μȣ; αὐτὸς κύ-4 ριος, αὐτὸς [6] εἰσακȣ́ει. Αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτȣ̃, καὶ ἦρέ με ἐκ τῶν προβάτων τȣ̃ πατρός μȣ, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ 5 [7] ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτȣ̃. [8] Οἱ ἀδελφοί μȣ καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν 6 αὐτοῖς [9] κύριος. Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς 7 εἰδώλοις αὐτȣ̃. Ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν [10] παρ' αὐτȣ̃ μάχαιραν, ἀπεκεφάλισα αὐτὸν, καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

*

Ps. 150. 1 *Aq.* ἐν ἡγιασμένῳ αὐτȣ̃. *S.* ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτȣ̃. 2 ἐν *Ald.* deest. 3 *Aq.* κράτȣς αὐτȣ̃. *S.* τῷ ἀκαθαιρέτῳ αὐτȣ̃. 4 *Chr.* ἄλλ. διὰ τῶν δυναστειῶν αὐτȣ̃. 5 *S.* δι' ἤχȣ κερατίνης. 6 *Chr.* ἄλλ. διὰ ναύλας καὶ λύρας. & in *a. cod.* Ἀ. ἐν ναυλῷ καὶ λύρᾳ. 7 *Chr.* ἄλλ. διὰ χορδῶν καὶ κιθάρας. 8 *Alex.* ὀργάνοις. 9 *S.* σημασίας. 10 *Chr.* ἄλλ. πᾶσα ἀναπνοή. 11 *Alex.* κύριον. Δόξα. Κάθισμα κ'.

1 Psalmus hic in *Comp.* non habetur: *Ald.* non differt à *Rom.* nisi in titulo: 2 *Alex.* τȣ̃ Δαυίδ. *Ald.* τȣ̃ Δαβὶδ ἐστι. 3 *Ald.* ἀριθμȣ̃ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα, ὅτε. 4 *Alex.* *Ald.* πρὸς τὸν Γολιάθ. 5 *Alex.* οἱ δάκτυλοί μȣ. 6 *Alex.* εἰσακȣ́σεταί μȣ. 7 *Alex.* ἐλαίει. 8 *Alex.* Οἱ δὲ ἀδελφοί. 9 *Alex.* ὁ κύριος. 10 *Alex.* παρ' ἐκείνȣ. * *Alex.* Ψαλμοὶ ρν'. καὶ ἰδιόγραφος α'.

ΠΑΡΟΙ-

ΠΑΡΟΙΜΙ'ΑΙ ΣΑΛΩΜΩ͂ΝΤΟΣ.

Κεφ. α'. 1.

1 [1] ΠΑροιμίαι Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυίδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ,
2 Γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν, [2] νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως, 3 [3] Δέξασθαί τε στροφὰς [4] λόγων, νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, 4 καὶ κρίμα κατευθύνειν· Ἵνα δῷ [5] ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν 5 τε καὶ [6] ἔννοιαν. [7] Τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσε-6 ται· Νοήσει τε [8] παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.
7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος [9] κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. εὐσέβεια δὲ εἰς θεὸν [10] ἀρχὴ αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν 8 [11] ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν. Ἄκουε υἱὲ [12] παιδείαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός 9 σου. [13] Στέφανον γὰρ χαρίτων [14] δέξῃ σῇ κορυφῇ, καὶ [15] κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τρα-10 χήλῳ. Υἱὲ μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες 11 ἀσεβεῖς, μηδὲ βουληθῇς. Ἐὰν παρακαλέσωσί σε, λέγοντες, Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, [16] κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα 12 [17] δίκαιον ἀδίκως, Καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ᾅδης ζῶντα, καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν 13 μνήμην ἐκ γῆς, Τὴν [18] κτῆσιν αὐτοῦ τὴν [19] πολυτελῆ καταλαβώμεθα, πλήσωμεν 14 δὲ οἴκους ἡμετέρους [20] σκύλων· [21] Τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε [22] ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ [23] βαλάντιον κτησώμεθα πάντες, καὶ μαρσίππιον ἓν γενη-15 θήτω ἡμῖν· [24] Μὴ πορευθῇς [25] ἐν ὁδῷ 17 μετ' αὐτῶν, [26] ἔκκλινον [27] δὲ [28] τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν. [29] Οὐ γὰρ ἀδίκως 18 [30] ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς. Αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες, θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά· ἡ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακή.
19 Αὗται αἱ ὁδοί εἰσι [31] πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ [32] τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν 20 ἀφαιροῦνται. Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, 21 ἐν δὲ πλατείαις παῤῥησίαν ἄγει. Ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων [33] κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως 22 θαῤῥοῦσα λέγει, [34] Ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι [35] ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθήσονται. οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, [36] ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν, 23 [37] Καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις. ἰδοὺ [38] προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω 24 δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. Ἐπειδὴ ἐκάλουν, καὶ οὐχ [39] ὑπηκούσατε. καὶ ἐξέτεινον [40] λόγους, 25 καὶ οὐ προσείχετε· Ἀλλὰ [41] ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις [42] ἠ-26 πειθήσατε· Τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ [43] ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, [44] καταχαροῦμαι δὲ [45] ἡνίκα ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος· 27 Καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως [46] καταιγίδι παρῇ, [47] καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλῖψις καὶ [48] πολιορκία, [49] ἢ ὅ-28 ταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος. [50] Ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν, ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὑρήσου-29 σιν. [51] Ἐμίσησαν γὰρ [52] σοφίαν, τὸν δὲ

Cap. 1. *Mſ. Alex.* Παροιμίαι. Σολομῶντος· *Aq.* vert. Παραβολαὶ Σαλ. 2 *S.* ἐννοεῖν ῥήσεις συνετάς. 3 *Aq.* Τοῦ λαβεῖν παιδείαν ἐπιστήμης. *S.* παιδείαν φρονήσεως. 4 *Ald.* & *Comp.* λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων. 5 *Aq.* θελγομένοις. *S.* νηπίοις. *Th.* ἠπατημένοις. 6 *Th.* συλλογισμόν. *S.* αἴσθησιν. 7 *Alex.* Τῶν τε. 8 *Aq.* ἑρμηνείαν. *S.* πρόβλημα. 9 *Sch.* θεοῦ. 10 *Alex.* ἀρετή. 11 *Aq. S.* & *Th.* ἄφρονες. 12 *Alex. Ald. C.* νόμους. 13 *Aq.* Ὅτι προσθήκη χάριτός εἰσι τῇ κεφαλῇ σου. 14 *Alex.* ἕξῃ. 15 *Aq.* περιτραχήλια. *Sch.* περίθεμα. 16 *Aq. S.* & *Th.* ἐνεδρεύσωμεν εἰς αἷμα. 17 *Aq.* ἀθῷον. 18 *Alex.* κτίσιν. *Aq. Th.* ὕπαρξιν. *S.* πλοῦτον. 19 *Aq. S.* & *Th.* τιμίαν. 20 *Aq.* λαφύρων. 21 *Sch.* Κλῆρος σου πιπτέτω. 22 *Sch.* ἐν μέσῳ ἡμῶν. 23 *Alex.* βαλλάντιον. 24 *Sch.* Υἱὲ, μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ. 25 *Alex. Ald. C.* ὁδοῖς. 26 *Aq.* & *Th.* κώλυσον. *S.* ἀπόστρεψον. 27 δὲ *Ald. C.* deeſt. 28 *Alex.* τὸν σὸν πόδα. 29 ſic quoque eſt in uno a. l. ſed in *Alex. Ald. C.* Οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, καὶ ταχινοὶ (*Ald. C.* ταχινοί εἰσι) τοῦ ἐκχέαι αἷμα. Οὐ γὰρ ἀδίκως atque *Origen.* in ep. ad Rom. c. 3. *Veloces*, inquit, *pedes eorum ad effundendum ſanguinem*; vel in Eſaia invenies, vel in Proverb. 30 *Ald. C.* ἐκτείνονται. 31 *Aq. S. Th.* παντὸς πλεονεκτοῦντος πλεονεξίαν. 32 *S.* τὴν ψυχὴν αὐτῶν παρ' αὐτῶν λήψεται. 33 *Aq. S. Th.* δώσει φωνὴν αὐτῆς. 34 *Aq.* Ἕως πότε νήπιοι ἀγαπᾶτε νηπιότητα; 35 *Alex.* ἔχωνται. 36 *S.* καὶ ἀνόητοι μισήσουσι γνῶσιν. 37 *S.* Ἐπιστρέψατε ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου. 38 *Aq. Th.* ἀναβλύσω ὑμῖν πνεῦμά μου. 39 *Alex.* ὑπηκούετε. 40 *Aq. S.* & *Th.* χεῖρά μου. 41 *Sch.* ἀκύρους ἐποιήσατε. *S.* & *Th.* καὶ διεσκεδάσατε. 42 *Alex.* οὐ προσείχεται (pro οὐ προσείχετε· ut hab. *Ald.* & *C.*) Τοιγαροῦν. 43 *Aq.* ἐπιβλυσμῷ. *S.* συνταγῇ. 44 *Ald.* ἐπιχαροῦμαι. *Aq. S.* & *Th.* μυκτηριῶ. 45 *Alex. Ald. C.* ἡνίκα ἂν ἔρχηται. 46 *Aq.* συσσεισμῷ. 47 *Alex. Ald. C.* ἢ ὅταν. 48 *Aq.* ἐπίχυσις. *Th.* κατάστευσις. 49 ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος deſunt *Ald.* & *C.* 50 *Sch.* τότε ἐπικαλέσονταί με. 51 *S.* & *Th.* Ἀνθ' ὧν ἐμίσησαν. 52 *Alex.* παιδίαν.

[53] λόγον [54] τοῦ κυρίου οὐ προσείλαντο, 30 [55] Οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς, 31 [56] ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. Τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς, καὶ τῆς 32 ἑαυτῶν [57] ἀσεβείας πλησθήσονται. [58] Ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται, [59] καὶ ἐξε- 33 τασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ. Ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων [60] κατασκηνώσει [61] ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

Κεφ. β'. 2.

1 Υἱὲ ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύ- 2 ψῃς παρὰ σεαυτῷ, [1] Ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ [2] παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν 3 τῷ υἱῷ σου. Ἐὰν γὰρ [3] τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ, καὶ τῇ συνέσει [4] δῷς φωνήν σου, 4 [5] Καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον, καὶ [6] ὡς 5 θησαυροὺς [7] ἐξερευνήσῃς αὐτήν· Τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εὑρήσεις. 6 Ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ [8] προσώ- 7 που αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις. Καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ 8 [9] τὴν πορείαν αὐτῶν, Τοῦ φυλάξαι [10] ὁδοὺς δικαιωμάτων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ- 9 τὸν διαφυλάξει. Τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάντας [11] ἄ- 10 ξονας ἀγαθούς. Ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν [12] διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυ- 11 χῇ [13] καλὴ εἶναι δόξῃ, Βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, [14] ἔννοια δὲ [15] ὁσία τηρήσει σε, 12 [16] Ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς, καὶ ἀπὸ ἀν- 13 δρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν. [17] Ὦ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁ- 14 δοῖς σκότους· [17] Οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ· 15 Ὧν αἱ τρίβοι [18] σκολιαὶ, [19] καὶ καμπύλαι αἱ τρο- 16 χιαὶ αὐτῶν, Τοῦ μακράν σε ποιῆσαι [20] ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. υἱὲ 17 μή σε καταλάβῃ κακὴ βουλή· Ἡ ἀπολιποῦσα [21] διδασκαλίαν νεότητος, [22] καὶ δια- 18 θήκην [23] θείαν ἐπιλελησμένη. [24] Ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς [25] ἄξονας αὐτῆς. 19 Πάντες οἱ [26] πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ [27] ἀναστρέψουσιν, οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ [28] καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. 20 Εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθὰς, εὕροσαν ἂν [29] τρίβους δικαιοσύνης [30] λείας. 21 Ὅτι εὐθεῖς [31] κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ ὅσιοι ὑ- 22 πολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. [32] Ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ [33] παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

Κεφ. γ'. 3.

1 Υἱὲ, ἐμῶν [1] νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ 2 δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία. Μῆκος γὰρ βίου, καὶ ἔτη ζωῆς, καὶ εἰρήνην προσ- 3 θήσουσί σοι. [2] Ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλιπέτωσάν [3] σε· [4] ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ 4 σῷ [5] τραχήλῳ, Καὶ εὑρήσεις χάριν καὶ [6] προνοοῦ καλὰ [7] ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων.

---

53 sic *Cypr.* leg. *verbum Domini.* item *Lucif. Calar.* in *Ald.* vero & *C.* φόβον. atque in uno l. margini adscriptum est, λόγον & *Sch.* τὴν δὲ θεοσέβειαν. 54 *Alex.* κυρίου. 55 *Aq. S.* & *Th.* Οὐκ ἐξεδέξαντο. 56 *Aq.* διέσυρον. *S.* & *Th.* παρώξυναν. 57 *S.* & *Th.* διαβουλιῶν. *Aq.* βουλευμάτων. 58 *S.* Ὅτι ἀποστροφὴ νηπίων ἀνελεῖ αὐτούς. 59 *Aq.* & *S.* καὶ εὐθηνία ἀφρόνων ἀνελεῖ αὐτούς. 60 *Sch.* ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθώς. 61 *Alex.* ἐν.

Cap. 2. 1 *Aq. S.* & *Th.* τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ. 2 *Aq.* ἀνακλινεῖς. 3 *Sch.* σύνεσιν, φρόνησιν. 4 sic quoque est in *uno a. l.* at in *cat.* hæc seqq. τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ. quæ in *lib. Vatic.* margini adscripta sunt. at in *uno a. l.* notata sunt asterisco: nec ea refert *Hil.* qui in Psal. 127. sic citat hunc locum: in Proverb. dictum est, *Si enim sapientiam invoces, & intellectui des vocem tuam, & exquiras eam tanquam argentum, & tanquam thesaurum investiges eam; tunc intelliges timorem Domini.* itidem *Ambr.* hæc non hab. locum hunc citans, serm. 5. in Psal. 118. nec *Hier.* in c. 50. Esaiæ. 5 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ. Καὶ 6 *S.* & *Th.* τὰ ἀπόκρυφα. 7 *Alex.* ἐξερευνήσεις. 8 *Aq. S.* & *Th.* στόματος. 9 *Ald. C.* δὲ τήν. 10 *Alex. Ald. C.* ὁδόν. & *Sch.* ὁδούς. 11 *Alex.* * ἄξονας. *Aq.* καμπτούς. *S.* ἐπικυλισμούς. 12 *Aq. S.* & *Th.* καρδίαν. 13 *Aq.* εὐπρεπάσει. 14 *Aq. S.* & *Th.* φρόνησις. 15 *C.* ὁσίου. 16 *Alex.* Ἵνα ῥύσηταί ἀπὸ ὁδοῦ. 17 *Ald. C.* Ὦ οἱ. 18 *S.* σκαμβαί. *Th.* στρεβλαί. 19 *Aq.* καὶ θρυλλοῦσιν ἐν καμπαῖς αὐτῶν. *Th.* καὶ μυκτηρίζουσιν ἐν τοῖς ἐπικυλισμοῖς αὐτῶν. 20 *S.* ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ἀπὸ ξένης, ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροί. 21 *S.* μάθησιν. *Aq.* ἡγεμόνα. *Th.* ἡγούμενον. 22 καὶ *Ald.* deest. 23 *Aq. S. Th.* θεοῦ. 24 *S.* ὤρισε. *Sch.* ἄλλος, ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον οἶκος αὐτῆς. 25 *Alex.* * ἄξονας. *Aq.* καμπάς. *S.* ὁδούς. *Th.* κυλισμούς. *Sch.* αἱ τροχιαὶ αὐτῆς. 26 *Ald. C.* παραπορευόμενοι. 27 *Aq. S. Th.* ἐπιστρέψουσιν. 28 *Alex.* καταλαμβάνωνται. 29 *Sch.* ὁδοὺς δικαίων. 30 *Alex. Ald. C.* λείας· (*Alex.* λείους·) χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς. ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. Ὅτι. sed post αὐτῇ in uno l. seq. ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν. *Sch.* οὗτοι οἱ δύο στίχοι οὔτε ἐν ταῖς λοιπαῖς κεῖνται, οὔτε ἐν πᾶσι τοῖς τῆς κοινῆς ἀντιγράφοις. 31 *S.* κατακληρονομήσουσι. 32 *Alex. Ald. C.* Ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν. 33 *Aq. S.* & *Th.* ἀσεβεῖς.

Cap. 3. 1 *Comp.* νόμων. 2 *Aq.* ἔλεος καὶ ἀλήθεια. 3 *Ald. C.* σοι. 4 *Aq.* σύνδησον. 5 *Ald. C.* τραχήλῳ, γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας σου. Καὶ εὑρήσεις χάριν, καὶ προνοοῦ. *Ms. Alex.* τραχήλῳ, καὶ εὑρήσεις χάριν γράψον δὲ αὐτὰς ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. καὶ προνοοῦ. *Hier.* in Abac. c. 11 Salomon in Proverb. *Describe eam super latitudinem cordis.* *S.* ἐπὶ τοῦ στήθους. 6 *Aq. S.* & *Th.* προνόησαι. 7 *Aq. S. Th.* ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

5 [8]Ἴσθι πεποιθὼς [9]ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, 6 ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ [10]μὴ ἐπαίρου. [11]Πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτὴν, ἵνα [12]ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου. 7 Μὴ ἴσθι [13]φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν, καὶ ἔκκλινε ἀπὸ 8 παντὸς κακοῦ. Τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου, καὶ [14]ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.

9 Τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάρχου αὐτῷ [15]ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης· 10 ἵνα [16]πίμπληται [17]τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς [18]σίτῳ, οἴνῳ δὲ αἱ ληνοί σου [19]ἐκβλύζωσιν.

11 Υἱὲ [20]μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, [21]μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. 12 Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, [22]ἐλέγχει, μαστιγοῖ 13 δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. Μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς [23]εἶδε φρόνησιν. 14 [24]Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.

15 Τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν, οὐκ [25]ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὔγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄ-16 ξιον αὐτῆς ἐστι. Μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον 17 ἐπὶ γλώσσης [26]φορεῖ. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαὶ, καὶ [27]πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰ-18 ρήνῃ. Ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐ-19 τὴν ὡς ἐπὶ κύριον, ἀσφαλής. Ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, ἡτοίμασε δὲ οὐρα-20 νοὺς [28]φρονήσει. [29]Ἐν αἰσθήσει [30]ἄβυσσοι ἐῤῥάγησαν, νέφη δὲ [31]ἐῤῥύησαν [32]δρόσους.

21 Υἱὲ μὴ [33]παραῤῥυῇς, τήρησον δὲ ἐμὴν βου-22 λὴν καὶ ἔννοιαν· Ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου, καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ. ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρξί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς [34]σοῖς ὀστέοις· 23 ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδούς σου, ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ [35]προσκόψῃ. 24 [36]Ἐὰν γὰρ κάθῃ, ἄφοβος ἔσῃ, ἐὰν δὲ καθεύ-25 δῃς, ἡδέως ὑπνώσεις. Καὶ [37]οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν, οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχο-26 μένας. Ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου, καὶ [38]ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ [39]σαλευθῇς.

27 Μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ, ἡνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χεὶρ 28 σου [40]βοηθεῖν. Μὴ εἴπῃς, Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, [41]αὔριον δώσω, δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα. 29 Μὴ [42]τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ, παροι-30 κοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί. [43]Μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μήτι [44]σε 31 ἐργάσηται κακόν. Μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὀνείδη, μηδὲ [45]ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. 32 Ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος, 33 ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. Κατάρα [46]θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων 34 εὐλογοῦνται. Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. 35 Δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρὸς, καὶ προσέχετε γνῶναι [1]ἔννοιαν. 2 Δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν [2]νόμον μὴ ἐγκα-3 ταλίπητε. Υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος, καὶ [3]ἀγαπώμενος ἐν προσώ-4 πῳ μητρός. [4]Οἳ ἔλεγον καὶ [5]ἐδίδασκόν με, [6]Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύλασσε [7]ἐντολὰς, μὴ ἐπιλάθῃ. 5 [8]Μηδὲ [9]παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ [10]στόματος,

---

8 S. ἔλπισον κυρίῳ. 9 Alex. ἐν ὅλῃ καρδίᾳ. 10 Th. μὴ ἐπερείδου. S. μὴ ἴσθι πεποιθώς. 11 Alex. Ald. C. Ἐν πάσαις. 12 S. ἰυθεῖς ποιήσῃ. 13 Aq. S. & Th. σοφός. 14 Aq. πυτισμός. S. πιότης. Th. καταβροχή. 15 Aq. S. Th. παντὸς γεννήματός σου. 16 Ald. πιμπλῶνται. 17 Aq. αἱ ἀποθῆκαι. S. θησαυροί. 18 Alex. Ald. C. σίτου. 19 Sch. ὑπερεκβλύζωσιν. 20 Aq. μὴ ἀποδοκίμασον. S. μὴ ἀπωθῇς. 21 Th. μηδὲ ἐκκακήσῃς. 22 Alex. παιδεύει. 23 Sch. ἔσχε. 24 Alex. Κρεῖττον. 25 Alex. ἀντιτάσσεται. 26 C. φέρει. 27 Alex. πάντες οἱ τρίβοι. Sch. πάντες οἱ ἄξονες. 28 Alex. Ald. C. ἐν φρονήσει. 29 Sch. Ἐν γνώσει. 30 Ald. C. αὐτοῦ ἄβυσσοι. 31 Ald. ἐῤῥύη. 32 Sch. δρόσῳ. 33 Alex. παραρυῇς. 34 Alex. ὀστέοις σου. Ald. τοῖς ὀστέοις σου. 35 C. προσκόπτῃ. 36 Alex. Ἐὰν κάθῃ. 37 Alex. οὐ μὴ φοβηθήσῃ. Sch. οἱ λοιποὶ, ἐὰν πτοηθῇς, οὐ φοβηθήσῃ. 38 Sch. τηρήσει. 39 Sch. ἀγρευθῇς. 40 Alex. εὖ ποίει. Μή. 41 Alex. Ald. C. καὶ αὔριον. 42 Alex. τέκτεινε. Ald. C. τέκταινε. 43 Aq. Μὴ δικάζου. 44 Alex. Ald. C. εἰς σέ. 45 Alex. ζηλώσῃ. Sch. ζήλου. 46 Ald. C. κυρίου.

Cap. 4. 1 Aq. σύνεσιν. S. φρόνησιν. 2 Ald. ed. & Comp. λόγον. 3 Aq. S. & Th. μονογενής. 4 Ald. Οἳ ἐδίδασκόν με καὶ ἔλεγον, Ἐρειδέτω. 5 Aq. ἐφώτιζόν με. 6 S. Κατεχέτω λόγους μου. 7 Aq. S. & Th. post ἐντολάς addunt, καὶ ζῆθι. 8 Ald. Κτῆσαι μηδὲ παρίδῃς. C. Κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ παρίδῃς. 9 Aq. S. & Th. ἐκκλίνῃς. 10 Ald. C. στόματος, μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου, Μηδέ.

6 [11] Μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτὴν, καὶ [12] ἀνθέξεταί σου· ἐρασθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε. 8 [13] Περιχαράκωσον αὐτὴν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον 9 αὐτὴν, ἵνα σε περιλάβῃ. Ἵνα δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ 10 [14] τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου. Ἄκουε υἱὲ καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται [15] ἔτη ζωῆς σου, ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου. 11 Ὁδοὺς γὰρ σοφίας [16] διδάσκω σε, ἐμβιβάζω 12 δέ σε [17] τροχιαῖς ὀρθαῖς. Ἐὰν γὰρ πορεύῃ, [18] οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα, 13 ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ [19] κοπιάσεις. Ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, [20] ἀλλὰ φύλαξον 14 αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου. Ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, μηδὲ [21] ζηλώσῃς ὁδοὺς 15 παρανόμων. Ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἔκκλινον [22] δὲ ἀπ' 16 αὐτῶν καὶ [23] παράλλαξον. Οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν, ἀφῄρηται 17 ὁ ὕπνος [24] αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται. Οἵδε γὰρ σιτοῦνται [25] σῖτα ἀσεβείας, [26] οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. 18 Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων [27] ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, [28] προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως [29] κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα. 19 Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναὶ, οὐκ οἴδασι 20 [30] πῶς προσκόπτουσιν. Υἱὲ ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις [31] παράβαλλε σὸν 21 οὖς. Ὅπως [32] μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαί σου, φύλασσε αὐτὰς [33] ἐν καρδίᾳ. 22 Ζωὴ γάρ ἐστι [34] τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτὰς, καὶ 23 πάσῃ [35] σαρκὶ ἴασις. [36] Πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ τούτων [37] ἔξοδοι ζω- 24 ῆς. [38] Περίελε σεαυτοῦ [39] σκολιὸν στόμα, καὶ ἄδικα χείλη [40] μακρὰν ἀπὸ σοῦ [41] ἄπ- 25 ωσαι. Οἱ ὀφθαλμοί σου [42] ὀρθὰ βλεπέτωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια. 26 [43] Ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶ, καὶ τὰς ὁ- 27 δούς σου [44] κατεύθυνε. Μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ, μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς· ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ Θεὸς, διεστραμμέναι δέ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν. αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

Κεφ. έ. 5.

1 Υἱὲ ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε, [1] ἐμοῖς δὲ λόγοις 2 παράβαλλε σὸν οὖς, Ἵνα φυλάξῃς [2] ἔννοιαν ἀγαθήν· [3] αἴσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων [4] ἐντέλλεταί σοι. μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυ- 3 ναικί. Μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς [5] πόρνης, [6] ἣ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν 4 φάρυγγα, [7] Ὕστερον μέντοι [8] πικρότερον χολῆς εὑρήσεις, καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μα- 5 χαίρας διστόμου. Τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ [9] μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾅδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐ- 6 ρείδεται. Ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ αἱ [10] τροχιαὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ [11] εὔ- 7 γνωστοι. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ [12] μὴ 8 ἀκύρους [13] ποιήσεις ἐμοὺς λόγους. Μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν· μὴ ἐγγί- 9 σῃς πρὸς [14] θύραις οἴκων αὐτῆς, [15] Ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωήν σου, καὶ [16] σὸν βίον 10 ἀνελεήμοσιν· [17] Ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους [18] ἀλ- 11 λοτρίων [19] ἔλθωσι· [20] Καὶ μεταμελη-

[11] *Ms. Alex.* Κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ ἐκκλείνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. Μὴ ἐγκαταλείπῃς. [12] *Aq. S. & Th.* φυλάξει σε. [13] *Ald. C.* Ἀρχὴ (*Ald.* Ἀρχὴ) σοφίας κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν. Περιχαράκωσον. hæc habet etiam *Hier.* hunc locum citans, ep. 2. Pro Περιχαράκωσον *Aq.* vertit, Ἀνάλαβε. *S.* Βάσταζε. [14] *Aq.* αὐχήσεως. *S.* δόξης. *Th.* ὡραιότητος. [15] *Alex. Ald. C.* σοι ἔτη. [16] *Aq.* ὡδήγησά σε. [17] *Aq.* ἐν καμπαῖς εὐθύτητος. *S.* ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ. [18] *Sch.* οὐ στενωθήσεται. *S.* μὴ θλιβήσεται. [19] *Aq.* σκανδαλισθήσῃ. [20] *Alex.* φύλαξον. [21] *Aq. & Th.* μακαρίσῃς ὁδοὺς πονηρῶν. [22] δὲ *Ald. C.* deest. [23] *Aq. S. & Th.* πάρελθε. [24] *Alex.* ἀπ' αὐτῶν, οὐ κοιμῶνται. [25] *Aq.* ἄρτον. [26] *Aq. & S.* καὶ οἶνον ἀδικιῶν πίονται. [27] *Th.* ὡς φῶς φέγγους πορευόμενον, καὶ φωτίζον ἕως ἑτοιμασίας ἡμέρας. *Aq.* ἑτοίμης ἡμέρας. *S.* ἑδραίας ἡμέρας. [28] *Ald.* πορεύονται. [29] *Alex.* κατορθώσει. *Ald. C.* ἂν κατορθώσῃ. [30] *C.* ἐν τίνι καὶ πῶς προσκόπτουσιν. *S.* ἐν τίνι ἀσθενήσουσιν. [31] *Aq. S. & Th.* κλῖνον. [32] *S.* μὴ παραῤῥυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου. *Th.* μὴ χλευασθήτωσαν ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. [33] *Alex.* ἐν σῇ καρδίᾳ. [34] *Ald. C.* πᾶσι τοῖς. [35] *Alex.* σαρκὶ αὐτοῦ ἴασις. [36] *Th. & Aq.* ἀπὸ παντὸς φυλάγματος. [37] *Ald. C.* ἔξοδοι. *S.* προσέλευσις. [38] *Aq.* Ἀπόστησον. [39] *Aq. & Th.* στρεβλότητα στόματος. [40] *Alex.* ἀπὸ σοῦ μακρὰν ἄπωσον. [41] *Aq. S. & Th.* μάκρυνον. [42] *S.* εἰς τὸ εὐθύ. *Aq. & Th.* εὐθυνέτωσαν κατεναντίον. [43] *Aq.* ὁδοποίει καμπὴν ποδῶν σου. *S.* διατήρησον τοῖς ποσί σου. [44] *Aq. Th. & S.* ἑτοίμαζε.

Cap. 5. [1] *Th.* τῇ φρονήσει μου κλῖνον τὸ οὖς σου. [2] *Aq. S. Th.* γνῶσιν. [3] *Ms. Alex. Ald.* ed. & *Comp.* αἴσθησιν. [4] *Alex. Ald. C.* ἐντέλλομαί σοι. [5] *Aq. S. & Th.* ἀλλοτρίας. [6] *S. & Th.* καὶ λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον φάρυγξ αὐτῆς. [7] *Alex.* ὕστερον δὲ πικρότερον. [8] *Aq.* ὡς ἀψίνθιον. [9] *Sch.* μετ' ὀδύνης. [10] *Aq.* καμπαί. *S.* ἐπικυλισμοί. [11] *Alex.* * ἔγνωστοι. [12] *Aq.* μὴ ἀποστῆτε. [13] *Alex.* ποιήσῃς. [14] *C.* θύρας. [15] *S.* Μήποτε δῷς ἑτέροις τὴν δόξαν σου. [16] *Aq. S. Th.* τὰ ἔτη σου. [17] *Alex.* Ἵνα πλησθῶσιν. [18] *Ald. C.* ἀλλοτρίους. *Sch.* ἀλλοτρίων. [19] *Alex. Ald. C.* εἰσέλθωσιν. [20] *Alex. Ald.* Καὶ μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων (*Ald.* addit, σου) *Aq. S. & Th.* pro μεταμεληθήσῃ vert. στενάξεις.

θήσῃ

θήσῃ [21] ἐπ' ἐσχάτων, ἡνίκα ἂν καταλεφθῶσι
12 σάρκες σώματός σου, Καὶ ἐρεῖς, Πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους [22] ἐξέκλινεν ἡ
13 καρδία μου; Οὐκ ἤκουον φωνὴν [23] παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ [24] παρ-
14 έβαλλον τὸ οὖς μου. [25] Παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ [26] κακῷ, ἐν μέσῳ ἐκκλη-
15 σίας καὶ συναγωγῆς. [27] Πῖνε ὕδατα [28] ἀπὸ σῶν ἀγγείων, καὶ ἀπὸ σῶν [29] φρεάτων πη-
16 γῆς. [30] Μὴ ὑπερεκχείσθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευ-
17 έσθω τὰ σὰ ὕδατα. Ἔσω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω
18 σοι. Ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔσω [31] σοι ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεό-
19 τητός σου. Ἔλαφος φιλίας καὶ [32] πῶλος [33] σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι, [34] ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ [35] τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος,
20 πολλοστὸς ἔσῃ. Μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις [36] τῆς μὴ
21 ἰδίας. [37] Ἐνώπιον γάρ εἰσι τῶν τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ [38] πάσας τὰς
22 [39] τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει. [40] Παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, [41] σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
23 τοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος [42] σφίγγεται. Οὗτος τελευτᾷ [43] μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐκ δὲ πλήθους [44] τῆς ἑαυτοῦ βιότητος [45] ἐξερρίφη, καὶ ἀπώλετο [46] δι' ἀφροσύνην.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Υἱὲ ἐὰν [1] ἐγγυήσῃ σὸν [2] φίλον, [3] παραδώ-
2 σεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. [4] Παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ [5] ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, [6] καὶ ἁλίσκεται
3 [7] χείλεσιν ἰδίου στόματος. Ποίει υἱὲ ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου· ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον. [8] Ἴθι μὴ ἐκλυόμενος, [9] παρόξυνε δὲ καὶ τὸν [10] φίλον σου ὃν [11] ἐν-
4 εγγυήσω. Μὴ δῷς [12] ὕπνον σοῖς ὄμμασι, [13] μηδὲ [14] ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις,
5 Ἵνα σώζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων, καὶ ὥσ-
6 περ ὄρνεον [15] ἐκ παγίδος. [16] Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα ὦ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος.
7 [17] Ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν [18] ἀναγκάζοντα ἔχων, μηδὲ ὑπὸ δεσπό-
8 την ὤν, Ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, [19] πολλήν τε ἐν τῷ ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν. [20] Ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστί, τήν τε ἐργασίαν ὡς [21] σεμνὴν ποιεῖται. ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς [22] ὑγίειαν προσφέρονται. ποθεινὴ δέ ἐστι πᾶσι καὶ ἐπίδοξος, καί περ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχ-
9 θη. [23] Ἕως τίνος ὀκνηρὲ [24] κατάκεισαι;
10 πότε δὲ ἐξ ὕπνου [25] ἐγερθήσῃ; Ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις, ὀλίγον δὲ [26] ἐναγκαλίζῃ χερσὶ στήθη.
11 [27] Εἶτ' ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἔνδεια [28] ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ἧς, [29] ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου· ἡ δὲ ἔνδεια, ὥσπερ κακὸς
12 [30] δρομεὺς ἀπαυτομολήσει. Ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος [31] πορεύεται [32] ὁδοὺς οὐκ ἀγα-
13 θάς. Ὁ δ' αὐτὸς [33] ἐννεύει ὀφθαλμῷ, [34] σημαίνει δὲ ποδί, [35] διδάσκει δὲ [36] ἐν-
14 νεύμασι [37] δακτύλων. [38] Διεστραμμέ-

---

21 *S.* ἐν τῷ ἐκλείπειν. 22 *Th.* παρώξυνεν. 23 *Aq. S. Th.* φωτιζόντων. 24 *Aq. S. Th.* ἔκλινα. 25 *Aq.* ὡς ὀλίγον ἐγενόμην. *Sch.* ἐν βραχυτάτῳ. 26 *Alex.* κακῷ μου, ἐμμίσῳ. 27 *Ald. C.* Υἱὲ πῖνε. 28 *Aq. S. Th.* ἐκ λάκκου σου. 29 *Sch.* ὑδάτων. 30 *Alex. Ald. C.* Ὑπερεκχείσθω σοι τὰ (*Ald. C.* deest) ὕδατα. *Aq.* Μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω. 31 *Aq. S. Th.* εὐλογημένη. 32 *S. Th.* ἔλαφος χάριτος. 33 *C.* σοῦ. 34 *Sch.* φιλία. *Aq.* τιτθοὶ αὐτῆς μεθυσκέτωσαν. 35 *Alex.* ταύτῃ τῇ φιλίᾳ. 36 *Alex. Ald.* ταῖς μὴ ἰδίαις. 37 *S. Th.* κατέναντι. 38 *Alex.* σὰς τροχιὰς αὐτοῦς (l. αὐτοῦ) σκοπεύει. 39 *Aq.* καμπάς. *S.* ἐπικυλισμούς. 40 *Aq. S. Th.* Ἀνομίαι. 41 *Aq.* καὶ ἐν χοινίοις ἁμαρτίας αὐτοῦ. 42 *S.* συλληφθήσεται. 43 *S.* διὰ ἀπαιδευσίαν. 44 *S.* ἀφροσύνης αὐτοῦ πλανηθήσεται. 45 *Alex.* ἐξερίφη. 46 *Alex.* διὰ ἀφρ. *S.* & *Th.* ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* ἐγγύη. 2 *Aq.* ἑταῖρον. *S.* & *Th.* πλησίον. 3 *Sch.* ἐνέπηξας εἰς ἅλυσιν χεῖρά σου. 4 *S.* Ἐπαγιδεύθης ἐν ῥήμασι στόματός σου. 5 *Alex.* τὰ ἴδια χείλη ἀνδρί. 6 *S.* καὶ ἑάλως ἐν ῥήμασι. 7 *C.* ῥήμασιν. 8 *Aq. S. Th.* πορεύου. 9 *S. Th.* παρόρμησον. 10 *Sch.* πολίτην. 11 *Ald.* ἐγγυήσω. 12 *Aq. S. Th.* νυσταγμόν. 13 *Sch.* καὶ ἐξεγέρθητι. 14 *Ald.* ἐπινύσταξιν. 15 *S.* ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ. 16 *Aq* & *Th.* πορεύου. 17 *Alex.* Ἐκείνου. 18 *Aq.* & *Th.* ἐκβιαστήν. *S.* γραμματέα. 19 *Sch.* συστρέφει ἐν θερισμῷ βρώματα αὐτοῦ. *S.* συνάγει ἐν ἀμητῷ τὰ δέοντα αὐτοῦ. 20 hæc & quæ seqq. usque ad finem versus, *C.* desunt. 21 *Sch.* ἐμπορεύεται. 22 *Alex.* ὑγίαν φέρονται. 23 *Sch.* πότε. 24 *Aq. S. Th.* κοιμηθήσῃ. 25 *Aq. S. Th* ἀναστήσῃ. 26 *Aq.* περιλαμβάνεις. 27 *Aq.* Καὶ ἐλεύσεται. *S.* & *Th.* Καὶ ἥξει. 28 *S.* ὡς ἀνὴρ ἀσπίδος. *Th.* ὡς ἀνὴρ δορυφόρος. 29 *Alex.* ἥξει σοι ὥσπερ. 30 *Alex.* ἀνὴρ αὐτομολήσει. 31 *Ald. C.* πορεύσεται. 32 *S.* στρεβλεύμασι στόματος. 33 *Aq.* & *Th* κνίζει. 34 *Aq.* τρίβων. *S.* προστρίβων. 35 *S.* δακτυλοδεικτῶν. *Sch.* συμβιβάζει δὲ τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ. 36 *Ald. C.* νεύμασιν. 37 *C.* δακτύλῳ. 38 *Sch.* Στρεβλότητες.

νη [39] καρδία τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος [40] ταραχὰς συνίστησι πόλει. 15 [41] Διὰ τοῦτο [42] ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος. 16 Ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ [43] ὁ Θεὸς, [44] συντρίβεται δὲ [45] δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς. 17 Ὀφθαλμὸς [46] ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα [47] δικαίου, 18 Καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς, καὶ πόδες [48] ἐπισπεύδοντες [49] κακοποιεῖν. 19 [50] Ἐκκαίει ψευδῆ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει [51] κρίσεις ἀναμέσον ἀδελφῶν. 20 [52] Υἱὲ φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου. 21 [53] Ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ [54] ψυχῇ διαπαντὸς, καὶ [55] ἐγκλοίωσαι περὶ σῷ τραχήλῳ. 22 Ἡνίκα ἂν περιπατῇς, [56] ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυλασσέτω σε, [57] ἵνα ἐγειρομένῳ [58] συλλαλῇ σοι. 23 Ὅτι λύχνος ἐντολὴ [59] νόμου καὶ φῶς, [60] ὁδὸς [61] ζωῆς, [62] καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία, 24 Τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς [63] ὑπάνδρου, καὶ [64] ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας. 25 [65] Μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, [66] μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ [67] συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων. 26 Τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει. 27 [68] Ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει; 28 Ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει; 29 Οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα [69] ὕπανδρον, οὐκ [70] ἀθωωθήσεται, οὐδὲ πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς. 30 [71] Οὐ θαυμαστὸν ἐὰν [72] ἁλῷ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ ἵνα [73] ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν [74] πεινῶν. 31 Ἐὰν δὲ ἁλῷ, ἀποτίσει ἑπταπλάσια, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν. 32 [75] Ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, 33 [76] Ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 34 Μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ [77] κρίσεως. 35 [78] Οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, [79] οὐδὲ μὴ διαλυθῇ [80] πολλῶν δώρων.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Υἱὲ φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ. 2 Υἱὲ τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. Φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς [1] καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων. 3 [2] Περίθου [3] δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, [4] ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος [5] τῆς καρδίας σου. 4 Εἰπὸν τὴν σοφίαν [6] σὴν ἀδελφὴν εἶναι, [7] τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι [8] σεαυτῷ. 5 Ἵνα [9] σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, [10] ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται. 6 Ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα, 7 Ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ 8 φρενῶν, Παραπορευόμενον [11] παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς, καὶ λαλοῦντα 9 Ἐν σκότει ἑσπερινῷ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερι- 10 νὴ [12] καὶ [13] γνοφώδης, Ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, [14] εἶδος ἔχουσα πορνικὸν, ἣ ποιεῖ 11 νέων ἐξίπτασθαι καρδίας. [15] Ἀνεπτερωμένη δέ ἐστι καὶ [16] ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡ-

39 Alex. Ald. C. δὲ καρδία. 40 Sch. ἀντιδικίας. 41 Alex. Διὰ δὲ τοῦτο. 42 Aq. παραχρῆμα. S. ἄφνω. 43 Alex. Ald. C. ὁ κύριος. Sch. ὁ Θεός. 44 Aq. S. Th. καὶ ἑπτὰ βδελύγματα ψυχῆς αὐτοῦ. 45 Alex. διά. 46 Aq. & S. ὑψηλός. 47 Alex. Ald. C. δίκαιον. Aq. ἀθῷον. S. ἀναίτιον. 48 Aq. S. Th. ταχύνοντες δραμεῖν εἰς κακίαν. 49 Ald. κακοποιεῖν, ἐξολοθρευθήσονται. Ἐκκαίει. 50 S. & Th. Ἐκφαίνει. 51 Sch. ἀντιδικίας. 52 Alex. φύλασσε υἱέ. 53 Aq. & Th. Σύνδησον. 54 Sch. καρδίᾳ. 55 S. σφίγξον. 56 Aq. S. Th. ὁδηγείτω σε. 57 Sch. ὡς δ' ἂν διεγερθῇς. 58 Alex. συλλαλήσω. 59 Aq. S. Th. καὶ νόμος φῶς. 60 Alex. Ald. C. καὶ ὁδός. 61 Alex. & Ald. ζωῆς, ἔλεγχος. 62 Aq. S. Th. ἔλεγχοι παιδείας. 63 Sch. τοῦ φίλου σου. Aq. ἑταίρου σου. Th. πόρνης. 64 S. & Th. ἀπὸ λειογλώσσου ξένης. 65 Ald. C. Υἱὲ μή. Aq. S. & Th. Μὴ ἐπιθυμήσῃς κάλλους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ σου. 66 Sch. μηδὲ ἕλῃ σε. 67 Alex. συναρπάσῃς. 68 Aq. S. & Th. μὴ ὑποτύφει. 69 Aq. & Th. ἑταίρου αὐτοῦ. S. τοῦ πλησίον. 70 Alex. ἀθωωθήσεται. 71 S. οὐκ ἐξευτελίσουσι. Aq. οὐκ ἐξουδενώσουσι τὸν κλέπτην. 72 Alex. τις ἁλῷ. 73 Alex. ἐμπλήσει ψυχήν. 74 Alex. πινῶσαν. Ald. C. πεινῶσαν. Sch. ψυχὴν αὐτοῦ ὅταν πεινάσῃ. 75 Aq. γυναῖκα, στερεῖται καρδίας. 76 S. μάστιγα καὶ ὕβριν εὑρήσει. 77 Aq. & Th. ἐκδικήσεως. 78 Th. οὐ λήψεται πρόσωπον πάσης λυτρώσεως. 79 Alex. οὐδὲ μὴ διὰ πολλῶν δώρων. 80 Aq. δωροκοπία.

Cap. 7. 1 Aq. S. & Th. καὶ ζῆθι. 2 Mſ. Alex. Περίθου * αὐτοῖς σοῖς δακτύλοις. pro Περίθου, Aq. Σύνδησον. S. & Th. Ἄφαψαι. 3 δὲ Ald. C. deeſt. 4 Sch. ἀπόγραψαι. 5 S. τοῦ στήθους. 6 Aq. S. & Th. ἀδελφή μου εἶ σύ. 7 Aq. & Th. καὶ γνωστὴν τὴν σύνεσιν καλέσεις. 8 Ald. αὐτῷ. 9 σε Ald. deeſt. 10 Th. ἧς ῥήματα αὐτῆς ὀλισθηρά. 11 Ald. C. ἐν γωνίᾳ. & Sch. παρὰ γωνίαν. 12 Ald. C. ἢ, καί 13 Alex. γνόφος. 14 Aq. θέσιν πόρνης. S. τάξιν πόρνης. 15 Aq. χολάζουσα. 16 Aq. ἀφισταμένη. S. ἀφεστηκυῖα.

συχά-

12 συχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς. Χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις 13 παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει. Εἶτα [17] ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτὸν, [18] ἀναιδεῖ δὲ 14 προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ, Θυσία εἰρηνική μοι ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐ- 15 χάς μου. Ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν [19] σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον, 16 εὕρηκά σε. [20] Κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, [21] ἀμφιτάποις [22] δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ' 17 Αἰγύπτου. [23] Διέρραγκα τὴν κοίτην μου [24] κρόκῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ. 18 Ἐλθὲ, καὶ [25] ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, 19 δεῦρο καὶ [26] ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι. Οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται [27] δὲ 20 ὁδὸν μακρὰν, [28] Ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν [29] χειρὶ αὐτοῦ, [30] δι' ἡμερῶν πολ- 21 λῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. [31] Ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν [32] πολλῇ ὁμιλίᾳ, βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων [33] ἐξώκειλεν αὐτόν. 22 Ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ [34] κεπφωθείς· ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύων [35] ἐπὶ δεσμοὺς, [36] ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύμα- 23 τι [37] Πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ. σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ 24 ψυχῆς τρέχει. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ 25 πρόσεχε [38] ῥήμασι στόματός μου. Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία [39] σου, 26 Πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ [40] ἀνα- 27 ρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν. Ὁδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατάγουσαι [41] εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] Σὺ τὴν σοφίαν [2] κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς 2 σοι ὑπακούσῃ. Ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων 3 ἐστὶν, ἀναμέσον δὲ τῶν τρίβων ἕστηκε. Παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, [3] ἐν δὲ 4 εἰσόδοις ὑμνεῖται. Ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι παρακαλῶ, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀν- 5 θρώπων. Νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, 6 οἱ δὲ ἀπαίδευτοι [4] ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου, [5] σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ [6] ἀνοίσω ἀπὸ 7 χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ [7] φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον 8 ἐμοῦ χείλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ [8] ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν [9] ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ [10] στραγγαλιῶδες. 9 Πάντα [11] ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς 10 εὑρίσκουσι γνῶσιν. Λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκι- 11 μασμένον. [12] Κρείσσων γὰρ σοφία λίθων [13] πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς 12 ἐστιν. Ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα [14] βουλὴν, καὶ γνῶσιν, [15] καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσά- 13 μην. Φόβος κυρίου μισεῖ [16] ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ ἐγὼ [17] διεστραμμένας ὁδοὺς κα- 14 κῶν. Ἐμὴ βουλὴ καὶ [18] ἀσφάλεια, ἐμὴ 15 φρόνησις, ἐμὴ δὲ [19] ἰσχύς. Δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται [20] γράφου- 16 σι δικαιοσύνην. Δι' ἐμοῦ [21] μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ [22] τύραννοι δι' ἐμοῦ κρα- 17 τοῦσι γῆς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες [23] εὑρήσουσι. 18 Πλοῦτος καὶ δόξα [24] ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ [25] κτῆ- 19 σις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη. [26] Βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον [27], τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα [28] κρείσσω ἀργυρίου ἐκ-

---

17 *C.* ἐπιλαμβανομένη. 18 *S.* ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς. *Th.* ἠναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς. 19 *Alex.* * μου. 20 *Aq.* & *Th.* περιστρώματι περιέστρωσα. 21 *Th.* διαγέγραμμαι ζωγραφίαν Αἰγύπτου. 22 *Ald. C.* διέστρωσα. 23 *Th.* Ἐκαλλώπισα. 24 *Alex. Ald. C.* κρόκῳ. 25 *Aq. S. Th.* μεθυσθῶμεν τιτθῶν. 26 *Aq.* & *Th.* συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις. 27 δὲ *Ald. C.* deest. 28 *Sch.* βαλάντιον. 29 *Ald. C.* χερσίν. 30 *Aq.* εἰς ἡμέραν πανσελήνου. ἄλλος, ἐν ἡμέρᾳ εὐσήμου. 31 *S.* ἐξέκλινε. *Aq.* ἤγξε. 32 *Th.* ἐν πλήθει δομάτων. 33 *Aq. S. Th.* ἔξωσεν. 34 *Alex.* κεφφωθείς. *Aq.* παραχρῆμα. *S.* ἐξαίφνης. 35 *Ald.* δεσμοὺς *S.* σκιρτῶν ἐπὶ δεσμῶν ἄφρων. 36 *C.* καί. 37 *Th.* Ἕως διασπαράξῃ βέλος ἧπατι αὐτοῦ. 38 *Alex.* ῥῆσιν. 39 *Alex. Ald. C.* σου, καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς (*Alex.* ἀτροποῖς) αὐτῆς. (quæ neque *Ambr.* hab. hunc locum citans:) Πολλούς. 40 *S.* & *Th.* ἰσχυροὶ πάντες. 41 *Alex.* εἰς ταμιεῖα.

Cap. 8. 1 *Ald. ed.* Διὸ σύ. *Th.* Ἰδοὺ ἡ σοφία κεκράξεται, καὶ ἡ σύνεσις δώσει φωνὴν αὐτῆς. 2 *C.* κήρυξον. 3 *Th.* εἴσοδον θυρῶν. 4 *S.* νοήσατε τῇ καρδίᾳ. 5 *S.* & *Th.* ἡγεμονικά. 6 *Ms. Alex.* ἀνοίγω. 7 *Ald. C.* λάρυγξ. 8 *Alex.* κρίματα. 9 *Alex. C.* ἐν αὐτοῖς. 10 *Alex.* στραγγαλῶδες. *Aq.* διεστραμμένον. *Th.* περιπεπλεγμένον καὶ διεστραμμένον. 11 *Ald.* ἐνώπιον. *Th.* εὐθεῖα. *Sch.* εὔκοπα, sive, εὔσκοπα. *S.* ἐκλεξώμεθα, sive, ἐλεγξώμεθα. 12 *Alex.* ἀνθαναιρεῖσθαι ἐσθησιν χρυσίου καὶ ἀργυρίου. Κρείσσων. *Ald. C.* ἀνταιρεῖσθε δὲ αἰσθήσεις χρυσίου καθαροῦ. Κρείσσων. 13 *S.* τῶν ἐσωτάτων. 14 *S.* πανουργίαν. 15 *Th.* διαβουλιῶν εὑρήσω. 16 *Sch.* κακίαν. 17 *S.* & *Th.* καὶ στόμα στρεβλὸν ἐμίσησα. 18 *Aq.* εὐνομία. 19 *S.* κράτος. 20 *Aq. S.* & *Th.* ἀκριβάσονται δίκαιον. 21 *Aq.* & *S.* ἄρχοντες ἄρξουσι. 22 *Aq.* & *Th.* ἐξουσιαζόμενοι. 23 *Alex. Ald. C.* εὑρήσουσιν χάριν. Πλοῦτος. 24 *Aq.* σὺν ἐμοί. *S.* παρ' ἐμοῦ *Th.* μετ' ἐμοῦ. 25 *S.* βίος παλαιός. *Th.* ὕπαρξις παλαιά. *Aq.* ὕπαρξις μετ' εἰρήνης. 26 *S.* Κρείσσων καρπός μου χρυσίου Ὠράζ. *Aq.* Ἀγαθὸς καρπός μου παρὰ χρυσίον καὶ παρὰ κιρρόν. 27 *Alex.* πολὺν, τὰ δὲ ἐμὰ γενήματα κρεῖσσον ἀργυρίου. 28 *Ald. C.* κρεῖσσον.

λεκ-

20 λεκτοῦ. Ἐν ὁδοῖς [29] δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀναμέσον τρίβων [30] δικαιώματος 21 ἀναστρέφομαι. [31] Ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος 22 ἀριθμῆσαι. [32] Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν 23 ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, Πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με, [33] ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν 24 γῆν ποιῆσαι, Καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν 25 ὑδάτων. Πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι, πρὸ δὲ 26 πάντων βουνῶν, [34] γεννᾷ με. [35] Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους, καὶ ἄκρα οἰκουμένα 27 τῆς [36] ὑπ' οὐρανῶν. Ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανὸν, συμπαρήμην αὐτῷ, [37] καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ [38] θρόνον ἐπ' ἀνέμων, 28 [39] Καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίει [40] τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν, 29 [41] Καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ [42] θεμέλια τῆς γῆς, 30 Ἤμην παρ' αὐτῷ [43] ἁρμόζουσα· ἐγὼ ἤμην ᾗ προσέχαιρε· καθ' ἡμέραν δὲ [44] εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ, 31 Ὅτε [45] εὐφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ [46] ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. 32 Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, [47] μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰσακούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς 34 ὁδοὺς [48] φυλάξει, Ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν, τηρῶν [49] σταθμοὺς 35 ἐμῶν εἰσόδων. [50] Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, [51] καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου. 36 Οἱ δὲ [52] ἁμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ, ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, καὶ οἱ μισοῦντές με [53] ἀγαπῶσι θάνατον.

Κεφ. θ'. 9.

1 Ἡ Σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ [1] ὑπ-2 ήρεισε στύλους ἑπτά. Ἔσφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, [2] ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ [3] ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπε-3 ζαν. Ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς [4] δούλους, συγκαλοῦσα [5] μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρα-4 τῆρα, λέγουσα, Ὅς ἐστιν [6] ἄφρων, ἐκκλινάτω πρός μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν 5 εἶπεν, Ἔλθατε, φάγετε [7] τῶν ἐμῶν ἄρτων, 6 καὶ πίετε οἶνον ὃν [8] ἐκέρασα ὑμῖν. [9] Ἀπολείπετε ἀφροσύνην, [10] ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν [11], [12] καὶ κατορ-7 θώσατε [13] ἐν γνώσει σύνεσιν. Ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται [14] ἑαυτόν. 8 Μὴ ἔλεγχε κακοὺς, ἵνα μὴ [15] μισήσωσί σε· 9 ἔλεγχε σοφὸν, καὶ ἀγαπήσει [16] σε. Δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· [17] γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. 10 Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις· [18] τὸ γὰρ γνῶναι νόμον, διανοίας ἐ-11 στὶν ἀγαθῆς. Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν [19] ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη 12 [20] ζωῆς [21] σου. Υἱὲ ἐὰν σοφὸς γένῃ [22] σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ [23] καὶ τοῖς πλησίον· [24] ἐὰν

---

29 *Sch.* δικαιώματος. 30 *Alex.* δικαιοσύνης. 31 *Aq. S. Th.* Τοῦ κληροδοτῆσαι. 32 de hoc vide *Hier.* in hunc locum. & c. 26. Esai. in Mich. c. 4. in ep. ad Ephes. c. 2. & in epist. 139. *Aq.* κύριος ἐκτήσατό με ἀρχῆθεν κατεργασμάτων αὐτοῦ. *S.* ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. *Th.* πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀπὸ τότε, καὶ ἐκ τότε πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι. 33 *Alex.* πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι. 34 *Aq.* & *Th* ὠδινήθην. *S.* ἐμαιώθην. 35 *Aq.* & *S.* Πρὶν ἢ ἐποίησε γῆν καὶ ἐξόδους. 36 *Alex.* ὑπ' οὐρανόν. 37 καὶ *Ald.* deest. 38 *Aq.* & *S.* πύργον.
39 *Alex. Ald. C.* Ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει. 40 *Aq.* ῥοπάς. *S.* αἰθέρα. 41 *Alex. Ald C.* Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ (deest *C.*) ὕδατα παρελεύσονται (*Alex.* οὐ παρελεύσονται. *Ald.* παρελεύσεται) στόματος αὐτοῦ, Καὶ ὡς (deest *Alex.*) ἰσχυρά. Illa tamen præcedentia non hab. *Tertull.* hunc locum citans. *Sch.* Ἀ. καὶ Θ. ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου. *Scholia Rom.* notant, in uno l. esse παρελεύσεται στόματος αὐτοῦ. & margini adscriptum, στόμα & illud, ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, hab. *Procop.* & tamen non hab. καὶ ὕδατα &c.
42 *Alex.* * θελήματα. 43 *Aq.* τιθηνουμένη. *S.* & *Th.* ἐστηριγμένη. 44 *Aq. S. Th.* παίζουσα. 45 *Alex. Ald. C.* ηὐφραίνετο. 46 *Alex.* ἐνηυφραίνετο. 47 *Alex. Ald. C.* καὶ μακάριοι οἱ (*Ald.* οἳ) ὁδούς μου φυλάσσοντες (*Ald.* φυλάσσουσιν. al. φυλάξουσιν.) ἀκούσατε σοφίαν. καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποσφραγῆτε (*Alex.* ἀποφραγῆτε,) Μακάριος ἀνήρ. sed illa καὶ μακάριοι &c. in a. l. habentur sub asterisco.
48 *Ald.* τηρήσει. 49 *Th.* φλιὰς θυρῶν μου. 50 *Aq. S. Th.* ὁ γὰρ εὑρών με, εὑρήσει ζωήν. 51 *S.* καὶ ἀρύεται εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. 52 *Alex.* & *C.* εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες. 53 *Aq.* & *S.* ἀδικεῖ ψυχὴν αὐτοῦ.
Cap. 9. 1 *Aq.* & *S.* ἐλατόμησε. 2 *Ald.* καὶ ἐκέρασεν. 3 *Aq.* παρέταξε. *S.* προσέθηκε. *Th.* ἐστοίβασε. 4 *Aq.* παιδίσκας. *S.* κοράσια. *Th.* νεάνιδας. 5 *Aq.* ἐπὶ ὑψέων. *S.* & *Th.* ἐπὶ ὑψέων πόλεως. 6 *Ald.* ὑμῶν ἄφρων. *S.* νήπιος. 7 *Ald.* τὸν ἐμὸν ἄρτον. 8 *Ald* κεκέρακα. 9 *Aq. S. Th.* καταλίπετε. 10 *Ald.* καὶ ζήσεσθε εἰς τὸν αἰῶνα, βασιλεύσητε. *C.* καὶ ζήσεσθε. *Cypr. Derelinquite stultitiam, & quærite prudentiam, & corrigite scientiam in intellectu.* 11 *Alex. Ald. C.* ἵνα βιώσητε, καὶ κατορθώσατε. 12 *Aq.* & *S.* καὶ κατευθύνθητε ἐν ὁδῷ συνέσεως. 13 *Ald.* σύνεσιν ἐν γνώσει. Ὁ 14 in pler. ll. post ἑαυτὸν, hæc seqq. οἱ δὲ (al. γὰρ) ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ, μώλωπες αὐτῷ. *Sch.* οὗτος ὁ στίχος οὐ κεῖται οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ό. 15 *Alex.* μισῶσίν. 16 *Alex.* σε, ἄσοφον καὶ μισήσει σε. Δίδου.
17 *Alex.* γνώριζε δέ. 18 *Alex.* τὸ δέ. 19 *Alex.* ζήσῃ. 20 *Alex.* ζωῆς. 21 σου *C.* deest. 22 *Ald.* αὐτῷ. 23 *Alex.* καὶ τῷ πλησίον. *Ald.* καὶ τοῖς πλησίον σου. *C.* desunt. 24 *S.* κἂν λοιμὸς γένῃ.

δὲ κα-

ἡ κακὸς ἀποβῇς, [25] μόνος ἂν ἀντλήσεις κακά. ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος [26] ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται. διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου, καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν

13 ἀκαρπίαν. Γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύ-

14 νην. Ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου [27] ἐμφανῶς ἐν πλατείαις,

15 Προσκαλουμένη τοὺς [28] παριόντας καὶ κατευθύ-

16 νοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· Ὅς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μέ· [29] καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρακελεύομαι, λέγουσα,

17 Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε, καὶ ὕδατος

18 κλοπῆς [30] γλυκεροῦ. Ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι [31] γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ [32] ἐπὶ [33] πέταυρον ᾅδου συναντᾷ. [34] ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ [35] χρονίσῃς ἐν τῷ [36] τόπῳ, μηδὲ [37] ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν, οὕτως γὰρ διαβήσῃ [38] ὕδωρ ἀλλότριον. [39] ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίῃς, ἵνα πολὺν [40] ζήσῃς χρόνον, [41] προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

Κεφ. ί. 10.

1 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄ-

2 φρων λύπη τῇ μητρί. Οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θα-

3 νάτου. Οὐ [1] λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.

4 Πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,

5 τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. [2] Διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς [3] παράνομος.

6 Εὐλογία κυρίου [4] ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν [5] καλύψει [6] πένθος ἄωρον.

7 Μνήμη [7] δικαίων [8] μετ' [9] ἐγκωμίων, ὄνομα

8 δὲ ἀσεβοῦς [10] σβέννυται. Σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσι σκολιά-

9 ζων [11] ὑποσκελισθήσεται. Ὃς πορεύεται [12] ἁπλῶς, πορεύεται πεποιθώς· ὁ δὲ [13] διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.

10 Ὁ ἐννεύων [14] ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει ἀνδράσι λύπας· ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παῤῥησίας,

11 εἰρηνοποιεῖ. Πηγὴ ζωῆς [15] ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.

12 Μῖσος ἐγείρει [16] νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς [17] μὴ

13 φιλονεικοῦντας καλύπτει [18] φιλία. [19] Ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄν-

14 δρα ἀκάρδιον. Σοφοὶ [20] κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ.

15 Κτῆσις πλουσίων [21] πόλις ὀχυρά, [22] συντριβὴ

16 δὲ ἀσεβῶν πενία. Ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, [23] καρποὶ δὲ ἀσεβῶν [24] ἁμαρτίας.

17 [25] Ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, [26] παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.

18 Καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη [27] δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες [28] λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.

19 Ἐκ πολυλογίας οὐκ [29] ἐκφεύξῃ [30] ἁμαρτίαν, φειδόμενος δὲ [31] χειλέων, νοήμων ἔσῃ.

20 Ἄργυρος [32] πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,

21 καρδία δὲ ἀσεβοῦς [33] ἐκλείψει. Χείλη δικαίων [34] ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες

22 [35] ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. Εὐλογία κυρίου ἐπὶ [36] κεφαλὴν δικαίου, αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

---

25 al. μ. ἀντλήσεις τὰ κ. *Sch.* Σ. καὶ Θ μόνος βαστάξεις. in quibusdam ll. hæc seqq. υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. 26 *Alex.* ποιμανεῖ. 27 *Alex.* ἐνφανῶς. 28 *Alex. Ald. C.* παριόντας ὁδὸν, καί. 29 *Alex. C* καὶ τοῖς (desunt *Alex.*) ἐνδέεσι δὲ φρονήσεως. *Ald.* καὶ τοῖς ἐνδέεσι φρενῶν 30 *Ald. C.* γλυκεροῦ πίετε 31 *Aq.* & *S.* ῥαφαεὶν. θεομάχοι. *Th.* γίγαντες. 32 *Aq. S. Th.* καὶ ἐπὶ τοῖς βαθέσι τοῦ ᾅδου οἱ κλητοὶ αὐτῆς. 33 *Alex.* πέτευρον. 34 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. 35 *Alex.* ἐνχρονίσῃς 36 *Ald.* τόπῳ αὐτῆς. 37 *Alex.* ἐπιστῇς. 38 *Ald.* ὡς ὕδωρ. 39 *Alex. Ald.* καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον. (quæ in uno l. sunt sub asterisco:) ἀπό. 40 *Alex.* ζήσῃ. 41 *Ald.* προστεθήσεται.

Cap 10. 1 *S.* & *Th.* λιμαγχονήσει. 2 *S.* Συνάξας ἐν ἀμητῷ υἱὸς φρόνιμος. 3 *Aq.* αἰσχύνης. 4 *Ms. Alex.* ἐπὶ κεφαλῆς. 5 *Ald.* καλύπτει. 6 *Aq.* & *S.* ἀδικίαν. *Th.* ἁρπαγήν. 7 *C.* δικαίου. 8 *Aq.* εἰς εὐλογίαν. 9 *C.* ἐγκωμίου. 10 *Aq.* & *S.* σαπήσεται. 11 *Aq* σαθρήσεται. *S.* βασανισθήσεται. *Th.* φυρήσεται. 12 *Aq.* & *S.* ἁπλότητι. 13 *S.* στρεβλῶν. 14 *Ald.* ὀφθαλμοῦ. 15 *Aq.* & *S.* στόμα. 16 *S.* & *Th.* μάχας. 17 *Sch.* ἀδικοῦντας. post al. καλύψει. 18 *Aq.* & *S* ἀγάπη. 19 *Aq. S.* & *Th.* ἐν χείλεσι σοφοῦ εὑρεθήσεται σοφία. post *Th.* καὶ ῥάβδος ἐν νώτῳ ὑστερημένῳ καρδίας. 20 *Aq.* συγκρύψουσι γνῶσιν. 21 *Th.* πόλις κράτους αὐτοῦ. 22 *Sch.* δειλία ἀσεβῶν. 23 *Aq. S. Th.* γεννήματα 24 *Ald* ἁμαρτίαι. *C.* ἁμαρτίαις. 25 *Alex. Ald. C.* Ὁδοὺς ζωῆς φυλάσσει *Sch.* Ὁδὸς ζωῆς φυλάσσει ἀκάκους *S.* τρίβος εἰς ζωὴν φυλασσόντων παιδείαν. 26 *Aq. S.* & *Th.* ὁ δὲ ἐγκαταλιμπάνων ἐλέγχους 27 *Aq.* & *Th.* ψεύδους. *S.* ἄδικα. 28 *Aq.* & *Th.* ψόγον. 29 *Alex.* ἐκφεύξεται ἁμαρτία. 30 *S.* παράπτωμα. 31 *Ald.* ῥημάτων. 32 *Alex* * πεπωρωμένος. *Aq.* & *S.* ἐκλεκτός. 33 *Aq.* ὡς ὀλίγον. *S.* εὐτελής. *Th.* ὡς μικρόν. 34 *Aq.* ποιμαίνουσι πολλούς. 35 *Aq.* ἐν ἐνδείᾳ καρδίας ἀποθανοῦνται. 36 *Alex.* κεφαλῆς δικαίου, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ.

23 [37] Ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά, ἡ δὲ σο-
24 φία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. Ἐν ἀπωλείᾳ
ἀσεβὴς περιφέρεται, [38] ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκ-
25 τή. [39] Παραπορευομένης καταιγίδος ἀ-
φανίζεται [40] ἀσεβής, [41] δίκαιος δὲ ἐκκλίνας
26 σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ὥσπερ ὄμφαξ ὀδοῦ-
σι [42] βλαβερὸν, καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως
27 παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. Φό-
βος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσε-
28 βῶν [43] ὀλιγωθήσεται. [44] Ἐγχρονίζει δι-
καίοις εὐφροσύνη, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν [45] ἀπολεῖ-
29 ται. [46] Ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου,
[47] συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.
30 Δίκαιος [48] εἰς τὸν αἰῶνα [49] οὐκ ἐνδώσει, ἀσε-
31 βεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσι γῆν. Στόμα δικαίου
ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
32 Χείλη ἀνδρῶν δικαίων [50] ἀποστάζει χάριτας,
στόμα δὲ ἀσεβῶν [51] ἀποστρέφεται.

Κεφ. ια'. XI.

1 [1] Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου,
2 στάθμιον δὲ [2] δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ. Οὗ
ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· [3] στόμα δὲ
3 ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. [4] Ἀποθανὼν
δίκαιος ἔλιπε μεταμέλον, πρόχειρος δὲ γί-
5 νεται καὶ ἐπιχαρὴς ἀσεβῶν ἀπώλεια. Δι-
καιοσύνη [5] ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, [6] ἀσέβεια
6 δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ. Δικαιοσύνη ἀν-
δρῶν [7] ὀρθῶν [8] ῥύεται αὐτοὺς, τῇ δὲ [9] ἀπω-
7 λείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται παράνομοι. Τε-
λευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ ὄλλυται ἐλ-
πὶς, [10] τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.
8 Δίκαιος [11] ἐκ θήρας [12] ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ
9 παραδίδοται ὁ ἀσεβής. [13] Ἐν στόματι ἀ-
σεβῶν παγὶς πολίταις, [14] αἴσθησις δὲ δικαίων
10 εὔοδος. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρ-
θωσε πόλις, [15] στόμασι δὲ ἀσεβῶν [16] κατ-
12 εσκάφη. [17] Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς
φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.
13 Ἀνὴρ [18] δίγλωσσος ἀποκαλύπτει [19] βουλὰς ἐν
συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ [20] πνοῇ [21] κρύπτει πράγ-
14 ματα. [22] Οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις,
πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα, σωτηρία δὲ ὑπάρ-
15 χει [23] ἐν πολλῇ βουλῇ. Πονηρὸς κακο-
ποιεῖ ὅταν συμμίξῃ δικαίῳ, [24] μισεῖ δὲ ἦχον
16 ἀσφαλείας. Γυνὴ [25] εὐχάριστος ἐγεί-
ρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μι-
σοῦσα δίκαια. πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται,
[26] οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
17 [27] Τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων,
[28] ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων.
18 Ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα δὲ δικαί-
19 ων μισθὸς ἀληθείας. Υἱὸς δίκαιος γεν-
νᾶται εἰς ζωὴν, [29] διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θά-
20 νατον. Βδέλυγμα κυρίῳ [30] διεστραμ-
μέναι ὁδοὶ, [31] προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄ-
21 μωμοι ἐν [32] ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Χειρὶ χεῖ-
ρας [33] ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος [34] ἔ-
σται, [35] ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μι-
22 σθὸν [36] πιστόν. Ὥσπερ [37] ἐνώτιον ἐν ῥι-
νὶ ὑὸς, οὕτως [38] γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.

---

37 *Aq.* ὡς γέλως τῷ ἀνοήτῳ ποιῆσαι ἀνομίαν. 38 *Alex.* δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ, ἐπιθυμία. 39 *Alex.* καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει. Παραπορευομένης. 40 *Alex.* ὁ ἀσεβής. 41 *Aq. S. & Th.* ὁ δὲ δίκαιος θεμέλιος αἰώνιος. 42 *Alex.* βλαβερός. 43 *Ald.* ὀλιγωθήσονται. 44 *Aq.* καραδοκία. *S.* ὑπομονή. *Th.* προσδοκία δικαίων. 45 *Alex. Ald. C.* ὄλλυται. 46 *S. & Th.* κραταίωμα τῷ τελείῳ. *Aq.* τῷ ἁπλῷ. *a. interp.* τῷ ἀκάκῳ. 47 *S.* δειλία. 48 *Alex.* τὸν αἰῶνα. 49 *Aq.* οὐ μὴ σφάλῃ. *S. & Th.* οὐ σαλευθήσεται. 50 *Sch.* ἐπίσταται. *Aq. & Th.* γνώσονται. 51 *Sch.* καταστρέφεται.

Cap. XI. 1 *Aq. & S.* ζύγια ἐπιθέσεως. 2 *S.* πλήρες. *Aq.* τέλειον. 3 *S.* παρὰ δὲ τοῖς ἐπιμελέσι σοφία. *Th.* καὶ μετὰ ἐπιεικῶν σοφία. 4 in *Mſ. Alex.* & *C. ed.* ante Ἀποθανὼν hæc habentur; Τελειότης εὐθείων ὁδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ (*Alex.* καὶ δικαιοσύνη) ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. ſed in *Ald.* eadem ponuntur poſt ἀπώλεια. in a. l. ſub aſteriſco habentur. 5 *Alex.* & *C.* ἀμώμου. 6 *Aq. S. & Th.* καὶ ἐν ἀσεβείᾳ αὐτοῦ πεσεῖται ὁ ἀσεβής. 7 *Aq. S. & Th.* εὐθείων. 8 *Alex. Ald. C.* ῥύσεται. 9 *Alex. Ald. C.* ἀβουλίᾳ (*Alex.* ἀβουλείᾳ) ἁλίσκονται παράνομοι. *Procop.* pro ἀπωλείᾳ leg. ἀσεβείᾳ & *Sch.* ἀσεβείᾳ αὐτῶν. *Aq. S. Th.* ἐν δὲ τῇ ἀδικίᾳ αἱ ἀδικοῦντες συλληφθήσονται. 10 *Th.* προσδοκία.

11 *S. & Th.* ἐκ θλίψεως ἐρρύσθη. 12 *Alex.* δύνει. 13 *Aq. S. Th.* ἐν στόματι ὑποκριτῶν διαφθείρει τὸν πλησίον αὐτοῦ. 14 *Aq.* καὶ ἐν γνώσει δίκαιοι ῥυσθήσονται. 15 in *Alex. Ald. C.* ante στόματι, pro quo in al. eſt στόματι, hæc hab. καὶ ἐν ἀπωλείᾳ (*Alex.* ἀπολείᾳ) ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ (*Alex.* εὐλογείᾳ) εὐθέων (*Alex.* εὐθείων) ὑψωθήσεται πόλις. quæ in a. l. aſteriſco notata ſunt. *S.* ἀγαλλιάσονται πόλεις. *Th.* εὐφρανθήσονται. 16 *C.* κατασκαφήσεται. *Aq. S. Th.* καθαιρεθήσεται. 17 *Aq. S. Th.* Ἐξουδενεῖ. 18 *Aq.* διάβολος. *S.* δόλιος. 19 *Aq.* ἀπόρρητον. *S.* μυστήριον. 20 *Aq. & S.* πνεύματι. 21 *S.* σκοπεῖ λόγους. 22 *Th.* ἐν ἀνοησίᾳ πεσεῖται λαός. 23 *S. Th.* πολυβούλῳ. 24 *S.* ὁ δὲ μισῶν ἐμπαγὰς πέποιθε. *Th.* καὶ μισῶν παγιδευθῆναι πεποιθήσει. 25 *Ald.* εὔχρηστος. *S.* ἀγαθὴ ἀνθέξεται δόξης. 26 *Th.* διακόπτοντες ἐπιλήψονται πλούτου. 27 *S.* εὐεργετεῖ ψυχὴν αὐτοῦ. *Aq. Th.* ἀμείβεται. 28 *S.* ταράσσει δὲ οἶκον ἑαυτοῦ. 29 *Aq. S. Th.* καὶ καταδιώκων κακίαν εἰς θάνατον αὐτοῦ. 30 *Aq. S. Th.* στρεβλοκάρδιοι. 31 *Th.* εὐδοκία. *S.* θέλημα δὲ αὐτοῦ. 32 *Ald. C.* ὁδοῖς. Χειρί. 33 *Sch.* συμβάλλων. 34 *Ald. C.* ἔσται κακῶν, ὁ δέ. 35 *Aq.* καὶ σπέρμα δικαίων περισωθήσεται. 36 *Alex. & C.* πιστῶν. 37 ita quoque leg. *Clem. Alex.* l. 3. Pædag. & ita *Hier.* in Ezech. c. 17. at in *Ald. & C.* eſt, ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν. 38 *S. & Th.* γυνὴ καλὴ καὶ κακόφρων.

Ἐπιθυ-

23 Ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπὶς δὲ 24 ἀσεβῶν [39] ἀπολεῖται. Εἰσὶν, οἱ τὰ ἴδια [40] σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν· εἰσὶ δὲ καὶ 25 οἱ [41] συνάγοντες ἐλαττονοῦνται. Ψυχὴ [42] εὐλογουμένη [43] πᾶσα ἁπλῆ, [44] ἀνὴρ δὲ θυ- 26 μώδης οὐκ εὐσχήμων. [45] Ὁ συνέχων σῖτον [46] ὑπολείποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ [47] μεταδιδόντος. 27 [48] Τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψεται αὐτόν. 28 Ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ [49] οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων [50] οὗτος ἀνα- 29 τελεῖ. [51] Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ, κληρονομήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ 30 ἄφρων φρονίμῳ. [52] Ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς, [53] ἀφαιροῦνται δὲ 31 ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. Εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Ὁ ἀγαπῶν παιδείαν, [1] ἀγαπᾷ αἴσθησιν· 2 ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους, ἄφρων. [2] Κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ [3] κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ παρά- 3 νομος παρασιωπηθήσεται. [4] Οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν [5] δι- 4 καίων οὐκ ἐξαρθήσονται. Γυνὴ [6] ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ὥσπερ δὲ [7] ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κα- 5 κοποιός. Λογισμοὶ δικαίων κρίματα, 6 [8] κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους. Λόγοι ἀσεβῶν [9] δόλιοι, στόμα δὲ [10] ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.

7 Οὗ ἐὰν στραφῇ ὁ ἀσεβὴς, ἀφανίζεται, οἶκος 8 δὲ δικαίων [11] παραμένει. [12] Στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρὸς, νωθροκάρ- 9 διος δὲ [13] μυκτηρίζεται. Κρείσσων [14] ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, [15] ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περι- 10 τιθεὶς, καὶ προσδεόμενος [16] ἄρτου. Δίκαιος [17] οἰκτείρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, [18] τὰ δὲ σπλάγ- 11 χνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν, ἐμπλησθήσεται ἄρτων, [19] οἱ δὲ διώκοντες μάταια, ἐνδεεῖς φρενῶν. Ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν. 12 Ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν 13 [20] εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι. Δι' [21] ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. [22] Ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται, [23] ὁ δὲ συναντῶν 14 ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς. Ἀπὸ καρπῶν στόματος [24] ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν, [25] ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δο- 15 θήσεται αὐτῷ. Ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν, [26] εἰσακούει δὲ συμβουλίας σο- 16 φός. Ἄφρων αὐθημερὸν [27] ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, [28] κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ [29] ἀ- 17 τιμίαν ἀνὴρ πανοῦργος. [30] Ἐπιδεικνυμένην πίστιν [31] ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ δὲ 18 [32] μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος. [33] Εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι, [34] μάχαιραι γλῶσ- 19 σαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. Χείλη ἀληθινὰ [35] κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ [36] τα- 20 χὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον. Δόλος ἐν

---

39 *Sch.* ἀπόλλυται, ἀπέρχεται. 40 *Aq. S. Th.* σκορπίζοντες. 41 *Ald.* συνάγοντες τὰ ἀλλότρια οἱ ἐλαττονοῦνται. *Aq. S.* ὁ δὲ φειδόμενος. *Th.* ἀπὸ εὐθύτητος εἰς ὑστέρημα. 42 *Alex.* ηὐλογημένη. 43 *Aq. Th. & S.* πιανθήσεται. 44 *S.* ὁ δὲ μέθυσος καί γε αὐτὸς πρωϊνός. 45 *S. & Th.* Ὁ κωλύων. 46 al. ὑπολίποιτο. in nonnullis ll. hæc seqq. ὁ τιμιουλκῶν σῖτον, δημοκατάρατος. est etiam ubi legitur ἐπικατάρατος. *Ambr.* offic. l. 3. *Captans pretia frumenti, maledictus in plebe est.* & aliquanto post; *Qui continet frumentum. relinquet illud nationibus captans annonam maledictus in plebe est: benedictio autem in capite ejus qui participat. Cyp.* l. 3. testim. ad Quir. c. 61. *Captans annonam maledictus in plebe est: benedictio autem in ejus capite est, qui communicat. Aq.* καταράσονται αὐτόν. *S.* λαοκατάρατος. *Th.* δημοκατάρατος. 47 *Aq. Th.* πιπράσκοντος. *S.* πωλοῦντος. 48 *Aq.* ὀρθρισμὸς ἀγαθοῦ ζητεῖ εὐδοκίαν. 49 *C.* ἑαυτοῦ πεσεῖται. 50 *S.* ὡς θαλλὸς δίκαιοι βλαστήσουσιν. 51 *Aq. S. Th.* ταράσσων οἶκον. 52 *Aq. S. Th.* καρποὶ δικαίου ξύλον ζωῆς. 53 *Ald.* ἀναιροῦνται.

Cap. 12. 1 *Sch.* ἀγαπηθήσεται. pro αἴσθησιν *Aq. S Th.* vert γνῶσιν. 2 *Aq.* ἀγαθὸς ὑπερεκχέει εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. 3 *Ald.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 4 *Aq. S.* Οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἄνθρωπος ἐν ἀσεβείᾳ. 5 *Sch.* εὐσεβῶν. 6 *S.* εὐπορίας. *Th.* ἰσχύος. 7 *Sch.* ἐν ὀχυρώματι. 8 *Sch.* καὶ ἐννοήματα ἀσεβῶν, δόλος. 9 *C.* δόλιοι εἰς αἷμα, στόμα. *Aq. & Th.* ἐνεδρεύουσιν εἰς αἷμα. 10 *Aq. & S.* εὐθείων. 11 *Ald. C.* παραμενοῦσι. 12 *S.* κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐπαινεθήσεται ἀνήρ. 13 *Aq.* ἔσται εἰς ἐξουδένωσιν. *S.* εἰς καταφρόνησιν. 14 *S.* ἄτιμος καὶ δουλεύων ἑαυτῷ. 15 *S.* ἢ δοξαζόμενος. 16 *Ms. Alex.* ἄρτων. Οἰκτείρει δίκαιος. 17 *Aq. S. & Th.* γινώσκει. 18 *Aq.* καὶ οἱ οἰκτιρμοί. 19 *S.* ὁ δὲ ἐπισπεύδων εἰς ἀπραγίαν. *Aq. & Th.* κενά. 20 *Ald.* δικαίων. sic etiam *Sch.* 21 *Alex.* ἁμαρτίας. 22 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. *Sch.* ὁ βλέπων λεῖα, interp. ἐπιεικὴς καὶ ἀπερίεργος. 23 *Sch.* ὁ δὲ περίεργος καὶ πολυπράγμων. 24 *C.* ἀνδρὸς ψυχὴ πλησθήσεται. 25 *Aq. & S.* καὶ ἀμοιβὴ χειρῶν αὐτοῦ. 26 *S.* ὁ δὲ ἀκούων βουλῆς. 27 *Sch.* δηλώσει θυμὸν αὐτοῦ. *Th.* γνωρίσει. 28 *S.* ὁ δὲ σκέπων ἀτιμίαν αὐτοῦ. *Th.* καὶ καλύπτων ὕβριν. 29 *Alex.* ἀτιμίαν πανοῦργος. 30 *S.* ἐκφαίνων πίστιν, ἀπαγγέλλει δικαιοσύνην. 31 *Ald.* ἀναγγελεῖ. 32 *S.* μάρτυς ψευδὴς, δόλος. *Aq.* ἐπίθεσις. 33 *Th.* ἔστι πεποιθὼς ἐν κεντήματι μαχαίρας. *S.* ὥσπερ κέντημα. 34 *Alex.* μάχαιραν. *Ald. C.* ὡς μάχαιρα. 35 *Aq. S. & Th.* ἑτοιμασθήσεται εἰς ἔτι. 36 *Sch.* θυμώδης.

καρδίᾳ [37] τεκταινομένου κακὰ, [38] οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην [39] εὐφρανθήσονται. 21 Οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς 22 πλησθήσονται κακῶν. Βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ, ὁ δὲ ποιῶν [40] πίστεις [41] δεκτὸς 23 παρ' αὐτῷ. Ἀνὴρ [42] συνετὸς [43] θρόνος αἰσθήσεως, καρδία δὲ ἀφρόνων [44] συναντήσεται ἀραῖς. 24 Χεὶρ [45] ἐκλεκτῶν κρατήσει [46] εὐχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσονται [47] ἐν προνομῇ. 25 [48] Φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς [49] δικαίου, ἀγγελία [50] δὲ ἀγαθὴ [51] εὐφραίνει αὐτόν. 26 [52] Ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσαι, [53] ἁμαρτάνοντας δὲ καταδιώξεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει 27 αὐτούς. Οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας, κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός. 28 Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Υἱὸς [1] πανοῦργος ὑπήκοος πατρὶ, υἱὸς 2 δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. [2] Ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθὸς, ψυχαὶ δὲ 3 παρανόμων [3] ὀλοῦνται ἄωροι. Ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ 4 προπετὴς χείλεσι [4] πτοήσει ἑαυτόν. [5] Ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργὸς, χεῖρες δὲ ἀνδρείων [6] ἐν ἐπιμελείᾳ. 5 Λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται, [7] καὶ οὐκ 7 ἕξει παρρησίαν. [8] Εἰσὶν [9] οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν [10] οἱ ταπεινοῦντες 8 ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. [11] Λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς δὲ [12] οὐχ ὑφίσταται [13] ἀπειλήν. 9 Φῶς δικαίοις διαπαντὸς, φῶς [14] δὲ ἀσεβῶν σβέννυται. Ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις, 10 δίκαιοι δὲ οἰκτείρουσι καὶ ἐλεοῦσι. Κακὸς [15] μεθ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, [16] οἱ δὲ 11 [17] ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. Ὕπαρξις [18] ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας, ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. δίκαιος οἰκτείρει καὶ κιχρᾷ. 12 [19] Κρείσσων ἐναρχόμενος [20] βοηθῶν καρδίᾳ, τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον 13 γὰρ ζωῆς, ἐπιθυμία [21] ἀγαθή. Ὃς καταφρονεῖ πράγματος, [22] καταφρονηθήσεται [23] ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν, οὗτος [24] ὑγιαίνει. Υἱῷ δολίῳ οὐδὲν [25] ἔσαι ἀγαθὸν, οἰκέτῃ [26] δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πράξεις, καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. 14 Νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, [27] ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ 15 παγίδος θανεῖται. Σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπω-16 λείᾳ. Πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ [28] κα-17 κίαν. [29] Βασιλεὺς θρασὺς [30] ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ, [31] ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. 18 [32] Πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὁ 19 δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. Ἐπιθυμίαι [33] εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν, [34] ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. 20 [35] Συμπορευόμενος σοφοῖς [36] σοφὸς ἔσῃ, ὁ δὲ [37] συμπορευόμενος ἄφροσι [38] γνωσθήσεται. 21 Ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακὰ, τοὺς [39] δὲ

37 *Aq. S. & Th.* τεκταινόντων. 38 *Aq. S. Th.* συμβουλεύουσιν. 39 *S.* εὐφραίνονται. 40 *Ald.* πίστιν. 41 *Aq. S. Th.* εὐδοκία. 42 *Sch.* πανοῦργος. 43 *S.* καλύψει γνῶσιν. 44 *Aq. Th.* καλέσει ἀφροσύνην. 45 *Aq.* συντεμνόντων. *Th.* ἀνδρείων κυριεύσει. *S.* πλουσίων ἐξουσιάσει. 46 *Alex.* ἐχθρῶν. 47 *Alex. Ald. C.* εἰς προνομήν. *Aq. & S.* εἰς φόρον. 48 *Th.* μέριμνα ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς κατισχεῖ αὐτόν. 49 δικαίου *C.* deest. 50 δὲ *Ald.* deest. 51 *Alex.* εὐφραίνει. 52 *Aq.* περισσεύων τὸν πλησίον αὐτοῦ δίκαιος. 53 *Alex. Ald.* αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς, ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά. *C.* desunt. & in *Hebr.* non sunt. ceterum illa, ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακὰ, habentur etiam cap. 13. *Sch.* τοῦτον τὸν στίχον ὅλως οὐ μέμνηται Ὠριγ. εὑρέθη δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις· οὔτε γὰρ παρὰ τοῖς ο'. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς κεῖται.

Cap. 13. 1 *Aq. S. & Th.* σοφός. 2 *Ms. Alex.* Ἀπὸ καρποῦ. 3 *Sch.* ἁρπαγήσονται al. ἁρπασθήσονται. 4 *Th.* αἰσχύνη αὐτοῦ. 5 sic etiam hunc locum *Cassian.* citat collat. 24. cap. 11. at *Hier.* in Ezech. c. 16. & epist. 8. *In desideriis est omnis anima otiosa.* *S.* ἐπιθυμεῖ, καὶ οὐ θέλει ὀκνηρός. 6 *S.* πιανθήσονται. 7 *Sch.* καὶ ἀτιμασθήσεται. 8 *Alex. Ald. C.* δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους ὁδῷ, (*Ald.* deest) τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. (quæ in uno l. sub asterisco habentur.) Εἰσίν. Ad illud autem, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς &c. hoc *Sch.* appositum est, *S.* ἀδικία δὲ ἐπισπάσεται ἁμαρτίαν. 9 *Alex.* οἱ πλουτίζουσιν. 10 *S.* πτωχευόμενοι. *Th.* πτωχοφανής. 11 *Aq. S. & Th.* ἐξίλασμα. 12 *Sch.* οὐ φέρει. 13 *Aq. S. Th.* ἐπιτίμησιν. 14 δὲ *Ald. C.* deest. 15 *Aq. S. Th.* ἐν ὑπερηφανίᾳ δώσει μάχην. 16 *Th.* καὶ ἐν συμβουλευομένοις σοφία. 17 *C.* αὐτῶν. 18 *Aq.* ἀπὸ ματαιότητος. 19 hæc usque ad δένδρον *C.* desunt. 20 *Alex.* βοηθεῖν. 21 *Alex.* * κακή. 22 *Sch.* καταφθαρήσεται. 23 *C.* ἐξ. 24 *Aq. & S.* εἰρηνεύει. 25 *Ald.* ἔστιν. 26 δὲ *Ald.* deest. 27 *S. & Th.* τοῦ ἐκκλῖναι ἀπὸ σκανδάλων θανάτου. 28 *Aq. S. & Th.* ἀφροσύνην 29 *Aq. S. Th.* ἄγγελος ἀσεβής. 30 *Ald. C.* πεσεῖται. 31 *Sch.* πίστεως ἰώμενος. *Aq. & S.* ὅμηρος πίστεως ἴασις. *Th.* φύλαξ πίστεως ἴασις. 32 *S.* πενία καὶ ἀτιμία, διαλύει παιδείαν. 33 *Ald. C.* ἀσεβῶν. 34 *Aq.* βδέλυγμα δὲ ἀνοήτων ἀποστῆναι ἀπὸ κακοῦ. 35 *Alex.* Ὁ συμπορευόμενος. 36 *Alex. Ald.* σοφὸς ἔσαι. *C.* σοφισθήσεται ut *Sch.* 37 *Alex.* συνρεμβόμενος. *C.* συρρεμβόμενος. & *Sch.* συμπλανώμενος. 38 *Aq. & Th.* κακωθήσεται. *S.* κακουργηθήσεται. 39 δὲ *Ald.* deest.

δικαίους

22 δικαίους καταλήψεται ἀγαθά. [40] Ἀγαθὸς ἀνὴρ [41] κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν, [42] θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν.

23 Δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, 24 ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως. Ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν [43] ἐπιμελῶς παιδεύει.

25 Δίκαιος [44] ἔσθων [45] ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [46] ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων [1] κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

2 Ὁ πορευόμενος [2] ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.

3 Ἐκ στόματος ἀφρόνων [3] βακτηρία ὕβρεως, 4 χείλη δὲ σοφῶν [4] φυλάσσει αὐτούς. [5] Οὗ μή εἰσι βόες, φάτναι καθαραί· οὗ δὲ πολλὰ γεννήματα, 5 φανερὰ βοὸς ἰσχύς. Μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, [6] ἐκκαίει δὲ ψευδῆ μάρτυς 6 ἄδικος. [7] Ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς, καὶ οὐχ εὑρήσεις, [8] αἴσθησις δὲ παρὰ φρο- 7 νίμοις [9] εὐχερής. Πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, [10] ὅπλα [11] δὲ αἰσθήσεως χείλη σο- 8 φά. Σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, [12] ἄνοια δὲ ἀφρόνων [13] ἐν πλά- 9 νῃ. [14] Οἰκίαι [15] παρανόμων ὀφειλήσουσι καθαρισμόν, οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.

10 Καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, [16] λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ, [17] ὅταν δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμίγνυται 11 [18] ὕβρει. Οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, 12 σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται. Ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ [19] παρὰ ἀνθρώποις ὀρθὴ εἶναι, τὰ δὲ [20] τελευταῖα [21] αὐτῆς ἔρχεται εἰς [22] πυθ- 13 μένα ᾅδου. [23] Ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμίγνυται λύπη, [24] τελευταῖα δὲ [25] χαρὰ εἰς 14 πένθος ἔρχεται. Τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοη- 15 μάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός. [26] Ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς 16 μετάνοιαν. Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυ- 17 ται ἀνόμῳ. [27] Ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ [28] φρόνιμος πολλὰ ὑπο- 18 φέρει. [29] Μεριοῦνται ἄφρονες [30] κακίαν, οἱ δὲ πανοῦργοι [31] κρατήσουσιν αἰσθήσεως.

19 Ὀλισθήσουσι κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς 20 θεραπεύσουσι θύρας δικαίων. Φίλοι [32] μισήσουσι φίλους πτωχούς, φίλοι δὲ πλουσίων 21 πολλοί. Ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς [33] μακαριστός.

22 [34] Πλανώμενοι [35] τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. Οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ 23 καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς. Ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος 24 ἐν ἐνδείᾳ ἔσται. Στέφανος σοφῶν [36] πανοῦργος, [37] ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή.

25 Ῥύσεται [38] ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, 26 ἐκκαίει δὲ ψευδῆ δόλιος. Ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ κατα- 27 λείπει [39] ἔρεισμα. Πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ [40] παγίδος 28 θανάτου. [41] Ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ [42] ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.

29 Μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ [43] ὀλιγόψυχος [44] ἰσχυρῶς ἄφρων.

30 Πραΰθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀ- 31 στέων [45] καρδία αἰσθητική. Ὁ συκοφαν-

---

40 *Alex.* Ὁ ἀγαθός. 41 *Sch.* κληροδοτήσει. 42 *S.* πεφύλακται. 43 *Sch.* ὀρθρίζει αὐτῷ παιδείαν. 44 al. ἐσθίων. 45 *Ald. C.* ἐμπιμπλᾶται. *Sch.* ἐμπίμπλησι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ. 46 *Sch* κοιλίαι.

Cap. 14. 1 *Ms. Alex.* κατέστρεψεν. 2 *Aq. S. Th.* ἐν εὐθύτητι. 3 *Th.* ῥαβδίον ὑπερηφανίας. 4 *Alex.* φυλάξει. *Sch.* ἰᾶται. 5 *Aq.* ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φατνιάζεται γέννημα ἐκλεκτόν. *S.* ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φάτνης γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν ἰσχύϊ μόσχου. *Th.* ἐν ἰσχύϊ βοῶν φατνευθήσεται γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν δυνάμει ταύρου. 6 *Aq. S. Th.* ἐκφαίνει. 7 *Aq.* ἐζήτησε χλευαστὴς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. *S.* ἐζήτησε λοιμὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. 8 *Aq. S. Th* γνῶσις. 9 *Th.* κούφη. 10 *Aq.* & *Th.* καὶ οὐ μὴ γνῷς. 11 δὲ *Ald.* deest. 12 *Ald.* ἔννοια. 13 *Aq.* & *Th.* ἐπίθεσις. *S.* δόλος 14 *Aq.* & *Th.* ἄφρονας χλευάζει πλημμέλεια. *S.* ἄφρονες ἐκχλευάζουσι πλημμέλειαν, καὶ ἀναμέσον εὐθείων εὐδοκία. 15 *Alex.* ἀφρόνων. 16 *Aq* & *Th* γινώσκει πικρίαν ψυχῆς αὐτοῦ. 17 *S.* καὶ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῆς οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις.

18 *Alex.* ὕβριν. 19 *Alex. Ald. C.* ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις. 20 *Aq.* & *Th.* ἔσχατα. 21 *Alex.* αὐτοῦ. 22 *Aq. S.* & *Th.* ὁδόν. 23 *S.* Ἀλλὰ καί γε ἐν γέλωτι πονέσει καρδία. 24 *Sch.* τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς εὐφροσύνη κακή. 25 *Alex. Ald C.* χαρᾶς. 26 *Aq.* Θελγόμενος. *S.* Νήπιος. 27 *Aq.* & *S.* Ἄφρων. 28 *S.* συμβουλευτικός. *Th.* διαβουλιῶν μισηθήσεται. 29 *Aq. S. Th.* ἐκληρονόμησαν. 30 *Sch* ἀφροσύνην. 31 *Aq.* ἀναμένουσι γνῶσιν. *Th.* στεφθήσονται γνῶσιν. 32 *Alex.* μισήσωσιν. 33 *Alex.* μακάριος ἔσται. 34 *Th.* Ἰδοὺ πλανηθήσονται. 35 *Ald.* ἄδικοι τεκταίνουσι. 36 *Ald. C.* πλοῦτος αὐτῶν, ἡ. sic etiam *Aq.* & *Th.* 37 *S.* ἡ δὲ ἀμαθία ἀνοήτων ἀφροσύνη. 38 ἐκ *Ald. C.* deest. 39 *Ald.* ἔρεισμα εἰρήνης. Φόβος κυρίου πηγή. 40 *S.* & *Th.* σκανδάλων. 41 *Aq. S.* & *Th.* ἐν πλήθει λαοῦ. 42 *S.* σπάνει. 43 *Sch.* μικρόψυχος. 44 in nonnullis ll. est ἰσχυρός. quod recentiore manu l. *Vatic.* adscriptum est. 45 *Aq. S.* & *Th.* ζῆλος·

τῶν πένητα [46] παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, [47] ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν [48] ἐλεεῖ πτωχόν.

32 Ἐν κακίᾳ αὐτοῦ [49] ἀπωσθήσεται ἀσεβής, [50] ὁ [51] δὲ πεποιθὼς [52] τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.

33 Ἐν καρδίᾳ [53] ἀγαθῇ ἀνδρὸς [54] σοφία, ἐν δὲ 34 καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ [55] διαγινώσκεται. Δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, [56] ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς 35 ἁμαρτίαι. [57] Δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων, [58] τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 [1] Ὀργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ [2] ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν, λόγος 2 δὲ [3] λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων [4] ἀν- 3 αγγέλλει κακά. Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκοπεύουσι κακούς τε καὶ ἀγαθούς. 4 [5] Ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ [6] συντη- 5 ρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. Ἄφρων [7] μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, ὁ δὲ φυλάσσων [8] ἐντολάς, πανουργότερος. ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς 6 [9] ὁλόρριζοι ἐκ γῆς [10] ἀπολοῦνται. Οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν [11] ἀ- 7 πολοῦνται. Χείλη σοφῶν [12] δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ ἀφρόνων [13] οὐκ ἀσφαλεῖς. 8 Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ [14] κατευθυνόντων [15] δεκταὶ παρ' αὐτῷ. 9 Βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας 10 [16] δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ. Παιδεία [17] ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς. 11 Ἅδης καὶ ἀπώλεια [18] φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ· 12 πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; Οὐκ ἀγαπήσει [19] ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐ- 13 τόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. Καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ 14 λύπαις [20] οὔσης σκυθρωπάζει. Καρδία ὀρθὴ ζητεῖ αἴσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων 15 [21] γνώσεται κακά. [22] Πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά, οἱ δὲ 16 ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι διαπαντός. [23] Κρεῖσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου, ἢ θησαυ- 17 ροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας. Κρείσσων [24] ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν, [25] ἢ παράθεσις μόσχων [26] μετὰ ἔχθρας. 18 Ἀνὴρ θυμώδης [27] παρασκευάζει μάχας· μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει. μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις, ὁ δὲ ἀ- 19 σεβὴς ἐγείρει μᾶλλον. Ὁδοὶ [28] ἀεργῶν [29] ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν [30] ἀνδρείων τε- 20 τριμμέναι. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων [31] μυκτηρίζει μητέρα 21 αὐτοῦ. [32] Ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται. 22 [33] Ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια, [34] ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων [35] μέ- 23 νει βουλή. Οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐτῇ, οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. 24 Ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας 25 ἐκ τοῦ ᾅδου σωθῇ. Οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ κύριος, ἐστήρισε δὲ ὅριον χήρας. 26 Βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, [36] ἁ- 27 γνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί. [37] Ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν [38] ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις σώζεται. ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκ- 28 κλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. Καρδίαι δικαίων [39] μελετῶσι πίστεις, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ [40] ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ 29 φίλοι γίνονται. Μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς

---

46 *Aq. S.* ὠνείδισε. *Th.* ἐβλασφήμησε. 47 *S.* δοξάζει δὲ αὐτὸν ὁ ἐλεῶν πένητα. 48 *Alex.* ἐλεᾷ. 49 *Sch.* ἀπολεῖται· ἐξωσθήσεται. 50 *Aq. S. Th.* πέποιθεν ἐν τῷ θανάτῳ ἑαυτοῦ δίκαιος. 51 δὲ *Ald. C.* deest. 52 *Ald.* ἐπὶ κύριον τῇ. 53 *Aq.* & *Th.* συνετοῦ ἀναπαύσεται. 54 *Ald. C.* ἀναπαύσεται σοφία. 55 *Aq.* & *Th.* γινώσκεται. 56 *S.* ὄνειδος δὲ λαοῖς ἁμαρτίαι. 57 *Aq. S. Th.* Εὐδοκία. 58 *Th.* καὶ θυμὸς αὐτοῦ καταισχύνων.

Cap. 15. 1 Quatuor priora verba *Comp.* adjungit capiti præcedenti. 2 *S.* ἁπαλή. *Th.* ἀποκρινόμενοι τρυφερῶς. 3 *C.* πονηρός. *Aq.* σκληρός. *S.* θρασύς. *Th.* πονικός. 4 *Aq.* & *S.* ἀναβλύει. 5 *Aq.* προσηνὴς γλῶσσα. 6 *Sch.* φυλάσσων. 7 *Sch.* διαστρέφει. 8 *Aq.* ἐλέγχους. 9 *Alex.* ὁλόρριζοι. *Sch.* λογισμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκριζωθήσονται. 10 *Alex. Ald. C.* ὀλοῦνται. 11 *Ald.* ἀπόλλυνται. 12 *S.* φυλάσσουσι γνῶσιν. 13 *Sch.* οὐχ οὕτως. 14 *Aq. S. Th.* εὐθείων. 15 *Sch.* στήσονται 16 δὲ *Ald. C.* deest. 17 *Sch.* πονηρὸν τῷ καταλιπόντι ὁδόν. 18 *S.* ἐνώπιον. *Th.* ἐναντίον. 19 *S.* λοιμός. 20 *Alex.* οὖσα. 21 *S.* ποιμαίνει ἀνομίαν. 22 *S.* Πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ πτωχοῦ πονηραί, ὁ δὲ εὐθυμῶν ὡς ἐν πότῳ διαπαντός. 23 *Alex.* Κρείσσων. 24 *Alex. Ald. C.* ξενισμὸς λαχάνων. 25 *Th.* ὑπὲρ βοῦν σιτευτόν. 26 *Alex.* μετ' ἔχθρας. 27 *Aq.* ἐρεθίζει. *S.* ἀγείρει. 28 sic *Ald. C.* al. ἀνεργῶν. *Aq.* & *Th.* ὀκνηρῶν. *S.* ὀκνηροῦ. 29 *S.* ὥσπερ φραγμὸς ἐξ ἀκάνθης. 30 *Aq. S. Th.* εὐθείων. 31 *S.* ἐκφαυλίζει. 32 *S.* ἀφροσύνη χαρὰ τῷ ἐνδεεῖ φρενῶν. 33 *Th.* διασκεδάζονται λογισμοὶ μὴ ὄντος συμβουλίου. 34 *Aq. S.* & *Th.* καὶ ἐν πλήθει συμβουλευόντων στήσεται. 35 *C.* μενεῖ. 36 *S.* ἁγναί. *Th.* καθαραί. 37 *Sch.* ταράσσει οἶκον αὐτοῦ. 38 *S* ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν. 39 *Ald.* μελετήσει πίστιν. 40 *Ald. C.* ἀνδρῶν.

ἀπὸ

ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων [41] ἐπακούει. Κρείσσων ὀλίγη λῆψις μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ [42] ἀδικίας.

Κεφ. ιϛ'. 16.

Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
30 [1] Θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν,
32 φήμη δὲ ἀγαθὴ [2] πιαίνει ὀστᾶ. [3] Ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους, ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.
33 Φόβος κυρίου παιδεία καὶ σοφία, [4] καὶ ἀρχὴ [5] δόξης ἀποκριθήσεται [6] αὐτῇ. [7] Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ [8] φανερὰ παρὰ τῷ Θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.
5 Ἀκάθαρτος παρὰ [9] Θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ [10] δὲ χεῖρας [11] ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ [12] ἀθωωθήσεται. Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ Θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας. Ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτόν, εὑρήσουσιν εἰρήνην. Πάντα τὰ ἔργα [13] τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσε-
10 βὴς εἰς ἡμέραν κακήν. Μαντεῖον ἐπὶ χείλεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει [14] οὐ μὴ πλα-
11 νηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. [15] Ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη [16] παρὰ κυρίῳ, [17] τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ
12 [18] στάθμια δίκαια. Βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, [19] μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται
13 θρόνος ἀρχῆς. [20] Δεκτὰ βασιλεῖ χείλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς [21] ἀγαπᾷ.
14 Θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ
15 σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν. Ἐν φωτὶ [22] ζωῆς [23] υἱὸς βασιλέως, [24] οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐ-
16 τῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. Νοσσιαὶ σοφίας αἱρετώτεραι [25] χρυσίου, νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον.
17 Τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. Ὁ δεχόμενος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. [26] Ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδούς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ, φείσεται στόματος αὐτοῦ.
18 [27] Πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώ-
19 ματος κακοφροσύνη. Κρείσσων [28] πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως, ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦ-
20 λα [29] μετὰ ὑβριστῶν. Συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ [30] ἐπὶ
21 Θεῷ μακαριστός. Τοὺς [31] σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ
22 [32] πλείονα ἀκούσονται. Πηγὴ ζωῆς [33] ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, [34] παιδεία δὲ ἀφρόνων
23 κακή. Καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χείλεσι φορέσει [35] ἐ-
24 πιγνωμοσύνην. Κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, [36] γλύκασμα δὲ [37] αὐτοῦ ἴασις ψυχῆς.
25 Εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι [38] εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα
26 ᾅδου. [39] Ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ, καὶ
27 ἐκβιάζεται [40] τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ. Ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν. Ἀνὴρ [41] ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων [42] θησαυρίζει πῦρ.
28 Ἀνὴρ σκολιὸς [43] διαπέμπεται κακά, καὶ [44] λαμπτῆρα δόλου [45] πυρσεύσει κακοῖς, καὶ δια-
29 χωρίζει φίλους. Ἀνὴρ παράνομος [46] ἀποπειρᾶται φίλων, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ

---

41 C. ὑπακούει. 42 S. ἀσεβείας.
Cap. 16. 1 Aq. φωστὴρ ὀφθαλμῶν. S. φωτισμός. 2 Sch. λιπαίνει. 3 Ald. Ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. Ὅς. 4 S. & Th. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραΰτης. 5 Ms. Alex. δόξης αὐτοῦ ἀποκριθήσεται. 6 Alex. αὐτῷ προπορεύεται * ταπεινὸς δόξα. Πάντα τὰ ἔργα. Ald. C. αὐτῇ, προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα. Πάντα τὰ ἔργα. sed illa, προπορεύεται δὲ τ. δ. nec Procop. legit. 7 Sch. Πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρός. 8 Aq. διαυγεῖς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 9 Alex. τῷ Θεῷ. 10 δὲ C. deest. 11 Sch. μιγνύων. 12 Alex. ἀθωωθήσεται. 13 Alex. κυρίου. 14 al. οὐ μὴν πλ. Aq. & Th. παραβήσεται. S. οὐκ ἀδικήσει. 15 Aq. σταθμὸς καὶ ζύγια δίκαια. 16 Alex. παρὰ κυρίου. Ald. C. παρὰ Θεῷ. 17 al. τὰ ἔργα. 18 Th. πάντα στάθμια μαρσίππου. 19 S. ἐν γὰρ δικαιοσύνῃ ἑδρασθήσεται. 20 Aq. Th. Εὐδοκία. S. Θέλημα. 21 Ald. C. ἀγαπᾷ ὁ κύριος. Θυμός. 22 Aq. S. & Th. προσώπου, βασιλέως ζωή. 23 Sch. υἱοῦ. βασιλέως ζωή. 24 Aq. καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ. S. καὶ ἡ εὐμένεια αὐτοῦ. 25 Alex. χρυσίῳ. 26 Th. τηρεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, φυλάσσων ὁδοὺς αὐτοῦ. 27 Aq. εἰς πρόσωπον συντριβῆς ὑπερηφανία. 28 Alex. πρόθυμος. 29 Alex. μετὰ ὕβρεως. Sch. ὑπερηφάνων. 30 Alex. ἐπὶ κυρίῳ. 31 Sch. φρονίμους. 32 Alex. πλεῖον ἀκούονται. Ald. πλεῖον ἀκούσονται. 33 Aq. ἐπιστήμη. S. φρόνησις. 34 S. ἔννοια. 35 Aq. λῆψιν. S. & Th. ἐπιδοχήν. 36 S. & Th. γλυκύτης ψυχῆς καὶ ἴαμα ὀστέων. 37 Alex. Ald. C. αὐτῶν. 38 Ald. C. ὀρθαὶ εἶναι ἀνδρί. 39 Aq. Ψυχὴ πονοῦντος ἐπόνεσεν ἑαυτῷ. S. Ψυχὴ κοπιάσαντος ἐκοπίασεν ἑαυτῷ. Th. Ὁ ἐν πόνοις πονῶν ἀμέτρως, ἐπισπᾶται θάνατον. 40 Alex. ἑαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν. Ald. C. αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν. 41 Aq. ἀποστασίας. S. ἀνυπόστατος. Sch. Ἑβρ. βελίαλ. 42 Alex. ὀρύσσει πῦρ. Th. ὡς πῦρ καῖον. 43 Sch. ἀποστέλλει ἀντιδικίαν. S. μάχας. 44 Aq. τονθρυστής. Th. γόγγυσος. S. ὁ δὲ ὑποκρινόμενος διαγγέλλει (f. διαστέλλει) ἡγούμενον. 45 Alex. πυρσεύσει. 46 Aq. & Th. ἀπατήσει φίλον.

ἀγα-

30 ἀγαθάς. [47] Στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διαλογίζεται [48] διεστραμμένα, [49] ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά· οὗτος 31 κάμινός ἐστι [50] κακίας. Στέφανος καυχήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑ-32 ρίσκεται. Κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, [51] ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς [52] κρείσσων [53] κα-33 ταλαμβανομένου πόλιν. Εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις, παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 ΚΡείσσων ψωμὸς [1] μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ, ἢ [2] οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμά-2 των μετὰ μάχης. Οἰκέτης νοήμων κρατήσει [3] δεσποτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς [4] διε-3 λεῖται μέρη. Ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσὸς, οὕτως [5] ἐκλεκταὶ 4 καρδίαι [6] παρὰ κυρίῳ. Κακὸς ὑπακούει [7] γλώσσης παρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει 5 χείλεσι ψευδέσιν. [8] Ὁ καταγελῶν πτωχοῦ [9] παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ [10] ἀθωωθήσεται, ὁ δὲ 6 [11] ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται. Στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, [12] καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. [13] τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβο-7 λός. [14] Οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πι-8 στὰ, οὐδὲ [15] δικαίῳ [16] χείλη ψευδῆ. [17] Μισθὸς χαρίτων [18] παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ 9 δ' ἂν ἐπιστρέψῃ εὐοδωθήσεται. Ὃς κρύπτει ἀδικήματα, ζητεῖ φιλίαν, [19] ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν, [20] διΐστησι φίλους καὶ οἰκείους. 10 [21] Συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ἄφρων 11 δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται. [22] Ἀντιλογίας [23] ἐγείρει πᾶς κακὸς, ὁ δὲ κύριος ἄγγελον [24] ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. 12 [25] Ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, οἱ δὲ 13 ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά. Ὃς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινηθήσεται κακὰ 14 [26] ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης, [27] προηγεῖται δὲ τῆς ἐν-15 δείας στάσις καὶ μάχη. Ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρ-16 τος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. [28] Ἱνατί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι [29] γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται. ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν· ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν, [30] ἐμπεσεῖται εἰς κακά. 17 Εἰς πάντα [31] καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ [32] δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστω-18 σαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. Ἀνὴρ ἄφρων [33] ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ [34] τῶν ἑαυτοῦ [35] φίλων. 19 Φιλαμαρτήμων [36] χαίρει [37] μάχαις, 20 Ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς. ἀνὴρ [38] εὐμετάβολος γλώσσῃ ἐμπεσεῖται εἰς 21 κακά, Καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ [39] ἀπαιδεύτῳ, υἱὸς δὲ φρόνιμος [40] εὐ-22 φραίνει μητέρα αὐτοῦ. Καρδία εὐφραινομένη [41] εὐεκτεῖν ποιεῖ, [42] ἀνδρὸς δὲ λυπη-23 ροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ. Λαμβάνοντος δῶρα [43] ἀδίκως ἐν κόλποις οὐ κατευοδοῦνται ὁδοὶ, ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. 24 [44] Πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.

---

47 *Alex. Ald. C.* Στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται. *Aq.* & *Th.* pro Στηρίζων hab. Στερεῶν. 48 *Sch.* κακά. 49 *Ald.* ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, ὁρίζει πάντα τὰ κακά. *Hier.* in Apol. contra Rufin. *Qui obfirmat oculos ſuos, cogitat perverſa, & provocat labiis ſuis mala.* *Aq. S.* & *Th.* κνίζων. 50 *Alex.* κακῶν. 51 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου, ὁ δὲ κρατῶν. 52 κρείσσων *Ald.* deeſt. 53 *Alex.* τοῦ καταλαμβανομένου πόλιν.

Cap. 17. 1 *Aq.* ἀνεξηραμμένος. *Th.* καθ' ἑαυτόν. 2 *Mſ. Alex.* οἶκος πλήρης πολλῶν. 3 *S.* & *Th.* υἱοῦ καταισχύνοντος. 4 *Aq. S.* & *Th.* μεριεῖται κληρονομίαν. 5 *Sch.* ἐκλέγεται καρδίας κύριος. Ἀ. Σ. καὶ Θ. καὶ δοκιμάζων καρδίας κύριος. 6 *Alex.* παρὰ θεῷ. 7 *C.* γλώσσαις. 8 *Alex.* τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. Ὁ * καταγγέλλων. 9 *Aq. S.* & *Th.* ὠνείδισε. 10 *Alex.* ἀθοωθήσεται. 11 *Alex.* σπλαγχνιζόμενος. 12 *S.* καὶ δόξα υἱῶν. 13 *Alex.* Οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστὰ, οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ. Μισθός. 14 *S.* Οὐ πρέπει. 15 *Th.* ἡγουμένῳ. 16 *Aq.* χεῖλος. 17 *S.* στάθμιον. *Th.* λίθος. 18 *Alex.* ἡ παιδεία. 19 *S.* ὁ δὲ δευτερῶν λόγον διαχωρίζει συνήθειαν. *Th.* καὶ δευτερῶν ἐν λόγῳ, διορίζει ἡγούμενον. 20 *C.* ἵστησι. 21 *Th.* Ἥξει ἐπιτίμησις εἰς τὸν συνετὸν ὑπὲρ τὸ πλῆξαι ἄφρονα. *Aq.* πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι. 22 *S.* ἐρεθισμοὺς. *Th.* παραπικρασμόν. 23 *Ald.* ἐγερεῖ. *C.* ἐπεγείρει. 24 *Sch.* ὠμόν. *S.* ἄσπλαγχνον. 25 *Th.* συναντῆσαι ἄρκτῳ ἠτεκνωμένῃ ἀνδρὰ, καὶ μὴ ἀσυνέτῳ ἐν ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. 26 *Alex.* * εἰς τοὺς οἴκους αὐτοῦ. 27 *Th.* ἀπολύων ὕδωρ ἀρχὴ μάχης. 28 *Aq.* & *S.* Ἱνατί τοῦτο ἀντάλλαγμα ἐν χειρὶ ἀνοήτου. 29 *Alex.* δὲ σοφίας. 30 *Sch.* ἐμπηδήσεται. 31 *Sch.* χρόνον. 32 δὲ *Ald. C.* deeſt. 33 *Th.* ἐπικροτήσει χεῖρα. 34 *Alex. Ald. C.* τὸν ἑαυτοῦ φίλον. 35 poſt φίλων, in nonnullis ll. hæc ſeqq. ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων πῦρ θησαυρίζει. quæ ſunt ſupra cap. 16. ſub finem. 36 *Alex.* * κείρει. 37 poſt μάχαις, *S.* & *Th.* hæc addunt ex Hebr. ὑψῶν θύραν αὐτοῦ ζητεῖ συντριβήν. 38 *S.* & *Th.* στρεβλοκάρδιος. 39 *Aq.* ἀποῤῥέοντι. *S.* μωρῷ. *Th.* ἀναισθήτῳ. 40 *Alex.* εὐφρανεῖ. 41 *S.* ἀγαθύνει ἡλικίαν. 42 *Aq.* καὶ πνεῦμα πεπληγμένον. *S.* τεταπεινωμένον. *Th.* κατανενυγμένον. 43 *Alex.* & *C.* ἐν κόλποις (*Alex.* κόλπῳ) ἀδίκως· *Sch.* ἀσεβής. 44 *S.* κατὰ πρόσωπον συνετοῦ σοφία.

Ὀργὴ

25 Ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ [45] ὀδύνη τῇ τεκούσῃ [46] αὐτόν. 26 Ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν [47] δυνάσταις [48] δικαίοις. 27 Ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν, [49] ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ [50] φρόνιμος. 28 [51] Ἀνοήτῳ [52] ἐπερωτήσαντι [53] σοφίαν σοφία λογισθήσεται, [54] ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας, δόξει φρόνιμος εἶναι.

Κεφ. ιη'. 18.

1 [1] Προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι [2] ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται. 2 [3] Οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ [4] ἄγεται ἀφροσύνῃ. 3 [5] Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. 4 Ὕδωρ βαθὺ [6] λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποταμὸς δὲ [7] ἀναπηδύει καὶ [8] πηγὴ [9] ζωῆς. 5 [10] Θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει. 6 Χείλη ἄφρονος ἄγουσιν [11] αὐτὸν [12] εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται. 7 Στόμα ἄφρονος [13] συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ [14] παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. 8 Ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν. 9 [15] Ὁ μὴ ἰώμενος [16] αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἀδελφός ἐστι τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν. 10 [17] Ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα κυρίου, [18] αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται. 11 Ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις [19] ὀχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα [20] ἐπισκιάζει. 12 Πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός, 13 [21] καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. Ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη 14 [22] αὐτῷ ἐστι καὶ ὄνειδος. [23] Θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος, [24] ὀλιγόψυχον 15 δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει; Καρδία φρονίμου [25] κτᾶται αἴσθησιν, ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ [26] ἔννοιαν. 16 Δόμα ἀνθρώπου [27] ἐμπλατύνει αὐτόν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν. 17 Δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος [28] ἐν πρωτολογίᾳ, ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται. 18 Ἀντιλογίας παύει [29] σιγηρός, ἐν δὲ [30] δυνάσταις 19 [31] ὁρίζει. [32] Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὥσπερ [33] τεθεμελιωμένον βασίλειον. 20 [34] Ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. 21 Θάνατος [35] καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ [36] κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 22 Ὃς εὗρε γυναῖκα [37] ἀγαθήν, εὗρε [38] χάριτας, ἔλαβε δὲ [39] παρὰ θεοῦ [40] ἱλαρότητα. ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθήν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδα, ἄφρων καὶ [41] ἀσεβής.

3 [42] Ἀφροσύνη ἀνδρὸς [43] λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, [44] τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιθ'. 19.

4 Πλοῦτος προστίθησι φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου [1] λείπεται. 5 Μάρτυς ψευδὴς [2] οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ

---

45 *Aq.* & *S.* πικραίνων *Th.* πικρασμός. 46 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 47 *S.* ἑκουσιαζόμενον. 48 *Aq.* ἐπὶ εὐθύτητι. 49 *Aq.* ἐπιστήμων. *a. interp.* γινώσκει γνῶσιν. 50 *Ald.* φρόνιμος, κρείττων τοῦ μὴ ζητοῦντος μαθεῖν. Ἀνοήτῳ. 51 *Aq. S.* & *Th.* καίγε ἄφρων κωφεύων, σοφὸς λογισθήσεται. 52 *Alex.* ἐπερωτήσαντι σοφία λογισθήσεται. 53 σοφίαν *C.* deest. 54 *Aq.* & *Th.* βύων. *a. interp.* φιμῶν χείλη αὐτοῦ, συνετός.

Cap. 18. 1 *Aq.* & *S.* Εἰς ἐπιθυμίαν. 2 ἀπὸ *Ald.* deest. 3 *Aq.* οὐ βουλήσεται ἀνόητος ἐν φρονήσει. 4 *Mſ. Alex.* ἀγάγεται. 5 *Aq. S.* & *Th.* Ἐν τῷ ἐλθεῖν ἀσεβῆ, ἦλθε καὶ ἐξουδένωσις. 6 *Sch.* λόγος στόματι. 7 *Ald.* ἀναπηδῶν. *Th.* ἀνομβρῶν. *Aq.* & *S.* ἀναβλύζων. 8 *Aq.* φλέψ. 9 *Aq. S.* & *Th.* σοφίας. 10 *Aq. S. Th.* λαβεῖν. 11 *Alex.* αὐτά. 12 *Aq.* ἐν δικασίᾳ. *S.* εἰς μάχην. 13 *Aq. S. Th.* πλῆξις. 14 *Aq. S. Th.* σκῶλον. 15 *Aq.* Νωχελευόμενος. *S.* Στραγγευόμενος. *Th.* Ἀνειμένος. 16 *Alex. Ald. C.* ἑαυτόν. 17 *a. interp.* ἐκ μεγέθους ἔργων. *Aq.* & *Th.* πύργος κράτους. 18 *Aq. S. Th.* ἐν αὐτῷ δραμεῖται δίκαιος καὶ ἀρθήσεται. 19 *S.* ἰσχύος αὐτοῦ. 20 *Alex.* ἐπισκιάσει. 21 *S.* & *Th.* καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραότης. 22 *Alex.* αὐτῷ, αὐτῷ ἐστιν. 23 *Aq.* & *Th.* πνεῦμα ἀνδρὸς διοικήσει ἀρρωστίαν αὐτοῦ.

24 *Th.* καὶ πνεῦμα πεπληγμένον τίς βαστάσει αὐτό; 25 *S.* κτήσεται γνῶσιν. 26 *Aq. S. Th.* γνῶσιν. 27 *Alex.* ἐνπλατύνει. 28 *S.* ἐν κρίσει αὐτοῦ. 29 *Ald.* κλῆρος. ac ſic leg. *Orig.* homil. 24. in Joſue. & *Sch.* γράφεται, παύει κλῆρος. 30 *Alex. Ald. C.* δυνάσταις 31 *Aq.* διαλείψει. *S.* & *Th.* διαστελεῖ. 32 *Aq.* Ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κράτους, καὶ δικασία ὡς μοχλὸς βάρεως. 33 *Sch.* μεμοχλευμένον. 34 *Alex.* Ἀπὸ καρποῦ. *S.* Τὰ γεννήματα τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. 35 *Alex.* ζωῆς. 36 *Aq.* & *S.* ἀγαπῶντες. 37 *Sch.* χρηστήν. 38 *Sch.* ἀγαθόν. 39 *Alex. Ald. C.* παρὰ κυρίου. 40 *Aq. S. Th.* εὐδοκίαν. 41 *C.* ἀσεβής. Δεήσεις φθέγγεται πένης, ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρίνεται σκληρά. Ἀνὴρ ἑταίρων πρὸς ἑταιρείαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. Hic definit cap. 18. in *Comp.* 42 *Comp.* Κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνόητος. Καίγε χωρὶς ἐπιστήμης, ψυχὴ οὐκ ἀγαθή, καὶ ὁ σπεύδων τοῖς ποσὶν ἁμαρτάνει. Ἀφροσύνη 43 *Aq.* & *S.* διασκεδάσει. *Th.* σκελίσει. 44 *S.* καὶ κατὰ κυρίου ὀργισθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ.

Cap. 19. 1 *S.* χωρίζεται. 2 *Aq. S. Th.* οὐκ ἀθωωθήσεται.

ἐγκαλῶν ἀδίκως [3] οὐ διαφεύξεται.

6 Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα [4] βασιλέων, [5] πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται [6] ὄνειδος ἀνδρί.

7 Πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐτήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ [7] ἐρεθίζει λόγους, οὐ [8] σωθήσεται.

8 Ὁ κτώμενος [9] φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν, εὑρήσει ἀγαθά.

9 Μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν, ἀπολεῖται [10] ὑπ' αὐτῆς.

10 [11] Οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, [12] καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν.

11 [13] Ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, [14] τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.

12 Βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία [15] βρυγμῷ λέοντος, ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως [16] τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ.

13 [17] Αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς [18] ἄφρων, [19] οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας.

14 Οἶκον καὶ ὕπαρξιν [20] μερίζουσι πατέρες παισί, παρὰ δὲ κυρίου ἁρμόζεται γυνὴ [21] ἀνδρί.

15 [22] Δειλία κατέχει ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει.

16 Ὃς φυλάσσει ἐντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν, ἀπολεῖται.

17 Δανείζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν, [23] κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.

18 Παίδευε υἱόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις, [24] εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ [25] σου.

19 [26] Κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται, [27] ἐὰν δὲ [28] λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.

20 [29] Ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ' ἐσχάτων σου.

21 Πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα [30] μένει.

22 Καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος [31] ψεύστης.

23 Φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί, [32] ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις, οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις.

24 Ὁ ἐγκρύπτων εἰς [33] τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ [34] προσενέγκῃ αὐτάς.

25 [35] Λοιμοῦ μαστιγουμένου [36] ἄφρων πανουργότερος [37] γίνεται, ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει [38] αἴσθησιν.

26 Ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ [39] ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ, καταισχυνθήσεται [40] καὶ ἐπονείδιστος ἔσται.

27 [41] Υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρός, μελετήσει ῥήσεις κακάς.

28 [42] Ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα, [43] καθυβρίζει δικαίωμα, [44] στόμα δὲ ἀσεβῶν [45] καταπίεται [46] κρίσεις.

29 Ἑτοιμάζονται [47] ἀκολάστοις μάστιγες, καὶ [48] τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν.

Κεφ. κ'. 20.

1 [1] Ἀκόλαστον οἶνος, καὶ ὑβριστικὸν μέθη, [2] πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται.

2 Οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως [3] θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων [4] αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.

3 Δόξα ἀνδρὶ [5] ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις [6] συμπλέκεται.

4 [7] Ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ [8] αἰσχύνεται, ὡσαύτως καὶ ὁ δανειζόμενος σῖτον ἐν

---

3 *Aq.* & *S.* οὐ πεισωθήσονται. 4 *Ald. C.* βασιλέως. 5 *Alex.* πᾶς δὲ κακός. *S.* καὶ πᾶς φίλος ἀνδρὸς δομάτων. 6 *Alex.* ἄδικος ἀνδρί. 7 in nonnullis ll. est, προεικοντεῖ. 8 *Ald.* διασωθήσεται. 9 *Sch.* καρδίαν. 10 *Ald.* ἀπ'. 11 *S.* οὐ πρέπει. 12 *Th.* οὐδὲ δούλῳ ἐξουσιάζειν ἀρχόντων. *Sch.* οἱ λοιποί, δεσπότου, δυνάστου. 13 *Aq.* & *Th.* φρόνησις ἀνθρώπου μακροθυμία αὐτοῦ. 14 *Sch.* δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους. *Aq.* καύχησις αὐτοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ ἀθεσία. *S.* καὶ ἀγλάϊσμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν ἀδίκημα. 15 *Sch.* στεναγμῷ. 16 *Aq. S.* & *Th.* εὐδοκία. 17 *Aq.* & *Th.* ἐπιβουλή. *S.* ὀδύνη. 18 *Ald. C.* ἄφρων, καὶ οὐχ. 19 *Alex.* καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ, οὐχ ἁγναί *S.* καὶ σταγόνες κατασπεύδουσαι μάχαι γυναικός. *Aq.* καὶ σαγιτὸς σύντομος ἀντιδικίαι γυναικός. 20 *Alex.* μερίζουσιν. 21 *S.* addit, συνετή. *Aq.* & *Th.* ἐπιστήμων. 22 *S.* & *Th.* ὀκνηρία ἐπιβάλλει ἔκστασιν. *Aq.* καταφοράν. 23 *S.* & *Th.* κατὰ τὸ ἀνταπόδομα αὐτοῦ. 24 *Aq.* καὶ πρὸς τὸ θανατῶσαι αὐτὸν μὴ ἄρῃς ψυχήν σου. 25 σου *Ald. C.* deest. 26 *Th.* μεγαλόθυμος. 27 *Aq.* & *Th.* ὅτι ἐὰν ἀφέλῃς, ῥύσῃ, καὶ ἔτι προσθήσει. illud autem, ῥύσῃ, altera est interpretatio. 28 *C.* λυμαίνηται. 29 *S.* Ἀκούων βουλῆς ἐπιδέξεται παιδείαν. 30 *Ald. C.* μενεῖ. 31 *Alex. Ald. C.* ψεύστης. 32 *Sch.* πλανώμενος καὶ ἐμπλησθεὶς αὐλισθήσεται ἄνευ ἐπισκοπῆς πονηρᾶς. 33 *Ald.* τοὺς κόλπους. *Aq.* μασχάλην. *S.* μάλην. 34 *Alex. Ald. C.* προσαγάγῃ αὐτάς. 35 al. vitiosè, Λιμοῦ. 36 *Aq.* θελγόμενος. 37 *Alex. Ald. C.* ἔσται. 38 *Aq. S. Th.* γνῶσιν. 39 *Aq.* ἀποδιδράσκων. 40 καὶ *Ald.* deest. 41 *Sch.* οἱ λοιποί, χόλασον υἱέ τοῦ φυλ. 42 *Aq.* & *Th.* μάρτυς παράνομος. 43 *Alex.* καθυβρίζει. *Aq.* & *Th.* χλευάσει κρίσιν. 44 *Ald. C.* σῶμα. 45 *Aq.* & *Th.* νόμον καταπίεται· καταποντιεῖ. 46 *Ald.* κρίσις. *S.* ἀνομίαν. 47 *Aq.* χλευασταῖς. *S.* λοιμοῖς. 48 *S.* σφυροκοπίαι. *Th.* συγκλάσεις νώτω ἀνοήτων.

Cap. 20. 1 *Sch.* Ἀπαιδευσία. *Aq.* & *Th.* χλευαστής. *S.* λοιμός. 2 sic quoque est in uno a. l. & in a. hæc adscripta sunt margini ad variæ lectionis significationem. ita etiam *Procop.* legit. sed *Ms. Alex.* πᾶς δὲ ὁ συμμενόμενος οὐκ ἔσται σοφός, πᾶς δὲ ἄφρων τ. σ. *Ald. C.* πᾶς δὲ ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός. 3 *Sch.* βρυγμοῦ. 4 *Alex.* ἑαυτόν. *Ald. C.* αὐτόν, καὶ ἐπιμιγνύμενος. & *Ambr.* in Apolog. David. posteriore cap. 3. *Non distat ira regis ab ira leonis; sed qui stimulat illum & admiscet, peccat in animam suam.* *Aq. S.* & *Th.* ὑπερβαίνων. 5 *Aq.* καθίσαι ἀπὸ ἀντιδικασίας. *S.* ἀποχωρῆσαι ἀπὸ ἀηδίας. 6 *Aq.* ἐξυβρισθήσεται. *S.* ἀποκαλυφθήσεται. 7 *S.* διὰ ψῦχος ὀκνηρὸς οὐκ ἀροτριάσει, καὶ αἰτήσει ἐν ἀμητῷ, καὶ οὐχ εὑρήσει. 8 *Ald.* αἰσχυνθήσεται.

ἀμήτῳ.

5 ἀμήτῳ. Ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.
6 Μέγα ἄνθρωπος, καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων,
7 ἄνδρα δὲ πιστὸν [9] ἔργον εὑρεῖν. Ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ, μακαρίους
8 τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. [10] Ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, [11] οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.
9 [12] Τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς [13] παῤῥησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁ-
20 μαρτιῶν; Κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα, σβεσθήσεται λαμπτὴρ, αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ [14] ὄψονται σκότος.
21 [15] Μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις, ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.
22 Μὴ εἴπῃς, Τίσομαι τὸν ἐχθρὸν, [16] ἀλλ' ὑπό-
10 μεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ. Στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν, καὶ μέτρα δισσὰ, ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα, καὶ ὁ
11 ποιῶν αὐτά. Ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ [17] συμποδισθήσεται νεανίσκος [18] μετὰ ὁ-
12 σίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. Οὖς ἀκούει, καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα.
13 Μὴ ἀγάπα [19] καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς. [20] διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἐμπλήσθη-
23 τι [21] ἄρτων. Βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον, καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐ-
24 τοῦ. Παρὰ κυρίου εὐθύνεται [22] τὰ διαβήματα ἀνδρὶ, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁ-
25 δοὺς αὐτοῦ; [23] Παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γί-
26 νεται. Λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σο-
27 φὸς, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. [24] Φῶς κυρίου [25] πνοὴ ἀνθρώπων, [26] ὃς ἐρευνᾷ ταμιεῖα
28 κοιλίας. Ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια [27] φυλακὴ βασιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιο-
29 σύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. Κόσμος νεανίαις [28] σοφία, [29] δόξα δὲ πρεσβυτέρων [30] πολιαί.
30 [31] Ὑπώπια καὶ συντρίμματα [32] συναντᾷ κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας.

Κεφ. κα'. 21.

1 Ὥσπερ ὁρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ, [1] οὗ ἐὰν θέλων [2] νεύσαι
2 [3] ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. Πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, [4] κατευθύνει δὲ καρδίας
3 κύριος. Ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν, ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.
4 Μεγαλόφρων [5] ἐν ὕβρει θρασυκάρδιος,
6 λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν [6] ἁμαρτία. [7] Ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ, μάταια διώκει [8] ἐπὶ παγίδας θανάτου.
7 [9] Ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βού-
8 λονται πράσσειν τὰ δίκαια. Πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς [10] ἀποστέλλει ὁ θεὸς, ἁ-
9 γνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. [11] Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας [12] ὑπαίθρου, [13] ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
10 [14] Ψυχὴ ἀσεβοῦς [15] οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδε-
11 νὸς τῶν ἀνθρώπων. Ζημιουμένου ἀκολάστου [16] πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος, συνιῶν
12 δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν. Συνιεῖ δίκαιος [17] καρδίας ἀσεβῶν, καὶ [18] φαυλίζει ἀ-
13 σεβεῖς ἐν κακοῖς. Ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ [19] ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
14 Δόσις [20] λάθριος [21] ἀνατρέπει ὀργὰς, δώρων δὲ ὁ

---

9 *Aq. S. & Th.* τίς εὑρήσει; 10 *Alex.* Ὅταν καθίσῃ βασιλεὺς δίκαιος ἐπί. 11 *Th.* οὐ λικμᾷ. 12 *S.* Τίς ἐρεῖ, ἐλάμπρυνα τὴν καρδίαν μου, κεκαθάρισμαι ἀπὸ ἁμαρτίας μου; 13 *Ald. C.* παῤῥησιασθήσεται. 14 *S.* ἐν σκοτομήνῃ. 15 *S. & Th.* κληρονομία σπουδαζομένη. 16 *Alex.* ἀλλά. 17 *Ald.* ὑποσκελισθήσεται. *S.* ἐπιγνωρισθήσεται νέος. 18 *Th.* εἰ λαμπρὰ καὶ εὐθὺς ἐργασία αὐτοῦ. 19 *S.* ὕπνον, ἵνα μὴ ἀπορηθῇς. 20 *Alex. Ald. C.* διάνοιξον δὲ τούς. 21 *C.* ἄρτων. Κακὸν, κακὸν, λέγει ὁ ἀγοράζων, καὶ ὡς ἀπέλθῃ, τότε καυχήσεται. Ἔστι χρυσὸς, καὶ πλῆθος λίθων πολυτελῶν, καὶ σκεῦος ἔντιμα χείλη συνέσεως. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυῶντος ἀντὶ ἀλλοτρίου, καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ. Ἡδὺς ἀνθρώπῳ ἄρτος ψεύδους, καὶ ἔπειτα ἐμπλησθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ χαλίκων. Διαλογισμοὶ ἐν βουλῇ στερεοῦνται, κυβερνήσει δὲ γίγνεται πόλεμος. Ὁ ἀνακαλύπτων βουλὰς ἐν συνεδρίῳ πορεύεται δίγλωσσος, καὶ μετὰ πλατύνοντος τὰ ἑαυτοῦ μὴ μίχθητι χείλη. Βδέλυγμα. 22 *Alex.* διαβήματα. 23 *Aq.* Σκῶλον ἀνθρώπου καταπιεῖν ἡγιασμένος. 24 *Aq. S. Th.* Λύχνος. ceteri, λαμπτήρ. 25 *Sch.* πνεῦμα. 26 *Alex. & C.* ἡ λύχνος ὅς.

27 *Aq. & S.* διατηρήσουσι. 28 *Aq. S. Th.* ἰσχὺς αὐτῶν. 29 *Th.* εὐπρέπεια. 30 *Aq. S. & Th.* πολιά. 31 *Aq. & Th.* μώλωπες τραυμάτων. 32 *Sch.* ἀπαντᾷ.

Cap. 21. 1 *Ms. Alex.* οὗ δ' ἂν θέλων. 2 *Alex. & C.* νεύσῃ. 3 *Alex.* ἔκλινεν αὐτήν. 4 *S. & Th.* ἑτοιμάζει. 5 *Alex. Ald. C.* ἐφ' ὕβρει. 6 *Alex.* ἁμαρτίαι. *C.* ἁμαρτίαι. Διαλογισμοὶ ἀνδρείου εἰς πλησμονὴν, καὶ πᾶς ὁ σπεύδων ἐν ἐλάσσονι. *Ald.* ἁμαρτία. Λογισμοὶ συντέμνοντος πλὴν εἰς περισσείαν, καὶ πᾶς μὴ ἐπισπουδάζων πλὴν εἰς ὑστέρημα. 7 *Th.* ὁ ἐργαζόμενος θησαυροὺς ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ, ἀτμὸς φερόμενος. 8 *Alex. & C.* καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδας. *S.* ζητῶν θάνατον. 9 *Aq.* Προνομὴ ἀσεβῶν κατασπάσει αὐτούς. 10 *Alex.* ἀποστελεῖ. *Ald.* ἐξαποστέλλει. 11 *Alex.* * Κρείσσων. 12 *Aq. S. & Th.* δώματος. 13 *S. & Th.* ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμης καὶ οἴκου ἑταιρικοῦ. 14 *S.* Ψυχὴ ἀνόμου ἐπόθησε πονηρὸν, οὐκ ἐλεήσει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν πλησίον αὐτοῦ. 15 *C.* ἐπιθυμεῖ κακῶν, οὐκ. 16 *S.* σοφισθήσεται ὁ νήπιος. 17 *Sch.* ψυχάς. 18 *C.* φαυλίσει. *S.* ὑποσκελίζει ἀσεβεῖς εἰς κακόν. 19 *Alex.* ὑπακοῦσαι. *Ald. C.* ἀκοῦσαι. 20 *C.* λαθραῖος. 21 *S.* σβέσει ὀργήν.

15 φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν. Εὐ-
φροσύνη δικαίων ποιεῖν [22] κρίμα, [23] ὅσιος δὲ
16 ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις. Ἀνὴρ
πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης, ἐν συναγω-
17 γῇ [24] γιγάντων ἀναπαύσεται. Ἀνὴρ
[25] ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ
18 ἔλαιον [26] εἰς πλοῦτον· [27] Περικάθαρμα
19 δὲ δικαίου [28] ἄνομος. Κρεῖσσον οἰκεῖν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσ-
20 σώδους καὶ [29] ὀργίλου. Θησαυρὸς ἐπιθυ-
μητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρο-
21 νες δὲ ἄνδρες [30] καταπίονται αὐτόν. [31] Ὁ-
δὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης [32] εὑρήσει ζω-
22 ὴν καὶ δόξαν. [33] Πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη
σοφὸς, καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα ἐφ᾽ ᾧ ἐπε-
23 ποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς. Ὃς φυλάσσει τὸ
στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλί-
24 ψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Θρασὺς καὶ αὐθά-
δης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται, [34] ὃς δὲ μνη-
25 σικακεῖ παράνομος. [35] Ἐπιθυμίαι ὀ-
κνηρὸν [36] ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖ-
26 ρες αὐτοῦ ποιεῖν τι. Ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅ-
λην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακὰς, ὁ δὲ δίκαιος
27 [37] ἐλεᾷ καὶ οἰκτείρει ἀφειδῶς. Θυσίαι ἀσε-
βῶν βδέλυγμα κυρίῳ, [38] καὶ γὰρ παρανόμως
28 προσφέρουσιν αὐτάς. Μάρτυς ψευδὴς
ἀπολεῖται, ἀνὴρ [39] δὲ ὑπήκοος [40] φυλασσό-
29 μενος λαλήσει. [41] Ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναι-
δῶς ὑφίσταται προσώπῳ, ὁ δὲ [42] εὐθὺς αὐτὸς
30 [43] συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Οὐκ ἔστι σο-
φία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὴ [44] πρὸς
31 τὸν ἀσεβῆ. Ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέ-
ραν πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

Κεφ. κβʹ. 22.

1 [1] ΑΙρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πο-
λὺς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀ-
2 γαθή. Πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν
ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησε.
3 Πανοῦργος [2] ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κρα-
ταιῶς αὐτὸς παιδεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρ-
4 ελθόντες ἐζημιώθησαν. [3] Γενεὰ σοφίας
φόβος κυρίου, καὶ πλοῦτος, καὶ δόξα, καὶ
5 ζωή. Τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκο-
λιαῖς, ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν [4] ἀφέ-
7 ξεται [5] αὐτῶν. Πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσι,
καὶ [6] οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανειοῦσιν.
8 [7] Ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακὰ, πληγὴν
δὲ [8] ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλα-
ρὸν καὶ δότην [9] εὐλογεῖ ὁ θεὸς, ματαιότητα
9 δὲ [10] ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. Ὁ ἐλεῶν
πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρ-
των [11] ἔδωκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν πε-
ριποιεῖται ὁ δῶρα [12] δοὺς, τὴν μέντοι ψυχὴν
10 ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων. Ἔκβαλε ἐκ
συνεδρίου [13] λοιμὸν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ
[14] νεῖκος, ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάν-
11 τας ἀτιμάζει. Ἀγαπᾷ κύριος [15] ὁσίας
καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες [16] ἄμωμοι.
12 [17] χείλεσι ποιμαίνει βασιλεύς. Οἱ δὲ ὀ-
φθαλμοὶ κυρίου [18] διατηροῦσιν [19] αἴσθησιν, φαυ-
13 λίζει δὲ λόγους παράνομος. Προφασί-
ζεται, καὶ λέγει ὀκνηρὸς, Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς,
14 ἐν δὲ ταῖς πλατείαις [20] φονευταί. Βόθρος
βαθὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυ-
ρίου ἐμπεσεῖται [21] εἰς αὐτόν. [22] εἰσὶν ὁδοὶ κα-
καὶ ἐνώπιον ἀνδρὸς, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀπο-
στρέψαι ἀπ᾽ αὐτῶν, ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁ-
15 δοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς. Ἄνοια [23] ἐξῆπται
[24] καρδίας νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μα-
16 κρὰν ἀπ᾽ αὐτοῦ. Ὁ συκοφαντῶν πένη-

---

22 C. κρίματα. 23 S. & Th. καὶ δειλία τοῖς ἐργαζομένοις ἀνομίαν. 24 Aq. ῥαφαείν. S. θεομάχων. 25 Ald. δὲ ἐνδεής. S. ἐνδεήσεται ἀγαθῶν. 26 Aq. S. & Th. οὐ πλουτήσει. 27 Aq. S. & Th. ἐξίλασμα. 28 Aq. S. Th. ἀσεβής. al. ἄδικος. C. ἄνομος, καὶ ἀντὶ εὐθέων παράνομος. Κρεῖσσον. 29 S. θυμώδους. 30 Sch. καταποντίσουσιν. 31 Aq. S. & Th. Διώκων δικαιοσύνην. 32 S. θησαυρίζει. 33 Aq. S. & Th. Πόλιν δυνατῶν ἀνέβη. 34 S. πράσσων ἐν ὀργῇ ὑπερήφανος. 35 S. & Th. Ἐπιθυμία ὀκνηροῦ θανατώσει αὐτόν. 36 Alex. ἀποκτενοῦσιν. a. int. καταβάλλουσιν. 37 Ald. C. ἐλεεῖ. 38 Aq. καί περ ὅτι ἔννοια οἴσει αὐτόν. 39 δὲ Ald. C. deest. 40 C. φυλαξόμενος. Aq. S. & Th. εἰς νῖκος πορεύσεται. al. εἰς αἰῶνα λαλήσει. 41 Th. Ἐκραταίωσεν ἀνὴρ ἀσεβὴς πρόσωπον αὐτοῦ. 42 Alex. εὐθής. 43 Aq. & S. ἑτοιμάσει. 44 Aq. S. & Th. κατέναντι κυρίου.

Cap. 22. 1 Aq. & Th. Ἐκλεκτόν. 2 Aq. & Th. εἶδε πονηρίαν καὶ ἐκρύβη. 3 S. Ὕστερον πραΰτητος.

4 Aq. S. & Th. μακρυνθήσεται. 5 Ald. ἀπ᾽ αὐτῆς. C. αὐτῆς. Ἐγκαίνισον τὸ παιδίον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καίγε ἐὰν γηράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ᾽ αὐτῆς. 6 S. & Th. δοῦλος δανειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι. 7 Th. Ὁ σπείρων ἀδικίαν, θερίσει ἀνομίαν. Aq. ἀνωφελές. S. Ὁ σπείρων ἀνομίαν, θερίσει ἀδικίαν. 8 Ald. ἔργον. 9 sic in uno a. l. margini adscriptum est. Ald. C. ἀγαπᾷ. 10 Ald. ἔργον. 11 Alex. Ald. C. δέδωκεν. 12 Alex. διδούς. 13 Aq. S. & Th. χλευαστήν. 14 S. & Th. μάχη. 15 Aq. & Th. καθαράς. S. ἁγνάς. 16 Ald. C. ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. χείλεσι. 17 Sch. χάρις χειλέων, ἑταῖρος αὐτοῦ βασιλεύς. 18 Alex. διατηρήσουσιν. C. τηροῦσιν. 19 Aq. S. & Th. γνῶσιν. 20 Aq. S. & Th. φονευθήσομαι. 21 Aq. S. Th. ἐκεῖ. 22 hæc usque ad finem versus, C. desunt. 23 S. ἐνδέδεται. 24 Alex. καρδίᾳ νέου. Ald. καρδίαν νέου. Aq. S. & Th. ἐν καρδίᾳ νέου.

τα, πολ-

τα, πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ[25], [26] δίδωσι [27] δὲ 17 πλουσίῳ ἐπ᾽ ἐλάσσονι. Λόγοις σοφῶν [28] παράβαλλε [29] σὸν οὖς, καὶ ἄκουε [30] ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῷς, 18 ὅτι καλοί εἰσι. καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, [31] εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεί-19 λεσιν· Ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπὶς, καὶ γνωρίσῃ σοι [32] τὴν ὁδόν σου. 20 Καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι [33] αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς, εἰς [34] βουλὴν καὶ [35] γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλά-21 τος τῆς καρδίας σου. Διδάσκω οὖν σε ἀληθῆ λόγον, καὶ γνῶσιν [36] ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ [37] ἀποκρίνεσθαί σε λόγους ἀληθείας [38] τοῖς 22 προβαλλομένοις [39] σοι. [40] Μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστι, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς 23 ἀσθενῆ ἐν πύλαις. [41] Ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ [42] αὐτοῦ τὴν [43] κρίσιν, καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυ-24 λον ψυχήν. [44] Μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμώδει, φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου· 25 Μήποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ, καὶ λάβῃς [45] βρό-26 χους τῇ [46] σῇ ψυχῇ. Μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον· 27 Ἐὰν γὰρ μὴ [47] ἔχῃ πόθεν ἀποτίσῃς, λήψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου. 28 Μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες 29 σου. Ὀρατικὸν ἄνδρα καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι [48] νωθροῖς.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 Ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι. 2 [1] Καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος 3 εἶ, Μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ, 4 [2] ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς. [3] Μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ 5 ἀπόσχου. Ἐὰν [4] ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτὸν, οὐδαμοῦ φανεῖται· κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ [5] πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ [6] ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. 6 Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ [7] βασκάνῳ, μηδὲ ἐπι-7 θύμει τῶν [8] βρωμάτων αὐτοῦ, Ὃν τρόπον γὰρ [9] εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει. μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν, καὶ φάγῃς τὸν 8 ψωμόν σου μετ᾽ αὐτοῦ, Ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν, καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς. 9 Εἰς ὦτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μήποτε μυ-10 κτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς [10] λόγους σου. Μὴ [11] μεταθῇς ὅρια αἰώνια, [12] εἰς δὲ κτῆμα ὀρφα-11 νῶν μὴ εἰσέλθῃς· [13] Ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος, κραταιός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρί-12 σιν αὐτῶν μετὰ σοῦ. Δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὦτά σου ἑτοίμασον λόγοις 13 [14] αἰσθήσεως. Μὴ ἀπόσχῃ νήπιον [15] παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ 14 ἀποθάνῃ. Σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. 15 Υἱὲ ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία, εὐφρα-16 νεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, Καὶ [16] ἐνδιατρίψει [17] λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς τὰ ἐ-17 μὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὦσι. Μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυ-18 ρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτὰ, ἔσται σοι [18] ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου 19 [19] οὐκ ἀποστήσεται. Ἄκουε υἱὲ, καὶ σοφὸς γίνου, 20 καὶ κατεύθυνε [20] ἐννοίας σῆς καρδίας. Μὴ ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου [21] συμβολαῖς, 21 κρεῶν τε ἀγορασμοῖς. Πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ [22] πορνοκόπος πτωχεύσει, καὶ ἐνδύσεται διερ-22 ρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης. Ἄκουε

25 *Alex. Ald. C.* κακὰ, δίδωσιν. 26 *S.* δώσει πλουσίῳ δι᾽ ὅλου ὑστέρημα. *Sch.* κατὰ τοῦ ἐλάττονος δίδωσιν ἀφορμὰς κακοποιΐας. 27 *C.* καί. 28 *Alex.* παράβαλε. 29 *Ald. C.* τὸ οὖς σου. 30 *Ald. C.* ἐμῶν λόγων. 31 *Aq. S. & Th.* ἑτοιμασθήσονται. 32 *Alex. Ald. C.* τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. *Procop.* vero leg. τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ſic Pſalm. 5. κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν μου. ibi notatum, in quibuſdam exempll. eſſe, κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου. *Aq. & S.* γνωστὴν ἐποίησά σοι ζωήν. 33 *Ald.* σοι αὐτάς. 34 *Ald.* βουλὴν, καὶ ἔννοιαν, καί. 35 *C.* γνῶσιν. Διδάσκω. 36 *Alex.* ἀληθῆ. 37 *Alex.* ἀποκρίνασθαί σε λόγοις. 38 *Aq. & Th.* τῷ ἀποστείλαντι. 39 *Alex.* σε. 40 *S.* Μὴ ἁρπάσῃς πτωχόν. 41 *Aq.* Ὅτι κύριος δικάσει τὴν δίκην αὐτοῦ, καθηλώσει τοὺς καθηλώσαντας αὐτόν. *S.* καὶ κολάσεται τοὺς κολαζομένους ψυχὴν αὐτοῦ. 42 *Alex.* ἑαυτοῦ τήν. 43 *Alex. & C.* δίκην. 44 *S.* Μὴ φιλιάσῃς. 45 *Aq.* σκῶλον. *S.* σκάνδαλον. 46 σῇ *Ald.* deeſt. 47 *Alex.* ἔχῃς πόθεν ἀποτίσῃς. 48 *Th.* σκοτεινοῖς.

Cap. 23. 1 *S.* Θήσεις μάχαιραν τῷ λάρυγγί σου. *Aq.* Καὶ θήσεις μάχαιραν ἐν καταπόσει σου. 2 *Aq & Th.* καὶ αὐτὸς ἄρτος ψευσμάτων. 3 *Aq.* Μὴ κοπία τοῦ πλουτῆσαι ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου. *Th.* ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου παῦσαι. 4 *C.* ἐπιθήσῃς. 5 *C.* πτερύγια. 6 *Aq. S. Th.* πετασθήσεται εἰς τὸν οὐρανόν. 7 *S.* πονηροφθάλμῳ. 8 *Aq. & S.* ἐδεσμάτων. 9 *S.* εἰκάζων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. 10 *Ald.* σου λόγους σου. *C.* σου λόγους. 11 *S.* μετακινήσῃς. 12 *Alex.* ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου, εἰς δὲ κτῆμα. 13 *Aq. S. Th.* ἀγχιστεὺς αὐτῶν ἰσχύων, αὐτὸς δικάσεται. 14 *Aq. S. Th.* γνώσεως. poſt al. Οὐ μή. 15 *Alex.* παιδεύων. 16 *Alex.* ἐνδιατρίψῃ. *S.* γαυριάσουσιν οἱ νεφροί μου, ἐν τῷ λαλεῖν τὰ χείλη σου εὐθῆ. *Aq.* εὐθεῖα. 17 *Ald.* λόγων. 18 *Alex.* ἔγγονα. 19 *Aq. & S.* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται. 20 *Aq. S. & Th.* ἐν ὁδῷ. 21 *Th.* ἐν συμβολοκοποῦσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς. 22 *Aq. S. Th.* συμβολοκόπος.

υἱὲ πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέ σου ἡ [23] μήτηρ. 24 Καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. 25 Εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά σε. 26 Δός μοι υἱὲ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς [24] τηρείτωσαν. 27 [25] Πίθος γὰρ [26] τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος, 28 καὶ φρέαρ στενὸν [27] ἀλλότριον. [28] Οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, [29] καὶ πᾶς παράνομος 29 ἀναλωθήσεται. Τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; [30] τίνι δὲ ἀηδίαι καὶ λέσχαι; τίνι συντρίμματα [31] διακενῆς; τίνος 30 [32] πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; Οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις; [33] οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται; μὴ μεθύσκεσθε [34] ἐν οἴνοις, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, καὶ ὁμι-31 λεῖτε ἐν περιπάτοις. Ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ [35] τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου. 32 Τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται, καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται 33 [36] αὐτῷ ὁ ἰός. Οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει 34 [37] σκολιά. [38] Καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν 35 πολλῷ κλύδωνι. Ἐρεῖς δέ, [39] Τύπτουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ [40] ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν· πότε [41] ὄρθρος ἔσται, ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

Κεφ. κδʹ. 24.

1 Υἱέ, μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας, μηδὲ 2 ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν. Ψευδῆ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χείλη 3 αὐτῶν λαλεῖ. Μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, [1] καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται. 4 [2] Μετὰ αἰσθήσεως [3] ἐμπίμπλανται ταμιεῖα 5 [4] ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. Κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων 6 [5] γεωργίου μεγάλου. Μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος, [6] βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας 7 βουλευτικῆς. Σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ [7] στόματος κυρίου, ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. 9 ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, [8] Ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις. [9] ἀκαθαρσία 10 δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ, [10] Ἐμμολυνθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκ-11 λίπῃ. [11] Ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον, καὶ [12] ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ. 12 Ἐὰν δὲ εἴπῃς, Οὐκ οἶδα τοῦτον· γίνωσκε, [13] ὅτι [14] κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ ὁ [15] πλάσας πνοὴν πᾶσιν, αὐτὸς οἶδε πάντα, ὃς [16] ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 13 Φάγε μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυ-14 κανθῇ σου ὁ φάρυγξ. Οὕτως αἰσθήσῃ [17] σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ, ἐὰν γὰρ εὕρῃς, ἔσται καλὴ ἡ τελευτή σου, καὶ ἐλπίς σε [18] οὐκ ἐγκατα-15 λείψει. [19] Μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ [20] νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς χορτασίᾳ κοι-16 λίας. Ἑπτάκις γὰρ πεσεῖται [21] δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν 17 κακοῖς. Ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῇς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐ-18 τοῦ μὴ [22] ἐπαίρου. [23] Ὅτι ὄψεται κύριος καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει [24] τὸν θυμὸν

---

23 *Ald. C.* μήτηρ. Ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν, καὶ παιδείαν, καὶ σύνεσιν. sed hæc non leg. *Procop.* atque in uno l. asterisco notata sunt. 24 *S.* θελησάτωσαν. 25 *S.* ὅτι ὄρυγμα βαθὺ πόρνη. 26 *Ald. C.* τετρημμένος. 27 *S.* ἀλλοτρία. *Th.* ξένη. 28 *Alex.* Οὕτως. 29 *Th.* καὶ ἀσυνθετοῦντας ἐν ἀνθρώποις ἀπαλλάξει. 30 *Alex.* τίνι ἀηδίαι. 31 *Aq. S.* & *Th.* δωρεάν. 32 *Alex.* πέλειοι ὀφθαλμοί; *Aq.* pro πελιδνοὶ vertit, καθαροί. *S.* χαροποί. 33 *Th.* οὐ τοῖς ἐξερχομένοις τοῦ ἐξερευνῆσαι κεράσματα; 34 *Alex. Ald. C.* οἴνῳ. 35 *Alex.* εἰς τὰ ποτήρια. 36 *Ald. C.* αὐτοῦ. 37 *S.* στρεβλά. 38 *Aq. S.* & *Th.* καὶ ἔσῃ ὥσπερ κοιμώμενος. 39 *Ald. C.* Ἔτυπτον. sic & *Sch.* 40 *Th.* ἀνεκρότησάν με. 41 *Aq. S.* & *Th.* ἐξυπνισθήσομαι.

Cap. 24. 1 καὶ *Ald.* deest. 2 *Sch.* Ἐν γνώσει. 3 *Alex.* ἐμπίπλαται. *Ald. C.* ἐμπίμπλαται. 4 ἐκ *Ald. C.* deest. 5 *S.* ὥσπερ κράτος ἰσχύος. 6 *S.* & *Th.* καὶ σωτηρία ἐν πολυβούλῳ. 7 *Ald. C.* νόμου. 8 *Aq.* & *Th.* Ἔννοια ἀφροσύνης ἁμαρτία. 9 *Alex. Ald. C.* ἀκαθαρσία ἀνδρί. *S.* καὶ βδέλυγμα ἀνθρώποις λοιμός. 10 *S.* στραγγευσάσθαι ἐν ὥρᾳ θλίψεως. *Aq.* νωχελευόμενος. *Th.* ἐξελύθη. 11 *S.* σῶσον εἰλημμένους εἰς θάνατον. 12 *Alex.* ἐκπρίω. pler. ll. hab. ἐκπρίου. *Lucif. Calar.* l. 1. pro Athan. *Libera eos qui ducuntur ad mortem, & redimere eos qui interficiuntur ne parcas.* 13 *Aq.* μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας, αὐτὸς συνήσει; 14 *Alex.* ὁ κύριος. 15 *Aq.* & *Th.* διατηρῶν ψυχήν σου. 16 *Ald.* ἀποδώσει. 17 *Alex.* σοφίας. 18 *Ald. C.* οὐ καταλείψει. 19 *S.* Μὴ ἐνεδρεύσῃς ἀσέβειαν εἰς δίαιταν δικαίου. *Aq.* & *Th.* εἰς ὡραιότητα δικαίου. 20 *Cypr.* l. 3. testim ad Quin. c. 95. *habitaculum*, habet. *Hier.* in Mich. c. 3. *tabernaculum*. *Lucif.* vero *Calar.* in l. de non conveniendo cum hæreticis, & *Cassian.* collat. 14. c. 17. *Noli applicare impium ad pascua justi.* Vocabulum autem Hebr. & *habitaculum*, & *pascua* significat. 21 *Alex.* ὁ δίκαιος. 22 *Aq. S.* & *Th.* ἀγαλλιάσθω ἡ καρδία σου. 23 *Sch.* ἵνα μὴ ἴδῃ. 24 *S.* ἀπάνωθεν αὐτοῦ ὀργὴν αὐτοῦ.

αὐ-

19 αὐτοῦ [25] ἀπ' αὐτοῦ. [26] Μὴ χαῖρε ἐπὶ κακο-
20 ποιοῖς, [27] μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλούς. Οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα [28] πονηρῷ, [29] λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν
21 σβεσθήσεται. Φοβοῦ τὸν Θεὸν υἱὲ καὶ βασιλέα, καὶ [30] μηθ' ἑτέρῳ αὐτῶν [31] ἀπειθήσῃς.
22 Ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς [32] γνώσεται;
27 Cap. 29. [33] Λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, [δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. μηδὲν ψεῦδος [34] ἀπὸ γλώσσης [35] βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη, ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συντριβήσεται. ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις [36] ἀνθρώπους ἀναλίσκει, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥσπερ φλὸξ, ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν. [37] τοὺς ἐμοὺς λόγους υἱὲ φοβήθητι, καὶ δεξάμενος αὐτοὺς με-
1 τανόει.] Cap. 30. [38] Τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ [39] τοῖς πιστεύουσι Θεῷ, καὶ παύομαι.
2 [40] Ἀφρονέστατος γάρ εἰμι [41] ἁπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις [42] ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν
3 ἐμοί. Θεὸς [43] δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ
4 γνῶσιν [44] ἁγίων ἔγνωκα. Τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ [45] κατέβη; [46] τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; τίς [47] συνέστρεψεν [48] ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; [49] τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς; τί ὄνομα αὐτῷ; [50] ἢ τί ὄνομα [51] τοῖς
5 [52] τέκνοις αὐτοῦ; Πάντες [53] γὰρ λόγοι Θεοῦ πεπυρωμένοι, [54] ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς
6 τῶν [55] εὐλαβουμένων αὐτόν. Μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε, καὶ ψευ-
7 δὴς γένῃ. Δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, [56] μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.
8 [57] Μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς, [58] σύνταξον δέ μοι [59] τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη·
9 Ἵνα μὴ πλησθεὶς [60] ψευδὴς γένωμαι, καὶ εἴπω; Τίς με ὁρᾷ; ἢ [61] πενηθεὶς κλέψω, καὶ ὀμόσω τὸ
10 ὄνομα τοῦ Θεοῦ. [62] Μὴ παραδῷς [63] οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μήποτε καταράσηταί σε
11 καὶ [64] ἀφανισθῇς. Ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ.
12 Ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, [65] τὴν [66] δ'
13 ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν. Ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφά-
14 ροις αὐτοῦ ἐπαίρεται. Ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει, καὶ τὰς μύλας, [67] τομίδας, ὥστε [68] ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς [69] ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν
23 ἐξ ἀνθρώπων. Cap. 24. [70] Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν. [71] αἰδεῖσθαι
24 πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. Ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ, Δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔ-
25 σται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη. Οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει [72] εὐ-
26 λογία. [73] Χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρι-
27 νόμενα λόγους [74] ἀγαθούς. Ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου, καὶ [75] παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ πορεύου κατόπισθέν μου, καὶ [76] ἀνοι-
28 κοδομήσεις τὸν οἶκόν [77] σου. [78] Μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην, μηδὲ

---

25 sic *Ald. C.* sed al. desunt ἀπ' αὐτοῦ. male. 26 *Aq.* & *Th.* Μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις 27 *S.* μὴ παραζηλώσῃς. 28 *Alex.* & *C.* πονηρῶν. *Ald.* πονηροῖς. 29 *Aq. S.* & *Th.* λύχνος. 30 *Alex.* μηδ'. *C.* μηδέ. 31 *Sch.* ἐπιμίγνυσο.
32 *Ald.* οἶδεν. 33 Λόγον φυλασσόμενος &c. usque ad, Τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ, desunt in *C.* cetera autem quæ sequuntur usque ad versum 23. habentur cap. 30. *Sch.* ἐντεῦθεν ἐξήλλακται ἡ θέσις τῶν μεταξὺ, καὶ μετὰ τὰ πρὸς τῷ τέλει πρὸ τοῦ, γυναῖκα ἀνδρείαν, ταῦτα ἐφέρετο. illa quidem, γυναῖκα ἀνδρείαν, non in omnibus Gr. exempll. eodem loco posita sunt; atque hæc, λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, sunt in extremo capite 29 *edit. Lat.* 34 ἀπὸ γλώσσης *Ald.* deest. 35 *Alex.* βασιλέως. 36 *Alex.* ἀνθρώπου. 37 *Alex.* τοὺς δὲ ἐμούς. 38 Τάδε λέγει, usque ad ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν, in *Lat. ed.* sunt cap. 30
39 *Aq.* τῷ Ἐθιὴλ, καὶ τέλεσον. *Th.* τῷ Ἐθιὴλ. καὶ δυνήσομαι. 40 *Aq.* Ἀσύνετος ἐγώ εἰμι παρὰ ἄνδρα.
41 *Alex.* πάντων. 42 *Alex.* & *C.* ἀνθρώπου. 43 *Ald.* δὲ ἐδίδαξέ. 44 *Alex,* ἀνθρώπων. 45 *Aq.* & *S.* κατήνεγκε. 46 *Aq.* τίς συνέλεξε πνεῦμα ἐν θέναρσι; *S.* τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν ταῖς δραξίν; 47 *Th.* ἐνέδησεν.
48 *Ald.* τὸ πᾶν ὕδωρ. 49 *Aq.* & cet. intt. τίς ἔστησε πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς; 50 *Alex.* ἢ τοῖς. 51 *Aq. S. Th.* & ceteri, τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 52 *Alex. Ald, C.* τέκνοις αὐτοῦ; ἵνα γνῷς· (*Ald.* ἵνα γνῶσι. *Sch.* ὅτι γνώσῃ.) Πάντες. 53 γὰρ *Alex.* deest. 54 *Alex.* ὑπερασπίσει. *Sch.* ὑπερασπιεῖ. 55 *Sch.* φοβουμένων. 56 *S.* & cet. μὴ κωλύσῃς ἀπ' ἐμοῦ πρό. 57 *Aq.* εἰκαιότητα.
58 *S.* διάταξόν μοι δίαιταν ἱκανήν. *Aq.* ἄρτον ἀκριβασμῶν μου. 59 *Alex.* πάντα τὰ δέοντα καὶ αὐτάρκη. 60 *Aq.* & *S.* καὶ ἀρνήσωμαι, καὶ εἴπω, τίς ἐστι κύριος. 61 *Ald.* πένης γενηθείς. *aa.* πενόμενος. & *Sch.* ἢ πενόμενος. 62 *S.* μὴ διαβάλῃς. *Th.* μὴ καταλαλήσῃς. 63 *Ald. C.* δοῦλον.
64 *Aq. S.* & *Th.* πλημμελήσῃς. 65 *Sch.* καὶ ἀπὸ ῥύπου οὐκ ἀπελούσατο. 66 *Alex.* δέ. 67 *Alex.* στομίδας. *Aq. S.* & *Th.* κατεσθιούσας. 68 *Alex.* & *C.* ἀναλίσκειν τούς.
69 *Ald. C.* ἀσθενεῖς. & *Sch.* ταπεινούς. 70 Hæc itidem in *ed. Lat.* sunt c. 24. *Sch.* ἕως ὧδε τὰ ἐξηλλαγμένα, καὶ ἐντεῦθεν δὲ τοῖς προάγουσιν ἠκολούθει. hoc autem Schol. & inferiora adjuncta ad, τῇ βδέλλῃ, & ad, καὶ ἀσθενῆ, congruunt cum eo, quod superius appositum est ad, λόγον φυλασσόμενος. 71 *Alex.* αἰδεῖσθαι πρόσωπον οὐ καλὸν ἐν κρίσει. *Aq. S.* & *Th.* ἐπιγινώσκειν. a. interpr. αἰσχύνεσθαι. 72 *Alex. Ald. C.* εὐλογία ἀγαθή. 73 *Th.* χείλεσι καταφιληθήσεται ἀποκρινόμενος ὀρθὰ ῥήματα. 74 *Alex.* σοφούς.
75 *S.* φρόντισον ἐν ἀγρῷ. 76 *C.* οἰκοδομήσεις. 77 *Ald.* μου. 78 *Aq. S.* & *Th.* Μὴ γίνου.

79 πλα-

29 [79] πλατύνε σοῖς χείλεσι. Μὴ εἴπῃς, Ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι, χρήσομαι αὐτῷ,
30 τίσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἠδίκησεν. Ὥσπερ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥσπερ ἀμ-
31 πελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν. Ἐὰν ἀφῇς αὐτὸν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλος, καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ φραγ-
32 μοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. Ὕστερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα [80] τοῦ ἐκλέξα-
33 σθαι παιδείαν. Ὀλίγον [81] νυστάζω, ὀλίγον δὲ [82] καθυπνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζο-
34 μαι χερσὶ [83] στήθη. Ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ [84] ἡ ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.

15 Cap. 30. [85] Τῇ βδέλλῃ [86] τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, [87] καὶ αἱ [88] τρεῖς αὗται οὐκ [89] ἐνεπίμπλασαν αὐτήν, καὶ ἡ τετάρτη [90] οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν, Ἱκανόν.
16 Ἅδης καὶ [91] ἔρως γυναικὸς, [92] καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος, καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ [93] οὐ μὴ εἴ-
17 πωσιν, Ἀρκεῖ. Ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς, καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρὸς, [94] ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ [95] τῶν φαράγγων, καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.
18 Τρία δέ ἐστιν [96] ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέ-
19 ταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω· Ἴχνη ἀετοῦ [97] πετομένου, καὶ [98] ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης, καὶ [99] ὁδοὺς ἀνδρὸς
20 [100] ἐν νεότητι. Τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἣ [1] ὅταν πράξῃ ἀπονιψαμένη,
21 οὐδέν φησι πεπραχέναι ἄτοπον. Διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, [2] τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύνα-
22 ται φέρειν· Ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ
23 ἄφρων πλησθῇ σιτίων, Καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, [3] καὶ μισητὴ γυνὴ
24 ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. [4] Τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δέ ἐστι [5] σοφώ-
25 τερα τῶν σοφῶν. Οἱ μύρμηκες οἷς μή ἐστιν ἰσχὺς, καὶ ἑτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν.
26 Καὶ οἱ [6] χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ ἰσχυρὸν, οἳ [7] ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους.
27 [8] Ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρίς, [9] καὶ στρατεύει ἀφ᾽
28 ἑνὸς κελεύσματος [10] εὐτάκτως. Καὶ [11] καλαβώτης χερσὶν [12] ἐρειδόμενος, καὶ εὐάλωτος ὢν, κατοικεῖ ἐν [13] ὀχυρώμασι [14] βα-
29 σιλέων· Τρία δέ ἐστιν ἃ εὐόδως [15] πορεύεται, καὶ τέταρτον [16] ὃ καλῶς διαβαίνει·
30 Σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται, οὐδὲ [17] καταπτήσσει [18] κτῆνος·
31 Καὶ [19] ἀλέκτωρ [20] ἐμπεριπατῶν θηλείαις [21] εὔψυχος, καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου,
32 καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. [22] Ἐὰν πρόῃ σεαυτὸν [23] ἐν εὐφροσύνῃ, [24] καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρα σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
33 [25] Ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· [25] ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μά-

1 χαι. Cap. 31. [26] Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ Θεοῦ, βασιλέως [27] χρηματισμὸς, ὃν ἐ-
2 παίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Τί τέκνον τηρήσεις; τί; ῥήσεις Θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω υἱέ. [28] τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν
3 εὐχῶν; Μὴ δῷς [29] γυναιξὶ [30] σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ [31] βίον [32] εἰς ὑστεροβουλίαν. μετὰ βουλῆς
4 πάντα ποίει, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει. Οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν, [33] οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν·
5 Ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας, [34] καὶ ὀρθὰ [35] κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.

---

79 Sch. ἀπατῶν. 80 Sch. καὶ ἐξελεξάμην. 81 Sch. νυστάζεις, καθυπνοῖς. 82 Ald. κάθημαι. 83 Aq. S. & Th. τοῦ κοιμηθῆναι. 84 Alex. Ald. C. ἡ ἔνδεια ὥσπερ. 85 Hæc uſque ad fin. cap. habentur in Comp. capp. 30. & 31. & in ed. Lat. ſunt c. 30. Sch. ἕως ὧδε τὰ προκείμενα. ταῦτα δὲ ἀκόλουθα τῶν ἀνωτέρω. 86 Alex. τρεῖς θυγατέρες. S. δύο θυγατέρες· φέρε, φέρε. 87 Aq. S. & Th. τρία δέ ἐστιν ἃ οὐ πλησθήσεται. 88 Alex. τρεῖς. 89 Alex. ἐνεμπίπλασαν. 90 Aq. S. & Th. οὐκ εἶπαν, ἀρκεῖ. 91 Aq. ἐποχὴ μήτρας. S. συνοχὴ μήτρας. 92 Alex. καὶ τάρταρος, καὶ γῆ. 93 Sch. οὐκ εἶπεν. 94 Alex. ἐκκολάψαισαν. 95 Aq. & Th. χειμάρρου. 96 Aq. ἐθαυμαστώθησαν. a. int. ἀδυνατοῦντα. 97 Sch. ἐν οὐρανῷ. 98 Aq. S. Th. ὁδόν. 99 Aq. & Th. ὁδόν. 100 S. ἐν νεάνιδι. 1 Aq. S. Th. & cat. οὕτως φαγούσης καὶ ἀπονιψαμένης. 2 S. τὰ δὲ τέσσαρα. 3 S. καὶ γυνὴ μισουμένη ὅταν συνοικήσῃ. 4 Alex. Ald. C. Τέσσαρα (Alex. Τέσσερα) δέ ἐστιν ἐλάχιστα. 5 Th. σοφία σεσοφισμένα. 6 Sch. εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοὶ, ἢ οἱ καλούμενοι χοῖροι. 7 S. ἔταξαν. 8 ſic Ald. C. al. Ἀβασίλευτός. 9 Alex. Ald. C. καὶ ἐκστρατεύει. 10 S. ὡς ψηφὶς πᾶσα. 11 C. καλαμώτης. 12 Th. ἐλλαμβανόμενος. 13 Aq. S. & Th. ναοῖς. 14 Alex. C. βασιλέως. 15 Alex. πορεύονται, καὶ τὸ τέταρτον. 16 Aq. & Th. ἀγαθύνοντα πορείαν. 17 Alex. καταπλήσσει. 18 Aq. S. & Th. ἀπὸ προσώπου παντός. 19 Aq. & S. ἀλεκτρυὼν νώτου. S. περιεσφραγισμένος τὴν ὀσφύν. 20 Alex. ἐνπεριπατῶν. 21 Ald. C. εὐψύχως. 22 Th. Εἰ ἠφρόνησας ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι. 23 Alex. Ald. C. εἰς εὐφροσύνην. 24 Th. καὶ ἐνενοήθης χεῖρα εἰς στόμα. 25 Aq. καὶ ἐκμύζησις θυμοῦ ἐξοίσει αἷμα. 26 hæc in ed. Lat. ſunt cap. 31. Aq. ῥητὰ Λαμμοῦν. Th. ῥήματα Ῥεβουήλ. S. λόγοι Ἰαμουήλ. 27 Aq. ἆρμα. S. & ceteri, λῆμμα. 28 τί Ald. deeſt. 29 Alex. γυναιξὶν σου. 30 S. τὴν ἰσχύν σου. 31 Aq. S. Th. τὰ σὰ χρήματα. 32 Ald. καὶ εἰς ὑστεροβουλίαν. Th. εἰς μεταμέλειαν. 33 Alex. Ald. C. οἶνον μή. 34 Aq. & Th. καὶ ἀλλοιώσει κρίσιν υἱῶν πένητος· 35 Alex. κρίνειν.

Διδο-

6 Δίδοτε μέθην [36] τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πί-
7 νειν τοῖς ἐν ὀδύναις, ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς
πενίας, καὶ [37] τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.
8 [38] Ἄνοιγε σὸν στόμα [39] λόγῳ Θεοῦ, [40] καὶ κρί-
9 νε [41] πάντας ὑγιῶς. Ἄνοιγε σὸν στόμα
καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ [42] πένητα καὶ
ἀσθενῆ. [43]

Κεφ. κε΄. 25.

1 [1] Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος [2] αἱ ἀ-
διάκριτοι, ἃς [3] ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Ἐζεκίου
2 τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. Δόξα Θεοῦ κρύ-
πτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως [4] τιμᾷ πράγμα-
3 τα. Οὐρανὸς ὑψηλὸς, γῆ δὲ [5] βαθεῖα,
καρδία δὲ βασιλέως [6] ἀνεξέλεγκτος.
4 [7] Τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσε-
5 ται καθαρὸν ἅπαν. [8] Κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ
προσώπου βασιλέως, καὶ [9] κατορθώσει ἐν δι-
6 καιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ. Μὴ ἀλαζο-
νεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τόποις δυ-
7 ναστῶν [10] ὑφίστασο. Κρεῖσσον [11] γάρ σοι
τὸ ῥηθῆναι, [12] Ἀνάβαινε πρὸς μὲ, ἢ ταπει-
νῶσαί σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. [13] ἃ εἶδον οἱ
8 ὀφθαλμοί σου λέγε. Μὴ πρόσπιπτε εἰς
μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐ-
σχάτων. ἡνίκα [14] ἄν σε ὀνειδίσῃ [15] ὁ σὸς φί-
9 λος, [16] Ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω· μὴ
10 καταφρόνει, Μή σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φί-
λος, [17] ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέ-
σται, [18] ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ. χάρις καὶ
φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς [19] τήρησον σεαυτῷ, ἵνα
μὴ ἐπονείδιστος γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδούς
11 σου εὐσυναλλάκτως. Μῆλον [20] χρυσοῦν
[21] ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίου, [22] οὕτως εἰπεῖν [23] λό-
12 γον. [24] Εἰς ἐνώτιον [25] χρυσοῦν καὶ σάρδιον
πολυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον
13 οὖς. Ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ
κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς
ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς γὰρ τῶν αὐ-
14 τῷ χρωμένων ὠφελεῖ. Ὥσπερ ἄνεμοι καὶ
νέφη καὶ ὑετοὶ, [26] ἐπιφανέστατα, οὕτως [27] ὁ
15 καυχώμενος ἐπὶ δόσει [28] ψευδεῖ. Ἐν
μακροθυμίᾳ εὐοδία βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ
16 [29] μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ. Μέλι εὑρὼν
φάγε τὸ ἱκανὸν, μή ποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃς.
17 [30] Σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς [31] σεαυτοῦ
φίλον, μή ποτε πλησθείς σου [32] μισήσῃ σε.
18 Ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα [33] ἀκίδω-
τὸν, οὕτως καὶ [34] ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν [35] τοῦ
19 φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ. [36] Ὁδὸς
κακοῦ καὶ πους παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ.
20 [37] Ὥσπερ ὄξος ἕλκει [38] ἀσύμφορον, οὕτως
προσπεσὸν πάθος [39] ἐν σώματι καρδίαν λυ-
πεῖ. ὥσπερ [40] σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ,
οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.
21 Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, [41] ψώμιζε αὐτὸν, ἐ-
22 ὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· Τοῦτο γὰρ
ποιῶν [42] ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ [43] τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος [44] ἀνταποδώ-
23 σει σοι ἀγαθά. Ἄνεμος βορέας [45] ἐξε-
γείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν
24 ἐρεθίζει. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώ-
ματος, ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ.
25 Ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προσηνὲς,
οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.
26 Ὥσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ὕδατος ἔξο-
δον λυμαίνοιτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτω-

---

36 *S.* τοῦ ἀπολλυμένου. 37 *S.* κόπων αὐτῶν. 38 *Ald. C.* Υἱὲ ἄνοιγε. 39 *Aq. S.* & *Th.* ἀλάλῳ. 40 *S.* εἰς κρίσιν πάντων υἱῶν ἀποιχομένων. 41 *Ald.* πάντα. 42 *Sch.* πτωχόν. 43 quæ ſunt infra cap. 29. γυναῖκα ἀνδρείαν, &c. in nonnull. ll. hoc loco ponuntur. *Sch.* ἕως ὧδε, εἶτα τὸ τέλος παροιμίας.

Cap. 25. 1 Αὗται αἱ παιδεῖαι Σολομῶντος *Ald.* deſunt. *Mſ. Alex.* & *Comp. ed.* Αὗται αἱ παροιμίαι Σολομῶντος. *Aq.* Καί γε αὗται παραβολαὶ, ἃς μετῆραν ἄνδρες Ἐζεκίου. *S.* Καὶ ἔτι αὗται παραβολαί. 2 *Ald.* Κρυπτοί. 3 *Ald.* ἐγράψαντο. 4 ſic quoque a. l. hab. ſed *Alex.* τιμᾷ προστάγματα. *Procop.* τιμᾶν προστάγματα. in *aa.* eſt τιμᾶν πράγματα. in *aa.* τιμᾷ πρόσταγμα αὐτοῦ. *Aq.* & *S.* ἐξιχνιάσει ῥήματα. *Sch.* προστάγματα. 5 *Aq.* εἰς βάθος. 6 *C.* ἀνεξερεύνητος, ſic etiam vert. *S. Aq.* ἀνεξέταστος. 7 *Alex.* Κρύπτε. *S.* Κάθαιρε γίγαρτα ἐξ ἀργυρίου. 8 *Aq.* & *Th.* Ἀπέλασον. 9 *Aq.* & *S.* ἑδρασθήσεται. *Th.* ἑτοιμασθήσεται. 10 *C.* ἐφίστασο. *Aq. S.* & *Th.* ἐπιστῇς. 11 *Alex.* & *C.* γάρ τὸ ῥηθῆναί σοι. 12 *Ald.* Ἀναβῆναι. 13 *S.* ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, μὴ ἐξενέγκῃς εἰς πλῆθος ταχύ. 14 *Alex.* δ' ἄν. 15 *Alex. Ald. C.* ὁ φίλος. 16 *Aq. S.* & *Th.* Δικασίαν σου δίκαζε ἐν ἑταίρῳ σου. 17 *Th.* καὶ ὁ ψόγος σου οὐκ ἀποστραφήσεται. 18 *Alex.* ἀλλ'. 19 *Ald.* στήριξον. 20 *Alex.* χρύσεον. 21 *S.* & *Th.* ἐν περιβλέπτοις ἀργυρίου. 22 *Aq.* & *Th.* λαλῶν ῥῆμα ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. *S.* λαλῶν λόγον ἐν καιρῷ αὐτοῦ. 23 *Ald.* λόγον ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. 24 *Sch.* ἐνώτιον χρύσεον, καὶ πίνωσις χρυσῆ. 25 *Alex. Ald. C.* χρυσοῦν σάρδιον. 26 *Alex. Ald. C.* ἐπιφανέστατοι. 27 *Alex. Ald. C.* οἱ καυχώμενοι. 28 *S.* ἀδίκῳ. 29 *Aq.* ἁπλῆ, ſive ἁπαλή. 30 *S.* ὑπόστειλον, φίμωσον πόδα σου ἀπὸ οἴκου ἑταίρου σου. 31 *Alex.* τὸν σεαυτοῦ. 32 *Alex.* μισήσει. *C.* μισηται. 33 *Alex.* * ἀκηλίδωτον. *Ald.* ἀκηλίδωτον. *cat. interpp.* ἠκονημένον. 34 *Alex.* ὁ ἀνήρ. 35 *Alex.* κατὰ τοῦ φίλου ἑαυτοῦ. 36 *Alex.* Ὁδούς. 37 *S.* Ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, καὶ ᾄδων ἐν ᾄσμασιν ἐπὶ καρδίαν λυπηράν. 38 *Ald.* ἀσύμφορον, καὶ καπνὸς ὄμμασι, οὕτως. 39 *Alex.* & *C.* σώματι. 40 *Alex.* σὴς ἱματίῳ. 41 *Alex. Ald. C.* τρέφε αὐτόν. 42 *Alex.* πυρὸς ἄνθρακας σωρεύσεις. 43 *C.* τῆς κεφαλῆς. 44 *Alex.* ἀνταποδειδώσει. 45 *Aq.* ὠδίνει ὄμβρον. *S.* διαλύει βροχήν.

27 κέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς. Ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλὸν, [46] τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους.
28 Ὥσπερ πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βουλῆς τι πράσσει.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 Ὥσπερ δρόσος ἐν ἀμητῷ, καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν θέρει, [1] οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμή.
2 Ὥσπερ ὄρνεα [2] πέταται καὶ στρουθοὶ, οὕτως [3] ἀρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.
3 Ὥσπερ [4] μάστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος [5] ἔθνει παρανόμῳ.
4 Μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι [6] πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ.
5 Ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι [7] κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαίνηται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ.
6 [8] Ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.
7 [9] Ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν, καὶ [10] παρανομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.
8 Ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν.
9 Ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ [11] μεθύσου, δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων.
10 Πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, [12] συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν.
11 Ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ [13] ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται, [14] οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. [15] ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καί ἐστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
12 Εἶδον ἄνδρα [16] δόξαντα παρ' [17] αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχε [18] μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
13 Λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν, Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.
14 Ὥσπερ θύρα στρέφεται [19] ἐπὶ [20] τοῦ στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.
15 Κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα [21] ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, [22] οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν [23] ἐπὶ στόμα.
16 Σοφώτερος [24] ἑαυτῷ ὀκνηρὸς φαίνεται, [25] τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.
17 Ὥσπερ ὁ κρατῶν [26] κέρκου κυνὸς, οὕτως ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως.
18 Ὥσπερ [27] οἱ ἰώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθήσεται·
19 Οὕτως πάντες [28] οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν [29] δὲ ὁραθῶσι, λέγουσιν, Ὅτι παίζων ἔπραξα.
20 [30] Ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ ἔστι [31] δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη.
21 Ἐσχάρα ἄνθραξι καὶ ξύλα πυρὶ, ἀνὴρ δὲ [32] λοίδορος [33] εἰς ταραχὴν μάχης.
22 [34] Λόγοι κερκώπων μαλακοὶ, οὗτοι δὲ [35] τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα [36] σπλάγχνων.
23 Ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου, ὥσπερ ὄστρακον ἡγητέον. χείλη [37] λεῖα καρδίαν καλύπτει [38] λυπηράν.
24 [39] Χείλεσι πάντα [40] ἐπινεύει [41] ἀποκλαιόμενος ἐχθρὸς, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται [42] δόλους.
25 Ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, [43] μὴ πεισθῇς, ἑπτὰ γάρ εἰσι πονηρίαι [44] ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
26 [45] Ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας εὔγνωστος [46] ἐν συνεδρίοις.
27 Ὁ ὀρύσσων [47] βόθρον τῷ πλησίον, [48] ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κυλίων λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν [49] κυλίει.
28 Γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ [50] ἄστεγον ποιεῖ [51] ἀκαταστασίας.

---

46 *S.* ἐξερευνᾶν δὲ τιμὴν ἑαυτοῦ δόξαν. *Th.* καὶ ἐξερευνῶντι δεδοξασμένα δόξαν.

Cap. 26. 1 *S.* & *Th.* οὐκ ἔπρεψεν. 2 *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* πέτανται. 3 *Aq. S.* & *Th.* κατάρα δωρεάν. 4 *Aq.* & *Th.* κημός. *S.* φιμός. 5 *Th.* σώματι ἀνοήτου. 6 *Alex. Ald. C.* κατὰ τήν. 7 *Alex. Ald. C.* πρὸς τήν. 8 *Alex.* & *C.* Ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν. *Procop.* pro ὁδῶν leg. ποδῶν. 9 *S.* Ἐξέλιπον κνῆμαι ἀπὸ χωλοῦ, καὶ παραβολὴ ἐν στόματι. 10 ſic etiam *Procop.* leg. *impreſſi* quoque *ll.* ita hab. in *cet. ll.* eſt, παροιμίαν. *C.* παροιμίας. 11 *Alex.* τοῦ μεθύσου. 12 *Th.* καὶ φιμῶν ἄφρονα, φιμοῖ χόλους. *S.* καὶ ὁ φράσσων ἄφρονα, ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ. 13 *Alex.* ἐπὶ τὸν ἔμετον αὐτοῦ. 14 *Aq.* & *Th.* ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. 15 hæc uſque ad finem verſus, *C.* deſunt. 16 *Alex.* δοξάζοντα παρ'. 17 *Alex. Ald. C.* ἑαυτῷ. 18 *Alex.* ἄφρων μᾶλλον αὐτοῦ. 19 *Aq.* ἐπὶ στροφέα αὐτῆς. 20 *Alex.* τῷ στρόφιγγι. 21 *Aq. S.* & *Th.* ἐν τῇ μάλῃ. 22 *Alex. Ald. C.* οὐ δύναται. *Aq.* & *Th.* ἐμόχθησεν. *S.* ἀπενάρκησεν. 23 *Alex.* εἰς τὸ στόμα. 24 *Alex.* & *C.* ὀκνηρὸς ἑαυτῷ φαίνεται. 25 *S.* ὑπὲρ ἑπτὰ ἀποκρινομένους γνώμην. 26 *Th.* ὤτων. *S.* ὠτίου. 27 *Ald.* οἱ πειρώμενοι. *C.* ἰώμενοι. *Aq.* κακοηθιζόμενοι. *S.* πειρώμενοι. 28 *S.* ἀνὴρ δολιῶν. 29 *Alex.* δ' ἐφωραθῶσιν. *C.* δὲ φωραθῶσιν. ſic etiam *Procop.* leg. *Hier.* in Apol. contra Rufin. *Qui inſidiatur amicis ſuis, cum viſus fuerit, dicit, ludens feci.* 30 *S.* μὴ ὄντων ξύλων, ἀποσβεσθήσεται πῦρ. 31 *Alex. Ald.* ὀξύθυμος. alicubi etiam legitur, οὐ δὲ ἐστι θυμὸς, οὐχ ἡσυχασθήσεται μάχη. 32 *Aq.* τονθρυστής. *S.* δόλιος. *Th.* γογγυστής. 33 *Aq.* & *Th.* ἀναξέναι δικασίαν. 34 *Aq.* λόγοι τονθρυστοῦ γοητικοί. *S.* λόγοι γογγυστοῦ ἐν παρέργῳ. *Th.* λόγοι ἐνδυμίου ſive ἐνθυμίου, ὡς ἐξαπλούμενοι. 35 *Aq. S.* & *Th.* κατέβησαν. 36 *Sch.* κοιλίας. 37 in quibuſdam ll. eſt, δόλια. *Aq.* & *Th.* καιόμενα. *S.* φλεγόμενα. 38 *Ald.* πονηράν. 39 *Aq. S.* & *Th.* Ἐν χείλεσιν αὐτοῦ ἐπιγνωσθήσεται μισῶν. 40 *Ald.* ἀπονεύει. 41 *Alex.* ὁ ἀποκλαιόμενος. 42 *Aq.* ἐπίθεσιν. 43 *Alex.* & *C.* μὴ πεισθῇς (*Alex.* πισθῇς) αὐτῷ. 44 *Alex.* ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 45 *S.* καλύπτων μῖσος διὰ λήμματα, ἀποκαλυφθήσεται κακία αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ. 46 *Alex. Ald. C.* ἐν συνεδρίῳ. 47 *Aq.* & *S.* διαφθοράν. 48 *Ald.* ἐμπεσεῖ. 49 *Ald.* κυλίεται. 50 *Aq. S. Th.* λεῖον. 51 *C.* ἀκαταστασίαν. *S.* ὀλίσθημα.

Κεφ. κζ'. 27.

1 ΜΗ' καυχῶ τὰ εἰς αὔριον, οὐ γὰρ [1] γινώσκεις
2 τί τέξεται [2] ἡ ἐπιοῦσα. Ἐγκωμιαζέτω σε
[3] ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ
3 σὰ χείλη. Βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον
ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.
4 [5] Ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, [6] ἀλλ' οὐδὲν
5 ὑφίσταται ζῆλος. Κρείσσους ἔλεγχοι [7] ἀ-
ποκεκαλυμμένοι [8] κρυπτομένης φιλίας.
6 [9] Ἀξιοπιστότερά ἐστι τραύματα φίλου, ἢ [10] ἑ-
7 κούσια φιλήματα ἐχθροῦ. Ψυχὴ ἐν πλη-
σμονῇ οὖσα κηρίοις ἐμπαίζει, ψυχῇ δὲ [11] ἐν-
δεεῖ καὶ τὰ πικρὰ [12] γλυκέα φαίνεται.
8 Ὥσπερ [13] ὅταν ὄρνεον καταπετασθῇ ἐκ τῆς
ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται [14] ὅ-
9 ταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. Μύ-
ροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία,
[15] καταῤῥήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυ-
10 χή. Φίλον σὸν [16] ἢ φίλον πατρῷον μὴ
ἐγκαταλίπῃς, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου
μὴ εἰσέλθῃς [17] ἀτυχῶν. [18] κρείσσων [19] φίλος
11 ἐγγὺς, ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. Σο-
φὸς γίνου υἱὲ, ἵνα [20] σου εὐφραίνηται ἡ καρδία,
[21] καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
12 Πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄ-
φρονες δὲ [22] ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν.
13 [23] Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβρι-
στὴς, [24] ὅστις τὰ ἀλλότρια [25] λυμαίνεται.
14 Ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τοπρωῒ [26] μεγάλῃ τῇ
φωνῇ, καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει.
15 Σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χει-
μερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ γυνὴ [27] λοί-
16 δορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. [28] Βορέας σκλη-
ρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.
17 Σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, ἀνὴρ δὲ παροξύνει
18 πρόσωπον ἑταίρου. [29] Ὃς φυτεύει συκῆν
φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει
19 τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται. Ὥσπερ
οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ
20 [30] διάνοιαι τῶν [31] ἀνθρώπων. Ἅδης καὶ ἀπ-
ώλεια οὐκ [32] ἐμπίμπλανται, ὡσαύτως καὶ
οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι. βδέλυγ-
μα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμὸν, καὶ οἱ ἀπαίδευ-
21 τοι ἀκρατεῖς γλώσσῃ. Δοκίμιον ἀργυρίῳ
καὶ [33] χρυσῷ [34] πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται
διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. [35] καρδία
ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά, καρδία δὲ [36] εὐθὴς ζητεῖ
22 γνῶσιν. [37] Ἐὰν μαστιγοῖς [38] ἄφρονα ἐν
μέσῳ [39] συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλῃς
23 τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. [40] Γνωστῶς ἐπιγνώσῃ
[41] ψυχὰς ποιμνίου σου, καὶ [42] ἐπιστήσεις καρδίαν σὴν
24 σαῖς ἀγέλαις. Ὅτι [43] οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ
κράτος καὶ ἰσχὺς, οὐδὲ παραδίδωσιν [44] ἐκ γενεᾶς
25 εἰς γενεάν. Ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ
[45] χλωρῶν, καὶ κερεῖς [46] πόαν, [47] καὶ σύναγε χόρ-
26 τον ὀρεινόν, Ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱμα-
τισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὦσί σοι ἄρνες.
27 Υἱὲ παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις [48] ἰσχυρὰς εἰς τὴν
ζωήν σου, καὶ [49] εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

Κεφ. κη'. 28.

1 ΦΕύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος, δίκαι-
2 ος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθε. Δι' ἁμαρ-
τίας ἀσεβῶν [1] κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πα-
3 νοῦργος κατασβέσει αὐτάς. [2] Ἀνδρεῖος
ἐν [3] ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς. ὥσπερ ὑε-
4 τὸς [4] λάβρος καὶ ἀνωφελὴς, Οὕτως οἱ

Cap. 27. 1 *Ald.* οἶδας. 2 *Aq. S.* & *Th.* ἡμέρα. 3 *MS. Alex.* τὸ πέλας. 4 *Aq. S.* & *Th.* ξένος. 5 *S.* κατακνίζων. 6 *Sch.* ζῆλος τῶν ἀμφοτέρων χαλεπώτερος. *a. interp.* τίς δὲ ὑποστήσεται κατὰ πρόσωπον; 7 *Alex. Ald. C.* ἀποκαλυπτόμενοι. 8 *S.* ἡ φιλία κεκρυμμένη. 9 *Alex. Ald. C.* Ἀξιοπιστότερα εἰσι (*Alex.* & *C.* deest) τραύματα φίλου. 10 *Aq.* ἱκετικά. *S.* & *Th.* τεταραγμένα. 11 *cet. int.* πεινώσῃ. 12 *Alex.* γλυκία. 13 *Alex.* & *C.* ὄρνεον ὅταν καταπετασθῇ. *Ald.* ὅτ' ἂν ὄρνεον κ. 14 *Ald.* ὅτ' ἂν ἀποξ. *S.* μετακινούμενος. 15 *Aq.* καὶ γλυκαίνει ἑταῖρον αὐτοῦ βουλῇ ψυχῆς. 16 *Alex.* καὶ φίλον. 17 *S.* ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς σου. *Th.* ἐπαγωγῆς. 18 *Alex.* κρεῖσσον. 19 *cet. intt.* γείτων. 20 *Alex. Ald. C.* εὐφραίνηταί σου (*C.* μου) ἡ καρδία. 21 *S.* καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ ὀνειδίσαντί με ῥῆμα. 22 *Alex.* ἐλθόντες. 23 *Sch.* ὧν ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον· ὑβρισταὶ γὰρ ὄντες ἀλλοτρίοις λυμαίνονται. 24 *Aq. S.* & *cet.* ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον. *Aq.* & *Th.* addunt ex Hebr. καὶ περὶ ξένης ἐνεχυράσατε αὐτόν. 25 *Alex.* λοιμένετε. 26 μεγάλῃ τῇ φωνῇ *C.* desunt. 27 *S.* μαχίμη. 28 *Aq. S.* & *cet.* Κεκρυμμένος Βορέας ἄνεμος, καὶ ἔλαιον δεξιᾶς αὐτοῦ καλέσει. 29 *Aq.* & *S.* διατηρῶν. *Th.* φυλάττων. 30 *Alex. Ald. C.* καρδίαι. 31 *Ald. C.* ἀνθρώπων ὅμοιαι. Ἅδης. 32 *Alex.* ἐνπίπλανται. 33 *Alex.* χρυσίῳ. 34 *Ald.* καὶ πύρωσις. *Sch.* χωνευτήριον. 35 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. 36 *Alex.* εὐθὴς (al. εὐθὺς) ἐκζητεῖ γνῶσιν. 37 *Aq.* & *Th.* Ἐὰν κόπτῃς τὸν ἄφρονα ἐν ὅλμῳ ἐν μέσῳ τῶν ἐμπτισσομένων ἐν ὑπέρῳ. 38 *Alex.* τὸν ἄφρονα. 39 *Alex.* & *C.* συνεδρίῳ. 40 *Sch.* ἐκ τῶν καρπῶν. 41 *Aq S.* & *Th.* πρόσωπα. 42 *Alex.* ἐπιστήσῃς. *Ald.* ἐπιθήσεις. *Aq.* & *Th.* θοῦ. *S.* τάξον. 43 *Alex.* οὐ τὸν αἰῶνα. 44 *Alex.* εἰς γενεὰς καὶ γενεάς. 45 *Alex.* χλωρῶν. 46 *Alex.* ποιάν. 47 *Alex. Ald. C.* καὶ συνάγαγε χόρτον. 48 *Ald.* σεμνάς. 49 *Aq.* εἰς ἄρτον οἴκου σου. *S.* & *Th.* εἰς τὰ δέοντα τοῦ οἴκου σου. *a. Sch.* Σύμ. τῶν κορασίων σου.

Cap. 28. 1 *C.* βρίσεις. *Aq.* & *Th.* πολλοὶ ἄρχοντες αὐτῶν. 2 *Aq.* & *Th.* ἀνὴρ ἄπορος καὶ συκοφαντῶν πτωχούς. 3 *Ald.* ἐν ἀσεβέσι. 4 *Aq. S. Th.* ἀνεχνικώς. καὶ οὐκ ἔστιν ἄρτος.

 ἔκα-

ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον, περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος. 5 Ἄνδρες κακοὶ [5] συνήσουσι [6] κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν [7] ἐν παντί. 6 Κρείσσων πτωχὸς [8] πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ, πλουσίου ψευδοῦς. 7 Φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετός, [9] ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει [10] πατέρα. 8 Ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν, τῷ [11] ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν. 9 Ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ [12] μὴ εἰσακοῦσαι νόμου, [13] καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται. 10 Ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ, εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, οἱ δὲ ἄνομοι [14] διελεύσονται ἀγαθά, καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά. 11 Σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, [15] πένης δὲ 12 νοήμων [16] καταγνώσεται αὐτοῦ. Διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄνθρωποι. 13 Ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσεται, [17] ὁ δὲ ἐξηγούμενος [18] ἐλέγχους [19] ἀγαπηθήσεται. 14 Μακάριος ἀνὴρ ὃς καταπλήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν 15 καρδίαν ἐμπεσεῖται [20] κακοῖς. Λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν, ὃς τυραννεῖ, πτωχὸς ὤν, 16 ἔθνους πενιχροῦ. [21] Βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων [22] μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν [23] μακρὸν χρόνον ζήσεται. 17 Ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος, φυγὰς ἔσται, καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ. [24] Παίδευε υἱόν καὶ [25] ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ [26] ὑπακούσῃ [27] ἔθνει παρανόμῳ. 18 [28] Ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σκολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακήσεται. 19 Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων [29] σχολὴν 20 πλησθήσεται πενίας. Ἀνὴρ [30] ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται, [31] ὁ δὲ κακὸς οὐκ 21 ἀτιμώρητος ἔσται. Ὃς οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος 22 ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα. Σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ [32] βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν [33] ὅτι 23 ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ. Ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς, χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ [34] γλωσσο-24 χαριτοῦντος. Ὃς [35] ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα, καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος 25 [36] κοινωνός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. [37] Ἄπιστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῇ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ κύ-26 ριον, ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. Ὃς πέποιθε θρασείᾳ καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων, ὃς 27 δὲ πορεύεται σοφίᾳ, σωθήσεται. [38] Ὃς δίδωσι πτωχοῖς [39] οὐκ ἐνδεηθήσεται, ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, [40] ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ 28 ἔσται. Ἐν τόποις ἀσεβῶν [41] στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

Κεφ. κθ'. 29.

1 Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ [1] φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ 2 [2] ἔστιν ἴασις. [3] Ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί, ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν 3 στένουσιν ἄνδρες. Ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται [4] πατὴρ [5] αὐτοῦ, [6] ὃς δὲ ποι-4 μαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον. Βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ [7] παράνο-5 μος κατασκάπτει. Ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, 6 [8] περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν. [9] Ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ [10] καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.

---

5 *Ald. C.* νοήσουσι. 6 *C.* κρίσιν. 7 cet. intt. πάντα. 8 *Aq. S. & Th.* περιπατῶν ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ. 9 *Aq.* καὶ νέμει συμβολοκόπους. 10 *Alex. & C.* πατέρα αὐτοῦ. *Ald.* πατέρα αὐτοῦ. 11 *Alex. Ald. C.* ἐλεοῦντι. 12 *Alex.* τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι. *Ald. C.* τοῦ μὴ ἀκοῦσαι. 13 *Aq. S. & Th.* καί γε προσευχὴ αὐτοῦ βδέλυγμα. 14 *Aq. & Th.* κληροδοτηθήσονται, διελοῦνται. 15 *Ald.* πᾶς. 16 *Aq. & Th.* ἐξιχνιάσει. 17 *Aq. & Th.* ὁμολογῶν. *S.* ἐξαγορεύων. 18 *C.* καὶ ἐλέγχων. 19 *S.* εὐοδωθήσεται. 20 *Ald.* εἰς κακά. 21 *S.* ἡγούμενος ἢ δυνάστης ἐνδεὴς συνέσεων. 22 *Sch.* καὶ πολύστρεβλον. 23 *Sch.* βιώσεται βίον. 24 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. 25 *Sch.* ἀναπαύσει σε. 26 *Alex.* ὑπακούσῃ. 27 in nonnullis ll. hæc sequuntur, Ὃς φράσει ταῦτα, μὴ εἰσακοῦσαι ἀθετοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. 28 *Aq. & Th.* τέλειος. 29 *Aq. & Th.* κενά. a. int. ἀπραγίαν. 30 *Alex.* ἀξιοπιστότερος. *Aq.* πιστεύων. *S.* ἀληθής.

31 *Sch.* ὁ δὲ σπεύδων τοῦ πλουτεῖν, οὐκ ἀθωωθήσεται. 32 *Sch.* φθονερός. 33 *S.* ἔνδεια ἐπελεύσεται αὐτῷ. 34 *Aq.* παρὰ λειοῦντα γλῶσσαν. 35 *Alex. & C.* ἀποβιάζεται. *Aq. & Th.* ἁρπάζων. *S.* ἀδικῶν. *Sch.* ἀποβιάζεται ἀτιμάζει. 36 *Aq. S. Th.* μέτοχος. 37 *Alex. Ald. C.* Ἄπληστος. in aa. ll. ἁπλός. *Aq.* πλατὺς ψυχῇ ἐρεθίζει ἀντιδικίαν. *S.* πλατύψυχος παροξύνει κρίσιν. 38 *C.* Ὁ διδοὺς πτωχῷ. 39 *C.* ἀνενδεὴς ἔσται. 40 *Sch.* οὐκ εὐοδωθήσεται. 41 *Aq. S. & Th.* κρυβήσονται.

Cap. 29. 1 *Aq. S. & Th.* συντριβήσεται. 2 *Alex.* ἔσται. 3 *Alex.* Ἐγκωμιαζομένου δὲ δικαίου. *Aq.* Ἐν τῷ πληθύναι δικαίους. 4 *Alex.* ὁ πατήρ. 5 αὐτοῦ *C.* deest. 6 *Aq.* νέμων πόρνας. 7 *Aq. & Th.* ἀφαιρεμάτων. 8 *C.* περιβαλεῖ αὐτῷ. 9 *Aq.* ἐν ἁμαρτίᾳ ἀνδρὸς παρανόμου πρόσκρουσις. *S.* ἐν ἀδικίᾳ ἀνδρὸς πονηροῦ σκάνδαλον. 10 *Alex.* καὶ εὐφροσύνη.

Ἐπί-

7 Ἐπίσαται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ [11] νοεῖ [12] γνῶσιν, καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει 8 νοῦς ἐπιγνώμων. Ἄνδρες [13] ἄνομοι [14] ἐξέκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν. 9 Ἀνὴρ [15] σοφὸς [16] κρινεῖ ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾶται καὶ 10 οὐ καταπτήσσει. Ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι [17] μισήσουσιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς [18] ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ. 11 Ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, [19] σοφὸς δὲ ταμιεύεται 12 κατὰ μέρος. Βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον, πάντες [20] οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι. 13 Δανειστοῦ καὶ [21] χρεωφειλέτου [22] ἀλλήλοις συνελθόντων, [23] ἐπισκοπὴν [24] ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος. 14 Βασιλέως ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοὺς, ὁ θρόνος αὐτοῦ [25] εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται. 15 Πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδόασι σοφίαν, [26] παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει [27] γονεῖς αὐτοῦ. 16 Πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται. 17 Παίδευε υἱόν σου, καὶ ἀναπαύσει σε, καὶ δώσει [28] κόσμον τῇ ψυχῇ σου. 18 [29] Οὐ μὴ [30] ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ, ὁ δὲ φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός. 19 Λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρὸς, ἐὰν 20 γὰρ καὶ [31] νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται. Ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα [32] ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι 21 ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. Ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδὸς, οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ [33] ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ. 22 Ἀνὴρ θυμώδης [34] ἐγείρει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν [35] ἁμαρτίαν. 23 [36] Ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, [37] τοὺς δὲ ταπεινόφρονας 24 [38] ἐρείδει δόξῃ κύριος. Ὃς μερίζεται [39] κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἐὰν δὲ ὅρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσι, 25 Φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους [40] ὑπεσκελίσθησαν, ὁ δὲ πεποιθὼς [41] ἐπὶ κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, [42] ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ σωθήσεται. 26 Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγεμόνων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον 27 ἀνδρί. Βδέλυγμα [43] δίκαιος ἀνὴρ ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

Cap. 31. [44] 10 Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει; τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων 11 πολυτελῶν ἡ τοιαύτη. [45] Θαρσεῖ [46] ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἡ τοιαύτη καλῶν 12 [47] σκύλων οὐκ ἀπορήσει. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ [48] εἰς ἀγαθὰ [49] πάντα τὸν βίον. 13 [50] Μηρυομένη ἔρια καὶ λινὸν, ἐποίησεν [51] εὔχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς. 14 [52] Ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει 15 [53] δὲ αὕτη τὸν βίον. Καὶ ἀνίσταται [54] ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε [55] βρώματα τῷ οἴκῳ, καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις. 16 Θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐ-17τῆς κατεφύτευσε κτῆμα. Ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς [56] τὴν ὀσφὺν αὐτῆς [57] ἤρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. 18 [58] Καὶ ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστι [59] τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται [60] ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα. 19 [61] Τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ [62] τὰ συμφέροντα, [63] τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς [64] ἐρείδει εἰς ἄ-20τρακτον. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πέ-

---

11 *Alex.* & *C.* συνήσει. 12 *C.* δίκην. 13 *Alex.* & *C.* λοιμοί. *Sch.* ἄνομοι. 14 *S.* ἐθυμίασαν. 15 *Ald.* δὲ σοφός. 16 *Ald. C.* κρίνει. 17 *Alex.* ζητήσουσιν ὅσιον. *Ald. C.* μισήσουσιν ὅσιον. 18 *S.* ἐπιζητήσουσι. 19 *S.* ἐπ' ἐσχάτων καταπραΰνει αὐτόν. 20 *Aq. S.* & *Th.* λειτουργοὶ αὐτοῦ. *Sch.* ὑπηρέται. 21 *Alex.* χρεοφιλέτου ἀλλήλων. 22 *Sch.* ἐλθόντων ἐπὶ τὸ αὐτό. 23 *Aq. S. Th.* φωτίζων ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων ὁ κύριος. 24 *Alex. Ald. C.* ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος. 25 *Aq.* εἰς ἔτι. *S.* εἰς ἀεί. *a. interp.* εἰς αἰῶνα. 26 *Aq.* ἐξαποστελλόμενος. *S.* νέος δὲ ἀφειμένος. 27 *Sch.* μητέρα. 28 *S.* & *Th.* τρυφάς. 29 Οὐ *Ald.* deest. *Aq.* Οὐκ ὄντος ὁραματισμοῦ ἀποσκεδασθήσεται λαός. 30 *Alex.* ὑπάρξει. 31 *Alex.* & *C.* νοήσῃ, οὐχ ὑπακούσεται. 32 *Ald.* τραχύν. 33 *S.* ἔσται γογγυσμός. 34 *Alex.* & *C.* ὀρύσσει νεῖκος. *Sch.* ἐρεθίζει μάχην. 35 *Alex. Ald.* ἁμαρτίας. 36 *cat. intt.* Ὑπερηφανία ἀνδρὸς ταπεινώσει αὐτόν. 37 *Sch.* καὶ ταπεινόφρων ἀντιλήψεται δόξης. 38 in nonnull. ll. est, ἐγείρει. 39 *Aq.* μετὰ κλέπτου. 40 *Alex.* & *C.* ὑποσκελισθήσονται.

41 *Alex.* ἐπὶ κύριον. 42 *Alex.* & *C.* ὁ δὲ πεποιθώς. 43 *Ald.* δικαίῳ ἀνὴρ ἄδικος. 44 *Comp.* omnibus his versibus qui sequuntur, præponit ordine unam ex literis Hebraicis. In *ed. Lat.* hæc sunt in fine Proverb. cap. 31. in nonnullis vero ll. Gr. sunt in fine c. 24. 45 *Ald.* Θαρρεῖ. 46 *Alex.* ἐπ' αὐτήν. 47 *Sch.* λαφύρων. 48 *Alex.* & *C.* ἀγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον. 49 *Sch.* χρόνον. *Aq. S.* & *Th.* πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς. 50 *Aq. S.* & *Th.* ἐζήτησεν. *a. int.* εὑραμένη. 51 *Alex.* εὔχρηστα. *Aq.* & *Th.* ἐν βουλῇ. *S.* ἐν θελήματι. 52 *Alex.* Ἐγένετο δὲ ὡσεὶ ναῦς ἐκπορευομένη. 53 *Alex.* ἃ ἑαυτῆς τὸν πλοῦτον. *C.* αὐτῆς τὸν πλοῦτον. *Sch.* βίον. 54 *Aq. S.* & *Th.* ἔτι οὔσης νυκτός. 55 *Aq.* σύνταξιν. *S.* πρόσταγμα. 56 *Aq.* & *Th.* τὸν νῶτον. 57 *S.* ἐκραταίωσε. *Aq.* & *Th.* ἐκαρτέρωσε. 58 *Alex.* Ἐγεύσατο δέ. *Ald. C.* Ἐγεύσατο. 59 *Aq. S.* & *Th.* ἐμπορεία. 60 *Alex.* & *C.* ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς. 61 *Alex.* Τὰς χεῖρας αὐτῆς. 62 *Aq. S.* & *Th.* ἀνδρεία. 63 *Alex.* τοὺς δὲ πήχεις. 64 *Sch.* ἐκράτησεν.

21 νητι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε πτωχῷ. Οὐ [65]φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ [66]αὐτῆς, ὅταν που χρονίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς [67]ἐν-
22 δεδυμένοι εἰσί. Δισσὰς [68]χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορ-
23 φύρας [69]ἑαυτῇ ἐνδύματα. [70]Περίβλεπτος δὲ γίνεται [71]ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν [72]γερόντων
24 [73]κατοίκων τῆς γῆς. Σινδόνας ἐποίησε καὶ [74]ἀπέδοτο [75]περιζώματα τοῖς [76]Χαναναίοις. [77]στόμα αὐτῆς διήνοιξε [78]προσεχόντως καὶ ἐννόμως, [79]καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ [80]αὐ-
25 τῆς. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ
27 [81]εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. [82]Στεγναὶ διατριβαὶ [83]οἴκων αὐτῆς, [84]σῖτα δὲ
26 ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. [85]Τὸ στόμα δὲ [86]ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως. Ἡ δὲ ἐ-
28 λεημοσύνη [87]αὐτῆς ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ [88]ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾔνεσεν αὐ-
29 τήν. Πολλαὶ θυγατέρες [89]ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν [90]δύναμιν, [91]σὺ δὲ ὑπέρκεισαι, [92]ὑπερῆρας πάσας.
30 Ψευδεῖς ἀρέσκειαι, καὶ μάταιον κάλλος [93]γυναικός, [94]γυνὴ γὰρ [95]συνετὴ εὐλογεῖται, φό-
31 βον δὲ κυρίου αὐτὴ αἰνείτω. Δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν [96]χειλέων αὐτῆς, [97]καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

*

65 *Alex.* φροντίζῃ. 66 *Ald.* αὐτῇ. 67 *Alex. Ald.* ἐνδιδύσκονται. sic etiam *Sch.* 68 *Aq.* & *Th.* περιστρώματα. *S.* ἀμφιτάπους. 69 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 70 *S.* γνωστός. 71 *Alex.* ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. 72 *Alex.* πρεσβυτέρων τῆς γῆς. *Sch.* πρεσβυτέρων. 73 *Ald.* τῶν κατοικούντων. *C.* deest. 74 *Ald.* ἀπέδοτο τοῖς Φοίνιξι, καὶ περιζώματα. 75 *Alex.* & *C.* περιζώματα δέ. *Sch.* ζώνην. 76 *C.* Χαναναίοις. Ἰσχύν. 77 *Alex.* Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ ηὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. στόμα αὐτῆς. 78 *Sch.* ἐν σοφίᾳ. 79 *S.* καὶ νόμος ἐπίχαρις τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. *Th.* χάριτος ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς. 80 *Alex.* αὐτῆς. Σταιγναί. 81 *Aq. S.* & *Th.* γελάσεται.

82 *Ald.* Στιναί. *S.* Σκοπεύει πορείας. 83 *C.* οἴκῳ. 84 *Sch.* ἄρτον ὀκνηρίας. 85 *Alex. Ald. C.* Στόμα. 86 *Alex.* & *C.* αὐτῆς ἀνοίγει. 87 *C.* αὐτῆς ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς ἀνέστησαν. 88 *Aq. S.* & *Th.* ἐμακάρισαν αὐτήν. 89 *Ald.* ἐποίησαν δύναμιν. 90 *Alex. Ald.* δυνατά. 91 *C.* ὑπέρκεισαι. 92 *Alex.* & *C.* καὶ ὑπερῆρας πάσας. 93 γυναικὸς *C.* deest. 94 *Ald. C.* οὐκ ἔστιν ἐν σοί. γυνή. 95 *Aq.* φοβουμένη κύριον, αὕτη ὑμνηθήσεται. 96 *C.* χειρῶν. ita etiam vert. *Aq. S.* & *Th.* 97 *S.* αἰνείτω τὰ ἔργα αὐτῆς. *Aq.* καὶ ὑμνήσουσιν αὐτὴν ἐν πύλαις ποιήματα αὐτῆς.
* *Alex.* Παροιμίαι Σολομῶντος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

1 Ῥήματα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
2 [1]Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάν-
3 τα ματαιότης. [2]Τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ [3]μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν
4 ἥλιον; Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται,
5 καὶ ἡ γῆ [4]εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκε. Καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον
6 αὐτοῦ [5]ἕλκει· [6]αὐτὸς ἀνατέλλων [7]ἐκεῖ πορεύεται πρὸς Νότον, καὶ κυκλοῖ [8]πρὸς Βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.
7 Πάντες οἱ χείμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα [9]οὐκ [10]ἔστιν ἐμπιμπλαμένη· [11]εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χείμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ [12]
8 ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. Πάντες οἱ λόγοι [13]ἔγκοποι, [14]οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν· [15]καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρω-
9 θήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως. Τί τὸ γεγονός; αὐτὸ [16]τὸ γενησόμενον· καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ [17]τὸ ποιηθησόμενον. καὶ οὐκ ἔστι πᾶν [18]πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
10 [19]Ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ, Ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν; ἤδη [20]γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις
11 ἀπὸ [21]ἔμπροσθεν ἡμῶν. Οὐκ ἔστι μνήμη

Cap. 1. 1 *Sch.* οἱ λοιποί, ἀτμὸς ἀτμῶν. 2 *Aq.* & *S.* Τί πλέον ἀνθρώπῳ. 3 *Aq.* κόπῳ ᾧ ἐκοπίασεν. 4 *S.* αἰώνιος. 5 *Aq.* εἰσπνεῖ. 6 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἀνατέλλων αὐτός. 7 *Ald.* ἐκπορεύεται. *S.* καλαντᾷ. 8 *Alex.* πρὸς Βορρᾶ. 9 *S.* οὐ πλημμυρεῖ. 10 *Alex.* ἔσται ἐμπιπλαμένη. 11 *Alex.* εἰς τόπον οὗ. *S.* εἰς τὸν τόπον ἀφ' οὗ οἱ ποταμοὶ πορεύονται, καὶ ἐκεῖ αὐτοὶ ἀναστρέφουσι. 12 *Ald.* ἐπιστρέψουσι. 13 *Aq.* κοπιῶσιν. *S.* κοπώδεις. 14 *S.* ἀδύνατόν ἐστιν ἄνθρωπον ἐκνικῆσαι λέγοντα. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ ἐμπλησθήσεται. 16 *S.* τὸ ἐσόμενον. 17 *S.* τὸ μέλλον ἔσεσθαι. 18 *Aq. S.* καινόν. 19 *S.* Ἆρα ἐστί τι ὃ ἐρεῖ τις; 20 *Alex.* γέγονεν τοῖς. 21 *S.* πρὸ ἡμῶν.

τοῖς

τοῖς πρώτοις, καί γε τοῖς ἐσχάτοις [22] γινομένοις [23] οὐκ ἔσται [24] αὐτῶν μνήμη [25] μετὰ τῶν [26] γινησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην. (12) Ἐγὼ Ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ. (13) Καὶ [27] ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ [28] τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν [29] γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι [30] περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς [31] τῶν ἀνθρώπων τοῦ [32] περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ. (14) Εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα [33] ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. (15) Διεστραμμένον οὐ δυνήσεται [34] ἐπικοσμηθῆναι, [35] καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται [36] ἀριθμηθῆναι. (16) Ἐλάλησα ἐγὼ [37] ἐν καρδίᾳ μου, [38] τῷ λέγειν, [39] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνθην, [40] καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ. [41] καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν. (17) Καὶ καρδία μου εἶδε πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν, [42] παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην. [43] ἔγνων ἐγὼ ὅτι [44] καί γε τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος. (18) [d] Ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλῆθος γνώσεως, καὶ ὁ [45] προστιθεὶς γνῶσιν, προσθήσει [46] ἄλγημα.

Κεφ. β΄. 2.

(1) Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καί γε τοῦτο [1] ματαιότης. (2) Τῷ γέλωτι εἶπα, [2] Περιφοράν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ, [3] Τί (3) τοῦτο ποιεῖς; [4] Καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδία μου ἑλκύσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου, [5] καὶ καρδία μου ὡδήγησεν [6] ἐν σοφίᾳ, καὶ [7] τοῦ κρατῆσαι [8] ἐπ' εὐφροσύνῃ, ἕως οὗ ἴδω ποῖον [9] τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς [10] τῶν ἀνθρώπων, ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν. (4) [11] Ἐμεγάλυνα ποιήματά μου, ᾠκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας, (5) Ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ. (6) Ἐποίησά μοι [12] κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα. (7) Ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καί γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ. (8) [13] Συνήγαγόν μοι καί γε ἀργύριον καί γε χρυσίον, καὶ [14] περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν. ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας, καὶ [15] ἐντρυφήματα υἱῶν [16] ἀνθρώπων, [17] οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας. (9) [18] Καὶ [19] ἐμεγαλύνθην [20] καὶ προσέθηκα παρὰ πάντας τοὺς [21] γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, καί γε σοφία μου ἐστάθη μοι. (10) Καὶ πᾶν ὃ [22] ᾔτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, [23] οὐκ ἀφεῖλον ἀπ' αὐτῶν· οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης [24] εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη [25] ἐν παντὶ μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου (11) ἀπὸ παντὸς μόχθου μου. Καὶ [26] ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι [27] ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ [28] ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα [29] ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον. (12) Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ [30] περιφορὰν καὶ [31] ἀφροσύνην, [32] ὅ-

---

22 *Ald.* γεννηθησομένοις. 23 *Alex.* οὐκ ἔστιν. 24 *Ald. C.* αὐτοῖς. 25 *S.* παρὰ τοῖς ἐσομένοις μετὰ ταῦτα. 26 *Alex.* γεννηθησομένων. 27 *S.* προεθέμην. 28 *Aq.* ἐξερευνῆσαι. 29 *Alex.* γενομένων. 30 *S.* ἀσχολίαν. 31 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 32 *S.* ἀσχολεῖσθαι. 33 *Aq.* ἀτμός, καὶ νομὴ ἀνέμου. 34 *Alex.* τοῦ κοσμηθῆναι. *C.* τοῦ ἐπικοσμηθῆναι. 35 *S.* ὑστέρημα μὴ δυνάμενον ἀναπληρῶσαι ἀριθμόν. 36 *Alex.* & *C.* τοῦ ἀριθμηθῆναι. 37 *Alex.* ἐν τῇ καρδίᾳ. *Aq.* & *S.* μετὰ τῆς διανοίας μου. 38 *Ald. C.* τοῦ. 39 *Alex.* & *C.* Ἐγὼ ἰδού. 40 *S.* καὶ ὑπερέβαλλον σοφίᾳ. 41 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. *Alex.* Καὶ καρδία μου ἴδεν πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν. καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν, παραβολάς. 42 *Aq.* πλάνας. *Th.* παραφοράς. 43 *Alex.* & *C.* ἔγνων ὅτι καί γε. 44 *Sch.* ὅτι πρὸς τοῦτό ἐστι νομὴ ἀνέμου. 45 *Alex.* * προστιθεὶς γνώσει. 46 *Aq.* βάσανον.

Cap. 2. 1 *Aq.* ἀτμός. 2 aliquanto post scriptum est, παραφοράν. pro quo in ll. impressis, quemadmodum hic, περιφοράν. *Greg. Thaum.* in metaphrasi id sic explicat, καὶ γέλωτα μὲν εἰκῇ φερόμενον ἐπέχον. *S.* τὸν γέλωτα εἶπον θόρυβον. *Aq.* πλάνησιν. 3 *S.* τί αὐτὴ ποιεῖς; 4 *Aq.* & *S.* καὶ ἐνοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 5 *S.* ἵνα τὴν καρδίαν μου μεταγάγω εἰς σοφίαν. 6 *Ald. C.* με ἐν. 7 *Hier.* ex 70. *ut obtinerem stultitiam.* *Greg. Thaum.* ἐγκράτεια δὲ δουλοῦται ἐπιθυμίαν. 8 *Alex. C.* ἐπ' εὐφροσύνη. 9 *S.* τὸ σύμφορον. 10 *Alex. Ald. C.* τοῦ ἀνθρώπου. 11 *Sch.* μεγάλα ἐποίησά μοι ἔργα. 12 *Aq.* λίμνας. *S.* δεξαμενάς. 13 *S.* Ἤθροισα ἐμαυτῷ. 14 *Aq.* οὐσίας. *S.* πεκούλια. 15 *Aq.* τρυφάς. *S.* σπατάλας. 16 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 17 *Alex.* οἰνοχόους καὶ οἰνοχόας. *Aq.* κυλίκιον καὶ κύλικας. 18 Καὶ *C.* deest. 19 *S.* μεγέθει ὑπερέβαλον. 20 *Greg. Thaum.* καὶ τοσοῦτον ὑπερέβαλον τούτοις τοὺς πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντας. *aa.* vero *ll.* hab. καὶ προσέθηκα σοφίαν παρὰ πάντας. *Hier. Et adjeci sapientiam super omnes.* 21 ita *S. Alex. Ald. C.* γενομένους ἔμπροσθέν (*Alex.* ἔνπροσθεν) μου. 22 *S.* ἐπεθύμησαν. 23 *Alex.* & *C.* οὐχ ὑφεῖλον. *Ald.* οὐκ ἀπεῖχον. 24 *Alex. Ald. C.* εὐφροσύνης, ὅτι καρδία. 25 *S.* ἐκ πάσης φιλοπονίας μου. 26 *Ald.* ἀπέβλεψα. 27 *Alex.* τοῖς ποιήμασίν μου. 28 *Alex.* ἐν μόχθῳ μου ᾧ. *S.* καὶ τὸν πόνον ὃν ἐπόνησα διαπραττόμενος. 29 *Aq.* ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. 30 *Alex. Ald. C.* περιφοράν. & *Sch.* παραφοράν. 31 *Aq.* & *S.* πλάνην. 32 *Aq.* τί δὲ ὁ ἄνθρωπος ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ.

τι τίς [33] ἄνθρωπος [34] ὃς [35] ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς; [36] τὰ ὅσα [37] ἐποίησεν [38] αὐτήν.

13 Καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἐστὶ περισσεία τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν [39] ἀφροσύνην, ὡς περισσεία τοῦ φωτὸς ὑπὲρ 14 τὸ σκότος. Τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται. καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ ὅτι [40] συνάντημα ἓν 15 συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. Καὶ [41] εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος καί γε ἐμοὶ συναντήσεταί μοι, καὶ [42] ἵνα τί ἐσοφισάμην [43] ἐγώ; περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ [44] μου, Ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης, [45] διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισσεύματος 16 λαλεῖ. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος [46] εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη [47] αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη· καὶ πῶς 17 ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; Καὶ ἐμίσησα [48] σὺν τὴν ζωήν· [49] ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι [50] πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

18 Καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα [51] μόχθον μου ὃν ἐγὼ [52] κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ [53] τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ.

19 Καὶ τίς [54] εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ εἰ [55] ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου, [56] ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καί 20 γε τοῦτο ματαιότης. Καὶ [57] ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ [58] ἀποτάξασθαι [59] τὴν καρδίαν [60] μου ἐν παντὶ [61] μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον· 21 Ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ [62] ἐν ἀνδρείᾳ· [63] καὶ ἄνθρωπος ᾧ οὐκ ἐμόχθησεν [64] ἐν αὐτῷ δώσει [65] αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ. καί γε τοῦτο ματαιό-22 της καὶ πονηρία [66] μεγάλη, [67] Ὅτι γίνεται [68] ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ [69] ᾧ αὐτὸς 23 μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ [70] ἀλγημάτων καὶ [71] θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καί γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ. καί γε τοῦτο ματαιό-24 της ἐστίν. Οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, [72] ὃ φάγεται [73] καὶ ὃ πίεται [74] καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν [75] ἐν μόχθῳ αὐτοῦ. καί γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ Θεοῦ ἐστιν·

25 Ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς [76] πίεται πάρεξ αὐτοῦ;

26 Ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ [77] ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε [78] περισπασμὸν [79] τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ. ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

Κεφ. γʹ. 3.

1 Τοῖς [1] πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ [2] παντὶ 2 πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι [3] καὶ καιρὸς τοῦ [4] ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον, 3 Καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι, καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς [5] τοῦ οἰκοδομεῖν, 4 Καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι, καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι, 5 Καιρὸς τοῦ [6] βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ 6 μακρυνθῆναι [7] ἀπὸ περιλήψεως, Καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ 7 φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, Καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾷν καὶ 8 καιρὸς τοῦ λαλεῖν, Καιρὸς τοῦ [8] φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς

---

33 *Alex.* ἄνθρωπος ἐπελεύσεται. 34 *Greg.* ἔπειτα ἑαυτοῦ λαβόμενος, εἰς τὸ δέον ἐπιστρέψῃ. at *Hier.* *Qui possit ire post regem.* 35 *C.* ἐλεύσεται. 36 *Ald.* πάντα ὅσα. *C.* σὺν τὰ ὅσα. *Greg.* φερόμενος ἀλόγως. *Hier.* *ante factorem suum.* 37 *Alex.* *C.* ἐποίησαν. 38 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 39 *S.* ἀμαθίαν. 40 *Sch.* ἓν τέλος τὸ ἐπὶ πᾶσι, φρονίμου καὶ ἄφρονος. 41 *Ald.* *C.* εἶπον. 42 *S.* καὶ εἰς τί μοι ἡ σοφία μου; 43 *Alex.* ἐγὼ τότε περισσόν. 44 *Alex.* *Ald.* *C.* μου, διότι ὁ (*Alex.* deest) ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ, Ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ (*Alex.* deest) μνήμη. 45 sic *Greg.* ὅπου γε τὰ φλυαρίας ῥεύματα ὥσπερ ἐκ πηγῆς ὁρμᾶται τῆς ἀφροσύνης. at *Hier.* in translatione hæc non hab. habet in Comment. & quidem eo ordine, quo in *Alex.* *Ald.* & *Comp.* sunt posita. 46 *Alex.* εἰς αἰῶνα. 47 *Alex.* & *C.* ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐρχομέναις (*Alex.* ἐπερχομέναις.) 48 σὺν *Ald.* deest. 49 *S.* κακὸν γάρ μοι ἐφάνη τὸ ἔργον τὸ γινόμενον. 50 *Alex.* τὰ πάντα. 51 *Ald.* τὸν κόσμον καὶ τὸν μόχθον. 52 *Alex.* *C.* μοχθῶ. *Ald.* ἐμόχθησα. 53 al. τῷ γενομένῳ. *Alex.* *C.* τῷ γενησομένῳ. & apud *Hier.* *qui futurus est post me.* 54 *Alex.* οἶδεν ἤ. 55 *C.* ἐξουσιάσεται. *Aq.* κυριεύσει. 56 *S.* εἰς ὄν. 57 *S.* περιηλθον. 58 *Ald.* ἀνατάξασθαι. *Sch.* ἀποκαμεῖν. 59 *Alex.* *Ald* *C.* τῇ καρδίᾳ. 60 *Alex.* *C.* μου ἐπὶ παντί. 61 *Alex.* τῷ μόχθῳ ᾧ. *Ald.* *C.* μόχθῳ ᾧ. 62 *Sch.* γοργότητι. 63 *Alex.* καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμόχθησεν. 64 ἐν αὐτῷ *Ald.* desunt. 65 *Alex.* αὐτόν. 66 μεγάλη al. deest. 67 *C.* Γίνεται τῷ. *S.* ὅτι γὰρ περιγέγονεν. 68 *Alex.* τῷ ἀνθρώπῳ. 69 *Ald.* ὡς. 70 *Aq.* βάσανος καὶ θυμός. 71 *Sch.* μόχθου. 72 *Alex.* ὃς φάγεται. *Ald.* *C.* εἰ μὴ ὃ φάγεται. 73 *Alex.* καὶ πίεται. 74 *Ald.* καὶ δείξει. 75 *S.* ἀπὸ κόπου αὐτοῦ. 76 *Aq.* φείσεται. *S.* ἀναλώσει. 77 *S.* ἀρέσαντι αὐτῷ. 78 *S.* ἀσχολίαν. 79 *Aq.* τοῦ συλλέγειν καὶ τοῦ συναγαγεῖν. *S.* ἀθροῖσαι καὶ ἀποθέσθαι, ἵνα δοθῇ ἐκείνῳ ᾧ ἀρέσει τῷ Θεῷ.

Cap. 3. 1 *S.* παντὸς ὥρα. 2 *S.* πάσης χρείας. 3 καὶ *Ald.* deest. 4 *S.* ἐκριζῶσαι. 5 *Alex.* & *Comp.* τοῦ οἰκοδομῆσαι. 6 *Sch.* ῥῖψαι. 7 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπὸ περιλήμματος. & *Sch.* περιλήψεως. 8 *Aq.* ἀγαπᾷν.

9 εἰρήνης. Τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος ἐν 10 οἷς αὐτὸς μοχθεῖ; Εἶδον [9] σὺν πάντα τὸν περισπασμὸν, ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς [10] τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι [11] ἐν αὐτῷ.
11 [12] Τὰ σύμπαντα ἃ ἐποίησε [13] καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ. καί γε [14] σύμπαντα τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, [15] ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέ-12 χρι τέλους. Ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν 13 ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ. Καί γε [16] πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίεται, καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, [17] δόμα θεοῦ ἐστιν.
14 Ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς [18] αὐτὰ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα, [19] ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ [20] ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν· καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν, ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώ-15 που αὐτοῦ. Τὸ [21] γενόμενον, ἤδη ἐστὶ, καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι, ἤδη γέγονε, [22] καὶ ὁ θεὸς ζη-16 τήσει τὸν διωκόμενον. Καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον [23] τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ ἀσεβής· [24] καὶ τόπον [25] τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ [26] εὐσεβής.
17 [27] Καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεὸς, ὅτι καιρὸς [28] τῷ παντὶ πράγματι καὶ [29] ἐπὶ παντὶ τῷ ποι-18 ήματι ἐκεῖ. Εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, Ὅτι [30] διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεὸς, καὶ [31] τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη 19 εἰσί. Καί γε αὐτοῖς [32] συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἓν αὐτοῖς. ὡς ὁ θάνατος τούτου, [33] οὕτως καὶ ὁ θάνατος τούτου· [34] καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆνος; οὐδέν· ὅτι [35] πάντα ματαιότης.
20 Τὰ πάντα [36] εἰς τόπον ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο [37] ἀπὸ [38] τοῦ χοὸς, καὶ τὰ πάντα [39] ἐπι-21 στρέψει εἰς τὸν χοῦν. Καὶ τίς [40] εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ ἀναβαίνει [41] αὐτὸ ἄνω; [42] καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους, εἰ καταβαίνει αὐτὸ 22 κάτω [43] εἰς γῆν; Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὃ εὐφρανθήσεται [44] ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ· [45] ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν [46] ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν;

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον συμπάσας [1] τὰς συκοφαντίας τὰς γενομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ [2] δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς [3] παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων [4] αὐτοῖς ἰσχὺς, [5] καὶ οὐκ ἔστιν αὐ-2 τοῖς [6] παρακαλῶν. Καὶ [7] ἐπῄνεσα ἐγὼ [8] σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως 3 τοῦ νῦν. Καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὔπω [9] ἐγένετο, ὃς οὐκ εἶδε [10] σὺν πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ 4 τὸν ἥλιον. Καὶ εἶδον ἐγὼ σύμπαντα τὸν μόχθον, καὶ [11] σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι [12] αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ. καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύ-5 ματος. [13] Ὁ ἄφρων [14] περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας αὐτοῦ.
6 [15] Ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς [16] ἀναπαύσεως ὑπὲρ [17] πληρώματα δύο δρακῶν μόχθου καὶ 7 προαιρέσεως πνεύματος. [18] Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.

---

9 *Alex.* & *C.* σὺν τὸν περισπασμόν. 10 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 11 ἐν *C.* deest. 12 *Alex.* Σύμπαντα ἅ. 13. *S.* καλὸν ἕκαστον ἐν καιρῷ ἰδίῳ. 14 *Alex.* & *C.* σὺν τὸν αἰῶνα. & mox *Alex.* αὐτῶν. 15 *Aq.* ὡς οὐχ εὑρήσει ἄνθρωπος. 16 *Alex.* πᾶς ἄνθρωπος. 17 *Alex.* *Ald.* τοῦτο δόμα. 18 *S.* διαμενεῖ. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπ' αὐτῶν. 20 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπ' αὐτῶν. 21 *Alex.* γεννώμενον. 22 *S.* ὁ δὲ θεὸς ἐπιζητήσει ὑπὲρ τῶν ἐκδιωκομένων. 23 *Aq.* δικαιοσύνης. 24 sic quoque est in quibusdam *aa. ll.* & ita leg. *Lucifer Calar.* l. 1. pro *Athanas.* *Vidi sub sole locum judicii, illic impius; & locum justi, illic pius.* at Greg. εἶδον ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, κολάσεως μὲν βάραθρον τοὺς δυσσεβεῖς δεχόμενον· εὐσεβέσι δὲ χῶρον ἕτερον ἀνειμένον. in *pler.* vero *ll.* est, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ ἀσεβής. *Hier.* *& locum justitiæ, ubi iniquitas.* 25 *Alex.* *C.* τῶν δικαίων. 26 *Ald.* *C.* ἀσεβής. 27 *Alex.* Ἐκεῖ εἶπον ἐγώ. *C.* Εἶπον ἐγώ. 28 *Aq.* πάσης χρείας. 29 *Alex.* ἐπὶ παντὶ ποιήματι. 30 *Sch.* τοῦ ἐλέγξαι αὐτοὺς ὁ θεὸς, καὶ τοῦ δεῖξαι αὐτοῖς. 31 *Alex.* τοῦτο. 32 *Ald.* ὡς συνάντημα. *S.* σύμβαμα. 33 *Alex.* & *C.* οὕτως ὁ θάνατος. 34 *S.* καὶ ἀναπνοὴ ὁμοία πᾶσι· καὶ τί πλέον ἄνθρωπος κτήνους; *Th.* καὶ τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ. 35 *Alex.* τὰ πάντα. 36 *Alex.* πορεύεται εἰς τόπον ἕνα. *Hier.* *Omnia vadunt ad locum unum.* 37 *Ald.* ἐκ. 38 *S.* τῆς γῆς. 39 *C.* ἐπιστρέφει. 40 *Alex.* οἶδεν τὸ πνεῦμα. 41 *Alex.* αὐτὸ εἰς ἄνω. *Ald.* εἰς ἄνω. 42 *Alex.* καὶ πνεῦμα. 43 *Alex.* εἰς τὴν γῆν. 44 *Alex.* ἄνθρωπος. 45 *S.* τί γὰρ αὐτὸν ἄξει θεάσασθαι τὰ ἐσόμενα μετὰ ταῦτα. 46 *Alex.* ᾧ ἂν γένηται.

Cap. 4. 1 *S.* τοὺς συκοφαντουμένους. 2 *S.* δάκρυα. 3 *S.* παρηγορῶν παραμυθούμενος. 4 *Mſ.* *Alex.* αὐτούς. 5 καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν *Ald.* deest. 6 *Alex.* ὁ παρακαλῶν. 7 *S.* ἐμακάρισα. 8 *Alex.* & *C.* σὺν τοὺς τεθνηκότας. 9 *S.* ἐγεννήθη. 10 *Alex.* *Ald.* & *C.* σὺν (*Ald.* σύμπαν) τὸ ποίημα. *S.* τὰ κακὰ ἔργα τὰ γινόμενα. 11 *Ald.* σὺν τὴν πᾶσαν. *S.* σύμπασαν γοργότητα. 12 *Ald.* τό. 13 *Alex.* Ἄφρων. 14 *Alex.* *Ald.* *C.* περιέλαβεν. *S.* περιπλέκεται ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. 15 *Ald.* ἀγαθόν ἐστι πλήρωμα. 16 *S.* μετὰ ἀναπαύσεως. 17 *S.* πληρώματα ἀμφοτέρων χειρῶν, καὶ κακώσεως πνεύματος. 18 *S.* καὶ πάλιν ἀναστρέψας κατέμαθον.

8 Ἔστιν εἷς, [19] καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος· καί γε υἱὸς καί γε ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἔστι [20] πέρασμος τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ· καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ [21] ἐμπίμπλαται πλούτου. καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ, καὶ στερίσκω τὴν ψυχήν μου ἀπὸ [22] ἀγαθωσύνης; καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ

9 [23] περισπασμὸς πονηρός ἐστιν. [24] Ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν·

10 Ὅτι ἐὰν [25] πέσωσιν, ὁ εἷς [26] ἐγερεῖ τὸν [27] μέτοχον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνὶ, ὅταν πέσῃ [28] καὶ μὴ ἦ δεύτερος [29] ἐγεῖραι αὐτόν.

11 Καί γε ἐὰν κοιμηθῶσι [30] δύο, καὶ θέρμη αὐτοῖς, καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῇ;

12 Καὶ ἐὰν [31] ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, καὶ τὸ σπαρτίον τὸ [32] ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορραγήσεται.

13 [33] Ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα, [34] ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι.

14 [35] Ὅτι ἐξ οἴκου τῶν [36] δεσμίων ἐξελεύσεται [37] τοῦ βασιλεῦσαι, ὅτι καί γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη πένης.

15 Εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ [38] τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς [39] στήσεται ἀντ᾽ αὐτοῦ.

16 [40] Οὐκ ἔστι πέρασμος τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν [41] οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθεν [42] αὐτῶν· καί γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται [43] ἐπ᾽ αὐτῷ. ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

17 [44] Φύλαξον τὸν πόδα σου, [45] ἐν ᾧ ἐὰν πορεύῃ [46] εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ. [47] καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν, ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι [48] κακόν.

Κεφ. ε΄. 5.

1 [1] Μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδία σου μὴ [2] ταχυνάτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῷ [3] οὐρανῷ ἄνω, καὶ σὺ ἐπὶ τῆς [4] γῆς· [5] διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι.

2 Ὅτι [6] παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει περισπασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων.

3 Καθὼς [7] εὔξῃ εὐχὴν τῷ Θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν· [8] ὅτι [9] οὐκ ἔστι [10] θέλημα ἐν ἄφροσι. σὺ οὖν ὅσα [11] ἐὰν εὔξῃ, ἀπόδος.

4 [12] Ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε, ἢ [13] τὸ εὔξασθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι.

5 Μὴ δῷς τὸ στόμα σου [14] τοῦ [15] ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, Ὅτι ἄγνοιά ἐστιν· ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ Θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου, καὶ [16] διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου.

6 [17] Ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιοτήτων καὶ λόγων πολλῶν, [18] ὅτι [19] σὺ τὸν Θεὸν φοβοῦ.

7 Ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ [20] φυλάξαι, [21] καὶ [22] ὑψηλοὶ [23] ἐπ᾽ αὐτοῖς.

8 Καὶ περισσεία γῆς [24] ἐπὶ παντί ἐστι, βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου.

9 Ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει [25] αὐτῶν γένημα; καί γε τοῦτο ματαιότης.

10 Ἐν πλήθει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν [26] ἔσθοντες αὐτήν· καὶ [27] τί ἀνδρεία τῷ παρ᾽ αὐτῆς; [28] ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾷν [29] ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

11 Γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, [30] καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι, [31] οὐκ ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι.

12 [32] Ἔστιν ἀρρωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, [33] πλοῦτον φυλασσόμενον τῷ παρ᾽ αὐτοῦ [34] εἰς κακίαν [35] αὐτῷ,

13 Καὶ ἀπολεῖται ὁ [36] πλοῦτος ἐκεῖ-

19 *S.* οὐ μὴ ἔσται δεύτερος. 20 *Aq.* τέλος. 21 *Alex.* ἐνπίπλαται. 22 *S.* ἀγαθοῦ. 23 *Alex.* πιρασμός. *S.* ἀσχολία. 24 *S.* εἰσὶν ἀμείνους δύο ἑνός· ἔχουσι γὰρ κέρδος ἀγαθόν. 25 *Ald.* πέσῃ ὁ εἷς, ὁ ἕτερος ἐγείρει. 26 *Alex.* ἐγείρει. 27 *Aq.* φίλον. *S.* ἑταῖρον. 28 *Sch.* οὐκ ἔστι 29 *Alex.* τοῦ ἐγεῖραι. 30 *Alex.* οἱ δύο. 31 *S.* ὑπερισχύσῃ τις ἑνός. 32 *S.* τετριπλωμένον, ἢ τριπλοῦν. 33 *C.* Καὶ ἀγαθός. 34 *Aq.* ὃς οὐ γνώσεται τοῦ φυλάξασθαι. 35 *S.* ὁ μὲν γὰρ ἐκ φυλακῆς ἐξῆλθε βασιλεῦσαι· ὁ δὲ καίπερ βασιλεὺς γεννηθεὶς, ἠπορήθη. 36 *Alex.* *Ald.* δεσμῶν. 37 *Alex.* βασιλεῦσαι. 38 *S.* παιδός. 39 *Alex.* & *C.* ἀναστήσεται. 40 *Aq.* οὐκ ἔστι τέλος. 41 *Alex.* *Ald.* *C.* ὅσοι ἐγένοντο. 42 *Ald.* αὐτοῦ. 43 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν αὐτῷ. 44 *C.* Φύλαξαι 45 *Alex.* ἐν ᾧ ἂν πορεύῃ. *C.* ἐν ᾧ ἂν πορεύσῃ. 46 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον. 47 *Aq.* καὶ ἔγγιζε ὥστε ἀκούειν. 48 sic etiam leg. *Hier.* at *Ald.* & aa. καλόν

Cap. 5. 1 *S.* Μὴ προπετὴς γίνου τῷ στόματί σου. 2 *Alex.* ταχυνέτω. 3 *Alex.* οὐρανῷ καὶ σύ. 4 *Ald.* γῆς κάτω. 5 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπὶ τούτῳ. & *Sch.* διὰ τοῦτο. 6 *S.* ἀποβήσεται ὄνειρος διὰ πλῆθος ἀνομίας. 7 *Alex.* *Ald.* *C.* ἂν εὔξῃ. 8 ὅτι *Ald.* deest. 9 *S.* οὐ πάρεστι χρεία ἀφρόνων. 10 *C.* ἐν ἀφροσύνῃ θέλημα. σύ. 11 *Alex.* ἄν. 12 *S.* βέλτιον. 13 *Ald.* εὐξάμενον μή. 14 *S.* ὥστε. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐξαμαρτεῖν. 16 *Aq.* διαλύσῃ. 17 *S.* διὰ γὰρ πλήθους ὀνείρων ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί. 18 ὅτι *Ald.* deest. 19 *Alex.* *Ald.* σὺν τὸν Θεόν. 20 *Alex.* φυλάσσει. *Ald.* φυλάξεται. *C.* φυλάξει. 21 *S.* καὶ ὑψηλότερος ἐπάνω αὐτῶν. 22 *Ald.* ὑψηλοί. 23 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτῆς. 24 *S.* ἐπὶ παντὶ αὐτός ἐστι βασιλεὺς τῇ χώρᾳ εἰργασμένῃ. 25 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ γέννημα (*Alex.* γένημα.) *Ald.* αὐτῶν γεννήματα. 26 *Alex.* οἱ ἔσθοντες. *C.* οἱ ἐσθίοντες. 27 *C.* τίς. 28 *S.* εἰ μὴ μόνον θεωρία ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 29 *C.* ὀφθαλμοί. 30 *S.* ἡ δὲ πλησμονὴ τοῦ πλουσίου οὐκ ἐᾷ καθεύδειν. 31 *Ald.* ὅτε οὐκ. 32 *S.* νόσος κακή. 33 *C.* πλοῦτος φυλασσόμενος. 34 *Aq.* εἰς πονηρὸν αὐτῷ. 35 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτοῦ 36 *C.* πλοῦτος αὐτοῦ ἐκεῖνος.

νος [37] ἐν

νος [37] ἐν περισπασμῷ [38] πονηρῷ, καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν.

14 Καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός, ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἥκει, καὶ [39] οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, [40] ἵνα πο-15 ρευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καί γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρωστία· ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὕτως καὶ ἀπελεύσεται. [41] καὶ τίς ἡ περισσεία αὐτοῦ [42] ἣ 16 μοχθεῖ εἰς ἄνεμον; Καί γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει, καὶ ἐν πένθει, καὶ θυμῷ 17 πολλῷ, καὶ ἀρρωστίᾳ, καὶ χόλῳ. [43] Ἰδοὺ [44] εἶδον ἐγὼ [45] ἀγαθόν, ὅ ἐστι καλόν, τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, ᾧ ἐὰν [46] μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον [47] ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὧν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, ὅτι 18 αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ. [48] Καί γε πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν [49] αὐτὸν φαγεῖν [50] ἀπ' αὐτοῦ, καὶ [51] λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόμα Θεοῦ 19 ἐστιν. Ὅτι οὐ [52] πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ 2 πολλή ἐστιν [1] ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ἀνὴρ ᾧ δώσει [2] αὐτῷ ὁ Θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν, καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ [3] αὐτοῦ [4] ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμήσει, καὶ οὐκ [5] ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ Θεὸς [6] τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ξένος [7] φάγεται [8] αὐτόν. [9] τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρρωστία πονηρά ἐστιν. 3 Ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ [10] ἑκατόν, καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πλῆθος ὅ, τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, [11] καὶ ψυχὴ αὐτοῦ [12] οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, εἶπα, Ἀγα-4 θὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα. Ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει [13] πορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται. 5 Καί γε ἥλιον οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ ἔγνω [14] ἀνα-6 παύσεις, τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον. Καὶ [15] ἔζησε χιλίων ἐτῶν καθόδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα [16] πορεύεται τὰ 7 πάντα; Πᾶς μόχθος [17] ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, [18] καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσε-8 ται. [19] Ὅτι περισσεία τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι κατέ-9 ναντι τῆς ζωῆς. [20] Ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ. καί γε τοῦτο μα-10 ταιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. [21] Εἴ τι ἐγένετο, ἤδη [22] κέκληται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη [23] ὅ ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται [24] κριθῆναι μετὰ τοῦ [25] ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν. 11 Ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

Κεφ. ζ'. 7.

1 [1] Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; [2] Ὅτι τίς [3] οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ [4] ζωῇ, ἀριθμὸν [5] ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν [6] αὐτὰ ἐν σκιᾷ. ὅτι τίς [7] ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ, τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον; 2 [8] Ἀγαθὸν ὄνομα [9] ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν [10] γενέσεως. 3 Ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ [11] ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου· καθότι τοῦτο [12] τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν [13] δώσει ἀγαθὸν 4 [14] εἰς καρδίαν αὐτοῦ. Ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν [15] κακίᾳ προσώπου [16] ἀ-

---

37 *S.* ἐπὶ ἀσχολίαν κακήν. 38 *Alex.* αὐτοῦ, καί. 39 *Alex.* & *C.* οὐδὲν λήψεται (*Alex.* λήμψεται.) 40 *S.* ὃ συναπελεύσεται. 41 *S.* τί οὖν περισσὸν αὐτῷ μοχθήσαντι. 42 *Ald.* ἦν. 43 *S.* Ἐμοὶ οὖν ἐφάνη. 44 *C.* ὃ εἶδον. 45 *Alex.* ἀγαθόν ἐστιν καλὸν τοῦ φαγεῖν. 46 *Alex. Ald. C.* μοχθήσῃ. 47 *S.* ψήφῳ. 48 *Aq.* Ἀλλὰ καί. 49 *Alex.* αὐτὸν τοῦ φαγεῖν. *Ald.* αὐτὸν φαγεῖν. 50 *Ald.* ἀπ' αὐτῶν. 51 *S.* ἀπολαῦσαι τῆς μερίδος αὐτῶν. 52 *Alex.* πολλάς.

Cap. 6. 1 *Mſ. Alex.* ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον. *C.* παρὰ τοῖς ἀνθρώποις atque ita vertit *Sym.* 2 *C.* αὐτοῦ. 3 *Ald.* αὐτῶν. 4 *Alex.* ἀπὸ παντὸς οὗ ἐπιθυμεῖ. 5 *S.* δίδωσιν. 6 *Alex.* φαγεῖν. 7 *Ald.* καταφάγεται. 8 *Alex.* αὐτά. 9 *Alex. Ald. C.* καί γε τοῦτο. 10 *Ald.* ἑκατὸν ἔτη, καί. 11 *Alex.* καὶ ἡ ψυχή. 12 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ ἀγαθωσύνης *Th.* οὐ χορτασθήσεται. 13 *Ald.* πορεύσεται. 14 *Ald.* ἀνάπαυσιν, τοῦτο. 15 *Alex.* & *C.* εἰ ἔζησεν. 16 *Alex.* τὰ πάντα πορεύεται. *C.* τὰ πάντα πορεύσεται. *Ald.* πορεύσεται τὰ πάντα. 17 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 18 *Alex.* καί γε ψυχή. 19 *Alex.* & *C.* Ὅτι τίς περισσεία. *S.* τί οὖν περισσόν. 20 *S.* Βέλτιον προβλέπειν, ἢ ὁδεύειν αὐταρεσκείᾳ. 21 *Alex.* Ἤ τι. 22 *Alex.* κέκληκεν. 23 *C.* τί. 24 *Alex.* τοῦ κριθῆναι. 25 *Alex.* & *C.* ἰσχυροῦ. & *Sch.* ἰσχυροτέρου.

Cap. 7. 1 *Mſ. Alex.* Τί ἀγαθόν. *Ald.* Ὅτι περισσόν. 2 *S.* τίς γὰρ οἶδεν ὃ συμφέρει. 3 *Ald.* εἶδεν. *C.* οἶδε τί. 4 *Alex.* & *C.* ζωῇ αὐτοῦ. 5 *Alex.* ἡμερῶν ζωῆς. 6 *Alex.* & *C.* αὐτάς. 7 *C.* ἀγγελεῖ. 8 *Alex.* καὶ καθὼς ἐστι τίς ἀπαγγελεῖ αὐτῷ; . γαθόν. 9 *S.* ὑπὲρ μύρον εὐῶδες. 10 *Alex.* γενέσεως αὐτοῦ. *C.* γεννήσεως αὐτοῦ. 11 ὅτι *C.* deeſt. 12 *Alex.* τὸ τέλος. 13 *S.* προτέξει τῇ διανοίᾳ. 14 *Alex.* ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. 15 *Aq.* κακώσει. 16 *Ald.* ἀγαθυνθήσεται.

5 γαθυνθήσεται καρδία. Καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ 6 εὐφροσύνης. Ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾆσμα ἀφρόνων. 7 [17] Ὡς [18] φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα, οὕτως [19] γέλως τῶν ἀφρόνων. καί γε τοῦτο ματαιό-8 της. Ὅτι ἡ συκοφαντία [20] περιφέρει σοφόν, καὶ [21] ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν [22] εὐγενείας 9 αὐτοῦ. [23] Ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ 10 [24] ὑψηλὸν πνεύματι. Μὴ σπεύσῃς [25] ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι, ὅτι [26] θυμὸς ἐν κόλ-11 πῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. Μὴ εἴπῃς, [27] Τί ἐγένετο, ὅτι αἱ ἡμέραι [28] αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; [29] ὅτι οὐκ ἐν σο-12 φίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου. Ἀγαθὴ σοφία μετὰ [30] κληρονομίας, καὶ περισσεία τοῖς 13 θεωροῦσι τὸν ἥλιον. [31] Ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ [32] ἀργυρίου, καὶ περισσεία γνώσεως τῆς σοφίας [33] ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς. 14 Ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται [34] κοσμῆσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν; 15 Ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης [35] ζῆθι ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας. ἴδε, [36] καί γε [37] σὺν τούτῳ συμφώνως τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς, ἵνα μὴ εὕρῃ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ [38] οὐ-16 δέν. Σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός μου· ἔστι δίκαιος [39] ἀπολλύμενος [40] ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καί ἐστιν [41] ἀσεβὴς μένων ἐν κα-17 κίᾳ αὐτοῦ. Μὴ γίνου δίκαιος [42] πολύ, [43] μηδὲ σοφίζου περισσά. [44] μή ποτε ἐκπλα-18 γῇς. [45] Μὴ ἀσεβήσῃς πολύ, καὶ μὴ γί-

νου σκληρός, [46] ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ 19 σου. Ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ, καί γε ἀπὸ τούτου [47] μὴ μιάνῃς τὴν χεῖρά σου, [48] ὅτι [49] φοβουμένοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάν-20 τα. Ἡ σοφία [50] βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει. 21 Ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται. 22 [51] Καί γε εἰς πάντας λόγους οὓς [52] λαλήσουσιν ἀσεβεῖς, μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκού-23 σῃς τοῦ δούλου σου [53] καταρωμένου σε. [54] Ὅτι πλειστάκις [55] πονηρεύσεταί σε, καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καί γε 24 [56] σὺ κατηράσω [57] ἑτέρους. Πάντα [58] ταῦτα ἐπείρασα [59] ἐν σοφίᾳ. [60] εἶπα, σοφισθήσομαι· καὶ [61] αὕτη ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ. 25 Μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, [62] τίς 26 εὑρήσει [63] αὐτό; [64] Ἐκύκλωσα ἐγὼ καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι [65] καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σοφίαν καὶ [66] ψῆφον, καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ [67] ὀχληρίαν καὶ [68] περι-27 φοράν. Καὶ εὑρίσκω ἐγὼ [69] αὐτήν, καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν τὴν γυναῖκα ἥτις ἐστὶ [70] θήρευμα, καὶ [71] σαγῆναι [72] καρδία αὐτῆς, δεσμὸς [73] εἰς χεῖρας αὐτῆς. [74] ἀγαθὸς πρὸ προσώπου [75] τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς, [76] καὶ ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν 28 αὐτῇ. Ἴδε τοῦτο εὗρον, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής· [77] μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμόν, 29 Ὃν [78] ἐπεζήτησεν ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλίων εὗρον, καὶ γυναῖκα 30 ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὗρον. [79] Πλὴν ἴδε τοῦ-

---

17 Alex. C. Ὅτι ὡς. Sch. διὰ γὰρ φωνῶν ἀπαιδεύτων ἐν δεσμωτηρίῳ γίνεταί τις. 18 Alex. φωνὴ τῶν ἀκανθῶν. 19 Alex. ὁ γέλως ὁ τῶν ἀφρόνων. 20 Aq. πλανήσει. S. θορυβήσει. 21 Alex. Ald. & C. ἀπολλύει. 22 nonnulli ll. hab. εὐτονίας αὐτοῦ. 23 S. βέλτιον τέλος λόγου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. 24 S. ὑψηλοκάρδιον. 25 Sch. ἐπὶ στόματί σου. S. διὰ λόγων συμπαροργίσαι. 25 S. ὀργή. 27 Aq. διατί. 28 Alex. αἱ πρότερον. 29 S. οὐ γὰρ φρονίμως. 30 Alex. Ald. C. κληροδοσίας. 31 S. σκέπει σοφία ὡς σκέπει τὸ ἀργύριον. 32 Alex. τοῦ ἀργυρίου. 33 Ald. ἡ σοφία ζωοποιήσει. Sch. ἡ σοφία διασώσει τοὺς ἔχοντας αὐτήν. 34 Alex. τοῦ κοσμῆσαι. 35 Ald. αὐτοῦ ζῆθι S. ἔσο. 36 S. καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάλογον τούτου ἐποίησεν ὁ θεός, τοῦ μὴ εὑρεῖν ἄνθρωπον κατ' αὐτοῦ μέμψιν. 37 Alex. τοῦτο σύμφωνον τοῦτο. Ald. C. σὺν τούτῳ σύμφωνον τούτῳ (Ald. τούτων ὅ.) 38 Alex & C. μηδέν. 39 Alex. ἀπολλυόμενος. 40 S. τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ. 41 Aq μακρύνων ἐν πονηρίᾳ αὐτοῦ. a. interp. μακρόβιος. 42 Ald. ἐπὶ πολύ. S πλέον. 43 Alex. C. καὶ μή. 44 S. ἵνα μὴ ἀδημονῇς περισσῶς. 45 Ald. Καὶ μή. 46 Ald. μήποτε ἀποθάνῃς. 47 Sch. μὴ ἀνῇς. 48 S. ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν θεὸν διεξελεύσεται τὰ πάντα. 49 Alex. ὁ φοβούμενος. 50 Aq. ἐνισχύσει τὸν σοφόν. 51 S. Ἀλλὰ μηδὲ πᾶσι τοῖς λαλουμένοις παράσχῃς τῇ καρδίᾳ σου. 52 Alex. & C. λαλήσουσιν, μὴ θῇς. 53 S. λοιδοροῦντος. 54 Aq. ὅτι πρὸς πλεονάκις καιροὺς πονηρεύσεται καρδία σου. 55 C. πονηρεύσεται. 56 S. καὶ σὺ ἐλοιδόρησας ἄλλους. 57 Ald. ἑτέρους πολλούς. Πάντα. 58 S. τούτων ἐπειράθην ἐν σοφίᾳ. 59 Alex. ἐν τῇ σοφίᾳ. 60 S. ὑπέλαβον σοφὸς γενέσθαι. 61 Ald. C. αὐτή. 62 S. οὐδείς. 63 Ald. αὐτήν. 64 Aq. περιώδευσα. 65 S. καὶ διαθρῆσαι. 66 Aq. λογισμόν. 67 Ald. σκληρίαν. 68 Alex. παραφοράν. S. ἔννοιαν θορυβώδη. 69 Alex. Ald. C. αὐτὴν πικρότερον (Ald. C. πικροτέραν) ὑπὲρ θάνατον. 70 Alex. θηρεύματα. 71 C. σαγήνη. Ald. σαγήνην. 72 Ald. καρδίαν. 73 S. αἱ χεῖρες. 74 S. ἀρεστὸς τῷ θεῷ. 75 Ald. ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐξαρθήσεται. 76 S. ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἁλώσεται. 77 C. μιά. Aq. ἓν πρὸς ἓν εὑρεῖν λογισμὸν ἐπιζητεῖ ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον. 78 Alex. ἐζήτησεν. 79 Aq. Μόνον ἴδε.

το εὗρον

το εὗρον, ὃ ἐποίησεν [80] ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον [81] εὐθῆ· καὶ αὐτοὶ [82] ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς. [83] Τίς οἶδε [84] σοφούς, καὶ τίς οἶδε λύσιν ῥήματος;

Κεφ. η'. 8.

1 Σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ [1] πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

2 Στόμα βασιλέως φύλαξον, [2] καὶ [3] περὶ λόγου 3 [4] ὅρκου Θεοῦ Μὴ σπουδάσῃς, ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσῃ· μὴ στῇς ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι [5] πᾶν [6] ὃ ἐὰν θελήσῃ ποιήσει, 4 [7] Καθὼς [8] βασιλεὺς [9] ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ 5 αὐτῷ, Τί [10] ποιεῖς; Ὁ φυλάσσων ἐντολὴν, [11] οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρὸν, καὶ καιρὸν 6 κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ. Ὅτι [12] παντὶ πράγματί ἐστι [13] καιρὸς [14] καὶ κρίσις, [15] ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου [16] πολλὴ ἐπ' αὐτόν. 7 [17] Ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, [18] ὅτι καθὼς [19] ἔσται, τίς ἀναγγελεῖ [20] αὐτῷ; 8 [21] Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι, τοῦ κωλῦσαι σὺν τὸ πνεῦμα· καὶ οὐκ ἔστιν [22] ἐξουσία [23] ἐν ἡμέρᾳ θανάτου, καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀ- 9 σέβεια [24] τὸν παρ' αὐτῆς. Καὶ [25] σύμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου [26] εἰς πᾶν τὸ ποίημα ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ἥλιον, [27] τὰ ὅσα [28] ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ 10 κακῶσαι αὐτόν. Καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσαχθέντας, [29] καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπῃνέθησαν ἐν τῇ πόλει, [30] ὅτι οὕτως ἐποίησαν. καί γε τοῦτο ματαιότης.

11 [31] Ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη ἀντίρρησις ἀπὸ τῶν [32] ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχὺ, διὰ τοῦτο [33] ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ 12 ποιῆσαι τὸ πονηρόν. Ὃς ἥμαρτεν ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν· [34] ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ, [35] ὅτι ἔστιν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν Θεὸν, ὅπως φοβῶνται 13 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ, ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ. 14 Ἔστι [36] ματαιότης ἣ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, [37] ὅτι φθάνει [38] ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς, ὅτι [39] φθάνει [40] πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων. εἶ- 15 πα, Ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. Καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ [41] φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· [42] καὶ αὐτὸ [43] συμπροσέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ, [44] ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ 16 Θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. [45] Ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν, καὶ τοῦ ἰδεῖν [46] τὸν περισπασμὸν τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς. [47] ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον [48] ὀφθαλ- 17 μοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων. [49] Καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν [50] σὺν τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· [51] ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ [52] ζητῆσαι, καὶ οὐχ εὑρήσει. καί γε ὅσα ἂν εἴπῃ [53] σοφὸς τοῦ γνῶναι, οὐ δυνήσεται τοῦ εὑρεῖν. ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα [54] εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο.

Κεφ. θ'. 9.

1 [1] Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι

---

80 *Alex.* ὁ κύριος. 81 *Alex.* * εὑρέθη. 82 *S.* περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνῃ. 83 *Ald.* Τίς οἶδε σοφόν. 84 *Ald.* σοφίαν.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex.* πρόσωπον, καὶ ἀναιδής. 2 *S.* καὶ παραβῆναι ὅρκον Θεοῦ μὴ σπεύσῃς. 3 *Ald.* λόγους. 4 *Alex.* ὅρκου Μὴ σπουδάσῃς. 5 πᾶν *Ald. C.* deest. 6 *Alex.* ὃ ἂν θελήσει. 7 *S.* διὰ τὸν λόγον βασιλέως ἐξουσιαστικὸν εἶναι. 8 *Ald.* βασιλέως. 9 *Alex.* ἐξουσιάζων λαλεῖ, καὶ τίς. 10 *Alex.* ποιήσεις. 11 *S.* οὐ πειραθήσεται πράγματος πονηροῦ. 12 *Ald.* ἐν παντί. 13 *S.* καιρὸς χρείας καὶ τρόπος. 14 *Ald.* κρίσεως. 15 *S.* ἡ γὰρ κάκωσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ κατ' αὐτοῦ. 16 *Ald.* ἐστὶ πολλή. 17 *S* ὅτι οὐκ ἐπίσταται. 18 *S.* τίς γὰρ τὰ ἐσόμενα ἀναγγελεῖ αὐτῷ. 19 *Ald.* ἐστι 20 *Alex.* αὐτοῖς. 21 *S.* οὐδὲ ἐστι παρατάξασθαι εἰς πόλεμον. 22 *Alex. Ald. C.* ἐξουσιάζων. 23 *Alex.* ἡμέρας θανάτου. 24 *S.* ἔχοντα αὐτήν. 25 *Alex.* σύνπαν. 26 *Alex.* εἰς πᾶν ποίημα. 27 *Aq.* καιρὸς ὡς ἐκυρίευσεν ὁ ἄνθρωπος. *S.* ἔστιν ὅτε ἐξουσίασεν ἄνθρωπος ἀνθρώπου εἰς κακὸν ἑαυτοῦ. 28 *Alex.* ἐξουσιάζεται. 29 *Aq.* καὶ ἦλθον ἐκ τόπου ἁγίου. *S.* καὶ ὁπότε περιῆσαν, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἀνεστρέφον. 30 *S.* ὡς δίκαια πράξαντες. 31 *S.* διὰ γὰρ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν ἀπόφασιν. 32 *Alex.* ποιούντων πονηρόν. *C.* τοιούτων τὸ πονηρόν. 33 *Aq.* ἐτόλμησαν. *S.* ἀφόβῳ καρδίᾳ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων κακουργοῦσιν· ἁμαρτὼν γὰρ ὁ κακοῦργος, ἀπέθανε μακροθυμίας γενομένης αὐτῷ. 34 *Alex. & C.* ὅτι καί γε. 35 *Alex.* ὅτι ἔσται. 36 *S.* ἄπορον. ut & mox in fine versus. 37 *Alex.* ὅτι φθάννει. 38 *Alex. & C.* πρὸς αὐτούς. 39 *Alex.* φθάννει. *S.* οἷς συμβαίνει κατὰ τὰ ἔργα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶ παράνομοι οἷς συμβαίνει ὡς πράξασι κατὰ τὰ ἔργα τῶν δικαίων. 40 *Ald.* ἐπ'. 41 *Alex. Ald. C.* τοῦ φαγεῖν. 42 *S.* ὃ μόνον συμπαρέσεται. 43 *Ald.* συμπορεύσεται. 44 *Alex. Ald. C.* ἃς ἔδωκεν. 45 *S.* διὸ ἔταξα. 46 *Alex.* τὸν πειρασμόν. *S.* ἀσχολίαν. 47 ὅτι *Ald.* deest. 48 *Alex.* ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστιν βλέπειν. 49 *S.* καὶ κατέμαθον, ὅτι πάντων τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ οὐ δύναται ὁ ἄνθρωπος ἐξευρεῖν. 50 *S.* οὐδὲ ἓν ἔργον πραττόμενον. 51 *Alex.* ὅσα ἐὰν ποιήσῃ. 52 *Ald.* εὑρεῖν. 53 *Alex.* ὁ σοφός. 54 *Alex.* εἰς τὴν καρδίαν.

Cap. 9. 1 *Ms. Alex. & Comp. ed.* Ὅτι οἱ δίκαιοι.

αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ, [2] καί γε ἀγάπην καί γε μῖσος οὐκ ἔστιν [3] εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ 2 πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν, [4] Ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσι. συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ [5] καὶ τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, [6] καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι· [7] ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁμαρτάνων, ὡς ὁ ὀμνύων καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φο- 3 βούμενος. Τοῦτο [8] πονηρὸν ἐν [9] παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι συνάντημα ἓν τοῖς πᾶσι. καί γε καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ, καὶ [10] περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν, [11] καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. 4 Ὅτι [12] τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας; ἔστιν ἐλπίς, [13] ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς 5 ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν. Ὅτι οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι [14] ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐ- 6 τῶν. Καί γε ἀγάπη αὐτῶν, καί γε μῖσος αὐτῶν, καί γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο· [15] καί γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι [16] εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥ- 7 λιον. Δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον σου, καὶ πίε [17] ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, [18] ὅτι ἤδη [19] εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά 8 σου. Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον [20] ἐπὶ κεφαλῆς σου [21] μὴ 9 [22] ὑστερησάτω. Καὶ [23] ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς ἧς ἠγάπησας [24] πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς [25] ματαιότητός σου, τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν [26] ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου [27] ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ 10 τὸν ἥλιον. Πάντα ὅσα ἂν [28] εὕρῃ ἡ χείρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμίς σου ποίησον, ὅτι οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις καὶ σοφία ἐν ᾅδῃ, ὅπου [29] σὺ πορεύῃ ἐκεῖ.

11 Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι οὐ [30] τοῖς κούφοις ὁ δρόμος, καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς [31] ὁ πόλεμος, καί γε [32] οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος, καί γε οὐ τοῖς συνετοῖς [33] πλοῦτος, καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα 12 [34] συναντήσεται [35] σύμπασιν αὐτοῖς. [36] Ὅτι καί γε οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος [37] τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ [38] κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι· ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονηρόν, ὅταν ἐ- 13 πιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. Καί γε τοῦτο εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, [39] καὶ μεγάλη ἐστὶ 14 πρός με· Πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες [40] ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτήν, καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' 15 αὐτὴν [41] χάρακας μεγάλους· Καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα [42] σοφόν, καὶ διασώσῃ [43] αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πέ- 16 νητος ἐκείνου. Καὶ εἶπα ἐγώ, Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν· καὶ σοφία τοῦ πένητος [44] ἐξουδενωμένη, [45] καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ [46] εἰσ- 17 ακουόμενοι. Λόγοι σοφῶν [47] ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν [48] ἀ- 18 φροσύναις. Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκεύη [49] πολέμου· καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει [50] ἀγαθωσύνην πολλήν.

Κεφ. ι΄. 10.

1 [1] Μυῖαι [2] θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ 2 δόξαν ἀφροσύνης [3] μεγάλην. Καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ καρδία ἄφρονος εἰς 3 ἀριστερὸν αὐτοῦ. Καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορεύηται, καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ [4] ἃ

---

2 S. πρὸς τε γὰρ, οὐ φιλίαν οὐδὲ ἔχθραν ἐπίσταται ὁ ἄνθρωπος. 3 Ald. ὁ ἄνθρωπος εἰδώς· τά. 4 S. ἅπαντα ὅμοια. 5 C. καὶ ἐν τῷ. 6 Alex. τῷ καθαρῷ. 7 Ald. καὶ ὡς. 8 Alex. τὸ πονηρόν. 9 S. πᾶσι τοῖς συμβαίνουσιν. 10 Aq. πλάνη. S. αὐθάδεια. 11 S. τὰ γὰρ τελευταῖα εἰς νεκρούς. 12 S. τίς γὰρ εἰς ἀεὶ διατελέσει ζῶν; 13 S. κυνὶ ζῶντι βέλτιόν ἐστιν, ἢ λέοντι τεθνηκότι. 14 Alex. * ἐπλήσθη. 15 Alex. καὶ μερίς. 16 Alex. εἰς αἰῶνα. 17 S. μετ' εὐφροσύνης. 18 Alex. ὅτι εὐδόκησεν. 19 S. ἐξήτασεν. 20 Alex. ἐπὶ κεφαλήν. 21 S. οὐ μὴ διαλιπέτω. 22 Ald. C. στερησάτω. 23 S. ἀπόλαυσον ζωῆς. 24 sic quoque hab. Hier. Aq. πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτμοῦ σου. 25 Ald. νεότητος. 26 Ald. C. ἥλιον πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου, ὅτι. 27 Ald. ὃ μοχθεῖς. 28 S. ἐφίκηται. 29 Ald. συμπορεύῃ. 30 S. τὸ φθάσαι δρόμον. 31 S. τὸ κρατῆσαι πολέμου. 32 Alex. C. οὐ τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος. Ald. αὐτῷ σοφῷ οὐ τὶς ἄρτος. S. πορίσαι τροφήν. 33 Alex. ὁ πλοῦτος. 34 S. συγκυρήσει. 35 Alex. C. τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. 36 Alex. & C. Καί γε οὐκ ἔγνω. 37 S. τὴν εὐκαιρίαν αὐτοῦ. 38 Aq. πονηρῷ. 39 S. καὶ μεγάλη δοκεῖ μοι. Aq. παρ' ἐμοί. 40 Ald. αὐτῆς. 41 S. ἀποτείχισμα. 42 Alex. καὶ σοφόν, καὶ διασώσει. 43 Ald. αὐτοῖς. 44 S. κατεφρονήθη. 45 Alex. καὶ λόγοι. 46 Alex. & C. εἰσὶν ἀκουόμενοι. Ald. εἰσὶ ἠκουσμένοι. 47 Sch. μετὰ προσηνείας, μᾶλλον ἢ κραυγὴ ἐξουσιάζοντος ἐν ἀνοήτοις. 48 Ald. ἀφροσύνῃ. 49 Aq. πολεμικά. 50 S. ἀγαθὰ πολλά.

Cap. 10. 1 Sch. Μυιῶν θάνατος σήψει ἔλαιον εὐῶδες μυρεψοῦ. 2 Comp. θανοῦσαι. 3 C. μεγάλης. 4 S. ἃ ὑπολαμβάνει.

λογιεῖ-

4 λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. Ἐὰν πνεῦμα τοῦ [5] ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σὲ, τόπον σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρ-
5 τίας μεγάλας. [6] Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, [7] ὡς ἀκούσιον [8] ἐξῆλθεν ἀπὸ προσ-
6 ώπου [9] ἐξουσιάζοντος. [10] Ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις, [11] καὶ πλούσιοι ἐν ταπει-
7 νῷ καθήσονται. Εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους, καὶ ἄρχοντας [12] πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς
8 γῆς. Ὁ ὀρύσσων [13] βόθρον, [14] εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται· καὶ καθαιροῦντα φραγμὸν, δή-
9 ξεται αὐτὸν ὄφις. [15] Ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς· σχίζων ξύλα κινδυ-
10 νεύσει ἐν αὐτοῖς. Ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε· καὶ δυνάμεις δυναμώσει, καὶ περισσεία [16] τῷ ἀνδρὶ οὐ
11 σοφία. Ἐὰν δάκῃ ὄφις [17] ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι περισσεία τῷ ἐπᾴδοντι.
12 Λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χείλη ἄφρο-
13 νος [18] καταποντιοῦσιν αὐτόν. Ἀρχὴ [19] λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη στό-
14 ματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, [20] Καὶ ὁ ἄφρων [21] πληθύνει λόγους. οὐκ ἔγνω [22] ἄνθρωπος τί [23] τὸ γενόμενον, [24] καὶ τί τὸ ἐσόμενον, [25] ὅ, τι ὀπίσω αὐτοῦ [26] τίς [27] ἀναγγε-
15 λεῖ αὐτῷ; Μόχθος [28] τῶν ἀφρόνων [29] κακώσει αὐτοὺς, [30] ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι
16 εἰς πόλιν. Οὐαί σοι [31] πόλις ἧς ὁ βασιλεύς σου νεώτερος, καὶ οἱ ἄρχοντές σου
17 [32] πρωῒ ἐσθίουσι. Μακαρία [33] σὺ γῆ, ἧς ὁ βασιλεύς σου υἱὸς [34] ἐλευθέρων, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται [35] ἐν δυνά-
18 μει, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται. Ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χει-
19 ρῶν [36] στάξει ἡ οἰκία. Εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον, [37] καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ εὐφρανθῆναι ζῶντας, [38] καὶ [39] τοῦ ἀργυρίου [40] ταπεινώσει
20 [41] ἐπακούσεται [42] τὰ πάντα. Καί γε [43] ἐν συνειδήσει σου [44] βασιλέα μὴ [45] καταράσῃ, καὶ ἐν ταμιείοις κοιτώνων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φωνήν σου, καὶ ὁ [46] ἔχων [47] τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

Κεφ. ιά. 11.

1 Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει [1] ἡμερῶν εὑρήσεις αὐ-
2 τόν. Δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ, καί γε τοῖς ὀκτὼ, ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν
3 ἐπὶ [2] τῆς γῆς. [3] Ἐὰν πληρωθῶσι τὰ νέφη ὑετοῦ, ἐπὶ τὴν γῆν [4] ἐκχέουσι· καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ Νότῳ, καὶ ἐὰν ἐν τῷ Βοῤῥᾷ, τόπῳ οὗ πεσεῖται τὸ [5] ξύλον, [6] ἐκεῖ ἔσται.
4 Τηρῶν ἄνεμον οὐ [7] σπείρει, καὶ βλέπων ἐν ταῖς
5 νεφέλαις οὐ θερίσει. [8] Ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος, ὡς ὀστᾶ ἐν γαστρὶ [9] κυοφορούσης, οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅσα ποιήσει τὰ σύμπαντα.
6 [10] Ἐν τῷ πρωῒ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου, [11] καὶ ἐν [12] ἑσπέρᾳ μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον [13] στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο
7 ἐπὶ τὸ αὐτὸ, [14] ἀγαθά. Καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν
8 ἥλιον. Ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, [15] ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται

---

5 S. ἄρχοντος ἐπέλθῃ σοι, τοῦ τόπου σου μὴ ἐκστῇς, ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά. 6 S. Ἔστι κακόν. 7 S. ἐν ἀγνοίᾳ ἐξελθὸν ἐξ ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιάζοντος. 8 Alex. & C. ὃ ἐξῆλθεν. 9 Alex. τοῦ ἐξουσιάζοντος. 10 Aq. Ἔδωκε τὸν ἄφρονα ἐν ὑψώμασι μεγάλοις. 11 S. πλουσίους δὲ ταπεινοὺς καθημένους. 12 Alex. ὡς δούλους πορευομένους. 13 Th. βόθυνον. 14 Alex. ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται, καὶ ὁ κυλίων λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει· καὶ καθαιροῦντα. 15 Aq μεταλιθῶν λίθους σπασθήσεται. S. μετεωρῶν λίθους κακωθήσεται. 16 Alex. τοῦ ἀνδρείου (al. ἀνδρείου) σοφία. Ald. τοῦ ἀνδρὸς σοφία. C. τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία. S. περιέχει δὲ ὁ γοργευσάμενος εἰς σοφίαν. sic quoque supra cap. 2. & cap. 4. Sym. pro ἀνδρείαν, ponit γοργότητα. Greg. vero hæc sic explicat: Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ συγκομίζων, καὶ ἐπαύξων αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ ἄδικον καὶ ὠκύμορον δύναμιν. 17 Aq. ἀπούσης ἐπῳδῆς. S. ἐν οὐκ ἐπαοιδῷ. 18 Alex. καταποντίσουσιν. 19 λόγων C. deest. 20 Καὶ Ald. deest. S. Καὶ ἀνόητος πολλὰ λαλήσει. 21 C. πληθυνεῖ. 22 Alex. ὁ ἄνθρωπος. 23 Ald. τὸ γινησόμενον. S. τὰ γινόμενα. 24 S. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐσόμενα. 25 Ald. τί. 26 Ald. καὶ τίς. 27 Alex. & C. ἀπαγγελεῖ. 28 Alex. τοῦ ἄφρονος. sic Sch. 29 Alex. σκοτώσει αὐτόν. Ald. C. κοπώσει αὐτοὺς (Ald. αὐτόν.) 30 S. οὐ γὰρ ἐπίσταται ἀπελθεῖν εἰς πόλιν. 31 S. γῆ. 32 Alex. & C. ἐν πρωΐᾳ. Ald. πρωΐας. 33 σὺ Ald. deest. 34 Alex. C. ἐλευθέρου. 35 S. μετὰ ἀνδραγαθίας. 36 Alex. στενάξει. 37 Alex. C. καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας. 38 S. ἀργύριον δὲ εὐχρηστήσει εἰς πάντα. 39 Ald. τῷ ἀργυρίῳ. 40 ταπεινώσει Alex. Ald. C. deest. 41 C. ὑπακούσεται. 42 Alex. & C. σὺν τὰ πάντα. 43 C. σὺ ἐν. 44 Ald. πλούσιον, μηδὲ βασιλέα, & ponit post καταράσῃ. 45 S. λοιδορήσῃς. 46 Alex. ἔχων πτέρυγας. 47 Aq. πτερωτά.

Cap. 11. 1 Mſ. Alex. τῶν ἡμερῶν. 2 Ald. γῆς. 3 Alex. Ald. C. Ἐὰν πληρωθῶσιν. 4 Aq. ἐκκενώσουσι. 5 S. δένδρα. 6 S παραμενοῦσιν [illegible]. 7 Ald. C. σπερεῖ. 8 Aq. ἐν ᾧ οὐκ εἶ σὺ εἰδώς. S. μὴ οἶδας πότερον παρέσται ὁ ἄνεμος. 9 Alex. τῆς κυοφορούσης. 10 Alex. & C. Ἐν πρωΐᾳ. S. Πρωΐμον. 11 S. ἀλλὰ καὶ ὄψιμον· καὶ μὴ καταλιμπανέτω ἡ χείρ σου. 12 Ald. ἡμέρα. 13 Aq. εὐθετήσει. S. εὑρήσει (f. εὐαρεστήσει.) 14 Alex. ἀγαθόν. 15 S. καὶ διὰ πάντων εὐφρανθήσεται.

καὶ [16] μνη-

καὶ [16] μνησθήσονται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους, ὅτι πολλαὶ ἔσονται. πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης.

9 Εὐφραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου, καὶ [17] ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου, καὶ [18] περιπάτει ἐν ὁδοῖς [19] καρδίας σου ἄμωμος, [20] καὶ μὴ ἐν ὁράσει ὀφθαλμῶν σου· καὶ γνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ Θεὸς [21] ἐν κρίσει.

10 [22] Καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, [23] καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 Καὶ μνήσθητι τοῦ [1] κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, [2] ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν [3] αἱ ἡμέραι τῆς [4] κακίας, καὶ [5] φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἐρεῖς, Οὐκ ἔστι μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα.

2 [6] Ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς, καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ [7] ἐπιστρέψουσι τὰ νέφη [8] ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ.

3 Ἐν ἡμέρᾳ [9] ᾗ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ [10] διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως, [11] καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι ὅτι ὠλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν [12] αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς·

4 Καὶ κλείσουσι [13] θύρας ἐν ἀγορᾷ, [14] ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς τῆς ἀληθούσης. καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, [15] καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ᾄσματος.

5 [16] Καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄψονται, καὶ [17] θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ [18] ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, [19] καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη [20] ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι.

6 [21] Ἕως [22] ὅτου μὴ ἀνατραπῇ [23] τὸ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου, [24] καὶ [25] συντριβῇ τὸ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου, καὶ συντριβῇ [26] ὑδρία [27] ἐπὶ τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον,

7 Καὶ [28] ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα [29] ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό;

8 [30] Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιότης.

9 Καὶ [31] περισσὸν ὅτι ἐγένετο [32] Ἐκκλησιαστὴς σοφός, [33] ὅτι ἐδίδαξε γνῶσιν [34] σὺν τὸν ἄνθρωπον, καὶ [35] οὖς [36] ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν.

10 Πολλὰ [37] ἐζήτησεν Ἐκκλησιαστὴς τοῦ εὑρεῖν λόγους [38] θελήματος, [39] καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους ἀληθείας.

11 [40] Λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα, καὶ ὡς ἧλοι [41] πεφυτευμένοι, οἳ παρὰ τῶν [42] συνθεμάτων

12 ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός. [43] Καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν υἱέ μου [44] φύλαξαι· [45] τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσις σαρκός.

13 Τέλος λόγου, τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν Θεὸν φοβοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε· ὅτι [46] τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος.

14 [47] Ὅτι [48] σύμπαν τὸ ποίημα [49] ὁ Θεὸς ἄξει ἐν κρίσει, [50] ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, [51] ἐὰν ἀγαθὸν καὶ [52] ἐὰν πονηρόν.

*

---

16 *Ald.* μνησθήσονται. *Aq.* μεμνήσθω τῶν ἡμερῶν. 17 *S.* ἐν ἀγαθῷ ἴσω. 18 *Alex.* περιπατεῖ. 19 *Ald.* καρδία. 20 *Alex. C.* καὶ ἐν ὁράσει. 21 *Ald.* εἰς κρίσιν.
22 *Comp.* facit hunc versum initium cap. sequentis.
23 *Alex. Ald. C.* καὶ παράγαγε.

Cap. 12. 1 *Comp.* κτήσαντος. 2 *Alex.* & *C.* ἕως οὗ. *S.* πρὶν ἐλθεῖν τὰς ἡμέρας τῆς κακώσεώς σου. 3 *Alex.* ἡμέραι τῆς. 4 *Alex.* & *Ald.* κακίας σου, καὶ. 5 *Alex.* φθάσωσιν. 6 *S.* πρίν. 7 *Alex.* ἐπιστρέψωσιν.
8 *Alex.* ὀπίσω ὑετοῦ. 9 *Alex.* ᾗ ἄν. 10 *S.* διαφθαρῶσιν οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροί. 11 *S.* καὶ ἀργηθῶσιν οἱ μύλοι. 12 *S.* αἱ ὁράσεις διὰ τῶν ὀπῶν. 13 *Alex.* & *C.* θύραν. 14 *S.* ἀχρειωθείσης τῆς φωνῆς. 15 *Aq.* καὶ κλιθήσονται πάντα τὰ τῆς ᾠδῆς. 16 *Alex. Ald. C.* Καί γε ἀπὸ ὕψους. *Hier.* *sed & ab excelsis timebunt.* Sunt autem affinia Hebr. verba, quorum alterum, *timere* significat, alterum, *videre.* in Hebr. quidem est, *timebunt.* at *Hier.* scribit *S.* interpretatum esse, *Super hac etiam de excelso videbunt.* 17 *Ald.* θάμβος. *Aq.* τρόμῳ τρομήσουσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 18 *Alex.* ἀνθήσει. 19 *S.* καὶ διαλυθῇ ἡ ἐπίπονος. 20 *Alex.* ἄνθρωπος. 21 *S.* καὶ πρὶν ἢ κοπῆναι ἀπὸ χοινίου τοῦ ἀργυρίου. 22 *C.* οὗ. 23 *Alex.* χοινίον. 24 *S.* καὶ ἐλαθῇ τὸ περι-φερὲς, καὶ συνθραυσθῇ. 25 *Alex.* & *C.* συνθλιβῇ.
26 *Alex.* ἡ ὑδρία. 27 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπὶ τὴν πηγήν.
28 *Alex.* ἐπιστρέψει. 29 *Alex.* ἐπιστρέψει. 30 *Aq.* ἀτμὸς ἀτμίδων. 31 *S.* ὑπερβάλλον. 32 *Alex.* ὁ Ἐκκλησιαστής. 33 *Alex. Ald.* καὶ ὅτι. 34 *C.* τὸν λαόν.
35 *Aq.* ἠνωτίσατο καὶ ἠρεύνησε. 36 *Ald.* ἐξιχνίασε.
37 *S.* κατεσκεύασε παροιμιαστής. 38 *Aq.* χρείας, καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς. *Sch.* χρειώδεις. 39 *Alex.* γεγραμμένον. 40 *C.* Λόγον. 41 *Alex.* πεπυρωμένοι. *Ald.* πυρωμένοι. *Hier.* *Et quasi clavi in altum defixi.* *Greg.* ἐπεγείρει ψυχὰς, καὶ νύττει οὐχ ἧττον τὰ τῶν σοφῶν παραγγέλματα, ἢ διατίθεται τὰ σώματα βουκέντρῳ, ἢ ἥλῳ ἐμπερονηθέντα. *Sch.* Ἀκ. καὶ Θ. πεφυτευμένοι· πεπηγότες. 42 *Alex.* συναγμάτων. *Sch.* συνταγμάτων, συναντημάτων.
43 Καὶ *C.* deest. 44 *Alex. Ald. C.* φυλάσσου. *Sch* φύλαξαι. 45 *Ald.* βιβλία ποιῆσαι πολλά. 46 *Sch.* τοῦτο γὰρ ὅλος ὁ ἄνθρωπος. 47 *Aq.* πᾶσαν γὰρ πρᾶξιν.
48 *Alex.* σύνπαν. 49 *Alex.* & *C.* ἄξει ὁ Θεός. 50 *S.* περὶ παντὸς παροραθέντος, ἐάν τε ἀγαθὸν, ἐάν τε κακόν.
51 *Ald.* ἐάν τε. 52 *Ald.* ἐάν τε. * *Alex.* Ἐκκλησιαστής.

Ἆ Σ Μ Α.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ἆσμα ᾀσμάτων, ὅ ἐστι [2] Σαλωμών.
2 Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον,
3 Καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα. μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά [3] σου·
4 διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε, [4] Εἵλκυσάν [5] σε· ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν. [6] εἰσήνεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ [7] ταμεῖον αὐτοῦ. [8] ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν σοί· ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον·
5 [9] εὐθύτης ἠγάπησέ σε. [10] Μέλαινά [11] εἰμι ἐγὼ καὶ καλὴ θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηδάρ, ὡς [12] δέρρεις Σαλωμών.
6 Μὴ [13] βλέψητέ με ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι [14] παρέβλεψέ με ὁ ἥλιος· υἱοὶ μητρός μου [15] ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν, ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ [16] ἐφύλαξα.
7 Ἀπάγγειλόν μοι ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου, ποῦ [17] ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ, μήποτε γένωμαι [18] ὡς [19] περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἑταίρων σου.
8 Ἐὰν μὴ γνῷς σεαυτὴν ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν, [20] ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων, καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου ἐπὶ σκηνώμασι τῶν [21] ποιμένων.
9 Τῇ ἵππῳ μου [22] ἐν ἅρμασι Φαραὼ ὡμοίωσά σε ἡ πλησίον μου.
10 Τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου [23] ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου [24] ὡς
11 ὁρμίσκοι; [25] Ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι [26] μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου,
12 [27] Ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρ-
13 δος μου ἔδωκεν ὀσμὴν αὐτοῦ. [28] Ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς [29] ἀδελφιδός μου [30] ἐμοί, ἀναμέσον τῶν μαστῶν μου [31] αὐλισθήσεται.
14 Βότρυς [32] τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν
15 [33] ἀμπελῶσιν Ἐγγαδδί. Ἰδοὺ εἶ καλὴ [34] ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή. [35] ὀφθαλμοί
16 σου περιστεραί. Ἰδοὺ εἶ καλὸς [36] ἀδελφιδός μου, καί γε [37] ὡραῖος [38] πρὸς κλίνῃ ἡμῶν
17 [39] σύσκιος. Δοκοὶ [40] οἴκων ἡμῶν κέδροι, [41] φατνώματα ἡμῶν [42] κυπάρισσοι.

Κεφ. β΄. 2.

1 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, [1] κρίνον τῶν κοιλάδων.
2 Ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν, οὕτως [2] ἡ πλησίον μου ἀναμέσον τῶν θυγατέρων.
3 Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως [3] ἀδελφιδός μου ἀναμέσον τῶν υἱῶν. [4] ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα, καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς
4 αὐτοῦ γλυκὺς [5] ἐν λάρυγγί μου. Εἰσαγάγετέ με εἰς [6] οἶκον τοῦ οἴνου, [7] τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην.
5 [8] Στηρίσατέ με ἐν μύροις, [9] στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι [10] τετρωμένη
6 ἀγάπης ἐγώ. Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ [11] περιλήψεταί με.
7 Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ [12] ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· ἐὰν ἐγείρητε καὶ [13] ἐξεγείρητε τὴν ἀγά-
8 πην [14] ἕως οὗ θελήσῃ. [15] Φωνὴ [16] ἀδελφιδοῦ μου, ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη,
9 διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς. [17] Ὅμοιός ἐ-

Cap. 1. 1 *Mſ. Alex.* Ἄσματα ᾀσμάτων. 2 *Alex.* τῷ Σαλωμών. *C.* τῷ Σολομῶντι. 3 *Alex.* σοι. 4 *Aq.* Ἕλκυσόν με. *S.* Ἕλκε με. 5 *C.* με. 6 *S.* εἰσαγαγέτω με. 7 *Alex.* ταμιεῖον. 8 *S.* ἱλαρευσώμεθα. 9 *S.* οἱ εὐθεῖς οἱ ἀγαπῶντές σε. 10 *Sch.* εὐπρεπής. 11 *Alex.* & *C.* εἰμι καὶ καλή. 12 *C.* δέρρις. *Aq.* & *S.* σκηναί. 13 *C.* βλέψητε ὅτι. 14 *Aq.* συνέκαυσέ με. *S.* παρενέβλεψέ με. *Th.* περιέφρυξέ με. 15 *S.* διεμαχέσαντό μοι· κατεστάθην φύλαξ ἀμπελώνων. 16 *Alex.* ἐφύλαξαν. 17 *Alex.* ποιμανεῖς. 18 *Ald.* ὡσεί. 19 *S.* ῥεμβομένη. 20 *S.* ἐξελθοῦσα πορεύου κατὰ τὰ ἴχνη τῶν ποιμνίων. *Aq.* ἔξελθε σεαυτῇ. *a. interp.* ἔξελθε σὺ ὄπισθεν. 21 *Alex.* ποιμνίων σου. ſic & *Sch.* *S.* παρὰ τὰς σκηνὰς τῶν ποιμένων. 22 *Alex.* ἐπ' ἅρμασιν. 23 *Alex.* ὡς * στρυγόνες. 24 *Alex.* ὡς ὁρμίσκος. 25 *S.* περίβλεπτα χρυσία. *V. ed.* στρεπτοῦ χρυσίου. 26 *S.* μετὰ ποικιλμάτων. *V. ed.* ἐν κέγχροις, *a. int.* μετὰ ῥαντῶν. 27 *Aq.* ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ. *S.* ἐν ἀναπαύσεσιν. 28 *Aq.* Ἀπόδεκτος σμύρνης. 29 *S.* ὁ ἀγαπητός μου. *V. ed.* ὁ ἑταῖρός μου. 30 ἐμοὶ *Ald.* deeſt. 31 *S.* αὐλιζόμενος. 32 *V. ed.* κύπρινος. 33 *S.* τοῖς ἐν γαδδί. 34 *Aq.* φίλη μου. *S.* ἑταίρα μου. 35 *Alex.* ὀφθαλμός σου. 36 *Alex.* ὁ ἀδελφιδός. 37 *VI. ed.* τερπνός. 38 *Ald.* κλίνη. *C.* πρὸς κλίνην. 39 *Aq.* εὐθαλής. 40 οἴκων *Ald.* deeſt. 41 *S.* αἱ φατνώσεις. 42 *Aq.* βοραθῖναι.

Cap. 2. 1 *Aq.* καλύκωσις τοῦ Σαρών. 2 *Aq.* φίλη. *V. ed.* ἀγαπητή. 3 *S.* ὁ ἀγαπητός μου. 4 *S.* ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ. 5 *S.* τῷ φάρυγγί μου. 6 *S.* τὸν οἰνῶνα. 7 *S.* ἐπιστορεύσατέ μοι ἀγάπην. 8 *S.* ἐπανακλίνετέ με ἐν ἄνθει. 9 *Alex.* στοιβάσατε ἐν μήλοις. *Sch.* περικυκλώσατέ με. 10 *S.* τετρωμένη γὰρ φίλτρῳ. 11 *S.* περιπλεκέσθω μοι. 12 *Alex.* ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν. 13 *Sch.* ἐξυπνίσητε. 14 *Sch.* ἕως ἄν. 15 *C.* Φωνῆ. 16 *Aq.* ἀγαπητοῦ μου. *cat. intt.* παρ' ἀδελφοῦ μου.

σιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἢ [17] νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθήλ. ἰδοὺ [18] οὗτος [19] ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύπτων διὰ τῶν θυρί-
10 δων, ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων. [20] Ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου, καὶ λέγει μοι, Ἀνάστα, ἐλθὲ ἡ πλησίον μου, καλή μου, περι-
11 στερά μου. Ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν [21] παρῆλθεν, ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ.
12 Τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ, καιρὸς [22] τῆς τομῆς ἔφθακε, φωνὴ [23] τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ
13 γῇ ἡμῶν. Ἡ συκῆ [24] ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, [25] αἱ ἄμπελοι [26] κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμήν. ἀνάστα, ἐλθὲ ἡ πλησίον μου, κα-
14 λή μου, περιστερά μου, [27] καὶ ἐλθέ, Σὺ περιστερά μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, [28] ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος. δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου, καὶ ἀκούτισόν με [29] τὴν φωνήν σου, ὅτι ἡ φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία.
15 [30] Πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς [31] ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας· καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν [32] κυ-
16 πρίζουσαι. Ἀδελφιδός μου ἐμοί, [33] κἀγὼ αὐτῷ· ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,
17 [34] Ἕως οὗ διαπνεύσῃ [35] ἡ ἡμέρα, καὶ [36] κινηθῶσιν αἱ σκιαί. ἀπόστρεψον, ὁμοιώθητι σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων [37] ἐπὶ [38] ὄρη κοιλωμάτων.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ἘΠὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν, ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου· ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν· ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέ
2 μου. Ἀναστήσομαι [1] δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου· ἐζήτησα
3 αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗρον [2] αὐτόν. Εὕροσάν με [3] οἱ τηροῦντες, οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει. Μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου, ἴδετε;
4 Ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ εὗρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου. ἐκράτησα αὐτὸν, καὶ οὐκ [4] ἀφῆκα αὐτὸν, ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρός μου, καὶ [5] εἰς ταμεῖον τῆς συλ-
5 λαβούσης με. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἰερουσαλὴμ [6] ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀ-
6 γάπην ἕως ἂν θελήσῃ. Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, [7] ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη σμύρναν καὶ λίβανον [8] ἀπὸ [9] πάν-
7 των κονιορτῶν μυρεψοῦ; Ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σαλωμὼν, ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς ἀπὸ
8 δυνατῶν Ἰσραήλ· Πάντες κατέχοντες ῥομφαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· [10] ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ [11] ἀπὸ θάμβους ἐν
9 νυξί. Φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς
10 Σαλωμὼν ἀπὸ ξύλων τοῦ Λιβάνου. Στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν [12] ἀργύρεον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρύσεον· [13] ἐπίβασις αὐτοῦ [14] πορφυρᾶ, [15] ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ
11 θυγατέρων Ἰερουσαλήμ. [16] Θυγατέρες Σιὼν ἐξέλθατε, καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ἸΔοὺ εἶ καλὴ ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή· ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ, [1] ἐκτὸς τῆς [2] σιωπήσεώς σου· τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν, αἳ
2 ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. Ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων, αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι [3] διδυμεύουσαι,
3 καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν [4] ἐν αὐταῖς. Ὡς [5] σπαρτίον [6] τὸ κόκκινον χείλη σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία, ὡς λέπυρον [7] ῥοᾶς [8] μῆλόν σου ἐκ-
4 τὸς τῆς σιωπήσεώς σου. Ὡς πύργος Δαυὶδ τράχηλός σου, ὁ ᾠκοδομημένος [9] εἰς [10] θαλπιώθ· χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτὸν, πᾶ-

---

17 *Aq.* τῷ πώλῳ τῶν ἐλάφων. 18 *C.* οὐ. 19 *Alex.* & *C.* ἕστηκεν ὀπίσω. 20 *S.* Φθεγξάμενος. 21 *S.* διεπέρασεν. 22 *S.* τῆς κλαδεύσεως ἤγγικε. 23 *Alex.* τοῦ τρυγόνος. 24 *Aq.* περιέβαλεν. 25 *S.* καὶ τῶν ἀμπέλων ἡ οἰνάνθη. 26 *C.* κυπρίζουσαι. 27 *Ald.* δεῦρο, καὶ ἐλθέ. 28 *C.* ἐχομένη. 29 *Sch.* τοὺς λόγους σου. 30 *Sch.* Συλλάβετε. 31 *S.* διαφθείροντας. 32 *Alex. Ald. C.* κυπρίζουσιν. 33 *S.* κἀγὼ αὐτοῦ, τοῦ ποιμαίνοντος τὰ ἄνθη. *Sch.* ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις. 34 *Aq.* ἕως κοπάσῃ. 35 *Alex.* ἡμέρα 36 *S.* κλιθῶσιν. 37 ἐπὶ *Ald.* deest. 38 al τὰ ὄρη κοιλωμάτων. al. τὰ ὄρη βαιθὴλ, mendose pro βάθηρ, ex Hebr.

Cap 3. 1 *Alex* δὴ κυκλώσω. 2 *Alex. Ald.* αὐτὸν, ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου. Εὕροσαν. 3 *Aq.* οἱ φυλάσσοντες. *S.* οἱ φύλακες, οἱ περιοδεύοντες. 4 *Alex.* ἀφήσω. *Sch.* ἀνήσω. 5 *Alex.* εἰς ταμιεῖον. 6 *Sch.* οἱ λοιποί, κατὰ τῶν δορκάδων, καὶ κατὰ τῶν ἐλάφων τοῦ ἀγροῦ. 7 *S.* ὡς ἀναθυμίασις. 8 *Ald.* ἐκ. 9 *Sch.* παντὸς χνοός. 10 *Aq.* ἀνδρὸς, μάχαιρα αὐτοῦ. 11 *Aq.* ἀπὸ πτοήσεως. *S.* διὰ φόβους νυκτερινούς. 12 *C.* ἀργυροῦ. 13 *C* ἐπιβάσεις. 14 *C.* πορφύρα. 15 *V. ed.* τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν. 16 *Alex.* & *C.* Ἐξέλθατε καὶ ἴδετε θυγατέρες Σιὼν ἐν τῷ βασιλεῖ.

Cap. 4. 1 *V. ed.* ἀπὸ πλήθους τοῦ κάλλους σου. 2 *Comp.* σιωπήσεως· τρίχωμά. 3 *Aq.* διδυμοτόκοι. 4 *Alex.* ἐν αὐτοῖς. 5 *Alex.* σπαρτίον κόκκινον. 6 *Aq.* ἐκ κόκκου 7 *Alex.* τῆς ῥοᾶς. 8 *S.* αἱ παρειαί σου σκεπόμεναι καλύμματι. 9 *C.* ἐν. 10 *Alex.* & *C.* θαλφιώθ. *Aq.* ἐπάλξεις. *S.* ὕψη.

σαι βο-

5 σαι βολίδες τῶν δυνατῶν· Δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος οἱ νεμόμενοι 6 ἐν κρίνοις, [11] Ἕως οὗ [12] διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ [13] πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ λιβάνου. 7 Ὅλη καλὴ [14] εἶ πλησίον 8 μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί. Δεῦρο [15] ἀπὸ Λιβάνου νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ [16] ἀπὸ ἀρχῆς [17] Πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανὶρ καὶ [18] Ἑρμὼν, ἀπὸ [19] μανδρῶν 9 λεόντων, ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. [20] Ἐκαρδίωσας ἡμᾶς [21] ἀδελφή μου νύμφη, ἐκαρδίωσας ἡμᾶς [22] ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου, [23] ἐν μιᾷ 10 ἐνθέματι [24] τραχήλων σου. [25] Τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀδελφή μου, νύμφη; τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου, καὶ ὀσμὴ ἱμα- 11 τίων σου ὑπὲρ πάντα [26] ἀρώματα; [27] Κηρίον ἀποστάζουσι χείλη σου νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου· καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου, 12 ὡς ὀσμὴ Λιβάνου. Κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νύμφη, κῆπος κεκλεισμένος, πη- 13 γὴ ἐσφραγισμένη. Ἀποστολαί σου [28] παράδεισος [29] ῥοῶν μετὰ καρποῦ [30] ἀκροδρύων, 14 κύπροι μετὰ νάρδων· Νάρδος καὶ κρόκος, κάλαμος καὶ κιννάμωμον, μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου, σμύρνα, [31] ἀλὼθ, μετὰ πάντων 15 πρώτων μύρων, [32] Πηγὴ κήπου, καὶ φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ [33] ῥοιζοῦντος ἀπὸ 16 τοῦ Λιβάνου. Ἐξεγέρθητι Βοῤῥᾶ, καὶ ἔρχου Νότε, [34] καὶ διάπνευσον κῆπόν μου, καὶ [35] ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς [1] κῆπον αὐτοῦ, καὶ φαγέτω καρπὸν [2] ἀκροδρύων αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου ἀδελφή μου νύμφη· ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, [3] ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου, ἔπιον οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου. Φάγετε [4] πλησίοι καὶ πίε- 2 τε, καὶ μεθύσθητε [5] ἀδελφοί. Ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ. Φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου κρούει ἐπὶ τὴν θύραν, Ἄνοιξόν μοι [6] ἡ πλησίον μου, ἀδελφή μου, περιστερά μου, τελεία μου· ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη δρόσου, καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων [7] νυκτός. 3 Ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς [8] ἐνδύσομαι αὐτόν; ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μο- 4 λυνῶ αὐτούς; Ἀδελφιδός μου ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ [9] ἡ κοιλία μου ἐθρο- 5 ήθη ἐπ' αὐτόν. Ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, [10] χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν, δάκτυλοί μου [11] σμύρναν πλήρη [12] ἐπὶ χεῖρας τοῦ 6 κλείθρου. Ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου· ἀδελφιδός μου [13] παρῆλθε· [14] ψυχή μου [15] ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτὸν, ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ [16] ὑπήκουσέ μου. 7 Εὕροσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει, ἐπάταξάν με, [17] ἐτραυμάτισάν με· ἦραν τὸ [18] θέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν 8 τειχέων. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, [19] τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγάπης [20] ἐγώ 9 εἰμι. Τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀ- 10 δελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς; Ἀδελφιδός μου [21] λευκὸς καὶ πυῤῥὸς, [22] ἐκλελο- 11 χισμένος ἀπὸ μυριάδων. Κεφαλὴ αὐτοῦ [23] χρυσίον [24] κεφάζ, βόστρυχοι αὐτοῦ [25] ἐ- 12 λάται, μέλανες ὡς κόραξ. Ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ [26] πληρώματα ὑδάτων, [27] λελουσμέναι ἐν γάλακτι, καθήμεναι 13 [28] ἐπὶ πληρώματα. Σιαγόνες αὐτοῦ ὡς

11 *Alex.* Ἕως διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα. 12 *Aq.* κοπάσῃ ἡμέρα καὶ κλιθῶσιν. 13 *S.* εἰς τὴν νάπην. 14 *Ald.* ἡ. 15 *S.* ἀπὸ τοῦ. 16 *Alex.* ἀπαρχῆς. al. ἀπ' ἀρχῆς. 17 *Aq.* Ἀμανά. 18 *Alex. Ald. C.* Ἀερμών. 19 *Aq.* κατοικητηρίου. 20 V. *ed.* Ἐθάρσυνάς με· ἐθάρσυνας. 21 *Ald.* ἀδελφὴ ἡμῶν νύμφη. 22 *Alex.* ἐν * ἀπό. *Aq.* ἐν ἑνί. *S.* δι' ἑνός. 23 *Aq.* ἐν ἑνὶ πλοκάμῳ ἀπὸ τραχήλου σου. *S.* τῶν ὁρμίσκων τοῦ τραχήλου σου. 24 *Alex.* & *C.* τραχήλου. *Ald.* τραχήλῳ. 25 *Aq.* τί ἐκαλλωπίσθησαν. *S.* ὡραιώθησαν μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον. 26 *Alex.* τὰ ἀρώματα. 27 *Aq.* γλυκασμόν. *S.* μέλι. 28 *Alex.* παράδισος. *Ald.* παράδεισοι. 29 *Alex.* μετὰ καρποῦ. 30 *S.* ὀπωρῶν. 31 *Ald.* ἀλωή. *C.* ἀλόθ. *Aq.* καὶ ἀλωή. *S.* καὶ θυμίαμα 32 *Alex. C.* Πηγὴ κήπων, φρέαρ. 33 V. *ed.* ῥεόντων. 34 *Alex.* & *C.* διάπνευσον. 35 *Aq.* ῥυήτωσαν

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* κῆπόν μου. 2 *Aq.* & *S.* ὀπωρῶν. 3 *S.* ἐνεμήθην τὸν δρυμόν μου. 4 *Alex.* & *C.* οἱ πλησίον. *Ald.* οἱ πλήσιοι. 5 *C.* ἀδελφιδοί. *Aq.* & *S.* ἑταῖροι ἀδελφιδοί. 6 *Alex.* ἀδελφή μου, ἡ πλησίον μου, περιστερά. 7 *Aq.* & *S.* νυκτερινῶν. 8 *Alex.* ἐνδύσωμαι. 9 *S.* τὰ ἔντερά μου ἐταράχθη. 10 *Alex.* αἱ χεῖρές μου. 11 *C.* σμύρνης πλήρεις. 12 *Sch.* ἐπὶ θύρας. 13 *Aq.* ἔκλινε· παρῆλθε. *S.* ἀπονεύσας παρῆλθε. 14 *Alex.* ἡ ψυχή μου. 15 *S.* ἐξήρχετο λαλοῦντος αὐτοῦ. 16 *Alex.* ἐπήκουσέν μου. 17 *Aq.* ἐμωλώπισάν με. 18 *C.* θέριστρον ἀπ'. *Sch.* κάλυμμα. 19 τί *Ald.* deest. 20 *Alex. C.* εἰμὶ ἐγώ. 21 *S.* λαμπρός. 22 *Ald. C.* ἐκλελογισμένος. *Aq.* ἐκλελεγμένος. *S.* ἐπίλεκτος. 23 *Aq.* λιθέα τοῦ χρυσίου. *S.* χρυσίον. *Th.* ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ. 24 *Alex.* καιφάζ. *Ald.* deest. 25 *C.* ἐλάται. 26 *Aq.* ἐκχύσεις. 27 *Alex.* λελουμέναι. 28 *Alex. Ald.* ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων. *C.* ἐπὶ πληρώματι.

[29] φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά· χείλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν [30] πλήρη.
14 Χεῖρες αὐτοῦ τορευταὶ χρυσαῖ [31] πεπληρωμέναι Θαρσίς· κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ
15 λίθου σαπφείρου. Κνῆμαι αὐτοῦ στύλοι [32] μαρμάρινοι τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις χρυσᾶς· εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς
16 ὡς κέδροι. Φάρυγξ αὐτοῦ [33] γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία. οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ.
17 Ποῦ [43] ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς [1] κῆπον αὐτοῦ εἰς [2] φιάλας τοῦ ἀρώματος, [3] ποιμαίνειν ἐν κή-
2 ποις, καὶ συλλέγειν κρίνα. Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ [4] ἀδελφιδός μου ἐμοί, [5] ὁ
3 ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. Καλὴ [6] εἶ ἡ πλησίον μου, [7] ὡς εὐδοκία, ὡραία ὡς Ἱερου-
4 σαλήμ, [8] θάμβος ὡς τεταγμέναι. Ἀπόστρεψον ὀφθαλμούς σου [9] ἀπεναντίον [10] μου, ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν, αἳ [11] ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γα-
5 λαάδ. Ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν [12] κεκαρμένων, αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν [13] ἐν αὐταῖς· ὡς [14] σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη
6 σου, καὶ ἡ [15] λαλιά σου ὡραία. Ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου [16] ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς
7 σου. Ἑξήκοντά εἰσι βασίλισσαι καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀ-
8 ριθμός. Μία ἐστὶ περιστερά μου, τελεία μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς, ἐκλεκτή ἐστι τῇ τεκούσῃ [17] αὐτήν. εἴδοσαν αὐτὴν θυγατέρες καὶ [18] μακαριοῦσιν αὐτὴν βασίλισσαι, [19] καί γε παλλακαί, καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν.
9 Τίς αὕτη ἡ [20] ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, [21]
10 θάμβος ὡς [22] τεταγμέναι; Εἰς κῆπον καρύας κατέβην [23] ἰδεῖν [24] ἐν γεννήμασι τοῦ χειμάρρου, ἰδεῖν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος, [25] ἐξήν-
11 θησαν αἱ [26] ῥοαί. Ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί. [27] Οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. [28] ἔθετο
12 με ἅρματα Ἀμιναδάβ. Ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε ἡ [29] Σουναμῖτις· ἐπίστρεφε [30] ἐπίστρεφε, καὶ [31] ὀψόμεθα ἐν σοί.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 [1] Τί ὄψεσθε ἐν τῇ [2] Σουναμίτιδι [3] ἡ ἐρχομένη ὡς [4] χοροὶ τῶν παρεμβολῶν; [5] ὡραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασι [6] σου θύγατερ [7] Ναδάβ· ῥυθμοὶ [8] μηρῶν ὅμοιοι ὁρμί-
2 σκοις, [9] ἔργον τεχνίτου. Ὀμφαλός σου κρατὴρ τορευτός, μὴ ὑστερούμενος [10] κράμα· κοιλία σου [11] θημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν
3 κρίνοις. Δύο μαστοί σου, [12] ὡς δύο νε-
4 βροὶ δίδυμοι δορκάδος. [13] Ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος· [14] οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς [15] λίμναι ἐν Ἐσεβών, ἐν πύλαις [16] θυγατρὸς πολλῶν· μυκτήρ σου, ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον Δα-
5 μασκοῦ. Κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς [17] Κάρμηλος, [18] καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα· βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς.
6 Τί ὡραιώθης, καὶ τί ἡδύνθης ἀγάπη; [19] ἐν τρυ-
7 φαῖς σου [20] Τοῦτο μέγεθός σου· [21] ὡ-

---

29 *Alex.* * φιαλες. *Aq.* πρασιαί. 30 *Aq.* ἐπιλεκτήν. *S.* πρωτείαν. 31 *S.* πλήρεις ὑακίνθων. VI. *ed.* χρυσολίθων. 32 *Aq.* & *Th.* Πάρινοι. 33 *Ald.* γλυκασμός. 34 *Aq.* ἐπορεύθη. *S.* ἀνεχώρησεν.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* κῆπόν μου. 2 *Aq.* & *S.* πρασιάς. 3 *Aq. S.* & VI. *ed.* τοῦ νέμεσθαι. 4 *Alex.* ὁ ἀδελφιδός. 5 VI. *ed.* τῷ νεμομένῳ ἐν τοῖς κρίνοις. 6 εἶ *Ald.* deest. 7 *Aq.* κατ' εὐδοκίαν. *S.* εὐδοκητή. V. *ed.* ἕως εὐδοκῶ. 8 *S.* ἐπίφοβος ὡς τάγματα παρεμβολῶν. 9 *Aq.* ἀπὸ κατέναντί μου. 10 *Alex.* ἐμοῦ. 11 *Ald. C.* ἀνέβησαν· & *Sch.* ἀνεφάνησαν. 12 *S.* ἀμνάδων. 13 *Alex.* ἐν αὐτοῖς· ὡς σπαρτίον κόκκινον. 14 *S.* νῆμα κόκκινον. *Aq.* τῆς κόκκου. 15 *S.* διάλεξίς σου καλή. 16 *S.* σκεπόμεναι καλύμματι. 17 *Alex.* αὐτῆς. 18 *Ald.* ἐμακάρισαν. *Aq.* & *S.* ἐπῄνεσαν. 19 *Alex. C.* καὶ παλλακαί. 20 *Alex.* ἐγκύπτουσα. *Sch.* ἀναβαίνουσα. 21 *S.* ἐπίφοβος μετὰ στίχους. *a. int.* ὡς ἐπιφάνεια. V. *ed.* ἐπιφανὴς ὡς μεγαλυνόμεναι. VI. *ed.* καταπληκτικὴ ἐν μεμεγαλυμμέναις. 22 *Ald.* τεταγμένου. 23 *S.* καταμαθεῖν τὰς ὀπώρας τῆς φάραγγος. *a. int.* ἰδεῖν τὸν καρπὸν τῶν χειμάρρων. 24 *Alex.* ἐν γενήματι. *Ald. C.* ἐν γεννήματι. 25 *Alex.* & *C.* εἰ ἤνθησαν. 26 *C.* ῥοαί. Οὐκ ἔγνω. 27 in *nonnull. ll.* est, οὐκ ἔγνω. *Aq.* οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. *S.* οὐκ οἶδα, ἡ ψυχή μου ἠπόρησέ με. 28 V. *ed.* ἔθου με εἰς ἅρμα λαοῦ ἡγουμένου. 29 *Alex. Ald. C.* Σουλαμῖτις. *S.* ἡ ἐσκυλευμένη. *Aq.* ἡ εἰρηνεύουσα. 30 ἐπίστρεφε *Ald.* deest. 31 *Sch.* ὁραματισθησόμεθα.

Cap. 7. 1 *Aq.* Τί ὁραματισθήσεσθε ἐν εἰρηνευούσῃ. 2 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* Σουλαμίτιδι. 3 *Sch.* διερχομένην ὡς χορὸν τῶν παρεμβολῶν. *S.* τὴν ἐσκυλευμένην ἐν τρώσεσι τῶν παρεμβολῶν. 4 *C.* χόρτος. f. χορός. 5 *Alex. Ald. C.* τί ὡραιώθησαν. 6 *Alex.* θύγατερ Ἀμιναδάβ. *C.* θύγατερ Ναδάβ. 7 *Sch.* ἑκουσιαζομένου. *S.* ἡγεμόνος. 8 *Alex. Ald. C.* μηρῶν σου. 9 *Alex. Ald. C.* ἔργῳ (*C.* ἔργων) χειρῶν τεχνίτου. 10 *Alex.* κεράματος. 11 *Alex.* θιμωνία. *S.* ὡς σωρός. 12 *C.* ὡς νεβροί. 13 *Alex.* Τράχηλός. 14 *Alex.* ὀφθαλμοί. 15 *S.* κολυμβήθραι. 16 *S.* θυγατέρων πλήθους. 17 *C.* Καρμήλου. 18 *Sch.* καὶ ἡ διακόσμησίς σου ὡς πορφύρα βασιλέως περιδεδεμένη εἰλήμασι. *a. Sch.* δεδεμένη βεραλείμ. 19 *Aq.* θυγάτηρ τρυφῶν. *a. int.* ἀγαπητὴ ἐν σπατάλαις. 20 *Aq.* Αὕτη ἀνάστασίς σου. *S.* Αὕτη ἡλικία σου. 21 *Alex.* ὡμοιώθη.

μοιώθης

μοιώθης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοί σου τοῖς βό-
8 τρυσιν. Εἶπα, Ἀναβήσομαι [22] ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω [23] τῶν ὕψεων αὐτοῦ· καὶ ἔσονται δὴ μαστοί σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου,
9 καὶ ὀσμὴ ῥινός σου ὡς μῆλα, Καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος [24] ὁ ἀγαθὸς, [25] πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς [26] εὐθύτητα, [27] ἱκανούμενος [28] χείλεσί μου καὶ ὀδοῦσιν.
10 Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστρο-
11 φὴ αὐτοῦ. Ἐλθὲ ἀδελφιδέ μου, ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρὸν, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις.
12 Ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας· ἴδωμεν [29] εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος, ἤνθησεν ὁ κυπρισμὸς, [30] ἤνθησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου
13 σοί. Οἱ [31] μανδραγόραι ἔδωκαν ὀσμήν· καὶ ἐπὶ θύραις [32] ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιὰ ἀδελφιδέ μου [33] ἐτήρησά σοι.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] Τίς δῴη σε [2] ἀδελφιδέ μου θηλάζοντα μαστοὺς μητρός μου; [3] εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε, [4] καί γε οὐκ ἐξουδενώσουσί [5] μοι.
2 Παραλήψομαί σε, εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς [6] ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· [7] ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ [8] μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάμα-
3 τος ῥοῶν μου. Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου, [9] καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ [10] περιλή-
4 ψεταί με. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ [11] ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· [12] ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐὰν ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν
5 θελήσῃ. Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα [13] λελευκανθισμένη, [14] ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; [15] ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· [16] ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ
6 τεκοῦσά σε. [17] Θές με ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· [18] ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη, [19] σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος· [20] περίπτερα αὐτῆς
7 περίπτερα πυρὸς, [21] φλόγες αὐτῆς. Ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ οὐ [22] συγκλύσουσιν αὐτήν. ἐὰν δῷ ἀνὴρ [23] πάντα τὸν βίον αὐτοῦ [24] ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐξου-
8 δενώσει [25] ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. [26] Ἀδελφὴ ἡμῶν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει. τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐὰν λα-
9 ληθῇ ἐν αὐτῇ; Εἰ τεῖχός ἐστιν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ θύρα ἐστὶ, [27] διαγράψωμεν [28] ἐπ' αὐτὴν σανί-
10 δα κεδρίνην. Ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοί μου ὡς πύργοι· [29] ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς [30] αὐτῶν ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην·
11 Ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ Σαλωμὼν [31] ἐν Βεελαμών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς [32] τηροῦσιν. ἀνὴρ [33] οἴσει [34] ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους [35] ἀρ-
12 γυρίου. [36] Ἀμπελών μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου, οἱ χίλιοι Σαλωμὼν, καὶ οἱ [37] διακόσιοι
13 τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ. [38] Ὁ καθήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι [39] προσέχοντες [40] τῇ
14 φωνῇ σου, ἀκούτισόν με. Φύγε ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι, [41] ἢ τῷ νεβρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν [42] ἀρωμάτων.

*

---

22 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ φοίνικι. 23 *S.* τῶν βαΐων. 24 *Alex.* ἀγαθός. 25 *S.* ἁρμόζων τῷ ἀγαπητῷ μου. 26 *Ald.* εὐθύτητας. 27 *S.* προστιθέμενος χείλεσι. 28 *Alex. C.* ἐν χείλεσίν μου καί. *Aq.* χείλεσι καί. 29 *Aq.* & VI. *ed.* εἰ ἐβλάστησεν. 30 *Aq.* ἤνοιξαν. 31 *Alex.* * μανδραγόρες. 32 *Alex.* * ὑμῶν. 33 *S.* & *Aq.* ἀπέκρυψά σοι.

Cap. 8. 1 *Aq.* Τίς δώσει σε ὡς ἀδελφὸν ἐμοί; 2 *Comp.* ἀδελφόν. 3 *S.* ἵνα εὑροῦσά σε ἔξω, φιλήσω. *a. interp.* ἐν ἀγρῷ. *a.* εὑρήσω σε ἐν ἀγορᾷ, φιλήσω σε. 4 VI. *ed.* καὶ μηδεὶς ἐξευτελίζῃ με. *Aq.* οὐκέτι μυκτηρίσουσί με. 5 *Alex.* με. 6 *Alex.* ταμιεῖον. 7 *Ald.* διδάξεις με, ποτιῶ. & *Ambr.* ibi docebis me. 8. *S.* ἠρτυμένου. 9 *Alex.* καὶ δεξιά. 10 *Ald.* παραλήψεται. 11 *Alex. Ald. C.* ἐν ταῖς δυνάμεσιν, καὶ ἐν ταῖς. *Sch.* ἐν ταῖς δορκάσιν ἢ ἐν ἐλάφοις τῆς χώρας. 12 *Alex.* τί ἐγείρηται καὶ τί ἐξεγείρηται. *Ald. C.* τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρητε. 13 *C.* ἀπὸ ἐρήμου. *Sch.* ἐκ τῆς ἐρήμου. 14 *Orig.* interprete *Hier.* hæc ita explicat, quasi verior sit lectio, ἐπιστηθιζομένη. VI. *ed.* ἐπερειδομένη. 15 *Aq.* ὑποκάτω τοῦ μήλου. *S.* ὑπὸ τὴν μηλέαν. 16 *Aq.* ἐκεῖ διεφθάρη. *S.* ὅπου. 17 *Sch.* Περίθου. 18 *S.* ὅτι ἀκαταμάχητος ὡς θάνατος ἡ ἀγάπη. 19 *Alex.* σκληρόν. 20 *Sch.* λαμπάδες αὐτῆς λαμπάδες πυρός. *S.* αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς ὁρμαὶ πύρινοι. VI. *ed.* σπινθῆρες αὐτῆς σπινθῆρες πυρός. 21 *Ald.* ἄνθρακες πυρὸς, φλόγες. 22 *Alex.* συνκλίσουσιν. 23 *Alex.* τὸν πάντα βίον. *Aq.* σύμπασαν ὕπαρξιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ. 24 *S.* ὑπὲρ τῆς ἀγάπης, ἐξευτελιζόμενος ἐξευτελισθήσεται. 25 *Alex.* ἐξουδενήσουσιν. 26 V. *ed.* Ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ μικρὰ, καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχεις. 27 *S.* περισφίγξωμεν αὐτὴν σανίσι κεδρίναις. 28 V. *ed.* ἐπάνω αὐτῆς. 29 *Aq.* τότε ἐγενόμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εὑρίσκουσα εἰρήνην. 30 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ὡς (deest *Alex* & *Ald.*) εὑρίσκουσα. 31 *Sch.* ἐν ἔχοντι πλῆθος. *a. Sch.* ἐν κατοχῇ ὄχλου. 32 *Alex.* τηροῦσιν * * Ἀμπελών μου. 33 *Sch.* ἐνέγκῃ ὑπὲρ καρποῦ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου. 34 in *nonnull. ll.* est, ἐν καιρῷ. 35 *C.* ἀργυρίους. 36 *Sch.* ἀμπελὼν ἐμὸς εἰς πρόσωπόν μου. 37 *Sch.* διχίλιοι. 38 *S.* Οἱ καθήμενοι. 39 *Sch.* ἀκροῶνται. 40 *Ald.* τῆς φωνῆς. 41 *Alex.* ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη κοιλωμάτων. 42 *Sch.* ἡδυσμάτων. * *Alex.* Ἆσμα ᾀσμάτων.

ἩΣΑΙΑΣ.

Κεφ. α'. 1.

1 Ὅρασις ἣν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς, ἣν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσαλὴμ, ἐν βασιλείᾳ Ὀζίου, καὶ Ἰωάθαμ, καὶ [2] Ἄχαζ, καὶ Ἐζεκίου, οἳ ἐβασίλευσαν τῆς Ἰουδαίας. 2 Ἄκουε οὐρανὲ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι [3] κύριος ἐλάλησεν, Υἱοὺς [4] ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. 3 Ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον, καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω, 4 καὶ ὁ λαός [5] με οὐ συνῆκεν. Οὐαὶ ἔθνος ἁμαρτωλὸν, λαὸς [6] πλήρης ἁμαρτιῶν, σπέρμα [7] πονηρὸν, υἱοὶ ἄνομοι, [8] ἐγκαταλελοίπατε τὸν κύριον, καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ.[9] 5 Τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς [10] πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην. 6 Ἀπὸ [11] ποδῶν ἕως [12] κεφαλῆς, [13] οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία, [14] οὔτε τραῦμα, οὔτε μώλωψ, οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι, οὔτε ἔλαιον, οὔτε καταδέσμους. 7 Ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν αὐτὴν, καὶ ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων. 8 Ἐγκαταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιὼν, ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν [15] σικυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. 9 Καὶ εἰ μὴ κύριος [16] σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς 10 Γόμορρα ἂν [17] ὡμοιώθημεν. Ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· [18] προσέχετε νόμον [19] θεοῦ, λαὸς Γομόρρας. 11 [20] Τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύριος. [21] πλήρης εἰμὶ [22] ὁλοκαυτωμάτων [23] κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ 12 τράγων οὐ βούλομαι, Οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀφθῆναί μοι· τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν αὐλήν μου οὐ προσ-13 θήσεσθε. Ἐὰν [24] φέρητε σεμίδαλιν, μάταιον θυμίαμα, βδέλυγμά μοί ἐστι. τὰς νουμηνίας ὑμῶν, καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἡμέραν [25] μεγάλην οὐκ [26] ἀνέχομαι· νηστείαν, καὶ 14 ἀργίαν, Καὶ τὰς [27] νουμηνίας ὑμῶν, καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχή μου. ἐγενήθητέ μοι εἰς [28] πλησμονὴν, [29] οὐκέτι ἀνήσω τὰς 15 ἁμαρτίας ὑμῶν. Ὅταν [30] ἐκτείνητε τὰς χεῖρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλή-16 ρεις. Λούσασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, παύσασθε [31] ἀπὸ τῶν 17 πονηριῶν ὑμῶν, Μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ, καὶ δικαιώσατε χήραν, 18 Καὶ [32] δεῦτε, [33] διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος. καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ. ἐὰν δὲ [34] ὦσιν ὡς κόκκινον, 19 [35] ὡς ἔριον λευκανῶ. Καὶ ἐὰν [36] θέλητε, καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε.

Cap. 1. 1 *Ms. Alex.* Ἡσαΐας προφήτης. 2 *Alex.* Ἄχας. 3 *Marchali Codex* passim ad hanc vocem κύριος, ΠιΠι habet in margine, ubicunque sc. Dominum universi significat, alioquin minime, ut ex versu tertio hic proxime subjecto patet, Καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ, sine nota marginali. Vid. infra cap. 59. vers. 13. 4 M. — Θ. Σ. ἐξέθρεψα. 5 *Ald.* M ÷ Ἀ. Θ. μου. 6 M βεβαρημένον. 7 M ÷ πονηρευομένων. 8 *Alex.* ἐγκατελείπετε. 9 M. * Ἀ. ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. quomodo etiam *Ald.* & *C. Basil.* ait, addita hæc esse ex *Th. ed.* 10 M ÷ Ἀ. ἀῤῥώστημα. Σ. νόσον. 11 M ÷ Σ. Θ. ἴχνους. 12 *Alex* κεφαλῆς, οὔτε τραῦμα, οὔτε μώλωψ. 13 *Procop. Symm.* integram periodum sic reddit, οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγιὲς, ἀλλὰ τραῦμα, καὶ μώλωψ, καὶ πληγὴ τραύματος οὐ σφιγγομένου, οὐδὲ ἐπιδεσμουμένου, οὐδὲ ἀπαλυνομένου ἐλαίῳ. 14 *C.* τραῦμα, μώλωψ, πληγή. atque ita est etiam apud *Cyrill.* 15 *Alex.* συκυηράτῳ. *Basil.* σικυήρατόν ἐστι τόπος πρόσκαίρων καὶ ὀλιγοχρονίων καρπῶν οἰστικὸς τέρψιν τινὰ μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν παρεχομένων. 16 M ÷ Σ. Θ. τῶν δυνάμεων. Ἀ. στρατειῶν. 17 *Alex.* ὁμοιώθημεν. 18 P. τὸ προσέχειν, ἢ τὸ ἐνωτίζεσθαι, ὡς ἐξέδωκαν ἕτεροι. 19 *C.* θεοῦ ὑμῶν. M. οἱ Γ — θεοῦ ἡμῶν. 20 *Alex.* Τί ἐμοί. 21 M ÷ Ἀ. Σ. ἐμπέπλησμαι. 22 M. ὁλοκαύτωμα τῶν κρειῶν &c. referendo nempe ad sequentia; quod & faciendum monet P. ad locum. 23 *Ald.* καὶ κριῶν. 24 *Alex.* φέρητε μοι σεμίδαλιν. 25 M ÷ Ἀ. κλητήν. Θ. ἐπίκλητον. 26 *C.* ἀνέξομαι. 27 *C.* νουμηνίας, καί. 28 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ἐνόχλησιν. 29 M ÷ Σ. ἐκοπώθην ἱλασκόμενος. Ἀ. κεκοπίακα ἀνέχων. 30 *Alex.* τὰς χεῖρας ἐκτείνητε πρός με. M. etiam addit πρός με. 31 M ÷ Σ. πονηρευόμενοι. 32 M. post δεῦτε habet * οἱ Γ, Δή. 33 *Alex.* καὶ διελεγθῶμεν. *Ald.* καὶ διαλεχθῶμεν. *C.* καὶ διελεγχθῶμεν. 34 M ÷ πυῤῥιῶσιν ὡς κόκκινον. 35 *C.* ὡσεὶ ἔριον. 36 *Alex.* θέλετε.

Ἐὰν

20 Ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα κυρίου
21 ἐλάλησε ταῦτα. Πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις πιστὴ Σιὼν πλήρης κρίσεως; ἐν ᾗ δικαιοσύνη [37] ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ φονευταί.
22 Τὸ ἀργύριον ὑμῶν, ἀδόκιμον· [38] οἱ κάπηλοί
23 σου μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι. Οἱ ἄρχοντές σου [39] ἀπειθοῦσι, κοινωνοὶ κλεπτῶν, [40] ἀγαπῶντες δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες, καὶ κρίσιν [41] χηρῶν οὐ προσ-
24 έχοντες. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [42] κύριος ὁ δεσπότης σαβαὼθ, Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες [43] Ἰσραήλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω·
25 Καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου [44] ἐπὶ σὲ, καὶ πυρώσω [45] εἰς καθαρὸν, τοὺς [46] δὲ ἀπειθοῦντας [47] ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας [48] ἀνόμους ἀπὸ [49] σοῦ.
26 Καὶ [50] ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου, ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς συμβούλους σου, ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιοσύνης, μητρόπολις
27 πιστὴ Σιών. μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς, καὶ [51] μετὰ ἐλεημοσύνης.
28 Καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεσθή-
29 σονται. Διότι [52] αἰσχυνθήσονται [53] ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν, ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ [54] ἠσχύνθησαν ἐπὶ τοῖς [55] κήποις, ἃ ἐπεθύμησαν.
30 Ἔσονται γὰρ [56] ὡς [57] τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων.
31 Καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς καλάμη [58] στιππύου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν [59] ὡς [60] σπινθῆρες, καὶ κατακαυθήσονται [61] οἱ [62] ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

Κεφ. β'. 2.

1 Ὁ Λόγος ὁ γενόμενος [1] πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς [2] περὶ τῆς Ἰουδαίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.
2 Ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις [3] ἐμφανὲς τὸ ὄρος [4] κυρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ [5] ἐπ' ἄκρου τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται [6] ὑπεράνω τῶν βουνῶν, καὶ
3 ἥξουσιν [7] ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ πορεύσονται [8] ἔθνη πολλὰ, καὶ ἐροῦσι, [9] Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ [10] ὄρος [11] κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ· ἐκ γὰρ Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσα-
4 λήμ. Καὶ κρινεῖ ἀναμέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ [12] ἐξελέγξει λαὸν πολύν· καὶ συγκόψουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα, καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα· καὶ [13] οὐ λήψεται [14] ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ [15] οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι
5 πολεμεῖν. Καὶ νῦν [16] ὁ οἶκος [17] Ἰακὼβ, δεῦτε [18] πορευθῶμεν [19] τῷ φωτὶ κυρίου·
6 Ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ [20] Ἰσραήλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς.
7 Ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ [21] ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθ-
8 μὸς τῶν ἁρμάτων αὐτῶν. Καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐ-
9 τῶν. Καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος, καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνήσω [22] αὐτούς.

---

37 M ÷ Σ. κυλίζετο. forsan, ἠυλίζετο. 38 *Alex.* αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι οἱ κάπηλοι.
39 M ÷ Θ. ἐκκλίνοντες. Σ. ἀπειθεῖς. 40 M ÷ Ἀ. πᾶς αὐτὸς ἀγαπῶν. *S.* ἅπας ἀγαπᾷ. Θ. πᾶς τις ἀγαπᾷ.
41 *Alex.* M ÷ Θ. Σ. χήρας. 42 *Alex. Ald. C.* M. ὁ δεσπότης κύριος σαβαώθ. 43 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 44 M. ἐπὶ σοῦ. 45 *Alex.* & *C.* σε εἰς καθαρόν. atque ita etiam M. Ad ÷ vero Ἀ. καὶ πυρώσω εἰς ἐκλεκτὸν σύμφυλά σου. P. ibidem, οἱ λοιποὶ κασσίτερον ἐκδεδώκασι. *S.* εἰς καθαρὸν τὴν σκωρίαν σου. *Th.* τὸ γιγαρτῶδές σου. 46 δὲ *Ald.* deest.
47 ἀπολέσω *Ald.* deest. 48 M. τοὺς ἀνόμους. 49 *Alex. Ald. C.* M. σοῦ, καὶ πάντας ὑπερηφάνους ταπεινώσω. (*Ald. C.* M. deest ταπεινώσω.) Καί. 50 M — Σ. Θ. ἀποκαταστήσω. 51 P. ἢ ὡς οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν, μετὰ δικαιοσύνης.
52 *Alex.* M ÷ Θ. καταισχυνθήσονται. Ἀ. Σ. ὅμως τε οἱ Ο.
53 *Alex.* ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις. M. ἐν τοῖς εἰδώλοις. in margine vero — οἱ Γ, ἀπὸ τῶν εἰδώλων. 54 *Alex* ἐπαισχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν. *Ald: C.* ἐπησχύνθησαν ἐπὶ (*C.* ἐν) τοῖς (*C.* deest) κήποις. M. pro ἠσχύνθησαν hab ἐπαισχύνθησαν.
55 M ÷ γλυπτοῖς αὐτῶν ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν. 56 *Ald* M. ὥσπερ. 57 *Sch.* τερέβινθος φυτόν ἐστιν ἐν ξηροῖς τόποις φυόμενον, κλάδους ἔχον κατεσκληκότας. 58 M. στυπείου.

59 *Ald.* M. ἅμα ὡς. 60 *Alex.* σπινθῆρες πυρός. M — Ἀ. Σ. εἰς σπινθῆρα καὶ ἀνάφθησιν. 61 M — Ἀ. ΔΥΣ. αὐτοί. Σ. ἀμφότερα. Θ. ἀμφότεροι. 62 *Ald.* ἄνομοι, καὶ οὐκ ἔσται.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* παρὰ κυρίου πρός. 2 *S.* ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ. P. in *Comment.* Κατὰ δὲ Σύμμαχον, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ. 3 M. Ἀ Σ. ἕτοιμον ἔσται τὸ ὄρος τοῦ οἴκου κυρίου. 4 *Alex.* τοῦ κυρίου. 5 *Alex.* ἐπ' ἄκρων. 6 *C.* ἐπάνω. 7 *Ald.* ἐν αὐτῇ. al. ἐπ' αὐτόν. 8 M. Ἀ. Θ. Σ. λαοὶ πολλοί. cum ÷ 9 *Alex.* Δεῦτε ἀναβῶμεν. 10 M ÷ Ἀ. Θ. Σ. ὁμοίως. 11 *Alex.* τοῦ κυρίου. 12 *Alex.* & *C.* ἐλέγξει. 13 M ÷ Θ. οὐ μὴ ἄρῃ ἔθνος. 14 *Alex.* ἔτι ἔθνος. 15 M ÷ Σ. οὐδέ. 16 M ÷ ΣΥ. 17 *Alex.* τοῦ Ἰακώβ. 18 *Ald. C.* M. καὶ πορευθῶμεν. 19 *Ald.* M. ἐν τῷ. 20 *Ald. C.* M. Ἰακώβ. Adi *Origenem* ad versum hunc. 21 *Alex.* αὐτῶν ἵππων. 22 M ÷ αὐτοῖς. Ἀ. Σ. Θ αὐτούς P. hic in *Comment.* Ἀντὶ τοῦ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτοὺς, ὁ μὲν Ἀκύλας, οὐ μὴ ἀνῇς αὐτοῖς. ὁ δὲ Σύμμ. καὶ μὴ ἀφῇς αὐτοῖς *Orig.* P. Ἴστον μέντοι, ὡς οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἀντὶ τοῦ (ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ) πρὸς τὸν θεὸν τὸν λόγον ἀπέστρεψαν. Ἀκύλας μὲν, εἴασας εἰπών· ὁ δὲ Σύμμαχος, ἀπέρριψας· ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἀνῆκας.

Καὶ

10 Καὶ νῦν [23] εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας, καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου, καὶ [24] ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν 11 ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. Οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί· ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός. καὶ ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 12 Ἡμέρα γὰρ κυρίου σαβαὼθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφανον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ με-13 τέωρον, καὶ [25] ταπεινωθήσονται. Καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου Βασάν, 14 [26] Καὶ [27] ἐπὶ [28] πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ 15 πάντα βουνὸν ὑψηλόν, Καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψη-16 λόν, Καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης, 17 καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους. Καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται [29] ὕβρις [30] τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μό-18 νος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ τὰ χειρο-19 ποίητα πάντα κατακρύψουσιν, Εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος 20 αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. [31] Τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χρυσᾶ, [32] ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις, καὶ τῶν νυ-21 κτερίσι, Τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας, καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι [33] τὴν γῆν.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαὼθ ἀφελεῖ [1] ἀπὸ [2] Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, [3] ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσαν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν ὕ-2 δατος. [4] Γίγαντα καὶ ἰσχύοντα, [5] καὶ ἄνθρωπον πολεμιστήν, καὶ δικαστήν, καὶ προφήτην, καὶ στοχαστήν, καὶ [6] πρεσβύτερον. 3 Καὶ πεντηκόνταρχον, καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον, καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα, καὶ [7] συνετὸν ἀκροατήν. 4 Καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ 5 ἐμπαῖκται [8] κυριεύσουσιν αὐτῶν. Καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· προσκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην, ὁ ἄτιμος 6 πρὸς τὸν ἔντιμον. Ὅτι [9] ἐπιλήψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, [10] ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, λέγων, Ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς [11] γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ 7 ἔστω. Καὶ ἀποκριθεὶς [12] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ, Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· [13] οὐ γὰρ [14] ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος, οὐδὲ ἱμάτιον. 8 οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ τούτου. Ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλήμ, καὶ ἡ Ἰουδαία συμπέπτωκε, καὶ [15] αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, [16] τὰ πρὸς 9 κύριον ἀπειθοῦντες. Διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, καὶ ἡ αἰσχύνη [17] τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων [18] ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, [19] διότι βεβούλευνται βουλὴν πονηρὰν, καθ' ἑαυτῶν 10 [20] Εἰπόντες, Δήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστι. τοίνυν τὰ γεννήματα τῶν ἔργων αὐ-11 τῶν φάγονται. Οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ, πονηρὰ [21] κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. 12 Λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν [22] καλαμῶνται ὑμᾶς, καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς, πλανῶσιν ὑμᾶς, καὶ [23] τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν [24] ταράσσουσιν. 13 Ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στή-

23 *Alex.* εἰσέλθατε. 24 M. ἀπὸ δόξης. 25 M — Ἀ. Σ. Θ. ὅμως τε οἱ Ο, ταπεινωθήσεται. 26 *Ald.* Ὑπὸ πᾶν. 27 M. ἐπὶ ὄρος. * οἱ Γ, ὑψηλόν. 28 *Alex.* πᾶν ὄρος. *Ald.* ὑψηλὸν ὄρος. *C.* ὄρος ὑψηλόν. 29 *Alex. Ald. C.* ὕψος. 30 *Alex.* ἀνθρώπων. 31 *Alex.* Τῇ ἡμέρᾳ. M. Ἀ. Σ. Θ. Ἐν τῇ. ÷. 32 *Alex.* ἃ ἐποίησεν. 33 *Ald. C.* τὴν γῆν. Παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ (al. deest) ἀνθρώπου, οὗ ἀναπνοὴ (*Ald.* ὃς ἀναπνοεῖ) ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη. quæ *Hier.* dicit 70 prætermisisse, & in *Gr. exempll.* ab *Orig.* sub asteriscis de edit. *Aq.* addita esse: itemque *Cyrill.* apud *Procop.* habentur sub asterisco. *Basil.* τοῦτο ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ κείμενον, ἐκ τῶν λοιπῶν μετεκομίσθη.

Cap. 3. 1 *MS. Alex.* ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 2 *Ald.* Ἰσραήλ. 3 *Aq.* ἔρεισμα καὶ ἐρεισμόν. *S.* στήριγμα καὶ στηριγμόν. 4 M. Θ. Δυνάστην. Ἀ. Δυνατόν. Σ. Ἀνδρεῖον. P. ibidem, Γίγαντα δὲ, οὔτε Ἑβραίων ἡ φωνὴ, οὔτε οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευσάντων ὠνόμασαν. 5 *Ald. C.* ἄνθρωπον. 6 *Ald. C.* M. πρεσβύτην. 7 ÷ M. Ἀ. συνετὸν ψιθυρισμῷ. Σ. ὁμιλίᾳ μυστικῇ. (scribitur quidem μυστικαί.) Θ. ἐπῳδῇ. 8 *C.* κατακυριεύσουσιν. 9 *Ald.* ἐπιλησθήσεται. 10 M. καὶ τοῦ οἰκείου. 11 *Alex.* ἡμῶν γενοῦ. 12 *Alex.* ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Οὐκ. 13 *Ald.* οὐδέ. 14 *Ald. C.* ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐστὶν ἄρτος. 15 *Aq.* αἱ γλῶσσαι αὐτῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. 16 *S.* κατὰ τοῦ κυρίου γέγονεν εἰς τὸ παραπικρᾶναι αὐτόν. 17 *Ald.* αὐτῶν τοῦ προσώπου. 18 M — Ἀ. Σ. Θ. ὅμως τε Ο, ἀπήγγειλαν. 19 *Alex.* ὅτι. 20 *Alex.* Εἴπαντες. 21 M. κατὰ ἔργα. 22 *C.* καταμῶνται. 23 *Alex.* τὴν τρίβον. *C.* τὰς τρίβους. 24 *C.* ἐκταράσσουσιν.

σει εἰς

14 σει εἰς κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Αὐτὸς κύριος εἰς κρίσιν ἥξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; 15 Τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ πρόσωπον τῶν πτωχῶν [25] καταισχύνετε; 16 Τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ, [26] καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας, καὶ τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσαι, 17 Καὶ ταπεινώσει [27] ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών· καὶ κύριος [28] ἀνακαλύψει τὸ [29] σχῆμα αὐτῶν 18 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, [30] τὰ ἐμπλόκια, καὶ τοὺς [31] κοσύμβους, καὶ τοὺς [32] μηνίσκους, 19 Καὶ [33] τὸ κάθεμα, καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν, 20 Καὶ [34] τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου [35] τῆς δόξης, καὶ τοὺς [36] χλιδῶνας, καὶ τὰ [37] ψέλλια, [38] καὶ τὸ ἐμπλόκιον, [39] καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τὰ [40] περιδέξια, 21 [41] Καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ περιπόρφυρα, καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά, καὶ τὰ βύσσινα, καὶ τὰ ὑακίνθινα, καὶ [42] κόκκινα, καὶ τὴν βύσσον, [43] σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ [44] συγκαθυφασμένα, καὶ θέριστρα 24 [45] κατάκλιτα. Καὶ ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς [46] ἡδείας, κονιορτός· καὶ ἀντὶ ζώνης, σχοινίῳ ζώσῃ· καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου, φαλάκρωμα ἕξεις διὰ τὰ ἔργα σου· καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου, περιζώσῃ [47] σάκ-

25 κον. [48] Καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς, μαχαίρᾳ πεσεῖται. καὶ οἱ [49] ἰσχύοντες ὑμῶν, μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ταπεινωθήσονται. 26 Καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν· καὶ [50] καταλειφθήσῃ μόνη, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

Κεφ. δ΄. 4.

1 [1] Καὶ ἐπιλήψονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνός, [2] λέγουσαι, Τὸν ἄρτον ἡμῶν [3] φαγόμεθα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν [4] περιβαλούμεθα, πλὴν τὸ ὄνομα [5] τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. 2 [6] Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [7] ἐπιλάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραήλ. 3 Καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιών, καὶ τὸ καταλειφθὲν [8] ἐν Ἱερουσαλήμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν 4 ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων Σιών, καὶ τὸ αἷμα [9] ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου [10] αὐτῶν, ἐν πνεύματι 5 [11] κρίσεως καὶ πνεύματι καύσεως. [12] Καὶ ἥξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιών, καὶ πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας, [13] καὶ ὡς καπνοῦ [14] καὶ φωτὸς πυρὸς καιομένου νυκτός, [15] καὶ πάσῃ τῇ [16] δόξῃ σκεπασθήσεται. 6 Καὶ ἔσται εἰς σκιὰν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέπῃ καὶ [17] ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Ἄσω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ [1] ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ [2] μου τῷ ἀμπελῶνί μου. ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ, ἐν κέρατι, [3] ἐν τόπῳ πίονι·

---

25 *Ald. C.* καταισχύνετε, φησὶ κύριος, κύριος στρατιῶν. Τάδε. M. καταισχύνεται. * φησὶ κύριος κύριος τῶν στρατιῶν. Σ. Θ. λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 26 *Alex.* καὶ νεύμασιν. 27 *C.* κύριος. 28 *Alex.* ἀποκαλύψει. ÷ M. ἀποκαλύψει· & in marg. ibidem, οἱ Ο, ἀνακαλύψει. 29 *C.* αἰσχύνωμα. 30 *Alex.* M. καὶ τοὺς κόσμους αὐτῶν, καὶ (M. deest) τὰ ἐμπλόκια. *Ald. C.* desunt. 31 M ÷ Ἀ. τελαμῶνας. 32 M ÷ Σ. μανιακάς. Inde ab hoc versu ad versum 24 deficiunt numeri versuum indices, in exemplari Parisiensi. 33 M ÷ Θ. τὰ καθέματα. Ἀ. κεκρυφάντους. Σ. χαλαστά. 34 *Alex.* τὴν * σύνεσιν. 35 *Alex.* τῆς δόξης αὐτῶν. 36 M ÷ Θ. τὰ βραχιάλια. τὰ ἐγκομβώματα. 37 post ψέλλια M. continuo subjungit, καὶ τοὺς δακτυλίους sed Parisiense post ψέλλια hab. καὶ τὸ ἐμπλόκιον. 38 *Ald. C.* καὶ τὰ ἐμπλόκια. & *Ald.* ponit post περιδέξια. 39 *Alex.* καὶ τὰ περιδέξια, καὶ τοὺς δακτυλίους. 40 *C.* ἐπιδέξια. 41 *Ald.* ἐνώτια. M. καὶ τὰ ἐμπλόκια ἐνώτια. 42 *Alex.* M. τὰ κόκκινα. 43 *Alex.* σὺν χρυσίῳ. 44 *Ald. C.* συγκαθυφασμένην. 45 *Basil.* κατάκλιτα νῦν λέγει τὰ ἐν τῷ κατακλίνεσθαι δι' ὑπερβολὴν τρυφῆς ταῖς κλίναις ἐπιβαλλόμενα. addit præterea *Basil.* dictionem hanc, quod apud *cat. intt.* non sit, obelo esse notatam. *Ald. C.* M. hab. κατάκλειστα. Σ. στραθαρικά. 46 *Alex.* * ἰδίας. 47 post σάκκον M. statim addit, ταῦτά σοι ἀντὶ καλλωπισμοῦ σου. 48 M ÷ οἱ Γ, στοῖχοι οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ πεντασελίδῳ, οὐδὲ Ὠριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη. ΝΑ. ὅτι ἀντὶ Καμοὺς Ἄνδρες σου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 49 *C.* ἰσχυροί. 50 M. καταλειφθεῖσα.

Cap. 4. 1 M. Τόμος S. 2 *Comp.* ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγουσαι. 3 M. φαγώμεθα. 4 M. περιβαλλώμεθα. 5 *C.* σου. 6 *Ald. C.* Ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 7 *Ms. Alex.* λάμψει. 8 ἐν *C.* deest. 9 *Ald. C.* Ἱερουσαλὴμ ἐκκαθαριεῖ. M * οἱ Γ, Ἱερουσαλήμ. 10 *Ald. C.* αὐτῆς. 11 *Alex.* κρίσεως. Καὶ ἥξει. 12 *Hier.* ita hunc locum refert ex 70. *Et veniet, & erit omnis locus montis Sion, & omnia quæ in circuitu ejus sunt, proteget nubes per diem, & lumen ignis flammantis in nocte.* 13 M. Ἀ. Θ. Σ. καὶ καπνὸν καὶ φέγγος. 14 *Alex.* καὶ ὡς φωτός. 15 *Alex. Ald. C.* πάσῃ τῇ. 16 *Alex.* δόξῃ κυρίου * παθήσεται. 17 *Alex.* ἐν ἀποκρύφῳ σκληρότητος.

Cap. 5. 1 *Comp.* μου ᾆσμα τ. ἀγ. *Aq.* ᾆσμα τοῦ πατραδέλφου. 2 *Ms. Alex.* τῷ ἀμπελῶνί μου. M. Σ. εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. — Θ. Ἀ. ἀμπελῶνι αὐτοῦ. 3 *S.* ἐν μέσῳ ἐλαιῶν.

2 Καὶ φραγμὸν περιέθηκα, καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον [4] σωρὴκ, καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σαφυλὴν, [5] καὶ ἐ-
3 ποίησεν ἀκάνθας. Καὶ νῦν [6] οἱ ἐνοικοῦντες [7] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, κρίνατε [8] ἐν ἐμοὶ καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου.
4 Τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελῶνί μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα [9] τοῦ ποιῆσαι σαφυλὴν, ἐποί-
5 ησε δὲ ἀκάνθας. [10] Νῦν δὲ [11] ἀναγγελῶ ὑμῖν [12] τί [13] ἐγὼ ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου. ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσαι εἰς διαρπαγήν. καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ, καὶ ἔσαι
6 [14] εἰς καταπάτημα. Καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ [15] οὐ τμηθῇ, [16] οὐδὲ μὴ σκαφῇ. καὶ [17] ἀναβήσονται εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς χέρσον [18] ἄκανθαι· καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι, τοῦ μὴ βρέ-
7 ξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν. Ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυρίου [19] σαβαὼθ, οἶκος τοῦ [20] Ἰσραὴλ, καὶ [21] ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτον ἠγαπημένον. ἔμεινα [22] τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησε δὲ ἀνομίαν, καὶ οὐ δικαιοσύνην, ἀλλὰ κραυγήν.
8 Οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, [23] ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι. μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς
9 γῆς; Ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ ταῦτα. ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαὶ, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι καὶ καλαὶ, καὶ οὐκ ἔ-
10 σονται οἱ [24] ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. Οὗ γὰρ ἐργῶνται δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἕν· καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἓξ, ποιήσει μέτρα
11 τρία. Οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι [25] τὸ πρωῒ, καὶ τὸ [26] σίκερα διώκοντες, οἱ μένοντες τὸ ὀψέ·
12 ὁ γὰρ οἶνος [27] αὐτοὺς συγκαύσει. [28] Μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κα-
13 τανοοῦσι. Τοίνυν αἰχμάλωτος ὁ λαός μου ἐγενήθη, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον· καὶ πλῆθος ἐγενήθη νεκρῶν, διὰ λιμὸν καὶ [29] δί-
14 ψος ὕδατος. Καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διήνοιξε [30] τὸ σόμα [31] αὐτοῦ, τοῦ μὴ διαλιπεῖν· καὶ καταβήσονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι [32] καὶ οἱ λοιμοὶ
15 αὐτῆς. Καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνήρ· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ με-
16 τέωροι ταπεινωθήσονται. Καὶ ὑψωθήσεται κύριος σαβαὼθ [33] ἐν κρίματι, καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ.
17 [34] Καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν [35] ἀπειλημμένων ἄρνες
18 φάγονται. Οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι [36] τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱ-
19 μάντι δαμάλεως τὰς [37] ἀνομίας· Οἱ λέγοντες, Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει, ἵνα ἴδωμεν· καὶ [38] ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ [39] ἁ-
20 γίου Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶμεν. Οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν, καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς, καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ, καὶ τὸ
21 γλυκὺ πικρόν. Οὐαὶ οἱ [40] συνετοὶ ἐν [41] ἑαυτοῖς, καὶ ἐνώπιον [42] αὐτῶν ἐπισήμονες.
22 Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν οἱ [43] πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσαι οἱ [44] κεραννῦντες τὸ σίκερα,
23 Οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων, καὶ τὸ δί-
24 καιον τοῦ δικαίου αἴροντες. Διατοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος πυρὸς, καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς [45] ἀνειμένης,

---

4 *Alex.* σωρήχ. M. ὅμως οἱ Γ. Ἀ. Θ. ὅμως τε οἱ Ο ÷ Σ. ἐκλεκτήν. 5 *Alex.* M ÷ Σ. Θ. ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας. 6 *Alex.* ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, κρίνατε. 7 ἐν *C.* deest. 8 *C.* M. * οἱ Γ. δὴ ἐν. 9 *C.* ἵνα ποιήσῃ. 10 *Ald.* *C.* M. Νῦν οὖν. 11 *C.* ἀγγελῶ δὴ ὑμῖν. 12 *Alex.* M — τί ποιήσω. Θ. Σ. τί ὅτι. Ἀ. τί οὖν. 13 οἱ Γ. δή. 14 *Alex.* εἰς διαρπαγήν. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* M. οὐ μή. 16 M. οὐδ' οὐ μή. 17 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ἀναβήσεται. 18 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ἄκανθα. 19 M ÷ Θ. τῶν δυνάμεων. Ἀ. Σ. στρατειῶν. 20 *Alex.* *Ald.* *C.* M. Ἰσραὴλ ἐστίν. 21 M. ὁ ἄνθρωπος. 22 *C.* ἵνα ποιήσῃ. 23 M ÷ Ἀ. ἕως πέρατος τόπου. in *aliquibus ll.* sequitur, ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον. quæ *Hier.* significat, *S.* & *Th.* posuisse, pro, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι. 24 *Alex.* ἐνοικοῦντες. Οὗ γάρ. 25 M. Θ. μόνος ὁμοίως. ÷. 26 *Sch.* τὸ σίκερα οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, μέθυσμα, ὠνόμασαν. 27 *Ald.* αὐτοῦ συγκαύσει αὐτούς. *C.* συγκαύσει αὐτούς. 28 M ÷ καὶ ἐγίνετο κίθαρα, καὶ νάβλα, καὶ τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ οἶνος πότος αὐτῶν. 29 *Alex.* δείψαν. *C.* δίψαν. 30 M — σόμα αὐτοῦ μὴ διαλιπεῖν. οἱ Γ. τὸ σόμα αὐτοῦ. οἱ Ο. τὸ σόμα τοῦ. 31 *Ald.* αὐτοῦ μή. 32 *C.* καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. (al. αὐτῷ.) *Ald.* habet utrumque, & M * Σ. Θ. sed a Cyrillo posterius non refertur. 33 M ÷ Θ Σ. ἐν κρίματι. Ἀ. καὶ οἱ Ο. ἐν κρίσει. 34 P. in *Comm.* Ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, ὁ Σύμ. νεμεθήσονται, φησιν, οἱ ἀμνοὶ — αὐτῶν. τὰ δὲ ἔρημα τῶν παρανόμων πάροικοι φάγονται. 35 *Ald.* ἀπειλημμένων. 36 M — Σ. ἀνομίας. Ἀ Θ. τὴν ἀνομίαν. P. in *Comm.* ibid. ὁ δὲ Σύμμ. ἐξέδωκεν, οὐαὶ οἱ ἕλκοντες τὰς ἀνομίας, ὡς σχοινίῳ ματαιότητος, καὶ ὡς βρόχῳ τῆς ἁμάξης τὴν ἁμαρτίαν. 37 *Ald.* ἀνομίας αὐτῶν. 38 *Alex.* ἔλθοι. 39 *Alex.* ἁγίου, ἵνα γνῶμεν. *Ald.* Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶμεν. 40 *C.* σοφοί. 41 *C.* αὐτοῖς. 42 *Alex.* & *C.* ἑαυτῶν. 43 *Alex.* τὸν οἶνον πίνοντες. 44 *Alex.* κεραυνοῦντες. vitiose. 45 ita *Basil.* & *Procop.* at *Cyrill.* legisse videtur, ἀνημμένης.

ἡ ῥίζα

ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοῦς ἔσαι, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον κυρίου Σαβαὼθ, ἀλλὰ [46] τὸ λόγιον τοῦ
25 ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. [47] Καὶ ἐθυμώθη [48] ὀργῇ κύριος σαβαὼθ [49] ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, [50] καὶ ἐπέβαλε τὴν [51] χεῖρα ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν ὡς κοπρία ἐν μέσῳ ὁδοῦ. [52] καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη [53] ὁ [54] θυμὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψη-
26 λή. Τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς [55] μακρὰν, καὶ [56] συριεῖ [57] αὐτοὺς ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς· καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρχον-
27 ται. [58] Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ κοπιάσουσιν, οὐδὲ νυστάξουσιν, οὐδὲ κοιμηθήσονται, [59] οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ [60] τῆς ὀσφύος αὐτῶν, [61] οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν [62] ὑ-
28 ποδημάτων αὐτῶν· Ὧν τὰ βέλη [63] ὀξέα ἐστὶ, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα· [64] οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλογίσθησαν· οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν
29 [65] ὡς καταιγίς. [66] Ὁρμῶσιν ὡς λέοντες, καὶ [67] παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος· καὶ ἐπιλήψεται, καὶ [68] βοήσει ὡς θηρίον, καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσαι ὁ [69] ῥυόμενος αὐτούς.
30 Καὶ [70] βοήσει δι᾽ αὐτοὺς τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς [71] τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν [2] Ὀζίας ὁ βασιλεὺς, εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου· καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
2 δόξης αὐτοῦ. Καὶ [3] σεραφὶμ εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ, καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ, κατεκάλυπτον τὸ [4] πρόσωπον· [5] ταῖς δὲ δυσὶ, κατεκάλυπτον
3 τοὺς πόδας· καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. Καὶ [6] ἐκέκραγον [7] ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἔλεγον, Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαὼθ,
4 πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. Καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον,
5 καὶ ὁ οἶκος [8] ἐνεπλήσθη καπνοῦ. Καὶ [9] εἶπον, Ὦ τάλας ἐγὼ, ὅτι [10] κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν, καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων, ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαὼθ εἶδον τοῖς
6 ὀφθαλμοῖς μου. [11] Καὶ ἀπεστάλη πρός με ἓν τῶν σεραφὶμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ [12] εἶχεν [13] ἄνθρακα, [14] ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ
7 θυσιαστηρίου, Καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου
8 περικαθαριεῖ. Καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου λέγοντος, Τίνα [15] ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ [16] εἶπα, [17] Ἰ-
9 δοὺ ἐγώ εἰμι· ἀπόστειλόν με. Καὶ εἶπε, Πορεύθητι, καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ, Ἀκοῇ [18] ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ
10 οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς [19] ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι
11 αὐτούς. Καὶ εἶπα, Ἕως πότε κύριε; καὶ εἶπεν, Ἕως ἂν ἐρημωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος.

---

46 *Alex.* τὸ ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 47 M ÷ Θ. Διὰ τοῦτο. 48 ὀργῇ *Ald.* deeſt. 49 *Alex.* εἰς τόν. 50 καὶ *Ald.* deeſt. 51 *Alex.* & *C.* χεῖρα αὐτοῦ ἐπ᾽. 52 *Alex.* ἐν πᾶσιν τούτοις. 53 M ÷ οἱ Γ. ὁμοίως. 54 *Alex.* θυμὸς, ἀλλ᾽ ἔτι. 55 *Ald. C.* μακρόθεν. 56 M ÷ Ἀ. Σ. οὐρίσει. Θ. ὁμοίως τοῖς O, αὐτοῦ. οἱ Γ, αὐτῷ. 57 *Alex.* αὐτοῖς. 58 *Alex.* Οὐ κοπιάσουσιν. 59 *Alex.* οὐδ᾽ οὐ μή. M οὐδὲ μή. 60 *C.* τῶν ὀσφύων. 61 *C.* οὐδ᾽ οὐ μή. 62 M Ἀ. Σ. ὑποδήματος. Θ. τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ. 63 *Alex.* ὀξῖα. 64 M ÷ οἱ O. αἱ ὁπλαί. 65 M ÷ Ἀ. ὡς συσσεισμός. 66 *Alex.* & *C.* Ὁρμῶσιν. M ÷ Ἀ. Βρύχημα αὐτῶν. Θ. Σ. Ὤρυγμα αὐτοῦ. 67 *Alex.* παρεστήκασιν ὡς σκύμνος. *Ald. C.* παρέστησαν ὡς σκύμνοι. 68 *Alex.* M. βοήσεται. *Ald.* βοηθήσει. 69 *Alex.* ῥυόμενος Καὶ βοήσεται δι᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 70 M ÷ βοήσεται &c. Σ. ἠχήσει ἐπ᾽ αὐτοῦ. Θ. καὶ βοήσεται ἐπ᾽ αὐτόν. 71 ita *Cyril.* ſed *Ald. C.* τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ κάτω, καί.

Cap. 6. 1 Verſum hunc cum prima clauſula verſus ſequentis, Σύμμαχος apud Procopium ſic clarius fuſiuſque poſt vocem ἐπηρμένου, abſolvit. — Καὶ τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἐπλήρου τὸν ναόν· σεραφεὶν, ἑστῶτα ἐπάνωθεν. Habet item M. hic in marg. dextro, Ὅρασις Γ. 2 *Comp.* ὁ βασιλεὺς Ὀζίας, εἶδον. 3 *Mſ. Alex.* σεραφείν. *Cyrill.* διερμηνεύεται δὲ σεραφὶμ, ἐμπρησαὶ, ἤτοι θερμαίνοντες. 4 *Sym* apud P hab. πρόσωπον ἑαυτοῦ. 5 *Alex.* καὶ ταῖς δυσί. 6 *Alex.* M. ἐκέκραγον. 7 *C.* ἕτερον πρὸς τό. 8 *Alex.* ἐπλήσθη. 9 *Alex.* M. εἶπα. 10 M ÷ οἱ O. ἐσιώπησα. item Σύμμ apud P. οἴμοι, ὅτι ἐσιώπησα. 11 M hic margine dext. Τόμος Η. 12 M ÷ οἱ Γ. αὐτοῦ. 13 *Alex.* ἄνθρακα πυρός. 14 M ÷ οἱ Γ. ὁμοίως. 15 M. ἀποστελῶ. 16 *C.* εἶπον. 17 *Alex.* Ἰδοὺ εἰμι ἐγώ. 18 *Alex.* ἀκούσητε. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.

12 Καὶ μετὰ ταῦτα [20] μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ [21] πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες 13 ἐπὶ τῆς γῆς, Καὶ ἔτι ἐπ' [22] αὐτῆς ἐστι τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν [23] ἔσται εἰς προνομὴν ὡς τερέβινθος, καὶ ὡς βάλανος ὅταν [24] ἐκπέσῃ ἐκ τῆς θήκης [25] αὐτῆς.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ [2] τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα, ἀνέβη [3] Ῥασὶν βασιλεὺς [4] Ἀρὰμ, καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν. 2 Καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, [5] λέγων, Συνεφώνησεν Ἀρὰμ πρὸς τὸν Ἐφραίμ. καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, [6] ὃν τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον 3 ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἡσαίαν, Ἔξελθε [7] εἰς συνάντησιν Ἀχαζ σύ, καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοὺβ [8] ὁ υἱός σου, πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ [9] ἀγροῦ 4 [10] τοῦ κναφέως. Καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, [11] Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι, καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχή σου ἀσθενείτω ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυ- 5 μοῦ [12] μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι. Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρὰμ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβου- 6 λεύσαντο βουλὴν πονηράν [13]. Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς, [14] ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βασιλεύσομεν [15] αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ·

7 Τάδε λέγει κύριος σαβαώθ, Οὐ [16] μὴ [17] ἐμμείνῃ 8 ἡ βουλὴ αὕτη, [18] οὐδὲ ἔσται, [19] ἀλλ' ἡ κεφαλὴ [20] Ἀρὰμ, Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ Δαμασκοῦ, [21] Ῥασίμ. ἀλλ' [22] ἔτι ἑξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἐκλείψει ἡ βασιλεία 9 Ἐφραὶμ [23] ἀπὸ λαοῦ, Καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραὶμ [24] Σομόρων, [25] καὶ ἡ κεφαλὴ Σομόρων, υἱὸς τοῦ Ῥομελίου. καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσητε, 10 οὐδὲ μὴ συνῆτε. Καὶ προσέθετο κύριος 11 λαλῆσαι τῷ [26] Ἀχαζ, λέγων, Αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου [27] εἰς βά- 12 θος, ἢ εἰς ὕψος. Καὶ εἶπεν Ἀχαζ, Οὐ μὴ αἰτήσω, [28] οὐδὲ μὴ πειράσω [29] κύριον. 13 Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε δὴ οἶκος [30] Δαυίδ· [31] μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, 14 καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; Διατοῦτο δώσει κύριος [32] αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ [33] λήψεται, [34] καὶ τέξεται υἱόν, καὶ [35] καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμ- 15 μανουήλ. Βούτυρον καὶ μέλι φάγεται [36] πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν [37] ἢ προελέσθαι [38] πονηρά, 16 [39] ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. Διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ [40] πονηρίᾳ, [41] ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν· καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ [42] φοβῇ, ἀπὸ προσ- 17 ώπου [43] τῶν δύο βασιλέων. Ἀλλ' ἐπάξει [44] ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἡμέρας, [45] αἳ οὔπω ἥκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν Ἐφραὶμ ἀπὸ Ἰούδα τὸν 18 βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. Καὶ ἔσται ἐν τῇ

---

20 *Ald.* μηκυνεῖ. *S.* μακρὰν ποιήσει κύριος ἀνθρώπους. 21 *Alex.* οἱ καταλειφθέντες πληθυνθήσονται. 22 *Ald.* *C.* αὐτῆς, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς. 23 P. ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμμ. καὶ πάλιν ἔσται εἰς καταβόσκησιν ὡς δρῦς, καὶ ὡς βάλανος, ἥτις ἀποβαλοῦσα ἵσταται μόνη. 24 *Alex.* ἐκσπασθῇ. 25 ultimæ huic capitis voci epilogum quendam addit Θ. ſub hac nota *, quem memorat *Nobil.* quibus & hæc inſuper ſubjungit P. in *Comm.* ibid. Θεοδοτίων μὲν γάρ ἔφη, &c. ὁ δὲ Ἀκ. στήλωσις, ἔφησεν. ὁ δὲ Σύμ. ἡ στάσις αὐτῆς In *Sch. Rom.* monetur etiam, in *cet. ll.* hæc ſequi, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς. quæ in 70 *intt.* non haberi, ſed de *Hebr.* & *Th.* editione ab *Orig.* addita notat hoc loco *Hier.* & *Baſil.* ἐκ τῆς Θεοδ. πρόσκειται, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ό.

Cap. 7. 1 M. Ὅρασις Δ. 2 *Ald.* καὶ Ἰωάθαμ. *C.* υἱοῦ Ἰωάθαμ. 3 *Mſ. Alex.* & M. Ῥαασσών. 4 M. Σ. Ἀ. Συρίας. 5 *Alex.* M. λέγοντες. *C.* λεγόντων. 6 *Alex.* ὅταν ὃν τρόπον. M ÷ ὡς σαλεύεται ξύλα δρυμοῦ ἐκ προσώπου ἀνέμου. 7 *C.* δὴ εἰς. 8 *Alex.* ὁ ἀδελφός σου. 9 *Alex.* τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. 10 M ÷ οἱ Γ. ὁμοίως. 11 P. ὥσπερ Σύμ. μέν φησιν, φύλαξαι καὶ ἡσύχασον· ὁ δὲ Θεοδ. πρόσχες καὶ ἡσύχασον. 12 μου *Ald.* deeſt. & M. 13 *Alex.* περὶ σοῦ, λέγοντες, Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. *Ald.* *C.* Ἐφραὶμ, καὶ ὁ υἱὸς Ῥωμελίου περὶ σοῦ, λέγοντες, Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 14 *Alex.* ἀποστρέψωμεν αὐτούς. M. Ἀ. ἀποσχίσωμεν αὐτήν. 15 *Alex.* *C.* αὐτοῖς. 16 μὴ M. deeſt. 17 *Alex.* ἐμμείνῃ. 18 *C.* οὐδ' οὐ μή. 19 *Ald.* *C.* Ἀλλά. 20 M ÷ Ἀ. Σ. Συρίας. Θ. Ἀράμ. 21 *Alex.* Ῥασείν. *Ald.* M. Ῥαασείμ. *C.* Ῥασίν. 22 *Ald.* *C.* M. ἐφ'. 23 *Ald.* ἐπί. 24 M ÷ Ἀ. Σ. Σαμάρεια. 25 al. deeſt hoc membrum. 26 *Alex.* Ἀχαάζ. 27 *S.* βάθυνον εἰς ᾅδην, ἢ εἰς ὕψος ἄνω. *Aq.* βάθυνον εἰς ᾅδην, μετεώρισον εἰς ὕψος. *Th.* βάθυνον εἰς ᾅδην, ὕψωσον ἄνω. 28 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 29 M * τόν. 30 *C.* Ἰούδα. 31 *Aq.* μήτι ὀλίγον μοχθοῦν ἄνδρα, ὅτι μοχθεῖτε καί γε τὸν θεόν μου; *S.* μὴ οὐκ αὔταρκες ὑμῖν κοποῦν ἀνθρώπους, ὅτι κοποῦτε ἔτι καὶ τὸν θεόν μου; *Th.* μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνδράσιν, ὅτι ἀγῶνα παρέχετε καί γε τῷ θεῷ μου. 32 *Alex.* αὐτοῖς. 33 *Alex.* M. ἕξει. 34 καὶ τέξεται *Ald.* deſunt. 35 M ÷ οἱ Γ. καλέσεις. 36 *Ald.* καὶ πρὶν ἤ. *C.* πρὶν ἤ. M ÷ Ἀ. τοῦ γνῶναι αὐτὸν ἀποῤῥίψαι ἐν κακῷ, καὶ ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ. Σ. εἰς τὸ γνῶναι αὐτὸν ἀποδοκιμάσαι τὸ κακόν, καὶ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. 37 *Alex.* προελέσθαι πονηρά, ἐκλέξεται τὸ ἀγαθόν. 38 *C.* πονηρά, ἢ ἐκλέξασθαι. 39 M. ἐκλέξεται. 40 *C.* πονηρίᾳ. 41 *Alex.* M. τοῦ ἐκλέξασθαι. 42 M ÷ Ἀ. ἐγχανεῖς. (al. σικχαίνεις) Θ. βδελύσσῃ. Σ. ἀφ' ἧς σὺ ἐγκακεῖς. 43 *Alex.* αὐτῶν. Ἀλλά. *Aq.* *S.* *Th.* τῶν δύο βασιλέων αὐτῆς. Ἀλλά. 44 *C.* ἐπὶ σὲ ὁ θεός, καί. 45 αἱ *Ald.* deeſt.

ἡμέρᾳ

ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [46]συριεῖ κύριος [47]μυίαις, ὃ [48]κυριεύσει [49]μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ μελίσσῃ, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων.

19 [50]Καὶ [51]ἐλεύσονται [52]πάντες ἐν ταῖς φάραγξι τῆς χώρας, καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν, καὶ εἰς τὰ σπήλαια, καὶ [53]εἰς [54]πᾶσαν ῥαγάδα. 20 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος [55]ἐν τῷ ξυρῷ [56]τῷ [57]μεμισθωμένῳ [58]πέραν τοῦ ποταμοῦ [59]βασιλέως Ἀσσυρίων, τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς τρίχας [60]τῶν ποδῶν, καὶ τὸν πώγωνα ἀφελεῖ. 21 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [61]θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν, καὶ δύο πρόβατα· 22 Καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖστον [62]πιεῖν [63]γάλα, βούτυρον [64]καὶ μέλι φάγεται 23 πᾶς [65]ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [66]πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ὦσι χίλιαι ἄμπελοι χιλίων σίκλων, εἰς χέρσον 24 ἔσονται, [67]καὶ εἰς ἄκανθαν. [68]Μετὰ βέλους καὶ τοξεύματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ· ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, 25 Καὶ πᾶν ὄρος [69]ἠροτριωμένον [70]ἀροτριωθήσεται. οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος· ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης [71]εἰς βόσκημα προβάτου, καὶ [72]καταπάτημα βοός.

Κεφ. η΄. 8.

1 [1]ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Λάβε σεαυτῷ τόμον [2]καινοῦ μεγάλου, καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου, Τοῦ ὀξέως προνομὴν ποιῆ- 2 σαι σκύλων· Πάρεστι γάρ· καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν [3]καὶ 3 Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. Καὶ [4]προσῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν, καὶ [5]ἐν γαστρὶ ἔλαβε, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ εἶπε κύριός μοι, Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ταχέως σκύλευσον, 4 ὀξέως προνόμευσον· Διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα, λήψεται [6]δύναμιν Δαμασκοῦ, καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας 5 ἔναντι βασιλέως Ἀσσυρίων. Καὶ προσέ- 6 θετο κύριος λαλῆσαί μοι [7]ἔτι· [8]Διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ [9]τοῦ Σιλωὰμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῆ, ἀλλὰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν [10]Ῥασσὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα 7 ἐφ᾽ ὑμῶν, Διατοῦτο ἰδοὺ [11]κύριος ἀνάγει ἐφ᾽ ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολὺ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑ- 8 μῶν, Καὶ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπον, ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἆραι, [12]ἢ δυνατὸν συντελέσασθαί τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, [13]ὥστε πληρῶσαι [14]τὸ πλάτος τῆς χώ- 9 ρας σου, [15]μεθ᾽ [16]ἡμῶν ὁ θεός. Γνῶτε ἔθνη [17]καὶ ἡττᾶσθε, [18]ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πά- 10 λιν ἡττηθήσεσθε. Καὶ ἣν ἂν [19]βουλεύσησθε βουλὴν, διασκεδάσει κύριος· καὶ [20]λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ [21]ἐν ὑμῖν, 11 [22]ὅτι μεθ᾽ [23]ἡμῶν ὁ θεός. [24]Οὕτω λέγει κύριος, Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσι τῇ πορείᾳ 12 τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγοντες, Μήποτε [25]εἴπωσι, Σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος, σκληρόν ἐστι. τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ 13 φοβηθῆτε [26]οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε. [27]Κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φό-

46 M ⌐ Ἀ. συρίσει. 47 *Ald.* μυίαις, αἵ. *C.* μυίαις αἵ. 48 *Ald.* κυριεύουσι. *C.* κυριεύσουσι. 49 *Alex.* μέρους. 50 Σ. Καὶ ἥξουσιν. 51 *Ald.* ἐξελεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται ταῖς. *C.* ἐλεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς. *Alex.* ἐλεύσονται πάντες, καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς. 52 M. non hab. πάντες. ÷ Ἀ. Θ. ὅμως. 53 *Alex.* ἐπί. 54 *Alex. Ald. C.* πᾶσαν ῥαγάδα, καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ. Ἐν τῇ. 55 *Alex.* τῷ ξυρῷ. 56 *Alex.* M. τῷ addunt, μεγάλῳ. 57 *Alex.* καὶ μεμεθυσμένῳ. *Ald. C.* μεμεθυσμένῳ. ⌐ Ἀ. ὅμως O, μεμισθωμένῳ. Σ. τοὺς μεμισθωμένους. 58 *Alex.* M. ὅ ἐστιν πέραν. Σ. ἐν τῷ πέραν. 59 *Aq.* ἐν βασιλείᾳ Ἀσσυρίων. *Th.* ἐν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων. 60 *Ald.* καὶ τῶν. 61 *Ald.* τρέψει. 62 M. πίνειν. *Alex.* & *C.* ποιεῖν. *Ald.* πονεῖν. 63 *Ald. C.* M. * Π. γάλα, φάγεται βούτυρον. 64 *Ald. C.* ὅτι βούτυρον καὶ γάλα φάγεται. 65 M. ὁ καταληφθείς. 66 *Ald. C.* M * Π. ἔσται πᾶς. 67 *Alex.* καὶ ἄκανθαν. 68 M ⌐ Ἀ. ἐν βέλεσι καὶ ἐν τόξῳ. 69 *Alex. Ald. C.* M. ἀροτριώμενον. 70 *Alex.* ἀροτριαθήσεται. καὶ οὐ. 71 εἰς *Ald.* deest. 72 *Alex.* εἰς καταπάτημα.

Cap. 8. 1 M. Τόμος I΄. 2 *Ms. Alex.* χάρτου καινοῦ μεγάλου. *Ald. Comp.* καινὸν μέγαν. & ita apud *Basil.* & *Cyrill. Euseb.* ἢ τεῦχος, ἢ διφθέρωμα, ἢ κεφαλίδα κατὰ τοὺς λοιπούς. 3 *Ald. C.* M * οἱ Γ. τὸν ἱερέα, καί. 4 *Alex.* προσῆλθεν. 5 *Alex.* ἐγγαστρί. 6 M * τήν. 7 *Ald. C.* & M * ἔτι λέγων. Διά. 8 M. Διὰ τοῦ. *Sym.* autem apud P. ad locum, ὡς ἠβουλήθησαν, ἤγουν ἀπεδοκίμασαν. 9 M ⌐ οἱ Γ. ὅμως Σιλωά. 10 *Alex.* Ῥασσών. M. Ῥαασσών. & ÷ οἱ Γ. Ῥασίν. 11 *Alex.* ἀνάγει κύριος. 12 *Alex.* εἰ δυνατὸν συντελέσαι. 13 *Alex.* τὰ πλάτη τῆς χώρας σου. 14 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. 15 M ⌐ ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἀντὶ τοῦ μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς, Ἐμμανουὴλ περιέχει. Καὶ αὖθις ἐν τῷ τέλει πρὸς τῷ λέγεσθαι, Καὶ λόγον ὃν ἂν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς, Ἐμμανουὴλ εἴρηται. 16 *Ald.* ὑμῶν. 17 *C.* ἡττᾶσθε, καὶ ἐπακούσατε. 18 *Alex.* ἐπακούσετε. 19 *Ald. C.* βουλὴν βουλεύσησθε. 20 *Alex.* τὸν λόγον. 21 *Alex.* ὑμῖν· ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν κύριος ὁ θεός. Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός. 22 M ⌐ Ἀ. Θ. ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν ὁ ἰσχυρός. 23 *C.* ὑμῶν. 24 M. P. ἡ Συμμάχου δὲ ἔκδοσις, &c. Εἶπεν κύριος πρὸς μὲ ὡς ἐν κράτει τῆς χειρὸς, καὶ ἀπέστησέν με μὴ πορεύεσθαι τῇ ὁδῷ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγων, Οὐκ ἐρεῖτε ἄντarσις. Πᾶν ὃ ἐὰν εἴποι ὁ λαὸς οὗτος, ἄντarσις. 25 *Alex.* M. εἴπητε. 26 *Alex.* & *C.* οὐδ᾽ οὐ μή. 27 *Ald. C.* M * Ἀ. Θ. Τὸν κύριον τῶν δυνάμεων, sic & Σ. & Θ.

14 βος. [28] Κἂν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ἦς, ἔσαι σοι εἰς [29] ἁγίασμα, [30] καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι [31] συναντήσεσθε, [32] οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι. [33] οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ ἐν παγίδι, καὶ [34] ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ἱερουσαλήμ. 15 Διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοί, καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ [35] ἐγγιοῦσι, καὶ ἁλώσονται [36] ἄνθρωποι [37] ἐν ἀσφαλείᾳ. 16 Τότε φανεροὶ ἔσονται [38] οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον [39] τοῦ μὴ μαθεῖν. 17 Καὶ ἐρεῖ, Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακὼβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. 18 Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ [40] μοι ἔδωκεν ὁ θεός. καὶ ἔσαι [41] σημεῖα καὶ τέρατα [42] ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ κυρίου σαβαὼθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών. 19 Καὶ ἐὰν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, Ζητήσατε τοὺς [43] ἐγγαστριμύθους, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, [44] τοὺς κενολογοῦντας, οἳ [45] ἐκ τῆς κοιλίας [46] φωνοῦσιν· οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν [47] αὐτοῦ [48] ἐκζητήσουσι; τί [49] ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς 20 νεκρούς; Νόμον γὰρ εἰς βοήθειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ 21 ἔσι δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμὸς, [50] καὶ ἔσαι ὡς ἂν πεινάσητε, λυπηθήσεσθε, καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα [51] καὶ τὰ πάτρια. καὶ ἀναβλέψονται εἰς 22 τὸν οὐρανὸν ἄνω, Καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται· καὶ [52] ἰδοὺ [53] ἀπορία στενὴ, καὶ σκότος, θλίψις, καὶ στενοχωρία, καὶ σκότος, ὥστε μὴ βλέπειν. [54] καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὁ ἐν στενοχωρίᾳ [55] ὢν ἕως καιροῦ.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΤΟῦτο πρῶτον [1] πίε· [2] ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθαλεὶμ, [3] καὶ [4] οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου 2 [5] Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν [6]. Ὁ λαὸς [7] ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, [8] ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ [9] σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. 3 Τὸ [10] πλεῖστον τοῦ λαοῦ, [11] ὃ [12] κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ [13] σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου, ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ, καὶ ὃν τρόπον [14] οἱ διαιρούμενοι 4 σκῦλα. Διότι [15] ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν· τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων [16] διεσκέδασεν, ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ. 5 [17] Ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ, καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀποτίσουσι· καὶ θελήσου-6 σιν, [18] εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι. Ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς [19] καὶ ἐδόθη [20] ἡμῖν, [21] οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ [22] καλεῖται

---

28 *Alex.* Καὶ ἐάν. 29 *Ald.* ἁγιασμόν. 30 M ÷ Θ. καὶ εἰς λίθον προσκόμματος. Ἀ. καὶ εἰς στερεὸν σκανδάλου. 31 *Alex.* συναντήσεσθαι αὐτῷ. M. συναντήσεσθε αὐτῷ. 32 M. ÷ Θ. καὶ εἰς πέτραν πτώματος. P. ὁ δὲ Σύμμ. φησίν, εἰς λίθον προσκόμματος, καὶ εἰς πέτραν πτώματος, τοῖς δύο οἴκοις Ἰσραὴλ, εἰς παγίδα, καὶ εἰς σκάνδαλον τῶν οἰκούντων Ἱερουσαλήμ. 33 *Alex.* ὁ δὲ οἶκος. M ÷ Ἀ. Σ. Θ. τοῖς δυσὶν οἴκοις. sic P. ad locum, οἱ λοιποὶ δὲ τοὺς δύο οἴκους ἐξέδωκαν. 34 *Ald.* C. M ÷ ἐν κοιλώματι. *Aq.* εἰς σκῶλον. 35 P. ἀντὶ δὲ τοῦ ἐγγιοῦσιν, Σύμ. ἐξέδωκεν, καὶ παγιδευθήσονται καὶ συλληφθήσονται. 36 P. τὸ δὲ, ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ, περιττὸν. καὶ ὠβέλισαι. 37 *Alex.* *Ald.* C. M. ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες. 38 M ÷ Ἀ. ἔνδησον μαρτύριον· σφράγισαι νόμον ἐν τοῖς διδακτοῖς μου. Sic plane *Sym.* apud P. — οἷς inquit καὶ τὰ Ἀκύλου συνᾴδει. 39 *Alex.* τοῦ μαθεῖν. 40 M ÷ Θ. Ἀ. ἔδωκέ μοι Σ. Ἀ. ὅμως τε O. P. οὕτως ἐξέδωκαν οἱ λοιποὶ, Ἰδοὺ ἐγὼ, καὶ τὰ παιδία, ἃ δέδωκέν μοι ὁ κύριος, εἰς σημεῖα, καὶ εἰς τέρατα ἐν Ἰσραήλ. 41 *Alex.* εἰς σημεῖα. 42 *Alex.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 43 *Alex.* ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους. 44 C. καὶ τούς. 45 *Alex.* ἀπὸ τῆς κοιλίας. 46 *Ald.* C. φωνήσουσι. 47 *Alex.* αὐτοῦ τί ἐκζητῶσιν περί. 48 M. Ἀ. Θ. ἐκζητήσει. 49 *Ald.* C. M. ἐκζητήσουσι. 50 P. ὁ δὲ Σύμ. οὕτως ἐξέδωκεν, Καὶ παρελεύσεται ἐξ αὐτῶν ἐσκανδαλισμένος καὶ πεινάσει. ἔσαι δὲ ὅταν πεινάσῃ, καὶ παροξυνθῇ, καὶ καταράσεται βασιλέα ἑαυτοῦ. 51 M ÷ Ἀ. Θ. καὶ καταρᾶ ἔσαι ἐν τῷ βασιλεῖ αὐτῷ. Σ. πατέραρχα εἴδωλα. 52 C. ἰδοὺ σκότος. 53 *Alex.* θλίψις καὶ στενοχωρία, καὶ σκότος, ἀπορία στενὴ, καὶ σκότος. 54 hæc usque ad ἕως C. desunt. 55 *Alex.* ἕως καιροῦ.

Cap. 9. 1 *Ald. Comp.* ταχὺ πίε. 2 P. κατὰ δὲ Σύμ. &c. ὁ πρῶτος ἐτάχυνεν γῆν Ζαβουλὼν, καὶ γῆν Νεφθαλείμ, καὶ ὁ ἔσχατος ἐβάρυνεν ὁδὸν τὴν κατὰ θάλασσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 3 *Ms. Alex.* ὁδὸν θαλάσσης, καί. sic etiam M. sed ÷ in margine, τινὲς οὐκ ἔχουσιν ὁδὸν θαλάσσης. 4 *Alex.* & M. οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν (*Alex.* παράλιον) κατοικοῦντες, καὶ πέραν. 5 P. ὅπερ ἐξέδωκε Σύμ. ὅριον τῶν ἐθνῶν· Ἀκύλας, θῖνες τῶν ἐθνῶν. 6 *Alex.* τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. Ο' λαός. sic & M. Cum ÷ ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστι τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. 7 *Alex.* καθήμενος ἐν σκότει. C. ὁ καθήμενος ἐν σκότει. 8 C. εἴδε. *Ald.* ἴδε. al. ἰδέτω. 9 *Alex. Ald.* C. M. καὶ σκιᾷ. al. σκιᾶς. 10 M ÷ Θ. πλῆθος. Σ. apud P. ἐπλήθυνας τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἐμεγάλυνας. 11 ὃ *Ald.* C. deest. 12 al. κατήγαγεν. M ÷ οἱ O, οὐκ ἐμεγάλυνας. 13 σου *Ald.* C. deest. 14 *Alex.* εὐφραίνονται οἱ. 15 *Alex.* M. ἀφαιρεθήσεται. ÷ Ἀ. ἀφῄρηται. 16 *Alex.* M. διεσκέδασεν κύριος. 17 versum integrum *Sym.* apud P. sic reddit, Πᾶσα βία ἐβιάσθη ἐν σεισμῷ, καὶ περιβόλαιον ἐφύρη ἐν αἵματι, καὶ ἔσαι εἰς καῦσιν καὶ κατάβρωμα πυρός. mox μετὰ al. deest. 18 *Alex. Ald.* M. εἰ ἐγενήθησαν. C. εἶναι. M ÷ Ἀ. ἐγένοντο. 19 καὶ C. deest. ut & M. & A. 20 *Alex.* ὑμῖν. 21 M. Ἀ. καὶ ἐγένετο τὸ μέτρον ἐπ' ὤμου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς &c, ut habentur apud *Nobilium* ex *Eusebio*: apud quem in commentario ἀντὶ τοῦ ἀρχή. Σ. Νεανίας παρεγεννήθη ἡμῖν, — καὶ ἔσαι ἡ παιδεία ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς &c. ut sequuntur apud *Nobil.* ubi supra. Θ. θαυμαστὸς, βουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ, ἄρχων εἰρήνης, τῷ πληθύνειν τὴν παιδείαν. 22 *Alex.* καλέσει.

λεῖται

λεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μεγάλης βουλῆς [23] ἄγγελος· [24] ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 7 [25] καὶ ὑγίειαν [26] αὐτῷ. [27] Μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ [28] ἔστιν [29] ὅριον· ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθῶσαι αὐτὴν, καὶ [30] ἀντιλαβέσθαι [31] ἐν κρίματι [32] καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν [33] καὶ εἰς τὸν [34] αἰῶνα. ὁ ζῆλος κυρίου [35] ζαβαὼθ ποιήσει ταῦτα. 8 [36] Θάνατον ἀπέστειλε κύριος ἐπὶ Ἰακὼβ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰσραήλ. 9 Καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ οἱ [37] καθήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ᾽ 10 ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες, Πλίνθοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους, καὶ [38] κόψωμεν συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ [39] οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς [40] πύργον. 11 Καὶ [41] ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς [42] ἐπανιςαμένους ἐπὶ [43] ὄρος Σιὼν ἐπὶ αὐτὸν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς [44] διασκεδάσει. 12 Συρίαν ἀφ᾽ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀφ᾽ ἡλίου δυσμῶν, τοὺς κατεσθίοντας τὸν Ἰσραὴλ ὅλῳ τῷ στόματι. [45] ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ [46] θυμὸς, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. 13 Καὶ ὁ λαὸς [47] οὐκ [48] ἐπεστράφη, ἕως ἐπλήγη, καὶ τὸν [49] κύριον οὐκ [50] ἐζήτησαν. 14 Καὶ [51] ἀφεῖλε κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ, κεφαλὴν καὶ οὐρὰν, μέγαν καὶ μικρὸν, 15 ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, Πρεσβύτην, καὶ [52] τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας, [53] αὕτη ἡ ἀρχή· καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα, οὗτος ἡ οὐρά. 16 Καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, καὶ πλανῶσιν, ὅπως [54] καταπίνωσιν αὐτούς. 17 [55] Διὰ τοῦτο ἐπὶ [56] τοὺς νεανίσκους [57] αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανοὺς [58] αὐτῶν καὶ τὰς χήρας [59] αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροὶ, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ [60] θυμὸς, ἀλλ᾽ ἔτι 18 ἡ χεὶρ [61] ὑψηλή. Καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα. 19 Διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου [62] συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη· καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς [63] κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνθρωπος τὸν ἀ- 20 δελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει· Ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ, ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ [64] ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος [65] ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος 21 [66] αὐτοῦ. Φάγεται γὰρ [67] Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραῒμ τοῦ [68] Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ [69] ὑψηλή.

---

23 sic *Bas.* legit. sic *Cyril.* & *Procop.* & *Hier.* juxta 70. *Magni consilii nuntius: adducam enim pacem super principes.* Eadem præterea lectio est in *translat. Syr.* itidem in *Arab.* quæ translationes expressæ sunt de Græcis, & Romæ habentur. vide hoc loco *Hier.* & *Ambr.* comment. l. 3. in evang. Luc. c. 3. in *Alex.* vero *Ald.* & *C.* post, ἄγγελος, hæc seqq. θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς (*Alex.* deest.) ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. *Ignat.* in epist. ad Antiochenses, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής. & *Irenæus* adv. hæres. l. 4. c. 66. *& vocatur nomen ejus admirabilis, consiliarius, deus fortis.* *Euseb.* evang. demonstr. l. 7. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω γὰρ εἰρήνην. & l. 9. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, ἄρχων εἰρήνης, ἐξουσιαστὴς, θεὸς ἰσχυρὸς, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω. Atque in Missa nativitatis Domini: *Et vocabitur admirabilis, deus, princeps pacis, pater futuri sæculi.* quæ Missæ verba, credibile est sumta è *vet. Lat. ed.* versa de Græcis. nam & ibidem est, *vocabitur nomen ejus magni consilii angelus.* hæc autem pleraque è *vet. edit.* patres nostri olim in ecclesiast. officia contulerunt. *Euseb.* ὁ Σύμ. τοῦτον ἡρμήνευσε τὸν τρόπον· καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, παραδοξασμὸς, βουλευτικὸς, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης· ὁ δὲ Ἀκ. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς, σύμβουλος, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατήρ. ἔτι ἄρχων εἰρήνης· κατὰ δὲ τὸν Θεοδ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς, συμβουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνάστης, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης. ἡ δὲ Ἑβρ. φωνὴ, ἀντὶ τοῦ, ἰσχυρὸς, ἠλ, περιέχει· δι᾽ οὗ σημαίνεται ὁ θεός. πολλαχοῦ γὰρ τῆς γραφῆς τοῦ, ἠλ, ἐπὶ τοῦ θεοῦ κειμένου, καὶ ἐν τοῖς μετὰ χεῖρας ὁμοίως παρείληπται. ὥστε διὰ ταύτης τῆς φωνῆς καὶ θεὸς ἀναγορεύεται τὸ γεννηθὲν ἡμῖν παιδίον. ἡμεῖς τοίνυν οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν, θεὸν δυνατὸν ἑρμηνεύοντες. *Theodor.* τοῦτο κακουργήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀκύλ. ἰσχυρὸς δυνατὸς ἡρμήνευσαν· κεῖται δὲ παρὰ τοῖς Ἑβρ. ἠλ γεββάρ· τὸ δὲ ἠλ, θεός. 24 *Alex.* ἐγὼ γὰρ ἄξω. 25 *Alex.* εἰρήνην καὶ ὑγίαν. 26 *C.* αὐτοῦ. 27 *Ald. C.* M. Καὶ μεγάλη. Θ. ἐπληθύνθη παιδεία. Ἀ. πολλῆς τοῦ μέτρου. 28 *C.* ἔσται. 29 *Ald. C.* Ἀ. τέλος. M ÷ Θ. Σ. πέρας. 30 *Ald.* ἀντιλαμβάνεσθαι. 31 *Alex.* αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι, ἀπό. 32 M. καὶ δικαιοσύνῃ. 33 M ÷ Ἀ. καὶ ὡς αἰῶνος ὁ ζῆλος. 34 *Alex.* αἰῶνα χρόνον. 35 M. similiter cum β simplici, quod hic jam pridem fit inde ab initio. 36 M ÷ οἱ Ο. λόγον. Ἀ. ῥῆμα & M. in margine dextro hab. Τόμος ΙΑ΄. *Cyrill.* λόγον ἀπέστειλεν ἐπὶ Ἰακώβ. 37 *Alex.* M ἐγκαθήμενοι. 38 *Alex.* ἐκκόψωμεν. 39 *Alex.* ᾠκοδομήσωμεν. 40 *Ald.* πύργους. 41 *C.* ῥήξει. 42 *Alex.* ἐπανιςανομένους ἐπ᾽ ὄρους Σιὼν ἐπ᾽ αὐτούς. 43 al. ὄρους. 44 *Alex.* αὐτῶν διασκεδάσει. *Ald. C.* M * Ἀ. Θ. Σ. αὐτοῦ διασκεδάσει. 45 *Alex.* ἐπεὶ τούτοις πᾶσιν. 46 *C.* θυμός μου, ἀλλ᾽. 47 M. μου οὐκ. 48 *Alex.* ἀπεστράφη. 49 *Ald. C.* κύριον τῶν δυνάμεων οὐκ. M. etiam addit cum * τῶν δυνάμεων. 50 *Alex.* ἐξεζήτησαν. 51 *Th.* ἀφελεῖ. *Aq.* ὀλοθρεύσει. P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξολοθρεύσει. 52 *S.* αἰδέσιμον. 53 M — οἱ Δ. οὗτος κεφαλή. 54 *Alex. Ald. C.* M. καταπίωσιν. 55 M. Καὶ διά. 56 *Ald. C.* τοῖς νεανίσκοις. 57 *Alex.* οὐκ εὐφρανθήσεται. 58 M. οἱ Γ. αὐτοῦ. 59 M. οἱ Γ. αὐτοῦ. 60 *Ald. C.* θυμὸς αὐτοῦ, ἀλλ᾽. 61 *Ald.* αὐτοῦ ὑψηλή. 62 *Alex.* συγκαυθήσεται. 63 *Alex.* ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυμένος. 64 *C.* ἐμπλησθήσεται 65 *C.* ἐσθίων. 66 *Alex.* τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 67 *Alex.* Μαννασσῆ. 68 *Alex.* Μαννασσῆ. 69 *C.* αὐτοῦ ὑψηλή.

Κεφ.

Κεφ. ι΄. 10.

1 Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν, γράφοντες γὰρ, πονηρίαν γράφουσιν. 2 Ἐκκλίνοντες [1] κρίσιν πτωχῶν, [2] ἁρπάζοντες [3] κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν [4] εἰς διαρπαγὴν, καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν.

3 Καὶ τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ [5] τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ θλίψις [6] ὑμῖν πόρρωθεν ἥξει· καὶ πρὸς τίνα [7] καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν, 4 [8] Τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν [9] εἰς [10] ἀπαγωγήν; [11] ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη [12] ἡ ὀργὴ, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ [13] ὑψηλή.

5 Οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου, [14] καὶ ὀργή [15] ἐστιν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 6 Τὴν ὀργήν μου εἰς ἔθνος ἄνομον [16] ἀποστελῶ, καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ [17] συντάξω [18] ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομὴν, καὶ καταπατεῖν τὰς πόλεις, καὶ θεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν.

7 Αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως [19] ἐνεθυμήθη, καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ [20] τοῦ ἔθνη ἐξολοθρεῦσαι [21] οὐκ ὀλίγα.

8 Καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ, Σὺ μόνος εἶ ἄρχων·

9 Καὶ ἐρεῖ, [22] Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ [23] Χαλάνης, οὗ ὁ πύργος ᾠκοδομήθη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν 10 καὶ Σαμάρειαν. [24] Ὃν τρόπον [25] ταύτας ἔλαβον [26], καὶ πάσας τὰς [27] ἀρχὰς λήψομαι. ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, 11 καὶ ἐν Σαμαρείᾳ. Ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείᾳ, καὶ τοῖς χειροποιήτοις [28] αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ [29] Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοῖς εἰδώλοις 12 αὐτῆς. Καὶ ἔσται [30] ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιὼν καὶ [31] Ἱερουσαλὴμ, [32] ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν [33] ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τὸν Ἀσσυρίων, καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 13 Εἶπε γὰρ, [34] Ἐν τῇ ἰσχύϊ [35] ποιήσω, καὶ [36] ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω. 14 Καὶ [37] σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι [38] τῇ χειρὶ ὡς νοσσιὰν, καὶ ὡς καταλελειμμένα ᾠὰ ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεται [39] με, ἢ ἀντείπῃ [40] μοι. 15 Μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἢ ὑψωθήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτόν; [41] ὡς ἄν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον. [42] καὶ οὐχ οὕτως, 16 Ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος σαβαὼθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν 17 πῦρ καιόμενον καυθήσεται. Καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ [43] εἰς πῦρ, [44] καὶ ἁγιάσει [45] αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ, [46] καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 18 [47] Ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη, [48] καὶ οἱ βουνοὶ, καὶ οἱ δρυμοὶ, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν. καὶ ἔσται ὁ φεύγων, ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ 19 φλογὸς καιομένης. Καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ᾽ αὐτῶν [49] ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ [50] παι-20 δίον [51] γράψει αὐτούς. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐκέτι προστεθήσεται [52] τὸ καταλειφθὲν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰακὼβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτοὺς, [53] ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ 21 τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. Καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακὼβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύον-

Cap. 10. 1 *Ald.* κρίνουσιν. 2 *Ms. Alex.* M * & Γ. καὶ ἁρπάζοντες. 3 M. χρήματα — οἱ Γ. κρίσιν. 4 *Alex.* εἰς ἁρπαγήν. 5 *Alex.* ἐπισκοπῆς. 6 M. ὑμῶν. 7 C. καταφεύξονται. 8 M — Θ τοῦ μὴ κάμψαι ὑπὸ δεσμόν. 9 *Alex.* εἰς ἐπαγωγήν. P. etiam ἐπαγωγὴν & legit & exponit. 10 *Alex. Ald. C.* post ἐπαγωγὴν hab. καὶ ὑποκάτω τῶν (*Ald. C.* deest) ἀνῃρημένων πεσοῦνται. quæ à Cyrillo non afferuntur, & apud P. margini adscripta sunt sub asterisco. 11 *Alex.* ἐπεὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ. *Ald. C.* καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ. 12 C. ἡ ὀργὴ αὐτοῦ. *Alex.* θυμὸς, ut & M. sed ÷ ibidem οἱ O, ἡ ὀργή. 13 C. αὐτοῦ ὑψηλή. 14 *Alex.* M. καὶ ὀργῆς. 15 *Alex.* ἐν ταῖς χερσίν. 16 *Alex.* ἀποστέλλω. 17 M. *Ald. C.* συγκαλάξω. 18 *Alex.* M. * Ἀ. Θ. τοῦ ποιῆσαι. 19 M ἐνεθυμάθη. 20 *Alex.* M. & C. οὐ ἐξολοθρεῦσαι (*Alex.* ἐξολεθρεῦσαι) ἔθνη οὐκ ὀλίγα. 21 M — Ἀ. Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς O, ἔθνη οὐκ ὀλίγα. 22 M ÷ οὐκ. 23 *Alex.* Χαλάννη 24 M ÷ Θ. καθάπερ εὗρεν ἡ χείρ μου τὰς βασιλείας τοῦ εἰδώλου. 25 C. ἔλαβον ταύτας, πάσας. *Ald.* ταύτας ἔλαβον, πάσας. 26 *Alex.* ἐν τῇ χειρί μου, καὶ πάσας τὰς χώρας. 27 M. χώρας· sed in margine, — ἀρχάς. 28 *Alex.* * αὐτοῖς, οὕτως. 29 M. τῇ Ἱερουσαλήμ. 30 C. ὅτ᾽ ἄν. 31 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν τὸν ἄρχοντα. 32 *Ald.* M. ἐπάξει. C. καὶ ἐπάξει. M. autem in marg. Τόμος IB. 33 ἐπὶ M. deest. 34 *Alex.* M. Τῇ ἰσχύϊ. 35 *Alex.* ποιήσω, καὶ * τῇ συνέσεως τῆς σοφίας. 36 ἐν M. deest. 37 C. πείσω. 38 *Alex.* τῇ χειρί μου. M * Π. μου. 39 *Alex.* μοι. 40 *Ald. C.* μοὶ καὶ ἀνοίγων τὸ (deest C.) στόμα καὶ στρουθίζων. (quæ apud P. addita sunt margini sub asterisco:) Μή. 41 *Alex.* M. ὡσαύτως ἐάν τις. *Ald. C.* ὡσαύτως ἄν τις. 42 C. ὑψωθήσεται ξύλον, καὶ οὐχ. 43 *Alex.* ὡς πῦρ. 44 S. καὶ ὁ ἅγιος αὐτοῦ εἰς φλόγα. 45 *Alex.* αὐτό. C. αὐτήν. 46 Pro his S. apud P. hæc hab. καταφάγεται τὰ ἀποκείμενα αὐτοῦ, καὶ τὰ πεφυλαγμένα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ ἡ δόξα τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Καρμήλου αὐτοῦ, ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκὸς ἀναλωθήσεται. Καὶ ἔσται ὡς τετμημένος φεύγων. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα τῶν ξύλων τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γράψει αὐτά. 47 *Ald.* M. Ἀποσβεσθήσονται. 48 *Alex.* καὶ οἱ δρυμοὶ, καὶ οἱ βουνοί. 49 *Alex.* ἔσονται ἀριθμός. 50 Θ. παιδάριον Ἀ. παῖς. 51 M. *Ald. C.* μικρὸν γράψει. 52 τὸ M. deest. 53 *Alex.* ἀλλ᾽.

τα. Καὶ

22 τα. Καὶ ἐὰν γένηται [54] ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα 23 [55] αὐτῶν σωθήσεται. [56] Λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον [57] κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ. 24 [58] Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος σαβαὼθ, Μὴ φοβοῦ ὁ λαός μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιὼν, ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ [59] ἐπάγω ἐπὶ σὲ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύ-25πτου. [60] Ἔτι γὰρ μικρὸν, καὶ παύσεται ἡ ὀργὴ, ὁ δὲ θυμός μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν. 26 Καὶ [61] ἐγερεῖ [62] ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς, κατὰ τὴν πληγὴν [63] Μαδιὰμ [64] ἐν τόπῳ θλίψεως· καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν, 27 εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [65] ἀφαιρεθήσεται ὁ [66] ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ [67] τοῦ ὤμου σου, καὶ [68] ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς 28 ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. Ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν Ἀγγαὶ, καὶ παρελεύσεται εἰς [69] Μαγεδὼ, καὶ 29 ἐν Μαχμὰς θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ παρελεύσεται φάραγγα, καὶ ἥξει εἰς [70] Ἀγγαὶ, φόβος λήψεται Ῥαμᾶ, πόλιν Σαοὺλ, [71] φεύ-30ξεται. Ἡ θυγάτηρ Γαλλεὶμ, [72] ἐπακούσεται [73] Λαϊσὰ, ἐπακούσεται ἐν Ἀναθώθ. 31 [74] Καὶ ἐξέστη Μαδεβηνὰ, καὶ οἱ κατοικοῦντες 32 [75] Γιββείρ. Παρακαλεῖτε σήμερον [76] ἐν ὁδῷ τοῦ μεῖναι, [77] τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος τῆς θυγατρὸς Σιὼν, καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱε-33ρουσαλήμ. [78] Ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύριος σαβαὼθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται, καὶ [79] οἱ 34 ὑψηλοὶ [80] ταπεινωθήσονται, Καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ, ὁ δὲ Λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

Κεφ. ιά. 11.

1 ΚΑὶ ἐξελεύσεται [1] ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαὶ, καὶ ἄνθος [2] ἐκ τῆς ῥίζης [3] ἀναβήσεται. 2 [4] Καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' [5] αὐτὸν πνεῦμα [6] τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσε-3βείας. Ἐμπλήσει αὐτὸν, πνεῦμα φόβου θεοῦ. [7] οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, 4 Ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῷ κρίσιν, [8] καὶ ἐλέγξει [9] τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων [10] ἀνελεῖ ἀσεβῆ. 5 Καὶ ἔσται δικαιοσύνῃ [11] ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀληθείᾳ [12] εἰλημμένος τὰς [13] πλευράς. 6 Καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνὸς, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ [14] ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ 7 παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς. [15] Καὶ βοῦς καὶ ἄρκτος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα [16] τὰ παιδία αὐτῶν [17] ἔσονται· καὶ λέων [18] ὡς βοῦς 8 φάγεται ἄχυρα. Καὶ παιδίον νήπιον [19] ἐπὶ τρώγλην ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτην [20] ἐκ-9γόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. Καὶ οὐ μὴ [21] κακοποιήσουσιν, [22] οὐδὲ μὴ δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου· ὅτι

---

54 M ÷ Θ. ὁ λαός σου. 55 *Alex.* σωθήσεται. 56 *Alex.* M. *Ald.* C. Λόγον γὰρ συντελῶν. 57 *Alex.* ποιήσει ὁ θεός. M ÷ ὁ θεὸς ποιήσει. C. κύριος, κύριος δυνάμεων ποιήσει. Ἀ. κύριος στρατειῶν. Θ. Σ. ὅμως τε οἱ Ο. * κύριος τῶν δυνάμεων. οἱ Γ. ibidem. 58 M. Τόμος ΙΓ'. 59 *Ald.* C. ἐπάγει. M ÷ ἐπάξω. Ἀ. ἀρεῖ. Σ. ἐπαρεῖ. P. τόδε, πληγὴν γὰρ ἐπάγει ἐπὶ σὲ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου, Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν, Ἐν ῥάβδῳ πλήξει, καὶ τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐπαρεῖ ἐπὶ σὲ, διὰ τὴν ὁδὸν Αἰγύπτου. 60 hæc usque ad finem versus C. desunt. 61 *Alex.* ἐπεγερεῖ. 62 *Ald.* C. κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. & C ponit post αὐτούς. M. etiam, κύριος ὁ θεὸς, cum * Θ. τῶν δυνάμεων. 63 *Alex.* τὴν Μαδιάμ. 64 P. ἀντὶ τοῦ, ἐν τόπῳ θλίψεως, Σύμ. ἐξέδωκεν, ἐν Σοὺρ Χωρήβ. 65 M. Θ — διαφθαρήσεται κλοιός. 66 *Alex.* φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου. 67 C. σου, καὶ καταφθαρήσεται. 68 ὁ M. deest. 69 *Alex.* Μαγεδδώ. M ÷ Θ. Μαγεδδών. Ἀ. Σ. Μαγρών. 70 M. ÷ Ἀ. αὐλιστήριον. Σ. αὐλισμός. Θ. κατάλυμα. ὅμως οἱ Γ. 71 *Ald.* C. φεύξεται. Χρεμέτισον φωνήν σου θύγατερ. quæ neque apud *Cyrillum* sunt, neque apud *Hier.* in edit. 70. & apud *Procop.* sunt sub asterisco. 72 C. ἐπακούσει. 73 *Alex.* ἐν * σα. *Ald.* Καϊσά. M. ἐν — Καϊσά. Θ. Λαΐς. Ἀ Λαΐς. ὅμως τε O. 74 *Alex.* & C. Ἐξέστη. 75 *Ald.* Γεβίμ. 76 *Alex.* ἐν τῇ ὁδῷ. 77 τῇ χειρὶ C. desunt. *Ald.* ponit post παρακαλεῖτε. sic etiam M. 78 *Alex.* Ἰδοὺ γάρ. 79 *Alex.* ταπεινωθήσονται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ. M — Ἀ. Σ. Θ. καὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται. ὅμως τε O. 80 *Ald.* πεσοῦνται, καὶ ταπεινωθήσονται.

Cap. 11. 1 P. τὴν δὲ ῥάβδον, ῥαβδίον Ἀκύλας ἐξέδωκε. 2 *Euseb.* ἀπὸ τοῦ κορμοῦ, ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 3 *Comp.* αὐτοῦ ἀναβήσεται. 4 Καὶ *Ald.* deest. 5 *Ald.* αὐτούς. 6 *Ald.* C. κυρίου. 7 *Sym.* apud P. οὐ τῇ ὁράσει τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρινεῖ, οὐδὲ τῇ ἀκοῇ τῶν ὤτων αὐτοῦ ἐλέγξει, ἀλλὰ κρινεῖ ἐν εὐθύτητι πτωχοὺς γῆς. 8 M ÷ Ἀ. Θ. Σ. καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι. 9 M ÷ Ἀ. τοῖς πραέσι τῆς γῆς. Σ. πτωχοὺς τῆς γῆς. Θ. ὅμως τε O. 10 C. ἀσεβῆ ἀνελεῖ. 11 P. κατὰ δὲ τὸν Σύμ. καὶ ἔσται δικαιοσύνη περίζωμα τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις περίζωμα τῶν λαγόνων αὐτοῦ. 12 *Ms.* *Alex.* & M. εἰλημμένος. 13 *Ald.* C. πλευρὰς αὐτοῦ. 14 C. λέων, καὶ ταῦρος. 15 M. καὶ βοῦς καὶ ἄρκων (al. ἄρκος.) ÷ Ἀ. Θ καὶ δαμάλια νεμηθήσονται ὁμῶς, κατακλειθήσονται παιδία αὐτῶν Σ. καὶ βοῦς καὶ ἄρκτος βοσκηθήσονται ὁμοθυμαδὸν, κατακλειθήσονται τὰ παιδία αὐτῶν. 16 C. ἔσονται τὰ παιδία αὐτῶν· καί. 17 *Alex.* βοσκηθήσονται· καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα. 18 M ÷ Ἀ. Θ. ὡς βουκόλιον. ὅμως τε O. 19 *Alex.* M. ἐπὶ τρώγλην. C. τρώγλῃ. 20 C. ἐγγόνων. 21 *Alex.* κακοποιήσωσιν. 22 *Alex.* & C. οὐδ' οὐ μή.

ἐνεπλήσθη ἡ [23] σύμπασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡς ὕδωρ πολὺ [24] κατακαλύψαι [25] θαλάσσας.

10 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ [26] ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, [27] ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι, καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ, [28] τιμή.

11 [29] Καὶ ἔσται [30] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [31] προσθήσει [32] ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι τὸ καταλειφθὲν [33] ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, [34] ὃ ἂν καταλειφθῇ [35] ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου, [36] καὶ ἀπὸ [37] Βαβυλωνίας, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας, καὶ ἀπὸ Ἐλαμιτῶν, καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ ἐξ Ἀραβίας.

12 Καὶ [38] ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς.

13 Καὶ ἀφαιρεθήσεται [39] ὁ ζῆλος Ἐφραὶμ, καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολοῦνται. Ἐφραὶμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰούδας οὐ θλίψει Ἐφραίμ.

14 Καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων θάλασσαν ἅμα προνομεύσουσι, καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, [40] καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Μωὰβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν· οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν [41] πρῶτοι ὑπακούσονται.

15 [42] Καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ· καὶ πατάξει ἑπτὰ φάραγγας, ὥστε [43] διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι.

16 Καὶ ἔσται [44] δίοδος τῷ καταλειφθέντι [45] μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ, ὡς [46] ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ [1] ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [2] Εὐλογῶ σε κύριε, διότι ὠργίσθης [3] μοι, καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμόν σου, καὶ ἠλέησάς με.

2 Ἰδοὺ ὁ θεός μου [4] σωτήρ μου, πεποιθὼς ἔσομαι [5] ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἴνεσίς μου [6] κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.

3 Καὶ [7] ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.

4 Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [8] Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ· μιμνήσκεσθε, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

5 Ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγείλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

6 [9] Ἀγαλλιᾶσθε, καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες [10] Σιὼν, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ [11] αὐτῆς.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ὍΡΑΣΙΣ [1] ἫΝ ΕἾΔΕΝ ἩΣΑΪΑΣ ΥἹΟΣ ἈΜΩΣ, ΚΑΤᾺ ΒΑΒΥΛΩ͂ΝΟΣ.

2 Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε [2] τὴν φωνὴν [3] αὐτοῖς, [4] παρακαλεῖτε [5] τῇ χειρὶ, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες.

3 Ἐγὼ [6] συντάσσω, [7] καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς· γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου [8] χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες.

4 Φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ [9] βασιλέων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων. κύριος Σαβαὼθ ἐντέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ,

5 [10] Ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος [11] καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ, [12] κα-

---

23 *Ald.* σύμπασα γῆ τοῦ. 24 C. κατακαλύψει. 25 M. θαλάσσης. 26 P. ὁ μὲν Ἀκύλ. ἐξέδωκεν, ὃς ἀνίσταται εἰς σύσσημον λαῶν. ὁ δὲ Σύμ. ὃς ἀνίσταται σύσσημον τῶν ἐθνῶν. 27 M. ἐπ' αὐτόν. 28 P. κατὰ δὲ Ἀκ. καὶ Σύμ. δόξα. 29 M. Τόμος ΙΔ. 30 *Alex.* ἐν τῇ. 31 *Aq.* προσθήσει κύριος δεύτερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κτήσασθαι ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ὑπολειφθήσεται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. S. προσθήσει κύριος ἐκ δευτέρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 32 *Alex.* κύριος. 33 ὑπόλοιπον C. deest. 34 al. ὃν ἄν. 35 *Alex.* M. *Ald.* C. ἀπὸ τῶν. 36 *Alex.* καὶ Βαβυλωνίας, καὶ Αἰθιοπίας. 37 *Ald.* C. Βαβυλῶνος. 38 *Ald.* ἐρεῖ. 39 *Alex.* ὁ ζυγός. 40 M ÷ Ἀ. Ἰδουμαία καὶ Μωὰβ ἀποστολὴ χειρὸς αὐτῶν. Θ. Ἰδουμαία, Μωὰβ ἔκτασις χειρὸς αὐτῶν. Σ. Ἐδὼμ καὶ Μωὰβ ἔκτασις χειρὸς αὐτῶν. 41 C. πρῶτον. P οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν, οὔτε τῶν ἑρμηνευτῶν οἱ λοιποὶ, τὴν προσθήκην περιέχουσιν τοῦ Πρῶτοι. 42 *Euseb.* οἱ τρεῖς συμφώνως οὕτως ἡρμήνευσαν· καὶ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης Αἰγύπτου. 43 C. πορεύεσθαι. 44 *Alex.* ὁδός. 45 C. λαῷ μου τῷ καταλειφθέντι ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. 46 *Ald.* C. τῇ ἡμέρᾳ.

Cap. 12. 1 M. *Ald.* C. ἐρεῖ. 2 *Alex.* *Ald.* C. Εὐλογήσω. M ÷ Ἀ. Σ. Θ. Ἐξομολογήσομαί σοι. 3 μοι C. deest. 4 M. Θ. σωτήρ μου ἐλπιῶ. 5 *Alex.* ἐν αὐτῷ. *Ald.* ἐπ' αὐτῷ, συνθήσομαι ἐν αὐτῷ. quæ cod. *Vatic.* margini adſcripta ſunt. nec ſunt apud *Baſil* in quibuſdam etiam eſt, καὶ εὐφρανθήσομαι ἐν αὐτῷ. C. ἐπ' αὐτοῦ. 6 M * Π. ια. 7 *Alex.* ἀντλήσεται. M. ἀντλήσετε. 8 C. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ. 9 *Ald.* Καὶ ἀγαλλιᾶσθε. 10 *Alex.* ἐν Σιών. 11 *Alex.* σου. M. σου. ÷ αὐτῆς.

Cap. 13. 1 M. *Ald.* C. κατὰ Βαβυλῶνος, ἣν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς. Ἐπ'. 2 M ÷ οἱ Γ. φωνὴν αὐτῶν. Τόμος ΙΕ. 3 *Alex* M. *Ald.* C. αὐτοῖς, (*Alex.* ἑαυτοῖς) μὴ φοβεῖσθε. 4 M. Θ. ἀφορίσατε χεῖρι. Ἀ. ἐξάρετε χεῖρα, καὶ εἰσελθέτωσαν ἀνοίγματα ἐκουσιαζομένων Σιὼν, ἐνετειλάμην τοῖς ἡγιασμένοις μου, καὶ ἐκάλεσα δυνατοὺς μου τῷ θυμῷ μου, ἀγαυριωμένους. 5 *Alex.* τῇ ψυχῇ. 6 *Ald.* συντάσσομαι. 7 *Alex.* καὶ * ἐγὼ αὐτοὺς. ἡγιασμένοι εἰσὶν, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς. M. hæc verba, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς, bis etiam reperit, tum ante ἡγιασμένοι εἰσὶ, tum poſt. in *Comment. Gr.* margini ſic adſcriptum eſt, ἄγω αὐτοὺς, ἡγιασμένοι εἰσί. Mox pro γίγαντες ἔρχονται, *Th.* vertit, καί γε ἐκάλεσα τοὺς γίγαντάς μου. *Aq.* & *S.* δυνατούς. 8 M ÷ ὑπὲρ φανείας μου. ÷ Σ ἐν τῷ δοξασμῷ μου. ÷ χαίροντας τῇ ὕβρει μου. 9 M — οἱ Γ. βασιλειῶν. 10 C. Ἔρχεσθε. 11 M ÷ κύριος κύριος σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ. 12 *Alex.* τοῦ καταφθεῖραι τὴν οἰκουμένην ὅλην.

ταφθεῖ-

6 ταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. [13] Ὀλολύζετε, ἐγγὺς γὰρ [14] ἡμέρα κυρίου, καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἥξει. 7 Διὰ τοῦτο [15] πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει. 8 [16] Ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν, ὡς γυναικὸς τικτούσης· καὶ [17] συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. 9 Ἰδοὺ γὰρ ἡμέρα κυρίου [18] ἔρχεται ἀνίατος, [19] θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θεῖναι τὴν [20] οἰκουμένην ἔρημον, καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. 10 Οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ, τὸ [21] φῶς οὐ δώσουσι· καὶ σκοτισθήσεται [22] τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. 11 Καὶ ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ κακά, καὶ τοῖς ἀσεβέσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω. 12 Καὶ ἔσονται οἱ [23] καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ ἄπυρον· καὶ [24] ἄνθρωπος μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ [25] ἐν [26] Σουφίρ. 13 [27] Ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου σαβαώθ, [28] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. 14 Καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον, καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, [29] καὶ οὐκ [30] ἔσται ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ [31] ἄνθρωπος εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται. 15 Ὃς γὰρ [32] ἂν ἁλῷ, [33] ἡττηθήσεται, [34] καὶ οἵτινες συνηγμένοι εἰσί, [35] πεσοῦνται μαχαίρᾳ.

16 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν [36] ῥάξουσιν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἕξουσιν. 17 Ἰδοὺ [37] ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, [38] οἳ ἀργύριον οὐ λογίζονται, οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχουσι. 18 Τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσι, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν οὐ μὴ [39] ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις οὐ φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. 19 Καὶ ἔσται Βαβυλὼν ἣ καλεῖται ἔνδοξος [40] ἀπὸ [41] βασιλέως Χαλδαίων, ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα. 20 Οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα [42] χρόνον, [43] οὐδὲ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, [44] οὐδὲ μὴ διέλθωσιν [45] αὐτὴν Ἄραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ [46] ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. 21 Καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ [47] θηρία, καὶ [48] ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι [49] ἤχου· καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ σειρῆνες, καὶ [50] δαιμόνια [51] ἐκεῖ [52] ὀρχήσονται. 22 Καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ κατοικήσουσι, καὶ νοσσοποιήσουσιν [53] ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ [1] χρονιεῖ. Καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν Ἰσραήλ, καὶ [2] ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς [3] γῆς αὐτῶν, καὶ [4] ὁ γειώρας προστεθήσεται πρὸς αὐτούς, καὶ προστεθήσεται [5] πρὸς τὸν οἶκον Ἰακώβ. 2 Καὶ λήψονται αὐτοὺς ἔθνη, καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατακληρονομήσουσι, καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς [6] γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας· καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς, καὶ κυριευθήσονται οἱ κυριεύσαντες αὐτῶν. 3 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀ-

---

13 M. Ὀλολύξετε. 14 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 15 *Alex.* πᾶσαι χεῖρες * ἐκλυθήσεται. 16 *Alex.* & C. Καὶ ταραχθήσονται. 17 M ÷ οἱ Γ. ὠδινήσουσιν. 18 *Alex.* ἀνίατος ἔρχεται. 19 *Ald.* C. καὶ μήνιδος, θυμοῦ. (*Ald.* θυμόν.) M. Θ. μήνιδος, καὶ ὀργῆς καὶ θυμοῦ. 20 M. οἰκουμένην ὅλην. 21 M. φῶς addit αὐτῶν cum *. 22 M ÷ Σ. Θ. ἥλιος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ. 23 C. ἐγκαταλελειμμένοι. 24 *Alex.* ὁ ἄνθρωπος. 25 *Alex.* M. ἐκ. 26 *Ald.* Σαπφείρ. C. Ὀπφείρ. M. Σουφείρ. 27 M ÷ Ἀ. οὐρανοὺς κλονήσω. Σ. οὐρανὸν ταράξω. Θ. οὐρανὸν ὁρμώσω. (al. l. θυμώσω) 28 *Alex.* M. τῇ ἡμέρᾳ. 29 M ÷ Ἀ. καὶ οὐκ ἔστιν ἀνερίζων (f. ἀθροίζων) ἀνὴρ πρὸς λαὸν αὐτοῦ φεύξονται. 30 *Ald.* C. ἐστίν. 31 *Alex.* ἄνθρωπον εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ διώξαι. 32 *Alex.* ἐάν. 33 M ÷ οἱ Γ. ἐκκεντηθήσεται. 34 *Alex.* καὶ οὗτοι. 35 *Alex.* μαχαίρᾳ πεσοῦνται. C. πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ. 36 *Alex.* ἐνώπιον αὐτῶν ῥάξουσιν. M. *Ald.* C. ῥήξουσιν ἐνώπιον αὐτῶν. 37 C. ἐπεγερῶ. 38 *Alex.* οἳ οὐ λογίζονται ἀργύριον, οὐδὲ χρυσίον. M ÷ Ἀ. οἳ ἀργύριον οὐ λογίζονται, καὶ χρυσίον οὐκ εὐλογήσουσιν. — Ad hunc versum in margine dext. Τόμος ιϛ'. 39 *Alex.* ἐλεήσουσιν. 40 *Alex.* ὑπό. 41 C. βασιλέων. 42 χρόνον C. deest.

43 C. οὐδ' οὐ μή. 44 C. οὐδ' οὐ μὴ &c. *Sym.* apud P. οὐδὲ σκηνοποιήσει ἐκεῖ Ἄραψ. 45 C. εἰς αὐτήν. 46 *Alex.* ἀναπαύσωνται. *Ald.* ἄρα παύσονται. 47 *Euseb.* ἀντὶ τοῦ θηρία, σείειν, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἐκδεδώκασι. καὶ ἀντὶ τοῦ σειρῆνες, στρουθιοκαμήλους εἰρήκασι· καὶ ἀντὶ τοῦ ὀνοκένταυροι, σείειν ἀνέγραψαν, αὐτῇ χρησάμενοι τῇ Ἑβραίων φωνῇ, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἑρμηνείας. ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ἐχίνων, ὁμοίως οἱ τρεῖς ἑρμηνευταὶ σειρῆνας ἡρμήνευσαν. *Basil.* τοὺς ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ ο'. τριχιῶντας ὠνόμασεν ὁ Ἀκ. *Theodor.* καλεῖ ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ παλαιοὶ μὲν ἐμπούσας, οἱ δὲ νῦν, ὀνοσκελίδας προσαγορεύουσι. 48 *Alex.* πλησθήσονται οἰκίαι. 49 M ÷ Ἀ. φωνῶν. 50 M ÷ Ἀ. τριχιῶντας. Θ ὀρθοτριχοῦντας. 51 C. ὀρχήσονται ἐκεῖ. 52 *Alex.* ὀρχηθήσονται. 53 M ÷ Π. σειρῆνες.

Cap. 14. 1 *Ald.* C. χρονιεῖ, καὶ ἡμέραι αὐτῆς οὐ μὴ ἰφελκυσθῶσι. ubi *Basil.* leg. ἡμέραι αὐτῆς. hæc autem non afferuntur à *Cyrill.* & apud *Procop.* sub asteriscis habentur. 2 C. ἀναπαύσεται. 3 γῆς M. addit τοῦ θεοῦ. 4 *Euseb.* ἀντὶ τοῦ ὁ γειώρας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ὁ προσήλυτος ἡρμήνευσαν. 5 *Alex.* ἐπὶ τὸν οἶκον. 6 *Alex.* *Ald.* C. γῆς τοῦ θεοῦ εἰς.

ναπαύσει [7] σε [8] κύριος ἀπὸ τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου, [9] τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς, [10] ἧς ἐ- 4 δούλευσας αὐτοῖς. Καὶ λήψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, [11] Πῶς ἀναπέπαυται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπαυται 5 ὁ ἐπισπουδαστής; Συνέτριψε [12] κύριος τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων. 6 [13] Πατάξας ἔθνος θυμῷ, πληγῇ ἀνιάτῳ, παίων ἔθνος [14] πληγὴν θυμοῦ, [15] ἣ οὐκ ἐφείσα- 7 το, ἀνεπαύσατο πεποιθώς. Πᾶσα ἡ γῆ 8 βοᾷ μετ' εὐφροσύνης, Καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβάνου [16] εὐφράνθησαν ἐπὶ σοί, καὶ ἡ κέδρος τοῦ Λιβάνου ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι, οὐκ ἀνέβη ὁ 9 κόπτων ἡμᾶς. Ὁ ᾅδης κάτωθεν [17] ἐπικράνθη συναντήσας σοι· [18] συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ [19] γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων αὐτῶν [20] πάντας βα- 10 σιλεῖς ἐθνῶν. Πάντες ἀποκριθήσονται, καὶ ἐροῦσί σοι, Καὶ σὺ ἑάλως, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς· 11 ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης. Κατέβη [21] εἰς ᾅδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου· ὑποκάτω σου στρώσουσι σῆψιν, καὶ τὸ [22] κατα- 12 κάλυμμά σου σκώληξ. Πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἑωσφόρος ὁ πρωῒ ἀνατέλλων; [23] συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων 13 πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. Σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ [24] διανοίᾳ σου, Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι, ἐπάνω τῶν [25] ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθιῶ ἐν ὄρει ὑψηλῷ, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ 14 τὰ πρὸς Βοῤῥᾶν, Ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν [26] νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. 15 Νῦν δὲ [27] εἰς ᾅδην καταβήσῃ, καὶ εἰς τὰ [28] θε- 16 μέλια τῆς γῆς. Οἱ ἰδόντες σε [29] θαυμάσονται ἐπὶ σοί, καὶ ἐροῦσιν, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος [30] ὁ παροξύνων τὴν γῆν, [31] ὁ σείων βα- 17 σιλεῖς, Ὁ θεὶς τὴν οἰκουμένην [32] ὅλην [33] ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, [34] τοὺς 18 ἐν [35] ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσε. Πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, [36] ἄν- 19 θρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Σὺ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος, μετὰ πολλῶν τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων [37] μαχαί- 20 ραις, καταβαινόντων εἰς ᾅδου. Ὃν τρόπον [38] ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρὸν, οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρός. διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας, καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ μείνῃς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρ- 21 μα πονηρόν. Ἑτοίμασον [39] τὰ τέκνα σου σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις [40] τοῦ πατρὸς [41] αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι [42] καὶ κληρονομήσωσι τὴν γῆν, [43] καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων. 22 Καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος σαβαὼθ, καὶ [44] ἀπολῶ [45] αὐτῶν ὄνομα, καὶ κατάλειμμα, καὶ σπέρμα· τάδε λέγει κύριος. 23 Καὶ [46] θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον, ὥστε κατοικεῖν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ [47] βάραθρον εἰς ἀπώλειαν. 24 Τάδε λέγει κύριος σαβαὼθ, Ὃν τρόπον εἴρηκα, οὕτως ἔσται, καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι, 25 οὕτως μενεῖ, Τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους [48] ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς, [49] καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων [50] ἀφαιρεθήσεται. 26 Αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ [51] τὴν [52] ὅλην οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ 27 πάντα τὰ ἔθνη [53]. Ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα 28 [54] αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει; Τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν [55] ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ, ἐγενήθη τὸ

---

7 *C.* κύριός σου. 8 *Alex.* ὁ θεὸς ἐκ τῆς ὀδύνης. 9 *Alex.* M. *Ald. C.* καὶ τῆς δουλείας σου (*Alex.* deest) τῆς σκληρᾶς. 10 *C.* ἥ. 11 *Alex.* M. *Ald. C.* καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πῶς. 12 *Alex.* ὁ θεός. 13 M ÷ Ω. ἐπάταξεν. 14 *Ald C.* πληγῇ. 15 *Ald. C.* ἥ. 16 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 17 M — Ἀ. ἐκλονήθη. Σ. ἐσαλεύθη. 18 M ÷ Α. Θ. ἐξήγειρέν σοι. 19 *Euseb.* οἱ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ῥαφαείμ. 20 M. πάντες &c. 21 *Alex. Ald. C.* δὲ εἰς. 22 M. *Ald.* κατάλειμμά. habet autem M. in margine, ÷ οἱ Π. κατὰ Φ. Συ. 23 *C.* συνετρίβης. 24 *C.* καρδίᾳ. 25 *Alex.* & *C.* ἄστρων. 26 *Alex.* M. *Ald. C.* νεφελῶν. 27 *Alex. Ald* εἰς ᾅδου. 28 M ÷ Α Θ. μηρούς λάζκον (f. λάκκον.) 29 *Alex.* M. & *C.* θαυμάσουσιν. 30 M ÷ Ἀ. ὁ κλονῶν τὴν γῆν. Σ. ὁ ταράξας. Θ. ὁ παροργίζων. 31 *Alex.* σειων. 32 ὅλην *C.* deest. 33 *Alex.* ἔρημον, τοὺς ἐν. 34 οἱ Ο. δεσμίους. M * αὐτοῦ. 35 *Ald. C.* ἀπαγωγῇ. 35 *Alex.* M ÷ Σ. ἕκαστος. Ἀ. Θ. ἀνήρ. 37 *Ald. C.* μαχαίρᾳ. 38 *Alex.* ἐν αἵματι ἱμάτιον. 39 *Alex.* σφαγῆναι τὰ τέκνα σου. 40 M — Ἀ. Σ. πατέρων αὐτῶν. Θ. πατρὸς αὐτοῦ. 41 *Alex.* σου. 42 *Alex.* καὶ τὴν γῆν κληρονομήσωσι. 43 M ÷ Ἀ. καὶ πληρώσουσι πρόσωπον οἰκουμένης &c. Θ. καὶ πληρωθῶσι πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. Σ. καὶ πληρώσουσι τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. qui omnes pro πολέμων habent πόλεων. in aliquibus ll. legitur, πολεμίων. 44 M. *Ald. C.* ἀπολέσω. 45 Ἀ. Σ. τῆς Βαβυλῶνος. 46 *C.* θήσομαι τὴν Βαβυλῶνα. 47 *Alex.* * βάθρον. 48 *Alex* M ÷ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς. Ἀ. ἐν γῇ μου. Θ. Σ. ἐν τῇ γῇ μου. 49 *Alex.* καὶ ἀπὸ τῶν. 50 *C.* αὐτῶν ἀφαιρεθήσεται. 51 *C.* ὅλην τήν. 52 *Alex.* οἰκουμένην ὅλην. 53 *Alex.* τῆς οἰκουμένης. 54 *Alex* τὴν ὑψηλήν. 55 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. *Alex.* & *C.* Ἄχαζ ὁ βασιλεύς.

ῥῆμα

29 ῥῆμα τοῦτο. [56]Μὴ εὐφρανθείητε [57]οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος ὑμᾶς· [58]ἐκ γὰρ σπέρματος [59]ὄφεως [60]ἐξελεύσεται [61]ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις [62]πετάμενοι.

30 Καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ [63]ἄνθρωποι [64]ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ [65]ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ.

31 [66]Ὀλολύξατε πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι [67]ἀπὸ Βορρᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι.

32 Καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; ὅτι κύριος ἐθεμελίωσε Σιὼν, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται [68]οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

Κεφ. ιε'. 15.

[1]ΤΟ' [2]ΡΗ͂ΜΑ ΤΟ' ΚΑΤΑ' [3]ΤΗ͂Σ ΜΩΑΒΙ'ΤΙΔΟΣ

1 [4]Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβῖτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται
2 τὸ τεῖχος τῆς Μωαβίτιδος. Λυπεῖσθε ἐφ' [5]ἑαυτοὺς, ἀπολεῖται γὰρ καὶ [6]Δηβὼν, οὗ ὁ βωμὸς ὑμῶν. ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν, ἐπὶ [7]Ναβαῦ τῆς Μωαβίτιδος. [8]ὀλολύξατε, ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες [9]κατατετμημένοι.
3 Ἐν ταῖς πλατείαις [10]αὐτῆς [11]περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῆς, [12]καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις [13]αὐτῆς, πάντες ὀλολύζετε μετὰ κλαυθμοῦ.
4 Ὅτι κέκραγεν Ἐσεβὼν καὶ [14]Ἐλεαλὴ, [15]ἕως Ἰασσὰ ἠκούσθη ἡ φωνὴ [16]αὐτῶν. διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται.
5 Ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ [17]ἐν αὐτῇ ἕως Σηγώρ· δάμαλις γάρ ἐστι τριετής. ἐπὶ δὲ τῆς [18]ἀναβάσεως [19]Λουειθ, πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται τῇ ὁδῷ [20]Ἀρωνιείμ· βοᾷ, σύντριμμα καὶ σεισμός.
6 Τὸ ὕδωρ τῆς [21]Νεμηρεὶμ ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ
7 ἔσται. Μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἄραβας, καὶ λήψονται
8 αὐτήν. Συνῆψε γὰρ [22]ἡ βοὴ [23]τὸ ὅριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς [24]Ἀγαλεὶμ, καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ [25]Αἰλείμ.
9 Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ [26]Δειμὼν πλησθήσεται αἵματος, ἐπάξω γὰρ ἐπὶ [27]Δειμὼν [28]Ἄραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωὰβ, καὶ Ἀριὴλ, καὶ τὸ [29]κατάλοιπον Ἀδαμά.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 [1]Ἀποστελῶ [2]ὡς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν. μὴ πέτρα ἔρημός [3]ἐστι [4]τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιών;
2 [5]Ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπτάμενος [6]νοσσὸς ἀφῃρημένος, [7]ἔσῃ θυγάτηρ Μωὰβ, [8]ἔπειτα δὲ
3 Ἀρνὼν πλείονα Βουλεύου, [9]ποιεῖτε σκέπην πένθους [10]αὐτῇ διαπαντὸς, ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν· [11]μὴ ἀχθῇς.
4 [12]Παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· [13]ἔσονται σκέπη ὑμῖν [14]ἀπὸ προσώπου διώκοντος· ὅτι ἤρθη ἡ συμμαχία σου, [15]καὶ ὁ ἄρχων ἀπώ-
5 λετο ὁ καταπατῶν, [16]ἀπὸ τῆς γῆς. [17]Καὶ διορθωθήσεται [18]μετ' ἐλέους θρόνος, καὶ καθιεῖται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυὶδ, κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων δικαιο-

---

56 M. in margine dext. Ὅρασις ϛ'. 57 *Alex.* πάντες οἱ ἀλλόφυλοι. 58 M ÷ οἱ Γ. ὁμοίως. 59 *Alex.* ὄφεων 60 C. ἐξελεύσονται 61 *Alex.* ἔγγονα. 62 *Alex.* πετόμενοι. 63 *Alex.* M. ἄνδρες. 64 *Alex.* ἐπ' εἰρήνης. 65 *Alex.* λιμῷ. 66 *Alex.* Ὀλολύζετε. 67 M — οἱ Γ. ὁμοίως. *Alex.* καπνὸς ἀπὸ Βορρᾶ. 68 C. λαοὶ πολλοί.

Cap. 15. 1 *Comp.* Ῥῆμα κατά. 2 *Ms. Alex.* ὍΡΑΜΑ. 3 C. τοῦ Μωάβ. 4 M. Ὅρασις Ζ. 5 *Alex. Ald.* ἑαυτοῖς. C. αὐτοῖς. 6 *Alex.* Δαιβηδών. *Ald.* Γεβών. 7 *Ald.* Ναβαλόν. 8 *Alex.* M. ὀλολύζετε. 9 *Alex.* κατατετμημένοι. 10 *Ald.* C. αὐτῶν. 11 *Ald.* C. περιζώσατε. 12 M. καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῶν· cum ÷ Θ. Α. Σ καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. 13 *Ald.* αὐτῶν. 14 *Alex.* ἐλάλησεν. M etiam ἐλάλησεν. cum ÷ ἐλεαλή. οἱ Γ ὁμοίως. 15 *Alex.* ἕως ἠκούσθη ἡ φωνή. 16 *Alex.* & M. αὐτῆς.

17 *Alex.* C. ἐν ἑαυτῇ. 18 C. ἀναπαύσεως τῆς Λουείθ. M. τῆς Λουείθ· cum ÷ ὅτι ἀναβάσει τῆς Λουείθ. ἐν κλαυθμῷ, ἀναβήσεται ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁδῷ Ὡρωνάειμ κραυγὴν σύντριμμον ἐξανεγεροῦσιν. 19 *Alex.* τῆς * πρός σε. 20 *Alex.* Ἀδωνιείμ. 21 *Alex.* Νεμρείμ. M. Νεμβρείμ. *Ald.* Νεβρείμ. C. Νεβρείμ. 22 M ÷ οἱ Γ. ἡ κραυγή. 23 *Alex.* τὸ ὄρος. 24 *Alex.* Ἀγαλλείμ. 25 M. Ἐλείμ * ὀλολυγμὸς αὐτῆς. *Ald.* C. Ἐλείμ ὀλολυγμὸς (*Ald.* ὀλολύγματος) αὐτῆς. 26 *Alex.* Ῥεμμών. C. Διβών. *Ald.* Διβών. M ÷ Διμών. ὁμοίως οἱ Γ, καὶ τὸ Ἑβραϊκ. 27 *Alex.* M. Ῥεμμών. C. Διβών. *Ald.* Διβάν. 28 C. προσθήκας. 29 M. κατάλιπον.

Cap. 16. 1 Hoc *Basil.* & *Cyrill.* sic conjungunt cum fine superioris cap. καὶ τὸ κατάλοιπον Ἀδαμα ἀποστελῶ. 2 C. ἀμνὸν κυριεύοντα. 3 *Ald.* ἔσται. 4 *Ms. Alex.* τὸ ὄρος Σιών. sic & M sed in margine — θυγατρός. ὁμοίως οἱ Γ. 5 M ÷ Ἀ. καὶ ἔσται ὡς πετεινὸν μεταναστεῦον, νοσσιὰ ἐξαπεσταλμένη ἔσονται θυγατέρες Μωάβ. 6 *Alex.* M. νεοσσὸς ἀφῃρημένος, θυγάτηρ (M. θύγατερ) Μωάβ. 7 *Ald.* θύγατερ. 8 M — Θ. αἱ διαβάσεις Ἀρνῶν φέρετε βουλήν. Ἀ. διαβάσεις τοῦ Ἀρνῶν φέρετε βουλήν. 9 C. ποιεῖτε. 10 *Ald.* αὐτοί. C. αὐτῇ. M. αὐτός. 11 sic *Basil.* leg. at in. *Alex* est, μὴ ἀπ' ἀρχῆς. quomodo legunt *Cyrill.* & *Procop.* atque apud *Procop.* μὴ ἀχθῇς, margini adscriptum est. Θ. μὴ ἀποκαλύψῃς. Σ. μὴ ἀποδιώξῃς. 12 *Alex.* Παροικήσουσιν οἱ φυγάδες. 13 *Alex.* ἔσονται γὰρ &c. M ÷ γίνου ἀποκρυβὴ αὐτοῖς. 14 *Ald.* ἐπί. 15 *Alex.* συντετέλεσθη ταλαιπωρία, καὶ ὁ ἄρχων. 16 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς. sic & M cum ÷ Θ. Σ. ἐκ τῆς γῆς. Ἀ. ὁμοίως τοῖς Ο. 17 *Aq.* καὶ ἑτοιμασθήσεται ἐν ἐλαίῳ θρόνος *Th.* καὶ ἑτοιμασθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος. 18 *Alex.* μετ' ἐλέους.

6 σύνῃ. Ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ, [19] ὑβριστὴς σφόδρα τὴν ὑπερηφανίαν [20] ἐξῇρας. [21] οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, [22] οὐχ 7 οὕτως. [23] Ὀλολύξει Μωάβ, ἐν γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσι [24] τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σεὲθ μελετήσεις, καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ. 8 [25] Τὰ πεδία [26] Ἐσεβὼν πενθήσει, ἄμπελος Σεβαμά. καταπίνοντες τὰ ἔθνη, [27] καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς, ἕως [28] Ἰαζήρ. οὐ μὴ συνάψητε, πλανήθητε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι [29] ἐγκατελείφθησαν, διέβησαν [30] γὰρ 9 τὴν [31] θάλασσαν. Διὰ τοῦτο κλαύσομαι [32] ὡς τὸν κλαυθμὸν [33] Ἰαζὴρ ἄμπελον Σεβαμά. τὰ δένδρα σου κατέβαλεν [34] Ἐσεβὼν [35] καὶ Ἐλεαλή, [36] ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται. 10 Καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα [37] ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς ἀμπελῶσί σου οὐ μὴ [38] εὐφρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ 11 ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. Διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωὰβ ὡς κιθάρα ἠχήσει, καὶ τὰ 12 ἐντός μου [39] ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. Καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντραπῆναί σε, ὅτι ἐκοπίασε Μωὰβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χειροποίητα αὐτῆς, ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ 13 δύνηται ἐξελέσθαι [40] αὐτόν. Τοῦτο τὸ ῥῆμα [41] ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, [42] ὁπότε 14 [43] ἐλάλησε. Καὶ νῦν [44] λέγω, [45] Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ [46] παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστός, καὶ οὐκ ἔντιμος.

Κεφ. ιζ΄. 17.

ΤΟ ῬΗΜΑ [1] ΤΟ ΚΑΤΑ [2] ΔΑΜΑΣΚΟΥ.

1 [3] Ἰδοὺ Δαμασκὸς [4] ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων, 2 καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν, [5] Καταλελειμμένη [6] εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν [7], καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων. 3 Καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν [8] Ἐφραίμ· καὶ οὐκέτι [9] βασιλεία ἐν Δαμασκῷ, καὶ τὸ [10] λοιπὸν τῶν Σύρων [11]. οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, [12] τῆς δόξης αὐτῶν. τάδε λέγει κύριος 4 σαβαώθ. Ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις [13] δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ [14] πίονα τῆς 5 δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται. Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἑστηκότα, καὶ σπέρμα σταχύων [15] ἀμήσῃ· καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι στερεᾷ, 6 Καὶ [16] καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἢ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ᾽ ἄκρου μετεώρου, ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων [17] αὐτῶν καταλειφθῇ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσρα- 7 ήλ. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται [18] ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐμ- 8 βλέψονται, Καὶ οὐ μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι [19] αὐτῶν, καὶ οὐκ ὄψονται [20] τὰ δένδρα, οὐδὲ τὰ 9 βδελύγματα αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλελειμμέναι, ὃν τρόπον [21] κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι

---

19 *Ald.* ὑβριστά. *C.* ὑβριστήν. M ÷ Σ. ὑπερήφανος σφόδρα κατὰ τὸ ἔπαρμα αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. 20 al. deest. *Alex.* ἐξῇρας. al. σου ἐξῇρας. *Ald. C.* καὶ τὴν ὕβριν (*Ald.* ἡ ὕβρις) αὐτοῦ, καὶ ἡ μῆνις αὐτοῦ. quod apud *Procop.* sub asteriscis margini additum est. 21 *S.* apud P. οὐχ οὕτω οἱ βραχίονες αὐτοῦ. 22 οὐχ οὕτως *C.* deest. 23 *Ald.* Ὀλολύζει. 24 *C.* ἐν τοῖς &c. Ἀ. τοῖς πολυχρονίοις μου τοίχῳ ὀστράκου μελετήσατε. *S.* τοῖς εὐφραινομένοις ἐν τῷ τείχει τῷ ὀστρακίνῳ φθέγξασθε. Θ. τοῖς αὐχμώδεσιν. mox pro δὲ Σεὲθ, al. δέσεθ. al. ῥέσεθ. 25 M ÷ Ἀ. ἄρουραι. Σ. κλήματα. Θ. ἀγροὶ θανάτου. 26 *C.* Ἡσεβὼν πενθήσει. 27 *C.* καταπατήσαντες. 28 *C.* Ἰαζήρου. 29 *C.* M * Ἀ. Σ. ἀπ᾽ αὐτῆς κατελείφθησαν. 30 *Alex. Ald. C.* M. γὰρ τήν. 31 *Alex.* M. ἔρημον. ÷ θάλασσαν οἱ Γ, καὶ τὸ Ἑβραϊκόν. 32 *C.* εἰς. 33 M. Ἰαζείρ. 34 M ÷ Σ. Ἐσβὼν καὶ ἐλάλησεν, ÷ Ἐλεαλη, ὅμως τε οἱ Γ. 35 *Alex. Ald.* καὶ ἐλάλησεν. 36 *Alex.* Ἐπὶ τῷ. 37 *C.* ἐκ τῶν ἀμπέλων. *Alex.* ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου. sic etiam M. cum ÷ Ἀ. ἀπὸ τοῦ Καρμήλου, καὶ ἐν ἀμπελῶσι οὐκ αἰνέσει. Θ. Σ. ἐκ τοῦ Καρμήλου. 38 M. *Ald.* εὐφρανθήσεται. 39 *Alex.* ὡσεὶ τεῖχος ὃ ἐνεκαίνισας. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ἐντραπῆναί σε, ἐκοπίασεν Μωάβ. M ÷ Σ. τῷ τείχει ὀστρακίνῳ. 40 *Ald. C.* αὐτήν. 41 ὃ *C.* deest. 42 ὁπότε ἐλάλησεν *C.* desunt. 43 *Alex.* M. *Ald.* καὶ ἐλάλησεν. 44 *Ald. C.* ἐλάλησε κύριος λέγων. 45 *Euseb.* ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ό. φάσκοντος λόγου, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ· κατὰ Ἑβραϊκὴν φωνήν, ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς, διαστολὴ μεταξὺ βληθεῖσα, σαφεστέραν κατέστησε τὴν διάνοιαν. κατὰ μὲν τὸν Ἀκ. εἴρηται, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ· κατὰ δὲ τὸν Σ. ἔκτοτε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισιν ἔτεσιν, ὡς ἐπὶ μισθωτοῦ· κατὰ δὲ τὸν Θ. ἀπὸ τότε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ. εἶτα ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς εἴρηται παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, καὶ κατὰ τὴν Ἑβρ. φωνήν, τὸ, καὶ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ. 46 *Alex.* M. *C.* ἐν παντί.

Cap. 17. 1 *C.* τοῦτο κατά. 2 M. Δαμασκόν. 3 M. Ὅρασις Η. 4 *Th.* μεταστασθήσεται ἐκ πόλεως. 5 M ÷ οἱ Γ. καταλελειμμέναι πόλεις. 6 *Euseb.* κατὰ μόνην τὴν τῶν ό. ἑρμηνείαν εἴρηται· λέγω δὴ τὸ, εἰς τὸν αἰῶνα· οὔτε γὰρ ἐν τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται. 7 *Ms. Alex.* βουκολίων καὶ οὐκ. 8 M. *Ald. C.* ἐκεῖ τὸν Ἐφραίμ. 9 *Alex.* ἔσται βασιλεία. 10 M *Ald.* κατάλοιπον. 11 *Alex.* ἀπολεῖται οὐ. 12 *Alex.* M. *Ald C.* καὶ τῆς δόξης. 13 *Alex.* M. τῆς δόξης. 14 *Alex.* πλίονα. *Ald.* πλείονα. 15 *Alex.* ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ ἀμήσῃ. 16 *Ald. C.* καταλειφθῶσι. 17 *Alex.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* ἄνθρωπος. 19 post αὐτῶν subjungit M. ἀλλ᾽ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 20 *Alex.* M. τὰ δένδρα (*Alex.* ἄλση) αὐτῶν, οὐδέ. 21 *Alex.* ἐγκατέλειπον.

ἀπὸ

ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονται ἔρη-
10 μοι, Διότι [22] κατέλιπες τὸν Θεὸν τὸν σωτῆρά σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης· διὰ τοῦτο [23] φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον, καὶ
11 σπέρμα ἄπιστον. [24] Τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν φυτεύσῃς, πλανηθήσῃ. τὸ δὲ πρωῒ ἐὰν [25] σπείρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν [26] ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ [27] ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ [28] τοῖς [29] υἱοῖς σου.
12 Οὐαὶ πλῆθος ἐθνῶν πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, [30] οὕτω [31] ταραχθήσεσθε· καὶ [32] νῶτος ἐθνῶν πολλῶν, ὡς ὕδωρ ἠ-
13 χήσει. Ὡς ὕδωρ πολὺ ἔθνη πολλὰ, ὡς ὕδατος πολλοῦ βίᾳ [33] φερομένου. [34] καὶ ἀποσκορακιεῖ [35] αὐτὸν, καὶ πόῤῥω [36] αὐτὸν διώξεται, ὡς [37] χνοῦν [38] ἀχύρου [39] λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κονιορτὸν τροχοῦ [40] καταιγὶς φέ-
14 ρουσα. [41] Πρὸς ἑσπέραν [42] καὶ ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρωῒ, καὶ οὐκ ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν [43] προνομευσάντων [44] ὑμᾶς, καὶ κληρονομία [45] τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Οὐαὶ γῆς [1] πλοίων [2] πτέρυγες, ἐπέκεινα
2 ποταμῶν Αἰθιοπίας· Ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ [3] ὅμηρα, [4] καὶ ἐπιστολὰς βιβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. [5] πορεύσονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν. [6] τίς [7] αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ [8] καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
3 τῆς γῆς Πάντες, ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν [9] ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὄρους [10] ἀρθῇ, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκου-
4 στὸν [11] ἔσται. [12] Διότι οὕτως [13] εἶπε κύριός μοι, Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει, ὡς φῶς καύματος μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη
5 δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται. Πρὸ τοῦ θερισμοῦ, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὄμφαξ [14] ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα· καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρύδια τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κλη-
6 ματίδας ἀφελεῖ, καὶ [15] ἀποκόψει, Καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία
7 τῆς γῆς ἐπ' [16] αὐτὸν ἥξει. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ σαβαὼθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιλμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ [17] μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· [18] ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, [19] ὅ ἐστιν ἐν μέρει [20] ποταμοῦ τῆς χώρας [21] αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου σαβαὼθ, [22] ὄρος Σιών.

Κεφ. ιθ'. 19.

[1] ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

1 [2] Ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης, καὶ ἥξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. [3] καὶ [4] ἡ καρδία αὐτῶν
2 [5] ἡττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. Καὶ [6] ἐπεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ [7] ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ, [8] πόλις ἐπὶ πόλιν, καὶ
3 νόμος ἐπὶ νόμον. [9] Καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας, καὶ τοὺς [10] ἐγγαστριμύ-
4 θους. [11] Καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, κυρίων σκληρῶν, καὶ [12] βα-

22 Alex. ἐγκατέλειπες. 23 Ald. φυτεύσει. 24 M. Alex. Ald. C. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 25 Alex. φυτεύσῃς. 26 C. ἐν ἡμέρᾳ κληρονομίας. 27 Alex. ὥσπερ πατήρ. 28 Ald. C. τοὺς υἱούς. 29 Alex. υἱοῖς. Οὐαὶ πλῆθος. 30 Alex. οὕτως 31 C. ταραχθήσεται. 32 C. ἦχος. 33 Alex. M. καταφερομένου. 34 Aq. καὶ ἐπιτιμήσει ἐν αὐτῷ, καὶ φεύξεται μακρὰν. S. καὶ ἐμβριμήσεται αὐτῷ, καὶ φεύξεται πόῤῥω. 35 M. Ald. C. αὐτοὺς 36 M. Ald. C. αὐτούς. 37 Alex. χοῦν. 38 C. M ÷ Θ. Σ. ὀρέων. 39 C. λελικμωμένον. 40 C. καταιγίδος φερούσης. 41 M ÷ Σ. Θ. τὸ πρὸς ἑσπέραν, sine καί. 42 Alex. Ald. C ἔσται πένθος. 43 Alex ὑμᾶς προνομευσάντων, καὶ κληρονομία τῶν ὑμᾶς κληρονομησάντων. 44 C. ἡμᾶς. 45 Ald. τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν ὑμᾶς. C. τοῖς κληρονομήσασιν ἡμᾶς. M. τοῖς ἡμᾶς κληρονομήσασιν.

Cap. 18 1 S. ἦχος πτερωτός. 2 C. πτερύγων 3 Aq. πρεσβύτας (l. πρεσβευτάς.) S. ἀποστόλους. Θ. ὅμηρα. 4 Aq. καὶ ἐν σκεύεσι βιβλίου. S. καὶ διὰ σκευῶν παπυρίνων. Th. καὶ ἐν σκεύεσι παπύρου 5 οἱ λοιποὶ apud P. πορεύεσθε. 6 Alex. τί &c. S. μεθ' ὃν οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα. 7 C. ἐστίν. 8 Alex. κατεπατημένον νῦν. Νῦν. 9 C. ὡς εἰς. 10 M ÷ Θ. Ἀ. Σ. ὄψεσθε. 11 ἔσται C. deest. 12 Alex. Ὅτι. 13 Alex. εἶπέν μοι κύριος. 14 Alex. C. ἀνθήσῃ. 15 Alex. κατακόψει. 16 Ald. C αὐτήν. 17 M ÷ οἱ O, φοβεροῦ. 18 M. Ἀ. ἔθνος ὑπομένον καὶ συμπεπατημένον. 19 P. κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς — οὗ διήρπασαν ποταμοὶ τὴν γῆν. 20 Alex. τοῦ ποταμοῦ. 21 αὐτοῦ C. deest. 22 Ald. C. εἰς ὄρος ἅγιον. M. etiam ὄρος ἅγιον.

Cap. 19. 1 M. Ὅρασις Θ. Τόμος ΚΑ. 2 Aq. ἰδοὺ κύριος ἐπιβαίνει ἐπὶ πάχος ἐλαφρόν. (al. πάχους ἐλαφροῦ.) 3 ὅμως οἱ Γ. cum ÷. 4 Alex. αἱ καρδίαι αὐτῶν ἡττηθήσονται. 5 P. κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνέας τακήσεσθαι. 6 Aq. στασιάσω Αἰγυπτίους Αἰγυπτίοις. S. συμβαλῶ. 7 M — οἱ Γ, ἀνήρ 8 Alex. ἐπεγερθήσεται πόλις. 9 S. Καὶ ῥαγήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. Th. Καὶ σχισθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. Aq. καὶ πλαδαρωθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν ἐγκάτῳ αὐτῆς. 10 Alex. ἐγγαστριμύθους, καὶ τοὺς γνώστας Καὶ παραδώσω Αἴγυπτον. 11 M — οἱ Γ. 12 Aq. βασιλεὺς κεκραταιωμένος βασιλεύσει αὐτῶν. S. βασιλεὺς σκληρὸς ἐξουσιάσει αὐτῶν. Th. βασιλεὺς ἰσχυρὸς κυριεύσει αὐτῶν.

σιλεῖς

σιλεῖς [13] σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν. τάδε λέγει κύριος σαβαώθ. 5 Καὶ [14] πίονται [15] οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν, ὁ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει, καὶ ξηρανθήσεται.

6 Καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ, καὶ αἱ [16] διώρυχες τοῦ ποταμοῦ· καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος, καὶ ἐν παντὶ ἕλει καλάμου καὶ παπύρου,

7 Καὶ [17] τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ, καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ 8 ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. Καὶ στενάξουσιν οἱ ἁλιεῖς, καὶ στενάξουσι πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας, καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενθήσουσι.

9 Καὶ αἰσχύνη λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ [18] σχιστὸν, καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον. 10 Καὶ ἔσονται οἱ [19] ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ [20] ποιοῦντες τὸν ζῦθον λυπηθήσονται, καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι.

11 Καὶ μωροὶ ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ, Υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς, 12 υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς; Ποῦ εἰσι νῦν οἱ σοφοί σου; καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι, καὶ εἰπάτωσαν, Τί βεβούλευται κύριος σαβαὼθ ἐπ' Αἴγυπτον; 13 Ἐξέλιπον οἱ ἄρχοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν [21] Αἴγυπτον [22] κατὰ φυλάς. 14 Κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ ἐπλάνησαν [23] Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις [24] αὐτῶν, ὡς πλανᾶται 15 ὁ μεθύων, καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα. Καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ 16 [25] οὐρὰν, καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. Τῇ [26] δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι, ὡς γυναῖκες, ἐν φόβῳ [27] καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου σαβαὼθ, ἣν αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. 17 Καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις εἰς φόβητρον· πᾶς [28] ὃς ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν [29] βουλὴν ἣν βεβούλευται κύριος [30] σαβαὼθ ἐπ' αὐτήν. 18 [31] Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται πέντε πόλεις [32] ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ [33] Χαναανίτιδι, καὶ [34] ὀμνύντες τῷ ὀνόματι [35] κυρίου σαβαώθ· [36] πόλις [37] ἀσεδὲκ κληθήσεται ἡ μία πόλις. 19 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται [38] θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων, καὶ στήλη πρὸς τὸ ὅριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ. 20 Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκράξονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς [39] ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτοὺς, κρίνων 21 σώσει αὐτούς. Καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γνώσονται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι [40] θυσίας, [41] καὶ εὔξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ, καὶ ἀποδώσουσι. 22 Καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους [42] πληγῇ, καὶ [43] ἰάσεται αὐτοὺς [44] ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ [45] εἰσακούσεται αὐτῶν, καὶ ἰάσεται [46] αὐτοὺς ἰάσει. 23 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται [47] ἡ ὁδὸς [48] ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον, καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν 24 [49] Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος [50] ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, [51] καὶ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος 25 ἐν τῇ γῇ, [52] Ἣν εὐλόγησε κύριος σαβαὼθ, λέγων, Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ κληρονομία μου Ἰσραήλ.

---

13 C. σκληροῖς. 14 *Aq.* ἀναποθήσεται ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης. S. ἀφανισθήσεται. 15 οἱ Αἰγύπτιοι C. ponit post θάλασσαν. 16 *Alex.* διώρυγες. 17 τὸ ἄχι C. desunt. de voc. ἄχι vide quæ notata sunt Gen. c. 41. & Eccluf. c. 40. 18 M ÷ Σ. κτενιστόν. 19 *Alex.* διαλογιζόμενοι. sic quoque M ÷ ἐργαζόμενοι. Ἀ. αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς τεταπεινωμέναι. Θ. ταπεινὰ αὐτῆς τεταπεινωμένα. 20 *Alex.* τὸν ζύθον ποιοῦντες. 21 M. τὴν Αἴγυπτον. & pro πλανήσουσιν, ÷ οἱ Γ, ἐπλάνησαν. 22 *Ald.* C. καὶ τὰς φυλάς. 23 M * Ἀ. Σ. Θ. τὴν Αἰγ. 24 M ÷ οἱ Γ. & C. αὐτῆς. 25 *Alex.* C. οὐρὰν, ἀρχήν. 26 δὲ C. deest. 27 καὶ *Ald.* deest. 28 *Alex.* ὃς ἄν. 29 *Alex.* βουλὴν κυρίου σαβαὼθ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπ' αὐτήν. C βουλὴν ἣν κύριος σαβαὼθ βεβούλευται ἐπ' αὐτήν. 30 M * σαβαώθ· & pro ἐπ' αὐτὴν, ἐπ' αὐτούς. 31 M. Τόμος ΚΒ. 32 *Alex.* ἐν Αἰγύπτῳ. C. ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. 33 *Alex.* Χανανίτιδι. 34 *Alex.* ὀμνύουσαι. M. ὀμνύουσι. 35 *Alex.* κυρίου· πόλις. M * σαβαὼθ addit in margine. 36 S. πόλις ἡλίου. 37 C. ἀχερές. M. Ἀ. Θάρες. 38 *Alex.* τὸ θυσιαστήριον. 39 *Alex.* κύριος ἄνθρωπον. sic etiam M. & ad vocem ἄνθρωπον ÷ Ἀ. Σ. Θ. Σωτῆρα, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἰησοῦς. 40 *Ald.* C. θυσίαν (*Ald.* θυσίας) καὶ δῶρον. M ÷ Σ. θυσίαν. Ἀ. θυσία. 41 M * Ἀ. καὶ δώρῳ. 42 *Alex.* M. πληγῇ μεγάλῃ. 43 M ÷ Θ. θραύσει καὶ ἰάσει. 44 ἰάσει *Ald.* C. deest. 45 *Alex.* M ÷ ἐπακούσεται. 46 *Alex.* αὐτούς. Τῇ ἡμέρᾳ. 47 *Alex.* ὁδός. 48 *Alex.* M. *Ald.* C. Αἰγύπτου. 49 *Alex.* οἱ Αἰγύπτιοι. 50 *Alex.* ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις, καὶ ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις. 51 P. καὶ Ἀσσὺρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. ὡς ἂν μή τις τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Συρίᾳ νομίσειεν Ἰουδαίους, ἀλλ' αὐτοὺς Αἰγυπτίους καὶ αὐτοὺς Ἀσσυρίους. 52 *Alex.* Ἡ.

Κεφ. κ΄. 20.

1 ΤΟῦ ἔτους [1] ὅτε εἰσῆλθε [2] Ταναθὰν εἰς Ἄζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ [3] Ἀρνᾶ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἄζωτον, καὶ [4] ἔλαβεν αὐτήν,
2 Τότε ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἡσαΐαν [5] υἱὸν Ἀμὼς, λέγων, Πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ [6] σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ [7] ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ [8] ἀνυπόδετος.
3 Καὶ εἶπε κύριος, Ὃν τρόπον πεπόρευται [9] ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος [10] τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται [11] εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοψιν·
4 Ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιόπων, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, [12] ἀνακεκαλυμμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου.
5 [13] Καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες [14] ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ᾽ οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα.
6 Καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ [15] ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποιθότες [16] τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, [17] οἳ οὐκ ἠδύναντο σωθῆναι ἀπὸ [18] βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα;

Κεφ. κα΄. 21.

[1] ΤΟ᾽ ὍΡΑΜΑ ΤΗ͂Σ [2] ἘΡΗ΄ΜΟΥ.

1 ὩΣ καταιγὶς δι᾽ ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς φοβερὸν
2 Τὸ ὅραμα, καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. [3] ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. [4] ἐπ᾽ ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ᾽ ἐμὲ ἔρχονται· νῦν στενάξω καὶ παρακαλέσω ἐμαυτόν.
3 Διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως, καὶ ὠδῖνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἠδίκησα [5] τοῦ μὴ ἀκοῦσαι, ἐσπούδασα [6] τοῦ μὴ βλέπειν.
4 Ἡ καρδία μου πλανᾶται, καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει, ἡ ψυχή μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον.
5 [7] Ἑτοίμασον τὴν τράπεζαν, [8] φάγετε, πίετε. ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες, [9] ἑτοιμάσατε θυρεούς,
6 Ὅτι οὕτως εἶπε [10] πρός με κύριος, Βαδίσας σεαυτῷ στῆσον σκοπὸν, καὶ [11] ὃ ἂν ἴδῃς ἀνάγγειλον.
7 Καὶ εἶδον [12] ἀναβάτας ἱππεῖς δύο, [13] καὶ ἀναβάτην ὄνου, καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλήν,
8 Καὶ κάλεσον [14] Οὐρίαν εἰς τὴν [15] σκοπιάν. κύριος εἶπεν, Ἕστην διαπαντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς [16] ἐγὼ ἔστην ὅλην τὴν νύκτα,
9 Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης [17] ξυνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, [18] Πέπτωκε πέπτωκε Βαβυλὼν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς, καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν.
10 Ἀκούσατε, οἱ καταλελειμμένοι, [19] καὶ οἱ ὀδυνώμενοι ἀκούσατε, ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαὼθ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν [20] ἡμῖν.

[21] ΤΟ᾽ [22] ὍΡΑΜΑ ΤΗ͂Σ ἸΔΟΥΜΑΙ΄ΑΣ.

11 Πρὸς ἐμὲ [23] καλεῖ [24] παρὰ τοῦ Σηεὶρ, [25] φυλάσσετε ἐπάλξεις.
12 Φυλάσσω τοπρωῒ καὶ τὴν νύκτα. [26] ἐὰν ζητῇς ζήτει, καὶ παρ᾽ ἐμοὶ οἴκει,
13 [27] Ἐν τῷ δρυμῷ ἑσπέρας [28] κοιμηθῇς, [29] ἢ ἐν τῇ ὁδῷ [30] Δαιδάν.
14 Εἰς συνάντησιν [31] διψῶντι ὕδωρ φέρετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμὰν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι
15 Διὰ τὸ πλῆθος τῶν [32] πεφονευμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ [33] πολέμῳ.
16 [34] Διότι οὕτως

Cap. 20. 1 *Alex. Ald. C.* τοῦ. 2 *Alex. Ald.* Ναθαν. M — Θάρθαν. Ὅρασις I. 3 *C.* Ναρνᾶ. M — Ἀ. Θ. Σαραγών. Σ. Σάργων. 4 *Alex.* M. *Ald. C.* κατελάβετο αὐτήν. 5 υἱὸν Ἀμὼς *Alex.* M. & *C.* desunt. 6 M ÷ Ἀ. Σ. ὑποδήματα. 7 M ÷ Ἀ. ἐποίησε. 8 *Alex.* ἀνυπόδητος. 9 *Alex. C.* Ἡσαΐας ὁ παῖς μου γυμνός. 10 τρία ἔτη *Ald. C.* desunt. 11 εἰς *Alex. C.* deest. 12 *Ald.* ἅμα κεκαλυμμένους. 13 M. Θ. καὶ αἰσχυνθήσονται ἀπὸ Αἰθιοπίας ἐλπίδος αὐτῶν. 14 *C.* οἱ Αἰγύπτιοι ἐπί. 15 *C. Alex.* ταύτῃ, Ἰδού. 16 τοῦ φυγεῖν *C.* desunt. 17 οἳ *Ald.* deest. 18 *C.* βασιλέων.

Cap. 21. 1 *Ald.* ΤΟ᾽ ῬΗ͂ΜΑ. M. ΤΟ᾽ ῬΗ͂ΜΑ. Τόμος ΚΓ. Ὅρασις ΙΑ. 2 M. * θαλάσσης. 3 *S.* ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖται, καὶ ὁ ταλαιπωρίζων ταλαιπωρεῖ. 4 *S.* apud P. ἀνάστηθι Ἐλάμ· πολιορκεῖτε Μῆδοι. Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ, καὶ τὸ Ἑβραϊκὸν, Μῆδοι, φασίν. 5 *Alex.* τὸ μή. 6 *Alex.* τὸ μή. 7 M. *Ald. C.* Ἑτοιμάσατε. 8 *Alex.* πίετε, φάγετε. M * σκόπευσον τὴν σκοπιάν. 9 *Ald. C.* ἀνασπάσατε. 10 *Alex* & *C.* κύριος πρός. 11 *Alex.* ὃ ἐάν. M ÷ Ἀ. ὅσα ὄψεται, ἀναγγελεῖ καὶ ὄψεται. Θ. ἐὰν ἴδῃ, ἀπαγγελεῖ καὶ ὄψεται. Σ. ὃ ἂν ἴδῃ, ἀπηγγείλατο καὶ ἴδεν. 12 *S.* apud P. ἁρμάζευγος ἵππων. 13 *Alex.* ἀναβάτην. 14 M * Θ. Σ. ἀκρόασιν. *Aq.* λέοντα. *S.* λέαιναν. *Th.* ἀριήλ. 15 *Alex. Ald. C.* σκοπιὰν κυρίου. καὶ εἶπεν. 16 *Alex.* & *C.* ἔστην. 17 *Alex.* συνωρίδος. 18 M — ὅμως οἱ Γ. *Alex. Ald.* Πέπτωκεν Βαβυλών. 19 *Alex.* καὶ ὀδυνώμενοι. 20 *C.* ὑμῖν. 21 M. ὅρασις ΙΒ. 22 *C.* ῬΗ͂ΜΑ. 23 *Alex.* καλεῖτε. 24 *Euseb.* φεύγοντας παρὰ τοῦ Σηὶρ, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς. 25 *Alex.* φυλάξεται. 26 M. Ἀ. ἐὰν ἐπιζητῆτε ἐπιζητεῖτε, ἐπιστρέψαντες, ἥκατε. 27 In quibusdam ll. sequitur hic titulus, Τὸ ῥῆμα τὸ ἐν τῇ Ἀραβίᾳ. M * Σ. Λῆμμα Ἀραβίας. Ἀ. Ἄρμα Ἀραβίας. 28 M. *C.* κοιμηθήσῃ. 29 ἢ M. deest. 30 M ÷ Ἀ. Σ. Δωδανίμ. Θ. Δαιδάν. Φ. Δαιδάν. (scribitur Δαιλάν.) 31 *Alex.* ὕδωρ διψῶντι. 32 *Alex.* φευγόντων. sic etiam M. habet. cum ÷ οἱ Ο. πεφονευμένων. οἱ Γ. μαχαιρῶν. Φ. κατὰ τοὺς Ο. *Comp.* κλειομένων. 33 *Alex.* παιδίῳ. pro πεδίῳ. 34 *Alex.* & *C.* Ὅτι οὕτως.

εἰπέ μοι κύριος, Ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ, ἐκλείψει [35] ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδάρ,

17 Καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν [36] υἱῶν Κηδὰρ ἔσται ὀλίγον, [37] ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησε.

Κεφ. κβʹ. 22.

1 ΤΟ᾽ [1] ῬΗ͂ΜΑ ΤΗ͂Σ ΦΑ΄ΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩ΄Ν.

Τί ἐγένετό [2] σοι, ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια; 2 Ἐνεπλήσθη ἡ πόλις [3] βοώντων, οἱ τραυματίαι σου οὐ τραυματίαι [4] ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροί σου νεκροὶ [5] πολέμων. 3 Πάντες οἱ ἄρχοντές σου [6] πεφεύγασι, καὶ [7] οἱ ἁλόντες σκληρῶς [8] δεδεμένοι εἰσί, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ [9] πόῤῥω πεφεύγασι. 4 Διὰ τοῦτο εἶπα, Ἄφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ [10] γένους μου, 5 Ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ ἀπωλείας καὶ καταπατήματος, καὶ [11] πλάνησις παρὰ κυρίου σαβαώθ. ἐν φάραγγι Σιὼν πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη. 6 Οἱ δὲ [12] Ἐλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, [13] καὶ ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ᾽ [14] ἵππους, καὶ συναγωγὴ παρατάξεως. 7 Καὶ ἔσονται [15] αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου, πλησθήσονται ἁρμάτων, οἱ δὲ ἱππεῖς ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου, 8 Καὶ ἀνακαλύψουσι τὰς πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους 9 τῆς πόλεως· Καὶ ἀνακαλύψουσι τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας [16] Δαυίδ. [17] καὶ εἴδοσαν, ὅτι πλείους εἰσί, καὶ [18] ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς τὴν πόλιν, 10 Καὶ ὅτι καθείλοσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς 11 [19] ὀχυρώματα τείχους τῇ πόλει. [20] Καὶ ἐποιήσατε [21] ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀναμέσον τῶν δύο [22] τειχῶν [23] ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτὴν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτὴν [24] οὐκ 12 εἴδετε. Καὶ ἐκάλεσε [25] κύριος κύριος σαβαὼθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν, καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων, 13 Αὐτοὶ δὲ ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα, σφάζοντες μόσχους, καὶ θύοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν [26] κρέατα, καὶ πιεῖν οἶνον, λέγοντες, Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. 14 Καὶ ἀνακεκαλυμμένα ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὠσὶ κυρίου σαβαὼθ, ὅτι οὐκ ἀφεθήσεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία, ἕως ἂν ἀποθάνητε. 15 [27] Τάδε λέγει κύριος [28] σαβαὼθ, [29] Πορεύου εἰς [30] τὸ παστοφόριον, πρὸς [31] Σομνᾶν τὸν [32] ταμίαν, καὶ εἰπὸν αὐτῷ, 16 [33] Τί σὺ ὧδε, καὶ τί σοί [34] ἐστιν ὧδε; ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὧδε μνημεῖον, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν; 17 Ἰδοὺ δὴ κύριος σαβαὼθ [35] ἐκβάλλει καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ ἀφελεῖ τὴν στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον, 18 Καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ [36] ἀποθανῇ· καὶ θήσει τὸ ἅρμα σου τὸ καλὸν [37] εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον 19 τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα. Καὶ ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς 20 σου. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [38] καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακεὶμ τὸν τοῦ Χελκίου, 21 Καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν [39] στέφανόν σου [40] δώσω αὐτῷ κατὰ κράτος, καὶ τὴν

35 M. & C. ἡ δόξα Κηδάρ. 36 υἱῶν M. deest. 37 M ÷ διότι &c. *Alex. Ald. C.* διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

Cap. 22. 1 *Alex. Ald.* ὍΡΑΜΑ sic etiam M. sed Θ. Σ. vert. λῆμμα φάραγγος ὁράσεως. M. Τόμος ΚΔʹ. 2 *Alex.* νῦν, ὅτι. C. σοι, νῦν ὅτι. 3 M * ἡ πόλις γαυριῶσα. 4 *Alex.* μαχαίρας. C. μαχαίραις. 5 *Alex.* M. & C. πολέμου. ÷ Θ. Ἀ. πόλεμος οἱ Ο, πολέμῳ. Σ. ὅμως τε Ο. 6 P. κατὰ δὲ Σύμ. ἀνεστατώθησαν· κατὰ δὲ Θεοδ. μετεκινήθησαν. 7 C. ἅμα ἀπὸ τοῦ τόξου δεδεμένοι. 8 *Alex.* δεδεγμένοι. 9 M * Θ ἐδέθησαν ὁμοθυμαδόν. 10 C. λαοῦ. 11 sic M. *Ald.* C. al. πλάνη τις. 12 M. P. οἱ καὶ παραβλέποντες ἑρμηνεύονται, τῶν ἀπολλυμένων παρορῶντες τὴν σωτηρίαν, φειδόμενοι μηδενός. *Sch.* Ἐλαμίτας τοὺς Σαμαρείτας καλεῖ· ἐκ γὰρ τῆς Περσικῆς μετῳκίσθησαν χώρας· ἀπεχθῶς δὲ διακείμενοι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, συνεμάχουν κατ᾽ αὐτῶν ἀναγκαίως Ῥωμαίοις. 13 *Alex.* ἀναβάται. M — Ἀ. ἐν ἅρματι ἀνθρώπων ἱππέων. Θ. συνεπιβάται ἀνθρώπων ἱππέων. 14 *Alex.* ἵπποις. 15 M ÷ Ἀ. ἐκλογαὶ κοιλάδων σου. Θ. Σ. αἱ ἐκλεκταὶ κοιλάδες σου. 16 M. Δαβίδ. 17 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσί, Σύμμ. ἔφη· καὶ τὰ ῥήγματα οἴκου Δαβὶδ ὄψεσθε, ὅτι ἐπληθύνθη. 18 *Alex.* ἀπέστρεψαν. M. C. ὅτι ἀπέστρεψαν Integrum versum hunc *S.* apud P. sic reddit, τὰς οἰκίας ἀριθμήσαντες, καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν μετοχετεύσαντες. 19 *Alex.* ὀχύρωμα τοῦ τείχους. 20 M. cum — Θ. Σ. καὶ ἐποιήσατε. 21 M. *Ald.* αὐτοῖς. 22 *Alex.* M. τειχέων. 23 al. ἐσώτερον. 24 M * πόῤῥωθε ante οὐκ. 25 *Alex.* M. *Ald.* C. κύριος σαβαώθ. 26 *Alex.* κρέα. 27 M. * Ἀ. Θ. εἶπεν κύριος κύριος τῶν δυνάμεων. 28 al. σαββαώθ. 29 M * οἱ Γ. Εἴσελθε. 30 M. τὸ παστοφορεῖον. *S.* τὸν σκηνοποιοῦντα. *Aq.* τὸν σκηνοῦντα. 31 M. Σομνάν. ÷ ὅμως οἱ Γ. 32 *Alex.* γραμματαία. 33 M. *Ald.* Τί σοί. 34 *Ald.* ὧδε ἐστιν; ὅτι. 35 M. *Alex.* C. ἐκβαλεῖ. 36 al. ἀποθανεῖς. 37 εἰς C. deest. 38 *Alex.* & C. καλέσω. 39 M * οἱ Γ. 40 apud *Procop.* est in margine, Θ. κραταιώσω αὐτόν. in *Alex. Ald.* & C. vero est, δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος. quod *Cyrill.* hab. & *Procop.* in textu.

οἰκονο-

οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν [41] ἐν Ἱερουσαλὴμ, 22 καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν [42] ἐν Ἰούδα. [43] Καὶ δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ [44] δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ· καὶ ἀνοίξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ [45] ἀποκλείων· καὶ κλείσει, καὶ οὐκ [46] ἔσται 23 ὁ ἀνοίγων. Καὶ στήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς 24 αὐτοῦ. Καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου [47], καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι 25 [48] αὐτῷ. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. τάδε λέγει κύριος σαβαὼθ, Κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ [49] ἀφαιρεθήσεται, καὶ πεσεῖται, [50] καὶ [51] ἐξολοθρευθήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτὸν, ὅτι κύριος ἐλάλησε.

Κεφ. κγ'. 23.

ΤΟ' [1] ῬΗΜΑ ΤΥ'ΡΟΥ.

1 [2] Ὀλολύξατε πλοῖα [3] Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς [4] Κιτιαίων, ἦκται αἰχμάλωτος. 2 [5] Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ [6] ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ, μεταβόλοι [7] Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν 3 Ἐν ὕδατι πολλῷ, σπέρμα μεταβόλων; ὡς [8] ἀμήτου εἰσφερομένου, οἱ μετάβολοι τῶν ἐθνῶν. 4 Αἰσχύνθητι Σιδὼν, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχὺς τῆς θαλάσσης εἶπεν, Οὐκ ὤδινον, οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους, οὐδὲ ὕψωσα 5 παρθένους. Ὅταν δὲ ἀκουστὸν γένηται [9] Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ Τύρου. 6 [10] Ἀπέλθατε εἰς [11] Καρχηδόνα, [12] ὀλολύξατε οἱ [13] κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. 7 Οὐχ αὕτη [14] ἦν ὑμῶν ἡ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς, 8 [15] πρὶν ἢ παραδοθῆναι [16] αὐτήν; Τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἥσσων ἐστὶν, ἢ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς [17] ἔνδοξοι ἄρ- 9 χοντες [18] τῆς γῆς. Κύριος σαβαὼθ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι [19] πᾶσαν τὴν ὕβριν τῶν ἐνδόξων, καὶ ἀτιμάσαι [20] πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς 10 γῆς. Ἐργάζου τὴν γῆν σου, καὶ γὰρ πλοῖα 11 οὐκέτι [21] ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνος. Ἡ δὲ χείρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν, ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς. κύριος σαβαὼθ ἐνετείλατο περὶ Χαναὰν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. 12 Καὶ ἐροῦσιν, [22] Οὐκέτι οὐ μὴ [23] προσθῆτε τοῦ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν [24] θυγατέρα [25] Σιδῶνος. καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς [26] Κιτιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ 13 [27] ἀνάπαυσις ἔσται σοι· Καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη ἠρήμωται ἀπὸ τῶν [28] Ἀσσυρίων, 14 [29] ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. [30] Ὀλολύξατε πλοῖα Καρχηδόνος, ὅτι [31] ἀπόλωλε 15 τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἑβδομήκοντα, ὡς χρόνος [32] βασιλέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου. καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη, 16 [33] ἔσται Τύρος ὡς ᾆσμα πόρνης. Λάβε κιθάραν, ῥέμβευσον [34] πόλις πόρνη ἐπιλελησμένη, καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ᾆσον, 17 ἵνα σου [35] μνεία γένηται. Καὶ ἔσται [36] μετὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀποκατασταθήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον, καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς [37] οἰκουμένης [38] ἐπὶ πρόσωπον τῆς

41 ἐν C. deest. 42 ἐν C. deest. 43 Καὶ δώσω τὴν, usque ad καὶ δώσω, Ald. C. ponunt post ἀνοίγων. M ÷ Καὶ ἐπιθήσω &c. 44 Alex. δώσω τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ. 45 Alex. ἀποκλείσων. 46 C. ἐστίν. 47 in Ald. & C. hæc seqq. πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀπὸ σκεύους τῶν ἀγανώθ quæ neque afferuntur a Cyril. & apud Procop. signata asterisco. Th. tribuuntur. 48 Alex. C. ἐν (C. deest) αὐτῷ ἐν τῇ. 49 Alex. πεσεῖται καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτόν. 50 M. hæc verba Theodotioni tribuit sub asterisco. 51 C. ἀπολύσεται.

Cap. 23. 1 Ms. Alex. Ald. ed. & C. ῞ΟΡΑΜΑ. sic & M. ÷ Ἀ. ἄρμα Σ. Θ. λῆμμα. Ὅρασις ιδ'. Τόμος κε'. 2 Alex. M. Ald. Ὀλολύζετε. 3 M ÷ οἱ Γ. Θάρσεις. 4 Alex. Κιτιαίων. P. τὸ δὲ Κιτιαίων, Χεττιεὶμ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 5 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν, ὁ μὲν Ἀκύλ. Σιωπήσατε· ὁ δὲ Σύμμ. Σιγήσατε κατοικοῦντες τὴν νῆσον, εἰρήκασιν. 6 C. κατοικοῦντες. 7 Alex. Φινίκης. 8 C. ἀμητῶν εἰσφερομένων. 9 Alex. & C. ἐν Αἰγύπτῳ. 10 M. Ἀπέλθετε. 11 M ÷ οἱ Γ. Θάρσεις. 12 Alex. M ὀλολύζετε οἱ. 13 Alex. M. & C. ἐνοικοῦντες. 14 Alex. ὑμῶν ἦν ἡ ὕβρις ἡ ἀπ' ἀρχῆς. C. ἦν ἡ ὕβρις ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς. 15 Ald. C. πρὶν ἤ. 16 aa. αὐτήν; ἀπάξουσιν αὐτὴν οἱ πόδες αὐτῆς πόῤῥωθεν εἰς ἀποικίαν. quæ apud Procop. ut de Th. sumta, notantur asterisco. 17 C. Χαναὰν ἄρχοντες οἱ ἔνδοξοι. 18 M. * Χαναάν. 19 Alex. τὴν ὕβριν. 20 M. πάντα ἔνδοξον. 21 Alex. ἔρχονται. 22 Alex. M. Οὐκέτι μή. 23 Alex. C. προσθῆτε. M. Ald. προσθήσετε. 24 M. * Θ. Ἀ. Σ. παρθένον. 25 Alex. Ald. C. Σιών. M. etiam Σιών. cum ÷ οἱ Γ. Σιδῶνος. 26 Alex. Κιτιείμ. 27 Alex. C. σοι ἀνάπαυσις (Alex. ἀναπαύσεις) ἔσται. 28 Alex. Ald. C. Ἀσσυρίων, οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις (Alex. ἀναπαύσεις) ἔσται, ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς. 29 in aa. seq. ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς σιείμ, ἔστησαν ἐπάλξεις αὐτῆς, ἐξήγειραν βάρεις αὐτῆς quæ apud Procop. asterisco signata sunt, hoc scholio adjuncto. τούτων γὰρ ἠστερισμένων, Ὠριγένης, ὡς τῶν ο'. μέμνηται ἐν τῷ κε'. τόμῳ τῶν εἰς Ἡσαΐαν. 30 Alex. M. Ald. Ὀλολύζετε. 31 Alex. ἀπώλετο. 32 C. βασιλέως ἑνὸς, ὡς. M ÷ οἱ Γ. ἑνός. 33 Ald. Τύρος ἔσται ὡς. M ÷ οἱ Γ. Τύρῳ. 34 C. πόλιν. 35 Alex. ἡ μνία. 36 Alex. μετὰ ἑβδομήκοντα. 37 Alex. & C. οἰκουμένης. Καὶ ἔσται αὐτῆς. 38 M, hæc habet in margine sub asterisco Theodotioni adscripta.

18 γῆς. [39]Καὶ ἔσαι αὐτῆς ἡ ἐμπορεία καὶ ὁ μισθὸς [40]ἅγιον [41]κυρίῳ· οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται, ἀλλὰ [42]τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι [43]κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορεία αὐτῆς, φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, [44]καὶ εἰς σύμβολον μνημόσυνον ἔναντι κυρίου.

Κεφ. κδ΄. 24.

1 Ἰδοὺ κύριος καταφθείρει τὴν [1]οἰκουμένην, καὶ ἐρημώσει αὐτήν, καὶ ἀνακαλύψει [2]τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ [3]διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. 2 Καὶ ἔσαι ὁ λαὸς ὡς [4]ἱερεύς, [5]καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυρία· ἔσαι ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν, [6]ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος, [7]καὶ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει. 3 Φθορᾷ φθαρήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομῇ προνομευθήσεται ἡ γῆ, τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε [8]ταῦτα. 4 [9]Ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ [10]ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη, [11]ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. 5 [12]Ἡ δὲ ἠνόμησε διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι [13]παρήλθοσαν [14]τὸν νόμον, καὶ ἤλλαξαν [15]τὰ προστάγματα διαθήκην αἰώνιον. 6 Διατοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διατοῦτο [16]πτωχοὶ ἔσονται οἱ [17]ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ, [18]καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι. 7 [19]Πενθήσει οἶνος, πενθήσει ἄμπελος, στενάξουσι πάντες οἱ εὐφραινόμενοι τὴν ψυχήν. 8 Πέπαυται εὐφροσύνη [20]τυμπάνων, πέπαυ- 9 ται φωνὴ κιθάρας. Ἠσχύνθησαν, οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο τὸ σίκερα τοῖς 10 [21]πίνουσιν. [22]Ἠρημώθη πᾶσα πόλις, 11 κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν. Ὀλολύζετε περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη [23]τῆς [24]γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφρο- 12 σύνη τῆς γῆς. Καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπο- 13 λοῦνται. Ταῦτα πάντα [25]ἔσονται ἐν τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν. ὃν τρόπον ἐάν τις καλαμήσηται ἐλαίαν, οὕτως καλαμήσονται αὐτούς· καὶ ἐὰν 14 παύσηται ὁ τρυγητός, [26]Οὗτοι [27]βοῇ φωνήσουσιν. οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου, [28]ταρα- 15 χθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. Διατοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νήσοις ἔσαι τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσαι. 16 [29]Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς [30]τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ. [31]καὶ ἐροῦσιν, [32]Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν, [33]οἱ ἀθετοῦν- 17 τες τὸν νόμον. Φόβος καὶ βόθυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. 18 Καὶ ἔσαι ὁ φεύγων τὸν φόβον, ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· [34]καὶ ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου, ἁλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [35]ἀνεῴχθησαν, καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέ- 19 λια τῆς γῆς. [36]Ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορίᾳ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ.

---

39 in M. sic incipit versiculus, Καὶ ἔσαι ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις, &c. ad quæ verba P. sic, ὁ Ἀ. καὶ τὸ Ἑβραϊκὸν, ἄνευ τῶν ἄρθρων, καὶ τοῦ πᾶσα (pro πάσαις forte) φασὶ, Καὶ ἔσαι ἐμπόριον αὐτῆς, καὶ μίσθωμα ἡγιασμένον τῷ κυρίῳ. 40 M. *Ald.* C. ἅγιος. 41 *Alex.* M. *Ald.* C. τῷ κυρίῳ. 42 P. ὃ δὴ σαφῶς ἐξέδωκε Σύμ. εἰπών· τοῖς γὰρ κατοικοῦσιν ἐνώπιον κυρίου ἔσαι ἡ ἐμπορεία αὐτῆς φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, καὶ περιβάλλεσθαι εἰς τὸ παλαιῶσαι. ὁ δὲ Ἀκύλ. τοῖς καθημένοις εἰς τὸ πρόσωπον κυρίου ἔσαι ἐμπόριον αὐτῆς τοῦ φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, εἰς ἔσθησιν μετάρσεως. ὁ δὲ Θεοδ. καὶ περιβάλλεσθαι εἰς παλαίωσιν. οἱ δὲ ἑβδομήκοντα, καὶ περὶ τῶν προσφερόντων αὐτῶν· (sc. ὡς ἐν εὐκτηρίοις ἑστιωμένων &c. inquit P.) 43 *Ald.* κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ, πᾶσα. 44 *Alex.* & C. εἰς συμβολήν

Cap. 24. 1 *Ald.* C. οἰκουμένην ὅλην, καί. 2 M ÷ τὰ ἱερά. Τόμος κϛ΄. 3 *Aq.* & *Th.* διασκορπίσει. 4 *Alex.* ὁ ἱερεύς. 5 M ÷ Ἀ. ὡς ὁ δοῦλος, ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. 6 *Alex.* & C. καὶ ὁ. 7 M ÷ Σ. ὡς ὁ ἀπαιτῶν, οὕτως ὁ ἀπαιτούμενος. 8 M ÷ Θ. τὸ ῥῆμα τοῦτο. 9 M ÷ Θ. Σ. κατερρίφη. 10 M ÷ Θ. Σ. κατερρίφη 11 *Alex.* καὶ ἐπένθησαν. P. ἡ γῆ γάρ φησιν ὁ Σύμ. ἐφονοκτονήθη ὑπὸ τῶν κατοικούντων αὐτήν. 12 *Alex.* Ἡ δὲ γῆ ἠνόμησεν. M. *Ald.* C. Καὶ ἡ γῆ ἠνόμησεν. 13 *Alex.* *Ald.* C. παρέβησαν. M. τὸν νόμον παρέβησαν. cum ÷ παρῆλθον. addit autem M. post παρέβησαν, κυρίου, καὶ διεσκέδασαν. inter προστάγματα vero, & διαθήκην * οἱ Ο, διεσκέδασαν. 14 *Ald.* C. τὸν νόμον κυρίου, καὶ διεσκέδασαν, ἤλλαξαν. 15 *Alex.* τὰ προστάγματα κυρίου διαθήκην. 16 *S.* apud P. ἐκτρυχωθήσονται. 17 C. κατοικοῦντες.

18 καὶ *Ald.* deest, ut & M. cum ÷ Ἀ. καὶ ὑπολειφθήσεται ἄνθρωπος ἐλάχιστος. Σ. ἄνθρωπος ὀλίγος. Θ. ἄνθρωποι ὀλίγοι. 19 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, πενθήσει ὁ οἶνος, Ἀ. ἐξέδωκεν, ἐπένθησεν ὁ παρωενισμὸς, (in marg. παροιναϊσμός.) 20 M. *Ald.* C. τυμπάνων πέπαυται αὐθάδεια, καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν πέπαυται. 21 M. *Ald.* πίνουσιν. 22 *Alex.* * Ἠρωμάθη. 23 τῆς γῆς C. deest. post M * Θ. ἀπεχίσθη χαρά. ceterum habet hoc *Nobilius.* 24 *Alex.* γῆς. Καὶ καταλειφθήσονται. 25 *Alex.* & C. ἔσαι. 26 *Ald.* C. Καὶ οὗτοι. 27 *Ald.* C. βοῇ βοήσονται. *Alex.* φωνῇ βοήσονται. sic etiam M. P. autem ibidem, Διαστολῇ χρησάμενος ὁ Σύμ. δύο κατὰ τὸ αὐτὸ παρέστησε διανοίας, εἰπών· ὡς ἐπιφυλλίδες, ἐὰν συντελεσθῇ τρυγητός. εἶτ' ἐξ ἑτέρας φησὶν ἀρχῆς, οὗτοι ἐπαροῦσι φωνὴν αὐτῶν. quorum utriusque rationem v. apud P. ad locum. His autem mox subjungit, κατὰ δὲ ἑβδομήκοντα, οἱ ἀσεβεῖς τρυγητὸν παθόντες ἔσχατον φωνὰς ἀποδώσουσι. 28 *Th.* ἤχησαν ὕδατα θαλάσσης. 29 C. Κυρίου τοῦ θεοῦ. 30 *S.* & *Th.* ψαλμοῦς. *Aq.* μελῳδίας. 31 M ÷ Ἀ. Θ. καὶ ἐρεῖ. αα. seq. καὶ εἶπε, τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, καὶ τοῖς ἐμοῖς. apud *Procop.* quidem post, καὶ ἐροῦσι, hæc sub asterisco apponuntur, τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. ac *Hier.* monet in 70. non haberi, sed de *Th.* translatione in Græco esse addita. nec hab. *Cyrill.* *Chrys.* quidem & *Theodor.* ea legunt. 32 *Aq.* Ὢ οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. *S.* οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. 33 M * Θ. καὶ ἀθεσίαν ἀθετούντων. 34 *Alex.* M. ὁ δέ. 35 *Alex.* M ἠνεῴχθησαν. 36 M ÷ Θ. θραυσθήσεται ἡ γῆ, καὶ διασκεδάσει διασκεδασθήσεται γῆ.

20 Ἔκλινεν [37] ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ· κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. 21 Καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. 22 [38] Καὶ συνάξουσι [39] συναγωγὴν αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον, καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα· διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν. 23 Καὶ τακήσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος· [40] ὅτι βασιλεύσει κύριος [41] ἐν Σιὼν, καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται.

Κεφ. κε'. 25.

1 [1] Κύριε [2] ὁ θεὸς δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου· ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πράγματα, 2 βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. [3] γένοιτο. Ὅτι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα, πόλεις ὀχυρὰς [4] τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, τῶν ἀσεβῶν 3 [5] πόλις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ. [6] Διατοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχὸς, καὶ πόλεις ἀνθρώπων ἀδικουμένων [7] εὐλογήσουσί σε. 4 Ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει ταπεινῇ βοηθὸς, καὶ τοῖς [8] ἀθυμήσασι δι' ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ 5 πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων [9]. Ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιὼν, [10] ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς [11] παρέδω-6 κας [12]. Καὶ ποιήσει κύριος σαβαὼθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· [13] ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο [14] πίον-7 ται [15] εὐφροσύνην, πίονται οἶνον. Χρίσονται μύρον [16] ἐν τῷ ὄρει τούτῳ· [17] παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. 8 [18] Κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλε [19] κύριος ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, 9 τὸ γὰρ στόμα κυρίου [20] ἐλάλησε. Καὶ ἐροῦσι [21] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐφ' [22] ᾧ ἠλπίζομεν, [23] καὶ σώσει ἡμᾶς. οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. 10 Ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο, [24] καὶ καταπατηθήσεται ἡ Μωαβῖτις [25], ὃν τρόπον [26] πατοῦσιν ἅλωνα ἐν ἁμάξαις. 11 Καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ [27], ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσε τοῦ ἀπολέσαι· καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ, [28] ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας ἐπέβα-12 λε. [29] Καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς [30] τοῦ τοίχου ταπεινώσει, καὶ καταβήσεται ἕως τοῦ ἐδάφους.

---

37 *Alex. Ald. C.* καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν (κρεπαλῶν *Alex.*) καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. κατίσχυσεν γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία. Καὶ ἐπάξει ὁ θεός. sed *Ald. C.* Ἀ. Σ. Θ. pro Καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς habent, Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐπάξει ὁ θ. M. miram hic habet vocum metathesin, sed nullo plane discrimine à *Vaticano*. Ad ÷ vero in margine Θ. sic hab. Κλινομένη κλεισθήσεται (pro κλισθήσεται) ἡ γῆ. Σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων, καὶ σεισθήσεται (ubi ad σαλευθήσεται ἡ γῆ) ὡς ὀπωροφυλάκιον· καὶ καταβαρυνθήσεται ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία αὐτῆς, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ προσθήσει ἀναστῆναι. 38 P. Διὸ Σύμ. φησὶ, καὶ ἀθροισθήσονται ἀθροισμὸν δεσμίου εἰς λάκκον, καὶ συγκλεισθήσονται εἰς συγκλεισμόν. 39 *Alex. Ald. C.* συναγωγὴν αὐτῆς (desunt *Alex.* & *C.*) καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα καὶ εἰς δεσμωτήριον διὰ πολλῶν. 40 in *Ald.* & *C.* sequitur, καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. quæ verba editio 70. non habuit, ut ostendit *Hier.* apud *Procop.* vero pro varia lectione, sive pro alia translatione, addita sunt margini. 41 *Alex.* M. *Ald. C.* ἐν Σιὼν, καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. & M. ad vocem Σιὼν, * τῷ ὄρει.

Cap. 25. 1 *Ms. Alex.* ᾨΔΗ'. Κύριε. M. Κύριος. 2 *Alex. Ald. C.* M. ὁ θεός μου. 3 *Alex. Ald.* γένοιτο κύριε. M. Ἀ. πεπιστωμένως. Σ. πίστει. Θ. ὅμως τε O. 4 *Alex.* & *C.* τοῦ πεσεῖν. 5 *C.* πόλεις τόν. 6 *Ald.* Καὶ διὰ τοῦτο 7 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, δοξάσουσί σε. 8 *Ald.* ἀτιμήσασι. 9 *Alex.* & *C.* εὐλογήσουσίν σε. Ὡς. M. etiam εὐλογήσουσί σε, — in marg. 10 M. *Ald. C.* ὅτι ῥύσῃ αὐτοὺς ἀπό. 11 M * ταπεινώσεις. 12 in *aliquib. ll.* hæc seqq. καύσωνα ἐν σκέπῃ νέφους κλιματίδα ἰσχυρῶν ταπεινώσεις. quæ fere omnia apud *Procop.* sub asterisco *Th.* tribuuntur. 13 P. τὸ δὲ, ἐπὶ τὸ ὄρος, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς διάνοιαν ἑτέραν παρίστησι. Σαφῶς γὰρ οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. (inde ab hac clausula ad finem versus 8.) Καταποντιεῖ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ τοῦ ἐξουσιάζοντος πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ κρίσις ἡ κεκριμένη κατὰ πάντων τῶν ἐθνῶν καταποθῆναι ποιήσει τὸν θάνατον εἰς τέλος, καὶ ἐξαλείψει κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου πᾶν δάκρυον, καὶ τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ περιελεῖ ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι κύριος ἐλάλησεν· οἷς Ἀκ. καὶ Θεοδ. συμφώνως ἐξέδωκαν. Et paulo post, ἀντὶ δὲ τοῦ, πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ, τὸ πρόσωπον τῆς σκοτίας Σύμ. τε καὶ Θεοδ. ἐξέδωκαν. 14 in *quibusdam ll.* hæc seqq. πότον λιπασμάτων, πότον τρυγιῶν. 15 *C.* ἐν εὐφροσύνῃ. 16 M ÷ * Σ. τρυγιῶν διϋλισμένων καὶ καταπίεται. 17 M ÷ καὶ παραδόσει παραδοθήσονται ἐν τῷ ὄρει. 18 M — Θ. κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. Ἀ. καταποντίσει τὸν θάνατον εἰς νῖκος. 19 *Alex.* & *C.* ὁ θεός. 20 M. ἐλάλησε ταῦτα. 21 *Alex.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 22 M. *Ald.* ὅτι. 23 *Alex.* καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. Ὅτι ἀνάπαυσιν δώσει. *C.* καὶ ἠγαλλιώμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν, καὶ εὐφρανθησόμεθα. Ὅτι ἀνάπαυσιν ποιήσει. M. hic etiam, καὶ ἠγαλλιώμεθα, cum * Θ. Σ. καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν. statim vero post ἠγαλλιώμεθα & alterum habet * αὐτῷ· καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. 24 *S.* καὶ ἀλοήσομεν τὴν Μωὰβ ὑποκάτω αὐτῆς, ὡς ἀλοητὸν ἀχύρου, ὡς πηλόν. 25 in *quibusdam ll.* seq. ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς. 26 *Alex.* πατῶσιν. 27 in *aliquot ll.* hæc seqq. ὡς ἁπλοῖ ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι. His quidem verbis, Καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ &c. hæc apud *Procop* in margine apposita sunt, ἐξαπλώσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καθὼς ἀναπλώσαι ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι. 28 M. ἐφ' ὅν. 29 P. sub initium cap 26, ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφ. &c. Σύμ. Καὶ τὸ ὀχύρωμα τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν σου κύψει, φησί. 30 *Alex.* τοῦ τοίχου σου. *Ald. C.* τοῦ οἴκου σου.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 [1] Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [2] ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς [3] τῆς Ἰουδαίας, Ἰδοὺ [4] πόλις [5] ἰσχυρὰ, καὶ [6] σωτήριον θήσει [7] τὸ τεῖχος, καὶ περίτειχος. 2 Ἀνοίξατε πύλας, [8] εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην, καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, 3 Ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας, καὶ φυλάσσων [9] εἰρήνην· ὅτι ἐπὶ σοὶ [10] ἐλπίδι 4 Ἤλπισαν [11] κύριε ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ μέγας, ὁ αἰώνιος, 5 Ὃς ταπεινώσας [12] κατήγαγες τοὺς [13] ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς· πόλεις ὀχυρὰς καταβαλεῖς, καὶ κατάξεις [14] ἕως ἐδάφους. 6 Καὶ πατήσουσιν [15] αὐτοὺς πόδες πραέων καὶ [16] ταπεινῶν. 7 Ὁδὸς [17] εὐσεβῶν εὐθεῖα ἐγένετο, [18] ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν καὶ παρεσκευασμένη. 8 Ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρίσις. ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐπὶ τῇ μνείᾳ 9 Ἧ [19] ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ [20] ἡμῶν· [21] ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σὲ ὁ θεὸς, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς. δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς· 10 [22] Πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής. [23] πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ [24] ποιήσει. ἀρθήτω ὁ ἀσεβὴς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου. 11 Κύριε ὑψηλός σου ὁ βραχίων, καὶ οὐκ ᾔδεισαν, γνόντες δὲ [25] αἰσχυνθήσονται. ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται. 12 Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, [26] εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας [27] ἡμῖν. 13 Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς. κύριε ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἴδαμεν· τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. 14 [28] Οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσουσι· διὰ τοῦτο ἐπήγαγες, καὶ ἀπώλεσας, καὶ ἦρας [29] πᾶν ἄρσεν αὐτῶν. 15 Πρόσθες αὐτοῖς [30] κακὰ κύριε, πρόσθες κακὰ [31] τοῖς ἐνδόξοις τῆς [32] γῆς. 16 Κύριε ἐν θλίψει [33] ἐμνήσθην σου, ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν. 17 Καὶ [34] ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει [35] τεκεῖν, ἐπὶ [36] τῇ ὠδῖνι αὐτῆς [37] ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου. 18 Διὰ τὸν φόβον σου κύριε ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν, καὶ ὠδινήσαμεν, καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας [38] σου, ὃ ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς. [39] οὐ πεσούμεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται [40] πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. 19 [41] Ἀναστήσονται οἱ [42] νεκροὶ, καὶ [43] ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ· ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται. 20 Βάδιζε [44] λαός μου, εἴσελθε εἰς [45] τὰ ταμεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου. 21 Ἰδοὺ γὰρ κύριος [46] ἀπὸ τοῦ ἁγίου [47] ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς [48] ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ [49] τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ [50] οὐ κατακαλύψει [51] τοὺς [52] ἀνῃρημένους.

Cap. 26. 1 *Ms. Alex.* ᾨΔΗ. M. Τόμος κζʹ. ÷ Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾀσεται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐν τῇ Ἰούδᾳ πόλιν (πόλει) κράτους αὐτοῦ. 2 *Euseb. Emiss.* Σ. ἐροῦσιν οἱ ᾄδοντες τὸ ᾆσμα· Πόλιν ἰσχυρὰν ἔχομεν· κατὰ δὲ τὸν Ἀ. Πόλις κράτους ἡμῖν σωτήριον, ἡ δὲ Ἑβρ. λέξις ἀντὶ τοῦ σωτήριον, τὸ ὄνομα Ἰησοῦ λευκῶς οὕτω περιέχει· αὐτοῖς γράμμασιν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἑβραϊκῶς γράφεται. 3 *Alex.* M. *Ald.* & C. Ἰούδα, (M. *Ald.* Ἰουδαίας) λέγοντες, Ἰδού. 4 *Alex.* πόλεις. 5 *Alex.* M. ὀχυρά. 6 *Alex. Ald.* C. σωτήριον ἡμῶν (*Alex.* ἡμῖν) θήσει. 7 *Alex.* τεῖχος. 8 *Alex.* εἰσελθάτω. 9 M ※ Ἀ. Θ. εἰρήνην. 10 *Alex.* Ἤλπισα κύριε. C. Ἠλπίσαμεν κύριε. 11 *Ald.* Κύριος. 12 C. κατήγαγεν. 13 C. κατοικοῦντας. 14 *Alex.* αὐτὰς ἕως τοῦ ἐδάφους. 15 *Alex.* & C. αὐτάς. M. αὐτάς· cum ÷ ἕως χώματος. 16 *Ald.* C. ταπεινῶν βήματα. M ÷ Θ. πενήτων. 17 *Ald.* ἀσεβῶν. 18 *Alex. Ald.* C. καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν (*Ald.* ἀσεβῶν.) M. caret articulo. 19 *Ald.* C. ἐπεθύμει. 20 M. *Ald.* C μου. 21 *Alex.* ᾨΔΗ. 22 *Aq.* & *Th.* ἠλείφθη ἀσεβής. *S.* ἐδωρήθη ἀσεβής. 23 *Alex.* C. Ου μὴ μάθῃ M ÷ Θ. Σ. οὐκ ἔμαθε. *Aq.* οὐ μὴ μάθῃ· οὐ μὴν ἔμαθε. 24 *Alex.* ποιήσῃ. 25 M ÷ Σ. Θ. αἰσχυνθήτωσαν. Ἀ. αἰσχυνθείησαν. 26 M ÷ θήσεις εἰρήνην ἡμῖν. 27 M ※ τὰ ἔργα ἡμῶν. 28 M. versum hunc integrum sub ÷ sic habet. Ἀ. ἀποθνήσκοντες οὐ μὴ ζήσωσιν, Ῥαφαίν. Θ. οὐ μὴ ἀναστῶσιν οἱ νεκροί· οὐ μὴ ζωοποιήσωσι. οἱ Δ. ὅμως τε Ο. Item pro ἀναστήσουσι hab. ἀναστήσωσι ibidem. 29 *S.* πᾶσαν τὴν μνήμην αὐτῶν. *Aq.* & *Th.* πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. 30 *Euseb.* τὰ μὲν κακὰ οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, οὔτε ἐν τῇ Ἑβρ. ἀναγνώσει, εὕρομεν. κατὰ δὲ τοὺς ἑρμηνευτὰς, προσέθηκας τῷ ἔθνει ἐν ᾧ ἐδοξάσθης, εἴρηται. 31 *Alex.* M. πᾶσιν τοῖς 32 post γῆς M ※ ἐμάκρυνας πάντα τὰ πέρατα. quod in nullo cod. esse inventum ait *Nobilius.* 33 M. *Ald.* C. ἐμνήσθημεν. 34 M. *Ald.* C. ὡσεὶ ὠδίνουσα. 35 *Alex.* M. *Ald.* C. τοῦ τεκεῖν, καὶ ἐπί· & in M. Τόμος κηʹ. 36 *Alex.* τῇ ※ ὠδίνῃ. 37 C. κράζει. 38 *Alex.* σου ἐποιήσαμεν. *Ald.* C. σου ὃ ἐποίησας. M. ὃ ἐποιήσαμεν. 39 *Alex.* ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες. 40 πάντες C. deest. 41 *Alex.* Ἀναστήσονται γὰρ οἱ. *Aq.* ζήσονται οἱ τεθνεῶτές σου. *S.* & *Th.* ζήσονται οἱ νεκροί σου. 42 M. ※ addit σου post νεκροί. 43 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, ὡς κοιμηθέντων αὐτῶν· διὸ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ἐξυπνισθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, κατὰ τὸ πρῶτον εἴρηται· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον, ἀγαλλιάσονται, ἢ αἰνέσουσι κατὰ τὸν Ἀκ. ἢ ἀλαλάξουσι κατὰ τὸν Θεοδ. 44 *Alex.* ὁ λαός μου. 45 *Alex.* τὰ ταμιεῖά. *Ald.* τὸ ταμιεῖόν. 46 M ÷ οἱ Γ. ὅμως, ἀπό. 47 M ÷ Σ. ἐπισκέψασθαι τὴν ἀνομίαν τῶν κατοικούντων αὐτήν. 48 M. *Ald.* C. κατοικοῦντας. 49 *Alex.* τὸ στόμα. 50 οὐ *Ald.* deest. 51 *Alex.* ἡ γῆ τούς. 52 C. ἀνῃρημένους ἔτι.

Κεφ.

Κεφ. κζ΄. 27.

1 [1] ἘΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν μεγάλην, καὶ τὴν ἰσχυρὰν [2] ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιόν· [3] ἀνελεῖ τὸν [4] δράκοντα.

2 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [5] ἀμπελὼν καλὸς, ἐπιθύμημα [6] ἐξάρχειν κατ' [7] αὐτῆς.

3 Ἐγὼ πόλις [8] ὀχυρὰ, πόλις πολιορκουμένη, μάτην ποτιῶ αὐτήν· ἁλώσεται γὰρ νυκτὸς, ἡμέρας δὲ πεσεῖται [9] τεῖχος.

4 Οὐκ ἔστιν, ἣ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς. τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἠθέτηκα αὐτήν· τοίνυν διατοῦτο ἐποίησε [10] κύριος πάντα ὅσα συνέταξε. κατακέκαυμαι,

5 Βοήσονται [11] οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, [12] ποιήσωμεν εἰρήνην,

6 Οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ· βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ.

7 Μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; [13] καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, [14] οὕτως ἀναιρεθήσεται;

8 Μαχόμενος καὶ [15] ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς. οὐ σὺ ἦσθα [16] μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ;

9 Διατοῦτο [17] ἀφαιρεθήσεται [18] ἀνομία Ἰακὼβ, καὶ τοῦτό [19] ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, [20] ὅταν ἀφέλωμαι [21] τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, [22] ὅταν [23] θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν [24] κατακεκομμένους, ὡς κονίαν λεπτήν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ [25] δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ [26] εἴδωλα αὐτῶν [27] ἐκκεκομμένα, ὥσπερ

10 δρυμὸς μακράν. [28] Τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, [29] καὶ ἐκεῖ [30] ἀναπαύσονται ποίμνια.

11 Καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ [31] πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. [32] γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε. οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διατοῦτο οὐ μὴ [33] οἰκτειρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτοὺς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ [34] ἐλεήσῃ.

12 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [35] συμφράξει [36] ὁ θεὸς [37] ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως [38] Ῥινοκορούρων. ὑμεῖς δὲ συναγάγετε [39] κατὰ ἕνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

13 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, σαλπιοῦσι [40] τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἥξουσιν οἱ [41] ἀπολόμενοι [42] ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ [43] προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον [44] ἐν [45] Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. κη΄. 28.

1 ΟΥαὶ τῷ στεφάνῳ [1] τῆς ὕβρεως, οἱ [2] μισθωτοὶ [3] Ἐφραὶμ, [4] τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν [5] ἐκ τῆς δόξης [6] ἐπὶ τῆς [7] κορυφῆς [8] τοῦ ὄρους τοῦ παχέος, οἱ [9] μεθύοντες ἄνευ οἴνου.

2 Ἰδοὺ [10] ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, [11] ὡς χά-

Cap. 27. 1 *Mſ. Alex.* & M. Τῇ ἡμέρᾳ. 2 M ÷ Ἀ. ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν μοχλόν. quem repetit paulo aliter P. ad locum. ὡς δὲ Ἀκύλας, ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν ἐσκιρωμένον ἢ ἐπερρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ σὺν τὸ κῆτος τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Θ. ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν ἐνεσκιρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ &c. hunc P. omiſit. Σ. κατὰ Λευιάθαν τοῦ ὄφεως τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ· καὶ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. quem P. ad verbum repetit, omiſſo duntaxat, τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως. 3 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀνελεῖ. 4 *C.* δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ. 5 *Ald.* ἀφελών. 6 M. *Ald.* ἐξάρχει. 7 M. αὐτοῦ. 8 *Alex.* ἰσχυρά. 9 *Alex.* τὸ τεῖχος. Καὶ οὐκ. *Ald. C.* τεῖχος αὐτῆς. Οὐκ. 10 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 11 M. *Ald. C.* πάντες οἱ. 12 *Mſ. Barb.* ποιήσωμεν εἰρήνην οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακὼβ βλαστήσει. pro βλαστήσει, Ἀ. Σ. Θ. ῥιζώσει. P. ἀντὶ δὲ τοῦ ποιήσωμεν εἰρήνην, Οἱ ἐρχόμενοι, παρέθεντό τινες κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, εἰρηνοποιήσει μοι τοὺς ἐρχομένους. 13 *Barb.* ἢ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν. M. *Ald.* καὶ ὡς αὐτὸς οὕτως ἀνεῖλεν. 14 M. καὶ αὐτὸς οὕτως. 15 Ἀ. Σ. ἐν σάτῳ σάτον. Θ. ἐν μέτρῳ μέτρον ἐν τῇ ἐξαποστολῇ αὐτῆς κρινεῖς αὐτήν. ἐμελέτησεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τῷ σκληρῷ ἐν ἡμέρᾳ καύσωνος. 16 *Alex. Barb.* M. *C.* ὁ μελετῶν. 17 Ἀ. Σ. Θ. ἐξιλασθήσεται. 18 *Alex. Barb.* ἡ ἀνομία. 19 Ἀ. Σ. Θ. πᾶς ὁ καρπὸς τοῦ περιαιρεθῆναι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 20 *Barb.* ὅτ' ἄν. 21 *Alex. Barb. C.* αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν. M. ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 22 *Barb.* ὅτ' ἄν. 23 *Alex.* θῶ. 24 Ἀ. προσερραγμένους. Σ. λελεπτοκοπημένους. Θ. ἐκτετιναγμένους. 25 Ἀ. Σ. Θ. ἄλση. 26 Ἀ. Σ. Θ. τεμένη. 27 *C.* ἐκκεκαυμένα. 28 P. ἅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. πόλις γὰρ ὠχυρωμένη μόνη, καλὴ ἀφεῖται, καὶ ἐγκαταλέλειπται ὡς ἔρημος. ἐκεῖ νεμηθήσεται μόσχος, καὶ ἐκεῖ κοιτασθήσεται, καὶ ἀναλώσει τοὺς κλάδους αὐτῆς· ἐν τῷ ξηρανθῆναι τὸν θερισμὸν αὐτῆς, συντριβήσονται. 29 *Barb.* κἀκεῖ ἀναπαύσονται· καὶ μετά. 30 *Alex. C.* ἀναπαύσονται. Καὶ (*Alex.* deeſt) μετὰ πολὺν (*Alex.* deeſt) χρόνον οὐκ ἔσται. 31 al. οὐθέν. 32 M. Τόμος κθ΄. *Aq.* γυναῖκες ἐρχόμεναι φωτίζουσιν αὐτήν. *S.* γυναῖκες ἐρχόμεναι καὶ δηλοῦσαι αὐτήν. 33 M. *Barb.* οἰκτειρήσει. 34 *Alex.* M. ἐλεήσει. 35 *aa. ll.* συρράξει. P. ὅπερ πατάξει ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. Ἀ. Σ. Θ. ῥαβδίσει. 36 *Alex. Ald. C.* κύριος. 37 P. ἀπὸ τοῦ ῥείθρου ποταμοῦ ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, κατὰ Σύμ. ᾧπερ ἰσοδυναμοῦσι καὶ οἱ λοιποί. 38 M. *Ald. C.* Ῥινοκούρων. *Barb.* Ῥινοκουρούρων. Ἀ. Σ. Θ. τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου. 39 *Alex. Barb.* & *C.* τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καθ' ἕνα ἕνα. 40 *Alex.* ἐν τῇ σάλπιγγι. *Barb.* σάλπιγγι. Ἀ. Σ. Θ. ἐν κερατίνῃ. 41 *Alex.* ἀπὸ ἀνατολῶν ἐν τῇ. 42 *Barb.* ἐν Αἰγύπτῳ καὶ προσκυνήσουσι. 43 *Alex.* προσκυνήσωσιν. 44 *Barb.* τὸ ἐν. 45 al. Σιών.

Cap. 28. 1 *Euſeb.* οἱ λοιποὶ, τῆς ὑπερηφανίας. 2 Ἀ. Σ. Θ. μεθύοντες. 3 *Mſ. Barb.* τοῦ Ἐφραίμ. 4 al. τὸ ὡραῖον. 5 ἐκ *C.* deeſt. M. ſtatim hic habet ſub ※ δύναμις δόξης αὐτοῦ. 6 M ÷ ὅ ἐστιν. 7 al. κεφαλῆς. 8 *Aq.* φάραγγος ῥυπαρίων (λιπαρῶν.) *S.* φάραγγος πιοτήτων. *Th* φάραγγος πιόνων. al. τ. ὁ. τ. παχέως. 9 Ἀ. κατηχλασμένοι οἴνῳ. Σ. οἱ πεπλανημένοι ὑπὸ οἴνου. Θ. οἱ κατανενυγμένοι οἴνῳ. 10 *C.* ἰσχυρὸς καὶ σκληρός. 11 al. ὡς ἐκτίναγμα χαλάζης.

λάζα

χάλαζα [12] καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν, [13] τῇ γῇ ποιήσει [14] ἀνάπαυμα· 3 [15] ταῖς χερσί, Καὶ τοῖς ποσὶ [16] καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς [17] ὕβρεως, οἱ [18] μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραΐμ. 4 Καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης, ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· [19] ὡς πρόδρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτὸ, [20] πρὶν εἰς τὴν χεῖρα [21] αὐτοῦ λαβεῖν [22] αὐτὸ, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν.

5 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαὼθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος, [23] ὁ πλακεὶς τῆς [24] δόξης, 6 τῷ καταλειφθέντι [25] τοῦ λαοῦ. [26] Καταλειφθήσονται [27] ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν, καὶ ἰσχὺν [28] κωλύοντων [29] ἀνελεῖν.

7 Οὗτοι γὰρ οἴνῳ [30] πεπλημμελημένοι εἰσίν. ἐπλανήθησαν διὰ τὸ [31] σίκερα, ἱερεὺς καὶ προφήτης [32] ἐξέστησαν [33] διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν ἀπὸ [34] τῆς μέθης [35], ἐπλανήθησαν· [36] τοῦτ' ἔστι φάσμα. 8 Ἀρὰ [37] ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν, αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ [38] ἕνεκα πλεονεξίας. 9 Τίνι ἀνηγγείλαμεν κακά, καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, 10 οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. Θλῖψιν ἐπὶ θλῖψιν προσδέχου, [39] ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, 11 ἔτι [40] μικρὸν ἔτι μικρόν, Διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης [41] ἑτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ, 12 Λέγοντες [42] αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι, [43] καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα· καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν. 13 Καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον [44] τοῦ θεοῦ, [45] θλῖψις ἐπὶ θλῖψιν, [46] ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα [47] πορεύσωσι καὶ πέσωσιν [48] ὀπίσω, [49] καὶ συντριβήσονται, καὶ [50] κινδυνεύσουσι, καὶ ἁλώσονται. 14 Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες [51] τεθλιμμένοι, [52] καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ [53] τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 15 Ὅτι εἴπατε, Ἐποιήσαμεν [54] διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου [55] συνθήκας· [56] καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ [57] ἔλθῃ [58] ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα. 16 Διὰ τοῦτο [59] οὕτω λέγει [60] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω [61] εἰς [62] τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον [63] πολυτελῆ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια [64] αὐτῆς, καὶ [65] ὁ πιστεύων [66] οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 17 Καὶ θήσω κρίσιν [67] εἰς ἐλπίδα, [68] ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς [69] σταθμούς, [70] καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς, 18 [71] Μὴ καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ. [72] καταιγὶς φερομένη ἐὰν [73] ἐπέλθῃ, [74] ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα. 19 Ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς, [75] πρωῒ πρωῒ παρελεύσεται [76] ἡ-

---

12 al. καταιγὶς κυκλοῦσα. mox al. καὶ βίᾳ. 13 *Ald. C.* ἐν τῇ. 14 *Mſ. Alex. Barb.* M. & *C.* ἀνάπαυσιν. *Ald.* ἀνάπαυσιν, καί. 15 M. καὶ ταῖς χερσί. 16 *B.* καὶ τοῖς ποσὶν καὶ καταπατ. M ÷ ὅμως Ἀ. Θ. 17 M ÷ ὑπερηφανείας. 18 Θ. μεθύοντες. 19 Ἀ. ὡς πρωτογέννημα. Σ. πρὸ τοῦ θέρους. Θ. ὥσπερ πρώϊμος. 20 *Alex.* πρινή. 21 *C.* αὐτό. 22 *Alex. B.* M. *Ald. C.* θελήσει. 23 al. ὁ πλακεὶς τ. δ. Ἀ. Θ. εἰς πλέγμα. Σ. καὶ εἰς κίδαριν δοξάσματος. 24 *B.* δόξης· τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ καταλειφθήσονται. 25 in quibuſdam *ll.* eſt, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ atque ita leg. *Theodor.* ita quoque *Euſeb.* l. 11. evang. demonſtr. *Alex.* & *C.* μου λαοῦ. *Ald.* μου λαοῦ ἐν Αἰγύπτῳ. quod poſt adſcriptum eſt *l. Vatic.* 26 *Alex.* Καὶ καταλειφθήσονται ἐπί. *Ald. C.* Καὶ καταλειφθήσεται ἐν. M. καταλειφθήσονται γὰρ ἐν πνεύματι. 27 M. ad hanc vocem — habet, *ci* Γ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως. Ἀ. Σ. Θ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως τῷ καθημένῳ (M. * τῷ καθημένῳ) ἐπὶ τῆς κρίσεως. 28 *Alex. B.* M. κωλύων. Σ. εἰς δύναμιν ἀποστρέψουσιν ἀπὸ πολέμου. Θ. καὶ εἰς κράτος ἀποστρέφουσιν πόλεμον ἀπὸ πύλης. 29 *Alex.* ἀναιλεῖν. 30 *Alex. B. Ald. C.* πεπλανημένοι. quod recentiori manu appoſitum eſt *Vatic. l.* 31 Ἀ. μέθυσμα. 32 Ἀ. ἠγνόησαν. Σ. ἐταράχθησαν. 33 *Alex. B.* & *C.* διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν. 34 Ἀ. τοῦ μεθύσματος. 35 *Alex. B.* M. *Ald. C.* τοῦ σίκερα, ἐπλανήθησαν. *Euſeb.* οἱ λοιποὶ σίκερα, μέθυσμα ὠνόμασαν. 36 *Alex.* τοῦτό ἐστιν φάντασμα. Σ. ἐν ὁράσει διέλυσαν κρίσιν. Θ. ἐν τῇ μέθῃ ἠσωτεύθησαν ὑπερόγκως. 37 Ἀ. Σ. Θ. ὅτι πᾶσαι αἱ τράπεζαι ἐπληρώθησαν ἐμετοῦ, ὥστε μὴ ὑπάρχειν τόπον. 38 *Alex. B.* & *C.* ἕνεκεν. 39 *B.* ἐλπίδας. 40 *Ald.* μικρόν, Διά. 41 al. ἀλλοίας. 42 *Alex. B. C.* αὐτῷ. 43 Ἀ. καὶ αὕτη ἡ ἀνάψυξις. Σ. καὶ αὕτη ἡ ἐρημία. Θ καὶ οὗτος ὁ ἁγνός. 44 *Alex. B.* M. κυρίου τοῦ θεοῦ. 45 Σ. ἐντολὴ εἰς ἐντολή. Θ. δεισαλία εἰς δεισαλίαν, ἐμετὸς εἰς ἐμετόν. 46 M. * προσδέχου, προσδέχου. 47 al. πονεύσωσι. *Ald.* πορεύσωσι. *B.* M. & *C.* πορευθῶσι. 48 *Alex. B.* M. *Ald. C.* εἰς τὰ ὀπίσω. 49 *Alex. B.* καὶ κινδυνεύσουσι, καὶ συντριβήσονται, καὶ. *C.* καὶ κινδυνεύσωσι, καὶ συντριβήσωνται, καί. 50 M. κινδυνεύσωσι καὶ ἁλώσωνται. 51 Ἀ. χλευασμοῦ. Σ. Θ. χλευασταί. 52 *Alex.* καὶ ἄρχοντες. 53 *Alex. B.* & *C.* τούτου ἐν. 54 Σ. συνθήκην. 55 *C.* συνθήκην. al. καταφυγήν. 56 Ἀ. Σ. μάστιξ κλύζουσα. Θ. κατακλυσμὸς φερόμενος. 57 M. & *Ald* ἐπέλθῃ. 58 *B. Alex. Ald. C.* ἡμῖν. M. ἡμᾶς. 59 *Alex.* οὕτως λέγει. 60 *B.* M. *Alex. Ald. C.* κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ. 61 Ἀ. Σ. Θ. θεμελίων. 62 M ÷ τεθεμελιωμένον. 63 Ἀ. Σ. Θ. δόκιμον. 64 *Ald.* αὐτῆς. 65 *Euſeb.* οἱ λοιποί, ὁ πιστεύων οὐ σπεύσει. 66 *Alex.* ἐν αὐτῷ οὐ μή *B. Ald. C.* ἐπ' αὐτῷ οὐ μή. 67 Ἀ. Θ. εἰς μέτρον. 68 Ἀ. Σ. Θ. καὶ δικαιοσύνη εἰς. 69 Ἀ. στάθμιον. Σ διάβητον. Θ. σήκωμα. 70 Θ. καὶ ταράξει χάλαζα ἐλπίδα ὕδατος καὶ σκέπη ὕδατος κατακλύσαι. 71 *C.* Καὶ μὴ ἀφέλῃ Σ. καὶ ἐξαλειφθήσεται ἡ συνθήκη ὑμῶν. 72 Ἀ. μάστιγες. 73 *C.* παρέλθῃ. 74 *Ald.* ἔπεσθε. 75 M præmittit *, in margine vero Σ. ὅτι κατά. 76 *Ald* ἡμᾶς. *C.* ὑμᾶς. M. etiam ἡμᾶς, ſed Lat. verſio ibidem nihil horum interpretatur.

μέρας,

μέρας, καὶ [77] ἐννυκτιέσαι [78] ἐλπὶς πονηρά. [79] μάθετε ἀκούειν. Στενοχωρούμενοι. οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ [80] ὑμᾶς συναχθῆναι.

20 ... 21 [81] Ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται [82] κύριος, καὶ ἔσαι ἐν τῇ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· [83] ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται, καὶ [84] ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία.

22 [85] Καὶ ὑμεῖς μὴ [86] εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχυσάτωσαν [87] ὑμῶν οἱ [88] δεσμοί· διότι [89] συντετελεσμένα καὶ [90] συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ [91] κυρίου σαβαώθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ 23 πᾶσαν τὴν γῆν. Ἐνωτίζεσθε καὶ [92] ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ [93] ἀκούετε 24 [94] τοὺς λόγους μου. [95] Μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν [96] ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ [97] σπόρον [98] προετοιμάσει, πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν;

25 [99] Οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, [100] τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον [1] ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν, καὶ κριθὴν, [2] καὶ [3] κέγχρον, καὶ [4] ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου;

26 [5] Καὶ παιδευθήσῃ [6] κρίματι [7] θεοῦ σου, καὶ εὐ- 27 φρανθήσῃ. [8] Οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος [9] καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ [10] τινάσσεται τὸ μελάνθιον, [11] τὸ δὲ κύμινον

28 [12] μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. [13] οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα [14] ἐγώ εἰμι ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς 29 πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς. [15] Καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ [16] τέρατα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

Κεφ. κθ'. 29.

1 Οὐαὶ [1] Ἀριὴλ πόλις, [2] ἣν ἐπολέμησε [3] Δαυίδ. συναγάγετε [4] γεννήματα ἐνιαυτὸν [5] ἐπὶ ἐνιαυτὸν, [6] φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν 2 Μωάβ. Ἐκθλίψω γὰρ Ἀριήλ· [7] καὶ ἔσαι 3 αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί· [8] Καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σὲ, καὶ [9] βαλῶ περὶ σὲ χάρακα, καὶ [10] θήσω [11] περὶ σὲ πύργους, 4 Καὶ ταπεινωθήσονται [12] εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ [13] ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενήσει.

5 Καὶ ἔσαι ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ ὡς χνοῦς φερόμενος [14] τὸ πλῆθος τῶν [15] καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσαι ὡς 6 στιγμὴ παραχρῆμα. Παρὰ κυρίου σαβαώθ. ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσαι μετὰ [16] βροντῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης, καταιγὶς φερομένη, καὶ φλὸξ 7 πυρὸς κατεσθίουσα. Καὶ ἔσαι ὡς [17] ἐνυπνιαζόμενος [18] καθ' ὕπνους [19] νυκτὸς, ὁ πλοῦ-

---

77 M ÷ Ἀ. ὅμως. Σ. νυκτός. 78 Ἀ. ἐκτὸς βρασμός. Σ. μόνον σεισμός. Θ. πλὴν κίνημα. 79 Σ. σύνεσις ἀκοῆς, ἐκολοβώθη γὰρ ἡ στρωμνὴ ὥστε μὴ ἀναπεσεῖν, καὶ ἡ σκηνὴ ἐγένετο εἰς τὸ μὴ εἰσελθεῖν. Θ. συνῆκεν ἀκοὴ, ὅτι ἐκολοβώθη τὸ ὑπόστρωμα τοῦ διαλυθῆναι, κηδίασις στενὴ, τοῦ μὴ συναφθῆναι (χ suprascripto τῷ φ.) 80 *Alex.* *C.* ἡμᾶς. 81 M ÷ Ἀ. ὡς ὄρει διακοπῶν. Θ. Σ. ἐν τῷ ὄρει τῶν διακοπῶν ἀναστήσεται κύριος. 82 *B.* *Alex.* *C.* καὶ ἔσαι. 83 Ἀ. καὶ τοῦ δουλεῦσαι δουλείας αὐτοῦ. Σ. Θ. καὶ ἐργάσασθαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. 84 *Alex.* *B.* *C.* ἡ πικρία. Ἀ. ξένη ἡ δουλεία αὐτοῦ. Σ. Θ. ἁμαρτία ἡ ἐργασία αὐτοῦ. 85 M. Ἡμεῖς. 86 Ἀ. χλευάζετε. 87 *C.* ὑμῖν 88 Ἀ. Θ. πέδαι. 89 Ἀ. συντέλειαν γὰρ καὶ συντομήν. 90 *Alex.* συντετελμημένα. 91 *C.* κυρίου θεοῦ. M. inter κυρίου & σαβαώθ, * habet, & in marg. οἱ Γ. κυρίου. 92 *Alex.* ἀκούσατε. *Ald.* ἀκούετε, ἀκούετε. 93 *B.* ἀκούσατε. 94 *C.* τῶν λόγων. 95 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. Μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ἀροτριῶν. 96 *Alex.* *Ald.* *C.* μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν; *B.* μέλλει ὁ ἄνθρωπος ἀροτριῶν ἀροτριᾶν; 97 Σ εἰς τὸ σπεῖραι ὑποσχέσει καὶ βολοκοπήσει. 98 M. *Ald.* *C.* προετοιμάσαι. 99 *Alex.* *B.* & *C.* Καὶ ὅταν (*B.* ὅτ' ἂν) ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον. 100 *Alex.* πρῶτον σπείρει. M ÷ καὶ διασκορπίσει μελάνθιον. 1 *Alex.* καὶ κύμινον, καὶ πάλιν πυρόν. 2 *Alex.* *B.* καὶ ζέαν ἐν τοῖς. 3 M — Ἀ. Θ. ὅμως. 4 al. ζείαν. 5 P. ἡ κατὰ Σύμ. καὶ παιδεύσει αὐτόν. 6 M — τῷ κρίματι. Σ. Θ. εἰς κρίμα. 7 Σ. ὁ θεὸς αὐτοῦ. 8 Ἀ. οὐκ ἐν συντέμνοντι ἀλοηθήσεται μελάνθιον. Θ. οὐ γὰρ τριβόλῳ. 9 M. καθαιρεῖται. 10 *Alex.* *B.* M. & *C.* ἐκτινάσσεται. al. ῥαβδισθήσεται. 11 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ δὲ κύμινον μετὰ ἄρτου βρωθήσεται, Σύμ. φησὶν, κύμινον δὲ ἐν βακτηρίᾳ, ἄρτος δὲ λεπτοκοπηθήσεται· τὸ ἄρτος ἀντὶ τοῦ σῖτος εἰπών. 12 Ἀ. Σ. Θ. βακτηρία ἐν σκήπτρῳ ἄρτου λεπτῶς κοπηθήσεται. 13 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα &c. Θεοδ. καὶ Σύμ. ἐξέδωκαν, ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἀλοῶν ἀλοήσει αὐτὸν, οὐδὲ ταράξει τροχὸς ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ λεπτυνεῖ αὐτόν. 14 *Alex.* *B.* *Ald.* ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι. *C.* ἐγὼ ὀργισθήσομαι ὑμῖν. 15 P. κατὰ δὲ Σύμ. καί γε τοῦτο παρὰ κυρίου δυνάμεων ἐξῆλθεν πάλαι, ἐδόξασε βουλὴν, ἐμεγάλυνε σωτηρίαν. 16 Ἀ. θαυμαστῶσαι βουλὴν, μεγαλῦναι εὐνομίαν. Σ. παρεδόξασεν βουλὴν, ἐμεγάλυνεν σωτηρίαν. Θ. ἐξῆλθεν τὸ θαυμάσιον, ἐμεγάλυνεν ἰσχύν.

Cap. 29. 1 M. πόλις Ἀριήλ. Τόμος Δ'. Mſ. *Alex.* *Ald.* ed. & *C.* πόλις Ἀριήλ. 2 *Alex.* & *C.* ἣν Δαυὶδ ἐπολέμησεν. *Aq.* πολίχνη παρεμβλήσεως Δαυίδ. 3 M. Δαβίδ· uti paſſim. 4 *Alex.* γεννήματα. 5 *Alex.* ἐπ'. 6 *Alex.* *Ald.* *C.* φάγεσθε (*Alex.* φάγεσθαι) γὰρ σὺν Μωάβ. 7 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἔσαι αὐτῆς &c. Σύμ. ἔφη, καὶ ἔσαι κατώδυνος καὶ ὀδυνωμένη. 8 P. inde ab hoc loco ad medium verſ. 5 Τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. Καὶ χαρακώσω κατὰ σοῦ στάσιν, καὶ ἀναστήσω κατά σου πολιορκίαν, καὶ ταπεινωθήσῃ. Ἀπὸ τῆς γῆς λαλήσεις, καὶ ὑπὸ γῆν ἐδαφισθήσεται ἡ λαλιά σου, καὶ ἔσται ὡς ἐγγαστρίμυθος, ἀπὸ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ λαλιά σου ῥοίσεται. 9 *C.* κυκλώσω εἰς σέ. 10 *Ald.* *C.* οἰκοδομήσω, θήσω. 11 *Alex.* ἐπὶ σέ. 12 *Alex.* οἱ λόγοι σου εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς. 13 *Alex.* *Ald.* *C.* ἔσαι. 14 *Alex.* καὶ ἔσαι ὡς στιγμή. 15 *C.* θλιψάντων. 16 *Alex.* κραυγῆς. 17 *Alex.* ὁ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον ὁ * πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων. 18 *Ald.* *C.* ἐν ὕπνῳ. M. ἐν ὕπνῳ. ÷ καθ' ὕπνους. ſtatim verò poſt ὕπνῳ. * Ἀ. νυκτός. 19 νυκτὸς *Ald.* *C.* deeſt.

τοῦ [20] ἁπάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἐπεστράτευσαν [21] ἐπὶ Ἀριήλ, καὶ πάντες οἱ [22] στρατευόμενοι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ᾽ αὐτὴν, [23] καὶ οἱ θλίβοντες αὐτήν. 8 [24] Καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ [25] ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων, μάταιον [26] τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν [27] ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξαναστὰς ἔτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν· οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος [28] τῶν ἐθνῶν πάντων, ὅσοι ἐπεστράτευσαν [29] ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών. 9 Ἐκλύθητε [30] καὶ ἔκστητε, [31] καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα [32] οὐδὲ ἀπὸ οἴνου, 10 Ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι [33] κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. 11 [34] Καὶ ἔσται [35] ὑμῖν τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα, ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ [36] ἐσφραγισμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα, λέγοντες, Ἀνάγνωθι [37] ταῦτα· καὶ ἐρεῖ, Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ. 12 Καὶ δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἀνάγνωθι τοῦτο· καὶ ἐρεῖ, Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα. 13 Καὶ εἶπε κύριος, Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς [38] οὗτος [39] ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, [40] καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας. 14 Διατοῦτο ἰδοὺ [41] προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ μεταθήσω αὐτοὺς, καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν [42] κρύψω. 15 Οὐαὶ οἱ [43] βαθέως βουλὴν ποιοῦντες, καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλὴν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἐροῦσι, Τίς [44] ἑώρακεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται, ἢ ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν; 16 Οὐχ ὡς [45] πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ [46] πλάσαντι αὐτὸ, Οὐ σύ με ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι, Οὐ συνετῶς με ἐποίησας; 17 Οὐκέτι [47] μικρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος, ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ [48] τὸ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται; 18 Καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ· ὀφθαλμοὶ τυφλῶν [49] ὄψονται, 19 Καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπισμένοι τῶν ἀνθρώπων [50] ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης [51]. 20 [52] Ἐξέλιπεν ἄνομος, καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ [53] ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ, 21 Καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν, [54] ὅτι ἐπλάγιασαν ἐπ᾽ ἀδίκοις [55] δίκαιον. 22 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ, [56] ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ, Οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται Ἰακὼβ, [57] οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον [58] μεταβαλεῖ. 23 [59] Ἀλλ᾽ ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι᾽ ἐμὲ ἁγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται. 24 Καὶ γνώσονται οἱ [60] πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην.

---

20 M. τῶν ἀσεβῶν πάντων. C. τῶν ἐθνῶν πάντων. 21 *Alex.* M. *Ald.* ἐπὶ Ἰσραήλ. 22 *Alex.* & C. στρατευσάμενοι. 23 *Alex.* καὶ θλίβοντες αὐτήν. Καὶ ἔσονται ὡς οἱ ἐν ὕπνῳ. 24 C. Καὶ ἔσονται ὡς. 25 C. ἐσθίοντες. 26 *Alex.* & C. αὐτῶν τὸ ἐνύπνιον. 27 C. καὶ πίνων. 28 *Alex.* C. πάντων τῶν ἐθνῶν. 29 *Alex.* ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τό. 30 καὶ al. deest. 31 M * Σ. ἐξαπατήθητε, καὶ ἀπατᾶσθε. 32 *Alex.* οὐδ᾽. M * Θ. κινούμενοι καὶ οὐ σίκερα. 33 *Tb.* ἐκστάσεως. *Aq.* καταφορᾶς. 34 *Alex.* M. Καὶ ἔσονται. 35 *Alex.* ὑμῖν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 36 M ÷ ὅμως οἱ Γ. 37 M * δὴ οἱ Γ. 38 *Alex.* M. οὗτος τοῖς χείλεσιν. 39 ἐν τῷ C. desunt. 40 καὶ ἐν τοῖς C. desunt. 41 *Alex.* C. ἐγὼ προσθήσω. 42 quemadmodum *D. Paulus*, ἀθετήσω, scripsit, hunc locum citans; ita etiam legit *Just. Mart.* in dial. cum Tryph. itidem *Euseb.* in comment. Gr. & *Cypr.* reprobabo. 43 M. *Ald.* C. βαθεῖαν. 44 *Alex.* C. ἡμᾶς ἑώρακεν; 45 *Alex.* ὁ πηλός. 46 *Alex.* M. C. πλάσαντι, Οὐ σύ με. 47 M * Θ. βραχύ. 48 *Alex.* τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ. 49 *Alex.* βλέψονται. 50 M — εὐφρανθήσονται. 51 M * καὶ Ἰσραήλ. 52 versum hunc cum sequente *Sym.* apud P. sic reddit, Καὶ ἀνηλώθησαν χλευάζοντες, καὶ ἐξεκόπησαν πάντες οἱ εἰς ἀδικίαν ἐξαμαρτάνοντες ἀνθρώπους ἐν λόγῳ. 53 *Alex.* ἐξωλεθρεύθησαν. M * οἱ Γ. πάντες. 54 *Alex.* καὶ ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκοις δίκαιον. 55 M ÷ οἱ Γ. ὅμως δίκαιον. 56 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραὰμ, ὁ λυτρωσάμενος τὸν Ἀβραὰμ, ἐξέδωκε *Σύμ.* 57 M. Θ. οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐντραπήσεται, ὅτι ἐν τῷ ἰδεῖν. 58 *Alex.* M. *Ald.* C. μεταβαλεῖ Ἰσραήλ. 59 Inde ab his verbis ad finem fere cap. *Sym.* sic apud P. Ἀλλ᾽ ὅταν ἴδη τὰ τέκνα αὐτοῦ ἔργα χειρῶν μου ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ἁγιάσονται τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν Ἰσραὴλ κραταιώσουσι, καὶ μαθήσονται οἱ πεπλανημένοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, καὶ γογγυσταὶ μαθήσονται παιδείαν. 60 *Alex.* & C. τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν.

Κεφ. λʹ.

Κεφ. λ'. 30.

1 [1] Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, [2] λέγει κύριος. [3] ἐποιήσατε βουλὴν [4] οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ [5] συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, [6] προσθεῖναι [7] ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας,
2 Οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν [8] τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ Φαραώ, καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων.
3 Ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη Φαραὼ εἰς αἰσχύνην, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος.
4 Ὅτι εἰσὶν ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ [9] ἄγγελοι [10] πονηροί.
5 [11] Μάτην κοπιάσουσι πρὸς λαόν, ὃς οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς [12] εἰς βοήθειαν, ἀλλ' εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος.

6 [13] Η ΟΡΑΣΙΣ [14] ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.

Ἐν τῇ θλίψει καὶ [15] τῇ στενοχωρίᾳ, λέων καὶ σκύμνος λέοντος, ἐκεῖθεν καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἳ [16] ἔφερον [17] ἐπὶ [18] ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον αὐτῶν [19] πρὸς ἔθνος, ὃ οὐκ ὠφελήσει [20] αὐτούς.
7 Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοῖς, Ὅτι ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη.
8 Νῦν οὖν καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας [21] ταῦτα καιρῶν, καὶ [22] ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.
9 Ὅτι [23] ὁ λαὸς ἀπειθής ἐστιν, υἱοὶ ψευδεῖς, οἳ οὐκ ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον [24] τοῦ θεοῦ·
10 [25] Οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις, Μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὁράματα ὁρῶσι, Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν,
11 Καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης· ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὴν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἡμῶν τὸ λόγιον τοῦ Ἰσραήλ.
12 [26] Διὰ τοῦτο [27] τάδε λέγει [28] ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, Ὅτι ἠπειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις, καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας, καὶ πεποιθὼς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ,
13 Διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη, ὡς τεῖχος πίπτον παραχρῆμα [29] πόλεως ὀχυρᾶς ἑαλωκυίας, ἧς
14 παραχρῆμα πάρεστι τὸ πτῶμα· Καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὀστρακίνου, ἐκ κεραμίου [30] λεπτά, ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς ὄστρακον, ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς, καὶ ἐν ᾧ [31] ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν.
15 [32] Οὕτω λέγει κύριος, κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, [33] Ὅταν ἀποστραφεὶς [34] στενάξῃς, τότε σωθήσῃ, καὶ [35] γνώσῃ ποῦ ἦσθα, ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη· καὶ
16 οὐκ ἠβούλεσθε ἀκούειν, [36] Ἀλλ' εἴπατε, Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξεσθε· [37] καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβάται [38] ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώκοντες ὑμᾶς.
17 [39] Χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται, καὶ διὰ φωνὴν πέντε φεύξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῆτε, [40] ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς [41] σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ.
18 Καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι ὑμᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς· διότι κριτὴς κύριος ὁ θεὸς [42] ὑμῶν. [43] μακάριοι [44] οἱ ἐμμένοντες [45] ἐπ'

Cap. 30. 1 M ÷ Ὦ υἱοὶ ἀφιστάμενοι, φησὶ κύριος. 2 *Mss. Alex.* & M. *Ald. ed.* & *C.* τάδε λέγει. 3 *C.* καὶ ἐποιήσατε. 4 *Alex.* καὶ οὐ δι' ἐμοῦ. 5 *C.* συνθήκην. 6 M. προσθῆναι. 7 *Alex.* * ἁμαρτίαις ἐφ' ἁμαρτίαις. 8 *Ald.* βοηθηθῆναι. *C.* τοῦ βοηθῆναι. 9 M. * οἱ Γ. αὐτοῦ addunt. 10 M * οἱ Γ. αὐτοῦ addunt. 11 M * οἱ Γ. πάντες. 12 *Alex.* & *C.* οὔτε εἰς βοήθειαν, οὔτε εἰς ὠφέλειαν, ἀλλά. 13 M. Ὅρασις. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἡ ὅρασις, λῆμμα Σύμ. φησιν. 14 P. ἀντὶ δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, κτηνῶν νότου πάντες ἐξέδωκαν. 15 *Alex.* ἐν τῇ. 16 M. post ἔφερον, * θησαυροὺς αὐτῶν. 17 *Alex.* ἐπ'. 18 M * Θ. ὤμων. 19 M — Θ. ἐπὶ λαὸν μὴ ὠφελοῦντα, καὶ Αἴγυπτος μάταια καὶ κενὰ βοηθήσουσιν. 20 *Alex. Ald. C.* αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ἀλλ' (*Alex.* ἀλλὰ) εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος. Αἰγύπτιοι. M. etiam hab. αὐτοὺς εἰς βοήθειαν. 21 *Alex. Ald. C.* καιρῶν (καιρὸν *C.*) ταῦτα, καί. 22 *Alex.* εἰς τόν. 23 *Alex.* λαός. 24 M. κυρίου τοῦ. 25 P. ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμ. καὶ τοῖς ὁρῶσι, μὴ ὁρᾶτε ἡμῖν ὀρθῶς· Λαλήσατε ἡμῖν λεῖα. ὁρᾶτε ἡμῖν πλάνας· Ἀπόστητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ τρίβον, παύσατε ἐκ προσώπου ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 26 Διὰ τοῦτο &c. M * repetit; sed textus ipse addit κύριος post λέγει. 27 *Alex.* οὕτως λέγει. 28 *Ald. C.* κύριος ὁ. 29 *Alex.* πόλεως ἑαλωκυίας. 30 *Alex.* λεπτόν. *Ald. C.* λεπτοῦ. 31 sic *plerique ll.* hab. *aliquot* hab. ἀποσυρεῖς. M ÷ Α. τοῦ ἀνασύραι ὕδωρ ἀπὸ τοῦ βοθύνου. 32 M. οἱ Γ. Ὅτι. *Alex. C.* Οὕτως (*C.* Ταῦτα) λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ (*Alex.* deest) Ἰσραήλ. 33 P. Ὁ δὲ Σύμ. ἐν μετανοίᾳ φησι, καὶ ἀναπαύσει σωθήσεσθε, καὶ ἐν ἐλπίδι ἔσται ἡ δύναμις ὑμῶν. 34 *Alex.* στενάξῃ. 35 *C.* γνώσεις. 36 *Alex.* Ἀλλὰ εἴπατε, Ἐφ' ἵπποις. 37 *Alex.* M. *Ald. C.* καὶ εἴπατε, Ἐπί. 38 *Hier.* hanc lectionem confirmat. sed *Ald.* ἀναβησόμεθα. *C.* φευξόμεθα. 39 *Alex.* Καὶ (*C.* deest) διὰ φωνὴν (*C.* φωνῆς) ἑνὸς φεύξονται χίλιοι. M ÷ οἱ Γ. χίλιας μία ἀπὸ προσώπου ἐπιτιμήσεως ἑνός. 40 P. ἡ κατὰ τὸν Σύμ. ὡς ἱστὸς ἐπάνω ὄρους, καὶ ὡς ἱστία ἐπὶ βουνοῦ. 41 *C.* σημεῖον. 42 *C.* ὑμῶν ἐστι. *Alex.* * ἡμῶν ἐστιν. 43 *Alex.* καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν; (quod etiam explicatur in *Comment. Gr.*) μακάριοι. Et ib. ὅθεν μακάριόν ἐστι τὸ ἐμμένειν ἐν αὐτῷ· ἢ κατὰ τὸν Σ ὑπομένειν αὐτόν. & aliquanto post, ἢ κατὰ τὸν Σ. ὑπομένοντες αὐτόν. 44 *Alex. C.* πάντες οἱ. 45 *Alex.* M. *Ald. C.* ἐν αὐτῷ.

19 αὐτῷ, Διότι λαὸς [46] ἅγιος ἐν Σιὼν οἰκήσει· καὶ [47] Ἱερουσαλὴμ [48] κλαυθμῷ [49] ἔκλαυσεν, Ἐλέησόν με. [50] ἐλεήσει σε, [51] τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέ [52] σου.

20 [53] Καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλίψεως, καὶ ὕδωρ στενὸν, καὶ οὐκ ἔτι [54] μὴ ἐγγίσωσί σοι οἱ πλανῶντές σε· ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε.

21 Καὶ [55] τὰ ὦτά σου ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες, Αὕτη ἡ ὁδὸς, πορευθῶμεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά.

22 Καὶ [56] μιανεῖς τὰ εἴδωλα τὰ περιηργυρωμένα, [57] καὶ περικεχρυσωμένα [58] λεπτὰ ποιήσῃς, καὶ λικμήσῃς ὡς ὕδωρ ἀποκαθημένης, καὶ ὡς κόπρον ὤσεις αὐτά.

23 Τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρματι τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ [59] γεννήματος [60] τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ λιπαρός· καὶ [61] βοσκηθήσεταί σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίονα [62] καὶ εὐρύχωρον.

24 Οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν, φάγονται ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ [63] λελικμημένη.

25 Καὶ ἔσται [64] ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον [65] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [66] ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ, καὶ [67] ὅταν πέσωσι πύργοι.

26 Καὶ ἔσται τὸ φῶς τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου [68] ἔσται [69] ἑπταπλάσιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ, [70] ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται.

27 Ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου [71] ἔρχεται [72] διὰ [73] χρόνου, [74] καιόμενος [75] θυμός· μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, [76] λόγιον ὀργῆς πλῆρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται.

28 Καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον, ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ διαιρεθήσεται, [77] τοῦ ταράξαι ἔθνη ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διώξεται αὐτοὺς [78] πλάνησις, καὶ λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.

29 Μὴ διαπαντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι, καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἅγιά μου διαπαντὸς, ὡσεὶ ἑορτάζοντας, καὶ ὡσεὶ εὐφραινομένους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ [79] εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραήλ;

30 Καὶ ἀκουστὴν ποιήσει [80] κύριος τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος [81] αὐτοῦ, δεῖξαι μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς, καὶ [82] φλογὸς κατεσθιούσης, κεραυνώσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ.

31 [83] Διὰ γὰρ [84] τῆς φωνῆς κυρίου ἡττηθήσονται [85] Ἀσσύριοι, τῇ πληγῇ ᾗ ἂν [86] πατάξῃ αὐτούς.

32 Καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν, ὅθεν ἦν [87] αὐτῶν ἡ ἐλπὶς τῆς βοηθείας, ἐφ' [88] ᾗ αὐτὸς ἐπεποίθει, αὐτοὶ μετὰ [89] τυμπάνων καὶ κιθάρας [90] πολεμήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς.

33 [91] Σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν [92] ἀπαιτηθήσῃ· [93] μὴ καί σοι ἡτοιμάσθη βασιλεύειν; φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα πολλὰ, ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θείου καιομένη.

Κεφ. λα΄. 31.

1 Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν, οἱ ἐφ' ἵπποις πεποιθότες καὶ ἐφ' ἅρμασιν, ἔστι γὰρ πολλὰ, καὶ ἐφ' ἵπποις πλῆθος σφόδρα· καὶ οὐκ [1] ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ [2] τὸν κύριον [3] οὐκ ἐζήτησαν.

2 Καὶ αὐτὸς [4] σοφῶς ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπί-

---

46 P. τὸ δὲ ἅγιος, ἐν τῷ, λαὸς ἅγιος, οὐ πρόσκειται παρ' Ἑβραίοις, οὔτε κατὰ τὰς ἐκδόσεις τῶν ἄλλων. 47 S. Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαύσεις. Th. ἐν Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαυθήσεται. 48 *Ald.* καὶ κλαυθμῷ. 49 M * οὐκ. Ἀ P. τὸ Ἑβραϊκὸν, οὐκ ἔκλαυσεν, ἔχει. 50 *Alex.* καὶ ἐλεήσει, τὴν φωνήν. 51 *Euseb.* ex al interpretatione, τὴν φωνὴν τῆς βοῆς σου καθὼς ἂν ἀκουσθῇ, ἀκούει σου. 52 *C.* σε. 53 Καὶ *C.* deest. 54 *Alex.* οὐ μή. 55 τὰ M. deest. 56 *Alex.* & *C.* ἐξαρεῖς. 57 *Alex.* M. καὶ τὰ περικεχρυσωμένα. 58 *Alex.* λεπτὰ ποιήσεις καὶ λικμήσεις. 59 *Alex.* γεννήματος. 60 τῆς γῆς *C.* deest. 61 *C.* βοσκηθήσονται. 62 καὶ M. deest. 63 *Alex.* λελικμημένα. 64 P. κατὰ δὲ Σύμ. καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ ἐπηρμένου διαιρέσεις ἀγωγῶν ὑδάτων. 65 P. Διό φησιν ὁ Ἀκ. ἐν ἡμέρᾳ ἀποκταμένου πολλοῦ, ἐν τῷ πεσεῖν μεγαλυνομένους, καὶ ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐμνήσθη τοῦ Ἰσραὴλ, οὐδὲ τοῦ Ἰακώβ. Σ. ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ἐν τῷ πεσεῖν μεγάλους. 66 *C.* ὅτ' ἄν. 67 *C.* ὅτ' ἄν. 68 ἔσται M. & *Ald.* deest. 69 M * ὡς τὸ φῶς τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. 70 *C.* ὅτ' ἄν. 71 *Alex.* διὰ χρόνου ἔρχεται πολλοῦ. 72 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, μακρόθεν. 73 *Ald.* *C.* χρόνου πολλοῦ, καιόμενος. 74 M ÷ Σ. φλεγόμενος θυμὸς αὐτοῦ. 75 *Alex.* ὁ θυμός· μετά. *C.* θυμὸς μετά. 76 *Alex.* M. τὸ λόγιον. 77 *Alex.* τοῦ ἔθνη ταράξαι. *C.* ταράξει ἔθνη. 78 *Alex.* πλανήσεις ματαία. 79 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου. *C.* εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ. 80 *Alex.* ὁ θεὸς τήν. 81 *C.* αὐτοῦ δεῖξαι. 82 M ÷ πυρός. 83 M ÷ Ἀ. Θ. Ὅτι ἀπὸ φωνῆς. Σ. Ἀπὸ γὰρ φωνῆς. 84 *Alex.* τὴν φωνήν. 85 *Alex.* οἱ Ἀσσύριοι. 86 *Alex.* πατάξει. 87 *Alex.* *C.* αὐτῷ. 88 M. *Ald.* *C.* ἦν. 89 *Alex.* αὐλῶν καὶ κιθάρας. 90 M * Θ. καὶ ἐν πολέμοις ἀφορισμοῦ. 91 sic leg. *Hier.* at in *Alex.* Οὐ γὰρ σύ. *Ald.* Οὐ γάρ. quod est apud *Cyrill.* 92 sic quoque est in *aliquot aa. ll.* quod ita *Cyrill.* explicat, δηλονότι τὰς ἐφ' οἷς εἰς τοὺς ἐμοὺς πεπαρῴνηκας δίκας. sed *Ald.* ἀθετηθήσῃ. *C.* ἀπατηθήσῃ. quod confirmatur autoritate *Hier.* 93 *Alex.* μὴ καὶ σύ.

Cap. 31. 1 M. *Ald.* & *Comp.* ἤκουσαν. 2 *Alex.* M. *Ald.* *C.* τὸν θεόν. 3 *Alex.* οὐκ ἐξεζήτησαν. 4 *Alex.* M. σοφός.

δα αὐ-

3 διὰ αὐτῶν τὴν ματαίαν, [5] Αἰγύπτιον, ἄνθρωπον, καὶ οὐ θεὸν, ἵππων σάρκας, καὶ οὐκ ἔστι βοήθεια. ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτούς· [6] καὶ κοπιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες, 4 καὶ ἅμα πάντες [7] ἀπολοῦνται. Ὅτι οὕτως εἶπέ μοι κύριος, Ὃν τρόπον [8] βοήσῃ ὁ λέων, [9] ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ἣ ἔλαβε, καὶ [10] κεκράξῃ ἐπ᾽ [11] αὐτῇ, [12] ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἡττήθησαν, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν, οὕτως καταβήσεται κύριος σαβαὼθ ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τὸ ὄρος 5 τὸ Σιὼν, [13] ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. Ὡς ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ [14] κύριος σαβαὼθ, [15] ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ [16] ὑπερασπιεῖ, καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται, καὶ σώσει. 6 [17] Ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν [18] βουλευόμενοι καὶ [19] ἄνομον, [20] υἱοὶ Ἰσραήλ. 7 Ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [21] ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ, [22] καὶ τὰ χειροποίητα [23] τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν [8 [24] αἱ χεῖρες αὐτῶν. Καὶ πεσεῖται Ἀσσούρ. οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς, οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτὸν, καὶ φεύξεται οὐκ ἀπὸ προσώπου [25] μαχαίρας. οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται [26] εἰς 9 ἥττημα, [27] Πέτρᾳ γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάρακι, καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται. τάδε λέγει κύριος, [28] Μακάριος ὃς [29] ἔχει ἐν Σιὼν σπέρμα, καὶ οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. λβʹ. 32.

1 [1] Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ 2 ἄρχοντες [2] μετὰ κρίσεως ἄρξουσι. [3] Καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους [4] αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται, ὡς ἀφ᾽ ὕδατος φερομένου· καὶ φανήσεται ἐν Σιὼν ὡς ποταμὸς φερόμενος 3 ἔνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ. [5] Καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ᾽ [6] ἀνθρώποις, ἀλλὰ τὰ 4 ὦτα [7] ἀκούειν δώσουσι. [8] Καὶ ἡ καρδία τῶν [9] ἀσθενούντων προσέξει τῷ ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται [10] λα- 5 λεῖν εἰρήνην. Καὶ οὐκέτι [11] μὴ εἴπωσι τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι [12] μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπη- 6 ρέται σου, Σίγα. Ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία [13] αὐτοῦ μάταια νοήσει, τοῦ συντελεῖν ἄνομα, καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν, τοῦ [14] διασπεῖραι ψυχὰς πεινώσας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς [15] ποιῆσαι. 7 Ἡ γὰρ βουλὴ τῶν πονηρῶν ἄνομα [16] βουλεύσεται, καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις, καὶ διασκεδάσαι [17] λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. 8 [18] Οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ [19] ἐβουλεύσαντο, καὶ 9 αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ. Γυναῖκες πλούσιαι [20] ἀνάστητε, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου· θυγατέρες [21] ἐν ἐλπίδι [22] εἰσακούσατε [23] λόγους μου. 10 Ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ [24] μετ᾽ ἐλπίδος. ἀνήλωται ὁ τρυγητὸς, πέπαυ- 11 ται [25], οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. Ἔκστητε, λυπήθητε αἱ πεποιθυῖαι, ἐκδύσασθε, γυμναὶ

---

5 *Ald.* C. Αἰγύπτιος ἄνθρωπος, καὶ οὐ θεός· ἵπποι αὐτῶν σάρκες, καὶ οὐ βοήθεια. 6 M * καὶ πεσεῖται ὁ βοηθούμενος. 7 M. ἀπολοῦνται μάχαιρα. 8 *Alex.* ἐὰν βοήσῃ λέων. M. *Ald.* C. ὅταν βοήσῃ ὁ λέων. 9 M. καί. 10 C. κεκράξωσι. 11 *Ald.* αὐτήν. C. αὐτόν. 12 P. ὁ Σύμ. οὕτως ἐξέδωκεν· πληρώματος ποιμένων, ἀπὸ φωνῆς αὐτῶν οὐχ ἡττηθήσεται, οὐδὲ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐχ ὑποταγήσεται. (Κατὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἑβδομήκοντα νοητέον οὕτω.) M ÷ Θ. πλήρη ποιμένων, καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν οὐ μὴ ἡττηθῇ, καὶ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐ μὴ ὑπεῖκῃ [ὑποταγῇ]. 13 *Alex.* καὶ ἐπί. 14 *Alex.* κύριος ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξελεῖται. 15 ὑπὲρ C. deest. 16 ὑπερασπιεῖ C. deest. M. ÷ in margine vero ὑπερασπιεῖ. Σ. Θ. ὑπερασπίζων. Α. θυρεῶν. 17 P. ὅπερ ὁ Σύμ. οὕτως ἐξέδωκε, μετανοήσατε, ὡς ἐβαθύνατε παραβῆναι οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 18 *Alex.* βουλευσάμενοι. 19 *Alex.* ἄνομον. Ὅτι τῇ ἡμέρᾳ. 20 M * οἱ Γ. υἱοὶ Ἰσραήλ. 21 *Alex.* ἀπαρνηθήσονται, ut & M. cum ÷ ἀφαιροῦνται. Ἀ. ἀποκρύψουσιν. Σ. ἀποβαλοῦνται. Θ. ἀπωσον τε (leg. ἀπώσονται, non vero ἀπώσει τε, ut vult vir doctus) ἀνὴρ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ, ἀργυρεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα τοῦ χρυσίου αὐτοῦ. 22 *Alex.* & C. καὶ τὰ χρυσᾶ, ἅ. 23 M. ante has voces * habet, cum χειροποίητα in margine. 24 M * Ἀ. ἁμάρτημα. 25 *Alex.* διώκοντος. οἱ δέ. 26 εἰς C. deest. 27 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Πέτρᾳ γὰρ περιληφθήσονται &c. ὁ Σύμ. Πέτρα αὐτοῦ ἡ φοβερὰ παρελεύσεται, καὶ ἡττηθήσονται οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, φησὶ κύριος· (δηλαδὴ τοῦ Ἀσσυρίου.) 28 *Euseb.* εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι τὸ μὲν μακάριος οὐδεὶς τῶν ἑρμηνευτῶν εἴρηκε. 29 S. ἔχει πῦρ ἐν Σιὼν, καὶ κλίβανον ἐν. *Aq.* & *Th.* φῶς αὐτῷ ἐν Σιὼν, καὶ κλίβανος αὐτῷ ἐν.

Cap. 32. 1 P. Σύμ. Ἰδοὺ εἰς δικαιοσύνην βασιλεύσει βασιλεύς. 2 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, εἰς κρίμα. 3 *Euseb.* ex a. translatione, Καὶ ἔσται ἀνὴρ ὡς ἀποκρυφὴ ἀπὸ πνεύματος καὶ λαίλαπος. P. Ἀκύλας δέ φησιν, ὡς κρύπτων πνεῦμα· καὶ ἀποκρυφὴ ἐντινάγματος. 4 *Ms. Alex.* τούτους. 5 P. ἀνθ᾽ οὗ, φησὶ Σύμ., οὐκ ἀμαυρωθήσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. 6 M. *Ald.* ἀνθρώπους. 7 *Alex.* C. δώσουσιν ἀκούειν. 8 Σύμ. γὰρ ἐξέδωκε, καὶ ἡ καρδία τῶν ἀκουόντων προσέξει τοῦ ἀκούειν. 9 *Alex.* ἀσθενῶν. 10 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, λαλεῖν εἰρήνην, λαλεῖν τρανά: ex *Sym.* 11 *Alex.* οὐ μή. 12 *Alex.* οὐ μή. 13 *Alex.* αὐτῶν. 14 *Alex.* & C. διαφθεῖραι. 15 *Alex. Ald.* C. ποιῆσαι. 16 *Alex.* βουλεύεται. M * οἱ Γ. ἐβουλεύσατο. 17 *Alex.* λογισμούς. 18 P. κατὰ δὲ τὸν Σύμ. Ἄρχων δὲ ἀρχοντικὰ βουλεύσεται, καὶ ἡγεμὼν ἀναστήσεται. 19 C. ἐβουλεύσαντο. Γυναῖκες. 20 M * οἱ Γ. δή. P. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, Γυναῖκες εὐθηνοῦσαι, φασὶν, ἀντὶ τοῦ πλούσιαι. 21 C. ἐπ᾽ ἐλπίδι. sic P. Addit autem, τὸ δὲ, ἐπ᾽ ἐλπίδι, φασὶν οἱ λοιποὶ, πεποιθυῖαι. 22 *Alex.* M. *Ald.* ἀκούσατε. 23 *Alex.* τοὺς λόγους μου. M. Ἀ. λόγιόν μου. Σ. τὰς ῥήσεις μου. Θ. τὰ ῥήματά μου. 24 *Alex.* μετά. 25 *Alex.* M. *Ald.* C. ὁ σπόρος, καὶ οὐκέτι. ad vocem autem πέπαυται M ÷ Ἀ. Συλλογὴ οὐ μὴ ἔλθῃ. Σ. ἐκωλύθη ἵνα μὴ ἔλθῃ.

[26] κόπτεσθε, [27] περιζώσασθε [28] τὰς ὀσφύας,
12 Καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, [29] ἀπὸ ἀγροῦ ἐπιθυμήματος, [30] καὶ ἀμπέλου [31] γεννήματος.
13 [32] Ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα καὶ χόρτος ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται.
14 [33] Πόλις πλουσία, οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως [34] ἀφήσουσιν, οἴκους ἐπιθυμήματος. καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων ἀγρίων,
15 βοσκήματα [35] ποιμένων, Ἕως ἂν [36] ἔλθῃ ἐφ' [37] ὑμᾶς [38] πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ. καὶ [39] ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται.
16 Καὶ ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμήλῳ κατοικήσει.
17 Καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης, εἰρήνη. καὶ κρατήσει ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες [40] ἕως τοῦ αἰῶνος,
18 Καὶ κατοικήσει ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης, καὶ ἐνοικήσει πεποιθώς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλούτου.
19 Ἡ δὲ χάλαζα [41] ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' [42] ὑμᾶς ἥξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες, ὡς
20 οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. Μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

Κεφ. λγ'. 33.

1 [1] Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀθετῶν [2] ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ. ἁλώσονται οἱ ἀθετοῦντες, καὶ παραδοθήσονται, καὶ ὡς σὴς [3] ἐφ' ἱματίου, οὕτως ἡττηθήσονται.
2 Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποίθαμεν. ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν
3 ἐν καιρῷ θλίψεως. [4] Διὰ φωνὴν τοῦ [5] φόβου σου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου, καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη.
4 Νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα ὑμῶν [6] μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ [7] ἀκρίδας, οὕτως
5 [8] ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. Ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν [9] ὑψηλῷ, ἐνεπλήσθη Σιὼν κρίσεως
6 καὶ δικαιοσύνης. [10] Ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον·
7 οὗτοί εἰσι θησαυροὶ δικαιοσύνης. [11] Ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν [12] οὗτοι φοβηθήσονται· οὓς ἐφοβεῖσθε, [13] βοήσονται ἀφ' ὑμῶν· [14] ἄγγελοι ἀποσταλήσονται, [15] πικρῶς κλαίοντες,
8 παρακαλοῦντες εἰρήνην. Ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· [16] πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ [17] πρὸς τούτους διαθήκη αἴρεται, καὶ οὐ μὴ [18] λογίσησθε αὐτοὺς ἀνθρώπους.
9 [19] Ἐπένθησεν ἡ γῆ, ᾐσχύνθη ὁ Λίβανος, [20] ἕλη ἐγένετο ὁ Σάρων· φανερὰ ἔσται ἡ Γαλιλαία,
10 καὶ [21] ὁ Χέρμελ. Νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι.
11 Νῦν ὄψεσθε, νῦν [22] αἰσθηθήσεσθε, ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν·
12 πῦρ [23] κατέδεται ὑμᾶς. Καὶ ἔσονται [24] ἔθνη κατακεκαυμένα, ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη.
13 Ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, [25] γνώσονται οἱ
14 ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου. Ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιὼν ἄνομοι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσε-

---

26 M. γίνεσθε. 27 M ÷ Ἀ. καὶ ζώσασθε ἐπὶ ὀσφύας. 28 *Alex. Ald. C.* σάκκους τὰς ὀσφύας. 29 *Alex.* & C. περὶ ἀγροῦ. sic & Θ. Σ. sed M — Ἀ. ἐπὶ ἀγροῦ. 30 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ γεννήματος ἀμπέλου, ὁ μὲν Ἀ. φησὶν, ἐπὶ ἀμπέλῳ αὐξητικῇ· ὁ δὲ Σύμ. περὶ ἀμπέλου πολυφόρου. 31 *Alex.* γενήματος. 32 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, Σύμ. ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ λαοῦ μου, φησί. C. hab. Ἐν γῇ. 33 πόλις πλουσία C. desunt. 34 *Alex.* καὶ οἴκους ἐπιθυμητοὺς ἀφήσουσιν. καὶ ἔσονται. *Ald.* C. ἀφήσουσιν καὶ (*Ald.* deest) οἴκους ἐπιθυμητούς. καὶ ἔσονται. M. etiam pro ἐπιθυμήματος hab. ἐπιθυμητούς. 35 P. ἢ ἀγελῶν, κατὰ τὸν Ἀκύλαν. 36 *Alex.* C. ἐπέλθῃ. 37 *Ald.* M. ἡμᾶς. 38 P. ἢ κατὰ Σύμ. ἀνάψυξις ἐξ ὕψους. 39 S. ἔσται ἡ ἔρημος εἰς Κάρμηλον. 40 *Alex. Ald.* C. ἔσονται ἕως. M. etiam addit ἔσονται· cum ÷ Ἀ. Σ. καὶ πεποιθήσεις ἕως αἰῶνος. Θ. καὶ ἐλπίσεως. 41 *Alex.* * ἐὰν ἐάν. 42 M. *Ald.* ἡμᾶς.

Cap. 33. 1 P. Σύμ. οὕτως ἐξέδωκεν· Οὐαὶ ὁ ταλαιπωρίζων, αὐτὸς δὲ μὴ ταλαιπωρηθείς· καὶ ὁ ἀθετῶν, αὐτὸς δὲ οὐκ ἀθετηθείς. ὅταν συντελέσῃς ταλαιπωρίζων, ταλαιπωρηθήσῃ· καὶ ὅταν κοπιάσῃ ἀθετῶν, ἀθετήσουσί σε. 2 *Alex.* ὑμῖν. 3 *Alex.* & C. ἐπί. 4 P. κατὰ δὲ Ἀκ. καὶ Θεοδ. Ἀπὸ φωνῆς ὄχλου, ἤγουν πλήθους ἀνεχώρησαν λαοί. Ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ φόβου σου, ὁ Σύμ. ἀπὸ τοῦ ὑψωθῆναι διεσπάρησαν. 5 *Alex.* M. *Ald.* C. φόβου σου. 6 *Alex.* ἀπὸ μικροῦ. 7 M * Θ. ὡς ἀπὸ τῶν βοθυνῶν. 8 *Alex.* ἐμπαίξονται. 9 *Alex.* ὑψηλοῖς. M. *Ald.* οὐρανοῖς ὑψηλοῖς. C. οὐρανοῖς. 10 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, Σύμ. φησιν, ἡ πίστις τοῦ καιροῦ σου πλοῦτος σωτηρίας, σοφία, καὶ γνῶσις, φόβος κυρίου αὐτὸς ὁ θησαυρός σου. τῶν ἑβδομήκοντα λεγόντων, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια. 11 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Ἰδοὺ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν &c. Σύμ. μέν φησιν, ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἔκραξαν ἐκτενῶς. ὁ δὲ Ἀκ. Ἰδοὺ, φησιν, ὀραθήσομαι αὐτοῖς· βοήσω ἐκτενῶς· καὶ τὸ λοιπὸν ὁμοίως. ὁ δὲ Θεοδ. Ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἐβόησαν ἐκτενῶς. 12 *Alex.* C. αὐτοί. 13 *Alex.* & C. φοβηθήσονται. *Ald.* βοηθήσονται. 14 *Alex.* M. *Ald.* C. ἄγγελοι γὰρ ἀποσταλήσονται. M ÷ Ἀ. ἄγγελοι εἰρήνης πικρῶς κλαύσονται. 15 *Alex.* & C. λαλοῦντες (*Alex.* ἀξιοῦντες) εἰρήνην, πικρῶς κλαίοντες. *Ald.* παρακαλοῦντες εἰρήνην, πικρῶς κλαίοντες. M. etiam hab. ἀξιοῦντες. 16 *Alex.* πέπαυται γὰρ ὁ. P. τὸ δὲ, πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, ὀβελίζεται ὡς μὴ κείμενον. 17 πρὸς τούτους C. desunt. 18 *Ald.* λογισθήσεσθε. C. ἐλογίσθη. 19 M ÷ ὅμως οἱ Γ. 20 *Ald.* ἐγένετο ὡς ἔρημος ὁ Σχαρών. 21 *Alex.* M. ὁ Κάρμηλος. *Ald.* ὁ Χάρμηλος. C. Κόρμηλος. 22 in nonnullis ll. est, αἰσθήσεσθε. *Alex.* C. αἰσχυνθήσεσθε. cui lectioni *Hier.* suffragatur. 23 *Alex.* & C. ὑμᾶς κατέδεται. 24 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἔθνη, λαοὶ πάντες ἐξέδωκαν. 25 M. *Ald.* C. καὶ γνώσονται.

βεῖς.

βεῖς. τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν, ὅτι πῦρ καίεται; τίς
15 ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; Πορευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, [26] λαλῶν εὐθεῖαν ὁδὸν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα, ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύων τοὺς [27] ὀφθαλμοὺς, ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν,
16 [28] Οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας [29] ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕ-
17 δωρ αὐτοῦ πιστόν. Βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσθε, [30] οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρ-
18 ρωθεν, Ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει [31] φόβον· ποῦ εἰσιν [32] οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσιν οἱ συμβουλεύοντες; ποῦ ἐστιν [33] ὁ ἀριθμῶν τοὺς
19 [34] τρεφομένους Μικρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ [35] συνεβουλεύσατο, οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον, ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος, καὶ οὐκ
20 ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. [36] Ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται Ἱερουσαλὴμ, πόλις πλουσία, σκηναὶ αἳ οὐ μὴ σεισθῶσιν, [37] οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαῤῥαγῶσιν,
21 [38] Ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα [39] ὑμῖν. [40] τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ [41] διώρυχες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδὸν, οὐδὲ
22 πορεύσεται πλοῖον ἐλαύνον. Ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεταί με κύριος [42] κριτὴς ἡμῶν, κύριος ἄρχων ἡμῶν, κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος [43] οὗτος ἡμᾶς σώσει.
23 [44] Ἐῤῥάγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ [45] ἐνίσχυσαν· ὁ ἱστός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία, οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν. τοίνυν πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν [46] ποιή-
24 σουσι, Καὶ οὐ μὴ [47] εἴπωσι, [48] Κοπιῶ. [49] ὁ λαὸς [50] ἐνοικῶν ἐν [51] αὐτοῖς· [52] ἀφέθη γὰρ αὐτοῖς ἡ [53] ἁμαρτία.

Κεφ. λδ΄. 34.

1 [1] ΠΡοσαγάγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ, καὶ οἱ [2] ἐν [3] αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη,
2 [4] καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. Διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς, καὶ πα-
3 ραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγήν. Οἱ δὲ τραυματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται, καὶ οἱ νεκροὶ, καὶ [5] ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμὴ, καὶ βραχήσεται [6] τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος [7] αὐτῶν.
4 [8] Καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἑλιγήσεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον, [9] καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς.
5 [10] Ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται, καὶ ἐπὶ τὸν
6 λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. Ἡ μάχαιρα [11] τοῦ κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος [12], ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ [13] ἀμνῶν, καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν· ὅτι θυσία [14] τῷ κυρίῳ ἐν Βοσὸρ, καὶ σφα-
7 γὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. Καὶ [15] συμπεσοῦνται οἱ ἁδροὶ μετ' αὐτῶν, καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ [16] αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται.

26 M ÷ οἱ Γ. λαλεῖ. 27 M. *Ald.* ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἵνα. 28 *S.* αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς κατασκηνώσει· ὡς περιοχαὶ πετρῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ. 29 *Alex.* ὀχυρᾶς. 30 *Alex. Ald. C.* καὶ οἱ ὀφθαλμοί. 31 *Alex.* φόβον κυρίου. 32 οἱ M. deest. 33 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν· ὁ ἀριθμῶν τοὺς ἐκτετραμμένους, τὸν λαὸν τὸν ἀναιδῆ. οὐκ ὄψει λαὸν βαρὺν χείλεσιν (al. ἐν χείλεσι.) ὥστε μὴ ἀκούειν διάλεκτον γλώσσης. 34 *Alex. Ald.* συστρεφομένους. *C.* συντρεφομένους. M ÷ Ἀ. Θ. μεμεγαλυμμένους. 35 *Alex.* συνεβούλευσαν. *Ald. C.* συνεβουλεύσαντο. 36 P. ἀντὶ τοῦ, Ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις, ὁ μὲν Ἀκ. φησιν· ὅρα, ματίωθητι (q.) Σιὼν πόλις ἑορτῶν. Σύμ. δὲ καὶ Θεοδ. Ἴδε Σιὼν πόλιν τῶν ἁγίων ἡμῶν. 37 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 38 P. κατὰ δὲ Σύμ. Ἐκεῖ κραταιὸς ἡμῖν κύριος, τόπος ποταμῶν διώρυγες εὐρύχωροι, ὅπου μὴ πορευθῇ πλοῖον κωπηλάτου (a. l. κοπήλατον) οὐδὲ ἐντολὴ κραταιοῦ διαπεράσει αὐτόν. Τὸ δὲ, ὅπου μὴ πορευθῇ, Ἀκ. φησίν· οὐ μὴ πορευθῇ ἐν αὐτῇ ναῦς κωπῆς, καὶ τριήρης ὑπερμεγέθης οὐ διαβήσεται αὐτό. 39 *Alex.* ἐστίν. *C.* ὑμῖν ἔσται. 40 τόπος ὑμῖν ἔσται *C.* desunt. 41 *Alex.* διώρυγες. 42 *Alex.* & *C.* πατὴρ, (*C.* deest) κύριος κριτὴς ἡμῶν. 43 *Ald. C.* αὐτός. 44 versum hunc integrum *Sym.* apud P. sic reddit, Ἐξεῤῥίφη τὰ σχοινία σου, ὥστε μὴ κρατεῖν. οὕτως ὁ ἱστὸς αὐτῶν, ὥστε μὴ ἁπλῶσαι ἱστίον. τότε διενείμεν ἕως σκύλων πολλῶν. 45 *Alex.* M. *Ald. C.* ἐνίσχυσεν. item * Ἀ. οἱ Γ. ἔτας. 46 *Alex.* ποιήσωσιν. 47 εἴπωσι *Ald.* deest. *Alex.* & *C.* εἴπῃ. 48 Κοπιῶ *C.* deest. 49 ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς *Ald.* ponit post ἁμαρτία. 50 *Alex.* ὁ ἐνοικῶν. 51 *Ald. C.* αὐτῇ. 52 *Ald. C.* ἀφέθη. 54 *Ald.* ἁμαρτία. οἰκοῦντες.

Cap. 34. 1 *Comp.* Προσάγετε ἔθνη. M * addit, προσέχετε. 2 *Mſ. Alex.* ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 3 *C.* αὐτῇ οἰκοῦντες, ἡ. 4 *Ald.* ὁ. 5 *S.* ἀναβήσεται ἡ δυσωδία. 6 *Euseb.* αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, ὄρη νοούμενα. 7 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. Καὶ ἑλιγήσεται ὁ οὐρανός. 8 *Euseb.* μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ο΄. ἑρμηνείᾳ τὸ, καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετὰ ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη. quæ nec *Cyrill.* hab. nec *Clem. Alexand.* l. 5. ſtrom. 9 *Euseb.* Ἀκ. καὶ πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν ἀποῤῥεύσει, ὡς ἀποῤῥεῖ φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς Σ. καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ πεσεῖται, ὡς πίπτει φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς. τετήρηται δὲ ταῦτα ἡμῖν, εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι παρὰ τοῖς ο΄. εἰρημένα ἄστρα, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ ὠνομάσθησαν. 10 *C.* Ὅτι ἐμεθύσθη. M * οἱ Γ. Ὅτι. 11 *Alex.* κυρίου. 12 *Alex.* ἀρνῶν, καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν· (*Alex.* κρειῶν·) ὅτι. 13 *Euseb.* ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ἀρνῶν. 14 *Alex.* κυρίῳ ἐν τῇ Βοσόρ. M. *Ald. C.* τῷ θεῷ ἐν Βοσόρ. 15 *Alex.* συμπεσοῦνται. 16 M. *Ald. C.* αἵματος, καὶ τὸ χῶμα αὐτῶν, (M. *Ald.* αὐτοῦ,) καί.

Ἡμέρα

8 Ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως [17] Σιών. 9 Καὶ στραφήσονται [18] αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πίσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον. καὶ ἔσται [19] ἡ γῆ αὐτῆς [20] ὡς πίσσα καιομένη 10 Νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, [21] εἰς γενεὰς [22] αὐτῆς ἐρημωθήσεται, καὶ [23] εἰς χρόνον πολύν. 11 Ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι, καὶ ἴβεις καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. [24] καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. 12 Οἱ ἄρχοντες [25] αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βασιλεῖς [26], καὶ [27] οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. 13 Καὶ [28] ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις [29] αὐτῶν [30] ἀκάνθινα ξύλα, καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ [31] ἔσται [32] ἐπαύλεις [33] σειρήνων, καὶ αὐλὴ στρουθῶν. 14 Καὶ συναντήσουσι δαιμόνια ὀνοκενταύροις, καὶ βοήσονται ἕτερος [34] πρὸς τὸν ἕτερον, [35] ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι, [36] εὑρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν.

15 Ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχῖνος, καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ [37] συνήντησαν ἔλαφοι καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων.

16 Ἀριθμῷ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο· ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ [38] ἐζήτησαν, [39] ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν [40] αὐτά. 17 Καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ [41] διεμέρισε βόσκεσθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον [42] κληρονομήσετε, [43] γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς.

Κεφ. λε'. 35.

1 Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω 2 ἔρημος, καὶ ἀνθείτω [1] ὡς κρίνον. Καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου, [2] ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ, καὶ ἡ [3] τιμὴ τοῦ [4] Καρμήλου, καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου, καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ. 3 [5] Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι, καὶ γόνατα παραλελυμένα. 4 Παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε. ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν [6] ἀνταποδίδωσι, καὶ ἀνταποδώσει, 5 αὐτὸς ἥξει καὶ σώσει ἡμᾶς. Τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται. 6 Τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, [7] τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα [8] μογιλάλων, ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ φάραγξ 7 ἐν γῇ διψώσῃ· Καὶ [9] ἔσται ἡ ἄνυδρος εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται, ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων, [10] ἐπαύλεις 8 [11] καλάμου καὶ ἕλη. [12] Ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς καθαρά, καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ [13] ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται 9 [14] ἐπ' αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσι. Καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, [15] οὐδὲ τῶν [16] πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ [17] εἰς αὐτήν, οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι, 10 Καὶ συνηγμένοι διὰ κύριον, [18] καὶ ἀποστραφήσονται, καὶ ἥξουσιν [19] εἰς Σιὼν μετ' εὐφροσύνης, καὶ [20] εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ [21] γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη

---

17 *C.* Σιὼν πάρεστιν. Καί. 18 *Alex.* αὐτῆς αἱ φάραγγες. 19 *Alex.* αὐτῆς ἡ γῆ καιομένη ὡς πίσσα. 20 *C.* εἰς πίσσαν καιομένην. 21 M ÷ οἱ Γ. εἰς γενεὰν ἐρημωθήσεται. 22 *Alex. C.* ἐρημωθήσεται. 23 *Alex.* κατοικήσονται ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι, καὶ ἴβεις καὶ κόρακες. καὶ ἐπιβληθήσεται. M. *Ald. C.* εἰς χρόνον πολὺν ἐρημωθήσεται. (M deest.) Καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι, καὶ ἴβεις καὶ κόρακες. καὶ ἐπιβλ. 24 M * ad voculam καί· Θ. οὐκ ἔστιν ὁ παραπορευόμενος ἐν αὐτῇ. & mox M ÷ Θ. καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. 25 M * οἱ Γ. πάντες. 26 *Alex. Ald. C.* αὐτῆς, καί. sic & M. & cum * Ἀ. Θ. καλέσουσι. 27 *Alex.* οἱ ἄρχοντες αὐτῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες. 28 *Alex.* M. & *C.* ἀναφύσει. *Ald.* ἀναφύει. 29 M. αὐτῆς. 30 *Alex.* ἄκανθα, καὶ εἰς. 31 *Ald. C.* ἔσονται. 32 M. ἔπαυλις. 33 *Sch.* σειρῆνας καλεῖ τὰ ἐν νυκτὶ θρηνώδη φωνὴν ἱέντα τῶν πτηνῶν, μονονουχὶ καλολολύζοντα, οἷον ἡ γλαῦξ, καὶ τὰ ἐοικότα. 34 M ÷ Ἀ. Σ. καὶ τειχιῶν. Ἀ. πρὸς ἕτερον αὐτοῦ. Θ. καὶ ὀρθοτριχῶν ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. 35 M ÷ Ἀ. ἐκεῖ ἀνέψυξεν λίλιθ καὶ εὗρεν ἑαυτῇ ἀνάπαυσιν. Σ. ἐκεῖ ἠρέμησαν λάμια Legit autem M, εὗρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. 36 *Alex. Ald. C.* εὗρον γάρ. 37 *Alex.* & *C.* ἔλαφοι συνήντησαν. 38 *Alex.* ἐξεζήτησαν. M. ἐζήτησεν. 39 *Alex.* ὅτι κύριος ἐνετείλατο αὐτοῖς. 40 *Alex.* M. *Ald. C.* αὐτάς. 41 *C.* διεμέρισεν αὐτοῖς βόσκεσθαι. 42 *Alex.* κληρονομήσατε. 43 *Alex.* M. *Ald. C.* εἰς γενεάς.

Cap. 35. 1 *Aq.* ὡς κάλυξ. mox pro ἐξανθ. *Severus*, ὑλοχαρήσει. 2 *Mſ. Alex.* καὶ ἡ δόξα. 3 *S.* εὐπρέπεια τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ πεδίου. αὐτοὶ ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου. *Th.* ὡραιότης τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Σαρών. 4 M ÷ Κάρμηλος καὶ Σαρὼν τόπος τῶν ἀλλοφύλων. 5 M. Ὑψώσατε. 6 *Alex.* ἀνταποδώσει. 7 *Alex.* M. *Ald. C.* καὶ τρανὴ ἔσται. 8 *C.* μογιλάλων ἀνεῳγμένη, ὅτι. 9 *Alex.* ἡ ἄνυδρος ἔσται. 10 *C.* ἔπαυλις. 11 *Ald.* ποιμνίου καλάμου. al. ποιμνίων καλάμου. M ÷ οἱ Γ. κάλαμον. 12 *Alex.* Ἐκεῖ ἔσται. 13 *Alex.* ἐκεῖ ἔσται. 14 *Ald.* ἐν αὐτοῖς. 15 *C.* οὐδέν. 16 *Alex.* θηρίων τῶν πονηρῶν. 17 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτήν. 18 *Alex.* ἀποστραφήσονται. 19 *C.* ἐν. 20 M ÷ σωτηρία, cum εὐφροσύνη in margine. 21 *Alex.* γὰρ κεφαλῆς.

καταλήψεται αὐτοὺς, ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

Κεφ. λϛʹ. 36.

1 ΚΑὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκίου, ἀνέβη Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις [1] τῆς Ἰουδαίας 2 τὰς ὀχυρὰς, καὶ [2] ἔλαβεν αὐτάς. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων [3] τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Λάχης εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς· καὶ ἔστη ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ 3 τοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σομνᾶς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωὰχ [4] ὁ τοῦ Ἀ-4 σὰφ ὁ ὑπομνηματογράφος. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς [5] Ῥαβσάκης, [6] Εἴπατε Ἐζεκίᾳ, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, βασιλεὺς Ἀσσυρίων, 5 [7] Τί πεποιθὼς εἶ; Μὴ ἐν βουλῇ [8] καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γίνεται; καὶ νῦν [9] ἐπὶ τίνα 6 πέποιθας, ὅτι ἀπειθεῖς μοι; Ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην [10] τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ᾽ Αἴγυπτον. [11] ὡς ἂν ἐπιστηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ᾽ αὐτὴν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, [12] καὶ τρήσει αὐτήν· οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ πάντες οἱ πεποι-7 θότες [13] ἐπ᾽ αὐτῷ. Εἰ δὲ [14] λέγετε, Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν [15] πεποίθαμεν, 8 Νῦν μίχθητε [16] τῷ κυρίῳ μου [17] τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππον, εἰ δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ᾽ αὐτούς. 9 [18] Καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι [19] εἰς πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; οἰκέται εἰσὶν, οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ Αἰγυπτίοις, εἰς ἵππον καὶ ἀναβάτην. 10 Καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην πολεμῆσαι [20] αὐτήν; [21] κύριος εἶπε πρὸς μὲ, Ἀνάβηθι [22] ἐπὶ τὴν γῆν ταύ-11 την, καὶ διάφθειρον αὐτήν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακεὶμ, καὶ Σομνᾶς [23], καὶ [24] Ἰωὰχ, [25] Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί· ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς· καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαϊστί. καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν [26] ἀν-12 θρώπων ἐπὶ τῷ τείχει; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς [27] Ῥαβσάκης, Μὴ πρὸς τὸν κύριον [28] ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου [29] λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς τοὺς [30] ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει, ἵνα φάγωσι [31] κόπρον, καὶ πίωσιν [32] οὖρον μεθ᾽ ὑ-13 μῶν ἅμα; Καὶ ἔστη [33] Ῥαβσάκης, καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ [34] βασιλέως τοῦ μεγά-14 λου, βασιλέως Ἀσσυρίων. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Μὴ [35] ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας 15 λόγοις, [36] οὐ δύνηται ῥύσασθαι ὑμᾶς. Καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν Ἐζεκίας, ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεὸς, καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασι-16 λέως Ἀσσυρίων. [37] Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μὲ, καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκὰς, καὶ πί-17 εσθε ὕδωρ [38] ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν, Ἕως ἂν ἔλθω, καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν, ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώ-18 νων. Μὴ [39] ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, λέγων, Ὁ θεὸς [40] ῥύσεται ὑμᾶς. μὴ ἐῤῥύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; 19 Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς [41] Ἐμὰθ καὶ Ἀρφάθ; [42] καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως [43] Ἐπφαρουαίμ; μὴ ἐδύναν-

Cap. 36. 1 τῆς Ἰουδαίας C. desunt. 2 Ms. Alex. συνέλαβεν αὐτάς. 3 Alex. Ῥαψάκην ἐκ Λάχεις. 4 M ÷ ὁ ἀναμιμνήσκων. 5 Alex. Ῥαψάκης. 6 M. εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν. Ald. C. εἴπατε δὴ Ἐζεκίᾳ. 7 M. Ald. Τίνι. 8 Alex. Ald. C. ἢ ἐν λόγοις. M. & Ald. ἢ λόγοις. 9 Alex. ἐπὶ τίνι. 10 M. ταύτην τὴν τεθλασμένην. 11 Alex. ὃς ἂν ἐπιστηριχθῇ ἐπ᾽ αὐτήν. M. ὡς ἂν ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιστηριχθῇ ἀνήρ. C. pro ὡς hab. ᾗ. 12 M * Θ. καὶ τρήσει αὐτὴν, in margine. & Alex. desunt. 13 M. ἐπ᾽ αὐτόν. 14 Ald. M. Ἀ. Σ. Θ. λέγετε πρὸς μὲ, Ἐπὶ. 15 Ald. C. πεποίθαμεν, οὐκ αὐτός ἐστιν ᾧ (Ald. οὗ) ἀφεῖλεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῇ Ἰούδᾳ, καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ, Κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε. quæ nec Cyrill. hab. 16 Ald. C. δὴ τῷ. & M * Ἀ. Σ. Θ. δή. 17 Alex. βασιλεῖ. 18 P. αἰθ᾽ οὐ Σύμ. φησὶ, καὶ πῶς ὑποστήσει τὸ πρόσωπον ἄρχοντος ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν μικρῶν. 19 Alex. τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνός; M. εἰς πρόσωπον τοῦ τοπάρχου ἑνός; 20 Alex. αὐτήν; * Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν. 21 quæ sequuntur hujus commatis, habentur in cod. M. sub * τοῖς Γ. adscripta. 22 C. ἐπ᾽ αὐτήν. 23 Alex. ὁ γραμματεύς. 24 Ald. C. Ἰωὰς (Ald. Ἰωὰχ) πρὸς Ῥαψάκην, Λάλησον. 25 post λάλησον M * Ἀ. Θ. Σ. δή. 26 Alex. ἀνδρῶν καθημένων ἐπί. M. Ald. C. ἀνθρώπων τῶν ἑστηκότων ἐπί. 27 Alex. Ῥαψάκης. 28 C. σου. 29 C. τοὺς λόγους τούτους λαλῆσαι; οὐχί. 30 Alex. ἄνδρας. 31 C. κόπρον αὐτῶν, καί. ante κόπρον M * Ἀ. Σ. Θ. τήν. 32 post οὖρον addunt C. M. Ἀ. Σ. Θ. αὐτῶν. 33 Alex. Ῥαψάκης, καὶ ἐβόησεν. 34 C. βασιλέως Ἀσσυρίων. 35 Alex. ὑμᾶς ἀπατάτω. 36 Alex. οἳ οὐ μὴ δυνήσονται. M. Ald. οὐ μὴ δύνηται. C. οἷς οὐ μὴ δύνηται. 37 M. μὴ ἀκούσετε. 38 Alex. & C. τοῦ λάκκου. 39 Alex. ὑμᾶς ἀπατάτω. 40 Alex. ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς. 41 Alex. Αἰμάρ. 42 Alex. καὶ ὁ θεὸς τῆς πόλεως. 43 Alex. Σεπφαρείμ. Ald. C. Σεπφαρουαίμ. M. Σεμφαρουαίμ.

20 τὸ ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου; Τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν [44] τούτων, ὅστις ἐρρύσατο τὴν γῆν [45] αὐτοῦ [46] ἐκ χειρός μου [47] ὅτι ῥύσεται ὁ
21 θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου; Καὶ ἐσιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξαι τὸν βασιλέα [48] μηδένα ἀποκριθῆ-
22 ναι. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου, [49] οἰκονόμος, καὶ Σομνᾶς ὁ γραμματεὺς [50] τῆς δυνάμεως, καὶ Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσὰφ ὁ ὑπομνηματογράφος πρὸς Ἐζεκίαν, [51] ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας, καὶ [52] ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους [53] Ῥαψάκου.

Κεφ. λζ'. 37.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, ἔσχισε τὰ [1] ἱμάτια, καὶ [2] περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
2 Καὶ ἀπέστειλεν [3] Ἐλιακεὶμ τὸν οἰκονόμον, καὶ Σομνᾶν τὸν γραμματέα, [4] καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους, πρὸς Ἡσαΐ-
3 αν υἱὸν [5] Ἀμὼς τὸν προφήτην. Καὶ εἶπαν αὐτῷ, Τάδε λέγει Ἐζεκίας, Ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ
4 οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν. [6] Εἰσακούσαι κύριος ὁ [7] θεός σου τοὺς λόγους Ῥαψάκου, οὓς ἀπέστειλε βασιλεὺς [8] Ἀσσυρίων, ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα, [9] καὶ ὀνειδίζειν [10] λόγους οὓς ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, [11] καὶ δεηθήσῃ πρὸς [12] κύριόν σου περὶ τῶν
5 καταλελειμμένων τούτων. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες [13] τοῦ βασιλέως [14] Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν.
6 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας, Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν, Τάδε λέγει κύριος, Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς ὠνείδισάν με οἱ πρέσβεις βασιλέως Ἀσσυρίων.
7 Ἰδοὺ ἐγὼ [15] ἐμβάλλω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγγελίαν, [16] ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῇ
8 αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστρεψε [17] Ῥαψάκης, καὶ κατέλαβε [18] τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πολιορκοῦντα [19] Λοβνάν· καὶ [20] ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ
9 Λαχίς. [21] Καὶ ἐξῆλθε [22] Θαρακὰ βασιλεὺς Αἰθιόπων πολιορκῆσαι αὐτόν. καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε, καὶ [23] ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς
10 Ἐζεκίαν, λέγων, Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας, Μή σε ἀπατάτω ὁ θεός σου, [24] ἐφ᾽ ᾧ [25] πέποιθας ἐπ᾽ αὐτῷ, λέγων, Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ [26] ἐν χειρὶ βα-
11 σιλέως [27] Ἀσσυρίων. [28] Σὺ οὐκ ἤκουσας [29] ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν [30] ὡς ἀπώλεσαν; [31] καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
12 Μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς [32] ἀπώλεσαν οἱ πατέρες μου, τήν τε [33] Γωζὰν, καὶ Χαρρὰν, καὶ [34] Ῥαφὲθ, αἵ εἰσιν ἐν χώρᾳ
13 [35] Θεεμάθ; Ποῦ εἰσι βασιλεῖς Ἐμάθ; καὶ ποῦ Ἀρφάθ; καὶ ποῦ πόλεως [36] Ἐπφαρουαΐμ,
14 [37] Ἀναγουγάνα; Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων, [38] καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἤνοιξεν
15 [39] αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. Καὶ προσηύξατο
16 Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων, [40] Κύριε σαβαὼθ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ, σὺ [41] εἶ ὁ θεὸς μόνος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ
17 τὴν γῆν. [42] Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, εἰσάκουσον κύριε, ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἴσβλεψον κύριε, καὶ [43] ἴδε τοὺς λόγους Σενναχηρεὶμ,
18 οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. Ἐπ᾽ ἀληθείας γὰρ [44] κύριε ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυ-

---

44 *Alex.* τούτων ἐρρύσατο. 45 *C.* αὐτῶν. 46 *Alex.* ἐκ τῆς χειρός. 47 *C.* ἵνα ῥύσῃ κύριος. 48 M. *Ald.* *C.* μηδέν. 49 *Alex.* M. ὁ οἰκονόμος. 50 τῆς δυνάμεως *C.* desunt. 51 *Ald.* *C.* περιεσχισμένοι. 52 *Alex.* ἀπήγγειλαν. 53 *Alex.* Ῥαψάκου.

Cap. 37. 1 M. *Ald.* *C.* ἱμάτια αὐτοῦ, καί. 2 *Ms.* *Alex.* σάκκον περιεβάλετο. 3 M * οἱ Γ. τόν. 4 *Alex.* * πρὸς τούς. 5 *Alex.* Ἀμμὼς τόν. 6 M. *Ald.* εἴπως εἰσακούσεται. *C.* εἴπως εἰσακούεται. 7 *Alex.* θεὸς τοὺς λόγους Ῥαψάκου, οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεύς. 8 M. *Ald.* *C.* Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ, ὀνειδίζειν. 9 *C.* ὀνειδίζει. 10 M. λόγοις οἷς. 11 *Alex.* περὶ τῶν καταλελιμμένων. 12 M. *Ald.* *C.* κύριον τὸν θεόν σου. 13 τοῦ βασιλέως *C.* desunt 14 *Alex.* πρὸς Ἡσαΐαν. 15 *Alex.* M. *Ald.* *C.* ἐμβαλῶ. 16 *C.* ἀποστρέψει. 17 *Alex.* Ῥαψάκης, καὶ κατέλαβεν πολιορκοῦντα τὸν βασιλέα Λοβνά· καὶ ἤκουσεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὅτι ἐξῆλθεν Θαραθά. 18 M * Ἀ. Θ. βασιλέα. 19 M ÷ οἱ Γ. Λαβανά. 20 M. ἤκουσεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὅτι. 21 M. habet hæc omnia in margine, sub * Ἀ. Σ. Θ. 22 *C.* Θαῤῥά. 23 *Alex.* * ἀπέστρεψεν. 24 M. * ΣΥ. 25 *Alex.* σὺ πεποιθὼς εἶ ἐπ᾽ αὐτῷ. *C.* σὺ πέποιθας ἐπ᾽ αὐτῷ. 26 *Alex.* εἰς χεῖρας. 27 M. post Ἀσσυρίων * habet Ἀ. Σ. Θ. Ἰδοὺ σύ. 28 *Alex.* Ἢ οὐκ ἤκουσας. *C.* Ἰδοὺ σὺ οὐκ ἤκουσας. 29 M. * Ἀ. ΣΥΝ. 30 *C.* οὗ. 31 M * Ἀ. Σ. Θ. καὶ σὺ ῥυσθήσῃ. & *Alex.* hæc verba desunt. 32 *Alex.* οἱ πατέρες μου ἀπώλεσαν. 33 M. Γωζᾶ. 34 *Alex.* Ῥαφεὶς M. *Ald.* *C.* Ῥασέμ. 35 *Alex.* Θαιμάδ; Ποῦ εἰσιν οἱ βασιλεῖς Ἀμὰρ καὶ Ἀρφάθ; καὶ πό[λ]εως Σεπφαρείμ, Ἀναιγγουγανά; 36 M Ἐπφαρουέμ 37 M. *Ald.* Ἀνα καὶ Ἄβα. *C.* Ἀνανοῦ, καὶ Γαυσά al. Ἀνὰ καὶ Γαυά. 38 καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου desunt *Alex.* & M. habet hæc sub * Θ Σ. adscripta. 39 M. post αὐτὸ * hab. cum Ἀ. Θ. Σ. Ἐζεκίας. 40 M κύριε. 41 *Alex.* θεὸς μόνος εἶ. 42 *Alex.* Εἰσάκουσον κύριε, εἴσβλεψον κύριε, καὶ ἴδε τοὺς λόγους, οὓς ἀπέστειλεν Σενναχηρεὶμ ὀνειδίζειν. 43 M. *Ald.* *C.* ἴδε, καὶ ἄκουσον πάντας τοὺς λόγους. 44 *Alex.* ἠρήμωσαν.

ρίων

ρίων τῆς οἰκουμένης ὅλης, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν,
19 Καὶ [45] ἀνέβαλον τὰ εἴδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ· οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν, ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι· καὶ [46] ἀπώσαντο [47] αὐτούς.
20 Νῦν δὲ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς [48] αὐτοῦ, ἵνα γνῷ πᾶσα βασιλεία τῆς
21 γῆς, ὅτι σὺ εἶ [49] ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπεστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἤκουσα ἃ προσηύξω πρός με περὶ
22 Σενναχηρεὶμ βασιλέως Ἀσσυρίων. Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ ὁ θεός, Ἐφαύλισέ σε, καὶ [50] ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών, [51] ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε
23 θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ. Τίνα [52] ὠνείδισας καὶ παρώξυνας; ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν σου; καὶ [53] οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου [54] πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ;
24 Ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνείδισας κύριον· σὺ γὰρ εἶπας; Τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων, καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος [55] τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰσῆλθον [56] εἰς ὕψος μέ-
25 ρους τοῦ δρυμοῦ, [57] Καὶ ἔθηκα γέφυραν, καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδα-
26 τος. Οὐ ταῦτα ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ [58] ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν [59] ὀχυροῖς, καὶ [60] οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὀχυραῖς.
27 Ἀνῆκα τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς [61] χόρτος [62] ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων,
28 καὶ ὡς ἄγρωστις. Νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου, καὶ τὴν ἔξοδόν σου, καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἐγὼ ἐ-
29 πίσταμαι. Ὁ δὲ θυμός σου ὃν ἐθυμώθης, [63] καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρός με, καὶ [64] ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐ-
30 τῇ. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν [65] ἃ ἔσπαρκας, [66] τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ [67] τὸ κατάλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ σπείραντες [68] ἀμήσατε, καὶ φυτεύσατε [69] ἀμπελῶνας, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.
31 Καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φυήσουσι ῥίζαν κάτω, καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄ-
32 νω· Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ [70] ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι [71] ἐξ ὄρους Σιών. ὁ ζῆλος κυρίου σαβαὼθ [72] ποιήσει ταῦτα.
33 Διατοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων, Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος, οὐδὲ μὴ [73] ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεόν, [74] οὐδὲ μὴ κυκλώ-
34 σῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα· Ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, [75] ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, [76] καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ· τάδε λέγει κύ-
35 ριος. Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμέ, καὶ διὰ Δαυὶδ
36 τὸν [77] παῖδά μου. Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου, καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν [78] ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας· καὶ [79] ἀναστάντες τοπρωΐ, εὗρον [80] πάντα τὰ
37 σώματα νεκρά. Καὶ [81] ἀπῆλθεν [82] ἀποστραφεὶς Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων,
38 καὶ ᾤκησεν ἐν [83] Νινευῇ. Καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνεῖν [84] ἐν τῷ οἴκῳ [85] Νασαρὰχ τὸν [86] πάτραρχον αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ [87] Σαρασὰρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις, αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. λη'. 38.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμαλακίσθη

---

45 *Alex.* & C. ἐνέβαλον. 46 *Alex. Ald.* C. ἀπώλεσαν. 47 *Alex.* αὐτούς. Σὺ δὲ κύριε. C. αὐτούς. Σὺ κύριε. 48 *Alex.* M. αὐτῶν. 49 *Alex.* θεός. 50 C. ἐξεμυκτήρισέ. 51 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐπὶ σοὶ &c. ἐξέδωκε Σύμ. ὄπισθέν σου κεφαλὴν ἐκίνησε. 52 P. ἀνθ' οὗ, ἐβλασφήμησας, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 53 οὐκ C. deest. 54 *Alex.* εἰς τόν. 55 P. τὰς δὲ κυπαρίττους ὁ μὲν Ἀκ. ἐλάτας, ὁ δὲ Σύμ. ἀρκευθοὺς ἐξέδωκεν. 56 P. εἰς ὕψος τοῦ ἄκρου αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμόν. 57 P. ἡ κατὰ Σύμ. ἐγὼ ὤρυξα καὶ ἔπιον ὕδωρ, καὶ ἠρήμωσα ἐν ἴχνει ποδός μου πάντας ποταμοὺς συνεχομένους. 58 *Alex.* ἀρχαίων ἡμερῶν. 59 M. *Ald.* ἰσχυροῖς. 60 *Alex.* ἐνοικοῦντας. 61 M — Ἀ. χλοὴ χώρας. Θ. Σ. χόρτος ἀγροῦ. 62 *Alex.* χλωρός. 63 P. ἡ κατὰ Σύμ. ἡ ἀλαζονεία σου εἰς τὰ ὦτά μου. 64 P. ὁ δὲ Σύμ. Δώσω, φησί, κρίκον εἰς τὸν μυκτῆρά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου. 65 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἃ ἔσπαρκας, αὐτόματα πάντες ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 66 *Alex.* καὶ τῷ. 67 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ κατάλειμμα, Ἀκ. μὲν καὶ Θεοδοτ. αὐτοφυῆ, ὁ δὲ Σύμ. ἀπὸ δένδρων ἐξέδωκαν. 68 *Alex.* ἀμήσατε. 69 C. ἀμπελῶνα. 70 *Alex.* & C. ἐξελεύσονται. 71 *Alex.* ἐπ' ὄρους. 72 C. ἐποίησε. 73 *Alex.* & C. βάλῃ. 74 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 75 C. ἐπ'. 76 M. hæc verba, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ, habet in margine ſub * Theodotioni adſcripta. & *Alex.* deſunt. 77 C. δοῦλόν μου. P. ἐμὸν δοῦλον· οὕτω γὰρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 78 *Alex.* καὶ ὀγδοηκονταπέντε. C. ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. 79 *Alex.* M. ἐξαναστάντες. 80 πάντα C. deeſt. 81 *Alex* ἀποστραφεὶς ἀπῆλθεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων. 82 M. *Ald* C. ἀποστραφείς, καὶ ἀπέστρεψεν. 83 M. Νινευί. 84 *Alex.* ἐν οἴκῳ Ἀσαράχ. 85 M. *Ald.* C. Ἀσαρὰχ θεοῦ αὐτοῦ τὸν (τὸν M. deeſt.) 86 πάτραρχον αὐτοῦ C. deſunt. 87 *Alex.* Σαρασὰ υἱοί. C. Ναφασὰρ οἱ υἱοί.

Ἐζεκίας [1] ἕως θανάτου. καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, [2] ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ, [3] καὶ οὐ ζήσῃ.

2 Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον,

3 Λέγων, [4] Μνήσθητι κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας, ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα. καὶ ἔκλαυσεν

4 Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν, λέγων,

5 [5] Πορεύθητι, καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς [6] προσευχῆς σου, καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον σου [7] δεκαπέντε ἔτη,

6 Καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων [8] ῥύσομαί σε [9] καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς

7 πόλεως ταύτης. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου, ὅτι [10] ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα [11] τοῦ-

8 το· Ἰδοὺ [12] ἐγὼ στρέψω τὴν σκιὰν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη [13] τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς [14]. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς, οὓς κατέβη ἡ σκιά.

9 [15] ΠΡΟΣΕΥΧΗ' ἘΖΕΚΙ'ΟΥ ΒΑΣΙΛΕ'ΩΣ ΤΗ͂Σ ἸΟΥΔΑΙ'ΑΣ, ΗἩΝΙ'ΚΑ ἘΜΑΛΑΚΙ'ΣΘΗ, ΚΑΙ' ἈΝΕ'ΣΤΗ ἘΚ ΤΗ͂Σ ΜΑΛΑΚΙ'ΑΣ ΑὐΤΟΥ͂.

10 Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν [16] μου, Πορεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου, καταλείψω τὰ ἔτη

11 τὰ ἐπίλοιπα. Εἶπα, Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ [17] ἐπὶ γῆς [18] ζώντων, [19] οὐκέτι [20] μὴ ἴδω τὸ σωτήριον [21] τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι [22] μὴ ἴδω ἄνθρωπον.

12 [23] Ἐξέλιπεν ἐκ τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον [24] τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ [25] ὁ σκηνὴν καταλύων πήξας· ὡς ἱστὸς τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ ἐγένετο, [26] ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν.

13 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην ἕως πρωῒ ὡς [27] λέοντι, [28] οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστᾶ μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας [29] ἕως [30] νυκτὸς παρεδό-

14 θην. [31] Ὡς χελιδὼν, οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς περιστερὰ, [32] οὕτω [33] μελετῶ· ἐξέλιπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ [34] τοῦ βλέπειν [35] εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς [36] ἐξείλατό με, καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυ-

16 χῆς [37]. Κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοὴν, καὶ παρακλη-

17 θεὶς ἔζησα. [38] Εἵλου γάρ μου τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου [39] πά-

18 σας τὰς [40] ἁμαρτίας. [41] Οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ [42] ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημο-

19 σύνην σου. Οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον κἀγώ. ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω, [43] ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην [44] σου

20 Θεὲ τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς

21 μου, κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν, Λάβε παλάθην [45] ἐκ

Cap. 38. 1 *Euseb.* Ἀ. τοῦ ἀποθανεῖν· οἱ λοιποὶ, εἰς θάνατον. 2 *Ms. Alex.* ὅτι ἀποθνήσκεις σύ. 3 M. καὶ οὐ μὴ ζήσῃ. 4 M. ※ οἱ Γ. *Comp.* Ὢ δὴ κύριε, μνήσθητι. M ※ δή. 5 *Alex.* Πορεύου, καὶ εἰπὸν πρὸς Ἐζεκίαν. 6 *Alex.* τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου. 7 *Alex.* ἔτη δεκαπέντε. *Ald. C.* ἔτη πεντεκαίδεκα. 8 *Alex.* σώσω σε. sic & M. sed ÷ οἱ Ο. ῥύσομαί σε. Σ. ἐξελοῦμαί σε. Ἀ. ὁμοίως τοῖς Ο. 9 *Alex.* καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ. 10 *Alex.* ὁ θεὸς ποιήσει. 11 M. C. τοῦτο ὃ (M. ὡς) ἐλάλησεν· Ἰδού. 12 *Alex.* στρέψω. M. C. ἐγὼ στρέφω. S. στρέφω τὴν σκιὰν τῶν γραμμῶν ἣ κατέβη ἐν ὡρολογίῳ Ἀχαζ. 13 *Alex.* M. ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. 14 M. *Ald.* οὓς κατέβη ἡ σκιὰ, καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς. C. desunt. 15 *Alex.* ὨΔΗ'. 16 *Alex.* & al. μου, Ἐν πύλαις. pro τῷ ὕψει. *Aq.* & *S.* τῇ ἀσθενείᾳ. *Th.* σιγῇ. 17 *Alex.* M. ἐπὶ τῆς γῆς. 18 ζώντων *Alex.* deest. M. habet cum ※ *Aquilæ* adscriptum. 19 al. οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω ἄνθρωπον ἐκ τῆς συγγενείας μου. C. etiam desunt illa, οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσρ. ἐ. γ. 20 M. *Ald.* οὐ μή. 21 M. τοῦ θεοῦ. 22 M. *Ald.* C. οὐ μή. 23 *Ald.* C. μετὰ κατοικούντων; ἐξέλιπεν ἐκ (ἐκ deest C.) M ÷ Ἀ. ἐπαύσατο γενεά μου. Θ. ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου. illa μετὰ κατοικούντων non habet *Cyrill.* & apud *Procop.* hæc de *Th.* margini adscripta sunt cum asterisco, ἔτι μετὰ κατοικούντων. atque illud, ἔτι, additur in *nonnull. ll.* & pro ἐξέλιπεν in *cat. ll.* est ἐξέλιπον, quod *Procop.* hab. in textu. 24 *Alex* & *C.* τὸ λοιπόν. 25 *Alex.* M. *Ald.* C. ὁ καταλύων σκηνὴν (M. deest) πήξας· τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ ἐγένετο ὡς ἱστός. 26 *Alex.* ※ ἐρίθου ἐγγιζούσης. 27 *Ald.* λέων τις. C. λέων. 28 *Alex.* οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτριψεν. 29 M. C. παρεδόθην ἕως νυκτός. 30 *Alex.* τῆς νυκτός. 31 *Aq.* Ὡς ἵππος ἀγρός. *Th.* Ὡς χελιδὼν ἀγρός. *S.* Ὡς χελιδὼν ἐγκλεισθεῖσα. mox pro οὕτω, *Alex.* οὕτως. 32 *Alex.* οὕτως. 33 *Alex.* M. & C. μελετήσω. 34 M. ἀπὸ τοῦ. & indices versuum 15 & 16 deficiunt. 35 C. με εἰς. 36 M. ἐξείλετο καὶ ἀφείλετο. 37 M ※ Θ. αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν καθοδήγησιν πάντας ἐνιαυτοὺς μου ἐπὶ πικρίαν ψυχῆς μου. C. καὶ αὐτὸς ἐποίησε. Κύριε. 38 C. Ἰδοὺ ἐν εἰρήνῃ πικρία μου, ἐρρύσω γάρ. M ※ Θ. Ἰδοὺ εἰς εἰρήνην πικρία μοι. 39 πάσας *Ald.* deest. 40 *Alex.* & *C.* ἁμαρτίας μου &c. 41 M. ÷ οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης αἰνέσει σε. οὐδὲ ὁ θάνατος εὐλογήσει σε. 42 M ÷ Σ. οἱ καταβαίνοντες εἰς λάκκον τὴν ἀλήθειάν σου. 43 M — καὶ τοῦτο ἀναγγεῖλαι. 44 *Alex.* M. *Ald.* C. σου κύριε τῆς. 45 ἐκ *Ald.* C. deest.

σύκων,

σύκων, καὶ τρῖψον, [46] καὶ κατάπλασαι, καὶ ὑγιὴς ἔσῃ. 22 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, [47] Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἀναβήσομαι [48] εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

Κεφ. λθ'. 39.

1 ΕΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε [1] Μαρωδὰχ [2] Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν, ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας, ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Ἐζεκίᾳ· ἤκουσε γὰρ, ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου, καὶ ἀνέστη. 2 Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας [3], καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν [4] οἶκον τοῦ νεχωθᾶ, καὶ [5] τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ τῆς στακτῆς, καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν οὐθὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν [6] Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, [7] καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. 3 Καὶ ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς [8] τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόῤῥωθεν ἥκασι [9] πρὸς μὲ, ἐκ Βαβυλῶνος. 4 Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας, Τί [10] εἴδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἴδοσαν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἴδοσαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. 5 Καὶ εἶπεν [11] Ἡσαΐας αὐτῷ, Ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σαβαώθ. 6 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, [12] καὶ λήψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ [13] οὐδὲν οὐ μὴ [14] καταλείπωσιν. 7 εἶπε δὲ ὁ θεὸς, Ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου [15] ὧν [16] γεννήσεις, λήψονται, καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. 8 Καὶ εἶπεν [17] Ἐζεκίας [18] Ἡσαΐᾳ, Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, ὃν [19] ἐλάλησε· γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

Κεφ. μ'. 40.

1 ΠΑρακαλεῖτε παρακαλεῖτε [1] τὸν λαόν μου, 2 λέγει [2] ὁ θεός. [3] Ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσατε αὐτήν, [4] ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς, λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. 3 Φωνὴ [5] βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, [6] εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους [7] τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 4 Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται [8] πάντα τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς [9] πεδία. 5 Καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. 6 Φωνὴ λέγοντος, Βόησον. καὶ εἶπα, Τί βοήσω; [10] Πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. 8 Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος [11] ἐξέπεσε, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 9 [12] Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιὼν, ὕψωσον [13] τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος Ἱερουσαλήμ· [14] ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε. εἰπὸν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, Ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν,

---

46 in uno I. est, καὶ κατάπλασαι ἐπὶ τὸ ἕλκος. ἕλκος autem ab αα. editum esse, *Euseb.* hoc loco docet, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἕλκος ὠνόμασαν τὸ διὰ τῆς παλάθης θεραπευθέν. 47 *Alex.* M. Τοῦτο τὸ σημεῖον, ὅτι ἀναβήσομαι. 48 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ. *C.* pro Τοῦτο habet, Τί τό.

Cap. 39. 1 *Ald.* Μαιωδάχ. *Comp.* Μαιωδόχ. 2 *Ms. Alex.* υἱὸς τοῦ Ἀλαδάν. *C.* Λααδάν. 3 *Alex.* M. *Ald. C.* χαρὰν μεγάλην. 4 P. ὅπερ οἶκον ἀρωμάτων Ἀκύλας ἔφη, καὶ Σύμμ. 5 *Alex.* & *C.* τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ τοῦ ἀργυρίου, (*C.* ἀργύρου) καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους. 6 *Alex.* M. *Ald. C.* αὐτοῖς Ἐζεκίας. 7 *Alex.* & *C.* desunt, καὶ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. & M. habet illa in margine sub asterisco. 8 τὸν βασιλέα *C.* desunt. 9 *C.* ἐκ Βαβυλῶνος πρὸς μέ· Καὶ. 10 *Alex.* ἴδον. 11 *Alex.* & *C.* αὐτῷ Ἡσαΐας. 12 *Alex.* & *C.* λέγει κύριος, καί. 13 *Alex.* οὐ μὴ καταλείπωσιν οὐδέν. εἶπεν. 14 M. καταλείψουσιν. 15 M. ὧν ἐγέννησας. ※ Θ. οἵτινες ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. 16 *Alex.* καὶ ἐγέννησας. *Ald. C.* ἐγέννησας. 17 *C.* Ἡσαΐᾳ Ἐζεκίας, Ἀγαθός. 18 *Alex.* πρὸς Ἡσαΐαν. 19 *C.* ἐλάλησας.

Cap. 40. 1 *Comp.* λαός. 2 *Ms. Alex.* κύριος. *C.* ὁ θεὸς ὑμῶν. 3 P. τὸ δὲ, Ἱερεῖς, ὡς μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὠβέλισται παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα. ὁ γοῦν Σύμμαχός φησι· παρηγορεῖτε παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεὸς ὑμῶν. παραμυθήσασθε τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ. ᾧ καὶ συνεφώνησαν οἱ λοιποί. 4 *C.* ὅτι δὲ ἐπλήσθη. 5 P. κατὰ τὸν Ἀκ. καλοῦντος. 6 M ÷ διὰ τῆς σαββάτου (l. ἀβάτου.) P. ἀντὶ δὲ τοῦ, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, Σύμ. ἔφησεν, ὁμαλίσατε ἐν ἀβάτῳ ὁδὸν τῷ θεῷ ἡμῶν. 7 *C.* αὐτοῦ. Πᾶσα. 8 *Alex.* & *C.* τὰ σκολιά. 9 *Alex. Ald.* & M ÷ ὁδοὺς λείας. *C.* πεδία λεῖα. Σ. Θ. Α. εἰς πεδίον. ὁμοίως τε Ο. 10 P. inde ab his verbis ad finem versus 8. κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν, χόρτον καλεῖ τὸν Ἰουδαίων λαόν. ὁ γὰρ Σύμ. καὶ Θεοδ. ἐκ προσθήκης φασίν. Ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· Ἐξηράνθη ὁ χόρτος· ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. ὁ δὲ Ἀκ. πράσον ὁ λαός. ἐξηράνθη πράσον, ἀπέῤῥευσεν ἄνθος. Ἀντὶ τοῦ, τὸ δὲ ῥῆμα θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Σύμ. φησίν, ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡμῶν στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 11 post ἐξέπεσε in *C.* seq. ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐνεφύσησεν ἐν αὐτῷ· ἀληθῶς ὁ χόρτος ἐστὶν ὁ λαός. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἄνθος ἐξέπεσεν. αα. ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτόν· ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἐξέπεσε τὸ ἄνθος· quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* sub asteriscis *S.* & *Th.* adscribuntur. vide quoque hoc loco *Hier.* 12 P. ὁ δὲ Ἀκ. φησίν· ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι σεαυτῇ εὐαγγελιζομένη Σιών. καὶ ἔπαρον ἰσχυρῶς τὴν φωνὴν εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ. 13 *C.* ἐν τῇ ἰσχύϊ. M. ἐν ἰσχύϊ. 14 *C.* ὑψῶσαι, μὴ φοβοῦ.

10 Ἰδοὺ [15] κύριος. κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίων [16] μετὰ κυρίας. ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' 11 αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. Ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει [17] ἄρνας, καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας 12 [18] παρακαλέσει. Τίς ἐμέτρησε [19] τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔστησε τὰ ὄρη σταθμῷ, καὶ 13 τὰς νάπας ζυγῷ; [20] Τίς ἔγνω νοῦν κυρίου; καὶ τίς [21] αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο, ὃς [22] συμ- 14 βιβᾷ αὐτόν; Ἢ [23] πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο, καὶ συνεβίβασεν αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς [24] ἔδει- 15 ξεν [25] αὐτῷ; Εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου, καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, 16 [26] ὡς σίελος λογισθήσονται; Ὁ δὲ Λίβανος οὐχ ἱκανὸς εἰς καῦσιν, καὶ πάντα τὰ τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς [27] ὁλοκάρπωσιν, 17 Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι, καὶ εἰς οὐθὲν 18 [28] ἐλογίσθησαν. Τίνι ὡμοιώσατε κύριον; καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε αὐτόν; 19 Μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυσίον περιεχρύσωσεν αὐτὸν, ὁμοίω- 20 μα κατεσκεύασεν αὐτόν; Ξύλον γὰρ ἄσηπτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς [29] ζητήσει πῶς στήσει [30] εἰκόνα αὐτοῦ, [31] καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται. 21 Οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν; οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς 22 [32] γῆς; Ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες· ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν, καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν 23 κατοικεῖν· Ὁ διδοὺς ἄρχοντας [33] ὡς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν. 24 Οὐ γὰρ μὴ [34] φυτεύσωσιν, οὐδὲ μὴ σπείρωσιν, οὐδὲ μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν. ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ καταιγὶς 25 ὡς φρύγανα [35] λήψεται αὐτούς. Νῦν οὖν τίνι με ὡμοιώσατε, καὶ [36] ὑψωθήσομαι; εἶπεν 26 ὁ ἅγιος. Ἀναβλέψατε [37] εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἴδετε, τίς κατέδειξε [38] ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων [39] κατ' ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ, [40] πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ [41] πολλῆς δόξης, καὶ ἐν κράτει [42] ἰσχύος 27 αὐτοῦ· οὐδέν σε ἔλαθε. [43] Μὴ γὰρ εἴπῃς Ἰακὼβ, καὶ τί ἐλάλησας Ἰσραήλ; Ἀπεκρύβη ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν 28 ἀφεῖλε, καὶ ἀπέστη. Καὶ νῦν οὐκ ἔγνως; εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, [44] ὁ θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς· οὐ πεινάσει, [45] οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ ἔστιν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως 29 αὐτοῦ, Διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχὺν, καὶ 30 τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην. Πεινάσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσι νεανίσκοι, καὶ ἐκ- 31 λεκτοὶ [46] ἀνίσχυες ἔσονται. Οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν, ἀλλάξουσιν ἰσχὺν, πτεροφυήσουσιν ὡς ἀετοὶ, δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιάσουσι, βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν.

Κεφ. μα'. 41.

1 [1] Ἐγκαινίζεσθε πρὸς μὲ νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες [2] ἀλλάξουσιν ἰσχύν. ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε [3] κρίσιν ἀναγγειλά- 2 τωσαν. Τίς ἐξήγειρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, [4] καὶ πορεύσεται; δώσει [5] ἐναντίον ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει· καὶ δώσει [6] εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα [7] ἐξωσμένα τὰ 3 τόξα αὐτῶν. Καὶ διώξεται αὐτοὺς, [8] διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ [9] ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

15 *Alex.* & *C.* κύριος μετὰ ἰσχύος. 16 *Alex.* M * οἱ Γ. αὐτοῦ. 17 P. Ἀκ. ἀρνία φησίν. 18 M. * Ἀ. Σ. ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ βαστάσει. 19 *Aq.* λιχάνῳ ὕδατα. M. * οἱ Γ, χειρὶ addunt αὐτοῦ. mox pro δρακί. *S.* τρίτῳ. *Aq.* τριστώμῳ. 20 *S.* Τίς κατεσκεύασε τὸ πνεῦμα κυρίου; καὶ ἄνδρα τῆς βουλῆς αὐτοῦ τίς ἔδειξεν αὐτῷ; σὺν τίνι ἐβουλεύσατο, καὶ ἔννοιαν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ὁδὸν κρίσεως. 21 *Alex.* & *C.* σύμβουλος αὐτοῦ. 22 *Alex.* M. *Ald.* *C.* συμβιβάσει. 23 πρὸς *C.* deest. 24 *Ald.* ἔδωκεν. *S.* ἐγνώρισεν. 25 post αὐτῷ *Alex.* & *Ald.* ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; quæ *Paulus* affert Rom. 11. ſed potuit ſumere ex Job. c. 41. ubi juxta Lat. tranſlat. eſt; *Quis autem dedit mihi, ut reddam ei?* hæc *Juſt. Mart.* non hab. hunc loc. citans in dial. cum Tryph. nec ſunt apud *Cyrill.* nec *Procop.* 26 *Alex.* καὶ ὡσὶ * ἔλαιον. *Ald.* *C.* καὶ ὡς σίελος. *S.* & *Th.* ὡσεὶ δάκ ἐκπίπτον. *Aq* ὡς λεπτὸν βαλλόμενον. 27 M. ὁλοκαύτωσιν. 28 *C.* ἐλογίσθησαν αὐτῷ. Τίνι. M * οἱ Γ, αὐτῷ. 29 *Alex.* *C.* ζητεῖ. 30 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ εἰκόνα. 31 καὶ *C.* deeſt. 32 *Ald.* γῆς; Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες. 33 *Alex.* M. *C.* εἰς οὐδέν. 34 *Alex.* σπείρουσιν, οὐδὲ μὴ φυτεύσουσιν. *C.* φυτεύσονται, οὐδὲ μὴ σπαρῶσιν. 35 *Alex.* ἀναλήμψεται. M. *Ald.* *C.* ἀναλήψεται. 36 *C.* ὁμοιωθήσομαι αὐτοῖς. M — Θ. Σ. σωθήσομαι. (l. ἰσωθήσομαι.) Ἀ. ἐξισωθήσομαι. 37 *Alex.* M. εἰς τὸ ὕψος. *C.* τὸ ὕψος. 38 *Alex.* πάντα ταῦτα. 39 *Alex.* κατά. 40 *Alex.* πάντα. 41 *Alex.* τῆς πολλῆς. 42 *Alex.* & *C.* ἰσχύος· οὐδέν σε. 43 M — Σ. Διατί λέγεις Ἰακώβ. P. ὁ Σύμ. διὰ τί λέγεις Ἰακώβ, καὶ λαλεῖς Ἰσραήλ; καὶ οἱ λοιποὶ συμφώνως. 44 *Alex.* θεός. 45 Ω. ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐ κοπιάσει, οὐκ ἐξελύθη, φασὶν οἱ λοιποί. 46 M ÷ Ἀ. σκανδαλισθήσονται Σ. Θ. ἀσθενήσουσι.
Cap. 41. 1 P. ἀντὶ τοῦ Σύμ. μὲν, Δουλεύσατε, φησὶν, ἐπ' ἐμοῦ νῆσοι. Ἀκ. δὲ καὶ Θεοδ. Κωφεύσατε πρὸς μέ. *Euſeb.* παρακελεύεται δῆτα ταῖς νήσοις, κατὰ τὸν Θεοδ. κωφεύειν καὶ σιγᾶν. 2 P. ἀλλαξάτωσαν ἰσχὺν, κατὰ Σύμμ. 3 *Mſ.* *Alex.* κρίσεις. 4 *Alex.* πορεύσεται. 5 M — Θ. κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Σ. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 6 M ÷ οἱ Γ. εἰς χοῦν. 7 M ÷ ἐξωθούμενα Θ. 8 *Alex.* & *C.* καὶ διελεύσεται. 9 *C.* τὴν ὁδόν.

10 Τίς

4 [10]Τίς ἐνήργησε, καὶ ἐποίησε ταῦτα; [11]ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς. ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι. 5 Εἴδοσαν ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς [12]ἤγγισαν, [13]καὶ ἦλθον ἅμα, 6 κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον, καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι· καὶ ἐρεῖ, 7 Ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων, καὶ χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ, ἅμα ἐλαύνων· [14]πότε μὲν ἐρεῖ, [15]Σύμβλημα καλόν ἐστιν, ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις, θήσουσιν αὐτὰ, καὶ οὐ [16]κινηθήσονται. 8 [17]Σὺ δὲ Ἰσραὴλ παῖς μου Ἰακὼβ, [18]καὶ ὃν ἐξελεξάμην, [19]σπέρμα Ἀβραὰμ, ὃν ἠγάπησα· 9 Οὗ ἀντελαβόμην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν [20]σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε, καὶ εἶπά σοι, Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην σε, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε.

10 Μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ. ἐγὼ [21]γάρ εἰμι ὁ θεός σου, ὁ ἐνισχύσας σε, καὶ ἐβοήθησά σοι, καὶ ἠσφαλισάμην [22]σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. 11 Ἰδοὺ αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ [23]ὄντες, καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. 12 Ζητήσεις αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους οἳ [24]παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε· 13 Ὅτι [25]ἐγὼ ὁ [26]θεός σου, [27]ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι, 14 [28]Μὴ φοβοῦ Ἰακὼβ [29]ὀλιγοστὸς Ἰσραὴλ, ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει [30]ὁ θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε [31]Ἰσραήλ. 15 Ἰδοὺ ἐποίησά σε ὡς τροχοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς [32]πριστηροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη, καὶ λεπτυνεῖς βουνοὺς, καὶ ὡς [33]χνοῦν θήσεις, 16 Καὶ [34]λικμήσεις, καὶ ἄνεμος λήψεται αὐτοὺς, καὶ [35]καταιγὶς διασπερεῖ αὐτούς. [36]σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις Ἰσραήλ. 17 Καὶ [37]ἀγαλλιάσονται οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς. [38]ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη. ἐγὼ [39]κύριος ὁ θεὸς, ἐγὼ ἐπακούσομαι [40]ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, 18 Ἀλλὰ ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμοὺς, καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς· [41]ποιήσω τὴν ἔρημον [42]εἰς ἕλη ὑδάτων, καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς. 19 Θήσω [43]εἰς τὴν ἄνυδρον γῆν, κέδρον καὶ πύξον, [44]μυρσίνην καὶ κυπάρισσον, καὶ λεύκην· 20 Ἵνα ἴδωσι καὶ γνῶσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ [45]ἐπιστῶνται ἅμα, ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα[46], καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν. 21 Ἐγγίζει ἡ κρίσις ὑμῶν, λέγει κύριος ὁ θεός· [47]ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ. 22 Ἐγγισάτωσαν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν [48]ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ [49]τὰ πρότερον τίνα ἦν, εἴπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα [50]τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἐπερχόμενα· εἴπατε [51]ἡμῖν, 23 Ἀναγγείλατε [52]ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοί ἐστε. εὐποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θαυμασόμεθα, [53]καὶ ὀψόμεθα ἅμα 24 Ὅτι πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς, καὶ πόθεν ἡ ἐργασία [54]ὑμῶν. ἐκ γῆς [55]βδέλυγμα [56]ἐξελέξαντο ὑμᾶς. 25 [57]Ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ τὸν [58]ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν· [59]κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς πηλὸς κεραμέ-

---

10 ante Τίς, M. Θ. οὐκ ἥξει. 11 M. Θ. ὁ καλῶν τὰς γενεὰς ἐξ ἀρχῆς. 12 C. ἔκστησαν, ἤγγισαν. M * Θ. ἐξέστησαν. — Ἀ. ἤγγισαν. 13 Alex. & C. καὶ ἤλθοσαν. M ÷ Ἀ. καὶ ἤκασιν ἀνὴρ σὺν ἑτέρῳ (ἑταίρῳ) αὐτοῦ, βοηθήσουσι, καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἶπεν. 14 Alex. τότε. 15 C. Ἄμβλημα καλόν ἐστιν. M — Θ. Ἀ. Τῇ κολλῇ ἀγαθόν ἐστιν. Σ. εἰς κόλλησίν ἐστιν. Theodor. οἱ Γ. εἰς κόλλησιν καλόν ἐστιν. 16 C. κινηθήσεται. 17 P. οἱ λοιποὶ δὲ ἐξέδωκαν· Σὺ δὲ Ἰσραὴλ δοῦλέ μου. 18 Alex. ὃν ἐξελεξάμην. 19 S. σπέρμα Ἀβραὰμ τοῦ φίλου μου. Aq. σπέρμα ἀγαπητοῦ μου. 20 P. ἢ τῶν ἀγκώνων κατὰ Σύμ. 2 γὰρ Ald. deest. 22 C. σοι. Ald. deest. 23 M. Ald. C. ὑπάρχοντες. 24 Ald. παρανομήσουσιν. 25 post ἐγὼ, M * οἱ Γ. κύριος. 26 Alex. θεὸς ὁ κρατῶν. 27 M ÷ οἱ Γ. ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, μὴ φοβοῦ σκώληξ. 28 in *quibusdam ll.* est, Μὴ φοβοῦ Ἰακὼβ σκώληξ ὀλιγοστὸς Ἰσραήλ. at *Cyrill.* hab. Μὴ φοβοῦ σκώληξ Ἰακώβ qui tamen in explanat. nullam dictionis σκώληξ, mentionem facit. quam ex *aa. edd.* esse ostendit *Hier.* 29 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν, ἀριθμὸς Ἰσραήλ. ὁ δὲ Ἀκ. τεθνεῶτες Ἰσρ. ὁ δὲ Θεοδ. νεκροί. 30 *Alex.* ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος. M. ὁ θεός σου ὁ λυτρωσάμενος. 31 M * οἱ Γ. ἅγιος. 32 *Alex.* πριστοειδεῖς. 33 *Alex.* χοῦν. 34 M ÷ Θ. Σ. ὅμως τὸ Ο. λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος λήψεται αὐτούς. Ἀ. λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος ἀρεῖ αὐτούς. 35 M ÷ λαίλαψ. 36 M ÷ Ἀ. Σ. ἀγαλλιάσῃ ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. 37 P. ὠβέλισται δὲ τὸ ἀγαλλιάσονται. M ÷ Ἀ. Θ. καυχήσῃ. Σ. ἐπαινεθήσῃ. 38 C. ζητήσει &c. M ÷ οἱ πτωχοὶ, καὶ οἱ ἐνδεεῖς ζητοῦντες ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔστιν. 39 C. κύριος, ἐπακούσομαι. 40 M. ὁ ἅγιος Ἰσραήλ. 41 C. καὶ ποιήσω. 42 *Alex.* & C. εἰς ἕλη, καί sic etiam M. sine ὑδάτων. in margine autem οἱ Γ. ὑδάτων. 43 M ÷ Ἀ. Σ. ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτελαίαν (vel forte πτελέαν) καὶ πύξον. Ἀ. ἐλάτην. 44 *Alex. Ald.* C. καὶ μυρσίνην. 45 *Alex.* * ἐπισπῶνται. 46 *Alex.* M. πάντα. 47 ἀνθ' οὗ Σύμ. ἐγγίσατε, φησὶ, τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν. ὁ δὲ Ἀκ. στερεώσεις. *Theodor.* φέρετε εἰς μέσον τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν· ἢ κατὰ τὸν Θεοδ. κεφαλαιώματα ὑμῶν. 48 M ÷ οἱ Γ. ἡμῖν. 49 *Alex.* τὰ πρότερα. M ÷ Σ. τὰ πρῶτα. Θ. τὰ ἀρχαῖα. 50 C. ἃ τά. 51 M. ὑμῖν. 52 M. ὑμῖν. *Alex.* & C. deest. 53 *Alex.* Ὅτι πόθεν. 54 M. ἡμῶν. 55 C. βδελυγμάτων. 56 M. ἐξελέξατο. 57 *Alex.* Ἐγὼ ἤγειρα. 58 *Alex.* ἀπ'. 59 *Alex.* κλήσονται.

ως, καὶ

ως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλὸν, [60] οὕτω καταπατηθήσεσθε. 26 Τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν, καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθῆ ἐστιν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων, [61] οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν τοὺς λόγους. 27 Ἀρχὴν Σιὼν δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω [62] εἰς ὁδόν. 28 Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν, ἰδοὺ [63] οὐδεὶς· καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν, οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς, Πόθεν ἐστέ; οὐ μὴ ἀποκριθῶσί μοι. 29 [64] Εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ [65] μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

Κεφ. μβʹ. 42.

1 [1] Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, [2] προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου, [3] ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει. 2 Οὐ [4] κεκράξεται, οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ. 3 Κάλαμον [5] τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον [6] καπνιζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς [7] ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν. 4 Ἀναλάμψει, καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν [8] θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ [9] ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

5 Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, καὶ πήξας αὐτὸν, ὁ στερεώσας τὴν γῆν, [10] καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ [11] διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς, καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν. 6 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρατήσω τῆς χειρός σου, καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην [12] γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, 7 Ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους [13] καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς, [14] καὶ καθημένους ἐν σκότει. 8 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ [15] τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς. 9 Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἥκασι, [16] καὶ καινὰ [17] ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω, καὶ πρὸ τοῦ [18] ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν. 10 Ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ [19] ὕμνον καινόν· [20] ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [21] ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν, [22] καὶ πλέοντες αὐτήν, 11 [23] αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς. Εὐφράνθητι ἔρημος, [24] καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις, καὶ οἱ κατοικοῦντες Κηδάρ. [25] εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν, ἀπ' ἄκρου τῶν [26] ὀρέων βοήσουσι. 12 Δώσουσι τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις [27] ἀναγγελοῦσι. 13 [28] Κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται, καὶ συντρίψει πόλεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον, καὶ βοήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος. 14 [29] Ἐσιώπησα, [30] μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; [31] ὡς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέρησα, ἐκστήσω 15 καὶ ξηρανῶ [32] ἅμα· Ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνοὺς, καὶ πάντα χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ· καὶ θήσω 16 ποταμοὺς εἰς νήσους, καὶ ἕλη ξηρανῶ. Καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους [33] ἃς οὐκ ᾔδεισαν, [34] πατῆσαι ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σκολιὰ εἰς [35] εὐθεῖαν. ταῦτα τὰ ῥήματα [36] ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς. 17 Αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. [37] αἰσχύνθητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε

60 *Alex.* οὕτως. 61 *Alex.* οὐδ' ἀκούων τοὺς λόγους ὑμῶν. 62 *Alex.* ἐν ὁδῷ. 63 *Alex.* οὐθείς. *Ald. C.* οὐθέν. 64 M ÷ Θ. ἰδοὺ πάντες αὐτοὶ ἄδικοι, οὐδὲν τὰ ἔργα αὐτῶν, ἄνεμος καὶ κενὸν τὸ χώνευμα αὐτῶν. 65 M ÷ ἄδικοι καὶ ματαιότης οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς.

Cap. 42. 1 *Euseb.* Euang. demonstr. l. 9. παρὰ τοῖς οʹ. ὠβέλισται τὸ τοῦ Ἰακὼβ, καὶ τὸ τοῦ Ἰσραὴλ ὄνομα· καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς δὲ ἑρμηνευταῖς παρασεσιώπηται· ἐπεὶ μηδὲ ἐν τῷ Ἑβρ. φέρεται. atque idem *Euseb.* l. 13. hunc locum sic citat, ἰδοὺ ὁ παῖς μου. ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· ὁ ἐκλεκτός μου. 2 *Euseb.* ὃν ᾑρέτισεν ἡ ψυχή μου. *Severus*, ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα· εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. 3 *Comp.* δέδωκα. 4 *Alex.* κεκράξεται. 5 *Alex.* M. *Ald. C.* συντεθλασμένον. 6 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ἀμαυρόν. *Justin.* hab. τυφόμενον. 7 M. *Ald. C.* ἀληθῆ. 8 M. θήσει. 9 P. τὸ Ἑβραϊκὸν δὲ, καὶ οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ ἔθνη, νῆσοι, φασίν. Καὶ ἀντὶ τοῦ ὀνόματι, νόμῳ. 10 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ πορευόμενα ἐπ' αὐτῆς, ὁ Σύμ. εἴρηκεν. 11 *Alex.* δούς. 12 *Ald.* γένους μου, εἰς. *C.* γένους Ἰσραὴλ, εἰς. 13 καὶ *C.* deest. 14 *Alex.* & *C.* καθημένους. 15 P. ἢ τὴν ὕμνησιν, κατὰ τὸν Ἀκ. ἢ τὸν ἔπαινον, κατὰ Σύμ. 16 M ÷ Ἀ. καὶ καινὰς ἐγὼ ἀναγγέλλω. Θ. καινὰ δὲ ἀπαγγέλλω. Σ. καὶ καινὰ ἰδοὺ ἀπαγγέλλω. 17 *Alex.* ἐγὼ ἀναγγελῶ. M. *Ald. C.* ἃ ἐγὼ ἀναγγελῶ. 18 *Alex.* & M. ἀνατεῖλαι ÷ οἱ Γ. ἀναγγεῖλαι. Θ. βλαστῆσαι. Ἀ. ἀναφυῆναι. P. ἀντὶ δὲ τοῦ ἀναγγεῖλαι &c. ὁ Σύμ. εἶπεν· πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι αὐτὰ ἀκουστὰ ποιήσω ὑμῖν. 19 P. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ᾆσμα. 20 ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ *C.* desunt. 21 *Alex.* & *C.* ἐπ'. 22 καὶ M. deest. 23 M. & *C.* καί. 24 *Euseb.* οἱ λοιποί, καὶ πόλεις αὐτῆς. 25 M ÷ Ἀ. ἀγρατώσαν. Θ. Σ. ἐπαγρατωσάν. 26 *Alex.* ὀρέων, Δώσουσιν. 27 M. *Ald. C.* ἀπαγγελοῦσι. 28 P. κατὰ δὲ Σύμ. Κύριος ὡς δυνατὸς ἐξελεύσεται, ὡς ἀνὴρ πολεμιστής. 29 M ÷ Ἀ. ἐσίγησα. 30 *C.* ἀπ' αἰῶνος, μή. 31 *Alex.* ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα. 32 *Alex.* ἅμα. * καὶ θήσω ποταμούς. Inde ab hac dictione ἅμα ad finem versiculi habetur apud M. in margine sub * Θ. Σ. P. ibidem, κατὰ δὲ τὴν Ἑβραΐδα καὶ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· ἐρημώσω ὄρη &c. prout hic sequuntur in *Vatic.* 33 *Alex.* οὕς. 34 *C.* ποιήσω πατῆσαι. 35 *C.* εὐθεῖα. 36 *Alex.* ἃ ποιήσω. *Ald. C.* ποιήσω αὐτοῖς. illud αὐτοῖς non est apud *Cyrill.* 37 P. ὅπερ ἀκριβῶς ἡρμήνευσε Σύμ. εἰπών· Αἰσχυνθήσονται αἰσχύνην οἱ πεποιθότες τοῖς γλυπτοῖς· ὁ δὲ Ἀκ. Αἰσχυνθήτωσαν· ὁ δὲ Θεοδ. Καταισχυνθήτωσαν.

θεοὶ

18 θεοὶ ἡμῶν. Οἱ κωφοὶ ἀκούσατε, καὶ οἱ
19 τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. [38] Καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες [39] αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ
20 δοῦλοι τοῦ θεοῦ. [40] Εἴδετε πλεονάκις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· [41] ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, καὶ
21 οὐκ ἠκούσατε. Κύριος ὁ θεὸς [42] ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωθῇ, καὶ μεγαλύνῃ αἴνεσιν.
22 Καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς [43] πεπρονομευμένος, καὶ διηρπασμένος· ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς [44] ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἔκρυψαν αὐτούς· ἐγένοντο εἰς προνομὴν, καὶ οὐκ ἦν [45] ἐξαιρούμενος ἅρπαγμα, καὶ οὐκ ἦν ὁ λέ-
23 γων, Ἀπόδος. Τίς ἐν [46] ὑμῖν [47] ὃς [48] ἐνωτιεῖται ταῦτα; [49] εἰσακούσατε εἰς τὰ ἐπερ-
24 χόμενα. [50] Οἱ ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακὼβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύουσιν [51] αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ [52] ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι, οὐδὲ
25 ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; Καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, [53] καὶ κατίσχυσεν [54] αὐτοὺς πόλεμος, [55] καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν, οὐδὲ ἔθεντο ἐπὶ ψυχήν.

Κεφ. μγ'. 43.

1 ΚΑὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε Ἰακὼβ, [1] καὶ ὁ πλάσας σε Ἰσραὴλ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρωσάμην σε, ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομά σου· ἐμὸς εἶ σύ.
2 Καὶ ἐὰν διαβαίνῃς δι' ὕδατος, [2] μετὰ σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ [3] συγκλύσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρὸς, [4] οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλὸξ οὐ κατακαύσει σε.
3 Ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, ὁ σώζων σε· [5] ἐποίησα ἄλλαγμά σου Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ [6] Σοήνην ὑπὲρ σοῦ.
4 Ἀφ' οὗ ἔντιμος ἐγένου ἐναντίον [7] ἐμοῦ, ἐδοξάσθης, [8] καὶ ἐγὼ [9] σε ἠγάπησα, καὶ δώσω ἀνθρώπους [10] ὑπὲρ σοῦ, καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς
5 κεφαλῆς σου. Μὴ φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι· ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυ-
6 σμῶν συνάξω σε. Ἐρῶ τῷ Βοῤῥᾷ, Ἄγε, καὶ τῷ Λιβὶ, Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ [11] τῆς πόῤῥωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ'
7 [12] ἄκρων τῆς γῆς, [13] Πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ [14] ὀνόματί μου· [15] ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν, [16] καὶ ἔπλασα αὐτὸν,
8 καὶ ἐποίησα αὐτόν, Καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλὸν, καὶ ὀφθαλμοί εἰσιν ὡσαύτως τυφλοὶ,
9 καὶ [17] κωφοὶ [18] τὰ ὦτα ἔχοντες. Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν. τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ [19] ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν, [20] καὶ [21] ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ.
10 Γένεσθέ μοι μάρτυρες, [22] καὶ ἐγὼ μάρτυς; λέγει κύριος ὁ θεὸς, καὶ [23] ὁ παῖς μου ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε [24], καὶ συνῆτε ὅτι ἐγώ εἰμι· ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος
11 θεὸς, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. Ἐγὼ ὁ θεὸς, καὶ οὐκ [25] ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σώζων.
12 [26] Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, [27] ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν [28] ὑμῖν ἀλλότριος. ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, [29] καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός.
13 [30] Ἔτι ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου [31] ὁ ἐξαιρούμενος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό;
14 Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ὁ ἅγιος [32] τοῦ Ἰσραὴλ, Ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπεγερῶ [33] φεύγοντας πάν-

---

38 P. ἀνθ' οὗ Σύμ. φησί· Καὶ τίς τυφλὸς, εἰ μὴ ὁ δοῦλός μου; καὶ κωφὸς ὡς ὁ ἄγγελός μου; τίς τυφλὸς, ὡς ὁ τέλειος; καὶ κωφὸς, ὡς ὁ δοῦλός μου; 39 C. αὐτῶν; τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκώς; καί. sed illa, τίς τυφλὸς &c. non leg. *Cyrill. Procop.* hab. in *quibusdam* autem *ll.* legitur ἀφεσηκώς. 40 P. τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. εἶδες πολλὰ, καὶ οὐ φυλάξεις. ἀνεῳγμένα τὰ ὦτα αὐτοῦ (σοῦ potius) καὶ οὐ μὴ ἀκούσεις. κύριος ἠθέλησεν, ἵνα δικαιώσῃ αὐτὸν, μεγαλῦναι νόμον, καὶ θαυμάσαι. 41 M. ἀνεῳγμένα. 42 M. *Ald.* C. ἐβούλετο. 43 M. *Ald* πεπρονομευμένος. 44 *Alex.* ταμιείοις. 45 *Alex.* ὁ ἐξαιρούμενος. 46 M ἡμῖν. 47 ὃς *Ald.* deest. 48 C. ταῦτα εἰσακούσεται, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα γνώσῃ. 49 *Alex.* εἰσακούσεται. *Ald.* ὃς εἰσακούσεται. 50 *Alex. Ald.* C. Τίς ἔδωκεν. 51 αὐτὸν C. deest. 52 *Alex.* ἐβούλοντο. 53 M ⸓ Ἀ. καὶ κεκραταίωσιν πολέμου. Θ. Σ. καὶ κράτος πολέμου. 54 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. C. κατ' αὐτούς. 55 M ÷ Θ. καὶ συνεφλόγισεν αὐτούς.
Cap. 43. 1 *Ms. Alex.* ὁ πλάσας. 2 M ⸓ Θ. ὅμως τι Ο. 3 M. *Ald.* C. συγκλείσουσι. 4 M ⸓ Ἀ. οὐ καύσουσί σε. Σ. οὐ κατακαυ·· 5 *Alex.* ἐποίησά σου ἄλλαγμα. 6 C. Σουήνην. *Ald.* * σοῦ ἦν. 7 *Alex.* μου. 8 *Alex.* κἀγώ. 9 C. ἠγάπησά σε, καί. 10 *Alex.* πολλοὺς ὑπέρ. 11 *Alex.* γῆς. 12 C ἄκρον. 13 C. πάντες οἱ ἐπικαλοῦσι. 14 M. *Ald.* ὀνόματι ἐν. 15 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου &c. εἰς τὴν δόξαν μου ἔκτισα αὐτὸν, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 16 *Alex.* καὶ ἔπλασα καὶ ἐποίησα. 17 M. C. κωφά. *Ald.* κωφὰ καί. 18 *Alex.* ὦτα. 19 M ἡμῖν ÷ Θ. Σ. ἀκουσάτωσαν ἡμᾶς. 20 καὶ ἀκουσάτωσαν C. desunt. 21 *Alex.* εἰπάτωσαν ἀληθῆ, καὶ ἀκουσάτωσαν. Γένεσθε. 22 *Alex.* κἀγώ. 23 *Alex.* & M. ὁ παῖς ὅν. 24 *Alex.* μοι. 25 *Ald.* ἔσται. 26 *Alex.* Ἀνήγγειλα. sic & M. & cum * δὲ Γ. ἐγώ. 27 ὠνείδισα C. deest. *Euseb.* οἱ λοιποὶ, καὶ ἠκούτισα. 28 M. ἡμῖν. 29 *Alex.* κἀγὼ μάρτυς λέγει κύριος ὁ θεός. 30 Ἔτι C. deest. 31 *Alex.* ἐξαιρούμενος. 32 *Alex.* Ἰσραήλ. 33 *Alex.* πάντας φεύγοντας.

ιας, ϗ Χαλδαῖοι ἐν [34] πλοίοις δεθήσονται.
15 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ὑμῶν, [35] ὁ κα-
16 ταδείξας Ἰσραὴλ βασιλέα ὑμῶν. [36] Οὕ-
τως λέγει κύριος, ὁ διδοὺς [37] ἐν θαλάσσῃ ὁ-
17 δὸν, ϗ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον, Ὁ
[38] ἐξαγαγὼν ἅρματα ϗ ἵππον ϗ ὄχλον ἰσχυ-
ρόν· [39] ἀλλ' ἐκοιμήθησαν, ϗ οὐκ ἀναστήσονται,
18 ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον. [40] Μὴ
μνημονεύετε τὰ πρῶτα, ϗ τὰ ἀρχαῖα μὴ
19 [41] συλλογίζεσθε. [42] Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ και-
νὰ, ἃ νῦν ἀνατελεῖ, ϗ γνώσεσθε αὐτά· ϗ
ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν, ϗ ἐν τῇ ἀνύδρῳ πο-
20 ταμούς. [43] Εὐλογήσουσί με τὰ θηρία τοῦ
ἀγροῦ, σειρῆνες, [44] ϗ θυγατέρες στρουθῶν, ὅτι
ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, ϗ ποταμοὺς ἐν τῇ
ἀνύδρῳ, [45] ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν,
21 [46] λαόν μου ὃν περιεποιησάμην [47] τὰς ἀρετάς
22 μου διηγεῖσθαι. [48] Οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰα-
κώβ, [49] οὐδὲ κοπιάσαι σε ἐποίησα Ἰσραήλ.
23 Οὐκ [50] ἤνεγκάς μοι [51] πρόβατά σου τῆς ὁλοκαρ-
πώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυσίαις σου ἐδόξασάς
με· [52] οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, [53] οὐδὲ ἔγ-
24 κοπον [54] ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ· Οὐδὲ
ἐκτήσω μοι [55] ἀργυρίου [56] θυσίασμα, [57] οὐδὲ
τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν σου ἐπεθύμησα· ἀλλὰ ἐν
ταῖς ἁμαρτίαις σου [58] προέστης μου, ϗ ἐν ταῖς ἀ-
25 δικίαις σου. Ἐγώ εἰμι [59] ἐγώ εἰμι ὁ ἐξα-
λείφων τὰς ἀνομίας σου [60] ἕνεκεν ἐμοῦ, ϗ τὰς
ἁμαρτίας σου, [61] ϗ οὐ μὴ μνησθήσομαι.
26 Σὺ δὲ μνήσθητι, ϗ [62] κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς
ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς.
27 Οἱ πατέρες [63] ὑμῶν [64] πρῶτοι, ϗ οἱ ἄρχοντες
28 [65] ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ. Καὶ ἐμίαναν
οἱ [66] ἄρχοντες τὰ ἅγιά μου· ϗ ἔδωκα ἀπο-
λέσαι Ἰακώβ, ϗ [67] Ἰσραὴλ [68] εἰς ὀνει-
δισμόν.

Κεφ. μδ'. 44.

1 ΝΥν δὲ ἄκουσον [1] Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ϗ Ἰσ-
2 ραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. [2] Οὕτω λέγει κύ-
ριος ὁ θεὸς ὁ [3] ποιήσας σε, ϗ ὁ πλάσας σε
ἐκ κοιλίας, Ἔτι βοηθηθήσῃ· μὴ φοβοῦ παῖς μου
Ἰακώβ, ϗ [4] ἠγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελε-
3 ξάμην. [5] Ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει
τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ πνεῦ-
μά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, ϗ [6] τὰς εὐ-
4 λογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου, Καὶ ἀνα-
τελοῦσιν [7] ὡς ἀναμέσον ὕδατος χόρτος, ϗ
5 ὡς ἰτέα ἐπὶ [8] παραῤῥέον ὕδωρ. Οὗτος
ἐρεῖ, Τοῦ θεοῦ εἰμι, ϗ οὗτος [9] βοήσεται ἐπὶ
τῷ ὀνόματι Ἰακώβ· ϗ ἕτερος [10] ἐπιγράψει
[11] χειρὶ αὐτοῦ, Τοῦ θεοῦ εἰμι, ϗ ἐπὶ τῷ ὀνό-
6 ματι Ἰσραὴλ [12] βοήσεται. Οὕτως λέ-
γει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς [13] Ἰσραὴλ, ϗ ῥυσάμενος
αὐτὸν θεὸς σαβαώθ, Ἐγὼ πρῶτος, ϗ ἐγὼ
μετὰ ταῦτα· πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι [14] θεός.
7 Τίς ὥσπερ ἐγώ; [15] στήτω, ϗ καλεσάτω, [16] ϗ
ἀναγγειλάτω, ϗ ἑτοιμασάτω μοι ἀφ' οὗ ἐ-
ποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, ϗ τὰ ἐπερ-

34 *Alex.* κλοιοῖς. M. ναυσί. 35 P. ad initium cap. 44. Ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ καταδείξας, &c. ὁ Σύμ. ἐγώ, φησι κύριος ὁ ἅγιος ὑμῶν, κτίστης Ἰσραὴλ, βασιλεὺς ὑμῶν. 36 *Ald.* C. Ὅτι τάδε λέγει. M ✱ οἱ Γ. Ὅτι. 37 *Alex.* ὁδὸν ἐν θαλάσσῃ. 38 *Alex.* ἐξάγων. 39 *Alex.* ἀλλά. 40 *Alex.* Μνημονεύετε. 41 P. ad cap. 44. Σύμ. ἐννοεῖσθε, φησί. 42 *Alex.* Ἰδοὺ ποιῶ. M ✱ οἱ Γ. Ὅτι. 43 *Alex.* & C. Εὐλογήσει. M. Καὶ εὐλογήσει. 44 *Euseb.* οἱ λοιποί, ϗ στρουθοκάμηλοι. 45 *Alex.* ποτίσαι. 46 M. τὸν λαόν μου. 47 τὸν ὕμνον κατὰ τὸν Σύμ. apud P. ad c. 44. 48 M ÷ Ἀ. Θ. ϗ οὐκ ἐμὲ ἐκάλεσας Ἰακώβ. 49 *Alex.* οὐ κοπιάσαι. 50 *Alex.* ἐμοὶ πρόβατα τῆς ὁλοκαρπώσεως. 51 C. πρόβατα τῆς. 52 sic *Hier.* *non servire te feci in hostiis.* at *Alex.* οὐδὲ ἐδούλευσας ἐν ταῖς θυσίαις σου. *nonnulli* veto *ll.* hab. οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν δώροις. at *Theodor.* οὐκ ἐδούλευσάς μοι ἐν δώροις. sicque leg. *Euseb.* demonstr. Euang. l. 11. *Ald.* & C. οὐκ ἐδούλωσας ἐν θυσίαις. M ÷ Θ. Σ. οὐ κατεδουλωσάμην σε. Ἀ. ὅμως τε O. 53 S. ἐκοπιάσθης δὲ εἰς ἐμέ. *Sch. Eusebii*, καί τοι ἐμοῦ μὴ ποιήσαντός σε κοπιάσαι. 54 *Ald.* C. ἐποίησάς σε. 55 *All.* θυμίαμα ἄνευ ἀργυρίου, οὐδέ. C. θυμίαμα ἀργυρίῳ, οὐδέ. 56 *Alex.* & M. θυμίαμα. 57 *Alex.* οὐδὲ στέαρ. 58 ita *plur. ll.* hab. sicque est apud *Procop.* & *Iren.* ita legit; nam in ejus *Lat. exempp.* est, *ante me stetisti.* *Alex.* ϗ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου προέστην σου. C. ὑπερήσπισά σε, ϗ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. M ✱ Ἀ. Σ. Θ. ἐκόπωσάς με. Σ. Ἀ. ἐκοπόν με ἐποίησας. P. ad c. 44. ἡ κατὰ τοὺς λοιπούς, ἐν ἁμαρτίαις σου ἐκάλεσας. *Hier.* legit προέστην σου. & addit, 70. ita edidisse, vertitque, *defendi te.* ita quoque leg. *Cyrill.* *Theodor.* & *Euseb.* Euang. demonstr. l. 11. 59 *Ald.* αὐτὸς ὁ. C. ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ. M ✱ οἱ Γ. etiam αὐτὸς post εἰμι add. 60 *Alex.* ϗ οὐ μὴ μνησθήσομαι τὰς ἀδικίας σου. Σὺ δὲ μνήσθητι. M. hæc verba ἕνεκεν ἐμοῦ, ϗ τὰς ἁμαρτίας σου, in marg. hab. sub ✱ Θ. adscripta. 61 C. οὐ μνησθήσομαι. 62 M. C. κριθῶμεν ἅμα· λέγε. 63 *Alex.* ἡμῶν. 64 M. *Ald.* C. πρῶτοι ἥμαρτον, καί. 65 *Alex.* M. αὐτῶν. 66 M ἄρχοντές σου. P. ἀντὶ δὲ τοῦ ἄρχοντες, ἑρμηνεῖς Ἀκ. ἔτη ϗ Σύμ. 67 *Alex.* Ἱερουσαλήμ 68 P. εἰς βλασφημίαν, ὡς οἱ λοιποί.

Cap. 44. 1 *Ms.* *Alex.* παῖς μου Ἰακώβ 2 *Alex.* Οὕτως. 3 M. *Ald.* & C. κτίσας. 4 *Alex.* & M. ὁ ἠγαπημένος. 5 Ὅτι *Ald.* deest. M. ἔτι cum ÷ Ἀ. Σ. Ὅτι. 6 M ÷ Θ. Σ. τὴν εὐλογίαν μου. Ἀ. εὐλογίαν μου. 7 *Alex.* ὡσεὶ χόρτος ἀναμέσον ὕδατος. 8 *Alex.* παραρέον. M. πὰν ῥέον. 9 *Alex.* ἐρεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ. 10 *Alex.* ἐπιγράφει, τοῦ θεοῦ εἰμι, ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραήλ. Οὕτως. 11 M ✱ Ἀ. Σ χεῖρα αὐτοῦ. 12 βοήσεται M. deest. P ἀντὶ δὲ τοῦ βοήσεται, κληθήσεται Σύμ. ἔφη. 13 *Alex.* τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ῥυσάμενος. 14 M. ὁ θεός. 15 *Alex.* & C. στήτω, καλεσάτω. 16 *Ald.* ϗ ἐπαγγειλάτωσαν. C. ϗ ἀπαγγειλάτωσαν. *Alex.* desunt.

χόμενα

χόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν.

8 [17] Μὴ περικαλύπτεσθε, [18] μηδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε, καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε, εἰ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ.

9 Καὶ οὐκ [19] ἤκουσαν τότε οἱ πλάσσοντες, καὶ [20] οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι, [21] ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν, ἃ οὐκ ὠφελήσει [22] αὐτούς· [23] ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται

10 [24] Οἱ πλάσσοντες θεὸν, καὶ γλύφοντες [25] πάντες ἀνωφελῆ,

11 Καὶ πάντες ὅθεν ἐγίνοντο ἐξηράνθησαν. καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες, καὶ [26] στήτωσαν ἅμα· καὶ ἐντραπήτωσαν, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα·

12 Ὅτι ὤξυνε τέκτων σίδηρον. σκεπάρνῳ εἰργάσατο [27] αὐτὸ, καὶ [28] ἐν τερέτρῳ [29] ἔστησεν αὐτὸ, καὶ εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ πεινάσει, καὶ ἀσθενήσει, καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ.

13 Ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ, [30] καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτὸ, [31] καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς, καὶ ὡς ὡραιότητα ἀνθρώπου, στῆσαι αὐτὸ ἐν [32] οἴκῳ.

14 [33] Ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ὃ ἐφύτευσε κύριος, [34] πίτυν, καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν,

15 Ἵνα ᾖ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν· καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ, ἐθερμάνθη, καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' [35] αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν [36] εἰργάσαντο θεοὺς, καὶ προσκυνοῦσιν [37] αὐτοῖς·

16 Οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ [38] κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, [39] καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ ἔπεψεν ἐν τοῖς ἄνθραξιν ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας [40] ὀπτήσας ἔφαγε, καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ θερμανθεὶς εἶπεν, Ἡδύ μοι, ὅτι

17 ἐθερμάνθην, καὶ εἶδον πῦρ. Τὸ δὲ λοιπὸν ἐποίησεν [41] εἰς θεὸν [42] γλυπτὸν, [43] καὶ προσκυνεῖ [44], καὶ προσεύχεται [45] λέγων, Ἐξελοῦ με, ὅτι θεός μου εἶ σύ.

18 Οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.

19 Καὶ οὐκ ἐλογίσατο τῇ [46] ψυχῇ αὐτοῦ, οὐδὲ [47] ἔγνω τῇ φρονήσει, ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας [48] κρέα ἔφαγε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ.

20 [49] Γνῶθι ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε, Ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου.

21 Μνήσθητι ταῦτα Ἰακὼβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἶ σύ, ἔπλασά σε παῖδά μου, καὶ σὺ Ἰσραὴλ μὴ ἐπιλανθάνου μου.

22 Ἰδοὺ γὰρ ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας [50] σου, καὶ ὡς γνόφον [51] τὴν ἁμαρτίαν σου· [52] ἐπιστράφηθι πρός με, καὶ λυτρώσομαί σε.

23 Εὐφράνθητε οὐρανοὶ, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραήλ, [53] σαλπίσατε [54] τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε [55] ὄρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι [56] ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ἰακὼβ, [57] καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται.

24 [58] Οὕτω λέγει κύριος ὁ [59] λυτρούμενός σε, καὶ πλάσσων σε ἐκ κοιλίας, [60] Ἐγὼ κύριος [61] ὁ συντελῶν [62] πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος,

---

17 M ÷ Θ. Μὴ θαμβεῖσθε. 18 M * Θ. μὴ πλανᾶσθε. *Alex.* desunt. 19 hanc lectionem probat *Cyrill.* sic quoque est apud *Proc.* sed *Alex. Ald. C.* ἦσαν. 20 *Alex.* γλύφοντες. *Ald.* οἱ γράφοντες. 21 *Alex.* & M. οἱ ποιοῦντες. 22 *C.* αὐτοῖς. al. addunt, καὶ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν. 23 *Ald. C.* οὐκ ὄψονται, καὶ οὐ γνώσονται ἵνα αἰσχυνθῶσι. Τίς πλάσει ἰσχυρὸν καὶ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ. Ἰδοὺ πάντες (*Ald.* deest) οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ, (al. deest) ἀλλὰ (deest *C.*) quæ nec hab. *Cyrill.* & apud *Proc.* sub asterisco *Th.* tribuuntur. 24 *Alex.* πάντες Οἱ. 25 *Alex.* ἀνωφελῆ. 26 *Alex.* στήσονται ἅμα· ἐντραπήτωσαν. *Ald. C.* στήτωσαν ἅμα· καὶ ἐντραπήτωσαν. M. etiam στήτωσαν hab. 27 M. αὐτόν. cum * οἱ Γ. ἐν ἄνθραξι. 28 *Ald. C.* ἐν ἄνθραξι καὶ ἐν τερέτρῳ. M ÷ Ἀ. ἐν σφύραις ἔπλασεν αὐτό. Σ. ἐν τερέτρῳ ἐρρύθμισεν αὐτό. Θ. ῥυθμιεῖ αὐτό. 29 *Alex.* ἔτρησεν αὐτὸ, εἰργάσατο. 30 in *Ald. C.* ante καὶ ἐν, est, καὶ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι· ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις, quæ nec leg. *Cyrill.* & apud P. ascribuntur Ἀ. sub asteriscis. quo loco ἐν παραγωνίσκοις, est, ἐν περιγωνίοις. atque in *quibusdam ll.* est, ἐν περιγωνίσκοις. 31 *Alex.* ἐποίησεν. 32 *Ald. C.* οἰκίσκῳ. 33 *Alex.* Ὃ ἔκοψεν *Ald. C.* Ὃ (Ὃ *C.*) ἔκοψεν ἑαυτῷ κέδρους, καὶ ἔλαβεν ἀγριοβάλανον καὶ δρῦν. καὶ ἐκαρτέρωσεν αὐτῷ. (al. αὐτό.) quæ non leg. *Cyrill.* quæque apud P. sub asterisco assignantur *Aq.* & *Th.*

34 πίτυν *Alex.* deest. M. in margine hab. sub asterisco, * οἱ Ο. πίτυον. 35 *Alex.* αὐτοῦ. M. *Ald. C.* αὐτῷ. 36 *Alex.* & M. εἰργάσατο εἰς θεούς. 37 *Alex.* αὐτούς. *Ald. C.* αὐτοῖς, ἐποίησαν (*Ald.* ἐποίησεν) αὐτὸ γλυπτὸν, καὶ κάμπτει αὐτοῖς. quæ apud P. sub asterisco *Th.* attribuuntur. 38 M. κατέκαυσαν. 39 *Alex.* & M. καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ. M. hic etiam repetit καὶ καύσαντες &c. quæ versu proxime præcedente etiam habentur. *C.* desunt καὶ ἐπὶ τοῦ, usque ad κρέας. 40 *Ald. C.* ἔφαγεν ἑψήσας (*Ald.* ὀπτήσας) ὤπτησεν ὀπτὸν, (*Ald.* ὀπτὸν,) καί. M. ἔφαγε ὀπτήσας. cum * οἱ Γ. ὤπτησεν ὀπτόν. 41 *Alex.* θεὸν γλυπτόν. 42 *C.* καὶ γλυπτόν. 43 M. *Ald. C.* κάμπτει αὐτῷ, καὶ προσκυνεῖ. 44 *Alex.* & M. αὐτῷ. 45 *Ald.* αὐτῷ, λέγων. 46 *Alex.* καρδίᾳ. 47 *Alex.* ἂν ἐλογίσατο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, οὐδὲ ἔγνω. 48 *Alex.* κρέας. 49 *Alex.* Γνῶτε. 50 σου M. & *Ald.* deest. 51 *Alex.* M. *Ald. C.* τὰς ἁμαρτίας. 52 *Alex.* ἐπιστράφητι. 53 P. σαλπίζειν ἢ βούλεται &c. ἤγουν ἀλαλάξαι κατὰ τοὺς λοιπούς. 54 *Alex.* θεμέλια. 55 M. τὰ ὄρη. 56 *Alex.* ἠλέησεν. 57 P. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται. 58 *Alex.* Οὕτως. 59 *Alex.* λυτρώμενός. 60 *C.* Ἐγώ εἰμι κύριος. 61 P. ἀντὶ δὲ ὁ συντελῶν, ὁ ποιήσας ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 62 *Alex.* ταῦτα.

25 καὶ ἐσερέωσα τὴν γῆν. Τίς ἕτερος [63] διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων, καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας; ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν [64] μωραίνων,

26 Καὶ ἱστῶν [65] ῥῆμα [66] παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων· ὁ λέγων [67] τῇ Ἱερουσαλήμ, Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς [68] Ἰδουμαίας, Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα

27 αὐτῆς [69] ἀνατελεῖ· Ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ, Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ·

28 Ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλήμ, Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

Κεφ. με'. 45.

1 [1] Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ [2] ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς, ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχὺν βασιλέων διαρρήξω, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ

2 [3] πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται. Ἐγὼ [4] ἔμπροσθέν σου πορεύσομαι, καὶ ὄρη ὁμαλιῶ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς

3 [5] συγκλάσω. Καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινούς, ἀποκρύφους, ἀοράτους ἀνοίξω σοι, ἵνα [6] γνῷς, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ [7] θεός σου ὁ καλῶν

4 τὸ ὄνομά σου, [8] ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Ἕνεκεν [9] τοῦ παιδός μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου, ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί [10] σου, καὶ προσδέξομαί σε· σὺ δὲ οὐκ ἔγνως με,

5 Ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ [11] θεός· [12] ἐνίσχυσά σε, καὶ οὐκ ᾔδεις με.

6 Ἵνα γνῶσιν οἱ [13] ἀπ' ἀνατολῶν [14] ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι [15] θεὸς πλὴν ἐμοῦ.

7 ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. Ἐγὼ ὁ κατασκευάσας φῶς, καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν εἰρήνην, καὶ κτίζων κακά. ἐγὼ [16] κύριος ὁ θεός, ὁ ποιῶν [17] πάντα ταῦτα.

8 Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, καὶ αἱ νεφέλαι [18] ῥανάτωσαν δικαιοσύνην· [19] ἀνατειλάτω ἡ γῆ, καὶ [20] βλαστησάτω ἔλεος, καὶ [21] δικαιοσύνην [22] ἀνατειλάτω ἅμα. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κτίσας

9 σε. [23] Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως; [24] μὴ ὁ ἀροτριῶν [25] ἀροτριάσει τὴν [26] γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ, Τί ποιεῖς ὅτι οὐκ ἐργάζῃ, οὐδὲ ἔχεις [27] χεῖρας; μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό;

10 Ὁ λέγων τῷ πατρί, [28] Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρί, Τί

11 [29] ὠδινεῖς; Ὅτι [30] οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραήλ, ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα, Ἐρωτήσατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου, καὶ [31] περὶ τῶν [32] ἔργων τῶν χειρῶν μου [33] ἐντείλασθέ

12 μοι. Ἐγὼ ἐποίησα [34] γῆν, καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανόν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην.

13 Ἐγὼ [35] ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης [36] βασιλέα, καὶ [37] πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι. [38] οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων, οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος σαβαώθ.

14 [39] Οὕτω λέγει κύριος σαβαώθ, Ἐκοπίασεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορεία Αἰθιόπων, καὶ οἱ [40] Σαβαεὶμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι, καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσι [41] δεδεμένοι χειροπέδαις, [42] καὶ [43] διαβήσονται πρὸς σέ, καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστι, καὶ [44] οὐκ ἔστι

15 θεὸς πλήν σου. [45] Σὺ γὰρ εἶ θεός, καὶ οὐκ

---

63 *Alex.* διεσκέδασεν. 64 *Alex.* μωρεύων, Καὶ ἱστῶν. 65 *Alex.* & M. ῥήματα. 66 *Alex.* παίδων αὐτοῦ. 67 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 68 *Alex.* & *C.* Ἰουδαίους. 69 M ἀναστήσω.

Cap. 45. 1 *Mſ. Alex.* Οὕτως. P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν, ὁ λέγων Κύρῳ, ποιμήν μου· καὶ πάλιν, ὁ δὲ ναὸς θεμελιωθήσεται. 2 *Alex.* ἐκράτησας. 3 *plerique ll.* hab. πύλαι. 4 *Alex.* ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 5 M. & *Ald.* συνθλάσω. 6 *Alex.* γνώσῃ. 7 *Alex.* θεὸς ὁ καλῶν. 8 *Alex.* θεός. 9 *Alex.* Ἰακὼβ τοῦ παιδός μου. 10 *Alex.* μου. ſic & M. cum ÷ vero, οἱ Γ. σου. 11 *C.* οὐκ ἔστι θεός. 12 *Alex.* καὶ οὐκ ᾔδεισάν με. Ἵνα γνῶσιν. pro ἐνίσχυσα, M ※ Θ. ἐνίσχυσας. 13 *Alex.* ἀπό. 14 M. Θ. Σ. αὐτοῦ. 15 *Alex.* πλὴν ἐμοῦ καὶ ὅτι ἐγώ. 16 κύριος M. & *Ald.* deeſt. 17 *Alex.* ταῦτα πάντα. *C.* πάντα. 18 *Alex.* ῥανάτωσαν. 19 *C.* βλαστησάτω. 20 *C.* ἀνατειλάτω. 21 *Alex.* δικαιοσύνη. 22 *C.* βλαστησάτω. 23 *Hier.* *Quid melius feci, quam lutum figuli:* at *Ald.* Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς. ſicque leg. *Cyrill.* & *Procop.* & in quibusdam ll. eſt, Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασά σε ὡς πηλόν. *C.* Τί ἐποίησα βέλτιον. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Ποῖον βέλτιον &c. Σύμ. ἔφησεν· Οὐαὶ ὁ ἀντιλέγων τῷ πλάσαντι αὐτόν. 24 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, μὴ ὁ ἀροτριῶν &c. ὁ Θεοδ. ἀροτριῶν τοὺς ἀροτριῶντας τὴν γῆν. 25 *C.* ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει τὴν γῆν; 26 *Alex.* γῆν; μὴ ἐρεῖ. 27 *Alex.* χεῖρας; Ὁ λέγων τῷ. *C.* χεῖρας; Οὐαὶ ὁ λέγων τῷ. 28 P. ἡ κατὰ Σύμ. Τί ἐγέννησας; 29 *Alex.* & M. ὠδινήσεις; 30 *Alex.* οὕτως. 31 M ÷ Θ. περὶ τῆς ἐργασίας. 32 *Alex.* θυγατέρων μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων. 33 *C.* ἐντελεῖσθε. 34 M. τὴν γῆν. 35 *C.* ἐγείρω. 36 *Alex.* καὶ πᾶσαι αἱ. 37 *S.* πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εὐθυνῶ. 38 *Alex.* & *C.* αὐτός. 39 *Alex.* Οὕτως. 40 *Alex.* Σεβωείμ. 41 *Euſeb.* Euang. demonſt. l. 5. leg. δεδεμένοι χειροπέδαις, καὶ προσκυνήσουσι. 42 hæc verba καὶ διαβήσονται πρὸς σέ, M. hab. in margine ſub aſteriſco Θ. adſcripta. 43 *Alex.* προσκυνήσουσι. 44 *Alex.* ἐροῦσιν, Οὐκ ἔστιν ὁ θεός. 45 *Aq.* θεὸς ἄρα, ἰσχυρὸς ἀποκρυπτόμενος, θεὸς Ἰσραήλ, σώζων. *Th.* διὰ τοῦτο ἰσχυρὸς κρυφαῖος, θεὸς σώζων.

ᾔδειμεν,

16 ἤδειμεν, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. Αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ. ἐγκαινίζεσθε 17 πρός με νῆσοι. [46] Ἰσραὴλ σώζεται ἀπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται, [47] οὐδὲ μὴ [48] ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ [49] αἰ-18 ῶνος [50] ἔτι. [51] Οὕτως λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, οὗτος ὁ Θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν, καὶ ποιήσας αὐτὴν, αὐτὸς διώρισεν αὐτὴν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτὴν, ἀλλὰ [52] κατοικεῖσθαι ἔπλασεν αὐτὴν, Ἐγώ εἰμι 19 κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. Οὐκ ἐν κρυφῇ λελάληκα, οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ. οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακὼβ, [53] Μάταιον ζητήσατε. [54] ἐγώ εἰμι ἐγώ [55] εἰμι κύριος ὁ λαλῶν δικαιοσύνην, [56] καὶ ἀναγγέλλων ἀλήθειαν.

20 Συνάχθητε, καὶ ἥκετε, [57] βουλεύσασθε ἅμα οἱ σωζόμενοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἴροντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ [58] οἱ προσευχόμενοι πρὸς θεοὺς, οἳ οὐ σώζουσιν.

21 Εἰ [59] ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν, ἵνα [60] γνῶσιν ἅμα, τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· [61] τότε [62] ἀνηγγέλη ὑμῖν. [63] ἐγὼ ὁ Θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σω-22 τὴρ, οὐκ ἔστι [64] πάρεξ ἐμοῦ. Ἐπιστράφητε [65] ἐπ' ἐμὲ, καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς. ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν [66] ἄλ-23 λος. Κατ' ἐμαυτοῦ ὀμνύω, εἰ [67] μὴ ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ [68] στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ 24 λόγοι μου οὐκ ἀποστραφήσονται· Ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ [69] ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα 25 τὸν Θεὸν, Λέγων, Δικαιοσύνη καὶ [70] δόξα πρὸς αὐτὸν [71] ἥξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες 26 οἱ [72] διορίζοντες αὐτούς. Ἀπὸ κυρίου δικαιωθήσονται, καὶ ἐν τῷ Θεῷ [73] ἐνδοξασθήσεται πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Κεφ. μς'. 46.

1 Ἔπεσε Βὴλ, συνετρίβη [1] Ναβὼ, [2] ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία, καὶ [3] κτήνη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κο-2 πιῶντι [4] ἐκλελυμένῳ, Καὶ πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἳ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν.

3 [5] Ἀκούετέ μου οἶκος τοῦ Ἰακὼβ, καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας, 4 καὶ παιδευόμενοι [6] ἐκ παιδίου Ἕως γήρως. ἐγώ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγηράσητε, ἐγώ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι [7] ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα, καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι, καὶ σώ-5 σω ὑμᾶς. Τίνι με ὡμοιώσατε; ἴδετε, 6 τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι. [8] Οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ [9] μαρσυππίου, καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, [10] στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθωσάμενοι [11] χρυσοχόον ἐποίησαν [12] χειροποίητα, καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν [13] αὐτοῖς. 7 Αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ [14] τῶν ὤμων, καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτὸ ἐπὶ [15] τοῦ τόπου αὐτοῦ, μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὃς [16] ἐὰν βοήσῃ πρὸς αὐτὸν, οὐ μὴ [17] εἰσακούσῃ, ἀπὸ [18] κακῶν οὐ μὴ [19] σώσῃ 8 αὐτόν. Μνήσθητε ταῦτα, καὶ στενάξατε, μετανοήσατε [20] οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψα-9 τε τῇ καρδίᾳ, [21] Καὶ μνήσθητε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς, καὶ 10 οὐκ ἔστιν [22] ἔτι πλὴν ἐμοῦ, Ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν [23] γενέσθαι, καὶ [24] ἅμα συνετελέσθη· καὶ εἶπα, [25] Πᾶσα ἡ βουλή

---

46 C. Ἰσραὴλ, σώζεσθε. 47 M. Ald. οὐ. C. ἐδ' οὐ. 48 M. Ald. ἐντραπήσονται. 49 Alex. αἰῶνος. Οὕτως. 50 Ald. ἔτι. οὐκ ἔτι γὰρ οἱ μὴ ἐντραπῶσι, εἰ καὶ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνετράπησαν πρότερον. quæ nec Hier. nec Cyrill. nec Procop. legunt. 51 Ald. C. Ὅτι οὕτως. 52 Alex. κατοικεῖσθαι, Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ. 53 P. κατὰ δὲ Σύμ. Ματαίως ζητήσατέ με· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους, Κενῶς ζητήσατέ με. 54 ἐγώ εἰμι M. Ald. C. deeſt. 55 Alex. εἰμι λαλῶν. 56 καὶ C. deeſt. 57 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, βουλεύσασθε ἅμα, Σύμ. προσεγγίσατέ μοι, φησιν, οἱ διαπεφευγότες τῶν ἐθνῶν. 58 Alex. προσευχόμενοι ὡς πρὸς θεοὺς, οἳ οὐ σώσωσιν. 59 Alex. M. Ald. C. ἀναγγέλλουσιν. 60 Alex. γνῶμεν. 61 C. ἐκ τότε. 62 M. Ald. C. ἀναγγελεῖ. 63 M. Ald. C. οὐχὶ ἐγὼ κύριος ὁ Θεός; 64 Alex. ἄλλος πάρεξ. 65 Alex. πρὸς μέ. 66 Alex. ἄλλος πλὴν ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σωτὴρ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ. Κατ' ἐμαυτοῦ. 67 M ÷ Ἀ. Θ. ὅμως. Alex. μήν. 68 M. Ald. στόματος δικαιοσύνη. 69 Alex. & M. ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ Θεῷ. 70 P. τὸ δὲ, δόξα, ἰσχὺς ὁ Σύμ. εἴρηκεν. 71 Alex. & M. ἥξουσιν. 72 Alex. ἀφορίζοντες. 73 Alex. ἐνδοξασθήσονται, καὶ πᾶν. C. δοξασθήσεται πᾶν.

Cap. 46. 1 ſic in Hebr. eſt. ſicque legitur in Comment. Gr. at Mſ. Alex. Ald ed. & C. hab. Δαγών. quod eſt apud Hier. Cyrill. & Procop. M. Σ. Νεβοῦς. Θ. Ἀ. Ναβώ. 2 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐγένετο, φησὶ, τὰ εἴδωλα αὐτῶν ζώοις ἐκδοτα. 3 Alex. κτήνη· ἔλεται. 4 Alex. καὶ πινῶσι, καὶ ἐκλελυμένῳ, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἱ οὐ μὴ δύνωνται. M. etiam καὶ habet ante ἐκλελυμένῳ. 5 Alex. & M. Ἀκούσατε. 6 Alex. ἀπὸ παιδίου ἕως γήρους. C. ἐκ παιδίας ἕως γήρως. 7 C. ὑμᾶς. 8 M. Ald. C. Καὶ οἱ. 9 Alex. μαρσιππίου. 10 C. σταθμίζοντε, καί. 11 M. & Ald. χρυσίον. C. χρυσοτόρον. 12 M ÷ Ἀ. Θ. ἰχυρόν. Σ. Θεόν. 13 Alex. αὐτό. Ald. αὐτῷ. 14 Alex. τῶν ὤμων. 15 τοῦ M. deeſt. 16 Alex. ἄν. 17 Alex. ἀκούσῃ. 18 C. κακοῦ. 19 Alex. σώσει. 20 οἱ πεπλανημένοι C. deſunt. 21 Καὶ C. deeſt. 22 M. Ald. C. ἄλλος. 23 Alex. Ald. C. M. αὐτὰ γενέσθαι. 24 ἅμα C. deeſt. 25 Alex. Πᾶσά μου ἡ βουλή.

μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι, ποιήσω· 11 [26] Καλῶν [27] ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν, καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι, [28] ἐλάλησα, [29] καὶ ἤγαγον, [30] ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν, καὶ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 12 [31] Ἀκούσατέ μου οἱ [32] ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. 13 Ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην [33] μου, [34] καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ [35] βραδυνῶ. [36] δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

Κεφ. μζ'. 47.

1 Κατάβηθι, κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος [1] θυγάτηρ Βαβυλῶνος, [2] κάθισον [3] εἰς τὴν [4] γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι [5] προστεθήσῃ κληθῆναι ἁπαλὴ καὶ τρυφερά. 2 Λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, [6] ἀποκάλυψαι τὸ [7] κατακάλυμμά σου, [8] ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς, [9] ἀνάσυρε τὰς κνήμας, διάβηθι ποταμούς· 3 Ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου, [10] φανήσονται οἱ ὀνειδισμοί σου· [11] τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, [12] οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. 4 [13] Ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαὼθ, ὄνομα αὐτῷ Ἅγιος Ἰσραήλ. 5 Κάθισον [14] κατανενυγμένη, εἴσελθε εἰς τὸ σκότος [15] θύγατερ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ [16] κληθήσῃ [17] ἰσχὺς βασιλείας. 6 Παρωξύνθην ἐπὶ τῷ λαῷ μου, [18] ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου. ἐγὼ ἔδωκα [19] αὐτοὺς εἰς τὴν χεῖρά σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ [20] πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, 7 Καὶ εἶπας, Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα. οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης 8 τὰ ἔσχατα. Νῦν δὲ [21] ἄκουε ταῦτα [22] τρυφερὰ, ἡ καθημένη, ἡ πεποιθυῖα, ἡ λέγουσα ἐν [23] καρδίᾳ αὐτῆς, Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα, οὐ [24] καθιῶ χήρα, οὐδὲ γνώσομαι ὀρφανίαν. 9 Νῦν δὲ ἥξει [25] ἐπὶ σὲ τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ χηρεία ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ, ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα, 10 [26] Τῇ ἐλπίδι τῆς [27] πονηρίας σου· [28] σὺ γὰρ εἶπας, Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. [29] γνῶθι, [30] ἡ σύνεσις [31] τούτων [32] ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνη. καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου, Ἐγώ εἰμι, καὶ 11 οὐκ ἔστιν ἑτέρα. Καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια, καὶ οὐ μὴ γνῷς· [33] βόθυνος, καὶ [34] ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία, καὶ [35] οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ [36] ἐξαπίνης ἀπώλεια, καὶ [37] οὐ μὴ [38] γνώσῃ. 12 Στῆθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου, [39] καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, [40] εἰ δυνήσῃ [41] ὠφεληθῆναι. 13 Κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν [42] δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι, τί μέλλει [43] ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι. 14 Ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ [44] κατακαυθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός· ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός. [45] κάθι-

---

26 P. οἱ δὲ λοιποὶ ἐξέδωκαν, Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὄρνιν, ἀπὸ γῆς πόρρωθεν ἄνδρα βουλῆς μου. 27 *Alex.* ἀπ'. 28 C. M * Σ. καίγε ἐλάλησα. 29 M. C. καίγε ἤγαγον. 30 C. ἔκτισα καὶ ἐποίησα. Ἀκούσατέ. 31 M ÷ Θ. ὅμως. 32 P. sub initium cap. 47. ἀνθ' οὗ Σύμ. ἐξέδωκεν, οἱ σκληροκάρδιοι 33 *Ald.* C. μου, οὐ μὴ μακρυνθῇ, καί. *Hier.* non leg. illa, οὐ μὴ μακρυνθῇ, nec *Cyrill.* atque apud *Procop.* tribuuntur *Th* addito asterisco. 34 M ÷ Α. καὶ σωτηρία μου Σ. ἡ σωτηρία μου. Θ. τὸ σωτήριον. 35 *Ald.* C. βραδύνω. 36 P. sub initium cap. 47. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκε, δώσω ἐν Σιὼν σωτήριον, καὶ τῷ Ἰσραὴλ δόξαν.

Cap. 47. 1 M. *Ald.* C. θύγατερ. 2 *Ms. Alex.* & M. εἴσελθε. *Ald.* κάθισον, εἴσελθε. 3 *Alex.* & M. εἰς τὸ σκότος θυγάτηρ Χαλδαίων. 4 *Ald.* γῆν οὐκ ἔστι θρόνος θύγατερ. C. γῆν θύγατερ. 5 M. *Ald.* C. προσθήσῃ. 6 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀποκάλυψαι &c Σύμ. κάλυψαι τὰ ὦτα, φησίν. M. ἀποκάλυψε. 7 C. κάλυμμά. *Ald* κατάλειμμά *Th.* σαμλαθέχ. *Aq.* σαμμαθέχ. *S.* τὴν σιώπησίν σου. 8 *Ald.* C. ἀνάσυρε. 9 *Ald.* C. ἀποκάλυψαι. 10 C. ὀφθήσονται. 11 P ἀντὶ δὲ τοῦ τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ &c. ἐξέδωκεν (Σύμ) ἐκδίκησίν σου λήψομαι, καὶ οὐκ ἀντιστήσεται ἐν ἐμοὶ ἄνθρωπος. 12 M ÷ Α. καὶ οὐκ ἀπαντήσω ἀνθρώπῳ. 13 *Alex.* Εἶπεν ὁ ῥυσάμενος &c. P ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαὼθ, Ἀκ. ἀγχιστεύων ἡμῶν κύριος. 14 P. ἡ κατὰ Σύμ. σιωπῶσα. 15 *Alex.* θυγάτηρ. 16 C. κληθῇς 17 P. τὸ δὲ ἰσχὺς βασιλείας, δέσποινα βασιλειῶν ἐξέδωκε Σύμ. 18 sic quoque *Cyrill.* leg. at *Ald.* C. M. ἐμίανα. quod est apud *Hier.* & *Procop.* in *quibusdam ll.* διότι ἐμίαναν. & apud *Procop.* adscriptum est margini, quod sequitur: Θ. ἐβεβήλωσαν τὸν κλῆρον. Ἀ. Σ. ἐβεβήλωσα. 19 *Alex.* εἰς τὴν χεῖρα. 20 C. πρεσβύτου. 21 *Alex.* ἄκουσον ταῦτα. 22 *Alex.* & M ἡ τρυφερά. 23 *Alex.* τῇ καρδίᾳ. 24 M. *Ald.* καθίσω. C. καθήσω. 25 *Alex.* ἐξαίφνης τὰ δύο ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, χηρεία καὶ ἀτεκνία. 26 C. Ἐπὶ τῇ. 27 al. πορνείας. 28 *Ald.* καὶ σὺ εἶπας. 29 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις &c. Σύμ. φησί· καὶ ἡ γνῶσίς σου αὐτὴ ἐξηπάτησέν σε. 30 *Alex.* *Ald* C. ὅτι ἡ σύνεσις. 31 *Alex.* τούτων, καὶ ἡ πορνεία σου ἔσται σοὶ αἰσχύνη. 32 ἔσται C. ponit post σοί. 33 βόθυνος *Ald.* deest. C. βόθυνον. 34 C. ἐμπέσεις. 35 C. οὐ δυνήσῃ. 36 *Alex.* ἐξέφνης. 37 C. οὐ γνώσῃ. 38 *Alex.* γνῷς. 39 C. καὶ τῇ. 40 M * Θ. εἰ πῶς δυνήσῃ ἰσχῦσαι. 41 *Ald.* ὠφεληθῆναι, εἰ πῶς δυνήσῃ ἰσχῦσαι. 42 *Alex.* καὶ σωσάτωσάν. 43 C. ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ. 44 *Alex.* κατακαήσονται. 45 *Ald.* καυθήσεται. C. καθήσεις.

σαι ἐπ'

15 σαι ἐπ' αὐτοὺς; Οὗτοί ἔσονταί σοι βοήθεια. [46] ἐκοπίασας ἐν τῇ [47] μεταβολῇ [48] ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

Κεφ. μη'. 48.

1 Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος Ἰακὼβ, οἱ κεκλημένοι [1] ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ, [2] καὶ ἐξ [3] Ἰούδα ἐξελθόντες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, μιμνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας, 2 οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, Καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ Θεῷ [4] Ἰσραὴλ ἀντιστηριζόμενοι· Κύριος σαβαὼθ ὄνομα αὐτῷ. 3 Τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε, καὶ [5] ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλθε. 4 [6] Γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν. 5 Καὶ ἀνήγγειλά σοι [8] πάλαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστόν σοι ἐποίησα, [9] μήποτε εἴπῃς, Ὅτι τὰ εἴδωλά μοι ἐποίησε, καὶ εἴπῃς, Ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. 6 Ἠκούσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· [10] ἀλλὰ [11] ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν, ἃ μέλλει [12] γίνεσθαι· καὶ οὐκ 7 [13] εἶπας, Νῦν γίνεται, καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις [14] ἤκουσας αὐτά. μὴ εἴπῃς, 8 [15] Ναὶ γινώσκω αὐτά. Οὔτε ἔγνως, οὔτε [16] ἠπίσω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς [17] ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνων γὰρ, ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις, καὶ ἄνομος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. 9 Ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν θυμόν μου καὶ τὰ ἔνδοξά μου ἐπάξω [18] ἐπὶ σὲ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε. 10 Ἰδοὺ πέπρακά σε, [19] οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου· [20] ἐξειλάμην [21] δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας. 11 Ἕνεκεν ἐμοῦ ποιήσω [22] σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω. 12 Ἄκουέ μου Ἰακὼβ, καὶ Ἰσραὴλ [23] ὃν ἐγὼ καλῶ· [24] ἐγώ εἰμι πρῶτος, καὶ [25] ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα. 13 Καὶ ἡ χείρ μου ἐθεμελίωσε [26] τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιά μου ἐστερέωσε [27] τὸν οὐρανόν. καλέσω 14 [28] αὐτοὺς, καὶ στήσονται ἅμα, Καὶ συναχθήσονται πάντες, καὶ ἀκούσονται. [29] τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα [30] τὸ θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα, τοῦ ἆραι σπέρμα 15 Χαλδαίων. Ἐγὼ ἐλάλησα, [31] ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτὸν, καὶ [32] εὐόδωσα τὴν ὁ- 16 δὸν αὐτοῦ. Προσαγάγετε πρός με, καὶ ἀκούσατε ταῦτα. οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ [33] λελάληκα· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν [34] κύριος κύριος ἀπέσταλκέ με, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. 17 [35] Οὕτω λέγει [36] κύριος, ὁ ῥυσάμενός σε, [37] ἅγιος Ἰσραὴλ, [38] Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός σου, δέδειχά σοι τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν 18 αὐτῇ. Καὶ [39] εἰ ἤκουσας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, [40] καὶ ἡ δικαιοσύνη σου [41] ὡς κῦμα θαλάσσης. 19 Καὶ ἐγένετο ἂν [42] ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς [43] ὁ χοῦς τῆς γῆς. οὐδὲ νῦν οὐ μὴ [44] ἐξολοθρευθῇς, οὐδὲ ἀπολεῖται 20 τὸ ὄνομά σου [45] ἐνώπιον ἐμοῦ. Ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων, φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγείλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, [46] ἀναγγείλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· λέγετε, [47] Ἐρρύσατο κύριος [48] τὸν δοῦλον αὐτοῦ 21 Ἰακώβ· Καὶ ἐὰν διψήσωσι, [49] δι' ἐρήμου ἄξει αὐτοὺς, ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς·

---

46 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐκοπίασας &c. οἱ λοιποί φασιν· οἱ ἔμποροί σου ἀπὸ νεότητός σου. ἕκαστος εἰς τὸ πέρας ἑαυτοῦ ἐπλανήθησαν, ἐξ ὧν οὐδεὶς εὕρηταί σοι σωτήρ. Διὸ οὐκ ἔστιν ὁ σώζων σε, κατὰ Σύμ. 47 C. ἐναλλαγῇ. 48 Alex. σου ἐκ νεότητος. C. ἀπὸ τῆς νεότητός σου.

Cap. 48. 1 Ms. Alex. τῷ ὀνόματι. 2 Alex. καὶ οἱ. 3 Ald. C. ὕδατος Ἰούδα. apud Procop. autem ὕδατος Th. adscribitur cum asterisco. 4 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 5 Alex. ἀκουστά. 6 M ⸓ Θ. Σ Διὰ τὸ γνῶναι. 7 Alex ἐγὼ ὅτι. 8 Alex. τὰ πάλαι πρίν. C. πάλαι πρίν. ἃ etiam non leg. Hier. Cyrill. vero legit, παλαιὰ πρὶν ἐλθεῖν. Procop. τὰ παλαι. 9 Alex. μὴ εἴπῃς, Ὅτι τὰ εἴδωλά μοι ἐποίησαν, καὶ μὴ εἴπῃς, Τά. M μήποτε εἴπῃς, Ὅτι τά. 10 Alex & C. ἀλλὰ καί. M. ἀλλὰ καὶ νῦν. 11 M. in margine ⸓ Α. Σ. ἠκούτισά σε καινά. 12 C. γενέσθαι. 13 C εἶπα. 14 C. καὶ οὐκ ἤκουσας. M. καὶ ἤκουσας. in margine * οἱ Γ. καὶ οὐκ. 15 Alex. Ὅτι ναί. 16 C. ἠπίστασο 17 Alex. ἤνοιξα τὰ ὦτά σου. 18 Alex. ἐπὶ σοὶ, ἵνα μὴ ἐξολεθρεύσω σε. 19 Alex. οὐκ. 20 M. ἐξειλασάμην. Ald. ἐξιλασάμην. 21 C. σε ἐκ. 22 σοι C. deest. 23 P. ἀνθ' οὗ Σύμ. μὲν, ὁ κλητός μου· Ἀκ. δὲ, κλητέ μου φασίν. 24 P. ὅπερ οἱ λοιποὶ δηλοῦντες ἐξέδωκαν· ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ ἔσχατος. 25 C. ἐγὼ εἰς. 26 τὴν M. deest. 27 P. ἢ τοὺς οὐρανοὺς, κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνέας. 28 C. ante αὐτοὺς ponit ἐγώ. M * οἱ Γ. ἐγώ. 29 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τίς αὐτοῖς &c. ὁ Σύμ. ἔφησε.° τίς αὐτῷ ἀπήγγειλε ταῦτα; ὃν ὁ κύριος ἠγάπησε, ὃς ποιήσει τὸ θέλημα αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἀκ. τίς ἐν ἀνθρώποις (quod disertius est quam illud scholii, τίς ἐν αὐτοῖς.) ἀπήγγειλε ταῦτα, κύριος ἠγάπησεν αὐτόν. 30 Alex. ταῦτα ἐπὶ Βαβυλῶνα, τὸ θέλημά σου τοῦ ἆραι. 31 C. καὶ ἐγώ. 32 Alex. εὐόδωσα. 33 Alex. ἐλάλησα, οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ ἡνίκα. 34 Alex. κύριος ἀπέσταλκέν. 35 Alex. Οὕτως. 36 C. κύριος, κύριος ὁ. 37 Alex. ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, Δέδειχά σοι. 38 M. Ald. C. ἐγὼ κύριος ὁ Θεός σου. 39 εἰ Ald. deest. 40 C. ἡ. 41 M ⸓ οἱ Γ. ὡς αἱ κέγχροι αὐτῆς. 42 Alex. M ὡσεὶ ἄμμος. 43 P. τὸ δὲ, χοῦς τῆς γῆς, κέγχροι γῆς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 44 Alex. ἐξολεθρευθῇς. 45 Alex. ἐνώπιόν μου. 46 M. Ald. C. ἀπαγγείλατε ἕως. 47 Alex. Ἐρύσατο. 48 Alex. τὸν λαόν. 49 M. Ald. ἐν τῇ ἐρήμῳ.

σχισθήσεται

σχισθήσεται πέτρα, καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται
22 ὁ λαός μου. Οὐκ ἔστι χαίρειν[50], λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν.

Κεφ. μθ'. 49.

1 [1] Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη, [2] Διὰ χρόνου πολλοῦ στήσεται, λέγει κύριος, ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου,
2 Καὶ ἔθηκε τὸ στόμα μου [3] ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέ με· ἔθηκέ με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν, καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ [4] αὐτοῦ [5] ἔκρυψέ με,
3 Καὶ εἶπέ μοι, Δοῦλός μου εἶ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ [6] ἐνδοξασθήσομαι.
4 Καὶ ἐγὼ εἶπα, Κενῶς ἐκοπίασα, [7] εἰς μάταιον καὶ εἰς [8] οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου· διατοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ [9] κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ θεοῦ μου.
5 Καὶ νῦν [10] οὕτω λέγει κύριος, ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἑαυτῷ, τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰακὼβ [11] πρὸς αὐτὸν, καὶ Ἰσραήλ. συναχθήσομαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου ἔσται [12] μοι ἰσχύς.
6 Καὶ [13] εἶπέ μοι, Μέγα σοι ἐστὶ τοῦ [14] κληθῆναί σε [15] παῖδά μου, τοῦ στῆσαι τὰς φυλὰς Ἰακὼβ, καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι. ἰδοὺ [16] δέδωκά σε [17] εἰς διαθήκην γένους, [18] εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
7 Οὕτως λέγει κύριος, ὁ ῥυσάμενός σε, ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἁγιάσατε [19] τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν [20] τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων. βασιλεῖς ὄψονται αὐτὸν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ, ἕνεκεν κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐξελεξάμην σε.
8 Οὕτως λέγει κύριος, καιρῷ [21] δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, [22] καὶ ἔπλασά σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν [23] τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, [24] καὶ κληρονομῆσαι [25] κληρονομίας [26] ἐρήμους,
9 Λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς, Ἐξέλθετε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει, ἀνακαλυφθῆναι. [27] ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ἡ νομὴ αὐτῶν.
10 Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ [28] διψήσουσιν, [29] οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς καύσων, οὐδὲ ὁ ἥλιος, [30] ἀλλ' [31] ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει[32], καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς.
11 Καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν, καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς.
12 Ἰδοὺ οὗτοι πόῤῥωθεν [33] ἥξουσιν, οὗτοι ἀπὸ Βοῤῥᾶ [34] καὶ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ [35] ἐκ γῆς Περσῶν.
13 [36] Εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ, καὶ [37] ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, [38] ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη [39] εὐφροσύνην, ὅτι [40] ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.
14 Εἶπε [41] δὲ Σιὼν, Ἐγκατέλιπέ με κύριος, [42] καὶ [43] ὅτι κύριος ἐπελάθετό μου.
15 Μὴ ἐπιλήσεται [44] γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, [45] ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ [46] ταῦτα ἐπιλάθοιτο γυνὴ, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ
16 ἐπιλήσομαί σου, εἶπε κύριος. Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου [47] ἐζωγράφηκά σου τὰ τείχη,
17 καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διαπαντός, Καὶ ταχὺ [48] οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθῃρέθης, καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε [49] ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ.
18 Ἆρον κύκλῳ [50] τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἦλθοσαν πρός σέ.

---

50 *Alex.* τοῖς ἀσεβέσιν, λέγει κύριος.
Cap. 49. 1 *Comp.* Ἀκούσατε νῆσοι. 2 P. τὸ δὲ διὰ χρόνου πολλοῦ, μακρόθεν ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. οὕτω γ' οὖν Σύμ. καὶ ἀκροᾶσθε (al. ἀκροάσασθε) ἔθνη μακρόθεν, ἡρμήνευσεν. 3 M. *Ald.* & *C.* ὡσεί. 4 *C.* μου. 5 *Alex.* ἐσκέπασέν με. & *Euseb.* l. 11. Euang demonst. leg. ἐσκέπασέ με. 6 *Alex.* & *C.* δοξασθήσομαι. 7 *Alex.* καὶ εἰς. 8 *Alex.* οὐθέν. 9 *Alex.* κυρίου. *C.* κύριον. 10 *Alex.* οὕτως. 11 *Alex.* καὶ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτόν. *S.* & *Th.* καὶ Ἰσραὴλ οὐ συναχθήσεται. *Aq.* καὶ Ἰσραὴλ αὐτῷ συναχθήσεται. 12 *Alex.* μου ἰσχύς. *C.* ἰσχύς μου. 13 *C.* εἶπε, Μέγα. 14 *C.* κληθῆναι παῖδα. 15 P. ἢ δοῦλόν μου, κατὰ τοὺς λοιπούς. 16 *Alex.* τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν. 17 *Theodor.* τὴν διαθήκην, συνθήκην οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν. 18 P. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ οὕτως ἐξέδωκαν. 19 *Theodor.* τὸν φαυλίζοντα, ἐξουθενημένον οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν. & in fine versus pro, καὶ ἐξελεξάμην σε, *S.* vertit, ὃς ἐξελέξατό σε. quam lectionem secutus est *Hier.* 20 *C.* ὁ δοῦλος. *Cyrill.* leg. τὸν δοῦλον. quæ lectio ab *Hier. Th.* tribuitur, qui pro τῶν ἐθνῶν etiam hab. τοῦ ἔθνους. 21 δεκτῷ *C.* deest. 22 *Alex.* καὶ ἔδωκά σε. 23 P. ἢ κατὰ Σύμ. ἀνεγεῖραι τὴν γῆν, καὶ κληροδοτῆσαι κληροδοσίας ἠφανισμένας. 24 καὶ *C.* deest. 25 *Alex.* κληρονομίαν ἐρήμου. 26 M * οἱ Γ. ἠφανισμένας. 27 *Alex.* καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. 28 M ÷ Θ. Σ. διψήσουσιν. Α. ὁμοίως τε O. διψάσουσιν. 29 *Alex.* οὐδὲ μή. 30 *Alex.* ἀλλά. 31 *C.* ὃς ἐλεεῖ. 32 *C.* αὐτοὺς, καί. 33 *Alex.* ἔρχονται. 34 *Alex.* καὶ οὗτοι ἀπὸ θαλάσσης. M. καὶ ἀπὸ θαλάσσης. 35 *Alex.* ἐγ γῆς. 36 M. εὐφράνθητε. 37 M ÷ Ἀ. ἀγαλλιῶ γῆ. Θ. Σ. εὐφραίνου γῆ. 38 *C.* ῥηξάτω. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὁ Σύμ. ἱλαρευθήσεται ὄρη ἐπὶ πᾶσιν. ὁ δὲ Ἀκ. κελαδήσατε ὄρη αἴνεσιν, ἔλεξαν. 39 *Ald.* εὐφροσύνην, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. 40 M. ἠλέησεν θεός. 41 δὲ *C.* deest. 42 *Ald.* *C.* καὶ ὁ κύριος. 43 *Alex.* ὁ θεός. 44 *Alex.* μήτηρ. 45 *Alex.* τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. M ÷ Θ. τοῦ μὴ οἰκτεῖραι. Σ. ὥστε μὴ οἰκτειρῆσαι. 46 *Alex.* ἐπιλάθοιτο ταῦτα. 47 *Alex.* ἐζογράφηκά. M. ἐζωγράφησα. P. ὁ δὲ Σύμ. ἀντὶ τοῦ, ἐζωγράφησα, ἐστήριξά σε, φησίν. ὁ δὲ Ἀκ. Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν ταρσῶν ἠκρίβωσά σε. ὁ δὲ Θεοδ. διεχάραξά σε. 48 *C.* ᾠκοδομήθης. 49 *Alex.* * ἐξοῦ ἐξελεύσονται, leg. ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται, ut hab. *C.* 50 *C.* σου τούς.

Ζῶ ἐγὼ,

Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι πάντας αὐτοὺς [51] ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον

19 [52] νύμφη. Ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ [53] κατεφθαρμένα [54] καὶ πεπτωκότα, [55] ὅτι νῦν στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν [56] κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ [57] καταπίνοντές σε.

20 Ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοί σου, οὓς [58] ἀπολώλεκας, Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι

21 τόπον ἵνα κατοικήσω. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ [59] χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦ-

22 σαν; Οὕτως λέγει [60] κύριος κύριος, Ἰδοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς τὰς νήσους ἀρῶ [61] σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσι τοὺς υἱούς σου [62] ἐν κόλπῳ, τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ᾽

23 ὤμων ἀροῦσι. Καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοί σου, [63] αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοί σου· ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί [64] σε, καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσι, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ [65] κύριος, [66] καὶ οὐκ [67] αἰσχυνθήσονται οἱ

24 [68] ὑπομένοντές με. [69] Μὴ λήψεταί τις παρὰ γίγαντος σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύ-

25 σῃ τις [70] ἀδίκως, [71] σωθήσεται; [72] Ὅτι [73] οὕτω λέγει κύριος, [74] Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς [75] σου ῥύσομαι.

26 Καὶ φάγονται οἱ [76] θλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν, καὶ μεθυσθήσονται· [77] καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα σάρξ, ὅτι ἐγὼ [78] κύριος ὁ ῥυσάμενός σε, καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος Ἰακώβ.

Κεφ. ν΄. 50.

1 Οὕτως λέγει κύριος, [1] Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα [2] αὐτήν; ἢ τίνι [3] ὑποχρέῳ πέπρακα ὑμᾶς; ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν.

2 [4] Τί ὅτι ἦλθον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα, καὶ [5] οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χείρ μου τοῦ ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσθαι; ἰδοὺ [6] τῷ ἐλεγμῷ μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θήσω ποταμοὺς ἐρήμους, καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθα-

3 νοῦνται ἐν [7] δίψει. [8] Ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ [9] ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.

4 [10] Κύριος κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν [11] παιδείας, [12] τοῦ γνῶναι [13] ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον. [14] ἔθηκέ [15] μοι πρωΐ, προσέθηκέ μοι ὠτίον ἀ-

5 κούειν, Καὶ ἡ παιδεία [16] κυρίου κυρίου ἀνοίγει [17] μου τὰ ὦτα· ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, [18] οὐδὲ ἀν-

6 τιλέγω. Τὸν νῶτόν μου [19] ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης

7 ἐμπτυσμάτων, Καὶ [20] κύριος κύριος βοηθός [21] μοι ἐγενήθη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς στερεὰν πέ-

8 τραν, καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, Ὅτι ἐγγίζει ὁ [22] δικαιώσας με. τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός

---

51 *Alex.* ἐνδύσῃ καὶ περιθήσῃ. 52 *Alex.* νύμφης. 53 *Alex.* M. & *C.* διεφθαρμένα. 54 *Alex.* καὶ τὰ πεπτωκότα. M. τὰ καταπεπτωκότα. 55 *Alex.* & M. νῦν στενοχωρήσει. 56 *Alex.* ἀπὸ τῶν ἐνοικούντων. 57 *C.* καταπίνοντες. Ἐροῦσι. 58 *Alex.* ἀπώλεκας. M. & *C.* ἀπώλεσας. 59 *Ald.* *C.* χήρα, πάροικος καὶ ἐγκεκλεισμένη, τούτους. sed illa, πάροικος &c. nec leg. *Hier.* nec *Cyrill.* & apud *Procop.* sub asterisco *Th.* attribuuntur. 60 *Alex.* κύριος, Ἰδού. 61 *Alex.* σύνσημόν. 62 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν κόλπῳ, ἐν ἀγκάλαις, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 63 *Alex.* αἱ δὲ ἄρχουσαι τροφοί σου. *S.* καὶ ἄρχουσαι αὐτῶν γαλουχήσουσι. 64 *Alex.* σοι. 65 M. & *Ald.* κύριος ὁ θεός, καί. 66 M ÷ Σ. καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ προσδοκῶντές με. Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο. 67 *Alex.* αἰσχυνθήσῃ. Μὴ λήμψεται. 68 *C.* ὑπομένοντες αὐτόν. Μή. 69 M. ÷ Μὴ ληφθήσεται παρὰ δυνατοῦ λῆψις ἢ αἰχμαλωσία δικαίου διασωθήσεται. Ἀ. Θ. καὶ Ο. αἰχμαλωτίζων δίκαιον περισωθήσεται. 70 *Eufeb.* ἀντὶ τοῦ ἀδίκως, ἡ Ἑβρ. λέξις, δικαίως, περιέχει. 71 *Ald.* σωθήσονται. 72 Ὅτι *Alex.* deest & M. tantum habet in margine * οἱ Γ. Ὅτι. 73 *Alex.* Οὕτως. 74 M. *Ald.* Ὅτι ἐάν. 75 M. *C.* μου. 76 *Alex.* θλίβοντες. 77 καὶ αἰσθανθήσεται *Ald.* desunt. 78 *Alex.* ὁ ῥυσάμενος.

Cap. 50. 1. *Ald.* *C.* Ποῖον τοῦτο β. sic etiam M. cum — Σ. Ποῖον τὸ βιβλίον. Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο. Ποῖον τοῦτο βιβλίον. 2 *Ald.* αὐτῇ. 3 *Ald.* *C.* ὑποχρέῳ τῶν πρασσόντων με ᾧ (deest *C.*) πέπρακα ὑμᾶς αὐτῷ; ἰδού. atque apud *Procop.* τῶν πρασσόντων με, ᾧ, sub asterisco *Th.* adscribuntur. itidem αὐτῷ. quæ nec *Cyrill.* leg. nec *Eufeb.* evang. demonstr. l. 2. in *nonnullis* præterea *ll.* legitur, τίνι ὑποχρέως ἄν, πέπρακα ὑμᾶς. 4 *Ald.* Ἐν σαρκὶ διότι ἦλθον. *C.* M ÷ οἱ Ο. Διότι ἦλθον. Ἀ. Σ. ὁμοίως τοῖς Ο. Θ. Τί ὅτι ἦλθον. 5 *Ms.* *Alex.* οὐχ ὑπήκουσεν. 6 *Alex.* M. τῇ ἀπειλῇ μου. P. ὁ γὰρ Σύμ. ἐξέδωκεν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐπιτιμήσει μου ἐξήρανα θάλασσαν, ἐποίησα ποταμοὺς ἔρημον. 7 *C.* δίψῃ. 8 *Alex.* Καὶ ἐνδύσω. 9 *Alex.* θήσω ὡς σάκκον. 10 *Alex.* Κύριος δίδωσιν. 11 *Alex.* σοφίας, τοῦ. 12 M ÷ Ἀ. τοῦ γνῶναι τοῦ ὑποστηρίσαι. Σ. τοῦ γνῶναι ὁμιλίαν. 13 *Alex.* ἐν καιρῷ ἡνίκα δεῖ. 14 P. ὁ δὲ Σύμ. ἔθηκέ μοι πρωῒ γνῶσιν, φησίν. ὁ δὲ Ἀκ. ἐν πρωῒ ἐξεγερεῖ μοι ὠτίον τοῦ ἀκούειν. Sic etiam M. leg. τοῦ ἀκούειν. 15 *Alex.* μοι τὸ πρωΐ. *Ald.* *C.* μοι (*Ald.* με) πρωῒ πρωΐ. 16 *Alex.* M. *Ald.* *C.* κυρίου ἀνοίγει. 17 *Alex.* τὰ ὦτά μου. 18 *C.* οὐκ. 19 *Alex.* & *C.* δέδωκα. 20 *Alex.* κύριος βοηθός. 21 *Alex.* & *C.* μου. 22 *C.* δικαιῶν.

9 μοι; ἐγγισάτω μοι. Ἰδοὺ [23] κύριος κύριος [24] βοηθήσει μοι· [25] τίς κακώσει με; ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ [26] σὴς καταφάγεται [27] ὑμᾶς. 10 Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; [28] ὑπακουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. οἱ πορευόμενοι ἐν [29] σκότει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποίθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ θεῷ.
11 Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε, καὶ κατισχύετε φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν, καὶ τῇ φλογὶ ᾗ ἐξεκαύσατε. δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, [30] ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

Κεφ. να΄. 51.

1 Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον, καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον, ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν, [1] ἣν ἐλατομήσατε, [2] καὶ εἰς τὸν βόθυνον τοῦ λάκκου, ὃν ὠρύξατε. 2 Ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάῤῥαν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἷς ἦν, καὶ ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ [3] εὐλόγησα αὐτὸν, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν. 3 Καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω Σιὼν, καὶ παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς[4], καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδεισον, καὶ τὰ πρὸς [5] δυσμὰς αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως. 4 Ἀκούσατέ μου, [6] ἀκούσατέ μου λαός μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς μὲ ἐνωτίσασθε, ὅτι νόμος παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἐθνῶν. 5 Ἐγγίζει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται [7] ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου [8] ἔθνη ἐλπιοῦσιν· [9] ἐμὲ νῆσοι [10] ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου 6 [11] ἐλπιοῦσιν. Ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κάτω· ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη, [12] ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες [13] ὥσπερ ταῦτα ἀποθανοῦνται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. 7 Ἀκούσατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν, [14] λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ [15] ὑμῶν· μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσθε.
8 [16] Ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ [17] ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σητός· ἡ δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γενεῶν. 9 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου [18] Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ βραχίονός σου, ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ [19] αἰῶνος. 10 Οὐ σὺ εἶ ἡ ἐρημοῦσα θάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πλῆθος; ἡ θεῖσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν διαβάσεως ῥυομένοις
11 Καὶ λελυτρωμένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται, καὶ ἥξουσιν εἰς Σιὼν μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ [20] κεφαλῆς γὰρ αὐτῶν [21] αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς· ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.
12 Ἐγώ εἰμι, ἐγώ [22] εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γνῶθι [23] τίς οὖσα [24] ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ, καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἳ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν.
13 Καὶ [25] ἐπελάθου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ [26] ἐφοβοῦ ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε. ὃν τρόπον [27] γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ [28] ἆραί σε, καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς 14 τοῦ θλίβοντός σε; Ἐν γὰρ τῷ σώζεσθαί σε

---

23 *Alex.* M. *Ald.* *C.* κύριος semel. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* βοηθεῖ. & M ÷ βοηθεῖ. in margine vero, οἱ Ο. βοηθήσει. Σ. Ἀ. Θ. βοηθεῖ. 25 *C.* καί. 26 *Alex.* *Ald.* *C.* ὡς σής. sic etiam M. & cum ÷ Σ. εὐρὼς καταφάγεται. Θ. ὅμως τοῖς Ο. P. ἢ εὐρώς, κατὰ Σύμ. ἢ βρωτὴρ, ὡς Ἀκ. al. ἰός. al. σκώληξ. 27 *C.* ὑμᾶς. ὑπακουσάτω. 28 *Alex.* ἀκουσάτω. 29 *Alex.* σκότει, οὐκ. 30 P. ἢ ἐν ὀδύνῃ, κατὰ Σύμ. ἢ κατὰ τὸν Ἀκ. εἰς διαπόνησιν.

Cap. 51. 1 M ÷ Θ. ἐξ ἧς ἐλατομήθητε, καὶ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ λάκκου ὅθεν ἐξεκόπητε. Ἀ. Σ. ὅμως τὰ τούτων ἐχόμενα. 2 P. ἀντὶ τοῦ, καὶ εἰς τὸν βόθυνον, ὁ Σύμ εἰς τὴν τρυμαλιάν· ὁ δὲ Ἀκ. πρὸς ἐκκοπὴν, ἐκδεδώκασιν. 3 *Ms.* *Alex.* ηὐλόγησα. 4 *Alex.* ὡς παράδεισον κυρίου· εὐφροσύνην. 5 *Ald.* *C.* δυσμαῖς. 6 *Alex.* M. ἀκούσατε λαός μου. *Th.* γένος μου. *S.* ἔθνος μου. 7 *Alex.* τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς. 8 ἔθνη *C.* deest. 9 ἐμὲ usque ad finem versus *C.* desunt. 10 *Ald.* ὑπομένουσι. 11 post ἐλπιοῦσιν *Ald.* iterum repetit, ἐμὲ νῆσοι ὑπομένουσι. 12 *Alex.* καὶ ἡ γῆ. paulo ante pro ἐστερεώθη *Aq.* vertit, μετωθήσεται. *S*, ἁλώσονται.

13 *Alex.* τὴν γῆν ὥσπερ. M. αὐτὴν τὴν γῆν ὥσπερ. 14 *Alex.* & M. λαός μου οὗ. 15 *C.* αὐτῶν. 16 *Alex.* M. Ὥσπερ. 17 *Alex.* ὥσπερ. 18 *Euseb.* ἡ προσθήκη τοῦ, Ἱερουσαλὴμ, οὔτε ἐν τῇ Ἑβρ. ἀναγνώσει, οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται. ἀλλὰ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν· Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἔνδυσαι κράτος βραχίων κυρίου. 19 in *Ald.* *C.* post αἰῶνος hæc seqq. οὐ σὺ εἶ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαῤῥήξασα δράκοντα, quæ apud *Procop.* tribuuntur *Th.* cum asterisco. nec ea *Cyrill.* hab. in *quibusdam* vero *ll.* pro διαῤῥήξασα, est διαλύσασα. in *nonnull.* autem, οὐ σὺ εἶ ἡ κατακόψασα ἀλαζονείαν, καταστρώσασα δράκοντα. 20 *Alex.* γὰρ τῆς κεφαλῆς. 21 *Alex.* ἀγαλλίαμα καὶ αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη. 22 *Ald.* *C.* εἰμι αὐτὸς ὁ. M. etiam post εἰμι * hab. Π. αὐτός. 23 *Alex.* M τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης. & M. ad vocem τίνα, ÷ Ἀ. τίς σύ. Σ. τίς εἶ. οἱ Ο. τίς οὖσα. Θ. ὅμως τοῖς Ο. 24 *C.* ἵνα φοβηθῇς. 25 M. ἀπελάθου. 26 M. *Ald.* *C.* φοβοῦ. 27 γὰρ *C.* deest. 28 *Alex.* ἆρίσαι.

15 οὐ στήσεται, οὐδὲ [29] χρονιεῖ. Ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου, ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν, καὶ ἠχῶν τὰ κύματα αὐτῆς· [30] Κύριος σαβαὼθ [31] ὄνομά μοι. 16 Θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν [32] σκιὰν τῆς χειρός μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν· [33] καὶ ἐρεῖ Σιὼν, [34] Λαός μου εἶ σύ. 17 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηθι Ἱερουσαλὴμ, ἡ πιοῦσα [35] ἐκ χειρὸς κυρίου [36] τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ [37] ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας, 18 Καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρός σου, οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν 19 υἱῶν σου ὧν ὕψωσας. [38] Διὸ ταῦτα [39] ἀντικείμενά σοι, τίς [40] συλλυπηθήσεταί σοι; πτῶμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα, 20 τίς [41] παρακαλέσει σε; Οἱ υἱοί [42] σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρου [43] πάσης ἐξόδου [44] ὡς σευτλίον ἡμίεφθον, οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου, ἐκλελυμένοι [45] διὰ κυρίου 21 τοῦ θεοῦ. [46] Διὰ τοῦτο ἄκουε ταπεινωμένη, 22 καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου. [47] Οὕτω λέγει κύριος ὁ [48] θεὸς [49] ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ, Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρός σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ [50] μου, καὶ οὐ προσθήσῃ [51] ἔτι πιεῖν αὐτό· 23 Καὶ [52] δώσω αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας [53] τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, οἳ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου, Κύψον, ἵνα παρελθωμεν· καὶ ἔθηκας ἴσα τῇ γῇ [54] τὰ μέσα σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις.

Κεφ. νβʹ. 52.

1 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου Σιὼν, ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου Σιὼν, [1] καὶ σὺ ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου Ἱερουσαλὴμ πόλις [2] ἡ ἁγία, οὐκέτι [3] προστεθήσεται διελθεῖν διὰ σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος. 2 Ἐκτίναξαι τὸν χοῦν, καὶ ἀνάστηθι, κάθισον Ἱερουσαλὴμ, [4] ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ 3 αἰχμάλωτος θυγάτηρ Σιών. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Δωρεὰν ἐπράθητε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου 4 λυτρωθήσεσθε. [5] Οὕτως λέγει [6] κύριος, Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρότερον παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βίᾳ ἤχθησαν. 5 [7] Καὶ νῦν τί [8] ἐστε ὧδε; τάδε λέγει κύριος, Ὅτι ἐλήφθη ὁ λαός μου δωρεὰν, θαυμάζετε [9] καὶ ὀλολύζετε. τάδε λέγει κύριος, Δι' ὑμᾶς [10] διαπαντὸς [11] τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι. 6 Διὰ τοῦτο γνώσεται ὁ λαός μου [12] τὸ ὄνομά μου [13] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ 7 λαλῶν, πάρειμι [14] Ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες [15] εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς [16] εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ, ὅτι ἀκουστὴν [17] ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου, λέγων, 8 Σιὼν βασιλεύσει [18] σου ὁ θεός. [19] Ὅτι [20] φωνὴ [21] τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ

---

29 C. χρονιεῖ, καὶ οὐ θανατώσει εἰς διαφθορὰν, καὶ οὐ μὴ ὑστερήσῃ ὁ ἄρτος αὐτοῦ, Ὅτι. sed illa, καὶ οὐ θανατώσει &c. *Cyrill.* non hab. & *Hier.* testatur, de *Th.* editione ex *Hebr.* esse addita, itemque apud *Procop.* sub *Th.* nomine adscripta margini, signata sunt asterisco. 30 C. Κύριος κύριος. 31 ὄνομά μοι *Ald.* desunt. 32 *Alex.* δεξιάν μου σκεπάσω. 33 M ÷ Ἀ. καὶ τοῦ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, Λαός μου. Σ. καὶ εἰς τὸ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, Λαός μου εἶ. 34 *Ald.* Κύριος εἶ σύ. 35 *Alex.* τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ ἐκ χειρὸς κυρίου. 36 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκε, τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, τὸν κρατῆρα τοῦ σπαραγμοῦ, καὶ ἐξετρύγησε, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ παρηγορῶν αὐτήν. 37 *Alex.* ἔπιες. 38 *Alex.* Δύο ταῦτα. 39 C. ἀντικείμενα, τίς. 40 *Alex.* σοι συλλυπηθήσεται. M. & *Ald.* λυπηθήσεταί σοι. 41 *Alex.* σε παρακαλέσει. 42 *Alex.* σοι. 43 C. πασῶν ἐξόδων. 44 C. ὡς σεύτλον M ÷ Ἀ. Σ. Θ ὡς ὄρυξ. *Euseb.* οἱ λοιποὶ, ὡς ὄρυξ ἠμφιβληστρευμένος, ἢ συνειλημμένος. ὄρνεον δέ ἐστιν ὄρυξ, οὕτω καλούμενον. P. ad cap. 52. κατὰ δὲ Σύμ. οἱ υἱοί σου ἀπορρύθησαν ἀγόμενοι ἐπ' ἀρχῆς πάντων ἀμφιβλήστρων ὡς ὄρυξ. pro ἡμίεφθον, M ÷ ἠμφιβληστρευμένος. Σ. ἐν ἀμφιβλήστρῳ. Θ. συνειλημμένος. 45 *Ald.* διὰ θυμοῦ κυρίου. C. ἀπὸ κυρίου. 46 M * Θ. Σ. Τοῦτο. 47 *Alex.* Οὕτως. 48 M. C. θεὸς ὁ θεός. 49 P. ad cap. 52. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ, Σύμ. ὑπερμαχήσει, φησὶ, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 50 *Alex.* καὶ οὐ. 51 C. πιεῖν αὐτὸ ἔτι· Καί. 52 *Alex.* & M. ἐμβαλῶ. 53 P. ad cap. 52. κατὰ Σύμ. τῶν ἀποικισάντων σε. 54 *Alex.* τὰ μετάφρενά σου. sic etiam M. & cum ÷ Ἀ. σῶμά σου. Σ. τὸν νῶτόν σου. Θ. ὅμως τι Ο, τὰ μέσα σου.

Cap. 52. 1 *Ms. Alex.* καὶ ἔνδυσαι. 2 *Alex.* ἁγία. 3 M. *Ald.* C. προσθήσεται. 4 M ÷ ἔκλυσαι. Ἀ περίλυσαι. Σ. ἀπόλυσαι Θ. διάλυσον. 5 M. *Ald.* C. Ὅτι οὕτως. 6 *Ald.* C. κύριος, κύριος ὁ θεός. sic etiam M. & cum * οἱ Γ. θεός σου. 7 M ÷ Ἀ. Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, φησί. Θ. Σ. Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, λέγει κύριος. 8 *Alex.* ὧδε ἔσται. *Ald.* C. ἔσται ὧδε. 9 P. ὁ μὲν Σύμ. οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτοῦ, φησὶν, ὀλολύζουσιν. καὶ Ἀκ. ἐξουσιάζοντες. ὁ δὲ Θεοδ. ἄρχοντες. 10 P. ὁ Σύμ. φησίν· ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται. 11 P. κατὰ τοὺς λοιποὺς, οὐ πρόσκειται τὸ, τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται, τὸ ἐν τοῖς ἔθνεσι· prout apud *Sym.* habet hic nota proxime præced. 12 M. τὸν κύριον. 13 *Ald.* C. διὰ τοῦτο ἐν τῇ. M. * οἱ Γ. διὰ τοῦτο. 14 M ÷ Ἀ. Τί ὡραιώθησαν ἐπὶ τὰ ὄρη πόδες εὐαγγελιζομένου ἀγαθὸν, ἀκουτίζοντος σωτηρίαν. Σ. Τί εὐπρεπίζεις. Θ. Ὡς εὐπρεπεῖς. *Sym.* autem apud P. Τί εὐπρεπεῖς ἐπὶ τῶν ὀρέων πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν, ποιοῦντος εἰρήνην, εὐαγγελιζομένου ἀγαθὰ, ἀκουστὴν ποιοῦντος σωτηρίαν. 15 *Ald.* εὐαγγελιζομένων. C. εὐαγγελιζόμενοι. 16 C. εὐαγγελιζομένου. 17 sic *Hier.* & *Cyrill.* sed *Ald.* ποιήσει. 18 C. ὁ θεός σου. 19 Ὅτι C. deest. 20 *Th.* φωνὴ τῶν σκοπῶν σου, ἐπῆρε φωνὴν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαλλιάσονται, ὅτι ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄψονται. 21 M ÷ Ἀ. σκοπευτῶν σου. Θ. Σ. τῶν σκοπῶν σου.

φωνῇ[22] ἅμα [23] εὐφρανθήσονται· ὅτι [24] ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν [25] ἐλεήσῃ κύριος τὴν Σιών. 9 [26] Ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἠλέησε κύριος αὐτήν, 10 καὶ ἐρρύσατο Ἱερουσαλήμ. [27] Καὶ [28] ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα [29] τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄψονται πάντα [30] ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ [31] θεοῦ 11 ἡμῶν. Ἀπόστητε, ἀπόστητε, ἐξέλθατε ἐκεῖθεν, καὶ ἀκαθάρτου μὴ [32] ἅψησθε, ἐξέλθετε ἐκ μέσου [33] αὐτῆς, ἀφορίσθητε οἱ φέροντες 12 τὰ σκεύη κυρίου. Ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ [34] πορεύσεσθε· [35] προπορεύσεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος, [36] καὶ ὁ 13 ἐπισυνάγων ὑμᾶς [37] θεὸς Ἰσραήλ. Ἰδοὺ [38] συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται, καὶ 14 δοξασθήσεται [39] σφόδρα. [40] Ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει [41] ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου, καὶ ἡ [42] δόξα σου 15 [43] ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. Οὕτω θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ [44] συνέξουσι βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ [45] αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι.

Κεφ. νγ΄. 53.

1 Κύριε τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου [1] τίνι ἀπεκαλύφθη; 2 [2] Ἀνηγγείλαμεν [3] ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ. [4] οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶ- 3 δος οὐδὲ κάλλος. Ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον, [5] καὶ ἐκλεῖπον παρὰ [6] τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὤν, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι [7] ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη, καὶ [8] οὐκ ἐλογίσθη. 4 [9] Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα [10] αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ, καὶ ἐν [11] πληγῇ, καὶ ἐν κα- 5 κώσει. [12] Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς [13] ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ [14] μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, [15] παιδεία εἰρήνης [16] ἡμῶν ἐπ᾽ αὐτόν, τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰά- 6 θημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν· ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. 7 Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ [17] ἀνοίγει τὸ [18] στόμα αὐτοῦ. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν [19] ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς [20] ἐναντίον τοῦ [21] κείροντος ἄφωνος, οὕτως οὐκ [22] ἀνοίγει [23] τὸ στόμα. 8 Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι [24] αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ

---

22 *Sym.* apud P. ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰνέσουσιν, ὀφθαλμοφανῶς γὰρ ὄψονται ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν Σιών. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὀφθαλμοφανῶς, οἱ λοιποί φασιν, ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμῷ ὄψονται. 23 *C.* εὐφρανθήσεται. 24 *Ald.* ὀφθαλμός. 25 *Alex.* ἐλεήσει. 26 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Ῥηξάτω &c. ὁ Σύμ. Ἱλαρύνθητε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὁμοῦ τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, φησί. 27 Καὶ *C.* deest. 28 M ÷ Θ. Σ. ἀπεκάλυψεν. 29 *Alex.* αὐτοῦ τὸν ἅγιον. 30 *Alex.* M. τὰ ἄκρα. 31 *Alex.* θεοῦ. Ἀπόστητε. 32 *Alex.* ἅπτεσθαι, ἐξέλθατε. *C.* ἅπτεσθε, ἐξέλθετε. 33 *C.* αὐτοῦ. 34 M ÷ Σ. ἀπελεύσεσθαι. Ἀ. Θ. ὅμως τε Ο. 35 *Alex.* πορεύσεται. 36 M. *Ald.* ὁ καὶ ἐπισυνάγων. *C.* καὶ ἐπισυνάγων. 37 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 38 P. ἀντὶ τοῦ, συνήσει ὁ παῖς μου, Ἀκ. ἐξέδωκεν ἐπιστημονισθήσεται δοῦλός μου. καὶ ὁ Σύμ. δοῦλός μου. 39 *Ald.* *C.* M * οἱ Γ. καὶ μετεωρισθήσεται σφόδρα. 40 P. ἡ κατὰ Θεοδ. ὃν τρόπον ἐθαύμασαν. 41 *Alex.* ἀπὸ ἀνθρώπων. 42 *Ald.* δεξιά. 43 *Alex.* ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Οὕτως. 44 *Alex.* * συνάξουσι. 45 *C.* αὐτῶν.

Cap. 53. 1 M * Ἀ. Θ. ἐπὶ τίνι. 2 P. ὁ Σύμ. Ἀνέβη ὡς κάλλος ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς διψώσης. *Aq.* Καὶ ἀναφυήσεται ὡς τιθιζόμενον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς ἀβάτου. *Th.* καὶ ἀναβήσεται ὡς θηλάζων ἐνώπιον αὐτοῦ. 3 ita leg. *Just.* in dial. cum Tryph. & in defens. Christianorum ad Imperat. Antonin. & Tert. l. 3. advers. Marcion. *Ms.* *Alex.* ἐναντίον αὐτοῦ ὡς παιδίον. in *quibusdam ll.* legitur, παιδίον. *Theodor. Heracl.* Οἱ γὰρ ἡμέτεροι λόγοι πρὸς αὐτὸν γινόμενοι ὡσπερεὶ παιδίου εἰσὶ λεξ. *Cyrill.* ὡς ἀγρὸς εὐανθὴς καὶ καρποφόρος. 4 P. διὸ Σύμ. φησίν· οὐκ εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ ἀξίωμα, ἵνα εἴδωμεν αὐτό· οὐδὲ θεωρία, ἵνα ἐπιθυμήσωμεν αὐτόν· ἐξουδενούμενος, καὶ ἐλάχιστος ἀνδρῶν. Ἀνὴρ ἐπίπονος, καὶ γνωστὸς νόσῳ, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, οὐ μὴν μεμαλακισμένος. 5 *Alex.* ἐκλεῖπον παρὰ πάντας ἀνθρώπους. 6 M. *Ald.* πάντας τοὺς. 7 P. κατὰ τὸν Ἀκ. ὡς ἀποκεκρυμμένον πρόσωπον αὐτοῦ. 8 P. κατὰ δὲ Θεοδ. τὸ, οὐκ ἐλογίσθη, οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν, κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἐξουδενούμενος· διὸ οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. 9 P. Σύμ. δέ φησιν· Ὄντως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ τοὺς πόνους ὑπέμεινεν. ἡμεῖς δὲ ἐλογισάμεθα αὐτὸν ἐν ἀφῇ ὄντα, πεπληγότα ὑπὸ θεοῦ, καὶ τεταπεινωμένον. ᾧ συμφώνως ἐξεδώκασιν οἱ λοιποί. 10 *C.* εἶναι αὐτὸν ἐν. ceterum pro ἐν πόνῳ ὄντα, vertit *Aq.* ἡφημένον. *Th.* μεμαστιγωμένον. 11 ita leg. *Hier.* & *Cyril.* & ita est apud *Cypr.* & *Just. Mart.* sed in *Ald.* *C.* πληγῇ ὑπὸ θεοῦ, καί. apud *Procop.* illud ὑπὸ θεοῦ sub asterisco *Aq.* & *Th.* tribuitur. 12 *Euseb.* τοῦτο γοῦν καὶ συνετρίβη, καὶ ἐβεβηλώθη, κατὰ τὸν Ἀκύλ. 13 *Alex.* ἀνομίας. 14 *Alex.* ἐμαλακίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. pro μεμαλάκισται *Aq.* vertit, συνετρίβη. 15 P. διὸ Σύμ. φησί· κύριος δὲ καταντῆσαι ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν. 16 *Ald.* *C.* ἡμῖν. 17 *C.* ἤνοιξεν. 18 *Alex.* στόμα ὡς πρόβατον. 19 *S.* προσηνέχθη, καὶ αὐτὸς ὑπήκουσε. 20 *C* ἔμπροσθεν. 21 *Alex.* κείραντος αὐτόν. 22 *C.* ἤνοιξε. 23 *Alex.* M. *Ald.* *C.* τὸ στόμα αὐτοῦ. 24 ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν· ἀπετμήθη γὰρ ἐκ γῆς ζώντων, καὶ διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ λαοῦ μου πληγὴ αὐτοῖς. ὁ δὲ Θεοδ. ὅτι ἀπετμήθη ἀπὸ γῆς ζώντων, ἀπὸ ἀθεσίας τοῦ λαοῦ μου ἥψατο αὐτῶν.

9 μου ἤχθη εἰς θάνατον. Καὶ [25] δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, [26] οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·

10 Καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν [27] τῆς πληγῆς. ἐὰν [28] δῶτε περὶ ἁμαρτίας, [29] ἡ ψυχὴ [30] ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον. [31] καὶ βούλεται [32] κύριος

11 Ἀφελεῖν [33] ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς, [34] καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, [35] καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει.

12 Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς [36] ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.

Κεφ. νδ'. 54.

1 Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, [1] ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς [2] ἐρήμου, μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶπε γὰρ κύριος,

2 Πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου, καὶ [3] τῶν αὐλαιῶν σου, πῆξον, μὴ φείσῃ, μάκρυνον τὰ σχοινίσματά [4] σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον,

3 Ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ [5] τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον. καὶ τὸ σπέρμα σου ἔθνη κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἠρημωμένας [6] κατοικιεῖς.

4 Μὴ φοβοῦ, ὅτι κατῃσχύνθης, μηδὲ ἐντραπῇς, ὅτι ὠνειδίσθης, ὅτι αἰσχύνην αἰώνιον ἐπιλήσῃ, καὶ ὄνειδος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ [7] μνησθήσῃ ἔτι.

5 Ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, Κύριος σαβαὼθ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, [8] αὐτὸς Θεὸς Ἰσραὴλ, [9] πάσῃ τῇ γῇ κληθήσεται.

6 Οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε [10] ὁ κύριος, [11] οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην, εἶπεν ὁ Θεός [12] σου.

7 Χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ [13] μετ' ἐλέους

8 μεγάλου ἐλεήσω σε. Ἐν θυμῷ μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ [14] ἐλεήσω σε, εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος.

9 [15] Ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτό μοι [16] ἐστί· καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου

10 Τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι, [17] οὐδ' οἱ βουνοί σου μετακινηθήσονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ· [18] εἶπε γὰρ [19] ἵλεώς σοι [20] κύριε,

11 Ταπεινὴ καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης. [21] ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοι ἄνθρακα τὸν λίθον σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον,

12 Καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου [22] ἴασπιν, καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου, καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλεκτούς·

13 Καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ, καὶ [23] ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου.

14 Καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· [24] ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγιεῖ σοι.

15 Ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονταί σοι δι' ἐμοῦ, καὶ [25] παροικήσουσί σοι, καὶ

16 ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. Ἰδοὺ ἐγὼ [26] ἔκτισά σε, οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν [27] ἄνθρακας,

25 *Theodor.* οἱ τρεῖς, δώσει. P. ὁ Σύμ. δώσει τοὺς ἀσεβεῖς, φησί. 26 *Cypr.* neque insidias. Apud *Cyrill.* οὐδὲ δόλος εὑρέθη. *Alex.* οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ. *C.* οὐδὲ δόλος ἐν τῷ. 27 *Alex.* ἀπὸ τῆς πληγῆς. 28 sic leg. *Hier.* sic etiam *Cyril.* sed *Ald.* & al. hab. δῶται, quod etiam *Just. Mart.* habet. 29 *C.* τὴν ψυχήν. 30 *Ald.* ἡμῶν. 31 P. ὁ Σύμ. καὶ θέλημα κυρίου, φησὶν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ εὐοδωθήσεται. 32 ita *Hier.* leg. & *Cyril.* & *Just. Mart.* sed *Ald. C.* κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. & apud *Procop.* illa ἐν χειρὶ αὐτοῦ sub asterisco *tribus interpp.* adscribuntur. 33 *C.* πόνον. 34 M ÷ Α. Θ. ἐμπλησθήσεται ἐν τῇ γνώσει αὐτοῦ. Σ. χορτασθήσεται. 35 P. ἡ κατὰ Σύμ. καὶ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν αὐτὸς ὑπενέγκει. 36 *Alex.* ἁμαρτίας.

Cap. 54. 1 P. Σύμ. μὲν, κελάδει αἴνεσιν, (quod margo Procopii perperam attribuit *Aquilæ.*) ὁ δὲ Ἀκ. ἱλάρυνον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χρεμέτισον. Θ. ῥῆξον εὐφροσύνην καὶ τέρπου· quanquam istud τέρπου sub asterisco ibidem apponitur. 2 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐρήμου, ἠφανισμένης, ἔφησε Σύμ. 3 sic leg. *Cyril.* sic *Hier.* & *Cypr.* ac sic fere *Aug.* epist. 166. sed *Ald. C.* τὰς δέρρεις τῶν αὐλέων (al. αὐλαίων.) sicque est apud *Just. Mart.* & *Procop.* 4 σου *C.* & al. deest hoc & seq. membro. 5 *Ms. Alex.* εἰς τά. 6 *Alex.* κατοικήσεις. 7 *Alex.* μνησθήσῃ. Ὅτι κύριος. 8 *Alex.* Θεὸς αὐτός. 9 *C.* θεὸς πάσης τῆς γῆς. 10 *Alex.* κύριος. 11 *C.* οὐχ. 12 *Ald.* Οὐ χρόνον. 13 *Alex.* μετά. 14 *Alex.* ἠλέησά σε. 15 M ÷ Θ. κατὰ τὰς ἡμέρας Νῶε τοῦτό μοι, ὅτι ὤμοσα μὴ ἐπαγαγεῖν ὕδωρ Νῶε ἐπὶ τὴν γῆν. οὕτως ὤμοσα τοῦ μὴ ὀργισθῆναι ἐπὶ σὲ, καὶ τοῦ μὴ ἐπιτιμῆσαι. Ἐν σοὶ γὰρ τὰ ὄρη σαλευθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐ σαλευθήσεται. P. ὁ δὲ Σύμ. ὅλον οὕτως ἐξέδωκεν· ὡς αἱ ἡμέραι Νῶε τοῦτό μοι. ὡς ὤμοσα μὴ ἐπελθεῖν ὕδωρ Νῶε ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν, οὕτως ὠμοσάμην μὴ ὀργισθῆναί σοι, μηδὲ ἐπιτιμῆσαί σοι. Τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, καὶ οἱ βουνοὶ ταραχθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀποστραφήσεται, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης μου ἀνακληθήσεται, εἶπεν ὁ οἰκτείρων σε κύριος. 16 *C.* ἔσται. 17 *Alex.* οὐδέ. 18 M ÷ εἶπε γὰρ, κύριος ἵλεώς σοι. in margine vero, οἱ Γ. εἶπεν, οἰκτείρει σε κύριος. 19 *Alex.* κύριος ἵλεώς σοι, Ταπεινή. 20 *C.* κύριος. 21 *S.* ἰδοὺ ἐγὼ συντίθημι στιμμίας τοὺς λίθους σου. *Theodor.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ ἐν στίμμι τοὺς λίθους σου. *Aq.* ἰδοὺ κατακλινῶ ἐν στίμμει τοὺς λίθους σου. 22 *S.* καρχηδόνιον, & mox pro κρυστ. *C.* κρυστάλλους. *Ald.* κρυστάλλους λίθους. *S. Th.* λίθους γλυφῆς. *Aq.* λίθους τρηπανισμοῦ, vel τρυπανισμοῦ. 23 *C.* πολλὴ εἰρήνη τοῖς τέκνοις. 24 *Ald.* ἀπέχουσα. 25 *Alex.* ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. 26 *Alex.* κτίζω σε, οὐχ ὡς χαλκεύς. 27 *Ald. C.* ἐν πυρὶ (*Ald.* πυρίᾳ al. πυρείᾳ) ἄνθρακας. sed illud ἐν πυρὶ vel πυρίᾳ non hab. *Cyrill.* & apud *Procop.* ἐν πυρὶ, sub asterisco *tribus interpretib.* adscribitur.

καὶ ἐκφέ-

καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον· ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε,
17 οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι. Πᾶν σκεῦος [28] σκευαστὸν ἐπὶ σὲ, οὐκ [29] εὐοδώσω· [30] καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν, πάντας αὐτοὺς ἡττήσεις, [31] οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς θεραπεύουσι [32] κύριον. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

Κεφ. νε'. 55.

1 [1] Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον, βαδίσαντες ἀγοράσατε, καὶ [2] φάγετε [3] ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς [4] οἶνον καὶ
2 στέαρ. [5] Ἱνατί τιμᾶσθε [6] ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; [7] ἀκούσατέ μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀ-
3 γαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. Προσέχετε τοῖς [8] ὠσὶν ὑμῶν, καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· [9] εἰσακούσατέ μου, καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ [10] ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, [11] τὰ ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά.
4 Ἰδοὺ [12] μαρτύριον [13] ἐν ἔθνεσιν [14] ἔδωκα αὐτὸν, ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα [15] ἔθνεσιν.
5 [16] Ἔθνη ἃ οὐκ [17] οἴδασί σε, [18] ἐπικαλέσονταί σε, καὶ λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε, ἐπὶ σὲ καταφεύξονται, ἕνεκεν [19] κυρίου τοῦ θεοῦ [20] σου
6 τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, [21] ὅτι ἐδόξασέ σε. Ζητήσατε τὸν [22] κύριον, καὶ ἐν τῷ εὑρίσκειν αὐτὸν, [23] ἐπικαλέσασθε. ἡνίκα [24] δ' ἂν ἐγγίζῃ ὑ-
7 μῖν, Ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπιστραφήτω [25] ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, [26] ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.
8 Οὐ γάρ εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν, [27] οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοί μου,
9 λέγει κύριος. Ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν, καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς δια-
10 νοίας μου. Ὡς γὰρ [28] ἂν καταβῇ ὁ ὑετὸς ἢ χιὼν [29] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέκῃ, καὶ [30] ἐκβλαστήσῃ, καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς
11 βρῶσιν, Οὕτως ἔσται τὸ ῥῆμά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ, [31] ἕως ἂν [32] τελεσθῇ ὅσα ἂν ἠθέλησα, καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδούς σου, καὶ τὰ ἐντάλματά μου.
12 Ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε, καὶ ἐν χαρᾷ [33] διδαχθήσεσθε· τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις.
13 Καὶ [34] ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη. καὶ ἔσται [35] κύριος εἰς ὄνομα, καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

Κεφ. νς'. 56.

1 Τάδε λέγει κύριος, Φυλάσσεσθε κρίσιν, [1] καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· [2] ἤγγικε [3] γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ [4] τὸ ἔλεός μου
2 ἀποκαλυφθῆναι. Μακάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ [5] βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ [6] ποι-
3 εῖν [7] ἄδικα. Μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ

---

28 *Alex.* φθαρτὸν, ἐπὶ δὲ σὲ οὐκ εὐδοκήσω· καὶ πᾶσα φωνὴ ἢ ἀναστήσεται. pro σκευαστὸν M ÷ Σ. πεπλασμένον Ἀ. πλασσόμενον. Θ. κεραμέως. 29 *Ald.* C. εὐοδωθήσεται.
30 M ÷ Θ. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἀναστήσεται εἰς τά σου εἰς κρίσιν. 31 P. παρὰ μόνοις δὲ κεῖται τοῖς ἑβδομήκοντα, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. 32 *Alex.* κυρίῳ. *Ald.* κυρίου.

Cap. 55. 1 C. Οὐαὶ οἱ. 2 ita *Hier.* sed in *Mſ. Alex.* πίετε. ſic etiam *Cyrill.* & *Procop.* *Ald.* C. φάγετε, καὶ πορεύεσθε, καὶ ἀγοράσατε quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* ſub nomine *Th.* poſita ſunt in margine, adjuncto aſteriſco.
3 P. Ἀκ. δὲ καὶ Σύμ. ἄνευ ἀλλάγματος οἶνον καὶ γάλα, φασίν. 4 *Alex.* * οἴνου. M * οἱ Γ. οἶνον. 5 P. Σύμ. ἔφησε· Διϊστᾶτε ἀργύριον, οὐχ ὑπὲρ ἄρτων, καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν, οὐχ ὑπὲρ πλησμονῆς. 6 *Ald.* C. ἀργυρίου οὐκ ἐν (*Ald* ἐν οὐκ) ἄρτοις, καί. illa ἐν οὐκ vel οὐκ ἐν ἄρτοις, non ſunt apud *Hier.* & *Cyrill.* & apud *Procop.* margini appoſita ſunt ſub aſteriſco, ſubque *Th.* nomine. 7 M. caret pronomine. in marg. autem * Θ. ἀκοὴν πρός με. P. ἐξέδωκαν οἱ λοιποί· ἀκούσατε ἀκούοντες. 8 *Alex.* ὠτίοις 9 *Alex.* ἐπακούσατε. 10 *Alex.* ἡμῶν 11 P. τὰ δὲ ὅσια Σύμ. ἐλέη, φησί. 12 *Aq.* & *S.* μάρτυρα. 13 ἐν C. deeſt.
14 *Alex.* δίδωκα. 15 *Ald.* C. ἔθνεσιν. Ἰδοὺ ἔθνη. M. etiam ante ἔθνη hab. Ἰδοὺ ſub * τοῖς Γ. adſcript. 16 M ÷ Θ. Σ. ἔθνος ὃ οὐ γνώσῃς. 17 *Alex.* *Ald.* M. ᾔδεισάν σε.
18 *Alex.* ἐπικαλέσωνταί σε. 19 *Alex.* τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἁγίου. 20 C. σου, καὶ τοῦ. 21 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὅτι ἐδόξασέ σε, Σύμ. ὅτι ἐποίησέν σε καύχημα, φησίν. 22 *Alex.* θεὸν, καί. 23 P. τοῦτ' ἔστιν, αἰνεῖτε, καὶ καλέσατε, ὥς φησι Σύμ. 24 *Alex.* ἂν ἐγγίζει. 25 M. C. πρός.
26 *Ald.* C. καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι. ſed illa καὶ πρὸς &c. nec *Hier.* hab. nec *Cyrill.* nec ſunt apud *Cypr.* & *Juſt. Mart.* hunc locum citantes. *Procop.* quidem hab. 27 *Alex.* οὐδέ. 28 *Alex.* ἐὰν καταβῇ ὑετός. 29 *Alex.* ἀπό.
30 *Alex.* βλαστήσει, καὶ δώσει. 31 *Ald.* C. πρός με κενὸν, ἕως. ſed illa, πρός με κενὸν nec *Hier.* leg. nec *Cyrill.* nec *Juſt. Mart.* & apud *Procop.* *Th.* & *S.* adſignantur ſub aſteriſco. 32 *Alex.* & C. συντελεσθῇ ὅσα ἠθέλησα.
33 ſic eſt apud *Cyrill.* & *Procop.* & *Juſt. Mart.* ſed C. ἀχθήσεσθε. in *aliis*, διαχθήσεσθε. idque *Hier.* eſt ſecutus.
34 P. ὁ δὲ Σύμ. φησὶν, ἀντὶ στοιβῆς ἀναβήσεται βραθὺ ἀντὶ δὲ κνίδος ἀναβήσεται μυρσίνη. pro στοιβῆς *Aq.* & *Th.* κονύζης. & * dein pro κονύζης, al. ακαλήφης. 35 in *quibuſdam ll.* eſt, κυρίῳ, quod cum *Hebr.* convenit.

Cap. 56. 1 *Mſ. Alex.* ποιήσατε. 2 *Alex.* ἤγγεισεν. 3 γὰρ C deeſt. 4 P. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, τὴν δικαιοσύνην. 5 C. βεβηλοῦν αὐτά, καί. 6 C. ποιεῖ. 7 *Alex.* ἀδίκημα.

προσκεί-

προσκείμενος πρὸς κύριον, [8] Ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος, Ὅτι [9] ξύλον ἐγώ εἰμι ξηρόν.

4 [10] Τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις, [11] ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά μου, καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω, καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου, 5 Δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐν τῷ τείχει μου [12] τόπον ὀνομαστὸν, [13] κρείττω υἱῶν καὶ θυγατέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς, καὶ οὐκ 6 ἐκλείψει· [14] Καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς προσκειμένοις [15] κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀγαπᾷν τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας· καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάββατά μου μὴ [16] βεβηλοῦν, καὶ ἀντεχομέ7 νους τῆς διαθήκης μου, Εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προσευχῆς μου· τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ [17] τὸ θυσιαστήριόν μου. ὁ γὰρ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνε8 σιν, Εἶπε [18] κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους Ἰσραὴλ, ὅτι συνάξω ἐπ᾽ αὐτὸν συν9 αγωγήν. [19] Πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε, φάγετε, πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.

10 [20] Ἴδετε, ὅτι [21] ἐκτετύφλωνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν [22], [23] κύνες [24] ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, [25] ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυ11 στάξαι. Καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καί εἰσι πονηροὶ οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες [26] ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, [27] ἕκαστος κατὰ τὸ [28] ἑαυτοῦ.

Κεφ. νζ΄. 57.

1 [1] Ἴδετε [2] ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ [3] οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται, καὶ οὐδεὶς [4] καταννοεῖ. ἀπὸ γὰρ προσώπου 2 ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος. Ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ, ἦρται ἐκ τοῦ μέσου.

3 Ὑμεῖς δὲ [5] προσαγάγετε ὧδε υἱοὶ ἄνομοι, 4 σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης. Ἐν τίνι ἐνετρυφήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ τέκνα ἀπωλείας; σπέρ5 μα [6] ἄνομον. [7] Οἱ παρακαλοῦντες [8] εἴδωλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς φάραγξιν ἀναμέσον [9] τῶν 6 πετρῶν; [10] Ἐκείνη σου ἡ μερὶς, οὗτός σου ὁ κλῆρος, κἀκείνοις ἐξέχεας σπονδὰς, [11] καὶ τούτοις ἀνήνεγκας θυσίας. ἐπὶ τούτοις [12] οὖν οὐκ 7 ὀργισθήσομαι; Ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ ἐκεῖ ἀνεβίβασας 8 [13] θυσίας σου, Καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά [14] σου. ᾤου, ὅτι ἐὰν [15] ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖόν τι ἕξεις; [16] ἠ9 γάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, Καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ᾽ αὐτῶν, [17] καὶ πολλοὺς ἐποίησας [18] τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας [19] πρέσβεις [20] ὑπὲρ τὰ ὅριά σου, 10 [21] καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου. Ταῖς πολυοδίαις σου ἐκοπίασας, καὶ οὐκ εἶπας, Παύσομαι ἐνισχύουσα, ὅτι ἔπραξας ταῦτα, διά-

---

8 *Ald.* *C.* λέγων, ἀφορισμῷ ἀφοριεῖ. sed ἀφορισμῷ non est apud *Cyrill.* & apud *Procop.* nomine *Th.* adscribitur margini, addito asterisco. 9 *Alex.* & *C.* ἐγώ εἰμι ξύλον ξηρόν. 10 *C.* M * οἱ Γ. Ὅτι τάδε. 11 *Ald.* ὅτι ἐάν. 12 P. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· χεῖρα καὶ ὄνομα βέλτιον υἱῶν καὶ θυγατέρων. 13 *Alex.* κρείσσων. 14 *Ald.* Καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς ἀλλογενέσι. 15 *Alex.* πρὸς κύριον. 16 *C.* βεβηλοῦν αὐτά, καί. 17 *Alex.* τοῦ θυσιαστηρίου μου. 18 *C.* κύριος κύριος. 19 P. κατὰ τὸν Ἀκ. ἀντὶ τοῦ, πάντα τὰ θηρία, πᾶν ζῶον αὐτοῦ εἴρηται· καὶ πάλιν, πάντα τὰ ζῶα αὐτοῦ. 20 P. Σύμ· καὶ Θεοδ. οἱ σκοποὶ αὐτοῦ, φασί, τυφλοί· Ἀκ. δὲ σκοπευταί. 21 *Alex.* πάντες ἐκτετύφλωνται. 22 *Alex.* addit φρονῆσαι. sic etiam M. in margine vero ÷ οἱ Γ. ὅμως. 23 *Alex.* M. *C.* πάντες κύνες. *Ald.* ἴδετε πάντες κύνες. 24 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐνεοὶ, Σύμ. ἄλαλοι· Ἀκ. δὲ, μογιλάλοι. 25 P. Σύμ. μέν φησιν, ὁραματισταὶ κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάζειν. ὁ δὲ Ἀκ. φανταζόμενοι κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάξαι. 25 *Alex.* ἐν ταῖς ὁδοῖς. 27 M ÷ Ἀ. ἀνὴρ εἰς πλεονεξίαν αὐτοῦ. Θ. Σ. ἕκαστος εἰς τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ. 28 *Alex.* αὐτό. *Ald.* *C.* ἑαυτοῦ πλεονέκτημα ἅμα (*Ald.* deest) ἀπ᾽ ἄκρου αὐτοῦ (*Ald.* ἐπ᾽ ἄκρα αὐτῶν.) Δεῦτε λάβωμεν οἶνον, καὶ οἰνοφλυγήσωμεν μέθη (*Ald.* μέθην) καὶ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μεγάλη μᾶλλον σφόδρα. *Ald.* pro μᾶλλον σφόδρα habet περὶ σέ. Sed Ὡς σφόδρα initium cap. sequentis in *Ald.* videntur huc pertinere sed illa, πλεονέκτημα &c. *Hier.* testatur ex *Hebr.* esse addita, nec *Cyrill.* hab. & sic fere apud *Procop.* *Theod.* attribuuntur, asterisco notata.

Cap. 57. 1 *Ald.* Ὡς σφόδρα ἴδετε. 2 sic & M. al. ὡς δίκαιος. 3 M. *Ald.* *C.* οὐδεὶς ἀνὴρ ἐκδέχεται. 4 M * οἱ Γ. ἀνήρ. 5 M ÷ Ἀ. Σ. ἐγγίσατε. Θ. προσαγάγητε. & mox pro μοιχῶν, *Th.* ὠνινά, *S.* ἐνοιωνιστρίας. 6 *Ald.* *C.* ἄτιμον. 7 ita leg. *Cyrill.* & *Procop.* *Hier.* *Qui vocatis idola.* 8 *Alex.* τὰ εἴδωλα. *Ald.* *C.* ἐπὶ τὰ εἴδωλα. 9 M * Ἀ. ἄκρων. 10 M * ἐν ταῖς μέρισι φάραγγος. 11 *Alex.* κἀκείνοις. 12 οὖν *C.* deest. 13 *Alex.* θυσίας, Καὶ ὀπίσω. *C.* θῦσαι θυσίας σου, Καὶ ὀπίσω. M. tantum θυσίας habet, cum * οἱ Γ. θυσιάσαι. 14 *Alex.* ὤου, ὅτι. *C.* σου ἐλογίσθης, ὅτι. 15 *C.* ἀποστῇς ἀπ᾽ ἐμοῦ, πλεῖόν. 16 P. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἠγάπησας τὴν κοίτην αὐτῶν. M. hisce proxime præmittit sub asterisco Θ. adscripto; ἐπλάτυνας τὴν κοίτην σου, καὶ διέθου σαυτὴν παρ᾽ αὐτοῦ. 17 ÷ Ἀ. Σ. Θ. καὶ ἐπλήθυνας. 18 M ÷ Ἀ. συνθέσεις σου. Θ. μυρεψοὺς σου. Σ. τὰ μυρέψιά σου. 19 Σ. apud P. ὁμηρα. 20 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ἕως εἰς μακρὰν, καὶ ἐταπεινώθης ἕως. 21 *Alex.* *Ald.* M καὶ ἐπέστρεψας, (*Alex.* ἀπέστρεψας) καὶ ἐταπεινώθης.

11 τοῦτο [22] οὐ κατελεήθης μου. [23] Τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με, καὶ οὐκ ἐμνήσθης [24], οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν [25] διάνοιαν, οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου; [26] καὶ ἐγώ σε ἰδὼν παρ-
12 ορῶ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. [27] Καὶ ἐγὼ ἀπαγγελῶ τὴν δικαιοσύνην [28] σου, καὶ τὰ κακά
13 σου, ἃ οὐκ [29] ὠφελήσει σε. [30] Ὅταν ἀναβοήσῃς, [31] ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήψεται, καὶ ἀποίσει καταιγίς. [32] Οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου·

14 Καὶ ἐροῦσι, Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδούς, καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου.

15 Τάδε λέγει [33] ὁ ὕψιστος, [34] ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν [35] τὸν αἰῶνα, Ἅγιος ἐν ἁγίοις, ὄνομα αὐτῷ, [36] ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ [37] διδοὺς ζωὴν τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν.

16 [38] Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ διαπαντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ [39] ἐξελεύσεται, καὶ [40] πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐ-
17 ποίησα. Δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ [41] ἐλυπήθη, καὶ ἐπορεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς [42] αὐτοῦ.

18 Τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἑώρακα, καὶ ἰασάμην αὐτόν, καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παρά-
19 κλησιν ἀληθινήν, Εἰρήνην [43] ἐπ' εἰρήνη τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσι. καὶ εἶπε κύριος,
20 Ἰάσομαι αὐτούς, [44] Οἱ δὲ ἄδικοι [45] κλυδωνισθήσονται, καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυνήσονται.
21 Οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν [46] ὁ θεός.

Κεφ. νη'. 58.

1 Ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ, καὶ μὴ φείσῃ, ὡς [1] σάλπιγγι ὕψωσον τὴν φωνήν σου καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, καὶ τῷ οἴκῳ
2 Ἰακὼβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν. Ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας [2] ζητοῦσι, καὶ γνῶναί μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν, ὡς [3] λαὸς δικαιοσύνην [4] πεποιηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοιπώς. αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγί-
3 ζειν θεῷ ἐπιθυμοῦσι, Λέγοντες, [5] Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν, καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ [6] οὐκ ἔγνως; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν [7] εὑρίσκετε τὰ θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας [8] τοὺς ὑποχειρίους
4 ὑμῶν ὑπονύσσετε. [9] Εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε, καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνα τί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον, ἀκουσθῆ-
5 ναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; Οὐ ταύτην τὴν νηστείαν [10] ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. οὐδ' ἂν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σποδὸν [11] ὑποστρώσῃ, οὐδ' [12] οὕτω κα-
6 λέσετε [13] νηστείαν δεκτήν. Οὐχὶ τοιαύτην [14] νηστείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος· ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγαλιὰς [15] βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστελλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ [16] πᾶσαν
7 συγγραφὴν ἄδικον διάσπα. Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοὺς ἀστέγους [17] εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου
8 οὐχ [18] ὑπερόψει. Τότε ῥαγήσεται πρωΐ-

---

22 P. ἡ κατὰ τὸν Ἀκ. ἐκ ἐλιτάνευσας, ὥστε τυχεῖν ἀφέσεως. 23 P. ὁ δὲ Ἀκ. ἀντὶ τοῦ, Τίνα εὐλαβηθεῖσα &c. Διέμεινας δέ φησιν, ἐξ αἰῶνος ἄφοβος καὶ ἀνευλαβής. 24 Alex. M. Ald. C. μου. quin etiam Lat. versio in Vatic. hab. mei. 25 C. διάνοιάν σου, οὐδέ. 26 Alex. κἀγώ.
27 Alex. Κἀγὼ ἀπαγγέλλω. C. Καὶ ἐγὼ ἀπαγγελῶ.
28 Alex. μου. M. etiam hab. μου cum ÷ οἱ Γ. ὅμως.
29 Alex. Ald. C. ὠφελήσουσίν σε. sic etiam M. cum ÷ οἱ Γ. οἱ O. ὠφελήσει. 30 C. Ὅτ' ἄν. 31 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου, Σύμ. ἐξελέσθωσάν σε, φησιν, αἱ συναγωγαί σου. 32 C. οἱ δὲ ἀντεχόμενοι ἐν ἐμοὶ &c. S. ὁ δὲ ἐν ἐμοὶ πεποιθὼς, κτήσεται γῆν, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. καὶ ἐρεῖ, εὐθεῖαν ὁδὸν ποιεῖτε. 33 M. Alex. & C. κύριος ὁ ὕψιστος. M. deinde in margine * οἱ Γ. ὅτι. 34 Alex. ὁ ἐν ὑψηλοῖς. 35 C. εἰς τόν. 36 M. Alex. Ald. C. κύριος ὕψιστος. 37 al. δούς. 38 Alex. Καὶ οὐκ. 39 Aq. S. Th. προελεύσεται. 40 al. πνοὰς πάσας. 41 C. ἐλυπήθην. 42 M * τῆς καρδίας· tanquam inserenda inter ὁδοῖς & αὐτοῦ 43 Ald. C. ἐπ' εἰρήνην. 44 P. κατὰ δὲ Σύμ. οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὡς θάλασσα ἐκβρασσομένη· Ἡσυχάσαι γὰρ οὐ δυνήσονται, καὶ ἐκβρασθήσονται παρὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ καταπάτημα καὶ πηλός. ὁ δὲ Ἀ. καὶ ἐκβράσσει ὕδατα αὐτῆς καταπάτημα καὶ πηλόν. 45 Alex. Ald. C. οὕτως κλυδωνισθήσονται. 46 Alex. & C. κύριος ὁ θεός.

Cap. 58. 1 Ms. Alex. & M. Ald. ed. & C. σάλπιγγα. Ἀ. κερατίνη. Θ. Σ. κερατίνης. 2 Alex. & C. ζητήσουσιν. 3 M * ὁ· quod post λαὸς interserendum. 4 Alex. θεοῦ. 5 Τί Ald. deest. 6 Alex. οὐ προσέσχες. 7 Hier. juxta 70. hab. inveniuntur. atque ita citant Tertull. & Cypr. unde in aliis est, εὑρίσκεται. 8 S. & Th. τοὺς ὑπόχρεως ὑμῶν. & pro ὑπονύσσετε habent, ἀπαιτεῖτε. M * οἱ Γ. ἰδοὺ præmittunt τῷ ὑπονύσσετε. C. hab. νύσσετε. 9 Alex. Εἰς κρίσις. M. Ald. C. Εἰς κρίσεις. 10 M. Ald. ἐγὼ ἐξελεξάμην. M. voci ἐξελεξάμην addit, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
11 C. ὑποστρώσῃς. 12 Alex. οὕτως. 13 M. post νηστείαν * Θ. Σ. καὶ ἡμέραν. 14 Alex. νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην. C. ἐγὼ ἐξελεξάμην νηστείαν. 15 Aq. πλάνης. S. ἐκκλίσεως. Th. κλοιοῦ. 16 S. πᾶν συνάλλαγμα ψευδὲς διάῤῥηξον. 17 C. εἰσάγαγε. 18 Alex. M. ὑπερόψῃ.

μον

μον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ [19] ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ· καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε. **9** Τότε βοήσῃ, καὶ ὁ [20] θεὸς εἰσακούσεταί σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ, Ἰδοὺ πάρειμι. [21] ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ [22] σύνδεσμον, καὶ **10** [23] χειροτονίαν, καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, Καὶ δῷς πεινῶντι τὸν [24] ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε [25] ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος **11** σου ὡς μεσημβρία, Καὶ ἔσται ὁ θεός [26] σου μετὰ σοῦ διαπαντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ τὰ ὀστᾶ σου πιανθήσεται· καὶ ἔσται ὡς κῆπος μεθύων, καὶ ὡς πη- **12** γὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν [27] ὕδωρ· Καὶ οἰκοδομηθήσονταί [28] σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι, καὶ ἔσται [29] τὰ θεμέλιά σου αἰώνια [30] γενεῶν γενεαῖς, καὶ [31] κληθήσῃ [32] οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ [33] τὰς **13** τρίβους σου ἀναμέσον παύσεις. Ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερὰ, ἅγια τῷ [34] θεῷ· [35] οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ, οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου, **14** Καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον· καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ἰακὼβ τοῦ πατρός σου· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

Κεφ. νθ'. 59.

1 ΜΗ' οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ οὖς αὐτοῦ [1] τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι; **2** Ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν [2] διϊστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν [3] καὶ ἀναμέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον [4] ἀφ' **3** ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. Αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν [5] μεμολυσμέναι αἵματι, καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν [6] ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χείλη ὑμῶν [7] ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν [8] με- **4** λετᾷ. [9] Οὐθεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδέ ἐστι κρίσις ἀληθινή· πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις, καὶ λαλοῦσι κενὰ, ὅτι κύουσι [10] πόνον, καὶ τίκτουσιν **5** ἀνομίαν. Ὠὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν, καὶ ἱστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσι, καὶ [11] ὁ μέλλων τῶν ὠῶν αὐτῶν φαγεῖν, [12] συντρίψας οὔριον, εὗρε καὶ **6** ἐν αὐτῷ [13] βασιλίσκον. Ὁ ἱστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται [14] εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν, [15] ἔρ- **7** γα ἀνομίας. Οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν, διαλογισμοὶ [16] ἀπὸ φόνων. σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς **8** ὁδοῖς αὐτῶν, Καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ [17] οἴδασι, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διο- **9** δεύουσι, καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρήνην. Διατοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη. ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐγὴν ἐν [18] ἀωρίᾳ [19] περιεπάτησαν. **10** [20] Ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσι· καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀ- **11** ποθνήσκοντες στενάξουσιν· Ὡς [21] ἄρκος καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται. ἀνεμείναμεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφ- **12** έστηκεν ἀφ' ἡμῶν. Πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀ-

---

19 *Tertull. Cypr. Ambr.* & *Aug.* ita hunc locum citant, quasi legerint, *ἱμάτια.* unde *Hier. Latini*, ait, *interpp.* ducti nominis similitudine *ἱμάτια*, i. e. *vestimenta* posuerunt. *Aq.* hæc ita vertit, ἡ οὐλὴ τοῦ τραύματός σου ταχὺ ἐπουλωθήσεται. 20 *C.* κύριος. 21 M. Θ. Σ. ἐὰν ἀφέλῃς ἐκ μέσου σου κλοιὸν ἐκτείνοντα δάκτυλον. 22 *Aq.* πλάνην. 23 *Aq.* & *S.* δάκτυλον ἐκτεταμένον.
24 *Alex.* ἄρτον σου. 25 *Ald.* ἀναγγελεῖ. 26 *Alex.* σου διαπαντός. 27 M ✱ οἱ Γ. ὕδατος, ἧς. post ὕδωρ in *Alex.* & *Ald.* hæc seqq. καὶ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, καὶ πιανθήσεται, καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν. quæ hab. *Cyrill.* & *Procop.* at *Hier.* in *Hebr.* ait, non habetur, sed ne in 70. quidem *emendatis & veris exemplaribus.* 28 *C.* σοι. 29 *Alex.* σου τὰ θεμέλια. 30 *Ald. C.* ἐν (*Ald.* deest) γενεαῖς γενεῶν. M. ✱ Ἀ. Σ. ἀναστήσεις addunt.
31 P. κατὰ δὲ τὸν Σύμ· κληθήσῃ τειχίζων διακοπήν.
32 *Aq.* περιφραγμὸς χολῆς. *S.* τοῖχον ἀνθιστᾶν τῷ πλήσσοντι. 33 *Alex.* τοὺς τρίβους τοὺς ἀναμέσον. *C.* τοὺς λίθους τοὺς ἀναμέσον τῶν τρίβων. mox M ÷ τοῦ καθίσασθαι Σ. εἰς τὸ οἰκεῖσθαι. Θ. τοῦ οἰκεῖσθαι. 34 *Alex.* M. *Ald. C.* θεῷ σου.
35 M. οὐκ ἀρεῖς. versio tamen Lat. hab. ibidem, *non levabis.*
Cap. 59. 1 *C.* μή. 2 *Ms. Alex.* διαστῶσιν. 3 *Alex.* καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας. *C.* καὶ τοῦ θεοῦ, καὶ δ. τ. ἁμ. 4 *Alex.* αὐτοῦ ἀφ'. 5 *Alex.* μεμολυμμέναι. 6 ἐν *C.* deest. 7 *C.* ἐλάλησαν. 8 *C.* ἐμελέτα. 9 *Alex.* Οὐδεὶς. *C.* Οὐθ' εἷς. 10 *C.* φόνον. 11 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, ὁ ἐσθίων ἐκ τῶν ὠῶν αὐτῶν, ἀποθανεῖται. 12 P. κατὰ δὲ τὸν Ἀ. καὶ τὸ θαλφθὲν ἐσχίσθη ἔχιδνα. κατὰ δὲ Σύμ. τὸ δὲ συνεστραμμένον ἀπορραγὲν ἔσται ἀσπίς. κατὰ δὲ Θεοδ. τὸ θαλφθὲν ἐρράγη ἀσπίς. 13 *Alex.* βασιλίσκος. *S.* & *Th.* ἀσπίδα. *Aq.* ἔχιδναν. 14 *Ald.* ὡς. 15 M ✱ Θ. καὶ ἔργον ἀδικίας ἐν χερσὶν αὐτῶν. 16 sic *Cyrill.* leg. *Alex.* & *C.* vero hab. ἀφρόνων. quomodo leg. *Hier.* & *Euseb.* l. 11. Euang. demonstr. *quidam*, ἀποφωλίων. M ÷ Σ. ἀνομίας. Θ. ἀδικίας. Ἀ. ἀνωφελοῦς. 17 *Alex.* M ÷ ἔγνωσαν.
18 *C.* σκότει. 19 M ÷ οἱ Γ. περιπατήσομεν. 20 M ÷ διαψηλαφήσομεν. Θ. ὅμως τε Ο. 21 al. ἄρκτος. dein P. Σύμ. δὲ καὶ Θεοδ. ἐξέδωκαν· ὡς περιστερὰ μελέτῃ μελετήσομεν. ὁ δὲ Ἀκ. ὡς περιστερὰ φθόγγῃ φθεγξόμεθα.

νομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ 13 τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν. [22] Ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν [23] ὄπισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἐλαλήσαμεν ἄδικα, καὶ ἠπειθήσαμεν· ἐκύομεν, καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ 14 καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους· Καὶ ἀπεστήσαμεν [24] ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιοσύνη μακρὰν ἀφέστηκεν [25]· ὅτι [26] κατηναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια, καὶ δι' εὐθείας 15 οὐκ [27] ἐδύναντο διελθεῖν. Καὶ ἡ ἀλήθεια ἦρται, καὶ μετέστησαν τὴν διάνοιαν [28] τοῦ συνιέναι. καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ, 16 ὅτι οὐκ ἦν κρίσις. Καὶ εἶδε, καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ, καὶ κατενόησε, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιληψόμενος· [29] καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ, καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ [30] ἐστηρίσατο.

17 Καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, 18 καὶ τὸ περιβόλαιον [31] αὐτοῦ, Ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος [32] τοῖς ὑπεναντίοις. 19 Καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ [33] ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον. ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος [34] ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. 20 [35] Καὶ ἥξει [36] ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος, [37] καὶ 21 ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ [38]. Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμὸν, ὅ ἐστιν ἐπὶ σοὶ, καὶ τὰ [39] ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, οὐ μὴ [40] ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπέρματός σου· [41] εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

Κεφ. ξ΄. 60.

1 [1] Φωτίζου φωτίζου [2] Ἱερουσαλὴμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλ-2 κεν. [3] Ἰδοὺ σκότος [4] καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἔθνη, [5] ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, 3 καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται. Καὶ πορεύσονται [6] βασιλεῖς τῷ φωτί σου, καὶ [7] ἔ-4 θνη [8] τῇ λαμπρότητί σου. [9] Ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε συνηγμένα [9] τὰ τέκνα σου. [10] ἥκασι πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται.

5 Τότε [11] ὄψῃ, [12] καὶ φοβηθήσῃ, καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, [13] ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης, καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν, καὶ ἥξουσί σοι 6 Ἀγέλαι καμήλων, καὶ καλύψουσί σε κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ [14] Γαιφά. πάντες ἐκ Σαβὰ ἥξουσι φέροντες χρυσίον, καὶ λίβανον [15] οἴσουσι, [16] καὶ τὸ 7 σωτήριον κυρίου εὐαγγελιοῦνται. Καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδὰρ [17] συναχθήσονται, καὶ [18] κριοὶ Ναβαιὼθ [19] ἥξουσι, καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς 8 προσευχῆς μου δοξασθήσεται. [20] Τίνες οἵδε, ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ [21] ὡσεὶ πε-9 ριστεραὶ σὺν νοσσοῖς [22] ἐπ' ἐμέ; [23] Ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν, καὶ πλοῖα Θαρσὶς ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν, καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν [24] αὐτῶν μετ' αὐτῶν, [25] καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸ

---

22 P. ὁ δὲ Σύμ. ἔγνωμεν, φησὶν, ἀδικεῖν καὶ ψεύδεσθαι κατὰ κυρίου. ὁ δὲ Ἀκ. ἀρνήσασθαι ἐν κυρίῳ· quod margo *codicis Marchaliani* ſub aſteriſco ſic notat, * Ἀ. Θ. ἐν ΠιΠι (h. e. dicere, ἐν κυρίῳ cap. 1. ver. 2. ſup.) Ἀλλὰ καὶ ἀπέστημεν, φησὶν, ὄπισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐλαλήσαμεν συκοφαντίαν. 23 *Alex. Ald.* ἀπὸ ὄπισθεν. C. ἀπό. M ÷ οἱ Ο. ὄπισθεν. Ἀ. ἀπὸ ὄπισθεν. Σ. Θ. 24 C. ἀπὸ τῆς κρίσεως. 25 *Alex.* ἀφ' ἡμῶν. 26 *Alex.* καταναλωθῇ. 27 *Alex.* ἠδύναντο. 28 *Alex.* αὐτῶν τοῦ * συνιναι. M. *Ald.* C. αὐτῶν τοῦ συνιέναι. 29 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς &c. τινὲς ἐκθέμενοι, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς βραχίων αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ, καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ αὐτοῦ ἐστηρίσατο, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ὑπεστηρίσατο. 30 C. ἐστηρίξατο. 31 *Alex.* C. Ὡς ἀνταποδώσων. 32 M * Θ. Σ. ταῖς νήσοις ἀνταπόδομα ἀνταποδώσει. 33 *Alex.* ἀπό. 34 P. ὀργῆς δὲ καὶ θυμοῦ, οὔτε τὸ Ἑβρ. οὔτε οἱ λοιποὶ μέμνηνται· ὁ γὰρ Ἀκ. φησὶν, ὅτι ἐλεύσεται ὡς ποταμὸς πνεῦμα κυρίου σύσσημον ἑαυτῷ· ὁ δὲ Σύμ. ἥξει ὡς ποταμὸς θλίβων τὸ πνεῦμα κυρίου ἐπείγει καὶ ἥξει· ὁ δὲ Θεοδ. ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς πολιορκητής· πνεῦμα κυρίου ἐσημειώθη ἐν αὐτῷ. 35 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ ἥξει &c. Ἀκ. Καὶ ἐλεύσεται τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων, φησίν. ὁ δὲ Σύμ. Καὶ ἥξει τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων. 36 M. *Ald.* ἕνεκα. C. ἀπό. 37 P. ὁ Σύμ. καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀσέβειαν ἐν Ἰακώβ. ὁ δὲ Ἀκ. καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀθεσίαν ἐν Ἰακώβ. 38 M * Σ. εἶπε κύριος. 39 C. ῥήματα μου ἅ. 40 C. ἐκλείψῃ. 41 *Alex.* & C. εἶπεν κύριος.

Cap. 60. 1 P. ἡ κατὰ τοὺς ἄλλους· Ἀνάστηθι, φωτίσθητι. 2 P. τὸ δὲ Ἱερουσαλὴμ οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἀλλ' ὁ μὲν Ἀκ. Ἀνάστηθι, φωτίζου, φησὶν, ὅτι ἦλθεν φῶς σου· καὶ Σύμ. ὁμοίως καὶ τὸ Ἑβρ. 3 M * ὅτι. 4 *Alex.* καὶ γνόφος καλύπτει γῆν ἐπ' ἔθνη, ἐπὶ σέ. 5 P. ἐπὶ δὲ σε ἀνατελεῖ κύριος, κατὰ τοὺς λοιπούς. 6 C. ἔθνη. 7 C. βασιλεῖς ἐν τῇ. 8 M * οἱ Γ. τῆς ἀνατολῆς. 9 C. M. οἱ Γ. πάντα τά. 10 *Alex.* M. C. ἰδοὺ ἥκασιν. 11 poſt ὄψῃ M * Θ. καὶ χαρίσῃ (leg. χαρήσῃ.) 12 P. τὸ δὲ, καὶ φοβηθήσῃ, παρὰ μὲν τοῖς λοιποῖς οὐκ ἐμφέρεται. 13 P. ὁ δὲ Σύμ. ὅταν ἐπιστραφῇ ἐπὶ σὲ τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ δύναμις τῶν ἐθνῶν. 14 *Ald.* Γηφάρ. *Alex.* & C. Γαιφάρ. ſic etiam M. & cum ÷ οἱ Γ. Γαιφά. 15 οἴσουσι C. deeſt. 16 *Alex. Ald.* καὶ λίθον τίμιον, καὶ τό. 17 M. *Ald.* C. συναχθήσονταί σοι, καί. 18 *Alex.* οἱ κριοὶ Ναβαιώθ. 19 *Alex.* M. *Ald.* C. ἥξουσίν σοι, καί. Pro ἀνενεχθήσεται. *Th.* vert. ἑαυτοὺς ἀνοίσουσι. 20 M. *Ald.* Τίνες δὲ οἵδε. 21 *Alex.* ὡς περιστεραὶ σὺν νεοσσοῖς. Pro σὺν νεοσσοῖς. *S.* & *Th.* εἰς θυρίδας αὐτῶν. *Aq.* εἰς καταρράκτας. 22 ἐπ' ἐμὲ *Alex.* M. *Ald.* C. deſunt. 23 *Alex.* Ἐμὲ νῆσοι. 24 *Alexʹ.* μετ' αὐτῶν, διὰ τὸ ὄνομα. 25 M ÷ οἱ Γ. τῷ ὀνόματι κυρίου Θεοῦ σου, καὶ τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ.

10 τὸ ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἔνδοξον εἶναι. Καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τείχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονταί σοι· διὰ γὰρ ὀργήν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ [26] ἔλεον ἠγάπησά σε.

11 Καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διαπαντὸς, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ [27] βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους.

12 [28] Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ [29] βασιλεῖς, οἵτινες οὐ δουλεύσουσί σοι, [30] ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ [31] ἐρημωθήσεται.

13 Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ ἥξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα,

14 δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν [32] μου. Καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε, [33] καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ

15 Πόλις [34] Σιὼν [35] ἁγίου Ἰσραήλ. Διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. καὶ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην [36] γενεῶν γενεαῖς.

16 Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σώζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε [37] θεὸς [38] Ἰσραήλ.

17 Καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἴσω σοι χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἴσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ [39] ξύλων οἴσω σοι χαλκὸν, ἀντὶ δὲ λίθων, σίδηρον. καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐ-

18 πισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ. Καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ σου, οὐδὲ σύντριμμα, οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται [40] Σωτήριον τὰ [41] τείχη σου,

19 καὶ αἱ πύλαι σου [42] Γλύμμα. Καὶ οὐκ ἔσται [43] σοι ἔτι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ [44] σου τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα

20 σου. Οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός [45] σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται [46] γάρ σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ

21 ἡμέραι τοῦ πένθους σου. Καὶ ὁ λαός σου πᾶς δίκαιος, [47] δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐ-

22 τοῦ εἰς δόξαν. Ὁ ὀλιγοστὸς ἔσται εἰς χιλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος εἰς ἔθνος μέγα. ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

Κεφ. ξα'. 61.

1 ΠΝεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμὲ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με [1], εὐαγγελίσασθαι [2] πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους [3] τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ [4] τυ-

2 φλοῖς ἀνάβλεψιν, [5] Καλέσαι ἐνιαυτὸν [6] κυρίου [7] δεκτὸν, καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως [8], παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας,

3 Δοθῆναι τοῖς πενθοῦσι Σιὼν [9] αὐτοῖς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσι, [10] καὶ καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται [11] γενεαὶ δικαιοσύνης,

4 φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. Καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, [12] ἐξηρημωμένας [13] πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, [14] ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς.

5 Καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες, καὶ ἀμπελουρ-

6 γοί. Ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, [15] λειτουργοὶ θεοῦ, [16] ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε, καὶ [17] ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθή-

7 σεσθε. Οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ

8 κεφαλῆς αὐτῶν. Ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην, καὶ μισῶν ἁρπάγματα ἐξ ἀδικίας. καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν [18] δικαίοις, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι

9 αὐτοῖς. Καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα [19] αὐ-

---

26 *Alex.* ἔλεος. 27 *Alex.* & *C.* βασιλεῖς ἀγομένους. 28 *C.* Τὰ αὐτοῦ γάρ. 29 *Alex.* βασιλεῖς αὐτοῦ. 30 *Alex.* ἀποθανοῦνται. 31 *Alex.* & *C.* ἐρημωθήσονται. 32 *C.* μου, καὶ τόπον ποδῶν αὐτοῦ δοξάσω. Καί. paulo ante pro ἐν κυπαρ. &c. *Aq.* σὺν ἐλάτῃ, καὶ θαδααρ καὶ θαασούρ. *Th* etiam servavit voces Hebr. 33 *C.* καὶ προσκυνοῦσι ταῖς ἴχνη τῶν ποδῶν σου, οἱ παρώξυναν. 34 *C.* κυρίου Σιών. 35 *Ald.* ἁγίων. 36 M. *Ald.* γενεαῖς γενεῶν. *C.* γενεῶν ἐν γενεαῖς. 37 *Alex.* ὁ θεός. 38 *C.* M ÷ Ἰακώβ. 39 *Alex.* ξύλου. 40 *Euseb.* ἀντὶ δὲ τοῦ, σωτήριον, ἡ Ἑβρ. ἀνάγνωσις, τὸν Ἰησοῦν αὐτὸν περιέχει αὐτοῖς στοιχείοις καὶ χαρακτῆρσιν, οἷς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀναγέγραπται. 41 *Ald.* χείλη. 42 P. ὅπερ Ἀκύλας μὲν, ὕμνησις, φησίν· ὁ δὲ Σύμ. αἴνεσις. 43 *Alex.* σοὶ ὁ ἥλιος. 44 *Alex.* & *C.* σοι. 45 *Alex.* σου. 46 *Alex.* γὰρ κύριός σοι. 47 *Alex.* καὶ διά. M. *Ald.* *C.* καὶ δι.

Cap 61. 1 M * κύριος 2 M — ταπεινοῖς. mox pro ἰάσασθαι &c. *S. Th.* δήσασθαι τὰ τραύματα ἁμαρτωλῶν. 3 *Mſ. Alex.* & M. & *Comp. ed.* τῇ καρδίᾳ. 4 *S.* δεδεμένοις λύσιν. 5 *C.* Καὶ καλέσαι. 6 M ÷ τοῦ κυρίου. 7 P. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, εὐδοκίας. 8 M * τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 9 αὐτοῖς *Alex.* & *C.* deest. M * Δοῦναι αὐτοῖς. 10 *C.* καταστολήν. 11 M * Θ. Ἀ. αὐτοῖς. P. Σύμ. δὲ ἀντὶ τοῦ, γενεαὶ, φησὶν, ἰσχυροί. 12 *Alex.* ἐξηρημωμένας προτέρας. 13 M * προτέρας cum ÷ πρώτων. Θ. Σ. ἀρχαίων. 14 *Alex.* ἐξηρημωμένας. 15 *Alex.* καὶ λειτουργοὶ θεοῦ, ἰσχὺς ἐθνῶν. *Ald.* *C.* M. οἱ Γ. λειτουργοὶ θεοῦ ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν, ἰσχὺν ἐθνῶν. 16 P. ἡ κατὰ τὸν Ἀκ. τὴν εὐπορίαν. 17 *Alex.* ἐπὶ &c. *Aq.* ἐν δόξῃ αὐτῶν πορφύρα ἐνδύσεσθε. 18 P. ἀντὶ δὲ τοῦ δικαίοις, ἐν ἀληθείᾳ πάντες ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 19 *Alex.* αὐτῶν. πᾶς ὁ ὁρῶν.

τῶν [20] ἐν μέσῳ τῶν λαῶν. πᾶς ὁ ὁρῶν αὐτοὺς, ἐπιγνώσεται αὐτοὺς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ηὐ-10 λογημένον ὑπὸ Θεοῦ, [21] Καὶ [22] εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, [23] ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι [24] μίτραν, καὶ ὡς νύμ-11 φην κατεκόσμησέ με κόσμῳ. Καὶ ὡς γῆν αὔξουσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς [25] κῆπος τὰ σπέρματα [26] αὐτοῦ, οὕτως [27] ἀνατελεῖ [28] κύριος κύριος δικαιοσύνην, καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

Κεφ. ξβ΄. 62.

1 Διὰ Σιὼν οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη [1] αὐτῆς, [2] τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς 2 λαμπὰς καυθήσεται. Καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ [3] βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ καλέσει σε [4] τὸ ὄνομα τὸ καινὸν, 3 ὃ [5] ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. Καὶ ἔσῃ στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βα-4 σιλείας ἐν χειρὶ Θεοῦ σου. Καὶ οὐκέτι κληθήσῃ Καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται [6] ἔτι Ἔρημος· σοὶ γὰρ κληθήσεται, Θέλημα ἐμὸν, καὶ [7] τῇ γῇ σου, [8] Οἰκουμένη, [9] ὅτι [10] εὐδόκησε κύριος ἐν σοὶ, καὶ ἡ γῆ σου [11] συν-5 οικισθήσεται. Καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ, [12] οὕτω κατοικήσουσιν [13] οἱ υἱοί σου. καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ 6 σοί. Καὶ ἐπὶ τῶν [14] τειχῶν σου Ἱερουσαλὴμ κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μι-7 μνησκόμενοι [15] κυρίου. [16] Οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὅμοιος· ἐὰν διορθώσῃ, [17] καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλὴμ [18] γαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς. 8 Ὤμοσε κύριος [19] κατὰ τῆς [20] δόξης αὐτοῦ, καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, [21] Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου, καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου, [22] καὶ εἰ ἔτι πίονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου, 9 ἐφ' ᾧ ἐμόχθησας. [23] Ἀλλ' οἱ [24] συναγαγόντες [25] φάγονται αὐτὰ, καὶ αἰνέσουσι [26] κύριον, καὶ οἱ [27] συναγαγόντες [28] πίονται αὐτὰ ἐν 10 ταῖς [29] ἐπαύλεσι ταῖς ἁγίαις [30] μου. [31] Πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν μου, καὶ [32] ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου, καὶ τοὺς λίθους [33] ἐκ τῆς ὁδοῦ διαῤῥίψατε, ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. 11 Ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιὼν, Ἰδοὺ [34] ὁ σωτήρ σοι [35] παραγέγονεν ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν, καὶ τὸ [36] ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου 12 αὐτοῦ. [37] Καὶ καλέσει αὐτὸν Λαὸν ἅγιον, λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου· σὺ δὲ κληθήσῃ Ἐπιζητουμένη πόλις, καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

Κεφ. ξγ΄. 63.

1 Τίς οὗτος ὁ [1] παραγινόμενος ἐξ Ἐδὼμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ [2] Βοσόρ; [3] οὕτως ὡραῖος ἐν [4] στολῇ, [5] βίᾳ μετὰ ἰσχύος; [6] Ἐγὼ διαλέγομαι 2 δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου. Διατί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου

---

20 M. hæc verba, *ἐν μέσῳ τῶν λαῶν* habet in margine tantum, sub asterisco. 21 M ÷ Ἀ. Χαίρων χαρήσομαι ἐν κυρίῳ, ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου. Θ. Σ. Ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσομαι ἐν Θεῷ· εὐφρανθήσεται ἡ ψυχή μου ἐν τῷ Θεῷ μου. 22 *Alex.* ἐν εὐφροσύνῃ. 23 P. ὁ δὲ Ἀκ. ὡς νυμφίον ἱερατευόμενον, καὶ ὡς νύμφην κοσμουμένην σκεύεσιν αὐτῆς. ὁ δὲ Σύμ. ὥσπερ νυμφίον κεκοσμημένον στεφάνῳ, καὶ ὡς νύμφην περικειμένην τὴν σκευὴν αὐτῆς. 24 *Theodor.* οἱ τρεῖς, στέφανον. 25 *Alex.* κῆπον. 26 C. αὐτοῦ ἐκβλαστάνει, οὕτως. 27 M * Σ. ἀνατέλλει. 28 *Alex.* & C. κύριος δικαιοσύνην.

Cap. 62. 1 *Mſ. Alex. Ald* ed. & C. μου. 2 C. ὁ δὲ σωτὴρ ἐκείνου ὡς. 3 C. M * Ἀ. Σ. πάντες βασιλεῖς. 4 *Alex.* M. *Ald.* C. τὸ ὄνομά σου. 5 C. τὸ στόμα κυρίου. 6 *Alex.* & C. Ἔρημος· σοί. 7 M. *Ald.* C. ἡ γῆ. 8 Οἰκουμένη ad finem usque commatis, M. habet in margine sub asterisco Θ. Σ. *Aq.* vert. Ἐσχημένη. 9 *Alex.* Καὶ ὡς συνοικῶν 10 *Ald.* εὐδοκήσει 11 C. οἰκηθήσεται. 12 *Alex.* οὕτως. 13 sic *Hier.* at *Alex. Ald.* C. οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ. 14 *Alex.* τειχίων. 15 M * οἱ Γ. τὸν κύριον. 16 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐκ ἔστι γὰρ &c. Σύμ. μὴ ἡσυχάσητε, φησὶ, μηδὲ δῶτε ἡσυχάσαι λίθῳ, ἕως ἑτοιμάσῃ, καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ αἴνεσιν ἐν τῇ γῇ. 17 M. & *Ald.* Ἱερουσαλὴμ καὶ ποιήσῃ. C. καὶ ποιήσεις Ἱερουσαλήμ. in margine vero ad ÷ Θ. hæc hab. καὶ μὴ δῶτε σιγὴν αὐτῷ ἕως ἑτοιμάσῃ καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ καύχημα ἐν τῇ γῇ. 18 *Alex.* ἀγαυρίαμα. 19 M. Ἀ. ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ. 20 sic *Cyrill.* & *Procop.* legunt. in *Ald.* & C. est δεξιᾶς. quod apud *Procop.* tribuitur *Th.* οἱ O. ἰσχύος. 21 *Ald.* Καὶ εἰ. 22 *Alex.* καὶ ἔτι. 23 *Alex. Ald.* C. Ἀλλ' ἢ οἱ. 24 *Alex.* M. C. συνάγοντες. 25 M. φάγωνται. 26 M. τὸν κύριον. 27 *Alex.* M. C. συνάγοντες. 28 M. πίωνται. 29 P. ἐπαυλέων δὲ μνησθεὶς, ἢ αὐλῶν, κατὰ τοὺς λοιπούς. 30 *Alex.* σου. 31 M * Θ. ὁδοποιήσατε. 32 M * Θ. σκευάσατε τὴν ὁδόν. 33 *Alex.* M. *Ald.* C. τοὺς ἐκ. 34 *Alex.* & C. σοὶ ὁ σωτήρ. 35 *Alex.* παραγείνεται. *Ald.* C. παραγίνεται. 36 *Alex.* ἔργον πρὸ προσώπου. 37 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ καλέσει αὐτὸν, αὐτοὺς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί.

Cap. 63. 1 *Mſ. Alex.* παραγινόμενος ἐξ Ἐδὲμ, ἐρυθήματα. 2 M ÷ Βοσρα. 3 in *Ald.* & C. & apud *Cyrill.* & *Procop.* est οὗτος. 4 C. στολῇ αὐτοῦ. 5 sic *Hier.* & *Procop.* & *Tertull.* l. 4. adv. Marc. in al. vero est, βοᾷ μετ' ἰσχύος. 6 P. κατὰ δὲ Σύμ. Ἐγὼ λαλῶ ἐν δικαιοσύνῃ· ὑπερμαχῶ εἰς τὸ σῶσαι. *Sch. Euſeb.* ὑπερμαχῶν.

ὡς ἀπὸ

3 [7] ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ; [8] Πλήρης καταπεπατημένης, [9] καὶ τῶν ἐθνῶν [10] οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν [11] θυμῷ μου, καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν, καὶ κατήγαγον 4 [12] τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς [13] γῆν. Ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐνιαυτὸς 5 λυτρώσεως πάρεστι. Καὶ ἐπέβλεψα, καὶ [14] οὐκ ἦν βοηθός· καὶ προσενόησα, καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο. καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ὁ βραχίων [15] μου, 6 καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. [16] Καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷ-7 μα αὐτῶν εἰς γῆν. [17] Τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην, [18] τὰς ἀρετὰς κυρίου [19] ἐν πᾶσιν οἷς [20] ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. κύριος κριτὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιοσύνης αὐ-8 τοῦ. Καὶ εἶπεν, [21] Οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα [22] οὐ μὴ [23] ἀθετήσωσι. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς 9 εἰς σωτηρίαν [24] Ἐκ πάσης [25] θλίψεως αὐτῶν. οὐ πρέσβυς, οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ' [26] αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς, διὰ τὸ ἀγαπᾷν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν· [27] αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς 10 πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. Αὐτοὶ δὲ ἠπείθησαν, καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ [28] ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς [29] εἰς ἔχθραν, 11 [30] αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτούς. Καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων· [31] Ποῦ ὁ ἀναβιβάσας [32] ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἐστιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον; 12 Ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; [33] κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ποιῆσαι [34] ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. 13 [35] Ἤγαγεν αὐτοὺς [36] δι' ἀβύσσου, ὡς ἵππον δι' 14 ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, Καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου. [37] κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου, καὶ ὡδήγησεν αὐτούς· [38] οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου 15 ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. [39] Ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴδε ἐκ τοῦ [40] οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ [41] δόξης σου. ποῦ ἐστιν ὁ ζῆλός σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ ἐστι τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου, καὶ [42] οἰκτιρμῶν σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν; 16 Σὺ γὰρ [43] εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραὰμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ [44] ἐπέγνω ἡμᾶς, ἀλλὰ σὺ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥῦσαι ἡμᾶς, ἀπ' ἀρ-17 χῆς τὸ ὄνομά σου [45] ἐφ' ἡμᾶς ἐστι. Τί ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκλήρυνας [46] τὰς καρδίας ἡμῶν, τοῦ μὴ φοβεῖσθαί σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυ-18 λὰς τῆς κληρονομίας σου, Ἵνα μικρὸν κλη-19 ρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ [47] ἁγίου σου. [48] Ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν, οὐδὲ [49] ἐκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς.

Κεφ. ξδ΄. 64.

1 Ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανὸν, τρόμος λήψεται 2 [1] ἀπὸ σοῦ [2] ὄρη, καὶ τακήσονται, Ὡς κη-

---

7 *Tertull.* l. 4. adv. Marc. *Sicut de foro torcularis pleno conculcato.* ac *Procop.* leg. ὡς ἀπὸ πατήματος ληνοῦ. & *Cypr.* ep. 63. ad Cæcil. *velut a calcatione torcularis pleni & percalcati.* *Hier.* *plenum conculcatum.* atque in *nonnull. ll.* post καταπεπατημένης, seq. ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος. quod *Just. Mart.* leg. quodque apud *Procop.* pro alia interpretatione in margine appositum est ad, πλήρους καταπεπατημένης. & apud *Cypr.* in exposit. in Symb. Apost. *tanquam à torculari calcato. torcular calcavi solus.* 8 *Ald. C.* Πλήρους. 9 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τῶν ἐθνῶν ὁ Σύμ. καὶ ἀπὸ τῶν λαῶν ἐξέδωκεν. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν &c. καὶ ἐρραντίσθη τὸ ἐπινίκιον αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἱμάτιά μου. Et paulo inferius apud eundem *Procop.* τὸ αἷμα αὐτῶν, οἱ λοιποὶ τὸ νῖκος ἐξεδώκαν. 10 M — οὐκ ἔστιν οὐδεὶς σὺν ἐμοί. 11 *Alex.* θυμῷ, καὶ κατέθλασα. 12 *Ald.* αὐτοὺς, τό. 13 post γῆν in *Comp.* seq. καὶ πάντα τὰ ἱμάτιά μου ἐμίανα. & apud *Cyrill.* hæc, καὶ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα. quæ apud *Procop.* nomine *Th.* & *S.* margini apposita sunt cum asterisco. 14 *Alex.* οὐδεὶς βοηθός. 15 M * οἱ Γ. αὐτοῦ. 16 M * Θ. Σ. καὶ ἐμέθυσα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου. 17 *C.* τὸ ἔλεος 18 M * ἀναμνήσω· τὴν αἴνεσιν κυρίου. 19 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν πᾶσιν &c. ὁ Σύμ. περὶ πάντων ὧν εὐηργέτησεν ἡμᾶς, εἴρηκε. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κριτὴς ἀγαθὸς (ibidem commate eodem,) ἐκ πλήθους ἀγαθωσύνης. 20 *Alex.* ὁ κύριος ἡμῖν. M. κύριος ἡμῖν mox pro ἐπάγει, *S.* εὐποιεῖ. 21 Οὐχ *C.* deest. P. κατὰ Σύμ. εἴρηται· πλὴν λαός μου εἰσιν υἱοὶ οὐκ ἀσυνθετοῦντες. 22 *Alex.* καὶ οὐ μή. 23 M. ἀθετηθῶσι. 24 *C.* Καί. 25 *Alex.* θλίψεως. οὐ πρέσβεις. 26 sic *Hier.* leg. itidem *Procop.* in *Alex.* vero est, αὐτὸς κύριος. *Ald. C.* αὐτὸς ὁ κύριος. quod hab. *Cyrill.* atque ita *Cypr.* citat. 27 *Alex.* καὶ αὐτός. 28 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. *Alex.* ἅγιον· καὶ ἐστράφη. 29 *Ald. C.* κύριος εἰς. 30 *Alex.* καὶ αὐτός. 31 *Alex. Ald. C.* Ὁ ἀναβιβάσας. M * Μωσῆ λαοῦ αὐτοῦ. 32 in *Alex. Ald. C.* est, ἐκ τῆς γῆς. quod postmodum in *Vatic. l.* appositum est. 33 *C* οὕτως ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἰσχυρὸν ὕδωρ. P. ὁ Σύμ. ὁ ῥήξας ὕδατα ἔμπροσθεν αὐτῶν, εἴρηκεν. 34 *Alex. Ald. C.* αὐτῷ. P. ὁ δὲ Σύμ. αὐτῶν, ἔφη. 35 *Alex.* Καὶ ἤγαγεν αὐτούς. 36 *Alex.* & M. διὰ τῆς ἀβύσσου. 37 *Alex.* καὶ κατέβη. 38 M. οὕτως ἤγαγε τὸν λαόν σου τοῦ ποιῆσαι &c. 39 M ÷ Ἀ. Σ. Ἐπίβλεψον. Θ. Κάτιδε. 40 οἴκου τοῦ *Ald.* desunt. 41 *Alex.* δόξης. ποῦ ἐστιν. 42 *Alex.* M. τῶν οἰκτειρμῶν. *Ald.* οἱ οἰκτιρμοί. 43 *Alex.* ἡμῶν εἶ πατήρ. 44 *Ald.* M. ἔγνω. 45 *Alex.* ἐστὶν ἐν ἡμῖν. 46 *Alex.* ἡμῶν τὰς καρδίας. 47 post ἁγίου σου in *Alex. Ald. C.* hæc seqq. οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου. quæ nec *Cyrill.* nec *Just. Mart.* legunt. sunt vero apud *Hier.* & *Procop.* 48 P. ὁ δὲ Σύμ. τὴν ὅλην οὕτως ἐξέδωκε ῥῆσιν Ἐγενήθημεν ὡς ἀπ' αἰῶνος, ὧν οὐκ ἐξουσιάσεις, οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου αὐτοῖς, οὐδὲ ῥήξας οὐρανοὺς κατέβης ἀπὸ προσώπου σου ὄρη κατέρρευσεν ὡς ἔκκαυσις πυρός. ἐτάκη θάλασσα. ὕδατα ἐπτοήθησαν. κατὰ δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα· Γεγόναμεν ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς. 49 *Alex.* & *C.* ἐπεκλήθη.

Cap. 64. 1 ἀπὸ σοῦ *C.* desunt. 2 *C.* καὶ ὄρη τακήσονται.

ρὸς ἀπὸ [3] προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους, καὶ φανερὸν ἔσται τὸ [4] ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις. ἀπὸ προσώ-
3 που σου ἔθνη ταραχθήσονται, [5] Ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα· τρόμος [6] λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη.
4 Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν, [7] οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεὸν πλήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, ἃ ποιήσεις τοῖς [8] ὑπομένουσιν ἔλεον.
5 Συναντήσεται γὰρ τοῖς [9] ποιοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται. ἰδοὺ σὺ ὠργίσθης, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν,
6 Καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς ῥάκος [10] ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν· καὶ [11] ἐξεῤῥύημεν ὡς φύλλα [12] διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἴσει ἡμᾶς.
7 Καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου, καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντιλαβέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας ἡ-
8 μᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Καὶ νῦν κύριε πατὴρ ἡμῶν σὺ, ἡμεῖς δὲ [13] πηλὸς,
9 [14] ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. Μὴ ὀργίζου ἡμῖν [15] σφόδρα, καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῇς ἁμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον [16], ὅ-
10 τι λαός σου πάντες ἡμεῖς. Πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιὼν ὡς ἔρημος ἐγενήθη,
11 Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν. Ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν, καὶ ἡ δόξα ἣν [17] εὐλόγησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα
12 [18] ἔνδοξα [19] ἡμῶν συνέπεσε. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις [20] ἀνέσχου κύριε, καὶ ἐσιώπησας, καὶ ἐταπείνωσας ἡμᾶς [21] σφόδρα.

Κεφ. ξε'. 65.

1 Ἐμφανὴς [1] ἐγενήθην τοῖς ἐμὲ μὴ [2] ἐπερωτῶσιν, εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ [3] ζητοῦσιν. εἶπα, [4] Ἰδού εἰμι τῷ ἔθνει, [5] οἳ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ
2 ὄνομα. Ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, [6] τοῖς πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ, ἀλλ'
3 ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Ὁ λαὸς οὗτος ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διαπαντός· αὐτοὶ [7] θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις, καὶ θυμιῶσιν ἐπὶ τῶν πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις, ἃ οὐκ [8] ἔστιν·
4 Ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται [9] διὰ ἐνύπνια, [10] οἱ ἔσθοντες [11] κρέας ὕειον, καὶ ζωμὸν θυσιῶν, μεμολυμμένα πάν-
5 τα τὰ σκεύη αὐτῶν, Οἱ λέγοντες, Πόῤῥω ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσῃς [12] μοι, ὅτι καθαρός εἰμι. οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου, πῦρ καί-
6 εται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου, οὐ [13] σιωπήσω ἕως ἂν [14] ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν
7 Τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τῶν πατέρων αὐτῶν, [15] λέγει κύριος. οἳ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ
8 ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. [16] Οὕτως λέγει κύριος, Ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥὼξ ἐν τῷ βότρυϊ, καὶ [17] ἐροῦσι, Μὴ λυμήνῃ αὐτὸν, ὅτι εὐλογία [18] ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν οὐ
9 μὴ ἀπολέσω πάντας. Καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰακὼβ σπέρμα καὶ [19] ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου, καὶ οἱ δοῦλοί [20] μου, καὶ κατοι-
10 κήσουσιν ἐκεῖ. Καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀχὼρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου, οἳ ἐζήτησάν
11 με. Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με, καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἑτοιμάζοντες τῷ [21] δαιμονίῳ τράπεζαν, καὶ
12 πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα, Ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν, πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς, καὶ οὐχ ὑπηκούσατε· ἐλάλησα, καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον [22] ἐμοῦ, καὶ ἃ οὐκ ἐ-

---

3 *προσώπου* M. & *C.* deest. 4 *Alex.* M. *Ald.* ὄνομα κυρίου. in margine vero M ad ⁒ οἱ Γ. ὄνομά σου. 5 *C.* Ὅτ' ἄν. 6 *C.* λήψεται ὄρη. 7 M ⁒ ὀφθαλμὸς οὐκ ἴδε. 8 M. ὑπομένουσιν ἔλεος. 9 *Ald.* ποιοῦσι τοῖς ὑπομένουσι τό. *C.* ὑπομένουσι τό. 10 *Th.* γεδδείμ. *S.* κυουσῶν. *Aq.* μαρτυρίων. 11 *Alex.* ἐξερύημεν. 12 ad * Α. Θ. M. addit πάντες ἡμεῖς. 13 *Ald.* κύριος. mox post πηλὸς M. addit sub * Α. Θ. καὶ σὺ πλάστης ἡμῶν. 14 *Alex.* & M. ἔργον. 15 M * οἱ Γ. ἕως σφόδρα. 16 M. *Ald.* *C.* κύριε, ὅτι. 17 *Alex.* ηὐλόγησαν. 18 *Alex.* M. τὰ ἔνδοξα. 19 *Alex.* συνέπεσεν. 20 *C* ἀνέξομεν. 21 M * Θ. ἕως σφόδρα.
Cap. 65. 1 *Ms.* *Alex.* ἐγενόμην. 2 *Alex.* M. *Ald.* *C.* ζητοῦσιν. 3 *Alex.* M. *Ald.* *C.* ἐπερωτῶσιν. 4 *C.* Ἰδοὺ, ἐγὼ τῷ. M. duas illas voces in margine hab. ad asteriscum. 5 *Alex.* οἵτινες οὐκ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομά μου. sed M. in marg. ad ÷ τοῖς ἑπομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ. 6 *Alex.* M. *Ald.* *C.* οἱ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ, (*C.* ἀγαθῇ,) ἀλλ'. 7 *Alex.* θυμιάζουσιν. 8 *Alex.* ἔσται· Καὶ ἐν. M. *Ald.* *C.* ἐστιν· Καὶ ἐν. 9 *Alex.* δι'. 10 *Alex.* ἔσθοντες. 11 *Alex.* κρέα ὕϊα. *Ald.* κρέατα ὕεια. *C.* κρέα ὕεια. 12 *Alex.* μου. 13 *Alex.* σιωπήσομαι ἕως ἄν. 14 *Alex.* ἀποδῶ. M. & *C.* ἀποδῶ, καὶ ἀνταποδώσω. 15 M. addit sub asterisco, Θ. ἐπὶ τὸ αὐτό. 16 M * ὅτι. 17 *C.* εἰρήσθω. 18 *Alex.* κυρίου ἐστίν. 19 *Alex.* M. τὸ ἐξ. 20 *Alex.* μου, κατοικήσουσιν. 21 M. *C.* δαίμονι. 22 *C.* μου.

Εὐλόμην,

13 βουλόμην, ἐξελέξασθε. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται, ὑμεῖς δὲ [23] διψήσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυνθήσεσθε·

14 Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος

15 [24] ὑμῶν ὀλολύξετε. [25] Καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν [26] εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος· [27] τοῖς δὲ δουλεύουσί [28] μοι κληθήσεται ὄνομα καινὸν,

16 Ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, εὐλογήσουσι γὰρ [29] τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν· καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὀμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. ἐπιλήσονται γὰρ τὴν θλίψιν [30] τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀναβήσεται [31] αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.

17 Ἔσαι γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς, καὶ ἡ γῆ καινὴ, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσι τῶν προτέρων, οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ

18 [32] αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, Ἀλλ' εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ [33]· [34] ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα [35] Ἰερουσαλὴμ, [36] καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην.

19 Καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ, καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου. καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ κλαυθμοῦ, [37] καὶ φωνὴ κραυγῆς,

20 [38] Οὐδ' οὐ μὴ [39] γένηται ἔτι ἐκεῖ [40] ἄωρος καὶ πρεσβύτης, ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ· ἔσαι γὰρ ὁ νέος [41] ἑκατὸν ἐτῶν, ὁ δὲ ἀποθνήσκων ἁμαρτωλὸς [42] ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ [43] ἐπικατάρατος

21 ἔσαι. Καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας, καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι· καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ αὐτοὶ φάγονται [44] τὰ γεννή-

22 ματα αὐτῶν. Οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσι, καὶ ἄλλοι φάγονται· κατὰ γὰρ τὰς ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι [45] τοῦ λαοῦ μου· [46] τὰ γὰρ ἔργα τῶν [47] πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν.

23 [48] Οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενὸν, οὐδὲ [49] τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα [50] εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐςι, καὶ τὰ [51] ἔκγονα

24 αὐτῶν μετ' αὐτῶν [52]. Καὶ ἔσαι πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς, ἐγὼ [53] ὑπακούσομαι αὐτῶν· ἔτι λαλούντων αὐτῶν, ἐρῶ, [54] Τί ἐςι;

25 Τότε λύκοι καὶ ἄρνες [55] βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, [56] ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον. οὐκ ἀδικήσουσιν, [57] οὐδὲ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.

Κεφ. ξς'. 66.

1 Οὕτως λέγει κύριος, Ὁ οὐρανός [1] μου θρόνος, [2] καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. [3] ποῖον οἶκον [4] οἰκοδομήσετέ μοι; [5] καὶ ποῖος [6] τόπος

2 τῆς καταπαύσεώς μου; Πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου, καὶ ἔςιν ἐμὰ πάντα ταῦτα, λέγει κύριος. καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέ-

3 μοντα τοὺς λόγους μου; [7] Ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον, [8] ὡς ὁ ἀποκτέννων κύνα· ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν, ὡς αἷμα ὕειον· ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον, ὡς βλάσφημος. καὶ [9] αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν [10] ἡ ψυχὴ αὐ-

4 τῶν ἠθέλησε, [11] Καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ [12] ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας [13] ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐ-

---

23 *Alex.* διψήσεσθαι. 24 ὑμῶν *Alex.* deest, ut & M. Ἀ. 25 *Ald.* καταλείψεται. 26 P. τὸ δὲ, εἰς πλησμονὴν, εἰς ὅρκον ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. rationem hujus versionis vid. apud P. ibidem. 27 P. τὸ δὲ ῥητὸν, μέχρι τοῦ, θεὸν τὸν ἀληθινὸν, ὁ μὲν Ἀκ. οὕτως ἡρμήνευσε· Καὶ τοῖς δούλοις καλέσει ὄνομα ἕτερον, ᾧ εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ εὐλογηθήσεται πεπιστωμένως. ὁ δὲ Σύμ. τοῖς δὲ δούλοις αὐτοῦ καλέσει ὄνομα ἕτερον, ἐν ᾧ ὁ εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς εὐλογηθήσεται ἐν τῷ θεῷ, Ἀμήν. 28 *Alex.* αὐτῷ. 29 M. θεόν. 30 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν τήν. 31 C. ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν. 32 C. ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν. 33 M. ad * Θ addit, ὅσα ἐγὼ κτίζω. 34 *Alex.* ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ Ἰερουσαλὴμ ἀγαλλίαμα. 35 M * οἱ Γ. τήν. 36 C. καὶ ἐπὶ τόν. 37 *Alex.* M. *Ald. C.* οὐδὲ φωνή. 38 *Alex.* Καὶ οὐ μή. M. *Ald.* οὐδὲ μή. 39 *Alex.* γένηται ἐκεῖ. 40 M * Θ. ἡμέραις. 41 M * Ἀ. Θ. αὐτός. 42 M. ad * Ἀ. Θ. addit υἱός. 43 *Alex.* ἐπικατάρατός ἐςιν. 44 *Alex.* τὰ γενήματα αὐτῶν. Καὶ οὐ μή. *Ald C.* τὰ γεννήματα αὐτῶν, καὶ τὸν οἶνον πίονται. Καὶ οὐ μή. M. τὸν καρπὸν αὐτῶν, Καὶ τὸν οἶνον πίονται. Καὶ οὐ μή. 45 τοῦ M. deest.

46 *Alex.* τὰ ἔργα. C. ἔργα. 47 C. χειρῶν. 48 *Alex.* M. *Ald. C.* Οἱ δὲ ἐκλεκτοί. 49 *Alex.* τέκνα ποιήσουσιν. post pro εἰς κατάραν, *Aq. S. Th.* εἰς σπουδὴν. *al. interpr.* εἰς ἀνυπαρξίαν. 50 *Alex.* ηὐλογημένον ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 51 C. ἔγγονα. 52 *Alex.* M. *Ald.* ἔσονται. 53 *Alex.* & C. ἐπακούσομαι. 54 *Ald.* Τίς. 55 M. *Ald.* συμβοσκηθήσονται. 56 C. καὶ ὄφις γῆν. 57 *Alex.* M. *Ald.* οὐδὲ μή.

Cap. 66. 1 *Mss. Alex.* & M. *Ald. ed.* & C. μοι. 2 *Alex. Ald. C.* ἡ δὲ γῆ. 3 M * Θ. τοῦτον. 4 M. ad * præponit ἐν. 5 *Alex.* C. ἢ ποῖος. 6 M. cum * addit οὗτος. 7 P. οὐ κεῖται κατὰ τοὺς λοιποὺς, ὁ δὲ ἄνομος, ἀλλ', ὁ δὲ σφαδάζων μόσχον. 8 sic leg. *Cyrill.* sic *Iren.* & *Basil.* sic etiam est in *Bibliis* è Gr. in Arab. versis, sed in *Ald. C.* ὡς (*Ald.* deest) ὁ τύπτων ἄνδρα, καὶ ὁ θυσιάζων, ἐκ ποιμνίου, ὡς. quæ apud *Procop.* sub nomine *Th.* & *S.* sub asteriscis posita in margine sunt. 9 *Alex.* οὗτοι. 10 *Alex.* M. *Ald. C.* ἃ ἡ ψυχή. 11 *Alex.* Κἀγώ. 12 *Alex.* ἐμπαίγματα. 13 *Alex.* M. *Ald. C.* αὐτοῖς ἀνταποδώσω.

τοὺς, καὶ

τοὺς, καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου· ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον [14] ἐμοῦ, καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην, ἐξελέξαντο.

5 Ἀκούσατε [15] ῥήματα κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· εἴπατε [16] ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν [17] ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ, [18] καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, [19] καὶ ἐκεῖνοι αἰσχυνθήσονται.

6 Φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ἐκ ναοῦ, φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος [20] ἀνταπόδοσιν τοῖς 7 ἀντικειμένοις. [21] Πρὶν τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, [22] πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέ- 8 φυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. Τίς ἤκουσε [23] τοιοῦτο, καὶ τίς ἑώρακεν οὕτως; εἰ ὤδινε γῆ [24] ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, [25] ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ, ὅτι ὤδινε καὶ ἔτεκε Σιὼν τὰ παιδία αὐτῆς.

9 Ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ [26] οὐκ [27] ἐμνήσθης μου, εἶπε κύριος. [28] οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννῶσαν καὶ στεῖραν ἐποίησα; [29] εἶπεν 10 [30] ὁ [31] θεός σου. [32] Εὐφράνθητι [33] Ἱερουσαλὴμ, καὶ [34] πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ [35] πάντες οἱ ἀγαπῶντες [36] αὐτὴν, χάρητε [37] ἅμα αὐτῇ χαρᾷ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' [38] αὐτῇ, 11 Ἵνα θηλάσητε, καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ [39] μαστοῦ [40] παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες τρυ- 12 φήσητε [41] ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [42] ἐκκλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάῤῥους ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται, καὶ ἐπὶ γονάτων παρακλη- 13 θήσονται. Ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακαλέσει, [43] οὕτω κἀγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, καὶ ἐν 14 Ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε. Καὶ [44] ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται [45] ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ. καὶ [46] γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς [47] φοβουμένοις αὐ- 15 τὸν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν. Ἰδοὺ γὰρ κύριος [48] ὡς πῦρ ἥξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ [49] ἐκδίκησιν αὐτοῦ, καὶ ἀποσκορακισμὸν [50] αὐτοῦ ἐν φλο- 16 γὶ πυρός. Ἐν γὰρ τῷ πυρὶ κυρίου [51] κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται 17 ὑπὸ κυρίου. [52] Οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ [53] καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους, [54] καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἔσθοντες [55] κρέας ὕειον, καὶ τὰ βδελύγματα, καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ [56] ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος.

18 Κἀγὼ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν· [57] ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας, καὶ ἥξουσι καὶ ὄψονται τὴν 19 δόξαν μου. Καὶ καταλείψω ἐπ' αὐτῶν [58] σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, [59] εἰς Θαρσὶς, καὶ Φοὺδ, καὶ [60] Λοὺδ, καὶ Μοσὸχ, [61] καὶ εἰς Θοβὲλ, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόῤῥω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα, [62] οὔτε ἑωράκασι [63] μου τὴν δόξαν. καὶ [64] ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, 20 Καὶ ἄξουσι τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον κυρίῳ, μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων [65] ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν

---

14 *Alex.* μου. 15 *Alex.* τὸ ῥῆμα. C. λόγον. 16 C. ἀδελφοῖς ὑμῶν. M. ἀδελφοῖς ἡμῶν. 17 *Alex.* ἡμᾶς. 18 P. Σύμ. δὲ, καὶ ὀψόμεθα ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ὑμῶν, ἐξέδωκεν. 19 *Alex.* κἀκεῖνοι. 20 *Ald.* ἀνταποδίδωσιν. C. deest. 21 *Alex.* C. Πρὶν ἤ. M ⸓ Σ. Πρὶν ἢ ὠδινῆσαι ἔτεκε. πρὶν ἐλθεῖν ὠδῖνα αὐτῆς, ἔσωσεν ἄρσεν. 22 *Alex.* πρὶν ἤ. 23 M. τοιοῦτον. 24 *Alex.* C. ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 25 *Alex.* M. C. εἰ καὶ (*Alex.* deest καὶ) ἐτέχθη ἔθνος. M ÷ ὅμως οἱ Γ. οἱ Ο, ἢ, ὅμως τε Ἀ. Θ. 26 P. τὸ δὲ, οὐκ ἐμνήσθης μου &c. οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς· κατὰ δὲ Σύμ. οὕτως εἴρηται· μὴ ἐγὼ ὁ καθίζων ἐπὶ τὸ τεκεῖν, οὐκ ἐκτοκίζω, εἶπεν κύριος; ἢ ἐγὼ ὁ συνεκτοκίζων, καὶ συνέξω, εἶπεν ὁ θεός σου; 27 M. *Ald.* ἐμνήσθη. 28 M. *Ald.* καί. 29 M. εἶπεν κύριος. 30 C σου ὁ θεός. 31 *Alex.* θεός. Εὐφράνθητι. 32 M ⸓ Ἀ. Σ. Εὐφράνθητε. Ἀ. σὺν Ἱερουσαλήμ. Θ. Εὐφράνθητι ἅμα Ἱερουσαλήμ. 33 M * ἅμα. 34 *Alex.* πανηγυρίσατε πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, χάρητε χαρὰν πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῆς. 35 πάντες C. deest. 36 M. *Ald.* C. αὐτὴν, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. 37 ἅμα αὐτῇ C. desunt. M. sub * Θεοδ. tribuit. 38 C. αὐτήν. 39 M ⸓ Ἀ. Θ. μαστοῦ. Σ. μαστῷ.

40 M ⸓ οἱ Γ. ὅμως. 41 M ÷ Ἀ. ἀπὸ παντοδαπίας. Σ. ἀπὸ πλήθους. al. ἀπὸ πιότητος. 42 M. κλίνω. *Ald* καινῶ. (l. κλινῶ) C. ἐκκλινῶ. 43 *Alex.* ὅτι οὕτως καὶ ἐγώ. 44 *Alex.* ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται. 45 *Alex.* & C. ὑμῶν ἡ καρδία. 46 M. *Ald.* C. γνωστὴ ἔσται. 47 *Alex.* C. σεβομένοις. 48 P. τὸ δὲ ὡς πῦρ, ἐν πυρὶ ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 49 *Alex.* *Ald.* C. ἐκδίκησιν καὶ ἀποσκορακισμόν. 50 *Alex.* & C. ἐν φλογί. 51 *Alex.* καταναλωθήσεται. 52 Οἱ M. deest. 53 C. καθαιρόμενοι. 54 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἐν τοῖς προθύροις &c. ὁ Σύμ. φησὶν, ὀπίσω ἀλλήλων ἐν μέσῳ ἐσθιόντων τὸ κρέας τὸ χοίρειον. 55 *Alex.* κρέα. 56 *Alex.* καταναλωθήσονται. 57 *Ald.* C. ἐπίσταμαι, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι. sed illud ἐπίσταμαι non est in *Hebr.* nec in *Lat. ed.* M. καὶ ἐγὼ ἔρχομαι. 58 *Alex.* σημεῖα. 59 C. Θαρσεῖς. 60 M ⸓ Σ. αὐλοὺς. 61 *Alex.* καὶ Θοβέλ. 62 *Alex.* οὐδὲ ἑωράκασιν. 63 *Alex.* & C. τὴν δόξαν μου. 64 *Alex.* ἀναγγελοῦσίν μου τὴν δόξαν. 65 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν λαμπήναις &c. ὁ Σύμ. ἐφ' ἵπποις, καὶ ἐν ἅρμασι, καὶ ἐν λεκτίσι, καὶ ἐν καρούχαις, καὶ ἐν φορείοις ἡρμήνευσιν. pro λαμπήναις, *Aq.* σκεπαστοῖς. al. κλιντῆρσι, καὶ ἁμάξαις.

ἁγίαν

ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, [66] εἶπε κύριος, ὡς [67] ἀνενέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [68] τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ [69] μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου.

21 Καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι [70] ἱερεῖς καὶ Λευίτας, 22 εἶπε κύριος. Ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, ἃ ἐγὼ ποιῶ, [71] μένει [72] ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, [73] οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν, καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν.

23 Καὶ ἔσται [74] μὴν ἐκ μηνὸς, καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου, [75] ἥξει πᾶσα σὰρξ [76] τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἶπε κύριος.

24 Καὶ ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται [77] τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ [78] τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς ὅρασιν πάσῃ σαρκί. *

66 M. Ald. C. καὶ εἶπε. 67 C. ἂν ἐνέγκαισαν. 68 Alex. ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετά. 69 M. Ald. μετ' εὐφροσύνης, μετὰ ψαλμῶν. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, μετὰ ψαλμῶν, ἐν σκεύει καθαρῷ ἑρμήνευσε Σύμ. 70 Alex. ἐμαυτῷ ἱερεῖς. C. ἐμοὶ ἱερεῖς. 71 C. μένειν. 72 Alex. ἐνώπιόν μου. 73 Alex. οὕτως. 74 Alex. μῆνα. 75 C. καὶ ἥξει. 76 Alex. ἐνώπιόν μου προσκυνῆσαι. C. προσκυνῆσαι ἐνώπιόν μου. 77 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὰ κῶλα, τὰ ἔσχατα, Σύμ. ἔφησεν. 78 Alex. τελευτᾷ. * Alex. Ἡσαΐας προφήτης.

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ.

Κεφ. α'. 1.

1 Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο [1] ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου, ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βενιαμίν, 2 [2] Ὡς ἐγενήθη [3] λόγος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ [4] Ἀμὼς βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἕως [5] ἑνδεκάτου ἔτους [6] τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. 4 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου [7] πρὸς αὐτόν· 5 Πρὸ τοῦ [8] με πλάσαι σε [9] ἐν κοιλίᾳ, ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ [10] σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας, ἡγίακά σε, προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε. 6 Καὶ εἶπα, Ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος [11] ἐγώ εἰμι.

7 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Μὴ λέγε, Ὅτι νεώτερος [12] ἐγώ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς [13] ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα ὅσα [14] ἐὰν ἐντείλωμαί σοι, λαλήσεις. 8 Μὴ [15] φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ [16] ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. 9 Καὶ ἐξέτεινε κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρός με, καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπε κύριος πρός με, Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα [17] σου. 10 Ἰδοὺ καθέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ [18] βασιλείας, ἐκριζοῦν, καὶ κατασκάπτειν, καὶ [19] ἀπολύειν, καὶ ἀνοικοδομεῖν, καὶ καταφυτεύειν.

11 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, Τί σὺ [20] ὁρᾷς; καὶ εἶπα, Βακτηρίαν καρυΐνην.

12 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Καλῶς ἑώρακας· διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. 13 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου [21] ἐκ δευτέρου πρός με, λέγων, Τί σὺ ὁρᾷς; καὶ εἶπα, Λέβητα [22] ὑποκαιόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Βορρᾶ.

14 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, [23] Ἀπὸ προσώπου Βορρᾶ ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. 15 Διότι ἰδοὺ [24] ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας [25] τῆς γῆς ἀπὸ Βορρᾶ, λέγει κύριος· καὶ ἥξουσι καὶ θήσουσιν ἕ-

Cap. 1. 1 Mſ. Alex. ἐπ' Ἱερεμίαν. 2 Alex. & C. Ὃς ἐγενήθη. 3 Alex. λόγος θεοῦ. 4 C. Ἀμών. 5 C. ἑνδεκαέτους. 6 Alex. Σεδεκίου υἱοῦ Ἰωσίου. 7 Alex. & C. πρός με, λέγων. Ald. πρός με. 8 Ald. με καταπλάσαι. 9 Alex. ἐκ κοιλίας. 10 Alex. ἐξελθεῖν σε. 11 C. εἰμὶ ἐγώ. 12 C. εἰμὶ ἐγώ. 13 Ald. μὲν. 14 Alex. ἄν. 15 Alex. φοβοῦ. 16 ἐγὼ C. deest. 17 Alex. σου. Κατέστακα. 18 Alex. βασιλεῖς. 19 Alex. ἀπολλύειν. Καὶ ἐγένετο. 20 Alex. Ald. C. ὁρᾷς, Ἱερεμία. mox pro βακτ. καρ. Aq. & S. ῥάβδον γρηγοροῦσαν. Th. ἀμυγδαλίνην. 21 Alex. πρός με ἐκ δευτέρου. 22 Ald. ὑποκαιόμενον ἐγὼ ὁρῶ, καί. 23 Ald. διότι ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἀπὸ προσώπου Βορρᾶ, καὶ εἶπε πρός με, Ἀπὸ. 24 ἐγὼ Ald. deest. 25 Alex. ἀπὸ προσώπου Βορρᾶ τῆς γῆς. C. ἀπὸ Βορρᾶ.

καστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα. 16 Καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς [26] μετὰ κρίσεως, περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

17 Καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι, καὶ εἰπὸν [27] πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, [28] μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, [29] ὅτι μετὰ σοῦ [30] εἰμι, τοῦ 18 ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει [31] κύριος. Ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν, καὶ ὡς τεῖχος [32] χαλκοῦν, ὀχυρὸν [33] πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα, καὶ τοῖς ἄρχουσιν 19 [34] αὐτοῦ, καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. Καὶ πολεμήσουσί σε, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι [35] μετὰ σοῦ [36] ἐγώ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, [37] εἶπε κύριος.

ΚΕΦ. β'. 2.

1 [1] Καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, 2 Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου, καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. 3 [2] Ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ, ἀρχὴ [3] γεννημάτων αὐτοῦ. πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ ἥξει ἐπ' αὐτοὺς, φησὶ κύριος. 4 Ἀκούσατε λόγον κυρίου οἶκος Ἰακὼβ, καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραήλ. 5 Τάδε λέγει [4] κύριος, Τί [5] εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν; 6 Καὶ οὐκ εἶπαν, Ποῦ ἐστι κύριος, ὁ ἀναγαγὼν [6] ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ [7] ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ [8] ἀκάρπῳ, ἐν γῇ [9] ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ [10] ἀνὴρ [11] οὐθὲν, καὶ οὐ κατῴκησεν [12] ἄνθρωπος 7 ἐκεῖ; Καὶ [13] ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον, τοῦ φαγεῖν [14] ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. καὶ [15] εἰσήλθετε, καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονομίαν [16] μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα. 8 Οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν, Ποῦ ἐστι κύριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου [17], οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν εἰς ἐμὲ, καὶ οἱ προφῆται [18] ἐπροφήτευον τῇ Βάαλ, καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς ἐπορεύθησαν. 9 Διατοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, [19] καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν [20] κριθήσομαι. 10 [21] Διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεὶμ, καὶ ἴδετε, καὶ εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε, καὶ νοήσατε σφόδρα, 11 καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοιαῦτα· [22] Εἰ ἀλλάξονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί· ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν [23] αὐτοῦ, ἐξ 12 ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται. Ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ, καὶ [24] ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, 13 λέγει κύριος. Ὅτι δύο [25] καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου· ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος [26] ζωῆς, καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους, οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν. 14 Μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἢ οἰκογενής ἐστι; διατί εἰς προνομὴν ἐγένετο; 15 Ἐπ' αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες, καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, οἳ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς [27] ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. 16 Καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ [28] Τάφνας ἔγνωσάν σε, καὶ [29] κατέπαιζόν σου. 17 Οὐχὶ ταῦτα [30] ἐποίησέ σοι [31] τὸ καταλιπεῖν 18 σε ἐμέ; λέγει κύριος ὁ θεός σου. Καὶ νῦν τί σοι καὶ [32] τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ [33] Γηὼν; [34] καὶ τί σοι καὶ [35] τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων 19 τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; Παιδεύσει σε

---

26 *Alex.* περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν μετὰ κρίσεως. 27 *Alex. Ald. C.* πρὸς αὐτοὺς πάντα. 28 *C.* μηδὲ πτοηθῆναί σε ποιήσω. quod ſecutus fere eſt *Hier.* 29 *Ald.* ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι ponit ante μηδέ. 30 *Alex. Ald. C.* ἐγώ εἰμι. 31 *C.* κύριος. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Πορεύθητι, καὶ ἀνάγνωθι ἐν τοῖς ὠσὶν υἱῶν Ἰσραήλ. 32 *Alex.* χαλκοῦ, ὀχυρὸν ἅπασιν. 33 *Ald. C.* ἅπασι. 34 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 35 *Alex.* ἐγὼ μετὰ σοῦ εἰμι. 36 *C.* εἰμὶ ἐγὼ, ἐξαιρεῖσθαι. 37 *Alex.* λέγει.

Cap. 2. 1 *Comp.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Πορεύου καὶ βόα εἰς τὰ ὦτα Ἱερουσαλὴμ, λέγων. 2 *Mſ. Alex.* Ἅγιος. 3 *Alex.* γεννημάτων. 4 *Ald.* κς, κύριος. 5 *Alex.* εὕροσαν οἱ πατέρες ἡμῶν. 6 *Alex.* ὑμᾶς. 7 *Alex.* ἀβάτῳ καὶ ἀπείρῳ. 8 *Th.* σκιᾶς θανάτου. 9 *Alex.* ἐν ᾗ. 10 *Alex.* οὐθέν. 11 οὐθὲν *C.* deeſt. 12 *C.* υἱὸς ἀνθρώπου ἐκεῖ. 13 *Ald. C.* εἰσήγαγον. 14 ὑμᾶς *C.* deeſt. 15 *Alex.* εἰσήλθατε. 16 *Alex.* καὶ ἔθεσθε. 17 *Alex.* μου, οὐκ ἐπίσταντό. 18 *Alex.* ἐπροφητεύοντο. 19 *Alex. Ald. C.* λέγει κύριος, καί. 20 *Ald.* κριθήσομαι ἔτι. 21 *Ald.* Διέλθετε. *C.* Ὅτι διέλθετε. 22 *Alex.* Εἰ ἀλλάξονται τὰ ἔθνη. 23 *C.* αὐτῶν. mox pro ἐξέστη ὁ οὐρανὸς, *Aq.* & *S.* Ἐκστῆτε οὐρανοί. 24 *Ald.* ἔφριξεν ἡ γῆ ἐπί. 25 καὶ *C.* deeſt. 26 *Alex.* & *C.* ζῶντος. 27 *Ald.* ἀφανισμοῦ. *C.* ἀφανισμόν. 28 al. Τάφνης. 29 *Alex.* κατέπαιξάν σου. aliis perperam deeſt σου. 30 *C.* ἐποίησάν. 31 *C.* τοῦ. 32 *Alex.* γῆ Αἰγύπτου. 33 al. Σειώρ. 34 καὶ *C.* deeſt. 35 *Alex.* τῇ γῇ.

ἡ ἀποστασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε. καὶ γνῶθι, καὶ ἴδε, ὅτι πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμὲ, λέγει κύριος ὁ θεός σου· [36] καὶ οὐκ [37] εὐδόκησα ἐπὶ σοὶ, λέγει κύριος ὁ θεός σου.

20 Ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, καὶ [38] διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας, Οὐ [39] δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ

21 μου. Ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον [40] πᾶσαν ἀληθινήν· πῶς [41] ἐστράφης εἰς πικρίαν ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία;

22 [42] Ἐὰν [43] ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ, καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ [44] ποίαν, κεκηλίδωσαι [45] ἐν ταῖς [46] ἀδικίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος.

23 Πῶς ἐρεῖς, Οὐκ ἐμιάνθην, καὶ ὀπίσω τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθην; ἴδε τὰς ὁδούς σου [47] ἐν τῷ πολυανδρείῳ, καὶ γνῶθι τί ἐποίησας. ὀψὲ φωνὴ

24 [48] αὐτῆς [49] ὠλόλυξε· Τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ' [50] ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς [51] ἐπνευματοφορεῖτο, [52] παρεδόθη, τίς ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν, ἐν τῇ ταπεινώσει

25 αὐτῆς εὑρήσουσιν αὐτήν. Ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ [53] δίψους. ἡ δὲ [54] εἶπεν, [55] Ἀνδριοῦμαι, ὅτι [56] ἠγαπήκει ἀλλοτρίους, καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο.

26 Ὡς αἰσχύνη κλέπτου ὅταν ἁλῷ, οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ οἱ [57] ἄρχοντες αὐτῶν, [58] καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, καὶ

27 οἱ προφῆται αὐτῶν. Τῷ ξύλῳ εἶπαν, Ὅτι πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ, Σὺ ἐγέννησάς με· καὶ ἔστρεψαν ἐπ' ἐμὲ νῶτα, καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν

28 ἐροῦσιν, Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. Καὶ ποῦ εἰσιν οἱ θεοί σου, οὓς ἐποίησας σεαυτῷ; εἰ ἀναστήσονται καὶ [59] σώσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι [60] κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου Ἰούδα, καὶ [61] κατ' ἀριθμὸν διό-

29 δων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθυον τῇ Βάαλ. Ἱνατί λαλεῖτε πρός με; πάντες ὑμεῖς [62] ἠσεβήσατε, καὶ πάντες ὑμεῖς [63] ἠνομήσατε εἰς ἐμὲ,

30 λέγει [64] κύριος. Μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε, μάχαιρα κατέφαγε τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέων [65] ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε.

31 Ἀκούσατε [66] λόγον κυρίου· τάδε λέγει κύριος, Μὴ ἔρημος [67] ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῆ κεχερσωμένη; [68] διατί εἶπεν ὁ λαός μου, Οὐ [69] κυριευθησόμεθα, καὶ οὐχ ἥξομεν πρὸς σὲ ἔ-

32 τι; Μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ

33 ἔστιν ἀριθμός. Τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, τοῦ [70] ζητῆσαι ἀγάπησιν; οὐχ οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁ-

34 δούς σου, Καὶ ἐν ταῖς χερσί σου [71] εὑρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀθώων. οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐτοὺς, ἀλλ' [72] ἐπὶ πάσῃ δρυΐ.

35 Καὶ εἶπας, Ἀθῷός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σὲ, ἐν τῷ λέγειν σε, Οὐχ ἥμαρτον·

36 Ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου. καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ, [73] καθ-

37 ὡς κατῃσχύνθης ἀπὸ Ἀσσούρ· Ὅτι καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ὅτι ἀπώσατο κύριος τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μιαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ [1] σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς, καὶ ἀνέκαμ-

2 πτες πρός με, λέγει κύριος. Ἆρον [2] τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἴδε, ποῦ

---

36 καὶ οὐκ usque ad finem versus *Ald.* desunt. 37 *Alex.* ηὐδόκησα ἐν σοί. 38 *Ald.* C. διέῤῥηξας. 39 *Alex.* & C. δουλεύσω, ἀλλὰ πορεύσομαι. 40 *Alex.* ἀληθινὴν πᾶσαν. 41 *Alex.* ἐστράφη. 42 *Ald.* Καὶ ἐάν. 43 *Alex.* * ἀποπρύνῃ. al. ἀποπλύνῃς. 44 *Alex.* *Ald.* C. πόαν. 45 *Alex.* ἐναντίον ἐμοῦ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου, λέγει κύριος ὁ θεός σου. 46 C. ἀνομίαις. 47 *Aq.* & *S.* ἐν τῇ φάραγγι. 48 αὐτῆς C. deest. paulo ante pro ὀψὲ φωνὴ, *Aq.* *S.* *Th.* δρομεὺς κοῦφη. 49 *Victor Antioch.* Ὥσπερ δὲ φησιν ὁ προφήτης, ὠλόλυζον ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῶν· ὅπερ Ἀκ. καὶ Σ. ἀσελγῶς ἐλάλησαν, ἐξέδωκαν. 50 *Ald.* ὕδατι. 51 *Chrys.* κατὰ τοὺς λοιποὺς, εἵλκυσεν ἄνεμον. 52 παρεδόθη *Ald.* deest. mox pro ἐν τῇ ταπ. *Aq.* ἐν τῇ νεομηνίᾳ. *S.* ἐν τῷ μηνί. 53 *Ald.* δίψης. 54 *Ald.* εἶπεν ὅτι. 55 *Victor.* Ἀκ. ἀπέγνων σου, ἤγουν, ἀπήλπισα. 56 C. ἠγάπησα. 57 *Alex.* ἄρχοντες, καὶ οἱ ἱερεῖς. 58 καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν C. desunt. 59 *Alex.* & C. σώσουσίν σε ἐν. 60 *Alex.* κατά. 61 *Alex.* κατά. 62 *Alex.* ἠνομήσατε εἰς. 63 C. ἠσεβήσατε. 64 C. κύριος ὁ θεός. 65 *Alex.* ὀλεθρεύων. 66 *Alex.* τὸν λόγον. 67 *Alex.* ἐγενάμην. *Ald.* ἐγενήθην. 68 C. διότι. 69 *Alex.* δουλευθησόμεθα, καὶ οὐκ. 70 C. ζητεῖν. 71 *Alex.* *Ald.* εὑρέθη. 72 *Alex.* ἐν. 73 C. ὡς ἀπό.

Cap. 3. 1 C. συνεξεπόρνευσας. 2 *Ms.* *Alex.* εἰς εὐθεῖαν τοὺς ὀφθαλμούς σου, λέγει κύριος, καὶ ἴδε.

οὐχὶ ἐξεφύρθης. ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς [3] ἐκάθισας [4] αὐτοῖς ὡσεὶ κορώνη [5] ἐρημουμένη, καὶ [6] ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις [7] σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις

3 σου. Καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα [8] σεαυτῇ. ὄψις πόρνης ἐγένετό [9] σου,

4 ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. Οὐχ [10] ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας, καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου;

5 [11] Μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἢ [12] φυλαχθήσεται εἰς νῖκος; ἰδοὺ ἐλάλησας, καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα, καὶ [13] ἠδυνάσθης.

6 Καὶ εἶπε κύριος πρός με ἐν ταῖς ἡμέραις [14] Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, Εἶδες ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραήλ; [15] ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, καὶ [16] ἐπόρνευσαν ἐκεῖ.

7 Καὶ εἶπα, μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν [17] ταῦτα πάντα, Πρός με ἀνάστρεψον. καὶ οὐκ ἀνέστρεψε· καὶ εἶδε τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα.

8 Καὶ εἶδον, [18] ὅτι περὶ πάντων [19] ὧν κατελήφθη ἐν [20] οἷς ἐμοιχᾶτο ἡ κατοικία [21] Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὴν, καὶ ἔδωκα [22] αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα, καὶ [23] ἐπορεύθη, καὶ ἐπόρνευσε καὶ αὐτή.

9 Καὶ ἐγένετο εἰς [24] οὐθὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν λίθον.

10 Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ [25] ἐπεστράφη πρός με ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Ἐδικαίωσε τὴν ψυχὴν [26] αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου Ἰούδα.

12 [27] Πορεύου καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους [28] πρὸς Βορρᾶν, καὶ ἐρεῖς, [29] Ἐπιστράφηθι πρός με ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος· καὶ [30] μὴ [31] στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι [32] ἐλεήμων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ

13 ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα. Πλὴν, γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ διέχεας τὰς ὁδούς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου [33] οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος.

14 Ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκότες, λέγει κύριος, διότι [34] ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών,

15 Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς [35] ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης.

16 Καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε, καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς, [36] λέγει κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου Ἰσραὴλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, [37] οὐκ ὀνομασθήσεται, οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται, καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι.

17 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ, [38] Θρόνον κυρίου· καὶ συναχθήσονται [39] πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτὴν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν [40] ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.

18 [41] Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [42] συνελεύσονται ὁ οἶκος [43] Ἰούδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ [44] Ἰσραὴλ, καὶ ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς Βορρᾶ, [45] καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν [46] κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν·

19 Καὶ ἐγὼ εἶπα, Γένοιτο κύριε· [47] ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν, κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν. [48] καὶ εἶπα, Πατέρα [49] καλέσετέ με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ

20 ἀποστραφήσεσθε. Πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ [50] ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος.

21 [51] Φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου αὐτῶν.

---

3 *Alex.* αἷς ἐκάθεισας. 4 *C.* αὐτῆς. 5 *Alex.* ἠρημωμένη. 6 *Victor*, ἄλλος, ἀντὶ τοῦ ἐμίανας, ἐφονοκτόνεις, ἐξέδωκε. 7 *Alex.* σοῦ. Καὶ ἔσχες. 8 *C.* σου. 9 *Alex.* σοι, ἀπηνεχύντησας. *C.* σοι, ἀπηνηχύνθητας. 10 *C.* ἕως νῦν με. 11 Μὴ *Ald.* deest. 12 *Alex.* & *C.* διαφυλαχθήσεται 13 *Ald.* ἠδυνήθης. 14 *Alex.* Ἰωσία, Ἴδες. *C.* τοῦ βασιλέως Ἰωσίου, Εἶδες. 15 *Ald. C.* ἐπορεύθη. 16 *Ald. C.* ἐπόρνευσεν. 17 *Alex.* πάντα ταῦτα. 18 *Alex.* & *C.* διότι. 19 *C.* ἀνθ' ὧν. 20 *C.* αὐτοῖς. 21 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 22 αὐτῇ *Ald.* deest. 23 *Ald.* ἐπορεύετο. 24 *C.* οὐδέν. 25 *Alex. Ald.* ἀπεστράφη. 26 *Ald. C.* αὐτῆς. 27 *Alex.* Πορεύθητι, καὶ ἀνάγνωσον. Pro ἀνάγνωθι, *Aq.* & *S.* βόησον. 28 *Alex.* πρὸς Βορρᾶ, καὶ ἐρεῖς, Ἐπιστράφητι. 29 *Ald.* Ἀποστράφηθι. 30 *Alex.* οὐ. *Ald. C.* οὐ μή. 31 *Ald. C.* στηρίσω. 32 *Alex.* ἐλεῶν. 33 *Alex.* οὐκ ἤκουσας. 34 *Alex.* ἰδοὺ ἐγώ. 35 *Alex.* ποιμαίνες. 36 *Alex.* ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος, οὐκ. 37 *Alex.* καὶ οὐκ. *C.* οὐδέ. 38 *C.* Θρόνος. 39 *Alex.* & *C.* εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη. 40 *Alex.* ἐπιθυμημάτων. 41 *Alex.* Καὶ ἐν. 42 *Alex.* συνελεύσεται οἶκος Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. 43 *Ald.* Ἰσραήλ. 44 *Ald.* Ἰούδα. 45 *Alex.* ἀπὸ πασῶν. 46 *Alex.* κατεκληρονόμησαν οἱ πατέρες αὐτῶν. 47 *Ald.* ἔτι. 48 *Alex.* καὶ * εἰ πατέρα. *C.* καὶ εἰ πατέρα. 49 *Ald.* ἐπικαλέσασθε. *C.* ἐπικαλεῖσθε. 50 *Alex.* λέγει κύριος, ὁ οἶκος Ἰσραήλ. 51 *Alex.* Φωναί.

[52] Ἐπι-

22 [52] Ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ [53] ἰάσομαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. Ἰδοὺ [54] δοῦλοι [55] ἡμεῖς ἐσόμεθά σοι. ὅτι [56] σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. **23** Ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ, καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία [57] τοῦ Ἰσραήλ. **24** Ἡ δὲ αἰσχύνη [58] κατηνάλωσε τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν, ἀπὸ νεότητος [59] ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς [60] μόσχους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. **25** Ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ [61] ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι [62] ἔναντι τοῦ θεοῦ [63] ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ [64] οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Κεφ. δ'. 4.

1 [1] Ἐὰν ἐπιστραφῇ [2] Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, πρὸς [3] μὲ, ἐπιστραφήσεται. [4] καὶ ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα [5] αὐτοῦ [6] ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ, **2** Καὶ ὀμόσῃ, Ζῇ κύριος, μετὰ ἀληθείας [7] ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ ἐν [8] Ἱερουσαλήμ. **3** Ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, Νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάνθαις. **4** [9] Περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ [10] περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες [11] Ἱερουσαλήμ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός μου, καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ [12] σβέσων, ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν.

5 Ἀναγγείλατε ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν Ἱερουσαλήμ· εἴπατε, Σημάνατε [13] ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, κεκράξατε μέγα· [14] εἴπατε, Συνάχθητε, καὶ [15] εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις **6** τὰς [16] τειχήρεις. Ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στῆτε, ὅτι [17] κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ συντριβὴν μεγάλην. **7** Ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ, [18] ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, τοῦ θεῖναι τὴν [19] γῆν εἰς ἐρήμωσιν· [20] καὶ αἱ πόλεις καθαιρεθήσονται, παρὰ **8** τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. Ἐπὶ τούτοις περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε, καὶ [21] ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ [22] θυμὸς **9** κυρίου ἀφ' ὑμῶν. Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπολεῖται ἡ καρδία τοῦ βασιλέως, καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς [23] ἐκστήσονται, καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται. **10** Καὶ εἶπα, Ὦ δέσποτα κύριε, ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, λέγων, Εἰρήνη [24] ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἥψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν; **11** Ἐν τῷ καιρῷ [25] ἐκείνῳ ἐροῦσι [26] τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ, [27] Πνεῦμα πλανήσεως ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ **12** εἰς καθαρὸν, οὐδ' εἰς ἅγιον. Πνεῦμα πληρώσεως ἥξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ [28] λαλῶ [29] κρίματά μου **13** πρὸς αὐτούς. Ἰδοὺ ὡς νεφέλη [30] ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα [31] αὐτοῦ, κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι [32] αὐτοῦ. οὐαὶ **14** ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. Ἀπόπλυνε ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου Ἱερουσαλήμ, ἵνα σωθῇς. ἕως πότε [33] ὑπάρχουσιν ἐν σοὶ δια**15**λογισμοὶ [34] πόνων σου; Διότι φωνὴ [35] ἀγγέλλοντος ἐκ Δὰν ἥξει, καὶ ἀκουσθήσεται πόνος **16** ἐξ ὄρους Ἐφραίμ. Ἀναμνήσατε ἔθνη, ἰδοὺ [36] ἥκασιν· ἀναγγείλατε ἐν Ἱερουσαλήμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα [37] φωνὴν αὐ-

---

52 *C.* Υἱοὶ ἐπιστράφητε ἐπιστρέφοντες. 53 *Alex.* ἰάσομαι αὐτούς. Ἰδού. pro τὰ συντρίμματα *S.* vert. τὰς ἐπιστρέψεις. 54 *C.* οἴδε. 55 *Alex.* * ὑμεῖς. 56 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 57 *Alex.* τῷ Ἰσραήλ. 58 *Alex.* κατανάλωσεν. 59 *Alex.* αὐτῶν. 60 *Alex.* * μόχθους. 61 *Ald.* ὑπεκάλυψε. 62 *C.* ἐναντίον. 63 *Alex.* ἡμάρτομεν, καὶ οἱ πατέρες. 64 *Alex.* οὐκ ἠκούσαμεν.

Cap. 4. 1 *Ald.* Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇ. 2 *Mſ. Alex.* Ἰσραὴλ πρὸς μὲ, λέγει κύριος. 3 *Ald.* με, καὶ ἐπιστραφήσεται. 4 *Alex.* ἐὰν περιέλῃ. 5 *Alex.* αὐτῶν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. 6 *C.* ἀπό. 7 *Alex.* καὶ ἐν. 8 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. * Νεώσατε ἑαυτοῖς. 9 *Alex.* Περιτμηθήσεσθαι. *S.* Καθαρίσθητι κυρίῳ, καὶ ἀφέλεσθε πονηρίας τῶν καρδιῶν ὑμῶν. 10 *Alex.* περιέλεσθαι· 11 *Alex.* & *C.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 12 *Ald.* σβεννύων. 13 *Ald. C.* σάλπιγγι ἐπὶ τῆς γῆς, κεκράξατε. 14 *Alex.* καὶ εἴπατε. 15 *Alex.* εἰσέλθατε. 16 *Alex.* ὀχυράς. 17 *Alex.* ἐγὼ κακά. 18 *Alex.* ἐξολεθρεύων. 19 *C.* γῆν σου εἰς. 20 *Alex.* καὶ πόλεις. *C.* καὶ αἱ πόλεις σου. 21 *Alex.* * ἀλαλάξατε. *C.* ὀλολύζετε. 22 *Ald. C.* θυμὸς ὀργῆς κυρίου. 23 *Alex.* ἐκστήσονται. Καὶ εἶπαν. pro θαυμάσονται, *Aq.* ἄφρονες ἔσονται. 24 *Alex.* ἔσται ὑμῖν, καὶ ἥψατο. *Ald. C.* ἔσται ὑμῖν, καὶ ἅψεται. 25 *Alex.* τούτῳ. 26 *Ald.* τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῷ λαῷ τούτῳ. 27 *C.* Πνεύματι. 28 *Ald. C.* λαλήσω. 29 *Alex.* κρίματα πρὸς αὐτούς. 30 *Ald.* ἀναβήσονται. 31 *Alex. Ald.* αὐτῶν. 32 *Alex.* αὐτῶν. οὐαὶ ὑμῖν. *Ald.* αὐτῶν. οὐαὶ ἡμῖν. 33 *Alex.* & *C.* ὑπάρξουσιν. 34 *Aq.* ἀνωφελείας. *S.* ἀδικίας. 35 *Alex.* & *C.* ἀναγγέλλοντος. *Ald.* ἀναβαίνοντος. 36 ἥκασιν *C.* deeſt. 37 *C.* φωνάς.

17 τῶν. Ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν, ἐγένοντο ἐπ' αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας, 18 λέγει κύριος. Αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἥψατο ἕως τῆς καρδίας 19 σου. Τὴν κοιλίαν [38] μου, τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου, [39] μαιμάσσει ἡ ψυχή μου, σπαράσσεται [40] ἡ καρδία μου. οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχή μου, κραυγὴν πολέ-20 μου. Καὶ [41] ταλαιπωρίας, συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα ἡ γῆ, ἄφνω τεταλαιπώρηκεν [42] ἡ σκηνὴ, διεσπά-21 σθησαν αἱ δέρρεις μου. Ἕως πότε ὄψομαι φεύγοντας [43] ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων; 22 Διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν. υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοί εἰσι τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ [44] καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέ-23 γνωσαν. Ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ [45] οὐθέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶ-24 τα αὐτοῦ. Εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους. 25 Ἐπέβλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ [46] ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ [47] ἐπτοεῖτο. 26 [48] Εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις [49] ἐμπεπυρισμέναι πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου 27 ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθησαν. Τάδε λέγει κύριος, Ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συν-28 τέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω. Ἐπὶ τούτοις πενθείτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν· διότι ἐλάλησα, καὶ οὐ μετανοήσω, ὥρμησα, καὶ οὐκ [50] ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς. 29 Ἀπὸ φωνῆς ἱππέως, καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησε [51] πᾶσα ἡ χώρα· εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ [52] ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν. [53] πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ [54] κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνθρω-30 πος. Καὶ σὺ τί ποιήσεις; ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον, καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ· [55] ἐὰν ἐγχρίσῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου, [56] εἰς μάταιον [57] ὡραϊσμός σου. ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-31 σταί σου, τὴν ψυχήν σου [58] ζητοῦσιν. Ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ στεναγμοῦ σου, ὡς πρωτοτοκούσης. φωνὴ θυγατρὸς Σιὼν ἐκλυθήσεται, καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς· [59] Οἴμοι ἐγὼ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς ἀνῃρημένοις.

Κεφ. ε'. 5.

1 Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδετε, καὶ γνῶτε, καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ἐὰν εὕρητε, εἰ ἔστι ποιῶν κρίμα, καὶ ζητῶν † πίστιν, καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύ-2 ριος. Ζῇ κύριος, λέγουσι, διὰ τοῦτο οὐκ 3 [1] ἐν ψεύδεσιν ὀμνύουσι; [2] Κύριε οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας αὐτούς, καὶ [3] οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτούς, καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι παιδείαν· [4] ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν, καὶ οὐκ ἠθέ-4 λησαν ἐπιστραφῆναι. Καὶ ἐγὼ εἶπα, Ἴσως πτωχοί εἰσι, [5] διότι οὐκ [6] ἐδυνάσθησαν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου, καὶ κρίσιν θεοῦ. 5 Πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἁδρούς, καὶ λαλήσω [7] αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου, καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυ-6 γὸν, διέρρηξαν δεσμούς. Διὰ τοῦτο ἔπαισεν αὐτοὺς λέων [8] ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν [9] ὠλόθρευσεν αὐτούς, καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν. πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι ἀπ' αὐτῶν [10] θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, [11] ἴσχυσαν ἐν ταῖς 7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. [12] Ποία τούτων ἵλεως [13] γένωμαί σοι; οἱ υἱοί σου ἐγκατέλιπόν με, καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ οὖσι θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ [14] ἐμοιχῶντο, καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν 8 [15] κατέλυον. Ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθη-

---

38 *Ald.* μου ἀλγῶ. 39 *C.* μὲ μάσσει. *Th.* μαιμάσσει. *S.* ἐταράχθη. *Aq.* ὀκλάζει. *al. interp.* σπαράσσεται ἡ καρδία μου. 40 *C.* καὶ ἡ καρδία. 41 *Alex.* ταλαιπωρίαν καὶ συντριμμόν. 42 *Alex.* σκηναί. 43 *C.* ἀκούω. 44 *Alex.* καλὸν ποιοῦντες οὐκ ἔγνωσαν. 45 *Aq.* κενή. *S.* συγκεχυμένη. 46 *C.* ὑπῆρχεν. 47 *Ald. C.* ἐπτόηντο. 48 *C.* Ἴδον. 49 *Ald.* ἐμπεπρησμέναι. 50 *Ald.* ἀπέστρεψα. 51 *Alex.* πᾶσα χώρα. 52 *Alex.* εἰς. 53 *C.* πᾶσαι πόλεις ἐγκατελείφθησαν. 54 *Alex.* κατοικήσει. *Ald. C.* κατοικεῖ. verſ. ſeq. poſt σὺ *Aq.* addit, ὀλοθρευθεῖσα. 55 *Alex.* καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃ στίμη (al. στίβη) *C.* καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃς τιμῇ. 56 *Alex. Ald. C.* εἰς μάτην. 57 *Alex.* ὁ ὡραϊσμός. 58 *Alex.* ζητήσουσιν. 59 *Alex.* Ὤμμοι.

Cap. 5. † *S.* ἀλήθειαν. 1 *Mſ. Alex.* & *Comp. ed.* ἐπὶ ψεύδεσιν. 2 *Alex.* Καὶ οἱ ὀφθαλμοί. 3 *Alex.* οὐχ. 4 *Alex.* ἐστερεώθησαν. 5 *Alex.* διὰ τοῦτο οὐκ. 6 *Alex. Ald. C.* ἠδυνήθησαν. 7 *Alex.* πρὸς αὐτούς. 8 *Alex.* ἐκ δρυμοῦ. 9 *Alex.* ὠλέθρευσεν. 10 *Alex. Ald. C.* θηρεύονται. 11 *Alex.* καὶ ἴσχυσαν. 12 Euſeb. l. 11. euang. demonſt. Ποίῳ, ſic etiam *Comp.* 13 *Ald.* ἔσομαι. 14 *Alex.* * ἐμοίχοντο. 15 *Alex.* κατελύοντο. *C.* κατελύοσαν.

σαν,

σαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ [16]ἐχρεμέτιζον. **9** Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ [17]ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος· ἢ [18]ἐν ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; **10** Ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς, καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ [19]μὴ ποιήσητε· [20]ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα [21]αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου [22]εἰσίν. **11** Ὅτι ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ, [23]λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ, **12** καὶ οἶκος Ἰούδα. [24]Ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν, Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ ἥξει ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν [25]οὐκ ὀψόμεθα. **13** Οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν [26]ἐν αὐτοῖς. **14** Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἀνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ καταφάγεται αὐτούς. **15** [27]Ἰδοὺ [28]ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόῤῥωθεν οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει [29]κύριος, ἔθνος οὗ οὐκ [30]ἀκούσει [31]τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ. **16** Πάντες [32]ἰσχυροὶ, **17** Καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν [33]ὑμῶν, καὶ τοὺς ἄρτους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέδονται τὰ [34]πρόβατα ὑμῶν, καὶ τοὺς [35]μόσχους [36]ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν, καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν, καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοήσουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐταῖς, ἐν ῥομφαίᾳ. **18** Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεός σου, οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. **19** Καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε, [37]Τίνος ἕνεκεν ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν [38]πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, [39]Ἀνθ' ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς [40]ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ οὐχ ὑμῶν. **20** Ἀναγγείλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον Ἰακὼβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν [41]τῷ οἴκῳ Ἰούδα. **21** Ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, **22** ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. Μὴ ἐμὲ οὐ φοβηθήσεσθε, λέγει κύριος; [42]ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε; τὸν τάξαντα ἄμμον ὅριον τῇ θαλάσσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον, καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτὸ, καὶ ταραχθήσεται, καὶ οὐ [43]δυνήσεται· καὶ ἠχήσουσι τὰ κύματα αὐτῆς, καὶ **23** οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. Τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθὴς, [44]καὶ **24** ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθοσαν, Καὶ οὐκ [45]εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, Φοβηθῶμεν δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα [46]ἡμῖν ὑετὸν [47]πρώϊμον καὶ ὄψιμον, κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν. **25** Αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν [48]ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑμῶν. **26** Ὅτι εὑρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου [49]ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἄνδρας, **27** καὶ συνελαμβάνοσαν. Ὡς παγὶς [50]ἐφεσταμένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου· διατοῦτο ἐμεγαλύνθησαν, **28** καὶ [51]ἐπλούτησαν, Καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ, καὶ κρίσιν **29** χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν. Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος· [52]ἢ ἐν ἔθνει τῷ **30** τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; Ἔκστα-**31**σις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, [53]καὶ ὁ [54]λαός μου ἠγάπησεν οὕτως. καὶ τί [55]ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

Κεφ. ϛ'. 6.

1 Ἐνισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὶν ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ [1]ἐν Θεκουὲ σημάνατε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ [2]Βαιθαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον, ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ συντριβὴ με-**2**γάλη [3]γίνεται· Καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ

---

16 *C.* ἐχρεμέτιζεν. 17 *Alex.* ἐπισκέψωμαι. 18 ἐν *C.* deest. 19 *Alex.* οὐ μή. 20 *C.* ἀπολέσετε. 21 *Ald.* αὐτῶν. 22 *C.* οὐκ εἰσίν. 23 *Alex.* & *C.* οἶκος Ἰσραὴλ, καί. 24 *C.* ἐψεύσαντο. 25 *Alex.* οὐχ. 26 *Ald.* αὐτοῖς. *C.* ἐν αὐτοῖς, οὕτως ἔσται αὐτοῖς. 27 *Ald.* Καὶ ἰδού. 28 ἐγὼ *C.* deest. 29 *C.* κύριος, ἔθνος ἰσχυρὸν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνος, ἔθνος. 30 *Alex.* & *C.* ἀκούσῃ. 31 *Alex.* τῆς φωνῆς αὐτοῦ. 32 *C.* ἰσχυροί. φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος, Καί. 33 *Alex.* * αὐτῶν. 34 *C.* μόσχους. 35 *C.* πρόβατα. 36 *Alex.* καὶ κατέδονται. 37 *C.* Ἕνεκεν τίνος ἐποίησε. 38 *Alex.* & *C.* ἅπαντα. 39 in *Ald.* est, Ἀνθ' ὧν ἐγκατελίπετέ με ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. in *C.* & apud *Hier.* ac *Theodor.* ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς, &c. 40 *Alex.* ἑτέροις * ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν, Ἀναγγείλατε. 41 *Alex.* & *C.* τῷ Ἰούδα. 42 *Alex.* μὴ ἀπό. 43 *Alex.* *Ald.* δυνηθήσεται. 44 *C.* ἐξέκλιναν. 45 *Alex.* εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 46 *Alex.* ὑμῖν. 47 *Alex.* πρόϊμον. mox pro πληρώσεως, *Aq.* & *S.* ἑβδομάδας. 48 *Alex.* ἐξαπέστησαν. 49 *Alex.* ἀσέβειαι, παγίδας ἔστησαν διαφθεῖραι. pro παγίδας, al. παγίδα. 50 *Alex.* ἐπεσταμένη. 51 *C.* ἐπλούτησαν, ἐπαχύνθησαν, Καί. 52 *Alex.* ἢ ἔθνει τοιούτῳ. 53 καὶ *C.* deest. 54 *Alex.* λαὸς ἠγάπησαν. 55 *C.* ποιήσετε.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἐν Θεκουέ. *Ald.* ἐν Καιθεκουέ. 2 *Alex.* Βηθθαχάρ. 3 *C.* ἔσται.

ὕψος

3 ὕψος [4] θύγατερ Σιών. Εἰς αὐτὴν ἥξουσι ποιμένες, καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν· καὶ πήξουσιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν 4 ἕκαστος τῇ χειρὶ [5] αὐτοῦ. [6] Παρασκευάσασθε ἐπ' αὐτὴν [7] εἰς πόλεμον, ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν μεσημβρίας. οὐαὶ [8] ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκ-5 λείπουσιν αἱ σκιαὶ [9] τῆς ἡμέρας. Ἀνάστητε, καὶ [10] ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτὶ, καὶ δια-6 φθείρωμεν τὰ θεμέλια αὐτῆς. Ὅτι τάδε λέγει [11] κύριος, Ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ δύναμιν. ὦ πόλις ψευδὴς, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. 7 Ὡς ψύχει λάκκος [12] ὕδωρ, [13] οὕτω ψύχει κακία αὐτῆς, ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διαπαν-8 τός. πόνῳ καὶ μάστιγι Παιδευθήσῃ Ἱερουσαλὴμ, μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ σοῦ, μὴ [14] ποιήσω σε ἄβατον γῆν, ἥτις οὐ [15] κατοικι-9 σθῇ. Ὅτι τάδε λέγει [16] κύριος, Καλαμᾶσθε, καλαμᾶσθε ὡς ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν 10 ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. Πρὸς τίνα λαλήσω, καὶ [17] διαμαρτύρωμαι, καὶ [18] εἰσακούσεται; ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα [19] αὐτῶν, καὶ οὐ [20] δυνήσονται ἀκούειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου [21] ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμὸν, [22] οὐ μὴ βουληθῶσιν [23] αὐ-11 τό. Καὶ τὸν θυμόν μου ἔπλησα, καὶ ἐπέσχον, καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς. ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξωθεν, καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλληφθήσονται, πρεσβύτερος [24] μετὰ πλήρους 12 ἡμερῶν. Καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἑτέρους, ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό· ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος. 13 Ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν [25] καὶ ἕως μεγάλου πάντες [26] συνετελέσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ. 14 Καὶ ἰῶντο [27] σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου, ἐξουθενοῦντες καὶ λέγοντες, Εἰρήνη [28] εἰρήνη· καὶ ποῦ ἐστιν εἰρήνη; 15 Κατῃσχύνθησαν, ὅτι ἐξέλιπον· καὶ οὐδ' ὡς καταισχυνόμενοι [29] κατῃσχύνθησαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν. διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς [30] ἀπο-16 λοῦνται, εἶπε κύριος. Τάδε λέγει κύριος, Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς, καὶ ἴδετε, καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους· καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ, καὶ [31] βαδίζετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρήσετε [32] ἁγνισμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. καὶ εἶπαν, Οὐ πο-17 ρευσόμεθα. [33] Καθέστακα ἐφ' ὑμᾶς σκοπούς· Ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος. καὶ εἶ-18 παν, Οὐκ ἀκουσόμεθα. Διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη, καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια 19 αὐτῶν. Ἄκουε [34] γῆ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐτῶν, ὅτι [35] τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν 20 νόμον μου ἀπώσαντο. Ἵνα τί μοι λίβανον ἐκ Σαβὰ φέρετε, καὶ [36] κινάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; [37] τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτὰ, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν [38] μοι. 21 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν, καὶ ἀσθενήσουσι [39] πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον 22 αὐτοῦ ἀπολοῦνται. Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ [40] ἔθνη ἐξε-23 γερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς· Τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν. ἰταμός ἐστι, καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ, ὡς θάλασσα κυμαίνουσα· ἐφ' ἵπποις καὶ ἅρμασι παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς 24 πόλεμον πρὸς σὲ [41] θύγατερ Σιών. Ἠκούσαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, [42] θλίψις κατέσχεν [43] ἡμᾶς, 25 ὠδῖνες ὡς τικτούσης. Μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν.

---

4 *Alex.* σου θυγάτηρ. *Ald. C.* σου θύγατερ. 5 *Alex.* αὐτῶν. 6 *Ald.* Παρατάξασθε. 7 εἰς *C.* deest. 8 *C.* ὑμῖν. 9 *Alex.* τῆς ἑσπέρας. 10 *Alex.* διαβῶμεν ἐν τῇ νυκτί. *C.* ἀναβῶμεν νυκτί. 11 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων, Ἐκκόψατε τὰ ξύλα (*C.* θεμέλια.) 12 *Ald. C.* ὕδωρ αὐτῆς, οὕτω. 13 *Alex.* οὕτως. 14 *Ald.* ποιήσωσι ἄβατον. 15 *Alex.* κατοικηθήσεται. *Ald. C.* κατοικισθήσεται. 16 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 17 *Alex.* διαμαρτύρομαι, καί. 18 *Alex.* & *C* ἀκούσεται. 19 *Alex.* ὑμῶν, καὶ οὐ. 20 *Alex.* δύνασθαι. *Ald. C.* δύνανται. 21 *C.* ἐγενήθη. 22 *Alex.* καὶ οὐ μή. 23 *Alex. Ald. C.* αὐτὸ ἀκοῦσαι. Καί. 24 *Alex.* καὶ μετά. 25 *Alex.* καὶ μεγάλου. *Ald.* ἕως μεγάλου. 26 *Alex.* συνετέλεσαν. *Ald.* συνετέλεσαν τά. 27 *Alex.* τὸ σύντριμμα. 28 εἰρήνη *Ald. C.* deest. 29 *Alex.* & *C.* ᾐσχύνθησαν. 30 *Alex. Ald. C.* ἀπολοῦνται. 31 *Alex.* βαδίσατε. 32 *Alex.* ἁγιασμόν. 33 *Alex.* Κατέστακα. 34 *Alex.* γῆ Ἰδοὺ, ἐγώ. 35 *Alex.* τοῖς λόγοις. *Ald. C.* τῷ λόγῳ. 36 *Alex.* κιννάμωμον. al. κίνναμον. *Aq.* & *S.* κάλαμον. 37 *Ald.* καί. 38 *Ald.* με. 39 *Alex. Ald. C.* ἐν αὐτῇ πατέρες. 40 *Alex.* ἔθνος μέγα ἐξεγερθήσεται. *Ald.* ἔθνη ἐξεγερθήσεται. 41 *C.* θυγάτηρ. 42 *Ald. C.* θλίψεις κατέχον. 43 *Ald.* ὑμᾶς.

44 Θύγατερ

26 [44] Θύγατερ λαοῦ μου περίζωσαι σάκκον, [45] κατάπασσε [46] ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαίφνης ἥξει
27 ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. Δοκιμαστὴν δέδωκά σε ἐν λαοῖς [47] δεδοκιμασμένοις, καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν,
28 Πάντες ἀνήκοοι πορευόμενοι σκολιῶς· χαλκὸς καὶ [48] σίδηρος, πάντες διεφθαρμένοι εἰσίν.
29 Ἐξέλιπε φυσητὴρ [49] ἀπὸ πυρὸς, ἐξέλιπε μόλιβος. εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ,
30 [50] πονηρία αὐτῶν οὐκ [51] ἐτάκη. Ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον καλέσατε αὐτοὺς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος.

Κεφ. ζ'. 7.

2 [1] Ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶσα [2] Ἰουδαία.
3 Τάδε λέγει [3] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, [4] Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ [5] κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
4 Μὴ πεποίθατε [6] ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς, λέγοντες, Ναὸς κυρίου, [7] ναὸς κυρίου ἐστίν.
5 Ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς [8] ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες ποιήσητε [9] κρίσιν ἀναμέσον ἀνδρὸς, καὶ ἀνα-
6 μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, Καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύσητε, καὶ αἷμα [10] ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν [11] ἀλλοτρίων μὴ [12] πο-
7 ρεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, Καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ [13] ἐν γῇ ᾗ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος.
8 Εἰ δὲ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν,
9 ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, Καὶ φονεύετε, καὶ μοιχᾶσθε, καὶ κλέπτετε, καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ θυμιᾶτε τῇ Βάαλ, [14] καὶ ἐπορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, ὧν οὐκ οἴδατε,
10 τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν, καὶ [15] ἤλθετε καὶ ἔστητε [16] ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἴπατε, Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα,
11 Μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου, οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν;
12 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἑώρακα, λέγει κύριος. [17] Ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν [18] Σηλὼ, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου [19] ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας
13 λαοῦ μου Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ [20] ἠκούσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς
14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε, [21] Τοίνυν κἀγὼ ποιήσω [22] τῷ οἴκῳ ᾧ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ [23] ᾧ [24] ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα [25] τῇ Σηλώ.
15 Καὶ [26] ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, πᾶν τὸ
16 σπέρμα Ἐφραίμ. Καὶ σὺ μὴ προσεύχου [27] περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι [28] αὐτοὺς, καὶ μὴ εὔχου, καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι.
17 Ἢ οὐχ ὁρᾷς, τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς [29] πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ;
18 Οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσι ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι [30] χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [31] ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλ-
19 λοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με. Μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσι, λέγει κύριος; [32] οὐχὶ ἑαυτοὺς, ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐ-
20 τῶν; Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου [33] χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη.

---

44 C. Θυγάτηρ. 45 Alex. καὶ κατάπασαι. C. κατάπασαι. 46 Alex. Ald. C. σποδόν. mox pro ἀγαπητοῦ al. μονογενοῦς. 47 S. περίφρακτον. Aq. ὀχυρόν. paulo post, μου Ald. C. deest. 48 Alex. σίδηρος, καὶ πάντες. 49 Alex. ἀπὸ τῆς γῆς. 50 Ald. C. πονηρίαι. 51 Ald. C. ἐτάκησαν.

Cap. 7. 1 Comp. Ῥῆμα ὃ ἐγένετο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγον· Στῆθι ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ εἰπὲ, Ἀκούσατε. 2 Ms. Alex. ἡ Ἰουδαία. 3 Ald. C. κύριος τῶν δυνάμεων. 4 Ald. Ἐὰν διορθώσητε. 5 Alex. * οὐ κατοικιῶ. 6 ἐφ' C. deest. 7 ναὸς κυρίου C. deest. 8 Alex. ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες ποιήσητε. 9 Alex. & C. κρίμα. 10 C. ἀθῷον οὐ μή. 11 Ald. ἑτέρων. 12 Alex. πορεύσησθε. mox pro κατοικιῶ. S. στηρίξω. 13 Ald. C. ὑμῶν ἐν τῇ γῇ, ἣν (Ald. ὃν τόπον.) 14 Alex. καὶ ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων πορεύεσθε. Ald. C. καὶ πορεύεσθε ὀπίσω θ. ἀλλ. 15 Alex. ἤλθατε. 16 Alex. ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιόν μου. Paulo pòst μὴ al. deest. 17 Alex. Πορεύθητε. 18 Alex. Ald. Σηλώμ. C. Σιλῶν. 19 Ald. C. ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ. 20 Ald. εἰσηκούσατε. 21 Τοίνυν al. deest. 22 Alex. τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ. Ald. C. οἴκῳ τούτῳ οὗ. 23 Ald. ὅν. 24 Alex. ἐλάλησα. 25 Ald. τῇ Σηλώμ. C. τὴν Σιλώμ. 26 Alex. ἀπορρίψω. 27 Alex. ὑπὲρ τοῦ. 28 Alex. αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. 29 Alex. ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ; Οἱ. 30 Alex. χαυῶνας. Ald. χαμῶνας. Chrys. πόπανά φησιν ἄρτους. Olympiod. χαμῶνας δέ φησι πέμματα τινά. 31 Alex. σπεῖσαι. 32 Alex. οὐχ. 33 Alex. ἐκχεῖται.

καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ [34] ἀγροῦ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ [35] τὰ [36] γεννήματα τῆς γῆς, καὶ [37] καυθήσεται καὶ οὐ [38] σβεσθήσεται. 21 Τάδε λέγει κύριος, Τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν, καὶ φάγετε κρέα. 22 [39] Ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, περὶ ὁλοκαυτωμάτων καὶ [40] θυσίας. 23 Ἀλλ' ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην αὐτοῖς, λέγων, Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι [41] ὑμῖν εἰς θεὸν, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν, καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου, αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ [42] ᾖ ὑμῖν. 24 Καὶ οὐκ [43] ἤκουσάν μου, [44] καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς [45] ἐνθυμήμασι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὀπίσθεν, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσθεν, 25 Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθοσαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς [46] ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου, τοὺς προφήτας, ἡμέρας καὶ ὄρθρου, [47] καὶ ἀπέστειλα, 26 Καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου, καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν. 27 [48] Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς [49] τοῦτον τὸν λόγον, 28 Τοῦτο τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσε τῆς φωνῆς [50] κυρίου, οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν, ἐξέλιπεν ἡ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν. 29 Κεῖρε τὴν κεφαλήν σου, καὶ ἀπόρριπτε, καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ χειλέων θρῆνον, ὅτι ἀπεδοκίμασε [51] κύριος, καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν τὴν [52] ποιοῦσαν ταῦτα. 30 Ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα [53] τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ [54] ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὸν, τοῦ μιᾶναι αὐτόν. 31 Καὶ ᾠκοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ Ταφὲθ, ὅς ἐστιν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, [55] καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 32 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Βωμὸς τοῦ [56] Ταφὲθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ' Ἡ φάραγξ τῶν ἀνῃρημένων· καὶ θάψουσιν [57] ἐν τῷ Ταφὲθ, [58] διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον. 33 Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου [59] εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, [60] καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν. 34 Καὶ καταλύσω ἐκ [61] πόλεων Ἰούδα καὶ ἐκ διόδων Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐφραινομένων, καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ.

Κεφ. η΄. 8.

1 ΕΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, [1] ἐξοίσουσι τὰ ὀστᾶ τῶν βασιλέων Ἰούδα, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων [2] αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἱερέων, καὶ τὰ ὀστᾶ [3] προφητῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν [4] κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν, 2 Καὶ [5] ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον [6] καὶ τὴν σελήνην, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας, καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπησαν, καὶ οἷς ἐδούλευσαν, καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο, καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς. [7] οὐ κοπήσονται, [8] καὶ οὐ ταφήσονται, καὶ ἔσονται εἰς παράδειγμα ἐπὶ [9] προσώπου τῆς [10] γῆς, 3 Ὅτι [11] εἵλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν, καὶ πᾶσι τοῖς καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐν παντὶ τόπῳ [12] οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. 4 Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Μὴ ὁ πίπτων οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ [13] ἀναστρέφει; 5 Διατί ἀπέστρεψεν [14] ὁ λαός μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατήθησαν [15] ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν, καὶ οὐκ

---

34 C. ἀγροῦ, καί. 35 Alex. & C. πάντα τά. 36 Alex. γενήματα αὐτῆς. 37 C. ἐκκαυθήσεται. 38 Alex. σβεσθήσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. 39 Alex. Καὶ οὐκ. 40 Alex. & C. θυσιῶν. 41 Alex. ὑμῶν. 42 Ald. εἴη. 43 Alex. & C. εἰσήκουσάν μου. 44 Alex. καὶ οὐ προσέσχον. C. οὐδὲ προσέσχον. 45 Alex. ἐπιθυμήμασιν. 46 Ald. αὐτοὺς 47 Alex. ἀπέστειλα. 48 C. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον, καὶ οὐκ ἀκούσονταί σε, καὶ καλέσεις αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποκρινοῦσί σοι. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τοῦτο τὸ ἔθνος. 49 Alex. τὸν λόγον τοῦτον. 50 Ald. κυρίου αὐτῶν, οὐδέ. C. κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, οὐδέ. 51 Alex. καὶ ἀπώσατο κύριος τήν 52 C. ποιήσασαν. 53 Alex. τὰ πονηρὰ ἐνώπιον ἐμοῦ. 54 Ald. ἐπεκλήθη.

55 Alex. οὐδέ. 56 Sch. τόπος ἦν οὕτω λεγόμενος. ἦν γὰρ ἐλαιῶν ἐν προαστείοις Ἱερουσαλὴμ, ἐν ᾧπερ εἰδωλολάτρουν. mox Ἡ al. deest. 57 Alex. ἐν τῷ τάφῳ Ταφέθ. 58 Ald. παρά. 59 Alex. εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς. 60 Ald. οὐκ. 61 Alex. πόλεως.

Cap. 8. 1 Ald. ἀνοίξουσι. 2 Ald. C. αὐτῶν. 3 Alex. Ald. C. τῶν προφητῶν αὐτῶν. 4 Alex. C. κατοικούντων Ἱερουσαλήμ. 5 C. ἐκτενοῦσιν. 6 C. καὶ πρὸς τήν. 7 C. οὐκ ὀφθήσονται. 8 C. οὐδὲ ταφήσονται, εἰς παράδειγμα. 9 Ald. πρόσωπον πάσης τῆς. 10 C. γῆς ἔσονται, Ὅτι 11 Alex. εἵλαντο τὸν θάνατον μᾶλλον ἤ. 12 Alex. ᾧ ἐάν. 13 Alex. ἐπιστρέψει. 14 Alex. & C. ὁ λαὸς οὗτος. 15 Alex. & C. τῇ προαιρέσει.

[16] ἠθέλη-

6 [16] ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; Ἐνωτίσασθε δὴ, καὶ ἀκούσατε. [17] οὐχ [18] οὕτω λαλήσουσιν, Οὐκ ἔστιν [19] ἄνθρωπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων, Τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ [20] τρέχων [21] ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ, ὡς ἵππος 7 κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. Καὶ ἡ [22] ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς, τρυγὼν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς [23] εἰσόδων ἑαυτῶν, ὁ δὲ λαός [24] μου οὗτος οὐκ [25] ἔγνω τὰ κρίματα [26] κυρίου.

8 Πῶς ἐρεῖτε, Ὅτι σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς, καὶ νόμος κυρίου μεθ᾽ ἡμῶν ἐστιν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖ-9 νος ψευδὴς γραμματεῦσιν. Ἠσχύνθησαν σοφοί, [27] καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν, ὅτι τὸν [28] νόμον κυρίου ἀπεδοκίμασαν. σοφία τίς 10 ἐστιν ἐν αὐτοῖς; Διατοῦτο δώσω τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς [29] κληρονόμοις, καὶ συνάξουσι τὰ [30] γεννήματα 13 αὐτῶν, λέγει κύριος. Οὐκ ἔστι σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συ-14 καῖς, καὶ τὰ φύλλα καταἐρρύηκεν. [31] Ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε, καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, καὶ [32] ἀπορρίφωμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς, καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐν-15 αντίον αὐτοῦ. Συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπου-16 δή. Ἐκ Δὰν [33] ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ· ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσείσθη [34] πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἥξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. 17 Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω [35] εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν [36] ἐπᾶσαι, καὶ δή-18 ξονται ὑμᾶς Ἀνίατα μετ᾽ ὀδύνης καρδίας 19 ὑμῶν ἀπορουμένης. Ἰδοὺ [37] φωνὴ κραυγῆς θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν. μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἢ [38] βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις.

20 Διῆλθε θέρος, παρῆλθεν ἀμητὸς, καὶ ἡμεῖς οὐ 21 διεσώθημεν. Ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς λαοῦ μου [39] ἐσκοτώθην· ἐν ἀπορίᾳ κατίσχυ-22 σάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [40] Καὶ μὴ ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαάδ, ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διατί οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ μου;

Κεφ. θ΄. 9.

1 Τίς δώσει κεφαλῇ [1] μου ὕδωρ, καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων; καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, [2] τοὺς τετραυ-2 ματισμένους θυγατρὸς λαοῦ μου. Τίς [3] δῴη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ καταλείψω τὸν λαόν μου, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ᾽ αὐτῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται, σύνοδος ἀθετούν-3 των, Καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον. ψεῦδος, καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθοσαν, καὶ 4 ἐμὲ οὐκ [4] ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. Ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ [5] φυλάξασθε, καὶ ἐπ᾽ ἀδελφοῖς [6] αὐτῶν μὴ πεποίθατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δο-5 λίως [7] πορεύσεται. Ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου [8] αὐτοῦ καταπαίξεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσι· μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, ἠδίκησαν, καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι. 6 Τόκος ἐπὶ τόκῳ, [9] καὶ δόλος ἐπὶ δόλῳ· οὐκ [10] ἤθελον εἰδέναι [11] με, φησὶ κύριος. 7 Διατοῦτο τάδε λέγει [12] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς, καὶ [13] δοκιμῶ αὐτούς. [14] ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου. 8 Βολὶς τιτρώσκουσα ἡ [15] γλῶσσα αὐτῶν, δόλια

---

16 *Alex.* ἠθέλησαν ἐπιστρέψαι. 17 *C.* οὐκ ὀρθῶς. 18 *Alex.* οὕτως λαλοῦσιν. 19 *Alex.* ἄνθρωπος μετανοῶν. 20 *Ald.* ἄρχων 21 *Alex.* & *C.* ἐκ τοῦ 22 *Victor*, ἣν Ἀ. ἐρωδιὸν ἐξέδωκε. *Olymp.* Ἰνδικὸν δὲ ἐστι γένος ὀρνέου ἡ ἀσίδα. *S.* ὁ ἴκτιν Idem mox pro χελιδὼν, vert. τέττιξ. 23 *Alex.* εἰσόδου αὐτῶν. *C.* εἰσόδων αὐτῶν. 24 *Alex. C.* μου οὐκ. 25 *Ald* ἔγνωσαν. 26 *C* αὐτοῦ. 27 καὶ *C.* deest. *Ald.* ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καί. 28 *Alex. Ald C.* λόγον 29 *C.* κληρονόμοις, ὅτι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πάντες φιλαργυρίαν ἀποδιώκουσι, καὶ ἐκ προφήτου ἕως ἱερέως πάντες ποιοῦσι ψεῦδος Καὶ ἰατρεύοντο σύντριμμα θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου πρὸς ἀτιμίαν λέγοντες, Εἰρήνη, εἰρήνη, καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη Ἠσχύνθησαν, ὅτι βδέλυγμα ἐποίησαν καὶ αἰσχύνη οὐκ ᾐσχύνθησαν, καὶ αἰσχυνθῆναι οὐκ οἴδασι, διὰ τοῦτο πεσοῦνται πίπτοντες, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτοῦ πεσοῦνται, λέγει κύριος.

30 *Alex.* γεννήματα. 31 *Ald.* Καὶ ἐπί. 32 *Alex.* ἀπορρίφωμεν, ὅτι ὁ θεός. 33 *Alex.* ἀκούσομαι. 34 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτοῦ πᾶσα. 35 *Alex.* ἐφ᾽ ὑμᾶς. mox pro θανατοῦντας *Aq.* βασιλίσκους. 36 *Alex.* ἐπιδῆσαι. *C.* ἐκσπάσαι. 37 *Ald* κραυγὴ, φωνή. 38 *C.* ἰατρός. 39 *Alex. C.* ἐσκοτώθην· ἀπορία. *Ald.* ἐσκοτίσθην· ἐν ἀπορίᾳ. 40 *Alex.* Μὴ * ῥιτινη. *C.* Μὴ ῥητίνη.

Cap. 9. 1 μου *C.* deest. 2 *Ms. Alex.* καὶ τετραυματισμένους. 3 *Ald. C* δώσει. 4 *Alex.* ἔγνωσαν Ἕκαστος. 5 *Alex.* ἐξήλθοσαν, φυλάξασθε. 6 *Alex.* ἑαυτῶν. 7 *Ald.* πορεύεται. 8 *Alex.* ἑαυτοῦ. 9 *Ald. C.* δόλος. 10 *Ald. C.* ἠθέλησαν. 11 *Alex.* με. Διατοῦτο τάδε λέγει. 12 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 13 *C.* δοκιμάσω. 14 *C.* Τί. al. Ὅτι τί. 15 *Alex.* καρδία αὐτῶν.

τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικά, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν.

9 Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος· ἢ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου;

10 Ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετόν, καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους, οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἕως [16] κτηνῶν, ἐξέστησαν, ᾤχοντο.

11 Καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν, καὶ εἰς [17] κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν θήσομαι, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι.

12 [18] Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ [19] συνετός, καὶ συνέτω τοῦτο; καὶ [20] ᾧ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγγειλάτω [21] ὑμῖν, ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήφθη, ὡς ἔρημος, παρὰ τὸ μὴ [22] διοδεύεσθαι αὐτήν;

13 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου, ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου,

14 Ἀλλ᾽ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν [23] ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώλων ἃ ἐδίδαξαν [24] αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν·

15 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [25] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ [26] ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ [27] ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς,

16 Καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, [28] εἰς οὓς οὐκ [29] ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ [30] ἐξαποστελῶ ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν μάχαιραν, ἕως [31] τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ.

17 Τάδε λέγει κύριος, Καλέσατε τὰς θρηνούσας, καὶ [32] ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε, καὶ φθεγξάσθωσαν,

18 Καὶ λαβέτωσαν ἐφ᾽ ὑμᾶς θρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ,

19 Ὅτι φωνὴ [33] οἴκτρου [34] ἠκούσθη ἐν Σιών· Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατῃσχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν, καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν;

20 Ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον [35] θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν [36] οἶκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον [37] αὐτῆς θρῆνον.

21 Ὅτι ἀνέβη θάνατος [38] διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, [39] εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, τοῦ ἐκτρῖψαι νήπια ἔξωθεν, καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν.

22 Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, [40] ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.

23 Τάδε λέγει κύριος, Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ,

24 Ἀλλ᾽ [41] ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ [42] γινώσκειν, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου, λέγει κύριος.

25 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας [43] περιτετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν·

26 Ἐπ᾽ Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ [44] Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Ἐδώμ, καὶ ἐπὶ [45] υἱοὺς Ἀμμών, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ [46] πάντα περικειρόμενον [47] τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη [48] ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ [49] ἀπερίτμητοι [50] καρδίας αὐτῶν.

Κεφ. ι΄. 10.

1 Ἀκούσατε [1] τὸν λόγον κυρίου, [2] ὃν [3] ἐλάλησεν ἐφ᾽ ὑμᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

2 Τάδε λέγει κύριος, Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ [4] μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ [5] τοῖς προσώποις αὐτῶν.

3 Ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια. ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ [6] ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος, καὶ χώνευμα,

4 Ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα [7], ἐν σφύραις καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν [8] αὐτά·

5 Θήσουσιν αὐτά, καὶ οὐ κινηθήσονται.

---

16 Alex. τῶν κτηνῶν. 17 Alex. κατοικητήρια. 18 Alex. Τίς ἄνθρωπος συνετὸς καὶ συνιεῖτε τοῦτο; καὶ ὁ λόγος. 19 C. σοφός. 20 C. ὁ. 21 Alex. ἡμῖν, τίνος ἕνεκεν. 22 Alex. διοδεύεσθαι; Καὶ εἶπεν. 23 Alex. ἐρεστῶν. C. ἀρεστῶν. 24 C. οἱ πατέρες αὐτῶν αὐτούς. 25 Ald. C. κύριος τῶν δυνάμεων. 26 Alex. ψωμίζω ὑμᾶς αὐτούς. Ald. C. ψωμίζω αὐτούς. 27 C. ποτίζω. 28 εἰς C. deest. 29 Ald. ἐπεγίνωσκον. 30 Ald. ἀποστελῶ εἰς. 31 C. τοῦ ἐξαναλώσω. 32 Alex. ἐλθάτωσαν. Olymp. leg. φθεγξάσθωσαν. 33 Ald. οἰκτροῦ οἴκτου. C. οἴκτου. 34 ἠκούσθη Ald. deest. 35 Alex. κυρίου. 36 Alex. οἰκτρόν. 37 Alex. ἑαυτῆς. 38 Alex. εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἦλθεν διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, τοῦ ἐκτρῖψαι. 39 C. καὶ εἰσῆλθεν. 40 Alex. C. καὶ ὡς. 41 ἢ Ald. C. deest. 42 C. γινώσκειν με, ὅτι. 43 Alex. περιτετμημένους. 44 Alex. τὴν Ἰδουμαίαν. C. Ἰούδαν. 45 Alex. πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πᾶν περικειρόμενον. 46 C. πᾶν. 47 τὰ C. deest. 48 Alex. ἀπερίτετμηνται. 49 Alex. ἀπερίτμητος. 50 Ald. καρδίαις.

Cap. 10. 1 Ms. Alex. λόγον. C. τὸ ῥῆμα. 2 C. ὅ. 3 Alex. & Comp. ἐλάλησεν κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς. 4 Alex. πορεύεσθαι. 5 C. ἔθνη. Ὅτι. 6 Ald. ἐκκεκαυμένον. 7 Alex. Ald. C. ἐστί. 8 Alex. C. αὐτά, καὶ οὐ.

ἀργύρεον [9] τορευτόν ἐστιν, οὐ [10] πορεύσονται,
9 ἀργύριον [11] προσβλητόν ἐστιν. Ἀπὸ [12] Θαρ-
σὶς ἥξει χρυσίον [13] Μωφὰζ, καὶ [14] χεὶρ χρυ-
σοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑάκινθον καὶ
5 πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά. Αἰρόμενα
ἀρθήσονται, ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ φοβηθῆτε
αὐτὰ, ὅτι [15] οὐ μὴ κακοποιήσωσι, καὶ ἀγαθὸν
11 οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. [16] Οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς,
Θεοὶ οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπ-
ολέσθωσαν [17] ἐκ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐ-
12 ρανοῦ τούτου. [18] Κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν
[19] ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην
ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέ-
13 τεινε τὸν οὐρανὸν, Καὶ πλῆθος ὕδατος
ἐν οὐρανῷ· καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς
γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε
14 [20] φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. [21] Ἐμω-
ράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύν-
θη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ,
ὅτι ψευδῆ [22] ἐχώνευσεν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν
15 αὐτοῖς. Μάταιά ἐστιν ἔργα [23] ἐμπεπαιγ-
μένα, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται.
16 Οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακὼβ, ὅτι ὁ πλά-
σας τὰ πάντα, [24] αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ,
17 [25] Κύριος ὄνομα [26] αὐτῷ. Συνήγαγεν
ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου, [27] κατοικοῦσαν ἐν [28] ἐκ-
18 λεκτοῖς. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ
ἐγὼ † σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύ-
την ἐν [29] θλίψει, ὅπως εὑρεθῇ [30] ἡ πληγή
19 σου. Οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀλγηρὰ
ἡ πληγή σου. [31] κἀγὼ εἶπα, [32] Ὄντως τοῦτο τὸ
20 [33] τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε. Ἡ σκη-
νή σου ἐταλαιπώρησεν, ὤλετο· καὶ πᾶσαι
αἱ δέῤῥεις σου διεσπάσθησαν. οἱ υἱοί μου καὶ τὰ
πρόβατά μου οὐκ εἰσὶν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς
σκηνῆς [34] μου, τόπος τῶν δέῤῥεών [35] μου.

21 Ὅτι οἱ [36] ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον
οὐκ [37] ἐζήτησαν· διατοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα
22 ἡ νομὴ, καὶ διεσκορπίσθησαν. Φωνὴ † ἀ-
κοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς Βοῤῥᾶ,
τοῦ [38] τάξαι τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν, καὶ
23 κοίτην στρουθῶν. Οἶδα [39] κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ
ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ
24 κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ. Παίδευσον
ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ,
25 ἵνα μὴ [40] ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσῃς. Ἔκχε-
ον [41] τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ [42] εἰδότα σε,
καὶ ἐπὶ [43] γενεὰς αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέ-
σαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακὼβ καὶ ἐξανήλωσαν
[44] αὐτὸν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

Κεφ. ια΄. 11.

1 Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ [1] ΠΑ-
ΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ, ΛΕΓΩΝ,
2 Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ
λαλήσεις πρὸς ἄνδρας Ἰούδα, [2] καὶ πρὸς τοὺς
3 [3] κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσ-
ραὴλ, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ
ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης,
4 [4] Ἧς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν [5] ὑμῶν, ἐν
ἡμέρᾳ ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ
καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων, Ἀκούσατε τῆς φω-
νῆς μου, καὶ ποιήσατε πάντα [6] ὅσα ἐὰν ἐντείλω-
μαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσο-
5 μαι ὑμῖν εἰς θεόν· Ὅπως στήσω τὸν ὅρκον
μου, ὃν ὤμοσα τοῖς πατράσιν [7] ὑμῶν, τοῦ δοῦ-
ναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, [8] καθ-
ὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα,
6 Γένοιτο κύριε. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ,
[9] Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα,
καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Ἀκούσατε τοὺς
λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ ποιήσατε αὐ-

---

9 *Ald.* πορευτόν. 10 *C.* λαλοῦσιν. 11 *Alex.* προσβλητόν Ἀπό. 12 *Alex.* Θαρσεὶς. 13 *Ald.* Μωφάξ. *C.* Μεφάς 14 *Alex.* χεῖρες. 15 *Alex.* οὐ κακοποιήσουσιν. 16 hic in *Comp* & apud *Theodor* hæc interjiciuntur: Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι κύριε. μέγας εἶ σὺ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ ἰσχύϊ, τίς οὐ φοβηθήσεταί σε βασιλεῦ ἐθνῶν; σοὶ γὰρ πρέπει, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι. ἅμα (hæc postrema pars a *Theodoreto* significatur, non exprimitur) ἄφρονες καὶ ἀνόητοί εἰσι. διδασκαλία ματαίων αὐτῶν ξύλον ἐστίν. 17 *Alex.* & *C.* ἀπὸ τῆς γῆς. 18 *Ald.* Θεός. 19 ἐν *C.* deest. 20 *C.* ἀνέμους. *Ald.* ἀνέμους φῶς. 21 *C.* Καὶ ἐμωράνθη 22 *Ald* *C.* ἐχώνευσαν. 23 *C.* ἐμπεπλεγμένα. 4 *C.* αὐτός ἐστιν, καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος. *Orig.* Ἀ. καὶ Θ. ἐξέδωκαν ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστι. καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. 25 *C.* Κύριος δυνάμεων. 26 *Alex.* αὐτοῦ.

27 *Alex.* ἡ κατοικοῦσα. 28 *C.* τειχίσμασι. † *Aq.* & *S.* σφενδονήσω. 29 *Ald.* *C.* θλίψει, καὶ ἐκθλίψω αὐτούς. 30 ἡ πληγή σου *C.* desunt. 31 *Alex* καὶ ἐγώ. 32 *Ald.* Οὕτως. 33 *Alex.* τραῦμα, οὐκ ἐκατέλαβέν με. 34 *C.* σου. 35 *C.* σου. 36 *Alex* ποιμαίνες μου * ἠυφρονεύσαντο. 37 *Alex.* ἐξεζήτησαν. † *S.* σειρήνων. 38 *C.* τάξαντος. 39 *C.* κύριος. 40 *Ald.* ὀλιγοστούς. 41 *Alex.* τὴν ὀργήν. 42 *Alex.* ἰδόντα 43 *Ald.* *C.* βασιλείας. 44 *Alex.* *Ald.* *C.* τὸν Ἰσραήλ.

Cap. 11. 1 *C.* πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. mox pro διαθήκης *Aq.* & *S.* συνθήκης. 2 *Mss.* *Alex* καὶ τοὺς. 3 *Alex.* & *C.* κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ. 4 *Alex* Ἦν. 5 *Alex.* * ἡμῶν. 6 *Alex.* ὅσα ἐντείλωμαι *C.* ὅσα ἐὰν ἐγὼ ἐντέλλομαι. 7 *Alex* * ἡμῶν. 8 *Alex.* ὡς. 9 *Aq.* & *S.* βόησον. dein pro τοὺς, *C.* πάντας τούς.

8 τοῦ. [10] Καὶ οὐκ ἐποίησαν. 9 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Εὑρέθη [11] σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς [12] κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ. 10 Ἐπεστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν [13] πρότερον, οἳ οὐκ [14] ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ [15] αὐτοὶ [16] πορεύονται ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς. καὶ διεσκέδασεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν.

11 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν· καὶ κεκράξονται πρός με, καὶ 12 οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν. Καὶ πορεύσονται πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ κεκράξονται πρὸς τοὺς [17] θεοὺς, οἷς αὐτοὶ θυμιῶσιν αὐτοῖς, [18] οἳ μὴ σώσουσιν [19] αὐτοὺς ἐν 13 τῷ καιρῷ [20] τῶν κακῶν αὐτῶν. Ὅτι [21] κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου Ἰούδα, καὶ [22] κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ [23] ἐτάξατε βωμοὺς [24] θυμιᾶν τῇ Βάαλ. 14 Καὶ σὺ μὴ προσεύχου [25] περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ [26] καιρῷ ἐν ᾧ ἐπικαλοῦνταί με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν.

15 Τί ἡ ἠγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦσιν ἀπὸ σοῦ τὰς κακίας σου, ἢ [27] τούτοις διαφεύξῃ;

16 Ἐλαίαν [28] ὡραίαν εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκάλεσε κύριος τὸ ὄνομά σου, εἰς φωνὴν περιτομῆς [29] αὐτῆς, ἀνήφθη πῦρ [30] ἐπ' αὐτήν, [31] μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σὲ, [32] ἠχρειώθησαν οἱ κλάδοι 17 αὐτῆς· Καὶ [33] κύριος ὁ καταφυτεύσας σε, ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα, ὅ, τι ἐποίησαν [34] ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾶν αὐτοὺς τῇ 18 Βάαλ. Κύριε γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι. τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν· 19 [35] Ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι, οὐκ ἔγνων. ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν [36] πονηρὸν, [37] λέγοντες, Δεῦτε καὶ [38] ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν [39] ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, [40] καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ [41] οὐκέτι. 20 [42] Κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν [43] ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου.

21 Διατοῦτο τάδε λέγει [44] κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθὼθ τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχήν μου, τοὺς λέγοντας, Οὐ μὴ [45] προφητεύσεις ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, εἰ δὲ μὴ, ἀποθανῇ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν· 22 [46] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ [47] ἀποθανοῦνται, [48] καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ. 23 Καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθὼθ, ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 ΔΊκαιος εἶ κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ. πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ· [1] τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐθήνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες [2] ἀθετήματα;

2 [3] Ἐφύτευσας αὐτοὺς, [4] καὶ ἐρριζώθησαν· [5] ἐτεκνοποιήσαντο, καὶ ἐποίησαν καρπόν. ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν 3 αὐτῶν. Καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με, [6] δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον [7] σου. ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς [8] αὐτῶν.

4 Ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ, καὶ πᾶς [9] ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων [10] ἐν αὐτῇ; [11] ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινὰ, [12] ὅτι εἶπαν, Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁ-

10 C. Ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυρόμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην, λέγων, Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου &c. quæ habentur in Nobilio. 11 S. συνωμοσία. mox pro ἐν ἀνδράσιν, *Alex.* ἐν πόλεσιν. 12 *Alex.* & C. κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ. 13 C. προτέρων. 14 *Alex.* ἤθελον ἀκοῦσαι. *Ald.* ἠθέλησαν ἐπακούειν. 15 αὐτοὶ C. deest. 16 *Alex.* & C. βαδίζουσιν. 17 *Alex.* *Ald.* C. θεοὺς αὐτῶν. 18 *Alex.* * μὴ σώσουσιν. C. οὐ μὴ σώσουσιν. 19 *Alex.* αὐτοὺς ἐν καιρῷ. 20 *Ald.* τῆς κακώσεως. 21 *Alex.* κατά. 22 *Alex* κατά. 23 *Alex.* *Ald.* ἔταξαν βωμούς. 24 *Alex.* τοῦ θυμιᾶν. 25 *Alex.* ὑπέρ. 26 *Alex.* καιρῷ αὐτῶν. 27 *Ald.* τούτου. 28 C. εὔσκιον ὡραίαν τῷ. 29 *Ald.* αὐτῆς ἐφύτευσεν, ἠχρειώθησαν. 30 *Alex.* ἐν αὐτῇ. 31 μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σὲ C. desunt. 32 *Alex.* ἠχρεώθησαν. 33 *Ald.* C. κύριος τῶν δυνάμεων. 34 *Alex.* αὐτοῖς. 35 *Alex.* C. Ἐγὼ ὡς. 36 πονηρὸν C. deest. 37 *Alex.* κατὰ σοῦ λέγοντες. 38 *Alex.* ἐμβάλομεν. 39 *Alex.* * ἄρτον τράχηλον αὐτοῦ. 40 *Alex.* καὶ ὄνομα. 41 *Alex.* ἔτι. 42 C. κύριε τῶν δυνάμεων. 43 C ἐν αὐτοῖς. 44 *Alex* κύριος ὁ θεός. 45 *Alex.* προφητεύσῃς. 46 C. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, Ἰδού. 47 *Alex.* πεσοῦνται. 48 καὶ οἱ C. desunt.

Cap. 12. 1 τί C. deest. 2 *Ms.* *Alex.* ἀθετήσει. 3 *Ald.* Ἐφύτευσαν. 4 *Alex.* ἐρρίζωσαν. 5 *Alex.* & C. ἐτεκνοποίησαν. 6 *Alex.* ἐδοκίμασας. 7 C. σοῦ· συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καὶ ἅγνισον. 8 *Ald.* αὐτῶν, ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. Ἕως. 9 *Alex.* χόρτος ξηρανθήσεται. 10 *Alex.* * αὐτῶν. 11 *Alex.* ἠφάνισας. 12 *Alex.* καὶ εἶπαν.

5 δοὺς ἡμῶν. [13] Σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι, καὶ [14] ἐκλύουσί σε· πῶς [15] παρασκευάσῃ ἐφ' [16] ἵπποις; καὶ ἐν γῇ εἰρήνης [17] σοὺ πέποιθας· πῶς
6 ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ Ἰορδάνου; Ὅτι [18] καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου, [19] καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πιστεύσῃς ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι [20] πρὸς σὲ
7 [21] καλά. [22] Ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς.
8 Ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ, ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ
9 τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. Μὴ σπήλαιον [23] ὑαίνης ἡ κληρονομία μου [24] ἐμοί, ἢ σπήλαιον κύκλῳ [25] αὐτῆς; βαδίσατε, συναγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ [26] ἐλθέτωσαν
10 τοῦ φαγεῖν αὐτήν. Ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, [27] ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν [28] τὴν μερίδα τὴν ἐπι-
11 θυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, [29] Ἐτέθη εἰς ἀφανισμὸν ἀπωλείας. δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀ-
12 νὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ. Ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ [30] ἦλθον ταλαιπωροῦντες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου [31] καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς [32] ἕως ἄκρου τῆς γῆς· οὐκ ἔστιν
13 εἰρήνη πάσῃ σαρκί. [33] Σπείρατε πυρούς, καὶ ἀκάνθας [34] θερίζετε, οἱ κλῆροι αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν [35] αὐτούς. αἰσχύνθητε [36] ἀπὸ καυχήσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ [37] ἔναντι κυρίου.
14 Ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν [38] πονηρῶν, τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου Ἰσραήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ [39] ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν.
15 Καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν [40] με αὐτούς, [41] ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς, ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον
16 εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ἐὰν [42] μαθόντες μάθωσι [43] τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου, τοῦ ὀμνύειν [44] τῷ ὀνόματί μου, Ζῇ κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν [45] τῇ Βάαλ, καὶ [46] οἰκοδομηθήσεται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου.
17 Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, [47] καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο [48] ἐξάρσει καὶ [49] ἀπωλείᾳ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περίζωμα λινοῦν, καὶ περίθου περὶ τὴν ὀ-
2 σφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. Καὶ ἐκτησάμην τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου,
3 καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου. Καὶ [1] ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ, [2] λέγων,
4 Λάβε τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι, καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέ-
5 τρας. Καὶ ἐπορεύθην, καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύ-
6 ριος. Καὶ ἐγένετο [3] μεθ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἀνάστηθι, [4] βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν τὸ περίζωμα, ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι
7 [5] ἐκεῖ. Καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ ὤρυξα, καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ τοῦ τόπου [6] οὗ [7] κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν.
8 Καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
9 Τάδε λέγει κύριος, [8] Οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν
10 Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἰερουσαλὴμ, Τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων [9] μου, καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν [10] αὐτοῖς, καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ περίζωμα τοῦτο, [11] ὃ οὐ χρησθήσεται [12] εἰς οὐθέν.

---

13 *Theodor.* ὁ Σύρος οὕτως ἔφη· Μετὰ πεζῶν τρέχουσα ἡττήθης, καὶ πῶς ἀναστῆναι ἱππεῦσι δυνήσῃ; *Jo. Chryss.* Ἀκ. Σὺν δρομεῦσι τοῖς ἔδραμες, καὶ ἐμόχθησέ σε. 14 *Alex.* ἐκλύουσιν. 15 *C.* παρασκευάζῃ. 16 *Ald.* ἵππους. 17 *C.* σύ. 18 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. 19 *Alex.* ἠθέτησάν. 20 *Alex.* ἐπὶ σέ. 21 *Ald.* εἰρηνικά. 22 *Alex.* Ἐνκαταλέλοιπα. 23 *Alex.* λῃστῶν ἡ. 24 *Alex.* ἐμοί; βαδίσατε καὶ συναγάγατε. 25 *C.* αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. 26 *Alex.* ἐλθάτωσαν τοῦ καταφαγεῖν. 27 *C.* καὶ ἐμίλυναν. 28 *Alex.* μερίδα μου ἐπιθυμητὴν εἰς. *C.* μερίδα ἐπιθυμητήν μου εἰς. 29 *Alex.* & *C.* Ἐγενήθη εἰς. *Ald.* Ἐγενήθησαν εἰς. 30 *Alex.* *Ald.* ἤλθοσαν. 31 *Alex.* κατέφαγεν. 32 *Alex.* *Ald.* καὶ ἕως. 33 *Ald.* *C.* Ἐσπείρατε. 34 *Alex.* θερίσατε. *Ald.* *C.* ἐθερίσατε. 35 *Alex.* ἑαυτούς. 36 *Alex.* αἰσχύνην ἀπό. 37 *C.* ἐναντίον. 38 *Alex.* σκληρῶν. 39 *C.* ἀνασπάσω. 40 *Alex.* αὐτούς. 41 *Ald.* ἀναστρέψω. 42 *Alex.* μανθάνοντες. 43 *Alex.* τὴν ὁδόν μου. 44 *C.* ἐν τῷ. 45 *C.* ἐν τῇ. 46 *Alex.* οἰκοδομηθήσονται. 47 *Alex.* ἐξαρῶ. 48 *Alex.* ἐξάρξει. 49 *C.* ἀπωλείᾳ, λέγει κύριος.

Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* ἐγένετο. 2 *C.* ἐκ δευτέρου, λέγων. 3 *Ald.* καθ'. 4 *Alex.* *Ald.* καὶ βάδισον. 5 *C.* αὐτὸ ἐκεῖ. 6 *Ald.* θεῦ. 7 *C.* ἔκρυψα. 8 *Alex.* Οὕτως. 9 *C.* μου, πορευθέντας ἐν εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. 10 αὐτοῖς *C.* deest. 11 *Alex.* ὃ οὐ μή. 12 *C.* ἔτι εἰς οὐδέν.

13 Ὅτι

11 [13]Ὅτι καθάπερ [14]κολλᾶται τὸ περίζωμα περὶ τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἐμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα [15]οἶκον [16]Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸν, καὶ εἰς καύχημα, καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ [17]εἰσήκουσάν μου.

12 Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν [18]τοῦτον, Πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου. καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σὲ, Μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεθα, ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου; 13 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς [19]τοῦ Δαυὶδ [20]ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφήτας, καὶ τὸν Ἰούδαν καὶ πάντας τοὺς [21]κατοικοῦντας [22]ἐν Ἱερουσαλὴμ, μεθύσματι·

14 Καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ. οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι, καὶ οὐκ οἰκτειρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν. 15 Ἀκούσατε, καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλησε. 16 Δότε τῷ κυρίῳ θεῷ [23]ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι, καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινά· καὶ ἀναμενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου, καὶ τεθήσονται εἰς σκότος. 17 [24]Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατάξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου.

18 Εἴπατε τῷ βασιλεῖ καὶ † τοῖς δυναστεύουσι, Ταπεινώθητε [25]καὶ καθίσατε, ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν.

19 Πόλεις αἱ πρὸς Νότον, συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· [26]ἀπῳκίσθη Ἰούδας, [27]συνετέλεσαν ἀποικίαν τελείαν. 20 Ἀνάλαβε [28]ὀφθαλμούς σου Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ Βοῤῥᾶ. ποῦ ἐστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης σου; 21 Τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ [29]μαθήματα εἰς ἀρχήν. [30]οὐκ ὠδῖνες καθέξουσί σε [31]καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν; 22 Καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, [32]Διατί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; [33]διὰ τὸ πλῆθος τῆς [34]ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά σου, [35]παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου. 23 Εἰ ἀλλάξεται Αἰθίοψ τὸ [36]δέρμα αὐτοῦ, καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς [37]δυνήσεσθε εὐποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά. 24 Καὶ [38]διέσπειρα αὐτοὺς, ὡς φρύγανα φερόμενα [39]ὑπὸ ἀνέμου εἰς [40]ἔρημον. 25 Οὗτος ὁ κλῆρός σου, [41]καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοὶ, λέγει κύριος. ὡς ἐπελάθου [42]μου, καὶ 26 ἤλπισας ἐπὶ ψεύδεσι, Κἀγὼ ἀποκαλύψω τὰ [43]ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, 27 καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου, [44]Καὶ [45]ἡ μοιχεία σου, [46]καὶ χρεμετισμός σου, καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῆς πορνείας σου. ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά σου. οὐαί σοι Ἱερουσαλὴμ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω μου· ἕως τίνος [47]ἔτι;

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 [1]ΚΑΙ ἘΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ἹΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἈΒΡΟΧΙΑΣ.

2 Ἐπένθησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν, καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέβη. 3 Καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους [2]αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ· ἤλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα, καὶ οὐχ [3]εὕροσαν ὕδωρ, [4]καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν [5]κενά. 4 Καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν, ὅτι οὐκ ἦν ὑετός· ᾐσχύνθησαν [6]οἱ

13 Ὅτι C. deest. 14 C. γὰρ κολλᾶται. 15 Alex. τὸν οἶκον. 16 C. Ἰούδα, λέγει κύριος, τοῦ. 17 Alex. ἤκουσάν. C. ὑπήκουσάν. 18 C. τὸν λόγον τοῦτον· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Πᾶς ἀσκός. Pro ἀσκὸς Aq. priore edit. λαγήνιον, posteriore, νάβελ, Hebr. voce. S. κερατήρ. Th. σκεῦος. 19 Alex. Δαυίδ. 20 Alex. & C. ἐπὶ θρόνους αὐτῶν. 21 Alex. καθημένους. 22 ἐν C. deest. 23 Alex. Ald. ἡμῶν. 24 Alex. C. Ἐὰν μή. mox pro κεκρυμμένως, Aq. ἐν σκότει al. interp. ἐν κρυφαίῳ. † Aq. τῇ κυριευούσῃ. S. τῇ κυρίᾳ. 25 Alex. ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης. Πόλεις 26 Alex. ἀπῳκείσθη Ἰούδας, συνετέλεσεν. 27 C. συνετέλεσιν ἐν αὐτῇ ἀποικία τελεία. 28 Alex. τοὺς ὀφθαλμούς σου Ἰσραήλ. 29 Alex. μαθητάς. 30 Alex. οὐχ. C. οὐχί. Ald. deest. 31 Alex. οὐχ ὡς. 32 Alex. Τί ἀπήντησέν. 33 C. συνέβη διά. 34 Alex. κακίας. 35 C. παρεδειγματίσθησαν. 36 Alex. δέρμα, καὶ πάρδαλεις. 37 Alex. * δυνήσεται. 38 Alex. διέφθειρα. 39 C. ἀπό. 40 Alex. ἔρημον τόπον. Οὗτος. 41 C. ἡ. 42 Alex. νόμου μου. 43 Alex. ὀπίσθιά σου κατὰ πρόσωπόν σου. 44 Καὶ C. deest. 45 Alex. αἱ μοιχίαι. Ald. αἱ μοιχεῖαι. C. μοιχεία. 46 Alex. καὶ ὁ χρεμετισμός. 47 C. ἔστη.

Cap. 14 1 Ms. Alex. Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ἹΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἈΒΡΟΧΙΑΣ. 2 Alex. αὐτῆς 3 Alex. εὗρον. 4 Alex. & C. ἀπέστρεψαν. 5 C. κενὰ, ᾐσχύνθησαν, καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 6 Alex. γεωργοὶ, ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλήν.

γεωργοὶ,

γεωργοὶ, ἐπεκάλυψαν [7] τὰς κεφαλὰς αὐ-
5 τῶν. Καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ [8] ἔτεκον, καὶ
6 ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. [9] Ὄνοι
ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας, [10] καὶ εἵλκυσαν [11] ἄ-
νεμον, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ
7 ἦν χόρτος [12]. [13] Αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντ-
έστησαν ἡμῖν· κύριε ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν [14] σου,
ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν [15] ἐναντίον σου, ὅτι
8 σοὶ ἡμάρτομεν. Ὑπομονὴ [16] Ἰσραὴλ [17] κύ-
ριε, καὶ [18] σώζεις ἐν καιρῷ κακῶν. ἱνατί ἐγενή-
θης ὡσεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὡς αὐτό-
9 χθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; Μὴ ἔσῃ
ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν, ἢ ὡς ἀνὴρ [19] οὐ δυ-
νάμενος [20] σώζειν; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ κύριε, καὶ
τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ' ἡμᾶς, μὴ ἐπιλά-
10 θῃ ἡμῶν. Οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ
τούτῳ, Ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν, καὶ
οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ [21] εὐώδωσεν ἐν
αὐτοῖς, νῦν μνησθήσεται [22] τῆς ἀδικίας αὐτῶν.
11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Μὴ προσεύχου
12 [23] περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς [24] ἀγαθά, Ὅτι
ἐὰν [25] νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεή-
σεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὁλοκαυτώ-
ματα καὶ θυσίας, οὐκ [26] εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς,
ὅτι ἐν [27] μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ
13 ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. Καὶ εἶπα, Ὁ
[28] Ὢν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται [29] αὐτῶν προφη-
τεύουσι, καὶ λέγουσιν, Οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν,
[30] οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν [31] ὑμῖν, ὅτι ἀλήθειαν καὶ
εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
14 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ψευδῆ οἱ προφῆται
προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ ἀπέ-
στειλα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, [32] καὶ
οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς,
καὶ μαντείας, καὶ οἰωνίσματα, καὶ προαιρέσεις
καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν.
15 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν
τῶν προφητευόντων [33] ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευ-
δῆ, [34] καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς, οἳ [35] λέ-
γουσι, Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς
ταύτης· Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, καὶ ἐν
16 λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται, Καὶ
ὁ λαὸς, οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔ-
σονται ἐρριμμένοι ἐν ταῖς [36] ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ, ἀ-
πὸ προσώπου [37] μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ θάπτων αὐτοὺς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν,
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν, καὶ
17 ἐκχεῶ ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακὰ αὐτῶν. Καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον, Καταγάγε-
τε ἐπ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυ-
κτὸς, καὶ μὴ διαλιπέτωσαν, ὅτι [38] συντρίμ-
ματι συνετρίβη [39] θυγάτηρ λαοῦ μου, καὶ
18 [40] πληγῇ ὀδυνηρᾷ σφόδρα. Ἐὰν ἐξέλ-
θω εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ τραυματίαι [41] μα-
χαίρας· καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ
πόνος λιμοῦ· ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθη-
19 σαν [42] εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδεισαν. Μὴ ἀ-
ποδοκιμάζων [43] ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, καὶ
ἀπὸ Σιὼν ἀπέστη ἡ ψυχή [44] σου; ἱνατί ἔπαισας
ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπεμείναμεν εἰς
εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν [45] ἀγαθὰ, εἰς καιρὸν ἰάσε-
20 ως, καὶ ἰδοὺ ταραχή. Ἔγνωμεν κύριε [46] ἁ-
μαρτήματα ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅ-
21 τι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. Κόπασον διὰ
τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου·
μνήσθητι, μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου
22 [47] τὴν μεθ' ἡμῶν. [48] Μή ἐστιν ἐν εἰδώλοις
τῶν ἐθνῶν ὑετίζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμο-
νὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ [49] εἶ [50] αὐτός; καὶ ὑπομενοῦ-
μεν [51] σε κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας [52] πάντα
ταῦτα.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἐὰν στῇ Μωϋ-
σῆς καὶ [1] Σαμουὴλ πρὸ προσώπου μου, οὐκ ἔστιν
ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτούς. ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν
2 [2] τοῦτον, καὶ [3] ἐξελθέτωσαν. Καὶ ἔσται ἐ-

7 C. τὴν κεφαλήν. 8 Alex. ἐτέκοσαν. 9 Ald. Ὄναγροι. 10 καὶ C. deest. 11 C. ἄνεμον, ὡς δράκοντες, ἐξέλιπον. 12 Alex. Ald. ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. Αἱ. 13 C. Εἰ αἱ. 14 Ald. C. τοῦ ὀνόματός σου. 15 C. ἐνώπιόν σου, σοί. 16 Ald. Ἰερουσαλήμ. 17 κύριε al. deest. 18 C. σώζων. 19 Ald. μή. C. ὁ μή. 20 al. σώζεσθαι. 21 Alex. ηὐδόκησεν C. εὐδόκησεν. 22 Alex. τῶν ἀδικιῶν. αὐτῶν. C. τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν, καὶ ἐπισκέψεται τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23 Ald. ἐπί. 24 C. ἀγαθόν. 25 Alex. νηστεύουσιν 26 C. εὐδοκῶ. 27 Alex. μαχαίρῃ. 28 Alex. Ὢν δέσποτα κύριε. 29 αὐτῶν C. deest. 30 C. καί. 31 Alex. ἡμῖν. 32 C. οὐκ. 33 Alex. τῷ ὀνόματί. 34 Alex. κἀγώ. 35 Alex. λέγοντες. 36 Alex. Ald. διόδοις. 37 Alex. μαχαίρης. 38 Ald. C. συντρίμματι μεγάλῳ συνετρίβη. 39 Alex. ἡ θυγάτηρ. 40 Ald. πληγῇ ὀδυνηρᾷ. 41 Alex. Ald. ῥομφαίας. 42 Alex. ὁδὸν ἣν οὐκ ᾔδεισαν. 43 Ald. ἀπεδοκίμασα. 44 Ald. μου. 45 C. ἀγαθόν. καιρόν. 46 C. ἁμαρτίας. 47 Alex. μεθ' ἡμῶν. 48 Aq. Μὴ ἔστιν ἐν τοῖς ματαίοις. 49 εἶ Ald. deest. 50 C. αὐτὸς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν; καί. 51 Alex. & C. σε, ὅτι σύ. 52 C. ταῦτα πάντα.

Cap. 15. 1 Mſ. Alex. Ἀαρὼν πρὸ προσώπου. 2 C. τοῦτον ἀπὸ προσώπου μου, καί. 3 Alex. ἐξελθάτωσαν.

ἂν εἴπωσι πρὸς σὲ, Ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος[4], Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμὸν, εἰς λιμόν· καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν.

3 Καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς [5] τέσσαρα εἴδη, λέγει κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμὸν, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ [6] διαφθοράν.

4 Καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, διὰ Μανασσῆ υἱὸν [7] Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἰερουσαλήμ.

5 Τίς φείσεται ἐπὶ σοὶ Ἰερουσαλήμ; καὶ τίς [8] δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι;

6 Σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὀπίσω [9] πορεύσῃ· καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου [10], καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς.

7 Καὶ [11] διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ. ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν, ἀπώλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν.

8 Ἐπληθύνθησαν [12] αἱ χῆραι αὐτῶν [13] ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα [14] νεανίσκους, ταλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ, [15] ἐπέρριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδήν.

9 Ἐκενώθη ἡ τίκτουσα † ἑπτὰ, ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ ἥλιος [16] αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας, κατῃσχύνθη καὶ ὠνειδίσθη. τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν [17] αὐτῶν.

10 [18] Οἴμοι [19] ἐγὼ [20] μῆτερ, ὡς τινά με ἔτεκες ἄνδρα δικαζόμενον, καὶ διακρινόμενον [21] πάσῃ τῇ γῇ; [22] οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέ με οὐδείς. ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με.

11 Γένοιτο [23] δέσποτα κατευθυνόντων [24] αὐτῶν εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν,

12 εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. [25] Εἰ γνωσθήσεται σίδηρος, καὶ περιβόλαιον [26] χαλκοῦν

13 ἡ ἰσχύς σου. Καὶ τοὺς θησαυρούς σου [27] εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα, διὰ πάσας τὰς [28] ἁμαρτίας σου, [29] καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.

14 [30] Καὶ [31] καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου, ἐν τῇ γῇ ᾗ οὐκ ᾔδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυθήσεται.

15 Κύριε μνήσθητί μου, καὶ ἐπίσκεψαί με, καὶ [32] ἀθῴωσόν με ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γνῶθι, ὡς [33] ἔλαβον περὶ σοῦ

16 ὀνειδισμὸν Ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου· συντέλεσον αὐτούς. καὶ ἔσται ὁ λόγος σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοὶ κύριε παντοκράτωρ.

17 Οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ [34] αὐτῶν παιζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμην ἀπὸ προσώπου χειρός σου· καταμόνας ἐκαθήμην, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην.

18 Ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσί μου; ἡ πληγή μου στερεὰ, πόθεν [35] ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδὲς, οὐκ ἔχον πίστιν.

19 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκαταστήσω σε, [36] καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον [37] ἀπὸ ἀναξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σὲ,

20 καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. Καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ, ὡς τεῖχος [38] ὀχυρὸν, χαλκοῦν· καὶ [39] πολεμήσουσι πρὸς σὲ, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σὲ, διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σώζειν σε,

21 Καὶ [40] τοῦ ἐξαιρεῖσθαί [41] σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 [1] ΚΑὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ,

2 Καὶ οὐ γεννηθήσεταί σοι υἱὸς, οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ

3 τούτῳ. Ὅτι τάδε λέγει [2] κύριος περὶ τῶν υἱῶν [3] καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεγεννημένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν

---

4 *Alex. Ald.* ὁ θεός. 5 *Alex.* τέσσερα. 6 *Alex.* εἰς διαφθοράν. 7 *Alex.* Ἐζεκία βασιλέα. *Ald.* etiam hab. βασιλέα. 8 *C.* ἐλεήσει. 9 *Alex.* μου. 10 *Alex.* ἐπὶ σέ. 11 *Alex.* διαφθερῶ ἐν διαφθορᾷ. 12 *Alex.* χῆραι. 13 *Ald.* καὶ ὑπέρ. 14 *C.* νεανίσκου. 15 *Ald.* ἀπέρριψαν. † *S.* πλείστους. 16 *Ald.* ἐπ' αὐτῇ ὅτι. 17 *Ald. C.* αὐτῶν, φησὶ κύριος. 18 *Alex.* Ὤμμοι. 19 ἐγὼ *C.* deest. 20 μῆτερ *Ald.* ponit post τινά. 21 *Alex.* τῇ γῇ. *C.* ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 22 *C.* οὐκ. 23 *C.* κύριε δέσποτα. 24 *C.* αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ. 25 *S.* Μή τι βλάψει σίδηρος σίδηρον ἀπὸ βορρᾶ, καὶ χαλκόν; 70 & *Th.* περιβόλαιον χαλκοῦν; τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θ. 26 *Ald.* χαλκοῦ. 27 εἰς προνομὴν *C.* desunt. 28 *Alex.* κακίας. 29 *Ald.* οὔτε ὠφέλησέ με οὐδείς, καὶ ἐν. 30 Καὶ *Ald. C.* deest. 31 *Alex.* καταδουλώσουσιν. 32 *Alex.* ἀθόωσόν. 33 *S.* ὑπεδεχόμην. 34 αὐτῶν *C.* deest. 35 *Alex.* ἰάσομαι; γινομένη μοι ἐγενήθη ὡς ὕδωρ * ψευδὸς, οὐκ ἔχων πίστιν. 36 *C.* πρό. 37 *Alex.* ἀπὸ ἀξίου, ὡς στόμα. pro ἀπὸ *C.* hab. ἐξ. 38 *Ald.* ὀχυρὸν χαλκοῦν ὀχυρόν· καί. 39 *Alex.* πολεμήσουσίν σε. 40 *Alex.* ἐξαιρεῖσθαί. 41 *C.* σε, λέγει κύριος. Καὶ σώσω σε ἐκ.

Cap. 16. 1 *C.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς με λέγων, Μή. 2 *Ald.* κύριος ὁ θεός. 3 *Alex Ald.* & *C.* καὶ τῶν.

τῶν τελο-

τῶν τεκουσῶν αὐτοὺς, καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, 4 Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, οὐ κοπήσονται, [4] καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται· [5] καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς [6] ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ· ἐν [7] μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. 5 Τάδε λέγει κύριος, Μὴ εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόψασθαι, [8] καὶ μὴ πενθήσῃς αὐτοὺς, ὅτι [9] ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ [10] τούτου. 6 [11] Οὐ μὴ [12] κόψονται αὐτοὺς, οὐδὲ ἐντομίδας [13] οὐ μὴ ποιήσουσι, [14] καὶ οὐ ξυρηθήσονται, 7 Καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ [15] καὶ μητρὶ αὐτοῦ. 8 Εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ [16] σὺ, [17] συγκαθίσαι μετ᾽ αὐτῶν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. 9 Διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν, [18] καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, φωνὴν χαρᾶς, καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμφης. 10 Καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγείλῃς τῷ λαῷ [19] τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἴπωσι πρὸς σὲ, Διατί ἐλάλησε κύριος ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, ἣν ἡμάρτομεν [20] ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν; 11 Καὶ ἐρεῖς [21] πρὸς αὐτοὺς, Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες [22] ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, [23] καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον, καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυλάξαντο· 12 Καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν [24] ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς, τοῦ μὴ ὑπακούειν μου. 13 Καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης, εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε [25] ἐκεῖ θεοῖς [26] ἑτέροις, οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. 14 Διατοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, [27] καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Ζῇ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, 15 Ἀλλὰ, Ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς Βορρᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ. καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω [28] τοὺς ἁλιεῖς τοὺς πολλοὺς, λέγει κύριος, καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα [29] ἀποστελῶ τοὺς [30] πολλοὺς θηρευτὰς, καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους, καὶ ἐπάνω παντὸς [31] βουνοῦ, καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. 17 Ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. 18 Καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς [32] κακίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐφ᾽ αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς [33] ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν μου. 19 Κύριε [34] σὺ ἰσχύς μου, καὶ βοήθειά μου, καὶ καταφυγή μου ἐν [35] ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔθνη ἥξουσιν ἀπ᾽ [36] ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ ἐροῦσιν, Ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδωλα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα; 20 Εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεοὺς, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί. 21 Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ [37] τὴν χεῖρά μου, καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται, ὅτι [38] ὄνομά μοι Κύριος.

---

4 *Alex.* οὐδέ. 5 *C.* ἐν μαχαίρᾳ καὶ λιμῷ συντελεσθήσονται, καὶ ἔσονται τὰ πτώματα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρ. al. καὶ ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται· καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. atque ita propemodum in *Hebr.* est, & in *ed. Lat.* 6 *Alex.* καὶ τοῖς πετ. τ. οὐρ. *Ald.* ἔσονται τοῖς. 7 *Alex.* μαχαίρῃ. 8 *Alex.* καὶ πενθήσῃς. 9 *Alex.* ἀφέστηκα. 10 *Ald.* τούτου, φησὶ κύριος. *C.* τούτου, φησὶ κύριος, ἔλεος καὶ ἐλεημοσύνας. 11 *C.* Καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. οὐ ταφήσονται, καὶ οὐ θρηνηθήσονται, οὐ κόψονται. 12 *Alex.* κόψωνται. 13 οὐ μὴ *C.* desunt. 14 *Alex.* οὐδὲ μὴ ξυρήσονται. 15 *Alex.* αὐτοῦ ἢ ἐπὶ μητρί. *C.* ἢ ἐπὶ μητρί.

16 *C.* deest σύ. 17 *Alex.* τοῦ καθεῖσαι. 18 *Alex.* ἐν ταῖς. 19 *Alex.* πάντα τά. *C.* τούτῳ πάντα τά. 20 *Alex.* & *C.* ἐναντίον. 21 *C.* αὐτοῖς. 22 *Alex.* αὐτῶν. 23 *Alex.* καὶ ἐμὲ ἐγκατέλειπον 24 *Alex.* ἐραστῶν. 25 *Alex.* θεοῖς. 26 *C.* ἀλλοτρίοις ἡμέρας καὶ νυκτὸς, οἵ. 27 *Ald.* οὐκ. 28 *Ald.* τοὺς πολλοὺς ἁλιεῖς. *C.* ἁλιεῖς πολλούς. 29 *Alex.* & *C.* ἀποστελῶ. 30 *Alex.* σοφοὺς θηρευτάς. 31 *Alex.* βουνοῦ ὑψηλοῦ. 32 *Alex.* ἀδικίας. 33 *C.* & *aa. ll.* hab. ἔπλησαν. 34 *Alex.* ἰσχύς μου. 35 *C.* ἡμέρᾳ. 36 *C.* ἐσχάτων. 37 *C.* καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν χεῖρά μου, καὶ τὴν δύναμίν μου. 38 *Ald.* ὄνομά σοι. *C.* ἐγώ.

Κεφ. ιζ΄. 17.

5 [1] Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ᾽ ἄνθρωπον, καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ [2] ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ ἀπὸ κυρίου 6 ἀποστῇ ἡ καρδία αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρίκη ἐν τῇ ἐρήμῳ, [3] οὐκ ὄψεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλίμοις, καὶ ἐν [4] ἐρήμῳ, [5] ἐν γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις οὐ κατοι- 7 κεῖται. Καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος, ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται κύριος ἐλ- 8 πὶς αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ᾽ ὕδατα, καὶ ἐπὶ ἰκμάδα [6] βαλεῖ [7] ῥίζαν αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα, καὶ ἔσται [8] ἐπ᾽ αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ διαλείψει ποιῶν 9 καρπόν. † Βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι [9] καὶ τίς γνώσεται αὐτόν;

10 Ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας, [10] καὶ δοκιμάζων νεφροὺς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων [11] αὐτοῦ.

11 Ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκε, ποιῶν πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως· [12] ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτὸν, καὶ [13] ἐπ᾽ 12 ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. Θρόνος δόξης 13 [14] ὑψωμένος, [15] ἁγίασμα ἡμῶν, Ὑπομονὴ Ἰσραήλ. κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε καταισχυνθήτωσαν, ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλι- 14 πον πηγὴν ζωῆς, τὸν κύριον. Ἴασαί με κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσομαι, [16] ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ.

15 Ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μὲ, Ποῦ ἐστιν ὁ λό- 16 γος κυρίου; [17] ἐλθέτω. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου, καὶ ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα· σὺ [18] ἐπίστῃ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου, πρὸ προσώ- 17 που [19] σου ἐστί. Μὴ γενηθῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν, φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ.

18 [20] Καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με, [21] καὶ μὴ καταισχυνθείην ἐγώ· πτοηθείησαν αὐτοὶ, καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπ᾽ αὐτοὺς [22] ἡμέραν πονηρὰν, δισσὸν σύντριμμα σύντρι- 19 ψον αὐτούς. Τάδε λέγει [23] κύριος, Βάδισον, καὶ στῆθι [24] ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ [25] σου, ἐν αἷς εἰσπορεύονται [26] ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις Ἱερουσαλήμ,

20 Καὶ ἐρεῖς [27] αὐτοῖς, [28] Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ πᾶσα [29] Ἰουδαία, καὶ πᾶσα Ἱερουσαλήμ, οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύ- 21 λαις ταύταις· Τάδε λέγει κύριος, Φυλάσσεσθε τὰς [30] ψυχὰς ὑμῶν, καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ μὴ [31] ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἱερουσαλήμ,

22 Καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ [32] οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. ἁγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, καθὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν [33] ὑ- 23 μῶν. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν, τοῦ μὴ [34] ἀκοῦσαί μου, 24 καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν. Καὶ ἔσται, ἐὰν [35] εἰσακούσητέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύ-

---

Cap. 17. 1 *Comp.* Τάδε λέγει κύριος, Ἁμαρτία Ἰούδα γεγραμμένη ἐστὶν ἐν γραφίδι σιδηρᾷ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ γεγλυμμένη ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν βωμῶν αὐτῶν. Ἐν τῷ μνημονεύειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν τῶν βωμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀλσῶν αὐτῶν ἐπὶ ξύλῳ ἀλσώδει, ἐπὶ τῶν βουνῶν τῶν ὑψηλῶν. Ὦ ὀρεινὲ ἐν τῷ πεδίῳ, τὸν πλοῦτόν σου, καὶ πάντας τοὺς θησαυρούς σου τῇ προνομῇ δώσω· τὰ ὑψηλά σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. Καὶ καταλειφθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἣν ἔδωκά σοι, καὶ δουλεύειν σε ποιήσω τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣν οὐκ οἶδας, ὅτι πῦρ ἀνῆψατε ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως τοῦ αἰῶνος φλέξει. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπικατάρατος. In *quibusd.* vero, Ἁμαρτία Ἰούδα ἐγγέγραπται ἐν γραφῇ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, ἐγκεκολαμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς κέρασι τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν. οὕτως ἡνίκα δὴ μνησθῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν, καὶ ἀλσῶν αὐτῶν, ἐπὶ ξύλου δασέως, καὶ ἐπὶ βουνῶν μετεώρων, καὶ ὀρέων ἐν ἀγρῷ· τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω, καὶ τὰ ὑψηλά σου, διὰ τὰς ἁμαρτίας σου, τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. καὶ ἀφεθήσῃ μόνη, καὶ ταπεινωθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἧς ἔδωκά σοι. καὶ καταδουλώσω σε τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ οὐκ ἔγνως. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως αἰῶνος καυθήσεται. quæ in *uno Vatic. cod.* sunt sub asteriscis. nec *Aug.* ponit hunc loc. citans c. 7. & 8. l. 13. contra Faust. vide *Hier.* hoc loco. 2 ἐπ᾽ αὐτὸν *C.* deest. 3 *Ms. Alex.* ἢ οὐκ ὄψεται. paulo ante pro ἡ ἀγριομυρίκη, *S.* vert. ξύλον ἄκαρπον. 4 *Alex.* τῇ ἐρήμῳ. 5 *C.* γῇ. 6 *C.* βάλλει. 7 *Alex.* ῥίζας αὐτοῦ· καὶ οὐ. *Ald. C.* τὰς (*C.* deest) ῥίζας αὐτοῦ οὐ. 8 *Alex.* ἐν αὐτῷ † *S.* ἀνεξερεύνητος ἡ καρδία πάντων. καὶ τίς ἀνὴρ ὃς εὑρήσει αὐτήν. 9 *C.* ὅστις. 10 καὶ *C.* deest. 11 *Ald. C.* αὐτῶν. 12 *Aq.* ὃς ἐν ἡμίσει ἡμερῶν ἐγκαταλείψει αὐτούς. 13 *Ald.* οὐκ ἐπ᾽ ἐσχάτου. 14 *Alex.* ὑψούμενος. 15 *C.* ἀπ᾽ ἀρχῆς ἁγίασμα. 16 *Alex.* καύχημά μου εἶ. 17 *Alex.* ἐλθάτω. 18 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπίστασαι. 19 *Alex* μου. *Ald.* deest. 20 *Ald.* Καὶ καταισχυνθήτωσαν. *C.* Καταισχυνθείησαν. 21 *Alex.* καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ. πτοηθείησαν αὐτοί, καὶ μὴ ἐγώ. 22 *Alex.* λιμὸν * πονηράν. 23 *C.* κύριος πρὸς μὲ, Βάδισον. 24 *Alex.* ἐν πύλαις. 25 σου *C.* deest. 26 ἐν αὐταῖς *C.* deest. 27 *Alex. Ald. C.* πρὸς αὐτούς. 28 *Alex.* Ἀκούσατε λόγον. 29 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 30 *Alex.* φυλακάς. 31 *C.* εἰσφέρητε διὰ τῶν πυλῶν. 32 *Alex.* οἴκων 33 *Alex.* * ἡμῶν. 34 *Alex.* εἰσακοῦσαί μου, * Καὶ ἔσται. 35 *Alex.* ἀκούσητέ μου. *C.* ἀκοῇ ἀκούσητέ μου.

της ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ ποιεῖν [36] πᾶν ἔργον, 25 Καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυΐδ, καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽ ἅρμασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες [37] ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ [38] κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη 26 εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ κυκλόθεν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκ γῆς Βενιαμίν, καὶ ἐκ [39] γῆς πεδινῆς, καὶ ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐκ τῆς πρὸς Νότον, φέροντες ὁλοκαυτώματα καὶ [40] θυσίας καὶ θυμιάματα καὶ μάννα καὶ λίβανον, φέροντες αἴνεσιν εἰς οἶκον κυρίου.

27 Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ [41] ἀκούσητέ μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγματα, [42] καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι [43] ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς, καὶ καταφάγεται [44] ἄμφοδα Ἱερουσαλήμ, [45] καὶ οὐ σβεσθήσεται.

Κεφ. ιη´. 18.

1 Ὁ Λόγος ὁ γενόμενος [1] παρὰ κυρίου πρὸς 2 Ἱερεμίαν, λέγων, Ἀνάστηθι, καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς 3 λόγους μου. Καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει ἔργον ἐπὶ τῶν 4 λίθων. Καὶ [2] ἔπεσε τὸ ἀγγεῖον, ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· καὶ πάλιν [3] αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον, καθὼς ἤρε-5 σεν [4] ἐνώπιον αὐτοῦ [5] ποιῆσαι. Καὶ ἐγέ-6 νετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς οἶκος [6] Ἰσραήλ; ἰδοὺ, ὡς ὁ πηλὸς [7] τοῦ κεραμέως, ὑμεῖς ἐστε [8] ἐν χερσί [9] μου.

7 Πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος, [10] ἢ ἐπὶ [11] βασιλείαν τοῦ ἐξᾶραι αὐτοὺς, καὶ τοῦ ἀπολλύειν, 8 [12] Καὶ [13] ἐπιστραφῇ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ [14] πάντων τῶν [15] κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν, ὧν ἐλογισάμην, τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς.

9 Καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ [16] ἔθνος καὶ [17] βασιλείαν, τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, 10 Καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου, τοῦ μὴ ἀκούειν [18] τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐλάλησα, τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς.

11 Καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἄνδρας Ἰούδα, καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ, [19] Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ᾽ ὑμᾶς κακὰ, καὶ λογίζομαι [20] ἐφ᾽ ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ [21] ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ 12 ἐπιτηδεύματα [22] ὑμῶν. Καὶ εἶπαν, Ἀνδριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα, καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας 13 αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἃ [23] ἐποίησε σφό-14 δρα παρθένος [24] Ἰσραήλ; Μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ, ἢ χιὼν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου, μὴ ἐκκλίνῃ ὕδωρ βιαίως [25] ἀνέμῳ φερό-15 μενον; Ὅτι ἐπελάθοντό μου [26] λαός μου, εἰς κενὸν ἐθυμίασαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν [27] σχοίνους αἰωνίους, τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας [28] ὁδὸν εἰς πορείαν, 16 Τοῦ τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμὸν, [29] καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ [30] διαπορευόμενοι δι᾽ αὐτῆς ἐκστήσονται, καὶ κινήσουσι [31] τὴν κεφαλὴν 17 αὐτῶν. Ὡς ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον [32] ἐχθρῶν αὐτῶν, [33] δείξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν.

18 Καὶ εἶπαν, [34] Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερεμίαν λογισμὸν, ὅτι οὐκ ἀπολεῖται νόμος [35] ἀπὸ ἱερέως, καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ, καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν [36] αὐτὸν ἐν γλώσσῃ, καὶ [37] ἀ-

---

36 C. ἐν αὐτῇ πᾶν. 37 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 38 *Alex.* κατοικηθήσεται. 39 *Alex.* τῆς παιδινῆς. *Ald.* C. τῆς πεδινῆς. 40 *Alex.* θυσίαν καὶ θυμίαμα. 41 *Alex.* & C. εἰσακούσητέ. 42 *Alex.* καὶ εἰσπορεύεσθαι. 43 C. διὰ τῶν πυλῶν. 44 *Hier.* monet, 70. aliosque intt. transtulisse, βάρεις. 45 καὶ οὐ σβεσθήσεται C. desunt.

Cap. 18. 1 *Comp.* πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. 2 C. διέπεσε. 3 *Ms. Alex.* αὐτὸ ἐποίησεν ἀγγῖον. C. ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον. 4 C. ἐναντίον. 5 *Alex.* τοῦ ποιῆσαι 6 C. Ἰσραήλ, λέγει κύριος; ἰδοὺ. 7 C. ἐν τῇ χειρὶ τοῦ. 8 *Alex.* ἐν ταῖς χερσίν. 9 C. μου, οἶκος Ἰσραήλ. 10 ἢ C. deest. 11 *Alex.* βασιλείας. 12 C. Εἰ. 13 *Alex.* & C. ἐπιστρέψῃ. *Ald.* ἐπιστρέψει. 14 πάντων C. deest. 15 *Alex.* κακῶν, καὶ μετανοήσω περὶ πάντων τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. 16 *Alex.* ἔθνη καὶ. 17 *Alex.* & C. ἐπὶ βασιλείας. *Ald.* βασιλείας. 18 *Alex.* τὴν φωνήν. 19 C. οὕτως λέγει κύριος, Ἰδοὺ. 20 ἐφ᾽ ὑμᾶς C. deest. 21 *Alex.* τῆς ὁδοῦ. 22 C. ὑμῶν, καὶ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. mox pro Ἀνδριούμεθα, *Aq.* Ἀπηλπίσαμεν. *S.* Ἐξελίπομεν. 23 *Alex.* ἐποίησέν μοι. 24 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 25 *Ald.* ἄνω. 26 *Alex.* ὁ λαός. 27 C. τρίβοις αἰωνίοις. 28 *Alex.* ὁδὸν πορείας. 29 *Alex.* καὶ εἰς σύρρηγμα. 30 *Alex.* παραπορευόμενος. 31 *Alex.* & C. τὰς κεφαλάς. 32 *Alex.* τῶν ἐχθρῶν. 33 C. νῶτον καὶ μὴ πρόσωπον δείξω αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ. 34 *Alex. Ald.* C. Δεῦτε, λογισώμεθα. 35 ἀπὸ C. deest 36 *Alex.* αὐτὸν γλώσσῃ. 37 C. οὐκ ἀκουσώμεθα.

19 κουσόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. Εἰσάκουσόν μου κύριε, καὶ [38] εἰσάκουσον τῆς φωνῆς
20 τοῦ δικαιώματός μου. Εἰ ἀνταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακά, ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς [39] μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν [40] ἔκρυψάν μοι. μνήσθητι [41] ἑστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου, τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθά, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ᾽ αὐτῶν.
21 Διὰ τοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας [42] μαχαίρας· γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες [43] αὐτῶν [44] ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν [45] γενέσθωσαν ἀνῃρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτω-
22 κότες [46] μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ. Γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν· [47] ἐπάξεις ἐπ᾽ αὐτοὺς λῃστὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου, καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ᾽ ἐμέ.
23 Καὶ σὺ [48] κύριε ἔγνως ἅπασαν τὴν βουλὴν [49] αὐτῶν ἐπ᾽ ἐμὲ εἰς θάνατον· μὴ [50] ἀθωώσῃς τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς [51] ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου [52] μὴ ἐξαλείψῃς. γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου [53] ποίησον ἐν αὐτοῖς.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 [1] Τότε εἶπε κύριος πρός με, Βάδισον, καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον ὀστράκινον, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ [2] λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν
2 ἱερέων, Καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ [3] πολυάνδριον [4] υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν [5] προθύρων [6] πύλης τῆς Χαρσείθ· καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς [7] λόγους τούτους, οὓς [8] ἂν λα-
3 λήσω πρὸς σέ, Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Ἀκούσατε [9] τὸν λόγον κυρίου βασιλεῖς Ἰούδα, [10] καὶ ἄνδρες [11] Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες [12] ἐν [13] Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις· τάδε λέγει [14] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ [15] ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακά, ὥστε παντὸς [16] ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει [17] τὰ ὦτα αὐτοῦ.
4 Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις, οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθώων,
5 Καὶ ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρί, ἃ οὐκ ἐνετειλάμην, [18] οὐδὲ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.
6 Διὰ τοῦτο [19] ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται [20] τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι [21] Διάπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ [22] Ἐννώμ, ἀλλ᾽ ἢ
7 Πολυάνδριον τῆς σφαγῆς. Καὶ [23] σφάξω τὴν βουλὴν Ἰούδα, καὶ τὴν [24] βουλὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς [25] ἐν μαχαίρᾳ [26] ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν· καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετει-
8 νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· Καὶ [27] τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν, [28] καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ [29] παραπορευόμενος ἐπ᾽ αὐτῆς σκυθρωπάσει, καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης
9 τῆς πληγῆς αὐτῆς. Καὶ ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν· καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ [30] ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἣ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ [31] αὐ-
10 τῶν. Καὶ συντρίψεις τὸν [32] βικὸν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ,
11 Καὶ [33] ἐρεῖς, Τάδε λέγει κύριος, Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον, ὃ οὐ δυ-
12 νήσεται ἰαθῆναι [34] ἔτι. Οὕτως ποιή-

---

38 *Alex.* ἐπάκουσον. 39 *C.* μου. μνήσθητι. 40 *Alex.* ἔκρυψαν. μνήσθητι. 41 *Ald.* κύριε ἑστηκότος. 42 *Alex.* μαχαίρης. 43 αὐτῶν *Ald.* deest. 44 *Alex.* ἄτεκνοι χῆραι. 45 *Alex.* ἐστώτισαν ἠρημένοι ἐν θανάτῳ. 46 *Alex.* ἐν μαχαίρῃ. 47 *Alex. Ald.* ἐπάγαγε. 48 *Alex.* κύριε, κύριε. 49 *Alex.* αὐτῶν ἣν ἐβουλεύσαντο ἐπ᾽ ἐμέ. 50 *Alex.* ἀθοώσῃς. 51 *Alex.* & *C.* ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν. 52 *Alex.* καὶ μὴ ἐξαλείψῃς. 53 *Alex.* ποίησον αὐτοῖς.

Cap. 19. 1 *C.* Τάδε. 2 *Ms. Alex.* λαοῦ σου καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων. *Ald.* λαοῦ, ἀπὸ πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων. 3 *Sch.* ἀνεπίγραφος. οἱ λοιποί, ἀντὶ τοῦ πολυανδρείου, ἐξέδωκαν φάραγγα. 4 sic in *plerisq. ll.* est. in *quibusdam*, υἱῶν Ἐννόμ. *C.* υἱῶν Ἐννών. 5 *Ald.* προπύλων θυρῶν τῆς πόλεως Θαρσίς. *Aq. S. Th.* τῆς ἀρσείθ. 6 *Alex.* τῆς πύλης. 7 *Alex.* & *C.* λόγους, οὓς. 8 *Alex.* ἐάν. 9 *Alex.* λόγους. 10 καὶ ἄνδρες Ἰούδα *C.* desunt. 11 *Alex.* Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ. 12 *Ald.* εἰς. *C.* deest. 13 *C.* Ἱερουσαλήμ· τάδε. 14 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 15 ἐγὼ *C.* deest. 16 *Alex.* ἀκούοντος ἠχήσει. 17 *C.* ἀμφότερα τά. 18 *Alex.* οὐδὲ ἐλάλησα, οὐδέ. *C.* οὐδὲ ἐλάλησα, καὶ οὐ. 19 ἰδοὺ *C.* deest. 20 *Alex.* ἐπὶ τῷ τόπῳ τούτῳ Διάπτωσις. 21 *Olymp.* πολυάνδριον ὁ τάφος. καὶ ἐπειδὴ ἴσως κατερρυηκὼς ἦν, οὕτως ἐκαλεῖτο, ἡ διάπτωσις, ὁ τάφος τοῦ υἱοῦ Ἐννόμ. 22 *Alex.* Ἐννόμ. 23 *C.* κατασφάξω. 24 βουλὴν *Ald.* deest. 25 *Alex.* ἐν μαχαίρῃ. 26 *C.* ἔναντι. 27 *Alex.* & *C.* τάξω. 28 *Alex.* καὶ συριγμόν. 29 *C.* πορευόμενος. 30 *Alex.* ἐν πολιορκίᾳ. 31 *C.* αὐτῶν, καὶ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν. 32 *Alex.* βικὸν τοῦτον κατ᾽. 33 *Ald. C.* ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, Τάδε. 34 *C.* ἔτι, καὶ ἐν τῷ Τωφὲθ θάψουσι, ὅτι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι. Οὕτως.

σω [35], λέγει

σω[35], λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ δοῦναι τὴν πόλιν[36] ταύτην, 13 ὡς τὴν διαπίπτουσαν. Καὶ οἶκοι Ἱερουσαλήμ, καὶ οἶκοι βασιλέων Ἰούδα[37] ἔσονται καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων, [38] ἀπὸ τῶν [39] ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις, ἐν αἷς [40] ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν [41] δωμάτων αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις. 14 Καὶ ἦλθεν [42] Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως[43], οὗ [44] ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ἐκεῖ, τοῦ προφητεῦσαι· καὶ ἔστη [45] ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν, 15 Τάδε λέγει [46] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ [47] τὴν πόλιν [48] ταύτην, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις [49] αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἅπαντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' [50] αὐτήν, ὅτι ἐσκλήρυναν [51] τὸν τράχηλον αὐτῶν, τοῦ μὴ εἰσακούειν τῶν [52] ἐντολῶν μου.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ ἤκουσε Πασχὼρ [1] ὁ υἱὸς [2] Ἐμμὴρ ὁ ἱερεύς· καὶ οὗτος ἦν καθεσταμένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τούτους. 2 Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς † τὸν καταῤῥάκτην, ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου [3] ἀποτεταγμένου τοῦ [4] ὑπερῴου, ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. 3 [5] Καὶ ἐξήγαγε Πασχὼρ τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταῤῥάκτου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας, Οὐχὶ Πασχὼρ ἐκάλεσε [6] τὸ ὄνομά σου, ἀλλ' ἢ Μέτοικον. 4 [7] Διότι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται ἐν [8] μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται· καὶ σὲ καὶ πάντα [9] Ἰούδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτούς, καὶ [10] κατακόψουσιν [11] ἐν μαχαίραις. 5 Καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως Ἰούδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν [12] αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. 6 Καὶ [13] σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι ἀποθανῇ, καὶ ἐκεῖ ταφήσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου, οἷς [14] ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψευδῆ. 7 Ἠπάτησάς με κύριε, καὶ ἠπατήθην, ἐκράτησας, καὶ ἠδυνάσθης· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμενος. 8 Ὅτι πικρῷ λόγῳ [15] μου γελάσομαι, ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσομαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου. 9 Καὶ εἶπα, Οὐ μὴ ὀνομάσω [16] τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ [17] λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν τοῖς [18] ὀστοῖς μου, καὶ παρεῖμαι πάντοθεν, καὶ 10 οὐ δύναμαι φέρειν, Ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συναθροιζομένων κυκλόθεν, Ἐπισύστητε, καὶ ἐπισυστῶμεν [19] ἐπ' αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, εἰ ἀπατηθήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ, καὶ ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ. 11 [20] Ὁ δὲ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς [21] μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίωξαν, καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο. ᾐσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἳ δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται. 12 Κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνιὼν νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν [22] ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα [23] τὰ ἀπολογήματά μου. 13 Ἄσατε τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι [24] ἐξείλατο τὴν ψυχὴν πένητος 14 ἐκ χειρὸς [25] πονηρευομένων. Ἐπικατάρατος ἡ [26] ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐτέχθην ἐν αὐτῇ· ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου, μὴ ἔστω 15 ἐπευκτή. Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων, [27] Ἐ-

---

35 *Alex.* τῷ τόπῳ τούτῳ, λέγει κύριος, * τοῖς κατοικοῦσιν. 36 *Alex.* ὡς τήν. 37 ἔσονται C. ponit ante prius οἶκοι. 38 ἀπὸ C. deest. 39 *Alex.* & C. ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις. 40 *Alex.* ἐθυμίωσαν. 41 *Alex.* δωμάτων πάσῃ τῇ. 42 *Alex.* Ἰηρεμίας. 43 *Alex.* & *Ald.* τοῦ τόπου Ταφὲθ, (*Ald.* Ταφὲδ,) οὗ. 44 *Alex.* ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος τοῦ προφητεῦσαι. 45 *Alex.* ἐν αὐλῇ. 46 C. κύριος τῶν δυνάμεων. 47 C. Ἱερουσαλὴμ, καί. 48 *Alex.* C. ταύτην κακὰ, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις πάσας, καὶ ἐπί. 49 αὐτῆς C. deest. 50 *Alex.* & C. αὐτὴν, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῆς, ὅτι. 51 C. αὐχένα. 52 *Alex.* & C. λόγων μου.

Cap. 20. 1 *Ms. Alex.* υἱός. 2 *Ald.* Σεμμήρ. C. Ἐμμέρ. † al. τὸν καταῤῥάκτην. S. τὸ βασανιστήριον, ἢ στρεβλωτήριον. 3 C. Βενιαμίν. 4 *Ald.* πατρῴου. 5 C. Καὶ ἐγένετο τῇ αὔριον, καί. 6 C. κύριος τό. mox pro Μέτοικον, *Aq.* editione 1. περιορῶντα. edit. 2. ξένον. S. ἀφῃρημένον, ἢ συνηθροισμένον. al. μέτοικον κυκλόθεν. 7 *Alex.* Διὰ τοῦτο. 8 *Alex.* μαχαίρᾳ. 9 *Alex.* Ἰούδαν. 10 *Alex.* κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ. Καὶ δώσω πᾶσαν τὴν ἰσχύν. 11 *Ald.* C. αὐτοὺς ἐν. 12 *Alex.* *Ald.* αὐτῶν. 13 *Ald.* σὺ Πασχώρ. 14 C. προεφήτευσας. 15 μου C. deest. 16 C. ἔτι τό. 17 *Alex.* λαλήσω ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ. 18 *Alex.* ὀστέοις. 19 *Alex.* ἐπ' αὐτόν. C. αὐτόν. 20 *Alex.* & C. Καὶ κύριος. 21 *Alex.* * μαθητὴς ἰσχυρός. 22 C. ἐξ αὐτῶν. 23 C. τὸ δικαίωμά μου. 24 *Alex.* ἐξείλατο ψυχήν. 25 *Alex.* & C. στερεωτέρων αὐτοῦ. *Ald.* στερεωτέρων. 26 *Alex.* ἡμέρα ᾗ ἐγεννήθην ἐν αὐτῇ. 27 *Ald.* Ὅτι ἐτέχθη.

τέχθη

16 τέχθη σοι ἄρσεν, εὐφραινόμενος. [28] Ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέστρεψε κύριος ἐν θυμῷ, καὶ οὐ μετεμελήθη· ἀκουσάτω κραυγῆς [29] τῷ πρωῒ, καὶ ἀλαλαγμοῦ 17 μεσημβρίας, Ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με [30] ἐν μήτρᾳ, καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος μου, 18 καὶ ἡ μήτρα συλλήψεως αἰωνίας. Ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μήτρας, τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

Κεφ. κά. 21.

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ [1] ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ [2] ἹΕΡΕΜΙΑΝ, ὍΤΕ ἈΠΕΣΤΕΙΛΕ ΠΡΟΣ ἈΥΤΟΝ Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΔΕΚΙΑΣ ΤΟΝ ΠΑΣΧΩΡ ΥἹΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ, ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥἹΟΝ [3] ΒΑΣΑΙΟΥ ΤΟΝ ἹΕΡΕΑ, ΛΕΓΩΝ, 2 Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν τὸν κύριον· ὅτι [4] βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ' ἡμᾶς· εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ 3 ἀπελεύσεται ἀφ' ἡμῶν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἱερεμίας, Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς [5] Σεδε-4 κίαν βασιλέα Ἰούδα, Τάδε λέγει [6] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πολεμικὰ, [7] ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς [8] συγκεκλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ [9] τείχους. καὶ συνάξω αὐτοὺς εἰς 5 τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης, Καὶ πολεμήσω [10] ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ [11] ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ [12] ὀργῆς με-6 γάλης. Καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη ἐν θανάτῳ μεγάλῳ, καὶ ἀποθα-7 νοῦνται. Καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος, [13] Δώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τὸν λαὸν [14] καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας· οὐ φείσομαι [15] ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ 8 οἰκτειρήσω αὐτούς. Καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς, Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς, καὶ 9 τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου. Ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀποθανεῖται ἐν [16] μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ· καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προσχωρῆσαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς, ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα, [17] καὶ 10 ζήσεται. Διότι [18] ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ, καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυ-11 ρί. Ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε 12 λόγον κυρίου. Οἶκος Δαυὶδ, τάδε λέγει κύριος, Κρίνατε [19] πρωῒ κρίμα, καὶ κατευθύνατε, καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτὸν, ὅπως μὴ [20] ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου, καὶ καυθήσεται, [21] καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. 13 Ἰδοὺ ἐγὼ [22] πρὸς σὲ τὴν κατοικοῦσαν τὴν κοιλάδα [23] σὸρ, τὴν πεδινὴν, τοὺς λέγοντας, Τίς πτοήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύσεται [24] πρὸς τὸ 14 κατοικητήριον ἡμῶν; [25] Καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ [26] δρυμῷ αὐτῆς, καὶ [27] ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐ-2 κεῖ τὸν λόγον τοῦτον, Καὶ ἐρεῖς, Ἄκουε λόγον κυρίου [1] Βασιλεῦ Ἰούδα, ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ λαός σου, καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι [2] ταῖς πύλαις ταύταις· 3 Τάδε λέγει κύριος, Ποιεῖτε [3] κρίσιν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτὸν, καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε, καὶ μὴ ἀσε-

28 *Alex.* ἔσαι. *C.* οὐκ. Ἔστω. 29 *Alex.* τὸ πρωΐ. 30 *Alex.* & *C.* ἐν μήτρᾳ μητρός. *Ald.* ἐν μήτρᾳ μητρός μου.

Cap. 21. 1 *C.* ΠΡΟΣ ἹΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ, ὍΤΕ. 2 *Ms. Alex.* ἹΗΡΕΜΙΑΝ, ὍΤΙ. 3 *Alex.* ΜΑΣΣΑΙΟΥ. *C.* ΜΑΑΣΣΑΙΟΥ. *Ald.* ΒΑΣΑΙΟΥ, ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥἹΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ. 4 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 5 *C.* Σεδεκίαν, Τάδε. 6 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 7 *C.* ἃ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἐν οἷς. 8 *Alex.* συγκλείοντας ἡμᾶς. 9 *Alex. Ald.* τείχους εἰς τὸ μέσον. 10 *C.* ὑμᾶς ἐγὼ ἐν χειρί μου ἐκτεταμένῃ. 11 *Alex.* ἐντεταμένῃ. 12 *Alex. C.* ὀργῆς καὶ παροργισμοῦ μεγάλου. 13 *C.* Παραδώσω. 14 *Alex.* τὸν καταλειφθέντα. 15 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. 16 *C.* λιμῷ καὶ ἐν μαχαίρᾳ. 17 *C.* ζήσεται. 18 *Alex.* ἐστήρισα. 19 al. τοπρωΐ. 20 *Ald.* ἀνακαλυφθῇ. 21 *Alex.* καὶ οὐκ ἔσαι * καὶ οὐκ ἔσαι. al. καὶ οὐκ ἔστιν. al. add. διὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἔργων αὐτῶν. 22 *C.* ἐπί. 23 *S.* πέτρας. *Th.* πολιορκουμένην. *Aq.* priore edit. στερεάν. posteriore, Τύρου. 24 *C.* εἰς. 25 *C.* Καὶ σκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀνάψω. al. Καὶ σκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἔργων ὑμῶν, λέγει κύριος, Καὶ ἀνάψω. 26 *Alex.* * θυμοῦ. 27 *Alex.* κατέδεται.

Cap. 22. 1 *C.* βασιλεύς. 2 *Ms. Alex.* ἐν ταῖς. 3 *C.* κρίμα.

βεῖτε,

βεῖτε, καὶ αἷμα ἀθῶον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ
4 τούτῳ. Διότι ἐὰν ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς [4] καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἁρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν.
5 Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους, κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι
6 εἰς ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. Ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως Ἰούδα, Γαλαὰδ σύ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ θῶ σε [5] εἰς ἔρημον, πόλεις μὴ κατοικηθησομένας,
7 Καὶ [6] ἐπάξω ἐπὶ σὲ [7] ὀλοθρεύοντα ἄνδρα, καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσι τὰς ἐκλεκτὰς κέδρους σου, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ.
8 Καὶ διελεύσονται [8] ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ [9] ἐρεῖ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Διατί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει [10] ταύτῃ τῇ
9 μεγάλῃ; Καὶ ἐροῦσιν, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου [11] θεοῦ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ ἐδούλευσαν
10 αὐτοῖς. Μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα, μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι οὐκ [12] ἐπιστρέψει ἔτι, [13] οὐδὲ
11 ὄψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. Διότι τάδε λέγει κύριος [14] ἐπὶ Σελλὴμ υἱὸν [15] Ἰωσία [16] τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου· οὐκ ἀναστρέψει ἐ-
12 κεῖ [17] ἔτι, [18] Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ [19] τόπῳ τούτῳ οὗ μετῴκισα αὐτόν, ἐκεῖ ἀποθανεῖται, καὶ τὴν
13 γῆν ταύτην οὐκ ὄψεται ἔτι. [20] Ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν [21] αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης, καὶ τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, [22] παρὰ τῷ πλησίον [23] αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεάν, καὶ τὸν μισθὸν
14 αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. Ὠκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμμετρον, [24] ὑπερῷα ῥιπιστὰ διεσταλμένα θυρίσι, καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέ-
15 δρῳ, καὶ κεχρισμένα [25] ἐν μίλτῳ. Μὴ [26] βασιλεύσεις, ὅτι σὺ [27] παροξύνῃ [28] ἐν [29] Ἀχὰζ τῷ πατρί σου; οὐ φάγονται, καὶ οὐ πίονται. [30] βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ [31] δικαιοσύνην.
16 Οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν [32] ταπεινῷ, οὐδὲ κρίσιν πένητος. οὐ [33] τοῦτό ἐστι τὸ μὴ
17 γνῶναί σε ἐμέ, λέγει κύριος; Ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί [34] σου, οὐδὲ ἡ καρδία σου καλή, ἀλλ' εἰς τὴν πλεονεξίαν σου, καὶ [35] εἰς τὸ αἷμα τὸ ἀθῶον τοῦ [36] ἐκχέαι [37] αὐτό, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον, τοῦ ποιεῖν [38] αὐτά.
18 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ υἱὸν Ἰωσία [39] βασιλέα Ἰούδα, [40] καὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον, [41] οὐ κόψονται [42] αὐτόν, Ὦ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν, Οἴμοι [43] κύριε.
19 Ταφὴν [44] ὄνου ταφήσεται, [45] συμψηθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης Ἱερουσαλήμ.
20 Ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον, καὶ [46] κέκραξον, καὶ εἰς τὴν Βασὰν δὸς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ [47] πέραν τῆς θαλάσσης, ὅτι συνετρίβησαν πάν-
21 τες οἱ ἐρασταί σου. [48] Ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει [49] σου, καὶ εἶπας, Οὐκ ἀκούσομαι. αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φω-
22 νῆς μου. Πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος, [50] καὶ οἱ ἐρασταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ [51] καὶ [52] ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλούντων σε.
23 Κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι [53] ὀδύ-

---

4 *Alex.* καὶ ἄρχοντες καθήμενοι. 5 εἰς C. deest. 6 *Alex.* εἰσάξω ἐπί. 7 *Alex.* ἄνδρα ὀλεθρεύοντα. C. ἄνδρα ὀλοθρεύοντα. 8 *Ald.* C. ἔθνη πολλὰ διά. 9 *Alex.* ἐροῦσιν. 10 *Alex.* τῇ μεγάλῃ ταύτῃ. 11 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 12 *Alex.* ἀναστρέψει. 13 C. καὶ οὐ μὴ ἴδῃ. 14 al. ἐπὶ Ἰωακείμ. 15 *Alex.* Ἰωσίου * τῷ βασιλεύοντι ἀντὶ Ἰωσία. 16 C. βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, ὃς ἐβασίλευσεν ὑπέρ. 17 *Alex.* *Ald.* οὐκέτι. 18 C. Ὅτι ἀλλ'. 19 *Alex.* & C. τόπῳ οὗ μετῴκησα. C. μετῴκισαν. 20 *Alex.* Ὢ ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ οὐκ ἐν δικαιοσύνῃ. *Ald.* Ὢ σὺ ὁ οἰκοδομῶν &c. C. Ὢ ὁ οἰκοδομῶν &c. 21 C. σου, bis in hoc versu. 22 C. παρ' αὐτῷ ὁ πλησίον. *Chr.* leg. ὁ πλησίον αὐτοῦ. 23 αὐτοῦ C. deest. 24 al. ὑπερῷα εὐρύχωρα. *Ald.* ὑπερῷα ῥιπιστὰ καί. 25 ἐν C. deest. 26 *Alex.* βασιλεύσεις. 27 C. παραξύνθης. 28 *Sch.* ἀντίγραφος· Ἀχ. ὁ πατήρ σου οὐκ ἔφαγε καὶ ἔπιε, ἐν Ἀχαζ τῷ πατρί σου ἐστι ψευδές· ὡς ἐκ τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν δῆλον. 29 *Alex.* * Ἀχαάβ. 30 *Alex.* & C. βέλτιον ἦν σε. 31 *Alex.* *Ald.* C. δικαιοσύνην καλήν. Οὐκ.

32 *Alex.* *Ald.* ταπεινῶν. C. ταπεινοῦ. 33 *Alex.* τοῦτό σοι ἐστίν. 34 C. σου εὐθεῖς, οὐδέ. 35 C. ὡς αἷμα. 36 *Alex.* ἐκχαίειν. 37 αὐτὸ C. deest. 38 *Alex.* ταῦτα. 39 *Ald.* βασιλέως. 40 *Alex.* & C. Οὐαὶ ἐπί. 41 *Alex.* *Ald.* C. οὐ μὴ κόψονται. 42 *Alex.* αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ, Ταφὴν ὄνου. 43 C. κύριε, καὶ οἴμοι ἀδελφέ. 44 *Ald.* οὐ. 45 sic cap. post 29. v. 20. ἐὰν μὴ συμψηθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων. *Alex.* hic συνψηθείς. C. συμψιθείς. in al. est, συμψηθεὶς ὡς κοπρία *Chr.* Σύμ. φησιν, ὡς κόπριον συλληφθείς· ὁ γὰρ Βαβυλώνιος, τοῦτον ἀνελών, οὕτως ἔρριψε· καὶ οὐκ ἐτάφη· ἢ εἰ ἐτάφη, καθάπερ ὄνος, συμφυρεὶς σποδῷ, καὶ γῇ, καὶ κονιορτῷ. ἐκ γὰρ τοῦ θορύβου, οὔτε ἐκόπη, οὔτε ἐπεπλύνθη αὐτοῦ τὸ σῶμα. 46 *Alex.* C. κέκραξον. 47 *Alex.* πέραν 48 *Alex.* & C. Ἐλάλησαν. 49 *Alex.* σου, Οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. *Ald.* post σου, repetit, Ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου. 50 *Alex.* καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ. 51 καὶ ἀτιμωθήσῃ *Ald.* desunt. 52 *Alex.* ἀτιμαθήσῃ. 53 *Alex.* *Ald.* ὠδῖνας, C. ὀδύνας, ὠδῖνας.

24 νας ὡς τικτούσης. Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται [54] Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακεὶμ [55] βασιλεὺς Ἰούδα [56] ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκσπάσω 25 σε, Καὶ παραδώσω σε [57] εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου, ὧν σὺ εὐλαβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, 26 Καὶ [58] ἀποῤῥίψω σε καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν, οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ, [59] καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε. 27 Εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς 28 αὐτῶν, [60] οὐ μὴ [61] ἀποστρέψωσιν. Ἠτιμώθη Ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐτοῦ, ὅτι [62] ἐξεῤῥίφη, καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν 29 οὐκ ᾔδει. [63] Γῆ, γῆ [64] ἄκουε λόγον κυ- 30 ρίου, Γράψον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον [65], ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ [66] καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, ἄρχων ἔτι ἐν [67] τῷ Ἰούδα.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 [1] Ὦ Ποιμένες οἱ [2] ἀπολλύοντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς [3] αὐτῶν. 2 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος [4] ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν μου, Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ [5] ἐξώσατε αὐτά, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ [6] ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονη- 3 ρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. [7] Καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου [8] ἐπὶ πάσης τῆς γῆς, οὗ ἔξωσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ αὐξηθή- 4 σονται, καὶ πληθυνθήσονται. Καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας, [9] οἳ ποιμανοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι, οὐδὲ πτοηθήσονται, [10] λέ- 5 γει κύριος. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ [11] ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ βασιλεύσει [12] βασιλεύς, καὶ συνήσει, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην 6 ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐν ταῖς [13] ἡμέραις αὐτοῦ [14] καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο τὸ [15] ὄνομα αὐτοῦ, ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος, Ἰωσεδὲκ [16] ἐν τοῖς προφή- 9 ταις. Συνετρίβη ἡ καρδία μου [17] ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθην ὡς [18] ἀνὴρ συντετριμμένος, [19] καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης [20] αὐ- 10 τοῦ. [21] Ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρός, καὶ ἡ ἰσχὺς 11 αὐτῶν [22] οὕτως. Ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμολύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονη- 12 ρίας [23] αὐτῶν. Διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίσθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται, καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακά, ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέ- 13 ψεως [24] αὐτῶν. Καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· [25] ἐπροφήτευσαν [26] διὰ τῆς Βάαλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν 14 μου Ἰσραήλ. Καὶ ἐν τοῖς προφήταις Ἱερουσαλὴμ ἑώρακα φρικτά, μοιχωμένους, καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι, καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν [27] πολλῶν, τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ κατοικοῦν- 15 τες αὐτήν, [28] ὥσπερ Γόμοῤῥα. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [29] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [30] ψωμιῶ αὐτοὺς [31] ὀδύνην, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆλθε 16 μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. Οὕτως λέγει κύ-

---

54 *Alex.* Ἰωακεὶμ υἱὸς Ἰεχονία. 55 *Ald.* βασιλέως. 56 *Orig.* στραγγεῖς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 57 *C.* καὶ εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος, καὶ εἰς. 58 *Alex.* παραδώσω σε. 59 *C.* ἐκεῖ. 60 *C.* ἐκεῖ οὐ. 61 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν. 62 *Alex.* ἐξερίφη. 63 *Ald.* Τῇ γῇ. *C.* Γῆ, γῆ, γῆ. 64 *Ald.* ἄκουσον. 65 in al. seq. ἀνευόδωτον ἄνθρωπον ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ. quod de *Hebr.* est, ac videtur ab *ed.* esse vel *Luciani* martyris, vel *Hesychii.* apud *Theodor.* quidem habetur, sed *Hier.* testatur deesse in 70. *Aq.* ἀναύξητον. *S.* κενὸν ἀπηλλοτριωμένον. 66 *Alex.* & *C.* ἀνὴρ καθήμενος. 67 *Alex.* τῷ οἴκῳ Ἰούδα.

Cap. 23. 1 *Ms. Alex.* Ὦ οἱ ποιμαίνες οἱ διασκορπίζοντες, καὶ ἀπολλύοντες. 2 *Ald. C.* ἀπολλύντες, & ponunt post διασκορπίζοντες. 3 *Alex.* & *C.* μου. 4 *C.* ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοὺς ποιμαίνοντας. 5 *Alex.* ἀπώσατε αὐτά, καὶ οὐκ ἐπεσκέψατε. 6 *Alex. Ald.* ἐκδικήσω. 7 *Alex.* Κἀγὼ εἰσδέξομαι τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης. 8 *C.* ἀπό. 9 *Alex.* καὶ ποιμανοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι, καὶ οὐ πτοηθήσονται ἔτι. 10 *C.* οὐδὲ ἐκζητήσονται, λέγει. 11 *S.* βλάστημα δίκαιον. 12 *Ald.* βασιλεὺς δίκαιος, καί. 13 *Alex.* ἡμέραις ἐκείναις, καί. 14 καὶ *C.* deest. 15 *Alex.* ὄνομα, ὃ καλέσει. mox pro κύριος, Ἰωσεδέκ, *al. interp.* κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν. *S.* κύριε, δικαίωσον ἡμᾶς. 16 *C.* Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος &c. quæ habentur vers. 40. 17 *Alex.* σὺν ἐμοί. 18 *Alex.* ἄνθρωπος. 19 *C.* καὶ ὡσεί. 20 *Ald.* αὐτοῦ ἠφανίσθησαν. 21 *C.* Ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη ἡ γῆ ὅτι. 22 *Alex.* & *C.* οὐχ οὕτως. 23 *C.* αὐτῶν, λέγει κύριος. 24 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, φησὶν (*C.* λέγει) κύριος. Καὶ ἐν. 25 *Alex.* ἐπροφήτευσαν ἐπ' ὀνόματί μου διὰ τῆς. 26 *Ald.* ἐν ὀνόματί μου διὰ τῆς. *C.* ἐπί. 27 *Alex.* πονηρῶν, τοῦ. 28 *Alex.* ὡς. 29 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς προφήτας, Ἰδού. *Ald.* κύριος δυνάμεων, Ἰδού. 30 *Alex.* & *C.* ψωμίζω αὐτούς. 31 *Alex.* ὀδύνας.

ριος παν-

ριος παντοκράτωρ, Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν [32] προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν [33] ἑαυτοῖς [34] ὅρασιν, ἀπὸ καρδίας [35] αὐτῶν λαλοῦσι, καὶ 17 οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου. Λέγουσι τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον κυρίου, Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομένοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν, [36] καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ [37] πλάνῃ καρδίας [38] αὐτοῦ, εἶπαν, Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά. 18 [39] Ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου, καὶ [40] εἶδε τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς [41] ἠνωτίσατο, καὶ ἤκουσεν; 19 Ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου, καὶ ὀργὴ [42] ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμὸν, συστρεφομένη [43] ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει. 20 Καὶ οὐκ [44] ἔτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, [45] ἕως ποιήσῃ αὐτὸ, καὶ ἕως ἂν [46] στήσῃ αὐτὸ, ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ. ἐπ' [47] ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν [48] αὐτό. 21 Οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· [49] οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευον. 22 Καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει μου, καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν [50] μου ἂν ἀπέστρεφον [51] αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. 23 † Θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, [52] καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν. 24 Εἰ [53] κρυβήσεταί τις ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ; λέγει κύριος. 25 Ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ψευδῆ λέγοντες, 26 [54] Ἠνυπνιασάμην ἐνύπνιον. Ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ, [55] ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ 27 θελήματα τῆς καρδίας αὐτῶν, Τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ [56] νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ [57] διηγοῦντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βάαλ; 28 Ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν ἐστι, διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; οὕτως οἱ 29 λόγοι μου, [58] λέγει κύριος. [59] Οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου, [60] ὥσπερ πῦρ, λέγει κύριος, 30 [61] καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν; [62] Ἰδοὺ ἐγὼ διατοῦτο πρὸς τοὺς προφήτας [63], λέγει κύριος ὁ θεὸς, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου 31 [64] ἕκαστον παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας [65] τοὺς ἐκβάλλοντας [66] προφητείας γλώσσης, καὶ νυστάζοντας νυσταγ-32 μὸν [67] αὐτῶν. Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας [68] ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ οὐ διηγοῦντο αὐτὰ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν [69] τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ 33 ὠφελήσουσι τὸν λαὸν [70] τοῦτον. Καὶ ἐὰν [71] ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὗτος, ἢ ἱερεὺς, ἢ προφήτης, [72] Τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε τὸ λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς, 34 λέγει κύριος. [73] Ὁ προφήτης, καὶ [74] οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λαὸς, οἳ ἂν εἴπωσι, Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τὸν 35 οἶκον αὐτοῦ. [75] Οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Τί ἀπεκρίθη [76] κύριος, καὶ τί 36 ἐλάλησε κύριος; Καὶ λῆμμα κυρίου [77] μὴ ὀνομάζετε [78] ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώ-

---

32 *C.* προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν. 33 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς. 34 *Alex.* ὅρασις, καὶ ἀπό. *Ald.* ὁράσεις, καὶ ἀπό. 35 *Alex.* ἑαυτῶν. 36 *C.* παντί. 37 *C.* ἐν πλάνῃ. 38 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτοῦ, Οὐχ ἥξει. 39 *Alex.* Ὅτι ἔστη. *S.* Τίς γὰρ παρῆν ἐν ὁμιλίᾳ; καὶ τίς εἶδεν ἤκουσε; *Sch. Chrysostomi*, Πῶς οὖν ὑμεῖς λέγετε ἀκηκοέναι; 40 *C.* ἴδεν καὶ ἤκουσεν τόν. 41 *Alex.* ἐνωτίσατο. *S.* εἶδεν ἤκουσε. 42 *Alex.* ἐκπορευομένη εἰς συνσεισμόν. 43 *Alex.* ἥξει ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς. 44 ἔτι *C.* deest. 45 *Alex.* ἕως ἄν. 46 *C* ἀναστήσῃ. 47 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐσχάτων. 48 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτά 49 *Alex.* οὐκ. 50 *Alex.* μου ἀποστρέφειν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. 51 αὐτοὺς *Ald.* *C.* deest. † *Aq.* & *S.* Μὴ θεὸς ἐγγύθεν ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ θεὸς πόρρωθεν. 52 *Alex.* καὶ οὐ. 53 *Alex.* κρυβήσεται ἄνθρωπος ἐν. 54 *Alex.* Ἐνυπνιασάμην. 55 *Alex.* καὶ ἐν τῷ. 56 *C.* ὀνόματος. 57 *Alex.* διηγοῦνται. 58 λέγει κύριος *C.* desunt. 59 *Alex.* *C.* Οὐχ οἱ λόγοι μου. 60 *Alex.* ὥσπερ φλέγον πῦρ. *Ald.* *C.* ὥσπερ πῦρ φλέγον. 61 *Alex.* *C.* καὶ ὡς πέλεκυς.

62 *Alex.* *C.* Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγώ. 63 in *quibusd.* seq. τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου, ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης, καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας. quæ *Chrys.* explicat; itidem *Orig.* & in *quibusdam ll.* est, τοὺς ἐκλαμβάνοντας προφητείας γλώσσης καὶ πλάσσοντας ψευδῆ χρηματισμὸν, καὶ νυστάζοντας &c. 64 *Alex.* ἕκαστος. 65 *C.* λέγει κύριος, τούς. 66 *Alex.* προφητείαν γλώσσῃ. 67 *Alex.* ἑαυτῶν. Ἰδοὺ ἐγώ. *Ald.* *C.* αὐτῶν. Ἰδοὺ ἐγώ. 68 *Alex.* ψευδῆ ἐνύπνια, καὶ διηγοῦντο. 69 *C.* ταῖς πλάναις. 70 *C.* τοῦτον, λέγει κύριος. Καί. 71 *Alex.* & *C.* ἐρωτήσωσίν (*C* ἐρωτήσῃ) σε ὁ λαός. 72 *Ald.* *C.* λέγων, Τί. mox pro λῆμμα, *Aq.* hab. ἆρμα. *S.* & *Th.* ἀνάλημμα. 73 *Ald.* *C.* Καὶ ὁ. 74 *Alex.* ὁ ἱερεύς. 75 *Alex.* Ὅτι οὕτως. 76 *Alex.* κύριος; Καὶ λῆμμα. 77 *Alex.* μὴ ὀνομάζεται. *C.* οὐ μὴ ὀνομάσηται. 78 *Alex.* & *C.* ἔτι (*Alex.* deest) ὅτι τὸ (*Alex.* deest) λῆμμα κυρίου ἔσται τῷ ἀνθρώπῳ ὁ λόγος.

37 πῶς ἔσαι ὁ λόγος [79] αὐτοῦ. [80] Καὶ διατί ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; 38 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ [81] θεὸς ἡμῶν, Ἀνθ' ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον, Λῆμμα κυρίου, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς, λέγων, Οὐκ ἐρεῖτε, Λῆμμα κυρίου, 39 Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω, καὶ ῥάσσω ὑμᾶς, καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν. 40 Καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον, καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, [82] ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. 7 [83] Διατοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, 8 Ἀλλὰ, Ζῇ κύριος, ὃς συνήγαγε [84] πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς Βοῤῥᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν, οὗ ἔξωσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

Κεφ. κδ'. 24.

1 [1] Ἔδειξέ μοι κύριος δύο καλάθους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ τοὺς ἄρχοντας [2], καὶ τοὺς τεχνίτας, καὶ τοὺς δεσμώτας, [3] καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ 2 [4] ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. Ὁ κάλαθος ὁ εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα, ὡς τὰ σύκα τὰ πρώϊμα· καὶ ὁ κάλαθος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ 3 πονηρίας αὐτῶν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Τί [6] σὺ ὁρᾷς Ἱερεμία; καὶ εἶπα, Σύκα· [5] σύκα τὰ χρηστὰ, χρηστὰ λίαν· καὶ τὰ πονηρὰ πονηρὰ λίαν, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. 4 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 5 Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ὡς τὰ σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικισθέντας [7] Ἰουδαίους, οὓς [8] ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. 6 Καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθά· καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ καθελῶ [9] αὐτοὺς, καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω. 7 Καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμὲ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, [10] ὅτι ἐπιστραφήσονται [11] ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν. 8 Καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρὰ, ἃ οὐ [12] βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, Οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάλοιπον Ἱερουσαλὴμ τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν τῇ [13] γῇ ταύτῃ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Αἰγύπτῳ. 9 Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς [14] διασκορπισμὸν [15] εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς παραβολὴν, καὶ εἰς μῖσος, καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ [16] ἔξωσα αὐτοὺς ἐκεῖ. 10 Καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς [17] τὸν λιμὸν, καὶ τὸν θάνατον, καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα [18] αὐτοῖς.

Κεφ. κε'. 25.

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ἹΕΡΕΜΙΑΝ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν [2] Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, 2 Ὃν ἐλάλησε [3] πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα, καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, λέγων, 3 Ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει [4] Ἰωσία, υἱοῦ Ἀμὼς, βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία [5] ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων, καὶ 4 λέγων, [6] Καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας, ὄρθρου ἀποστέλλων, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε, καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν, 5 Λέγων, Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε

---

79 C. αὐτοῦ, καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος. οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην· Sed *Ald.* ponit post ἡμῶν vers. 37. 80 C. Τί. 81 *Alex.* θεὸς, Ἀνθ' ὧν. 82 *Alex.* εἴ τις. 83 Διατοῦτο usque ad finem, C. ponit ante versum nonum: & pro συνήγαγεν hab. ἀνήγαγε καὶ συνήγαγεν· pro ἔξωσε hab. ἐξώσθησαν· pro τὴν γῆν, τὸν τόπον. 84 *Alex.* ἅπαν.

Cap. 24. 1 *Ms. Alex.* Καὶ ἔδειξεν. dein pro δύο καλάθους, S. καὶ ἰδοὺ κοφίνους δύο. 2 *Alex.* βασιλέως Ἰούδα, καί. 3 καὶ τοὺς πλουσίους C. deest. 4 C. ἤγαγον. 5 *Alex.* καὶ τὰ σύκα. 6 σὺ *Ald.* deest. 7 *Alex.* *Ald.* Ἰούδα. 8 *Alex.* ἐξαπέσταλκας. 9 αὐτοὺς C. deest. 10 *Ald.* καὶ ὅτι. 11 *Ald.* πρός. 12 *Alex.* & C. βρωθήσεται. 13 *Alex.* πόλει. 14 *Ald.* διασκορπισμούς. 15 C. πάσαις ταῖς βασιλείαις. 16 *Ald.* C. ἐξώσω. 17 *Alex.* τήν. 18 C. αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

Cap. 25. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *Ald.* C. Ἰούδα· αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ Ναβουχοδονόσωρ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ἐν τῷ. 3 C. Ἱερεμίας ὁ προφήτης πρός. 4 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 5 C. ἔτη, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, καὶ ἐλάλησα. 6 C. Ἀποστέλλων.

ἐπὶ τῆς γῆς, ἣς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἀπ᾽ αἰῶνος καὶ ἕως [7] αἰῶνος.

6 Μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, 7 τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς. Καὶ οὐκ [8] ἠκούσατέ μου. 8 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου, 9 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω, καὶ λήψομαι [9] πατριὰν [10] ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ [11] αὐτῆς, [12] καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν, καὶ εἰς συριγμὸν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν αἰώνιον. 10 Καὶ ἀπολῶ ἀπ᾽ αὐτῶν φωνὴν [13] χαρᾶς, καὶ φωνὴν [14] εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμφης, [15] ὀσμὴν μύρου, καὶ 11 φῶς λύχνου. Καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν, καὶ δουλεύσουσιν [16] ἐν τοῖς ἔθνεσιν 12 ἑβδομήκοντα ἔτη. Καὶ ἐν τῷ [17] πληρωθῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐκδικήσω [18] τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, [19] καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον, 13 Καὶ [20] ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην [21] πάντας τοὺς λόγους μου, οὓς ἐλάλησα κατ᾽ αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ 34 βιβλίῳ τούτῳ· [22] Α῞ ἘΠΡΟΦΗ΄ΤΕΥΣΕΝ ἹΕΡΕΜΙ΄ΑΣ ἘΠΙ`[23] ΤΑ` ἜΘΝΗ ΤΑ` ἈΙΛΑ΄Μ.

35 [24] Τάδε λέγει κύριος [25], Συντετρίβη τὸ τόξον 36 Αἰλὰμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. [26] Καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλὰμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος ὃ οὐχ ἥξει [27] ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ.

37 Καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ αὐτοὺς [28] κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν μου, ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. 38 Καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλὰμ, καὶ [29] ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ [30] μεγιστᾶνας. 39 Καὶ ἔσται ἐπ᾽ [31] ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, [32] καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν [33] Αἰλὰμ, λέγει κύριος.

Κεφ. κς΄. 26. †

1 [1] ἘΝ ἀρχῇ βασιλεύοντος [2] Σεδεκίου βασιλέως, ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος [3] περὶ Αἰλάμ.

2 [4] ΤΗ͂Ι ἈΙΓΥ΄ΠΤΩΙ ἘΠΙ` [5] ΔΥ΄ΝΑΜΙΝ ΦΑΡΑΩ` ΝΕΧΑΩ` [6] ΒΑΣΙΛΕ΄ΩΣ ἈΙΓΥ΄ΠΤΟΥ, ὃς ἦν ἐπὶ [7] τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ ἐν [8] Χαρμεὶς, ὃν ἐπάταξε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακεὶμ 3 [9] βασιλέως Ἰούδα. Ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, [10] καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον, 4 [11] Καὶ ἐπισάξατε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἱππεῖς, καὶ κατάστητε ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ὑμῶν, [12] προβάλετε τὰ δόρατα [13], καὶ ἐνδύσασθε τοὺς 5 θώρακας ὑμῶν. [14] Τί ὅτι αὐτοὶ [15] πτοοῦνται, καὶ ἀποχωροῦσιν [16] εἰς τὸ ὀπίσω; διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται, φυγῇ ἔφυγον, καὶ

---

7 *Alex.* τοῦ αἰῶνος. 8 *Alex.* εἰσηκούσατε. *C.* εἰσηκούσατε. 9 *Alex.* τὴν πατριάν. 10 *C.* τοῦ. 11 *Ald.* αὐτῶν. 12 *Alex.* ἐξερημώσω. 13 *Alex.* εὐφροσύνης. 14 *Alex.* χαρᾶς. 15 in al. est φωνὴν μύλου. 16 *C.* τὰ ἔθνη ταῦτα τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος ἑβδομήκοντα. 17 *Alex. C.* συμπληρωθῆναι. 18 *C.* ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ ἐπὶ τὸ ἔθνος. 19 *Alex. Ald.* φησὶν κύριος, καί. *C.* τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, φησὶν ὁ κύριος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν Χαλδαίων, καί. 20 *Alex.* * πατάξω. 21 *Alex.* ἅπαντας. 22 *C.* Ὅσα. hic incip. cap. 49. in *vulg. Lat.*
23 *C.* πάντα τὰ ἔθνη. 24 Τάδε, usque ad finem cap. in *Comp.* & in *ed. Lat.* habentur cap. 49. a vers. 35. ad finem cap. & *Lat. editionis* ordini nonnulla exemplaria Græca conveniunt. in quibus hæc etiam sunt, quæ scribit *Hier.* in 70. non haberi, ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, καταδουλώσονται γὰρ αὐτοὺς ἔθνη πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ubi ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, &, καταδουλώσονται γὰρ αὐτοὺς, gemina videtur esse interpretatio. *Origenes*, ταύτην οἱ μὲν ο΄. τῶν κατὰ τῶν ἐθνῶν ὁράσεων προέταξαν. οἱ δὲ λοιποὶ τοὐναντίον, Αἰλὰμ δὲ ἔθνος Ἀραβικὸν, πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ κείμενον θαλάσσῃ. *Ὀλυμπιοδώρου.* Αἰλὰμ ἡ τῆς Βαβυλῶνος, ἡ καὶ πάσης χώρας ἧς ἦρξε Κῦρος. Χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ἅγιος Ἰωάννης ὑπομνηματίζων τὸν Ἱερεμίαν, μέχρι τῶν ὧδε ἀκολούθως ὑπεμνημάτισεν. ἐάσας δὲ τὰ μετὰ ταῦτα, ἄρχεται ὑπομνηματίζειν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας Ἰωακείμ. ἔνθα καὶ τὸ ὑποκείμενον σημεῖον κεῖται. καὶ οὕτως τὰ λοιπὰ ὑπεμνημάτισεν. *Sch.* ἐξ ἀνεπιγράφου. κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα τῶν ἄλλων ἐθνῶν προτέτακται ἡ περὶ τοῦ Αἰλὰμ προφητεία. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἡ περὶ τῆς Αἰγύπτου. Quæ autem hic habentur in *Comp.* a vers. 15. ad finem cap. in *Rom.* sunt cap 32. 25 *C.* τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ συντρίψω.
26 Καὶ *C.* deest. 27 ἐκεῖ *C.* deest. 28 *C.* κακὸν κατά. 29 sic in plerisque libris est. in quibusdam, ἀπολῶ. 30 *C.* μεγιστᾶνας, λέγει κύριος. 31 *C.* ἐσχάτων. 32 καὶ *C.* deest. 33 *Ald.* ἐν Αἰλάμ.

Cap. 26. † Hoc cap. in *Comp.* est 46. 1 *C.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ πάντα ἔθνη. *Schol.* Ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται. μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ Σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ, ἐν οἷς ποδιστῆρας ὁ Σύρος τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε. τοὺς δὲ ἐπφαθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασὶν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας. μεσομερὰδ δὲ τὰς λυχνίας, Ἰωακεὶμ δὲ τὸν Ἰεχονίαν καλεῖ.
2 *Ms. Alex.* Ζεδεκίου, ἐγένετο. 3 *Alex.* ἐπὶ Αἰλάμ. 4 *Ald.* Τῆς Αἰγύπτου. *C.* Εἰς Αἴγυπτον. 5 *C.* ΔΥΝΑ΄ΜΕΙ. 6 *Alex.* * ΒΑΣΙΛΕ΄Α. 7 *Alex.* τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου. 8 *C.* Καρχαμὶς. 9 *C.* υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως. 10 *Alex.* προσαγάγετε. 11 *Alex.* & *C.* Ἐπισάξατε. 12 al. προβάλλετε. 13 *Alex.* ὑμῶν. 14 *Ald.* Διὰ τοῦτο αὐτοί. 15 *Alex.* πτοῶνται. 16 *Alex.* ὀπίσω.

οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει 6 κύριος. Μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ [17] ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ Βορρᾶν· τὰ παρὰ τὸν [18] Εὐφράτην [19] ἠσθένησε, καὶ πεπτώκασι.

7 Τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται, [20] καὶ ὡς πο- 8 ταμοὶ [21] κυμαίνουσιν ὕδωρ; Ὕδατα Αἰγύπτου ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται. καὶ εἶπεν, Ἀναβήσομαι, καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν, καὶ [22] ἀπολῶ [23] τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.

9 Ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, [24] παρασκευάσατε [25] τὰ ἅρματα, ἐξέλθατε οἱ [26] μαχηταὶ Αἰθιόπων, καὶ Λίβυες καθωπλισμένοι ὅπλοις, καὶ 10 Λυδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον. Καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ [27] ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως, τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα κυρίου, καὶ ἐμπλησθήσεται, καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, ὅτι θυσία [28] τῷ κυρίῳ [29] ἀπὸ γῆς Βορρᾶ ἐπὶ 11 ποταμῷ Εὐφράτῃ. Ἀνάβηθι Γαλαάδ, καὶ λάβε ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· [30] εἰς τὸ κενὸν [31] ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέ- 12 λεια οὐκ [32] ἔστιν ἐν σοί. Ἤκουσαν ἔθνη φωνήν σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν [33] ἠσθένησαν, 13 ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι. Ἃ ἘΛΑΛΗΣΕ ΚΥΡΙΟΣ ἐν χειρὶ Ἱερεμίου [34], τοῦ ἐλθεῖν [35] τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος [36] τοῦ κόψαι 14 τὴν γῆν Αἰγύπτου. Ἀναγγείλατε εἰς [37] Μαγδωλόν, καὶ παραγγείλατε εἰς [38] Μέμφιν· εἴπατε, Ἐπίστηθι, καὶ ἑτοίμασον, ὅτι κατέφαγε 15 μάχαιρα [39] τὴν σμίλακά σου. [40] Διατί ἔφυγεν [41] ἀπὸ σοῦ ὁ Ἆπις; ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ ἔμεινεν· ὅτι [42] κύριος παρέλυσεν 16 αὐτόν. Καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησε, καὶ [43] ἔπεσε· καὶ ἕκαστος [44] πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ [45] ἐλάλει, Ἀναστῶμεν, καὶ [46] ἀναστρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν [47] ἡμῶν [48] εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς.

17 Καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὼ βασιλέως Αἰγύπτου, [49] Σαὼν [50] ἐσβὲ μωήδ.

18 Ζῶ ἐγώ, λέγει [51] κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ [52] Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ὡς ὁ Κάρμη- 19 λος [53] ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἥξει. Σκεύη ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ κατοικοῦσα [54] θύγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ κληθήσεται Οὐαί, [55] διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν 20 κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. Δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἴγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ Βορρᾶ ἦλ- 21 θεν ἐπ' αὐτήν. Καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ, ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ τρεφόμενοι [56] ἐν αὐτῇ· διότι καὶ [57] αὐτοὶ ἀπεστράφησαν, καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν· οὐκ ἔστησαν, ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' [58] αὐτούς, καὶ καιρὸς ἐκδι- 22 κήσεως αὐτῶν. Φωνὴ [59] αὐτῶν ὡς ὄφεως συρίζοντος, ὅτι ἐν ἄμμῳ [60] πορεύονται, ἐν ἀξίναις ἥξουσιν ἐπ' αὐτήν, ὡς κόπτοντες ξύλα. 23 [61] Ἐκκόψουσι τὸν δρυμὸν αὐτῆς, λέγει [62] κύριος, ὅτι οὐ μὴ [63] εἰκασθῇ, ὅτι [64] πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμός. 24 Κατῃσχύνθη ἡ θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς 25 χεῖρας λαοῦ ἀπὸ Βορρᾶ. [65] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ [66] Φαραώ, καὶ 27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' [67] αὐτῷ. Σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς δοῦλός μου Ἰακώβ, μηδὲ πτοηθῇς Ἰσραήλ· [68] διότι ἐγὼ [69] ἰδοὺ σώζων σε μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας

---

17 *Alex.* ἀνασωζέτω. 18 *C.* ποταμὸν Εὐφράτην. 19 *Alex.* & *C.* ἠσθένησαν, πεπτώκασιν. 20 *C.* καὶ ὡσεί. 21 *Alex.* κυμανοῦσιν. 22 *Ald.* πόλιν. *C.* ἀπολῶ πόλιν καί. 23 *Alex.* κατοικοῦντας. 24 *Alex.* καὶ κατασκευάσατε. *C.* καὶ παρασκευάσατε. 25 τὰ *C.* deest. 26 *Alex.* μαθηταί. 27 *C.* τῶν δυνάμεων ἡμέρα. 28 τῷ *C.* deest. 29 *Alex.* σαβαὼθ ἀπὸ γῆς. *C.* σαβαὼθ ἐπὶ γῆν. 30 *Alex.* εἰς κενόν. 31 *C.* ἐπλήθυνεν. 32 *Alex.* & *C.* ἔστιν σοι. 33 *Alex.* & *C.* ἠσθένησεν. 34 *C.* τοῦ προφήτου, τοῦ. 35 *Alex.* & *C.* Ναβουχοδονόσορ (*C.* Ναβουχοδονόσωρ) τόν. 36 *Alex.* καὶ ἐκκόψαι τὴν γῆν αὐτοῦ. 37 *C.* Αἴγυπτον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς Μαγδαλόν. 38 *C.* Μέμφιν, καὶ ● Τάφναις εἴπατε. 39 *Chryſ.* βοτάνη ἐστὶ πάντα κατατρώγουσα. *al. Schol.* ἀνεπίγραφος, οἱ λοιποί, ἀντὶ τοῦ τὴν σμίλακα, τὰ κύκλῳ σου ἐκδεδώκασι. 40 *C.* Διότι. 41 *Alex.* *Ald.* ὁ Ἆπις. *C.* ὀπίσω. 42 *Alex.* ὁ κύριος. 43 *Alex.* ἔπεσον. 44 *C.* τῷ πλησίον. 45 *Alex.* & *C.* ἐλάλουν. 46 *Alex.* ἀποστρέψωμεν εἰς τὸν λαόν. 47 *C.* ἡμῶν καὶ εἰς. 48 *Alex.* ἀπὸ προσώπου. 49 *Theodor.* τὸ Σαὼν ἐσβεὶ μωήδ, ὁ Σύμ. ἐξέδωκε, καιρὸς παρεγένετο· ὁ δὲ Ἀκ. παρήγαγεν ὁ καιρός· ὁ δὲ Σύρος λέγει, ταράττων, καὶ καιροὺς παραφέρων. 50 *C.* ἐσβήρ. 51 *C.* βασιλεὺς κύριος τῶν δυνάμεων. 52 *C.* Θαβώρ. 53 *Alex.* ἐν τῇ. 54 *C.* θυγάτηρ. 55 *C.* παρά. 56 *Ald.* εἰς σφαγήν· διότι 57 *Alex.* οὗτοι ἀπεστράφησαν. *Ald.* *C.* αὐτοὶ ἀπεστράφησαν. 58 *Alex.* αὐτοῖς. 59 *Alex* ὡς ὄφεως. *C.* αὐτῆς ὡς ὄφεως. 60 *Alex.* *Ald.* *C.* πορεύσονται. 61 *C.* Ἐκκόψατε. 62 *Alex.* & *C.* κύριος ὁ θεός. 63 *Ald.* εἰκασθῇ ὁ θεός, ὅτι. 64 *Alex.* ἐπλήθυνεν ὑπὲρ ἀκρίδας. 65 *C.* Λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἐγώ. 66 *Ald.* *C.* Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ Φαραώ. 67 Poſt αὐτῷ in *Comp.* adduntur hæc, quæ etiam a *Theodor.* partim exprimuntur, partim ſignificantur, Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρα τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρα τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα κατοικισθήσεται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἀρχαίαις, λέγει κύριος. 68 *C.* ὅτι ἰδού. 69 *Alex.* σώζω. *Ald.* ἰδοὺ σώζω.

αὐτῶν. καὶ

αὐτῶν. καὶ ἀναστρέψει Ἰακὼβ, καὶ ἡσυχάσει καὶ ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσαι ὁ παρενοχλῶν αὐτόν.

28 [70]Μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακὼβ, λέγει κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ [71]ἐγώ εἰμι. [72]ἡ ἀπότομος καὶ τρυφερὰ παρεδόθη. ὅτι ποιήσω [73]ἔθνει συντέλειαν ἐν παντὶ [74]ἔθνει εἰς οὓς [75]ἐξῶσά σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν, καὶ παιδεύσω σε εἰς [76]κρίμα, καὶ [77]ἀθῷον οὐκ [78]ἀθωώσω σε.

Κεφ. κζ΄. 27.

1 [1]ΛΟΓΟΣ [2]ΚΥΡΙΟΥ ὋΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΕΠΙ [3]ΒΑΒΥΛΩΝΑ.

2 Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε, [4]καὶ μὴ κρύψητε· εἴπατε, Ἑάλωκε Βαβυλὼν, καταισχύνθη [5]Βῆλος, ἡ ἀπότομος, ἡ τρυφερὰ παρεδόθη [6]Μαιρωδάχ,

3 Ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ Βορρᾶ, οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμὸν, καὶ οὐκ ἔσαι ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου [7]καὶ ἕως κτήνους.

4 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐν τῷ καιρῷ [8]ἐκείνῳ, ἥξουσιν οἱ υἱοὶ [9]Ἰσραὴλ αὐτοὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ, βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύσονται, τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες.

5 Ἕως [10]Σιὼν ἐρωτήσουσι τὴν ὁδὸν, ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἥξουσι, καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον [11]τὸν θεόν· διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται.

6 Πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξῶσαν αὐτοὺς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐτοὺς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ᾤχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν.

7 [12]Πάντες οἱ εὑρίσκοντες αὐτοὺς, [13]ἀνήλισκον αὐτούς. οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν, [14]Μὴ ἀνῶμεν αὐτοὺς, ἀνθ' ὧν [15]ἥμαρτον τῷ κυρίῳ. νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας [16]αὐτῶν.

8 [17]Ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων, καὶ ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων.

9 Ὅτι ἰδοὺ [18]ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἐθνῶν [19]ἐκ γῆς Βορρᾶ, καὶ παρατάξονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν [20]ἁλώσεται, ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενή.

10 Καὶ ἔσαι ἡ Χαλδαία εἰς προνομὴν, πάντες οἱ [21]προνομεύοντες αὐτὴν ἐμπλησθήσονται[22].

11 Ὅτι ηὐφραίνεσθε, καὶ κατεκαυχᾶσθε, διαρπάζοντες τὴν κληρονομίαν μου, διότι [23]ἐσκιρτᾶτε, ὡς βοΐδια ἐν βοτάνῃ, καὶ [24]ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι.

12 Ἠσχύνθη ἡ μήτηρ [25]ὑμῶν σφόδρα, ἐνετράπη ἡ τεκοῦσα [26]ὑμᾶς [27]μήτηρ ἐπ' ἀγαθά, ἐσχάτη ἐθνῶν, [28]ἔρημος.

13 Ἀπὸ ὀργῆς κυρίου, οὐ κατοικηθήσεται[29]· καὶ ἔσαι εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα· καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει, καὶ [30]συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς.

14 Παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα [31]κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτὴν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν [32]ὑμῶν,

15 Καὶ [33]κατακρατήσατε [34]αὐτήν. παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, [35]καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς, ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστιν· [36]ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτὴν, καθὼς ἐποίησε, ποιήσατε αὐτῇ.

16 [37]Ἐξολοθρεύσατε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, [38]κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ. ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς, ἕκαστος εἰς τὸν [39]λαὸν αὐτοῦ [40]ἀποστρέψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς [41]τὴν γῆν αὐτοῦ [42]φεύξεται.

17 Πρόβατον πλανώμενον Ἰσραὴλ, λέοντες ἐξῶσαν αὐτόν· ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσοὺρ, καὶ [43]οὗτος ὕστερον τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος.

18 Διατοῦτο τάδε λέγει [44]κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καθὼς ἐξεδί-

---

70 *Alex.* Καὶ σὺ μή. 71 *C.* εἰμὶ ἐγώ. 72 ἡ, usque ad ὅτι *C.* desunt. 73 *Alex. C.* συντέλειαν ἐν παντί. 74 ἔθνει *Ald.* deest. 75 *Ald.* ἐξάξω. 76 *Alex.* κρίσιν. 77 *C.* ἀθωῶν. 78 *Alex.* ἀθοώσω.

Cap. 27. 1 *Ms. Alex.* Ὁ ΛΟΓΟΣ ὋΝ ἘΛΑΛΗΣΕΝ ΚΥΡΙΟΣ ἘΠΙ. 2 *C.* ὃν κύριος ἐλάλησεν ἐπί. 3 *C.* Βαβυλῶνα, καὶ ἐπὶ γῆν Χαλδαίων ἐν χειρὶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου. 4 *C.* ἄρατε σημεῖον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε, καὶ μή. 5 *Alex.* & *C.* Βήλ. 6 *Alex.* Μεωδάχ. al. Μερωδάχ. *C.* Μαιροδὰχ, ᾐσχύνθησαν τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, παρεδόθη τὰ εἴδωλα αὐτῆς. 7 *Alex. Ald.* ἕως κτήνους. *C.* ἕως κτήνους ἐσαλεύθησαν καὶ ἐπορεύθησαν. 8 *C.* ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἥξουσιν. 9 *Alex.* Ἰακὼβ, καὶ οἱ. 10 *Alex.* εἰς Σιών. 11 *Alex.* θεόν. *Ald.* τὸν θεὸν αὐτῶν. *C.* desunt. 12 Πάντες, usque ad νομὴ, *Ald.* desunt, sed habet vers. 16. post Βαβυλῶνος. 13 *Alex.* κατανάλισκον. *C.* καταναλίσκοντας. 14 *C.* Οὐ μιανῶμεν. 15 *C.* ἡμάρτοσαν. 16 *C.* αὐτῶν ὁ κύριος. 17 *Alex.* Ἀπηλλοτριώθητε. 18 ἐγὼ *C.* deest. 19 *C.* μεγάλων ἐκ. 20 *Alex.* ἁλώσονται. 21 *Alex.* προνομεύσαντες. 22 *C.* λέγει κύριος Ὅτι. 23 *Ald.* ἐσκιρτήσατε. *C.* σκιρτᾶτε. 24 *C.* κερατίζετε. 25 *Alex.* ἡμῶν. 26 *Alex.* ἡμᾶς. 27 *C.* ἰδοὺ ἐσχάτη. 28 *C.* ἔρημος καὶ ἄβατος Ἀπό. 29 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔσαι εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα ἡ γῆ. 30 *C.* συριεῖ. 31 *C.* κυκλόθεν. 32 *Ald.* ὑμῶν τῆς ἔμπροσθεν. *C.* ὑμῶν, ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν. 33 *C.* κατακροτήσατε. 34 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτήν. 35 *Alex.* κατεσκάφη. 36 *C.* ἐκδικήσατε. 37 *Alex.* Ἐξολεθρεύσατε. 38 *Ald.* hic habet quæ deerant vers. 7. *C.* κατέχοντας. 39 *Alex.* τόπον. 40 *Ald.* ἐπιστρέψουσι. 41 *Alex.* τὸν οἶκον. 42 *Ald.* φεύξονται, & αὐτῶν pro αὐτοῦ. 43 *C.* οὕτως. 44 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδού.

κησα

19 ησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσούρ. Καὶ ἀποκαταστήσω τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ [45] νεμήσεται ἐν τῷ Καρμήλῳ, [46] καὶ ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἐν [47] τῷ Γαλαὰδ, καὶ [48] πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. 20 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, [49] ζητήσουσι τὴν ἀδικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἁμαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῶσιν, ὅτι ἵλεως 21 ἔσομαι τοῖς [50] ὑπολελειμμένοις. Ἐπὶ τῆς γῆς, [51] λέγει κύριος. πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας [52] ἐπ' αὐτήν· ἐκδίκησον μάχαιρα, καὶ ἀφάνισον, λέγει κύριος, καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι. 22 Φωνὴ πολέμου καὶ συντέλεια μεγάλη ἐν γῇ Χαλ- 23 δαίων. Πῶς [53] ἐκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ σφῦρα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφα- 24 νισμὸν Βαβυλὼν ἐν ἔθνεσιν; [54] Ἐπιθήσονταί σοι, [55] καὶ οὐ γνώσῃ, ὦ [56] Βαβυλὼν καὶ ἁλώσῃ· εὑρέθης, καὶ ἐλήφθης, ὅτι τῷ κυρίῳ 25 ἀντέστης. Ἤνοιξε κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκε τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ [57] κυρίῳ [58] θεῷ ἐν γῇ Χαλδαίων, 26 Ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, [59] ἐρευνήσατε αὐτὴν ὡς σπήλαιον, καὶ [60] ἐξολοθρεύσατε αὐτήν· μὴ γενέ- 27 σθω αὐτῆς κατάλειμμα. Ἀναξηράνατε [61] αὐτῆς πάντας τοὺς καρποὺς, καὶ καταβήτωσαν εἰς σφαγήν. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα αὐ- 28 τῶν, καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν. Φωνὴ φευγόντων, καὶ ἀνασωζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος, τοῦ ἀναγγεῖλαι [62] εἰς Σιὼν [63] τὴν 29 ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου θεοῦ [64] ἡμῶν. Παραγγείλατε ἐπὶ Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον, [65] παρεμβάλετε ἐπ' αὐτὴν κυκλόθεν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασωζόμενος· ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς [66] κύριον 30 ἀντέστη θεὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο

πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφήσονται, [67] εἶπε κύριος. 31 Ἰδοὺ ἐγὼ [68] ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει [69] κύριος· ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα σου, καὶ ὁ καιρὸς [70] ἐκδικήσεώς 32 σου. Καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου, καὶ πεσεῖται. καὶ [71] οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν. καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ [72] αὐτῆς, καὶ καταφά- 33 γεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. Τάδε λέγει [73] κύριος, Καταδεδυνάστευνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς, κατεδυνάστευσαν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. 34 Καὶ ὁ λυτρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρὸς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσιν κρινεῖ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν· καὶ παρ- 35 οξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι Βαβυλῶνα, Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς [74] Χαλδαίους, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας 36 αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· [75] Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν, καὶ 37 ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν. [76] Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῶν, [77] καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται [78] ὡσεὶ γυναῖκες· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς [79], καὶ 38 [80] διασκορπισθήσονται. Ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐτῆς [81], καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστι, καὶ ἐν ταῖς [82] νήσοις, οὗ κατεκαυχῶν- 39 το. Διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἰνδάλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ κατοικήσουσιν ἐν [83] αὐτῇ θυγατέρες σειρήνων, καὶ οὐ μὴ κατοικηθῇ οὐκέτι εἰς τὸν 40 αἰῶνα. Καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ τὰς [84] ὁμορούσας αὐταῖς, εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ [85] παροικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώ- 41 που. Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ [86] Βορρᾶ, καὶ ἔθνος μέγα, καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθή-

---

45 C. νεμήσονται. 46 C. καὶ ἐν Βασὰν, καὶ ὄρει. 47 Alex. γῇ Γαλαὰδ, καὶ. 48 Alex. & C. ἐμπλησθήσεται. 49 Alex. & C. φησὶν κύριος, ζητήσουσι. 50 Ald. καταλελειμμένοις. 51 λέγει κύριος C. desunt. 52 Alex. αὐτήν. C. ἐν αὐτῇ. 53 Alex. Ald. C. συνεκλάσθη. 54 Ald. C. Ἐπιθήσονται. quod postea Vatic. l. adscriptum est. 55 Alex. & C. καὶ ἁλώσῃ, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς (C. deest) Βαβυλὼν, καὶ (C. deest) εὑρέθης. 56 Βαβυλὼν Ald. ponit post ἁλώσῃ. 57 Alex. κυρίῳ ἐν γῇ. 58 C. θεῷ τῶν δυνάμεων ἐν. 59 Alex. καὶ ἐραυνήσατε. 60 Alex. ἐξολεθρεύσατε. 61 C. πάντας τοὺς καρποὺς αὐτῆς, καί. 62 Ald. C. ἐν. 63 Alex. ἐκδίκησιν. 64 Alex. αὐτοῦ. C. ἡμῶν, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ. 65 Alex. παρεμβάλατε.

66 Alex. τὸν κύριον. 67 C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει. 68 Alex. πρὸς σὲ τὴν ὑβρίστριαν. C. πρὸς σὲ ὑπερήφανε. 69 C. κύριος θεὸς τῶν δυνάμεων. 70 Alex. τῆς ἐκδικήσεως. 71 Alex. & C. οὐκ ἔσται. 72 Ald. αὐτῆς. Τάδε. 73 Ald. C. κύριος τῶν δυνάμεων. 74 C. Χαλδαίους, λέγει κύριος, καί. 75 C. Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μάντεις, καὶ ἄφρονες ἔσονται μάχαιραν. 75 Μάχαιραν usque ad καὶ, C. desunt. Ald. Μάχαιρα, ut & vers. 36. 77 Alex. καὶ τόν. 78 Alex. & C. ὡς. 79 Alex. Ald. C. αὐτῆς, καί. 80 al. διαρπαγήσονται. 81 Alex. C. ἐπεποίθει. 82 Alex. νήσοις καὶ ἐκαυχῶντο. 83 C. αὐταῖς. 84 Alex. ὁμορούσας. 85 Alex. κατοικήσει. 86 Alex. γῆς Βορρᾶ.

σονται

42 σονται ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς, Τόξον καὶ ἐγχειρίδιον ἔχοντες, ἰταμός ἐστι, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσῃ· [87] ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα ἠχήσει, ἐφ᾽ ἵπποις ἱππάσονται, παρεσκευασμένοι, ὥσπερ πῦρ, εἰς πόλεμον, πρὸς σὲ, [88] θύγατερ Βαβυλῶνος.

43 Ἤκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· [89] θλίψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὠδῖνες ὡς τικτούσης.

44 Ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς [90] Γαιθὰν, ὅτι ταχέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον [91] ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιστήσω. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;

45 Διατοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἣν βεβούλευται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ [92] λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας [93] Χαλδαίους· ἐὰν μὴ [94] διαφθαρῇ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἐὰν μὴ ἀφανισθῇ [95] νομὴ ἀπ᾽ αὐτῶν.

46 [96] Ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἁλώσεως Βαβυλῶνος σεισθήσεται ἡ γῆ, καὶ [97] κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

Κεφ. κη΄. 28.

1 ΤΑ΄δε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [1] ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους [2] ἄνεμον [3] καύσωνα διαφθείροντα.

2 Καὶ ἐξαποστελῶ [4] εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστὰς, καὶ [5] καθυβρίσουσιν αὐτὴν, καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐτῆς. οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς.

3 [6] Τεινέτω ὁ τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιθέσθω [7] ᾧ ἐστιν ὅπλα [8] αὐτοῦ, καὶ μὴ φείσησθε [9] ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς, καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς.

4 Καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν γῇ Χαλδαίων, καὶ

5 κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς. [10] Διότι οὐκ ἐχήρευσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ [11] θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παντοκράτορος, ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραήλ.

6 Φεύγετε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος, καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ [12] ἀποῤῥιφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστι παρὰ κυρίου, ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ.

7 Ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν, ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς [13] ἐπίοσαν ἔθνη, διατοῦτο ἐσαλεύθησαν·

8 Καὶ ἄφνω ἔπεσε Βαβυλὼν, καὶ συνετρίβη. θρηνεῖτε αὐτὴν, λάβετε [14] ῥητίνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, [15] εἴπως ἰαθήσεται.

9 Ἰατρεύσαμεν τὴν Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτὴν, καὶ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι [16] ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν ἄστρων.

10 Ἐξήνεγκε κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ. δεῦτε, καὶ ἀναγγείλωμεν [17] ἐν Σιὼν τὰ ἔργα κυρίου [18] τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

11 Παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε τὰς φαρέτρας. ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα ἡ ὀργὴ αὐτοῦ, τοῦ [19] ἐξολοθρεῦσαι αὐτὴν, ὅτι ἐκδίκησις [20] κυρίου ἐστιν, ἐκδίκησις [21] λαοῦ [22] αὐτοῦ ἐστιν.

12 Ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε [23] φαρέτρας, [24] ἐγείρατε φυλακὰς, ἑτοιμάσατε ὅπλα, ὅτι [25] ἐνεχείρησε, καὶ ποιήσει κύριος [26] ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα,

13 [27] Κατασκηνοῦντας ἐφ᾽ ὕδασι πολλοῖς, καὶ ἐπὶ [28] πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς. ἥκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς [29] εἰς τὰ σπλάγχνα σου.

14 Ὅτι ὤμοσε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, Διότι πληρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φθέγξονται ἐπὶ σὲ οἱ [30] καταβαίνοντες.

15 [31] Κύριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἑτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ

16 ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν, Εἰς φωνὴν ἔθετο [32] ἠ-

---

87 *Alex.* φωνὴ αὐτῶν. 88 *Alex.* & *C.* θυγάτηρ. 89 *C.* θλίψεις κατεκράτησαν αὐτοὺς. 90 *Alex.* τόπον Αἰθάμ. *C.* τόπον Αἰθάν. *Ald.* Γαμάθ. al. ναυὴ Αἰθάν. 91 *Ald.* ἀπ᾽ αὐτῆς. 92 *Alex.* διαλογισμοὺς οὓς διελογίσατο. 93 *C.* γῆν τῶν Χαλδαίων. al. τὴν γῆν τ. Χ. & deest τοὺς κατοικοῦντας. 94 *Alex.* διαφθείρω. 95 *C.* ἀπ᾽ αὐτῶν νομή. 96 al. Διότι. 97 *C.* κραυγὴ αὐτῆς ἐν.

Cap. 28. 1 *Comp.* ἐξεγερῶ. 2 *Sch.* ἀνεπίγραφος· ὁ μὲν Σ. τὴν Ἑβρ. ἔθηκε λέξιν· ἀντὶ τοῦ ἄνεμον καύσωνα, λεκκαβή. δηλοῖ δὲ καιομένην καὶ διεγηγερμένην καρδίαν. ὁ δὲ Ἀκ. καρδίαν ἐπεγειρόντων, ἐξέδωκε. 3 *Ald.* καὶ καύσωνα. 4 *C.* ἐπὶ. 5 *Mʃ. Alex.* καθυβριοῦσιν. 6 *Ald. C.* Ἐπ᾽ αὐτῇ (*Ald.* αὐτὴν) τεινέτω. 7 *Ald.* ἃ. 8 *Ald.* αὐτῷ. 9 *Alex.* ἐπὶ νεανίσκους. 10 *Alex.* Διατί. 11 *Alex.* κυρίου θεοῦ αὐτῶν, κυρίου. *Ald.* κυρίου θεοῦ. 12 *Alex.* ἀποῤῥιφῆται. 13 *Ald.* καὶ ἐπίοσαν. 14 *Alex.* ῥιτίνην. 15 *Ald.* ὅπως. 16 *Alex.* ἤγγεισεν. 17 *Alex. Ald.* εἰς Σιών. 18 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. Παρασκευάσατε. 19 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 20 *C.* παρὰ κυρίου. 21 al. ναοῦ. 22 *C.* αὐτοῦ. Ἐπί. 23 φαρέτρας, ἐγείρατε *C.* desunt. 24 *Alex.* ἐγείρετε. 25 *Alex.* ἐνεχείρησεν. 26 *C.* ὅσα. 27 *Ald.* κατασκηνοῦσα. 28 ſic & *Alex.* al. πλήθει. 29 *Alex.* ἐπί. 30 *Alex.* καταβιννοντες. Ποιῶν γῆν. 31 *C.* Ὁ ποιῶν. 32 *Ald. C.* πλῆθος ἤχους.

χος ὕδατος ἐν [33] οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ. 17 [34] Ἐματαιώθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ [35] ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. 18 Μάταιά ἐστιν ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολοῦνται. 19 Οὐ τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακὼβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ, [36] Κύριος ὄνομα αὐτῷ.

20 Διασκορπίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου, [37] καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἔθνη, καὶ ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς. 21 Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ [38] ἐπιβάτην αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἅρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν. 22 Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ [39] νεανίσκον καὶ παρθένον, [40] καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα. 23 [41] Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώργιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ [42] ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς σου. 24 Καὶ ἀνταποδώσω τῇ [43] Βαβυλῶνι καὶ [44] πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Χαλδαίοις [45] πάσας τὰς [46] κακίας αὐτῶν, ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιὼν κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, λέγει κύριος. 25 Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸ ὄρος τὸ διεφθαρμένον, τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ, καὶ [47] κατακυλιῶ σε [48] ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὄρος ἐμπεπυρισμένον· 26 Καὶ οὐ μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν, καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφανισμὸν [49] ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος. 27 Ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλπίσατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἁγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτὴν [50], βασιλεῖς Ἀραράτ παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς [51] Ἀχαναζέοις. ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βελοστάσεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πλῆθος. 28 Ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς [52] ἡγουμένους αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς [53] αὐτοῦ. 29 Ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ ἐπόνεσε, διότι ἐξανέστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου, τοῦ θεῖναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμὸν, καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν. 30 Ἐξέλιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ πολεμεῖν, [54] καθήσονται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐθραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὡσεὶ γυναῖκες. ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μοχλοὶ αὐτῆς. 31 Διώκων εἰς [55] ἀπάντησιν διώκοντος διώξεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος, τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ὅτι ἑάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ. 32 Ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ [56] συστήματα αὐτῶν [57] ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται.

33 Διότι τάδε λέγει [58] κύριος, Οἶκοι βασιλέως Βαβυλῶνος, ὡς ἅλων ὥριμος [59] ἀλοηθήσονται· ἔτι μικρὸν, καὶ ἥξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς. 34 Κατέφαγέ με, ἐμερίσατό [60] με, κατέλαβέ με σκότος λεπτὸν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατέπιέ με, ὡς δράκων ἔπλησε τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου· 35 Ἔξωσάν με οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ κατοικοῦσα Σιὼν, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, [61] ἐρεῖ Ἱερουσαλήμ. 36 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδικόν σου, καὶ [62] ἐκδικήσω τὴν ἐκδίκησίν σου, καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς, καὶ ξηρανῶ [63] τὴν πηγὴν αὐτῆς. 37 Καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς [64] ἀφανισμὸν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται. 38 [65] Ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν, καὶ ὡς σκύμνοι λεόντων. 39 Ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότημα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς, ὅπως καρωθῶσι, καὶ [66] ὑπνώσωσιν ὕπνον αἰώνιον, καὶ

---

33 *Alex.* τοῦ οὐρανοῦ. 34 *Alex. Ald. C.* Ἐμωράνθη. 35 *Alex.* ἐχώνευσεν. 36 *C.* Κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα. 37 *Alex.* κἀγώ. 38 *Alex.* & *C.* ἀναβάτην. 39 *Alex.* ἄνδρα καὶ γυναῖκα, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον. Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμαίνα. *C.* ἄνδρα καὶ γυναῖκα, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ πρεσβύτην καὶ παιδίον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον. 40 καὶ usque ad finem versus *Ald.* desunt. 41 Καὶ usque ad καὶ διασκορπιῶ *C.* desunt. 42 *Alex.* ἡγεμόνα. 43 *Alex.* Βαβυλωνίᾳ. 44 πᾶσι *C.* deest. 45 *Ald.* καὶ πάσας. 46 *Alex.* ἀδικίας. 47 *Alex.* κατακυλίσω σε. 48 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ τῶν 49 *C.* αἰώνιον ἔσῃ, λέγει 50 *Alex.* & *C.* βασιλείαις Ἀραρὲθ (*C.* Ἀραρὰθ) παρ'. 51 *Alex.* Ἀχαναζαίοις. 52 *Alex.* ἡγεμόνας. 53 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς γῆς ἐξουσίας αὐτοῦ Ἐσείσθη. 54 *Alex.* καὶ καθήσονται. 55 *Alex.* ἀπαντήν. 56 *Alex. Ald. C.* συστήματα αὐτοῦ. 57 *Alex.* ἐνεπρήσθησαν. *C.* ἐνεπυρίσθησαν. 58 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Οἶκοι. 59 *Alex. Ald. C.* ἀλοηθήσονται. 60 *C.* με Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, κατέλαβε. 61 *Alex.* * ὅτι Ἱερουσαλήμ. 62 *Alex.* ἐρημώσω τὴν θάλασσαν. 63 *Alex.* τὴν γῆν. 64 *C.* ἀφανισμὸν, κατοίκησις δρακόντων, ἀφανισμὸς, συρισμὸς, καὶ οὐ. 65 *Alex.* & *C.* Ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν ἅμα (*C.* deest ἅμα.) *Ald.* Ὅτι ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν ἅμα. 66 *Alex.* ὑπνώσουσιν.

οὐ μὴ

οὐ μὴ [67] ἐξεγερθῶσι, λέγει κύριος.

40 [68] Καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνας εἰς σφαγὴν, καὶ ὡς κριοὺς μετ' ἐρίφων.

41 Πῶς ἑάλω [69] καὶ ἐθηρεύθη τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν;

42 Ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ἐν ἤχῳ κυμάτων αὐτῆς, [70] καὶ κατεκαλύφθη.

43 Ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς [71] ὡς γῆ ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικήσει ἐν αὐτῇ [72] οὐδὲ εἷς, οὐδὲ μὴ καταλύσει ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου.

44 Καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέπιεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι [73] πρὸς αὐτὴν ἔτι τὰ ἔθνη.

49 [74] Καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματίαι πάσης τῆς γῆς.

50 [75] Ἀνασωζόμενοι ἐκ γῆς [76] πορεύεσθε, καὶ μὴ ἵστασθε· οἱ μακρόθεν μνήσθητε τοῦ κυρίου, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν [77] ὑμῶν.

51 Ἠσχύνθημεν ὅτι ἠκούσαμεν ὀνειδισμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον ἀλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου.

52 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματίαι.

53 Ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανὸς, καὶ ὅτι ἐὰν [78] ὀχυρώσῃ τὰ τείχη ἰσχύϊ αὐτῆς, παρ' ἐμοῦ ἥξουσιν [79] ἐξολοθρεύοντες αὐτὴν, λέγει κύριος.

54 Φωνὴ κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, [80] καὶ συντριβὴ μεγάλη [81] ἐν γῇ Χαλδαίων,

55 Ὅτι ἐξωλόθρευσε κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην [82] ἠχοῦσαν ὡς ὕδατα πολλά· ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς.

56 Ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυλῶνα ταλαιπωρία, ἑάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτόηται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ θεὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς.

57 Κύριος [83] ἀνταποδίδωσι, καὶ μεθύσει μέθῃ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῆς, καὶ τοὺς σοφοὺς [84] αὐτῆς, καὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεὺς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

58 Τάδε λέγει [85] κύριος, Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλατύνθη, κατασκαπτόμενον κατασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμπυρισθήσονται, καὶ [86] οὐ κοπιάσουσι λαοὶ εἰς κενὸν, καὶ ἔθνη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.

59 Ὁ ΛΟΓΟΣ ὋΝ ἘΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ἹΕΡΕΜΙΑ ΤΩ͂ ΠΡΟΦΗΤῌ εἰπεῖν τῷ Σαραίᾳ [87] υἱῷ Νηρείου, υἱοῦ Μαασαίου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν [88] τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων.

60 Καὶ ἔγραψεν [89] Ἱερεμίας [90] πάντα τὰ κακὰ ἃ ἥξει ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν [91] βιβλίῳ, πάντας [92] τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ Βαβυλῶνα.

61 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραίαν, Ὅταν ἔλθῃς εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους,

62 Καὶ ἐρεῖς, Κύριε κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, τοῦ [93] ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφανισμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται.

63 Καὶ ἔσται ὅταν [94] παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδήσεις [95] ἐπ' αὐτὸ λίθον, καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου,

64 Καὶ ἐρεῖς, Οὕτως [96] καταδύσεται Βαβυλὼν, [97] καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ προσώπου τῶν [98] κακῶν, ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' [99] αὐτήν.

---

67 C. ἐγερθῶσιν. 68 *Alex.* & C. Καταβίβασον. 69 C. Σεσὰκ καί. 70 *Ald.* καὶ κατελήφθη. C. κατεκαλύφθη. 71 *Alex.* γῆ ἄνυδρος. C. εἰς ἀφανισμὸν, γῆ ἄνυδρος. 72 *Ald.* υἱὸς ἀνθρώπου οὐδὲ εἷς. C. οὐδείς. 73 *Alex.* & C. ἔτι πρὸς αὐτὴν τὰ ἔθνη. 74 in C. hæc adduntur, quæ manifesto agnoſcuntur magna ex parte à *Theodoreto*, & reſpondent *vulgatæ*, Καί γε τεῖχος Βαβυλῶνος πεσεῖται. ἐξέλθετε ἀπὸ μέσου αὐτῆς λαὸς ἐμὸς, καὶ σωζέτω ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ κυρίου. μήποτε ἁπαλωθῇ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ φοβηθῆτε διὰ τὴν ἀκοὴν, ἣ ἀκουσθήσεται ἐν τῇ γῇ, καὶ ἥξει ἐν ἐνιαυτῷ ἡ ἀκοὴ, καὶ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀκοὴ ταλαιπωρία, (iſtud abeſt à *Theod.* ut à *vulg.*) καὶ ἀδικία ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κυριεύων ἐπὶ κυριεύοντα (*Th.* videtur addere, καὶ στράτευμα ἐπὶ στράτευμα.) διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς αἰσχυνθήσεται, πάντες τραυματίαι αὐτῆς πεσοῦνται ἐν μέσῳ αὐτῆς. καὶ εὐφρανθήσονται ἐπὶ Βαβυλῶνα οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἡ γῆ, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. ὅτι ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται πρὸς αὐτὴν ἐξολοθρεύοντες, λέγει κύριος. καί γε Βαβυλὼν πεσεῖν ἐποίησε τοὺς τραυματίας Ἰσραὴλ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι &c. 75 C. Ἀνασωζόμενοι ἀπὸ ῥομφαίας πορεύεσθε. 76 *Alex.* πορεύεσθε, μὴ ἵστασθε. 77 *Alex.* ἡμῶν. 78 *Alex. Ald.* C. ὀχυρώσῃ ὕψος ἰσχύος αὐτῆς. in margine *l. Vatic.* ad τὰ τείχη, appoſitum eſt, ὕψη. 79 *Alex.* ἐξολεθρεύοντες. 80 καὶ *Ald.* deeſt. 81 *Alex.* ἐκ γῆς Χαλδαίων, Ὅτι ἐξωλέθρευσεν. 82 *Ald.* ὡς ἠχοῦσαν. 83 *Alex. Ald.* C. ἀνταποδίδωσιν (*Ald.* ἀνταποδιδοὺς C. ἀνταποδιδῶν) αὐτῇ τὴν ἀνταπόδοσιν, καί. 84 *Alex.* αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεύς. 85 C. κύριος παντοκράτωρ. 86 οὐ C. deeſt. 87 *Alex.* ✱ υἱοῦ Νηρείου, υἱοῦ Μαασαίου. 88 *Alex.* τῷ τετάρτῳ ἔτει. 89 *Alex.* Ἱερεμίας. 90 *Ald* ἅπαντα. 91 *Alex.* & C. βιβλίῳ ἑνὶ πάντας. 92 *Alex.* τοὺς λόγους τοὺς ἐγγεγραμμένους. 93 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 94 *Alex.* παύσῃ ἀναγιγνώσκων. 95 *Alex.* αὐτῷ. C. ἐπ' αὐτῷ. 96 *Ald.* καταλύσεται. 97 *Alex.* οὐ μή. 98 *Ald.* Χαλδαίων. 99 C. αὐτὴν, καὶ ἐκλείψει. Ἕως τούτου τὰ ῥήματα τοῦ Ἱερεμίου.

Κεφ. κθ΄. 29.

1 [1]ΕΠΙ΄ ΤΟΥ΄Σ ΑΛΛΟΦΥ΄ΛΟΥΣ ΤΑ΄ΔΕ ΛΕ΄ΓΕΙ ΚΥ΄ΡΙΟΣ· Ἰδοὺ ὕδατα [2]ἀναβαίνει ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ ἔσαι εἰς χειμάῤῥουν κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς [3]κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. καὶ κεκράξονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ [4]ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. 3 Ἀπὸ φωνῆς ὁρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν †ὅπλων τῶν [5]ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ σεισμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, [6]ἤχους [7]τροχῶν αὐτοῦ. οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες [8]ἐφ' υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν 4 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ [9]ἐπερχομένῃ τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον, καὶ τὴν Σιδῶνα, καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοηθείας αὐτῶν, ὅτι [10]ἐξολοθρεύσει κύριος [11]τοὺς καταλοίπους τῶν [12]νήσων. 5 Ἥκει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, [13]ἀπεῤῥίφη Ἀσκάλων, καὶ οἱ κατάλοιποι [14]Ἐνακίμ. 6 Ἕως τίνος [15]κόψεις; [16]μάχαιρα τοῦ κυρίου; ἕως τίνος [17]οὐχ ἡσυχάσεις; ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι, καὶ ἐπάρθητι. 7 Πῶς [18]ἡσυχάσει, καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερθῆναι;

7 [19]ΤΗ͂ Ἰ΄ΔΟΥΜΑΙ΄Α, τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν Θαιμάν, [20]ἀπώλετο βουλὴ ἐκ συνετῶν, ᾤχετο σοφία αὐτῶν, 8 Ἠπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν· βαθύνατε [21]εἰς κάθισιν οἱ κατοικοῦντες ἐν [22]Δαιδάμ, ὅτι δύσκολα ἐποίησεν· ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ, ᾧ [23]ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτόν. 9 Ὅτι τρυγηταὶ [24]ἦλθον, οἳ οὐ καταλείψουσί [25]σοι κατάλειμμα· [26]ὡς κλέπται ἐν νυκτὶ, ἐπιθήσουσι [27]χεῖρα 10 αὐτῶν. [28]Ὅτι ἐγὼ κατέσυρα τὸν Ἡσαῦ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι οὐ μὴ δύνωνται, ὤλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ, 11 [29]γείτονός μου, καὶ [30]οὐκ ἔστιν Ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σου, ἵνα ζήσηται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ αἱ [31]χῆραι ἐπ' ἐμὲ [32]πεποίθασιν. 12 Ὅτι τάδε [33]εἶπε κύριος, [34]Οἷς οὐκ ἦν νόμος πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ σὺ 13 [35]ἀθῳωμένη οὐ μὴ [36]ἀθῳωθῇς, Ὅτι κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβατον, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς [37]κατάρασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι [38]εἰς αἰῶνα. 14 Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ [39]ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλε· Συνάχθητε, καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτὴν, 15 ἀνάστητε εἰς πόλεμον. [40]Μικρὸν [41]ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν, [42]εὐκαταφρόνητον ἐν 16 ἀνθρώποις. Ἡ παιγνία σου ἐνεχείρησέ σοι, ἰταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμαλιὰς πετρῶν, συνέλαβεν ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ. [43]ὅτι ὕψωσεν ὥσπερ ἀετὸς [44]νοσσιὰν αὐτοῦ, ἐκεῖθεν 17 καθελῶ σε. Καὶ ἔσαι ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτὴν [45]συριεῖ. 18 Ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα, καὶ αἱ πάροικοι αὐτῆς, εἶπε κύριος [46]παντοκράτωρ, οὐ μὴ [47]καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ [48]κατοικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. 19 Ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου [49]εἰς τόπον Αἰθάμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' [50]αὐτὴν [51]ἐπιστήσατε· ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν, ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου; 20 Διατοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου, ἣν ἐβουλεύ-

---

Cap. 29. 1 *Comp.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραὼ τὴν Γάζαν. Hæc uſque ad Τῇ Ἰδουμαίᾳ verſu 7, in *Comp* habentur cap. 47. 2 *Mſ. Alex.* ἀναβαίνει. 3 *Alex.* ἐνοικοῦντας. 4 *Alex.* ἀλαλάξονται πάντες. † leg. ὁπλῶν. 5 *C.* πολλῶν. 6 *Alex. Ald.* καὶ ἤχου. 7 *Alex.* τῶν τροχῶν αὐτοῦ. 8 *Alex.* ἐπὶ. 9 *Alex.* ἐρχομένῃ. 10 *Alex.* ἐξολεθρεύσει κύριος. *C.* ἐξωλόθρευσεν κύριος τοὺς ἀλλοφύλους. 11 *Alex.* τὰς καταλοίπους. 12 *C.* νήσων τῆς Καππαδοκίας. 13 *Alex.* ἀπερρίφη Ἀσκάλων, καὶ τὰ κατάλοιπα. 14 *C.* Ἐμακίμ. 15 al. κόψει. 16 *Alex.* μάχαιρα κυρίου. 17 *Alex.* οὐκ. mox pro κολεόν. al. κουλεόν. 18 *Alex.* ἡσυχάσεις 19 Hæc habentur in *Comp.* Cap. 49. 20 *Alex.* ἐπώλετο. 21 *Alex. Ald.* & *C.* ἑαυτοῖς (*Ald.* ἑαυτοὺς) εἰς κάθισιν (*Alex.* κάθησιν) 22 *Alex. Ald. C.* Δαιδάν. 23 *Alex.* ἐπεσκεψάμην αὐτόν. 24 *Alex. Ald.* ἦλθόν σοι, οὐ καταλείψουσίν. 25 *Alex.* σοι καταλίμματα. 26 *Alex.* & *Ald.* ὥσπερ. *C.* ὡσεί. 27 *Alex. Ald. C.* χεῖρας αὐτῶν. 28 *Alex.* Ὅτι ἐγὼ κατηραύνησα. 29 *Alex.* καὶ γίτονος αὐτοῦ. *Ald. C.* καὶ γείτονός μου (*C.* αὐτοῦ.) 30 *Sch.* ἀνεπίγραφος· κατέλιπεν ὀρφανούς σου, καὶ αἱ χῆραί σου εἰς ἐμὲ ἐλπισάτωσαν. 31 *C.* χῆραί σου ἐπ'. 32 *C.* ἐλπιοῦσι. 33 *Alex.* & *C.* λέγει. 34 *C.* Ἰδοὺ οἷς οὐκ ἔστιν νόμος. 35 *Alex.* ἀθουμένη οὐ μή. 36 *Alex.* ἀθοωθῆς, ὅτι πίνων πίεσαι. Κατ'. *Ald. C.* ἀθωωθῇς, ὅτι πιὼν πίεται. Ὅτι κατ'. 37 *Alex.* & *C.* κατάραν. 38 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα. 39 *Cyrill.* περιοχὴν εἶπεν, οὓς Ἱερεμίας ἀγγέλους· καὶ Σ. τὴν ἀγγελίαν ἐξέδωκε. 40 *Alex.* & *C.* Ἰδοὺ μικρόν. 41 *Alex.* δέδωκα. 42 *Alex. Ald.* καὶ εὐκαταφρόνητον. 43 *Alex.* & *C.* ὅτι ἐὰν ὑψώσεις (*C.* ὑψώσης.) *Ald.* ὅτι ὕψωσας. 44 *Alex.* & *C.* νοσσιάν σου· & addit *C.* λέγει κύριος. 45 *C.* ἐκστήσεται, καὶ συριεῖ ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. Ὥσπερ. 46 παντοκράτωρ *C.* deeſt. 47 *Alex.* κατοικήσει. 48 *Alex.* καθίσῃ. *C.* ἐνοικήσῃ. 49 *Alex.* εἰς τὸν τόπον Ἠθάμ. *Ald.* εἰς τόπον Ἐμάθ. 50 *C.* αὐτῆς. 51 *Alex.* ἐπιστήσεται.

σατο ἐπὶ

σατο ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμὰν, Ἐὰν μὴ [52] συμψηθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐὰν μὴ [53] ἀβατωθῇ ἐπ' [54] αὐτοὺς κατάλυσις αὐτῶν, 21 [55] Ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν [56] ἐφοβήθη ἡ γῆ, [57] καὶ κραυγὴ θαλάσσης οὐκ ἠκούσθη. 22 Ἰδοὺ ὥσπερ ἀετὸς [58] ὄψεται, καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας [59] ἐπ' ὀχυρώματα αὐτῆς. καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἰδουμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης.

Κεφ. λ'. 30.

1 [1] Τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν οὕτως εἶπε κύριος, Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, [2] ἢ παραληψόμενος οὐκ ἔστιν [3] αὐτοῖς; διατί παρέλαβε [4] Μελχὸλ τὴν Γαλαὰδ, καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν [5] ἐνοικήσει; 2 Διατοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, [6] φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ [7] Ῥαββὰθ θόρυβον [8] πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ [9] βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ παραλήψεται Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν [10] αὐτοῦ. 3 Ἀλάλαξον Ἐσεβὼν, ὅτι [11] ὤλετο Γαΐ· κεκράξατε θυγατέρες Ῥαββὰθ, περιζώσασθε [12] σάκκους [13] καὶ κόψασθε, ὅτι Μελχὸλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. 4 [14] Τί ἀγαλλιᾶσθε [15] ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακείμ; [16] θύγατερ ἰταμίας, ἡ πεποιθυῖα [17] ἐπὶ θησαυροῖς [18], ἡ λέγουσα [19], Τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ; 5 Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σὲ, εἶπε [20] κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς [21] περιοίκου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος [22] εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ [23] ἔστιν ὁ συνάγων. 28 [24] ΤΗ͂ ΚΗΔΑ'Ρ [25] ΤΗ͂ ΒΑΣΙΛΙ'ΣΣΗ ΤΗ͂Σ ΑΥ'ΛΗ͂Σ, ἫΝ ἘΠΑ'ΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟ'ΣΟΡ [26] ΒΑΣΙΛΕΥ'Σ ΒΑΒΥΛΩ͂ΝΟΣ, οὕτως εἶπε κύριος, [27] Ἀνάστητε, καὶ ἀνάβητε ἐπὶ Κηδὰρ, καὶ [28] πλήσατε τοὺς υἱοὺς [29] κεδέμ. 29 Σκηνὰς αὐτῶν, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν [30] λήψονται· ἱμάτια [31] αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ καμήλους [32] αὐτῶν λήψονται ἑαυτοῖς· καὶ [33] καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλόθεν. 30 Φεύγετε, λίαν [34] ἐμβαθύνατε [35] εἰς κάθισιν, καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, [36] ὅτι ἐβουλεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν, καὶ [37] ἐλογίσατο λογισμόν. 31 Ἀνάστηθι, [38] καὶ ἀνάβηθι [39] ἐπ' ἔθνος [40] εὐσταθοῦν, καθήμενον εἰς [41] ἀναψυχὴν, οἷς οὐκ εἰσὶ [42] θύραι, [43] οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοὶ, μόνοι καταλύουσι. 32 Καὶ ἔσονται κάμηλοι αὐτῶν εἰς προνομὴν, καὶ πλῆθος κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν, καὶ λικμήσω αὐτοὺς παντὶ [44] πνεύματι [45] κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, [46] ἐκ παντὸς [47] πέραν αὐτῶν οἴσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. 33 Καὶ ἔσται ἡ αὐλὴ διατριβὴ στρουθῶν, καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ [48] καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ [49] κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς [50] ἀνθρώπου.

23 [51] ΤΗ͂ ΔΑΜΑΣΚΩ͂· Κατῃσχύνθη [52] Ἡμὰθ, καὶ [53] Ἀρφὰθ, ὅτι [54] ἤκουσαν ἀκοὴν πονηρὰν, ἐξέστησαν, [55] ἐθυμώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. 24 Ἐξελύθη Δαμασκὸς, ἀπεστράφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο [56] αὐτῆς. 25 Πῶς οὐχὶ [57] ἐγκατέλιπε πόλιν 26 [58] ἐμὴν, κώμην [59] ἠγάπησαν; Διατοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλατείαις σου, καὶ

52 *Alex.* συνψηφισθῶσιν. *C.* συμψισθῶσι. 53 *C.* βατωθῇ. 54 *Alex.* αὐτῇ. 55 Ὅτι *C.* deest. 56 *Alex.* ἐσείσθη. *Ald.* *C.* ἐσείσθη. 57 *Alex.* & *C.* καὶ κραυγή σου ἐν θαλάσσῃ ἠκούσθη. 58 *C.* ἀναβήσεται καὶ ὄψεται. 59 *Ald.* αὐτοῦ ἐπ'.

Cap. 30. 1 Τοῖς, usque ad τοῦ Κηδὰρ, vers. 28. habentur in *Comp.* cap. 49. usque ad versum septimum. 2 *S.* καὶ κληρονόμος οὐκ ἔστιν αὐτῷ. 3 *Alex.* ἐν αὐτοῖς; διότι. *C.* αὐτῷ; διατί. 4 *C.* Μολχὸμ τὴν Γάδ. 5 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐνοικεῖ. 6 *C.* λέγει. 7 *C.* Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμών. 8 *Alex.* *Ald.* *C.* πολέμου. 9 *Alex.* οἱ βωμοί. 10 *C.* αὐτοῦ, λέγει κύριος. 11 *Alex.* ὤλετο Καΐ· κεκράξατε. 12 σάκκους *Ald.* deest. 13 *Alex.* καὶ ἐπιλημπτεύεσθαι καὶ κόψασθαι ἐπὶ Μελχὸμ ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται, οἱ. *C.* καὶ ἐπιλυπεῖσθε καὶ κόψασθε ἐπὶ Μολχὸμ, ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιοῦνται, οἱ. *Ald.* ὅτι Μελχὸλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ. 14 *Alex.* & *C.* Ὅτι ἀγαλλιάσῃ. 15 *C.* ἐν Ἐμακείμ. 16 *Alex.* *Ald.* *C.* θυγάτηρ. 17 *Alex.* ἐπὶ τοῖς θησαυροῖς. 18 *Alex.* αὐτῆς, ἡ λέγουσα. *C.* αὐτῆς, λέγουσα. 19 *C.* ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, Τίς ἐλεύσεται. 20 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 21 *Alex.* παροίκου. 22 *Alex.* εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται. 23 *C.* ἔσται ὁ συνάγων τοὺς ἀλωμένους. 24 Hæc habentur in *Comp.* cap. 49. a vers. 28. *Ald.* pro Τῇ, hab. Γῇ. 25 *C.* καὶ τῇ. 26 *Alex.* Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥ'Σ. 27 *C.* Ἀνάβητε. 28 *C.* πλήξατε. 29 *Theodor.* οἱ λοιποὶ, ἀνατολῶν. 30 *Ald.* λήψονται ἑαυτοῖς· ἱμάτια. 31 αὐτῶν *Ald.* deest. 32 *Alex.* ἑαυτῶν λήμψονται αὐτοῖς. 33 *Alex.* καλέσατε αὐτοὺς. 34 *Alex.* & *C.* ἐβαθύνατε. 35 *Alex.* εἰς κάθησιν. 36 *C.* λέγει κύριος, ὅτι. 37 *Alex.* & *C.* ἐλογίσατο ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν 38 καὶ *C.* deest. 39 *Alex.* ἐπί. 40 *C.* ἡσυχάζον. 41 *C.* ἀνάψυξιν. 42 *C.* θύραι, οὐ μοχλοί. 43 *Alex.* οὐδέ. & mox ante κάμηλοι ponit οἱ. 44 *Ald.* ἀνέμῳ. 45 *Alex.* κεκαρμένους. *Olymp.* ἄλλα βιβλία ἔχουσι, κεκαρμένους, ἀντὶ τοῦ συγκεχυμένους. 46 *Aq.* ἐκ παντὸς μέρους αὐτῶν. *Th.* ἐκ πάντων μερῶν αὐτοῦ. 47 *Alex.* μέρους. 48 *Ald.* κατοικήσει. 49 *Ald.* καθίσῃ. 50 *Ald.* γηγενοῦς. 51 Hæc habentur in *Comp.* cap. 49. a vers. 23. 52 *Ald.* Θημάθ. 53 *C.* Ἀρφάδ. 54 ἤκουσαν *C.* ponit post πονηράν. 55 *Alex.* ἐκοιμήθησαν, ἀναπαύσασθαι. 56 *C.* αὐτῆς, στένωσις καὶ ὀδύναι κατεῖχον αὐτὴν ὡσεὶ ὠδίνουσαν. 57 *Alex.* ἐγκατέλειπον. *Ald.* ἐγκατέλιπον. 58 *C.* αἰνητήν. 59 *C.* ἠγαπημένην.

πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισαί [60] σου πεσοῦνται, **27** [61] φησὶ κύριος. Καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει Δαμασκοῦ, ϗ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Ἄδερ.

Κεφ. λα΄. 31.

1 ΤΗ͂Ι ΜΩΑ΄Β οὕτως εἶπε [1] κύριος, Οὐαὶ ἐπὶ [2] Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο, ἐλήφθη Καριαθαὶμ, **2** ᾐσχύνθη [3] ἀμαὰθ ϗ ἀγάθ. [4] Οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία Μωὰβ, γαυρίαμα ἐν Ἐσεβὼν, ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακά· [5] ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους, ϗ παῦσιν παύσεται. ὄπισθέν **3** σου βαδιεῖται μάχαιρα, Ὅτι φωνὴ κεκραγότων ἐξ Ὡρωναὶμ, [6] ὄλεθρον ϗ σύντριμμα **4** μέγα. [7] Συνετρίβη Μωὰβ, ἀναγ**5**γείλατε εἰς Ζογόρα, Ὅτι ἐπλήσθη [8] Ἀλὼθ ἐν κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν ὁδῷ Ὡρωναὶμ, κραυγὴν συντρίμματος [9] ἠκούσα**6**τε. Φεύγετε ϗ σώσατε τὰς ψυχὰς [10] ὑμῶν, ϗ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρή**7**μῳ. Ἐπειδὴ ἐπεποίθεις ἐν [11] ὀχυρώματί σου, ϗ [12] σὺ συλληφθήσῃ· ϗ ἐξελεύσεται Χαμὼς ἐν ἀποικίᾳ, ϗ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, ϗ οἱ **8** ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. Καὶ ἥξει ὄλεθρος ἐπὶ πᾶσαν [13] πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ, ϗ ἀπολεῖται ὁ αὐλὼν, ϗ [14] ἐξολοθρευθήσεται ἡ πεδινὴ, **9** καθὼς εἶπε κύριος. Δότε [15] σημεῖα τῇ Μωὰβ, ὅτι ἀφῇ [16] ἀφθήσεται, ϗ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται [17]. πόθεν ἔνοικος **10** αὐτῇ; Ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, [18] ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ **11** ἀφ' αἵματος. Ἀνεπαύσατο Μωὰβ ἐκ παιδαρίου, ϗ πεποιθὼς [19] ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ, οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, ϗ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ [20] ᾤχετο· διατοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ϗ [21] ὀσμὴ αὐτοῦ οὐκ **12** [22] ἐξέλιπε. Διατοῦτο ἰδοὺ [23] ἡμέραι αὐτοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, ϗ ἀποστελῶ αὐτῷ κλίνοντας, ϗ [24] κλινοῦσιν αὐτὸν, ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι, ϗ [25] τὰ κέρατα αὐ**13**τοῦ [26] συγκόψουσι, Καὶ καταισχυνθήσεται Μωὰβ ἀπὸ Χαμὼς, ὥσπερ [27] κατῃσχύνθη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν **14** πεποιθότες [28] ἐπ' αὐτοῖς. Πῶς ἐρεῖτε, Ἰσχυροί ἐσμεν, ϗ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς [29] τὰ **15** πολεμικά; Ὤλετο Μωὰβ πόλις αὐτοῦ, ϗ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς **16** [30] σφαγήν. Ἐγγὺς ἡμέρα Μωὰβ ἐλθεῖν, ϗ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. **17** Κινήσατε [31] αὐτῷ πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάντες [32] εἰδότε ὄνομα αὐτοῦ· εἴπατε, Πῶς συνετρίβη βακτηρία εὐκλεὴς, ῥάβδος [33] με**18**γαλώματος; Κατάβηθι ἀπὸ δόξης, ϗ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ καθημένη [34]. [35] Δαιβὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωὰβ, ἀνέβη εἰς σὲ λυμαινόμενος [36] ὀχύρωμά σου. **19** Ἐφ' ὁδοῦ στῆθι, ϗ ἔπιδε καθημένη [37] ἐν Ἀρνὴρ, ϗ ἐρώτησον φεύγοντα, ϗ [38] σωζόμενον, ϗ εἰ**20**πὸν, Τί ἐγένετο; Κατῃσχύνθη Μωὰβ, ὅτι συνετρίβη. ὀλόλυξον ϗ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν [39] Ἀρνὼν, ὅτι ὤλετο Μωὰβ, **21** Καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν [40] Μεισὼρ ἐπὶ Χελὼν, ϗ [41] Ῥεφὰς, ϗ Μωφὰς, **22** Καὶ ἐπὶ Δαιβὼν, ϗ ἐπὶ [42] Ναβαῦ, ϗ ἐπ' **23** οἶκον [43] Δαιθλαθαὶμ, Καὶ ἐπὶ Καριαθαὶμ, ϗ [44] ἐπ' οἶκον Γαιμὼλ, ϗ ἐπ' οἶκον **24** Μαὼν, Καὶ ἐπὶ Καριὼθ, ϗ ἐπὶ Βοσὸρ, ϗ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωὰβ τὰς πόρρω ϗ **25** τὰς ἐγγύς. Κατεάχθη κέρας Μωὰβ,

---

60 *Alex.* σου, φησὶν κύριος. 61 *C.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, φησὶν κύριος τῶν δυνάμεων.

Cap. 31. 1 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 2 *Ald.* Ναβάν. *C.* Ναβώ. mox al. Καριαθέμ. 3 *Alex.* ἀμαὰθ τὸ κραταίωμα, ϗ ἡττήθη. *Ald.* Μασιγαὰθ ϗ ἡττήθη. *C.* τὸ κραταίωμα ἡττήθη. quidam hab. ᾐσχύνθη ὀχύρωμα. 4 *Alex.* Καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία ἐν Μωὰβ, ἀγαυρίαμα. *C.* Οὐκ ἔστιν ἔτι γαυρίαμα Μωάβ. 5 *Ald. C.* δεῦτε ϗ (*Ald.* deest) ἐκκόψωμεν. 6 *Alex.* ὄλεθρος. 7 *C.* συνετρίβη. 8 *Alex.* Ἀλαώθ. 9 *C.* ἤκουσα. 10 *Alex.* * αὐτῶν. 11 *Alex.* ὀχυρώμασίν σου ϗ συλλημφθήσῃ. *C.* ὀχυρώμασίν σου, ϗ ἐν τοῖς θησαυροῖς σου, ϗ σὺ ληφθήσῃ. 12 σὺ *Ald.* deest. 13 *Alex.* & *C.* πόλιν, ϗ πόλις (*Alex.* πόλεις) οὐ. 14 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 15 *Alex.* σημεῖον τῷ Μωὰβ, ὅτι ἀφῇ. pro σημεῖον *Aq.* vert. ἄνθος. *S.* βλάστημα. 16 *Alex. Ald. C.* ἀναφθήσεται. 17 *Alex.* ἀπὸ ἐνοικούντων αὐτάς. Ἐπικατάρατος. *C.* παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν αὐτῇ; Ἐπικατάρατος. 18 *C.* ϗ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων. 19 ἦν *C.* deest. 20 *Ald. C.* ᾤχοντο. 21 *Ald.* ὀσμήν. 22 *Alex.* ἐκλίπει. 23 *Alex. Ald. C.* ἡμέραι ἔρχονται. 24 *S.* ϗ σειρώτουσιν αὐτὸν, ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐκκενώσουσι. 25 *Orig.* τὰ κεράσματα ὡς ἐπ' οἴνου ῥηθέντα, Ἀκ. ἐξέδωκε κέρατα· ὅπερ ἀρχαῖον ποτηρίου ἐτύγχανεν εἶδος· κέρασι γὰρ ἔπινον· ὅθεν ϗ τὸ κεράσαι λέγειν παρέμεινε. *Sch. Olympiodori*, τὴν δόξαν. 26 *C.* συντρίψουσι. 27 *Alex.* κατῃσχύνθη ὁ οἶκος. 28 *Ald. C.* ἐφ' ἑαυτοῖς. 29 *C.* πόλεμον. 30 *C.* σφαγὴν, λέγει βασιλεὺς, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. 31 *Alex.* & *C.* αὐτόν. 32 *C.* εἰδότες. 33 *C.* μεγαλειώματος. 34 *Alex.* θυγάτηρ Δαιβὼν, ἐκτρίβητε *C.* θυγάτηρ Δεβὼν. 35 *Ald.* Δαιδάν. 36 *Alex.* ὀχυρώματα. 37 *Alex.* ἐν Ἀροήρ. 38 *C.* ἀνασωζόμενον. 39 *Alex.* Ἀερνών. 40 *Alex.* τοῦ Μισώρ. 41 *Alex.* ἐπὶ Ῥεφὰς, ϗ Μωφάθ. *C.* Ἰασὰ ϗ Μωφάθ. 42 *Ald.* Δαδάν. 43 *Alex.* Δεβλαθαίμ. 44 *Alex.* ἐπὶ οἶκον Γαμῶλα.

ϗ τὸ

καὶ τὸ ἐπίχειρον [45] αὐτοῦ [46] συνετρίβη·
26 Μεθύσατε αὐτὸν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη· καὶ [47] ἐπικρούσει Μωὰβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσαι
27 εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. [48] Καὶ [49] εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν ἦν σοι Ἰσραὴλ, καὶ ἐν κλοπαῖς σου [50] εὑρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν.
28 Κατέλιπον τὰς πόλεις, καὶ ᾤκησαν ἐν [51] πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωάβ· ἐγενήθησαν [52] ὥσπερ περισεραὶ [53] νοσσεύουσαι ἐν πέτραις,
29 [54] σόματι βοθύνου. [55] Καὶ ἤκουσα ὕβριν Μωὰβ, [56] ὕβρισε λίαν ὕβριν αὐτοῦ, καὶ ὑπερηφανίαν αὐτοῦ· [57] καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ.
30 Ἐγὼ δὲ ἔγνων [58] ἔργα αὐτοῦ· [59] οὐχὶ τὸ ἱκανὸν
31 [60] αὐτῷ οὐχ οὕτως ἐποίησε; Διατοῦτο ἐπὶ Μωὰβ ὀλολύζετε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ'
32 ἄνδρας [61] κειράδας αὐχμοῦ. Ὡς κλαυθμὸν Ἰαζὴρ [62] ἀποκλαύσομαί σοι ἄμπελος [63] Ἀσερημὰ, κλήματά σου διῆλθε θάλασσαν, [64] πόλεις Ἰαζὴρ ἥψαντο, ἐπὶ ὀπώραν σου, [65] ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος [66] ἐπέπεσε.
33 [67] Συνεψήσθη [68] χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη [69] ἐκ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ [70] οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρωὶ οὐκ [71] ἐπάτησαν, οὐδὲ δείλης οὐκ ἐ-
34 ποίησαν, [72] αἰδέ. Ἀπὸ κραυγῆς Ἐσεβὼν [73] ἕως Αἰτὰμ αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν, ἀπὸ [74] Ζογὸρ ἕως Ὡρωναὶμ, καὶ [75] ἀγγελίαν σαλασία, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ [76] Νε-
35 βρεὶν εἰς κατάκαυμα ἔσαι. Καὶ ἀπολῶ τὸν Μωὰβ, φησὶ κύριος, [77] ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν βωμὸν, καὶ [78] θυμιῶντα θεοῖς αὐτοῦ.
36 Διατοῦτο καρδία τοῦ Μωὰβ, ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, [79] καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους [80] κειράδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διατοῦτο ἃ περιεποιήσατο, ἀπώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου.
37 Πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ [81] ξυρηθήσονται, καὶ πᾶς πώγων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος.
38 Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωμάτων Μωὰβ, καὶ [82] ἐπὶ ταῖς πλατείαις [83] αὐτῆς, ὅτι συνέτριψα, [84] φησὶ κύριος, [85] ὡς ἀγγεῖον, οὗ οὐκ ἔσι χρεία αὐ-
39 τοῦ. Πῶς κατήλλαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον Μωάβ; ᾐσχύνθη, καὶ ἐγένετο Μωὰβ εἰς γέλωτα, καὶ ἔγκότημα πᾶσι τοῖς κύκλῳ [86] αὐτῆς.
40 Ὅτι οὕτως εἶπε [87] κύριος,
41 Ἐλήφθη [88] Καριώθ, καὶ τὰ ὀχυρώματα [89] συν-
42 ελήφθη, Καὶ ἀπολεῖται Μωὰβ ἀπὸ ὄ-
43 χλου, ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. Παγὶς καὶ φόβος καὶ βόθυνος [90] ἐπὶ σὲ [91] καθή-
44 μενος [92] Μωάβ. Ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου, ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου, [93] καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ παγίδι· [94] ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωὰβ [95] ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως [96] αὐτῶν.

Κεφ. λβ'. 32. †

15 [1] Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Λάβε τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη, πρὸς ἃ
16 [2] ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς. Καὶ πίονται, καὶ [3] ἐξεμοῦνται, καὶ [4] ἐκμανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς [5] μαχαίρας, ἧς ἐγὼ ἀπο-

45 *Ald.* αὐτῶν. 46 *C.* συνετρίβη, λέγει κύριος· Μεθύσατε. 47 *C.* ἐπικρατήσει. 48 *Alex.* Καὶ μὴ εἰς γελοιασμόν σοι Ἰσραὴλ εἰ ἐν * κολοπαῖς σου. 49 *Ald.* μή. *C.* ὑμῖν. 50 *C.* εὑρέθησαν. 51 *Alex.* πέτραις οἰκοῦντες. 52 *Alex.* ὡς. 53 *Alex.* ἐνοσσεύουσαι. 54 *Alex.* βοθύνου σόματι. Ἤκουσα. 55 Καὶ *C.* deest. 56 *Alex.* ὕβρισεν σφόδρα, καὶ ὕβριν. *C.* ὕβρισε λίαν, καὶ ὕβριν. 57 καὶ *Ald.* deest. 58 *Alex.* τὰ ἔργα *C.* λέγει κύριος, ἔργα. 59 Hic *Ald.* repetit versum præcedentem, & priorem partem hujus versus. 60 *Alex.* αὐτοῦ. 61 *Alex.* κιδάρας *C.* κειρ ἀρᾶς. *Theodor.* ὁ Σύρ. κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι, καὶ οἱ πώγωνες αὐτῶν ἐξυρημένοι. 62 *Alex.* ἀποκλαύσομαι ἄμπελος. 63 *C.* Σαβαμά. 64 πόλεις usque ad ἐπὶ τρυγηταῖς *Ald.* desunt 65 *Alex.* καὶ ἐπί. 66 *Alex.* *C.* ἔπεσεν. 67 *Alex.* Συνεψήθη. *C.* Συνελήφθη. 68 *C.* χαρμονή. 69 *C.* ἐκ Καρμήλου καὶ ἐκ γῆς Μωαβίτιδος. 70 *C.* οἶνον ἐπί. 71 *Alex.* ἐπατήθησαν. 72 *C.* αἰδέδ *Theodor.* οὐδέν. 73 *Alex.* *Ald.* *C.* ἕως Ἐλεαλὴ, καὶ ἕως Ἰασσὰ (al. addunt, ἕως Ἐτάθ) αἱ πόλεις αὐτῶν. sed *C.* desunt αἱ πόλεις αὐτῶν. 74 *Ald.* Ζογορά. *C.* Σηγώρ. 75 *Alex.* ἀγγελία σαλισία. *C.* ἐγγελὰ σελισία. 76 *Alex.* Ἐβρείμ. *Ald.* Νεβρείμ. *C.* Νεμβρείμ. 77 *Alex.* ἀναβαίνοντα ἐπὶ Μωὰβ, καί. 78 *C.* θυσιάζοντα. 79 *Alex.* καὶ καρδία. 80 *Alex.* κειδάρεις. *Ald.* *C.* κειρ ἀρᾶς. 81 *Alex.* *Ald.* *C.* ξυρήσονται. 82 *Alex.* ἐπὶ πλατείαις. 83 *Ald.* αὐτῆς ὅλαις κοπετὸς, ὅτι. 84 *Ald.* *C.* τὸν Μωὰβ, φησί. 85 *Alex.* τὸν Μωὰβ ὡς. *Ald.* καὶ ὡς. 86 *Alex.* αὐτοῦ. 87 *Ald.* κύριος, ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει καὶ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ. Ἐλήφθη *C.* ὡς ἀετὸς πετάσεται, καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ. Ἐλήφθη. 88 *Alex.* Ἀκκαριώθ. 89 *Ald.* *C.* συνελήφθη· καὶ ἔσαι ἡ καρδία τῶν δυνατῶν (*Ald* desunt τῶν δυνατῶν) Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ (*Ald.* ὡς) καρδία γυναικὸς ὠδινούσης, Καί. 90 *Alex.* ἐπὶ σοί. 91 al. καθήμενον. 92 *Alex.* *Ald.* ἐπὶ Μωάβ. *C.* Μωὰβ, λέγει κύριος. 93 *Alex.* συλλημφθήσεται. 94 *Alex.* διότι. 95 *Ald.* ὡς ἐν. 96 *Alex.* *Ald.* αὐτῆς. *C.* αὐτῆς, λέγει κύριος, ἐν σκιᾷ Ἐσεβὼν ἐστάθησαν ἀπὸ δυνάμεως φυγόντες, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἀπὸ Ἐσεβὼν, καὶ φλὸξ ἀπὸ μέσου Σεὼν, καὶ κατέφαγεν τὸ κλίτος Μωὰβ, καὶ τὴν κορυφὴν υἱῶν Σαών. (al interp. ταραχῆς) οὐαί σοι Μωὰβ, ἀπώλετο ὁ λαὸς Καμὼς, ὅτι ἔλαβον τοὺς υἱούς σου, καὶ τὰς θυγατέρας σου εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ ἐπιστρέψω αἰχμαλωσίαν τοῦ Μωὰβ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει κύριος. Ἕως τούτου τὸ κρίμα τοῦ Μωάβ. hæc etiam magna ex parte a *Theodoreto* allata sunt.

Cap. 32. † Hæc habentur in *Comp.* cap. 25. a versu 15. 1 *Ms. Alex.* ὍΣΑ ἘΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕΝ ΙΕΡΕΜΊΑΣ ἘΠῚ ΠΆΝΤΑ ΤᾺ ἜΘΝΗ. 2 *C.* ἐξαποστελῶ σε ἐπ'. 3 *Ald.* ἐξεμήσονται. 4 *Alex.* μανήσονται. 5 *Alex.* μαχαίρης.

17 στέλλω ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα [6] τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἀπέστειλέ με κύριος [7] πρὸς αὐτὰ,
18 Τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θεῖναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν, καὶ εἰς [8] ἄβατον, καὶ εἰς [9] συριγμὸν,
19 Καὶ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ,
20 καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, Καὶ πάντας τοὺς [10] συμμίκτους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς [11] ἀλλοφύλων, καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὴν Γάζαν, καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπίλοιπον Ἀζώτου,
21 Καὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ τὴν Μωαβίτιν, καὶ τοὺς υἱοὺς
22 Ἀμμὼν, Καὶ [12] βασιλεῖς Τύρου, καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος, καὶ βασιλεῖς [13] τοὺς ἐν τῷ πέραν
23 τῆς θαλάσσης, Καὶ τὴν Δαιδὰν, καὶ τὴν Θαιμὰν, καὶ τὴν [14] Ῥὼς, καὶ [15] πᾶν περικεκαρμένον
24 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, [16] Καὶ πάντας τοὺς [17] συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
25 Καὶ πάντας βασιλεῖς [18] Αἰλὰμ, καὶ πάντας
26 βασιλεῖς [19] Περσῶν, Καὶ πάντας βασιλεῖς [20] ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόῤῥω καὶ τοὺς ἐγγὺς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας [21] βασιλείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς [22] γῆς.
27 Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ [23], Πίετε, [24] μεθύσθητε, καὶ ἐξεμέσετε, καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας, ἧς [25] ἐγὼ ἀποστέλλω ἀναμέσον
28 ὑμῶν. Καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου, ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε [26] κύριος, Πίνοντες
29 πίεσθε, Ὅτι ἐν πόλει [27] ἐν ᾗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου [28] ἐπ' αὐτὴν, ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς [29] καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε, [30] ὅτι μάχαιραν ἐγὼ [31] καλῶ ἐπὶ πάν-
30 τας τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς [32] γῆς. Καὶ σὺ προφητεύσεις [33] ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐρεῖς, Κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ [34] ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, λόγον χρηματιεῖ [35] ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. καὶ οἶδε ὥσπερ τρυγῶντες ἀποκριθήσονται· καὶ ἐπὶ [36] καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν ἥκει ὄλεθρος
31 Ἐπὶ μέρος [37] τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν,
32 λέγει κύριος. Οὕτως εἶπε [38] κύριος, Ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους [39] ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαίλαψ μεγάλη ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς.
33 Καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ [40] κυρίου, ἐκ μέρους τῆς γῆς, καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς· [41] οὐ μὴ [42] κατορυγῶσιν, εἰς [43] κόπρια
34 ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται. Ἀλαλάξατε ποιμένες, καὶ [44] κεκράξατε, καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι [45] ὑμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ
35 οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοὶ, Καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν
36 τῶν προβάτων. Φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμὸς [46] τῶν προβάτων καὶ τῶν κριῶν, ὅτι [47] ὠλόθρευσε κύριος τὰ βοσκήματα
37 τα αὐτῶν· Καὶ παύσεται τὰ [48] κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ
38 [49] μου. [50] Ἐγκατέλιπεν ὥσπερ λέων [51] κατάλυμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου [52] τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

Κεφ. λγ´. 33. †

1 ἘΝ ἈΡΧΗ͂Ι ΒΑΣΙΛΕ´ΩΣ ἸΩΑΚΕΙ´Μ ὙΙΟΥ͂ ἸΩΣΙ´Α, [1] ἘΓΕΝΗ´ΘΗ Ὁ ΛΟ´ΓΟΣ ΟὟΤΟΣ ΠΑΡᾺ ΚΥΡΙ´ΟΥ·
2 Οὕτως εἶπε κύριος, Στῆθι ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου, καὶ χρηματιεῖς [2] ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ

6 Ald. C. πάντα τά. 7 Alex. & C. ἐπ' αὐτά. 8 C. ἀφανισμόν. 9 C. συριγμὸν, καὶ εἰς κατάραν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 10 Alex. Ald. C. συμμίκτους αὐτοῦ. Aq. & S. addunt, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς Οὔζ. 11 Alex. πάντων τῶν ἀλλοφύλων. Ald. ἀλλοφύλων ponit ante τούς. 12 Alex. & C. πάντας βασιλεῖς 13 Victor, οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, τῆς νήσου, ἐξέδωκαν. Theodor. τῶν νήσων. 14 C. Βούζ. 15 Ald. C. πάντα. 16 C. Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ζαμβρὶ, καί. 17 Alex. συμμίκτους αὐτοῦ τούς. 18 Alex. Ald. Δαιδάν. C. Ἠλάμ. 19 C. Μήδων. 20 Alex. τοῦ ἀπηλιώτου. 21 Alex. τὰς βασιλείας. 22 C. γῆς, καὶ βασιλεὺς Σησὰχ πίεται μετ' αὐτούς. Καί. 23 Ald. addit, ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 24 Alex. καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξεμέσατε. 25 ἐγὼ Ald. deest. 26 C. κύριος τῶν δυνάμεων. 27 Alex. & C. ἐφ' ᾗ. 28 Alex. ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ ἔρχομαι. 29 C. καθαρισμῷ. 30 C. οὐ καθαρισθήσεσθε, ὅτι. 31 Alex. καλέσω ἐπὶ τούς. 32 C. γῆς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 33 Alex. τοὺς λόγους τούτους ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς. 34 Ald. οἰκητηρίου τοῦ ἁγίου δώσει. C. τόπου ἁγίου αὐτοῦ δώσει. 35 Alex. ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου. καὶ οἶδε ὥσπερ τρυγῶντες. S. κατάληγμα. Aq. ἰασμὸν ὥσπερ τρυγῶντες ᾄσονται. 36 Alex. πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν. al. deest ἐπί. 37 C. τὴν γῆν. 38 C. κύριος τῶν δυνάμεων. 39 Alex. εἰς. 40 C. ἐκείνῃ, ἐκ. 41 C. οὐ μὴ θρηνηθήσονται, καὶ οὐ μὴ συναχθήσονται, καὶ οὐ μή. 42 Alex. κατορύξωσιν. 43 Ald. κοπρίαν. 44 Alex. κεκράξετε. 45 Alex. ἡμῶν. 46 τῶν προβάτων, καὶ C. desunt. al. interp. τῶν κριῶν τῶν προβάτων. 47 Alex. ὠλέθρευσεν. 48 C. καλά. 49 C. κυρίου. 50 Alex. Κατέλειπέν με ὥσπερ λέων. 51 sic Ald. & C. sed Alex. κάλυμμα. al. κατάλειμμα. 52 Alex. μαχαίρας.

Cap. 33. † in Comp. cap. 26. Primus hic versus al. deest. 1 Ms. Alex. ἘΓΕ´ΝΗ. 2 Alex. πᾶσι. C. παντί.

πᾶσι

πᾶσι [3] τοῖς ἐρχομένοις προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου, ἅπαντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξά σοι [4] χρηματίσαι αὐτοῖς, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα.

3 Ἴσως ἀκούσονται, καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος [5] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ [6] αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. 4 Καὶ ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε κύριος, Ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς [7] νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, 5 Εἰσακούειν τῶν [8] λόγων τῶν παίδων μου τῶν προφητῶν, οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα, καὶ οὐκ [9] ἠκούσατέ μου, 6 [10] Καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ [11] Σηλὼ, καὶ τὴν [12] πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι [13] πάσης τῆς γῆς. 7 Καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ ψευδοπροφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἱερεμίου λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου. 8 Καὶ ἐγένετο Ἱερεμίου παυσαμένου λαλοῦντος πάντα [14] ἃ συνέταξε κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ [15] συνελάβοσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ ψευδοπροφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς, λέγων, Θανάτῳ ἀποθανῇ, 9 Ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου, λέγων, Ὥσπερ [16] Σηλὼ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ [17] κατοικούντων. καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἱερεμίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. 10 Καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες Ἰούδα [18] τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις [19] πύλης τῆς καινῆς.

11 Καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας, καὶ παντὶ τῷ λαῷ, Κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσε κατὰ τῆς πόλεως ταύτης, καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. 12 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς [20] τοὺς ἄρχοντας, καὶ παντὶ τῷ λαῷ, λέγων, Κύριος ἀπέστειλέ με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς [21] λόγους οὓς ἠκούσατε. 13 Καὶ νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν, καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ [22] ἀκούσατε τῆς φωνῆς [23] κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς.

14 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς [24] συμφέρει, καὶ ὡς βέλτιον ὑμῖν. 15 Ἀλλ' ἢ γνόντες γνώσεσθε, ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἷμα ἀθῷον [25] δίδοτε ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ [26] ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους. 16 Καὶ [27] εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς [28] καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας, Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς. 17 Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς, καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συναγωγῇ τοῦ [29] λαοῦ, 18 Μιχαίας ὁ Μωραθίτης [30] ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα, [31] Οὕτως εἶπε [32] κύριος, Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ [33] εἰς ἄβατον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου [34] εἰς ἄλσος δρυμοῦ. 19 Μὴ [35] ἀνελὼν ἀνεῖλεν αὐτὸν [36] Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα; [37] οὐχ [38] ὅτι [39] ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ [40] ὅτι [41] ἐδεήθησαν τοῦ [42] προσώπου κυρίου, καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μεγάλα ἐπὶ [43] ψυχὰς ἡμῶν. 20 Καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων [44] τῷ ὀνόματι κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιαρὶμ, καὶ ἐπροφήτευσε περὶ τῆς [45] γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους [46] Ἱερεμίου· 21 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακεὶμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ [47] ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν· καὶ ἤκουσεν [48] Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. 22 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς

3 C. Ἰούδα τοῖς, & desunt τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ πᾶσι. 4 *Alex.* αὐτοῖς χρηματίσαι. 5 *Alex.* ἀπ' ὁδοῦ. 6 *Alex.* & C. αὐτῶν. 7 *Alex.* νόμοις. 8 *Alex.* λόγων μου καὶ τῶν. 9 *Alex.* εἰσηκούσατε. 10 Καὶ C. deest. 11 *Alex.* *Ald.* Σηλώμ. 12 *Alex.* & C. πόλιν ταύτην δώσω. 13 πάσης C. deest. 14 *Alex.* & C. ὅσα συνέταξε αὐτῷ κύριος 15 C. συνέλαβον. 16 *Alex.* *Ald.* Σηλώμ. 17 *Alex.* ἐνοικούντων. καὶ ἐξεκκλησιάσθη. 18 *Alex.* & C. τῶν λόγων τούτων 19 *Alex.* *Ald.* C. πύλης κυρίου τῆς. 20 C. πάντας τούς. 21 *Alex.* λόγους τούτους οὕς. 22 *Alex.* ἀκούσετε. 23 *Ald.* C. κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν (*Ald.* deest.) 24 C. συμφέρει ὑμῖν, καί. 25 *Ald.* C. ὑμεῖς δίδοτε. 25 *Alex.* ἀπέστειλέν. 27 *Alex.* εἶπαν. 28 *Alex.* καὶ τούς. 29 C. λαοῦ, λέγοντες. 30 C. ἦν προφήτης ἐν. 31 *Alex.* & C. λέγων, Οὕτως. 32 C. κύριος τῶν δυνάμεων. 33 *Alex.* *Ald.* C. ὡς (C. εἰς) ὀπωροφυλάκιον ἔσται, καί. ut *Mich.* cap. 3. 34 *Alex.* ὡς. C. ἔσται εἰς. 35 *Alex.* ἀνέρων. *Ald.* C. ἀναιρῶν. 36 C. Ἐζεκίας, καὶ πᾶς Ἰούδα. 37 *Alex.* & C. οὐχί. 38 ὅτι C. deest. 39 al. ἐφοβήθη. 40 ὅτι C. deest. 41 al. ἐδεήθη. 42 *Alex.* προσώπου αὐτοῦ. 43 *Alex.* ψυχαῖς. 44 *Alex.* *Ald.* ἐπὶ τῷ. C. deest. 45 C. πόλεως ταύτης, καὶ περὶ τῆς γῆς. 46 *Alex.* Ἰηρεμίου. 47 C. ἐζήτησαν. 48 C. Οὐρίας, καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔφυγε, καί.

23 ἄνδρας [49] εἰς Αἴγυπτον, [50] Καὶ [51] ἐξηγάγοσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ [52] εἰσηγάγοσαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν [53] μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ [54] μνῆ-
24 μα υἱῶν [55] λαοῦ αὐτοῦ. Πλὴν χεὶρ Ἀχικὰμ υἱοῦ Σαφὰν ἦν μετὰ [56] Ἱερεμίου, τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ, [57] μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

Κεφ. λδ'. 34.

2 [1] Οὕτως εἶπε κύριος, [2] Ποίησον σεαυτῷ δεσμοὺς καὶ κλοιοὺς, καὶ [3] περίθου περὶ τὸν τράχη-
3 λόν σου. Καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Ἰδουμαίας, καὶ πρὸς [4] βασιλέα Μωὰβ, καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ πρὸς [5] τὸν βασιλέα Τύρου, καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος, ἐν χερσὶν [6] ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων [7] εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν [8] εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Σεδε-
4 κίαν βασιλέα Ἰούδα. Καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν, Οὕτως εἶπε [9] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Οὕτως ἐρεῖτε
5 [10] πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν, [11] Ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν [12] γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ [13] ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ δώσω αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου·
6 [14] Ἔδωκα τὴν γῆν [15] τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θη-
8 ρία τοῦ ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ. [16] Καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι [17] ἐὰν μὴ ἐμβάλωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν [18] ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, [19] ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν [20] λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτοὺς, εἶπε κύριος, [21] ἕως
9 ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν, καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν, καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν, καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν, καὶ τῶν φαρμακῶν ὑμῶν, τῶν λεγόντων, Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.
10 Ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς [22] ὑμῶν.
11 Καὶ τὸ ἔθνος [23] ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσηται αὐτῷ, καὶ [24] καταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς [25] αὐτοῦ, καὶ ἐργᾶται [26] αὐτῷ, καὶ ἐν-
12 οικήσει ἐν αὐτῇ. Καὶ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων, Εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον [27] ὑμῶν, καὶ [28] ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
14 νος, Ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, [29] ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς, φησὶ κύριος, καὶ προφητεύουσι [30] τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ, πρὸς τὸ [31] ἀπολέσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε ὑμεῖς, καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν, οἱ προφητεύοντες
16 ὑμῖν ἐπ' ἀδίκῳ [32] ψευδῆ. [33] Ὑμῖν, [34] καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, Μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν, τῶν προφητευόντων ὑμῖν [35], λεγόντων, Ἰδοὺ σκεύη οἴκου κυρίου [36] ἐπιστρέψει [37] ἐκ Βαβυλῶνος· [38] ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν.
17 [39] Οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς.
18 [40] Εἰ προφῆταί εἰσι, [41] καὶ εἰ ἔστι λόγος κυ-

---

49 C. Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἀχοβὼρ, καὶ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ εἰς. 50 *Alex.* Καὶ συνελάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ εἰσήγαγον. 51 *Ald.* C. ἐξήγαγον. 52 *Ald.* C. εἰσήγαγον. 53 *Alex.* μαχαίρῃ. 54 *Alex.* μνημεῖον. 55 C. λαοῦ, τοῦ. 56 *Alex.* Ἰηρεμίου. 57 *Alex.* τοῦ μή.

Cap. 34. † Hoc in *Comp.* est cap. 27. 1 In *Comp.* & apud *Theodor.* hæc antecedunt, Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Ἰερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. 2 *Alex.* Ποίησον δεσμούς. 3 C. περίθες. 4 *Alex.* τὸν βασιλέα. 5 *Alex.* βασιλέα. 6 *Alex.* τῶν ἀγγέλων. 7 εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν C. desunt. *Sch* ἐξ ἀνεπιγράφου· τὸ, εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ὠβέλισται μὲν, δηλοῦν δὲ ἔοικεν, εἰς πρεσβείαν αὐτῶν. 8 C. ἐν. 9 C. κύριος τῶν δυνάμεων ὁ. 10 *Alex.* τοῖς κυρίοις. 11 Ὅτι C. deest. 12 C. γῆν, καὶ ἀνθρώπους, καὶ τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν. 13 *Ald* C. βραχίονι. 14 C. Καὶ νῦν ἐγὼ ἔδωκα πᾶσαν τὴν γῆν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ. 15 *Alex.* πᾶσαν τῷ. 16 In *Compl.* hæc præcedunt, Καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τῷ υἱῷ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν τῆς γῆς αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ. Καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ ἔθνη πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ τὸ ἔθνος, καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἐμβάλωσιν. *Sym.* καὶ ὑποτάξουσιν αὐτὸν εἰς δουλείαν ἔθνη πολλά. 17 *Alex.* ἄν. 18 *Alex.* ὑπὸ ζυγόν. 19 *Alex.* καὶ δουλεύσωσιν αὐτῷ, ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν. 20 *Alex.* λειμῷ. C. λοιμῷ, καὶ λιμῷ. 21 *Alex.* & C. ἕως ἄν. 22 *Ald.* αὐτοῦ. C. ὑμῶν, καὶ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε. 23 *Alex.* ὅσοι ἂν εἰσαγάγωσιν τὸν τράχηλον αὐτῶν. 24 C. καὶ καταλείψω αὐτό. 25 C. αὐτοῦ, λέγει κύριος, καί. 26 C. αὐτήν. 27 Post ὑμῶν in C. hæc sequuntur, ὑπὸ ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσασθε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε. ἵνα τί ἀποθνήξεσθε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε κύριος κατὰ ἔθνους, ὃ οὐκ ἐδούλευσεν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος; μὴ ἀκούσητε τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν, μὴ δουλεύητε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα &c. 28 *Alex.* ἐργάζεσθαι. 29 ὅτι C. deest. 30 *Alex.* ἐπὶ τῷ 31 *Alex.* ἀπολέσθαι. 32 ψευδῆ *Ald.* ponit ante ἐπ'. C. ψευδῆ. 33 Ὑμῖν C. deest. 34 C. καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ ἐλάλησα. 35 *Alex.* ψευδῆ, καὶ λεγόντων. 36 *Alex.* ἐπιστρέφει. *Ald.* deest. 37 *Ald.* ἐπί. 38 C. νῦν ταχέως, ὅτι. 39 C. hic addit, Μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε· ἵνα τί ἔσται ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν. 40 *Alex.* Καὶ εἰ. 41 *Alex.* καὶ ἔστιν.

είη ἐν αὐτοῖς, [42] ἀπαντησάτωσάν μοι, ὅτι οὕτως εἶπε κύριος. 19 Καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν, 20 ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλήμ, 22 Εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέγει κύριος.

Κεφ. λε΄. 35. †

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει [1] Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα [2] ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ, εἶπέ μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης [3] ἀπὸ Γαβαὼν ἐν οἴκῳ κυρίου, κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, λέγων, 2 Οὕτως εἶπε [4] κύριος, Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. 3 Ἔτι [5] δύο ἔτη ἡμερῶν [6] καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον [7] τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, 4 Καὶ [8] Ἰεχονίαν, καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι [9] συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος. 5 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας [10] πρὸς Ἀνανίαν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς [11] τῶν ἱερέων τῶν 6 ἑστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας, Ἀληθῶς [12] οὕτω ποιήσαι κύριος, στήσαι [13] τὸν λόγον σου ὃν σὺ προφητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν [14] ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον [15] τοῦτον. 7 Πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ. 8 Οἱ προφῆται οἱ γεγονότες πρότεροί μου καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐπροφήτευσαν ἐπὶ γῆς πολλῆς, καὶ ἐπὶ βασιλείας [16] μεγάλας [17] εἰς πόλεμον. 9 Ὁ προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ [18] λόγου, γνώσονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. 10 Καὶ ἔλαβεν [19] Ἀνανίας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἱερεμίου, καὶ συνέτριψεν αὐτούς. 11 Καὶ εἶπεν Ἀνανίας κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ, λέγων, [20] Οὕτως εἶπε κύριος, Οὕτως συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος [21] ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν. καὶ ᾤχετο Ἱερεμίας 12 εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνανίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου [22] αὐτοῦ, λέγων, 13 Βάδιζε, καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, Κλοιοὺς ξυλίνους συνέτριψας, καὶ ποιήσω [23] ἀντ᾽ αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς. 14 Ὅτι οὕτως εἶπε [24] κύριος, Ζυγὸν σιδηροῦν [25] ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐργάζεσθαι τῷ βασιλεῖ [26] Βαβυλῶνος. 15 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ, [27] Οὐκ ἀπέσταλκέ σε κύριος, [28] καὶ πεποιθέναι ἐποίησας 16 τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ᾽ ἀδίκῳ. Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, τούτῳ [29] τῷ ἐνιαυτῷ [30] ἀποθανῇ. 17 Καὶ ἀπέθανεν [31] ἐν τῷ [32] μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ.

Κεφ. λϛ΄. 36.

1 Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου οὓς ἀπέστειλεν Ἱερεμίας [1] ἐξ Ἱερουσαλὴμ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους [2] τῆς ἀποικίας, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας, [3] ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς [4] ἅπαντα τὸν λαόν, 2 Ὕστερον ἐξελθόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης, καὶ τῶν εὐνούχων, καὶ παντὸς ἐλευθέρου, καὶ [5] δεσμώτου, καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱερουσαλήμ, 3 Ἐν χειρὶ [6] Ἐλεασὰν υἱοῦ Σαφάν, καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς

---

42 Pro his usque ad finem cap. in *Compl* hæc habentur: ἀπαιτησάτωσάν μοι, ἵνα μὴ εἰσενεχθήσωνται τὰ σκεύη τὰ καταλειφθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος περὶ τῶν στύλων, καὶ περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ τῶν μεχωνὼθ, καὶ πρὸς τὰ ἐπίλοιπα σκευῶν τὰ καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὧν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακὶμ βασιλέως Ἰούδα ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα, καὶ Ἱερουσαλήμ. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ περὶ τῶν σκευῶν τῶν καταλειφθέντων ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσονται, καὶ ἐκεῖ ἔσονται ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, καὶ ἀνάξω αὐτὰ, καὶ ἀναστρέψω αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

Cap 35. † in *Comp.* 28. 1 *Alex. Ald. C.* βασιλεύοντος Σεδεκία (*Alex.* Σεδεκίου) βασιλέως. 2 *Alex.* ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. 3 *Alex.* ὁ ἀπό. 4 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, καί. 5 *Alex.* ἔτη δύο ἡμερῶν. 6 *Alex. Ald. C.* ἐγώ. 7 *C.* πάντα τά. 8 *Alex.* τὸν Ἰεχονίαν. 9 *Alex.* συνέτριψα. 10 *S.* ὁ προφήτης πρός. 11 τῶν ἱερέων *C.* ponit ante λαοῦ. 12 *Alex.* οὕτως. 13 *Alex.* κύριος τόν. 14 ἐκ *C.* deest. 15 *Ald.* τοῦτον αὐτῶν. 16 *Ald.* μεγάλης. 17 *C.* περὶ πολέμου, καὶ περὶ θλίψεως, καὶ περὶ λοιμοῦ. Ὁ. 18 *C.* λόγου αὐτοῦ, γνώσονται. 19 *C.* Ἀνανίας κλοιούς. 20 Οὕτως *Ald.* deest. 21 *C.* δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπό. 22 *Alex.* ἹΕΡΕΜΙΟΥ ΛΕΓΩΝ, ΒΑΔΙΣΟΝ. 23 *C.* ἀντὶ τούτων. 24 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 25 *C.* τέθεικα. 26 *C.* Βαβυλῶνος, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καί γε τὰ θηρία τῆς γῆς ἔδωκα αὐτῷ. Καί. 27 *C.* ἄκουε (al. addunt δή) Ἀνανία, Οὐκ. 28 *Alex.* & *C.* καὶ σύ. 29 *C.* ἐν τῷ. 30 *C.* ἀποθανῇ, ὅτι κατὰ τοῦ κυρίου ἐλάλησας. 31 ἐν *C.* deest. 32 *Alex.* ἑβδόμῳ μηνί.

Cap. 36. 1 *C.* προφήτης ἐξ. 2 *Ald.* αὐτῆς τῆς. 3 *C.* καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν ὃν ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. 4 *Alex.* πάντα. 5 *C.* τεχνίτου, καὶ δεσμώτου ἐξ. 6 *Alex.* Ἐλεασάρ. *C.* Ἐλεάσα.

Ἰούδα, πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
4 λῶνα, λέγων, Οὕτως εἶπε [7] κύριος ὁ
θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν [8] ἀπῴκισα
5 [9] ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ [10], Οἰκοδομήσατε [11] οἴ-
κους, ϗ κατοικήσατε, ϗ φυτεύσατε παραδείσους,
6 ϗ [12] φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν, Καὶ
λάβετε γυναῖκας, ϗ τεκνοποιήσατε υἱοὺς ϗ θυ-
γατέρας, ϗ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας,
ϗ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε [13] ἀνδράσι, ϗ
7 πληθύνεσθε, ϗ μὴ σμικρυνθῆτε· Καὶ ζη-
τήσατε [14] εἰς εἰρήνην τῆς γῆς, εἰς ἣν ἀπῴκι-
σα ὑμᾶς ἐκεῖ. ϗ [15] προσεύξεσθε περὶ αὐτῶν
πρὸς κύριον, ὅτι ἐν [16] εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνη
8 [17] ὑμῖν. Ὅτι οὕτως εἶπε [18] κύριος, Μὴ
ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν
ὑμῖν, ϗ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις
ὑμῶν, ϗ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν, ἃ
9 ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, Ὅτι ἄδικα αὐτοὶ
προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ϗ οὐκ
10 ἀπέστειλα [19] αὐτούς. Ὅτι οὕτως εἶπε κύ-
ριος, Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι [20] Βαβυλῶνι ἑ-
βδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς, ϗ ἐπι-
στήσω τοὺς λόγους μου ἐφʼ [21] ὑμᾶς, [22] τοῦ ἀπο-
στρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν τόπον τοῦτον.
11 Καὶ λογιοῦμαι ἐφʼ ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης, ϗ
12 οὐ κακὰ, τοῦ δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. Καὶ προσ-
εύξασθε πρὸς μὲ, ϗ εἰσακούσομαι ὑμῶν.
13 Καὶ [23] ἐκζητήσατέ με, ϗ εὑρήσετέ με· [24] ὅτι
[25] ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,
14 Καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν.
15 Ὅτι εἴπατε, Κατέστησεν [26] ἡμῖν κύριος [27] προ-
21 φήτας ἐν Βαβυλῶνι· [28] Οὕτως εἶπε
κύριος ἐπὶ [29] Ἀχιὰβ, ϗ ἐπὶ [30] Σεδεκίαν,
Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως
Βαβυλῶνος, ϗ [31] πατάξει αὐτοὺς κατʼ ὀφθαλ-
22 μοὺς ὑμῶν. Καὶ λήψονται [32] ἀπʼ αὐτῶν
κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα ἐν Βαβυ-
λῶνι, λέγοντες, Ποιήσαι σε κύριος, ὡς Σε-
δεκίαν ἐποίησε, ϗ ὡς Ἀχιὰβ, οὓς ἀπετηγά-
νισε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρί,
23 Διʼ ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν [33] ἐν Ἰσραὴλ, ϗ
ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν,
ϗ λόγον ἐχρημάτισαν [34] ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς· [35] ϗ ἐγὼ μάρτυς, φη-
24 σὶ κύριος. Καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν [36] Αἰ-
25 λαμίτην ἐρεῖς, [37] Οὐκ ἀπέστειλά σε
τῷ ὀνόματί μου. ϗ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν [38] Μα-
26 ασαίου τὸν ἱερέα [39] εἰπὲ, Κύριος ἔδωκέ
σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστά-
την ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προ-
φητεύοντι, ϗ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, ϗ
δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα, ϗ εἰς τὸν † κα-
27 ταῤῥάκτην. Καὶ νῦν [40] διατί συνελοιδο-
ρήσατε Ἱερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθὼθ, τὸν προφητεύ-
28 σαντα ὑμῖν; [41] Οὐ διατοῦτο ἀπέστειλεν;
ὅτι διὰ [42] τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς [43] ὑ-
μᾶς εἰς Βαβυλῶνα, λέγων, Μακρόν ἐστιν,
οἰκοδομήσατε οἰκίας, ϗ κατοικήσατε, ϗ φυ-

---

7 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ. 8 *Alex.* ἀποίκισεν. *Ald. C.* ἀπῴκισεν. 9 *Alex.* ἐξ Ἱερουσαλήμ. 10 *C.* addit εἰς Βαβυλῶνα. 11 *Alex. Ald. C.* οἰκίας. 12 *Alex.* φάγεσθαι τοὺς καρποὺς αὐτῶν. 13 *C.* ἀνδράσι, ϗ τέξονται υἱοὺς ϗ θυγατέρας, καί. 14 εἰς *C.* deest. 15 *Alex.* προσεύχεσθε. 16 *Alex.* τῇ εἰρήνῃ αὐτῶν ἔσται ἡ εἰρήνη. *C.* εἰρήνη αὐτῶν ἔσται εἰρήνη. 17 *Alex.* ὑμῶν. Οὕτως εἶπεν κύριος, Μὴ * ἀναπειθέτω. 18 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 19 *C.* αὐτοὺς, λέγει κύριος, Ὅτι. 20 *C.* ἐν Βαβυλῶνι. 21 *Ald.* ὑμᾶς τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν ἐφʼ ὑμᾶς. 22 *Alex.* τοῦτον λαὸν ὑμῶν ἀποστρέψαι εἰς. 23 *Alex.* ἐκζητήσετέ. 24 *Alex.* ὅταν * ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, Καὶ ἐπιφανοῦμαι. apud *Theodoret.* ὅταν γὰρ ζητήσητέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. 25 *Ald.* ἐκζητήσετε. *C.* ὅταν ἐκζητήσητε. 25 *C.* κύριος ἐφʼ ἡμᾶς. 27 *Alex.* προφήτην. 28 in *Comp.* hæc subjunguntur: οὕτω λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, ϗ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ϗ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, οἳ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθʼ ὑμῶν εἰς αἰχμαλωσίαν. οὕτω λέγει κύριος τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν, ϗ λιμὸν, ϗ λοιμὸν, ϗ θήσω αὐτοὺς, ὡς σῦκα πονηρὰ (*Aq.* edit. 2. κάκιστα. *S.* νεώτατα. *Th.* σωδρινὰ ex Hebr.) ἃ οὐκ ἐδέσθαι δύνανται ὑπὸ τῆς πονηρίας. ϗ διώξω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ, ϗ λιμῷ, ϗ λοιμῷ, ϗ δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, ϗ εἰς κατάραν, ϗ εἰς ἀπορίαν, ϗ εἰς συρισμὸν, ϗ εἰς ὀνειδισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς· διότι οὐκ ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου, λέγει κύριος, ἃ ἀπέσταλκα πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὀρθρίζων, ϗ ἀποστέλλων, ϗ οὐκ ἠκούσατε, λέγει κύριος· ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τῶν λόγων κυρίου πᾶσα ἡ μετοικεσία, ἣν ἀπέσταλκα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. 29 *C.* Ἀχαὰβ υἱὸν Κολιοῦ. 30 *C.* Σεδεκίαν υἱὸν Μαασία τοὺς προφητεύοντάς ὑμῖν ἐν ὀνόματί μου, Ἰδοὺ. 31 *Alex.* * πατάξεις. 32 *Alex.* ἐπʼ. 33 sic etiam *Hier.* sed in *Ald.* & *C.* est, ἐν Ἱερουσαλήμ. 34 *C.* ἐπί. 35 *Alex.* κἀγώ. a. l. ϗ ἐγώ εἰμι ὁ γνώστης ϗ μάρτυς. 36 *C.* Νεελαμίτην. al. Νεαιλαμίτην. 37 *C.* Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἀνθʼ ὧν ἀπέστειλας ἐν ὀνόματί σου βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, οὐκ. in *uno Vatic. l.* hæc ita posita sunt, τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἀνθʼ ὧν ὅτι σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαόν μου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ (οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου) πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα, ϗ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα, &c. quæ fere respondent *exemplarr. Hebr.* in quibus, post τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, seq. ϗ πρὸς Σοφονίαν υἱόν. hæc autem, Σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου, &c, οὐκ ἀπέστειλά σε ἐν τῷ ὀνόματί μου, gemina translatio videtur esse. vide hoc loco *Hier.* 38 *Alex.* Μαασαίου. 39 *C.* εἰπεῖν. *Ald.* ponit τὸν ἱερέα ante υἱόν. † *S.* μοχλόν. *Aq.* σινώκ. 40 *C.* διατί οὐκ ἐπετιμήσατε Ἱερεμίᾳ τῷ ἐξ Ἀναθὼθ τῷ προφητεύοντι. 41 *Alex.* Ὅτι διατοῦτο ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς *Ald.* desunt Οὐ διατοῦτο ἀπέστειλεν. 42 *C.* τοῦτο ἀπέστειλε. 43 *C.* ἡμᾶς:

τεύσατε

τεύσατε κήπους, καὶ φάγετε [44] τὸν καρπὸν αὐτῶν. 29 Καὶ ἀνέγνω Σοφονίας [45] τὸ βιβλίον εἰς τὰ 30 ὦτα Ἱερεμίου. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου 31 πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, Ἀπόστειλον πρὸς [46] τὴν ἀποικίαν, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Σαμαίαν τὸν [47] Αἰλαμίτην, Ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας, [48] καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' 32 [49] ἀδίκοις, Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν, καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται [50] αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν, τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθά, ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν, [51] οὐκ ὄψονται.

Κεφ. λζ'. 37. †

1 Ο ΛΟΓΟΣ Ο [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ, ΕΙΠΕΙΝ, 2 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, λέγων, Γράψον πάντας τοὺς λόγους, [2] οὓς ἐχρημάτισα 3 πρὸς σὲ ἐπὶ [3] βιβλίου. Ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε κύριος [4], καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν 4 αὐτῆς. ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΥΣ ΕΛΑΛΗΣΕ ΚΥΡΙΟΣ ΕΠΙ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΙΟΥΔΑ. 5 Οὕτως εἶπε κύριος, Φωνὴν φόβου [5] ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ 6 οὐκ ἔστιν εἰρήνη. Ἐρωτήσατε, καὶ ἴδετε, εἰ ἔτεκεν ἄρσεν; καὶ περὶ φόβου, ἐν ᾧ καθέξουσιν ὀσφὺν καὶ σωτηρίαν; διότι ἑώρακα πάντα ἄνθρωπον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος [6] αὐτοῦ· ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἴκτερον. 7 [7] Ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ οὐκ ἔστι τοιαύτη· καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, 8 καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε [8] κύριος, συντρίψω [9] τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν, καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξω· καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι [10] ἀλλοτρίοις, 9 Καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν· καὶ τὸν Δαυίδ [11] βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω 12 αὐτοῖς. [12] Οὕτως [13] εἶπε κύριος, Ἀνέστησα [14] σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου, 13 Οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγηρὸν ἰατρεύ- 14 θης, [15] ὠφέλειά σοι οὐκ ἔστι. Πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν [16]. ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδείαν στερεάν· ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁ- 16 μαρτίαι σου. [17] Διατοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου 15 κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται. [18] Ἐπὶ πλῆθος [19] ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρ- 16 τίαι σου· ἐποίησαν ταῦτά σοι. Καὶ ἔσονται [20] οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς [21] προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς 17 προνομήν. Ὅτι ἀνάξω τὸ [22] ἴαμά σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἰατρεύσω σε, φησὶ κύριος· ὅτι Ἐσπαρμένη ἐκλήθης, [23] θήρευμα ὑμῶν ἐστιν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν. 18 Οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν [24] ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν [25] αἰχμαλωσίαν [26] αὐτοῦ ἐλεήσω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ [27] τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ [28] λαὸς κατὰ τὸ κρίμα 19 αὐτοῦ καθεδεῖται. Καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ᾄδοντες, [29] φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι. 20 Καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ [30] αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ [31] τὰ μαρτύρια αὐτῶν [32] κατὰ πρόσωπόν μου [33] ὀρθωθήσεται. καὶ [34] ἐπισκέψομαι τοὺς

---

44 *C.* τῶν καρπῶν. 45 *Ald.* τοὺς λόγους τούτους εἰς. 46 *C.* πᾶσαν τήν. 47 al. Νιαιλαμίτην. *C.* Νεελαμίτην. 48 *Alex.* κἀγώ. 49 *Alex. Ald. C.* ἀδικίᾳ. 50 *C.* αὐτῷ. 51 *C.* λέγει κύριος· ὅτι ἀποστασίαν ἐλάλησε κατὰ τοῦ κυρίου.

Cap. 37. † in *Comp.* 30. 1 *MS. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *Alex.* οὓς ἐγώ. 3 *C.* βιβλίον. 4 *Alex. Ald.* παντοκράτωρ, καί. 5 *Alex.* ἀκούσασθαι. 6 *C.* αὐτοῦ, ὡς τικτούσης, καὶ ἐστρ. 7 *Alex.* Ἐγενήθη, ὅτι μεγάλη. *C.* Οὐαὶ ὅτι μεγάλη. 8 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων, συντρίψω. 9 *Alex.* ζυγὸν ἀπὸ τραχήλου. 10 *Alex.* ἐν ἀλλοτρίοις. 11 *Alex.* τὸν βασιλέα. 12 In *Comp.* hæc subjunguntur, quæ agnoscuntur etiam apud *Theodor.* Σὺ δὲ μὴ φοβοῦ δοῦλέ μου Ἰακώβ, λέγει κύριος, οὐδὲ μὴ πτοηθῇς Ἰσραήλ. ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώσω σε ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν, καὶ ἀποστραφήσεται Ἰακώβ, καὶ ἀναπαύσει, καὶ πρεσβεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ οὐκ ἔσται ὁ φοβούμενος, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, λέγει κύριος, τοῦ σώζειν σε. ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, ἐν οἷς διέσπειρά σε. σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω εἰς συντέλειαν, ἀλλὰ παιδεύσω σε ἐν κρίσει, καὶ καθαρίζων οὐ καθαριῶ σε. *Aq.* ὅταν παιδεύσω σε διὰ κρίσεως, ἀθῷον οὐ ποιήσω. 13 *Alex.* λέγει. 14 *Alex.* σύντριμμά σου. 15 *Alex.* & *C.* ὠφέλεια (*Alex.* ὠφέλια) οὐκ ἔστιν σοι. 16 *Ald.* τὰ εἰς εἰρήνην σου, ὅτι. 17 in *Comp.* & magna ex parte apud *Theodor.* hæc subjunguntur: Τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματί σου; ἀνίατος ὁ πόνος σου. διὰ τοῦ πλήθους τῆς ἀδικίας σου, καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου τῶν σκληρῶν ἐποίησά σοι ταῦτα. 18 *C.* εἰς αἰχμαλωσίαν ἥξουσιν· Ἐπί. 19 *Alex.* ἀδικίας. 20 *plerique ll.* hab. οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα. 21 *Alex.* προνομεύοντάς. 22 *Alex.* ἱμάτιόν. 23 *C.* Σιών, ὅτι. 24 *Alex.* αἰχμαλωσίαν. 25 *Alex.* ἀποικίαν. 26 *C.* αὐτῆς. 27 *Alex.* τεῖχος αὐτῆς. 28 *C.* ναός. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ φωνή. 30 *Alex.* αὐτοῦ. 31 *Theodor.* τὰ μαρτύρια, ὁ Σύρος συναγωγὰς ἡρμήνευσε. 32 *Alex.* ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς κατά. 33 *Ald.* ὁρμηθήσεται. 34 *Ald. C.* ἐπισκέψομαι (*Ald.* ἐπισκέψονται) ἐπὶ πάντας τούς.

21 θλίβοντας αὐτούς, Καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι [35] αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται. καὶ συνάξω αὐτούς, καὶ [36] ἀποστρέψουσι πρός με· ὅτι τίς ἐστιν [37] οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, [38] ἀποστρέψαι πρός με; [39] φησὶ κύριος. 23 Ὅτι ὀργὴ κυρίου ἐξῆλθε θυμώδης, ἐξῆλθεν ὀργὴ στρεφομένη, 24 ἐπ' ἀσεβεῖς ἥξει. Οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου, ἕως [40] ποιήσει, καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγχείρημα καρδίας αὐτοῦ, [41] ἐπ' [42] ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

Κεφ. λη'. 38. †

1 Ἐν τῷ [1] χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε κύριος, [2] ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραήλ, [3] καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. 2 Οὕτως εἶπε κύριος, Εὗρον [4] θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν [5] μαχαίρᾳ. βαδίσατε, καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν Ἰσραήλ. 3 Κύριος πόρρωθεν [6] ὤφθη αὐτῷ. [7] ἀγάπησιν [8] αἰώνιον ἠγάπησά σε· διὰ 4 τοῦτο εἵλκυσά σε εἰς οἰκτείρημα. [9] Ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος [10] Ἰσραήλ· ἔτι [11] λήψῃ τύμπανόν σου, καὶ ἐξελεύ-5 σῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. [12] Ὅτι [13] ἐφυτεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας, 6 [14] φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, Ὅτι ἐστὶν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων [15] ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ, Ἀνάστητε, καὶ ἀνάβητε εἰς Σιὼν [16] πρὸς κύριον 7 τὸν θεὸν ὑμῶν. Ὅτι [17] οὕτως εἶπε κύριος τῷ Ἰακώβ, [18] Εὐφράνθητε, καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ [19] κεφαλὴν ἐθνῶν· ἀκουστὰ ποιήσατε, καὶ αἰνέσατε· εἴπατε, Ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐ-8 τοῦ, τὸ κατάλοιπον τοῦ Ἰσραήλ. Ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ συνάξω αὐτοὺς [20] ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν ἑορτῇ Φασέκ· καὶ [21] τεκνοποιήσει [22] ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε. 9 Ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλήσει [23] ἀνάξω αὐτούς, αὐλίζων ἐπὶ [24] διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ 10 Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἐστίν. Ἀκούσατε [25] λόγους κυρίου ἔθνη, καὶ ἀναγγείλατε εἰς νήσους τὰς [26] μακρόθεν· εἴπατε, Ὁ λικμήσας τὸν Ἰσραὴλ [27] καὶ συνάξει αὐτόν, καὶ φυλάξει αὐτόν, ὡς ὁ βόσκων ποίμνιον αὐτοῦ. 11 Ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, [28] ἐξείλατο 12 αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ. Καὶ ἥξουσι, καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ ἥξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ [29] οἴνου, καὶ καρπῶν, καὶ κτηνῶν, καὶ προβάτων· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον [30] ἔγκαρ-13 πον, καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι. Τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρεσβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς [31] χαρμονήν, καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐ-14 φραινομένους. Μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν Λευΐ, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται· οὕτως εἶπε κύριος. 15 Φωνὴ [32] ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη [33] θρήνους, καὶ κλαυθμοῦ, καὶ ὀδυρμοῦ· Ῥαχὴλ [34] ἀποκλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ 16 εἰσίν. Οὕτως εἶπε κύριος, Διαλειπέτω ἡ φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ [35] δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς [36] σοῖς ἔργοις, [37] καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχ-17 θρῶν, [38] Μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. 18 [39] Ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρομένου, Ἐπαίδευσάς με, καὶ ἐπαιδεύθην· ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην. ἐπίστρεψόν με, καὶ ἐπι-19 στρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. Ὅτι ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναί με, ἐστέναξα ἐφ' [40] ἡμέρας αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι, ὅτι ἔλαβον ὀνειδι-

35 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 36 *C.* ἐπιστρέψουσι. 37 *Ald.* αὐτός. 38 *Alex.* & *C.* ἐπιστρέψαι. 39 *C.* λέγει κύριος, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς κύριον. 40 *Alex.* ποιήσῃ. 41 *C.* ἀπ'. 42 *Alex.* & *C.* ἐσχάτου.

Cap. 38. † in *Comp.* 31. 1 *Comp.* καιρῷ. 2 *Ms. Alex.* καὶ ἔσομαι. 3 *Alex.* καὶ ἔσονται. 4 *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρ. οἰκτιρμὸν ἐξέδωκε τὸ θερμόν· Σύμ. εὑρίσκω χάριν ἐν τῇ ἐρήμῳ, λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας, πορευόμενον ἀναπαῦσαι τὸν Ἰσραήλ. 5 *Alex.* μαχαίρῃ. 6 *Alex.* ὠφθήσεται. *Ald. C.* ὀφθήσεται. 7 *C.* ἀγάπην. 8 *Alex.* αἰωνίαν. 9 *Alex.* & *C.* Ἔτι. 10 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 11 al. λήψει τύπανόν. 12 *Alex.* & *C.* Ἔτι. 13 *Alex.* φυτεύσατε. 14 *Alex.* φύσαντες φυτεύσατε. *Ald.* φυτεύσαντες φυτεύσατε ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ *C.* φυτεύσαντες φυτεύσατε. καὶ αἰνέσαντες. 15 ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ *Ald.* desunt. 16 *Alex.* ἐν ὄρεσιν κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 17 οὕτως *C.* deest. 18 *Ald.* Εὐφράνθητε, εὐφράνθητε καί. 19 *Alex.* κεφαλῆς. 20 *Alex.* ἐπ'. 21 *Alex.* τεκνοποιήσῃ. 22 *C.* τέκνα πολλά. 23 *C.* ἄξω. 24 *Alex.* διορυγάς. 25 *C.* λόγον. 26 *Alex.* μακράν. 27 *Alex.* συνάξει. 28 *C.* καὶ ἐξείλετο. 29 *C.* οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ καρπῶν. 30 *Alex.* ἔνκαρπον. 31 *Alex.* εὐφροσύνην. *Ald.* χαρμοσύνην. *C.* χαρμοσύνην, καὶ παρακληθήσομαι αὐτούς. 32 *Alex.* ἐν τῇ ὑψηλῇ ἠκούσθη. 33 *C* θρῆνος, καὶ κλαυθμός, καὶ ὀδυρμός. 34 *Alex. Ald. C.* ἀποκλαιομένη (*Alex.* ἀποκλαιομένης) ἐπὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν (*Ald.* ἤθελησε) παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν sed *Hier.* etiam hab παύσασθαι. 35 *Alex.* & *C.* δακρύων, ὅτι. 36 σοῖς *C.* deest. 37 *C.* λέγει κύριος, καί. 38 *C* Καὶ ἔσται ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέγει κύριος, καὶ ἐπιστρέψονται οἱ υἱοὶ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. 39 *Ald. C.* Ἀκούων. 40 *C.* ἡμέραις.

σμὸν ἐκ

20 σμὸν ἐκ νεότητός μου. Υἱὸς ἀγαπητὸς [41] Ἐφραὶμ, ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ, μνείᾳ μνησθήσομαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτὸν, φησὶ κύριος.

21 Στῆσον [42] σεαυτὴν Σιὼν, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους [43]. ὁδὸν [44] ἣν ἐπορεύθης, ἀποστράφηθι παρθένος Ἰσραὴλ, [45] ἀποστράφηθι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα.

22 Ἕως πότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ [46] ἠτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινὴν, [47] ἐν σωτηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι.

23 [48] Ὅτι οὕτως εἶπε [49] κύριος, Ἔτι ἐροῦσι τὸν λόγον τοῦτον ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν [50] αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ, Εὐλογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ.

24 Καὶ [51] ἐνοικοῦντες ἐν [52] ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν [53] πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα

25 γεωργῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ. Ὅτι ἐμέθυσα [54] πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶ-

26 σαν ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. Διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην, καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος μου

27 ἡδύς μοι [55] ἐγενήθη. [56] Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, [57] φησὶ κύριος, καὶ σπερῶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ

28 σπέρμα κτήνους. Καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρηγόρουν ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρηγορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύ-

29 ειν, φησὶ κύριος. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ [58] εἴπωσιν, Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων [59] ἠμωδίασαν.

30 Ἀλλ' ἢ ἕκαστος [60] ἐν τῇ [61] ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἱ-

31 μωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες [62] αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, [63] φησὶ κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην

32 καινήν, Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν [64] διεθέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ [65] ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, [66] καὶ ἐγὼ ἠμέλησα

33 αὐτῶν, φησὶ κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ [67] διαθήκη μου, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος, διδοὺς [68] δώσω νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ [69] ἐπὶ καρδίας αὐτῶν [70] γράψω αὐτοὺς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, καὶ αὐτοὶ ἔ-

34 σονταί μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν [71] ἕκαστος τὸν [72] πολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν [73] ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ [74] αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν, [75] ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ

37 ἔτι. Ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, [76] φησὶ κύριος, καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ [77] οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσραὴλ, φησὶ κύριος, περὶ

35 πάντων ὧν [78] ἐποίησαν. Οὕτως εἶπε κύριος, ὁ δοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ [79] ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτὸς, καὶ κραυγὴν [80] ἐν θαλάσσῃ, καὶ [81] ἐβόμβησε τὰ κύματα αὐτῆς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα

36 αὐτῷ· [82] Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι [83] οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ [84] παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσω-

38 πόν μου πάσας τὰς [85] ἡμέρας. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ [86] οἰκοδομηθήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ [87] πύργου Ἀνα-

39 μεὴλ, ἕως [88] πύλης τῆς γωνίας· Καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι [89] αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρὴβ, καὶ περικυκλωθή-

---

41 *C.* ἐμοὶ Ἐφραὶμ, παιδίον ἐντρυφῶν. 42 *C.* σεαυτῇ ἐπισκόπους, ποίησον. *Aq.* & *S.* σκοπιάς. mox pro τιμωρίαν, *S.* vert. μεταλλαγάς. 43 *Alex.* *Ald.* *C.* σου· ὁδόν. 44 *Alex.* ἣν ἐπορεύθης. *Ald.* ἣν πεπόρευσαι. *C.* ἐν ᾗ πεπόρευσαι. 45 *Alex.* ἀποστράφητι παρθένος θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ, ἀποστράφητι. mox pro ἀποστρέψεις, *al.* ἀποστραφήσῃ. *S.* καταβυθίσῃ εἰς βυθόν. 46 *C.* ἀπεγνωσμένη, ex *Sym.* mox. al. ἔκτισε σε κύριος σωτηρία εἰς κατ. *Th.* ἔκτισε κύριος σωτηρίαν καινὴν, γυνὴ περιελεύσεται ἄνθρωπον. *Aq.* & *S.* γυναῖκες περιελεύσονται ἄνδρας. 47 *Alex.* ἐν ᾗ σωτηρίᾳ. *C.* ἐν σωτηρίᾳ σου. 48 *Alex* & *C.* Οὕτως εἶπεν. 49 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἔτι. 50 *Ald.* *C.* ἀποικίαν. 51 *Alex.* οἱ ἐνοικοῦντες ἐν πόλεσιν. 52 *C.* γῇ Ἰουδαίᾳ. 53 *Alex.* * πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ. *C.* πάσῃ πόλει αὐτοῦ. 54 πᾶσαν *C.* deest. 55 *Alex.* ἐγένετο. 56 Διὰ τοῦτο *C.* deest. 57 *C.* λέγει. 58 *C.* εἴπωσιν ἔτι, Οἱ. 59 *Alex.* ἐμωδίασαν. 60 ἐν *C.* deest. 61 *Alex.* ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. 62 αὐτοῦ *C.* deest. 63 *Alex.* & *C.* λέγει. 64 *C.* ἐποίησα. 65 *C.* ἐν ᾗ ἐπελαβόμην τῆς. 66 *Alex.* κἀγὼ ἠμέλησα. 67 *Alex.* διαθήκη, ἣν. 68 *Alex.* & *C.* νόμους. 69 *Alex.* ἐπιγράψω αὐτοὺς ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ ὄψομαι αὐτοὺς, καὶ ἔσομαι. 70 *C.* ἐπιγράψω. 71 *C.* ἔτι ἕκαστος. 72 *Alex.* ἀδελφόν. 73 *Alex.* πλησίον. 74 *Alex.* & *C.* ἕως μεγάλου. 75 *C.* λέγει κύριος, ὅτι. 76 *C.* λέγει. 77 *Orig.* τὸ οὐκ, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ παρὰ τοῖς ό. 78 *Alex.* ἐποίησάν μοι. 79 *Alex.* τὰ ἄστρα. *C.* ἄστρα. 80 *Alex.* ἐν τῇ. 81 *C.* ἐβόμβησαν. 82 *C.* Τάδε λέγει κύριος, Ἐάν. 83 *C.* αὐτοῦ. 84 *Alex.* παύσονται. 85 *Alex.* ἡμέρας, φησὶν κύριος. 86 *Alex.* οἰκοδομήσεται. 87 *Ald.* πύργων. 88 *Alex.* τῆς πύλης. mox pro ἡ διαμέτρησις, *S.* τὸ χοινίον. 89 *Ald.* αὐτοῦ. *C.* αὐτῆς.

σεται

40 σεται [90] κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, Καὶ [91] πάντες [92] ἀσαρημὼθ ἕως [93] νάχαλ [94] Κέδρων, ἕως γωνίας [95] πύλης ἵππων ἀνατολῆς, ἁγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκέτι [96] οὐ μὴ ἐκλίπῃ, καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Κεφ. λθ'. 39.

1 Ὁ Λόγος ὁ [1] γενόμενος [2] παρὰ κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ [3] δεκάτῳ [4] βασιλεῖ Σεδεκίᾳ, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκατος τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ [5] βασιλεῖ Βαβυ-
2 λῶνος. Καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν [6] ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο [7] ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς,
3 ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ [8] βασιλέως, Ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας, λέγων, Διατί σὺ προφητεύεις; λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ [9] ἐγὼ δίδωμι τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶ βασιλέως Βαβυλῶ-
4 νος, καὶ λήψεται αὐτήν, Καὶ Σεδεκίας οὐ μὴ [10] σωθῇ ἐκ χειρὸς [11] τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει [12] παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς
5 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται· Καὶ [13] εἰσελεύσεται [14] Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐκεῖ
6 [15] καθιεῖται. ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ [16] ΕΓΕΝΗΘΗ ΠΡΟΣ ἹΕΡΕΜΙΑΝ,
7 ΛΕΓΩΝ, Ἰδοὺ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλὼμ ἀδελφοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σέ, λέγων [17], Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Ἀναθὼθ, ὅτι σοὶ [18] κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν.
8 Καὶ ἦλθε πρὸς μὲ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλὼμ, ἀδελφοῦ πατρός μου, [19] εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς, καὶ εἶπε [20], Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν [21] ἐν γῇ Βενιαμὶν τὸν ἐν Ἀναθὼθ, ὅτι σοὶ [22] κρίμα [23] κτήσασθαι αὐτὸν, καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων,
9 ὅτι λόγος κυρίου ἐστί, Καὶ ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός [24] μου, καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου,
10 Καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον, καὶ [25] ἐσφραγισάμην, καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα τὸ
11 ἀργύριον ἐν ζυγῷ. Καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ [26] ἐσφραγισμένον,
12 Καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου [27] υἱῷ Μαασαίου, καὶ ὀφθαλμοὺς Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν [28] ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως, καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν Ἰουδαίων [29] τῶν
13 ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. Καὶ συνέταξα τῷ Βαροὺχ κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, λέγων,
14 Οὕτως εἶπε κύριος [30] παντοκράτωρ, Λάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο, καὶ τὸ βιβλίον τὸ [31] ἀνεγνωσμένον, καὶ θήσεις [32] αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας [33] πλεί-
15 ους. Ὅτι οὕτως εἶπε [34] κύριος, Ἔτι [35] κτηθήσονται [36] ἀγροὶ, καὶ οἰκίαι, καὶ ἀμπε-
16 λῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Καὶ [37] προσηυξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως [38] πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, λέ-
17 γων, Ὁ ὢν [39] κύριε, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν [40] τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ τῷ βραχίονι σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ,
18 οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐθὲν, Ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας, καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων εἰς [41] κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ θεὸς ὁ [42] μέγας, ὁ ἰσχυρὸς,

---

90 *Alex.* * κύκλῳ, Καί. 91 *C.* πᾶσαν φάραγγα φαγαρὶμ καὶ σποδοῦ, καὶ πᾶσαν ἀσαρημώθ. 92 *Aq.* τὰ περάστεια. 93 *Alex.* χειμάρρου Νάχαλ. *Ald. C.* χειμάρρου. 94 *Ald.* Ἀχελκεδρών. 95 *C.* ἵππων πύλης ἀνατολῆς. 96 *C.* ἐκλίπῃ.

Cap. 39. † in *Comp.* 32. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *C.* πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου ἐν. 3 *Alex.* ΤΩ ΔΕΚΑΤΩ ΤΩ ΒΑΣΙΛΕΙ ΣΕΔΕΚΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙ ἸΟΥΔΑ, ΟΥΤΟΣ Ο ΕΝΙΑΥΤΟΣ. 4 *C.* Σεδεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ἔτος. 5 *Alex.* ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ. 6 *Alex.* ἘΝ. *C.* ἐν. 7 *Alex.* ἘΝ ΤΗ. 8 *Alex.* ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ. *C.* τοῦ βασιλέως Ἰούδα. 9 *Alex.* δίδωμι. 10 *Ald.* ῥυσθῇ. 11 *Alex.* βασιλέως Χαλδαίων. 12 *Alex.* παραδοθήσονται. 13 *C.* εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται Σεδεκίας, καί. 14 *Alex.* εἰς Βαβυλῶνα Σεδεκίας, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖται. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός. 15 *Ald.* ἀποθανεῖται. *C.* καθιεῖται ἕως οὗ σκέψωμαι αὐτὸν, λέγει κύριος· ἐὰν δὲ πολεμήσητε κατὰ τῶν Χαλδαίων, οὐκ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας. 16 *C.* ἐγένετο & ponit ante λόγος. 17 *Alex.* σοι. 18 *Alex.* & *C.* κρίμα. *Ald.* κρίμα τῆς ἀγχιστείας. 19 *C.* κατὰ τὸν λόγον κυρίου εἰς. 20 *Alex.* & *C.* μοι. 21 ἐν γῇ Βενιαμὶν *C.* ponit post Ἀναθώθ. 22 *C.* κρίσις. 23 *Alex.* παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν, καὶ σύ. 24 *C.* μου τὸν ἐν Ἀναθὼθ, καί. 25 *Alex.* διεσφραγισάμην. 26 *Alex.* ἐσφραγισμένον καὶ τὸ ἀνεγνωσμένον, Καὶ ἔδωκα. *Ald. C.* ἀνεγνωσμένον καὶ ἐσφραγισμένον, Καὶ ἔδωκα. 27 *Alex.* υἱοῦ Μαασαίου. 28 *Alex.* ἑστηκότων καὶ γραφόντων. *C.* ἑστηκότων μαρτύρων, καὶ γραφόντων. 29 *Alex. Ald. C.* πάντων (*Ald. C.* deest.) τῶν καθημένων ἐν τῇ. 30 *Ald. C.* παντοκράτωρ, ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 31 *C.* ἐσφραγισμένον καὶ ἀνεγνωσμένον. 32 *Alex.* εἰς ἄγγιον. *C.* εἰς ἀγγεῖον. 33 *C.* πλείονας. 34 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 35 *Alex.* κτηθήσονται. 36 ἀγροὶ *C.* ponit post οἰκίαι. 37 *Alex.* προσηυξάμην. 38 *C.* Βαροὺχ υἱῷ. 39 *Alex.* κύριε κύριε. *C.* κύριε θεός. 40 *Alex.* ἐν τῇ. 41 *C.* κόλπον. 42 *Alex. Ald. C.* μέγας καὶ ἰσχυρός.

43 Κύριος

19 [43] Κύριος μεγάλης βουλῆς, καὶ [44] δυνατὸς τοῖς ἔργοις, [45] ὁ Θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ, καὶ μεγαλώνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοί σου [46] εἰς [47] τὰς [48] ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, δοῦναι ἑκάστῳ

20 κατὰ τὴν ὁδὸν [49] αὐτοῦ· [50] Ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι· καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα, ὡς [51] ἡμέρα αὕτη,

21 Καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημείοις [52] καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις,

22 Καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα

23 καὶ μέλι. Καὶ [53] εἰσήλθοσαν καὶ [54] ἔλαβον αὐτὴν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν, καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς [55] πάντα τὰ κακὰ

24 ταῦτα. [56] Ἰδοὺ ὄχλος ἥκει εἰς τὴν [57] πόλιν συλλαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας, καὶ [58] τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας,

25 οὕτως ἐγένετο. [59] Καὶ σὺ λέγεις πρὸς μὲ, [60] Κτῆσαι σεαυτῷ [61] τὸν ἀγρὸν [62] ἀργυρίου· καὶ [63] ἔγραψα βιβλίον, καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖ-

26 ρας Χαλδαίων. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου

27 πρὸς μὲ, λέγων, Ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς πάσης σαρκὸς, μὴ ἀπ᾽ ἐμοῦ κρυβήσεταί [64] τι;

28 Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος [65] ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς [66] χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήψεται αὐτὴν,

29 Καὶ † ἥξουσιν οἱ Χαλδαῖοι πολεμοῦντες [67] ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ [68] καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ, καὶ [69] κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς [70] ἐθυμιῶσαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν τῇ Βάαλ, καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑ-

30 τέροις, πρὸς τὸ παραπικρᾶναι με· Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα † μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν [71] κατ᾽ ὀφθαλμούς μου ἐκ νεό-

31 τητος [72] αὐτῶν. Ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου, καὶ ἐπὶ τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ᾠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι [73] αὐτὴν ἀπὸ προσώπου

32 μου, Διὰ πάσας τὰς πονηρίας [74] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, [75] ὧν ἐποίησαν [76] πικρᾶναι με, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, [77] καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ

33 κατοικοῦντες [78] ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ [79] ἀπέστρεψαν πρὸς μὲ [80] νῶτον, καὶ οὐ [81] πρόσωπον· καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρθρου, [82] καὶ οὐκ [83] ἤ-

34 κουσαν [84] ἔτι λαβεῖν παιδείαν. Καὶ ἔθηκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ, [85] οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐν ἀκαθαρ-

35 σίαις αὐτῶν. Καὶ ᾠκοδόμησαν τοὺς [86] βωμοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, † τοῦ ἀναφέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὸχ [87] βασιλεῖ, ἃ οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη [88] ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα τοῦτο, πρὸς τὸ ἐφα-

36 μαρτεῖν τὸν [89] Ἰούδαν. Καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν [90] πόλιν, ἣν σὺ λέγεις, Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος ἐν [91] μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λι-

37 μῷ, καὶ ἐν [92] ἀποστολῇ. Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐτοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς, οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου, καὶ τῷ θυμῷ μου, [93] καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ· καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον [94] τοῦτον, καὶ [95] καθιῶ αὐτοὺς [96] πε-

---

43 C. Κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. Μέγας βουλῇ. 44 *Alex.* ὁ δυνατός. 45 ὁ Θεὸς usque ad οἱ C. desunt. 46 *Ald.* ἀνεῳγμένοι εἰς. C. ἀνεῴχθησαν ἐπὶ. 47 C. πάσας τάς. 48 *Alex.* ὁδοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀποδοῦναι. 49 C. αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. 50 *Alex.* Ὅσα. 51 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 52 *Alex.* καὶ τέρασιν, καὶ ἐν. 53 C. εἰσῆλθον. 54 *Alex.* ἐλάβοσαν. 55 *Alex.* & C. ἅπαντα. 56 *Alex.* Καὶ ἰδοὺ. 57 *Alex.* & C. πόλιν ταύτην. 58 *Ald.* τοῦ λοιμοῦ. C. λιμοῦ καὶ λοιμοῦ. in *nonnull. ll.* seq. καὶ τοῦ θανάτου. ac supra cap. 14. est, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. 59 C. καὶ ἰδοὺ σὺ βλέπεις, Καί. 60 *Ald* Κατάστησον. 61 *Alex.* ἀγρόν. 62 C. ἀργυρίου· καὶ ἐπιμαρτύρησαι. 63 *Alex.* ἔγραψα εἰς. 64 *Alex.* ἔτι. 65 ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ C. desunt. 66 C. χεῖρας Χαλδαίων, καὶ εἰς χεῖρας. † *Aq.* εἰσελεύσονται. 67 *Alex.* ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην. 68 C. καύσουσιν ἐν πυρί. 69 *Alex.* καύσωσιν. 70 *Alex.* ἐθυμιῶσαν ἐν αὐταῖς ἐπί. † *Sym.* edit. 2. δι᾽ ὅλου. *Aq.* πλὴν ποιοῦντες. 71 *Alex.* ἐκ νεότητος αὐτῶν κατ᾽ ὀφθαλμούς μου. Ὅτι. 72 C. αὐτῶν, υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνουσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, λέγει κύριος. 73 *Alex.* αὐτούς. 74 *Alex.* υἱῶν. 75 *Ald.* C. ὅτι. 76 *Alex.* παραπικρᾶναι με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ οἱ. 77 *Ald.* καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς. 78 ἐν C. deest. 79 *Ald.* ἔστρεψαν. C. ἐπέστρεψαν. 80 C. νῶτα. 81 *Ald.* πρόσωπον αὐτῶν. C. πρόσωπα αὐτῶν. 82 C. καὶ ἐδίδαξα, καὶ οὐκ. 83 *Alex.* ἠθέλησαν ἔτι. 84 C. ἐκλαβεῖν. 85 *Alex.* ᾧ. 86 *Alex.* βωμοὺς αὐτῶν τῇ. † *Aq.* & *S.* τοῦ παράγειν. 87 βασιλεῖ C. deest. 88 *Alex.* ἐπὶ τήν. 89 *Alex.* Ἰούδα. 90 C. πόλιν ταύτην, ἥν. 91 *Alex.* μαχαίρῃ. 92 C. λοιμῷ. 93 *Alex.* καὶ παροξυσμῷ. 94 *Ald.* αὐτῶν. 95 *Alex.* κατοικιῶ. 96 *Ald.* C. πεποιθότως.

38 ποιθότας· Καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, καὶ 39 ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν. Καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἑτέραν καὶ καρδίαν ἑτέραν, [97] φοβηθῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν μετ' αὐτούς. 40 Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην [98] αἰωνίαν, ἣν οὐ μὴ ἀποστρέψω [99] ὄπισθεν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀπο-41 στῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἐπισκέψομαι [100] τοῦ ἀγαθῶσαι αὐτοὺς, καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ † ἐν πίστει, καὶ ἐν πάσῃ [1] καρδίᾳ μου, 42 καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. Ὅτι οὕτως εἶπε κύριος, Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ [2] ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ, ἃ [3] ἐ-43 λάλησα ἐπ' αὐτούς. Καὶ κτηθήσονται ἔτι ἀγροὶ ἐν τῇ γῇ, [4] ἣν σὺ λέγεις, [5] Ἄβατός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρεδόθησαν 44 εἰς χεῖρας Χαλδαίων. Καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ· καὶ γράψεις [6] βιβλίον καὶ σφραγιεῖς, καὶ διαμαρτύρῃ μάρτυρας ἐν γῇ Βενιαμὶν, καὶ [7] κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους, καὶ ἐν πόλεσι [8] τῆς Σεφηλὰ, καὶ ἐν πόλεσι [9] τῆς Ναγὲβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποικίας [10] αὐτῶν.

Κεφ. μ'. 40. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν [1] δεύτερον, καὶ [2] αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν 2 τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, ποιῶν γῆν, καὶ πλάσσων αὐτὴν, τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτὴν, Κύριος ὄνομα αὐτῷ· 3 Κέκραξον πρός με, καὶ ἀποκριθήσομαί σοι, καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ, ἃ οὐκ 4 ἔγνως αὐτά. Ὅτι οὕτως εἶπε [3] κύριος περὶ [4] οἴκων τῆς πόλεως ταύτης, καὶ περὶ [5] οἴκων βασιλέως Ἰούδα τῶν [6] καθῃρημένων εἰς [7] χά-5 ρακας καὶ προμαχῶνας, Τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ πληρῶσαι αὐτὴν [8] τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων, οὓς [9] ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἐν θυμῷ μου· καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου [10] ἀπ' αὐτῶν, περὶ πασῶν τῶν πο-6 νηριῶν αὐτῶν. Ἰδοὺ ἐγὼ [11] ἀνάγω αὐτῇ συνούλωσιν καὶ ἴαμα, [12] καὶ φανερώσω αὐτοῖς, καὶ ἰατρεύσω [13] αὐτὴν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ 7 πίστιν. Καὶ [14] ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, καὶ [15] ἀποικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς [16] καθὼς καὶ τὸ πρότερον. 8 Καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν, ὧν [17] ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἥμαρτόν [18] μοι, καὶ 9 ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσται [19] εἰς εὐφροσύνην καὶ [20] αἴνεσιν, καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς, οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ [21] ποιήσω, [22] καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ [23] ποιήσω αὐτοῖς. 10 Οὕτως εἶπε κύριος, Ἔτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ᾧ ὑμεῖς λέγετε, Ἔρημός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ, τῶν ἠρημωμένων, [24] παρὰ τὸ μὴ εἶναι 11 ἄνθρωπον καὶ [25] κτήνη· Φωνὴ εὐφροσύνης, καὶ φωνὴ [26] χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου, καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ [27] λεγόντων, Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. καὶ εἰσοίσουσι [28] δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι [29] ἀποστρέψω [30] πᾶσαν τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης [31] κατὰ τὸ πρό-12 τερον, εἶπε κύριος. Οὕτως [32] εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων, Ἔτι ἔσται [33] ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ, παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ [34] κτῆνος, [35] ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποιμένων κοιταζόντων [36] πρόβατα,

---

97 *Ald.* φοβεῖσθαι. 98 *Alex.* αἰώνιον. 99 *Ald.* ἀπὸ ὄπισθεν. 100 *C.* αὐτούς. † *Aq.* ἐν ἀληθείᾳ. 1 *Alex.* καρδίᾳ, καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ μου. 2 *Alex.* ἐπάγω. 3 *C.* ἐγὼ ἐλάλησα. 4 *Alex.* ἦν. 5 *C.* Ἄβατός ἐστιν. 6 *Ald.* ἐν βιβλίῳ. *C.* εἰς βιβλίον. 7 *Alex.* κυκλόθεν Ἱερουσαλήμ. 8 *Aq.* & *S.* τῶν πεδινῶν. 9 al. κατὰ νότον. 10 *C.* αὐτῶν, λέγει κύριος.

Cap. 40. † in *Comp.* 33. 1 *Alex.* & *Comp.* ἘΚ ΔΕΥΤΕΡΟΥ. 2 *Alex.* ΑΥΤΟΣ ἘΤΙ ἮΝ. 3 *Alex.* *Ald.* *C.* κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. 4 *C.* οἰκιῶν. 5 *Alex.* & *C.* οἰκίας. 6 *Alex.* καθημένων. 7 *Ald.* *C.* χάρακα. 8 *Alex.* νεκρῶν. 9 *Alex.* * ἐπάταξεν ὀργή. 10 *C.* ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης, περί. 11 *Alex.* ἐπάγω ἐπ' αὐτοὺς συνούλωσιν. 12 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ ἰατρεύσω αὐτοὺς, καὶ φανερώσω (*Alex.* * φανερῶ) αὐτοῖς εἰσακούειν, καὶ ἰατρεύσω. 13 *Alex.* & *C.* αὐτὴν, (*Alex.* αὐτοὺς,) καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην. 14 *C.* ἀποστρέψω. 15 *Alex.* τὴν ἀποικίαν Ἰσραήλ. *C.* ἀποικίαν Ἱερουσαλήμ. 16 *Alex.* *C.* ὡς τὸ πρότερον. 17 *Alex.* *Ald.* *C.* ἥμαρτόν. 18 *Alex.* μου. 19 *C.* μοι εἰς ὄνομα, εἰς. 20 *Alex.* εἰς αἴνεσιν. 21 *Alex.* & *C.* ποιῶ. 22 *Alex.* καὶ φοβηθήσονται περὶ πάντων. 23 *Alex.* & *C.* ποιῶ. 24 *Alex.* καὶ παρά. 25 *C.* κτῆνος. 26 *Alex.* χαρμονῆς. 27 *Alex.* λέγοντος. 28 *Alex.* δῶρα αἰνέσεως εἰς. 29 *Ald.* ἀποστρέψω. 30 *Alex.* τὴν ἀποικίαν πάσης τῆς γῆς. 31 *Alex.* καθὰ πρότερον. 32 *C.* λέγει. 33 *Alex.* ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἠρημωμένῳ τούτῳ, παρά. 34 *Alex.* *Ald.* *C.* κτήνη. 35 *Alex.* καὶ ἐν. 36 *Alex.* προβάτων. *C.* ποίμνια.

Ἐν πό-

13 Ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς, καὶ ἐν πόλεσι τῆς [37] σεφηλὰ, καὶ ἐν πόλεσι τῆς [38] ναγὲβ, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν, καὶ ἐν τοῖς κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα. ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρας ἀριθμοῦντος, εἶπε κύριος. [39]

Κεφ. μα'. 41. †

1 Ὁ Λόγος ὁ [1] γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου· (καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, καὶ [2] πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα·) [3] λέ-**2**γων, Οὕτως εἶπε [4] κύριος, Βάδισον πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Οὕτως εἶπε κύριος, Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτὴν, καὶ καύσει αὐτὴν **3** ἐν πυρὶ, Καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς [5] αὐτοῦ, καὶ συλλήψει [6] συλληφθήσῃ, καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, [7] καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. **4** Ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σεδεκία βασιλεῦ Ἰούδα· [d] Οὕτως λέγει [8] κύριος, **5** Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ· καὶ ὡς [9] ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, [10] κλαύσονται καὶ σὲ, [11] Οὐαὶ κύριε, καὶ ἕως ᾅδου [12] κόψονταί σε, ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶ-**6**πε κύριος. Καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας [13] πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-**7**γους τούτους ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἡ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα [14], καὶ ἐπὶ Λαχὶς, καὶ ἐπὶ Ἄζηκα, ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πό-**8**λεσιν Ἰούδα πόλεις ὀχυραί. Ὁ λόγος ὁ [15] γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν βασιλέα Σεδεκίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν [16], τοῦ καλέσαι [17] ἄφεσιν, **9** Τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄν-**10**δρα ἐξ [18] Ἰούδα. Καὶ [19] ἐπεστράφησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [20] οἱ εἰσελθόντες [21] ἐν τῇ διαθήκῃ, τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, [22] καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην **11** αὐτοῦ, [23] καὶ [24] ἔωσαν Αὐτοὺς εἰς παῖδας **12** καὶ παιδίσκας. Καὶ [25] ἐγενήθη λόγος κυ-**13**ρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, [d] Οὕτως εἶπε [26] κύριος, Ἐγὼ διεθέμην διαθήκην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξειλάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, λέ-**14**γων, [d] Ὅταν πληρωθῇ ἓξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθήσεταί σοι, καὶ [27] ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, καὶ [28] ἐξαπο-

---

37 *Alex.* Ναγὲβ, καὶ ἐν γῇ. pro σεφηλὰ *Aq.* vert. πεδινῆς. 38 *C.* ναχὲθ 39 in *Compl.* & apud *Theodor.* hæc seqq. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τὸ ῥῆμα τὸ ἀγαθὸν, ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ βλαστῆσαι ποιήσω τῷ Δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης, (apud *Theodor.* vero pro his est, ἀνατελῶ κέρας τῷ Δαυὶδ) καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς, καὶ συνήσεται, καὶ ποιήσει κρίμα, καὶ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται Ἰούδας, καὶ Ἱερουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθότως. καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ ὄνομα, ὃ καλέσουσιν αὐτῷ, κύριος δίκαιος ἡμῶν, (*Theodor.* ὃ κληθήσεται, κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν,) ὅτι οὕτω λέγει κύριος, οὐκ ἐκλείψει τῷ Δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραήλ. καὶ ἐκ τῶν ἱερέων, καὶ Λευιτῶν οὐκ ἐκλείψει (*Theodor.* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται) ἀνὴρ ἐνώπιόν μου, προσφέρων ὁλοκαύτωμα, καὶ θυμιῶν δῶρον, καὶ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγον, Οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν ἠθετημένην ποιήσητε τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς νυκτὸς, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν, καὶ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, καὶ ἡ διαθήκη μου ἠθετημένη ἔσται μετὰ τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸς βασιλεύων ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἱερέων τῶν λειτουργῶν μου ὥσπερ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, καὶ τοὺς Λευίτας τοὺς λειτουργούς μου καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγον, οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε, λέγων, δύο συγγενείας, ἃς ἐξελέξατο ὁ κύριος, ἐξῶσεν αὐτάς· καὶ τὸν λαόν μου παρώξυναν, ἵνα μὴ ᾖ ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν· οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν μὴ εἶεν ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ νυκτὶ, καὶ νόμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς μὴ ἐθέμην, οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ Ἰακὼβ καὶ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἐξωστα ἂν, ὥστε μὴ λαβεῖν με ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντας ἐν τῷ σπέρματι τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ τοῦ Ἰσαὰκ, καὶ τοῦ Ἰακώβ. ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν, καὶ ἐλεήσω αὐτούς.

Cap. 41. † in *Comp.* 34. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑ'ΜΕΝΟΣ. 2 *Comp. ed.* πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν. 3 λέγων *C.* deest. 4 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 5 *Alex.* αὐτῶν. 6 *Alex.* συλλημφθήσῃ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου. 7 *Alex. Ald. C.* καὶ τὸ (*Alex.* deest) στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, καὶ εἰς (*Ald. C.* deest.) 8 *C.* κύριος πρὸς σὲ, Οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομφαίᾳ, Ἐν. 9 *C.* ἔκαυσαν. 10 *C.* καύσονται. 11 *Alex.* & *C.* Ὦ κύριε. quod in margine *l. Vaticani* positum est. in *Hebr.* est ὦ ᾄδων. unde natum videtur quod sequitur, ἕως ᾅδου, quod ceteroqui in *Hebr.* non est. 12 *Alex.* κλαύσονταί σε, ὅτι λόγον ἐλάλησα. 13 *Alex.* πρὸς βασιλέα. 14 *Alex.* τὰς καταλελιμμένας, ἐπὶ Λαχείς. *C.* τὰς καταλελειμμένας ἐπὶ Λαχίς. 15 *Alex.* ΓΕΝΑ'ΜΕΝΟΣ. 16 *Alex.* & *C.* ΤΟ'Ν 'ΕΝ 'ΙΕΡΟΥΣΑΛΗ'Μ, ΤΟΥ͂. 17 *C.* δὴ ἄφεσιν. 18 *Alex. Ald. C.* 'ΙΣΡΑΗ'Λ. 19 *C.* ἐπήκουσαν. 20 *Alex.* 'ΟΙ 'ΕΛΘΟ'ΝΤΕΣ 'ΕΙΣ ΔΙΑΘΗ'ΚΗΝ 21 *C.* εἰς τὴν διαθήκην. 22 *Alex.* * ΚΑΙ' 'ΕΩ'ΣΑΝ 'ΑΥΤΟΥ'Σ 'ΕΙΣ. 23 *C.* ἐλευθέρους τοῦ μὴ δουλεύειν ἔτι ἐν αὐτοῖς, καὶ ἤκουσαν, καὶ ἀφῆκαν, καὶ ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνήγαγον τοὺς δούλους, καὶ τὰς παιδίσκας, οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους, καὶ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους, καὶ παιδίσκας. 24 *Ald.* εἴασαν. 25 *Alex.* ἐγένετο. 26 *Alex. Ald.* & *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 27 *C.* ἐργάσεται. 28 *Alex.* & *C.* ἀποστελεῖς.

σελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ
15 οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. Καὶ [29] ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς [30] πρὸ ὀφθαλμῶν μου, τοῦ καλέσαι ἄφεσιν [31] ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ· καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου, ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄ-
16 νομά μου ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἐπεστρέψατε, καὶ ἐβεβηλώσατε [32] τὸ ὄνομά μου, τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν, [33] τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας.
17 Διατοῦτο [34] οὕτως εἶπε κύριος, Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου, [35] τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστον πρὸς τὸν [36] πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν εἰς μάχαιραν, καὶ εἰς τὸν θάνατον, καὶ εἰς τὸν λιμὸν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς
18 βασιλείαις τῆς γῆς· Καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν [37] διαθήκην μου, τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην μου, ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον [38] ὃν ἐποίη-
19 σαν [39] ἐργάζεσθαι αὐτῷ, [40] Τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ
20 τὸν λαὸν, Καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν [41] βρῶσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς
21 γῆς. Καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα [42] τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν [43] αὐτῶν, καὶ [44] δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος [45] τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐ-
22 τῶν. Ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος, [46] καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν [47] γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν, καὶ λήψονται [48] αὐτὴν, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, [49] καὶ δώσω [50] αὐτὰς ἐρήμους ἀπὸ [51] τῶν κατοικούντων.

Κεφ. μβ'. 42. †

1 Ο ΛΟΓΟΣ Ο [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ παρὰ κυρίου ἐν ἡμέραις Ἰωακεὶμ
2 [2] βασιλέως Ἰούδα, λέγων, [3] Βάδισον εἰς οἶκον [4] Ἀρχαβεὶν, καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου, εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποιεῖς αὐτοὺς
3 οἶνον. Καὶ [5] ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν [6] Ἱερεμὶν [7] υἱοῦ Χαβασὶν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν [8] Ἀρ-
4 χαβεὶν, Καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ [9] παστοφόριον υἱῶν [10] Ἰωνὰν, [11] υἱοῦ Ἀνανίου, υἱοῦ Γοδολίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς [12] τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου [13] Μαασαίου υἱοῦ Σελὼμ, τοῦ φυλάσσοντος τὴν [14] αὐλήν.
5 Καὶ [15] ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου, καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα, Πίετε οἶνον.
6 Καὶ [16] εἶπον, Οὐ μὴ πίωμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν, [17] λέγων, Οὐ μὴ πίητε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ
7 υἱοὶ ὑμῶν, ἕως αἰῶνος, Καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπείρητε, καὶ ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς [18] οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέρας [19] ὑμῶν, ὅπως ἂν [20] ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς.
8 Καὶ [21] ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ [22] τοῦ πατρὸς ἡμῶν, [23] πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς [24] ἡμέρας ἡμῶν [25], ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες
9 ἡμῶν, [26] Καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπελὼν, καὶ ἀγρὸς,
10 καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν. Καὶ [27] ᾠκήσαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν [28], καὶ ἐποιή-

---

29 *Alex.* ἔστρεψαν. 30 *Alex.* ἐν ὀφθαλμοῖς. 31 *Alex.* ἕκαστος τῷ πλησίον. 32 *Alex.* τὴν διαθήκην μου. 33 *C.* καὶ ὑπετάξατε αὐτοὺς τοῦ εἶναι. 34 οὕτως *Ald.* deest. 35 *Alex.* καλέσαι * ἕκαστος ἄφεσιν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον πρὸς τὸν πλησίον. 36 *Ald.* *C.* ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον πρὸς τὸν πλησίον. 37 *Alex.* διαθήκην μου, ἣν ἐποίησαν. 38 *C.* ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, καὶ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν αὐτοῦ. 39 *Ald.* κατὰ πρόσωπόν μου ἐργάζεσθαι. 40 *C.* Ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ ἄρχοντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ δυνάσται, καὶ ἱερεῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, Καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἔσται. 41 *Alex.* & *C.* βρώματα. 42 *Alex.* Ἰούδα. 43 *C.* αὐτῶν καὶ εἰς χεῖρα ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν. 44 *C.* εἰς χεῖρας δυνάμεως. 45 *Alex.* οἱ ἀποτρέχοντες ἀπ' αὐτῶν. 46 καὶ *C.* deest. 47 *C.* πόλιν. 48 *Alex.* αὐτούς. 49 *Alex.* & *C.* δώσω. 50 *Alex.* & *C.* αὐτὰς εἰς ἄβατον ἀπό. 51 *Alex.* κατοικούντων.

Cap. 42. † in *Comp.* 35. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ. 2 *Alex.* & *C.* ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΩΣ. 3 *Alex.* Πορεύθητι εἰς οἶκον Ἀλχαβεὶν, καὶ κάλεσον αὐτοὺς, καὶ ἐξάξεις. 4 *C.* Ῥηχαβεὶν, καὶ κάλεσον αὐτοὺς, καὶ ἄξεις. 5 *Alex.* & *C.* ἤγαγεν. 6 *Alex.* Ἱερεμίου. 7 *C.* υἱόν. 8 *Alex.* Χαραβεὶν. *C.* Ῥηχαβεὶν. *Ald.* Ῥαχαβίν. 9 *Alex.* παστοφόριον Ἀνανίου, υἱοῦ. 10 *Ald. C.* Ἀνανίου. 11 υἱοῦ Ἀνανίου *C.* desunt. 12 *Alex.* οἰκούντων ἀρχόντων. 13 *Alex.* Μασαίου. 14 *Ald. C.* ὁδόν. 15 *Alex.* & *C.* ἔστησα. 16 *Alex.* εἶπαν, Οὐ πίομεν. 17 *Alex.* εἴπας. 18 *Alex.* κατοικήσετε. *Ald. C.* κατοικήσετε. 19 *Alex.* τῆς ζωῆς ὑμῶν. 20 *Alex.* ζῆτε. 21 *Alex.* & *C.* εἰσηκούσαμεν. 22 *C.* υἱοῦ Ῥηχὰβ τοῦ. 23 *C.* ἐν πᾶσιν οἷς ἐνετείλατο ἡμῖν πρός. 24 *Alex. Ald. C.* ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. 25 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν. 26 *Alex.* Πρὸς τὸ μή. 27 *Alex.* οἰκήσαμεν. 28 *Alex.* κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο.

σαμεν

σαμεν κατὰ πάντα [29] ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωνα-
11 δὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. Καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀν-
έβη Ναβουχοδονόσορ [30] ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἴ-
παμεν [31] εἰσελθεῖν, καὶ εἰσήλθομεν εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ἀπὸ [32] προσώπου τῆς [33] δυνάμεως τῶν Χαλ-
δαίων, καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσ-
12 συρίων, καὶ [34] ᾠκήσαμεν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένε-
το λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
13 Οὕτως λέγει [35] κύριος, Πορεύου, καὶ εἰπὸν ἀν-
θρώπῳ Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν [36] Ἱερουσα-
λὴμ, Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν [37] τοῦ ἀκούειν τοὺς
14 λόγους [38] μου; Ἔστησαν [39] ῥῆμα υἱοὶ Ἰω-
ναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ, [40] ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέ-
κνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ [41] ἔ-
πιοσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς [42] ὄρθρου,
15 καὶ οὐκ ἠκούσατε. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑ-
μᾶς τοὺς [43] παῖδάς μου τοὺς προφήτας, [44] λέ-
γων, Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ
τῆς πονηρᾶς, καὶ [45] βελτίω ποιήσατε [46] τὰ ἐ-
πιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν
[47] ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ
τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα ὑμῖν, καὶ τοῖς πατράσιν
ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν, καὶ οὐκ
16 [48] εἰσηκούσατε. Καὶ ἔστησαν [49] υἱοὶ Ἰωνα-
δὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν,
17 [50] ὁ δὲ [51] λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. Δια-
τοῦτο οὕτως [52] εἶπε [53] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω
ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ
πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐλάλησα ἐπ' [54] αὐτούς.
18 Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος, Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ
Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐ-
τῶν ποιεῖν [55] καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πα-
19 τὴρ αὐτῶν, [56] Οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἀνὴρ τῶν
υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ παρεστηκὼς κατὰ πρόσ-
ωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας [57] τῆς γῆς.

Κεφ. μγʹ. 43. †

1 [1] ΕΝ ΤΩ ΕΝΙΑΥΤΩ ΤΩ ΤΕΤΑΡΤΩ ΙΩΑΚΕΙΜ υἱοῦ [2] Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἐ-
γενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Λάβε σεαυτῷ [3] χαρτίον βιβλίου, καὶ γράψον
ἐπ' [4] αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς [5] ἐλάλησα
πρὸς σὲ ἐπὶ [6] Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ Ἰούδα, καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαν-
τός μου πρὸς σὲ, ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλέως
3 Ἰούδα, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἴσως
[7] ἀκούσονται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ, [8] ἃ
ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα [9] ἀποστρέ-
ψωσιν [10] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ [11] αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ
ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτί-
4 αις αὐτῶν. Καὶ ἐκάλεσεν Ἱερεμίας τὸν
Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου· καὶ [12] ἔγραψεν ἀπὸ στόμα-
τος Ἱερεμίου πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς
[13] ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, εἰς χαρτίον βιβλίου.
5 Καὶ ἐνετείλατο Ἱερεμίας τῷ Βαροὺχ, λέγων,
Ἐγὼ φυλάσσομαι, [14] οὐ μὴ δύναμαι εἰσελθεῖν
6 εἰς οἶκον κυρίου· [15] Καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ
[16] χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυ-
ρίου, ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ [17] ἐν ὠσὶ παντὸς
[18] Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν, ἀνα-
7 γνώσῃ αὐτοῖς. Ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐ-
τῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν [19] ἐκ
τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ [20] θυ-
μὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου, ἣν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν
8 τοῦτον. Καὶ ἐποίησε [21] Βαροὺχ κατὰ πάντα
[22] ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἱερεμίας, τοῦ ἀναγνῶναι
ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυ-
9 ρίου. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει [23] τῷ [24] ὀγ-
δόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακεὶμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐννά-

---

29 *Ald. C.* ὅσα. 30 *C.* βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος ἐπί. 31 *Alex. Ald. C.* Ἀναβάντες εἰσελευσόμεθα εἰς. 32 *Ald. C.* προσώπου τῶν Χαλδαίων. 33 *Alex.* δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καί. 34 *Alex.* οἰκήσομεν. *Ald. C.* ᾠκήσαμεν. 35 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Πορεύου. 36 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 37 *Alex.* ἀκούειν. 38 *C.* μου; λέγει κύριος. 39 *Ald.* ῥήματα. 40 al. ἅ. al. ὡς. 41 *Alex.* ἔπιον· κἀγώ. *C.* ἔπιον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν· καὶ ἐγώ. 42 *Alex.* ὄρθρου, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε. *Ald. C.* ὄρθρου, καὶ ἐλάλησα, καὶ οὐκ ἠκούσατε (*Ald.* εἰσηκούσατέ μου.) 43 *Alex. C.* δούλους μου. 44 *C.* ὀρθρίζων τοπρωὶ καὶ ἀποστέλλων, λέγων. 45 *Alex.* βέλτιον. 46 *Alex.* ἐπιτηδεύματα. 47 *Alex.* ἀλλοτρίων. 48 *Alex. & C.* ἠκούσατε. 49 *Alex.* οἱ υἱοί. 50 *C.* ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς, ὁ. 51 *Alex.* λαός μου οὐκ ἤκουσάν μου. 52 *C.* εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδού. 53 *Alex.* κύριος, Ἐπειδὴ ἤκουσαν οἱ υἱοί. 54 *C.* αὐτοὺς, διότι ἐλάλησα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν. Καὶ τῷ οἴκῳ τῶν Ῥαχαβεὶμ εἶπεν Ἱερεμίας, Οὕτως. 55 *Alex. Ald.* ὅσα. 56 *C.* Διατοῦτο οὕτως λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Οὐ μή. 57 τῆς γῆς *C.* desunt.

Cap. 43. † in *Comp.* 36. 1 *Alex. & Comp.* ΚΑΙ ΕΝ. 2 *Alex.* ΙΩΣΙΟΥ. 3 *Alex. C.* χάρτην. 4 *Alex.* αὐτῷ. 5 *Alex.* ἐχρημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ Ἰούδα. 6 *C.* Ἰσραήλ. 7 *Alex. & C.* ἀκούσονται οἶκος. 8 *Alex.* ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς, ἵνα. 9 *Alex. & C.* ἀποστραφῶσιν. *Ald.* ἀποστρέψωσιν ἕκαστος. 10 *Alex.* ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ. 11 *Ald.* τῆς πονηρᾶς αὐτῶν, καί. 12 *Alex. C.* ἔγραψεν Βαροὺχ ἀπό. 13 *Alex. Ald. C.* ἐχρημάτισεν. 14 *Alex.* οὐ δύναμαι. *C.* καὶ οὐ δύναμαι. 15 *C.* Καὶ σὺ εἰσελεύσῃ, καί. 16 *Alex. & C.* χάρτῃ. 17 *C.* εἰς τὰ ὦτα. 18 *Alex.* τοῦ λαοῦ τῶν. 19 *Alex.* ἀπό. 20 *Alex.* θυμὸς κυρίου, καὶ ἡ ὀργὴ, ἣν ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον. 21 *C.* Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου κατά. 22 *Ald.* ὅσα. 23 τῷ *C.* deest. 24 *Alex.* πέμπτῳ Ἰωακεὶμ βασιλεῖ ἐν τῷ. *C.* πέμπτῳ Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα τῷ.

τῳ, ἐξεκκλησίασαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς [25] ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ [26] οἶκος Ἰούδα. 10 Καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ [27] τοὺς λόγους Ἱερεμίου ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφὰν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω ἐν [28] προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς, [29] καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. 11 Καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφὰν [30] ἅπαντας τοὺς λόγους κυρίου, ἐκ τοῦ βιβλίου, 12 Καὶ κατέβη εἰς [31] οἰκίαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλισαμὰ ὁ γραμματεύς, καὶ Δαλαίας υἱὸς [32] Σελεμίου, καὶ [33] Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀχχοβὼρ, καὶ Γαμαρίας υἱὸς Σαφὰν, καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες· 13 Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντος [34] Βαροὺχ [35] εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. 14 Καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, τὸν [36] Ἰουδὶν υἱὸν Ναθανίου, υἱοῦ [37] Σελεμίου, υἱοῦ Χουσὶ, λέγοντες, Τὸ [38] χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λάβε αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου, καὶ ἧκε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ [39] τὸ χαρτίον, καὶ κατέβη πρὸς αὐτούς. 15 Καὶ [40] εἶπον αὐτῷ, Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν. καὶ ἀνέγνω [41] Βαρούχ. 16 Καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ [42] εἶπον, Ἀναγγέλλοντες ἀναγγείλωμεν τῷ βασιλεῖ [43] ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. 17 Καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν, λέγοντες, [44] Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους; 18 Καὶ εἶπε Βαροὺχ, Ἀπὸ [45] στόματος [46] αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἱερεμίας πάντας τοὺς λόγους τούτους, [47] καὶ ἔγραφον [48] ἐν βιβλίῳ. 19 Καὶ [49] εἶπον τῷ Βαροὺχ, [50] Βάδισον, καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἱερεμίας, [51] ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. 20 Καὶ [52] εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλήν, καὶ τὸ [53] χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισαμά. καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους [54] τούτους. 21 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἰουδὶν, λαβεῖν τὸ [55] χαρτίον. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμά· καὶ ἀνέγνω Ἰουδὶν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς τὰ [56] ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων, τῶν ἑστηκότων [57] περὶ τὸν βασιλέα. 22 Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ [58] χειμερινῷ, καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. 23 Καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντος Ἰουδὶν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμνεν [59] αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως, καὶ [60] ἔῤῥιπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, [61] ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. 24 Καὶ οὐκ [62] ἐζήτησαν, καὶ οὐ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ [63] οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λόγους τούτους. 25 Καὶ [64] Ἐλνάθαν καὶ [65] Γοδολίας [66] ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ, πρὸς τὸ [67] κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. 26 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ [68] Ἱερεμεὴλ υἱῷ τοῦ βασιλέως, καὶ τῷ Σαραίᾳ υἱῷ [69] Ἐσρεὴλ, συλλαβεῖν τὸν [70] Βαροὺχ, καὶ τὸν [71] Ἱερεμίαν, καὶ κατεκρύβησαν. 27 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, μετὰ τὸ [72] κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον, πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἔγραψε Βαροὺχ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, λέγων, 28 Πάλιν λάβε [73] σὺ χαρτίον ἕτερον, καὶ γράψον [74] πάντας τοὺς λόγους, τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου, οὓς κατέκαυσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ, 29 Καὶ [75] ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε κύριος, Σὺ κατέ-

---

25 *Alex.* εἰς. 26 *Alex.* ὁ οἶκος. 27 *Alex.* λόγους. 28 *Alex.* προθύροις οἴκου. 29 *Alex.* εἰς τὰ ὦτα. *Ald.* C. ἐν ὠτί. 30 *Alex.* & C. πάντας. 31 *Alex.* *Ald.* C. οἶκον. 32 C. Σεμεΐου. 33 *Alex.* Νάθαν υἱὸς Ἀχοβώρ. C. Νάθαν υἱὸς Χοβώρ. 34 *Alex.* τοῦ Βαρούχ. 35 C. ἐν βιβλίῳ εἰς. 36 *Alex.* Ἰουδεί. 37 *Alex.* Σαλαμίου. 38 *Alex.* βιβλίον ἐν ᾧ ἀναγινώσκεις. 39 *Alex.* υἱὸς Νηρίου τὸ χαρτίον ἐν τῇ (*Alex.* deest) χειρὶ αὐτοῦ, καί. 40 *Alex.* εἶπαν. 41 C. Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. Καί. 42 *Alex.* εἶπαν, Ἀναγγελόντες ἀναγγέλωμεν. C. εἶπαν πρὸς τὸν Βαροὺχ, Ἀναγγέλλοντες ἀναγγείλωμεν. 43 *Alex.* & C. πάντας. 44 *Alex.* *Ald.* C. Πόθεν. 45 *Alex.* στόματος ἀνήγγειλεν. 46 C. Ἱερεμίου ἀνήγγειλέ μοι πάντας. 47 *Alex.* & C. κἀγώ. 48 C. ἐπὶ βιβλίου. 49 *Alex.* & C. εἶπαν οἱ ἄρχοντες πρὸς (C. τῷ) Βαρούχ. 50 *Alex.* Βάδισον καὶ κρύβηθι. C. Βαδίσας κατακρύβηθι. 51 *Alex.* καὶ ἄνθρωπος μὴ γνῷ. 52 *Aq.* ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ. 53 *Alex.* C. βιβλίον. 54 τούτους C. deest. 55 C. βιβλίον. 56 *Alex.* ὦτα τῶν ἀρχόντων. 57 *Alex.* πρός. 58 C. χειμερινῷ ἐν μηνὶ ἐννάτῳ, καί. 59 *Alex.* αὐτά. 60 *Alex.* ἔῤῥιπτεν. 61 *Alex.* ἕως τοῦ. 62 *Alex.* ἐξεζήτησαν. *Ald.* ἐξεζήτησαν. C. ἐξέστησαν. al. ἐζήτησαν τὸν κύριον. 63 *Alex.* ἀκούσαντες. 64 *Alex.* Νάθαν. *Ald.* Ἰωνάθαν. 65 *Alex.* Γοδολίας, καὶ Γαμαρίας. *Ald.* Γοδολίας, καὶ Δαλαίας, καὶ Γαμαρίας. C. Δαλαίας, καὶ Γαμαρίας. 66 C. ἀντεῖπαν. 67 *Alex.* μὴ κατακαῦσαι τὸ βιβλίον. *Ald.* C. μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. C. addit, καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν. 68 *Alex.* Ἱερεμιήλ. 69 *Alex.* * Ἐσζεριήλ. C. Ἐσριὴλ, καὶ Σελελίᾳ υἱῷ Ἀβδεήλ. 70 C. Βαροὺχ τὸν γραμματέα, καί. 71 C. Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, καί. 72 *Alex.* ΚΑΥ͂ΣΑΙ. 73 *Alex.* ΣΕΑΥΤΩ͂ ΧΑΡΤΙ΄ΟΝ. 74 *Alex.* ἍΠΑΝΤΑΣ. 75 C. πρὸς Ἰωακεὶμ τὸν βασιλέα Ἰούδα ἐρεῖς.

καυσας

καύσας τὸ [76] χαρτίον τοῦτο, λέγων, Διατί ἔγραψας ἐπ᾽ αὐτῷ, λέγων, Εἰσπορευόμενος [77] εἰσπορεύσεται [78] βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ [79] ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ [80] ἐκλείψει [81] ἐπ᾽ αὐτῆς [82] ἄνθρωπος καὶ κτῆνη;

30 Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα, Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ [83] θρόνου Δαυὶδ, καὶ [84] τὸ θνησιμαῖον αὐτοῦ ἔσται ἐῤῥιμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν τῷ παγετῷ τῆς νυκτός·

31 Καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, [85] καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ [86] αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ γῆν Ἰούδα, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα [87] πρὸς αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

32 Καὶ ἔλαβε [88] Βαροὺχ χαρτίον [89] ἕτερον, καὶ ἔγραψεν ἐπ᾽ αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, [90] οὓς κατέκαυσεν [91] Ἰωακείμ· καὶ ἔτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες, ὡς οὗτοι.

Κεφ. μδʹ. 44. †

1 ΚΑὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ [1] Ἰωακεὶμ, ὃν ἐβασίλευσε Ναβουχοδονόσορ 2 [2] βασιλεύειν [3] τοῦ Ἰούδα. Καὶ οὐκ [4] ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἱερεμίου. 3 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν [5] Ἰωάχαλ υἱὸν Σελεμίου, καὶ τὸν Σοφονίαν υἱὸν [6] Μαασαίου τὸν ἱερέα πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, Πρόσευξαι [7] δὴ περὶ ἡμῶν πρὸς [8] κύριον. 4 Καὶ Ἱερεμίας [9] ἦλθε, καὶ διῆλθε [10] διὰ μέσου τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν 5 [11] εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. Καὶ δύναμις Φαραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν [12] ἐπὶ 6 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου 7 πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, Οὕτως εἶπε [13] κύριος, Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς σὲ, [14] τοῦ ἐκζητῆσαί με, Ἰδοὺ δύναμις Φαραὼ ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν. ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου,

8 Καὶ ἀναστρέψουσιν [15] αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι, καὶ πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν [16] πόλιν ταύτην, καὶ συλλήψονται αὐτὴν, καὶ [17] καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί. 9 Ὅτι οὕτως εἶπε κύριος, Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, λέγοντες, Ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ᾽ ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι· 10 ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσι. Καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσί τινες ἐκκεκεντημένοι, ἕκαστος [18] ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ [19] οὗτοι ἀναστήσονται, καὶ [20] καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί.

11 Καὶ ἐγένετο [21] ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων [22] ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως Φαραὼ, 12 Ἐξῆλθεν [23] Ἱερεμίας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν Βενιαμὶν, τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

13 Καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ Βενιαμὶν, καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ᾽ ᾧ [24] κατέλυε, [25] Σαρουΐα υἱὸς Σελεμίου, υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερεμίαν, λέγων, Πρὸς τοὺς Χαλδαίους σὺ φεύγεις.

14 Καὶ εἶπε, Ψεῦδος, [26] οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ οὐκ [27] εἰσήκουσεν αὐτοῦ· καὶ συνέλαβε [28] Σαρουΐα τὸν Ἱερεμίαν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν 15 πρὸς τοὺς ἄρχοντας. Καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερεμίαν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς [29] τὴν οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐ- 16 ποίησαν εἰς [30] οἰκίαν φυλακῆς. Καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου, καὶ [31] εἰς τὴν χερὲθ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.

17 Καὶ ἀπέστειλε [32] Σεδεκίας, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν, καὶ [33] ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κρυφαίως [34] εἰπεῖν, Εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ [35] εἶπεν,

---

76 *Alex.* βιβλίον. 77 *Ald. C.* εἰσελεύσεται. 78 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 79 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 80 *Alex. & C.* ἐκτρίψει. 81 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτῆς. 82 *Alex. & C.* ἄνθρωπον. 83 *Alex.* θρόνον. 84 *C.* ἔσται τὸ θνησιμαῖον αὐτοῦ ἐῤῥιμμένον. 85 *C.* τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐπάξω. 86 *Alex. & C.* αὐτούς. 87 *Alex. & C.* ἐπ᾽ αὐτούς. 88 *C.* Ἱερεμίας. 89 *C.* ἕτερον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου τοῦ γραμματέως, καί. 90 *C.* οὗ. 91 *C.* Ἰωακεὶμ βασιλεὺς Ἰούδα πυρί· καί.

Cap. 44. † in *Comp.* 37. 1 *Alex. & C.* Ἰεχονίου, υἱοῦ Ἰωακείμ. 2 *Alex. Ald. C.* βασιλεὺς Βαβυλῶνος βασιλεύειν. 3 *C.* ἐν γῇ Ἰούδα. 4 *C.* ἤκουσεν. 5 *Alex.* Ἰωάχαζ. 6 *Alex.* Μασαίου. 7 δὴ *C.* deest. 8 *C.* κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. Καί. 9 *C.* διῆλθεν καὶ ἦλθεν ἀναμέσον τῆς πόλεως, καὶ οὐ κατήγαγον αὐτὸν εἰς φυλακήν. Καὶ δύναμις. 10 *Alex.* ἀναμέσον. 11 *Alex.* εἰς οἶκον. 12 *Alex. & C.* ἀπό. 13 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 14 *Alex.* ἐκζητῆσαί. 15 *Alex.* οἱ Χαλδαῖοι, οἱ πολεμοῦντες τήν. 16 *Alex. & Ald.* γῆν ταύτην. 17 *C.* κατακαύσουσιν. 18 *Alex.* ἐν τόπῳ. 19 *Alex.* ὅτι αὐτοί. 20 *C.* κατακαύσουσι. 21 *C.* ὡς. 22 *Alex.* ἐπί. 23 *Alex* Ἱερεμίας. 24 *Alex.* κατέλυσεν. 25 *Alex. Ald.* Σαρουΐας. *C.* Ἰαρουΐας. 26 *Alex. Ald. C.* οὐχὶ πρὸς τούς. 27 *Alex. & C.* ἤκουσεν. 28 *Alex.* Σαρουΐας. 29 *C.* τὸν οἶκον φυλακῆς Ἰωνάθαν. 30 *Alex.* οἶκον. *C.* τὸν οἶκον. 31 *C.* εἰς τὸν συγκλεισμόν. 32 *Ald.* Σεδεκίας βασιλεὺς, καί. 33 *Alex.* ἐπηρώτησεν αὐτὸν κρυφαίως, Εἰ ἔστιν λόγος κυρίου. 34 *Ald.* καὶ εἶπεν αὐτῷ. *C.* deest. 35 *Alex.* εἶπεν αὐτῷ.

Ἔστιν·

Ἔστιν εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσῃ. 18 Καὶ εἶπεν [36] Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ, Τί ἠδίκησά σε, καὶ τοὺς παῖδάς σου, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, [37] ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν [38] φυλακῆς; 19 Καὶ ποῦ εἰσιν οἱ προφῆταί ὑμῶν οἱ [39] προφητεύσαντες ὑμῖν, λέγοντες, Ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; 20 Καὶ [40] νῦν κύριε βασιλεῦ, [41] πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ [42] τί ἀποστρέφεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ.

21 Καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας, ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλιπον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκάθισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

Κεφ. με'. 45. †

1 ΚΑὶ ἤκουσε [1] Σαφανίας υἱὸς [2] Νάθαν, καὶ Γοδολίας υἱὸς Πασχὼρ, καὶ Ἰωάχαλ υἱὸς [3] Σεμελίου, τοὺς λόγους οὓς [4] Ἱερεμίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν, λέγων, 2 Οὕτως εἶπε κύριος, Ὁ [5] κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν [6] λιμῷ· καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους, ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ 3 εἰς [7] εὕρημα, καὶ ζήσεται. Ὅτι οὕτως εἶπε κύριος, Παραδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ [8] συλλήψεται αὐτήν. 4 Καὶ [9] εἶπον τῷ βασιλεῖ, Ἀναιρεθήτω [10] δὴ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, [11] ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν [12] πολεμούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ [13] πόλει, καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ, λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους· ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ [14] χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ [15] λαῷ τούτῳ, ἀλλ' ἢ πονηρά. 5 Καὶ εἶπεν ὁ [16] βασιλεὺς, Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν [17] χερσὶν ὑμῶν· ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. 6 Καὶ ἔρριψαν αὐτὸν [18] εἰς [19] λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ, ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. 7 Καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰθίοψ, [20] καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι [21] ἔδωκαν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ ὁ βασιλεὺς [22] ἦν ἐν τῇ [23] πύλῃ Βενιαμίν, 8 Καὶ ἐξῆλθε [24] πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν, 9 [25] Ἐπονηρεύσω, ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι 10 οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμέλεχ, λέγων, Λάβε [26] εἰς [27] τὰς χεῖράς σου ἐντεῦθεν τριάκοντα [28] ἀνθρώπους, καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ 11 λάκκου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. Καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως [29] τὴν ὑπόγαιον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ παλαιὰ σχοινία, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς [30] Ἱερεμίαν εἰς τὸν 12 λάκκον, Καὶ εἶπε, [31] Ταῦτα θὲς ὑποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν [32] Ἱερεμίας 13 οὕτως. Καὶ εἵλκυσαν αὐτὸν [33] τοῖς σχοινίοις, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἐκάθισεν [34] Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

14 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν [35] ἀσελεισὴλ, τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ [36] μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ 15 ῥῆμα. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ, Ἐὰν ἀναγγείλω σοι, οὐχὶ [37] θανάτῳ με θανατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλεύσω σοι, οὐ μὴ [38] ἀκούσῃς μου; 16 Καὶ ὤμοσεν [39] αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ζῇ κύριος ὃς ἐποίησεν ἡμῖν

---

36 *Alex.* Ἰηρεμίας. 37 ὅτι C. deest. 38 *Alex.* τῆς φυλακῆς. 39 *Alex.* προφητεύοντες. 40 *Alex.* νῦν κύριέ μου βασιλεῦ. C. νῦν ἄκουσον δὴ κύριέ μου βασιλεῦ. 41 *Alex.* πεσάτω δὴ τό. 42 C. οὐ μὴ ἀποστρέψῃς.
Cap. 45. † in *Comp.* 38. 1 C. Σαφάν. 2 C. Ματθάν. 3 C. Σεμελίου, καὶ Πασχὼρ υἱὸς Μελχίου. 4 *Ms.* *Alex.* ἐλάλησεν Ἰηρεμίας ἐπί. 5 C. καθήμενος. 6 C. λοιμῷ καὶ ἐν λιμῷ. 7 *Alex.* εὕρημα. Ὅτι οὕτως. 8 *Alex.* συλλήμψονται. 9 *Alex.* εἶπαν τῷ. C. εἶπαν οἱ ἄρχοντες τῷ. 10 *Alex.* ὁ ἄνθρωπος. 11 *Alex.* ὅτι ἐκλύει. 12 *Alex.* πολεμιστῶν τῶν καταλελιμμένων ἐπὶ τῇ. 13 C. πόλει ταύτῃ, καί. 14 in *quibusdam ll.* est, χρησιμολογεῖ. 15 *Alex.* λαῷ, ἀλλ' ἤ. 16 C. βασιλεὺς Σεδεκίας. 17 *Alex.* ταῖς χερσίν. 18 C. ἐν σχοινίοις εἰς. 19 *Alex.* τὸν λάκκον, 20 C. ἀνὴρ εὐνοῦχος, καὶ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ. 21 C. ἐνέβαλον 22 C. ἐκάθητο. 23 *Alex.* αὐλῇ. 24 C. Αβδεμέλεχ ἐκ τῆς οἰκίας βασιλέως, καί. 25 sic etiam *Theodor.* in C. est, Κύριέ μου βασιλεῦ, ἐπονήρευσαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πάντα ἃ ἐποίησαν κατὰ τοῦ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, ἵνα ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ ἀπὸ προσώπου. 26 C. μετὰ σεαυτοῦ ἐντεῦθεν. 27 *Alex.* τὴν χεῖρά σου ἀπ' ἐντεῦθεν. 28 C. ἄνδρας. 29 C. ὡς τήν. 30 *Alex.* τὸν Ἰερεμίαν. 31 C. πρὸς αὐτὸν, θὲς ταῦτα ὑποκάτω. 32 *Alex.* Ἰηρεμίας. 33 *Alex.* & C. ἐν τοῖς. 34 *Alex.* Ἰηρεμίας ἐν αὐλῇ. 35 *Alex.* Σαλαθιήλ. *Ald.* C. Ἀσαλισαήλ. *Apollinarius*, οἱ λοιποί, τὴν τρίτην. 36 *Alex.* & C. μὴ κρύψῃς. 37 *Alex.* θανατώσεις με. 38 *Alex.* μου ἀκούσῃς. 39 C. ὁ βασιλεὺς αὐτῷ κρυφῇ, λέγων.

τὴν ψυ-

τὴν ψυχὴν ταύτην, εἰ ἀποκτενῶ σε, καὶ εἰ [40] δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων [41] τούτων.
17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας, Οὕτως εἶπε [42] κύριος, Ἐὰν ἐξελθὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμόνας βασιλέως Βαβυλῶνος, [43] ζήσεται ἡ ψυχή σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ κατακαυθῇ ἐν πυρὶ, καὶ
18 ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. Καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς, [44] δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας [45] τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ
19 σὺ οὐ μὴ [46] σωθῇς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμίᾳ, Ἐγὼ λόγον ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγότων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσειν με εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωκήσονταί μου.
20 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας, Οὐ μὴ [47] παραδῶσί σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σὲ, καὶ βέλτιον ἔσται σοι, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή σου.
21 Καὶ εἰ μὴ [48] θέλῃς σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος ὁ λό-
22 γος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος· [49] Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖσαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰούδα, ἐξήγοντο πρὸς [50] ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος· καὶ αὗται ἔλεγον, [51] Ἠπάτησάν σε, καὶ [52] δυνήσονταί σοι ἄνδρες εἰρηνικοί σου· καὶ [53] καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι [54] πόδα [55] σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ,
23 Καὶ τὰς γυναῖκάς σου, καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσι πρὸς τοὺς Χαλδαίους· καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι [56] ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος [57] συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη κατακαυθήσεται.
24 Καὶ εἶπεν [58] αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, [59] Ἄνθρωπος μὴ γνώτω ἐκ τῶν λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀ-
25 ποθάνῃς. Καὶ ἐὰν [60] οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν, ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλθωσι πρὸς σὲ, καὶ εἴπωσί σοι, Ἀνάγγειλον ἡμῖν, τί [61] ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς, [62] μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε· καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σὲ
26 ὁ βασιλεύς; Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως, πρὸς τὸ μὴ [63] ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν Ἰω-
27 νάθαν, ἀποθανεῖν [64] με ἐκεῖ. Καὶ [65] ἦλθοσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερεμίαν, καὶ ἠρώτησαν αὐτόν. καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεύς. καὶ [66] ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκού-
28 σθη [67] ὁ λόγος [68] κυρίου. Καὶ ἐκάθισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, ἕως χρόνου, οὗ συνελήφθη Ἱερουσαλήμ [69].

Κεφ, μς΄. 46. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο [1] τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα, [2] παρεγένετο [3] Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [4] ἐπολιόρ-
2 κουν αὐτήν. Καὶ ἐν τῷ [5] ἐνδεκάτῳ ἔτει [6] τοῦ Σεδεκία, ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐννάτῃ
3 τοῦ μηνὸς, ἐρράγη ἡ πόλις, Καὶ εἰσῆλθον πάντες οἱ [7] ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐκάθισαν ἐν [8] πύλῃ τῇ μέσῃ [9] Μαργανασὰρ, [10] καὶ Σαμαγὼθ, καὶ Ναβουσάχαρ, [11] καὶ Ναβουσαρεὶς, [12] Ναγαργᾶς, [13] Νασερραβαμὰθ, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυ-
4 λῶνος. [14] Καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἔλαβον

40 *Alex.* & *C.* παραδώσω. 41 *C.* τούτων τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου. Καί. 42 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐάν. 43 *Alex.* καὶ ζήσεται. 44 *Alex.* παραδοθήσεται. 45 *Alex.* βασιλέως Βαβυλῶνος, καί. 46 *C.* σωθῇς ἀπὸ χειρῶν αὐτῶν. Καί. 47 *Alex.* παραδώσουσίν σε· ἄκουσον λόγον. 48 *Alex.* βούλῃ. 49 Καὶ *Ald. C.* deest. 50 *C.* βασιλέα. 51 *Alex.* * Ἠπάτησέν σε. 52 *C.* ἠδυνάσθησάν. 53 *C.* κατισχύσουσι 54 *Alex.* & *C.* πόδας. 55 *Alex.* σου, καὶ ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ, Καὶ τὰ τέκνα σου, καὶ τὰς γυναῖκάς σου. 56 *Alex.* εἰς χεῖρας. 57 *Alex.* παραδοθήσῃ. 58 *C.* Σεδεκίας πρὸς τὸν Ἱερεμίαν, Ἄνθρωπος. 59 Ἄνθρωπος *Ald.* deest. 60 *Alex.* ἀκούσωσιν οἱ ἄρχοντες. 61 *C.* ἐλάλησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 62 *Alex.* μὴ δὴ κρύψῃς. 63 *Alex.* ἀποστρέψαι εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν, ἀποθανεῖν ἐκεῖ. Καὶ ἦλθαν. 64 με *C.* deest. 65 *C.* ἦλθεν. 66 *Alex.* ἐσιώπησαν. 67 *Alex.* λόγος. 68 κυρίου *C.* deest. 69 *Alex.* Η ΠΟ'ΛΕΙΣ.

Cap. 46. † in *Comp.* 39. 1 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ. *Ald.* τῷ μηνὶ τῷ ἔτει ἐννάτῳ. 2 *Alex. C.* ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, παρεγίνετο. 3 *Alex.* Ναβουχοδονόσορ * βασιλέως. 4 *Alex.* ἐπολιόρκει. 5 *Ald.* δεκάτῳ. 6 *Ald.* ἐπὶ τοῦ. 7 *Alex. Ald.* ἡγεμόνες. 8 *Alex.* τῇ πύλῃ. 9 *Alex.* Νηργελσασασάρ. al. Νηργελσαρασάρ. *Ald.* Νηγὲρ Σαρασάρ. *C.* Νηργὲλ, Σαρασάρ. 10 *Alex.* Εἰσαμαγὰθ, καὶ Ναβουσάχαρ. *C.* Σαμαγὰρ, καὶ Ναβουσαρσαχίμ. 11 *Alex.* καὶ Ναβουζαρίς. 12 *Alex.* καὶ Ναγαργᾶς. *C.* καὶ Νηργὲλ, Σαρασάρ. 13 *Alex.* Νασερραμαβάκ. *Ald.* Νασὰρ καὶ Ῥαβαμάθ. *C.* Ῥαβαμάγ. 14 Hic in *Comp.* sequuntur ista, quæ agnoscuntur etiam à *Theodoreto*; Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν αὐτοὺς Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ ἔφυγον, καὶ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως διὰ τὴν πύλην ἀναμέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος, καὶ ἐξῆλθον διὰ τὴν ὁδὸν Ἀραβά· καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω αὐτῶν, καὶ συνέλαβον τὸν Σεδεκίαν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχὼ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ῥεβλάθα τὴν ἐν τῇ γῇ Αἰμάθ. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. καὶ ἔσφαξεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἐν Ῥεβλάθα κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν· καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσεν, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς οἰκίας τοῦ λαοῦ ἐνέπρησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐν πυρὶ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ καθεῖλαν. καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ. καὶ τοὺς καταλειφθέντας μετῆρεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς Βαβυλῶνα. καὶ ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ λαοῦ οἷς οὐκ ἦν οὐθὲν, κατέλιπεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας, καὶ

τὸν Ἱερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς [15] φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν [16] πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν [17] Ἀχικὰμ, υἱοῦ Σαφὰν, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν, καὶ [18] ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

15 Καὶ πρὸς Ἱερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων,

16 Πορεύου καὶ [19] εἰπὲ πρὸς Ἀβδεμέλεχ τὸν Αἰθίοπα, Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου [20] ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς [21] ἀγαθά.

17 Καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [22] καὶ οὐ μὴ [23] δώσω σε εἰς χεῖρας [24] τῶν ἀνθρώπων, ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν,

18 Ὅτι σώζων σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς· καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου εἰς [25] εὕρημα, ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ' ἐμοί, φησὶ κύριος.

Κεφ. μζ΄. 47. †

1 Ὁ Λόγος ὁ [1] γενόμενος [2] παρὰ κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, [3] μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδὰν τὸν ἀρχιμάγειρον [4] τὸν ἐκ [5] Ῥαμὰ, ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις, ἐν μέσῳ ἀποικίας Ἰούδα τῶν [6] ἠγμένων εἰς Βαβυλῶνα.

2 Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριος ὁ [7] θεός σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον·

3 Καὶ ἐποίησε [8] κύριος, ὅτι [9] ἡμάρτετε αὐτῷ, καὶ οὐκ [10] ἠκούσατε τῆς φωνῆς [11] αὐτοῦ.

4 [12] Ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων τῶν [13] ἐπὶ τὰς χεῖράς σου. εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ' ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα, [14] καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ·

5 Εἰ δὲ μὴ, [15] ἀπότρεχε, [16] ἀνάστρεψον πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικὰμ, [17] υἱοῦ Σαφὰν, ὃν κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ἰούδα, [18] εἰς ἅπαντα τὰ [19] ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ [20] πορευθῆναι [21] ἐκεῖ, καὶ πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος [22] δῶρα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν.

6 Καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ [23] αὐτοῦ, τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ.

7 Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ, αὐτοὶ [24] καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν ἐν τῇ γῇ, καὶ [25] παρακατέθεντο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν, [26] οὓς οὐ κατῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα.

8 Καὶ [27] ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ [28] Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου, καὶ [29] Ἰωάναν υἱὸς [30] Κάρηε, καὶ Σαραίας υἱὸς Θαναεμὲθ, καὶ υἱοὶ [31] Ἰωφὲ [32] τοῦ Νετωφαθὶ, καὶ Ἐζονίας υἱὸς τοῦ [33] Μωχαθὶ, αὐτοὶ, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν.

9 Καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς Γοδολίας, καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, λέγων, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν παίδων τῶν Χαλδαίων, κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ [34] ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ βέλτιον ἔσται ὑμῖν.

10 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθημαι [35] ἐναντίον ὑμῶν [36] εἰς Μασσηφὰ, στῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων, [37] οἳ [38] ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς [39] συναγάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν καὶ [40] ἔλαιον, [41] καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ [42] οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε.

11 Καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ [43] ἐν Μωὰβ, καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος [44] κατάλειμμα τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ὅτι κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γο-

---

ἀγροὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐνετείλατο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ὑπὲρ τοῦ Ἱερεμίου ἐν χειρὶ Ναβουζαρδὰν τοῦ ἀρχιμαγείρου, λέγων, Λάβε αὐτὸν, καὶ θὲς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτὸν, καὶ μὴ ποιήσῃς αὐτῷ οὐδὲν κακὸν, ἀλλὰ καθὼς λαλήσῃ πρὸς σὲ, καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτῷ. Ἀπέστειλε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ Ναβουσεζβὰν, καὶ Ῥαψαρὴς, καὶ Νηργὲλ, καὶ Σαρασὰρ, καὶ Ῥαβμὰγ, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος. 15 *Ald.* βασιλικῆς φυλῆς. 16 *Alex.* πρὸς Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικὰμ, * υἱόν. 17 C. Ἀχικάμ. al. Ἀχεικάν. 18 *Alex.* ἐκάθεισαν. C. ἐκάθισαν. *Ald.* ἐκάθισαν αὐτόν. 19 *Alex.* εἰπόν. 20 *Alex.* εἰς τὴν γῆν ταύτην. 21 C. ἀγαθὰ, καὶ ἔσονται ἐνώπιόν σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καί. 22 C. λέγει κύριος, καὶ οὐ δώσω. 23 *Alex.* παραδώσω. 24 *Alex.* ἀνθρώπων. 25 *Alex.* εὕρεμα.

Cap. 47. † Hoc cap. in al. 40. 1 *Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 C. πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου. 3 *Alex.* ὝΣΤΕΡΟΝ ΜΕΤΑ΄. 4 *Alex.* ἘΚ ῬΑΜΑ΄. 5 *Ald.* Ῥαδαμάν. 6 *Alex.* ἈΠΑΓΟΜΕ΄ΝΩΝ. *Ald.* C. ἀγομένων. 7 *Alex.* θεὸς ἐλάλησεν. 8 C. κύριος, καθὼς ἐλάλησεν, ὅτι. 9 *Alex.* ἡμάρτητε. 10 *Alex.* εἰσηκούσατε. 11 C. αὐτοῦ ponit ante τῆς· & post αὐτοῦ habet, καὶ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος. 12 C. Νῦν δὲ ἰδού. 13 *Alex.* ὑπό. 14 *Alex.* ἤκε, θήσω. C. ἧκε, καὶ θήσω. 15 *Alex.* ἀπόστρεψον καὶ ἀπότρεχε πρὸς Γοδολίαν. 16 C. ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου, εἰς καλὸν καὶ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι, ἐκεῖ πορεύου. Καὶ ἀνάστρεψον. 17 *Alex* * υἱόν. 18 *Ald.* ἅπαντα. C. εἰς πάντα. 19 C. ἀγαθὰ καὶ ἀρεστὰ ἐν. 20 *Alex.* πορευθῆναι, καὶ πορεύου. 21 ἐκεῖ, καὶ C. desunt. 22 C. ἐπισιτισμὸν καὶ δῶρα. 23 *Alex.* & C. τοῦ καταλειφθέντος. 24 *Alex.* καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν, καὶ οἱ. *Ald.* & C. pro οἱ ἄνδρες hab. ἡ δύναμις. 25 *Alex.* παρεκατέθεντο. *Ald.* C. ὅτι παρακατέθετο. 26 C. καὶ τὰ νήπια, καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν. 27 C. ἦλθον. 28 C. καὶ Ἰσμαήλ. 29 *Alex.* Ἰωάνναν. 30 *Ald.* Κάρεθ. C. Καρὲ, καὶ Ἰωνάθαν. 31 *Alex.* Ὠφέτ. *Ald.* Ἀφέθ. C. Ὀφεί. 32 *Alex.* τοῦ Νετωφατεὶ, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ. 33 *Alex.* Μωχατεί. *Ald.* Μαχαθί. C. Μααχατί. 34 *Alex.* ἐργάζεσθαι. 35 ἐναντίον ὑμῶν C. desunt. 36 C. ἐν Μασσηφάθ. 37 *Ald.* ὅτι. 38 *Alex.* ἐάν. 39 *Alex.* & C. συναγάγετε. 40 *Alex.* συναγάγατε ἔλαιον. C. καὶ συναγάγετε ἔλαιον. 41 *Ald.* λάβετε. 42 *Alex.* οἰκήσεται. 43 *Alex.* ἐν γῇ Μωὰβ, καὶ οἱ ἐν. 44 *Alex.* τὰ καταλείμματα.

12 δολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ. [45] Καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς γῆν Ἰούδα εἰς [46] Μασσηφὰ, καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν σφόδρα, καὶ ἔλαιον.
13 Καὶ [47] Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως, οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς, [48] ἦλθον πρὸς τὸν Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ,
14 Καὶ εἶπον αὐτῷ, Εἰ γνώσει [49] γινώσκεις, ὅτι [50] Βελεισὰ βασιλεὺς [51] υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε πρὸς σὲ τὸν [52] Ἰσμαὴλ πατάξαι [53] σου ψυχήν; καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς [54] Γοδολίας.
15 Καὶ [55] εἶπεν Ἰωάναν τῷ Γοδολίᾳ κρυφαίως [56] ἐν Μασσηφᾷ, Πορεύσομαι δὴ καὶ πατάξω τὸν [57] Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γνώτω, [58] μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν, καὶ [59] διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σὲ, καὶ ἀπολοῦνται οἱ [60] κατάλοιποι Ἰούδα.
16 Καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς [61] Ἰωάναν, Μὴ ποιήσῃς τὸ [62] πρᾶγμα, ὅτι ψευδῆ σὺ λέγεις [63] ὑπὲρ Ἰσμαήλ.

Κεφ. μη'. 48. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ [1] Ἐλεασὰ, ἀπὸ γένους τοῦ [2] βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα.
2 Καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ, καὶ οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν [3] Γοδολίαν, ὃν κατέστησε [4] βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς,
3 Καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ [5] ἐν Μασσηφὰ, καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὑρεθέντας [6] ἐκεῖ.
4 Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολίαν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω.
5 Καὶ ἤλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχὲμ, [7] καὶ ἀπὸ [8] Σαλὴμ, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρημένοι πώγωνας, καὶ [9] διεῤῥηγμένοι τὰ ἱμάτια, καὶ κοπτόμενοι, καὶ [10] μάννα, καὶ λίβανος ἐν [11] χερσὶν αὐτῶν, [12] τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου.
6 Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς [13] Ἰσμαήλ· [14] αὐτοὶ ἐπορεύοντο, καὶ ἔκλαιον· καὶ εἶπεν [15] αὐτοῖς, [16] Εἰσέλθετε πρὸς Γοδολίαν.
7 Καὶ ἐγένετο, εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, [17] ἔσφαξεν αὐτοὺς [18] εἰς τὸ φρέαρ.
8 Καὶ δέκα ἄνδρες εὑρέθησαν ἐκεῖ, καὶ [19] εἶπον τῷ Ἰσμαὴλ, Μὴ ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαὶ, [20] μέλι καὶ ἔλαιον. καὶ παρῆλθε, καὶ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
9 Καὶ τὸ φρέαρ, εἰς ὃ ἔῤῥιψεν [21] ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντας οὓς [22] ἐπάταξε, φρέαρ μέγα τοῦτό ἐστιν, ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ ἀπὸ προσώπου Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ, τοῦτο [23] ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ τραυματιῶν.
10 Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα [24] εἰς Μασσηφὰ, καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, ἃς [25] παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχεικὰμ, καὶ ᾤχετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμμών.
11 Καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίησεν [26] Ἰσμαὴλ,
12 Καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν αὐτὸν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαών.
13 Καὶ ἐγένετο, ὅτε [27] εἶδε [28] πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν [29] Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως [30] τῆς μετ' αὐτοῦ,
14 [31] Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς [32] Ἰωάναν.
15 [33] Καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις, καὶ ᾤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.
16 Καὶ ἔλαβεν [34] Ἰωάναν, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ, πάντας τοὺς

---

45 *C.* Καὶ ἐστράφησαν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου εἰς ὃν διεσπάρησαν, καὶ ἦλθον. 46 *Ald.* Μασσηφὰ, εἰς γῆν Ἰούδα, καί. 47 *Alex.* Ἰωάνναν. 48 *Alex.* ἦλθαν πρὸς Γοδολίαν εἰς Μάσσηφα, Καὶ εἶπαν. 49 *Ald.* γνώσῃς. 50 *Alex.* βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν Βελισά. *C.* βασίλισσα. 51 *C.* υἱῶν. 52 *Ald.* Ἰσμήλ. *C.* Ἰσμαὴλ υἱὸν Ναθανίου. 53 *C.* ψυχήν σου. 54 *C.* Γοδολίας υἱὸς Ἀχικάμ. Καί. 55 *Alex.* Ἰωάνναν εἶπεν. *C.* Ἰωάναν υἱὸς Καρὲ εἶπεν. 56 *Alex.* εἰς. 57 *C.* Ἰσμαὴλ υἱὸν Ναθανία, καί. 58 *Alex.* & *C.* μήποτε. 59 *Alex.* *Ald.* διασπαρήσονται πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ. 60 *C.* ἐπίλοιποι. 61 *Alex.* Ἰωάνναν. *C.* Ἰωάναν υἱὸν Καριέ. 62 *Alex.* & *C.* πρᾶγμα τοῦτο. *Ald.* ῥῆμά σου. 63 *Alex.* κατὰ τοῦ Ἰσμαήλ. *Ald.* κατὰ Ἰσμαήλ.

Cap. 48. † in *Comp.* 41. 1 *Mſ.* *Alex.* Ἐλασά. *C.* Ἐλισαμά. 2 *C.* βασιλέως, ἡγούμενον τοῦ βασιλέως. 3 *C.* Γοδολίαν μαχαίρᾳ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, ὅν. 4 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 5 *Alex* *Ald.* *C.* εἰς. 6 *C.* ἐκεῖ· καὶ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ. Καί. 7 καὶ *C.* deeſt. 8 *Alex.* Σαλώμ. *C.* Συλώμ. 9 *Alex.* διεῤῥηχότες. 10 *C.* δῶρον. *Aq.* δῶρα. *S.* θυσία. 11 *Alex.* ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 12 *Alex.* & *C.* τοῦ εἰσενέγκαι. 13 *C.* Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου ἀπὸ Μασιφά· αὐτοί. 14 *Alex.* καὶ αὐτοί. 15 αὐτοῖς *C.* deeſt. 16 *Alex.* Εἰσέλθατε. 17 al. ἔσφαξαν. 18 *Ald.* καὶ ἐνέβαλον (al. ἐνέβαλεν) εἰς τὸ φρέαρ. *C.* εἰς τὸ φρέαρ αὐτὸς, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. 19 *Alex.* εἶπαν. 20 *C.* καὶ μέλι. 21 ἐκεῖ *C.* deeſt. 22 *C.* ἀπέκτεινε. 23 *C.* ἔπλησεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου τραυματιῶν. 24 *C.* ἐν. 25 *Alex.* παρεκατέθετο. 26 *C.* Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου, Καί. 27 *Alex.* ἴδον. *C.* εἶδον. 28 *Alex.* πᾶς ὁ λαὸς μετά. 29 *Alex.* Ἰωάνναν καὶ πάντας τούς. *C.* Ἰωάναν υἱὸν Καριὲ, καὶ πάντας τούς. 30 *Ald.* αὐτοῦ τῆς. 31 *C.* Εὐφράνθησαν, καί. 32 *Alex.* Ἰωάνναν. 33 al. Ὁ δὲ Ἰσμαήλ. 34 *Alex.* Ἰωάνναν.

καταλοίπους τοῦ λαοῦ, οὓς [35] ἀπέστρεψεν ἀπὸ [36] Ἰσμαὴλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ [37] λοιπὰ, καὶ τοὺς εὐνούχους, οὓς [38] ἀπέστρεψαν ἀπὸ Γαβαὼν,

17 Καὶ ᾤχοντο, καὶ ἐκάθισαν [39] ἐν Γαβηρωχαμάα, τῇ πρὸς Βηθλεὲμ, τοῦ πορευθῆναι [40] εἰς

18 Αἴγυπτον ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων· ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου [41] αὐτῶν, ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολίαν, ὃν κατέστησεν [42] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

Κεφ. μθ΄. 49. †

1 ΚΑὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως, καὶ [1] Ἰωάναν, [2] καὶ Ἀζαρίας υἱὸς [3] Μασαίου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ [4] καὶ ἕως μεγάλου [5],

2 [6] Πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπαν αὐτῷ, [7] Πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοίπων τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, [8] καθὼς οἱ

3 ὀφθαλμοί σου βλέπουσι. Καὶ ἀναγγειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ [9] θεός σου τὴν ὁδὸν [10] ᾗ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ λόγον ὃν ποιήσο-

4 μεν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς [11] Ἱερεμίας, Ἤκουσα, ἰδοὺ ἐγὼ [12] προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν· καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν [13] ἂν ἀποκριθήσεται κύριος ὁ θεὸς, ἀναγγελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ᾽

5 ὑμῶν ῥῆμα. Καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἱερεμίᾳ, Ἔστω κύριος [14] ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστὸν, εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον, [15] ὃν ἐὰν ἀποστείλῃ [16] κύριος πρὸς ἡμᾶς,

6 [17] οὕτως ποιήσωμεν. Καὶ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακὸν, τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὗ ἡμεῖς ἀποστέλλομέν σε πρὸς αὐτὸν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκουσόμεθα

7 τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καὶ ἐγενήθη μεθ᾽ ἡμέρας δέκα, ἐγενήθη λόγος κυρίου

8 πρὸς Ἱερεμίαν. Καὶ ἐκάλεσε τὸν [18] Ἰωάναν, καὶ [19] τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως, καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ [20] καὶ ἕως μεγάλου,

9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε [21] κύριος,

10 Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, οἰκοδομήσω ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ καθελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω, ὅτι ἀναπέπαυμαι [22] ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς [23] ἐποίησα ὑμῖν.

11 Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὗ ὑμεῖς φοβεῖσθε· ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ μὴ φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ᾽ ὑμῶν [24] ἐγὼ, ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς, καὶ σώζειν ὑμᾶς

12 ἐκ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς, καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν

13 ὑμῶν. Καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς, Οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι

14 φωνῆς [25] κυρίου, Ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου εἰσελευσόμεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ [26] ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσομεν·

15 Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου· [27] οὕτως εἶπε κύριος, Ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰσέλθητε ἐκεῖ κατοικεῖν,

16 Καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, εὑρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ [28] Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καταλήψεται ὑμᾶς [29] ὀπίσω ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε.

17 Καὶ ἔσονται πάντες οἱ [30] ἄνθρωποι, [31] καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς, οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν [32] εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν [33] τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν [34] οὐδεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κα-

18 κῶν, ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ᾽ αὐτούς. Ὅτι οὕτως εἶπε [35] κύριος, [36] Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυ-

---

35 *Alex.* ἀπέστρεψαν. 36 *C.* Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου ἀπὸ Μασιφὰ, μετὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικὰμ, δυνατούς. 37 *C.* κατάλοιπα. 38 *C.* ἀπέστρεψεν. 39 *Alex.* ἐν Γηβηρωθχαμάαμ, * τὴν πρός. *Ald.* ἐν γῇ Βηρωθοὰμ, τῇ πρός. *C.* ἐν γῇ Βαρὼθ Χαμαὰμ τῇ πρός. 40 *Alex.* & *C.* εἰσελθεῖν εἰς. 41 αὐτῶν *C.* deest. 42 *Alex.* βασιλεύς.

Cap. 49. † in *Comp.* 42. 1 *Mſ. Alex.* Ἰωάνναν. 2 *C.* υἱὸς Καριὲ, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς Ὠσαίου. 3 *Alex.* Μασαίου. 4 *Alex.* ἕως μεγάλου, ἐπὶ Ἱερεμίαν. 5 *Ald.* αὐτῶν, Πρός. 6 *C.* Καὶ εἶπαν πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, Πεσέτω. 7 *Alex.* Πεσάτω. 8 *C.* καθότι. 9 *Alex.* θεὸς τὴν ὁδόν. 10 *Alex.* & *C.* ἐν ᾗ. 11 *C.* Ἱερεμίας ὁ προφήτης, Ἤκουσα, ἰδοὺ προσεύξομαι. 12 *Alex.* προσεύξομαι πρός. 13 *Alex.* ἀποκριθήσεται κύριος, ἀναγγελῶ. 14 *Alex.* ἡμῶν. 15 *Alex.* ἐὰν ἀποστείλει. al. ἐὰν ἀποστείλῃ. 16 *C.* σε κύριος ὁ θεός σου πρός. 17 *Alex.* οὐ ποιήσομεν. 18 *C.* Ἰωάναν υἱὸν Καριὲ, καί. 19 *Alex.* πάντας τούς. 20 *Alex.* ἕως. 21 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὗ ἀπεστάλκατέ με πρὸς αὐτὸν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, Ἐάν. 22 *Alex.* ἀπὸ τῶν κακῶν οἷς. 23 *C.* εἶπα ποιῆσαι. 24 *Alex.* ἐγώ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαι. *Ald.* εἰμὶ, ἐξαιρεῖσθαι. *C.* ἐγώ εἰμι, ἐξαιρεῖσθαι. 25 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, Λέγοντες, Μηδαμῶς, Ὅτι. 26 *Alex.* ἀκούσομεν. 27 *C.* κατάλοιποι Ἰούδα· οὕτως εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 28 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 29 ὀπίσω ὑμῶν *C.* desunt. 30 *C.* ἄνδρες. 31 καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς *C.* desunt. 32 *C.* τοῦ εἰσελθεῖν εἰς. 33 *C.* λιμῷ καὶ λοιμῷ. 34 *Alex.* οὐθείς. 35 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Καθώς. 36 *Alex.* Ὅτι καθώς.

μός μου

μός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕτως στάξει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσεσθε εἰς ἄβατον, καὶ ὑποχείριοι, καὶ εἰς ἀρὰν, [37] καὶ εἰς ὀνειδισμὸν, 19 καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. Ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς καταλοίπους Ἰούδα· μὴ εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γνόντες 20 [38] γνώσεσθε, Ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν [39] ψυχαῖς ὑμῶν, ἀποστείλαντές [40] με, λέγοντες, Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ κατὰ πάντα [41] ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος, [42] ποιήσομεν. 21 [43] Καὶ οὐκ [44] ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου, [45] ἧς ἀπέστειλέ [46] με πρὸς ὑμᾶς. 22 Καὶ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν [47] λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ, [48] ᾧ ὑμεῖς [49] βούλεσθε εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

Κεφ. ν΄. 50. †

1 Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἐπαύσατο Ἱερεμίας [1] λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου, [2] οὓς ἀπέστειλεν [3] αὐτὸν κύριος [4] πρὸς [5] αὐτοὺς, πάντας τοὺς λόγους τούτους, 2 Καὶ εἶπεν Ἀζαρίας υἱὸς [6] Μαασαίου, καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε, καὶ πάντες οἱ [7] ἄνδρες, οἱ εἰπόντες τῷ Ἱερεμίᾳ, [8] λέγοντες, [9] Ψεῦδη, οὐκ ἀπέστειλέ σε κύριος [10] πρὸς ἡμᾶς, [11] λέγων, Μὴ εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον [12] οἰκεῖν ἐκεῖ, 3 [13] Ἀλλ' ἢ Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς, [14] καὶ [15] ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. 4 Καὶ [16] οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν [17], καὶ πάντες [18] ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικῆσαι ἐν γῇ Ἰούδα. 5 Καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως· [19] πάντας τοὺς καταλοίπους Ἰούδα, τοὺς [20] ἀποστρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ [21] γῇ, 6 Τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ νήπια [22] τὰ λοιπὰ, καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, [23] καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέλιπε Ναβουζαρδὰν [24] μετὰ Γοδολίου υἱοῦ Ἀχεικὰμ, καὶ Ἱερεμίαν τὸν 7 προφήτην, καὶ Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, Καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς 8 κυρίου, καὶ εἰσῆλθον [25] εἰς Τάφνας. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν Τάφνας, 9 λέγων, Λάβε σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς [26] ἐν προθύροις, ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας [27] Φαραὼ ἐν Τάφνας, κατ' ὀ-10 φθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, Καὶ ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε [28] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω, καὶ ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος [29], καὶ θήσει [30] αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ τὰ [31] ὅπλα ἐπ' 11 αὐτοὺς, Καὶ εἰσελεύσεται, καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὓς εἰς θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν 12 εἰς ῥομφαίαν. Καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις [32] τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἐμπυριεῖ αὐτὰς, καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς, καὶ [33] φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύ-13 σεται ἐν εἰρήνῃ, Καὶ συντρίψει τοὺς στύλους Ἡλιουπόλεως, τοὺς [34] ἐν Ὢν, καὶ τὰς οἰκίας [35] αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρί.

Κεφ. να΄. 51. †

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ [2] Αἰγύπτου, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Μαγδωλῷ, καὶ ἐν [3] Τάφνας, καὶ [4] ἐν γῇ Πα-2 θούρης, λέγων, Οὕτως εἶπε [5] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ

---

37 *Alex.* καὶ ὀνειδισμόν. 38 *C.* γνώσεσθε, ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον, Ὅτι. 39 *Alex.* ταῖς ψυχαῖς. 40 *C.* με πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, λέγοντες. 41 *Alex.* ἃ ἂν λαλήσῃ. 42 *C.* ὁ θεὸς ἡμῶν, οὕτως ἀπάγγειλον ἡμῖν, καὶ ποιήσομεν. 43 *C.* Καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν, καὶ οὐκ. 44 *Alex.* εἰσηκούσατε. 45 *C.* τοῦ θεοῦ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλε. *Ald.* ἣν ἀπέστειλε. 46 με *C.* deest. 47 *C.* λιμῷ καὶ ἐν λοιμῷ. 48 *Alex.* οὗ ὑμεῖς βουλεύεσθαι. 49 *Ald.* εἴχεσθε.

Cap. 50. † in *Comp.* 43. 1 *C.* λαλῶν. 2 *Alex.* & *C.* τοῦ (*Alex.* deest) θεοῦ αὐτῶν, οὕς. 3 αὐτὸν *Ald. C.* deest. 4 *Alex.* & *C.* ὁ θεὸς αὐτῶν πρός. 5 *C.* αὐτοὺς, Καί. 6 *Alex.* Μασαίου. *C.* Ὠσαίου. 7 *Ald. C.* ἄνδρες οἱ ὑπερήφανοι, οἱ. 8 λέγοντες *C.* deest. 9 *C.* ψευδῆ σὺ λαλεῖς, οὐκ. 10 *C.* ὁ θεὸς ἡμῶν πρός. 11 *Alex.* & *C.* εἰπεῖν, Μή. 12 *Alex.* κατοικεῖν. 13 *C.* Ἀλλά. 14 *Alex.* καὶ τοῦ. 15 *C.* ἀποικίσαι. 16 *Alex.* *C.* οὐκ ἤκουσαν & *C.* ponit post λαός. 17 *C.* addit υἱὸς Καρηέ. 18 *Alex.* οἱ ἡγεμόνες. 19 *Alex.* ἅπαντας τοὺς λοιπούς. 20 *C.* ἀποστραφέντας ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἃ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ. 21 *Alex.* & *C.* γῇ Ἰούδα, Τούς. 22 *Alex.* καὶ τὰ λοιπά. 23 *Alex.* καὶ πάσας τὰς ψυχάς. 24 *C.* addit ὁ ἀρχιμάγειρος. 25 *Alex.* ἐν. 26 *Sch.* οἱ λοιποὶ, ἐν κρυφαίῳ. 27 *Alex.* ἐν Τάφνας. 28 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 29 *C.* addit τὸν δοῦλόν μου. 30 *C* τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω. 31 *Alex.* ὅπλα αὐτοῦ ἐπ'. 32 *Alex.* θεῶν αὐτῶν, καὶ ἐνπυριεῖ. 33 *Alex.* φθειριεῖ γῆν αὐτοῦ, ὥσπερ φθειρίζει ὁ ποιμήν. 34 *Alex.* ἐν Ἐνών. *Ald.* ἐν Ἐνάμ. *C.* ἐν Αἰγύπτῳ. 35 *C.* τῶν θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ κατακαύσει.

Cap. 51. † Hoc usque ad finem vers. 30. in *Comp.* est cap. 44. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 3 *C.* Τάφναις, καὶ ἐν Μέμφοις, καί. 4 *Alex.* ἐν Παθούρης. 5 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ.

τὰς πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔρημοι [6] ἀπὸ 3 [7] ἐνοίκων. Ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναί με, πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις, οἷς οὐκ [8] ἔγνωτε. 4 Καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς [9] παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα [10], λέγων, Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης, ἧς ἐμίσησα. 5 Καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν, πρὸς τὸ μὴ [11] θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις. 6 Καὶ ἔσταξεν [12] ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμός μου, [13] καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύλαις Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 7 Καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ [14], Ἱνατί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν; [15] ἐκκόψαι ὑμῶν [16] ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα. 8 Παραπικρᾶναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, εἰς ἣν [17] ἤλθετε [18] κατοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα [19] κοπῆτε, καὶ ἵνα γένησθε εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν [20] ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς. 9 Μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν [21] κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα, καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν ἐποίησαν ἐν [22] γῇ Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ; 10 Καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέρας [23] ταύτης, καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου, ὧν ἔδωκα κατὰ πρόσωπον [24] τῶν πατέρων αὐτῶν. 11 Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε [25] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [26] ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου 12 [27] τοῦ ἀπολέσαι Πάντας τοὺς καταλοίπους τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, [28] καὶ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ [29] ἕως μεγάλου [30], καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ εἰς κατάραν. 13 Καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς [31] καθημένους [32] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐν ῥομφαίᾳ 14 καὶ ἐν [33] λιμῷ. Καὶ οὐκ ἔσται σεσωσμένος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοίπων Ἰούδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσι ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ [34] ἐπιστρέψωσιν, 15 [35] ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεσωσμένοι. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἱερεμίᾳ [36] πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόντες, ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες [37] αὐτῶν, καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ καθήμενοι [38] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, 16 ἐν [39] Παθουρῇ, λέγοντες, [40] Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, 17 οὐκ [41] ἀκουσόμεθά σου, Ὅτι [42] ποιοῦντες ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ σπένδειν αὐτῇ [43] σπονδὰς, καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων, καὶ [44] ἐγενόμεθα χρηστοὶ, καὶ κακὰ 18 οὐκ εἴδομεν. Καὶ ὡς διελίπομεν θυμιῶντες τῇ βασιλίσσῃ τοῦ [45] οὐρανοῦ, [46] ἠλαττώθημεν [47] πάντες, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξε-19 λίπομεν. Καὶ ὅτι [48] ἡμεῖς ἐθυμιῶμεν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ, [49] καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπονδὰς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας, καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ 20 σπονδάς; Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναιξὶ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέ-21 γων, Οὐχὶ τοῦ θυμιάματος οὗ [50] ἐθυμιάσα-

---

6 C. σήμερον ἀπό. 7 *Alex. Ald.* C. ἐνοικούντων. 8 C. ἔγνων αὐτοὶ, καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν. Καί 9 *Alex.* δούλους. 10 *Alex. Ald.* ἐγὼ (deest *Ald.*) πρὸς ὑμᾶς, λέγων. 11 *Ald.* θύειν. 12 *Alex.* & C. ὁ θυμός μου, καὶ ἡ ὀργή μου. 13 καὶ C. deest. 14 C. addit ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 15 *Alex.* καὶ ἐκκόψω ἀφ' ὑμῶν. 16 *Ald.* C. ἄνδρα. 17 *Alex. Ald.* C. εἰσήλθατε. 18 *Alex.* ἐνοικεῖν. C. οἰκεῖν. 19 *Alex. Ald.* ἐκκοπῆτε. 20 *Alex.* πᾶσιν. C. ἐν. 21 *Alex.* ἔργων. 22 *Alex.* πόλεσιν. 23 C. ταύτης, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν, καί. 24 C. αὐτῶν, καὶ κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων. 25 C. κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδού. 25 *Alex.* ἐπίστημι. 27 C. ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακὸν τοῦ ἀπολέσαι πάντα Ἰούδα, καὶ λήψομαι τοὺς καταλοίπους Ἰούδα, οἱ ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν Αἰγύπτου τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, καὶ ἐκλείψουσι πάντες ἐν γῇ Αἰγύπτου. 28 *Alex.* ἐκλείψουσιν. 29 *Alex.* καὶ ἕως. 30 *Ald.* αὐτῶν, καί. 31 *Ald.* κατοικοῦντας. 32 *Alex.* ἐν Αἰγύπτῳ. 33 *Alex. Ald.* C. λιμῷ (*Alex.* λειμῷ) καὶ ἐν (*Ald* deest) θανάτῳ. Καί. 34 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν. 35 C. εἰ μὴ ἀνασωζόμενοι 36 *Alex.* & C. ἅπαντες. 37 *Alex. Ald.* C. αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις, καί. 38 *Alex.* ἐν Αἰγύπτῳ. 39 *Ald.* C. γῇ Παθούρης. 40 C. Τὸν λόγον. 41 *Alex. Ald* C. ἀκουσόμεθά. 42 C. ποιοῦντες. 43 σπονδὰς *Ald.* deest. post al. καὶ ἐν διόδοις Ἱερουσαλήμ 44 *Alex.* ἐγενάμεθα. 45 C. οὐρανοῦ, καὶ σπένδοντες αὐτῇ σπονδὰς, ἠλαττ. 46 *Ald.* ἠλαττονώθημεν ἡμεῖς, καὶ ἐν. 47 *Ald.* ἄρτων πάντες. C. πάντες ἡμεῖς. 48 *Alex.* C. θυμιῶμεν ἡμεῖς. 49 *Alex.* καὶ εἰ ἐσπείσαμεν. 50 *Alex.* ἐθυμιάσατο.

τε ἐν

τε ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ, ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη κύριος; καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ; 22 Καὶ οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων [51] ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν [52] βδελυγμάτων ὑμῶν ὧν ἐποιήσατε. καὶ [53] ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ εἰς ἄβατον, καὶ εἰς ἀράν, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, 23 Ἀπὸ προσώπου [54] ὧν ἐθυμιᾶτε, καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ. καὶ οὐκ [55] ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ [56] νόμῳ καὶ ἐν τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κακὰ [57] ταῦτα. 24 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ λαῷ, καὶ ταῖς γυναιξίν, Ἀκούσατε [58] λόγον [59] κυρίου. 25 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ὑμεῖς [60] γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι, Ποιοῦσαι [61] ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς [62] ὡμολογήκαμεν, θυμιᾷν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς· ἐμμείνασαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ἐποιήσατε. 26 Διατοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, Ἰδοὺ [63] ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, [64] εἶπε κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν, [65] Ζῇ κύριος, [66] ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. 27 Ὅτι [67] ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ᾽ αὐτούς, τοῦ κακῶσαι αὐτούς, καὶ οὐκ [68] ἀγαθῶσαι· καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα, οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ [69] Αἰγύπτῳ, ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλείπωσι. 28 Καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι [70] ἀριθμῷ, καὶ γνώσονται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα [71] οἱ [72] καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος [73] ἐμμενεῖ. 29 Καὶ τοῦτο [74] τὸ σημεῖον ὑμῖν, ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ᾽ ὑμᾶς [75] εἰς πονηρά. 30 Οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν [76] Οὐαφρῆ βασιλέα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ εἰς χεῖρας [77] ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

1 [78] Ὁ ΛΟΓΟΣ ὋΝ ἘΛΑΛΗΣΕΝ ἹΕΡΕΜΙΑΣ Ὁ ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, ὅτε [79] ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ [80] Ἰωακεὶμ υἱῷ Ἰωσία βασιλέως [81] Ἰούδα· 2 Οὕτως εἶπε [82] κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, 3 Ὅτι εἶπας, [83] Οἴμοι οἴμοι, ὅτι [84] προσέθηκε κύριος κόπον [85] ἐπὶ πόνον μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν οὐχ εὗρον· 4 Εἰπὸν αὐτῷ, Οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδόμησα, ἐγὼ [86] καθαιρῶ· καὶ [87] οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ [88] ἐκτίλλω. 5 Καὶ σὺ [89] ζητήσεις σεαυτῷ [90] μεγάλα; μὴ ζητήσῃς, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος· καὶ [91] δώσω τὴν ψυχήν σου [92] εἰς [93] εὕρημα ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

Κεφ. νβ΄. 52.

1 [1] Ὄντος [2] εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους [3] Σεδεκίου, ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμειτάαλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου, ἐκ Λοβε-

51 *Alex.* ὑμῶν, ἀπό. 52 *Alex.* & *C.* βδελυγμάτων ὧν. 53 *Alex.* ἐγένετο. 54 *C.* αὐτῶν ὧν. 55 *C.* εἰσηκούσατε. 56 *Alex. Ald. C.* νόμῳ αὐτοῦ. 57 *C.* ταῦτα, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καί. 58 *Ald.* τοὺς λόγους. 59 *C.* κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ ἐν γῇ Αἰγύπτου· Οὕτως. 60 *Ald.* ὦ γυναῖκες. *C.* καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. 61 *Alex.* ποιήσωμεν. 62 *Alex.* ὡμωλογήσαμεν. 63 *Alex.* ὡμολόγησα. 64 *Ald.* λέγει κύριος. 65 *Alex.* & *C.* Ζῇ κύριος κύριος. 66 *C.* ἐν. 67 *Alex. Ald. C.* ἰδοὺ ἐγώ. 68 *Alex.* ἀγαθῦναι. 69 *Alex.* Αἰγύπτου. 70 *Alex.* ἀριθμοί. 71 *Alex.* καὶ οἱ καταβαίνοντες ἐν γῇ Αἰγύπτου, παροικῆσαι ἐκεῖ. 72 *C.* παροικοῦντες. 73 *C.* ἐμμένει, ὁ ἐμὸς ἢ ὁ αὐτῶν. Καί. 74 *Alex.* * ἡμῖν τὸ σημεῖον. *C.* ὑμῖν τὸ σημεῖον. 75 *C.* ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐμμενοῦσιν οἱ λόγοι μου ἐφ᾽ ὑμᾶς εἰς κακά. Οὕτως. 76 *C.* Φαραὼ Οὐαφρῆ. 77 *Alex.* ζητούντων. 78 Hæc usque ad finem in *Comp.* sunt cap. 45. 79 *Alex.* ἜΓΡΑΨΕΝ. 80 *Alex.* ΤΩ͂ ἸΩΑΚΕΙ'Μ. 81 *C.* Ἰούδα, λέγων· Οὕτως. 82 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπί. 83 *Alex.* Ὄμμοι ὄμμοι. *C.* Οἴμοι. 84 *Alex.* προσέθηκέν μοι κύριος. 85 *C.* ἐπὶ πόνον μου. 86 *Ald.* καθελῶ. *C.* καθαιρῶ. 87 *Alex. C.* οὓς ἐφύτευσα. 88 *C.* ἐκτίλλω, καὶ πᾶσαν γῆν τὴν ἐμοῦ. Καί. 89 *C.* ζητεῖς. 90 *Alex.* μεγάλα, * ὅτι ἰδού. 91 *C.* δώσω σοι τήν. 92 εἰς *C.* deest. 93 *Alex.* εὕρεμα.

Cap. 52. 1 *Sch.* Ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται. μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ Σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ ἐν οἷς, ποδιστῆρας, ὁ Σύρ. τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε· τοὺς δὲ ἐπφαθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασίν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας· μεσομιερὰδ δέ, τὰς λυχνίας Ἰωακεὶμ δέ, τὸν Ἰεχονίαν καλεῖ. In Francof. sic hab. princip. Υἱὸς εἰκοσοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους ἦν Σεδεκίας. 2 *Ms. Alex.* δευτέρου καὶ εἰκοσοῦ ἔτους. 3 *Ald.* ὢν Σεδεκίου.

ϐλά. Καὶ

4 Καὶ ἐγένετο [5] τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, [6] ἐν μηνὶ τῷ ἐννάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ [7] περιεχαράκωσαν αὐτὴν, καὶ περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ. 5 Καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν, ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ, 6 [8] Ἐν τῇ ἐννάτῃ τοῦ μηνὸς, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. 7 Καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ [9] ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης, ἀναμέσον [10] τοῦ τείχους, καὶ τοῦ προτειχίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως [11] κύκλῳ, καὶ [12] ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀραβα. 8 Καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ [13] κατέλαβον αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχὼ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ' αὐτοῦ. 9 Καὶ [14] συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς [15] Δεβλαθὰ, καὶ 10 ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. Καὶ ἔσφαξε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαθά. 11 Καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν [16] μυλῶνος, ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανε. 12 Καὶ ἐν μηνὶ [17] πέμπτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθε Ναβουζαρδὰν ὁ [18] ἀρχιμάγειρος [19] ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, 13 εἰς Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ [20] βασιλέως, καὶ πάσας τὰς οἰκίας τῆς πόλεως, καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρί. 14 Καὶ πᾶν τεῖχος [21] Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων, ἡ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου.

16 [22] Καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργούς. 17 Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν [23] οἴκῳ [24] κυρίου, καὶ τὰς βάσεις, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν, [25] καὶ ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. 18 Καὶ τὴν στεφάνην, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς [26] ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς, 19 Καὶ τὰς [27] ἀπφὼθ, καὶ τὰς [28] μασμαρὼθ, καὶ τοὺς ὑποχυτῆρας, καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ, καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ, ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. 20 Καὶ οἱ στύλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ μόσχοι δώδεκα χαλκοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν εἰς οἶκον κυρίου, [29] οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ [30] αὐτῶν. 21 Καὶ οἱ στύλοι [31] τριακονταπέντε [32] πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνὸς, καὶ σπαρτίον [33] δώδεκα πήχεων [34] περιεκύκλου αὐτὸν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ [35] δακτύλων τεσσάρων κύκλῳ, 22 Καὶ [36] γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς [37] χαλκοῦν, καὶ πέντε πήχεων τὸ μῆκος, ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνὸς, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ [38] ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ, [39] καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ [40] ὀκτὼ ῥοαὶ τῷ πήχει τοῖς δώδεκα πήχεσι. 23 Καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐννενηκονταὲξ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι ῥοαὶ [41] ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. 24 Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν [42] ἱερέα τὸν [43] πρῶτον, καὶ τὸν

---

4 in *Comp.* hæc præcedunt, quæ videntur etiam agnosci à *Theodor.* Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Ἰωακείμ· ὅτι ὀργὴ κυρίου ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν Ἰούδα, ἕως τοῦ ἀποβαλεῖν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀφίστησι Σεδεκίας ἀπὸ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος. 5 *Alex.* ἐν τῷ. 6 *Alex.* ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. *C.* ἐν μηνὶ τῷ δεκάτῳ. 7 *Alex.* περιεχαράκωσεν αὐτὴν, καὶ περιῳκοδόμησεν αὐτὴν τετραπόδοις κύκλῳ. *C.* παρενέβαλον αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησαν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ. 8 *Alex.* Ἐνάτῃ τοῦ. *C.* Ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐν τῇ ἐννάτῃ τοῦ. 9 *C.* ἔφυγον, καὶ ἐξῆλθον. 10 *Alex.* τῆς πύλης. 11 *Alex.* ἐκύκλωσαν, καὶ ᾤχοντο ὁδόν. 12 *Ald.* ᾤχοντο. 13 *Alex.* κατέλαβεν. 14 *C.* συνελάβοντο. 15 *C.* Δεβλαθὰ, ἐν γῇ Αἱμὰθ, καί. *Olymp.* Ἡμὰθ, ἡ νῦν καλουμένη Ἀντιόχεια. Δεβλαθὰ δὲ τὸ ταύτης προάστειον ἡ Δάφνη. 16 *Alex.* μύλωνος, ἕως ἀπέθανεν. 17 *Alex.* τῷ πέμπτῳ, δεκάτῃ. 18 *C.* ἀρχιμάγειρος ἑστώς. 19 *Alex.* ὁ ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον βασιλέως. 20 *Ald.* βασιλέως Βαβυλῶνος. 21 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 22 *C.* Καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Βαβυλῶνος, καὶ τὸ περισσὸν τοῦ ὄχλου μετῆκεν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς κατέλιπεν. 23 *Alex.* οἴκῳ κυρίου, * συνέτριψαν οἱ. 24 *C.* κυρίου συνέτριψαν, καί. 25 καὶ ἀπήνεγκαν *C.* desunt. 26 *Alex.* ἐλειτούργων. 27 *Alex.* ἀφφώθ. *C.* μαχθώθ. *Sch.* ὑδρείας, φιάλας, θυμιατήρια, λέβητας. 28 *C.* μιζρακώθ. 29 *Alex.* & *C.* οὐκ ἦν. 30 *Ald.* αὐτοῦ. 31 *C.* ὀκτωκαίδεκα. 32 *Alex.* πήχεων. 33 *Ald.* *C.* δωδεκάπηχυ. 34 *Alex.* περικυκλοῦν αὐτόν. *Ald.* κύκλον αὐτοῦ. 35 *Alex.* τεσσάρων δακτύλων. 36 *Sch.* κεφαλίδες. 37 *C.* χαλκοῦ. 38 *Alex.* ἐπὶ γείσους. 39 *C.* κατά. 40 *C.* καὶ ῥοαί. Καὶ ἦσαν. 41 ἑκατὸν *C.* ponit post κύκλῳ. 42 *C.* Σαραίαν τὸν ἱερέα. 43 *Ald.* πρῶτον τὸν Σοφονίαν, καί.

44 ἱερέα

[44] ἱερέα τὸν [45] δευτερεύοντα, καὶ τοὺς [46] φυλάττοντας τὴν ὁδόν, 25 [47] Καὶ εὐνοῦχον ἕνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς, τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως, τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων, τὸν γραμματεύοντα τῷ λαῷ [48] τῆς γῆς, καὶ ἑξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοὺς εὑρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. 26 Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ [49] ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως, καὶ ἤγαγεν [50] αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθά. 27 Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαθὰ, ἐν γῇ [51] Αἱμάθ. 31 Καὶ ἐγένετο [52] ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει, ἀποικισθέντος τοῦ Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ, ἐν τῇ [53] τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἔλαβεν [54] Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ᾧ ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα, [55] καὶ ἔκειρεν αὐτὸν, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας 32 ἧς ἐφυλάσσετο, Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστὰ, καὶ ἔδωκε [56] τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν [57] βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι, 33 Καὶ ἤλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἄρτον διαπαντὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς 34 ἡμέρας, ἃς ἔζησε. Καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ ἐδίδοτο διαπαντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος [58] ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανε. [59]

44 C. Σοφονίαν τὸν ἱερέα. 45 Ald. δεύτερον. 46 Alex. φυλάσσοντας. 47 Alex. Ald. C. Καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦχον. 48 Ald. πάσης τῆς γῆς. 49 Alex. & C. ἀρχιμάγειρος, (Alex. ἀρχειμάγειρος,) καί. 50 Alex. * αὐτόν. 51 Alex. Ἀιμαάθ. post hanc vocem in Compl. sequuntur hæc, quæ agnoscuntur etiam apud Theodor. καὶ μετετέθη Ἰούδα ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς, ὃν μετέθηκεν Ναβουχοδονόσορ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ Ἰουδαίους τρεῖς χιλιάδας, καὶ εἰκοσιτρεῖς. ἐν ἔτει ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ Ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ψυχὰς ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο. ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ εἰκοστῷ Ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ὁ ἀρχιμάγειρος Ἰουδαίων ψυχὰς ἑπτακοσίας τεσσαρακονταπέντε. πάντες αἱ ψυχαὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἑξακόσιαι. 52 Alex. ἐν τριακοστῷ. 53 C. πέμπτῃ. 54 Alex. Οὐλαιμαράδαχ. Ald. Οὐαλεβαρδάχ. C. Οὐλαιμαδαράχ. 55 καὶ ἔκειρεν αὐτὸν Alex. Ald. C. desunt. sed Ald. pro his repetit, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός. 56 C. αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω. 57 Alex. & C. θρόνων τῶν βασιλέων. 58 Alex. ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. 59 Alex. Ἱερεμίας προφήτης ιδ'.

†ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Κεφ. α'. 1.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐρημωθῆναι, ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶπε,

1 ἈΛΕΦ. Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ *πεπληθυμμένη λαῶν; ἐγενήθη ὡς χήρα, πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον. 2 ΒΗΘ. Κλαίουσα [1] ἔκλαυσεν ἐν νυκτὶ, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ [2] ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς. 3 ΓΙΜΕΛ. Μετῳκίσθη [3] Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς, καὶ ἀπὸ πλήθους δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν. πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν, κατέλαβον αὐτὴν ἀναμέσον τῶν [4] θλιβόντων. 4 ΔΑΛΕΘ. Ὁδοὶ Σιὼν πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, [5] οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς [6] ἀγόμεναι, καὶ [7] αὐτὴ πικραινομένη ἐν [8] ἑαυτῇ. 5 Η'. Ἐγένοντο οἱ θλίβοντες αὐτὴν [9] εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς [10] εὐθηνοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν [11] ἀσεβειῶν αὐτῆς. τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ

Cap. 1. † MS. Alex. ΘΡΗΝΟΙ. Orig. Ἔκδοσις Ἀκ. καὶ Θ. ἐν τοῖς Θρήνοις οὐ φέρεται μόνου τοῦ Σ. καὶ τῶν ο'. * al. πεπληθυσμένη. 1 Alex. ἐδάκρυσεν. 2 Ald. C. ὑπῆρχεν. 3 Alex. ἡ Ἰουδαία. 4 Alex. θλιβόντων αὐτήν. 5 C. καὶ οἱ. 6 C. αἰχμάλωτοι ἀγόμεναι. 7 Ald. αὕτη. 8 Alex. αὐτῇ. 9 S. εἰς ἄρχοντας. 10 Ald. εἰς εὐθηνοῦσαν. C. εὐθηνοῦσιν. 11 Ald. ἀσεβῶν.

6 κατὰ πρόσωπον θλίβοντος. ΟΥΑΥ. Καὶ [12] ἐξήρθη ἐκ θυγατρὸς Σιὼν πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς. [13] ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ [14] οὐχ εὑρίσκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ 7 ἰσχύϊ [15] κατὰ πρόσωπον διώκοντος. ΖΑΙΝ. Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς, καὶ ἀπωσμῶν αὐτῆς· πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ. ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς, ἐγέλασαν ἐπὶ [16] κατοικεσίᾳ αὐτῆς.

8 ΗΘ. Ἁμαρτίαν ἥμαρτεν Ἱερουσαλὴμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο. πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν, ἐταπείνωσαν αὐτήν· [17] εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καί γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπε- 9 στράφη [18] ὀπίσω. ΤΗΘ. Ἀκαθαρσία αὐτῆς [19] πρὸ ποδῶν αὐτῆς· οὐκ ἐμνήσθη [20] ἔσχατα αὐτῆς, [21] καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα. οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. ἴδε κύριε τὴν ταπείνωσίν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.

10 ΙΩΔ. Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς· [22] εἶδε γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς, ἃ ἐνετείλω [23] μὴ [24] εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.

11 ΧΑΦ. [25] Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητοῦντες ἄρτον· ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει, τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχήν. [26] ἴδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον, ὅτι [27] ἐγενήθη ἠτιμωμένη·

12 ΛΑΜΕΔ. Οἱ πρὸς ὑμᾶς, πάντες παραπορευόμενοι ὁδὸν, ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος [28] κατὰ τὸ ἄλγος μου, ὃ ἐγενήθη. φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέ με κύριος ἐν ἡ- 13 μέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. ΜΗΜ. Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς ὀστέοις μου [29] κατήγαγεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσί μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω· ἔδωκέ [30] με ἠφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν [31] ὀ- 14 δυνωμένην. ΝΟΥΝ. Ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσί μου συνεπλάκησαν· ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου. ἠσθένησεν ἡ ἰσχύς μου· ὅτι ἔδωκε κύριος ἐν χερσί μου 15 ὀδύνας, οὐ δυνήσομαι στῆναι. ΣΑΜΕΧ. Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου, ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρίψαι [32] ἐκλεκτούς μου· ληνὸν ἐπάτησε κύριος [33] παρθένῳ θυγατρὶ Ἰούδα. ἐπὶ τούτοις ἐγὼ 16 κλαίω. ΑΙΝ. Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ παρακαλῶν με, ὁ [34] ἐπιστρέφων ψυχήν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοί μου [35] ἠφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθη 17 ὁ ἐχθρός. ΦΗ. Διεπέτασε Σιὼν [36] χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. [37] ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακὼβ, [38] κύκλῳ αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν· ἐγενήθη Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀ- 18 ποκαθημένην ἀναμέσον αὐτῶν. ΤΣΑΔΗ. Δίκαιός ἐστι κύριος, ὅτι [39] στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα. ἀκούσατε δὴ πάντες οἱ λαοὶ, καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου. παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

19 ΚΩΦ. Ἐκάλεσα [40] τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με. οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, 20 [41] καὶ οὐχ εὗρον. ΡΗΧΣ. Ἴδε κύριε, ὅτι θλίβομαι, [42] ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοὶ, ὅτι παραπικραίνουσα [43] παρεπικράνθην, ἔξωθεν ἠτέκνωσέ με μάχαιρα, ὥσ- 21 περ θάνατος ἐν οἴκῳ. ΧΣΕΝ. Ἀκούσατε δὴ, ὅτι στενάζω ἐγὼ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με. πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου, καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας· ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρὸν, [44] ἐγένοντο ὅμοιοι 22 ἐμοί. ΘΑΥ. Εἰσέλθοι πᾶσα ἡ [45] κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, [46] καὶ [47] ἐπιφύλλισον αὐτοῖς, ὃν τρόπον [48] ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου, ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

---

12 *Alex.* & C. ἐξῆλθεν. 13 C. καὶ ἐγένοντο. 14 *Alex.* μὴ εὑρίσκοντες. 15 *Alex.* ἐνώπιον διώκοντος. 16 *Alex.* μετοικεσίας. *Ald.* C. τῇ μετοικεσίᾳ. 17 *Alex* ἰδόντες. 18 *Alex.* *Ald.* C. εἰς τὰ ὀπίσω. 19 *Alex.* πρὸς ποδῶν. *Ald.* πρὸς πυλῶν. 20 *Alex.* ἐσχάτων. 21 καὶ *Ald.* deest. 22 *Alex.* ἴδον. 23 *Ald.* αὐτὰ μή. 24 *Alex.* εἰσελθεῖν εἰς ἐκκλησίαν. 25 Πᾶς C. deest. 26 *Alex.* ἴδε καί. 27 *Alex.* ἐγενήθην. 28 *Alex.* * καὶ τό. C. ὡς. 29 C. καὶ κατήγαγεν. 30 *Alex.* & C. με κύριος ἠφανισμένην. 31 *Alex.* ὀδυρωμένην. 32 C. ἐκλεκτόν. 33 παρθένῳ C. deest. 34 S. ἀνακτώμενος.

35 S. ἔρημοι. 36 *Alex.* τὰς χεῖρας. C. χεῖρας. 37 *Orig.* κατὰ τὸν Σύμ. καὶ καθ' ἑτέραν ἐκδοχὴν τῶν ο'. ἐνετείλατο κύριος κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτόν. 38 *Alex.* κύκλῳ οἱ. S. & 70. altera interpr. κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτόν. 39 *Alex.* τὸ στόμα. 40 *Ald.* γὰρ τούς. 41 καὶ οὐχ εὗρον C. desunt. 42 *Alex.* καὶ ἡ κοιλία. 43 C. παρεπίκρανα. 44 *Alex.* καὶ ἐγένετο οἴμμοι οἴμμοι. *Ald.* ἐγένοντό μοι οἴμοι οἴμοι. 45 *Ald.* καρδία. 46 καὶ C. deest. 47 *Alex.* ἐπιφαύλισον. 48 C. ἐπεφύλλισαν.

Κεφ. β'.

Κεφ. β'. 2.

1 ΑΛΕΦ. Πῶς ἐγνόφωσεν [1] ἐν ὀργῇ [2] αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών; κατέῤῥιψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν [3] αὐτοῦ.

2 ΒΗΘ. Ἐν ἡμέρᾳ [4] ὀργῆς αὐτοῦ κατεπόντισε κύριος, οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὡραῖα Ἰακὼβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ἰούδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε [5] βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.

3 ΓΙΜΕΛ. Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραήλ, ἀπέστρεψεν [6] ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ [7] ἀνῆψεν ἐν Ἰακὼβ ὡς πῦρ φλόγα, καὶ κατέφαγε [8] πάντα τὰ κύκλῳ.

4 ΔΑΛΕΘ. [9] Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς [10] ὑπεναντίος, ἐστερέωσε δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν μου [11] ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.

5 Η. Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρός, κατεπόντισεν Ἰσραήλ, κατεπόντισε [12] τὰς [13] βάρεις [14] αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα [15] αὐτοῦ, καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰούδα [16] ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.

6 ΟΥΑΥ. Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ. ἐπελάθετο κύριος [17] ἃ ἐποίησεν ἐν Σιὼν ἑορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα [18] καὶ ἄρχοντα.

7 ΖΑΙΝ. Ἀπώσατο [19] κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων αὐτῆς. φωνὴν [20] ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.

8 ΗΘ. [21] Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψε [22] χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος, καὶ ἐπένθησε τὸ προτείχισμα, καὶ τεῖχος

9 ὁμοθυμαδὸν [23] ἠσθένησεν. ΤΗΘ. Ἐνεπάγησαν εἰς [24] γῆν πύλαι αὐτῆς, ἀπώλεσε καὶ συνέτριψε μοχλοὺς αὐτῆς, βασιλέα αὐτῆς καὶ [25] ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν. οὐκ ἔστι νόμος, καί γε [26] προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον

10 ὅρασιν παρὰ κυρίου. ΙΩΔ. Ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιών, ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον εἰς [27] γῆν ἀρχηγοὺς παρθένους ἐν Ἱερουσαλήμ.

11 ΧΑΦ. Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθη ἡ καρδία μου, ἐξεχύθη [28] εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς [29] λαοῦ μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.

12 ΛΑΜΕΔ. Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν, Ποῦ σῖτος, καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐ-

13 τῶν. ΜΗΜ. Τί μαρτυρήσω σοι, ἢ τί ὁμοιώσω σοι θύγατερ Ἱερουσαλήμ; τίς [30] σώσει [31] καὶ παρακαλέσει σε παρθένος θύγατερ Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντελείας σου,

14 τίς ἰάσεταί σε; ΝΟΥΝ. Προφῆταί σου [32] εἴδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου, τοῦ [33] ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ [34] εἴδοσάν σοι λήμματα [35] μάταια καὶ ἐξώσματα.

15 ΣΑΜΕΧ. Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλήμ. [36] Αὕτη ἡ [37] πόλις, ἐροῦσι, [38] στέφανος εὐφροσύ-

16 νης πάσης τῆς γῆς; ΑΙΝ. Διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροί σου, ἐσύρισαν καὶ ἔβρυξαν ὀδόντας, καὶ εἶπαν, [39] Κατεπίομεν αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν προσεδοκῶ-

17 μεν, εὕρομεν αὐτήν, εἴδομεν. ΦΗ. Ἐποίησε κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσε

Cap. 2. 1 ἐν C. deest. 2 Ms. Alex. αὐτοῦ τήν. 3 Alex. αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. ΒΗΘ. Κατεπόντισεν. 4 Ald. C. ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. post pro ἐκόλλησεν, al. ἐκολλήθην. 5 Alex. εἰς τὴν γῆν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἄρχοντα. Ald βασιλείαν αὐτῆς, καὶ ἄρχοντα. 6 Alex. Ald. C. εἰς τὰ ὀπίσω. 7 Alex. & C. ἀνῆψεν Ἰακώβ. 8 Ald. αὐτῆς πάντα. 9 Alex. Ἐνέτειλεν. 10 ὑπεναντίος Ald. C. deest. 11 Alex. σκηνῇ. C. ἐν σκηνώμασι. 12 Alex. Ald. C. πάσας τάς. 13 Orig. βάρεις, τὰς οἰκίας φησίν· ὥσπερ τὰ βασίλεια ἐξέδωκε Σύμ. 14 Ald. C. αὐτοῦ. 15 Alex. αὐτῆς. 16 Alex. & C. ταπεινούμενον. Ald. ταπεινούμενα. 17 Alex. & C. ὅ. 18 καὶ ἄρχοντα C. desunt. 19 Alex. θυσιαστήριον αὐτοῦ κύριος. 20 Alex. & C. ἔδωκεν. Ald. ἔδωκαν πολέμου.

21 Ald. C. Ἐλογίσατο κύριος τοῦ διαφθεῖραι. Alex. Καὶ ἐπέστρεψε κύριος τοῦ διαφθεῖραι. 22 Alex. κύριος χεῖρα. 23 Alex. ἠσθένησαν. 24 Alex. τὴν γῆν αἱ πύλαι. 25 Alex. & C. ἄρχοντας. 26 Ald προφήτης. 27 Alex. τὴν γῆν. 28 Alex. εἰς γῆν. 29 Alex. τοῦ λαοῦ. 30 Alex. σώσει σε. 31 Ald. καὶ τίς παρακαλέσει σε. C. desunt. 32 Alex. ἴδον μάταια. 33 C. ἀποστρέψαι. 34 C. εἴδοσαν λήμματα. 35 Ald. καὶ μάταια ἐξώσματα. 36 Alex. Ἡ αὕτη ἡ. Ald. C. Εἰ αὕτη ἡ. 37 Alex. πόλις ἣν ἐροῦσιν. 38 Alex. Ald. C. στέφανος δόξης εὐφροσύνης. δόξης autem postea adscriptum est in l. V. S. καλὴ εὐπρέπεια, εὐφρ. quidam etiam ll. hab. στέφανος δόξης, καλὴ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος. Psal. 49. est, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος. 39 in cet. ll. est Καταπίωμεν.

[40] ῥήματα [41] αὐτοῦ, [42] ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· καθεῖλε, καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ηὔφρανεν ἐπὶ σὲ ἐχθρόν, ὕψωσε [43] κέρας θλίβοντ-

18 τός σε. ΤΣΑΔΗ'. Ἐβόησε καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον, Τείχη [44] Σιὼν [45] καταγάγετε ὡς χειμάῤῥους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· μὴ δῷς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ [46] σιωπήσαιτο

19 [47] θυγάτηρ [48] ὀφθαλμῶν σου. ΚΩ'Φ. [49] Ἀνάστα, ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς [50] σου, ἔκχεον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου, [51] ἆρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου, τῶν ἐκλυομένων λιμῷ [52] ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

20 ΡΗ'ΧΣ. Ἴδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι [53] ἐπεφύλλισας οὕτως, εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα [54] μαστούς; [55] ἀποκτενεῖς ἐν ἁγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προ-

21 φήτην; ΧΣΕ'Ν. Ἐκοιμήθησαν εἰς [56] τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτης· παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ἐν ῥομφαίᾳ [57] καὶ ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφεί-

22 σω. ΘΑΥ'. [58] Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς [59] παροικίας μου κυκλόθεν, καὶ οὐκ [60] ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλελειμμένος, ὡς ἐπεκράτησα, καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.

ΚΕΦ. γ'. 3.

1 ΑΛΕΦ. Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν, [1] ἐν

2 ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ. Παρέλαβέ με [2] καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκότος, καὶ οὐ φῶς.

3 Πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν

4 ἡμέραν, Ἐπαλαίωσε [3] σάρκα μου καὶ δέρμα μου, [4] ὀστέα μου συνέτριψεν.

5 ΒΗ'Θ. Ἀνῳκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε

6 κεφαλήν μου, καὶ [5] ἐμόχθησεν Ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέ με [6] ὡς νεκροὺς αἰῶνος.

7 Ἀνῳκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι,

8 ἐβάρυνε [7] χαλκόν μου. ΓΙ'ΜΕΛ. [8] Καί γε κεκράξομαι [9] καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευ-

9 χήν μου. ΔΑ'ΛΕΘ. Ἀνῳκοδόμησεν ὁδούς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν

10 Ἄρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτός μοι [10] λέων ἐν

11 κρυφαίοις, Κατεδίωξεν ἀφεστηκότα, καὶ [11] κατέπαυσέ με, ἔθετό με ἠφανισμένην.

12 Η'. Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ, καὶ ἐστήλωσέ με ὡς

13 σκοπὸν εἰς βέλος. Εἰσήγαγεν [12] ἐν τοῖς

14 νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ. Ἐγενήθην [13] γέλως παντὶ [14] λαῷ μου, ψαλμὸς αὐ-

15 τῶν ὅλην τὴν ἡμέραν. ΟΥΑΥ. Ἐχόρτασέ με πικρίας, ἐμέθυσέ με χολῆς,

16 [15] Καὶ ἐξέβαλε ψήφῳ [16] ὀδόντας μου. ἐψώμισέ

17 με σποδόν, Καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυ-

18 χήν μου· ἐπελαθόμην ἀγαθά. [17] Καὶ ἀπώλετο νῖκός μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.

19 ΖΑΙ'Ν. Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου, καὶ ἐκ

20 διωγμοῦ [18] πικρία καὶ χολή μου [19] Μνησθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή

21 μου. Ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου,

22 διὰ τοῦτο ὑπομενῶ. [20] ΗΘ. Τὰ ἐλέη κυρίου, [21] ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ· [22] μήνας εἰς τὰς πρωίας ἐλέησον κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν, ὅτι

23 οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. [23] Καινὰ [24] εἰς τὰς πρωίας, πολλὴ ἡ πίστις σου.

24 [25] Μερίς μου κύριος, [26] εἶπεν ἡ ψυχή μου· διὰ

25 τοῦτο ὑπομενῶ [27] αὐτῷ. ΤΗ'Θ. Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ψυχῇ ἣ ζητήσει

26 αὐτόν, [28] Ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡ-

---

40 *Alex.* & C. ῥήματα. 41 *Alex.* αὐτοῦ, ἃ ἐνεθυμήθη ἐξ. 42 *Ald.* ὅ. 43 *Alex.* κεφαλάς. 44 C. θυγατρὸς Σιών. 45 *Alex.* καταγαγέτωσαν. *Ald.* C. καταγαγέτω. 46 *Ald.* C. σιωπησάτω. 47 *Alex.* θύγατερ *Ald.* C. κόρη. 48 *Alex.* ὁ ὀφθαλμός σου. C. ὀφθαλμοῦ σου. 49 *Ald.* C. Ἀνάστηθι, ἀδολέσχησαι ἐν. 50 σου C. deest. 51 *Alex.* ἆρον ἆρον. 52 *Ald.* C. ἀπ'. 53 *Alex.* ἐπεφαύλισας. 54 *Alex.* μαστούς. 55 *Ald.* C. εἰ ἀποκτενεῖς. *quidam ll.* hab. εἰ ἀποκτενοῦσι, quomodo *Theodor.* legit. 56 *Ald.* C. γῆν ἐξόδων. pòst pro ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλ. S. vert. ἔπεσον ἐν μαχαίρᾳ. ἀπέκτεινας 57 C. ἐν. 58 *Ald.* Ἐκάλεσας ὡς εἰς ἡμέραν. C. Ἐκάλεσας ὡσεὶ ἡμέραν. 59 C. ἡμέραν παροικίας. 60 *Alex.* & C. ἐγένετο.

Cap. 3. 1 *Ald.* ed. τῇ ῥάβδῳ. 2 καὶ C. deest. 3 *Ms. Alex.* τὰς σάρκας C. σάρκας. 4 *Alex.* ὀστᾶ. 5 C. ἐμόχθησα. 6 *Alex.* ἐν σκοτινοῖς αἰῶνας. *Ald.* ἐν νεκροῖς αἰῶνος. 7 S. τὸν τοῦ τραχήλου μου ζυγόν. *Orig.* λέγει τὸν ζυγὸν καὶ τοὺς κλοιοὺς τοὺς σιδηροῦς, οὓς ἀντὶ ξυλίνων θεοῦ κελεύσει περιεβάλετο. φέρεται γὰρ καὶ γραφή· ἐβάρυνε τὸν χαλκὸν τοῦ τραχήλου μου. 8 *Ald.* C. Καί γε ὅτι κεκράξομαι. 9 *Alex.* καί γε. 10 *Ald.* C. ὡς λέων. 11 *Alex.* κατέπαυσεν, ἔθετο. 12 *Alex.* & C. τοῖς νεφροῖς. 13 *Ald.* λόγος. 14 *Alex.* τῷ λαῷ. 15 *Alex.* Ἐξέβαλεν. 16 *Alex.* τοὺς ὀδόντας. 17 *Ald.* C. Καὶ εἶπα, ἀπώλετο. 18 *Alex.* μου· πικρία γὰρ καὶ χολή μου. *Ald.* C. πικρίας μου καὶ χολῆς μου (*Ald.* deest.) 19 C. Μνησθήσομαι. *Ald.* deest. 20 in *Alex.* desiderantur versus 22, 23, 24 usque ad Ἀγαθὸς κύριος. 21 C. ὅτι οὐκ ἐτελειώθησαν, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον αἱ ἐλεημοσύναι αὐτοῦ. 22 *Ald.* μείνας. C. desunt hæc usque ad finem versus. 23 *Ald.* Κενά. 24 C. ἐν τῷ πρωΐ. 25 C. Τὸ μέρος. 26 *Ald.* καὶ εἶπεν. 27 C. αὐτόν. 28 C. Ἀγαθόν ἐστιν ὑπομένειν καὶ ἡσυχάζειν.

συχάσει

27 συχάσει εἰς τὸ σωτήριον [29] κυρίου. ΤΗΘ.
Ἀγαθὸν ἀνδρὶ, ὅταν ἄρῃ ζυγὸν [30] ἐν νεότητι
28 αὐτοῦ, Καθήσεται κατὰ μόνας, καὶ σιωπήσε-
30 ται, ὅτι ἦρεν ἐφ' ἑαυτῷ. ΙΩΔ. [31] Δώ-
σει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται
31 ὀνειδισμῶν. Ὅτι [32] οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώ-
32 σεται κύριος. ΧΑΦ. Ὅτι ὁ ταπεινώσας
[33] οἰκτειρήσει, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ,
33 Οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐτα-
34 πείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός. ΛΑΜΕΔ. Τοῦ τα-
πεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους
35 γῆς, Τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέ-
36 ναντι προσώπου ὑψίστου, Καταδικάσαι ἄν-
θρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, κύριος οὐκ
37 εἶπε. [34] Τίς οὕτως εἶπε, καὶ ἐγενήθη; κύ-
38 ριος οὐκ ἐνετείλατο. Ἐκ στόματος ὑψί-
στου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ [35] ἀγαθόν.
39 ΜΗΜ. [36] Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀνὴρ περὶ
40 τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ΝΟΥΝ. Ἐξηρευ-
νήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ [37] ἐπιστρέψω-
41 μεν ἕως κυρίου. Ἀναλάβωμεν καρδίας
ἡμῶν [38] ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ.
42 Ἡμαρτήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, [39] καὶ [40] οὐχ ἱλά-
43 σθης. ΣΑΜΕΧ. Ἐπεσκέπασας [41] ἐν
θυμῷ, καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς, ἀπέκτεινας,
44 [42] οὐκ ἐφείσω. Ἐπεσκέπασας νεφέλην
σεαυτῷ [43] ἕνεκεν προσευχῆς, καμμῦσαί με
45 Καὶ [44] ἀπωσθῆναι. ΑΙΝ. Ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέ-
46 σῳ τῶν λαῶν. Διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς [45] τὸ
στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν.
47 [46] Φόβος καὶ [47] θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις
48 καὶ συντριβή. Ἀφέσεις ὑδάτων [48] κατά-
ξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυ-
49 γατρὸς τοῦ λαοῦ μου. ΦΗ. Ὁ ὀφθαλμός
μου [49] κατεπόθη, καὶ οὐ [50] σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι
50 ἔκνηψιν, Ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος
51 ἐξ οὐρανοῦ. [51] Ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλ-
λιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχήν μου παρὰ πάσας θυγατέρας
52 πόλεως. ΤΣΑΔΗ. Θηρεύοντες ἐθήρευ-
σάν με ὡς στρουθίον· [52] πάντες οἱ ἐχθροί μου δω-
53 ρεάν. Ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωήν μου,
54 καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ' ἐμοί. [53] Ὑπερε-
χύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου· εἶπα, Ἀπῶ-
55 σμαι. [54] ΚΩΦ. Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά
56 σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου· [55] Φωνήν
μου [56] ἤκουσας· μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν
57 δέησίν μου· Εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας·
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐπεκαλεσάμην σε εἶπάς μοι, Μὴ
58 φοβοῦ. ΡΗΧΣ. Ἐδίκασας κύριε [57] τὰς
[58] δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωήν
59 μου. Ἴδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔ-
60 κρινας τὴν κρίσιν μου. Εἶδες πᾶσαν τὴν
ἐκδίκησιν αὐτῶν, [59] εἰς πάντας διαλογισμοὺς
61 [60] αὐτῶν [61] ἐν ἐμοί. ΧΣΕΝ. Ἤκουσας
τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογι-
62 σμοὺς αὐτῶν κατ' ἐμοῦ, Χείλη [62] ἐπανι-
σταμένων μοι, καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ὅ-
63 λην τὴν ἡμέραν, Καθέδραν αὐτῶν, καὶ
ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπίβλεψον [63] ἐπὶ [64] ὀφθαλ-
64 μοὺς αὐτῶν. [65] Ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν.
65 ΘΑΥ. Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμὸν
66 καρδίας [66] μου μόχθον. Σὺ αὐτοὺς κατα-
διώξεις ἐν ὀργῇ, καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς [67] ὑ-
ποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ κύριε.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΑΛΕΦ. Πῶς ἀμαυρωθήσεται [1] χρυσίον,
ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθόν; ἐξεχύ-
θησαν λίθοι ἅγιοι [2] ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
2 ΒΗΘ. [3] Οἱ υἱοὶ Σιὼν οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι
ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀ-
στράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμέως;
3 ΓΙΜΕΛ. Καί γε [4] δράκοντες ἐξέδυσαν μα-
στοὺς, ἐθήλασαν [5] σκύμνοι αὐτῶν [6] θυγατέρας

---

29 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 30 *Ald.* ἐκ νεότητος. 31 *C.* Θήσει ἐν κονιορτῷ τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴποτε ἡ ἐλπίς. Δώσει. 32 *Ald.* εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἀπώσεται. 33 *Alex.* οἰκτιρήσει κατά. 34 *Alex.* Κύριος οὕτως. 35 *C.* ἅγιον. 36 *Ald.* Ἐι. 37 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν ἕως * τοῦ. Ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐπὶ χειρῶν ἐν οὐρανῷ. 38 *C.* πρὸς ὑψηλὸν ἐπὶ χειρῶν ἐν. *Ald.* ἐπὶ χειρῶν ἡμῶν ἐν. 39 *C.* καὶ παρεπικράναμεν, καί. 40 *Alex* οὐκ. 41 ἐν *C.* deest. 42 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ. 43 *Alex* εἵνεκεν. 44 *Alex.* ἀπωσθῆναι. *Ald.* ἀποστῆναι. 45 *Alex.* στόμα. 46 *S.* Πτόησις. 47 *Ald C.* θάμβος. 48 *Ald.* κατ' ὀφθαλμούς. 49 *S.* ἐπέμεινε, καὶ οὐκ ἐπαύσατο, τοῦ μὴ εἶναι ἄνεσιν. 50 *Alex.* σιωπήσωμαι. 51 *Orig.* κατὰ Σ. ὅτι κατεπόντισάν με τὰ δάκρυα τῇ τῶν ἐν ὕδασι πνιγομένων μεταφορᾷ. κατὰ δὲ τοὺς ό. κατακόπτει με τὰ δάκρυα, καθάπερ ἄμπελον ἀκριβὴς τρυγητής. 52 *Alex.* & *C.* οἱ ἐχθροί μου. 53 *Alex.* Ἐπερεχύθη. 54 in *Alex.* desiderantur versus 55, 56, 57. usque ad Ἐδίκασας. 55 *Ald. C.* Φωνῆς. 56 *Ald.* εἰσήκουσας. 57 *Ald.* πάσας τάς. 58 *Alex.* ἀδικίας. 59 *Ald. C.* καί. 60 αὐτῶν *Ald.* deest. 61 *C.* ἐπ'. 62 *Alex.* ἐπανισταμένων. 63 *C.* ἐγὼ ψαλμὸς αὐτῶν. 64 *Alex.* τοὺς ὀφθαλμούς. 65 *C.* ἀνταποδώσεις. 66 *Alex.* μόχθον. Σὺ αὐτοὺς καταξεις. 67 *Alex.* ὑποκάτω.

Cap. 4. 1 *Mſ. Alex.* τὸ χρυσίον. 2 *C.* ἀπ'. 3 *Alex* Υἱοὶ Σιὼν τίμιοι, ἐπηρμένοι. 4 *S.* σειρῆνες. 5 *Ald. C.* σκύμνους. 6 *C.* θυγατέρες.

λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, [7] ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.

4 ΔΑ'ΛΕΘ. Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει, νήπια ᾔτησαν ἄρτον, [8] ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.

5 Η'. Οἱ [9] ἔσθοντες τὰς τρυφὰς, ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιθηνούμενοι ἐπὶ [10] κόκκων,

6 περιεβάλοντο κοπρίας. ΟΥΑΥ. Καὶ ἐμεγαλύνθη [11] ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδόμων τῆς κατεστραμμένης [12] ὥσπερ σπουδὴ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ [13] χεῖ-

7 ρες. ΖΑΙ'Ν. [14] Ἐκαθαριώθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα, [15] ἐπυρώθησαν, ὑπὲρ [16] λίθου σαπφεί-

8 ρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν. ΗΘ. Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ [17] ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν,

9 ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον. ΤΗ'Θ. Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματίαι ῥομφαίας, ἢ οἱ τραυματίαι λιμοῦ· ἐπορεύθησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ

10 [18] γεννημάτων ἀγρῶν. ΙΩ'Δ. Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων [19] ἥψησαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς βρῶσιν αὐταῖς, ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.

11 ΧΑ'Φ. Συνετέλεσε κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεε [20] θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ ἀνῆψε πῦρ ἐν Σιὼν, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.

12 ΛΑ'ΜΕΔ. Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.

13 ΜΗ'Μ. Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, [21] ἀδικιῶν ἱερέων [22] αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα

14 δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς. ΝΟΥ'Ν. [23] Ἐσαλεύθησαν ἐγρήγοροι αὐτῆς [24] ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι, ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς, [25] ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.

15 ΣΑ'ΜΕΧ. Ἀπόστητε [26] ἀκαθάρτων, καλέσατε αὐτοὺς, ἀπόστητε, ἀπόστητε, μὴ ἅπτεσθε, ὅτι ἀνήφθησαν, καί γε ἐσαλεύθησαν· εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, Οὐ μὴ προσθῶσι τοῦ παροικεῖν.

16 ΑΙ'Ν. Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς. πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, [27] προφήτας οὐκ ἠλέησαν.

17 ΦΗ. Ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια· ἀποσκοπευόντων ἡμῶν. ΤΣΑΔΗ'. Ἀπεσκοπεύσαμεν

18 εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, [28] Ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν, τοῦ μὴ [29] πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν. ΚΩ'Φ. Ἤγγικεν [30] ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ και-

19 ρὸς ἡμῶν. Κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων [31] ἐξέπτησαν, [32] ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.

20 ΡΗ'ΧΣ. [33] Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κύριος συνελήφθη ἐν ταῖς [34] διαφθοραῖς [35] αὐτῶν, [36] οὗ εἴπαμεν, Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν

21 τοῖς ἔθνεσι. ΧΣΕ'Ν. Χαῖρε καὶ εὐφραίνου θύγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα [37] ἐπὶ [38] γῆς, καί γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται [39] τὸ ποτήριον κυρίου,

22 [40] μεθυσθήσῃ καὶ ἀποχεεῖς. ΘΑΥ. Ἐξέ-

---

7 *Olymp.* ἀποπτῆναι κατὰ τοὺς στρουθοκαμήλους μὴ δυνάμενοι, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀεὶ διαθέοντες. τὸ γὰρ στρουθίον, οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. 8 *Alex.* καὶ ὁ κλῶν. *Ald.* ὁ* διώκων. 9 *Alex.* ἐσθίοντες τὰς τροφάς. 10 *Alex.* κόλπων, περιέλαβον. *Ald.* κόκκου, περιεβάλλοντο. *C.* κόκκων περιελάβοντο. 11 *Alex.* ἡ ἀνομία. 12 *Orig.* τὸ μὲν, ὥσπερ σπουδὴ, ἐξαπίνης, ἐξέδωκε· τὸ δὲ, οὐκ ἐπόνεσαν, ἢν οὐκ ἔτρωσαν. 13 *C.* χεῖρες. 14 hæc quoque sic distinguit *Orig.* cujus hæc est hujus loci commentatio, ἐκαθαριώθησαν Ναζιραῖοι, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι. τοὺς ἁγιάσαντας γάρ φησιν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ, ὁποῖος ἦν καὶ Σαμψών. ἦσαν δὲ οὗτοι παρὰ Ἰουδαίοις ἐπιφανεῖς· διὸ τὸ μὲν καθαρὸν αὐτῶν ἀντεξήτασε χιόνι, τὸ δὲ λαμπρὸν γάλακτι. οἱ ἐκλεκτοὶ δὲ, ὃ δηλοῖ τὸ ἀπόσπασμα, πολιτείαν οὐράνιον ἔχουσι· τοιοῦτον γὰρ τοῦ σαπφείρου τὸ χρῶμα. τὸ δὲ ἐτυρώθησαν, οὐ διεχύθησαν, ἀλλ' ἐπάγησαν ἐν τῇ ἀρετῇ. *plur.* vero *ll.* hæc apposita est distinctio, ἐκαθαριώθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς· ὑπὲρ χιόνα ἔλαμψαν· ὑπὲρ γάλα ἐτυρώθησαν. ac *breviarium Rom.* in communi martyrum tempore Paschali, in responsorio lect. 8. *Candidi facti sunt Nazaræi ejus, splendorem Deo dederunt, & sicut lac coagulati sunt.* videtur quidem *Orig.* ἐτυρώθησαν, sejungere, quemadmodum in hac ed. sejunctum est, ἐπυρώθησαν, quod etiam non absque ratione ita conjungeretur, ἐπυρώθησαν, sive, ἐπυρρώθησαν ὑπὲρ λίθον, sive, ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν. *Sch.* ejusd. *Orig.* ex a. l. Σ. ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα· λαμπρότεροι γάλακτος· πυρρότεροι τὴν ἕξιν ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα· σάπφειρος, τὰ μέλη αὐτῶν. σκοτεινότερον ἀσβόλης τὸ εἶδος αὐτῶν &c. *Sch.* ejusdem, ἡγιασμένοι, τὸ Ναζιραῖοι δηλοῖ· οὕτω γὰρ Σ. καὶ Θ. ἐν τῷ Ἀμώς, τοὺς ἡγιασμένους ἐξέδωκαν, Ναζιραίους εἰπόντες. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐτυρώθησαν, & in *brev. Rom.* *coagulati sunt.* S. πυρρότεροι τὴν ἕξιν, ut videatur ἐπυρώθησαν, positum pro ἐπυρρώθησαν. sic in *ed. Lat.* *rubicundiores.* 16 *Alex.* λίθους. 17 *Alex.* ὀστᾶ. 18 *Alex.* γεννημάτων. 19 *Orig.* τὸ δὲ ἥψαντο, ἀνάψαι καὶ ὀπτῆσαι δηλοῖ. ubi videtur legisse. ἥψαντο. 20 *Alex.* ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ. 21 *C.* ἀδικίαι. 22 *Alex.* αὐτῶν. 23 *S.* Ἀκατάστατοι ἐγένοντο, τυφλοὶ ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐφύρησαν ἐν αἵματι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἅψασθαι τῆς ἐσθῆτος αὐτῶν. 24 *Alex.* ἐπὶ ταῖς. 25 *Alex.* ἥψατο. 26 *Alex.* ἀπὸ ἀκαθάρτων. 27 *Alex.* & *C.* πρεσβύτας. 28 *C.* Ἐθηρεύσαντο. 29 *Alex.* παραπορεύεσθαι. 30 *Ald.* *C.* τὸ πέρας. 31 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐξήφθησαν. 32 *Alex.* ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐνήδρευσαν ἡμᾶς. 33 *Sch.* Ἀ. πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν, ἔστιν· Σ. δὲ πνοὴν μυκτήρων. οἱ γὰρ θεοφιλεῖς διὰ παντὸς τὸν Χριστὸν ἀναπνέουσι, πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὸν ἔχοντες. 34 *Dion. Alexand.* in responsionibus ad quæsit. Pauli Samosat. legit, διαβουλαῖς ἡμῶν. 35 *Ald.* *C.* ἡμῶν. 36 *Alex.* οὗ. *C.* ᾧ. 37 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς. 38 *C.* γῆς Οὔζ, vel Οὖς, καί γε. 39 *Alex.* ποτήριον. 40 *Alex.* καὶ μεθυσθήσῃ.

λιπεν ἡ ἀνομία σου θύγατερ Σιών, οὐ προσθήσει [41] τοῦ ἀποικίσαι σε. ἐπεσκέψατο [42] ἀνομίας σου θύγατερ [43] Ἐδώμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

Κεφ. ε'. 5.

1 Μνήσθητι κύριε, ὅ, τι ἐγενήθη ἡμῖν· ἐπίβλεψον, καὶ ἴδε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. 2 Κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἶκοι ἡμῶν ξένοις. 3 Ὀρφανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν [1] ὡς αἱ χῆραι. 4 Ὕδωρ ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγμασιν [2] ἦλθεν. 5 [3] Ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. 6 [4] Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, Ἀσσοὺρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν. 7 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, [5] οὐχ ὑπάρχουσιν, ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν. 8 Δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. 9 Ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσοίσομεν ἄρτον ἡμῶν, ἀπὸ προσώπου [6] ῥομφαίας τῆς ἐρήμου. 10 Τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος [7] ἐπελιώθη, συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσώπου καταιγίδων λιμοῦ. 11 Γυναῖκας ἐν Σιὼν ἐταπείνωσαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα. 12 Ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν, 13 πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν. Ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν. 14 Καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν [8] κατέπαυσαν. 15 Κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν. 16 Ἔπεσεν ὁ στέφανος [9] ἡμῶν τῆς κεφαλῆς· οὐαὶ 17 δὲ ἡμῖν, ὅτι ἡμάρτομεν. Περὶ τούτου ἐγενήθη [10] ὀδύνη, ὀδυνηρὰ ἡ καρδία ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 18 Ἐπ' ὄρος Σιών, ὅτι ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ. 19 Σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοικήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. 20 Ἵνα τί εἰς νῖκος ἐπιλήσῃ ἡμῶν, καταλείψεις 21 ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; Ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφησόμεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν. 22 [11] Ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφόδρα.

†

41 *Alex.* & *C.* ἔτι ἀποικίσαι. *Ald.* ἔτι τοῦ ἀποικίσαι. 42 *Alex.* ἀδικίαν. 43 *Ald.* Σιών.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* ὡς χῆραι ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν, ξύλα. 2 *Alex. Ald.* ἦλθον. *S.* ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν. & in *a. cod.* ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν. & *Sch.* ἀντὶ τοῦ ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον, Σ. εἶπε, ζυγὸς κατὰ τὸν τράχηλον. 3 *C.* Ἔτι. 4 *Sch.* ἐξ ἀνεπιγράφων· προέτεινε τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὠνουμένοις ἡ Αἴγυπτος, ὁμοίως καὶ Ἀσσυρίων οἱ τὴν χώραν ἑαλωκυῖαν φυλάττοντες· οὐ γὰρ ἦν ἑτέρωθεν ἐμπλησθῆναι τροφῆς. ἢ, ὅτι Αἴγυπτος μὲν ἔδοξεν ἡμῖν ἐπαμῦναι, Ἀσσύριοι δὲ ἄλλουσιν ἐχορήγουν τροφήν. κατὰ δὲ Σ. τοῖς μὲν Αἰγυπτίοις ἑαυτοὺς ἐξεδώκαμεν, προσδραμόντες ὡς φίλοις τοῖς ἀεὶ πολεμίοις· τοῖς δὲ Ἀσσυρίοις τῷ λιμῷ πιεζόμενοι προσεδράμομεν. 5 *Ald.* *C.* καὶ οὐχ. 6 *Sch.* ῥομφαίαν ἐρήμου, τὴν ἀπὸ τῆς ἀπαγωγῆς ταλαιπωρίαν φησί. 7 ἐπελιώθη *C.* deest. 8 κατέπαυσαν al. deest. 9 *Alex. C.* τῆς κεφαλῆς ἡμῶν. 10 *Alex.* ὀδυνηρά; *C.* deest. 11 *C.* Τί. † *Alex.* Θρῆνοι Ἱερεμίου.

IEZE-

ΙΕΖΕΚΙΗΛ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοὶ, καὶ [1] ἴδον ὁράσεις θεοῦ.
2 Πέμπτῃ τοῦ μηνός· τοῦτο τὸ ἔτος [2] τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ·
3 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιὴλ υἱὸν Βουζεὶ, τὸν ἱερέα, ἐν γῇ Χαλδαίων, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· καὶ ἐγένετο [3] ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου.
4 Καὶ [4] ἴδον, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαῖρον [5] ἤρχετο ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτον. [6] καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς [7] ὅρασις ἠλέκτρου ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ.
5 Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζώων· καὶ αὕτη ἡ ὅρασις αὐτῶν· ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς.
6 Καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνὶ, καὶ
7 τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνί. Καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν † ὀρθὰ, καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆρες, ὡς ἐξαστράπτων χαλκός· καὶ ἐλαφραὶ αἱ πτέ-
8 ρυγες αὐτῶν. Καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη [8] αὐτῶν.
9 Καὶ [9] τὰ πρόσωπα αὐτῶν [10] τῶν τεσσάρων οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά. ἕκαστον [11] ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο.
10 Καὶ [12] ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, πρόσωπον ἀνθρώπου [13], καὶ πρόσωπον τοῦ λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον ἀε-
11 τοῦ τοῖς τέσσαρσι. Καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρῳ δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν.
12 Καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· οὗ ἂν [14] ἦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον [15] ἐπορεύον-
13 το, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζώων ὅρασις [16] ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων, ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀναμέσον τῶν ζώων, καὶ φέγγος τοῦ πυρὸς, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς
15 ἐξεπορεύετο [17] ἀστραπή. [18] Καὶ [19] ἴδον, καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων
16 τοῖς τέσσαρσι. Καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν [20] ὡς εἶδος [21] θαρσείς. καὶ ὁμοίωμα [22] ἓν τοῖς τέσσαρσι· [23] καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη
17 τροχὸς [24] ἐν τροχῷ. Ἐπὶ τὰ [25] τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο· οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
18 τῷ πορεύεσθαι αὐτά, [26] Οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν. καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς [27]. καὶ ἴδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν
19 τοῖς τέσσαρσι. Καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῶα, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξήρον-
20 το οἱ τροχοί. Οὗ ἂν ἦν ἡ νεφέλη, ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πορεύεσθαι, ἐπορεύοντο [28] οἱ τροχοὶ [29] καὶ ἐξήροντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς [30] ἐν τοῖς
21 τροχοῖς. Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο, καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξήροντο σὺν αὐτοῖς, ὅτι πνεῦ-
22 μα ζωῆς [31] ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. Καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς [32] αὐτῶν τῶν ζώων ὡσεὶ στερέωμα,

---

Cap. 1. † *Mſ. Alex.* ..ζεκιὴλ προφήτης ιε΄. 1 *Ald.* εἶδον. 2 *Alex.* πέμπτον. 3 *Alex.* ἐκεῖ ἐπ'. 4 *Ald.* εἶδον. pòſt pro πνεῦμα ἐξαῖρον, *Aq.* vert. ἄνεμος πρηστῆρος. *S.* πνοὴ θυέλλης. *Th.* πνεῦμα θυέλλης. 5 *Ald.* ἐξήρχετο. 6 *Polychr.* φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἴριδος, καὶ αὕτη διειδὴς ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 7 *Alex.* ὁμοίωμα. † al. ὄρθια. pòſt *Aq.* καὶ τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κυκλοτερές. 8 *Ald. C.* αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας. quæ nec apud *Theod.* poſita ſunt, qui hæc ita continuat, ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά. 9 *C.* αἱ πτέρυγες. 10 *Alex.* καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν οὐκ ἐπεστρέφοντο. *C.* οὐκ ἐπεστρέφοιτο. *Ald.* τῶν τεσσάρων οὐκ ἐπέστρεφον. 11 *Alex. Ald. C.* κατέναντι. 12 *Alex.* ἡ ὁμοίωσεις. 13 *Alex.* αὐτοῖς καὶ πρόσωπον λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τεσσάρσις. 14 *Alex.* ἦ. 15 *Alex.* ἐπορεύετο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφεν. 16 *Alex. Ald.* ἀνθράκων. 17 *Alex.* & *C.* ὡς ἀστραπή. 18 in *Alex. Ald. C.* hæc ſeqq. καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον, καὶ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ Βεζέκ. quæ *Hier.* hoc loco affirmat de *ed. Th.* addita eſſe. *Theodor.* autem ea ponit, & poſt τὸ εἶδος τοῦ βεζέκ, ſubjungit, τοῦτο δὲ ὁ Σύμ. ἡρμήνευσεν, ὡς εἶδος ἀκτῖνος ἀστραπῆς. *a. Sch.* τὸ βεζέκ, ἀστραπὴν σημαίνει. 19 *Ald.* εἶδον. 20 *C.* καὶ ποίημα αὐτῶν ὡς. 21 *Sch.* τὸ θαρσεὶς χρυσόλιθόν φησιν, ἢ ὑάκινθον. & apud *Theod.* κατὰ δὲ τὸν Σ. ὡς ὅρασις ὑακίνθου. 22 *cet. ll.* ἐν τοῖς. 23 ſic *Hier.* in *quibuſdam* vero *ll.* & apud *Theodor.* eſt, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῶν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν, ἦν. 24 *Alex.* ὅτι. 25 *Alex.* τέσσερα. 26 *C.* Καὶ δ' οἱ. al. Καὶ οἱ. 27 in *quibuſdam ll.* & apud *Theodor.* ſeq. καὶ φοβεροὶ ἦσαν. quod *Hier.* non habet. 28 *Alex. Ald. C.* τὰ ζῶα, καὶ οἱ τροχοί. 29 *Alex.* ἐξήροντο. 30 *Alex.* ἦν ἐν τοῖς. 31 *Alex.* ἐν τοῖς τροχοῖς ἦν. 32 *Alex. Ald.* αὐτοῖς. *C.* deeſt.

ὡς ὅρασις

ὡς ὅρασις κρυστάλλου, ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν. 23 Καὶ [33] ὑποκάτωθεν τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι, πτερυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο [34] ἐπικαλύπτουσαι [35] τὰ σώματα αὐτῶν. 24 Καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ [36] πορεύεσθαι αὐτὰ, ὡς [37] φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἑστάναι [38] αὐτὰ, κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. 25 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ [39] ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος 26 τοῦ [40] ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, [41] ὡς ὅρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρόνου [42] ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν. 27 Καὶ ἴδον ὡς [43] ὄψιν ἠλέκτρου [44] ἀπὸ ὁράσεως [45] ὀσφύος καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἕως κάτω ἴδον [46] ὅρασιν πυρὸς, καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ κύκλῳ. 28 Ὡς ὅρασις τόξου ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν [47] ἡμέραις ὑετοῦ, οὕτως ἡ [48] στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] ΑΥ'τη ἡ ὅρασις [2] ὁμοιώματος δόξης κυρίου. καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν [3] λαλοῦντος. καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ. 2 Καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα, καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ [4] ἐξῆρέ με, καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρός με. 3 Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, [5] ἐξαποστέλλω ἐγώ σε πρὸς [6] τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με, οἵτινες παρεπίκρανάν με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες 4 αὐτῶν [7] ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. [8] Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [9] κύριος, 5 Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ, καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης 6 εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς, μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι, καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σὲ κύκλῳ, καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς. τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῇς, διότι οἶκος 7 παραπικραίνων ἐστί. Καὶ λαλήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτοὺς, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν, [10] ὅτι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. 8 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς σὲ, μὴ γίνου παραπικραίνων [11], καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων. χάνε τὸ στόμα σου, 9 καὶ φάγε [12] ὃ ἐγὼ δίδωμί σοι. Καὶ [13] ἴδον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρός με, καὶ ἐν 10 αὐτῇ [14] κεφαλὶς βιβλίου. [15] Καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιον [16] μου, καὶ ἦν ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ [17] ἔμπροσθεν καὶ τὰ [18] ὀπίσω· καὶ ἐγέγραπτο [19] θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί.

1 [20] Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, [21] κατάφαγε τὴν κεφαλίδα [22] ταύτην, καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 2 Καὶ διήνοιξε τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδα.

Κεφ. γ'. 3.

3 ΚΑὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον αὐτὴν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου, ὡς

---

33 *Alex.* ὑποκάτω. 34 sic quoque est apud *Theodor.* sed in *Alex. Ald.* συνεζευγμέναι ἐπικαλύπτουσαι. 35 *Alex.* τῷ σώματι τὰ πρόσωπα αὐτῶν. 36 *Ald.* πτερύσσεσθαι. 37 *Alex. Ald. C.* φωνὴν ὕδατος ἱκανοῦ (*Alex.* & *C.* πολλοῦ, ὡς φωνὴν ἱκανοῦ,) ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ, φωνὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς καὶ ἐν τῷ ἑστάναι. apud *Theodor.* est, φωνὴν ὑδάτων πολλῶν· ὡς φωνὴν θεοῦ σαδαΐ· & in explicat. θεοῦ σαδαΐ· ὅπερ Ἀ. καὶ Σ. ἱκανοῦ ἡρμήνευσαν. atque in *quibusdam exempl.* est, θεοῦ σαδαῒ ἱκανοῦ. *Hier.* φωνὴν σαδαΐ, quod juxta 70 est, φωνὴν τοῦ λόγου. *Th.* ἰσχυροῦ. 38 *C.* αὐτῶν. 39 *Alex.* ὑπεράνω. 40 ὄντος *Ald.* deest. 41 in *Alex.* & *Ald.* seq. ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ, ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν. (quæ nec *Theodor.* hab.) Καὶ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, ὡς ὅρασις. 42 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ. 43 *Ald.* ὅρασιν. 44 *Alex. Ald. C.* ὡς ὅρασιν πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ ἀπὸ ὁράσεως. quæ hab. quoque *Theodor.* 45 *C.* ὀσφύος καὶ ἕως. 46 *Alex.* & *C.* ὡς ὅρασιν. 47 *Ald. C.* ἡμέρα. 48 *Ald.* ὅρασις.

Cap. 2. 1 Αὕτη, usque ad Καὶ, *Comp.* addit capiti præcedenti. 2 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ὁμοίωμα τῆς (*C.* deest) δόξης. 3 *C.* λαλοῦντος πρός με. 4 *Alex.* & *C.* ἐξήγειρέν. 5 *Alex. Ald. C.* ἐξαποστελῶ. 6 *C.* τοὺς υἱούς. 7 *Alex. Ald. C.* ἠθέτησαν ἐν ἐμοὶ ἕως. 8 ante Καὶ ἐρεῖς, in *Alex. Ald. C.* Καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι καὶ στερεοκάρδιοι· ἐγὼ ἀποστέλλω (*Ald. C.* ἀποστελῶ) σε πρὸς αὐτούς· quæ in 70. non haberi ait *Hier.* atque in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* pro στερεοκάρδιοι, est, θρασυκάρδιοι. 9 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. in quibusdam est, κύριος ἀδωναΐ. apud *Theodor.* ἀδωναῒ κύριος, qui id sic explicat, τὸ δὲ ἀδωναῒ, καὶ αὐτὸ τὸ κύριος σημαίνει. ἔχει δὲ καὶ σμικρὰν τινα ἑτέραν ἔμφασιν. 10 *Alex.* διότι. 11 *Alex.* καὶ σὺ, καθώς. 12 *Alex. Ald. C.* ἅ. 13 *Ald. C.* εἶδον. 14 *Sch.* κεφαλὶς δὲ βιβλίου, ἀντὶ τοῦ τόμος· οὕτω γὰρ τὸν τόμον Ἑβραῖοι προσαγορεύουσιν. 15 *C.* Ἀνείλησεν. al. Καὶ ἀνείλιστεν. 16 *Alex.* & *C.* μου, (*Alex.* ἐμοῦ,) καὶ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ἦν τά. 17 *Alex.* ὄπισθεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν· καί. 18 *Ald. C.* ὄπισθεν. 19 *Alex.* & *C.* εἰς αὐτὴν θρῆνος. *Ald.* ἐν αὐτῇ θρῆνος. *Orig.* ὁ μὲν Θεοδ. ἀκολούθως τοῖς ό. ἐξέδωκεν· ὁ δὲ Σύμ. οὐ πάνυ ἀπᾳδόντως, θρήνους καὶ κατάλεγμα καὶ μέλος πενθικόν· ὁ δὲ Ἀκ. γεγραμμένον φησὶν ἦν ἐπ' αὐτῇ κλίσις, καὶ ἀντίβλησις [f. ἀντιβόλησις,] καὶ ἔσται. 20 Hæc in *Ald.* & *C.* sunt initium cap. sequentis. 21 *C.* κατάφαγε, ὅ, τι ἐὰν εὕρῃς, καὶ φάγε. 22 ταύτην al. deest.

4 μέλι γλυκάζον. Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, [1] βάδιζε καὶ εἴσελθε [2] πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου 5 πρὸς αὐτούς. Διότι οὐ πρὸς λαὸν [3] βαθύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ· 6 Οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀλλογλώσσους, οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν [4] οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους [5]· καὶ εἰ πρὸς τοιούτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσήκουσάν 7 σου. Ὁ δὲ οἶκος τοῦ [6] Ἰσραὴλ οὐ μὴ θελήσουσιν [7] εἰσακοῦσαί σου, διότι οὐ βούλονται [8] εἰσακούειν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλό- 8 νεικοί εἰσι καὶ σκληροκάρδιοι. Καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ τὸ νῖκός σου κατισχύσω 9 κατέναντι τοῦ νίκους αὐτῶν· Καὶ ἔσται διαπαντὸς κραταιότερον πέτρας [9]. μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

10 Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ, λάβε εἰς τὴν 11 καρδίαν σου, καὶ τοῖς ὠσί σου ἄκουε. Καὶ βάδιζε, εἴσελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [10] κύριος, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, [11] ἐὰν ἄρα ἐνδῶσι.

12 Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου, [12] Εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

13 Καὶ ἴδον φωνὴν [13] τῶν πτερύγων τῶν ζώων πτερυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν, καὶ φωνὴ τοῦ [14] σει- 14 σμοῦ. Καὶ τὸ πνεῦμα [15] ἐξῆρέ με, καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐπορεύθην [16] ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ κρα- 15 ταιά. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος, καὶ περιῆλθον τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβὰρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας, † ἀναστρεφόμενος ἐν 16 μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας [17] λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 17 Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ 18 [18] διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ. Ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ, Θανάτῳ θανατωθήσῃ· καὶ οὐ διεστείλω [19] αὐτῷ [20] τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ, ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν [21] αὐτοῦ, τοῦ [22] ζῆσαι αὐτόν· ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ [23] ἐκ τῆς χει- 19 ρός σου ἐκζητήσω. Καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καὶ [24] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν 20 ψυχήν σου [25] ῥύσῃ. Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ [26] τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ, καὶ [27] ποιήσῃ παράπτωμα, καὶ δώσω † τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθανεῖται, ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται, διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ [28], καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου 21 ἐκζητήσω. Σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ [29] ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ἁμάρτῃ, ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ 22 σὺ [30] τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ. Καὶ ἐγένετο [31] ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου· καὶ εἶπε πρός με, Ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε [32] εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐκεῖ 23 λαληθήσεται πρὸς σέ. Καὶ ἀνέστην καὶ [33] ἐξῆλθον πρὸς τὸ πεδίον· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἱστήκει, [34] καθὼς ἡ ὅρασις, καὶ καθὼς ἡ [35] δόξα κυρίου, ἣν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.

24 Καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα, καὶ ἔστησέ με [36] ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρός με, καὶ εἶπέ μοι, Εἴσελθε, καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ 25 οἴκου σου. Καὶ [37] σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σὲ δεσμοὶ, καὶ δήσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ [38] οὐ μὴ ἐξέλθῃς [39] ἐκ μέσου αὐτῶν. 26 Καὶ τὴν γλῶσσάν σου [40] συνδήσω, καὶ ἀποκωφω-

---

Cap. 3. 1 *Alex.* & *C.* βάδιζε, εἴσελθε. 2 *Ald.* εἰς. 3 *Alex. Ald. C.* βαθύχειλον καὶ (*Ald.* ἢ) βαρύγλωσσον σύ. al. βαρύγλωσσον καὶ βαθύγλωσσον [al. βραδύγλωσσον] σύ. mox al. ἀλλὰ πρός. 4 οὐκ *C.* deest. 5 *Alex.* αὐτῶν. 6 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 7 *C.* ἀκοῦσαι. 8 *C.* εἰσακοῦσαί σου. 9 *Alex. Ald.* δέδωκα τὸ νεῖκός (*Ald.* νῖκός) σου. μή. 10 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. 11 ἐὰν *Ald.* deest. 12 *Alex. Ald.* λεγόντων, Εὐλογημένη. 13 *Alex.* πτερύγων. 14 *C.* σεισμοῦ μεγάλου. 15 *Alex.* κυρίου ἐξῆρε. 16 *Alex. Ald. C.* μετέωρος ἐν (deest *C.*) † *Aq. ed.* 2. ἠρεμάζων *Th.* θαυμάζων. 17 *Ald. C.* καὶ ἐγένετο λόγος. 18 *C.* ἀπειλήσῃ. 19 αὐτῷ *Ald.* deest. 20 *Alex. Ald. C.* οὐδὲ ἐλάλησας τοῦ. 21 *C.* αὐτοῦ ἀδίκων, τοῦ. 22 *Alex.* ζητῆσαι. 23 *Alex.* ἐκ χειρός. 24 *Alex. Ald. C.* τῆς ὁδοῦ. 25 *Alex.* ἐρύσω. 26 *Alex.* τῆς δικαιοσύνης. 27 *Alex.* ποιήσῃ. † *S.* τὸ σκάνδαλον. *Th.* τὴν ἀσθένειαν. 28 *Alex. Ald. C.* ἃς ἐποίησεν, καί. 29 *Alex.* ἁμαρτάνειν. 30 *Alex.* τὴν ψυχήν σου. 31 *C.* ἐκεῖ ἐπ'. 32 *Ald.* πρός. 33 *Ald.* ἦλθον πρός. *C.* ἀπῆλθον εἰς. 34 *C.* καθὼς ἡ δόξα. 35 *Alex.* δόξα, ἣν ἴδον. 36 *Alex.* ἐπὶ πόδας. 37 in al. perperam omittitur σύ. 38 *Alex.* σὺ οὐ μή. 39 *Alex.* ἐξ αὐτῶν. Καὶ τήν. 40 *C.* συνδήσω τῷ λάρυγγί σου, καί.

θήσῃ, καὶ

θήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

27 Καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σὲ, ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [41] κύριος, [42] Ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν [43] ἀπειθείτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ †πλίνθον, καὶ θήσεις αὐτὴν [1] πρὸ προσώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσαλήμ. 2 Καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν, καὶ οἰκοδομήσεις [2] ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας, καὶ περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολὰς, καὶ τάξεις τὰς βελοστάσεις κύκλῳ. 3 Καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγανον [3] σιδηροῦν, καὶ θήσεις [4] αὐτὸ τοῖχον σιδηροῦν ἀναμέσον σου καὶ ἀναμέσον τῆς πόλεως, καὶ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐτήν. σημεῖόν [5] ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 4 Καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερὸν, [6] καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ, [7] κατὰ ἀριθμὸν τῶν [8] ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν [9] ἃς [10] κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. 5 Καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς [11] ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἐννενήκοντα [12] καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς [13] ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. 6 Καὶ συντελέσεις [14] ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιὸν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰούδα [15] τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά [16] σοι. 7 Καὶ [17] εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, 8 καὶ προφητεύσεις ἐπ' αὐτήν. Καὶ [18] ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμοὺς, καὶ [19] μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν [20] σου, ἕως οὗ συντελεσθῶσιν [21] ἡμέραι τοῦ συγκλεισμοῦ 9 σου. Καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυροὺς, καὶ κριθὰς, καὶ κύαμον, καὶ φακὸν, καὶ κέγχρον, καὶ †ὀλύραν, [22] καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἓν ὀστράκινον, καὶ ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους· καὶ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ἃς σὺ καθεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου, [23] ἐννενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας 10 φάγεσαι αὐτά. Καὶ τὸ βρῶμά σου [24] φάγεσαι [25] ἐν σταθμῷ, [26] εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν [27], ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά.

11 Καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι, [28] καὶ τὸ ἕκτον τοῦ [29] εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ [30] πίεσαι.

12 Καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον φάγεσαι αὐτὰ, ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης [31] ἐγκρύψεις αὐτὰ 13 κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. [32] Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς [33] τοῦ Ἰσραὴλ, Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς 14 [34] ἔθνεσι. [35] Καὶ εἶπα, Μηδαμῶς [36] κύριε [37] θεὲ Ἰσραήλ· εἰ ἡ ψυχή μου [38] οὐ μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ [39] γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα μου πᾶν κρέας [40] ἕω-15 λον. Καὶ εἶπε [41] πρὸς μὲ, Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλβιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους [42] σου ἐπ' 16 αὐτῶν. Καὶ εἶπε [43] πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω [44] στήριγμα ἄρτου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ

---

41 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. 42 *Aq.* ed. 2. Ὁ ἀκούων ἀκουσθήσεται, καὶ ὁ καταλείπων καταλειφθήσεται. 43 *Alex.* ἀπιθέτω.

Cap. 4. † *Sym.* πλινθεῖον. 1 *Ald.* πρόσωπον. 2 ἐπ' *C.* deest. 3 *Ald.* σιδηροῦν ἀναμέσον. 4 *C.* αὐτῷ. 5 *Ald.* ἔσται, καὶ θήσεις τοῖς. 6 *Ald.* τοῦτο, εἰς τάς. 7 sic quoque leg. *Theodor.* at *in quibusdam ll.* est, κατ' ἀριθμὸν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ a *pler.* vero abest πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. 8 *Ald. C.* ἡμερῶν, ἅς. 9 *Ms. Alex.* ἡμέρας ἅς. 10 *Ald.* καὶ κοιμηθήσῃ. 11 *Alex. Ald C.* δύο ἀδικίας. 12 sic quoque leg. *Theodor.* at *C.* hab. τριακοσίων· & ponit ante ἐννενήκοντα. *Ald.* καὶ τριακοσίας ἡμέρας. quo modo leg. *Polychr.* & hæc notat, ἄλλη ἔκδοσις περιέχει ἐννενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. *Orig.* de superiori, deque hoc numero: οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχειν, ρ΄. καὶ ν΄. ἡμέρας· καὶ ἄλλα ϟ. καὶ ρ΄. ἡμέρας· καὶ τὰ πλεῖστα δὲ, ϟ. καὶ ρ΄. ἡμέρας· ἀλλ' ἐπισκεψάμενοι τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, εὕρομεν τ΄. εἶναι καὶ ϟ ἡμέρας. *plura* itaque *exempll.* 70. *intt.* ἑκατὸν, habuere. τριακοσίας, ex *aa. edd.* est. 13 *Ald.* ἁμαρτίας. 14 *Alex.* αὐτὰ πάντα. *Ald.* ταῦτα πάντα. 15 *Alex.* τεσσεράκοντα. 16 *Ald.* σε. 17 *Alex.* εἰς συγκλεισμόν. 18 *Alex.* ἰδοὺ ἐγώ. 19 *Alex.* οὐ μή.

20 σου *Ald.* deest. 21 *Alex.* αἱ ἡμέραι. † *Aq.* ed. 2. & *S.* ζέας, sive ζείας. 22 *C.* ἐμβαλεῖς. 23 *Ald.* ἐννενήκοντα, καὶ τριακοσίας. *C.* τριακοσίας ἐννενήκοντα. 24 *Alex. Ald. C.* ὃ φάγεσαι. 25 *Alex.* ἐν σταθμίῳ. 26 *Polychr.* εἴκοσι σίκλοι ποιοῦσι τρεῖς οὐγκίας μικρόν τι πρός. *Sch.* στατῆρες εἴκοσι, ὅιπερ εἰσὶ δραχμαὶ π΄. *a. Sch.* τὸν σίκλον, δραχμὴν εἶναι φασί. δραχμὴ δὲ ἐστι γραμματατεία. 27 *Alex.* φάγεσαι, ἀπὸ καιροῦ καὶ ἕως. 28 *Alex.* τὸ ἕκτον. 29 *Ald.* οἴνου. *C.* ὕν. (al. ἴν.) *Th.* τὸ δὲ εἶν μέτρον ἦν παρ' αὐτοῖς, οὗ τὸ ἕκτον, κατὰ τὸν Σύρ. ἥμισυ ξέστου ἐχώρει. *Polychr.* τὸ ἴν, Ἑβραϊκὸν ὄν, σημαίνει τοῦ ξέστου τὸ ὄγδοον. *Apollin.* τὸ ἴν ποιεῖ χοεῖς δύο. 30 *C.* πίεσαι αὐτό. 31 *Alex.* κατακρύψεις. 32 Καὶ ἐρεῖς *C.* desunt. 33 *Alex.* Ἰσραήλ. 34 *Ald.* ἔθνεσιν, οὗ διασκορπιῶ αὐτοὺς (al. add. ἐκεῖ.) *C.* ἔθνεσιν, εἰς ἃ ἐκβάλω αὐτούς. 35 Καὶ *C.* deest. mox *Aq.* ἆ ἆ ἆ κύριε κύριε, ἰδοὺ ἡ ψ. *Th.* ὦ κύριε. 36 *Alex.* κύριε κύριε, θεὲ τοῦ Ἰσραήλ. 37 *Ald. C.* ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. 38 οὐ *Ald.* deest. 39 *Alex.* τῆς γενέσεώς. 40 *Alex.* βέβηλον. in *quibusdam*, & apud *Theodor.* ἕωλον καὶ βέβηλον. 41 *Alex.* κύριος πρός. 42 σου *C.* deest. 43 *Alex.* κύριος πρός. 44 *Aq.* 1. *ed.* ῥάβδον. 2. *ed.* & *S.* στερέωμα.

[45] ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ, καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίονται. 17 Ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδατος· καὶ ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ [46] ἐντακήσονται ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

Κεφ. ε'. 5.

1 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως, [1] κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ, καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, καὶ ἐπὶ τὸν πώγωνά σου· καὶ λήψῃ ζυγὸν σταθμίων, καὶ διαστήσεις αὐτούς. 2 [2] Τὸ τέταρτον [3] ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ συγκλεισμοῦ· καὶ λήψῃ [4] τὸ τέταρτον, καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῆς· καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς· καὶ τὸ τέταρτον [5] διασκορπιεῖς τῷ πνεύματι. καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. 3 Καὶ λήψῃ ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ, καὶ συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. 4 [6] Καὶ ἐκ τούτων λήψῃ ἔτι, καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται [7] πῦρ. καὶ 5 ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει [8] κύριος, [9] Αὕτη ἡ Ἱερουσαλήμ, ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν, καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας. 6 Καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰ νόμιμά μου [10] τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς· διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς [11] νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς. 7 Διατοῦτο τάδε λέγει [12] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν, [13] καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν [14] οὐ πεποιήκατε,

8 Διατοῦτο τάδε λέγει [15] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου [16] κρίμα ἐνώπιον 9 τῶν ἐθνῶν. Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ [17] οὐ πεποίηκα, καὶ [18] ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ 10 πάντα τὰ βδελύγματά σου. Διατοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς 11 πάντα ἄνεμον. Διατοῦτο, Ζῶ ἐγὼ, λέγει [19] κύριος, ἡ μὴν ἀνθ' ὧν τὰ ἅγιά μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς [20] βδελύγμασί σου, [21] κἀγὼ ἀπώσομαί σε, [22] οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλ- 12 μός, [23] κἀγὼ οὐκ [24] ἐλεήσω. [25] Τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ ἀναλωθήσεται, καὶ [26] τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον [27] σκορπιῶ αὐτούς, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω 13 αὐτῶν. Καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου, καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτούς, [28] καὶ ἐπιγνώσῃ, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν [29] ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. 14 Καὶ θήσομαί σε εἰς [30] ἔρημον, καὶ τὰς θυγατέρας σου κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος. 15 Καὶ ἔσῃ [31] στενακτὴ καὶ [32] δηλαϊστὴ ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα [33] ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ [34] μου· 16 ἐγὼ κύριος λελάληκα. [35] Καὶ [36] ἐν τῷ [37] ἀποστεῖλαί με βολίδας τοῦ λιμοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔσονται εἰς [38] ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω [39] στήριγμα ἄρτου σου. 17 Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ θηρία πονηρά, καὶ τιμωρήσομαί σε, καὶ θάνατος καὶ αἷμα [40] διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ [41] ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ [42] κυκλόθεν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

---

45 *C.* ἐνδείᾳ. 46 *Alex.* τακήσονται.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* κεῖσαι. 2 *Aq.* & *Th.* τὸ τρίτον. 3 *Alex.* τὸ ἕν. 4 *Aq.* & *Th.* τὸ τρίτον. 5 *C.* διασκορπίσεις. 6 Καὶ *C.* deest. 7 *Ald.* πῦρ εἰς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ καί. ad illa vero, καὶ ἐρ. π. ο. Ἰσρ. *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 8 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 9 *Alex.* τῇ Ἱερουσαλὴμ, Ἐμμέσῳ. 10 *Alex. Ald.* ἐκ τῶν χωρῶν. *C.* τῶν χωρίων. 11 *C.* νόμοις. 12 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. post pro ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν, *S.* τὸ πλῆθος ὑμῶν. *Aq.* ed. 2. ἠριθμήθητε ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κ. 13 *Ald.* καὶ τοῖς. 14 *Alex. Ald.* οὐκ ἐποιήσατε. 15 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 16 *Ald.* κρίματα. 17 *Alex.* οὐκ ἐποίησα. 18 *Alex.* οὐ μὴ ποιήσω. *Ald. C.* οὐ ποιήσω. 19 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος, εἰ μὴ ἀνθ' ὧν. 20 *Alex. C.* προσοχθίσμασίν σου, καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς βδελύγμασίν σου. 21 *Alex.* καὶ ἐγώ. 22 *Alex.* καὶ οὐ. 23 *Alex.* καὶ ἐγὼ οὐκ. 24 *Alex. Ald.* ἀλοήσωσι. 25 *Sch.* τὸ τρίτον. 26 *Sch.* τὸ τέτ. σου, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 27 *Alex.* διασπερῶ. *Ald.* διασκορπιῶ. 28 *Ald. C.* καὶ παρακληθήσομαι καὶ γνώσῃ (*Ald.* ἐπιγνῶσι) 29 *Alex.* τῷ ζήλῳ. 30 in *Ald.* post ἔρημον, seq. καὶ εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου. quæ dicit *Hier.* in 70. non haberi. 31 *C.* βλασφημία στενακτή. 32 *Alex.* δηλαία. *Ald.* δειλαία. *C.* δήλη ἔσαι, καὶ ἀφανισμός. *Th.* δειλαϊστὴ (al. δειλαία) παιδεία καὶ ἀφανισμοῦ. apud *Theodor.* δήλη παιδεία καὶ ἀφανισμοῖς. *Hier.* leg. δειλαία, & δειλαϊστή. 33 *Alex. Ald. C.* ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ καὶ ἐν. 34 μου *C.* deest. in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* seq. καὶ ἐλέγχοις. 35 *Alex.* Ἐν τῷ ἐξαποστεῖλαί με τὰς βολίδας μου τοῦ θυμοῦ ἐπ'. 36 ἐν *Ald. C.* deest. 37 *Ald. C.* ἐξαποστεῖλαι. 38 *C.* ἔκλειψιν, καὶ ἀποστελῶ αὐτοὺς διαφθεῖραι ὑμᾶς, καὶ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ συντρίψω. 39 *Ald.* στηρίγματα. 40 *Ald.* διελεύσεται. 41 *C.* μάχαιραν. 42 κυκλόθεν *C.* deest.

Κεφ. ς'.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, [1] στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτά, 3 Καὶ ἐρεῖς, Τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε [2] λόγον κυρίου· τάδε λέγει [3] κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς [4] καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ [5] ἐξολοθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν. 4 [6] Καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν, καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ [7] τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώλων ὑμῶν, 5 [8] Καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν, 6 [9] Καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν. αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται, ὅπως [10] ἐξολοθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν, καὶ [11] συντριβήσονται τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ [12] ἐξαρθῇ τὰ τεμένη [13] ὑμῶν· 7 Καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ 8 ἐπιγνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος. [14] Ἐν τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασωζομένους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις, 9 Καὶ μνησθήσονταί μου οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὀμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῇ [15] ἐκπορνευούσῃ [16] ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· καὶ κόψονται [17] πρόσωπα αὐτῶν [18] ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν [19]. 10 Καὶ ἐπιγνώσονται [20] διότι ἐγὼ κύριος [21] λελάληκα. 11 Τάδε λέγει κύριος, Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ, [22] καὶ εἰπὸν, Εὖγε [23] εὖγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραήλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν [24] θανάτῳ 12 καὶ ἐν [25] λιμῷ πεσοῦνται. [26] Ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ [27] πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν ἐν θανάτῳ τελευτήσει· [28] καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται· καὶ συντελέσω τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. 13 Καὶ γνώσεσθε [29] διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν, ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν [30] καὶ ὑποκάτω [31] δένδρου συσκίου, [32] οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. 14 Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ θήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαθὰ ἐκ πάσης τῆς [33] κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου [2] εἰπὸν, Τάδε [3] λέγει κύριος, Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας ἥκει, τὸ πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς. 3 [4] Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ σὲ [5] τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν· ἥκει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων, οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. 7 8 Νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου ἐπὶ σὲ, καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ, καὶ κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ 9 Πάντα τὰ βδελύγματά σου, οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός [6] μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· [7] διότι τὰς ὁ-

Cap. 6. 1 C. στήριξον. 2 Mſ. *Alex. Ald.* ed. & C. λόγον ἀδωναῒ κυρίου. 3 *Alex. Ald.* C. ἀδωναῒ κύριος. 4 *Alex.* & C. καὶ ταῖς νάπαις καὶ ταῖς φάραγξι. 5 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 6 Καὶ, uſque ad καὶ *Ald.* deſunt. 7 C. τραυματίας. 8 in *Alex. Ald.* C. hæc ſeq. Καὶ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν· quæ *Hier.* in 70. non haberi affirmat. 9 *Alex.* Ἐν πάσῃ. C. Πάσῃ. 10 *Alex.* ἐξολεθρευθῇ. 11 C. συντριβήσονται, καὶ καταπαύσονται τά. 12 *Alex.* ἐξαρθήσεται. 13 *Alex.* ὑμῶν, καὶ ἐξαλειφθῶσιν (*Alex.* ἐξαλιφθῶσιν) τὰ ἔργα ὑμῶν, Καὶ πεσοῦνται. 14 *Alex.* & C. Καὶ ὑπολείψομαι ἐν τῷ. *Ald.* Καὶ ἐν τῷ. 15 C. ἐκπορνευσάσῃ. 16 *Alex.* & C. ἀπ' ἐμοῦ (C. deſunt.) τῇ ἀποστάσῃ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ (C. deeſt.) τοῖς. 17 *Alex.* τὰ πρόσωπα αὐτῶν. C. κατὰ πρόσωπον ἑαυτῶν. 18 *Alex. Ald.* C. περὶ τῶν κακιῶν ὧν ἐποίησαν ἐν πᾶσιν. 19 *Alex.* καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. Καὶ ἐπιγνώσονται. 20 *Alex.* ὅτι ἐγὼ κύριος. 21 *Alex. Ald.* C. οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ (C. πάντα τὰ *Ald.* ἅπαντα) κακὰ ταῦτα. Τάδε λέγει κύριος, (*Alex. Ald.* ἀδωναῒ κύριος,) Κρότησον. 22 *Orig.* τὸ, καὶ εἰπὸν, εὖγε, παραφράζων ὁ Σύμ. πεποίηκε, καὶ σχετλίασον. α. *Sch.* αἶα, ἔχει καλῶς. *Aq.* καὶ εἶπον ἆ ἆ. 23 εὖγε C. deeſt. 24 C. λιμῷ. 25 C. θανάτῳ. 26 Ὁ usque ad ὁ δὲ, C. ponit poſt τελευτήσει. 27 *Alex.* τελευτήσει. 28 *Alex.* καὶ ὁ ὑπολιφθεὶς, καὶ ὁ περιεχόμενος. C. καὶ ὁ ὑπολειφθεὶς, καὶ ὁ περιεχόμενος. 29 C. ὅτι. 30 *Alex. Ald.* C. καὶ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων, (quæ 70. ut ſcribit *Hier.* reliquerunt) καὶ ὑποκάτω. 31 *Ald.* δρυὸς δασείας. 32 *Alex.* & C. καὶ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας (*Alex.* δασίας,) οὗ ἔδωκαν. *Hier.* ſcribit 70. item reliquiſſe illa, καὶ ὑποκάτω &c. 33 *Alex.* κατοικίας, καὶ ἐπιγνώσεσθαι. C. κατοικεσίας αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε.

Cap. 7. 1 Quod *Hier.* admonet, in hoc capitulo juxta 70. Intt. ordinem mutatum eſſe; id agnoſcet qui initio hujus cum *communi ed. Gr.* hanc conferre voluerit. 2 εἰπὸν C. deeſt. 3 *Alex. Ald.* & C. λέγει ἀδωναῒ κύριος. 4 Ἥκει τὸ, uſque ad νῦν τὸ πέρας· verſ. 4, 9. *Ald.* C. ponunt poſt verſ. 9, 4. atque ita habent, Ἰδοὺ πάρεστι τὸ πέρας, ἥκει τὸ πέρας, ἐξηγέρθη πρὸς σὲ, ἰδοὺ ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σέ· ſed C. hab. ἥκει, ἥκει, pro priore ἥκει. *Alex.* Ἥκει τὸ πέρας, νῦν τὸ πέρας πρὸς σὲ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα. 5 C. τῶν κατοικούντων. 6 *Alex.* μου ἐπὶ σὲ, οὐδέ. 7 *Alex. Ald.* διότι τὴν ὁδόν. C. κατὰ τὰς ὁδούς.

ὁδούς σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου [8] ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ, διότι ἐγώ 7 εἰμι κύριος ὁ τύπτων. [9] Νῦν τὸ πέρας πρὸς σὲ, καὶ ἀποστελῶ [10] ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκδικήσω [11] ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ 4 πάντα τὰ βδελύγματά σου, Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, [12] οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ [13] ἐπιγνώσῃ διότι 5 ἐγὼ κύριος. Διότι τάδε λέγει [14] κύ-10 ριος, [15] Ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει. Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν, 11 Ἡ ὕβρις ἐξανέστηκε, καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου, καὶ οὐ μετὰ [16] θορύβου, οὐδὲ μετὰ [17] σπου-12 δῆς. [18] Ἥκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα. ὁ κτώμενος μὴ χαιρέτω, καὶ ὁ πωλῶν μὴ [19] θρη-13 νείτω· Διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα [20] οὐκέτι [21] μὴ [22] ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν [23] ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει. 14 Σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι, [24] καὶ κρίνατε τὰ 15 [25] σύμπαντα. Ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν· [26] ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ [27] τελευτήσει, τοὺς δὲ ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει. 16 Καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν [28] ὀρέων. καὶ πάντας ἀποκτενῶ, 17 ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. Πᾶσαι χεῖρες ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μηροὶ [29] μολυν-18 θήσονται ὑγρασίᾳ. Καὶ περιζώσονται σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν 19 κεφαλὴν φαλάκρωμα. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν [30] ῥιφήσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν [31] ὑπεροφθήσεται. αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ [32] κοιλίαι αὐτῶν οὐ [33] μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν 20 ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. Ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ, καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων [34] αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἕνεκεν τούτου [35] δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρ-21 σίαν. Καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας [36] ἀλλοτρίων, τοῦ [37] διαρπάσαι αὐτὰ, καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν 22 αὐτά. Καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μιανοῦσι τὴν ἐπισκοπήν μου, καὶ εἰσελεύσονται [38] εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως, καὶ βε-23 βηλώσουσιν αὐτά· Καὶ ποιήσουσι φυρμόν· διότι ἡ γῆ πλήρης [39] λαῶν, καὶ ἡ πό-24 λις πλήρης [40] ἀνομίας. Καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται 25 τὰ ἅγια [41] αὐτῶν. Καὶ ἐξιλασμὸς ἥξει, 26 καὶ ζητήσει [42] εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. Οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ [43] ἔσται καὶ [44] ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται. καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προφήτου, καὶ νόμος ἀπολεῖται ἐξ ἱερέως, καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέ-27 ρων. [45] Ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμὸν, καὶ

---

8 *Alex.* ἔσαι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. 5 Διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ σὲ, 7 * * τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, ἥκει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα οὐ μετὰ θορύβων, οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. 8 Νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου ἐπὶ σὲ, καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ, καὶ κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω. διότι τὰς ὁδούς σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐμμέσῳ σου ἔσονται· καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ τύπτων. 10 Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου, ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ, καὶ ἤνθηκεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστηκεν ἡ ὕβρις, Καὶ συντρίψει. 9 *Ald. C.* ἥκει (*Ald.* ἐκεῖ) τὸ πέρας, νῦν τό. 10 *C.* τὸν θυμόν μου ἐγώ. 11 *Ald. C.* σε ἐν. 12 *Ald. C.* ἐπὶ σὲ οὐδὲ (*Ald.* οὐδ' οὐ) μή. 13 *Ald. C.* γνώσῃ. 14 *Ald. C.* ἀδωναῒ (*Ald.* deest) κύριος, Κακία μία, κακία. *S.* κάκωσις. 15 *Ald. C.* Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου (deest *C.*) ἥκει (τίκτει *C.*) ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ, καὶ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστηκεν ἡ ὕβρις. pro ἡ πλοκὴ *Aq.* ἡ προσκόπησις. *S.* πρόσοψις. 16 *Alex.* θορύβων. 17 *Alex.* σπουδῆς. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. Ἥκει. 18 pro his verbis, Ἥκει, usque ad ὁ κτώμενος, *Ald.* iterum repetit vers. 10 & 11. sed pro priore ἥκει hab. κύει pro συντρίψει hab. στηρίξει. Et præterea *Ald. C.* ante Ἥκει hab. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. 19 *Alex. Ald. C.* θρηνείτω· ὅτι (*Ald.* deest) ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. quod *Hier.* dicit in 70. non haberi. 20 οὐκέτι *C.* deest. 21 *Alex. Ald.* οὐ μή. 22 *Alex. Ald. C.* ἐπιστρέψει (*Alex.* ἐπιστρέψῃ) καὶ ἔτι (*Ald.* καὶ οὐκ *C.* καὶ) ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν, ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῶν (*Alex. Ald.* αὐτῆς) οὐκ ἀνακάμψει, (quod *Hier.* dicit in 70. non haberi) καὶ ἄνθρωπος. 23 *Ald. C.* ὀφθαλμοῖς. 24 *Alex.* κρίνατε. 25 *Alex. Ald. C.* σύμπαντα, καὶ οὐκ ἔστιν (*Ald.* ἔσται) πορευόμενος εἰς πόλεμον (*Alex.* τὸν πόλεμον,) ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς (*Ald.* ἐπὶ) πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς (*C.* αὐτῶν.) (quod dicit *Hier.* in 70. non haberi) Ὁ πόλεμος. 26 *Alex.* οἱ ἐν. 27 *Alex. Ald.* τελευτήσουσι. 28 *Alex.* ὀρέων, ὡς περιστεραὶ μελητικαί. πάντας *Ald.* ὀρέων περιστεραὶ μελετικαί. καὶ πάντας. *C.* ὀρέων ὡς περιστερὰ μελετητή. καὶ πάντας. *Hier.* illa ὡς περιστ. μελετ. 70 omnino tacuisse dicit. 29 *Sch.* ὁ Ἑβρ. παραλυθήσονται ὡς ὕδωρ. 30 *C.* ἐν ταῖς πλατείαις ῥιφήσεται, καί. 31 *Alex. Ald. C.* ὑπεροφθήσεται· τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνηθήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρα ὀργῆς κυρίου. αἱ ψυχαί. sed illa τὸ ἀργύριον &c. in 70. non haberi scribit *Hier.* 32 *C.* γαστέρες. 33 μὴ *C.* deest. 34 *Ald.* καὶ προσοχθίσματα αὐτῶν. *C.* deest. 35 *Ald.* δώσω. 36 *Ald.* ἀλλοτρίων αὐτῶν, τοῦ. 37 *Alex.* διαφθεῖραι. 38 *Ald.* ἐπ'. 39 *C.* κρίσεως αἱμάτων, καί. 40 *Alex. Ald. C.* ἀνομίας. Καὶ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, καὶ κληρονομήσουσιν τοὺς (*Ald. C.* deest) οἴκους αὐτῶν, (quæ *Hier.* monet in 70. non haberi) καὶ ἀποστρέψω. 41 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. Ἐξιλασμός. 42 *Alex.* εἰς εἰρήνην. 43 ἔσται *Ald.* deest. 44 *Ald.* ἐπαγγελία. 45 *Alex. Ald. C.* Ὁ βασιλεὺς πενθήσει, (quod *Hier.* ait 70. tacuisse) καὶ ὁ ἄρχων. *Origen.* τὸ, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, συνήθως ἰσόρηται· τάχα, διὰ τὸν Σωτῆρα οὐκ ἂν νομισθέντα πενθεῖν, οὐχ ἑρμηνευσάντων τῶν ο΄. τὸ ῥητόν· ἢ μὴ εὑρηκότων τότε ἐν τῷ Ἑβρ. τὴν λέξιν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον, σωζομένου καὶ τοῦ ῥητοῦ, πενθεῖν λέγειν καὶ τὸν βασιλέα· εἴγε ἔκλαυσεν ὁ Σωτὴρ ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλήμ.

αἱ χεῖ-

αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται. κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, [46] καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτοὺς, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

Κεφ. η΄. 8.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν [1] τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, πέμπτῃ τοῦ [2] μηνὸς, ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ [3] οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰούδα ἐκάθηντο [4] ἐνώπιόν μου· καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ 2 [5] χεὶρ κυρίου. Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα [6] ἀνδρὸς, ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ [7] ὑπεράνω αὐ- 3 τοῦ ὡς [8] ὅρασις ἠλέκτρου. Καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς, καὶ ἀνέλαβέ με [9] τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης [10] τῆς βλεπούσης εἰς Βορρᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη 4 τοῦ κτωμένου. Καὶ [11] ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον ἐν τῷ 5 πεδίῳ. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον [12] τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς [13] Βορρᾶν. καὶ ἀνέβλεψα [14] τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς Βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ Βορρᾶ ἐπὶ τὴν 6 [15] πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, [16] ἑώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας [17] μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι [18] ἀπὸ τῶν ἁγίων μου. καὶ ἔτι [19] ὄψει 7 ἀνομίας μείζονας. Καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ 8 τὰ πρόθυρα τῆς [20] αὐλῆς. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, ὄρυξον [21]. καὶ ὤρυξα, καὶ 9 ἰδοὺ θύρα. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Εἴσελθε, καὶ ἴδε τὰς [22] ἀνομίας, ἃς οὗτοι ποιοῦσιν [23] ὧ- 10 δε. Καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἴδον, καὶ [24] ἰδοὺ μάταια βδελύγματα, καὶ [25] πάντα τὰ εἴδωλα οἴκου Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα [26] ἐπ' [27] αὐτοῦ 11 κύκλῳ. Καὶ ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ [28] Ἰεχονίας [29] ὁ τοῦ Σαφὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἱστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος [30] θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν [31] ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιά- 12 ματος ἀνέβαινε. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [32] Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, ἃ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου Ἰσραὴλ [33] ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν, διότι [34] εἶπαν, Οὐχ [35] ὁρᾷ ὁ κύριος, [36] ἐγκαταλέλοιπε κύ- 13 ριος τὴν γῆν. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ἔτι [37] ὄψει ἀνομίας μείζονας [38] ἃς οὗτοι ποιοῦσι. 14 [39] Καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς Βορρᾶν· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν [40] Θαμ- 15 μούζ. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [41] Υἱὲ ἀνθρώπου [42] ἑώρακας, καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα μεί- 16 ζονα τούτων. Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν, καὶ [43] ἐπὶ τῶν προθύρων [44] τοῦ ναοῦ κυρίου [45] ἀναμέσον τῶν αἰλὰμ, καὶ

---

46 *Alex. C.* καὶ τοῖς.

Cap. 8. 1 *C.* ἔτει τῷ ἕκτῳ ἐν τῷ ἕκτῳ μηνί. 2 *Alex.* μηνὸς, ἐκαθήμην. 3 *C.* οἴκῳ μου, καί. 4 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 5 *Alex. Ald. C.* χεὶρ, ἀδωναῒ κυρίου. *Origen.* ἐν τισὶ δὲ γέγραπται, χεὶρ κυρίου κυρίου. καί γε ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν, ὅτι πολλαχοῦ τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τῇ, κύριος, φωνῇ, τὸ σεβάσμιον παρ' Ἑβραίοις ἐστὶν ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅ, τι περ οὐ ταχέως προφέρονται. πλὴν ἔσθ' ὅτε τὸ, κύριος, τάσσεται καὶ ἐπὶ κυρίου τῶν δούλων. ἔνθα οὖν κεῖται τὸ, κύριος κύριος, χρὴ εἰδέναι ὅτι τὸ μὲν ἕτερον οἱονεὶ τὸ κύριον ὄνομα καὶ ἄρρητόν ἐστι τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ λοιπὸν τὸ κύριος, Ἑβραῖοι ἀδωναῒ ἐπὶ τοῦ κυρίου τάσσουσιν· ὅτε μὲν προφερόμενοι τὴν φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος, ὅτε δὲ οἱονεὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου τῶν δούλων. τὸ οὖν, ἀδωναῒ κυρίου, τῷ νοήσαντι τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος, οὐδὲν διαφέρει τοῦ κυρίου, ὡς ἐκδεδώκαμεν. 6 *Ald.* ὡς εἶδος ἀνδρός. 7 *Alex.* τὰ ὑπεράνω. *Ald. C.* καὶ ὑπεράνω. 8 *Ald.* ὅρασις αὔρας, ὡς εἶδος (*Alex.* ἴδος) ἠλέκτρου. *C.* ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος τοῦ ἠλέκτρου· sic etiam apud *Theodor.* ac *Hier.* ostendit, ὡς ὅρασις αὔρας de *Th.* additum esse. 9 *Ald. C.* ἐπὶ (*Ald.* deest) τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου. 10 *Alex. Ald. C.* τῆς ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρὸς Βορρᾶν. sed illud τῆς ἐσωτέρας non habet etiam *Hier.* 11 *Alex.* & *C.* ἰδοὺ ἐκεῖ ἦν δόξα. 12 *Ald.* τοὺς ὀφθαλμούς. 13 *C.* Βορρᾶν. καὶ ἰδού. 14 *Ald.* τοὺς ὀφθαλμούς. 15 *Alex.* πύλην τοῦ θυσιαστηρίου, ἡ εἰκὼν τοῦ * ζήλους τούτου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν τὴν βλέπουσαν πρὸς ἀνατολάς. *Ald. C.* πύλην τὴν πρὸς ἀνατολὰς, ἡ (al οὗ ἡ) εἰκὼν τοῦ ζήλου (*Ald.* ξύλου) τούτου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν· (addit *C.* πρὸς ἀνατολάς) *Hier.* illa τοῦ θυσιαστηρίου &c. à 70. posita non esse ostendit. *Sch.* εἰκὼν ζήλου. Σ. ἐκτύπωμα παραζηλώσεως. 16 *Alex.* ἑόρακας. 17 *Alex. Ald. C.* μεγάλας ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσιν. 18 *C.* αὐτοὺς ἀπό. 19 *Alex.* ὄψῃ ἁμαρτίας. 20 in *Alex. Ald. C.* post αὐλῆς seq. καὶ ἴδον, (*Ald.* εἶδον,) καὶ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ. quæ in 70. non haberi dicit *Hier.* 21 *Alex.* δὴ ἐν τῷ τοίχῳ. καὶ ὤρυξα, (*Ald. C.* addunt ἐν τῷ τοίχῳ,) καὶ ἰδοὺ θύρα μία. Καὶ εἶπε. 22 *Alex. Ald. C.* ἀνομίας τὰς πονηρὰς, ἅς. 23 *Alex. Ald.* ὧδε σήμερον. Καί. 24 *Alex. Ald. C.* ἰδοὺ πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ καὶ κτήνους, μάταια. sed illa πᾶσα ὁμοίωσις &c. in 70. non haberi dicit *Hier.* 25 *Alex.* εἶδον πάντα. 26 *C.* ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ δι' ὅλου. Καί. ac sic *Theodor.* libro autem *Vatic.* alterum κύκλῳ, posterius additum est. 27 *Alex.* αὐτοῦ. 28 *Alex.* Ἰεζονίας. 29 *C.* υἱὸς Σαφὰν εἱστήκει. 30 *Ald.* αὐτοῦ θυμιατήριον. 31 *Alex.* ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καί. 32 *Alex. Ald.* Υἱὲ ἀνθρώπου, ἑώρακας. 33 *Alex. Ald.* ποιοῦσιν ὧδε, ἕκαστος. *C.* ποιοῦσιν ἐν σκότει, ἕκαστος. 34 *Alex.* εἶπαν, Ἐγκαταλέλοιπεν κύριος, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος τὴν γῆν. 35 *Ald.* ἐφορᾷ. 36 *Ald.* εἰ καταλέλοιπεν ὁ κύριος· & ponit ante οὐκ. 37 *Alex.* ὄψῃ. 38 *Ald.* ἃς καὶ οὗτοι. 39 Καὶ *Ald.* deest. 40 *Theodor.* ὁ Θαμμοὺζ, ὁ Ἄδωνίς ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλάδα φωνήν. 41 *Ald. C.* Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ (*Ald.* ὅτι) ἔτι. 42 *Alex.* ἑώρακας, καὶ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰούδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας, ἃς πεποιήκασιν αὐτοὶ ὧδε, καὶ ἔτι ὄψῃ. 43 *Alex. Ald.* ἰδοὺ ἐπί. 44 *Alex.* ναοῦ. 45 *Sch.* τὸ ἀναμέσον τῶν αἰλὰμ, τῶν προθύρων φησὶ, ἤτοι τῶν καγκέλλων. αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον ἐκάλεσε τοῦ θείου ναοῦ. πρὸ αὐτοῦ γὰρ ἵδρυτο τὸ χαλκοῦν θυσιαστήριον. a. *Sch.* αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον, ὁ Σύρ τὴν κυκλίδα (f. κιγκλίδα) καλεῖ, ἥτις λέγεται παρὰ τοῖς πολλοῖς, κάγκελλον. *Aq.* ed. 1. τῆς προστάδος. *S.* τοῦ προπυλαίου.

ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ὡς [46] εἴκοσι ἄνδρες τὰ ὀπίσθια αὐτῶν [47] πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν [48] ἀπέναντι, ϗ οὗτοι
17 [49] προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ. Καὶ εἶπε πρός με, Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου. μὴ [50] μικρὰ [51] τῷ οἴκῳ [52] Ἰούδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιήκασιν ὧδε; διότι ἔπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας·
18 [53] ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. Καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ [54] ἐλεήσω.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἀνέκραξεν εἰς τὰ ὦτά μου [1] φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἤγγικεν ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως. ϗ [2] ἕκαστος εἶχε τὰ σκεύη τῆς [3] ἐξολοθρεύσεως
2 ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ ἓξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης [4] τῆς ὑψηλῆς τῆς βλεπούσης [5] πρὸς Βορρᾶν, ϗ ἑκάστου πέλυξ [6] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ϗ [7] εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδυκὼς ποδήρη, ϗ [8] ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ϗ εἰσήλθοσαν ϗ ἔστησαν [9] ἐχόμενοι τοῦ θυ-
3 σιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ. Καὶ δόξα [10] θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη [11] ἀπὸ τῶν χερουβὶμ, ἡ οὖσα ἐπ' [12] αὐτῶν, εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου. ϗ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν [13] ζώνην,
4 Καὶ [14] εἶπε πρὸς αὐτὸν, Δίελθε μέσην [15] Ἱερουσαλὴμ, ϗ δὸς [16] σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων ϗ τῶν κατοδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις
5 ἐν μέσῳ [17] αὐτῶν. Καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου, Πορεύεσθε [18] ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, ϗ κόπτετε, ϗ μὴ [19] φείδεσθε τοῖς
6 ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ϗ μὴ ἐλεήσητε. Πρεσβύτερον ϗ νεανίσκον ϗ παρθένον ϗ νήπια ϗ [20] γυναῖκας ἀποκτείνατε εἰς ἐξάλειψιν· ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστι τὸ σημεῖον, μὴ ἐγγίσητε· [21] ἀπὸ [22] τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. ϗ ἤρξαντο [23] ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἳ
7 ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [24] Μιάνατε τὸν οἶκον, ϗ [25] πλήσατε [26] τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι, ϗ κόπτετε.
8 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κόπτειν [27] αὐτοὺς, ϗ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ϗ ἀνεβόησα, ϗ εἶπα, [28] Οἴμοι [29] κύριε, ἐξαλείφεις [30] σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ [31] ἐκχέαι σε τὸν
9 θυμόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ; Καὶ εἶπε πρός με, Ἀδικία τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ [32] λαῶν πολλῶν, ϗ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας ϗ ἀκαθαρσίας, ὅτι εἶπαν, [33] Ἐγκαταλέλοιπε κύριος
10 τὴν [34] γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος. Καὶ [35] οὐ φείσεταί [36] μου ὁ ὀφθαλμὸς, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέ-
11 δωκα. Καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν ποδήρη, ϗ [37] ἐζωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, ϗ ἀπεκρίνατο [38] λέγων, Πεποίηκα καθὼς [39] ἐνετείλω μοι.

---

46 *Alex. Ald. C.* εἴκοσι ϗ πέντε ἄνδρες. 47 *Alex. Ald.* διδωκότες πρός. *C.* εἰς. 48 *C.* ἀπέναντι ἀνατολῶν, καί. 49 *Alex. Ald. C.* προσκυνοῦσι (*Alex.* προσεκύνουν) κατὰ (*Alex.* κατ') ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου. 50 *C.* μικρόν. 51 *Ald.* τῷ υἱῷ οἴκῳ. 52 *Alex. Ald.* Ἰσραὴλ τοῦ (*Ald.* τό.) 53 *Alex. Ald. C.* ϗ ἐπέστρεψαν τοῦ (*Alex.* deest) παροργίσαι με, ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσιν (*Alex.* ἐκτίνουσιν) ϗ [*Alex.* & *C.* deest] τὸ κλῆμα ὡς. Illud quidem ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, monet *Hier.* de *Theod.* additum esse. *Orig.* Σ. ϗ ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἦχον ὡς ᾆσθμα διὰ τῶν μυκτήρων ἑαυτῶν. τὸ μὲν ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ο'. ἀπὸ Θεοδ. προσεθήκαμεν. ἰστέον δὲ ὅτι, μωρὰ Ἑβραϊστὶ, ϗ ἦχον ϗ κλῆμα σημαίνει. 54 *Alex. Ald. C.* ἐλεήσω. ϗ καλέσουσιν ἐν τοῖς ὠσίν μου, [*Ald. C.* addunt, φωνῇ μεγάλῃ] ϗ οὐ μὴ εἰσακούσω αὐτῶν [*Ald.* ϗ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν.]

Cap. 9. 1 *Ald.* φωνὴν μεγάλην. 2 *Ms. Alex.* αὐτός. 3 *Alex.* ἐξολεθρεύσεως. 4 τῆς ὑψηλῆς *Ald.* desunt. 5 *Ald.* κατὰ ἀνατολὰς, καί. 6 *C.* ἐξολοθρεύσεως ἐν. 7 *C.* ἀνὴρ εἷς ἐν. post pro ποδήρη, *Th.* βαδδείμ. *Aq.* ἐξαίρετον. *S.* λινῆν. 8 *Alex.* ζώνην. *S.* πινακίδιον. *Orig.* πινακίδιον γραφέως ἔχων ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἵνα ὥσπερ ὑπογράφῃ τὴν ἑκάστου κρίσιν. Ἀ. ϗ Θ. κάστυ γραμματέως. οὐδὲν δὲ ἡγοῦμαι σημαίνεσθαι παρ' Ἕλλησιν ἐκ τῆς κάστυ φωνῆς· τῶν δὲ Ἑβρ. τις ἔλεγε, τὸ καλούμενον καλαμάριον εἶναι τὸ κάστυ. *Aq.* 2. edit. μελανοδοχεῖον. 9 *Alex.* ἐχόμενα τοῦ. pro εἰσήλθοσαν. al. εἰσῆλθον.

10 *Alex.* θεοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἐπὶ τῶν χερουβείν. 11 *Ald.* ἐπὶ τοῦ. 12 *Ald.* αὐτοῦ. 13 *C.* ζώνην σαπφείρου. 14 *Alex. Ald. C.* εἶπεν κύριος πρός. 15 *Alex.* τὴν Ἱερουσαλὴμ, ϗ δὸς τὸ σημεῖον. *C.* τὴν πόλιν, ϗ μέσην τὴν Ἱερουσαλὴμ, ϗ δὸς σημεῖον. 16 *Orig.* Ἀ. ϗ Θ. σημείωσις τοῦ, θαῦ [al. σημειώσεις τοῦ θαῦ] ἐπὶ τὰ μέτωπα. Ἑβρ. δέ τις τῶν εἰς Σωτῆρα πεπιστευκότων, ἔλεγε, τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα ἐμφερὲς ἔχειν τὸ θαῦ τῷ τοῦ σταυροῦ χαρακτῆρι ϗ προφητεύεσθαι περὶ τοῦ γινομένου ἐν Χριστιανοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου σημείου ὅπερ ποιοῦσιν οἱ πεπιστευκότες πάντες, οὑτινοσοῦν προκαταρχόμενοι πράγματος, ϗ μάλιστα εὐχῶν ἢ ἁγίων ἀναγνωσμάτων. 17 *Alex.* αὐτῆς. 18 *Ald. C.* εἰς τὴν πόλιν ὀπίσω αὐτοῦ, καί. 19 *Alex.* φείσησθε. 20 *Ald.* γυναῖκα. 21 *Alex. Ald. C.* ϗ ἀπό. 22 *Aq.* & *Th.* τοῦ ναοῦ. 23 *Alex.* ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων. 24 *C.* Ἐμιάνατε. 25 *Alex. Ald.* πληρώσατε. *C.* ἐπλήσατε. 26 *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὰς αὐλάς. 27 post αὐτοὺς *Th.* subjungit, ὑπελείφθην ἐγώ. 28 *Alex.* Οἴμμοι. 29 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριε. 30 σὺ *Ald.* deest. 31 *Alex.* & *C.* ἐκχέαι τόν. 32 *Orig.* ἀντὶ τοῦ λαῶν, αἱμάτων οἱ λοιποὶ πεποιήκασι. 33 *Alex.* Ἐγκαταλέλοιπεν ὁ κύριος. 34 *Alex.* γῆν. ϗ ἐγὼ εἶπα, Ἐγώ εἰμι, Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μή. 35 *Ald.* ἐγώ εἰμι, οὐ. 36 *Ald. C.* ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδέ. 37 *Alex.* περιεζωσμένος. 38 *Alex.* λόγον, λέγων, Πεποίηκα καθά. 39 *Alex.* ἐνετείλατο.

Κεφ. ι'.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΑὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν χερουβὶμ, ὡς [1] λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' [2] αὐτῶν. 2 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολὴν, Εἴσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν, τῶν ὑποκάτω τῶν χερουβὶμ, καὶ πλῆσον τὰς [3] δρᾶκας σου ἀνθράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν [4] χερουβὶμ, καὶ διασκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ. 3 Καὶ τὰ [5] χερουβὶμ εἱστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. 4 Καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα κυρίου ἀπὸ τῶν χερουβὶμ εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἔπλησε τὸν οἶκον ἡ νεφέλη. καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου. 5 Καὶ φωνὴ τῶν πτερύγων τῶν [6] χερουβὶμ ἠκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας, ὡς [7] φωνὴ θεοῦ σαδδαὶ λαλοῦντος. 6 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυκότι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, λέγων, Λάβε πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν [8] ἐκ μέσου [9] τῶν χερουβὶμ, καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν. 7 Καὶ [10] ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος [11] εἰς μέσον τῶν [12] χερουβὶμ, καὶ ἔλαβε, καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδυκότος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. 8 Καὶ [13] ἴδον τὰ χερουβὶμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. 9 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ [14] τροχοὶ τέσσαρες εἱστήκεισαν ἐχόμενοι τῶν [15] χερουβὶμ· τροχὸς εἷς ἐχόμενος [16] χερουβ ἑνός. καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν, ὡς † ὄψις λίθου ἄνθρακος. 10 Καὶ [17] ἡ ὄψις αὐτῶν [18] ὁμοίωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ᾖ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ. 11 Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ, εἰς τὰ [19] τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ [20] μία, ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά. 12 [21] Καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν, καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις [22] ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσι [23] τροχοῖς. 13 Τοῖς δὲ τροχοῖς [24] τούτοις ἐπεκλήθη † Γελγὲλ ἀκούοντός μου. 15 Καὶ [25] τὰ χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. 16 Καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ [26] χερουβὶμ, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ [27] χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς, [28] οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ [29] αὐτῶν. 17 Ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ, εἱστήκεισαν· καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ, [30] μετεωρίζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς [31] ἦν. 18 Καὶ ἐξῆλθε δόξα κυρίου ἀπὸ [32] τοῦ οἴκου, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ [33] χερουβίμ. 19 Καὶ ἀνέλαβον τὰ [34] χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ [35] ἐξελθεῖν αὐτὰ, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν. καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα [36] θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν ὑπεράνω. 20 Τοῦτο τὸ ζῶόν ἐστιν ὃ ἴδον ὑποκάτω θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, 21 καὶ ἔγνων ὅτι χερουβίμ ἐστι. [37] Τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνὶ, καὶ [38] ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἑνὶ, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν [39] ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. 22 [40] Καὶ [41] ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά ἐστιν

Cap. 10. 1 *Ald.* λίθου. 2 *Mſ. Alex.* αὐτῶν. *C.* αὐτόν. 3 *Alex. Ald.* χεῖράς σου. 4 *Alex.* χερουβείν. 5 *Alex.* χερουβείν. 6 *Alex.* χερουβείν. mox pro ἕως al. hab. πρός. 7 *Aq. S. & Th.* βροντὴ θεοῦ ἱκανοῦ. 8 *Ald.* καὶ ἐκ μέσου. *C.* ἐκ τοῦ μεταξύ. 9 *Alex.* τῶν τροχῶν τῶν χερουβείμ. 10 *Alex. Ald. & C.* ἐξέτεινεν ὁ χερουβ [*Ald.* ὁ χερουβὶμ] τήν. 11 *Alex.* ἐμμέσῳ. *C.* ἐν μέσῳ. 12 *Alex.* χερουβείν. 13 *Alex.* ἰδοὺ τὰ χερουβείν. 14 *C.* τέσσαρες τροχοὶ εἱστήκεισαν. 15 *Alex.* χερουβείν. 16 *Alex.* τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς, καὶ τροχὸς εἷς ἐχόμενος τοῦ χερουβ. ἡ ὄψις. *Ald.* pro χερουβ hab. χερουβίμ. † al. ὅρασις. post *Aq.* χρυσολίθου. *S.* ὑακίνθου. 17 *Alex.* ἡ ὄψεις. *C.* ἡ θεωρία. 18 ὁμοίωμα *Ald* deeſt. 19 *Alex.* τέσσερα. 20 *C.* μία, ὀπίσω αὐτῆς, ἐπορεύοντο. ſic etiam *Th.* 21 *C.* Καὶ πᾶσα ἡ σὰρξ αὐτῶν, καὶ οἱ. *Sch.* καὶ πᾶσαι αἱ σάρκες αὐτῶν. 22 *Alex.* ὀφθαλμῶν τοῖς 23 *Alex. & C.* τροχοῖς αὐτῶν. 24 *Alex.* τοῦτο ἐπεκλήθη Γελγὲλ. Καί. † *Aq.* τροχός. *S.* εὔστροφα. 25 *Alex. Ald. C.* τέσσαρα [*Alex.* τέσσερα] πρόσωπα τῷ ἑνί· [pro τῷ ἑνὶ *C.* hab. εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων] τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς [τὸ ἓν *C.*] πρόσωπον χερουβ, [*Ald.* τοῦ χερουβὶμ] καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ δευτέρου [τὸ δεύτερον *C.*] πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ τρίτου [*Ald. C.* καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον] πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. Καὶ ἐπῆρεν [*Ald.* ἀπῆραν *C.* ἐπήρθη] τὰ χερουβείν· [*Ald. C.* τὰ χερουβίμ.] τοῦτο τὸ ζῶον. 26 *Alex.* χερουβείν, ἐπορεύοντο καὶ οἱ τροχοί. 27 *Alex.* χερουβείν. 28 *Ald.* καὶ οὐκ. 29 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καί γε αὐτοὶ [*Ald. C.* αὐτὰ] ἀπὸ τῶν ἐχόμενα [αὐτοὶ ἐπεχόμενοι *C.*] αὐτῶν. Ἐν τῷ. 30 *Alex.* ἐμετεωρίζοντο. 31 ἦν *Ald.* deeſt. *C.* ponit ante ἐν. 32 *Alex. Ald. C.* τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου. 33 *Alex.* χερουβείν. 34 *Alex.* χερουβείν. 35 *Alex.* ἐξαίρειν. 36 *Alex.* κυρίου θεοῦ. 37 *Alex.* Τέσσερα. 38 *Ald. C.* τέσσαρες. 39 *Alex.* ἀνθρώπου. 40 Καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν *Ald.* desunt. 41 *Alex. & C.* ὁμοίωμα.

ἃ ἴδον ὑποκάτω τῆς δόξης [42] τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· [43] καὶ αὐτὰ [44] ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

Κεφ. ιά. 11.

1 Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου [1] κυρίου τὴν κατέναντι, τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες· καὶ ἴδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχονίαν τὸν τοῦ [2] Ἐζερ, καὶ [3] Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου, τοὺς ἀφηγουμένους 2 τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε [4] κύριος πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ 3 πόλει ταύτῃ· Οἱ λέγοντες, Οὐχὶ προσφάτως ᾠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ 4 λέβης, ἡμεῖς δὲ τὰ κρέα. Διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτούς, [5] προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώ5που. Καὶ [6] ἔπεσεν ἐπ᾽ ἐμὲ πνεῦμα κυρίου, καὶ εἶπε πρός με, [7] Λέγε, Τάδε λέγει κύριος, Οὕτως εἴπατε [8] οἶκος Ἰσραήλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι. 6 Ἐπληθύνατε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς [9] αὐτῶν [10] τραυματι7ῶν. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [11] κύριος, Τοὺς νεκροὺς ὑμῶν οὓς [12] ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσι τὰ κρέα, [13] αὐτὴ δὲ ὁ λέβης ἐστί, 8 καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. Ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ᾽ ὑμᾶς, 9 λέγει [14] κύριος. Καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα. 10 Ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε, [15] ἐπὶ τῶν [16] ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε [17] ὅτι 13 ἐγὼ κύριος. [18] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με, καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βαναίου ἀπέθανε· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ, καὶ [19] εἶπα, [20] Οἴμοι οἴμοι κύριε, εἰς συντέλειαν [21] ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοί14πους τοῦ Ἰσραήλ; Καὶ ἐγένετο λόγος κυ15ρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ, Μακρὰν [22] ἀπέχετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέ16δοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. Διὰ τοῦτο εἰπόν, Τάδε λέγει [23] κύριος, Ὅτι ἀπώσομαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν [24] γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώραις οὗ ἐὰν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ. 17 Διὰ τοῦτο [25] εἰπόν, Τάδε λέγει [26] κύριος, Καὶ [27] εἰσδέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς· καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ. 18 Καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἐξαροῦσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας 19 αὐτῆς [28] ἐξ αὐτῆς. Καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν [29] τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν, καὶ δώσω αὐτοῖς 20 καρδίαν σαρκίνην· Ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύωνται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ [30] ποιῶσιν αὐτά, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς 21 [31] θεόν. Καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν [32] αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία αὐτῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν [33] εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, [34] λέγει κύριος. 22 Καὶ [35] ἐξῆραν τὰ χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐ-

---

42 *Alex.* θεοῦ. 43 *Alex. Ald. C.* τὴν ὅρασιν αὐτῶν, καί. 44 *C.* ἕκαστον αὐτῶν κατά.

Cap. 11. 1 κυρίου *Ald.* deest. 2 *Alex. Ald.* Ἰάζερ. 3 *Ald.* Βαλτίαν. 4 κύριος *C.* deest. 5 προφήτευσον *C.* deest. 6 *C.* ἐπέπεσεν. 7 Λέγε *C.* deest. 8 *Alex.* ὁ οἶκος. 9 *Alex. Ald.* αὐτῆς. 10 *Ald.* τραυμάτων. 11 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 12 *Alex.* ἐφονεύσατε. 13 *Ald. C.* αὕτη. 14 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 15 *Alex. Ald.* καὶ ἐπί. 16 *C.* ὁρίων. 17 *Ald. C.* διότι. 18 addunt *Alex.* & *C.* Αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε [*Alex.* γένησθαι] ἐν μέσῳ [*Alex.* ἐμ μέσῳ] αὐτῆς εἰς κρέα· ἐπὶ τῶν ὁρίων [*Alex.* ὀρέων] τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς. Καὶ ἐπιγνώσεσθε [*Alex.* ἐπιγνώσεσθαι] διότι [al. ὅτι] ἐγὼ κύριος. quod autem hæc a *l. Vatic.* absunt, videri quidem potest esse lapsus librarius, sed tamen propterea quod superiora partim horum sententiam, partim ipsa verba complectuntur, credibile est a 70. prætermissa esse, his vero subtexuntur in *quibusdam ll.* quæ *Hier.* dicit in 70. non haberi, sed de *Hebr.* esse addita, ὅτι ἐν τοῖς δικαιώμασί μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ᾽ οὐδὲ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν οὐκ ἐποιήσατε. in *Comp.* ita, ὅτι ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, καὶ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν περικύκλῳ ὑμῶν ἐποιήσατε. 19 *C.* εἶπον. 20 *Alex.* Οἴμμοι, οἴμμοι, ἀδωναῒ κύριε, εἰς συντέλειαν σὺ ποιεῖς. 21 *C.* σὺ ποιεῖς. 22 *C.* ἀπέχετε. 23 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 24 *Alex.* τὴν γῆν. 25 εἰπὸν *Alex.* deest. 26 *Alex.* & *C.* ἀδωναῒ κύριος. 27 *C.* συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς. 28 ἐξ αὐτῆς *C.* desunt. 29 *Alex. Ald.* αὐτῶν τήν. 30 *Alex.* ποιήσουσιν. 31 *Alex. Ald.* θεόν, λέγει κύριος. Καὶ κατὰ τὰς καρδίας τῶν. 32 *Alex.* αὐτῶν, καὶ τῶν πονηρῶν ὧν ἐποίησαν, ὡς ἡ. *Ald.* αὐτῶν, ὧν ἐποίησαν, ὡς ἡ. 33 *Alex.* εἰς κεφαλάς. 34 *Alex.* & *C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 35 *Ald.* ἐξήγειρε.

τῶν, καὶ

τῶν, καὶ οἱ τροχοὶ [36] ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα Θεοῦ [37] Ἰσραὴλ [38] ἐπ᾽ αὐτὰ ὑπεράνω 23 αὐτῶν. Καὶ [39] ἀνέβη ἡ δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι 24 τῆς πόλεως. Καὶ [40] ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι Θεοῦ· καὶ 25 ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἧς ἴδον. Καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς [41] λόγους τοῦ κυρίου οὓς ἔδειξέ μοι.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ [1] βλέπειν, καὶ οὐ βλέπουσι, καὶ ὦτα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν, καὶ οὐκ ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

3 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ποίησον σεαυτῷ σκεύη [2] αἰχμαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ [3] αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ [4] τόπου σου εἰς [5] ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος 4 παραπικραίνων ἐστί. Καὶ ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ [6] σὺ ἐξελεύσῃ [7] ἑσπέρας, ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος ἐνώπιον αὐτῶν.

5 Διόρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ διεξελεύσῃ 6 δι᾽ αὐτοῦ. Ἐνώπιον αὐτῶν. ἐπ᾽ ὤμων ἀναληφθήσῃ, καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκαλύψεις, καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.

7 Καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι· [8] καὶ [9] σκεύη ἐξήνεγκα αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἑσπέρας [10] διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν [11] τοῖχον, καὶ κεκρυμμένος ἐξῆλθον, ἐπ᾽ ὤμων 8 [12] ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου [13] τοπρωῒ πρὸς μὲ, λέγων, 9 Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος [14] τοῦ Ἰσραὴλ, [15] οἶκος ὁ παραπικραίνων, Τί [16] σὺ 10 ποιεῖς; Εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [17] κύριος κύριος, [18] Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ παντὶ οἴκῳ Ἰσ- 11 ραὴλ, οἵ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, Εἰπὸν, Ὅτι ἐγὼ τέρατα [19] ποιῶ, ὃν τρόπον [20] πεποίηκα, οὕτως ἔσται [21] αὐτῷ. ἐν μετοικεσίᾳ 12 καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται. Καὶ ὁ [22] ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ᾽ ὤμων ἀρθήσεται, καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ [23] διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι᾽ αὐτοῦ, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συγκαλύψει, ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται.

13 Καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὐ- 14 τὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. Καὶ πάντας τοὺς [24] κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν [25] ἐκκενώ- 15 σω ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ γνώσονται [26] διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ [27] διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώ- 16 ραις. Καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας, καὶ ἐκ λιμοῦ, καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως [28] ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ [29] εἰσήλθοσαν ἐκεῖ, 17 [30] καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 18 [31] Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ [32] ὀδύνης [33] φάγεσαι, καὶ τὸ [34] ὕδωρ μετὰ [35] βασάνου καὶ 19 θλίψεως πίεσαι. Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς, Τάδε [36] λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, Τοὺς ἄρτους αὐτῶν [37] μετὰ ἐνδείας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ

---

36 *C.* αὐτῶν ἐχόμενοι. 37 *Alex.* Ἰσραὴλ ἦν ἐπ᾽ αὐτοῖς. 38 ἐπ᾽ αὐτὰ *C.* desunt. 39 *Alex.* ἀνέβη δόξα κυρίου ἐκ μέσου τῆς πόλεως. 40 *C.* πνεῦμα ἀνέλαβέ με, καὶ. 41 *Alex.* λόγους κυρίου, οὓς ἔδειξέν μοι κύριος.

Cap. 12. 1 *Mʃ. Alex.* & *Ald. ed* ὁρᾷν. 2 *Alex. Ald. C.* αἰχμαλωσίας, καὶ αἰχμαλωτίσθητι [*C.* αἰχμαλωτεύθητι] ἡμέρας. 3 *Ald.* αἰχμαλωτίσθητι. 4 *Alex.* οἴκου σου. 5 *C.* τόπον ἕτερον. 6 *Alex.* ἐξελεύσῃ σύ. *Ald.* ἐξελεύσῃ. *C.* συνεξελεύσῃ. 7 *Alex. Ald. C.* ἑσπέρας ἐνώπιον αὐτῶν, ὡς ἐκπορεύεται 8 καὶ *Alex.* deeſt. 9 *Alex. Ald. C.* ἐξήνεγκα ὡς [deeſt *C.*] σκεύη αἰχμαλωσίας. 10 *Alex.* ὤρυξα. 11 *Alex. Ald. C.* τεῖχον τῇ χειρὶ, καί. 12 *Ald.* ἐλήφθην. 13 *Alex.* πρός με τοπρωῒ λέγων. *C.* πρὸς μὲ λέγων τοπρωΐ. 14 *Alex.* Ἰσραήλ. 15 *Alex. Ald.* ὁ παραπικραίνων. 16 σὺ *Ald.* deeſt. 17 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 18 *Alex. Ald. C.* Εἰπὸν [*Ald. C.* deeſt] τῷ ἄρχοντι καὶ τῷ ἀφηγουμένῳ ἐν [*Alex.* deeſt] Ἱερουσαλὴμ, καί. 19 *Alex. Ald.* ποιῶ ἐν μέσῳ [*Alex.* ἐμμέσῳ] αὐτῆς, ὅν. 20 *C.* γὰρ πεποίηκα. 21 *Alex.* αὐτοῖς. 22 *Alex.* & *C.* ἄρχων αὐτῶν ἐν μέσῳ [*Alex.* ἐμμέσῳ] αὐτῶν [*Alex.* αὐτῆς] ἐπ᾽ ὤμων [*C.* ὤμον] 23 *Alex.* ὀρύξει. 24 κύκλῳ usque ad ἀντιλαμβανομένους *Ald.* desunt. 25 *Alex. Ald. C.* ἐκχεῶ. 26 *Ald. C.* ὅτι. 27 *Ald.* διασπερῶ. 28 *Alex.* ἐκδιηγήσωνται τὰς ἀνομίας. 29 *Ald.* ἦλθοσαν. 30 καὶ *C.* deeſt. 31 Υἱὲ ἀνθρώπου *C.* desunt. 32 *Ald.* ἐνδείας. 33 *C.* φάγῃ. 34 *Alex. Ald. C.* ὕδωρ σου μετά. 35 *Alex.* βασάνου καὶ ἐκθλίψεως. 36 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 37 *Alex.* μετ᾽ ἐνδείας.

γῆ σὺν [38] πληρώματι αὐτῆς, ἐν ἀσεβείᾳ [39] 20 πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται, καὶ ἡ [40] γῆ εἰς ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ ἐπιγνώσεσθε 21 [41] διότι ἐγὼ κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος 22 κυρίου πρὸς με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, [42] τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ, λέγοντες, [43] Μακραὶ αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν 23 [44] ὅρασις; Διὰ τοῦτο [45] εἰπὸν πρὸς αὐτούς, Τάδε [46] λέγει κύριος, [47] Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι [48] μὴ εἴπωσι τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς, Ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι, 24 καὶ [49] λόγος πάσης ὁράσεως. [50] Ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδής, καὶ [51] μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 25 Διότι ἐγὼ κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ [52] μὴ μηκύνω [53] ἔτι· ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν [54] οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω, [55] λέ-26 γει κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου 27 πρὸς με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν, Ἡ ὅρασις ἣν οὗτος ὁρᾷ, εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφη-28 τεύει. Διὰ τοῦτο [56] εἰπὸν πρὸς αὐτούς, Τάδε λέγει [57] κύριος, οὐ [58] μὴ μηκύνωσιν [59] οὐκέτι πάντες οἱ λόγοι μου, οὓς ἂν λαλήσω· [60] λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει [61] κύριος.

Κεφ. ιγ´. 13.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ Ἰσραήλ [1], καὶ προφητεύσεις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, Ἀκούσατε λόγον κυρίου· 3 Τάδε λέγει [2] κύριος, Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας [3] αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ 4 βλέπουσιν. [4] Ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς [5] ἐρή-5 μοις οἱ προφῆταί σου Ἰσραήλ· Οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι· [6] καὶ συνήγαγον ποίμνια [7] ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ. οὐκ ἀνέστησαν [8] οἱ λέγοντες, 6 Ἐν ἡμέρᾳ κυρίου, Βλέποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες, [9] Λέγει κύριος, καὶ [10] κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, 7 καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. Οὐχὶ ὅρασιν ψευδῆ ἑωράκατε; καὶ μαντείας ματαίας [11] εἰρήκατε; 8 Καὶ διατοῦτο εἰπὸν, Τάδε λέγει [12] κύριος, Ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς, καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, 9 λέγει [13] κύριος. Καὶ ἐκτενῶ τὴν [13] χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ, καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια· [14] ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γνώσονται, [15] διό-10 τι ἐγὼ κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες, [16] Εἰρήνη, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ [17] τοῖχον, καὶ [18] αὐτοὶ [19] ἀλείφουσιν [20] αὐτὸν, πεσεῖται. 11 Εἰπὸν πρὸς τοὺς [21] ἀλείφοντας, Πεσεῖται, καὶ ἔσται ὑετὸς κατακλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦνται, καὶ 12 πνεῦμα [22] ἐξαῖρον, καὶ ῥαγήσεται. Καὶ

---

38 *Alex.* τῷ πληρώματι. 39 *C.* πάντων τῶν κατοικούντων. 40 *Alex.* γῆ αὐτῆς εἰς. *Ald.* γῆ αὐτῶν εἰς. 41 *C.* ὅτι. 42 *Alex. Ald.* τίς ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐπί. *C.* τίς ἡ παραβολὴ αὕτη ὑμῖν ἐπί. pro παραβολὴ, *S.* παροιμία. 43 *Alex.* & *C.* Μακρὰν. post pro ἀπόλωλε, *S.* διαπνεύσει. 44 *Ald. C.* πᾶσα ὅρασις. 45 *C.* εἰπέ. 46 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναὶ κύριος. 47 *Alex. Ald.* Ἀποστρέψω τήν. 48 *C.* οὐ μή. 49 *C.* ὁ καιρός. 50 *Alex.* Καὶ οὐκ ἔτι ἔσται πᾶσα. *C.* pro Ὅτι hab. Διότι & ἔτι *Ald.* deest. 51 *C.* μαντευόμενοι. 52 μὴ *C.* deest. 53 *Alex.* ἔτι· ἐν ταῖς. 54 *Alex.* οἶκος παραπικραίνων 55 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναὶ κύριος. 56 *C.* εἰπέ. 57 *Alex.* & *C.* ἀδωναὶ κύριος. 58 μὴ *C.* deest. 59 *C.* ἔτι. 60 *Alex. Ald. C.* ὅτι [*C.* deest] λαλήσω λόγον, καί. 61 *Alex. Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος.

Cap. 13. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* τοὺς προφητεύοντας τὰ Ἰσραὴλ (τὰ Ἰσραὴλ desunt *Alex.* & *C.*) καὶ ἐρεῖς τοῖς προφήταις (*Alex.* προφήτες) τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις. 2 *Alex.* & *C.* ἀδωναὶ κύριος. *Ald.* κύριος ἀδωναί. 3 *C.* αὐτῶν τοῖς πορευομένοις ὀπίσω τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 4 *Alex.* Οἱ προφῆταί σου Ἰσραὴλ ὡσεὶ ἀλώπεκες ἐν ταῖς. *Theodor.* ταῦτα ὁ Σύμ. σαφέστερον ἡρμήνευσεν· ὡς ἀλώπεκες ἐν ἐρειπίοις οἱ προφῆταί σου Ἰσραήλ· οὐκ ἀνέβητε εἰς τὰς διακοπὰς, οὐδὲ περιεφράξατε φραγμὸν περὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, ὑπὲρ τοῦ στῆναι ὡς ἐν πολέμῳ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου. 5 *Alex. Ald.* ἐρήμοις· Οὐκ. 6 sic etiam leg. *Hier.* at in *C.* καὶ οὐ συνήγαγον ποίμνιον. sicque apud *Theodor.* utraque sane lectio explicatur in *comm. Gr.* 7 *Alex.* καὶ ἐπί. 8 *Ald. C.* ὡς [*Ald* deest] ἐν πολέμῳ οἱ λέγοντες. 9 *Alex.* Τάδε λέγει κύριος, καὶ ὁ κύριος 10 *Ald.* ἐγὼ οὐκ ἀπέσταλκα. 11 *Ald.* ἑωράκατε. sequitur in *Alex. Ald. C.* καὶ ἐλέγετε [λέγετε *C.* λέγεται *Alex.*] φησὶν κύριος, καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα. quæ dicit *Hier.* in 70. non haberi. 12 *Alex. Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 13 *Alex. Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 14 *S.* ἐν ὁμιλίᾳ. 15 *Alex.* ὅτι ἐγώ εἰμι ἀδωναὶ κύριος. 16 *Alex. Ald.* Εἰρήνη εἰρήνη. 17 *Alex.* τὸν τοῖχον. 18 *Alex.* ἄλλοι. 19 *C.* ἐπαλείφουσιν. *Sch.* ὁ Ἑβρ. ἔχει· χρίουσι τὸν τοῖχον πηλῷ, ἄνευ ἀχύρων. *S.* ἀλείφουσιν αὐτὸν ἄνευ συγχέσεως. *Aq.* ἀνάλῳ. 20 *Alex.* αὐτόν. Εἰπὸν πρὸς τούς. *C.* αὐτὸν ἀφροσύνῃ, πεσεῖται. Εἰπὲ πρός. 21 *Alex. Ald* & *C.* ἀλείφοντας [*Alex.* ἀλίφοντας] αὐτόν. 22 *C.* ἐξαῖρον ἥξει, καί.

ἰδοὺ πέπτω-

Ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, [23] καὶ οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς, Ποῦ ἐστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν ἣν ἠλείψατε;

13 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [24] κύριος, Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατακλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται· καὶ τοὺς λίθους τοὺς [25] πετροβόλους [26] ἐν θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν.

14 Καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε, καὶ πεσεῖται· καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ [27] ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται, καὶ [28] συντελεσθήσεσθε μετ᾽ ἐλέγχων,

15 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. Καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτὸν, [29] πεσεῖται· καὶ [30] εἶπα πρὸς ὑμᾶς, Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος, οὐδὲ οἱ ἀ-

16 λείφοντες αὐτὸν, Προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [31] οἱ ὁρῶντες [32] αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη,

17 λέγει [33] κύριος. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου, τὰς προφητευούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτάς,

18 Καὶ ἐρεῖς, [34] Τάδε λέγει [35] κύριος, Οὐαὶ ταῖς συῤῥαπτούσαις προσκεφάλαια [36] ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας, τοῦ διαστρέφειν ψυχάς. [37] αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ

19 μου· καὶ ψυχὰς περιεποιοῦντο. Καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου, ἕνεκεν δρακὸς κριθῶν, [38] καὶ ἕνεκεν κλασμάτων [39] ἄρτων, [40] τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ [41] τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει [42] ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς λαῷ εἰσακού-

20 οντι μάταια ἀποφθέγματα. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [43] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ᾽ ἃ ὑμεῖς [44] ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς· καὶ διαῤῥήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἃς ὑμεῖς [45] ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς δια-

21 σκορπισμόν. Καὶ διαῤῥήξω τὰ [46] ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφήν· καὶ ἐπιγνώσεσθε [47] διότι ἐγὼ κύ-

22 ριος. Ἀνθ᾽ ὧν [48] διεστρέφετε καρδίαν δικαίου [49], καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτὸν, καὶ τοῦ κατισχῦσαι χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι [50] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, [51] καὶ

23 ζῆσαι αὐτόν· Διὰ τοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδητε, καὶ [52] μαντείας οὐ μὴ [53] μαντεύσησθε ἔτι· καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ [54] γνώσεσθε [55] ὅτι ἐγὼ κύριος.

Κεφ. ιδ´. 14.

1 ΚΑὶ ἦλθον πρός με [1] ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσ-

2 ώπου μου. Καὶ ἐγένετο [2] πρός με λόγος

3 κυρίου, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ † διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν· εἰ ἀποκρινόμενος

4 ἀποκριθῶ αὐτοῖς; Διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [3] κύριος, Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, ὃς ἂν θῇ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ [4] ἐν οἷς [5] ἐνέχεται ἡ διά-

5 νοια αὐτοῦ, Ὅπως [6] πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν

6 αὐτῶν. Διὰ τοῦτο εἰπὸν [7] εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει [8] κύριος [9] κύριος [10], [11] Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν,

---

23 *Alex. Ald.* καὶ ἐροῦσιν. 24 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 25 *Ald.* τριβόλους. 26 *Alex.* ἐπάξω ἐν θυμῷ εἰς. 27 *Ald.* ἀνακαλυφθήσεται. 28 *Alex. Ald.* συντελεσθήσεται. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ πεσεῖται. 30 *C.* εἶπον. 31 *Alex.* ὁρῶντες. 32 *C.* αὐτήν. 33 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 34 *Alex.* πρὸς αὐτὰς, Τάδε λέγει. 35 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 36 *Alex.* ἐπί. 37 *Alex.* καὶ αἱ. 38 *Alex.* καὶ κλάσματος. 39 *Alex. Ald.* ἄρτου. 40 *Alex.* ἀποκτεῖναι. 41 *Alex. Ald.* περιεποιοῦντο. 42 *Alex.* ζῆν. 43 *C.* ἀδωναΐ. 44 *Alex.* συστρέφετε ἐκεῖ. *C.* συλλέγετε ἐκεῖ. 45 *Ald.* ἐξεστρέφετε. *C.* ἐξεστρέψατε. 46 *Alex.* περιβόλαια. 47 *Alex.* ὅτι. 48 *Alex.* διαστρέφετε. 49 *Alex. Ald. C.* ἀδίκως, καί. 50 *Alex.* * τὸν ἀπό. l. αὐτὸν ἀπὸ, ut hab. *C. Ald.* αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καί. 51 *Alex.* ἀποστρέψαι καὶ * ζητῆσαι αὐτόν. 52 *Alex.* μαντίαν. *Ald.* μαντείαν. 53 *Alex.* μαντεύσησθαι, ὅτι ῥύσομαι. 54 *Alex.* ἐπιγνώσεσθαι. *Ald.* ἐπιγνώσεσθε. 55 *Ald. C.* διότι.

Cap. 14. 1 *Alex. Ald. C.* ἄνδρες ἀπὸ [*C.* ἐκ] τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ [τοῦ λαοῦ desunt *Alex.*] Ἰσραήλ. 2 *Alex.* λόγος κυρίου πρός με. † *S.* εἴδωλα. post pro τὴν κόλασιν, *Th.* τὸ πρόσκομμα. 3 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 4 *Ald. C.* ἐν αὐτοῖς ἐν οἷς. 5 *Ald.* ἔχεται. 6 *Alex.* μὴ διαστρέψωσιν τόν. *Ald.* ἂν μὴ πλαγιάσωσι τόν. 7 *Alex. Ald. C.* πρὸς τόν. 8 *C.* ἀδωναΐ. 9 *Ald.* ὁ θεός. 10 *Alex.* ὁ θεός. 11 *Ald.* ἐπιστρέψατε καὶ ἀποστράφητε. *C.* ἐπιστράφητε καὶ ἐπιστρέψατε.

καὶ [12] ἐπιστρέψατε [13] τὰ πρόσωπα ὑμῶν.

7 Διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, [14] καὶ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν [15] προσηλυτευόντων [16] ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ θῆται [17] τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐν ἐμοὶ, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ, ἐν [18] ᾧ [19] ἐνέχεται ἐν [20] αὐτῷ. 8 Καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ [21] θήσομαι αὐτὸν εἰς [22] ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμὸν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ [23] μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. 9 Καὶ ὁ προφήτης ἐὰν [24] πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος [25] πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκεῖνον, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἀφανιῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου Ἰσραήλ. 10 Καὶ [26] λήψονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος, [27] καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται· 11 Ὅπως μὴ [28] πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος [29] τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν πᾶσι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν· καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, καὶ [30] ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, 12 λέγει [31] κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 13 Υἱὲ ἀνθρώπου, [32] γῆ ἣ ἐὰν ἁμάρτῃ μοι τοῦ παραπεσεῖν [33] παράπτωμα, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὴν, καὶ συντρίψω [34] αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτὴν λιμὸν, καὶ ἐξαρῶ [35] ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. 14 Καὶ ἐὰν ὦσιν οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰὼβ, [36] αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει [37] κύριος. 15 [38] Ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ [39] ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τιμωρήσομαι αὐτὴν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν, [40] οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων, 16 Καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὦσι, Ζῶ ἐγὼ, λέγει [41] κύριος, εἰ υἱοὶ [42] ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' [43] ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. 17 [44] Ἢ καὶ [45] ῥομφαίαν ἐὰν ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ εἴπω, Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ ἐξαρῶ ἐξ [46] αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ [47] κτῆνος, 18 Καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς [48], Ζῶ ἐγὼ, λέγει [49] κύριος, οὐ μὴ [50] ῥύσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' [51] ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. 19 [52] Ἢ καὶ θάνατον [53] ἐπαποστέλλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ [54] ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, 20 Καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰὼβ ἐν μέσῳ αὐτῆς [55], Ζῶ ἐγὼ, λέγει [56] κύριος, ἐὰν [57] υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν [58], αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. 21 Τάδε λέγει [59] κύριος, Ἐὰν δὲ καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηρὰς, ῥομφαίαν, καὶ λιμὸν, καὶ θηρία πονηρὰ, καὶ θάνατον [60] ἐξαποστείλω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ [61] ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, 22 Καὶ ἰδοὺ [62] ὑπολελειμμένοι ἐν αὐτῇ, οἱ ἀνασεσωσμένοι [63] αὐτῆς, [64] οἳ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ [65] ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν [66] καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ [67] τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, πάντα τὰ κακὰ 23 ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν. Καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην [68] πεποίηκα [69] πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ, λέγει [70] κύριος.

---

12 *Alex.* ἐπιστρέψατε. C. συστρέψατε. 13 *Alex.* πρός με. Διότι. 14 *Alex.* καὶ τῶν. 15 *Alex.* & C. προσκειμένων. 16 *Alex.* ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἐὰν ἀπηλλοτριώθη. 17 *Alex.* ἐνθυμήματα. 18 C. οἷς. 19 *Ald.* ἔχεται. 20 C. αὐτοῖς. 21 *Alex.* θήσω. 22 *Ald.* σημεῖον. 23 *Ald.* μου, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα. 24 C. πλανηθῇ, καὶ λαλήσῃ λόγον. 25 *Alex.* ἐπλάνησα. 26 *Alex.* λήμψομαι τὴν ἀδικίαν αὐτῶν. 27 C. ὡσαύτως καὶ τὸ ἀδίκημα τοῦ προφήτου ἔσται. 28 C. πλανῶνται. 29 *Alex.* Ἰσραήλ. 30 ἐγὼ *Ald.* ponit post θεόν. 31 *Alex. Ald.* C. ἀδωναὶ κύριος. 32 *Alex.* γῆ ἐάν. 33 *Alex.* παραπτώματι. 34 *Alex.* ἀπ' αὐτῆς. C. ἐπ' αὐτήν. 35 *Alex. Ald.* ἀπ' αὐτῆς. 36 *Alex. Ald.* C. οὗτοι. 37 *Alex. Ald.* C. ἀδωναὶ κύριος. 38 *Alex. Ald.* Ἐὰν δὲ καί. 39 *Alex.* ἐπαγάγω. 40 *Alex.* καὶ οὐκ. 41 *Ald.* C. ἀδωναὶ κύριος. 42 *Alex.* καὶ θυγατέρες αὐτῶν σωθήσονται. C. αὐτῶν καὶ θυγατέρες σωθήσονται. 43 ἢ C. deest.

44 *Ald.* Ἐὰν δὲ καί. 45 *Alex.* ἐὰν ῥομφαίαν ἐπαγάγω. *Ald.* ῥομφαίαν ἐπάγω. C. ῥομφαίαν ἐὰν ἐπαγάγω. 46 *Alex.* αὐτῆς. 47 *Alex.* κτήνη. 48 *Alex. Ald.* ὦσιν. 49 C. ἀδωναὶ κύριος. 50 *Alex.* ῥύσωνται υἱοὺς ἢ θυγατέρας. 51 ἢ C. deest. 52 *Ald.* Ἐὰν δὲ καί. 53 *Alex.* ἐπάγω. 54 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 55 *Alex. Ald.* ὦσιν. 56 C. ἀδωναὶ κύριος. 57 C. υἱοὺς ἢ θυγατέρας αὐτῶν ἐξέλωνται, ὅτι αὐτοί. 58 *Alex.* αὐτοῖς, αὐτοί. 59 *Alex.* & C. ἀδωναὶ κύριος. 60 *Alex.* ἐπαποστελῶ. *Ald.* ἀποστελῶ. C. ἐξαποστελῶ. 61 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 62 C. αὐτοὶ ὑπολελειμμένοι. 63 *Alex.* ἐξ αὐτῆς. 64 *Alex. Ald.* οὗτοι ἐξάξουσιν υἱούς. C. οἵτινες ἐξάξουσιν ἐξ αὐτῆς υἱούς. 65 *Alex. Ald.* C. αὐτοὶ ἐκπορεύονται (*Ald.* ἐκπορεύσονται.) 66 καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν *Ald.* desunt. 67 *Ald.* τοῖς κακοῖς οἷς. 68 *Ald.* ἐποίησα. 69 C. ἐπὶ πᾶσιν οἷς. 70 C. ἀδωναὶ κύριος.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 [1] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων 3 τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; Εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργασίαν; εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' [2] αὐτὸν [3] πᾶν σκεῦος; 4 [4] Πάρεξ ὁ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν καθ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν [5] ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος. μὴ χρήσιμον [6] ἔσται εἰς 5 ἐργασίαν; Οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν· [7] μὴ ὅτι ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, [8] εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐρ- 6 γασίαν; Διὰ τοῦτο [9] εἰπὸν, Τάδε λέγει [10] κύριος, Ὃν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ ὃ δέδωκα αὐτὸ [11] πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας 7 [12] Ἱερουσαλήμ. [13] Καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ [14] ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι [15] με τὸ 8 πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. Καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν, ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει [16] κύριος.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς 3 ἀνομίας αὐτῆς, Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [1] κύριος τῇ Ἱερουσαλὴμ, Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς Χαναάν· ὁ πατήρ σου Ἀμορραῖος, 4 καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. Καὶ ἡ γένεσίς σου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης, [2] οὐκ [3] ἔδησας τοὺς μαστούς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης [4], οὐδὲ ἁλὶ ἡλίσθης, [5] καὶ ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαρ- 5 γανώθης, [6] Οὐδὲ ἐφείσατο [7] ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σοὶ, τοῦ ποιῆσαί σοι ἓν ἐκ πάντων τούτων, τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί· καὶ ἀπερρίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου 6 ἐν [8] ἡμέρᾳ ᾗ ἐτέχθης. Καὶ διῆλθον ἐπὶ σὲ, καὶ ἴδον σε πεφυρμένην [9] ἐν τῷ αἵματί σου· καὶ εἶπά σοι, Ἐκ τοῦ αἵματός σου [10] ζωή, 7 Πληθύνου, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά σε. καὶ ἐπληθύνθης [11] καὶ ἐμεγαλύνθης, καὶ εἰσῆλθες εἰς πόλεις πόλεων. οἱ μαστοί σου ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλε· [12] σὺ δὲ ἦσθα 8 γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα. Καὶ διῆλθον διὰ σοῦ, καὶ ἴδον σε· καὶ ἰδοὺ καιρός σου, [13] καὶ [14] καιρὸς καταλυόντων. καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου, καὶ ὤμοσά σοι· καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ, 9 λέγει [15] κύριος. καὶ ἐγένου μοι, Καὶ ἔλουσά σε ἐν ὕδατι, καὶ [16] ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου 10 ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔχρισά σε ἐν ἐλαίῳ. Καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλα, καὶ [17] ὑπέδυσά σε ὑάκινθον· καὶ ἔζωσά σε βύσσῳ, καὶ περιέβαλόν σε 11 [18] τριχαπτῷ. Καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, καὶ περιέθηκα ψέλλια περὶ τὰς χεῖράς σου, καὶ 12 κάθεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου· Καὶ ἔδωκα ἐνώτιον [19] περὶ τὸν μυκτῆρά σου καὶ τροχίσκους [20] ἐπὶ τὰ ὦτά σου, καὶ στέφανον καυχήσεως 13 [21] ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου. Καὶ ἐκοσμήθης [22] χρυσίῳ καὶ [23] ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περιβόλαιά σου βύσσινα, καὶ τριχαπτὰ, καὶ ποικίλα, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφαγες, καὶ ἐγένου κα- 14 λὴ [24] σφόδρα. Καὶ ἐξῆλθέ σου ὄνομα

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* Υἱὲ ἀνθρώπου. 2 *Alex. Ald.* αὐτοῦ. 3 πᾶν *Ald.* deest. 4 *C.* Ἰδοὺ πυρί post pro τὴν καθ' ἐνιαυτὸν &c. *Aq.* δύο ἔσχατα αὐτῆς ἀναλ. *S.* & *Th.* δύο ἄκρα. 5 *Alex.* αὐτῆς. *C.* ἐπ' αὐτῆς. 6 *C.* ἐστιν. 7 *Alex.* διότι ἐὰν καὶ μὴ πῦρ. 8 *Alex.* μὴ ἔσται ἔτι εἰς. *C.* εἰ ποιηθήσεται εἰς. 9 εἰπὸν *C.* deest. 10 *Alex.* & *C.* ἀδωναὶ κύριος. 11 *Alex.* τῷ πυρί. 12 *Alex.* & *C* ἐν Ἱερουσαλήμ. 13 *Alex. Ald.* Καὶ στηριῶ τό. 14 *Ald. C.* γνώσονται. 15 μου *Ald.* deest. 16 *C.* ἀδωναὶ κύριος.

Cap. 16. 1 *C.* Ἀδωναὶ κύριος. 2 *Ald.* καὶ οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου, ὁ ὀμφαλός σου οὐ περιετμήθη. *C.* οὐκ ἐτμήθη ὁ ὀμφαλός σου. 3 *Ms. Alex.* ἔδησαν. 4 *Alex.* τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ μου, οὐδέ. *C.* εἰς σωτηρίαν, οὐδέ. 5 *Alex.* καὶ σπαργάνοις. 6 *Alex.* Οὐ φείσεται. 7 *C.* ἐπὶ σοὶ ὁ ὀφθαλμός μου, τοῦ. 8 *Alex.* ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης. 9 *Sch.* ὁ Ἑβρ. ἐν τῇ ὑγρασίᾳ, ἔχει· ὑγρασίαν καλέσας τὸν περικείμενον ἰχῶρα. 10 *Alex.* ἡ ζωή σου· Καὶ πληθύνου. *Ald.* ζῶσα, Πληθύνου. *C.* ζῆσον, καὶ εἶπόν σοι, Σὺν τῷ αἵματί σου ζωή. Πληθύνου. 11 καὶ ἐμεγαλύνθης *Ald.* desunt. post pro πόλεις πόλεων. *S.* κόσμον γυναικῶν. *Th.* κόσμον τῶν κόσμων. 12 *Alex.* καὶ ἦσθα. 13 *Alex.* ὡς καιρός. 14 *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καιρὸς τοῦ διαπαρθενευθῆναί σε. *Aq.* ed. 1. & *Th.* καιρὸς μαστῶν. *Aq.* ed. 2. καιρὸς συναλλαγῆς. *S.* ἀγάπης. 15 *Alex. Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 16 *Ald.* ἔπλυνα. 17 *Alex.* ὑπέδησα. pro ὑάκινθον, *Aq.* & *S.* ἰάνθινα. 18 *Orig.* τριχαπτὸν ἡρμήνευσαν οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, ἄνθιμον καὶ ἐπένδυμα. a *Sch.* πλέξις ᾗ τινι αἱ τρίχες συμπλέκονται· τριχαπτὸν δὲ λέγει τὸ ἀπὸ χρυσοῦ κατεσκευασμένον· ἵνα εἴπῃ, ἀπὸ χρυσονήματος, λέγει δὲ τὴν ἐκ χρυσοῦ διάζωδον ἐσθῆτα. *Th.* μεσσί. *S.* ἐνδύματι. *Aq.* ed. 1. ἀνθίμῳ. ed. 2. ψηλαφητῷ. post pro κάθεμα, *Aq.* & *S.* στρεπτὸν, & pro ἐνώτιον, *S.* ἐπιρρίνιον. 19 *Alex.* ἐπὶ τόν. 20 *Ald.* περί. mox pro καυχήσεως, *S.* κάλλους. 21 *Ald.* περί. 22 *Alex.* κόσμῳ χρυσῷ. 23 *Alex.* ἀργυρῷ. mox pro βύσσινα, *Th.* ἐκ μεσσί. *Aq.* ἄνθιμα. *S.* πολύμιτα. 24 *Alex.* σφόδρα σφόδρα. *C.* σφόδρα σφοδρῶς, καὶ κατευθύνθης εἰς βασιλείαν. mox pro Καὶ ἐξῆλθε &c. *S.* Καὶ ἐξῆλθε τὸ ὄνομά σου εἰς τὰ ἔθνη διὰ τὸ κάλλος σου· ὅπερ τέλειον ἦν διὰ τὴν εὐπρέπειάν μου ἣν ἔθηκα ἐπὶ σέ.

ἐν τοῖς

ἐν τοῖς ἔθνεσιν [25] ἐν τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ [26] ἐν τῇ ὡραιότητι ἣ ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει [27] κύριος.

15 [28] Καὶ ἐπεποίθεις ἐν τῷ κάλλει σου, καὶ ἐπόρνευσας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον [29]. 16 Καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴδωλα ῥαπτά, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτά, καὶ 17 οὐ μὴ εἰσέλθῃς [30] οὐδὲ μὴ γένηται. Καὶ ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου [31] ἐκ τοῦ [32] χρυσίου μου καὶ ἐκ τοῦ [33] ἀργυρίου μου, ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσε-18 νικάς, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς. Καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου, καὶ περιέβαλες [34] αὐτάς, καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν. 19 Καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώμισά σε, καὶ ἔθηκας [35] αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. 20 [36] καὶ ἐγένετο [37], λέγει [38] κύριος, Καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας [39] σου ἃς ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας [40] αὐτοῖς [41] εἰς ἀνά-21 λωσιν. ὡς μικρῶς ἐξεπόρνευσας, Καὶ ἔσφαξας τὰ τέκνα σου, καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ [42] ἀποτροπιάζεσθαί [43] σε [44] αὐτὰ αὐτοῖς. 22 Τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, [45] καὶ οὐκ ἐμνήσθης [46] τῆς νηπιότητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, [47] πεφυρμένη ἐν τῷ αἵμα-23 τί σου [48] ἔζησας. Καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας 24 τὰς κακίας σου, [49] λέγει [50] κύριος, Καὶ ᾠκοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ [51] ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ,

25 Καὶ [52] ἐπ' [53] ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ᾠκοδόμησας [54] τὰ πορνεῖά σου, καὶ ἐλυμήνω τὸ κάλλος σου, καὶ [55] διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ, καὶ 26 ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου, Καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς [56] ὁμοροῦντάς σοι τοὺς μεγαλοσάρκους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρ-27 νευσας τοῦ παροργίσαι με. [57] Ἐὰν δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, [58] καὶ ἐξαρῶ τὰ νόμιμά σου, καὶ παραδώσω [59] εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας [60] σε ἐκ τῆς ὁδοῦ [61] σου ἧς ἠσέβησας. 28 Καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ [62] τὰς θυγατέρας Ἀσσούρ, καὶ οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, [63] καὶ ἐξεπόρ-29 νευσας καὶ οὐκ [64] ἐνεπίπλω. Καὶ ἐπλήθυνας [65] τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν [66] Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης. 30 [67] Τί [68] διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει [69] κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί [70] σε [71] πάντα ταῦτα ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισ-31 σῶς ἐν ταῖς θυγατράσι σου. [72] Τὸ πορνεῖον ᾠκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας ἐν πάσῃ πλατείᾳ· καὶ [73] ἐγένου ὡς 32 πόρνη συνάγουσα μισθώματα. [74] Ἡ γυνὴ ἡ μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐ-33 τῆς λαμβάνουσα μισθώματα, Πᾶσι τοῖς [75] ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν [76] προσεδίδου μισθώματα· [77] καὶ σὺ [78] δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλόθεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου. 34 Καὶ [79] ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς

---

25 *Alex.* ἐπὶ τῷ. 26 *C.* ὡραιότητος ἔταξα. 27 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 28 *Alex.* Καὶ καὶ ἐπεποίθεις ἐπὶ τῷ. *Ald. C.* Καὶ ἐπεποίθεις ἐν τῷ. 29 *Alex. Ald.* ὃ (*Ald.* οὗ) οὐκ ἔσαι Καί. *C.* αὐτῷ ἐγίνετο. Καί. *S.* pro Καὶ ἔλαβες &c. hab. Καὶ ἄρασα ἐκ τῶν ἱματίων σου ἐποίησας σεαυτῇ ὑψηλὰ ποικίλα, καὶ ἐπόρνευσας ἐπ' αὐτά· οὐ γενηθέντα, οὐδὲ γενησόμενα. pro ῥαπτά, *Aq.* & *Th.* hab ἐμβολισμάτων. 30 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. *Ald.* καὶ μή. 31 *Alex.* καὶ ἐκ τοῦ. 32 *C.* ἀργυρίου. 33 *C.* χρυσίου. 34 *Alex.* αὐτά. 35 *Ald.* κατὰ πρόσωπον. 36 καὶ *Ald.* deest. 37 *Alex. Ald.* μετὰ ταῦτα, λέγει. 38 *Alex.* κύριος, Ἔλαβες. *C.* ἀδωναΐ κύριος, Καὶ ἔλαβες. pro ἔλαβες, *Aq.* & *Th.* vert. μετήνεγκας. *S.* μετήγαγες. 39 *Alex.* σου, καὶ ἔθυσας 40 *Alex. Ald.* αὐτὰ αὐτοῖς. 41 εἰς ἀνάλωσιν *Ald.* desunt. 42 *Ald.* ἁγιάζεσθαι. 43 σε *Ald.* deest. 44 *Alex. Ald.* ἐν αὐτοῖς. 45 *Alex. Ald. C.* καὶ τὰ βδελύγματά σου, καὶ οὐκ. 46 *Alex. Ald. C.* τῆς (*Alex.* τὰς) ἡμέρας τῆς. 47 *Alex.* καὶ πεφυρμένη. 48 *C.* καὶ ἔζησας. 49 *Alex. Ald. C.* οὐαὶ οὐαί σοι, λέγει. 50 *C.* ἀδωναΐ κύριος. post pro οἴκημα πορνικόν, *S.* & *Th.* πορνεῖον, *Aq.* βόθυνον. 51 *Polychr.* ἔκθεμα λέγει οἷον τὸ προαγώγιον, ἔνθα τὰς πόρνας τρέφειν εἰώθασι. *Aq. S. Th.* ὑψηλόν.

52 *Ald* ἐν ἀρχῇ. 53 *Alex.* ἀρχὴν πασῶν ἐξόδων. 54 *C.* τὰς πορνείας. 55 *Alex.* ἤγαγες. 56 *Alex.* * ὁμοροῦντάς. 57 *C.* Καὶ ἰδοὺ ἐκτείνω. 58 *Alex.* ἐξαρῶ. 59 *Alex.* σε εἰς. 60 *Ald.* σε ἐπί. *C.* ἀπό. 61 *Alex.* σου. Ἐξεπόρνευσας καὶ ἠσέβησας ἐπί. al. deest tantum ἧς. 62 *C.* τοὺς υἱοὺς 63 *Alex* ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεμπίπλω. 64 *Ald.* ἐνεπιμπλῶ. *C.* ἐνεπλήσθης. 65 *Hier.* *testamenta.* *Alex. Ald.* τὴν διαθήκην. *C.* τὰς πορνείας apud *Theodor.* τὰ πορνεῖα. 66 *Alex.* Χαναναίων καὶ Χαλδαίων, καὶ οὐδ' ἐν. *Ald.* Χαναὰν καὶ Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν. *C.* Χαναάν, καὶ εἰς τοὺς Χαλδαίους, καὶ οὐδὲ ἐν. 67 in *quibusdam ll.* est, Τίνι καθαριῶ. & ita est apud *Theodor.* *Hier.* *Quid faciam cordi tuo.* 68 *Ald.* διαθῶ τὰς θυγατέρας. *C.* ποιήσω τῇ καρδίᾳ. 69 *C.* ἀδωναΐ κύριος. 70 σε πάντα *Ald.* desunt. 71 *Alex.* ἔργα γυναικὸς πόρνης; ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν σου, καὶ τὸ πορνεῖον ᾠκοδόμησας ἐπὶ πάσης ἀρχῆς ὁδοῦ· τὴν βάσιν. 72 *C.* Ἐν τῷ οἰκοδομῆσαί σε τὸ πορνεῖόν σου ἐν ἀρχῇ πάσης ὁδοῦ. 73 *C.* οὐκ ἐγένου. 74 *Alex.* Ὡς γυνὴ μοιχωμένη. 75 *Alex.* ἐκπορνεύουσιν. 76 *C.* προσδιδοῦσα. 77 *Alex.* πᾶσι τοῖς. 78 *C.* προσδέδωκας. 79 *Alex.* ἐγένετό σοι ἐξεστραμμένον.

γυναι-

γυναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ [80] σοῦ πεπορνεύκασιν, ἐν τῷ [81] προσδιδόναι σε μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα [82] οὐκ ἐδόθη, [83] καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ [84] διεστραμμένα. 35 Διὰ τοῦτο πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου. 36 Τάδε λέγει [85] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου [86] ἐν τῇ πορνείᾳ σου πρὸς τοὺς ἐραστάς σου, καὶ [87] εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου, καὶ ἐν τοῖς αἵμασι τῶν τέκνων σου ὧν [88] ἔδωκας αὐτοῖς· 37 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ [89] ἐπισυνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς ἠγάπησας, σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν, καὶ ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν [90] αἰσχύνην σου, 38 Καὶ ἐκδικήσω σε [91] ἐκδικήσει [92] μοιχαλίδος, καὶ [93] θήσω σε [94] ἐν αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου. 39 Καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ [95] κατασκάψουσι τὸ πορνεῖόν σου, καὶ καθελοῦσι τὴν βάσιν σου, καὶ ἐκδύσουσί σε [96] τὰ ἱμάτιά σου, καὶ λήψονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου· καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν, καὶ ἀσχημονοῦσαν. 40 Καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ κατασφάξουσί σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν. 41 Καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου [97] πυρὶ, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν· καὶ ἀποστρέψω σε [98] ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ [99] δώσω οὐκέτι. 42 Καὶ ἐπαφήσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ σὲ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσομαι, καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι. 43 Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης [100] τῆς νηπιότητός σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις· καὶ [1] ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδούς σου εἰς κεφαλήν σου δέδωκα, λέγει κύριος. καὶ οὕτως [2] ἐποίησας τὴν [3] ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου. 44 Ταῦτά ἐστι πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ † ἐν παραβολῇ, λέγοντες, Καθὼς ἡ [4] μήτηρ, 45 [5] Καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός σου· σὺ εἶ [6] ἡ ἀπωσαμένη τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ [7] ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν. ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετταία, καὶ ὁ πατὴρ [8] Ἀμορραῖος. 46 Ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια, αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφή σου ἡ νεωτέρα σου, ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου, Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. 47 Καὶ οὐδ' ὡς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐποίησας [9] παρὰ μικρὸν, καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς [10] ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. 48 Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκε Σόδομα [11] αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ὃν τρόπον [12] ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. 49 Πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία, [13] ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ ἐν [14] εὐθηνίᾳ [15] ἐσπατάλων [16] αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ [17] ἀντελαμβάνοντο. 50 Καὶ ἐμεγαλαύχουν, καὶ ἐποίησαν [18] ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ ἐξῆρα [19] αὐτὰς καθὼς ἴδον. 51 Καὶ Σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἥμαρτε· καὶ ἐπλήθυνας τὰς [20] ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτὰς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας. 52 Καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν [21] σου, ἐν ᾗ [22] ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς [23] ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνόμησας ὑπὲρ αὐτὰς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτήν· καὶ σὺ αἰσχύνθητι, καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαιῶσαί σε τὰς ἀδελφάς σου. 53 Καὶ ἀποστρέψω

---

80 *Ald.* σὲ οὐ πεπορνεύκασιν. *C.* σὲ οὐ πορνεύσουσιν. *S.* οὐκ ἔσται πορνεία. 81 *Alex.* προδιδόναι. *C.* γὰρ προσδοῦναι. 82 *C.* μὴ δίδοσθαι. 83 *C.* γέγονεν ἐν σοί. 84 *Alex.* ἐξεστραμμένα. *Ald. C.* διεστραμμένον. 85 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 86 *C.* ἐπὶ τῇ. 87 *Alex.* ἐπί. 88 *Ald.* δέδωκας. *C.* δέδωκα. 89 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ σὲ συνάγω. 90 *Ald.* ἀσχημοσύνην. 91 *Ald.* ἐκδίκησιν. 92 *C.* μοιχαλίδων, καὶ ἐκχεουσῶν αἷμα, καὶ. *Ald* μοιχαλίδος, καὶ ἐκχεούσης αἷμα, καὶ. *Alex.* μοιχαλίδος, καὶ * ἐχχεούσης αἷμα, καὶ. 93 *Alex.* θήσομαί σε ἐν τῷ αἵματί σου, καὶ δώσω σε εἰς αἷμα θυμοῦ καὶ * ζήλους. 94 *Ald.* ἐν τῷ αἵματι ἐν αἵματι. 95 *Alex.* * κατασκάψουσιν. 96 *Alex. Ald* τὸν ἱματισμόν. 97 *Alex.* & *C.* ἐν πυρί. 98 *Alex.* ἀπὸ τῆς πορνείας σου. 99 *Alex.* δῶς. *C.* προσδῷς. 100 *Alex. Ald. C.* τὴν ἡμέραν τῆς. 1 *Alex.* ἐγὼ ἰδού. 2 *C.* ὃν ἐποίησα κατὰ τήν. 3 *Alex. C.* ἀσέβειάν σου ἐπί. *Ald.* ἀσέβειαν ἐν. † *S.* ἐν παροιμίᾳ. 4 sic & *Alex.* sed al. μήτηρ θυγάτηρ· Καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός. *Ald.* μήτηρ, καὶ ἡ θυγάτηρ θυγάτηρ τῆς μητρός. post *Ald.* σου. καὶ σὺ εἶ. *Alex.* σὺ εἶ. 5 *C.* Οὕτως καὶ ἡ. 6 *C.* τῆς ἀπωσαμένης. 7 *Alex.* αἱ ἀδελφαί σου τῶν ἀδελφῶν αἱ ἀπωσ. *C.* ἀδελφὴ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἀπωσαμένων. 8 *Alex.* & *C.* ὑμῶν Ἀμορραῖος. 9 *Ald. C.* κατά. 10 *Alex.* * παραπικρὸν (l. παρὰ μικρὸν) ἐν. 11 *Alex. Ald. C.* ἡ ἀδελφή σου, αὐτὴ (*Alex.* αὕτη) 12 *Alex.* πεποίηκας. 13 *C.* καὶ ἐν. 14 *C.* εὐθηνίαις. 15 *Alex. Ald.* οἴνου ἐσπατάλων. 16 *Ald. C.* αὐτή. 17 *Alex.* ἀντελάβοντο. 18 *Alex.* ἄνομα. 19 *Alex.* αὐτάς. Καθὼς καὶ Σαμάρεια. 20 *Alex.* ἁμαρτίας. 21 *Ald.* ἐν ᾗ. 22 *Alex. Ald.* διέφθειρας. 23 *Ald.* ἁμαρτίαις σου, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου.

† τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν, τὴν ἀποστροφὴν Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς· καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς· καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν· 54 Ὅπως κομίσῃ τὴν βάσανόν σου, καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ [24] παροργίσαι με. 55 Καὶ ἡ ἀδελφή σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· [25] καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς [26] ἀπ' ἀρχῆς ἦτε. 56 Καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφή σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου, 57 Πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ [27] θυγατέρων Συρίας, καὶ πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων † ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ. 58 [28] Τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει κύριος. 59 Τάδε λέγει [29] κύριος, Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας, ὡς [30] ἠτίμωσας [31] ταῦτα τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου. 60 Καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω [32] σοι διαθήκην αἰώνιον. 61 Καὶ μνησθήσῃ [33] τὴν ὁδόν σου, καὶ [34] ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ [35] ἀναλαβεῖν σε τὰς ἀδελφάς σου τὰς [36] πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς [37] νεωτέραις σου, καὶ δώσω αὐτάς σοι εἰς [38] οἰκοδομήν, καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης [39] σου. 62 Καὶ ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος· 63 Ὅπως μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾖ σοι ἔτι ἀνοῖξαι τὸ στόμα [40] σου ἀπὸ [41] προσώπου τῆς ἀτιμίας σου, [42] ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαί με σοι κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει [43] κύριος.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, διήγησαι † διήγημα καὶ [1] εἰπὸν παραβολὴν [2] πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, 3 Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [3] κύριος, [4] Ἀετὸς ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος, ὁ μακρὸς τῇ [5] ἐκτάσει, πλήρης ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἔλαβε τὰ [6] ἐπίλεκτα τῆς κέδρου, 4 Τὰ ἄκρα τῆς ἁπαλότητος ἀπέκνισε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν [7] Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. 5 Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ [8] πεδίον φυτὸν [9] ἐφ' ὕδατι πολλῷ, ἐπιβλεπόμενον ἔταξεν αὐτό. 6 Καὶ ἀνέτειλε, καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον [10] ἀσθενοῦσαν καὶ [11] μικρὰν, τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό· καὶ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν· καὶ ἐγένετο εἰς [12] ἄμπελον, καὶ ἐποίησεν ἀπώρυγας, καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς. 7 Καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας, μεγαλοπτέρυγος, πολὺς ὄνυξι· καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος [13] αὕτη περιπεπλεγμένη [14] πρὸς αὐτὸν, καὶ [15] ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ κλήματα [16] αὐτῆς [17] ἐξαπέστειλεν αὐτῷ, τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ [18] βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. 8 Εἰς πεδίον καλὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ [19] αὕτη πιαίνεται, τοῦ [20] ποιεῖν [21] βλαστοὺς, καὶ φέρειν καρπὸν, τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. 9 Διὰ τοῦτο [22] εἰπὸν, Τάδε λέγει [23] κύριος, Εἰ [24] κατευθυνεῖ; οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἁπαλότητος [25] αὐτῆς

---

† *Aq.* & *S.* τὴν αἰχμαλωσίαν. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* σὲ παροργίσαι με. 25 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ Σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται (*C.* κατασταθήσονται) καθὼς ἦσαν τὸ (deest *Alex.* & *C.*) ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σύ. sed *Theodor.* illa καὶ Σαμάρεια &c. non habet. 26 *C.* ἦτε ἀπ' ἀρχῆς. post *S.* Ὅτι οὐκ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφή σου ἐν ἀκοῇ διὰ στόματός σου. *Th.* Καὶ οὐκ ἦν Σόδομα ἡ ἀ. σ. ἐν ἀκοῇ στόματός σου. *Aq.* Οὐκ ἦν δὲ Σόδ. ἡ. ἀ. σ. ἠκουσμένη ἐν τῷ στόματί σου. dein pro τὰς κακίας, *S.* τὴν αἰσχύνην. *Aq* & *Th.* τὴν κακίαν. post *S.* ὥσπερ ἐν χρόνῳ ὀνείδους τῶν θυγατέρων. *Th.* ὡς χρόνος ὀνείδους τῶν θυγ. *Aq.* ὥσπερ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ εἰς ὄνειδος τῶν θυγ. 27 *C.* σὺ θυγατέρων. † *Aq.* & *S.* Παλαιστίνων. post *Th.* τῶν βδελυσσομένων σε. 28 *Alex.* *Ald.* Ἐν ταῖς ἀσεβείαις, (*Alex.* ἀσεβίαις,) καὶ ἐν (*Alex.* deest) ταῖς ἀνομίαις σου σὺ κεκόμισαι (*Alex.* κεκόσμηται) αὐτάς. alii pro κεκόμισαι hab. κόμισαι, & ita est apud *Hier.* & *Theodor.* *Aq.* τὸ ἀνόμημά σου καὶ τὴν ἀτιμίαν σου. *Th.* τὴν πορνείαν σου, καὶ τὰ μιάσματά σου. pro κεκόμισαι vero, *Th.* ἐκόμισας. *S.* κομίσῃ. 29 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀδωναὶ κύριος, Καὶ ποιήσω σοι. 30 *Alex.* ἠτίμασας. 31 *Ald.* τὴν ἀρὰν ταῦτα. *C.* τὴν ἀράν. 32 *C.* ἐμαυτῷ. 33 *C.* τῶν ὁδῶν. 34 *Alex.* ἀτιμασθήσῃ. 35 quidam ll. hab. ἀναλαμβάνειν με. 36 *C.* νεωτέρας. 37 *C.* πρεσβυτέρας. 38 *Alex.* δοκιμήν. 39 *Alex.* μου. Καὶ ἀναστήσω τήν. 40 *Alex.* & *C.* ἀπό. 41 *Alex.* προσώπου ἀτιμίας. 42 *Alex.* καὶ ἐν τῷ. 43 *Ald.* *C.* ἀδωναὶ κύριος.

Cap. 17. † *Aq.* αἴνιγμα. 1 *C.* εἰπέ. 2 *C.* ἐπί. 3 *Ald.* *C.* ἀδωναὶ κύριος. 4 *Ms.* *Alex.* Ὁ ἀετός. post *Aq.* μακρόπτερος, μεγάλη τῶν μελῶν ἐκτάσει, πλήρης πτίλων καὶ ποικιλίας. 5 *Alex.* * ἐκστάσει. 6 *Alex.* ἐκλεκτά. post pro ἀπέκνισε, al. ἀπεκίνησε. 7 *Alex.* Χαλδαίων. 8 *C.* πεδίον σπόριμον λαβεῖν ῥίζωσιν φυτόν. 9 *C.* ἐν. 10 *Alex.* εὐθενοῦσαν. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* μικρὰν τῷ μεγέθει, τοῦ (*Alex.* τῷ) ἐπιφαίνεσθαι αὐτῇ (*Ald.* *C.* deest) τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτήν· καὶ ῥίζαι (*Alex.* καὶ αἱ ῥίζαι.) 12 *Alex.* *Ald.* ἄμπελον μεγάλην, καί. 13 *C.* αὐτή. 14 *C.* ἐπ'. 15 *Alex.* αἱ ῥίζαι. 16 *Ald.* αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἐξαπέστειλεν. 17 *Alex.* καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὴν τοῦ ποτίσαι. 18 *Alex.* βώλῳ. *C.* βώλῳ ἀπό. 19 *Ald.* αὐτή. 20 *Alex.* *Ald.* *C.* ποιῆσαι. 21 *Alex.* καρπὸν, καὶ ἐνέγκαι βλαστὸν, τοῦ εἶναι. 22 *C.* εἰπέ. 23 *Ald.* *C.* ἀδωναὶ κύριος. 24 *Alex.* κατευθυνθήσεται. 25 αὐτῆς *C.* ponit post καρπός.

καὶ ὁ καρ-

καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται; καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ, οὐδὲ ἐν λαῷ πολλῷ, τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς. 10 Καὶ ἰδοὺ πιαίνεται. μὴ [26] κατευθυνεῖ; οὐχὶ ἅμα τῷ [27] ἅψασθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα [28] ξηρανθήσεται; σὺν τῷ [29] βώλῳ ἀνατολῆς [30] αὐτῆς ξηρανθήσεται. 11 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου 12 πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν [31] οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, Οὐκ ἐπίστασθε τί [32] ἦν ταῦτα; [33] εἰπὸν, Ὅταν [34] ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος [35] ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς, καὶ [36] ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς 13 [37] ἑαυτὸν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας, καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην, καὶ εἰσάξει αὐτὸν ἐν ἀρᾷ, καὶ τοὺς [38] ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται, 14 τοῦ γενέσθαι εἰς [39] βασιλείαν ἀσθενῆ, τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι, [40] τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην 15 αὐτοῦ, [41] καὶ ἱστάνειν αὐτήν. Καὶ ἀποστήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ, τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους [42] ἑαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον, τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθυνεῖ, εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαθήκην 16 εἰ [43] διασωθήσεται; Ζῶ ἐγὼ, λέγει [44] κύριος, ἐὰν μὴ [45] ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς [46] ὁ βασιλεύσας αὐτὸν, ὃς ἠτίμωσε τὴν ἀρὰν μου, καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην μου, μετ᾽ αὐτοῦ ἐν μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει. 17 Καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδὲ ἐν ὄχλῳ [47] πολλῷ ποιήσει [48] πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ [49] βε-18 λοστάσεων, τοῦ ἐξᾶραι [50] ψυχάς. [51] Καὶ ἠτίμωσεν ὁρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην. καὶ ἰδοὺ [52] δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα 19 ἐποίησεν αὐτῷ, μὴ σωθήσεται. Διὰ τοῦτο [53] εἰπὸν, Τάδε λέγει [54] κύριος, Ζῶ ἐγὼ, ἐὰν μὴ [55] τὴν [56] ὁρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσε, καὶ τὴν [57] διαθήκην μου ἣν παρέβη, καὶ δώσω 20 αὐτὴν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐκπετάσω ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ [58] δίκτυον, καὶ ἁλώσεται 21 ἐν τῇ περιοχῇ [59] αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται. καὶ [60] τοὺς καταλοίπους [61] εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ, καὶ [62] ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος λελάλη-22 κα. [63] Διότι τάδε λέγει [64] κύριος, Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν [65] ἐκλεκτῶν [66] τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, [67] καρδίας αὐτῶν [68] ἀποκνιῶ, καὶ καταφυτεύσω [69] ἐγὼ ἐπ᾽ [70] ὄρος ὑψηλὸν, 23 Καὶ κρεμάσω [71] αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ [72] Ἰσραὴλ καὶ καταφυτεύσω [73], καὶ ἐξοίσει βλαστὸν, καὶ ποιήσει καρπὸν, καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγάλην· καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν [74] ὄρνεον, [75] καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν [76] αὐτοῦ ἀναπαύσεται· [77] τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατα-24 σταθήσεται. Καὶ [78] γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ [79] πεδίου, [80] διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον ὑψηλὸν, καὶ [81] ὑψῶν ξύλον ταπεινὸν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν, καὶ ἀναθάλλων ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ ποιήσω.

---

25 *C.* κατευθυνθῇ. 27 *Alex.* ἅψασθαι. 28 *Alex. Ald. C.* ξηρανθήσεται ξηρασίᾳ; σύν. 29 *Alex.* βώλῳ. 30 *Alex.* αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο. 31 *Alex. Ald.* οἶκον Ἰσραὴλ τόν. 32 *Alex. Ald. C.* ἐστιν ταῦτα. 33 *Alex. Ald.* ἃ εἶπον, ὅταν. *C.* εἶπον αὐτοῖς, ἰδού. 34 *C.* ἔρχεται. 35 *Alex.* εἰς Ἱερουσαλὴμ, λήμψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς, * καὶ ἄξει αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 36 *Ald.* ἐξάξῃ. 37 al. αὐτοὺς. *Ald.* αὐτόν. 38 *Alex.* ἡγουμένους. 39 *C.* βασιλέα. 40 *C.* ἀλλά. 41 *Alex.* τοῦ ἱστάνειν. *C.* καὶ ἱστᾷν. 42 ἑαυτοῦ *Ald. C.* deest. 43 *Alex.* σωθήσεται; Διὰ τοῦτο, Ζῶ. *C.* ἐκφεύξεται; Ζῶ. 44 *C.* ἀδωναὶ κύριος. 45 *Alex.* ἐν τῷ τόπῳ οὗ ὁ βασιλεύς. *Ald.* ἐν τόπῳ οὗ βασιλεύς. *C.* ἐν τόπῳ τοῦ βασιλέως. 46 *C.* τοῦ βασιλεύσαντος. 47 πολλῷ *Ald.* deest. 48 *C.* ὁ πρός. 49 *Alex.* βελοστάσεως. 50 *C.* ψυχὰς πολλάς. 51 *Alex.* Ὅτι ἠτίμασεν. 52 *Alex. Ald. C.* δέδωκεν. 53 *C.* εἰπέ. 54 *Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 55 *Alex.* διαθήκην μου ἣν παρέβη καὶ τὴν ὁρκομωσίαν μου ἣν ἠτίμωσεν, καὶ δώσω αὐτὰ εἰς κεφαλήν. 56 *Ald* διαθήκην. 57 *Ald.* ὁρκωμοσίαν. 58 *Alex. Ald. C.* δίκτυόν μου. 59 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ διακριθήσομαι μετ᾽ αὐτοῦ ἐκεῖ (*Ald.* ponit ante μετ᾽) τὴν ἀδικίαν (*C.* περὶ τῆς ἀδικίας) αὐτοῦ ἣν (*C.* ἧς) ἠδίκησεν ἐν (*Ald.* ἐπ᾽) ἐμοί. Καὶ πάσας φυγαδείας αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρατάξει αὐτοῦ. (*C.* Ἐν πάσαις ταῖς φυγάσιν αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ σὺν πάσαις ταῖς παρατάξεσιν αὐτοῦ.) atque ut *Comp.* ita apud *Theodor.* ubi, ταῖς φυγαδείαις αὐτοῦ, &, οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, gemina videtur interpretatio. 60 *C.* πάντας τούς. 61 *Ald.* αὐτοῦ εἰς. *C.* αὐτῶν εἰς. 62 *Ald.* γνώσεσθε. 63 *Alex.* Διὰ τοῦτο εἰπὸν, Τάδε. 64 *Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 65 *Alex. Ald. C.* ἐπιλέκτων. 66 *Alex.* τῆς κέδρου κορυφῆς. in *quibusdam ll.* est, τῆς κέδρου τῆς ὑψηλῆς ἐκ κορυφῆς. & apud *Theodor.* τῆς κέδρου τῆς ὑψηλῆς ἐκ καρδίας κορυφῆς. quod sic explicat; τουτέστιν, ἐξ αὐτῆς τῆς βασιλικῆς ῥίζης. 67 καρδίας αὐτῶν *Ald. C.* deest. 68 *Alex. Ald.* καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ, καί. *C.* καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς ἀποκνιῶ, καί. illa, καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, monet *Hier.* de *Th.* addita esse, eadem sane sententia paulo post exprimitur a 70. his verbis, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται. quæ quod in *Hebr.* non habeantur, obelo prænotanda esse dicit *Hier.* 69 ἐγὼ *C.* deest. 70 *C.* ὄρους ὑψηλοῦ. 71 *C.* αὐτό. 72 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 73 *C.* αὐτὸ, καί. 74 *Alex. Ald.* θηρίον. 75 *Alex.* καὶ τὰ πετεινά. 76 *C.* τῶν κλάδων αὐτοῦ. 77 *Alex. Ald. C.* καὶ τὰ κλήματα. 78 *Ald.* γνώσεται. 79 *Alex.* ἀγροῦ. 80 *C.* ὅτι. 81 *Alex.* ὁ ὑψῶν.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῖν ἡ παραβολὴ [1] αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων [2] ἐγομφίασαν; 3 Ζῶ ἐγὼ, [3] λέγει κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραήλ· 4 Ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς, οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί [4] εἰσιν. ἡ ψυχὴ ἡ [5] ἁμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθανεῖται. 5 Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται δίκαιος, ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, 6 Ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ [6] πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ οὖσαν οὐ προσεγγιεῖ, 7 Καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν ὀφείλοντος ἀποδώσει, καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἁρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει, καὶ γυμνὸν [7] περιβαλεῖ, 8 Καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει, καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, [8] καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ [9] ἀναμέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, 9 Καὶ τοῖς προστάγμασί μου πεπόρευται, καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφύλακται, τοῦ ποιῆσαι αὐτά· [10] δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωῇ ζήσεται, [11] λέγει κύριος. 10 [12] Καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμὸν, ἐκχέοντα αἷμα 11 καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, [13] Ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, [14] ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγε, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε, 12 Καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κατεδυνάστευσε, καὶ ἅρπαγμα ἥρπασε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς τὰ εἴδωλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν [15] πεποίηκε, 13 Μετὰ τόκου ἔδωκε, καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωῇ οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ [16] θανατωθήσεται· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. 14 Ἐὰν δὲ [17] γεννήσῃ υἱὸν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἃς ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ, καὶ μὴ ποιήσῃ [18] κατ' αὐτὰς, 15 Ἐπὶ τῶν ὀρέων [19] οὐ βέβρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανε, 16 Καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευσε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασε, καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἥρπασε, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε, καὶ γυμνὸν [20] περιέβαλε, 17 Καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον [21] οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην ἐποίησε, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη· οὐ [22] τελευτήσει ἐν ἀδικίαις πατρὸς αὐτοῦ, ζωῇ ζήσεται. 18 Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ [23] ἐὰν [24] θλίψει [25] θλίψῃ καὶ ἁρπάσῃ ἅρπαγμα, [26] ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ [27] μου, καὶ [28] ἀποθανεῖται ἐν [29] τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. 19 Καὶ ἐρεῖτε, [30] Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε [31] τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ [32] πατρός; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος [33] πεποίηκε, πάντα τὰ νόμιμά μου συνετήρησε, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ, ζωῇ ζήσεται. 20 Ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, [34] ἀποθανεῖται. ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ [35] πατρὸς, οὐδὲ ὁ πατὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ [36] υἱοῦ. δικαιοσύνη [37] δικαίου ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ ἀνομία [38] ἀνόμου ἐπ' αὐτὸν ἔσται. 21 [39] Καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ [40] φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ [41] ποιήσῃ [42] δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ζωῇ ζήσεται, καὶ [43] οὐ μὴ ἀποθάνῃ. 22 [44] Πάντα τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν,

Cap. 18. 1 Ms. Alex. αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τοῖς υἱοῖς. Comp. αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ 2 C. ὡμοδίασαν. apud Theodor. etiam. ἐγομφίασαν autem a S. editum esse Theodor. scripsit. ac supra Hieremiæ cap. 38. quod in ed. Lat. est 31. καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἡμωδίασαν. quo modo fortasse legendum est in Theodor. & iis libris, ubi est, ὠμωδίασαν. quod Sym. est. 3 Alex. & C. λέγει ἀδωναῒ κύριος. 4 C. εἰσιν, καὶ ἡ. 5 Alex. ἁμαρτάνουσα ἀποθανεῖται. καὶ ὁ φάγοντος τὸν ὄμφακα, αἱμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔσται δίκαιος. 6 Alex. ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματα. 7 Alex. Ald. C. περιβαλεῖ ἱμάτιον, Καί. 8 Ald. ἐξ. C. ἀπό. 9 ἀναμέσον C. deest. 10 Alex. δίκαιός ἐστιν. 11 Alex. Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 12 Alex. Ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱόν. pro λοιμὸν Aq. ed. 2. ἁμαρτωλόν. S. παραβάτην. 13 Ald. Τὴν ὁδόν. 14 C. καὶ ταῦτα οὐ ποιοῦντα, ἀλλά. 15 Ald. ἐποίησε. 16 Alex. ἀποθανεῖται. 17 Alex. γεννήσῃς. 18 C. κατὰ ταῦτα. 19 Alex. οὐκ ἔφαγεν, καὶ τοὺς 20 Ald. C. περιέβαλεν ἱμάτιον, Καί. 21 Ald. C. καί. 22 al. τελευτήσῃ. 23 Alex. & C. ἐν. 24 Alex. θλίψῃ. 25 C. ἔθλιψεν. 26 C. καὶ ἐναντία. 27 C. αὐτοῦ. 28 C. ἀπέθανεν. 29 Ald. ταῖς ἀδικίαις. 30 Alex. Ὅτι οὐκ ἔλαβεν ἀδικίαν υἱὸς πατρὸς αὐτοῦ; ὅτι ὁ υἱός. 31 Ald. ὁ υἱὸς τὴν ἀδικίαν τοῦ. 32 Ald. C. πατρὸς αὐτοῦ; ὅτι. 33 Alex. & Ald. ἐποίησεν. 34 Alex. αὕτη ἀποθανεῖται. υἱὸς οὐ. 35 Alex. πατρὸς αὐτοῦ. 36 Alex. Ald. υἱοῦ αὐτοῦ· δικαιοσύνη. 37 Alex. Ald. C. δικαίου ἐπ'. 38 Alex. Ald. C. ἀνόμου. 39 Alex. Ἐὰν δὲ ἀποστραφῇ ἄνομος ἀπὸ πασῶν τῶν. 40 Alex. φυλάξῃ. 41 C. ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην. 42 Alex. τὰ δικαιώματά μου, ζωῇ ζήσεται. 43 C. οὐκ ἀποθανεῖται. 44 Alex. Ald. Πᾶσαι αἱ ἀδικίαι αὐτοῦ (Alex. deest) ἃς ἐποίησεν.

[45] οὐ μνησθήσονται· [46] ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ᾗ [47] ἐποίησε, ζήσεται. 23 Μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει [48] κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς [49] ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ [50] ζῆν αὐτόν; 24 Ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον [51] ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ [52] ποιῆσαι ἀδικίαν κατὰ πάσας τὰς [53] ἀνομίας ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, [54] πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν, οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ᾧ παρέπεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἥμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται.

25 Καὶ εἴπατε, Οὐ [55] κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δὴ [56] πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραήλ· μὴ ἡ ὁδός μου οὐ [57] κατευθυνεῖ; οὐχὶ [58] ἡ ὁδὸς ὑμῶν [59] κατευθύνει; 26 Ἐν τῷ [60] ἀποστρέψαι τὸν δίκαιον [61] ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ [62] ποιήσει παράπτωμα, καὶ [63] ἀποθάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ᾧ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται.

27 Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησε, καὶ [64] ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, 28 [65] Καὶ [66] ἀπέστρεψεν [67] ἐκ πασῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, [68] ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. 29 Καὶ λέγουσιν ὁ [69] οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου, μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατορθοῖ οἶκος Ἰσραήλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ; 30 [70] Ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ [71] ὑμᾶς οἶκος Ἰσραήλ, [72] λέγει κύριος. [73] Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας. 31 Ἀπορρίψατε [74] ἀφ' ἑαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν [75] ἃς ἠσεβήσατε εἰς ἐμὲ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα [76] καινόν. καὶ ἱνατί [77] ἀποθνήσκετε οἶκος [78] Ἰσραήλ; 32 Διότι οὐ [79] θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀποθνήσκοντος, λέγει [80] κύριος.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑΙ σὺ [1] λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσραήλ, 2 Καὶ ἐρεῖς, Τί ἡ μήτηρ σου [2] σκύμνος [3] ἐν μέσῳ λεόντων [4] ἐγενήθη; ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε σκύμνους αὐτῆς. 3 Καὶ [5] ἀπεπήδησεν εἷς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαθε τοῦ ἁρπάζειν ἁρπάσματα, ἀνθρώπους ἔφαγε. 4 Καὶ ἤκουσαν [6] κατ' αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ εἰς γῆν Αἰγύπτου.

5 Καὶ εἶδεν ὅτι [7] ἀπῶσται ἀπ' αὐτῆς, [8] ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς. λέοντα ἔταξεν αὐτόν. 6 Καὶ [9] ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαθεν ἁρπάζειν ἁρπάσματα, [10] ἀνθρώπους ἔφαγε, 7 Καὶ ἐνέμετο [11] τῷ θράσει αὐτοῦ, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν [12] ἐξηρήμωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς [13] ὠρυώματος αὐτοῦ. 8 Καὶ [14] ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη [15] ἐκ χωρῶν [16] κυκλόθεν, καὶ ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν [17] δίκτυα αὐτῶν, [18] ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν [19] συνελήφθη. 9 Καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ [20] καὶ ἐν γαλεάγρᾳ, [21] ἦλθε πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ [22] εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ [23] ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραήλ.

10 Ἡ μήτηρ σου ὡς [24] ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος [25] ἐν ῥοᾷ, ἐν ὕδατι [26] πεφυτευμένη, ὁ καρ-

---

45 *Alex.* οὐ μὴ μνησθῶσιν. C. οὐ μνησθήσεται. 46 *Alex.* & *Ald.* ἀλλ' ἐν τῇ. 47 *Alex.* ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ζήσεται. Ὅτι οὐ βούλομαι τόν. 48 *Alex.* κύριος κύριος. C. ἀδωναὶ κύριος. 49 *Alex.* *Ald.* C. ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς. 50 C. ζῆσαι. 51 *Alex.* & C. ἀπό. 52 *Alex.* ποιήσῃ. 53 *Ald.* C. ἀδικίας. 54 C. ἐὰν ποιήσῃ, οὐ ζήσεται· πᾶσαι. 55 *Alex.* *Ald.* κατορθοῖ ἡ. 56 *Alex.* πᾶς οἶκος. C. ὁ οἶκος. 57 *Ald.* κατορθοῖ. 58 C. αἱ ὁδοὶ ὑμῶν οὐκ εὐθύνουσι. 59 *Alex.* οὐ κατευθύνει. *Ald.* κατορθοῖ. 60 *Alex.* ἀποστρέψαι δίκαιον. 61 C. ἀπό. 62 *Alex.* ποιήσῃ. 63 C. ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, ἐν. 64 *Alex.* ποιήσῃ. 65 *Alex.* Καὶ ἴδεν καί. *Ald.* C. Καὶ εἶδε καί. 66 *Alex.* ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν. 67 C. ἀπό. 68 *Ald.* καὶ ζωῇ ζήσεται, καὶ οὐ. 69 *Alex.* οἶκος Ἰσραήλ. 70 *Alex.* Διὰ τοῦτο ἕκαστον. 71 *Alex.* ὑμεῖς. 72 *Alex.* *Ald.* C. λέγει ἀδωναὶ κύριος. 73 *Ald.* ἐπιστρέψατε καὶ ἀποστρέψητε ἀπὸ πασῶν. 74 *Alex.* ἀπὸ ἑαυτῶν. 75 *Alex.* ἃς ἐποιήσαται, καί. *Ald.* ἃς ἐποιήσατε εἰς ἐμὲ, καί. 76 *Alex.* *Ald.* καινὸν, καὶ ποιήσατε (*Alex.* ποιήσαται) πάσας τὰς ἐντολάς μου. καί. 77 C. ἀποθνήσκεται. 78 *Alex.* *Ald.* Ἰσραήλ; λέγει κύριος. 79 C. βούλομαι. 80 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος, καὶ ἐπιστρέψαται καὶ ζήσαται. *Ald.* C. ἀδωναὶ κύριος καὶ (deest C.) ἐπιστρέψατε οὖν (*Ald.* deest) καὶ ζήσατε. In *quibusdam ll.* ita est in extremo cap. οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, λέγει ἀδωναὶ κύριος, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λέγει ἀδωναὶ κύριος. ἐπιστρέψατε οὖν καὶ ζήσεσθε. & ita fere hab. *Theodor.*

Cap. 19. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* υἱὲ ἀνθρώπου λάβε. 2 C. ἐπὶ σκύμνους. in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* est λέαινα. 3 *Alex.* καὶ ἐν. 4 in *aliquib. ll.* est, ἐνεμήθη. & ita hab. *Theodor.* 5 *Alex.* * ἀπεδήμησεν. 6 C. περί. 7 *Alex.* ἀποσπᾶται ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἀπώλετο ἡ. 8 *Ald.* C. καὶ ἀπώλετο. 9 C. συνεστρέφετο. 10 C. καὶ ἀνθρώπους. 11 *Alex.* ἐν τῷ θράσει. C. ἐν θράσει. 12 *Alex.* ἐξερήμωσεν. 13 *Alex.* ὠρύματος. 14 *Ald.* ἔδωκεν. C. ἐπέθεντο. 15 *Alex.* ἀπό. 16 C. κυκλόθεν ἐκ τῶν χωρῶν. 17 *Alex.* τὰ δίκτυα. *Ald.* δίκτυον. 18 C. καὶ ἐν τῇ διαφθορᾷ. 19 *Alex.* καὶ συνελήμφθη. 20 *Alex.* καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν ἐν γαλεάγρᾳ πρός. 21 C. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρός. 22 *Alex.* *Ald.* C. εἰσήγαγον. 23 C. ἔτι ἐπί. 24 *Alex.* *Ald.* C. ἄμπελος, ὡς. 25 C. ῥοαῖς. 26 C. πεφυτευμένης.

πὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ. 11 Καὶ [27] ἐγένετο [28] αὐτὴ ῥάβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη [29] τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ [30] στελεχῶν· καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς. 12 Καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν [31] ἐῤῥίφη, καὶ ἄνεμος [32] ὁ καύσων ἐξήρανε τὰ [33] ἐκλεκτὰ αὐτῆς· [34] ἐξεδικήθησαν, καὶ [35] ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς· πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν. 13 Καὶ νῦν [36] πεφυτεύκασιν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 14 ἐν γῇ [37] ἀνύδρῳ. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ [38] ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς, καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ [39] ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος [40] ἰσχύος. Φυλὴ εἰς παραβολὴν θρήνου ἐστὶ, καὶ ἔσται εἰς θρῆνον.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ [1] τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων [2] οἴκου Ἰσραὴλ, ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον, καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. 2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 3 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [3] κύριος, [4] Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε; Ζῶ ἐγὼ, εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν, [5] λέγει κύριος. 4 Εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει, υἱὲ ἀνθρώπου; τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς, 5 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [6] κύριος, Ἀφ' ἧς ἡμέρας ᾑρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐγνωρίσθην τῷ σπέρματι [7] οἴκου Ἰακὼβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ [8] Αἰγύπτου, καὶ ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν, λέγων, Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· 6 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην [9] τῇ χειρί μου αὐτῶν, τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς [10] ἐκ γῆς Αἰγύπτου [11] εἰς τὴν γῆν ἣν [12] ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, [13] κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν· 7 Καὶ [14] εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Ἕκαστος [15] βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ [16] ἀποῤῥιψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ [17] μιαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 8 Καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί [18] μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέῤῥιψαν, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου [19] οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ [20] εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς, [21] τοῦ συντελέσαι [22] ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς [23] ἐν μέσῳ τῆς Αἰγύπτου. 9 Καὶ [24] ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν αὐτοί εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν, τοῦ 10 ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ 11 [25] ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, Καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, [26] ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος, καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς. 12 Καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς, τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον αὐτῶν, τοῦ γνῶναι αὐτοὺς, [27] διότι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 13 Καὶ [28] εἶπα πρὸς τὸν οἶκον [29] τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐν τοῖς προστάγμασί μου [30] πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν· καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ 14 ἐξαναλῶσαι αὐτούς. Καὶ [31] ἐποίησα ὅ-

---

27 *Alex.* * ἐγένοντο. 28 *Alex. Ald. C.* αὐτῇ (*Alex.* αὕτη) ῥάβδος ἰσχύος ἐπὶ. 29 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ. 30 *Alex.* στελεχέων. 31 *Alex.* ἐῤῥίφη. 32 *Alex.* καύσων. 33 *Ald.* κλήματα. 34 *Alex. Ald.* ἐξεδικήθη. 35 *C.* ἐξηράνθησαν αἱ ῥάβδοι. 36 *Alex.* ἐφύτευσαν. 37 *C.* ἀνύδρῳ καὶ διψώσῃ. 38 *C.* τῶν ῥάβδων τῶν ἐκλεκτῶν. 39 *C.* ἔσται. 40 *Alex.* ἰσχύος αὐτῆς. φυλὴ εἰς. *C.* ἰσχύος φυλῆς, εἰς.

Cap. 20. 1 *Mſ. Alex. Ald.* ed. & *C.* ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, δεκάτῃ τοῦ. 2 *Alex.* τοῦ οἴκου. 3 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 4 *Alex.* Ἐπερωτῆσαί. post pro εἰ ἀποκριθ. *S.* οὐκ ἀποκρ. 5 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 6 *Alex.* & *C.* κύριος ὁ θεὸς, Ἀφ'. 7 *Alex.* τοῦ οἴκου. 8 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 9 *Ald.* τῇ χειρὶ αὐτῶν. *C.* αὐτῶν τῇ χειρί μου. 10 *Alex.* * εἰς γῆν. 11 εἰς τὴν γῆν *Ald.* desunt. 12 *Alex.* ὤμοσα. 13 *Sch.* ὁ δὲ Ἑβρ. καλλίστην εἶπε. *Σ.* στάσις ἐστὶν, ἔφη· στάσιν καλέσας, τὸ αὐτόθι τὴν ἱερατείαν ἀνακεῖσθαι θεῷ. *Aq.* 1. ed. στερέωμα. 2. ed. ἔνδοξαν. *Th.* κραταίωμα. al. κοσμιωτάτη. 14 *C.* εἶπεν. 15 *Alex.* τὰ βδελύγματα, 16 *Alex.* ἀποῤῥιψάτω. 17 *C.* μιαινέσθω. post pro οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου, *S.* οὐκ ἐπαναπαύσαντό μοι. 18 *Ald. C.* μου, ἕκαστος τὰ pro τὰ βδελύγματα, *S.* τὰς ναυτίας. *Aq.* 2. ed. τὰς ἀποτμήσεις. 19 *Ald.* οὐ κατέλιπον. 20 *Alex.* εἶπον. 21 *Ald.* καὶ τοῦ. 22 *Alex.* τὴν ὀργήν. 23 *Alex.* & *C.* ἐν μέσῳ γῆς Αἰγύπτου. 24 *Ald.* ποιήσω. 25 *Alex. Ald. C.* ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἤγαγον. 26 *C.* ὡς ἄν. 27 *C.* ὅτι. 28 *C.* παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος. 29 τοῦ al. deest. 30 *Alex. Ald.* πορεύεσθε, (*Alex.* πορεύεσθαι,) καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσετε τοῦ ποιεῖν αὐτὰ, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν· καὶ τά. *C.* οὐκ ἐπορεύθησαν. καὶ τά. 31 *Alex.* οὐκ ἐποίησα.

πως τὸ

πως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν [32] ἐξήγαγον αὐτοὺς [33] κατ' **15** ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Καὶ ἐγὼ [34] ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν, τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· κηρίον **16** ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν· Ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων [35] καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο.

17 Καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου [36] ἐπ' αὐτοὺς, [37] τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς **18** εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν [38] αὐτῶν μὴ [39] συναναμίσγεσθε, **19** καὶ μὴ μιαίνεσθε. Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε, **20** καὶ ποιεῖτε αὐτά· Καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε [40], καὶ ἔστω εἰς σημεῖον ἀναμέσον ἐμοῦ [41] καὶ ὑμῶν, τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ **21** θεὸς ὑμῶν. [42] Καὶ παρεπίκρανάν με, καὶ τὰ τέκνα [43] αὐτῶν ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτὰ, ἃ ποιήσει [44] ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου [45] ἐβεβήλουν. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου [46] ἐπ' αὐτοὺς [47] ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ συντελέ- **22** σαι τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. [48] Καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, [49] καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς **23** κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. [50] Ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, [51] διασπεῖραι αὐ- **24** τοὺς ἐν ταῖς χώραις, Ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προστάγματά μου [52] ἀπώσαντο, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ- **25** τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. Καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ, καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς.

26 Καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς [53] δόμασιν αὐτῶν, ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μή- **27** τραν, ὅπως ἀφανίσω [54] αὐτούς. Διατοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε [55] λέγει κύριος, Ἕως τούτου παρώργισάν με οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς **28** [56] παρέπεσον εἰς ἐμέ. Καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν [57] ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου [58] τοῦ δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς· καὶ ἴδον πάντα βουνὸν ὑψηλὸν, καὶ πᾶν ξύλον κατάσκιον, καὶ [59] ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὀσμὴν [60] εὐωδίας, καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπονδὰς αὐτῶν. **29** Καὶ [61] εἶπον πρὸς αὐτοὺς, [62] Τί ἐστιν [63] Ἀβαμὰ, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ [64] Ἀβαμὰ, ἕως τῆς σή- **30** μερον ἡμέρας. Διατοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει [65] κύριος, Εἰ ἐν ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαίνεσθε, καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς **31** ἐκπορνεύετε, Καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, [66] ἐν τοῖς [67] ἀφορισμοῖς οἷς

---

32 *C.* ἐπήγαγον. 33 *Alex.* καθ'. 34 *C.* ἐπῆρα. 35 *Alex. Ald. C.* τῶν καρδιῶν αὐτῶν. 36 *C.* αὐτῶν, & ponit ante ὁ. 37 *C.* τοῦ μὴ ἐξαλεῖψαι. 38 *Ald.* Αἰγύπτου. 39 *Alex.* συναναμίγνυσθαι. *Ald. C.* συναναμίγνυσθε. 40 *C.* αὐτὰ, καὶ ἔσται. 41 *Alex.* & *C.* καὶ ἀναμέσον ὑμῶν, τοῦ γινώσκειν ὑμᾶς (*C.* deest) ὅτι. 42 apud *Justin.* in dial. cum Tryph. est, Καὶ παρεπικράνατέ με καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασι &c. 43 *Alex.* αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς. 44 *Alex. Ald.* αὐτὰ ἄνθρωπος. 45 *C.* ἐβεβήλωσαν. *Ald.* ἐβεβήλουν σφόδρα. 46 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. Καὶ οὐκ ἐποίησα. apud *Justin.* etiam est, οὐκ ἐποίησα. 47 *C.* καὶ τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. 48 *C.* Καὶ ἐπέστρεψα τὴν χεῖρά μου αὐτοῖς, καὶ ἐποίησα ἕνεκεν ἐμοῦ ὅπως. 49 *Alex. Ald.* ὧν ἐξήγαγον. *C.* ἀφ' ὧν ἐξήγαγον. 50 *Alex.* & *C.* Καὶ ἐξῆρα. *Ald.* Καὶ ἐγὼ ἐξῆρα. 51 *Alex.* καὶ τοῦ διασκορπίσαι αὐτούς. *Ald. C.* καὶ διασπεῖραι αὐτούς. 52 *Ald.* ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς, καὶ τά. 53 *Alex.* δόμασιν. 54 *Alex. Ald.* αὐτοὺς, ἵνα (*Alex.* εἵνα) γνῶσιν ὅτι ἐγὼ κύριος. Διατοῦτο. 55 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 56 *Alex.* παρέπεσαν. 57 *Alex.* εἰς ἥν. 58 *Alex.* τοῦ δοῦναι αὐτοῖς· καὶ εἴδαν πᾶν βουνόν. 59 *C.* ἔθηκαν (al. ἔταξαν) ἐκεῖ ὀργὴν τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἔταξαν. 60 *Alex. Ald. C.* εὐωδίας αὐτῶν. 61 *Alex.* εἶπα. 62 *C.* Καί. al. Καὶ τί. *Theodor.* Καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Τί ἐστιν ἀβαμὰ, ἢ ὡς ὁ Σύμ. ἔφη, Τί ἐστι βαμὰ, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ βαμὰ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. in *pler.* vero *ll.* est, ἀβανά. *Apollin.* τόπος οὗτος ἐπίσημος ἐκ τῆς περὶ τὰ εἴδωλα δυσσεβείας γεγενημένος. *a. Sch.* κατὰ μὲν Σύρους, λίθος. ὁ δὲ Ἑβρ. Τί ἐστι βάμμα, ἔχει ὅπερ καλεῖται θυσιαστήριον εἰδώλων τὰ γὰρ θεοῦ θυσιαστήρια, βεσμὰ καλεῖται. *a. Sch.* ἀββανὰ, λίθος ἑρμηνεύεται. λέγει οὖν, ὅτι θαυμαστὸν, εἰ ὡς θεῷ τῷ λίθῳ λατρεύετε. vid. *Hier.* 63 *Alex.* ἡ ἀββανά. *Ald.* Ἀβανά. *Ald. C.* addunt, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ, καὶ ἐπεκαλέσαντο (ἐπεκάλεσαν *C.*) τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ (*Ald.* Ἀβανά.) 64 *Alex.* Ἀββανά. 65 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* ἀδωναῒ κύριος ὁ θεός. 66 *Alex.* καὶ ἐν τοῖς. 67 *Alex. Ald.* ἀφορισμοῖς ὑμῶν ὑμῶν ἐν πυρὶ ὑμεῖς. *C.* ἀφορισμοῖς ὑμῶν, ἐν τῷ διάγειν τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν πυρὶ ὑμεῖς.

ὑμεῖς

ὑμεῖς [68] μιαίνεσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν οἶκος τοῦ Ἰσραήλ; Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται [69] ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο. 32 Καὶ οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε, Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη, καὶ ὡς αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις. 33 Διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει [70] κύριος, [71] ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς. 34 Καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ. 35 Καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον τῶν λαῶν, καὶ διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον. 36 Ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ [72] ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου, [73] οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει [74] κύριος. 37 Καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς [75] ἐν ἀριθμῷ, 38 Καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφεστηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν [76] ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ [77] κύριος κύριος. 39 Καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραήλ, τάδε λέγει κύριος κύριος, Ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε, [78] καὶ μετὰ ταῦτα εἰ [79] ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε [80] οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν 40 ὑμῶν. Διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ' ὄρους [81] ὑψηλοῦ, [82] λέγει [83] κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσί μοι πᾶς οἶκος [84] Ἰσραὴλ εἰς [85] τέλος· καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι, [86] καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν, ἐν 41 πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν. Ἐν ὀσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ [87] ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ [88] εἰσδέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν [89] ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν 42 κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν. Καὶ ἐπιγνώσεσθε [90] διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι [91] αὐτὴν τοῖς 43 πατράσιν ὑμῶν. Καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ [92] τὰς ὁδοὺς [93] ὑμῶν, καὶ [94] τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς [95] ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ [96] κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις 44 ὑμῶν. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν, ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ βεβηλωθῇ [97] κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς [98] κακάς, καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα, [99] λέγει κύριος. 45 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 46 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμάν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ [100] Δαρόμ, καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ, 47 Καὶ ἐρεῖς τῷ δρυμῷ Ναγέβ, Ἄκουε λόγον κυρίου· τάδε λέγει [1] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [2] ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον [3] χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν, οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου 48 ἕως Βορρᾶ. Καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σάρξ, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐξέκαυσα αὐτό, [4] οὐ σβεσθήσεται. 49 Καὶ [5] εἶπα, Μηδαμῶς κύριε [6] κύριε· αὐτοὶ λέγουσι πρός με, Οὐχὶ παραβολή ἐστι λεγομένη αὕτη;

---

68 *Alex.* μιαίνεσθαι. 69 ἐπὶ *Ald.* deest. 70 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος. 71 *Alex.* ἐὰν μὴ ἐν. *Ald. C.* εἰ μὴ ἐν. 72 *Alex. Ald.* ἐρήμῳ, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 73 *Alex.* κἀγὼ κρινῶ ὑμᾶς. 74 *Alex. Ald.* κύριος ὁ θεός. Καί. *C.* ἀδωναΐ κύριος. Καί. post pro ὑπὸ, al. ἐπί. 75 *plerique ll.* hab. ἐν ἀριθμῷ τῆς διαθήκης. Euseb. l. 2. euang. demonstr. ἐν ἀριθμῷ τῆς διαθήκης μου· καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀφεστηκότας καὶ τοὺς ἀσεβεῖς. 76 *Alex.* ἐξαρῶ. 77 *Alex. Ald.* κύριος ὁ θεός. Καὶ ὑμεῖς. *C.* κύριος. Καὶ ὑμεῖς. & verſ. ſeq. *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναΐ κύριος. poſt pro Ἕκαστος &c. *S.* Ἕκαστος τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ πορευόμενοι δουλεύετε. *Aq.* πορεύεσθε ὀπίσω τῶν εἰδώλων ὑμῶν. 78 *C.* καὶ μετὰ ταῦτα ἐὰν ὑμεῖς. *S.* διότι ὑμεῖς οὐκ ἠθελήσατε ἀκούειν μου. 79 *Alex.* μὴ ὑμεῖς εἰσακούεται, καὶ τό. 80 *C.* ἔτι. *S.* οὐκέτι βεβηλώσατε τοῖς δώροις ὑμῶν, καὶ τοῖς εἰδώλοις ὑμῶν. 81 *Alex.* ὑψηλοῦ, ἐκεῖ δουλεύσουσιν. 82 *Ald. C.* Ἰσραήλ, λέγει. 83 *C.* ἀδωναΐ κύριος. 84 *Alex.* Ἰσραήλ, λέγει κύριος κύριος, εἰς τέλος. 85 *C.* τέλος ἐπὶ τῆς γῆς· καί. 86 *C.* αὐτούς, καὶ ἐπισκ. *Ald* καὶ ἐπισκέψομαι. 87 *Alex.* ἐξάγειν. 88 *Alex.* εἰσδέξομαι. 89 *Alex.* οὗ διεσκορπίσθητε. 90 *Alex.* ὅτι. 91 *Alex.* αὐτὴν αὐτοῖς. Καί. 92 *C.* τῶν ὁδῶν. 93 *Ald.* ὑμῶν, ἐν οἷς. 94 *C.* τῶν ἐπιτηδευμάτων. 95 *Ald.* ἐμιάνθητε. 96 *Aq.* δυσαρεστηθήσεσθε. *Th.* προσοχθιεῖτε. *S.* μικροὶ φανήσεσθε. 97 *C.* οὐ κατά. 98 *C.* πονηράς, οὐδὲ κατά. 99 *Alex.* λέγει ἀδωναΐ κύριος. 100 *Alex. Ald.* Δαγάν. 1 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδού. *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός, Ἰδού. *C.* κύριος, Ἰδού. 2 *Alex.* ἀνάπτω πῦρ, καί. 3 *Ald.* χλωρόν, οὐ. 4 *Alex.* καὶ οὐ σβεσθήσεται ἔτι. *Ald. C.* καὶ οὐ σβεσθήσεται. 5 *C.* εἶπον. 6 κύριε *C.* deeſt.

Κεφ. κα'.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 2 [1] Διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ [2] προφητεύσεις 3 ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, [3] Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει [4] κύριος [5], Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ [6] ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ 4 ἄνομον καὶ ἄδικον· Ἀνθ' ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ [7] ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα [8] ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως Βοῤῥᾶ, 5 Καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ, [9] διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐ-6 τοῦ, [10] οὐκ [11] ἀποστρέψει οὐκέτι. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου, καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 7 Καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σὲ, Ἕνεκα τίνος σὺ στενάζεις; καὶ ἐρεῖς, Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ, [12] διότι ἔρχεται, καὶ θραυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται, [13] λέγει κύ-8 ριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, 9 λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον, καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [14] κύριος, Εἰπὸν, Ῥομφαία, ῥομφαία, ὀξύνου καὶ θυμώθη-10 τι, Ὅπως σφάξῃς σφάγια, ὀξύνου ὅπως γένῃ εἰς στίλβωσιν, ἑτοίμη εἰς παράλυσιν· σφάζε, ἐξουδένει, [15] ἀπωθοῦ πᾶν ξύλον. 11 Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρατεῖν [16] χειρὸς αὐτοῦ. [17] ἐξηκονήθη ἡ ῥομφαία, ἐστὶν ἑτοίμη, τοῦ [18] δοῦναι αὐτὴν εἰς [19] χεῖρα ἀποκεν-12 τοῦντος. Ἀνάκραγε, καὶ ὀλόλυξον υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι [20] αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου, [21] αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραήλ· [22] παροικήσουσιν, ἐπὶ ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου, 13 [23] Ὅτι δεδικαίωται. καὶ [24] τί εἰ καὶ [25] φυλὴ ἀπωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει [26] κύριος κύριος. 14 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον, καὶ κρότησον [27] χεῖρα ἐπὶ χεῖρα, καὶ διπλασίασον ῥομφαίαν· ἡ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἐστι, ῥομφαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ [28] ἐκστήσεις 15 αὐτοὺς, Ὅπως [29] μὴ [30] θραυσθῇ ἡ [31] καρδία, καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην [32], παραδέδονται εἰς σφάγια ῥομφαίας· [33] εὖ γέγονεν εἰς [34] σφαγὴν, [35] εὖ γέγονεν 16 εἰς [36] στίλβωσιν. [37] Καὶ διαπορεύου, ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ πρόσ-17 ωπόν σου ἐξεγείρηται. Καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου, καὶ ἐναφήσω [38] θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα. 18 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 19 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς, τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν βασιλέως Βαβυλῶνος, ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται [39] αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ [40] πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς 20 ὁδοῦ διατάξεις. [41] Τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ Ῥαββὰθ [42] υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐπὶ [43] τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ [44] ἐν μέσῳ αὐ-21 τῆς. Διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντείαν, [45] τοῦ ἀναβράσαι [46] ῥάβδον, καὶ ἐπερωτῆσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς, καὶ [47] κα-

---

Cap. 21. 1 *Alex.* Υἱὲ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ στήρισον. *Ald.* desunt, Διὰ τοῦτο προφήτευσον. 2 *C.* προφήτευσον περὶ τῆς γῆς. 3 *Ald.* Τάδε λέγει. 4 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 5 *Alex. Ald.* ὁ θεός. 6 *Alex.* ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως. 7 *Ald.* ἄνομον καὶ ἄδικον. 8 ἀπὸ *C.* deest. 9 *Alex.* & *C.* ὅτι. 10 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ. 11 *C.* ἀποστρέψω. 12 *Alex.* ὅτι. 13 *Alex. Ald. C.* καὶ ἔσται, λέγει κύριος (*Ald.* κύριος κύριος) ὁ θεός. 14 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 15 *Alex.* ἀπωθοῦ. 16 *Ald.* εἰς χεῖρας. 17 *Alex.* ἐξηκονήθη ῥομφαία. 18 *Alex.* δοθῆναι αὐτὴν εἰς. 19 *Alex. Ald. C.* χεῖρας. 20 *Ald.* αὐτή. 21 *Ald.* αὐτή. 22 *C.* οἱ παροικοῦντές μοι εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ. διατοῦτο. 23 *Aq.* Ὅτι ἠρεύνησε. 24 *Alex. Ald.* ἔτι. 25 *Alex.* φυλὴ ἀπωσθῆς. 26 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 27 *Alex.* τῇ χειρὶ ἐπί. 28 *Alex.* ἐκστήσει. 29 μὴ *Alex. Ald. C.* deest. 30 *Alex.* θραυσθήσεται πᾶσα καρδία. 31 *C.* καρδία αὐτῶν, καί. 32 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καὶ (*Ald.* deest) παραδοθήσονται. 33 *C.* εὖγε ὀξεῖα γέγονεν. 34 *Ald.* στίλβωσιν. 35 *C.* εὖγε. 36 *Ald.* σφαγήν. 37 *Alex.* Διαπορεύου. *C.* Ὡς ἀστραπὴ διαπορεύου. 38 *Alex.* τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ, ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. 39 *Alex. Ald.* ἀρχαὶ δύο, καὶ χεῖρα ἑτοιμάσουσιν ἐπ' ἀρχῆς (*Ald.* ἐν ἀρχῇ) ὁδοῦ. *C.* αἱ δύο ἀρχαὶ, ἑτοιμάσαι χεῖρα κεντούντων ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ. *Theodor.* αἱ δύο ἀρχαί· ἑτοίμασαι χεῖρα κεντοῦσαν, ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις. ubi, ἑτοίμασαι, & κεντοῦσαν, duæ videntur interpretationes. atque hoc loco *Hier.* dicit 70. non tam sensu quam verbis ab Hebr. in plerisque discordare. 40 *C.* ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν διατάξεις. 41 *Ald.* Καὶ σὺ ἑτοίμασον καὶ διάταξον ὁδὸν τοῦ. 42 *Alex.* καὶ ἐπὶ υἱῶν. *Ald.* ἐπὶ υἱῶν. 43 *C.* τὸν Ἰούδαν. 44 *C.* ἐν πολιορκίᾳ. Διότι. 45 *Polychr.* ἀντὶ τοῦ, ῥίψαι βέλη. ταύτῃ γὰρ τῇ λέξει ἐχρήσατο καὶ ὁ Ἑβραῖος. 46 *Alex.* ῥαβδία. 47 *C.* ἤπατι σκοπήσασθαι. al. ἡπατοσκοπήσασθαι.

22 τασκοπήσασθαι. Ἐκ δεξιῶν [48] αὐτοῦ ἐγένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ βαλεῖν χάρακα, [49] τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ, ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ [50] κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς, καὶ βαλεῖν χῶμα, καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις.

23 Καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευόμενος μαντείαν ἐνώπιον [51] αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμιμνήσκων [52] ἀδικίας [53] αὐτοῦ μνησθῆναι.

24 Διατοῦτο τάδε λέγει [54] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν, ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν, [55] ἐν πάσαις ταῖς [56] ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε, ἐν τούτοις [57] ἁλώσεσθε.

25 Καὶ σὺ βέβηλε, ἄνομε, ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ, οὗ ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας, πέρας,

26 Τάδε λέγει [58] κύριος, Ἀφείλου τὴν κίδαριν, καὶ [59] ἐπέθου [60] τὸν στέφανον, [61] αὕτη οὐ τοιαύτη ἔσται· ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλὸν, καὶ [62] ὕψωσας τὸ ταπεινόν.

27 Ἀδικίαν, ἀδικίαν, [63] ἀδικίαν θήσομαι αὐτὴν, [64] οὐαὶ αὐτῇ, τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει, καὶ παραδώσω [65] αὐτῷ.

28 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον, καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [66] κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν· καὶ ἐρεῖς, Ῥομφαία, ῥομφαία [67] ἐσπασμένη εἰς σφάγια, καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς,

29 Ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαί σε ψευδῆ, τοῦ παραδοῦναί σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, [68] ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας, πέρας.

30 [69] Ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσῃς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ γεγέννησαι, ἐν τῇ γῇ

31 τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. Καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ [70] σὲ ὀργήν μου, ἐν πυρὶ ὀργῆς μου ἐμφυσήσω [71] ἐπὶ σὲ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων τεκταινόντων [72] διαφθοράς.

32 Ἐν πυρὶ ἔσῃ κατάβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου. οὐ μὴ γένηταί σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

Κεφ. κβ΄. 22.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,

2 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, [1] εἰ κρινεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων; καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,

3 Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [2] κύριος κύριος, Ὦ πόλις ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ αὐτῆς, τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ [3] ποιοῦσα ἐνθυμήματα [4] καθ' ἑαυτῆς, τοῦ μιαίνειν [5] αὐτήν,

4 Ἐν [6] τοῖς αἵμασιν [7] αὐτῶν οἷς ἐξέχεας, παραπέπτωκας, καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασί σου οἷς [8] ἐποίεις, ἐμιαίνου· καὶ [9] ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου, καὶ ἤγαγες καιρὸν ἐτῶν σου. διατοῦτο δέδωκά σε εἰς [10] ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις,

5 Ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ, καὶ ταῖς μακρὰν ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ [11] ἐμπαίξονται ἐν σοὶ, ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ, καὶ [12] πολλὴ ἐν ταῖς [13] ἀνομίαις.

6 Ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου Ἰσραὴλ, ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς [14] αὐτοῦ [15] συνεφύροντο [16] ἐν σοὶ, ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα.

7 Πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις ἐν σοὶ, ὀρφανὸν καὶ χήραν [17] κατεδυνάστευον,

8 Καὶ τὰ ἅγιά μου ἐξουθένουν, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί.

---

48 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο. 49 *Alex.* καὶ τοῦ. 50 *C.* κραυγῆς σάλπιγγος, τοῦ. 51 *C.* αὐτὴν ἑβδομάζων τὰς ἑβδομάδας αὐτοῖς, καί. al. αὐτὴν ἑβδομάζοντες ἑβδομάδας αὐτοῖς, καί quod est *Th.* 52 *C.* ἀδικίαν αὐτὴν, τοῦ συλληφθῆναι. Διατοῦτο. quod etiam apud *Theodor.* est. 53 *Alex.* αὐτήν. 54 *Alex. Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 55 *Sch.* ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 56 *C.* ἀνομίαις. 57 *Alex.* ἁλωθήσεσθαι. post pro πέρας, *S.* συνταχθεῖσα. 58 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. post *S.* ἀφείλετο τὴν κίδαριν, καὶ ἤνεγκε στέφανον· οὐδὲ τοῦτο, οὐδὲ ἐκεῖνο, τὸν ταπεινὸν ἐπαρεῖ, καὶ τὸν ὑψηλὸν ταπεινώσει. ἀδικίαν, ἀδικίαν, ἀδικίαν ποιήσω τοῦτο· καὶ τοῦτο οὐκ ἦν ἕως οὗ τὸ κρίμα ἐστὶ, ὃν ἐγὼ δώσω. pro ἀφείλου al. hab. ἀφελοῦ. 59 *Ald. C.* ἀπόθου. al. ἐπίθου. 60 *Alex.* αὐτῇ τὸν στέφανον. 61 *C.* αὕτη οὐ. 62 *Alex.* τὸ ταπεινὸν ὕψωσας. Ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι. 63 ἀδικίαν *Ald. C.* deest.

64 *Alex.* οὐ τοιαύτη ἔσται ἕως. *Ald. C.* οὐδ' αὐτὴ τοιαύτη ἔσται ἕως. 65 *Alex.* αὐτήν. 66 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 67 *Alex.* ἑτοιμάζου ἐσπασμένη σφάγια. 68 *Alex. Ald. C.* ὧν ἥκει. 69 *Ald. C.* Ἀπόστρεψι, μὴ (deest *C.*) εἰς τὸν κουλεόν (al. κολεόν) σου (*Ald.* addit καὶ μὴ καταλύσῃς) ἐν. 70 *Alex.* & *C.* σοί. 71 *C.* εἰς. 72 *Alex. Ald.* διαφθοράν.

Cap. 22. 1 *Mſ. Alex.* & *Ald. ed.* οὐ κρινεῖς. *C.* εἰ κρίνεις. 2 *Alex. Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* κύριος. 3 *Alex.* ποιοῦσαι. 4 *Alex.* κατ' αὐτῆς. 5 *C.* ἑαυτήν. 6 *Ald.* τῷ αἵματι αὐτῶν ᾧ. 7 *C.* σου. 8 *C.* ἐποίησας. 9 *C.* προσήγγισας. 10 *Alex.* ὄνειδος. 11 al. ἐμπαίξεταί ἐν σοί. *Ald.* ἐμπαίζονται ἐν σοί. *C.* ἐμπαίζονταί σοι, καὶ βοήσουσιν ἐπὶ σοί. 12 *C.* πολλοί. 13 *C.* ἀνομίαις σου. 14 *Ald.* αὐτῶν. 15 *Alex.* συνανεφύροντο. *Ald.* συναναφύρονται. 16 ἐν *Ald.* deest. 17 *Alex. Ald. C.* κατεδυνάστευον ἐν σοί.

Ἄνδρες

9 Ἄνδρες [18] λῃσταὶ ἐν σοὶ, ὅπως ἐκχέωσιν ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθιον [19] ἐπὶ σοὶ, 10 ἀνόσια ἐποίουν ἐν [20] μέσῳ σου. Αἰσχύνην πατρὸς ἀπεκάλυψαν ἐν σοὶ, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις [21] ἀποκαθημένην ἐταπείνουν ἐν σοί. 11 [22] Ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ [23] ἠνομοῦσαν, καὶ ἕκαστος τὴν [24] νύμφην αὐτοῦ ἐμίαινεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν 12 σοί. Δῶρα [25] ἐλαμβάνοσαν ἐν σοὶ, ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν [26] ἐλαμβάνοσαν ἐν σοὶ, καὶ συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν [27] καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ 13 ἐπελάθου, λέγει [28] κύριος. Ἐὰν δὲ [29] πατάξω χεῖρά [30] μου ἐφ' οἷς [31] συντετέλεσαι οἷς ἐποίησας, καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς [32] γεγενημένοις ἐν 14 μέσῳ σου, Εἰ ὑποστήσεται ἡ καρδία σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν σοί; ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ 15 ποιήσω. Καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλεί-16 ψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ. Καὶ [33] κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν, 17 καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 18 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ [34] γεγόνασί μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ [35] ἀναμεμιγμένοι πάντες χαλκῷ, καὶ σιδήρῳ, καὶ [36] κασσιτέρῳ, καὶ [37] μολίβῳ, ἐν [38] μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμιγμένος ἐστί. 19 Διὰ τοῦτο εἰπὸν, Τάδε λέγει [39] κύριος κύριος, Ἀνθ' ὧν [40] ἐγένεσθε εἰς σύγκρασιν μίαν, διὰ τοῦτο [41] ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς [42] εἰς μέσον Ἱε-20 ρουσαλήμ. Καθὼς εἰσδέχεται ἄργυρος, καὶ χαλκὸς, καὶ σίδηρος, καὶ κασσίτερος, καὶ [43] μόλιβος [44] εἰς μέσον καμίνου [45], τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς [46] αὐτὸ πῦρ [47] τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδέξομαι [48] ἐν [49] ὀργῇ μου, καὶ συνάξω καὶ 21 [50] χωνεύσω ὑμᾶς, Καὶ ἐκφυσήσω [51] ἐφ' ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέ-22 σῳ αὐτῆς. Ὃν τρόπον χωνεύεται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἐπιγνώσεσθε [52] διότι ἐγὼ κύριος 23 ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐφ' ὑμᾶς. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 24 Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ, Σὺ εἶ [53] γῆ ἡ [54] οὐ βρεχομένη, οὐδὲ ὑετὸς [55] ἐγένετο [56] ἐπὶ 25 σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. Ἧς οἱ ἀφηγούμενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες [57] ὠρυόμενοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα, ψυχὰς κατεσθίοντες [58] ἐν [59] δυναστείᾳ, [60] καὶ τιμὰς λαμβάνοντες. καὶ χῆ-26 ραί σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου. Καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέτησαν [61] νόμον μου, καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἅγιά μου· ἀναμέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διέστελλον, καὶ ἀναμέσον [62] ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διέστελλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, [63] καὶ ἐβεβήλουν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 27 Οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα, τοῦ ἐκχέαι αἷμα, [64] ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσι. 28 Καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς [65] ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, [66] ὁρῶντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῆ, λέγοντες, Τάδε λέγει [67] κύρι-29 ος· καὶ κύριος [68] οὐκ ἐλάλησε. [69] Λαὸν τῆς γῆς ἐκπιέζοντες [70] ἀδικίᾳ, καὶ [71] διαρπάζοντες ἁρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ 30 ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. Καὶ ἐζή-

---

18 *Alex. Ald. C.* λῃσταὶ ἦσαν. *S.* & *Th.* δόλιοι. 19 *Alex.* ἐν σοί. *C.* ἐν σοί, καί. 20 *Ald.* σοί. 21 *Alex.* ἀποκαθημένης. 22 *Ald.* Καὶ ἕκαστος. 23 *Ald.* ἠνόμησαν. *C.* ἠνόμουν. 24 *Alex.* ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐμίαινον. 25 *Alex. Ald. C.* ἐλάμβανον. 26 *C.* ἐλάμβανον. 27 *Alex.* καταδυναστείᾳ σου, ὅτι ἐμοῦ ἐπελάθου. 28 *Alex. Ald.* κύριος, κύριος. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 29 sic *Alex.* & *Ald.* al. ἐπάξω. 30 *Alex. Ald. C.* μου πρὸς χεῖρά μου ἐφ'. 31 *C.* συντετέλεσαι. 32 *Alex* γεγεννημένοις. 33 *Alex.* κατακληρονομήσω σε ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ. *Aq.* 1. ed. & *Th.* μιανῶ σε. *S.* θραύσω. 34 *Alex.* γέγονεν ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμεμιγμένος χαλκῷ. 35 *C.* ἀναμεμιγμένος. *S.* εἰς σκόρια. *Aq.* 1. ed. σέμφυλον, aut ut alibi, γίγαρτον. 36 κασσιτέρῳ *C.* ponit ante σιδήρῳ. 37 *Alex.* μολίβδῳ. 38 *C.* μέσῳ καμίνου ἀργυρεὶς ἀναμεμιγμένοι εἰσίν. 39 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 40 *Alex. Ald. C.* ἐγένεσθε (*Alex.* ἐγένεσθαι) πάντες εἰς. 41 *Alex. Ald.* ἰδοὺ ἐγώ. 42 *C.* ἐν μέσῳ. 43 *Alex.* μόλιβδος. 44 *C.* ἐν μέσῳ. 45 *Alex.* πυρὸς, τοῦ ἐμφυσῆσαι εἰς αὐτὰ πῦρ τοῦ χωνεῦσαι. 46 *C.* αὐτήν. 47 *C.* εἰς τό. 48 *Alex.* & *C* ὑμᾶς ἐν. 49 *Alex. C.* ὀργῇ μου, καὶ (*Alex.* deest) ἐν τῷ θυμῷ μου, καί. 50 *C.* ἐπαφήσω. Καὶ χωνεύσω ὑμᾶς. 51 *Alex.* εἰς ὑμᾶς ἐκφύσημα ἐν πυρί. 52 *C.* ὅτι. 53 *Alex.* γῆ οὐ. 54 *Ald.* μή. 55 *Alex. Ald.* καταβήσεται. 56 *Alex.* σοί. Οἱ ἀφηγούμενοι αὐτῆς ἐμμέσῳ. 57 *Alex.* ἐρευγόμενοι. 58 *Alex.* ἐδυνάστευσαν ἐν δυναστείᾳ, δῶρα ἐλάμβανον ἐν ἀδικίᾳ. καὶ χῆραι. 59 *C.* δυναστείαις. 60 *Ald.* τιμάς. *C.* πλοῦτον καὶ τιμάς. 61 *Alex.* τὸν νόμον. 62 *C.* καθαροῦ καὶ ἀκαθάρτου. 63 *Alex. Ald.* καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. 64 *C.* τοῦ ἀπολέσαι ψυχὰς ὅπως. 65 *Alex.* οἱ ἀλείφοντες. *Sch.* ὁ Ἑβρ. οὕτω λέγει· ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἄνευ ἀχύρου. 66 *Alex.* οἱ ὁρῶντες. 67 *Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 68 *C.* οὐ λελάληκεν. 69 *Alex.* Τὸν λαὸν &c. al. Λαὸς τῆς γῆς ἐκπιέζοντες. 70 *Alex.* ἐν ἀδικίᾳ. *Ald. C.* ἀδικίαν. 71 *Ald.* ἁρπάζοντες.

των ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὀρθῶς, καὶ [72] ἑστῶτα [73] πρὸ προσώπου μου [74] ὁλοσχερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς, τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι 31 αὐτήν, καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτὴν [75] θυμόν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, τοῦ [76] συντελέσαι· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει [77] κύριος κύριος.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες 3 μητρὸς μιᾶς, Καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, [1] ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, [2] ἐκεῖ διεπαρθενεύθησαν.

4 Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν [3] ἦν [4] Ὀολὰ ἡ πρεσβυτέρα, καὶ [5] Ὀολιβὰ [6] ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς· καὶ ἐγένοντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια [7] ἦν Ὀολά, 5 καὶ Ἱερουσαλὴμ [8] ἦν Ὀολιβά. Καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ [9] Ὀολὰ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπέθετο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγ-6 γίζοντας αὐτῇ, [10] Ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς· [11] νεανίσκοι καὶ ἐπίλεκτοι, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵπ-7 πων. Καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν [12] αὐτῆς ἐπ' αὐτούς· [13] ἐπίλεκτοι υἱοὶ Ἀσσυρίων [14] πάντες· καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέθετο, [15] ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν [16] αὐτοῖς ἐμιαίνετο.

8 Καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν [17] νεότητι αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτήν, καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' 9 αὐτήν. Διατοῦτο παρέδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν Ἀσ-10 συρίων, ἐφ' οὓς ἐπετίθετο. Αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν [18] αἰσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς [19] γυναῖκας, καὶ [20] ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ [21] εἰς 11 τὰς θυγατέρας [22]. Καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς [23] Ὀολιβά, καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ [24] αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

12 [25] Ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέθετο, [26] ἡγουμένους καὶ στρατηγούς, τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς, [27] ἐνδεδυκότας εὐπάρυφα, ἱππεῖς [28] ἱππαζομένους ἐφ' ἵππων· [29] νεανίσκοι ἐπίλεκτοι πάντες.

13 Καὶ ἴδον [30] ὅτι μεμίανται ὁδὸς μία τῶν δύο.

14 Καὶ προσέθετο [31] πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ εἶδεν ἄνδρας [32] ἐζωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου, εἰκόνας Χαλδαίων ἐζωγραφημένους ἐν 15 γραφίδι, [33] Ἐζωσμένους ποικίλματα ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, [34] παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, [35] ὄψις τριστὴ πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν [36] Χαλδαίων, γῆς πατρίδος 16 [37] αὐτοῦ· Καὶ ἐπέθετο ἐπ' αὐτοὺς [38] τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς· καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς εἰς γῆν Χαλδαίων.

17 Καὶ [39] ἤλθοσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ Βαβυλῶνος, εἰς κοίτην καταλυόντων, καὶ ἐμίαινον αὐτὴν [40] ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμιάνθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν.

18 [41] Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ ἀπεκάλυψεν [42] αἰσχύνην αὐτῆς. καὶ ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυ-19 χή μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. Καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου, τοῦ ἀναμνῆσαι [43] ἡμέραν νεότητός σου, ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰ-20 γύπτῳ, Καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν [44] ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, [45] καὶ αἰδοῖα 21 ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, Καὶ ἐπεσκέ-

---

72 *pleriq. ll.* ἑστῶτα ἐν διακοπῇ φραγμοῦ πρὸ προσώπου μου. 73 *Ald.* κατὰ πρόσωπον. 74 *Alex.* τὸ ὁλοσχερὲς ἐν καιρῷ τῆς ὀργῆς μου, τοῦ. *C.* ὁλοσχερῶς ponit ante πρό. 75 *Alex.* τὸν θυμόν 76 *Alex.* & *C.* συντελέσαι αὐτοὺς τάς. 77 *C.* ἀδωναῒ κύριος.

Cap. 23. 1 *Alex.* ἐξεπόρνευσαν, ἐκεῖ. *Ald. C.* ἐπόρνευσαν, ἐκεῖ. 2 *Alex.* καὶ ἐκεῖ. 3 *Ald.* ἦ. 4 *Alex.* Ὀλλά. 5 *Alex.* Ὀλιβά. 6 *C.* ἡ νεωτέρα ἡ ἀδελφή 7 *Alex.* ἡ Ὀλλά. *Ald. C.* ἡ Ὀολά. 8 *Alex.* ἡ Ὀλιβά. *Ald. C.* ἡ Ὀολιβά. 10 *Alex.* Ἐνδεδυμένους. 11 *Alex.* νεανίσκους ἐπιλέκτους, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι. *C.* νεανίσκους ἐπιλέκτους, πάντας ἱππεῖς ἱππαζομένους. 12 *Alex.* αὐτῶν. 13 *C.* ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς υἱούς. 14 *C.* πάντας. 15 ἐν πᾶσι τοῖς *Ald* desunt. 16 *Alex.* & *C.* αὐτῆς ἐμιαίνετο. 17 *Alex.* τῇ νεότητι. 18 *Alex.* ἀσχημοσύνην. 19 *Alex.* τὰς γυναῖκας. 20 *C.* ἐκδικήσεις ἐποίησαν ἐν. 21 εἰς τὰς θυγατέρας *C.* desunt. 22 *Alex. Ald.* αὐτῆς.

23 *Alex.* ἡ Ὀλιβά. post *Aq.* ἐπιπόθησιν. 24 *Alex.* αὐτῆ *Ald.* αὐτῆς. 25 *Ald.* Καὶ ἐπί. *C.* Ἐπλήθυνεν ὑπέρ. 26 *C.* πρὸς ἡγουμένους. 27 *Alex.* ἐνδεδυμένους εὐπόρφυρα. *Sch.* εὐπάρυφα ἀντὶ τοῦ κεκοσμημένα. *a. Sch.* διαπόρφυρα ποικιλτά. 28 *Alex.* ἱππαζόμενοι. 29 *C.* νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας. 30 *C.* ἐγὼ ὅτι. 31 *C.* ἐπί. 32 *Alex.* ἐζωγραφημένας. 33 *Alex. Ald.* διεζωσμένους. 34 *Alex.* καὶ τιάραι βαπταὶ ἐπί. *Ald.* καὶ τιάρας βαπτὰς ἐπί. *C.* καὶ παραβαπτὰ ἐπί. apud *Theodor.* est etiam τιάραι βαπταί. in quibusdam *ll.* παράβαπτα, καὶ τιάραι βαπταί. 35 *S.* ὄψις σκυλευτῶν πάντων. al. ὄψις τριστατῶν πάντων. 36 *C.* Βαβυλῶνος Χαλδαίων. 37 *Alex.* αὐτῶν. 38 *Alex. Ald.* ἐν ὁράσει. 39 *Alex. Ald. C.* ἦλθον. 40 *C.* ἐπί. 41 Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς *C.* desunt. 42 *Alex.* τὴν ἀσχημοσύνην. 43 *Alex.* ἡμέρας. 44 *Alex. Ald.* ἦσαν ὡς ὄνων. *C.* ὡς σάρκες ὄνων, & ponit post αὐτῶν. 45 *Polychr.* ὁ Ἑβρ. καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν ὡς ἵππων.

ψω τὴν

ψω τὴν ἀνομίαν νεότητός σου, ἃ [46] ἐποίεις ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, [47] οὗ οἱ μαστοὶ [48] νεότητός σου. 22 Διὰ τοῦτο [49] Ὀολιβά, τάδε λέγει [50] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐραστάς σου ἐπὶ σέ, ἀφ᾽ ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν, 23 Υἱοὺς Βαβυλῶνος, καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, [51] Φακοὺκ, καὶ Σουὲ, καὶ Ὑχουὲ, καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ᾽ αὐτῶν, νεανίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς, πάντας [52] τριστάτας καὶ ὀνομαστοὺς, ἱππεύοντας ἐφ᾽ ἵππων. 24 [53] Καὶ [54] πάντες ἥξουσιν ἐπὶ σὲ ἀπὸ Βοῤῥᾶ, [55] ἅρματα καὶ τροχοὶ [56] μετ᾽ ὄχλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ πέλται [57] καὶ [58] βαλεῖ φυλακὴν ἐπὶ σὲ κύκλῳ. καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ [59] ἐκδικήσουσί σε ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν. 25 Καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοὶ, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ [60]. μυκτῆρά σου καὶ ὦτά σου ἀφελοῦσι, καὶ τοὺς καταλοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ [61] καταβαλοῦσιν· αὐτοὶ [62] υἱοὺς σου καὶ θυγατέρας σου λήψονται, καὶ τοὺς καταλοίπους σου [63] πῦρ καταφάγεται. 26 Καὶ ἐκδύσουσί σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήψονται 27 τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου. Καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ, καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῇς [64] οὐκέτι. 28 Διότι τάδε λέγει [65] κύριος κύριος [66], Ἰδοὺ [67] ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖρας ὧν μισεῖς, ἀφ᾽ ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ᾽ αὐτῶν. 29 Καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐν μίσει, καὶ λήψονται πάντας τοὺς πόνους [68] σου καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ [69] αἰσχύνουσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται [70] αἰσχύνη πορνείας σου· καὶ 30 [71] ἀσέβειά σου, καὶ ἡ πορνεία σου [72] Ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκπορνεῦσαί σε ὀπίσω ἐθνῶν, καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς [73] ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. 31 Ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης· καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς [74] χεῖράς σου. 32 Τάδε λέγει [75] κύριος, Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι, τὸ βαθὺ καὶ τὸ πλατὺ, [76] καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι μέθην. 33 [77] Καὶ ἐκλύσεως πλησθήσῃ, [78] καὶ τὸ ποτήριον [79] ἀφανισμοῦ, ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας, 34 [80] Πίεσαι αὐτό· καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι [81] ἐγὼ [82] λελάληκα, λέγει [83] κύριος. 35 [84] Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [85] κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἐπελάθου μου, καὶ ἀπέῤῥιψάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου. 36 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, [86] οὐ κρινεῖς τὴν [87] Ὀολὰν καὶ τὴν [88] Ὀολιβὰν, καὶ [89] ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν; 37 Ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν, [90] τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοιχῶντο, [91] καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ [92] ἐγέννησάν μοι, [93] διήγαγον αὐτοῖς 38 [94] δι᾽ ἐμπύρων. [95] Ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι, [96] τὰ ἅγιά μου [97] ἐμίαινον, [98] καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, 39 Καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ [99] εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγιά μου [100],

---

46 C. ἐποίησεν. 47 οὗ Ald. addit ἔπεσαν, sed C. ponit post σου. 48 Alex. ἔπεσαν νεότητός 49 Alex. Ὀλιβά. 50 Alex. κύριος κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ Ὀλιβὰ, Ἰδού. Ald. κύριος κύριος, Ἰδού. C. ἀδωναῒ κύριος, Ἰδού. 51 Alex. καὶ Φοὺδ, καὶ Σοὺδ, καὶ Λοὺδ, καὶ πάντας τοὺς υἱούς Ald. Φακοὺθ, καὶ Συὲ, καὶ Κοὺθ, καὶ πάντας υἱούς C. Φαβοὺδ, καὶ Σουδὲ καὶ Κουδὲ, καὶ πάντας υἱούς. Aq. ἐπισκίπτην, καὶ τύραννον, καὶ κορυφαῖον. 52 C. τριστάτας. in al. est, τριστάτας τριστούς. 53 Alex. Ald. Πάντες. 54 πάντες C. ponit post σέ. 55 C. μεθ᾽ ἁρμάτων (al. μεθ᾽ ὅπλων καὶ ἁρμάτων) καὶ τροχῶν καὶ πλήθους λαῶν· καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας, καὶ περικεφαλαίας περιθήσονται ἐπὶ σὲ, καὶ βαλοῦσιν ἐπὶ σὲ φυλακὴν κύκλῳ 56 Alex. ἵπποι μετά. 57 Alex. καὶ περικεφαλαῖαι, καὶ βαλεῖ ἐπὶ σὲ περιφυλακὴν κύκλῳ. 58 Ald. βαλοῦσι. 59 C. δικάσουσι. 60 Alex. μου. 61 Ald. βαλοῦσι. 62 Alex. τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας. Ald. υἱοί σου καὶ θυγατέρες. 63 Alex. ἐμπρήσουσιν ἐν πυρί. Καί. Ald. ἐν πυρὶ ἀναλώσουσι. Καί. C. καταφάγεται πῦρ. Καί. 64 Ald. C. ἔτι. 65 Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 66 Alex. ὁ θεός. 67 ἐγὼ Ald. deest. 68 C. σου, καὶ ἔσῃ. 69 Alex. Ald. & C. ἀσχημονοῦσα. 70 Alex. ἡ αἰσχύνη σου, πορνεία σου. 71 Ald. ἐν ἀσεβείᾳ. C. τῆς ἀσεβείας. 72 C. Ἐποίησέ σοι ταῦτα, ἐν. 73 Alex. ἐπιθυμήμασιν. 74 Alex. τὰς χεῖράς. 75 Alex. ἀδωναῒ κύριος, κύριος ὁ θεός. C. ἀδωναῒ κύριος. Ald. κύριος κύριος. 76 Alex. Ald. C. ἔσται εἰς γέλωτα, καὶ εἰς μυκτηρισμὸν τὸ πλεονάζον. 77 Alex. Καὶ ἐκχεῶ ὅπως πλησθήσῃ, καὶ τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου Σαμαρείας, ποτήριον ἀφανισμοῦ Πίεσαι αὐτὸ, καὶ ἐκστραγγιεῖς· καὶ τὰς ἑορτάς. 78 καὶ τὸ Ald. C. desunt. 79 C. ἀφανισμοῦ, καὶ ποτήριον. 80 Ald. C. Καὶ πίεσαι αὐτὸ, καὶ ἐκστραγγιεῖς. addit praeterea C. καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ κατατράξῃ, καὶ τοὺς μαστούς σου κατατιλεῖς. 81 ἐγὼ Ald. deest. 82 Alex. ἐλάλησα, λέγει κύριος κύριος ὁ θεός. 83 Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 84 Διὰ τοῦτο usque ad Ἀνθ᾽ Ald. desunt. 85 Alex. C. ἀδωναῒ κύριος. 86 al. εἰ. al. deest. 87 Alex. Ὀλλάν. 88 Alex. Ὀλιβάν. 89 Ald. C. ἀπαγγελεῖς. post Ald. ἐν ταῖς χερσίν. 90 Alex. καὶ τὰ ἐνθυμήματα. C. τοῖς ἐνθυμήμασιν. al. σὺν τοῖς ἐνθυμήμασιν. 91 Ald. hic repetit quae sunt inter duo ἐμοιχῶντο, viz. καὶ αἷμα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. 92 C. ἐγεννήθησαν. 93 Alex. διῆγον αὐτὰ δι᾽. C. διήγαγον αὐτὰ αὐτοῖς διά. 94 Ald. διὰ πυρώσεως. C. διὰ πυρός. 95 Ald. deest Ἕως. C. Ἕως ὅτι. 96 Alex. καὶ ἃ ἐμίαινον, ἐποίησαν, τά. 97 ἐμίαινον C. ponit ante τά. 98 C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καί. 99 C. εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς. 100 Alex. ἀφυλάκτως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τοῦ.

[1] τοῦ βεβηλοῦν αὐτά· καὶ [2] ὅτι οὕτως ἐποίουν ἐν μέ-
40 σῳ τοῦ οἴκου μου. [3] Καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν, οἷς ἀγγέλους [4] ἐξαπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐτοὺς, εὐθὺς ἐλούου, καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς
41 σου, καὶ ἐκόσμου κόσμῳ, [5] Καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη [6] πρὸ προσώπου αὐτῆς, καὶ τὸ [7] θυμίαμα καὶ τὸ ἔλαιόν μου [8] εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς.
42 Καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο, καὶ [9] πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἥκοντας [10] ἐκ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐδίδοσαν [11] ψέλλια ἐπὶ τὰς [12] χεῖρας αὐτῶν, καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς
43 κεφαλὰς αὐτῶν. Καὶ [13] εἶπα, Οὐκ ἐν τούτοις [14] μοιχεύουσι; καὶ ἔργα πόρνης [15] καὶ αὐ-
44 τὴ ἐξεπόρνευσε; Καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτὴν, ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσεπορεύοντο πρὸς [16] Ὀολὰν, καὶ πρὸς [17] Ὀολιβὰν, τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν.
45 Καὶ ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ [18] καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτὰς ἐκδικήσει [19] μοιχαλίδος, καὶ [20] ἐκδικήσει αἵματος, ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶ, καὶ [21] αἷ-
46 μα ἐν χερσὶν αὐτῶν. [22] Τάδε λέγει [23] κύριος κύριος, Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτὰς ὄχλον, καὶ δὸς [24] ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν,
47 Καὶ [25] λιθοβόλησον [26] ἐπ' αὐτὰς λίθοις ὄχλων, καὶ [27] κατακέντει αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν· υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσι, καὶ
48 τοὺς οἴκους αὐτῶν [28] ἐμπρήσουσι. Καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν [29] ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθήσονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ
49 τὰς ἀσεβείας αὐτῶν. Καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐνθυμημάτων ὑμῶν λήψεσθε, καὶ γνώσεσθε [30] διότι ἐγὼ [31] κύριος.

Κεφ. κδ'. 24.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, ἐν τῷ ἔτει τῷ [1] ἐννάτῳ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ,
2 δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, γράψον σεαυτῷ [2] εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀφ' ἧς ἀπηρείσατο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας
3 τῆς σήμερον· Καὶ εἰπὲ [3] ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα παραβολὴν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [4] κύριος, Ἐπίστησον τὸν λέβητα, [5] καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ,.
4 Καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα, [6] πᾶν διχοτόμημα καλὸν, [7] σκέλος καὶ ὦμον
5 ἐκσεσαρκισμένα [8] ἀπὸ τῶν ὀστῶν, Ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν [9] εἰλημμένων· καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ ὑποκάτω αὐτῶν. [10] ἔζεσε καὶ [11] ἥψηται τὰ ὀστᾶ
6 αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. Διατοῦτο τάδε λέγει [12] κύριος, Ὦ πόλις αἱμάτων, λέβης, ἐν ᾧ ἐστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἰὸς [13] οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ
7 ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν κλῆρος. Ὅτι [14] αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστιν, ἐπὶ [15] λεωπετρίαν τέταχα αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν, τοῦ [16] καλύψαι [17] ἐπ' αὐτὸ γῆν,
8 Τοῦ ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι· δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεωπετρίαν, τοῦ
9 μὴ καλύψαι αὐτό. Διατοῦτο τάδε λέγει [18] κύριος, [19] Κἀγὼ μεγαλυνῶ τὸν [20] δαλὸν·
10 Καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα, καὶ [21] ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως [22] τακῇ τὰ κρέα, καὶ ἐλαττωθῇ ὁ
11 [23] ζωμὸς, Καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας [24], ὅπως [25] προσκαυθῇ καὶ θερμανθῇ [26] ὁ χαλκὸς αὐτῆς, καὶ τακῇ ἐν μέσῳ [27] ἀκαθαρσίας αὐτῆς,

---

1 *C.* ἐν τῇ ἡμέρα ἐκείνῃ ἐβεβήλουν. 2 *C.* ἰδού. 3 *Alex.* Καὶ τοῖς. *C.* Καὶ ἔπεμπον τοῖς. 4 *Alex.* ἐξαπεστέλλοσαν. *Ald.* ἐξαπέστελλον. 5 Καὶ *C.* deest. 6 *C.* ἔμπροσθεν αὐτῆς. 7 *Alex.* & *C.* θυμίαμά μου. 8 *Alex.* ἐξευφραίνοντο. *C.* ἐτίθης ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εὐφραίνοντο. 9 *C.* καὶ πρός. 10 *Alex.* *Ald.* *C.* οἰνωμένους ἐκ. 11 *Alex.* ψέλια. 12 *Alex.* χεῖράς σου, σὺ δὲ στέφανον. 13 *Alex.* εἶπας. 14 *Alex.* μοιχῶνται; ἔργα γυναικὸς πόρνης ἐποίεις, Καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτὴν, ὃν τρόπον εἰσεπορεύοντο. 15 *C.* ταῦτα καί. 16 *Alex.* Ὀλλὰν, καὶ πρὸς Ὀλιβάν. 17 *C.* Ὀολιβὰν τὰς γυναῖκας τὰς ἀνόμους, τοῦ. 18 *Ald.* ἐκδικήσ. α. ἐκδικήσεις. 19 *Ald.* *C.* μοιχαλίδων. 20 *C.* κρίσει ἐκχέουσιν αἷμα. 21 *Alex.* αἵματα. 22 *Ald.* Ὅτι τάδε. 23 *Alex.* & *C.* ἀδωναΐ κύριος. 24 *Alex.* ἐπ' αὐτάς. 25 *C.* λιθοβοληθήτωσαν. 26 ἐπ' αὐτὰς *C.* desunt. *Alex.* αὐτάς. mox pro ὄχλων *Ald.* ὅπλων. 27 *Alex* κατακέντησον. *Ald.* κατακεντήσουσι. *C.* κατακεντήτωσαν. 28 *Alex.* ἐμπυριοῦσιν. *Ald.* ἐν πυρὶ ἐμπρήσουσι. 29 *Alex.* ἀπό. 30 *Ald.* ὅτι. 31 *Ald.* κύριος κύριος.

Cap. 24. 1 *Ms.* *Alex.* ἐνάτῳ. 2 *C.* τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας. 3 *Ald.* πρός. 4 *Alex.* & *C.* ἀδωναΐ κύριος. *Ald.* κύριος κύριος. 5 *Ald.* καὶ ἔκχεε. *C.* ἐπίστησον καὶ ἔκχεε. 6 *C.* αὐτῆς, πᾶν. 7 *Alex.* καὶ σκέλος. 8 *Alex.* ἐκ τῶν ὀστέων αὐτῶν. 9 *Alex.* εἰλημμένα. 10 *Alex.* & *C.* ἔζεσεν καὶ ἐξέζεσεν καί. *Ald.* ἐξέζεσε καί. 11 *Alex.* & *Ald.* ἡψήθη 12 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀδωναΐ κύριος. 13 *Alex.* ἐν αὐτῷ οὐκ. 14 *Ald.* ἐν αἷμα. 15 *Alex.* λεοπετρίαν. 16 *C.* κατακαλύψαι. 17 *Alex.* *Ald.* αὐτὸ γῆν. 18 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀδωναΐ κύριος. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* Οὐαὶ πόλις (*Alex.* πόλεις) τῶν αἱμάτων, Κἀγώ. 20 *C.* λαόν. 21 *Alex.* ἐκκαύσω. 22 *Alex.* ἐλαττωθῇ ὁ ζωμὸς, καὶ ἐκτακῇ τὰ κρέα, καὶ τὰ ὀστᾶ συνφρυγήσονται, Καὶ στῇ. 23 *Ald.* *C.* ζωμὸς, καὶ τὰ ὀστᾶ συμφρυγήσονται, (*Ald.* συντριβήσονται, al. συμφρυγῇ,) Καί. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτῆς, ἐξηψήθη (*Alex.* ἐξήφθη) ὅπως. 25 *Alex.* ἐκκαυθῇ, ὅπως συνφρυγῇ ὁ χαλκός. 26 *Ald.* ὅπως συμφρυγῇ ὁ. *C.* καὶ ἐκφρυγῇ ὁ. 27 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτῆς ἡ (*Ald.* & *C.* deest) ἀκαθαρσία αὐτῆς, καί.

12 καὶ ἐξέλιπεν ὁ ἰὸς αὐτῆς, [28] Καὶ οὐ μὴ ἐξελ-
13 θῇ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ [29] ἰὸς αὐτῆς. [30] Καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, [31] ἀνθ' ὧν [32] ἐμιαίνου [33] σύ. καὶ [34] τί ἐὰν μὴ καθαρισθῇς [35] ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου [36];
14 Ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ ἥξει, καὶ ποιήσω, οὐ διαστελῶ, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω [37]· κατὰ τὰς ὁδούς σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει [38] κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε κατὰ τὰ αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἡ ἀκάθαρτος, ἡ ὀνομαστή, καὶ πολλὴ τοῦ παρα-
15 πικραίνειν. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός
16 με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ [39] τὰ ἐπιθυμήματα [40] τῶν ὀφθαλμῶν [41] σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ [42] κοπῇς,
17 οὐδ' οὐ μὴ [43] κλαυσθῇς, Στεναγμὸς αἵματος, ὀσφύος [44] πένθος [45] ἐστί. οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγμένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσί σου· οὐ μὴ παρακληθῇς ἐν χείλεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀν-
18 δρῶν οὐ μὴ φάγῃς. Καὶ ἐλάλησα πρὸς τὸν λαὸν τοπρωΐ, ὃν τρόπον ἐνετείλατό [46] μοι ἑσπέρας, καὶ ἐποίησα τοπρωΐ, [47] ὃν τρόπον
19 ἐπετάγη μοι. Καὶ εἶπε πρός με ὁ λαός, [48] Οὐκ [49] ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί ἐστι ταῦτα ἃ σὺ
20 ποιεῖς; Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς, [50] Λόγος κυρίου ἐγένετο πρός με, λέγων,
21 [51] Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει [52] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἅγιά μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, [53] ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν, καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν· καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, οὓς ἐγκαταλελοίπατε, ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται.
22 Καὶ [54] ποιήσετε ὃν τρόπον πεποίηκα· ἀπὸ στόματος αὐτῶν [55] οὐ παρακληθήσεσθε, καὶ ἄρ-
23 τον ἀνδρῶν [56] οὐ φάγεσθε, Καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· [57] οὔτε μὴ κόψησθε, οὔτε μὴ [58] κλαύσητε, καὶ ἐντακήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν
24 ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας. [59] κατὰ πάντα ὅσα [60] ἐποίησα, ποιήσετε, ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, [61] καὶ ἐπιγνώσεσθε
25 διότι ἐγὼ [62] κύριος. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν [63] παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ἔπαρσιν [64] ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυ-
26 γατέρας αὐτῶν, Ἐν [65] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἥξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σέ, τοῦ [66] ἀν-
27 αγγεῖλαί σοι εἰς τὰ [67] ὦτα; Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· [68] λαλήσεις, καὶ οὐ μὴ [69] ἀποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος.

Κεφ. κέ. 25.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτούς,
3 Καὶ ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμών, Ἀκούσατε λόγον [1] κυρίου· τάδε λέγει [2] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἅγιά μου, ὅτι [3] ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα, ὅτι [4] ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμα-
4 λωσίᾳ, Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς [5] κεδὲμ εἰς κληρονομίαν, καὶ κατασκηνώσουσιν [6] ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοί, [7] καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρποὺς σου, καὶ αὐτοὶ πίονται
5 τὴν πιότητά σου. Καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομὰς καμήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς [8] νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε

---

28 C. Καὶ ταπεινωθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, καὶ οὐ. 29 *Alex.* ἰός, Καί. 30 *Alex.* Καὶ κατισχυνθήσεται. 31 *Alex.* *Ald.* C. ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμα (*Alex.* ζέμμα,) ἀνθ' ὧν (C. καὶ ἀνθ' ὧν.) 32 *Alex.* ἐμιάνθης. 33 *Alex.* *Ald.* C. σύ, καὶ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου. καί. 34 *Alex.* ἔτι ἔσται ἐὰν μὴ καθαρισθῇς. C. τί ἔσται ἐὰν οὐ καθαρισθῇς. 35 ἔτι *Alex.* *Ald.* deest. C. οὐκέτι. 36 *Alex.* *Ald.* C. ἐν σοί. 37 C. καὶ οὐ μὴ παρακληθῶ. 38 *Alex.* *Ald.* C. ἀδωναΐ κύριος. 39 Theodor. ὁ Ἑβρ. ἐπιθύμημα. 40 *Alex.* ὀφθαλμῶν. 41 *Ald.* ἐν. 42 C. κόψῃ. 43 C. κλαύσῃς οὐδὲ μὴ ἔλθῃ σοι δάκρυα, Στενάξεις σιγῶν, στεναγμὸς αἵματος ὀσφύος ἐστίν. ἔσται τό. 44 *Alex.* πένθους ἔσται αὕτη. 45 *Ald.* ἐστίν. 46 *Alex.* *Ald.* C. μοι, καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας, καί. 47 *Alex.* καθώς. 48 *Alex.* Οὐ μή. 49 *Alex.* ἀπαγγείλῃς. *Ald.* ἀπαγγελεῖς. C. ἀπαγγέλλεις. 50 *Alex.* Τάδε λέγει ἀδωναΐ κύριος, Εἰπόν. 51 Εἰπὸν *Ald.* deest. C Εἰπέ. 52 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. 53 C. ἐπιθύμημά τι. 54 *Alex.* ποιήσω ὃν τρόπον ἐποίησα. 55 *Alex.* οὐ μή. 56 *Alex.* οὐ μή. 57 *Alex.* οὐ μή. 58 *Alex.* κλαυσθῆτε. 59 *Ald.* C. καὶ κατά. 60 C. ἐποίησε. 61 καὶ C. deest. 62 *Ald.* ἀδωναΐ κύριος. 63 *Alex.* *Ald.* C. αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ. 64 *Alex.* τῆς ψυχῆς. 65 *Alex.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 66 C. ἀπαγγεῖλαι. 67 *Alex.* & C. ὦτά σου. 68 *Alex.* καὶ ἐρεῖς. οὐ μή. *Ald.* C. καὶ λαλήσεις, καὶ οὐ μή. 69 *Ald.* ἀποκωφωθήσῃ. C. κωφωθῇς.

Cap. 25. 1 *Ald.* C. ἀδωναΐ κυρίου. 2 *Alex.* *Ald.* & C. ἀδωναΐ κύριος. 3 *Alex.* ἐβεβηλώθησαν. 4 C. ἐπορεύθη. 5 Sch. τινὲς μὲν ἡρμήνευσαν, Σαρακηνῶν· κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἔκδοσιν, ἀνατολῶν, ἡρμήνευσαν. 6 *Alex.* σὺν τῇ. 7 καὶ δώσουσιν ἐν σοι *Ald.* desunt. 8 *Alex.* προνομήν.

[9] διότι

6 [9] διότι ἐγὼ [10] κύριος. Διότι τάδε λέγει [11] κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἐκρότησας [12] τὴν χεῖρά σου, καὶ [13] ἐψόφησας τῷ ποδί σου, καὶ [14] ἐπέχαρας [15] ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,

7 Διατοῦτο [16] ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ, καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ [17] ἐξολοθρεύσω [18] σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ [19] ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν ἀπωλείᾳ, καὶ ἐπιγνώσῃ [20] διότι ἐγὼ [21] κύριος.

8 Τάδε λέγει [22] κύριος, Ἀνθ᾽ [23] ὧν εἶπε Μωὰβ, [24] Ἰδοὺ, [25] οὐχ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη, [26] οἶκος [27] Ἰσραὴλ

9 καὶ Ἰούδα; Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ [28] παραλύω τὸν ὦμον Μωὰβ ἀπὸ [29] πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ, ἐκλεκτὴν γῆν, οἶκον [30] Βεθασιμοὺθ ἐπάνω πηγῆς [31] πόλεως παραθαλασσίας,

10 Τοὺς υἱοὺς κεδὲμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν δέδωκα [32] αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως μὴ [33] μνεία

11 γένηται τῶν υἱῶν [34] Ἀμμών. Καὶ [35] εἰς Μωὰβ ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ ἐπιγνώσονται [36] διότι ἐγὼ

12 κύριος. Τάδε λέγει [37] κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησεν ἡ Ἰδουμαία [38] ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς [39] ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνησι-

13 κάκησαν, καὶ ἐξεδίκησαν [40] δίκην. Διατοῦτο τάδε λέγει [41] κύριος, Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ [42] ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον· καὶ ἐκ [43] Θαιμὰν διωκόμενοι ἐν

14 ῥομφαίᾳ πεσοῦνται. Καὶ δώσω [44] ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν [45] ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργήν [46] μου καὶ κατὰ τὸν θυμόν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου,

15 λέγει κύριος. Διατοῦτο τάδε λέγει [47] κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι [48] ἐν ἐκδικήσει, καὶ ἐξανέστησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες [49] ἐκ ψυχῆς, τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως [50] ἑνὸς,

16 Διατοῦτο τάδε λέγει [51] κύριος, [52] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ [53] ἐξολοθρεύσω Κρῆτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν [54] παραλίαν.

17 Καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις [55] μεγάλας, καὶ ἐπιγνώσονται [56] διότι ἐγὼ [57] κύριος, ἐν τῷ δοῦναι [58] τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ᾽ αὐτούς.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 [1] ΚΑὶ ἐγενήθη [2] ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, μιᾷ τοῦ μηνὸς [3], ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,

2 Υἱὲ ἀνθρώπου, [4] Ἀνθ᾽ οὗ εἶπε Σὸρ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, Εὖγε συνετρίβη, ἀπόλωλε τὰ ἔθνη, ἐπεστράφη πρὸς μὲ, ἡ πλήρης ἠρήμωται·

3 Διατοῦτο τάδε λέγει [5] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [6] ἐπὶ σὲ Σὸρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ, ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα [7] τοῖς κύμασιν αὐτῆς.

4 Καὶ καταβαλοῦσι τὰ τείχη Σὸρ, καὶ [8] καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ [9] λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς [10] ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ δώσω [11] αὐτὴν εἰς [12] λεω-

5 πετρίαν. Ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ [13] θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ λελάληκα, λέγει [14] κύριος· καὶ ἔσται εἰς προνομὴν [15] τοῖς ἔθνε-

6 σι. Καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς [16] ἐν πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀναιρεθήσονται, καὶ γνώσονται ὅτι

7 ἐγὼ κύριος. [17] Ὅτι τάδε λέγει [18] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σὸρ τὸν Ναβουχοδονόσορ [19] βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ

---

9 *Ald. C.* ὅτι. 10 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 11 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς, Ἀνθ᾽ ὧν. 12 *Alex.* τὰς χεῖράς. *Ald. C.* τῇ χειρί. 13 *Alex.* ἐπεψόφησας. 14 *Ald. C.* ἐπεχάρης. 15 *C.* τῇ ψυχῇ. 16 *Alex.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτενῶ. *C.* ἰδοὺ ἐγώ. 17 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 18 σε *Ald.* deeſt. 19 *Ald.* ἀπολέσω. 20 *C.* ὅτι. 21 al. ἀδωναῒ κύριος. 22 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 23 *C.* ὧν ὅτι εἶπε. 24 *Alex. Ald. C.* καὶ Σηείρ, Ἰδού. *Hier.* dicit illud καὶ Σηείρ, in 70. non haberi, ſed de *Th.* edit. additum eſſe. 25 οὐχ *Alex. Ald. C.* deeſt. 26 *Alex.* ὁ οἶκος. 27 Ἰσραὴλ καὶ *C.* deſunt. 28 al παραλύσω. 29 *Alex.* τῶν πόλεων, ἀπὸ πόλεων. 30 *pler. ll.* hab. Βαιθιασιμοὺθ. *quidam*, Βεθιασιμοὺθ. *Sch.* Ἀσιμοὺθ, ὄνομα εἰδώλου. 31 *Ald.* πόλεως καὶ παραθ. 32 *C.* αὐτούς. 33 *Alex.* γένηται μνεία. 34 *Alex.* & *C.* Ἀμμὼν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Καί. 35 *Alex. Ald. C.* ἐν Μωάβ. 36 *C.* ὅτι. 37 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 38 *Alex.* τοῦ ἐκδικῆσαι. 39 ἐκδίκησιν *Ald.* deeſt. in *pleriſque ll.* & apud *Theodor.* eſt, ἐν μήνιδι in *quibuſdam* eſt, ἐν μήνει. *Sch.* εὗρον ἔν τινι ἀντιγράφῳ κείμενον, ἐκδίκησιν ἐν μηνί. καὶ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τινὲς τῷ μηνὶ ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν· τῇ δ᾽ ἀληθείᾳ ἐπὶ τῆς μήνιδος κεῖται. 40 *C.* δίκην ἀπ᾽ αὐτῶν. Διατοῦτο. 41 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 42 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 43 *C.* Θαιμὰν, καὶ ἐκ Δεδὰν διωκόμενοι. 44 *Alex.* τὴν ἐκδίκησίν. 45 *Ald.* ἐπί. 46 *Alex.* τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσονται. 47 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 48 ἐν *Ald.* deeſt. 49 *C.* ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς. 50 *Alex. Ald. C.* αἰῶνος. 51 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 52 *Alex.* Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτενῶ. 53 *Alex.* ἐξολεθρεύσω κρητὰς Σιδῶνος, καὶ pro Κρῆτας *Aq.* Κερεθείμ. *S.* & *Th* ὀλοθρεύοντας. al. vert. ὀλεθρευ. 54 *Alex.* παραθαλασσίαν. 55 *C.* μεγάλας ἐν ἐλεγμοῖς θυμοῦ, καί. 56 *C.* ὅτι. 57 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 58 *Alex.* μου τήν.

Cap. 26. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *C.* Καὶ ἐγένετο. 2 *Alex.* ἐν τῷ δωδεκάτῳ. 3 *Alex.* τοῦ πρώτου. 4 *Alex. Ald. C.* ἀνθ᾽ ὧν. 5 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 6 *C.* ἐπάγω ἐπί. 7 *Alex. Ald.* ἐν τοῖς. 8 *Alex.* & *C.* καθελοῦσιν. 9 *Alex.* λικμήσουσιν. 10 ἀπ᾽ αὐτῆς *C.* deſunt. 11 *Alex.* σὲ εἰς. 12 *Sch.* λεωπετρίαν, γῆν πεπατημένην φησὶ, καὶ συμπεπιλημένην. 13 *Alex.* τῆς θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει. 14 *Alex. Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 15 *Alex.* ἔθνεσιν. 16 *Alex.* αἱ ἐν τῷ παιδίῳ μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 17 *Alex.* Διὰ τοῦτο τάδε λέγει. 18 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 19 *Alex.* * βασιλέα βασιλέα.

Βοῤῥᾶ,

Βοῤῥᾶ, βασιλεὺς βασιλέων ἐστὶ, [20] μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων καὶ [21] ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν [22] πολλῶν σφόδρα. 8 Οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν, καὶ περιοικοδομήσει[23], καὶ [24] ποιήσει ἐπὶ σὲ [25] κύκλῳ [26] χάρακα, καὶ περιστάσιν ὅπλων, καὶ τὰς λόγχας [27] αὐτοῦ [28] ἀπέναντί σου δώσει. 9 Τὰ τείχη σου, καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν [29] ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. 10 Ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ [30] κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν· [31] καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ [32] καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ τείχη σου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου, ὡς [33] εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου.

11 Ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ [34] καταπατήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει. 12 Καὶ προνομεύσει τὴν δύναμίν σου, καὶ σκυλεύσει [35] τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τείχη σου, καὶ [36] τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ· καὶ τοὺς λίθους σου, καὶ τὰ ξύλα σου, καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης [37] σου ἐμβαλεῖ. 13 Καὶ καταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ [38] ἔτι.

14 Καὶ δώσω [39] σε [40] λεωπετρίαν, [41] ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσῃ, οὐ μὴ οἰκοδομηθῇς ἔτι, ὅτι [42] ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, λέγει [43] κύριος. 15 Διότι τάδε λέγει [44] κύριος κύριος [45] τῇ Σὸρ, Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς [46] σου, ἐν τῷ στενάξαι τραυματίας [47], ἐν τῷ σπᾶσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου, σεισθήσονται αἱ νῆσοι; 16 Καὶ καταβήσονται [48] ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες [49] ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς θαλάσσης, καὶ [50] ἀφελοῦνται τὰς μίτρας [51] ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον [52] αὐτῶν ἐκδύσονται· [53] ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ [54] γῆν καθεδοῦνται, καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν [55] αὐτῶν, καὶ στενάξουσιν ἐπὶ σὲ, 17 Καὶ λήψονται ἐπὶ σὲ θρῆνον, καὶ ἐροῦσί σοι, Πῶς [56] κατελύθης [57] ἐκ θαλάσσης ἡ πόλις ἡ ἐπαινετὴ, [58] ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν;

18 Καὶ [59] φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς [60] σου. 19 Ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος, Ὅταν [61] δῶ πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ [62] κατοικισθησομένας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ [63] κατακαλύψει σε ὕδωρ πολὺ, 20 Καὶ [64] καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος, καὶ κατοικιῶ σε εἰς [65] βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς, [66] μηδὲ [67] ἀνασῇς ἐπὶ [68] γῆς ζωῆς, 21 Ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι [69] εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει [70] κύριος, κύριος [71].

Κεφ. κζʹ. 27.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 2 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λάβε [1] ἐπὶ Σὸρ θρῆνον, 3 Καὶ ἐρεῖς τῇ Σὸρ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς [2] εἰσόδου τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νήσων πολλῶν, Τάδε λέγει [3] κύριος τῇ Σὸρ, [4] Σὺ εἶπας, Ἐγὼ περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος 4 μου, Ἐν καρδίᾳ θαλάσσης [5] τῷ βεελεὶμ [6] υἱοί

20 *Alex.* μετά. 21 *Alex.* συναγωγῆς πολλῶν ἐθνῶν σφόδρα. 22 *Ald.* πολλῆς. 23 *Ald. C.* σοι, καὶ περιβαλεῖ σοι τάφρον, καὶ περιοικοδομήσει ἐπί. 24 *Alex.* περιποιήσει. 25 κύκλῳ *Ald.* deest. *C.* ponit post χάρακα. 26 *Alex.* σου χάρακα καὶ βελοστάσεις ὅπλων. 27 αὐτοῦ *Ald.* deest. 28 *Alex.* ἐπὶ σὲ δώσει. 29 *C.* τοῖς ὅπλοις. sic etiam apud *Theodor.* 30 *Alex.* καλύψει. 31 *Alex.* ἀπὸ φωνῆς. 32 *C.* καὶ ἀπὸ τῶν. 33 *Alex.* ὁ εἰσπορευόμενος. 34 *Alex. Ald. C.* καταπατήσουσιν πάσας τὰς πλατείας (*Alex.* πλατίας) σου. 35 *Alex.* τὸν πλοῦτόν σου, καί. 36 *Alex.* καθελεῖ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητούς· καί. 37 *Alex. Ald.* ἐμβαλεῖ. 38 *Alex.* ἐν σοὶ οὐκέτι. *Ald.* ἐν σοὶ ἔτι. 39 σε *Ald.* deest. 40 *Alex. Ald. C.* εἰς λεωπετρίαν. 41 *Alex.* καὶ ψυγμός. 42 *Alex. C.* ἐγὼ ἐλάλησα. *Ald.* ἐγὼ λελάληκα. 43 *Ald. C* ἀδωναῒ κύριος. 44 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος κύριος. *C.* κύριος. 45 *Alex.* ἐπὶ σὲ Σὸρ, Οὐχί. 46 *Ald.* σου, ἐν τῷ σπᾶσαι. 47 *Alex.* & *C.* σου. 48 *Ald.* ἐκ. 49 ἐκ τῶν ἐθνῶν *C.* desunt. 50 *Alex.* καθελοῦσιν. 51 ἀπὸ τῶν κεφαλῶν *C.* desunt. 52 *C.* σε. 53 *Alex.* καὶ ἐκστάσει. 54 *Alex.* τὴν γῆν. 55 *C.* σου. 56 *Alex. Ald. C.* ἀπώλου καὶ κατελύθης. 57 *C.* ἐν θαλάσσῃ. 58 *Alex. Ald. C.* ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν τῇ (*Alex.* deest) θαλάσσῃ, αὐτὴ καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν, ἡ δοῦσα. 59 *Alex.* νῦν φοβηθήσονται. 60 *Alex. Ald. C.* σου, καὶ ταραχθήσονται αἱ (*Alex.* deest) νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξοδίας (*Ald.* ἐξόδου) σου· Ὅτι. in quibusdam ll. & apud *Theodor.* pro ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου, est ἀπὸ τῆς ἐξουσίας σου. in uno l. ad ἐξουσίας appositum est, ἐξοδίας. & *Sch.* in marg. ἐξοδίαν φησὶ τὴν ἐπὶ τὰ ἐναντία τῆς δόξης μεταβολήν. 61 *Alex.* & *C.* δῶ σε πόλιν. *Ald.* δώσω πόλιν. 62 *Alex.* κατοικηθησομένας. 63 *Ald.* καταψύξει. 64 *Alex.* καταβιβῶ. *C.* καταβιβάσει. 65 *Alex.* τὰ βάθη. 66 μηδὲ ἀνασῇς *C.* desunt. 67 *Alex.* ἀνασταθῇς. 68 *C.* γῆν. 69 *Alex.* καὶ ζητηθήσῃ εἰς. *Ald. C.* καὶ ζητηθήσῃ, καὶ οὐχ εὑρεθήσῃ εἰς. 70 *C.* ἀδωναΐ. 71 *Alex.* ὁ θεός.

Cap. 27. 1 *Ms. Alex.* θρῆνον ἐπὶ Σόρ. 2 *Alex.* ὁδοῦ. 3 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος κύριος ἐπὶ Σόρ. *Ald.* κύριος κύριος τῇ Σόρ. *C.* ἀδωναῒ κύριος τῇ Σόρ. 4 Σὺ *Ald.* deest. 5 *C.* τὰ ὅρια σου υἱοί. 6 *Alex.* καὶ υἱοί. *Ald.* υἱῷ.

5 σου [7] περιέθηκάν σοι κάλλος. Κέδρος [8] ἐκ [9] Σενεὶρ [10] ᾠκοδομήθη σοι, ταινίαι σανίδων [11] κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν,
6 τοῦ ποιῆσαί σοι [12] ἱστοὺς ἐλατίνους, Ἐκ τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν [13] τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώ-
7 δεις ἀπὸ νήσων τῶν [14] Χεττιείμ. Βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι [15] στρωμνὴ, τοῦ περιθεῖναί σοι δόξαν, ϗ περιβαλεῖν σε [16] ὑάκινθον ϗ πορφύραν [17] ἐκ τῶν νήσων Ἐλισαὶ, [18] ϗ [19] ἐγένετο περιβόλαιά σου.
8 Καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες [20] Σιδῶνα, ϗ Ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί σου Σὸρ [21] οἳ ἦσαν ἐν σοὶ, [22] οὗτοι κυβερνῆταί
9 σου. Οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων, ϗ οἱ σοφοὶ αὐτῶν, [23] οἳ ἦσαν ἐν σοὶ, οὗτοι ἐνίσχυον τὴν βουλήν σου· ϗ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης ϗ οἱ κωπηλάται [24] αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ
10 δυσμὰς δυσμῶν. Πέρσαι, ϗ Λυδοὶ, ϗ Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταί σου πέλτας ϗ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοὶ, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου.
11 Υἱοὶ Ἀραδίων ϗ ἡ δύναμίς σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου [25]· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν, τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὅρμων σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος.
12 Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους [26] πάσης ἰσχύος σου, ἀργύριον ϗ χρυσίον [27] ϗ σίδηρον ϗ κασσίτερον ϗ [28] μόλιβον ἔδωκαν τὴν ἀγορὰν
13 σου. Ἡ Ἑλλὰς, [29] ϗ [30] ἡ σύμπασα, ϗ τὰ παρατείνοντα, [31] οὗτοι [32] ἐνεπορεύοντό [33] σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων, ϗ σκεύη χαλκᾶ
14 ἔδωκαν [34] τὴν ἐμπορίαν σου. Ἐξ οἴκου [35] Θοργαμὰ [36] ἵπποι ϗ ἱππεῖς ἔδωκαν [37] τὴν
15 ἀγοράν σου. Υἱοὶ [38] Ῥοδίων ἔμποροί σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου [39] ὀδόντας ἐλεφαντίνους, ϗ τοῖς εἰσαγομένοις ἀντεδί-
16 δους τοὺς μισθούς σου, Ἀνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλήθους [40] τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν ϗ ποικίλματα ἐκ Θαρσὶς, ϗ [41] Ῥαμὸθ,
17 ϗ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. [42] Ἰούδας ϗ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἔμποροί σου, ἐν [43] πράσει σίτου ϗ [44] μύρων ϗ κασσίας, ϗ πρῶτον μέλι ϗ ἔλαιον ϗ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμ-
18 μικτόν σου. Δαμασκὸς [45] ἔμποροί σου, [46] ἐκ πλήθους [47] πάσης δυνάμεώς σου· [48] οἶνος ἐκ [49] Χελβὼν, ϗ [50] ἔρια ἐκ Μιλήτου, ϗ
19 οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου [51] ἔδωκαν. [52] Ἐξ [53] Ἀσὴλ σίδηρος εἰργασμένος, ϗ [54] τροχί-
20 ας ἐν τῷ συμμίκτῳ σου [55] ἐστί. Δαιδὰν ἔμποροί σου, μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἅρματα.
21 Ἡ Ἀραβία ϗ πάντες οἱ ἄρχοντες Κηδὰρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου, καμήλους [56] ϗ ἀμνοὺς ϗ κριοὺς ἐν οἷς [57] ἐμπορεύονταί σε.
22 [58] Ἔμποροι [59] Σαββὰ, ϗ [60] Ῥαμμὰ, [61] οὗτοι ἔμποροί σου, μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων, ϗ λίθων [62] χρηστῶν, ϗ χρυσὸν ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.
23 [63] Χαῤῥὰ, ϗ Χανααὰ, οὗτοι ἔμποροί σου· [64] Ἀσ-

---

7 *Ald.* περιέθηκε. 8 *Ald.* ἐξ Ἀνείρ. 9 *Alex.* Σανείρ. 10 *C.* οἰκοδομηθήσεται, νῆες σανίδων. 11 *Alex.* κυπαρισσίνων. *Ald.* κυπάρισσοι. 12 *C.* σοι ἱστούς. 13 τὰς usque ad ἐξ *Ald* desunt. 14 *Alex.* Χεττιείμ. 15 *C.* ἐν στρωμνῇ. 16 *Ald. C.* ὑάκινθοι ϗ πορφύρα. 17 ἐκ τῶν νήσων *Ald.* desunt. dein hab. Ἐλασαί. 18 *Ald.* ἐγένετο. *C.* ϗ ἐγένοντο. 19 *Alex.* περιβόλαια ἐγένετό σοι. 20 *Alex.* Σιδόνα. 21 οἳ ἦσαν ἐν σοὶ *Ald.* desunt. 22 οὗτοι κυβερνῆταί σου *Ald.* desunt. 23 *Alex.* ἦσαν. 24 *Alex.* αὐτῆς. in *pler. ll.* hæc seqq. ἦσαν ἐν σοὶ ἀμειβόμενοι τῇ ἐπιμιξίᾳ σου. 25 *Alex. Ald.* κύκλῳ· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν. *C.* κύκλῳ· ἀλλὰ ϗ Μῆδοι ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν φύλακες quomodo etiam *Sym.* sed sine φύλακες. *Aq.* 1. ed. πυγμαῖοι· *Th.* γαμμαδείμ. 26 *C.* τῆς δυνάμεώς σου. 27 *Alex. Ald. C.* ϗ χαλκὸν καί. 28 *Alex.* μόλιβδον. 29 *C.* πᾶσα. 30 *Alex.* τὰ σύμπαντα. 31 *Alex. Ald.* αὐτοί. *C.* αὐτῆς. 32 *Alex.* ἐνεμπορεύοντο. 33 *C.* ἐν σοί. 34 *C.* τῇ ἐμπορίᾳ. 35 *Alex.* & *C.* Θεργαμά. *Ald.* Θοργαβά. 36 *Alex. Ald. C.* ἵππους ϗ ἱππεῖς ϗ ἡμιόνους ἔδωκαν. 37 *Alex.* ἀγοράν. 38 *Alex.* Ἀραδίων. 39 sic *Hier. pler.* vero *ll.* hab. κέρατα, ϗ ὀδόντας ἐλεφαντίνους. & ita leg. *Theodor.* ac sic explicat, τὰ κέρατα ὁ Σ. ἐβένους ἡρμήνευσεν, ἀφ᾽ ὧν τὰ ἐβένινα καλούμενα γίνεται. 40 *C.* τῆς ἐμπορίας σου ἐν Ἀφὲκ (l. ἐν Ναφὲχ) στακτὴν, καὶ πορφύραν, ϗ βύσσον ϗ ποικίλματα. *S.* πολύμιτα pro ἐναφέκ. 41 *Alex.* Ῥαμμὰθ, ϗ Κορχορύς. *Ald* Δαμὰθ, ϗ Χόρ. *C.* Ῥααμὰθ, ϗ Κοδχόδ. 42 *Alex.* Ἰούδα ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 43 *Alex.* σίτου πράσει. 44 *C.* μύρων, ϗ πρῶτον. *Aq. S. Th.* ϗ φαννάγ. 45 *C.* ἐμπορία. 46 *C.* ἐν πλήθει ἔργων σου, ἐκ. 47 *C.* δυνάμεώς σου πάσης· οἶνος. 48 *Alex.* οἶνον ἐκ. *Theodor.* οἶνος λιπαρὸς ἐκ. 49 *Alex.* Χεβρών. *C.* Χελμών. *Polychr.* ὁ Σύμ. χαλβώνην ἡρμήνευσε. 50 *Ald.* ἔρια σίλβα ἐκ Μιλήτου. *C.* ἔριον σίλβον ἐκ Μ *Hier.* non hab. σίλβα aut σίλβον. *Aq.* & *Th.* ἐν ἐρίοις στιλπ. post *Ald.* ϗ οἶνον Δεδὰν ϗ Ἰωνὰν ϗ Μεωζὲλ εἰς. *C.* Δὰν, Ἰαυὰν ϗ Μοόζηλ εἰς. al. ϗ Μεωζὴλ. *Aq.* ἐξ Οὐζάλ. *S.* ἀποφέρων εἰς *Hier.* illa Δεδὰν &c. de *Th.* addita dicit. 51 ἔδωκαν *C.* deest. 52 Ἐξ Ἀσὴλ *C.* desunt. 53 *Alex.* Ἀσαὴλ σίδηρον εἰργασμένον, ϗ τροχιὰς ἔδωκαν ἐν. 54 *Ald.* τροχὸς *C.* τροχοί. 55 *C.* εἰσίν. 56 *Alex.* ϗ κριοὺς, ϗ μόσχους ἐν οἷς. *C.* ϗ κριοὺς, ϗ ἀμνοὺς ἐν οἷς. 57 *Alex. Ald.* ἐνεπορεύοντό σοι (*Ald.* σε.) 58 *C.* Οἱ ἔμποροί σου Σαββά. 59 *Alex.* Σαβὰ, καί. 60 *Alex.* & *C.* Ῥαγμά. 61 *C.* αὐτοί. 62 *Alex.* ἐκλεκτῶν, ϗ χρυσίον. *C.* τιμίων, οἱ ϗ χρυσόν. 63 *Alex.* Χαῤῥὰν, ϗ Χανααν, ϗ Δαιδὰν, αὐτοί. *Ald.* Χαῤῥὰν ϗ Χαννὰν ϗ Δεδὰν, οὗτοι. *C.* Χαρρὰν ϗ Χαναὰν ϗ Ἀιδὰν, οὗτοι. 64 *Ald.* ϗ Σαββᾶ ϗ Ἀσσοὺρ ϗ Χαλμάν. *C.* Σαβὰ ϗ Ἀσοὺρ ϗ Χαλμαβ.

24 σοῦ καὶ Χαρμὰν ἔμποροί σου, [65] Φέροντες ἐμπορίαν [66] ὑάκινθον, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς [67] δεδεμένους σχοινίοις, [68] καὶ κυπαρίσσινα.

25 [69] Πλοῖα ἔμποροί σου, ἐν τῷ πλήθει, [70] ἐν τῷ συμμίκτῳ σου· καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφό-

26 δρα [71] ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. Ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου, τὸ πνεῦμα τοῦ Νότου συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.

27 [72] Ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθός σου [73], καὶ [74] τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου, καὶ οἱ κυβερνῆταί σου, καὶ οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ [75] σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί [76] σου οἱ ἐν σοί· καὶ πᾶσα συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου.

28 Πρὸς [77] τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνῆται

29 σου φόβῳ φοβηθήσονται. [78] Καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν [79] πλοίων πάντες οἱ [80] κωπηλάται καὶ οἱ [81] ἐπιβάται, καὶ οἱ πρωρεῖς τῆς θαλάσ-

30 σης ἐπὶ [82] τὴν γῆν στήσονται, Καὶ [83] ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ αὐτῶν, καὶ κεκράξονται [84] πικρὸν, καὶ ἐπιθήσουσι [85] γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ σποδὸν [86] στρώσονται.

32 [87] Καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρῆνον, [88] θρή-

33 νημα [89] Σόρ· Πόσον τινὰ Εὗρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης; [90] Ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου [91] ἐπλούτησας πάν-

34 τας βασιλεῖς τῆς γῆς. [92] Νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμμικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου·

35 ἔπεσον πάντες οἱ [93] κωπηλάται σου. Πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους [94] ἐστύγνασαν ἐπὶ σὲ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει [95] ἐξέστησαν, καὶ [96] ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον [97] αὐτῶν.

36 [98] Ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν [99] ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν [100] αἰῶνα.

Κεφ. κη΄. 28.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,

2 [1] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ ἄρχοντι Τύρου, Τάδε λέγει [2] κύριος, Ἀνθ᾽ οὗ ὑψώθη σου ἡ καρδία, καὶ εἶπας, Θεός εἰμι ἐγὼ, κατοικίαν θεοῦ [3] κατῴκηκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεὸς, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου

3 ὡς καρδίαν θεοῦ· Μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιήλ; [4] ἢ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε [5] τῇ

4 ἐπιστήμῃ αὐτῶν; Μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου [6] ἢ [7] τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιν, καὶ [8] χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου;

5 [9] Ἐν τῇ πολλῇ ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας [10] δύναμίν σου, [11] ὑψώθη ἡ καρδία

6 σου ἐν τῇ δυνάμει σου. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [12] κύριος, [13] Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρδίαν

7 σου ὡς καρδίαν θεοῦ, Ἀντὶ τούτου ἰδοὺ [14] ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν,

---

65 in *aliquot ll.* hæc ita posita sunt, Φέροντες ἐμπορίαν ἐν μαχαλὶμ, καὶ γαλιμὰ, ὑάκινθον, καὶ ποικιλίαν, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς ἐν μαγάζοις συγκειμένους, δεδεμένους σχοινίοις· καὶ κυπαρίσσινα πλοῖα ἐν οἷς ἡ ἐμπορία σου. πλοῖα Καρχηδονίων ἐν τῇ ἐμπορίᾳ σου, ἐν τῷ πλήθει τῷ συμμίκτῳ σου. ac *Theodor.* τὸ δὲ ἐν μαχαλὶμ, ὁ Ἀ. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐν κατασκευίοις εἰλήμασι· τὸ δὲ ἐν μαγάζοις, ἀπὸ τοῦ Ἑβρ. ἐξελληνίζει· σημαίνει δὲ ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσι. atque *Hier.* dicit, ἐν μαχαλὶμ καὶ ἐν γαλιμὰ, &c, καὶ ποικιλίαν, de *Th.* addita esse. 66 *Alex. Ald.* ὑάκινθον καὶ πορφύραν, καί. *C.* ἐν μοχαλὶμ καὶ γαλίμε ὑάκινθον καὶ ποικιλίαν καί. *Th.* ἐν μαχαλὶμ καὶ γαλιμὰ ὑάκινθον. *Sym.* ἐν τιμίοις περιειλήμασι. & pro πορφύραν, *Aq.* & *S.* πολύμιτα. *Th.* ποικιλίας. al. ποικίλματα. 67 *C.* καταδεδεμένους ἐν σχοινίοις. 68 *Alex.* ἐν κυπαρισσίνοις πλοίοις ἐν αὐτοῖς. Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου, Θαρσὶς ἔμποροί σου, ἐν τῷ πλήθει. 69 *Ald.* πλοῖα ἐν αὐτοῖς, Καρχηδόνιοι ἔμποροι. *C.* Πλοῖα ἐν αὐτοῖς, ἡ ἐμπορία, 70 *C.* τῶν συμμίκτων. 71 *Alex.* ἐμμέσῳ θαλάσσης. *C.* ἐν καρδίαις θαλασσῶν. 72 Ἦσαν *C.* deest. 73 *Alex.* ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, οἱ. 74 *C.* οἱ σύμμικτοι. 75 *C.* ἐπιμιγνύντες τὴν ἐπιμιξίαν σου. 76 *Alex.* σου· καὶ πᾶσα ἡ. 77 *Alex.* τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου. 78 *Alex.* Καταβήσονται. 79 *Alex. Ald. C.* πλοίων αὐτῶν πάντες. 80 *Alex. Ald. C.* κωπηλάται σου. 81 *C.* ἐπιβάται σου. 82 *Alex.* τῆς γῆς. 83 *Alex.* ἀλλάξονται ἐπὶ σὲ τὴν κραυγὴν αὐτῶν. *C.* ἀλαλάξ. ἐ. σ. τὴν φωνὴν αὐτῶν. 84 *Alex.* πικρῶς. 85 *Alex.* ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν γῆν. 86 *Alex.* & *C.* ὑποστρώσονται. *Ald.* ἐπιστρώσονται. 87 *Alex.* Καὶ φαλακρώσουσιν ἐπὶ σὲ φαλακρώματα, καὶ περιζῶνται (pro περιζώσονται) σάκκον, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς, καὶ κοπετὸν πικρὸν ἐκστήσονται. Καὶ λήμψονται. *Ald. C.* Καὶ ξυρήσονται (*Ald.* φαλακρώσουσιν) ἐπὶ σοὶ (*Ald.* σὲ) φαλάκρωμα, (*Ald.* φαλακρώματα) καὶ περιζώσονται σάκκον, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς. Καὶ κοπετὸν πικρὸν λήψονται (*C.* λήψονται ἐπὶ σὲ καὶ ἀναλήψονται.) quæ *Hier.* dicit de *Th.* addita esse. 88 *Alex.* καὶ θρήνημα. *C.* καὶ θρηνήσουσι θρήνημα. 89 *Alex.* σοί. Τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐμμέσῳ θαλάσσης; πόσον καὶ τίνα. *Ald. C.* Σόρ. Τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης; πόσον τινά. illa Τίς ὥσπερ &c. *Hier.* dicit in 70. non haberi. 90 *Alex.* ✱ Ἐνεποίησας ἔθνη. 91 *Alex.* ἐπλούτισας. 92 *C.* Νῦν δὲ συνετρίβης. 93 *Alex.* κατοικοῦντες τὰς νήσους, καὶ οἱ κωπηλάται σου ἐστύγνασαν. 94 *Ald.* ἐστύγναζον. *C.* στυγνάσουσιν. 95 *C.* ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει. sic & *Theodor.* 96 *Alex. Ald.* ἐδάκρυσαν τὸ πρ. (*Alex.* τῷ προσώπῳ.) 97 *Alex.* αὐτῶν. Ἐπὶ σοὶ ἔμποροι. *Ald.* αὐτῶν ἐπὶ σοί. Ἔμπ. 98 in *nonnull.* & apud *Theodor.* est, Ἔμποροι ἐθνῶν συρίζουσιν ἐπὶ σοί. 99 *C.* ἐσύρισαν ἐπὶ σέ. 100 *Alex. Ald.* αἰῶνα, λέγει κύριος ὁ θεός.

Cap. κη΄. 1 *Ms. Alex.* Υἱὲ ἀνθρώπου. 2 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς, Ἀνθ᾽ ὧν. *Ald.* κύριος κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν. *C.* ἀδωναὶ κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν. 3 *Ald. C.* κατῴκησα. 4 al. σοφοί. 5 *Alex.* ἐν τῇ. 6 ἢ *C.* deest. 7 *Alex. Ald.* ἐν τῇ. 8 *Alex.* ἐποίησας χρυσίον καὶ ἀργύριον. *C.* περιεποιήσω ἀργύριον καὶ χρυσίον. 9 *Alex. Ald. C.* Ἢ ἐν τῇ. 10 *Alex.* δυνάμεις. 11 *C.* καὶ ὑψώθη. 12 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναὶ κύριος. 13 *Alex.* Ἀνθ᾽ ὧν ἔδωκας. 14 ἐγὼ ἐπάγω *Ald.* desunt.

καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν [15] ἐπὶ σὲ,
καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι
8 τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν, [16] Καὶ κα-
ταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυ-
9 ματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. Μὴ λέ-
γων ἐρεῖς, Θεός εἰμι [17] ἐγὼ, ἐνώπιον τῶν ἀν-
αιρούντων σε; σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος, καὶ οὐ θεός.
10 [18] Ἐν πλήθει ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν χερσὶν ἀλ-
λοτρίων, ὅτι ἐγὼ [19] ἐλάλησα, λέγει [20] κύ-
11 ριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ,
12 λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον
ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου, καὶ εἰπὸν αὐτῷ, Τάδε
[21] λέγει κύριος κύριος, Σὺ [22] ἀποσφράγι-
σμα [23] ὁμοιώσεως, καὶ στέφανος κάλλους
13 Ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης.
πάντα λίθον χρηστὸν † ἐνδέδεσαι, σάρδιον
[24] καὶ τοπάζιον, καὶ σμάραγδον [25] καὶ [26] ἄνθρα-
κα, καὶ σάπφειρον καὶ ἴασπιν, καὶ ἀργύριον καὶ
χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην, καὶ ἀμέθυ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον,
καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου καὶ τὰς
14 ἀποθήκας σου ἐν σοί. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐ-
κτίσθης [27] σὺ μετὰ τοῦ χερουβ [28], [29] ἔθηκά σε ἐν
ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, [30] ἐγενήθης [31] ἐν μέσῳ λίθων
15 πυρίνων. [32] Ἐγενήθης [33] σὺ [34] ἄμωμος
ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ ἐκτίσθης
[35] ἕως [36] εὑρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί.
16 [37] Ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου [38] ἔπλησας
τὰ ταμεῖά σου ἀνομίας, καὶ ἥμαρτες, καὶ ἐτραυ-
ματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ· καὶ [39] ἤγαγέ σε τὸ
17 χερουβ [40] ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. Ὑ-
ψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διε-
φθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου. διὰ
[41] πλῆθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν [42] ἔρ-
ριψά σε, ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά σε παρα-
18 δειγματισθῆναι. Διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁ-
μαρτιῶν σου [43] καὶ τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου,
[44] ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξάξω πῦρ [45] ἐκ
μέσου σου, τοῦτο καταφάγεταί σε· καὶ δώσω σε
[46] σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὁρών-
19 των σε. Καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς
ἔθνεσι [47] στενάξουσιν ἐπὶ σέ. ἀπώλεια ἐγένου,
20 καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα. [48] Καὶ
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
21 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
Σιδῶνα, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὴν,
22 Καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει [49] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ
ἐπὶ σὲ Σιδὼν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοὶ, καὶ
γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με
ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν [50] σοί.
23 [51] Αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις [52] σου, καὶ
πεσοῦνται τετραυματισμένοι [53] μαχαίραις ἐν σοὶ
περικύκλῳ σου, καὶ [54] γνώσονται [55] διότι ἐγώ εἰ-
24 μι κύριος. Καὶ οὐκ [56] ἔσονται [57] οὐκέτι ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ ἄκαν-
θα ὀδύνης [58] ἀπὸ τῶν [59] περικύκλῳ αὐτῶν, τῶν
ἀτιμασάντων αὐτοὺς, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι
25 [60] κύριος. Τάδε λέγει [61] κύριος κύριος,
Καὶ συνάξω [62] τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν [63] ἐθνῶν οὗ
διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐ-
τοῖς, [64] καὶ ἐνώπιον τῶν [65] λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν·
καὶ κατοικήσουσι ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, [66] ἣν δέδω-
26 κα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, Καὶ κατοική-
σουσιν [67] ἐπ' αὐτῆς [68] ἐν ἐλπίδι, καὶ οἰκοδο-

---

15 ἐπὶ σὲ, καὶ al. deest. *C.* deest καί. dein pro στρώσουσι, al. ταπεινώσουσι. al. βεβηλώσουσι. 16 Καὶ *C.* deest. 17 ἐγὼ *Ald.* deest. 18 *Alex.* Ἐν πλήθει τραυματιζόντων σε θανάτοις ἀπεριτμήτοις ἀπολῇ. *Ald.* Ἐν πλήθει τραυματιζόντων σε, ἐν θανάτῳ ἀπεριτμήτων ἀποθάνῃ. *C.* Ἐν χειρὶ τιτρωσκόντων σε, θανάτοις ἀπεριτμήτων ἀποθάνῃ. apud *Theodor.* etiam est θανάτοις. al. θάνατον. 19 *Ald.* λελάληκα. 20 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 21 *Alex.* λέγει κύριος, Σύ. 22 *Alex.* & *C.* εἶ ἀποσφράγισμα. 23 post ὁμοιώσεως in *Ald.* & *C.* seq. πλήρης σοφίας. quod apud *Theodor.* additum est margini. † *S.* δῆσιξαι. 24 *Alex.* τοπάζιον. 25 in *quibusd. ll.* seq. καὶ ὑάκινθον. 26 *Alex.* ἄνθρακαν. 27 *C.* addit, καὶ κατεσκευάσθης. *Th.* ἡτοιμάσθησαν. & σὺ *Ald.* & *C.* deest. 28 in *Comp.* seq. κεχρισμένος παρὰ θεοῦ, καὶ τοῦ κατασκηνοῦντος ἐν σκηνώματι. in *quibusd.* vero κεχρισμένος τοῦ κατασκηνοῦντος. quod de *Th.* additum est. & alia lectio, κεχρισμένου κατασκηνοῦντος. *Aq.* ἐμπεριτατήσας. *S.* τοῦ χερουβ καταμεμετρημένου. 29 *Ald.* ἔδωκά. *C.* καὶ ἔθηκά. 30 *Alex.* ἐμμέσῳ λίθων πυρίνων. ἐγενήθης ἄμωμος σὺ ἐν ταῖς. 31 *Ald.* σὺ ἐν. 32 *C.* Ἐπορεύθης. 33 *C.* σὺ deest. 34 *Aq.* τέλειος. 35 *C.* ἕως οὗ. 36 *Alex.* ἡμέρας εὑρέθη τὰ ἀδικήματά σου ἐν σοί. 37 *C.* Ἀπὸ γὰρ πλήθους. 38 *Alex.* ἐπλήθυνας τὰ ταμιεῖά. 39 *Aq.* ἀπολέσω σε χερουβ ὁ συσκιάζων. 40 *Alex.* ἐμμέσῳ. *C.* τὸ συσκιάζον ἐκ μέσων. 41 *Alex.* τὸ πλῆθος τῶν. 42 *Alex.* ἔριψά. 43 *Alex.* καὶ ἀδικιῶν. 44 *Alex. Ald. C.* ἐβεβήλωσας. 45 *Alex.* ἐκ μέσῳ (f. μέσων.) 46 *Alex. Ald. C.* εἰς σποδόν. 47 *Alex. Ald. C.* στυγνάσουσιν. 48 *Alex.* ΕΠῚ ΣΙΔΩ͂ΝΑ. Καί. 49 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 50 *Alex.* σοί. Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σεαυτὴν θάνατον, καὶ αἷμα καὶ θάνατος. 51 *Ald. C.* Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ θάνατον, καὶ αἷμα ἐν. 52 *Alex.* σου ἔσαι. 53 *Alex. Ald. C.* ἐν μαχαίραις. 54 *Alex.* γνώσῃ. 55 *Alex. Ald. C.* ὅτι. 56 *Alex.* ἔτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ σκόλοψ. 57 *C.* ἔτι ἐν. *Ald.* ἔτι. 58 *Ald. C.* ἀπὸ πάντων τῶν. 59 *Alex.* κύκλῳ. 60 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. 61 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 62 *Ald. C.* τὸν οἶκον Ἰσραήλ. 63 *Alex.* χωρῶν. 64 *Alex. Ald. C.* ἐνώπιον. 65 *Alex.* λαῶν τῶν. 66 *Alex.* ἧς ἔδωκα. 67 *C.* ἐπ' αὐτὴν ἐν. 68 al. ἐπ'.

μήσουσιν

μήσουσιν οἰκίας, καὶ [69] φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω [70] κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμάσασιν αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν [71] καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.

Κεφ. κθ'. 29.

1 ΕΝ τῷ ἔτει τῷ [1] δωδεκάτῳ, ἐν τῷ [2] δεκάτῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος κυρίου 2 πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ 3 ἐπ' Αἴγυπτον [3] ὅλην, [4] Καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει [5] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [6] ἐπὶ Φαραὼ, [7] τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ [8] ποταμῶν [9] αὐτοῦ, τὸν λέγοντα, Ἐμοί εἰσιν οἱ 4 ποταμοὶ, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. [10] Καὶ ἐγὼ δώσω [11] παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας [12] σου, καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγάς σου, καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ [13] ποταμοῦ σου, 5 Καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου. ἐπὶ [14] πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, καὶ οὐ μὴ συναχθῇς, [15] καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις [16] τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε 6 εἰς [17] κατάβρωμα. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ κατοικοῦντες [18] Αἴγυπτον, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ 7 Ἰσραὴλ, Ὅτε [19] ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, [20] ἐθλάσθης· καὶ ὅτε [21] ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ, καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σὲ, συνετρίβης, καὶ συνέκλασας αὐ-

8 τῶν πᾶσαν ὀσφύν. [22] Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [23] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ [24] ἀπὸ σοῦ [25] ἀνθρώπους καὶ κτήνη. 9 Καὶ [26] ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν σε, [27] Οἱ ποταμοὶ ἐμοί εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐποίησα 10 αὐτούς, Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω [28] γῆν Αἰγύπτου εἰς [29] ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ [30] Μαγδωλοῦ καὶ [31] Συήνης καὶ ἕως ὁρίων 11 [32] Αἰθιόπων. Οὐ μὴ διέλθῃ [33] ἐν αὐτῇ [34] ποὺς ἀνθρώπου, καὶ ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτὴν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα 12 ἔτη. Καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς [35] ἀπώλειαν [36] ἐν μέσῳ γῆς ἠρημωμένης, καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων [37] ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώ- 13 ρας. [38] Τάδε λέγει [39] κύριος, [40] Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω [41] Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν 14 ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, Καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν [42] τῶν Αἰγυπτίων, καὶ [43] κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν γῇ [44] Φαθωρῆς, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν, καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ 15 [45] Παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς· [46] οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη· [47] καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω, τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι. 16 Καὶ οὐκέτι ἔσονται [48] τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα [49] ἀναμιμνήσκουσαν ἀνομίαν, ἐν τῷ ἀκολουθῆσαι αὐτοὺς ὀπίσω [50] αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι 17 ἐγώ εἰμι [51] κύριος. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει, [52] μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώ-

---

69 *Alex.* φυτεύσωσιν. 70 al. κρίσιν. 71 al. desunt, quæ sequuntur.

Cap. 29. 1 *Ms. Alex.* δεκάτῳ. 2 *Alex.* ἐνδεκάτῳ. 3 *Alex.* ὅλην, Καὶ λάλησον, καὶ εἶπον. 4 *Ald. C.* Λάλησον, καὶ εἰπὲ (*Ald.* εἰπόν) 5 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 6 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ σὲ Φαραὼ, βασιλεῦ (*Ald.* βασιλέα) Αἰγύπτου, τόν. 7 *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὸ κῆτος λέγει. 8 *Theodor.* τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν ἑνικῶς εἶπαν, τὸν ποταμόν· οἱ δὲ ο'. πληθυντικῶς. 9 *Ald.* Αἰγύπτου. 10 *Alex.* Καὶ δώσω τὰς παγίδας. 11 sic quoque *Hier. Ald.* παγίδα. *C.* χαλινόν. & ita est apud *Theodor.* 12 *Ald. C.* σου, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ. *C.* addit præterea, ταῖς λεπίσιν σου προσκολλήσω. 13 *Alex.* ποταμοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου, Καί. 14 *C.* προσώπου. 15 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 16 *Alex.* τοῦ ἀγροῦ καί. 17 *Alex.* βρῶσιν. *Ald.* βρῶμα. 18 *Ald.* εἰς Αἴγυπτον. 19 *Alex.* ἐπελάβοντό. 20 *C.* καὶ ἐθλάσθης. 21 *Alex.* ἐπεκράτησεν. 22 *Ald.* Ἰδοὺ ἐγὼ τάδε. 23 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 24 ἀπὸ σοῦ *C.* ponit post ἀνθρώπους. 25 *Alex.* ἄνθρωπον καὶ κτῆνος. 26 *Alex.* ἔσται πᾶσα ἡ.

27 *Alex.* Ὅτι οἱ. 28 *Alex.* τὴν γῆν. 29 *Alex.* ἔρημον καὶ ἀπώλειαν ἀπό. in *quibusd. ll.* est, ἔρημον κενὴν καὶ ἠφανισμένην. 30 *Sch.* ὁ Ἑβρ. Μαγδάλ. 31 *Alex.* Σοήνης. 32 *Alex.* Αἰθιοπίας. 33 *Ald.* δι' αὐτῆς. 34 *Alex.* ἄνθρωπος, καὶ κτῆνος, οὐδὲ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα. 35 *Alex. Ald. C.* εἰς ἀπώλειαν. 36 *Alex.* ἐμμέσῳ τῆς ἐρήμου, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν. 37 *Alex.* ἔσονται, ἀφανισμὸς ἔσται καὶ διασπερῶ. *C.* ἔσονται ἀφανισμὸς τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ διασπερῶ. *Ald.* ἔσονται, τεσσαράκοντα ἔτη ἀφανισμὸς ἔσται καὶ διασπερῶ. 38 *Alex. Ald.* Ὅτι τάδε λέγει. 39 *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 40 *Alex.* Μετὰ τεσσαράκοντα. 41 *Alex.* τοὺς Αἰγυπτίους. 42 *Alex.* Αἰγύπτου, καί. 43 *Alex. Ald. C.* κατοικιῶ αὐτούς. 44 *Alex.* Παθουρῆς. *Ald.* Παθούρης. *C.* Βαθωρῆς. 45 *C.* Ἐκεῖ παρά. 46 *C.* καὶ ἔσται ταπεινωτάτη τοῦ μὴ ὑψωθῆναι. 47 καὶ *C.* deest. 48 *Ald.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 49 *Alex.* ἀναμιμνήσκουσαν ἁμαρτίαν, ἐν τῷ αὐτοὺς ἀκολουθῆσαι ὀπίσω τῶν καρδιῶν αὐτῶν. 50 *Ald.* τῶν καρδιῶν αὐτῶν. 51 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 52 *C.* ἐννάτῃ.

τυ, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,

18 Υἱὲ ἀνθρώπου, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ [53] δουλείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ [54] Τύρῳ, πᾶσα κεφαλὴ [55] φαλακρὰ, καὶ πᾶς ὦμος μαδῶν· καὶ μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον, [56] καὶ τῆς δουλείας ἧς [57] ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν.

19 [58] Τάδε λέγει [59] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, [60] καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς, [61] καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς· καὶ ἔσται μισθὸς τῇ δυνάμει αὐτοῦ,

20 Ἀντὶ τῆς [62] λειτουργίας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον, [63] δέδωκα αὐτῷ [64] γῆν [65] Αἰγύπτου. τάδε λέγει [66] κύριος κύριος.

21 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ [67] σοὶ δώσω στόμα ἀνεῳγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

Κεφ. λ'. 30.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,

2 Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ [1] εἰπὸν, Τάδε λέγει [2] κύριος, Ὢ ὢ [3] ἡμέρα,

3 [4] Ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ [5] κυρίου, ἡμέρα νεφέλης, [6] πέρας ἐθνῶν ἔσται·

4 Καὶ ἥξει [7] μάχαιρα ἐπ' [8] Αἰγυπτίους, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν [9] γῇ Αἰθιοπίᾳ, καὶ [10] συμπεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ, [11] καὶ συμπεσεῖται τὰ θεμέλια αὐτῆς.

5 Πέρσαι, καὶ Κρῆτες, καὶ Λυδοὶ, καὶ Λίβυες, [12] καὶ [13] πάντες οἱ ἐπίμικτοι [14] καὶ [15] τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου, [16] μαχαίρᾳ πεσοῦνται

6 [17] ἐν αὐτῇ. [18] Καὶ πεσοῦνται τὰ [19] ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ καταβήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδώλου ἕως [20] Συήνης, μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει [21] κύριος.

7 Καὶ ἐρημωθήσονται ἐν μέσῳ χωρῶν [22] ἠρημωμένων, καὶ αἱ πόλεις [23] αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται.

8 Καὶ γνώσονται [24] ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ [25] συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ.

9 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται [26] ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν [27] αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἥκει.

10 Τάδε λέγει [28] κύριος κύριος, Καὶ ἀπολῶ πλῆθος Αἰγυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος,

11 Αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, [29] λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι [30] ἀπολέσαι γῆν· καὶ ἐκκενώσουσι πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ πλησθήσεται [31] ἡ γῆ τραυματιῶν.

12 Καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους, καὶ [32] ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, [33] ἐγὼ κύριος [34] λελάληκα.

13 Ὅτι τάδε [35] λέγει κύριος κύριος, [36] Καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως, καὶ ἄρχοντας [37] Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται [38] ἔτι.

14 Καὶ [39] ἀπολῶ γῆν Φαθωρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει.

15 Καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπὶ [40] Σαῒν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ [41] τὸ πλῆθος Μέμφεως.

16 Καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ [42] ταραχῇ τα-

---

53 Ald. δουλείαν μεγάλην. 54 Alex. Τύρον. 55 Alex. & C. φαλάκρωμα. 56 C. διὰ τῆς. 57 Alex. ἐδούλωσεν αὐτήν. 58 Alex. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει. C. Διὰ τοῦτο λέγει. 59 Alex. & C. ἀδωναῒ κύριος, Ἰδοὺ δίδωμι. 60 Alex. & C. καὶ λήψεται (Alex. λήμψεται) τὸ πλῆθος αὐτῆς, καὶ προνομεύσει. 61 καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς Ald. desunt. C. ponit ante καὶ προνομεύσει. 62 Alex. δουλείας ἧς. 63 C. καὶ δέδωκα. 64 Ald. εἰς γῆν. 65 Alex. Ald. Αἰγύπτου, ὅσα ἐποίησάν μοι. τάδε λέγει. C. Αἰγύπτου, ἀνθ' ὧν ὅσα εἰργάσατο ἐμοὶ, λέγει ἀδωναῒ κύριος, τάδε λέγει. 66 Alex. ἀδωναῒ κύριος. C. κύριος. 67 Alex. & C. δώσω σοι.

Cap. 30. 1 C. εἰπέ. 2 Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 3 Ms. Alex. ἡ ἡμέρα, Ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα. 4 Ald. Ὀλολύξατε, ὅτι. apud Hier. non est, Ὀλολύξατε. 5 C. κυρίου, καὶ ἐγγίζει ἡμέρα κυρίου, ἡμέρα. 6 Alex. καιρὸς πέρας. C. καὶ καιρός. & Theodor. leg. καιρός. 7 Alex. ἡ μάχαιρα. 8 Alex. Αἴγυπτον. 9 Alex. τῇ Αἰθιοπίᾳ. 10 Alex. Ald. C. πεσοῦνται. 11 Alex. Ald. C. καὶ λήψονται (Alex. λήμψονται) τὸ πλῆθος αὐτῆς, καί. 12 C. καὶ Αἰθίοπες, καὶ πάντες. in quibusd. ll. καὶ Αἰθίοπες, καὶ πᾶσα ἡ Ἀραβία. 13 Ald. Σπᾶνοι ἐπίμικτοι. 14 Alex. ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν. 15 C. ἐκ τῶν. 16 Alex. Ald. ἐν αὐτῇ μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 17 C. μετ' αὐτῶν. 18 C. Τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, Καί. 19 C. ὑποστηρίγματα. 20 Alex. Συήνης. 21 Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 22 Alex. ἠφανισμένων. 23 C. αὐτῆς. 24 Alex. πάντες ὅτι. 25 Alex. συντριβήσονται. 26 C. ἄγγελοι ἐκ (al. ἀπὸ) προσώπου μου ἐν Σεὶμ σπεύδοντες ἀφανίσαι τῆς Αἰθιοπίας ἐλπίδα. καί. (al. Αἰθιοπίαν, τὴν ἐλπίδα.) quæ Hier. ac Theodor. hab. τὸ δὲ Σεὶμ ait Theodor. τῇ Ἑλλάδι φωνῇ, ἐν ἰσχύϊ δηλοῖ. Th. ἐγκαθισμός. illa autem, ἀπὸ προσώπου μου, &, τὴν ἐλπίδα, de Th. addita sunt. Aq. pro τὴν ἐλπίδα posuit, τὴν πεποίθησιν. 27 Alex. Αἰγύπτῳ ἐν τῇ. 28 Alex. & C. ἀδωναῒ κύριος, Καί. 29 C. μετ' αὐτοῦ, λοιμοί. 30 Alex. ἀφανίσαι αὐτήν. 31 Alex. τραυματιῶν ἡ γῆ. 32 Alex. ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν, (quæ Hier. ac Theodor. hab.) καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν αὐτοῦ σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς. Ald. C. ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν, καὶ ἀφανιῶ (Ald. ἀπολῶ) τὴν γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς (Ald. αὐτοῦ, & addit σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς.) 33 Ald. ὅτι. 34 Alex. Ald. ἐλάλησα. 35 Alex. λέγει ἀδωναῒ κύριος. C. λέγει κύριος ὁ θεός. 36 Alex. Ald. C. Καὶ ἀπολῶ βδελύγματα, καὶ καταπαύσω μεγιστᾶνας. 37 Alex. Τάνεως. Ald. C. deest. 38 Alex. & C. οὐκέτι. (C. ἔτι) Καὶ δώσω φόβον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. (C. Αἰγύπτου.) καί. 39 Alex. ἀφανιῶ γῆν Παθουρῆς, καί. post pro Διοσπόλει Aq. S. & Th. νῶ. 40 Alex. Τάνιν. 41 Alex. πλῆθος. 42 Alex. ἀπολεῖται Συήνη.

ραχθήσεται [43] ἡ Συήνη, ϗ ἐν Διοσπόλει ἔσαι ἔκρηγμα, ϗ διαχυθήσεται ὕδατα [44].

17 Νεανίσκοι Ἡλιουπόλεως ϗ Βουβάςου [45] ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, ϗ [46] αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται.

18 Καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρίψαι [47] με ἐκεῖ τὰ σκῆπτρα Αἰγύπτου· ϗ ἀπολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕβρις [48] ἰσχύος αὐτῆς, ϗ [49] ταύτην νεφέλη καλύψει, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι [50] ἀχθήσονται.

19 Καὶ ποιήσω [51] κρίμα ἐν Αἰγύπτῳ, ϗ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

20 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος

21 κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου συνέτριψα, ϗ ἰδοὺ οὐ [52] κατεδέθη [53] τοῦ δοθῆναι ἴασιν [54], τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας.

22 Διατοῦτο τάδε λέγει [55] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, ϗ συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ [56] τοὺς ἰσχυροὺς, ϗ τοὺς τεταμένους, [57] ϗ καταβαλῶ τὴν μάχαιραν

23 αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, Καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη, ϗ λικμήσω αὐτοὺς εἰς

24 τὰς χώρας. [58] Καὶ κατισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος, ϗ [59] δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς [60] τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ϗ ἐπάξει [61] αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον, ϗ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς, ϗ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς.

25 Καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ πεσοῦνται. ϗ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ δοῦναι [62] τὴν ῥομφαίαν [63] μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, [64] ϗ ἐκτενεῖ αὐτὴν

26 ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. Καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη, ϗ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, ϗ [65] γνώσονται [66] πάντες ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

Κεφ. λα΄. 31.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος κυ-

2 ρίου πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ϗ τῷ πλήθει αὐτοῦ, Τίνι ὡμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ

3 ὕψει σου; Ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ, [1] ϗ καλὸς ταῖς παραφυάσι, [2] ϗ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, [3] εἰς μέσον [4] νεφελῶν ἐγέ-

4 νετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, Ὕδωρ [5] ἐξέθρεψεν αὐτὸν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτὸν, τοὺς ποταμοὺς [6] αὐτῆς ἤγαγε κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, ϗ τὰ συστήματα αὐτῆς [7] ἐξαπέστειλεν εἰς πάν-

5 τα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. Ἕνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, ϗ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι [8] αὐτοῦ

6 ἀφ' ὕδατος [9] πολλοῦ. Ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγέννωσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, [10] ἐν τῇ σκιᾷ αὐ-

7 τοῦ κατῴκησε πᾶν πλῆθος ἐθνῶν. Καὶ ἐγένετο [11] καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι [12] ἐγενήθησαν αἱ ῥί-

8 ζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολύ. [13] Καὶ κυπάρισσοι [14] τοιαῦται [15] ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, [16] ϗ αἱ πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ, ϗ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο [17] ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὡμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ,

9 Διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ· [18] ϗ ἐζήλωσαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ

10 θεοῦ. Διατοῦτο τάδε [19] λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει, ϗ ἔδωκας τὴν ἀρχήν σου εἰς μέσον [20] νεφελῶν, ϗ [21] εἰ-

---

43 *Ald. C.* Σαΐς. 44 in *quibusd. ll.* hæc seqq. ϗ ἐν Μέμφει πολέμιοι αὐθημερινοί. quæ & *Theodor.* hab. 45 *Alex.* μαχαίρᾳ. 46 *Alex.* αἱ πόλεις αἰχμαλωτισθήσονται. Καὶ ἐν. 47 με *Ald.* deest. 48 *Alex.* τῆς ἰσχύος. 49 *Alex. Ald.* αὐτήν. 50 *Alex.* & *C.* ἀχθήσονται. 51 *C.* κρίματα. 52 *C.* κατεδέθη. *Aq.* ἐμοτώθη. *S.* ἐπεδέθη. 53 *Alex.* μου τοῦ &c. in *quibusd. ll.* est, τοῦ δοθῆναι ϗ κατισχῦσαι. 54 *Alex.* ἐπ' αὐτὸν, τοῦ δοθῆναι μάλαγμα *C.* τοῦ ἐπιτεθῆναι αὐτῷ μάλαγμα. *Ald.* desunt. 55 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 56 *pleriq. ll.* hab. τοὺς ἰσχυροὺς ϗ τεταμένους ϗ τοὺς συντετριμμένους. *quidam*, τοὺς ἰσχυροὺς ϗ τεταγμένους ϗ τοὺς συντριβομένους. *Aq.* τὸν ἰσχυρὸν ϗ ὑψηλόν. *Th* τὸν ἰσχυρὸν ϗ μέγαν. 57 *Alex. Ald. C.* ϗ τοὺς συντριβομένους, καί. 58 *Alex.* Κατισχύσω. 59 *Alex.* θήσω. 60 *Alex. Ald.* τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 61 *C.* τὴν ῥομφαίαν ἐπί. 62 *Ald.* μου τήν. 63 μου *Ald.* deest.

64 *aliquot ll.* hab. ϗ ἐκτενῶ. 65 *Alex.* ἐπιγνώσονται. 66 *Alex.* πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι. *C.* ὅτι.

Cap. 31. 1 ϗ *C.* deest. 2 *Alex. Ald.* & *C.* ϗ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ, (*Alex.* σκήπῃ,) ϗ ὑψηλός. 3 *Alex.* & *C.* ϗ εἰς μέσον. 4 *Alex.* τῶν νεφελῶν. 5 *Ald.* ἔθρεψεν. 6 *Ald.* αὐτοῦ. 7 *Alex.* ἤγαγεν κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, ϗ ἐξαπέστειλεν. 8 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, ϗ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ ἀφ' (*Alex.* ἐφ') ὕδατος. 9 *C.* πολλοῦ ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτόν. Ἐν. 10 *Alex.* ὑπὸ τὴν σκιάν. 11 *Ald.* κάλλος τῷ. 12 *Alex.* ἐγέννησαν. 13 *Alex. Ald.* Κυπάρισσοι. 14 *C.* πολλοί. 15 *Alex.* οὐκ ἐγενήθησαν ἐν τῷ. 16 *Alex.* ϗ πίτυες. 17 *Alex.* ὅμοιοι. 18 *C.* Καλὸν ἐποίησα αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τῶν κλάδων αὐτοῦ, ϗ ἐζήλωσεν. 19 *Alex.* & *C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* λέγει κύριος κύριος. 20 *Alex.* τῶν νεφελῶν. 21 *C.* ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ.

δον ἐν

11 δον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν. Καὶ παρέδωκα αὐτὸν εἰς χεῖρας [22] ἄρχοντος ἐθνῶν,
12 καὶ [23] ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. Καὶ [24] ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν [25] ἔπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἠδάφισαν αὐτόν.
13 [26] Ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ [27] ἐγίνοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,
14 Ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ [28] ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς [29] αὐτά. πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, [30] πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς [31] γῆς βάθος, ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων [32] πρὸς καταβαίνοντας εἰς βόθρον.
15 Τάδε λέγει [33] κύριος κύριος, Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ᾅδου, [34] ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος. καὶ [35] ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς, καὶ [36] ἐκώλυσα πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐσκότασεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ Λίβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ᾽
16 αὐτῷ [37] ἐξελύθησαν. [38] Ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ [39] πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς, καὶ τὰ [40] ἐκλεκτὰ τοῦ Λι-
17 βάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ. Καὶ γὰρ [41] αὐτοὶ κατέβησαν μετ᾽ αὐτοῦ εἰς ᾅδου [42] ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ [43] οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν
18 μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. Τίνι [44] ὡμοιώθης; κατάβηθι, καὶ καταβιβάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς [45] γῆς βάθος. ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν [46] μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ [47] τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει [48] κύριος κύριος.

Κεφ. λβ'. 32.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ [1] δωδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ [2] δεκάτῳ μηνί, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Λέοντι ἐθνῶν [3] ὡμοιώθης σύ, καὶ ὡς [4] δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐκεράτιζες [5] τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασσες [6] ὕδωρ τοῖς ποσί σου, καὶ κατεπάτεις
3 τοὺς ποταμοὺς σου. Τάδε λέγει [7] κύριος, Καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ [8] δίκτυα λαῶν πολλῶν,
4 καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου, Καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν. πεδία [9] πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω [10] πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς γῆς.
5 Καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμ-
6 πλήσω [11] ἀπὸ τοῦ αἵματός [12] σου. Καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν [13] προχωρημάτων σου, ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων. φάραγγας ἐμ-
7 πλήσω ἀπὸ σοῦ, Καὶ [14] κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναί σε οὐρανόν, καὶ συσκοτάσω [15] τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω, καὶ [16] σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς [17] αὐτῆς.
8 Πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ, συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ· καὶ δώσω σκότος ἐπὶ [18] τὴν
9 γῆν, λέγει κύριος κύριος [19]. Καὶ [20] παροργιῶ καρδίαν λαῶν [21] πολλῶν, ἡνίκα [22] ἂν ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς [23] γῆν ἣν
10 οὐκ ἔγνως. Καὶ συγνάσουσιν ἐπὶ σὲ [24] ἔ-

22 *Ald.* ἀρχόντων. 23 *Ald.* ἐποίησαν. 24 *Alex.* ἐξωλόθρευσαν. 25 *Alex.* ἔπεσον. 26 Ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ *Ald.* desunt. 27 *Alex.* ἐγένοντο. *C.* ἐγένετο. *Ald.* deest. 28 *Alex.* & *C.* οὐκ ἔδωκαν. 29 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 30 *Alex.* ἀλλὰ πάντες. 31 *Alex.* & *C.* γῆν βάθους. 32 *C.* καταβαίνοντες. 33 *Alex.* & *C.* ἀδωναῒ κύριος. 34 *Alex.* ἐπέστησα ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν ἄβυσσον, καὶ ἐκώλυσα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐκώλυσεν πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν ὁ Λίβανος, καὶ ἐξέστησαν ἐπ᾽ αὐτῷ πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. 35 in *quibusd. ll.* est, ἐκάλυψε καὶ ἀπέστησε. 36 al. ἐκώλυσε. & ita *Theodor.* leg. in *nonnullis*, ἐκύκλωσε. 37 *C.* ἐξελύθη. 38 *Alex.* Καὶ ἐσείσθησαν ἔθνη ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ. 39 *Alex. Ald.* κάτω πάντα. *C.* κατωτάτη πάντα. 40 *C.* ἐκλεκτά, καὶ τὰ κάλλιστα τοῦ. 41 *C.* καὶ αὐτοί. 42 *Alex.* μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. 43 *Alex.* πάντες οἱ. 44 *C.* ὡμοιώθης ἐν δυνάμει, καὶ ἐν δόξῃ, καὶ ἐν μεγέθει ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς; κατάβηθι, μετὰ τῶν. 45 *Alex.* γῆν βάθους. 46 *C.* μαχαίρᾳ. 47 *Alex.* & *C.* πᾶν τό. *Ald.* πᾶν. 48 *C.* ἀδωναῒ κύριος.

Cap. 32. 1 *Ms. Alex.* ἑνδεκάτῳ. al. δεκάτῳ. mendose. 2 *Ald. C.* δωδεκάτῳ. 3 *C.* ὁμοιωθήσῃ. 4 *Alex.* ὁ δράκων. 5 *Alex.* τοὺς ποταμούς. 6 *Alex.* τὸ ὕδωρ. 7 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* κύριος κύριος. 8 *Alex. Ald. C.* δίκτυόν (*Ald.* δίκτυά) μου, καὶ (καί *C.* deest) ἐν ἐκκλησίᾳ λαῶν. 9 *Alex.* & *C.* πλησθήσονταί σου, καί. 10 *Alex. Ald. C.* ἐκ σοῦ πάντα. in *quibusd.* & apud *Theodor.* ἐκ μέσου σου πάντα. 11 *C.* φάραγγας ἀπό. 12 *Alex. Ald.* σου πᾶσαν τὴν (*Alex.* deest) γῆν. 13 *Alex.* χωρημάτων σου, καὶ ἀπό. 14 *Ald.* καλύψω. 15 *Alex.* τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. 16 *Alex.* ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φάος αὐτῆς. Καὶ πάντα. 17 *Ald.* αὐτῆς, πάντας τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Πάντα. 18 *Alex.* & *C.* τὴν γῆν σου. *Ald.* σέ. 19 *Alex.* ὁ θεός. 20 *C.* παροργίσω. 21 πολλῶν *Ald.* deest. *C.* ponit ante λαῶν. 22 *Alex.* ἂν ἀγάγω. *C.* ἀναγάγω. *Ald.* ἀναγάγει. 23 *Alex.* τὴν γῆν. 24 *Alex.* ἔθνη, καὶ οἱ.

θνη πολλά,

ἔθνη πολλὰ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐν τῷ [25] πετᾶσθαι [26] τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτῶσιν αὐτῶν [27] ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου.

11 Ὅτι τάδε λέγει [28] κύριος κύριος, Ῥομφαία **12** βασιλέως Βαβυλῶνος ἥξει σοι. Ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν σου, λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες, καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. **13** Καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ [29] ποὺς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἴχνος [30] κτηνῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. **14** [31] Οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται, λέγει [32] κύριος, **15** Ὅταν δῶ Αἴγυπτον εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν [33] τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν [34] διασπερῶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, **16** καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. Θρῆνός ἐστι, καὶ [35] θρηνήσεις αὐτόν, [36] καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν θρηνήσουσιν αὐτόν, ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς θρηνήσουσιν αὐτήν, λέγει κύριος κύριος. **17** Καὶ [37] ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει [38] τοῦ πρώτου μηνὸς, πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος **18** κυρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, θρήνησον ἐπὶ [39] τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, [40] καὶ καταβιβάσουσιν αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς [41] τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον. **19** [42] Ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Καὶ [43] ἐροῦσι [44] σοι οἱ γίγαντες, [45] Ἐν βάθει βόθρου γίνου, **20** Τίνος κρείττων εἶ; [46] καὶ κατάβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων, **21** Ἐν μέσῳ τραυ- **22** ματιῶν μαχαίρας. Ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ [47] αὐτῆς, [48] πάντες τραυμα- **23** τίαι ἐκεῖ [49] ἐδόθησαν, [50] Καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ [51] αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες [52] οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ, [53] οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς. **24** Ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες [54] μαχαίρᾳ, καὶ οἱ καταβαίνοντες ἀπερίτμητοι εἰς [55] γῆς βάθος, οἱ δεδωκότες [56] αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς· καὶ [57] ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαι- **25** νόντων εἰς βόθρον, [58] Ἐν μέσῳ τραυμα- **26** τιῶν. Ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσὸχ καὶ Θοβὲλ, καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς [59] αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, [60] πάντες τραυματίαι αὐτοῦ, πάντες [61] ἀπερίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ [62] γῆς **27** ζωῆς. [63] Καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων [64] τῶν πεπτωκότων ἀπ' αἰῶνος, οἳ κατέβησαν εἰς ᾅδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς [65], καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν [66] ὀστέων αὐτῶν, ὅτι [67] ἐξεφόβησαν [68] πάν- **28** τας ἐν τῇ ζωῇ [69] αὐτῶν. Καὶ [70] σὺ ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων [71] κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυ-

---

25 *Alex. Ald.* πελασθῆναι. *C.* πελάσαι. 26 *Alex.* ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπον. 27 *Alex.* ἀπό. 28 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος, Ῥομφαία. 29 *Alex.* ἔτι ποὺς ἀνθρώπου, καί. *Ald.* ποὺς ἀνθρώπου, καί. 30 *Alex. Ald.* κτήνους. 31 Οὕτως *C.* deest. 32 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 33 *Ald.* τῷ πληρώματι. 34 *Alex.* διασπείρω. 35 *Alex.* & *C.* θρηνήσουσιν. 36 καὶ αἱ *Ald* desunt. 37 *Alex. Ald. C.* ἐγένετο. 38 *Alex.* ἐν τῷ πρώτῳ μηνί. 39 *Alex.* τὴν γῆν. *C.* πλῆθος. 40 in *aliquot. ll.* hæc seqq. καὶ κλίνων πάρελκε αὐτόν. & ita leg. *Theodor.* sicque explicat, τῷ λόγῳ, φησὶ, τῆς προφητείας, ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτὸν παρακλίνων, καὶ ἀπὸ τῶν βασιλείων θρόνων παράσυρον, καὶ καταβίβασον. ut hoc loco plures interprett. conjunctæ esse videantur. *Sch.* ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ εὗρον τοῦτο, καὶ κλίνων πάρελκε αὐτόν. 41 *C.* τὰ βάθη. 42 *Alex.* ἐξ ὑδάτων εὐπρεποῦς κατάβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων, Ἐμ μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. *Ald. C.* ἐξ ὑδάτων εὐπρεποῦς (*Ald.* εὐπρεπῶς al. εὐπρεπῶν) κατάβηθι, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ ἀπεριτμήτων, Ἐν μέσῳ μ. τρ. πεσ. *Hier.* dicit, illa, ἐξ ὑδάτων &c. de *Th.* addita esse. 43 *C.* λέξουσι. 44 σοι *Ald.* deest 45 *C.* Εἰς βάθος λάκκου οὗ βελτίων εἶ. 46 *Alex.* κατάβηθι 47 *C.* αὐτοῦ ἐν κύκλῳ τοῦ τάφου αὐτοῦ. 48 *C.* πάντες τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ. Οἱ δεδωκότες τοὺς τάφους αὐτοῦ εἰς πλευρὰς λάκκου, καὶ ἐγενήθη.

49 *Ald.* ἐδόθη. 50 *Alex. Ald.* Ἡ ταφή. 51 *Alex.* αὐτῶν. 52 *Alex.* τραυματίαι. 53 in *Alex. Ald.* ante οἱ δόντες, hæc hab. οἱ ἔδωκαν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου, καὶ ἐγενήθη ἐκκλησία ὑπὲρ κύκλῳ (*Ald.* περικύκλῳ) τῆς ταφῆς αὐτοῦ, πάντες αὐτοὶ τραυματίαι οἱ (*Alex.* deest) πίπτοντες μαχαίρᾳ. quæ *Hier.* monet, de ed. *Th.* sub asteriscis addita esse. *Orig.* ὁ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, ἐν μηροῖς λάκκου, ἐν μήκει λάκκου, ἔχει. 54 *Alex. Ald.* μαχαίραις. 55 *Alex.* γῆν βάθους, οἱ. 56 *Alex.* τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς. 57 *C.* ἔλαβον. 58 *Th.* Ἐν μέσῳ τραυματιῶν ἔδοσαν τὴν κοίτην αὐτῷ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ, περικύκλῳ αὐτοῦ τὰ μνήματα αὐτοῦ πάντες ἀπερίτμητοι, τραυματίαι μαχαίρας, ὅτι ἔδοσαν τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον, ἐν μέσῳ τραυματιῶν ἐδόθησαν. ἐκεῖ μοσόχ. 59 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 60 πάντες τραυματίαι αὐτοῦ *Ald.* desunt. 61 *Alex.* ἀπερίτμητοι μαχαίρας. 62 *Alex.* τῆς ζωῆς. 63 *C.* Καὶ οὐκ ἐκοιμήθησαν. 64 *Alex.* πεπτωκότες ἀπ'. 65 *Alex.* αὐτῶν, οἱ ἔθηκαν. *Ald.* αὐτῶν, καὶ ἔθηκαν. 66 *Alex.* ὀστῶν. 67 *C.* ἐξεφοβήθησαν. 68 *Alex.* γίγαντας ἐν. *Ald. C.* οἱ γίγαντες ἐν. 69 post αὐτῶν in *nonnull. ll.* hæc seqq. καὶ φόβος δυναστευόντων ἐγένετο ἐν τῇ γῇ τῶν ζώντων. quæ apud *Theodor.* margini adscripta sunt. 70 σὺ *Ald.* deest. 71 *Alex. Ald. C.* συντριβήσῃ καὶ κοιμηθήσῃ.

ματι-

29 μαλισμένων μαχαίρᾳ. Ἐκεῖ [72] ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες Ἀσσὺρ, οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν [73] αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας· [74] οὗτοι μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς

30 βόθρον. Ἐκεῖ [75] οἱ ἄρχοντες τοῦ Βοῤῥᾶ πάντες [76] στρατηγοὶ Ἀσσὺρ, [77] οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι, σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν [78] καὶ [79] τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν [80] ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι μετὰ [81] τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ [82] ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων

31 εἰς βόθρον. Ἐκείνους ὄψεται [83] βασιλεὺς Φαραὼ, καὶ [84] παρακληθήσεται ἐπὶ [85] πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, [86] λέγει κύριος [87] κύριος.

32 Ὅτι δέδωκα τὸν φόβον [88] αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ [89] τραυματιῶν μαχαίρας Φαραὼ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ [90] μετ' αὐτοῦ, [91] λέγει κύριος κύριος.

Κεφ. λγ'. 33.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,

2 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Γῆ ἐφ' ἣν ἂν [1] ἐπάγω ῥομφαίαν, καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν, καὶ [2] δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς [3] εἰς

3 σκοπὸν, Καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ [4] σαλπίσῃ τῇ σάλπιγγι,

4 καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ, Καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας [5] τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, [6] καὶ μὴ φυλάξηται, καὶ [7] ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ [8] τῆς κεφαλῆς αὐ-

5 τοῦ ἔσται. Ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' [10] αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι ἐφυλάξατο, τὴν ψυ-

6 χὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. Καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην, καὶ μὴ σημάνῃ [11] τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, [12] αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη, καὶ τὸ αἷμα [13] ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω.

7 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου [14] λό-

8 γον. Ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ [15] ἁμαρτωλῷ, Θανάτῳ [16] θανατωθήσῃ, [17] μὴ λαλήσῃς τοῦ [18] φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἄνομος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, [19] τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητή-

9 σω. Σὺ δὲ ἐὰν [20] προαπαγγείλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ [21] ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, [22] οὗτος τῇ [23] ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν

10 [24] ψυχὴν σαυτοῦ [25] ἐξῄρησαι. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, Οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες, Αἱ πλάναι ἡμῶν, καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐφ' [26] ἡμῖν εἰσι, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεθα. καὶ πῶς ζησόμεθα;

11 Εἰπὸν αὐτοῖς, Ζῶ ἐγὼ, [27] τάδε λέγει κύριος, Οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ [28] ἀσεβοῦς, ὡς [29] ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ [30], καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε [31] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν· καὶ ἱνατί ἀποθνήσκετε οἶκος Ἰσραήλ;

12 [32] Εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου, Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται αὐτὸν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πλανηθῇ· καὶ ἀνομία [33] ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτὸν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ [34] δύνηται σω-

13 θῆναι [35]. Ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ, [36] οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, καὶ

---

72 *Alex. Ald. C.* Ἐδὼμ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς, (*Ald* αὐτοῦ,) καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Ἀσσύριοι, (*C* Ἀσσὺρ, *Ald.* αὐτῆς,) οἱ. 73 *Alex.* αὐτῆς *Ald.* αὐτῶν. 74 *Alex.* αὐτοὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας, ἐκοιμήθησαν μετά. 75 *Alex.* πάντες οἱ. 76 *Alex. Ald.* αὐτοὶ (*Ald.* οὗτοι) πάντες στρατηγοί. 77 in *C.* & apud *Theodor.* οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν. 78 al ἡττηθέντες ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. apud *Theodor.* ἡττηθέντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν. 79 *C.* ἐν τῇ. 80 *Alex.* καὶ ἐκοιμήθησαν. *C.* αἰσχυνθέντες (al. αἰσχυνόμενοι) ἐκοιμήθησαν. 81 *Alex.* τετραυματισμένων. 82 *Alex.* ἔλαβον τήν. 83 βασιλεὺς *Ald.* deest. 84 *C.* παρακληθήσονται. 85 *Alex.* πάσῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. 86 *Alex. Ald. C.* τραυματίαι μαχαίρᾳ (*Ald.* μαχαίρας) Φαραὼ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ, λέγει κύριος. 87 *Alex.* ὁ θεός. *C.* deest. 88 *Alex* αὐτῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς. 89 *Alex.* τραυματίας. 90 μετ' αὐτοῦ *Ald. C.* desunt. 91 *Alex.* λέγει κύριος κύριος ὁ θεός.

Cap. 33. 1 *Mſ. Alex.* ἐπαγάγω κρίμα αἵματος, καὶ λάβῃ. 2 *Ald.* δώσει. 3 *Alex.* σκοπόν. 4 *Alex.* σαλπίσει. 5 *Alex.* τὴν φωνήν. 6 *Ald.* μή. 7 *Alex.* ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία καταλάβῃ. 8 *Alex.* τὴν κεφαλήν. 9 *Alex.* τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τό. 10 *Alex.* αὐτόν. 11 *Alex.* τῷ λαῷ τῇ. 12 *Ald. C.* αὐτή. 13 *Alex.* αὐτῆς ἐκ τῆς χειρός. 14 *C.* λόγον, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἐπ' ἐμοῦ. ἐν. 15 *Alex.* ἀνόμῳ. 16 *C* ἀποθάνῃ. 17 *Alex.* ἐὰν μὴ λαλήσῃς τοὺς λόγους τοῦ ἀποστῆναι τὸν ἄνομον ἀπό. 18 al. φυλάξαι. 19 *Alex.* καὶ τὸ αἷμα. 20 al προαναγγείλῃς. 21 *Alex.* τοῦ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς. 22 *Ald.* αὐτός. 23 *Alex.* ἀνομίᾳ. 24 *Alex.* ψυχήν σου ἐῤῥύσω. 25 *C.* ἐξαιρήσῃ. 26 *Alex.* ἡμᾶς. 27 *Alex. Ald.* λέγει ἀδωναΐ κύριος. *C.* λέγει κύριος κύριος. 28 *Alex. Ald.* ἁμαρτωλοῦ. 29 *Alex* τὸ ἀποστρέψαι. 30 *Alex.* τῆς πονηρᾶς, καὶ ζῆν. 31 *Alex.* ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν *Ald. C.* ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν τῆς πονηρᾶς. 32 *Alex.* & *C.* Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπόν. 33 *Alex. Ald.* ἀνόμου. 34 *Alex.* δυνήσεται. 35 *Alex. Ald. C.* ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτοῦ. Ἐν. 36 *Alex. Ald. C.* Ζωῇ ζήσῃ, (*C.* ζήσεται,) καὶ οὗτος.

[37] ποιή-

[37] ποιήσει ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ [38] οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ᾗ ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ἀποθανεῖται. **14** Καὶ ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ ἀσεβεῖ, Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ [39] ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς [40] ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ [41] ποιήσῃ **15** κρίμα καὶ δικαιοσύνην, Καὶ [42] ἐνεχύρασμα [43] ἀποδοῖ, καὶ ἁρπάσματα ἀποτίσῃ, ἐν [44] προστάγμασι ζωῆς διαπορεύηται, τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ ζήσεται, καὶ οὐ μὴ [45] ἀποθάνῃ. **16** Πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἃς [46] ἥμαρτεν, οὐ μὴ [47] ἀναμνησθῶσιν, ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν [48] αὐταῖς ζήσεται. **17** Καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου, Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου· καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς [49] αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα. **18** Ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ ποιήσει [50] ἀνομίας, [51] καὶ ἀποθανεῖται ἐν [52] αὐταῖς. **19** Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καὶ [53] ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιο**20**σύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. Καὶ [54] τοῦτό ἐστιν ὃ εἴπατε, Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου. ἕκαστον [55] ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, **21** οἶκος [56] Ἰσραήλ. Καὶ [57] ἐγενήθη ἐν τῷ [58] δεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ [59] δωδεκάτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλθε [60] πρός με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, **22** λέγων, Ἑάλω ἡ πόλις. Καὶ [61] χεὶρ κυρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμὲ ἑσπέρας πρὶν ἐλθεῖν αὐτὸν[62], καὶ ἤνοιξέ μου τὸ στόμα, ὡς ἦλθε πρός με τὸ πρωΐ· καὶ [63] ἀνοιχθὲν τὸ στόμα μου, [64] οὐ **23** συνεσχέθη ἔτι. Καὶ [65] ἐγενήθη λόγος κυ**24**ρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ, [66] λέγουσιν, Εἷς ἦν Ἀβραάμ, καὶ κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν, ἡ**27**μῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. [67] Διατοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος, [68] Ζῶ ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέναις [69] μαχαίραις πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις, καὶ τοὺς ἐν **28** τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. Καὶ δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμενον. **29** Καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἔρημον, καὶ [70] ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν. **30** Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν [71] οἰκιῶν, καὶ [72] λαλοῦσιν [73] ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ [74] αὐτοῦ, λέγοντες, Συνέλθωμεν, καὶ [75] ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. **31** [76] Ἔρχονται πρὸς σέ, ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου[77], καὶ ἀκούουσι τὰ ῥήματά σου, καὶ [78] αὐτὰ οὐ μὴ [79] ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι [80] αὐτῶν, καὶ ὀπίσω τῶν μιασμάτων [81] ἡ καρδία [82] αὐτῶν. **32** Καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου, καὶ [83] ἀκούσονταί σου τὰ ῥήματα,

37 *Alex.* ἐὰν ποιήσῃ ἀδικίαν, πᾶσαι. 38 *Alex.* ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν. 39 *Alex.* ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀσεβείας. 40 *C.* καρδίας. 41 *Alex.* ποιήσῃ. 42 *Alex.* ἐνέχυρον. *C.* ἐνεχυράσματα. 43 *Alex.* καὶ ἅρπαγμα. *Ald.* ἀποδοῖ, καὶ ἅρπαγμα. 44 *C.* προστάγματι. 45 *Alex.* ἀποθανεῖται. 46 *Alex.* ἐποίησεν, οὐ μή. 47 *Alex.* μνησθῶσιν ἔτι, ὅτι. *Ald.* μνησθῶσιν, ὅτι. 48 *Alex.* αὐτοῖς. 49 *Ald.* αὐτοῦ. 50 *Alex.* ἀνομίαν. 51 καὶ *C.* deest. 52 *Alex.* αὐτῇ. 53 *Alex.* ποιήσῃ. 54 τοῦτό ἐστιν ὃ *C.* delunt. 55 *Alex.* κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν κρινῶ ὑμᾶς. 56 *Alex.* Ἰσραήλ, λέγει κύριος. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ. 57 *C.* ἐγένετο. 58 *C.* δωδεκάτῳ. 59 *Ald.* δεκάτῳ. 60 *Alex.* ὁ ἀνασωθεὶς πρός με ἀπό. 61 *Alex.* & *C.* ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου ἑσπέρας. 62 *Alex.* πρός με, καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα μου, ἕως ἦλθεν. 63 *Alex.* ἀνοιχθὲν μου τὸ στόμα. *Ald.* ἀνοιχθέντος τοῦ στόματός μου. 64 *Alex.* οὐ συνεκλείσθη ἔτι. 65 *Alex. Ald.* ἐγένετο. 66 *C.* λέγοντες λέγουσιν. 67 *Alex. Ald.* Διατοῦτο εἰπὲ πρὸς αὐτούς, Οὕτως εἶπεν ἀδωναῒ κύριος. 68 *Alex.* Ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθαι, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν λήμψεσθαι πρὸς εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεῖται· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσεται; Ἔστητε ἐπὶ τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, καὶ ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσεται οὕτως; Διατοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος. Ζῶ ἐγώ. *Ald.* Καὶ ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθε, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν λήψεσθε πρὸς εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεῖτε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσητε; ἔστητε ἐπὶ τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε οὕτως; διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος. Ζῶ ἐγώ. *Comp.* Ἐπὶ αἵματος τρώγετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε εἰς τὰ βδελύγματα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Καὶ ἔστητε ἐν ταῖς ῥομφαίαις ὑμῶν, ἐποιήσατε προσόχθισμα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμολύνατε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Τάδε ἐρεῖς αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος, Ζῶ ἐγώ. Apud *Theodor.* Ἐπειδὴ τοῦ αἵματος ἐσθίετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; ἔστητε ἐπὶ τῆς ῥομφαίας ὑμῶν, ἐποιήσατε βδελύγματα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε. quæ *Hier.* dicit in 70. non haberi. 69 *Alex. Ald.* μαχαίρᾳ. 70 *Alex.* ἐρημωθήσονται τὰ ὄρη Ἰσραήλ. 71 *Ald.* οἴκων. 72 *Alex. Ald.* ἐλάλουν. 73 *C.* ἕκαστος. 74 *Ald.* αὐτῶν. 75 *Alex.* ἀκούσομεν. 76 *Alex. Ald. C.* Καὶ ἔρχονται. 77 *Alex. Ald.* ὁ λαός μου, καὶ ἀκούουσιν (*Alex.* ἀκούσωσιν.) 78 αὐτὰ *C.* ponit post ποιήσουσιν. 79 *Alex.* ποιήσωσιν. 80 *C.* αὐτῶν αὐτοὶ ποιοῦσιν, καί. 81 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ἡ καρδία. 82 *Alex.* ἐστίν. *C.* αὐτῶν πορεύεται. 83 *Alex.* ἀκούοντες τὰ ῥήματά σου, οὐ μή.

33 καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν [84] αὐτά. [85] Καὶ [86] ἡνίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ἥκει· καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Κεφ. λδʹ. 34.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραὴλ, προφήτευσον, καὶ [1] εἰπὸν [2] τοῖς ποιμέσι, Τάδε λέγει κύριος κύριος, Ὦ ποιμένες Ἰσραὴλ, μὴ [3] βόσκουσι ποιμένες ἑαυτούς; [4] οὐ τὰ [5] πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες; 3 Ἰδοὺ τὸ γάλα [6] κατέσθετε, καὶ τὰ ἔρια περιβάλλεσθε, καὶ τὸ παχὺ [7] σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου [8] οὐ βόσκετε. 4 Τὸ [9] ἠσθενηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, [10] καὶ τὸ κακῶς [11] ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ [12] ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ [13]. 5 Καὶ [14] διεσπάρη τὰ πρόβατά μου, διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ [15] ἐγενήθη εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ [16] ἀγροῦ. 6 Καὶ διεσπάρη τὰ [17] πρόβατά μου ἐν παντὶ ὄρει, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ [18] προσώπου [19] τῆς γῆς διεσπάρη [20], καὶ οὐκ ἦν ὁ [21] ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ [22] ἀποστρέφων. 7 Διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον κυρίου. 8 Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος κύριος, [23] εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς προνομὴν, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ [24] πεδίου, παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν [25] οἱ ποιμένες ἑαυτοὺς, τὰ δὲ [26] πρόβατά μου οὐκ [27] ἐβόσκησαν· 9 [28] Ἀντὶ τούτου ποιμένες [29], 10 Τάδε λέγει [30] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ [31] βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ [32] ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα. 11 Διότι τάδε λέγει κύριος κύριος [33], Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐπισκέψομαι αὐτά. 12 [34] Ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ [35] ἐν [36] ἡμέρᾳ [37] ὅταν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων [38] διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ [39] ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου. 13 Καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω [40] αὐτοὺς [41] ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ ἐν ταῖς φάραγξι, 14 καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς γῆς, [42] Ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτοὺς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ [43] Ἰσραήλ. καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ, καὶ κοιμηθήσονται, [44] καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίονι βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων [45] Ἰσραήλ. 15 Ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω [46] αὐτὰ, καὶ [47] γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· τάδε λέγει κύριος [48] κύριος. 16 Τὸ ἀπολωλὸς [49] ζητήσω, καὶ τὸ [50] πλανώμενον [51] ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος. 17 Καὶ ὑμεῖς [52] πρόβατα, τάδε λέγει κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀναμέσον προβάτου καὶ [53] προβάτου, [54] κριῶν καὶ τράγων. 18 Καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν, ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς

84 post αὐτὰ in nonnull. ll. seq. διότι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 85 Καὶ Ald deest. 86 Alex. ἔσται ἡνίκα.

Cap 34. 1 Comp. ed. εἰπὲ, Τάδε. 2 Mſ. Alex. αὐτοῖς, Τάδε. 3 Alex. οἱ ποιμαίνες βόσκουσιν. 4 Alex. οὐχί. 5 Ald. πρόβατά μου βόσκουσιν. 6 Alex. κατεσθίετε. 7 Alex. ἐσφάζεται. 8 Alex. οὐκ ἐβόσκεται 9 Alex. * ἠσθενηκώς. 10 C. καὶ τὸ συντετριμμένον. in quibuſd. ll. ante καὶ τὸ κακῶς ἔχον, habetur, καὶ τὸ ἄῤῥωστον οὐκ ἰάσασθε. quæ altera videtur interpretatio. 11 Alex. * ἔχων. 12 Alex. ἐπεστρέψαται. 13 in quibuſd. ll. ſeq. καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτὰ, καὶ ἐν παιγνίῳ. quæ altera videtur interpretatio. 14 Alex. διεσπάρησαν. 15 Alex. ἐγενήθησαν. 16 Alex. ἀγροῦ, καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ διεσπάρησαν. 17 C. πρόβατα ἐν. 18 Alex. παντὶ προσώπῳ 19 Alex. Ald. C. πάσης τῆς γῆς. 20 Alex. τὰ πρόβατά μου, καί. 21 Alex. ζητῶν. 22 Ald. ἐπιστρέφων. 23 al. ἡ μήν. 24 Alex. ἀγροῦ. 25 Alex τὰ πρόβατά μου οἱ ποιμαίνες. 26 C. ποίμνια. 27 C. ἐβοσκήθησαν. 28 C. Διὰ τοῦτο. 29 Alex. Ald. C. ἀκούσατε λόγον κυρίου, Τάδε λέγει. 30 Alex. ἀδωναῒ κύριος. C. κύριος. 31 Alex. μὴ βοσκ. 32 Alex. ἔτι ἔσονται αὐτοῖς εἰς. 33 Alex. ὁ θεός. 34 Alex Ὡς ἐπισκέπτεται ὁ. 35 ἐν C deest. 36 Alex. ἡμέρᾳ γνόφου καὶ νεφέλης ἐμμέσῳ προβάτων αὐτοῦ. 37 C. ὅταν ᾖ. Ald. πλάνης. 38 Ald. C. αὐτοῦ διακεχωρισμένων. 39 Alex συνάξω. 40 Ald. αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. 41 Alex. ἐκ τῶν. 42 Alex. Νομῇ ἀγαθῇ. 43 Alex. ἐν τῷ ὄρει Ἰσραήλ. 44 Ald. καὶ ἀναπαύσονται. C. ἐκεῖ, καὶ ἀναπαύσονται. 45 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 46 C αὐτά· τάδε. 47 Alex. ἐπιγνώσονται διότι. 48 κύριος Ald deest. 49 Alex. ἐκζητήσω. 50 Alex. πεπλανημένον. 51 Alex. Ald. C. ἐπιστρέψω. 52 Alex. τὰ πρόβατα. C. πρόβατά μου. 53 Ald. προβάτων. 54 Alex. κριοῦ καὶ τράγου.

55 ὑμῶν

[55] ὑμῶν καταπατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν; καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς 19 ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε; Καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπι-20 νον. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος [56], Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀναμέσον προβάτου ἰσχυροῦ καὶ [57] ἀναμέσον προβάτου ἀσθενοῦς.

21 [58] Ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, [59] καὶ πᾶν τὸ ἐκλεῖπον [60] ἐξεθλίβετε.

22 Καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ [61] οὐ μὴ ὦσιν ἔτι εἰς προνομὴν, καὶ κρινῶ ἀναμέσον [62] κριοῦ 23 πρὸς κριόν. Καὶ ἀναστήσω [63] ἐπ' αὐτοὺς ποιμένα ἕνα, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς, [64] τὸν δοῦλόν μου [65] Δαυὶδ, καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμὴν,

24 Καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς [66] εἰς θεὸν, καὶ [67] Δαυὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος 25 [68] ἐλάλησα. Καὶ διαθήσομαι [69] τῷ Δαυὶδ διαθήκην εἰρήνης, καὶ [70] ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 26 καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. Καὶ [71] δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ τοῦ ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν 27 ὑετὸν [72] ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. Καὶ τὰ ξύλα [73] τὰ ἐν τῷ πεδίῳ [74] δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει [75] τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ συντρίψαι με [76] τὸν ζυγὸν αὐτῶν· [77] καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν [78] καταδουλωσαμένων αὐ-28 τοὺς, Καὶ οὐκ [79] ἔσονται [80] ἔτι ἐν προνομῇ τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ [81] φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.

29 Καὶ ἀναστήσω [82] αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης, [83] καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ [84] τῆς γῆς, καὶ [85] ὀνειδισμὸν ἐθνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι. 30 Καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς [86] αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαός μου. Οἶκος [87] Ἰσραὴλ, 31 λέγει κύριος κύριος, [88] Πρόβατά μου καὶ πρόβατα [89] ποιμνίου μου ἐστὲ, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, λέγει κύριος κύριος.

Κεφ. λε'. 35.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' ὄρος Σηεὶρ, καὶ προφήτευσον [1] εἰς αὐτὸ, 3 Καὶ εἰπὸν αὐτῷ, Τάδε [2] λέγει κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ ὄρος Σηεὶρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ, καὶ δώσω σε [3] εἰς ἔρη-4 μον, καὶ ἐρημωθήσῃ, Καὶ [4] ταῖς πόλεσί σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ, 5 καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. Ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν [5] αἰωνίαν, καὶ ἐνεκάθισας τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ δόλῳ, ἐν [6] χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρᾳ [7] ἐν καιρῷ ἀδικίας, ἐπ' ἐσχάτων, 6 Διατοῦτο ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἥμαρτες, καὶ [8] αἷμα [9] διώξεταί σε. 7 Καὶ δώσω [10] ὄρος Σηεὶρ εἰς ἔρημον, καὶ ἠρημωμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτοῦ [11] ἀνθρώπους καὶ κτήνη, 8 Καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν [12] βουνοὺς σου καὶ τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν σοί. 9 [13] Ἐρημίαν αἰώνιον θήσομαί σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ [14] κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ [15] γνώσῃ ὅτι 10 ἐγώ εἰμι κύριος. [16] Διὰ τὸ εἰπεῖν σε, Τὰ δύο ἔθνη, καὶ αἱ δύο χῶραι [17] ἐμαὶ ἔσονται, καὶ κληρονομήσω αὐτὰς, καὶ [18] κύριος ἐ-11 κεῖ ἐστι· Διατοῦτο ζῶ ἐγὼ, λέγει [19] κύ-

---

55 *Alex.* τοῖς ποσὶν ὑμῶν κατεπατεῖται. 56 *Alex.* ὁ θεός. 57 al ἀσθενοῦς. 58 *C.* Ἐπὶ δὲ ταῖς. 59 καὶ *Ald.* deest. 60 ἐξεθλίβετε *Ald.* deest. *C.* ἐξεθλίβετε ἕως οὗ ἐξώσατε αὐτὰ ἔξω. 61 *Alex.* οὐκέτι ἔσονται ἔτι εἰς 62 *C.* προβάτων καὶ κριῶν. Καί. 63 *Alex.* αὐτοῖς ποιμένα ἕτερον. 64 *C.* ὡς τόν. 65 *C.* Δαυίδ, αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς, καί. 66 *Ald.* θεός. 67 *C.* ὁ δοῦλός μου Δαυίδ. 68 *C.* λελάληκα. 69 *Ald.* αὐτῷ Δαυίδ. *C.* αὐτοῖς. 70 *Alex.* ἀπολῶ. 71 *Alex.* ἔσονται κύκλῳ τοῦ ὄρους μου· καὶ ἀποστελῶ ὑετὸν εὐλογίας αὐτοῖς· 72 *C.* κατὰ καιρὸν αὐτοῦ, ὑετόν. 73 *Alex.* τοῦ παιδίου. *Ald.* τοῦ πεδίου. 74 *Alex.* ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτοῖς. 75 *Alex.* τὸν καρπὸν αὐτῆς. 76 *Alex.* τὸν ζυγὸν τοῦ κλοιοῦ αὐτῶν. *C.* τὴν σειρὰν τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν. 77 *Alex.* ἐξελοῦμαι. *Ald.* καὶ ἐξελῶ. 78 *C.* καταβδελυσσομένων. 79 *Alex.* ἔτι ἔσονται ἐν. 80 *C.* οὐκέτι. 81 *Alex.* πτοήσει αὐτούς. 82 *C.* αὐτούς. 83 *Ald.* καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἐν ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ, καὶ οὐκέτι. priora verba videntur alter interpretat. 84 *C.* τῇ γῇ. 85 *C.* οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι ὀνειδισμὸν ἐθνῶν. Καί. 86 *C.* αὐτῶν μετ' αὐτῶν. 87 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 88 *Alex.* *Ald.* *C.* Καὶ ὑμεῖς πρόβατά. 89 *Alex.* τοῦ ποιμνίου μου. *C.* νομῆς μου ἄνθρωποι.

Cap. 35. 1 *Ms.* *Alex.* ἐπ' αὐτό. *Ald.* *C.* ἐπ' αὐτῷ. 2 *Alex.* λέγει κύριος, Ἰδού. 3 *Alex.* *Ald.* ἔρημον. 4 *Alex.* *Ald.* ἐν ταῖς. 5 *Alex.* αἰώνιον. 6 *Alex.* καιρῷ ἐχθρῶν ἐν χειρὶ μαχαίρας ἐν καιρῷ. 7 in *aliquot ll.* & apud *Theodor.* est, ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἀδικίας, ἐπ' ἐσχάτῳ. 8 *Alex.* αἷμά σε διώξεται 9 *C.* ἐκδιώξεταί σε, καὶ αἷμα ἐμίσησας καὶ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. *S.* καὶ αἷμά σου ἐμίσησας. 10 *Alex.* τὸ ὄρος. 11 in *aliquot ll.* & apud *Theodor.* est, ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, καὶ παραπορευόμενον καὶ ἀναστρέφοντα. quæ 2 interpp. videntur. 12 *Alex.* σου τοὺς βουνούς σου καὶ πάσας τάς *Ald.* *C.* σου βουνοὺς σου (*C.* deest σου) καὶ τάς. 13 *Alex* Καὶ ἐρημίαν. 14 *C* κατοικηθήσονται. 15 *Ald.* γνώσονται. 16 *Alex.* Διότι εἶπας, Τὰ δύο. 17 *Alex* ἐμαί εἰσιν. 18 *Alex.* ὁ κύριος. 19 *Alex.* *Ald.* κύριος κύριος, καί.

ριος, καὶ [20] ποιήσω σοι κατὰ τὴν ἔχθραν σου, [21] καὶ γνωσθήσομαί σοι ἡνίκα [22] ἂν κρινῶ σε,

12 Καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας, Τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς [23] κατάβρω-
13 μα, Καὶ ἐμεγαλοῤῥημόνησας ἐπ' ἐμὲ
14 τῷ στόματί σου, [24] ἐγὼ ἤκουσα. [25] Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ [26] πάσης τῆς
15 γῆς ἔρημον [27] ποιήσω [28] σε. [29] Ἔρημον ἔσῃ ὄρος Σηεὶρ, καὶ πᾶσα ἡ Ἰδουμαία, [30] καὶ ἐξαναλωθήσεται, καὶ [31] γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς [32] αὐτῶν.

Κεφ. λϛʹ. 36.

1 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ,
2 Ἀκούσατε λόγον κυρίου. Τάδε λέγει κύριος κύριος, Ἀνθ' [1] οὗ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχθρὸς, Εὖγε [2] ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν
3 ἡμῖν ἐγενήθη· Διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει κύριος κύριος [3], [4] Ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς, [5] καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς [6] ὑπὸ τῶν [7] κύκλῳ ὑμῶν, τοῦ εἶναι [8] ὑμᾶς εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοίποις ἔθνεσι, καὶ [9] ἀνέβητε λάλημα [10] γλώσσῃ, καὶ [11] εἰς ὀνείδι-
4 σμα ἔθνεσι, Διὰ τοῦτο ὄρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε λόγον κυρίου· τάδε λέγει [12] κύριος τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς βουνοῖς, καὶ τοῖς [13] χειμάῤῥοις, καὶ ταῖς φάραγξι, [14] καὶ τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἠφανισμένοις, καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς [15] ἐγκαταλελειμμέναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν, καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσι [16] πε-
5 ρικύκλῳ, Διὰ τοῦτο τάδε [17] λέγει κύριος κύριος, Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι ἔδωκαν [18] τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες ψυ-
6 χὰς, τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ. Διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς βουνοῖς, καὶ ταῖς φάραγξι, καὶ ταῖς νάπαις, Τάδε λέγει [19] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ [20] ὀνειδισμοὺς ἐθνῶν ἐνέγκαι
7 ὑμᾶς· Διὰ τοῦτο [21] ἐγὼ ἀρῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν· οὗτοι τὴν ἀτι-
8 μίαν αὐτῶν λήψονται. Ὑμῶν δὲ ὄρη Ἰσραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν [22] ὑμῶν καταφάγεται ὁ λαός μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλθεῖν.
9 [23] Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε, [24] καὶ σπαρήσεσθε,
10 Καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος, καὶ κατοικηθήσονται αἱ [25] πόλεις, καὶ [26] ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται.
11 Καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, καὶ [27] κτήνη, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς, ὥσπερ [28] τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν,
12 καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. Καὶ [29] γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους [30] τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ [31] προστεθῆτε
13 ἔτι ἀτεκνωθῆναι ἀπ' αὐτῶν. Τάδε λέγει [32] κύριος κύριος, Ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι, [33] Κατέσθουσα ἀνθρώπους εἶ, καὶ ἠτεκνωμένη ὑ-
14 πὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου· Διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ [34] ἀ-

---

20 *Alex.* ποιήσω ἐν σοί. 21 in *Alex.* & apud *Theodor.* καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐκ τοῦ μεμισηκέναι σε ἐν αὐτοῖς, καὶ γνωσθήσομαι. *C.* καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐν τῷ μισῆσαί σε, καὶ γνωσθήσομαι. 22 *Alex.* ἐάν.
23 *Alex.* κατάχεσιν. 24 *Alex.* *All.* καὶ ἐγὼ ἤκουσα. *C.* καὶ ἐφωνήσατε κατ' ἐμοῦ, τὰ ῥήματα ὑμῶν ἐγὼ ἤκουσα.
25 *Alex.* φησὶν κύριος. Τάδε λέγει. *Ald.* Διὰ τοῦτο τάδε λέγει. 26 πάσης *Ald.* deest. 27 *Alex,* ἔσῃ ὄρος.
28 *Ald.* *C.* αἰώνιον, (*Ald.* deest) καθὼς ἐπευφράνθης (*Ald.* ηὐφράνθης) τῇ κληρονομίᾳ (*Ald.* εἰς κληρονομίαν) οἴκου Ἰσραὴλ, ὅτι ἠφανίσθη, οὕτως ποιήσω σε. quæ *Hier.* testatur, in 70. non haberi, sed sub asteriscis de *Th.* edit. addita esse. 29 *Ald.* ἔρημος. *C.* εἰς ἔρημον. 30 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. *Ald.* ἐξολοθρευθήσεται *C.* ἐξαναλωθήσεται. 31 *Ald.* γνώσονται. 32 αὐτῶν *C.* deest.
Cap. 36. 1 *MS.* *Alex.* ὧν εἶπεν ὁ * ἐχθρὸς ἐφ' ὑμᾶς, Εὖγε, εὖγε. *C.* οὗ εἶπεν ὁ ἐχθρὸς ἐφ' ὑμᾶς, Εὖγε.
2 in *plerisq.* *ll.* est, ἔρημα αἰώνια τὰ ὑψηλά. 3 *Alex.* ὁ θεός. 4 in *pler.* *ll.* & apud *Theodor.* hæc antecedunt, ἀντὶ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς εἰς ἀφανισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.
5 καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς *C.* desunt. 6 *Alex.* *Ald.* ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν. 7 *Ald.* περικύκλῳ. 8 *Alex.* ἡμᾶς.

9 *Alex.* ἐγένεσθε λάλημα. *Ald* ἀνέβητε καὶ ἐγένεσθε λάλημα. 10 *Alex.* & *C.* γλώσσης. 11 *Ald.* ὀνείδισμα. *C.* ὀνειδισμός. 12 *Ald.* κύριος κύριος. 13 χειμάῤῥοις *C.* ponit post φάραγξι. 14 *Alex.* καὶ ταῖς νάπαις, ταῖς ἐρημωμέναις καὶ ἠφανισμέναις. 15 *Alex.* καταλελιμμέναις, αἳ ἐγένοντο εἰς προνομὴν, καὶ καταπάτημα. 16 *Alex.* τοῖς περικύκλῳ. 17 *Alex.* λέγει κύριος, Εἰ μὴν
18 *Alex.* ἑαυτοῖς τὴν γῆν μου εἰς. 19 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. 20 *C.* ὀνειδισμοῦ σου, ὃν ἔθνη ἤνεγκαν ὑμῖν.
21 *Alex.* ἰδοὺ ἐγὼ αἴρω. *C.* τάδε λέγει κύριος κύριος, Ἐγὼ ἀρῶ. 22 *Alex.* φάγεται ὁ. *C* καταφάγεται ὁ. 23 *Alex.* Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιβλέψω. *Ald.* Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιβλέψω.
24 *Alex.* Καὶ πληθυνῶ. 25 *Alex.* πόλεις ὑμῶν, καί. 26 *Alex.* αἱ ἠρημωμέναι, οἰκοδομηθήσονται. Καί. *Ald* αἱ ἐρημωμέναι οἰκοδομηθήσονται. Καί. 27 *C.* κτήνη, καὶ πληθυνθήσονται, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ κατοικιῶ. *Theodor.* κτήνη, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ πληθυνθήσονται, καὶ κατοικιῶ.
28 *Alex.* τό. 29 *Alex.* δώσω ἐφ'. 30 *C.* ἀντὶ τοῦ λαοῦ. 31 *Alex.* προστεθήσεσθαι 32 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *C.* κύριος. 33 *Ald.* Κατεσθίουσα *C.* Γῆ κατεσθίουσα. *Theodor.* Γῆ κατέσθουσα. 34 *Alex.* ἀτεκνώσει σε οὐκέτι, λέγει ἀδωναῒ κύριος.

τεκνώ-

15 τεκνώσεις [35] ἔτι, λέγει κύριος κύριος. Καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται [36] οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν, καὶ [37] ὀνειδισμοὺς [38] λαῶν οὐ μὴ [39] ἀνενέγκητε ἔτι, [40] λέγει [41] κύριος κύριος.

16 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,

17 Υἱὲ ἀνθρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ [42] κατῴκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ [43] ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν, [44] καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, [45] καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου.

18 Καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς [46],

19 Καὶ διέσπειρα αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, κατὰ [47] τὴν ὁδὸν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς.

20 Καὶ [48] εἰσῆλθον εἰς τὰ ἔθνη, οὗ [49] εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτούς, Λαὸς κυρίου [50] οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς γῆς [51] αὐτοῦ ἐξεληλύθασι.

21 Καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ [52] εἰσήλθοσαν ἐκεῖ.

22 Διὰ τοῦτο εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει [53] κύριος, Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραήλ, [54] ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ [55] εἰσήλθετε ἐκεῖ.

23 Καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ [56] μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, [57] ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.

24 Καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν,

25 Καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς [58] καθαρὸν ὕδωρ, καὶ καθαρισθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων ὑμῶν, [59] καὶ καθαριῶ ὑμᾶς.

26 Καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινήν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην.

27 Καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά μου [60] φυλάξησθε, καὶ [61] ποιήσητε.

28 Καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν.

29 Καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σῖτον, καὶ πληθυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν.

30 Καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν τοῦ ξύλου, καὶ τὰ [62] γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, [63] ὅπως ἂν μὴ λάβητε [64] ὀνειδισμὸν [65] λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσι.

31 Καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηράς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθά, καὶ προσοχθιεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, καὶ [66] ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν.

32 Οὐ δι' ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ, λέγει [67] κύριος κύριος, γνωστόν ἐστιν ὑμῖν· αἰσχύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν οἶκος [68] Ἰσραήλ.

33 Τάδε λέγει [69] ἀδωναὶ κύριος, Ἐν ἡμέρᾳ ᾗ καθαριῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν [70] ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκοδομηθήσονται [71] ἔρημοι,

34 Καὶ ἡ γῆ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀνθ' ὧν ὅτι ἠφανισμένη [72] ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς [73] παροδεύοντος.

35 Καὶ ἐροῦσιν, Ἡ γῆ ἐκείνη [74] ἡ ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἠφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὀχυραὶ [75] ἐκάθισαν.

36 Καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι [76] ἐγὼ κύριος ᾠκοδόμησα τὰς καθῃρημένας, καὶ κατεφύτευσα τὰς ἠφανισμένας· [77] ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, καὶ ποιήσω.

---

35 ἔτι *Ald.* deest. 36 *C.* ἔτι & ponit post ὑμᾶς. 37 *Alex. Ald. C.* ὀνειδισμόν. 38 *Alex* ἐθνῶν οὐ μή. 39 *Alex.* ἐνέγκηται. *Ald.* ἐνέγκητε. 40 in *plur. ll.* & apud *Theodor.* hæc seqq. καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνωθήσεται ἔτι. 41 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 42 *Alex.* κατῴκησαν. 43 *Alex.* ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ. 44 καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν *C.* desunt. 45 *Alex.* κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου ἐγενήθη. 46 *Alex. Ald* περὶ τοῦ αἵματος οὗ ἐξέχεαν (*Ald.* ἐξέχεον) ἐν τῇ γῇ, (*Ald.* ἐπὶ τῆς γῆς) καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν Καὶ διέσπειρα. *C.* ἀντὶ τοῦ αἵματος, οὗ ἔχεον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν ἐμόλυναν αὐτήν. Καὶ δ in al. est, ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις &c. 47 *Alex.* τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἔκρινα. 48 *Alex.* εἰσήλθοσαν. 49 *Alex.* εἰσήλθοσαν. 50 *C.* αὐτοί. 51 *Alex.* αὐτῶν ἐξήλθοσαν. 52 *Ald.* εἰσήλθον. 53 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος *Ald. C.* κύριος κύριος. 54 *Ald. C.* ἀλλὰ διά. 55 *Alex.* εἰσήλθατε 56 *Alex.* ἅγιον, τό. 57 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναὶ (*C.* κύριος) κύριος, ἐν τῷ. 58 *Alex.* ὕδωρ καθαρόν 59 *C.* καθαρίσω 60 *Alex.* φυλάξησθε, καὶ ποιήσεται. 61 *C.* ποιήσητε αὐτά. 62 *Alex.* γενήματα. 63 *Alex.* ὅπως μὴ λάβηται. 64 *Alex.* & *C.* ἔτι ὀνειδισμόν (*C.* ὀνειδισμόν.) 65 *Alex.* τοῦ λαοῦ ἐν. 66 *Alex. Ald.* ἐν τοῖς 67 *Alex.* κύριος ὁ θεός, γνωστόν ἐστι. *Ald.* κύριος, γνωστὸν ἔστω. 68 *Alex.* Ἰσραήλ, λέγει κύριος, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεός, Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾗ. 69 *Ald. C.* κύριος κύριος. 70 *Alex.* τῶν ἀνομιῶν. 71 *Alex.* αἱ ἔρημοι, Καὶ ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη. 72 ἐγενήθη *C.* deest. 73 *Alex.* διοδεύοντος. 74 *Alex.* ἡ ἠφανισμένη. 75 *C.* ἐφάνησαν. 76 *Alex.* ἐγώ εἰμι κύριος. 77 *Alex.* ὅτι ἐγὼ κύριος κύριος.

Τάδε

37 Τάδε λέγει [78] ἀδωναῒ κύριος, Ἔτι τοῦτο [79] ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τοῦ ποιῆσαι αὐτούς· πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους,

38 Ὡς πρόβατα ἅγια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις [80] προβάτων ἀνθρώπων. καὶ γνώσονται ὅτι [81] ἐγὼ κύριος.

Κεφ. λζ΄. 37.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ [1] κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι [2] κύριος, καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων,

2 Καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, [3] ξηρὰ σφόδρα.

3 Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ [4] ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα, Κύριε κύριε, σὺ [5] ἐπίστῃ [6] ταῦτα.

4 Καὶ εἶπε πρὸς [7] με, Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον κυρίου.

5 Τάδε λέγει [8] κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις, Ἰδοὺ ἐγὼ [9] φέρω [10] ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς,

6 Καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς [11] σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου [12] εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

7 Καὶ [13] προεφήτευσα, καθὼς ἐνετείλατό μοι [14]. καὶ ἐγένετο [15] ἐν τῷ [16] ἐμὲ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμὸς, καὶ [17] προσήγαγε τὰ ὀστᾶ [18] ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ.

8 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ, ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες [19] ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ [20] δέρματα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν [21] ἐπ' αὐτοῖς.

9 Καὶ εἶπε πρός με, Προφήτευσον [22] ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι, Τάδε λέγει [23] κύριος, Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων [24] ἐλθὲ, καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν.

10 Καὶ [25] προεφήτευσα καθότι ἐνετείλατό μοι, καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς [26] τὸ πνεῦμα, καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, [27] συναγωγὴ [28] πολλὴ [29] σφόδρα.

11 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἐστι, καὶ αὐτοὶ λέγουσι, Ξηρὰ γέγονε τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν.

12 Διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ εἰπὸν [30], Τάδε λέγει [31] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [32] ἀνοίγω [33] τὰ μνήματα ὑμῶν, καὶ ἀνάξω [34] ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ.

13 Καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν, τοῦ ἀναγαγεῖν με [35] ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου.

14 Καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει [36] κύριος.

15 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,

16 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον, καὶ γράψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ἰούδαν, καὶ τοὺς υἱοὺς [37] Ἰσραὴλ τοὺς προσκειμένους [38] ἐπ' αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ, καὶ γράψεις αὐτὴν τῷ Ἰωσὴφ, ῥάβδον Ἐφραΐμ, καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς [39] προστεθέντας πρὸς αὐτόν.

17 Καὶ συνάψεις αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας [40] σαυτῷ, εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι [41] ἑαυτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρί σου.

18 Καὶ ἔσται ὅταν [42] λέγωσι πρὸς σὲ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου, [43] Οὐκ [44] ἀναγγελεῖς ἡμῖν, τί ἐστι ταῦτά σοι;

19 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [45] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσὴφ, [46] τὴν διὰ χειρὸς Ἐφραΐμ, καὶ τὰς φυλὰς [47] Ἰσραὴλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτὸν, καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν

---

78 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald. C.* κύριος κύριος. 79 *Alex. Ald.* ζήτημα θήσομαι. 80 *quidam ll.* hab. προβάτων καὶ ἀρνῶν. 81 *Alex.* ἐγώ εἰμι κύριος.

Cap. 37. 1 *Ald. ed.* κυρίου, καὶ ἔθηκε. 2 *Comp.* κυρίου. 3 *Alex.* & *Ald.* καὶ ἰδοὺ ξηρά. 4 *Alex* ὀστᾶ. 5 *Ald. C.* ἐπίστασαι. 6 *Alex.* & *C.* αὐτά. 7 *Ald.* με, Υἱὲ ἀνθρώπου, Προφήτευσον. 8 *Alex.* & *C.* κύριος κύριος. 9 *C.* οἴσω. 10 *Alex.* & *C.* εἰς ὑμᾶς. 11 *Alex.* σάρκας. 12 *Alex. Ald.* ἐφ' ὑμᾶς. 13 *Alex.* ἐπροφήτευσα. 14 *Alex. Ald.* κύριος. 15 *Alex. Ald. C* φωνὴ ἐν τῷ. 16 *Alex.* ἐμὲ προφητεύειν. 17 *C.* προσήγοντο. 18 *Ald.* ὀστέον. *C.* πρὸς ὀστοῦν. 19 *Alex* ἀνεφύοντο. 20 *Alex. Ald.* δέρμα. 21 *Alex.* ἐν αὐτοῖς. 22 *Alex. Ald.* υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, καὶ εἰπόν. 23 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος, Ἐλθὲ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ, ἐλθὲ τὸ πνεῦμα, καὶ ἐμφύσησον. 24 *C.* ἐλθὲ πνεῦμα, καί. 25 *Alex.* ἐπροφήτευσα καθώς. 26 *Alex* πνεῦμα ζωῆς, καί. 27 *S. Aq.* & *Th.* δύναμις μεγάλη. 28 *Alex.* μεγάλη. 29 *C.* σφόδρα σφόδρα. 30 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει. 31 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald. C* κύριος κύριος. 32 al. ἀνοίξω. 33 *Alex.* & *C.* ὑμῶν τὰ μνήματα 34 *Ald.* ὑμᾶς, καὶ ἀνάξω ὑμᾶς εἰς. 35 *Alex. Ald. C.* ὑμᾶς ἐκ τῶν τάφων ὑμῶν τὸν (*Ald. C.* deest) λαόν (*Ald.* λαός.) 36 *Alex. Ald.* κύριος κύριος. *C.* κύριος ὁ θεός. 37 *Alex.* αὐτῆς τούς. 38 *Alex.* πρός. 39 *Alex.* προσκειμένους πρός. 40 *Alex.* σεαυτῷ. 41 *Alex.* αὐτάς. 42 *C.* εἴπωσι. 43 *Alex.* λέγοντες, Οὐκ. 44 *Alex. Ald C.* ἀπαγγελεῖς. 45 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* κύριος ὁ θεός. 46 *Alex.* διὰ χειρός. 47 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ.

φυλὴν

φυλὴν [48] Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν

20 [49] τῇ χειρὶ Ἰούδα. Καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς, ἐν τῇ χειρί

21 σου ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐρεῖς [50] αὐτοῖς, Τάδε λέγει [51] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν, οὗ [52] εἰσήλθοσαν ἐκεῖ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς

22 εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος ἐν τῇ γῇ μου, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν [53] Ἰσραήλ. καὶ ἄρχων εἷς ἔσται [54] αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται [55] ἔτι εἰς δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν [56] οὐκ-

23 έτι εἰς δύο βασιλείας, Ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις [57] αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὧν [58] ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαριῶ αὐτούς, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ [59] κύριος ἔσο-

24 μαι αὐτοῖς εἰς θεόν. Καὶ ὁ δοῦλός μου Δαυὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, [60] ἔσται ποιμὴν εἷς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασί μου [61] πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου [62] φυλάξονται,

25 καὶ ποιήσουσιν αὐτά. Καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, οὗ κατῴκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς [63] αὐτοί· καὶ [64] Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου ἄρχων [65] εἰς τὸν αἰῶνα.

26 Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην εἰρήνης, [66] διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ [67] θήσω τὰ ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

27 Καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς [68] θεός, καὶ [69] αὐτοί μου ἔσονται

28 λαός. Καὶ γνώσονται [70] τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν [71] αἰῶνα.

Κεφ. λη'. 38.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,

2 Υἱὲ ἀνθρώπου, [1] στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ [2] Γὼγ, καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγὼγ, ἄρχοντα Ῥὼς [3] Μεσὸχ, καὶ Θοβὲλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐ-

3 τόν. Καὶ εἰπὸν αὐτῷ, Τάδε λέγει [4] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ [5] ἄρχοντα Ῥὼς

4 [6] Μεσὸχ, καὶ Θοβὲλ, [7] Καὶ συνάξω σε, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας [8] συναγωγὴ πολλὴ, πέλται [9] καὶ περικεφαλαῖαι καὶ

5 μάχαιραι· Πέρσαι, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Λίβυες, [10] πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις,

6 Γομὲρ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, οἶκος τοῦ [11] Θοργαμὰ, ἀπ' ἐσχάτου Βοῤῥᾶ, καὶ πάντες οἱ περὶ

7 αὐτὸν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. Ἑτοιμάσθητι, [12] ἑτοίμασον σεαυτὸν σὺ, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου [13] ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ

8 μοι εἰς προφυλακήν. Ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων [14] ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύσεται, καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν [15] ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ, ἣ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου· καὶ [16] οὗτος [17] ἐξ ἐθνῶν ἐξελήλυθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες.

9 Καὶ ἀναβήσῃ ὡς ὑετὸς, καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη [18] κατακαλύψαι γῆν, καὶ [19] ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ πε-

10 ρὶ σὲ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. Τάδε λέγει [20] κύριος κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀναβήσεται [21] ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ

11 [22] λογιῇ λογισμοὺς πονηροὺς, Καὶ ἐρεῖς, Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν [23] ἀπεῤῥιμμένην, ἥξω

---

48 *Alex.* τοῦ Ἰούδα. 49 *Alex. Ald.* ἐν τῇ. *C.* καὶ ἔσονται μία ἐν τῇ. 50 *C.* πρὸς αὐτούς. 51 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος ὁ θεός. *C.* κύριος ὁ θεός. 52 *Ald.* εἰσῆλθον. 53 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 54 *Alex.* πάντων αὐτῶν. *C.* πάντων τούτων, εἰς βασιλέα. 55 *Alex.* οὐκέτι. 56 *Ald.* ἔτι. 57 *Alex.* αὐτῶν, ἐν οἷς ἡμάρτοσαν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι. *Ald. C.* αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς προσκόμμασιν (*Ald.* προσοχθίσμασιν) αὐτῶν, καὶ ἐν ἀσεβείαις αὐτῶν· καὶ ῥύσομαι. 58 *Ald.* ἥμαρτον. 59 κύριος *Ald. C.* deest. 60 *Alex. Ald.* καὶ (*Ald.* deest) ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων. 61 *Alex.* πορεύσωνται. 62 *Alex.* φυλάξωνται. 63 *Alex. Ald. C.* αὐτοὶ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἕως τοῦ (*Alex.* deest) αἰῶνος· καὶ. 64 *Alex.* ἰδοὺ Δαυίδ. 65 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ἔσται (deest *C.*) εἰς. 66 *Alex.* καὶ διαθήκη. 67 *C.* δώσω αὐτοὺς, καὶ πληθυνῶ αὐτοὺς, καὶ θήσομαι. 68 *Alex.* εἰς θεόν. 69 *Alex. Ald.* αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. 70 *Alex.* ὅτι ἐγώ. 71 *Alex.* αἰῶνα, λέγει κύριος.

Cap. 38. 1 al. στήριξον. 2 *Theodor.* φασὶν εἶναι ταῦτα Σκυθικὰ γένη· Μοσὸχ δὲ Καππαδόκας εἶναι, καὶ Θοβὲλ Ἴβηρας. τὸ δὲ ῥὼς, κεφαλὴν ὁ Σύρ. ἡρμήνευσε· καὶ ὁ Α. δὲ κεφαλὴν Μοσὸχ, τὸ ῥὼς Μοσὸχ ἡρμήνευσε. 3 *Ms. Alex.* Μοσόχ. 4 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος. *C.* κύριος. 5 *Alex.* Γὼγ καὶ ἄρχοντα. *Ald.* Μαγὼγ, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγὼγ ἄρχοντα. 6 *Alex.* Μοσόχ. 7 *C.* Περιάξω σε, καὶ θήσομαι χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ συνάξω σε. al. Καὶ περιστρέψω σε κυκλόθεν, καὶ δώσω χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ συνάξω σε. 8 *Ald. C.* συναγωγὴ πολλή. 9 καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. Πέρσαι *Ald.* desunt. 10 *Alex. Ald.* καὶ Λυδοὶ, πάντες ἐν (*Ald.* deest) περικεφαλαίαις. 11 *Alex.* Θεργαμά. *Ald.* Θογαρμά. *C.* Θωγαρμά. *Sch* Θόργαμα λέγει, κατὰ μέν τινας, Ἀρμενίους καὶ Ἴβηρας· κατὰ δὲ ἑτέρους, Καππαδόκας καὶ Γαλάτας. 12 *Alex.* καὶ ἑτοίμασον. 13 *Alex.* & *C.* οἱ συνηγμένοι. 14 *Alex.* ἐτῶν ἑτοιμασθήσονται, καὶ ἐπ' ἐσχάτων. 15 *Alex.* εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ. 16 *Alex.* αὐτός. *C.* οὕτως. 17 *Alex.* ἐξελήλυθεν ἐκ τῶν ἐθνῶν. 18 *Ald.* καὶ καλύψεις. 19 *Alex. Ald.* πέσῃ. al. πεσῇ. 20 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. 21 *Ald.* ῥῆμα. 22 *Ald.* λογιεῖς. 23 *Alex.* ἀπεριμμένην.

ἐπὶ ἡσυχάζοντας ἐν [24] τῇ ἡσυχίᾳ, καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας [25] γῆν, ἐν ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος, οὐδὲ μοχλοὶ, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν [26] αὐτοῖς, 12 Προνομεῦσαι προνομὴν, καὶ [27] σκῦλα σκυλεῦσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖράς μου εἰς τὴν ἠρημωμένην ἣ κατῳκίσθη, καὶ [28] ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, [29] πεποιηκότας κτήσεις, [30] κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς. 13 [31] Σαββὰ, καὶ Δαιδὰν, καὶ [32] ἔμποροι Καρχηδόνιοι, [33] καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι, [34] Εἰς προνομὴν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ, καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα, συνήγαγες συναγωγήν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι [35] κτῆσιν, τοῦ σκυλεῦσαι [36] σκῦλα. 14 Διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου, [37] καὶ εἰπὸν τῷ Γὼγ, Τάδε λέγει [38] κύριος, Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, [39] ἐγερθήσῃ, 15 Καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ' ἐσχάτου Βοῤῥᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ; ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ μεγάλη καὶ δύναμις πολλή. 16 Καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς νεφέλη καλύψαι γῆν. [40] ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω [41] σε ἐπὶ τὴν γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμὲ, ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν.

17 Τάδε λέγει [42] κύριος κύριος [43] τῷ Γὼγ, Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα [44] πρὸ ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν, διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ, [45] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. 18 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἔλθῃ Γὼγ ἐπὶ τὴν γῆν [46] Ἰσραὴλ, λέγει [47] κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου, 19 Καὶ ὁ ζῆλός μου ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, Εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας ἐπὶ [48] γῆς Ἰσραήλ· 20 Καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου [49] κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τὰ [50] ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς· καὶ [51] ῥαγήσεται τὰ ὄρη, καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. 21 Καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ [52] καὶ πᾶν [53] φόβον, λέγει κύριος· μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται. 22 Καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ, καὶ αἵματι, καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι, καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ [54] ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ. 23 Καὶ μεγαλυνθήσομαι, καὶ ἁγιασθήσομαι, καὶ ἐνδοξασθήσομαι, καὶ γνωσθήσομαι [55] ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι [56] ἐγώ εἰμι κύριος.

Κεφ. λθ'. 39.

1 ΚΑΙ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ Γὼγ, καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει [1] κύριος, Ἰδοὺ [2] ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γὼγ ἄρχοντα Ῥὼς, [3] Μεσὸχ, καὶ Θοβέλ. 2 Καὶ συνάξω σε, καὶ [4] καθοδηγήσω [5] σε, καὶ [6] ἀναβιβῶ σε [7] ἐπ' ἐσχάτου τοῦ Βοῤῥᾶ, καὶ [8] ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη [9] τῷ Ἰσραήλ. 3 Καὶ [10] ἀπολῶ τὸ τόξον σου [11] ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ἀριστερᾶς, καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε 4 Ἐπὶ τὰ ὄρη [12] τὰ Ἰσραὴλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σὲ, καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς [13] πλήθη ὀρνέων, παντὶ πετεινῷ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε [14] καταβρωθῆναι. 5 Ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει [15] κύριος. 6 Καὶ ἀποστελῶ πῦρ [16] ἐπὶ Γὼγ, καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 7 Καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνω-

24 *Alex.* ἡσυχίᾳ, καὶ κατοικοῦντας. 25 *Alex.* πόλεις, ἐν αἷς οὐχ. 26 *Alex.* αὐταῖς. 27 *Alex.* σκυλεῦσαι σκῦλα, τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν χεῖρά μου. 28 *Alex.* ἐπί. 29 *C.* πεποιηκότων. 30 *C.* καὶ οἰκοῦντας. 31 *Alex* Σαβά. 32 *Alex.* οἱ ἔμποροι Χαλκηδόνος. in *quibusd. ll.* & apud *Theodor.* est, ἔμποροι Θαρσίς. in *quibusd.* ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ Θαρσίς. 33 *Alex.* καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι αὐτῆς. *Aq* & *S.* καὶ πάντες οἱ σκύμνοι αὐτῆς. 34 *Alex.* Τοῦ προνομεῦσαι εἰς προνομὴν σύ. 35 *Alex.* κτήσεις. 36 *C.* σκῦλα μεγάλα. 37 *C.* εἰπόν. 38 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεὸς, Οὐχί. *Ald.* κύριος κύριος, Οὐκ. *C.* κύριος ὁ θεὸς, Οὐκ. 39 *Alex.* ἐξεγερθήσῃ. 40 al. ἐπ' ἐσχάτου. 41 *Ald.* ἐπὶ σὲ τήν. 42 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος ὁ θεὸς τῷ. 43 *C.* Ὦ. 44 *Alex.* ἀφ'. 45 *C.* οἱ προφητεύσαντες ἐν. 46 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 47 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός.

48 *Alex.* τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ. 49 *Alex.* τοῦ κυρίου. 50 ἕρποντα *C.* deest. 51 *Alex.* *Ald.* ῥαγήσονται. 52 *Ald.* πάντα φόβον μαχαίρας, λέγει κύριος κύριος. *C.* πάντα φόβον, λέγει κύριος. 53 *Alex.* φόβον μαχαίρας, λέγει κύριος κύριος. 54 *Alex.* ἐπί. 55 *Ald.* ἐνώπιον. 56 *C.* ἐγὼ κύριος.

Cap. 39. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* κύριος κύριος. 2 ἐγὼ *C.* deest. 3 *Alex.* Μοσὸχ, καὶ Θοβέρ. 4 *C.* κατάξω. 5 σε *C.* deest. 6 *Alex.* ἀναβιβάσω. 7 *Alex.* ἀπ'. 8 *Alex.* συνάξω. 9 *Alex.* τοῦ. 10 *quidam ll.* hab. ἀποτινάξω. 11 *Alex.* ἐκ. 12 *Alex.* τοῦ. 13 *Ald.* *C.* πλῆθος. 14 *C.* βρωθῆναι. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* κύριος κύριος. 16 *Alex.* ἐπὶ σὲ, καὶ κατοικισθήσονται.

σθήσεται

θήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώσονται [17] τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι [18] κύριος, ἅγιος [19] ἐν Ἰσραήλ. 8 Ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσῃ [20] ὅτι ἔσται, λέγει κύριος κύριος [21]· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα. 9 Καὶ ἐξελεύσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ [22] καύσουσιν ἐν τοῖς [23] ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς, καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι, καὶ ῥάβδοις χειρῶν, καὶ λόγχαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη· 10 Καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου, οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, [24] ἀλλ' ἢ τὰ ὅπλα [25] κατακαύσουσι πυρί· καὶ προνομεύσουσι [26] τοὺς προνομεύσαντας αὐτοὺς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυλεύσαντας αὐτοὺς, λέγει [27] κύριος. 11 Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ Γὼγ τόπον ὀνομαστὸν, μνημεῖον ἐν Ἰσραὴλ, τὸ πολυάνδριον τῶν [28] ἐπελθόντων πρὸς [29] τῇ θαλάσσῃ, καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, καὶ [30] κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γὼγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται [31] τότε Τὸ πολυάνδριον τοῦ Γώγ. 12 Καὶ [32] κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος [33] Ἰσραὴλ, ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν [34] ἑπταμήνῳ. 13 Καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς [35] ὀνομαστὸν, [36] ᾗ ἡμέρᾳ [37] ἐδοξάσθη, λέγει [38] κύριος. 14 Καὶ ἄνδρας διαπαντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους [39] τὴν γῆν, [40] θάψαι τοὺς καταλελειμμένους [41] ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, καθαρίσαι [42] αὐτὴν μετὰ τὸν ἑπτάμηνον, καὶ [43] ἐκζητήσουσι. 15 [44] Καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν, καὶ ἰδὼν ὀστοῦν ἀνθρώπου, οἰκοδομήσει παρ' [45] αὐτῷ σημεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες 16 εἰς [46] γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γώγ. Καὶ γὰρ τὸ [47] ὄνομα τῆς πόλεως, Πολυάνδριον. καὶ 17 καθαρισθήσεται ἡ γῆ. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν, Τάδε λέγει [48] κύριος, Εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ, καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ [49] πεδίου, Συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθυκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ φάγεσθε κρέα, καὶ πίεσθε αἷμα. 18 Κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς γῆς πίεσθε. κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους· καὶ 19 οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες. Καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονὴν, καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας μου, ἧς ἔθυσα ὑμῖν. 20 Καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἵππον καὶ ἀναβάτην [50] καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστὴν, λέγει [51] κύριος. 21 Καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν κρίσιν μου ἣν ἐποίησα, καὶ τὴν χεῖρά μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς. 22 Καὶ γνώσονται οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ 23 ἐπέκεινα. Καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ᾐχμαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραὴλ, ἀνθ' ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμὲ, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, 24 καὶ [52] ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ. Κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ 25 πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν. Διατοῦτο τάδε λέγει [53] κύριος κύριος, Νῦν ἀποστρέψω αἰχμαλωσίαν [54] ἐν Ἰακὼβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν 26 μου. Καὶ [55] λήψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδίκησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης· καὶ οὐκ 27 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, Ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συναγαγεῖν με αὐτοὺς [56] ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς 28 ἐνώπιον [57] τῶν ἐθνῶν. Καὶ γνώσονται ὅτι ἐ-

17 *Alex. Ald.* πάντα τά. 18 *Alex.* κύριος κύριος, ὁ ἅγιος. 19 *Alex. Ald.* Ἰσραήλ. 20 *C.* ὅτε. 21 *Alex.* ὁ θεός. 22 *Ald.* ἐκκαύσουσιν. *plur. ll.* ἐκκαύσουσι καὶ ἀνάψουσιν. 23 *C.* ὅπλοις, θυρεοῖς, καὶ πέλταις. 24 *Ald.* ἀλλὰ τά. 25 *Ald.* καύσουσιν ἐν πυρί. 26 *Ald.* ἐν πυρὶ τούς. 27 *Ald.* κύριος κύριος. *C.* κύριος παντοκράτωρ. 28 al. ἐπελθόντων ἐξ ἀνατολῆς τῆς θαλάσσης. 29 *Alex.* τὴν θάλασσαν. 30 *Alex.* κατορύξωσιν. 31 *Alex.* Τὸ γαὶ τό. 32 *Alex.* κατορύξωσιν. 33 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 34 *C.* ἑπτὰ μησίν. 35 *Alex. Ald. C.* εἰς ὀνομαστόν. 36 ᾗ ἡμέρα ἐδοξάσθη *Ald.* desunt. 37 *Alex.* ᾗ ἐδοξάσθην. *C.* ἐδοξάσθην. 38 *Ald. C.* κύριος κύριος. 39 *Alex.* πᾶσαν τὴν γῆν. *Ald.* πᾶσαν γῆν.

40 *plur. ll.* hab. θάψαι μετὰ τῶν περιερχομένων τοὺς καταλελειμμένους. 41 *C.* ἀπό. 42 *C.* αὐτούς. 43 *Alex.* ἐκζητήσουσιν ἀκριβῶς. Καὶ ἔσται πᾶς ὁ διαπορευόμενος πᾶσαν τὴν γῆν. 44 Καὶ *Ald.* deest. 45 *Alex.* αὐτό. 46 *Alex.* τὸ γαὶ τό. *C.* τό. 47 *aliquot ll.* hab. ὄνομα τοῦ τόπου διάπτωσις, καὶ πολυάνδριον. est etiam qui tantum hab. ὄνομα τοῦ τόπου διάπτωσις. vid. quæ notata sunt Jerem. cap. 19. 48 *Ald. C.* κύριος κύριος. 49 *Alex.* ἀγροῦ. 50 *Alex.* γίγαντα. 51 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. 52 *Alex.* ἔπεσον. 53 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεὸς, Νῦν ἀναστρέψω τήν. 54 *Alex. Ald.* Ἰακώβ. 55 *Alex.* λήμψομαι. 56 *quidam ll.* hab. ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. *quidam*, ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 57 *Alex.* ἐθνῶν πολλῶν.

γώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν τῷ ἐπιφα-
29 νῆναί με [58] αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. [59] Καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀνθ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος.

Κεφ. μ'. 40.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει μετὰ τὸ [1] ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο [2] ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ ἤγαγέ
2 με [3] Ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν [4] Ἰσραὴλ, καὶ ἔθηκέ με ἐπ' [5] ὄρος ὑψηλὸν σφόδρα, [6] καὶ ἐπ' αὐτῷ [7] ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναν-
3 τι, Καὶ εἰσήγαγέ με ἐκεῖ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ, καὶ [8] ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων, καὶ κάλαμος [9] μέτρον, καὶ αὐτὸς εἱ-
4 στήκει ἐπὶ τῆς πύλης. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἀνὴρ, [10] Ὃν ἑώρακας [11] υἱὲ ἀνθρώπου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἴδε, καὶ ἐν τοῖς ὠσί σου ἄκουε, καὶ τάξον [12] εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι, διότι ἕνεκα τοῦ δεῖξαί σοι εἰσελήλυθας ὧδε, καὶ δείξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ
5 οἴκῳ [13] τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἰδοὺ περίβολος [14] ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος, τὸ μέτρον [15] πηχῶν ἓξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς· καὶ διεμέτρησε τὸ [16] προτείχισμα, [17] πλάτος ἴσον τῷ [18] καλάμῳ, [19] καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἴσον τῷ καλάμῳ.
6 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς [20] ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, καὶ διεμέτρησε [21] τὸ αἰλὰμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ·
7 [22] Καὶ τὸ θεὲ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος, καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ αἰλὰμ [23] ἀναμέσον τοῦ [24] θεηλαθ πηχῶν ἕξ· καὶ τὸ θεὲ τὸ δεύτερον, ἴσον τῷ καλάμῳ [25] πλάτος, καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλὰμ πη-
8 χέων πέντε· Καὶ τὸ θεὲ τὸ τρίτον, ἴσον τῷ καλάμῳ [26] μῆκος, καὶ ἴσον τῷ καλά-
9 μῳ [27] πλάτος. Καὶ τὸ [28] αἰλὰμ τοῦ πυλῶνος, πλησίον τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης [29] πηχῶν ὀκτὼ, καὶ [30] τὰ αἰλεῦ πηχῶν [31] δύο· [32] καὶ
10 [33] τὰ αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν, Καὶ [34] τὰ θεὲ τῆς πύλης [35] τοῦ θεὲ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, [36] καὶ μέτρον ἓν τοῖς τρισί· [37] μέ-
11 τρον ἓν τοῖς αἰλὰμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος [38] τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος [39] πηχῶν δέκα, καὶ [40] τὸ εὖρος τοῦ πυλῶ-
12 νος [41] πηχῶν δεκατριῶν. Καὶ πῆχυς [42] ἐπισυναγόμενος [43] ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεεὶμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ [44] τὸ θεὲ [45] πηχῶν ἓξ ἔν-
13 θεν καὶ πηχῶν ἓξ ἔνθεν. Καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ [46] τοίχου τοῦ θεὲ ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θεὲ, [47] πλάτος πήχεις εἴκοσι καὶ πέντε·
14 αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. Καὶ [48] τὸ αἴθριον τοῦ αἰλὰμ τῆς [49] πύλης ἔξωθεν, πήχεις
15 [50] εἴκοσι θεεὶμ τῆς πύλης κύκλῳ. Καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν, εἰς τὸ αἴθριον [51] αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν [52] πηχῶν πεντήκοντα.
16 Καὶ θυρίδες [53] κρυπταὶ ἐπὶ [54] τὸ θεεὶμ, καὶ ἐπὶ τὰ αἰλὰμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυ-

---

58 αὐτοῖς *Ald.* deest. 59 in *cat. ll.* hæc ſeqq. καὶ συντάξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ οὐ καταλείψω ἀπ' αὐτῶν οὐκέτι ἐκεῖ. quæ ſcribit *Hier.* in 70. non haberi.

Cap. 40. 1 *Mſ. Alex.* ἁλωθῆναι. *Ald. ed.* ἁλῶσαι. 2 *Alex.* χεὶρ κυρίου ἐπ' ἐμέ. 3 *Ald.* Ἐκεῖ ἐν. 4 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 5 *Alex. Ald. C.* ὄρους ὑψηλοῦ σφόδρα. 6 *Alex.* καὶ ἐπ' αὐτοῦ. 7 *Ald. C.* ὡς. 8 *Ald.* ὅρασις χαλκοῦ. 9 *Alex.* μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καί. 10 *Alex. Ald. C.* Ἑώρακας. 11 *Alex.* σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἴδε ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καί. 12 *Ald.* ἐν τῇ καρδίᾳ. 13 *Alex.* Ἰσραήλ. 14 *Ald.* ἔξω. 15 *Alex.* πήχεων. 16 *Aq.* & *S.* τὸ πλάτος τῆς οἰκοδομῆς. 17 *Alex.* τὸ πλάτος. 18 *C.* καλάμῳ, καὶ τὸ θεὲ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος, Καί. 19 *Aq.* & *S.* καὶ ἀνάστημα. 20 *S.* καὶ ἀνέβη δι' ἀναβαθμῶν. 21 *Alex.* θεὲ ἓξ ἔνθεν καὶ ἓξ ἔνθεν, καὶ τὸ αἰλάμ. *Ald. C.* τὸ θεὲ ἓξ τὸ αἰλάμ. *Aq. Th.* πρόθυρον, *S.* οὐδόν. 22 *C.* Πλάτος καὶ τὸ ὕψος ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰς πηχέων πέντε Καὶ τό. *S.* pro καὶ τὸ θεὲ, vert. τὸν δὲ οὐδόν. 23 *quidam ll.* hab. ἀναμέσον τοῦ θεὲ, αἰλὰμ πηχῶν. *Sch.* καὶ τὴν παραστάδα ἐκάλεσαν. 24 *Alex.* θεέ. 25 *Alex.* τὸ πλάτος, καὶ τὸ αἰλάμ. 26 *Alex.* τὸ μῆκος. 27 *Alex.* τὸ πλάτος. 28 *Ald. C.* ἐλ. 29 *Alex.* ἔσωθεν ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ διεμέτρησεν τὸ ἐλὰμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, καὶ τὸ αἰλεῦ. 30 *Sch.* πρόθυρον. 31 *Alex.* δέκα. 32 *Sch.* τὸ δὲ πρόπυλον τῆς πύλης ἐσώτερον. 33 *Alex.* τὸ αἰλάμ. 34 *Alex.* τὸ θεὲ τῆς πύλης θεέ. 35 τοῦ θεὲ *C.* deſunt. 36 in *quibuſd. ll.* ſeq. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. *S.* αἱ δὲ παραστάδες τῆς θύρας, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. 37 *Alex.* καὶ μέτρον ἐν τῷ ἐλάμ. 38 *Sch.* τοῦ προπυλαίου. 39 *Alex.* πήχεων. 40 *Sch.* οἱ ό. μῆκος τῆς πύλης. 41 *Alex.* πήχεων. 42 *C.* εἰς ἐπισυναγόμενος. 43 *Alex. Ald.* καὶ (*Alex.* deeſt) κατὰ πρόσωπον τῶν ναβιν (*Alex.* τοῦ θεὲ) πήχεος ἑνὸς, καὶ πήχεος ἑνὸς, ὅριον ἔνθεν καὶ ἔνθεν. *C.* κατὰ πρόσωπον θεεὶμ καὶ πήχεως ἑνὸς ὅρος ἔνθεν καὶ ἔνθεν. *Sch.* καὶ ὅριον ἔμπροσθεν τῶν παραστάδων πήχεος ἑνός. 44 *Sch.* παραστάδες. 45 *Alex.* πήχεων ἓξ ἔνθεν καὶ πήχεων. 46 *Alex.* τείχους. 47 *Alex.* πλάτος εἰκοσιπέντε· αὕτη. 48 *Sch.* προπύλαιον. 49 *Ald.* πύλης ἑξήκοντα πήχεις ἔξωθεν, καὶ εἴκοσι πέντε πήχεις θεὲ τῆς πύλης κύκλῳ, καὶ τὸ αἴθριον τῆς αὐλῆς ἔξωθεν, εἰς τὸ αἴθριον αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν. *C.* πύλης ἑξήκοντα πήχεις, καὶ θεεὶμ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν κύκλῳ. αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν. 50 *Alex.* εἴκοσι πέντε, καὶ τὸ θεέμ. 51 *Alex.* τῆς πύλης τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης. 52 *Alex.* πήχεων ὀκτώ. Καὶ θυρίδες 53 *Sch.* πεφραγμέναι ἐπὶ τοῖς θαλάμοις. τοξικαί. τὰ κριώματα. 54 *Alex.* τὰ θεὲ, ἔσωθεν τῆς πύλης.

κλόθεν·

κλόθεν· καὶ ὡσαύτως τοῖς αἰλὰμ [55] θυρίδας κύκλῳ ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλὰμ [56] φοίνικες ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

17 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ [57] παστοφόρια, καὶ [58] περίστυλα κύκλῳ τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις.

18 Καὶ [59] αἱ στοαὶ κατὰ νώτου τῶν [60] πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν [61] πυλῶν τὸ περίστυλον [62] τὸ ὑποκάτω.

19 Καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς, ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης τῆς [63] βλεπούσης ἔξω, πήχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης [64] κατὰ ἀνατολάς. καὶ [65] ἤγαγέ με ἐπὶ Βοῤῥᾶν,

20 Καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς Βοῤῥᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν, τό, τε μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος,

21 Καὶ [66] τὸ θεὲ τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ [67] τὸ αἰλεῦ, καὶ τὰ [68] αἰλαμμὼν, καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς. καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς, [69] πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ [70] πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς·

22 Καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμὼν, καὶ οἱ φοίνικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα [71] κατὰ ἀνατολάς· καὶ ἐν ἑπτὰ [72] κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὰ αἰλαμμὼν ἔσωθεν·

23 Καὶ [73] πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ Βοῤῥᾶ, [74] ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης [75] κατὰ ἀνατολάς. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πήχεις ἑκατόν.

24 Καὶ [76] ἤγαγέ με [77] κατὰ Νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς Νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν, καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [78] αἰλαμμὼν, [79] κατὰ τὰ μέτρα [80] ταῦτα.

25 Καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ [81] αἰλαμμὼν κυκλόθεν, καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλὰμ. [82] πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ [83] πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς,

26 Καὶ ἑπτὰ [84] κλιμακτῆρες [85] αὐτῇ, καὶ αἰλαμμὼν ἔσωθεν, καὶ φοίνικες [86] αὐτῇ, εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ.

27 Καὶ πύλη [87] κατέναντι τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς Νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πήχεις ἑκατὸν [88] τὸ εὖρος πρὸς [89] Νότον.

28 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς Νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα [90] ταῦτα.

29 Καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [91] αἰλαμμὼν κατὰ τὰ μέτρα [92] ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ, καὶ [93] τῷ αἰλαμμὼν κύκλῳ, πήχεις πεντήκοντα τὸ μῆκος [94] αὐτῆς, καὶ τὸ [95] εὖρος πήχεις εἰκοσιπέντε

30 [96] Τοῦ αἰλὰμ εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ [97] κλιμακτῆρες.

31 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν [98] πύλην τὴν βλέπουσαν [99] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,

32 Καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [100] αἰλαμμὼν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμὼν κύκλῳ, πήχεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ [1] εὖρος αὐτῆς [2] πήχεις εἰκοσιπέντε·

33 Καὶ [3] αἰλαμμὼν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ [4] κλιμακτῆρες αὐτῇ.

34 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν [5] πύλην τὴν πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,

35 Καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [6] αἰλαμμὼν, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμὼν αὐτῆς, πήχεις πεντήκοντα [7] μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πήχεις εἰκοσιπέντε·

36 Καὶ [8] τὰ αἰλαμμὼν [9] εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ [10] κλιμα-

(Margin verse numbers as printed: 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 in the left column; 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 in the right column.)

55 Alex. θυρίδες. 56 in quibusd. ll. antecedit, ἐκκόλαμμα διάτρητον. 57 Alex. γαζοφυλάκια. sic & Sch. 58 S. ἐξέδραι. 59 Alex. στοαί. 60 Ald. στύλων. 61 Ald. στύλων. 62 Alex. τῶν. 63 Ald. βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. 64 Alex. κατ'. 65 Alex. εἰσήγαγεν. 66 Sch. τὰ ὑπέρθυρα καὶ ὑποχωρήσεις αὐτῆς. 67 Alex. τὰ ἰλεῦ καὶ τὸ ἐλαμμών. 68 Ald. semper αἰλαμμώθ. S. Sch. πρόπυλα. 69 Alex. πήχεων. 70 Alex. πήχεων. 71 Alex. κατ'. 72 Alex. κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν. 73 Alex. τῇ πύλῃ. 74 ὃν C. deest. 75 Alex. κατ'. 76 Alex. εἰσήγαγεν. 77 pleriq. ll. hab. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς Νότον. 78 Alex. αἰλαμμώθ. 79 C. καί. 80 Alex. τὰ αὐτά. 81 Alex. αἰλαμμώθ. 82 Alex. πήχεων. 83 Alex. πήχεων. 84 Alex. κλιμακτῆρες αὐτῇ, καὶ ἐλαμμώθ. 85 C. αὐτῆς. 86 Alex. αὐτῆς. 87 Sch. κατέναντι τῆς πύλης, ὃ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 88 Alex. καὶ τό. 89 Alex. Νότον πήχεις εἰκοσιπέντε. Καί. 90 Alex. τὰ αὐτά. 91 Alex. αἰλαμμώθ. 92 Alex. τὰ αὐτά. 93 Alex. τὰ αἰλαμμώθ. 94 αὐτῆς C. ponit post εὖρος. 95 Alex. εὖρος αὐτῆς. 96 Alex. Ald. καὶ αἰλαμμὼθ κύκλῳ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ πλάτος πέντε πήχεων, καὶ αἰλαμμὼν (Ald. αἰλαμμώθ) εἰς τὴν αὐλήν. C. καὶ αἰλαμμὼν αὐτῆς εἰς τὴν αὐλήν. 97 Alex. κλιμακτῆρες. C. κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν & vers. 34. 98 C. αὐλὴν ἐσωτέραν ὁδῷ κατά. 99 Alex. κατ'. 100 Alex. αἰλαμμὼθ κατὰ τὰ μέτρα τὰ αὐτά, καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμώθ. 1 Alex. τὸ εὖρος. 2 C. εἰκοσιπέντε πηχέων. 3 Alex. αἰλαμμώθ. 4 Alex. κλιμακτῆρες. 5 C. θύραν. 6 Alex. αἰλαμμώθ, καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς κύκλῳ, καὶ τὰ αἰλαμμὼθ αὐτῆς κύκλῳ, πήχεις. 7 Alex. τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πήχεις. 8 Alex. αἰλαμμώθ. 9 C. τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας. 10 Alex. κλειμακτῆρες.

38 κλῆρες [11] αὐτῇ. Τὰ παστοφόρια αὐτῆς, καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς, καὶ τὰ [12] αιλαμμὼν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας [13] ἔκρυσις,

39 [14] Ὅπως [15] σφάζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ [16] ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὰ [17] ὑπὲρ ἀγνοίας.

40 [18] Καὶ κατὰ νώτου τοῦ [19] ῥύακος τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς Βοῤῥᾶν, δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολὰς κατὰ νώτου [20] τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αιλὰμ τῆς πύλης [21] δύο [22] τράπεζαι κατὰ ἀνατολάς.

41 [23] Τέσσαρες ἔνθεν, καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νώτου τῆς πύλης, ἐπ' [24] αὐτὰς σφάζουσι τὰ [25] θύματα. καὶ ἔναντι τῶν ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν [26] θυμάτων.

42 Καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὁλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι, [27] πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεων δύο [28] ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ ἐπὶ πῆχυν τὸ ὕψος· ἐπ' [29] αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα.

43 Καὶ παλαιστὴν ἕξουσι [30] γεῖσος λελαξευμένον [31] ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας, τοῦ καλύπτεσθαι [32] ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας.

44 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν· καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς Βοῤῥᾶν, [33] φέρουσα πρὸς Νότον, καὶ μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς πρὸς Νότον, βλεπούσης δὲ πρὸς Βοῤῥᾶν.

45 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς Νότον, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι [34] τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου,

46 Καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς Βοῤῥᾶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου· ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Σαδδοὺκ, οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευὶ πρὸς κύριον, λειτουργεῖν αὐτῷ.

47 Καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν, μῆκος [35] πηχῶν ἑκατὸν, καὶ εὖρος [36] πήχεις ἑκατὸν, ἐπὶ τὰ [37] τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου.

48 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὸ αιλὰμ τοῦ οἴκου· καὶ διεμέτρησε τὸ [38] αιλ τοῦ αιλὰμ [39] πηχῶν πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν, καὶ [40] πηχῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος [41] πηχῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αιλὰμ [42] πηχῶν τριῶν ἔνθεν, [43] καὶ [44] πηχῶν τριῶν ἔνθεν.

49 Καὶ τὸ μῆκος τοῦ αιλὰμ [45] πηχῶν εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος [46] πηχῶν [47] δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὸ, καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ [48] τὸ αιλὰμ, εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν.

Κεφ. μα'. 41.

1 ΚΑὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὸν ναὸν, [1] ᾧ διεμέτρησε τὸ αιλὰμ [2] πηχῶν ἓξ τὸ [3] πλάτος ἔνθεν, καὶ [4] πηχῶν ἓξ τὸ [5] εὖρος τοῦ αιλὰμ [6] ἔνθεν,

2 Καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος [7] πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος [8] πηχῶν πέντε ἔνθεν, [9] καὶ [10] πηχῶν πέντε ἔνθεν· καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος [11] αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι.

3 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ διεμέτρησε τὸ [12] αιλ τοῦ [13] θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θύρωμα [14] πηχῶν ἓξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος [15] πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν, [16] καὶ [17] πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν.

4 Καὶ διεμέτρησε [18] τὸ μῆκος τῶν [19] θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι, κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ [20] εἶπε, Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.

5 Καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου [21] πηχῶν ἓξ,

---

11 αὐτῇ C. deest. 12 *Alex.* αιλαμμώθ. 13 C. ἐκρύσεις. 14 *Alex. Ald.* ἐκεῖ πλύνουσιν τὴν ὁλοκαύτωσιν. Ἐν δὲ τῷ αιλὰμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, (*Alex.* addit, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν ἐκ χρυσίου,) ὅπως &c. quæ de *Th.* addita esse scribit *Hier.* atque in *quibusd. ll.* hæc ita posita sunt: καὶ τὰ αιλαμμώθ αὐτῆς ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πυλῶν· ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν τῆς δευτέρας ἐκρύσεως. 15 *Alex. Ald.* σφάζωσιν (*Alex.* φάζωσιν) τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ τά. 16 *Ald.* περί. 17 *Ald.* περί. 18 *Aq.* & *S.* Καὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ τῇ ἔξωθεν τῇ ἀναβαινούσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς πύλης. 19 *Alex.* ῥόακος. 20 C. ἑτέρου, καί. 21 *Ald.* ὀκτὼ τράπεζαι & ponit post ἀνατολάς. 22 *Alex.* τράπεζαι, καὶ * η τράπεζαι κατ'. 23 *Ald.* Τέσσαρες τράπεζαι. C. Τράπεζαι τέσσαρες. 24 *Alex.* αὐτὰ σφάζουσιν. 25 *Ald.* θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. 26 *Alex.* θυμιαμάτων. C. desunt θυμάτων, καὶ τέσσαρες τράπεζαι. 27 *Ald.* τὸ μῆκος πήχεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους, καὶ ἐπὶ. *Alex.* pro πήχεως hab. πήχεος. 28 *Alex.* καὶ ἡμίσους. 29 *Alex.* αὐτὰς ἐπιθήσουσιν, * ἐν οἷς. 30 C. κυμάτιον. *Aq.* ἐπιστάσεις. *S.* χεῖλος. 31 *Alex.* ἔξωθεν. 32 C. ὑπὸ τοῦ ὑετοῦ, καὶ τῆς. 33 *Ald.* καὶ φερούσης. 34 C. τὰς φυλακάς. 35 *Alex.* πήχεων. 36 *Alex.* πήχεων. 37 *Alex.* τέσσερα. 38 αιλ τοῦ *Alex.* & *Ald.* desunt. C. αὐτό. 39 *Alex.* πήχεων. 40 *Alex.* πήχεων. 41 *Alex.* πήχεων. 42 *Alex.* πήχεων. 43 καὶ πηχῶν τριῶν C. desunt. 44 *Alex.* πήχεων. 45 *Alex.* πήχεις. 46 *Alex.* πήχεις. 47 *Ald.* δέκα. C. δυοκαίδεκα. 48 *Alex.* τά.

Cap. 41. 1 *Alex.* & *Comp.* καὶ διεμέτρησεν. 2 *Alex.* πήχεις. 3 C. εὖρος τοῦ αιλὰμ ἔνθεν. 4 *Alex.* πήχεις. 5 εὖρος C. ponit ante πηχῶν. 6 C. ἔνθεν τὸ εὖρος τῆς σκηνῆς. Καί. 7 *Alex.* πήχεων. 8 *Alex.* πήχεων. 9 καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν *Ald.* desunt. 10 *Alex.* πήχεις. 11 *Alex.* αὐτῆς πήχεις τεσσεράκοντα, καὶ εὖρος πήχεις. 12 *Alex. Ald.* C. αιλὰμ τοῦ. 13 *Alex.* θυρώματος πήχεις. 14 *Alex.* πήχεις. 15 *Alex.* πήχεις. 16 καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν C desunt. 17 *Alex.* πήχεις. 18 *Alex.* τὸ * εὖρος τῶν θυρωμάτων πήχεις τεσσεράκοντα, καὶ εὖρος πήχεις. 19 C. πυλῶν. 20 *Alex.* & C. εἶπεν πρὸς μέ. 21 *Alex.* πήχεις.

καὶ τὸ εὖ-

καὶ τὸ εὖρος τῆς πλευρᾶς [22] πηχῶν τεσσάρων 6 κυκλόθεν. Καὶ [23] πλευρὰ [24] πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριάκοντα [25] τρεῖς δίς· καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς [26] κύκλῳ, τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾷν, ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἅπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. 7 Καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας [27] τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ [28] τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως διαπλατύνηται [29] ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν [30] κάτωθεν ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῷα, καὶ ἐκ τῶν [31] γεισῶν ἐπὶ τὰ 8 τριώροφα. [32] Καὶ τὸ θραὲλ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ 9 [33] πηχῶν ἕξ, διαστήματα. Καὶ εὖρος τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν [34] πηχῶν πέντε, καὶ τὰ [35] ἀπόλοιπα [36] τὰ ἀναμέσον τῶν πλευ-10 ρῶν τοῦ οἴκου. Καὶ ἀναμέσον τῶν ἐξεδρῶν [37] εὖρος πηχῶν εἴκοσι, τὸ περιφερὲς [38] τῷ 11 οἴκῳ κύκλῳ. Καὶ αἱ [39] θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοιπον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς πρὸς Βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς Νότον· καὶ τὸ εὖρος τοῦ [40] φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν 12 πέντε πλάτος κυκλόθεν. Καὶ τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου, [41] ὡς πρὸς θάλασσαν [42] πηχῶν ἑβδομήκοντα πλάτος, τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος [43] πηχῶν πέντε εὖρος κυκλόθεν, καὶ μῆκος [44] αὐτοῦ [45] πηχῶν ἐνε-13 νήκοντα. Καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου μῆκος [46] πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα, καὶ οἱ τοῖχοι [47] αὐτῶν μῆ-14 κος [48] πηχῶν ἑκατόν. Καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ [49] οἴκου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα κατέναντι 15 πηχῶν ἑκατόν. Καὶ διεμέτρησε [50] μῆκος τοῦ διορίζοντος κατὰ πρόσωπον [51] τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πηχῶν ἑκατὸν τὸ μῆκος· καὶ ὁ [52] ναὸς, καὶ αἱ γωνίαι, καὶ τὸ αἰλὰμ τὸ ἐξώτερον, πεφατνωμένα.

16 Καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταὶ, [53] ὑποφαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν, ὥστε [54] διακύπτειν. καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ, καὶ τὸ ἔδαφος, καὶ [55] ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων· καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισ-17 σῶς εἰς τὸ διακύπτειν. [56] Καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας καὶ [57] ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν [58] τοῖχον κύκλῳ [59] ἐν τῷ ἔσωθεν καὶ [60] ἐν τῷ ἔξω-18 θεν [61], Γεγλυμμένα χερουβὶμ, καὶ [62] φοίνικες ἀναμέσον χερουβ καὶ [63] ἀναμέσον χερούβ. 19 δύο πρόσωπα τῷ χερούβ· Πρόσωπον ἀνθρώπου πρὸς τὸν φοίνικα [64] ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ πρόσωπον [65] λέοντος πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν [66] καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένος [67] ὁ οἶκος 20 κυκλόθεν. Ἐκ τοῦ ἐδάφους [68] ἕως τοῦ φατνώματος, τὰ [69] χερουβὶμ καὶ οἱ φοίνικες [70] δια-21 γεγλυμμένοι. Καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς [71] ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα, κατὰ πρόσωπον 22 τῶν ἁγίων [72] ὅρασις ὡς ὄψις Θυσιαστηρίου ξυλίνου, [73] πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ [74] τὸ μῆκος [75] πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος [76] πηχῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι. καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Αὕτη ἡ τράπεζα [77], ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. Καὶ 23 δύο θυρώματα τῷ ναῷ, [78] καὶ δύο θυρώματα τῷ 24 ἁγίῳ, Τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἑνὶ, καὶ δύο θυρώματα τῇ 25 [79] θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. [80] Καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ [81] ἐπὶ τὰ θυρώματα [82] τοῦ ναοῦ [83] χερουβίμ· καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων, καὶ [84] σπουδαῖα ξύλα [85] κατὰ πρόσωπον τοῦ αἰλὰμ 26 ἔξωθεν, Καὶ θυρίδες κρυπταί. καὶ διε-

22 *Alex.* πήχεις τέσσαρες. 23 *Alex.* τὰ πλευρά. 24 πλευρὸν *Ald.* deest. 25 *Alex.* καὶ τρεῖς. *Ald.* καὶ τρία δίς. *C.* καὶ τριῶν. 26 *Alex.* τοῦ οἴκου κύκλῳ. 27 *Ald.* κατὰ τὸ πρόσθεμα τῶν πλευρῶν ἐκ τοῦ. 28 *Alex.* οἴκου. 29 *C.* παρέχνωθεν. 30 *C.* κάτωθεν, καὶ ἀναβαίνωσιν 31 *Alex. Ald. C.* μέσων. 32 *Alex.* Καὶ τοῦ θραὶλ. *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 33 *Alex.* & *C.* πήχεων ἕξ (*Alex.* deest) διάστημα, Καί. 34 *Alex.* πήχεων. 35 *Ald.* ὑπόλοιπα. *C.* λοιπά. 36 *Alex. Ald. C.* ἀναμέσον. 37 *Alex.* καὶ εὖρος πήχεων. 38 *Alex.* τοῦ οἴκου. 39 *Alex.* θυρίδες. 40 *C.* τόπου. 41 *C.* τοῦ. 42 *Alex.* πήχεων. *C.* καὶ πηχῶν. 43 *Alex.* πήχεων. 44 αὐτοῦ *Ald.* deest. 45 *Alex.* πήχεων. 45 *Alex.* πήχεων. 47 *C.* αὐτοῦ. 48 *Alex.* πήχεων. 49 *C.* ναοῦ. 50 *Alex.* τὸν τοῖχον τοῦ. 51 *C.* τῶν ἀπολοίπων. 52 in plerisq. ll. post ναὸς seq. ἐσώτερος. quod *Hier.* non habet. 53 *C.* ὑποφαῦσιν, al. καὶ ὑποφαύσεις. 54 *C.* καὶ διακύπτειν.

55 *C.* ἀπό. 56 Καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας *Ald.* desunt. *C.* Καὶ ἕως τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτέρου. 57 *C.* τοῦ ἐξωτέρου. 58 *Alex.* οἶκον κυκλόθεν ἐν τῷ. 59 *C.* τὸν ἔσωθεν. 60 *C.* τὸν ἔξωθεν 61 *Alex.* μέτρα, Καὶ γεγλυμμένα χερουβεὶν, καὶ φοίνικες· καὶ φοῖνιξ ἀναμέσον * χερουβεὶμ χερούβ. 62 *Ald.* φοίνικες, φοῖνιξ 63 ἀναμέσον *Ald. C.* deest. 64 ἔνθεν καὶ ἔνθεν *Ald.* desunt. *C.* ἔνθεν. 65 *C.* ἀνθρώπου. 66 καὶ ἔνθεν *C.* desunt. 67 *Alex.* ὅλος ὁ οἶκος. 68 *Sch.* ὑπεράνω τῆς θύρας. 69 *Alex.* χερουβείν. 70 *C.* διαγεγραμμένοι. 71 *Alex.* ἀναπτυσσόμενα. 72 ὅρασις *Ald.* deest. 73 *Alex.* πήχεων. 74 *C.* πηχῶν δύο τὸ μῆκος, καί. 75 *Alex.* πήχεων. 76 *Alex.* πήχεων. 77 *Alex.* κατὰ πρόσωπον. 78 *Alex.* & *C.* καὶ τῷ ἁγίῳ δύο θυρώματα, Τοῖς δυσὶν θυρώμασιν τοῖς. 79 *Alex.* δευτέρᾳ θύρᾳ. 80 Καὶ *Ald.* deest. 81 ἐπὶ *C.* deest. 82 *C.* τῷ ναῷ. 83 *Alex.* χερουβείν. 84 *C.* κατὰ τὰ ξύλα. 85 *Sch.* ἔμπροσθεν.

μέτρη-

μέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὰ [86] ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, [87] καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου [88] ἐζυγωμένα.

Κεφ. μβ'. 42.

1 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν [1] ἐσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς, κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ [2] εἰσήγαγέ με· καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι [3] πέντε, ἐχόμεναι τοῦ ἀπολοίπου, καὶ ἐχόμεναι 2 τοῦ διορίζοντος πρὸς Βοῤῥᾶν, [4] Ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ τὸ [5] πλάτος 3 [6] πεντήκοντα, Διαγεγραμμέναι ὃν τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ ὃν τρόπον [7] τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς τῆς [8] ἐξωτέρας [9] ἐστοιχισμέναι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισ-4 σαί. Καὶ κατέναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν [10] τὸ μῆκος, καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς 5 Βοῤῥᾶν, Καὶ οἱ περίπατοι οἱ [11] ὑπερῷοι ὡσαύτως· ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον [12] ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου, καὶ τὸ [13] διάστημα. οὕτως [14] περίστυλον καὶ [15] διάστημα, 6 καὶ οὕτως [16] στοαὶ δύο. [17] Διότι τρίστεγα ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στῦλοι τῶν [18] ἐξωτέρων· διὰ τοῦτο [19] ἐξείχοντο [20] τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν [21] μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.

7 Καὶ [22] φῶς ἔξωθεν, ὃν τρόπον [23] αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς [24] ἐξωτέρας, αἱ βλέπουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς Βοῤῥᾶν, μῆκος [25] πη-8 χῶν πεντήκοντα. Ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, [26] ἦν [27] πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὗταί εἰσιν [28] αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις· τὸ πᾶν [29] πη-9 χῶν ἑκατόν. Καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολὰς, τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας,

10 Κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ [30] περιπάτου, καὶ τὰ πρὸς Νότον [31] κατὰ πρόσωπον τοῦ Νότου, [32] κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ 11 διορίζοντος, καὶ αἱ ἐξέδραι. Καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ μέτρα [33] ἐξεδρῶν τῶν πρὸς Βοῤῥᾶν, [34] καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸ εὖρος αὐτῶν, καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν [35], [36] καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ 12 θυρώματα αὐτῶν, Τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς Νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περιπάτου, [37] ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ [38] κατὰ ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι [39] δι' αὐ-13 τῶν. Καὶ εἶπε πρός με, Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς Νότον, [40] οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν [41] διαστημάτων, [42] αὗταί εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς [43] φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς [44] υἱοὶ Σαδδοὺκ, οἱ ἐγγίζοντες πρὸς Κύριον, τὰ ἅγια τῶν [45] ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τὴν θυσίαν, [46] καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὰ [47] περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος [48] ἅγιος.

14 Οὐκ [49] εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερέων, [50] οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, ὅπως διαπαντὸς ἅγιοι ὦσιν οἱ προσάγοντες, [51] καὶ μὴ ἅπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἅγιά ἐστι καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα, ὅταν ἅπτωνται τοῦ λαοῦ.

15 Καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν· καὶ ἐξήγαγέ με καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης [52] πρὸς ἀνατολὰς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.

16 Καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης [53] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ [54] διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ

86 C. ὀροφωτά. 87 Sch. καὶ τὰ πάχη. 88 Alex. ἐξυλωμένα.
Cap. 42. 1 Mſ. Alex. & Comp. ed. ἐξωτέραν. 2 C. ἐξήγαγε 3 Alex. δεκαπέντε. 4 Alex. Κατὰ πρόσωπον, ἐπὶ πήχεις. C. Πηχῶν. 5 C. εὖρος. 6 Alex. Ald. πεντήκοντα πηχῶν (Alex. πήχεων.) C. πηχῶν πεντήκοντα. 7 C. αἱ περίστυλοι 8 C. ἐσωτέρας. 9 Alex. ἐπιχισμέναι. C. κατὰ στίχον. Sch. ἔκθετον πρὸς πρόσωπον ἐκθέτου ἐν τριστοῖς. 10 Ald. μῆκος, ὁδὲ πήχεων ἑνὸς, καί. C. μῆκος εἰς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχους ἑνὸς, καί. Sch. πρὸς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχεος ἑνός. in nonnull. μῆκος εἰς τὸ ἐσώτερον ὁδὸν πήχεος ἑνός. eſt etiam, ubi pro, ὁδὸν, ſcriptum eſt, οὐδόν. 11 C. ὑπερῷων. 12 C. ἔξωθεν, τοῖς στύλοις τοῖς κατωτέροις, καί. 13 Alex. διάστεμα. 14 περίστυλον, καὶ διάστημα, καὶ οὕτως στοαὶ δύο C. deſunt. 15 Alex. διάστεμα. 16 Alex. Ald. στοαί. Διότι. 17 S. τρίστεγα γὰρ ἦν. 18 Alex. Ald. C. ἐξεδρῶν. 19 Th. ἐπισυνήχθησαν ὑπὲρ κατώτερα. 20 C. ἀπὸ τῶν. 21 C. ἐν μέσῳ. 22 C. φλιά. 23 Alex. καὶ αἱ. 24 C. ἔξωθεν. 25 Alex. πήχεων. 26 ἦν C. deeſt. 27 Alex. πήχεων. 28 Alex. ἀντιπρόσωποι. 29 Alex. πήχεων. 30 Alex. & C. τοῦ περιπάτου. & C. paulo ante, τοῦτο φῶς ἐν. 31 C. καὶ κατά. 32 C. καὶ κατά. 33 Alex. τῶν ἐξεδρῶν. 34 Alex. κατὰ τό. 35 C. καὶ εἰσόδους, καί. 36 καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν C. deſunt. 37 ὡς C. deeſt. 38 Alex. κατ'. 39 C. αὐτά. 40 Alex. αἱ οὖσαι. 41 Alex. διαστεμάτων. 42 αὗται C. deeſt. 43 C. ἐσθίονται. 44 Alex. οἱ υἱοὶ Σαδδούκ. C. deſunt. Sch. οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. & Hier. ſcribit in Hebr. non haberi. 45 Alex. & C. ἁγίων, Καὶ τὴν θυσίαν. 46 καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας C. deſunt. 47 Ald. ὑπέρ. 48 Alex. ἅγιός ἐστιν. Οὐκ. 49 Alex. & C. εἰσελεύσεται. 50 Alex. καὶ οὐκ. 51 in plur. ll. ſeq. ἐκεῖ ἀποθήσονται τὰ ἱμάτια αὐτῶν. 52 Alex. κατ'. C. κατά. 53 Alex. κατ'. 54 C. διεμέτρησε τοῦ οἴκου τὸ ὑπόδειγμα κυκλόθεν ἐν διατάξει πεντακοσίους.

καλά-

17 καλάμῳ τοῦ μέτρου. [55] Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ Βοῤῥᾶ, [56] πήχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ 18 μέτρου. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς θάλασσαν, καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον [57] θαλάσσης, [58] πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ 19 τοῦ μέτρου. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς Νότον, καὶ διεμέτρησε [59] κατέναντι τοῦ Νότου, πεντακοσίους 20 ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου, [60] Τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ [61] καλάμου. καὶ διέταξεν [62] αὐτὸν, καὶ περίβολον [63] αὐτῶν κύκλῳ, πεντακοσίων [64] πρὸς ἀνατολὰς, καὶ [65] πεντακοσίων [66] πηχῶν εὖρος, τοῦ διαστέλλειν ἀναμέσον τῶν ἁγίων, καὶ ἀναμέσον τοῦ προτειχίσματος, τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

Κεφ. μγʹ. 43.

1 ΚΑὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν [1] βλέπουσαν 2 [2] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἐξήγαγέ με. Καὶ ἰδοὺ δόξα Θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν [3] ὁδὸν τὴν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς, [4] ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος [5] ἀπὸ τῆς δόξης [6] κυκλόθεν. 3 Καὶ ἡ ὅρασις ἣν ἴδον, [7] κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον, ὅτε εἰσεπορευόμην [8] τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν. καὶ ἡ ὅρασις τοῦ ἅρματος οὗ ἴδον, κατὰ τὴν ὅρασιν [9] ἣν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. καὶ [10] πί-4 πτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. Καὶ δόξα κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς 5 βλεπούσης [11] κατὰ ἀνατολάς. Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν· καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης [12] ὁ κυρίου οἶ-6 κος. Καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρὸς μὲ, [13] καὶ ὁ ἀνὴρ εἱστήκει 7 ἐχόμενός μου, Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [14] Υἱὲ ἀνθρώπου, ἑώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου, καὶ τὸν τόπον τοῦ ἴχνους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς [15] κατασκηνώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ [16] οἴκου Ἰσραὴλ [17] τὸν αἰῶνα· [18] καὶ οὐ βεβηλώσουσιν [19] οὐκέτι [20] οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων [21] ἐν μέ-8 σῳ αὐτῶν, Ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς προθύροις αὐτῶν, καὶ τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν· καὶ ἔδωκαν τὸν τοῖχόν [22] μου ὡς [23] συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποίουν. καὶ ἐξέτριψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ ἐν φόνῳ. 9 Καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν, καὶ [24] τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν [25] τὸν αἰῶνα. 10 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶκον· καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· καὶ τὴν 11 ὅρασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν διάταξιν [26] αὐτοῦ· Καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν [27] περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. καὶ [28] διαγράψεις τὸν οἶκον, [29] καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ, [30] καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ [31] γνωριεῖς αὐτοῖς, καὶ [32] διαγράψεις [33] ἐναντίον αὐτῶν· καὶ φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὰ προστάγ-12 ματά μου, καὶ ποιήσουσιν αὐτά· Καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων [34]. 13 Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πήχει τοῦ πήχεως, καὶ [35] παλαιστῆς, κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς τὸ εὖρος, καὶ

---

55 *Comp.* versum sequentem huic præponit. 56 *C.* πηχῶν. 57 *Alex.* τῆς θαλάσσης. 58 *Alex.* πήχεις πεντακοσίους. *C.* πηχῶν πεντακοσίους. 59 *Alex. Ald. C.* τὸ (*Alex.* deest) κατὰ πρόσωπον τοῦ Νότου. 60 *Alex.* Εἰς τά. 61 *Alex.* μέτρου. *C.* deest. 62 αὐτὸν, καὶ *C.* desunt. 63 *Alex.* αὐτόν. *C.* αὐτοῦ. 64 *Ald.* κατά. 65 *C.* πεντακοσίους 66 *Alex.* πήχεων.

Cap. 43. 1 *Comp. ed.* πρὸς ἀνατολάς. 2 *Ms. Alex.* κατά. 3 *Alex. Ald.* ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς (*Ald.* deest) 4 *Theodor.* παρὰ δὲ τῷ Ἑβρ. καὶ τῷ Σύρ. εὗρον, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. 5 *C.* ἐν τῇ δόξῃ. 6 *Alex.* κυρίου κυκλόθεν. 7 κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον *Ald.* desunt. 8 *Theodor.* παρὰ τῷ Σύρῳ καὶ παρὰ τῷ Ἑβρ. εὗρον, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν. δηλοῖ δὲ τὴν δευτέραν ὀπτασίαν, ἐν ᾗ ἐθεάσατο καὶ τοὺς ἐπιφερομένους τὰς πελέκεις, καὶ τὴν πόλιν κόπτοντας· καὶ τοὺς ἄνθρακας κατὰ πάσης τῆς πόλεως διασκεδάσαντα· ὅτε καὶ τὸ σημεῖον εἶδεν ἐπιτεθὲν τοῖς στενάζουσιν ἐπὶ ταῖς τοῦ λαοῦ παρανομίαις. καὶ εἰκὸς τοὺς οʹ. τῇ διανοίᾳ προσεσχηκότας, χρῖσαι καλέσαι τὴν τῶν μετώπων σημείωσιν, τῶν ἀπαλλαγέντων τῆς τῶν κοπτόντων τιμωρίας. *aa.* vero *ll.* hab. τοῦ χρῖσαι, quod vel pro, χεῖσαι, per errorem positum est, vel, si pro alia lectione accipitur, idem ferme significat quod, ἀπολέσαι. 9 *Alex.* οὗ. 10 *C.* ἔπεσον. 11 *Alex.* κατά. 12 *Alex.* κυρίου ὁ. 13 *Alex.* καὶ ἀνήρ. 14 *Alex.* & *C.* Ἑώρακας σὺ (*Alex.* deest) υἱὲ ἀνθρώπου. 15 *Alex.* κατασκηνώσει. 16 *Alex.* τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. 17 *Alex. Ald. C.* εἰς τὸν αἰῶνα. 18 *Alex.* & *C.* καὶ οὐ μή. 19 *C.* ἔτι. 20 *Alex.* ὁ οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, αὐτοί. 21 *C.* αὐτῶν ἐν. 22 *C.* σύνεγγυς ἐμοῦ. 23 *aliquot ll.* hab. συνεχόμενον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν. 24 in *quibusd. ll.* est, τὰ πλώματα. 25 *Alex. Ald. C.* εἰς τόν. 26 *quidam ll.* αὐτοῦ, εἰ πως ἐντραπῶσι. 27 *C.* ὑπέρ. 28 *C.* ἀναγράψεις. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐξόδους (*C.* διεξόδους) αὐτοῦ. 30 *Alex.* καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῦ, καὶ τήν. *C.* καὶ εἰσόδους αὐτοῦ, τήν. 31 *C.* καὶ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ γνωριεῖς. 32 *Alex.* διαγράψεις. 33 *C.* ἐνώπιον. 34 *Alex. Ald.* εἰσίν· οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου. Καί. *C.* οὗτός ἐστιν ὁ νόμος τοῦ οἴκου Καί. 35 *Alex.* παλαιστῆς, τὸ κόλπωμα βάθος πῆχυς ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς. *C.* πῆχυς παλαιστῆς, τὸ κόλπωμα αὐτοῦ, καὶ μέτρον τὸ ὕψος κύκλῳ, καὶ πῆχυς. al. καὶ κόλπωμα πήχεως &c.

†γεῖσος ἐπὶ [36] τὸ χεῖλος [37] αὐτοῦ κυκλόθεν, σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου

14 [38] Ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ [39] κοιλώματος αὐτοῦ, πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα [40] τοῦτο, ὑποκάτωθεν πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πήχεως· καὶ ἀπὸ [41] τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα, πήχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος [42] πῆχυς.

15 Καὶ τὸ [43] ἀριὴλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριὴλ, καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων [44] πῆχυς.

16 Καὶ τὸ ἀριὴλ πηχῶν [45] δώδεκα μήκους, ἐπὶ πήχεις δώδεκα [46], τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ.

17 Καὶ [47] τὸ ἱλαστήριον πηχῶν [48] δεκατεσσάρων τὸ μῆκος, ἐπὶ πήχεις [49] δεκατέσσαρας τὸ εὖρος [50] ἐπὶ [51] τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γεῖσος [52] αὐτῷ [53] κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πήχεως· καὶ τὸ [54] κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλόθεν, καὶ οἱ [55] κλιμακτῆρες αὐτοῦ [56] βλέποντες [57] κατὰ ἀνατολάς.

18 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει [58] κύριος ὁ θεὸς [59] Ἰσραὴλ, Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως [60] αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ [61] ὁλοκαυτώματα, καὶ [62] προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα.

19 Καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευΐταις [63] τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδοὺκ [64] τοῖς ἐγγίζουσι πρὸς μὲ, λέγει κύριος [65] ὁ θεὸς [66], τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας.

20 Καὶ λήψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ [67] ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν [68] κύκλῳ, [69] καὶ ἐξιλάσονται [70] αὐτό.

21 Καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν [71] περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου, ἔξωθεν τῶν ἁγίων.

22 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ [72] λήψονται ἐρίφους δύο [73] αἰγῶν ἀμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον, [74] καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ.

23 Καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι [75] τὸν ἐξιλασμὸν, προσοίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον, καὶ κριὸν ἐκ [76] προβάτων ἄμωμον,

24 Καὶ προσοίσετε [77] ἐναντίον κυρίου· καὶ [78] ἐπιῤῥίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' [79] αὐτὰ [80] ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ.

25 Ἑπτὰ ἡμέρας ποιήσεις [81] ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν, καὶ μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ κριὸν ἐκ [82] προβάτων, [83] ἄμωμα [84] ποιήσουσιν

26 Ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον, καὶ [85] καθαριοῦσιν αὐτό· καὶ πλήσουσι [86] χεῖρας αὐτῶν.

27 [87] Καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα, ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ [88] τὸ θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει [89] κύριος.

Κεφ. μδ'. 44.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς·

2 καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη [1] ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι κύριος ὁ θεὸς [2] Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη.

3 Διότι ὁ ἡγούμενος [3] οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ, τοῦ φαγεῖν ἄρτον [4] ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν [5] αἰλὰμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται.

4 Καὶ εἰσήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν

---

†al ἱλαστος. Aq. S. Th. τὸ ὅριον. 36 Alex. τοῦ χείλους. 37 αὐτοῦ C. deest. 38 Ald. Καὶ βάθος &c. Aq. Ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς γῆς ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου. 39 C. κυκλώματος. mox pro ἱλαστήριον, Th. τὸ ἀζαρὰ ex Hebr. S. τὴν περιδρομήν. 40 Alex. Ald. τὸ ὑποκάτωθεν. C. ὑποκάτωθεν. 41 Aq. κρηπιδώματος τοῦ μικροῦ, ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ μεγάλου. 42 Alex. πήχεως. C. πῆχυς εἷς. 43 Euseb. ἑρμηνεύεσθαί φασι τὸ ἀριὴλ, λέων θεοῦ. Polychr. τὸ ἀριὴλ, ὄρος θεοῦ. Theodor. τὸ ἀριὴλ σημαίνει τῇ Ἑβραίων φωνῇ, ὄρος θεοῦ, ἢ κατ' ἄλλην ἑρμηνείαν, φῶς θεοῦ. 44 C. πῆχυς εἷς. 45 C. δύο εὖρος ἐπὶ μῆκος τειχέων δώδεκα. 46 Alex. πλάτους, τετράγωνον. Ald. πλάτος τετράγωνον. 47 C. ἐπὶ τό. 48 C. τεσσαρακαίδεκα. 49 C. τεσσαρακαίδεκα. 50 Alex. Ald. τετράγωνον ἐπί. 51 Alex. τὰ τέσσαρα. 52 Alex. αὐτοῦ. 53 κυκλόθεν C. deest. 54 Ald. κύκλω. al. κοίλωμα. al. κόλπωμα. S. τελείωμα. 55 Alex. κλιμακτῆρες. 56 C. βλέπουσι. 57 Alex. κατ'. 58 Ald. ἀδωναῒ κύριος. 59 Ἰσραὴλ C. deest. 60 αὐτοῦ C. deest. 61 Alex. τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ προσχέειν πρὸς τὸ αἷμα. 62 C. προσχυθήσεσθαι. 63 Alex. ἐκ τοῦ. 64 Alex. καὶ τοῖς. 65 Ald. κύριος. 66 Alex. τοῦ Λευΐ, λειτουργεῖν. post pro μόσχον, S. ταῦρον. 67 al. θήσουσιν. post Alex. τέσσαρα. 68 C. αὐτοῦ κύκλῳ. 69 Alex. καὶ περιρραντιεῖς αὐτὸ, καί. Ald. περιῤῥανιεῖς αὐτὸ, καί. C. καὶ καθαρίσουσιν, καί 70 Alex. αὐτόν. 71 Alex. Ald. ὑπέρ. 72 C. λήψῃ ἔριφον αἰγῶν ἄμωμον. 73 Alex. ἀπὸ αἰγῶν. 74 Alex. καθώς. 75 Alex. σου τόν. 76 Alex. τῶν προβάτων. 77 C. ἔναντι. 78 Alex. ἐπιρίψουσιν. 79 C. αὐτό. Ald. αὐτόν. 80 Alex. Ald. ἅλας. 81 ἔριφον Ald. deest. 82 Alex. τῶν προβάτων. 83 C. ἄμωμον. 84 Ald. ποιήσεις τὰς ἑπτά. 85 Alex. καθαρίσουσιν. 86 Alex. τὰς χεῖρας αὐτῆς. 87 Ald. Καὶ συντελέσουσι τάς. C. Καὶ συντελέσουσι τὰς ἡμέρας, καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς. 88 C. τὸ θυσιαστηρίου. 89 Ald. κύριος κύριος. C. κύριος ὁ θεός.

Cap. 44. 1 Mss. Alex. ἔσται, καὶ οὐδείς. 2 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 3 Alex. αὐτῆς καθήσεται. Ald. οὗτος κάθηται. 4 Ald. C. ἐνώπιον. 5 S. προπυλαίου. Sch. αἰλὰμ ἑρμηνεύεται πρόθυρον πύλης.

τῆς πύ-

τῆς πύλης τῆς πρὸς Βοῤῥᾶν, κατέναντι τοῦ οἴκου. καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης [6] δόξης ὁ οἶκος [7] τοῦ κυρίου· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.

5 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, [8] τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς [9], καὶ τοῖς ὠσί σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ [10] μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα [11] τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ [12] πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ. καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ οἴκου, κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις. 6 Καὶ ἐρεῖς πρὸς [13] τὸν οἶκον [14] τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει κύριος [15] ὁ θεὸς, Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος [16] Ἰσραὴλ, 7 [17] Τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς, ἀπεριτμήτους καρδίᾳ, καὶ ἀπεριτμήτους σαρκὶ, [18] τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου, καὶ βεβηλοῦν αὐτὰ, ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους [19], σάρκας, καὶ αἷμα· καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν,

8 Καὶ [20] διετάξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις [21] μου. 9 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [22] κύριος [23] ὁ θεὸς, Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ, καὶ ἀπερίτμητος σαρκὶ, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγιά μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν, τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραήλ·

10 Ἀλλ' [24] ἢ οἱ Λευῖται, [25] οἵτινες [26] ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ [27] ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ λήψονται [28] ἀδικίαν αὐτῶν, 11 Καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες, θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου, καὶ λειτουργοῦντες [29] τῷ οἴκῳ [30]· οὗτοι σφάξουσι [31] τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται [32] ἐναντίον τοῦ λαοῦ, [33] τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς. 12 Ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐτῶν· καὶ ἐγένετο [34] τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας. [35] ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς, λέγει κύριος [36] ὁ θεὸς, 13 [37] Καὶ οὐκ ἐγγιοῦσι πρὸς μὲ τοῦ ἱερατεύειν μοι, οὐδὲ τοῦ [38] προσάγειν [39] πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν [40] τοῦ Ἰσραὴλ, οὐδὲ πρὸς [41] τὰ ἅγια τῶν ἁγίων [42] μου· καὶ λήψονται [43] ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλανήσει ᾗ ἐπλανήθησαν. 14 [44] Καὶ τάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν.

15 Οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, [45] οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδοὺκ, [46] οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου, ἐν τῷ πλανᾶσθαι [47] οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, οὗτοι προσάξουσι πρὸς μὲ, τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου, τοῦ προσφέρειν [48] μοι [49] θυσίαν, στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος [50] ὁ θεός. 16 Οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ ἅγιά μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου, τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακάς μου. 17 Καὶ [51] ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς [52] ἐσωτέρας, στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται, [53] καὶ οὐκ ἐνδύσονται ἔρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς [54] ἐσωτέρας [55] αὐλῆς. 18 Καὶ κιδάρεις λινᾶς ἕξουσιν ἐπὶ [56] ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῆ λινᾶ ἕξουσιν ἐπὶ [57] τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίᾳ. 19 [58] Καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν, ἐκδύσονται τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς· καὶ θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας, καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. 20 Καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν [59] οὐ [60] ξυρήσονται, καὶ τὰς κό-

---

6 C. δόξης κυρίου ὁ. 7 *Alex.* κυρίου. 8 C. τάξαι. 9 *Alex.* σου, καί. 10 C. πρὸς σέ· & ponit ante λαλῶ. 11 *Alex.* οἴκου. 12 *Alex.* κατὰ πάντα. 13 τὸν οἶκον C. deest. 14 *Sch.* οἱ λοιποί, προσερεστὴν καὶ φιλόνεικον. 15 *Ald.* C. κύριος. 16 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 17 C. Τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν. 18 C. τοῦ μὴ γίνεσθαι. 19 *Alex.* μου, καὶ σάρκας. *Ald.* στέαρ. C. μου, καὶ στέαρ. 20 *Alex.* οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου, καὶ διετάξατε τοῦ. *Ald.* οὐκ ἐπεφυλάξατε τοῦ. C. οὐκ ἐφυλάξατε τὰ προστάγματα τοῦ ἁγιάσματός μου, καὶ διετάσσετε τοῦ μή. 21 C. μου ὑμῖν. 22 *Ald.* ἀδωναΐ κύριος. 23 ὁ θεὸς C. deest. 24 ἢ C. deest. 25 in cæt. ll. est, οἱ μακρυνθέντες ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῇ πλάνῃ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν πλανηθέντων ἀπ' ἐμοῦ ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν. 26 *Alex.* ἀφείλαντο. 27 *Alex.* *Ald.* οἳ ἐπλανήθησαν ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν. C. ὀπίσω. 28 *Alex.* τὴν ἀδικίαν. 29 *Ald.* C. ἐν τῷ. 30 *Alex.* κυρίου. 31 *Alex.* & C. τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας τῷ. 32 C. ἐνώπιον. 33 *Alex.* λειτουργεῖν. 34 *Alex.* τῷ Ἰσραήλ. 35 *Alex.* ἕνεκεν. 36 *Ald.* C. κύριος (*Ald.* ὁ θεός) καὶ λήψονται τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. 37 *Alex* καὶ λήμψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν, Καὶ οὐκ. 38 *Alex.* προσαγαγεῖν. 39 πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ C. desunt. 40 *Alex.* Ἰσραήλ. 41 C. πάντα τά. 42 μου C. deest. 43 *Alex.* τὴν ἀτιμίαν. 44 *Alex.* *Ald.* Καὶ τάξουσιν. C. Καὶ τάξω. 45 C. καὶ υἱοί. 46 C. οἳ ἐφύλαξαν φυλακάς. 47 *Alex.* τὸν οἶκον. 48 *Alex.* θυσίαν. 49 θυσίαν C. deest. 50 C. κύριος. 51 C ἔσονται. 52 C. ἐξωτέρας. 53 *Alex.* οὐκ. 54 C. αὐλῆς ἐσωτέρας. 55 *Alex.* αὐλῆς, καὶ ἔσω. Καί. 56 C. τῶν κεφαλῶν. 57 *Alex.* ταῖς ὀσφύσιν. post pro βίᾳ, *Aq.* 2. ed. βαΐηζα. idem 1. ed. & *S.* ἐν ἱδρῶτι. *Th* ἰαζα. 58 Καὶ C. deest. 59 *Alex.* οὐ μή. 60 C. ξυρήσουσι.

μας αὐτῶν [61] οὐ ψιλώσουσι, καλύπτοντες [62] καλύψουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 21 Καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσι πᾶς ἱερεὺς, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. 22 Καὶ χήραν καὶ [63] ἐκβεβλημένην [64] οὐ λήψονται [65] ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ᾽ ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος [66] Ἰσραήλ· καὶ [67] χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήψονται. 23 Καὶ τὸν λαόν μου διδάξουσιν ἀναμέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀναμέσον [68] ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτοῖς. 24 Καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι [69] ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν· [70] τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσι, καὶ τὰ νόμιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται, καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσι. 25 Καὶ [71] ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσονται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ πατρὶ, καὶ ἐπὶ μητρὶ, καὶ [72] ἐπὶ υἱῷ, καὶ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ [73], καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἣ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μιανθήσεται. 26 Καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν, ἑπτὰ ἡμέρας [74] ἐξαριθμήσῃ αὐτῷ. 27 Καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ εἰσπορεύωνται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουργεῖν ἐν [75] τῷ ἁγίῳ, προσοίσουσιν ἱλασμὸν, λέγει κύριος [76] ὁ θεός. 28 Καὶ [77] ἔσται αὐτοῖς [78] εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, [79] ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις [80] αὐτῶν. 29 Καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας, [81] οὗτοι φάγονται· καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται. 30 [82] Ἀπαρχαὶ πάντων, καὶ τὰ πρωτότοκα πάντων, καὶ τὰ [83] ἀφαιρέματα πάντα [84]· ἐκ [85] πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν, τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται· καὶ τὰ [86] πρωτογεννήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ, τοῦ θεῖναι [87] εὐλογίας ὑμῶν 31 ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. Καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον ἐκ [88] τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν, οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

Κεφ. με'. 45.

1 Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ, ἀφοριεῖτε ἀπαρχὴν τῷ κυρίῳ, [1] ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς [2] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος [3] εἴκοσι [4] χιλιάδας, ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. 2 Καὶ ἔσται ἐκ τούτου [5] ἁγίασμα, [6] πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους, τετράγωνον κυκλόθεν, καὶ [7] πεντήκοντα πήχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν. 3 Καὶ [8] ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ εὖρος [9] εἴκοσι χιλιάδας· [10] καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται [11] ἅγια τῶν ἁγίων. 4 Ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν [12] τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι [13] λειτουργεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος [14] εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν. 5 Εἴκοσι καὶ πέντε [15] χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· [16] καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ [17] οἴκῳ, αὐτοῖς 6 εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν. Καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, καὶ μῆκος [18] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον [19] ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ 7 Ἰσραὴλ [20] ἔσονται. Καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον [21] τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων, [22] καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν [23] πρὸς ἀνατολάς· [24] καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, [25] καὶ τὸ μῆ-

---

61 *Alex.* οὐ μὴ ψιλώσουσιν. *Theodor.* ὁ Σύρ. καὶ ὁ Ἑβρ. οὐ θρέψουσιν, ἔφασαν. 62 *Alex.* καλύψωσιν. 63 C. βεβηλωμένην. 64 *Alex.* οὐ μή. 65 C. αὐτοῖς. 66 *Ald.* C. οἴκου Ἰσραήλ. 67 C. ἐὰν γένηται χήρα ἐξ ἱερέων.
68 *Alex.* καθαροῦ καὶ ἀναμέσον ἀκαθάρτου γνωριοῦσιν. C. καθαροῦ καὶ ἀκαθάρτου γνωρίσουσιν. 69 C. κρίνειν. 70 C. καὶ κρίσιν ἐν τοῖς προστάγμασί μου. 71 *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρ. ἐπὶ νεκρῷ. 72 C. υἱῷ, καὶ θυγατρί. 73 *Alex.* αὐτοῦ. 74 *Alex.* ἐξαριθμήσει. 75 C. τοῖς ἁγίοις. 76 ὁ θεὸς C. deest. 77 *Ald.* ἔσονται. 78 C. κληρονομία· ἐγὼ κύριος, ἐγὼ κύριος κληρονομία αὐτοῖς. 79 ὅτι C. deest. 80 *Alex.* αὐτοῖς. mox pro τὰς θυσίας, S. τὸ δῶρον. Th. τὸ μαναά. 81 C. καὶ αὐτοί. 82 *Alex.* Καὶ ἀπαρχαί. C. Καὶ αἱ ἀπαρχαί. 83 C. ἀφορίσματα. 84 *Alex.* ὑμῶν. 85 πάντων C. deest. 86 *Alex.* πρωτογεννήματα. 87 *Ald.* εὐλογίαν ὑμῶν. C. εὐλογίας. 88 C. πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ πάντων τῶν.

Cap. 45. 1 *Comp.* ἁγίαν. 2 C. τὸ μῆκος εἰκοσιπέντε χιλιάδες, καί. 3 *Ald.* C. δέκα. 4 C. χιλιάδες. 5 *Alex.* εἰς ἁγίασμα. *Ald.* C. ἁγίασμα. 6 C. πεντακόσια, καὶ πεντακόσια. 7 *Alex.* & C. πήχεις πεντήκοντα. post pro διάστημα, S. ὅριον. Th. διορισμός. 8 C. ἐξ αὐτῆς. 9 C. δέκα. 10 καὶ C. deest. 11 *Alex.* *Ald.* C. τὸ ἁγίασμα ἅγιον (*Alex.* τῶν ἁγίων.) Ἀπὸ (C. Ἅγιον ἀπὸ *Alex.* Ἡγιασμένον ἀπὸ) τῆς. 12 C. τοῖς ἁγίοις. 13 *Alex.* ἐν αὐτοῖς λειτουργεῖν. 14 C. εἰς οἶκος ἀφωρισμένος. 15 *Alex.* χιλιάδες μῆκος, καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος. 16 *Alex.* & C. ἔσται τοῖς. 17 C. οἴκῳ τοῦ θεοῦ, αὐτοῖς. post pro πόλεις, *Aq.* ἐξέδραι εἴκοσι. S. θάλαμοι εἴκοσι. Th γαζοφυλάκια. 18 C. εἰκοσιπέντε. 19 *Alex.* καὶ ἡ. 20 C. ἔσται. 21 *Alex.* * τῆς * πόλεων κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν. 22 C. κατά. 23 *Alex.* τὰ πρός. 24 C. τό. 25 καὶ τὸ μῆκος C. desunt.

κος ἐπὶ

κος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς.

8 Καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ οὐ καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν.

9 Τάδε λέγει [26] κύριος [27] θεός, Ἱκανούσθω ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραήλ, [28] ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, [29] κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· [30] ἐξάρατε [31] καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος [32] θεός.

10 [33] Ζυγὸς δίκαιος, καὶ μέτρον δίκαιον, καὶ χοῖνιξ δικαία ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου. 11 Καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ἔσται τοῦ λαμβάνειν. τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ, [34] χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ, [35] πρὸς τὸ γομὸρ [36] ἔσται τὸ ἴσον

12 Καὶ [37] τὰ στάθμια, εἰκοσιόβολοι, [38] πέντε σίκλοι, πέντε καὶ σίκλοι δέκα, καὶ πεντήκοντα σίκλοι [39] ἡ μνᾶ ἔσται [40] ὑμῖν. 13 Καὶ αὕτη [41] ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, [42] ἕκτον μέτρου ἀπὸ τοῦ [43] γομὸρ [44] τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον [45] αὐτοῦ [46] τοῦ οἰφὶ [47] ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν. 14 Καὶ [48] τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου [49] κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ [50] δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομόρ. [51] 15 Καὶ πρόβατον [52] ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ, [53] εἰς θυσίας, καὶ εἰς ὁλοκαυτώματα, [54] καὶ εἰς σωτηρίου [55] τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν, [56] λέγει κύριος [57] θεός.

16 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει [58] τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραήλ. 17 Καὶ [59] διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ αἱ θυσίαι, καὶ αἱ σπονδαὶ [60] ἐν ταῖς ἑορταῖς, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις, καὶ ἐν [61] τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραήλ· [62] αὐτὸς ποιήσει τὰ [63] ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὴν θυσίαν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου, τοῦ ἐξιλάσκεσθαι [64] ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. 18 Τάδε λέγει [65] κύριος [66] θεός, Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, λήψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον, τοῦ ἐξιλάσασθαι [67] τὸ ἅγιον.

19 Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος [68] τοῦ ἐξιλασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιὰς τοῦ οἴκου, καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. 20 Καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ· μιᾷ τοῦ μηνὸς λήψῃ παρ' ἑκάστου [69] ἀπόμοιραν· καὶ [70] ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον.

21 Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ [71], τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἑορτή· ἑπτὰ ἡμέρας [72] ἄζυμα ἔδεσθε. 22 Καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ, [37] καὶ [74] τοῦ οἴκου, καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, 23 [75] μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας. [76] Καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς [77] ποιήσει ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἀμώμους καθ' ἡμέραν, τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ [78] ὑπὲρ ἁμαρτίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν, καὶ 24 θυσίαν. Καὶ [79] πέμμα τῷ μόσχῳ, καὶ [80] πέμματα τῷ κριῷ [81] ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ 25 [82] εἶν τῷ πέμματι. Καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ

---

26 *Ald.* ἀδωναὶ κύριος, Ἱκανούσθω. 27 *Alex.* ὁ θεός. 28 *Alex.* * τὸν λαόν μου καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ κρίμα. 30 *Alex.* καὶ ἐξάρατε. 31 *C.* τὰς καταδυναστείας. 32 *Alex.* ὁ θεός. 33 *Alex.* & *C.* Ζυγὸν δίκαιον. post pro μέτρον, al. οἰφί. 34 *Alex.* ἡ χοῖνιξ. τὸ μέτρον πρὸς τὸ γομὸρ ἔσται ἴσον. 35 *Ald.* τὸ μέτρον πρὸς τό. *C.* οἰφὶ τό. 36 in *quibusd.* est, ἔσται ἴσον τὸ σήκωμα καὶ τὰ στάθμια. 37 *Ald. C.* τὸ στάθμιον. 38 *Alex.* οἱ πέντε σίκλοι, πέντε καὶ οἱ δέκα σίκλοι, δέκα, καὶ πεντήκοντα σίκλοι. *C.* πέντε σίκλοι, καὶ εἰκοσιπέντε σίκλοι καὶ πεντεκαίδεκα σίκλοι. *Ald.* εἴκοσι σίκλοι, πέντε καὶ εἴκοσι σίκλοι, δέκα καὶ πέντε σίκλοι. quo modo leg. *Hier.* & dicit hunc locum juxta 70. non cohærere, & penitus intelligi non posse. in *quibusd. ll.* est, εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος· οἱ δὲ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ac *Theodor.* διακελεύεται δὲ τὴν μνᾶν πεντήκοντα σίκλους ἔχειν. 39 ἡ μνᾶ *Ald.* desunt. 40 *C.* ὑμῶν. 41 *C.* ἐστὶν ἡ. 42 *Alex.* * ἕκατον τοῦ μέτρου. *Ald.* ἕκτον οἰφί. *C.* ἕκτον μέρος τοῦ μέτρου. 43 al. κόρου. 44 *C.* τῶν πυρῶν. 45 αὐτοῦ *Alex.* & *Ald.* deest. *C.* hab. μέρος. 46 al. τοῦ μέτρου. 47 *Alex.* ἀπὸ τοῦ γομὸρ κόρου τῶν. 48 *Alex.* τὰ προστάγματα. 49 *C.* κοτύλη ἐλαίου. *Ald.* desunt. 50 *Alex.* τῶν δέκα. 51 in *quibusd. ll.* hæc seqq. τὰ δὲ δέκα γομὸρ κόρος. quod videtur confirmari autoritate *Theodor.* ita explicantis, καὶ διδάσκει ἡμᾶς, τὸν μὲν κόρον ἔχειν γομὸρ δέκα, ἕκαστον δὲ γομὸρ χοίνικας δέκα· ὡς εἶναι τὸν κόρον χοινίκων ρ'. post pro πρόβατον, al. βόσκημα. 52 *Alex. Ald. C.* ἓν (*Ald. C.* deest) ἀπὸ τῶν δέκα (*C.* διακοσίων) προβάτων ἀφαίρεμα. post pro ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν, al. ἀπὸ τῶν ποτηρίων. *Aq.* & *S.* ἀπὸ τῶν ὑδάτων. 53 εἰς *C.* deest. pro θυσίας, *Aq.* & *S.* δῶρα. *Th.* μαναά. 54 *Alex. Ald.* καὶ εἰς σωτήριον. *C.* σωτηρίου. 55 *Alex. Ald.* τοῦ ἐξιλάσασθαι. *C.* καὶ ἐξιλάσαι. 56 *C.* τάδε λέγει. 57 *Alex.* ὁ θεός. 58 τὴν ἀπαρχὴν ταύτην *C.* ponit post Ἰσραήλ. 59 *C.* διὰ τοῦτο ἀφηγουμένῳ. 60 *Alex.* ἔσονται ἐν ταῖς. 61 *C.* σάββασιν. 62 *Ald.* οὕτως. 63 *C.* περί. 64 *C.* περί. 65 *Ald.* ἀδωναὶ κύριος. 66 *Alex.* ὁ θεός. 67 *C.* τὰ ἅγια. 68 *Alex.* τοῦ μόσχου τοῦ ἐξιλασμοῦ. *C.* τοῦ μόσχου. *Th.* τοῦ ἀζαρά. 69 *Alex.* * ἀγνοοῦντος (l. ἀγνοοῦντος) καὶ ἀπὸ νηπίου· καί. *Ald.* etiam, ἀγνοοῦντος καὶ ἀ. ν. κ. *C.* ἀσυνέτου, καὶ νηπίου· καί. est etiam qui habeat, ἀγνοοῦντος καὶ νηπίου ἀπόμοιραν· καί. 70 *Alex.* ἐξιλάσεσθαι. 71 *Alex.* μηνί. 72 ἄζυμα *Ald.* deest. 73 καὶ τοῦ οἴκου *C.* desunt. 74 *Alex.* ὑπὲρ τοῦ. 75 *Ald.* μόσχον ἐκ βοῶν. 76 Καὶ *Ald. C.* deest. 77 *Alex.* ποιήσεις. *Ald.* desunt hæc usque ad finem versus. 78 *C.* περί. 79 *Ald.* πέμματα. *Sch.* σεμίδαλιν. 80 *Alex.* & *C.* πέμμα. 81 *C.* ποιήσει. 82 *Theodor.* τὸ εἶν παρὰ τῷ Σύρῳ ἥμισυ εὑρέθη.

μηνὶ, πεντεκαιδεκάτη [83] τοῦ μηνὸς, ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ ταὐτὰ, ἑπτὰ ἡμέρας, καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας, καὶ καθὼς τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ καθὼς [84] τὸ μαναὰ, καὶ καθὼς τὸ ἔλαιον.

Κεφ. μϛʹ. 46.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος [1] θεὸς, Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, [2] ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς, ἔσται κεκλεισμένη ἓξ ἡμέρας τὰς [3] ἐνεργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων [4] ἀνοιχθῇ, καὶ [5] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας ἀνοιχθήσεται. 2 Καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης τῆς [6] ἔσωθεν, καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτοῦ, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑσπέρας. 3 Καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης, καὶ ἐν τοῖς [7] σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις, [8] ἐναντίον [9] κυρίου. 4 Καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἓξ ἀμνοὺς ἀμώμους, [10] καὶ κριὸν ἄμωμον, 5 Καὶ [11] μαναὰ, πέμμα [12] τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν, δόμα [13] χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. 6 Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας μόσχον [14] ἄμωμον, καὶ ἓξ ἀμνοὺς, καὶ [15] κριὸς ἄμωμος ἔσται, 7 Καὶ πέμμα τῷ κριῷ, καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται [16] μαναὰ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, καθὼς ἂν [17] ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. 8 Καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν [18] ἀφηγούμενον, κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν [19] ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται. 9 Καὶ [20] ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς [21] ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης [22] τῆς βλεπούσης πρὸς Βορρᾶν [23] προσκυνεῖν, ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς Νότον, [24] καὶ ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς [25] Νότον, [26] ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς Βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην [27] εἰς ἣν εἰσελήλυθεν, [28] ἀλλ' ἢ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται. 10 Καὶ ὁ ἀφηγούμενος [29] ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσελεύσεται [30] μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται [31]. 11 Καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ [32] μαναὰ πέμμα τῷ μόσχῳ, καὶ πέμμα τῷ κριῷ, [33] καὶ τοῖς ἀμνοῖς, καθὼς [34] ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. 12 Ἐὰν δὲ ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος [35] ὁμολογίαν ὁλοκαύτωμα [36] σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ [37] ἀνοίξῃ ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν [38] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ [39] ποιήσῃ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ, ὃν τρόπον [40] ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτόν· 13 Καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιήσει [41] εἰς ὁλοκαύτωμα [42] καθ' ἡμέραν τῷ κυρίῳ, [43] πρωῒ ποιήσει αὐτόν. 14 Καὶ [44] μαναὰ ποιήσει ἐπ' αὐτῷ [45] τοπρωῒ, ἕκτον τοῦ μέτρου, καὶ ἐλαίου [46] τρίτον τοῦ εἲν τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμίδαλιν [47] μαναὰ τῷ κυρίῳ, πρόσταγμα [48] διαπαντός. 15 Ποιήσετε τὸν ἀμνὸν, καὶ τὸ [49] μαναὰ, καὶ τὸ ἔλαιον ποιήσετε [50] τοπρωῒ, [51] ὁλοκαύτωμα διαπαντός. 16 Τάδε λέγει [52] κύριος [53] θεὸς, Ἐὰν δῷ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἑνὶ [54] ἐκ τῶν υἱῶν

---

83 *Alex.* ἡμέρα τοῦ. 84 *Alex.* τὸ μαννά. *C.* αἱ θυσίαι.
Cap. 46. 1 *Ms. Alex.* ὁ θεὸς, Πύλη ἡ. 2 *C.* τῇ βλεπούσῃ κατὰ ἀνατολάς. 3 *C.* ἐργασίμους. 4 *Ald. C.* ἀνοιχθήσεται. 5 *Alex.* ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἀνοιχθήσεται. 6 *Alex. Ald. C.* ἔξωθεν. mox pro τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτοῦ, *S.* τὴν προσφορὰν αὐτοῦ. 7 *C.* σάββασιν. 8 *C.* ἐνώπιον. 9 *Alex.* τοῦ κυρίου. Καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα. 10 *Ald.* κριόν. 11 *Alex.* μαννά. *C.* θυσίαν. *Syr.* θυσίαν τῆς σεμιδάλεως. 12 *C.* τοῖς κριοῖς. 13 *Alex.* τῆς χειρός. 14 *Alex.* υἱὸν βουκολίου ἄμωμον. 15 *Ald.* κριὸν ἄμωμον ἔσται. *C.* κριὸν ἄμωμον ἔσονται. 16 *Alex.* μαννά. *C.* θυσία. *Theodor.* ὁ Σύρ. ἡρμήνευσε τὴν τῆς σεμιδάλεως θυσίαν. *quidam ll.* hab. μαναὰ καὶ οἰφί. 17 *Alex.* εὐποιῇ. *C.* ἰσχύῃ. 18 *C.* ἡγούμενον. 19 *C.* ὁδὸν αὐτῆς ἐξελεύσεται. 20 *Alex.* ἔσται ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς ἐναντίον. 21 *C.* ἐνώπιον. 22 *Alex. Ald. C.* τῆς πρὸς Βορρᾶν. 23 *C.* προσκυνῆσαι. 24 καὶ ὁ *Ald.* desunt, 25 *Ald.* βορρᾶν. 26 ἐξελεύσεται usque ad ἐκ, *Ald.* desunt. 27 *Alex.* ἣν εἰσελήλυθεν. 28 *C.* ἀλλὰ κατ'. 29 *C.* αὐτῶν ἐν. 30 μετ' usque ad finem vers. *C.* desunt. 31 *Alex.* μετ' αὐτῶν. Καί. 32 *Alex.* μαννά. *C.* θυσία. 33 *Alex.* τοῖς δὲ ἀμνοῖς. 34 *C.* ἰσχύσει ἡ. 35 *quidam ll.* hab. ἑκούσιον ὁλοκαύτωμα σωτηρίου. ἑκούσιον hab. etiam *Aq. S.* & *Th. quidam*, ἑκούσιον ὁλοκαύτωμα, ἢ εἰρηνικὰς σωτηρίου. 36 *C.* ἢ σωτήριον. 37 *Alex.* ἀνοίξει. 38 *Alex.* κατ'. 39 *Alex.* ποιήσει. 40 *Ald.* ποιήσει. *C.* ἐποίει. 41 *Alex.* & *C.* ὁλοκαύτωμα. paulo ante pro ἄμωμον, *Aq.* τέλειον. 42 *C.* τῷ κυρίῳ καθ' ἡμέραν, πρωΐ. 43 *Ald. C.* πρωῒ πρωΐ. 44 *Alex.* μαννά. *C.* θυσία. 45 *Ald.* πρωῒ πρωΐ. *C.* τοπρωῒ πρωΐ. & vers. 15. 46 *Alex.* τὸ τρίτον. post pro τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμίδαλιν, *S.* τοῦ ἐπιῤῥᾶναι τὴν σεμίδαλιν. 47 *Alex.* μαννά. 48 *Alex. Ald.* αἰώνιον διαπαντός. 49 *Alex.* μαννά. 50 *Alex.* πρωΐ. 51 *C.* ὁλοκαυτώματα. 52 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος. Ἐάν. 53 *Ald.* κύριος. 54 *C.* τῶν.

αὐτοῦ

αὐτοῦ [55] ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, [56] τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ [57] ἔσαι κατάσχεσις [58] κληρονομία.
17 Ἐὰν δὲ δῷ δόμα [59] ἑνὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσαι αὐτῷ ἕως τοῦ [60] ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ [61] ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ. πλὴν τῆς κληρονομίας
18 τῶν υἱῶν αὐτοῦ [62] αὐτοῖς ἔσαι. Καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ [63] ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ [64] λαοῦ, [65] τοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτοὺς, ἐκ τῆς κατασχέσεως [66] αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου,
19 ἕκαστος [67] ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ. Καὶ [68] εἰσήγαγέ με εἰς τὴν [69] εἴσοδον τῆς κατὰ νώτου τῆς πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων, τὴν βλέπουσαν πρὸς Βοῤῥᾶν· καὶ ἰδοὺ [70] ἐκεῖ τόπος κεχωρισμένος.
20 Καὶ εἶπε πρός με, Οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ [71] ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ ἐκεῖ πέψουσι τὸ [72] μαναὰ τὸ παράπαν, τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
21 ἐξωτέραν, τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ [73] τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς· καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ [74] τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς,
22 [75] Κατὰ τὸ κλίτος αὐλὴ, αὐλὴ ἐπὶ τὰ [76] τέσσαρα, καὶ τῆς αὐλῆς [77] αὐλὴ μικρὰ μήκους [78] πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος [79] πηχῶν τριάκοντα, μέτρον ἓν τῶν τεσσάρσι.
23 Καὶ ἐξέδραι κύκλῳ [80] ἐν αὐταῖς, κύκλῳ τῶν τέσσαρσι· καὶ μαγειρεῖα γεγονότα [81] ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ.
24 Καὶ εἶπε πρός με, Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν [82] μαγείρων, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

Κεφ. μζ΄. 47.

1 ΚΑὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου· καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο [1] ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατὰ ἀνατολὰς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπε [2] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ [3] κλίτους τοῦ δεξιοῦ, ἀπὸ
2 Νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν [4] ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλεπούσης [5] κατὰ ἀνατολάς· καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ [6] κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
3 τους τοῦ δεξιοῦ, [7] Καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξεναντίας· καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ
4 διεμέτρησε χιλίους [8] ἐν τῷ μέτρῳ, Καὶ διῆλθεν [9] ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως· καὶ διεμέτρησε [10] χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν [11] μηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους [12],
5 καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. Καὶ διεμέτρησε χιλίους, [13] καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, [14] ὅτι ἐξύβριζεν [15] ὡς χειμάῤῥου ὃν οὐ διαβήσον-
6 ται. Καὶ εἶπε πρός με, [16] Εἰ ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ [17] ἤγαγέ με, [18] καὶ [19] ἐπέστρεψέ με ἐπὶ [20] τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ,
7 Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα [21] πολλὰ σφόδρα ἔνθεν [22] καὶ
8 ἔνθεν. Καὶ εἶπε πρός με, [23] Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ [24] κατέβαινεν [25] ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς [26] διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ

---

55 *Alex.* τοῦ ἐκ τῆς. 56 *C.* τοῦτο κατάσχεσις τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν κληρονομίᾳ. 57 *Alex.* ἔσαι κατάσχεσις αὐτῶν αὕτη ἐν κληρονομίᾳ. 58 *Ald.* αὐτῶν, αὕτη ἐνὶ κληρονομία. 59 *Alex.* *Ald.* ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐνί. 60 *C.* ἐνιαυτοῦ. 61 *Ald.* *C.* ἀποδοθήσεται. 62 *C.* αὐτῶν. 63 *C.* ἡγούμενος. 64 *Ald.* αὐτοῦ. 65 *Alex.* αὐτοῦ, καταδυναστεῦσαι. *Aq.* τοῦ θλίψαι. *S.* τοῦ λυπῆσαι. 66 *Alex.* *Ald.* αὐτοῦ, ἀπὸ (*Ald.* ἐκ) τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κατακληρονομήσει (*Ald.* κατακληρονομῆσαι) 67 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπὸ τῆς. 68 *C.* ἀπήγαγε. 69 *Ald.* *C.* ὁδόν. 70 *C.* τόπος ἐκεῖ κεχωρισμένος. 71 *Alex.* τῆς ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας. *Ald.* pro ἀγνοίας hab. ἀνομίας. 72 *Alex.* μαννά. 73 *Alex.* τέσσερα. 74 *Alex.* κλίτη. 75 *Alex.* Αὐλὴ κατά. *Ald.* hæc desunt usque ad αὐλὴ μικρά. *C.* ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς. 76 *Alex.* τέσσερα κλείτη τῆς αὐλῆς. al. τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς. 77 *C.* αὐλαὶ μικραί. 78 *Alex.* πήχεων τεσσεράκοντα. 79 *Alex.* πήχεων. 80 *C.* αὐταῖς, ταῖς. 81 *C.* ὑποκάτωθεν. *Aq.* πλησίον τῶν στιβάδων. *S.* περιφραγμάτων. *Th.* τειρώθ. 82 *Alex.* μαγιρείων. *C.* μαγειρείων.

Cap. 47. 1 *Ms.* *Alex.* *Ald.* ed. & *C.* ὑποκάτωθεν (*Alex.* ὑποκάτω) τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου κατ᾽. *Polychr.* ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας. 2 *Alex.* κατ᾽. 3 *C.* νώτου τοῦ οἴκου τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸ ἰνῶτον τοῦ θυσιαστηρίου. 4 *Ald.* τῆς πύλης ἔξωθεν. 5 *Alex.* κατ᾽. 6 *C.* καταφέρεται. 7 *Polychr.* ὁ Ἑβρ. καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἐξιέναι τινὰ ἄνθρωπον. 8 ἐν τῷ μέτρῳ *C.* desunt. aliquot ll. hab ἐν τῷ μήκει πήχεις. διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως ἀστραγάλων. καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν γονάτων καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. 9 ἐν τῷ ὕδατι *C.* desunt. mox pro ἀφέσεως, *Aq.* *S.* *Th.* ἕως τῶν ἀστραγάλων. 10 *Alex.* ἐν τῷ μέτρῳ χιλίους. 11 *C.* γονάτων. 12 *Alex.* χειμάῤῥους, καί. 13 in *quibusd. ll.* est, καὶ ἰδοὺ χείμαῤῥος ὃν οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν· ὅτι ἐξύβριζε. in *quibusd.* pro, ὅτι ἐξύβριζε, est, ὅτι ἔβραζε 14 *C.* ἔτι, ὅτι. 15 *Alex.* τὸ ὕδωρ * ὕδωρ ἕως ῥοῖζος χειμάῤῥου ὃ οὐ διαβήσονται. *Ald.* *C.* τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χειμάῤῥου, ὃν οὐ διαβήσονται (*Ald.* διαβήσεται.) 16 *Alex.* Εἰ ἑώρακας. 17 *Alex.* ἀπήγαγέν με, καί. 18 *Ald.* εἰ καί. 19 *Alex.* & *C.* ἐπέστρεψεν ἐπί. 20 *Ald.* τοῦ χείλους. 21 *Alex.* πολλὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 22 καὶ ἔνθεν *Ald.* desunt 23 *C* Καὶ τὸ ὕδωρ. post pro εἰς τὴν Γαλιλαίαν, *Aq.* εἰς θῖνας ἀνατολικάς. *S.* εἰς τὸ μεθόριον ἀνατολῆς. 24 *C.* καταβαῖνον. 25 *Aq.* εἰς τὴν ταπεινήν. *Th.* πρὸς τοὺς ἄραβας. *S.* ἐπὶ τὴν ἀοίκητον. *Polychr.* ὁ Ἑβρ. ἐπὶ δυσμάς. 26 *Alex.* ἐκβολῆς.

ὕδατα.

9 ὕδατα. Καὶ ἔσαι πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκζεόντων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ [27] ἐκεῖ ὁ ποταμὸς, ζήσεται· καὶ ἔσαι ἐκεῖ ἰχθὺς πολὺς σφόδρα, ὅτι ἥκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιάσει, καὶ ζήσεται, πᾶν ἐφ' ὃ ἂν [28] ἔλθῃ 10 ὁ ποταμὸς ἐκεῖ, ζήσεται. Καὶ στήσονται [29] ἐκεῖ ἁλιεῖς [30] ἀπὸ Ἰνγαδεὶν ἕως Ἐναγαλλείμ· ψυγμὸς [31] σαγηνῶν ἔσαι, καθ' [32] ἑαυτὴν ἔσαι· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς, [33] ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, πλῆθος πολὺ σφό-11 δρα. Καὶ [34] ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ, [35] οὐ μὴ [36] ὑγιάσωσιν, εἰς ἅλας δέδον-12 ται. Καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ [37] ἀναβήσεται, [38] ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, πᾶν ξύλον βρώσιμον, [39] οὐ μὴ παλαιωθῇ [40] ἐπ' αὐτοῦ, [41] οὐδὲ μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς [42] αὐτοῦ, τῆς καινότητος [43] αὐτοῦ πρωτοβολήσει, [44] ὅτι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων [45] ταῦτα [46] ἐκπορεύεται, καὶ ἔσαι ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρῶσιν, καὶ 13 [47] ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν. Τάδε λέγει κύριος [48] θεὸς, Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρόσθεσις σχοινίσματος.

14 Καὶ [49] κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου, τοῦ δοῦναι [50] τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ πεσεῖται ἡ 15 γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. Καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς [51] γῆς τῆς πρὸς Βορρᾶν, ἀπὸ [52] θαλάσσης τῆς μεγάλης [53] τῆς καταβαινούσης καὶ περισχιζούσης τῆς εἰσόδου [54] Ἡμασελδὰμ,

16 [55] Μααβθηρὰς Ἐβραμηλιὰμ [56] ἀναμέσον ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀναμέσον ὁρίων Ἡμαθεὶ, [57] αὐλὴ τοῦ [58] Σαυνὰν, αἵ εἰσιν ἐπάνω τῶν ὁρίων 17 Αὐρανίτιδος. Ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνὰν, ὅρια Δα-18 μασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς [59] Βορρᾶν. [60] Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀναμέσον τῆς [61] Λωρανίτιδος, καὶ ἀναμέσον Δαμασκοῦ, καὶ ἀναμέσον τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Ἰορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὴν πρὸς ἀνατολὰς [62] Φοινικῶνος· ταῦτα τὰ 19 πρὸς ἀνατολάς. Καὶ τὰ πρὸς Νότον καὶ Λίβα ἀπὸ Θαιμὰν καὶ [63] Φοινικῶνος, ἕως ὕδατος [64] Μαριμὼθ [65] Καδὴμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην· τοῦτο τὸ μέρος Νό-20 τος καὶ Λίψ. Τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης [66] ὁρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου Ἡμὰθ, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι τὰ 21 πρὸς θάλασσαν [67] Ἡμάθ. Καὶ [68] διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, [69] ταῖς φυλαῖς 22 τοῦ Ἰσραήλ. Βαλεῖτε αὐτὴν [70] ἐν κλήρῳ, ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς [71] παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἔσονται [72] ὑμῶν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραήλ· μεθ' ὑμῶν φάγονται ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν [73] φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ,

23 Καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος [74] θεός.

Κεφ. μη'. 48.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ [1] ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς Βορρᾶν, κατὰ τὸ [2] μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἴσοδον τῆς Ἡμὰθ αὐλῆς τοῦ [3] Αἰλὰμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς Βορρᾶν κατὰ [4] μέρος Ἡμὰθ αὐλῆς. καὶ ἔσαι

27 *Ald.* ὁ ποταμὸς ἐκεῖ, ζήσεται. 28 *Alex.* ἐπέλθῃ. *C.* ἀπέλθῃ. 29 *Ald.* ἐπ' αὐτοὺς ἐκεῖ. 30 *Alex.* ἀπὸ Ἐγγαδδεὶν ἕως Ἐναγαλείμ. *Ald.* ἀπὸ Ἀγαδδὶν ἕως Ἐναγαλλείμ. *C.* καὶ Ἐγγαδδὶ ἕως Ἐναγαλλείμ. *Theodor.* τὸ Ἐγγαδδεὶν, ὀφθαλμὸν πειρατηρίου σημαίνει· τὸ δὲ Ἐναγαλλείμ, ὀφθαλμὸν μόσχου εἰς θυσίαν προσφερομένου, καὶ τὴν ἁμαρτίαν λύοντος. 31 *Ald.* σαγήνη. 32 *Alex.* αὐτὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης οἱ ἰχθύες αὐτῆς, πλῆθος. 33 ὡς οἱ ἰχθύες *C.* desunt. 34 *Alex.* * ἔστη διεκβολῇ. 35 *Ald.* τὰ τενάγη αὐτοῦ οὐ μὴν. 36 *Sch.* ἰαθῶσιν. 37 *Alex.* ἀναβήσει. 38 *Ald.* καὶ ἐπὶ τοῦ. 39 in *aa.* hæc antecedunt, ὃ οὐκ ἀποῤῥυήσεται τὸ φύλλον αὐτοῦ, καὶ οὐ. 40 *Alex.* ἐξ αὐτοῦ. 41 *C.* οὐδ' οὐ μή. 42 αὐτοῦ *Ald.* deest. 43 *Alex.* πρωτοβολήσει. 44 *Alex. Ald. C.* διότι. 45 ταῦτα *C.* deest. 46 *C.* ἐκπορεύονται. 47 *Alex.* ἡ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίαν. 48 *Alex.* ὁ θεός. 49 *Ald. C.* κατακληρονομήσεται. 50 *Alex. Ald.* αὐτὴν τοῖς. 51 *Alex.* γῆς πρὸς. 52 *Alex.* τῆς θαλάσσης. 53 *C.* ὁδὸν Αἰθαλὼν τῆς. 54 *Alex.* Ἡμαθελδάμ. *Ald. C.* Σεδάδα Αἰμάθ. 55 *Alex.* Μαωθηρὰς Ἐφραμηλειάμ. *Ald.* Βηρωθὰμ, Σαμεριείμ. *C.* Βηρωθὰ, Σαβαρείμ. 56 *Alex.* ἀναμέσον τῶν ὁρίων Ἡμὰθ, καὶ ἀναμέσον τῶν ὁρίων Δαμασκοῦ, Ἐυνὰν καὶ τοῦ Ἐυνὰν, αἵ εἰσιν. 57 *Alex. C.* αὐλαί. 58 *C.* Θιχάν. quod *Th.* est. *S.* ἡ μέση. *70.* σεραγάν. 59 *Alex. Ald.* Βορρᾶν κατὰ Βορρᾶν, καὶ τὸ ὅριον Αἰμὰθ (*Ald.* Ἡμὰθ) τὸ ὅριον Βορρᾶ. *C.* βορρᾶν, καὶ τὰ ὅρια Αἰμὰθ, τὰ πρὸς βορρᾶν. 60 *C.* Κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν in *quibusd. ll.* est, Κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν. καὶ τὰ πρὸς ἀνατολάς. quæ gemina interpretatio est. 61 *Alex.* Ὠρανίτιδος. *Ald. C.* Αὐρανίτιδος. 62 *C.* φοινίκων. 63 *C.* φοινίκων. 64 *C.* Μαριβώθ. 65 *Alex.* & *C.* Κάδης. *Ald.* Κάδδης. 66 *Alex. Ald.* διορίζει. 67 Ἡμὰθ *C.* deest. 68 *Alex.* * διαμετρήσετε. 69 *Alex.* καὶ ταῖς. 70 ἐν *C.* deest. 71 *Alex.* προσοικοῦσιν. 72 *Alex.* ὑμῖν. 73 *Alex.* υἱῶν Ἰσραήλ. 74 *Alex.* ὁ θεός.

Cap. 48. 1 *Ald.* ὅρια. 2 *Alex.* μέτρον. 3 *Alex.* Αἰνάν. *C.* Αἰνών. 4 *Alex.* τὸ μέρος.

αὐτοῖς

αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασ- 2 σαν, Δὰν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων 3 [5] τοῦ Δὰν τὰ πρὸς ἀνατολὰς, [6] ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Ἀσὴρ, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [7] Ἀσὴρ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Νεφθαλεὶμ, μία. 4 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [8] Νεφθαλεὶμ, ἀπὸ ἀνατολῶν, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Μανασσῆ, μία. 5 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσῆ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, [9] ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Ἐφραΐμ, 6 μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραΐμ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, 7 Ῥουβὴν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ῥουβὴν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασ- 8 σαν, Ἰούδα, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἰούδα, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς [10], [11] ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος, καὶ μῆκος, καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσται 9 τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν. [12] Ἀπαρχὴν, ἣν ἀφοριοῦσι τῷ [13] κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος [14] εἴκοσι [15] πέντε 10 χιλιάδες. [16] Τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς Βοῤῥᾶν, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες· [17] καὶ πρὸς θάλασσαν, [18] δέκα χιλιάδες· [19] καὶ πρὸς Νότον, [20] εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ 11 αὐτοῦ. Τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς Σαδδοὺκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει [21] υἱῶν Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ 12 Λευῖται. Καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν [22] τῆς γῆς, ἅγιον ἁ- 13 γίων ἀπὸ τῶν [23] ὁρίων τῶν Λευιτῶν. Τοῖς [24] δὲ Λευίταις [25] τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι 14 χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες. Οὐ πραθήσεται ἐξ [26] αὐτοῦ, οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ [27] πρωτογεννήματα τῆς γῆς, 15 ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. Τὰς δὲ [28] πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ τῶν [29] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν, [30] καὶ εἰς διάστημα αὐ- 16 τοῦ· καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς Βοῤῥᾶν, πεντακόσιοι καὶ [31] τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς Νότον, πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν, 17 τετρακισχιλίους [32] πεντακοσίους. Καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει πρὸς [33] Βοῤῥᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς Νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα, καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πεντήκοντα. 18 Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων, δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ [34] γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν. 19 Οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν 20 ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας [35] τετράγωνον· ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς 21 κατασχέσεως τῆς πόλεως. Τὸ δὲ περισσὸν [36] τῷ ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως, [37] ἐπὶ [38] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, [39] ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς [40] θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμένου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐ-

---

5 *Alex.* Δὰν πρός. 6 *Alex.* ἕως πρὸς θάλασσαν, Ἀσήρ. 7 *Alex.* Ἀσήρ. 8 *Alex.* Νεφθαλὶ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως. 9 sic *Alex.* in aliis perperam omissum ἕως. 10 *Alex.* ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, ἡ ἀπαρχή 11 *C.* μὲν ἔσται ἡ ἀρχή. 12 *Alex.* Ἀπαρχή. 13 *Alex.* κυρίῳ πέντε καί. 14 *C.* δέκα χιλιάδες. 15 *Alex.* καὶ πέντε. 16 *C.* Καὶ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγιάσματος. 17 in cet. *ll.* hæc ita posita sunt, καὶ πρὸς θάλασσαν εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς Νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες. 18 *Alex.* πλάτος δέκα. *C.* τὸ εὖρος δέκα. 19 *C.* καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸ εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρός. 20 *Alex.* μῆκος εἴκοσι. 21 *Alex.* τῶν υἱῶν. 22 *Alex.* τῶν ἁγίων, ἅγιον. 23 *Alex.* ἀπαρχῶν. 24 δὲ *Ald.* deest. 25 *Alex.* ἐχόμενα. 26 *Alex.* αὐτῶν. 27 *Alex.* πρωτογενήματα. 28 *C.* ε', καὶ κ'. 29 *C.* ε', καὶ κ'. post pro προτείχισμα, *Aq.* βέβηλον. *S.* & *Th.* λαϊκόν. 30 in quibusd. *ll.* est, καὶ εἰς προάστεια αὐτοῦ. 31 *Ald.* τρισχίλιοι 32 *Alex.* καὶ πεντακοσίους. 33 *Alex.* Βοῤῥᾶν, * πεντήκοντα, Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους. 34 *Alex.* γενήματα. 35 *C.* τετράγωνον ἀφοριοῦνται αἱ ἀπαρχαί. 36 *Alex.* τοῦ ἀφηγουμένου ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων. 37 *Alex.* *Ald.* κατὰ πρόσωπον ἐπί. 38 *Alex.* εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας. 39 *Alex.* ἐπὶ πρόσωπον ἐπί. *Ald.* ἐπὶ πρόσωπον. 40 *Alex.* ἀνατολὰς, καὶ ἐχόμενα.

22 τῆς. [41] Καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγουμένων ἔσαι ἀναμέσον τῶν ὁρίων Ἰούδα, καὶ ἀναμέσον τῶν ὁρίων Βενιαμὶν, [42] καὶ τῶν ἀφηγουμένων
23 ἔσαι. Καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Βενι-
24 αμὶν, † μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Βενιαμὶν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς
25 θάλασσαν, Συμεὼν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Συμεὼν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Ἰσάχαρ, μία.
26 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [43] τῶν Ἰσάχαρ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασ-
27 σαν, Ζαβουλὼν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [44] τῶν Ζαβουλὼν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Γὰδ, μία.
28 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [45] τῶν Γὰδ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς Λίβα· [46] καὶ ἔσαι τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμὰν, καὶ ὕδατος [47] Βαριμὼθ Κάδης, [48] κληρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης.
29 Αὕτη ἡ γῆ, ἣν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς [49] τοῦ Ἰσραήλ· καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν,
30 λέγει κύριος [50] θεός. Καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς Βορρᾶν, τετρακισχί-
31 λιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. Καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως, ἐπ' ὀνόμασι [51] φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. πύλαι τρεῖς [52] πρὸς Βορρᾶν, πύλη Ῥουβὶμ, μία, καὶ πύλη Ἰούδα, μία, καὶ πύλη
32 Λευῒ, μία. Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσὴφ, μία, [53] καὶ πύλη Βενιαμὶν, μία,
33 καὶ πύλη Δὰν, μία. Καὶ τὰ πρὸς Νότον τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν, μία, καὶ πύλη Ἰσσάχαρ, μία, καὶ πύλη Ζαβουλὼν, μία.
34 Καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· [54] πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ, μία, καὶ πύλη [55] Ἀσσὴρ, μία, καὶ πύλη Νεφ-
35 θαλεὶμ, μία. Κύκλωμα, [56] δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας [57] γένηται, ἔσαι τὸ ὄνομα αὐτῆς.

41 *Alex.* Ἀπὸ τῆς καταχέσεως τῶν Λευιτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς. 42 *Alex.* τῶν ἀφηγουμένων. *Ald. C.* τῷ ἀφηγουμένῳ. † *Aq.* & *S.* ἕν. 43 *Alex.* Ἰσάχαρ. 44 *Alex.* Ζαβουλάν. 45 *Alex.* Γὰδ, καὶ ἕως πρὸς Λίβα. *C.* τῶν Γὰδ, ἕως τῶν πρὸς Λίβα. 46 *Alex.* καὶ ἔσαι ὅρια. 47 *Ald.* Μαριμώθ. *C.* Μαριβώθ. 48 *Alex.* κληρονομία ἕως θαλάσσης. 49 *Alex.* Ἰσραήλ. 50 *Alex.* ὁ θεός. post pro διεκβολαὶ, *Aq. S.* & *Th.* διέξοδοι. 51 *Alex.* τῶν φυλῶν. 52 *Alex.* αἱ πρός. 53 καὶ πύλη usque ad finem vers. *Ald.* desunt. 54 *Alex.* καὶ πύλαι. 55 *Alex.* Ἀσήρ 56 *C.* ὀκτωκαίδεκα. 57 *Alex.* γένηται, Κύριος ἐκεῖ, ἔσαι τὸ Ἰεζεκιὴλ προφήτης. *Ald.* γένηται Κύριος, ἐκεῖ ἔσαι τὸ ὄνομα αὐτῆς.

ΔΑΝΙΗΛ.

Κεφ. α'. 1.

1 † ΕΝ ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας [1] Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ [2] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπολιόρκει αὐ-
2 τήν. Καὶ ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀπὸ μέρους τῶν σκευῶν [3] οἴκου [4] τοῦ θεοῦ· καὶ [5] ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν [6] Σενναὰρ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη εἰσήνεγκεν εἰς τὸν [7] οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.
3 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανὲζ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ, εἰσαγαγεῖν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ, καὶ [8] ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας, καὶ ἀπὸ τῶν [9] φορθομμὶν,
4 Νεανίσκους, [10] οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς [11] μῶμος,

Cap. 1. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ β'. *Schol. Rom.* monent etiam, in *quibusd. ll.* inscriptionem hic esse, Ὅρασις β'. sicque fere in consequentibus capitibus; Ὅρασις γ'. Ὅρασις δ'. &c. 1 *Sch.* Ἰωακεὶμ λέγει τὸν υἱὸν Ἰωακείμ, Ἰωσίου δὲ ἔκγονον· ὃς καὶ Ἰεχονίας ἐπικέκληται. 2 *Alex.* βασιλεύς. 3 *Alex.* οἶκον. 4 *Ald. C.* κυρίου. 5 *C.* ἀνήνεγκεν. 6 *Sch.* Βαβυλῶνος. 7 *Alex.* οἶκον τοῦ θεοῦ. 8 *Sch.* τουτέστιν ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις βασιλικοῦ. 9 *Alex.* πορθομμείν. *Th.* φορθομμίμ. *Aq.* ἐκλεκτῶν. *Sym.* Παρθῶν. al. ἐπιλέκτων. vid. *Hier.* 10 *Sch.* ἐπιλέκτους. 11 *C.* πᾶς μῶμος, καί. *Ald.* μῶμος.

καὶ [12] καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας [13] ἐν πάσῃ σοφίᾳ, καὶ γινώσκοντας γνῶσιν, καὶ διανοουμένους φρόνησιν, καὶ οἷς ἐστιν ἰσχὺς ἐν αὐτοῖς [14] ἑστάναι ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν Χαλδαίων.

5 Καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἡμέραν, ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ πότου αὐτοῦ, καὶ θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στῆναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

6 Καὶ ἐγένετο [15] ἐν αὐτοῖς ἐκ [16] τῶν υἱῶν Ἰούδα, Δανιὴλ, καὶ Ἀνανίας,

7 καὶ [17] Ἀζαρίας, καὶ Μισαήλ. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα· τῷ Δανιὴλ [18] Βαλτάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαὴλ [19] Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ Ἀβδεναγώ.

8 Καὶ ἔθετο Δανιὴλ [20] εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὡς οὐ μὴ [21] ἀλισγηθῇ ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ πότου αὐτοῦ· [22] καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον, ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ.

9 Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὸν Δανιὴλ εἰς ἔλεον καὶ [23] οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου.

10 Καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιὴλ, Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρῶσιν [24] ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μήποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν [25] σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ [26] συνήλικα ὑμῶν, καὶ [27] καταδικάσητε τὴν κεφαλήν μου τῷ βασιλεῖ.

11 Καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς [28] Ἀμελσὰδ, ὃν κατέστησεν ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπὶ Δανιὴλ, [29] Ἀνανίαν, Μισαὴλ, Ἀζαρίαν,

12 [30] Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων [31], καὶ

13 [32] φαγώμεθα, καὶ ὕδωρ πιώμεθα, Καὶ ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν, καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν [33] ἐσθιόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ καθὼς ἐὰν ἴδῃς, ποίησον μετὰ τῶν [34] παίδων σου.

14 Καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν, [35] καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα.

15 Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν, ὤφθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ [36] ἰσχυραὶ ταῖς σαρξὶν [37] ὑπὲρ τὰ παιδάρια τὰ [38] ἔσθοντα τὴν

16 τράπεζαν τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο [39] Ἀμελσὰδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν, καὶ τὸν οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς

17 [40] σπέρματα [41]. Καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα οἱ τέσσαρες αὐτοὶ, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν [42] ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιὴλ συνῆκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ

18 ἐνυπνίοις. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν, ὧν εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ.

19 Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεύς. καὶ [43] οὐχ εὑρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιὴλ, καὶ Ἀνανίᾳ, καὶ Μισαὴλ, καὶ Ἀζαρίᾳ· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

20 Καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης, [44] ὧν ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεύς, εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλασίονας παρὰ πάντας τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας [45] ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ

21 αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο Δανιὴλ ἕως ἔτους ἑνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως. †

†, Κεφ. β'. 2.

1 ΕΝ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ [1] τῆς βασιλείας, ἠνυπνιάσθη Ναβουχοδονόσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο

2 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς [2] καλέσαι [3] τοὺς ἐπαοιδοὺς, καὶ τοὺς μάγους, καὶ τοὺς φαρμακοὺς, καὶ τοὺς Χαλδαίους, τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. καὶ [4] ἦλθαν, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

3 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, [5] Ἠνυπνιάσθην, καὶ [6] ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου, τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύπνιον.

4 Καὶ [7] ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί, Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆ-

---

12 *Alex.* * καλοί. 13 ἐν *C.* deest. 14 *Alex.* ἑστάναι ἐνώπιον τοῦ. 15 *Alex.* αὐτοῖς. 16 in al. male, τῶν Ἰούδα. 17 *Alex.* Μισαὴλ καὶ Ἀζαρίας. 18 *Alex.* Βαρτάσαρ. 19 *Alex.* Μισάκ. 20 *Alex.* & *C.* ἐπὶ τὴν καρδίαν *Ald.* ἐν τῇ καρδίᾳ. 21 *Sch.* μιανθῇ. post *Ald.* καὶ ἐν τῷ οἴνῳ τοῦ πότου αὐτοῦ. 22 καὶ *C.* deest. 23 *Alex.* εἰς οἰκτιρμόν. *Ald.* οἰκτιρμούς. 24 ὑμῶν *Ald.* deest. 25 σκυθρωπὰ *Ald.* deest. 26 *Alex.* σὺν ἡλικίᾳ. 27 *Sch* καταδικασθῆναι παρὰ τοῦ βασιλέως ποιήσητε. 28 *Alex.* Ἀμερσάρ. *Ald.* Ἀμελσάλ. *C.* Μελσάρ. 29 *Alex.* *Ald.* καὶ Ἀνανίαν, καὶ Μισαὴλ, καὶ Ἀζαρίαν. *C.* καὶ Ἀνανίαν, καὶ Ἀζαρίαν, καὶ Μισαήλ. 30 *Sch.* δοκίμασον. 31 *Alex.* *Ald.* *C.* τῆς γῆς, καί. 32 *Alex.* φαγόμεθα, καὶ ὕδωρ πιόμεθα. 33 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐσθιόντων. 34 *Alex.* παιδαρίων σου. 35 *Sch.* καὶ ἐδοκίμασε τὴν ἰδέαν αὐτῶν. 36 *Alex.* * ἰσχυροί. 37 *C.* ὑπὲρ πάντα τά. 38 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐσθίοντα. 39 *Alex.* Ἀμερσάρ. 40 *Sch.* ὄσπρια. 41 *Alex.* τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεός. *C.* Καὶ τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεός. 42 *Sch.* ἐν παντὶ τῷ βίβλῳ. 43 *Alex.* οὐκ. 44 *Ald.* *C.* ὅσα. 45 *Alex.* ἐν τῇ βασιλείᾳ. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ β'.

Cap. 2. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ γ'. 1 *Alex.* τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ. *Sch.* βασιλείαν ἐνταῦθα Ναβουχοδονόσορ οὐ τὴν ἐν Ἀσσυρίοις λέγει, ἀλλὰ τὴν κατὰ Ἰουδαίων, ἥνπερ ὁλοκλήρως κατ' αὐτῶν ἐβασίλευσε, πορθήσας τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν. 2 *Ald.* καλέσατε. 3 *Polychr.* ὁ Σύρ. συντόμως λέγει, τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος. 4 *Alex.* ἦλθον. 5 *Alex.* Ἐνυπνιάσθην. 6 *S.* διηπόρει. 7 *Alex.* εἶπον.

θι. Σὺ εἰπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισί σου, καὶ τὴν **5** [8] σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. [9] Ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς [10] τοῖς Χαλδαίοις, Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη. ἐὰν [11] μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν [12], εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ **6** οἱ οἶκοι ὑμῶν διαρπαγήσονται. Ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δόματα καὶ [13] δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψεσθε παρ' ἐμοῦ. πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν [14] αὐτοῦ [15] ἀπαγγείλατέ μοι.

7 [16] Ἀπεκρίθησαν [17] δεύτερον, καὶ εἶπαν, Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ τὴν σύγκρισιν [18] ἀναγγελοῦμεν.

8 [19] Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ [20] εἶπεν, Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ, ὅτι [21] καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε· [22] καθότι [23] ἴδετε, ὅτι [24] ἀπέστη **9** ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. Ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγείλητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν [25] ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθη. τὸ ἐνύπνιόν μου εἴπατέ μοι, καὶ γνώσομαι [26] ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐ- **10** τοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. [27] Ἀπεκρίθησαν [28] οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ λέγουσιν, Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, [29] ὅστις [30] τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα [31] τοιοῦτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπαοιδὸν [32] μάγον [33] καὶ **11** Χαλδαῖον. Ὅτι ὁ λόγος ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ, βαρὺς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς [34] ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [35] ἀλλ' [36] οἱ θεοὶ, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης **12** σαρκός. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ [37] ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βα- **13** βυλῶνος. Καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο· καὶ [38] ἐζήτησαν Δανιὴλ **14** καὶ τοὺς φίλους [39] αὐτοῦ ἀνελεῖν. Τότε Δανιὴλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ γνώμην τῷ Ἀριὼχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν [40] ἀν- **15** αιρεῖν τοὺς σοφοὺς [41] Βαβυλῶνος, Ἄρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ ἀναιδὴς [42] ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισε δὲ [43] ὁ Ἀριὼχ τὸ ῥῆμα τῷ Δανιήλ.

16 Καὶ Δανιὴλ [44] ἠξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῷ αὐτῷ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ [45] ἀν- **17** αγγελῇ τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθε Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῷ [46] Μισαὴλ καὶ τῷ [47] Ἀζαρίᾳ τοῖς φίλοις αὐτοῦ **18** τὸ ῥῆμα ἐγνώρισε. Καὶ οἰκτιρμοὺς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ τοῦ μυστηρίου τούτου, [48] ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιὴλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος.

19 [49] Τότε τῷ Δανιὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη· καὶ [50] εὐλόγησε τὸν θεὸν **20** τοῦ οὐρανοῦ Δανιήλ, Καὶ εἶπεν, Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ [51] σύνεσις αὐ- **21** τοῦ ἐστι. Καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους, καθιστᾷ βασιλεῖς, καὶ μεθιστᾷ, διδοὺς σοφίαν τοῖς σοφοῖς, καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι **22** σύνεσιν, [52] Αὐτὸς ἀποκαλύπτει βαθέα καὶ ἀπόκρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ **23** φῶς μετ' αὐτοῦ ἐστι. Σοὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων μου ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν [53] δέδωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ἃ [54] ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ [55] ὅραμα τοῦ **24** βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. Καὶ ἦλθε Δανιὴλ πρὸς Ἀριὼχ, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν **25** σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. Τότε Ἀριὼχ ἐν σπουδῇ εἰσήγαγε τὸν Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εὕρηκα ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ὅστις τὸ

---

8 *C.* σύγκρισιν αὐτοῦ. 9 *C.* Καὶ ἀπεκρίθη. 10 *Alex.* καὶ εἶπεν τοῖς. 11 *Alex. Ald. C.* οὖν μή. 12 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 13 *Alex.* δωρεάν. 14 αὐτοῦ *Ald.* deest. 15 *C.* ἀναγγείλατέ. 16 *C.* Καὶ ἀπεκρίθησαν. 17 *Alex.* οἱ Χαλδαῖοι, καὶ εἶπαν ἐκ δευτέρου, Ὁ βασιλεύς. 18 *Alex. C.* αὐτοῦ ἀναγγελοῦμεν. *Ald.* αὐτοῦ ἀπαγγελοῦμεν. 19 *Alex.* Ἀπεκρίθη. 20 *C.* εἶπεν τοῖς Χαλδαίοις, Ἐπ'. 21 *Sch.* τουτέστιν, ὑπέρθεσιν θηρᾶσθε, διασκεδάσαι τῇ ἀναβολῇ τοῦ καιροῦ σκοποῦντες τὸ παρ' ὑμῶν ζητούμενον. 22 *Ald.* καὶ ὅτι. 23 *Alex.* οἴδατε. 24 *Apollin.* ὁ Σύρ. ἀπατᾷ με. 25 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 26 *Alex.* ὅτι τήν. 27 *Ald.* Καὶ ἀπεκρίθησαν. 28 *Alex. Ald. C.* πάλιν οἱ. 29 *Ald.* ὅς. 30 *Alex.* & *C.* δυνήσεται τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως γνωρίσαι. 31 *Alex.* τοιοῦτο. 32 μάγον *Ald.* deest. 33 *Alex. Ald.* & *C.* Χαλδαῖον. 34 *Ald.* ἐπαγγελεῖ. 35 *C.* ὅτι ἀλλ'. 36 *Alex.* & *C.* ἢ θεοί. 37 *Ald. C.* ὀργῇ πολλῇ εἶπεν. 38 *C.* ἐζήτει. 39 αὐτοῦ *Ald.* deest. 40 *Alex.* ἀναιρεῖν. 41 *Alex. Ald. C.* Βαβυλῶνος, καὶ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ, λέγων, Ἄρχων. 42 *Alex.* αὕτη ἐκ. 43 *Alex.* τὸ ῥῆμα Ἀριὼχ τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθεν Δανιὴλ, καὶ ἠξίωσεν ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ὅπως χρόνον. 44 *Ald. C.* εἰσῆλθε, καὶ ἠξίωσε τὸν βασιλέα. sed *Ald.* desunt τὸν βασιλέα. 45 *Ald. C.* ἀπαγγείλῃ. 46 *Ald.* Ἀζαρίᾳ. 47 *Ald.* Μισαήλ. 48 *Alex.* ὅπως μή. 49 *Alex.* Τῷ δὲ Δανιήλ. 50 *Alex.* ηὐλόγησεν. 51 *Alex.* & *C.* σύνεσις καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. 52 *Ald.* Καὶ αὐτός. 53 *Alex.* ἔδωκάς μοι, καὶ νῦν ἐγνώρισας. 54 *C.* ἠξιωσάμην. 55 *Ald. C.* ῥῆμα.

26 σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε τῷ Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα [56] Βαλτάσαρ, Εἰ δύνασαί μοι ἀναγγεῖλαι τὸ [57] ἐνύπνιον ὃ ἴδον, καὶ τὴν σύγ-
27 κρισιν αὐτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπε, Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ, οὐκ ἔστι σοφῶν, μάγων, ἐπαοιδῶν, † γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ
28 βασιλεῖ· Ἀλλ' [58] ἤ ἐστι [59] Θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιόν σου καὶ [60] αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτό
29 [61] ἐστι. Βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοί σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι
30 ἃ δεῖ γενέσθαι. Καὶ ἐμοὶ [62] δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς ζῶντας, τὸ μυστήριον [63] τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῷς.
31 Σὺ βασιλεῦ ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν [64] μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ [65] πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς, ἑστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ
32 ὅρασις αὐτῆς φοβερά. [66] Εἰκὼν, ἧς ἡ κεφαλὴ χρυσίου [67] χρηστοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μη-
33 ροὶ χαλκοῖ, Αἱ κνῆμαι σιδηραῖ, οἱ πόδες μέρος μέν τι σιδηροῦν, [68] καὶ μέρος δέ τι
34 ὀστράκινον. Ἐθεώρεις [69] ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους,
35 καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς [70] εἰς τέλος. Τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ [71] τὸ ὄστρακον, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκὸς, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσός· καὶ [72] ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἅλωνος θερινῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα, ἐγενήθη [73] ὄρος μέγα, καὶ
36 ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν. Τοῦτό ἐστι τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώ-
37 πιον τοῦ βασιλέως. Σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ᾧ ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἔντιμον ἔδωκεν
38 Ἐν παντὶ τόπῳ, [74] ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων· θηρία τε ἀγροῦ, καὶ πετεινὰ [75] οὐρανοῦ, [76] καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρί σου, καὶ [77] κατέστησέ σε κύριον πάντων. Σὺ
39 [78] εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. Καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἥττων σου, [79] καὶ βασιλεία τρίτη, [80] ἥτις ἐστὶν ὁ χαλκὸς, ἣ κυρι-
40 εύσει πάσης τῆς γῆς, Καὶ βασιλεία τετάρτη [81], ἥτις ἔσται ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕτως [82] πάντα λεπτυνεῖ καὶ [83] δαμάσει.
41 Καὶ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας, καὶ τοὺς δακτύλους, μέρος μέν τι ὀστράκινον [84], μέρος δέ τι σιδηροῦν, βασιλεία διῃρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ.
42 Καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον, [85] μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν, καὶ [86] ἀπ' αὐτῆς ἔσται
43 συντριβόμενον. Ὅτι εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται [87] προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς ὁ σίδηρος
44 οὐκ ἀναμίγνυται [88] μετὰ τοῦ ὀστράκου. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν [89] βασιλέων ἐκείνων, ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς [90] τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται, λεπτυνεῖ [91] καὶ λικμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ [92] αὐτὴ ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας,
45 Ὃν τρόπον εἶδες, ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐλέπτυνε τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκὸν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· καὶ

56 *Alex.* Βαρτάσαρ. 57 *Alex.* ἐνύπνιον, καὶ τήν. † S. θυμῶν. 58 *Alex. Ald. C.* ἔστιν. 59 *Alex.* ὁ θεός. 60 *Ald.* ἡ ὅρασις. 61 *Alex.* ἐστιν· Σὺ βασιλεῦ ἐθεώρεις· οἱ. *Ald. C.* ἐστι Σὺ βασιλεῦ· οἱ. 62 *Alex.* οὐκ ἐν. 63 *Alex.* ἀπεκαλύφθη. 64 *C.* μία πολλή, ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη, καί. *Ald.* μία, μεγάλη καὶ ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καί. 65 *Alex.* ὄψεις. *Ald.* ὄψις. 66 *Alex.* Ἡ εἰκών. 67 *Alex. Ald. C.* καθαροῦ. 68 *Alex.* μέρος δέ. 69 *Alex.* ἕως οὗ ἐτμήθη λίθος. *Ald. C.* ἕως οὗ (*C.* deest οὗ) ἀπετμήθη λίθος. 70 *C.* εἰσάπαξ. 71 *Alex.* ὁ σίδηρος, τὸ ὄστρακον, ὁ χαλκός. 72 *Alex. Ald. C.* ἐγένοντο. 73 *C.* εἰς ὄρος. 74 *C.* ἐν ᾧ. 75 *Alex.* τοῦ οὐρανοῦ. 76 καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης *C.* desunt. 77 *Ald.* κατέστησε κύριον. 78 εἶ *Ald.* deest. 79 *Alex.* ἥτις ἐστὶν ὁ ἄργυρος, καὶ βασιλεία. 80 *Alex.* ἣ ἐστιν. 81 *Alex.* ἔσται ἰσχυρὰ ὡς. *C.* ἔσται ἰσχυροτέρα ὡς. 82 πάντα *C.* deest. 83 *Alex.* δαμάζει. 84 *Alex.* κεραμικοῦ, μέρος. 85 *Ald.* μέρος δέ τι. 86 *Alex.* ἐπ' αὐτῆς. 87 *Alex.* προσκολλώμενος οὗτος. 88 *Alex.* τῷ ὀστράκῳ. 89 *Ald.* βασιλειῶν. 90 *Alex.* τὸν αἰῶνα οὐ. 91 *Alex.* δὲ καί. 92 *C.* αὐτή.

ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. 46 Τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ τῷ Δανιὴλ προσεκύνησε, καὶ [93] μαναὰ καὶ εὐωδίας [94] εἶπε σπεῖσαι αὐτῷ. 47 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς, εἶπε τῷ Δανιὴλ, Ἐπ' ἀληθείας ὁ Θεὸς ὑμῶν, αὐτός ἐστι Θεὸς θεῶν, καὶ κύριος [95] τῶν βασιλέων, [96] ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι [97] ἠδυνάσθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστήριον τοῦτο. 48 Καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ δόματα [98] μεγάλα καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶνος, καὶ ἄρχοντα σατραπῶν [99] ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. 49 Καὶ Δανιὴλ ᾐτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδράχ, [100] Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ. καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1] Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ [2] ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων ἕξ. καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν † πεδίῳ Δεειρᾶ, ἐν 2 χώρᾳ Βαβυλῶνος. Καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους, καὶ τυράννους, καὶ τοὺς [3] ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, [4] ἐλθεῖν εἰς [5] τὰ ἐγκαίνια τῆς [6] εἰκόνος, 3 Καὶ συνήχθησαν οἱ [7] τοπάρχαι, ὕπατοι, στρατηγοὶ, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν, εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς· [8] καὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον τῆς 4 εἰκόνος [9]. Καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύϊ, [10] Ὑμῖν λέγεται [11] λαοῖς, φυλαὶ, γλῶσσαι, 5 Ἧ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε [12] φωνῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, [13] καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε Να- 6 βουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. Καὶ ὃς ἂν μὴ [14] πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. 7 Καὶ ἐγένετο [15] ὅταν [16] ἤκουον οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, [17] καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες [18] πάντες οἱ [19] λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι, προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ [20] ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασι- 8 λεύς. Τότε [21] προσῆλθοσαν ἄνδρες Χαλδαῖοι, καὶ [22] διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους 9 [23] Τῷ βασιλεῖ· Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. 10 Σὺ βασιλεῦ ἔθηκας δόγμα, [24] πάντα ἄνθρωπον ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, [25] σαμβύκης, καὶ ψαλτηρίου, [26] καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, 11 Καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, [27] ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιο- 12 μένην. Εἰσὶν [28] ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος, [29] Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγώ, [30] οἳ οὐχ ὑπήκουσαν [31] βασιλεῦ τῷ δόγματί σου, [32] τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ 13 ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσι. Τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν [33] Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγώ. καὶ ἤ- 14 χθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ ἀληθῶς [34] Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγώ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ 15 ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε; Νῦν οὖν [35] εἰ ἔχετε

93 *Alex* μαννά. *Sch.* δῶρον. 94 *Ald.* καὶ εἶπε. 95 *Alex.* & *C.* τῶν κυρίων, καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων. 96 *Alex.* ἀποκαλύπτων. *C.* καὶ ἀποκαλύπτων. 97 *Alex.* ἐδυνήθης. *Ald. C.* ἠδυνήθης. 98 *Alex.* πολλὰ καὶ μεγάλα. 99 *Alex.* καὶ ἐπί. *Ald.* καί. 100 *Alex. Ald. C.* Μισάχ, Ἀβδεναγώ.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ δ'. *Comp.* desunt, Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου. 2 *Alex.* ἐποίησεν. † 7c. περιβόλῳ. *Th.* πεδίῳ δεειρά. *S.* δωραῦ. al. δῶρα. 3 *C.* ὑπ'. 4 *C.* εἰσελθεῖν. 5 *Alex.* τὸν * ἀγκαινισμὸν τῆς. 6 *Alex. Ald. C.* εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσωρ (*Alex.* Ναβουχοδονόσορ) ὁ βασιλεύς. Καί. 7 *C.* ὕπατοι, τοπάρχαι, στρατηγοί. 8 *Alex.* καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, καὶ ἱστήκεισαν. 9 *Alex. Ald. C.* ἣν (*Ald.* deest) ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ. (*Ald.* Ναβουχοδονόσωρ ὁ βασιλεύς.) Καὶ ὁ. 10 sic in *ed. Lat. Vobis dicitur populis.* tametsi hic sequitur, φυλαὶ, γλῶσσαι in *Lat.* vero, *tribubus & linguis.* at in cet. *ll.* & apud *Theodor.* est, Ὑμῖν λέγεται ἔθνη, λαοί. 11 *Alex. Ald. C.* ἔθνη, λαοί, φυλαί. 12 *Alex.* τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος. 13 *Alex.* & *C.* καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους. *Ald.* καὶ παντὸς συμφωνίας γένους. 14 *Alex.* προσκυνήσῃ. 15 *Ald. C.* ὅτε. 16 *Alex. Ald. C.* ἤκουσαν. 17 *Alex.* καὶ συμφωνίας, καί. 18 πάντες *Ald. C.* deest. 19 *Alex.* λαοὶ προσεκύνουν. 20 *Alex. Ald. C.* ᾗ. 21 *Alex.* προσῆλθαν. *Ald. C.* προσῆλθον. 22 *Alex.* διέβαλλον τοὺς Ἰουδαίους. 23 *Alex. Ald. C.* καὶ ὑπολαβόντες (*Alex.* ὑποβαλόντες) εἶπον Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ. 24 *C.* πᾶς ἄνθρωπος. 25 *Alex.* σαμβύκης τε. 26 *Alex.* & *C.* καὶ συμφωνίας, καί. 27 *Alex.* ἐμβληθήσεται. 28 *Ald.* οὖν ἄνδρες. 29 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ, Ἀβδεναγώ. 30 *Alex. Ald. C.* οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ. 31 βασιλεῦ *C.* deest. 32 *Alex.* καὶ τοῖς. 33 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ, καὶ τόν. 34 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ, καὶ Ἀβδεναγώ. 35 εἰ *C.* deest.

ἑτοίμως,

ἑτοίμως, ἵνα ὡς ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, [36] σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, [37] καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσητε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ [38] ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστι [39] θεὸς ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ [40] χειρός μου;

16 Καὶ [41] ἀπεκρίθησαν [42] Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ. Οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ ῥήματος

17 τούτου ἀποκριθῆναί σοι. Ἔστι γὰρ [43] θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ [44] τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ῥύ-

18 σεται ἡμᾶς. Καὶ ἐὰν μὴ, [45] γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν, καὶ τῇ εἰκόνι [46] ἣ ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν.

19 Τότε Ναβουχοδονόσορ [47] ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ [48] Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, καὶ εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως [49] οὗ εἰς

20 τέλος ἐκκαῇ. Καὶ ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύι εἶπε, πεδήσαντας τὸν [50] Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

21 Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς [51] σαραβάροις αὐτῶν, καὶ τιάραις, καὶ [52] περικνημῖσι, καὶ [53] ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης,

22 Ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως [54] ὑπερίσχυε· καὶ

23 ἡ κάμινος ἐξεκαύθη [55] ἐκ περισσοῦ. [56] Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, ἔπεσον [57] εἰς μέσον τῆς καμίνου [58] τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς, ὑμνοῦντες τὸν θεὸν, [59] καὶ εὐλογοῦντες τὸν

24 κύριον. Καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν, καὶ ἐθαύμασε, καὶ ἐξανέστη ἐν σπουδῇ, καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς [60] ἐβάλομεν εἰς τὸ μέσον [61] τοῦ πυρὸς πεπεδημένους; καὶ [62] εἶπον τῷ βασιλεῖ,

25 Ἀληθῶς βασιλεῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, [63] Ὁ δὲ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους, καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, καὶ διαφθορὰ οὐκ ἔστιν [64] ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρασις τοῦ τε-

26 τάρτου ὁμοία [65] υἱῷ θεοῦ. Τότε προσῆλθε Ναβουχοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ εἶπε, [66] Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, οἱ δοῦλοι τοῦ [67] θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ [68] δεῦτε. καὶ [69] ἐξῆλθον [70] Σεδρὰχ, Μισὰχ, [71] Ἀβδεναγὼ, ἐκ μέ-

27 σου τοῦ πυρός. Καὶ συνάγονται οἱ σατράπαι, καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ οἱ τοπάρχαι, καὶ οἱ δυνάσται τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας, ὅτι οὐκ ἐκυρίευσε τὸ πῦρ τοῦ [72] σώματος αὐτῶν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ [73] σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθη, καὶ ὀσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν [74] ἐν [75] αὐτοῖς.

28 Καὶ ἀπεκρίθη [76] Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ [77] Σεδρὰχ, Μισὰχ, [78] Ἀβδεναγὼ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλατο τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτῷ· καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἠλλοίωσαν, καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύσωσι [79] μηδὲ προσκυνήσωσι παντὶ θεῷ, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν.

29 Καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι [80] τὸ δόγμα· Πᾶς λαὸς, φυλὴ, γλῶσσα, ἣ [81] ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ [82] Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ,

---

36 σύριγγος *Ald.* deest. 37 *Alex.* πεσόντες προσκυνεῖτε. 38 *Ald.* ἔστησα. 39 *Alex.* ὁ θεός. 40 *Alex. Ald. C.* τῶν χειρῶν. 41 *C.* ἀπεκρίθη. 42 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισάχ. 43 *Alex.* ὁ θεός. 44 *Alex.* τῆς χειρός σου. 45 *C.* γνωστόν σοι ἔστω. 46 *Alex. Ald. C.* τῇ χρυσῇ ἣν. 47 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 48 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγώ. 49 *Alex.* εἰς. 50 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισάχ. 51 *C.* σαραβάλοις. *Aq.* & *Th.* σαραβάλλοις. *S.* ἀναξυρίσι. *Sch.* τινὲς σαράβαρα εἰρήκασι τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μώκια, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα. 52 *Alex. Ald. C.* περικνημῖσι καὶ ἐνδύμασιν αὐτῶν, καί. 53 *Alex.* ἐμβλήθησαν εἰς μέσον. 54 *Alex.* ὑπερίσχυσεν. 55 *Ald. C.* ὑπερεκπερισσοῦ ἑπταπλασίως. 56 *Alex.* καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς βάλλοντας Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, ἀπέκτεινεν ἡ φλὸξ τοῦ πυρός. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγώ. 57 *C.* ἐν μέσῳ. 58 *Alex. Ald. C.* τοῦ πυρὸς τῆς.

59 καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον *Ald.* desunt. 60 *Alex.* ἐνεβάλομεν εἰς μέσον. 61 *Ald.* τῆς καμίνου τοῦ πυρός. 62 *Alex.* εἶπαν. 63 *Alex.* Ἰδοὺ ἐγώ. *Ald C.* Ὧδε ἐγώ. 64 *Alex.* αὐτοῖς. 65 *Sch.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, υἱοῦ θεῶν εἰρήκασιν· Ἀ. δὲ, υἱοῦ θεοῦ· ἡ δὲ τῶν ο'. ἑρμηνεία, ἀγγέλου θεοῦ λέγει. 66 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισάχ. 67 *Alex.* θεοῦ, ἐξέλθατε καί. 68 *Alex.* & *C.* δεῦτε ἔξω. καί. 69 *Ald.* ἐξῆλθε. 70 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισάχ. 71 *Ald. C.* καὶ Ἀβδεναγώ. 72 *Ald.* στόματος. 73 *C.* σαράβαλα. 74 ἐν *C.* deest. 75 *Alex. Ald. C.* αὐτοῖς· καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον αὐτῶν τῷ κυρίῳ. Καί. (*Ald. C.* ponunt ὁ βασιλεὺς post αὐτῶν.) *Hier.* illa, καὶ προσεκύνησεν &c. non habet. 76 *Alex.* Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν. 77 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισάχ. 78 *Ald. C.* καὶ Ἀβδεναγώ. 79 *Alex.* παντὶ θεῷ, ἀλλ'. 80 *Alex.* δόγμα. 81 *Alex.* ἄν. 82 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισάχ.

εἰς ἀπώ-

εἰς ἀπώλειαν ἔσονται, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν [83] εἰς διαρπαγὴν, καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅστις
30 δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. Τότε [84] ὁ βασιλεὺς κατεύθυνε τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, [85] καὶ ηὔξησεν αὐτοὺς, καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς [86] ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ἰουδαίων, τῶν [87] ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
31 † Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς, [88] καὶ γλώσσαις, τοῖς [89] οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη.
32 Τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος, ἤρεσεν ἐναντίον ἐμοῦ
33 ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, Ὡς μεγάλα [90] καὶ ἰσχυρὰ, ἡ βασιλεία αὐτοῦ, βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς [91] γενεὰν καὶ γενεάν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ
2 οἴκῳ μου, [1] καὶ εὐθαλῶν [2]. Ἐνύπνιον ἴδον, καὶ ἐφοβέρισέ με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου [3] ἐτάραξάν
3 με. Καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσω-
4 σί μοι. Καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ [4] ἐπαοιδοὶ, μάγοι, γαζαρηνοὶ, [5] Χαλδαῖοι· καὶ τὸ ἐνύπνιον [6] ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγ-
5 κρισιν [7] αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, [8] Ἕως ἦλθε Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν
6 ἑαυτῷ ἔχει· [9] ᾧ εἶπα, Βαλτάσαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπαοιδῶν, ὃν [10] ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα [11] θεοῦ ἅγιον [12] ἐν σοὶ, καὶ [13] πᾶν μυστήριον οὐκ [14] ἀδυνατεῖ [15] σε, ἄκουσον τὴν ὅρασιν τοῦ [16] ἐνυπνίου μου, οὗ ἴδον, καὶ τὴν σύγκρισιν
7 αὐτοῦ εἰπέ μοι. [17] Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ
8 τὸ ὕψος αὐτοῦ πολύ. [18] Ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον [19] καὶ ἴσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς [20] τὰ
9 πέρατα ἁπάσης τῆς γῆς, [21] Τὰ φύλλα αὐτοῦ ὡραῖα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, [22] καὶ ἐξ
10 αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σάρξ. Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης [23] μου, καὶ ἰδοὺ εἲρ, καὶ ἅγιος ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη,
11 Καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὕτως εἶπεν, Ἐκκόψατε τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς [24] κλάδους αὐτοῦ, καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ, καὶ διασκορπίσατε [25] τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν
12 κλάδων αὐτοῦ. Πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ, καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ [26] κοιλασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς
13 γῆς. Ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ'
14 αὐτόν. Διὰ συγκρίματος εἲρ ὁ λόγος, [27] καὶ ῥῆμα ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γνῶσιν οἱ ζῶντες, ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ, [28] δώσει

---

83 *Alex.* διαρπαγήσονται. 84 *Alex* κατηύθυνεν ὁ βασιλεὺς τὸ Σεδρὰκ, Μισὰκ, Ἀβδεναγὼ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος. 85 καὶ ηὔξησεν usque ad finem versus *C.* desunt. 86 *Alex.* * καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι. 87 *Alex. Ald.* ὄντων ἐν. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ δ'. ὍΡΑΣΙΣ. ε'. *Sch.* ἡ ἐπιστολὴ τέτακται καθ' ἑαυτὴν μετὰ τὰ εἰρημένα, ἐπειδὴ ὑπὸ ἀστερίσκους κεῖται. οἱ μὲν γὰρ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἡρμηνευκότες τὰς βίβλους, ὡς τῆς διανοίας περιλαμβανομένης ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ἀπέχοντο τῆς ἀκριβείας τῶν ῥημάτων· ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἅπαντα κατὰ τὸ λεπτότατον διεξιὼν, οὐδ' αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς τὸν τύπον παρῆκε. 88 *Alex. Ald. C.* γλώσσαις. 89 *Ald.* κατοικοῦσιν. 90 *C.* τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ ὡς ἰσχυρὰ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ἡ βασιλεία. 91 *Alex.* γενεὰς γενεῶν.

Cap. 4. 1 καὶ *C.* deest. 2 *Ms. Alex.* & *Ald. et.* ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. Ἐνύπνιον. pro ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, *S.* ἐν τῷ παλατίῳ μου. 3 *Alex. Ald. C.* συνετάραξάν. 4 *Sch.* ἐπαοιδοὺς ἐκάλουν τοὺς ἐξαιρέτως περὶ τὰς ἐπαοιδὰς καὶ ἐπικλήσεις τῶν δαιμόνων σχολάζοντας. μάγους δὲ τοὺς πυρὸς μέχρι καὶ νῦν θεραπευτὰς παρ' αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἁγισμοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρων κατασκοπὴν, ὡς δοκοῦσιν, ἐπιστημόνως ἔχοντας· γαζαρηνοὺς δὲ, τοὺς τὰς θυσίας λειτουργοῦντας· (θύτας γὰρ ἀντὶ γαζαρηνῶν Θ. ἐξέδωκε) Χαλδαίους δὲ, τοὺς ἐν τῇ Χαλδαϊκῇ χώρᾳ, ἀφ' ἧς Ἀβραὰμ ὥρμητο, (μέρος δὲ αὕτη τῶν Ἀσσυρίων) ἀστεροσκοπίᾳ καὶ οἰωνοσκοπίᾳ προσέχοντας. pro γαζαρηνοὶ, *S* θυταί. 5 *Alex.* καὶ οἱ Χαλδαῖοι. 6 *Alex.* & *C.* εἶπα ἐγώ. 7 *Ald.* αὐτῶν. 8 *Alex.* Ἕως οὗ ἦλθε. *Aq S. Th.* ante ἦλθε hab. συλλειτουργός. & post. *S.* πνεῦμα θεῶν ἁγίων. 9 *Alex. Ald. C.* καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐνώπιον αὐτῶν εἶπα· Βαλτάσαρ. (*Alex.* Βαρτάσαρ.) 10 ἐγὼ *Ald. C.* deest. 11 θεοῦ *C.* deest. 12 *Alex.* ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καί. 13 πᾶν *Ald.* deest. 14 *Alex.* ἀδυνατήσει. 15 *C.* σοι. 16 *Alex.* ἐνυπνίου, καὶ τήν. 17 *Ald. C.* Καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου, ἐπί. 18 *Ald.* Καὶ ἐμεγαλύνθη. 19 *Alex.* ἐκεῖνο καί. 20 *Alex. Ald. C.* τὰ πέρατα ἁπάσης (*Alex.* πάσης. *C.* deest.) 21 *Ald. C.* Καὶ τά. 22 *Ald. C.* ἐξ. 23 *Alex.* μου ἐγρήγορος καί. *Sch.* τὸ δὲ εἲρ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐγρηγορὼς καὶ ἄγρυπνος ἑρμηνεύεται. α. *Sch.* ἀντὶ τοῦ εἲρ, οἱ ο'. ἄγγελον ἡρμήνευσαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐγρήγορον. 24 *Alex.* * καρπούς. 25 *Alex.* τοὺς καρπούς. 26 *Ald. C.* αὐλισθήσεται. 27 *Alex.* καὶ λόγος. 28 *Ald.* δοθήσεται.

αὐτὴν,

αὐτὴν, καὶ ἐξουδένωμα ἀνθρώπων [29] ἀναστήσει
15 ἐπ' αὐτήν. Τοῦτο τὸ ἐνύπνιον [30] ὃ ἴδον
ἐγὼ [31] Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺ
Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπὸν, ὅτι πάντες οἱ
σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα
αὐτοῦ [32] δηλῶσαί μοι· σὺ δὲ Δανιὴλ δύνασαι,
16 ὅτι πνεῦμα θεοῦ [33] ἅγιον ἐν σοί. Τότε
Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα [34] Βαλτάσαρ, [35] ἀπηνεώθη ὡσεὶ ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ
συνετάρασσον αὐτόν. [36] καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ, καὶ εἶπε, [37] Κύριε, τὸ ἐνύπνιον ἔστω τοῖς
μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου.
17 Τὸ δένδρον ὃ εἶδες τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυκὸς, οὗ τὸ ὕψος [38] ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ
18 τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, [39] Καὶ
τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλῆ καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφὴ πᾶσιν ἐν αὐτῷ· ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴκουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς
κλάδοις αὐτοῦ [40] κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ,
19 Σὺ εἶ, βασιλεῦ, ὅτι ἐμεγαλύνθης καὶ ἴσχυσας,
καὶ ἡ μεγαλωσύνη σου ἐμεγαλύνθη, καὶ ἔφθασεν
εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ [41] κυρεία σου εἰς τὰ πέρατα
20 τῆς γῆς. Καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς [42] εἴρ,
καὶ ἅγιον καταβαίνοντα [43] ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν, Ἐκτίλατε τὸ δένδρον, καὶ διαφθείρατε
αὐτὸ, πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ [44] ἐν
τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ [45] καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ
τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων
ἡ μερὶς αὐτοῦ, ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλοιωθῶσιν
21 ἐπ' [46] αὐτόν· Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα ὑψίστου [47] ἐστὶν, ὃ ἔφθασεν
22 ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, Καὶ σὲ
ἐκδιώξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων
ἀγρίων ἔσται ἡ [48] κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς
βοῦν [49] ψωμιοῦσί σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ [50] αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται
ἐπὶ σὲ, ἕως οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς
βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν δόξῃ, δώσει
23 αὐτήν. Καὶ ὅτι [51] εἶπαν, Ἐάσατε τὴν
[52] φυὴν τῶν ῥιζῶν τοῦ [53] δένδρου· ἡ βασιλεία σου
σοὶ μενεῖ, ἀφ' ἧς ἂν γνῷς τὴν ἐξουσίαν τὴν [54] οὐρανίου.
24 Διατοῦτο βασιλεῦ ἡ βουλή μου
ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι, καὶ τὰς ἀδικίας [55] ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακρόθυμος τοῖς
25 παραπτώμασί σου ὁ θεός. Ταῦτα πάντα
[56] ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα.
26 Μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας
27 αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν, Ἀπεκρίθη [57] ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν, Οὐχ αὕτη ἐστὶ
Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα εἰς
οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος μου,
28 εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; Ἔτι τοῦ λόγου
[58] ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος, φωνὴ
[59] ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο, Σοὶ [60] λέγουσι Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, Ἡ βασιλεία [61] παρῆλθεν
29 ἀπὸ σοῦ, Καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε [62] ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου,
καὶ χόρτον ὡς βοῦν [63] ψωμιοῦσί σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σὲ, [64] ἕως γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,
30 καὶ ᾧ [65] ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. Αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ [66], καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ
χόρτον ὡς βοῦς ἤσθιε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, [67] ἕως αἱ τρίχες
αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν, καὶ οἱ ὄνυχες
31 αὐτοῦ ὡς ὀρνέων. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν
ἡμερῶν, ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς ὀφθαλμοὺς
[68] μου εἰς τὸν οὐρανὸν [69] ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες
μου ἐπ' ἐμὲ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ ηὐλόγησα, καὶ [70] τῷ ζῶντι εἰς [71] τὸν αἰῶνα ᾔνεσα,
καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν,
32 Καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν

---

29 *Alex.* ἀναστήσεται. 30 ὃ *C.* deest. 31 *C.* ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσωρ. 32 *Ald.* δηλῶσαι σύ. 33 *Alex.* ἐν σοὶ ἅγιον. 34 *Alex.* Βαρτάσαρ. 35 *Polychr.* τετέσιν, ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῶν δειχθέντων, καὶ σύννους ἐγένετο. 36 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν Βαλτάσαρ (*Alex.* Βαρτάσαρ,) τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ (*Alex.* Βαρτάσαρ) καί. 37 *Alex.* Κύριε, ἔστω τὸ ἐνύπνιον τοῖς. 38 *Alex.* ἔφθασεν. 39 *Alex.* Τὰ φύλλα. 40 *Alex.* κατῴκουν. 41 *Alex.* κυρεία. 42 *Ald.* Εἲρ τὸν ἅγιον. 43 *Alex.* ἐκ τοῦ. 44 *Alex.* ἐάσατε ἐν τῇ γῇ. 45 *Alex.* καὶ χαλκῷ. 46 *C.* αὐτό. al. αὐτῷ. 47 *Ald.* τοῦτ' ἐστιν. 48 *C.* κατοίκησις. 49 *Alex.* ψωμίσουσιν. 50 in *nonnull. ll.* pro αὐλισθήσῃ, est, τὸ σῶμά σου βαφήσεται. 51 *Alex. Ald. C.* εἶπεν. 52 *Alex.* φυὴν τοῦ δένδρου. 53 *Ald. C.* δένδρου ἐν τῇ γῇ· ἡ. 54 *Alex. Ald.* ἐπουράνιον. 55 *Alex. Ald. C.* σου ἐν. 56 *Ald.* ἐφθάρησαν. 57 *Alex.* καὶ εἶπεν, Οὐχ. 58 *Alex.* ἐν στόματι. 59 *Alex.* ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 60 *Ald. C.* λέγεται. 61 *Alex.* σου παρῆλθεν. 62 *Alex. Ald. C.* ἐκδιώξουσιν. 63 *Alex.* ψωμίσουσιν. 64 *Alex. Ald. C.* ἕως οὗ γνῷς. 65 *Alex.* ἐάν. 66 *Alex.* τὸν βασιλέα, καί. 67 *Alex.* ἕως οὗ. 68 μου *Ald.* deest. 69 *C.* ἔβαλον al. ἀνέβαλον. 70 *Ald.* τὸν ζῶντα. 71 *Alex. Ald. C.* τοὺς αἰῶνας.

[72] ὡς οὐδὲν

[72] ὡς οὐδὲν ἐλογίσθησαν· καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ [73] δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς [74] ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Τί ἐποίησας;

33 Αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· καὶ ἡ μορφή μου ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμὲ, καὶ οἱ τύραννοί μου, καὶ οἱ μεγιστᾶνές μου ἐζήτουν με, καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώθην, καὶ μεγαλωσύνη περισσοτέρα προσετέθη μοι.

34 Νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ, καὶ αἱ τρίβοι αὐτοῦ κρίσεις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύναται ταπεινῶσαι. †

Κεφ. ε'. 5.

1 †Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον [1] μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν [2] αὐτοῦ χιλίοις, [3] καὶ 2 [4] κατέναντι τῶν χιλίων [5] ὁ οἶνος. [6] Καὶ πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου, τοῦ [7] ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ.

3 Καὶ [8] ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ [9] τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, [10] καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ, 4 καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. Ἔπινον οἶνον· καὶ ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, καὶ χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς, καὶ ξυλίνους, καὶ [11] λιθίνους. 5 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου, καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστρα- 6 γάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. Τότε [12] τοῦ βασιλέως ἡ μορφὴ ἠλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτὸν, καὶ οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα 7 αὐτοῦ συνεκροτοῦντο. Καὶ ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχύϊ, τοῦ [13] εἰσαγαγεῖν [14] μάγους, Χαλδαίους, γαζαρηνούς· καὶ [15] εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλῶνος, Ὃς [16] ἂν ἀναγνῷ τὴν γραφὴν ταύτην, καὶ τὴν σύγκρισιν [17] γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς [18] ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ 8 βασιλείᾳ μου ἄρξει. Καὶ εἰσεπορεύοντο [19] πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἠδύναντο τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι, οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνω- 9 ρίσαι τῷ βασιλεῖ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλτάσαρ [20] ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἠλλοιώθη [21] ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ [22] συν- 10 εταράσσοντο. Καὶ [23] εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πότου, [24] καὶ εἶπε, [25] Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ διαλογισμοί σου, καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἀλ- 11 λοιούσθω. Ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ [26]· καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου, γρηγόρησις καὶ σύνεσις [27] εὑρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πατήρ σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν, μάγων, Χαλδαίων, γαζαρηνῶν, κατέστησεν [28] αὐτὸν, 12 Ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις [29] ἐν αὐτῷ, συγκρίνων ἐνύπνια, καὶ ἀναγγέλλων [30] κρατούμενα, καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν [31] ὄνομα αὐτῷ, Βαλτάσαρ. νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγ- 13 κρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. Τότε Δανιὴλ εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ, Σὺ εἶ Δανιὴλ, ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ἧς ἤγα-

---

72 *Ald.* εἰς. 73 *Ald.* δυναστείᾳ. 74 *Ald.* ἀντιστήσεται. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ε'.

Cap. 5. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ς'. Βαρτάσαρ. 1 *Alex.* τοῖς μεγιστᾶσιν. 2 *Alex.* αὐτοῦ ἀνδράσιν χιλίοις. *Comp.* ἀνδράσι χιλιάρχοις. 3 *Sch.* τουτέστιν, ἑκάστου τῶν χιλίων ἦν κρατὴρ τοῦ οἴνου, καὶ οἰνοχόος ἴδιος. τοῦτο γὰρ παρὰ τοῖς Πέρσαις νενόμισται. 4 *C.* ἔναντι. 5 al. τοῦ οἴκου. 6 Καὶ *C.* deest. 7 *C.* εἰσενεγκεῖν. 8 *Alex.* ἤχθησαν. 9 *Alex.* τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 10 *Alex.* καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ. Ἔπινον οἶνον. 11 *Alex.* λιθίνους· καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ ηὐλογήσαντο ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. Ἐν αὐτῇ. *Ald.* λιθίνους. καὶ τὸν θεὸν τὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν, τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. (quæ addita esse margini *l. Vatic.* docent *Schol. Rom.*) Ἐν αὐτῇ. 12 *C.* ὁ βασιλεὺς ἠλλοιώθη. 13 *C.* εἰσενεχθῆναι. 14 *C.* τοὺς μάγους, καὶ τοὺς Χαλδαίους, καὶ τοὺς γαζαρηνούς. 15 *Ald.* ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε. 16 *Alex.* ἐάν. 17 *Alex. Ald. C.* αὐτῆς γνωρίσῃ. 18 *Alex.* ἔσται περὶ τόν. 19 *Alex.* οἱ σοφοί. 20 *Alex.* πολὺ ἐταράχθη. 21 *Alex. Ald. C.* ἐπ' αὐτῷ. 22 *Alex.* συνεταράσσοντο αὐτόν. 23 *C.* ἡ βασίλισσα εἰσῆλθεν εἰς. 24 *Alex.* & *C.* καὶ ἀπεκρίθη ἡ βασίλισσα (*Alex.* βασίλεισσα,) καὶ εἶπεν. 25 *Alex.* Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας. 26 *Alex.* ἅγιον. *C.* τοῦ ἁγίου ἐστί. 27 *C.* καὶ σοφία, ὡς σοφία θεοῦ εὑρέθη. 28 *Alex.* αὐτὸν ὁ πατήρ σου ὁ βασιλεὺς, Ὅτι. 29 ἐν αὐτῷ *Ald. C.* deest. 30 *C.* κρυπτόμενα. 31 *Alex.* αὐτῷ ὄνομα.

14 σὺ ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου; Ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα [32] Θεοῦ ἐν σοὶ, καὶ γρηγόρησις, καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ εὑρέθη ἐν 15 σοί. Καὶ νῦν εἰσῆλθον [33] ἐνώπιόν μου οἱ σοφοὶ, μάγοι, γαζαρηνοί, ἵνα τὴν γραφὴν [34] ταύτην ἀναγνῶσι, [35] καὶ τὴν σύγκρισιν [36] γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν [37] ἀναγ-16 γεῖλαί μοι. Καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ, ὅτι [38] δύνασαι [39] κρίματα συγκρῖναι. νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν [40] γραφὴν ἀναγνῶναι, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς ἔσαι [41] ἐπὶ [42] τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ 17 μου [43] ἄρξεις. [44] Καὶ εἶπε Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, Τὰ δόματά σου [45] σοὶ ἔσω, καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰκίας σου ἑτέρῳ δὸς, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι [46], καὶ τὴν σύγκρισιν αὐ-18 τῆς γνωρίσω σοι, Βασιλεῦ. ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν μεγαλωσύνην, καὶ τὴν τιμὴν, καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρί σου. Καὶ ἀπὸ τῆς μεγα-19 λωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ, πάντες οἱ λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι [47] ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὓς [48] ἠβούλετο αὐτὸς ἀνῄρει, καὶ οὓς [49] ἠβούλετο αὐτὸς ἔτυπτε, καὶ οὓς [50] ἠβούλετο αὐτὸς [51] ὕψου, καὶ οὓς ἠβούλετο αὐτὸς 20 ἐταπείνου. Καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ [52] ὑπερηφανεύσασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας [53], καὶ ἡ τιμὴ ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ. 21 Καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ [54] μετὰ τῶν ὀνάγρων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμιζον αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω ὅτι κυριεύει [55] ὁ Θεὸς ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, 22 καὶ ᾧ [56] ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. Καὶ σὺ [57] οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπείνωσας τὴν καρδίαν σου [58] κατενώπιον τοῦ Θεοῦ. οὐ πάντα 23 ταῦτα ἔγνως; Καὶ ἐπὶ τὸν κύριον Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ [59] ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές σου, καὶ αἱ παλλακαί σου, καὶ [60] αἱ παράκοιτοί σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, [61] καὶ χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς, καὶ ξυλίνους, καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέπουσι, καὶ [62] οἳ οὐκ ἀκούουσι, καὶ οὐ γινώσκουσιν, ᾔνεσας, καὶ τὸν Θεὸν οὗ ἡ πνοή σου ἐν [63] χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου, 24 αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. Διὰ τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς, καὶ τὴν 25 γραφὴν ταύτην [64] ἐνέταξε. Καὶ αὕτη ἡ γραφὴ [65] ἐντεταγμένη, Μανὴ, Θεκὲλ, 26 Φάρες. Τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· Μανὴ, ἐμέτρησεν ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν σου, 27 καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν. Θεκὲλ, ἐστάθη ἐν 28 ζυγῷ, καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα. Φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου, καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρ-29 σαις. Καὶ εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιὴλ πορφύραν, καὶ τὸν μανιάκην τὸν χρυσοῦν περιέθηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ, [66] εἶναι αὐτὸν ἄρχοντα 30 τρίτον ἐν τῇ [67] βασιλείᾳ. † Ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνῃρέθη [68] Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ὁ 31 Χαλδαῖος, Καὶ [69] Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ὢν ἐτῶν ἑξήκοντα δύο.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ ἤρεσεν ἐνώπιον [1] Δαρείου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι, τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν [2] ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. 2 Καὶ ἐπάνω αὐτῶν τακτικοὺς τρεῖς, [3] ὧν ἦν Δανιὴλ εἷς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνο-3 χλῆται. Καὶ ἦν Δανιὴλ ὑπὲρ αὐτοὺς, ὅτι πνεῦμα περισσὸν [4] ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

32 C. Θεοῦ ἁγίου. 33 Alex. ἐνώπιον ἐμοῦ. 34 Alex. ἀναγνῶσιν. 35 καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσι Ald. desunt. 36 Alex. & C. αὐτῆς γνωρίσωσι. 37 C. ἀπαγγεῖλαι. 38 Alex. σὺ δύνασαι κρίματα συγκρίνειν. 39 C. συγκρίματα. 40 Alex. Ald. C. γραφὴν ταύτην. 41 Alex. περί. 42 Alex. & C. τὸν τράχηλόν σου. 43 C. ἄρξῃ. 44 Alex. Τότε ἀπεκρίθη Δανιὴλ ἐνώπιον. C. Τότε ἀπεκρίθη Δανιὴλ, καὶ εἶπεν ἐνώπιον. 45 Alex. σὺν σοί. 46 Alex. Ald. C. τῷ βασιλεῖ, καὶ τήν. 47 C. αὐτόν. 48 Alex. ἐβούλετο. 49 Alex. ἐβούλετο. 50 Alex. ἐβούλετο. 51 Alex. ὕψου, καὶ οὓς. 52 Alex. ὑπερηφανεύσασθαι. 53 Alex. αὐτοῦ. 54 Alex. μετὰ ὀνάγρων. 55 Alex. ὁ ὕψιστος. 56 Alex. ἐάν. 57 Alex. ὁ υἱός. 58 Alex. ἐνώπιον. 59 Alex. Ald. C. ἤνεγκας. 60 Alex. * οἱ. 61 καὶ χαλκοῦς Ald. desunt. 62 Alex. οὐ γινώσκουσιν. 63 Alex. τῇ χειρί. 64 C. ἔταξεν. 65 Alex. ἡ ἐντεταγμένη. 66 Alex. τοῦ εἶναι. 67 Alex. & C. βασιλείᾳ αὐτοῦ. † Alex. ὍΡΑΣΙΣ ς'. ὍΡΑΣΙΣ ζ'. 68 Alex. Βαλτάσαρ καὶ Δαρεῖος. 69 Sch. οὐ τοῦτον λέγει τὸν Δαρεῖον, ὑφ' οὗ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν ναὸν ἀνενέωσαν· ἐκεῖνος γὰρ Κῦρον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ ἑτέρους διεδέξατο. ἕτερον τοίνυν ὁμώνυμον ἡ ἱστορία παρέθετο.

Cap. 6. 1 70. Ἀρταξέρξου. 2 Ms. Alex. πάσῃ τῇ. 3 Alex. Ald. C. ὧν. 4 Alex. ἦν ἐπ' αὐτῷ. C. ἦν ἐν αὐτῷ.

4 [5]Καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρόφασιν εὑρεῖν κατὰ Δανιήλ· καὶ [6]πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ [7]ἀμπλάκημα [8]οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. 5 Καὶ εἶπον οἱ τακτικοὶ, Οὐχ εὑρήσομεν κατὰ Δανιὴλ πρόφασιν, εἰ μὴ ἐν [9]νομίμοις θεοῦ αὐτοῦ. 6 Τότε οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Δαρεῖε βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. 7 Συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασιλείας σου στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, [10]ὕπατοι [11]καὶ τοπάρχαι, τοῦ στῆσαι [12]στάσει βασιλικῇ, καὶ ἐνισχῦσαι ὁρισμὸν, ὅπως [13]ὃς ἂν [14]αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ [15]ἀνθρώπου, ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ βασιλεῦ, [16]ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. 8 Νῦν οὖν βασιλεῦ στῆσον [17]τὸν ὁρισμὸν, [18]καὶ ἔκθες γραφὴν, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα [19]Περσῶν καὶ Μήδων. 9 Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα. 10 Καὶ Δανιὴλ ἡνίκα ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον [20]αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες [21]ἀνεῳγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερῴοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. 11 Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν, καὶ εὗρον τὸν Δανιὴλ ἀξιοῦντα καὶ δεόμενον [22]τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 12 Καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ, Βασιλεῦ, [23]οὐχ ὁρισμὸν ἔταξας, ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν [24]αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου αἴτημα, ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται. 13 Τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγουσιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, Δανιὴλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου [25]. καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας [26]αἰτεῖ παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. 14 Τότε ὁ βασιλεὺς, ὡς τὸ ῥῆμα ἤκουσε, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιὴλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. 15 Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ, Γνῶθι βασιλεῦ, ὅτι τὸ δόγμα Μήδοις καὶ Πέρσαις, [27]τοῦ πᾶν ὁρισμὸν καὶ στάσιν [28]ἣν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ παραλλάξαι. 16 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε· καὶ ἤγαγον τὸν Δανιὴλ, καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ, Ὁ θεός σου [29]ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε. 17 Καὶ [30]ἤνεγκαν [31]λίθον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο [32]ὁ βασιλεὺς [33]ἐν τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ. 18 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ [34]εἰσήνεγκαν αὐτῷ· καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. [35]καὶ [36]ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. 19 Τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωῒ ἐν τῷ φωτὶ, καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. 20 Καὶ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν τῷ λάκκῳ, [37]ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ, Δανιὴλ, ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ [38]θεός σου [39]ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ [40]ἠδυνήθη ἐξελέσθαι σε ἐκ στόματος τῶν λεόντων; 21 Καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ, Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. 22 Ὁ θεός μου [41]ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐνέφραξε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι [42]κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης εὑρέθη [43]ἐμοὶ, καὶ ἐνώπιον δέ σου βασιλεῦ παράπτωμα οὐκ ἐ-

5 *S.* Καὶ οἱ ἄρχοντες. *Aq.* Καὶ οἱ συνεκτικοί. 70. jungentes superioribus, Καὶ τῶν δύο ἀνδρῶν ὧν κατέστησε σὺν αὐτῷ. Καὶ οἱ σατρ. 6 *Ald.* πᾶσα πρόφασις. 7 *Alex.* ἀμβλάκημα. 8 *Ald.* οὐχ εὑρέθη. al. εὑρεῖν οὐκ ἐδύναντο. 9 *Alex.* νόμοις. 10 *Ald.* ὕπαρχοι. *C.* καὶ ὕπατοι. 11 καὶ τοπάρχαι *C.* desunt. 12 *Alex.* στάσιν βασιλικήν. 13 ὃς ἂν *Ald.* desunt. 14 *Alex. Ald. C.* αἰτήσηται αἴτημα. 15 *Alex. Ald.* ἀνθρώπων. 16 *Alex.* ἐμβληθήσεται. 17 *Alex.* ὁρισμόν. 18 καὶ ἔκθες γραφὴν *Ald.* desunt. 19 *Alex.* Μήδων καὶ Περσῶν. 20 *Alex.* ἑαυτοῦ. 21 *Alex.* ἠνεῳγμέναι. 22 *C.* ἔμπροσθεν τοῦ. 23 *Alex.* οὐχὶ ὁρισμόν. 24 *Alex.* αἰτήσηται. 25 *Alex.* περὶ τοῦ ὁρισμοῦ οὗ ἔταξας, καί. 26 *Alex.* αἰτεῖ τε, pro αἰτεῖται, ut hab. *Ald.* & *C.* 27 *C.* οὐ παρελεύσεται τοῦ πάντα. 28 *Alex.* ἣν ὁ βασιλεὺς στήσει. 29 *Alex.* ᾧ λατρεύεις. 30 *Alex.* ἤνεγκεν λίθον, καὶ ἐπέθηκεν. 31 *Ald. C.* λίθον ἕνα, καί. 32 *Alex.* ἐν τῷ. 33 ἐν *C.* deest. 34 *Alex.* εἰσηνέχθη αὐτῷ· καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. 35 hæc usque ad finem versus *C* desunt. *Sch* ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρονται οἱ στίχοι οὗτοι. hæc quidem, καὶ ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ, non sunt in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* 36 *Ald.* ὑπέκλεισεν al. ἀπέκλεισεν. 37 *Alex.* τῷ Δανιὴλ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ, Δανιήλ. *Ald. C.* τῷ Δανιὴλ φωνῇ ἰσχυρᾷ (*C.* μεγάλῃ) ἐβόησε, Δανιήλ. 38 *Ald.* θεός σου. 39 *Alex.* ᾧ λατρεύεις. 40 *Alex. Ald. C.* ἐδυνάσθη. 41 *Ald.* ἐξαπέστειλε. 42 *Alex.* κατεναντίον. 43 *Alex. Ald. C.* ἐν ἐμοί.

ποίησα.

23 ποίησα. Τότε ὁ βασιλεὺς πολὺ ἠγαθύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιὴλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἀνηνέχθη Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορὰ [44]οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι
24 ἐπίστευσεν [45]ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ [46]ἠγάγοσαν τοὺς ἄνδρας τοὺς [47]διαβαλόντας τὸν Δανιὴλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων [48]ἐνεβλήθησαν αὐτοὶ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν· καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου, ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ λέοντες, καὶ πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐλέπτυναν.
25 Τότε [49]Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς, γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη.
26 [50]Ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα [51]τοῦτο ἐν πάσῃ ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου, εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Δανιὴλ, ὅτι [52]αὐτός ἐστι θεὸς ζῶν, καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ [53]κυρεία αὐτοῦ ἕως τέλους.
27 Ἀντιλαμβάνεται καὶ ῥύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα [54]ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν Δανιὴλ
28 ἐκ [55]χειρὸς τῶν λεόντων. Καὶ Δανιὴλ κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου, καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου. †

ΚΕΦ. ζ'. 7.

1 † ἘΝ [1]ἔτει πρώτῳ [2]τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων, Δανιὴλ ἐνύπνιον εἶδε, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ· καὶ τὸ [3]ἐνύπνιον αὐτοῦ [4]ἔγραψεν.
2 Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν[5]· καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν
3 τὴν μεγάλην. Καὶ [6]τέσσαρα θηρία μεγάλα [7]ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέροντα ἀλλήλων.
4 Τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα[8], καὶ πτερὰ αὐτῆς [9]ὡς ἀετοῦ. ἐθεώρουν ἕως οὗ [10]ἐξετίλη τὰ πτερὰ [11]αὐτῆς· καὶ [12]ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδία ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ.
5 Καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκτῳ, καὶ εἰς [13]μέρος ἓν ἐστάθη, καὶ [14]τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς, ἀναμέσον τῶν ὀδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ, Ἀνάστηθι, φάγε σάρκας πολλάς.
6 Ὀπίσω [15]τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ [16]θηρίον ἕτερον ὡσεὶ πάρδαλις· καὶ αὐτῇ πτερὰ [17]τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ ἐξουσία ἐδόθη [18]αὐτῇ.
7 Ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον [19]φοβερὸν καὶ ἔκθαμβον, [20]καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ[21], ἐσθίον, καὶ λεπτῦνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ [22]κέρατα δέκα αὐτῷ.
8 Προσενόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ [23]ἐξεῤῥιζώθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ, ὡσεὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ κέρατι τούτῳ, καὶ στόμα λαλοῦν [24]μεγάλα.
9 Ἐθεώρουν ἕως ὅτου [25]οἱ θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ [26]λευκὸν ὡσεὶ χιὼν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρὸν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλὸξ πυρὸς, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον.
10 Ποταμὸς πυρὸς [27]εἷλκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν [28]αὐτῷ. κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν.
11 Ἐθεώρουν τότε ἀπὸ φωνῆς τῶν [29]λόγων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως [30]ἀνῃρέθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ
12 σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός. Καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων [31]μετεστάθη ἡ ἀρχὴ, καὶ

44 *Alex.* οὐκ. 45 *Alex. Ald.* τῷ θεῷ. 46 *Alex.* & *C.* ἤγαγον. *Ald.* ἤγαγε. 47 al. διαβάλλοντας. 48 *Alex.* ἐβλήθησαν. 49 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος. 50 *C.* Ἀπό. 51 *Alex. Ald. C.* τοῦ ἐν. 52 *Alex.* αὐτὸς θεὸς ζῶν. 53 *Alex.* κυριεία. 54 *Alex.* ἐν οὐρανῷ. 55 *Ald. C.* στόματος. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ζ'.
Cap. 7. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ η'. 1 *Ald. C.* πρώτῳ ἔτει τῷ. 2 *Alex.* Βαλτάσαρ. 3 *Alex.* ἐνύπνιον ἔγραψεν. 4 *Ald.* ἔγραψεν ἀρχὴν λόγων αὐτοῦ. Ἐγώ. *C.* ἔγραψεν καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν λόγων εἶπεν. Ἐγώ. al. ἔγραψεν. ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ· Ἐγώ est ubi legitur, ἔγραψεν. ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ· καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγώ. 5 *Alex. Ald. C.* ἐν ὁράματι (ὁράματι μου *Ald* ὁράσει *C.*) τῆς νυκτός· καὶ ἰδού. 6 *Alex.* τέσσερα. 7 *C.* ἀναβαίνοντα. 8 *Alex.* ἔχουσα πτερά, καὶ πτερά. 9 ὡς *C.* deest. 10 *C.* ἐτίλοντο.

11 *C.* αὐτοῦ. 12 *Alex.* ἐξηγέρθη. 13 *Ald.* καιρούς. 14 *Alex.* & *C.* τρία πλευρά. 15 *Ald. C.* αὐτοῦ. 16 *C.* ἕτερον θηρίον ὡσεί. 17 *Alex.* τέσσερα. 18 *Alex.* αὐτῷ. 19 *C.* καὶ φοβερόν. 20 *Alex.* καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς [* παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ.] οἱ ὀδόντες. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ (deest *Alex.* & *C.*) μεγάλοι, ἐσθίον. 22 *Alex.* δέκα κέρατα. 23 *Alex.* ἐξεριζώθη. 24 *Ald.* μεγάλα, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. Ἐθεώρουν. 25 *Alex.* θρόνοι. 26 *Alex.* ὡσεὶ χιὼν λευκόν. 27 *Alex.* ἐκπορευόμενος εἷλκεν. *Ald. C.* εἷλκεν ἐκπορευόμενος. 28 *Ald. C.* ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 29 *Alex.* λόγων, * ὧν ἐλάλει, ὧν. 30 *Alex.* τὸ θηρίον ἐκεῖνο ἀνῃρέθη. *C.* ἀνῃρέθη τὸ θηρίον ἐκεῖνο. 31 *Alex.* ἡ ἀρχὴ μετεστάθη.

μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως [32] καιροῦ καὶ

13 καιροῦ. Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, [33] ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος [34], καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε, [35] καὶ προσηνέχθη αὐτῷ.

14 Καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, [36] καὶ πάντες οἱ λαοί, φυλαί, [37] καὶ γλῶσσαι [38] αὐτῷ δουλεύουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ, ἐξουσία αἰώνιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βα-

15 σιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. Ἔφριξε τὸ πνεῦμά μου [39] ἐν τῇ ἕξει μου, ἐγὼ Δανιήλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου [40] ἐτάρασσόν με.

16 Καὶ προσῆλθον ἑνὶ τῶν ἑστηκότων, καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ [41] μαθεῖν περὶ πάντων τούτων. καὶ εἶπέ μοι τὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν σύγ-

17 κρισιν τῶν λόγων ἐγνώρισέ μοι. Ταῦτα τὰ θηρία [42] τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖαι

18 ἀναστήσονται ἐπὶ [43] τῆς γῆς, Αἳ ἀρθήσονται· καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν ἕως [44] αἰῶνος τῶν

19 αἰώνων. Καὶ ἐζήτουν ἀκριβῶς [45] περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου· ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν θηρίον, φοβερὸν περισσῶς, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ, καὶ [46] ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ, ἐσθίον, καὶ λεπτῦνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ [47] συνεπάτει·

20 Καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἑτέρου τοῦ [48] ἀναβάντος, καὶ ἐκτινάξαντος τῶν [49] πρώτων, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ [50] μεί-

21 ζων τῶν λοιπῶν. Ἐθεώρουν, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐποίει πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ [51] ἴσχυ-

22 σε πρὸς αὐτούς, [52] Ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς [53] ἡμερῶν, καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου· καὶ ὁ καιρὸς ἔφθασε, καὶ τὴν βασιλείαν

23 κατέσχον οἱ ἅγιοι. Καὶ εἶπε, Τὸ θηρίον τὸ τέταρτον, βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσει αὐτὴν καὶ

24 κατακόψει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω [54] αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος, ὃς ὑπεροίσει [55] κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς τα-

25 πεινώσει, Καὶ λόγους [56] πρὸς τὸν ὕψιστον λαλήσει, καὶ τοὺς ἁγίους ὑψίστου [57] παλαιώσει, καὶ [58] ὑπονοήσει τοῦ ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ [59] ἕως καιροῦ καὶ και-

26 ρῶν [60] καί γε ἥμισυ καιροῦ. Καὶ τὸ κριτήριον [61] ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσαι, καὶ τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους.

27 Καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλωσύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, [62] ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου· καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δου-

28 λεύσουσι καὶ ὑπακούσονται. Ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιήλ, [63] οἱ διαλογισμοί μου ἐπὶ πολὺ συνετάρασσόν με, [64] καὶ ἡ μορφή μου [65] ἠλλοιώθη, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου [66] διετήρησα. †

Κεφ. η'. 8.

1 † ἘΝ ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας [1] Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὅρασις ὤφθη πρός με· [2] ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν,

2 [3] Καὶ ἤμην ἐν Σούσοις τῇ βάρει, ἥ ἐστιν [4] ἐν χώρᾳ Αἰλάμ· [5] καὶ ἤμην ἐπὶ [6] τοῦ Οὐβάλ.

---

32 *Ald. C.* χρόνου. 33 *C.* ὡσεί. 34 *Alex. Ald. C.* ἦν, καί. 35 *Alex.* ἐνώπιον αὐτοῦ προσήγαγον αὐτόν. Καί. *Ald. C.* καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. Καί. apud *Justin.* in Dial. cum Tryph. est, καὶ παρῆν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγον αὐτόν. ac *Cypr.* l. 11. testimon. *Et stetit in conspectu ejus, & qui adsistebant ei obtulerunt eum.* 36 *Justin.* sic hab. καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη, καὶ πᾶσα δόξα λατρεύουσα. ac *Cypr. Et omnes reges terræ per genus, & omnis claritas serviens ei.* 37 *Alex. Ald.* γλῶσσαι. 38 *Alex.* αὐτῷ δουλεύουσιν. *C.* αὐτῷ ἐδούλευον. 39 ἐν τῇ ἕξει μου *Ald. C.* ponunt post Δανιήλ. 40 *Ald. C.* συνετάρασσόν. 41 μαθεῖν *Ald.* deest. 42 *Alex. Ald. C.* τὰ μεγάλα τὰ τέσσαρα (*Alex.* τέσσερα.) 43 *Ald. C.* τὴν γῆν. 44 *Ald. C.* αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος τῶν. 45 *C.* μαθεῖν περί. 46 *Alex.* οἱ ὄνυχες. 47 *C.* καταπάτει. 48 *Ald.* ἀναβαίνοντος. 49 *Alex. Ald. C.* προτέρων τρία, κέρας (al. καὶ τὸ κέρας) ἐκεῖνο, ᾧ (*C.* οὗ) οἱ. 50 *Alex.* μείζω. 51 *Alex.* ἴσχυεν. 52 *Alex.* Ἕως ἦλθεν. 53 *Alex.* τῶν ἡμερῶν. 54 *Alex.* αὐτοῦ. 55 κακοῖς *C.* deest. 56 *S.* ὡσεὶ θεὸς ὕψιστος, λαλήσει. 57 sic quoque in *Chald.* in quibusd. vero *ll.* est, ταπεινώσει. *Ald. C.* πλανήσει. & *Sch.* in marg. τουτέστι, σκυλμὸν αὐτοῖς ποιήσει. *Just.* hab. καταστρέψει. 58 *Sch.* προσδοκήσει· οὐ μέν τοι ὁλοκλήρως δυνήσεται. *Justin.* καὶ προσδέξεται. 59 *Alex.* ἕως καιροῦ * καὶ καιροῦ καὶ καιρῶν. 60 *Alex. Ald. C.* καὶ ἥμισυ. 61 *Alex.* καθείση. *Ald. C.* καθίσει. 62 *Alex.* καὶ ἐδόθη. 63 *Alex.* & *C.* ἐπὶ πολὺ οἱ διαλογισμοί μου. *Ald.* οἱ διαλογισμοί μου, sine, ἐπὶ πολύ. 64 *Justin.* καὶ ἡ λέξις διήνεγκεν ἐμοί. 65 *Alex. Ald. C.* ἠλλοιώθη ἐπ' ἐμοί, καί. 66 *Alex. Ald. C.* συνετήρησα. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ. η'.

Cap. 8. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ θ'. 1 *Alex.* Βαρτάσαρ. 2 *Alex.* ἐγὼ Δανιήλ, * ἐγὼ Δανιήλ. 3 in *quibusd. ll.* hæc antecedunt, καὶ ἴδον ἐν τῇ ὁράσει· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με. 4 *Ald.* χώρᾳ Αἰλάμ. 70. ἐν Ἐλυμαΐδι χώρᾳ. *S.* ἐν Αἰλὰμ πόλει. 5 *Alex. Ald. C.* καὶ εἶδον (*Alex.* ἴδον) ἐν ὁράματι, καὶ ἤμην. 6 *C.* τῆς πύλης Οὐλαΐ. *S.* τῆς λίμνης Οὐλαΐ. *Sch.* ὄνομα ὄρους Περσικοῦ, ἀφ' οὗ τὰ τῆς ὁράσεως κατασκοπεῖν ὁ προφήτης ἐδόκει, οὕτως αὐτῷ τοῦ πνεύματος ὑποδείξαντος. *Eudoxius,* ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτάς, ἐπὶ τοῦ Οὐλβίδ, τουτέστι, πύλην ἐπὶ γεφύρᾳ τοῦ ποταμοῦ κειμένην. in *Hebr.* est, οὐβὰλ οὐλά.

Καὶ ἦρα

3 Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον· καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς ἑστηκὼς πρὸ τοῦ [7] Οὐβάλ· καὶ αὐτῷ [8] κέρατα ὑψηλά. καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ [9] ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ᾽ ἐσχάτων.

4 Καὶ ἴδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασσαν, καὶ Βορρᾶν, καὶ [10] Νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ [11] στήσεται ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐμεγαλύνθη.

5 Καὶ ἐγὼ ἤμην συνιῶν, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ Λιβὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς [12] γῆς, καὶ οὐκ ἦν [13] ἁπτόμενος τῆς γῆς· καὶ τῷ τράγῳ [14] κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν [15] αὐτοῦ.

6 Καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὗ ἴδον [16] ἑστῶς [17] ἐνώπιον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

7 Καὶ [18] ἴδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ, καὶ [19] ἐξηγριάνθη πρὸς αὐτόν, καὶ ἔπαισε τὸν κριόν, καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἦν ἰσχὺς τῷ κριῷ, τοῦ στῆναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ [20] ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ.

8 Καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως σφόδρα. καὶ ἐν τῷ ἰσχῦσαι αὐτόν, συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα· καὶ ἀνέβη ἕτερα [21] τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ.

9 Καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἓν ἰσχυρόν, καὶ ἐμεγαλύνθη περισσῶς πρὸς τὸν [22] Νότον, καὶ

10 πρὸς τὴν δύναμιν. Καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν [23] ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ [24] καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρων, καὶ [25] συνεπάτησαν αὐτά.

11 Καὶ ἕως [26] οὗ ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσηται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι᾽ αὐτὸν θυσία [27] ἐταράχθη. [28] καὶ κατευοδώθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται.

12 Καὶ [29] ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν ἁμαρτία, καὶ [30] ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη·

13 καὶ ἐποίησε, καὶ [31] εὐωδώθη. Καὶ ἤκουσα [32] ἑνὸς ἁγίου λαλοῦντος. καὶ εἶπεν εἷς ἅγιος τῷ [33] φελμουνὶ τῷ [34] λαλοῦντι, Ἕως πότε ἡ ὅρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον

14 καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωῒ ἡμέραι δισχίλιαι καὶ [35] τετρακόσιαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, [36] ἐγὼ Δανιήλ, τὴν ὅρασιν, καὶ ἐζήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός.

16 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρὸς ἀναμέσον τοῦ [37] Οὐβάλ, καὶ ἐκάλεσε, καὶ εἶπε, Γαβριὴλ συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν.

17 Καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη [38] ἐχόμενος τῆς στάσεώς μου. καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν [39] ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. καὶ εἶπε πρός με, Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ

18 εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις. Καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ᾽ ἐμοῦ, [40] πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἥψατό μου, καὶ ἔστησέ με

19 ἐπὶ [41] πόδας. Καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ᾽ [42] ἐσχάτων τῆς [43] ὀργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας [44] ἡ ὅρασις.

20 Ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασι-

21 λεὺς [45] Μήδων καὶ Περσῶν. [46] Ὁ τράγος τῶν αἰγῶν, βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα ὃ ἦν ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν

22 ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. Καὶ τοῦ συντριβέντος οὗ ἔστησαν [47] τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσον-

---

7 *Eudoxius*, τὸ οὐλβὶδ, τὸ αὐτόθι τῷ, οὐβάλ οὐλά. μετὰ προσθήκης τοῦ σημαίνειν, κατὰ ἀνατολάς. 8 *Alex. Ald. C.* κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά. 9 *Alex. Ald.* ὑψηλότερον. 10 *Alex.* Νότον, καὶ Λίβα. 11 *Alex.* στήσονται. 12 *Ald.* γῆς· καὶ τῷ τράγῳ. 13 *Alex.* ὁ ἁπτόμενος. 14 *Alex. Ald. C.* κέρας θεωρητὸν (*C.* ἐπίσημον) ἀναμέσον τῶν. 15 αὐτοῦ *Ald.* deest 16 *Alex. Ald. C.* ἑστῶτος. 17 *Alex.* ἀναμέσον τῶν. 18 *Alex.* ἴδον φθάνοντα. 19 *Alex. Ald. C.* ἐξηγριώθη. 20 *Alex.* ἔρριψεν. 21 *Alex.* τέσσερα. 22 *Alex.* & *C.* Νότον, καὶ πρὸς τὴν δύσιν (*Alex.* δύναμιν·) Ἐμεγαλύνθη. *Ald.* Νότον, καὶ τὴν ἀνατολὴν, Καὶ ἐμεγαλύνθη. in *ed. Lat.* est, *& contra orientem, & contra fortitudinem.* 23 *Polychr.* ὁ Σύρ. τὸ, ἀπὸ τῆς δυνάμεως, quidem est in *Hebr.* τοῦ οὐρανοῦ, non est. 24 *Alex.* καὶ τῶν ἄστρων, καὶ συνεπατήθη. Καὶ ἕως. 25 in *quibusd. ll.* est, συνεπάτησεν αὐτά. ubi lectio recentior, συνεπάτησεν αὐτόν. sicque legitur in *Comment. Gr.* in *quibusd. ll.* συνεπάτησεν αὐτούς.

26 *C.* τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ ἐμεγαλύνθη, καὶ δι᾽. 27 sic etiam *Alex.* al. ἐρράχθη. 28 *Alex. Ald.* καὶ ἐγενήθη, καὶ κατευοδώθη αὐτῷ. *C.* desunt 29 *C.* ἐγενήθη. 30 *Alex.* ἐρρίφη. 31 *Alex.* κατευοδώθη. 32 *Alex.* ἑνὸς λαλοῦντος. 33 *Alex.* φελμωνί. *Eudox.* τὴν Ἑβρ. φωνὴν τέθεικε, τῷ φελμωνί. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τῷ φελμωνί, τῷ προσφιλεστάτῳ, τῷ ἐφεστῶτι κατ᾽ ἐξοχὴν, τῷ ταῦτα δεικνύντι. vid. *Hier.* 34 *Ald.* ἐπιλαλοῦντι. 35 *Alex. Ald. C.* τετρακόσιαι. 36 ἐγὼ Δανιὴλ *C.* desunt. 37 *C.* Οὐλαΐ. 38 *Alex.* ἀναμέσον τῆς. *C.* ἐχόμενα τῆς. 39 *C.* ἐθορυβήθην. 40 *Alex.* ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω. 41 *Alex.* πόδας μου, Καὶ εἶπέν μοι. 42 *Alex.* ἐσχάτου. 43 post ὀργῆς, in *quibusd. ll.* seq. τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου. 44 ἡ ὅρασις *Ald. C.* desunt. 45 *Alex.* Περσῶν καὶ Μήδων. 46 *Alex.* & *C.* Καὶ ὁ τράγος. 47 *Alex.* ὑποκάτω τέσσερα κέρατα, *C.* τέσσαρα κέρατα ὑποκάτωθεν.

ται, καὶ

23 ται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ [48] αὐτῶν. [49] Καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν [50] αὐτῶν, ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ, καὶ συνιῶν προβλήματα,

24 Καὶ κραταιὰ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, [51] καὶ θαυμαστὰ [52] διαφθερεῖ, καὶ κατευθυνεῖ, καὶ ποιήσει, καὶ διαφθερεῖ ἰσχυροὺς, καὶ λαὸν ἅγιον.

25 [53] Καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ [54] αὐτοῦ κατευθυνεῖ, δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλῳ διαφθερεῖ πολλοὺς, καὶ ἐπὶ [55] ἀπωλείας πολλῶν στήσεται· [56] καὶ ὡς ᾠὰ [57] χειρὶ συντρίψει.

26 Καὶ ἡ ὅρασις τῆς ἑσπέρας καὶ τῆς [58] πρωΐας τῆς ῥηθείσης [59] ἀληθῶς ἐστι· καὶ σὺ σφράγισον τὴν

27 ὅρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλάς. Καὶ ἐγὼ Δανιὴλ ἐκοιμήθην, καὶ ἐμαλακίσθην [60], καὶ ἀνέστην, καὶ ἐποίουν τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὅρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν. †

Κεφ. θ'. 9.

1 † Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει [1] Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος [2] τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευ-

2 σεν ἐπὶ βασιλείαν [3] Χαλδαίων, Ἐγὼ Δανιὴλ συνῆκα ἐν ταῖς βίβλοις [4] τὸν ἀριθμὸν τῶν [5] ἐτῶν, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἰ-

3 ερουσαλὴμ ἑβδομήκοντα ἔτη. Καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν [6], τοῦ ἐκζητῆσαι προσευχὴν καὶ [7] δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ [8] σάκκῳ.

4 Καὶ [9] προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην, καὶ εἶπα, Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου, καὶ τὸ [10] ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσί σε, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐν-

5 τολάς σου, Ἡμάρτομεν, [11] ἠδικήσαμεν, [12] ἠνομήσαμεν, [13] καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου,

6 Καὶ οὐκ [14] εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, οἳ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ πατέρας ἡμῶν, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς.

7 Σοὶ κύριε ἡ [15] δικαιοσύνη καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ τοῖς [16] ἐνοικοῦσιν [17] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, οὗ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐν [18] ἀθε-

8 σίᾳ αὐτῶν ᾗ [19] ἠθέτησαν. Ἐν σοὶ κύριε ἐστιν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν, [20] καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, οἵ-

9 τινες [21] ἡμάρτομεν. Σοὶ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ, καὶ οἱ ἱλασμοὶ, ὅτι [22] ἀπέστη-

10 μεν, Καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, πορεύεσθαι [23] ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἐν χερσὶ

11 τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παρέβησαν τὸν νόμον σου, καὶ ἐξέκλιναν τοῦ μὴ [24] ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἡ κατάρα, καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ [25] Μωυσέως δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρ-

12 τομεν αὐτῷ. Καὶ ἔστησε τοὺς λόγους αὐτοῦ οὓς ἐλάλησεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἳ ἔκρινον ἡμᾶς, [26] ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, [27] οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τὰ [28] γενόμενα ἐν Ἱερουσα-

13 λὴμ, Καθὼς γέγραπται [29] ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ. πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, [30] ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν, καὶ τοῦ συνιέναι ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ [31] σου.

14 Καὶ ἐγρηγόρησε [32] κύριος, καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὅτι [33] δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησε,

---

48 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. 49 *Alex.* Καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτῳ τῆς. 50 αὐτῶν C. deest. 51 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ θαυμαστά. 52 *Ald.* φθερεῖ. 53 *Alex.* Καὶ ὁ ζυγός. *Ald.* Ὁ ζυγός. 54 αὐτοῦ C. deest. 55 *Alex.* & C. ἀπωλείᾳ. 56 *Ald.* καὶ ἐπ᾽ ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται, καί. 57 *Ald.* ἐν χειρί. 58 *Alex.* πρωΐνῆς τῆς ῥηθείσης. 59 *Alex. Ald. C.* καὶ (deest *Alex.* & *C.*) ἀληθής. 60 *Ald. C.* ἡμέρας, καί. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ θ'.

Cap. 9. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ι'. 1 *Alex.* ἐπεὶ Δαρείου. C. ἐπὶ Δαρείου. 2 *Alex.* Μήδων. 3 *Alex. Ald. C.* Χαλδαίων, Ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐγώ. 4 *Ald.* τῶν ἀριθμῶν. 5 *Alex.* ἡμερῶν, ὅς. C. ἐτῶν, περὶ οὗ. 6 *Alex.* τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ. 7 *Alex. Ald. C.* δέησιν. 8 *Alex. Ald. C.* σάκκῳ καὶ σποδῷ. Καί. 9 *Alex.* προσηυξάμην πρὸς κύριον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξομολογησάμην. 10 *Ald. C.* ἔλεος τοῖς. 11 *Alex.* ἠνομήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν. 12 *Ald. C.* ἠσεβήσαμεν. 13 καὶ ἀπέστημεν, καὶ ἐξεκλίναμεν *Ald* desunt. 14 *Ald.* ἠκούσαμεν. 15 *Ald.* δικαιοσύνη σου, καί. 16 *Alex.* κατοικοῦσιν. 17 *Alex. Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 18 *Alex.* & C. ἀθετήσει. 19 *Alex.* ἠθέτησάν σε κύριε. Σοὶ κύριε ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν. *Ald.* ἠθέτησάν Σε κύριε, ἡμῖν. C. ἠθέτησαν ἐν σοὶ κύριε, Ἡμῖν. 20 καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν *Ald.* desunt. 21 *Alex.* ἡμάρτομέν Σοι. τῷ κυρίῳ θεῷ. 22 *Alex. Ald. C.* ἀπέστημεν ἀπὸ κυρίου, Καί. 23 *Alex.* τοῖς νόμοις. C. τοῖς νομίμοις. 24 *Alex.* εἰσακοῦσαι. 25 *Alex.* Μωσεῖ δούλῳ. 26 *Ald.* ἐπάγειν. 27 *Alex.* ἃ οὐ. 28 *Alex.* γεγραμμένα. 29 *Alex.* ἐν νόμῳ Μωσῆ. 30 C. ἀποστῆναι. 31 σου *Ald. C.* deest. 32 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν, καὶ ἐπήγαγεν. al. κακίαν addunt ἡμῶν. 33 *Alex. Ald.* δίκαιος ὁ θεὸς ἡμῶν.

καὶ οὐκ

καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

15 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν[34]. **16** Κύριε ἐν [35] πάσιν ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμός σου, καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὄρους ἁγίου σου, ὅτι ἡμάρτομεν, [36] καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο [37] ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. **17** Καὶ [38] νῦν εἰσάκουσον [39] κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον, [40] ἕνεκέν σου κύριε. **18** Κλῖνον ὁ θεός μου τὸ οὖς σου, καὶ ἄκουσον· [41] ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμὸν ἡμῶν, καὶ τῆς πόλεώς σου [42] ἐφ᾽ ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ᾽ αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις [43] ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς πολλοὺς κύριε. **19** [44] Εἰσάκουσον κύριε, ἱλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε· [45] μὴ χρονίσῃς ἕνεκέν σου ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου. **20** Καὶ ἔτι [46] ἐμοῦ λαλοῦντος, καὶ προσευχομένου, καὶ [47] ἐξαγορεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ ῥιπτοῦντος τὸν ἔλεόν μου ἐναντίον [48] τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ [49] τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου, **21** Καὶ ἔτι [50] ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ, ὃν ἴδον [51] ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ, πετόμενος, καὶ ἥψατό μου, ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑσπερινῆς. **22** Καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ εἶπε, Δανιὴλ, νῦν ἐξῆλθον συμβιβάσαι [52] σε [53] σύνεσιν. **23** Ἐν ἀρχῇ τῆς [54] δεήσεώς σου, ἐξῆλθε λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι [55] ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν [56] εἶ σὺ, καὶ ἐννοήθητι ἐν τῷ ῥήματι, καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. **24** Ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες συνετμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου[57], [58] καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν [59] ἁγίαν, [60] τοῦ [61] συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι [62] ἁμαρτίας, καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς [63] ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας, καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, [64] καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ [65] προφήτην, καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων. **25** Καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου [66] τοῦ ἀποκριθῆναι, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ, ἕως Χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ, καὶ ἑβδομάδες ἑξηκονταδύο. [67] καὶ ἐπιστρέψει, καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα [68] καὶ τεῖχος, [69] καὶ [70] ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. **26** [71] Καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς [72] ἑξηκονταδύο, [73] ἐξολοθρευθήσεται χρῖσμα, καὶ κρίμα οὐκ [74] ἔστιν ἐν αὐτῷ· [75] καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ [76] σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, [77] ἐκκοπήσονται [78] ἐν κατακλυσμῷ, καὶ ἕως τέλους πολέμου [79] συντετμημένου τάξει, ἀφανισμοῖς. **27** [80] Καὶ δυ-

34 *Ald. C.* ἠδικήσαμεν. 35 *C.* πάσῃ ἐλεημοσύνῃ. 36 *Alex. Ald. C.* ἐν ταῖς. 37 *Ald.* καὶ ἐν. 38 *Alex.* νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν εἰσάκουσον τῆς. 39 κύριε *Ald.* deest. 40 *Alex.* εἵνεκεν. 41 *Alex.* καὶ ἄνοιξον. 42 *Alex.* Ἱερουσαλὴμ ἐφ᾽. 43 *Alex. Ald. C.* ἡμῶν ἡμεῖς ῥιπτοῦμεν. 44 *Alex.* Κύριε ἄκουσον, κύριε ἱλάσθητι, κύριε πρόσχες, κύριε. 45 *Alex. Ald. C.* ποίησον· καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκέν σου κύριε ὁ θεός. 46 *Alex.* μου. 47 *Alex.* ἐξαγορεύοντός μου τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τάς. 48 *Alex.* τοῦ θεοῦ μου. 49 *Alex. Ald.* τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ μου. Καὶ ἔτι. *C.* τὸ ὄρος τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ μου. Καὶ ἔτι. 50 *Alex.* μου λαλοῦντος καὶ προσευχομένου ἐν τῇ προσευχῇ, ἰδού. 51 ἐν τῇ ὁράσει *C.* desunt. 52 σε *C.* deest. 53 σύνεσιν *Ald.* deest. 54 *Alex.* δεήσεως, ἐξῆλθεν. 55 *S.* ἀνὴρ ἐπιθυμητέ. 56 *Alex.* σὺ εἶ. 57 *Alex.* Ἰσραήλ. 58 *Euseb.* euang. demonst. l. 8. ὁ γοῦν Ἀκ. φησὶν, ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ πόλιν ἡγιασμένην σου· ὁ δὲ Σ. κατὰ τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας σου. ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις τῶν ό. τὸ, σου, μετὰ ἀστερίσκου παραθέσεως πρόσκειται. 59 *Alex.* ἁγίαν σου. 60 in *quibusd. ll.* antecedit, τοῦ παλαιωθῆναι τὸ παράπτωμα, καί. quæ altera videtur interpretatio. quam interpretat. secutus est *Tertull.* in l. adversus Judæos. *Aq.* τοῦ τελέσαι τὴν ἀθεσίαν, καὶ τοῦ τελειῶσαι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀνομίαν. 61 *Alex.* συντελέσαι. 62 *Alex.* ὅρασιν ἁμαρτίας. 63 *Alex. Ald. C.* ἀνομίας. 64 *Aq.* καὶ τοῦ τελέσαι ὁραματισμὸν καὶ προφήτην, τοῦ ἀλεῖψαι ἡγιασμένον ἡγιασμένων. 65 *C.* προφητείαν. 66 *Tert.* *integrando.* quod convenit etiam *Hebr.* 67 *C.* πάλιν οἰκοδομηθήσεται. 68 *Alex.* περὶ τεῖχος. *Ald.* περίτειχος. 69 *C.* ἐν στενοχωρίᾳ τῶν χρόνων. 70 affinem huic lectionem secutus est *Tertull.* qui hab. *innovabuntur.* 71 *Aq.* Καὶ μετὰ τὰς ἑπτὰ ἑβδομάδας καὶ ἑξήκοντα δύο ἐξολοθρευθήσεται ἠλειμμένος, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ. *S.* καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας ἑπτὰ καὶ ἑξηκονταδύο ἐκκοπήσεται χριστὸς, καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ. 72 *C.* ἑξηκοντατέσσαρας, καὶ ἐξολοθρευθήσεται. 73 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 74 *Ald.* ἔσται. 75 *C.* τὴν δὲ πόλιν. 76 *Aq.* λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου. 77 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐκκοπήσονται. 78 *C.* ὡς ἐν κατακλ. ac *Tertull.* *quomodo in cataclysmo.* 79 *Alex.* συντετετμημένου &c. *Euseb.* euang. demonst. l. 8. leg. συντετμημένου ἀφανισμοῖς. & *Tertull.* *quod conciditur usque ad interitum.* 80 ante hæc *Ald.* hab. Καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία, καὶ ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος καταπαύσει θυσιαστήριον καὶ θυσίας, καὶ πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ.

ναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία. καὶ ἐν τῷ [81] ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος [82] ἀρθήσεταί μου θυσία καὶ σπονδὴ, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων [83], καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν. †

Κεφ. ι΄. 10.

1 † ἘΝ ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δύναμις μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. 2 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιὴλ ἤμην πενθῶν 3 τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, Ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἠλειψάμην, ἕως πληρώσεως τριῶν ἑβδομάδων 4 ἡμερῶν. [1] Ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ [2] τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, [3] καὶ ἐγὼ ἤμην [4] ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, αὐτός ἐστι [5] Τίγρις 5 [6] Ἐδδεκέλ. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος [7] βαδδὶν, καὶ [8] ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη [9] ἐν χρυ-6 σίῳ [10] Ὠφὰζ, Καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ [11] ὡσεὶ Θαρσὶς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [12] ὡς [13] ἡ ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [14] ὡσεὶ λαμπάδες πυρὸς, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη [15] ὡς ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου. 7 Καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ μόνος τὴν ὀπτασίαν, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἴδον τὴν ὀπτασίαν· ἀλλ' ἢ ἔκστασις μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς, 8 καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ. [16] Καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ἴδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχὺς, καὶ ἡ [17] δόξα μου [18] μετεστράφη εἰς διαφθοράν· 9 καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. Καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με [19] αὐτοῦ, ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν 10 μου ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἁπτομένη μου, [20] καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου [21]. 11 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, σύνες ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σὲ, καὶ στῆθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν πρὸς μὲ τὸν 12 λόγον τοῦτον, ἀνέστην ἔντρομος. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Μὴ φοβοῦ [22] Δανιὴλ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης [23] ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνεῖναι, καὶ [24] κακωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐ-13 γὼ ἦλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. Καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἱστήκει ἐξεναντίας μου [25] εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἷς τῶν ἀρχόντων [26] ἦλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλιπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἄρχοντος [27] βασιλείας 14 Περσῶν, Καὶ ἦλθον συνετίσαι σε ὅσα [28] ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, 15 ὅτι [29] ἔτι ἡ ὅρασις εἰς ἡμέρας. Καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατενύ-16 γην. Καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἥψατο τῶν χειλέων μου. [30] καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἑστῶτα ἐναντίον μου, Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐν-17 τός μου ἐν ἐμοὶ, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν. Καὶ πῶς [31] δυνήσεται ὁ παῖς σου κύριε λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; [32] καὶ ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοὶ ἰσχὺς, καὶ [33] πνεῦμα οὐχ ὑπελεί-

81 *Alex.* * ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος καταπαύσει θυσιαστήριον καὶ θυσίαν, καὶ ἕως πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμοῦ, καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία, καὶ ἐν τῷ * ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεται. *Sch. Rom.* itidem docent, post ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος in *quibusd. ll.* hæc sequi, καταπαύσει θυσιαστήρια καὶ θυσίας, καὶ ἕως πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμοῦ. quæ adscripta sunt margini *l. Vatic.* altera autem interpretatio est, ex qua sumsit *Tertull. Et destruet pinnaculum usque ad interitum.* 82 *C.* ἀρθήσεται θυσία. 83 *Alex. Ald. C.* ἔσται, καί. † *Alex.* ὉΡΑΣΙΣ ι΄.

Cap. 10. † *Ms. Alex.* ὉΡΑΣΙΣ ια΄. 1 *C.* Καὶ ἐν. 2 *Alex.* & *C.* καὶ τετάρτῃ. 3 in *quibusd. ll.* seq. ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει 4 *Ald. C.* ἐχόμενος. 5 Τίγρις *Ald.* deest. 6 *Alex.* Ἐνδεκὲλ. *C.* deest. 7 *Polychr.* οἱ ο΄. βύσσινα· Ἀκ. δὲ ἐξαίρετα λέγει. *Ammonius*, τὸ βαδδὶν ποικίλον σημαίνει χιτῶνα. *Hier.* ἐξαίρετα *S.* tribuit. 8 *Polychr.* λέγει ὡς ἡ ζώνη τοῦ ὀφθέντος ἦν οἵα ἂν γένοιτο ἐκ χρυσίου καθαροῦ κατεσκευασμένη· κατὰ δὲ τοὺς ο΄. ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα παραδόξῳ τινὶ ἐσθῆτι περιβεβλημένος, εἶχέ τι καὶ φαινόμενον ἀποστίλβον, καθαρῷ φωτὶ παραπλήσιον. 9 ἐν *Ald.* deest. 10 *Hippolytus*, τὸ δὲ Ὠφὰζ χρυσίον καθαρὸν σημαίνει· Θαρσὶς δὲ ἑρμηνεύεται Αἰθίοπες. *Eudoxius*, τὸ Θαρσὶς χρυσόλιθον ἔφη· ὁ δὲ Ἑβρ. κυανὸν τὸ χρῶμα λέγει. a *Sch.* Ὠφὰζ, λαμπρῷ καὶ φωτεινῷ. 11 *C.* ὡς. 12 *C.* ὡσεί. 13 *Alex.* & *C.* ὅρασις. 14 *Alex.* ὡς. 15 *Ald.* deest ὡς. *C.* ὡσεί. 16 *Alex.* Κἀγώ. 17 *Alex.* ἕξεις μου. 18 *C.* ἐστράφη. 19 *Alex. Ald. C.* τὴν (deest *Alex.*) φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ. 20 καὶ *Ald.* deest. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ ταρσοὺς χειρῶν μου. Καί. est etiam ubi legitur, καὶ ἴχνη χειρῶν μου. Καί. 22 *Alex.* Δανιὴλ, * ἧς ἔδωκας τήν. 23 ἡμέρας *Ald. C.* ponunt ante τῆς. 24 *Alex.* τοῦ κακωθῆναι. 25 *Alex.* καὶ εἴκοσι. 26 *Alex.* τῶν πρώτων ἦλθε. 27 *C.* βασιλέως. 28 *Ald. C.* ἀπαντήσει. 29 *Alex.* ὅρασις εἰς. 30 *Alex.* καὶ ἐλάλησα, καί. 31 *C.* δυνήσομαι. 32 in *quibusd.* est, καὶ ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν. 33 *Alex. Ald. C.* πνοή.

φθη ἐν

18 φθη ἐν ἐμοί. Καὶ προσέθετο, καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με, 19 Καὶ εἶπέ μοι, Μὴ φοβοῦ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ᾽ ἐμοῦ, ἴσχυσα, καὶ εἶπα, Λαλείτω 20 ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. Καὶ [34] εἶπεν, Εἰ οἶδας, ἵνατί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν [35] ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ [36] τοῦ ἄρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ [37] εἰσεπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων 21 τῶν Ἑλλήνων ἤρχετο. Ἀλλ᾽ ἢ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἷς ἀντεχόμενος μετ᾽ ἐμοῦ [38] περὶ [39] τούτων, ἀλλ᾽ [40] ἢ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

Κεφ. ια΄. 11.

1 [1] ΚΑὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς [2] κράτος 2 καὶ ἰσχύν. Καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγελῶ σοι· ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ, ἐπαναστήσεται πάσαις βασι- 3 λείαις Ἑλλήνων. Καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατὸς, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ 4 ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. Καὶ ὡς ἂν στῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβήσεται, καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ, οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ, ἣν ἐκυρίευσεν, ὅτι ἐκτιλήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ [3] ἑτέροις ἐκτὸς [4] τούτων.
5 Καὶ ἐνισχύσει ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου· [5] καὶ εἷς τῶν ἀρχόντων [6] αὐτῶν [7] ἐνισχύσει ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ κυ- 6 ριεύσει κυρείαν [8] πολλήν. Καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ [9] συμμιγήσονται, καὶ θυγάτηρ βασιλέως τοῦ Νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ Βοῤῥᾶ, τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατήσει ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὐτὴ, καὶ οἱ φέροντες αὐτὴν, καὶ ἡ νεᾶνις, καὶ ὁ κατισχύων αὐτὴν ἐν τοῖς καιροῖς.
7 [10] Ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς [11], τῆς ἑτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἥξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύσεται [12] εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ Βοῤῥᾶ, καὶ ποιήσει [13] ἐν αὐτοῖς, καὶ κατ- 8 ισχύσει. Καί γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν [14] μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκεῦος ἐπιθυμητὸν αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσίου, μετὰ αἰχμαλωσίας οἴσει εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βα- 9 σιλέα τοῦ Βοῤῥᾶ. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου, καὶ ἀναστρέ- 10 ψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν [15] ὄχλον ἀναμέσον πολλῶν· [16] καὶ ἐλεύσεται [17] ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ παρελεύσεται, καὶ [18] καθίεται, καὶ [19] συμπροσ- 11 πλακήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. [20] Καὶ ἀγριανθήσεται [21] βασιλεὺς τοῦ Νότου, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ πολεμήσει μετὰ [22] τοῦ βασιλέως τοῦ Βοῤῥᾶ, καὶ στήσει ὄχλον πολὺν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος 12 ἐν χειρὶ αὐτοῦ, Καὶ λήψεται τὸν ὄχλον, καὶ [23] ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ 13 μυριάδας, καὶ [24] οὐ κατισχύσει. Καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοῤῥᾶ, καὶ [25] ἄξει ὄχλον πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον· καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν [26] ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται εἰσόδια ἐν δυνάμει μεγάλῃ, [27] καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ.
14 Καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλέα τοῦ Νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται, τοῦ στῆσαι ὅρασιν, 15 καὶ ἀσθενήσουσι. Καὶ εἰσελεύσεται [28] βασιλεὺς τοῦ Βοῤῥᾶ, καὶ ἐκχεεῖ πρόσχωμα, καὶ συλλήψεται πόλεις ὀχυρὰς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου [29] στήσονται, καὶ ἀναστήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχὺς τοῦ στῆναι. 16 Καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἑστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ [30] στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ [31] σαβεὶ, καὶ 17 [32] τελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ τά-

---

34 *Alex.* & *C.* εἰπέν μοι. 35 *Alex.* ἐπιστρέφω. 36 *Alex.* ἀρχόντων. 37 *Alex. Ald. C.* ἐξεπορευόμην. 38 *Alex.* ὑπέρ. 39 *C.* τούτου. 40 *Alex.* ἡμῖν Μιχαήλ.

Cap. 11. 1 Initio hujus cap. nec in *cat. ll.* inscriptio est. 2 *Ald. C.* ἰσχὺν καὶ κράτος. 3 *Ald.* δοθήσεται ἑτέροις. illud δοθήσεται non est in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* 4 *Alex.* & *C.* τούτων δοθήσεται. Καί. 5 *Alex.* καὶ ἐνισχύσει ἐπ᾽ αὐτὴν εἷς τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς ἐπ᾽ ἐξουσίας αὐτοῦ. Καὶ μετά. 6 *C.* αὐτοῦ. 7 ἐνισχύσει *Ald.* deest. 8 *Ald. C.* πολλὴν ἐπ᾽ ἐξουσίας αὐτοῦ. Καί. al. pro ἐπ᾽ hab. ἐκτός. 9 *Alex.* ἀποσυμμιγήσονται, καὶ ἡ θυγάτηρ * βασιλεύς. 10 *Alex. Ald. C.* Καὶ ἀναστήσεται. 11 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τῆς. ἐπὶ non est in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* 12 *Ald.* πρός. 13 *Alex.* αὐτοῖς.

14 *Alex.* καταστρέψει μετά. 15 *Alex. Ald. C.* ὄχλον δυνάμεων πολλῶν. 16 *Alex.* & *C.* καὶ εἰσελεύσεται. 17 *Alex.* ἀρχόμενος. 18 *Alex.* καθιεῖται, καὶ. 19 *Alex.* προσυμπλακήσονται. *C.* προσσυμπλακήσεται. 20 Καὶ *C.* deest. 21 *Alex.* καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου ἐξελεύσεται. 22 *Alex.* βασιλέως. 23 *Alex.* ὑπερυψωθήσεται. 24 *C.* οὐκ ἀντισχύσει. 25 *Alex.* ἥξει. 26 sic in *Hebr.* & in *ed. Lat.* sed ἐνιαυτῶν *Ald. C.* deest. 27 al. ἐν. 28 *Alex.* ὁ βασιλεύς post pro ἐκχεεῖ, al. ἐκχεῖ. 29 *Alex. Ald. C.* οὐ στήσονται. 30 *Alex.* στήσονται ἐν γῇ τοῦ. 31 *Alex.* Σαββείρ. *Ald.* Σαβείρ. *Aq.* τῆς δόξης. *S.* τῆς δυνάμεως. *Sch.* Ἀντίοχος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· αὕτη γὰρ διὰ τὸν νόμον ὑπῆρχε χώρα τῆς τοῦ θεοῦ θελήσεως, δόξης, καὶ δυνάμεως· τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ σαβεὶ ἑρμηνεύεται. 32 *Alex. Ald. C.* συντελεσθήσεται.

ξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ εὐθεῖα πάντα μετ' αὐτοῦ ποιήσει. καὶ θυγατέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ [33] διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ [34] παραμείνῃ, καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. 18 Καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους, καὶ συλλήψεται πολλάς, καὶ [35] καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ [36] αὐτῶν, πλὴν [37] ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. 19 Καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν [38] ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὑρεθήσεται. 20 Καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν [39] τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβάζων, πράσσων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [40] ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προσώποις, οὐδὲ ἐν πολέμῳ. 21 Στήσεται ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, ἐξουδενώθη, καὶ οὐκ [41] ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας. καὶ ἥξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλισθήμασι. 22 Καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος [42] κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης. 23 Καὶ ἀπὸ τῶν συναναμίξεων [43] πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον, καὶ ἀναβήσεται, καὶ ὑπερισχύσει [44] αὐτοὺς ἐν ὀλίγῳ ἔθνει. 24 Καὶ ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ ἐν [45] πίοσι χώραις ἥξει, καὶ ποιήσει ἃ οὐκ ἐποίησαν οἱ [46] πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ [47] ὕπαρξιν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται [48] λογισμοὺς [49] καὶ ἕως καιροῦ. 25 Καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ [50] ἐπὶ βασιλέα τοῦ Νότου [51] ἐν δυνάμει μεγάλῃ. καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα, καὶ οὐ [52] στήσονται, ὅτι λογιοῦνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς. 26 Καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ, καὶ συντρίψουσιν [53] αὐτόν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. 27 Καὶ ἀμφότεροι οἱ βασιλεῖς, [54] αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ τραπέζῃ μιᾷ ψευδῆ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευθυνεῖ, ὅτι [55] ἔτι πέρας εἰς καιρόν. 28 Καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. 29 [56] Εἰς τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει, καὶ ἥξει ἐν τῷ Νότῳ, [57] καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ [58] ἡ ἐσχάτη. 30 Καὶ εἰσελεύσονται [59] ἐν αὐτῷ [60] οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ [61] ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει, καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ ποιήσει, καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν. 31 Καὶ [62] σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἁγίασμα τῆς [63] δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν [64] ἐνδελεχισμόν, καὶ δώσουσι βδέλυγμα [65] ἠφανισμένον. 32 Καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς [66] γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ [67] κατισχύσουσι, καὶ ποιήσουσι. 33 Καὶ οἱ συνετοὶ [68] τοῦ λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλά, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν φλογί, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. 34 Καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτούς, βοηθήσονται βοήθειαν μικράν, καὶ προστεθήσονται [69] πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν ὀλισθήμασι. 35 Καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσι, τοῦ πυρῶσαι αὐτούς, [70] καὶ τοῦ ἐκλέξασθαι, καὶ τοῦ [71] ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι [72] ἔτι εἰς καιρόν. 36 Καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. [73] καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ μεγαλυνθήσεται [74] ἐπὶ πάντα [75] θεόν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατευθυνεῖ μέχρις οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀργή, εἰς γὰρ [76] συντέλειαν γίνεται. 37 Καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς τῶν πατέρων [77] αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ [78] ἐπιθυμίᾳ γυναικῶν, καὶ ἐπὶ [79] πᾶν θεὸν οὐ συν-

33 Alex. τοῦ διαφθεῖραι. 34 Ald. μείνῃ. 35 Alex. καταπαύσει. 36 C. αὐτοῦ. 37 Alex. ὁ ὀνειδισμός. 38 Alex. ἀρχήν. 39 Alex. βασιλείας. 40 Alex. Ald. C. συντριβήσεται. 41 C. ἔδωκεν. 42 Alex. καὶ κατακλυσθήσονται. C. κατακυλισθήσονται. 43 Ald. πατρὸς αὐτοῦ. 44 Alex. Ald. C. αὐτοῦ. 45 Alex. πλίοσιν. C. πλείοσι. sic Psal. 77. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν. ubi pler. ll. hab. πλείοσιν. 46 Alex. οἱ πατέρες. 47 Alex. ὕπαρξιν διασκορπίσει. 48 Alex. διαλογισμοὺς αὐτοῦ καί. 49 Ald ἕως. C. αὐτοῦ ἕως. 50 Alex. * καὶ βασιλέα. 51 Alex. καὶ ἐν. 52 Ald. στήσεται. 53 Alex. αὐτοῦ. 54 Ald. καὶ αἱ. 55 ἔτι Ald. C. deest. 56 C. Καὶ εἰς. 57 Sch. ὁ Σύρ. καὶ οὐ ποιήσει ὡς τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα. 58 Alex. ὡς ἡ. 59 Alex. Ald. C. οἱ ἐν αὐτῷ. 60 Alex. καὶ οἱ. 61 C. ταπεινωθήσονται. 62 Alex. Ald. βραχίονες καὶ σπέρματα. C. βραχίονες. quomodo est in Hebr. & in ed. Lat. 63 Alex. δυνάμεως. 64 Alex. ἐνδελεχισμόν. 65 Alex. ἠφανισμένον, Καὶ λαοὶ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐξάξουσιν. 66 Alex. γινώσκων. 67 Ald. καὶ κατισχύσουσιν. 68 Alex. λαοῦ μου. 69 Alex. ἐπ' αὐτούς. 70 Alex. τοῦ ἐκλέξασθαι. 71 Ald. ἐκλευκᾶναι. 72 ἔτι C. deest. 73 Alex. καὶ ὑψωθήσεται. 74 Alex. ὁ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα. 75 Alex. & C. θεόν, καὶ ἐπὶ τὸν (deest C.) θεὸν τῶν θεῶν, καὶ λαλήσει. 76 Ald. συντέλειαν καὶ σπουδὴν γίνεται. illud σπουδήν, altera videtur interpretatio. post Aq. καὶ ἐπὶ θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πάντα θεόν, οὐ συνήσει. 77 Alex. αὐτοῦ συνήσει, καί. 78 Alex. Ald. ἐπιθυμίαν. C. ἐπὶ ἐπιθυμίαν. 79 Alex. Ald. C. πάντα θεόν.

ήσει, ὅτι

ήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται.

38 Καὶ [80] θεὸν [81] μαωζεὶμ ἐπὶ τόπου αὐτοῦ [82] δοξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ [83] ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, δοξάσει ἐν [84] χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ, καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι.

39 Καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώμασι τῶν [85] καταφυγῶν μετὰ θεοῦ [86] ἀλλοτρίου, καὶ πληθυνεῖ δόξαν, καὶ ὑποτάξει αὐτοῖς πολλοὺς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις.

40 Καὶ ἐν [87] καιροῦ πέρατι [88] συγκερατισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου· καὶ συναχθήσεται [89] ἐπ' αὐτὸν βασιλεὺς τοῦ Βορρᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἱππεῦσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ [90] εἰσελεύσονται εἰς τὴν γῆν, [91] καὶ συντρίψει, καὶ παρελεύσεται.

41 Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν [92] τοῦ σαβαεὶμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι. καὶ οὗτοι διασωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ, καὶ Μωὰβ, καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών.

42 Καὶ ἐκτενεῖ τὴν [93] χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν.

43 Καὶ κυριεύσει [94] ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τοῦ [95] χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου, καὶ Λιβύων, καὶ Αἰθιόπων, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.

44 Καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταράξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ [96] ἀπὸ Βορρᾶ· καὶ ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ, τοῦ [97] ἀφανίσαι πολλούς.

45 Καὶ πήξει τὴν [98] σκηνὴν αὐτοῦ [99] ἐφαδανῶ, ἀναμέσον τῶν θαλασσῶν [100] εἰς ὄρος [1] σαβαεὶν [2] ἅγιον, ἥξει ἕως [3] μέρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ [4] ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 [1] ΚΑὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας, ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, [2] θλίψις οἵα οὐ γέγονεν [3] ἀφ' οὗ [4] γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ, ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. [5] ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου πᾶς [6] ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ.

2 Καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων [7] ἐν γῆς χώματι [8] ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν [9] καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον.

3 Καὶ οἱ συνιέντες [10] λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς [11] τοὺς αἰῶνας, καὶ ἔτι.

4 Καὶ σὺ Δανιὴλ ἔμφραξον [12] τοὺς λόγους, καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδαχθῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις.

5 Καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ, καὶ [13] ἰδοὺ [14] δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ.

6 Καὶ [15] εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδὶν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, Ἕως πότε τὸ πέρας ὧν εἴρηκας τῶν θαυμασίων;

7 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδὶν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ· καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὤμοσεν [16] ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι εἰς καιρὸν [17] καιρῶν καὶ [18] ἥμισυ καιροῦ, ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν [19] γνώσονται πάντα ταῦτα.

8 [20] Καὶ ἐγὼ ἤκουσα, καὶ οὐ συνῆκα· καὶ εἶπα, Κύριε, τί [21] τὰ ἔσχατα τούτων;

9 Καὶ εἶπε, Δεῦρο Δανιὴλ, ὅτι [22] ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφραγισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας.

10 Ἐκλεγῶσι, καὶ [23] ἐκλευκανθῶσι, καὶ πυρωθῶσι, [24] καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί· καὶ [25] ἀνομήσωσιν ἄνομοι, καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ

---

80 *Aq.* θεὸν ἰσχύων. al. θεὸν ἰσχυρόν. 70. θεὸν ἰσχυρότατον. *Sch.* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, ὃν προσποιοῦνται οἱ Ἰουδαῖοι σέβεσθαι, ἐν τῷ ναῷ δοξάσει, ὅνπερ αὐτὸς εἰς ἀπάτην τῶν Ἰουδαίων ἀνίστη. 81 *Alex.* μαωζεί. *Ald.* C. μαωζείν. 82 *Alex.* οὐ δοξάσει. 83 *Ald* ἐπέγνωσαν. C. ἐδόξασαν. 84 *Alex.* χρυσίῳ. mox pro Καὶ ποιήσει τοῖς &c. *Th.* Καὶ ποιήσει ταῦτα τοῦ στερεῶσαι τὰ ὀχυρώματα μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου, καὶ μετὰ τὸ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς πληθυνεῖ δόξαν. *Hier.* docet, pro *præsidiis*, *Sym* dixisse, *confugia*. 85 C. πόλεων. 86 C. ἀλλοτρίου, οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ, καί. 87 *Alex.* τῷ καιρῷ. 88 al. καὶ συγκερατισθήσεται. 89 *Alex.* μετ' αὐτοῦ. 90 *Alex. Ald.* C. εἰσελεύσεται. 91 in *quibusd. ll.* antecedit, ἐν ταῖς κατακλύσεσι. quæ altera videtur interpretatio. 92 *Ald.* Σαβαείν. C. τοῦ Σαβεί. *Sch.* τὴν τῶν Αἰθιόπων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ Σαβᾶ Αἰθίοπες. post pro πολλοὶ ἀσθενήσουσι, *Th.* καὶ χιλιάδες ἀσθενήσουσι. *S.* χιλιάδες συμπεσοῦνται. 93 *Alex. Ald* C. χεῖρα αὐτοῦ. 94 *Ald.* τοῖς. 95 *Alex.* χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ πᾶσιν. 96 ἀπὸ *Ald.* deest. 97 *Alex. Ald.* C. ἀφανίσαι, καὶ τοῦ (*Ald.* deest) ἀναθεματίσαι πολλούς. post *S.* Καὶ ἐκτενεῖ τὰς σκηνὰς τοῦ ἱπποστασίου αὐτοῦ μεταξὺ τῶν θαλασσῶν εἰς τὸ ὄρος τῆς δυνάμεως τὸ ἅγιον, καὶ ἥξει ἕως ἄκρου αὐτοῦ. 98 *Sch.* τουτέστι, σκηνὴν τοῦ ἱπποστασίου, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἱππικὸν στρατόπεδον. *Hier.* τοῦ ἱπποστασίου *S.* tribuit. 99 *Alex.* ἐν φαδανῷ. C. ἀφαδανῷ. 100 C. ἐπ' ὄρος *Sch.* εἰς τὴν νέαν Ἱερουσαλήμ· τοῦτο γὰρ ὄρος κυρίως εὐδοξίας θεοῦ, δυνάμεώς τε αὐτοῦ, καὶ θελήσεως. 1 *Alex.* σαβείν. C. σαβεί. 2 *Alex. Ald.* C. ἅγιον, καὶ ἥξει ἕως. 3 *Alex.* μέρους ὄρους αὐτοῦ. C. τῆς ἄκρας αὐτοῦ. 4 *Ald.* C. ἔσται.

Cap. 12. 1 Initio hujus cap. nec *aa. ll.* inscriptionem ullam hab. 2 θλίψις *Ald.* C. deest. 3 *Alex.* ἀφ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς. 4 *Ald.* γέγονεν. 5 *Alex.* καὶ ἐν. 6 *Alex. Ald.* C. ὁ εὑρεθεὶς ὁ γεγραμμένος. 7 C. ἐκ γῆς χώματος. 8 *Alex.* ἐγερθήσονται. 9 C. εἰς. 10 *Alex.* & C. ἐκλάμψουσιν. 11 *Ald.* τὸν αἰῶνα. 12 *Alex.* τὸ βιβλίον, καὶ σφράγισον τοὺς λόγους ἕως καιροῦ. 13 ἰδοὺ *Ald.* deest. 14 *Ald.* ἕτεροι δύο εἱστήκεισαν. 15 *Alex. Ald.* C. εἶπον. 16 C. τῷ. 17 *Alex. Ald.* καὶ καιροὺς καί. C. καὶ καιρούς. 18 *Alex* εἰς ἥμισυ καιροῦ, ἐν τῷ συντελέσαι διασκορπισμόν. 19 *Alex.* λαοῦ ἡγιασμένου, καὶ γνώσονται *Ald.* C. χειρὸς λαοῦ ἡγιασμένου γνώσονται. 20 *Alex.* Κἀγώ. 21 *Alex.* ἔσχατα. 22 *Alex.* ἐνπεφραγμένοι. 23 *Alex.* πυρωθῶσιν. 24 καὶ ἁγιασθῶσι C. desunt. 25 *Alex.* ἀνθήσουσιν.

11 οἱ νοήμονες συνήσουσι. Καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως τοῦ [26] ἐνδελεχισμοῦ, [27] καὶ δοθήσεται τὸ βδέλυγμα ἐρημώσεως, ἡμέραι χίλιαι δια- 12 κόσιαι ἐννενήκοντα. Μακάριος ὁ [28] ὑπομένων καὶ φθάσας [29] εἰς ἡμέρας χιλίας τρια- 13 κοσίας τριακονταπέντε. Καὶ σὺ [30] δεῦρο, καὶ ἀναπαύου· [31] ἔτι γὰρ ἡμέραι [32] καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, [33] καὶ ἀναστήσῃ [34] εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν. †

26 *Ald. C.* ἐνδελεχισμοῦ, καὶ τοῦ δοθῆναι τό. 27 *Alex.* ἀφ' οὗ ἀνέστη ἡ θυσία διαπαντός, καὶ ἑτοιμάσθη δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, ἡμέραις χιλίαις διακοσίαις ἐννήκοντα. 28 *Alex.* ὑπομείνας. 29 εἰς *Ald.* deest. 30 *C.* Δανιὴλ δεῦρο εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύσῃ. 31 ἔτι usque ad καὶ ἀναστήσῃ *C.* desunt. 32 *Alex.* εἰσὶν εἰς. 33 *Alex.* καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ. 34 *Ald.* ὡς τόν. † *Alex.* ΟΡΑΣΙΣ ια΄.

Ω Σ Η Ε Α΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὠσηὲ τὸν τοῦ Βεηρεὶ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου, καὶ [1] Ἰωάθαμ, καὶ Ἄχαζ, καὶ Ἐζεκίου [2] βασιλέων Ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ [3] υἱοῦ Ἰω- 2 ὰς βασιλέως Ἰσραήλ. Ἀρχὴ λόγου κυρίου [4] ἐν Ὠσηέ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ὠσηὲ, [5] Βάδιζε, λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας, καὶ τέκνα πορνείας, διότι [6] ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ [7] ὄπισθεν τοῦ κυρίου.

3 Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ, θυγατέρα [8] Δεβηλαίμ· καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν [9] αὐτῷ υἱ- 4 όν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ [10] Ἰεζραὲλ, διότι ἔτι μικρὸν, καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ [11] Ἰεζραὲλ ἐπὶ τὸν οἶκον [12] Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλεί- 5 αν οἴκου Ἰσραήλ. [13] Καὶ ἔσται, ἐν [14] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραὴλ 6 ἐν [15] κοιλάδι τοῦ Ἰεζραέλ. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκε θυγατέρα. καὶ εἶπεν [16] αὐτῷ, Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς, [17] Οὐκ ἠλεημένη, διότι οὐ μὴ [18] προσθήσω ἔτι [19] ἐλεῆσαι τὸν οἶκον [20] Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἢ ἀντιτασσόμενος ἀντι- 7 τάξομαι αὐτοῖς. Τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεήσω, καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ, [21] οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ, [22] οὐδὲ ἐν πολέμῳ, [23] οὐδὲ ἐν ἵπποις, οὐδὲ ἐν 8 ἱππεῦσι. Καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν [24] Οὐκ ἠλεημένην· καὶ συνέλαβεν [25] ἔτι, καὶ ἔτεκεν 9 υἱόν. Καὶ εἶπε, Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου, καὶ ἐγὼ 10 οὐκ εἰμὶ [26] ὑμῶν. Καὶ [27] ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἐκμετρηθήσεται, οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται. καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ, οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, [28] κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζῶν- 11 τος. Καὶ συναχθήσονται [29] υἱοὶ Ἰούδα, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ θήσονται [30] ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραέλ.

Κεφ. β΄. 2.

1 Εἴπατε [1] τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν, Λαός μου, καὶ 2 τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν, [2] Ἠλεημένη. [3] Κρίθητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίθητε, ὅτι [4] αὕτη οὐ γυνή μου, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξαρῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου, καὶ τὴν

Cap. 1. 1 *Comp. ed.* Ἰωάθαν, Ἄχαζ, Ἐζεκίου. 2 *Ms. Barberini*, βασιλέως. 3 *Alex.* τοῦ υἱοῦ. 4 *Alex.* & *C.* πρός. 5 *Alex.* Λάβε σεαυτῷ. 6 *C.* πορνεύουσα. 7 *C.* τοῦ θεοῦ. Καί. 8 *C.* Δεβηλείμ. 9 αὐτῷ *C.* deest. 10 *C.* Ἰσδραήλ. 11 *C.* Ἰσραήλ. 12 *B.* in margine, Ἰού. 13 *B.* hunc versum distinguit ut Hebr. 14 *C.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 15 *Alex.* τῇ κοιλάδι. 16 *B.* αὐτῷ κύριος. 17 *C.* Ἀνελεημοσύνη. 18 *C.* προσθῶ. 19 *C.* ἀγαπῆσαι. 20 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 21 *Alex.* οὔτε. *Cyr.* desunt οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ. 22 *Alex.* οὔτε 23 *Alex. Ald.* οὔτε ἐν ἅρμασιν, οὔτε ἐν ἵπποις, οὔτε. sic etiam *Cyr.* sed illud, οὔτε ἐν ἅρμασιν, non est in *ed. Lat.* ex 70. apud *Hier.* neque apud *Theodor.* 24 *C.* Ἀνελεημοσύνην. 25 ἔτι *C.* deest. 26 *Ald.* θεὸς ὑμῶν. 27 *C.* ἔσται. 28 *Alex.* & *C.* ἐκεῖ (*C.* deest.) κληθήσονται υἱοί. *Cyr.* αὐτοὶ κληθήσονται υἱοί. 29 *Alex.* οἱ υἱοί. 30 *Alex.* αὐτοῖς. *Ald.* ἐν αὐτοῖς.

Cap. 2. 1 *Comp.* τοῖς ἀδελφοῖς. 2 *C.* Ἠγαπημένη. 3 *B.* in marg. Α. Σ. δικάσασθε. 4 *C.* αὐτή.

μοιχεί-

μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς,

3 Ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐτὴν γυμνὴν, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς [5] ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς· καὶ [6] θήσω αὐτὴν [7] ἔρημον, καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει.

4 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα 5 πορνείας ἐστίν. Ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, [8] κατῄσχυνεν ἡ τεκοῦσα [9] αὐτά· [10] ὅτι εἶπε, [11] Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου, τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου, καὶ τὸ ὕδωρ μου, καὶ τὰ [12] ἱμάτιά μου, καὶ τὰ ὀθόνιά μου, [13] τὸ ἔλαιόν μου, καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει.

6 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψι, καὶ [14] ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς [15], καὶ 7 τὴν τρίβον αὐτῆς [16] οὐ μὴ εὕρῃ. Καὶ [17] καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς· καὶ ζητήσει αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ αὐτούς. καὶ ἐρεῖ, Πορεύσομαι, καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι [18] καλῶς 8 μοι ἦν τότε, ἢ [19] νῦν. Καὶ [20] αὕτη οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον, καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ [21] ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· [22] αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐ-9 ποίησε τῇ Βάαλ. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω, καὶ κομιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καθ' ὥραν αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ [23] ἀφελοῦμαι τὰ ἱμάτιά μου, καὶ τὰ ὀθόνιά μου, τοῦ μὴ καλύπτειν 10 τὴν [24] ἀσχημοσύνην αὐτῆς. Καὶ νῦν ἀποκαλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς [25] ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ [26] οὐθεὶς οὐ μὴ ἐξέληται αὐ-11 τὴν ἐκ χειρός μου. Καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς, [27] ἑορτὰς αὐτῆς, καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς, καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς, καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς.

12 Καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς, καὶ τὰς συκὰς αὐτῆς, ὅσα εἶπε, [28] Μισθώματά μου [29] ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταί μου· καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, 13 καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς. Καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλείμ, ἐν αἷς ἐπέθυεν [30] αὐτοῖς· καὶ περιετίθετο [31] τὰ ἐνώτια αὐτῆς, καὶ τὰ [32] καθόρμια αὐτῆς, καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέ-14 γει κύριος. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν, καὶ τάξω αὐτὴν [33] ὡς ἔρημον, καὶ λα-15 λήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, Καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν, καὶ τὴν κοιλάδα Ἀχὼρ † διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ [34] ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας [35] νηπιότητος αὐτῆς, καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐ-16 τῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται ἐν [36] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει [37] με Ὁ ἀνήρ μου, καὶ οὐ καλέσει με [38] ἔτι Βααλείμ.

17 Καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεὶμ ἐκ [39] στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν [40] οὐκέτι τὰ 18 ὀνόματα αὐτῶν. Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς [41] διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θηρίων τοῦ ἀγροῦ, καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [42] τῶν ἑρπετῶν τῆς γῆς· καὶ τόξον, καὶ ῥομφαίαν, καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, [43] καὶ κατοικιῶ 19 [44] σε ἐπ' [45] ἐλπίδι. Καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ [46] μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν κρίματι, καὶ ἐν ἐ-20 λέει, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς, Καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ [47] τὸν κύ-21 ριον. Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ οὐρανῷ, καὶ [48] αὐ-22 τὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, Καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται [49] τὸν σῖτον, καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ [50] αὐτὰ [51] ἐπακούσεται τῷ [52] Ἰεζραέλ.

23 Καὶ σπερῶ αὐτὴν ἐμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [53] ἀ-

---

5 C. ἡμέρᾳ. B. ἐν ἡμέρᾳ. Cyr. ἡμέραι. 6 Alex. θήσομαι αὐτήν. atque ita Cyr. 7 Alex. Ald. ὡς ἔρημον. C. ἐν ἐρήμῳ. B. Cyr. εἰς ἔρημον. 8 C. κατῃσχύνθη. Cyr. καὶ κατῄσχυνεν. 9 C. αὐτῶν. 10 Alex. & C. εἶπεν γάρ. 11 Alex. Ἀκολουθήσω ὀπίσω. 12 B. in marg. τὰ ἱερά μου οἱ λοιποί. 13 Alex. & C. & B. καὶ τό. Ald. ὁ οἶνός μου, καὶ τό. 14 C. φραγήσομαι. 15 Alex. Ald. C. B. αὐτῆς. 16 Cyr. καὶ οὐ. 17 Ald. B. διώξεται. 18 Ald. C. καλός. 19 C. νῦν ἐστιν. Καί. 20 B. Ald. C. αὐτή. 21 B. ἀργύριον καὶ χρυσίον. 22 B. αὐτή. 23 C. λήψομαι. 24 C. αἰσχύνην. 25 Alex. ἐναντίον. Ald ἔναντι. 26 Alex. οὐδείς. C. μηδείς. 27 Alex. τὰς ἑορτάς. 28 C. Μισθωτά μου ἐστὶ ταῦτα ἃ. 29 B ἐστὶ ταῦτα. 30 B. ἐν αὐτοῖς. 31 Alex. ἐνώτια. 32 C. καθορμεῖα. B. in marg. Σ. περιτραχήλια. 33 B. Ald. εἰς. † S. εἰς θύραν ἐλπίδος. Th. ἀνοῖξαι τὴν ὑπομονὴν αὐτῆς. 34 B. in marg. Σ. κακωθήσεται. Aq. ὑπακούσει. 35 C. & B in marg. Σ. Θ. νεότητος. 36 Alex. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καλέσει με Ὁ ἀνήρ μου, λέγει κύριος, καὶ οὐ. 37 με Ald. deest. 38 Alex. οὐκέτι. 39 C. στόματος αὐτοῦ. B. τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. 40 Alex. ἔτι. 41 Alex. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην μετά. C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διαθήκην μετά. 42 Alex. μετὰ τῶν. 43 B. καὶ κατοικιῶ ἐπ' ἐλπίδι· in marg. Ἀ. καὶ κοιμήσω αὐτοὺς εἰς πεποίθησιν. Σ. καὶ κατοικήσω αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ. Θ. καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν πεποιθήσει. 44 C. αὐτούς. Ald deest. 45 Cyr. ἐλπίδι· καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. 46 B. in marg. λήψομαί σε. 47 C. ὅτι ἐγὼ κύριος. 48 Alex. Ald. C. B. ὁ οὐρανός. 49 B. τῷ σίτῳ, καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ τῷ ἐλαίῳ. 50 Ald. ταῦτα. 51 Cyr. ἐπακούσονται τοῦ. 52 B & C. Ἰσραήλ. 53 Alex. Ald. B. Cyr. ἐλεήσω τὴν οὐκ ἠλεημένην, Καί.

γαπήσω

γαπήσω τὴν οὐκ ἠγαπημένην, καὶ ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου, Λαός μου εἶ σύ· καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύριος ὁ Θεός μου εἶ σύ.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἔτι πορεύθητι, καὶ ἀγάπησον γυναῖκα [1] ἀγαπῶσαν πονηρὰ, καὶ [2] μοιχαλὶν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ αὐτοὶ [3] ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους, καὶ [4] φιλοῦσι πέμματα [5] μετὰ [6] σταφίδος. 2 Καὶ ἐμισθωσάμην [7] ἐμαυτῷ πεντεκαίδεκα [8] ἀργυρίου, καὶ [9] γομὸρ κριθῶν καὶ νέβελ οἴνου. 3 Καὶ εἶπα πρὸς αὐτὴν, Ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοὶ, [10] καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς, [11] οὐδὲ μὴ γένῃ [12] ἀνδρὶ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. 4 Διότι ἡμέρας [13] πολλὰς καθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐκ ὄντος βασιλέως, οὐδὲ ὄντος ἄρχοντος, [14] οὐδὲ οὔσης θυσίας, οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου, [15] οὐδὲ ἱερατείας, [16] οὐδὲ δήλων. 5 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ [17] ἐπιζητήσουσι [18] κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ [19] ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' [20] ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ἈΚούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ Ἰσραὴλ, [1] ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, [2] διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια, οὐδὲ ἔλεος, οὐδὲ ἐπίγνωσις Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. 2 Ἀρὰ, καὶ ψεῦδος, [3] καὶ φόνος, καὶ κλοπὴ, καὶ μοιχεία [4] κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [5] αἵματα ἐφ' αἵμασι μίσγουσι. 3 Διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ γῆ, [6] καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ, [7] καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, 4 Ὅπως [8] μηδεὶς μήτε δικάζηται, μήτε [9] ἐλέγχῃ μηδείς· ὁ δὲ λαός μου ὡς [10] ἀντιλεγόμενος ἱερεύς. 5 Καὶ ἀσθενήσει ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει [11] ὁ προφήτης [12] μετὰ σοῦ. νυκτὶ ὡμοίωσα τὴν μητέρα σου. 6 [13] Ὡμοιώθη ὁ λαός μου, ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν. ὅτι [14] σὺ ἐπίγνωσιν ἀπώσω, [15] κἀγὼ ἀπώσομαί σε, [16] τοῦ μὴ ἱερατεύειν μοι· [17] καὶ ἐπελάθου [18] νόμον Θεοῦ σου, [19] κἀγὼ [20] ἐπιλήσομαι τέκνων σου. 7 Κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν, οὕτως ἥμαρτόν μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν [21] θήσομαι. 8 Ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται· καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήψονται [22] τὰς ψυχὰς αὐτῶν. 9 Καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαὸς, οὕτως καὶ ὁ ἱερεύς· καὶ ἐκδικήσω ἐπ' [23] αὐτὸν τὰς ὁδοὺς [24] αὐτοῦ, καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ [25] ἀνταποδώσω αὐτῷ. 10 Καὶ φάγονται, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν· ἐπόρνευσαν, καὶ οὐ μὴ [26] κατευθύνωσι· διότι τὸν κύριον [27] ἐγκατέλιπον τοῦ [28] φυλάξαι. 11 Πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία 12 λαοῦ μου. ἐν συμβόλοις [29] ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις [30] αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ. πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν, καὶ [31] ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν. 13 Ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐθυσίαζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἔθυον [32] ὑποκάτω δρυὸς, καὶ λεύκης, καὶ δένδρου συσκιάζοντος, ὅτι καλὸν σκέπη· διὰ τοῦτο [33] ἐκπορνεύσουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσι. 14 Καὶ οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν [34] πορνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑ-

---

Cap. 3. 1 B. ἀγαπῶσαν, πονηράν. 2 Comp. μοιχαλίδας. 3 Alex. Ald. C. Cyr. ἀποβλέπουσι. 4 B. φιλῶσι. 5 Aq. παλαιά. S. ἀκάρπους. 6 Alex. C. B. Cyr. σταφίδων. 7 C. αὐτὴν ἐμαυτῷ. 8 Cyr. ἀργυρίοις. 9 C. γόμορ κριθῆς. B. in marg. ὁ Ἑβραῖ. ΟΝΟΜΡΣΕΩΡΙΜ, ΟΥΛΕΧΘΣΕΩΡΙΜ. Ἀ. καὶ κόρου κριθῶν. Σ. καὶ θύλακος κριθῶν, καὶ ἀσκοῦ οἴνου. Θ. καὶ γομὸρ ἀλφίτων, καὶ νέβελ οἴνου. 10 C. οὐ. 11 B. οὐδ' οὐ. 12 Alex. ἀνδρὶ ἑτέρῳ, κἀγώ. hab. & Ald. ἑτέρῳ. irrepsit etiam in Rom. sed in Vatic. non esse docuit Nobil. Hier. quodque jungitur in ed. vulg. Neque eris alteri viro; alteri in Hebr. non habetur. 13 C. καθήσονται πολλὰς οἱ. 14 Alex. οὐκ. 15 Alex. οὔτε ἱερατείας, οὔτε. 16 C. οὐδὲ δηλώσεως. B. in marg. Ἀ. καὶ μορφωμάτων. Hier. vero Aq. hoc loco φωτισμοὺς vertisse ait. Σ. οὐδὲ ἐπιλύσεως. Θ. οὐδὲ ἐπιλυομένου. 17 Ald. C. ζητήσουσι. 18 Alex. τὸν κύριον Θεόν. 19 C. ἐπαινέσωσι τὸν κύριον. B. in marg. Ἀ. πλουθήσονται. 20 B. C. ἐσχάτου.

Cap. 4. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. διότι. 2 C. ὅτι. 3 C. φόνος. 4 C. ἐκκέχυται. 5 C. αἷμα. 6 καὶ σμικρυνθήσεται C. desunt. 7 καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς C. desunt. 8 Alex. μηθείς. 9 B. ἐλεγχθήσεται. 10 C. ἱερεὺς ἀντιλεγόμενος. 11 Alex. B. Ald. C. καὶ προφήτης. sed in C. καὶ ante ἀσθενήσει posterius deest. 12 sic etiam Hier. & Theodor. in cet. vero ll. est, μετ' αὐτοῦ. 13 Alex. Νυκτὶ ὡμοιώθη. 14 σὺ Ald ponit post ἀπώσω. C. deest. B. καὶ σύ. 15 Alex. καὶ ἐγώ. B. Ald. C. κἀγὼ ponunt post σέ. 16 Cyr. τοῦ ἱερατεύειν. 17 καὶ C. deest. 18 Alex. νόμου. 19 κἀγὼ B Ald. C. ponunt post σου. 20 C. ἐπιλάθομαι. 21 Alex. θήσω. 22 ita Theodor. sed B. λαοὶ τὰς ψυχάς. Ald. ἄλλοι ψυχάς. 23 B. Ald. αὐτούς. 24 B. Ald. αὐτῶν. 25 B. ἀποδώσω αὐτοῖς. 26 Alex. κατευθυνοῦσι. Ald. C. B. Cyr. κατευθυνθῶσι. 27 C. κατέλιπον. 28 C. μὴ φυλάξαι. Πορνείαν καί. B. φυλάξαι πορνείαν. Καί. 29 C. αὐτῶν ἐπηρώτων. 30 C. Cyr. αὐτῶν. 31 C. ἐπόρνευσαν. 32 B in marg. Ἀ. ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης, καὶ τερεβίνθου. Σ. ὑπὸ τὴν δρῦν, καὶ πεύκην, καὶ πλάτανον ὑποσκιάζουσαν. Θ. κάτω τῆς δρυὸς, καὶ πεύκης, δένδρου συσκιάζοντος. 33 B. C. πορνεύσουσιν. 34 Alex. πορνεύωσιν.

μῶν ὅταν

μῶν ὅταν [35] μοιχεύσωσιν· ὅτι [36] αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν [37] συνεφύροντο, καὶ [38] μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον, καὶ ὁ [39] λαὸς ὁ μὴ συνιὼν συνεπλέκετο μετὰ πόρνης.

15 [40] Σὺ δὲ Ἰσραὴλ μὴ ἀγνόει, καὶ Ἰούδα μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς Γάλγαλα, καὶ μὴ ἀναβαίνετε [41] εἰς τὸν οἶκον Ὤν, καὶ μὴ ὀμνύετε [42] ζῶντα κύριον. 16 [43] Διότι ὡς δάμαλις παροιστρῶσα [44] παροίστρησεν Ἰσραήλ· [45] νῦν [46] νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχώρῳ. 17 [47] Μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ ἔθηκεν 18 [48] ἑαυτῷ σκάνδαλα, [49] Ἡρέτισε Χαναναίους. πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος [50] αὐτῆς. 19 [51] Συστροφὴ πνεύματος [52] σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν [53] αὐτῆς, καὶ [54] καταισχυνθήσονται ἐκ τῶν [55] θυσιαστηρίων αὐτῶν.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶκος Ἰσραήλ, καὶ [1] ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως ἐνωτίζεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστι τὸ κρίμα, ὅτι παγὶς [2] ἐγενήθητε [3] τῇ Σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον 2 ἐκτεταμένον [4] ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, [5] Ὃ [6] οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν [7] κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ 3 παιδευτὴς ὑμῶν, Ἐγὼ ἔγνων τὸν Ἐφραίμ, καὶ Ἰσραὴλ [8] οὐκ ἀπέστη ἀπ᾽ ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Ἐφραίμ, [9] ἐμιάνθη Ἰσραήλ. 4 [10] Οὐκ ἔδωκαν τὰ [11] διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας [12] ἐν αὐτοῖς ἐστι· τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν. 5 Καὶ † ταπεινωθήσεται [13] ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐφραὶμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν· καὶ ἀσθενήσει [14] καὶ Ἰούδας μετ᾽ αὐτῶν. 6 Μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται [15] τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν· [16] ὅτι 7 [17] ἐκκέκλικεν ἀπ᾽ αὐτῶν, Ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον, [18] ὅτι τέκνα ἀλλότρια [19] ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν [20] καταφάγεται αὐτοὺς ἡ [21] ἐρυσίβη, 8 καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε [22] ἐν τῷ οἴκῳ Ὤν, ἐξέστη 9 [23] Βενιαμίν, Ἐφραὶμ εἰς ἀφανισμὸν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσ-10 ραὴλ ἔδειξα πιστά. Ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδα [24] ὡς μετατιθέντες ὅρια, ἐπ᾽ [25] αὐτοὺς ἐκ-11 χεῶ ὡς ὕδωρ [26] τὸ ὅρμημά μου. Κατεδυνάστευσεν Ἐφραὶμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, [27] κατεπάτησε [28] τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι 12 ὀπίσω τῶν ματαίων. Καὶ [29] ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Ἐφραίμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰού-13 δα. Καὶ εἶδεν Ἐφραὶμ τὴν νόσον αὐτοῦ, καὶ Ἰούδας [30] τὴν ὀδύνην αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη Ἐφραὶμ πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλέα [31] Ἰαρείμ· καὶ [32] οὗτος οὐκ [33] ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ

---

35 *Alex.* μοιχεύωσιν· διότι. 36 *Alex. B.* καὶ αὐτοί. 37 *B.* in marg 'A. ἐχωρίζοντο. Σ. ἠκολούθησαν. Θ. κατηριθμήθησαν. 38 *B.* in marg. 'Ακ. μετὰ τῶν διηλλαγμένων. (al. ἐνηλλαγμένων) Σ. μετὰ τῶν ἀκαθάρτων. (al. ἑταιρίδων) Θ. καὶ τοῖς βδελύγμασιν ἔθυον. (al. μετὰ τῶν κεχωρισμένων.) 39 *C.* λαὸς οὐ μή. 40 *B.* in marg. 'A Σ. Θ. ε΄. Εἰ πορνεύεις σὺ Ἰσραήλ, μὴ συμπλημμελήτω Ἰούδα· ut & *Vulg.* 41 ita quoque *Theodor.* leg. & sic explicat: τὸ ὄνομά ἐστι τοῦ εἰδώλου τοῦ ἐν Βαιθήλ. &, τῷ Ὢν προσεληλυθότες ἦσαν. *Alex.* vero, *Ald.* & *Cyr.* εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας. *Theodor.* ὁ Ἀκ. δὲ καὶ Θ. οἶκον ἀνωφελῆ· ὁ δὲ Σ. οἶκον ἀθεΐας· καὶ ὁ Σύρ. δὲ αὐτὸ τὸ Ἑβραϊκὸν τέθεικεν ὄνομα. eadem fere apud *Hier.* habentur. *B.* in marg Θ Σ 'A εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς (Σ. τοῦ ἀνωφελοῦς) 42 *B.* τὸν ζῶντα κύριον, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βεθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα· ex Amosi c. 5. 43 *Alex. B.* Ὅτι ὡς δάμαλις. 44 *Cyr.* οὕτως παροίστρησιν. 45 al. καὶ νῦν. 46 *C.* νεμεῖ. 47 *B.* in marg Σ. ε΄ ἡνώθη εἰδώλοις Ἐφραίμ, ἐπέκλινον συμπόσιον.... vocibus semiexesis. 48 *C.* αὐτῷ. 49 *Ald.* Ἡρέτισε *C.* Καὶ ᾑρέτισε 50 *Alex. C.* & *Cyr.* αὐτῶν. 51 *S.* ἔδησε τὸν ἄνεμον ἐν πτέρυξιν ἀνέμου. 52 *Ald.* συνιεῖ. *B.* αὐτῶν συριεῖ. al. συριεῖ. quod *Hier.* secutus est; habet enim, *sibilabit.* *Theodor* καθάπερ τινὸς συστροφῆς τῆς ἐμῆς ὀργῆς ὑποσυρούσης αὐτήν. ut videatur legisse, συρεῖ, vel potius συριεῖ. Esaiæ quidem cap. 40 ubi *Vatic. biblia* ac *plur. ll.* hab. ὄστρακον, ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν· aliquot *ll.* hab. ἀποσυρεῖς. 53 *Alex.* αὐτῶν. 54 *Ald.* καταισχυνθήσεται. 55 *Ald.* θυσιῶν.

Cap. 5. 1 *Alex.* οἶκος. 2 *C.* τῇ Σκοπιᾷ ἐγενήθητε. 3 *B.* in marg. 'A. τῇ σκοπεύσει. Σ. τῇ πλατείᾳ 4 *C.* ἐπὶ Ταβώρ. *B.* in marg ἐπὶ Θαβώρ. Σ. ἐπὶ τὸ ὄριον. Θ. ἐπὶ τὸν δρυμόν. 5 Ὃ *C.* deest. 6 *B.* in marg. καὶ θυ........ octo decemve verbis vetustate pene deletis. 7 *C.* κατέπληξαν. 8 *Alex.* οὐκ ἄπεστιν. *Ald.* οὐκ ἀπέστησα. *B.* in marg. 'A. οὐκ ἀπεκαλύφθη ἐξ ἐμοῦ. Σ. οὐκ ἐλάθησαν. Θ. καὶ οἱ Ο. οὐκ ἄπεστιν ἀπ᾽ ἐμοῦ. 9 *C.* καὶ ἐμιάνθη. 10 *C.* Καὶ οὐκ 11 *B.* in marg 'A. ἐπιτηδεύματα. Σ. βουλάς Θ γνώμην. 12 *C.* ἐστιν ἐν μέσῳ αὐτῶν. † *Aq* μαρτυρεῖται *Th.* ἀποκριθήσεται. 13 eodem modo interpretatum esse *S.* testatur *Hier.* *Aq.* & *Th.* ἀλαζονεία. 14 *Alex.* καί .γε. *Ald.* deest. 15 *C.* ζητῆσαι. 16 *B.* ἐκκέκλικε γάρ. 17 *Alex.* ἐξέκλεινεν. 18 *Alex.* & *C.* καὶ τέκνα. 19 *B.* ἐγέννησαν. 20 *C.* φάγεται 21 *Alex.* ἐρισύβη. 22 *B.* in marg. 'A. Σ. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς & addit, τουτέστιν, εἰδώλου παντός. Ὢν δὲ ἐστιν ὁ ἥλιος. Θ. Ὤν. 23 *B.* in marg 'A. Σ. Θ. ὀπίσω σου. ε΄ κατὰ νώτου σου. 24 *B.* in marg. Σ. ὡς παρεσμίζοντες. (l. παροριζόντες.) ε΄. ὅμοιοι τοῖς ἀπολεμουμένοις ὅρια 25 *C.* αὐτοῖς. 26 *B.* in marg. 'A. ἀνυπερθεσίαν μου Σ. ὑδροκηλίαν ὁρμήματός μου. Θ. ὡς ὕδωρ τὸν χόλον μου. 27 *C.* καὶ κατεπάτησε κρίμα. 28 *Alex.* κρίμα. 29 *Cyr.* ἐγὼ ἔσομαι ὡς. 30 *Hier.* *Aq.* vertit, ἐπίδεσιν, sive σύνδεσμον. 31 *B.* in marg. 'A δικασόμενοι. 32 *Alex. B. Ald. C.* αὐτός. 33 sic *B.* sed *Ald.* ἠδυνήθη ῥύσασθαι. *C.* ἠδυνάσθη διασῶσαι.

14 ὑμῶν ὀδύνη. [34] Διότι [35] ἐγώ εἰμι [36] ὡς πανθὴρ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα. καὶ ἐγὼ ἁρπῶμαι, καὶ πορεύσομαι, καὶ λή-
15 ψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον [37] μου, ἕως οὗ [38] ἀφανισθῶσι, καὶ [39] ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν μου.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 [1] ἘΝ θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρὸς με, λέγοντες, Πορευθῶμεν, καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς
2 κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς [2] Ἥρπακε, καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, παιάξει, [3] καὶ μοτώ-
3 σει ἡμᾶς, [4] Ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [5] ἐξαναστησόμεθα,
4 καὶ ζησόμεθα [6] ἐνώπιον αὐτοῦ, Καὶ [7] γνωσόμεθα. διώξωμεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον· [8] ὡς ὄρθρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτόν, καὶ ἥξει ὡς ὑετὸς
5 [9] ἡμῖν πρώϊμος καὶ ὄψιμος [10] γῇ. Τί σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι ποιήσω Ἰούδα; [11] τὸ δὲ ἔλεος [12] ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωϊνή, καὶ
6 ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη. Διὰ τοῦτο [13] ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν· ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν [14] ῥήματι στόματός μου· καὶ [15] τὸ
7 κρίμα [16] μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. Διότι ἔλεος θέλω [17] ἢ θυσίαν, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ
8 [18] ἢ ὁλοκαυτώματα. Αὐτοὶ δέ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην. ἐκεῖ [19] κατ-
9 εφρόνησέ μου Γαλαὰδ πόλις, ἐργαζομένη μάταια, [20] ταράσσουσα ὕδωρ,
10 Καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς [21] πειρατοῦ. [22] ἔκρυψαν ἱερεῖς ὁδὸν [23], ἐφόνευσαν Σίκιμα, ὅτι ἀνομίαν
11 ἐποίησαν Ἐν τῷ οἴκῳ [24] τοῦ Ἰσραήλ· εἶδον φρικώδη ἐκεῖ, πορνείαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐ-
12 μιάνθη Ἰσραὴλ [25] Καὶ [26] Ἰούδα. ἄρχου τρυγᾷν σεαυτῷ, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 [1] ἘΝ τῷ ἰάσασθαί με τὸν Ἰσραήλ, καὶ [2] ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ, καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι [3] εἰργάσαντο ψευδῆ. καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν [4] εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων
2 λῃστὴς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, [5] Ὅπως [6] συνᾴδωσιν ὡς ᾄδοντες [7] τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην. νῦν [8] ἐκύκλωσαν αὐτοὺς τὰ [9] διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναν-
3 τι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. Ἐν ταῖς κακίαις αὐτῶν εὔφραναν [10] βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς
4 ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας. [11] Πάντες μοιχεύοντες ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν [12] κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογὸς, ἀπὸ φυράσεως [13] στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι [14] αὐτό.
5 [15] Ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
6 αὐτοῦ μετὰ [16] λοιμῶν. Διότι [17] ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν τῷ [18] καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα·

---

34 *C.* Ὅτι. *Ald.* Ἐγένετο γὰρ Ἐφραὶμ ὡς περιστερὰ ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν, Αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύετο. Διότι. 35 *C.* ἐγὼ ὡς. 36 *B.* in marg. Ἀ. ὡς λέαινα. Σ. ὡς ἐπιβολὴ λεαίνης. Θ. ὡς λίς. 37 *B.* μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι &c. 38 *C.* ἀφανισθήσονται. 39 *Alex.* ἐπιζητήσουσιν. sic etiam *Cyr.*

Cap. 6. 1 *Cyr.* Ὅταν θλιβῶσι. & addit capiti præced. 2 huic lectioni *Hebr.* consentit *B. Ald.* πέπαικε. 3 *B.* in marg. Σ. καὶ μαλαγματίσει ἡμᾶς. 4 *B.* in marg. Σ. ἐπιδήσει ἡμᾶς. Ἀ. Θ. ἀναζωώσει. εʹ. ὑγιεῖς ἀποδείξει. 5 *Alex.* ἀναστησόμεθα. 6 *B. Ald.* ἐναντίον. 7 *B* in marg. Σ. γνῶμεν οὖν σπεῦσαι. εʹ. παιδευθῶμεν οὖν καὶ ἐπειχθῶμεν. 8 *B.* in marg. Σ. ὅτι ὡς ὄρθρος βεβαία ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ. 9 ἡμῖν *B. Ald* ponit ante ὡς. 10 *Alex.* τῇ γῇ. 11 *B.* in marg. εʹ. ὁ γὰρ περὶ ὑμᾶς οἰκτιρμός. 12 *Cyr.* μου. 13 *B.* in marg. Ἀ. Θ. * ἐλιτόμησα. Σ. οὐκ ἐφεισάμην. εʹ. ἐξέκοψα. 14 *Alex.* ῥήμασιν. 15 *B.* in marg. ἡ δικαιοκρισία. 16 *C.* σου. 17 *Alex. B.* & *C.* καὶ οὐ. 18 *C.* μᾶλλον ἤ. 19 *B. C.* κατεφρόνησαν. 20 *B.* in marg. Ἀ περικαμπὴς ἀπὸ αἵματος. Σ. διώκται ἀπὸ αἵματος. Θ. ἡ πτέρνα αὐτῆς ἀφ᾽ αἵματος. εʹ. ὑποσκελίζουσα καὶ δολοφονοῦσα ὡς λόχος πολυχειρίας λῃστρικῆς, ἡ παροδεύοντας εἰς Συχὲμ διὰ τῆς εἰδωλοποιίας αὐτῶν τῆς ἀθεμίστου. 21 *B.* in marg. Ἀ. εὐζώνων. Σ ὑποκριτοῦ Θ πειρατοῦ. 22 *S.* ἑταιρία τῶν ἱερέων, ἐν ὁδῷ ἐφόνευον σικίμ. *Aq.* μετοχὴν τῶν ἱερέων ἐν ὁδῷ ἐφόνευον ὤμοις. *Th.* ἔκρυψαν οἱ ἱερεῖς ὁδὸν. ἐφόνευον ἐν ὤμῳ. 23 *Alex. Ald.* κυρίου. quod non est in *Hebr.* 24 *Alex.* Ἰσραήλ. 25 *B.* Καὶ Ἰούδας ἀφῆκε θερισμὸν αὐτῷ. (sic etiam *Theodor.* sed illa ἀφῆκε θερισμὸν αὐτῷ, non ponit *Hier.* in ed. juxta 70.) in marg. Σ. καὶ σὺ Ἰούδα ἀπόκειται θερισμός. εʹ. ἀλλὰ καὶ σὺ Ἰούδα παρεσκεύαζες αὐτὸν εἰς τὸ ἐκθερισθῆναι. 26 *Alex.* Ἰούδας.

Cap. 7. 1 Ἐν usque ad καὶ, *B. Cyr.* cap. præcedenti adjiciunt. 2 *Comp.* & *Cyr.* ἀπεκαλύφθη. 3 *C.* & *Cyr.* εἰργάσατο. 4 *C.* εἰσῆλθεν. *B.* in marg. εʹ. καὶ κλέπτης μὲν ἐστὶν ἔνδον, λωποδύτης δὲ λῃστεύει τὰ ἔξω. Σ. καὶ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύον δὲ λῃστήριον ἔξω. 5 *B.* in marg. Ἀ. Καὶ μήποτε εἴπωσι ταῖς καρδίαις αὐτῶν, πᾶσαν κακίαν αὐτῶν ἐμνήσθην. 6 *Alex.* συνᾴδουσιν ὡς συνᾴδοντες. 7 *B. Ald.* ἐν τῇ. 8 *Alex. Ald. C.* ἐκύκλωσιν. 9 *B.* in marg. Ἀ. Σ. ἐπιτηδεύματα. εʹ ἀσεβήματα. 10 *C.* βασιλέα. 11 *B.* in marg. εʹ. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπτάνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος, ἐπαύσατο πρὸς ὀλίγον ἡ πόλις τοῦ φυράματος κοινωνίας, καὶ μετὰ μικρὸν πᾶσα ἐζυμώθη. 12 *C.* ἐπὶ τῆς καυστικῆς φλογός. *B.* κατακαίσει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς φλογός. 13 *C.* ζύμης. 14 *B. Ald.* αὐτὸ ὅλον. *C.* ὅλον. 15 *Alex.* Αἱ ἡμέραι. *B.* in marg. Θ. Ἡμέρα βασιλέως. 16 *B.* in marg. Ἀ. χλευαστῶν. 17 *B.* in marg. Ἀ. ἤγγισαν· quomodo *Vulg.* 18 *C.* καταποντίζεσθαι. *Sch.* οἱ λοιποὶ ἐνεδρεύειν.

19 ὕπνου

[19]ὕπνου Ἐφραὶμ [20]ἐνεπλήσθη, πρωὶ [21]ἐγενήθη, ἀνεκαύθη ὡς [22]πυρὸς [23]φέγγος.
7 Πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος[24], καὶ κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν [25]ἔπεσαν, οὐκ [26]ἦν [27]ἐν αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ.
8 Ἐφραὶμ [28]ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ [29]συνεμίγνυτο, Ἐφραὶμ ἐγένετο [30]ἐγκρυφίας, οὐ μεταστρεφόμενος.
9 [31]Κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἰσχὺν [32]αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ [33]ἔγνω· καὶ πολιαὶ ἐξήνθησαν
10 αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω. Καὶ ταπεινωθήσεται ἡ [34]ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ οὐκ [35]ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ [36]ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
11 τούτοις. Καὶ ἦν Ἐφραὶμ ὡς περιστερὰ [37]ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον [38]ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους [39]ἐπορεύθησαν.
12 Καθὼς ἂν [40]πορεύωνται, ἐπιβαλῶ ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατάξω αὐτούς, παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ [41]ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν.
13 Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπεπήδησαν ἀπ' ἐμοῦ· [42]δείλαιοί εἰσιν, ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ. ἐγὼ [43]δὲ ἐλυτρωσάμην αὐτούς, [44]αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψευδῆ.
14 Καὶ οὐκ ἐβόησαν πρὸς μὲ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἢ [45]ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν· [46]ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο.
15 [47]Ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί, [48]κἀγὼ κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν, [49]καὶ εἰς ἐμὲ
16 ἐλογίσαντο πονηρά. [50]Ἀπεστράφησαν [51]εἰς [52]οὐδέν, ἐγένοντο ὡς τόξον [53]ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ [54]οἱ ἄρχοντες [55]αὐτῶν [56]δι' [57]ἀπαιδευσίαν γλώσσης [58]αὐτῶν. [59]οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

Κεφ. η'. 8.

1 [1]Εἰς κόλπον αὐτῶν, ὡς [2]γῆ, ὡς ἀετὸς [3]ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνθ' ὧν παρέβησαν [4]τὴν διαθήκην μου, καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν.
2 Ἐμὲ κεκράξονται, Ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε.
3 Ὅτι Ἰσραὴλ [5]ἀπεστρέψατο ἀγαθά, ἐχθρὸν
4 κατεδίωξαν. Ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν, καὶ οὐ δι' ἐμοῦ, ἦρξαν, καὶ οὐκ ἐγνώρισάν μοι. τὸ ἀργύριον αὐτῶν, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἴδωλα, ὅπως [6]ἐξολοθρευθῶσιν.
5 [7]Ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρωξύνθη ὁ θυμός μου [8]ἐπ' αὐτούς. ἕως τίνος οὐ
6 μὴ δύνωνται [9]καθαρισθῆναι Ἐν τῷ Ἰσραήλ; καὶ αὐτὸ [10]τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεός ἐστι· διότι [11]πλανῶν ἦν ὁ μόσχος σου Σαμάρεια·
7 Ὅτι [12]ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν ἐκδέξεται αὐτά. δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι [13]ἄλευρον· ἐὰν δὲ καὶ ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό.
8 Κατεπόθη Ἰσραήλ, νῦν [14]ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνε-
9 σιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον. Ὅτι αὐτοὶ [15]ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους. [16]ἀνέθαλε καθ' ἑαυτὸν
10 Ἐφραίμ· δῶρα [17]ἠγάπησαν, Διὰ τοῦ-

---

19 *B.* in marg. Ἀ. ὕπνωσεν ὁ πέσσων πρωΐας. 20 *B* ἐπλήσθη dein ἀνεκαύθη *B.* deest. 21 *Alex. Ald. B. Cyr.* ἐγεννήθη. 22 *Alex.* πῦρ. 23 *C.* φλογός. 24 *Alex.* πυρὸς καιομένου αἱ καρδίαι αὐτῶν, καὶ κατέφαγεν πῦρ τοὺς κριτάς. *B. Ald.* καιόμενος, καὶ πῦρ κατέφαγε τοὺς κριτάς. atque ita apud *Hier.* 25 *Alex.* ἔπεσον. 26 *C.* ἐστιν. 27 *Alex.* & *C.* ὁ ἐπικαλούμενος ἐν αὐτοῖς πρὸς ἐμέ. 28 ἐν *Ald.* deest. 29 *Alex. B. Ald. C.* συνανεμίγνυτο. 30 *B.* in marg ε'. ἕως ἐν σποδιᾷ πισσόμενος ἄρτος ἀμεταστρέπτως. 31 *C.* Καὶ ἔφαγον. *Ald.* Καὶ κατέφαγον. 32 *C.* αὐτῶν· & pro αὐτὸς hab. οὗτος. 33 *Alex. Ald.* ἐπέγνω. *B.* in marg. ε'. ᾔσθετο, καὶ ταῦτα πολιὸς ἤδη τυγχάνων. 34 *B.* in marg Θ. ὑπερηφανία. 35 *B.* in marg. ε'. μετενόησαν. 36 *B.* in marg. ε'. ἐπεκαλέσαντο. 37 *B.* in marg. Ἀ. ἀπατωμένη ἀνοήτως. *S.* θελγομένη. 38 *B.* ἐπεκαλοῦντο. 39 *B* ἐπορεύοντο. *C.* ἐπορεύετο. 40 *C.* πορεύσονται, περιβαλῶ. 41 *B.* in marg. ε'. κοινῇ, ὅτι καὶ κοινῇ πάντες ἐξημαρτήκασι. Ἀ. κατὰ ἀκοὴς τῆς συναγωγῆς. Σ. μαρτυρίας. 42 *Alex.* δήλαιοί. *B.* in marg. Ἀ. προνομὴ αὐτοῖς. Σ. διαφθορά. *Th.* ταλαιπωρία. ε'. ἐκπορθήσονται. 43 δὲ *C.* deest. 44 *B.* καὶ αὐτοί. 45 *B.* in marg. ἀλλὰ ἀσελγῶς ἐλάλησαν. Σ. ἀλλ' ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν κατακλίσεσιν αὐτῶν. 46 *B.* in marg. ε'. ὑπὸ τρυφῆς καὶ πλησμονῆς σίτου καὶ οἴνου ἀπέστησάν μου. 47 *B.* in marg. Ἐξέκλιναν ἀπ' ἐμοῦ. 48 *Alex.* καὶ ἐγώ. 49 *Alex.* εἰς ἐμέ. 50 *B. Ald. C.* Ἐπεστράφησαν. 51 *B.* ἐπ' οὐδέν· & in marg. Σ. ἀνέστρεψαν εἰς τὸ μὴ ἔχειν ζυγόν. ε'. ἀπέστησαν, ἵνα διάγωσιν ἄνευ ζυγοῦ. 52 *Alex.* οὐθέν. *C.* τὸ κενόν. 53 *B.* οὐ τεταμένον· & in marg. Σ. ἀνεστραμμένον. ε'. διάστροφον. 54 οἱ ἄρχοντες *B.* ponit ante ἐν. 55 αὐτῶν *B.* deest. 56 *Alex.* διά. 57 *B.* in marg. Ἀ. Σ. ἐμβριμήσει. ε'. διὰ μανίαν. 58 αὐτῶν *B.* deest. 59 *B.* in marg. Ἀ. μοχθισμός. Σ. τοῦτό ἐστιν ὃ ἐφθέγξαντο ἐν Αἰγύπτῳ. ε'. αὕτη ἣν ἐβλασφήμησαν.

Cap. 8. 1 *Aq. S. Th.* Ἐν λάρυγγί σου σάλπιγξ. 2 *Ald.* γῆ ἄβατος, ὡς ἀλώπηξ, ὡς. 3 *C.* ἐπὶ οἴκου. 4 τὴν usque ad finem vers. *Ald.* desunt. 5 *C.* ἀπερρίψατο. 6 *Ms. Alex.* ἐξολεθρευθῶσιν. 7 *C.* Ἀπόρριψαι. B. Ἀπόρριψον & in marg. Ἀ. Ἀπώθησον μόσχους σου. Σ. Ἀπεβλήθη. Θ Ἀπόρριψαι. ε'. Ἀπόβλητός σου ἐστὶν ὁ μόσχος. 8 *C.* εἰς αὐτούς. *Cyr.* ἐπ' αὐτῷ. 9 B. in marg. Ἀ. ἀθωωθῆναι. Σ. καθαρθῆναι. 10 B. in marg. Ἀ. τεχνίτης. ε'. τὸ ὑπὸ τέκτονος γενόμενον οὐκ ἂν εἴη θεός. 11 B. in marg. Σ. ἀκατάστατος (al. ἀκαταστατῶν.) ε'. παραπλησίως τῷ τῆς ἀστραπῆς ἰσῷ. *Aq. ed.* 1. πλανωμένοις. *ed.* 2. ἀποστρεφομένοις. *Th.* ῥεμβεύων. quod *Sch. Rom.* v. editionem habere docent. 12 *Alex.* ἀνεμοφθόρια. 13 al. ἄλευρα· & post, αὐτά. 14 *C.* ἐγένοντο. 15 B. ἀνεβόησαν. 16 *Ald.* ἀνέβαλλε κατ' αὐτόν. B. in marg. Ἀ. ὄναγρος μονάζων ἑαυτῷ Ἐφραίμ. Σ. καὶ οὐκ ἀνέθαλλεν ἐν ἐμοὶ Ἐφραίμ. Θ. ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν Ἐφραίμ. ε'. ὡς ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν διαιτώμενος. sed in textu Ἐφραὶμ refertur ad partem versus sequentem. 17 *Alex.* B. *Ald. C.* ἠγάπησεν.

το [18] παραδοθήσονται [19] ἐν τοῖς ἔθνεσι. νῦν εἰσδέξομαι αὐτοὺς, [20] καὶ κοπάσουσι [21] μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλέα καὶ ἄρχοντας. (11) Ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραὶμ θυσιαστήρια, εἰς [22] ἁμαρτίας [23] ἐγένοντο αὐτῷ [24] θυσιαστήρια [25] ἠγαπημένα. (12) [26] Καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια [27] ἐλογίσθησαν, [28] θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα. (13) Διότι ἐὰν θύσωσι θυσίαν, καὶ φάγωσι κρέα, κύριος οὐ προσδέξεται αὐτά. νῦν μνησθήσεται τὰς [29] ἀδικίας αὐτῶν, καὶ ἐκδικήσει τὰς [30] ἁμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ [31] εἰς Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, [32] καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. (14) [33] Καὶ ἐπελάθετο Ἰσραὴλ [34] τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν, καὶ [35] ᾠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πόλεις τετειχισμένας. καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια [36] αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

(1) ΜΗ' χαῖρε Ἰσραὴλ, μηδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοὶ, [1] διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ [2] τοῦ θεοῦ σου· ἠγάπησας δόματα ἐπὶ [3] πάντα ἅλωνα σίτου. (2) [4] Ἅλων καὶ ληνὸς οὐκ ἔγνω αὐτοὺς, (3) καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. Οὐ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ τοῦ κυρίου· κατῴκησεν Ἐφραὶμ [5] Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις [6] ἀκάθαρτα φάγονται. (4) Οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον, καὶ οὐχ [7] ἥδυναν αὐτῷ [8] αἱ θυσίαι αὐτῶν, ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς· πάντες οἱ [9] ἐσθίοντες [10] αὐτὰ μιανθήσονται, διότι [11] οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ [12] εἰσελεύσονται εἰς [13] τὸν (5) οἶκον κυρίου. Τί ποιήσετε ἐν [14] ἡμέραις πανηγύρεως, καὶ ἐν [15] ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου; (6) Διὰ τοῦτο ἰδοὺ [16] πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμφις, καὶ [17] θάψει αὐτοὺς Μαχμάς· τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὄλεθρος [18] κληρονομήσει [19] αὐτὸ, ἄκανθαι (7) ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. Ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς [20] ἐκδικήσεως, ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥσπερ ὁ προφήτης ὁ [21] παρεξεστηκώς, [22] ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος. [23] Ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν [24] σου ἐπληθύνθη [25] μανία (8) σου. [26] Σκοπὸς Ἐφραὶμ μετὰ [27] θεοῦ προφήτης [28] παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, [29] μανίαν ἐν οἴκῳ [30] θεοῦ κατέπηξαν. (9) Ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ, μνησθήσεται [31] ἀδικίας [32] αὐτῶν, ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτῶν. (10) Ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραὴλ [33] καὶ ὡς [34] σκοπὸν ἐν συκῇ [35] πρώϊμον [36] πατέρας αὐτῶν εἶδον. αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν Βεελφεγὼρ, καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο [37] οἱ ἐβδελυγμένοι, ὡς οἱ ἠγαπημένοι. (11) Ἐφραὶμ ὡς ὄρνεον ἐξεπετάσθη, [38] αἱ δόξαι αὐτῶν [39] ἐκ (12) τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων. Διότι καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται [40] ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς [41] ἐστι· [42] σάρξ μου ἐξ αὐτῶν. (13) Ἐφραὶμ, ὃν τρόπον εἶδον, [43] εἰς θήραν [44] παρέστησαν τὰ τέκνα [45] αὐτῶν, καὶ Ἐφραὶμ, τοῦ ἐξαγαγεῖν

---

18 *Alex.* παρεδόθησαν. B. παραδοθήσεται, & in marg. ς'. ἀλλὰ καὶ ὅταν μισθώσηται ἔθνη, εὐθέως προσοιχήσομαι αὐτοὺς 19 ἐν C deest. 20 B. in marg. Ἀ. καὶ λιτανεύσωσιν ὀλίγον ἀπὸ ἄρματος βασιλέως καὶ ἀρχόντων. Σ. καὶ μενοῦσιν βραχὺ ἀπὸ φόβου βασιλέων, καὶ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. Θ. καὶ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. 21 *Alex.* τοῦ χρίειν. 22 *Alex.* ἁμαρτίαν. 23 C. καὶ ἐγενήθη αὐτῷ. 24 θυσιαστήρια ἠγαπημένα B. desunt. 25 *Alex.* τὰ ἠγαπημένα. C. ἐπλημμελημένα. *aa. ll.* non hab. τὰ ἠγαπημένα habet tamen *Theodor.* 26 C. Γράψω αὐτοῦ. B. Καταγράψω αὐτοῦ· & in marg. Ἀ. Γράψω αὐτῷ πληθυνομένους νόμους, ὁμοίως ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. Σ. Ἔγραψα αὐτῷ πλῆθος νόμων μου, ὡς ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. 27 B. ἐλογίσθη. 28 *Ald.* θυσιαστήρια. Διότι. B. in marg. Ἀ. θυσίας φέρε φέρε θυσιάζουσιν. Σ. θυσίας ἐπαλλήλους. Θ. θυσίαν μεταφορῶν ἐθυσίασαν. 29 B. *Ald.* ἀδικιῶν. 30 *Ald.* ἀνομίας. 31 *Alex.* *Cyr.* ὅτι εἰς. 32 καὶ ἐν usque ad finem vers. *Ald.* desunt. C. non hab. καί. 33 C. Ἀπελάθετο. 34 C. τὸν ποιήσαντα. 35 B. *Ald.* ᾠκοδόμησε. 36 *Alex.* αὐτοῦ.

Cap. 9. 1 *Ald.* C. *Cyr.* ὅτι. 2 B. κυρίου τοῦ θεοῦ. 3 C. πᾶσαν ἅλω. B. πᾶσαν ἅλωνα. 4 C. Ἅλως. B Καὶ ἅλων. 5 *Alex.* & C. εἰς Αἴγυπτον. 6 B. in marg. Ἀ. μεμιασμένα Σ. ἀπόβλητα. 7 *Alex.* ἠδύναντο. 8 αἱ θυσίαι αὐτῶν C. desunt. 9 *Alex.* ἔσθοντες. 10 B. αὐτόν. 11 C. ἄρτοι ταῖς. 12 C. εἰσελεύσεται.

13 *Alex.* οἶκον. 14 *Alex.* *Ald.* C. *Cyr.* ἡμέρᾳ. 15 *Alex.* ἡμέραις. 16 *Alex.* B. *Ald.* C. πορεύσονται. 17 B. θλίψει. 18 *Alex.* & C. κληρονομήσει, ἄκανθαι. 19 B. αὐτούς. 20 *Alex.* ἐκδικήσεώς σου. 21 B in marg. Ἀ. ἐπίληπτος. Σ. ἐνεός. 22 ἄνθρωπος C. deest. 23 C. ἀπό. 24 σου C. deest. 25 *Alex.* * μισίας σου. B. in marg. ἔκστασις. *Aq.* ἐγκότησις. 26 *Ald.* C. Σκότος. 27 C. θεόν. 28 B. in marg. Ἀ. ἐσκωλομένη. (f. ἐσκολιωμένη.) Σ. ἐνέδρα. 29 C. μανία. 30 *Alex.* κυρίου κατέπηξαν. *Ald.* θεοῦ κατέπηξαν. B. θεοῦ αὐτοῦ κατέπηξαν. 31 B. τῶν ἀδικιῶν. 32 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτοῦ. 33 καὶ C. deest. 34 sic *Nahum.* 3. 12. in *l. Vatic.* ὡς συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι. cum in *aa.* sit, καρποὺς ἔχουσαι. *Ald.* C. *Cyr.* σῦκον. 35 B. in marg. πρόδρομον. 36 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* εἶδον πατέρας αὐτῶν. 37 *Alex.* B. *Cyr.* οἱ ἠγαπημένοι ὡς οἱ (*Alex.* deest) ἐβδελυγμένοι, sed B. in marg. hab. ut *Rom.* 38 C. δόξα. 39 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. ε'. ἀπὸ τοκετῶν, καὶ ἀπὸ γαστρὸς, καὶ ἀπὸ συλλήψεως. 40 C. ἐν ἀνθρώποις. 41 B. ἐστι, διότι ἀπῆκα αὐτούς. 42 B. in marg. Ἀ. ἐκκλίναντός μου ἀπ' αὐτῶν forte ad præcedentia pertinent quæ habentur in *Vulg.* & *Mſ.* B. 43 *Cyr.* εἰς θήραν παρέστησε. B. εἰς θήραν παρέστη· in marg. Ἀ. Σ. ὡς ἀκρότομον πεφυτευμένην ἐν κατοικίᾳ. Θ. εἰς πέτραν πεφυτευμένοι οἱ υἱοὶ αὐτῆς. 44 C. παρέστησε. *Ald.* παρέστη. 45 B. αὐτοῦ. *Cyr.* αὐτοῦ καὶ Ἐφραίμ.

εἰς ἀπο-

14 εἰς ἀποκένωσιν τὰ τέκνα [46] αὐτοῦ. [47] Δὸς αὐτοῖς κύριε, τί δώσεις αὐτοῖς; μήτραν ἀτεκνοῦσαν, καὶ μαστοὺς ξηρούς.

15 Πᾶσαι αἱ κακίαι [48] αὐτῶν [49] ἐν Γαλγὰλ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτούς. διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτοὺς, [50] οὐ μὴ [51] προσθήσω τοῦ ἀγαπῆσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες.

16 [52] Ἐπόνεσεν Ἐφραὶμ τὰς ῥίζας αὐτοῦ [53] ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκῃ· διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν.

17 Ἀπώσεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς, ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται [54] πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.

Κεφ. ι΄. 10.

1 Ἄμπελος [1] εὐκληματοῦσα Ἰσραὴλ, ὁ καρπὸς [2] εὐθηνῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν [3] αὐτῆς, ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια· [4] κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ, ᾠκοδόμησε στήλας.

2 [5] Ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στῆλαι αὐτῶν.

3 Διότι νῦν ἐροῦσιν, Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον. ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν,

4 Λαλῶν [6] ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς; διαθήσεται διαθήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἄγρωστις, κρίμα ἐπὶ [7] χέρσον ἀγροῦ.

5 [8] Τῷ μόσχῳ τοῦ οἴκου [9] Ὢν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, [10] ὅτι ἐπένθησε λαὸς αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτόν· [11] καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτὸν, ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτι [12] μετῳκίσθη

6 ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δήσαντες, ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ [13] Ἰαρείμ. ἐν [14] δόματι Ἐφραὶμ δέξεται [15], [16] καὶ αἰσχυνθήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ.

7 [17] Ἀπέρριψε Σαμάρεια [18] βασιλέα αὐτῆς [19] ὡς φρύγανον ἐπὶ [20] προσώπου ὕδατος·

8 Καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ [21] Ὢν ἁμαρτήματα τοῦ Ἰσραὴλ, ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν. καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι, [22] Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Πέσατε

9 ἐφ᾽ ἡμᾶς. [23] Ἀφ᾽ οὗ οἱ βουνοὶ, ἥμαρτεν Ἰσραὴλ, ἐκεῖ [24] ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ἐν τῷ βουνῷ [25] πόλεμος [26] ἐπὶ τὰ τέκνα

10 ἀδικίας [27] Παιδεῦσαι [28] αὐτούς. καὶ συναχθήσονται ἐπ᾽ αὐτοὺς λαοὶ, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν.

11 Ἐφραὶμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾷν [29] νῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι [30] ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς. [31] ἐπιβιβῶ Ἐφραὶμ, [32] παρασιωπήσομαι Ἰούδαν, ἐνισχύσει [33] αὐτῷ

12 Ἰακώβ. Σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, [34] τρυγήσατε [35] εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς [36] γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν κύριον ἕως [37] τοῦ ἐλθεῖν [38] γεννήματα δικαιο-

13 σύνης ὑμῖν. [39] Ἱνατί [40] παρεσιωπήσατε [41] ἀσέβειαν, καὶ [42] τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε; ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ, ὅτι ἤλπισας ἐν [43] τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνά-

14 μεώς σου. Καὶ ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ [44] περιτετειχισμένα σου [45] οἰχήσεται. [46] ὡς ἄρχων [47] Σαλαμὰν [48] ἐκ τοῦ οἴκου [49] τοῦ Ἱεροβοὰμ, ἐν ἡμέραις πο-

---

46 C. αὐτῶν. 47 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* Δὸς αὐτοῖς μήτραν. 48 αὐτῶν *Cyr.* deest. 49 *Alex.* εἰς Γαλγὰλ, ὅτι ἐκεῖ αὐτοὺς ἐμίσησα. 50 B. οὐκέτι. C. *Cyr.* καὶ οὐ. 51 B. προσθῶ. 52 B. ἐπόνησαν. 53 C. ἐξήρανε. 54 *Alex.* ὡς πλανῆται.

Cap. 10. 1 *Aq.* ἔνυδρος. *S.* ὑλομανοῦσα. 2 *Ms. Alex.* αὐτῆς εὐθηνῶν. 3 *Alex.* *Ald.* αὐτοῦ. C. αὐτῶν. 4 *Alex.* καὶ κατά. 5 B. C. Ἐμέρισε. 6 B. in marg. Σ. ὅρκους ματαίους. 7 C. ἐρήμου 8 C. Παρὰ τῷ. B. in marg. Τὸν μόσχον τοῦ οἴκου Ὢν ἐφοβήθησαν. Ἀ. Τὰς δαμάλεις τοῦ οἴκου ἃς ἐσεβάσθησαν. 9 *Ald.* Ὢν ἀδικίας παροικήσουσιν. Vide quæ superius notata sunt c. 4. inde enim intelligitur, Ὢν, & ἀδικίας, geminam esse interpretationem. 10 *Alex.* διὰ τοῦτο ἐπένθησεν ὁ λαός. 11 C. καθότι. 12 C. ἀπῳκίσθη. 13 C. Ἰαρίβ. B. in marg. Ἀ. δικάζοντι. Σ. ὑπερμαχοῦντι. 14 B. στόματι. 15 in *aa. ll.* sequitur αἰσχύνην. ἐν δόματι autem, &, αἰσχύνην, duplex videtur interpretatio. 16 καὶ C. deest. 17 C. Ἀπέβαλε. 18 *Alex.* τὸν βασιλέα. 19 *S.* ὡς ἐπίζεμα. 20 *Alex.* πρόσωπον. 21 *Ald.* Ὢν ἀδικίας ἁμαρτήματα. B. in marg. ὅστις καὶ Ἆπις ἐκαλεῖτο. 22 *Alex.* Πέσεται ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. 23 B. in marg. ὁ ἀπὸ ἡμερῶν Γαβάλ. 24 C. ἔστη. 25 B. *Ald.* πόλεμος ἐπὶ. 26 *Alex.* τέκνα. 27 *Alex.* Ἦλθεν παιδεῦσαι. sic etiam *Hier.* B. Παιδεύσω. C. Ἦλθε τοῦ παιδεύειν. 28 B. *Ald.* αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου. *Hier.* tantum hab. αὐτούς. 29 C. νεῖκος. 30 B. in marg. Ἀ. ἐπὶ τὸ κάλλος. Σ. κάλλος *Cyr.* τὸ κάλλος. 31 C. ἐπιθήσω. 32 *Alex.* καὶ παρασιωπήσομαι B. in marg. ὁ ἀροτριάσει Ἰούδας. 33 B. αὐτόν. 34 B. καὶ θερίσατε. 35 *Alex.* ἑαυτοῖς εἰς καρπόν. C. καρπόν. 36 *Ald.* γνώσεως, ὡς ἔτι καιρὸς, ἐκζητ. gemina autem interpretatio videtur esse, γνώσεως, & ἔτι καιρός. 37 *Cyr.* οὗ ἔλθῃ. 38 *Alex.* γεννήματα δικ. ὑμ. C ὑμῖν γεννήματα δικαιοσύνης. 39 C. Τί. 40 B. in marg. ἐσπείρατε. 41 C. ἀσεβείας. 42 B. τὸν καρπόν. 43 *Alex.* B. ἅρμασιν. *Ald.* C. τοῖς ἅρμασι. in *Lat. ed.* est, *in viis tuis.* in *Hebr.* *in via tua.* Vix autem sæpe sign. ἁμαρτήματα 44 B. τετειχισμένα σου ἀφανισθήσεται. 45 *Alex.* οἰκήσεται. 46 B. καθὼς ἠφανίσθη ὁ ἄρχων. 47 *Ald.* Σαλαμά. C. Σάλμανα. B. Σαλμάν. *Cyr.* Σαλμανάκ. 48 B. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρβεήλ. 49 *Alex.* Ἱεροβαάλ.

15 λέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν. Οὕτως ποιήσω ὑμῖν οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου [50] ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

Κεφ. ια΄. 11.

1 Ὄρθρου [1] ἀπερρίφησαν, ἀπερρίφη βασιλεὺς [2] Ἰσραήλ. [3] ὅτι νήπιος Ἰσραήλ, καὶ ἐγὼ [4] ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου [5] μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. 2 Καθὼς [6] μετεκάλεσα αὐτοὺς, οὕτως [7] ἀπῴχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς [8] Βααλεὶμ [9] ἔθυον, καὶ τοῖς [10] γλυπτοῖς ἐθυμίων. 3 Καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Ἐφραὶμ, ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά [11] μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι [12] ἴαμαι αὐτούς. 4 Ἐν διαφθορᾷ [13] ἀνθρώπων [14] ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ [15] ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων [16] ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας [17] αὐτοῦ· [18] καὶ ἐπιβλέψομαι 5 πρὸς αὐτὸν, [19] δυνήσομαι αὐτῷ. Κατῴκησεν Ἐφραὶμ [20] ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ· ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέψαι. 6 Καὶ ἠσθένησεν [21] ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων [22] αὐτῶν, 7 Καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς [23] κατοικίας αὐτοῦ. [24] καὶ ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ [25] αὐτόν. 8 Τί [26] σε [27] διαθῶμαι Ἐφραίμ; [28] ὑπερασπιῶ [29] σου Ἰσραήλ; τί σε διαθῶ; ὡς [30] Ἀδάμα θήσομαί σε, καὶ ὡς Σεβοείμ. μετεστράφη ἡ καρδία μου [31] ἐν τῷ αὐτῷ, [32] συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου. 9 Οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου· οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραίμ· διότι Θεὸς ἐγώ [33] εἰμι, καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι εἰς πόλιν. 10 Ὀπίσω κυρίου [34] πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς [35] ὠρύσεται, καὶ ἐκστήσονται [36] τέκνα ὑδάτων. 11 [37] Ἐκστήσονται ὡς [38] ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὡς περιστερὰ ἐκ [39] γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, λέγει κύριος. 12 Ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραὶμ, καὶ ἐν [40] ἀσεβείαις [41] οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ Ἰούδα. νῦν [42] ἔγνω αὐτοὺς ὁ Θεὸς, καὶ [43] ὁ λαὸς ἅγιος [44] κεκλήσεται [45] Θεοῦ.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 Ὁ δὲ Ἐφραὶμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξε καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν· κενὰ καὶ [1] μάταια ἐπλήθυνε, καὶ [2] διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέθετο, καὶ ἔλαιον εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. 2 Καὶ κρίσις [3] τῷ κυρίῳ πρὸς [4] Ἰούδαν, τοῦ ἐκδικῆσαι [5] τὸν Ἰακὼβ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ [6] ἀποδώσει αὐτῷ. 3 Ἐν τῇ [7] κοιλίᾳ ἐπτέρνισε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν [8] κόποις αὐτοῦ [9] ἐνίσχυσε πρὸς [10] Θεόν. 4 Καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου, καὶ ἠδυνάσθη. [11] ἔκλαυσαν, καὶ ἐδεήθησάν μου· ἐν τῷ [12] οἴκῳ Ὢν εὕροσάν με, [13] καὶ 5 ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς [14] αὐτούς. Ὁ δὲ κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ. 6 Καὶ σὺ ἐν Θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν Θεόν σου διαπαντός. 7 [15] Χαναάν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυναστεύειν ἠγάπησε. 8 Καὶ εἶπεν Ἐφραὶμ, Πλὴν πεπλούτηκα, εὕρηκα [16] ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὑρεθήσονται αὐτῷ, [17] δι' ἀδικίας [18] ἃς

---

50 sic in *Lat. ed.* *A facie malitiæ nequitiarum vestrarum.* *Alex.* κακειῶν ὑμῶν. *Ald.* κακιῶν ὑμῶν. *C.* κακῶν ὑμῶν. *Euseb. Cæsariens.* l. 9. euang. demonst. ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδικιῶν ὑμῶν.

Cap. 11. 1 *Comp.* ἀπερρίφη βασιλεύς. 2 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 3 *Alex.* *Ald.* *C.* *Cyr.* Διότι. *Aq.* Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. *S.* Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου. *Th.* Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐκάλεσα υἱόν μου. B. in marg. breve specimen τῶν ἐξαπλῶν hic exhibet, additque: Τούτῳ ἐχρήσατο ὁ Ματθαῖος ὡς οὕτως ἔχοντος δηλονότι τοῦ Ἑβραϊκοῦ, ὡς καὶ ὁ Ἀ. ἡρμήνευσεν. 4 *Alex.* ἠγάπηκα. 5 *C.* μετεκαλεσάμην. 6 *Alex.* μετεκαλέσατο. *C.* μετεκαλεσάμην. 7 B. *C.* ᾤχοντο· sed B. in marg. ut *Rom.* 8 *C.* Βαάλ. 9 B. in marg. ἔχουσιν. 10 *C.* εἰδώλοις. 11 μου, καὶ *C.* desunt. 12 *Ald.* ἰάσομαι. 13 *C.* ἀνθρώπου. 14 B. in marg. εἵλκυσα. 15 *Alex.* ἐγὼ ἔσομαι. 16 *C.* ἄνθρωπον. 17 B. αὐτῶν. 18 καὶ *Ald.* deest. 19 B. *Ald.* καὶ δυνήσομαι. *C.* δυνάμενος. 20 B. Αἴγυπτον· & in marg. εἰς Αἴγυπτον, & ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ὁ Σύρος, ὡς Αἴγυπτον ᾤκησαν τὴν γῆν μου. 21 *Alex.* & *C.* ῥομφαία. 22 *C.* αὐτοῦ. 23 *Ald.* παροικίας. 24 *Alex.* ὁ δὲ Θεός. 25 *C.* αὐτούς. 26 *C.* σοι. 27 *Alex.* B. *Ald.* διαθῶ. *C.* ποιήσω. 28 *Aq.* ἐν ὅπλῳ κυκλώσω σε. *S.* ἐκδώσω σε. *Th.* ἀφοπλίσω σε. 29 *C.* σε. 30 *C.* Ἀδαμάν 31 *C.* ἐπὶ τὸ αὐτό. 32 *C.* διεταράχθη. 33 εἰμι B. deest. 34 B. πορεύεσθε. 35 B. ἐξερεύξεται. *C.* ἐρεύξεται. 36 *C.* υἱοὶ θαλάσσης. 37 *Alex.* Καὶ ἐκστήσονται. B. *C.* Καὶ ἥξουσιν. *Cyr.* Ἐκπτήσονται. 38 *C.* ὄρνεα. 39 *Ald.* τῶν. 40 B. *C.* ἀσεβείᾳ. 41 *Alex.* οἴκου. 42 *Aq.* ἐπικράτεια. 43 *Alex.* λαὸς ἅγιος. 44 *Alex.* & *C.* κληθήσεται. 45 *C.* τοῦ Θεοῦ.

Cap. 12. 1 B in marg. Ἀ. Σ. ἄνεμον· nisi forte ad πονηρὸν πνεῦμα referendum sit. 2 B. in marg. Ἀ. Σ. συνθήκην. 3 B. τοῦ κυρίου. 4 *Alex.* τὸν Ἰούδαν. 5 *Ald.* αὐτὸν Ἰακώβ. 6 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀνταποδώσει. 7 *C.* κοιλάδι. 8 *C.* κόπῳ. 9 B. *C.* ἴσχυσε. 10 *Alex.* τὸν Θεόν. 11 *Aq.* *S.* *Th.* ἔκλαυσε, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐν Βαιθὴλ εὗρεν αὐτόν. 12 *Alex.* B. *Cyr.* οἴκῳ μου εὕροσάν. *C.* οἴκῳ Ὢν εὗρόν. 13 *Ald.* *C.* ἐκεῖ. 14 *Alex.* *Cyr.* αὐτόν. 15 B. in marg. Μετάβολος. 16 B. in marg. Ἀ. ἀνωφελὲς αὐτῷ. 17 *Alex.* διά. 18 ἃς *Ald.* deest. *C.* ἐν αἷς.

ἥμαρ-

9 ἥμαρτεν. Ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοικιῶ σε ἐν σκηναῖς, καθὼς [19] ἡμέραι ἑορτῆς.

10 Καὶ [20] λαλήσω πρὸς προφήτας, καὶ ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν [21] χερσὶ προφητῶν ὡμοιώθην.

11 Εἰ μὴ [22] Γαλαάδ ἐστιν, [23] ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν [24] Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, [25] ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ.

12 Καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακὼβ εἰς πεδίον Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικὶ, καὶ [26] γυναικὶ [27] ἐφυλάξατο.

13 Καὶ ἐν προφήτῃ ἀνήγαγε κύριος τὸν Ἰσραὴλ [28] ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφήτῃ διεφυλάχθη.

14 [29] Ἐθύμωσεν Ἐφραὶμ, καὶ παρώργισε, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐκχυθήσεται, [30] καὶ τὸν ὀνειδισμὸν [31] αὐτοῦ ἀνταποδώσει [32] κύριος αὐτῷ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 [1] ΚΑτὰ τὸν λόγον Ἐφραὶμ [2] δικαιώματα [3] ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔθετο [4] αὐτὰ τῇ Βάαλ καὶ ἀπέθανε.

2 [5] Καὶ νῦν προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν [6], καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς [7] χώνευμα [8] ἐκ τοῦ ἀργυρίου [9] αὐτῶν, κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα τεκτόνων [10] συντετελεσμένα αὐτοῖς. αὐτοὶ λέγουσι, Θύσατε ἀνθρώπους, [11] μόσχοι [12] γὰρ ἐκλελοίπασι.

3 Διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωϊνὴ, καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ [13] πορευομένη, [14] ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἅλωνος, καὶ [15] ὡς ἀτμὶς [16] ἀπὸ δακρύων.

4 Ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου [17] ὁ στερεῶν [18] τὸν οὐρανὸν, καὶ κτίζων γῆν, οὗ αἱ χεῖρες [19] ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν [20] τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι [21] ὀπίσω αὐτῶν. καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ [22] θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σώζων οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ.

5 Ἐγὼ [23] ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικήτῳ

6 κατὰ τὰς [24] νομὰς αὐτῶν, [25] καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονὴν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν· ἕνεκα [26] τούτου ἐπελάθοντό μου.

7 Καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθὴρ, καὶ ὡς πάρδαλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων

8 [27] Ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκτος [28] ἡ ἀπορουμένη, καὶ διαῤῥήξω συγκλεισμὸν καρδίας αὐτῶν, καὶ [29] καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμνοι [30] δρυμοῦ,

9 [31] θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. Τῇ [32] διαφθορᾷ σου Ἰσραὴλ τίς [33] βοηθήσει;

10 Ποῦ ὁ βασιλεύς σου [34] οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου· κρινάτω σε οὓς εἶπας,

11 Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. Καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ [35] ἔσχον ἐν τῷ

12 θυμῷ μου. [36] Συστροφὴν ἀδικίας Ἐφραὶμ, ἐγκεκρυμμένη ἡ [37] ἁμαρτία αὐτοῦ,

13 Ὠδῖνες [38] ὡς τικτούσης ἥξουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ υἱός σου [39] ὁ φρόνιμος, διότι [40] οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν

14 συντριβῇ [41] τέκνων. Ἐκ χειρὸς ᾅδου ῥύσομαι [42], [43] καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐτούς. ποῦ ἡ δίκη σου θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου ᾅδη; παράκλησις κέκρυπται [44] ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου.

15 Διότι [45] οὗτος ἀναμέσον ἀδελφῶν [46] διαστελεῖ, ἐπάξει [47] καύσωνα ἄνεμον [48] κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' [49] αὐτὸν, [50] καὶ ἀ-

---

19 *Alex.* ἡμέρα. *Ald. Cyr.* ἐν ἡμέραις. B. C. ἐν ἡμέρᾳ. 20 B. ἐλάλησα. 21 C. χειρί. 22 C. Γαλγάλα. 23 C. ἄρα καὶ ψευδεῖς. 24 B. *Ald.* Γαλγάλοις. C. *Cyr.* Γαλγάλ. 25 B. in marg. Ἀ. ὡς σωροί. Σ. ὡς βάτραχοι. Θ. τῶν ἀλωπέκων. 26 *Alex.* B. *Ald. Cyr.* ἐν γυναικί. 27 *Ald.* διεφυλάξατο. 28 *Alex.* ἐξ Αἰγύπτου. 29 C. Καὶ παρώργισέ με Ἐφραὶμ ἐν τοῖς παραπικρασμοῖς αὐτοῦ, καὶ τό. B. pro Ἐθύμωσεν hab. Ἐθύμωσέ με. 30 καὶ τὸν C. desunt. 31 αὐτοῦ C. deest. 32 *Alex.* αὐτῷ κύριος. C. ponit αὐτῷ ante ἀνταποδώσει.

Cap. 13. 1 Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραὶμ, B. adjungit præcedentibus. In *Cyr.* desunt. eadem tamen aut similia legisse, ex Commentario colligi potest. 2 B. in marg. Ἀ. φρίκην ἔλαβεν αὐτός. 3 *Ms. Alex.* αὐτὸς ἔλαβεν. 4 *Ald.* C. τῇ. B. αὐτὸ τῷ. 5 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* Καὶ νῦν (*Alex.* deest) προσέθετο. 6 *Alex. Ald. Cyr.* ἔτι, καί. 7 C. χωνεύματα. 8 *Ald.* ἐκ χρυσίου, καὶ τοῦ. 9 *Alex.* ἑαυτῶν. 10 C. συγκεχωνευμένα. 11 B. in marg. μόσχους καταφιλοῦντες. Σ. μόσχους προσκυνήσατε. 12 γὰρ C. deest. 13 C. διερχομένη. 14 *Alex.* ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος. *Ald.* ὡς χνοῦς φυσώμενος. C. καὶ ὡσεὶ ἄχνη ἀποφυσωμένη. B. καὶ ὡς ἀράχνη ἀποφυσωμένη λαίλαπι· sed in marg. ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος. 15 C. ὡσεί. 16 *Alex. Cyr.* ἐκ (*Cyr.* ἀπὸ) καπνοδόχης. quod *Hier.* monet de *Th. ed.* esse. *Ald.* ἀπὸ δακρύων καπνάδης. (al. καπνοδόχης.) quod autem *Hier.* docet, ἀκρίδων, in *plur. codd.* esse, *Theodor.* ita legit, sicque explicat: καθάπερ ἀτμὸν ἐξ ἀέρα γινόμενον, νέφος ἀκρίδων ἐπιγινόμενον διαλύει. C. ἀπὸ ἀκρίδων.

17 ὁ στερεῶν usque ad ἐγὼ C. desunt. 18 *Alex.* οὐρανόν. 19 ita fere *Hier. Ald.* ἔπλασαν τήν. 20 *Ald.* αὐτοῦ, καί. 21 B. *Ald.* C. σε ὀπίσω. 22 *Ald.* θεὸς πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι. 23 C. ὁ ποιμαίνων. 24 B. in marg. Σ. κατὰ τὴν νομὴν αὐτῶν ἣν ἐνεπλήσθησαν. 25 *Alex.* ἐνεπλήσθησαν. 26 C. τούτων. 27 C. Συναντήσω. 28 *Alex.* ἀπορουμένη. B. in marg. ἡ ἀτεκνουμένη. 29 *Alex.* φάγονται. 30 C. δρυμῶν. 31 B. *Ald.* καὶ θηρία. 32 *Cyr.* διασπορᾷ. 33 B. βοηθήσει σοι. 34 C. στήτω. 35 *Ald.* ἀνέσχον. 36 *Ald.* Συστροφή. C. Συναγωγή. B. in marg. Θ. Ἐνδεδεμένη ἀδικία αὐτοῦ. *Cyr.* adjungit præcedentibus. 37 *Alex.* ἀδικία αὐτοῦ, Ὠδῖνες ἥξουσιν αὐτῷ ὡς τικτούσης. 38 C. ὡσεί. 39 B. in marg. ὁ ἀνόητος. 40 B. νῦν οὐ. 41 B τέκνων αὐτοῦ. 42 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* αὐτούς. 43 *Alex.* C. ἐκ θανάτου. 44 *Alex.* & C. ἐξ. 45 C. αὐτούς. 46 *Alex.* B. διαστέλλει. *Ald.* σου διαστελεῖ. 47 *Alex.* & C. ἄνεμον καύσωνα. 48 *Alex.* ἐκ τῆς ἐρήμου κύριος ἐπ' αὐτόν. 49 C. αὐτούς. 50 καὶ C. deest.

ναξηρα-

ταξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξερημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· [51] αὐτὸς [52] καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ [53] αὐτοῦ.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 [1] Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς. ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται [2] αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν [3] ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαρραγήσονται.

2 [4] Ἐπιστράφηθι [5] Ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν Θεόν σου, διότι [6] ἠσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου.

3 Λάβετε μεθ' ἑαυτῶν [7] λόγους, καὶ ἐπιστράφητε πρὸς [8] κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν· εἴπατε αὐτῷ, [9] ὅπως μὴ λάβητε ἀδικίαν, καὶ [10] λάβητε ἀγαθά, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων [11] ἡμῶν.

4 [12] Ἀσσοὺρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ' [13] ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα· οὐκέτι μὴ εἴπωμεν, Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· [14] ὁ ἐν σοὶ [15] ἐλεήσει ὀρφανόν.

5 Ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς [16] ὁμολόγως, [17] ὅτι [18] ἀπέστρεψε [19] τὴν ὀργήν μου [20] ἀπ' αὐτοῦ.

6 [21] Ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραήλ, ἀνθήσει ὡς κρίνον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ [22] ὡς ὁ Λίβανος.

7 Πορεύσονται οἱ κλάδοι [23] αὐτοῦ, καὶ [24] ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ [25] ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου.

8 Ἐπιστρέψουσι καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ [26] μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ [27] ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος· [28] μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου.

9 [29] Τῷ Ἐφραίμ. τί [30] αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; ἐγὼ [31] ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ [32] κατισχύσω αὐτόν. [33] ἐγὼ ὡς ἄρκευθος [34] πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται.

10 Τίς σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα; [35] ἢ συνετὸς καὶ [36] ἐπιγνώσεται αὐτά; [37] ὅτι εὐθεῖαι αἱ ὁδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν αὐταῖς. *

---

51 *Alex.* B. & *C.* οὗτος. 52 *Ald.* ξηρανεῖ. *C.* ἐξερημώσει. 53 αὐτοῦ *C.* deest. B ponit post σκεύη.

Cap. 14. 1 *S.* Μεταμελήσει. 2 αὐτοὶ B. *Ald.* *C.* deest. 3 *C.* ἐδαφισθήσεται. 4 *Ms. Alex* Ἐπιστράφητι. 5 *Ald.* Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ κύριον. 6 *Alex.* B. *C.* *Cyr* ἠσθένησας. 7 B λόγους πολλοὺς καί. 8 *Ald.* *C.* κύριον· εἴπατε. 9 B. δύναται πᾶσαν ἀφαιρεῖν ἀδικίαν; ὅπως. 10 *Alex.* λάβετε. 11 B ἡμῶν, καὶ ἐντρυφήσῃ ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ἡμῶν. 12 *C.* Καὶ Ἀσσούρ. 13 *Alex.* B. ἵππων. 14 *C.* ὅς. B. ὅτι ὁ & in marg. ὅτι ὁ ἐν σοὶ ἐλεηθήσεται ὀρφανός. 15 *C.* ἐλεεῖς. 16 *C.* ὁμολογουμένως. B. ὁμολογήσω. 17 *Alex.* *Ald* διότι. 18 *Alex.* ἀποστρέψω. *C.* ἀπέστρεψα. 19 B. *Ald.* ἡ ὀργή. 20 *Alex.* B. *Ald* *C* *Cyr.* ἀπ' αὐτῶν. 21 *Alex.* *Ald* Καὶ ἔσομαι. 22 *Alex.* ὡς Λίβανος. 23 *Cyr.* σου. 24 B. ἔσονται 25 *Cyr.* ὀσφρανσις. 26 ita *Theodor.* & *Hier* ex 70. sed B. *Ald* *C* στηριχθήσονται. 27 *C.* ἐξανθήσουσιν. 28 *Alex.* τὸ μνημόσυνον. 29 *Ald.* Τῷ. *C.* deest. 30 *Alex.* ἔτι αὐτῷ. *C.* ἔτι 31 *C* ταπεινώσω. 32 *Alex.* B. *C.* *Cyr.* ἐγὼ κατισχύσω 33 ἐγὼ .deest. 34 in marg. Ἀ ἐγὼ ὡς ἐλαία τις εὐθαλής. 35 ἢ *Ald* deest. B τίς *C.* καί. 36 B. *Ald.* γνώσεται. B in fine subjungit versuum numerum, στίχοι φν & Ὠσηὲ λυπούμενος. item, Ὠσηὲ σεσωσμένος ἢ συσκιάζων. 37 *Alex.* διότι. *C.* ἐπεί. * *Alex.* ΩΣΗΕ Α'.

---

*ΙΩΗΛ Δ'.

Κεφ. α'. 1.

1 Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωὴλ τὸν τοῦ [1] Βαθουήλ.

2 Ἀκούσατε [2] ταῦτα οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, εἰ [3] γέγονε τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

3 [4] Ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν.

4 Τὰ κατάλοιπα [5] τῆς κάμπης κατέφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦχος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ [6] ἐρυσίβη.

5 [7] Ἐκνήψατε οἱ μεθύοντες ἐξ οἴνου αὐτῶν, καὶ [8] κλαύσατε· θρηνήσατε

Cap. 1. * In B. secundo loco ponitur, & in marg. Οὗτος δεύτερος ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ἐπὶ Ἰωάθαμ προφήτου. 1 B. Φαθουήλ, supra scripto Βαθουήλ· & in marg ἀνοίγοντος τοῦ Θεοῦ. 2 *Ms. Alex.* δὴ ταῦτα. 3 *Comp.* ἐγένοιτο. 4 B. περί. 5 *Sch.* ἔστι κάμπη μὲν καὶ ἀκρὶς καὶ βροῦχος, ζωύφια, ἐρυσίβη δὲ ὡς κονιορτώδης φθορὰ σίτου 6 *Alex.* ἐρυσίβη. 7 *C.* Καὶ ἐκνήψατε. 8 *C.* κλαύσατε, καὶ θρηνήσατε.

σατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι [9] ἐξῇρθη [10] ἐκ στόματος [11] ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ 6 χαρά. Ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίθμητον, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέοντος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ [12] σκύμνου. 7 Ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς [13] συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν [14] αὐτήν, καὶ [15] ἔρριψεν· ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς. 8 Θρήνησον πρός με ὑπὲρ [16] νύμφην περιεζωσμένην σάκκον, ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. 9 Ἐξῆρται θυσία καὶ σπονδὴ ἐξ οἴκου κυρίου. πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ [17] λειτουργοῦντες [18] θυσιαστηρίῳ κυρίου, 10 Ὅτι [19] τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία· πενθείτω ἡ γῆ, ὅτι [20] τεταλαιπώρηκε σῖτος. ἐξηράνθη 11 οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον, [21] Ἐξηράνθησαν [22] γεωργοί. θρηνεῖτε [23] κτήματα ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε [24] τρυγητὸς ἐξ 12 ἀγροῦ. Ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη, καὶ αἱ συκαῖ ὠλιγώθησαν· ῥοά, καὶ φοῖνιξ, καὶ μῆλον, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ [25] ἐξηράνθησαν, ὅτι [26] ᾔσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. 13 Περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς. θρηνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ· [27] εἰσέλθετε, ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου [28] θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδή. 14 Ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, [29] πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον [30] θεοῦ ὑμῶν, καὶ 15 κεκράξατε πρὸς κύριον ἐκτενῶς, [31] Οἴμοι, οἴμοι, οἴμοι εἰς ἡμέραν, ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ [32] ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας 16 ἥξει. [33] Κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα [34] ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ 17 ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. Ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις [35] αὐτῶν, ἠφανίσθησαν [36] θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, 18 ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. Τί ἀποθήσομεν ἑαυτοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν, [37] ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς. καὶ τὰ ποίμνια τῶν προ-19 βάτων [38] ἠφανίσθησαν. Πρὸς σὲ κύριε βοήσομαι, ὅτι πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ φλὸξ [39] ἀνῆψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀ-20 γροῦ. Καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου [40] ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, [41] ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ [42] ὡραῖα τῆς ἐρήμου.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ [2] συγχυθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, [3] διότι πάρεστιν [4] ἡμέ-2 ρα κυρίου, ὅτι ἐγγύς [5] Ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμίχλης· ὡς ὄρθρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρός, ὅμοιος [6] αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν [7] οὐ προστεθήσεται ἕως 3 ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὰ [8] ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ [9] ὀπίσω αὐτοῦ [10] ἀναπτομένη φλόξ. ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ [11] ὄπισθεν αὐτοῦ [12] πεδίον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασωζόμενος 4 [13] οὐκ [14] ἔσται αὐτῷ. Ὡς ὅρασις ἵππων [15] ἡ ὅρασις [16] αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως κα-5 ταδιώξονται. Ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς [17] πυρὸς κατεσθιούσης καλάμην, καὶ ὡς λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος 6 εἰς πόλεμον. Ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συν-

---

9 *Alex.* B. *Ald.* C. ἐξῆρται. 10 *Alex.* ἐκ τοῦ στόματος. 11 C. ὑμῶν. Ὅτι. 12 B. ὡς σκύμνου αὐτοῦ. *Ald.* C. ὡς σκύμνου. 13 *Ald.* γλυκασμόν. C. κλασμόν. 14 *Alex.* καὶ ἔρριψεν· ἐλεύκανεν κλήματα. 15 C. & *Cyril.* ἐξερίζωσεν. 16 C. παρθένον. 17 C. λειτουργοί. 18 *Alex.* θυσιαστηρίῳ, Ὅτι. C. κυρίου, Ὅτι. B. in marg. Θ. κυρίῳ. 19 *Ald.* τεταλαιπώρηται. C. ἐταλαιπωρήθησαν. 20 C. ἐταλαιπωρήθη. 21 B. κατῃσχύνθησαν sed in marg. ut *Rom.* 22 *Alex.* οἱ γεωργοί. 23 B. in marg. κλήτορες. 24 B. in marg. θερισμός. 25 *Ald.* C. ἐξηράνθη. 26 B. κατῄσχυναν sed in marg. ut *Rom.* 27 *Alex.* εἰσέλθατε. 28 θεοῦ *Ald.* deest. post pro θεραπείαν, *S.* σύνοδον. *Aq.* ἡμέραν συλλογῆς. 29 C. πάντες οἱ κατοικοῦντες. 30 *Alex.* *Ald.* C. κυρίου θεοῦ 31 *Alex.* Οἴμμοι, οἴμμοι, οἴμμοι *Ald.* desunt. *Aq.* ἃ ἃ εἰς ἡμ. 32 ὡς *Ald.* deest. 33 *Ald.* Ὅτι κατέναντι. C. Οὐχὶ κατέναντι. 34 *Alex.* ἐξολεθρεύθη. B. ἐξήρθη sed in marg. ut *Rom.* 35 B. αὐτῶν, ἐυρωτία σε σιτοδοχεῖα ἀπὸ τῶν χρισμάτων αὐτῶν. 36 *Ald.* ταῦροι. 37 *Ald.* ὅτι τὰ ποίμνια. 38 *Alex.* ἠφανίσθη. 39 C. κατέκαυσε. 40 *Alex.* ἀνέβλεψαν. 41 *Alex.* ἐξηράνθησαν. *Aq.* pro ἐξηράνθησαν, vert. ἐπερασιώθησαν. 42 ὡραῖα C. deest.

Cap. 2. 1 *Ald.* Καὶ σαλπίσατε. 2 *Ms.* *Alex.* & B. συναχθήτωσαν. & B. in marg. συγχυθήσονται & Δ' ἐβόωτο ξηρασία· sed hæc videntur referri ad τῆς ἐρήμου, cap. præced. vers. 19, aut 20. C. συνταραχθήτωσαν. 3 *Ald.* C. ὅτι. 4 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. 5 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, Ἡ ἡμέρα. 6 *Alex.* αὐτοῦ. 7 *Ald.* οὐ στρατευθήσεται. C. οὐκ ἔσται. 8 B. in marg. ὁ. πρὸ προσώπου. 9 *Alex.* ὄπισθεν. 10 C. ἁπτομένη. 11 *Ald.* C. ὀπίσω. 12 C. ὡσεὶ πεδία. 13 B. οὐκ ἔστιν ἀπ' αὐτοῦ· sed in marg. ut *Rom.* 14 *Alex.* ἔστιν. Ὡς ὅρασις. 15 *Alex.* ἡ ὄψεις. C. ἡ ὄψις. B. ὅρασις, supra scripto ὄψις. 16 *Alex.* αὐτῶν, καὶ οἱ ἱππεῖς. 17 πυρὸς *Ald.* deest.

τελεσθήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα χύτρας. 7 Ὡς μαχηταὶ [18] δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ [19] πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ [20] ἐκκλίνωσι τὰς τρίβους αὐτῶν, 8 Καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ [21] ἀδελφοῦ [22] αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται. καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ [23] ἐν τοῖς βέλεσιν [24] αὐτῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ [25] συντελεσθῶσι. 9 Τῆς πόλεως ἐπιλήψονται, καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων [26] δραμοῦνται, [27] καὶ ἐπὶ [28] τὰς οἰκίας ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων 10 εἰσελεύσονται ὡς κλέπται. Πρὸ προσώπου [29] αὐτῶν συγχυθήσεται ἡ γῆ, καὶ σεισθήσεται ὁ [30] οὐρανός· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ [31] ἄστρα [32] δύσουσι τὸ φέγγος αὐτῶν. 11 Καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου δυνάμεως αὐτοῦ, [33] ὅτι πολλή ἐστι [34] σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐτοῦ. διότι μεγάλη [35] ἡ ἡμέρα κυρίου, [36] ἐπιφανὴς σφόδρα, [37] καὶ τίς ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ; 12 Καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, Ἐπιστράφητε πρός με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, [38] καὶ ἐν νηστείᾳ, καὶ [39] ἐν κλαυθμῷ, καὶ [40] ἐν κοπετῷ, 13 Καὶ διαρρήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν· καὶ [41] ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστί, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ μετανοῶν 14 ἐπὶ ταῖς κακίαις. Τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει, καὶ [42] μετανοήσει, καὶ ὑπολείψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν, [43] καὶ θυσίαν, καὶ σπονδὴν 15 κυρίῳ τῷ θεῷ [44] ὑμῶν; Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, ἁγιάσατε νηστείαν, κη-16ρύξατε θεραπείαν, Συναγάγετε [45] λαόν, ἁγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέξατε πρεσβυτέρους, συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς, [46] ἐξελθέτω νυμφίος ἐκ τοῦ [47] κοιτῶνος αὐτοῦ, καὶ 17 νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. Ἀναμέσον τῆς κρηπῖδος [48] τοῦ θυσιαστηρίου, κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες [49] τῷ κυρίῳ, καὶ ἐροῦσι, Φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῷς τὴν κληρονομίαν σου εἰς [50] ὄνειδος, τοῦ κατάρξαι αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι, Ποῦ ἐστιν [51] ὁ 18 θεὸς αὐτῶν; Καὶ ἐζήλωσε κύριος τὴν γῆν 19 αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη κύριος, καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ, Ἰδοὺ ἐγὼ [52] ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκέτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι. 20 Καὶ τὸν ἀπὸ Βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν, καὶ [53] ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι [54] ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα 21 αὐτοῦ. Θάρσει γῆ, χαῖρε καὶ εὐφραίνου, 22 ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι. Θαρσεῖτε κτήνη τοῦ πεδίου, ὅτι βεβλάστηκε τὰ [55] πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον [56] ἤνεγκε τὸν καρπὸν αὐτοῦ, [57] συκῆ καὶ ἄμπελος ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν 23 αὐτῶν. Καὶ τὰ τέκνα Σιὼν χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε [58] ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, [59] διότι [60] ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον, 24 καθὼς ἔμπροσθεν, Καὶ [61] πλησθήσονται αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ [62] ὑπερχυθήσονται αἱ 25 ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. Καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ [63] ἀκρίς, καὶ ὁ βροῦχος, καὶ [64] ἡ [65] ἐρυσίβη, καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη, ἣν ἐξαπέστειλα [66] εἰς 26 ὑμᾶς. Καὶ φάγεσθε [67] ἐσθίοντες, καὶ ἐμπλησθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου [68] τοῦ θεοῦ ὑμῶν, [69] ἃ ἐποίησε μεθ' ὑμῶν [70] εἰς θαυμάσια· καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν

18 *C.* διαδραμοῦνται. 19 B. πορεύσονται. 20 *Alex.* ἐκκλεινοῦσιν * τὰς τρίβους. 21 *Ald.* πλησίον. 22 αὐτοῦ *Cyr.* deest. 23 al. διὰ τῶν θυρίδων. 24 αὐτῶν *C.* deest. 25 *Alex.* συντελέσουσιν. *Ald.* συντελέσωσι. 26 B. *C.* διαδραμοῦνται. 27 καὶ *Ald.* *C.* deest. 28 *Alex.* & *C.* τὰς οἰκίας. 29 *Alex.* αὐτῶν. 30 *Ald.* οὐρανός· καὶ ἄστρα. 31 *Alex.* τὰ ἄστρα. 32 B. δώσουσι, suprascripto δύσουσι. 33 ὅτι usque ad ὅτι *Ald.* desunt. 34 σφόδρα B. deest. 35 *Alex.* ἡμέρα τοῦ κυρίου. 36 *Alex.* B. *C.* *Cyr.* μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα. 37 *Alex.* καὶ τίς ἱκανὸς ἔσται αὐτῇ. Καὶ νῦν. 38 *Alex.* & *C.* ἐν νηστείᾳ. *Ald.* καὶ ἐν νηστείᾳ, καὶ ἐν σάκκῳ. B. desunt. 39 ἐν *C.* deest. 40 ἐν *C.* deest. 41 *C.* ἐπιστρέψατε. 42 *C.* μετανοήσει αὐτόν, καί. 43 *Alex.* θυσίαν. 44 *Alex.* ἡμῶν. 45 *Alex.* τὸν λαόν. 46 *Alex.* ἐξελθάτω. 47 B. in marg. νυμφῶνος. post *Aq.* ἀναμέσον τοῦ προδρόμου. *S.* προπυλαίου. *Th.* τοῦ ἐλάμ. 48 B. *C.* *Cyr.* καὶ τοῦ. 49 *Alex.* κυρίῳ. 50 B. in marg. ἔρημον. 51 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 52 *Ald.* ἐξαποστελῶ. 53 B. ἐκβαλῶ· & in marg. ἐξοίσω. 54 *Alex.* *Ald.* ἐμεγαλύνθη. sic etiam B. in marg. 55 B. in marg. Σ. ἡ νομή. 56 B. in marg. ἔδωκε. 57 *Alex.* ἄμπελος καὶ συκῆ. 58 ἐπὶ *Ald.* deest. 59 B. ὅτι. 60 B. in marg. Σ. τὸν ὑποδεικνύοντα. 61 *Alex.* ἐμπλησθήσονται. 62 *Alex.* B. *Ald.* *C.* *Cyr.* ὑπερεκχυθήσονται. 63 *Ald.* ἐρυσίβη. 64 *C.* ἡ κάμπη, καὶ ἡ ἐρυσίβη, ἡ δύναμις. 65 *Alex.* * ἐρισύβη. *Ald.* ἀκρίς. 66 *Alex.* B. ἐφ' ὑμᾶς. 67 *C.* *Cyr.* βρώσει. 68 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. 69 *C.* *Cyr.* ὅς. B. ὡς. 70 εἰς B. *C.* *Cyr.* deest· sed B. in marg. habet.

αἰῶνα.

27 αἰῶνα. [71] Καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ [72] ἐγώ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ· καὶ οὐ μὴ [73] καταισχυνθῶσιν [74] ἔτι ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.

28 Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα, [75] καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν [76] ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται.

29 [77] Καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους [78] μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας [79] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου [80].

30 Καὶ δώσω τέρατα ἐν [81] οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.

31 Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην, καὶ ἐπιφανῆ.

32 Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται. ὅτι ἐν τῷ ὄρει Σιὼν [82] καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται [83] ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύριος, καὶ [84] εὐαγγελιζόμενοι οὓς κύριος προσκέκληται.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1] Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ [2] ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ,

2 Καὶ συνάξω πάντα [3] τὰ ἔθνη, καὶ κατάξω αὐτὰ [4] εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακριθήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου [5] καὶ τῆς κληρονομίας μου Ἰσραήλ, [6] οἳ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν γῆν μου καταδιείλαντο,

3 Καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ [7] ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν [8] ἀντὶ τοῦ οἴνου, καὶ ἔπινον.

4 [9] Καὶ [10] τί [11] ὑμεῖς ἐμοὶ [12] Τύρος, καὶ Σιδών, καὶ πᾶσα [13] Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα ὑμεῖς ἀνταποδίδοτέ μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ' [14] ἐμοί; ὀξέως, καὶ ταχέως [15] ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν [16] εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,

5 Ἀνθ' ὧν τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου [17] τὰ [18] καλὰ εἰσηνέγκατε εἰς τοὺς [19] ναοὺς ὑμῶν.

6 [20] Καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσητε [21] αὐτοὺς ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

7 [22] Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [23] ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἀπέδοσθε αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,

8 Καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας [24] τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν [25] ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλησε.

9 Κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, [26] ἁγιάσατε πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητάς, προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνετε πάντες ἄνδρες πολεμισταί,

10 Συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας, καὶ τὰ δρέπανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω, Ὅτι ἰσχύω ἐγώ.

11 Συναθροίζεσθε, καὶ εἰσπορεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν, καὶ συνάχθητε ἐκεῖ· ὁ πραῢς ἔστω μαχητής.

12 [27] Ἐξεγειρέσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν [28] πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθιῶ τοῦ διακρῖναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν.

13 Ἐξαποστείλατε δρέπανα, ὅτι [29] παρέστηκεν ὁ τρυγητός· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι πλήρης ἡ ληνός· [30] ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια,

14 ὅτι [31] πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν. Ἦχοι [32] ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, [33] ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης.

15 Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ [34] οἱ

---

71 C. Καὶ γνώσεσθε. Hic versus deest in *Ald.* 72 C. εἰμὶ ἐγώ· καὶ εἶπεν κύριος. 73 *Alex.* καταισχυνθῇ. 74 *Alex.* & C. οὐκ ἔτι πᾶς ὁ λαός μου. 75 *Alex.* ἐκχεῶ. 76 *Alex.* ἐνυπνίοις. 77 *Alex.* Καί γε ἐπί. 78 μου C. deest. 79 *Alex.* *Ald.* μου ἐν. 80 in *cat.* *ll.* seq. καὶ προφητεύσουσι. 81 *Alex.* τῷ οὐρανῷ. *Cyr.* οὐρανῷ ἄνω· B. οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα· & post γῆς notat inserendum κάτω, quomodo & *Cyr.* 82 *Alex.* καὶ Ἱερουσαλήμ. 83 S. ἐκφεύγων. 84 *Ald.* C. εὐαγγελιζόμενος.

Cap. 3. 1 *Ms.* *Alex.* & *Comp. ed.* Διότι. 2 *Ald.* τῷ. 3 τὰ ἔθνη *Ald.* desunt. 4 *Th.* εἰς τὴν χώραν τῆς κρίσεως. 5 *Ald.* τῆς. 6 C. οὓς διέσπειρα. 7 C. τὰ παιδάρια ἔδωκαν πόρναις. 8 *Alex.* ἀντὶ οἴνου. 9 C. *Cyr.* Καί γε. 10 C. *Cyr.* τί ἐμοί, καὶ ὑμῖν Τύρος. 11 *Alex.* *Ald.* καὶ ὑμεῖς. 12 B. in marg. Τύρος, συνέχουσα· Σιδών, θήρευμα· Γαλιλαία, σωροί, βουνοί. 13 *Aq.* θῖνες S. ὅρια. 14 B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐμοί; ὀξέως καί. 15 ἀνταποδώσω *Ald.* deest. 16 εἰς κεφαλὰς ὑμῶν B. desunt. 17 *Alex.* καὶ τά. 18 *Alex.* καλά μου εἰσηνέγκατε. 19 *Alex.* θησαυρούς. sic & B. in marg. *Ald.* οἴκους. 20 Καὶ C. *Cyr.* deest. 21 αὐτοὺς C. deest. 22 *Alex.* & C. Ἰδοὺ ἐγώ. 23 *Ald.* ἐξεγερῶ. 24 *Alex.* υἱῶν post *Aq.* & S. τοῖς σαβαεὶμ. *Th.* σαβαίοις. 25 ἀπέχον C. deest. 26 *Theodor.* διεγείρατε τοὺς μαχητάς, καὶ ἀφορίσατε εἰς πόλεμον. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἅγιος τῶν ἐναγῶν ἑαυτὸν ἀφορίζει, πᾶν τὸ εἴς τι ἀφοριζόμενον, ἁγιάσαι καλεῖ. 27 *Alex.* Ἐγειρέσθωσαν, καὶ ἀναβαινέτωσαν. B. Ἐξεγειρέσθω, καὶ ἀναβαινέτω· sed in marg. ut *Rom.* 28 πάντα C. deest. 29 *Ald.* πάρεστιν. 30 *Alex.* ὑπερχεῖτε. *Ald.* ὑπερχεῖται. C. ὑπερεκχεῖται. 31 B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐπληθύνθη. 32 C. *Cyr.* ἠχήθησαν. 33 *Alex.* διότι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα. *Ald.* desunt hæc usque ad finem versus. 34 C. τὰ ἄστρα.

16 ἀστέρες δύσουσι [35] φέγγος αὐτῶν. Ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιὼν [36] ἀνακεκράξεται, καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχύσει [37] τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.
17 Καὶ [38] ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς [39] ὑμῶν, ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιὼν ὄρει ἁγίῳ μου· καὶ ἔσται Ἱερουσαλὴμ ἁγία, καὶ ἀλλογενεῖς [40] οὐ
18 διελεύσονται δι' αὐτῆς [41] οὐκέτι. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμὸν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυήσονται [42] γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφέσεις Ἰούδα ῥυήσονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου [43] ἐξελεύσεται, καὶ ποτιεῖ τὸν
19 χειμάῤῥουν τῶν [44] σχοίνων. Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς πεδίον [45] ἀφανισμοῦ ἔσται, ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν Ἰούδα, ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δίκαιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.
20 Ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται, καὶ
21 Ἱερουσαλὴμ εἰς γενεὰς [46] γενεῶν. Καὶ [47] ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ [48] ἀθῳώσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών. †

35 *Alex.* τὸ φέγγος. 36 *Alex.* ἀνακεκράξεται. 37 *C. Cyr.* τοῖς υἱοῖς. B. κύριος τοὺς υἱούς. 38 *Ald. C.* γνώσεσθε ὅτι. 39 *Ald.* ὑμῶν. ἔσται. 40 *Ald.* εἰσελεύσονται. 41 *C. Cyr.* ἔτι. 42 γάλα usque ad ὕδατα *Ald.* desunt. 43 B. πορεύσεται sed in marg. ut *Rom.* 44 *C.* σχοινίων. *S.* φάραγγα ἀκανθῶν. 45 *C.* εἰς ἀφανισμόν. 46 *C.* καὶ γενεάν. 47 *Alex.* & *C.* ἐκδικήσω. 48 *Alex.* ἀθοώσω. † In fine B. subjungit, Ἰωὴλ δ'. ἰσχὺς κυρίου. στίχοι Cι'.

†Α Μ Ω Σ Β'.

Κεφ. α'. 1.

1 Λόγοι Ἀμὼς οἳ ἐγένοντο ἐν [1] Ἀκκαρεὶμ ἐκ Θεκουὲ, οὓς [2] εἶδεν [3] ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα, [4] ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ [5] τοῦ Ἰωὰς βασιλέως
2 Ἰσραὴλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. Καὶ εἶπε, Κύριος ἐκ Σιὼν ἐφθέγξατο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν [6] ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ
3 Καρμήλου. Καὶ εἶπε κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν [7] οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτὸν, [8] ἀνθ' ὧν ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας [9] τῶν
4 ἐν Γαλαάδ. Καὶ [10] ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαὴλ, καὶ καταφάγεται [11] τὰ θεμέλια υἱοῦ Ἄδερ.
5 Καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δαμασκοῦ, καὶ [12] ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πεδίου [13] Ὤν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν [14] Χαῤῥὰν, καὶ [15] αἰχμαλωτισθήσεται λαὸς Συρίας [16] ἐπίκλητος, λέγει κύριος.
6 Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοὺς, ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι αὐτοὺς [17] αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμὼν, τοῦ συγκλεῖσαι
7 εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Γάζης, καὶ καταφάγεται [18] τὰ
8 θεμέλια αὐτῆς. Καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκάλωνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἀκκάρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν [19] ἀλ-
9 λοφύλων, λέγει [20] κύριος. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτὴν, ἀνθ' ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν [21] τοῦ Σαλωμὼν εἰς τὴν [22] Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνή-
10 σθησαν διαθήκης ἀδελφῶν. Καὶ ἐξα-

Cap. 1. † *B.* Ἀμὼς Προφήτης γ'. ἐντελλόμενος, ἀντίληψις ἢ γένους. ὁ ε'. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. 1 *B. Ald.* Καριαθιαρείμ. *C.* Ἀκκαρπί. *Th.* ἐν νωκεδίμ. *Aq.* ἐν ποιμνοτρόφοις. *S.* & v. ed. ἐν τοῖς ποιμέσιν. 2 *Ald.* εἶπε. 3 *B. Ald.* περί. 4 καὶ ἐν ἡμέραις *Ald.* desunt. 5 *C. Cyr.* υἱοῦ Ἰωάς. *B.* desunt. 6 *C.* προβάτων. *B* ποιμνίων & in marg. Ἀκ. προβάτων νομέων. 7 *B.* in marg. Σ. προσδέξομαι. 8 *S.* καθὼς ἠλόησαν τροχοῖς σιδηροῖς τὴν Γαλαάδ. 9 *Ms. Alex.* τῶν Γαλαάδ. *Ald.* τῶν ἐν τῷ Γαλαάδ. 10 *Alex.* ἐξαποστελῶ. *C. Cyr.* ἐξαποστελῶ. 11 *Alex.* θεμέλια. 12 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 13 *B.* in marg. Ἀ. ἀνωφελοῦς. Σ. ἀδικίας. 14 *C.* Ἀδάν. 15 *Alex.* αἰχμαλωτισθήσεται. 16 *B.* in marg. Ἀ. Κυρήνη. 17 *B.* in marg. Θ. αἰχμαλωσίαν τελείαν. 18 *Alex.* θεμέλια αὐτῆς. Καὶ ἐξολεθρεύσω. 19 *B.* in marg. Σ Φυλιστιαίων. 20 *Ald.* κύριος κύριος. 21 *Aq.* 1. ed. ἀπηρτισμένην. 2. ed. ἀπεπληρωμένην. *S.* & *Th.* τελείαν. 22 *Alex.* Ἰουδαίαν.

ποστελῶ

ποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Τύρου, καὶ καταφάγεται [23] τὰ θεμέλια αὐτῆς. 11 Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, [24] ἕνεκα τοῦ [25] διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ [26] τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ [27] ἐλυμήνατο [28] μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ [29] ἥρπασεν [30] εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ, [31] καὶ τὸ ὅρμημα αὐτοῦ 12 ἐφύλαξεν εἰς [32] νῖκος. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς [33] Θαιμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια [34] τειχέων αὐτῆς. 13 Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι [35] αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀνέσχιζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν, ὅπως [36] ἐμπλατύνωσι τὰ 14 ὅρια ἑαυτῶν. Καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ [37] τείχη Ῥαββάθ, καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σεισθήσεται ἐν [38] ἡμέραις [39] συντελείας αὐτῆς.

15 [40] Καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπιτοαυτό, λέγει κύριος.

Κεφ. β'. 2.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωάβ, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι [1] αὐτόν, ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀστᾶ βασιλέως τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν.

2 Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ [2] εἰς Μωάβ, καὶ καταφάγεται [3] τὰ θεμέλια τῶν πόλεων [4] αὐτῆς, καὶ ἀποθανεῖται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωὰβ μετὰ [5] κραυγῆς καὶ μετὰ [6] φωνῆς σάλπιγγος. 3 Καὶ [7] ἐξολοθρεύσω [8] κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ [9] πάντας [ἄρχοντας] [10] αὐτῆς ἀποκτενῶ [11] μετ' αὐτοῦ, 4 λέγει κύριος. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι [12] αὐτόν, [13] ἕνεκα τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον [14] τοῦ κυρίου, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ [15] μάταια αὐτῶν [16] ἃ ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν 5 ὀπίσω αὐτῶν. [17] Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται [18] θεμέλια Ἱερουσαλήμ. 6 Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις [19] Ἰσραήλ, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι [20] αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου [21] δίκαιον, καὶ πένητα [22] ἕνε- 7 κεν ὑποδημάτων, [23] Τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς [24] κεφαλὰς πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκην, ὅπως [25] βεβηλῶσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ 8 αὐτῶν. Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις, παραπετάσματα ἐποίουν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν 9 ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ [26] ἐξῆρα τὸν [27] Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν, [28] οὗ ἦν, καθὼς ὕψος κέδρου, τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρῦς, καὶ [29] ἐξῆρα τὸν καρπὸν αὐτοῦ [30] ἐπάνωθεν, καὶ τὰς ῥίζας αὐ- 10 τοῦ ὑποκάτωθεν. Καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ [31] τεσσαράκοντα ἔτη, τοῦ κατακληρο- 11 νομῆσαι [32] τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων. Καὶ ἐλάβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς προφήτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν. μὴ οὐκ ἔστι ταῦ- 12 τα υἱοὶ Ἰσραήλ; λέγει κύριος. Καὶ ἐποτίζετε τοὺς [33] ἡγιασμένους [34] οἶνον, καὶ τοῖς προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες, [35] Οὐ μὴ προφη-

23 *Alex.* θεμέλεια. 24 *Alex.* ἕνεκεν. 25 *C.* καταδιῶξαι ἐν. 26 *Alex.* ἕκαστος τὸν ἀδελφόν. *Ald.* τοὺς ἀδελφούς. 27 *Ald.* ἐλυμήνατο. *B.* in marg. Ἀ. διέφθειρεν σπλάγχνα αὐτοῦ & διέφθειρε σπλάγχνα ἴδια. 28 *Alex.* μήτραν ἐπὶ γῆς. *B.* μήτραν ἐπὶ τὴν γῆν. sed in marg. ut *Rom.* 29 *B.* in marg. Σ. ἠγρεύσεν αἰωνίως ἐν ὀργῇ αὐτοῦ. 30 *B.* in marg. Θ. εἰς μακρὸν τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 31 *B.* in marg. Ἀ. καὶ ἀνυπερθεσίαν αὐτοῦ. Σ. καὶ τὴν μῆνιν αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἕως τέλους. Θ. καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς τέλος. 32 *C. Cyr.* νεῖκος. 33 *Alex.* Θαιμάν. 34 τειχέων *C.* deest. 35 *Alex.* αὐτούς. 36 *Alex.* ἐμπλατύνουσιν τὰ ὅρια αὐτῶν. 37 *Alex.* τὰ τείχη Ῥαββά. 38 *Alex.* ἡμέρα. 39 *C. Cyr.* συντελέσεως. 40 *Cyr.* Καὶ πορεύσεται ὁ βασιλεύς. *B.* in marg. Καὶ πορεύσεται Μελχὸμ αἰχμαλωσίᾳ.

Cap. 2. 1 *Ald. Cyr.* αὐτούς. 2 *Alex. B.* & *C.* ἐπί. 3 *Alex.* θεμέλια τῶν πόλεων. 4 *Alex.* αὐτῶν. *C.* deest. 5 *B. Ald. C. Cyr.* φωνῆς. 6 *B. Ald. C. Cyr.* κραυγῆς. 7 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 8 *B.* κριτάς. 9 omissum erat in *ed. Rom.* voc. ἄρχοντας. quod *Ald.* & *C. B.* & *Cyr.* habent. *Alex.* πάντας τοὺς ἄρχοντας. 10 αὐτῆς. *Cyr.* deest. 11 μετ' αὐτοῦ *Ald.* desunt. *Cyr.* μετ' αὐτῆς. 12 *Alex. Ald. B. Cyr.* αὐτούς. 13 *Alex.* ἕνεκεν. 14 *Alex.* κυρίου. *Ald.* τὸν φυσικὸν τοῦ κυρίου. 15 *Alex.* αἵματα. 16 ἃ ἐποίησαν *Ald.* desunt. 17 Καὶ *Ald.* deest. 18 *B.* in marg. Ἀ. βάρεις. Θ. οἰκήσεις. 19 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 20 *Ald.* αὐτούς. 21 *C.* πτωχόν. 22 *C.* ἀνθ' ὑποδημάτων. 23 *C.* Καταπατοῦντα. *B.* Τῶν πατούντων. 24 *C.* κεφαλὴν πτωχῶν. 25 *Alex.* βεβηλώσωσιν. 26 *Alex.* ἐξήγειρα. *C.* ἦρα. 27 *B.* in marg. μητρὸς φωτισμὸν διαπικραίνοντα. 28 οὗ ἦν *C.* desunt. 29 *C.* ἐξῆρα. 30 *Alex.* ἀπάνωθεν. 31 *Alex.* τεσσεράκοντα. 32 *C.* τὸν Ἀμορραῖον. 33 *B.* in marg. Θ. Ναζωραίους. 34 *C.* μὴ οἶνον. 35 *Ald.* τοῦ μὴ προφητεύσαι.

13 τρίζει. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ [36] κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν, ὃν τρόπον κυλίεται ἡ ἅμαξα ἡ
14 γέμουσα καλάμης. Καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ ὁ [37] μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν
15 ψυχὴν αὐτοῦ, Καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, [38] καὶ ὁ ἱππεὺς οὐ μὴ σώσῃ [39] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,
16 [40] Καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὑρήσει τὴν [41] καρδίαν αὐτοῦ ἐν [42] δυναστείαις, ὁ γυμνὸς [43] διώξεται ἐν [44] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Ἀκούσατε [1] τὸν λόγον τοῦτον, ὃν ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ, καὶ κατὰ πάσης φυλῆς, ἧς [2] ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέ-
2 γων, Πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς
3 πάσας τὰς [3] ἁμαρτίας ὑμῶν. Εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου, [4] ἐὰν μὴ γνω-
4 ρίσωσιν [5] ἑαυτούς; Εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ [6] θήραν οὐκ ἔχων; εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθ-
5 όλου, ἐὰν μὴ ἁρπάσῃ τι; Εἰ πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ [7] τῆς γῆς ἄνευ ἰξευτοῦ; εἰ [8] σχασθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τι;
6 Εἰ φωνήσει σάλπιγξ ἐν πόλει, καὶ λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἣν κύριος
7 οὐκ ἐποίησε; [9] Διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος [10] ὁ θεὸς πρᾶγμα, ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ [11] παιδείαν [12] πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προ-
8 φήτας. Λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται; κύριος [13] ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς
9 οὐ προφητεύσει; [14] Ἀναγγείλατε χώραις ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἐπὶ [15] τὰς χώρας [16] τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἴπατε, Συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θαυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς, [17] καὶ καταδυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ.
10 Καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται [18] ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύριος, οἱ θησαυρίζοντες [19] ἀδικίαν καὶ [20] ταλαιπωρίαν ἐν [21] ταῖς χώραις αὐτῶν.
11 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός, [22] Τύρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου [23] ἐρημωθήσεται, καὶ κατάξει ἐκ σοῦ ἰσχύν σου, καὶ διαρπαγήσονται αἱ χῶραί σου.
12 [24] Τάδε λέγει κύριος, Ὃν τρόπον [25] ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σαμαρείᾳ κατέναντι [26] τῆς φυλῆς, [27] καὶ ἐν [28] Δαμασκῷ.
13 Ἱερεῖς ἀκούσατε, καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς [29] ὁ [30] παντο-
14 κράτωρ. Διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν [31] ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια Βαιθήλ· καὶ κατασκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πε-
15 σοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν. [32] Συγχεῶ [33] καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν [34] περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθήσονται [35] ἕτεροι οἶκοι πολλοί, λέγει κύριος.

Κεφ. δ΄. 4.

1 [1] Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον [2] δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος, αἱ [3] ἐν τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι [4] πτωχούς, καὶ καταπατοῦσαι [5] πένητας, αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν,
2 Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πίωμεν. Ὀμνύει κύριος κατὰ [6] τῶν ἁγίων αὐτοῦ, [7] διότι ἰδοὺ ἡμέραι

---

36 *Alex.* κωλύω. *B.* in marg. τρίζησω ὑποκάτω ὑμῶν, καθὰ τρίζει ἡ ἅμαξα. 37 *Alex.* μαχητὴς *, Καὶ ὁ τοξότης. 38 *Alex.* οὐδὲ ὁ. 39 *B.* ἑαυτόν· sed in marg. ut *Rom.* 40 *Alex.* Καὶ * εὑρήσει τήν. *C.* & *Cyr.* Καὶ μὴ εὑρήσει τὴν καρδίαν. *Ald.* Καὶ μὴ εὑρεθῇ ἡ καρδία. *B.* in marg. Ἀ. καὶ ὁ κρατερὸς καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυνατοῖς γυμνὸς φεύξεται. Σ. ἐν τοῖς ἀνδρείοις γυμνὸς φεύξεται. 41 *Cyr.* ψυχήν. 42 *B.* δυνάσταις. 43 *B.* φεύξεται. 44 *C.* ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

Cap. 3. 1 *B.* τοίνυν τόν. 2 *Comp.* ἀνήγαγεν. 3 *B. Ald.* κακίας. (sic etiam *Hier.* & *Theodor.*) & *B.* in marg. Ἀ. ἀνομίας. Σ. ἀδικίας. Θ. ἀσεβείας 4 Ἀ. ἐὰν μὴ συντάξωνται. 5 *C.* ἑαυτοῖς. 6 *C.* ὃν θηρᾶν οὐκ εἰδῶσιν 7 *C.* τὴν γῆν. 8 *C. Cyr.* σταθήσεται. 9 *B.* Οὐ γὰρ μή. 10 ὁ θεὸς *C.* & *Cyr.* desunt. 11 *Th.* τὴν βουλὴν αὐτοῦ. 12 *Alex. B.* αὐτοῦ πρός. 13 ὁ θεὸς *C. Cyr.* desunt. 14 *C.* Ἀπαγγείλατε. post pro Ἀσσυρίοις, al. Ἀζώτῳ. 15 *B. C. Cyr.* ταῖς χώραις. 16 *Alex.* Αἰγύπτου. *Ald.* ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. *C.* ἐν γῇ Αἰγύπτου. 17 *Alex.* καὶ τὴν καταδυναστείαν. 18 *Alex.* & *C.* ἐν αὐτῇ, λέγει. 19 *C.* ἀδικίας. 20 *Hesych.* ὁ Σύρ. συνοχή. 21 *B.* ταῖς χερσίν· sed in marg. ταῖς χώραις. 22 *Ald.* ἐρημωθήσεται Τύρος, καὶ κυκλόθεν. *C.* Τύρος καὶ κυκλόθεν. *S.* πολιορκία. *Th.* ἰσχύς. 23 *Ald.* ἀφανισθήσεται. 24 *B.* Διότι τάδε. 25 *B.* ἐάν. 26 *Alex.* φυλῆς. 27 *B.* Δαμασκοῦ. ω suprascripto τῷ ου, & καὶ ἐν scriptis in marg. & ὁ. κλίνῃ. 28 *Ald.* Δαμασκοῦ κλιπεῖ. 29 *B.* in marg. Ἰσραήλ. 30 *B.* in marg τῶν στρατιῶν. 31 *Alex.* ἐκδικήσω ἀσέβειαν. 32 *Ald.* Καὶ συντρίψω. *B.* Συντρίψω. 33 καὶ πατάξω *Ald.* desunt. *B.* in marg Σ. καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν χειμερινὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ χειμερινοῦ. 34 *Aq. Th.* χειμερινόν. 35 *Alex. Ald.* οἶκοι ἕτεροι πολλοί. *C.* οἶκοι ἕτεροι καὶ πολλοί.

Cap. 4 1 *B.* Τάδε λέγει κύριος, Ἀκούσατε. 2 *S.* αἱ βόες εὔτροφοι. *Aq.* & *Th.* pro τῆς Βασανίτιδος, hab. τοῦ Βασάν. 3 *Comp.* & *Cyr.* οὖσαι ἐν. 4 *Alex.* πένητας. 5 *Alex.* πτωχούς. 6 *B.* in marg. τῆς ἁγιωσύνης. sic vert. *Sym.* 7 *Alex.* ὅτι.

ἔρχονται

ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς, καὶ λήψονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, [8] καὶ τοὺς μεθ' ὑμῶν εἰς [9] λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν [10] ἔμπυροι λοιμοί,

3 Καὶ [11] ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀποῤῥιφήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ [12] Ῥομμὰν, λέγει [13] κύριος.

4 Εἰσήλθατε εἰς Βαιθὴλ, καὶ [14] ἠσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλγαλα [15] ἐπληθύνατε τοῦ ἀσεβῆσαι· καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ πρωῒ [16] θυσίας ὑμῶν, [17] εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν.

5 Καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο [18] ὁμολογίας. [19] ἀναγγείλατε, ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει [20] κύριος.

6 Καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν [21] γομφιασμὸν ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν [22] πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος.

7 Καὶ [23] ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ [24] τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχήσεται, καὶ μερὶς, ἐφ' ἣν οὐ βρέξω [25], ξηρανθήσεται.

8 Καὶ συναθροισθήσονται [26] δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν ὕδωρ, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι· καὶ [27] οὐκ ἐπεστράφητε πρὸς με, λέγει κύριος.

9 [28] Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν [29] πυρώσει, καὶ ἐν [30] ἰκτέρῳ. ἐπληθύνατε [31] κήπους ὑμῶν, ἀμπελῶνας [32] ὑμῶν, καὶ [33] συκεῶνας ὑμῶν, καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν [34] κατέφαγεν ἡ κάμπη· καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος.

10 Ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς [35] θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν, μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων [36] σου, [37] καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς [38] ἐν τῇ ὀργῇ [39] ὑμῶν· καὶ οὐδ' [40] ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος.

11 Κατέστρεψα ὑμᾶς, καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα, καὶ [41] ἐγένεσθε ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος [42] ἐκ πυρός· καὶ [43] οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος.

12 Διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι Ἰσραήλ· [44] πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἑτοιμάζου [45] τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου Ἰσραήλ.

13 Διότι [46] ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν, καὶ κτίζων πνεῦμα, καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους [47] τὸν χριστὸν αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὁμίχλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ [48] ὑψηλὰ τῆς γῆς· Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

Κεφ. έ. 5.

1 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου [1] τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς, θρῆνον. Οἶκος Ἰσραὴλ ἔπεσεν, οὐκέτι μὴ [2] προσθήσει [3] τοῦ ἀναστῆναι·

2 Παρθένος τοῦ Ἰσραὴλ [4] ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς [5] γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ [6] ἀναστήσων αὐτήν.

3 [7] Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος [8] κύριος, Ἡ πόλις ἐξ ἧς [9] ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν· καὶ ἐξ ἧς [10] ἐξεπορεύοντο ἑκατὸν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.

4 Διότι τάδε λέγει κύριος [11] πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, Ἐκζητήσατέ με, καὶ ζήσεσθε.

5 Καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθὴλ, καὶ εἰς Γάλγαλα μὴ εἰσπορεύεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ [12] διαβαίνετε, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθὴλ [13] ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα.

6 Ἐκζητήσατε τὸν κύριον, καὶ [14] ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶ-

---

8 B. in marg. Θ. καὶ τὰ ἔκγονα. paulo ante pro ἐν ὅπλοις, *Aq.* ἐν θυρεοῖς. *Th.* ἐν δόρασι. 9 *Alex.* λέβητας ἔμπυροι. 10 *C. Cyr.* ἔμποροι. *Ald.* ἔρημοι. *Hier.* habet juxta 70. *negotiatores pestilentes.* ut videatur legisse ἔμποροι. 11 B. ἐξενεχθήσονται γυμνοί. 12 *Alex.* Ῥεμμάν. B. τὸ Ἀρμανᾶ· & in marg. Ῥεγμᾶ· & ὁ ἀνάθεμα αὐτῶν Ἀρμανᾶ. A. Ἀρμονᾶ. Σ. εἰς Ἐρμηνίαν, vel ut in *Sch. Rom.* est, Ἀρμινίαν. *Th.* ὑψηλὸν ὄρος. 13 *Alex.* B. *C. Cyr.* λέγει κύριος ὁ θεός. 14 *Alex.* ἠνομήσατε. 15 *C. Cyr.* καὶ ἐπληθύνατε. 16 *C. Cyr.* θυσίαν. 17 B. in marg. εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν. pòst pro νόμον, *Aq.* vert. εὐχαριστίαν. 18 C. ὁμολογίαν. 19 *Alex.* ἀπαγγείλατε. 20 *Alex.* B. κύριος ὁ θεός. 21 B. in marg. A. πληγήν. *S.* & *Th.* καθαρισμόν. 22 *Alex.* πάσαις ταῖς πόλεσιν. 23 ἐγὼ C. & *Cyr.* deest. 24 ita *Hier.* & *Theodor.* sed B. in marg. θερισμοῦ. 25 *Alex.* ἐπ' αὐτήν. 26 *Alex.* δύο πόλεις, καὶ τρεῖς πόλεις. 27 *Alex. C. Cyr.* οὐδ' ὡς (*Cyr.* οὕτως) ἐπεστρέψατε. 28 C. Ἐπύρωσα. 29 *cæt. interpp.* ἀνεμοφθορίᾳ. 30 *Th.* ὠχριάσει. 31 B. in marg. τοῦ ἀσεβῆσαι. 32 ὑμῶν usque ad κατέφαγεν *Ald.* desunt. C. non hab. ὑμῶν in toto versu. 33 *Alex.* συκῶνας. 34 *C. Cyr.* τούτους κατέφαγεν. 35 B. in marg. Δ. πληγήν. A'. λοιμόν. 36 C. ὑμῶν. 37 B. in marg. Ἀ. καὶ ἀνεβίβασα σαπρίαν παρεμβολῶν ὑμῶν. Σ. τὴν δυσοσμίαν τῶν παρεμβολῶν ὑμῶν εἰς τοὺς μυκτῆρας ὑμῶν. 38 *Alex. C.* & *Cyr.* ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ. 39 *Alex.* B. μου. 40 *Ald. C. Cyr.* οὕτως. 41 C. ἐγενήθητε. 42 *C. Cyr.* ἀπὸ καύσεως· καί. 43 *Ald. Cyr.* οὐδ' οὕτως. C. οὐκ. 44 *Aq.* ὕστερον. *Th.* ἐσχάτως. 45 *S.* ὅπως ἐναντιώσῃς τῷ θεῷ σου. *Th.* εἰς κατάντησιν θεοῦ σου. 46 C. κύριος εἶ στερεῶν. 47 al. τὸ χρῖσμα *Aq.* τίς ἡ ὁμιλία αὐτοῦ. *S.* τὸ φώνημα. *Th.* ὁ λόγος. v. ed. ἀδολεσχία. 48 *Alex.* & C. ὕψη. B. ἄκρα. sed in marg. ὕψη.

Cap. 5. 1 τοῦτον C. & *Cyr.* deest. 2 *Mſ. Alex.* προσθῇ. C. προστεθῇ. 3 τοῦ C. deest. 4 C. ἐσφάλη. 5 *Alex.* γῆς, οὐκ ἔστιν. B. γῆς αὐτῆς, οὐκ ἔστιν. 6 B. *Ald.* C. *Cyr.* ἀναστῶν. 7 *Alex. Ald. C. Cyr.* Διότι. 8 κύριος *Ald.* deest. C. & *Cyr.* ὁ θεός. 9 *Alex.* ἐπορεύοντο. 10 *Alex.* ἐπορεύοντο. 11 *C. Cyr.* ἐπί. 12 *Alex.* ἀναβαίνετε. 13 ἔσται ὡς *C. Cyr.* desunt. 14 *Alex.* ζήσετε.

κος Ἰωσὴφ, καὶ [15] καταφάγῃ αὐτὸν, καὶ οὐκ
7 ἔσται ὁ σβέσων [16] τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. [17] Ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς
8 γῆν ἔθηκεν· [18] Ὁ ποιῶν πάντα καὶ [19] μετασκευάζων, καὶ [20] ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωῒ [21] σκιὰν, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα [22] συσκοτάζων, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ [23] πρόσωπον τῆς γῆς· [24] Κύ-
9 ριος ὄνομα [25] αὐτῷ· Ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχὺν, καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρω-
10 μα ἐπάγων. Ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύξαντο.
11 Διατοῦτο [26] ἀνθ' ὧν [27] κατεκονδύλιζον [28] πτωχοὺς, καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους [29] ξεστοὺς ᾠκοδομήσατε, καὶ οὐ μὴ κατοικήσητε ἐν αὐτοῖς· [30] ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς [31] ἐφυτεύσατε, καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν οἶνον [32] αὐ-
12 τῶν. Ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες [33] ἀλλάγματα, καὶ [34] πέ-
13 νητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. Διατοῦτο ὁ συνιὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται, ὅτι
14 καιρὸς [35] πονηρῶν ἐστιν. Ἐκζητήσατε [36] τὸ καλὸν, καὶ μὴ [37] πονηρὸν, ὅπως ζήσητε, καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν [38] κύριος ὁ θεὸς ὁ παν-
15 τοκράτωρ, ὃν τρόπον [39] εἴπατε, Μεμισήκαμεν [40] τὰ πονηρὰ, καὶ ἠγαπήσαμεν τὰ καλά· καὶ [41] ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα, ὅπως [42] ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ
16 τοὺς [43] περιλοίπους τοῦ Ἰωσήφ. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, Ἐν πάσαις [44] ταῖς πλατείαις κοπετὸς, καὶ ἐν [45] πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται, Οὐαὶ, οὐαί. κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετὸν, καὶ
17 εἰς [46] εἰδότας θρῆνον. Καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετὸς, διότι [47] ἐλεύσομαι διὰ μέσου
18 [48] σου, εἶπε κύριος. Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου. ἱνατί [49] αὕτη [50] ὑμῖν ἡ ἡμέρα [51] τοῦ κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ
19 φῶς. Ὃν τρόπον [52] ἐὰν φύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, [53] καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκτος, καὶ [54] εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον [55] αὐτοῦ, καὶ [56] ἀπερείσηται τὰς χεῖρας αὐτοῦ [57] ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάκῃ αὐτὸν ὄφις.
20 Οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, καὶ οὐ φῶς, καὶ γνόφος οὐκ ἔχων φέγγος [58] αὐτῇ;
21 Μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ [59] θυσίας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν.
22 Διότι [60] ἐὰν [61] ἐνέγκητέ μοι [62] ὁλοκαυτώματα καὶ [63] θυσίας ὑμῶν οὐ προσδέξομαι [64], καὶ [65] σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι.
23 [66] Μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἦχον ᾠδῶν σου, καὶ ψαλ-
24 μὸν [67] ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι. Καὶ [68] κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη
25 ὡς χειμάῤῥους ἄβατος. Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι [69] οἶκος Ἰσραὴλ [70] τεσσαράκοντα ἔτη [71] ἐν τῇ ἐρήμῳ;
26 Καὶ ἀνελάβετε [72] τὴν σκηνὴν τοῦ [73] Μολὸχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν [74] Ῥαιφὰν, τοὺς [75] τύπους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε [76] ἑαυτοῖς.
27 Καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει κύριος. ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

---

15 *Alex.* καταφάγεται. 16 *Ald.* τὸν οἶκον. 17 *Alex.* Κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν. 18 *Alex.* Ποιῶν πάντα. *B.* in marg. Ἀ. ἀρκτοῦρον καὶ ὠρίωνα. Σ. πλειάδας καὶ ἄστρα. 19 *C.* κατασκευάζων. 20 *C.* στρέφων. 21 *B. Ald.* σκιὰν θανάτου, καί. & *B.* in marg. θάνατον. 22 *C.* σκοτάζων. 23 *Alex.* προσώπου τῆς γῆς. 24 *Alex. Ald. C. B. Cyr.* Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα. 25 *Alex.* αὐτῷ· Διαιρῶν. *C.* αὐτῷ· Ὁ διεγείρων. 26 *Ald.* οὕτως λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν. *C.* ὁ ἄνω ὤν. 27 *C.* κατεκονδύλιζον πτωχόν. *Ald.* κατακονδυλίζετε πτωχούς. *B.* in marg. κατεκονδυλίζετε εἰς κεφαλὰς πτωχῶν. 28 *Alex.* εἰς κεφαλὰς πτωχῶν. 29 *Alex.* ξυστοὺς οἰκοδομήσετε. 30 *Alex.* καὶ ἀμπελῶνας. 31 *Alex.* φυτεύσετε. 32 *B.* ἐξ αὐτῶν. 33 *B.* in marg. ὁ λ. ἐξίλασμα. 34 *C.* πένητα. 35 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* πονηρός. 36 *B.* οὖν τό. 37 *Alex.* τὸ πονηρόν. 38 *C. Cyr* κύριος. οὕτως εἶπε κύριος. 39 *C.* εἴπαν. 40 *Alex.* τὸ πονηρὸν, καὶ ἠγαπήκαμεν τὸ καλόν. 41 *C.* ἀποκαταστήσεται. 42 *Alex* ἐλεήσει. 43 *B. Ald.* καταλοίπους. sed *B.* in marg. περιλοίπους. 44 *Alex.* πλατίαις. *B.* in marg. Σ. καὶ ἐν πᾶσιν ἀμφόδοις. 45 *Alex.* πάσαις ὁδοῖς. 46 *Alex.* ἰδόντας. *B.* in marg. Σ. τοὺς γινώσκοντας μέλος. 47 *Alex.* ἐπελεύσομαι. *Ald.* διελεύσομαι. 48 σου *Ald.* deest. 49 *Ald. C.* αὐτή. 50 ὑμῖν *C.* deest. 51 τοῦ κυρίου *C.* deest. 52 *Alex.* ὅταν ἐκφύγῃ ἄνθρωπος. *C. Cyr.* ἐάν τις φύγῃ. 53 *Just. Mart.* in dial. cum Tryph. hab. καὶ συναντήσῃ. 54 *Alex.* εἰσπηδήσει. 55 αὐτοῦ *Ald. C. Cyr.* deest. 56 *Alex.* ἀπερείσῃ. 57 *Alex.* πρός. 58 αὐτῇ *B. C.* deest. 59 θυσίας *B. Ald. C. Cyr.* deest. 60 *Alex.* καὶ ἐάν. 61 *C.* ἀνενέγκητε. 62 *Alex.* τὰ ὁλοκαυτώματα. 63 *C.* θυσίαν. 64 *Alex.* αὐτὰ, καί. 65 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* σωτηρίου. 66 apud *Justin.* est, Ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ πλῆθος. 67 *B.* in marg. Ἀ. ναβλῶν σου. 68 *B.* in marg. Σ. κεκύλισται γάρ. Θ. καὶ ἀποικισθήσεται. 69 *Alex.* ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶκος Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη, λέγει κύριος. Καί. 70 τεσσαράκοντα ἔτη *C.* ponit ante προσηνέγκατε. 71 ἐν τῇ ἐρήμῳ *C.* desunt. 72 *B.* in marg. εἰκόνας· & Θ. εἴδωλον ὑμῶν. *Aq.* συσκιασμούς. 73 *Aq.* Μελχόμ. 74 *C.* Ῥεμφᾶ. *B.* in marg. Θ. καὶ ἤρατε τὴν ὅρασιν τοῦ βασιλέως ὑμῶν, ἀμαύρωσιν εἰδώλων, ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν & αἴνεσις ὑμῶν pro interpretatione vocis Ῥαιφάν. *Aq.* ἀμαύρωσις. 75 *Alex. B. Ald.* τύπους οὕς. 76 *C.* ἐν αὐτοῖς.

Κεφ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 [1] Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενοῦσι Σιὼν, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, [2] ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ [3] εἰσῆλθον [4] αὐτοί. 2 οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ [5] Διάβητε πάντες καὶ ἴδετε, καὶ διέλθατε [6] ἐκεῖθεν εἰς [7] Ἐματεραββὰ, καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς Γὲθ ἀλλοφύλων, τὰς κρατίστας ἐκ [8] πασῶν τῶν [9] βασιλειῶν τούτων, [10] εἰ [11] πλείονα τὰ ὅρια αὐτῶν ἐστι τῶν 3 [12] ὑμετέρων ὁρίων. [13] Οἱ [14] ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν [15] κακὴν, οἱ [16] ἐγγίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, 4 Οἱ καθεύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων, καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐτῶν, καὶ ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων, καὶ μοσχάρια [17] ἐκ 5 μέσου βουκολίων γαλαθηνὰ, Οἱ [18] ἐπικροτοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὡς [19] ἑστηκότα ἐλογίσαντο, καὶ οὐχ ὡς φεύγοντα, 6 [20] Οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα [21] μύρα χριόμενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν 7 ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ. Διὰ τοῦτο νῦν αἰχμάλωτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς [22] δυναστῶν, καὶ [23] ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς [24] ἵππων ἐξ Ἐ-8 φραΐμ· Ὅτι ὤμοσε κύριος καθ' ἑαυτοῦ, [25] [26] Διότι βδελύσσομαι ἐγὼ πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακὼβ, καὶ τὰς χώρας [27] αὐτοῦ μεμίσηκα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσι [28] τοῖς κατοικοῦ-9 σιν αὐτήν. Καὶ ἔσται, ἐὰν ὑπολειφθῶσι [29] δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, [30] καὶ ἀποθανοῦνται, 10 [31] Καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι, καὶ λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, [32] καὶ παραβιῶνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστᾶ [33] αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου. καὶ ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι [34] τῆς οἰκίας, Εἰ ἔτι ὑπάρχει 11 παρὰ σοί; Καὶ ἐρεῖ, Οὐκ ἔτι. καὶ ἐρεῖ, [35] Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου. 12 Διότι ἰδοὺ κύριος [36] ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν θλάσμασι, καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν [37] ῥάγ-13 μασιν. Εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι; εἰ [38] παρασιωπήσονται ἐν [39] θηλείαις; [40] ὅτι [41] ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρίμα, καὶ καρπὸν 14 δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, Οἱ εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ [42] λόγῳ, οἱ λέγοντες, [43] Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ ἡμῶν ἔσχομεν [44] κέρατα; 15 Διότι ἰδοὺ ἐγὼ [45] ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς οἶκος [46] Ἰσραὴλ ἔθνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς [47] τοῦ [48] μὴ εἰσελθεῖν εἰς [49] Αἱμὰθ, καὶ [50] ὡς τοῦ χειμάῤῥου [51] τῶν δυσμῶν.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 Οὕτως ἔδειξέ μοι [1] κύριος ὁ θεός· καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ [2] ἀκρίδων [3] ἐρχομένη ἑωθινὴ, καὶ ἰδοὺ 2 βροῦχος [4] εἷς [5] Γὼγ ὁ βασιλεύς. Καὶ ἔσται ἐὰν [6] συντελέσῃ τοῦ [7] καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα, Κύριε [8] κύριε, ἵλεως γενοῦ· [9] τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι. 3 [10] Μετανόησον κύριε ἐπὶ [11] τούτῳ. Καὶ τοῦτο 4 [12] οὐκ ἔσται, [13] λέγει κύριος. Οὕτως ἔδειξέ μοι [14] κύριος· καὶ [15] ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν δίκην ἐν πυρὶ [16] κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσ-

---

Cap 6. 1 *Just. Mart.* in dial. cum Tryph. hab. Οὐαὶ οἱ κατασπαταλῶντες. 2 *Comp.* ἀπετρύγησα. apud *Justin.* ὠνομασμένοι ἐπὶ τοῖς ἀρχηγοῖς ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν. ubi duplex interpretatio videtur esse. 3 *C.* εἰσῆλθεν. 4 *B.* ἐν τοῖς οἴκοις. *Ald.* ἑαυτοῖς οἶκος. *C.* εἰς αὐτοὺς οἶκος. 5 *B. Ald.* Διάβητε πάντες καὶ ἴδετε εἰς Χαλάνην (al. Χαλάννην) καὶ &c. & vox Hebr. quæ sign. πάντες, non multum distat ab ista. *Theodor.* leg. Διάβητε πάντες εἰς Χαλάνην, καὶ ἴδετε. sic quoque *Justin.* hunc locum citat, Διάβητε πάντες εἰς Χαλάννην, καὶ ἴδετε, καὶ πορεύθητε ἐκεῖθεν εἰς Ἀμὰθ τὴν μεγάλην, καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν. 6 ἐκεῖθεν *Ald. C.* deest. 7 *Alex.* Αἰμαθεραββά. *B.* εἰς Ἡμὰθ τὴν μεγάλην· sed in marg. εἰς Ἐματραββά. 8 πασῶν *C. Cyr.* deest. 9 *Alex.* βασιλέων. 10 *C.* ἐπεί. 11 *Alex.* πλίονα. 12 *C. Cyr.* ὁρίων ὑμῶν. 13 *Cyr.* καὶ οἱ. 14 *Alex.* & *C.* εὐχόμενοι. 15 *C.* κἀκεῖνοι. 16 *B.* in marg. Ἀ. ἀποκεχωρισμένοι. Σ. ἀφωρισμένοι. 17 *Alex.* ἐκ βουκολίων. 18 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐπικροτοῦντες. 19 *Alex.* B. *Ald.* ἑστῶτα. 20 apud *Justin.* est, Οἱ πίνοντες ἐν φιάλαις οἶνον. 21 *B.* in marg. Σ. τῶν μύρων. 22 apud *Justin.* est, δυναστῶν τῶν ἀποικιζομένων· καὶ μεταστραφήσεται οἴκημα κακούργων· καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ Ἐφραίμ. ubi duplex interpretatio videtur esse. 23 *B.* in marg. Σ. περιαιρεθήσεται ἑταιρεία τρυφητῶν. 24 *C.* ἵππου. 25 in *Ald.* seq. λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. 26 *Alex.* Ὅτι. 27 *Alex.* αὐτῶν. 28 *C.* ἐν αὐτῇ. 29 δέκα *C. Cyr.* deest. 30 *Alex.* ἀποθανοῦνται. 31 Καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι *Ald.* desunt. 32 *Alex.* καὶ οἱ * παραβιῶται. 33 *C.* ἐκ. 34 *B.* τοῦ οἴκου. 35 *B.* in marg. Ἀ. ἡσυχάσθητι τοῦ ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. Σ. σιώπα· οὐ γὰρ ἔστιν ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα κυρίου. Θ. ὅτι οὐκ εἰς ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. 36 *B.* ἐντέταλται. *C.* & *Cyr.* ἐντελεῖται. 37 *Alex.* ῥήγμασιν. 38 *B.* in marg. Ἀ. εἰ ἀροτριαθήσεται. Σ. * πέτρα διὰ βοῶν. 39 *C.* θηλείαις ἵπποι; ὅτι. 40 *Alex.* ὅτι ὑμεῖς. 41 *C.* ἐξέστρεψαν. 42 *B. Ald.* λόγῳ ἀγαθῷ. *C* ῥήματι. 43 *C.* Διότι οὐκ. 44 *C.* κέρα. 45 *Alex.* ἐπεγείρω. 46 *Alex.* & *C.* τοῦ (*C.* deest) Ἰσραὴλ ἔθνος, καὶ ἐκθλίψουσιν. *B. Ald.* Ἰσραὴλ, φησὶ κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, Ἔθνος, καὶ ἐκθλίψουσιν. 47 *B.* in marg. Σ. ἀπὸ εἰσόδου. 48 *Alex.* μὴ εἰς Ἐμάθ. 49 *B.* in marg. χόλον. 50 *Alex.* ἕως. 51 *B.* in marg. Ἀ. τῆς ὁμαλῆς. Σ. τῆς πεδιάδος. Θ. τῆς ἀραβᾶ.

Cap. 7. 1 *MS. Alex.* & B. & *Comp* ed. κύριος· καὶ ἰδού. *Ald.* κύριος κύριος· καὶ ἰδού. 2 B. in marg. Ἀ. βοεράδων. 3 *C.* ἐρχομένης ἑωθινῆς. 4 *C.* εἰς. *Cyr.* ἦν. 5 B. in marg. Ἀ. ὀψίμως ὀπίσω τῆς γάζης βασιλέως. 6 *Ald.* συντελεσθῇ. 7 B. φαγεῖν. 8 κύριε *C.* deest. 9 B. in marg. Σ. τί ἂν ὑποστήσεται Ἰακώβ. 10 B. in marg. Σ. παρεκλήθη κύριος. 11 *C.* τοῦτο. 12 B. οὐ μὴ γενήσεται. 13 *Ald.* εἶπε. 14 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. 15 ἰδοὺ *C.* deest. 16 *Ald.* κύριος κύριος.

σον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε τὴν [17] μερίδα 5 κυρίου. Καὶ εἶπα, [18] Κύριε κόπασον [19] δή, [20] τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός 6 ἐστι. [21] Μετανόησον κύριε ἐπὶ [22] τούτῳ. Καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, λέγει κύριος.

7 Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος· καὶ [23] ἰδοὺ ἑστηκὼς ἐπὶ τείχους ἀδαμαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ 8 ἀδάμας. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Τί σὺ ὁρᾷς Ἀμώς; καὶ εἶπα, [24] Ἀδάμαντα. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα [25] ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, οὐκέτι 9 μὴ [26] προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. Καὶ ἀφανισθήσονται [27] βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ Ἰσραὴλ [28] ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον [29] Ἱεροβοὰμ ἐν ῥομφαίᾳ.

10 Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς [30] Βαιθὴλ πρὸς Ἱεροβοὰμ βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων, [31] Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ [32] Ἀμὼς ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραήλ, οὐ μὴ [33] δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγ-11 κεῖν [34] πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. Διότι [35] τάδε λέγει Ἀμώς, Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος [36] ἀ-12 χθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμώς, [37] Ὁ ὁρῶν βάδιζε, ἐκχώρησον [38] σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ [39] κα-13 ταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις, [40] Εἰς δὲ Βαιθὴλ οὐκ [41] ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεῦσαι, ὅτι [42] ἁγίασμα βασιλέως ἐστί, [43] καὶ οἶκος βα-14 σιλείας ἐστί. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀμὼς καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν, Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγώ, οὐδὲ υἱὸς [44] προφήτου, ἀλλ' ἢ αἰπόλος [45] ἤ-15 μην, [46] καὶ κνίζων συκάμινα. Καὶ ἀνέλαβέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Βάδιζε, [47] καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν 16 [48] λαόν μου [49] Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ἄκουε λόγον κυρίου· σὺ λέγεις, [50] Μὴ προφήτευε ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ οὐ μὴ ὀχλαγωγήσῃς ἐπὶ τὸν οἶ-17 κον Ἰακώβ. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [51] κύριος, Ἡ γυνή σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου [52] ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος [53] κύριος.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἰδοὺ [1] ἄγγος ἰξευτοῦ.
2 Καὶ [2] εἶπε, Τί σὺ [3] βλέπεις Ἀμώς; καὶ εἶπα, Ἄγγος ἰξευτοῦ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, [4] οὐ 3 προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. Καὶ [5] ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ ἐν [6] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει [7] κύριος κύριος. πολὺς ὁ [8] πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ, [9] ἐπιρρίψω σιω-4 πήν. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ [10] ἐκτρίβοντες [11] εἰς τὸ πρωῒ πένητα, [12] καὶ [13] καταδυναστεύοντες [14] πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς,
5 [15] Λέγοντες, Πότε διελεύσεται ὁ μήν, καὶ [16] ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἀνοίξομεν [17] θησαυρὸν τοῦ ποιῆσαι [18] μέτρον μικρόν, καὶ [19] τοῦ μεγαλῦναι στάθμιον, καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον, 6 Τοῦ κτᾶσθαι [20] ἐν ἀργυρίῳ [21] καὶ πτωχούς, καὶ [22] πένητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ ἀπὸ [23] παντὸς 7 γεννήματος ἐμπορευσόμεθα. Ὀμνύει κύριος [24] κατὰ τῆς ὑπερηφανίας Ἰακώβ, [25] εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν.
8 Καὶ ἐπὶ τούτοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πεν-

---

17 *Alex. Ald. C. Cyr.* μερίδα. Καὶ εἶπα. (*Ald.* εἶπον.) 18 *Alex. Ald.* Κύριε κύριε *C. Cyr.* κύριος ὁ θεός. 19 δὴ *C.* deest. 20 B. in marg. Σ. ὢν ὑποστήσεται. 21 B. in marg. Ἀ. παρακλήθητι. 22 *C.* τοῦτο. 23 *Alex.* B. *Ald.* ἰδοὺ ἀνὴρ ἑστηκώς. & B. in marg. Θ. ἰδοὺ ἀδωναὶ κύριος. Σ. ὅτι ἐφάνη κύριος. *Hier.* & *Theodor.* etiam hab. ἰδοὺ ἀνήρ. in *ed.* vero *Lat.* & in *Hebr.* est, *Dominus*. post *Aq.* τείχους ἀλειφώσεως. *Th.* τηκομένου. 24 B. in marg. Σ. γάνωσιν. 25 *Alex.* εἰς μέσον. 26 *Alex.* προσθήσω. 27 B. in marg. Σ. τὰ ὑψηλὰ τοῦ Ἰακώβ 28 *Alex.* B. ἐξερημωθήσονται. 29 B. in marg. παραθεριζόμενον λαοῦ. 30 *C.* εἰς Βαιθήλ. 31 B. in marg. Ἀ Συνέδησε. Σ. Ἀνέπισεν * ἀναταράσσω. 32 *Ald.* κύριος Ἀμώς. 33 *Alex.* γένηται. 34 *Alex.* ἅπαντας. 35 B. φησίν, τάδε. 36 B. ἀρθήσεται. 37 *C. Cyr.* λέγων, Ὁ. 38 *Alex.* εἰς γῆν. 39 *C.* καταβηθι. 40 *Alex.* Εἰς Βαιθὴλ δέ. 41 *Alex.* ἔτι μὴ προσθῇς. *C.* μὴ προσθῇς. 42 *C.* ἅγιασμα. 43 καὶ usque ad finem versus *C.* desunt. 44 B. προφήτου εἰμὶ ἐγώ. ἀλλ'. post *Aq. S. Th.* & v. ed. βουκόλος. 45 B. ἤμην αἰγῶν, καί. 46 *Alex. Ald. C.* κνίζων. *Aq.* ἐρευνῶν συκομόρους. *Th.* χαράσσων συκαμίνους. *S.* ἔχων συκαμίνους. *Hesych.* τουτέστι κνίζων, ὥστε γενέσθαι πέπειρα. 47 *Alex.* προφήτευσον. *C.* καὶ προφητεύσεις. 48 B. λαὸν τοῦ. 49 *Alex.* τὸν Ἰσραήλ. 50 *C.* & *Cyr.* Οὐ προφητεύσεις. 51 κύριος B. *Cyr.* deest. 52 *C.* αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται. 53 κύριος *Alex.* & *C.* deest.

Cap. 8 1 B. in marg. Σ. καλαθὸς ὀπώρας. 2 B. εἶπε πρὸς μέ. *C. Cyr.* εἶπε κύριος. 3 *Alex.* ὁρᾷς. 4 *Alex.* B. οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ τοῦ. *C.* οὐ προσθήσω οὐκέτι τοῦ. 5 B. in marg. Σ. ὀλολύξουσιν αἱ ᾠδαί. 6 *C.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 7 *Alex.* κύριος. πολύς. 8 *C.* κοπετός. 9 *Alex.* ἐπιρρίψω. *C.* ῥίψω. 10 B. ἐκθλίβοντες. 11 εἰς τὸ πρωῒ *C.* desunt. 12 καὶ *Alex.* deest. 13 *C.* καταλύοντες. B. in marg. Θ. λύοντες. 14 *C.* & *Cyr.* ἀπὸ τῆς (al. deest) γῆς πτωχόν. 15 *Alex.* Οἱ λέγοντες. 16 *C.* συνάξωμεν 17 *Alex.* θησαυρούς. 18 *Alex.* B. μικρὸν τὸ (*Alex.* deest) μέτρον. 19 *Alex.* μεγαλῦναι στάθμια. 20 *C.* ἀργυρίου. 21 *Alex.* πτωχοὺς καί. 22 *Alex.* ταπινὸν ἀντί. *C.* ταπεινὸν ἀντί. 23 B. *Ald. Cyr.* πάσης πράσεως *C.* πάσης παραθέσεως 24 *Alex.* καθ' ὑπερηφανείας. *C.* καθ' ὑπερηφανίαν. 25 *Alex.* Εἰ ἐπιλήσεται.

θήσεται

θήσεται πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ; καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. 9 Καὶ ἔσται ἐν [26] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος [27] κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας, καὶ [28] συσκοτάσει [29] ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ [30] τὸ φῶς, 10 Καὶ μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ᾠδὰς ὑμῶν εἰς [31] θρῆνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὀσφὺν σάκκον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα· καὶ θήσομαι αὐτὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ 11 ὡς ἡμέραν ὀδύνης. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει [32] κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ [33] τὴν γῆν, οὐ λιμὸν [34] ἄρτων, οὐδὲ [35] δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι [36] τὸν λόγον κυρίου. 12 Καὶ [37] σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ Βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 13 καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι [38] αἱ καλαὶ, καὶ οἱ νεα-14 νίσκοι ἐν δίψει, Οἱ ὀμνύοντες [39] κατὰ τοῦ ἱλασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες, [40] Ζῇ [41] ὁ θεός σου Δὰν, καὶ [42] ζῇ [43] ὁ θεός σου Βηρσαβεέ. καὶ πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν [44] ἔτι.

Κεφ. θ'. 9.

1 Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ [1] τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε, Πάταξον [2] ἐπὶ [3] τὸ ἱλαστήριον, καὶ σεισθήσεται τὰ [4] πρόπυλα, καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, [5] οὐ μὴ [6] διαφύγῃ ἐξ αὐτῶν φεύγων, [7] καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν 2 ἀνασωζόμενος. Ἐὰν [8] κατακρυβῶσιν εἰς ᾅδου, ἐκεῖθεν ἡ χείρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· [9] καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐκεῖθεν κατάξω 3 αὐτούς. Ἐὰν [10] ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω, καὶ λήψομαι αὐτούς· [11] καὶ ἐὰν καταδύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ [12] βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ δράκοντι, καὶ δήξεται αὐτούς. 4 Καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. καὶ [13] στηριῶ [14] τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ, καὶ 5 οὐκ εἰς ἀγαθά. Καὶ κύριος [15] κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος [16] τῆς γῆς, καὶ σαλεύων αὐτὴν, καὶ πενθήσουσι πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν, καὶ ἀναβήσεται ὡς [17] ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς πο-6 ταμὸς Αἰγύπτου. Ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν [18] αὐτοῦ, καὶ τὴν [19] ἐπαγγελίαν [20] αὐτοῦ [21] ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· Κύριος [22] παν-7 τοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. [23] Οὐχ ὡς υἱοὶ Αἰθιόπων ὑμεῖς ἐστε ἐμοὶ υἱοὶ Ἰσραήλ; λέγει κύριος. [24] οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους [25] ἐκ Καππαδοκί-8 ας, καὶ τοὺς Σύρους [26] ἐκ βόθρου; Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου [27] τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν [28] τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν [29] ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ 9 τὸν οἶκον [30] Ἰακὼβ, λέγει κύριος. [31] Διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ [32] λικμήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν οἶκον [33] Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον [34] λικμᾶται ἐν τῷ [35] λικμῷ, καὶ [36] οὐ μὴ πέσῃ [37] σύν-10 τριμμα ἐπὶ τὴν γῆν. Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέγοντες, Οὐ μὴ ἐγγίσῃ, [38] οὐδὲ μὴ γένηται ἐφ' 11 ἡμᾶς τὰ κακά. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀ-

---

26 *Alex.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ δύσεται. 27 κύριος *C. Cyr.* deest. B. ὁ θεός. 28 *Cypr. obtenebrabitur dies lucis.* & *Tert. tenebrescet dies luminis.* 29 ἐπὶ τῆς γῆς C. & *Cyr.* desunt. 30 *C.* φωτός. 31 B. *C. Cyr.* θρήνους. 32 *Ald.* κύριος κίριος. 33 *Ald.* τῆς γῆς. 34 *Alex. Ald.* ἄρτου. 35 *Ald.* λιμόν. 36 *Alex.* λόγον. 37 *Alex.* & *C.* σαλευθήσεται ὕδατα ἕως θαλάσσης. 38 *Ald.* ἐκεῖναι αἱ. 39 B. in marg. ἐν τῇ πλημμελείᾳ. 40 Ζῇ ὁ θεός σου Δὰν, καὶ *Ald.* desunt. 41 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 42 ζῇ *C.* & *Cyr.* deest. 43 B. κύριος ὁ. 44 B. *C.* οὐκ ἔτι.

Cap. 9. 1 *Comp.* τὸ θυσιαστήριον. 2 ἐπὶ *C.* deest. 3 *Ms. Alex.* τὸ θυσιαστήριον. B. in marg. Σ. οἰκοδόμημα ἱλαστήριον. 4 B. *C. Cyr.* προπύλαια. 5 *C.* καὶ οὐ μή. B. *Cyr.* οὐδὲ μή. 6 *Alex.* διαφεύξῃ. 7 *Alex.* οὐδὲ μή. *C.* καὶ οὐδὲ μή. 8 *Alex.* B. *Ald. C. Cyr.* κατορυγῶσιν. 9 καὶ *C.* deest. 10 *Alex.* B. ἐγκρυβῶσιν. *Ald. C.* κατακρυβῶσι. 11 *C.* ἐάν. 12 ita & B. sed in margine hab. ut *C.* θεμέλια. 13 *Ald.* θήσω. 14 *Alex.* τὸ πρόσωπόν μου. 15 κύριος *Ald. C.* deest. 16 B. πάσης τῆς γῆς. 17 *C.* ποταμὸς Αἰγύπτου. Ὁ. 18 αὐτοῦ *C. Cyr.* deest. 19 B. in marg. ἄ. δέσμην. 20 αὐτοῦ *C. Cyr.* deest. 21 *Alex.* ἐπὶ γῆς. 22 παντοκράτωρ *C.* deest. *Alex.* ὁ παντοκράτωρ. B. ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοῦτο. 23 B. in marg. Ἀ. Μή τι οὐχ ὡς. Σ. μή τι οὐχ ὡς υἱοί. 24 B. in marg. Ἀ. μή τι οὐ τόν. Σ. μὴ οὐχὶ τὸν Ἰσραήλ. 25 B. in marg. Ἀ. ἀπὸ Καφθ. 26 B. in marg. Σ. ἀπὸ Κυρήνης, vel ut al. leg. ἐκ Κυρήνης *Th.* vert. ἐκ τοῦ τοίχου. 27 τοῦ θεοῦ *C.* desunt. 28 *C.* τὴν ἁμαρτωλόν. 29 *C.* διότι. 30 *Alex.* Ἰσραήλ. & B. in marg. Ἰσραήλ. 31 *Alex. Ald. C. B. Cyr.* Διότι ἰδοὺ ἐγώ. 32 *Alex.* λικμιῶ: Sic & *B.* in marg. *C.* δεικνύω. Σ. Ἀ. κοσκινιῶ. 33 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 34 *C.* ὅταν λικμᾶται. 35 *C.* λικμητῷ. *B.* in marg. Ἀ. Σ. κοσκίνῳ, sed in textu, λικμητῷ. 36 *C.* οὐ πέσει. *B.* in marg. Ἀ. οὐκ ἐμπεσεῖται ψηφίον ἐπὶ τὴν γῆν. 37 *C.* σύστρεμμα. 38 *Alex.* οὐδ' οὐ μὴ γένηται. *Ald.* οὐδὲ μὴ ἔλθῃ. *C.* desunt. pro γένηται *B.* in marg. hab. ἔλθῃ.

ναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ [39]ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα [40]αὐτῆς, καὶ τὰ [41]κατεσκαμμένα [42]αὐτῆς ἀναστήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. 12 [43]Ὅπως ἐκζητήσωσιν [44]οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων [45]καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου [46]ἐπ᾽ αὐτοὺς, λέγει κύριος [47]ὁ ποιῶν [48]πάντα ταῦτα. 13 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ [49]ἀμητὸς τὸν τρυγητὸν, καὶ περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμὸν, καὶ πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται. 14 Καὶ [50]ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς [51]ἠφανισμένας, καὶ κατοικήσουσι, καὶ [52]φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ πίονται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ [53]ποιήσουσι κήπους, καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν. 15 Καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι [54]ἀπὸ τῆς γῆς [55], ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς [56]παντοκράτωρ.

ἈΜΩ͂Σ Β΄.

39 C. ἀναστήσω. 40 C. αὐτοῦ. 41 *Alex.* κατεστραμμένα. 42 C. αὐτοῦ. 43 *Alex.* Ὅπως ἄν. 44 *Ald.* με οἱ. 45 *Alex.* τὸν κύριον, καί. 46 ἐπ᾽ αὐτοὺς *Ald.* desunt. 47 *Alex.* B. ὁ θεὸς ὁ ποιῶν. 48 *Alex.* & C. ταῦτα. 49 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* ἀλοητός. 50 C. ἀποστρέψω. 51 *Ald.* ἠδαφισμένας. 52 *Alex.* B. καταφυτεύσουσιν. 53 *Alex.* B. καταφυτεύσουσιν (B. φυτεύσουσι) κήπους. 54 C. ἐκ. 55 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* αὐτοῦ. 56 *Alex.* ὁ παντοκράτωρ. C. deest.

*Ο Β Δ Ι Ο Υ Ε΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ὅρασις [1]Ὀβδιού. Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ, Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη [2]ἐξαπέστειλεν· Ἀνάστητε, καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ᾽ αὐτὴν εἰς πόλεμον. 2 Ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἠτιμωμένος [3]εἶ σὺ σφόδρα. 3 Ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατασκηνοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν· [4]ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ, λέγων ἐν [5]καρδίᾳ [6]αὐτοῦ, Τίς [7]κατάξει με ἐπὶ τὴν γῆν; 4 Ἐὰν μετεωρισθῇς, ὡς ἀετὸς, καὶ [8]ἐὰν ἀναμέσον τῶν ἄστρων θῇς νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει κύριος. 5 Εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σὲ, [9]ἢ λησταὶ νυκτὸς, ποῦ ἂν ἀπερρίφης, οὐκ ἂν ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον πρὸς σὲ, οὐκ ἂν [10]ἐπελείποντο ἐπιφυλλίδα; 6 Πῶς [11]ἐξηρευνήθη Ἡσαῦ, καὶ κατελήφθη [12]τὰ κεκρυμμένα αὐτοῦ; 7 Ἕως τῶν ὁρίων [13]ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διαθήκης σου ἀντέστησάν σοι, [14]ἠδυνάσθησαν πρὸς σὲ ἄνδρες εἰρηνικοί σου, ἔθηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι [15]σύνεσις [16]αὐτοῖς. 8 Ἐν [17]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαῦ. 9 Καὶ πτοηθήσονται οἱ μαχηταί σου οἱ ἐκ Θαιμὰν, ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἡσαῦ. 10 Διὰ τὴν σφαγὴν, καὶ τὴν ἀσέβειαν [18]ἀδελφοῦ [19]σου Ἰακὼβ, καλύψει σε αἰσχύνη, καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 11 Ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξεναντίας, ἐν [20]ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς [21]πύλας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔβαλον κλήρους, καὶ [22]σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. 12 Καὶ μὴ [23]ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλο-

Cap. 1. * *Ms. Alex.* ἈΒΔΕΙΟΥ Ε΄. 1 *Alex.* Ἀβδιού. 2 ἐξαπέστειλεν C. ponit ante εἰς. 3 *Alex.* σὺ εἶ. *Ald.* C. deest. 4 C. *Cyr.* ὑψοῦντα κατοικίαν σου, λέγων (*Cyr.* λέγοντα.) 5 *Alex.* τῇ καρδίᾳ. 6 *Cyr.* σου. 7 *Alex.* & C. με κατάξει ἐπί. 8 *Alex.* ἀναμέσον. 9 *Alex.* εἰ. 10 *Alex.* ὑπελείποντο. 11 *Alex.* ἐξηρευνήθη. 12 *Alex.* αὐτοῦ τὰ κεκρυμμένα; Ἕως. 13 *Alex.* σου ἐξαπ. 14 C. ἠδυνήθησαν. 15 *Alex.* σοι σύνεσις ἐν αὐτοῖς. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 16 *Ald.* ἐν αὐτῷ. C. ἐν αὐτοῖς. 17 C. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει. 18 *Alex.* τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου Ἰακὼβ, καὶ καλύψει. C. *Cyr.* κατ᾽ ἀδελφοῦ σου Ἰακὼβ, καλύψει. 19 σου *Ald.* deest. 20 *Alex.* & C. ἡμέρᾳ. 21 *Alex.* τὰς πύλας. 22 *Ald.* ὑμεῖς ἐστέ. C. ὑμεῖς ἦτε. 23 *Alex.* ἐπίδοις.

τρίων

τρίων, καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ [24] μεγαλορρημονήσῃς ἐν ἡμέρᾳ [25] θλίψεως. **13** Μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς πύλας [26] λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐτῶν, [27] μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου [28] αὐτῶν, [29] καὶ μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν. **14** Μηδὲ [30] ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς [31] διεκβολὰς αὐτῶν, [32] ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνασωζομένους [33] αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας [34] αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· **15** Διότι ἐγγὺς [35] ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως [36] ἔσται σοι· τὸ [37] ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται [38] εἰς κεφαλήν σου. **16** [39] Διότι ὃν τρόπον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον, πίονται καὶ [40] καταβήσονται, καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες. **17** Ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιὼν ἔσται [41] σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ [42] κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακὼβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς. **18** Καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακὼβ πῦρ, [43] ὁ δὲ οἶκος Ἰωσὴφ φλὸξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαῦ [44] εἰς καλάμην, καὶ [45] ἐκκαυθήσονται [46] εἰς αὐτοὺς, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσται [47] πυροφόρος [48] τῷ οἴκῳ Ἡσαῦ, [49] διότι κύριος ἐλάλησε. **19** Καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν [50] ναγὲβ τὸ ὄρος τὸ Ἡσαῦ, καὶ οἱ ἐν τῇ σεφηλὰ τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ ὄρος Ἐφραὶμ, καὶ τὸ πεδίον Σαμαρείας, καὶ Βενιαμὶν, καὶ τὴν [51] Γαλααδῖτιν. **20** Καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῆ τῶν Χαναναίων ἕως [52] Σαρεπτῶν· καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ἕως [53] Ἐφραθά· [54] κληρονομήσουσι [55] τὰς πόλεις τοῦ [56] ναγέβ. **21** Καὶ ἀναβήσονται [57] ἀνασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιὼν, τοῦ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ἡσαῦ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

* ΟΒΔΙΟΥ Ε′.

24 *Alex.* μεγαλορημονήσῃς. *Ald. C. Cyr* μεγαλορρημονήσῃς. 25 *C.* θλίψεως αὐτῶν, Μηδέ. 26 *Alex.* λαοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ πόνου. 27 *Ald. C.* καὶ μὴ ἐπίδῃς. 28 *C.* αὐτοῦ. 29 *Alex.* & *C.* μηδέ. 30 *Alex.* στῇς. 31 *Ald.* ἐκβολάς. 32 *Alex.* τοῦ ἐξολοθρεῦσαι. 33 B. *Ald. C.* ἐξ αὐτῶν. 34 *Alex.* B. *Ald. C.* ἐξ αὐτῶν ἐν. 35 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. 36 *Alex.* ἔσω. 37 *Alex.* ἀνταπόδομά σου ἀνταποδωθήσεται. 38 *Ald.* ἐπί. 39 *Alex.* Διὰ τοῦτο ὅν. 40 *Ald.* καταπίονται. sic *Hier. absorbebunt.* C. καταποθήσονται. in *quibusd.* est ἀναβήσονται. 41 *Alex.* ἡ σωτηρία. 42 C. κατακληρονομήσει. 43 *Ald. C.* καὶ ὁ οἶκος. 44 *C.* καλάμη. 45 *Alex.* ἐκκαυθήσεται. 46 *C.* εἰς αὐτόν. 47 *aliquot ll.* hab. πυρφόρος. 48 *Alex.* ἐν τῷ. 49 B. *Ald. C.* ὅτι. 50 *Cyr.* Ἀγέβ. 51 *C.* Γαλαάδ. 52 *Ald.* Ἀρεφθῶν. 53 *Ald.* Ἀφραθ. *Cyr.* in notis, *ceteri interprites*, μέχρι Βοσσόρου. 54 *Alex.* καὶ κληρονομήσουσι. 55 *C.* τὸ ναγέβ. 56 *Cyr.* Ἀγέβ. 57 *Alex.* ἄνδρες σεσωσμένοι. *S.* σώζοντες. * *Alex.* ΑΒΔΙΟΥ Ε′.

* Ι Ω Ν Α Σ ϛ′.

Κεφ. α′ 1.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν [1] τὸν τοῦ Ἀμαθὶ, λέγων, **2** Ἀνάστηθι, καὶ [2] πορεύθητι εἰς [3] Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ [4] κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με. **3** Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσὶς [5] ἐκ προσώπου κυρίου· καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην, καὶ εὗρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσὶς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ, καὶ [6] ἀνέβη εἰς αὐτὸ, τοῦ πλεῦσαι [7] μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσὶς ἐκ προσώπου κυρίου. **4** Καὶ κύριος [8] ἐξήγειρε πνεῦμα [9] ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ [10] συντριβῆναι. **5** Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ, καὶ [11] ἀνεβόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν

Cap. 1. * B in marg. Δέησις Κυρίου. ϛ′. Ἰωνᾶς ἄπλαστος προφήτης. ὁ ϛ′. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. 1 B. in marg Θ. υἱόν. 2 *Ms. Alex.* πορεύου εἰς τὴν Νινευή. 3 B. in marg. γονὴν ἀρχαιότητος. Δ. κατασκοπὴν χαρᾶς. 4 B. κακία τῆς κραυγῆς. 5 *Alex.* ἀπό. 6 *Alex.* ἐνέβη. 7 *Alex.* εἰς Θαρσεὶς μετ' αὐτῶν. 8 B. διήγειρε. 9 *Alex.* εἰς. *Ald.* μέγα ἐπί. B. in marg *S.* μέγα 10 *Alex.* B. & C. διαλυθῆναι. sed B. in marg συντριβῆναι. 11 *Alex.* ἐβόων. *Ald. C.* ἀνεβόων. B. φόβῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνεβόων.

[12] αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν· Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου,
6 καὶ ἐκάθευδε [13], καὶ ἔρεγχε. Καὶ [14] προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεὺς, καὶ εἶπεν [15] αὐτῷ, Τί σὺ ῥέγχεις; [16] ἀνάστα, καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου, [17] ὅπως [18] διασώσῃ ὁ θεὸς
7 ἡμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Δεῦτε βάλωμεν κλήρους, καὶ [19] ἐπιγνῶμεν, τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν [20] ἐν [21] ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ἰωνᾶν.
8 Καὶ [22] εἶπον πρὸς αὐτὸν, [23] Ἀπάγγειλον ἡμῖν, τίς σου ἡ ἐργασία ἐστὶ, καὶ πόθεν [24] ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας, καὶ ἐκ ποίου λαοῦ [25] εἶ σύ;
9 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δοῦλος κυρίου [26] εἰμὶ ἐγὼ, καὶ τὸν [27] κύριον θεὸν τοῦ [28] οὐρανοῦ ἐγὼ [29] σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν
10 ξηράν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες, ὅτι ἐκ προσώπου [30] κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν
11 αὐτοῖς. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, [31] Τί ποιήσωμέν σοι, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε
12 μᾶλλον κλύδωνα. Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτοὺς, Ἄρατέ με, καὶ [32] ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ, ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων [33] ὁ
13 μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστι. Καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ [34] ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο,
14 καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον, καὶ εἶπαν, Μηδαμῶς κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, [35] διότι σὺ κύριε, ὃν τρόπον ἐβούλου,
15 πεποίηκας. Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν, καὶ [36] ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη
16 [37] ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου [38] αὐτῆς. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον, καὶ ἔθυσαν [39] θυσίαν τῷ κυρίῳ, καὶ ηὔξαντο [40] τὰς εὐχάς.

Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ προσέταξε κύριος κήτει μεγάλῳ [1] καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν. καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
2 κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Καὶ προσηύξατο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ
3 ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, Καὶ εἶπεν, [2] Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσήκουσέ μου, ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου,
4 ἤκουσας φωνῆς μου, Ἀπέρριψάς με εἰς [3] βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ [4] ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ [5] μετεωρισμοί σου καὶ τὰ
5 κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. [6] Καὶ ἐγὼ εἶπα, Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι [7] με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν
6 σου; Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως [8] ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με [9] ἐσχάτη, ἔδυ ἡ κεφα-
7 λή μου Εἰς σχισμὰς ὀρέων, κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι· καὶ ἀναβήτω [10] φθορὰ ζωῆς μου [11] κύριε [12] ὁ
8 θεός μου. Ἐν τῷ ἐκλείπειν [13] ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου, τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν [14] τὸν ἅγιόν σου.
9 Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν
10 ἐγκατέλιπον. Ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι, ὅσα ηὐξάμην
11 ἀποδώσω [15] σοι σωτήριον τῷ κυρίῳ. Καὶ [16] προσετάγη [17] ἀπὸ κυρίου τῷ κήτει, [18] καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

---

12 *Alex.* B. αὐτῶν. 13 B. in marg. Ἀ. ἐκεῖ. 14 *Ald.* ἦλθε. B. in marg. Ἀ. κατέβη. 15 *Alex.* πρὸς αὐτόν. 16 *Ald. Cyr.* ἀνάστηθι, καί. B. ἀναστάς· & in marg. λο. ἀνάστηθι. 17 *Alex.* B. *Ald.* εἴ πως. 18 *Cyr.* σώσῃ. 19 C. γνῶμεν. 20 ἐν C. deest. *Ald.* ἐφ'. 21 *Ald.* ἡμᾶς. 22 *Alex.* εἶπαν. 23 *Alex. Ald. Cyr.* Ἀπάγγειλον δὴ (*Alex. Cyr.* deest) ἡμῖν, τίνος ἕνεκα (*Alex. Cyr.* ἕνεκεν) ἡ κακία αὕτη (*Alex.* αὕτη ἐστὶν) ἐν (*Cyr.* deest) ἡμῖν; τίς. C. Ἀπάγγειλον ἡμῖν, τίνος ἕνεκα τὸ κακὸν τοῦτο ἡμῖν; τίς. 24 *Ald. Cyr.* ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ, καί. in *Hebr.* non est illud, καὶ ποῦ πορεύῃ. 25 C. σὺ εἶ. 26 *Alex.* ἐγώ εἰμι. 27 κύριον C. *Cyr.* deest. 28 C. οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐγώ. 29 *Cyr.* φοβοῦμαι. 30 *Ald.* νῦν ἦν. 31 *Alex.* Τί σοι ποιήσωμεν, καὶ κοπάσει. 32 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* ἐμβάλετε εἰς. 33 C. οὗτος μέγας ἐφ'. 34 *Alex.* ἐδύναντο. 35 *Alex.* ὅτι. 36 *Alex.* ἐνέβαλον. 37 ἡ θάλασσα C. *Cyr.* desunt. 38 *Alex.* ἑαυτῆς. 39 C. *Cyr.* θυσίας. 40 *Alex.* εὐχάς.

Cap. 2. 1 *Comp.* καὶ κατέπιεν. 2 *Alex.* ὨΔΗ΄. 3 C. βάθος. 4 *Alex.* ποταμοί με ἐκύκλωσαν. 5 B. in marg. Σ. γνόφοι. 6 *Alex.* Κἀγώ. 7 *Alex.* & C. πρὸς ναόν. 8 *Ald.* C. *Cyr.* ψυχῆς μου, ἄβυσσος. 9 ἐσχάτη C. deest. 10 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου· *Hesych.* ita hoc explicat, τουτέστιν ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου. 11 *Ald. Cyr.* πρὸς σὲ ὁ. 12 C. θεέ. 13 *Alex.* τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ. 14 *Alex.* ἅγιον. 15 *Alex.* εἰς σωτήριόν μου τῷ. *Ald.* C. *Cyr.* σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ. 16 B. προσέταξε κύριος τῷ· & in marg. καὶ προσετάγη τῷ κήτει. 17 *Alex.* τῷ κήτει, καί. 18 B. in marg. ἵνα ἀπεμέσῃ.

Κεφ. γ'. 3.

Κεφ. γ'. 3.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου, λέγων, 2 Ἀνάστηθι, [1] πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν, ὃ ἐγὼ [2] ἐλάλησα πρὸς σέ. 3 Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς, καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευὴ, [3] καθὰ ἐλάλησε κύριος. ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη τῷ θεῷ, ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ [4] τριῶν ἡμερῶν. 4 Καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ [5] εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, [6] ὡσεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς· καὶ ἐκήρυξε, καὶ εἶπεν, [7] Ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται.

5 Καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ [8] μεγάλου αὐτῶν [9] ἕως μικροῦ αὐτῶν.

6 Καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευὴ, καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου [10] αὐτοῦ, καὶ περιείλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ [11] περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ.

7 Καὶ ἐκηρύχθη, [12] καὶ ἐρρέθη ἐν τῇ Νινευὴ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ [13] τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, [14] λέγων, Οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες, καὶ τὰ πρόβατα μὴ [15] γευσάσθωσαν, μηδὲ νεμέσθωσαν, [16] μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν.

8 Καὶ [17] περιεβάλλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς. καὶ [18] ἀπέστρεψαν ἕκαστος [19] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ [20] αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, [21] καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες, 9 Τίς οἶδεν εἰ [22] μετανοήσει ὁ θεὸς, [23] καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα;

10 Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ [24] μετενόησεν ὁ θεὸς ἐπὶ [25] τῇ κακίᾳ, ᾗ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

Κεφ. δ'. 4.

1 Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ 2 συνεχύθη, Καὶ [1] προσεύξατο πρὸς κύριον, καὶ εἶπεν, [2] Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι [3] μου, [4] ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, διότι ἔγνων ὅτι [5] σὺ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ [6] μετανοῶν ἐπὶ 3 ταῖς κακίαις. Καὶ νῦν δέσποτα κύριε, λάβε τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με [7] ἢ ζῆν με. 4 Καὶ εἶπε [8] κύριος πρὸς Ἰωνᾶν, [9] Εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ; 5 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν [10] ἀπέναντι τῆς πόλεως, καὶ ἐποίησεν [11] αὐτῷ ἐκεῖ σκηνήν, καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς [12], ἕως οὗ ἀπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει. 6 Καὶ προσέταξε κύριος ὁ θεὸς [13] κολοκύνθῃ, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς [14] τοῦ [15] Ἰωνᾶ, τοῦ εἶναι [16] σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τοῦ σκιάζειν [17] αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ. καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ [18] κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην. 7 Καὶ προσέταξεν [19] ὁ θεὸς σκώληκι ἑωθινῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξε τὴν 8 [20] κολόκυνθαν, καὶ [21] ἀπεξηράνθη. Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ προσέταξεν [22] ὁ θεὸς πνεύματι [23] καύσωνι συγκαίοντι, καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν [24] τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ [25] ὠλιγοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Καλόν μοι [26] ἀποθανεῖν με ἢ [27] ζῆν. 9 Καὶ εἶπεν [28] ὁ θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν, [29] Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ [30] κολοκύνθῃ; καὶ εἶπε, Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. 10 Καὶ εἶπε

Cap. 3. 1 Mſ. *Alex. Ald.* ed. & *Comp.* & *Cyr.* καὶ πορεύθητι. 2 *C.* λελάληκα. 3 *Alex.* & *C.* καθώς. 4 *Alex.* ἡμερῶν τριῶν. 5 *Alex. Ald. C. Cyr.* εἰσπορεύεσθαι 6 *Alex.* ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ ἡμέρας. 7 *C.* Καὶ ἔτι τρεῖς *Theodor.* Ἀ. Σ. καὶ Θ. μ'. συμφωνοῦσι δὲ καὶ τούτοις καὶ ὁ Σύρ. καὶ ὁ Ἑβρ. εἰκὸς δὲ καὶ τοὺς ο'. σύμφωνον τοῖς ἄλλοις τεθεικέναι τὸν ἀριθμόν· τοὺς δὲ τὴν ἀρχὴν ἐγγραψαμένους, ἁμαρτεῖν περὶ τοῦτο· εἶτα οὕτω γενέσθαι πᾶσι τῶν ἀντιγράφων τὴν ἔκδοσιν. 8 *Alex.* μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν. 9 *C.* καὶ ἕως. 10 αὐτοῦ *C. Cyr.* deeſt. 11 *C.* περιεδύσατο. 12 καὶ ἐρρέθη *C.* deſunt. 13 *C.* πάντων τῶν. 14 *Ald.* λεγόντων. 15 *Alex.* γευέσθωσαν μηθὲν, μηδέ. 16 *Ald. C.* καὶ ὕδωρ μή. 17 *Alex.* περιεβάλοντο. *C.* περιέθεντο. 18 *Alex.* ἀπέστρεψαν. *C.* ἐπέστρεψεν. 19 *C.* ἐκ. 20 *Alex.* αὐτοῦ. 21 *C.* καὶ τῆς. 22 *Ald.* ἐπιστρέψει. 23 *Ald. Cyr.* καὶ παρακληθήσεται, καί. 24 *C.* παρεκλήθη. 25 *Alex.* τὰ κακὰ ἅ.

Cap. 4. 1 Mſ. *Alex.* προσηύξατο. *Cyr.* ηὔξατο. 2 *Ald.* Ὦ δὴ κύριε. *C.* Ὦ κύριε. *Cyr.* Ὦ δὲ κύριε. 3 *C.* μοι εἰσὶν, ἔτι. *Cyr.* ἔτι. 4 *Alex.* οὓς ἐλάλησα ἔτι. 5 *Ald.* ὁ θεὸς ἐλεήμων. *C.* ἐλεήμων. *Cyr.* σὺ ὁ θεὸς ἐλεήμων. 6 *C.* παρακαλούμενος. 7 *Alex. Ald. Cyr.* ἢ ζῆν. Καὶ εἶπε. *C.* μᾶλλον ἢ ζῆν. Καὶ εἶπε. 8 *Ald.* κύριος, Σφόδρα. 9 *S.* ἆρα δικαίως ἐλυπήθης; *cat. intt.* εἰ καλῶς ἐλυπήθης; 10 *C.* κατ' ἀνατολὰς, καί. 11 *Alex.* ἐκεῖ σκηνὴν ἑαυτῷ. *C.* ἑαυτῷ σκηνήν. 12 *Alex. C. Cyr.* ἐν σκιᾷ, ἕως οὗ ἀπίδῃ (*Alex.* ἀφείδῃ.) 13 *Alex.* κολοκύντῃ. B. in marg. Ἀ. Θ. κικεῶνα. Σ. κισσόν. 14 *Alex.* Ἰωνᾶ. 15 *C.* Ἰωνᾷ, τοῦ συσκιάζειν. 16 B. εἰς σκιάν. 17 *C.* αὐτῷ, καὶ περισκέπειν αὐτὸν ἀπό. B. pro αὐτῷ hab αὐτόν. 18 *Alex.* κολοκύντῃ. 19 *Alex* κύριος ὁ θεός. 20 *Alex.* κολόκυνταν. 21 *Ald. C.* ἐξηράνθη. 22 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς πνεύματι. 23 *Alex. C. Cyr* καύσωνος. 24 *Alex.* Ἰωνᾶ 25 *C.* ὠλιγοψύχει καὶ ἀπηλείπετο. 26 *Alex.* τὸ ἀποθανεῖν. 27 *Ald.* ζῆν με. 28 *Alex. Ald.* κύριος ὁ θεός. *C. Cyr.* κύριος. 29 *Ald.* Σφόδρα. 30 *Alex.* κολοκύντῃ.

κύριος

κύριος, Σὺ [31] ἐφείσω ὑπὲρ τῆς [32] κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας [33] ἐπ' [34] αὐτὴν, καὶ οὐδὲ ἐξέθρεψας αὐτὴν, ἣ [35] ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα, καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο·
11 Ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὴ τῆς [36] πόλεως τῆς μεγάλης; ἐν ᾗ κατοικοῦσι [37] πλείους ἢ δώδεκα μυριάδες [38] ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν [39] ἢ ἀριστερὰν [40] αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

* ἸΩΝΑΣ ς΄.

31 Ald. μὲν ἐφείσω. 32 Alex. κολοκύντης. 33 Ald. οὐδὲ ἐξέθρεψας, οὐδέ. C. ἐπ' αὐτῇ, οὐδέ. 34 Alex. αὐτῆς, καὶ οὐκ. 35 Alex. & C. ὑπὸ νύκτα ἐγενήθη. 36 Alex. πόλεως, ἐν ᾗ. 37 C. ἐν αὐτῇ πλείους. 38 C. ἀνδρῶν. 39 Alex. & C. οὐδέ. 40 αὐτῶν C. deest. * Alex. ἸΩΝΑΣ προφήτης ς΄.

ΜΙΧΑΙΑΣ Γ.

Κεφ. α΄. 1.

1 [1] ΚΑΙ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαίαν τὸν [2] τοῦ Μωραθεὶ, ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ, καὶ Ἄχαζ, καὶ Ἐζεκίου [3] βασιλέων Ἰούδα, [4] ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμαρείας 2 καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ. Ἀκούσατε [5] λαοὶ λόγους, [6] καὶ προσεχέτω ἡ γῆ, καὶ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ· καὶ [7] ἔσαι κύριος κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρ- 3 τύριον, κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ. Διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, [8] καὶ καταβήσεται, [9] καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, 4 Καὶ [10] σαλευθήσεται τὰ ὄρη ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς, καὶ ὡς ὕδωρ [11] καταφερόμενον ἐν 5 καταβάσει. [12] Δι' ἀσέβειαν Ἰακὼβ πάντα ταῦτα, καὶ [13] δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραήλ. Τίς ἡ ἀσέβεια [14] τοῦ Ἰακώβ; [15] οὐχὶ Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰούδα; οὐχὶ Ἱερουσαλήμ; 6 Καὶ θήσομαι Σαμάρειαν [16] εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ, καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελῶνος, καὶ κατασπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θε- 7 μέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω. Καὶ πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς [17] ἐμπρήσουσιν [18] ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν· διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μισθωμάτων [19] πορνείας [20] συν- 8 έστρεψεν. Ἕνεκεν τούτου κόψεται, καὶ θρηνήσει, πορεύσεται ἀνυπόδετος, καὶ γυμνὴ [21] ποιήσεται κοπετὸν ὡς [22] δρακόντων, καὶ πένθος ὡς 9 θυγατέρων [23] σειρήνων. Ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἦλθεν [24] ἕως Ἰούδα, καὶ ἥψατο ἕως πύλης λαοῦ μου, ἕως Ἱερου- 10 σαλήμ. [25] Οἱ ἐν Γὲθ μὴ μεγαλύνεσθε, [26] καὶ οἱ [27] Ἐνακεὶμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου [28] κατὰ [29] γέλωτα, γῆν καταπάσασθε καταγέ- 11 λωτα ὑμῶν, Κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα [30] Σενναὰρ, κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήψεται 12 ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης. Τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ [31] κατοικούσῃ [32] ὀδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου ἐπὶ [33] πύλας Ἱερουσαλήμ, 13 Ψόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων· κατοικοῦσα Λαχεὶς, ἀρχηγὸς ἁμαρτίας [34] αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιὼν, ὅτι ἐν σοὶ εὑρέθησαν [35] ἀσέ- 14 βειαι τοῦ Ἰσραήλ. Διατοῦτο [36] δώσει ἐξα-

Cap. 1. * B. Μιχαίας Δ΄. & in marg. Ὁ ς΄. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. 1 Ald. λόγος κυρίου ὃς ἐγένετο. 2 Alex. τοῦ Μωραθεί. Comp. τὸν Μωραθίτην. B. in marg. Ἀμωραθίτην. 3 Alex. βασιλέως. 4 B. Ald. περί. 5 B. Ald. C. λαοὶ πάντες λόγους. 6 καὶ C. deest. 7 Alex. ἔσαι κύριος ἐν ὑμῖν. Ald. ἔσω κύριος ὑμῖν. C. Cyr. ἔσαι κύριος ὁ θεὸς ἐν ὑμῖν. 8 Alex. καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τά. 9 C. καὶ ἀναβήσεται. B. desunt· sed in marg. Ἑβρ. καὶ ἀναβήσεται. 10 B. in marg. ἀνασαλευθήσεται. 11 Cyr. φερόμενον. 12 Alex. Διά. 13 Alex. διά. 14 Alex. οἴκου Ἰακώβ; οὐχὶ Σαμάρεια. 15 C. οὐχὶ σὺ Σαμάρεια. 16 Alex. ὡς. 17 Cyr. ἐμπρήσομαι. 18 ἐν C. deest. 19 C. πόρνης. 20 Ald. ἐπέστρεψεν. C. κατέστρεψεν. 21 Alex. καὶ ποιήσαιτε. B. καὶ ποιήσεται. 22 B. in marg. Ἀ. σειρήνων. Θ. λεόντων. 23 B. in marg. Ἀ. Σ. στρουθοκαμήλων. 24 C. ἐν. 25 B. in marg. Οἱ ἐν Γὲθ μὴ ἀναγγείλητε. 26 Alex. οἱ Ἐνακείμ. 27 B. ἐν ἀκείμ. Ald. ἐν Βαχείμ. C. ἐν Βακεῖν. 28 C. καταγέλωτα. 29 Alex. γέλωτα ὑμῶν, καταπάσασθαι. 30 Ald. Σαινάν. C. Σαινάν. B. in marg. Ἀ. σαναὼν ἢ * εὐθυνοῦσα. Θ. σκνιὰν εἰς κοπετόν. 31 Cyr. κατοικοῦσα. 32 C. ἐν ὀδύναις. 33 C. πύλαις. Ald C. deest. 34 Alex. αὐτῆς. 35 Alex. αἱ ἀσέβειαι. 36 Alex. & Cyr. δώσεις. B. δώσεις (δώσεις)

ποσεστο-

ποσεσπασμένους ἕως κληρονομίας Γὲθ, [37] οἴκους [38] ματαίους, εἰς [39] κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι
15 [40] τοῦ Ἰσραήλ, Ἕως τοὺς κληρονόμους [41] ἀγάγωσι, κατοικοῦσα [42] Λαχεὶς κληρονομία ἕως Ὀδολλὰμ ἥξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς [43] Ἰσ-
16 ραήλ. Ξύρησαι, καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ τρυφερά σου, ἐμπλάτυνον [44] τὴν χηρείαν σου ὡς ἀετὸς, ὅτι ᾐχμαλωτεύθησαν ἀπὸ σοῦ.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους, καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτὰ, [2] διότι οὐκ ἦραν πρὸς
2 τὸν θεὸν [3] χεῖρας αὐτῶν. Καὶ ἐπεθύμουν ἀγροὺς, καὶ διήρπαζον ὀρφανοὺς, καὶ οἴκους κατεδυνάστευον, καὶ [4] διήρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, [5] καὶ ἄνδρα καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
3 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, [6] Ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ πορευθῆτε [7] ὀρθοὶ [8] ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρός
4 ἐστιν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολὴ, καὶ θρηνηθήσεται θρῆνος ἐν μέλει, [9] λέγων, Ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ [10] μου κατεμετρήθη [11] ἐν σχοινίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ [12] κωλύων [13] αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι. οἱ ἀγροὶ [14] ὑμῶν [15] διεμερίσθη-
5 σαν. Διατοῦτο οὐκ ἔσαι [16] σοι βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ. ἐν ἐκκλησίᾳ κυρίου
6 Μὴ [17] κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ [18] δακρυέτωσαν [19] ἐπὶ [20] τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώσεται ὀνείδη,
7 Ὁ λέγων, Οἶκος Ἰακὼβ παρώργισε πνεῦμα κυρίου. [21] οὐ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστιν; [22] οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ [23] εἰσὶ καλοὶ μετ' αὐ-
8 τοῦ; καὶ ὀρθοὶ πεπόρευνται; Καὶ [24] ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν [25] ἀντέστη, κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν, τοῦ ἀφελέσθαι [26] ἐλπίδας, συντριμμὸν πολέμου.
9 [27] Ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀπορριφήσονται ἐκ τῶν [28] οἰκιῶν τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε ὄρεσιν αἰωνίοις.
10 [29] Ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι [30] αὕτη [31] ἀνάπαυσις ἕνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθά-
11 ρητε [32] φθορᾷ, Κατεδιώχθητε [33] οὐδενὸς διώκοντος. πνεῦμα ἔστησε [34] ψεῦδος, ἐστάλαξέ σοι εἰς [35] οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ [36] ἔ-
12 σαι, ἐκ τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου Συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακὼβ σὺν πᾶσιν· ἐκδεχόμενος [37] ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ [38] Ἰσραὴλ, ἐπιτοαυτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν [39] αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν θλίψει, ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ κοίτης [40] αὐτῶν· ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώ-
13 πων [41] Διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου αὐτῶν. διέκοψαν, [42] καὶ διῆλθον πύλην, καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, [43] ὁ δὲ κύριος [44] ἡγήσεται αὐτῶν.

Κεφ. γ'. 3.

1 Καὶ [1] ἐρεῖ, Ἀκούσατε δὴ [2] ταῦτα αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακὼβ, καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραήλ·
2 οὐχ ὑμῖν ἐστι τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα; [3] Μισοῦντες τὰ καλὰ, καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρὰ, ἁρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν, καὶ τὰς σάρκας
3 αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. Ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν [4] ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ [5] ὀστέα αὐτῶν [6] συνέθλασαν, καὶ [7] ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα, καὶ ὡς κρέα εἰς χύτραν,
4 Οὕτως κεκράξονται πρὸς [8] τὸν κύριον, καὶ οὐκ

---

37 B. οἶκοι. 38 B. ματαίων. 39 *Alex.* κενὰ ἐγένετο. 40 *Alex.* & C. Ἰσραήλ. 41 C. ἀγάγωσί σοι κατοικοῦσα. 42 C. Cyr. Λαχεὶς (C. Λαχὴς) κληρονομία σου. ἕως. 43 *Ald.* Σιών B. in marg. ὁ. Σιών. 44 B. *Ald.* C. τὴν ξύρησιν. B. in marg. Ἑβρ. τὴν χηρείαν. Ἀ. Σ. φαλάκρωσιν.

Cap. 2. 1 B. in marg. Ἀ. Σ. Οὐαί. 2 B. in marg. Ἀ. διότι ἰσχυρὸν χεὶρ αὐτῶν. Σ. ὅτι ἴσχυεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ. Θ. διότι ἔχουσιν ἰσχὺν τὴν χεῖρα αὐτῶν. 3 *Ms. Alex.* τὰς χεῖρας. 4 *Ald.* ἥρπαζον. 5 *Alex.* C. ἄνδρα. 6 Ἰδοὺ *Ald.* deest. 7 *Alex.* * ὀρθροί. 8 ἐξαίφνης *Ald.* C. Cyr. deest. 9 C. λεγόντων. 10 μου C. deest. 11 ἐν C. deest. 12 *Alex.* κωλύσων. 13 C. αὐτὸ τοῦ ἀποστρέψαι αὐτό. οἱ. 14 C. ἡμῶν. 15 *Alex.* διεμετρήθησαν. 16 C. ὁ. 17 B. δακρύετε· sed in marg. κλαίετε· & Ἀ. μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, οὐ σταλάζετε εἰς τούτους, οὐ καταλήψῃ ἐντροπὰς (ἐντροπὰς) ὁ λέγων. Σ. μὴ ἐπιτιμᾶτε ἐὰν ἐπιτιμήσητε οὐκ ἐπιτιμῶντες τούτους, οὐ κωλύει * καταισχυμμός. 18 Cyr. δακρυέτω. 19 B. οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐπὶ τοῦτο, οὐ γάρ. 20 *Alex.* τούτῳ· οὐ γάρ. 21 *Alex.* B. *Ald.* C. Cyr. εἰ ταῦτα. 22 B. in marg. μήτι οὐ ῥήματά μου ἀγαθύνουσι μετ' αὐτοῦ εὐθέως πορευομένου. 23 εἰσὶ B. *Ald.* C. Cyr. deest. 24 B. in marg. Ἀ. καὶ συναντῶν. Σ. πρὸ μιᾶς ἦν ὁ λαός μου. 25 *Alex.* ἀντικατέστη. 26 *Alex.* & C. ἐλπίδα. 27 *Alex.* B. *Ald.* Cyr. Διὰ τοῦτο ἡγούμενοι. 28 *Ald.* C. οἴκων. 29 *Ald.* Ἀνάστα. 30 αὕτη *Ald.* deest. C. αὐτῇ. 31 *Alex.* ἡ ἀνάπαυσις. 32 B. διαφθορᾷ· sed in marg. φθορᾷ. 33 *Alex.* οὐθενός. 34 B. *Ald.* C. ψευδές. 35 C. οἶνον, καὶ εἰς μέθυσμα. 36 C. Cyr. ἔσται σοι, ἐκ. 37 C. δέξομαι. 38 *Alex.* λαοῦ τούτου, ἐπιτοαυτό. 39 *Alex.* B. *Ald.* C. Cyr. αὐτῶν. 40 C. Cyr. αὐτοῦ. 41 sic quoque est in *uno a. l.* B. *Ald.* C. Ἀνάβηθι (al. διάβηθι) διὰ τῆς. 42 *Alex.* διῆλθον. 43 Cyr. ὅτι κύριος. 44 Cyr. ἡγήσατο.

Cap. 3. 1 *Ald.* ἐρεῖ ταῦτα, Ἀκούσατε. 2 ταῦτα *Ald.* C. deest. 3 *Ms. Alex.* Οἱ μισοῦντες. 4 *Alex.* ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. 5 *Alex.* ὀστᾶ. 6 *Alex.* συνέκλεισαν. C. συνέτριψαν. 7 C. Cyr. ἐμέρισαν. 8 *Alex.* κύριον.

εἰσακούσεται αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθ᾽ ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν [9]ἐπ᾽ αὐτούς. 5 Τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν, καὶ κηρύσσοντας [10]εἰρήνην ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, [11]ἤγειραν ἐπ᾽ αὐτὸν πόλεμον· 6 Διὰ τοῦτο νὺξ ὑμῖν ἔσται [12]ἐξ ὁράσεως, καὶ [13]σκοτία [14]ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφήτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ ἡμέρα. 7 Καὶ καταισχυνθήσονται οἱ ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντεις, καὶ [15]καταλαλήσουσι κατ᾽ αὐτῶν πάντες [16]αὐτοί, διότι οὐκ [17]ἔσται ὁ [18]ἐπακούων αὐτῶν· 8 [19]Ἐὰν μὴ [20]ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου καὶ [21]κρίματος καὶ δυναστείας, τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰακὼβ ἀσεβείας αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἁμαρτίας αὐτοῦ. 9 Ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἡγούμενοι οἴκου [22]Ἰακώβ, καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου [23]Ἰσραήλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα, καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, 10 Οἱ οἰκοδομοῦντες [24]Σιὼν ἐν αἵμασι, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ἀδικίαις. 11 Οἱ ἡγούμενοι [25]αὐτῆς μετὰ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς [26]αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο, λέγοντες, Οὐχὶ [27]ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστιν; οὐ 12 μὴ ἐπέλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς [28]κακά. [29]Διὰ τοῦτο δι᾽ ὑμᾶς Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ [30]ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται, [31]καὶ τὸ ὄρος τοῦ [32]οἴκου [33]εἰς [34]ἄλσος δρυμοῦ.

Κεφ. δ'. 4.

1 Καὶ ἔσται ἐπ᾽ [1]ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος [2]κυρίου, [3]ἕτοιμον ἐπὶ [4]τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν. καὶ σπεύσουσι [5]πρὸς αὐτὸ λαοί, 2 Καὶ πορεύσονται [6]ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσι, Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς [7]τὸ ὄρος [8]κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· καὶ [9]δείξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ· ὅτι ἐκ Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ. 3 Καὶ κρινεῖ ἀναμέσον λαῶν πολλῶν, καὶ [10]ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως [11]εἰς [12]μακράν· καὶ κατακόψουσι τὰς [13]ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα, καὶ [14]τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι [15]μὴ [16]ἀντάρῃ ἔθνος [17]ἐπ᾽ ἔθνος ῥομφαίαν, καὶ [18]οὐκέτι 4 μὴ μάθωσι πολεμεῖν. Καὶ [19]ἀναπαύσεται ἕκαστος [20]ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, [21]διότι τὸ στόμα [22]κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα. 5 Ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος [23]τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι [24]κυρίου θεοῦ 6 ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπέκεινα. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [25]λέγει κύριος, Συνάξω [26]τὴν συντετριμμένην, [27]καὶ τὴν [28]ἐξωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ οὓς ἀπωσάμην. 7 Καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν [29]ἀπωσμένην εἰς ἔθνος [30]δυνατόν· καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιὼν ἀπὸ τοῦ νῦν 8 [31]ἕως [32]εἰς [33]τὸν αἰῶνα. Καὶ σὺ πύργος

---

9 ἐπ᾽ αὐτοὺς *Ald.* *C.* desunt. 10 *Alex.* B. ἐπ᾽ αὐτὸν εἰρήνην. *C.* *Cyr.* ἐπ᾽ αὐτὴν εἰρήνην. 11 B. ἡγίαζον. sed in marg. ἤγειραν. *Ald.* *C.* ἡγίασαν. 12 *Cyr.* ἀπό. 13 *C.* σκότος. 14 *Alex.* ὑμῖν ἔσται. 15 *C.* καταράσονται αὐτήν. 16 αὐτοὶ *C.* deest. 17 *Ald.* *C.* ὀξὺν. 18 *Alex.* ἐπακούσων. B. ὑπακούων· sed in marg. Σ. * ἀλαμὴν ἐγὼ ἐνεπλήσθην ἰσχύος, quæ videntur referri ad ea quæ sequuntur. 19 B. Ἐγὼ δὲ ἐνεπλήσθην ἰσχύος. 20 *Alex.* ἐμπλήσω ἐγώ. 21 *Ald.* κρίματα. *C.* κρίμα. 22 *Alex.* Ἰσραήλ. 23 *Alex.* Ἰακώβ. 24 *Alex.* ἐν αἵμασιν, καί. 25 *Cyr.* αὐτῶν. 26 *Cyr.* αὐτῶν, & mox iterum. 27 *Alex.* κύριος. 28 *Alex.* τὰ κακά. 29 *Aq.* Διὰ τοῦτο χάριν ὑμῶν Σιὼν χώρα ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται. 30 *Alex.* εἰς. 31 Hic incipit cap. 4. in *Ald.* 32 *Ald.* οἴκου κυρίου εἰς. 33 *Alex.* & *C.* ὡς. 34 *C.* τόπον.

Cap. 4. 1 *C.* ἐσχάτῳ. 2 *Ms.* *Alex.* τοῦ κυρίου. B. *C.* *Cyr.* οἴκου κυρίου. 3 *Just.* *Mart.* hunc locum sic citat, ἕτοιμον ἐπ᾽ ἄκρου τῶν ὀρέων, ἐπηρμένον αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς βουνούς. καὶ ποταμὸν θήσονται ἐπ᾽ αὐτῷ λαοί, καὶ πορεύσονται. 4 *C.* τὴν κορυφήν. 5 B. ἐπ᾽ αὐτῷ· sed in marg. πρὸς αὐτό. 6 *Alex.* πρὸς αὐτὸ ἔθνη. *Cyr.* ἐπ᾽ αὐτὸν ἔθνη. 7 sic quoque *Just.* *Mart.* in Dial. cum Tryphone, & *Euseb.* l. 2. euang. demonstr. sed in *Ald.* & aliis est τὸν οἶκον. 8 *Alex.* τοῦ κυρίου. 9 *Just.* *M.* φωτιοῦσιν ἡμᾶς. 10 *Alex.* & *C.* ἐλέγξει. 11 εἰς *Ald.* *C.* deest. 12 *Alex.* τὴν μακράν. B. *Cyr.* γῆν μακράν. 13 B. μαχαίρας· sed in marg. ῥομφαίαν· & sic postea in ῥομφαίαν. 14 *Alex.* B. *Just.* *M.* τὰς ζιβύνας. 15 *Alex.* B. *C.* & *Cyr.* οὐ μή. 16 *Alex.* *Ald.* B. ἄρῃ. 17 *Ald.* πρός. 18 *Alex.* οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν. 19 *Just.* καθήσεται ἀνήρ. 20 *C.* ὑπὸ τὴν ἄμπελον. 21 *C.* ὅτι. B. τὸ γάρ· sed in marg. διότι τό. 22 *Just.* κυρίου τῶν δυνάμεων. 23 *Just.* ἐν ὀνόματι θεῶν αὐτῶν. 24 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. 25 *Alex.* συνάξω τὴν συντετριμμένην, λέγει κύριος, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι. 26 *Just.* τὴν ἐκτεθλιμμένην. 27 *Just.* καὶ τὴν ἀπωσμένην ἀθροίσω, καὶ ἣν ἐκάκωσα, καὶ θήσω τὴν ἐκτεθλιμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἐκπεπιεσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρόν. 28 B. *Ald.* *C.* ἀπωσμένην. In B. initio hujus versus hæc verba notantur in marg. Εἰς Χυ γέννησιν ἀνάγνωσμα τρίτον· & definit fine versus 5. c. 5. Lat. 29 *C.* ἀπερριμμένην. 30 B. *Alex.* *Ald.* *C.* ἰσχυρόν. 31 *Alex.* & *C.* καὶ ἕως. 32 εἰς *C.* deest. 33 *Ald.* *Cyr.* τοὺς αἰῶνας. *C.* τοῦ αἰῶνος.

ποιμνίου

ποιμνίου [34] αὐχμώδης, θυγάτηρ Σιὼν, ἐπὶ σὲ ἥξει, καὶ εἰσελεύσεται ἡ ἀρχὴ, ἡ πρώτη βασιλεία [35] ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἱερουσαλήμ. 9 Καὶ νῦν ἱνατί ἔγνως κακά; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν [36] σοι; ἢ ἡ βουλή σου ἀπώλετο, ὅτι κατεκράτησάν [37] σου ὠδῖνες [38] ὡς τικτούσης; 10 [39] Ὤδινε καὶ ἀνδρίζου [40], καὶ ἔγγιζε θυγάτηρ Σιὼν ὡς τίκτουσα· διότι νῦν [41] ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ, καὶ ἥξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεταί σε, καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεταί σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ [42] χειρὸς ἐχθρῶν σου. 11 Καὶ νῦν [43] ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σὲ [44] ἔθνη πολλὰ, λέγοντες, Ἐπιχαρούμεθα, καὶ [45] ἐπόψονται ἐπὶ Σιὼν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 12 [46] Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν [47] τὸν λογισμὸν κυρίου, καὶ οὐ συνῆκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἅλωνος. 13 [48] Ἀνάστηθι, καὶ [49] ἀλόα αὐτοὺς [50] θυγάτηρ Σιὼν, ὅτι τὰ κέρατά σου θήσομαι σιδηρᾶ, καὶ τὰς ὁπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς· καὶ [51] κατατήξεις λαοὺς πολλοὺς, καὶ [52] ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ [53] τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ [54] τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ [1] ἐμφραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ' [2] ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ [3] σιαγόνα [4] τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 2 Καὶ σὺ [5] Βηθλεὲμ οἶκος [6] Ἐφραθὰ, [7] ὀλιγοστὸς εἶ [8] τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ [9] μοι [10] ἐξελεύσεται [11], τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα [12] τοῦ Ἰσραὴλ, [13] καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ 3 ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. Διατοῦτο [14] δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης, τέξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν 4 ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ στήσεται [15] καὶ ὄψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ [16] κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ [17] ὀνόματος κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσι, διότι νῦν [18] μεγαλυνθήσονται ἕως [19] ἄκρων τῆς γῆς. 5 Καὶ [20] ἔσται αὕτη [21] εἰρήνη, [22] Ἀσσοὺρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν [23] ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερθήσονται [24] ἐπ' αὐτὸν [25] ἑπτὰ ποιμένες, καὶ ὀκτὼ [26] δήγματα ἀνθρώπων, 6 Καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοὺρ ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρὼδ [27] ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοὺρ ὅταν [28] ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ 7 ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν. Καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν, ὡς δρόσος παρὰ κυρίου [29] πίπτουσα, καὶ [30] ὡς ἄρνες [31] ἐπὶ [32] ἄγρωστιν, [33] ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς, μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. 8 Καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα [34] Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν, ὡς λέων ἐν κτήνεσιν [35] ἐν τῷ δρυμῷ, καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν [36] διέλθῃ, καὶ διαστείλας ἁρπάσῃ, 9 καὶ μὴ ᾖ ὁ ἐξαιρούμενος. Ὑψωθήσεται ἡ χείρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε, καὶ πάντες οἱ 10 ἐχθροί σου [37] ἐξολοθρευθήσονται. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, [38] ἐξολοθρεύσω τοὺς ἵππους [39] ἐκ μέσου σου, καὶ ἀπο-

---

34 *C. Cyr.* αὐχμώδους. B. in marg. Ἀ. σκοτώδης. Σ. ἀπόκρυφος. 35 ἐκ B. deest. 36 B. *C. Cyr.* ἐν σοί· sed B. in marg. ἦν σοι. 37 *Alex.* σε. 38 ὡς C. deest. 39 *C.* Ὀδύνει. 40 *Alex.* θύγατερ Σιὼν ὡς. 41 *Ald.* ἐξελεύσεται. 42 B. in marg. χειρῶν ἐχθρῶν. 43 *Alex.* ἐπισυνήχθη. *C.* συνήχθη. *Ald.* ἐπισυναχθήσεται. B. etiam, ἐπισυναχθήσεται· sed in marg. συναχθήσεται. Σ. συνήχθησαν. 44 *Alex.* ἔθνη, πολλοί. 45 *C.* ειδέτωσαν. 46 *Alex.* B. Καὶ αὐτοὶ οὐκ. 47 *C.* τοὺς λογισμούς. 48 *Alex.* Ἀνάστα. 49 *C.* ἄλεσον. 50 *Alex.* θύγατερ. 51 *Alex. Cyr.* λεπτυνεῖς. B. *Ald.* κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, καὶ λεπτυνεῖς. *C.* πατάξεις. 52 B. in marg. λ. ο. ἀναθεματίσεις. 53 *Th.* δῶρα. *S.* τὸ κέρδος. 54 B. in marg. τὸν πλοῦτον.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* & *Cyr.* Ἐφραὶμ ἐνφραγμῷ. B. ἐν φραγμῷ. 2 *Alex.* B. *Ald.* ὑμᾶς. 3 *Alex.* σιαγόνας. 4 B. in marg. γ΄. τὸν κριτήν. 5 *C.* οἶκος τοῦ Βηθλεὲμ τοῦ Ἐφραθά. 6 *Alex.* τοῦ Ἐφραθά. 7 sic quoque est apud *Euseb.* l. 2. euang. demonst. & l. 7. sed B. μὴ ὀλιγοστός. in marg. ὀλιγοστὸς sine μή. μὴ ὀλιγοστὸς est etiam apud *Tertull.* & *Cyprian. Hier.* in l. de optimo genere interpretandi, ὀλιγοστὸς εἶ, ut 70. interpp. lection. agnoscit. 8 τοῦ εἶναι est apud *Euseb.* l. 7. euang. demonst. item apud *Cyprian. Euseb.* vero id non hab. l. 2. nec *Tertull.* 9 μοι *Cyr.* deest. 10 *Euseb.* ἐξελεύσεται ἡγούμενος τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα. & *Tertull.* *exiet dux.* 11 *Alex.* ἡγούμενος, τοῦ. 12 *Alex.* B. & *C.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 13 *Alex.* καὶ αἱ ἔξοδοι. 14 *Cyr.* δώσεις. 15 καὶ ὄψεται *C.* desunt. 16 *C.* κυρίου. 17 *Alex.* τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ θεοῦ. 18 B. *C.* μεγαλυνθήσεται. 19 B. ἄκρου. 20 B. ἔσται αὕτη ἡ εἰρήνη. *C.* αὕτη ἔσται ἡ εἰρήνη. *Cyr.* ἔσται αὐτὴ ἡ εἰρήνη. 21 *Alex.* ἡ εἰρήνη. 22 *Alex. C. Cyr.* ὅταν ὁ (*Alex.* deest) Ἀσσύριος ἐπέλθῃ. 23 *C.* ἡμῶν. 24 ἐπ' αὐτὸν *Ald.* desunt. 25 B. in marg. Ἀ. ἑπτὰ νομεῖς, καὶ ὀκτὼ καθεσταμένους ἀνθρώπους. Σ. ἑπτὰ ποιμένας. Θ. ἑπτὰ ποιμένας, καὶ ὀκτὼ ἀρχηγοὺς ἀνθρώπων. 26 B. in marg. ἐν ἄλλ. στίγματα. Ἀ. καθεσταμένους ἀνθρώπους. Σ. χριστοὺς ἀνθρώπων. V. ed. ἄρχοντας ἀνθρ. 27 B. in marg. Σ. ἐντὸς πυλῶν. V. ed. ἐν παραξίφεσιν. 28 *C. Cyr.* ἔλθῃ. 29 B. ἐπιπίπτουσα. 30 B. in marg. Ἀ. ὡς ψεκάδες. Θ. ὡσεὶ νιφετός. 31 *Alex.* ἐπ'. 32 B. in marg. Ἀ. σπόρον. Σ. Θ. χόρτον. 33 *Th.* ὃς οὐ μενεῖ ἄνθρωπον, καὶ οὐκ ἐλπίσει ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου. 34 *Alex.* τοῦ Ἰακώβ. 35 B. τοῦ δρυμοῦ. 36 B. ἔλθῃ. 37 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 38 *Alex.* ἐξολεθρεύσω τοὺς ἵππους. 39 *Alex.* B. *C. Cyr.* σου ἐκ.

11 λῶ τὰ ἅρματά σου, Καὶ [40] ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου, καὶ ἐξαρῶ πάντα τὰ ὀ-
12 χυρώματά σου. Καὶ [41] ἐξολοθρεύσω [42] τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ [43] ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται [44] ἐν σοί.
13 Καὶ [45] ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτά σου, καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκέτι [46] μὴ προσ-
14 κυνήσῃς τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου. Καὶ ἐκκόψω τὰ [47] ἄλση ἐκ μέσου σου, καὶ ἀφανιῶ
15 τὰς πόλεις σου. Καὶ ποιήσω [48] ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀνθ' ὧν οὐκ [49] εἰσήκουσαν.

Κεφ. ς'. 6.

1 Ἀκούσατε δὴ [1] λόγον· Κύριος κύριος εἶπεν, Ἀνάστηθι, [2] κρίθητι πρὸς τὰ ὄρη, [3] καὶ
2 ἀκουσάτωσαν [4] βουνοὶ [5] φωνήν σου. Ἀκούσατε [6] ὄρη τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις [7] τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ [8] διε-
3 λεγχθήσεται. Λαός μου, τί ἐποίησά σοι, [9] ἢ τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι;
4 ἀποκρίθητί μοι. Διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσάμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν Μωυσῆν, καὶ Ἀαρὼν, καὶ Μαριάμ.
5 Λαός μου μνήσθητι [10] δὴ, τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλὰκ βασιλεὺς Μωὰβ, καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ Βαλαὰμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ, ἀπὸ τῶν [11] σχοίνων ἕως τοῦ Γαλγὰλ, ὅπως γνωσθῇ ἡ δικαιο-
6 σύνη τοῦ κυρίου. Ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον, ἀντιλήψομαι θεοῦ μου ὑψίστου; εἰ καταλήψομαι αὐτὸν ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἐν μόσχοις
7 [12] ἐνιαυσίοις; Εἰ προσδέξεται [13] κύριος ἐν χιλιάσι κριῶν; ἢ ἐν μυριάσι [14] χιμάρρων πιόνων; εἰ [15] δῶ πρωτότοκά [16] μου ὑπὲρ [17] ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ [18] ἁμαρ-
8 τίας ψυχῆς μου; [19] Εἰ ἀνηγγέλη σοι [20] ἄνθρωπε τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα, καὶ ἀγαπᾷν [21] ἔλεον, [22] καὶ ἕτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι [23] με-
9 τὰ κυρίου [24] θεοῦ σου; Φωνὴ κυρίου τῇ πόλει [25] ἐπικληθήσεται, καὶ σώσει [26] φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἄκουε φυλὴ, καὶ [27] τίς κο-
10 σμήσει πόλιν; Μὴ πῦρ καὶ οἶκος [28] ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς [29] ἀνόμους, καὶ μετὰ
11 ὕβρεως [30] ἀδικίας; [31] Εἰ δικαιωθήσεται ἐν ζυγῷ [32] ἄνομος, καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθμια
12 δόλου, Ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον [33] αὐτῶν [34] ἀσεβείας [35] ἔπλησαν, καὶ οἱ [36] κατοικοῦντες [37] αὐτὴν [38] ἐλάλουν ψευδῆ, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν
13 ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν; [39] Καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, [40] ἀφανιῶ σε ἐν ταῖς ἁ-
14 μαρτίαις σου. Σὺ φάγεσαι, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς, [41] καὶ συσκοτάσει ἐν σοὶ, καὶ [42] ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ [43] διασωθῇς, καὶ [44] ὅσοι ἂν [45] διασωθῶσιν, [46] εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται.
15 Σὺ σπερεῖς, καὶ [47] οὐ μὴ ἀμήσῃς, σὺ πιέσεις [48] ἐλαίαν, καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ [49] ἔλαιον, [50] καὶ οἶνον, καὶ οὐ μὴ [51] πίητε, καὶ ἀφανισθήσεται νόμι-
16 μα λαοῦ μου. [52] Καὶ ἐφύλαξας [53] τὰ δικαιώματα Ζαμβρὶ, καὶ πάντα τὰ [54] ἔργα οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς [55] ὁδοῖς

---

40 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 41 *Alex. Ald.* ἐξαρῶ. sic etiam B. sed in marg. ὀλεθρεύσω. 42 *Alex.* πάντα τὰ φάρμακά. 43 B. in marg. Ἀ. κληδονιζόμενοι. Σ. σημειοσκοπούμενοι. 44 ἐν *Ald.* C. deest. 45 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 46 B. οὐ μή. 47 *Alex.* ἄλση σου ἐκ. 48 *Alex.* ἐν θυμῷ καὶ ἐν ὀργῇ. 49 *Alex.* εἰσήκουσάν μου.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* λόγον κυρίου, ἃ ὁ κύριος εἶπεν. B. *Ald.* C. *Cyr.* ἃ ὁ κύριος εἶπεν. sed B. in marg. λόγον κυρίου. 2 *Alex.* καὶ κρίθητι. 3 καὶ B. deest. 4 *Alex.* οἱ βουνοί. 5 *Cyr.* φωνῆς. 6 *Alex.* B. *Cyr.* βουνοὶ τήν. *Ald.* λαοὶ τήν. 7 *Ald.* τοῦ κυρίου. 8 B. C. διαλεχθήσεται. 9 ἢ τί ἐλύπησά σε C. desunt. 10 C. δέομαι. 11 *Ald.* χοινίων. σχίνων leg. *Hieron.* i. e. *lentiscis.* 12 C. ἐνιαυσιαίοις. 13 *Alex.* ὁ κύριος. 14 *Alex.* ἀρνῶν. 15 B. δώσω. 16 *Alex.* μου * ἀσεβείας. 17 B. ἀσεβείας μου, καρπόν. C. ἁμαρτίας μου, καρπόν. 18 C. ἀσεβείας. 19 C. Ἀπηγγέλη. B. Ἀναγγέλλει. 20 C. ἄνθρωπος. 21 *Alex.* ἔλεος. 22 *Th.* καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ θεοῦ σου. V. ed. καὶ φροντίζειν. 23 B. ὀπίσω. 24 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 25 B. in marg. Σ. βοήσει. 26 *Alex.* τοὺς φοβουμένους. 27 *Alex.* τί. 28 *Alex.* ἀνόμων. 29 *Alex.* ἀνομίας, μετὰ ὕβρεως ἀδικία; Καὶ εἰ. 30 C. ἄδικα. 31 B. Καὶ εἰ. 32 B. ἄδικος. 33 αὐτῶν C. deest. 34 B ἀδικίας· sed in marg. ἀσεβείας. 35 *Alex.* B. C. *Cyr.* ἐνέπλησαν. 36 *Ald.* ἐνοικοῦντες. 37 B. ἐν αὐτῷ. 38 *Ald.* ἐλάλησαν ἀδικίαν. B. ἐλάλουν ψευδῆ. C. ἐλάλησαν ψευδῆ. al. ἐλάλουν ἄδικα. 39 Hunc versum hoc modo habent *Ald.* C. Καὶ γε ἐγὼ ἐβασάνισα ἐπὶ (deest C.) σὲ ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου. 40 *Alex.* B. καὶ ἀφανιῶ σε ἐπὶ ταῖς. 41 *Alex.* καὶ σκοτάσει &c. B. in marg. καὶ ἐξώσω σε ἐν σοὶ, καὶ καταλήψῃ (ut & *Cyr.*) Ἀ. καὶ καταφυτεύσω ἐν ἐγκάτῳ σου, καὶ καταλήψῃ, καὶ οὐ μὴ διασωθείς. Σ. ἀλλὰ καὶ διαφθερεῖς εἰς τὰ ἐντός σου, καὶ ἥξεις, καὶ οὐ μὴ διασωθείς. 42 al. ἐκνεύσεις. 43 C. διασώσεις. 44 C. ὅσους. 45 C. διασώσῃς. 46 B. ἐν ῥομφαίᾳ. 47 C. οὐκ ἀμήσῃς. 48 C. ἔλαιον. 49 C. ἐλαίῳ. 50 in catt. ll. est, καὶ ποιήσεις οἶνον, καὶ οὐ μὴ πίῃς οἶνον. 51 *Ald.* πίῃς. C. πίεσαι. B. πιεῖς οἶνον. 52 Καὶ usque ad καὶ πάντα C. desunt. B. pro Καὶ hab. Ὅτι. 53 B. πάντα τά. 54 B. ὅρια· & super ὅρια hab. ἔργα· & in marg. Ἀ. ποιήματα. 55 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* βουλαῖς.

[56] αὐτῶν

[56] αὐτῶν, ὅπως [57] παραδῶ σε εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τοὺς [58] κατοικοῦντας αὐτὴν [59] εἰς συρισμὸν, καὶ ὀνείδη λαῶν λήψεσθε.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1] Οἴμοι, ὅτι ἐγενήθην ὡς συνάγων καλάμην ἐν ἀμητῷ, καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγητῷ, οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ [2] πρωτόγονα. [3] οἴμοι ψυχή, 2 Ὅτι [4] ἀπόλωλεν [5] εὐσεβὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει. πάντες εἰς αἵματα [6] δικάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ [7] ἐκθλίβουσιν [8] ἐκθλιβῇ, 3 Ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν [9] ἑτοιμάζουσιν. ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς [10] λόγους ἐλάλησε, καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ [11] ἐστιν. καὶ [12] ἐξελοῦμαι 4 τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν Ὡς σὴς ἐκτρώγων, καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος [13] ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. [14] οὐαὶ οὐαὶ, αἱ ἐκδικήσεις σου ἥκασι, νῦν ἔσονται 5 κλαυθμοὶ αὐτῶν. Μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις· ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι, τοῦ ἀναθέσθαι [15] τι 6 αὐτῇ. Διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, θυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, [16] νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάν-7 τες [17] ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ [18] ἐπὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ [19] θεῷ τῷ σωτῆρί μου, εἰσακούσεταί 8 μου ὁ θεός μου. Μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἡ ἐχθρά μου, ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστήσομαι· διότι ἐὰν καθίσω ἐν τῷ σκότει, [20] κύριος φωτιεῖ 9 μοι. Ὀργὴν κυρίου ὑποίσω, ὅτι ἥμαρτον αὐτῷ, [21] ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ [22] ποιήσει τὸ κρίμα μου, καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς. ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐ-10 τοῦ, Καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου, καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνην, [23] ἡ λέγουσα, Ποῦ κύριος ὁ θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου [24] ἐπόψονται αὐτήν, νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς [25] ὁ-11 δοῖς. [26] Ἡμέρα ἀλοιφῆς πλίνθου, ἐξάλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ [27] ἀποτρίψεται 12 [28] νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Καὶ αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς [29] ὁμαλισμὸν, καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ [30], καὶ ἀπὸ θαλάσσης [31] ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ 13 [32] ὄρους ἕως τοῦ ὄρους. Καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν [33] σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ 14 καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. [34] Ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ [35] σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατασκηνοῦντας [36] καθ' ἑαυτοὺς [37] δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου, νεμήσονται τὴν Βασανῖτιν, καὶ τὴν Γαλααδῖτιν [38] καθὼς αἱ ἡμέ-15 ραι τοῦ αἰῶνος. Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου, [39] ὄψεσθε θαυμαστά. 16 Ὄψονται ἔθνη καὶ [40] καταισχυνθήσονται, [41] καὶ [42] ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσι [43] χεῖρας ἐπὶ [44] τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν [45] ἀ-17 ποκωφωθήσονται, Λείξουσι χοῦν ὡς ὄφεις σύροντες γῆν, [46] συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἐκστήσονται, καὶ 18 φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. Τίς θεὸς ὥσπερ σύ, [47] ἐξαίρων ἀνομίας, καὶ ὑπερβαίνων [48] ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ; καὶ οὐ συνέσχεν [49] εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐ-19 τοῦ, ὅτι [50] θελητὴς ἐλέους ἐστίν. [51] Ἐπιστρέψει, καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, [52] καταδύσει τὰς ἀ-

---

56 *Cyr.* αὐτοῦ. 57 *Alex.* παραδώσω. 58 *Ald.* ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. *C.* οἰκοῦντας αὐτήν. 59 *C.* ἐν συριγμῷ. ſic etiam B. ſed in marg. ut *Rom.*

Cap. 7. 1 *Mſ. Alex.* Οἴμμοι, ὅτι ἐγενόμην. 2 *Ald.* πρωτόγονα ἃ ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου. 3 *Alex.* οἴμμοι ψυχή, Ὅτι ἀπόλωλεν. 4 *B.* in marg. λ. ἐκλέλοιπεν. 5 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* εὐλαβὴς ἀπό. 6 *C.* δικάζοντες. 7 *B.* ἐκθλίβουσιν, καὶ ἕκαστος τοῦ πλείονος ἐφιέμενος. 8 *C.* ἐκθλίψει. 9 *C.* ἑτοιμάζοντες. ſic & *B.* in marg. 10 λόγους *Ald.* ponit ante κριτής. 11 *Ald.* ὡς ἔστιν. 12 *C.* ἐγὼ ἐξελοῦμαι. 13 *B. Ald.* ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς σου. *C.* deſunt. 14 *B. Ald.* οὐαὶ οὐαί. ἐκδικήσεις. 15 *Alex.* αὐτῇ τι. 16 *Alex.* καὶ νύμφη. 17 *Alex. C.* & *Cyr.* οἱ ἄνδρες οἱ. 18 *pler. ll.* hab. ἐν τῷ κυρίῳ ἐπισκοπεύσω. 19 *C.* κυρίῳ. poſt pro διότι al. ὅτι. 20 *Alex.* ὁ κύριος. *C.* κύριός μου. 21 *Alex.* ἕως οὗ. 22 *Alex.* ἀποίσει. 23 *Ald.* ἡ πρὸς μὲ λέγουσα. *Alex. C.* & *Cyr.* ἡ (*C.* & *Cyr.* deeſt) λέγουσα πρὸς μέ. 24 *C.* ὄψονται. 25 *C.* ὁδοῖς σου. 26 *Alex.* Ἡμέρας. 27 *Alex. Ald. Cyr.* ἀπώσεται. *C.* ἀποστρέψεται. 28 *Alex.* & *C.* νόμιμα ἡ ἡμέρα. 29 *C.* συμπέρασμα. *quidam ll.* hab. συγκλεισμόν. 30 *Alex.* Συρίας. 31 ἕως θαλάσσης *C.* deſunt. 32 *Alex.* τοῦ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους ἡμέρα ὕδατος καὶ θορύβου. *Cal.* illa, ἡμέρα ὕδατος καὶ θορύβου hab. quoque *Theodor.* & altera interpretatio videtur. 33 *Alex. Cyr.* μετὰ τῶν κατοικούντων αὐτὴν (*Alex.* αὐτῶν,) ἀπὸ (*Alex.* ἐκ) καρπῶν. *C.* μετ' αὐτῶν κατοικούντων αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν. 34 *C.* Ποιμανεῖ. 35 *Alex. Cyr.* φυλήν (*Cyr.* φυλάς) σου πρόβατα. 36 *Ald.* καταμόνας. 37 *Ald.* δρυμῶν. *C.* ἐν δρυμῷ. 38 *Ald.* κατὰ τὰς ἡμέρας. 39 *Ald. C.* δείξω αὐτοῖς θαυμαστά. 40 *C.* αἰσχυνθήσονται. 41 *Alex.* ἐκ πάσης. 42 *C.* ἐν πάσῃ ἰσχύϊ. 43 *Alex.* χεῖρα ἐπὶ στόμα αὐτῶν, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσονται. 44 *C.* τοῦ στόματος. 45 *C.* ἀποκωφωθήσονται. 46 *Ald.* ταραχθήσονται. 47 ἐξαίρων ἀνομίας *Ald.* deſunt. *Alex.* & *C.* ἐξαίρων ἀδικίας. 48 *Ald.* ἀνομίας. 49 *Hesych.* οἱ λοιποί, εἰς ἀεί. 50 *C.* θελητός. 51 *Alex. C.* & *Cyr.* Αὐτὸς ἐπιστρέψει. 52 *Alex.* καὶ καταδύσει. *C.* καταλύσει.

δικίας ἡμῶν, καὶ [53] ἀποῤῥιφήσονται εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, [54] πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. 20 Δώσει [55] εἰς ἀλήθειαν τῷ Ἰακὼβ, [56] ἔλεον τῷ Ἀβραὰμ, καθότι [57] ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν. ΜΙΧΑΙΑΣ Γ΄.

53 *Alex.* ἀποῤῥίψει. 54 *C. Cyr.* πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι. 55 εἰς *C.* deest. 56 *Alex.* ἔλεος. 57 *C.* ὤμοσεν.

ΝΑΟΥΜ Ζ΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 Λῆμμα Νινευὴ, βιβλίον ὁράσεως 2 Ναοὺμ τοῦ Ἐλκεσαίου. Θεὸς ζηλωτὴς, καὶ ἐκδικῶν [1] κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 3 Κύριος μακρόθυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ [2] ἀθῷον [3] οὐκ ἀθῳώσει κύριος· ἐν συντελείᾳ, καὶ ἐν [4] συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ [5] νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ. 4 Ἀπειλῶν θαλάσσῃ, καὶ ξηραίνων αὐτὴν, καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν. ὠλιγώθη ἡ Βασανῖτις, καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθοῦντα τοῦ Λιβάνου [6] ἐξέλιπε. 5 Τὰ ὄρη ἐσείσθησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύθησαν· καὶ [7] ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἡ [8] σύμπασα [9] καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 6 [10] Ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ [11] τήκει ἀρχὰς, καὶ αἱ πέτραι [12] διεθρύβησαν ἀπ' αὐτοῦ. 7 Χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν. 8 Καὶ ἐν κατακλυσμῷ [13] πορείας συντέλειαν ποιήσεται, τοὺς ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος. 9 Τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συντέλειαν αὐτὸς [14] ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν 10 θλίψει. Ὅτι ἕως [15] θεμελίου αὐτοῦ [16] χερσωθήσεται· καὶ ὡς σμίλαξ [17] περιπλεκομένη [18] βρωθήσεται, καὶ ὡς καλάμη [19] ξηρασίας μεστή. 11 Ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρὰ, [20] βουλευόμενος ἐναντία. 12 Τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν, Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνα13 κουσθήσεται ἔτι. Καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς [21] δεσμοὺς διαῤῥήξω. 14 Καὶ ἐντελεῖται [22] περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται [23] ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι. [24] ἐξ οἴκου [25] θεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ, καὶ χωνευτὰ, [26] θή15 σομαι ταφήν σου, ὅτι [27] ταχεῖς. Ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες [28] εὐαγγελιζομένου, καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην. ἑόρταζε Ἰούδα τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι [29] οὐ μὴ [30] προσθήσωσιν ἔτι τοῦ [31] διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν.

Κεφ. β΄. 2.

15 | 1 [1] Συντετέλεσται, [2] ἐξῆρται. ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, [3] ἐξαιρούμενος ἐκ θλίψεως. Σκόπευσον ὁδὸν, κράτησον ὀσφύος, [4] ἄν2 δρισαι [5] τῇ ἰσχύϊ [6] σφόδρα. Διότι ἀπέστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακὼβ, καθὼς ὕ-

Cap. 1. 1 *Alex.* & *Comp.* κύριος μετά. 2 *Alex.* ἀθῷον. 3 *Alex.* οὐκ ἀθῳώσει. 4 *Alex.* συνσισμῷ. *Ald.* σεισμῷ. 5 *C.* νεφέλη. 6 *C.* ἐξέλιπον. 7 *Aq.* ἔφριξεν. *S.* ἐκινήθη. 8 *C.* οἰκουμένη. 9 *C.* καὶ οἱ. 10 *C.* Πρό. 11 *Aq.* συνεχωνεύθη. *S. Th.* ἔσταξεν. 12 *Ald. Cyr.* διετρίβησαν. 13 *C.* πορεύοντι *S.* διερχομένῳ. mox *Aq.* ἀπὸ τῶν ἀνισταμένων. *S.* τοῦ τόπου αὐτῆς. *Th.* τοὺς συνεπανιστάντας αὐτῷ. *V. ed.* ἀπὸ τῶν συνεπανισάντων αὐτῷ. 14 *C.* ποιήσει. post *Th.* οὐκ ἐπαναστήσεται δευτέρα θλίψις. *S.* οὐχ ὑφέξουσιν ὁρμὴν δευτέρας θλίψεως. 15 *Alex.* θεμελίου αὐτῶν. *C. Cyr.* θεμελίων αὐτῶν. (*C.* αὐτοῦ.) 16 *Alex.* & *C.* & *Cyr.* χερσωθήσονται. 17 *C.* περιπλεκόμενος. 18 *Cyr.* βρωθήσονται. 19 *C.* ξηρανθήσεται. Ἐκ. 20 *Alex.* λογιζόμενος ποιήσει ἐναντία. 21 *Alex. C.* & *Cyr.* δεσμούς σου. 22 *Alex.* & *C.* ὑπέρ. 23 *C. Cyr.* ἔτι ἐξ ὀνόματός σου. ἐξ. 24 *Alex.* καὶ ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτά σου, καί. 25 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 26 *Ald.* καὶ θήσομαι. 27 *C.* ὠκεῖς. *V. ed.* ὑβρίσθης. 28 *C.* τοῦ εὐαγγελιζομένου. 29 *C.* οὐκέτι μὴ προστεθῶσιν. 30 *Alex.* προσθῶσιν ἔτι τοῦ. 31 *Alex.* & *C.* διελθεῖν εἰς παλαίωσιν.

Cap. 2. 1. *C.* Συνεπλήσθη, συντετέλεσται & usque ad σκόπευσον adjungit cap. præcedenti. 2 *Ald.* ἀνήλωται. 3 *MS. Alex.* ἐξερχόμενός σε ἐκ. 4 *Cyr.* ἀνδρίζε. 5 *C.* ἰσχύς. 6 *Alex.* σου σφόδρα.

βριν τοῦ

ραν τοῦ Ἰσραὴλ, διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς, καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν. 3 Ὅπλα δυναστείας [7] αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρί. αἱ ἡνίαι τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἑτοιμασίας [8] αὐτοῦ, καὶ οἱ [9] ἱππεῖς θορυβηθήσονται. 4 Ἐν ταῖς [10] ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἅρματα, καὶ συμπλακήσονται ἐν ταῖς πλατείαις. ἡ ὅρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς, καὶ ὡς ἀστραπαὶ διατρέχουσαι. 5 Καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ φεύξονται [11] ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν [12] τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ [13] τείχη αὐτῆς, καὶ ἑτοιμάσουσι τὰς προφυλακὰς αὐτῶν. 6 Πύλαι τῶν πόλεων διηνοίχθησαν, καὶ τὰ βασίλεια [14] διέπεσε, 7 Καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ [15] αὕτη ἀνέβαινε, καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο, καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν [16] καρδίαις αὐτῶν. 8 Καὶ Νινευὴ ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ [17] ἐπιβλέπων. 9 Διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρπαζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρυνται [18] ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ [19] ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. 10 Ἐκτιναγμὸς, καὶ ἀνατιναγμὸς, καὶ [20] ἐκβρασμὸς, καὶ καρδίας θραυσμὸς, καὶ ὑπόλυσις γονάτων, καὶ ὠδῖνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν· καὶ [21] τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας. 11 Ποῦ ἐστι τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα [22] τοῖς σκύμνοις; [23] ποῦ ἐπορεύθη λέων, τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ [24] σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; 12 Λέων ἥρπασε τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ, καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἔπλησε θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἁρπαγῆς. 13 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, λέγει κύριος [25] παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πλῆθός σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται [26] ῥομφαία, καὶ [27] ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ [28] οὐ μὴ ἀκουσθῇ [29] οὐκέτι τὰ ἔργα σου.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Ὦ Πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδὴς, [1] ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα. 2 Φωνὴ μαστίγων, καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου διώκοντος, καὶ ἅρματος ἀναβράσσοντος, 3 [2] Καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος, [3] καὶ στιλβούσης ῥομφαίας, καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων, καὶ πλήθους τραυματιῶν, καὶ βαρείας πτώσεως, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν [4] αὐτῶν. 4 Ἀπὸ πλήθους πορνείας. [5] πόρνη καλὴ, καὶ [6] ἐπίχαρις ἡγουμένη φαρμάκων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ [7] λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς. 5 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ [8] τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δείξω ἔθνεσι τὴν [9] αἰσχύνην σου, καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου. 6 Καὶ [10] ἐπιρρίψω ἐπὶ σὲ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου, καὶ θήσομαί σε εἰς παράδειγμα. 7 Καὶ ἔσται, πᾶς ὁ ὁρῶν σε καταβήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ, Δειλαία Νινευή· τίς στενάξει [11] αὐτήν; πόθεν ζητήσω [12] παράκλησιν αὐτῇ; 8 [13] Ἑτοίμασαι μερίδα, [14] ἅρμοσαι χορδήν, ἑτοίμασαι [15] μερίδα Ἀμμών· ἡ κατοικοῦσα [16] ἐν ποταμοῖς, ὕδωρ κύκλῳ αὐτῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ [17] θάλασσα, καὶ ὕδωρ τὰ τείχη αὐτῆς, 9 [18] Καὶ Αἰθιοπία [19] ἰσχὺς αὐτῆς, καὶ Αἴγυπτος· καὶ οὐκ [20] ἔστι πέρας τῆς φυγῆς [21]· καὶ Λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς. 10 Καὶ αὐτὴ [22] εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια [23] αὐτῆς ἐδαφιοῦσιν [24] ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βαλοῦσι κλήρους· καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χει-

7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 *C.* αὐτῶν. 9 *C.* ἱππεῖς αὐτῶν. 10 *C.* ἐξόδοις συγχυθήσεται. *Ald.* ὁδοῖς συγχυθήσονται. 11 *C.* ἐν ἡμέραις. 12 *Alex.* ταῖς πορείαις. 13 *Alex. C. Cyr.* τείχη, καὶ ἑτοιμάσουσιν. 14 *Alex.* διέπεσαν. 15 *Ald.* οὐδεὶς. 16 *Alex.* ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ Νινευὴ ἦν κολυμβήθρα ὕδατος, τείχη ὕδατα αὐτῆς. 17 *Alex.* βλέπων. 18 *Alex Ald. C. Cyr.* ὑπέρ. 19 *C.* ἐπιθυμήματα. 20 *Alex.* ἐκβρεγμός. 21 *C.* τὰ πρόσωπα. 22 *Alex.* ἐν τοῖς. 23 *Alex.* οὗ. 24 *Alex.* σκύμνος. 25 *Alex.* ὁ. 26 *C.* μάχαιρα. 27 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 28 *Alex.* οὐκέτι οὐ μὴ ἀκουσθῇ τά. 29 *Ald. C.* ἔτι.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* πλήρης ἀδικίας. *Aq.* ἐξαυχενισμοῦ πλήρης. *S.* ἀποτομίας πλήρης. 2 Καὶ *Ald. C.* deest. 3 καὶ *C.* deest. 4 αὐτῶν *Cyr.* deest. 5 *C.* καὶ πόρνη. 6 *Alex.* ἐπιχαρής. 7 *Alex. Ald. C. Cyr.* φυλὰς ἐν. 8 *Alex.* πρόσωπόν. 9 *Alex.* & *C.* ἀσχημοσύνην. 10 *Alex.* ἐπιρίψω. *C.* ἐπιστρέψω. 11 *Alex.* ἀπὸ σοῦ. 12 *Alex.* παρακλήσεις. 13 Ἑτοιμάσαι μερίδα *Ald. C.* desunt. *plerique ll.* hab. ἁρμόσαι χορδὴν, ἑτοιμάσαι μερὶς Ἀμμών. 14 *C.* ἅρμοσον. 15 *Ald. C.* μερὶς. 16 *Ald.* ποταμοὺς. 17 *Alex.* αὐτῆς θάλασσα. 18 Καὶ *C.* deest. 19 *Alex.* ἡ ἰσχύς. 20 *Alex.* ἔσται. 21 *Alex. C.* & *Cyr.* σου. *Ald.* σου φυδ. 22 *C.* ἐν αἰχμαλωσίᾳ. 23 αὐτῆς *C.* deest. 24 *Ald.* ἀπαρχῆς. al. ἀπ' ἀρχῆς.

ροπέδαις.

11 ῥοπέδαις. [25] Καὶ σὺ μεθυσθήσῃ, καὶ ἔσῃ [26] ὑπερεωραμένη, καὶ [27] σὺ [28] ζητήσεις σεαυτῇ [29] στάσιν ἐξ [30] ἐχθρῶν. 12 Πάντα τὰ ὀχυρώματά σου [31] συκαῖ [32] σκοποὺς ἔχουσαι, ἐὰν σαλευθῶσι, [33] πεσοῦνται εἰς στόμα [34] ἔσθοντος. 13 Ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί, τοῖς ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, [35] καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλούς σου. 14 Ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, [36] καὶ κατακράτησον τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἔμβηθι εἰς πηλὸν, καὶ [37] συμπατήθητι ἐν ἀχύροις, 15 κατακράτησον ὑπὲρ πλίνθον. [38] Ἐκεῖ καταφάγεταί σε πῦρ, [39] ἐξολοθρεύσει σε ῥομφαία, [40] καταφάγεταί σε ὡς ἀκρὶς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς [41] βροῦχος. 16 Ἐπλήθυνας τὰς ἐμπορείας σου [42] ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· [43] βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπετάσθη. 17 [44] Ἐξήλατο ὡς [45] ἀττέλεβος ὁ σύμμικτός σου, ὡς ἀκρὶς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ [46] φραγμὸν ἐν [47] ἡμέρᾳ πάγους· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ [48] ἀφήλατο, καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς. [49] οὐαὶ αὐτοῖς. 18 Ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς [50] Ἀσύριος· [51] ἐκοίμισε τοὺς δυνάστας σου, ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ ἦν 19 [52] ὁ ἐκδεχόμενος. [53] Οὐκ ἔστιν ἴασις [54] τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγή σου, πάντες [55] οἱ [56] ἀκούοντες τὴν [57] ἀγγελίαν [58] σου, κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διαπαντός;

ΝΑΟΥΜ Ζ΄.

25 *Alex.* Καίγε. 26 *Ald. C.* παρεωραμένη. 27 σὺ *Ald.* deest. 28 *C.* ἐπιζητήσεις. 29 *C.* ἵνα στάσῃ. 30 *Ald.* ἐχθρῶν σου. 31 *Ald. C.* ὡς συκαῖ. 32 *C.* ἔχουσαι ὀλύνθους. *nonnulli ll.* hab. καρποὺς ἔχουσαι. Vide quæ notata sunt Osee cap. 9. 33 *Alex.* καὶ πεσοῦνται. 34 *C.* ἐσθίοντος. 35 *Alex.* καὶ καταφάγεται. 36 *Alex. Ald. C.* κατακράτησον. 37 *Alex.* συμπάτει. *Cyr.* συμπάτει. 38 *Ald.* Ἐκεῖ γὰρ καταφάγεταί σε ὡς ἀκρίς. 39 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 40 *Alex.* καὶ καταφάγεται. 41 *C.* βροῦχος, πληθύνθητι ὡς βροῦχος. 42 *C.* ὡς. 43 *C.* καὶ βροῦχος. 44 Ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος *C.* desunt. 45 *Alex.* ἀττέλαβος. 46 *C.* φραγμοῦ. 47 *Alex.* ἡμέραις πάγου. 48 *C.* ἀφείλετο. 49 *Alex.* οὐαὶ οὐαί. 50 *Ald.* Ἀσσυρίων. 51 *Alex.* * ἐκύμισεν. 52 *Sch.* οἱ λοιποὶ, ὁ συνάγων. 53 *C.* Καὶ οὐκ. 54 *C.* τῆς συντριβῆς. 55 *Ald.* οἱ ἀκούσαντες. 56 *Alex.* ἀκούσαντες χεῖρας. 57 *Ald.* ἀπαγγελίαν. 58 *Cyr.* σου, χαρήσονται, καὶ κροτήσουσι.

ΑΜΒΑΚΟΥΜ Η΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΤΟ λῆμμα ὃ εἶδεν [1] Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης. 2 Ἕως [2] τίνος κύριε κεκράξομαι, καὶ οὐ μὴ [3] εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σὲ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις; 3 Ἵνα τί [4] ἔδειξάς μοι [5] κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν [6], ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξεναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς [7] λαμβάνει. 4 Διὰ τοῦτο διεσκέδασται νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, [8] ὅτι [9] ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν δίκαιον, ἕνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον. 5 Ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ, καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ [10] θαυμάσατε θαυμάσια, καὶ ἀφανίσθητε· διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, 6 ἐάν τις ἐκδιηγῆται [11]. [12] Διότι [13] ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν, καὶ τὸ ταχινὸν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ [14] τὰ πλάτη τῆς γῆς, τοῦ κατακληρονομῆσαι 7 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ. Φοβερὸς καὶ ἐπιφανής ἐστιν, [15] ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ [16] ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται. 8 Καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ ὀξύτεροι [17] ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβί-

Cap 1. 1 *Comp.* Ἀμβακούκ. 2 *C.* πότε. 3 *Alex.* εἰσακούσῃς. 4 *Alex. B.* & *C.* μοι ἔδειξας. 5 *Ald.* πόνους καὶ κόπους. 6 *Alex. B.* ἐπὶ ταλαιπωρίαν. 7 *Ald.* λαμβάνει κρίσιν. 8 ὅτι usque ad διεστραμμένον *Ald.* desunt. 9 *Alex.* ὁ ἀσεβής. 10 *C.* ἴδετε. *B.* θαυμάσατε καὶ ἴδετε, suprascripto λ super ἴδετε. 11 *Alex. B.* ὑμῖν. 12 *Alex.* Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐφ' ὑμᾶς τοὺς Χαλδαίους τοὺς μαχητὰς, τὸ ἔθνος τὸ ταχινὸν καὶ τὸ πικρὸν, τό. 13 ἰδοὺ *B.* deest. 14 *Alex.* τὸ πλάτος. 15 *Theodor.* hæc sic explicat, αὐτὸς ἑαυτὸν δοξάσει· καὶ δόγμα τὸ ἑαυτοῦ ἐπεξελεύσεται. 16 ἔσται *Cyr.* deest. 17 *B.* in marg. Ἀ. παρὰ παρδάλεις τῆς ἑσπέρας.

ας. ϗ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς [18] αὐτοῦ, ϗ [19] ὁρμήσουσι μακρόθεν, ϗ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς
9 πρόθυμος [20] εἰς τὸ φαγεῖν. [21] Συντέλεια [22] εἰς ἀσεβεῖς ἥξει, ἀνθεστηκότας [23] προσώποις αὐτῶν ἐξεναντίας, ϗ συνάξει ὡς ἄμ-
10 μον αἰχμαλωσίαν· Καὶ αὐτὸς [24] ἐν βασιλεῦσιν ἐντρυφήσει, ϗ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, ϗ αὐτὸς εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται, ϗ
11 βαλεῖ χῶμα, ϗ κρατήσει αὐτοῦ. Τότε μεταβαλεῖ τὸ [25] πνεῦμα, ϗ διελεύσεται, ϗ [26] ἐξιλάσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ μου.
12 Οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ [27] θεὸς ὁ ἅγιός [28] μου; ϗ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν. κύριε [29] εἰς κρίμα τέταχας [30] αὐτό, ϗ [31] ἔπλασέ με τοῦ ἐ-
13 λέγχειν παιδείαν αὐτοῦ. [32] Καθαρὸς [33] ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾷν πονηρά, ϗ ἐπιβλέπειν ἐπὶ [34] πόνους [35] ὀδύνης· [36] ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονοῦντας; [37] παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
14 πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; Καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, ϗ ὡς τὰ [38] ἑρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον;
15 Συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, [39] ϗ εἵλκυσεν αὐτὸν ἐν [40] ἀμφιβλήστρῳ, [41] ϗ συνήγαγεν αὐτὸν ἐν ταῖς [42] σαγήναις αὐτοῦ· ἕνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται ϗ χαρήσεται [43] ἡ καρδία αὐτοῦ.
16 [44] Ἕνεκεν τούτου [45] θύσει [46] τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ, ϗ [47] θυμιάσει [48] τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ, ϗ τὰ βρώ-
17 ματα αὐτοῦ ἐκλεκτά. Διὰ τοῦτο [49] ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφίβληστρον αὐτοῦ, ϗ διαπαντὸς ἀποκτέννειν ἔθνη οὐ φείσεται.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι, ϗ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν, ϗ ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοί, ϗ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἔλεγ-
2 χόν μου. [1] Καὶ ἀπεκρίθη [2] πρός με κύριος, ϗ εἶπε, [3] Γράψον ὅρασιν, [4] ϗ σαφῶς [5] εἰς πυξίον, ὅπως [6] διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐ-
3 τά. [7] Διότι ἔτι ὅρασις εἰς [8] καιρόν, ϗ ἀνατελεῖ [9] εἰς πέρας, [10] ϗ οὐκ εἰς κενόν. ἐὰν [11] ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥ-
4 ξει, ϗ οὐ μὴ χρονίσῃ. Ἐὰν [12] ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ
5 [13] δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. Ὁ δὲ κατοιόμενος, ϗ καταφρονητὴς, ἀνὴρ ἀλαζών, [14] οὐθὲν μὴ περάνῃ· ὃς ἐπλάτυνε καθὼς [15] ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ϗ [16] οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος, ϗ ἐπισυνάξει [17] ἐπ' αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη, ϗ [18] εἰσδέξεται πρὸς αὐ-
6 τὸν πάντας τοὺς λαούς. Οὐχὶ ταῦτα [19] πάντα [20] κατ' αὐτοῦ παραβολὴν λήψονται, ϗ πρόβλημα εἰς [21] διήγησιν αὐτοῦ; ϗ ἐροῦσιν, Οὐαὶ ὁ πληθύνων [22] ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος, ϗ βαρύνων τὸν [23] κλοιὸν αὐτοῦ στιβα-
7 ρῶς. Ὅτι ἐξαίφνης [24] ἀναστήσονται δάκνοντες αὐτόν, ϗ [25] ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί [26] σου,
8 ϗ ἔσῃ εἰς διαρπαγὴν [27] αὐτοῖς. Διότι [28] ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, [29] σκυλεύσουσι πάντες οἱ ὑπολελειμμένοι [30] λαοί, δι' αἵματα ἀνθρώπων, ϗ [31] ἀσεβείας γῆς ϗ [32] πόλεως,
9 ϗ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. [33] Ὦ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,

---

18 *B.* αὐτῶν. 19 *C.* ἐξορμήσουσι. 20 *B.* ἐπί. 21 Σ. πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει· ἡ πρόσοψις τοῦ προσώπου αὐτῶν ἄνεμος καύσων. 22 *Alex. B.* ἐπ'. 23 *B.* πρὸ προσώπου. sed in marg. ut *Rom.* 24 ἐν *C.* deest. 25 *B.* πνεῦμα αὐτοῦ, καί. 26 *C.* ἱλασθήσεται. *Ald.* ἐξελεύσεται. 27 *Alex. B.* & *C.* θεός μου ὁ ἅγιος. 28 μου *B.* deest. 29 *B.* in marg. Σ. εἰς τὸ κρίνειν. 30 *Alex. Ald. C. Cyr.* αὐτόν. 31 *B.* in marg. Σ. κραταιὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἔστησαν αὐτόν. Ἀ. ϗ στερεὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἐθεμελίωσας αὐτόν. 32 *B.* in marg. Καθαρὸς εἶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς μὴ ὁρᾷν τὸ κακόν· ϗ βλέπειν εἰς μόχθον οὐκ ἀνεχόμενος. 33 *Alex.* ὀφθαλμός μου τοῦ. 34 *Ald.* πονηρούς. *C.* πόνον. 35 *Alex. B. Ald.* οὐ δυνήσῃ. *C.* deest. 36 *Alex.* εἰς τί. 37 *Aq. S. Th.* παρασιωπᾶς καταπίνοντος ἀσεβοῦς τὸν δικαιότερον αὐτοῦ. 38 *Alex.* ἑρπετὰ οὐκ. 39 *B.* αὐτὸν, ϗ εἵλκυσεν. 40 *B. C.* ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ. 41 ϗ *C.* deest. 42 *B.* συναγωγαῖς. 43 ἡ καρδία αὐτοῦ *C.* desunt. 44 Ἕνεκεν usque ad ϗ, *B.* ponit ante ἕνεκεν vers. 15. 45 *C.* θυμιάσει. 46 *Alex.* τῷ ἀμφιβλήστρῳ. 47 *B. C.* θύσει. 48 *Alex.* τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ. 49 *C.* βαλεῖ. *B.* ἀμφιβάλλει· & in marg. ἐκκενώσει μάχαιραν αὐτοῦ.

Cap. 2. 1 *Comp. ed.* Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε κύριος πρός με, Γράψον. 2 *Mſ. Alex.* κύριος πρός με. 3 ſic fere *Euſeb.* l. 6. euang. demon. Γράψον ὅρασιν σαφῶς ἐν πυξίῳ. in *nonnull.* vero *ll.* eſt, Γράψον, ὅρασις, ϗ σαφῶς. 4 ϗ *B. C.* deeſt. 5 *Alex.* ἐπί. 6 *B.* in marg. Ἀ. Σ. τρέχῃ. 7 *Alex.* Ὅτι. 8 *B.* καιρὸν μακρόν. 9 *Alex.* * ἐσπέρας. 10 *B.* in marg. Σ. Ἀ. ϗ οὐ διαψεύσεται. 11 *Alex.* ὑστερήσει. *B.* in marg. Ἀ. μελλήσει. Σ. στραγεύσεται (l. στραγγεύσεται.) 12 *B.* in marg. Ἀ. ἰδοὺ νωχελευομένου. 13 ſic etiam eſt apud *Hieron.* & *Euſeb.* ſic legit l. 6. euang. demonſtr. ſed *Alex. Ald. B.* δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται. *Cyr.* deeſt μου. 14 *B.* in marg. Σ. οὐκ εὐπραγήσει. 15 *Alex.* ὁ ᾅδης. 16 *Ald.* οὕτως θάνατος. *B.* αὐτὸς ὡς θάνατος. 17 *Alex. B.* & *C.* πρός. 18 *C.* δέξεται. 19 *Alex.* & *C.* πάντα παραβολὴν κατ' αὐτοῦ. 20 *B.* κατ' αὐτῶν λήψονται. 21 *C.* διήγημα. 22 *Alex.* αὐτοῦ. 23 *C.* παχὺν πηλὸν καθ' ἑαυτοῦ. Ὅτι. 24 *B. C.* ἐξαναστήσονται. 25 *B.* in marg. ἐξυπνισθήσονται. 26 *B.* αὐτοῦ, ſupraſcripto σου. 27 αὐτοῖς *B.* ponit poſt ἔσῃ. 28 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* σὺ ἐσκύλευσας. 29 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* σκυλεύσουσί σε πάντες. 30 *Ald.* λαοῦ. 31 *Alex.* ἀσέβειαν. 32 *B.* ἀπὸ πόλεως. 33 *B.* in marg. Σ. Οὐαί.

τοῦ τάξαι εἰς ὕψος νοσσιὰν αὐτοῦ, τοῦ [34] ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν. 10 Ἐβουλεύσω αἰσχύνην τῷ οἴκῳ σου, συνεπέρανας [35] πολλοὺς λαοὺς, καὶ ἐξήμαρτεν ἡ ψυχή σου. 11 Διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ [36] κάνθαρος ἐκ ξύλου φθέγξεται αὐτά. 12 Οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν [37] αἵμασι, καὶ ἑτοιμάζων πόλιν ἐν ἀδικίαις. 13 Οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου παντοκράτορος; καὶ ἐξέλιπον λαοὶ [38] ἱκανοὶ ἐν πυρὶ, καὶ ἔθνη πολλὰ [39] ὠλιγοψύχησαν. 14 [40] Ὅτι [41] ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ [42] κατακαλύψει αὐτούς. 15 Ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ [43] ἀνατροπῇ θολερᾷ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ [44] τὰ σπήλαια αὐτῶν. 16 Πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σύ· [45] καρδία σαλεύθητι, καὶ σείσθητι· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου, καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου.

17 Διότι [46] ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ [47] ταλαιπωρία θηρίων [48] πτοήσει σε, [49] δι' αἵματα ἀνθρώπων, καὶ [50] ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως, καὶ πάντων τῶν κατοικούντων [51] αὐτήν. 18 Τί ὠφελεῖ γλυπτὸν, ὅτι ἔγλυψαν αὐτό; [52] ἔπλασεν αὐτὸ χώνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλάσας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ, 19 τοῦ ποιῆσαι εἴδωλα [53] κωφά. Οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ, Ἔκνηψον, [54] ἐξεγέρθητι· καὶ τῷ λίθῳ, Ὑψώθητι· καὶ αὐτό ἐστι φαντασία· [55] τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, 20 καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβείσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1] ΠΡΟΣΕΥΧΗ ἈΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ, [2] ΜΕΤΑ ὨΔΗΣ.

2 [3] Κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ

---

34 *Alex.* ἐκπασθῆναι. *Ald.* σκεπασθῆναι. *B.* ῥυσθῆναι. 35 *Alex.* λαοὺς πολλούς. 36 *B.* in marg. Σ. σύνδεσμος ξύλινος. Ἀ. μάζα. Θ. ἔνδεσμος. 37 *Ald.* αἵματι. 38 *C.* πολλοί. 39 *C.* καὶ ὠλιγοψύχησαν. 40 *Alex. Cyr.* Καὶ (*Cyr.* Ὅτι) ἐμπλησθήσεται ἡ σύμπασα γῆ. 41 *B. Ald. C.* πλησθήσεται. 42 *Alex. Cyr.* πολὺ κατακαλύψει (*Cyr.* κατακαλύψαι) αὐτούς. *Ald.* πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης. *C.* κατακαλύψαι θαλάσσας. *B.* πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας. 43 in *a. ed.* est, ἀέλλην πελομένην. in a. ἔκστασιν ὀχλουμένην. *Ald.* ἀνατροπὴν θολεράν. *B. C.* ἀνατροπὴν θολεράν. & *B.* in marg. Ἀ. ἐξ ἐπιρρίψεως (al. ἐξ ἐκπέμψεως) χόλου σου. Σ. ἀφιῶν ἀκρίτως τὸν θυμὸν αὐτοῦ. Θ. ἀπὸ χύσεως θυμοῦ σου. V. ed. ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀνατροπῆς τῆς ὀργῆς σου. 44 Ἀ. γύμνωσιν. Σ. ἀσχημοσύνην. 45 *C.* καὶ διασαλεύθητι· ἐκύκλωσεν σε ποτήριον. *B.* etiam καὶ διασαλεύθητι· sed in marg. hab. καρδία· & præterea, Ἀ. καρώθητι. 46 *B.* in marg. Ἀ. αἷμα. Σ. πλεονεξία 47 *B.* in marg. Ἀ. καὶ προνομὴ κτηνῶν. Σ. διαρπαγὴ κτηνῶν. 48 *B.* in marg. Ἀ. καταπλήξει. Σ. πτήσει. 49 *Alex.* διά. 50 *Alex.* ἀσέβειαν. 51 *Alex.* αὐτῶν. *Ald.* ἐν αὐτῇ. 52 *B. Ald. C.* ἔπλασαν. 53 S. ἄλαλα. 54 *Ald. C.* ἐγέρθητι. 55 *C.* καί ἐστιν.

Cap. 3. 1 B. ω Δ. Δ'. Προσευχή. 2 *Ms. Alex.* ΜΕΤ'.

3 Canticum hoc Habacuci, quia in *Cod. Barb.* admodum à *Rom.* & ceteris omnibus editionibus differt, totum hic dedimus ex illo: Κύριε εἰσακήκουσα τὴν ἀκοήν σου, καὶ εὐλαβήθην· κύριε κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην· ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ὁ θεὸς ἀπὸ λιβὸς ἥξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαράν. μεταβολὴ διαψάλματος. ἐκάλυψεν οὐρανὸς τὴν εὐπρέπειαν τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη. διαύγασμα φωτὸς ἔσται αὐτῷ· κέρατα ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἐπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ· πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται πτῶσις, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησεν τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξείκασεν τὰ ἔθνη διεθρύβη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσεται· ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι ἐκ τοῦ αἰῶνος· αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς ἀλλοιωθήσονται· αὐτοῦ ἕνεκα σεισθήσεται ἡ οἰκουμένη· κατανενόηκα τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέρρεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὀργισθῇς κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσσῃ ἡ ὀργή σου; ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου· ἡ ἱππασία σου σωτηρία ὁ (οὐ) προέβης· ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτοῦ. Διάψαλμα. Ποταμοὺς διασκεδάσεις· καὶ γῆν σείσεις· ἐν τῷ αὐτοφθαλμεῖν (l. ἀντοφθαλμεῖν) σε ταραχθήσονται τὰ ὄρη· ἐν τῷ τὸν ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησεν μεῖζον· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν· τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη· κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται, κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου· μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν· μετ' ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη· ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ῥύσασθαι τοὺς ἐκλεκτούς σου· κατετόξευσας κεφαλὰς ἀνθρώπων ὑπερηφάνων· ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν· τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφαγεῖν τοὺς πτωχοὺς λάθρα· ἀνεβίβασας ἐπὶ θαλάσσας τοὺς ἵππους σου ἐταράχθη τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου· ἐταξάμην, καὶ ἀνεστατώθη τὰ σπλάγχνα μου. ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου, εἰσέδυ τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. καθ' ἐμαυτὸν ἐταράχθην· ταῦτα φυλάξεις ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐπὶ ἔθνος πολεμοῦν τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς· καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται· ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην· ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις· ἐγὼ δὲ ἐν κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχύν· καὶ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς· καὶ ἐπὶ τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με, ταχύσας κατεπαύσατο.

Τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀμβακοὺμ οὐχ εὗρον συμφωνοῦσαν οὔτε τοῖς Ο', οὔτε Ἀκύλᾳ, οὔτε Συμμάχῳ, οὔτε Θεοδοτίωνι· ζητήσεις οὖν εἰ τῆς ε'. ἢ τῆς ϛ'. ἐκδόσεώς ἐστιν.

Ἀμβακοὺμ ἀμελὴς καὶ ὁ πατὴρ ἀνέστη. Στίχοι ρν'.

Scholia Rom. monent, in *uno vetustiss. l.* majoribus literis exarato principium hujus Cantici sive Orationis convenire cum *aa. ll.* sed a medio vers. 3. cætera ita posita esse: Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη· καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται, καὶ κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἀπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ. πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται πτῶσις, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξείκασε τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσονται. ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι αἱ ἐκ τοῦ αἰῶνος, αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς. ἀντὶ κόπων κατανενόηκα τὰς σκηνὰς τῶν Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέρρεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριος, ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου; κύριε, ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου, ἡ ἱππασία σου σωτηρία. οὐ προέβης· ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας τὰς βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτῆς. ποταμοὺς διασκεδάσεις, καὶ γῆν σείσεις. ἐν τῷ ἀντοφθαλμεῖν τα-

[4] ἐφοβήθην· κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην. [5] ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη [6] ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ἐν τῷ [7] ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου, [8] ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ.

3 Ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἥξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους [9] Φαρὰν κατασκίου [10] δασέος. [11] διάψαλμα. [12] ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ [13] ἀρετὴ αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ [14] πλήρης ἡ γῆ. 4 Καὶ [15] φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται· [16] κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ [17] ἔθετο [18] ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ. 5 Πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος, καὶ [19] ἐξελεύσεται εἰς πεδία· κατὰ πόδας αὐτοῦ 6 Ἔστη, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. [20] ἐπέβλεψε, καὶ [21] διετάκη ἔθνη· [22] διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ, ἐτάκησαν βουνοὶ [23] αἰώνιοι [24] πορείας [25] αἰωνίας αὐτοῦ. 7 Ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα Αἰθιόπων, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. 8 Μὴ ἐν ποταμοῖς [26] ὠργίσθης κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ [27] ὅρμημά σου; [28] ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία. 9 [29] Ἐντείνων [30] ἐνέτεινας [31] τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλμα. 10 [32] ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ. Ὄψονταί σε, καὶ ὠδινήσουσι λαοί, σκορπίζων ὕδατα πορείας [33]· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. 11 Ἐπήρθη ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου. 12 Ἐν ἀπειλῇ [34] ὀλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν θυμῷ [35] κατάξεις ἔθνη. 13 Ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, [36] τοῦ σῶσαι [37] τὸν χριστόν σου. [38] βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου. 14 διάψαλμα. Διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται ἐν αὐτῇ· διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν, ὡς ἐσθίων πτωχὸς λάθρα. 15 Καὶ [39] ἐπιβιβᾶς εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου, ταράσσοντας ὕδωρ πολύ. 16 Ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη [40] ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε τρό-

---

ραχθήσονται τὰ ὄρη, ἐν τῷ τὸ ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησε μείζων· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέχε. τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη. κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται· κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου. μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν, μετὰ ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη. ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου ῥύσασθαι τοὺς χριστοὺς σου. ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. διάψαλμα. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν, τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφυγεῖν (forsan καταφαγεῖν) πτωχοὺς λάθρα. ἀνεβίβασας ἐπὶ τὰς θαλάσσας τοὺς ἵππους σου· ἐταράχθησαν τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου. ἐταξάμην, (alias, ἐταραξάμην) καὶ ἀνεσαλώθη τὰ σπλάγχνα μου ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου. εἰσέδυ τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. καὶ ἐμαυτὸν ἐταράχθην. ταῦτα φυλάξεις εἰς ἡμέραν θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἑνὸς πολέμου τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται, ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην. ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχύν, καὶ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς. καὶ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με· καθίσας κατεπαύσατο. 4 *B.* εὐλαβήθην κύριε. *Ald. C.* ἐφοβήθην κύριε. 5 sic *Hier.* juxta 70. *in medio duorum animalium cognosceris.* sic in *Officio Rom.* feriæ 6. in parasceve ad missam, in tractu primæ prophetiæ; *in medio* 2. *animalium innotesceris: dum appropinquaverint anni, cognosceris.* sic quoque in *breviario Rom.* in octav. nativit. domini, lect. 6. in respons. *domine, audivi auditum tuum, & timui; consideravi opera tua, & expavi. in medio* 2. *animalium jacebat in præsepio, & fulgebat in cœlo. aa.* vero *ll.* hab. ζωῶν. atque ita legit *Euseb.* l. 6. euan. demon. & sic declarat, πληθυντικῶς καὶ περισπωμένως τῶν ζωῶν ἀπὸ ἑνικοῦ τοῦ τῆς ζωῆς ὀνόματος ἐξακουομένων. *Theodor.* τοῦτο ὑπό τινων διαφόρως νενόηται· οἱ μὲν γάρ, δύο ζῶα νενοήκασιν, ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους. οἱ δέ, τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων τὰ τῇ θείᾳ φύσει πελάζοντα χερουβὶμ καὶ τὰ σεραφίμ· ἄλλοι δέ, Ἰουδαίους καὶ Βαβυλωνίους. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μὴ ζῶα, ἀλλὰ ζωὰς εἰρηκέναι τὸν προφήτην, τήν τε παροῦσαν καὶ τὴν μέλλουσαν, ὧν μέσος ὁ δίκαιος κριτὴς ἀναφαίνεται. *interp. Orig.* l. 1. peri archon, c. 3. utramque lectionem ponit, & ζώων, & ζωῶν. ait enim, *in medio vel* 2. *animalium, vel* 2. *vitarum cognosceris*, &c. ita, cum accentu in Græco non esset, interpres ambiguitatem significavit: nisi forte ipse *Orig.* edidit varietatem hanc. *Aq.* ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη, ζώωσον αὐτόν. *Th.* ἐν μέσῳ ἐτῶν ζώωσον αὐτόν. *S.* ἐντὸς τῶν ἐνιαυτῶν ἀναζώωσον αὐτόν. 6 *C.* γνωσθήσῃ. 7 *C.* ταράσσεσθαι. 8 ἐν ὀργῇ *C.* desunt. 9 *C.* κατασκίου Φαράν. διάψαλμα. *cat. ll.* non hab. Φαράν. 10 *Alex.* δασέως. 11 διάψαλμα *Ald.* deest & *Cyr.* 12 *C.* ἐπεκάλυψεν τοὺς οὐρανούς. 13 *C.* δύναμις. 14 *C.* ἐπλήσθη. 15 *C.* διαύγασμα. 16 *C.* καὶ κέρατα. 17 *C.* ἔθηκεν. 18 *C.* ἀγάπην ἰσχυρὰν τῆς δυνάμεως. 19 sic quoque est apud *Euseb.* & apud *Cypr.* qui habent *campos. nonnulli* autem *ll.* hab. παιδείαν. at *Theodor.* varietatem exemplarium commemorat, & sic explicat: τὸ εἰς παιδείαν, ἔνια τῶν ἀντιγράφων μετὰ διφθόγγου ἔχει, καὶ δηλοῖ ὡς καὶ τοῖς ἔργοις καὶ τοῖς λόγοις ὁ τῶν ὅλων θεὸς εἰς παιδείαν τῶν ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίαν κέχρηται· ἔνια δὲ ἄνευ τοῦ διφθόγγου, καὶ σημαίνει, ὅτι μετὰ πολλῆς τῆς εὐκολίας, ὡς ἐν ἱππηλάτῳ πεδίῳ, τρέχει τὰ πράγματα ταῖς προφητείαις ἀκολουθοῦντα. *Alex.* ἐξελεύσονται ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἔστη. *Cyr.* ἐξελεύσονται εἰς πεδία οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἔστη. 20 *C.* κατενόησε. 21 *Ald.* ἐτάκη. *C.* ἐξείκασεν τά. 22 *Alex.* καὶ διεθρ. &c. *C.* τὰ ὄρη διεθραύσθησαν. *Cyr.* διετρίβη τὰ ὄρη. 23 *C.* τοῦ αἰῶνος. 24 *Ald. Cyr.* hoc modo distinguunt, Πορείας αἰωνίους ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα. *C.* αἱ ὁδοὶ αἰώνιαι αὐτοῦ. ἀντὶ πόνων εἶδον τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων, ταραχθήσονται καὶ τὰ σκηνώματα τῆς γῆς Μαδιάν. 25 *Alex.* αἰωνίους αὐτοῦ. 26 *Alex.* ὀργισθῇς. 27 *C.* ἡ ὁρμή. 28 *C.* ὁ ἀναβησόμενος. 29 *C.* Ἐκτείνας. 30 *Alex.* ἐντενεῖς. *Ald. C. Cyr.* ἐκτενεῖς. 31 *Alex.* τὸ τόξον σου ἐπὶ τὰ σκῆπτρα. 32 *Sch.* γράφεται, ποταμοῖς. 33 *Alex.* αὐτοῦ. 34 *Alex.* σου ὀλιγώσεις. 35 *Alex.* σου. 36 sic fere est in *ed. Lat. Aq.* εἰς σωτηρίαν σὺν χριστῷ σου. *V. ed.* ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν Χριστόν σου. 37 *Alex.* τοὺς χριστούς. 38 *Alex.* ἔβαλας. 39 *Alex.* ἐπεβίβασας. 40 *a.* ἡ καρδία μου.

μου εἰς τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου. ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου.

17 Διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις· ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν· [41] ἐξέλιπεν ἀπὸ βρώσεως πρόβατα, καὶ [42] οὐχ ὑπάρχουσι 18 βόες ἐπὶ φάτναις [43]. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ Θεῷ 19 τῷ σωτῆρί μου. Κύριος ὁ Θεὸς δύναμίς μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με, τοῦ [44] νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

ΑΜΒΑΚΟΥΜ Η'.

41 *Alex.* ἐξέλιπον. 42 *Alex.* οὐχ. 43 *Alex.* ἐξιλάσεως αὐτοῦ. 44 *Alex.* νικῆσαί με.

* ΣΟΦΟΝΙΑΣ Θ'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΛΟΓΟΣ κυρίου, ὃς [1] ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσὶ, [2] υἱὸν Γοδολίου, [3] τοῦ Ἀμορίου, τοῦ Ἐζεκίου, ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ [4] Ἀμὼν βασιλέως Ἰούδα. 2 Ἐκλείψει [5] ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. 3 Ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ [6] ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. 4 Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα [7] τῆς Βάαλ, καὶ [8] τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, 5 Καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα [9] τῇ στρατιᾷ τοῦ [10] οὐρανοῦ, [11] καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας [12] κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, 6 Καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ [13] κυρίου, καὶ τοὺς μὴ [14] ζητοῦντας τὸν κύριον, καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους [15] τοῦ κυρίου. 7 Εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ Θεοῦ. διότι ἐγγὺς [16] ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ, [17] καὶ ἡγίακε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. 8 Καὶ ἔσται, ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια. 9 Καὶ ἐκδικήσω [18] ἐμφανῶς [19] ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον [20] κυρίου [21] Θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. 10 [22] Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, Φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλολυγμὸς [23] ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. 11 [24] Θρηνήσατε οἱ κατοικοῦντες [25] τὴν κατακεκομμένην, ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χαναὰν, [26] καὶ ἐξωλοθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. 12 Καὶ ἔσται ἐν [27] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [28] ἐξερευνήσω τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς [29] ἄνδρας τοὺς καταφρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν. [30] οἱ

Cap. 1. * B. in marg. Σκοπιὰ, ἢ ἀνιστῶν προσώποις. 1 B. ἐγένετο· sed in marg. ut *Rom.* 2 C. υἱοῦ. 3 C. υἱοῦ Γαμαρίου. 4 *Ms. Alex.* Ἀμώς. 5 ita etiam *Hier.* sed *Alex.* ἐκλιπέτωσαν ἀπό. B. *Ald.* ἐκλιπέτω πάντα ἀπό. 6 B in marg. Σ. καὶ τὰ σκάνδαλα σὺν ἀσεβέσι. 7 B. τῶν Βααλείμ. 8 sic quoque est in *uno a. l.* in *cat.* partim legitur, τὰ ὀνόματα τῶν ἱερῶν μετὰ τῶν ἱερέων· partim, ut B. C. τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων. partim, ut *Ald.* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερῶν. 9 *Cyr.* τῆς στρατιᾶς. 10 C. οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου. 11 *Alex. Cyr.* καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως. 12 sic *Hier.* in *cat. ll.* partim legitur, κατὰ τοῦ κυρίου βασιλέως αὐτῶν· partim, κατὰ τοῦ Μελχὼμ, quod hab. *Theodor.* partim ut *Ald.* κατὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. B κατὰ τοῦ Μολόχ· sed in marg. ut *Rom.* 13 *Cyr.* κυρίου τοῦ Θεοῦ. 14 *Alex.* ζητήσαντας. 15 C. αὐτοῦ. 16 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμασεν. 17 *Alex.* ἡγίασεν. 18 *Alex.* B. *Ald.* C. ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς. 19 B. in marg. Σ. ἐπιβαίνοντας. 20 κυρίου B. deest. 21 *Alex.* τοῦ Θεοῦ αὐτῶν ἀνομίας, καὶ δόλου. *Ald.* ἀσεβείας καὶ δόλου. 22 *Alex.* Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 23 C. ἐκ τῆς. 24 B. *Ald.* Θρηνεῖτε. 25 *Ald.* τὴν οἰκουμένην. *Aq.* εἰς τὸν ὅλμον. sed B in marg. dicit Ἀ. & Σ. habere τῶν ὁλμῶν (l. τὸν ὅλμον.) Θ. ἐν τῷ βάθει. 26 *Alex.* ἐξωλεθρεύθησαν. C. ἐξωλοθρεύθησαν. 27 *Alex.* & C. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 28 B. in marg. Ὁ. καὶ ἐκδικήσω. 29 C. ἀνθρώπους. 30 B. C. τοὺς λέγοντας. *Ald.* καὶ οἱ λέγοντες.

ἢ [31] λέ-

ἢ [31] λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος, οὐδὲ μὴ κακώσῃ·
13 Καὶ ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας, καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν [32] ἐν αὐταῖς· καὶ [33] καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ οὐ μὴ
14 πίωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. Ὅτι ἐγγὺς [34] ἡ ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, [35] ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ
15 τέτακται. Δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα [36] θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα [37] ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα [38] γνόφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμί-
16 χλης, Ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς [39] ὀχυρὰς, καὶ ἐπὶ τὰς γω-
17 νίας τὰς ὑψηλάς. Καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορεύσονται ὡς τυφλοὶ, [40] ὅτι τῷ κυρίῳ [41] ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα.
18 Καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ μὴ [42] δύνηται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου· καὶ ἐν πυρὶ ζήλου [43] αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι [44] συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

Κεφ. β'. 2.

1 Συνάχθητε, καὶ [1] συνδέθητε τὸ ἔθνος τὸ
2 ἀπαίδευτον, Πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος [2] παραπορευόμενον[3], πρὸ τοῦ [4] ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, πρὸ τοῦ [5] ἐπελθεῖν ἐφ'
3 [6] ὑμᾶς ἡμέραν [7] θυμοῦ κυρίου. Ζητήσατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργάζεσθε, καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε, καὶ [8] ἀποκρίνασθε αὐτὰ, ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ
4 ὀργῆς κυρίου. Διότι Γάζα [9] διηρπασμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων [10] εἰς ἀφανισμὸν, καὶ Ἄζωτος μεσημβρίας [11] ἐκριφήσεται, καὶ
5 Ἀκκαρὼν [12] ἐκριζωθήσεται. Οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, [13] πάροικοι Κρητῶν. λόγος κυρίου [14] ἐφ' ὑμᾶς Χαναὰν, γῆ ἀλλοφύλων, καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κα-
6 τοικίας. Καὶ ἔσται [15] Κρήτη νομὴ [16] ποι-
7 μνίων, καὶ μάνδρα προβάτων. Καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις οἴκου Ἰούδα, ἐπ' [17] αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δείλης καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκεπται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ [18] ἀποστρέψει
8 τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. Ἤκουσα [19] ὀνειδισμοὺς Μωὰβ, καὶ [20] κονδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμμὼν, ἐν οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου, καὶ ἐμεγα-
9 λύνοντο ἐπὶ τὰ ὅριά μου. Διατοῦτο, ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, διότι Μωὰβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ [21] υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Γόμοῤῥα, καὶ Δαμασκὸς [22] ἐκλελειμμένη [23] ὡς θιμωνιὰ [24] ἅλωνος, καὶ ἠφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ [25] κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτοὺς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἔ-
10 θνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. [26] Αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι ὠνείδισαν, καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν [27] κύριον τὸν παντοκρά-
11 τορα. [28] Ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ [29] ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ [30] προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου [31] αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν
12 ἐθνῶν. Καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματίαι
13 [32] ῥομφαίας μου [33] ἐστέ. Καὶ [34] ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ Βοῤῥᾶν, καὶ [35] ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσει τὴν Νινευὴ εἰς ἀφανισμὸν [36] ἄ-

---

31 *Alex.* λέγοντες, Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος, οὐδ' οὐ μή. 32 ἐν αὐταῖς *C.* desunt. 33 *Alex.* καταφυτεύσωσιν. B. *Ald. Cyr.* φυτεύσουσιν. 34 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 35 ἐγγὺς *Ald.* deest. *C.* καὶ ἐγγύς. 36 *Alex.* ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ. B. in marg. Ἀ. ταλαιπωρίας. 37 *Ald. C.* ταλαιπωρίας. B. in marg. Ἀ. συμφορᾶς καὶ ἄτης. 38 *Alex.* σκότους καὶ γνόφου. 39 *Alex.* ἰσχυρὰς, ἐπὶ τάς. 40 *C.* οἵ. 41 *C.* ἥμαρτον. 42 B. δυνηθῇ. 43 *Alex.* ἑαυτοῦ. 44 B. in marg. Ἀ. κατασπουδασμόν. Σ. μετ' ἐπείξεως.

Cap. 2. 1 B. συνδέθητε· & in marg. Σ. συλλέγητε, σύνιτε. *Theodor.* Τινὲς τὸ χωρίον μὴ νενοηκότες, τὸ, συνδέθητε, συνδεήθητε τεθείκασι· τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ἀντιγράφων, συνδέθητε ἔχει. 2 B. παρερχόμενον. 3 in *C. Ald.* & *Cyr.* seq. ἡμέρα. B. ἡμέρας. 4 *Ald.* ἐλθεῖν. 5 *C.* ἐπιπεσεῖν. 6 *C.* ὑμῶν. 7 B. *Ald. C.* ὀργῆς θυμοῦ. 8 *Mſ. Alex.* ἀποκρίνεσθαι αὐτά. B. ζητήσατε πραότητα, καὶ ἀποκρίνεσθε ταῦτα. 9 B. διεσπαρμένη· sed in marg. ut *Rom.* & λ̥. ἐγκαταλελειμμένη. 10 *Alex.* ἔσται εἰς. 11 *Alex.* ἐκριζωθήσεται. B. ῥιφήσεται. 12 *Alex.* ἐκριφήσεται. 13 *Aq.* & V. *ed.* γένος ὀλέθριον. *Th.* γένος ὀλεθρείας. *S.* γένος ὀλοθρευόμενον. in B. pro γένος scribitur ἔθνος. 14 *Alex.* πρός. 15 B. in marg. Ἀ. τὸ σχοίνισμα τῆς ἀραιότητος. Σ. περίμετρον ἢ τὸ παράλιον. 16 *C.* προβάτων. 17 *Alex.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* B. *Cyr.* ἀπέστρεψεν. *Ald.* ἐπέστρεψε. *C.* ἀποστρέψεται. 19 *C.* ὀνειδισμόν. 20 *C.* ὀνειδισμόν. 21 *Alex.* οἱ υἱοί. 22 *Ald.* ἐκλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα. pro ἐκλελειμμένη B. hab. ἐκτεθλιμμένη. 23 *C.* καὶ ὡς. 24 *C.* ἁλός. 25 *Alex.* κατάλοιπα τοῦ λαοῦ. 26 *C.* Τοῦτο. 27 *C.* κύριον τῶν δυνάμεων. B. λαὸν κυρίου παντοκράτορος. 28 B. *C. Cyr.* Ἐπιφανὴς ἔσται. 29 *Alex.* ἐξολοθρεύσει. 30 *Ald.* προσκυνήσει. 31 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 32 *C.* ῥομφαία. 33 *C.* ἔσεσθε. 34 *Alex. Ald. Cyr.* ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου. 35 *Ald. Cyr.* ἀπολῶ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσω. 36 ἄνυδρον *Cyr.* deest.

14 ὕδρον, ὡς ἔρημον. Καὶ [37] νεμήσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια, καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ [38] χαμαιλέοντες, καὶ [39] ἐχῖνοι ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιταθήσονται· καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς [40] καὶ κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ [41] ἀνάστημα αὐτῆς.

Κεφ. γ΄. 3.

15 Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ [1] αὐτῆς, Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμὲ [2] ἔτι. πῶς [3] ἐγενήθη εἰς ἀφανισμὸν, νομὴ θηρίων; πᾶς ὁ [4] διαπορευόμενος [5] δι' αὐτῆς συριεῖ, καὶ κινήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

1 [6] Ὦ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπο-
2 λελυτρωμένη πόλις, ἡ [7] περιστερά. Οὐκ [8] εἰσήκουσε φωνῆς· [9] οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ [10] ἐπεποίθει, καὶ πρὸς τὸν θε-
3 ὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. Οἱ ἄρχοντες [11] αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελίποντο
4 εἰς τὸ πρωΐ. Οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι, ἄνδρες καταφρονηταί· [12] ἱερεῖς αὐτῆς βεβηλοῦσι τὰ ἅγια, καὶ [13] ἀσεβοῦσι νόμον.
5 Ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον· πρωῒ πρωῒ [14] δώσει [15] κρίμα αὐτοῦ [16] εἰς φῶς, καὶ οὐκ [17] ἀπεκρύβη, καὶ οὐκ [18] ἔγνω ἀδικίαν [19] ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς [20] νεῖκος
6 ἀδικίαν. [21] Ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν· [22] ἐξερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοπαράπαν, τοῦ μὴ [23] διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν, [24] παρὰ τὸ [25] μηδένα ὑπάρχειν, μηδὲ κατοικεῖν.
7 Εἶπα, Πλὴν [26] φοβεῖσθέ με, καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ οὐ μὴ [27] ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς πάντα ὅσα [28] ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν. ἑτοιμάζου, ὄρθρισον, [29] ἔφθαρται
8 πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς αὐτῶν. Διατοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, [30] εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον· [31] διὸ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν, τοῦ εἰσδέξασθαι βασιλεῖς, τοῦ ἐκχέαι ἐπ' αὐτοὺς [32] πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ· [33] διότι ἐν πυρὶ ζήλου μου καταναλωθήσεται
9 πᾶσα ἡ γῆ. Ὅτι [34] τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς [35] γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεύ-
10 ειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα. Ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας [36] προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις
11 [37] μου, οἴσουσι θυσίας μοι. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐ μὴ καταισχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου, ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ. ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι [38] μὴ προσθῇς, τοῦ μεγαλαυ-
12 χῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. Καὶ [39] ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν [40] πραῢν καὶ ταπεινὸν, καὶ εὐλαβηθήσονται [41] ἀπὸ τοῦ ὀνόμα-
13 τος [42] κυρίου Οἱ κατάλοιποι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν, [43] καὶ οὐ λαλήσουσι μάταια, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ [44] ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμήσονται, καὶ κοιταθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.
14 [45] Χαῖρε θύγατερ [46] Σιὼν, κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς
15 καρδίας σου θύγατερ Ἱερουσαλήμ. Περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά σου, [47] λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. [48] βασιλεύσει Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ ὄψῃ κακὰ
16 οὐκέτι. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ Ἱερουσαλὴμ, Θάρσει Σιὼν, μὴ παρείσθω-

---

37 B νεμήσεται. 38 C. λέοντες. 39 B. in marg. Ἀ. πελεκᾶνες. Θ. κύκνοι. 40 Alex. κόρακες. 41 Alex. ἀνάστεμα. C. ἀνάστεμμα.

Cap. 3. 1 Comp. ed. ἑαυτῆς. 2 C. ἔτι ἄλλη. 3 B. ἐγένετο. 4 Mſ. Alex. παραπορευόμενος. 5 C. αὐτήν. 6 B. in marg. Οὐαὶ ἡ ἀθετοῦσα. 7 B. in marg. Σ. ἀνόητος. 8 C. ἤκουσε. 9 B. C. οὐδέ. 10 Alex. ἐπεποίθησεν. 11 αὐτῆς Ald. deest. 12 Alex. οἱ ἱερεῖς. 13 B. Ald. C. Cyr. ἀσεβοῦσιν εἰς τὸν νόμον. 14 δώσει C. ponit post αὐτοῦ. 15 Alex. τὸ κρίμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰς νῖκος ἀδικίαν. 16 C. ἐν φωτί. 17 C. ἐκρύβη. 18 C. οἶδεν. 19 ἐν usque ad finem versus C. desunt. 20 B. νῖκος. 21 Ἐν διαφθορᾷ non est in Ald. C. adjungit præcedentibus. 22 Ald. ἐξηρήμωσαν. C. ἐξηρήμωσα. 23 C. διοδεύεσθαι 24 Alex. & C. διὰ τό. 25 C. μηδέν. 26 C. φοβηθήσεσθέ. 27 Alex. ἐξολεθρευθῆτε. 28 Alex. ἐκδίκησα. 29 Alex. B. Ald. C. διέφθαρται 30 C. ἐν ἡμέρᾳ. 31 Alex. διότι. 32 B. τὴν ὀργήν μου καὶ πᾶσαν. Ald. C. τὴν ὀργήν μου πᾶσαν. 33 Alex. ὅτι ἐν πυρὶ τοῦ ζήλου. 34 Aq. & Th. τότε στρέψω ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς χεῖλος ἐξειλεγμένον. S. τότε μεταστρέψω ἐν τοῖς λαοῖς χεῖλος καθαρόν. 35 Alex. B. γενεὰς αὐτῶν. 36 Alex. οἴσουσιν θυσίας μοι. B. προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με τῶν διεσπαρμένων &c. C. ὑποδέξομαι τοὺς διεσπαρμένους μου, οἴσουσι θυσιάσματά μοι. Euseb. l. 2. euang. demonst. hunc locum ita citat; προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με· υἱοὶ τῶν διεσπαρμένων οἴσουσι θυσίας μοι. S. πέραθεν ποταμῶν Αἰθιοπίας ἱκετεύοντά με τέκνα τῶν διεσκορπισμένων ὑπ' ἐμοῦ, ἐνέγκωσι δῶρον ἐμοί. 37 μου B. Ald. deest. 38 B. C. οὐ μή. 39 Alex. ὑπολείψομαι. 40 Alex. Ald. πολὺν καὶ ταπεινόν. B. C. πρᾶον καὶ ταπεινόν. 41 C. τὸ ὄνομα. 42 Alex. τοῦ κυρίου. 43 Alex. οὐδὲ μή. 44 Alex. ἐν στόματι. 45 Ald. Χαῖρε σφόδρα θύγατερ. 46 B. Σιὼν σφόδρα. 47 Cyr. λελύτρωκε. 48 Alex. βασιλεύσει ὁ κύριος ἐμμέσῳ σου, καὶ οὐκ. B. βασιλεύσει κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ. C. βασιλεῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ σου, οὐκ. Cyr. βασιλεύσεις Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ.

17 σαν αἱ χεῖρές σου. Κύριος ὁ [49] θεός σου [50] ἐν σοὶ, [51] ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην, καὶ [52] καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ· καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ [53] σὲ ἐν τέρψει ὡς 18 ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. Καὶ συνάξω τοὺς [54] συντετριμμένους σου. οὐαὶ, τίς ἔλαβεν [55] ἐπ' αὐ- 19 τὴν ὀνειδισμόν; Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ [56] ἕνεκέν [57] σου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, [58] λέγει κύριος, καὶ σώσω τὴν ἐκπεπιεσμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς καύχημα, καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. καὶ [59] καταισχυν- 20 θήσονται Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ [60] καιρῷ, ὅταν [61] εἰσδέξωμαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς, καὶ εἰς καύχημα [62] ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με [63] τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν, λέγει κύριος.

* ΣΟΦΟΝΙΑΣ Θ'.

49 *Ald.* θεὸς ἐν. 50 *C.* δυνατὸς ἐν σοὶ σώσει. 51 *Alex.* δυνατός. 52 *Ald.* καινιεῖ σε ἐν. 53 *Alex.* B. *Ald.* C. σοί. 54 C. διεσκορπισμένους. οὐαί, ὃς ἔλαβεν. 55 *Alex.* C. ὀνειδισμὸν (*Alex.* ὀνιδισμὸν) ἐπ' αὐτήν. 56 *Alex.* ἕνικά. 57 B. ἐμοῦ. 58 λέγει κύριος C. desunt. B. ponit ante ἐν τῷ. 59 ita *Hier.* & *Theodor.* *Ald.* οὐ μὴ καταισχυνθήσονται. in al est οὐ καταισχυνθήσονται. 60 *Ald.* καιρῷ ἐκείνῳ. 61 *Alex.* εἰσδέχωμαι. 62 ἐν C. deest. 63 τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν *Ald.* ponit post κύριος. * B. Σοφονίας, σκοπεύων. Στίχοι ρξ'.

*ΑΓΓΑΙΟΣ Ι'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΕΝ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος κυρίου [1] ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, λέγων, Εἰπὸν [2] πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ [3] ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, 2 λέγων, Τάδε λέγει κύριος [4] παντοκράτωρ, λέγων, Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν, [5] Οὐχ ἥκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου. 3 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ 4 προφήτου, λέγων, Εἰ καιρὸς [6] μὲν ὑμῖν ἐστι τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις [7] ὑμῶν [8] κοιλοστάθμοις, ὁ δὲ οἶκος [9] ἡμῶν ἐξηρήμωται; 5 Καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος [10] παντοκράτωρ, Τάξατε [11] δὴ [12] καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑ- 6 μῶν. [13] Ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰσηνέγκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονὴν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων, συνήγαγεν εἰς [14] δεσμὸν τετρυπημένον. 7 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Θέσθε [15] τὰς 8 καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. Ἀνάβητε [16] εἰς τὸ ὄρος, καὶ κόψατε ξύλα, [17] οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ, καὶ 9 ἐνδοξασθήσομαι, εἶπε κύριος. Ἐπεβλέψατε εἰς πολλὰ, καὶ [18] ἐγένετο ὀλίγα· καὶ [19] εἰσηνέχθη εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐξεφύσησα [20] αὐτά. διατοῦτο [21] τάδε λέγει κύριος [22] παντοκράτωρ, Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μου ἐστὶν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 10 Διατοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ [23] ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια [24] αὐτῆς. 11 Καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῖτον, καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον, καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον, [25] καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς 12 πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ ἤκουσε Ζο-

Cap. 1. * B. in marg. Ἀγγαῖος, ἑορτὴ ἢ ἑορταί. 1 S. διὰ Ἀγγαίου. 2 *Alex.* δὴ πρός. 3 *Alex.* τὸν ἐκ. *Sch.* οἱ λοιποὶ, ἡγούμενον Ἰούδα. 4 C. ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. 5 *Alex.* Οὐκ ἥκει. B. *Ald.* C. *Cyr.* Οὐχ ἥκει. 6 *Alex.* ὑμῖν μέν. C. ὑμῖν. 7 ὑμῶν *Alex.* & C. deest. 8 *Aq.* ὠροφωμένοις. 9 *Alex.* B. C. *Cyr.* οὗτος ἐξηρήμωται (*Alex.* ἐξερήμωται.) *Ald.* μου οὗτος ἐξηρήμωται. 10 C. τῶν δυνάμεων. 11 δὴ *Ald.* C. deest. 12 *Alex.* τὰς καρδίας. 13 *Alex.* διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐσπείρατε. 14 *Ald.* ἀπόδεσμον. 15 C. δὴ τάς. 16 *Alex.* ἐπί. 17 *Alex.* καὶ οἰκοδομήσατε. B. *Ald.* καὶ οἴσατε, καὶ οἰκοδομήσατε. 18 *Alex.* ἐγένοντο. 19 C. εἰσηνέγκατε. 20 C. αὐτό. 21 τάδε C. deest. 22 C. τῶν δυνάμεων. 23 in cat. codd. est, ὑπολείπεται δοῦναι τὰ ἐκφόρια. 24 B. αὐτῆς ἐφ' ὑμᾶς· & in marg. ὁ. ἐφ' ὑμᾶς ξηρασία. 25 καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ C. desunt.

ροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ [26] ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ τῶν λόγων [27] τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς, καὶ [28] ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀ-
13 πὸ προσώπου κυρίου. Καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος ἄγγελος [29] κυρίου ἐν [30] ἀγγέλοις κυρίου τῷ λαῷ, Ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει κύριος.
14 Καὶ ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων [31] παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ [32] εἰσῆλθον, καὶ ἐποίουν [33] ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου [34] παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν.

Κεφ. β'. 2.

1 ΤΗ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἕκτου, τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως.
2 [1] Τῷ [2] μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, [3] ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προ-
3 φήτου, λέγων, Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ πρὸς Ἰησοῦν [4] τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, λέ-
4 γων, Τίς ἐξ ὑμῶν, ὃς [5] εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἔμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς [6] οὐχ ὑπάρ-
5 χοντα ἐνώπιον ὑμῶν; Καὶ νῦν κατίσχυε Ζοροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦ ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει [7] κύριος, καὶ ποιεῖτε, διότι [8] μεθ' ὑμῶν [9] ἐγώ εἰμι, λέγει κύ-
6 ριος [10] ὁ παντοκράτωρ, [11] Καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν. [12] θαρ-
7 σεῖτε, Διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ [13] σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ
8 τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, Καὶ συσσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν. καὶ [14] πλήσω τὸν οἶκον [15] τοῦτον
9 δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ἐμὸν τὸ ἀργύριον, καὶ ἐμὸν τὸ χρυσίον, λέγει
10 κύριος παντοκράτωρ. Διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου, ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [16] καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι, τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦ-
11 τον. Τετράδι καὶ εἰκάδι [17] τοῦ ἐνάτου μηνὸς, ἔτους δευτέρου, ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, λέ-
12 γων, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [18] Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον, λέγων,
13 Ἐὰν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἅψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου, ἢ [19] ἑψήματος, ἢ οἴνου, ἢ ἐλαίου, ἢ παντὸς βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπαν, [20] Οὔ.
14 Καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος, Ἐὰν ἅψηται [21] μεμιασμένος [22] ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ [23] ἐπὶ [24] παντὸς τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν [25] οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπαν, Μιανθήσεται.
15 Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος, καὶ εἶπεν, Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο [26] ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν· καὶ ὃς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν [27] λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου [28] πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις [29] ἐλέγχοντα.
16 Καὶ νῦν θέσθε δὴ [30] εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ [31] ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου τίνες
17 ἦτε, Ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην [32] κρι-

---

26 *Alex.* ὁ ἐκ. 27 *Alex.* Ἀγγαίου. 28 *C.* ἐφοβήθησαν ἀπό. 29 *Alex.* κυρίου τῷ λαῷ. 30 *B.* ἀποστολῇ. 31 παντὸς *Ald. C.* deest. 32 *C.* εἰσήλθοσαν. 33 *Alex.* τὰ ἔργα. 34 *C.* τῶν δυνάμεων τοῦ θεοῦ.

Cap. 2. 1 *Comp.* Ἐν τῷ. 2 *Alex. B. Ald. C.* ἑβδόμῳ μηνὶ (*Alex.* μηνεί.) 3 *Ald.* καὶ ἐλάλησε κύριος. *C.* ἐγένετο λόγος κυρίου. 4 *Alex.* τὸν τοῦ. 5 *Alex.* οἶδεν. 6 *Ald.* ὑπάρχετε. 7 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 8 *Alex.* ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι. 9 ἐγὼ *C.* deest. 10 *Alex.* παντοκράτωρ. *C.* τῶν δυνάμεων. & verſ. 6. 8. 9. 10. ita per totum caput 11 in *Ald.* & *Cyr.* hæc ſequuntur, τὸν λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. in *nonnull.* autem pro τὸν λόγον, eſt, ὁ λόγος. *C.* τὸ ῥῆμα ὃ διέθηκα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

12 *B.* καὶ ὁ λόγος ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐξελθόντων ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Θαρσεῖτε καὶ μὴ φοβεῖσθε, θαρσεῖτε. 13 *B. C.* σείω. 14 *Alex.* πληρώσω. *C.* ἐμπλήσω. 15 *Ald.* τῆς. 16 καὶ εἰρήνην, uſque ad finem verſus *C.* deſunt. 17 *Alex.* μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἔτους. *C.* ἐνάτῳ μηνὶ, ἔτους. 18 *Alex.* & *C.* Ἐπερώτησον τούς. 19 *Alex.* ἑψήματος. 20 *B.* Οὐχί. 21 *Alex.* μεμιαμμένος ἢ ἀκάθαρτος ψυχῇ ἐπὶ ψυχῇ ἀπὸ παντός. 22 *B. Ald. C.* non hab. ἀκάθαρτος. 23 *B. Ald. C. Cyr.* ἀπό. 24 *C.* πάντων. 25 οἱ ἱερεῖς *Ald.* deſunt. 26 *C.* ἐναντίον. 27 *B.* πλημμελημάτων. 28 in *B. Ald.* & *C.* eſt πονηριῶν. 29 *Alex. B.* & *C.* ἐλέγχοντας. 30 *Alex. B. Ald.* ἐπί. *C.* deeſt. 31 *Alex.* ἐπάνω, τοῦ. 32 κριθῆς *Ald.* deeſt.

θῆς εἴκοσι

θῆς εἴκοσι σάτα, καὶ ἐγένετο [33] κριθῆς δέκα σάτα· καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλῆσαι πεντήκοντα μετρητὰς, καὶ ἐγένοντο [34] εἴκοσι. 18 Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν [35] ἀφορίᾳ, καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος. 19 [36] Ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας [37] ταύτης, καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ ἐννάτου μηνὸς, [38] καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς [39] τεθεμελίωται ὁ ναὸς κυρίου· θέσθε ἐν ταῖς 20 καρδίαις ὑμῶν, [40] Εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἅλω, [41] καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος, [42] καὶ ἡ συκῆ, καὶ ἡ ῥοὰ, καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης [43] εὐ- 21 λογήσω. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, τετρά- 22 δι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, λέγων, Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, λέγων, [44] Ἐγὼ σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, 23 Καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλέων, [45] καὶ [46] ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν, καὶ καταστρέψω ἅρματα καὶ ἀναβάτας, [47] καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν, ἕκαστος [48] ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 24 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, [49] λήψομαί σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ, τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαί σε [50] ὡς σφραγῖδα, διότι σὲ ἡρέτισα, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

* ΑΓΓΑΙΟΣ Ι'.

33 B. Ald. δέκα σάτα κριθῆς. 34 Ald. εἰς εἴκοσι. 35 Alex. * ἀρθορίᾳ. C. ἀπορίᾳ. 36 Alex. B. C. Cyr. Τάξατε. Ald. Καὶ νῦν τάξατε. 37 B. ἐκείνης. 38 C. ἀπό. 39 Alex. B. & C. ἐθεμελιώθη. 40 Alex. B. Ald. C. Εἰ ἔτι. 41 Alex. καὶ ἡ ἄμπελος. 42 C. αἱ συκαῖ, καὶ αἱ ῥοαί. 43 Alex. καὶ ἐπάνω εὐλογήσω αὐτά. 44 B. Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω. C. Ἰδοὺ ἐγὼ σείσω. 45 καὶ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν C. desunt. 46 Alex. ἐξολοθρεύσω. B. ἐξολοθρεύσω. 47 Alex. καὶ καταστρέψω πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῶν, καὶ καταβαλῶ τὰ ὅρια αὐτῶν, καὶ ἐνισχύσω τοὺς ἐκλεκτούς μου, καὶ ἀναβήσονται ἵπποι. 48 B. εἰς ῥομφαίαν. 49 Ald. λήψομαι Ζοροβάβελ. 50 Alex. εἰς σφραγῖδα, ὅτι σέ. * B. in marg. Ἀγγαῖος ι'. ἑορτὴ, πανήγυρις. Στίχοι ρκ'.

* ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ'.

Κεφ. α'. 1.

1 Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ, ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν [1] τὸν τοῦ Βαραχίου [2] υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην, λέγων, 2 Ὠργίσθη κύριος [3] ἐπὶ τοὺς πατέρας [4] ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην· 3 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος [5] παντοκράτωρ, [6] Ἐπιστρέψατε πρός με, [7] λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει [8] κύριος τῶν δυνάμεων. 4 Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς [9] ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται [10] ἔμπροσθεν λέγοντες, Τάδε λέγει κύριος [11] παντοκράτωρ, Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν· [12] καὶ [13] οὐκ εἰσήκουσαν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου, 5 λέγει [14] κύριος. Οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσι; καὶ οἱ προφῆται; [15] μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; 6 Πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου τοῖς προφήταις, οἳ [16] κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπαν, Καθὼς παρατέτακται κύριος [17] παντο-

Cap. 1. * B. ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ'. μνήμη ἢ νικητὴς λέων. 1 B. in marg. Σ. πάππος. 2 Comp. ed. υἱοῦ. 3 C. πρός. 4 Mſ. Alex. ἡμῶν. 5 C. τῶν δυνάμεων. 6 C. Καὶ ἐπιστρέψατε. 7 λέγει κύριος τῶν δυνάμεων Cyr. desunt. 8 Alex. & Cyr. κύριος παντοκράτωρ. 9 B. ἐνεκάλουν. 10 Alex. οἱ ἔμπροσθεν. 11 C. τῶν δυνάμεων. 12 καὶ οὐκ εἰσήκουσαν C. & Cyr. desunt. B. καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδέ. 13 Alex. οὐ προσέσχον. 14 B. κύριος παντοκράτωρ. 15 C. μὴ εἰς τόν. 16 C. κατέλαβον. 17 C. τῶν δυνάμεων.

κράτωρ τοῦ [18] ποιῆσαι ἡμῖν κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα [19] ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν [20] ἡμῖν. 7 Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι [21] τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν Σαβὰτ, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου [22] υἱὸν Ἀδδὼ τὸν 8 προφήτην, λέγων, [23] Ἑώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς [24] ἐπὶ ἵππον πυῤῥὸν, καὶ οὗτος εἱστήκει ἀναμέσον [25] τῶν ὀρέων τῶν κατασκίων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυῤῥοὶ, [26] καὶ 9 ψαροὶ, καὶ [27] ποικίλοι, καὶ λευκοί. Καὶ εἶπα, Τί οὗτοι κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, Ἐγὼ [28] δείξω σοι 10 τί ἐστι ταῦτα. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Οὗτοί εἰσιν οὓς [29] ἐξαπέστειλε κύριος, περιοδεῦσαι τὴν γῆν. 11 Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ [30] ἐφεστῶτι ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ [31] εἶπον, Περιωδεύσαμεν [32] πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται, καὶ ἡσυχάζει. 12 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπε, Κύριε [33] παντοκράτωρ ἕως τίνος οὐ μὴ [34] ἐλεήσῃς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς πόλεις [35] Ἰούδα, [36] ἃς ὑπερεῖδες, τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος; 13 Καὶ ἀπεκρίθη κύριος [37] παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ, ῥήματα καλὰ καὶ λόγους 14 παρακλητικούς. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, Ἀνάκραγε λέγων, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιὼν ζῆλον μέγαν, 15 Καὶ [38] ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα, ἀνθ' ὧν [39] μὲν ἐγὼ ὠργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ [40] συνεπέθεντο εἰς κακά. 16 Διὰ τοῦτο [41] τάδε λέγει [42] κύριος, Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν οἰκτιρμῷ, καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος [43] παντοκράτωρ, καὶ μέτρον [44] ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ. 17 [45] Ἔτι, καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, [46] Ἔτι ἀνάκραγε λέγων, Τάδε λέγει [47] κύριος [48] παντοκράτωρ, Ἔτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιὼν, καὶ [49] αἱρετιεῖ [50] τὴν Ἱερουσαλήμ. 18 Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ 19 ἴδον, καὶ ἰδοὺ [51] τέσσαρα κέρατα. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ, Τί ἐστι ταῦτα κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν, καὶ τὸν 20 [52] Ἰσραὴλ, καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδειξέ 21 μοι κύριος τέσσαρας τέκτονας. Καὶ εἶπα, Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε [53], Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν [54] Ἰούδα καὶ [55] τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρε κεφαλήν· καὶ [56] ἐξήλθοσαν οὗτοι τοῦ ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν, τὰ [57] τέσσαρα κέρατα, [58] τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου, τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.

Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ [1] σχοινίον γεωμετρικόν. 2 Καὶ εἶπα πρὸς αὐτὸν, Ποῦ [2] σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Διαμετρῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστι, καὶ πηλίκον τὸ μῆκος. 3 Καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἱστήκει, καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς [3] συνάντησιν αὐτῷ, 4 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, [4] λέγων, Δράμε, καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον, λέγων, [5] Κατακάρπως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν 5 [6] ἐν μέσῳ αὐτῆς· Καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, [7] λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ 6 εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ [8] αὐτῆς. [9] Ω

---

18 *Alex.* ποιῆσαι κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. 19 *Alex.* ὑμῶν. 20 *Alex.* ὑμῖν. 21 *C.* ἐν τῷ. 22 *C.* υἱοῦ. 23 *Alex.* Ἑόρακα. 24 *Alex.* ἐφ'. *Ald. C.* deest. 25 *Alex.* & *Cyr.* δύο ὀρέων. *Ald.* δύο τῶν ὀρέων. *Theodor.* 'Α. καὶ Σ. μυρσινεῶνας τὰ ὄρη προσηγόρευκε. & *B.* in marg. ὁ λ' μυρσινεώνων. hab. pro κατασκίων. 26 καὶ ψαροὶ *B.* ponit post λευκοί. 27 ποικίλοι *C.* ponit post λευκοί. pro ποικίλοι *B.* in marg. 'Α. ξανθοί. 28 *C.* σοι δείξω. 29 *Alex.* ἐξαπέσταλκεν κύριος, τοῦ περιοδεῦσαι. 30 *B* ἐφεστηκότι. 31 *Alex.* εἶπαν, Περιωδεύκαμεν. 32 πᾶσαν *C.* deest. 33 *C.* τῶν δυνάμεων. 34 *Alex.* ἐλεήσεις. 35 *Cyr.* τῆς Ἰουδαίας. 36 *C.* αἷς ἐθυμώθης. 37 παντοκράτωρ *C.* deest. 38 *C.* θυμῷ μεγάλῳ. 39 *Alex.* ἐγὼ μέν. 40 *Ald.* συνεπετίθεντο. 41 τάδε *Ald.* deest. 42 *Alex.* κύριος παντοκράτωρ. 43 *C.* τῶν δυνάμεων. 44 *Alex.* ἐκτεθήσεται. 45 Ἔτι usque ad Ἔτι ἀνάκραγε *C.* desunt. in *Ald.* Ἔτι prius deest. 46 *Alex.* Ἀνάκραγε. 47 κύριος *Ald.* deest. 48 *C.* τῶν δυνάμεων. 49 *B.* & *C.* αἱρετιεῖ ἔτι τήν. 50 *Alex.* κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔτι. 51 *Alex.* τέσσερα. 52 *Alex.* Ἰσραὴλ. Καὶ ἔδειξέν. 53 *Alex.* πρὸς μέ. *C.* πρὸς μὲ, λέγων. 54 *Alex.* Ἰούδαν. 55 *B.* τὴν Ἱερουσαλήμ. 56 *Alex.* εἰσῆλθον. 57 *Alex.* τέσσερα. 58 *C.* ἔθνη ἐστὶν ἐπαιρόμενα.

Cap. 2. 1 *C.* σπαρτίον. 2 σὺ *C.* deest. 3 *Ms. Alex.* ἀπάντησιν αὐτῷ. *C.* ἀπάντησιν αὐτῷ. *Ald.* συνάντησιν αὐτοῦ. 4 λέγων *C.* deest. & in *Cyr.* hinc usque ad proximum λέγων desunt omnia. 5 *Ald. C. Cyr.* Κατάκαρπος. *B.* in marg. Σ. ἀτειχίστως. Θ. εἰς πλάτος. 6 *Alex.* τῷ ἐμμέσῳ. 7 *Alex.* φησίν. 8 *Alex.* αὐτῷ.

ὢ φεῦ-

ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς Βοῤῥᾶ, λέγει κύριος· διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς, 7 λέγει κύριος, Εἰς Σιὼν, ἀνασώζεσθε οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος. 8 Διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ὀπίσω δόξης [9] ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς, [10] διότι ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ. 9 Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἔσονται σκῦλα τοῖς [11] δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε [12] ὅτι κύριος παντοκράτωρ [13] ἀπέσταλκέ με. 10 Τέρπου καὶ εὐφραίνου θύγατερ Σιὼν, διότι [14] ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. 11 Καὶ [15] καταφεύξονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαὸν, καὶ [16] κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, [17] καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ [18] ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ. 12 Καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰούδαν [19] τὴν μερίδα αὐτοῦ [20] ἐπὶ τὴν ἁγίαν· [21] καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλήμ. 13 Εὐλαβείσθω πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, [22] ὅτι [23] ἐξεγήγερται [24] ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΚΑὶ [1] ἔδειξέ μοι κύριος [2] τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἑστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ [3] ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, [4] τοῦ ἀντικεῖσθαι αὐτῷ. 2 Καὶ εἶπε [5] κύριος πρὸς τὸν διάβολον, Ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλήμ· [6] οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός; 3 Καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρὰ, καὶ εἱστήκει πρὸ προσώπου τοῦ [7] ἀγγέλου. 4 Καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἑστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγων, Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρὰ ἀπ' αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ [8] ἀφῄρηκα τὰς ἀνομίας [9] σου· καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη, 5 [10] Καὶ ἐπίθετε [11] κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν [12] αὐτοῦ. [13] καὶ ἐπέθηκαν [14] κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἱστήκει. 6 Καὶ διεμαρτύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου [15] πρὸς Ἰησοῦν, λέγων, 7 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ, καὶ [16] ἐν τοῖς προστάγμασί μου [17] φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν [18] διαφυλάσσῃς τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀναστρεφομένους ἐν μέσῳ τῶν ἑστηκότων τούτων. 8 Ἄκουε δὴ Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου [19] οἱ καθήμενοι πρὸ προσώπου [20], διότι ἄνδρες [21] τερατοσκόποι εἰσὶ, διότι [22] ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου [23] Ἀνατολήν. 9 Διότι ὁ λίθος, ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου [24] τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἑπτὰ ὀφθαλμοί εἰσιν. ἰδοὺ ἐγὼ [25] ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς [26] ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 10 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, [27] συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω [28] ἀμπέλου, καὶ ὑποκάτω [29] συκῆς.

Κεφ. δʹ. 4.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν [1] ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐξήγειρέ με ὃν τρόπον [2] ὅταν [3] ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος [4] ἐξ ὕπνου αὐτοῦ, 2 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Τί σὺ βλέπεις; καὶ [5] εἶπα, Ἑώρακα, καὶ ἰδοὺ [6] λυχνία χρυσῆ ὅλη, καὶ τὸ

---

9 *Ald C.* ἐξαπέσταλκέ. 10 διότι *Ald.* deest. 11 *Alex.* δουλεύσασιν αὐτοῖς. *B.* σκυλεύουσιν αὐτούς. 12 *Alex. Ald. C.* διότι. 13 *Ald. C.* ἐξαπέσταλκέ. 14 *Alex. Ald.* ἰδοὺ ἔρχομαι. 15 apud *Just. Mart.* est, προστεθήσονται. 16 *C.* κατασκηνώσω. 17 apud *Justin.* est καὶ γνώσονται. 18 *Alex.* ἀπέσταλκέν. 19 al. τῇ μερίδι. *Ald.* καὶ τὴν μερίδα. 20 *Ald. C. Cyr.* ἐπὶ τὴν γῆν τήν. *B.* ἐπὶ τὴν ἁγίαν τήν. 21 apud *Justin.* est, καὶ ἐκλέξεται. 22 *Alex. Ald. Cyr.* διότι. 23 *Cyr.* ἐγήγερται. 24 *B.* ἐκ κατοικήσεως ἁγίας.

Cap. 3. 1 *Ald.* ἔδειξε κύριος. 2 *Alex.* Ἰησοῦν. 3 *B.* in marg. ὁ. σατᾶν. 4 *Alex.* ἀντικεῖσθαι. 5 κύριος..... κύριος *Cyr.* desunt. 6 *C.* οὐχὶ οὗτος δαλός. *B.* in marg. Ἀ. μήτι οὐχὶ οὗτος δαλὸς ἐρυσμένος ἀπὸ πυρός. Σ. οὐχ ὁρᾷς αὐτὸν ὡς δαλὸν ἐξῃρημένον ἐκ πυρός. 7 *Cyr.* ἀγγέλου τοῦ κυρίου. 8 *C.* ἐξειλόμην. 9 *Ald* σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ καί. sed illa καὶ τὰς &c. non sunt apud Euseb l. 4. demonst. nec apud *Cypr.* l. 11. test. 10 *C.* καὶ εἶπεν, Ἐπίθετε καὶ κίδαριν. 11 *B. Ald.* μίτραν καὶ κίδαριν. 12 *Alex. B.* αὐτοῦ. καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια, καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ὁ. 13 καὶ ἐπέθηκαν usque ad finem versus, *Cyr.* desunt. 14 *B. Ald.* μίτραν καὶ κίδαριν. 15 *Alex.* λέγων πρὸς Ἰησοῦν, Τάδε. 16 *C.* προστάγματα. *B.* ἐὰν τὰ προστάγματα. 17 *Alex.* φυλάσσῃ. 18 *Alex.* φυλάξῃς καίγε τήν. 19 *Alex.* καὶ οἱ. 20 *Alex. B.C.* & *Cyr.* σου. 21 *B.* in marg. Ἀ. τέρατος. Σ. θαυμασιοί. 22 ἰδοὺ *Ald.* deest. 23 *Cyr.* Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ. 24 *Alex.* Ἰησοῦ. 25 *C.* ὀρύσσων. *Cyr.* ὀρύξω. *B.* in marg. Ἀ. διαγλύφω * ἀνοίγματα αὐτῆς. al. leg. διαγλύψω ἄνοιγμα αὐτῆς. Σ. γλύψω γὰρ τὴν γλυφὴν αὐτοῦ. 26 ἐκείνης *Ald.* deest. 27 *Alex.* συγκαλέσατε. 28 *B.* ἀμπέλου αὐτοῦ, καί. 29 *Cyr.* συκῆς αὐτοῦ.

Cap. 4. 1 ἐν *Ald.* deest. 2 ὅταν *B.* deest. 3 *Ms. Alex.* ἐξερθῇ. *C.* ἐξεγείρεται. 4 *Ald. C.* ἐκ τοῦ ὕπνου. 5 *Alex.* * εἶπεν, Ἑώρακα. 6 λυχνία *Ald.* ponit post ὅλη.

λαμπάδιον [7] ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ [8] ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις τοῖς ἐπάνω αὐτῆς. 3 Καὶ δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδίου αὐτῆς, καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. 4 Καὶ ἐπηρώτησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν [9] ἐμοί, λέγων, Τί ἐστι [10] ταῦτα κύριε; 5 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ [11] εἶπε πρός με, λέγων, Οὐ γινώσκεις τί ἐστι ταῦτα; 6 καὶ εἶπα, Οὐχὶ κύριε. Καὶ ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε πρός με, λέγων, Οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ, λέγων, Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ, οὐδὲ ἐν [12] ἰσχύϊ, [13] ἀλλ᾽ ἐν [14] πνεύματί μου, λέγει κύριος 7 παντοκράτωρ. [15] Τίς εἶ σὺ τὸ ὄρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορθῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον [16] τῆς κληρονομίας, 8 [17] ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων, 9 Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ [18] ἐπιτελέσουσιν αὐτόν· καὶ [19] ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ 10 [20] ἐξαπέσταλκέ με πρὸς [21] σέ. Διότι τίς ἐξουδένωσεν [22] εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ [23] χαροῦνται, καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ. ἑπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ [24] εἰσιν [25] οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 11 Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν, Τί αἱ δύο ἐλαῖαι [26] αὗται, αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ [27] εὐωνύμων; 12 Καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου, καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν, Τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο [28] μυξωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπιχεόντων, καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας [29] τὰς χρυσᾶς; 13 Καὶ εἶπε πρός με, Οὐκ οἶδας τί ἐστι ταῦτα; 14 καὶ εἶπα, Οὐχὶ κύριε. Καὶ εἶπεν, [30] Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς [31] πιότητος παρεστήκασι [32] κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ 2 ἴδον, καὶ ἰδοὺ δρέπανον πετόμενον. Καὶ εἶπε πρός με, Τί σὺ [1] βλέπεις; καὶ εἶπα, [2] Ἐγὼ ὁρῶ δρέπανον [3] πετόμενον [4] μήκους πήχεων εἴκοσι, καὶ [5] πλάτους πήχεων δέκα. 3 Καὶ εἶπε πρός με, Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ [6] πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου [7] ἐκδικηθήσεται, [8] καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου [9] ἐκδικηθήσεται. 4 Καὶ ἐξοίσω [10] αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ [11] εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει [12] αὐτόν, καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ, καὶ 5 τοὺς λίθους αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ εἶπε πρός με, Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ [13] ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο. 6 Καὶ εἶπα, Τί ἐστι; καὶ εἶπε, Τοῦτο τὸ [14] μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν, [15] Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 7 Καὶ ἰδοὺ τάλαντον [16] μολίβδου ἐξαιρόμενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ [17] μέτρου. 8 Καὶ εἶπεν, Αὕτη ἐστὶν ἡ [18] ἀνομία. καὶ ἔρριψεν αὐτὴν [19] εἰς μέσον τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον 9 τοῦ μολίβδου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον [20] πτέρυγας [21] ἔποπος· καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀναμέσον τῆς 10 γῆς, [22] καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί, Ποῦ 11 αὗται ἀποφέρουσι τὸ μέτρον; Καὶ εἶπε πρός με, Οἰκοδομῆσαι [23] αὐτῷ οἰκίαν [24] ἐν

---

7 ἐπάνω *Ald.* deest. *B.* ἐπὶ κεφαλήν. 8 *Alex.* * ἐπαρυστρίδες. *B.* in marg. Ἀ. ἐπιρυταί Σ. ἐπιχυτῆρες. 9 *Alex.* ἐμοί, Τί ἐστιν. 10 *Ald.* ταῦτα; Καί. 11 *Alex.* εἶπεν, Οὐ γινώσκεις. 12 *Ald.* ἰσχύϊ μεγάλῃ. 13 *Alex.* B. ἀλλ᾽ ἢ ἐν. 14 *Ald.* πνεύματι, λέγει. 15 *Ald.* Τί. 16 B. in marg. Ἀ. τὸν πρωτεύοντα Σ. τὸν ἄκρον. Θ. τὸν πρῶτον. 17 *B.* in marg. Ἀ. ἐξισώσει χάριτος. Σ. πρὸς χάριν αὐτοῦ. Θ. κατάπαυσις αὕτη *Cyr.* ἰσότητι. 18 *Alex.* ἐπιτελοῦσιν. 19 *B.* ἐπιγνώσετε. 20 *Alex.* ἐξαπέστειλέν. 21 *B.* ὑμᾶς. 22 εἰς *C.* deest. 23 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* χαρήσονται. 24 *B.* *Ald.* C. *Cyr.* κυρίου εἰσιν. 25 *Alex.* κυρίου οἱ. 26 αὗται *C.* deest. 27 B. εὐωνύμων αὐτῆς. 28 *B.* in marg. Σ. οἱ ἀνὰ χεῖρα τῶν δύο ἐπιχυτήρων τῶν ἐκκενόντων ἀφ᾽ ἑαυτῶν. 29 B. ἐπὶ τάς. 30 B. οὗτοί εἰσιν οἱ. 31 *B.* *C.* πιότητος οἱ παρεστήκασι, pro πιότητος *Aq.* vertit στιλπνότητος. *Th.* λαμπρότητος. 32 *Alex.* τῷ κυρίῳ.

Cap. 5. 1 *C.* ὁρῶ. 2 *Ms. Alex.* Ὁρῶ ἐγώ. 3 πετόμενον B. deest. 4 *Alex.* μῆκος. 5 *Alex.* πλάτος. 6 *Alex.* προσώπου. 7 B. in marg. Σ. δίκην δώσει. 8 καὶ πᾶς usque ad finem versus *Ald.* desunt. 9 *Alex.* B. C. *Cyr.* ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται. 10 *Alex.* αὐτά. B. αὐτούς. 11 *Alex.* εἰσελεύσομαι. *Ald.* εἰσελεύσονται. 12 αὐτὸν *Ald.* deest. 13 B. C. ἴδε, τί τό. 14 B. in marg Σ. οἰφί. 15 B. in marg. Σ. Πρὸς τοῦτο ἀποβλέπουσι. 16 *Alex.* μολίβου. 17 *Alex.* ταλάντου. 18 *C.* ἀνομία αὐτῶν. καί. 19 *Alex.* ἐμμέσῳ. 20 *Alex.* B. *Ald.* C. πτέρυγας ὡς πτέρυγας ἔποπος. 21 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. ἐρωδιοῦ. 22 *C.* καὶ οὐρανοῦ. 23 *C.* αὐτῇ B. ἑαυταῖς· sed suprascripto αὐτῷ. 24 B. ἐπὶ fine γῆς. sed in marg. ἐν γῇ.

γῆ Βαβυλῶνος, καὶ ἑτοιμάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ [1] τέσσαρα ἅρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων, καὶ τὰ ὄρη [2] ἦν ὄρη 2 χαλκᾶ. Ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι [3] πυῤῥοὶ, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ δευτέρῳ 3 ἵπποι μέλανες, Καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοὶ, καὶ ἐν τῷ [4] ἅρματι τῷ 4 τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι [5] ψαροί. Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ, Τί ἐστι ταῦτα κύριε;
5 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, καὶ εἶπε, [6] Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, [7] ἐκπορεύονται παραστῆναι τῷ κυρίῳ πά-6 σης τῆς γῆς. Ἐν ᾧ ἦσαν [8] ἵπποι οἱ [9] μέλανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν Βοῤῥᾶ, καὶ οἱ [10] λευκοὶ ἐξεπορεύοντο [11] κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ οἱ [12] ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν Νότου,
7 Καὶ οἱ [13] ψαροὶ ἐξεπορεύοντο, καὶ [14] ἐπέβλεπον [15] τοῦ πορεύεσθαι [16] τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπε, Πορεύεσθε, καὶ περιοδεύσατε [17] τὴν γῆν.
8 καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. Καὶ ἀνεβόησε, καὶ [18] ἐλάλησε πρὸς μὲ, [19] λέγων, Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν Βοῤῥᾶ, [20] καὶ ἀνέπαυσαν τὸν [21] θυμόν μου [22] ἐν γῇ Βοῤῥᾶ.
9 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
10 Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν [23] ἀρχόντων, καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς, καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων [24] αὐτὴν, καὶ [25] εἰσελεύσῃ [26] σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ 11 Σοφονίου τοῦ ἥκοντος ἐκ Βαβυλῶνος, Καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ποιήσεις [27] στεφάνους, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ 12 Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου· Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἰδοὺ ἀνὴρ, [28] Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει 13 τὸν οἶκον κυρίου, Καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ [29] καθιεῖται, καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται [30] ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ ἔσται ἀναμέσον ἀμφοτέρων.
14 Ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι [31], καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν, καὶ εἰς χάριτα [32] υἱοῦ Σοφονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν 15 ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἥξουσι, καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ [33] γνώσεσθε διότι κύριος παντοκράτωρ [34] ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν [1] τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ [2] ἐνάτου, ὅς ἐ-2 στι [3] Χασελεῦ. Καὶ [4] ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθὴλ, Σαρασὰρ καὶ [5] Ἀρβεσεὲρ ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, [6] καὶ ἐξιλάσασθαι τὸν 3 κύριον, Λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος, καὶ πρὸς τοὺς προφήτας, λέγων, [7] Εἰσελήλυθεν [8] ὧδε ἐν τῷ [9] μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, [10] καθότι [11] ἐποίησεν ἤδη ἱκανὰ ἔτη.
4 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμὲ, 5 λέγων, [12] Εἰπὸν πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Ἐὰν νηστεύσητε ἢ κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς [13] ἑβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἑβδομήκοντα ἔτη, μὴ νηστείαν 6 νενηστεύκατέ μοι; Καὶ ἐὰν φάγητε [14] ἢ πίητε, οὐχ ὑμεῖς [15] ἔσθετε καὶ πίνετε;
7 Οὐχ [16] οὗτοι οἱ λόγοι [17], οὓς ἐλάλησε κύριος

Cap. 6. 1 *Alex.* τέσσερα. 2 ἦν ὄρη *Ald.* desunt. 3 *Alex.* πυῤῥοί. 4 ἅρματι *C.* deest. 5 *Ald. C. Cyr.* καὶ ψαροί. *Aq.* καρτεροί. 6 *Alex.* Οὗτοί εἰσιν. 7 *Ald.* καὶ ἐπορεύοντο. *B. C.* οἳ ἐκπορεύονται. 8 *Alex.* οἱ ἵπποι. 9 *B.* πυῤῥοί. 10 *B.* μέλανες. 11 *C.* ὄπισθεν. 12 *B.* λευκοί. 13 *B.* ποικίλοι καὶ ψαροί. 14 *B.* ἐζήτουν καὶ ἐπέβλεπον. 15 τοῦ πορεύεσθαι *Ald. C.* desunt. 16 *Alex.* καὶ περιοδεῦσαι. 17 *B.* πᾶσαν τήν. 18 *B.* ἐκάλεσέ με, καὶ ἐλάλησε. 19 λέγων *Ald.* deest. 20 *Alex. Ald. C.* ἀνέπαυσαν. 21 *Ald.* θόρυβον. 22 *C.* ἐπὶ γῆν. 23 *B.* in marg. Ἀ. παρὰ Ὀλδὰ, καὶ παρὰ Τωβία, καὶ παρὰ Ἰδία. 24 *Alex.* αὐτήν. *B.* αὐτὴν καὶ παρὰ Ἐλδαεὶ, καὶ παρὰ Τωβίου, καὶ παρὰ Αἰδραίου. 25 *B.* ἐλεύσῃ. 26 σὺ *C.* deest. 27 *Ald.* στέφανον. 28 *B.* in marg. Ἀ. Ἀναφυή, Σ. Βλάστημα. 29 *C.* καθήσεται. 30 *Alex.* ὁ ἱερεύς. 31 *Alex.* αὐτόν. 32 *Alex. C. Cyr.* τοῖς υἱοῖς. 33 *Alex.* ἐπιγνώσεσθε. 34 *C.* ἐξαπέσταλκε.

Cap. 7. 1 *Mſ. Alex.* τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ. 2 ſic etiam Hier. & Theodor. ſed *Ald.* ἕκτου. 3 *B.* in marg. Χασλεῦ, ἐλπὶς αὐτοῦ. 4 *Ald.* ἀπέστειλεν. 5 *Alex.* Ἀρβεσεσέρ. *Ald.* Ἀρβὰθ Σαγέρ. *C.* Ῥογώμ. *B.* in marg. Θαργμαμελέχ. *Cyr.* Ἀρσεβέρ. 6 *Alex.* τοῦ ἐξιλάσασθαι. 7 *Alex. B.* Εἰ εἰσελήλυθεν. 8 *Alex.* ὧδε τὸ ἁγίασμα ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ. 9 *B. C.* πέμπτῳ μηνί. 10 *B.* ἢ νηστεύω καθότι ἐποίησα. 11 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐποίησαν. 12 *Alex. Ald.* Εἰπὸν (*Alex.* Εἰπὲ) πρὸς πάντα τὸν λαόν. *C.* Εἰπὸν παντὶ τῷ λαῷ. 13 *C* ἑβδομάσιν. *B.* τῷ ἑβδόμῳ, ut & πέμπτῳ. 14 *Alex.* καὶ πίνετε. 15 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐσθίετε καὶ ὑμεῖς πίνετε. 16 *Ald.* οὗτοί εἰσιν οἱ. 17 *Alex.* εἰσίν. *C.* μου εἰσίν.

ἐν [18] χερσὶ τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε [19] ἦν Ἱερουσαλὴμ κατοικουμένη, καὶ [20] εὐθηνοῦσα, καὶ αἱ πόλεις [21] κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὀρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατῳκεῖτο; **8** Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, λέγων, **9** Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [22] Κρίμα δίκαιον [23] κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν [24] ἀδελφὸν αὐτοῦ, **10** [25] Καὶ χήραν, καὶ ὀρφανὸν, καὶ προσήλυτον, καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ [26] μνησικακείτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. **11** Καὶ ἠπείθησαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον [27] παραφρονοῦντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ [28] εἰσακούειν. **12** Καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ, τοῦ μὴ [29] εἰσακούειν τοῦ νόμου μου, καὶ [30] τοὺς λόγους, οὓς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν [31] χερσὶ τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο [32] ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκράτορος. **13** Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον [33] εἶπε, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν [34], οὕτως κεκράξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω [35], λέγει κύριος παντοκράτωρ. **14** Καὶ ἐκβαλῶ [36] αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἃ οὐκ ἔγνωσαν· καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται [37] κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν [38] γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφανισμόν.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος, **2** [1] λέγων, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [2] Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιὼν ζῆλον μέγαν, καὶ θυμῷ μεγάλῳ [3] ἐζήλωκα αὐτήν. **3** Τάδε λέγει [4] κύριος, [5] Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιὼν, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ κληθήσεται [6] ἡ Ἱερουσαλὴμ πόλις ἀληθινὴ, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος, ὄρος ἅγιον. **4** Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἔτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις Ἱερουσαλὴμ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων [7] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀπὸ πλήθους ἡμερῶν. **5** Καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδαρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. **6** Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [8] Εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ [9] καὶ [10] ἐνώπιόν μου ἀδυνατήσει; λέγει κύριος παντοκράτωρ. **7** Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἰδοὺ ἐγὼ [11] σώζω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς [12] δυσμῶν, **8** Καὶ εἰσάξω [13] αὐτοὺς, καὶ [14] κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [15] ἔσονται ἐμοὶ εἰς λαὸν, [16] κἀγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. **9** Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τεθεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδόμηται. **10** Διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν [17] ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ [18] ἔσται εἰς ὄνησιν, , καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ [19] ὑπάρξει, καὶ τῷ [20] ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ [21] εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. **11** Καὶ νῦν, οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ [22] ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, **12** Ἀλλ' ἢ δείξω εἰρήνην. ἡ ἄμπελος δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ [23] γενήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρόσον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ [24] μου τούτου ταῦτα πάντα. **13** Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦτε [25] ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν [26] ὁ οἶκος Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ.

---

18 *Ald.* χειρί. 19 *Ald.* καὶ Ἰσραὴλ κατοικουμένη. 20 sic *Hieron.* sed *Ald.* εὐφραίνουσα. 21 *Alex.* αὐτῆς κυκλόθεν, καί. B. *Ald.* C. αὐτῆς κυκλόθεν, καί. 22 C. λέγων, Κρίμα. 23 *Alex.* κρίνατε. 24 C. πλησίον. 25 Καὶ χήραν, usque ad μὴ μνησικακείτω *Ald.* desunt. 26 *Ald.* C. μνησικακεῖτε. 27 B. αὐτῶν παραφρονοῦντα. 28 *Cyr.* ἀκούειν. 29 *Alex.* εἰσακοῦσαι. C. ὑπακούειν. *Cyr.* ἀκοῦσαι. 30 *Ald.* τοὺς λόγους μου, οὕς. B. τῶν λόγων ὧν. 31 *Ald.* χειρί. 32 *Alex.* ὁρμή. 33 C. εἶπον. 34 *Alex.* *Ald.* C. *Cyr.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* C. *Cyr.* αὐτῶν. 36 B. αὐτοὺς ὡς ἐν λαίλαπι εἰς. 37 C. ἀπὸ ὄπισθεν. 38 C. τὴν γῆν τὴν ἐκλεκτήν.

Cap. 8. 1 B. *Cyr.* πρός με, λέγων. 2 *Alex.* Ἐζήλωσα. 3 *Alex.* ἐζήλωσα. 4 C. κύριος παντοκράτωρ.

5 *Alex.* Καὶ ἐπιστρέψω. C. Ἐπέστρεψα. 6 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 7 *Alex.* ἐν χειρί. 8 *Alex.* Διότι εἰ. 9 καὶ *Ald.* deest. 10 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 11 *Alex.* & *Cyr.* ἀνασώζω. C. ἀνασώσω. 12 B. δυσμῶν ἡλίου. 13 B. αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. 14 C. κατασκηνώσουσιν. 15 *Alex.* ἔσονταί μοι. 16 *Alex.* καὶ ἐγώ. 17 *Cyr.* τούτων. 18 B ἦν. sed in marg. οὐκ ἔσται. 19 *Alex.* ὑπάρχει. B. ὑπῆρχεν· sed in marg. οὐχ ὑπάρξει. 20 *Ald.* εἰσπορευομένῳ. 21 *Ald.* ἐκπορευομένῳ. 22 *Cyr.* ποιήσω. 23 *Alex.* γεννήματα. 24 *Alex.* & C. μου πάντα ταῦτα. *Ald.* *Cyr.* μου ταῦτα πάντα. B. μου τούτου πάντα ταῦτα. 25 *Ald.* κατάρα. 26 *Alex.* οἶκος Ἰούδα καὶ ὁ οἶκος Ἰσραήλ.

Θαρσεῖ-

θαρσεῖτε, καὶ κατισχυέτω ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν.
14 Διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ὃν τρόπον διενοήθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσαι με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος
15 παντοκράτωρ, καὶ οὐ μετενόησα· Οὕτως παρατέταγμαι, καὶ διανενόημαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
16 [27] τὸν οἶκον Ἰούδα· θαρσεῖτε. [28] Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς [29] ποιήσετε· λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον [30] αὐτοῦ, [31] ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰρηνικὸν [32] κρίνατε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν,
17 Καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον [33] αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε· διότι [34] ταῦτα πάντα ἐμίσησα,
18 λέγει κύριος παντοκράτωρ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος πρὸς με,
19 λέγων, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Νηστεία ἡ [35] τετράς, καὶ νηστεία ἡ πέμπτη, καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη, καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ [36] εὐφροσύνην, καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθάς· καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπή-
20 σατε. Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἔτι ἥξουσι λαοὶ πολλοὶ, καὶ κατοικοῦντες πόλεις πολ-
21 λὰς, Καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες [37] πέντε πόλεις εἰς [38] μίαν πόλιν, λέγοντες, Πορευθῶμεν [39] δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτο-
22 ρος· πορεύσομαι κἀγώ. Καὶ ἥξουσι λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ [40] ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ [41] ἐξιλάσκεσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου.
23 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, [42] ἐὰν ἐπιλάβωνται [43] δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου [44] ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες, Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι [45] ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν [46] ἐστι.

Κεφ. θ'. 9.

1 Λῆμμα λόγου κυρίου [1] ἐν γῇ [2] Σεδράχ, καὶ [3] Δαμασκοῦ [4] θυσία αὐτοῦ, διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους, καὶ πάσας φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
2 Καὶ [5] ἐν Ἡμὰθ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς Τύρος καὶ
3 Σιδὼν, διότι [6] ἐφρόνησαν σφόδρα. Καὶ ᾠκοδόμησε [7] Τύρος [8] ὀχυρώματα [9] αὑτῇ, καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χοῦν, καὶ συνήγαγε
4 χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν. [10] Καὶ διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει [11] αὐτοὺς, [12] καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ [13] αὕτη ἐν
5 πυρὶ καταναλωθήσεται. Ὄψεται Ἀσκάλων, καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα, καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ [14] Ἀκκάρων, ὅτι [15] ᾐσχύνθη [16] ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς. καὶ ἀπολεῖται [17] βασιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικη-
6 θῇ. Καὶ [18] κατοικήσουσιν ἀλλογενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων,
7 Καὶ ἐξαρῶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα [19] αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν. καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλίαρχος ἐν Ἰούδα, [20] καὶ
8 Ἀκκάρων ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος. Καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου [21] ἀνάστημα, [22] τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι, μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων, διότι νῦν ἑώρα-
9 κα [23] ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιὼν, [24] κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ [25] βασιλεύς ἔρχεταί σοι δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς [26] πραῢς, καὶ ἐπι-

27 B. τῷ οἴκῳ. 28 C. Οὗτοί εἰσιν οἱ. 29 C. ἐποιήσατε. 30 B. αὐτοῦ, ἀληθῶς καί. 31 *Alex.* καὶ κρίμα δίκαιον κρίνετε. 32 *Ald.* C. καὶ δίκαιον κρίνατε. 33 αὐτοῦ *Ald.* deeſt. 34 *Alex.* πάντα ταῦτα. 35 *Ald.* C. τετάρτη. B. τοῦ τετάρτου· ſed in marg. ut *Rom. Sch.* οἱ γ'. νηστεία ἡ τοῦ τετάρτου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ πέμπτου, καὶ ἡ τοῦ ἑβδόμου, καὶ ἡ τοῦ δεκάτου. 36 *Alex.* εἰς εὐφροσύνην.
37 B. *Ald.* μίαν εἰς. C. πόλεις εἰς. 38 *Alex.* πόλιν μίαν. 39 *Ald.* πορευόμεναι τοῦ προσώπου κυρίου δεηθῆναι. B. πορευόμενοι δεηθῆναι τοῦ πρ. κ. 40 *Ald.* ἐκζητήσουσι.
41 *Alex.* τοῦ ἐξιλάσκεσθαι. 42 B. *Cyr.* ἐπιλήψονται.
43 δέκα B. deeſt. 44 C. ἑνὸς ἀνδρός. 45 *Alex.* θεὸς μετὰ σοῦ ἐστίν. 46 *Ald.* ἐστιν εἰς τέλος.
Cap. 9. 1 B. ἐκ γῆς. 2 *Alex.* Σεδράκ. B. *Ald.* *Cyr.* Ἀδράχ. *Sch.* πόλις ἐστὶ τῆς Ἀραβίας. ἡ δὲ Ἡμάθ, ἡ νῦν Ἐπιφάνεια προσαγορευομένη. Ἡμὰθ δὲ τὴν Ἐμισὰν ὀνομάζει ἡ θεία γραφή. 3 B. Δαμασκός. 4 B. in marg ἀνάπαυσις αὐτοῦ διαπρέπεια. *Cyr.* ἀνάπαυσις. *Aq.* ἐν Δαμασκῷ ἀνάπαυσις αὐτοῖς. 5 *Alex.* B. *Cyr.* Ἡμάθ. & B. in marg. ἀλήθεια· & Ἀ. καίγε Ἡμὰθ ὁριοθετηθήσεται ἐν αὐτῇ. Σ. ἔτι καὶ ἐν Ἡμὰθ τῇ ὁμορούσῃ καὶ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι.
6 *Ald.* ἐφρόνησε. C. κατεφρόνησαν. 7 B. καὶ Τύρος.
8 B. *Ald.* C. ὀχύρωμα. 9 *Ald.* αὐτῆς. C. ἑαυτῇ.
10 *Alex.* Διὰ τοῦτο. 11 *Alex.* C. *Cyr.* αὐτήν. 12 *Alex.* καὶ κατάξει εἰς θάλασσαν τὴν δύναμιν. B *Cyr.* etiam hab. κατάξει. 13 B. C. *Cyr.* αὐτή. 14 B. in marg. στεῖρος αὐτῆς. Δ. ἐξαναριζώσεις αὐτῆς. 15 C. κατῃσχύνθη.
16 *Alex.* C. & *Cyr.* ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς. 17 *Alex.* βασιλεία ἀπὸ Γάζης. 18 C. ἀλλογενεῖς κατοικήσουσιν ἐν.
19 *Alex.* * αὐτοῦ. 20 *Theodor.* hæc ſic explicat, καὶ τοῖς οἰκοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ὁμότιμοι γενήσονται. τούτους γὰρ Ἰεβουσαίους ἐκάλεσεν. Ἰεβοὺς γὰρ αὕτη πάλαι προσηγορεύετο.
21 *Alex.* ἀνάστεμα. 22 B. in marg κωλύων στρατείας παράγοντος. 23 *Alex.* τοῖς. 24 *Juſtin.* ἀλάλαξον, κήρυσσε. 25 *Ald.* C. *Cyr.* βασιλεύς σου. 26 B. C. *Cyr.* πρᾶος. *Juſtin.* καὶ πραῢς, καὶ πτωχὸς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον ὄνου.

ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ [27] ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον. **10** Καὶ [28] ἐξολοθρεύσει ἅρματα ἐξ Ἐφραὶμ, καὶ ἵππον ἐξ Ἱερουσαλὴμ, [29] καὶ [30] ἐξολοθρεύσεται τόξον [31] πολεμικὸν, [32] καὶ πλῆθος [33] καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν, καὶ κατάρξει [34] ὑδάτων [35] ἕως θαλάσσης, [36] καὶ ποταμῶν [37] διεκβολὰς γῆς. **11** Καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης [38] σου ἐξαπέστειλας [39] δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος [40] ὕδωρ. **12** [41] Καθήσεσθε ἐν [42] ὀχυρώμασι δέσμιοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας [43] παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω [44] σοι, **13** Διότι ἐνέτεινά σε Ἰούδα ἐμαυτῷ [45] τόξον, ἔπλησα τὸν Ἐφραὶμ, καὶ [46] ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιὼν ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ, **14** Καὶ [47] κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ [48] βολὶς, καὶ κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ, καὶ [49] πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. **15** [50] Κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ [51] αὐτοὺς· [52] καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ καταχώσουσιν αὐτοὺς [53] ἐν λίθοις σφενδόνης, καὶ ἐκπίονται [54] αὐτοὺς ὡς οἶνον, καὶ πλήσουσι [55] τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον. **16** Καὶ σώσει αὐτοὺς [56] κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἅγιοι κυλίονται ἐπὶ [57] γῆς αὐτοῦ. **17** Ὅτι εἴ τι [58] ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι [59] καλὸν [60] αὐτοῦ, σῖτος νεανίσκοις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

Κεφ. ί. 10.

1 Αἰτεῖσθε [1] παρὰ κυρίου ὑετὸν καθ' ὥραν, πρώϊμον καὶ ὄψιμον. κύριος ἐποίησε φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἑκάστῳ βοτάνην ἐν ἀγρῷ. **2** Διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντεις ὁράσεις ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῆ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο [2] ἐξηράνθησαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν, [3] διότι οὐκ ἦν ἴασις. **3** Ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμός μου, καὶ ἐπὶ τοὺς [4] ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι. καὶ [5] ἐπισκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ τάξει [6] αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, **4** Καὶ [7] ἀπ' αὐτοῦ ἐπέβλεψε, καὶ [8] ἀπ' αὐτοῦ ἔταξε, [9] καὶ [10] ἀπ' αὐτοῦ [11] τόξον [12] ἐν θυμῷ, [13] ἀπ' αὐτοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ [14] ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. **5** Καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάξονται, [15] διότι [16] κύριος μετ' αὐτῶν· [17] καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων. **6** Καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσὴφ σώσω, καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς, ὅτι [18] ἠγάπησα αὐτοὺς, [19] καὶ ἔσονται, ὃν τρόπον [20] οὐκ [21] ἀπεστρεψάμην αὐτούς· διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, [22] καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῖς, **7** Καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἐφραὶμ, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία [23] αὐτῶν ὡς [24] ἐν οἴνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν [25] ὄψονται, καὶ [26] εὐφρανθήσονται; καὶ [27] χαρεῖται [28] ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. **8** Σημανῶ [29] αὐτοῖς, [30] καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς, διότι λυτρώσομαι αὐτοὺς, καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί. **9** Καὶ

27 B. in marg. Σ. ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὀνάδος. 28 *Alex.* ἐξολοθρεύσει. 29 καὶ *Ald.* deest. 30 *Alex.* B. *Ald.* *Cyr.* ἐξολοθρευθήσεται. C. ἐξολοθρεύσει. 31 C. πολεμιστῶν. 32 *Euseb.* euang. demonst. l. 2. & 8. & 9. καὶ πλῆθος εἰρήνης. S. καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. 33 B. in marg. ὁ. καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι. 34 C. ἀπὸ τῶν ὑδάτων. 35 *Cyr.* ἀπὸ θαλάσσης ἕως. 36 *Ald.* *Cyr.* καὶ ἀπὸ ποταμῶν. 37 B. *Cyr.* ἕως διεκβολῶν. 38 *Alex.* *Ald.* C. *Cyr.* ἐξαπέστειλας. 39 *Alex.* τοὺς δεσμίους. 40 B. ὕδωρ ἐν αὐτῷ. 41 *Alex.* Καὶ θήσονται ἐν. 42 *Alex.* *Ald.* C. ὀχυρώματι. 43 B. *Ald.* παροικίας. 44 σοι *Ald.* deest. 45 *Alex.* εἰς τόξον, ἔπλησα. C. τόξον ἔπλησα. *Cyr.* ὡς τόξον, ἔπλησα. 46 *Alex.* B. *Cyr.* ἐπεγερῶ. C. κατεξεγερῶ. 47 *Alex.* ἔσται κύριος ἐπ' αὐτούς. B. C. κύριος (C. addit ὁ θεὸς) ἐπ' αὐτοὺς ὀφθήσεται. 48 B. *Ald.* C. *Cyr.* βολὶς αὐτοῦ, καὶ κύριος ὁ θεὸς (ὁ θεὸς *Cyr.* deest) παντοκράτωρ (C. deest.) 49 *Alex.* πορεύσονται. 50 B. Καὶ κύριος ὁ παντοκράτωρ. 51 *Alex.* *Ald.* *Cyr.* αὐτῶν. 52 *Alex.* καὶ καταναλώσωσιν. 53 al. desunt καὶ καταχώσουσιν αὐτούς. *Cyr.* deest αὐτούς. 54 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς. 55 *Alex.* & *Cyr.* ὡς φιάλας θυσιαστήριον. al. ὡς φιάλας τὸ θυσιαστήριον. C. τὰς φιάλας αὐτῶν ὡς θυσιαστηρίου. B. φιάλας ἐλαίου ὡς τὸ θυσ. 56 *Alex* & *Cyr.* κύριος ἐν τῇ. C. κύριος ὁ θεὸς ἐν τῇ. 57 *Alex.* τῆς γῆς. 58 C. καλόν. 59 C. ἀγαθόν. 60 *Alex.* *Ald.* παρ' αὐτοῦ.

Cap. 10. 1 *Ms.* *Alex.* & *Comp.* *ed.* ὑετὸν παρὰ κυρίου. 2 C. ἐξήρθησαν. *Cyr.* ἐξηράνθησαν ὡς οὐκ ἔχοντες ὑετόν. 3 *Alex.* B. *Ald.* C. ὅτι. 4 B. ἀμνοὺς μου ἐπισκέψομαι. 5 *Alex.* ἐπισκέπτεται. 6 C. αὐτόν. 7 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐξ αὐτοῦ. 8 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐξ αὐτοῦ. 9 C. *Cyr.* τόξον. 10 *Alex.* B. *Ald.* ἐξ αὐτοῦ 11 *Alex.* τὸ τόξον. 12 B. *Ald.* *Cyr.* αὐτοῦ (*Ald.* & *Cyr.* deest) ἐν πνεύματι θυμοῦ. 13 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐξ αὐτοῦ. 14 *Alex.* ἐλαύνων. *Ald.* ἐξερευνῶν. 15 *Ald.* ὅτι. 16 *Alex.* κύριος παντοκράτωρ μετ'. 17 καὶ *Ald.* deest. 18 *Alex.* ἠγάπηκα αὐτοὺς, καὶ ἔσται, ὄν. 19 *Theodor.* τοῦτο σαφέστερον ὁ Σ. ἡρμήνευσε, καὶ ἔσονται ὡς ἂν εἰ μὴ ἀπωσάμην αὐτούς. 20 C. ὅτε οὐκ. 21 *Ald.* ἀπέστρεψα. B. C. ἀπέρριψα· & C. ponit post αὐτούς. 22 καὶ C. deest. 23 αὐτῶν *Ald.* deest. 24 B. ἀπὸ οἴνου. 25 *Alex.* ὄψεται, κ. 26 *Alex.* & C. εὐφρανθήσεται, & ponit post χαρεῖται. 27 B. *Ald.* C. χαρήσεται. 28 *Alex.* αὐτῶν καρδία. 29 *Alex.* & C. αὐτούς. 30 *Alex.* διότι λυτρώσομαι αὐτοὺς, καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς, καὶ πληθυνθήσονται.

σπερῶ

σπερῶ αὐτοὺς ἐν [31] λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν [32] μνησθήσονταί μου, [33] ἐκθρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν, 10 καὶ ἐπιστρέψουσι. Καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτοὺς, καὶ εἰς τὴν [34] Γαλααδίτιν, καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσάξω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 11 Καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσσῃ στενῇ, πατάξουσιν ἐν θαλάσσῃ κύματα, καὶ [35] ξηρανθήσεται [36] πάντα τὰ βάθη ποταμῶν, καὶ [37] ἀφαιρεθήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται. 12 Καὶ κατισχύσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ [38] κατακαυχήσονται, λέγει κύριος.

Κεφ. ιαʹ. 11.

1 Διάνοιξον ὁ Λίβανος τὰς θύρας σου, καὶ 2 καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου. Ὀλολυξάτω πίτυς, [1] διότι πέπτωκε κέδρος, [2] ὅτι [3] μεγάλως μεγιστᾶνες [4] ἐταλαιπώρησαν· ὀλολύξατε δρύες τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος. 3 Φωνὴ θρηνούντων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν· φωνὴ ὠρυομένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε [5] τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορδάνου. 4 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [6] Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς, 5 ἃ οἱ κτησάμενοι [7] κατέσφαζον, καὶ οὐ [8] μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ἔλεγον, Εὐλογητὸς κύριος, [9] καὶ πεπλουτήκαμεν· καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. 6 Διατοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, λέγει [10] κύριος. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον εἰς [11] χεῖρας τοῦ πλησίον [12] αὐτοῦ, [13] καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ [14] ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν· 7 Καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς [15] τὴν Χαναανῖτιν. καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους, [16] τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα Κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα Σχοίνισμα, καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα.

8 Καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἑνὶ, καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ γὰρ αἱ 9 ψυχαὶ αὐτῶν [17] ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμέ. Καὶ εἶπα, Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς. τὸ ἀποθνῆσκον ἀποθνησκέτω, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐκλιπέτω καὶ τὰ καταλοιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας 10 τοῦ πλησίον αὐτοῦ. Καὶ λήψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀποῤῥίψω αὐτὴν, τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην 11 πρὸς πάντας τοὺς [18] λαοὺς, Καὶ [19] διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γνώσονται οἱ [20] Χαναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ [21] φυλασσόμενά μοι, διότι λόγος κυρίου ἐστί. 12 Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς, Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστι, δότε [22] τὸν [23] μισθόν μου, ἢ ἀπείπασθε. καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. 13 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Κάθες αὐτοὺς [24] εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ [25] σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς, καὶ [26] ἐνέβαλον αὐτοὺς [27] εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. 14 Καὶ ἀπέῤῥιψα τὴν [28] ῥάβδον τὴν δευτέραν [29] τὸ Σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν [30] κατάσχεσιν ἀναμέσον Ἰούδα, καὶ ἀναμέσον [31] Ἰσραήλ. 15 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, [32] Ἔτι λάβε σεαυτῷ [33] σκεύη ποιμενικὰ ποι- 16 μένος [34] ἀπείρου· Διότι ἰδοὺ [35] ἐγὼ ἐξεγείρω [36] ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν, [37] τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται, καὶ τὸ [38] ἐσκορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσηται, καὶ τὸ ὁλόκληρον οὐ μὴ κατευθύνῃ, καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται, καὶ τοὺς ἀ-

---

31 *Alex.* * ἀλλήλοις, καί. 32 *Ald.* αὐτῶν μνησθήσονται. 33 *Alex.* B. & *C.* καὶ ἐκθρέψουσιν. 34 *Ald.* Γαλαὰδ εἰς. 35 *Alex.* *Ald.* ξηρανθήσονται. 36 πάντα B. ponit post βάθη. 37 *C.* καταισχυνθήσεται B. καθαιρεθήσεται. 38 *C.* καυχήσονται. in *aliquib. ll.* est, κατακαυθήσονται.

Cap. 11. 1 B. ὅτι. 2 *C.* διότι. 3 μεγάλως *C.* deest. B. ponit post μεγιστᾶνες. 4 *C.* ἐταλαιπωρήθησαν, & ponit ante μεγιστᾶνες. 5 *Ald.* τὰ φρυάγματα. 6 B. *Ald.* *C.* Ποίμαινε. 7 *C.* ἔσφαζον. 8 al. μετεμέλλοντο. *Ald.* μετεμελοῦντο. 9 καὶ *C.* deest. 10 *Alex.* κύριος παντοκράτωρ. 11 B. *C.* *Cyr.* χεῖρας. 12 *Ald.* αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσιν. 13 *Cyr.* καὶ ἕκαστον εἰς χεῖρας B. καὶ εἰς χεῖρας. 14 *Alex.* ἐξελοῦμαι 15 *Alex.* τὴν Χαναανῖτιν. B. γῆν Χαναάν. 16 *Alex.* τὴν μίαν. 17 al. ἐπορεύοντο. 18 B. *Ald.* *Cyr.* λαοὺς τῆς γῆς. 19 *Alex.* διασκεδασθήσονται. 20 B. in marg. Ἀ. πτωχοὶ τοῦ ποιμνίου μου οἱ φυλασσόμενοί με· ὅτι. 21 *Alex.* φυλασσόμενα, διότι. 22 *Alex.* *Cyr.* στήσαντες τόν. 23 *Ald.* μισθούμενον, ἤ. 24 *Aq.* πρὸς τὸν πλάστην. 25 *Alex.* σκέψαι αὐτό. B. *Ald.* *C.* σκέψαι. & B. in marg. ὑπερμεγέθης ἡ τιμὴ ἣν ἐτιμήθην ὑπ' αὐτῶν. 26 B. καθῆκα καὶ ἐνέβαλον. 27 *Alex.* εἰς οἶκον. 28 *C.* ῥάβδον μου τήν. 29 *C.* τὴν καλουμένην τό. 30 *Alex.* διαθήκην μου ἀναμέσον. B. *Ald.* *Cyr.* διαθήκην ἀναμέσον. 31 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 32 *C.* Καὶ ἔτι. 33 *Alex.* * σκεῦος ποιμαίνος ἀπείρου ποιμαινικά. 34 *Sch.* οἱ λοιποὶ ἑρμηνεύουσι, ἄφρονος. 35 *C.* ἐξεγερῶ. 36 B. *Cyr.* ποιμένα ἄπειρον. 37 B. *Ald.* τὸ ἐκλεῖπον. *C.* ὅστις τὸ ἐκλεῖπον. 38 *Alex.* διεσκορπισμένον.

17 στραγάλους αὐτῶν [39] ἐκστρέψει. Ὦ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, [40] καταλελοιπότες τὰ πρόβατα, μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν [41] τὸν δεξιὸν αὐτοῦ, ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραινόμενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς [42] ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. λέγει κύριος, ἐκτείνων οὐρανὸν, καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσσων πνεῦμα [1] ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ,
2 Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ [2] ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.
3 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλὴμ λίθον καταπατούμενον [3] πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· πᾶς [4] ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίξεται, καὶ [5] ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτὴν
4 πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει, καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει.
5 Καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλίαρχοι Ἰούδα [6] ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, [7] Εὑρήσομεν [8] ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐ-
6 τῶν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν [9] πυρὸς ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν, καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς κυκλόθεν, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ
7 ἔτι καθ' [10] ἑαυτὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ [11] σώσει κύριος τὰ σκηνώματα Ἰούδα, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς, ὅπως [12] μὴ μεγαλύνηται καύχημα οἴκου Δαυίδ, καὶ [13] ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ἱε-
8 ρουσαλὴμ ἐπὶ τὸν [14] Ἰούδα. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς [15] Δαυίδ, [16] ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγε-
9 λος κυρίου ἐνώπιον [17] αὐτῶν. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ζητήσω [18] ἐξᾶραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ [19] ἐρχόμενα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.
10 Καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ. καὶ ἐπιβλέψονται πρός με, [20] ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο. καὶ κόψονται [21] ἐπ' [22] αὐτὸν κοπετὸν, ὡς ἐπ' [23] ἀγαπητῷ, καὶ [24] ὀδυνηθήσονται ὀδύνην, ὡς [25] ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ.
11 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς κοπετὸς [26] ῥοῶνος ἐν
12 πεδίῳ [27] ἐκκοπτομένου. Καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς· [28] φυλὴ οἴκου Δαυὶδ καθ' ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν καθ' ἑαυτὴν, καὶ αἱ
13 γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Λευὶ καθ' ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ τοῦ Συμεὼν καθ' ἑαυτὴν, καὶ αἱ
14 γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς. Πᾶσαι [29] αἱ ὑπολελειμμέναι [30] φυλαὶ, [31] φυλὴ καθ' ἑαυτὴν, καὶ γυναῖκες αὐτῶν καθ' [32] ἑαυτάς.

---

39 *Alex.* B. *Ald.* ἐκτρίψει. 40 *Alex* B. *Cyr.* καὶ (*Alex.* addit οἱ) καταλελοιπότες. *C.* καὶ ἐγκαταλελοιπότες. 41 *C.* αὐτοῦ τὸν δεξιὸν, ὁ. 42 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ ὁ δεξιός.

Cap. 12. 1 *Mſ. Alex.* αὐτοῦ ἐν. 2 *Alex.* καὶ ἔσται. 3 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι *Ald.* desunt. 4 B. in marg. Ἀ. ὁ βαστάζων αὐτὸν σπαρασσόμενος ἀμυχθήσεται. 5 *Ald. Cyr.* συναχθήσονται. *C.* ἐπισυναχθήσονται. 6 B. *Ald. Cyr.* πάντες ἐν. 7 *Aq.* καρτέρησον μοι 8 *C.* ἡμῖν 9 *Ald.* πυρὸς ἐν καλάμῃ. 10 *Alex. C.* & *Cyr.* ἑαυτήν. Καί. 11 *Alex.* διάσει κύριος τά. 12 μὴ *Ald.* deest. 13 *Alex.* ἐπάρξεις. *C.* ἐπάρσεις. 14 *Alex.* Ἰούδαν. 15 *Alex. C.* & *Cyr.* οἶκος Δαυίδ 16 *Alex.* ὡς οἶκος θεοῦ. 17 *Ald.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* τοῦ ἐξᾶραι 19 *Alex.* ἐπερχόμενα. 20 *Cyr.* εἰς ὃν κατωρχήσαντο. B. *Ald.* εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. B. in marg. Ἀ. σὺν ᾧ ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. Θ. ὃν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. Σ. ἔμπροσθεν ἐπεξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. additur ibi præterea ad illa verba, ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο· Οὕτω μὲν οἱ Ο'. ὁ δὲ Θεοδοτίων ἐποίησεν· καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ὃν ἐξεκέντησαν· ἐσημειωσάμεθα δὲ, ὅτι ἐπί τινων οἱ Ἀπόστολοι τὸ Ἑβραϊκὸν, καὶ οὐ τὸ ἐν τῇ κοινῇ τεθείκασιν· Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου, καὶ ἐπ' ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας· καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποιμένας· Καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς φιλαργύρους. Ἐπειδὴ δὲ κεῖται ἐν τοῖς ἑξῆς πρὸς τῷ τέλει * ἀντὶ σκατταβάτου. Ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τὸν ποιμένα μου, καὶ τὰ ἑξῆς. ὥσπερ οὐκ ἐχρήσαντο οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, οὐδὲ οἱ Ο'. Ἀναγκαίως ἐσημειωσάμεθα ἵνα γνωσθῇ ὅτι ἀδιαφόρως οἱ Ἀπόστολοι ποτὲ τῇ τῶν Ο'. ἄλλοτε τῇ κοινῇ, ἄλλοτε τῷ Ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες παρατίθενται τὰς χρήσεις. in *Schol. Rom* monetur, in *quibuſdam ll.* ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο antecedere, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν & eſſe qui habeat, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, nec habeat, ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο. quæ duplex videtur interpretatio. *aa.* quidem *interpp.* vert ἐξεκέντησαν. & ita leg *Juſtin.* in defenſ. Chriſtian. ad Imperat Antoninum. ſed *Hier.* in l. de opt. genere interpret. affirmat lectionem ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, 70. *interpp.* eſſe. 21 *C. Cyr.* ἐφ'. 22 *Alex.* αὐτοὺς *Ald.* αὐτῷ *C.* ἑαυτούς. *Cyr* ἑαυτοῖς 23 *Alex.* B. ἀγαπητόν. 24 B. ὀδυνηθήσονται ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐπὶ τὸν πρωτότοκον. 25 *Alex* ἐπὶ πρωτοτόκῳ. 26 *C.* ῥοῶν. B. Ἀδαδρεμμῶν ſed in marg. ῥοῶνος. 27 *C.* ἐγκοπτομένων. B. Μαγέδδων. 28 *Alex.* B *Cyr.* φυλὴ (*Alex.* addit φυλὴ) καθ' ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς. φυλὴ οἴκου Δαυίδ. 29 *Alex.* αἱ φυλαὶ αἱ ὑπολελειμμέναι, φυλή. 30 φυλαὶ B *C Cyr.* ponunt ante αἱ. 31 B. φυλὴ φυλή. 32 *Ald.* αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

Κεφ. ιγ'.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς [1] τόπος διανοιγόμενος [2] τῷ οἴκῳ Δαυίδ, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ [3] εἰς τὴν μετακίνησιν, καὶ [4] εἰς τὸν χωρισμόν. 2 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει [5] κύριος σαβαώθ, ἐξολοθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι [6] αὐτῶν ἔσται μνεία· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρῶ ἀπὸ τῆς γῆς. 3 Καὶ ἔσται ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ [7] ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, [8] Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας [9] ἐπ' ὀνόματι κυρίου· καὶ [10] συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. 4 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ [11] ἐκείνῃ καταισχυνθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, ἐν τῷ προφητεύειν [12] αὐτόν, καὶ [13] ἐνδύσονται δέρριν τριχίνην, ἀνθ' ὧν [14] ἐψεύσαντο. 5 Καὶ ἐρεῖ, Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγώ, διότι [15] ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, [16] ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. 6 Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν, Τί αἱ πληγαὶ αὗται ἀναμέσον τῶν [17] χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ, Ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ [18] τῷ ἀγαπητῷ μου. 7 Ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ [19] τοὺς ποιμένας μου, [20] καὶ ἐπὶ ἄνδρα πολίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [21] πατάξατε τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκσπάσατε τὰ [22] πρόβατα· καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς [23] μικρούς. 8 Καὶ ἔσται [24] ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη [25] αὐτῆς [26] ἐξολοθρευθήσεται, καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ. 9 Καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυρός, καὶ πυρώσω αὐτούς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον. αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, [27] κἀγὼ ἐπακούσομαι [28] αὐτῷ, καὶ ἐρῶ, Λαός μου οὗτός ἐστι· καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύριος ὁ θεὸς [29] μου.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 [1] Ἰδοὺ ἡμέραι [2] ἔρχονται [3] κυρίου, καὶ [4] διαμερισθήσονται τὰ σκῦλά σου ἐν σοί. 2 Καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἁλώσεται ἡ πόλις, καὶ διαρπαγήσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ [5] ἐξολοθρευθῶσιν [6] ἐκ τῆς πόλεως. 3 Καὶ ἐξελεύσεται κύριος, καὶ παρατάξεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις, καθὼς [7] ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ [8] πολέμου. 4 Καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν [9] ἐλαιῶν, τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ [10] ἀνατολῶν. καὶ σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς [11] καὶ θάλασσαν, [12] χάος μέγα σφόδρα· καὶ [13] κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους [14] πρὸς τὸν Βορρᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς Νότον. 5 Καὶ [15] φραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ [16] ἐγκολληθήσεται φάραγξ [17] ὀρέων ἕως Ἰασόδ, καὶ ἐμφραχθήσεται [18] καθὼς ἐνεφράγη [19] ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ [20] συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἥξει κύριος ὁ θεός μου, καὶ

Cap. 13. 1 B. in marg. Ἀ. φλὲψ ἀνοιγομένη. Σ. ἀνοιγομένη πηγή. Θ. πηγὴ διανοιγομένη. 2 *Ms. Alex.* & C. ed. ἐν τῷ. 3 C. καὶ ἐν τῇ μεταλλαγῇ. B. εἰς τὴν μετοίκησιν. 4 *Alex.* B. *Ald.* εἰς τὸν ῥαντισμόν. B. in marg. Ἀ. καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ εἰς τὴν μετακίνησιν, καὶ εἰς τὸν ῥαντισμόν. Σ. πηγὴν εἰς περὶ ἁμαρτισμόν, καὶ εἰς περὶ ῥαντισμόν. C. ἐν τῇ ῥαντήσει. 5 *Alex.* κύριος, ἐξολεθρεύσω. 6 *Alex* ἔσται αὐτῶν. 7 B. ἐροῦσι. 8 *Alex.* ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, Οὐ ζήσῃ, ὅτι. 9 *Alex.* ἐν ὀνόματι. 10 C. συμποδήσουσιν. 11 ἐκείνῃ B. addit, λέγει κύριος Σαβαώθ. 12 B. αὐτούς. 13 C. ἐνδύσεται. 14 C. ἐψεύσατο. 15 *Alex.* ἄνθρωπος * ἐγέννησέν με ἐκ. C. desunt ἄνθρωπος &c. usque ad ὅτι 16 C. διότι. 17 B ὤμων sed in marg. Γρ. τῶν χειρῶν σου. 18 *Alex.* τοῦ ἀγαπητοῦ μου. 19 *Alex.* B. C. & *Cyr.* τὸν ποιμένα (*Alex.* ποιμαίνα) μου atque ita leg. *Theodor. Justin.* vero, ἐπὶ τὸν ποιμένα τοῦ λαοῦ μου. 20 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* καὶ ἐπὶ (*Alex.* ἐπ') ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ. *Aq.* σύμφυλον. 21 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται (*Ald.* C. διασκορπισθήτωσαν. B. διασκορπισθήτω. *Cyr.* διασκορπισθήσεται.) 22 *Alex.* πρόβατα τῆς ποίμνης· καὶ ἐπάξω. 23 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* ποιμένας. B. μικροὺς ποιμένας. & in marg. Ἀ. ἐπὶ τοὺς ποιμένας βραχεῖς. Σ. μικρούς. Θ. νεωτέρους. 24 *Alex. Ald.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει. B. C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει. 25 αὐτῆς C. deest. 26 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 27 *Alex.* καὶ ἐγώ. 28 B. *Ald.* C. αὐτοῦ. 29 C. μου σύ.

Cap. 14. 1 B in marg. Γρ. Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἔρχεται. 2 sic est apud *Euseb.* l. 6. demonst. at l. 2. est, ἔρχονται ἐν σοί. 3 *Ms. Alex.* τοῦ κυρίου. 4 C. διαμερισθήσεται. 5 *Alex.* ἐξολεθρευθῶσιν. 6 C. ἀπό. 7 *Alex.* ἡμέραι. 8 B. πολέμου, καὶ παρέσται κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. 9 *Alex.* ἐλαιῶν, * τὸ ἥμισυ. 10 B. ἀνατολῶν ἡλίου. 11 *Alex.* C. & *Cyr* καὶ τὸ (C. deest ut & *Cyr.*) ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. 12 B. τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς χάος. 13 B. ἐκκλινεῖ. 14 *Alex.* πρὸς Βορρᾶν. 15 *Alex.* ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρέων. *Ald.* C. ἐμφραχθήσεται (ἐμφραγήσεται C.) ἡ κοιλὰς τῶν ὀρέων. B. φάραγξ μεγάλη, καὶ ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων. 16 C. συνάψεται. B. κολληθήσεται. 17 *Alex.* ὀρέων ἕως Ἀσαήλ, καθώς. *Ald.* C. *Cyr.* pro Ἰασόδ etiam hab. Ἀσαήλ. B. Ἰασά. 18 B. *Ald.* C. ὃν τρόπον. 19 B. *Ald.* C. ἀπὸ προσώπου τοῦ. 20 *Alex.* B. *Ald.* C. σεισμοῦ.

6 πάντες οἱ ἅγιοι μετ᾽ αὐτοῦ. [21] Καὶ ἔσαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσαι φῶς, [22] καὶ ψύ-7 χη καὶ πάγος. [23] Ἔσαι μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωσὴ τῷ κυρίῳ, [24] καὶ οὐχ ἡμέρα, καὶ οὐ νὺξ, [25] καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσαι φῶς. 8 Καὶ [26] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν [27] τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· [28] καὶ ἐν θέρει καὶ 9 ἐν [29] ἔαρι ἔσαι οὕτως. Καὶ ἔσαι κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσαι κύριος εἷς, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ 10 ἕν, [30] Κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ [31] Γαβὲ ἕως Ῥεμμὼν κατὰ Νότον Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ ἀπὸ τῆς πύλης Βενιαμὶν [32] ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, [33] ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν, καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεὴλ, [34] ἕως τῶν ὑπολνίων τοῦ βα-11 σιλέως [35] Κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ [36] ἀνάθεμα οὐκ ἔσαι ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερου-12 σαλὴμ [37] πεποιθότως. Καὶ αὕτη ἔσαι ἡ πλῶσις [38] ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν, ἑστηκότων [39] ἐπὶ [40] τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν [41] ῥυήσονται [42] ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐ-13 τῶν τακήσεται ἐν τῷ σόματι αὐτῶν. Καὶ ἔσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου [43] μεγάλη ἐπ᾽ αὐτούς· καὶ [44] ἐπιλήψονται ἕκαστος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ [45] πρὸς τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐ-14 τοῦ. Καὶ [46] Ἰούδας παρατάξεται ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνάξει [47] τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἱμα-15 τισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα. [48] Καὶ αὕτη ἔσαι ἡ πλῶσις τῶν ἵππων, καὶ τῶν ἡμιόνων, καὶ τῶν καμήλων, καὶ τῶν ὄνων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν 16 πλῶσιν ταύτην. Καὶ ἔσαι, ὅσοι [49] ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν [50] ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀναβήσονται [51] κατ᾽ ἐνιαυτὸν, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ [52] παντοκράτορι, καὶ τοῦ [53] ἑορτάσαι τὴν 17 ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. Καὶ ἔσαι, ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν [54] ἐκ [55] πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ [56] παντοκράτορι, καὶ οὗτοι 18 ἐκείνοις [57] προστεθήσονται. Ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ, μηδὲ [58] ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τούτους ἔσαι ἡ πλῶσις, [59] ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα [60] ἂν μὴ ἀναβῇ, τοῦ ἑορ-19 τάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. [61] Αὕτη [62] ἔσαι ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου, καὶ ἡ ἁμαρτία πάντων τῶν ἐθνῶν, [63] ὃς ἂν μὴ ἀναβῇ [64] ἑ-20 ορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσαι τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου [65] ἅγιον τῷ κυρίῳ [66] παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες [67] ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου. 21 Καὶ ἔσαι [68] πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ Ἰούδᾳ [69] ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. καὶ ἥξουσι πάντες οἱ θυσιάζοντες, καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν, καὶ ἑψήσουσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκ ἔσαι Χαναναῖος [70] ἔτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

* ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ΄.

---

21 *Alex.* Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσαι φῶς. 22 *Alex.* *Ald.* καὶ ψύχος καὶ πάγος. *C.* ἀλλ᾽ ἢ ψύχος καὶ παγετός. B. ἀλλὰ ψύχος καὶ πάγος. 23 *Alex.* B. Ἔσαι μιᾷ ἡμέρᾳ. *C.* Ἔσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 24 *C.* οὔτε ἡμέρα, οὔτε νύξ. 25 *Alex.* πρὸς ἑσπέραν. 26 *C.* ἔσαι ἐν. 27 B. in marg. πρὸς ἀνατολάς. 28 καὶ B. *C.* deest. 29 *Alex.* * ἄρξει. 30 *Alex.* Κυκλοῦν. 31 *Alex.* Γαβεὲ. B. Γαβαά. *Ald.* Γαλαάδ. *C.* Γαβαὼν. 32 *Alex.* ἕως τῆς πύλης. B. in marg. Γρ. καὶ ὑψωθήσεται, καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου μενεῖ. 33 *Ald.* ἐπὶ τὴν πύλην τῶν. 34 *Alex.* καὶ ἕως τῶν ὑπολνίων. al. pro ὑπολνίων hab. ἀπολνίων. 35 *Alex.* κατοικοῦσιν. 36 *Alex.* οὐκ ἔσαι ἀνάθεμα ἔτι. 37 *C.* πεποιθώς. 38 *C.* ᾗ. 39 *Alex.* αὐτῶν ἐπί. 40 B. *C.* τῶν ποδῶν. 41 *C.* ἐκρυήσονται. 42 *Alex.* ἀπό. 43 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτοὺς μεγάλη. 44 *Alex.* ἐπιλήμψεται. *Ald.* ἐπιλήψεται. 45 *Alex.* πρὸς χεῖρα. 46 *Alex.* ὁ Ἰούδας. 47 B. πᾶσαν τήν. 48 *Alex.* Αὕτη. 49 *Alex.* ἂν καταλημφθῶσιν. 50 *C.* ἐπελθόντων. 51 B. ἐνιαυτὸν καθ᾽ ἐνιαυτὸν προσκυνεῖν. 52 *C.* *Cyr.* θεῷ παντοκράτορι. 53 *Alex.* *C.* ἑορτάζειν. 54 *Alex.* ἐκεῖ ἐκ. 55 *C.* πάντων τῶν τῆς. 56 *C.* *Cyr.* θεῷ παντοκράτορι. 57 B *Ald.* προστεθήσονται, καὶ (*Ald.* deest) οὐκ ἔσαι ἐπ᾽ αὐτοῖς ὑετός. Ἐάν. ſed illa, οὐκ ἔσαι ἐπ᾽ αὐτοῖς ὑετὸς, non ſunt apud *Euſeb:* nec apud *Hier.* ſecundum 70. 58 *Alex.* ἔλθῃ ἐκεῖ, ἐπὶ τούτοις. *C.* *Cyr.* ἔλθῃ ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τούτους. 59 *C.* ᾗ. 60 *Alex.* ἐάν. 61 Hic verſus deeſt in *Ald.* & in *Cyr.* 62 *Alex.* ὅτιν. 63 *Alex.* ὅσα ἐὰν μὴ ἀναβῇ. *C.* ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν. 64 *Alex.* τοῦ ἑορτάσαι. 65 *Ald.* σοῦ ἅγιον. 66 παντοκράτορι *Ald.* deeſt. 67 *Alex.* οἱ ἐν τῷ. 68 πᾶς *Ald.* deeſt. 69 *Alex.* ἅγιον. 70 *Alex.* *Cyr.* οὐκ ἔτι. *C* ἔτι ponit ante Χαναναῖος. * B. Ζαχαρίας μνήμη θεοῦ ια΄. Στίχοι χο΄.

ΜΑΛΑ-

ΜΑΛΑΧΙΑΣ ΙΒ΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 Λῆμμα [1] λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ [2] ἀγγέλου [3] αὐτοῦ, Θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. 2 Ἠγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι ἠγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφὸς ἦν Ἠσαῦ τοῦ Ἰακώβ, λέγει κύριος, καὶ ἠγάπησα τὸν Ἰακώβ, 3 Τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς [4] δώματα ἐρήμου; 4 Διότι [5] ἐρεῖ, Ἡ Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν, καὶ ἀνοικοδομήσωμεν [6] τὰς ἐρήμους· τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Αὐτοὶ [7] οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ καταστρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ᾽ ὃν παρατέτακται κύριος ἕως αἰῶνος. 5 Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε, Ἐμεγαλύνθη κύριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ Ἰσραήλ.

6 Υἱὸς δοξάζει πατέρα, καὶ δοῦλος τὸν κύριον [8] ἑαυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστιν ἡ δόξα μου; καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστιν ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ. ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι [9] ἐφαυλίσαμεν τὸ ὄνομά σου; 7 Προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους [10] ἠλισγημένους, καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι ἠλισγήσαμεν [11] αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς, Τράπεζα κυρίου [12] ἠλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα [13] ἐξουδενωσατε. 8 Διότι ἐὰν [14] προσαγάγητε τυφλὸν εἰς [15] θυσίας, οὐ κακόν; καὶ ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ ἄῤῥωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ αὐτὸ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ [16] προσδέξεταί σε, εἰ [17] λήψεται πρόσωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 9 Καὶ νῦν ἐξιλάσκεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ δεήθητε αὐτοῦ. Ἐν χερσὶν ὑμῶν γέγονε ταῦτα, εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν; λέγει κύριος παντοκράτωρ. 10 Διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται [18] θύραι, καὶ οὐκ [19] ἀνάψεται τὸ θυσιαστήριόν μου δωρεάν. οὐκ ἔστι μου θέλημα ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, [20] καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. 11 Διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [21] καὶ ἕως [22] δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ [23] θυμίαμα [24] προσάγεται τῷ ὀνόματί μου, καὶ θυσία καθαρά· διότι [25] μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 12 Ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς, Τράπεζα κυρίου ἠλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα [26] ἐξουδένωται βρώματα αὐτοῦ. 13 Καὶ εἴπατε, [27] Ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστί· καὶ [28] ἐξεφύσησα αὐτὰ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰσεφέρετε [29] ἁρπάγματα, καὶ τὰ χωλὰ, καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ [30] ἐὰν φέρητε [31] τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; λέγει κύριος παντοκράτωρ. 14 Καὶ ἐπικατάρατος, [32] ὃς ἦν δυνατὸς, καὶ ὑπῆρχεν [33] ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ θύει [34] διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι [35] βασιλεὺς μέγας ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου [36] ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

Κεφ. β΄. 2.

1 Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς οἱ ἱερεῖς. 2 Ἐὰν μὴ [1] ἀκούσητε, καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· [2] καὶ ἐξαποστελῶ

Cap. 1. 1 λόγου C. deest. 2 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. Μαλαχίου· & Γρ. Μαλαχίου. 3 C. αὐτοῦ. Ἠγάπησα. 4 B. in marg. Ἀ. σειρῆνας Σ. Θ. ἀνεπίβατα. 5 B. ἐὰν εἴπῃς. 6 Ms. Alex. τὰς ἠρημωμένας B. Ald. ἠρημωμένας αὐτῆς. C. ἠρημωμένα. 7 Ald. ἀνοικοδομήσουσι. 8 Alex. & C. αὐτοῦ. Ald. ἑαυτοῦ· οὐ φοβηθήσεται B. αὐτοῦ φοβηθήσεται. & in marg. ὁ. φοβηθήσεται. 9 B. ἐφαυλίσατε & in marg. Ἀ. ἐξουδενοῦντες. 10 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. μεμολυσμένους. 11 C. σε. 12 Ald. ἐξουθενωμένη. al. ἐξουθενημένη. B. ηὐλογημένη & in marg. Γρ. τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα ἐξουδενωμένα. 13 Alex. Cyr. βρώματα ἐξουδενωμένα. Ald. ἐξουθένωται 14 Ald. προσάγητε. 15 Alex. B. & C. θυσίαν.

16 Alex. προσδέξεται αὐτὸ, εἰ. B. Ald. προσδέξεται, εἰ. 17 B. in marg. Ἀ. Θ. δυσωπηθήσεται. 18 B. θύραι μου. 19 B. Ald. Cyr. ἀνάψετε. 20 καὶ Ald. deest. 21 Alex. ἕως. C. μέχρι. 22 B. δυσμῶν ἡλίου. 23 apud Just. est θυσία. 24 Alex. προσαγάγετε ἐπὶ τῷ. 25 Just. leg τιμᾶται. 26 Alex. ἐξουδένωνται. 27 C. ἰδού. 28 C. ἐξεφυσήσατε. 29 Alex. τὰ ἁρπάγματα. 30 B. προσφέρετε αὐτὰ εἰς θυσίαν. Ald. προσφέρετε θυσίαν. C. εἰσφέρετε εἰς θυσίαν. 31 Alex. θυσίαν. 32 C. ὁ ἄνθρωπος, ὅς. 33 Alex. αὐτῷ ἐν τῷ ποιμνίῳ ἄρσεν. 34 B. διεφθαρμένα & in marg. Ἀ. Σ. ἐμμώμον. 35 Alex. μέγας βασιλεύς. 36 B. in marg. ἐπίφοβον. Cap. 2. 1 Alex. ὑπακούσητε. 2 C. ἐξαποστελῶ.

ἐφ' ὑμᾶς τὴν [3] κατάραν, καὶ ἐπικαταράσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσομαι [4] αὐτήν· καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται [5] ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε [6] εἰς τὴν καρδίαν

3 ὑμῶν. [7] Ἰδοὺ ἐγὼ [8] ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον, [9] καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἔνυστρον [10] ἑορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς [11] εἰς τὸ αὐτό.

4 Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ [12] ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύτην, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

5 Ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα αὐτῷ [13] ἐν φόβῳ φοβεῖσθαί με, καὶ ἀπὸ προσώπου [14] ὀνόματός μου στέλλεσθαι

6 αὐτόν. Νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὑρέθη ἐν χείλεσιν αὐτοῦ· [15] ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολλοὺς [16] ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας.

7 Ὅτι χείλη ἱερέως φυλάξεται γνῶσιν, καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, [17] διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός ἐστιν.

8 Ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ [18] ἠσθενήσατε πολλοὺς ἐν νόμῳ, [19] διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

9 [20] Κἀγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους [21] καὶ ἀπερριμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ' ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδούς μου, [22] ἀλλὰ [23] ἐλαμβάνετε [24] πρόσωπα ἐν νόμῳ.

10 [25] Οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ Θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τοῦ βεβηλῶσαι τὴν διαθήκην τῶν

11 πατέρων ὑμῶν; Ἐγκατελείφθη Ἰούδας, καὶ βδέλυγμα ἐγένετο ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν οἷς ἠγάπησε, καὶ ἐπετήδευσεν [26] εἰς

12 θεοὺς ἀλλοτρίους. [27] Ἐξολοθρεύσει κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα, [28] ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων Ἰακώβ, καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν [29] τῷ κυρίῳ παντοκρά-

13 τορι. [30] Καὶ ταῦτα, ἃ ἐμίσουν, [31] ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου, [32] καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ [33] ἐκ κόπων. [34] Ἔτι ἄξιον [35] ἐπιβλέψαι εἰς [36] θυσίαν,

14 ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; Καὶ εἴπατε, [37] Ἕνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρτύρατο ἀναμέσον σοῦ, καὶ ἀναμέσον γυναικὸς νεότητός σου, [38] ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ [39] αὕτη

15 κοινωνός σου, καὶ γυνὴ διαθήκης σου. Καὶ [40] οὐ καλὸν ἐποίησε; καὶ ὑπόλειμμα [41] πνεύματος αὐτοῦ. καὶ εἴπατε, [42] Τί ἄλλο [43] ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ Θεός; καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, [44] καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγ-

16 καταλίπῃς. [45] Ἀλλὰ ἐὰν [46] μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ Θεὸς [47] τοῦ Ἰσραήλ, [48] καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος [49] παντοκράτωρ. καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ [50] οὐ μὴ ἐγκαταλί-

17 πητε. Οἱ [51] παροξύνοντες τὸν [52] Θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν· καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι [53] παρωξύναμεν [54] αὐτόν; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς, Πᾶς ποιῶν πονηρὸν, [55] καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησε, καὶ ποῦ ἐστιν ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

---

3 *B.* in marg. σπόριν. 4 *Ald. C.* αὐτήν· καὶ οὐκ ἔσται. 5 ἐν *Ald.* deest. 6 *C.* ἐπὶ καρδίαν. 7 *Ald.* Ὅτι ἰδού. 8 *B.* in marg. Ἀ. ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι. 9 *Aq.* καὶ λικμήσω κόπρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν κόπρον ἑορτῶν ὑμῶν. 10 *Alex.* ἑορτῆς. 11 *Alex.* ἐπί. 12 *Alex.* κύριος ἐξαπέσταλκα. *B* κύριος ἐξαπέστειλα. 13 ἐν *B. Ald. C.* deest. 14 *Alex.* τοῦ ὀνόματός. 15 apud *Cypr.* est, *in pace lingua.* 16 *C.* ἀπέστρεψεν. 17 *B.* ὅτι. 18 *Alex.* πολλοὺς ἠσθενήσατε. *B.* in marg. Ἀ. καὶ ἐσκανδαλώσατε. Σ. Θ. καὶ ἐσκανδαλίσατε. 19 *Alex.* καὶ * διέφθειρα. 20 *Alex* Καὶ ἐγώ. 21 *B. C.* καὶ παρειμένους. *Cyr.* desunt. 22 *Alex.* ἀλλ'. 23 *S* ἐδυσωπεῖσθε. 24 *C.* πρόσωπον. 25 *Alex.* Οὐχὶ Θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; τί ὅτι. 26 *C* ἐπί. 27 *Alex.* Ἐξολεθρεύσει. 28 *B. C.* ἕως ἂν καὶ (*C.* deest) ταπεινωθῇ. 29 *Alex.* κυρίῳ. 30 *B.* in marg. χολ. ὁ Ἀκύλας, Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δακρύῳ τὸ θυσιαστήριον, κλαυθμῷ καὶ οἰμωγῇ ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι, νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον, καὶ λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Σύμ. Καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε· καλύπτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον, κλαίοντες καὶ οἰμώσσοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεύοντα πρὸς τὸ δῶρον, καὶ δέξασθαι τὸ εὐδοκημένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Θεοδ. Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θ, κλαίοντες καὶ στένοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι πρὸς ἐγγίζοντα τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν. Ουζωθ. σηνθ. θεσου. χεαθ. δεμα. εθμαζβην. πιπι. βεχι. ουανακα. μηην. ωδ. Φεννωθ. ελ. αμμανα. ουλακεθ. ερσων. μειδηχεμ 31 *Ald.* ἐποιήσατε. 32 *C.* ἐν. 33 sic quoque *Hier.* leg. sed *Ald.* ἐκόπτετε. aa. ll. ἐκκόπτων. 34 *Ald.* καὶ ἔτι. *B.* ἔτι. 35 *C.* ἐπιβλέπειν. 36 *B.* θυσίαν ὑμῶν. 37 *Alex.* Ἕνεκα τίνος; ὁ κύριος. 38 *Ald.* ἣν σὺ ἐγκατέλιπες. 39 *C.* αὐτή. 40 *Alex. B* οὐ κάλλος. *C.* οὐκ ἄλλος. *Cyr.* οὐκ ἄλλως. 41 *B.* in marg. Γρ. πνεύματός σου. 42 *B.* Τί ἄλλο ζητεῖ ὁ Θεὸς ἢ σπέρμα. 43 *C.* ἀλλ' ἤ. 44 καὶ *C.* deest. 45 *Alex.* Ἀλλ'. 46 *C.* & *B.* in marg μισήσῃς, ἐξαπόστειλον. 47 *Alex.* ὁ παντοκράτωρ Θεὸς Ἰσραήλ. 48 *C.* καλύψει. 49 *Ald. B.* ὁ Θεὸς παντοκράτωρ. 50 *B.* μὴ ἐγκαταλίπητε διαθήκην. 51 *Alex.* παροξύνοντες. 52 *Ald.* κύριον. 53 *Alex.* παρωξύναμεν; ἐν τῷ. 54 *Ald.* σε. 55 *B.* κάλλος. *C.* καλός.

Κεφ. γ'.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἰδοὺ [1] ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, [2] καὶ [3] ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαίφνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν [4] ἑαυτοῦ κύριος, ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης, ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 2 Καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; [5] ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου, καὶ ὡς [6] ποιὰ [7] πλυνόντων. 3 [8] Καθιεῖται χωνεύων καὶ καθαρίζων [9] ὡς τὸ ἀργύριον, [10] καὶ ὡς τὸ χρυσίον, καὶ [11] καθαριεῖ τοὺς υἱοὺς Λευὶ, καὶ [12] χεεῖ [13] αὐτοὺς ὥσπερ τὸ χρυσίον καὶ [14] τὸ ἀργύριον· [15] καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες [16] θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ.

4 Καὶ ἀρέσει τῷ [17] κυρίῳ θυσία Ἰούδα [18] καὶ Ἱερουσαλὴμ, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, [19] καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν. 5 Καὶ [20] προσάξω [21] πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ * τὰς φαρμακοὺς, καὶ ἐπὶ [22] τὰς μοιχαλίδας, καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθωτοῦ, καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν, καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς, καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου, καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους με, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

6 Διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, [23] καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι. καὶ ὑμεῖς [24] οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ οὐκ [25] ἀπέχεσθε. 7 Ἀπὸ τῶν [26] ἀδικιῶν τῶν πατέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνατε [27] νόμιμά μου, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. [28] Ἐπιστρέψατε πρός με, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι [29] ἐπιστρέψομεν; 8 [30] Μήτι πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς πτερνίζετέ με· καὶ [31] ἐρεῖτε, Ἐν τίνι [32] ἐπτερνίσαμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα, 9 καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν [33] εἰσι. Καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς [34] ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς πτερνίζετε. 10 Τὸ ἔτος [35] συνετελέσθη, καὶ εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυροὺς, [36] καὶ [37] ἔσται ἡ [38] διαρπαγὴ [39] αὐτοῦ [40] ἐν τῷ οἴκῳ [41] αὐτοῦ. [42] ἐπιστρέψατε δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς [43] καταῤῥάκτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [44] ἐκχεῶ [45] τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν, ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι. 11 Καὶ διαστελῶ ὑμῖν [46] εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ [47] διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρπὸν τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ [48] ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 12 Καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, διότι [49] ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θελητὴ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 13 Ἐβαρύνατε ἐπ' ἐμὲ [50] τοὺς λόγους ὑμῶν, λέγει [51] κύριος· καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; 14 Εἴπατε, Μάταιος ὁ δουλεύων θεῷ, καὶ τί πλέον, ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, [52] καὶ διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος; 15 Καὶ νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἀλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται [53] πάντες ποιοῦντες [54] ἄνομα, καὶ ἀντέστησαν τῷ θεῷ, καὶ ἐσώθησαν. 16 Ταῦτα [55] κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ προσέσχε κύριος, καὶ εἰσήκουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον, καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

17 Καὶ ἔσονταί μοι, λέγει κύριος παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν, ἣν ἐγὼ ποιῶ, [56] εἰς περιποίησιν,

---

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἐγὼ ἐξαποστέλλω. *B. Ald.* ἐξαποστελῶ. *Cyr.* ἐγὼ ἀποστελῶ. 2 *C.* ὅστις ἑτοιμάσει ὁδόν. 3 Σ. σχολάζει Θ ἑτοιμάζει. 4 *Alex.* αὐτοῦ. 5 *Alex.* καὶ τίς. 6 *Ald. C.* πόα. 7 *B.* in marg. Σ. γναφέως 8 *Alex.* Καὶ καθιεῖται. 9 *C.* ὥσπερ. 10 καὶ ὡς τὸ χρυσίον *C.* desunt. 11 *C.* καθαριεῖ. 12 *Alex.* χεῖ. *C.* ἐκχεεῖ. 13 *Alex.* αὐτοὺς ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὥσπερ τὸ χρυσίον. 14 *Ald.* ὡς τό. *C.* ὥσπερ τό. 15 καὶ *C.* deest. 16 *Ald.* θυσίας. 17 *C.* θεῷ 18 *B. Ald.* ἐν. *C.* καὶ θυσία. 19 *Ald.* κατὰ ἔτη. 20 *B.* προσελεύσομαι· sed in marg. ἄξω πρὸς ὑμᾶς. 21 *Alex.* ἡμᾶς * al. τούς. 22 *C.* τοὺς μοιχούς. 23 *Alex.* οὐκ ἠλλοίωμαι. 24 *Alex.* υἱοί. 25 *Alex.* ἀπέχεσθε. 26 *B. Ald. C.* ἁμαρτιῶν. sed *B* in marg. ἀδικιῶν 27 *C.* ἀπὸ τῶν νομίμων. 28 *Alex.* & *C.* Ἐπιστράφητε 29 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν. 30 *Alex. Ald C.* Εἰ πτερνιεῖ. *B.* Εἰ πτερνίζει. *Aq.* & *S.* Μὴ ἀποστερήσῃ (al. ἀποστερήσει) ἄνθρωπος θεόν; ὅτι ὑμεῖς ἀποστερεῖτέ με· καὶ εἴπατε, ἐν τίνι ἀπεστερήσαμέν σε; 31 *Alex. B. Ald. C.* εἴπατε· sed *B.* in marg. ἐρεῖτε. 32 *Alex.* ἐπτερνίκαμέν. 33 *Ald.* ἐστί. 34 *B.* ἀποβλέπετε εἰς αὐτά. 35 *Ald.* συνετέλεσε. 36 *Alex.* καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ. 37 ἔσται *B. C. Cyr.* deest. 38 *B.* ἁρπαγὴ πτωχοῦ ἐν τῷ οἴκῳ ὑμῶν suprascripto ο super ὑμῶν. 39 αὐτοῦ *Ald. C.* deest. *Cyr.* αὐτῶν. 40 *Ald.* εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. *C.* ἐν τοῖς οἴκοις. 41 *Cyr* αὐτῶν. 42 *Aq.* πειράσατε. *B.* in marg. Σ. πειράσατε δή μοι. 43 *Alex.* καταράκτας. 44 *Ald.* χεῶ. 45 *Alex.* & *C.* ὑμῖν τὴν εὐλογίαν μου. 46 *Alex.* τὴν βρῶσιν. *C.* βρῶσιν. *B.* in marg. ἀφ' ὑμῶν τὰ βρώματα. 47 *Alex.* διαφθερῶ. 48 *Alex.* ἀσθενήσει ἡ ἄμπελος ὑμῶν ἡ ἐν ἀγρῷ. 49 *C.* ἔσεσθέ μοι ὑμεῖς. 50 *C.* ἐν τοῖς λόγοις. 51 *B. C.* κύριος παντοκράτωρ. 52 *Alex.* διότι. *C.* καὶ ὅτι. 53 *Alex.* ποιοῦντες ἄνομα, ἀντέστησαν θεῷ 54 *B.* ἀνομίαν. 55 *Alex.* ἐλάλησαν. 56 *S.* περιούσιον.

καὶ [57] αἱρε-

καὶ [57] αἱρετιῶ αὐτοὺς, ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν δουλεύοντα αὐτῷ.

18 Καὶ ἐπιστραφήσεσθε, καὶ ὄψεσθε [58] ἀναμέσον δικαίου, καὶ [59] ἀναμέσον ἀνόμου, καὶ ἀναμέσον τοῦ δουλεύοντος [60] θεῷ, καὶ [61] τοῦ μὴ δουλεύοντος.

Κεφ. δʹ. 4.

1 [1] ΔΙότι ἰδοὺ [2] ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος καὶ φλέξει αὐτοὺς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ [3] ἀλλογενεῖς, καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα, καλάμη, καὶ ἀνάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος [4] παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ [5] ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. 2 [6] Καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν [7] αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε, καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα. 3 Καὶ [8] καταπατήσετε ἀνόμους, [9] διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 5 [10] Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [11] ἀποστελῶ ὑμῖν Ἠλίαν τὸν [12] Θεσβίτην, [13] πρὶν ἐλθεῖν [14] τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, 6 Ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν, καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ [15] ἔλθω καὶ πατάξω τὴν γῆν ἄρδην. 4 Μνήσθητε νόμου [16] Μωυσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην αὐτῷ ἐν [17] Χωρὴβ πρὸς [18] πάντα τὸν Ἰσραὴλ, προστάγματα καὶ [19] δικαιώματα.

* ΜΑΛΑΧΙΑΣ ΙΒʹ.

---

57 *Aq.* φείσομαι, ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 58 *C.* τί ἂν εἴη ἀναμέσον. 59 *Alex.* ἀναμέσον ἀδίκου. *C.* ἀδίκου. 60 *Alex.* τῷ θεῷ. 61 *B. C.* ἀναμέσον (*C.* deest) τοῦ μὴ δουλεύοντος αὐτῷ.

Cap. 4. 1 *B. Ald.* Ὅτι. 2 *Ms. Alex.* ἡμέρα κυρίου. 3 *C.* ἀλλόφυλοι. *Aq.* ὑπερήφανοι. 4 *C.* τῶν δυνάμεων. 5 ἐξ *C.* deest. 6 *C.* Ὑμῖν δὲ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἀνατελεῖ. 7 *Alex.* αὐτῶν. 8 *Alex.* καταπατήσατε. 9 *B. Ald. C.* καί. 10 *B. Ald. C.* ponunt ultimum versum ante hunc. Καὶ *C.* deest. 11 *Alex.* ἀποστέλλω. *C.* ἐξαποστέλλω. 12 *C.* προφήτην. 13 *Ald.* καὶ πρὶν ἐλθεῖν. 14 *Alex.* ἡμέραν. 15 *B. Ald. C. Cyr.* ἐλθὼν πατάξω. 16 *Alex.* Μωυσῆ. 17 *C.* Ὀρήβ. 18 *Ald.* πάντα τὸν λαὸν τὸν. 19 *C.* κρίματα. * *Alex.* ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΛΑΧΙΑΣ ΙΒʹ.

* Ἔ Σ-

*ΕΣΔΡΑΣ Α'.

Κεφ. α'. 1.

1 Καὶ ἤγαγεν [1] Ἰωσίας τὸ πάσχα ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ κυρίῳ [2] αὐτοῦ, καὶ [3] ἔθυσε τὸ πάσχα [4] τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, 2 Στήσας τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας ἐστολισμένους ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ κυρίου. 3 Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις ἱεροδούλοις τοῦ Ἰσραὴλ, ἁγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἁγίας κιβωτοῦ τοῦ κυρίου ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν [5] ὁ τοῦ Δαυὶδ ὁ βασιλεύς· 4 Οὐκ ἔσται ὑμῖν ἄραι ἐπ' ὤμων αὐτήν· καὶ νῦν λατρεύετε [6] τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἑτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς καὶ [7] τὰς φυλὰς ὑμῶν, 5 Κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ στάντες ἐν [8] τῷ ἁγίῳ κατὰ τὴν μεριδαρχίαν τὴν πατρικὴν ὑμῶν τῶν Λευιτῶν, τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, 6 Ἐν τάξει [9] θύσατε τὸ πάσχα, καὶ τὰς θυσίας ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ πάσχα κατὰ τὸ πρόσταγμα [10] τοῦ κυρίου τὸ δοθὲν τῷ Μωυσῇ. 7 Καὶ ἐδωρήσατο Ἰωσίας τῷ λαῷ τῷ εὑρεθέντι ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας, μόσχους τρισχιλίους· ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ Λευίταις. 8 Καὶ ἔδωκε Χελκίας, καὶ Ζαχαρίας, καὶ [11] Συῆλος οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς πάσχα πρόβατα δισχίλια ἑξακόσια, μόσχους τριακοσίους. 9 Καὶ Ἰεχονίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφὸς, καὶ [12] Ἀσαβίας, [13] καὶ Ὀχίηλος, καὶ Ἰωρὰμ χιλίαρχοι ἔδωκαν τοῖς Λευίταις εἰς πάσχα πρόβατα πεντακισχίλια, μόσχους ἑπτακοσίους.

10 Καὶ [14] ταῦτα τὰ γενόμενα, εὐπρεπῶς ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, ἔχοντες τὰ ἄζυμα κατὰ τὰς φυλάς. 11 Καὶ κατὰ τὰς μεριδαρχίας τῶν πατέρων ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, προσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ [15] Μωυσῇ· καὶ οὕτως τὸ πρωϊνόν. 12 Καὶ ὤπτησαν τὸ πάσχα πυρὶ ὡς καθήκει, καὶ τὰς θυσίας [16] ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ λέβησι μετ' εὐωδίας, 13 Καὶ ἀπήνεγκαν πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ· μετὰ δὲ ταῦτα ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς [17] αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών· 14 Οἱ γὰρ ἱερεῖς ἀνέφερον τὰ στέατα ἕως ἀωρίας· καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών. 15 Καὶ οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσὰφ ἦσαν ἐπὶ τῆς τάξεως [18] αὐτῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ Δαυὶδ τεταγμένα, καὶ Ἀσὰφ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ [19] Ἐδδινοὺς ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως. 16 Καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος. οὐκ ἔστι παραβῆναι ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ ἐφημερίαν· οἱ γὰρ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν [20] αὐτοῖς. 17 Καὶ συνετελέσθη τὰ τῆς θυσίας [21] τοῦ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀχθῆναι τὸ πάσχα, 18 Καὶ [22] προσενεχθῆναι τὰς θυσίας ἐπὶ [23] τὸ τοῦ κυρίου θυσιαστήριον, κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ βασιλέως Ἰωσίου. 19 Καὶ [24] ἠγάγοσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὸ πάσχα καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἡμέρας ἑπτά. 20 Καὶ οὐκ ἤχθη τὸ πάσχα [25] τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν χρόνων Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21 Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἠγάγοσαν πάσχα [26] τοιοῦτον, οἷον ἤγαγεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

Cap. 1. * In *Ald.* Liber primus *Esdræ* in cap. 109. dividitur, quæ margini textus adscribuntur, & præterea in unum collecta habentur ante initium *Esdræ*, cum initio uniuscujusque versus. In *Compl.* vero hic liber Esdræ primus Græce non habetur, sed Latine sub nomine 3. & 4. Esdræ: & ponuntur post Neemiam. 1 *Ms. Alex.* ...... ὁ ἱερεύς. 2 *Alex.* ἑαυτοῦ. 3 *Alex.* ἔθυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τό. 4 *Alex.* τῇ τ.. ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. 5 *Alex. Ald.* ὁ υἱὸς τοῦ. 6 *Alex.* κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. 7 *Alex.* φυλὰς ὑμῶν. 8 *Alex.* τῷ ἱερῷ κατά. 9 *Ald.* θυσιάσατε. 10 *Alex.* κυρίου. 11 *Alex.* ἡ συνῆλος. *a. l.* hab. ἡ σύνοδος. in *uno* est, καὶ Ἰωὴλ. pro quo est, Ἰεὴλ, l. 2. Paralip. cap. 35. 12 *Alex. Ald.* Σαβίας. 13 *Alex.* καὶ Ὀζίηλος. 14 *Alex. Ald.* τούτων γενομένων. 15 *Alex.* Μωσῆ. 16 *Alex.* ὤπτησαν. 17 *Alex.* ἑαυτῶν. 18 *Alex.* ἑαυτῶν. 19 in *nonnull. ll.* est, Ἐδδιδοῦς. 20 *Ald.* ἑαυτοῖς. 21 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 22 *Alex.* προσενεχθῆναι. 23 *Ald.* τὸ τοῦ θεοῦ. 24 *Alex. Ald.* ἤγαγον. 25 *Alex.* τοιοῦτο. 26 *Alex.* τοιοῦτο.

[27] ὁ εὑρεθεὶς ἐν τῇ κατοικήσει αὐτῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.
22 Ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἰωσίου ἤχθη τὸ πάσχα τοῦτο.
23 Καὶ ὠρθώθη τὰ ἔργα Ἰωσίου ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ πλήρει εὐσεβείας.
24 Καὶ τὰ κατ' αὐτὸν δὲ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, περὶ τῶν ἡμαρτηκότων καὶ ἠσεβηκότων [28] εἰς τὸν κύριον παρὰ πᾶν ἔθνος καὶ βασιλείαν, [29] καὶ ἃ ἐλύπησαν αὐτὸν, [30] ἔστι, καὶ οἱ λόγοι τοῦ κυρίου ἀνέστησαν ἐπὶ Ἰσραήλ.
25 Καὶ μετὰ πᾶσαν τὴν πρᾶξιν ταύτην Ἰωσίου, συνέβη Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ἐλθόντα πόλεμον ἐγεῖραι ἐν [31] Χαρκαμὺς ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ Ἰωσίας.
26 Καὶ διεπέμψατο πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου, λέγων, Τί ἐμοὶ καὶ σοί ἐστι βασιλεῦ τῆς Ἰουδαίας;
27 Οὐχὶ πρὸς σὲ ἐξαπέσταλμαι ὑπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ· ἐπὶ γὰρ τοῦ Εὐφράτου ὁ πόλεμός μου ἐστί· καὶ νῦν κύριος μετ' ἐμοῦ ἐστι, καὶ κύριος μετ' ἐμοῦ ἐπισπεύδων ἐστίν. [32] ἀπόστηθι, καὶ μὴ ἐναντιοῦ τῷ κυρίῳ.
28 Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἑαυτὸν Ἰωσίας ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, ἀλλὰ πολεμεῖν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ, οὐ προσέχων ῥήμασιν Ἱερεμίου προφήτου [33] ἐκ στόματος κυρίου.
29 Ἀλλὰ συνεστήσατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῷ πεδίῳ [34] Μαγεδδώ. καὶ κατέβησαν οἱ ἄρχοντες πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσίαν.
30 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν ἑαυτοῦ, Ἀποστήσατέ με ἀπὸ τῆς μάχης, ἠσθένησα γὰρ λίαν. καὶ εὐθέως ἀπέστησαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τῆς παρατάξεως.
31 Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτέριον [35] αὐτοῦ, καὶ ἀποκατασταθεὶς εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετήλλαξε τὸν βίον [36] αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ πατρικῷ τάφῳ.
32 Καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ [37] ἐπένθησαν τὸν Ἰωσίαν, καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὑπὲρ Ἰωσίου, καὶ οἱ προκαθήμενοι σὺν γυναιξὶν [38] ἐθρηνοῦσαν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐξεδόθη τοῦτο γίνεσθαι ἀεὶ εἰς ἅπαν τὸ γένος Ἰσραήλ.
33 Ταῦτα δὲ ἀναγέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἱστορουμένων περὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὸ καθ' ἓν πραχθὲν τῆς πράξεως Ἰωσίου, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐν τῷ νόμῳ [39] κυρίου· τά τε προπραχθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὰ νῦν, ἱστόρηται ἐν [40] τῷ βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.
34 Καὶ ἀναλαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους τὸν [41] Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωσίου, ἀνέδειξαν βασιλέα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὄντα ἐτῶν εἴκοσι τριῶν.
35 Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν [42] Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ μῆνας τρεῖς. καὶ [43] ἀπέστησεν αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
36 Καὶ ἐζημίωσε τὸ ἔθνος ἀργυρίου ταλάντοις ἑκατὸν καὶ χρυσίου ταλάντῳ ἑνί.
37 Καὶ ἀνέδειξε βασιλεὺς Αἰγύπτου βασιλέα Ἰωακὶμ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ.
38 Καὶ ἔδησεν Ἰωακὶμ τοὺς μεγιστᾶνας, Ζαράκην δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ συλλαβὼν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου.
39 Ἐτῶν δὲ ἦν εἰκοσιπέντε Ἰωακὶμ ὅτε ἐβασίλευσε τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [44] ἐνώπιον κυρίου.
40 [45] Μετ' αὐτὸν δὲ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ [46] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ [47] ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ, καὶ ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα.
41 Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου λαβὼν Ναβουχοδονόσορ καὶ ἀπενέγκας, ἀπηρείσατο ἐν τῷ ναῷ [48] αὐτοῦ [49] ἐν Βαβυλῶνι.
42 Τὰ δὲ ἱστορηθέντα περὶ αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ καὶ δυσσεβείας, ἀναγέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν χρόνων τῶν βασιλέων.
43 Καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωακὶμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ὅτε γὰρ ἀνεδείχθη, ἦν ἐτῶν [50] ὀκτώ.
44 Βασιλεύει δὲ μῆνας τρεῖς καὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου.
45 Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν ἀποστείλας Ναβουχοδονόσορ μετήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, ἅμα τοῖς ἱεροῖς σκεύεσι τοῦ κυρίου,
46 Καὶ ἀνέδειξε Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ, [51] ὄντα ἐτῶν εἴκοσι [52] ἑνός· [53] βασιλεύει δὲ ἔτη ἕνδεκα,
47 Καὶ ἐποίησε τὸ

---

27 *Alex. Ald.* οἱ εὑρεθέντες. 28 *Ald.* πρὸς τὸν κύριον. 29 *Alex.* καὶ ἐλύπησαν αὐτόν. 30 *Alex. Ald.* ἐν αἰσθήσει, καὶ οἱ. 31 *Alex.* Καλχαμύς. 32 *Ald.* ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ, καί. 33 *Ald.* διὰ στόματος. 34 *Alex.* Μεταεδδαούς. *Ald.* Μετεδδαούς. 35 *Alex.* ἑαυτοῦ. 36 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. 37 *Alex.* καὶ ἐπένθησαν. 38 *Alex.* ἐθρήνουν αὐτόν. 39 *Alex.* τοῦ κυρίου· τά τε προπεπραγμένα. 40 *Alex.* τῇ βίβλῳ. 41 sic *B. Matth.* Josiæ filium Jechoniam primum ponit, tum fratres ejus. *Alex.* Ἰώαχαζ. *Ald.* Ἰωάχαζ. pro quo legimus Ἰωχανὰν, 1 Paralip. 3. quod non admodum dissimile est τῷ Ἰεχονίᾳ. 42 *Alex.* Ἰούδα. 43 *Ald.* ἀπεκατέστησεν. 44 *Alex. Ald.* ἔναντι. 45 *Alex. Ald.* Ἐπ' αὐτόν. 46 *Alex.* βασιλεύς. 47 *Alex. Ald.* δήσας αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ, ἀπήγαγεν. 48 *Alex.* ἑαυτοῦ. 49 ἐν Βαβυλῶνι *Ald.* ponit ante ἐν τῷ. 50 *Alex. Ald.* δεκαοκτώ. 51 *Alex.* * Σεδεκίαν ὄντα. 52 *Ald.* καὶ ἑνός. 53 *Alex. Ald.* ἐβασίλευσεν.

πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ τῶν ῥηθέντων λόγων ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου ἐκ στόματος τοῦ κυρίου.

48 Καὶ ὁρκισθεὶς ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ τῷ ὀνόματι [54] κυρίου, ἐπιορκήσας ἀπέστη· καὶ σκληρύνας [55] αὐτοῦ τὸν τράχηλον καὶ τὴν καρδίαν [56] αὐτοῦ, παρέβη τὰ νόμιμα κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ.

49 Καὶ οἱ ἡγούμενοι δὲ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων [57] πολλὰ ἠσέβησαν καὶ ὑπὲρ πάσας τὰς ἀκαθαρσίας πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου [58] τὸ ἁγιαζόμενον [59] ἐν Ἱερουσαλήμ.

50 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν διὰ τοῦ ἀγγέλου [60] αὐτοῦ μετακαλέσαι αὐτούς, καθότι ἐφείδετο αὐτῶν καὶ τοῦ σκηνώματος [61] αὐτοῦ.

51 Αὐτοὶ δὲ [62] ἐμυκτήριζαν [63] ἐν τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· καὶ ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος, ἦσαν [64] ἐκπαίζοντες τοὺς προφήτας αὐτοῦ,

52 [65] Ἕως τοῦ θυμωθέντα αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔθνει [66] αὐτοῦ διὰ τὰ δυσσεβήματα, προστάξαι ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τῶν Χαλδαίων.

53 Οὗτοι ἀπέκτειναν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ, περικύκλῳ τοῦ ἁγίου αὐτῶν ἱεροῦ. καὶ οὐκ ἐφείσαντο νεανίσκου καὶ παρθένου, καὶ πρεσβύτου καὶ [67] νεωτέρου, ἀλλὰ [68] πάντας παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

54 Καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ [69] τὰς κιβωτοὺς [70] τοῦ κυρίου, καὶ τὰς βασιλικὰς ἀποθήκας ἀναλαβόντες ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα.

55 Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν οἶκον [71] τοῦ κυρίου, καὶ ἔλυσαν τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ, καὶ τοὺς πύργους [72] αὐτῆς ἐνεπύρισαν ἐν πυρί,

56 Καὶ συνετέλεσαν πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς ἀχρειῶσαι, καὶ τοὺς ἐπιλοίπους ἀπήγαγε [73] μετὰ ῥομφαίας εἰς Βαβυλῶνα.

57 Καὶ ἦσαν παῖδες αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, [74] μέχρις τοῦ βασιλεῦσαι Πέρσας, εἰς ἀναπλήρωσιν [75] ῥήματος τοῦ κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου·

58 Ἕως τοῦ εὐδοκῆσαι τὴν γῆν τὰ σάββατα [76] αὐτῆς, πάντα τὸν χρόνον τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ εἰς [77] συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

Κεφ. β'. 2.

1 Βασιλεύοντος Κύρου Περσῶν ἔτους πρώτου, εἰς συντέλειαν ῥήματος κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου,

2 Ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ [1] αὐτοῦ, καὶ ἅμα διὰ γραπτῶν,

3 Λέγων, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Περσῶν Κῦρος, Ἐμὲ ἀνέδειξε βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ κύριος τοῦ Ἰσραήλ, κύριος ὁ ὕψιστος.

4 Καὶ ἐσήμηνέ μοι οἰκοδομῆσαι [2] αὐτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλήμ, τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

5 Εἴ τις ἐστὶν οὖν ὑμῶν ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, [3] ἔστω ὁ κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, οἰκοδομείτω τὸν οἶκον [4] τοῦ κυρίου τοῦ Ἰσραήλ. οὗτος ὁ κύριος, ὁ κατασκηνώσας ἐν Ἱερουσαλήμ.

6 [5] Ὅσοι οὖν κατὰ τοὺς τόπους οἰκοῦσι, βοηθείτωσαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ,

7 Ἐν δόσεσι, μεθ' ἵππων καὶ κτηνῶν, σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προστεθειμένοις εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ.

8 [6] Καὶ [7] καταστήσαντες οἱ ἀρχίφυλοι τῶν πατριῶν τῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν φυλῆς, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντων ὧν ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα, ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ κυρίῳ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ·

9 Καὶ οἱ περικύκλῳ αὐτῶν ἐβοήθησαν [8] ἐν πᾶσιν, ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, ἵπποις, [9] κτήνεσι, καὶ εὐχαῖς [10] ὡς πλείσταις πολλῶν, ὧν ὁ νοῦς ἠγέρθη.

10 Καὶ ὁ βασιλεὺς Κῦρος ἐξήνεγκε τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου, ἃ μετήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ [11] εἰδωλείῳ αὐτοῦ.

11 Ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν παρέδωκεν αὐτὰ [12] Μιθραδάτῃ τῷ ἑαυτοῦ γαζοφύλακι.

12 Διὰ δὲ τούτου παρεδόθησαν [13] Σαμανασσάρῳ [14] προστάτῃ τῆς Ἰουδαίας.

13 Ὁ δὲ

---

54 *Alex.* τοῦ κυρίου. 55 *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald.* ἑαυτῆς. 56 *Alex.* ἑαυτοῦ. 57 *Alex. Ald.* πολλὰ ἠνόμησαν καὶ παρέβησαν ὑπέρ. 58 *Alex. Ald.* τὸ ἁγιασθέν. 59 *Alex.* ἐν Ἱεροσολύμοις. 60 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. 61 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ. 62 *Alex. Ald.* ἐξεμυκτήριζον. 63 *Ald.* τοὺς ἀγγέλους. 64 *Ald.* ἐμπαίζοντες. 65 *Alex. Ald.* Ἕως τοῦ θυμωθέντα. 66 *Alex.* ἑαυτοῦ διά. 67 *Alex.* νεωτέρου αὐτῶν. 68 *Alex.* πάντα παρέδωκεν. *Ald.* πάντας παρέδωκεν. 69 *Alex. Ald.* τὰ σκεύη κιβωτοῦ. 70 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 71 *Alex.* κυρίου. 72 *Alex. Ald.* αὐτῶν. 73 *Alex. Ald.* ἀπὸ ῥομφαίας. 74 *Alex.* μέχρι τοῦ βασιλεῦσαι. 75 *Alex. Ald.* λόγου κυρίου. 76 *Ald.* αὐτοῖς. 77 *Ald.* πλήρωσιν.

Cap. 2. in *Ald.* 19. 1 *Ms. Alex.* ἑαυτοῦ. 2 *Alex.* ἑαυτῷ. 3 *Alex.* ἔστω ὁ κύριος κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 4 *Alex.* κυρίου. 5 *Alex.* Ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσιν. 6 Hic incipit cap. 20. in *Ald.* 7 *Alex. Ald.* καταστάντες. 8 *Alex. Ald.* ἐν πᾶσιν, ἀργυρίῳ καί. 9 *Alex.* καὶ κτήνεσιν. 10 *Alex.* ὥσται, pro ὥστε. *Ald.* deest. 11 *Alex. Ald.* ἑαυτοῦ εἰδωλείῳ (*Alex.* εἰδωλίῳ.) 12 *Alex.* Μιθριδάτῃ. 13 *Alex.* Σαναβασσάρῳ. *Ald.* Ἀβασσάρῳ. 14 *Alex.* τῷ προστάτῃ.

τούτων ἀριθμὸς ἦν, σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια, [15] σπονδεῖα ἀργυρᾶ χίλια, θυΐσκαι ἀργυραῖ εἰκοσιεννέα, φιάλαι [16] χρυσαῖ τριάκοντα, ἀργυραῖ διχίλιαι τετρακόσιαι δέκα, καὶ ἄλ-
14 λα σκεύη χίλια. Τὰ δὲ πάντα σκεύη [17] ἐκομίσθη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πεντακισχίλια
15 τετρακόσια ἑξηκονταεννέα. Ἀνηνέχθη δὲ ὑπὸ [18] Σαμανασσάρου ἅμα τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς [19] Ἱερουσαλήμ.
16 Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ Ἀρταξέρξου [20] τοῦ Περσῶν βασιλέως χρόνοις [21] κατέγραψαν αὐτῷ κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ, Βήλεμος, καὶ Μιθραδάτης, καὶ Ταβέλλιος, καὶ Ῥάθυμος, καὶ Βεέλτεθμος, καὶ [22] Σαμέλλιος ὁ γραμματεύς, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι, [23] οἰκοῦντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις, τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπι-
17 στολήν. Βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδές σου, Ῥάθυμος ὁ τὰ προσπίπτοντα, καὶ [24] Σαμέλλιος ὁ γραμματεύς, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν, [25] καὶ κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ Συ-
18 ρίᾳ καὶ Φοινίκῃ. Καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω [26] τῷ κυρίῳ βασιλεῖ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες εἰς Ἱερουσαλήμ, τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν [27] καὶ πονηράν, οἰκοδομοῦσι τάς τε ἀγορὰς [28] αὐτῆς, καὶ τὰ τείχη θερα-
19 πεύουσι, καὶ ναὸν ὑποβάλλονται. Ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη συντελεσθῇ, φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσι δοῦναι,
20 ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται. Καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναόν, καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ [29] ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο,
21 Ἀλλὰ προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ [30] βασιλεῖ, ὅπως, [31] ἂν φαίνηταί σοι, ἐπισκεφθῇ ἐν τοῖς
22 ἀπὸ τῶν πατέρων σου βιβλίοις. Καὶ εὑρήσεις ἐν τοῖς [32] ὑπομνηματισμοῖς [33] γεγραμμένα περὶ τούτων, καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις [34] ἐκείνη ἦν ἀποστάτις, καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνο-
23 χλοῦσα, Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος, δι'
24 ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη. Νῦν οὖν [35] ὑποδεικνύομέν σοι κύριε βασιλεῦ, [36] ὅτι ἐὰν ἡ πόλις αὕτη [37] οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ ταύτης τείχη ἀνασταθῇ, κάθοδός σοι οὐκ ἔτι ἔσται
25 εἰς κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. Τότε ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς Ῥαθύμῳ τῷ γράφοντι τὰ προσπίπτοντα, καὶ [38] Βεελτέθμῳ, καὶ Σαμελλίῳ γραμματεῖ, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασσομένοις καὶ οἰκοῦσιν [39] ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ Συρίᾳ, καὶ Φοινίκῃ, τὰ [40] ὑ-
26 πογεγραμμένα. Ἀνέγνων τὴν ἐπιστολὴν ἣν πεπόμφατε πρός με. ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι· καὶ [41] εὑρέθη ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἐστὶν ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν [42] ἀντιπαρατάσσουσα,
27 Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστάσεις καὶ πολέμους ἐν αὐτῇ συντελοῦντες, καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ σκληροὶ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ κυριεύοντες καὶ φορολο-
28 γοῦντες κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. [43] Νῦν οὖν ἐπέταξα ἀποκωλῦσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν, καὶ προνοηθῆναι ὅπως
29 μηδὲν παρὰ ταῦτα γένηται, Καὶ μὴ προβῇ ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας [44] εἰς τὸ βασι-
30 λεῖς ἐνοχλῆσαι. Τότε ἀναγνωσθέντων τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου γραφέντων, [45] Ῥάθυμος, καὶ Σαμέλλιος ὁ γραμματεύς, καὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι, ἀναζεύξαντες εἰς Ἱερουσαλὴμ κατὰ σπουδὴν [46] μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου παρατάξεως, ἤρξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας, καὶ ἤργει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ [1] βασιλεὺς Δαρεῖος ἐποίησε δοχὴν μεγάλην πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτόν, καὶ πᾶσι τοῖς οἰκογενέσιν αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μεγιστᾶσι τῆς
2 Μηδίας καὶ τῆς Περσίδος, Καὶ πᾶσι τοῖς σατράπαις καὶ στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις τοῖς [2] ὑπ' αὐτόν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς [3] μέχρις

---

15 Alex. καὶ σπονδῖα. 16 Alex. χρύσεαι. 17 Alex. Ald. διεκομίσθη. 18 Alex. Σαναβασσάρου. Ald. Σανναβασσάρου. 19 Alex. Ald. Ἱεροσόλυμα. 20 Alex. τοῦ Περσῶν βασιλέως. 21 Alex. κατέγραψεν. 22 Alex. Σεμέλλιος. 23 Alex. οἱ οἰκοῦντες. 24 Alex. Σεβέλλιος. 25 Alex. καὶ * κρίταιοι ἐν. 26 Alex. τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ, διότι. 27 Alex. καὶ τὴν πονηράν. 28 Ald. καὶ τὰ τείχη αὐτῆς θεραπεύουσι. 29 Alex. ὑπεριδεῖν τοιοῦτο. 30 Ald. ἡμῶν βασιλεῖ. 31 Alex. ἐὰν φαίνηταί σοι. 32 Alex. Ald. ὑπομνήμασιν. 33 Alex. τὰ γεγραμμένα. 34 Alex. ἦν ἐκείνη. 35 Alex. ὑποδείκνυμεν. 36 Alex. Ald. διότι. 37 Ald. ἀνοικοδομηθῇ. 38 Alex. Βεελτιμάθ. 39 Alex. ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ Φοινίκῃ. 40 Ald. ὑποτεταγμένα. 41 Alex. ηὑρέθη ὅτι ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη ἐξ. 42 Ald. ἀντιπαρατάσσουσα. 43 Alex. Νῦν ἐπέταξα. 44 Alex. Ald. ἐπὶ τῷ βασιλεῖς ἐνοχλεῖσθαι (Alex. ἐνοχλῖσθαι.) 45 Alex. ὁ Ῥάθυμος, καὶ Σεμέλλιος. 46 Alex. μετ'.
Cap. 3. in Ald. 21. 1 Ald. βασιλεύσας. 2 Alex. μετ' αὐτόν, Ald. μετ' αὐτόν. 3 Alex. μέχρι τῆς Αἰθιοπίας.

Αἰθιοπίας, ἐν τῇ ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπεί-
3 αις. [4]Καὶ ἔφαγοσαν καὶ ἔπιοσαν, καὶ ἐμπλησθέντες [5]ἀνέλυσαν. ὁ δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἀνέλυσεν εἰς τὸ [6]κοιτῶνα ἑαυτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ἔξυπνος ἐγένετο.
4 Τότε οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματοφύλακες οἱ φυλάσσοντες τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, εἶπαν [7]ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον,
5 Εἴπωμεν ἕκαστος ἡμῶν ἕνα λόγον, ὃς ὑπερισχύσει· καὶ οὗ ἐὰν φανῇ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ σοφώτερον τοῦ ἑτέρου, δώσει αὐτῷ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς μεγάλας, καὶ ἐπινίκια μεγάλα,
6 Καὶ πορφύραν περιβαλέσθαι, καὶ ἐν χρυσώμασι πίνειν, καὶ ἐπὶ χρυσῷ καθεύδειν, καὶ ἅρμα χρυσοχάλινον, καὶ κίδαριν βυσσίνην, καὶ μανιάκην περὶ τὸν [8]τράχηλον,
7 Καὶ δεύτερος καθιεῖται Δαρείου διὰ τὴν σοφίαν [9]αὐτοῦ, καὶ συγγενὴς Δαρείου κληθήσεται.
8 Καὶ τότε γράψαντες ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ λόγον, ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθηκαν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον Δαρείου τοῦ βασιλέως,
9 Καὶ εἶπαν, [10]Ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεὺς, δώσουσιν αὐτῷ τὸ γράμμα, [11]καὶ ὃν ἂν κρίνῃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες τῆς Περσίδος, [12]ὅτι οὗ ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος, αὐτῷ δοθήσεται [13]τὸ νῖκος καθὼς γέγραπται.
10 Ὁ εἷς ἔγραψεν, Ὑπερισχύει ὁ οἶνος.
11 Ὁ ἕτερος ἔγραψεν, Ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς.
12 [14]Ὁ τρίτος ἔγραψεν, Ὑπερισχύουσιν αἱ γυναῖκες, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια.
13 Καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεὺς, λαβόντες τὸ γράμμα [15]ἔδωκαν αὐτῷ, καὶ ἀνέγνω.
14 Καὶ [16]ἐξαποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς μεγιστᾶνας τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδείας, [17]καὶ τοὺς σατράπας καὶ στρατηγοὺς, καὶ τοπάρχας καὶ ὑπάτους,
15 Καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, καὶ ἀνεγνώσθη τὸ γράμμα ἐνώπιον αὐτῶν.
16 Καὶ εἶπε, Καλέσατε τοὺς νεανίσκους, καὶ αὐτοὶ δηλώσουσι τοὺς λόγους ἑαυτῶν. καὶ
17 ἐκλήθησαν, καὶ εἰσήλθοσαν. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς, Ἀπαγγείλατε ἡμῖν περὶ τῶν γεγραμμένων. καὶ ἤρξατο ὁ πρῶτος ὁ εἴπας περὶ τῆς ἰ-
18 σχύος τοῦ οἴνου, Καὶ ἔφη οὕτως, Ἄνδρες, πῶς ὑπερισχύει ὁ οἶνος; πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς [18]πίνοντας αὐτὸν πλανᾷ,
19 Τὴν διάνοιαν τοῦ τε βασιλέως καὶ τοῦ ὀρφανοῦ ποιεῖ τὴν διάνοιαν μίαν, τήν τε τοῦ οἰκέτου καὶ τὴν τοῦ ἐλευθέρου, τήν τε τοῦ πένητος
20 καὶ τὴν τοῦ πλουσίου. Καὶ πᾶσαν διάνοιαν μεταστρέφει εἰς εὐωχίαν καὶ εὐφροσύνην, καὶ οὐ μέμνηται πᾶσαν λύπην καὶ πᾶν ὀφείλημα.
21 Καὶ πάσας [19]καρδίας ποιεῖ πλουσίας, καὶ οὐ μέμνηται βασιλέα οὐδὲ σατράπην· καὶ πάντα
22 διὰ ταλάντων ποιεῖ λαλεῖν. Καὶ οὐ [20]μέμνηνται ὅταν πίνωσι, φιλιάζειν φίλοις καὶ ἀδελφοῖς, καὶ μετ' οὐ πολὺ σπῶνται τὰς μαχαί-
23 ρας. Καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ [21]οἴνου ἐγερθῶσιν,
24 [22]οὐ μέμνηνται ἃ ἔπραξαν. Ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύει [23]ὁ οἶνος, [24]ὅτι οὕτως ἀναγκάζει ποιεῖν; καὶ ἐσίγησεν οὕτως [25]εἴπας.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν, [1]ὁ εἴπας
2 περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ βασιλέως. Ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν [2]κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ
3 ἐν αὐτοῖς; Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπερισχύει, [3]καὶ κυριεύει αὐτῶν καὶ δεσπόζει αὐτῶν, καὶ πᾶν
4 ὃ ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς, [4]ἐνακούουσιν. Ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, [5]ποιοῦσιν· ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ αὐτοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους, βαδίζουσι καὶ κατεργάζονται τὰ
5 ὄρη καὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους, Φονεύουσι καὶ φονεύονται, καὶ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως οὐ παραβαίνουσιν. ἐὰν δὲ νικήσωσι, τῷ βασιλεῖ κομίζουσι πάντα, [6]καὶ ἐὰν προνομεύσωσι, καὶ τὰ
6 ἄλλα πάντα. Καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐδὲ πολεμοῦσιν, ἀλλὰ γεωργοῦσι τὴν γῆν, πάλιν ὅταν σπείρωσι θερίσαντες ἀναφέρουσι τῷ βασιλεῖ· καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες,
7 ἀναφέρουσι τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ. Καὶ αὐτὸς εἷς μόνος ἐστίν. ἐὰν εἴπῃ ἀποκτεῖναι, [7]ἀ-

---

4 *Alex. Ald.* Καὶ ὅτε (*Ald.* deest) ἔφαγον καὶ ἔπιον. 5 *Alex. Ald.* ἀνέλυσαν, τότε Δαρεῖος. 6 *Alex.* κοιτῶνα, καί. 7 *Alex. Ald.* ἕτερος τῷ ἑτέρῳ. 8 *Alex.* τράχηλον αὐτοῦ. 9 *Alex.* ἑαυτοῦ. 10 *Ald.* Ὅταν ἄν. 11 *Alex.* καὶ ὃν κρίνῃ ὁ βασιλεύς. 12 *Alex.* ὅτι ὁ λόγος. 13 *Alex. Ald.* τὸ νίκημα. 14 *Alex.* Ὁ ἄλλος ἔγραψεν. 15 *Alex. Ald.* ἐπέδωκαν αὐτῷ. 16 *Ald.* ἀποστείλας. 17 *Alex.* καὶ σατράπας. 18 *Alex.* πίνοντας αὐτὸν πλανᾷ τῇ διανοίᾳ τοῦ. 19 *Alex.* τὰς καρδίας. 20 *Alex.* μέμνηνται. 21 *Alex. Ald.* οἴνου γενηθῶσιν. 22 *Alex.* οὐδέ. 23 *Alex.* ὁ οἶνος; οὕτως ἀναγκάζει ποιεῖν. καὶ ἐσίγησεν οὕτως εἰπών. 24 *Ald.* ὅς. 25 *Ald.* εἰπών.

Cap. 4. In *Ald.* 26. 1 *Ms. Alex.* & *Ald.* ed. ὁ εἰπών. 2 *Ald.* κρατοῦντες. 3 *Alex. Ald.* καὶ κυριεύει πάντων καί. 4 *Alex.* ποιήσουσιν. *Ald.* ποιοῦσιν. 5 *Alex.* ποιήσουσιν. 6 *Alex. Ald.* καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσιν. 7 *Alex.* ἀποκτείνουσιν.

πολεμοῦσιν· ἐὰν εἴπῃ [8] ἀφεῖναι, ἀφίουσιν·
8 Εἶπε παλάξαι, [9] τύπτουσιν· εἶπεν ἐρημῶσαι, ἐρημοῦσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι, οἰκοδομοῦσιν·
9 Εἶπεν ἐκκόψαι, ἐκκόπτουσιν· εἶπε φυτεῦσαι,
10 φυτεύουσι. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐνακούουσι. πρὸς δὲ τούτοις αὐτὸς ἀνάκειται, ἐσθίει καὶ πίνει καὶ καθεύδει,
11 [10] Αὐτοὶ δὲ [11] τηροῦσι κύκλῳ περὶ αὐτόν· καὶ οὐ [12] δύνανται ἕκαστος ἀπελθεῖν, καὶ [13] ποιεῖν τὰ
12 ἔργα αὐτοῦ, οὐδὲ παρακούουσιν αὐτοῦ. Ὦ ἄνδρες, πῶς οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς, ὅτι
13 οὕτως ἐπάκουστός ἐστι; καὶ ἐσίγησεν. Ὁ δὲ τρίτος ὁ [14] εἴπας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας, οὗτός ἐστι Ζοροβάβελ, ἤρξατο λαλεῖν·
14 [15] Ἄνδρες, οὐ μέγας ὁ βασιλεύς, καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει; τίς οὖν ὁ δεσπόζων αὐτῶν, ἢ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν; οὐχ αἱ γυναῖκες;
15 Αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν ὃς κυριεύει τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς,
16 Καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο. καὶ αὗται ἐξέθρεψαν αὐτοὺς [16] τοὺς φυτεύσαντας τοὺς ἀμπελῶνας ἐξ ὧν ὁ οἶνος
17 γίνεται. Καὶ αὗται ποιοῦσι τὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὗται ποιοῦσι [17] δόξαν [18] τοῖς ἀνθρώποις, καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι χωρὶς τῶν γυναι-
18 κῶν εἶναι. Ἐὰν δὲ συναγάγωσι χρυσίον καὶ [19] ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον, καὶ ἴδωσι γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἴδει καὶ τῷ κάλλει,
19 [20] Ταῦτα πάντα ἀφέντες, εἰς αὐτὴν [21] ἐκκέχηναν, καὶ χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτήν, καὶ πάντες αὐτὴν αἱρετίζουσι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖ-
20 ον. Ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκαταλείπει ὃς ἐξέθρεψεν αὐτόν, καὶ τὴν ἰδίαν χώραν,
21 καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶται, Καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι τὴν ψυχήν, καὶ οὔτε τὸν πατέρα μέμνηται, οὔτε τὴν μητέρα, οὔτε τὴν χώ-
22 ραν. Καὶ ἐντεῦθεν [22] δεῖ ὑμᾶς γνῶναι ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν· οὐχὶ πονεῖτε, καὶ μοχθεῖτε, καὶ πάντα ταῖς γυναιξὶ δίδοτε καὶ
23 φέρετε; Καὶ λαμβάνει [23] ὁ ἄνθρωπος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, [24] καὶ ἐκπορεύεται ἐξοδεύειν καὶ λῃστεύειν καὶ κλέπτειν, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν [25] πλεῖν, καὶ ποταμούς,
24 Καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ, καὶ ἐν σκότει βαδίζει· καὶ ὅταν κλέψῃ καὶ ἁρπάσῃ καὶ λωποδυτήσῃ,
25 [26] τῇ ἐρωμένῃ ἀποφέρει. Καὶ πλεῖον ἀγαπᾷ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν γυναῖκα μᾶλλον ἢ
26 τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Καὶ πολλοὶ ἀπενοήθησαν ταῖς [27] ἰδίαις διανοίαις διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ δοῦλοι ἐγένοντο δι' αὐτάς.
27 Καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο καὶ ἐσφάλησαν καὶ ἡμάρτο-
28 σαν διὰ τὰς γυναῖκας. Καὶ νῦν οὐ πιστεύετέ μοι; οὐχὶ μέγας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ; οὐχὶ πᾶσαι αἱ χῶραι [28] εὐλαβοῦνται ἅ-
29 ψασθαι αὐτοῦ; Ἐθεώρουν αὐτόν, καὶ Ἀπάμην τὴν θυγατέρα Βαρτάκου τοῦ θαυμαστοῦ τὴν παλλακὴν τοῦ βασιλέως, καθημένην ἐν δεξιᾷ
30 τοῦ βασιλέως, Καὶ ἀφαιροῦσαν τὸ διάδημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπιτιθοῦσαν ἑαυτῇ· καὶ [29] ἐρράπιζε τὸν βασιλέα τῇ ἀ-
31 ριστερᾷ. Καὶ πρὸς τούτοις ὁ βασιλεὺς χάσκων τὸ στόμα ἐθεώρει αὐτήν· καὶ ἐὰν προσγελάσῃ αὐτῷ, γελᾷ· ἐὰν δὲ πικρανθῇ ἐπ' αὐτόν, κολακεύει αὐτήν, ὅπως διαλλαγῇ αὐτῷ.
32 Ὦ ἄνδρες, πῶς οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι
33 οὕτως πράσσουσι; Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες [30] ἔβλεπον [31] εἰς τὸν ἕτερον. καὶ
34 ἤρξατο λαλεῖν περὶ τῆς ἀληθείας· Ἄνδρες, [32] οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες; μεγάλη ἡ γῆ, καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανός, καὶ ταχὺς τῷ δρόμῳ ὁ ἥλιος, ὅτι στρέφεται ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἐν μιᾷ ἡ-
35 μέρᾳ. Οὐχὶ μέγας ὃς ταῦτα ποιεῖ; [33] καὶ ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ ἰσχυροτέρα παρὰ πάντα.
36 Πᾶσα ἡ γῆ τὴν ἀλήθειαν καλεῖ, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα σείεται καὶ τρέμει, καὶ οὐκ ἔστι μετ' [34] αὐτῆς ἄδικον οὐδέν.
37 Ἄδικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βασιλεύς, ἄδικοι αἱ γυναῖκες, ἄδικοι πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄδικα πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν [35] τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἔ-

8 *Alex.* ἀφιέναι. 9 *Alex.* τύπτουσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι. 10 *Alex. Ald.* Οὗτοι δέ. 11 *Alex.* τηροῦσιν περὶ αὐτὸν κύκλῳ· καὶ οὐ. 12 *Alex. Ald.* δύναται. 13 *Ald.* ποιῆσαι. 14 *Alex. Ald* εἰπών. 15 *Alex.* Ὦ ἄνδρες. 16 *Alex.* τοὺς φυτεύοντας τούς. 17 *Alex.* τὰς δόξας. 18 *Alex.* τῶν ἀνθρώπων. 19 *Alex.* ἀργύριον. οὐχὶ ἀγαπῶσιν γυναῖκα μίαν. *Ald.* pro καὶ ἴδωσι etiam hab. οὐχὶ ἀγαπῶσι. 20 *Alex. Ald.* Καὶ ταῦτα. 21 *Alex.* ἐγκέχηναν. 22 δεῖ *Ald.* deest. 23 *Alex.* ἄνθρωπος. 24 *Alex. Ald.* καὶ ἐκπορεύεται εἰς ἐξοδίαν (*Ald.* ἐξόδειαν) λῃστεύειν. 25 *Alex.* πλεῖ. 26 *Alex.* τῇ * ἐρημωμένῃ ἀποφέρει. 27 *Ald.* εἰδίαις διά. 28 *Alex.* εὐλαβοῦνται αὐτὸν ἅψασθαι αὐτοῦ. 29 *Alex.* ἐρράπιζεν. 30 *Alex.* ἐνέβλεπον. 31 *Alex. Ald.* ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον. 32 *Alex.* οὐχ. 33 *Ald.* ἡ δὲ ἀλήθεια. 34 *Alex.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* πάντα τὰ τοιαῦτα.

στιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, καὶ ἐν τῇ ἀδικίᾳ [36] αὐτῶν ἀπολοῦνται. 38 Καὶ ἡ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ζῇ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 39 Καὶ οὐκ ἔστι [37] παρ' αὐτῇ λαμβάνειν πρόσωπα, [38] οὐδὲ διάφορα, ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων καὶ [39] πονηρῶν· καὶ πάντες εὐδοκοῦσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς. 40 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρίσει αὐτῆς οὐδὲν ἄδικον· καὶ αὕτη ἡ ἰσχὺς, καὶ τὸ βασίλειον, καὶ ἡ ἐξουσία, καὶ ἡ μεγαλειότης τῶν πάντων αἰώνων. εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας. 41 Καὶ ἐσιώπησε τοῦ λαλεῖν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς τότε ἐφώνησε· καὶ τότε [40] εἶπον, Μεγάλη ἡ ἀλήθεια, καὶ ὑπερισχύει. 42 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησαι ὃ θέλεις πλείω τῶν γεγραμμένων, καὶ δώσομέν σοι [41] ὃν τρόπον εὑρέθης σοφώτερος, καὶ ἐχόμενός μου καθήσῃ, καὶ συγγενής μου κληθήσῃ. 43 Τότε εἶπε τῷ βασιλεῖ, Μνήσθητι τὴν εὐχὴν, ἣν ηὔξω, οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ τὸ βασίλειόν σου παρέλαβες, 44 Καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα ἐξ Ἱερουσαλὴμ, [42] καὶ ἐκπέμψαι ἃ [43] ἐχώρισε Κῦρος, ὅτε ηὔξατο ἐκκόψαι Βαβυλῶνα, καὶ ηὔξατο ἐξαποστεῖλαι ἐκεῖ. 45 Καὶ σὺ ηὔξω οἰκοδομῆσαι τὸν ναὸν ὃν ἐνεπύρισαν οἱ Ἰδουμαῖοι, ὅτε ἠρημώθη ἡ Ἰουδαία ὑπὸ τῶν Χαλδαίων. 46 Καὶ νῦν τοῦτό ἐστιν ὅ σε ἀξιῶ κύριε βασιλεῦ, καὶ ὃ αἰτοῦμαί σε, καὶ αὕτη ἐστὶν [44] ἡ μεγαλωσύνη ἡ παρὰ σοῦ· δέομαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν εὐχὴν, ἣν ηὔξω τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, ποιῆσαι ἐκ στόματός σου. 47 Τότε ἀναστὰς Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ τὰς ἐπιστολὰς πρὸς πάντας τοὺς οἰκονόμους, καὶ τοπάρχας, καὶ στρατηγοὺς, καὶ σατράπας, ἵνα προπέμψωσιν αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀναβαίνοντας οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ. 48 Καὶ πᾶσι τοῖς τοπάρχαις ἐν κοίλῃ Συρίᾳ, καὶ Φοινίκῃ, καὶ τοῖς ἐν τῷ Λιβάνῳ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, μεταφέρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσι μετ' αὐτοῦ τὴν πόλιν. 49 Καὶ ἔγραψε πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, πάντα δυνατὸν, [45] καὶ τοπάρχην, καὶ σατράπην, καὶ οἰκονόμον [46] μὴ ἐπελεύσεσθαι ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν, 50 Καὶ πᾶσαν τὴν χώραν, ἣν κρατοῦσιν, ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρχειν· καὶ ἵνα [47] οἱ Ἰδουμαῖοι ἀφίωσι τὰς κώμας, ἃς διακρατοῦσι τῶν Ἰουδαίων· 51 Καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ δοθῆναι κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα εἴκοσι, μέχρι τοῦ οἰκοδομηθῆναι· 52 Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματα καρποῦσθαι καθ' ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν, ἑπτακαίδεκα προσφέρειν ἄλλα τάλαντα, [48] δέκα κατ' ἐνιαυτόν· 53 Καὶ πᾶσι τοῖς προσβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας κτίσαι τὴν πόλιν, ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσβαίνουσιν. 54 Ἔγραψε δὲ καὶ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἐν τίνι λατρεύουσιν ἐν αὐτῇ. 55 Καὶ τοῖς Λευίταις ἔγραψε δοῦναι τὴν χορηγίαν, [49] ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος καὶ Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομηθῆναι. 56 Καὶ πᾶσι τοῖς φρουροῦσι τὴν πόλιν ἔγραψε δοῦναι αὐτοῖς κλήρους καὶ ὀψώνια. 57 Καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ σκεύη [50] ἃ ἐχώρισε Κῦρος ἀπὸ Βαβυλῶνος· καὶ πάντα ὅσα εἶπε Κῦρος ποιῆσαι, καὶ αὐτὸς ἐπέταξε ποιῆσαι, καὶ ἐξαποστεῖλαι εἰς Ἱερουσαλήμ. 58 Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ νεανίσκος, ἄρας τὸ πρόσωπον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον Ἱερουσαλὴμ, [51] εὐλόγησε τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, 59 Λέγων, Παρὰ σοῦ [52] νίκη, καὶ παρὰ σοῦ ἡ σοφία, [53] καὶ σὴ ἡ δόξα, καὶ ἐγὼ σὸς οἰκέτης. 60 Εὐλογητὸς εἶ, ὃς ἔδωκάς μοι σοφίαν, καὶ σοὶ ὁμολογῶ δέσποτα τῶν πατέρων. 61 Καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολὰς, [54] καὶ ἐξῆλθε, καὶ ἦλθεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἀπήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ πᾶσι. 62 Καὶ [55] εὐλόγησαν τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς [56] ἄνεσιν καὶ ἄφεσιν, 63 Ἀναβῆναι [57] καὶ οἰκοδομῆσαι τὴν

---

36 *Alex.* ἑαυτὴν ἀπολοῦνται. Ἡ δὲ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύσει. 37 *Alex.* παρ' αὐτῇ. 38 *Alex.* οὐδὲ * διαφθορὰ, ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων πονηρῶν. 39 *Ald.* πονηρῶν ἀπέχεται. καί. 40 *Alex. Ald.* εἶπεν. 41 *Alex. Ald.* ἀνθ' ὧν εὑρέθης. 42 *Alex.* ἐκπέμψαι ἅ. 43 *Alex.* ἐξεχώρησεν Κῦρος. *Ald.* ἐξεχώρισε Κῦρος. 44 *Alex.* μεγαλωσύνη. 45 *Alex.* καὶ σατράπην, καὶ τοπάρχην. 46 *Alex.* * καὶ ἐπελεύσεσθαι.

47 al. hab. οἱ Χαλδαῖοι. 48 *Ald.* κατ' ἐνιαυτὸν δέκα. Καί. 49 *Alex.* ἕως ἡμέρας ἐπετελέσθη ὁ οἶκος. *Ald.* ἕως τοῦ τελεσθῆναι τὸν οἶκον. 50 *Alex. Ald.* ἃ ἐξεχώρησεν, (*Ald.* ἐξεχώρισε) Κῦρος. 51 *Alex.* ηὐλόγησεν. 52 *Alex.* ἡ νίκη. 53 *Alex. Ald.* καὶ σοῦ ἡ δόξα. 54 *Alex.* καὶ ἐξῆλθεν εἰς. 55 *Alex.* ηὐλόγησαν. 56 *Ald.* ἄφεσιν, καὶ ἄνεσιν. 57 *Alex.* καὶ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλήμ.

Ἱερουσαλὴμ

Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ἱερὸν, οὗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. καὶ ἐκωθωνίζοντο μετὰ μουσικῶν καὶ χαρᾶς ἡμέρας ἑπτά.

Κεφ. έ. 5.

1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι [1] ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ [2] οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ θυγατέρες, καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ αἱ [3] παιδίσκαι, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. 2 Καὶ Δαρεῖος συναπέστειλε μετ' αὐτῶν ἱππεῖς χιλίους, ἕως τοῦ ἀποκαταστῆσαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, τυμπάνων, καὶ αὐλῶν. 3 Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παίζοντες, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναναβῆναι μετ' ἐκείνων. 4 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς, ἐπὶ τὴν μεριδαρχίαν αὐτῶν. 5 Οἱ ἱερεῖς [4] υἱοὶ Φινεὲς, [5] υἱοὶ Ἀαρών, Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ Σαραίου, καὶ Ἰωακὶμ ὁ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ, ἐκ τῆς γενεᾶς Φαρὲς, φυλῆς δὲ Ἰούδα, 6 Ὃς ἐλάλησεν ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν λόγους σοφοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, μηνὶ Νισὰν τοῦ πρώτου μηνός. 7 Εἰσὶ δὲ [6] οὗτοι οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς παροικίας, οὓς μετῴκισε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα. 8 Καὶ [7] ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν [8] ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, οἱ ἐλθόντες μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ [9] Ἰησοῦ, Νεεμίου, [10] Ζαραίου, Ῥησαίου, [11] Ἐνηνέος, Μαρδοχαίου, Βεελσάρου, Ἀσφαράσου, [12] Ῥεελίου, Ῥοίμου, Βαανὰ, τῶν προηγουμένων αὐτῶν. 9 Ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν· υἱοὶ Φόρος, δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο· υἱοὶ Σαφὰτ, τετρακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. 10 Υἱοὶ Ἀρὲς, ἑπτακόσιοι 11 πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Φαὰθ Μωὰβ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δεκα- 12 δύο. Υἱοὶ Ἠλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες· υἱοὶ Ζαθοὶ, ἐννακόσιοι [13] ἑβδομηκονταπέντε· υἱοὶ Χορβὲ, ἑπτακόσιοι πέντε· υἱοὶ Βανὶ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ. 13 Υἱοὶ Βηβαὶ, ἑξακόσιοι [14] τριακοντατρεῖς· υἱοὶ [15] Ἀργαὶ, [16] χίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο. 14 Υἱοὶ [17] Ἀδωνικὰν, ἑξακόσιοι [18] τριακονταεπτά· υἱοὶ Βαγοὶ, δισχίλιοι [19] ἑξακόσιοι ἕξ· υἱοὶ Ἀδινοῦ, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. 15 Υἱοὶ Ἀτὴρ Ἐζεκίου, [20] ἐννενηκονταδύο· υἱοὶ Κειλὰν, καὶ [21] Ἀζητὰν, ἑξηκονταεπτά· υἱοὶ [22] Ἀζούρου, τετρακόσιοι τριακονταδύο. 16 Υἱοὶ [23] Ἀννὶς, ἑκατὸν εἷς· υἱοὶ [24] Ἀρὸμ, [25] τριακονταδύο· υἱοὶ Βασσαὶ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς· 17 υἱοὶ Ἀρσιφουρὶθ, ἑκατὸν [26] δύο. Υἱοὶ [27] Βαιτηροὺς, τρισχίλιοι πέντε· υἱοὶ ἐκ Βαιθλωμὼν, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. 18 Οἱ ἐκ Νετωφᾶς, πεντηκονταπέντε· οἱ ἐξ [28] Ἀναθὼθ, ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ· οἱ ἐκ [29] Βαιθασμὼν, 19 τεσσαρακονταδύο. Οἱ ἐκ [30] Καριαθιεὶλ, εἰκοσιπέντε· οἱ ἐκ Καφείρας, καὶ [31] Βηρὼγ, 20 ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς. [32] Οἱ Χαδιασαὶ, καὶ Ἀμμίδιοι, τετρακόσιοι εἰκοσιδύο· οἱ ἐκ [33] Κιραμᾶς καὶ Γαββῆς, ἑξακόσιοι εἰκοσι 21 εἷς. Οἱ ἐκ Μακαλὼν, ἑκατὸν εἰκοσιδύο· οἱ ἐκ Βετολίω, πεντηκονταδύο· υἱοὶ [34] Νι- 22 φὶς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Καλαμωλάλου, καὶ Ὠνοῦς, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε· υἱοὶ Ἱερεχοῦ, [35] διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. 23 Υἱοὶ [36] Σανάας, τρισχίλιοι τριακόσιοι [37] εἷς. 24 Οἱ ἱερεῖς [38] οἱ υἱοὶ Ἰεδδοῦ [39] τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς υἱοὺς Σανασὶβ, [40] ὀκτακόσιοι ἑβδομηκονταδύο· υἱοὶ [41] Ἐμμηροὺθ, [42] διακόσιοι πεντηκονταδύο. 25 Υἱοὶ Φασσούρου, χίλιοι [43] τεσσαρακονταεπτά· 26 υἱοὶ [44] Χαρμὶ, διακόσιοι δεκαεπτά. [45] Οἱ

Cap. 5. In *Ald.* 36. 1 *Ms. Alex.* ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν. 2 *Alex.* υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν. *Ald.* οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες. 3 *Alex.* παιδίσκαι αὐτῶν. 4 *Alex.* οἱ υἱοί. 5 *Ald.* υἱοῦ Ἀαρών. 6 *Alex.* οὗτοι ἐκ τῆς Ἰουδαίας οἱ ἀναβάντες. 7 *Ald.* ἐπέστρεψεν. 8 in *nonnull. ll.* est, ἕκαστον εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες. 9 *Alex.* Ἰησοῦς. 10 *Ald.* Ζαχαρίου. 11 *Alex.* Ἐνηνίου. 12 *Alex.* Ῥεσαίου, Ῥομελίου, Βαανά. 13 *Alex.* τεσσαρακονταπέντε. *Ald.* τεσσαράκοντα πέντε. 14 *Alex.* εἰκοσιτρεῖς. *Ald.* εἴκοσι τρεῖς. 15 *Alex.* Ἀσγαδ. 16 *Alex.* τρισχίλιοι ἑξακόσιοι εἰκοσιδύο. *Ald.* τρισχίλιοι σκβ'. 17 *Alex.* Ἀδωνικάμ. 18 *Alex.* τεσσαρακονταεπτά. *Ald.* ἑξήκοντα ἑπτά. 19 *Alex.* ἑξηκονταέξ. *Ald.* ἑξήκοντα. 20 *Alex.* ἐννενηκονταδύο. 21 *Alex. Ald.* Ἀζητάς. 22 *Alex.* Ἀζούρου. *Ald.* Ἀζαρίν. 23 *Alex.* Ἀννίας. *Ald.* Ἀνανίας. 24 *Alex.* Ἀρόμ, * υἱοὶ Βασσά. 25 τριακονταδύο *Ald.* deest. 26 *Alex.* δεκαδύο. 27 *Ald.* Μιτήρους. 28 *Ald.* Ἀναβώθ. 29 *Alex.* Βαιθασμώθ. *Ald.* Βεθσαμώς. 30 *Alex.* Καριαθιαρίος. 31 *Alex. Ald.* Βηρώθ. 32 *Alex.* Οὐχαδιασταὶ, καὶ Ἀμμιδαῖοι. *Ald.* Οἱ ἐκ Πίρας ἑπτακόσιοι, οἱ Χαδίας, καὶ Ἀμμίδιοι. 33 *Alex.* Κιραμᾶ. 34 *Alex.* Φινείς. 35 *Alex.* τριακόσιοι. *Ald.* τ'. 36 *Ald.* Ἀναάς. 37 *Alex. Ald.* τριάκοντα. 38 *Alex.* υἱοί. 39 *Ald.* τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ. 40 *Alex. Ald.* ἐννακόσιοι. 41 *Ald.* Ἐχμηρούθ. 42 *Alex. Ald* χίλιοι πεντηκονταδύο. 43 *Alex.* διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά. 44 *Alex.* Χαρμή, χίλιοι &c. *Ald.* Καρμὴ αιζ'. 45 *Alex.* Οἱ δὲ Λευῖται υἱοί.

Λευῖται

Λευῖται οἱ υἱοὶ [46] Ἰησοῦ, καὶ Καδοήλου, καὶ Βάννου, καὶ [47] Σουδίου, ἑβδομηκοντατέσσαρες.

27 [48] Οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν [49] εἰκοσιοκτώ.

28 Οἱ θυρωροὶ υἱοὶ Σαλοὺμ, υἱοὶ [50] Ἀτὰρ, υἱοὶ Τολμὰν, υἱοὶ [51] Δακοὺβ, υἱοὶ [52] Ἀτητὰ, υἱοὶ [53] Τωβὶς, πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα.

29 Οἱ ἱερόδουλοι, υἱοὶ Ἡσαῦ, υἱοὶ Ἀσιφὰ, υἱοὶ [54] Ταβαὼθ, υἱοὶ Κηρὰς, υἱοὶ [55] Σουδὰ, υἱοὶ Φαλαίου, υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ

30 [56] Ἀγραβὰ, Υἱοὶ [57] Ἀκοὺδ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κηταὰβ, υἱοὶ [58] Ἀκκαβὰ, υἱοὶ Συβαΐ, υἱοὶ [59] Ἀνὰν, υἱοὶ Καθουὰ, υἱοὶ Γεδδοὺρ,

31 Υἱοὶ Ἰαίρου, υἱοὶ Δαισὰν, υἱοὶ Νοεβὰ, υἱοὶ Χασεβὰ, υἱοὶ [60] Καζηρὰ, υἱοὶ Ὀζίου, υἱοὶ [61] Φινοὲ, υἱοὶ Ἀσαρὰ, υἱοὶ Βασθαΐ, υἱοὶ [62] Ἀσανὰ, υἱοὶ Μανὶ, υἱοὶ Ναφισὶ, υἱοὶ [63] Ἀκοὺφ, υἱοὶ [64] Ἀχιβὰ, [65] υἱοὶ [66] Ἀσοὺβ, υἱοὶ Φαρακὲμ,

32 υἱοὶ [67] Βασαλὲμ, Υἱοὶ Μεεδδὰ, υἱοὶ Κουθὰ, υἱοὶ Χαρέα, υἱοὶ [68] Βαρχοὺε, υἱοὶ [69] Σερὰρ, υἱοὶ Θομοΐ, υἱοὶ [70] Νασὶ, υἱοὶ Ἀτεφά·

33 Υἱοὶ παίδων Σαλωμὼν, υἱοὶ [71] Ἀσαπφιώθ, υἱοὶ [72] Φαριρὰ, υἱοὶ Ἰειηλὶ, υἱοὶ Λοζὼν, υἱοὶ Ἰσδαὴλ, υἱοὶ [73] Σαφυΐ,

34 Υἱοὶ Ἀγιὰ, υἱοὶ Φαχαρὲθ, υἱοὶ Σαβιὴ, υἱοὶ [74] Σαρωθὶ, υἱοὶ [75] Μισαίας, υἱοὶ [76] Γὰς, υἱοὶ Ἀδδοὺς, υἱοὶ [77] Σουβὰ, υἱοὶ Ἀφερρὰ, υἱοὶ Βαρωδὶς, υἱοὶ [78] Σαφὰγ, υἱοὶ [79] Ἀλλώμ·

35 Πάντες οἱ ἱερόδουλοι, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν παίδων Σαλωμὼν τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.

36 Οὗτοι ἀναβάντες ἀπὸ Θερμελὲθ, καὶ [80] Θελερσὰς, ἡγούμενος αὐτῶν [81] Χαραθαλὰν, καὶ

37 [82] Ἀαλάρ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ γενεὰς, ὡς ἐκ τοῦ Ἰσραήλ εἰσιν· υἱοὶ [83] Δαλὰν τοῦ υἱοῦ [84] τοῦ Βαενὰν, υἱοὶ Νεκωδὰν, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.

38 Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων οἱ ἐμποιούμενοι ἱερωσύνης, καὶ οὐχ εὑρέθησαν, υἱοὶ Ὀβδία, υἱοὶ [85] Ἀκβὼς, υἱοὶ [86] Ἰαδδοὺ τοῦ λαβόντος Αὐγίαν γυναῖκα τῶν θυγατέρων [87] Φαηζελδαίου, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

39 Καὶ τούτων ζητηθείσης τῆς γενικῆς γραφῆς ἐν τῷ καταλοχισμῷ [88] καὶ μὴ εὑρεθείσης, ἐχωρίσθησαν τοῦ ἱερατεύειν.

40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Νεεμίας καὶ Ἀτθαρίας, μὴ μετέχειν τῶν [89] ἁγίων ἕως [90] ἀναστῇ ἀρχιερεὺς ἐνδεδυμένος τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν.

41 [91] Οἱ δὲ πάντες Ἰσραὴλ ἦσαν ἀπὸ δωδεκαετοῦς [92] καὶ ἐπάνω [93] χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν, μυριάδες τέσσαρες δισχίλιοι τριακόσιοι [94] ἑξήκοντα.

42 Παῖδες τούτων καὶ παιδίσκαι, ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι [95] τριακονταεπτά· ψάλται καὶ ψαλτῳδοὶ, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε·

43 [96] Κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, καὶ [97] ἵπποι ἑπτακισχίλιοι τριακονταέξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, ὑποζύγια πεντακισχίλια πεντακόσια εἰκοσιπέντε.

44 Καὶ ἐκ τῶν ἡγουμένων κατὰ τὰς πατριὰς, ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ηὔξαντο ἐγεῖραι τὸν οἶκον ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν,

45 Καὶ δοῦναι εἰς τὸ ἱερὸν γαζοφυλάκιον τῶν ἔργων, χρυσίου μνᾶς χιλίας καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεντακισχιλίας,

46 καὶ στολὰς ἱερατικὰς ἑκατόν. Καὶ κατῳκίσθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ [98] λαοῦ αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τῇ χώρᾳ, οἵ τε ἱεροψάλται, καὶ οἱ θυρωροὶ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

47 ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν. Ἐνστάντος δὲ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς, καὶ ὄντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις, συνήχθησαν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρώτου πυλῶνος τοῦ

48 [99] πρὸς τῇ ἀνατολῇ. Καὶ καταστὰς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ οἱ τούτου ἀδελφοὶ, ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ [100] Ἰσραὴλ,

49 Προσενέγκαι

---

46 *Alex.* Ἰησοῦ, καὶ Καδμιήλου. *Ald.* Ἰησοῦ, καὶ Καδμίλου. 47 *Ald.* Σουίου. 48 *Ald.* υἱοὶ ἱεροψάλται. 49 *Alex.* τεσσαρακονταοκτώ. *Ald.* μη'. 50 *Ald.* Ἀτάλ. 51 *Alex.* Δακουβί. 52 *Ald.* Τητὰ υἱοὶ Σαμί. 53 *Alex.* Σαβεὶ, οἱ πάντες. 54 *Alex.* Ταβαώθ. 55 *Alex.* Σουσά. *Ald.* Σούδ. 56 *Alex.* Ἀγγαβδά. 57 *Ald.* Ἀκουά. 58 *Alex.* Γαβά. *Ald.* Ἀγαβά. 59 *Alex.* Ἀννάν. 60 *Alex.* *Ald.* Γαζηρά. 61 *Ald.* Φινεές. 62 *Alex.* Ἀσανά. 63 *Alex.* Ἀκούμ. 64 *Alex.* Ἀχιφά. 65 *Alex.* υἱοὶ Ἀσούρ. 66 *Ald.* Ἀσούρ. 67 *Alex.* Βαλλώθ. *Ald.* Βασαλώθ. 68 *Ald.* Χαρκούς. 69 *Ald.* Ἀσηράρ. 70 *Alex.* *Ald.* Νασίθ. 71 *Alex.* Ἀσαφφιώθ. *Ald.* Ἀσαπφιών. 72 *Alex.* Φαριδά. 73 *Alex.* Σαφυθί *Ald.* Σαφίθ. 74 *Alex.* Σαρουθιέ. 75 *Alex.* Μασίας. 76 *Ald.* Γάρ. 77 *Alex.* *Ald.* Σουβάς. 78 *Alex.* Σαφάτ. *Ald.* Σαβάτ. 79 *Alex.* Ἀλλών. 80 *Alex.* Θελσάς. 81 *Alex.* *Ald.* Χαραθαλάρ. 82 *Alex.* Ἀλάρ. 83 *Ald.* Λαδάν. 84 *Alex.* τοῦ Βάν. 85 *Alex.* *Ald.* Ἀκκώς. 86 *Alex.* Ἰοδδοῦς. *Ald.* Ἀδδούς. 87 *Alex.* Ζορζελδέου. *Ald.* Βερζιλλαίου. 88 *Alex.* μὴ εὑρεθείσης. 89 *Alex.* ἁγίων αὐτοὺς ἕως. 90 *Alex.* οὗ ἀναστῇ ὁ ἀρχιερεύς. 91 *Alex.* *Ald.* Οἱ δὲ πάντες ἦσαν ἀπὸ (*Alex.* deest) Ἰσραὴλ, ἀπὸ δωδεκαετοῦς. 92 *Alex.* χωρὶς παίδων. 93 χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν *Ald.* ponit post τέσσαρες, & καὶ παιδισκῶν bis habet, hic & ante μυριάδες. 94 *Alex.* * τριακονταεπτά. ψάλται. 95 *Ald.* τεσσαράκοντα ἑπτά. 96 *Alex.* Καὶ κάμηλοι. 97 *Ald.* ἵπποι ἑπτακόσιοι. 98 *Alex.* *Ald.* λαοῦ ἐν. 99 *Alex.* πρὸς τὴν ἀνατολήν. 100 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ.

[1] ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώσεις, ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ Μωυσέως βίβλῳ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ διηγορευμένοις.

50 Καὶ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ κατώρθωσαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τοῦ τόπου [2] αὐτῶν, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ κατίσχυσαν αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνέφερον θυσίας κατὰ τὸν καιρὸν, καὶ ὁλοκαυτώματα [3] κυρίῳ τὸ πρωϊνὸν καὶ τὸ δειλινόν.

51 Καὶ ἠγάγοσαν τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν, ὡς ἐπιτέτακται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ θυσίας καθ' ἡμέραν, ὡς προσῆκον ἦν·

52 Καὶ μετὰ ταῦτα προσφορὰς ἐνδελεχισμοῦ, καὶ θυσίας σαββάτων καὶ νουμηνιῶν καὶ ἑορτῶν πασῶν ἡγιασμένων.

53 Καὶ ὅσοι ηὔξαντο εὐχὴν τῷ θεῷ ἀπὸ τῆς νουμηνίας τοῦ ἑβδόμου μηνὸς, ἤρξαντο προσφέρειν θυσίας τῷ θεῷ,

54 καὶ ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ οὔπω ᾠκοδόμητο. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τέκτοσι, [4] καὶ ποτὰ καὶ βρωτὰ,

55 [5] Καὶ χάρρα τοῖς Σιδωνίοις καὶ Τυρίοις εἰς τὸ παράγειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου ξύλα κέδρινα, διαφέρειν σχεδίας εἰς τὸν Ἰόππης λιμένα, κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ γραφὲν αὐτοῖς παρὰ Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως.

56 Καὶ τῷ δευτέρῳ ἔτει παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ μηνὸς δευτέρου, ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ,

57 Καὶ ἐθεμελίωσαν [6] τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ δευτέρου μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους, ἐν τῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ.

58 Καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ κυρίου. καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ [7] Καδμιὴλ ὁ ἀδελφὸς, [8] καὶ οἱ υἱοὶ Ἡμαδαβοὺν, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωδὰ τοῦ [9] Ἠλιαδοὺδ σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς, πάντες οἱ Λευῖται ὁμοθυμαδὸν ἐργοδιῶκται, ποιοῦντες εἰς τὰ ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ [10] τοῦ κυρίου, καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ οἰκοδόμοι τὸν ναὸν τοῦ κυρίου.

59 Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι μετὰ μουσικῶν καὶ σαλπίγγων, καὶ οἱ Λευῖται [11] υἱοὶ

60 Ἀσὰφ ἔχοντες τὰ κύμβαλα Ὑμνοῦντες τῷ κυρίῳ, καὶ εὐλογοῦντες κατὰ Δαυὶδ βασιλέα τοῦ Ἰσραήλ.

61 Καὶ ἐφώνησαν δι' ὕμνων [12] εὐλογοῦντες τῷ κυρίῳ, ὅτι ἡ χρηστότης αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἐν παντὶ Ἰσραήλ.

62 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσάλπισαν καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ, ὑμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ οἴκου [13] κυρίου.

63 Καὶ ἦλθοσαν ἐκ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν προκαθημένων κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν, οἱ πρεσβύτεροι [14] οἱ ἑωρακότες τὸν πρὸ τούτου οἶκον, πρὸς τὸν τούτου οἰκοδομὴν [15] μετὰ κλαυθμοῦ καὶ κραυγῆς μεγάλης,

64 Καὶ πολλοὶ διὰ σαλπίγγων καὶ χαρᾶς [16] μεγάλῃ [17] τῇ φωνῇ·

65 Ὥστε τὸν λαὸν μὴ ἀκούειν τῶν σαλπίγγων διὰ τὸν κλαυθμὸν τοῦ λαοῦ· ὁ γὰρ ὄχλος ἦν ὁ σαλπίζων [18] μεγάλως, ὥστε μακρόθεν ἀκούεσθαι.

66 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐχθροὶ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, ἦλθοσαν ἐπιγνῶναι τίς ἡ φωνὴ τῶν σαλπίγγων.

67 Καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἰκοδομοῦσι τὸν ναὸν τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ.

68 Καὶ προσελθόντες τῷ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν πατριῶν, λέγουσιν αὐτοῖς, [19] Συνοικοδομήσομεν ὑμῖν.

69 Ὁμοίως γὰρ ὑμῖν ἀκούομεν τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ αὐτῷ ἐπιθύομεν [20] ἀφ' ἡμερῶν [21] Ἀσβακαφὰθ βασιλέως Ἀσσυρίων, ὃς μετήγαγεν ἡμᾶς [22] ἐνταῦθα.

70 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ ἡγούμενοι τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ, Οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίῳ [23] θεῷ ἡμῶν.

71 Ἡμεῖς γὰρ μόνοι οἰκοδομήσομεν τῷ κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκολούθως οἷς προσέταξεν

72 ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. Τὰ δὲ ἔθνη τῆς γῆς ἐπικοιμώμενα τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ πολιορκοῦντες, εἶργον τοῦ οἰκοδομεῖν,

73 Καὶ [24] βουλὰς δημαγωγοῦντες, καὶ συστάσεις ποιούμενοι, ἀπεκώλυσαν τοῦ [25] ἀποτελεσθῆναι τὴν οἰκοδομὴν πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως Κύρου. καὶ εἴρχθησαν τῆς οἰκοδομῆς ἔτη δύο ἕως τῆς Δαρείου βασιλείας.

---

1 Alex. ἐπ' αὐτό. 2 Alex. Ald. αὐτοῦ. 3 Alex. τῷ κυρίῳ. 4 Alex. καὶ βρωτὰ καὶ ποτά. Ald. καὶ βρώματα καὶ ποτά. 5 Alex. Ald Καὶ Κάρρα. 6 Alex. Ald τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ. 7 Alex. Καδωήλ. 8 Alex. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰησοῦ Ἡμαδαβούν. Ald. καὶ οἱ υἱοὶ Μαδιαβούν. 9 Alex. Ἰλιαδούν. Ald. Ἠλιαδούν. 10 Alex. Ald. τοῦ θεοῦ. 11 Alex. οἱ υἱοὶ Ἀσάφ. 12 Alex. ὁμολογοῦντες. 13 Alex. τοῦ κυρίου. 14 Alex. οἱ προεωρακότες. 15 Alex. μετὰ κραυγῆς καὶ κλαυθμοῦ μεγάλου. 16 Ald. φωνῇ μεγάλῃ. 17 Alex. φωνῆ. 18 Alex. μεγάλως * τὲ ὡς τὰ μακρόθεν. 19 Alex. Συνοικοδομήσομεν ὑμῖν. 20 Alex. ἀπὸ ἡμερῶν. 21 Alex. Ald. Ἀσβασαρέθ. 22 Alex. ἐνταῦθα. Καὶ εἶπαν. 23 Alex. τῷ θεῷ. 24 al. βουλὰς, καὶ δ. Alex. Ald. ἐπιβουλὰς, καὶ δημαγωγίας, καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι. 25 Alex. Ald. ἐπιτελεσθῆναι.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΕΝ δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει [1] τοῦ Δαρείου βασιλείας, [2] ἐπροφήτευσεν Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ οἱ προφῆται ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους [3] τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς. 2 Τότε στὰς Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, συνόντων τῶν προφητῶν τοῦ κυρίου, βοηθούντων αὐτοῖς. 3 Ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ παρῆν πρὸς αὐτοὺς Σισίννης ὁ ἔπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης [4] καὶ οἱ συνεταῖροι, καὶ εἶπαν αὐτοῖς, 4 Τίνος ὑμῖν συντάξαντος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε, καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐπιτελεῖτε; [5] καὶ τίνες εἰσὶν οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπιτελοῦντες; 5 Καὶ [6] ἔσχοσαν χάριν, ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, [7] παρὰ τοῦ κυρίου οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, 6 Καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς, [8] μέχρις τοῦ ὑποσημανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν, καὶ προσφωνηθῆναι. 7 ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΗΣ ΕΓΡΑΨΕ ΔΑΡΕΙΩ, ΚΑΙ [9] ΑΠΕΣΤΕΙΛΑΝ. Σισίννης ὁ ἔπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόνες, βασιλεῖ Δαρείῳ χαίρειν. 8 Πάντα γνωστὰ ἔστω τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ, ὅτι παραγενόμενοι εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐλθόντες εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει 9 Οἰκοδομοῦντας οἶκον τῷ κυρίῳ μέγαν, καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν [10] πολυτελῶν, ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχοις, 10 Καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα [11] ἐπὶ σπουδῆς γινόμενα, καὶ εὐοδούμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ ἐπιμελείᾳ [12] συντελούμενον. 11 Τότε ἐπυνθανόμεθα τῶν πρεσβυτέρων τούτων, λέγοντες, Τίνος ὑμῖν προστάξαντος οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιοῦτε; 12 Ἐπηρωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς, ἕνεκεν τοῦ γνωρίσαι σοι, καὶ γράψαι σοι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀφηγουμένους, καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν [13] ᾐτοῦμεν αὐτοὺς τῶν [14] προκαθηγουμένων. 13 Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες, [15] Ἐσμὲν παῖδες τοῦ κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 14 Καὶ ᾠκοδόμητο ὁ οἶκος ἔμπροσθεν ἐτῶν πλειόνων διὰ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ μεγάλου 15 καὶ ἰσχυροῦ, καὶ ἐπετελέσθη. Καὶ ἐπεὶ οἱ πατέρες ἡμῶν παραπικράναντες ἥμαρτον εἰς τὸν κύριον τοῦ Ἰσραὴλ τὸν οὐράνιον, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως [16] Βαβυλῶνος βασιλέως τῶν Χαλδαίων. 16 Τόν τε οἶκον καθελόντες ἐνεπύρισαν, καὶ τὸν λαὸν ᾐχμαλώτευσαν εἰς Βαβυλῶνα. 17 Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βασιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυλωνίας, ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Κῦρος τὸν οἶκον τοῦτον [17] οἰκοδομῆσαι. 18 Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ [18] ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ [19] αὐτοῦ ναῷ, πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ [20] ἐν Βαβυλωνίᾳ, καὶ παρεδόθη [21] Σαβανασσάρῳ Ζοροβάβελ τῷ ἐπάρχῳ. 19 Καὶ ἐπετάγη [22] αὐτῷ, καὶ ἀπήνεγκε [23] πάντα τὰ σκεύη ταῦτα ἀποθεῖναι ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν ναὸν [24] τοῦ κυρίου οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου. 20 Τότε ὁ [25] Σαβανάσσαρος παραγενόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμελίους τοῦ οἴκου [26] κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν οἰκοδομούμενος οὐκ ἔλαβε 21 συντέλειαν. Νῦν οὖν εἰ κρίνεται, βασιλεῦ, ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις [27] τοῦ Κύρου. 22 Καὶ ἐὰν * εὑρίσκηται, μετὰ τῆς γνώμης Κύρου τοῦ βασιλέως γινομένην τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κρίνηται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν, προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων. 23 Τότε ὁ βασιλεὺς

Cap. 6. in *Ald.* 53. 1 *Alex.* τῆς τοῦ Δαρείου. 2 *Ald.* προεφήτευσεν. 3 *Ald.* καὶ τοὺς ἐν τῇ. 4 *Alex. Ald.* καὶ οἱ συνεταῖροι αὐτοῦ. 5 *Alex.* τίνες εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι ταῦτα ἐπιτελοῦντες. 6 *Ald.* ἔσχον. 7 *Ald.* περὶ τοῦ. 8 *Alex. Ald.* μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι Δαρείῳ. 9 *Alex. Ald.* ΑΠΕΣΤΕΙΛΕΝ. 10 *Alex.* καὶ πολυτελῶν. 11 *Alex.* ἐπὶ σπουδὴν γιγνόμενα. 12 *Alex.* συντελούμενα. 13 *Ald.* ᾐτοῦμεν παρ' αὐτῶν. 14 *Alex.* προκαθημένων. 15 *Alex. Ald.* Ἡμεῖς ἐσμεν παῖδες τοῦ κυρίου. 16 *Alex. Ald.* τῆς Βαβυλωνίας. 17 *Alex. Ald.* οἰκοδομηθῆναι. 18 *Alex.* ἀργύρεα. 19 *Alex.* ἑαυτοῦ. 20 *Alex.* ἐν Βαβυλῶνι. 21 *Alex. Ald.* Ζοροβάβελ καὶ Σαναβασσάρῳ τῷ. 22 *Alex. Ald* αὐτῷ ἀπενέγκαντι. 23 *Alex.* ταῦτα τὰ σκεύη, ἀποθεῖναι. 24 *Alex.* τοῦ οἰκοδομηθῆναι κυρίου τοῦτον. *Ald.* τοῦ κυρίου τοῦτον οἰκοδομηθῆναι. 25 *Alex. Ald.* Σαναβάσσαρος ἐκεῖνος παραγινόμενος. 26 *Alex. Ald.* τοῦ κυρίου. 27 *Alex.* * τοῦ κυρίου. * al. εὑρίσκηται.

Δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι [28] ἐν τοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν Βαβυλῶνι. καὶ εὑρέθη ἐν Ἐκβατάνοις τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδίᾳ χώρᾳ [29] τόπος εἷς, ἐν ᾧ ὑπομνημάτιστο τάδε. 24 Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Κύρου, βασιλεὺς Κῦρος προσέταξε τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομῆσαι, ὅπου ἐπιθύουσι διὰ πυρὸς ἐνδελεχοῦς, 25 Οὗ τὸ ὕψος πηχῶν ἑξήκοντα, πλάτος πηχῶν ἑξήκοντα διὰ δόμων λιθίνων ξυστῶν τριῶν, καὶ δόμου ξυλίνου ἐγχωρίου καινοῦ ἑνός, καὶ τὸ δαπάνημα δοθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου Κύρου τοῦ βασιλέως.

26 Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου κυρίου [30] τά τε χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀποκατασταθῆναι εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, οὗ ἦν κείμενα, ὅπως τεθῇ ἐκεῖ.

27 Προσέταξε δὲ ἐπιμεληθῆναι Σισίννῃ ἐπάρχῳ Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνῃ, καὶ τοῖς συνεταίροις, καὶ τοῖς ἀποτεταγμένοις ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόσιν ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου, [31] ἐᾶσαι δὲ τὸν παῖδα κυρίου Ζοροβάβελ, ἔπαρχον δὲ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, τὸν [32] οἶκον τοῦ κυρίου ἐκεῖνον οἰκοδομεῖν ἐπὶ τοῦ τόπου. 28 Καὶ [33] ἐγὼ δὲ ἐπέταξα ὁλοσχερῶς οἰκοδομῆσαι, καὶ ἀτενίσαι ἵνα συμποιῶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας [34] τῆς Ἰουδαίας, μέχρι τοῦ ἐπιτελεσθῆναι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου.

29 Καὶ ἀπὸ τῆς φορολογίας κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπιμελῶς σύνταξιν δίδοσθαι τούτοις τοῖς ἀνθρώποις εἰς [35] θυσίαν τῷ κυρίῳ, Ζοροβάβελ ἐπάρχῳ εἰς ταύρους, καὶ κριούς, καὶ ἄρνας, 30 Ὁμοίως δὲ καὶ πυρόν, καὶ ἅλα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον ἐνδελεχῶς κατ' ἐνιαυτόν, καθὼς ἂν οἱ ἱερεῖς οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπαγορεύσωσιν ἀναλίσκεσθαι καθ' ἡμέραν, [36] ἀναμφισβητήτως, 31 Ὅπως προσφέρωνται σπονδαὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν παίδων, καὶ προσεύχωνται περὶ τῆς αὐτῶν ζωῆς. 32 Καὶ [37] προστάξαι ἵνα ὅσοι [38] ἐὰν παραβῶσί τι τῶν [39] γεγραμμένων καὶ ἀκυρώσωσι, ληφθῆναι ξύλον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, καὶ [40] ἐπ' αὐτοῦ κρεμασθῆναι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἶναι βασιλικά.

33 Διὰ ταῦτα καὶ ὁ κύριος, οὗ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικέκληται ἐκεῖ, ἀφανίσαι πάντα βασιλέα καὶ ἔθνος, ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κωλῦσαι ἢ κακοποιῆσαι τὸν οἶκον [41] κυρίου ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. 34 [42] Ἐγὼ βασιλεὺς Δαρεῖος δεδογμάτικα ἐπιμελῶς κατὰ ταῦτα γίνεσθαι.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Τότε Σισίννης [1] ἔπαρχος κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνέταιροι κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δαρείου προσαγεῖσιν, 2 Ἐπεστάτουν τῶν ἱερῶν ἔργων ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν [2] Ἰουδαίων καὶ ἱεροστάταις. 3 Καὶ εὔοδα ἐγίνετο τὰ ἱερὰ ἔργα, προφητευόντων Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου τῶν προφητῶν. 4 Καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ προστάγματος [3] κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ· καὶ μετὰ τῆς γνώμης [4] τοῦ Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξου βασιλέων Περσῶν, 5 [5] Συνετελέσθη ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς Ἀδάρ, τοῦ ἕκτου 6 ἔτους βασιλέως Δαρείου. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἱ προστεθέντες, ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ [6] Μωυσέως βίβλῳ. 7 Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κυρίου ταύρους ἑκατόν, κριοὺς διακοσίους, ἄρνας τετρακοσίους, 8 Χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρτίας παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ δώδεκα πρὸς ἀριθμόν, ἐκ τῶν [7] φυλάρχων τοῦ Ἰσραὴλ δώδεκα. 9 Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται κατὰ φυλὰς ἐστολισμένοι ἐπὶ τῶν ἔργων κυρίου [8] θεοῦ Ἰσραὴλ ἀκολούθως τῇ [9] Μωυσέως βίβλῳ, καὶ οἱ θυρωροὶ 10 ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος. Καὶ ἠγάγοσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [10] τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πάσχα ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνός, ὅτε ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, 11 Ἅμα καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας, ὅτι

---

28 *Alex. Ald.* ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις. 29 sic quoque est in *ed. Lat.* sed *Alex. Ald.* hab. τόμος εἷς. 30 *Alex.* τὰ χρύσεα καὶ τὰ ἀργύρεα * ἐξήνεγκεν. 31 *Alex.* ἐᾶσαι τὸν παῖδα τοῦ κυρίου. 32 *Alex.* οἶκον κυρίου. 33 *Alex.* ἐγὼ ἐπέταξα. 34 *Alex. Ald.* τῶν Ἰουδαίων μέχρι (*Alex.* μέχρεις.) 35 *Alex. Ald.* θυσίας. 36 *Alex.* ἀναμφισβήτως. 37 *Alex. Ald.* προσέταξεν. 38 *Alex.* ἄν. 39 *Alex. Ald.* προειρημένων καὶ τῶν προγεγραμμένων (*Alex.* προσγεγραμμένων) καὶ (*Alex.* ἢ καί.)

40 *Alex.* ἐπὶ τούτῳ. *Ald.* ἐπὶ τούτου. 41 *Alex.* τοῦ κυρίου. 42 *Ald.* Ἐγὼ δὲ βασιλεύς.

Cap. 7. In *Ald.* 58. 1 *Alex.* ὁ ἔπαρχος. 2 *Alex. Ald.* ἱερέων (*Alex.* ἱεραίων) καὶ ἱεροστάταις. 3 *Alex.* τοῦ κυρίου. 4 *Alex.* Κύρου. 5 *Alex. Ald.* ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους Δαρείου τοῦ (*Alex.* deest) βασιλέως Περσῶν, Συνετελέσθη ὁ οἶκος. 6 *Alex.* Μωσέως. 7 nonnulli *ll.* hab. φυλῶν. 8 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 9 *Alex.* Μωσέως. 10 *Ald.* μετὰ τῶν ἐκ τῆς.

ἡγνίσθη-

ἡγνίσθησαν, [11]ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡ-**12**γνίσθησαν. Καὶ ἔθυσαν τὸ πάσχα πᾶσι [12]τοῖς υἱοῖς [13]τοῖς αἰχμαλωσίας, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἑαυτοῖς.
13 Καὶ ἐφάγοσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ζητοῦντες τὸν κύριον.
14 Καὶ ἠγάγοσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας εὐφραινόμενοι [14]ἔναντι κυρίου,
15 Ὅτι μετέστρεψε τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως Ἀσυρίων ἐπ' αὐτοὺς, κατισχῦσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ.

Κεφ. η'. 8.

1 [1]Καὶ μεταγενέστερος τούτων ἐστὶ, βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως, [2]προσέβη [3]Ἔσδρας [4]Ἀζαραίου, τοῦ Ζεχρίου, τοῦ Χελκίου,
2 τοῦ Σαλήμου, τοῦ Σαδδούκου, τοῦ Ἀχιτὼβ, τοῦ Ἀμαρίου, [5]τοῦ Ὀζίου, τοῦ Βοκκᾶ, τοῦ Ἀβισαῒ, τοῦ Φινεὲς, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἀαρὼν, τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου.
3 Οὗτος [6]Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος ὡς γραμματεὺς εὐφυὴς ὢν [7]ἐν τῷ Μωυσέως νόμῳ τῷ ἐκδεδομένῳ ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ.
4 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς δόξαν, [8]εὑρόντος χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ.
5 Καὶ συνανέβησαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τῶν ἱερέων, καὶ Λευιτῶν, καὶ ἱεροψαλτῶν, καὶ θυρωρῶν, καὶ ἱεροδούλων [9]εἰς Ἱερουσαλήμ,
6 Ἔτους ἑβδόμου βασιλεύοντος [10]Ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. [11]οὗτος ἐνιαυτὸς ἕβδομος τῷ βασιλεῖ. ἐξελθόντες γὰρ ἐκ Βαβυλῶνος τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου [12]μηνὸς, παρεγένοντο εἰς [13]Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς εὐοδίαν παρὰ τοῦ [14]κυρίου ἐπ' αὐτῷ.
7 Ὁ γὰρ Ἔσδρας πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν εἰς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κυρίου [15]καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν, διδάξαι [16]πάντα τὸν Ἰσραὴλ [17]δικαιώματα καὶ κρίματα.
8 Προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος προστάγματος παρὰ [18]Ἀρταξέρξου βασιλέως [19]πρὸς Ἔσδραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ νόμου κυρίου, οὗ ἐστιν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον·
9 Βασιλεὺς [20]Ἀρταξέρξης Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ τοῦ νόμου κυρίου χαίρειν.
10 Καὶ τὰ φιλάνθρωπα ἐγὼ κρίνας προσέταξα τοὺς βουλομένους ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων αἱρετίζοντας, καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, [21]καὶ τῶν δὲ ἐν [22]τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ, συμπορεύεσθαί σοι εἰς
11 [23]Ἱερουσαλήμ. Ὅσοι οὖν ἐνθυμοῦνται, [24]συνεξορμάθωσαν καθάπερ δέδοκται ἐμοί τε, καὶ
12 τοῖς ἑπτὰ φίλοις συμβουλευταῖς, Ὅπως ἐπισκέψωνται τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ ἀκολούθως [25]ᾧ ἔχει ἐν τῷ νόμῳ κυρίου,
13 Καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ, ἃ ηὐξάμην ἐγώ τε καὶ οἱ φίλοι, εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ πᾶν χρυσίον καὶ ἀργύριον ὃ ἐὰν εὑρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς [26]Βαβυλωνίας τῷ κυρίῳ εἰς Ἱερουσα-
14 λήμ, Σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, συναχθῆναι τό, τε [27]χρυσίον καὶ τὸ [28]ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας, καὶ
15 τὰ τούτοις ἀκόλουθα, Ὥστε προσενεγκεῖν θυσίας τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [29]τοῦ κυ-
16 ρίου θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πάντα ὅσα ἐὰν βούλῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, ἐπιτέλει κατὰ τὸ θέλη-
17 μα τοῦ θεοῦ σου. Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου τὰ διδόμενά σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ
18 σου [30], Δώσεις ἐκ τοῦ [31]βασιλικοῦ γαζο-
19 φυλακίου. [32]Κἀγὼ δὲ Ἀρταξέρξης βασιλεὺς προσέταξα τοῖς γαζοφύλαξι Συρίας καὶ Φοινίκης, ἵνα ὅσα ἐὰν ἀποστείλῃ [33]Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου,

---

11 ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν *Ald.* desunt. 12 τοῖς υἱοῖς τοῖς αἰχμαλωσίας *Ald.* desunt. 13 *Alex.* τῆς. 14 *Alex.* ἔναντι τοῦ κυρίου. *Ald.* ἐναντίον κυρίου.

Cap. 8. in *Ald.* 63. 1 *aa. ll.* hab. Μεταγενέστερος δέ. 2 *aa. ll.* ὅτε προσέβη. 3 *Ms. Alex.* Ἔζρας. 4 *Alex. Ald.* Σαραίου, τοῦ Ἐζερίου τοῦ Χελκίου. 5 *Alex. Ald.* τοῦ Ἐζίου, τοῦ Μαρερὼθ, (*Ald.* Μεμερὼθ) τοῦ Ζαραίου, τοῦ Σαουΐα, τοῦ Βοκκᾶ, τοῦ Ἀβισουαῒ (*Ald.* Ἀβισοὺμ.) 6 *Alex.* Ἔζρας. 7 *Alex.* ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως τῷ. 8 *Ald.* εὑρόντι. 9 *Alex.* εἰς Ἱεροσόλυμα. 10 *Alex.* Ἀρταξέρξου. 11 *Alex.* οὗτος ὁ ἐνιαυτός. 12 *Alex.* μηνὸς, ἐν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πέμπτου μηνὸς Παρεγένοντο εἰς. 13 *Alex. Ald.* Ἱεροσόλυμα. 14 *Alex. Ald.* κυρίου. Ὁ γὰρ Ἔσδρας (*Alex.* Ἔζρας) 15 *Alex.* καὶ τῶν ἐντολῶν. 16 *Alex.* τὸν πάντα Ἰσραήλ. 17 *Alex. Ald.* πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα. 18 *Alex.* Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως. 19 *Alex.* πρὸς Ἔζραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην. *Ald.* Ἔσδρᾳ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ. 20 *Alex.* Ἀρταξέρξης Ἔζρᾳ. 21 *Alex. Ald.* ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν. 22 *Alex.* τῇ ἡμέρᾳ βασιλείᾳ. 23 *Ald.* Ἰσραὴλ Ὅσοι. 24 *Alex.* συνεξορμάτωσαν. 25 *Alex.* ὡς ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ κυρίου. 26 *Alex.* Βαβυλωνίας εἰς Ἱερουσαλήμ. 27 *Ald.* ἀργύριον. 28 *Ald* χρυσίον. 29 *Alex.* τοῦ θεοῦ αὐτῶν. 30 *Alex. Ald.* τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. (*Ald.* addit θήσεις ἐναντίον τοῦ θεοῦ σου ἐν Ἱερουσαλήμ,) Καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου, δώσεις. 31 *Alex.* ἱεροῦ γαζοφυλακίου. 32 *Alex. Ald.* Κἀγὼ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης (*Alex.* Ἀρταξέρξης), προσέταξα. 33 *Alex.* Ἔζρας.

20 ἐπιμελῶς διδῶσιν αὐτῷ. Ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατόν· καὶ ἄλλα ἐκ 21 πλήθους. Πάντα κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθήτω ἐπιμελῶς τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ἕνεκεν τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν [34] εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ 22 βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὑμῖν δὲ λέγεται ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευίταις, καὶ [35] ἱεροψάλταις, καὶ θυρωροῖς, καὶ ἱεροδούλοις, καὶ [36] πραγματικοῖς τοῦ ἱεροῦ τούτου μηδὲ μία φορολογία, μηδὲ [37] ἄλλη ἐπιβουλὴ γίνηται, [38] καὶ μηδένα ἔχειν ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν 23 τι τούτοις. Καὶ σὺ [39] Ἔσδρα κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ θεοῦ, ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστὰς, ὅπως δικάζωσιν ἐν ὅλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ πάντας τοὺς ἐπισταμένους τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου, καὶ τοὺς 24 [40] μὴ ἐπισταμένους διδάξεις. Καὶ πάντες ὅσοι ἂν [41] παραβαίνωσι τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τὸν βασιλικὸν, ἐπιμελῶς κολασθήσονται, ἐάν τε καὶ θανάτῳ, ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ, ἢ ἀργυρικῇ 25 ζημίᾳ, ἢ ἀπαγωγῇ. Καὶ εἶπεν [42] Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς, Εὐλογητὸς μόνος [43] κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων μου, ὁ δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως, δοξάσαι τὸν οἶκον αὐ-26 τοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἐναντίον τοῦ βασιλέως, [44] καὶ τῶν συμβουλευόντων, καὶ πάντων τῶν φίλων, καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ.

27 [45] Καὶ ἐγὼ εὐθαρσὴς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίληψιν κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ [46] συνήγαγον [47] ἄνδρας ἐκ 28 τοῦ Ἰσραὴλ ὥστε συναναβῆναί μοι. Καὶ οὗτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ τὰς μεριδαρχίας, οἱ [48] ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ ἐκ Βαβυλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου τοῦ 29 βασιλέως. Ἐκ τῶν υἱῶν Φινεὲς, Γηρσών· ἐκ τῶν υἱῶν [49] Ἰαθαμάρου, [50] Γαμαλιήλ· ἐκ τῶν 30 υἱῶν Δαυὶδ, [51] Λαττοὺς ὁ Σεχενίου· [52] Ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ [53] ἀπεγράφησαν ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα·

31 Ἐκ τῶν υἱῶν [54] Φααθ Μωὰβ, Ἐλιαωνίας Ζαραίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι·

32 Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαθόης, Ζεχενίας Ἰεζήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες τριακόσιοι· ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδὶν, Ὠβὴθ Ἰωνάθου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι 33 πεντήκοντα· Ἐκ τῶν υἱῶν [55] Ἠλὰμ, Ἰεσίας Γοθολίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομή-34 κοντα· [56] Ἐκ τῶν υἱῶν Σαφατίου, Ζαραίας Μιχαήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα·

35 Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰωὰβ, [57] Ἀβαδίας Ἰεζήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι [58] δεκαδύο.

36 Ἐκ τῶν υἱῶν [59] Βανίας, Σαλιμὼθ Ἰωσαφίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν·

37 Ἐκ τῶν υἱῶν Βαβὶ, Ζαχαρίας Βηβαὶ, καὶ μετ' 38 αὐτοῦ ἄνδρες εἰκοσιοκτώ· Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀστὰθ, Ἰωάννης Ἀκατὰν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες 39 ἑκατὸν δέκα· Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδωνικὰμ, οἱ ἔσχατοι· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· [60] Ἐλιφαλὰ τοῦ Γεουὴλ, καὶ [61] Σαμαίας, καὶ μετ' αὐ-40 τῶν ἄνδρες ἑβδομήκοντα· Ἐκ τῶν υἱῶν [62] Βαγὼ, Οὐθὶ ὁ τοῦ Ἱσταλκούρου, καὶ μετ' αὐτοῦ 41 ἄνδρες ἑβδομήκοντα· Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τὸν λεγόμενον Θερὰν ποταμὸν, καὶ παρενεβάλομεν [63] ἡμέρας τρεῖς αὐτόθι, καὶ κατέ-42 μαθον αὐτούς. [64] Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ ἐκ τῶν 43 Λευιτῶν οὐχ εὑρὼν ἐκεῖ, Ἀπέστειλα πρὸς Ἐλεάζαρον, [65] καὶ Ἰδουῆλον, [66] καὶ Μαιὰ, καὶ 44 Μασμὰν, Καὶ Ἀλναθὰν, καὶ Σαμαίαν, καὶ Ἰώριβον, Νάθαν, Ἐνναταν, Ζαχαρίαν, καὶ Μοσόλλαμον τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπιστήμονας, 45 Καὶ εἶπα αὐτοῖς ἐλθεῖν πρὸς [67] Λοδδαῖον τὸν ἡγούμενον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου, 46 Ἐντειλάμενος αὐτοῖς διαλεχθῆναι [68] Λοδδαίῳ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ γαζοφύλαξιν, ἀποστεῖλαι ἡμῖν τοὺς ἱερατεύσον-47 τας [69] ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Καὶ ἤγαγον ἡμῖν κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἄνδρας ἐπιστήμονας τῶν υἱῶν Μοολὶ τοῦ

---

34 *Alex. Ald.* ἐπί. 35 *Alex.* τοῖς ἱεροψάλταις. 36 in *nonnullis ll.* est, γραμματικοῖς. sic Psal. 70. gemina lectio est, πραγματείας, & γραμματείας. 37 *Alex.* ἀλλὰ βουλὴ γίνηται. al. hab. ἐπιβολή· sed in *ll. vet.* qui collati sunt, constanter habetur ἐπιβουλή. 38 *Alex. Ald.* καὶ ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν. 39 *Alex.* Ἔζρα. 40 *Alex.* μὴ ἐπισταμένους δὲ διδάξεις. 41 *Alex.* παραβαίνουσιν τὸν νόμον. 42 *Alex.* Ἔζρας. 43 *Alex.* ὁ κύριος τῶν πατέρων. 44 *Alex.* καὶ τῶν συμβασιλευόντων. 45 *Alex.* Κἀγώ. 46 *Ald.* συνήγαγεν. 47 *Alex.* ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἄνδρας. 48 *Alex.* ἀναβαίνοντες. 49 *Alex.* Ἰθάμαρ. 50 *Alex. Ald.* Γαμαήλ. 51 *Alex.* Ἀττούς. 52 *Alex.* Τῶν υἱῶν Φόρος, Ζ. * αἱ μετ' αὐτοῦ * ἀπογεγράφησαν * δρες. 53 *Ald.* ἀπὸ γραφῆς. 54 *Ald.* Σαλομαὼν, Ἀβελιακνίας Ζαχαρίου. 55 *Alex.* Ἐλάμ. 56 *Alex.* Ἐκ τῶν υἱῶν * Ἰωάβ. 57 *Ald.* Βαδίας. 58 *Ald.* δώδεκα. 59 *Ald.* Βανὶδ Ἀασαλιμώθ. 60 *Alex.* Ἐλιφαλατὸς καὶ (*Alex.* deest) Ἰεουήλ. 61 *Ald.* Μαίας. 62 *Ald.* Βαγουθί. 63 *Alex.* αὐτόθι ἡμέρας τρεῖς. 64 *Alex. Ald.* Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων (*Alex.* ἱεραίων.) 65 *Ald.* καὶ ἰδοὺ ἦλθον, καὶ Μαασμάν. 66 *Alex.* καὶ Μαασμὰν, καὶ Ἐλναθάν. 67 *Ald.* Δαδδαῖον. 68 *Ald.* Δεδδαίῳ. 69 *Alex.* ἐν τόπῳ τοῦ κυρίου.

Λευὶ

Λευιτῶν τοῦ Ἰσραὴλ, Ἀσεβηβίαν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, ὄντας [70] δέκα καὶ ὀκτώ· 48 Καὶ Ἀσεβίαν, καὶ [71] Ἄννουν, καὶ Ὠσαίαν ἀδελφὸν ἐκ τῶν υἱῶν Χανουναίου, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν 49 [72] εἴκοσι ἄνδρες· Καὶ ἐκ τῶν ἱεροδούλων ὧν ἔδωκε Δαυὶδ, καὶ οἱ ἡγούμενοι εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν Λευιτῶν, ἱεροδούλους διακοσίους καὶ εἴκοσι· [73] πάντων ἐσημάνθη ἡ ὀνοματογραφία. 50 Καὶ ηὐξάμην ἐκεῖ [74] νηστείαν τοῖς νεανίσκοις ἔναντι κυρίου [75] ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ εὐοδίαν ἡμῖν τε καὶ τοῖς συνοῦσιν ἡμῖν, τέκνοις ἡμῶν, καὶ κτήνεσιν. 51 Ἐνετράπην γὰρ αἰτῆσαι τὸν βασιλέα, πεζούς τε καὶ ἱππεῖς, καὶ προπομπὴν ἕνεκεν ἀσφαλείας τῆς πρὸς τοὺς ἐναντιουμένους ἡμῖν. 52 Εἴπαμεν γὰρ τῷ βασιλεῖ, Ὅτι [76] ἡ ἰσχὺς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἔσται μετὰ τῶν ἐπιζητούντων αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἐπανόρθωσιν. 53 Καὶ πάλιν ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου ἡμῶν [77] πάντα ταῦτα, 54 [78] καὶ ἐτύχομεν εὐιλάτου. Καὶ ἐχώρισα τῶν φυλάρχων τῶν ἱερέων ἄνδρας [79] δεκαδύο, καὶ Ἐσερεβίαν καὶ [80] Σαμίαν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἄνδρας [81] δώδεκα. 55 Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ἡμῶν, [82] ἃ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς Ἰσραήλ. 56 Καὶ στήσας παρέδωκα αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια [83] πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ταλάντων ἑκατὸν, καὶ χρυσίου τάλαντα ἑκατὸν, 57 Καὶ χρυσώματα εἴκοσι, καὶ σκεύη χάλκεα ἀπὸ χρηστοῦ χαλκοῦ στίλβοντα 58 χρυσοειδῆ σκεύη δώδεκα. Καὶ εἶπα αὐτοῖς, Καὶ ὑμεῖς ἅγιοί ἐστε τῷ [84] κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, εὐχὴ τῷ [85] κυρίῳ, κυρίῳ τῶν πατέρων ἡμῶν. 59 Ἀγρυπνεῖτε, καὶ φυλάσσετε ἕως τοῦ παραδοῦναι [86] ὑμᾶς αὐτὰ τοῖς φυλάρχοις τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τοῖς [87] ἡγουμένοις τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τοῖς παστοφορίοις 60 τοῦ οἴκου [88] τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καὶ οἱ παραλαβόντες οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, 61 εἰσήνεγκαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου. Καὶ ἀναζεύξαντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Θερὰ τῇ δωδεκάτῃ [89] τοῦ πρώτου μηνὸς, [90] ἕως εἰσήλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ κυρίου ἡμῶν τὴν ἐφ' ἡμῖν. καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῆς [91] εἰσόδου ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ. 62 Καὶ γενομένης αὐτόθι ἡμέρας τρίτης, [92] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ σταθὲν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρεδόθη ἐν τῷ οἴκῳ [93] κυρίου ἡμῶν [94] Μαρμωθὶ Οὐρία ἱερεῖ. 63 Καὶ μετ' [95] αὐτοῦ Ἐλεάζαρ ὁ τοῦ Φινεὲς, καὶ ἦσαν μετ' [96] αὐτοῦ Ἰωσαβδὸς Ἰησοῦ, καὶ Μωὲθ Σαβάννου· [97] οἱ δὲ Λευῖται, πρὸς ἀριθμὸν καὶ ὁλκὴν ἅπαντα. 64 Καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὁλκὴ αὐτῶν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. 65 Οἱ δὲ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προσήνεγκαν θυσίας τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ κυρίῳ, ταύρους δώδεκα ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς 66 ἐνενηκονταέξ, Ἄρνας ἑβδομηκονταδύο, τράγους ὑπὲρ σωτηρίου δώδεκα, ἅπαντα θυσίαν τῷ κυρίῳ. 67 Καὶ ἀπέδωκαν τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως τοῖς βασιλικοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἐπάρχοις κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος, καὶ τὸ ἱερὸν [98] τοῦ 68 κυρίου. Καὶ τούτων τελεσθέντων, [99] προσήλθοσάν μοι οἱ ἡγούμενοι, λέγοντες, 69 Οὐκ ἐχώρισαν τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς καὶ τὰς [100] ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Μωαβιτῶν, καὶ Αἰ-70 γυπτίων, καὶ Ἰδουμαίων. [1] Συνῴκησαν γὰρ μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν [2] καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐπεμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ μετεῖχον οἱ προηγού-

70 *Alex.* δεκαοκτώ. 71 *Alex.* Ἄννουν. 72 *Alex. Ald.* ἄνδρες εἴκοσι. 73 *Alex.* πάντων ὠνομάσθη ἡ ὀνοματογραφία. 74 *Alex.* τοῖς νεανίσκοις νηστείαν. 75 *Alex. Ald.* τοῦ (*Ald.* deest) θεοῦ ἡμῶν. 76 *Alex.* ἰσχύς. 77 *Alex. Ald.* κατὰ ταῦτα. 78 *Alex.* καὶ ἱλαστοῦ ἐτύχομεν. 79 *Alex. Ald.* δώδεκα. 80 *Alex.* Ἀσαμίαν. *Ald.* Ἀσσαμίαν. 81 *Alex. Ald.* δέκα. 82 *Alex. Ald.* οὕτως. 83 *Alex.* καὶ πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργύρεα ταλάντων ἑκατὸν, Καὶ χρυσώματα. 84 *Alex.* κυρίῳ, * κύριος καὶ τὰ σκεύη ἅγια. *Ald.* κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια. 85 *Ald.* κυρίῳ τῷ. 86 *Alex.* αὐτὰ ὑμᾶς. 87 *Alex.* ἡγεμόνοις. 88 *Alex.* τοῦ κυρίου ἡμῶν. 89 *Alex.* τοῦ μηνός. 90 ἕως *Ald.* deest. 91 *Alex.* εἰσόδου κύριος ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ. 92 *Alex.* τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 93 *Alex.* τοῦ κυρίου ἡμῶν. 94 *Alex.* Μαρμαθὶ Οὐρί. *Ald.* Μαρμωθιουρί. quod videtur habere aliquod vestigium vocabuli, filio, quod est in *ed. Lat. nonnulli* autem *ll.* hab. Μαρμωθὶ ἱερεῖ. 95 *Ald.* αὐτοῦ. 96 *Alex.* αὐτοῦ. 97 *Alex.* οἱ Λευῖται. 98 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 99 *Alex. Ald.* προσῆλθον. 100 *Alex. Ald.* ἀκαθαρσίας ἀπό. 1 *Alex.* Συνῴκησαν γὰρ μετά. *Ald.* Καὶ συνῴκησαν γὰρ μετά. 2 *Alex. Ald.* αὐτοί.

μένοι καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς ἀνομίας ταύτης ἀπὸ
71 τῆς ἀρχῆς τοῦ πράγματος. [3]Καὶ ἅμα τῷ ἀκοῦσαί με ταῦτα, διέῤῥηξα τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καὶ κατέτιλα τοῦ τριχώματος [4]τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος, καὶ ἐκάθισα σύν-
72 νους καὶ περίλυπος. Καὶ [5]ἐπισυνήχθησαν πρὸς με [6]ὅσοι ποτὲ ἐπεκινοῦντο ἐπὶ τῷ ῥήματι κυρίου θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, ἐμοῦ πενθοῦντος ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ· καὶ ἐκαθήμην περίλυπος ἕως τῆς
73 δειλινῆς θυσίας. Καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς νηστείας, διεῤῥηγμένα ἔχων τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, κάμψας τὰ γόνατα, καὶ ἐκτεί-
74 νας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν κύριον, Ἔλεγον, Κύριε, [7]ᾔσχυμμαι καὶ ἐντέτραμμαι κατὰ πρόσω-
75 πόν σου. Αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐπλεόνασαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ αἱ ἄγνοιαι
76 ἡμῶν ὑπερήνεγκαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, Ἔτι ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἐσμὲν ἐν μεγάλῃ ἁμαρτίᾳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
77 Καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν παρεδόθημεν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, [8]τοῖς [9]βασιλεῦσι τῆς γῆς εἰς ῥομφαίαν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ προνομὴν μετὰ αἰσχύνης μέ-
78 χρι τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ νῦν κατὰ πόσον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος [10]παρὰ τοῦ κυρίου κυρίου, καταλειφθῆναι ἡμῖν ῥίζαν καὶ ὄνομα ἐν τῷ τό-
79 πῳ [11]ἁγιάσματός σου, Καὶ τοῦ [12]ἀνακαλύψαι φωστῆρα ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ [13]κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν τροφὴν ἐν τῷ καιρῷ τῆς
80 δουλείας ἡμῶν; Καὶ ἐν τῷ δουλεύειν ἡμᾶς οὐκ ἐγκατελείφθημεν [14]ὑπὸ τοῦ [15]κυρίου ἡμῶν, [16]ἀλλὰ ἐποίησεν ἡμᾶς ἐν χάριτι ἐνώπιον τῶν βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν τρο-
81 φὴν, Καὶ δοξάσαι τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν, [17]καὶ ἐγεῖραι τὴν ἔρημον Σιὼν, δοῦναι ἡμῖν στερέωμα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ.
82 Καὶ νῦν τί ἐροῦμεν κύριε ἔχοντες ταῦτα; παρέβημεν γὰρ τὰ προστάγματά σου, ἃ ἔδωκας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, λέγων,
83 Ὅτι ἡ γῆ εἰς ἣν [18]εἰσέρχεσθε κληρονομῆσαι, ἐστὶ γῆ μεμολυσμένη μολυσμῷ τῶν ἀλλογενῶν τῆς γῆς, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἐνέπλησαν
84 αὐτήν. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας [19]ὑμῶν μὴ συνοικίσητε τοῖς [20]υἱοῖς αὐτῶν, καὶ τὰς θυγατέρας [21]αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑ-
85 μῶν, Καὶ οὐ ζητήσετε εἰρηνεῦσαι τὰ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἵνα ἰσχύσαντες φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἕως [22]αἰῶνος.
86 Καὶ τὰ συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν [23]γίνεται διὰ τὰ ἔργα ἡμῶν τὰ πονηρὰ, καὶ τὰς μεγάλας ἁμαρτίας ἡμῶν. σὺ γὰρ κύριε [24]ὁ κουφίσας τὰς
87 ἁμαρτίας ἡμῶν, [25]Ἔδωκας ἡμῖν τοιαύτην ῥίζαν, πάλιν ἀνεκάμψαμεν παραβῆναι τὸν νόμον σου εἰς τὸ ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκαθαρσίᾳ
88 τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Οὐχὶ ὠργίσθης ἡμῖν ἀπολέσαι ἡμᾶς, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν ῥίζαν καὶ
89 σπέρμα καὶ ὄνομα ἡμῶν; Κύριε τοῦ Ἰσραὴλ ἀληθινὸς εἶ· κατελείφθημεν γὰρ ῥίζα [26]ἐν
90 τῇ σήμερον. Ἰδοὺ νῦν ἐσμὲν ἐνώπιόν σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν· οὐ γάρ ἐστι στῆναι ἔτι ἔμπρο-
91 σθέν σου ἐπὶ τούτοις. Καὶ ὅτε προσευχόμενος [27]Ἔσδρας ἀνθωμολογεῖτο κλαίων χαμαιπετὴς ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ, ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν [28]ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ὄχλος πολὺς σφόδρα, ἄνδρες, καὶ γυναῖκες, καὶ νεανίαι· κλαυθμὸς γὰρ ἦν μέγας ἐν τῷ πλήθει.
92 Καὶ φωνήσας Ἰεχονίας [29]Ἰεήλου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἶπεν, [30]Ἔσδρα, ἡμεῖς ἡμάρτομεν εἰς τὸν [31]κύριον· συνῳκίσαμεν [32]γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς· καὶ νῦν ἐστιν ἐπάνω πᾶς
93 Ἰσραήλ. Ἐν τούτῳ γινέσθω ἡμῖν ὁρκωμοσία πρὸς τὸν κύριον, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν ἀλλογενῶν σὺν τοῖς
94 τέκνοις αὐτῶν, Ὡς ἐκρίθη σοι, καὶ ὅσοι
95 πειθαρχοῦσι [33]τοῦ νόμου κυρίου. Ἀναστὰς ἐπιτέλει· πρὸς σὲ γὰρ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἡμεῖς

---

3 Alex. Ald. Καὶ ἐγένετο ἅμα. 4 Ald. καὶ τῆς κεφαλῆς. 5 Ald. ἐπεκινήθησαν. 6 Alex. ὅσοι ἦσαν ζηλωταί, καὶ ὅσοι ποτὲ ἐπεκινοῦντο ἐπὶ τῷ ῥήματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. 7 Alex. ᾔσχυμμε, ἐντέτραμμαι. 8 Alex. καὶ τοῖς. 9 Ald. βασιλεύσασι. 10 Alex. παρὰ σοῦ, κύριε, καταλειφθῆναι. 11 Alex. τοῦ ἁγιάσματός. 12 Alex. ἀνάψαι φωστῆρα ἡμῶν. 13 Alex. τοῦ κυρίου θεοῦ. 14 Alex. Ald. ἀπὸ τοῦ. 15 Ald. θεοῦ. 16 Alex. ἀλλ'. 17 Ald. καὶ ἐξεγεῖραι. 18 Ald. εἰσπορεύεσθε. 19 Alex. αὐτῶν. Ald. deest. 20 Alex. τέκνοις ὑμῶν. Ald. υἱοῖς ὑμῶν. 21 Alex. Ald. ἡμῶν (Ald. ὑμῶν) μὴ δῶτε (Ald. δέτε) τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, Καί. 22 Alex. τοῦ αἰῶνος. 23 Alex. γίγνεται. 24 Alex. Ald. ἐκούφισας. 25 Alex. Ald. Καὶ ἔδωκας. 26 Ald. ἐκ τῆς. 27 Alex. Ἔζρας. 28 Alex. Ald. ἐξ. 29 Alex. Ἰεὴλ ὁ τῶν. 30 Alex. Ἔζρα. 31 Alex. Ald. κύριον θεόν, καὶ συνῳκίσαμεν. 32 Alex. γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἀπὸ τῶν. 33 Alex. Ald. τῷ νόμῳ.

96 μετὰ σοῦ ἰσχὺν ποιεῖν. Καὶ [34] ἀναστὰς [35] Ἔσδρας ὥρκισε τοὺς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν πάντες τοῦ Ἰσραὴλ, ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. καὶ ὤμοσαν.

Κεφ. θ΄. 9.

1 ΚΑὶ ἀναστὰς [1] Ἔσδρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, ἐπορεύθη εἰς τὸ παστοφόριον [2] Ἰωνὰν τοῦ 2 Ἐλιασίβου. Καὶ αὐλισθεὶς ἐκεῖ, ἄρτου οὐκ ἐγεύσατο οὐδὲ ὕδωρ ἔπιε, πενθῶν ἐπὶ τῶν ἀ-3 νομιῶν τῶν μεγάλων τοῦ πλήθους. Καὶ ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, συναχθῆναι 4 εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅσοι [3] ἂν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις, κατὰ τὸ κρίμα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων, ἀνιερωθήσονται τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀλλοτριωθήσεται 5 ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς αἰχμαλωσίας. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πάντες οἱ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν ἐν τρισὶν ἡμέραις [4] εἰς Ἱερουσαλήμ· οὗτος ὁ μὴν [5] ἔννατος, τῇ εἰκάδι τοῦ μηνός.
6 Καὶ [6] συνεκάθισαν πᾶν τὸ πλῆθος ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τοῦ ἱεροῦ, τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα χει-7 μῶνα. Καὶ ἀναστὰς [7] Ἔσδρας εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνῳκίσατε [8] γυναιξὶν ἀλλογενέσι, τοῦ προσθεῖναι ἁμαρτίας τῷ 8 Ἰσραήλ. Καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δόξαν τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν,
9 Καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ χωρίσθητε ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν 10 ἀλλογενῶν. [9] Καὶ ἐφώνησεν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ εἶπον μεγάλῃ τῇ φωνῇ, Οὕτως ὡς 11 εἴρηκας, ποιήσομεν. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος πολὺ καὶ [10] ὥρα χειμερινὴ, καὶ οὐκ ἰσχύομεν στῆναι αἴθριοι· καὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο, ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν 12 τούτοις. Στήτωσαν δὲ οἱ προηγούμενοι τοῦ πλήθους, καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν [11] κατοικιῶν ἡμῶν ὅσοι ἔχουσι γυναῖκας ἀλλογενεῖς, παραγενηθή-13 τωσαν λαβόντες χρόνον, [12] Ἑκάστου δὲ τόπου τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς, ἕως τοῦ λῦσαι τὴν ὀργὴν [13] κυρίου ἀφ᾽ ἡμῶν τοῦ πράγμα-14 τος τούτου. Ἰωνάθας Ἀζαήλου, καὶ Ἐζεκίας [14] Θεωκανοῦ ἐπεδέξαντο κατὰ ταῦτα· καὶ Μοσόλλαμος, καὶ Λευὶς, καὶ Σαββαταῖος συνε-15 βράβευσαν αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας.
16 Καὶ ἐπελέξατο αὐτῷ [15] Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς ἄνδρας ἡγουμένους τῶν [16] πατριῶν [17] αὐτῶν πάντας κατ᾽ ὄνομα, καὶ συνεκλείσθησαν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς 17 τοῦ δεκάτου, [18] ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἤχθη ἐπὶ πέρας τὰ κατὰ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπισυνέχοντας γυναῖκας ἀλλογενεῖς, ἕως τῆς νουμηνί-18 ας τοῦ πρώτου μηνός. Καὶ εὑρέθησαν τῶν ἱερέων οἱ ἐπισυναχθέντες ἀλλογενεῖς γυναῖκας ἔ-19 χοντες, Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ τῶν [19] ἀδελφῶν αὐτοῦ, Μαθήλας, καὶ Ἐλεάζα-20 ρος, καὶ Ἰώριβος, καὶ Ἰωαδάνος. Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐκβαλεῖν τὰς γυναῖκας [20] αὐτῶν· καὶ εἰς ἐξιλασμὸν κριοὺς ὑπὲρ τῆς [21] ἀ-21 γνοίας αὐτῶν. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐμμὴρ, Ἀνανίας, καὶ Ζαβδαῖος, καὶ Μάνης, καὶ Σα-22 μαῖος, καὶ Ἱερεὴλ, καὶ Ἀζαρίας· Καὶ [22] ἐκ τῶν υἱῶν [23] Φαισοὺρ, Ἐλιωναῒς, Μασσίας, Ἰσμαῆλος, καὶ Ναθαναῆλος, [24] καὶ 23 Ὠκόδηλος, καὶ [25] Σαλόας. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, [26] Ἰωζαβάδος, καὶ Σεμεῒς, καὶ [27] Κώϊος, (οὗτός ἐστι Καλιτὰς,) καὶ [28] Παθαῖος, 24 καὶ Ἰούδας, καὶ Ἰωνάς. Ἐκ τῶν ἱεροψαλ-25 τῶν, [29] Ἐλιάσαβος, Βακχοῦρος. Ἐκ τῶν θυρωρῶν, [30] Σαλοῦμος, καὶ Τολβάνης.
26 Ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν [31] υἱῶν Φόρος, Ἱερμὰς, καὶ [32] Ἰεζίας, καὶ Μελχίας, καὶ Μαῆλος, καὶ Ἐλεάζαρος, καὶ [33] Ἀσεβίας, καὶ Βαναίας.
27 Ἐκ τῶν υἱῶν [34] Ἠλὰ, Ματθανίας, Ζαχαρίας, [35] καὶ Ἰεζριῆλος, [36] καὶ Ἰωαβδίος, καὶ Ἱε-28 ρεμὼθ, καὶ [37] Ἀϊδίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν

---

34 *Ald.* ἀνάστα. 35 *Alex.* Ἔζρας.
Cap. 9. In *Ald.* 77. 1 *Ms. Alex.* * Ἔσδρας. 2 *Alex.* Ἰωανάν. 3 *Alex.* ἐάν. 4 *Ald.* ἐν. 5 *Alex.* ἔνατος. 6 *Alex. Ald.* συνεκάθισεν. 7 *Alex.* Ἔζρας. 8 *Alex. Ald.* γυναῖκας ἀλλογενεῖς. 9 *Alex.* Καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ εἶπαν. 10 *Alex.* ἡ ὥρα. 11 *Alex.* κατοικῶν ἡμῶν. 12 *Alex.* καὶ ἑκάστου δέ. 13 *Alex.* τοῦ κυρίου. 14 *Alex.* Θωκανοῦ. 15 *Alex.* Ἔζρας. 16 *Ald.* πατέρων. 17 *Alex.* αὐτῶν, κατ᾽ ὄνομα πάντας, καὶ συνεκάθισαν (*Ald.* συνεκάθηνται) τῇ. 18 *Ald.* αἰτῆσαι. 19 *Alex. Ald.* ἀδελφῶν, Μαθήλας.
20 *Alex.* ἑαυτῶν. 21 *Ald.* ἁγνείας. 22 ἐκ *Ald.* deest. 23 *Alex.* Φαισοῦ, Ἐλιωνάς. *Ald.* Φατοῦ, Ἐλιωναΐς. 24 *Alex.* καὶ Ὠκείδηλος. 25 *Ald.* Ταλσάς. 26 *Ald.* Ἰωραβάδος 27 *Alex. Ald.* Κώλιος. 28 *Alex.* Φαθαῖος, καὶ Ὠούδας. 29 *Alex.* Ἐλιάσιβος. *Ald.* Ἐλιάζουφος. 30 *Alex.* Σαλλοῦμος. 31 *Alex.* υἱῶν υἱῶν Φόρος. 32 *Alex.* Ἰεδδίας. *Ald.* Ἐδδίας. 33 *Alex.* Ἀσιβίας, καὶ Βανναίας. 34 *Alex.* Ἠλὰ, καί. 35 *Alex.* Ἰεζριῆλος. 36 καὶ Ἰωαβδίος *Ald.* desunt. 37 *Alex.* Ἀηδίας.

[38] Ζαμὼθ, Ἐλιαδὰς, Ἐλιάσιμος, Ὀθονίας, Ἰαριμὼθ, καὶ [39] Σάβαθος, καὶ [40] Ζερχλίας. **29** Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βηβαὶ, Ἰωάννης, καὶ Ἀνανίας, καὶ [41] Ἰωζάβδος, καὶ Ἀμαθίας. **30** Ἐκ τῶν υἱῶν Μανὶ, Ὠλαμὸς, Μαμοῦχος, Ἰεδαῖος, Ἰασοῦβος, καὶ Ἰασαῆλος, καὶ Ἱερεμώθ. **31** Καὶ [42] ἐξ υἱῶν Ἀδδὶ, Νάαθος, καὶ Μοοσίας, Λακκοῦνος, καὶ [43] Ναΐδος, [44] Ματθανίας, καὶ Σεσθὴλ, καὶ Βαλνοῦος, καὶ [45] Μανασσίας. **32** Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν [46] Ἀνὰν, Ἐλιωνὰς, καὶ Ἀσαίας, καὶ Μελχίας, καὶ Σαββαῖος, καὶ Σίμων Χοσαμαῖος. **33** Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσὸμ, [47] Ἀλταναῖος, καὶ Ματταθίας, καὶ [48] Σαβανναῖος, [49] καὶ Ἐλιφαλὰτ, **34** καὶ Μανασσῆς, καὶ Σεμεΐ. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βααννὶ, Ἱερεμίας, [50] Μομδῖος, Ἰσμαῆρος, Ἰουὴλ, [51] Μαβδαῒ, καὶ Πεδίας, καὶ Ἄνως, [52] Ῥαβασίων, καὶ Ἐνάσιβος, καὶ [53] Μαμνιτάναιμος, Ἐλίασις, Βαννοῦς, Ἐλιαλὶ, [54] Σομεῒς, Σελεμίας, Ναθανίας· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐζωρὰ, [55] Σεσὶς, Ἐσρὶλ, Ἀζαῆλος, Σα**35**μαὸς, [56] Ζαμβρὶ, Ἰώσηφος. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν [57] Ἐθμὰ, Μαζιτίας, Ζαβαδαίας, **36** Ἠδαῒς, Ἰουὴλ, Βαναίας. Πάντες οὗτοι συνῴκισαν γυναῖκας ἀλλογενεῖς, καὶ ἀπέλυσαν **37** αὐτὰς σὺν τέκνοις. Καὶ κατῴκησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κατοικίαις **38** αὐτῶν. Καὶ συνήχθη πᾶν τὸ πλῆθος ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρὸς ἀνατολὰς **39** τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος, Καὶ εἶπεν [58] Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ, Κόμισαι τὸν νόμον Μωυσῆ, τὸν παραδοθέντα ὑπὸ [59] κυρίου θεοῦ Ἰσρα**40**ήλ. Καὶ ἐκόμισεν [60] Ἔσδρας ὁ ἀρχιερεὺς τὸν νόμον παντὶ τῷ πλήθει ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως γυναικὸς, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀκοῦσαι **41** τοῦ νόμου νουμηνίᾳ τοῦ ἑβδόμου μηνός. Καὶ [61] ἀνεγίνωσκεν ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος εὐρυχώρῳ, ἐξ ὄρθρου ἕως [62] μέσης ἡμέρας, ἐνώπιον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· καὶ ἐπέδωκαν πᾶν τὸ πλῆθος [63] τὸν νοῦν εἰς τὸν νόμον. **42** Καὶ ἔστη [64] Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ ξυλίνου βήματος τοῦ κατασκευα**43**σθέντος. Καὶ ἔστησαν παρ' αὐτῷ Ματταθίας, Σαμμοὺς, [65] Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Οὐρίας, Ἐζεκίας, Βαάλσαμος, ἐκ δεξιῶν· **44** Καὶ ἐξ εὐωνύμων Φαλδαῖος, [66] καὶ Μισαὴλ, Μελχίας, [67] Λωθάσουβος, Ναβαρίας, [68] Ζα**45**χαρίας. Καὶ ἀναλαβὼν [69] Ἔσδρας τὸ [70] βιβλίον ἐνώπιον τοῦ πλήθους, [71] προεκάθητο **46** ἐπιδόξως ἐνώπιον πάντων. Καὶ ἐν τῷ λῦσαι τὸν νόμον, πάντες [72] ὀρθοὶ ἔστησαν. Καὶ [73] εὐλόγησεν Ἔσδρας τῷ κυρίῳ θεῷ [74] ὑψί**47**στῳ θεῷ σαβαὼθ παντοκράτορι. Καὶ ἐπεφώνησε πᾶν τὸ πλῆθος, Ἀμήν. Καὶ ἄραντες ἄνω τὰς χεῖρας, [71] προσπεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν, **48** προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ. Ἰησοῦς, καὶ [75] Ἀννιοὺθ, καὶ Σαραβίας, [76] καὶ Ἰαδινὸς, καὶ Ἰάκουβος, Σαββαταῖος, Αὐταίας, Μαιάννας, καὶ Καλίτας, Ἀζαρίας, καὶ Ἰώζαβδος, καὶ Ἀνανίας, [77] Φαλίας, οἱ Λευῖται, ἐδίδασκον τὸν νόμον [78] τοῦ κυρίου, καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ κυρίου, ἐμφυσιοῦντες ἅμα **49** τὴν ἀνάγνωσιν. Καὶ εἶπεν Ἀτθαράτης [79] Ἔσδρᾳ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ, καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς διδάσκουσι τὸ πλῆθος ἐπὶ πάν**50**τας, Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἁγία τῷ κυρίῳ· καὶ πάντες ἔκλαιον ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοῦ νό**51**μου· [80] Βαδίσαντες οὖν φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀποστείλατε ἀ**52**ποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσιν· Ἁγία γὰρ ἡ ἡμέρα τῷ [81] κυρίῳ· καὶ μὴ λυπεῖσθε, ὁ γὰρ **53** [82] κύριος δοξάσει ὑμᾶς. Καὶ οἱ Λευῖται

---

38 *Alex.* Ζαμόθ. 39 *Ald.* Σάβατος, καὶ Σαρδαῖος. 40 *Alex.* Ζαρλαίας. Ἐκ. 41 *Alex.* Ὠζάβαδος, καὶ Ἐμαθεῖς. *Ald.* Ἰωσάβαδος καὶ Ἐμαθεῖς. 42 *Alex.* ἐκ τῶν υἱῶν. 43 *Alex.* Ναΐδος. 44 *Ald.* καὶ Μαθανίας. 45 *Alex.* Μανασσήας. 46 *Alex. Ald.* Ἀννάς. 47 *Alex.* Ἀλταναῖος. 48 *Alex.* Βανναιοῦς. *Ald.* Βανναία. 49 *Ald.* Ἐλιφαλάτ. 50 *Alex.* Μομδεῖς. 51 *Alex.* Μανδαΐ. *Ald.* Μαμαΐ. 52 *Alex. Ald.* Καραβασίων. 53 *Ald.* Μαμνιματανάϊμος. 54 *Ald.* Σαμίς. 55 *Alex.* Σεσσεῖς, Ἐζρὶλ, Ἀζαήλ. 56 *Alex.* Ζαμβρεῖς. *Ald.* Ζαμβίς. 57 *Alex.* Ἠθομά. 58 *Alex.* Ἔζρᾳ τῷ ἀρχιερεῖ. 59 *Alex.* τοῦ κυρίου. 60 *Alex.* Ἔζρας. 61 *Alex.* ἀνεγίγνωσκεν. 62 *Alex.* μέσου ἡμέρας. 63 τὸν νοῦν *Ald.* desunt. 64 *Alex.* Ἔζρας. 65 *Alex.* καὶ Ἀνανίας. 66 *Alex.* Μισαήλ. *Ald.* καὶ Σαήλ. 67 *Ald.* Ἀωθάσουβος. 68 Ζαχαρίας *Ald.* deest. 69 *Alex.* Ἔζρας. 70 *Alex. Ald.* βιβλίον τοῦ νόμου ἐνώπιον. 71 *Alex. Ald.* προεκάθητο γὰρ ἐπιδόξως. 72 *Alex.* * ὀρθροί. 73 *Alex.* ηὐλόγησεν Ἔζρας. 74 *Alex.* τῷ ὑψίστῳ. 75 *Alex. Ald.* Ἀννοῦς. 76 *Alex.* Ἰαδινὸς, Ἰάκουβος, Σαββαταίας. 77 *Alex.* Φιαθάς. *Ald.* Βιάτας. 78 *Alex.* κυρίου, * ἐμφυσιοῦντες. *Ald.* τοῦ κυρίου, ἐμφυσιοῦντες. 79 *Alex.* Ἔζρᾳ. 80 *Ald.* Βαδίζοντες. 81 *Alex.* κυρίῳ, μή. 82 *Alex. Ald.* θεὸς κύριος.

ἐκέλευον [83] παντὶ τῷ δήμῳ, λέγοντες, Ἡ ἡμέρα αὕτη [84] ἁγία, μὴ λυπεῖσθε. 54 Καὶ ᾤχοντο πάντες φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ εὐφραίνεσθαι, καὶ δοῦναι ἀποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσι, καὶ εὐφρανθῆναι μεγάλως, 55 [85] Ὅτι γὰρ ἐνεφυσιώθησαν ἐν τοῖς ῥήμασιν οἷς ἐδιδάχθησαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν. *

83 *Alex. Ald.* τὰ πάντα. 84 *Ald.* ἁγία τῷ κυρίῳ, μή. 85 *Alex.* ὅτι ἐνεφυσιώθησαν. *Ald.* Ἔτι γὰρ ἐνεφυσιώθησαν.

* *Alex.* Ἔζρας α΄.

ΤΩΒΙΤ.

Κεφ. α΄. 1.

1 Βίβλος λόγων Τωβὶτ, τοῦ Τωβιὴλ, τοῦ Ἀνανιὴλ, [1] τοῦ Ἀδουὴλ, [2] τοῦ Γαβαὴλ, ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀσιὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς [3] Νεφθαλὶ, 2 Ὃς ᾐχμαλωτεύθη ἐν ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ἐκ [4] Θίσβης, ἥ ἐστιν ἐκ δεξιῶν [5] κυδίως τῆς [6] Νεφθαλὶ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ἀσήρ. 3 Ἐγὼ Τωβὶτ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ δικαιοσύνης πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου· καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ τῷ [7] ἔθνει, τοῖς [8] προπορευθεῖσι μετ' ἐμοῦ εἰς χώραν Ἀσσυρίων εἰς Νινευῆ. 4 Καὶ ὅτε ἤμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, νεωτέρου μου ὄντος, πᾶσα φυλὴ τοῦ [9] Νεφθαλὶ τοῦ πατρός μου ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἱεροσολύμων, [10] τῆς ἐκλεγείσης ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυλάς· καὶ ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως τοῦ ὑψίστου, καὶ ᾠκοδομήθη εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. 5 Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συναποστᾶσαι ἔθυον τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, καὶ ὁ οἶκος [11] Νεφθαλὶ τοῦ πατρός μου. 6 [12] Κἀγὼ μόνος ἐπορευόμην πλεονάκις εἰς [13] Ἱεροσόλυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται παντὶ τῷ [14] Ἰσραὴλ, ἐν προστάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς, καὶ τὰς δεκάτας τῶν γενημάτων, καὶ τὰς [15] πρωτοκουρίας ἔχων, καὶ ἐδίδουν [16] αὐτὰς τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς [17] Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον πάντων τῶν γενημάτων. 7 Τὴν [18] δεκάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς [19] Λευὶ τοῖς θεραπεύουσιν [20] εἰς Ἱερουσαλὴμ, [21] καὶ τὴν δευτέραν δεκάτην ἀπεπρατιζόμην, καὶ ἐπορευόμην καὶ ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν [22] Ἱεροσολύμοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, 8 Καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς καθήκει, καθὼς ἐνετείλατο [23] Δεββωρὰ ἡ μήτηρ τοῦ πατρός μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην ὑπὸ τοῦ πατρός μου. 9 Καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνὴρ, ἔλαβον Ἄνναν γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς πατριᾶς ἡμῶν· καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς Τωβίαν. 10 Καὶ ὅτε [24] ᾐχμαλωτίσθημεν εἰς Νινευῆ, πάντες οἱ ἀδελφοί μου, καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου ἤσθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἐθνῶν. 11 Ἐγὼ δὲ συνετήρησα τὴν ψυχήν μου μὴ φαγεῖν, 12 Καθότι ἐμεμνήμην τοῦ θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου. 13 Καὶ ἔδωκεν ὁ ὕψιστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ἐνεμεσσάρου, καὶ ἤμην αὐτοῦ ἀγοραστής. 14 Καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν Μηδίαν, καὶ παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρία ἐν [25] Ῥάγοις τῆς Μηδίας, ἀργυρίου τάλαντα δέκα. 15 Καὶ ὅτε ἀπέθανεν [26] Ἐνεμεσσάρ, ἐβασίλευσε [27] Σενναχηρὶμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ [28] ἠκαταστάθησαν, καὶ οὐκ ἔτι [29] ἠδυνάσθην πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν. 16 Καὶ ἐν ταῖς ἡ-

Cap. 1. 1 *Mſ. Alex.* τοῦ Ναυή. *Comp. ed.* τοῦ Ἀδουὶ. 2 *Alex.* τοῦ Γαμαήλ. 3 *Alex. Ald. C.* Νεφθαλείμ. 4 *Alex.* Θίβης. 5 *Alex.* κυδίων. *C.* κυρίως. 6 *Alex. Ald. C.* Νεφθαλείμ. 7 *Alex. Ald. C.* ἔθνει μου, τοῖς. 8 *Alex.* συνπορευομένοις μετ'. *C.* συμπορευθεῖσι μετ'. 9 *Alex. Ald. C.* Νεφθαλείμ. 10 *C.* τοῦ ἐκλεχθέντος. 11 *Alex.* τοῦ Νεφθακείμ. *Ald. C.* Νεφθαλείμ. 12 *Alex.* Καὶ ἐγώ. 13 *Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 14 *C.* λαῷ Ἰσραήλ. 15 *Alex.* πρωτοκουρίας. 16 *Alex.* αὐτά. 17 *Alex.* Ἀρών. 18 *Ald. C.* πρώτην δεκάτην. 19 *Ald. C.* Ἀαρών. 20 *Alex. Ald.* Ἱερουσαλήμ. *C.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 21 *Ald.* τήν. *C.* τὴν δέ. 22 *Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 23 *Alex.* Δεμβωρά. 24 *Alex. Ald. C.* ᾐχμαλωτίσθην. 25 *Ald.* ἀγροῖς. 26 *Alex.* Ἐνεμεσσάρος. 27 *C.* Σενναχηρεὶβ· & ver. 21. 28 *Alex.* κατέστησαν. 29 *Ald. C.* ἠδυνήθην.

μέραις Ἐνεμεσσάρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίουν τοῖς ἀδελφοῖς μου· τοὺς ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς 17 πεινῶσι, Καὶ [30] ἱμάτια τοῖς γυμνοῖς· καὶ εἴ τινα ἐκ τοῦ γένους μου ἐθεώρουν τεθνηκότα καὶ [31] ἐῤῥιμμένον [32] ὀπίσω τοῦ [33] τείχους Νινευῆ, ἔ-18 θαπτον αὐτόν. Καὶ εἴ τινα [34] ἀπέκτενε Σενναχηρὶμ ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἦλθε φεύγων ἐκ τῆς Ἰουδαίας, ἔθαψα αὐτοὺς κλέπτων· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ· καὶ ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ σώματα, καὶ οὐχ 19 εὑρέθη. Πορευθεὶς δὲ εἷς τῶν [35] ἐν Νινευῆ, ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι [36] θάπτω αὐτοὺς, καὶ ἐκρύβην. ἐπιγνοὺς δὲ ὅτι ζητοῦμαι 20 ἀποθανεῖν, φοβηθεὶς ἀνεχώρησα. Καὶ διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ οὐ κατελείφθη μοι οὐδὲν, πλὴν Ἄννας τῆς γυναι-21 κός μου, καὶ Τωβίου τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ οὐ διῆλθον [37] ἡμέρας [38] πεντήκοντα, ἕως οὗ ἀπέκτειναν αὐτὸν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη [39] Ἀραράθ. καὶ ἐβασίλευσε [40] Σαχερδονὸς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἔταξεν Ἀχιάχαρον τὸν Ἀναὴλ [41] υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐκλογιστίαν [42] τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶ-22 σαν τὴν διοίκησιν. Καὶ ἠξίωσεν Ἀχιάχαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ ἦλθον εἰς Νινευῆ. Ἀχιάχαρος δὲ ἦν ὁ [43] οἰνοχόος, καὶ [44] ἐπὶ τοῦ δακτυλίου, καὶ διοικητὴς, καὶ ἐκλογιστὴς, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ὁ [45] Σαχερδονὸς ἐκ δευτέρας, ἦν δὲ ἐξάδελφός μου.

Κεφ. β΄. 2.

1 ὍΤε δὲ κατῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ ἀπεδόθη μοι Ἄννα ἡ γυνή μου, καὶ Τωβίας ὁ υἱός μου, ἐν τῇ πεντηκοστῇ [1] ἑορτῇ, ἥ ἐστιν ἁγία ἑπτὰ ἑβδομάδων, ἐγενήθη ἄριστον καλόν μοι, 2 καὶ [2] ἀνέπεσα τοῦ φαγεῖν. Καὶ ἐθεασάμην ὄψα πολλὰ, καὶ εἶπα τῷ υἱῷ μου, [3] Βάδισον καὶ ἄγαγε ὃν [4] ἂν εὕρῃς τῶν ἀδελφῶν [5] ἡμῶν ἐνδεῆ, ὃς μέμνηται τοῦ κυρίου, καὶ ἰδοὺ μένω 3 σε. Καὶ ἐλθὼν, εἶπε, Πάτερ εἷς ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν [6] ἐστραγγαλωμένος ἔῤῥιπται ἐν τῇ 4 ἀγορᾷ. Κἀγὼ [7] πρὶν ἢ γεύσασθαί με, ἀναπηδήσας ἀνειλόμην αὐτὸν εἴς τι οἴκημα 5 ἕως [8] οὗ ἔδυ ὁ ἥλιος. Καὶ ἐπιστρέψας ἐλουσάμην, καὶ ἤσθιον τὸν ἄρτον μου ἐν λύπῃ. 6 Καὶ ἐμνήσθην τῆς προφητείας Ἀμὼς, καθὼς εἶπε, Στραφήσονται αἱ ἑορταὶ ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πᾶσαι αἱ εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρῆνον. 7 Καὶ ἔκλαυσα· καὶ ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ᾠχόμην, 8 καὶ ὀρύξας ἔθαψα αὐτόν. Καὶ οἱ πλησίον ἐπεγέλων, λέγοντες, Οὐκ ἔτι φοβεῖται [9] φονευθῆναι περὶ τοῦ πράγματος τούτου, καὶ [10] ἀπέδρα, καὶ ἰδοὺ πάλιν θάπτει τοὺς νεκρούς. 9 Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ [11] νυκτὶ ἀνέλυσα θάψας, καὶ ἐκοιμήθην μεμιαμμένος παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν μου [12] ἀκάλυπτον ἦν. 10 Καὶ οὐκ ᾔδειν ὅτι στρουθία ἐν τῷ τοίχῳ ἐστί· καὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀνεῳγότων, ἀφώδευσαν τὰ στρουθία θερμὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς [13] μου, καὶ ἐγενήθη λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ἐπορεύθην πρὸς ἰατροὺς, καὶ οὐκ ὠφέλησάν με· Ἀχιάχαρος δὲ ἔτρεφέ με ἕως οὗ ἐπορεύθην εἰς 11 τὴν Ἐλυμαΐδα. Καὶ ἡ γυνή μου Ἄννα ἠριθεύετο ἐν τοῖς γυναικείοις, καὶ ἀπέστελλε τοῖς 12 κυρίοις. Καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν 13 μισθὸν, προσδόντες καὶ ἔριφον. Ὅτε δὲ ἦλθε πρός με, ἤρξατο [14] κράζειν· καὶ [15] εἶπα αὐτῇ, Πόθεν τὸ ἐρίφιον; μὴ κλεψιμαῖόν ἐστιν; ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις· οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστι 14 φαγεῖν κλεψιμαῖον. Ἡ δὲ εἶπε, Δῶρον δέδοταί μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ. καὶ οὐκ ἐπίστευον αὐτῇ· καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς κυρίοις, καὶ ἠρυθρίων πρὸς αὐτήν. ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα [16] εἶπέ μοι, Ποῦ εἰσιν αἱ ἐλεημοσύναι σου, καὶ αἱ δικαιοσύναι σου; ἰδοὺ γνωστὰ πάντα μετὰ σοῦ.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΚΑὶ λυπηθεὶς ἔκλαυσα, καὶ [1] προσευξάμην 2 μετ' ὀδύνης, λέγων, Δίκαιος εἶ κύριε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ πᾶσαι αἱ

---

30 *Alex. Ald. C.* τὰ ἱμάτιά μου τοῖς. 31 *Alex.* ἐριμμένον. 32 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τοῦ. 33 *Alex.* τίχους εἰς Νινευῆ. *Ald. C.* τείχους εἰς Νινευί. 34 *Alex.* ἀπέκτεινεν. 35 *Alex.* Νινευϊτῶν. 36 *Alex. Ald. C.* ἔθαπτον. 37 *Alex. Ald. C.* ἡμέραι. 38 *Ald. C.* πεντηκονταπέντε. 39 *Alex.* Ἀραράτ. 40 *Alex.* Σαχερδὰν ὁ υἱός. *C.* Ἀχειρδωνὸς υἱός. 41 *Alex.* τὸν υἱόν. 42 *Ald. C.* τοῦ πατρός. 43 *Alex.* οἰνοδόχος. 44 *C.* ἀπό. 45 *Alex.* Σαχερδονοσός. *C.* Ἀχειρδωνός.

Cap. 2. in *Ald.* cap. 9. 1 *Ms. Alex.* τῇ ἑορτῇ.

2 *Alex.* ἀνεπαυσάμην. 3 *Ald. C.* Βάδιζε, ἄγαγε. 4 *Alex.* ἐάν. 5 *Alex.* ἡμῶν * τοῦ κυρίου, καὶ ἰδού. 6 *Alex.* ἐστραγαλλημένος. 7 *Alex.* πρίν. 8 *Ald. C.* ἕτους. 9 *Ald. C.* οὗτος φονευθῆναι. 10 *Alex.* ἀπέδρα. 11 *C.* νυκτὶ ἐκοιμήθην. 12 *Ald. C.* ἀνακάλυπτον. 13 *Alex.* μου, * καὶ ἐπορεύθην. 14 *Alex.* * κραυάζειν (leg. κραυγάζειν.) καὶ εἶπον. 15 *Ald. C.* εἶπον. 16 *C.* μοι εἶπε.

Cap. 3. in *Ald.* 12. 1 *Alex.* προσηυξάμην.

ὁδοί

ὁδοί σου [2] ἐλεημοσύναι καὶ ἀλήθεια, καὶ κρίσιν ἀληθινὴν καὶ δικαίαν [3] σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα.
3 Μνήσθητί μου, καὶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ· μή με [4] ἐκδικήσῃς ταῖς ἁμαρτίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου, καὶ τῶν πατέρων μου, [5] ἃ ἥμαρτον ἐνώπιόν σου.
4 Παρήκουσαν γὰρ τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἔδωκας ἡμᾶς εἰς [6] διαρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον καὶ παραβολὴν ὀνειδισμοῦ [7] πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐν οἷς ἐσκορπίσμεθα.
5 Καὶ νῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις σου [8] εἰσὶ καὶ ἀληθιναί, ἐξ ἐμοῦ [9] ποιῆσαι [10] περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τῶν πατέρων μου, ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς σου, οὐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐν ἀληθείᾳ ἐνώπιόν σου.
6 Καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου ποίησον μετ' ἐμοῦ. ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου, ὅπως ἀπολυθῶ, καὶ γένωμαι γῆ. διότι [11] λυσιτελεῖ μοι [12] ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν· ὅτι ὀνειδισμοὺς ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη ἐστὶ πολλὴ ἐν ἐμοί. ἐπίταξον ἀπολυθῆναί με τῆς ἀνάγκης ἤδη εἰς τὸν αἰώνιον τόπον, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν
7 σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέβη [13] τῇ θυγατρὶ Ῥαγουὴλ Σάρρᾳ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας, καὶ ταύτην ὀνειδισθῆναι [14] ὑπὸ παι-
8 δισκῶν πατρὸς αὐτῆς, Ὅτι ἦν δεδομένη ἀνδράσιν ἑπτά, καὶ Ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτούς, πρὶν ἢ γενέσθαι αὐτοὺς μετ' αὐτῆς ὡς ἐν γυναιξί. καὶ [15] εἶπαν αὐτῇ, Οὐ [16] συνιεῖς ἀποπνίγουσά σου τοὺς ἄνδρας; ἤδη [17] ἑπτὰ ἔσχες, καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ [18] ὠνο-
9 μάσθης. Τί ἡμᾶς [19] μαστιγοῖς; εἰ ἀπέθαναν, βάδιζε μετ' αὐτῶν, μὴ ἴδοιμέν σου
10 υἱὸν ἢ θυγατέρα εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα ἀκούσασα ἐλυπήθη σφόδρα, ὥστε ἀπάγξασθαι· καὶ εἶπε, Μία μέν εἰμι τῷ πατρί μου· ἐὰν ποιήσω τοῦτο, ὄνειδος αὐτῷ [20] ἔσται, καὶ τὸ γῆρας
11 αὐτοῦ κατάξω μετ' ὀδύνης εἰς ᾅδου. Καὶ ἐδεήθη πρὸς τῇ θυρίδι, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεός μου, καὶ εὐλογητὸν τὸ [21] ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔντιμον εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐλογήσαισάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶ-
12 να. Καὶ νῦν κύριε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ
13 τὸ πρόσωπόν μου εἰς σὲ δέδωκα. Εἶπον, ἀπολῦσαί με ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μὴ ἀκοῦσαί
14 με μηκέτι ὀνειδισμόν. Σὺ γινώσκεις κύριε, ὅτι καθαρά εἰμι ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας
15 ἀνδρός, Καὶ οὐκ ἐμόλυνα τὸ ὄνομά μου οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός μου ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου. μονογενής εἰμι τῷ πατρί μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ παιδίον ὃ [22] κληρονομήσει αὐτόν, οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγύς, οὐδὲ ὑπάρχων αὐτῷ υἱός, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἤδη ἀπώλοντό μοι ἑπτά· ἱνατί μοι [23] ζῆν; καὶ εἰ μὴ δοκεῖ σοι ἀποκτεῖναί με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμέ, καὶ [24] μηκέτι ἐλεῆσαί με,
16 [25] καὶ ἀκοῦσαί με ὀνειδισμόν. Καὶ [26] εἰσηκούσθη προσευχὴ ἀμφοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης
17 τοῦ μεγάλου [27] Ῥαφαήλ, καὶ ἀπεστάλη [28] ἰάσασθαι τοὺς δύο, τοῦ Τωβὶτ λεπίσαι τὰ λευκώματα, καὶ Σάρραν τὴν τοῦ Ῥαγουὴλ δοῦναι Τωβίᾳ τῷ υἱῷ [29] Τωβὶτ γυναῖκα, καὶ δῆσαι Ἀσμοδαῖον τὸ πονηρὸν δαιμόνιον, διότι Τωβίᾳ ἐπιβάλλει κληρονομῆσαι αὐτήν. ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἐπιστρέψας Τωβὶτ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ Σάρρα ἡ τοῦ Ῥαγουὴλ κατέβη ἐκ τοῦ ὑπερῴου αὐτῆς.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΕΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τωβὶτ περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὃ παρέθετο [1] Γαβαὴλ ἐν Ῥάγοις τῆς
2 Μηδίας. Καὶ εἶπεν [2] ἐν ἑαυτῷ, Ἐγὼ ᾐτησάμην θάνατον, τί οὐ [3] καλῶ Τωβίαν τὸν υἱόν μου, ἵνα αὐτῷ [4] ὑποδείξω, πρὶν ἀποθα-
3 νεῖν με; Καὶ καλέσας αὐτόν, εἶπε, Παιδίον, ἐὰν ἀποθάνω, θάψον με, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σου· τίμα αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς [5] ζωῆς σου, καὶ ποίει τὸ ἀρε-
4 στὸν αὐτῇ, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτήν. Μνήσθητι παιδίον, ὅτι πολλοὺς κινδύνους ἑώρακεν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ὅταν ἀποθάνῃ, θάψον
5 αὐτὴν παρ' ἐμοὶ ἐν ἑνὶ τάφῳ. Πάσας τὰς ἡμέρας παιδίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν μνημό-

---

2 *Ald. C.* ἐλεημοσύνη. 3 *Alex.* σοί. 4 *Alex. C.* ἐκδικήσεις. 5 *Alex. Ald. C.* οἷ. 6 *Alex.* ἁρπαγήν. 7 *Ald. C.* πᾶσιν οἷς. 8 *Alex.* εἰσὶν ἀληθιναί. 9 *C.* ποίησον. 10 *Ald. C.* ὑπέρ. 11 *C.* λυσιτελές. 12 *Alex.* μᾶλλον ἀποθανεῖν. 13 *Alex.* θυγατρί. 14 *Alex.* ἀπὸ παιδισκῶν τοῦ πατρός. 15 *Alex.* εἶπεν. 16 *C.* συνίης ἀποπνίγουσα τοὺς ἄνδρας σου. 17 *Ald. C.* ἑπτὰ ἄνδρας ἔσχες. 18 *Alex.* ὠνάσθης. 19 *Ald. C.* μαστιγοῖς περὶ αὐτῶν; εἰ. 20 *Alex. Ald. C.* ἐστί. 21 *Ald. C.* ὄνομα τῆς δόξης σου. 22 *C.* κληρονομήσῃ. 23 *C.* λοιπὸν ζῆν. 24 μηκέτι *Alex.* & *C.* deest. *Ald.* ἐπ' ἐμέ. 25 *Alex.* καὶ μηκέτι ἀκοῦσαί με ὀνειδισμόν. *Ald. C.* καὶ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι ὀνειδισμόν. 26 *Alex.* εἰσήκουσεν κύριος τῆς προσευχῆς ἀμφοτέρων. 27 *Ald. C.* θεοῦ. 28 *Ald. C.* Ῥαφαὴλ ἰάσασθαι. 29 *Alex.* τοῦ Τωβίτ.
Cap. 4. in *Ald.* 17. 1 *Ald. C.* Γαβαήλῳ. 2 *Alex.* αὐτῷ. 3 *Alex.* καλῶ τὸν υἱόν. 4 *C.* δείξω. 5 *Ald.* ζωῆς, καί.

νευε, καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρτάνειν καὶ παραβῆναι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. [6] δικαιοσύνην ποίει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ μὴ πορευθῇς 6 ταῖς ὁδοῖς τῆς ἀδικίας. Διότι ποιοῦντός σου τὴν ἀλήθειαν, εὐοδίαι ἔσονται ἐν τοῖς ἔργοις σου, καὶ 7 πᾶσι τοῖς ποιοῦσι τὴν δικαιοσύνην. Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σοι ποίει ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ [7] ποιεῖν σε ἐλεημοσύνην. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ, καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστρα-8 φῇ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ. [8] Ὡς σοὶ ὑπάρχοι κατὰ τὸ πλῆθος, ποίησον ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην· ἐὰν ὀλίγον σοι ὑπάρχῃ, κατὰ τὸ ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην.

9 Θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυτῷ εἰς ἡ-10 μέραν ἀνάγκης. Διότι ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ οὐκ ἐᾷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ σκότος. 11 Δῶρον [9] γὰρ ἀγαθόν ἐστιν ἐλεημοσύνη πᾶσι τοῖς 12 ποιοῦσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου. Πρόσεχε σεαυτῷ παιδίον ἀπὸ πάσης πορνείας, καὶ γυναῖκα πρῶτον λάβε ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν πατέρων σου. [10] μὴ λάβῃς γυναῖκα ἀλλοτρίαν, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ πατρός σου, διότι υἱοὶ προφητῶν ἐσμεν· Νῶε, Ἀβραὰμ, [11] Ἰσαὰκ, Ἰακὼβ, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος. μνήσθητι παιδίον ὅτι [12] αὐτοὶ πάντες ἔλαβον γυναῖκας [13] ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ [14] εὐλογήθησαν ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὸ 13 σπέρμα αὐτῶν κληρονομήσει γῆν. Καὶ νῦν παιδίον ἀγάπα τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ μὴ ὑπερηφανεύου [15] τῇ καρδίᾳ σου ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων τοῦ λαοῦ σου. λαβεῖν σεαυτῷ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα· διότι ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ ἀπώλεια καὶ [16] ἀκαταστασία πολλὴ, καὶ ἐν τῇ ἀχρειότητι ἐλάττωσις καὶ ἔνδεια μεγάλη· ἡ γὰρ ἀχρειότης μήτηρ ἐστὶ τοῦ λιμοῦ.

14 Μισθὸς παντὸς ἀνθρώπου ὃς ἐὰν ἐργάσηται [17], παρὰ σοὶ μὴ αὐλισθήτω, [18] ἀλλ' ἀπόδος αὐτῷ παραυτίκα. [19] ἐὰν [20] δουλεύσῃς τῷ θεῷ, ἀποδοθήσεταί σοι. πρόσεχε σεαυτῷ παιδίον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἴσθι πεπαιδευμένος 15 ἐν πάσῃ [21] ἀναστροφῇ σου. Καὶ ὃ μισεῖς, μηδενὶ ποιήσῃς. οἶνον εἰς μέθην μὴ πίῃς, καὶ μὴ πορευθήτω μετὰ σοῦ μέθη ἐν τῇ ὁδῷ σου.

16 Ἐκ τοῦ ἄρτου σου [22] δίδου πεινῶντι, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμνοῖς. πᾶν ὃ ἐὰν [23] περισσεύσῃ σοι, ποίει ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν [24] σε ἐλεη-17 μοσύνην. Ἔκχεον τοὺς ἄρτους σου ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων, καὶ μὴ [25] δῷς τοῖς ἁμαρ-18 τωλοῖς. Συμβουλίαν παρὰ παντὸς φρονίμου ζήτησον, καὶ μὴ καταφρονήσῃς [26] ἐπὶ πά-19 σης συμβουλίας χρησίμης. Καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει κύριον [27] τὸν θεὸν, καὶ παρ' αὐτοῦ αἴτησον, ὅπως αἱ ὁδοί σου εὐθεῖαι γένωνται, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι [28] καὶ [29] βουλαί σου εὐοδωθῶσι· διότι πᾶν ἔθνος οὐκ ἔχει βουλὴν, [30] ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὃν [31] ἐὰν θέλῃ, ταπεινοῖ καθὼς βούλεται. καὶ νῦν παιδίον μνημόνευε τῶν ἐντολῶν μου, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ τῆς καρδίας σου.

20 Καὶ νῦν ὑποδεικνύω σοι τὰ δέκα τάλαντα τοῦ ἀργυρίου, ἃ παρεθέμην [32] Γαβαήλῳ τῷ τοῦ 21 Γαβρία ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας. Καὶ μὴ φοβοῦ παιδίον, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν· ὑπάρχει σοι πολλὰ, ἐὰν [33] φοβηθῇς τὸν [34] θεὸν, καὶ ἀποστῇς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ποιήσῃς τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ ἀποκριθεὶς Τωβίας εἶπεν [1] αὐτῷ, Πάτερ ποιήσω πάντα ὅσα ἐντέταλσαί μοι. 2 Ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον; 3 [2] καὶ οὐ γινώσκω αὐτόν; Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ζήτησον σεαυτῷ ἄνθρωπον ὃς συμπορεύσεταί σοι, καὶ δώσω αὐτῷ μισθὸν ἕως ζῶ, καὶ λάβε πορευ-4 θεὶς τὸ ἀργύριον. Καὶ ἐπορεύθη ζητῆσαι ἄνθρωπον, καὶ εὗρε [3] Ῥαφαὴλ ὃς 5 ἦν ἄγγελος, Καὶ οὐκ ᾔδει· καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ [4] δύναμαι πορευθῆναι μετὰ

6 *Ald. C.* καὶ δικαιοσύνην ποίει (*Alex.* * ποιεῖν.) 7 *Alex.* ποιεῖν ἐλεημοσύνην. 8 *Alex.* Ὡς σοὶ ὑπάρχει. *Ald.* Ὥστε ὑπάρχει. 9 *Alex.* ἀγαθόν. 10 *Alex.* καὶ μή. 11 *Alex.* καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ. 12 *Alex. Ald.* οὗτοι πάντες. *C.* πάντες οὗτοι. 13 *Ald. C.* ἀπό. 14 *Alex.* ηὐλογήθησαν. 15 *Ald. C.* ἐν τῇ. 16 *C.* οὐ καταστασία. 17 *Ald. C.* σοι, παρὰ σοί. 18 *Alex.* ἀλλά. 19 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐάν. 20 *Ald.* δουλεύσει. 21 *C.* ἀνατροφῇ. 22 *Alex.* διαδίδου. 23 *Alex.* περισσεύῃ σοι, ποίει. *Ald.* περισσεύσει, ποίει. 24 σε *Alex.* & *C.* deest. 25 *Ald.* δός. 26 *C.* ἐπιπαντός. 27 *Ald.* τὸν θεόν σου. *C.* deest. 28 *Ald. C.* σου καί. 29 *Alex.* αἱ βουλαὶ εὐοδωθῶσιν. 30 *Alex.* ἀλλά. 31 *Ald. C.* θέλει. 32 *Alex.* Γαμαήλῳ. 33 *Ald. C.* φοβῇ. 34 *Alex.* κύριον.

Cap. 5. in *Ald.* 18. 1 αὐτῷ *C.* deest. 2 *C.* μὴ γινώσκω. 3 *Alex.* τὸν Ῥαφαήλ. 4 *C.* δύνασαι.

[5] σου ἐν [6] Ῥάγοις τῆς Μηδίας, καὶ εἰ ἔμπειρος
6 εἶ τῶν τόπων; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος,
Πορεύσομαι μετὰ σοῦ, [7] καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ, καὶ
παρὰ Γαβαὴλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ηὐλίσθην.
7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίας, Ὑπόμεινόν με, καὶ
8 ἐρῶ τῷ [8] πατρί. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πο-
ρεύου, καὶ μὴ χρονίσῃς. καὶ εἰσελθὼν, εἶπε τῷ
πατρὶ, Ἰδοὺ εὕρηκα ὃς συμπορεύσεταί μοι. ὁ
δὲ εἶπε, Φώνησον αὐτὸν πρὸς μὲ, ἵνα ἐπιγνῶ
ποίας φυλῆς ἐστι, καὶ εἰ [9] πιστὸς τοῦ πορευθῆναι
9 μετὰ σοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν· καὶ εἰσῆλθε,
10 καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
Τωβὶτ, Ἀδελφὲ, ἐκ ποίας φυλῆς καὶ ἐκ ποί-
ας πατριᾶς [10] εἶ σύ; ὑπόδειξόν μοι.
11 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Φυλὴν καὶ πατριὰν σὺ ζητεῖς;
ἢ μίσθιον ὃς συμπορεύσεται μετὰ τοῦ υἱοῦ σου; καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ Τωβὶτ, Βούλομαι ἀδελφὲ ἐπιγνῶ-
12 ναι τὸ γένος σου, καὶ τὸ ὄνομα. [11] Ὁ δὲ
εἶπεν, [12] Ἐγὼ [13] Ἀζαρίας Ἀνανίου τοῦ μεγά-
13 λου, [14] τῶν ἀδελφῶν σου. Καὶ εἶπεν [15] αὐ-
τῷ, Ὑγιαίνων ἔλθοις ἀδελφέ· καὶ μή μοι
ὀργισθῇς, ὅτι ἐζήτησα τὴν φυλήν σου, καὶ τὴν
[16] πατριάν σου ἐπιγνῶναι. καὶ σὺ τυγχάνεις ἀ-
δελφός μου ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γενεᾶς· [17] ἐπ-
εγίνωσκον γὰρ [18] ἐγὼ Ἀνανίαν καὶ [19] Ἰωνά-
θαν τοὺς υἱοὺς [20] Σεμεῒ τοῦ μεγάλου, ὡς ἐπο-
ρευόμεθα κοινῶς εἰς [21] Ἱεροσόλυμα προσκυνεῖν,
ἀναφέροντες τὰ πρωτότοκα, καὶ τὰς δεκάτας
τῶν γεννημάτων, καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν [22] ἐν
[23] τῇ πλάνῃ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. ἐκ ῥίζης [24] κα-
14 λῆς εἶ ἀδελφέ. Ἀλλὰ [25] εἶπόν μοι τίνα
σοι ἔσομαι μισθὸν διδόναι; δραχμὴν τῆς ἡ-
μέρας, καὶ τὰ δέοντά σοι ὡς καὶ τῷ υἱῷ μου,
15 Καὶ ἔτι προσθήσω [26] σοι ἐπὶ τὸν μισθὸν, ἐὰν
16 ὑγιαίνοντες ἐπιστρέψητε. Καὶ εὐδόκησαν
οὕτως. καὶ εἶπε πρὸς Τωβίαν, Ἕτοιμος γίνου
πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ εὐοδωθείητε. καὶ ἡτοίμασεν ὁ
υἱὸς αὐτοῦ τὰ [27] πρὸς τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
πατὴρ αὐτοῦ. Πορεύου μετὰ τοῦ [28] ἀνθρώπου τούτου,
ὁ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ· [29] οἰκῶν Θεὸς [30] εὐοδώσει τὴν ὁ-
δὸν ὑμῶν, καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ συμπορευθήτω
ὑμῖν. καὶ ἐξῆλθαν ἀμφότεροι ἀπελθεῖν, καὶ ὁ
17 κύων τοῦ παιδαρίου μετ' αὐτῶν. Ἔκλαυ-
σε [31] δὲ Ἄννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς Τω-
βὶτ, Τί ἐξαπέστειλας τὸ παιδίον ἡμῶν; ἢ οὐχὶ
ἡ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡμῶν ἐστιν ἐν τῷ εἰσπορεύ-
εσθαι [32] αὐτὸν καὶ ἐκπορεύεσθαι ἐνώπιον ἡμῶν;
18 Ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περί-
19 ψημα τοῦ παιδίου ἡμῶν γένοιτο. Ὡς γὰρ δέ-
δοται ἡμῖν ζῆν παρὰ τοῦ κυρίου, τοῦτο ἱκανὸν ἡμῖν
20 ὑπάρχει. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Τωβὶτ, Μὴ
λόγον ἔχε ἀδελφὴ, ὑγιαίνων ἐλεύσεται, καὶ
21 οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται αὐτόν. Ἄγγε-
λος γὰρ ἀγαθὸς [33] συμπορεύσεται αὐτῷ, καὶ εὐ-
οδωθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψει ὑγιαί-
22 νων. Καὶ ἐπαύσατο κλαίουσα.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 Οἱ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἑσπέρας
ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν, καὶ ηὐλίζοντο ἐ-
2 κεῖ. Τὸ δὲ παιδάριον κατέβη περικλύ-
σασθαι, καὶ ἀνεπήδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ,
3 καὶ ἠβουλήθη καταπιεῖν τὸ παιδάριον. Ὁ
δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιλαβοῦ τοῦ ἰχθύος.
καὶ ἐκράτησε τὸν ἰχθὺν τὸ παιδάριον, καὶ [1] ἀν-
4 έβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ ἄγγελος, Ἀνάτεμε τὸν ἰχθὺν, καὶ λα-
βὼν τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν, θὲς
5 ἀσφαλῶς. Καὶ ἐποίησε τὸ παιδάριον
ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· τὸν δὲ ἰχθὺν ὀπτή-
σαντες, ἔφαγον. καὶ ὥδευον ἀμφότεροι, [2] ἕως
6 οὗ ἤγγισαν [3] ἐν Ἐκβατάνοις. Καὶ εἶπε
τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ, Ἀζαρία ἀδελ-
φὲ, τί ἐστιν ἡ καρδία καὶ τὸ ἧπαρ καὶ ἡ χολὴ
7 τοῦ ἰχθύος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [4] Ἡ καρδία
καὶ τὸ ἧπαρ, ἐάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦ-
μα πονηρὸν, ταῦτα [5] δεῖ καπνίσαι ἐνώπιον
ἀνθρώπου, ἢ γυναικὸς, καὶ [6] μηκέτι ὀχληθῇ.
8 [7] Ἡ δὲ χολὴ, ἐγχρῖσαι ἄνθρωπον, ὃς ἔχει

5 C. ἐμοῦ. 6 Ald. ἀγροῖς. 7 Καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ Ald. C. desunt. 8 Alex. Ald. C. πατρί μου. 9 Alex. Ald. C. πιστός ἐστιν τοῦ. 10 Alex. Ald. C. σὺ εἶ. 11 Alex. Καὶ εἶπεν. Ald. C. Ὁ δὲ εἶπεν. 12 Ἐγὼ Alex. deest. 13 Ald. C. τὸ γένος Ἀζαρίου (Ald. Ἀζαρία.) 14 Ald. καὶ ἀδελφῶν C. καὶ ἀδελφοῦ. 15 Ald. C. Τωβίτ. 16 Alex. πατριὰν ἐπιγνῶναι. 17 Alex. ἐγίγνωσκον. C. ἐπιγινώσκω. 18 ἐγὼ Ald. C. deest. 19 Alex. Ἰάθαν. 20 Alex. Σεμείου. Ald. Σαμαίου. C. Σαμίου. 21 Ald. C. Ἱερουσαλήμ. 22 ἐν Alex. Ald. C. deest. 23 Alex. τὴν πλάνην. 24 Alex. Ald. C. μεγάλης.

25 Ald. C. εἰπὸν τίνα. 26 σοι Ald. C. deest. 27 Ald. C. εἰς τήν. 28 Alex. ἀνθρώπου. ὁ δέ. 29 Alex.... οἰκῶν (l. κατοικῶν, ut habent Ald. C.) 30 Ald. εὐοδώσοι. 31 Alex. δὲ ἡ μήτηρ. 32 αὐτὸν, καὶ ἐκπορεύεσθαι Ald. desunt. 33 Ald. συμπορεύεται.
Cap. 6. 1 C. ἀνέλαβεν. 2 Alex. ἕως ἤγγισαν. 3 ἐν C. deest. 4 Alex. Τὸ ἧπαρ καὶ ἡ καρδία καὶ ἡ. 5 Alex. ἔδει καπνίσαι. C. κάπνισαι. al. δὴ κάπνισαι. 6 Alex. οὐκέτι οὐ μὴ ὀχληθῇ. Ald. οὐ μὴ ἔτι ὀχληθῇ. C. οὐ μὴ ὀχληθῇ ἔτι. 7 C. Τὴν χολήν.

[8] λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθήσεται.

9 Ὡς δὲ προσήγγισαν τῇ Ῥάγῃ,

10 Εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ, Ἀδελφὲ, σήμερον αὐλισθησόμεθα παρὰ Ῥαγουήλ, καὶ αὐτὸς συγγενής σού ἐστι, καὶ ἔστιν αὐτῷ θυγάτηρ [9] ὀνόματι Σάῤῥα. λαλήσω περὶ αὐτῆς, τοῦ δοθῆναί σοι αὐτὴν εἰς [10] γυναῖκα, 11 Καὶ ὅτι σοι ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς, καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς· 12 Καὶ τὸ κοράσιον καλὸν καὶ φρόνιμόν ἐστι. καὶ νῦν ἄκουσόν μου, καὶ λαλήσω τῷ πατρὶ αὐτῆς, καὶ ὅταν [11] ὑποστρέψωμεν ἐκ Ῥαγῶν, ποιήσομεν τὸν γάμον· διότι ἐπίσταμαι Ῥαγουὴλ ὅτι οὐ μὴ [12] δῷ αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, ἢ ὀφειλήσει θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοι καθήκει λαβεῖν, ἢ πάντα ἄνθρωπον. 13 Τότε εἶπε τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ, Ἀζαρία ἀδελφὲ, ἀκήκοα ἐγὼ τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας· 14 Καὶ νῦν [13] ἐγὼ μόνος εἰμὶ τῷ πατρὶ, καὶ φοβοῦμαι μὴ εἰσελθὼν ἀποθάνω καθὼς καὶ οἱ [14] πρότεροι, ὅτι δαιμόνιον φιλεῖ αὐτὴν, ὃ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ. καὶ νῦν ἐγὼ φοβοῦμαι μὴ ἀποθάνω, καὶ κατάξω τὴν ζωὴν τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου μετ' ὀδύνης ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὸν τάφον αὐτῶν, καὶ υἱὸς ἕτερος οὐχ ὑπάρχει αὐτοῖς ὃς θάψει αὐτούς. 15 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄγγελος, Οὐ μέμνησαι τῶν λόγων, ὧν ἐνετείλατό σοι ὁ πατήρ σου, ὑπὲρ [15] τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα ἐκ τοῦ γένους σου; καὶ νῦν ἄκουσόν μου ἀδελφὲ, διότι σοι ἔσται εἰς γυναῖκα, καὶ τοῦ δαιμονίου μηδένα λόγον ἔχε, ὅτι τὴν νύκτα ταύτην δοθήσεταί σοι [16] αὕτη εἰς γυναῖκα.

16 Καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὸν νυμφῶνα, λήψῃ τέφραν θυμιαμάτων, καὶ ἐπιθήσεις ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τοῦ 17 ἥπατος τοῦ ἰχθύος, καὶ καπνίσεις, Καὶ ὀσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον, καὶ φεύξεται, καὶ οὐκ ἐπανελεύσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ὅταν δὲ [17] προσπορεύῃ αὐτῇ, ἐγέρθητε ἀμφότεροι, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεὸν, καὶ σώσει [18] ὑμᾶς, καὶ ἐλεήσει. μὴ φοβοῦ, ὅτι σοὶ αὕτη ἡτοιμασμένη ἦν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ σὺ αὐτὴν σώσεις, καὶ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ ὑπολαμβάνω ὅτι σοὶ ἔσται ἐξ αὐτῆς παιδία. καὶ ὡς ἤκουσε Τωβίας ταῦτα, ἐφίλησεν αὐτὴν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ [19] ἐκολλήθη [20] σφόδρα αὐτῇ. καὶ [21] ἦλθεν εἰς Ἐκβάτανα.

Κεφ. ζ. 7.

1 Καὶ [1] παρεγένετο εἰς τὴν οἰκίαν [2] Ῥαγουήλ. [3] καὶ Σάῤῥα δὲ ὑπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἐχαιρέτισεν [4] αὐτὸν, καὶ αὐτὸς αὐτούς· καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς 2 εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ [5] εἶπε Ῥαγουὴλ Ἔδνᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Ὡς ὅμοιος ὁ νεανίσκος 3 [6] Τωβὶτ τῷ ἀνεψιῷ μου; Καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς Ῥαγουὴλ, Πόθεν ἐστὲ ἀδελφοί; καὶ [7] εἶπον αὐτῷ, Ἐκ τῶν υἱῶν [8] Νεφθαλὶ τῶν [9] αἰχμαλώτων [10] ἐν Νινευῇ. 4 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [11] Γινώσκετε Τωβὶτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν; οἱ δὲ [12] εἶπον, Γινώσκομεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑγιαίνει; 5 Οἱ δὲ εἶπαν, Καὶ ζῇ, καὶ ὑγιαίνει. καὶ 6 εἶπε Τωβίας, Πατήρ μου ἐστί. Καὶ ἀνεπήδησε Ῥαγουὴλ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ 7 ἔκλαυσε, Καὶ [13] εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ τοῦ καλοῦ [14] καὶ ἀγαθοῦ [15] ἀνθρώπου υἱός. καὶ ἀκούσας ὅτι Τωβὶτ ἀπώλεσε τοὺς [16] ὀφθαλμοὺς ἑαυτοῦ, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσε.

8 Καὶ Ἔδνα [17] ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Σάῤῥα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔκλαυσαν, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτοὺς προθύμως· καὶ ἔθυσαν κριὸν προβάτων, καὶ παρέθηκαν ὄψα [18] πλείονα. εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαφαὴλ, Ἀζαρία ἀδελφὲ, λάλησον ὑπὲρ ὧν ἔλεγες [19] ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ τελεσθήτω τὸ 9 πρᾶγμα. Καὶ μετέδωκε τὸν λόγον τῷ Ῥαγουήλ. καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ πρὸς Τωβίαν, Φάγε, 10 [20] πίε, καὶ ἡδέως γίνου, Σοὶ [21] γὰρ καθήκει τὸ παιδίον μου λαβεῖν· πλὴν ὑποδείξω σοι 11 τὴν ἀλήθειαν. Ἔδωκα τὸ [22] παιδίον μου ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ ὁπότε [23] ἐὰν εἰσεπορεύοντο

---

8 *Alex.* λεύκωμα. 9 *Alex. Ald. C.* μονογενὴς ὀνόματι. 10 *Alex.* γυναῖκα, Ὅτι. 11 *Ald.* ἀποστρέψωμεν. *C.* ἐπιστρέψωμεν. 12 *Ald. C.* δῴη. 13 *Alex.* μόνος ἐγώ εἰμι. 14 *Ald.* πρότερον. 15 *Alex.* τοῦ λόγου τούτου τοῦ λαβεῖν. 16 *Ald.* αὐτή. *Alex.* deest. 17 *Alex.* προσπορεύσῃ. 18 *Alex.* * ἡμᾶς. 19 *Ald. C.* ἐκεκόλλητο. *Alex.* κεκόλλητο. 20 *Alex.* σφόδρα. καί. *C.* αὐτῇ σφόδρα. καί. 21 *Alex. Ald. C.* ἦλθον.

Cap. 7. 1 *Alex. Ald. C.* παρεγένοντο. 2 *Alex.* Ῥαγουήλ. Σάῤῥα δὲ ὑπήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν. 3 καὶ *Ald. C.* deest. 4 *Ald. C.* αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν. 5 *Alex.* εἶπεν Ἔδνα. 6 *Alex.* τῷ Τωβείτ. 7 *Ald.* εἶπεν. 8 *Alex.* Νεφθαλείμ. 9 al. αἰχμαλώτων ἐκ Νινευῆ. 10 *Alex.* τῶν ἐν. 11 *Alex.* Γιγνώσκεται. 12 *Alex.* εἶπαν, Γιγνώσκομεν. 13 *Alex.* ηὐλόγησεν. 14 *C.* μου καί. 15 *Alex.* ἀνθρώπου. Καί. 16 *Alex.* ὀφθαλμοὺς, ἐλυπήθη. 17 *Alex.* * καὶ ἡ. 18 *Ald. C.* πολλά. 19 *Alex.* ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ, καὶ ἔστω τὸ πρᾶγμα. 20 *Alex. Ald. C.* καὶ πίε. 21 γὰρ *C.* deest. 22 *Alex.* παιδίον ἑπτά. 23 *Alex.* ἄν.

πρὸς αὐτὴν, [24] ἀπέθνησκον ὑπὸ τὴν νύκτα. ἀλλὰ τὸ νῦν [25] ἔχον, ἡδέως γίνου. καὶ εἶπε Τωβίας, Οὐ γεύσομαι οὐδὲν ὧδε, ἕως ἂν στήσητε

12 καὶ σταθῆτε πρὸς μέ. Καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ, Κόμιζε αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ τὴν κρίσιν· [26] σὺ γὰρ ἀδελφὸς εἶ αὐτῆς, καὶ [27] αὐτή σου ἐστίν. ὁ δὲ ἐλεήμων θεὸς εὐοδώσει ὑμῖν τὰ κάλλιστα.

13 Καὶ ἐκάλεσε [28] Σάῤῥαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ λαβὼν τῆς χειρὸς αὐτῆς, παρέδωκεν αὐτὴν [29] Τωβίᾳ γυναῖκα, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ κατὰ τὸν νόμον Μωυσέως κόμιζε αὐτὴν, καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν

14 πατέρα σου. καὶ [30] εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐκάλεσεν Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ λαβὼν βιβλίον, ἔγραψε συγγραφὴν, καὶ ἐσφραγί-

15 σατο. Καὶ ἤρξαντο ἐσθίειν.

16 Καὶ [31] ἐκάλεσε Ῥαγουὴλ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀδελφὴ ἑτοίμασον τὸ ἕτερον ταμεῖον, καὶ εἰσάγαγε αὐτήν.

17 Καὶ ἐποίησεν ὡς εἶπε· καὶ [32] εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐκεῖ, καὶ ἔκλαυσε. καὶ ἀπεδέξατο τὰ δάκρυα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ,

18 Θάρσει τέκνον, ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δώη σοι [33] χάριν ἀντὶ τῆς λύπης σου ταύτης, θάρσει θύγατερ.

Κεφ. η'. 8.

1 Ὅτε δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες, εἰσήγαγον Τωβίαν πρὸς αὐτήν.

2 Ὁ δὲ πορευόμενος ἐμνήσθη τῶν λόγων Ῥαφαὴλ, καὶ ἔλαβε τὴν τέφραν τῶν θυμιαμάτων, καὶ ἐπέθηκε τὴν καρδίαν τοῦ [1] ἰχθύος καὶ τὸ ἧπαρ, καὶ ἐκάπνισεν.

3 Ὅτε δὲ ὠσφράνθη τὸ δαιμόνιον τῆς ὀσμῆς, ἔφυγεν [2] εἰς τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, καὶ ἔδησεν αὐτὸ ὁ ἄγγελος.

4 Ὡς δὲ συνεκλείσθησαν ἀμφότεροι, [3] ἀνέστη Τωβίας [4] ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ εἶπεν, Ἀνάστηθι ἀδελφὴ, καὶ προσευξώμεθα, ἵνα ἐλεήσῃ [5] ἡμᾶς ὁ κύριος.

5 Καὶ ἤρξατο Τωβίας λέγειν, Εὐλογητὸς εἶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶνας, [6] εὐλογησάτωσάν σε οἱ οὐρανοὶ, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου.

6 Σὺ ἐποίησας Ἀδὰμ, καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν Εὔαν στήριγμα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκ τούτων ἐγενήθη τὸ ἀνθρώπων σπέρμα. σὺ εἶπας, Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν αὐ-

7 τῷ βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ. Καὶ νῦν κύριε [7] οὐ διὰ πορνείαν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφήν μου ταύτην, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας· ἐπίταξον ἐλεῆσαί με, καὶ [8] αὐτῇ συγκαταγηρᾶσαι.

8 Καὶ εἶπε μετ' αὐτοῦ, Ἀμήν.

9 Καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφότεροι τὴν νύκτα. καὶ ἀναστὰς Ῥαγουὴλ ἐπορεύθη, καὶ ὤρυξε τάφον,

10 Λέγων, Μὴ καὶ [9] οὗτος ἀποθάνῃ;

11 Καὶ ἦλθε Ῥαγουὴλ εἰς τὴν οἰκίαν ἑαυτοῦ,

12 Καὶ εἶπεν Ἔδνᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Ἀπόστειλον μίαν τῶν παιδισκῶν, καὶ [10] ἰδέτωσαν εἰ ζῇ· εἰ δὲ μὴ, ἵνα [11] θάψωμεν αὐτὸν, καὶ μηδεὶς [12] γνῷ.

13 Καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδίσκη ἀνοίξασα τὴν θύραν,

14 καὶ εὗρε τοὺς δύο καθεύδοντας, Καὶ ἐξελθοῦσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, Ὅτι ζῇ.

15 Καὶ [13] εὐλόγησε Ῥαγουὴλ τὸν θεὸν, λέγων, Εὐλογητὸς [14] εἶ σὺ ὁ θεὸς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ καθαρᾷ καὶ ἁγίᾳ· καὶ [15] εὐλογείτωσάν σε οἱ ἅγιοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοί σου, καὶ οἱ ἐκλεκτοί σου· [16] εὐλογείτωσάν

16 σε εἰς [17] τοὺς αἰῶνας. Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ηὔφρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς ὑπενόουν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ [18] ἔλεός σου ἐποίη-

17 σας μεθ' ἡμῶν. Εὐλογητὸς [19] εἶ, ὅτι ἠλέησας δύο μονογενεῖς. ποίησον αὐτοῖς δέσποτα ἔλεος, συντέλεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν

18 [20] ὑγιείᾳ μετ' εὐφροσύνης καὶ ἐλέους. Ἐκέλευσε δὲ τοῖς οἰκέταις χῶσαι τὸν τάφον·

19 Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γάμον ἡμερῶν δεκατεσσά-

20 ρων. Καὶ εἶπεν [21] αὐτῷ Ῥαγουὴλ, πρὶν ἢ συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου, ἐνόρκως, μὴ ἐξελθεῖν αὐτὸν [22] ἐὰν μὴ πληρωθῶσιν

21 αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου, Καὶ τότε λαβόντα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ πορεύεσθαι [23] μεθ' ὑγείας πρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὰ λοιπὰ ὅταν ἀποθάνω, καὶ ἡ γυνή μου.

---

24 *Alex.* *Ald.* ἀπεθνήσκοσαν. 25 *Alex.* ἔχων. 26 *Alex.* C. σὺ ἀδελφός. 27 *Ald.* αὐτή σου. ὁ. C. αὐτη σου. ὁ. 28 *Alex.* Σάῤῥα. 29 *Alex.* τῷ Τωβίᾳ. 30 *Alex.* ηὐλόγησεν. 31 *Alex.* ἐκάλεσεν Ἔδναν. 32 *Alex.* εἰσήγαγον. 33 *Ald.* C. χαρὰν.

Cap. 8 in *Ald.* 59. 1 *Alex.* *Ald.* ἰχθύος, καὶ τὸ ἧπαρ ἐκάπνισεν. 2 *Alex.* ἕως εἰς. 3 C. ἀνέβη. 4 C. ἐπί. 5 *Alex.* ὁ κύριος ἡμᾶς. 6 *Ald.* εὐλογησάτωσαν οἱ. 7 *Ald.* C. οὐχί. 8 *Alex.* ταύτῃ συγκαταγηράσομε. *Ald.* ταύτῃ συγκαταγηράσομεν. C. ταύτῃ συγκαταγηρᾶσαι. 9 *Alex.* αὐτός. 10 C. εἰδέτω. 11 *Ald.* C. θάψω. 12 *Alex.* C. γνώτω. 13 *Alex.* ηὐλόγησεν. 14 *Ald.* C. σύ. 15 C. εὐλογησάτωσάν. 16 C. εὐλογησάτωσάν. 17 *Alex.* πάντας τοὺς. 18 *Ald.* ἔλεος ἐποίησας. 19 C. ὅτι. 20 *Alex.* ὑγίᾳ. 21 *Alex.* αὐτοῖς. 22 *Ald.* C. ἕως ἂν. 23 *Alex.* μετὰ ὑγίας.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἐκάλεσε Τωβίας τὸν Ῥαφαὴλ, καὶ εἶπεν 2 αὐτῷ, Ἀζαρία ἀδελφὲ, λάβε μετὰ σεαυτοῦ παῖδα καὶ δύο καμήλους, καὶ πορεύθητι ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας [1] παρὰ Γαβαὴλ, καὶ κόμισαί μοι τὸ ἀργύριον, καὶ αὐτὸν [2] ἄγε μοι εἰς 3 τὸν γάμον, Διότι ὀμώμοκε Ῥαγουὴλ, 4 μὴ ἐξελθεῖν με. Καὶ ὁ πατήρ μου ἀριθμεῖ τὰς ἡμέρας, καὶ ἐὰν χρονίσω [3] μέγα, ὀ-5 δυνηθήσεται λίαν. Καὶ ἐπορεύθη Ῥαφαὴλ, καὶ ηὐλίσθη παρὰ [4] Γαβαὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον. [5] ὃς δὲ προήνεγκε τὰ θυλάκια ἐν ταῖς σφραγῖσι, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.

6 Καὶ [6] ὤρθρευσαν κοινῶς, καὶ ἦλθον εἰς τὸν γάμον. καὶ [7] εὐλόγησε Τωβίας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΑὶ [1] Τωβὶτ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [2] ἐλογίσατο ἑκάστης ἡμέρας. καὶ ὡς ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι 2 τῆς πορείας, καὶ οὐκ [3] ἤρχετο, [4] Εἶπε, Μήποτε κατῄσχυνται; [5] ἢ μήποτε ἀπέθανε Γαβαὴλ, καὶ [6] οὐδεὶς αὐτῷ δίδωσι τὸ ἀργύριον; 3 Καὶ ἐλυπεῖτο λίαν.

4 Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ [7] γυνὴ, Ἀπώλετο τὸ παιδίον, [8] διότι κεχρόνικε. καὶ ἤρξατο θρηνεῖν αὐτὸν, καὶ 5 εἶπεν, Οὐ μέλει μοι τέκνον, ὅτι ἀφῆ-6 κά σε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου. Καὶ Τωβὶτ λέγει αὐτῇ, Σίγα, μὴ λόγον ἔχε, ὑ-7 γιαίνει. Καὶ [9] εἶπεν αὐτῷ, Σίγα, μὴ πλάνα με, ἀπώλετο τὸ παιδίον μου. καὶ ἐπορεύετο καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ὁδὸν ἔξω, ὅθεν [10] ἀπῆλθεν. ἡμέρας τε ἄρτον οὐκ ἤσθιε, τὰς δὲ [11] νύκτας οὐ διελίμπανε θρηνοῦσα Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως οὗ συνετελέσθησαν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου, ἃς ὤμοσε Ῥαγουὴλ ποιῆσαι αὐτὸν ἐκεῖ. εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαγουὴλ, 8 Ἐξαπόστειλόν με, ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ 9 μου οὐκέτι ἐλπίζουσιν ὄψεσθαί με. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ [12] πενθερὸς, [13] Μεῖνον παρ' ἐμοὶ, κἀγὼ [14] ἐξαποστελῶ πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ δη-10 λώσουσιν αὐτῷ τὰ κατὰ σέ. Καὶ Τωβίας [15] λέγει, Ἐξαπόστειλόν με πρὸς τὸν πατέρα μου. 11 Ἀναστὰς δὲ Ῥαγουὴλ, ἔδωκεν αὐτῷ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸ [16] ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων, 12 σώματα καὶ κτήνη καὶ ἀργύριον, Καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς ἐξαπέστειλε, λέγων, [17] Εὐοδώσει ὑμᾶς [18] τέκνα ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ πρὸ τοῦ με 13 ἀποθανεῖν. Καὶ εἶπε τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, Τίμα τοὺς πενθερούς σου, αὐτοὶ νῦν γονεῖς σου εἰσὶν, ἀκούσαιμί σου ἀκοὴν καλήν· καὶ ἐφίλησεν [19] αὐτήν. καὶ Ἔδνα εἶπε πρὸς Τωβίαν, Ἀδελφὲ ἀγαπητὲ, ἀποκαταστήσαι σε ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δῴη μοι ἰδεῖν σου παιδία ἐκ Σάῤῥας τῆς θυγατρός μου, ἵνα εὐφρανθῶ ἐνώπιον τοῦ κυρίου. καὶ ἰδοὺ παρατίθεμαί σοι τὴν θυγατέρα μου ἐν παρακαταθήκῃ, [20] καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτήν. 1 Μετὰ ταῦτα [21] ἐπορεύετο καὶ Τωβίας εὐλογῶν τὸν Θεὸν, ὅτι εὐώδωσε τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ κατευλόγει [22] Ῥαγουὴλ, καὶ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύετο μέχρις οὗ ἐγγίσαι αὐτοὺς εἰς Νινευή.

Κεφ. ια'. 11.

2 ΚΑὶ εἶπε Ῥαφαὴλ πρὸς Τωβίαν, [1] Οὐ γινώσκεις ἀδελφὲ πῶς ἀφῆκας τὸν πατέρα σου; 3 Προδράμωμεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικός σου, καὶ 4 ἑτοιμάσωμεν τὴν οἰκίαν· Λάβε [2] δὲ παρὰ χεῖρα τὴν χολὴν τοῦ ἰχθύος. καὶ ἐπορεύθησαν, 5 καὶ συνῆλθεν ὁ κύων [3] ὄπισθεν αὐτῶν. Καὶ Ἄννα ἐκάθητο περιβλεπομένη [4] εἰς τὴν ὁδὸν τὸν 6 παῖδα αὐτῆς. Καὶ προσενόησεν αὐτὸν ἐρχόμενον, καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ ὁ υἱός [5] μου ἔρχεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευθεὶς μετ' 7 αὐτοῦ. Καὶ Ῥαφαὴλ εἶπεν, Ἐπίσταμαι [6] ἐγὼ, [7] ὅτι ἀνοίξει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πατήρ 8 σου. [8] Σὺ ἔγχρισον τὴν χολὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ δηχθεὶς διατρίψει, καὶ [9] ἀ-

Cap. 9. in *Ald.* 64. 1 *Ald.* πρός. 2 *Alex. Ald. C.* ἄγε εἰς. 3 *Ald. C.* μεγάλως. 4 *Alex.* Γαβαήλῳ. 5 *C.* ὁ δέ. 6 *Alex.* ὤρθρισαν. 7 *Alex.* ηὐλόγησεν.

Cap. 10. in *Ald.* 66. 1 *C.* ὁ πατὴρ αὐτοῦ Τωβὶτ ἐλογίσατο. 2 *Alex.* ἐλογίζετο. 3 *Alex. Ald. C.* ἤρχοντο. 4 *Alex. Ald. C.* Εἶπε Τωβὶτ, (*Alex.* * Τωβίας) Μήποτε. 5 ἢ *Ald. C.* deest. 6 *Alex.* οὐδεὶς δίδωσιν αὐτῷ τό. 7 *Alex.* γυνὴ αὐτοῦ, Ἀπώλετο. 8 *Ald.* καὶ ὅτι. *C.* ὅτι. 9 *Ald. C.* λέγει. 10 *Alex.* ἀπῆλθαν. *Ald. C.* ἀπῆλθον. 11 *Alex.* νύκτας ὅλας οὐ. 12 *Alex. Ald. C.* πενθερὸς αὐτοῦ. 13 *Alex.* Μεῖνον. 14 *C.* ἀποστελῶ. 15 *Alex. Ald. C.* λέγει, Οὐχὶ ἀλλ' (*Alex.* ἀλλὰ) ἐξαπόστειλόν. 16 *C.* ἡμίσην. 17 *Alex.* Εὐλογήσει ὑμᾶς ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, τέκνα, πρὸ τοῦ. 18 *C.* ὁ Θεὸς τέκνα ὁ. 19 *Ald.* αὐτούς. 20 *Alex.* μὴ λυπήσῃς. 21 *Ald. C.* ἐπορεύθη. 22 *Alex.* Ῥαγουὴλ Ἔδναν.

Cap. 11. in *Ald.* 75. 1 Οὐ *Ald. C.* deest. 2 *Ald. C.* δή. 3 *Ald. C* ὀπίσω. 4 *Ald. C.* τὸν παῖδα αὐτῆς εἰς τὴν ὁδόν. 5 *Alex. Ald. C.* σου. 6 *Alex. Ald. C.* ἐγὼ Τωβία, ὅτι. 7 *Alex.* ὅτι * ὅτι ἀνοίγει. 8 *Alex. Ald. C.* Σὺ οὖν ἔγχρισον. (*Alex.* ἔνχρισον.) 9 *Alex. Ald. C.* ἀποβαλεῖ.

προσβαλεῖται τὰ [10] λευκώματα, καὶ ὄψεταί σε.

9 Καὶ προσδραμοῦσα Ἄννα ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἶδόν σε παιδίον, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποθανοῦμαι. καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. 10 Καὶ Τωβὶτ ἐξήρχετο πρὸς τὴν θύραν, καὶ προσέκοπτεν. ὁ δὲ [11] υἱὸς 11 αὐτοῦ προσέδραμεν αὐτῷ, Καὶ ἐπελάβετο τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ προσέπασε τὴν χολὴν [12] ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [13] λέγων, 12 Θάρσει [14] πάτερ. Ὡς δὲ συνεδήχθησαν, 13 διέτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, Καὶ ἐλεπίσθη ἀπὸ τῶν [15] κάνθων τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὰ λευκώματα. καὶ ἰδὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ [16] ἐπέπεσεν 14 ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, Καὶ ἔκλαυσε, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς [17] εἶ ὁ θεός, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένοι πάντες οἱ ἅγιοί σου ἄγγελοι, 15 Ὅτι ἐμαστίγωσας καὶ ἠλέησάς [18] με· ἰδοὺ βλέπω Τωβίαν τὸν υἱόν μου. καὶ εἰσῆλθεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὰ μεγαλεῖα τὰ γενόμενα [19] αὐτῷ ἐν τῇ Μηδίᾳ. 16 Καὶ ἐξῆλθε Τωβὶτ εἰς συνάντησιν [20] τῇ νύμφῃ αὐτοῦ χαίρων καὶ εὐλογῶν τὸν θεὸν πρὸς [21] τῇ πύλῃ Νινευή. καὶ ἐθαύμαζον οἱ θεωροῦντες αὐτὸν πορευόμενον, ὅτι ἔβλεψε. 17 Καὶ Τωβὶτ [22] ἐξωμολογεῖτο ἐνώπιον [23] αὐτοῦ, ὅτι ἠλέησεν [24] αὐτοὺς ὁ θεός. καὶ ὡς ἤγγισε Τωβὶτ Σάρρᾳ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, κατευλόγησεν αὐτὴν, λέγων, Ἔλθοις ὑγιαίνουσα θύγατερ. εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς ἤγαγέ σε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ πατήρ σου [25] καὶ ἡ μήτηρ σου. καὶ ἐγένετο χαρὰ πᾶσι τοῖς ἐν Νινευὴ ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

18 Καὶ παρεγένετο Ἀχιάχαρος, καὶ Νασβὰς ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ, 19 Καὶ ἤχθη ὁ γάμος Τωβία μετ' εὐφροσύνης [26] ἡμέρας ἑπτά.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 ΚΑὶ ἐκάλεσε Τωβὶτ Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ὅρα τέκνον [1] μισθὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ συνελθόντι σοι· καὶ προσθεῖναι αὐτῷ δεῖ. 2 Καὶ [2] εἶπε, Πάτερ, οὐ βλάπτομαι [3] δοὺς αὐτῷ τὸ ἥμισυ ὧν ἐνήνοχα, 3 Ὅτι με ἀγήοχέ σοι ὑγιῆ, καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐθεράπευσε, καὶ τὸ ἀργύριόν μου ἤνεγκε, καὶ σὲ ὁμοίως 4 ἐθεράπευσε. Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτης, 5 Δικαιοῦται αὐτῷ. Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάβε τὸ ἥμισυ πάντων ὧν 6 [4] ἐνηνόχατε, καὶ ὕπαγε ὑγιαίνων. Τότε καλέσας τοὺς δύο κρυπτῶς, εἶπεν αὐτοῖς, Εὐλογεῖτε τὸν θεόν, καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε, καὶ μεγαλωσύνην δίδοτε αὐτῷ, καὶ [5] ἐξομολογεῖσθε [6] αὐτῷ ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν ἐποίησε μεθ' [7] ὑμῶν. ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν θεόν, καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοὺς λόγους [8] τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ ἐντίμως ὑποδεικνύοντες· καὶ μὴ 7 ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. Μυστήριον [9] βασιλέως καλὸν [10] κρύψαι, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν [11] ἐνδόξως. [12] ἀγαθὸν [13] ποιήσατε, 8 καὶ κακὸν οὐχ εὑρήσει ὑμᾶς. Ἀγαθὸν προσευχὴ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης. ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολὺ μετὰ ἀδικίας. καλὸν [14] ποιῆσαι ἐλεημοσύνην ἢ θησαυρίσαι χρυσίον. 9 Ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ [15] αὐτὴ [16] ἀποκαθαριεῖ πᾶσαν ἁμαρτίαν. οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύνας καὶ δικαιοσύνας πλησθήσονται ζωῆς. 10 Οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες πολέμιοί εἰσι τῆς [17] ἑαυτῶν 11 ζωῆς. Οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥῆμα· εἴρηκα [18] δή, Μυστήριον βασιλέως κρύψαι καλόν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν 12 [19] ἐνδόξως. Καὶ νῦν ὅτε προσηύξω σὺ καὶ ἡ νύμφη σου Σάρρα, ἐγὼ προσήγαγον τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου· καὶ ὅτε ἔθαπτες τοὺς νεκρούς, ὡσαύτως *συμπαρήμην 13 σοι. Καὶ ὅτε οὐκ ὤκνησας ἀναστῆναι καὶ καταλιπεῖν τὸ ἄριστόν σου, ὅπως ἀπελθὼν περιστείλῃς τὸν νεκρόν, οὐκ ἔλαθές με [20] ἀ-14 γαθοποιῶν, ἀλλὰ σὺν σοὶ ἤμην. Καὶ νῦν ἀπέστειλέ με ὁ θεὸς ἰάσασθαί σε καὶ τὴν νύμ-15 φην σου Σάρραν. Ἐγώ εἰμι Ῥαφαήλ, εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ [21] ἁγίων ἀγγέλων οἳ προσα-

---

10 *Alex.* λευκώματα, ἔπεσεν. 11 *Alex.* υἱὸς προσέδραμεν. 12 *Alex.* εἰς τούς. 13 λέγων *Ald.* deest. 14 *C.* ὦ πάτερ. 15 *Ald.* ἀκανθῶν αὐτοῦ. 16 *Alex.* ἔπεσεν. 17 εἶ *C.* deest. 18 *C.* καὶ ἰδού. 19 αὐτῷ *Ald. C.* deest. 20 *Ald. C.* τῆς νύμφης. 21 *Alex. C.* τὴν πύλην. 22 *Alex.* ἐξομολογεῖτο. 23 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. 24 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 25 καὶ ἡ μήτηρ σου *Ald.* desunt. 26 *Alex.* ἑπτὰ ἡμέρας.

Cap. 12. 1 *C.* δώσεις μισθόν. 2 *Ald. C.* εἶπεν αὐτῷ, Πάτερ. 3 *Ald. C.* διδούς. 4 *Alex.* ἐνηνόχατε. Τότε. 5 *Alex.* ἐξομολογεῖσθαι * ἐνώπιον πάντων. 6 *Ald. C.* ἐνώπιον. 7 *Alex.* ἡμῶν. 8 τῶν ἔργων *C.* desunt. 9 *C.* γὰρ βασιλέως. 10 *Alex.* κρύπτειν. 11 *C.* ἔνδοξον. 12 *Alex.* Ἀγαθὸν προσευχή. 13 *C.* ποιεῖτε. 14 *Alex.* τοῦ ποιῆσαι. 15 *Ald.* αὐτή. 16 *C.* ἀποκαθαίρει. 17 al. ἑαυτοῦ. 18 *Alex.* δέ. 19 *C.* ἔνδοξον. * al. συμπαρήμην. 20 *Alex.* ἀγαθὸν ποιῶν. 21 *Ald. C.* ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

ναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων, καὶ [22] εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου.

16 Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο, καὶ [23] ἔπεσον ἐπὶ 17 πρόσωπον, ὅτι ἐφοβήθησαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε, [24] εἰρήνη [25] ὑμῖν ἔσαι. 18 τὸν θεὸν εὐλογεῖτε [26] εἰς τὸν αἰῶνα, Ὅτι οὐ τῇ ἐμαυτοῦ χάριτι, ἀλλὰ τῇ θελήσει τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἦλθον, ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς [27] τὸν 19 αἰῶνα. Πάσας τὰς ἡμέρας ὠπτανόμην ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔφαγον οὐδὲ ἔπιον, ἀλλὰ ὅρασιν 20 ὑμεῖς [28] ἐθεωρεῖτε. Καὶ νῦν ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ, [29] διότι ἀναβαίνω πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με, καὶ γράψατε πάντα τὰ συντελε- 21 σθέντα εἰς βιβλίον. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ 22 οὐκ ἔτι εἶδον αὐτόν. Καὶ ἐξωμολογοῦντο τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ [30] αὐτοῦ, [31] ὡς ὤφθη αὐτοῖς ὁ ἄγγελος κυρίου.

Κεφ. ιγ΄. 13.

1 ΚΑὶ Τωβὶτ ἔγραψε προσευχὴν εἰς ἀγαλλίασιν, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ζῶν εἰς 2 τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, Ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐλεεῖ, κατάγει εἰς ᾅδην καὶ ἀνάγει, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐκφεύξεται τὴν χεῖρα αὐ- 3 τοῦ. Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς διέσπειρεν ἡμᾶς ἐν 4 αὐτοῖς. Ἐκεῖ ὑποδείξατε τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ, [1] ὑψοῦτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος, καθότι αὐτὸς κύριος ἡμῶν, καὶ [2] θεὸς αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. 5 Καὶ μαστιγώσει ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ πάλιν ἐλεήσει, καὶ συνάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, οὗ [3] ἐὰν σκορπισθῆτε ἐν αὐτοῖς. 6 Ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ [4] κρύψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν. Καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ στόματι ὑμῶν, καὶ [5] εὐλογήσατε τὸν κύριον τῆς [6] δικαιοσύνης, καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. Ἐγὼ ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦμαι αὐτῷ, καὶ δεικνύω τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἔθνει [7] ἁμαρτωλῶν. [8] Ἐπιστρέψατε ἁμαρτωλοί, καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην ἐνώπιον αὐτοῦ· τίς γινώσκει εἰ θελήσει ὑμᾶς, καὶ ποιή- 7 σει ἐλεημοσύνην [9] ὑμῖν; Τὸν θεόν μου ὑψῶ, καὶ ἡ ψυχή μου [10] τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ.

8 Λεγέτωσαν πάντες, καὶ ἐξομολογείσθωσαν αὐ- 9 τῷ ἐν [11] Ἱεροσολύμοις. [12] Ἱεροσόλυμα πόλις [13] ἁγίου, μαστιγώσει [14] ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν υἱῶν σου, καὶ πάλιν ἐλεήσει τοὺς υἱοὺς τῶν δικαίων. 10 Ἐξομολογοῦ [15] τῷ κυρίῳ [16] ἀγαθῶς, καὶ εὐλόγει τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων, ἵνα πάλιν [17] ἡ σκηνὴ αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ ἐν σοὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ [18] εὐφράναι ἐν σοὶ τοὺς [19] αἰχμαλώτους, καὶ ἀγαπῆσαι ἐν σοὶ τοὺς ταλαιπώρους, εἰς πάσας τὰς 11 γενεὰς τοῦ αἰῶνος. Ἔθνη πολλὰ μακρόθεν ἥξει πρὸς τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ, δῶρα ἐν χερσὶν ἔχοντες, [20] καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ. [21] γενεαὶ γενεῶν [22] δώσουσί σοι ἀγαλ- 12 λίαμα. Ἐπικατάρατοι πάντες οἱ μισοῦντές σε, εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπῶν- 13 τές σε εἰς τὸν αἰῶνα. [23] Χάρηθι καὶ ἀγαλλίασαι ἐπὶ [24] τοῖς υἱοῖς τῶν δικαίων, ὅτι συναχθήσονται καὶ εὐλογήσουσι τὸν κύριον τῶν δικαίων. 14 Ὦ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε, χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ σου. Μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ πάσαις ταῖς μάστιξί σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ χαρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σου, καὶ εὐφραν- 15 θήσονται εἰς τὸν αἰῶνα. Ἡ ψυχή μου εὐλογείτω τὸν θεὸν τὸν βασιλέα τὸν μέγαν, 16 Ὅτι οἰκοδομηθήσεται Ἱερουσαλὴμ σαπφείρῳ καὶ σμαράγδῳ, καὶ λίθῳ [25] ἐντίμῳ τὰ τείχη σου, καὶ οἱ πύργοι, καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ 17 καθαρῷ. Καὶ αἱ πλατεῖαι Ἱερουσαλὴμ

---

22 *Ald. C.* ἐκπορεύονται. 23 *Alex.* ἔπεσαν. 24 *Alex. Ald. C.* ὅτι εἰρήνη. 25 *Alex.* ἔσαι ὑμῖν. 26 εἰς τὸν αἰῶνα *Ald. C.* desunt. 27 *Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 28 *C.* θεωρεῖτε. 29 *Ald. C.* ὅτι. 30 *Alex. Ald. C.* τοῦ θεοῦ. 31 *Alex.* καὶ ὡς. *C.* Καὶ ὡς. & est initium cap. sequentis.

Cap. 13. in *Ald.* 89. 1 *Ald. C.* καὶ ὑψοῦτε. 2 *Alex.* ὁ θεὸς ὁ πατήρ. 3 *Alex.* ἐὰν ἐσκορπίσθητε. *Ald.* διεσκορπίσθητε. *C.* διέσπειρεν ἡμᾶς. 4 *Alex. C.* κρύψῃ. 5 *Alex. Ald. C.* εὐλογεῖτε. 6 *C.* δυνάμεως. 7 *C.* ἁμαρτωλῷ. 8 ἐπιστρέψατε usque ad τίς *C.* desunt.

9 *Alex.* εἰς ὑμᾶς. 10 *Alex. Ald. C.* τὸν βασιλέα. 11 *Ald. C.* δικαιοσύνῃ. 12 *Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 13 *Alex. Ald. C.* ἁγία. 14 *C.* σε ἐπί. 15 *Alex.* τῷ ἀγαθῷ, καί. 16 *C.* ὅτι ἀγαθός. 17 *Alex.* σκηνή. 18 *Alex. Ald. C.* εὐφράνῃ. 19 *Alex. Ald.* ἐκεῖ αἰχμαλώτους. *C.* αἰχμαλώτους σου. 20 *Alex. Ald. C.* δῶρα. 21 *Alex.* Γενεὰ γενεῶν. 22 *Alex.* αἰνέσουσίν σοι, καὶ δώσουσιν ἀγαλλίασιν. *Ald. C.* αἰνέσουσί σε, καὶ δώσουσι ἀγαλλίαμα. 23 *Alex.* Χάρητι. 24 *Ald. C.* τοὺς υἱούς. 25 *Alex.* ἐπιτίμου.

[26] ἐν βηρύλλῳ, καὶ ἄνθρακι, καὶ λίθῳ ἐκ Σουφεὶρ ψηφολογηθήσονται. 18 Καὶ ἐροῦσι πᾶσαι αἱ ῥύμαι αὐτῆς ἀλληλούϊα καὶ [27] αἴνεσιν, λέγοντες, Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ὕψωσε [28] πάντας τοὺς αἰῶνας.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 ΚΑὶ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος Τωβίτ. 2 Καὶ ἦν ἐτῶν [1] πεντηκονταοκτὼ, ὅτε ἀπώλεσε τὰς ὄψεις, καὶ μετὰ ἔτη ὀκτὼ ἀνέβλεψε. καὶ ἐποίει ἐλεημοσύνας· καὶ προσέθετο φοβεῖσθαι κύριον τὸν Θεὸν, καὶ [2] ἐξωμολογεῖτο αὐτῷ. 3 Μεγάλως δὲ ἐγήρασε· καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς [3] υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον λάβε τοὺς υἱούς σου, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ πρὸς τὸ ἀποτρέχειν [4] ἐκ τοῦ ζῆν εἰμι. 4 Ἄπελθε εἰς τὴν Μηδίαν τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς ὁ προφήτης περὶ Νινευὴ, ὅτι [5] καταστραφήσεται· ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη [6] μᾶλλον ἕως καιροῦ· καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ γῇ σκορπισθήσονται ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς γῆς· καὶ Ἱεροσόλυμα ἔσται ἔρημος, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῇ [7] κατακαήσεται, καὶ ἔρημος ἔσται μέχρι χρόνου. 5 Καὶ πάλιν [8] ἐλεήσει αὐτοὺς ὁ Θεὸς, καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ οἰκοδομήσουσι τὸν οἶκον, οὐχ οἷος ὁ πρότερος, [9] ἕως πληρωθῶσι καιροὶ τοῦ αἰῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν ἐκ τῶν αἰχμαλωσιῶν, καὶ οἰκοδομήσουσιν Ἱερουσαλὴμ ἐντίμως· καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται [10] ἐνδόξως, καθὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆται. 6 Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐπιστρέψουσιν ἀληθινῶς φοβεῖσθαι κύριον τὸν Θεὸν, καὶ [11] κατορύξουσι τὰ εἴδωλα αὐτῶν, 7 Καὶ εὐλογήσουσι πάντα τὰ ἔθνη [12] κύριον· καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ· καὶ ὑψώσει κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ χαρήσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντες κύριον τὸν Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, ποιοῦντες ἔλεος 8 τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν. Καὶ νῦν τέκνον ἄπελθε ἀπὸ Νινευὴ, ὅτι πάντως ἔσται ἃ ἐλάλησεν ὁ προφήτης Ἰωνάς. 9 Σὺ δὲ τήρησον τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα, καὶ [13] γίνου φιλελεήμων καὶ δίκαιος, ἵνα σοι καλῶς ᾖ. 10 Καὶ θάψον με καλῶς, καὶ τὴν μητέρα σου μετ' ἐμοῦ, καὶ μηκέτι αὐλισθῆτε [14] εἰς Νινευῆ. τέκνον ἴδε τί ἐποίησεν Ἀμὰν Ἀχιαχάρῳ τῷ θρέψαντι αὐτὸν, ὡς ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς [15] τὸ σκότος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν αὐτῷ· καὶ [16] Ἀχιάχαρον μὲν ἔσωσεν, ἐκείνῳ δὲ τὸ ἀνταπόδομα ἀπεδόθη, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸ σκότος. Μανασσῆς [17] ἐποίησεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐσώθη ἐκ παγίδος θανάτου ἧς [18] ἔπηξεν αὐτῷ· Ἀμὰν δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, καὶ ἀπώλετο. 11 Καὶ νῦν [19] παιδία ἴδετε τί ἐλεημοσύνη ποιεῖ, [20] καὶ δικαιοσύνη ῥύεται. καὶ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος, ἐξέλιπεν [21] ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπὶ [22] τῆς κλίνης· ἦν δὲ ἐτῶν ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ· καὶ [23] ἔθαψαν αὐτὸν ἐνδόξως. 12 Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἄννα, [24] ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἀπῆλθε δὲ Τωβίας μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν [25] υἱῶν αὐτοῦ εἰς Ἐκβάτανα πρὸς Ῥαγουὴλ τὸν πενθερὸν 13 [26] αὐτοῦ, Καὶ ἐγήρασεν ἐντίμως. καὶ [27] ἔθαψε [28] τοὺς πενθεροὺς αὐτοῦ ἐνδόξως, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ Τωβὶτ τοῦ πατρὸς 14 αὐτοῦ. [29] Καὶ ἀπέθανεν ἐτῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας. 15 Καὶ ἤκουσε πρὶν ἢ ἀποθανεῖν [30] αὐτὸν, τὴν ἀπώλειαν Νινευὴ, ἣν [31] ᾐχμαλώτισε Ναβουχοδονόσορ, καὶ [32] Ἀσύηρος, καὶ ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ἐπὶ Νινευῇ. *

26 *Alex.* & *C.* βηρύλλῳ. 27 *Alex. Ald. C.* αἰνέσουσι. 28 *Alex.* εἰς πάντας.

Cap. 14. 1 *Mſ. Alex.* ὀγδοηκονταοκτώ. 2 *Alex. Ald. C.* ἐξομολογεῖσθαι. 3 *Alex.* ἓξ υἱοὺς αὐτοῦ. *Ald.* υἱοὺς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. *C.* ἓξ υἱοὺς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 4 *Alex. Ald. C.* ἀπό. 5 *Alex.* κατασκαφήσεται. 6 μᾶλλον *Ald. C.* ponunt ante ἔσται. 7 *Ald. C.* κατακαύσεται. 8 *Ald.* καὶ ἐλεήσει. 9 *Alex.* ὡς. *C.* ἕως οὗ. 10 *Alex. Ald. C.* καὶ (*Alex. Ald.* deeſt) εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος οἰκοδομὴ ἔνδοξος, (*Alex. Ald.* οἰκοδομῇ ἐνδόξῳ,) καθώς. 11 *Alex.* κατορύξωσιν. 12 *Alex.* τὸν κύριον. 13 *Alex. C.* γίνου. 14 *Alex.* ἐν. 15 *Ald.* κόψος. pro σκότος, ut *Alex.* 16 *Alex. Ald. C.* Ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη. 17 *C.* ἐν ἐλεημοσύνῃ ἦν. 18 *Ald. C.* ἔπηξαν. 19 *Ald. C.* παιδίον ἴδε & *Ald.* ponit ἐλεημοσύνη poſt δικαιοσύνη 20 *Alex. Ald.* καὶ τί. *C.* καὶ πῶς. 21 *Alex.* αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἐπί. 22 *Ald. C.* τὴν κλίνην. 23 *Alex. C.* ἔθαψεν. 24 *Ald.* ἔθαψαν. *C.* ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔθαψεν. 25 *Alex.* υἱῶν εἰς. 26 αὐτοῦ *Ald. C.* deeſt. 27 ἔθαψε *C.* ponit poſt αὐτοῦ. 28 *C.* θανόντας τοὺς πενθερούς. 29 *C.* Ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ἐτῶν. 30 *C.* αὐτός. 31 *Alex.* ᾐχμαλώτευσεν. 32 *Alex.* Ἀσύηρος. * *Alex.* Τωβεῖτ.

ΙΟΥΔΙΘ.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ἔτους δωδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ, ὃς ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων ἐν Νινευῆ τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρφαξὰδ, ὃς ἐβασίλευσε Μήδων ἐν 2 Ἐκβατάνοις, Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ' Ἐκβατάνων [1] κύκλῳ τείχη ἐκ λίθων λελαξευμένων, εἰς πλάτος πηχῶν τριῶν, [2] καὶ εἰς μῆκος πηχῶν ἕξ, καὶ ἐποίησε τὸ [3] ὕψος τοῦ τείχους πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος 3 αὐτοῦ πηχῶν [4] πεντήκοντα, Καὶ τοὺς πύργους αὐτοῦ ἔστησεν ἐπὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς ἐθεμελίω- 4 σεν εἰς πήχεις ἑξήκοντα, Καὶ ἐποίησε τὰς πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος [5] αὐτῶν πήχεις τεσσαράκοντα εἰς ἐξόδους δυνάμεων δυνατῶν αὐτοῦ, καὶ [6] διατάξεις τῶν πεζῶν αὐτοῦ·

5 Καὶ ἐποίησε πόλεμον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ πρὸς βασιλέα Ἀρφαξὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ μεγάλῳ, [7] τοῦτό ἐστιν ἐν 6 τοῖς ὁρίοις Ῥαγαῦ. Καὶ συνήντησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινὴν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὸν Εὐφράτην, καὶ τὸν [8] Τίγριν, καὶ τὸν Ὑδάσπην, καὶ [9] πεδίῳ Ειελὼχ [10] ὁ βασιλεὺς Ἐλυμαίων· καὶ [11] συνῆλθον ἔθνη πολλὰ σφόδρα εἰς παράταξιν υἱῶν [12] Χελεοὺλ.

7 Καὶ ἀπέστειλε Ναβουχοδονόσορ [13] ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας [14] τὴν Περσίδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας πρὸς [15] δυσμαῖς, τοὺς κατοικοῦντας Κιλικίαν καὶ Δαμασκὸν, [16] τὸν Λίβανον καὶ Ἀντιλίβανον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας κατὰ πρόσωπον [17] παρ- 8 αλίας, Καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῦ Καρμήλου, καὶ Γαλαὰδ, καὶ τὴν ἄνω Γαλιλαίαν, καὶ 9 τὸ μέγα πεδίον [18] Ἐσδρηλὼμ, Καὶ πάντας τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ [19] ταῖς πόλεσιν αὐτῆς, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἕως Ἱερουσαλὴμ, καὶ Βετάνη, καὶ [20] Χελλοὺς, καὶ Κάδης, καὶ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ Ταφνὰς, καὶ Ῥαμεσσὴ, καὶ 10 πᾶσαν γῆν Γεσὲμ, Ἕως τοῦ ἐλθεῖν [21] ἐπάνω Τάνεως καὶ Μέμφεως, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Αἴγυπτον ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ 11 τὰ ὅρια τῆς Αἰθιοπίας. Καὶ ἐφαύλισαν πάντες οἱ κατοικοῦντες [22] πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ῥῆμα Ναβουχοδονόσορ [23] τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ οὐ συνῆλθον αὐτῷ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἦν ἐναντίον αὐτῶν ὡς ἀνὴρ [24] ἴσος· καὶ ἀνέστρεψαν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ κενοὺς ἐν ἀτιμίᾳ [25] πρὸ προσ- 12 ώπου αὐτῶν. Καὶ ἐθυμώθη Ναβουχοδονόσορ ἐπὶ πᾶσαν τὴν [26] γῆν ταύτην σφόδρα, καὶ ὤμοσε κατὰ τοῦ θρόνου καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, εἰ μὴν ἐκδικήσειν [27] πάντα τὰ [28] ὅρια τῆς Κιλικίας καὶ [29] Δαμασκηνῆς καὶ Συρίας, [30] ἀνελεῖν τῇ ῥομφαίᾳ [31] αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν γῇ Μωὰβ, καὶ τοὺς [32] υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ πάντας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν δύο θα- 13 λασσῶν. Καὶ παρετάξατο [33] ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ πρὸς Ἀρφαξὰδ βασιλέα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ, καὶ ἐκραταιώθη ἐν τῷ πολέμῳ [34] αὐτοῦ, καὶ ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀρφαξὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ, 14 καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, Καὶ ἐκυρίευσε τῶν πόλεων αὐτοῦ· καὶ ἀφίκετο ἕως Ἐκβατάνων, καὶ ἐκράτησε τῶν πύργων, καὶ ἐπρονόμευσε τὰς πλατείας αὐτῆς, καὶ τὸν κόσμον

Cap. 1. 1 *Ms. Alex. Ald. ed. & Comp.* κύκλῳ. 2 *C.* εἰς. 3 *Alex.* μῆκος. 4 *Alex.* ἑβδομήκοντα. 5 *Alex.* αὐτῆς πήχεις τεσσαράκοντα. 6 *C.* εἰς διατάξεις. *Ald.* αἱ διατάξεις. 7 *Alex.* τουτέστιν παιδίον ἐν. *Ald. C.* τοῦτό ἐστι πεδίον ἐν. 8 *Alex.* * Τέγιν. 9 *Alex.* παιδία Ἀριώχ, in *C.* est, πεδίον Ἀριώχ. 10 *C.* τοῦ βασιλέως. 11 *Alex.* συνῆλθαν ἔθνη πολλὰ εἰς. 12 *Ald* Χιλὸδ *C.* Γελώδ. 13 *Alex.* βασιλεύς. 14 *Alex.* Περσίδα 15 *Ald. C.* δυσμαῖς, καὶ τούς. 16 *Alex. Ald. C.* καὶ Λίβανον. 17 *Alex.* τῆς παραλίας. 18 *Alex.* Ἐσδρήμ. 19 *Ald. C.* τὰς πόλεις. 20 *Alex.* Χιλούς. 21 *C.* ἐπάνωτα. 22 πᾶσαν *Ald. C.* deest. 23 *Alex.* βασιλέως. 24 *Alex. Ald. C.* εἰς· καὶ ἀπέστρεψαν. 25 *Alex. Ald. C.* ἀπό. 26 *Alex.* γῆν σφόδρα. 27 *Ald. C.* αὐτὸν πάντα. 28 *Alex.* ὄρη. 29 *Ald. C.* Δαμασκοῦ. 30 *C.* καὶ ἀνελεῖν. 31 *C.* αὐτοῦ πάντας. 32 *Alex.* υἱῶν. 33 *C.* ἐπὶ δυνάμει. 34 *C.* αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ.

αὐτῆς

αὐτῆς [35] ἔθηκεν εἰς ὄνειδος αὐτῆς,

15 Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀρφαξὰδ ἐν τοῖς ὄρεσι Ῥαγαῦ, καὶ κατηκόντισεν αὐτὸν ἐν ταῖς ζιβύναις αὐτοῦ, καὶ [36] ἐξωλόθρευσεν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

16 Καὶ ἀνέστρεψε μετ' αὐτῶν [37] αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ σύμμικτος αὐτοῦ, πλῆθος ἀνδρῶν πολεμιστῶν πολὺ σφόδρα· καὶ ἦν ἐκεῖ [38] ῥαθυμῶν καὶ εὐωχούμενος αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐφ' ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι.

Κεφ. β'. 2.

1 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ [1] ὀκτωκαιδεκάτῳ, δευτέρᾳ καὶ εἰκάδι τοῦ πρώτου μηνὸς, ἐγένετο λόγος ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ [2] βασιλέως Ἀσσυρίων, ἐκδικῆσαι πᾶσαν τὴν γῆν καθὼς ἐλάλησε. 2 Καὶ συνεκάλεσε πάντας τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ ἔθετο μετ' αὐτῶν τὸ μυστήριον τῆς βουλῆς αὐτοῦ. καὶ συνετέλεσε πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς γῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· 3 Καὶ αὐτοὶ ἔκριναν [3] ὀλοθρεῦσαι πᾶσαν σάρκα, οἳ οὐκ ἠκολούθησαν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

4 Καὶ ἐγένετο ὡς [4] συνετέλεσε τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ἐκάλεσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ὀλοφέρνην ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δεύτερον ὄντα μετ' αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, 5 Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς, Ἰδοὺ σὺ ἐξελεύσῃ ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας πεποιθότας ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν, πεζῶν εἰς χιλιάδας ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ πλῆθος ἵππων σὺν ἀναβάταις [5] μυριάδων [6] δεκαδύο, 6 Καὶ ἐξελεύσῃ εἰς συνάντησιν πάσῃ τῇ γῇ [7] ἐπὶ δυσμὰς, ὅτι ἠπείθησαν [8] τῷ ῥήματι τοῦ στόματός μου· 7 Καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμάζειν [9] γῆν καὶ ὕδωρ, ὅτι ἐξελεύσομαι ἐν θυμῷ μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καλύψω πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶ τῆς δυνάμεώς μου· καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς, 8 Καὶ οἱ τραυματίαι αὐτῶν πληρώσουσι τὰς φάραγγας [10] καὶ τοὺς χειμάῤῥους αὐτῶν, καὶ ποταμὸς ἐπικλύζων τοῖς νεκροῖς αὐτῶν πληρωθήσεται· 9 Καὶ ἄξω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα πάσης τῆς γῆς.

10 Σὺ δὲ ἐξελθὼν [11] προκαταλήψῃ μοι πᾶν ὅριον αὐτῶν, καὶ ἐκδώσουσί σοι ἑαυτοὺς, καὶ διατηρήσεις [12] ἐμοὶ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐλεγμοῦ αὐτῶν. 11 Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπειθοῦντας οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου, [13] δοῦναι αὐτοὺς εἰς φόνον καὶ ἁρπαγὴν ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. 12 Ὅτι ζῶν ἐγὼ, καὶ τὸ κράτος τῆς βασιλείας μου, [14] λελάληκα, καὶ ποιήσω ταῦτα ἐν χειρί μου.

13 Καὶ σὺ δὲ οὐ παραβήσῃ ἕν τι τῶν ῥημάτων τοῦ κυρίου σου, ἀλλ' ἐπιτελῶν ἐπιτελέσεις, καθότι προστέταχά σοι, καὶ οὐ μακρυνεῖς τοῦ ποιῆσαι αὐτά. 14 Καὶ ἐξῆλθεν Ὀλοφέρνης ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ ἐπιστάτας τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ, 15 Καὶ ἠρίθμησεν [15] ἐκλεκτοὺς ἄνδρας εἰς παράταξιν, καθότι [16] ἐκέλευσεν αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἰς μυριάδας δεκαδύο, καὶ ἱππεῖς τοξότας μυρίους δισχιλίους, 16 Καὶ διέταξεν αὐτοὺς ὃν τρόπον πολέμου πλῆθος συντάσσεται.

17 Καὶ ἔλαβε καμήλους καὶ ὄνους [17] καὶ ἡμιόνους εἰς τὴν ἀπαρτίαν αὐτῶν, πλῆθος πολὺ σφόδρα, καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ αἶγας εἰς τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, 18 Καὶ ἐπισιτισμὸν παντὶ ἀνδρὶ εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐξ οἴκου βασιλέως πολὺ σφόδρα. 19 Καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς πορείαν τοῦ προελθεῖν βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, [18] καὶ καλύψαι πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς πρὸς δυσμαῖς ἐν ἅρμασι καὶ ἱππεῦσι καὶ πεζοῖς ἐπιλέκτοις αὐτῶν. 20 Καὶ πολὺς ὁ ἐπίμικτος ὡς ἀκρὶς [19] συνεξῆλθον αὐτοῖς, καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς· οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς ἀπὸ πλήθους αὐτῶν.

21 Καὶ [20] ἀπῆλθον ἐκ Νινευὴ ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου [21] Βαικτιλαὶθ, καὶ ἐπεστρατοπέδευσεν ἀπὸ Βαικτιλαὶθ πλησίον τοῦ ὄρους 22 τοῦ ἐπ' ἀριστερᾷ τῆς ἄνω Κιλικίας. Καὶ ἔλαβε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τοὺς πεζοὺς, καὶ τοὺς ἱππεῖς, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ

35 C. ἔδωκεν. 36 Alex. ἐξωλέθρευσεν. 37 Alex. εἰς Νινευὴ αὐτός. Ald. C. εἰς Νινευὶ αὐτό. 38 Alex. * ῥαθυμῶν.

Cap. 2. 1 Ald. C. ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ. 2 Ms. Alex. * βασιλεύς. 3 Alex. ὀλεθρεῦσαι. 4 Ald. C. συνεκάλεσε. 5 Alex. & C. χιλιάδας. 6 C. δώδεκα. 7 C. εἰς. 8 Ald. C. ἐν τῷ ῥήματί μου. 9 Ald. C. μοι γῆν. 10 Alex. Ald. C. αὐτῶν καὶ τοὺς χειμάῤῥους καί. 11 Alex. προσκαταλήψῃ. 12 Alex. μοί. 13 Alex. τοῦ δοῦναι. 14 Ald. C. ὅσα ἐλάλησα. 15 Ald. C. ἐπιλέκτους. 16 Alex. προσέταξεν. 17 καὶ ἡμιόνους Ald. C. desunt. 18 Alex. καλύψαι. 19 Ald. C. συνεξῆλθεν. C. συνῆλθον. 20 Alex. ἐξῆλθεν. Ald. C. ἐξῆλθον. 21 Alex. Βεκτιλὲθ, Καὶ ἐπεστρατοπαίδευσαν ἀπὸ Πακταλαὶ.

ἀπῆλ-

23 ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ὀρεινήν. Καὶ διέκοψε [22] τὸ Φοὺδ καὶ Λοὺδ, καὶ [23] ἐπρονόμευσαν [24] πάντας υἱοὺς Ῥασσὶς, καὶ υἱοὺς Ἰσμαὴλ τοὺς κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου πρὸς Νότον τῆς [25] Χελλαίων.
24 Καὶ παρῆλθε τὸν Εὐφράτην, καὶ διῆλθε τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ [26] διέσκαψε πάσας τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου [27] Ἀβρωνᾶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ θάλασσαν.
25 Καὶ κατελάβετο τὰ ὅρια τῆς Κιλικίας, καὶ κατέκοψε πάντας τοὺς ἀντιστάντας αὐτῷ· καὶ ἦλθεν ἕως ὁρίων Ἰάφεθ, τὰ πρὸς Νότον [28] κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβίας.
26 Καὶ ἐκύκλωσε πάντας τοὺς υἱοὺς [29] Μαδιὰν, καὶ ἐνέπρησε τὰ σκηνώματα αὐτῶν, καὶ [30] ἐπρονόμευσε τὰς μάνδρας αὐτῶν.
27 Καὶ κατέβη εἰς πεδίον Δαμασκοῦ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐνέπρησε πάντας τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν· καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια ἔδωκεν εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐσκύλευσε, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν ἐξελίκμησε, καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς νεανίσκους
28 αὐτῶν ἐν στόματι ῥομφαίας. [31] Καὶ [32] ἐπέπεσεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν, τοὺς ὄντας ἐν Σιδῶνι καὶ [33] Τύρῳ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σοὺρ, καὶ Ὀκινὰ, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἰεμναάν. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀζώτῳ καὶ Ἀσκάλωνι ἐφοβήθησαν αὐτὸν σφόδρα.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους λόγοις
2 εἰρηνικοῖς, λέγοντες, Ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ παῖδες Ναβουχοδονόσορ βασιλέως μεγάλου παρακείμεθα ἐνώπιόν σου, χρῆσαι ἡμῖν καθὼς
3 ἀρεστόν ἐστι τῷ προσώπῳ σου. Ἰδοὺ αἱ ἐπαύλεις [1] ἡμῶν, καὶ πᾶν πεδίον πυρῶν, καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια, καὶ πᾶσαι αἱ μάνδραι τῶν [2] σκηνῶν ἡμῶν παράκεινται πρὸ προσώπου
4 σου· χρῆσαι [3] καθ' ὃ ἂν ἀρέσκῃ σοι. Ἰδοὺ καὶ αἱ πόλεις ἡμῶν, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐταῖς δοῦλοί σου εἰσίν· ἐλθὼν ἀπάντησον αὐταῖς
5 ὡς ἐστιν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες πρὸς Ὀλοφέρνην, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.
6 Καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν [4] παραλίαν αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις [5] αὐτοῦ, καὶ ἐφρούρησε τὰς πόλεις τὰς ὑψηλάς· καὶ [6] ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν εἰς συμμαχίαν
7 ἄνδρας ἐπιλέκτους. Καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν αὐτοὶ, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος αὐτῶν μετὰ στεφάνων
8 καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων. Καὶ κατέσκαψε πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐξέκοψε. καὶ ἦν [7] δεδογμένον αὐτῷ ἐξολοθρεῦσαι πάντας τοὺς θεοὺς τῆς γῆς, ὅπως αὐτῷ μόνῳ τῷ Ναβουχοδονόσορ [8] λατρεύσωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι [9] καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἐπικαλέσωνται αὐτὸν [10] εἰς θεόν.
9 Καὶ ἦλθε κατὰ πρόσωπον [11] Ἐσδρηλὼν πλησίον τῆς [12] Δωταίας, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τοῦ πρίονος τοῦ
10 μεγάλου τῆς Ἰουδαίας. Καὶ [13] κατεστρατοπέδευσεν ἀναμέσον Γαιβαὶ καὶ Σκυθῶν πόλεως, καὶ ἦν ἐκεῖ μῆνα ἡμερῶν εἰς τὸ συλλέξαι πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ὀλοφέρνης τοῖς ἔθνεσιν, ὁ ἀρχιστράτηγος Ναβουχοδονόσορ [1] βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ ὃν τρόπον ἐσκύλευσε πάντα τὰ [2] ἱερὰ αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ
2 εἰς ἀφανισμὸν, Καὶ ἐφοβήθησαν [3] σφόδρα σφόδρα ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ περὶ Ἱερουσαλὴμ [4] καὶ τοῦ ναοῦ κυρίου θεοῦ αὐτῶν ἐταράχθησαν·
3 Ὅτι προσφάτως ἦσαν ἀναβεβηκότες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ νεωστὶ πᾶς ὁ λαὸς συνελέλεκτο [5] τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ὁ οἶκος, ἐκ τῆς βεβη-
4 λώσεως ἡγιασμένα ἦν, Καὶ ἀπέστειλαν εἰς πᾶν ὅριον Σαμαρείας, καὶ [6] Κωνὰς, καὶ [7] Βαιθωρὼν, καὶ Βελμὲν, καὶ Ἱεριχὼ, καὶ εἰς Χωβὰ, καὶ Αἰσωρὰ, καὶ τὸν αὐλῶνα Σαλὴμ,
5 Καὶ προκατελάβοντο πάσας τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ [8] ἐτειχίσαντο τὰς ἐν αὐτοῖς κώμας, καὶ παρέθεντο εἰς ἐπισιτισμὸν εἰς

22 *Alex.* τοὺς Φούδ. 23 *Alex. Ald.* ἐπρονόμευσεν. *C.* προενόμευσεν. 24 *Alex. Ald. C.* υἱοὺς πάντας. 25 *Alex.* Χιλέων. *C.* Χελλαίων. 26 *Alex. Ald. C.* κατέσκαψεν. 27 *Ald.* Ἀρβοναί *C.* Ἀρβωναί. 28 *Ald. C.* καί. 29 *Alex. C.* Μαδιάμ. 30 *C.* προενόμευσε. 31 hic incipit cap. 3. in *Ald.* 32 *Alex. Ald. C.* ἔπεσεν. 33 *Alex.* ἐν Τύρῳ.

Cap. 3. 1 *Alex. Ald. C.* ἡμῶν, καὶ πᾶς τόπος ἡμῶν, καὶ πᾶν. 2 *Ald. C.* σκηνωμάτων. 3 *C.* καθώς. 4 *Alex.* ἐπαρχίαν. 5 αὐτοῦ *C.* deest. 6 *C.* ἔλαβον. 7 *Alex.* δεδομένον. 8 *Alex.* λατρεύσι. 9 *Alex. Ald. C.* καὶ αἱ. 10 εἰς *Ald. C.* deest. 11 *Ald. C.* Ἐσδρηλών. 12 *Ald.* Ἰουδαίας. *C.* Δουαίας. 13 *Alex.* κατεστρατοπέδευσαν ἀναμέσον Ταιβάν.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* * βασιλεύς. 2 *Alex.* ὄρια. 3 *Alex. Ald. C.* σφόδρα ἀπό. 4 *Ald.* καὶ περὶ τοῦ. 5 *Ald. C.* ἐκ τῆς Ἰουδαίας. 6 *Ald. C.* κώμας. 7 *Alex. Ald. C.* Βεθωρώ. 8 *Alex. Ald. C.* ἐτείχισαν.

παρασκευ-

παρασκευὴν πολέμου, ὅτι προσφάτως [9] ἦν
6 τὰ πεδία αὐτῶν τεθερισμένα. Καὶ ἔγραψεν Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἦν ἐν ταῖς [10] ἡμέραις ἐκείναις ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῖς κατοικοῦσι Βετυλούα, καὶ Βετομεσθαὶμ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι [11] Ἐσδρηλὼν, κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου τοῦ
7 πλησίον Δωθαὶμ, Λέγων διακατασχεῖν τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς, ὅτι δι᾽ αὐτῶν ἦν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν Ἰουδαίαν· καὶ ἦν εὐχερῶς διακωλῦσαι αὐτοὺς προσβαίνοντας, στενῆς τῆς [12] προσβάσεως οὔσης, ἐπ᾽ ἄνδρας τοὺς πάντας δύο.
8 Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ ἡ γερουσία παντὸς [13] δήμου Ἰσραὴλ, οἳ ἐκάθηντο ἐν Ἱερουσαλήμ.
9 Καὶ ἀνεβόησαν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν θεὸν ἐν ἐκτενείᾳ μεγάλῃ, καὶ [14] ἐταπείνωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἐκτενείᾳ μεγάλῃ,
10 Αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν· καὶ πᾶς πάροικος [15] ἢ μισθωτὸς, καὶ ἀργυρώνητος αὐτῶν, ἐπέθεντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν.
11 Καὶ πᾶς ἀνὴρ [16] Ἰσραὴλ καὶ γυνὴ, [17] τὰ παιδία, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ [18] ἔπεσον κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐσποδώσαντο τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐξέτειναν τοὺς σάκκους αὐτῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου· καὶ τὸ θυσιαστήριον
12 σάκκῳ περιέβαλον, Καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ὁμοθυμαδὸν ἐκτενῶς, τοῦ μὴ δοῦναι εἰς διαρπαγὴν τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας εἰς προνομὴν, καὶ τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐτῶν εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὰ ἅγια εἰς βεβήλωσιν καὶ ὀνειδισμὸν, ἐπίχαρμα τοῖς
13 ἔθνεσι. Καὶ εἰσήκουσε [19] κύριος τῆς φωνῆς αὐτῶν, [20] καὶ εἰσεῖδε τὴν θλίψιν αὐτῶν. καὶ ἦν ὁ λαὸς νηστεύων ἡμέρας πλείους ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων
14 κυρίου [21] παντοκράτορος. Καὶ Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ πάντες οἱ παρεστηκότες ἐνώπιον κυρίου, [22] ἱερεῖς, καὶ οἱ λειτουργοῦντες κυρίῳ, σάκκους περιεζωσμένοι τὰς ὀσφύας αὐτῶν, προσέφερον τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ, καὶ τὰς εὐχὰς, καὶ τὰ ἑκούσια δόματα τοῦ
15 λαοῦ, Καὶ ἦν σποδὸς ἐπὶ τὰς κιδάρεις αὐτῶν, καὶ ἐβόων πρὸς κύριον ἐκ πάσης δυνάμεως εἰς ἀγαθὸν ἐπισκέψασθαι [23] πάντα οἶκον Ἰσραήλ.

Κεφ. εʹ. 5.

1 ΚΑὶ ἀνηγγέλη Ὀλοφέρνῃ ἀρχιστρατήγῳ δυνάμεως Ἀσσοὺρ, διότι [1] οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παρεσκευάσαντο εἰς πόλεμον, καὶ τὰς διόδους τῆς ὀρεινῆς συνέκλεισαν, καὶ ἐτείχισαν πᾶσαν κορυφὴν ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ ἔθηκαν ἐν τοῖς πεδίοις σκάνδαλα.
2 Καὶ ὠργίσθη θυμῷ σφόδρα, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἄρχοντας Μωὰβ, καὶ τοὺς στρατηγοὺς [2] Ἀμμὼν, καὶ πάντας σατράπας τῆς
3 παραλίας, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [3] Ἀναγγείλατε δή μοι υἱοὶ Χαναὰν τίς ὁ λαὸς οὗτος ὁ καθήμενος ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ τίνες ἃς κατοικοῦσι πόλεις; [4] καὶ τὸ πλῆθος τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ἐν τίνι τὸ κράτος αὐτῶν, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν, καὶ τίς ἀνέστηκεν ἐπ᾽ αὐτῶν [5] βασιλεὺς ἡγούμε-
4 νος στρατηγίας αὐτῶν; Καὶ διατί [6] κατενωτίσαντο τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς ἀπάντησιν [7] μοι παρὰ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν δυσμαῖς.
5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀχιὼρ ὁ ἡγούμενος πάντων υἱῶν Ἀμμὼν, Ἀκουσάτω δὴ [8] ὁ κύριός μου λόγον ἐκ στόματος τοῦ δούλου σου, καὶ ἀναγγελῶ σοι τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ [9] λαοῦ, ὃς κατοικεῖ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, πλησίον σοῦ οἰκοῦντος, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ψεῦδος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δούλου σου.
6 Ὁ λαὸς οὗτός εἰσιν ἀπόγονοι Χαλδαίων,
7 Καὶ παρῴκησαν τὸ πρότερον ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀκολουθῆσαι τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων αὐτῶν, οἳ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλ-
8 δαίων· Καὶ ἐξέβησαν ἐξ ὁδοῦ τῶν [10] γονέων αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, θεῷ ᾧ ἐπέγνωσαν. καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς Μεσοποταμίαν, καὶ παρῴκησαν ἐκεῖ ἡμέρας
9 πολλάς. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς αὐτῶν ἐξελθεῖν ἐκ τῆς παροικίας αὐτῶν, καὶ πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν. καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπληθύνθησαν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ ἐν κτήνεσι πολ-
10 λοῖς σφόδρα. Καὶ κατέβησαν εἰς Αἰγυ-

9 *Ald.* ἦν, ἐπὶ τά. 10 *Alex.* ἡμέραις ἐν. 11 *Alex.* Ἐσρηχών. *Ald. C.* Ἐσδρηλών. 12 *Alex.* διαβάσεως. 13 *Alex.* λαοῦ. 14 *Ald. C.* ἐταπείνωσαν. 15 *Alex. Ald. C.* καί. 16 Ἰσραὴλ *Ald. C.* deest. 17 *Alex.* καὶ τά. 18 *Alex.* ἐπέθεντο. 19 *Alex. C.* ὁ θεός. 20 *C.* καὶ ἐκ τῆς θλίψεως αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς καὶ ἦν. 21 *Alex.* τοῦ παντοκράτορος. 22 *Alex.* ἱερεῖς οἱ. 23 *Alex.* πᾶν οἶκον.

Cap. 5. 1 *Alex.* υἱοί. 2 *Alex.* υἱοὺς Ἀμμών. 3 *Ald. C.* Ἀπαγγείλατε. 4 *Ald.* καὶ τί τό. 5 *Alex.* ὁ βασιλεὺς ἡγούμενος στρατείας. *Ald C.* βασιλεὺς ἢ ἡγούμενος στρατηγίας. 6 *Ald. C.* κατεγνώσαντο. 7 *Ald. C.* μου. 8 *Alex.* λόγον ὁ κύριός μου ἐκ. 9 *Alex. Ald. C.* λαοῦ τούτου, ὅς. 10 *C.* γενεῶν.

πτον, ἐκα-

πιον, ἐκάλυψε γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς Χαναὰν λιμὸς, καὶ παρῴκησαν ἐκεῖ [11] μέχρις οὗ [12] διετράφησαν. καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ γένους αὐτῶν.

11 Καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ [13] κατεσοφίσαντο [14] αὐτοὺς ἐν [15] πόνῳ καὶ ἐν πλίνθῳ, καὶ [16] ἐταπείνωσαν αὐτοὺς, 12 καὶ ἔθεντο αὐτοὺς εἰς δούλους. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου πληγαῖς, ἐν αἷς οὐκ ἦν ἴασις. καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι 13 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ κατεξήρανεν ὁ θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἔμπροσθεν αὐτῶν, 14 Καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς [17] ὁδὸν τοῦ Σινᾶ, καὶ Κάδης Βαρνή, καὶ [18] ἐξέβαλον πάντας τοὺς κατοι- 15 κοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ᾤκησαν ἐν γῇ Ἀμορραίων, καὶ πάντας [19] τοὺς Ἐσεβωνίτας ἐξωλόθρευσαν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν· καὶ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐκληρονόμησαν πᾶσαν τὴν ὀ- 16 ρεινήν. Καὶ ἐξέβαλον [20] ἐκ προσώπου αὐτῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Συχὲμ, καὶ πάντας τοὺς Γεργεσαίους, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ ἡμέρας πολ- 17 λάς. Καὶ ἕως οὐχ ἥμαρτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ αὐτῶν, ἦν [21] τὰ ἀγαθὰ μετ' αὐτῶν, ὅτι θεὸς μισῶν ἀδικίαν μετ' αὐτῶν ἐστιν.

18 Ὅτε δὲ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς διέθετο αὐτοῖς, [22] ἐξωλοθρεύθησαν ἐν πολλοῖς πολέμοις ἐπὶ πολὺ σφόδρα, καὶ ᾐχμαλωτεύθησαν εἰς γῆν οὐκ ἰδίαν, καὶ ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἐγενήθη εἰς ἔδαφος, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατήθησαν ὑ- 19 πὸ τῶν ὑπεναντίων. Καὶ νῦν ἐπιστρέψαντες ἐπὶ τὸν θεὸν αὐτῶν, ἀνέβησαν ἐκ τῆς διασπορᾶς οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ, καὶ κατέσχον τὴν Ἱερουσαλὴμ, οὗ τὸ ἁγίασμα αὐτῶν, καὶ κατῳκίσθησαν ἐν τῇ ὀρεινῇ, ὅτι ἦν ἔρημος,

20 Καὶ νῦν δέσποτα κύριε εἰ μὲν ἔστιν ἀγνόημα ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ ἁμαρτάνουσιν εἰς τὸν θεὸν [23] αὐτῶν, [24] καὶ ἐπισκεψόμεθα ὅ, τι ἐστὶν ἐν αὐτοῖς σκάνδαλον τοῦτο, καὶ [25] ἀναβησόμεθα, καὶ ἐκ- 21 πολεμήσομεν αὐτούς. [26] Εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἀνομία ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, [27] παρελθέτω δὴ ὁ κύριός μου, μήποτε ὑπερασπίσῃ ὁ κύριος αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς αὐτῶν [28] ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς [29] ὀνειδισμὸν ἐναντίον πάσης τῆς γῆς.

22 [30] Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο [31] Ἀχιὼρ λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, [32] καὶ ἐγόγγυσε πᾶς ὁ λαὸς ὁ [33] κυκλῶν τὴν σκηνὴν καὶ περιεστώς. καὶ εἶπαν οἱ μεγιστᾶνες Ὀλοφέρνου, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν παραλίαν καὶ τὴν Μωὰβ, συγκόψαι 23 αὐτόν, Οὐ γὰρ φοβηθησόμεθα ἀπὸ [34] υἱῶν Ἰσραήλ· ἰδοὺ γὰρ λαὸς ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δύναμις, οὐδὲ κράτος εἰς παράταξιν ἰσχυράν. 24 Διὸ δὴ ἀναβησόμεθα, καὶ ἔσονται εἰς [35] κατάβρωμα [36] πάσης τῆς στρατιᾶς σου δέσποτα Ὀλοφέρνη.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ ὡς κατέπαυσεν ὁ θόρυβος τῶν ἀνδρῶν τῶν κύκλῳ τῆς συνεδρείας, καὶ εἶπεν Ὀλοφέρνης ὁ ἀρχιστράτηγος [1] δυνάμεως Ἀσσοὺρ πρὸς Ἀχιὼρ ἐναντίον παντὸς τοῦ δήμου [2] ἀλλοφύλων, 2 [3] καὶ πρὸς πάντας [4] υἱοὺς Μωάβ, [5] Καὶ τίς εἶ σὺ Ἀχιὼρ, καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραίμ, ὅτι [6] προεφήτευσας ἐν ἡμῖν [7] καθὼς σήμερον, καὶ εἶπας τὸ γένος Ἰσραὴλ μὴ πολεμῆσαι, ὅτι ὁ [8] θεὸς αὐτῶν ὑπερασπιεῖ αὐτῶν; καὶ τίς ὁ 3 θεὸς εἰ μὴ Ναβουχοδονόσορ; Οὗτος ἀποστελεῖ τὸ κράτος αὐτοῦ, καὶ [9] ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ οὐ ῥύσεται αὐτοὺς ὁ θεὸς αὐτῶν· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δοῦλοι αὐτοῦ [10] πατάξομεν αὐτοὺς ὡς ἄνθρωπον ἕνα, καὶ οὐχ ὑποστήσονται τὸ κράτος τῶν ἵππων ἡμῶν.

4 [11] Κατακαύσομεν γὰρ αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ὄρη αὐτῶν [12] μεθυσθήσεται ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν πληρωθήσεται [13] νεκρῶν αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀντιστήσεται τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐ-

---

11 *Alex.* μέχρι. 12 C. διεστράφησαν. 13 *Alex.* κατεσοφίσατο. 14 *Alex. Ald. C.* αὐτοὺς, καὶ ἐν. 15 *Alex.* πόνῳ καὶ πλίνθῳ. 16 *Alex. Ald.* ἐταπείνωσεν αὐτοὺς, καὶ ἔθετο. 17 *Ald.* τὸ ὄρος Σινᾶ. C. τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ. 18 *Ald. C.* ἐξέβαλε. 19 *Alex. Ald.* τοὺς Ἐσεβὼν ἐξωλόθρευσαν (*Alex.* ἐξωλέθρευσαν.) C. τοῦ Ἐσεβὼν ἐξωλόθρευσαν. 20 *Ald. C.* ἀπό. 21 *Alex* μετ' αὐτῶν τὰ ἀγαθά. 22 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 23 *Ald.* αὐτοῦ. 24 *Ald.* ἐπισκεψόμεθα. C. ἐπισκεψώμεθα. 25 C. ἀναβησώμεθα καὶ πολεμήσωμεν. 26 *Alex.* Ἰδοὺ οὐκ. 27 *Alex.* παρελθάτω ὁ κύριος, μήποτε. 28 *Alex.* περὶ αὐτῶν. 29 *Alex. Ald. C.* ὄνειδος. 30 hic incipit cap. 6. in *Ald.* 31 *Alex.* λαλῶν Ἀχιώρ. 32 *Ald. C.* deest καί. 33 *Alex. Ald. C.* κύκλῳ τῆς σκηνῆς περιεστώς. 34 *Ald. C.* προσώπου υἱῶν. 35 *Alex. Ald. C.* κατάβρωσιν. 36 *Ald. C.* πάσῃ τῇ στρατιᾷ.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* τῆς δυνάμεως. 2 *Alex.* τῶν ἀλλοφύλων. 3 καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Μωὰβ C. ponit post Ἐφραίμ. 4 *Alex.* τοὺς υἱούς. 5 Καὶ τίς εἶ σὺ Ἀχιὼρ *Ald.* desunt. 6 *Alex.* ἐπροφήτευσας. 7 καθὼς *Ald.* deest. 8 *Alex.* θεὸς ὑπερασπιεῖ. 9 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 10 *Alex.* ἐξολεθρεύσωμεν. 11 al. Κατακλύσομεν. *Ald.* Καὶ καταπαλήσομεν. C. Καταπαλήσομεν. 12 *Alex.* μεθυσθήσονται. 13 *Alex.* τῶν νεκρῶν.

τῶν τῆ προσώπων [14] ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπωλείᾳ ἀπολοῦνται, λέγει ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς· εἶπε γὰρ, Οὐ [15] ματαιωθήσεται 5 τὰ ῥήματα τῶν λόγων [16] αὐτοῦ. Σὺ δὲ Ἀχιὼρ μισθωτὲ τοῦ Ἀμμὼν, ὃς ἐλάλησας τοὺς λόγους τούτους ἐν ἡμέρᾳ ἀδικίας σου, οὐκ ὄψῃ ἔτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως 6 οὗ ἐκδικήσω τὸ γένος τῶν ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ τότε διελεύσεται ὁ σίδηρος τῆς στρατιᾶς μου, καὶ ὁ λαὸς τῶν θεραπόντων μου τὰς πλευράς σου, καὶ πεσῇ ἐν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, ὅταν ἐπιστρέψω. 7 Καὶ ἀποκαταστήσουσί σε οἱ δοῦλοί μου εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ [17] θήσουσί σε ἐν μιᾷ τῶν 8 πόλεων τῶν ἀναβάσεων, Καὶ οὐκ ἀπολῇ 9 ἕως οὗ [18] ἐξολοθρευθῇς μετ' αὐτῶν. Καὶ εἴπερ ἐλπίζεις τῇ καρδίᾳ σου ὅτι οὐ [19] ληφθήσονται, [20] μὴ συμπεσέτω σου τὸ πρόσωπον. ἐλάλησα, καὶ οὐδὲν διαπεσεῖται τῶν ῥημάτων μου.

10 Καὶ προσέταξεν Ὀλοφέρνης τοῖς [21] δούλοις αὐτοῦ, οἳ ἦσαν παρεστηκότες ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, συλλαβεῖν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸν εἰς Βετυλούα, καὶ παραδοῦναι εἰς χεῖρας υἱῶν Ἰσραήλ. 11 Καὶ συνέλαβον αὐτὸν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπῆραν ἐκ μέσου τῆς πεδινῆς εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὰς πηγὰς αἳ 12 ἦσαν ὑποκάτω Βετυλούα. Καὶ ὡς εἶδαν αὐτοὺς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ [22] ὄρους, ἀνέλαβον τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ πᾶς ἀνὴρ σφενδονήτης [23] διεκράτησαν τὴν ἀνάβασιν αὐτῶν, καὶ [24] ἔβαλον ἐν λίθοις ἐπ' 13 αὐτούς. Καὶ ὑποδύσαντες ὑποκάτω τοῦ ὄρους, ἔδησαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀφῆκαν [25] ἐῤῥιμμένον ὑπὸ τὴν ῥίζαν τοῦ ὄρους, καὶ ἀπῴχοντο 14 πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. Καταβάντες δὲ [26] υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐπέστησαν [27] αὐτῷ, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον εἰς τὴν Βετυλούα, καὶ κατέστησαν αὐτὸν [28] ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως 15 αὐτῶν, Οἳ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Ὀζίας ὁ τοῦ [29] Μιχὰ ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, καὶ [30] Ἀβρὶς ὁ τοῦ Γοθονιὴλ, καὶ [31] Χαρμὶς [32] υἱὸς 16 Μελχιήλ. Καὶ συνεκάλεσαν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως· καὶ συνέδραμον πᾶς νεανίσκος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ ἔστησαν τὸν Ἀχιὼρ ἐν μέσῳ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτῶν· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν Ὀζίας τὸ συμβεβηκός. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς συνεδρίας Ὀλοφέρνου, καὶ πάντα τὰ ῥήματα ὅσα [33] ἐλάλησεν ἐν μέσῳ τῶν ἀρχόντων [34] υἱῶν Ἀσσοὺρ, καὶ ὅσα [35] ἐμεγαλοῤῥημόνησεν Ὀλοφέρνης εἰς 18 τὸν οἶκον Ἰσραήλ. Καὶ πεσόντες ὁ λαὸς προσεκύνησαν τῷ θεῷ, καὶ [36] ἐβόησαν λέγον- 19 τες, Κύριε ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, [37] κάτιδε ἐπὶ τὰς ὑπερηφανείας αὐτῶν, καὶ ἐλέησον τὴν ταπείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῶν ἡγιασμένων σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ 20 ταύτῃ. Καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ 21 ἐπῄνεσαν αὐτὸν σφόδρα. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ὀζίας ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε πότον τοῖς πρεσβυτέροις. καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν θεὸν Ἰσραὴλ εἰς βοήθειαν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

Κεφ. ζ. 7.

1 ΤΗ͂ δὲ ἐπαύριον παρήγγειλεν Ὀλοφέρνης πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ παντὶ [1] τῷ λαῷ αὐτοῦ, οἳ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν συμμαχίαν αὐτοῦ, ἀναζευγνύειν ἐπὶ Βετυλούα, καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς προκαταλαμβάνεσθαι, καὶ ποιεῖν 2 πόλεμον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέζευξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [2] πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς αὐτῶν· καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν ἀνδρῶν πολεμιστῶν, [3] χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, καὶ ἱππέων χιλιάδες δεκαδύο, χωρὶς τῆς ἀποσκευῆς, καὶ τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἦσαν πεζοὶ ἐν αὐτοῖς, 3 πλῆθος πολὺ σφόδρα. Καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι πλησίον Βετυλούα ἐπὶ τῆς πηγῆς, καὶ παρέτειναν εἰς εὖρος ἐπὶ [4] Δωθαΐμ καὶ ἕως [5] Βελθὲμ, καὶ εἰς μῆκος ἀπὸ Βετυλούα ἕως Κυαμῶνος, ἥ ἐστιν ἀπέναντι [6] Ἐσδρηλώμ.

14 *Alex.* * τῶν ποδῶν ἡμῶν. 15 *Ald. C.* ματαιωθήσονται. 16 *Ald. C.* μου. 17 *Ald. C.* στήσουσι. 18 *Alex.* ἐξολεθρευθῇς. 19 *Alex.* συλλημφθήσονται. *Ald. C.* συλληφθήσονται. 20 *Alex.* μὴ συμπεσάτω. 21 δούλοις usque ad Ἀχιὼρ *Ald.* desunt. 22 ὄρους usque ad proximum ὄρους *C.* desunt. 23 *Ald.* καὶ διεκράτησε. *C.* διεκράτησε. 24 *Alex.* ἔβαλλον. 25 *Alex.* ῥεριμμένον. 26 *Alex.* οἱ υἱοί. 27 *Alex. C.* ἐπ' αὐτόν. *Ald.* ἐπ' αὐτῶν (αὐτόν.) 28 *Alex. Ald. C.* εἰς. 29 *Alex.* Χεμά. 30 *Alex.* Χαβρείς. *Ald. C.* Χάβρεις. 31 *Alex.* Χαλμεὶς. 32 *Ald. C.* ὁ τοῦ Μελχιήλ. 33 *Alex.* ἐλάλησαν. 34 υἱῶν *Ald. C.* deest. 35 *Alex.* ἐμεγαλορημόνησεν. 36 *Ald. C.* ἐβόησαν τῷ θεῷ λέγοντες. 37 *Alex.* κάθειδε. (l. κάτειδε.)

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* λαῷ. 2 πᾶς *Ald.* deest. 3 *Alex. Ald.* χιλιάδες πεζῶν. 4 *Alex.* Δωθαεὶμ ἕως. 5 *Alex.* Βελβαίμ. *Ald.* Βελβαΐμ. *C.* Βελμαΐμ. 6 *Ald. C.* Ἐσδραηλώμ.

4 Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὡς [7] εἶδον αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἐταράχθησαν σφόδρα· καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Νῦν [8] ἐκλείξουσιν οὗτοι τὸ πρόσωπον [9] τῆς γῆς πάσης, καὶ οὔτε τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, οὔτε αἱ φάραγγες, οὔτε οἱ βουνοὶ ὑποστήσονται τὸ βάρος αὐτῶν. 5 Καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτῶν, καὶ [10] ἀνακαύσαντες [11] πυρὰς ἐπὶ τοὺς πύργους αὐτῶν, ἔμενον φυλάσσοντες ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. 6 Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐξήγαγεν Ὀλοφέρνης πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἦσαν [12] ἐν Βετυλούᾳ, 7 Καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἀναβάσεις τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων αὐτῶν ἐφώδευσε, καὶ προκατελάβετο αὐτὰς, καὶ ἐπέστησεν [13] αὐταῖς παρεμβολὰς ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ αὐτὸς ἀνέζευξεν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 8 Καὶ προσελθόντες αὐτῷ πάντες [14] οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἡσαῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ Μωὰβ, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῆς 9 παραλίας, εἶπαν, Ἀκουσάτω δὴ λόγον ὁ δεσπότης ἡμῶν, ἵνα μὴ γένηται θραῦσμα ἐν 10 τῇ δυνάμει σου. Ὁ γὰρ λαὸς οὗτος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ πέποιθαν ἐπὶ τοῖς δόρασιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς [15] ὕψεσι τῶν ὀρέων αὐτῶν, ἐν οἷς αὐτοὶ [16] ἐνοικοῦσιν ἐν αὐτοῖς· οὐ γάρ ἐστιν εὐχερὲς προσβῆναι ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων αὐτῶν. 11 Καὶ νῦν δέσποτα μὴ πολέμει πρὸς αὐτοὺς, καθὼς γίνεται πόλεμος παρατάξεως, καὶ οὐ πεσεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ σου [17] ἀνὴρ εἷς. 12 Ἀνάμεινον ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς σου, διαφυλάσσων πάντα ἄνδρα ἐκ τῆς δυνάμεώς σου, καὶ ἐπικρατησάτωσαν οἱ παῖδές σου τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, 13 ἣ ἐκπορεύεται ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ὄρους, Διότι ἐκεῖθεν ὑδρεύονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Βετυλούα, καὶ ἀνελεῖ αὐτοὺς ἡ δίψα, καὶ ἐκδώσουσι τὴν πόλιν [18] ἑαυτῶν· καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν ἀναβησόμεθα ἐπὶ τὰς πλησίον κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐταῖς εἰς προφυλακὴν, τοῦ μὴ ἐξελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως ἄνδρα 14 ἕνα. Καὶ τακήσονται ἐν τῷ λιμῷ αὐτοὶ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὴν ῥομφαίαν ἐπ' αὐτοὺς, [19] καταστρωθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις τῆς οἰκήσεως αὐτῶν. 15 Καὶ ἀνταποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα πονηρὸν, ἀνθ' ὧν ἐστασίασαν, καὶ [20] οὐκ ἀπήντησαν τῷ 16 προσώπῳ σου ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι [21] αὐτῶν ἐνώπιον Ὀλοφέρνου, καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ [22] συνέ- 17 ταξαν ποιεῖν καθὼς ἐλάλησαν. Καὶ [23] ἀπῆρε [24] παρεμβολὴ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ μετ' αὐτῶν χιλιάδες πέντε υἱῶν Ἀσσοὺρ· καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι, καὶ προκατελάβοντο τὰ ὕδατα, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων τῶν υἱῶν Ἰσ- 18 ραήλ. Καὶ ἀνέβησαν [25] υἱοὶ Ἡσαῦ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ὀρεινῇ ἀπέναντι Δωθαΐμ, καὶ ἀπέστειλαν ἐξ αὐτῶν πρὸς Νότον καὶ ἀπηλιώτην ἀπέναντι Ἐκρεβὴλ, ἥ ἐστι πλησίον [26] Χοὺς, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ [27] χειμάῤῥου Μοχμούρ· καὶ ἡ λοιπὴ στρατιὰ τῶν Ἀσσυρίων παρενέβαλον ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ [28] ἐκάλυψαν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· καὶ αἱ σκηναὶ καὶ αἱ ἀπαρτίαι αὐτῶν [29] κατεστρατοπέδευσαν ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ἦσαν εἰς πλῆθος πολὺ σφόδρα. 19 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον θεὸν αὐτῶν, ὅτι ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμα αὐτῶν, ὅτι ἐκύκλωσαν [30] πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ 20 οὐκ ἦν διαφυγεῖν ἐκ μέσου αὐτῶν. Καὶ [31] ἔμεινε κύκλῳ αὐτῶν πᾶσα παρεμβολὴ Ἀσσοὺρ, οἱ πεζοὶ καὶ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτῶν, ἡμέρας τριακοντατέσσαρας. Καὶ [32] ἐξέλιπε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Βετυλούα [33] πάν- 21 τα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν τῶν ὑδάτων. Καὶ οἱ λάκκοι ἐξεκενοῦντο, καὶ οὐκ εἶχον πιεῖν εἰς πλησμονὴν ὕδωρ ἡμέραν μίαν, ὅτι ἐν μέτρῳ 22 [34] ἐδίδοσαν αὐτοῖς πιεῖν. Καὶ [35] ἠθύμησαν τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ αἱ [36] γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς δίψης, καὶ ἔπιπτον ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ ἐν ταῖς διόδοις τῶν πυλῶν, καὶ οὐκ ἦν κραταίωσις ἔτι ἐν

7 *Alex.* εἶδον τὸ πλῆθος. 8 *C.* ἐκκλείσουσιν. 9 *Alex.* πάσης τῆς γῆς. 10 *C.* ἀνάψαντες. 11 *Ald. C.* πυρὰν. 12 *Alex.* ἐκ Βαιτυλούας. 13 *Ald.* αὐτοὺς *C.* αὐτοῖς. 14 *Alex.* ἄρχοντες υἱῶν. 15 *Alex.* * ὕψεσιν τῶν ὀρέων, ἐν οἷς αὐτοὶ κατοικοῦσιν. 16 *Ald. C.* κατοικοῦσιν. 17 *Ald. C.* ὡς ἀνήρ. 18 *Alex.* αὐτῶν. 19 *Ald. C.* καταστραφήσονται. 20 *Alex.* οὐχ ὑπήντησαν. *Ald. C.* οὐχ ὑπήκουσαν. 21 *Alex.* αὐτοῦ. 22 *Alex. Ald. C.* συνέταξεν ποιεῖν καθά. 23 *Alex. Ald. C.* ἀπῆραν. 24 *Alex.* παρεμβολήν. 25 *Alex.* οἱ υἱοί. 26 *Alex.* Χουσεί. *Ald. C.* Χουσί. 27 *Alex.* χειμάῤῥου· καί. 28 *Alex.* ἐκάλυψεν. 29 *Ald. C.* κατεστρατοπέδευσαν εἰς πλῆθος. 30 *Alex.* αὐτοὺς πάντες. 31 *Alex.* ἔμειναν. *Ald. C.* ἔμεινον. 32 *Alex.* ἐξέλειπαν. *Ald. C.* ἐξέλιπον. 33 *Ald.* καὶ πάντα. 34 *C.* ἐδίδουν. 35 *Alex.* ἠθύμησεν. 36 *Alex.* γυναῖκες, καί.

αὐτοῖς.

23 αὐτοῖς. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ὀζίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, οἱ νεανίσκοι καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία, καὶ [37] ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπαν ἐναντίον **24** πάντων τῶν πρεσβυτέρων, Κρίναι ὁ Θεὸς ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ὅτι ἐποιήσατε ἐν ἡμῖν ἀδικίαν μεγάλην, οὐ λαλήσαντες εἰρηνι**25**κὰ [38] μετὰ τῶν υἱῶν Ἀσσοὺρ. Καὶ νῦν οὐκ ἔστι βοηθὸς ἡμῶν, ἀλλὰ πέπρακεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, τοῦ καταστρωθῆναι ἐναντίον αὐτῶν ἐν δίψῃ καὶ ἀπωλείᾳ μεγάλῃ.

26 Καὶ νῦν ἐπικαλέσασθε αὐτοὺς, καὶ [39] ἔκδοσθε τὴν πόλιν πᾶσαν εἰς προνομὴν τῷ λαῷ Ὀλοφέρνου, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

27 [40] Κρεῖσσον γὰρ [41] ἡμῖν γενηθῆναι αὐτοῖς εἰς [42] διαρπαγήν· ἐσόμεθα γὰρ εἰς δούλους, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν, καὶ [43] οὐκ ὀψόμεθα τὸν θάνατον τῶν νηπίων [44] ἡμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, ἐκλειπού**28**σας τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Μαρτυρόμεθα ὑμῖν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ κύριον τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐκδικεῖ ἡμᾶς κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ κατὰ τὰ ἁμαρτήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσῃ κατὰ τὰ ῥήμα**29**τα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον. Καὶ ἐγένετο κλαυθμὸς μέγας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας πάντων ὁμοθυμαδὸν, καὶ ἐβόησαν πρὸς κύ**30**ριον [45] τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ὀζίας, Θαρσεῖτε ἀδελφοὶ, διακαρτερήσωμεν [46] ἔτι πέντε ἡμέρας, ἐν αἷς [47] ἐπιστρέψει κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς· οὐ γὰρ [48] ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τέ**31**λος. Ἐὰν [49] δὲ διέλθωσιν αὗται, καὶ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς βοήθεια, ποιήσω κατὰ [50] τὰ **32** ῥήματα ὑμῶν. Καὶ ἐσκόρπισε τὸν λαὸν εἰς τὴν [51] ἑαυτοῦ [52] παρεμβολήν· καὶ ἐπὶ τὰ τείχη καὶ [53] τοὺς πύργους τῆς πόλεως αὐτῶν ἀπῆλθον, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν [54] ἐξαπέστειλε. καὶ ἦσαν ἐν ταπεινώσει πολλῇ ἐν τῇ πόλει.

Κεφ. η'. 8.

1 Καὶ ἤκουσεν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις Ἰουδὶθ θυγάτηρ Μεραρὶ, υἱοῦ Ὢξ, υἱοῦ Ἰωσὴφ, υἱοῦ Ὀζιὴλ, υἱοῦ Ἐλκία, [1] υἱοῦ Ἡλιοὺ, υἱοῦ Χελκίου, υἱοῦ Ἐλιὰβ, υἱοῦ Ναθαναὴλ, υἱοῦ Σαλαμιὴλ, **2** υἱοῦ Σαρασαδαὶ, υἱοῦ Ἰσραήλ· Καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Μανασσῆς, τῆς φυλῆς αὐτῆς, καὶ τῆς πατριᾶς αὐτῆς, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡμέραις [2] θε**3**ρισμοῦ κριθῶν· Ἐπέστη γὰρ ἐπὶ [3] τοῦ δεσμεύοντος τὸ δράγμα ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ὁ καύσων ἦλθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν [4] κλίνην, [5] καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βετυλούᾳ τῇ πόλει [6] αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἀναμέσον Δωθαὶμ **4** καὶ [7] Βελαμών. Καὶ ἦν Ἰουδὶθ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς χηρεύουσα ἔτη τρία καὶ μῆνας τέσσαρας.

5 Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῇ σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῆς σάκκον· καὶ ἦν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύ**6**σεως αὐτῆς. Καὶ [8] ἐνήστευε πάσας τὰς ἡμέρας [9] χηρεύσεως αὐτῆς χωρὶς προσαββάτων, καὶ σαββάτων, καὶ προνουμηνιῶν, καὶ νουμηνιῶν, καὶ ἑορτῶν, καὶ χαρμοσυνῶν οἴκου **7** Ἰσραήλ. Καὶ ἦν καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα. καὶ ὑπελείπετο αὐτῇ Μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ κτήνη καὶ ἀγροὺς, καὶ **8** [10] ἔμενεν ἐπ' αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἦν ὃς ἐπήνεγκεν [11] αὐτῇ ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι ἐφοβεῖτο τὸν **9** Θεὸν σφόδρα. Καὶ ἤκουσε τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρὰ ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὅτι [12] ὠλιγοψύχησαν ἐπὶ τῇ σπάνει τῶν ὑδάτων· καὶ ἤκουσε [13] πάντας τοὺς λόγους Ἰουδὶθ οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ὀζίας, ὡς ὤμοσεν αὐτοῖς παραδώσειν τὴν πόλιν μετὰ ἡμέρας πέντε τοῖς Ἀσσυρίοις.

10 Καὶ ἀποστείλασα τὴν ἅβραν αὐτῆς τὴν ἐφεστῶσαν

---

37 *Alex.* ἐβόησαν. 38 *Alex.* μετὰ υἱῶν. 39 *Ald. C.* ἔκδοτε. 40 *C.* Ὅτι κρεῖσσον ἡμῖν. 41 *Alex.* ἡμᾶς. 42 *Ald. C.* διαρπαγὴν, ἢ ἀποθανεῖν ἐν δίψῃ· (*Ald.* δίψει·) ἐσόμεθα. 43 *Alex.* οὐχ. 44 *Alex.* ἡμῶν, καὶ τάς. 45 *Alex.* Θεόν. 46 *Alex.* ἐπὶ πέντε. 47 *Alex.* ἐπιστρέφει. 48 *Ald.* καταλείψει. 49 *Alex.* διέλθωσιν. 50 *Ald. C.* τὸ ῥῆμα. 51 *C.* ἑαυτῶν. 52 *Alex.** πόλιν, παρεμβολήν. 53 *Alex.* ἐπὶ τούς. 54 *Alex.* & *C.* ἀπέστειλαν. *Ald.* ἐξαπέστειλαν.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* υἱοῦ Ἀνανίου, υἱοῦ Γεδεὼν, υἱοῦ Ῥαφαὶν, (*Ald.* Ῥαφαεὶν,) υἱοῦ Ἀκιθὼν, (*Ald. C.* Ἀκιθὼ,) υἱοῦ Ἠλειοὺ, (*Ald. C.* Ἡλιοὺ) υἱοῦ Ἐλιὰβ, υἱοῦ Ναθαναὴλ, υἱοῦ Σαλαμιὴλ, (*Ald.* Σαμαὴλ,) υἱοῦ Σαλασαδαὶ, (*C.* Σαλαδαῒ,) υἱοῦ Ἰσὴλ· (*Ald. C.* Ἰσραήλ.) Καί. 2 *Alex.* κριθῶν θερισμοῦ. 3 *Alex. Ald. C.* τοὺς δεσμεύοντας τὰ δράγματα. 4 *Alex. C.* κλίνην αὐτοῦ. 5 καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βετυλούᾳ τῇ πόλει αὐτοῦ in *C.* desunt. 6 αὐτοῦ *Ald.* deest. 7 *Alex.* Βαλαμὼν *Ald. C.* Βαλαμώ. 8 *Alex.* ἐνήστευσεν. 9 *Alex.* τῆς χηρεύσεως χωρὶς * καὶ σαββάτων, καὶ προνουμηνιῶν προσαββάτων, καὶ ἑορτῶν. 10 *Alex.* ἔμεινεν. 11 *Ald. C.* ἐπ' αὐτήν. 12 *Alex.* ὠλιγοψύχησεν ἐν τῇ. 13 *Alex.* Ἰουδὶθ πάντας τοὺς λόγους οὕς.

πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῆς, [14] ἐκάλεσεν Ὀζίαν καὶ Χαβρὶν καὶ Χαρμὶν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως αὐτῆς. 11 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀκούσατε δή μου ἄρχοντες τῶν κατοικούντων [15] ἐν Βετυλούᾳ· ὅτι οὐκ εὐθὴς ὁ λόγος ὑμῶν ὃν ἐλαλήσατε ἐναντίον τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐστήσατε τὸν ὅρκον [16] ὃν ἐλαλήσατε ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ εἴπατε ἐκδώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐὰν μὴ ἐν αὐταῖς [17] ἐπιστρέψῃ ὁ κύριος βοηθῆσαι [18] ἡμῖν. 12 Καὶ νῦν τίνες ἐστὲ ὑμεῖς οἳ ἐπειράσατε τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον, καὶ [19] ἵστασθε ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων; 13 Καὶ νῦν κύριον παντοκράτορα ἐξετάζετε, καὶ οὐθὲν ἐπιγνώσεσθε ἕως τοῦ αἰῶνος· 14 Ὅτι βάθος καρδίας ἀνθρώπου οὐχ εὑρήσετε, καὶ λόγους τῆς διανοίας αὐτοῦ οὐ [20] λήψεσθε, καὶ πῶς τὸν Θεὸν ὃς ἐποίησε [21] τὰ πάντα ταῦτα, ἐρευνήσετε, καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπιγνώσεσθε, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτοῦ [22] κατανοήσετε; μηδαμῶς, ἀδελφοί, μὴ παροργίζετε κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, 15 Ὅτι ἐὰν μὴ βούληται ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις βοηθῆσαι ἡμῖν, αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐν αἷς θέλει [23] σκεπάσαι ἡμέραις, ἢ καὶ [24] ὀλοθρεῦσαι ἡμᾶς πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. 16 Ὑμεῖς δὲ μὴ ἐνεχυράζετε τὰς βουλὰς κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ Θεὸς ἀπειληθῆναι, οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου [25] διαιτηθῆναι. 17 Διόπερ ἀναμένοντες τὴν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν, [26] ἐπικαλεσώμεθα αὐτὸν εἰς βοήθειαν ἡμῶν, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς ἡμῶν, ἐὰν ᾖ αὐτῷ ἀρεστόν. 18 Ὅτι οὐκ ἀνέστη ἐν ταῖς γενεαῖς ἡμῶν, οὐδέ ἐστιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον οὔτε φυλή, οὔτε πατριά, [27] οὔτε δῆμος, οὔτε πόλις ἐξ ἡμῶν, οἳ προσκυνοῦσι θεοῖς χειροποιήτοις, καθάπερ ἐγένετο ἐν ταῖς πρότερον ἡμέραις, 19 Ὧν χάριν ἐδόθησαν εἰς ῥομφαίαν καὶ εἰς διαρπαγὴν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἔπεσον πτῶμα μέγα ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. 20 Ἡμεῖς δὲ ἕτερον Θεὸν οὐκ [28] ἐπέγνωμεν [29] πλὴν αὐτοῦ· ὅθεν ἐλπίζομεν ὅτι οὐχ ὑπερόψεται ἡμᾶς, [30] οὐδ' ἀπὸ τοῦ γένους ἡμῶν. 21 Ὅτι ἐν τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως [31] καθήσεται [32] πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ προνομευθήσεται τὰ ἅγια ἡμῶν, καὶ [33] ζητήσει τὴν βεβήλωσιν [34] αὐτῶν ἐκ τοῦ [35] στόματος ἡμῶν, 22 Καὶ τὸν [36] φόνον τῶν ἀδελφῶν [37] ἡμῶν, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς γῆς, καὶ τὴν ἐρήμωσιν τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἐπιστρέψει εἰς κεφαλὴν ἡμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἐὰν δουλεύσωμεν ἐκεῖ, καὶ ἐσόμεθα εἰς πρόσκομμα καὶ εἰς ὄνειδος 23 ἐναντίον τῶν κτωμένων ἡμᾶς· Ὅτι οὐ κατευθυνθήσεται ἡ δουλεία ἡμῶν εἰς χάριν, ἀλλ' εἰς ἀτιμίαν θήσει αὐτὴν κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. 24 Καὶ νῦν ἀδελφοὶ ἐπιδειξώμεθα τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, ὅτι ἐξ ἡμῶν [38] κρέμαται ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ τὰ ἅγια καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ θυσιαστήριον [39] ἐπεστήρικται ἐφ' ἡμῖν. 25 Παρὰ [40] ταῦτα πάντα εὐχαριστήσωμεν κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς καθὰ καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν. 26 Μνήσθητε ὅσα ἐποίησε μετὰ Ἀβραάμ, καὶ ὅσα ἐπείρασε τὸν Ἰσαάκ, καὶ ὅσα ἐγένετο τῷ Ἰακὼβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας [41] ποιμαίνοντι τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· 27 Ὅτι οὐ καθὼς ἐκείνους ἐπύρωσεν εἰς ἐτασμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἡμᾶς οὐκ ἐξεδίκησεν, ἀλλ' εἰς [42] νουθέτησιν μαστιγοῖ κύριος τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῷ. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀζίας, Πάντα ὅσα εἶπας, [43] ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐλάλησας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τοῖς λόγοις σου. 29 Ὅτι οὐκ ἐν τῇ σήμερον ἡ σοφία σου πρόδηλός ἐστιν, ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν σου ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς τὴν σύνεσίν σου, καθότι ἀγαθόν ἐστι τὸ πλάσμα τῆς καρδίας σου. 30 [44] Ἀλλ' ὁ λαὸς [45] ἐδίψησε σφόδρα, καὶ [46] ἠνάγκασαν [47] ποιῆσαι ἡμᾶς καθὰ ἐλαλήσαμεν αὐτοῖς, καὶ [48] ἀπαγαγεῖν ὅρκον ἐφ' ἡμᾶς, ὃν οὐ παραβησόμεθα. 31 Καὶ νῦν δεήθητι [49] περὶ ἡμῶν, ὅτι γυνὴ εὐσεβὴς εἶ, καὶ ἀποστελεῖ κύ-

---

14 *Alex.* ἐκάλεσεν Χαβρεὶμ. 15 *Alex. Ald. C.* Βαιτυλούα. 16 *Alex. Ald. C.* τοῦτον ὅν. 17 *Alex.* ἐπιστρέψει κύριος. 18 *Alex Ald.* ὑμῖν. 19 *Alex.* ἵστατε. 20 *Alex.* διαλήμψεσθαι. *Ald. C.* διαλήψεσθε. 21 *Alex.* πάντα ταῦτα, ἐρευνήσατε. 22 *Alex.* κατανοήσατε. 23 *Alex. Ald. C* σκεπάσαι, (*Alex.* deest) καὶ πάσαις ἡμέραις. 24 *Alex.* ὀλεθρεῦσαι. 25 *Num.* c. 23. unde hæc sumta sunt, est διαρτηθῆναι. 26 *Alex.* ἐπικαλεσόμεθα. 27 *Alex.* οὐδέ. 28 *Alex. Ald. C.* ἔγνωμεν. 29 πλὴν αὐτοῦ *Ald. C.* desunt. 30 *Alex.* οὔτε. 31 *Ald. C.* κληθήσεται. al. καυθήσεται. 32 πᾶσα *Ald. C.* deest. 33 *Alex. Ald. C.* ἐκζητήσει. 34 *Ald. C.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* αἵματος. 36 *Ald. C.* φόβον. 37 *Alex.* ὑμῶν. 38 *Ald. C* ἐκκρέμαται. 39 *Alex.* ἐπιστηρίσαι. 40 *Alex.* ταῦτα εὐχαριστήσωμεν. *Ald. C.* πάντα ταῦτα εὐχαριστήσωμεν 41 *Alex.* ποιμαίνοντος αὐτοῦ τά. 42 *Ald. C.* νουθεσίαν. 43 *Alex. Ald. C.* ἐν ἀγαθῇ. 44 *Alex.* Ἀλλά. 45 *Ald. C.* δεδίψηκε. 46 *Alex.* ἠνάγκασεν ἡμᾶς ποιῆσαι. 47 ποιῆσαι *Ald. C.* ponunt post ἐλαλήσαμεν. 48 *Alex.* ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς ὅρκον. 49 *Ald. C.* σὺ περί.

ριος τὸν

ειος τὸν ὑετὸν εἰς πλήρωσιν τῶν λάκκων ἡμῶν, 32 καὶ οὐκ ἐκλειψόμεθα ἔτι. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰουδὶθ, Ἀκούσατέ μου, καὶ ποιήσω πρᾶγμα ὃ ἀφίξεται εἰς γενεὰς γενεῶν υἱοῖς τοῦ γένους ἡμῶν. 33 Ὑμεῖς στήσεσθε ἐπὶ τῆς πύλης τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἐξελεύσομαι ἐγὼ μετὰ τῆς ἅβρας μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μεθ' ἃς εἴπατε παραδώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐπισκέψεται κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρί μου. 34 Ὑμεῖς δὲ οὐκ [50] ἐξερευνήσετε τὴν πρᾶξίν μου, οὐ γὰρ [51] ἐρῶ ὑμῖν, ἕως τοῦ τελεσθῆναι ἃ ἐγὼ 35 ποιῶ. Καὶ εἶπεν Ὀζίας καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς αὐτὴν, Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ κύριος ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν 36 ἡμῶν. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκ τῆς σκηνῆς, ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὰς διατάξεις αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

1 Ἰουδὶθ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐπέθετο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδιδύσκετο σάκκον· καὶ ἦν ἄρτι προσφερόμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν οἶκον τοῦ [1] θεοῦ τὸ θυμίαμα τῆς ἑσπέρας ἐκείνης· καὶ ἐβόησε [2] φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδὶθ πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, 2 Κύριε ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Συμεὼν, ᾧ ἔδωκας ἐν χειρὶ ῥομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν, οἳ ἔλυσαν μήτραν παρθένου εἰς μίασμα, καὶ ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐβεβήλωσαν [3] μήτραν εἰς ὄνειδος· εἶπας γὰρ, Οὐχ οὕτως ἔσται· καὶ ἐποίησαν. 3 Ἀνθ' ὧν ἔδωκας ἄρχοντας αὐτῶν εἰς φόνον, καὶ τὴν [4] στρωμνὴν αὐτῶν ἣ ᾐδέσατο τὴν ἀπάτην αὐτῶν, εἰς αἷμα· καὶ ἐπάταξας δούλους [5] ἐπὶ δυνάσταις, καὶ δυνάστας 4 ἐπὶ θρόνους αὐτῶν· Καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτῶν εἰς προνομὴν, καὶ θυγατέρας [6] εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα [7] εἰς διαίρεσιν υἱῶν ἠγαπημένων ὑπὸ σοῦ, [8] οἳ καὶ ἐζήλωσαν τὸν ζῆλόν σου, καὶ ἐβδελύξαντο μίασμα αἵματος αὐτῶν, καὶ ἐπεκαλέσαντό σε εἰς βοηθόν· ὁ θεὸς ὁ θεὸς [9] ὁ ἐμὸς, καὶ εἰσάκουσον ἐμοῦ 5 τῆς χήρας. Σὺ γὰρ ἐποίησας τὰ πρότερα ἐκείνων, καὶ ἐκεῖνα, καὶ [10] τὰ μετέπειτα, καὶ τὰ νῦν, καὶ τὰ ἐπερχόμενα διενοήθης, [11] καὶ 6 ἐγενήθησαν ἃ ἐνενοήθης, Καὶ παρέστησαν ἃ ἐβουλεύσω, καὶ εἶπαν, Ἰδοὺ πάρεσμεν· πᾶσαι γὰρ αἱ ὁδοί σου ἕτοιμοι, καὶ [12] ἡ κρίσις σου ἐν 7 προγνώσει. Ἰδοὺ γὰρ Ἀσσύριοι ἐπληθύνθησαν ἐν δυνάμει αὐτῶν, ὑψώθησαν ἐφ' ἵππῳ καὶ ἀναβάτῃ, ἐγαυρίασαν ἐν βραχίονι πεζῶν, ἤλπισαν ἐν ἀσπίδι [13] καὶ ἐν γαισῷ καὶ τόξῳ καὶ σφενδόνῃ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος συντρίβων πολέμους· Κύριος ὄνομά 8 [14] σοι. Σὺ ῥάξον αὐτῶν τὴν ἰσχὺν ἐν δυνάμει σου, καὶ κάταξον τὸ κράτος αὐτῶν ἐν τῷ θυμῷ σου· ἐβουλεύσαντο γὰρ βεβηλῶσαι τὰ ἅγιά σου, μιᾶναι τὸ σκήνωμα τῆς καταπαύσεως τοῦ ὀνόματος τῆς δόξης σου, [15] καὶ καταβαλεῖν σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίου [16] σου. 9 Βλέψον εἰς ὑπερηφανίαν αὐτῶν, ἀπόστειλον τὴν ὀργήν σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν. δὸς ἐν χειρί μου τῆς χήρας 10 ὃ διενοήθην κράτος· Πάταξον δοῦλον ἐκ χειλέων ἀπάτης μου ἐπ' ἄρχοντι, καὶ ἄρχοντα ἐπὶ θεράποντι αὐτοῦ, θραῦσον αὐτῶν τὸ [17] ἀνάστεμα ἐν χειρὶ θηλείας. 11 Οὐ γὰρ ἐν πλήθει τὸ κράτος σου, οὐδὲ ἡ δυναστεία σου ἐν ἰσχύουσιν, ἀλλὰ ταπεινῶν εἶ [18] θεὸς, ἐλαττόνων εἶ βοηθὸς, ἀντιλήπτωρ ἀσθενούντων, ἀπεγνωσμένων σκεπαστὴς, ἀπηλπισμένων σωτήρ. 12 Ναὶ ναὶ [19] ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ θεὸς κληρονομίας Ἰσραὴλ, δέσποτα τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, κτίστα τῶν ὑδάτων, [20] βασιλεῦ πάσης κτίσεώς σου, σὺ εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου, 13 Καὶ δὸς λόγον μου καὶ ἀπάτην [21] εἰς τραῦμα καὶ μώλωπα αὐτῶν, οἳ κατὰ τῆς διαθήκης σου, καὶ οἴκου ἡγιασμένου σου, καὶ [22] κορυφῆς Σιὼν, καὶ οἴκου κατασχέσεως υἱῶν σου ἐβουλεύσαντο σκληρά. 14 Καὶ ποίησον ἐπὶ [23] πᾶν τὸ ἔθνος σου, καὶ [24] πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν, τοῦ εἰδῆσαι ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς [25] πάσης δυνάμεως καὶ κράτους, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος ὑπερασπίζων τοῦ γένους Ἰσραὴλ, εἰ μὴ σύ.

---

50 *Alex.* ἐξερευνήσατε. 51 *Alex.* ἀναγγελῶ. *Ald. C.* ἀπαγγελῶ.

Cap. 9. 1 *Ms. Alex.* κυρίου τοῦ θυμιάματος τῆς. 2 *Alex.* φωνὴν μεγάλην. 3 *C* παρθενίαν. 4 *Alex.* στρωμνὴν ἣ ᾐδέσατο τὴν ἀπά.... τηθεῖσαν εἰς αἷμα. *Ald.* στρωμνὴν αὐτῶν ἐδεύσαντο ἀπατηθεῖσαν, εἰς αἷμα. *C.* στρωμνὴν αὐτῶν ἠρδεύσαντο τὴν ἀπατηθεῖσαν, εἰς αἷμα. 5 *Alex.* ἐπὶ * δυνάστας ἐπὶ θρόνους 6 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν εἰς. 7 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν εἰς. 8 *Alex.* καὶ ἐζήλωσαν. 9 *Alex.* ἐμὸς, εἰσάκουσόν μου τῆς. *Ald. C.* ὁ ἐμὸς, καὶ ἐπάκουσόν μου τῆς. 10 *Alex.* μετέπειτα. 11 καὶ ἐγενήθησαν ἃ ἐνενοήθης *Ald. C.* desunt. 12 *Ald. C.* αἱ κρίσεις. 13 *Alex.* & *C.* καὶ τόξῳ. 14 *Ald. C.* σου, Σύ. 15 *Alex.* καταβαλεῖν. 16 σου *Ald.* deest. 17 *Alex.* ἀνάστημα. 18 *Alex.* & *C.* κύριος. *Ald.* κύριε. 19 *Alex.* θεός. 20 *Alex.* βασιλεύς. 21 *Ald. C.* καὶ τραῦμα καί. 22 *Alex.* κορυφήν. 23 *Alex. Ald. C.* παντὸς ἔθνους. 24 *C.* πάσης δυνάμεως καὶ κράτους. 25 *Alex.* θεὸς πάσης.

Κεφ. ί. 10.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο βοῶσα πρὸς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ συνετέλεσε πάντα τὰ ῥήματα [1] ταῦτα, 2 Καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς πτώσεως, καὶ ἐκάλεσε τὴν ἅβραν αὐτῆς, καὶ κατέβη εἰς τὸν οἶκον ἐν ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν σαββάτων, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς, 3 Καὶ περιείλατο τὸν σάκκον ὃν [2] ἐνεδεδύκει, καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς, καὶ [3] περιεκλύσατο τὸ [4] σῶμα ὕδατι, καὶ ἐχρίσατο μύρῳ παχεῖ, καὶ διέταξε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο μίτραν ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν [5] οἷς ἐστολίζετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασσῆ. 4 Καὶ ἔλαβε σανδάλια εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ περιέθετο τοὺς χλιδῶνας, καὶ τὰ ψέλλια, καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ πάντα τὸν κόσμον αὐτῆς· καὶ ἐκαλλωπίσατο σφόδρα εἰς [6] ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν, ὅσοι ἂν ἴδωσιν αὐτήν. 5 Καὶ ἔδωκε τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς ἀσκοπυτίνην οἴνου, καὶ [7] καμψάκην ἐλαίου, καὶ πήραν ἐπλήρωσεν ἀλφίτων καὶ παλάθης καὶ ἄρτων καθαρῶν, καὶ περιεδίπλωσε πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν [8] ἐπ᾽ αὐτῇ. 6 Καὶ [9] ἐξήλθοσαν ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως Βετυλούα, καὶ εὕροσαν [10] ἐφεστῶτας ἐπ᾽ αὐτῆς Ὀζίαν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως Χαβρὶν καὶ Χαρμίν. 7 Ὡς δὲ εἶδον αὐτὴν, καὶ ἦν ἠλλοιωμένον τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ τὴν στολὴν μεταβεβληκυῖαν αὐτῆς, [11] καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς ἐπὶ πολὺ σφόδρα, καὶ εἶπαν αὐτῇ, 8 [12] Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν δῴη σε εἰς χάριν, καὶ [13] τελειώσαι τὰ ἐπιτηδεύματά σου εἰς γαυρίαμα υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ὕψωμα Ἱερουσαλήμ. καὶ [14] προσεκύνησε τῷ Θεῷ, 9 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐπιτάξατε ἀνοῖξαί μοι τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐξελεύσομαι εἰς τελείωσιν τῶν λόγων, ὧν ἐλαλήσατε μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ συνέταξαν τοῖς νεανίσκοις ἀνοῖξαι αὐτῇ καθότι [15] ἐλάλησαν. 10 Καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ ἐξῆλθεν Ἰουδὶθ, αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη [16] αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς· ἀπεσκόπευον δὲ αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἕως οὗ κατέβη τὸ ὄρος, [17] ἕως διῆλθε τὸν αὐλῶνα, καὶ οὐκ ἔτι [18] ἐθεώρουν αὐτήν. 11 Καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς εὐθεῖαν, καὶ συνήντησεν αὐτῇ προφυλακὴ τῶν Ἀσσυρίων, 12 Καὶ [19] συνέλαβον αὐτὴν, καὶ ἐπηρώτησαν, Τίνων εἶ; καὶ πόθεν ἔρχῃ; [20] καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπε, Θυγάτηρ εἰμὶ τῶν Ἑβραίων, καὶ ἀποδιδράσκω ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μέλλουσι δίδοσθαι ὑμῖν εἰς κατάβρωμα. 13 Κἀγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ πρόσωπον Ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως ὑμῶν, τοῦ [21] ἀναγγεῖλαι ῥήματα ἀληθείας, καὶ δείξω πρὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδὸν, καθ᾽ ἣν πορεύσεται, καὶ κυριεύσει πάσης τῆς ὀρεινῆς, καὶ οὐ διαφωνήσει τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ σὰρξ μία, οὐδὲ πνεῦμα ζωῆς. 14 Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τὰ ῥήματα αὐτῆς, [22] καὶ κατενόησαν τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἦν ἐναντίον αὐτῶν [23] θαυμάσιον τῷ κάλλει σφόδρα, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν, 15 Σέσωκας τὴν ψυχήν σου, σπεύσασα καταβῆναι εἰς πρόσωπον τοῦ κυρίου ἡμῶν. καὶ νῦν πρόσελθε ἐπὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀφ᾽ ἡμῶν προπέμψουσί σε ἕως παραδώσουσί σε [24] εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 16 Ἐὰν δὲ στῇς ἐναντίον αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ ἀνάγγειλον κατὰ τὰ ῥήματά σου, καὶ [25] εὖ σε ποιήσει. 17 Καὶ ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἑκατὸν, καὶ παρέζευξαν αὐτῇ καὶ τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτὰς ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνου. 18 Καὶ ἐγένετο συνδρομὴ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ· διεβοήθη γὰρ εἰς τὰ σκηνώματα ἡ παρουσία αὐτῆς· καὶ ἐλθόντες ἐκύκλουν αὐτὴν ὡς εἱστήκει ἔξω τῆς σκηνῆς Ὀλοφέρνου, ἕως προσήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 19 Καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ [26] ἀπ᾽ αὐτῆς· καὶ [27] εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τίς καταφρονήσει τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυναῖκας τοιαύτας; ὅτι οὐ καλόν ἐστιν [28] ὑπολείπεσθαι ἐξ αὐ-

Cap. 10. 1 ταῦτα *Ald.* deest. 2 *Alex. Ald. C.* ἐνεδιδύσκετο. 3 *Ald.* περιελύσατο. 4 *C.* στόμα. 5 *Alex.* αἷς. 6 *Alex.* ἀπάντησιν. 7 *Alex.* καψάκην. 8 *Alex. Ald.* αὐτῇ. *C.* ἐν αὐτῇ. 9 *C.* ἐξῆλθον ὁμοῦ ἐπί. 10 *Alex.* ἐφεστῶτα αὐτῆς. 11 *Alex.* ἐθαύμασαν. 12 *Alex.* Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων. 13 al. τελειῶσαι. 14 *Ald. C.* προσεκύνησαν. 15 *Alex. Ald. C.* ἐλάλησεν. 16 *Alex.* αὐτῆς. ἀπεσκόπευον. 17 *Alex. Ald. C.* καὶ (*Alex. Ald.* deest) ἕως οὗ διῆλθεν. 18 *Alex.* ἐθεώρησαν. *Ald. C.* ἐθεώρησαν. 19 *Ald.* συνεβάλλοντο. *C.* συνελάβοντο. 20 καὶ ποῦ πορεύῃ. *C.* desunt. 21 *Alex. Ald. C.* ἀπαγγεῖλαι. 22 καὶ *C.* deest. 23 *Alex. Ald. C.* θαυμασία. 24 *Alex.* εἰς χεῖρας. 25 *Alex.* εὐθῆ σε. 26 *Alex.* ἀπὸ αὐτῆς. *Ald.* ἐπ᾽ αὐτῆς. *C.* desunt. 27 *Alex.* εἶπαν. 28 *Alex.* ἐξ αὐτῶν ὑπολείπεσθαι.

τῶν ἄνδρα ἕνα, οἳ ἀφεθέντες δυνήσονται κατασοφίσασθαι πᾶσαν τὴν γῆν. 20 Καὶ ἐξῆλθον οἱ παρακαθεύδοντες Ὀλοφέρνῃ, καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν. 21 Καὶ ἦν Ὀλοφέρνης ἀναπαυόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κωνωπείῳ, ὃ ἦν ἐκ πορφύρας καὶ χρυσίου καὶ σμαράγδου καὶ λίθων πολυτελῶν [29] καθυφασμένων.

22 Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ προσκήνιον, καὶ λαμπάδες ἀργυραῖ προάγουσαι αὐτοῦ. 23 Ὡς δὲ ἦλθε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ Ἰουδὶθ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ἐθαύμασαν πάντες ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ προσώπου αὐτῆς. καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ ἤγειραν αὐτὴν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ.

Κεφ. ια΄. 11.

1 ΚΑὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης, Θάρσησον γύναι, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐγὼ οὐκ ἐκάκωσα ἄνθρωπον ὅστις [1] ᾑρέτικε δουλεύειν [2] βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς γῆς. 2 Καὶ νῦν ὁ λαός σου ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν, εἰ μὴ [3] ἐφαύλισάν με, οὐκ ἂν ἦρα τὸ δόρυ μου ἐπ' αὐτοὺς, [4] ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐποίησαν ταῦτα. 3 Καὶ νῦν λέγε μοι, τίνος [5] ἕνεκεν ἀπέδρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἦλθες πρὸς ἡμᾶς; ἥκεις γὰρ εἰς σωτηρίαν. θάρσει, ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ [6] ζήσῃ, καὶ εἰς τὸ λοιπόν. 4 Οὐ γάρ ἐστιν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλ' εὖ σε ποιήσει, καθὰ γίνεται τοῖς δούλοις τοῦ κυρίου μου βασιλέως Ναβουχοδονόσορ. 5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰουδὶθ, Δέξαι τὰ ῥήματα τῆς δούλης σου, καὶ λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ οὐκ ἀναγγελῶ ψεῦδος τῷ κυρίῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. 6 Καὶ ἐὰν κατακολουθήσῃς τοῖς λόγοις τῆς παιδίσκης σου, τελείως πρᾶγμα ποιήσει μετὰ σοῦ ὁ θεὸς, καὶ οὐκ ἀποπεσεῖται ὁ κύριός μου τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. 7 Ζῇ γὰρ [7] βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς γῆς, καὶ ζῇ τὸ κράτος αὐτοῦ, ὃς ἀπέστειλέ σε εἰς κατόρθωσιν πάσης ψυχῆς, ὅτι οὐ μόνον ἄνθρωποι διὰ σὲ δουλεύουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς ἰσχύος σου ζήσονται ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ. 8 Ἠκούσαμεν γὰρ τὴν σοφίαν σου, καὶ τὰ πανουργεύματα τῆς ψυχῆς σου, [8] καὶ ἀνηγγέλη πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι σὺ μόνος ἀγαθὸς ἐν πάσῃ [9] βασιλείᾳ, καὶ δυνατὸς ἐν ἐπιστήμῃ, καὶ θαυμαστὸς ἐν στρατεύμασι πολέμου. 9 Καὶ νῦν ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν Ἀχιὼρ ἐν τῇ συνεδρείᾳ σου, ἠκούσαμεν τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ὅτι περιεποιήσαντο αὐτὸν οἱ ἄνδρες Βετυλούα, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐξελάλησε [10] παρὰ σοί. 10 [11] Διὸ δέσποτα κύριε μὴ παρέλθῃς τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλὰ κατάθου αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι [12] ἀληθής ἐστιν. οὐ γὰρ ἐκδικᾶται τὸ γένος ἡμῶν, [13] οὐ κατισχύει ῥομφαία ἐπ' αὐτοὺς, ἐὰν μὴ ἁμάρτωσιν εἰς τὸν θεὸν αὐτῶν. 11 Καὶ νῦν ἵνα μὴ γένηται ὁ κύριός μου ἔκβολος καὶ ἄπρακτος, καὶ [14] ἐπιπεσεῖται θάνατος ἐπὶ [15] πρόσωπον αὐτῶν, καὶ κατελάβετο αὐτοὺς ἁμάρτημα ἐν ᾧ παροργιοῦσι τὸν θεὸν αὐτῶν, ὁπηνίκα [16] ἂν ποιήσωσιν ἀτοπίαν. 12 [17] Ἐπεὶ γὰρ ἐξέλιπεν αὐτοὺς τὰ [18] βρώματα, καὶ ἐσπανίσθη πᾶν ὕδωρ, [19] ἐβουλεύσαντο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα διεστείλατο αὐτοῖς ὁ θεὸς [20] ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ μὴ φαγεῖν, διέγνωσαν δαπανῆσαι. 13 Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, καὶ τὰς δεκάτας τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, [21] ἃ διεφύλαξαν ἁγιάσαντες τοῖς ἱερεῦσι τοῖς παρεστηκόσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, κεκρίκασιν ἐξαναλῶσαι, ὧν [22] οὐδὲ ταῖς χερσὶ καθῆκεν ἅψασθαι οὐδένα τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ. 14 Καὶ ἀπεστάλκασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι καὶ οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίησαν ταῦτα, [23] τοὺς μετοικίσαντας αὐτοῖς τὴν ἄφεσιν παρὰ τῆς γερουσίας. 15 Καὶ ἔσται [24] ὡς ἂν [25] ἀναγγείλῃ αὐτοῖς καὶ ποιήσωσι, δοθήσονταί σοι εἰς ὄλεθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 16 Ὅθεν ἐγὼ ἡ δούλη σου ἐπιγνοῦσα ταῦτα πάντα, ἀπέδραν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἀπέστειλέ με ὁ θεὸς ποιῆσαι μετὰ σοῦ [26] πράγματα, ἐφ' οἷς

29 *Ald. C.* καθυφασμένον.

Cap. 11. 1 *Alex.* ᾑρέτισεν. 2 *Ald.* τῷ βασιλεῖ & ponit post Ναβουχοδονόσορ, ut & ver. 4. 3 *Alex.* ἐφαύλισεν. 4 *Alex.* ἀλλά. 5 *Alex.* ἕνεκα. 6 *Ald.* σὺ ζήσῃ. 7 *Alex.* ὁ βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς Ναβουχοδονόσορ, καί. 8 *Alex.* ἃ καί. 9 *Alex. Ald.* τῇ βασιλείᾳ. 10 *Ald. C.* αὐτοῖς παρά. 11 *Alex.* δή. 12 *Alex.* ὅτι ἐστὶν ἀληθής. 13 *Alex.* ὃς κατισχύει. *Ald. C.* οὐ γὰρ ἰσχύει. dein pro ἐὰν *Ald.* εἰ. 14 *C.* ἐπέπεσεν. 15 *Alex.* προσώπου αὐτῶν, καὶ καταλάβοι. 16 *Alex.* ἐάν. 17 *Alex.* Ἐπεὶ παρεξέλειπεν. *Ald. C.* Ἐπεὶ παρεξέλιπεν. 18 *Alex.* βρώματα αὐτῶν, καί. 19 al. καὶ ἐβουλ. 20 *Alex.* τοῖς. 21 *Alex.* διεφύλαξαν. *C.* ἃ ἐφύλαξαν. 22 *Alex.* οὐδέν. 23 al. τοὺς μετακομίσαντας. 24 *Alex.* ὡς ἐάν. *Ald.* ἕως. 25 *Ald.* ἀναγγελεῖ. 26 *Ald. C.* πρᾶγμα.

ἐκστήσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν αὐτά.

17 Ὅτι ἡ δούλη σου θεοσεβής ἐστι, καὶ θεραπεύουσα νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ νῦν μενῶ παρὰ σοὶ κύριέ μου, καὶ ἐξελεύσεται ἡ δούλη σου [27] κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα, καὶ προσεύξομαι πρὸς τὸν θεόν. καὶ [28] ἐρεῖ μοι πότε ἐποίησαν τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν.

18 Καὶ ἐλθοῦσα προσανοίσω σοι· [29] ἐξελεύσῃ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει σου, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεταί σοι ἐξ αὐτῶν.

19 Καὶ ἄξω σε διὰ μέσου τῆς Ἰουδαίας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἀπέναντι Ἱερουσαλήμ· καὶ θήσω τὸν δίφρον σου ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπέναντί σου. [30] ὅτι ταῦτα ἐλαλήθη μοι κατὰ πρόγνωσίν μου, καὶ [31] ἀπηγγέλη μοι, καὶ ἀπεστάλην ἀναγγεῖλαί σοι.

20 Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι αὐτῆς ἐναντίον Ὀλοφέρνου, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ αὐτῆς, καὶ εἶπαν,

21 Οὐκ ἔστι τοιαύτη γυνὴ ἀπ' ἄκρου [32] ἕως ἄκρου τῆς γῆς, [33] καλῷ προσώπῳ καὶ συνέσει λόγων.

22 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης, Εὖ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀποστείλας σε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, τοῦ γενηθῆναι ἐν χερσὶν ἡμῶν κράτος· ἐν δὲ τοῖς φαυλίσασι τὸν κύριόν μου, [34] ἀπώλειαν.

23 Καὶ νῦν ἀστεία εἶ σὺ ἐν τῷ εἴδει σου, καὶ ἀγαθὴ ἐν τοῖς λόγοις σου. ὅτι ἐὰν [35] ποιήσῃς καθὰ ἐλάλησας, ὁ θεός σου ἔσται [36] μου θεός, καὶ σὺ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ καθήσῃ, καὶ ἔσῃ ὀνομαστὴ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν οὗ ἐτίθετο τὰ [1] ἀργυρώματα, καὶ αὐτοῦ συνέταξε [2] καταστρῶσαι [3] αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀψοποιημάτων αὐτοῦ, 2 καὶ [4] τοῦ οἴνου αὐτοῦ [5] πίνειν. Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ, Οὐ φάγομαι ἐξ αὐτῶν, ἵνα μὴ γένηται σκάνδαλον, [6] ἀλλ' ἐκ τῶν ἠκολουθηκότων μοι χορηγηθήσεται.

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης, [7] Ἐὰν δὲ ἐκλίπῃ τὰ ὄντα μετὰ σοῦ, πόθεν [8] ἐξοίσομέν σοι δοῦναι [9] ὅμοια [10] αὐτοῖς; οὐ γάρ ἐστι μεθ' ἡμῶν ἐκ τοῦ [11] ἔθνους σου.

4 Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ πρὸς αὐτὸν, Ζῇ ἡ ψυχή σου κύριέ μου, ὅτι οὐ δαπανήσει ἡ δούλη σου τὰ ὄντα μετ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ποιήσῃ κύριος ἐν χειρί μου ἃ ἐβουλεύσατο.

5 Καὶ ἤγαγον αὐτὴν οἱ θεράποντες Ὀλοφέρνου εἰς τὴν σκηνήν, καὶ ὕπνωσε μέχρι μεσούσης [12] τῆς νυκτός. καὶ ἀνέστη [13] πρὸς τὴν ἑωθινὴν φυλακήν.

6 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ὀλοφέρνην, λέγουσα, Ἐπιταξάτω δὴ ὁ κύριός μου, ἐᾶσαι τὴν δούλην σου [14] ἐπὶ προσευχὴν ἐξελθεῖν.

7 Καὶ [15] προσέταξεν Ὀλοφέρνης τοῖς σωματοφύλαξι μὴ διακωλύειν αὐτήν. καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ παρεμβολῇ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα Βετυλούα, καὶ ἐβαπτίζετο [16] ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐπὶ τῆς πηγῆς [17] τοῦ ὕδατος.

8 Καὶ [18] ὡς ἀνέβη, ἐδέετο τοῦ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατευθῦναι τὴν ὁδὸν αὐτῆς εἰς [19] ἀνάστεμα τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

9 Καὶ εἰσπορευομένη [20] καθαρὰ παρέμενε [21] τῇ σκηνῇ, [22] μέχρις οὗ προσηνέγκατο τὴν [23] τροφὴν αὐτῆς πρὸς ἑσπέραν.

10 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐποίησεν Ὀλοφέρνης πότον τοῖς δούλοις αὐτοῦ μόνοις, καὶ οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν [24] χρῆσιν οὐδένα τῶν πρὸς ταῖς χρείαις.

11 Καὶ εἶπε Βαγώᾳ τῷ εὐνούχῳ, ὃς ἦν ἐφεστηκὼς ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ, Πεῖσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυναῖκα τὴν Ἑβραίαν ἥ ἐστι παρὰ σοὶ, τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς, καὶ φαγεῖν καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν.

12 Ἰδοὺ γὰρ αἰσχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, εἰ γυναῖκα τοιαύτην παρήσομεν οὐχ ὁμιλήσαντες αὐτῇ, ὅτι ἐὰν ταύτην μὴ ἐπισπασώμεθα, καταγελάσεται ἡμῶν.

13 Καὶ ἐξῆλθε Βαγώας ἀπὸ προσώπου Ὀλοφέρνου, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ εἶπε, Μὴ ὀκνησάτω δὴ ἡ παιδίσκη ἡ καλὴ αὕτη ἐλθοῦσα πρὸς τὸν κύριόν μου δοξασθῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ [25] πίεσαι μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην οἶνον, καὶ γενηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ὡς θυγάτηρ μία τῶν υἱῶν Ἀσσοὺρ, αἳ παρεστήκασιν ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ.

14 Καὶ

27 C. μετά. 28 Alex. Ald. C. ἀναγγελεῖ μοι. 29 Alex. κ. ἐξελεύσῃ. 30 Alex. Ald. C. Ὅτι μοι ταῦτα ἐλαλήθη κατά. 31 Alex. Ald. C. ἀνηγγέλη. 32 ἕως ἄκρου Ald. desunt. 33 Alex. ἐν καλῷ προσώπῳ. Ald. C. ἐν κάλλει προσώπου. 34 Alex. ἀπώλεια. 35 Alex. ποιήσεις. 36 Ald. C. μοι.

Cap. 12. 1 Ald. C. ἀργυρώματα αὐτοῦ, καί. 2 Ald. C. καταστρωθῆναι. 3 Ms. Alex. αὐτήν. 4 Ald. τὸν οἶνον. 5 Alex. πιεῖν. 6 Alex. ἀλλά. 7 Alex. Ἐὰν ἐκλείπῃ. 8 Alex. Ald. C. ἕξομεν. 9 Alex. τὰ ὅμοια. 10 Ald. C. αὐτῶν. 11 Alex. Ald. C. γένους σου. 12 Alex. νυκτός. 13 Alex. περὶ τήν. 14 Alex. ἐξελθεῖν ἐπὶ προσευχήν. 15 Ald. C. ἐπέταξεν. 16 ἐν τῇ παρεμβολῇ Ald. C. ponunt post ὕδατος. 17 Ald. ἐπὶ τοῦ. 18 Alex. ἕως ἀνέβη, ἐδέετο κυρίου. 19 Alex. ἀνάστημα. 20 Alex. καθά. 21 Alex. ἐν τῇ. 22 Alex. μέχρι. 23 Alex. τρυφήν. 24 Alex. Ald. C. κλῆσιν. 25 Alex. πιεῖν μεθ' * ὑμῶν. Ald. C. πιεῖν μεθ' ἡμῶν.

εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰουδὶθ, Καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ἀντεροῦσα τῷ κυρίῳ μου; ὅτι πᾶν ὃ ἔσαι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀρεσὸν, σπεύσασα ποιήσω, καὶ ἔσαι [26] τοῦτο [27] ἀγαλλίαμα ἕως ἡμέρας 15 [28] θανάτου μου. Καὶ [29] ἐξαναστᾶσα ἐκοσμήθη τῷ [30] ἱματισμῷ καὶ παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ γυναικείῳ. καὶ προσῆλθεν ἡ δούλη αὐτῆς, καὶ ἔστρωσεν αὐτῇ [31] κατέναντι Ὀλοφέρνου χαμαὶ τὰ κώδια, ἃ [32] ἔλαβε παρὰ Βαγώου εἰς τὴν καθημερινὴν δίαιταν αὐτῆς, εἰς τὸ ἐσθίειν κατακλινομένην ἐπ᾽ αὐτῶν. 16 Καὶ εἰσελθοῦσα ἀνέπεσεν Ἰουδὶθ, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία Ὀλοφέρνου ἐπ᾽ αὐτὴν, καὶ ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· καὶ ἦν κατεπίθυμος σφόδρα τοῦ συγγενέσθαι μετ᾽ αὐτῆς· καὶ ἐτήρει καιρὸν τοῦ ἀπατῆσαι αὐτὴν, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν. 17 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης, Πίε δὴ, καὶ γενήθητι μεθ᾽ ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην. 18 Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ, Πίομαι δὴ κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη τὸ ζῆν μου ἐν ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου. 19 Καὶ λαβοῦσα [33] ἔφαγε καὶ ἔπιε κατέναντι αὐτοῦ ἃ ἡτοίμασεν ἡ δούλη αὐτῆς. 20 Καὶ ηὐφράνθη Ὀλοφέρνης ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἔπιεν οἶνον πολὺν σφόδρα ὅσον οὐκ [34] ἔπιε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ᾽ οὗ ἐγεννήθη.

Κεφ. ιγ΄. 13.

1 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀναλύειν. καὶ Βαγώας συνέκλεισε τὴν σκηνὴν ἔξωθεν, καὶ [1] ἀπέκλεισε τοὺς παρεστῶτας ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπῴχοντο εἰς τὰς κοίτας αὐτῶν· ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι, διὰ τὸ ἐπὶ πλεῖον γεγονέναι τὸν πότον. 2 Ὑπελείφθη δὲ Ἰουδὶθ [2] μόνη ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ Ὀλοφέρνης προπεπτωκὼς ἐπὶ τὴν κλίνην [3] αὐτοῦ· ἦν γὰρ περικεχυμένος αὐτῷ ὁ οἶνος. 3 Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ τῇ δούλῃ αὐτῆς στῆναι ἔξω τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς, καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον αὐτῆς καθάπερ καθ᾽ ἡμέραν, ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη ἐπὶ τὴν προσευχὴν αὐτῆς. καὶ τῷ Βαγώᾳ ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. 4 Καὶ ἀπήλθοσαν πάντες ἐκ [4] προσώπου, καὶ οὐδεὶς κατελείφθη ἐν τῷ κοιτῶνι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. καὶ στᾶσα Ἰουδὶθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ, εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, Κύριε ὁ θεὸς πάσης δυνάμεως, ἐπίβλεψον [5] ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου, εἰς ὕψωμα Ἱερουσαλήμ· 5 Ὅτι νῦν καιρὸς ἀντιλαβέσθαι τῆς κληρονομίας σου, καὶ ποιῆσαι [6] τὸ ἐπιτήδευμά μου, εἰς [7] θραῦσμα ἐχθρῶν οἳ ἐπανέστησαν ἡμῖν. 6 Καὶ προσελθοῦσα τῷ κανόνι τῆς κλίνης ὃς ἦν πρὸς κεφαλῆς Ὀλοφέρνου, καθεῖλε τὸν ἀκινάκην 7 αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐγγίσασα τῆς κλίνης, ἐδράξατο τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Κραταίωσόν με [8] ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 8 ταύτῃ. Καὶ ἐπάταξεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δὶς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῆς, καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν [9] αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ, 9 Καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς στρωμνῆς, καὶ ἀφεῖλε [10] τὸ [11] κωνωπεῖον ἀπὸ τῶν στύλων. καὶ μετ᾽ ὀλίγον ἐξῆλθε, καὶ παρέδωκε τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνου. 10 Καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πήραν τῶν βρωμάτων αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθον αἱ δύο ἅμα κατὰ τὸν ἐθισμὸν [12] αὐτῶν. καὶ διελθοῦσαι τὴν παρεμβολὴν, ἐκύκλωσαν τὴν [13] φάραγγα ἐκείνην, καὶ προσανέβησαν τὸ ὄρος Βετυλούα, 11 καὶ ἦλθοσαν πρὸς τὰς πύλας αὐτῆς. Καὶ εἶπεν Ἰουδὶθ μακρόθεν τοῖς φυλάσσουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν, [14] Ἀνοίξατε, ἀνοίξατε δὴ τὴν πύλην, μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ποιῆσαι ἔτι ἰσχὺν ἐν [15] Ἰσραὴλ καὶ κράτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ καὶ σήμερον ἐποίησε. 12 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐτῆς, ἐσπούδασαν τοῦ καταβῆναι [16] εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν· καὶ συνεκάλεσαν τοὺς πρεσβυτέρους 13 τῆς πόλεως. Καὶ συνέδραμον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὅτι παράδοξον ἦν αὐτοῖς τὸ ἐλθεῖν αὐτήν, καὶ ἤνοιξαν τὴν πύλην, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτάς· καὶ ἅψαντες πῦρ εἰς φαῦσιν, 14 περιεκύκλωσαν αὐτάς. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς φωνῇ μεγάλῃ, Αἰνεῖτε τὸν [18] θεὸν, [17] αἰνεῖτε. αἰνεῖτε τὸν [19] θεὸν, [20] ὃς οὐκ ἀπέστησε

---

26 *Alex.* μοι τοῦτο. 27 *Ald. C.* εἰς ἀγαλλίαμα. 28 *Alex.* θανάτου. Καί. 29 *Alex. Ald. C.* ἀναστᾶσα. 30 *Alex.* ἱματισμῷ τῷ γυναικείῳ. καὶ προσῆλθεν. 31 *Alex.* ἐναντίον. 32 *Alex.* ἔλαβον. 33 *Alex.* ἔπιεν καὶ ἔφαγεν. 34 *Alex.* ἔπιεν ἀφ᾽ οὗ ἐγεννήθη.

Cap. 13. 1 *Ald.* ἀπέλυσαν. *C.* ἀπέλυσε. 2 *Ms. Alex.* μόνη, Καὶ Ὀλοφέρνης. 3 *Alex.* ἑαυτοῦ. 4 *Alex Ald. C.* προσώπου αὐτῆς, καί. 5 *Alex.* τῇ ὥρᾳ.

6 *Ald. C.* τὰ ἐπιτηδεύματά σου (*C.* μου.) 7 *Alex.* θραῦσμα. 8 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 9 αὐτοῦ *C.* deest. 10 *Alex.* τόν. 11 *Ald. C.* κανώπιον. 12 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευχήν. καί. 13 *Alex.* φάραγγαν. 14 *Alex.* Ἀνοίξατε δη, ἀνοίξατε τήν. 15 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 16 *Alex.* ἐπὶ τήν. 17 *Ald.* αἰνεῖτε τὸν θεόν. 18 *Alex.* κύριον. 19 *Alex.* κύριον. 20 *Alex. Ald. C.* ὅτι οὐκ

τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἔ-
θραυσε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν διὰ χειρός μου ἐν τῇ
15 νυκτὶ ταύτῃ. Καὶ προελοῦσα τὴν κεφαλὴν
ἐκ τῆς πήρας, ἔδειξε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ
ἡ κεφαλὴ Ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως
Ἀσσοὺρ, καὶ ἰδοὺ τὸ κωνωπεῖον [21] ἐν ᾧ κατέκειτο
ἐν ταῖς μέθαις αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ κύ-
16 ριος ἐν χειρὶ θηλείας. Καὶ ζῇ [22] κύ-
ριος ὃς διεφύλαξέ με ἐν τῇ ὁδῷ μου ᾗ ἐπο-
ρεύθην, ὅτι ἠπάτησεν αὐτὸν τὸ πρόσωπόν μου
εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐποίησεν ἁμάρτημα
17 μετ' ἐμοῦ εἰς μίασμα καὶ αἰσχύνην. Καὶ
ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ κύψαντες προσ-
εκύνησαν τῷ Θεῷ, καὶ εἶπαν ὁμοθυμαδὸν,
Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξουδενώσας ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ σου.
18 Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ὀζίας, [23] Εὐλογητὴ [24] σὺ θυ-
γάτηρ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ παρὰ πάσας τὰς
γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογημένος κύ-
ριος ὁ Θεὸς, ὃς ἔκτισε τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν,
ὃς κατεύθυνέ σε εἰς τραῦμα κεφαλῆς ἄρχον-
19 τος [25] ἐχθρῶν ἡμῶν, Ὅτι οὐκ ἀποστή-
σεται ἡ ἐλπίς σου ἀπὸ καρδίας ἀνθρώπων μνη-
20 μονευόντων ἰσχὺν Θεοῦ ἕως αἰῶνος. Καὶ
ποιῆσαι σοι αὐτὰ ὁ Θεὸς εἰς ὕψος αἰώνιον,
τοῦ ἐπισκέψασθαί σε ἐν ἀγαθοῖς, ἀνθ' ὧν οὐκ
ἐφείσω τῆς ψυχῆς σου διὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ
γένους ἡμῶν, ἀλλ' ἐπεξῆλθες [26] πτώματι ἡμῶν,
ἐπ' εὐθείαν πορευθεῖσα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.
καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς, [27] Γένοιτο, γένοιτο.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰουδὶθ, Ἀκούσατε δή
μου, ἀδελφοὶ, καὶ λαβόντες τὴν κεφαλὴν ταύ-
την, κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἐπάλξεως τοῦ
2 τείχους ὑμῶν. Καὶ ἔσται ἡνίκα [1] ἂν δια-
φαύσῃ ὁ ὄρθρος, καὶ ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν γῆν,
ἀναλήψεσθε ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ
ὑμῶν, καὶ [2] ἐξελεύσεσθε πᾶς ἀνὴρ ἰσχύων ἔξω
τῆς πόλεως, καὶ δώσετε ἀρχηγὸν εἰς αὐτοὺς,
ὡς καταβαίνοντες ἐπὶ τὸ πεδίον εἰς τὴν προ-
φυλακὴν υἱῶν Ἀσσοὺρ, καὶ οὐ καταβήσεσθε.
3 Καὶ ἀναλαβόντες οὗτοι τὰς πανοπλίας αὐτῶν,
πορεύσονται εἰς [3] τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἐ-
γεροῦσι τοὺς στρατηγοὺς τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ, καὶ
[4] συνδραμοῦνται ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνου, καὶ
οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐπιπεσεῖται ἐπ' αὐ-
τοὺς φόβος, καὶ φεύξονται ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.
4 Καὶ ἐπακολουθήσαντες ὑμεῖς, καὶ πάντες οἱ κατ-
οικοῦντες πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ, καταστρώσατε
5 αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Πρὸ δὲ τοῦ ποιῆ-
σαι ταῦτα, καλέσατέ μοι Ἀχιὼρ τὸν Ἀμμανί-
την, ἵνα ἰδὼν ἐπιγνῷ τὸν ἐκφαυλίσαντα τὸν οἶ-
κον [5] τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ αὐτὸν ὡς εἰς θάνατον
6 [6] ἀποστείλαντα εἰς ἡμᾶς. Καὶ ἐκάλεσαν
τὸν Ἀχιὼρ ἐκ τοῦ οἴκου Ὀζία. ὡς δὲ ἦλθε, καὶ εἶδε
τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνου ἐν χειρὶ ἀνδρὸς ἑνὸς
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσω-
7 πον, καὶ ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ὡς δὲ
[7] ἀνέλαβον αὐτὸν, προσέπεσε τοῖς ποσὶν Ἰουδὶθ,
καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτῆς, καὶ εἶπεν,
Εὐλογημένη σὺ ἐν παντὶ σκηνώματι Ἰούδα, καὶ
ἐν παντὶ ἔθνει, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου
8 ταραχθήσονται. Καὶ νῦν ἀνάγγειλόν μοι
ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. καὶ ἀπήγ-
γειλεν αὐτῷ Ἰουδὶθ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ πάντα ὅσα
ἦν πεποιηκυῖα, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθεν ἕως τοῦ
9 ἐλάλει αὐτοῖς. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλοῦ-
σα, [8] ἠλάλαξεν ὁ λαὸς φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἔ-
δωκε φωνὴν [9] εὐφρόσυνον ἐν τῇ πόλει αὐτῶν.
10 Ἰδὼν δὲ Ἀχιὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοῦ
Ἰσραὴλ, ἐπίστευσε τῷ Θεῷ σφόδρα, καὶ περιε-
τέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ, καὶ
προσετέθη [10] πρὸς τὸν οἶκον [11] Ἰσραὴλ ἕως τῆς
11 ἡμέρας ταύτης. Ἡνίκα δὲ ὁ ὄρθρος ἀνέ-
βη, [12] καὶ ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνου
ἐκ τοῦ τείχους, καὶ ἀνέλαβε πᾶς [13] ἀνὴρ Ἰσρα-
ὴλ τὰ ὅπλα αὐτοῦ, καὶ ἐξήλθοσαν κατὰ [14] σπεί-
12 ρας ἐπὶ τὰς ἀναβάσεις τοῦ ὄρους. Οἱ δὲ
υἱοὶ Ἀσσοὺρ, ὡς εἶδον αὐτοὺς, διέπεμψαν ἐπὶ
τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν. οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ [15] στρατ-
ηγοὺς καὶ χιλιάρχους καὶ ἐπὶ πάντα ἄρχοντα αὐ-
13 τῶν. Καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀ-
λοφέρνου, καὶ εἶπαν τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐ-
τοῦ, Ἔγειρον δὴ τὸν κύριον ἡμῶν, ὅτι ἐτόλμη-

21 *Alex.* αὐτοῦ ἐκ. 22 *Alex.* ὁ κύριος. 23 *Alex.* Εὐλογημένη. 24 *Alex.* *Ald.* εἶ σύ. *C.* σὺ εἶ. 25 *Alex.* ἐχθρῶν, Ὅτι. 26 *Alex.* τῷ πτώματι. 27 *Alex.* Γένοιτο. Καί.

Cap. 14. 1 *Alex.* ἐάν. 2 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐξελεύσεται. 3 *Alex.* *Ald.* *C.* τὰς παρεμβολάς. 4 *Ald.* *C.* δραμοῦνται. 5 *Alex.* Ἰσραήλ. 6 *Ald.* ἀποσταλέντα. 7 *Alex.* ἀνέλαβεν. 8 *C.* φωνῇ μεγάλῃ ἠλάλαξεν ὁ λαὸς, καί. 9 *Alex.* εὐφροσύνης. 10 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰς. 11 Ἰσραὴλ *Ald.* *C.* deest. 12 *Alex.* ἐκρέμασαν. 13 *Alex.* ἀνὴρ τά. 14 *Alex.* *Ald.* *C.* σπεῖραι. 15 *Alex.* τοὺς στρατηγούς.

σαν οἱ δοῦλοι καταβαίνειν ἐφ᾽ ἡμᾶς εἰς πόλεμον, ἵνα [16] ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τέλος.

14 Καὶ εἰσῆλθε Βαγώας, καὶ ἔκρουσε τὴν [17] αὐλαίαν τῆς σκηνῆς· [18] ὑπενοεῖτο γὰρ καθεύδειν αὐτὸν μετὰ Ἰουδίθ.

15 Ὡς δὲ [19] οὐδεὶς ἐπήκουσε, διαστείλας εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐῤῥιμμένον νεκρὸν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀφῄρητο ἀπ᾽ αὐτοῦ.

16 Καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ στεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

17 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν οὗ ἦν Ἰουδὶθ καταλύουσα, καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν. καὶ ἐξεπήδησεν εἰς τὸν [20] λαὸν, κράζων,

18 Ἠθέτησαν οἱ δοῦλοι, ἐποίησεν αἰσχύνην μία γυνὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἰδοὺ Ὀλοφέρνης χαμαὶ, καὶ ἡ κεφαλὴ οὐκ ἔστιν ἐπ᾽ αὐτῷ.

19 Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦτα τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ, [21] τοὺς χιτῶνας αὐτῶν διέῤῥηξαν, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτῶν σφόδρα, καὶ ἐγένετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοὴ μεγάλη σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ΚΑὶ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν τοῖς σκηνώμασιν ὄντες, ἐξέστησαν ἐπὶ τὸ γεγονός·

2 Καὶ [1] ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος μένων κατὰ πρόσωπον [2] τοῦ πλησίον ἔτι, ἀλλ᾽ [3] ἐκχυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφευγον ἐπὶ πᾶσαν ὁδὸν τοῦ πεδίου καὶ τῆς ὀρεινῆς.

3 Καὶ οἱ παρεμβεβληκότες ἐν τῇ ὀρεινῇ κύκλῳ Βετυλούα [4] καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. καὶ τότε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐξ αὐτῶν ἐξεχύθησαν ἐπ᾽ αὐτούς.

4 Καὶ [5] ἀπέστειλεν Ὀζίας εἰς Βαιτομασθαὶμ, καὶ [6] Χωβαὶ, καὶ Χωλὰ, καὶ εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ, τοὺς ἀπαγγέλλοντας ὑπὲρ τῶν [7] συντετελεσμένων, καὶ ἵνα πάντες ἐπεκχυθῶσι τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν.

5 Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, πάντες ὁμοθυμαδὸν [8] ἐπέπεσον ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ [9] ἔκοπτον αὐτοὺς ἕως Χωβά· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐξ Ἱερουσαλὴμ παρεγενήθησαν καὶ ἐκ πάσης τῆς ὀρεινῆς· ἀνήγγειλαν γὰρ αὐτοῖς τὰ [10] γεγονότα τῇ παρεμβολῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. καὶ οἱ ἐν [11] Γαλαὰδ καὶ οἱ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπερεκέρασαν αὐτοὺς πληγῇ μεγάλῃ, ἕως οὗ παρῆλθον Δαμασκὸν, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς.

6 Οἱ δὲ λοιποὶ οἱ κατοικοῦντες Βετυλούα, [12] ἐπέπεσαν τῇ παρεμβολῇ Ἀσσοὺρ, καὶ [13] ἐπρονόμευσαν αὐτοὺς, καὶ ἐπλούτησαν σφόδρα.

7 Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς κοπῆς, ἐκυρίευσαν τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ κῶμαι καὶ [14] ἐπαύλεις ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλῶν λαφύρων· ἦν γὰρ πλῆθος πολὺ σφόδρα.

8 Καὶ Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἡ γερουσία τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ἦλθον τοῦ [15] θεάσασθαι τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε κύριος τῷ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὴν Ἰουδὶθ, καὶ λαλῆσαι μετ᾽ αὐτῆς εἰρήνην.

9 Ὡς δὲ [16] εἰσῆλθον πρὸς αὐτὴν, εὐλόγησαν αὐτὴν [17] πάντες ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν, Σὺ ὕψωμα Ἰσραὴλ, σὺ γαυρίαμα μέγα τοῦ [18] Ἰσραὴλ, σὺ καύχημα μέγα τοῦ γένους ἡμῶν.

10 [19] Ἐποίησας [20] πάντα ταῦτα ἐν χειρί σου, [21] ἐποίησας τὰ ἀγαθὰ μετὰ Ἰσραὴλ· καὶ [22] εὐδόκησαι ἐπ᾽ αὐτοῖς ὁ Θεός. εὐλογημένη γίνου παρὰ τῷ παντοκράτορι κυρίῳ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

11 καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς, Γένοιτο. Καὶ ἐλαφύρευσε [23] πᾶς ὁ λαὸς τὴν παρεμβολὴν ἐφ᾽ ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἔδωκαν τῇ Ἰουδὶθ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνου, καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα, καὶ τὰς κλίνας, καὶ τὰ ὅλκια, καὶ πάντα τὰ [24] σκευάσματα αὐτοῦ. καὶ λαβοῦσα αὐτὴ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτῆς, καὶ ἔζευξε τὰς ἁμάξας αὐτῆς, καὶ ἐσώρευσεν αὐτὰ [25] ἐπ᾽ αὐτῶν.

12 Καὶ συνέδραμε πᾶσα γυνὴ Ἰσραὴλ τοῦ ἰδεῖν αὐτὴν, καὶ εὐλόγησαν [26] αὐτήν· καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν ἐξ αὐτῶν. καὶ ἔλαβε θύρσους ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ ἔδωκε [27] ταῖς

---

16 *Alex.* ἐξολεθρευθῶσιν. 17 *Alex. Ald. C.* αὐλήν. 18 *Alex. Ald. C.* ὑπενόει. 19 *Alex.* οὐθεὶς ὑπήκουσεν, διαστείλας. 20 *Alex. Ald. C.* λαὸν, Καὶ ἐβόησεν, Ἠθέτησαν. (*Ald. C.* Ἠθετήκασιν.) 21 *Alex.* διέῤῥηξαν τοὺς χιτῶνας αὐτῶν. *C.* διέῤῥηξαν εὐθὺς τοὺς χιτῶνας αὐτῶν.

Cap. 15. 1 *Ms. Alex. & Comp. ed.* ἐπέσεν. 2 *C.* ἔτι τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ἀλλ᾽. 3 *Ald.* ἐκλυθέντες. 4 *Alex. Ald. C.* ἐτράπησαν. 5 *Ald. C.* ἐξαπέστειλεν. 6 *Alex. Ald. C.* Βηβαὶ, καὶ Χωβαὶ, καὶ Χωλὰ (*Ald. C.* Κωλά.) 7 *Alex.* συντελεσμένων. 8 *Ald. C.* ἔπεσον. 9 *Alex.* ἐξέκοπτον. 10 *Ald. C.* γινόμενα. 11 *Alex.* τῇ Γαλαάδ. 12 *Alex.* ἐπέπεσεν. 13 *Ald. C.* προενόμευσαν. 14 *Alex. Ald. C.* αἱ πόλεις. 15 *Ald. C.* θεμελιῶσαι. 16 *Alex.* εἰσῆλθαν. 17 πάντες *Ald. C.* deest. 18 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 19 *C.* Ὅτι ἐποίησας. 20 *Alex.* ταῦτα πάντα. 21 *Alex.* εὐποίησας. 22 *Alex. Ald. C.* εὐδόκησεν. 23 *Alex. Ald. C.* ὁ λαός. 24 *Alex.* κατασκευάσματα. 25 *Alex.* μετ᾽ αὐτῶν. 26 *Alex.* αὐτῇ χορόν. 27 *Ald. C.* καὶ ταῖς γυναιξί.

13 γυναιξὶ τῇ [28] μετ' αὐτῆς, Καὶ [29] ἐστεφανώσαντο τὴν ἐλαίαν [30] αὐτὴ καὶ αἱ μετ' αὐτῆς. καὶ προῆλθε [31] παντὸς τοῦ λαοῦ ἐν χορείᾳ ἡγουμένη πασῶν τῶν γυναικῶν, καὶ ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ [32] ἐνωπλισμένοι μετὰ στεφάνων καὶ ὕμνων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 1 Καὶ ἐξῆρχεν Ἰουδὶθ τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην ἐν παντὶ Ἰσραήλ, καὶ [33] ὑπεφώνει πᾶς ὁ λαὸς τὴν αἴνεσιν ταύτην.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ, Ἐξάρχετε τῷ Θεῷ μου ἐν [1] τυμπάνοις, ᾄσατε τῷ κυρίῳ μου ἐν κυμβάλοις, 2 ἐναρμόσασθε αὐτῷ [2] ψαλμὸν καινόν, ὑψοῦτε καὶ [3] ἐπικαλέσασθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 3 Ὅτι [4] Θεὸς συντρίβων πολέμους [5] κύριος, ὅτι εἰς παρεμβολὰς αὐτοῦ ἐν μέσῳ λαοῦ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς [6] τῶν καταδιωκόντων με. 4 Ἦλθεν Ἀσσοὺρ ἐξ ὀρέων ἀπὸ Βορρᾶ, ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ, ὧν τὸ πλῆθος αὐτῶν [7] ἐνέφραξε χειμάρρους, καὶ ἡ ἵππος αὐτῶν 5 ἐκάλυψε βουνούς. Εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ ὅριά μου, καὶ τοὺς νεανίσκους μου ἀνελεῖν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὰ θηλάζοντά [8] μου θήσειν εἰς ἔδαφος, καὶ τὰ νήπιά μου [9] δώσειν εἰς προνομήν, 6 καὶ τὰς παρθένους μου σκυλεῦσαι. [10] Κύριος παντοκράτωρ ἠθέτησεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ 7 θηλείας. Οὐ γὰρ [11] ὑπέπεσεν ὁ δυνατὸς [12] αὐτῶν ὑπὸ νεανίσκων, οὐδὲ υἱοὶ Τιτάνων ἐπάταξαν αὐτόν, οὐδὲ ὑψηλοὶ γίγαντες ἐπέθεντο αὐτῷ, ἀλλὰ Ἰουδὶθ θυγάτηρ Μεραρὶ ἐν κάλλει προσώπου αὐτῆς παρέλυσεν αὐτόν. 8 Ἐξεδύσατο γὰρ στολὴν χηρεύσεως αὐτῆς εἰς ὕψος τῶν [13] πονούντων ἐν Ἰσραήλ, ἠλείψατο τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐν μυρισμῷ, καὶ ἐδήσατο τὰς τρίχας αὐτῆς ἐν μίτρᾳ, καὶ ἔλαβε στολὴν λινῆν 9 εἰς ἀπάτην αὐτοῦ. Τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἥρπασεν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ᾐχμαλώτισε ψυχὴν αὐτοῦ· διῆλθεν ὁ [14] ἀ-10 κινάκης τὸν τράχηλον αὐτοῦ. Ἔφριξαν Πέρσαι τὴν [15] τόλμαν αὐτῆς, καὶ Μῆδοι τὸ [16] θράσος αὐτῆς [17] ἐῤῥάχθησαν. 11 Τότε ἠλάλαξαν οἱ ταπεινοί μου, καὶ [18] ἐφοβήθησαν οἱ ἀσθενοῦντές μου, καὶ ἐπτοήθησαν· ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἀνετράπησαν. 12 Υἱοὶ κορασίων κατεκέντησαν αὐτούς, καὶ ὡς [19] παῖδας αὐτομολούντων ἐτίτρωσκον [20] αὐτούς· ἀπώλοντο ἐκ παρατάξεως κυρίου [21] μου. 13 Ὑμνήσω τῷ [22] Θεῷ μου ὕμνον καινόν. κύριε μέγας εἶ, καὶ ἔνδοξος, θαυμαστὸς ἐν ἰσχύϊ, ἀνυπέρβλητος. 14 Σοὶ δουλευσάτω πᾶσα ἡ κτίσις σου, ὅτι εἶπας, καὶ ἐγενήθησαν· ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, καὶ ᾠκοδόμησε· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τῇ φωνῇ 15 σου. Ὄρη γὰρ ἐκ θεμελίων σὺν ὕδασι [23] σαλευθήσεται, πέτραι δὲ ἀπὸ προσώπου σου ὡς κηρὸς [24] τακήσονται, [25] ἐπὶ δὲ τοῖς φοβουμένοις 16 σε σὺ [26] διιλάσκεις αὐτοῖς. Ὅτι μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ ἐλάχιστον πᾶν στέαρ εἰς ὁλοκαύτωμά σοι· ὁ δὲ φοβούμενος 17 τὸν κύριον, μέγας διαπαντός. Οὐαὶ ἔθνεσιν [27] ἐπανισταμένοις τῷ γένει μου· κύριος παντοκράτωρ ἐκδικήσει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, δοῦναι πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν, καὶ κλαύσονται ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος. 18 Ὡς δὲ [28] ἦλθοσαν εἰς Ἱερουσαλήμ, προσεκύνησαν τῷ [29] Θεῷ· καὶ ἡνίκα ἐκαθαρίσθη ὁ λαός, ἀνήνεγκαν τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν, καὶ τὰ 19 ἑκούσια αὐτῶν, καὶ τὰ [30] δόματα. Καὶ ἀνέθηκεν Ἰουδὶθ πάντα τὰ σκεύη Ὀλοφέρνου, ὅσα ἔδωκεν ὁ λαὸς αὐτῇ, καὶ τὸ κωνωπεῖον ὃ ἔλαβεν [31] αὐτὴ ἐκ τοῦ κοιτῶνος [32] αὐτοῦ, εἰς 20 [33] ἀνάθημα τῷ Θεῷ ἔδωκε. Καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραινόμενος [34] ἐν Ἱερουσαλὴμ κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ Ἰουδὶθ μετ' αὐ-21 τῶν κατέμεινε. Μετὰ δὲ [35] τὰς ἡμέρας ταύτας ἀνέζευξεν [36] ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. καὶ Ἰουδὶθ ἀπῆλθεν εἰς Βετυλούα,

---

28 *Alex.* μεθ'. 29 *Alex.* ἐστεφανώσατο. 30 *Alex.* αὕτη καὶ οἱ. *Ald.* αὐτῇ καὶ ἡ. *C.* αὐτῇ καὶ τῇ. 31 *Ald. C.* ἔμπροσθεν παντός. 32 *C.* ἐνωπλισμένος. 33 *Alex. Ald. C.* ὑπερεφώνει· & *C* ponit post λαός.
Cap. 16. 1 *C.* τυμπάνοις, ἐναρμόσασθε. 2 *Ald.* ψαλμόν, καὶ αἶνον ὑψοῦτε. *C.* ψαλμοὺς καὶ αἶνον, ὑψοῦτε. 3 *Ms. Alex.* ἐπικαλεῖσθε. 4 *Alex.* ὁ Θεός. 5 κύριος *Ald. C.* deest. 6 *Alex.* καταδιωκόντων με. 7 *Ald. C* ἔφραξε. 8 μου *Ald. C.* deest. 9 *Alex.* δώσει. 10 *C.* Καὶ κύριος. 11 *Ald. C.* ἔπεσεν. 12 αὐτῶν *Ald. C.* deest. 13 *Ald. C.* πονούντων (*Ald.* ποιούντων) Ἰσραήλ. 14 *Alex.* ἀκινάκι. 15 *Alex.* τόλμην. 16 *Ald. C.* θάρσος.
17 *Alex.* ἐταράχθησαν. 18 *Ald. C.* ἐβόησαν. 19 *Alex.* παῖδες. 20 *Alex.* ἀπώλοντο. 21 *Ald. C.* Θεοῦ μου. 22 *Alex.* & *C.* κυρίῳ ὕμνον καινόν. *Ald.* κυρίῳ ὕμνον καὶ αἶνον. 23 *Ald. C.* σαλευθήσονται. 24 *Alex.* τακήσεται. 25 *Alex.* ἔτι δέ. 26 *Alex.* εὐιλατεύσεις. 27 *Alex.* ἐπανιστανομένοις. 28 *Ald. C.* εἰσῆλθον. 29 *Ald. C.* κυρίῳ. 30 *Alex.* δόματα αὐτῶν. 31 *Alex.* ἑαυτῇ ἐκ *Ald.* αὕτη ἀπό. *C.* ἀπό. 32 *Alex.* ἑαυτοῦ. 33 *Alex.* ἀνάθεμα τῷ κυρίῳ. 34 *Alex.* & *C* εἰς. 35 *Alex.* ταύτας τάς. 36 *Alex.* εἰς κληρονομίαν ἑαυτοῦ.

καὶ κατέ-

καὶ κατέμεινεν ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς· καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν αὐτῆς ἔνδοξος ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 22 Καὶ πολλοὶ ἐπεθύμησαν αὐτήν, καὶ οὐκ ἔγνω ἀνὴρ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ' ἧς [37] ἡμέρας ἀπέθανε [38] Μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 23 Καὶ [39] ἦν προβαίνουσα μεγάλη σφόδρα· καὶ ἐγήρασεν [40] ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς [41] ἔτη ἑκατὸν πέντε, καὶ ἀφῆκεν τὴν ἅβραν αὐτῆς ἐλευθέραν, καὶ ἀπέθανεν εἰς Βετυλούα, καὶ ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασσῆ. 24 Καὶ [42] ἐπένθησεν αὐτὴν οἶκος Ἰσραὴλ ἡμέρας ἑπτά. [43] καὶ διεῖλε τὰ ὑπάρχοντα [44] αὐτῆς πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν, πᾶσι τοῖς ἔγγιστα Μανασσῆ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ τοῖς ἔγγιστα τοῦ γένους αὐτῆς. 25 Καὶ οὐκ ἦν ἔτι ὁ ἐκφοβῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουδὶθ, [45] καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτήν, ἡμέρας πολλάς.

37 *Ald. C.* ἡμέρας. 38 *Alex.* Μανασσῆ. 39 *Alex. Ald. C.* προβαίνουσα ἦν. 40 *Alex.* τῷ οἴκῳ. 41 *Alex. Ald. C.* ἑκατὸν πέντε ἔτη. 42 *Alex.* ἐπένθησαν. 43 *C.* διεῖλε δὲ τά. 44 *C.* αὐτῇ. 45 in *Ald.* καὶ deest.

ΣΟΦΙΑ *ΣΑΛΩΜΩΝ.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, [1] φρονήσατε περὶ τοῦ κυρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν. 2 Ὅτι εὑρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ. 3 Σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, δοκιμαζομένη [2] τε ἡ δύναμις ἐλέγχει τοὺς ἄφρονας. 4 Ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ κατοικήσει ἐν σώματι καταχρέῳ ἁμαρτίας. 5 Ἅγιον γὰρ πνεῦμα [3] παιδείας φεύξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης [4] ἀδικίας. 6 Φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα [5] σοφία, καὶ οὐκ [6] ἀθῳώσει βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ, ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεὸς, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθής, καὶ τῆς [7] γλώσσης ἀκουστής. 7 Ὅτι πνεῦμα κυρίου [8] πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν ἔχει φωνῆς. 8 Διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα [9] οὐδεὶς μὴ λάθῃ, [10] οὐδὲ μὴν παροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. 9 Ἐν γὰρ διαβουλίοις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται, λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἥξει εἰς ἔλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ. 10 Ὅτι οὖς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα, καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται. 11 Φυλάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς [11] φείσασθε γλώσσης· ὅτι φθέγμα [12] λαθραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα δὲ καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχήν. 12 Μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ ἐπισπᾶσθε ὄλεθρον [13] ἔργοις χειρῶν ὑμῶν· 13 Ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ τέρπεται [14] ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων. 14 Ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου, οὔτε ᾅδου βασίλειον [15] ἐπὶ γῆς· 15 Δικαιοσύνη [16] γὰρ ἀθάνατός ἐστιν· 16 Ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, φίλον ἡγησάμενοι αὐτὸν ἐτάκησαν, καὶ συνθήκην ἔθεντο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἄξιοί εἰσι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.

Cap. 1. * *Ald.* & *Comp.* Σολομῶντος. 1 *Ald.* περιφρονήσατε τοῦ. 2 *C.* δέ. 3 *Ms. Alex.* σοφίας. 4 *C.* ἀνομίας. 5 *Alex.* σοφίας. 6 *Alex.* ἀθῳώσει. 7 *Alex.* γλώσσης αὐτοῦ ἀκουστής. 8 *Alex.* ἐπλήρωσεν. 9 *Ald.* οὐ δή. 10 *Alex. Ald. C.* οὐδὲ μὴ παροδεύσῃ (*C.* παρελεύσεται.) 11 *Ald.* φείσασθαι. 12 *Ald.* λαθραῖον. 13 *Alex.* & *C.* ἐν ἔργοις. 14 *Alex.* ἐπ' ἀγγελείᾳ. *Ald.* ἐν ἀπωλείᾳ. 15 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς. 16 *C.* δέ.

Κεφ. β'. 2.

1 Εἶπον γὰρ [1] ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς, Ὀλίγος [2] ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ᾅδου. 2 Ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγεννήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥισὶν ἡμῶν, καὶ [3] ὁ λόγος σπινθὴρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν, 3 Οὗ [4] σβεσθέντος [5] τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ. 4 Καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσεται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐθεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν· καὶ παρελεύσεται [6] ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἴχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασθήσεται διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου, καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα. 5 Σκιᾶς γὰρ πάροδος ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατεσφραγίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. 6 Δεῦτε [7] οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ἀγαθῶν, καὶ χρησώμεθα τῇ [8] κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως. 7 Οἴνου πολυτελοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ παροδευσάτω ἡμᾶς ἄνθος [9] ἀέρος. 8 Στεψώμεθα ῥόδων κάλυξι [10] πρὶν ἢ μαρανθῆναι. 9 Μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς ἡμετέρας ἀγερωχίας, πανταχῇ [11] καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ [12] κλῆρος οὗτος. 10 Καταδυναστεύσωμεν πένητα δίκαιον, μὴ φεισώμεθα χήρας, μηδὲ [13] πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρονίους. 11 Ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσθενὲς ἄχρηστον ἐλέγχεται. 12 [14] Ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστι, καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ [15] ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν. 13 Ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν Θεοῦ, καὶ παῖδα Κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει. 14 Ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν. 15 Βαρύς ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ.

16 Εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα Θεόν. 17 Ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς, καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. 18 Εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς Θεοῦ, ἀντιλήψεται αὐτοῦ, καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων. 19 Ὕβρει καὶ βασάνῳ [16] ἐτάσωμεν αὐτὸν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ, καὶ [17] δοκιμάσωμεν τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ. 20 Θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν· ἔσται γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. 21 Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν. 22 Καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια Θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων. 23 Ὅτι ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας [18] ἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν. 24 Φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον· πειράζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

Κεφ. γ'. 3.

1 Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος. 2 Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν, 3 Καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα. οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. 4 Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. 5 Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. 6 Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. 7 Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. 8 Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 Οἱ πεποιθότες ἐπ' [1] αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος [2] τοῖς ἐκλεκτοῖς [3] αὐτοῦ.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἐν ἑαυτοῖς. 2 *C.* καὶ λυπηρὸς ἐστὶν ὁ. 3 sic hab. *libri Vaticani*, & ceteri *Msti*, non, ὀλίγος σπινθήρ. 4 *Alex.* σβεσθέντες. 5 *Ald.* τέφρα. 6 *Ald. C.* καιρὸς ἡμῶν. 7 *Alex.* οὖν ἀπολαύσωμεν. 8 *Alex.* κτίσει ὡς νεότητος. *C* κτίσει ὡς ἐν νεότητι. 9 *Alex.* ἔαρος. 10 *C.* πρὶν ἤ. 11 *C.* καταλείψωμεν. 12 *Alex.* κλῆρος ἡμῶν. Καταδυναστεύσωμεν. 13 *Alex.* πρεσβυτέρου. 14 *Alex.* Ἐνεδρεύσωμεν τόν. 15 *Ald.* ἐπιφημίζεται. 16 *C.* ἐξετάσωμεν. 17 sic quoque *Cyprian.* leg. & *Lactantius*. *Ald.* hab. δικάσωμεν. 18 *pluriq. ll.* ἀϊδιότητος.

Cap. 3. 1 al. αὐτόν. 2 *Ms. Alex.* ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς. *Ald. C.* ἐν τοῖς ὁσίοις. 3 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς θείοις; (*Ald. C.* ἐκλεκτοῖς) αὐτοῦ.

Οἱ δὲ

10 Οἱ δὲ ἀσεβεῖς καθὰ ἐλογίσαντο ἕξουσιν ἐπιτιμίαν, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου [4] καὶ τοῦ κυρίου 11 ἀποστάντες. Σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος, καὶ κενὴ ἡ ἐλπὶς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι [5] ἀνόνητοι, καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν. 12 Αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες, καὶ πονηρὰ 13 τὰ τέκνα αὐτῶν. Ἐπικατάρατος ἡ γένεσις αὐτῶν, ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι, ἕξει 14 καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν. Καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργασάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα, μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά· δοθήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτή, καὶ κλῆρος ἐν ναῷ κυρίου θυμηρέστερος.

15 Ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλεής, καὶ ἀδιά-16 πτωτος ἡ ῥίζα τῆς φρονήσεως. Τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοίτης 17 σπέρμα ἀφανισθήσεται. Ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐθὲν λογισθήσονται, καὶ ἄτι-18 μον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν. Ἐάν [6] τε ὀξέως τελευτήσωσιν, [7] οὐκ ἔχουσιν ἐλπίδα, οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον.

19 Γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

Κεφ. δ΄. 4

1 Κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς, ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς, ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται 2 καὶ παρὰ ἀνθρώποις· Παροῦσάν [1] τε μιμοῦνται αὐτήν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα [2] πομπεύει, τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων 3 ἀγῶνα νικήσασα. Πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλῆθος οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ ἀσφαλῆ βάσιν [3] ἑ-4 δράσει. Κἂν γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναθάλῃ, ἐπισφαλῶς [4] βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκριζω-5 θήσεται. Περικλασθήσονται κλῶνες [5] ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄχρηστος, ἄωρος εἰς βρῶσιν, καὶ εἰς οὐθὲν ἐπιτήδειος. 6 Ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα γεννώμενα μάρτυρές εἰσι πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐ-7 τῶν. Δίκαιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, 8 ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρη-9 ται. Πολιὰ δέ ἐστιν φρόνησις ἀνθρώποις, 10 καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος. [6] Εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη, καὶ ζῶν 11 μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη. [7] Ἡρπάγη μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος 12 ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς 13 ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς. 14 Ἀρεστὴ γὰρ ἦν [8] κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο 15 ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος [9] ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁ-16 σίοις αὐτοῦ. [10] Κατακρινεῖ δὲ δίκαιος [11] καμὼν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ [12] νεότης τελεσθεῖσα ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου. 17 Ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ νοήσουσι τί [13] ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἠσφαλίσα-18 το [14] αὐτὸν ὁ κύριος. Ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκγελάσεται· καὶ ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτῶμα ἄτιμον, καὶ εἰς ὕβριν 19 ἐν [15] νεκροῖς δι' αἰῶνος. Ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους [16] πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων, καὶ ἕως [17] ἐσχάτου χερσωθήσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν ἀπολεῖ-20 ται. Ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτημάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων [1] αὐτόν, καὶ τῶν ἀ-2 θετούντων τοὺς πόνους αὐτοῦ. Ἰδόντες ταραχθήσονται φόβῳ δεινῷ, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ 3 παραδόξῳ τῆς σωτηρίας. [2] Ἐροῦσιν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες, καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος [3] στενάζοντες, Οὗτος ἦν ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ. 4 Οἱ ἄφρονες τὸν βίον [4] αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μα-

4 Ald. τοῦ καὶ κυρίου. 5 Ald. ἀνόητοι. 6 Alex. τε γὰρ ὀξέως. 7 Ald. οὐκ ἔχουσιν.

Cap. 4. 1 Alex. τε τιμῶσιν αὐτήν. 2 Alex. * ποπέμπει. l. προπέμπει. 3 Alex. ἑδράσει. 4 Ald. βεβηκότος. 5 Alex. ἀτελέστατοι. 6 Alex. Εὐάρεστος θεῷ. 7 Ald. Ἡ ἁρπαγή. 8 Ald. κακῶν. 9 Alex. Ald. C. ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. 10 C. Κατακρίνει δίκαιος. 11 Alex. Ald. C. θανών. 12 Alex. Ald. νεότητος. 13 C. ἐβουλεύσαντο. 14 C. ἑαυτόν. 15 Alex. νεκροῖς αἰῶνος. 16 Alex. πελνεῖς. 17 Alex. ἐσχάτων.

Cap. 5. 1 Comp. αὐτόν. 2 Alex. & C. Καὶ ἐροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς. Ald. Ἐροῦσιν ἐν αὐτοῖς. 3 Alex. C. στενάζονται καὶ ἐροῦσιν, Οὗτος. Ald. στενάζονται, Οὗτος. 4 Ald. αὐτῆς.

 κίαν, καὶ

νίαν, καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον. 5 Πῶς κατελογίσθη ἐν υἱοῖς Θεοῦ, καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ ἐστιν; 6 Ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν [5] ἡμῖν, καὶ [6] ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν. 7 Ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπωλείας, καὶ [7] διωδεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἔγνωμεν. 8 Τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία; [8] καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμβέβληται ἡμῖν; 9 Παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα [9] ὡς σκιά, καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα. 10 Ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἧς [10] διαβάσης οὐκ ἔστιν ἴχνος εὑρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν [11] τρόπιος αὐτῆς ἐν κύμασιν. 11 Ἢ ὡς ὀρνέου [12] διιπτάντος ἀέρα, [13] οὐθὲν εὑρίσκεται τεκμήριον πορείας, πληγῇ δὲ ταρσῶν μαστιζόμενον πνεῦμα κοῦφον καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥοίζου, κινουμένων πτερύγων διωδεύθη, καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὑρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ. 12 Ἢ ὡς βέλους βληθέντος ἐπὶ σκοπὸν, τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθέως εἰς ἑαυτὸν ἀνελύθη, ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δίοδον αὐτοῦ. 13 Οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν καὶ ἀρετῆς μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔχομεν δεῖξαι, ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν. 14 Ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος [14] χοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτὴ, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου [15] διεχύθη, καὶ ὡς μνεία καταλύτου μονοημέρου παρώδευσε. 15 Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν [16] παρὰ ὑψίστῳ. 16 Διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου, ὅτι τῇ [17] δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. 17 Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν. 18 Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον. 19 Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, 20 Ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν, [18] συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας. 21 Πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν 22 ἐπὶ σκοπὸν ἁλοῦνται. Καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ 23 [19] συγκλύσουσιν ἀποτόμως. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαῖλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς. 2 Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν. 3 Ὅτι ἐδόθη [1] παρὰ τοῦ κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ὃς ἐξετάσει ὑμῶν τὰ ἔργα, καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει. 4 Ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθητε. 5 Φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσιν γίνεται. 6 Ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός ἐστιν [2] ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται. 7 Οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε [3] προνοεῖ περὶ πάντων. 8 Τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ ἐφίσταται ἔρευνα. 9 Πρὸς ὑμᾶς οὖν ὦ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθητε σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. 10 Οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσονται, καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ εὑρήσουσιν ἀπολογίαν. 11 Ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων μου, ποθήσατε καὶ παιδευθήσεσθε. 12 Λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτὴν, καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ τῶν ζητούντων αὐτήν. 13 Φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι. 14 Ὁ ὀρθρίσας [4] ἐπ' αὐτὴν οὐ κοπιάσει, 15 πάρεδρον γὰρ εὑρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. Τὸ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος

---

5 *Alex.* ἐν ἡμῖν. 6 sic *Cyprian.* leg. sed *nonnulli* hab. ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. 7 *Alex.* ὡδεύσαμεν. 8 *Alex.* ἢ τί. 9 *C.* ὡσεί. 10 *Ald.* διαβάσεως. 11 *Alex.* τρόπεως. *Ald.* τρίβον. *C.* πορείας. 12 *Alex. Ald. C.* διαπτάντος. 13 *C.* οὐδ' ἕν. 14 *Alex. Ald. C.* χνοῦς. 15 *C.* διελύθη. 16 *Ald.* παρὰ. 17 *C.* δεξιᾷ αὐτοῦ. 18 *Alex.* συνεκπολεμήσει αὐτῷ. 19 *Alex.* συγκλύσουσιν.

Cap. 6. 1 *Alex.* παρὰ κυρίου. 2 *Alex.* ἐλέου. 3 *C.* προνοεῖται. 4 *Alex. C.* πρὸς αὐτήν.

ξ504.

16 ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται [5] αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπινοίᾳ [6] ὑπ-
17 αντᾷ αὐτοῖς. Ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία, φροντὶς δὲ παι-
18 δείας ἀγάπη, Ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρ-
19 σίας, Ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ
20 Θεοῦ. Ἐπιθυμία [7] ἄρα σοφίας ἀνάγει
21 ἐπὶ βασιλείαν. Εἰ οὖν ἥδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ σκήπτροις τύραννοι λαῶν, τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.

22 Τί δέ ἐστι σοφία καὶ πῶς ἐγένετο, ἀπαγγελῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια, ἀλλ᾽ [8] ἀπ᾽ ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω, καὶ θήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν γνῶσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν·
23 Οὔτε μὴν φθόνῳ τετηκότι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος
24 οὐ [9] κοινωνήσει σοφίᾳ. Πλῆθος δὲ σοφῶν σωτηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστά-
25 θεια δήμου. Ὥστε παιδεύεσθε τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε [10]

Κεφ. ζ΄. 7.

1 Εἰμὶ μὲν κἀγὼ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασι, καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος πρωτοπλάστου.
2 Καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς [1] ἐγλύφην σὰρξ δεκαμηνιαίῳ [2] χρόνῳ, παγεὶς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης.
3 Καὶ ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν [3] ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ [4] κατέπεσον γῆν, πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν [5] ἴσα κλαίων.
4 Ἐν σπαργάνοις ἀνετράφην, [6] καὶ ἐν φροντί-
5 σιν. Οὐδεὶς γὰρ [7] βασιλεὺς ἑτέραν ἔσχε
6 γενέσεως ἀρχήν. Μία δὲ πάντων εἴσο-
7 δος εἰς τὸν βίον, ἔξοδός τε ἴση. Διὰ τοῦτο ηὐξάμην, καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι, ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἦλθέ μοι πνεῦμα σοφίας.
8 Προέκρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς.
9 Οὐδὲ [8] ὡμοίωσα αὐτῇ λίθον [9] ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐτῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον
10 αὐτῆς. Ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἠγάπησα αὐτήν, καὶ [10] προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης
11 φέγγος. Ἦλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ὁμοῦ πάντα μετ᾽ αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν
12 χερσὶν αὐτῆς. [11] Εὐφράνθην δὲ ἐπὶ [12] πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία, ἠγνόουν δὲ αὐτὴν
13 [13] γενέτιν εἶναι τούτων. Ἀδόλως [14] τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον αὐτῆς
14 οὐκ ἀποκρύπτομαι. Ἀνεκλιπὴς [15] γὰρ θησαυρός ἐστιν ἀνθρώποις, ὃν οἱ [16] χρησάμενοι πρὸς Θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν, διὰ τὰς [17] ἐκ παιδεί-
15 ας δωρεὰς συσταθέντες. Ἐμοὶ [18] δὲ δῴη ὁ Θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην, καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως [19] τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστι, καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής.
16 Ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρόνησις καὶ [20] ἐργατειῶν ἐπιστήμη.
17 Αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοι-
18 χείων, Ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μεσότητα χρόνων, [21] τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς
19 καιρῶν, [22] Ἐνιαυτῶν κύκλους καὶ ἀστέρων
20 θέσεις, Φύσεις ζώων καὶ θυμοὺς θηρίων, πνευμάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων,
21 διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν, Ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ, ἔγνων.
22 Ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις ἐδίδαξέ με σοφία· [23] ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερόν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀπήμαντον, φιλάγα-
23 θον, ὀξύ, ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, Φιλάνθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον, παντοδύναμον, [24] πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν καθαρῶν λεπτοτάτων.
24 Πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διήκει δὲ καὶ χωρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότη-
25 τα. Ἀτμὶς γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, καὶ ἀπόῤῥοια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης [25] εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν μεμιαμμένον εἰς αὐ-
26 τὴν παρεμπίπτει. Ἀπαύγασμα γάρ ἐστι

5 *Ald.* αὐτός. 6 *Alex. C.* ἀπαντᾷ. 7 *C.* γὰρ ἀρχ. 8 *Ald.* ἐπ᾽. 9 *Alex.* κοινωνεῖ. 10 huic capiti *Ald.* addit duos priores versus cap. sequentis.

Cap. 7. 1 *Ald.* ἐλήφθη. 2 χρόνῳ *Ald.* deest. 3 *C.* ἡμῖν ἀρχ. 4 *C.* κατέπεσα. 5 *C.* ἧκα. 6 *Alex.* καὶ φροντίσιν. 7 *Alex.* βασιλέων. 8 *Alex.* ὡμοίωσα αὐτήν. 9 *C.* τίμιον. 10 *Alex.* προειλάμην.

11 *Alex.* Ηὐφράνθην δὲ ἐπὶ πᾶσιν. 12 *C.* πᾶσιν. 13 *Ald.* γένησιν. al. γένεσιν. al. γέννησιν. 14 τε *Ald.* deest. 15 γὰρ *C.* deest. 16 *Alex.* κτησάμενοι. 17 ἐκ *Ald.* deest. 18 *Ald.* δέδωκεν. *C.* δὲ δέδωκεν. 19 *Alex.* τῶν λεγομένων. 20 *C.* ἐργασιῶν. 21 *Ald C.* τρόπων. 22 *Alex.* Ἐνιαυτοῦ. 23 *Alex.* Ἔστιν γὰρ αὐτή. 24 *Alex.* παντεπίσκοπον. 25 *Alex.* εἰλικρινείας.

φωτὸς ἀϊδίου, καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ.

27 Μία δὲ οὖσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν [26] αὐτῇ [27] τὰ πάντα καινίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα, φίλους Θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευάζει.

28 [28] Οὐθὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοικοῦντα.

29 Ἔστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν [29] ἄστρων θέσιν, φωτὶ συγκρινομένη

30 εὑρίσκεται προτέρα. Τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νὺξ, [30] σοφίας δὲ [31] οὐκ ἀντισχύει κακία.

Κεφ. η'. 8.

1 Διατείνει δὲ ἀπὸ πέρατος [1] εἰς πέρας [2] εὐρώστως, καὶ [3] διοικεῖ τὰ πάντα χρηστῶς.

2 Ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ, καὶ

3 ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς. Εὐγένειαν δοξάζει συμβίωσιν Θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν.

4 Μύστις γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἱρετὶς

5 τῶν ἔργων αὐτοῦ. Εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλουσιώτε-

6 ρον τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; Εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων μᾶλ-

7 λόν ἐστι τεχνίτης; Καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν ἀρεταί· σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐ-

8 δέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ δὲ καὶ [4] πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα [5] εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων.

9 Ἔκρινα τοίνυν [6] ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης.

10 [7] Ἕξω δι' αὐτὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν

11 παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος. Ὀξὺς εὑρεθήσομαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὄψει δυναστῶν θαυ-

12 μασθήσομαι. Σιγῶντά με περιμενοῦσι, καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσι, καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλεῖον, χεῖρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν.

13 Ἕξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνήμην αἰώ-

14 νιον τοῖς μετ' ἐμὲ ἀπολείψω. Διοικήσω λαοὺς, καὶ ἔθνη [8] ὑποταγήσεταί μοι.

15 Φοβηθήσονταί με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοὶ, ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολέμῳ ἀν-

16 δρεῖος. Εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ· οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφὴ αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἡ συμβίωσις αὐτῆς, ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν.

17 Ταῦτα λογισάμενος ἐν [9] ἐμαυτῷ, καὶ φροντίσας ἐν καρδίᾳ μου, [10] ὅτι ἐστὶν ἀθανασία ἐν

18 συγγενείᾳ σοφίας, Καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθὴ, καὶ ἐν πόνοις [11] χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπὴς, καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ [12] ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, περιῄειν ζητῶν ὅπως λάβω

19 αὐτὴν [13] εἰς ἐμαυτόν. Παῖς δὲ ἤμην εὐ-

20 φυὴς, ψυχῆς τε ἔλαχον ἀγαθῆς, Μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἦλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον.

21 Γνοὺς δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς, ἐὰν μὴ ὁ Θεὸς δῷ, καὶ τοῦτο δ' ἦν φρονήσεως τὸ εἰδέναι τίνος [14] ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου.

Κεφ. θ'. 9.

1 Θεὲ πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους [1] σου, ὁ ποι-

2 ήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, Καὶ τῇ σοφίᾳ σου [2] κατασκευάσας ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων,

3 Καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν [3] κρίνῃ·

4 Δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου.

5 Ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος, καὶ ἐλάσ-

6 σων ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νόμων. Κἂν γάρ τις ᾖ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης, εἰς [4] οὐδὲν λογισθήσεται.

7 Σύ με [5] προείλω βασιλέα λαοῦ σου, καὶ δικα-

---

26 Alex. C. ἑαυτῇ. 27 Alex. πάντα. 28 Alex. Οὐδὲν γὰρ ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ. 29 Alex. C. ἀστέρων. 30 Alex. σοφίαν δέ. 31 Alex. οὐ κατισχύει, pro οὐ ματισχύει, ut Ald. & C.

Cap. 8. 1 Mſ. Alex. ἐπὶ. 2 Ald. εὐρώστερος. 3 Alex. διοικεῖται. 4 Alex. * πολυπειρίαν. 5 Alex. εἰκάζει. 6 Alex. ἀγαγέσθαι ταύτην πρός. 7 Ald. Ἕξεται. 8 C. ὑποταγήσονται. 9 Ald. ἑαυτῷ. 10 Alex. C. ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν. 11 nonnulli, ἔργων χειρῶν αὐτῆς. 12 Alex. * ὁμιλία. 13 C. πρός. 14 Alex. χάρις.

Cap. 9. 1 σου C. deest. 2 Alex. Ald. & C. κατασκευάσας. 3 Alex. κρίνει. 4 Alex. οὐθέν. 5 C. προείλου.

στὴν υἱῶν

8 στὴν υἱῶν σου καὶ θυγατέρων. Εἶπας οἰκοδομῆσαι ναὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει [6] κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς.

9 Καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦσα ὅτε [7] ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ τί εὐθὲς ἐν 10 ἐντολαῖς σου. Ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτὴν, ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιάσῃ, καὶ γνῶ τί 11 εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. Οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα καὶ συνιεῖ, καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως, καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ 12 αὐτῆς. Καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄ- 13 ξιος θρόνων πατρός μου. Τίς γὰρ ἄνθρωπος γνώσεται βουλὴν Θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμη- 14 θήσεται τί θέλει ὁ [8] κύριος; Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοὶ, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοι- 15 αι ἡμῶν. Φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πο- 16 λυφρόντιδα. Καὶ [9] μόλις εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου· τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασε;

17 Βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ [10] ἔδωκας σοφίαν, καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ 18 ὑψίστων; Καὶ οὕτως διωρθώθησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, [11] καὶ τὰ ἀρεστά [12] σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

Κεφ. ι'. 10.

1 Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξε, καὶ [1] ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ 2 παραπτώματος ἰδίου, Ἔδωκέ τε αὐτῷ 3 ἰσχὺν κρατῆσαι [2] ἁπάντων. Ἀποστὰς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, ἀδελφοκτό- 4 νοις συναπώλετο θυμοῖς, Δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν [3] διέσωσε σοφία, δι' εὐτελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα.

5 Αὕτη καὶ ἐν ὁμονοίᾳ πονηρίας ἐθνῶν συγχυθέντων [4] εὗρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον Θεῷ, καὶ [5] ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις 6 ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. Αὕτη δίκαιον, ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν, ἐρρύσατο φυγόντα [6] πῦρ 7 καταβάσιον Πενταπόλεως· [7] Οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πονηρίας καπνιζομένη καθέστηκε χέρσος, καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα φυτά· ἀπιστούσης ψυχῆς μνημεῖον [8] ἑστηκυῖα στήλη 8 ἁλός. Σοφίαν γὰρ παροδεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γνῶναι [9] τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῆς [10] ἀφροσύνης ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μηδὲ λαθεῖν 9 δυνηθῶσι. Σοφία δὲ τοὺς [11] θεραπεύ- 10 σαντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐρρύσατο. Αὕτη φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὡδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν Θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις, καὶ ἐπλήθυνε τοὺς [12] πό- 11 νους αὐτοῦ. Ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη, καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν.

12 Διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων ἠσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ, ἵνα γνῷ, ὅτι παντὸς δυνα- 13 τωτέρα ἐστὶν [13] εὐσέβεια. Αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ ἐξ ἁμαρτίας ἐρρύσατο αὐτόν· συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκ- 14 κον, Καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, ἕως ἤνεγκεν αὐτῷ σκῆπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυραννούντων αὐτοῦ· ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησαμένους αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν 15 αἰώνιον. Αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον [14] ἐρρύσατο ἐξ ἔθνους θλιβόντων.

16 Εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου, καὶ ἀντέστη βασιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ ση- 17 μείοις. Ἀπέδωκεν [15] ὁσίοις μισθὸν [16] κόπων αὐτῶν, ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θαυμαστῇ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡμέρας, καὶ εἰς 18 φλόγα [17] ἄστρων τὴν νύκτα. Διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυθρὰν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς 19 δι' ὕδατος πολλοῦ. Τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν [18] κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέ- 20 βρασεν αὐτούς. Διὰ τοῦτο δίκαιοι ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς, καὶ ὕμνησαν κύριε τὸ ὄνομα

6 *Alex.* κατασκηνώσεώς. 7 C. ἐποίησας. 8 *Ald.* C. Θεός. 9 *Alex.* μόγις. 10 *Ald.* δέδωκας. 11 *Alex.* κύριε, τά. 12 C. σοι.
Cap. 10. 1 *Ald.* ἐξέτεινα. 2 *Ms. Alex.* πάντων. 3 *Alex.* & C. ἔσωσεν. 4 *Alex.* C. ἔγνω τόν. 5 *Alex.* ἐπὶ * τέκνους. 6 *Alex.* & C. καταβάσιον πῦρ. 7 sic quoque est in *ed. Lat.* sed *Alex. Ald.* C. Ἧς ἔτι μαρτύριον. 8 *Alex.* ἑστηκυίας. 9 *Ald.* αὐτὰ καλά. 10 *Ald.* C. ἑαυτῆς ἀφροσύνης. 11 *Alex.* C. θεραπεύοντας. 12 *Alex.* κόπους. 13 *Alex.* ἡ εὐσέβεια. 14 *Alex.* ἐρύσατο. 15 *Alex.* μισθὸν ὁσίοις. 16 C. ὁσιότητος πόνων. 17 *Alex.* & C. ἀστέρων. 18 *Alex.* κατέκλυσαν.

τὸ ἅγιόν σου, τήν τε ὑπέρμαχόν σου χεῖρα ᾔνεσαν ὁμοθυμαδόν. 21 Ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν, καὶ γλώσσας νηπίων ἔθηκε τρανάς.

Κεφ. ιά. 11.

1 Εὐώδωσε τὰ ἔργα [1] αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου. 2 Διώδευσαν ἔρημον ἀοίκητον, 3 καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς. Ἀντέστησαν πολεμίοις, [2] καὶ ἠμύναντο ἐχθρούς. 4 Ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ. 5 Δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν. 6 Ἀντὶ μὲν πηγῆς [3] ἀεννάου ποταμοῦ αἵματι λυθρώδει [4] ταραχθέντες 7 Εἰς ἔλεγχον νηπιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνελπίστως· 8 Δείξας διὰ τοῦ τότε δίψους πῶς 9 τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας. Ὅτε γὰρ ἐπειράσθησαν, καίπερ ἐν ἐλέει παιδευόμενοι, ἔγνωσαν πῶς ἐν ὀργῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς ἐβασανίζοντο. 10 Τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νουθετῶν ἐδοκίμασας, ἐκείνους δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας. 11 Καὶ ἀπόντες δὲ καὶ παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο. 12 Διπλῆ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη, καὶ στεναγμὸς 13 μνημῶν τῶν [5] παρελθουσῶν. Ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων εὐεργετουμένους αὐτούς, 14 ᾔσθοντο τοῦ κυρίου. [6] Τὸν γὰρ ἐν ἐκθέσει πάλαι ῥιφέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων [7] ἐθαύμασαν, οὐχ ὅμοια δικαίοις 15 διψήσαντες. Ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν, ἐν οἷς πλανηθέντες ἐθρήσκευον ἄλογα ἑρπετὰ καὶ [8] κνώδαλα εὐτελῆ, ἐπαπέστειλας αὐτοῖς πλῆθος ἀλόγων ζώ-16 ων εἰς ἐκδίκησιν, Ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν τις ἁμαρτάνει, διὰ τούτων κολάζεται.
17 Οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ καὶ κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης, ἐπιπέμψαι αὐτοῖς πλῆθος [9] ἄρκων, ἢ θρασεῖς λέοντας, 18 Ἢ [10] νεοκτίστους θυμοῦ πλήρεις θῆρας ἀγνώστους, ἤτοι πυρπνόον φυσῶντας ἄσθμα, ἢ [11] βρόμους [12] λικμωμένους καπνοῦ, ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμμάτων 19 σπινθῆρας ἀστράπτοντας· Ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἠδύνατο [13] συνεκτρίψαι αὐτούς, ἀλλὰ 20 καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι. Καὶ χωρὶς δὲ τούτων, ἑνὶ πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ λικμηθέντες ὑπὸ πνεύματος δυνάμεώς σου· ἀλλὰ πάντα μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέταξας.
21 Τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν [14] πάρεστί σοι πάντοτε, καὶ κράτει βραχίονός σου τίς ἀντιστήσεται;
22 Ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον σου, καὶ ὡς ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ κατελ-23 θοῦσα ἐπὶ γῆν. Ἐλεεῖς δὲ πάντας, ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀν-24 θρώπων εἰς μετάνοιαν. Ἀγαπᾷς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ [15] οὐδὲν βδελύσσῃ ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἂν μισῶν τι κατεσκεύασας.
25 Πῶς δὲ ἔμεινεν ἄν τι εἰ μὴ σὺ ἠθέλησας; ἢ τὸ 26 μὴ κληθὲν ὑπὸ σοῦ διετηρήθη; Φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά [16] ἐστι δέσποτα φιλόψυχε.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν [1] ἐν 2 πᾶσι. Διὸ τοὺς παραπίπτοντας κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νουθετεῖς, ἵνα ἀπαλλαγέντες τῆς κα-3 κίας [2] πιστεύσωσιν ἐπὶ σὲ κύριε. Καὶ γὰρ τοὺς παλαιοὺς οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς μισή-4 σας, Ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα 5 φαρμακειῶν, καὶ τελετὰς ἀνοσίους, Τέκνων τε φονέας ἀνελεήμονας, καὶ [3] σπλαγχνοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοίναν, καὶ αἵματος 6 Ἐκ μέσου [4] μυσταθείας σου, καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων, ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ 7 χειρῶν πατέρων ἡμῶν· Ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων ἡ παρὰ σοὶ πασῶν τι-8 μιωτάτη γῆ. Ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλάς τε προδρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ 9 [5] ἐξολοθρεύσωσιν. Οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίοις ὑποχειρίους δοῦναι, ἢ θηρίοις δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἓν ἐκτρί-

Cap. 11. 1 *Ms. Alex.* αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου. 2 *Alex.* & *C.* καὶ ἐχθροὺς ἠμύναντο. 3 *Alex.* ἀενάου. 4 *Alex.* ταραχθέντος. 5 *Alex.* & *C.* παρελθόντων. 6 *Alex.* Ὃν γάρ. 7 *Alex.* ἐθαύμαζον. 8 *Alex.* * κνώδαλα. 9 *C.* ἄρκτων. 10 *Alex.* & *C.* νεοκτίστου. 11 *Alex.* & *C.* βρέμον. 12 *C.* λικμωμένου. 13 *Alex.* ἐκτρίψαι. 14 *Alex.* & *C.* σοι πάρεστιν. 15 *Alex.* οὐδένα. 16 *Alex.* ἐστιν πάντα, δέσποτα.

Cap. 12. 1 ἐν *C.* deest. 2 *Ms. Alex.* πιστεύσωμεν. 3 *C.* σπλαγχνοφάγους, καὶ ἀνθρωπίνων σαρκῶν, Καὶ θοίνας αἵματος. 4 sic etiam est in *Lat. ed.* *à medio sacramento tuo.* sed *Alex.* μύστας θιάσου, pro μύσας θιάσου. *Ald.* μυσάς τε θείας. *C.* μύσας θείας. 5 *Alex.* ἐξολοθρεύσωσιν.

ψαι.

10 ψαι. Κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν, καὶ ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. 11 Σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς· οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα, ἐφ' οἷς ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους. 12 Τίς γὰρ ἐρεῖ, Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματί σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίησας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων; 13 Οὔτε γὰρ Θεός ἐστι πλὴν σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δείξῃς ὅτι οὐκ ἀδίκως ἔκρινας. 14 Οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμῆσαι δυνήσεταί σοι περὶ ὧν [6] ἀπώλεσας. 15 Δίκαιος δὲ ὢν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον 16 ἡγούμενος τῆς [7] σῆς δυνάμεως. Ἡ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δε-17 σπόζειν, πάντων [8] φείδεσθαι ποιεῖ. Ἰσχὺν γὰρ [9] ἐνδείκνυσαι [10] ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμεως τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς [11] εἰδόσι τὸ [12] θρά-18 σος ἐξελέγχεις. Σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς· πάρεστι γάρ σοι ὅταν θέλῃς τὸ δύ-19 νασθαι. Ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔργων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον· καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς υἱούς σου, ὅτι [13] δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν.

20 Εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης [14] ἐτιμώρησας [15] προσοχῆς καὶ δεήσεως, δοὺς χρόνους καὶ [16] τόπον δι' ὧν ἀπ-21 αλλαγῶσι τῆς κακίας· Μετὰ πόσης ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου ὧν τοῖς πατράσιν ὅρκους καὶ συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέ-22 σεων; Ἡμᾶς οὖν παιδεύων, τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν μυριότητι μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινόμενοι δὲ 23 προσδοκῶμεν ἔλεος. Ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας [17] ἀδίκους, διὰ τῶν ἰδίων [18] ἐβασάνισας βδελυγμάτων.

24 Καὶ γὰρ τῶν πλάνης ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζώοις τῶν ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων 25 ψευσθέντες. Διὰ τοῦτο ὡς παισὶν ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας. 26 Οἱ δὲ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως μὴ νουθετηθέντες, 27 ἀξίαν Θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν. Ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πάσχοντες ἠγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὓς ἐδόκουν θεούς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι, ἰδόντες ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι, Θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ. διὸ καὶ τὸ τέρμα τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθε.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΜΆταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῆν Θεοῦ ἀγνωσία, καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις [1] προσέχοντες ἐπέγνωσαν τὸν τε-2 χνίτην. Ἀλλ' ἢ πῦρ, ἢ πνεῦμα, ἢ ταχινὸν ἀέρα, ἢ κύκλον ἄστρων, ἢ βίαιον ὕδωρ, ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ, πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνό-3 μισαν. Ὧν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ [2] τερπόμενοι, θεοὺς ὑπελάμβανον, γνώτωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ 4 κάλλους γενεσιάρχης ἔκτισεν αὐτά. [3] Εἰ δὲ [4] δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες, νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐ-5 τὰ δυνατώτερός ἐστιν. Ἐκ γὰρ μεγέθους [5] καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς 6 αὐτῶν θεωρεῖται. [6] Ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τούτοις [7] ἐστὶ μέμψις ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται Θεὸν ζητοῦντες, καὶ θέλοντες εὑρεῖν.

7 Ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευνῶσι, καὶ πείθονται τῇ ὄψει, ὅτι καλὰ τὰ 8 βλεπόμενα. Πάλιν δὲ [8] οὐδ' αὐτοὶ συγ-9 γνωστοί. Εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι, ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὗρον;

10 Ταλαίπωροι δὲ καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης [9] ἐμμελέτημα, καὶ ἀπεικάσματα ζώων, ἢ λίθον ἄχρηστον χειρὸς 11 ἔργον ἀρχαίας. Εἰ δὲ καί τις ὑλοτόμος τέκτων [10] εὐκίνητον φυτὸν ἐκπρίσας, [11] περιέξυ-

6 *Alex. Ald. C.* ἐκόλασας. 7 *Ald.* γῆς. 8 *Alex.* φέδεσθαί (l. φείδεσθαί) σε ποιεῖ. 9 *C.* ἐπιδείκνυσαι. 10 *Alex.* ὅτι ἀπιστούμενος. 11 *Alex.* ἐν εἰδόσι. 12 *C.* θάρσος. 13 *Alex.* διδοῖς. 14 *Alex.* & *C.* ἐτιμωρήσω. 15 *Alex.* & *C.* προσοχῆς, δοὺς χρόνον. 16 *C.* τρόπον. 17 *Alex.* ἀδίκως. 18 *Ald.* ἐβασάνισε.
Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* προσέχοντες.

2 *Alex.* & *C.* τερπόμενοι, ταῦτα θεούς. 3 *Alex.* Εἰς δὲ δύναμιν. 4 *Ald. C.* δυνάμει, καὶ ἐνεργείᾳ. 5 *Ald.* καλλονῆς, καὶ κτισμάτων. *C.* καὶ καλλονῆς, καὶ κτισμάτων. 6 *Alex.* ἔτι τούτοις. 7 *Alex.* & *C.* μέμψις ἐστὶν ὀλίγη. 8 *Alex.* οὐδὲ αὐτοί. 9 *C.* ἐμμελετήματα. 10 *Ald.* ἐκκίνηται. *C.* εὔτηκτον. (l. εὔτυκτον.) 11 *C.* περιέξυσεν.

σεν εὐ-

σεν εὐμαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησάμενος εὐπρεπῶς κατεσκεύασε χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, 12 Τὰ δὲ [12] ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς [13] ἑτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη, 13 Τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς [14] οὐθὲν εὔχρηστον, ξύλον σκολιὸν, καὶ ὄζοις συμπεφυκὸς, λαβὼν [15] ἔγλυψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ [16] συνέσεως ἐτύπωσεν αὐτὸ, [17] ἀπείκασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου, 14 Ἢ ζώῳ τινὶ εὐτελεῖ ὡμοίωσεν αὐτὸ, καταχρίσας μίλτῳ, καὶ φύκει [18] ἐρυθήνας χρόαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν κηλῖδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, 15 Καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἴκημα, ἐν τοίχῳ ἔθηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ· 16 Ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέσῃ, προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ γάρ ἐστιν εἰκὼν, καὶ χρείαν ἔχει βοηθείας. 17 Περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων προσευχόμενος, οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν. 18 Καὶ περὶ μὲν ὑγιείας τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται, περὶ δὲ ζωῆς [19] τὸ νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας [20] τὸ ἀπειρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνάμενον, 19 Περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 Πλοῦν [1] τις πάλιν στελλόμενος, καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα, τοῦ φέροντος αὐτὸν 2 [2] πλοίου σαθρότερον ξύλον ἐπιβοᾶται. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις πορισμῶν ἐπενόησε, [3] τεχνίτης δὲ σοφίᾳ κατεσκεύασεν, 3 Ἡ δὲ σὴ πάτερ διακυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον ἀσφαλῆ, 4 Δεικνὺς ὅτι δύνασαι [4] ἐκ παντὸς σώζειν, ἵνα 5 [5] κἂν ἄνευ τέχνης τις ἐπιβῇ. Θέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα, διὰ τοῦτο καὶ ἐλαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχὰς, καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδίᾳ διεσώθησαν. 6 Καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γιγάντων, ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα, ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρί.

7 Εὐλόγηται γὰρ ξύλον δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη.

8 Τὸ χειροποίητον [6] δὲ ἐπικατάρατον αὐτὸ, καὶ ὁ ποιήσας αὐτὸ, ὅτι ὁ μὲν [7] εἰργάζετο, 9 τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὠνομάσθη. Ἐν ἴσῳ [8] γὰρ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ.

10 Καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθήσεται.

11 Διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν ἐπισκοπὴ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἐγενήθησαν, καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων, καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων. 12 Ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, [9] εὕρεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς. 13 Οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. 14 Κενοδοξίᾳ γὰρ ἀνθρώπων [10] εἰσῆλθεν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν [11] τέλος ἐπενοήθη. 15 Ἀώρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατὴρ, τοῦ ταχέως ἀφαιρεθέντος τέκνου εἰκόνα ποιήσας, [12] τὸν τότε νεκρὸν ἄνθρωπον, νῦν ὡς θεὸν [13] ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια, καὶ τελετάς. 16 [14] Εἶτα ἐν χρόνῳ [15] κρατυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐθρησκεύετο τὰ γλυπτά.

17 Οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενοι τιμᾷν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν οἰκεῖν, τὴν πόρρωθεν ὄψιν ἀνατυπωσάμενοι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα [16] κολακεύωσι διὰ τῆς σπουδῆς. 18 Εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προετρέψατο φιλοτιμία. 19 Ὁ μὲν γὰρ τάχα [17] τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι, ἐξεβιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον.

20 Τὸ δὲ πλῆθος ἐφελκόμενον διὰ τὸ [18] εὔχαρι τῆς ἐργασίας, τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον, νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο.

21 Καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον, [19] ὅτι ἢ συμφορᾷ ἢ τυραννίδι δουλεύσαντες ἄν-

---

12 *Alex.* ὑπολίμματα. 13 *Alex.* ὑπηρεσίαν. 14 *Alex.* οὐδέν. 15 *Alex.* ἔγλυψεν ἐπιμελείᾳ ἐργασίας αὐτοῦ. 16 *Alex.* ἀνέσεως. 17 *Alex.* ἀπείκασεν τε αὐτό. 18 *Alex.* * ἐρυθηνος. 19 *Alex.* & *C.* τὸν νεκρόν. 20 *Alex.* & *C.* τὸ ἀπειρότατον.

Cap. 14. 1 *Ald.* πάλιν τις στελλόμενος. 2 *Alex.* ξύλου σαθρότερον ξύλον. 3 *Alex.* τεχνῖτις δὲ σοφία. 4 *Alex.* ἐκ πάντων. 5 *Alex.* καὶ ἄν. 6 δὲ *C.* ponit ante χειροποίητον. 7 *Alex.* ἠργάζετο. 8 γὰρ *C.* deest. 9 *Ald.* εὑρέσεις δέ. 10 *Alex.* θάνατος εἰσῆλθεν. 11 *Alex.* τὸ τέλος. 12 *Alex.* τὸν πότε. 13 *Ald.* ἐτίμησαν. 14 *Alex.* Εἶτ' ἐν. 15 *Ald. C.* κρατηθέν. 16 *Alex.* κολακεύσωσιν διὰ σπουδῆς. 17 *Alex.* κρατοῦντι. 18 *Alex.* εὐχαρές. 19 *Ald.* ὅτι συμφορᾷ.

θρωποι,

θρωποι, τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύ-
22 λοις [20] περιέθεσαν. Εἶτ' οὐκ ἤρκεσε [21] τὸ
πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ [22] με-
γάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ, τὰ τοσαῦτα
23 κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν. [a] Ἢ γὰρ
τεκνοφόνους τελετὰς, ἢ κρύφια μυστήρια, ἢ
ἐμμανεῖς ἐξ ἄλλων θεσμῶν κώμους ἄγοντες,
24 Οὔτε βίους οὔτε γάμους [23] καθαροὺς ἔτι φυλάσ-
σουσιν, ἕτερος δ' ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ, ἢ
25 νοθεύων ὀδυνᾷ. [24] Πάντας δ' ἐπιμὶξ ἔ-
χει αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθο-
ρὰ, ἀπιστία, [25] ταραχὴ, ἐπιορκία,
26 [26] Θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος [27] ἀμνηστία,
ψυχῶν μιασμὸς, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γά-
μων ἀταξία, μοιχεία, καὶ ἀσέλγεια.
27 Ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς
28 ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν. [a] Ἢ
γὰρ εὐφραινόμενοι μεμήνασιν, ἢ προφητεύουσι
ψευδῆ, ἢ ζῶσιν ἀδίκως, ἢ [28] ἐπιορκοῦσι τα-
29 χέως. Ἀψύχοις γὰρ πεποιθότες εἰδώ-
λοις, κακῶς ὀμόσαντες, ἀδικηθῆναι οὐ προσδέ-
30 χονται. Ἀμφότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύ-
σεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ
[29] προσέχοντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν
31 δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότητος. Οὐ γὰρ ἡ τῶν
[30] ὀμνυομένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων
δίκη ἐπεξέρχεται ἀεὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΣΥ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθὴς,
μακρόθυμος [1] καὶ ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα.
2 Καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν, εἰδότες σου
τὸ κράτος· οὐχ ἁμαρτησόμεθα δὲ, εἰδότες
3 ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. Τὸ γὰρ ἐπίστασθαί
σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι [2] τὸ κρά-
4 τος σου ῥίζα ἀθανασίας. Οὔτε γὰρ ἐ-
πλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια,
οὐδὲ [3] σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος, εἶδος
5 σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις· Ὧν
ὄψις ἄφροσιν [4] εἰς ὄνειδος ἔρχεται, ποθεῖ τε
6 νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος [5] ἄπνουν. Κακῶν
ἐρασταὶ ἄξιοί τε τοιούτων ἐλπίδων, καὶ οἱ δρῶν-
τες, καὶ οἱ ποθοῦντες, καὶ οἱ σεβόμενοι.
7 Καὶ γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων ἐπί-
μοχθον, πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν [6] ἕ-
καστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τά
τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη, τά τε ἐναν-
τία, [7] πάνθ' ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς
ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός.
8 Καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον [8] ἐκ τοῦ αὐτοῦ
πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γενηθεὶς
μετ' ὀλίγον [9] πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς
9 ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. Ἀλλ' ἔστιν
[10] αὐτῷ φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι
βραχυτελῆ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυ-
σουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις, χαλκοπλάστας τε μι-
μεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται ὅτι κίβδηλα πλάσσει.
10 Σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα
ἡ [11] ἐλπὶς αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ·
11 Ὅτι ἠγνόησε τὸν [12] πλάσαντα αὐτὸν, καὶ τὸν ἐμ-
πνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν, καὶ ἐμφυ-
12 σήσαντα πνεῦμα ζωτικόν. [13] Ἀλλ' ἐλογί-
σαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον
πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ· δεῖν γάρ [14] φησιν
13 ὅθεν δὴ κἂν ἐκ κακοῦ πορίζειν. Οὗτος
γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει, ὕλης
γεώδους [15] εὔθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουρ-
14 γῶν. [16] Πάντες δ' ἀφρονέστατοι καὶ τά-
λανες ὑπὲρ [17] ψυχὴν νηπίου, οἱ ἐχθροὶ τοῦ
λαοῦ σου [18] καταδυναστεύσαντες αὐτόν.
15 [19] Ὅτι καὶ πάντα [20] εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο
θεοὺς, οἷς οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν, οὔτε ῥῖνες
εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε
δάκτυλοι χειρῶν εἰς ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες
16 αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. Ἄνθρω-
πος γὰρ ἐποίησεν αὐτοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα δε-
δανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς. οὐδεὶς [21] γὰρ αὐ-
τῷ ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν·
17 Θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις.
[22] κρείττων γάρ ἐστι τῶν [23] σεβασμάτων αὐτοῦ,
ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε.

---

20 C. περιέθηκαν. 21 Alex. αὐτοῖς τό. 22 Alex. ἐν μεγάλῳ. 21 C. ἔτι καθαροὺς φυλάσσουσιν. 24 Alex. Πάντα. 25 Ald. C. τάραχος. 26 Alex. Τάραχος. 27 C. ἀμνηστία. 28 Alex. ἐφιορκοῦσιν. 29 Alex. & C. προσέχοντες. 30 Alex. ὀμνυμένων.
Cap. 15. 1 Ms. Alex. & Ald. ed. καὶ ἐλέει. 2 Alex. σου τὸ κράτος. 3 C. σκιὰ γραφῶν. 4 Alex. & C. εἰς ὄρεξιν ἔρχεται. 5 Alex ἀγνοῦν. 6 Alex. & C. ἓν ἕκαστον. 7 Alex. πάντα ὁμοίως. 8 Alex. πλάσσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ. 9 C. πορεύσεται. 10 Ald. αὐτήν. 11 C. ἐλπὶς αὐτήν. 12 Alex. ποιήσαντα. 13 Alex. Ἀλλά. 14 Alex. φασιν. 15 Alex. εὔθραστα. 16 Alex Πάντων. 17 Alex. & C. ψυχὰς νηπίων. 18 C. καταδυναστεύοντες αὐτήν. 19 Alex. & C. Ὅτι πάντα. 20 Alex τὰ εἴδωλα. 21 Alex. γὰρ ἀνθρώπων ὅμοιον ἰσχύει C. γὰρ αὐτῷ ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύσει. 22 Alex. κρείσσων. C. κρείσσων. 23 Alex. σεβασμάτων.

18 Καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται, ἀνοίᾳ γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα.

19 Οὐδ' ὅσον ἐπιποθῆσαι ὡς ἐν ζώων ὄψει καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 Διὰ τοῦτο [1] δι' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων ἐβασανίσθησαν.

2 Ἀνθ' ἧς κολάσεως εὐεργετήσας τὸν λαόν σου, [2] εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρτυγομήτραν,

3 Ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπιθυμοῦντες [3] τροφὴν, [4] διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν ἀποστρέφωνται, [5] αὐτοὶ δὲ ἐπ' [6] ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι καὶ ξένης μετάσχωσι γεύσεως.

4 Ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἔνδειαν ἐπελθεῖν τυραννοῦσι, τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.

5 Καὶ γὰρ [7] ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθε θηρίων θυμὸς, δήγμασί τε σκολιῶν διεφθείροντο ὄφεων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου.

6 Εἰς νουθεσίαν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβολον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντολῆς [8] νόμου σου.

7 Ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα.

8 Καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ὅτι [9] σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ.

9 Οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν ἀπέκτεινε [10] δήγματα, καὶ οὐχ εὑρέθη ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι.

10 Τοὺς [11] δὲ υἱούς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες, τὸ ἔλεος γάρ σου ἀντιπαρῆλθε καὶ ἰάσατο αὐτούς.

11 Εἰς γὰρ ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου [12] ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην, ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας.

12 Καὶ γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτοὺς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος ὁ [13] πάντα ἰώμενος.

13 Σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν [14] ἔχεις, καὶ κατάγεις εἰς πύλας ᾅδου καὶ ἀνάγεις.

14 Ἄνθρωπος δὲ ἀποκτέννει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ, ἐξελθὸν δὲ πνεῦμα οὐκ [15] ἀναστρέφει, οὐδὲ [16] ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.

15 Τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν.

16 Ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέναι ἀσεβεῖς, ἐν ἰσχύϊ βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν, ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ ὄμβροις διωκόμενοι [17] ἀπαραιτήτοις, καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι.

17 Τὸ γὰρ παραδοξότατον, ἐν τῷ [18] πάντα σβεννύντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ· ὑπέρμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ [19] δικαίων.

18 Ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλὸξ, ἵνα μὴ καταφλέξῃ τὰ ἐπ' ἀσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῶα· [20] ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν, ὅτι θεοῦ κρίσει [21] ἐλαύνονται.

19 Ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύναμιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου γῆς γεννήματα [22] διαφθείρῃ.

20 Ἀνθ' ὧν ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἕτοιμον [23] ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἔπεμψας ἀκοπιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν.

21 Ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασίς σου τὴν [24] σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ προσφερομένου ἐπιθυμίᾳ ὑπηρετῶν, πρὸς ὅ τις ἐβούλετο μετεκιρνᾶτο.

22 Χιὼν δὲ καὶ κρύσταλλος [25] ὑπέμεινε πῦρ, καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν [26] ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον, ἐν τῇ χαλάζῃ καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαστράπτον.

23 Τοῦτο [27] πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας [28] ἐπιλελῆσθαι δυνάμεως.

24 Ἡ γὰρ [29] κτίσις σοὶ τῷ ποιήσαντι [30] ὑπηρετοῦσα, ἐπιτείνεται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνίεται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν [31] εἰς σὲ πεποιθότων.

25 Διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα [32] μεταλλευομένη, τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρέτει, πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν·

26 Ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοί σου, οὓς ἠγάπησας, κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν [33] καρπῶν τρέφουσιν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ.

Cap. 16. 1 *Ald.* δι' ὁμοίως. 2 *Alex.* εἰς εἰς. 3 *Ald. C.* τροφῆς. 4 *Alex. Ald. C.* διὰ τὴν δειχθεῖσαν τῶν. 5 *Alex.* οὗτοι. 6 *C.* ὀλίγῳ. 7 *Ald.* τοῖς. 8 *Alex.* νόμον. 9 σὺ *Ald.* deest. 10 *Ald.* δήγματι. 11 δὲ *Ald.* deest. 12 *Alex.* ἐνεκεντρίζοντο. 13 *Alex.* πάντας. 14 *Ald.* ἂν ἔχεις. 15 *C.* ἀναστρέψει. 16 *C.* ἀναλύσει. 17 *C.* ἀπαραιτήτως. 18 *Ald.* παντί. 19 *Alex.* δικαίοις. 20 *Alex.* ἀλλά. 21 *Alex.* ἐλαύνονται. 22 *Alex.* καταφθείρῃ. 23 *Alex.* ἄρτον ἀπ' οὐρανοῦ παρέσχες αὐτοῖς ἀκοπιάστως. 24 *Alex.* & *C.* σὴν πρὸς τέκνα ἐνεφάνιζεν γλυκύτητα, τῇ δέ. 25 *Alex.* ὑπέμενε. 26 *Alex.* ἐθνῶν. 27 *Alex.* & *C.* δὲ πάλιν ἵνα. 28 *Alex.* & *C.* ἐπιλέλησται. 29 *Alex.* κτίσεις. 30 *C.* τὰ πάντα ὑπηρετοῦσα. 31 *Alex.* ἐπὶ σοί. 32 *Alex.* μεταλευομένη. 33 *Alex.* ἀνθρώπων.

27 Τὸ γὰρ ὑπὸ πυρὸς μὴ φθειρόμενον, ἁπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτήκετο·

28 Ὅπως γνωστὸν ᾖ, ὅτι δεῖ [34] φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου, καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς

29 ἐντυγχάνειν σοι. Ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς [35] χειμέριος πάχνη τακήσεται, καὶ ῥυήσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 ΜΕγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι ψυχαὶ ἐπλανήθησαν.

2 Ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι, δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς [1] πεδῆται νυκτὸς, [2] κατακλεισθέντες ὀρόφοις, φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο.

3 Λανθάνειν γὰρ νομίζοντες [3] ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρτήμασιν, ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι [4] ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι.

4 Οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς [5] μυχὸς [6] ἀφόβως διεφύλασσεν, ἦχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσματα [7] ἀμειδήτοις κατηφῆ προσώποις ἐνεφανίζετο.

5 Καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυε φωτίζειν, οὔτε ἄστρων ἐκλαμπροὶ φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα.

6 Διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης, [8] ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως, ἡγοῦντο χείρω τὰ βλεπόμενα.

7 Μαγικῆς δὲ [9] ἐμπαίγματα [10] κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας ἔλεγχος [11] ἐφύβριστος.

8 Οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δείματα καὶ ταραχὰς ἀπελαύνειν ψυχῆς νοσούσης, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν.

9 Καὶ γὰρ εἰ μηδὲν αὐτοὺς [12] ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἑρπετῶν [13] συριγμοῖς

10 [14] ἐκσεσοβημένοι, Διώλλυντο ἔντρομοι καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα προσιδεῖν ἀρνούμενοι.

11 Δειλὸν γὰρ [15] ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ καταδικαζομένη, ἀεὶ δὲ προσείληφε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει.

12 [16] Οὐθὲν γάρ ἐστι φόβος, εἰ μὴ προδοσία τῶν

13 ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων. Ἔνδοθεν δὲ οὖσα ἥττων ἡ προσδοκία, πλείονα λογίζεται τὴν ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βάσανον αἰτίας.

14 Οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνάτου ᾅδου μυχῶν ἐπελθοῦσαν, τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι,

15 Τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο φαντασμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν.

16 Εἶθ' οὕτως, ὃς δήποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἱρκτὴν κατακλεισθείς.

17 Εἴτε γὰρ γεωργὸς [17] ἦν τις, ἢ ποιμὴν, ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληφθεὶς τὴν [18] δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην· μιᾷ γὰρ ἁλύσει σκότους πάντες ἐδέθησαν.

18 Εἴτε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους [19] ὀρνέων ἦχος εὐμελὴς, ἢ ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ,

19 Ἢ κτύπος ἀπηνὴς [20] καταρριπτομένων πετρῶν, ἢ σκιρτώντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρυομένων [21] ἀπηνεστάτων θηρίων φωνὴ, ἢ ἀντανακλωμένη [22] ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἠχὼ, [23] παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκφοβοῦντα.

20 Ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτὶ, καὶ ἀνεμποδίστοις συνείχετο ἔργοις.

21 Μόνοις δὲ ἐκείνοις [24] ἐπετέτατο βαρεῖα νὺξ, εἰκὼν τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους, ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.

Κεφ. ιη'. 18.

1 ΤΟῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες, μορφὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν [1] οὖν κἀκεῖνοι [2] ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον,

2 Ὅτι δὲ οὐ βλάπτουσι προηδικημένοι, [3] εὐχαριστοῦσι, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν ἐδέοντο.

3 Ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στύλον, ὁδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιπορίας, ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου [4] ξενιτείας παρέσχες.

4 Ἄξιοι μὲν γὰρ [5] ἐκεῖνοι στερηθῆναι φωτὸς, καὶ φυλακισθῆναι [6] ἐν σκότει, οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς σου, δι' ὧν ἤμελλε τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι δίδοσθαι.

5 Βουλευσαμένους [7] δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτεῖναι

34 Alex. φθάννειν. 35 Alex. χειμερινή.

Cap. 17. 1 Ald. δέδηνται. 2 Alex. * κατακλισθέντες. 3 C. ἐπικρυφαίοις. 4 Alex. ἐσκοτίσθησαν. 5 Alex. * μῦθος ἀφόβους διεφύλαττεν. 6 C ἀφόβους. 7 Ald ἀμειδῆ τοῖς κατηφέσι. 8 Alex. ἐκδειματούμενοί τε τῆς μὴ θεωρουμένης. 9 C. κατέκειντο ἐμπαίγματα τέχνης. 10 Alex. κατέκιντο 11 al. ἐφύβριστο. 12 in nonnullis ll. est τερατῶδες. 13 C. συρισμοῖς. 14 Alex. ἐκπεφοβημένοι. 15 C. ἰδίᾳ πονηρία μάρτυρι. 16 Alex Οὐδέν. 17 Ald. ἄν τις, ἢ ποιμήν. 18 Alex. δυσάληκτον. 19 Alex. ἢ ὀρνέων. 20 Alex. καταριπτομένων. 21 Alex. ἀπηνέστατος. 22 Alex. Ald. C. ἐκ κοιλότητος. 23 Alex. παρέλυεν. 24 Alex. ἐπίτατο.

Cap. 18. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. οὐ. 2 Ald. πεπόνθασιν. 3 Alex. & C. ηὐχαρίστουν. 4 Alex. ξενητίας. 5 Alex. ἐκείνου. 6 Alex. σκότι. 7 δ' Ald. deest.

νήπια, καὶ ἑνὸς ἐκτεθέντος [8] τέκνου, καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον [9] τὸ αὐτῶν ἀφεῖλω πλῆθος τέκνων, καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι 6 σφοδρῷ. Ἐκείνη ἡ νὺξ προεγνώσθη πατράσιν ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπίστευσαν ὅρκοις, ἐπευθυμήσωσι. 7 Προσεδέχθη [10] δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια. 8 [11] Ὡ γὰρ ἐτιμωρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας. 9 Κρυφῇ γὰρ [12] ἐθυσίαζον ὅσιοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέθεντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψεσθαι τοὺς ἁγίους, πατέρων ἤδη [13] προαναμελπόντων αἴνους. 10 Ἀντήχει [14] δ᾽ ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοὴ, καὶ οἰκτρὰ [15] διεφέρετο θρηνουμένων παίδων. 11 Ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα δεσπότῃ κολασθεὶς, καὶ δημότης βασιλεῖ 12 τὰ αὐτὰ πάσχων. Ὁμοθυμαδὸν δὲ πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους, οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοὶ, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμοτέρα γένεσις αὐτῶν [16] διεφθάρη. 13 Πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν πρωτοτόκων ὀλέθρῳ, ὡμολόγησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι. 14 Ἡσύχου γὰρ σιγῆς περιεχούσης τὰ πάντα, καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, 15 Ὁ παντοδύναμός σου λόγος ἀπ᾽ οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλειῶν, ἀπότομος πολεμιστὴς, εἰς 16 μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς, Ξίφος ὀξὺ τὴν ἀνυπόκριτον [17] ἐπιταγήν σου φέρων, καὶ στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτετο, βεβήκει δ᾽ ἐπὶ γῆς.

17 Τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων [18] δεινῶς ἐξετάραξαν αὐτοὺς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀ- 18 δόκητοι. Καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ [19] ῥιφεὶς ἡμίθνητος, δι᾽ ἣν [20] ἔθνησκεν αἰτίαν ἐνεφάνιζεν. 19 Οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς, τοῦτο [21] προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες [22] δι᾽ 20 ὃ κακῶς πάσχουσιν, ἀπόλωνται. Ἥψατο [23] δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου, καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο πλήθους· ἀλλ᾽ οὐκ ἐπὶ πολὺ 21 ἔμεινεν ἡ ὀργή. [24] Σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμπτος προεμάχησε· τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὅπλον, προσευχὴν καὶ θυμιάματος ἐξιλασμὸν κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ, καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ, δεικνὺς ὅτι σός ἐστι θε- 22 ράπων. Ἐνίκησε δὲ [25] τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχύϊ τοῦ σώματος, οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πα- 23 τέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. Σωρηδὸν γὰρ ἤδη πεπτωκότων ἐπ᾽ ἀλλήλων νεκρῶν, μεταξὺ στὰς, [26] ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν, καὶ διέσχι- 24 σε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁδόν. Ἐπὶ γὰρ ποδήρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι ἐπὶ [27] τετραστίχου λίθου γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος κε- 25 φαλῆς αὐτοῦ. Τούτοις εἶξεν ὁ [28] ὀλοθρεύων, ταῦτα δὲ [29] ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνη ἡ πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 Τοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελεήμων θυμὸς ἐπέστη· προῄδει γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ μέλλον- 2 τα, Ὅτι αὐτοὶ [1] ἐπιστρέψαντες τοῦ [2] ἀπιέναι, καὶ μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς, 3 διώξουσι μεταμεληθέντες. Ἔτι γὰρ ἐν χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη, καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπάσαντο λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς 4 φυγάδας ἐδίωκον. Εἷλκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν [3] συμβεβηκότων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προσαναπληρώσωσι κόλα- 5 σιν· Καὶ ὁ μὲν λαός σου παράδοξον ὁδοιπορίαν περάσῃ, ἐκεῖνοι δὲ ξένον εὕρωσι 6 θάνατον. Ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν [4] διετυποῦτο, ὑπηρετοῦσα [5] ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλα- 7 χθῶσιν ἀβλαβεῖς. [6] Ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιάζουσα νεφέλη, ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδα-

8 *Ald.* τέκνα. 9 *Alex.* τὸ αὐτῶν ἀφίλου. C. τὸ αὐτῶν ἀφείλου. 10 ὃ *Ald.* deest. 11 *Alex.* & C. Ὡς γάρ. 12 *Alex.* ἐθυσίαζον παῖδες. 13 *Alex.* & C. προαναμέλποντες. 14 *Alex.* δέ. 15 *Alex.* & C. διεφέρετο φωνὴ θρηνουμένων. 16 *Alex.* διέφθαρτο. 17 *Alex.* ἐπιταγήν. 18 *Alex.* & C. δεινῶν. 19 *Alex.* ῥιφθείς. 20 *Alex.* ἔθνησκον αἰτίαν ἐνεφάνιζον. 21 *Alex.* προεμήνυσαν. 22 *Ald.* C. διό. 23 C. δέ ποτε καί.

24 *Ald.* Πέρσας. 25 C. τὸν ὀλοθρεύοντα. 26 *Ald.* ἔκοψε. 27 *Alex.* & C. τετραστίχου λίθων. 28 *Alex.* ὀλεθρεύων. 29 *Alex.* & C. ἐφοβήθη.

Cap. 19. 1 *Ms. Alex.* ἐπιτρέψαντες. 2 C. ἀπιέναι. 3 *Ald.* βεβηκότων. 4 C. ἀντιτυποῦτο. 5 *Alex.* ταῖς σαῖς ἐπιταγαῖς. 6 *Alex.* Τῇ τὴν παρεμβολὴν σκιαζούσῃ νεφέλῃ.

τος ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς [7] ἐθεωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου, 8 Δι' οὗ [8] πανεθνὶ διῆλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ, θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα. 9 Ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν, καὶ ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν, αἰνοῦντές σε κύριε τὸν [9] ῥυόμενον αὐτούς. 10 Ἐμέμνηντο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων ἐξήγαγεν ἡ γῆ [10] σκνῖπα, [11] ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ 11 ποταμὸς πλῆθος βατράχων. Ἐφ' ὑστέρῳ δὲ εἶδον καὶ [12] νέαν γένεσιν ὀρνέων, [13] ὅτι ἐπιθυμίᾳ προαχθέντες ᾐτήσαντο ἐδέσματα τρυ- 12 φῆς. Εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐτοῖς [14] ἀπὸ θαλάσσης ὀρτυγομήτρα, 13 Καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄνευ τῶν [15] γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν. δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις· καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξε- 14 νίαν ἐπετήδευσαν. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐερ- 15 γέτας ξένους ἐδουλοῦντο. Καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἥτις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσ- 16 εδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους· Οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰσδεξάμενοι τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων, δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. 17 Ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεῖ περιβληθέντες σκότει, ἕκαστος τῶν [16] αὐτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον 18 ἐζήτει. Δι' [17] ἑαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα, ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μένοντα ἤχῳ, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγο- 19 νότων ὄψεως ἀκριβῶς. Χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ [18] νηκτὰ μετέβαινεν 20 ἐπὶ γῆς. Πῦρ [19] ἴσχυσεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας [20] δυνάμεως, καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς [21] δυ- 21 νάμεως ἐπελανθάνετο. Φλόγες ἀνάπαλιν [22] εὐφθάρτων ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν [23] εὔληκτον κρυσταλλοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς. 22 Κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου, καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερεῖδες, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παριστάμενος. *

7 *Alex.* ἐθεωρεῖτο. 8 *Alex. Ald. C.* πᾶν ἔθνος. 9 *Alex. Ald.* ῥυσάμενον. 10 *Alex. Ald.* σκνῖφας. 11 *Alex.* ἀντὶ δὲ * ἀνύδρων. 12 *Alex.* & *C.* γένεσιν νέαν. 13 *Alex.* & *C.* ὅτε. 14 *C.* ἐκ. 15 *Alex.* & *C.* προγεγονότων. 16 *Alex.* ἑαυτοῦ. 17 *C.* αὐτῶν. 18 *Ald.* καταμετέβαινεν. 19 *Alex.* ἴσχυεν. 20 *Alex.* δυνάμεως ἐπιλελησμένον, καὶ. 21 *Alex.* & *C.* φύσεως. 22 *Ald.* φθάρτων. 23 *Alex. Ald. C.* κρυσταλλοειδὲς εὔληκτον. * *Alex.* Σοφία Σολομῶντος.

* ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΟΦΙΑΣ ΣΕΙΡΑΧ.

Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὡς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας· ὁ πάππος μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς εἴς τε τὴν [1] τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πα-

* *Ald.* Πρόλογος Σοφίας Υἱοῦ Σειράχ. *Comp.* Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ Prologus *Compl.* diversus est à *Rom.* qui hoc modo legitur: Ἰησοῦς οὗτος Σιράχ μὲν ἦν υἱὸς, ἔγγονος δὲ Ἰησοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ· οὗτος οὖν ἐν χρόνοις κάτω γέγονε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ἀνάκλησιν, καὶ μετὰ τοὺς προφήτας σχεδὸν ἅπαντας· ὁ οὖν πάππος αὐτοῦ Ἰησοῦς, καθὰ καὶ αὐτὸς μαρτυρεῖ, φιλόπονός τε γέγονεν ἀνὴρ ἐν Ἑβραίοις καὶ φρονιμώτατος, ὃς οὐ μόνον τὰ ἑτέρων τῶν πρὸ αὐτοῦ συνετῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα συνήγαγεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἴδιά τινα ἀπεφθέγξατο, πολλῆς συνέσεως, καὶ σοφίας γέμοντα· ἐπεὶ οὖν τὴν βίβλον ταύτην ὁ πρῶτος Ἰησοῦς σχεδόν τι συνειλεγμένην καταλιπὼν ἐξ ἀνθρώπων ᾤχετο· Σειρὰχ οὗτος μετ' αὐτὸν πάλιν λαβὼν τῷ οἰκείῳ παιδὶ κατέλιπεν Ἰησοῦ· ὃς δὴ ταύτης λαβόμενος, εἰς ἓν ἅπασαν ἐναρμόνιον σύνταγμα συνήγαγεν, σοφίαν ἐπί τε αὐτοῦ, καὶ τῷ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ πάππου ὀνόματι κεκληκὼς, ἐξ αὐτοῦ τοῦ τῆς σοφίας ὀνόματος ἀγαπητῶς μᾶλλον ἔχειν τὸν ἀκροατὴν πρὸς τὴν αὐτῆς τῆς βίβλου μελέτην ἐπισπώμενος· λόγους οὖν φρονήσεως αἰνίγματά τε καὶ παραβολὰς περιέχει καὶ μερικάς τινας παλαιὰς θεοφιλεῖς ἱστορίας, περί τε ἀνδρῶν εὐαρεστησάντων τῷ θεῷ, καὶ εὐχὴν καὶ ὕμνον αὐτοῦ· ἔτι δὲ ὧν ὁ θεὸς εὐεργεσιῶν ἠξίωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ὧν ἔπλησε κακῶν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· ὀπαδὸς τοῦ Σολομῶντος οὗτος ὁ Ἰησοῦς γέγονεν, οὐδὲν ἧττον ἐκείνου περὶ τὴν σοφίαν καὶ παιδείαν εὐδοκιμήσας πολυμαθὴς ἀληθῶς καὶ ὢν καὶ καλούμενος. 1 *Ms. Alex.* νόμου.

τέρων βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἕξιν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς, καὶ τούτων [2] ἔνοχοι γενόμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπιπροσθῶσι διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. παρακέκλησθε οὖν μετ᾽ εὐνοίας καὶ προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ᾽ οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἑρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν. οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς Ἑβραϊστὶ λεγόμενα, καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν. οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος, καὶ αἱ προφητεῖαι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ [3] συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρᾶς παιδείας [4] ἀφόμοιον. ἀναγκαιότατον ἐθέμην [5] αὐτὸς προσενέγκασθαί τινα σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῦσαι [6] τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου, πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας [7] ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, [8] προκατασκευαζομένοις τὰ ἤθη ἐν νόμῳ βιοτεύειν.

[1] ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.

Κεφ. α΄. I.

1 ΠΑσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἐστιν 2 εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; 3 Ὕψος οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει; 4 Προτέρα πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. 6 [2] Ῥίζα σοφίας τίνι ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ [3] πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω; 8 Εἷς ἐστι σοφὸς φοβερὸς σφόδρα καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ. κύριος 9 Αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα 10 αὐτοῦ. Μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν 11 αὐτόν. Φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος ἀγαλλιάματος. 12 Φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν. 13 Τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ἐπ᾽ ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ [4] εὑρήσει χάριν. 14 Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν [5] θεὸν, καὶ μετὰ πι-15 στῶν ἐν [6] μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς. [7] Καὶ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται. 16 Πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς. 17 Πάντα τὸν οἶκον [8] αὐτῆς [9] ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν [10] γεννημάτων 18 αὐτῆς. [11] Στέφανος σοφίας φόβος κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν [12] ἰάσεως. 19 καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτήν· Ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως [13] ἐξώμβρησε, καὶ δό-20 ξαν κρατούντων [14] αὐτῆς ἀνύψωσε. Ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλάδοι αὐ-21 τῆς μακροημέρευσις. [15] Οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι· ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ 22 αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ. Ἕως καιροῦ ἀνθέξεται μακρόθυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει [16] εὐ-23 φροσύνη. Ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ χείλη [17] πιστῶν ἐκδιηγήσεται σύνεσιν 24 αὐτοῦ. Ἐν θησαυροῖς σοφίας [18] παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ [19] ἁμαρτωλῷ 25 θεοσέβεια. [20] Ἐπεθύμησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολὰς, καὶ κύριος χορηγήσει σοι 26 αὐτήν. Σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ [21] πρᾳότης. 27 Μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ [22] κυρίου, καὶ μὴ προσέλ-

---

2 *Alex.* ἔνηχοι. 3 *Alex.* συγχρονήσας. in *nonnull. ll.* est, ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον συγχρονίσας. 4 in *nonnull. ll.* est ἐφόμοιον. 5 *Alex.* καὶ αὐτός τινα προσενέγκασθαι σπουδήν. nonnulli *ll.* hab. οὖν καὶ αὐτὸς προσενέγκασθαί τ. σπ. 6 *Alex.* τὴν βίβλον. πολλὴν ἀγρυπνίαν. 7 *quidam ll.* hab. ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἑκάστῳ. 8 *Alex.* προκατασκευαζομένους τὰ ἤθη ἐννόμως.

Cap. I. 1 *Ald.* Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. *C.* ponit ante Prologum. 2 *C.* Πηγὴ σοφίας, λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι. Ῥίζα. 3 *Alex.* πανουργήματα (l. πανουργήματα.) 4 *Alex.* εὐλογηθήσεται. 5 *Alex.* κύριον. 6 *Ald.* μήτρῳ. 7 *Alex.* Μετὰ ἀνθρώπων. 8 *C.* αὐτῶν ἐνέπλησεν ἐπιθυμημάτων αὐτῆς. 9 *Alex.* ἐμπλήσει. 10 *Alex.* γεννημάτων. 11 *C.* Ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα θεοῦ (al. κυρίου) εἰς εἰρήνην. Στέφανος. 12 *C.* ἰάσεως· πλατύνει δὲ καύχησις τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἐπιστήμην καί. 13 *C.* ἐξώμβρησεν ἡ σοφία, καί. 14 *C.* αὐτήν. 15 *C.* Φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα. παραμένων δὲ αὐτῷ ἀποστρέφει ὀργήν. Οὐ δυνήσεται θυμώδης ἀνὴρ δικαιωθῆναι. Post pro ἀνθέξεται in *quibusd. ll.* est ἀνέξεται. & in *ed. Lat.* *sustinebit.* 16 *Alex.* εὐφροσύνην. 17 *Alex.* & *C.* πολλῶν. 18 *C.* παραβολαί. 19 *Alex.* ἁμαρτωλοῦ. 20 *Ald. C.* Ἐπιθυμήσας. 21 *Alex.* πραΰτης. 22 *C.* κυρίου ἐνδεὴς ὤν, καί

θῃς αὐτῷ

29 θῇς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ. Μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χείλεσί 30 σου [23] πρόσεχε. [24] Μὴ ἐξύψου σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς, καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν· καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτά [25] σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ σε· ὅτι οὐ προσῆλθες [26] φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

Κεφ. β'. 2.

1 Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν [1] κυρίῳ θεῷ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς πειρασμόν. 2 Εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ 3 μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς. [2] Κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστῇς, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου. 4 Πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι, [3] δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς σου μακροθύμησον. 5 Ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσὸς, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. 6 Πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιλήψεταί σου, [4] εὔθυνον τὰς ὁδούς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν. 7 [5] Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἀναμείνατε τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνητε ἵνα μὴ 8 πέσητε. Οἱ φοβούμενοι κύριον πιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν.

9 Οἱ φοβούμενοι κύριον ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ, καὶ 10 εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἔλεος. Ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε, τίς ἐνεπίστευσε κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτὸν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν;

11 Διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ [6] κύριος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας, καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως.

12 Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς, καὶ χερσὶ παρειμέναις, καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπιβαίνοντι [7] ἐπὶ δύο τρίβους.

13 Οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ, ὅτι οὐ πιστεύει, διὰ 14 τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσι τὴν ὑπομονήν, καὶ τί ποιήσετε [8] ὅταν 15 ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; Οἱ φοβούμενοι κύριον [9] οὐκ ἀπειθήσουσι [10] ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐ- 16 τοῦ. Οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν [11] αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν [12] ἐμ- 17 πλησθήσονται τοῦ νόμου. Οἱ φοβούμενοι κύριον ἑτοιμάσουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

18 [13] Ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας [14] κυρίου, καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων· ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ, [15] οὕτω καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1] Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε τέκνα, καὶ οὕτως 2 ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε. Ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς 3 ἐστερέωσεν ἐφ' [2] υἱοῖς. Ὁ τιμῶν πατέρα 4 [3] ἐξιλάσεται ἁμαρτίας. Καὶ ὡς [4] ὁ ἀποθησαυρίζων, ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. 5 Ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται [5] ὑπὸ τέκνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθή- 6 σεται. Ὁ δοξάζων πατέρα μακροημερεύσει, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα 7 αὐτοῦ, [6] Καὶ ὡς δεσπόταις δουλεύσει 8 [7] ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. Ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα [8] σου, ἵνα ἐπέλθῃ σοι 9 εὐλογία παρ' [9] αὐτοῦ. Εὐλογία γὰρ πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρα δὲ μητρὸς 10 ἐκριζοῖ θεμέλια. Μὴ δοξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γάρ ἐστί σοι δόξα [10] πα- 11 τρὸς ἀτιμία. Ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ 12 ἐν ἀδοξίᾳ. Τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γήρᾳ πατρός σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ 13 [11] αὐτοῦ. [12] Κἂν ἀπολείπῃ σύνεσιν, συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ 14 ἰσχύϊ σου. Ἐλεημοσύνη γὰρ [13] πατρὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται, καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικο- 15 δομηθήσεταί σοι. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνησθήσεταί σου· ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονταί σου αἱ ἁμαρτίαι.

16 Ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ

---

23 C. μὴ πρόσεχε. al. μὴ πρόσκοπτε. 24 *Ald.* Καὶ. 25 C. σου πάντα, καί. 26 C. ἐν ἀληθείᾳ τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου.

Cap. 2. 1 *Mſ. Alex.* & *Comp. ed.* κυρίῳ, ἑτοίμασον. 2 *Ald.* Κολλήθητω. 3 C. δέξαι ἀσμένως, καί. 4 *Alex.* & C. καὶ εὔθυνον. 5 hunc verſum C. ponit poſt verſum nonum. 6 C. κύριος, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος. 7 ἐπὶ C. deeſt. 8 *Ald.* ὅτι. C. ὅτε. 9 *Alex.* * ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσιν. 10 C. ῥήμασιν. 11 C. παρ' αὐτοῦ.

12 *Ald.* ἐμπλήσονται. C. πληθήσουσι. 13 in *quibuſd. ll.* eſt λέγοντες, Ἐμπεσούμεθα. 14 C. θεοῦ. 15 C. οὕτως.

Cap. 3. 1 in *aliquibus ll.* eſt, Κρίσιν τοῦ πατρός. *Ald.* Κρίμα τοῦ πατρός. 2 C. υἱούς. 3 *Alex.* & C. ἐξιλάσκεται. 4 *Alex.* ἀποθησαυρίζων. 5 C. ἐπὶ τέκνοις. 6 C. Ὁ φοβούμενος κύριον, τιμήσει πατέρα, καὶ ὡς. 7 ἐν C. deeſt. 8 C. σου, καὶ τὴν μητέρα, ἵνα. 9 C. ἀνθρώπων. 10 *Ald.* πρὸς ἀτιμίαν. 11 C. σου. 12 *Alex.* Καὶ ἐάν. 13 C. πατρός σου.

κεκατηραμένος [14] ὑπὸ κυρίου ὁ παροργίζων
17 μητέρα αὐτοῦ. Τέκνον, [15] ἐν πραΰτητι
τὰ ἔργα σου διέξαγε, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δε-
18 κτοῦ ἀγαπηθήσῃ. Ὅσῳ μέγας εἶ, τοσού-
τῳ ταπείνου σεαυτὸν, καὶ ἔναντι κυρίου εὑρήσεις
20 χάριν. [16] Ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία [17] τοῦ
κυρίου, καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται.
21 Χαλεπώτερά σου μὴ [18] ζήτει, καὶ ἰσχυρότερά
22 σου μὴ [19] ἐξέταζε. Ἃ προσετάγη σοι,
ταῦτα [20] διανοοῦ· οὐ γάρ ἐστί σοι χρεία τῶν [21] κρυ-
23 πτῶν. Ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν [22] ἔργων σου μὴ
περιεργάζου· πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων
24 ὑπεδείχθη σοι. Πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν ἡ
ὑπόληψις [23] αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλί-
26 σθησε [24] διανοίας [25] αὐτῶν. Καὶ ὁ ἀ-
γαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ [26] ἐμπεσεῖται. καρ-
δία σκληρὰ κακωθήσεται [27] ἐπ' ἐσχάτων.
27 Καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁ-
μαρτωλὸς προσθήσει [28] ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτί-
28 αις. [29] Ἐπαγωγῇ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν
ἴασις, [30] φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν
29 αὐτῷ. Καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται πα-
ραβολήν, καὶ οὖς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ.
30 Πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ, καὶ [31] ἐ-
31 λεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας. [32] Ὁ
ἀνταποδιδοὺς χάριτας μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦ-
τα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως [33] εὑρήσει στήριγμα.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΤΕκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς,
καὶ μὴ παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς.
2 Ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς, [1] καὶ μὴ [2] παρ-
3 οργίσῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ. Καρ-
δίαν [3] παροργισμένην μὴ προσταράξῃς, καὶ
4 μὴ παρελκύσῃς δόσιν προσδεομένου. Ἱ-
κέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο-
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ.
5 Ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμὸν, καὶ μὴ
δῷς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε.
6 Καταρωμένου γάρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ,
τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας αὐτόν.
7 Προσφιλῆ [4] συναγωγῇ σεαυτὸν ποίει, καὶ μεγι-
8 στᾶνι ταπείνου τὴν κεφαλήν σου. Κλῖνον
[5] πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν
9 [6] πραΰτητι. Ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς
ἀδικοῦντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρί-
10 νειν σε. Γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ, καὶ ἀν-
τὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐτῶν· καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑ-
ψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε [7] μᾶλλον ἢ μήτηρ σου.
11 Ἡ σοφία υἱοὺς [8] ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμ-
12 βάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. Ὁ ἀγαπῶν
αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωήν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς
13 [9] αὐτὴν ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. Ὁ
κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὗ εἰσπο-
14 ρεύεται [10] εὐλογήσει κύριος. Οἱ λατρεύ-
οντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν Ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
15 πῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ ὁ κύριος. Ὁ
[11] ὑπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη, καὶ ὁ [12] προσ-
ελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς.
16 [13] Ἐὰν [14] ἐμπιστεύσῃς, κατακληρονομήσεις αὐ-
τήν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ [15] αὐ-
17 τοῦ. Ὅτι διεστραμμένως [16] πορεύεται μετ'
αὐτοῦ ἐν πρώτοις· φόβον [17] δὲ καὶ δειλίαν ἐπ-
άξει ἐπ' αὐτὸν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν [18] παι-
δίᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς.
18 Καὶ πάλιν ἐπανήξει κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν,
καὶ εὐφρανεῖ αὐτὸν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
19 κρυπτὰ αὐτῆς. Ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγ-
καταλείψει αὐτὸν, καὶ παραδώσει αὐτὸν εἰς χεῖ-
20 ρας πτώσεως αὐτοῦ. Συντήρησον καιρὸν
καὶ φύλαξαι ἀπὸ πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου
21 [19] μὴ αἰσχυνθῇς. Ἔστι γὰρ αἰσχύνη ἐπάγου-

---

14 *Alex.* παρὰ κυρίου. 15 *Alex.* & *C.* τὰ ἔργα σου ἐν πραΰτητι (*C.* πραότητι) διέξαγε (*C.* διεξάγαγε.) 16 *C.* Πολλοί εἰσιν ὑψηλοὶ καὶ ἐπίδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύπτεται μυστήρια· ὅτι. 17 *Alex.* κυρίου. 18 *C.* ζήτει ἀναισθήτως. 19 *C.* ἐξέταζε σὺν ἀφροσύνῃ. 20 *C.* διανοοῦ ὁσίως. 21 *C.* κρυπτῶν βλέπειν ὀφθαλμοῖς. 22 *C.* λόγων. 23 *C.* αὐτῶν ἡ ματαία, καί. 24 *Alex.* & *C.* διάνοιαν. 25 *Comp.* & alii, αὐτῶν· κόρας μὴ ἔχων, ἀπορήσεις φωτός· γνώσεως δὲ ἀμοιρῶν, (al. ἄμοιρος ὤν,) μὴ ἐπαγγέλλου. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ' ἐσχάτων. Καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται. 26 *Alex.* ἀπολεῖται. 27 *Ald.* ἀπ'. 28 *C.* ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας. 29 *C.* Ἐν ἐπαγωγῇ. 30 *C.* ὁδοιπορίαι αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται φυτόν. 31 *C.* ἐν ἐλεημοσύναις. 32 *C.* Καὶ κύριος ὁ. 33 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ εὑρήσει.

Cap. 4. 1 *Ald.* καὶ παροργίσῃς. 2 *C.* παρελκύσῃς. 3 *MS. Alex.* παρωργισμένην. 4 συναγωγῇ *C.* ponit post ποίει. 5 *C.* πτωχῷ ἀλύπως, & ponit post σου. 6 *C.* πραότητι. 7 *C.* μᾶλλον ἤ. 8 *Alex.* αὐτῆς ἀνύψωσε. *Clem. Alex.* Strom. l. 7. ἡ σοφία, φησὶν ὁ Σαλωμών, ἐνεθουσίασε τὰ ἑαυτῆς τέκνα. & fortasse ex hoc loco sumsit *Tertul.* quod ponit in Scorpiaco, *Sophia jugulavit filios suos.* & videtur legisse, ἐνεθυσίασε. 9 *Ald.* ζωήν. 10 *Alex.* εὐλογεῖ. 11 *C.* ἐπακούων. 12 *Alex.* & *C.* προσέχων. 13 *Alex.* Ὁ (vel Ὃς) ἄν. *Ald.* Καὶ ἐάν. 14 *Alex.* ἐμπιστεύσει, κατακληρονομήσει. *C.* ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει. 15 *C.* αὐτήν. 16 *Alex.* & *C.* πορεύσεται μετ' αὐτοῦ. 17 *Alex.* & *C.* καὶ δειλίαν (*Alex.* δειλείαν.) 18 *Ald.* *C.* παιδείᾳ. 19 μὴ αἰσχυνθῇς *C.* ponit ante περί.

σα ἁμαρ-

σα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. 22 Μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ 23 ἐντραπῇς εἰς πτῶσίν σου. Μὴ κωλύσῃς 24 λόγον ἐν καιρῷ [20] σωτηρίας. Ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσεται σοφία, καὶ παιδεία ἐν ῥή- 25 ματι γλώσσης. Μὴ ἀντίλεγε τῇ [21] ἀληθείᾳ, καὶ [22] περὶ τῆς ἀπαιδευσίας σου [23] ἐντράπηθι. 26 Μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ. 27 [24] Καὶ μὴ ὑποστρώσῃς [25] σεαυτὸν ἀνθρώπῳ μωρῷ, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον δυνάστου. 28 Ἕως [26] τοῦ θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. 29 Μὴ γίνου [27] τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου, καὶ νωθρὸς 30 καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. Μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν [28] τῷ οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. 31 Μὴ ἔστω ἡ χείρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΜΗ' ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ 2 εἴπῃς, Αὐτάρκη μοι [1] ἐστί. Μὴ ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ [2] σου, [3] τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου. 3 [4] Καὶ μὴ εἴπῃς, Τίς με δυναστεύσει; [5] ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν [6] ἐκδικήσει [7] σε. 4 Μὴ εἴπῃς, Ἥμαρτον, καὶ τί μοι [8] ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριός ἐστι [9] μακρόθυμος. 5 Περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ ἄφοβος [10] γίνου προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις. 6 Καὶ μὴ εἴπῃς, Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολύς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλάσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' [11] αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. 7 Μὴ [12] ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· [13] ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ [14] κυρίου, καὶ ἐν καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ. 8 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκοις, οὐδὲν γὰρ [15] ὠφελήσεις ἐν 9 ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. Μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως 10 ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. Ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέσει [16] σου, καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λό- 11 γος. Γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει [17] σου, καὶ 12 ἐν μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. Εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίθητι τῷ πλησίον, εἰ δὲ μή, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. 13 Δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλιᾷ, καὶ γλῶσσα ἀνθρώ- 14 που πτῶσις αὐτῷ. Μὴ κληθῇς ψίθυρος, καὶ τῇ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν [18] αἰσχύνη, καὶ κατάγνωσις πονηρὰ 15 ἐπὶ [19] διγλώσσου. Ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ [20] ἀγνόει.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός· ὄνομα γὰρ πονηρὸν [1] αἰσχύνην καὶ ὄνειδος [2] κληρονομήσει· 2 οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ [3] δίγλωσσος. Μὴ ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ [4] ψυχῆς σου, [5] ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή σου. 3 Τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι, καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς [6] ξύλον 4 ξηρόν. Ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει 5 [7] αὐτόν. Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ, καὶ γλῶσσα εὔλαλος [8] πληθυνεῖ 6 εὐπροσήγορα. Οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χι- 7 λίων. Εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς [9] αὐτῷ. 8 Ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πα- 9 ραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου. Καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμενος [10] εἰς ἔχθραν, καὶ μά- 10 χην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει. Καὶ ἔστι φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμεί- 11 νῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου. Καὶ ἐν τοῖς

---

20 C. σωτηρίας. Καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν. Ἐν γάρ. 21 C. ἀληθείᾳ κατὰ μηδέν, καί. 22 C. περὶ ψεύσματος τῆς. 23 Alex. ἐντράπητι. 24 C. Μή. 25 Alex. ἀνθρώπῳ μωρῷ σεαυτόν. 26 Alex. θανάτου. 27 Alex. ταχύς in ed. Lat. est citatus. ut interpres legisse videatur, ταχύς. sic quoque Cypr. citat. 28 C. τῇ οἰκίᾳ.

Cap. 5. 1 C. ζῆν εἰς ζωήν. Μή. 2 Ald. σου, πορεύεσθαι. 3 Alex. Καὶ μὴ εἴπῃς. 4 Καὶ C. deest. 5 C. διὰ τὰ ἔργα μου; ὁ. 6 Alex. ἐκδικήσει. Μὴ εἴπῃς. 7 C. σου τὴν ὕβριν. Μή. 8 C. ἐγένετο λυπηρόν; ὁ. 9 C. μακρόθυμος, οὐ μή σε ἀνῇ. Περί. 10 C. γίνου ἐν πλεονασμῷ προσθεῖναι ἁμαρτίας. 11 Alex. αὐτῷ. C. αὐτῷ ταχυνεῖ.

12 C. ἀναμείνῃς ἐπιστρέψαι ἐπὶ κύριον. 13 C. ἐξαπίνης. 14 C. κυρίου, καὶ ὡς ἀμελήσεις ἐκτριβήσῃ, καὶ ἐν. mox pro ἐξολῇ in quibusd. ll. est, ἐξελῇ. in aa. ἐξολοθρεύσει σε. 15 Alex. C. ὠφελήσει σε (C. deest) ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. 16 C. σου ἀσφαλεῖ, καὶ εἷς ἔσω ὁ λόγος σου. 17 C. σου ἀγαθῇ, καὶ ἔσω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωή σου, Καί. 18 C. αἰσχύνη μοχθηρά. 19 C. διγλώσσῳ. 20 C. ἀγνόει μηδέν.

Cap. 6. 1 Ald. αἰσχύνη. 2 in nonnull. ll. est κληρονομήσεις. 3 C. δίγλωσσος ἀτιμίαν ἕξει. Μή. 4 Ald. ψυχή μου. 5 ἵνα μὴ usque ad finem versus Ald. desunt. 6 Alex. φύλλον ξηρόν. C. ξηρὸν ξύλον. 7 C. αὐτήν. 8 C. πληθύνει. 9 C. αὐτῷ σεαυτόν. 10 Alex. εἰς ἔχθρον.

ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου
12 παῤῥησιάσεται. Ἐὰν ταπεινωθῇς, ἔσται
κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται.
13 Ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φί-
14 λων σου πρόσεχε. Φίλος πιστὸς σκέπη
κραταιὰ, ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρε θησαυρόν.
15 Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι
16 [11] σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. Φίλος πι-
στὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον
17 εὑρήσουσιν αὐτόν. Ὁ φοβούμενος κύριον
εὐθύνει φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ
18 πλησίον αὐτοῦ. Τέκνον ἐκ νεότητός σου
ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἕως [12] πολιῶν εὑρήσεις
19 σοφίαν. [13] Ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ [14] ὁ σπεί-
ρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς
καρποὺς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον
κοπιάσεις, καὶ ταχὺ φάγεσαι [15] γεννημάτων
20 αὐτῆς. Ὡς [16] τραχεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς
ἀπαιδεύτοις, καὶ οὐκ [17] ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρ-
21 διος. Ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔ-
σται ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ χρονιεῖ ἀποῤῥίψαι αὐτήν.
22 Σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα [18] αὐτῆς ἐστι, καὶ οὐ [19] πολ-
23 λοῖς ἐστι φανερά. Ἄκουσον τέκνον καὶ [20] δέ-
ξαι γνώμην μου, καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν
24 μου. Καὶ [21] εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς τὰς
πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν
25 σου. Ὑπόθες τὸν [22] ὦμόν σου, καὶ βάσταξον
αὐτήν, καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐ-
26 τῆς. Ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐ-
τῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου [23] συντήρησον τὰς
27 ὁδοὺς αὐτῆς. Ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ
γνωσθήσεταί σοι, καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος μὴ
28 ἀφῇς αὐτήν. Ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις
τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς, καὶ στραφήσεταί σοι εἰς εὐ-
29 φροσύνην. Καὶ ἔσονταί σοι αἱ [24] πέδαι
εἰς σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ [25] κλοιοὶ αὐτῆς εἰς
30 στολὴν δόξης. Κόσμος γὰρ χρύσεός ἐστιν
ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίν-
31 θινον. Στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ
στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις [26] σεαυ-
32 τῷ. Ἐὰν θέλῃς, τέκνον, παιδευθήσῃ,
καὶ ἐὰν [27] δῷς τὴν ψυχήν σου, πανοῦργος ἔσῃ.
33 [28] Ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν [29] ἐκδέξῃ, καὶ ἐὰν
34 κλίνῃς τὸ οὖς σου σοφὸς ἔσῃ. Ἐν πλήθει
πρεσβυτέρων στῆθι, καὶ, τίς σοφός; αὐτῷ προσ-
35 κολλήθητι. Πᾶσαν διήγησιν θείαν θέλε
[30] ἀκούειν, καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευ-
36 γέτωσάν σε. Ἐὰν ἴδῃς συνετὸν, ὄρθρι-
ζε πρὸς αὐτὸν, καὶ βαθμοὺς [31] θυρῶν αὐτοῦ ἐκ-
37 τριβέτω ὁ πούς σου. Διανοοῦ ἐν τοῖς προσ-
τάγμασιν [32] κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ
μελέτα διαπαντός· αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδί-
αν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας [33] σου δοθή-
σεταί σοι.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΜΗ' ποίει κακὰ, καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ
2 κακόν. Ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου, καὶ ἐκκλι-
3 νεῖ ἀπὸ [1] σοῦ. Υἱὲ μὴ σπεῖρε ἐπ' αὔ-
λακας ἀδικίας καὶ οὐ μὴ θερίσῃς [2] αὐτὰς ἑπτα-
4 πλασίως. Μὴ ζήτει παρὰ κυρίου ἡγεμο-
νίαν, μηδὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης.
5 Μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ παρὰ [3] βασι-
6 λεῖ μὴ σοφίζου. Μὴ ζήτει γενέσθαι κριτής,
[4] μὴ οὐκ [5] ἐξισχύσεις ἐξᾶραι ἀδικίας· μήποτε
εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θήσεις
7 σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί σου. Μὴ ἁμάρτα-
νε εἰς πλῆθος πόλεως, καὶ μὴ καταβάλῃς σε-
8 αυτὸν ἐν ὄχλῳ. Μὴ καταδεσμεύσῃς δὶς
ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ [6] τῇ μιᾷ οὐκ ἀθῷος ἔσῃ.
9 Μὴ εἴπῃς, Τῷ πλήθει τῶν δώρων μου [7] ἐπόψεται,
καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ ὑψίστῳ προσδέ-
10 ξεται. Μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῇ προσευ-
χῇ σου, καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρί-
11 δῃς. Μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν
πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, ἔστι γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ
12 ἀνυψῶν. Μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀ-
δελφῷ σου, μηδὲ [8] φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει.
13 Μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεῦδος, ὁ γὰρ ἐν-
14 δελεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν. Μὴ
ἀδολέσχει ἐν πλήθει πρεσβυτέρων, καὶ μὴ δευ-
15 τερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου. Μὴ μι-
σήσῃς ἐπίπονον ἐργασίαν, καὶ γεωργίαν ὑπὸ

11 *Alex.* * ταθμός. 12 *Ald.* ποδῶν. 13 Ὡς ὁ usque ad καὶ C. desunt. 14 *Alex.* ὡς ὁ. 15 *Alex.* τῶν γεννημάτων. C. ἀπὸ τῶν γεννημάτων. 16 *Ald.* ταχεῖα. 17 *Ald.* ἐμμένει. 18 *Ald.* αὐτοῖς. 19 *Ald.* πολύς. 20 *Alex.* ἔκδεξαι τὴν γνώμην. C. ἔκλεξαι γνώμην. 21 *Alex.* & C. εἰσένεγκαι. 22 *Ald.* νῶτον. 23 *Alex.* φύλαξον. 24 *Alex.* * παιδες. C. πέδαι αὐτῆς. 25 *Ald.* κλάδοι. 26 *Alex.* αὐτῷ. 27 *Alex.* *Ald.* ἐπιδῷς. 28 *Alex.* Καὶ ἐάν. 29 C. ἐκδέξῃ σύνεσιν, καί. 30 *Alex.* & C. ἀκροᾶσθαι. 31 *Ald.* τρίβων. 32 C. κυρίου τελείως, καί. 33 *Alex.* & C. δοθήσεται.
Cap. 7. 1 C. σου ἁμαρτία. 2 *Alex.* & C. αὐτὰ ἑπταπλάσια. 3 *Ald.* βασιλέως. 4 C. καὶ οὐ. 5 *Alex.* & C. ἰσχύσεις. 6 *Alex.* μιᾷ. 7 *Alex.* ἐπόψομαι. 8 *Ald.* φίλον.

16 ὑψίστου ἐκτισμένην. Μὴ προσλογίζου σε-
17 αυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν. [9] Ταπεί-
16 νωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου. Μνήσθητι
ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ, Ὅτι ἐκδίκησις ἀσε-
17 βοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. Μὴ ἀλλάξῃς [10] φί-
18 λον ἕνεκεν ἀδιαφόρου, μηδ' ἀδελφὸν γνήσιον
19 ἐν χρυσίῳ Σουφείρ. Μὴ ἀστόχει γυναι-
κὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, [11] καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑ-
20 πὲρ τὸ χρυσίον. Μὴ κακώσῃς οἰκέτην
ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσθιον διδόντα
21 [12] ψυχὴν αὐτοῦ. Οἰκέτην [13] συνετὸν ἀ-
γαπάτω σου ἡ ψυχή, μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευ-
22 θερίας. Κτήνη σοί ἐστιν; ἐπισκέπτου αὐ-
τά· καὶ εἰ ἔστι σοι χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι.
23 Τέκνα σοί ἐστι; παίδευσον αὐτὰ, καὶ κάμψον
24 ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον αὐτῶν. Θυ-
γατέρες σοί εἰσι; πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν,
καὶ μὴ ἱλαρώσῃς πρὸς [14] αὐτὰς τὸ πρόσωπόν
25 σου. Ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελεκὼς
ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν.
26 Γυνή σοι ἐστὶ κατὰ ψυχήν; μὴ ἐκβάλῃς [15] αὐ-
27 τήν. Ἐν ὅλῃ [16] καρδίᾳ δόξασον τὸν πα-
τέρα σου, καὶ μητρὸς ὠδῖνας μὴ ἐπιλάθῃ.
28 Μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν [17] ἐγεννήθης, καὶ τί ἀντ-
29 αποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί; Ἐν
ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς
30 αὐτοῦ θαύμαζε. Ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγά-
πησον τὸν ποιήσαντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐ-
31 τοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. Φοβοῦ τὸν κύριον, καὶ
δόξασον ἱερέα, καὶ δὸς τὴν μερίδα [18] αὐτῷ,
καθὼς ἐντέταλταί σοι, ἀπαρχὴν, καὶ περὶ
πλημμελείας, καὶ δόσιν βραχιόνων, καὶ [19] θυ-
σίαν ἁγιασμοῦ, καὶ ἀπαρχὴν [20] ἁγίων.
32 Καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τε-
33 λειωθῇ ἡ εὐλογία σου. Χάρις δόματος
ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκω-
34 λύσῃς χάριν. Μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων,
35 καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. Μὴ ὄκνει ἐ-
πισκέπτεσθαι ἄρρωστον, ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγα-
36 πηθήσῃ. Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνή-
σκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρ-
τήσεις.

Κεφ. η'. 8.

1 ΜΗ' διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου, μή-
2 ποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Μὴ
ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μήποτε [1] ἀντιστή-
σῃ σου τὴν ὁλκήν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυ-
σίον, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινε.
3 Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ
ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα.
4 Μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ, ἵνα μὴ ἀτιμά-
5 ζωνται οἱ πρόγονοί σου. Μὴ ὀνείδιζε ἄν-
θρωπον [2] ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνή-
σθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν [3] ἐπιτιμίοις.
6 Μὴ ἀτιμάσῃς [4] ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ, καὶ
7 γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσι. Μὴ ἐπίχαιρε
ἐπὶ [5] νεκρῷ, μνήσθητι ὅτι πάντες τελευτῶ-
8 μεν. Μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν,
καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέφου, ὅτι παρ'
αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν, καὶ λειτουργῆσαι [6] με-
9 γιστᾶσι. Μὴ ἀστόχει διηγήματος γερόν-
των, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων
αὐτῶν· ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν, καὶ
10 ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν. Μὴ
ἔκκαιε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς
11 ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. Μὴ ἐξαναστῇς
ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς
12 ἔνεδρον τῷ στόματί σου. Μὴ δανείσῃς ἀν-
θρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανείσῃς, ὡς
13 ἀπολωλεκὼς γίνου. Μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δύ-
ναμίν σου, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, ὡς ἀποτίσων [7] φρόν-
14 τιζε. Μὴ δικάζου [8] μετὰ κριτοῦ, κατὰ γὰρ τὴν
15 δόξαν αὐτοῦ κρινοῦσιν [9] αὐτῷ. Μετὰ τολ-
μηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ [10] βαρύνηται κατὰ
σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει,
16 καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ συναπολῇ. Μετὰ
θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ [11] δια-
πορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον, [12] ὅτι ὡς οὐδὲν
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου οὐκ ἔστι
17 βοήθεια, καταβαλεῖ [13] σε. Μετὰ μω-

---

9 *Alex.* & *C.* Μνήσθητι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ. Ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου, Ὅτι ἐκδίκησις (*Alex.* ἐκδίκητεις.) 10 *Alex.* φίλον * ἀδιαφόρου, μηδὲ. *C.* φίλον ἀδιαφόρως κατὰ μηδὲν μηδ'. 11 *Alex.* & *C.* ἡ γάρ. 12 *Alex.* τὴν ψυχήν. 13 *Ald.* ἀγαθόν. 14 *Alex.* * αὐτά. 15 *C.* αὐτὴν, μισουμένῃ δὲ μὴ ἐμπιστεύσῃς σεαυτόν. Ἐν 16 *Alex.* δυνάμει. 17 *Alex.* ἐγεννήθης. 18 *Ald.* αὐτοῖς. 19 *Ald.* θυσίας. 20 ἁγίων *Ald.* deest.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex.* ἀντιστῇ. 2 *C.* ἐπιστρέφοντα. 3 *Alex.* ἐπιτίμοις. 4 *Alex.* ἄνδρα ἐν γήρᾳ. 5 *C.* νεκρῷ τῷ ἐχθροτάτῳ σου, μνήσθητι. 6 *C.* μεγιστᾶσιν εὐμαρῶς. 7 *C.* φρόντισον. 8 *C.* κατά. 9 *C.* αὐτόν 10 *C.* καταβαρύνηται. 11 *C.* πορεύου. 12 *C.* οὕτως οὐδέν. 13 *C.* σοῦ ἐκεῖ.

ρου μὴ συμβουλεύου, οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον [14] στέξαι. 18 Ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτὸν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται. 19 Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε [15] σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι [16] χάριν.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΜΗ' ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν πονηράν. 2 Μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου, ἐπιβῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν [1] ἰσχύν σου. 3 Μὴ [2] ὑπάντα γυναικὶ ἑταιριζομένῃ, μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς. 4 Μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε, μήποτε ἁλῷς ἐν τοῖς [3] ἐπιχειρήμασιν αὐτῆς. 5 Παρθένον μὴ καταμάνθανε, μήποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐτῆς. 6 Μὴ δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κληρονομίαν σου. 7 Μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς μὴ πλανῶ. 8 Ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ καταμάνθανε κάλλος ἀλλότριον. ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ τούτου φιλία ὡς πῦρ [4] ἀνακαίεται. 9 [5] Μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ ψυχή σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῷ πνεύματί σου [6] ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. 10 Μὴ ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὁ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν [7] ἔφισος αὐτῷ. οἶνος νέος, φίλος νέος, ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' [8] εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν. 11 Μὴ ζηλώσῃς δόξαν ἁμαρτωλοῦ, οὐ γὰρ οἶδας [9] τί ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ. 12 Μὴ εὐδοκήσῃς [10] ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνήσθητι ὅτι ἕως ᾅδου οὐ μὴ δικαιωθῶσι. 13 Μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς [11] ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσῃς [12] φόβον θανάτου· [13] κἂν προσέλθῃς, μὴ πλημμελήσῃς, ἵνα μὴ [14] ἀφέληται τὴν ζωήν [15] σου. ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ [16] παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων [17] πόλεων περιπατεῖς. 14 Κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι [18] τοὺς πλησίον, καὶ μετὰ σοφῶν [19] συμβουλεύου. 15 Καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου, καὶ πᾶσα [20] διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. 16 Ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδειπνοί σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. 17 Ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔργον [21] ἐπαινεθήσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ. 18 Φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ [22] προπετὴς ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΡιτὴς σοφὸς [1] παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη ἔσται. 2 Κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ [2] αὐτοῦ οὕτως [3] καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. 3 Βασιλεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν. 4 Ἐν χειρὶ κυρίου [4] ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. 5 Ἐν χειρὶ κυρίου εὐοδία ἀνδρὸς, καὶ προσώπῳ γραμματέως ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ. 6 Ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ [5] μηνιάσῃς τῷ πλησίον, καὶ μὴ πράσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. 7 Μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων [6] πλημμελήσει ἄδικα. 8 Βασιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετάγεται, διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ [7] χρήματα. 9 Τί ὑπερηφανεύεται γῆ καὶ σποδός; [8] ὅτι ἐν [9] ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ. 10 Μακρὸν ἀρρώστημα [10] σκώπτει ἰατρὸς, καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὔριον τελευτήσει. 11 Ἐν γὰρ τῷ ἀποθανεῖν ἄνθρωπον, κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας. 12 Ἀρχὴ ὑπερηφανίας, ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ.

---

14 *Ald.* στέρξαι. 15 *Alex.* καρδίαν σου. *C.* τὴν καρδίαν σου. 16 *C.* χάριν ψευδῆ.

Cap. 9. 1 *C.* ψυχήν. 2 *C.* ἀπάντα. 3 al. ἐπιτηδεύμασιν. 4 *C.* ἀνακαίεται, καὶ μὴ κατακλιθῇς ἐπ' ἀγκαλῶν μετ' αὐτῆς. Μετά. 5 *Clem. Alex.* l. 2. pædag. c. 7. sic citat hunc loc. Μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον, καὶ μὴ μετακλιθῇς ἐπ' ἀγκῶνα μετ' αὐτῆς, μηδὲ συμβολὰς ποίει μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ· μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ καρδία σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῷ αἵματί σου ὀλισθήσῃ εἰς ἀπώλειαν. 6 *Alex.* ὀλισθήσῃ. *C.* ὀλισθῇς. 7 *Alex.* ἔπισος. *C.* ἐπίσης. 8 *Alex.* εὐφροσύνῃ. 9 *C.* τίς ἐστιν. 10 *Alex.* εὐδοκίᾳ. *C.* εὐδοκίαις. 11 *C.* ἐξουσίαν ἔχει τοῦ. 12 *Ald.* φόβου. 13 *C.* καὶ ἐάν. 14 *Alex.* ἀφελῇ. 15 *C.* σου παραχρῆμα. 16 *Alex.* παγίδος. 17 *C.* πόλεως. 18 *Alex.* τῷ. *C.* τοῦ. 19 *Alex.* & *C.* βουλεύου. Μετὰ συνετῶν. 20 *Alex.* ἡ διήγησις. 21 *Alex.* ἐπαινεσθήσεται. 22 *Alex.* * πρεπετής.

Cap. 10. 1 *C.* παιδεύει. 2 αὐτοῦ *C.* deest. 3 *Alex.* οἱ λειτουργοί. 4 *Alex.* ἡ ἐξουσία. 5 *Alex.* * μηνιάσῃς. 6 *Alex.* πλημμελήσῃ ἀδικία. *C.* πλημμέλεια ἀδικίας. 7 *C.* χρήματα δόλια. Τί. 8 *C.* Φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον. Οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι. 9 *C.* ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν. 10 *C.* κόπτει.

Ὅτι ἀρχὴ

13 Ὅτι ἀρχὴ [11] ὑπερηφανίας ἁμαρτία, ϗ ὁ κρατῶν αὐτῆς [12] ἐξομβρήσει βδέλυγμα. διὰ τοῦτο παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγωγὰς, ϗ 14 κατέστρεψεν εἰς [13] τέλος αὐτούς. [14] Θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύριος, ϗ ἐκάθισε 15 πραεῖς ἀντ' [15] αὐτῶν. Ῥίζας ἐθνῶν [16] ἐξέτιλεν ὁ κύριος, ϗ ἐφύτευσε [17] ταπεινοὺς ἀντ' 16 αὐτῶν. Χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ κύριος, ϗ ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς. 17 [18] Ἐξῆρανεν [19] ἐξ αὐτῶν ϗ ἀπώλεσεν αὐτοὺς, ϗ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. 18 Οὐκ ἔκτισαι ἀνθρώποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. 19 [20] Σπέρμα ἔντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου. σπέρμα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον. σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου. σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. 20 Ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἔντιμος, ϗ οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 22 [21] Πλούσιος ϗ ἔνδοξος ϗ πτωχὸς, τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. 23 Οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετὸν, ϗ οὐ [22] καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. 24 [23] Μεγιστὰν ϗ κριτὴς ϗ δυνάστης δοξασθήσεται, ϗ οὐκ ἔστιν [24] αὐτῶν τις μείζων [25] τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον. 25 Οἰκέτῃ [26] σοφῷ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσι, ϗ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ [27] γογγύσει. 26 Μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, ϗ μὴ δοξά-27 ζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου. Κρείσσων [28] ἐργαζόμενος [29] ἐν πᾶσιν, [30] ἢ περιπατῶν, ἢ δοξαζόμενος ϗ [31] ἀπορῶν [32] ἄρτων. 28 Τέκνον, ἐν [33] πραΰτητι δόξασον τὴν ψυχήν σου, ϗ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. 29 Τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς [34] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς δικαιώσει; ϗ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν 30 ζωὴν αὐτοῦ; Πτωχὸς δοξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ, ϗ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν 31 πλοῦτον αὐτοῦ. Ὁ [35] δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, ϗ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; [36] ϗ ὁ ἄδοξος ἐν πλούτῳ, [37] ϗ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

Κεφ. ια'. 11.

1 Σοφία ταπεινοῦ [1] ἀνύψωσε κεφαλὴν, ϗ ἐν μέσῳ μεγιστάνων [2] καθίσει αὐτόν. 2 Μὴ [3] αἰνέσῃς ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, ϗ μὴ 3 βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει αὐτοῦ. Μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, ϗ ἀρχὴ γλυκα-4 σμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς. Ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχήσῃ, ϗ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ἐπαίρου, ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου, ϗ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ [4] ἐν ἀνθρώποις. 5 Πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ 6 ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διάδημα. Πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα, ϗ ἔνδοξοι παρ-7 εδόθησαν εἰς χεῖρας ἑτέρων. [5] Πρὶν ἐξετάσῃς μὴ [6] μέμψῃ· νόησον πρῶτον ϗ τότε ἐ-8 πιτίμα. [7] Πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, ϗ ἐν μέσῳ λόγων μὴ [8] παρεμβάλλου. 9 [9] Περὶ πράγματος οὗ οὐκ ἔστι [10] σοι χρεία, μὴ ἔριζε, ϗ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν μὴ συνέ-10 δρευε. Τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου. ἐὰν [11] πληθυνῇς, οὐκ [12] ἀθωωθήσῃ· ϗ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, 11 ϗ οὐ μὴ ἐκφύγῃς διαδράς. Ἔστι κοπιῶν ϗ πονῶν ϗ σπεύδων, ϗ [13] τόσῳ μᾶλλον ὑστε-12 ρεῖται. Ἔστι νωθρὸς [14] ϗ προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχύϊ, [15] ϗ πτωχείᾳ περισσεύει, ϗ [16] οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ, ϗ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ τα-13 πεινώσεως αὐτοῦ. Καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, [17] ϗ ἀπεθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί. 14 Ἀγαθὰ ϗ κακὰ, ζωὴ ϗ θάνατος, πτωχεία

---

11 *Alex.* ὑπερηφανία ἁμαρτίας. *C.* ἁμαρτίας ὑπερηφάνεια. 12 *C.* ἐξυβρίσει βδέλυγμα, ϗ καταστραφήσεται εἰς τέλος. διά. 13 *Alex.* * τέλους. 14 *Ald.* Χρόνους. 15 *C.* αὐτῶν ἔνδοθεν. 16 *C.* ὑπερηφάνων ἐξεῖλε. 17 *C.* ἐν δόξῃ ταπεινούς. & ponit post αὐτῶν. 18 *Alex.* & *C.* Ἐξῆρεν. 19 *Alex.* αὐτούς. 20 *C.* Σπέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύριον, ϗ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν· σπέρμα ἀτιμίας οἱ μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλανήσεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. 21 *C.* Προ λήξεως ἀρχὴ φόβος κυρίου, ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκληρυσμὸς ϗ ὑπερηφάνεια· πλούσιος. 22 *Alex.* καθῆκεν. 23 *C.* Μεγιστᾶνες, ϗ κριταὶ, ϗ δυνάσται, δοξασθήσονται. 24 *C.* τις αὐτῶν μείζων. 25 *Alex.* τῶν φοβουμένων. 26 *C.* συνετῷ. 27 *C.* γογγύσει παιδευόμενος. 28 *C.* γὰρ ὁ ἐργαζόμενος. 29 *Alex.* & *C.* ϗ περισσεύων ἐν πᾶσιν. 30 ἢ περιπατῶν *C.* desunt. dein, ἢ ὁ δοξ. 31 *Alex.* ὑστερῶν. 32 *C.* ἄρτου. 33 *C.* πραότητι σου δόξασον. 34 *Alex.* ψυχήν. 35 *Alex.* & *C.* δεδοξασμένος. 36 ϗ ὁ usque ad finem versus *C.* desunt. 37 *Ald.* ἐν.

Cap. 11. 1 *Alex.* & *C.* ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ. 2 *Alex.* καθήσει. 3 *Alex.* αἰνέσῃς. 4 *Alex.* & *C.* ἀνθρώποις. 5 *Alex.* Πρὶν ἤ. 6 *Ald.* μέμφη. 7 *Alex.* Πρὶν ἀκοῦσαι. 8 *C.* παρέμβαλλε ῥῆμα. 9 *Ald.* Περὶ δὲ πράγματος. 10 *Alex.* & *C.* σοι, μὴ ἔριζε. 11 *C.* γὰρ πληθύνῃς. 12 *Alex.* ἀθωωθήσῃ. 13 *Alex.* πόσῳ. 14 *Alex.* & *C.* προσδεόμενος. 15 *C.* ϗ περισσεύων πτωχείᾳ. 16 *C.* ὀφθαλμὸς κυρίου ἐπέβλεψεν. 17 *C.* ἀπὸ συντριβῆς, ϗ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοὶ θεωρήσαντες. Ἀγαθά.

17 καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστί. [18] Δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβέσι, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς 18 τὸν αἰῶνα [19] εὐοδωθήσεται. Ἔστι πλουτῶν ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ 19 μερὶς [20] τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτὸν, Εὗρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν [21] φάγωμαι [22] ἐκ τῶν ἀγαθῶν [23] μου, καὶ οὐκ οἶδε τίς καιρὸς [24] παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἑτέ-20 ροις, καὶ ἀποθανεῖται. Στῆθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν [25] αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ σου πα-21 λαιώθητι. Μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πίστευε [26] τῷ κυρίῳ, καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ τάχους ἐξάπινα [27] πλουτίσαι πένητα.

22 Εὐλογία κυρίου [28] ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ.

23 Μὴ εἴπῃς, Τίς ἐστί μου [29] χρεία; καὶ τίνα ἀπὸ 24 τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθά; Μὴ εἴπῃς, Αὐτάρκη μοι [30] ἐστὶ, καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν [31] κα-25 κωθήσομαι; Ἐν ἡμέρᾳ [32] ἀγαθῶν ἀμνησία κακῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν [33] οὐ μνησθή-26 σεται ἀγαθῶν. Ὅτι κοῦφον [34] ἔναντι κυρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ 27 [35] τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Κάκωσις ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ [36] ἐν συντελείᾳ 28 ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ. Πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις 29 αὐτῶν [37] γνωσθήσεται ἀνήρ. Μὴ πάντα ἄνθρωπον εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, πολλὰ γὰρ τὰ 30 ἔνεδρα τοῦ δολίου. Πέρδιξ θηρευτὴς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφάνου, καὶ ὡς ὁ 31 κατάσκοπος [38] ἐπιβλέπει πτῶσιν. Τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφων ἐνεδρεύει, καὶ 32 ἐν τοῖς [39] αἱρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον. Ἀπὸ σπινθῆρος [40] πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακία, καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.

33 Πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ [41] τεκταίνει, μήποτε μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα [42] δῷ σοι. 34 Ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ [43] διαστρέψει σε ἐν [44] ταραχαῖς, καὶ ἀπαλλοτριώσει σε [45] τῶν ἰδίων σου.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς, καὶ ἔσται 2 χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. Εὐποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὑρήσεις [1] ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ 3 παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ [2] ὑψίστου. Οὐκ [3] ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ, καὶ τῷ 4 [4] ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ. Δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ [5] ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

5 Εὐποίησον [6] τῷ ταπεινῷ, καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ. ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ, καὶ μὴ δῷς αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ [7] εὑρήσεις ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς [8] ἂν 6 [9] ποιήσῃς αὐτῷ. Ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμίσησεν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῖς [10] ἀσεβέσιν [11] ἀπο-7 δώσει ἐκδίκησιν. [12] Δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ 8 μὴ [13] ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. [14] Οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. Ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ, καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται.

10 Μὴ πιστεύσῃς τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ.

11 Καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφὼς, ἐπίστησον [15] τὴν ψυχήν σου καὶ φύλαξε ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ ὅτι οὐκ εἰς τέλος [16] κατίωσε.

12 Μὴ στήσῃς [17] αὐτὸν παρὰ [18] σεαυτὸν, [19] μὴ [20] ἀναστρέψας [21] σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μήποτε ζητήσῃ τὴν καθέδραν [22] σου, καὶ ἐπ' [23] ἐσχάτῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων μου κα-

18 C. Σοφία, καὶ ἐπιστήμη, καὶ γνῶσις νόμου παρὰ κυρίου· ἀγάπησις, καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσι. Πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακὰ συγγηρᾷ κακία. Δόσις. 19 C. εὐοδοῖ & ponit ante εἰς. 20 C. αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ. 21 Alex. φάγομαι. 22 C. ἀπό. 23 C. μου ἀδιαλείπτως, καί. 24 C. παρελεύσεται αὐτόν. 25 C. αὐτῷ. 26 Alex. & C. δὲ κυρίῳ. 27 Alex. πλουτῆσαι. 28 Alex. ἐμμέσῳ. 29 C. χρεία ἀρεσκείας; καί. 30 C. ἐστι, καὶ πολλά μοι ἃ ἔχω, καί. 31 C. κακωθήσομαι ἐν ζωῇ; Ἐν. 32 Alex. ἀγαθῇ. 33 οὐ Ald. deest. 34 Alex. ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. 35 C. τὰ ἔργα. 36 C. συντέλειαν. 37 Alex. γνωσθήσεται. Μή. 38 C. ἐπιβὰς ἐπὶ πτῶσιν. 39 Alex. ἑτέροις. C. αἱρετικοῖς. in quibusd. ll. est αἰνετοῖς. 40 C. μικρᾶς. al. μιᾶς. 41 C. τεκταίνεται. 42 δῷ σοι C. ponit ante μῶμον.

43 Ald. διαστρέψεις σε. 44 C. ταραχῇ. 45 C. ἐκ τῶν.
Cap. 12. 1 Ms. Alex. ἀνταπόδωμα. 2 Alex. τοῦ ὑψίστου. 3 Alex. ἔσται. 4 C. ἐλεημοσύνης μὴ χαριζομένῳ. 5 Alex. ἀντιλαμβάνου. 6 Alex. ταπεινῷ. 7 Alex. * εὑρήσουσιν. C. εὑρήσει σοι. 8 Alex. ἐάν. 9 C. ποιῇς. 10 C. εὐσεβέσιν. 11 Alex. ἀποδῷ εἰς ἐκδίκησιν. 12 C. φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. δός. 13 Alex. ἀντιλάβου ἁμαρτωλοῦ. 14 Alex. Οὐκ ἀβληθήσεται. C. Οὐκ ἐκβληθήσεται. aa. hab. Οὐκ ἐπιγνωσθήσεται. aa. Οὐ κρυβήσεται. 15 Alex. τῇ ψυχῇ. mox al. φύλαξαι. 16 Alex. κατιῶται. 17 Ald. αὐτῷ. 18 Alex. & C. σεαυτῷ. 19 C. μήποτε. 20 Alex. ἀναστρέψας. C. καταστρέψας. 21 Ald. ἔστη. 22 C. σου λαβεῖν, καί. 23 Alex. C. ἐσχάτων.

τανυγήσῃ.

13 ταννυγήσῃ. [24] Τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον, καὶ πάντας τοὺς προσάγοντας θη- 14 ρίοις; Οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ καὶ [25] συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρ- 15 τίαις αὐτοῦ. Ὥραν μετὰ σοῦ [26] διαμενεῖ, 16 καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσει. Καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ [27] ἐχθρός, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον. ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρός, καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀφ' αἵ- 17 ματος. Κακὰ [28] ἂν ὑπαντήσῃ σοι, εὑρήσεις αὐτὸν [29] ἐκεῖ πρότερόν σου, καὶ [30] ὡς 18 βοηθῶν [31] ὑποσχάσει πτέρναν σου. [32] Κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπικροτήσει ταῖς [33] χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ [34] διαψιθυρίσει, καὶ ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Ὁ ἁπτόμενος πίσσης μολυνθήσεται[1], καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. 2 Βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ [2] ἄρῃς, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ [3] πλουσιωτέρῳ μὴ κοινώνει. τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα; [4] αὕτη προσκρούσει, καὶ [5] αὕτη 3 συντριβήσεται. Πλούσιος ἠδίκησε, καὶ [6] αὐτὸς προσενεβριμήσατο· πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ 4 αὐτὸς [7] προσδεηθήσεται. Ἐὰν χρησιμεύσῃς, ἐργᾶται ἐν σοί· καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, [8] κατα- 5 λείψει σε. [9] Ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεταί σοι, καὶ ἀποκενώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει. 6 Χρείαν ἔσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσει σε, καὶ προσγελάσεταί σοι, καὶ δώσει σοι [10] ἐλπίδα· λαλήσει σοι καλά, καὶ [11] ἐρεῖ, Τίς ἡ χρεία σου; 7 Καὶ αἰσχυνεῖ σε [12] ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ [13] ἀποκενώσῃ σε δὶς ἢ τρίς, καὶ ἐπ' [14] ἐσχάτῳ καταμωκήσεταί σου· [15] μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε, καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινή- 8 σει ἐπὶ σοί. Πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῇς[16], καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ [17] σου. 9 [18] Προσκαλεσαμένου σε δυνάστου, ὑποχωρῶν γίνου, καὶ [19] τόσῳ [20] μᾶλλον προσκαλέσεταί σε. 10 Μὴ ἔμπιπτε [21] ἵνα μὴ [22] ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μα- 11 κρὰν ἀφίστω ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. Μὴ ἔπεχε [23] ἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ [24] πίστευε τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν [25] ἐξε- 12 τάσει. [26] Ἀνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσηται περὶ [27] κακώσεως καὶ δε- 13 σμῶν. Συντήρησον καὶ [28] πρόσεχε [29] σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. 15 [30] Πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον [31] αὐτῷ, καὶ πᾶς 16 ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ. Πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσ- 17 κολληθήσεται ἀνήρ. Τί κοινωνήσει λύκος ἀμνῷ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ. 18 Τίς εἰρήνη ὑαίνῃ πρὸς κύνα; καὶ τίς εἰρήνη πλου- 19 σίῳ πρὸς πένητα; Κυνήγια λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί. 20 Βδέλυγμα [32] ὑπερηφάνῳ [33] ταπεινότης, οὕτως 21 βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. Πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων, [34] ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσαπωθεῖται ὑπὸ φίλων. 22 Πλουσίου σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ταπεινὸς [35] ἔσφαλε καὶ προσεπετίμησαν αὐτῷ, ἐφθέγξατο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος. 23 Πλούσιος ἐλάλησε καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησε, καὶ εἶπαν, Τίς οὗτος; κἂν προσκόψῃ, [36] προσανατρέψουσιν αὐτόν. 24 [37] Ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ᾧ μή [38] ἐστιν ἁμαρτία, καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν [39] στόμασιν ἀσεβοῦς. 25 Καρδία ἀνθρώπου ἀλλοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, [40] ἐάν τε εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς [41] κακά. Ἴχ-

---

24 *Ald.* Μὴ δεσμεύσεις δὶς ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ μιᾷ οὐκ ἀθωωθήσῃ. Τίς. 25 *Alex.* συμφερόμενον. 26 *C.* διαμενεῖ ἐν στάσει δικαίᾳ, καί. 27 *Ald.* ἐχθρός, καὶ πολλὰ ψιθυρίσει, καὶ ἐρεῖ σοι καλὰ λέγων. ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον, καὶ ἐὰν εὕρῃ. 28 *Alex.* ἐάν. 29 *Alex.* πρότερον ἐκεῖ σου. 30 *C.* ὡς ἄνθρωπος βοηθῶν. 31 *nonnulli ll.* hab. ὑποσκάψει. 32 *Alex. C.* Τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει (*Alex.* κεινήσει.) 33 *C.* χερσί, καί. 34 *C.* διαψιθυρεῖ.

Cap. 13. 1 *Comp.* ἐν αὐτῇ· καὶ κοινωνῶν. 2 *C.* ἄρῃς ἐν ζωῇ σου, ἰσχυροτέρῳ. 3 *Alex. C.* πλουσιωτέρῳ σου μή. 4 *C.* αὐτή. 5 *C.* αὐτή. 6 *C.* αὐτοῦ προσδεηθήσονται. 7 *C.* προσαπειληθήσεται. 8 *C.* καταθλίψει. 9 *C.* Καὶ ἐάν. 10 *Alex.* ἐλπίδαν. 11 *Alex.* ἐρεῖς, Τίς. 12 ἐν *C.* deest. 13 *Alex.* ἀποκενώσει. 14 *C.* ἐσχάτων. 15 *C.* καὶ μετά. 16 *C.* τῇ διανοίᾳ, καί. 17 *C.* καρδίας σου. 18 *Ald.* Πῶς καλεσαμένου. 19 *C.* τοσούτῳ. 20 *Alex.* μᾶλλόν σε προσκαλέσηται. *C.* μᾶλλόν σε προσκαλέσεται πλεονάζων. 21 *Alex.* * μὴ ἀπωσθῇς. 22 *C.* ἀπωσθῇς ἀκρίτως, καί. 23 in *quibusd. ll.* est, ἰσηγορεῖσθαι. 24 *C.* πιστεύσῃς. 25 *Alex. Ald.* ἐξετάσει σε. *C.* ἐξετάσει τὰ κρυπτά σου. 26 in *quibusd. ll.* est, Ἀνελεημόνως δὲ συντηρήσει λόγους σου. 27 *C.* κακώσεώς σου καί. 28 *C.* πρόσχες. 29 *Ald.* σφόδρα. 30 *C.* Ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον. Πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. Πᾶν. 31 *Ald.* αὐτοῦ. 32 *C.* ὑπερηφάνων. 33 *Alex.* ταπίνωσις. 34 *C.* πτωχός. 35 *Alex.* ἐσφάλη. 36 *Alex.* προσαναίρέπουσιν. 37 *Alex.* Ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ᾧ. 38 *C.* πρόσεστιν. 39 *Alex. C.* στόματι. 40 *Alex.* & *C.* ἐάν τε εἰς. 41 *C.* κακά, καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα. Ἴχνος.

νος καρ-

νος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον [42] ἱλαρὸν, καὶ εὕρεσις παραβολῶν [43] διαλογισμοὶ μετὰ [44] κόπου.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν [1] στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν [2] λύπῃ [3] ἁμαρ-2 τίας. Μακάριος [4] οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος 3 [5] αὐτοῦ. Ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἱνατί χρήμα-4 τα; Ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυ-5 φήσουσιν ἕτεροι. Ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ, τίνι [6] ἀγαθὸς ἔσται; καὶ [7] οὐ μὴ εὐφρανθήσεται [8] ἐν 6 τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ. Τοῦ [9] βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀν-7 ταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ. [10] Κἂν εὐποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων [11] ἐκ-8 φαίνει τὴν κακίαν αὐτοῦ. Πονηρὸς ὁ βασκαίνων [12] ὀφθαλμῷ, ἀποστρέφων πρόσωπον 9 καὶ ὑπερορῶν ψυχάς. Πλεονέκτου [13] ὀφθαλμὸς [14] οὐκ ἐμπίπλαται [15] μερίδι, καὶ ἀδικία [16] πονηρὰ ἀναξηραίνει [17] ψυχήν.

10 Ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτῳ, καὶ ἐλ-11 λιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. Τέκνον καθὼς ἐὰν [18] ἔχῃς εὐποίει [19] σεαυτὸν, καὶ προσ-12 φορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε. Μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ, καὶ διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπ-13 εδείχθη σοι. Πρὶν σε τελευτῆσαι εὐποίει φίλῳ· καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐ-14 τῷ. Μὴ ἀφυστερήσῃς [20] ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μή σε 15 [21] παρελθάτω. Οὐχὶ [22] ἑτέρῳ καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς [23] δι-16 αίρεσιν κλήρου; Δὸς καὶ λάβε, καὶ [24] ἀπάτησον τὴν ψυχήν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν [25] ᾅ-17 δου ζητῆσαι [26] τρυφήν. Πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶνος, 18 θανάτῳ ἀποθανῇ. Ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου [27] δασέος, τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει· οὕτως [28] γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος, ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται. 19 Πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζό-20 μενος αὐτὸ μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ [29] τελευτήσει, καὶ ὃς 21 ἐν συνέσει αὐτοῦ [30] διαλεχθήσεται. [31] Ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς [32] αὐτῆς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις [33] αὐτῆς [34] νοηθή-22 σεται. Ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς ἰχνευτής, 23 καὶ ἐν ταῖς [35] εἰσόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε. Ὁ παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν 24 θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται. Ὁ καταλύων σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, [36] καὶ [37] πήξει πάσσαλον ἐν τοῖς [38] τοίχοις αὐτῆς. 25 [39] Στήσει τὴν σκηνὴν [40] αὐτοῦ [41] κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγα-26 θῶν. [42] Θήσει τὰ τέκνα αὐτοῦ [43] ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς αὐ-27 λισθήσεται. Σκεπασθήσεται [44] ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καταλύσει.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει [1] αὐτὸ, καὶ ὁ ἐγκρατὴς [2] τοῦ νόμου καταλήψεται [3] αὐτήν. 2 Καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ 3 παρθενίας προσδέξεται αὐτόν. Ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας [4] πο-4 τίσει αὐτόν. [5] Στηριχθήσεται ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐ μὴ κλιθῇ, καὶ ἐπ' [6] αὐτῆς ἐφέξει καὶ οὐ μὴ 5 καταισχυνθῇ. Καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει 6 [7] στόμα αὐτοῦ. Εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλλιά-

---

42 C. θάλλον. 43 C. διαλογισμός. 44 Alex. κόπων.

Cap. 14. 1 Mſ. Alex. τῷ στόματι. 2 C. πλήθει. 3 Alex. & C. ἁμαρτιῶν. 4 Alex. ἀνὴρ οὗ. 5 C. αὐτοῦ τῆς ἐπὶ κύριον. Ἀνδρί. 6 C. ἔσται ἀγαθός. 7 C. οὐκ εὐφρανθήσεται. aa. οὐ μὴ εὐφρανθῇ. 8 aa. ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ. 9 Alex. βασκανόντος. 10 C. Καὶ ἐὰν εὐποιήσῃ, οὐχ ἑκὼν ποιεῖ. 11 C. ἐκφανεῖ. 12 Alex. ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ. C. ἰδεῖν. 13 Alex. δὲ ὀφθαλμός. 14 C. οὐ πίμπλαται. 15 Alex. μερίδα. C. μερίδος. 16 C. πονηρά. 17 C. ψυχὴν αὐτοῦ. 18 Alex. ἔχῃς. 19 Alex. σαυτόν. C. σεαυτῷ. 20 Alex. ἡμέρας. 21 Alex. παρελθέτω. 22 Alex. ἑτέροις. 23 Alex. διαιρέσις κλήρων. C. διαιρέσεις κλήρου. 24 Alex. * ἀπότησον. Ald. C. ἁγίασον. in Lat. ed. est justifica. 25 Alex. ᾅδη. 26 Alex. τρυφῆς. C. τρυφήν. 27 Alex. δάσεως. 28 Alex. καὶ γενεά. 29 C. μελετήσει καλὰ, καί. 30 C. διαλεχθήσεται ἅγια. Ὁ. in nonnull. pro διαλεχθήσεται, est διαδεχθήσεται. 31 Alex. Διανοούμενος. 32 C. αὐτοῦ. 33 Ald. αὐτοῦ. 34 Alex. & C. ἐννοηθήσεται. 35 Alex. & C. ὁδοῖς. 36 καὶ πήξει usque ad finem verſ. Ald. deſunt. 37 Alex. πήσει. C. πήξει πάσσαλον ponit poſt αὐτῆς. 38 Alex. * τύχοις. 39 Alex. στήσῃ. 40 Ald. αὐτῆς. 41 in nonnull. κατὰ χεῖρα. 42 Alex. Καὶ στήσει. 43 Alex. ἐν σκέπῃ. 44 Alex. & C. ἀπ'.

Cap. 15. 1 Ald. ἀγαθόν. C. αὐτά. 2 C. γνώσεως νόμου. 3 Alex. αὐτόν. Καὶ ὑπαντήσει αὐτῷ ὡς μήτηρ. C. αὐτήν. Καὶ ὡς μήτηρ ὑπαντήσει αὐτῷ. 4 C. ποτιεῖ. 5 Alex. στηριχθήσεται. 6 Alex. αὐτῇ. 7 Alex. τὸ στόμα.

ἀγαλλίαμα αὐτοῦ [8] καὶ ὄνομα αἰώνιον κατακληρο-
7 νομήσει. [9] Οὐ μὴ καταλήψονται αὐτὴν
ἄνθρωποι ἀσύνετοι, καὶ [10] ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ
8 οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν. Μακρὰν ἐστιν [11] ὑ-
περηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεῦσται οὐ [12] μὴ μνη-
9 σθήσονται αὐτῆς. Οὐχ ὡραῖος αἶνος
[13] ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπ-
10 εστάλη. Ἐν γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος,
11 καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν. Μὴ εἴπῃς,
Ὅτι διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποι-
12 ήσεις. Μὴ εἴπῃς, [14] Ὅτι αὐτός με [15] ἐ-
πλάνησεν· οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτω-
13 λοῦ. Πᾶν βδέλυγμα ἐμίσησε [16] κύριος
καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
14 Αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆ-
15 κεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ. [17] Ἐ-
ὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆ-
16 σαι εὐδοκίας. Παρέθηκέ σοι πῦρ καὶ ὕ-
δωρ, οὗ ἐὰν θέλῃς [18] ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου.
17 Ἔναντι ἀνθρώπων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὃ
18 ἐὰν [19] εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ. Ὅτι
πολλὴ [20] σοφία τοῦ κυρίου, [21] ἰσχυρὸς ἐν δυνα-
19 στείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα. Καὶ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς
20 ἐπιγνώσεται πᾶν ἔργον [22] ἀνθρώπου. Καὶ
οὐκ ἐνετείλατο [23] οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ [24] ἔ-
δωκεν ἄνεσιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

Κεφ. ιϛ΄. 16.

1 ΜΗ' ἐπιθύμει [1] τέκνων πλῆθος [2] ἀχρή-
στων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέσιν.
2 Ἐὰν πληθύνωσι, μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ
3 μή ἐστι φόβος κυρίου μετ' αὐτῶν. Μὴ
ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ
[3] τὸν τόπον αὐτῶν. κρείσσων γὰρ [4] εἷς ἢ χίλιοι,
καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῆ.
4 Ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυ-
5 λὴ δὲ [5] ἀνόμων ἐρημωθήσεται. Πολλὰ
τοιαῦτα [6] ἑώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυ-
6 ρότερα τούτων ἀκήκοε τὸ οὖς [7] μου. Ἐν
συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ, καὶ
7 ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή. Οὐκ [8] ἐξ-
ιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων [9] γιγάντων, οἳ ἀπ-
8 έστησαν [10] τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. Οὐκ ἐφεί-
σατο περὶ τῆς παροικίας Λώτ, οὓς ἐβδελύξατο
9 διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν. Οὐκ ἠλέη-
σεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς [11] ἐξηρμένους ἐν ἁ-
10 μαρτίαις [12] αὐτῶν. Καὶ οὕτως ἑξακοσί-
ας χιλιάδας πεζῶν τοὺς ἐπισυναχθέντας ἐν
11 σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. [13] Κἂν ᾖ εἷς σκλη-
ροτράχηλος, [14] θαυμαστὸν τοῦτο εἰ [15] ἀθωω-
θήσεται, ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' [16] αὐτοῦ· δυ-
νάστης ἐξιλασμῶν, καὶ ἐκχέων ὀργήν.
12 Κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, [17] οὕτως καὶ πολὺς
ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ· ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ
13 [18] κρίνει. Οὐκ ἐκφεύξεται ἐν [19] ἁρπάγ-
μασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει [20] ὑ-
14 πομονὴν [21] εὐσεβοῦς. Πάσῃ ἐλεημοσύ-
νῃ [22] ποιήσει τόπον, ἕκαστος [23] κατὰ τὰ ἔργα
17 αὐτοῦ [24] εὑρήσει. Μὴ εἴπῃς, [25] Ὅτι [26] ἀ-
πὸ κυρίου κρυβήσομαι, [27] μὴ ἐξ ὕψους τίς μου
μνησθήσεται; ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ [28] μνησθῶ,
τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει;
18 Ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ [29] οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ,
ἄβυσσος καὶ [30] γῆ σαλευθήσονται ἐν τῇ ἐπι-
19 σκοπῇ αὐτοῦ. [31] Ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέ-
λια τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιβλέψαι [32] εἰς αὐτά,
20 [33] τρόμῳ [34] συσσείονται. Καὶ [35] ἐπ' αὐ-
τοῖς οὐ διανοηθήσεται καρδία· καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ

---

8 *Alex.* & *C.* εὑρήσει, καὶ ὄνομα αἰῶνος, κατακληρονομήσει (*C.* addit αὐτόν.) 9 *C.* Καὶ οὐ. 10 *Alex.* ἄνθρωποι. 11 *C.* ἀπὸ ὑπερηφανίας. 12 μὴ *C.* deest. 13 *C.* αὐτοῦ ἐν. 14 Ὅτι *C.* deest. 15 *C.* ἔπλασεν. 16 *Alex.* ὁ κύριος. 17 in *quibusd. ll.* est, Ἐὰν θέλῃς συντηρῆσαι. 18 *C.* ἔκτεινον. 19 *Alex.* εὐδοκήσει. 20 *Alex.* ἡ σοφία. 21 *C.* καὶ ἰσχυρός. 22 *Alex.* αὐτοῦ. Οὐκ ἐνετείλατο. *C.* ἀνθρώπου. Οὐκ ἐνετείλατο. 23 *C.* ἀσεβεῖν οὐδενί, καί. 24 *Alex.* ἔδωσεν.

Cap. 16. 1 *Ald.* τέκνον. 2 *Alex.* & *C.* ἄχρηστον, μηδέ. *Ald.* ἀχρήστων μηδέ. 3 *Alex.* & *C.* τὸ πλῆθος. in *ed.* autem *Lat.* *laborum*, ut interp. κόπον legisse videatur. 4 *Jo. Chrys.* hom. 24. in Gen. & hom. 39. citans hunc loc. legit, εἷς δίκαιος. sicque est in *Comp.* & in *Lat. ed.* 5 *C.* ἀσεβῶν ἐρημωθήσεται ἐν τάχει. Πολλά. 6 in *nonnull. ll.* est ἑώρακεν ὀφθαλμός μου. 7 *Alex.* * σου. 8 *Alex.* ἐξίλατο. 9 *C.* πάντων γιγάντων. 10 *C.* ἐν τῇ ἰσχύϊ τῆς ἀφροσύνης. 11 *C.* ἐξερχομένους. 12 *C.* αὐτῶν ἃς ἐποίουν. Καί. 13 *C.* μαστιγῶν, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος, κύριος ἐν οἰκτιρμοῖς καὶ παιδείᾳ διεφύλαξε. Καὶ ἐάν. 14 *C.* ἐν λαῷ, θαυμαστόν. 15 *Alex.* ἀθωωθήσεται. 16 *Alex.* αὐτῷ· * δυναστῶν. *C.* αὐτῷ. Διὰ τάχους δυνάστης ὁ. 17 *Alex.* οὕτω. 18 *Alex.* * κλίνει. *C.* κρινεῖ. 19 *Alex.* *C.* ἁρπάγματι. 20 *Alex.* *C.* ὑπομονή. 21 *C.* ἀσεβοῦς. 22 *C.* ποίησον. 23 *C.* γὰρ κατά. 24 *C.* εὑρήσει· κύριος ἐσκλήρυνε Φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτόν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερόν, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, καὶ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι. Μὴ εἴπῃς. 25 Ὅτι *C.* deest. 26 *Alex.* παρά. 27 *Alex.* *C.* καὶ ἐξ. 28 *Alex.* γνωσθῶ. 29 *Alex.* οὐρανοῦ, ἄβυσσος καί. 30 *Alex.* γῆ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσονται. *C.* γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσεται. 31 *C.* Ἅπας ὁ κόσμος γεγονώς, καὶ γινόμενος ἐν θελήματι αὐτοῦ. Ἅμα. 32 *C.* ἐπ'. 33 *C.* συσσείονται τρόμῳ. Καί. 34 *Alex.* συνσίονται. 35 *C.* ἀξίως οὐ διανοηθήσεται ἐπ' αὐτοῖς καρδία.

21 τίς ἐνθυμηθήσεται; [36]Καὶ καταιγὶς, ἣν οὐκ ὄψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων [37]αὐτοῦ [38]ἐν ἀποκρύφοις. 22 Ἔργα δικαιοσύνης [39]τίς ἀναγγελεῖ, ἢ τίς [40]ὑπομενεῖ; 23 μακρὰν γὰρ ἡ [41]διαθήκη. [42]Ἐλαττούμενος [43]καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων [44]καὶ πλανώμενος διανοεῖται μωρά. 24 Ἄκουσόν μου, τέκνον, καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ 25 καρδίᾳ σου. [45]Ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκριβείᾳ [46]ἀπαγγέλλω [47]ἐπιστήμην. 26 Ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ ποιήσεως [48]αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν. 27 Ἐκόσμησεν εἰς [49]αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ, [50]καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς [51]αὐτῶν. [52]οὔτε ἐπείνασαν, οὔτε ἐκοπίασαν, [53]καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων [54]αὐτῶν. 28 Ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ [55]ἔθλιψε, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι [56]τοῦ ῥήματος αὐτοῦ. 29 Καὶ μετὰ ταῦτα [57]κύριος [58]εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε, καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. 30 Ψυχὴν παντὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν 2 ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτήν. Ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, [1]καὶ ἔδωκεν 3 αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ' αὐτῆς. [2]Καθ' ἑαυτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς [3]ἰσχὺν, καὶ κατ' εἰκόνα 4 [4]αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς. [5]Καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκὸς, καὶ κατακυριεύειν 6 θηρίων καὶ [6]πετεινῶν. Διαβούλιον καὶ γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμοὺς, ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκε 7 διανοεῖσθαι αὐτοῖς. [7]Ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν αὐτοὺς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν 8 αὐτοῖς. [8]Ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, [9]δεῖξαι αὐτοῖς 10 τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ. Καὶ ὄνομα 9 ἁγιασμοῦ [10]αἰνέσουσιν, Ἵνα [11]διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ. 11 Προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότη- 12 σεν [12]αὐτοῖς. Διαθήκην αἰῶνος ἔστησε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ- 13 τοῖς. Μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν ἤκουσε τὸ οὖς 14 αὐτῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου· καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ 15 περὶ τοῦ πλησίον. [13]Αἱ ὁδοὶ [14]αὐτῶν ἐναντίον αὐτοῦ διαπαντὸς, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀ- 17 φθαλμῶν [15]αὐτοῦ. [16]Ἑκάστῳ ἔθνει [17]κατέστησεν ἡγούμενον, [18]καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραήλ 19 ἐστιν. [19]Ἅπαντα τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον [20]αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ [21]αὐτοῦ [22]ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. 20 Οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἔναντι [23]κυρίου. 22 Ἐλεημοσύνη [24]ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ, καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην [25]συντηρήσει. 23 Μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν 24 [26]αὐτῶν [27]ἀποδώσει. Πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείπον- 25 τας ὑπομονήν. Ἐπίστρεφε [28]ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δεήθητι κατὰ πρόσ- 26 ωπον καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα. [29]Ἐπανάγε ἐπὶ ὕψιστον, καὶ ἀπόστρεφε [30]ἀπὸ ἀδικίας, καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα.

36 Καὶ C. deest. 37 *Alex.* αὐτῷ. 38 C. ἐστὶν ἐν. 39 C. αὐτοῦ τίς. 40 *Alex.* ὑπομενεῖ. 41 C. διαθήκη, καὶ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ. Ἐλαττούμενος. 42 *Alex.* Ἐλαττονούμενος. 43 καρδίᾳ C. deest. 44 C. διανοεῖται πλανώμενος. 45 *Alex. Ald.* C. Ἐκφανῶ. 46 *Alex.* & C. ἀπαγγελῶ. *Ald.* ἐπαγγελῶ. 47 C. ἐπιστήμην αὐτοῦ. Καὶ ἐν. 48 *Ald.* αὐτοῦ. 49 *Alex.* τὸν αἰῶνα. 50 C. καὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ. 51 C. γενεῶν. 52 οὔτε usque ad finem vers. *Ald.* desunt. 53 C. ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, καί. 54 C. αὐτοῦ. 55 *Alex.* & C. ἐξέθλιψεν. 56 C. τὸν λόγον. 57 C. εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, καί. 58 *Alex.* ἐπί.

Cap. 17. 1 καὶ ἔδωκεν, usque ad Καθ' *Ald.* desunt. 2 C. αὐτοὺς καθ'. 3 *Ald.* ἰσχύϊ. 4 *Alex.* ἑαυτοῦ. 5 *Alex.* & C. Ἔθηκεν. 6 C. πετεινῶν ἐν ὁμοιώματι. Ἕκτον δὲ νοῦν αὐτοῖς ἐδωρήσατο μερίζων, καὶ τὸν ἕβδομον, ἑρμηνεία τῶν ἐνεργημάτων αὐτοῦ. 7 *Ald.* Ἐπιστήμη. 8 *Alex.* Καὶ ἔθηκεν. 9 C. ἔδωκε δι' αἰώνων καυχᾶσθαι ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ, ἵνα διηγῶνται τὰ ἔργα αὐτοῦ συνετῶς. 10 C. αὐτοῦ αἰνέσουσιν ἐκλεκτοί. 11 *Alex.* διηγοῦνται. 12 *Alex.* αὐτοὺς. Διαθήκην αἰώνιον ἔστησε. C. αὐτοῖς, εἰς τὸ νοῆσαι ὅτι θνητοὶ ὄντες ὑπάρχουσι νῦν. Διαθήκην αἰῶνος ἔστηκεν. 13 *Comp.* invertit partes hujus versus incipiendo cum οὐ. 14 *Alex.* αὐτοῦ. 15 *Alex.* αὐτῶν. 16 C. præponit, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ἐκ νεότητος ἐπὶ τὰ πονηρά, καὶ οὐκ ἴσχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι σαρκίνας. Ἐν γὰρ μερισμῷ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς πάσης, ἑκάστῳ. 17 C. καθέστηκεν. 18 C. καὶ προσελάβετο τὸν Ἰσραὴλ ἑαυτῷ μερίδα, ὃν πρωτόγονον, ὄντα τιθηνεῖ παιδεία, καὶ μερίζων φῶς ἀγαπήσεως, οὐκ ἀνίησιν αὐτόν. 19 *Alex.* Πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. C. Διὸ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. 20 C. αὐτοῦ ἐστιν. 21 *Alex.* αὐτῶν. 22 C. ἐνδελεχῶς. 23 C. Κυρίου· κύριος δὲ χρηστὸς ὢν, καὶ εἰδὼς τὸ πλάσμα αὐτοῦ, οὔτε ἀνῆκεν αὐτοὺς, οὔτε ἐγκατέλιπε φειδόμενος αὐτῶν. 24 C. γὰρ ἀνδρός. 25 C. συντηρήσει, μερίζων υἱοῖς αὐτοῦ καὶ θυγατράσι μετάνοιαν. 26 *Alex.* αὐτοῦ. 27 C. ἀνταποδώσει. 28 C. ἐν πρὸς κύριον. 29 *Ald.* Ἐπειγε. C. Ἐπανάγαγε. 30 ἀπὸ C. deest.

Ὑψίστῳ

27 Ὑψίστῳ τίς αἰνέσει ἐν ᾅδου; ἀντὶ [31] ζώντων καὶ ζώντων
28 καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν. Ἀπὸ νεκροῦ
ὡς μηδὲ ὄντος ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν
29 καὶ [32] ὑγιὴς αἰνέσει τὸν κύριον. Ὡς μεγά-
λη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ [33] κυρίου, καὶ ἐξιλασμὸς
30 τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' [34] αὐτόν; Οὐ γὰρ
δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀ-
31 θάνατος [35] υἱὸς ἀνθρώπου. Τί φωτεινό-
τερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ [36] πονηρὸς ἐν-
32 θυμηθήσεται [37] σάρκα καὶ αἷμα. Δύνα-
μιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ [38] οἱ
ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Ὁ Ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ.
2 Κύριος μόνος [1] δικαιωθήσεται.
4 [2] Οὐθενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ·
καὶ τίς [3] ἐξιχνιάσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;
5 Κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσε-
ται; καὶ τίς προσθήσει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη
6 αὐτοῦ; Οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖ-
ναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ
7 κυρίου. Ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος τό-
τε [4] ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσηται τότε [5] ἀπο-
8 ρηθήσεται. [6] Τί ἄνθρωπος, καὶ [7] τί ἡ χρῆ-
σις αὐτοῦ; τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κα-
9 κὸν αὐτοῦ; Ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολ-
10 λὰ ἔτη [8] ἑκατόν. Ὡς σταγὼν ὕδατος
ἀπὸ θαλάσσης καὶ [9] ψῆφος ἄμμου, οὕτως [10] ὀ-
11 λίγα ἔτη ἐν [11] ἡμέρᾳ αἰῶνος. Διὰ τοῦ-
το [12] ἐμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ
12 [13] ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἶ-
δε καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πο-
νηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε τὸν ἐξιλασμὸν αὐ-
13 τοῦ. Ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ, ἔλεος δὲ κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, ἐ-
λέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων
14 ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. Τοὺς ἐκ-
δεχομένους παιδείαν [14] ἐλεεῖ, καὶ τοὺς κατασπεύ-
15 δοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. Τέκνον,
ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον, [15] καὶ ἐν πάσῃ
16 [16] δόσει λύπην [17] λόγων. Οὐχὶ καύσω-
να ἀναπαύσει δρόσος; οὕτως [18] κρείσσων λό-
17 γος ἢ δόσις. [19] Οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ
δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφότερα παρὰ [20] ἀνδρὶ
18 κεχαριτωμένῳ. Μωρὸς ἀχαρίστως ὀνει-
διεῖ, καὶ δόσις βασκάνου ἐκτήκει ὀφθαλμούς.
19 Πριν ἢ λαλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀῤῥωστίας θε-
20 ραπεύου. Πρὸ κρίσεως [21] ἐξέταζε σεαυ-
τόν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὑρήσεις [22] ἐξιλα-
21 σμόν. Πρὶν ἀῤῥωστῆσαί σε ταπεινώθητι;
[23] καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων δεῖξον ἐπιστροφήν.
22 Μὴ [24] ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως,
καὶ μὴ μείνῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι.
23 Πρὶν εὔξασθαι ἑτοίμασον σεαυτόν, καὶ μὴ γίνου
24 ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον. Μνή-
σθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκ-
25 δικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου. Μνή-
σθητι [25] καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτω-
χείαν καὶ ἔνδειαν ἐν [26] ἡμέραις πλούτου.
26 Ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρός,
καὶ [27] πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι κυρίου.
27 [28] Ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται,
[29] καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ [30] πλημ-
28 μελείας· Πᾶς συνετὸς ἔγνω [31] σοφίαν,
καὶ τῷ εὑρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν.
29 Συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ἀν-
ώμβρησαν [32] παροιμίας [33] ἀκριβεῖς.

ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ.

30 Ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν
31 ὀρέξεών σου [34] κωλύου. Ἐὰν [35] χορηγήσῃς
τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, [36] ποιήσει
32 σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν [37] σου. Μὴ εὐ-

31 *Alex.* & *C.* ζώντων καὶ διδόντων. 32 *C.* ὑγιὴς τῇ καρδίᾳ αἰνέσει. 33 *C.* κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 34 *C.* αὐτὸν ὁσίως. 35 *Alex.* ὁ υἱός. 36 *Alex. Ald.* πονηρόν. *C.* ἀνὴρ ὅς. in *Vat. Cod.* margini est adscriptum, καὶ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ * καὶ αἷμα. in *ed. Lat. aut quid nequius excogitabit caro & sanguis.* 37 *Alex.* & *C.* σάρξ. 38 *Alex.* ἄνθρωποι.

Cap. 18. 1 *Comp.* δίκαιος, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· ὁ διακίζων τὸν κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων. 2 *Alex.* Οὐδενί. *C.* Τίνι. 3 *Alex.* ἐξιχνιάσει. *C.* ἐξιχνιάσει. 4 *Alex.* * ἔρχεται. 5 *Alex.* ἀποῤῥηθήσεται. 6 *C.* Καὶ τί. 7 *C.* τίς ἡ. 8 *C.* ἑκατὸν ἀλογίστῳ δὲ ἑκάστου πᾶσιν ἡ κοίμησις. Ὡς. 9 *C.* ὡς ψῆφος. 10 *C.* χίλια. 11 *C.* ἡμέραις. 12 *C.* μακροθυμεῖ. 13 *C.* διαχεύσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς. 14 *Alex.* ἐλεᾷ. 15 *C.* μηδέ. 16 *C.* δόσει. 17 *C.* λόγων πονηρῶν. 18 *C.* κρεῖσσον. 19 *Alex.* Οὐχ. 20 *C.* ἀνθρώπῳ κεχαριτωμένῳ. 21 *C.* ἑτοίμαζε σεαυτὸν καλλιεργεῖν. 22 *Alex.* ἱλασμόν. 23 *C.* ἐγκράτεια, καί. 24 *C.* ἐμποδίσῃς. 25 *Alex.* κατὰ καιρὸν λιμοῦ ἐν ἡμέραις πλησμονῆς. 26 *C.* ἡμέρᾳ. 27 *C.* πάντα ταῦτα ἐστί. 28 Ἄνθρωπος usque ad καὶ ἐν *C.* desunt. 29 *Alex.* ἐν ἡμέραις. 30 *C.* πλημμελείας, καὶ ἄφρων οὐ συντηρήσει καιρόν. 31 *C.* σοφίαν, καὶ παιδείαν, καὶ. 32 *Alex.* * ἐν παροιμίας. 33 *C.* ἀκριβεῖς εἰς ζωήν. κρείσσων παῤῥησία ἐν δεσπότῃ μόνῳ, εἴπερ νεκρὰ καρδία νεκρῷ ἀντέχεται. Ὀπίσω. 34 *Alex.* * μὴ κωλύου. al. σου omittunt. malè. 35 *Alex.* εὐδοκήσεις τῇ. 36 *Alex.* ποιήσεις ἐπίχαρμα. *C.* αὐτῆς ποιήσεις ἐπίχαρμα. 37 *C.* σου, οἱ βασκαίνουσί σε. Μή.

φραίνου ἐπὶ πολλῇ [38] τρυφῇ, [39] μηδὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς. 33 Μὴ γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδέν σοι ἐστὶν ἐν [40] μαρσυπείῳ.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 Ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται, [1] ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται. 2 Οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλώμενος πόρναις τολμηρότερος ἔσται. 3 [2] Σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, [3] καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται. 4 Ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων, κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ ἁμαρτάνων, εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει. 5 Ὁ εὐφραινόμενος [4] καρδίᾳ καταγνωσθήσεται, καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν [5] ἐλαττονοῦται [6] κακίᾳ. 7 Μηδέποτε δευτερώσῃς λόγον, καὶ [7] οὐθέν σοι 8 [8] οὐ μὴ ἐλαττονωθῇ. Ἐν φίλῳ καὶ [9] ἐν ἐχθρῷ μὴ [10] διηγοῦ, καὶ εἰ μὴ [11] ἐστί σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε. 9 Ἀκήκοε γάρ σου καὶ ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ [12] μισήσει 10 σε. Ἀκήκοας λόγον; συναποθανέτω σοι, 11 [13] θάρσει, οὐ μή σε ῥήξει. Ἀπὸ προσώπου λόγου [14] ὠδινήσει μωρός, ὡς ἀπὸ προσώπου 12 βρέφους ἡ τίκτουσα. Βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός, οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. 13 Ἔλεγξον φίλον, μήποτε οὐκ [15] ἐποίησε, καὶ 14 [16] εἴ τι ἐποίησε, μήποτε προσθῇ. Ἔλεγξον τὸν [17] φίλον, μήποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ εἴρηκεν, 15 ἵνα μὴ δευτερώσῃ. Ἔλεγξον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται [18] διαβολή, καὶ μὴ παντὶ λόγῳ [19] πίστευε. 16 Ἔστιν [20] ὀλισθαίνων [21] καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς· [22] καὶ τίς [23] οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; 17 Ἔλεγξον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλῆσαι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ [24] ὑψίστου.

20 Πᾶσα σοφία φόβος [25] κυρίου, 22 καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις [26] νόμου. Καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ [27] ἔστιν, ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν, φρόνησις. 23 Ἔστι πονηρία καὶ [28] αὕτη βδέλυγμα, καὶ ἔστιν 24 ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. Κρείττων [29] ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος, [30] ἢ περισσεύων ἐν [31] φρονήσει καὶ [32] παραβαίνων νόμον. 25 Ἔστι πανουργία ἀκριβὴς καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι [33] κρίμα. 26 Ἔστι πονηρευόμενος συγκεκυφὼς μελανίᾳ, 27 καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ [34] πλήρης δόλου. Συγκύφων πρόσωπον καὶ ἑτεροκωφῶν, ὅπου οὐκ ἐπε-28 γνώσθη, προφθάσει σε. Καὶ ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν 29 εὕρῃ καιρόν, [35] κακοποιήσει. Ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνήρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως 30 προσώπου ἐπιγνωσθήσεται νοήμων. Στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα ἀνθρώπου [36] ἀναγγελεῖ [37] τὰ περὶ αὐτοῦ. 31 Ἔστιν ἔλεγχος ὃς [38] οὐκ ἔστιν ὡραῖος, καὶ ἔστι σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

Κεφ. κ'. 20.

1 Ὡς [1] καλὸν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνθομολογούμενος [2] ἀπὸ ἐλαττώσεως κωλυθήσεται. 4 Ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα, οὕτως ὁ ποιῶν ἐν [3] βίᾳ κρίματα. 5 [4] Ἔστι σιωπῶν εὑρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μι-6 σητὸς ἀπὸ πολλῆς [5] λαλιᾶς. Ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰ-7 δὼς καιρόν. Ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ [6] ἄφρων ὑ-8 περβήσεται καιρόν. Ὁ πλεονάζων [7] λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ [8] ἐνεξουσιαζόμενος

---

38 C. τρυφῇ σου, μηδέ. 39 Alex. C. μὴ (C. μηδὲ) προσδεηθῇς συμβολῆς αὐτῆς. 40 Alex. μαρσίππῳ. C. μαρσυπίῳ· ἔσῃ γὰρ ἐπίβουλος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός. Ald. μαρσιππείῳ.

Cap. 19. 1 C. καὶ ὁ ἐξουδενῶν. 2 Alex. σήπη. 3 C. καὶ ξηρανθήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι. 4 C. ὅτι κακορεξία καταγνωσθήσεται· ὁ δὲ ἀντοφθαλμῶν ἡδοναῖς στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ ἀμάχως συμβιώσεται. καὶ ὁ. pro καρδίᾳ aa. hab. πονηρίᾳ. & ed. Lat. iniquitate. 5 C. ἐλαττοῦται. 6 Alex. καρδίᾳ. 7 Ald. οὐδέν. 8 Alex. οὐ μὴ ἐλαττονηθῇ. C. ἔσται ἐν ἐλαττώσει. 9 Alex. ἐχθρῷ. 10 C. διηγοῦ βίους ἀλλοτρίους. 11 C. σοί ἐστιν. 12 Alex. * μασήσει. C. μισεῖ. 13 C. καὶ εὐθαρσὴς γίνου, οὐ γὰρ μή. 14 C. ὀνειδίσει. 15 Alex. ἐποίησεν, καὶ * ἢ εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσει. 16 Ald. ἔτι. C. εἰ. 17 C. πλησίον. 18 Alex. * ἀβολή. C. διαβολὴ ματαία. 19 C. πιστευέτω ἡ καρδία σου. 20 Alex. ὀλισθανῶν. 21 C. λόγῳ, καὶ οὐκ. 22 al. perperam omitt. καί. 23 Alex. οὐχ ἥμαρτεν. C. ἐστιν ὃς οὐκ ὠλίσθησεν. 24 C. ὑψίστου γινόμενος ἀμηνής· φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως, σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν περιποιεῖ. γνῶσις ἐντολῶν κυρίου παιδεία ζωῆς· οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται. 25 C. παρὰ κυρίου. 26 C. νόμου, καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ· οἰκέτης λέγων τῷ δεσπότῃ, ὡς ἀρέσκει οὐ ποιήσω, ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παροργίζει τὸν τρέφοντα αὐτόν. Οὐκ ἔστι. 27 Alex. ἐστιν βουλή. 28 C. αὐτή. 29 Ald. ἠλαττωμένος. C. πλούμενος. 30 C. τοῦ περισσεύοντος. 31 Alex. συνέσει. 32 C. παραβαίνοντος νόμισμα ὑψίστου. 33 C. κρίμα, καὶ ἔστι δικαιῶν κρίσει σοφός. Ἔστι. 34 C. πλήρη δόλου πυρώδους. Συγκύφων πρόσωπον, καὶ ἐθελοκωφῶν, οὐ ἐὰν ἐπιγνωσθῇ, προφθάσει σε κακοποιῆσαι. Καί. 35 Alex. κακοποιήσει σε. 36 Alex. & C. ἀναγγελεῖ. 37 Alex. τὰ περὶ ἐμοῦ. 38 C. οὐκ ἔσται.

Cap. 20. 1 C. καλόν ἐστιν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι κρυπτῶς, καί. 2 C. ἀπὸ ἐλαττώματος, & ponit post κωλυθήσεται. 3 C. βίῳ. 4 hic versus deest in Ald. 5 C. λαλιᾶς αὐτοῦ. 6 Mſ. Alex. ἀφιών. 7 Alex. λόγοι. Ald. λόγων. 8 Alex. ἐξουσιαζόμενος.

[9] μισηθή-

ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.

9 [9] μισηθήσεται. Ἔστιν εὐοδία ἐν κακοῖς ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν.
10 Ἔστι [10] δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις
11 ἧς τὸ ἀνταπόδομα διπλοῦν. Ἔστιν [11] ἐλάττωσις ἕνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπει-
12 νώσεως ἦρε κεφαλήν. Ἔστιν [12] ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου, καὶ ἀποτιννύων αὐτὰ [13] ἑπτα-
13 πλάσιον. Ὁ σοφὸς ἐν [14] λόγῳ ἑαυτὸν προσφιλῆ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκχυ-
14 θήσονται. Δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει [15] σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ' ἑνὸς [16] πολ-
15 λοί. Ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς κήρυξ. σήμερον δανειεῖ καὶ αὔριον [17] ἀπαιτήσει· μισητὸς [18] ἄν-
16 θρωπος ὁ τοιοῦτος. Μωρὸς ἐρεῖ, Οὐχ ὑπάρχει [19] μοι φίλος, [20] καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου· οἱ [21] ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου,
17 φαῦλοι γλώσσῃ. Ποσάκις, καὶ ὅσοι κα-
18 ταγελάσονται [22] αὐτοῦ; Ὀλίσθημα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, οὕτως πτῶσις
19 κακῶν κατὰ σπουδὴν ἥξει. Ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος, ἐν στόματι [23] ἀ-
20 παιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. Ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παραβολὴ, οὐ
21 γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. Ἔστι κωλυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν
22 τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγήσεται. Ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ [24] ἄφρονος προσώπου [25] ἀπολεῖ αὐτήν.
23 Ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ
24 ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. Μῶμος πονηρὸς [26] ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος, ἐν στόματι
25 [27] ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. Αἱρετὸν [28] κλέπτης, ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ψεύδει, ἀμφότεροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν.
26 Ἦθος ἀνθρώπου [29] ψευδοῦς ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ [30] ἐνδελεχῶς.
27 Ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτὸν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγιστᾶσιν.
28 Ὁ ἐργαζόμενος [31] γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται
29 [32] ἀδικίαν. Ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, [33] καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι
30 [34] ἀποτρέπει [35] ἐλεγμούς. Σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανὴς, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμ-
31 φοτέροις; [36] Κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ, ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν [37] αὐτοῦ.

Κεφ. κα'. 21.

1 Τέκνον, ἥμαρτες; μὴ προσθῇς μηκέτι, καὶ
2 περὶ τῶν προτέρων σου δεήθητι. Ὡς ἀπὸ προσώπου ὄφεως, φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας, ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, [1] δήξεταί σε. ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώ-
3 πων. Ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία, [2] τῇ πληγῇ [3] αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις.
4 Καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος [4] ὑπερηφάνου ἐρημωθήσεται.
5 Δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται.
6 Μισῶν [5] ἐλεγμὸν, ἐν ἴχνει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ φοβούμενος [6] κύριον ἐπιστρέψει ἐν [7] καρδίᾳ.
7 Γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ [8] ὀλισθαίνειν αὐτόν.
8 Ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν [9] αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις, ὡς [10] ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους
9 εἰς [11] χειμῶνα. Στυππεῖον συνηγμένον [12] συναγωγὴ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν
10 φλὸξ [13] πυρός. Ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμαλισμένη [14] ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' [15] ἐσχάτῳ αὐ-
11 τῆς βόθρος ᾅδου. Ὁ φυλάσσων νόμον [16] κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ, [17] καὶ συν-
12 τέλεια τοῦ φόβου κυρίου [18] σοφία. Οὐ παι-

---

9 C. μισηθήσεται· ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερῶσαι μετάνοιαν, οὕτως γὰρ φεύξῃ ἑκούσιον ἁμάρτημα. Ἔστιν εὐδοκία ἐν κακοῖς ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ, καί. 10 Ald. ἡ δόσις. 11 Alex. ἐλάττων. 12 Alex. ὁ ἀγοράζων. 13 C. ἑπταπλασίονα. 14 Alex. & C. λόγοις. 15 C. σοι λαβόντι, ὁμοίως δὲ καὶ βασκάνου διὰ ἀνάγκην αὐτοῦ, οἱ γάρ. 16 C. εἰς τὸ λαβεῖν πολλοί. 17 Alex. ἀποτίσει. 18 C. κυρίῳ, καὶ ἀνθρώποις ὁ. 19 Alex. φίλος. 20 C οὐκ. 21 Ald. C. ἐσθίοντες. 22 C. αὐτοῦ, ὅτι γὰρ τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ διαθέσει εἴληφε· καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ; Ὀλίσθημα. 23 Ald. ἀπαιδεύτῳ. 24 C. λήψεως. 25 Alex. ἀπολύει. 26 C. ψεῦδος ἐν ἀνθρώπῳ, ἐν δὲ στόματι. 27 Alex. ἀπαιδεύτῳ. 28 Alex. κλέπτης ἐνδελεχίζων. 29 Alex. ψεῦδος. 30 C. ἐνδελεχῶς. Ὁ σοφός. 31 C. γῆν αὐτοῦ. 32 Alex. ἀδικίας. C. ἀδικίαν αὐτοῦ. 33 al. male καὶ ὁ. 34 Alex. * ἀποτρέμει. 35 C. ἐλέγχους. 36 Alex. Κρείττων. 37 C. αὐτοῦ. κρείσσων ὑπομονὴ ἀπαραίτητος ἐν ζητήσει κυρίου, ἢ ἀδέσποτος τροχηλάτης τῆς ἰδίας ζωῆς.

Cap. 21. 1 C. αὐτῇ, δέξεται. 2 Alex. καὶ τῇ. 3 C. αὐτῇ. 4 Alex. & C. ὑπερηφάνων. 5 Alex. ἔλεγχον. 6 Alex. τὸν θεόν. 7 C. καρδίᾳ αὐτοῦ. 8 Alex. ὀλισθάνειν. 9 C. ἑαυτῷ. 10 Alex. συνάγων τοὺς λίθους αὐτοῦ εἰς. 11 C. χῶμα ταφῆς αὐτοῦ. 12 Alex. εἰσαγωγή. 13 C. πυρὸς εἰς ἀπώλειαν. 14 C. ὑπό. 15 C. ἐσχάτου. 16 C. κυρίου, κρατεῖ. 17 C. συντέλεια δὲ τοῦ. 18 C. σοφίας πρόσληψις.

διδαχθήσεται ὃς οὐκ ἔστι πανοῦργος. [19] ἔστι [20] παν- 13 ουργία πληθύνουσα πικρίαν. Γνῶσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς πληθυνθήσεται, καὶ ἡ βου- 14 λὴ αὐτοῦ ὡς [21] πηγὴ ζωῆς. Ἔγκατα μωροῦ ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον, [22] καὶ πᾶσαν γνῶσιν 15 οὐ [23] κρατήσει. Λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτὸν, καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει· ἤκουσεν [24] ὁ σπαταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω [25] τοῦ νώτου αὐ- 16 τοῦ. Ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ χείλους συνετοῦ [26] εὑρεθήσεται χάρις.

17 Στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, [27] καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ [28] διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ.

18 Ὡς οἶκος ἠφανισμένος, οὕτως μωρῷ σοφία· καὶ γνῶσις ἀσυνέτου, ἀδιεξέταστοι λόγοι.

19 Πέδαι ἐν ποσὶν [29] ἀνοήτοις παιδεία, καὶ ὡς χειρο- 20 πέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς. Μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ [30] φωνὴν αὐτοῦ, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις 21 ἡσυχῇ μειδιάσει. Ὡς κόσμος [31] χρυσοῦς φρονίμῳ παιδεία, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ [32] βρα- 22 χίονι δεξιῷ. Ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν, ἄνθρωπος δὲ πολύπειρος αἰσχυνθήσεται [33] ἀ- 23 πὸ προσώπου. Ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύπτει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος 24 ἔξω στήσεται. Ἀπαιδευσία ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ [34] θύραν, ὁ δὲ φρόνιμος βαρυν- 25 θήσεται [35] ἀτιμίᾳ. Χείλη [36] ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν 26 ζυγῷ σταθήσονται. Ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν, [37] καρδία δὲ [38] σοφῶν στόμα 27 αὐτῶν. Ἐν τῷ [39] καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν Σατανᾶν, αὐτὸς καταρᾶται τὴν [40] ἑαυτοῦ ψυχήν.

28 Μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ [41] ψιθυρίζων, καὶ ἐν παροικήσει μισηθήσεται.

Κεφ. κβ'. 22.

1 Λίθῳ [1] ἠρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, [2] καὶ 2 πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ. Βολβίτῳ [3] κοπρίων συνεβλήθη ὀκνηρὸς, πᾶς ὁ 3 ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκτινάξει χεῖρα. Αἰσχύνη πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ 4 δὲ ἐπ' ἐλαττώσει γίνεται. Θυγάτηρ [4] φρονίμη κληρονομήσει [5] ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καταισχύνουσα, εἰς λύπην γεννήσαντος.

5 Πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ [6] θρασεῖα, καὶ 6 ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. [7] Μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις, μάστιγες [8] καὶ παιδεία ἐν [9] παντὶ καιρῷ [10] σοφίας.

7 Συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδάσκων μωρὸν, [11] ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ [12] βαθέως ὕπνου.

8 [13] Διηγούμενος νυστάζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, 11 καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ, Τί ἐστιν; Ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, [14] ἐξέλιπε γὰρ φῶς· καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ [15] σύνεσις. [16] ἥδιον κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ, ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ [17] δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον [18] ἡ ζωὴ [19] πονηρά.

12 Πένθος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς [20] αὐτοῦ.

13 Μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ [21] πορεύου. Φύλαξον ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς, καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ [22] ἐντιναγμῷ αὐτοῦ. ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ [23] ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπο- 14 νοίᾳ αὐτοῦ. Ὑπὲρ [24] μόλυβδον τί βαρυνθήσεται; καὶ τί αὐτῷ ὄνομα, ἀλλ' ἢ [25] μω- 15 ρός; [26] Ἄμμον καὶ [27] ἅλα καὶ βῶλον σιδήρου [28] εὔκοπον ὑπενεγκεῖν, ἢ ἄνθρωπον ἀσύ- 16 νετον. Ἱμάντωσις ξυλίνη [29] ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται, οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοήματος βου- 17 λῆς ἐν [30] καιρῷ οὐ δειλιάσει. Καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ [31] διανοίας συνέσεως, ὡς κό- 18 σμος ψαμμωτὸς [32] τοίχου ξυστοῦ. [33] Χάρα-

---

19 *Alex.* Ἔστιν δὲ πανουργία πληθύνουσα * παιδίαν. 20 *C.* γὰρ πανουργία. 21 *C.* πηγὴ ἁγνὴ ζωῆς. 22 καὶ *C.* deest. 23 *C.* κρατήσει ἐν ζωῇ αὐτοῦ. 24 *C.* αὐτὸν ἀσύνετος καί. 25 *Alex.* τῶν νώτων. 26 *Alex.* εὑρεθήσεται * Στόμα. 27 *C.* Ὡς οἶκος ἠφανισμένος, οὕτως μωρῷ σοφία ponit ante καὶ τούς. 28 *Alex.* & *C.* διανοηθήσονται. 29 *Alex.* ἀνομία τοῦ παιδίου, καὶ ὡς * χειροπαίδες. pro ἀνοήτοις *C.* hab. ἀνοήτου. 30 *Alex.* τὴν φωνήν. 31 *Alex.* & *C.* χρυσοῦς. 32 *C.* βραχίονος δεξιοῦ. 33 *C.* ἀπ' αὐτοῦ. 34 *C.* θύρας. 35 *C.* ἀτιμίαν. 36 *C.* πολυλάλων τὰ ἐκ αὐτῶν διηγήσεται. 37 *Ald.* καρδία σοφῶν. *C.* ἐν δὲ καρδίᾳ σοφῶν. 38 *Alex.* φρονίμων. 39 *Alex.* καταρᾶσθαι ἀσεβήν. 40 *Alex.* ψυχὴν αὐτοῦ. 41 *C.* ψίθυρος, καὶ οὐ ἐὰν παροικήσῃ.

Cap. 22. 1 *Ald.* ἠρδαλωμένος. 2 καὶ πᾶς usque πᾶς ὁ vers. 2. *Ald.* desunt. 3 *Ms. Alex.* κοπρίῳ. 4 *C.* φρόνιμος. 5 *C.* ἀνδρός. 6 *Alex.* * θρησκία. 7 *Ald.* Μουσική. 8 *Alex.* & *C.* δὲ καί. 9 παντὶ *C.* deest. 10 *C.* σοφίας. τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τὴν τροφὴν ἔχοντα, τῶν ἰδίων γεννητόρων κρύψουσι δυσγένειαν. τέκνα ἐν καταφρονήσει καὶ ἀπαιδευσίᾳ γεγαυριωμένα, συγγενείας ἑαυτῶν μολύνουσι τὴν εὐγένειαν. Συγκολλῶν. 11 *C.* καὶ ἐξεγείρει καθεύδοντας. 12 *Alex.* βαθέος. 13 *C.* Διηγεῖται. 14 al. deest ἐξέλιπε γάρ. 15 *Alex.* & *C.* σύνεσιν. 16 *Alex.* Ἴδιον. 17 *Alex.* γάρ. 18 *Alex.* ζωή. 19 πονηρὰ *C.* deest. 20 *Alex.* αὐτῶν. 21 *C.* πορεύου, ἀναισθήτων γὰρ ἐξουδενώσει (al. ἐξουθενήσει) σου τὰ πάντα. φύλαξαι. 22 *Alex.* ἐντινάγματι. 23 *Alex.* κηδιάσῃς. 24 *Alex.* * βόλιβον. 25 *C.* μόλυβδος. 26 *Alex.* * Ἄμμων. 27 *C.* ἅλας. 28 *Ald.* σύγκοπον. *C.* εὐκοπώτερον. 29 *Alex.* εἰς οἰκοδομὴν ἐνδεδεμένη. 30 *C.* παντὶ καιρῷ φόβου οὐ. 31 *Alex.* διανοίᾳ. 32 *C.* ἐπὶ τοίχου. 33 *Alex.* Χάλικες.

κες ἐπ'

κες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ
[34] ὑπομείνωσιν, [35] οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ
διανοήματος μωροῦ κατέναντι παντὸς φόβου οὐ
19 μὴ ὑπομείνῃ. Ὁ νύσσων [36] ὀφθαλμὸν
[37] κατάξει δάκρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκ-
20 φαίνει αἴσθησιν. Βάλλων λίθον ἐπὶ πε-
τεινὰ [38] ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον
21 διαλύσει φιλίαν. Ἐπὶ φίλον ἐὰν σπά-
σῃς ῥομφαίαν, μὴ ἀπελπίσῃς, ἔστι γὰρ ἐπά-
22 νοδος. Ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα,
μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγή· πλὴν ὀνει-
δισμοῦ, καὶ ὑπερηφανίας, καὶ μυστηρίου ἀποκα-
λύψεως, καὶ πληγῆς δολίας, ἐν [39] τούτοις ἀ-
23 ποφεύξεται πᾶς [40] φίλος. Πίστιν κτῆσαι
ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα [41] ἐν τοῖς ἀ-
γαθοῖς αὐτοῦ [42] ὁμοῦ πλησθῇς. ἐν καιρῷ θλί-
ψεως διάμενε [43] αὐτῷ, ἵνα [44] ἐν τῇ κληρονο-
24 μίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς. [45] Πρὸ πυ-
ρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός, οὕτως πρὸ αἱμά-
25 των λοιδορίαι. [46] Φίλον σκεπάσαι οὐκ
αἰσχυνθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ
26 κρυβῶ, Καὶ εἰ κακά μοι [47] συμβῇ δι'
αὐτόν· πᾶς [48] ὁ ἀκούων φυλάξεται ἀπ' αὐτοῦ.
27 Τίς δώσει [49] μοι ἐπὶ [50] στόμα μου φυλακήν,
καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου σφραγῖδα [51] πανοῦργον,
ἵνα μὴ πέσω [52] ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου
[53] ἀπολέσῃ με;

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΚΥ'ριε πάτερ καὶ [1] δέσποτα ζωῆς [2] μου, μὴ
ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν, [3] μὴ ἀφῇς
2 με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. Τίς [4] ἐπιστήσει ἐπὶ
τοῦ διανοήματός μου μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρ-
δίας μου [5] παιδείαν σοφίας; ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀ-
γνοήμασί μου μὴ [6] φείσωνται, καὶ οὐ μὴ παρῇ
3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, Ὅπως μὴ
[7] πληθύνωσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι
μου [8] πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπε-
ναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖταί μοι ὁ ἐχθρός [9] μου.
4 Κύριε πάτερ καὶ θεὲ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν
5 ὀφθαλμῶν μὴ [10] δῷς μοι, [11] Καὶ ἐπιθυμίαν
6 ἀπόστρεψον ἀπ' [12] ἐμοῦ. Κοιλίας ὄρεξις
καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, καὶ
ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς [13] με.

ΠΑΙΔΕΙ'Α ΣΤΟ'ΜΑΤΟΣ.

7 Παιδείαν στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυ-
λάσσων οὐ μὴ ἁλῷ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.
8 [14] Καταλειφθήσεται ἁμαρτωλός, καὶ λοίδορος
καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτοῖς.
9 Ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ
10 [15] ἁγίου μὴ συνεθισθῇς. Ὥσπερ γὰρ οἰκέ-
της ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς ἀπὸ μώλωπος
οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὀμνύων καὶ [16] ὀ-
νομάζων διαπαντὸς [17] ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ κα-
11 θαρισθῇ. Ἀνὴρ πολύορκος πλησθήσεται
ἀνομίας, καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐ-
τοῦ μάστιξ. ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ
ἐπ' αὐτῷ· κἂν ὑπερίδῃ, ἥμαρτε δισσῶς. καὶ
εἰ διακενῆς ὤμοσεν, οὐ δικαιωθήσεται, πλη-
σθήσεται γὰρ [18] ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ.
12 Ἔστι λέξις ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ, μὴ
εὑρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ εὐσε-
βῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρ-
13 τίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται. [19] Ἀπαιδευ-
σίαν ἄσυρῆ μὴ συνεθίσῃς τὸ στόμα σου, ἔστι γὰρ
14 ἐν αὐτῇ [20] λόγος ἁμαρτίας. Μνήσθητι
[21] πατρὸς καὶ μητρός σου, ἀναμέσον γὰρ μεγιστά-
νων [22] συνεδρεύεις· [23] μήποτε ἐπιλάθῃ ἐνώπιον
αὐτῶν, καὶ τῷ ἐθισμῷ σου [24] μωρανθῇς, καὶ θε-
λήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ
15 [25] σου καταράσῃ. Ἄνθρωπος συνεθι-
ζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ, ἐν πάσαις ταῖς ἡμέ-
16 ραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ. Δύο εἴδη

---

34 *Alex.* ὑπομενοῦσιν. *C.* μείνωσιν. 35 *Ald.* οὕτως καὶ καρδία. 36 *Alex.* ὀφθαλμούς. 37 *Ald.* καταίρει. 38 *C.* ἀποσοβήσει. 39 *C.* τούτοις γὰρ ἀποφεύξεται. 40 *Alex.* ὁ φίλος. 41 *Alex.* ἐπί. 42 *Alex.* εὐφρανθῇς σύ. *C.* εὐφρανθῇς. 43 *Ald.* ἑαυτῷ. 44 *C.* τὴν κληρονομίαν. 45 *C.* Οὐ καταφρονητίον γὰρ ἀεὶ τῆς περιγραφῆς, οὐδὲ θαυμαστὸς πλούσιος νοῦν οὐκ ἔχων. 46 in *ed. Lat.* est, *Amicum salutare non confundaris.* & *Ambr.* l. 3. de offic. c. ult. *Amicum salutare non erubescas.* 47 *Alex.* συμβεβήκειν. 48 *Alex.* ἀκούων. 49 *Alex.* ἐπὶ στόματί μου. 50 *C.* στόματος. 51 *Alex.* πανούργων. 52 *C.* αἰφνιδίως ἀπ'. 53 *C.* μὴ ἀπολέσῃ με.

Cap. 23. 1 *Alex.* θεὲ ζωῆς. 2 *C.* ἁπάσης. 3 *Alex.* & *C.* καὶ μή. 4 *Alex.* ἐπιστήσῃ. 5 *Alex.* παιδίας. 6 *C.* φείσῃ σὺ κυρίου· τὰς δὲ ὕβρεις τὰς ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτιῶν μὴ παρῇς, Ὅπως. 7 *Alex.* & *C.* πληθυνθῶσιν.

8 *C.* πλεονάζουσιν εἰς συντριβήν, καί. 9 *C.* μου, ὡς μακρὰν ἐστὶν ἡ ἐλπὶς τοῦ ἐλέους σου. 10 *C.* μοι δῷς. 11 *C.* καὶ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διαπαντὸς ἀπὸ δούλων σου. Ἐλπίδας κενὰς καὶ ἐπιθυμίας. 12 *C.* ἐμοῦ, καὶ κρατήσεις τὸν θέλοντά σοι δουλεύειν. Κοιλίας. 13 *Alex.* μοι. Παιδίαν στόματος ἀκούσατε τέκνα. *C.* με τὸν οἰκέτην σου. Ἀκούσατε τέκνα παιδείαν στόματος ἀληθινοῦ. 14 *C.* Ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ καταλειφθήσεται ὁ ἁμαρτωλός. 15 *Alex.* ὑψίστου. 16 *Alex.* ὁ ὀνομάζων διαπαντὸς τὸ ὄνομα κυρίου ἀπὸ ἁμαρτίας. 17 *C.* οὐ μὴ καθαρισθῇ ἀπὸ ἁμαρτίας. 18 *Ald.* ἀπαγωγῶν. *C.* ἐπαγωγῆς. 19 *C.* Ἀκολασίᾳ ὅρκου μὴ ἐθίσῃς. 20 *Ald.* λογισμός. 21 *Alex.* πατρὸς σου. 22 *C.* συνεδρεύσεις. 23 *Alex.* Μήποτε. 24 *C.* μωρανθῇς. 25 *Alex.* σου † Ἄνθρωπος. *Ald.* σου μὴ καταράσῃ. Ἄνθρωπος.

[26] πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν [27] καταποθῇ· ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσηται 17 ἕως ἂν [28] ἐκκαύσῃ πῦρ. Ἀνθρώπῳ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως 18 ἂν τελευτήσῃ. Ἄνθρωπος [29] παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων [30] ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, Τίς με ὁρᾷ; σκότος κύκλῳ μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐθείς με ὁρᾷ, [31] τί εὐλαβοῦμαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψιστος·

19 Καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ [32] κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου [33] φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦντες [34] εἰς ἀπόκρυφα μέρη. 20 Πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται [35] αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ [36] συντελεσθῆναι. 21 Οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκδικηθήσεται, καὶ [37] οὗ οὐχ ὑπενόησε, [38] πιασθήσεται. 22 [39] Οὕτως καὶ γυνὴ καταλιποῦσα τὸν ἄνδρα, καὶ παριστῶσα [40] κληρονόμον ἐξ 23 [41] ἀλλοτρίου. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν νόμῳ [42] ὑψίστου ἠπείθησε, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα [43] ἑαυτῆς ἐπλημμέλησε, καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ [44] ἐμοιχεύθη, [45] ἐξ [46] ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα 24 [47] παρέστησεν. Αὕτη [48] εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπὴ 25 ἔσται. Οὐ διαδώσουσι [49] τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς [50] οὐ δώσουσι καρ-26 πόν. [51] Καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐτῆς οὐκ ἐξα-27 λειφθήσεται. Καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες, ὅτι [52] οὐθὲν κρεῖττον φόβου κυρίου, [53] καὶ οὐθὲν γλυκύτερον τοῦ [54] προσέχειν ἐντολαῖς [55] κυρίου.

Κεφ. κδ'. 24.

[1] ΑἼΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙ'ΑΣ.

1 Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς [2] καυχήσεται. 2 Ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυχήσεται. 3 Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς [3] ὁμίχλη κατεκάλυψα γῆν. 4 Ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης. 5 Γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ 6 ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα. Ἐν [4] κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνει ἐκτησάμην.

7 [5] Μετὰ τούτων πάντων [6] ἀνάπαυσιν ἐζήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐλισθήσομαι.

8 Τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέπαυσε τὴν σκηνήν μου, καὶ εἶπεν, [7] Ἐν Ἰακὼβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ 9 [8] κατακληρονομήθητι. Πρὸ τοῦ αἰῶνος [9] ἀπ' ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἕως [10] αἰῶνος οὐ μὴ [11] ἐκ-10 λίπω. Ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ [12] ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν Σιὼν ἐστηρίχθην.

11 [13] Ἐν πόλει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ [14] ἡ ἐξουσία μου.

12 Καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν μερί-13 δι κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ. Ὡς κέδρος [15] ἀνυψώθην ἐν Λιβάνῳ, καὶ ὡς κυπάρισσος 14 ἐν [16] ὄρεσιν Ἀερμών. Ὡς φοῖνιξ ἀνυψώθην ἐν [17] αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν Ἱεριχῷ· [18] ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν [19] πε-15 δίῳ, καὶ ἀνυψώθην ὡς πλάτανος. Ὡς κιννάμωμον καὶ [20] ἀσπάλαθος ἀρωμάτων [21] δέδωκα ὀσμήν, καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ [22] διέδωκα εὐωδίαν· [23] ὡς [24] χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτή, καὶ ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ.

16 Ἐγὼ [25] ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου,

---

26 *Alex.* πληθύνωσιν. 27 *C.* καταποθῇ ἄνθρωπος. 28 *C.* ἐγκαύσῃ. 29 *Alex.* πόρνος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κοίτης. 30 *Alex.* τῇ ψυχῇ. 31 *Alex.* τίνα. 32 *C.* κυρίου τοῦ ὑψίστου μυριοπλασίως. 33 *C.* φωτεινότεροί εἰσιν. Οἱ ἐπιβλέποντες. 34 *Alex.* ἀπόκρυφα. 35 *C.* αὐτῷ τὰ πάντα, οὕτως. 36 *C.* συντελεσθῆναι καθορᾷ τὰ πάντα. 37 *Alex.* ὡς οὐχ. *Ald.* οὐχ. 38 *Alex.* κολασθήσεται. 39 *C.* Ὁμοίως. 40 *Ald.* κληρονόμου. *C.* κληρονομίαν. 41 *C.* ἄλλου. 42 *Alex.* ὑψίστῳ. 43 *Alex.* & *C.* αὐτῆς. 44 *C.* ἐμοίχευσε. 45 *Alex.* & *C.* καὶ ἐξ. 46 *C.* ἄλλου. 47 *C.* παρέστηκεν. 48 *Ald.* ἐκκλησίαν. *C.* ἐν ἐκκλησίᾳ. 49 *C.* υἱοὶ αὐτῶν ῥίζαν. 50 *Alex.* & *C.* οὐκ οἴσουσιν. 51 *Alex.* * Καταλείψεις. 52 *C.* οὐθέν ἐστι κρεῖττον. 53 *Ald.* καί τι οὐθέν. 54 *C.* προσέχοντος. 55 *C.* θεοῦ. Δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ' αὐτοῦ.

Cap. 24. 1 *Ms. Alex.* ΣΟΦΙ'ΑΣ ΑἼΝΕΣΙΣ. *C.* desunt. 2 *Alex.* * καυχήσονται. 3 *Alex.* ὁμίχλην. 4 *C.* κύματι. 5 *C.* Καὶ μετά. 6 *Alex.* ἐζήτησα ἀνάπαυσιν. 7 *Alex.* Ἰακώβ. 8 *Alex.* κληρονομήθητι. 9 *Alex.* ἀπαρχήν. 10 *Alex.* & *C.* αἰώνων. 11 *C.* ἐλλείπω. 12 *Alex.* ἐλειτούργουν. 13 *C.* Ἐν πόλει ἡγιασμένῃ. *Ald.* Ἐντολὴ ἠγαπημένη. 14 *Alex.* ἐξουσίαν μου. 15 *Ald.* ἀνυψώθη. *C.* ὑψώθην. 16 *Alex.* ὄρει. 17 *C.* Γαδδί. al. Γαδοῖς. 18 *Alex.* καὶ ὡς. 19 *C.* πεδίῳ ὡραίᾳ, καὶ ὡς πλάτανος ἀνυψώθην ἀφ' ὕδατος. 20 *C.* ὡς πάλαθος. 21 δέδωκα ὀσμὴν *C.* desunt. 22 *Alex.* δέδωκα. *C.* ἔδωκα. 23 *Alex.* Καὶ ὡς χαρβάνη. 24 *C.* χαλβάνη. 25 *Alex.* δὲ ὡς τερέβινθος.

καὶ οἱ κλά-

ϗ οἱ κλάδοι μου [26] κλάδοι δόξης ϗ χάριτος. 17 Ἐγὼ ὡς ἄμπελος [27] βλαστήσασα [28] χάριν, ϗ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης ϗ [29] πλούτου. 19 [30] Προσέλθετε πρός με οἱ ἐπιθυμοῦντές μου, ϗ ἀπὸ τῶν [31] γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε. 20 Τὸ γὰρ μνημόσυνόν μου ὑπὲρ [32] μέλι γλυκύ, ϗ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ [33] μέλιτος [34] κηρίου. 21 [35] Οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσι, ϗ 22 οἱ [36] πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν. Ὁ ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, [37] ϗ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτήσουσι. 23 Ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης Θεοῦ ὑψίστου, [38] νόμον ὃν ἐνετείλατο [39] Μωυσῆς, κληρονομίαν [40] συναγωγαῖς [41] Ἰακώβ. 25 Ὁ [42] πιμπλῶν ὡς Φεισὼν [43] σοφίαν, ϗ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων. 26 Ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, ϗ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. 27 Ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς [44] παιδείαν, ὡς Γηὼν ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ. 28 Οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν, ϗ οὕτως ὁ ἔσχατος οὐκ ἐξιχνίασεν αὐτήν. 29 Ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη [45] διανόημα αὐτῆς, ϗ ἡ βουλὴ [46] αὐτῆς 30 ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης. [47] Κἀγὼ ὡς διῶρυξ ἀπὸ ποταμοῦ, ϗ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλ-31 θον εἰς παράδεισον. [48] Εἶπα, [49] Ποτιῶ μου τὸν [50] κῆπον, ϗ μεθύσω μου τὴν [51] πρασιάν· ϗ ἰδοὺ ἐγένετό [52] μοι ἡ διῶρυξ [53] εἰς ποταμόν, ϗ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν. 32 [54] Ἔτι παιδείαν ὡς ὄρθρον φωτιῶ, ϗ [55] ἐκφα-33 νῶ [56] αὐτὰ ἕως εἰς μακράν. [57] Ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ἐκχεῶ, ϗ κατα-34 λείψω αὐτὴν εἰς [58] γενεὰς αἰώνων. Ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

Κεφ. κε'. 25.

1 Ἐν τρισὶν ὡραΐσθην, ϗ ἀνέστην ὡραία ἔναντι [1] κυρίου ϗ ἀνθρώπων· [2] ὁμόνοια ἀδελφῶν, ϗ [3] φιλία τῶν πλησίον, ϗ [4] γυνὴ ϗ ἀ-2 νὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι. Τρία δὲ εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου, ϗ [5] προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφανον, ϗ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχὸν ἐλαττού-3 μενον συνέσει. [6] Ἐν νεότητι οὐ [7] συναγήοχας, ϗ πῶς ἂν [8] εὕροις ἐν τῷ γήρᾳ σου; 4 Ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις, ϗ πρεσβυτέροις 5 [9] ἐπιγνῶναι βουλήν; [10] Ὡς ὡραία γερόντων σοφία, ϗ δεδοξασμένοις διανόημα 6 ϗ βουλή. Στέφανος γερόντων πολυπειρία, ϗ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. 7 Ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν [11] καρδίᾳ, ϗ τὸ δέκατον ἐρῶ [12] ἐπὶ γλώσσης· ἄνθρωπος [13] εὐφραινόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν ϗ βλέπων 8 ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν. Μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, ϗ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίσθησε, ϗ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ [14] αὐ-9 τοῦ. Μακάριος ὃς εὗρε φρόνησιν, ϗ [15] ὁ 10 διηγούμενος εἰς ὦτα ἀκουόντων. Ὡς μέγας ὁ εὑρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβού-11 μενον τὸν κύριον. [16] Φόβος κυρίου ὑπὲρ [17] πᾶν ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν [18] αὐτοῦ τίνι ὁ-13 μοιωθήσεται; Πᾶσαν πληγὴν ϗ μὴ πληγὴν καρδίας, ϗ πᾶσαν πονηρίαν ϗ μὴ πο-14 νηρίαν γυναικός· [19] Πᾶσαν ἐπαγωγὴν ϗ μὴ ἐπαγωγὴν μισούντων, ϗ πᾶσαν ἐκδίκη-15 σιν ϗ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. Οὐκ ἔστι κεφαλὴ ὑπὲρ [20] κεφαλὴν ὄφεως, ϗ οὐκ ἔστι 16 θυμὸς ὑπὲρ [21] θυμὸν ἐχθροῦ. Συνοικῆσαι λέοντι ϗ δράκοντι [22] εὐδοκήσω, ἢ ἐνοικῆ-

---

26 κλάδοι C. deest. 27 Alex. & C. ἐβλάστησα. 28 C. εὐωδίαν. 29 C. πλούτου. Ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, ϗ φόβου, ϗ γνώσεως, ϗ τῆς ὁσίας ἐλπίδος. Δίδωμι δὲ σὺν πᾶσι τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. 30 Alex. Προσέλθατε. 31 Alex. γενημάτων. 32 Alex. τὸ μέλι τὸ γλυκύ. 33 Alex. μέλιτος ϗ κηρίου. 34 C. κηρίου. 35 Alex. Οἱ ἔσθοντές. 36 Ald. πίνοντες ἔτι. 37 C. διαπαντὸς, καί. 38 Ald. νόμου. C. νόμος. 39 Alex. & C. ἡμῖν Μωϋσῆς. 40 C. ἐν συναγωγαῖς. 41 C. Ἰακώβ. μὴ ἐκλύεσθε ἰσχύειν ἐν κυρίῳ, ἵνα κραταιώσῃ ὑμᾶς αὐτός. κολλᾶσθε πρὸς αὐτὸν, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς μόνος ἐστὶ, ϗ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ σωτήρ. Ἐμπιπλῶν. 42 Alex. πιπλῶν. 43 C. πάντα τῆς σοφίας αὐτοῦ, καί. 44 C. παιδείαν γνώσεως, ϗ ὡς. 45 Alex. διανοήματα. C. τὰ διανοήματα. 46 Alex. * αὐτοῦ. 47 C. Ἐγὼ ἡ σοφία. 48 C. Εἶπον. 49 Alex. Ald. C. Ποτίσω. 50 C. κῆπον τὸν ἄριστον, καί. 51 C. πρασιὰν τὴν δικαίαν.
52 Alex. μου. 53 εἰς Ald. deest. 54 C. Ὅτι. 55 Alex. ἐμφαίνω. 56 C. αὐτήν. 57 C. Ὅτι. 58 Alex. γενεάν.
Cap. 25. 1 C. κυρίου. ἔναντι κυρίου. 2 C. ὁμόνοιαν. 3 C. φιλίαν. 4 C. ἀνὴρ ϗ γυνή. 5 Alex.* προσώχθισα. 6 Alex. Ἃ ἐν. 7 C. συνήγαγες. 8 Ald. C. εὕρῃς. 9 C. γνῶναι. 10 Ὡς ὡραία γερόντων σοφία Ald. desunt. 11 Alex. τῇ καρδίᾳ μου. 12 Alex. ἀπὸ γλώσσης. C. ἐν τῇ γλώσσῃ μου. 13 C. ἐπὶ τέκνοις εὐφραινόμενος, ζῶν. 14 Alex. & C. ἑαυτοῦ. 15 Alex. * ὁ διηγούμενος. 16 C. Ἀγάπησις δὲ κυρίου. 17 C. πάντα ὑπερέβαλεν εἰς φωτισμὸν, ὁ. 18 C. αὐτόν. 19 Alex. Καὶ πᾶσαν. C. Φόβος κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ. Πᾶσαν. 20 C. κεφαλῆς. 21 C. θυμοῦ. 22 Alex. εὐδόκησε, ἢ συνοικῆσαι. C. εὐδοκῶ, ἢ συνοικῆσαι.

17 σαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς. Πονηρία γυναικὸς [23] ἀλλοιοῖ τὴν ὅρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ 18 τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς [24] σάκκον. Ἀναμέσον [25] τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ [26] ἀκούσας ἀνεστέναξε [27] πικρά. 19 Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός· 20 κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ. [28] Ἀνάβασις ἀμμώδης [29] ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ. 21 Μὴ προσπέσῃς [30] ἐπὶ κάλλος γυναικὸς, καὶ 22 γυναῖκα [31] μὴ [32] ἐπιποθήσῃς. Ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη, γυνὴ ἐὰν ἐπι- 23 χορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. Καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρά· χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα, ἥτις οὐ [33] μακαριεῖ τὸν 24 ἄνδρα [34] αὐτῆς. Ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας, καὶ δι' αὐτὴν ἀποθνήσκομεν πάντες. 25 Μὴ δῷς ὕδατι διέξοδον, μηδὲ γυναικὶ πονη- 26 ρᾷ [35] ἐξουσίαν. Εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπότεμε [36] αὐτήν.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ [1] ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ [2] διπλάσιος. 2 Γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ 3 [3] ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ. Γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθὴ, ἐν μερίδι φοβουμένων 4 [4] κύριον δοθήσεται. Πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαθὴ, [5] ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον 5 [6] ἱλαρόν. Ἀπὸ τριῶν [7] εὐλαβήθη ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ [8] ἐδεήθην· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ καταψευσμὸν ὑπὲρ θάνατον, πάντα μοχ- 6 θηρά. Ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίζηλος [9] ἐπὶ γυναικὶ, καὶ μάστιξ γλώσ- 7 σης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. Βοοζύγιον σαλευόμενον γυνὴ πονηρὰ, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς 8 [10] ὁ δρασσόμενος σκορπίου. Ὀργὴ μεγάλη γυνὴ [11] μέθυσος, καὶ ἀσχημοσύνην αὐ- 9 τῆς [12] οὐ συγκαλύψει. Πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλε- 10 φάροις αὐτῆς γνωσθήσεται. Ἐπὶ [13] θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακὴν, ἵνα 11 μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ χρήσηται. Ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θαυ- 12 μάσῃς ἐὰν εἰς σὲ [14] πλημμελήσῃ. Ὡς διψῶν ὁδοιπόρος [15] τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος τοῦ σύνεγγυς πίεται, κατέναντι παντὸς πασσάλου καθήσεται, καὶ ἔναντι βέλους ἀνοί- 13 ξει φαρέτραν. Χάρις γυναικὸς τέρψει [16] τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ πιανεῖ ἡ 14 ἐπιστήμη αὐτῆς. Δόσις κυρίου γυνὴ [17] σιγηρὰ, καὶ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπαιδευ- 15 μένης ψυχῆς. Χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ [18] αἰσχυντηρὰ, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος 16 ἐγκρατοῦς [19] ψυχῆς. Ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναι- 17 κὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας [20] αὐτοῦ. Λύχνος ἐκλάμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προσ- 18 ώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ. Στύλοι [21] χρύσεοι ἐπὶ [22] βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὡραῖοι 28 ἐπὶ στέρνοις [23] εὐσταθοῦς. Ἐπὶ δυσὶ λελύπηται [24] ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμός μοι ἐπῆλθεν· ἀνὴρ πολεμιστὴς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν· ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης [25] ἐπὶ ἁμαρτίαν, ὁ κύριος ἑτοιμάσει [26] εἰς ῥομφαίαν αὐτόν. 29 Μόλις [27] ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμε-

23 C. ἀλλοτριοῖ τὸ πρόσωπον. 24 *Alex.* ἄρκος. C. ἄρκτος. 25 C. τῶν. 26 C. ἀκουσίως ἀναστενάξει. 27 C. δι' αὐτήν. 28 C. Ὡς ἀνάβασις. 29 C. ἐπὶ ποσὶ πρεσβύτου. 30 C. εἰς. 31 *Alex.* ἐν κάλλει μή. 32 C. ἐπιποθήσῃς εἰς τρυφήν. 33 C. παρακαλέσει. 34 C. αὐτῆς ἐν στενάσει. 35 *Alex.* παρρησίαν. C. παρρησίαν ἐξόδου. 36 C. αὐτὴν, δίδου, καὶ ἀπόλυσον.

Cap. 26. 1 *Mſ. Alex.* ὁ ἀριθμός. 2 *Alex.* διπλάσιον. 3 C. ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 4 *Alex.* τὸν κύριον. 5 C. πρὸς κύριον, ἐν. 6 C. ἔχοντες ἱλαρὸν γαυριάσουσι. 7 *Alex.* ηὐλαβήθη καρδία μου. C. εὐλαβήθη μου ἡ καρδία. 8 *Alex.* & C. ἐφοβήθην. 9 C. γυναικός. 10 *Alex.* δρασσόμενος. 11 C. μέθυσος καὶ ῥεμβὰς, καί. 12 *Alex.* οὐ μή. 13 *Ald.* θυγατέρα ἀδιατρέπτως. 14 *Alex.* πλημμελήσει. 15 *Alex.* στόμα ἀνοίξει. C. τὸ στόμα ἀνοῖξαι εὑρὼν πηγήν. 16 *Alex.* ἄνδρα. 17 C. σιγηρὰ καὶ εὔνους, καί. 18 C. αἰσχυντηρὰ καὶ πιστὴ, καί. 19 C. ψυχῆς αὐτῆς. 20 *Alex.* & C. αὐτῆς. 21 *Alex.* χρύσεως. 22 C. βάσεσιν ἀργυραῖς. 23 C. εὐσταθέσι & addit hæc ſeqq. Τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, καὶ μὴ δῷς ἀλλοτρίοις τὴν ἰσχύν σου. ἀναζητήσας παντὸς πεδίου εὔγεων κλῆρον, σπεῖρε τὰ ἴδια σπέρματα πεποιθὼς τῇ εὐγενείᾳ σου. οὕτως τὰ γεννήματά σου περιόντα, καὶ παρρησίαν εὐγενείας ἔχοντα μεγαλυνοῦσι. γυνὴ μισθία ἴση σιάλῳ λογισθήσεται, ὕπανδρος δὲ πύργος θανάτου τοῖς χρωμένοις λογισθήσεται. γυνὴ ἀσεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται, εὐσεβὴς δὲ δίδοται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον. γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν κατατρίψει, θυγάτηρ δὲ εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται. γυνὴ ἀδιάτρεπτος ὡς κύων λογισθήσεται, ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην τὸν κύριον φοβηθήσεται. γυνὴ ἄνδρα ἴδιον τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται, ἀτιμάζουσα δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνωσθήσεται. γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν αὐτοῦ διπλάσιος ἔσται. γυνὴ μεγαλόφωνος καὶ γλωσσώδης εἰς πολεμίων τροπὴν θεωρηθήσεται· ἀνθρώπου δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοιότερος τούτοις, πολέμου ἀκαταστασίαις τὴν ψυχὴν διαιτηθήσεται. 24 C. μου ἡ καρδία, καί. 25 C. εἰς. 26 C. αὐτὸν εἰς ῥομφαίαν. 27 C. ἐξαιρεῖται.

λείας, καὶ οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.

Κεφ. κζ΄. 27.

1 Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον, καὶ ὁ ζητῶν πληθῦναι, ἀποστρέψει [1] ὀφθαλμόν. 2 Ἀναμέσον ἁρμῶν [2] λίθων παγήσεται [3] πάσσαλος, καὶ ἀναμέσον πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. 3 Ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν, ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. 4 Ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως [4] σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ. 5 Σκεύη κεραμέως [5] δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου 6 ἐν [6] διαλογισμῷ αὐτοῦ. Γεώργιον [7] ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως [8] λόγος ἐνθυμήματος [9] καρδίας ἀνθρώπου. 7 Πρὸ λογισμοῦ μὴ [10] ἐπαινέσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πειρασμὸς ἀνθρώπων. 8 Ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, [11] καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη δόξης. 9 Πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια [12] αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐργαζομένους [13] αὐτὴν ἐπανήξει. 10 Λέων θήραν ἐνεδρεύει, οὕτως [14] ἁμαρτίαι ἐργαζομένους [15] ἄδικα. 11 Διήγησις [16] εὐσεβοῦς διαπαντὸς [17] σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὡς σελήνη ἀλλοιοῦται. 12 Εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρὸν, εἰς μέσον δὲ [18] διανοουμένων ἐνδελέχιζε. 13 Διήγησις μωρῶν [19] προσόχθισμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. 14 Λαλιὰ πολυόρκου [20] ὀρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν [21] ἐμφραγμὸς ὠτίων. 15 Ἔκχυσις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοιδόρησις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά. 16 Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 17 Στέρξον φίλον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, [22] οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ. 18 Καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως [23] ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ [24] πλησίου. 19 Καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου [25] ἀπέλυσας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν. 20 Μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ 21 ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. Ὅτι [26] τραῦμά ἐστι καταδῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια [27] ἀπ- 22 ήλπισε. Διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει [28] κακὰ, καὶ [29] οὐδεὶς [30] αὐτὸν ἀποστήσει ἀπ' 23 [31] αὐτοῦ. Ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ [32] στόμα σου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σου [33] ἐκθαυμάσει, ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ [34] ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει [35] σκάν- 24 δαλον. Πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα [36] αὐτῷ, καὶ ὁ κύριος μισήσει [37] αὐτόν. 25 Ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ [38] κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει, καὶ πληγὴ δολία [39] διελεῖ τραύ- 26 ματα. Ὁ ὀρύσσων βόθρον [40] εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, καὶ ὁ ἱστῶν παγίδα [41] ἐν αὐτῇ ἁλώ- 27 σεται. [42] Ὁ ποιῶν πονηρὰ [43] εἰς αὐτὸν [44] κυλισθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ πόθεν ἥκει αὐ- 28 τῷ. Ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει [45] αὐ- 29 τόν. Παγίδι ἁλώσονται οἱ εὐφραινόμενοι [46] πτώσει [47] εὐσεβῶν, καὶ ὀδύνη καταναλώσει 30 αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν. Μῆνις καὶ ὀργὴ, καὶ ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

Κεφ. κη΄. 28.

1 Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου εὑρήσει ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ [1] διατηρῶν διατηρήσει. 2 Ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον [2] σου, καὶ τότε δεηθέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται. 3 Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργὴν, καὶ πα- 4 ρὰ κυρίου ζητεῖ ἴασιν. [3] Ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ τῶν 5 ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται. Αὐτὸς σὰρξ ὢν

Cap. 27. 1 C. ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. 2 C. λιθίνων. 3 Ald. καὶ πάσσαλος. 4 C. σκῦλα. 5 Alex. δοκειμάσει. 6 Alex. λογισμοῦ. 7 Ald. ξύλον. 8 C. λογισμός. 9 Alex. καρδία. C. ἐν καρδίᾳ. 10 Alex. ἐπαίνει. 11 C. καταλήψῃ αὐτὸ, καὶ. 12 Alex. αὐτοῦ. 13 αὐτὴν C. deest. 14 Alex. ἁμαρτία. Ald. ἁμαρτίας. C. ἁμαρτία τοῖς. 15 C. κακίαν. 16 Alex. σοφοῦ. 17 C. ἐν σοφίᾳ. 18 Ald. διανοουμένου. 19 Alex. καὶ προσώχθισμα. 20 Alex. ἀνορθώσει. 21 Alex. ἐνφραγμός. 22 Alex. μή. 23 C. ἀπώλεσε τὸν πλησίον αὐτοῦ. 24 Alex. πλησίον. 25 C. ἀπολύσας. 26 Alex. τραῦμα. 27 Alex. ἀφήλπισεν. Καὶ ἐννεύων. C. ἀπώλεσε πίστιν. Διανεύων. 28 C. πονηρά. 29 C. ὁ εἰδώς. 30 Alex. αὐτά. 31 Alex. αὐτῶν. 32 Alex. & C. τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 C. θαυμάσει. 34 ἐν Ald. deest. 35 C. σκάνδαλα. 36 Alex. αὐτοῖς, καὶ ὁ κύριος ἐμίσει αὐτόν. Βάλλων. 37 αὐτὸν C. deest. 38 C. κεφαλῆς. 39 C. διαιρεῖ. 40 C. ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν. 41 C. ἁλώσεται ἐν αὐτῇ. aa. ἐν αὐτῇ ἀπολεῖται. 42 C. Ποιοῦντι. 43 C. ἐπ'. 44 C. αὐλισθήσεται. 45 C. αὐτούς. 46 Ald. πτῶσιν. C. ἐν πτώσει. 47 Ald. ἀσεβῶν.
Cap. 28. 1 Alex. Ald. διαστηριῶν διαστηρίσει. 2 σου C. deest. 3 C. Καὶ ἐπ'.

διατηρεῖ μῆνιν, [4] τίς ἐξιλάσεται τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ; 6 Μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραίνων· [5] καταφθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς. 7 Μνήσθητι ἐντολῶν, καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον· καὶ [6] διαθήκην ὑψίστου, καὶ πάριδε ἄγνοιαν. 8 Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην. 9 [7] Καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταράξει φίλους, [8] καὶ ἀναμέσον εἰρηνευόντων [9] ἐμβάλλει διαβολήν. 10 Κατὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, [10] κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον [11] ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ, [12] καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται. 11 Ἔρις κατασπευδομένη ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα. 12 Ἐὰν φυσήσῃς [13] σπινθῆρα [14] ἐκκαήσεται, καὶ ἐὰν πτύσῃς [15] ἐπ' [16] αὐτὸν [17] σβεσθήσεται· καὶ ἀμφότερα ἐκ τοῦ στόματός σου [18] ἐκπορεύεται.

13 Ψίθυρον καὶ δίγλωσσον [19] καταρᾶσθε, πολλοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας [20] ἀπώλεσαν. 14 Γλῶσσα [21] τρίτη πολλοὺς ἐσάλευσε, καὶ διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις [22] ὀχυρὰς καθεῖλε, καὶ οἰκίας μεγιστάνων κατέστρεψε. 15 Γλῶσσα [23] τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε, καὶ [24] ἐστέρησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν. 16 Ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ' ἡσυχίας. 17 Πληγὴ μάστιγος [25] ποιεῖ [26] μώλωπας, πληγὴ δὲ γλώσσης [27] συγκλάσει ὀστᾶ. 18 Πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ οὐχ ὡς [28] οἱ πεπτωκότες διὰ γλῶσσαν. 19 Μακάριος ὁ σκεπασθεὶς [29] ἀπ' αὐτῆς, ὃς οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὃς οὐχ εἵλκυσε τὸν ζυγὸν αὐτῆς, [30] καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη. 20 Ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ [31] χάλκεοι. 21 Θάνατος πονηρὸς ὁ θάνατος αὐτῆς, καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ᾅδης αὐτῆς. 22 Οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν, καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς [32] οὐ καήσονται. 23 Οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς [33] ἐκκαήσεται, καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ· [34] ἐξαποσταλήσεται ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς. 24 [35] Ἴδε περίφραξον τὸ κτῆμά σου [36] ἀκάνθαις, τὸ ἀργύριόν σου καὶ [37] τὸ χρυσίον κατάδησον. 25 Καὶ [38] τοῖς λόγοις [39] σου ποίησον [40] ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θύραν καὶ μοχλόν. 26 [41] Πρόσεχε μήπως [42] ὀλισθήσῃς ἐν [43] αὐτῇ, μὴ πέσῃς κατέναντι ἐνεδρεύοντος.

Κεφ. κθ'. 29.

1 Ὁ Ποιῶν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ [1] τηρεῖ ἐντολάς. 2 Δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ πλησίον [2] εἰς τὸν καιρόν. 3 Στερέωσον [3] λόγον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν χρείαν σου. 4 Πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμισαν δάνος, καὶ παρέσχον [4] πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς. 5 Ἕως οὗ λάβῃ, [5] καταφιλήσει χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν· καὶ ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας, καὶ τὸν καιρὸν αἰτιάσεται. 6 Ἐὰν [6] ἰσχύσῃ, μόλις [7] κομίσεται τὸ ἥμισυ, καὶ λογιεῖται αὐτὸ ὡς εὕρεμα· εἰ δὲ μή, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν [8] δωρεάν. κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, [9] καὶ ἀντὶ δόξης ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. 7 Πολλοὶ [10] χάριν πονηρίας [11] ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι δωρεὰν εὐλαβήθησαν. 8 Πλὴν ἐπὶ [12] ταπεινῷ μακροθύμησον, καὶ [13] ἐπ' [14] ἐλεημοσύ-

4 C. Καὶ τίς. 5 C. Καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον καταφθορὰν. 6 C. διαθήκης. 7 Καὶ C. deest. 8 καὶ Ald. deest. 9 Alex. & C. ἐμβαλεῖ. Ald. ἐκβάλλει. 10 Alex. καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται κατὰ τὴν ἰσχύν. C. κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης τὸ πῦρ αὐξηθήσεται· κατὰ τὴν ἰσχύν. 11 C. τοῦ ἀνθρώπου ἀνυψοῖ. 12 Alex. Ἔρις κατασπευδομένη. 13 Alex. & C. εἰς σπινθῆρα. 14 C. καύσεται. 15 Alex. εἰς. 16 C. αὐτοῦ. 17 C. ἀποσβεσθήσεται. 18 Alex. ἐξελεύσεται. 19 Alex. & C. καταράσασθε. 20 Alex. ἀπώλεσεν 21 sic quoque ed. Lat. sed C. διστή. in marg. Vatic. cod. adscriptum est, γλῶσσα τριτή, τετρυπημένη. 22 Ald. ἰσχυράς. 23 C. διστή. 24 Alex. * ἐστέρεσαν. 25 C. ποιήσει. 26 Alex. & C. μώλωπα. 27 C. συνθλάσει. 28 Alex. ὁ πεπτωκώς. 29 C. ἀπὸ προσώπου αὐτῆς. 30 Alex. καὶ τοῖς. 31 C. χαλκοῖ. 32 Alex. οὐ μὴ καήσονται. C. οὐ μὴ καύσονται. 33 C. ἐκκαυθήσεται. 34 Alex. & C. ἐπαποσταλήσεται αὐτοῖς. 35 Ald. Καί. 36 C. ἀκάνθαις, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θυρώματα καὶ μοχλούς, τό. 37 C. χρυσίον σου κατάδησον. 38 C. τοῦ λόγου. 39 σου Ald. deest. 40 C. ζυγόσταθμον. 41 C. Καὶ πρόσεχε. 42 Alex. ὀλισθῇς. 43 C. αὐτοῖς.

Cap. 29. 1 Ms. Alex. ποιεῖ. 2 Alex. εἰς καιρόν. 3 C. λόγον σου, καί. 4 Alex. & C. κόπον. 5 C. καταφιλεῖ χεῖρας. 6 C. δὲ ἰσχύσῃ δοὺς. 7 Alex. κομιεῖται. 8 Ald. οὐ δωρεάν. C. ponit ante ἐχθρόν. 9 C. ἀντί. 10 Alex. & C. οὖν χάριν. al. οὐ χάριν. 11 C. ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον, ἀποστερηθῆναι δὲ εὐλαβήθησαν. 12 C. ταπεινώσει. 13 Alex. ἐπί. 14 Alex. & C. ἐλεημοσύνῃ.

9 νην [15] μὴ παρελκύσῃς αὐτόν. Χάριν ἐν-
τολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ τὴν ἔνδειαν αὐ-
10 τοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν [16] κενόν. Ἀπό-
λεσον ἀργύριον [17] δι' ἀδελφὸν καὶ φίλον, καὶ
μὴ [18] ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν.
11 Θὲς τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ
λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον.
12 Σύγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου,
καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης κακώσεως.
13 Ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους, καὶ ὑπὲρ δόρυ [19] ἀλ-
κῆς κατέναντι ἐχθροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
14 Ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ
ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην [20] καταλείψει αὐτόν.
15 Χάριτας [21] ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ, ἔδωκε γὰρ τὴν
16 ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. [22] Ἀγαθὰ ἐγ-
17 γύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλὸς, [23] Καὶ
ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ [24] ἐγκαταλείψει ῥυσά-
18 μενον. Ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε κατ-
ευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θα-
λάσσης· ἄνδρας δυνατοὺς ἀπῴκισε, καὶ ἐπλα-
19 νήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις. Ἁμαρ-
τωλὸς [25] ἐμπεσὼν εἰς ἐγγύην, καὶ διώκων ἐρ-
γολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς [26] κρίσεις.
20 Ἀντιλαβοῦ τοῦ πλησίον κατὰ δύναμίν σου, καὶ πρόσ-
21 εχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς. Ἀρχὴ ζωῆς
[27] ὕδωρ, καὶ ἄρτος, καὶ ἱμάτιον, καὶ οἶκος κα-
22 λύπτων ἀσχημοσύνην. Κρείσσων βίος
πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν, ἢ ἐδέσματα λαμ-
23 πρὰ ἐν ἀλλοτρίοις. Ἐπὶ [28] μικρῷ καὶ
24 μεγάλῳ εὐδοκίαν [29] ἔχε. Ζωὴ πονηρὰ
ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ [30] οὗ [31] παροικήσει,
25 οὐκ ἀνοίξει στόμα. Ξενιεῖς καὶ ποτιεῖς
[32] εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις [33] πικρὰ
26 [34] ἀκούσῃ· Πάρελθε πάροικε, κόσμησον
τράπεζαν, καὶ [35] εἴτι ἐν τῇ χειρί σου ψώμι-
27 σόν με· Ἔξελθε πάροικε ἀπὸ προσώπου
δόξης, [36] ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφὸς, χρεία
28 τῆς οἰκίας. Βαρέα ταῦτα [37] ἀνθρώπῳ
ἔχοντι φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδι-
σμὸς δανειστοῦ.

Κεφ. λʹ. 30.

[1] ΠΕΡΙ' ΤΕ'ΚΝΩΝ.

1 Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐνδελεχήσει μά-
στιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ ἐπ' [2] ἐσχάτῳ αὐ-
2 τοῦ. Ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ [3] ὀνήσε-
ται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀναμέσον γνωρίμων ἐπ'
3 [4] αὐτῷ καυχήσεται. Ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν
[5] αὐτοῦ παραζηλώσει τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἔναντι φί-
4 λων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. Ἐτελεύ-
τησεν αὐτοῦ ὁ πατὴρ, καὶ [6] ὡς οὐκ ἀπέθανεν,
ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε [7] μετ' αὐτόν.
5 Ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ [8] εὐφράνθη, καὶ ἐν
6 τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυπήθη. Ἐναν-
τίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον, καὶ τοῖς φίλοις
7 ἀνταποδιδόντα χάριν. [9] Περιψύχων
υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
πάσῃ βοῇ ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ.
8 Ἵππος ἀδάμαστος [10] ἀποβαίνει σκληρὸς, καὶ
9 υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλής. Τι-
θήνησον τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, σύμπαιξον
10 αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. Μὴ συγγελάσῃς
αὐτῷ ἵνα μὴ [11] συνοδυνηθῇς, καὶ ἐπ' [12] ἐσχάτῳ
11 [13] γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. Μὴ δῷς
12 αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι. [14] Θλάσον τὰς
πλευρὰς αὐτοῦ, [15] ὡς ἔστι νήπιος, μήποτε
13 σκληρυνθεὶς ἀπειθήσῃ [16] σοι. Παίδευ-
σον τὸν υἱόν σου, καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ
ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ [17] σου προσκόψῃ.
11 [18] Καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας αὐτοῦ.
12 Κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι.

[19] ΠΕΡΙ' 'ΥΓΙΕΙ'ΑΣ.

14 [20] Κρείσσων πτωχὸς ὑγιὴς [21] καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει,
ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα αὐτοῦ.
15 [22] Ὑγεία καὶ εὐεξία [23] βέλτιον παντὸς χρυ-

---

15 μὴ *Ald.* deest. 16 κενὸν *C.* deest. 17 *Alex.* διὰ ἀδ. καὶ φ. *C.* διὰ φίλον καὶ ἀδελφόν. 18 *C.* κατάκρυψε αὐτὸν ὑπό. 19 *Alex.* ὁλκῆς. 20 *C.* ἐγκαταλείψει. *Alex.* ἐγκαταλείψει. 21 *C.* ἐγγυητοῦ. 22 *C.* Ἀγαθὴν ἐγγύην. 23 *C.* Ἐγγυῶν φεύξεται ἁμαρτωλὸς καὶ ἄχρηστος ἐν διανοίᾳ καταλείψει τὸν ῥυσάμενον αὐτόν. 24 *Alex.* ἐγκαταλείψει. 25 *C.* παραβαίνων ἐντολὰς κυρίου ἐμπεσεῖται. *Alex.* pro ἐμπεσὼν hab. ἐμπεσεῖται. 26 *Ald.* κρίσιν. 27 *Alex.* ἀνθρώπου ἄρτος καὶ ὕδωρ. *C.* ἀνθρώπου ὕδωρ. 28 *C.* μικρὰ καὶ μεγάλα. 29 *C.* ἔχε, καὶ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς. Ζωή. 30 *Ald.* οὐ. 31 *Alex.* & *C.* παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις. 32 *Alex.* ἀχάριστα. 33 *Ald.* μικρά. 34 *C.* ἀκούσεις. 35 *Ald.* ἔτι. 36 *C.* χρεία τῆς οἰκίας ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφός. 37 ἀνθρώπῳ *C.* deest.

Cap. 30. 1 ΠΕΡΙ' ΤΕ'ΚΝΩΝ *C.* desunt. 2 *C.* ἐσχάτων. 3 *C.* εὐφρανθήσεται. 4 *C.* αὐτὸν. 5 αὐτοῦ *C.* deest. 6 *Alex.* οὐκ ὡς. 7 *Alex* μεθ'. 8 *C.* εὐφράνθη ἐπ' αὐτῷ, καί. *Alex.* ηὐφράνθη, καί. 9 *Ald.* Περὶ ψυχῶν υἱῶν. *C.* Περιψύχων υἱόν. 10 *Alex.* *C.* ἐκβαίνει. 11 *C.* ὀδυνηθῇς. 12 *Alex.* ἐσχάτων. 13 *C.* γομφιάσῃ. 14 *C.* Καὶ θλάσον. 15 *C.* ὅτε. *Alex.* ἕως. 16 *C.* σοι, καὶ ἔσται ἐν ὀδύνῃ ψυχῆς. al. σοι, καὶ ἔσται σοὶ ὀδύνη ψυχῆς. 17 *Alex.* αὐτοῦ προσκόψῃς. 18 Καὶ μὴ usque ad finem verſ. ſeq. *Alex.* & *Ald.* deſunt. *C.* ponit ante θλάσον. 19 ΠΕΡΙ' 'ΥΓΙΕΙ'ΑΣ *Alex.* *Ald.* *C.* deſunt. 20 *Alex.* Κρεῖσσαν. 21 καὶ *Ald.* deeſt. 22 *Alex.* Ὑγιεία. 23 *Alex.* *Ald.* βελτίων.

σίου, καὶ σῶμα ἔυρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος.

16 Οὐκ ἔστι πλοῦτος βελτίων [24] ὑγείας σώματος, καὶ οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας.

17 Κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν, ἢ ἀῤ-

18 ῥώστημα [25] ἔμμονον. Ἀγαθὰ [26] ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θέματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ.

19 Τί συμφέρει κάρπωσις εἰδώλῳ; οὔτε γὰρ ἔδεται [27] οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος

20 ὑπὸ κυρίου. Βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων, ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ-

21 θένον καὶ στενάζων. Μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν ψυχήν σου, καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βου-

22 λῇ σου. Εὐφροσύνη καρδίας [28] ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέρευ-

23 σις. Ἀγάπα τὴν ψυχήν σου, καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ [29] ἀπέκτεινεν ἡ λύπη, [30] καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ.

24 Ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας, καὶ πρὸ

16 καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. [31] [32] Ὡς καλαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν, ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν [33] ἐπλήρωσα

17 ληνόν. Κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζητοῦσι παι-

18 δείαν. Ἀκούσατέ [34] μου μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκκλησίας ἐνωτίσασθε.

19 Υἱῷ καὶ γυναικὶ, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ μὴ δῷς ἐξουσίαν ἐπὶ [35] σὲ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῷς ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ μεταμεληθεὶς

20 δέῃ περὶ αὐτῶν. Ἕως ἔτι ζῇς καὶ [36] πνοὴ ἐν σοὶ, μὴ ἀλλάξῃς σεαυτὸν [37] πάσῃ σαρκί.

21 Κρεῖσσον γάρ ἐστι τὰ τέκνα δεηθῆναί σου, ἢ

22 σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων· [38] μὴ

23 δῷς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. Ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ [39] τελευτῆς διάδος κληρονομίαν.

[40] ΠΕΡΙ' ΔΟΥ'ΛΩΝ.

24 [41] Χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ, ἄρ-

25 τος καὶ παιδεία καὶ [42] ἔργον οἰκέτῃ. Ἔργασαι ἐν [43] παιδὶ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν, ἄνες χεῖρας αὐτῷ καὶ ζητήσει ἐλευθερίαν.

26 Ζυγὸς καὶ ἱμὰς [44] κάμψουσι τράχηλον, καὶ οἰκέτῃ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι.

27 Ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ ἀργῇ, πολ-

28 λὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία. Εἰς ἔργα κατάστησον καθὼς πρέπει αὐτῷ, [45] κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς [46] πέδας αὐτοῦ.

29 Καὶ μὴ περισσεύσῃς [47] ἐν πάσῃ σαρκὶ, καὶ ἄνευ

30 κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν. Εἰ ἔστι σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς [48] σὺ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω

31 αὐτόν. Εἰ ἔστι σοι οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν ὡς [49] σεαυτὸν, ὅτι ὡς ἡ ψυχή σου ἐπιδεήσεις [50] αὐτοῦ. ἐὰν κακώσῃς [51] αὐτὸν, καὶ ἀπάρας [52] ἀποδρᾷ, ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;

Κεφ. λα'. 31.

1 Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτῳ ἀνδρὶ, καὶ

2 ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν ἄφρονας. Ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων [1] ἄνεμον, οὕτως ὁ

3 ἐπέχων ἐνυπνίοις. Τοῦτο κατὰ τούτου ὅρασις ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα

4 προσώπου. [2] Ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθήσεται; καὶ ἀπὸ ψεύδους τί ἀληθεύσει;

5 Μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια, μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεται [3] καρδία.

6 Ἐὰν μὴ [4] παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν [5] ἐπισκοπῇ, μὴ δῷς [6] εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου.

7 Πολλοὺς [7] ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον

8 ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτοῖς. Ἄνευ ψεύδους συντελεσθήσεται νόμος, καὶ σοφία στόματι πιστῷ

9 τελείωσις. Ἀνὴρ [8] πεπαιδευμένος ἔγνω πολλὰ, καὶ ὁ πολύπειρος ἐκδιηγήσεται σύν-

10 εσιν. Ὃς οὐκ ἐπειράθη ὀλίγα οἶδεν, ὁ δὲ πεπλανημένος [9] πληθυνεῖ πανουργίαν.

11 Πολλὰ [10] ἑώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου, καὶ [11] πλείονα τῶν λόγων μου, σύνεσίς μου.

12 Πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διε-

---

24 *Alex.* ὑγιείας. 25 *Alex.* ἔνμονον. 26 *C.* κεκλεισμένα. 27 *C.* μή. 28 *C.* αὐτὴ ζωή. 29 *Alex* ἀπώλεσεν. *C.* ἀπώλεσε καὶ ἀπέκτεινεν. 30 καὶ ουκ usque ad finem vers. *C.* desunt. 31 hic *Comp.* addit versum, qui in *Rom.* habetur cap. 33. vers. 13. 32 Hæc & quæ sequuntur usque ad finem hujus capitis, sunt in *Comp.* & in *Lat. ed.* cap. 33. vers. 16. usque ad finem cap. 33 *C.* ἔπλησα. 34 *C.* μεγιστᾶνες, καί. 35 *C.* σεαυτοῦ. 36 *C.* ἔστι πνοή. 37 *Alex.* ἐν πάσῃ. 38 *C.* καὶ μή. 39 *Ald.* τελευτῆς σου. 40 ΠΕΡΙ' ΔΟΥ'ΛΩΝ *Alex.* & *C.* desunt. 41 *Alex.* χόρτασμα. 42 *C.* ἔργα. 43 *C.* παιδείᾳ καὶ ζητήσει.

44 *Alex.* τράχηλον κάμψουσιν. *C.* κάμπτουσι τράχηλον. 45 *C.* καὶ ἐάν. 46 *Alex.* πέδας. καὶ μή. 47 *Alex.* ἐπί. *C.* deest. 48 *C.* ἡ ψυχή σου. 49 *Alex.* & *C.* ἀδελφόν. 50 *Alex.* αὐτοῦ. 51 *C.* αὐτὸν ἀδίκως, καί. 52 *Ald.* *C.* ἀποδράσῃ.

Cap. 31. in *Comp.* & al. cap. 34. 1 *Comp.* ἀνέμους. 2 *Alex.* Καὶ ἀπό. 3 *C.* σου ἡ καρδία. 4 *Alex.* ἀπό. 5 *C.* ἐπισκοπῇ σου, μή. 6 εἰς *Ald.* deest. 7 *Alex.* *Ald.* *C.* γὰρ ἐπλάνησεν. 8 *C.* πλανώμενος. 9 *C.* πληθύνει. 10 *Alex.* ἑόρακα. 11 *C.* τὰ πλάσματα.

σώθην

13 σώθην τούτων χάριν. Πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται, ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἐπὶ 14 τὸν σώζοντα αὐτούς. Ὁ φοβούμενος κύριον [12] οὐ μὴ εὐλαβηθήσεται, καὶ [13] οὐ μὴ δει- 15 λιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ. Φοβουμένου τὸν κύριον μακαρία ἡ ψυχή· τίνι ἐπέχει, 16 καὶ [14] τίς [15] ἀντιστήριγμα αὐτοῦ; Οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος, σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ [16] σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος καὶ βοή- 17 θεια [17] ἀπὸ [18] πτώματος, Ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἴασιν διδούς, 18 ζωὴν καὶ εὐλογίαν. Θυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορὰ [19] μεμωκημένη, καὶ οὐκ εἰς 19 εὐδοκίαν [20] μωκήματα ἀνόμων. Οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος [21] ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας.
20 Θύων υἱὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὁ προσάγων 21 θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. Ἄρτος [22] ἐπιδεομένων, ζωὴ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν 22 [23] αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων. Φονεύων τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος [24] συμβίωσιν, καὶ ἐκχέων αἷμα [25] ὁ ἀποστερῶν μισθὸν [26] μι- 23 σθίου. Εἷς οἰκοδομῶν, καὶ εἷς [27] καθαιρῶν, τί [28] ὠφέλησαν πλεῖον ἢ [29] κόπους;
24 Εἷς εὐχόμενος, καὶ εἷς καταρώμενος, τίνος φωνῆς [30] εἰσακούσεται ὁ δεσπότης;
25 Βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ, καὶ πάλιν ἁπτόμενος αὐτοῦ, τί [31] ὠφέλησε [32] τῷ λουτρῷ αὐ- 26 τοῦ; Οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν πορευόμενος, καὶ [33] τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

Κεφ. λβʹ. 32.

1 Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει [1] προσφοράς· [2] θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ἐντολαῖς.
2 [3] Ἀνταποδιδοὺς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν, καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην θυσιάζων αἰνέσεως.
3 Εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ 4 ἐξιλασμὸς ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας. Μὴ ὀφθῇς [4] ἐν προσώπῳ κυρίου κενός,
5 Πάντα γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς.
6 Προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ 7 ἡ εὐωδία αὐτῆς [5] ἔναντι ὑψίστου. Θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτή, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς 8 οὐκ ἐπιλησθήσεται. Ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, καὶ μὴ [6] σμικρύνῃς 9 ἀπαρχὴν χειρῶν σου. Ἐν πάσῃ δόσει ἱλάρωσον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ 10 ἁγίασον δεκάτην. Δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν [7] αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ 11 καθεύρεμα χειρός. Ὅτι κύριος ἀνταποδιδούς ἐστι, καὶ ἑπταπλάσια [8] ἀνταποδώσει 12 σοι. Μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ [9] προσδέξεται· καὶ [10] μὴ ἔπεχε θυσίᾳ ἀδίκῳ, ὅτι κύριος κριτής ἐστι, καὶ [11] οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ 13 δόξα προσώπου. Οὐ λήψεται [12] πρόσωπον ἐπὶ [13] πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἠδικημένου εἰσα- 14 κούσεται. Οὐ μὴ [14] ὑπερίδῃ ἱκετείαν ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἐὰν ἐκχέῃ λαλιάν.
15 Οὐχὶ [15] δάκρυα χήρας ἐπὶ [16] σιαγόνα καταβαίνει, καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ τῷ καταγαγόντι [17] αὐτά;
16 Θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέη- 17 σις αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει. Προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διῆλθε, καὶ ἕως συνεγγίσῃ οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψηται [18] ὁ ὕψιστος· [19] καὶ κρινεῖ [20] δι- 18 καίως, καὶ ποιήσει κρίσιν. Καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ, οὐδὲ μὴ [21] μακροθυμήσει ἐπ' [22] αὐτοῖς ἕως ἂν [23] συντρίψῃ ὀσφὺν ἀνελεημόνων· καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν, ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβριστῶν, καὶ σκῆπτρα 19 [24] ἀδίκων συντρίψῃ. Ἕως [25] ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, [26] ἕως κρινῇ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,

---

12 *Alex.* πολλὰ εὐλαβηθήσεται. 13 *C.* οὐδέν. 14 *C.* τί. 15 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ στήριγμα. 16 *Ald.* σκηνή. 17 *C.* deest ἀπό. 18 *Alex.* & *C.* πτώσεως. 19 *Alex.* μεμωμημένη. 20 *Alex.* μωμήματα. *C.* δωρήματα. in *ed. Lat. subsannationes.* 21 ἐν *C.* deest. 22 *Alex.* ἐπιενδεομένων. 23 *C.* αὐτόν. 24 *Alex.* ἐνβίωσιν. 25 *Alex.* καὶ ἀποστερῶν. 26 *C.* μισθωτοῦ. 27 *C.* καταλύων. 28 *Alex.* ὠφέλησεν. *C.* ὠφελοῦσι. 29 *Ald.* κόπου. 30 *Ald.* ἀκούσεται. 31 *C.* ὄφελος. 32 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ. 33 *C.* ταῦτα.

Cap. 32. in *Comp.* 35. 1 *Ald.* συμφορᾶς. 2 *Ms. Alex.* Θυσία. 3 *C.* Καὶ ἀνταποδιδοὺς χάριν ὡς προσφέρων. 4 *C.* ἐνώπιον. 5 *C.* ἐνώπιον. 6 *Alex.* *Ald.* μικρύνῃς. 7 *Alex.* σου. 8 *Alex.* ἀποδώσει. 9 *Ald.* δέξεται. 10 *Ald.* οὐ μή. 11 οὐκ ἔστι *Ald.* desunt. 12 *C.* κύριος πρόσωπον. 13 *C.* πτωχῷ. 14 *Alex.* παρίδῃ. 15 *C.* δάκρυον. 16 *Alex.* σιαγόνει. 17 *C.* αὐτό. 18 *Alex.* κύριος. 19 καὶ *C.* deest. 20 *Alex.* & *C.* δικαίοις. 21 *Alex.* μακροθυμήσῃ. 22 *C.* αὐτοῖς ὁ κραταιὸς ἕως. 23 *C.* τρίψῃ. 24 *Alex.* + δικαίων. 25 *C.* ἀνταποδώσει. 26 *C.* ἕως ἄν.

καὶ εὐφρα-

ϗ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ.

20 [27] Ὡραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ, ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.

Κεφ. λγ΄. 33.

1 Ἐλέησον [1] ἡμᾶς δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, ϗ 2 ἐπίβλεψον. Καὶ ἐπίβαλε τὸν φόβον σου ἐπὶ 3 πάντα τὰ [2] ἔθνη. Ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, [3] ϗ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν 4 σου. Ὥσπερ [4] ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς.

5 Καὶ ἐπιγνώτωσάν σε καθάπερ ϗ ἡμεῖς [5] ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ κύριε.

6 Ἐγκαίνισον σημεῖα, ϗ ἀλλοίωσον θαυμάσια· δόξασον χεῖρα ϗ βραχίονα [6] δεξιόν·

7 Ἔγειρον θυμὸν, ϗ [7] ἔκχεον ὀργὴν· [8] ἔξαρον 8 ἀντίδικον, ϗ ἔκτριψον ἐχθρόν. Σπεῦσον καιρὸν, ϗ μνήσθητι [9] ὁρκισμοῦ, ϗ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ [10] μεγαλεῖά σου.

9 Ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, ϗ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν σου εὕροισαν ἀπώλειαν.

10 Σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων [11] ἐχθρῶν λε- 11 γόντων, Οὐκ ἔστι πλὴν ἡμῶν. [12] Σύν- 13 αγε πάσας φυλὰς Ἰακώβ· [13] Λαμπρὰ καρδία ϗ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

Κεφ. λδ΄. 34.

1 Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτήκει σάρκας, ϗ ἡ μέ- 2 ριμνα αὐτοῦ [1] ἀφιστᾷ [2] ὕπνον. Μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσει νυσταγμὸν, ϗ ἀῤῥώ- 3 στημα βαρὺ ἐκνήψει [3] ὕπνος. Ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, ϗ ἐν τῇ [4] ἀναπαύσει ἐμπίπλαται τῶν τρυφημάτων 4 αὐτοῦ. Ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, ϗ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται.

5 Ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται, ϗ ὁ διώκων διαφθορὰν, [5] αὐτὸς πλησθήσεται.

6 Πολλοὶ [6] ἐδόθησαν εἰς πτῶμα χάριν χρυσίου, ϗ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐ- 7 τῶν. Ξύλον [7] προσκόμματός ἐστι τοῖς [8] ἐνθουσιάζουσιν αὐτῷ· ϗ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται 8 ἐν αὐτῷ. Μακάριος πλούσιος ὃς εὑρέθη ἄμωμος, ϗ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπο- 9 ρεύθη. Τίς [9] ἐστι ϗ μακαριοῦμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ.

10 Τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ ϗ ἐτελειώθη, ϗ [10] ἔστω εἰς [11] καύχησιν; τίς ἐδύνατο παραβῆναι, ϗ οὐ παρέβη, ϗ ποιῆσαι κακὰ, ϗ 11 οὐκ ἐποίησε; [12] Στερεωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, ϗ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγή- 12 σεται [13] ἐκκλησία. Ἐπὶ τραπέζης μεγάλης [14] ἐκάθισας; μὴ ἀνοίξῃς [15] ἐπ᾽ αὐτῆς φάρυγγά σου· [16] ϗ μὴ εἴπῃς, Πολλά γε τὰ 13 ἐπ᾽ αὐτῆς. Μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρὸς, πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτισται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύει.

14 Οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς [17] χεῖρα, ϗ 15 μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ. Νόει τὰ τοῦ [18] πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, ϗ ἐπὶ παντὶ πράγ- 16 ματι διανοοῦ. Φάγε ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά [19] σοι, ϗ μὴ διαμασῶ, μὴ μι- 17 σηθῇς. Παῦσαι [20] πρῶτος χάριν παιδείας, ϗ μὴ [21] ἀπληστεύου, μήποτε προσκό- 18 ψῃς. Καὶ εἰ ἀναμέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά 19 σου. Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, ϗ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθ- 20 μαίνει. Ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ, ἀνέστη πρωῒ, ϗ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· πόνος ἀγρυπνίας ϗ [22] χολέρας ϗ στρό- 21 φος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου. Καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα [23] μεσοπωρῶν ϗ 22 ἀναπαύσῃ. Ἄκουσόν μου τέκνον ϗ μὴ ἐξουδενώσῃς με, ϗ ἐπ᾽ [24] ἐσχάτῳ εὑρήσεις τοὺς λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς [25] ἔργοις σου γίνου ἐντρεχὴς, ϗ πᾶν ἀῤῥώστημα οὐ μή σοι ἀπαντή- 23 σῃ. Λαμπρὸν ἐπ᾽ ἄρτοις [26] εὐλογήσει χείλη, [27] ϗ [28] μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτοῦ 24 πιστή. Πονηρῷ ἐπ᾽ ἄρτῳ διαγογγύσει

27 C. Ὡς ὡραῖον.

Cap. 33. in *Comp.* 36. 1 *Alex.* ἡμᾶς ὁ θεός. 2 C. ἔθνη τὰ μὴ ἐκζητοῦντά σε. 3 ϗ C. deest. 4 C. ἐναντίον. 5 *Alex.* ἐπέγνωμέν σε. C. σε ἔγνωμεν. 6 C. δεξιὸν, ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά σου. Ἔγειρον. 7 C. ἔκχεε. 8 C. ἔπαρον. 9 C. ὀργῆς. 10 C. θαυμάσια. 11 C. ἐθνῶν. 12 *Alex.* & C. Συνάγαγε. 13 Λαμπρὰ usque ad finem versus in *Comp.* habentur cap. 30. vers. 26.

Cap. 34. in *Comp.* 31. 1 *Ms. Alex.* ἀφίστατο. 2 C. ὕπνου. 3 *Ald.* ὕπνον. idque alia manu adscriptum est in *l. Vatic.* 4 C. ἀναπαύσει αὐτοῦ. 5 C. οὗτος.

6 C. ἐδίθησαν χάριν. 7 *Alex.* * προσκόμματός. 8 C. θυσιάζουσιν. 9 C. ἐστιν οὗτος καί. 10 C. ἔσται εἰς. al. ἔστω (vel ἔσται) αὐτῷ εἰς. 11 C. καύχημα. 12 C. Διὰ τοῦτο στερεωθήσεται. 13 *Alex.* σοφία. 14 C. καθίσας. 15 C. φάρυγγά σου ἐπ᾽ αὐτῆς καί. 16 *Alex.* ϗ εἴπῃς. 17 C. χεῖρά σου, καί. 18 *Ald.* πλησίου. 19 *Ald.* σου. 20 C. πρῶτον. 21 *Alex.* ἀπλευστεύου, μήποτε προσκόψῃς. 22 C. χόλερα. 23 C. μεσοπορᾶν, ἔμεσον ϗ ἀναπαύσῃ. *Ald.* μεσοπορῶν, ϗ ἀναπαύσῃ. 24 *Alex.* ἐσχάτου. C. ἐσχάτων. 25 *Alex.* λόγοις. 26 C. εὐλογῆσαι. 27 ϗ C. deest. 28 *Alex.* ἡ μαρτυρία.

πόλις, ϗ

πόλις, καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ 25 ἀκριβής. Ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς 26 γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. Κάμινος δοκιμάζει στόμωμα ἐν βαφῇ, οὕτως [29] οἶνος καρ-27 δίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων. Ἐπίσον ζωῆς οἶνος [30] ἀνθρώπῳ, ἐὰν πίνῃς αὐτὸν μέτρῳ αὐτοῦ. τίς ζωὴ ἐλαττουμένῳ [31] οἴνῳ; καὶ αὐτὸς ἔκτισαι εἰς εὐφροσύνην ἀνθρώποις.

28 [32] Ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν καιρῷ αὐτάρκης.

29 Πικρία ψυχῆς οἶνος [33] πινόμενος πολὺς, ἐν 30 ἐρεθισμῷ καὶ ἀντιπτώματι. Πληθύνει [34] μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς [35] πρόσκομμα, ἐλατ-31 τῶν ἰσχὺν καὶ προσποιῶν τραύματα. Ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον, καὶ μὴ [36] ἐξουδενώσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ. λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν θλίψῃς ἐν [37] ἀπαιτήσει.

Κεφ. λε΄. 35.

[1] ΠΕΡΙ` ἩΓΟΥΜΕ΄ΝΩΝ.

1 [2] ἩΓούμενόν σε κατέστησαν; μὴ ἐπαίρου, γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. Φρόντισον αὐτῶν, 2 καὶ [3] οὕτω κάθισον, Καὶ πᾶσαν τὴν χρείαν σου [4] ποιήσας [5] ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτοὺς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς [6] στέφα-3 νον. Λάλησον [7] πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι, ἐν [8] ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδίσῃς 4 μουσικά. Ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς 5 λαλιὰν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. Σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα 6 μουσικῶν ἐν [9] συμποσίῳ οἴνου. [10] Ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, 7 μέλος μουσικῶν ἐφ' ἡδεῖ οἴνῳ. Λάλησον νεανίσκε εἰ χρεία σου, μόλις δὶς ἐὰν ἐπερωτη-8 θῇς. Κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλὰ, γίνου [11] ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.

9 Ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ [12] ἑτέρου 10 λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. Πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπὴ, καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ 11 [13] προελεύσεται χάρις. Ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπότρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ [14] ῥα-12 θύμει. Ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ [15] ἁμάρτῃς λόγῳ ὑπερηφά-13 νῳ. Καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε, καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐ-14 τοῦ. Ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται [16] παιδείαν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκί-15 αν. Ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν 16 αὐτῷ. Οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσι κρίμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν.

17 Ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλίνει ἐλεγμὸν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ [17] εὑρήσει σύγκριμα.

18 Ἀνὴρ βουλῆς οὐ μὴ παρίδῃ διανόημα, [18] ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον, καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι [19] μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς.

19 [20] Ἄνευ βουλῆς [21] μηθὲν ποιήσῃς, καὶ ἐν τῷ 20 [22] ποιῆσαί σε μὴ μεταμελοῦ. Ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου, καὶ [23] μὴ προσκόψῃς 21 ἐν λιθώδεσι. [24] Μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ 22 ἀπροσκόπῳ, Καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύ-23 λαξαι. Ἐν παντὶ [25] ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου, καὶ γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις [26] ἐντολῶν. 24 Ὁ πιστεύων [27] νόμῳ προσέχει [28] ἐντολαῖς, καὶ ὁ πεποιθὼς [29] κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

Κεφ. λϛ΄. 36.

1 ΤΩ͂ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακὸν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πάλιν [1] ἐξελεῖται.

2 Ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταιγίδι [2] πλοῖον.

3 Ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα [3] δικαίων.

---

29 *C.* οἶνος ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ. 30 *Alex.* & *C.* ἀνθρώποις. 31 *Alex.* οἴνου. 32 Ἀγαλλίαμα usque ad οἶνος *Ald.* desunt. 33 *Alex.* γινόμενος. 34 *C.* θυμὸν μέθη ἄφρονος. 35 *Alex.* πρόσκομμα. 36 *Alex.* ἐξουθενώσῃς. 37 al. ἀπαντήσει. *C.* ἀπαντήσει αὐτοῦ.

Cap. 35. in *Comp.* 32. 1 ΠΕΡΙ` ἩΓΟΥΜΕ΄ΝΩΝ *Ald.* *C.* desunt. 2 Ἡγούμενον usque ad γίνου *Ald.* desunt. 3 *Ms.* *Alex.* οὕτως. 4 *C.* ποίησον, καὶ εὐδοκιμήσας ἀνάπαυσαι. 5 *Alex.* ἀνάπεσον. 6 *Alex.* τὸν στέφανον. 7 *C.* πρεσβυτέρῳ. 8 *C.* ἀκριβείᾳ δὲ ἐπιστήμης καὶ ἐμποδίσεις. 9 *Alex.* συμποσίᾳ. 10 *Ald* Καί. 11 *Alex.* γινώσκων. 12 *C.* ὅπου γέροντες μή. 13 *C.* προσελεύσεται. 14 *Alex.* ἀθύμει. 15 *Alex.* ἁμαρτήσῃς. *C.* ἐν ἁμαρτίαις, καί. 16 *C.* τὴν παιδείαν αὐτοῦ. 17 *Ald.* εὑρήσεις. *C.* ἐξευρίσκει. 18 *Ald.* καὶ ἀλλότριος. *C.* ἀλλότριος δέ. 19 *C.* μεθ' ἑαυτοῦ. 20 Ἄνευ βουλῆς *Ald.* desunt. 21 *Alex.* μηδέν. 22 *C.* ποιῆσαι μή. 23 *C.* οὐ προσκόψεις. 24 *Alex.* καὶ μή. 25 *C.* ἔργῳ ἀγαθῷ πίστευε. 26 *Alex.* ἐντολῆς. 27 *C.* κυρίῳ. 28 *C.* ἐντολῇ. 29 *C.* ἐπ' αὐτῷ οὐκ.

Cap. 36. in *Comp.* 33. 1 *C.* ἐξαιρεῖται αὐτόν. 2 *C.* πολλῶν. 3 *Alex.* δήλων. quod cum eo convenit quod est *Num.* 27. καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου. & hoc libro infra, c. 45. λογεῖα κρίσεως, δήλοις ἀληθείας. in *ed.* vero *Lat.* est, *qui interrogationem manifestat.* ut videatur *interp.* legisse δηλῶν. in *Comp.* est δῆλον.

4 Ἑτοίμασον λόγον, καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ, σύνδησον παιδείαν [4] καὶ ἀποκρίθητι. 5 Τροχὸς ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ, καὶ ὡς ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. 6 Ἵππος εἰς [5] ὀχείαν ὡς φίλος μωκὸς, ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθημένου [6] χρεμετίζει. 7 Διατί ἡμέρα [7] ἡμέρας ὑπερέχει, καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ' ἡλίου; 8 Ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, καὶ ἠλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς. 9 [8] Ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ἐξ αὐτῶν 10 ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. Καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη 11 Ἀδάμ. Ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτοὺς, καὶ ἠλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. 12 Ἐξ αὐτῶν [9] εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγίασε, καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν· ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο, [10] καὶ ἐταπείνωσε, καὶ [11] ἀνέστρεψεν αὐτοὺς [12] ἀπὸ στάσεως αὐτῶν. 13 Ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. 14 Ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή, οὕτως [13] ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός. 15 Καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ὑψίστου, δύο δύο ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός. 16 Κἀγὼ ἔσχατος ἠγρύπνησα, [14] καὶ [15] κατεκληρονόμησα 12 αὐτοὺς καθὼς ἀπ' ἀρχῆς. Ἐλέησον λαὸν κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ 13 ὃν [16] πρωτογόνῳ ὡμοίωσας. [17] Οἰκτείρησον πόλιν ἁγιάσματός σου Ἱερουσαλὴμ, [18] πό-14 λιν [19] καταπαύματός σου. Πλῆσον Σιὼν ἆραι τὰ λόγιά σου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σου τὸν λα-15 όν σου. Δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ [20] κτίσμασί σου, καὶ ἔγειρον [21] προφητείας τὰς ἐπ' 16 ὀνόματί σου. Δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί σε, καὶ οἱ προφῆταί σου [22] ἐμπιστευθήτωσαν. 17 Εἰσάκουσον κύριε δεήσεως τῶν ἱκετῶν σου, κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, [23] ὅτι σὺ κύριος [24] εἶ ὁ 18 θεὸς τῶν αἰώνων. Πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον. 19 [25] Φάρυγξ [26] γεύεται βρώματα θήρας, οὕτως 20 καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς. Καρδία στρεβλὴ δώσει λύπην, καὶ ἄνθρωπος πολύπειρος 21 ἀνταποδώσει αὐτῇ. Πάντα ἄρρενα ἐπιδέξεται γυνή, ἔστι [27] δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων. 22 Κάλλος γυναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει. 23 Εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης [28] αὐτῆς ἔλεος καὶ [29] πραΰτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καθ' υἱοὺς ἀνθρώ-24 πων. Ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως, βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στῦλον [30] ἀνα-25 παύσεων. Οὗ οὐκ ἔστι φραγμὸς διαρπαγήσεται κτῆμα, καὶ οὗ οὐκ ἔστι γυνὴ στενάξει 26 πλανώμενος. Τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῳ λῃστῇ [31] σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕτως ἀνθρώπῳ μὴ ἔχοντι νοσσιὰν καὶ καταλύοντι οὗ ἐὰν ὀψίσῃ.

Κεφ. λζ΄. 37.

1 Πᾶς φίλος ἐρεῖ, Ἐφιλίασα [1] αὐτῷ κἀγώ· ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον φίλος. 2 Οὐχὶ λύπη [2] ἔνι ἕως θανάτου, ἑταῖρος καὶ φί-3 λος τρεπόμενος εἰς [3] ἔχθραν; Ὦ πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν [4] ἐνεκυλίσθης κα-4 λύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι; Ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ [5] ἥδεται, καὶ ἐν καιρῷ 5 θλίψεως ἔσται ἀπέναντι. Ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρὸς, [6] ἔναντι [7] πολέ-6 μου λήψεται ἀσπίδα. Μὴ [8] ἐπιλάθῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ [9] ἀμνημονήσῃς 7 [10] αὐτοῦ ἐν χρήμασί [11] σου. Πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν, ἀλλ' ἔστι συμβουλεύων εἰς 8 [12] ἑαυτόν. Ἀπὸ [13] συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχήν σου, καὶ γνῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία· καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ [14] βουλεύσεται· μήποτε βάλῃ

---

4 C. καὶ τότε. 5 Alex. ὀχῖον. 6 Alex. χρεμετίσει. C. χρεμετιεῖ. 7 C. ὑπερέχει ἡμέρας. Ald. ἡμέρας ὑποτρέχει. 8 C. Καὶ ἀπ'. 9 Alex. ηὐλόγησεν. 10 Alex. καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν, καὶ ἀνέστρεψεν. 11 C. ἀνέτρεψεν. 12 Alex. ἀπὸ ἀποστάσεως. 13 in C. est, ἀπέναντι τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ εὐσεβὴς καὶ οὕτως ἀπέναντι ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ὁ ἁμαρτωλός. 14 καὶ κατεκληρονόμησα, usque ad finem cap. Lat. ed. & C. ponunt cap. 36. versu 13. vel 14. usque ad finem capitis. al. hab. cap. 30. sub finem. 15 in nonnull. ll. est, κατακληρονόμησον. 16 C. πρωτόγονον ὠνόμασας. 17 C. Οἰκτειρον. 18 Alex. & C. τόπον. Ald. πόλις. 19 C. καταπαύσεώς. 20 Ald. κτήμασι. 21 C. προφήτας ἐπ'. 22 Alex. ἐμπιστευθήσονται. 23 Alex. Ald. ὅτι κύριος. 24 εἶ ὁ θεὸς C. desunt. 25 Alex. * Βάρυγξ. 26 Ald. γεύσεται. 27 C. γάρ. 28 αὐτῆς C. deest. 29 C. πραΰτης, καὶ ἴασις. 30 Alex. Ald. C. ἀναπαύσεως. 31 Alex. ἀφαλλομένῳ. al. ἐφαλλομένῳ.

Cap. 37. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. κἀγώ. 2 Ald. C. μένει. 3 Alex. ἐχθρόν. 4 Ald. ἀνεκυλίσθης. C. ἐκυλίσθης. 5 C. συνδιαιτᾶ, & ponit ante ἐν. 6 Alex. ἀπέναντι. C. καὶ ἔναντι. 7 C. πολεμίου. 8 Alex. & C. ἐπιλάθου. 9 C. μνημονεύσῃς. 10 Alex. αὐτοῦ. 11 C. σου. Μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν. Πᾶς. 12 Ald. αὐτόν. 13 Ald. συμβουλῆς. 14 C. συμβουλεύεται.

ἐπὶ σοὶ

9 ἐπὶ σοὶ κλῆρον; Καὶ εἴπῃ σοι, Καλὴ ἡ ὁδός σου. καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι. 10 [15] Μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν. 11 Μετὰ γυναικὸς [16] περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς, καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ πολέμου· μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας, καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως· μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας, καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοηθείας· μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου, καὶ μετὰ μισθίου [17] ἐφεστίου περὶ συντελείας, οἰκέτῃ ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας· μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας. 12 Ἀλλ᾽ ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπιγνῷς συντηροῦντα [18] ἐντολάς· ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχήν σου, καὶ 13 ἐὰν πταίσῃς, συναλγήσει σοι. Καὶ βουλὴν καρδίας στῆσον, οὐ γάρ ἐστί σοι πιστότερος 14 αὐτῆς. Ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἴωθεν, ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ μετεώρου καθή-15 μενοι [19] ἐπὶ σκοπῆς. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι ὑψίστου, ἵνα εὐθύνῃ [20] ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου. 16 Ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ πάσης πρά-17 ξεως βουλή. Ἴχνος ἀλλοιώσεως [21] καρ-18 δίας. [22] Τέσσαρα μέρη ἀνατέλλει, ἀγαθὸν [23] καὶ κακὸν, ζωὴ [24] καὶ θάνατος, καὶ [25] κυριεύουσα ἐνδελεχῶς [26] αὐτῶν γλῶσ-19 σά ἐστιν. Ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος [27] καὶ πολλῶν παιδευτής, καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ [28] ἄχρη-20 στός ἐστιν. Ἔστι σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός, οὗτος πάσης [29] τροφῆς καθυστερήσει. 21 Οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις, ὅτι πά-22 σης σοφίας ἐστερήθη. Ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐπὶ στό-23 ματος [30] πιστοί. Ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν [31] παιδεύσει, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως 24 αὐτοῦ πιστοί. Ἀνὴρ σοφὸς [32] πλησθήσεται εὐλογίας, καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁ-25 ρῶντες. Ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν, καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητοι.

26 Ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρονομήσει [33] πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ [34] ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 27 Τέκνον, [35] ἐν τῇ ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχήν σου, καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῷς αὐτῇ. 28 Οὐ γὰρ [36] πάντα πᾶσι συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυ-29 χὴ ἐν παντὶ [37] εὐδοκεῖ. Μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμά-30 των. Ἐν πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται [38] πόνος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγιεῖ ἕως χολέρας. 31 [39] Δι᾽ ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωήν.

Κεφ. λη΄. 38.

1 Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας [1] τιμαῖς αὐ-2 τοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος. Παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἴασις, καὶ παρὰ βασιλέως λή-3 ψεται [2] δόμα. Ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυ-4 μασθήσεται. Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ [3] προσοχθιεῖ αὐ-5 τοῖς. Οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ, 6 εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ; Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν [4] ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζε-7 σθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις [5] αὐτοῦ. Ἐν αὐτοῖς ἐθεράπευσε, καὶ ἦρε [6] τὸν πόνον αὐτοῦ. 8 Μυρεψὸς ἐν τούτοις ποιήσει μῖγμα, καὶ οὐ μὴ [7] συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνη παρ᾽ αὐτοῦ ἐστιν 9 ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Τέκνον, ἐν [8] ἀρρωστήματί σου μὴ παράβλεπε, ἀλλ᾽ εὖξαι κυ-10 ρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεταί σε. Ἀπόστησον [9] πλημμέλειαν, καὶ εὔθυνον [10] χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν. 11 Δὸς εὐωδίαν, καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφοράν, ὡς μὴ ὑπάρχων. 12 Καὶ ἰατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν [11] ἔκτισε κύριος· καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία. 13 Ἔστι [12] καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐωδία. 14 Καὶ γὰρ αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται, ἵνα [13] εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἴασιν χάριν ἐμβιώ-15 σεως. Ὁ ἁμαρτάνων [14] ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν, ἐμπέσοι εἰς χεῖρας [15] ἰατροῦ. 16 Τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς

15 hunc versum *Comp*. ponit post versum sextum. 16 *Alex*. περὶ τῆς ἀντιζήλου. *Ald*. τῆς ἀντιζήλου. 17 *Alex*. ἐπαιτίου. *Ald* ἀφεστίου, *C*. ἐπετείου. 18 *C*. ἐντολὰς κυρίου. 19 *Ald*. *C*. ἐπισκοπῆς. 20 *C*. ἡ ἀλήθεια. 21 *C*. χαρᾶς πρόσωπον. 22 *Alex*. Τέσσερα. 23 καὶ *C*. deest. 24 καὶ *C*. deest. 25 *Alex*. ἡ κυριεύουσα. 26 *Alex*. *Ald*. αὐτῷ. *C*. ponit ante ἐνδελεχῶς. 27 *Alex*. & *C*. πολλοῖς. 28 *Alex*. *Ald*. ἐστιν ἄχρηστος. 29 *C*. σοφίας. 30 al. πιστοῦ. *C*. αἴτιοι. 31 *C*. παιδεύει. 32 *Alex*. ἐμπλησθήσεται εὐλογίας, μακαριοῦσιν. 33 *C*. δόξαν. 34 *Alex*. ζήσει. *C*. ἔσται. 35 *Alex*. ἐν ζωῇ. 36 *Ald*. πάντα πᾶσιν. 37 *C*. εὐδοκιμεῖ. 38 *Alex*. νόσος. 39 *Alex*. Διά.
Cap. 38. 1 *Alex*. αὐτόν, τιμαῖς αὐτοῦ. 2 *C*. δόξαν. 3 *C*. προσοχθίσει. 4 *Alex*. ἀνθρώπῳ. 5 *C*. αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου. 6 *Alex*. πάντα πόνον. 7 *Alex*. συντελέσθη (l. συντελεσθῇ.) *C*. συντελεσθῇ τά. 8 *Alex*. ἀρρωστήμασιν. 9 *C*. πλημμελείας. 10 *C*. χεῖρα. 11 *C*. κύριος ἔκτισε· καί. 12 *C*. ὅτε καιρὸς καί. 13 *C*. ἐνδώσῃ. 14 *C*. ἐναντίον. 15 *Alex*. αὐτοῦ.

δεινὰ πάσχων ἔναρξε [16] θρήνου· κατὰ δὲ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περίστειλον τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν ταφὴν [17] αὐτοῦ. 17 Πίκρανον κλαυθμὸν, καὶ θέρμανον κοπετὸν, καὶ ποίησον τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν [18] αὐτοῦ ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν διαβολῆς, καὶ παρακλήθητι λύπης ἕνεκα. 18 Ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρδίας κάμψει ἰσχύν. 19 Ἐν [19] ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ [20] κατὰ καρδίας. 20 Μὴ [21] δῷς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνησθεὶς τὰ ἔσχατα. 21 Μὴ ἐπιλάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ ὠφελήσεις, καὶ σεαυτὸν κακώσεις. 22 Μνήσθητι τὸ κρίμα [22] αὐτοῦ, [23] ὅτι οὕτω ὡς καὶ τὸ σόν· ἐμοὶ χθὲς, καὶ σοὶ σήμερον. 23 Ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακλήθητι [24] ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.

24 Σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ [25] σοφισθήσεται.

25 [26] Τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου, [27] καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ [28] ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων; 26 Καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὔλακας, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων. 27 Οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχιτέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς [29] ἡμέρᾳ διάγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων, καὶ [30] ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς [31] τὸ ὁμοιῶσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ [32] τελέσαι ἔργον. 28 Οὕτως χαλκεὺς καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος, καὶ καταμανθάνων [33] ἀργῷ σιδήρῳ. ἀτμὶς πυρὸς [34] πήξει σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχήσεται. Φωνῇ [35] σφύρης καινιεῖ τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμῆσαι ἐπὶ συντελείας.

29 [36] Οὕτω κεραμεὺς καθήμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ, καὶ συστρέφων ἐν ποσὶν αὐτοῦ τροχὸν, ὃς ἐν μερίμνῃ κεῖται διαπαντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐναρίθμιος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ.

30 Ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλὸν, καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχὺν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει [37] συντελέσαι τὸ [38] χρίσμα, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρίσαι κάμινον. 31 Πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας [39] αὐτῶν [40] ἐνεπίστευσαν, καὶ 32 ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται. Ἄνευ αὐτῶν οὐκ [41] οἰκισθήσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν, οὐδὲ περιπατήσουσι· 33 [42] Καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλοῦνται· [43] ἐπὶ δίφρον [44] δικαστοῦ οὐ καθιοῦνται, καὶ διαθήκην κρίματος οὐ διανοηθήσονται, οὐδὲ μὴ ἐκφανῶσι [45] δικαιοσύνην καὶ κρίμα· καὶ ἐν παραβολαῖς οὐχ εὑρεθήσονται. 34 Ἀλλὰ [46] κτίσμα αἰῶνος [47] στηρίσουσι· καὶ ἡ δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης. πλὴν τοῦ [48] ἐπιδόντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ [49] διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου.

Κεφ. λθ΄. 39.

1 Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει, καὶ ἐν 2 προφητείαις ἀσχοληθήσεται. [1] Διηγήσεις ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει, καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται. 3 Ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀναστραφήσεται. 4 Ἀναμέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσει, καὶ ἔναντι [2] ἡγουμένων ὀφθήσεται. ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ [3] ἐν ἀνθρώποις ἐπείρασε. 5 Τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει [4] ὀρθρίσαι πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται· καὶ ἀνοίξει [5] τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προσευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν [6] αὐτοῦ δεηθήσεται. 6 Ἐὰν [7] κύριος ὁ μέγας [8] θελήσῃ, πνεύματι συνέσεως [9] ἐμπλησθήσεται. αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευ-

---

16 C. θρήνων. 17 αὐτοῦ Ald. deest. 18 Ald. αὐτῆς. 19 Alex. ἐπαγωγῇ παραμένει. C. ἐπαγωγῇ παραβαίνει. 20 C. κατάρα. 21 Ald. δώσῃς λύπην. 22 Alex. μου. C. σου. 23 Alex. ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν· ἐμοὶ ἐχθές. 24 C. ἐπ'. 25 C. οὐ σοφισθήσεται. 26 Alex. * τίς ὀφθήσεται. 27 Alex. & C. καυχώμενος. 28 C. ἀνατριφόμενος. 29 Alex. ἡμέρας. C. ἡμέραν. 30 Alex. ἡ ἐπιμονή. C. ἐπιμονή. 31 Alex. ὁμοιῶσαι. 32 C. συντελέσαι. 33 Alex. ἔργον σιδήρου. C. ἐν ἔργῳ σιδήρου. aa. ἔργα σιδήρῳ. ed. vero Lat. hab. Et considerans opus ferri. 34 Alex. & C. τήξει. 35 C. σφύρας, καὶ ἄκμονος καινιεῖ. 36 Alex. Οὕτως. 37 C. εἰς τὸ συντελέσαι. 38 Ald. χάρισμα. 39 Alex. ἑαυτῶν. 40 C. ἐπίστευσαν. 41 Alex. οἰκήσεται. 42 C. Ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται, καὶ ἐν. 43 ἐπὶ usque ad καὶ Ald. desunt. 44 Alex. δυνάστου οὐ καθίονται. C. δικαστῶν οὐ καθιοῦνται. 45 Alex. παιδίαν. C. παιδείαν. 46 C. κλῆμα. 47 Ald. τηρήσουσι. C. στηρίσουσι. 48 Alex. & C. ἐπιδιδόντος. 49 Alex. διανοουμένῳ.

Cap. 39. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. Διήγησιν. 2 C. ἡγουμένων. 3 Alex. ἀνθρώποις. 4 C. πρὸς κύριον, ὀρθρίσαι πρὸς τόν. 5 Alex. στόμα. 6 Ald. αὐτῆς. 7 Alex. ὁ κύριος. 8 C. θέλῃ. 9 Alex. ἐμπλήσει αὐτόν.

7 χῆ ἐξομολογήσεται κυρίῳ. Αὐτὸς κατ-
ευθυνεῖ βουλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς
8 ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται. Αὐτὸς
[10] ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ
ἐν νόμῳ [11] διαθήκης κυρίου καυχήσεται.
9 Αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί, [12] ἕως τοῦ αἰῶ-
νος οὐκ ἐξαλειφθήσεται· [13] οὐκ ἀποστήσεται τὸ
μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ [14] ὄνομα αὐτοῦ [15] ζήσεται
10 εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὴν σοφίαν αὐτοῦ [16] διη-
γήσονται [17] ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγε-
11 λεῖ ἐκκλησία. Ἐὰν ἐμμείνῃ ὄνομα
καταλείψει ἢ χίλιοι, καὶ ἐὰν [18] ἀναπαύσηται ἐμ-
12 ποιεῖ αὐτῷ. Ἔτι διανοηθεὶς [19] ἐκδιηγή-
σομαι, [20] καὶ ὡς διχομηνία ἐπληρώθην.
13 Εἰσακούσατέ μου υἱοὶ ὅσιοι, καὶ βλαστήσατε ὡς
ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος [21] ἀγροῦ·
14 [22] Καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὀσμήν, καὶ ἀν-
θήσατε ἄνθος ὡς κρίνον· διάδοτε ὀσμὴν καὶ
αἰνέσατε ᾆσμα· εὐλογήσατε κύριον ἐπὶ πᾶσι
15 τοῖς [23] ἔργοις. [24] Δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
μεγαλωσύνην, καὶ ἐξομολογήσασθε ἐν αἰνέσει
αὐτοῦ, ἐν ᾠδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ
16 οὕτως ἐρεῖτε ἐν ἐξομολογήσει, Τὰ ἔργα
κυρίου πάντα [25] ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν πρόσ-
17 ταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ [26] ἔσται, Πάντα
γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσεται. ἐν λόγῳ αὐτοῦ
[27] ἔστη ὡς θημωνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόμα-
18 τος αὐτοῦ ἀποδοχεῖα ὑδάτων. Ἐν προσ-
τάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν
19 ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ἔργα
πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι κρυ-
20 βῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ
αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ [28] οὐθέν ἐ-
21 στι [29] θαυμάσιον ἐναντίον αὐτοῦ. Οὐκ ἔ-
στιν εἰπεῖν, Τί τοῦτο; [30] εἰς τί τοῦτο; πάντα
22 γὰρ εἰς [31] χρείας αὐτῶν ἔκτισται. Ἡ εὐ-
λογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς
23 κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν. Οὕτως
ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, [32] ὡς μετέ-
24 στρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην. Αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ
[33] τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσ-
25 κόμματα. Ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτι-
σται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακά.
26 Ἀρχὴ πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ,
[34] πῦρ, καὶ σίδηρος, καὶ [35] ἅλα, καὶ σεμίδα-
λις [36] πυροῦ, καὶ [37] μέλι, καὶ γάλα, αἷμα στα-
27 φυλῆς, καὶ ἔλαιον, καὶ ἱμάτιον. [38] Ταῦ-
τα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν [39] εἰς ἀγαθά, οὕτως
τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται εἰς κακά.
28 Ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν
θυμῷ αὐτῶν [40] ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν.
[41] καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχέουσι, καὶ τὸν
θυμὸν τοῦ ποιήσαντος [42] αὐτοὺς κοπάσουσι.
29 Πῦρ καὶ [43] χάλαζα καὶ λιμὸς καὶ θάνατος, πάν-
30 τα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν [44] ἔκτισται. Θη-
ρίων ὀδόντες καὶ σκορπίοι καὶ ἔχεις καὶ ῥομφαία
31 ἐκδικοῦσα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς, Ἐν τῇ
[45] ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
εἰς [46] χρείας ἑτοιμασθήσονται, καὶ ἐν [47] τοῖς
32 καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον. Διὰ
τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐστηρίχθην, καὶ διενοήθην, καὶ
33 ἐν γραφῇ ἀφῆκα. Τὰ ἔργα κυρίου πάν-
τα ἀγαθά, καὶ πᾶσαν χρείαν ἐν [48] ὥρᾳ αὐτῆς
34 χορηγήσει. Καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, Τοῦτο
τούτου πονηρότερον, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ [49] εὐ-
35 δοκιμηθήσεται. Καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ
στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

Κεφ. μ'. 40.

1 Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ,
καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς Ἀδάμ, ἀφ' ἡμέρας
ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν ἕως [1] ἡμέρας
2 ἐπὶ [2] ταφὴν εἰς μητέρα πάντων. Τοὺς δια-

---

10 *Alex. Ald.* ἐκφαίνει. 11 *Alex.* κυρίου διαθήκης. 12 *Alex.* καὶ ἕως. 13 *Ald.* καὶ οὐκ. C. deest. 14 *Alex.* & C. τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 15 *Alex.* ζητήσεται. 16 *Alex.* & C. διηγήσεται. 17 ἔθνη *Ald.* deest. 18 *Alex.* παύσηται. 19 *Alex.* ἐκδιηγηθήσομαι. 20 C. ὅτι ὡς. 21 *Alex.* & C. ὑγροῦ. 22 hoc membrum deest in C. 23 *Alex.* & C. ἔργοις αὐτοῦ. 24 Δότε usque ad αὐτοῦ C. desunt. 25 ὅτι C. deest. 26 *Alex. Ald.* C. ἔσται, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, Τί τοῦτο (C. addit ἐστί, & *Alex.* εἰς τί τοῦτο; *Ald.* καὶ εἰς τί τοῦτο;) πάντα γὰρ ἐν (C. ταῦτα ἐν) καιρῷ. 27 *Ald.* ἔσται. 28 *Alex.* οὐδέν. 29 *Alex.* θαυμαστόν. 30 C. ἐστί; πάντα. 31 *Alex.* & C. χρείαν. 32 *Alex.* Αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα, Ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην. Ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς. 33 C. εὐθεῖαι τοῖς ὁσίοις, οὕτως. 34 *Alex.* & C. καὶ πῦρ. 35 *Alex.* & C. ἅλας. 36 *Alex. Ald.* πυρός. 37 C. γάλα, καὶ μέλι. 38 C. Πάντα ταῦτα. 39 εἰς C. deest. 40 C. ἐστερέωσε. 41 *Alex.* & C. ἐν. 42 C. αὐτόν. 43 C. θάλασσα. 44 hic repetit *Ald.* quæ habentur supra post ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ &c. 45 C. ἀνατολῇ. 46 *Alex.* χεῖρας. 47 *Alex.* καιροῖς. 48 C. καιρῷ. 49 *Alex.* εὐδοκιμήσεται.

Cap. 40. 1 C. ἐπιστροφῆς ἡμέρας εἰς. 2 *Alex.* ταφῆς.

λογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον [3] καρδίας, ἐπίνοια
3 προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς. Ἀπὸ
καθημένου ἐπὶ θρόνου [4] ἐν δόξῃ, [5] καὶ ἕως τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ·
4 Ἀπὸ φορεῦντος [6] ὑάκινθον καὶ στέφανον, καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον·
5 Θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος καὶ φόβος θανάτου καὶ [7] μήνιμα καὶ ἔρις, καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ κοίτης ὕπνος νυκτὸς ἀλλοιοῖ γνῶσιν αὐτοῦ.
6 Ὀλίγον ὡς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὡς ἐν [8] ἡμέρᾳ σκοπιᾶς, τεθορυβημένος ἐν ὁράσει καρδίας αὐτοῦ, ὡς [9] ἐκπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου.
7 Ἐν καιρῷ σωτηρίας αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποθαυμάζων εἰς οὐδένα φόβον.
8 Μετὰ πάσης [10] σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἑπταπλάσια πρὸς ταῦτα.
9 Θάνατος [11] καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγαί,
10 [12] λιμὸς καὶ σύντριμμα καὶ μάστιξ. Ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη [13] ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ὁ κατακλυσμός.
11 Πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν [14] ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὑδάτων εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει.
12 Πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται, καὶ [15] πίστις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται.
13 Χρήματα ἀδίκων ὡς ποταμὸς ξηρανθήσεται, καὶ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν [16] ὑετῷ ἐξηχήσει.
14 Ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας, εὐφρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν [17] ἐκλείψουσιν.
15 Ἔκγονα ἀσεβῶν οὐ [18] πληθύνει κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας.
16 [19] Ἄχει ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ [20] χείλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλήσεται,
17 Χάρις ὡς παράδεισος [21] ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμένει.
18 Ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται, [22] καὶ ὑπὲρ [23] ἀμφότερα ὁ εὑρίσκων θησαυρόν.
19 Τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται.
20 Οἶνος καὶ [24] μουσικὰ εὐφραίνουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἀγάπησις σοφίας.
21 Αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύνουσι [25] μέλη, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γλῶσσα ἡδεῖα.
22 Χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμήσει [26] ὁ ὀφθαλμός σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα χλόην σπόρου.
23 Φίλος καὶ ἑταῖρος εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ [27] μετὰ ἀνδρός.
24 Ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια εἰς καιρὸν θλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἐλεημοσύνη [28] ῥύσεται.
25 Χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα βουλὴ εὐδοκιμεῖται.
26 Χρήματα καὶ ἰσχὺς [29] ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα φόβος κυρίου. οὐκ ἔστι [30] φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστιν [31] ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ [32] βοήθειαν.
27 Φόβος κυρίου ὡς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν [33] ἐκάλυψαν αὐτόν.
28 Τέκνον, ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσῃς, κρεῖσσον ἀποθανεῖν ἢ ἐπαιτεῖν.
29 Ἀνὴρ βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ [34] ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλισγήσει [35] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις. ἀνὴρ δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάξεται.
30 Ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκανθήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ [36] καήσεται.

Κεφ. μα'. 41.

1 Ὦ Θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ [1] μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ, καὶ εὐοδουμένῳ ἐν πᾶσι, καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν;
2 Ὦ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπῳ [2] ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχύϊ, ἐσχατογήρῳ, καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ ἀπειθοῦντι, καὶ ἀπολωλεκότι ὑπομονήν.
3 Μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου· μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων, τοῦτο [3] τὸ κρίμα παρὰ κυρίου
4 [4] πάσῃ σαρκί. Καὶ τί ἀπαναίνῃ ἐν εὐ-

3 *Alex.* * καρδίαν. 4 *Alex.* ἐνδόξου. *C.* δόξης. 5 *Alex.* ὡς τεταπεινωμένου. 6 *Alex.* ὑακίνθινον. 7 *Alex.* μήνιμα. *C.* μίμημα. 8 *Ald.* *C.* ἡμέραις. 9 *C.* ἐκφυγών. 10 σαρκὸς *Ald.* deest. 11 καὶ αἷμα *C.* ponit post ῥομφαία. 12 *C.* λιμοῦ καὶ συντρίμματος καὶ μάστιγος. 13 *Alex.* πάντα ταῦτα. 14 *Alex.* ἀναστρέψει. 15 *Ald.* τί εἰς. 16 *C.* ὑετοῖς. 17 *Alex.* ἐκθλίψουσιν. 18 *C.* πληθυνεῖ. 19 *Alex.* Ἄχι. *ed. Lat.* hab. *super omnem aquam viriditas.* sic Gen. c. 41. sub principium, καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει. & in *ed. Lat.* *pascebantur in locis palustribus.* ibidem v. 18. *paludis vireta carpebant.* vide quæ ibi notata sunt. hoc autem loco *nonnulli ll.* hab. ἄχι. *quidam*, ἄχη. voci autem, ἄχει, probabile est in *ed. Lat.* non solum *viriditatem*, respondere, sed etiam verbum *sonant*, ut 2. interpretat. conjunctæ videantur. vocabulo autem, *sonant*, propius esset, ἠχεῖ, vel etiam Doricum, ἀχεῖ. 20 *Alex.* χεῖλος. 21 *C.* σύν. 22 καὶ ὑπὲρ, usque ad finem vers. *C.* desunt. 23 *Alex.* * ἀμφότερα εὑρίσκων. 24 *C.* μουσική. 25 *Alex.* μέλη. 26 *Alex.* & *C.* ὀφθαλμός, καὶ ὑπέρ. 27 *Alex.* μετ'. 28 *Alex.* ῥύεται. 29 *Alex.* ἀνυψοῦσιν. 30 *Alex.* & *C.* ἐν φόβῳ. 31 *C.* ζητῆσαι ἑαυτῷ. 32 *Ald.* βοήθεια. 33 *Alex.* & *C.* ἐκάλυψεν. 34 *C.* ἔχει βίον. 35 *Alex.* ψυχήν. 36 *C.* καυθήσεται.

Cap. 41. 1 *C.* μνημόσυνον ἀνθρώπῳ. 2 *Ms.* *Alex.* ἐπιδεομένῳ. 3 *Alex.* κρίμα. 4 *C.* σῇ.

δοκίᾳ

δοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα, εἴτε ἑκατὸν, εἴτε χίλια ἔτη· οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ἐλεγμὸς ζωῆς.

5 Τέκνα [5] βδελυκτὰ γίνεται τέκνα ἁμαρτωλῶν, καὶ συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσεβῶν.

6 Τέκνων ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν [6] ἐνδελεχιεῖ ὄνειδος.

7 Πατρὶ ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν 8 ὀνειδισθήσονται. Οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον [7] Θεοῦ ὑψίστου. 9 Καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς κατάραν γεννηθήσεσθε· καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε. 10 Πάντα ὅσα ἐκ γῆς, εἰς γῆν ἀπελεύσεται. οὕτως ἀσεβεῖς [8] ἀπὸ κατάρας 11 εἰς ἀπώλειαν. Πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ [9] ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθὸν ἐξαλειφθήσεται. 12 Φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμενεῖ, ἢ χίλιοι 13 [10] μεγάλοι θησαυροὶ χρυσίου. Ἀγαθῆς ζωῆς ἀριθμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ὄνομα εἰς 14 [11] αἰῶνα διαμενεῖ. Παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε τέκνα, Σοφία [12] δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανὴς, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέ- 15 ροις; Κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ, ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν 16 σοφίαν αὐτοῦ. Τοιγαροῦν [13] ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γάρ ἐστι πᾶσαν αἰσχύνην διαφυλάξαι καλὸν, καὶ οὐ [14] πάντα πᾶσιν ἐν πί- 17 στει εὐδοκιμεῖται. Αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμέ- 18 νου καὶ δυνάστου περὶ ψεύδους, [15] Ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ [16] ἀνομίας, ἀπὸ κοινω- 19 νοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας, Καὶ ἀπὸ τόπου οὗ παροικεῖς περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ ἀληθείας Θεοῦ καὶ διαθήκης, [17] καὶ ἀπὸ πήξεως ἀγκῶνος ἐπ' [18] ἄρτοις, [19] ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσε- 20 ως, Καὶ ἀπὸ [20] ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς, [21] ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἑταίρας, 21 Καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου [22] συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως, [23] καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, 22 Ἀπὸ περιεργείας [24] παιδίσκης αὐτοῦ, καὶ μὴ [25] ἐπιστῇς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς, ἀπὸ [26] φίλων περὶ [27] λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι, μὴ ὀνείδιζε.

Κεφ. μβ'. 42.

1 [1] Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀ- [2] πὸ ἀποκαλύψεων λόγων κρυφίων· καὶ [3] ἔσῃ αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὑρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου. μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτά- 2 νειν· Περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κρίματος δικαιῶσαι τὸν ἀσεβῆ, 3 Περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων, [4] καὶ περὶ δό- 4 σεως κληρονομίας ἑταίρων, Περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ [5] σταθμιῶν, [6] περὶ κτήσεως 5 πολλῶν καὶ ὀλίγων, Περὶ [7] ἀδιαφόρου [8] πράσεως, καὶ ἐμπόρων, καὶ περὶ παιδείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκέτῃ πονηρῷ πλευρὰν [9] αἱμάξαι. 6 Ἐπὶ γυναικὶ πονηρᾷ καλὸν σφραγὶς· καὶ ὅπου 7 χεῖρες πολλαὶ, κλεῖσον. [10] Ὃ ἐὰν παραδίδῳς, ἐν ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ 8 λῆψις [11] παντὶ ἐν γραφῇ. Περὶ παιδείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ [12] ἐσχατογήρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔσῃ πεπαιδευμένος [13] ἀληθινῶς, καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς 9 ζῶντος. Θυγάτηρ πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα [14] αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον· [15] ἐν νεότητι αὐτῆς μήποτε παρακμάσῃ, καὶ συν- 10 ῳκηκυῖα μήποτε μισηθῇ. Ἐν παρθενίᾳ μήποτε βεβηλωθῇ, καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται, μετὰ ἀνδρὸς οὖσα μήποτε παραβῇ, καὶ συνῳκηκυῖα μήποτε [16] στειρώσῃ. 11 Ἐπὶ θυγατρὶ [17] ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακὴν, μήποτε [18] ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς, λαλιὰν ἐν πόλει, καὶ ἔκκλητον λαοῦ, καὶ [19] καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει πολλῶν. 12 Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ

---

5 *Alex.* βδελυκτά. 6 *Alex.* * ἐνδελεχεῖ. *C.* ἐνδελεχίζει. 7 *C.* ὑψίστου. ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε εἰς ἀπώλειαν. Καί. 8 ἀπὸ κατάρας *C.* desunt. 9 *C.* ἀνθρώπων. 10 *C.* θησαυροὶ μεγάλοι χρυσίου. 11 *C.* αἰῶνας. 12 δὲ *C.* deest. 13 *C.* ἐντραπήσεται. 14 *Ald.* παντάπασιν. 15 *C.* Καὶ ἀπό. 16 *Alex.* ἀνομίας, Καὶ ἀπὸ τόπου. 17 *Alex.* ἀπὸ πήξεως. 18 *Ald.* ἄρτους. 19 *Alex.* καὶ ἀπό. 20 *C.* ἀσπαζομένου. 21 *Alex.* καὶ ἀπό. 22 *C.* ἀνθρώπου εὐγενοῦς. 23 *Alex.* ἀπό. 24 *C.* καὶ παιδίσκης, καί. 25 *C.* ἐπιστήσῃς. 26 *C.* φίλου. 27 *Alex.* λόγου.

Cap. 42. 1 *C.* Καὶ ἀπό. 2 *Alex.* ἀποκαλύψεως. *C.* ἀποκαλύψεως περί. 3 ἔσῃ *Ald.* deest. 4 *Alex.* περί. 5 *C.* σταθμῶν. 6 *Alex.* καὶ περί. 7 *Alex.* & *C.* διαφόρου. 8 *Alex.* & *C.* πράσεως ἐμπόρων. 9 *Alex.* ἐμάξας. 10 Ὃ *C.* deest. 11 *Alex.* & *C.* πάντα. 12 *Alex.* ἐσχατογήρῳ κρινομένῳ. 13 *C.* ἀληθινός. 14 *Alex.* αὐτοῦ. 15 *C.* καὶ ἐν. 16 *Alex.* & *C.* στειρωθῇ. 17 *Ald.* ἀδιατρέπτως. 18 *Alex.* ποιήσει σε. *Ald.* ποιήσῃς. 19 *Alex.* καταισχύνει.

γυναικῶν

13 γυναικῶν μὴ συνέδρευε. Ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σὴς, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονη-
14 ρία [20] γυναικός. Κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνὴ, [21] καὶ γυνὴ καταισχύνου-
15 σα εἰς ὀνειδισμόν. Μνησθήσομαι [22] δὴ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ ἃ [23] ἑώρακα, ἐκδιηγήσομαι· ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ.
16 [24] Ἥλιος φωτίζων κατὰ [25] πᾶν ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης [26] αὐτοῦ πλῆρες τὸ ἔργον αὐτοῦ.
17 Οὐκ ἐνεποίησε τοῖς ἁγίοις [27] κύριος ἐκδιηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, [28] ἃ ἐστερέωσε κύριος ὁ παντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν
18 δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν. Ἄβυσσον καὶ καρδίαν ἐξίχνευσε, καὶ ἐν [29] πανουργεύμασιν αὐτῶν διενοήθη. ἔγνω γὰρ ὁ [30] κύριος πᾶσαν εἴδησιν, καὶ ἐνέβλεψεν εἰς [31] σημεῖον αἰῶνος.
19 Ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα καὶ [32] ἐπεσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύφων.
20 Οὐ παρῆλθεν αὐτὸν πᾶν διανόημα, οὐκ ἐκρύ-
21 βη ἀπ' αὐτοῦ [33] οὐδὲ εἷς λόγος. Τὰ μεγαλεῖα [34] τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκόσμησε, [35] καὶ ἕως ἐστὶ πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὔτε προσετέθη οὔτε [36] ἠλαττώθη, καὶ [37] οὐδὲ προσε-
22 δεήθη οὐδενὸς συμβούλου. [38] Ὡς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητὰ, καὶ [39] ὡς σπινθῆ-
23 ρός ἐστι θεωρῆσαι. Πάντα ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα
24 ὑπακούει. Πάντα δισσὰ ἓν κατέναντι τοῦ ἑνὸς, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν [40] ἐκλεῖπον.
25 Ἓν τοῦ ἑνὸς ἐστερέωσε τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

Κεφ. μγ'. 43.

1 Γαυρίαμα ὕψους, στερέωμα καθαριότητος,
2 εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι δόξης. Ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ [1] διαγγέλλων ἐν [2] ἐξόδῳ, σκεῦος
3 θαυμαστὸν, ἔργον ὑψίστου. Ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν, καὶ ἐναντίον
4 καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; Κάμινον [3] φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, [4] τριπλασίως ἥλιος ἐκκαίων ὄρη· ἀτμίδας πυρώδεις [5] ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυροῖ
5 ὀφθαλμούς. Μέγας [6] κύριος ὁ ποιήσας αὐτὸν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ [7] κατέσπευσε πορεί-
6 αν. Καὶ [8] ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξιν [9] χρόνων, καὶ σημεῖον αἰῶ-
7 νος. [10] Ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ [11] συντελείας.
8 Μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν, [12] αὐξανομένη [13] θαυμαστῶς ἐν ἀλλοιώσει. σκεῦος [14] παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμ-
9 πων. Κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἄστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις [15] κύριος.
10 Ἐν λόγοις [16] ἁγίου στήσονται [17] κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ [18] ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν.
11 Ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα [19] αὐτὸ, σφόδρα ὡραῖον ἐν τῷ αὐγάσματι αὐτοῦ.
12 Ἐγύρωσεν οὐρανὸν [20] ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες
13 ὑψίστου [21] ἐτάννυσαν αὐτό. Προστάγματι αὐτοῦ [22] κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἀστρα-
14 πὰς κρίματος αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἠνεῴχθησαν θησαυροὶ, καὶ ἐξέπτησαν νεφέλαι ὡς
15 πετεινά. Ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴσχυσε [23] νεφέλας, καὶ διεθρύβησαν λίθοι χαλάζης.
16 [24] Καὶ ἐν [25] ὀπτασίαις αὐτοῦ [26] σαλευθήσεται [27] ὄρη, ἐν θελήματι πνεύσεται νότος.
17 Φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ [28] ὠδίνησε [29] γῆν, καὶ καταιγὶς Βορέου καὶ συστροφὴ πνεύματος. ὡς πετεινὰ καθιπτάμενα πάσσει χιόνα, καὶ ὡς ἀκρὶς
18 καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς. Κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει ὀφθαλμὸς, καὶ
19 ἐπὶ τοῦ ὑετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία. Καὶ πάχνην ὡς [30] ἅλα ἐπὶ [31] γῆς χέει, καὶ πα-
20 γεῖσα γίνεται σκολόπων ἄκρα. Ψυχρὸς ἄνεμος [32] Βορέης πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος [33] ἀφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύ-

---

20 γυναικὸς *Ald* deest. 21 καὶ *C.* deest. 22 *Ald.* δέ. 23 *Alex.* ἑόρακα. 24 *C.* Καὶ ἥλιος. 25 *C.* πάντα. 26 *Alex.* & *C.* κυρίου. 27 *C.* κυρίου. 28 ἃ *C.* deest. 29 *Alex.* πανουργήμασιν. 30 *Alex.* & *C.* ὕψιστος. 31 *C.* σημεῖα. 32 *Alex.* & *C.* τὰ ἐσόμενα. 33 *Alex.* εἷς λόγος. 34 *C.* διὰ τῆς. 35 *Alex.* & *C.* ὅς ἐστιν. 36 *Alex* ἠλαττώθη, καί. 37 *Alex.* & *C.* οὐ προσεδεήθη. 38 *Ald.* Ὦ. 39 *C.* ἕως. 40 *Alex.* ἐλλεῖπον. *C.* ἐλλεῖπον.

Cap. 43. 1 *Ms. Alex.* διαγγέλλων. 2 *C.* ἐνδόξῳ. 3 *Ald.* φυλάσσων. 4 *Alex.* τριπλασίων. *C.* τριπλάσιον. 5 *Alex.* ἐκφυσῶν. 6 *Alex.* ὁ κύριος. 7 *C.* κατέπαυσε.

8 *C.* σελήνην ἐποίησεν εἰς στάσιν. 9 *C.* χρόνου. 10 *C.* Καὶ ἀπό. 11 *Alex.* συντελεία. 12 *Alex.* & *C.* αὐξανόμενος. 13 *Ald.* θαυμαστὸς ἐν. *C.* ἐθαυμάστωσεν. 14 *Ald.* παραβολῶν. 15 *Alex.* & *C.* κυρίου. 16 *Ald.* ἁγίοις. 17 *Ald.* *C.* κατάκριμα. 18 *C.* ἐκκαυθῶσιν ἐν φυλακῇ. 19 *Alex.* * αὐτόν. 20 *Ald.* ἐγκυκλώσει. 21 *Alex.* ἐτάνυσαν. 22 *C.* κατέπαυσε. 23 *Alex.* νεφέλαις. 24 hunc versum *C.* ponit post γῆν vers. seq. 25 *Alex.* & *C.* ὀπτασία. 26 *Alex.* σαλευθήσονται. *C.* σαλεύσεται. 27 *Alex.* ὄρη, καὶ ἐν θελήματι αὐτοῦ. 28 *Ald.* ὠνείδισεν. 29 *Alex.* γῆ. *Ald.* ὀργήν. 30 *C.* ἅλας. 31 *C.* γῆν. 32 *Alex.* Βορέας. 33 *Alex.* ἐφ'.

σεται

21 σειαι τὸ ὕδωρ. Καταφάγεται ὄρη, καὶ ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ.
22 Ἴασις πάντων κατὰ σπουδὴν ὁμίχλη, δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει.
23 [34] Λογισμῷ αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ ἐφύ-
24 τευσεν [35] αὐτὴν Ἰησοῦς. [36] Οἱ πλέοντες τὴν θάλασσαν διηγοῦνται [37] τὸν κίνδυνον αὐτῆς, [38] καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν.
25 Καὶ ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποικιλία παντὸς ζώου, [39] κτίσις κητῶν.
26 [40] Δι' [41] αὐτὸν [42] εὐοδία [43] τέλος αὐτοῦ, καὶ
27 ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται [44] πάντα. Πολλὰ ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ [45] ἐφικώμεθα, καὶ [46] συντέλεια λόγων τὸ πᾶν [47] ἐστιν αὐτός.
28 Δοξάζοντες ποῦ [48] ἰσχύσωμεν; αὐτὸς γὰρ ὁ μέ-
29 γας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Φοβερὸς κύριος καὶ [49] σφόδρα μέγας, καὶ θαυ-
30 μαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. Δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε καθόσον [50] ἂν δύνησθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι· καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνατε ἐν ἰσχύϊ, μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ [51] ἐφικήσθε.
31 Τίς [52] ἑώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγήσεται; καὶ τίς
32 [53] μεγαλυνεῖ αὐτὸν καθώς ἐστι; Πολλὰ ἀπόκρυφά ἐστι μείζονα τούτων, ὀλίγα [54] γὰρ ἑωρά-
33 καμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ. Πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν [55] ἔδωκε σοφίαν.

Κεφ. μδ΄. 44.

[1] ΠΑΤΕΡΩΝ [a] ΥΜΝΟΣ.

1 Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς πα-
2 τέρας ἡμῶν τῇ γενέσει. Πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος, [2] τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ [3] ἀπ' αἰῶνος.
3 Κυριεύοντες ἐν ταῖς βασιλείαις [4] αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· [5] βουλεύσονται ἐν συνέσει αὐτῶν, ἀπηγγελκότες
4 ἐν προφητείαις· Ἡγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίοις, καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ· σοφοὶ
5 [6] λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν· Ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν, [7] διηγούμενοι ἔπη [8] ἐν γραφῇ·
6 Ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι [9] ἰσχύϊ, εἰρη-
7 νεύοντες ἐν [10] παροικίαις αὐτῶν· Πάντες οὗτοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς
8 ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. Εἰσὶν αὐτῶν οἳ κατέλιπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους.
9 Καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνημόσυνον, καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ [11] ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτούς.
10 Ἀλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ δικαιοσύναι
11 οὐκ ἐπελήσθησαν. Μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν [12] διαμενεῖ ἀγαθὴ κληρονομία, [13] ἔκ-
12 γονα αὐτῶν ἐν ταῖς διαθήκαις. [14] Ἔστη [15] σπέρμα αὐτῶν [16] καὶ τέκνα αὐτῶν [17] δι'
13 αὐτούς· [a] Ἕως αἰῶνος [18] μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα αὐτῶν οὐκ [19] ἐξαλειφθήσεται.
14 [20] Τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ ὄνο-
15 μα αὐτῶν ζῇ εἰς [21] γενεάς. Σοφίαν αὐτῶν διηγήσονται λαοί, καὶ τὸν ἔπαινον [22] ἐξαγ-
16 γελεῖ ἐκκλησία. Ἐνὼχ εὐηρέστησε [23] κυρίῳ, καὶ μετετέθη ὑπόδειγμα μετανοίας ταῖς γε-
17 νεαῖς. Νῶε εὑρέθη τέλειος δίκαιος, ἐν καιρῷ ὀργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα. [24] διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ, [25] διὰ τοῦτο ἐγένε-
18 το κατακλυσμός. [26] Διαθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτὸν, ἵνα μὴ ἐξαλειφθῇ [27] κα-
19 τακλυσμῷ πᾶσα σάρξ. Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν, καὶ οὐχ εὑρέθη ὅμοιος
20 [28] ἐν τῇ [29] δόξῃ, [a] Ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ· [30] καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε διαθήκην, καὶ ἐν πειρα-
21 σμῷ εὑρέθη πιστός. Διὰ τοῦτο ἐν ὅρκῳ ἔστησεν αὐτῷ, [31] ἐνευλογηθῆναι ἔθνη [32] ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθῦναι αὐτὸν ὡς χοῦν τῆς

---

34 C. Ἐν λογισμῷ. 35 sic in *ed. Lat. Et plantavit illum Dominus Jesus.* sed C. ἐν αὐτῇ νήσους. 36 *Alex.* καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν. Οἱ πλέοντες. 37 *Alex.* κίνδυνον. 38 *Alex.* Καὶ ἐκεῖ τὰ θαυμάσια καὶ παράδοξα. 39 *Alex.* κτῆσιν κτηνῶν. C. κρίσις κητῶν. 40 C. Καὶ δι. 41 *Ald.* αὐτοῦ. 42 *Alex.* εὐδοκία. C. εὐοδοῖ. 43 C. ὁ ἄγγελος. 44 *Alex.* τὰ πάντα. 45 *Alex. Ald.* ἀφικώμεθα. 46 *Ald.* συντέλειαν. 47 C. αὐτός ἐστι, & ponit ante τὸ πᾶν. 48 *Alex.* ἰσχύσομεν. 49 C. μέγας σφόδρα, καί 50 C. δύνασθε. 51 *Alex. Ald.* ἀφικησθε. 52 *Alex.* ἑόρακεν. 53 C. μεγαλυνεῖ. 54 γὰρ C. deest. 55 *Alex.* δέδωκεν.

Cap. 44. 1 ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ C. desunt. 2 C. ἐν αὐτοῖς τῇ μεγαλωσύνῃ. 3 *Ald.* ἐπ'. 4 *Ms. Alex.* αὐτοῦ. 5 *Alex.* βουλεύεται. C. βουλεύοντες. 6 *Alex.* ἐν λόγοις παιδείᾳ αὐτοῦ. 7 *Alex.* & C. καὶ διηγούμενοι. 8 C. ἐγγραφῇ. 9 *Alex.* & C. ἐν ἰσχύϊ. 10 *Alex.* κατοικίαις. 11 C. ὑπάρχοντες. 12 C. διαμένει. 13 C. ἔγγονα. 14 C. Ἐν διαθήκαις ἐστί. 15 *Alex.* & C. τὸ σπέρμα. 16 *Alex.* καὶ τὰ τέκνα. 17 C. μετ'. 18 C. μένει. 19 *Alex.* ἐγκαταλειφθήσεται. 20 *Alex.* & C. Τὰ σώματα. 21 C. γενεὰν καὶ γενεάν. 22 *Alex.* & C. αὐτῶν ἐξαγγελεῖ. *Ald.* ἐξαγγελεῖ. 23 C. κυρίῳ θεῷ. 24 διὰ usque ad διὰ C. desunt. 25 *Alex.* ὅτε ἐγένετο ὁ κατακλυσμός. 26 C. Καὶ διαθῆκαι. 27 *Alex.* πᾶσα σάρξ. Ἀβραάμ. 28 *Alex.* αὐτῷ ἐν. 29 C. δόξῃ αὐτοῦ. 30 *Alex.* & C. Ἐν σαρκί. 31 C. ἐνευλογεῖν. 32 *Alex.* ἐν σπέρματι.

[33] γῆς, καὶ ὡς ἄςρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου [34] γῆς.

22 Καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ ἔςησεν οὕτως διὰ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ, εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων 23 καὶ διαθήκην. Καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰακώβ. ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐλογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ [35] ἐν κληρονομίᾳ· καὶ [36] διέςειλε [37] μερίδας αὐτοῦ, ἐν φυλαῖς [38] ἐμέρισε δεκαδύο. 27 [39] Καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, εὑρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

Κεφ. με'. 45.

1 Ἠγαπημένον ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων [1] Μωυσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις. 2 Ὡμοίωσεν αὐτὸν [2] δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυ- 3 νεν αὐτὸν ἐν φόβοις ἐχθρῶν. Ἐν [3] λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν, [4] ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασιλέων· ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ 4 τῆς δόξης αὐτοῦ. Ἐν πίςει καὶ [5] πραΰτητι [6] αὐτοῦ ἡγίασεν [7], ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης 5 σαρκός. Ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν γνόφον· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς, νόμον ζωῆς [8] καὶ ἐπιςήμης, [9] διδάξαι τὸν Ἰακὼβ διαθήκην, καὶ [10] κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ.

6 Ἀαρὼν [11] ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ, ἀδελ- 7 φὸν αὐτοῦ, ἐκ φυλῆς Λευΐ. Ἔςησεν [12] αὐτῷ διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ. ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐκοσμίᾳ, καὶ περιέζωσεν αὐτὸν [13] ςολὴν δό- 8 ξης. Ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, καὶ ἐςερέωσεν αὐτὸν [14] σκεύεσιν ἰσχύος, 9 περισκελῆ καὶ ποδήρη καὶ ἐπωμίδα, Καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν [15] ῥοΐσκοις χρυσοῖς, κώδωσι πλείςοις κυκλόθεν, ἠχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουςὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν [16] ναῷ 10 εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ, [17] ςολῇ ἁγίᾳ, χρυσῷ, καὶ ὑακίνθῳ, καὶ [18] πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ, λογείῳ κρίσεως, δήλοις ἀ- 11 ληθείας, [19] Κεκλωσμένῃ [20] κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι [21] γλύμματος σφραγῖδος, ἐν δέσει χρυσίου, [22] ἔργῳ λιθουργοῦ, εἰς μνημόσυνον [23] ἐν γραφῇ [24] κεκολαμμένῃ κατ᾽ ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραήλ· 12 Στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως, ἐκτύπωμα σφραγῖδος ἁγιάσματος, καύχημα τιμῆς, [25] ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλ- 13 μῶν κοσμούμενα ὡραῖα. Πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα [26] ἕως αἰῶνος, οὐκ ἐνεδύσατο ἀλλογενής, πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ 14 [27] ἔκγονα αὐτοῦ διαπαντός. Θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται καθημέραν ἐνδελεχῶς 15 δίς. Ἐπλήρωσε [28] Μωυσῆς τὰς χεῖρας, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν [29] ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ. ἐγενήθη αὐτῷ εἰς διαθήκην [30] αἰώνιον, καὶ [31] ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν [32] ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουργεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεύειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν [33] αὐ- 16 τοῦ ἐν τῷ [34] ὀνόματι αὐτοῦ. Ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ, θυμίαμα καὶ [35] εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξιλάσκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ [36] σου. 17 Ἔδωκεν [37] αὐτὸν [38] ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξαι τὸν Ἰακὼβ [39] τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ [40] φω- 18 τίσαι [41] Ἰσραήλ. Ἐπισυνέςησαν αὐτῷ ἀλλότριοι, καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οἱ περὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών, καὶ ἡ συνα- 19 γωγὴ Κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ. Εἶδε κύριος καὶ οὐκ [42] εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς. ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα, καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς [43] αὐτοῦ. 20 Καὶ προσέθηκεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· [44] ἀπαρχὰς [45] πρωτογεννημάτων ἐμέρισεν [46] αὐτοῖς· ἄρτον [47] ἐν πρώ-

---

33 C. γῆς, καὶ κατακληρονομῆσαι. 34 Alex. τῆς γῆς. 35 C. κληρονομίαν. 36 Alex. διέςησεν. 37 C. μερίδος. 38 C. αἷς ἐμέρισε δώδεκα. 39 Ald. facit hunc versum initium cap. sequentis.

Cap. 45. 1 Ms. Alex. Μωσῆν. 2 Alex. ἐν δόξῃ. 3 C. λογίοις. 4 C. καὶ ἐδόξασεν. 5 Alex. & C. πραότητι. 6 Alex. αὐτόν. 7 C. αὐτόν. 8 Ald. ἐπιςήμης. 9 C. ἐδίδαξεν. 10 Ald. κρίματι. 11 C. ἀνύψωσεν. 12 C. αὐτόν. 13 Alex. περιςολῇ. C. περιςολήν. 14 C. ἐν σκεύεσιν. 15 C. ῥοΐσκοις χρυσοῖς &c. 16 Ald. κυρίῳ. C. ναοῦ, καί. 17 Ald. Στολὴ ἁγία. 18 Ald. πορφύρα ἔργον. 19 C. Κεκλωσμένῳ. Ald. Κεκλωσμένη. 20 κόκκῳ Ald. deest. 21 C. γλύμμασι. 22 Ald. ἔργον. 23 C. ἐγγεγραφῇ. 24 C. κεκολαμμένη. 25 C. ἔργα. 26 C. καὶ ἕως. 27 C. ἔγγονα. 28 Alex. Μωσῆς. 29 ἐν C. deest. 30 C. αἰῶνος. 31 Alex. & C. τῷ σπέρματι. 32 C. ἡμέρα. 33 αὐτοῦ C. deest. 34 Alex. & Ald. ὀνόματι. Ἐξελέξατο. 35 Alex. εὐωδία. 36 σου C. deest. 37 Alex. & C. αὐτῷ. 38 Alex. ἐν ταῖς ἐντολαῖς. Ald. ἐντολαῖς. C. ἐντολάς. 39 Alex. μαρτυρίαν. 40 Ald. φωτῆσαι. C. φωτίσαι τόν. 41 Alex. τὸν Ἰσραήλ. 42 Alex. ηὐδόκησεν. 43 Alex. & C. αὐτούς. 44 C. ἀπαρχήν. 45 Alex. πρωτογεννημάτων. 46 Alex. & C. αὐτῷ. 47 Alex. & Ald. πρώτοις.

τοις [48] ἡ-

21 τοῖς [48] ἡτοίμασε πλησμονήν. Καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται, ἃς ἔδωκεν [49] αὐτῷ τε
22 καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Πλὴν ἐν γῇ λαοῦ [50] οὐ κληρονομήσει, καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερίς [51] σου, [52] κληρονομία.
23 Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν ἐν φόβῳ κυρίου, καὶ [53] στῆσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ, ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ
24 Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο [54] ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, προστάτην ἁγίων καὶ λαοῦ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ [55] ᾖ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερωσύνης
25 μεγαλεῖον εἰς [56] τοὺς αἰῶνας. Καὶ διαθήκην τῷ Δαυὶδ υἱῷ [57] ἐκ φυλῆς Ἰούδα, κληρονομία βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου· κληρονομία
26 [58] Ἀαρὼν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. [59] Δώη [60] ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ [61] ὑμῶν, κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς [62] γενεὰς αὐτῶν.

Κεφ. μϛ΄. 46.

1 Κραταιὸς ἐν [1] πολέμοις Ἰησοῦς Ναυῆ, καὶ διάδοχος [2] Μωυσῆ ἐν προφητείαις· ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς,
2 ὅπως [3] κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραήλ. Ὡς ἐδοξάσθη ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρας αὐτοῦ, καὶ [4] τῷ ἐκ-
3 κλῖναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις; Τίς [5] πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔστη; τοὺς γὰρ [6] πολεμίους [7] κύ-
4 ριος αὐτὸς [8] ἐπήγαγεν. Οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ [9] ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐ-
5 γενήθη [10] πρὸς δύο; Ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην, ἐν τῷ [11] θλίψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν· καὶ ἐπήκουσεν [12] αὐτῶν μέγας
6 κύριος. [13] Ἐν λίθοις χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς. κατέρραξεν [14] ἐπ᾽ ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας· ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν [15] αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ, καὶ γὰρ ἐπηκολούθησεν
7 ὀπίσω δυνάστου. Καὶ ἐν [16] ἡμέραις [17] Μωυσέως ἐποίησεν ἔλεος, αὐτὸς καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστῆναι [18] ἔναντι ἐχθροῦ, κωλῦσαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ κοπάσαι γογγυσ-
8 μὸν πονηρίας. Καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώθησαν ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων πεζῶν, [19] εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν
9 ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χαλὲβ ἰσχὺν, καὶ ἕως γήρους διέμεινεν αὐτῷ, [20] ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ [21] ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ [22] κατέσχε κληρονο-
10 μίαν· Ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου.
11 Καὶ οἱ κριταὶ [23] ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδία, καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ κυρίου, [24] εἴη τὸ μνημόσυ-
12 νον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις. Τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀναθάλοι [25] ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασσόμενον, [26] ἐφ᾽ υἱοῖς δεδο-
13 ξασμένων αὐτῶν. Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ [27] Σαμουὴλ προφήτης κυρίου κατέστησε [28] βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ
14 τὸν λαὸν αὐτοῦ. Ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγήν, καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ἰακώβ.
15 Ἐν πίστει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη [29] ἐν πίστει αὐτοῦ [30] πιστὸς ὁράσεως.
16 Καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ [31] θλίψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλόθεν, ἐν προσφο-
17 ρᾷ [32] ἀρνὸς γαλαθηνοῦ. Καὶ ἐβρόντησεν ἀπ᾽ οὐρανοῦ κύριος, καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ [33] ἀ-
18 κουστὴν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐξέτριψεν ἡγουμένους Τυρίων, καὶ πάντας ἄρχοντας
19 Φυλιστιείμ. Καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἔναντι κυρίου καὶ [34] χριστοῦ, Χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ [35] εἴληφα. καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ
20 ἄνθρωπος. Καὶ μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν [36] προεφήτευσε, καὶ ὑπέδειξε [37] βασιλεῖ τὴν

---

48 *Alex.* & *C.* ἡτοίμασεν ἐν πλησμονῇ. 49 *C.* αὐτῷ καί. 50 οὐ *Ald.* deest. 51 *C.* αὐτοῦ. 52 *Alex.* καὶ κληρονομία. *C.* κληρονομίας. 53 *Alex.* & *C.* στῆναι. 54 *C.* ἔστησεν αὐτῷ διαθήκην. 55 ᾖ *Ald.* deest. 56 *C.* τὸν αἰῶνα. 57 *Alex.* ἐκ Ἰεσσαί. 58 *Alex.* αὐτῷ καί. 59 *Alex.* Δοίη. 60 *Ald.* ἡμῖν. 61 *Ald.* ἡμῶν. 62 *Alex.* γενεάν.

Cap. 46. 1 *Ms. Alex.* πολέμῳ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ. *C.* πολέμῳ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ. 2 *Alex.* Μωσῆ ἐν. *Ald* ἐν Μωϋσῆ. 3 *Alex.* & *C.* κατακληρονομήσῃ. 4 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ ἐκτεῖναι. 5 *Alex.* πρότερος. 6 *C.* πολέμους. 7 *Alex.* & *C.* κυρίου. 8 *Alex.* ἀπήγαγεν. 9 *Alex.* ἐνεποδίσθη. 10 *C.* ὡς. 11 *C.* ἐκθλίψαι. 12 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. *Ald.* αὐτόν. 13 *Alex.* Λίθοις. 14 *C.* ἐπὶ ἔθνη. 15 *Alex.* αὐτοῦ. 16 *C.* ἡμέρᾳ. 17 *Alex.* Μωσέως. 18 *C.* ἐναντίον ἐκκλησίας. 19 *Alex.* εἰσάγειν. 20 *C.* καὶ ἐπιβῆναι. 21 *Alex.* τὸ ὕψος. 22 *Alex.* καὶ τὴν κληρονομίαν. 23 *Ald.* ἑκάστῳ. 24 *C.* καί. 25 *C.* ἐπί. 26 *C.* ἐν. 27 Σαμουὴλ *Ald.* deest. 28 *Ald.* βασιλέα. *C.* βασιλείας. 29 *Alex.* ἐν ῥήμασιν. *C.* ἐν ῥήματι. 30 πιστὸς ὁράσεως *C.* desunt. 31 *C.* θλίψαι αὐτὸν ἐχθρούς. 32 *C.* ἀνδρός. 33 *C.* βροντῆς ἀκουστήν. 34 *C.* χριστοῦ αὐτοῦ. 35 *Ald.* εἴληφεν. 36 *Alex.* ἐπροφήτευσεν. 37 *C.* βασιλέως.

τελευτὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς [38] τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ἐν προφητείᾳ ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.

Κεφ. μζ'. 47.

1 ΚΑὶ μετὰ [1] τοῦτο ἀνέστη Νάθαν [2] προφητεύ- 2 ειν ἐν ἡμέραις Δαυίδ. Ὥσπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ ἀπὸ 3 [3] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ἐν λέουσιν [4] ἔπαισεν ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν [5] ἄρκοις ὡς ἐν ἄρνασι προ- 4 βάτων. Ἐν νεότητι αὐτοῦ [6] οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντα, καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ, [7] ἐν τῷ ἐπᾶραι [8] χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης, [9] καὶ 5 καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Γολιάθ; Ἐπεκαλέσατο [10] γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτος ἐξᾶραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐ- 6 τοῦ. Οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτὸν, καὶ ᾔνεσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου, ἐν τῷ φέ- 7 ρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. Ἐξέτριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλόθεν, καὶ ἐξουδένωσε Φυλιστιεὶμ τοὺς ὑπεναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν 8 κέρας. Ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν· ἁγίῳ ὑψίστῳ ῥήματι δόξης ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησε, καὶ ἠγάπησε τὸν ποιή- 9 σαντα αὐτόν. Καὶ ἔστησε ψαλτῳδοὺς κατέναντι [11] τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἤχου [12] αὐτῶν 10 γλυκαίνει μέλη. Ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέχρι συντελείας· ἐν τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ [13] ἅγιον [14] ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ [15] πρωῒ ἠχεῖν τὸ ἁγίασμα.

11 Κύριος ἀφεῖλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς [16] αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην [17] βασιλέων καὶ θρόνον δόξης 12 ἐν τῷ Ἰσραήλ. Μετὰ [18] τοῦτο ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυ- 13 σμῷ. [19] Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, [20] ᾧ ὁ θεὸς κατέπαυσε [21] κυκλόθεν, ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἑ- 14 τοιμάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα. Ὡς [22] ἐσοφίσθης ἐν νεότητί σου, καὶ ἐνεπλήσθης ὡς πο- 15 ταμὸς συνέσεως. Γῆν ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχή [23] σου, καὶ [24] ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰ- 16 νιγμάτων. Εἰς νήσους πόῤῥω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου, καὶ [25] ἠγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου. 17 [26] Ἐν ᾠδαῖς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς, καὶ [27] ἐν ἑρμηνείαις [28] ἀπεθαύμασάν σε χῶραι. 18 Ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ [29] τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ἰσραὴλ, συνήγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς [30] μόλιβδον ἐπλήθυνας ἀρ- 19 γύριον. [31] Παρενέκλινας [32] τὰς λαγόνας σου γυναιξὶ, καὶ ἐνεξουσιάσθης ἐν τῷ σώ- 20 ματί σου. Ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου, ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου, καὶ [33] κατανυγῆναι ἐπὶ τῇ ἀφρο- 21 σύνῃ σου, Γενέσθαι δίχα [34] τυραννίδα, καὶ ἐξ Ἐφραὶμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπειθῆ. Ὁ δὲ 22 κύριος οὐ μὴ [35] καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ [36] διαφθαρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ· οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ [37] ἐκλεκτοῦ [38] ἔκγονα, [39] καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ. Καὶ τῷ Ἰακὼβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ 23 ῥίζαν. Καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων [40], καὶ κατέλιπε [41] μετ' αὐτὸν [42] ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, λαοῦ ἀφροσύνην καὶ [43] ἐλασσούμενον συνέσει, Ῥοβοὰμ, ὃς ἀπέστησε [44] λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ· καὶ Ἱεροβοὰμ [45] υἱὸν Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκε 24 τῷ Ἐφραὶμ ὁδὸν ἁμαρτίας. Καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀπο- 25 στῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς [46] γῆς αὐτῶν. Καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, [47] ἕως [48] ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς.

Κεφ. μη'. 48.

1 ΚΑὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ 2 λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο. Ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς [1] λιμὸν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ

---

38 Alex. φωνήν.

Cap. 47. 1 Alex. Ald. τοῦτον. 2 C. ὁ προφήτης. 3 Alex. υἱῶν. 4 Alex. ἔπεζεν. C. ἐπεξένωσεν. 5 C. ἄρκτοις. 6 οὐχὶ C. deest. 7 C. καὶ ἐν. 8 Alex. χεῖρας. 9 καὶ C. deest. 10 γὰρ C. deest. 11 Alex. θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἤχους. 12 Alex. αὐτῶν γλυκαίνειν μέλη C. αὐτοῦ γλυκαίνειν μέλη, καὶ καθ' ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν. 13 ἅγιον Ald. deest. 14 C. αὐτοῦ ὄνομα. 15 Alex. πρωΐας. 16 C. αἰῶνας. 17 C. βασιλείας. 18 Alex. & C. τοῦτον. 19 Alex. Σολομών. 20 Ald. ὡς. C. καὶ ἐδοξάσθη, ὡς. 21 C. κυκλόθεν αὐτοῦ. 22 C. ἐσοφίσθη ἐν νεότητι αὐτοῦ, καὶ ἐνεπλήσθη 23 C. σου πᾶσαν, καὶ. 24 C. ἐνέπλησε παραβολαῖς. 25 C. ἠγάπησεν. 26 Alex. Καὶ ἐν. 27 Alex. ἐν * ἐρημίαις. Ald. ἐν ἑρμηνείᾳ. C. ἑρμηνείαις. 28 C. ἀπεθαύμασαν χῶραι. 29 C. πάσης τῆς γῆς, τοῦ ἐπικαλεσαμένου σου. 30 Alex. * μόλιβον. 31 Alex. Παρανέκλινας. 32 C. τὰ σπλάγχνα. 33 C. κατανυγῆναι. 34 C. τυραννίδος. 35 Alex. ἐγκαταλείπῃ. 36 Alex. διαφθείρῃ. 37 Ald. ἐκ τοῦ αὐτοῦ. 38 Alex. αὐτοῦ ἔκγονα. C. αὐτοῦ ἔγγονα. 39 Alex. καὶ τὸ σπέρμα. 40 Alex. αὐτοῦ. 41 Alex. μεθ'. 42 C. ἀπό. 43 C. ἐλαττούμενον. 44 Alex. τὸν λαόν. 45 C. υἱός. 46 C. γῆς, ἕως. 47 Alex. ὡς. 48 Ald. δίκησις. C. ὀργὴ καὶ ἐκδίκησις.

Cap. 48. 1 Comp. ed. λιμὸν ἰσχυρὸν, καί.

[2] ὀλιγο-

3 [2]ὠλιγοποίησεν αὐτούς. Ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανὸν, [3]κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ. **4** Ὡς ἐδοξάσθης Ἠλία [4]ἐν τοῖς θαυμασίοις σου; καὶ τίς ὅμοιός [5]σοι [6]καυχᾶσθαι; **5** Ὁ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ᾅδου [7]ἐν **6** λόγῳ ὑψίστου· Ὁ καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν, καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης **7** αὐτῶν· [8]Ὁ ἀκούων ἐν Σινᾶ [9]ἐλεγμὸν, **8** καὶ ἐν Χωρὴβ κρίματα ἐκδικήσεως· Ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδομα, καὶ προφή- **9** τας διαδόχους μετ' αὐτόν· Ὁ ἀναληφθεὶς ἐν [10]λαίλαπι πυρὸς ἐν ἅρματι ἵππων πυ- **10** ρίνων· Ὁ καταγραφεὶς [11]ἐν ἐλεγμοῖς εἰς καιροὺς, κοπάσαι ὀργὴν [12]πρὸ θυμοῦ, [13]καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν, καὶ κα- **11** ταστῆσαι φυλὰς Ἰακώβ. Μακάριοι οἱ ἰδόντες σε, καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει [14]κεκοσμημένοι. **12** καὶ γὰρ ἡμεῖς [15]ζωῇ ζησόμεθα. Ἠλίας, ὃς [16]ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη· καὶ Ἐλισαιὲ [17]ἐνεπλήσθη [18]πνεύματος αὐτοῦ· καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη [19]ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ **13** κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδείς. Πᾶς λόγος οὐχ [20]ὑπερῆρεν αὐτὸν, καὶ ἐν κοιμήσει **14** [21]ἐπροφήτευσε τὸ σῶμα αὐτοῦ. Καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν [22]τελευτῇ **15** θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἐν πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαὸς, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν [23]ἁμαρτιῶν, ἕως [24]ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ [25]τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ [26]ἐσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστὸς, **16** καὶ ἄρχων [27]τῷ οἴκῳ Δαυίδ. Τινὲς μὲν [28]αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστὸν, τινὲς [29]δὲ ἐ- **17** πλήθυναν ἁμαρτίας. Ἐζεκίας ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν [30]εἰς μέσον [31]αὐτῶν τὸν Γώγ· ὤρυξε [32]σιδήρῳ ἀκρότομον, **18** καὶ ᾠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα. Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Σενναχηρὶμ, καὶ ἀπέστειλε [33]Ῥαψάκην, καὶ ἀπῆρε· καὶ [34]ἐπῆρεν [35]ἡ χεῖρ αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν, καὶ ἐμεγαλαυχήσεν [36]ἐν **19** περηφανίᾳ αὐτοῦ. Τότε ἐσαλεύθησαν καρδίαι καὶ [37]χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ **20** τίκτουσαι. Καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ [38]ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν χει- **21** ρὶ Ἡσαΐου. Ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. **22** Ἐποίησε γὰρ Ἐζεκίας τὸ ἀρεστὸν [39]κυρίῳ, καὶ ἐνίσχυσεν [40]ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [41]ἃς ἐνετείλατο Ἡσαΐας ὁ προφήτης ὁ μέγας, **23** καὶ [42]πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ προσέθηκε **24** ζωὴν [43]βασιλεῖ. Πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα, καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σι- **25** ών. Ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ ἐσόμενα, καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.

Κεφ. μθ'. 49.

1 ΜΝημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, [1]ἐσκευασμένον [2]ἔργῳ μυρεψοῦ, ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μου- **2** σικὰ ἐν συμποσίῳ οἴνου. Αὐτὸς [3]κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγ- **3** ματα ἀνομίας. Κατεύθυνε πρὸς κύριον τὴν [4]καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων κατ- **4** ίσχυσε τὴν εὐσέβειαν. Πάρεξ Δαυὶδ, καὶ Ἐζεκίου, καὶ [5]Ἰωσίου, πάντες [6]πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν. κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψί- **5** στου, οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἐξέλιπον. [7]Ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τὴν δό- **6** ξαν αὐτῶν ἔθνει ἀλλοτρίῳ. [8]Ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἠρήμωσαν **7** τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ [9]Ἱερεμίου. [10]Ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη προφήτης ἐκριζοῦν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν, ὡσαύτως οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. **8** Ἰεζεκιὴλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης, ἣν ὑπέδειξεν

---

2 *Ms. Alex.* ὀλιγοποίησεν. 3 *C.* καὶ κατήγαγεν τρὶς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ. Ὡς. 4 *Alex.* ἐν θαυμασίοις. 5 *Ald.* σου. 6 *Alex.* καυχήσεται. 7 *C.* ψυχὴν ἐν. 8 *Alex.* Ἀκούων. 9 *C.* ἐλεγμὸν κυρίου, καί. 10 *Alex.* λαμπάδι. 11 *Alex.* ἐλεγμός. *C.* ἐλεγμοὺς. 12 *C.* κρίσεως κυρίου πρὸς θυμὸν ἐπιστρέψαι. 13 *Alex.* ἐπιστρέψαι. 14 *C.* κεκοιμημένοι. 15 *Alex.* ζωῆς. 16 *C.* ἐσκεπάσθη ἐν λαίλαπι· καί. 17 *Alex.* ἐπλήσθη. 18 *Alex.* & *C.* πνεύματος ἁγίου. *Ald.* στόματος αὐτοῦ. 19 *C.* ἀπὸ ἀρχόντων. 20 *Ald.* ὑπῆρεν. 21 *C.* προεφήτευσε. 22 *C.* τῇ τελευτῇ αὐτοῦ θαυμάσια. 23 *C.* ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἕως. 24 *C.* προενομεύθησαν. 25 *Alex.* γῆς αὐτῶν, καί. 26 *Alex.* & *C.* διεσκορπίσθησαν. 27 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ οἴκῳ. 28 *C.* ἐποίησαν αὐτῶν τό. 29 δὲ *Ald.* deest. 30 *Ald.* ἐν μέσῳ. 31 *Alex.* & *C.* αὐτῆς ὕδωρ. al. αὐτῶν τὸ ὕδωρ. 32 *C.* ἐν σιδήρῳ. 33 *C.* τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχεὶς, καί. 34 *Ald.* *C.* ἀπῆρε. 35 *Alex.* & *C.* χεῖρα. 36 *Ald.* ὑπερηφανίᾳ. *C.* ἐν ὑπερηφανείᾳ. 37 *Alex.* αἱ χεῖρες. 38 ταχὺ *C.* deest. 39 *C.* κυρίου. 40 ἐν *C.* deest. 41 *C.* ὡς. 42 *C.* σεπτός. 43 *C.* βασιλέως.

Cap. 49. 1 *Comp.* ἐσκευασμένου. 2 *Ms. Alex.* ἔργον * μυρεμου. 3 *Alex.* κατηυθύνθη. 4 *Alex.* ὁδόν. 5 *C.* Ζωσίου. 6 *Alex.* πλημμελείᾳ. 7 *C.* Ἔδωκε τό. 8 *C.* Ἐνέπρησαν. 9 *Alex.* Ἱηρεμίου. 10 *C.* Ἐκάκωσε.

9 αὐτῷ ἐπὶ ἅρματος χερουβίμ. Καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ [11] ἀγαθῶσαι 10 τοὺς εὐθύνοντας ὁδούς. Καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν [12] τὰ ὀςᾶ ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου [13] αὐτῶν. [14] παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακὼβ, καὶ ἐλυτρώσαντο αὐτοὺς ἐν πίςει ἐλπίδος. 11 Πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς χειρός. 12 Οὕτως Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδέκ· οἳ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ᾠκοδόμησαν [15] οἶκον, καὶ ἀνύψωσαν [16] λαὸν ἅγιον κυρίῳ ἡτοιμασμένον εἰς δόξαν αἰῶνος. 13 Καὶ [17] Νεεμίου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, [18] τοῦ ἐγείραντος ἡμῖν τείχη πεπτωκότα, καὶ ςήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ οἰκόπεδα ἡμῶν. 14 [19] Οὐδὲ εἷς ἐκτίσθη [20] οἷος Ἐνὼχ [21] τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ [22] αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς. 15 Οὐδὲ ὡς Ἰωσὴφ [23] ἐγεννήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος ἀδελφῶν, ςήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὀςᾶ αὐτοῦ [24] ἐπεσκέπησαν. 16 Σὴμ καὶ Σὴθ ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πᾶν [25] ζῶον ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

Κεφ. ν'. 50.

1 ΣΊμων [1] Ὀνίου υἱὸς [2] ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ [3] ὑπέρραψεν οἶκον, καὶ ἐν ἡμέραις 2 αὐτοῦ ἐςερέωσε [4] τὸν ναόν· Καὶ [5] ὑπ' αὐτοῦ ἐθεμελιώθη ὕψος [6] διπλῆς ἀνάλημμα ὑψηλὸν [7] περιβόλου ἱεροῦ. 3 Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἠλαττώθη [8] ἀποδοχεῖον ὑδάτων, [9] χαλκὸς ὡσεὶ θαλάσσης τὸ περίμετρον. 4 Ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν [10] ἐμπολιορκῆσαι, 5 [11] Ὡς ἐδοξάσθη ἐν περιςροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος; 6 Ὡς ἀςὴρ ἑωθινὸς ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν [12] ἡμέραις, 7 [13] Ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν ὑψίςου, [14] καὶ ὡς τόξον φωτίζον [15] ἐν νεφέλαις δόξης, 8 Ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ἡμέραις νέων, [16] ὡς κρίνα ἐπ' [17] ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαςὸς Λιβάνου ἐν ἡμέραις θέρους, 9 Ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρείου, ὡς σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρητον κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ 10 πολυτελεῖ, Ὡς ἐλαία [18] ἀναθάλλουσα καρποὺς, καὶ ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις. 11 Ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν ςολὴν δόξης, καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν [19] καυχήματος, ἐν ἀναβάσει θυσιαςηρίου ἁγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος. 12 Ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ [20] χειρῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς [21] ἑςὼς παρ' [22] ἐσχάρᾳ βωμοῦ, κυκλόθεν αὐτοῦ ςέφανος ἀδελφῶν, ὡς βλάςημα [23] κέδρου ἐν τῷ λιβάνῳ· καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν 13 ὡς ςελέχη φοινίκων, Καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν· καὶ προσφορὰ κυρίου [24] ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας 14 Ἰσραήλ. Καὶ συντέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ [25] βωμῶν, κοσμῆσαι προσφορὰν ὑψίςου παν-15 τοκράτορος, Ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου [26] χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος ςαφυλῆς· ἐξέχεεν [27] εἰς θεμέλια θυσιαςηρίου ὀ-16 σμὴν εὐωδίας ὑψίςῳ παμβασιλεῖ. Τότε ἀνέκραξαν [28] υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς ἤχησαν· ἀκουςὴν ἐποίησαν φωνὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίςου. 17 Τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ [29] κατέσπευσε, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, προσκυνῆσαι [30] τῷ κυρίῳ αὐτῶν παντοκράτορι θεῷ τῷ 18 ὑψίςῳ. Καὶ ᾔνεσαν οἱ [31] ψαλμῳδοὶ [32] ἐν φωναῖς αὐτῶν, ἐν πλείςῳ [33] οἴκῳ [34] ἐγλυ-19 κάνθη μέλος. Καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίςου ἐν προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος, ἕως συντελεσθῇ κόσμος κυρίου, καὶ τὴν λειτουρ-20 γίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν. [35] Τότε καταβὰς ἐπῆρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦναι εὐλογίαν [36] κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ [37] καυχᾶ-21 σθαι. Καὶ [38] ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει

11 C. κατώρθωσε. al. κατορθῶσαι. 12 C. εἴη τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις. Πῶς. 13 αὐτῶν Ald. deest. 14 Alex. παρεκάλεσαν γὰρ τὸν Ἰακὼβ, καὶ ἐλυτρώσαντο. 15 Alex. πύργον, ἀνύψωσαν. 16 Alex. & C. ναὸν ἅγιον. 17 Ald. νέμουσιν. C. ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ. 18 C. αὐτοῦ τοῦ. 19 Alex. Οὐδ' εἷς. C. Οὐδείς. 20 Alex. ἐπὶ τῆς γῆς τοιοῦτος οἷος Ἐνὼχ, καὶ αὐτὸς μετετέθη ἀπό. 21 τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς C. desunt. 22 αὐτὸς C. deest. 23 Alex. ἐγενήθη. 24 C. ἐπεσκέπη ὑπὸ κυρίου. 25 ζῶον C. deest.

Cap. 50. 1 Ald. Ἰωνίου. C. ὁ Ὠνίου. 2 Ms. Alex. ὁ ἱερεύς. 3 Alex. ὑπέρραψεν. 4 Alex. ναόν. C. λαόν. 5 C. ἐπ' αὐτῷ 6 C. διπλοῦν. 7 C. περίβολον. 8 Alex. ἀποδοχῖα ὑδάτων. C. δοχεῖα ὕδατος. 9 Alex. λάκκος. 10 C. καὶ πολιορκήσας. 11 Alex. Ὅς ἐδοξάσθη. C. Ἐδοξάσθης. 12 C. ἡμέραις αὐτῆς. 13 hoc membrum Comp. ponit post δόξης. 14 Alex. ὡς τόξον. 15 C. νεφέλας. 16 Alex. ὡσεὶ κρίνα ἐπ'. 17 Alex. & C. ἐξόδῳ. 18 C. εὐπρεπὴς ἀναθάλλουσα. 19 Alex. + καύματος. 20 C. χειρός. 21 Alex. ἑςηκώς. 22 C. ἐσχάραν. 23 Alex. & C. κέδρων. 24 ἐν Ald. deest. 25 Ald. βωμῷ. C. βωμοῦ. 26 C. χεῖρας. 27 C. ἐπί. 28 Alex. οἱ υἱοί. 29 Alex. & Ald. κατέσπευσαν. 30 Alex. κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ ὑψίςῳ. 31 Alex. ψαλτῳδοί. 32 ἐν C. deest. 33 C. ἤχῳ. 34 Alex. ἐμεγαλύνθη. 35 Alex. Τότε ἐπῆρεν χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ ἐκκλησίαν. 36 C. κυρίου. 37 Alex. & C. καυχήσασθαι. 38 Ald. ἠλευθέρωσεν. al. ἐδευτέρωσαν.

39 ἐπιδεῖ-

[39] ἐπιδείξαται τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου.
22 Καὶ νῦν εὐλογήσατε [40] τῷ θεῷ [41] πάντες τῷ μεγαλοποιοῦντι πάντη, τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεθ' ἡμῶν κατὰ [42] τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
23 Δῴη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν
24 Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος, Ἐμπιστεῦσαι μεθ' ἡμῶν [43] τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις [44] αὐτοῦ λυτρωσάσθω ἡμᾶς.
25 Ἐν δυσὶν ἔθνεσι προσώχθισεν ἡ ψυχή μου, καὶ
26 τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ἔθνος. Οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, [45] Φυλιστιεὶμ, καὶ ὁ λαὸς
27 [46] μωρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικίμοις. [47] Παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης [48] ἐχάραξα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοῦς υἱὸς [49] Σειρὰχ [50] Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμβρησε σοφίαν [51] ἀπὸ καρ-
28 δίας [52] αὐτοῦ. Μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφήσεται, [53] καὶ ὁ θεὶς αὐτὰ ἐπὶ [54] καρ-
29 δίαν [55] αὐτοῦ σοφισθήσεται. Ἐὰν γὰρ [56] αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύσει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἴχνος [57] αὐτοῦ.

Κεφ. να'. 51.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ἸΗΣΟΥ ὙΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

1 [1] Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω [2] σε θεὸν τὸν σωτῆρά μου, ἐξομολογοῦμαι
2 τῷ ὀνόματί σου, Ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας, καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεῦδος, καὶ ἔναντι τῶν [3] παρεστηκότων ἐγένου [4] μοι βοηθὸς,
3 Καὶ ἐλυτρώσω με, κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους [5] καὶ ὀνόματός σου, ἐκ βρυγμῶν [6] ἑτοίμων εἰς βρῶμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχήν μου, ἐκ
4 πλειόνων θλίψεων ὧν ἔσχον, Ἀπὸ πνιγμοῦ [7] πυρὸς κυκλόθεν, [8] καὶ ἐκ μέσου πυρὸς [9] οὗ
5 οὐκ ἐξέκαυσα, [10] Ἐκ βάθους κοιλίας [11] ᾅδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου, καὶ [12] λόγου
6 ψευδοῦς, Βασιλεῖ διαβολὴ [13] γλώσσης ἀδίκου. [14] ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχή μου, [15] καὶ ἡ ζωή μου ἦν σύνεγγυς ᾅδου κάτω.
7 Περιέσχον με πάντοθεν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· [16] ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων, καὶ οὐκ
8 ἦν. Καὶ ἐμνήσθην [17] τοῦ ἐλέους σου κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας [18] σου τῆς ἀπ' αἰῶνος· ὅτι [19] ἐξελῇ τοὺς [20] ὑπομένοντάς σε, καὶ σώζεις αὐ-
9 τοὺς ἐκ χειρὸς [21] ἐθνῶν. Καὶ ἀνύψωσα [22] ἐπὶ γῆς ἱκετείαν μου, καὶ [23] ὑπὲρ θανάτου
10 ῥύσεως ἐδεήθην. Ἐπεκαλεσάμην κύριον πατέρα κυρίου μου, μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν [24] ἡμέραις θλίψεως, ἐν καιρῷ [25] ὑπερηφάνων
11 ἀβοηθησίας. Αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς, καὶ ὑμνήσω [26] ἐν ἐξομολογήσει· καὶ εἰσ-
12 ηκούσθη ἡ δέησίς μου. Ἔσωσας γάρ [27] με ἐξ ἀπωλείας, καὶ [28] ἐξείλου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ. διὰ τοῦτο [29] ἐξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω [30] σοι, καὶ εὐ-
13 λογήσω [31] τῷ ὀνόματι κυρίου, Ἔτι ὢν νεώτερος, πρὶν ἢ πλανηθῆναί με, ἐζήτησα σοφίαν
14 προφανῶς ἐν προσευχῇ μου. Ἔναντι ναοῦ ἠξίουν περὶ αὐτῆς, καὶ ἕως [32] ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐ-
15 τήν, Ἐξ ἄνθους [33] ὡς περκαζούσης σταφυλῆς· [34] εὐφράνθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ νεότητός μου
16 [35] ἴχνευσα αὐτήν. Ἔκλινα [36] ὀλίγον τὸ οὖς μου, καὶ ἐδεξάμην, καὶ πολλὴν εὗρον ἐμαυ-
17 τῷ παιδείαν. Προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ. τῷ διδόντι [37] μοι σοφίαν, δώσω [38] δό-
18 ξαν. Διενοήθην γὰρ τοῦ [39] ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐζήλωσα τὸ ἀγαθὸν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ.
19 [40] Διαμεμάχηται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν ποιήσει [41] λιμοῦ [42] διηκριβωσάμην. τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ τὰ ἀγνο-

---

39 C. ἐπιδέξασθαι. 40 C. τὸν θεὸν πάντων τὸν μεγάλα ποιοῦντα μόνον. 41 Alex. πάντων· μεγάλα ποιοῦντι. 42 C. τὸν ἔλεον. 43 C. τὸν ἔλεον. 44 C. ἡμῶν. 45 Alex. καὶ Φυλιστιείμ. C. καὶ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες Φυλιστιείμ. 46 Alex. ὁ μωρός. 47 Ald. Παιδείας. 48 C. ἐχάραξε. 49 Ald. Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. 50 Alex. Ἐλεάζαρ ὁ Ἱεροσολυμίτης. 51 ἀπὸ Ald. deest. 52 αὐτοῦ C. deest. 53 Alex. καὶ θείς. 54 Ald. καρδίας. 55 C ἑαυτοῦ. 56 Alex ταῦτα ποιήσῃ. C. ποιήσῃ αὐτά. 57 C. αὐτοῦ, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο, γένοιτο.

Cap. 51. 1 MS. Alex. Ἐξομολογοῦμαι. 2 Alex. θεόν. 3 C. ἀνθεστηκότων μοι ἐγένου. 4 Alex. Ald. C. βοηθός. 5 C. τοῦ. 6 Alex. ἕτοιμον. Ald. ἕτοιμος. 7 Alex. πυρᾶς. 8 C. ἐκ. 9 οὗ C. deest. 10 C. Καὶ ἐκ.

11 ᾅδου C. deest. 12 C. ἐκ λόγου ψεύδους. 13 C. ἐκ γλώσσης. 14 Ald. ἤνεσεν. 15 καὶ Ald. deest. 16 Alex. ἔβλεπον. C. ἐνέβλεπον. 17 Ald. τὸ ἔλεος. 18 C. ταύτης. 19 Alex. & C. ἐξαιρῇ. 20 C. ὑπομένοντας, καί. 21 Alex. ἐχθρῶν. 22 Alex. ἀπό. 23 Alex. ἀπὸ ἀθανάτου. 24 C. ἡμέρᾳ. 25 Ald. ὑπερηφανιῶν. 26 C. σε ἐν. 27 C. ἡμᾶς. 28 Alex. ἐξελοῦμαι ἐκ χειρὸς πονηροῦ, καὶ εὖ ἰδοῦμαι. Διά. 29 Alex. ἐξομολογήσομαί σοι, καὶ αἰνέσω. 30 Ald. C. σε. 31 C. τὸ ὄνομά σου κύριε. 32 C. ἐσχάτου. 33 Alex. ἕως. 34 Alex. ηὐφράνθη. 35 Alex. & C. ἴχνευον αὐτήν. 36 C. τὸ οὖς μου ὀλίγον. 37 Alex. σοφίαν. 38 C. δύναμιν. 39 Alex. ποιῆσαί με αὐτήν. 40 Alex. Ald. Διαμεμάχισαι. 41 Alex. Ald. μου. 42 Alex. διηκριβησάμην.

ἥματα

20 ῥήματα αὐτῆς [43] ἐπένθησα, Τὴν ψυχήν μου κατεύθυνα εἰς [44] αὐτὴν, καρδίαν ἐκτησάμην [45] μετ᾽ αὐτῶν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὗρον αὐτήν· διὰ τοῦτο οὐ μὴ [46] ἐγκαταλειφθῶ. 21 Καὶ ἡ [47] κοιλία μου ἐταράχθη [48] ἐκζητῆσαι αὐτήν· διὰ τοῦτο ἐκτησάμην 22 ἀγαθὸν κτῆμα. Ἔδωκε κύριος γλῶσσάν [49] μοι μισθόν μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐ- 23 τόν. Ἐγγίσατε πρός με ἀπαίδευτοι, 24 καὶ [50] αὐλίσθητε ἐν οἴκῳ παιδείας. [51] Διότι ὑστερεῖτε [52] ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν 25 διψῶσι σφόδρα; Ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε [53] ἑαυτοῖς ἄνευ ἀργυ- 26 ρίου. Τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγὸν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδείαν, 27 ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν. Ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι [54] ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὗρον 28 ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν. Μετάσχετε [55] παιδείας [56] ἐν πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου, καὶ 29 πολὺν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ. Εὐφρανθείη ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ 30 μὴ αἰσχυνθείητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ. [57] Ἐργάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

43 C. ἐπεινήσα. *Ald.* ἀπενοήθητα. 44 *Alex.* αὐτὴν, καὶ ἐν καιρῷ θερισμοῦ εὗρον αὐτήν. Καρδίαν. C. αὐτὴν, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὗρον αὐτήν. Καρδίαν. 45 *Alex.* & C. μετ᾽ αὐτῆς ἀπ᾽ ἀρχῆς· διὰ τοῦτο. 46 *Alex.* ἐγκαταλειφθῶ. C. ἐγκαταλειφθῶ. 47 C. καρδία. 48 *Alex.* τοῦ ἐκζητῆσαι. C. ζητῆσαι. 49 *Alex.* μου. C. deest. 50 *Alex.* αὐλισθήσεται. 51 *Alex.* Τί ὅτι. *Ald.* Καὶ ὅτι. 52 *Alex.* *Ald.* λέγετε ἐν. C. ἢ τί λέγετε. 53 *Ald.* αὐτῆς 54 ὀλίγον C. deest. 55 *Ald.* παιδείαν. 56 C. ἐπί. 57 C. Ἐργάσασθε.

ΒΑΡΟΥΧ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου, οὓς ἔγραψε Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου, [1] υἱοῦ Μαασαίου, [2] υἱοῦ Σεδεκίου, υἱοῦ [3] Ἀσαδίου, υἱοῦ Χελ- 2 κίου, ἐν Βαβυλῶνι, Ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ, [4] ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, ἐν τῷ καιρῷ, ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνέπρη- 3 σαν αὐτὴν ἐν πυρί. Καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὠσὶν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον, 4 Καὶ ἐν ὠσὶ τῶν δυνατῶν, καὶ υἱῶν [5] τῶν βασιλέων, καὶ ἐν ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου [6], πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ [7] ποταμοῦ Σούδ. 5 Καὶ ἔκλαιον, καὶ ἐνήστευον, καὶ [8] ηὔχοντο [9] ἐναν- 6 τίον κυρίου. Καὶ συνήγαγον ἀργύριον, 7 [10] καθὸ ἑκάστου ἠδύνατο ἡ χεὶρ, Καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακεὶμ υἱὸν Χελκίου, υἱοῦ Σαλὼμ, τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν, τοὺς εὑρεθέντας μετ᾽ αὐτοῦ 8 [11] ἐν Ἱερουσαλὴμ, Ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, τὰ ἐξενεχθέντα ἐκ τοῦ ναοῦ, ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ [12] Σειουάλ; σκεύη ἀργυρᾶ, ἃ ἐποίησε Σεδεκίας 9 υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα, Μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς δεσμώτας, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [13] ἤγαγεν [14] αὐτὸν εἰς 10 Βαβυλῶνα· Καὶ εἶπαν, Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀργύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὁλοκαυτώματα, καὶ περὶ ἁμαρτίας, καὶ λίβανον, καὶ ποιήσατε μαννα, καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ [15] ἡμῶν, 11 Καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς ζωὴν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὦσιν αἱ ἡμέραι [16] αὐτῶν

Cap. 1. 1 *Ms. Alex.* * υἱός. 2 *Alex.* * υἱός. 3 *Alex.* Σαδαίου. 4 *Alex.* & C. ἑβδόμη. 5 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 6 *Alex.* & C. αὐτῶν, πάντων. 7 *Alex.* τοῦ ποταμοῦ. 8 *Alex. Ald.* C. ηὔχοντο εὐχάς. 9 *Alex.* ἔναντι κυρίου. 10 *Alex.* & C. καθά. 11 *Alex.* εἰς. 12 *Alex. Ald.* Σιουάν. C. Σιουάλ. 13 *Alex.* & C. εἰσήγαγεν. 14 *Alex. Ald.* C. αὐτούς. 15 *Alex.* ὑμῶν. 16 *Alex.* αὐτοῦ.

ὡς αἱ

12 ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ δώσει κύριος ἰσχὺν ἡμῖν, καὶ [17] φωτίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιὰν Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύσομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλάς, καὶ εὑρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν.

13 Καὶ προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον [18] τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν [19] τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν, [20] ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

14 Καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο ὃ ἀπεστείλαμεν πρὸς [21] ὑμᾶς, ἐξαγορεῦσαι ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν [22] ἡμέρᾳ ἑορτῆς, καὶ ἐν ἡμέραις καιροῦ,

15 Καὶ ἐρεῖτε, Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ [23] αἰσχύνη τῶν προσώπων, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπῳ Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ,

16 Καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν, καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν,

17 Ὧν ἡμάρτομεν [24] ἔναντι κυρίου,

18 Καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν, πορεύεσθαι [25] τοῖς προστάγμασι [26] κυρίου, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν,

19 Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἤμεθα ἀπειθοῦντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν, καὶ [27] ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακά, καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε κύριος [28] τῷ Μωσῇ παιδὶ [29] αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὡς ἡ ἡμέρα [30] αὕτη.

21 Καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου [31] τοῦ θεοῦ ἡμῶν, κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, [32] ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς.

22 Καὶ ᾠχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας [33] αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλμοὺς κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ ἔστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς δικαστὰς ἡμῶν, τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα,

2 Τοῦ ἀγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποιήθη ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, καθὰ [1] ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ,

3 Τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς, ἄνθρωπον σάρκας [2] υἱοῦ αὐτοῦ, [3] καὶ ἄνθρωπον σάρκας θυγατρὸς αὐτοῦ.

4 Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμόν, καὶ [4] ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ [5], οὗ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ.

5 Καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι ἡμάρτομεν [6] κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

6 Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη [7] τῶν προσώπων, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

7 Ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ κακὰ ταῦτα [8] ἃ ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς.

8 Καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου, τοῦ ἀποστρέψαι ἕκαστον ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας [9] αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.

9 Καὶ ἐγρηγόρησε κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος [10] ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν.

10 Καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν.

11 [11] Καὶ νῦν [12] κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι, καὶ ἐν δυνάμει μεγάλῃ, [13] καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,

12 Ἡμάρτομεν, ἠσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν [14] κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου.

13 Ἀποστραφήτω [15] ὁ θυμός σου ἀφ' ἡμῶν, ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ διέσπει-

---

17 *Alex.* φωτίσῃ. 18 *Alex.* θεὸν ὑμῶν. 19 *Alex.* κυρίῳ. 20 *Ald.* καὶ ἕως. 21 *Alex.* * ἡμᾶς. 22 *Alex.* *Ald. C.* ἡμέραις. 23 *Alex.* ἡ αἰσχύνη. 24 *Alex. C.* ἐναντίον. 25 *Alex.* ἐν τοῖς. 26 *Ald.* αὐτοῦ. 27 *Alex.* ἐσχεδιάσαμεν. 28 *Alex.* Μωϋσῇ. 29 *Ald.* διὰ αὐτοῦ. 30 *Alex.* ταύτῃ. 31 *Alex.* θεοῦ. 32 *Alex.* οὓς. 33 *Alex.* ἡμῶν.

Cap. 2. 1 *Ald. C.* ἐποιήθη. 2 *Alex.* υἱῶν. 3 καὶ *C.* deest. 4 *Alex.* εἰς ἄβατον. 5 *Alex. Ald. C.* ἡμῶν, οὗ. 6 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 7 *Ald.* περὶ. 8 ἃ *Ald. C.* deest. 9 *Alex.* αὐτοῦ. 10 *Alex.* κύριος. 11 *Alex.* Κύριε ὁ θεός. 12 *Ald.* κύριος. 13 καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ *Ald.* ponit ante ἐν σημείοις. 14 *C.* κύριος. 15 *Alex.* δὴ ὁ.

14 ...ρας ἡμᾶς ἐκεῖ. Εἰσάκουσον κύριε τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς [16] ἕνεκέν σου, καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, 15 Ἵνα γνῷ πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι σὺ [17] κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου [18] ἐπεκλήθη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ 16 ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. [19] Κύριε κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ ἐννόησον [20] εἰς ἡμᾶς, καὶ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, καὶ [21] ἄκουσον. 17 [22] Ἄνοιξον ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε, ὅτι οὐχ οἱ [23] τεθνηκότες ἐν τῷ ᾅδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν, [24] δώσου-18 σι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ κυρίῳ· [25] Ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λυπουμένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτον καὶ ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες, καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα, [26] δώσουσί 19 σοι δόξαν, καὶ δικαιοσύνην κύριε. Ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸ ἔλεον [27] κατὰ πρόσωπόν σου κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· 20 Ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀργήν σου [28] εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παί-21 δων σου τῶν [29] προφητῶν· Οὕτως εἶπε κύριος, Κλίνατε τὸν [30] ὦμον ὑμῶν, καὶ [31] ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ καθίσατε ἐπὶ [32] τὴν γῆν, ἣν [33] δέδωκα τοῖς πατρά-22 σιν ὑμῶν. Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, [34] ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, 23 [35] Ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ [36] πόλεων Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐφροσύνης, καὶ φωνὴν χαρμοσύνης, φωνὴν νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον 24 ἀπὸ ἐνοικούντων. Καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς σου, [37] ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, οὓς ἐλάλησας ἐν χερσὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, τοῦ [38] ἐξενεχθῆναι τὰ ὀστᾶ [39] βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου [40] αὐτῶν.

25 Καὶ ἰδού ἐστιν ἐξεῤῥιμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός· καὶ ἀπέθανοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν ἀποστολῇ. 26 Καὶ ἔθηκας τὸν [41] οἶκον, οὗ [42] ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν 27 οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα. Καὶ ἐποίησας εἰς ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου, καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρμόν σου τὸν μέ-28 γαν, Καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδός σου Μωυσῆ, ἐν ἡμέρᾳ [43] ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου [44] ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ, 29 λέγων, Ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, ἦ μὴν ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη [45] ἡ πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς [46] μικρὰν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, 30 οὗ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ· Ὅτι ἔγνων ὅτι οὐ μὴ [47] ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι. καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ 31 ἀποικισμοῦ αὐτῶν, Καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρ-32 δίαν καὶ ὦτα [48] ἀκούοντα, Καὶ αἰνέσουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν· καὶ μνησθήσονται τοῦ 33 ὀνόματός μου, Καὶ [49] ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νώτου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ, καὶ [50] ἀπὸ πονηρῶν [51] πραγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν [52] ἁμαρτόντων ἔναντι 34 κυρίου. Καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακὼβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθυνῶ αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ σμι-35 κρυνθῶσι. Καὶ στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον, τοῦ εἶναί με αὐτοῖς εἰς θεὸν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

Κεφ. γ'. 3.

1 Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκηδιῶν [1] κέκραγε 2 πρὸς σέ. Ἄκουσον κύριε [2] καὶ ἐλέησον, 3 [3] ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου· Ὅτι σὺ καθ-

16 *Alex.* ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. 17 *C.* εἶ κύριος. 18 *Alex.* ἐπικέκληται. 19 *Ald.* Καί. 20 *Alex.* ἡμᾶς, κλεῖνον. *C.* εἰς ἡμᾶς, κλῖνον. 21 *Alex.* εἰσάκουσον. Καὶ ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου. 22 *C.* Καὶ ἄνοιξον κύριε ὀφθαλμούς. 23 *Alex.* τεθνεῶτες. 24 *Alex.* δώσουσίν σοι δόξαν. 25 *Alex.* Ἀλλ' ἡ. 26 *Alex.* δώσουσιν δόξαν σοι. 27 *Alex.* ἡμῶν κατά. 28 *Alex.* ἐφ' ἡμᾶς. 29 *Alex.* προφητῶν, λέγων, Οὕτως. 30 *C.* νόμον. 31 *Alex.* ἐργάζεσθαι. 32 *Alex. Ald. C.* τῆς γῆς, ἧς (*Ald.* ἣν.) 33 *Alex.* ἔδωκα. 34 *Alex.* ἐργάζεσθαι. *Ald.* ἐργάσασθε. *C.* καὶ ἐργάσασθε. 35 *Ald. C.* ἔκλειψιν. 36 *Alex.* & *C.* πόλεως. 37 *Alex.* ἐργάζεσθαι. 38 *C.* ἐξαχθῆναι. 39 *Alex.* τῶν βασιλέων ἡμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων ἡμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ. 40 *Alex.* αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐξεριμμένα. 41 *Alex.* οἶκόν σου. 42 *Ald. C.* ἐπικέκληται. 43 *Ald.* ἐντειλάμενος αὐτῷ. 44 *Alex.* ἐνώπιον. 45 *Alex.* καὶ ἡ. *Ald.* καί. 46 *Alex.* μικράν. 47 *Alex.* εἰσακούσωσιν. 48 *Ald. C.* ἀκούσονται. 49 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν ἀπὸ νώτου. 50 *Alex.* ἀπὸ τῶν πονηρῶν. *Ald. C.* ἀπὸ πονηριῶν. 51 *Ald. C.* πραγμάτων. 52 *Alex. Ald. C.* ἁμαρτανόντων.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* ἐκέκραξε. 2 *C* κύριε, ὅτι θεὸς ἐλεήμων εἶ, καί. 3 *Alex.* ὅτι θεὸς ἐλεήμων εἶ. καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν.

ἥμενος

ἡμῶν, [4] τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν
4 αἰῶνα. Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ, καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἳ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς [5] σου θεοῦ αὐ-
5 τῶν, [6] καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. Μὴ μνησθῇς ἀδικιῶν πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι χειρός σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ.
6 Ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε
7 κύριε· Ὅτι διὰ τοῦτο ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ [7] καρδίαν ἡμῶν, [8] καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου· καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν [9] ἀπὸ καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν, τῶν ἡμαρτηκότων ἐναν-
8 τίον σου. Ἰδοὺ ἡμεῖς σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς [10] ἀρὰν, καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ πάσας [11] τὰς ἀδικίας πατέρων [12] ἡμῶν, οἳ
9 ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. Ἄκουε Ἰσραὴλ ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτίσασθε γνῶναι
10 φρόνησιν. Τί ἐστιν Ἰσραήλ; [13] τί ὅτι ἐν [14] γῇ τῶν ἐχθρῶν [15] εἶ; ἐπαλαιώθης ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς,
11 Προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς ᾅδου, Ἐγκατέλι-
12 πες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. Τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ
13 εἰ ἐπορεύθης, [16] κατῴκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν [17] αἰ-
14 ῶνα. Μάθε ποῦ ἐστι φρόνησις, ποῦ ἐστιν ἰσχὺς, ποῦ ἐστιν σύνεσις, τοῦ γνῶναι ἅμα ποῦ ἐστι μακροβίωσις καὶ ζωὴ, ποῦ ἐστι φῶς ὀφθαλ-
15 μῶν καὶ εἰρήνη. Τίς εὗρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς;
16 Ποῦ εἰσιν οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, καὶ οἱ κυριεύον-
17 τες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, Οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμπαίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες, καὶ τὸ χρυσίον ᾧ ἐπεποίθεισαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἔστι τέλος τῆς κτήσεως
18 αὐτῶν; Ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξεύρεσις [18] τῶν ἔρ-
19 γων αὐτῶν. Ἠφανίσθησαν, καὶ εἰς ᾅδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι [19] ἀνέστησαν ἀντ' αὐτῶν.
20 Νεώτεροι εἶδον φῶς, καὶ κατῴκησαν ἐπὶ τῆς γῆς,
21 ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ ἔγνωσαν, Οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς, οὐδὲ [20] ἀντελάβοντο αὐτῆς. οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόῤῥω ἐγενή-
22 θησαν. Οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναὰν, οὐδὲ
23 ὤφθη ἐν Θαιμάν. [21] Οἵτε υἱοὶ Ἄγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μεῤῥὰν, καὶ Θαιμὰν, καὶ οἱ μυθολόγοι, καὶ οἱ ἐκζητηταὶ τῆς συνέσεως, [22] ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς
24 τρίβους αὐτῆς. Ὦ Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ; καὶ ἐπιμήκης ὁ τόπος τῆς κτή-
25 σεως αὐτοῦ; Μέγας, καὶ οὐκ ἔχει τε-
26 λευτὴν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέτρητος. Ἐκεῖ [23] ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ, [24] ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι εὐμεγέθεις, ἐπιστάμενοι πό-
27 λεμον. Οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ θεὸς, οὐ-
28 δὲ ὁδὸν ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς. Καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώ-
29 λοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. Τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν;
30 Τίς διέβη πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ εὗρεν αὐτὴν, καὶ οἴσει αὐτὴν χρυσίου [25] ἐκλε-
31 κτοῦ; Οὐκ ἔστιν ὁ γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς,
32 οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτὴν, [26] ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ. ὁ κατασκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, ἐνέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν
33 τετραπόδων. Ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτὸ, καὶ [27] ὑπήκουσεν αὐ-
34 τῷ τρόμῳ. Οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν, καὶ [28] εὐφράνθησαν· ἐκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ εἶπον, Πάρεσμεν· [29] ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ ποιήσαντι αὐτούς.
35 Οὗτος ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος
36 πρὸς αὐτόν. Ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακὼβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἠγαπημένῳ [30] ὑπ' αὐτοῦ.
37 Μετὰ τοῦτο [31] ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη.

---

4 *C.* εἰς τόν. 5 *Alex.* θεοῦ αὐτῶν. *C.* κυρίου θεοῦ αὐτῶν. 6 *Alex.* καὶ προσεκολλήθη. 7 *C.* καρδίαις. 8 *Alex.* & *C.* τοῦ ἐπικαλεῖσθαι. 9 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ καρδίαν. 10 *Ald.* κατάραν. 11 *Alex.* ἀδικίας. 12 *Ald.* αὐτῶν. 13 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἐν. 14 *Alex.* τῇ γῇ. 15 εἶ *Ald.* deest. 16 *C.* κατῴκισας. 17 *Alex. Ald.* αἰῶνα χρόνον. 18 τῶν ἔργων αὐτῶν *Ald.* desunt. 19 *Alex.* & *C.* ἀντανέστησαν. 20 *C.* ἐπελάβοντο. 21 *Alex. Ald. C.* Οἵτε. post al. σύνεσιν γῆς. 22 *Alex.* ὁδὸν τῆς σοφίας. 23 *Alex.* ἐγενήθησαν. 24 *Alex.* οἱ ἀπ'. 25 *Ald.* καθαροῦ. 26 *Ald.* καὶ ἐξεῦρεν. 27 *C.* ὑπήκουσεν. 28 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 29 *Alex.* καὶ ἔλαμψαν. 30 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 31 *Alex.* ἐπὶ γῆς.

Κεφ. δ'. 4.

1 Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν αἰῶνα. πάντες οἱ κρατοῦντες [1] αὐτὴν, εἰς ζωήν· οἱ δὲ καταλείποντες αὐτὴν, 2 ἀποθανοῦνται. Ἐπιστρέφου Ἰακὼβ, καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδευσον πρὸς τὴν λάμψιν 3 κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. Μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ τὰ συμφέροντά σοι ἔθνει 4 ἀλλοτρίῳ. Μακάριοί ἐσμεν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστὰ [2] τοῦ θεοῦ ἡμῖν γνωστά [3] ἐστι.

5 Θαρσεῖτε λαός μου, μνημόσυνον Ἰσραήλ.

6 Ἐπράθητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ [4] τὸ παροργίσαι [5] ὑμᾶς τὸν θεόν· 7 παρεδόθητε τοῖς ὑπεναντίοις. Παρωξύνατε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς, θύσαντες δαιμονίοις, 8 καὶ οὐ θεῷ. Ἐπελάθεσθε [6] τὸν [7] τροφεύσαντα [8] ὑμᾶς θεὸν αἰώνιον, ἐλυπήσατε δὲ καὶ 9 τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ἱερουσαλήμ. [9] Εἶδε γὰρ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιὼν, [10] ἐπήγαγέ μοι ὁ θεὸς πένθος μέγα. 10 Εἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν [11] τῶν υἱῶν μου καὶ τῶν θυγατέρων 11 ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. Ἔθρεψα γὰρ αὐτοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξαπέστειλα δὲ 12 μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. Μηδεὶς ἐπιχαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν, ἠρημώθην διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τέκνων 13 μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ, [12] Καὶ δικαιώματα [13] αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παιδείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν.

14 [14] Ἐλθέτωσαν αἱ πάροικοι Σιὼν, καὶ μνήσθητε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου [15] καὶ θυγατέρων ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. 15 Ἐπήγαγε γὰρ ἐπ' αὐτοὺς [16] ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ἀλλόγλωσσον· [17] ὅτι οὐκ ᾐσχύνθησαν πρεσβύτην, οὐδὲ παιδίον ἠλέησαν, 16 Καὶ [18] ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν [19] μόνην ἠρήμωσαν.

17 Ἐγὼ δὲ τί [20] δυναίμην βοηθῆσαι ὑμῖν;

18 Ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ [21], ἐξελεῖται ὑμᾶς 19 ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. Βαδίζετε τέκνα, βαδίζετε, ἐγὼ [22] γὰρ κατελείφθην 20 ἔρημος. Ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, [23] ἐνεδυσάμην δὲ σάκκον τῆς δεήσεώς μου· κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον [24] ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

21 [25] Θαρρεῖτε τέκνα, βοήσατε πρὸς τὸν θεὸν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς [26] ἐκ δυναστείας, ἐκ χειρὸς 22 ἐχθρῶν. Ἐγὼ [27] γὰρ [28] ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν· καὶ ἦλθέ μοι χαρὰ παρὰ τοῦ [29] ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ᾗ ἥξει ὑμῖν ἐν τάχει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτῆρος ὑμῶν.

23 Ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ [30] κλαυθμοῦ καὶ πένθους, ἀποδώσει δέ μοι ὁ θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης 24 καὶ εὐφροσύνης εἰς τὸν αἰῶνα. Ὥσπερ γὰρ νῦν ἑωράκασιν αἱ πάροικοι Σιὼν τὴν ὑμετέραν αἰχμαλωσίαν, οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ [31] ὑμῶν σωτηρίαν, ἣ ἐπελεύσεται [32] ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ 25 αἰωνίου. Τέκνα μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργήν, [33] κατεδίωξέ σε ὁ [34] ἐχθρός, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ [35] ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

26 Οἱ τρυφεροί μου ἐπορεύθησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποίμνιον ἡρπασμένον [36] ὑπὸ 27 ἐχθρῶν. Θαρσήσατε τέκνα καὶ βοήσατε πρὸς τὸν θεὸν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. 28 Ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διάνοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι [37] ἀπὸ τοῦ θεοῦ, [38] δεκαπλασιάσατε 29 ἐπιστραφέντες ζητῆσαι αὐτόν. Ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ, ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον 30 εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. Θάρσει Ἱερουσαλὴμ, [39] παρακαλέσει σε ὁ ὀνομάσας 31 σε. Δείλαιοι οἱ σὲ κακώσαντες, καὶ 32 ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώσει· Δείλαιαι αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαία ἡ

Cap. 4. 1 *Alex.* *Ald.* αὐτῆς. 2 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 3 ἐστι *Ald.* deest. 4 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ παροργίσαι. 5 *Alex.* ἡμᾶς. 6 *Alex.* *Ald.* & *C.* ἐπὶ τόν. 7 *Ald.* ποιήσαντα. *C.* φύσαντα. 8 *Alex.* * ἡμᾶς. 9 *Alex.* Ἴδεν τήν. 10 *Alex.* *Ald.* ἐπήγαγεν γάρ μοι. 11 *Alex.* τοῦ λαοῦ τοῦ. 12 *Alex.* *Ald.* *C.* Δικαιώματα δέ. 13 *Alex.* αὐτοῦ οὐκ ἐφύλαξαν, οὐδέ. 14 *Alex.* Ἐλθάτωσαν. 15 *Alex.* καὶ τῶν. 16 *Alex.* ὁ θεὸς ἔθνος. *C.* ἔθνος ponit ante ἐπ'. 17 *Alex.* οἳ οὐκ. 18 *Alex.* ἤγαγον. 19 *Alex.* μονογενήν. pro μονογενῆ, ut al. hab. 20 *Alex.* δύναμαι. 21 *Alex.* ὑμῖν. 22 *Ald.* *C.* δέ. 23 *Alex.* καὶ ἐνεδυσάμην σάκκον. 24 *Alex.* ὕψιστον ἐν. 25 *Alex.* Θαρσεῖτε τέκνα, καὶ βοήσατε. 26 *Alex.* ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. 27 *Ald.* *C.* γὰρ ἤδη ἤλπισα. 28 *Alex.* ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ ἤλπισα τήν. 29 *Alex.* ἁγίου, ἣ ἥξει. 30 *Alex.* & *C.* πένθους καὶ κλαυθμοῦ. 31 *Alex.* ἡμῶν. 32 *Alex.* ἡμῖν. 33 *Alex.* & *C.* κατεδίωξεν γάρ σε ὁ. *Ald.* κατεδίωξε σε γὰρ ὁ. 34 *Alex.* ἐχθρός σου, καὶ ὄψῃ. 35 *Alex.* ἐπὶ τούς. 36 *Alex.* ἀπό. 37 *Alex.* & *C.* ὑμᾶς ἀπό. *Ald.* ὑμῶν ἀπό. 38 *Alex.* οὕτω νῦν δεκαπλασιάσατε. 39 *Alex.* *Ald.* παρακαλεῖ.

δεξα-

33 δεξαμένη τοὺς υἱούς σου. Ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει, καὶ [40] εὐφράνθη ἐπὶ τῷ πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἑαυτῆς ἐρημίᾳ. 34 Καὶ περιελῶ αὐτῆς τὸ [41] ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ γαυρίαμα αὐτῆς [42] εἰς πένθος. 35 Πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κατοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλείονα χρόνον. 36 [43] Περίβλεψον πρὸς ἀνατολὰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι [44] ἐρχομένην. 37 Ἰδοὺ ἔρχονται οἱ υἱοί σου οὓς ἐξαπέστειλας, [45] ἔρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ.

Κεφ. ε'. 5.

1 Ἔκδυσαι Ἱερουσαλὴμ τὴν στολὴν τοῦ πένθους [1] καὶ τῆς κακώσεώς σου, καὶ ἔνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ [2] δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. 2 Περιβαλοῦ τὴν διπλοΐδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου τῆς δόξης τοῦ [3] αἰωνίου. 3 Ὁ γὰρ θεὸς [4] δείξει τῇ ὑπ' οὐρανὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα. 4 Κληθήσεται γάρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, Εἰρήνη δικαιοσύνης, καὶ δόξα θεοσεβείας. 5 Ἀνάστηθι Ἱερουσαλήμ, καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ, καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἴδε [5] συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν [6] ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, [7] χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μνείᾳ. 6 Ἐξῆλθον γὰρ [8] παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, [9] εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης [10] ὡς θρόνον βασιλείας. 7 Συνέταξε γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὑψηλόν, καὶ θῖνας ἀεννάους, καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. 8 [11] Ἐσκίασαν δὲ καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ πᾶν ξύλον [12] εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ θεοῦ. 9 Ἡγήσεται γὰρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ [13] δικαιοσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

40 *Alex.* ηὐφράνθη ἐπὶ πτώματι. 41 *Alex.* ἄγαλμα. 42 *Alex.* ἔσται εἰς. 43 *Alex.* Περίβλεψαι. 44 *Alex.* ἐπερχομένην. 45 *Alex.* συνηγμένοι ἔρχονται ἀπὸ ἀνατολῆς.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* κακώσεως. 2 *Alex.* σοι δόξης. 3 *Alex.* ἁγίου. 4 *Alex.* δείξῃ. 5 *Alex.* & *C.* σου συνηγμένα τὰ τέκνα ἀπό. 6 *Alex.* καὶ ἕως. 7 *Alex.* χαίροντες. 8 *Ald.* περί. 9 *C.* εἰσαγάγει. 10 *Alex. Ald. C.* ὡς (*Alex.* deeſt) υἱοὺς βασιλείας. 11 *C.* Ἐσκίρτησαν. 12 *Ald.* εὐώδεις. 13 *Alex.* τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνῃ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

1 Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἀχθησομένους [1] αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς [2] καθότι [3] ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 2 Διὰ τὰς ἁμαρτίας ἃς ἡμαρτήκατε [4] ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ [5] βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. 3 Εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα, ἔσεσθε ἐκεῖ ἔτη πλείονα καὶ χρόνον μακρόν, ἕως γενεῶν ἑπτά· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης. 4 Νυνὶ δὲ ὄψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ' [6] ὤμοις αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. 5 Εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς, [7] ἰδόντας ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν [8] αὐτῶν προσκυνοῦντας 6 αὐτά. Εἴπατε δὲ τῇ διανοίᾳ, Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν δέσποτα. 7 Ὁ γὰρ ἄγγελός μου μεθ' ὑμῶν ἐστιν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς 8 ὑμῶν. Γλῶσσα γὰρ αὐτῶν [9] ἐστὶ κατεξυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτά τε περίχρυσα καὶ περιάργυρα, ψευδῆ [10] δ' ἐστί, καὶ οὐ δύνανται

1 αἰχμαλώτους *C.* deeſt. 2 *Ald.* καθώς. 3 *Alex.* ὑπετάγη αὐτοῖς. 4 *Alex.* ἔναντι. 5 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 6 *Ald.* ὤμων. 7 *Alex.* Ἰδόντες. 8 *Alex.* προσκυνοῦντας αὐτά Ὁ γὰρ ἄγγελος. 9 *Alex.* κατεξυσμένη. 10 *Alex.* δέ.

9 λαλεῖν. Καὶ ὥσπερ παρθένῳ φιλοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον, κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν θεῶν αὐτῶν.

10 Ἔστι δὲ καὶ ὅτε [11] ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς

11 [12] καταναλοῦσι. Δώσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ [13] στέγους πόρναις. [14] κοσμοῦσί τε αὐτοὺς, ὡς ἀνθρώπους, τοῖς ἐνδύμασι, θεοὺς [15] ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς, καὶ ξυλίνους.

12 Οὗτοι δὲ οὐ διασώζονται ἀπὸ ἰοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορφυροῦν.

13 Ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κονιορτὸν, ὅς ἐστι πλείων ἐπ' αὐτοῖς.

14 Καὶ σκῆπτρον ἔχει [16] ὡς ἄνθρωπος κριτὴς χώρας, ὃς τὸν εἰς αὐτὸν ἁμαρτάνοντα οὐκ ἀνελεῖ.

15 Ἔχει δὲ ἐγχειρίδιον [17] δεξιᾷ, καὶ πέλεκυν· ἑαυτὸν δὲ ἐκ [18] πολέμου καὶ λῃστῶν οὐκ ἐξελεῖται.

16 Ὅθεν γνώριμοί εἰσιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φο-

17 βηθῆτε αὐτούς. Ὥσπερ γὰρ σκεῦος ἀνθρώπου συντριβὲν [19] ἀχρεῖον γίνεται, τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, [20] καθιδρυμένων [21] αὐτῶν ἐν τοῖς [22] οἴκοις. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κονιορτοῦ ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευο-

18 μένων. Καὶ ὥσπερ τινὶ ἠδικηκότι βασιλέα, περιπεφραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαὶ, [23] ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγμένῳ· τοὺς οἴκους αὐτῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς [24] θυρώμασί τε καὶ κλείθροις καὶ μοχλοῖς, ὅπως [25] ὑπὸ τῶν λῃστῶν μὴ συληθῶ-

19 σι. Λύχνους καίουσι, καὶ [26] πλείους ἢ [27] ἑ-

20 αυτοῖς, ὧν οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. Ἔστι [28] μὲν ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ καρδίας αὐτῶν φασιν ἐκλείχεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἑρπετῶν, κατεσθιόντων αὐτούς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν

21 αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται· [29] Μεμελανωμένοι τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ

22 τῆς [30] οἰκίας. Ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφίπτανται [31] νυκτερίδες, χελιδόνες, καὶ τὰ ὄρνεα, ὡσαύτως δὲ

23 καὶ οἱ αἴλουροι. Ὅθεν γνώσεσθε ὅτι οὐκ εἰ-

24 σὶ θεοί· μὴ οὖν [32] φοβεῖσθε [33] αὐτά. Τὸ γὰρ χρυσίον ὃ περίκειται εἰς κάλλος, ἐὰν μή τις ἐκμάξῃ τὸν ἰὸν, οὐ μὴ στίλψωσιν, οὐδὲ γὰρ ὅτε

25 ἐχωνεύοντο, ᾐσθάνοντο. Ἐκ πάσης τιμῆς ἠγορασμένα ἐστὶν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦ-

26 μα. Ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις [34] φέρονται, ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις.

27 [35] Αἰσχύνονταί τε καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτὰ, διὰ τὸ, [36] εἴποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, [37] μὴ [38] δι' αὐτῶν ἀνίστασθαι, [39] μήτε ἐάν τις αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινηθήσεται, [40] μήτε ἐὰν κλιθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, [41] ἀλλ' ὥσπερ νεκροῖς

28 τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται. Τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες [42] ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι, [43] οὔτε πτωχῷ οὔτε ἀδυ-

29 νάτῳ [44] μὴ μεταδῶσι. Τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθημένη καὶ [45] λεχὼ ἅπτονται. γνόντες οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ, μὴ φοβηθῆ-

30 τε αὐτούς. Πόθεν γὰρ [46] κληθείησαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασι θεοῖς ἀργυροῖς καὶ

31 χρυσοῖς καὶ ξυλίνοις. Καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς [47] διφρεύουσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας διερρωγότας, καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πώγωνας [48] ἐξυρημένους, ὧν αἱ κεφαλαὶ ἀκά-

32 λυπτοί εἰσιν. [49] Ὠρύονται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν, ὥσπερ τινὲς ἐν [50] περι-

33 δείπνῳ νεκροῦ. Ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς, ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας

34 αὐτῶν καὶ τὰ παιδία. Οὔτε ἐὰν κακὸν πάθωσιν ὑπό τινος, οὔτε ἐὰν ἀγαθὸν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστῆσαι βασιλέα

35 δύνανται, οὔτε ἀφελέσθαι. Ὡσαύτως οὔτε πλοῦτον, οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ δύνωνται διδόναι. ἐάν τις [51] εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῷ,

36 οὐ μὴ ἐπιζητήσωσιν. Ἐκ θανάτου ἄνθρωπον οὐ μὴ ῥύσωνται, οὔτε ἥττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ [52] μὴ

11 Alex. ὑφαιρούμενοι. 12 Alex. καταναλώσουσιν. 13 Alex. & C. τέγους. 14 Alex. κοσμοῦσιν δέ. 15 Alex. χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς. 16 C. ὡσεί. 17 Alex. ἐν τῇ δεξιᾷ. 18 Alex. πολέμων. 19 Alex. ἄχρηστον. 20 Ald. καθιδρυμένοι. 21 αὐτῶν Ald. ponit post οἴκοις. 22 Alex. κήποις. 23 Alex. ἢ ὡς. 24 Alex. αὐτῶν. 25 Alex. μὴ ὑπὸ τῶν λῃστῶν συληθῶσιν. 26 Alex. πλείονας αὐτοῖς, ὧν οὐ δύνανται. 27 Ald. ἐπ' αὐτοῖς. 28 Alex. δέ. 29 Ald. C. Μεμελάνωνται. 30 Alex. γῆς καιομένης. 31 Alex. χελιδόνες, καὶ νυκτερίδες. 32 Alex. Ald. C. φοβηθῆτε. 33 Ald. C. αὐτούς. 34 Alex. αἴρονται. 35 Alex. αἰσχύνονται δέ. 36 Alex. Ald. C. μήποτε. 37 μὴ Ald. C. deest. 38 Alex. δι' ἑαυτῶν. 39 Alex. μήποτε ἐάν τις αὐτόν. 40 Alex. μήποτε. 41 Alex. ἀλλά. 42 Alex. αὐτῶν ἀπ'. 43 Ald. οὐδενός. C. οὐδέν. 44 Alex. μεταδεδώκασιν. 45 Alex. * λοχεῷ. C. λόγῳ. 46 Alex. κληθήσονται. 47 Alex. διαφθείρουσιν. Ald. C. καθίζουσιν. 48 Alex. ἐξυρημένοι. 49 Alex. Ὀρύονται. C. Ὠρυῶντο. 50 Alex. * παιδίπνῳ. 51 Alex. αὐτοῖς εὐχήν. 52 Alex. οὐ μή.

ἐξέλωνται.

37 ἐξέλωνται. Ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ [53] περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ἄνθρωπον ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται.
38 Χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν εὖ ποιήσωσι.
39 Τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους λίθοις ὡμοιωμένοι εἰσὶ τὰ ξύλινα, καὶ τὰ περίχρυσα, καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνθήσονται.
40 Πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον [54] ὑπάρχειν αὐτοὺς θεοὺς, ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά;
41 Οἳ ὅταν ἴδωσιν ἐνεὸν [55] μὴ δυνάμενον λαλῆσαι, προσενεγκάμενοι τὸν [56] Βῆλον, ἀξιοῦσι φωνῆσαι, ὡς δυναμένου ἐκείνου αὐτοῦ αἰσθέσθαι.
42 Καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ [57] νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτὰ, αἴσθησιν γὰρ οὐκ ἔχουσιν.
43 Αἱ δὲ γυναῖκες [58] περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται, [59] θυμιῶσαι τὰ πίτυρα. ὅταν δέ τις αὐτῶν [60] ἐφελκυσθεῖσα ὑπό τινος τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ[61], τὴν πλησίον [62] ὀνειδίζει, ὅτι οὐκ ἠξίωται ὥσπερ καὶ αὐτὴ, [63] οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διερράγη.
44 Πάντα τὰ [64] γινόμενα ἐν αὐτοῖς ἐστι ψευδῆ· πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον [65] ὡς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν;
45 Ὑπὸ τεκτόνων καὶ χρυσοχόων κατεσκευασμένα [66] εἰσίν· οὐθὲν ἄλλο μὴ γένηται, ἢ ὃ [67] βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι.
46 Αὐτοί τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτὰ οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι· [68] πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ᾽ αὐτῶν κατασκευασθέντα[69];
47 Κατέλιπον γὰρ ψευδῆ καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινομένοις.
48 Ὅταν [70] γὰρ ἐπέλθῃ ἐπ᾽ αὐτὰ πόλεμος καὶ κακὰ, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς, ποῦ συναποκρυβῶσι [71] μετ᾽ αὐτῶν.
49 Πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθέσθαι ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ, [72] οἳ οὔτε σώζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου, οὔτε ἐκ κακῶν;
50 Ὑπάρχοντα γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα, γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι [73] ἐστὶ ψευδῆ.
51 Τοῖς ἔθνεσι πᾶσι [74] τοῖς τε βασιλεῦσι φανερὸν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ, ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
52 καὶ οὐδὲν [75] θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστι. Τίνι οὖν [76] γνωστέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί;
53 Βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστήσωσιν, οὔτε ὑετὸν ἀνθρώποις οὐ μὴ δῶσι.
54 Κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν [77] ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴ ῥύσωνται [78] ἀδίκημα, ἀδύνατοι ὄντες· ὥσπερ [79] γὰρ κορῶναι ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.
55 Καὶ γὰρ ὅταν [80] ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν ξυλίνων ἢ περιχρύσων ἢ [81] περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν φεύξονται καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι κατακαυθήσονται.
56 Βασιλεῖ [82] δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσι· πῶς οὖν [83] ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶ θεοί;
57 Οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν, οὔτε ἀπὸ λῃστῶν οὐ μὴ [84] διασωθῶσι θεοὶ ξύλινοι, καὶ περιάργυροι, καὶ περίχρυσοι·
58 Ὧν οἱ ἰσχύοντες [85] περιελοῦνται τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς [86] ἀπελεύσονται ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθήσωσιν.
59 Ὥστε [87] κρεῖσσον εἶναι βασιλέα ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν, ἢ σκεῦος ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον ἐφ᾽ ᾧ [88] κεχρήσεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκίᾳ διασώζουσα τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· καὶ ξύλινος στύλος ἐν βασιλείοις, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί.
60 Ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ, καὶ ἀποστελλόμενα ἐπὶ χρείας, εὐήκοά [89] εἰσιν.
61 Ὡσαύτως καὶ ἀστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ, εὔοπτός ἐστι· [90] τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ.
62 Καὶ [91] νεφέλαις ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντελοῦσι τὸ ταχθέν.
63 [92] Τό, τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὄρη καὶ δρυμοὺς, ποιεῖ τὸ συνταχθέν. ταῦτα δὲ [93] οὔτε ταῖς ἰδέαις [94] οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν ἀφωμοιωμένα ἐστίν.
64 Ὅθεν οὔτε νομιστέον, οὔτε [95] κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεοὺς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι, οὔτε εὖ [96] ποιῆσαι ἀνθρώποις.

---

53 *Alex.* παραστήσωσιν. 54 *Alex.* αὐτοὺς ὑπάρχειν θεούς. 55 *Alex.* οὐ δυνάμενον. 56 *Alex.* Βὴλ, ἀξιοῦσι τότε λαλῆσαι, Ὡς. 57 *Alex.* τοῦτο νοήσαντες. 58 *Alex.* περιτιθέμεναι. 59 *Alex.* θυμιῶντες. 60 *Alex.* ἀπελκυσθείς. 61 *Alex.* μετ᾽ αὐτῆς 62 *Alex.* αὐτῆς. 63 *Alex.* οὐδέ. 64 *Alex.* γενόμενα παρ᾽ αὐτοῖς. 65 *Alex.* ὥστε. 66 *Alex.* ἐστὶν οὐδὲν γὰρ ἄλλο οὐ μὴ γίνωνται. 67 *Alex.* βούλονται. Αὐτοί τε οἱ. 68 *Alex.* πῶς οὖν μέλλει. 69 *Alex. Ald. C.* εἶναι θεοί. 70 *Alex.* γὰρ ἐπ᾽ αὐτοὺς πόλεμος καί. 71 μετ᾽ *C.* deest. 72 *Alex.* οὔτε σώζουσιν αὐτοὺς ἐκ πολέμων. 73 *Alex.* εἰσίν. 74 *Alex.* τοῖς βασιλεῦσι φανερόν ἐστιν. 75 *Alex.* οὖν ἔργον.

76 *Alex.* γνωστὸν οὖν ἔσται ὅτι. 77 *Alex.* αὐτῶν. 78 *Alex.* ἀδικούμενον. 79 *Alex.* αἱ κορῶναι αἱ ἀναμέσον. 80 *C.* πέσῃ. 81 *Alex.* περιαργύρων * οἱ. 82 *Alex.* τε. 83 *Alex.* ἢ νομιστέον ἢ δεκτέον. *Ald.* νομιστέον ἢ κλητέον. *C.* νομιστέον ἢ δεκτέον. 84 *Alex.* διασώσουσιν. 85 *Ald. C.* περιελόμενοι. 86 *Alex.* καὶ ἀπελεύσονται ἔχοντες, οἱ δὲ ἑαυτοῖς. 87 *Alex.* κρείσσων. 88 *Alex.* χρήσεται ὁ κτησάμενος. 89 *Alex.* ἐστιν. 90 *Alex.* τὸ αὐτὸ πνεῦμα. 91 *Alex.* νεφέλη. 92 *Alex.* Τὸ δέ. 93 *Alex.* οὐδέ. 94 *Alex.* οὐδέ. 95 *Alex.* ἐνδεκταῖον αὐτοὺς ὑπάρχειν. 96 *Alex.* ποιεῖν.

Γνόντες

65 Γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐ- 66 τούς. Οὔτε γὰρ βασιλεῦσιν οὐ μὴ [97] κατ- 67 αράσωνται, οὔτε μὴ εὐλογήσωσι. Σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ [98] δείξωσιν, [99] οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος [100] λάμψουσιν, οὔτε φωτιοῦσιν 68 ὡς ἡ σελήνη. Τὰ θηρία [1] αὐτῶν ἐστι κρείττω, ἃ δύναται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην [2] ἑ- 69 αυτὰ ὠφελῆσαι. Καὶ οὐδένα οὖν τρόπον [3] ἡμῖν ἐστι φανερὸν ὅτι εἰσὶ θεοί· διὸ μὴ φοβη- 70 θῆτε αὐτούς. Ὥσπερ γὰρ ἐν [4] σικυηράτῳ [5] προβασκάνιον οὐδὲν [6] φυλάσσον, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσι ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περι- 71 άργυροι. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ [7] τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνεον ἐπικάθηται, ὡσαύτως [8] δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοίωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι 72 καὶ περιάργυροι. Ἀπό τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρμάρου τῆς ἐπ' [9] αὐτοὺς σηπομένης [10] γνωσθήσονται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· αὐτά τε ἐξ ὕστερον βρωθήσονται [11], καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ 73 χώρᾳ. Κρεῖσσον οὖν ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἴδωλα, ἔσται γὰρ [12] μακρὰν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ. *

97 *Alex.* καταράσονται, οὔτε μὴ εὐλογήσουσιν. Σημεῖά τε ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ἔθνεσιν. 98 *Ald.* δείξωσιν, οὔτε φωτιοῦσιν. 99 *Alex.* οὔτε ὡς ὁ ἥλιος οὐ μὴ ἐκλάμψουσιν, οὔτε μὴ φωτιοῦσιν. 100 *C.* οὐ λάμψωσιν. 1 *Alex.* κρείσσων ἐστὶν αὐτῶν. *C* ἐστὶν κρείσσονα αὐτῶν. 2 *Alex.* αὐτά. 3 *Alex.* ἐστὶν ἡμῖν. 4 *Alex.* συκηράτῳ. 5 *Sch* προβασκάνιον καὶ κρεμάμβηλα Ἑλλήνων οἱ λόγιοι καλοῦσιν, ἅτινα ἱστῶσιν οἱ ἀγροφύλακες πρὸς φόβον ὀρνέων, ἢ καὶ ἀνθρώπων. ταῦτα δὲ καὶ μορμολύκεια καλοῦνται. 6 *Alex.* φυλάσσων. 7 *C.* ἡ ἐν κήπῳ ῥάμνος. 8 *Alex.* καὶ νεκρῷ. 9 *Alex.* αὐτῶν σηπομένης γνώσεσθαι. 10 *Ald. C.* γνώσεσθε. 11 *Alex.* ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν χώρᾳ. Κρείσσων. 12 *Alex.* αὐτὸς μακράν * *Alex.* Ἱερεμίας προφήτης, Βαροὺχ, Θρῆνοι, καὶ Ἐπιστολή.

ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΑΙΝΕΣΙΣ.

1 ΚΑὶ στὰς Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, εἶπεν, 2 Εὐλογητὸς εἶ [1] κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, [2] καὶ [3] αἰνετὸς, καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς 3 τοὺς αἰῶνας. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας [4], καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου 4 [5] ἀλήθεια. Καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν [6] τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα [7] πάν- 5 τα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν [8] ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ, 6 Καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν 7 γένηται. Καὶ πάντα ὅσα [9] ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρί- 8 σει ἐποίησας. Καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, [10] καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ 9 πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ [11] στόμα ἡμῶν· αἰσχύνη καὶ ὄνειδος [12] ἐγενήθημεν τοῖς δούλοις σου, καὶ τοῖς σεβο- 10 μένοις σε. Μὴ δὴ [13] παραδῴης ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν 11 διαθήκην σου, Καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ, καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου, καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, 12 Οἷς ἐλάλησας [14] πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν 13 παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. Ὅτι δέσποτα ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ

1 *C.* κύριος. 2 al. abest καί. 3 *Ms. Alex.* καὶ αἰνετόν. *C.* αἰνετόν. 4 *Alex.* & *C.* ἡμῖν. 5 *C.* ἀληθεῖς. 6 *Alex.* σου τήν. 7 *C.* πάντα ἐφ' ἡμᾶς. 8 *Alex.* & *C.* ἀποστάντες. 9 *Alex.* ἐποίησας ἡμῖν. 10 *Alex.* & *C.* ἐχθίστων. 11 *Alex.* & *C.* στόμα αἰσχύνη. 12 *Alex.* ἐγενήθη. 13 *Alex.* παραδῷς. 14 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς πληθῦναι τό. *C.* πρὸς αὐτοὺς, λέγων, πληθῦναι.

ἐσμὲν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον, διὰ **14** τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ ὁλοκαύτωσις, οὐδὲ θυσία, οὐδὲ προσφορά, οὐδὲ θυμίαμα, [15] οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι [16] ἐναντίον σου, καὶ εὑρεῖν [17] ἔλεος. **15** Ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ, καὶ πνεύματι **16** ταπεινώσεως προσδεχθείημεν, Ὡς ἐν [18] ὁλοκαυτώσει κριῶν καὶ ταύρων, καὶ [19] ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, οὕτως γενέσθω [20] ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον, καὶ ἐκτελέσαι ὄπισθέν σου· ὅτι οὐκ [21] ἔσται αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί. **17** Καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν [22] ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ φοβούμεθά σε, καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου. **18** Μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου.

19 Καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου κύριε· καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά,

20 Καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης [23] τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη,

21 [24] Καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος, [25] θεὸς μόνος, καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

22 Καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ [26] κληματίδα.

23 Καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ **24** πήχεις [27] τεσσαρακονταεννέα. Καὶ διώδευσε, καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. **25** Ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ **26** τῆς καμίνου, Καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου, ὡς [28] πνεῦμα δρόσου διασυρίζον· καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν, οὐδὲ παρηνώχλησεν [29] αὐτοῖς.

27 Τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν, [30] καὶ ἐδόξαζον, καὶ ηὐλόγουν τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ, **28** λέγοντες, Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος **29** εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς [31] πάντας τοὺς αἰῶ- **30** νας. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος **31** εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογημένος εἶ ὁ [32] ἐπιβλέπων ἀβύσσους, καθήμενος ἐπὶ [33] χερουβὶμ, καὶ [34] αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς **32** αἰῶνας. Εὐλογημένος εἶ ἐπὶ [35] θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ [36] ὑπερ- **33** υψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. [37] Εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [38] ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.

34 [39] Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

35 [40] Εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑ- **36** περυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑ- **37** περυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε [41] ὕδατα καὶ πάντα [42] τὰ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν **38** εἰς τοὺς αἰῶνας. [43] Εὐλογείτω [44] πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦ- **39** τε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- **40** ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦ- **41** τε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [45] Εὐλογείτω πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ **42** ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

43 Εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ **46** ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [46] Εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε,

---

15 *Alex.* & *C.* ὁ τόπος. 16 *Alex.* & *C.* ἐνώπιόν. 17 *C.* ἔλεός σου. 18 *Alex.* & *C.* ὁλοκαυτώμασιν. 19 *Alex.* & *C.* ὡς ἐν. 20 *Alex.* θυσία. 21 *Alex.* ἔστιν. 22 *C.* σοι ἐν. 23 *Alex.* δυνάμεως καὶ δυναστείας. 24 *Alex.* Γνώτωσαν. 25 *Alex.* ὁ θεός. 26 *Alex.* κληματίδας. Καὶ διηχεῖτο. 27 *Alex.* τεσσαρακονταεννέα. 28 *C.* πνεύματα. 29 *C.* αὐτούς. 30 *C.* ηὐλόγουν, καὶ ἐδόξαζον. 31 *Alex.* τοὺς αἰῶνας. 32 *Alex.* & *C.* βλέπων. 33 *Alex.* τῶν χερουβεὶμ, καὶ ὑπεραινετός. 34 *C.* ὑπερυμνητός. 35 *C.* θρόνου δόξης. 36 *C.* ὑπερένδοξος. 37 *Alex.* & *C.* Εὐλογημένος. 38 *Alex.* & *C.* ὑπερυμνητός. 39 *Polychr.* εἰδέναι δεῖ ὡς οὗτος ὁ ὕμνος οὐ κεῖται ἐν τοῖς Ἑβραϊκοῖς, ἢ ἐν τοῖς Συριακοῖς βιβλίοις. λέγεται γάρ, ἀπὸ τῶν εἰρημένων, παρά τινων μετὰ ταῦτα συντεθεῖσθαι. 40 hunc versum *Comp.* ponit post sequentem. 41 *Alex.* & *C.* ὕδατα πάντα. 42 *Alex.* τὰ ἐπάνω. 43 *Alex.* & *C.* Εὐλογεῖτε. 44 *Alex.* & *C.* πᾶσαι αἱ δυνάμεις. 45 *C.* Εὐλογεῖτε. 46 *Alex.* & *C.* Εὐλογεῖτε ψύχος καὶ καύσων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε νύκτες.

ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
47 Εὐλογεῖτε φῶς ϗ σκότος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
44 [47] Εὐλογεῖτε ψύχος ϗ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
49 Εὐλογεῖτε πάχναι ϗ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
50 Εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ ϗ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
51 Εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνείτω ϗ ὑπερυ-
52 ψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε ὄρη ϗ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦ-
53 τε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ γῇ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
55 Εὐλογεῖτε [48] θάλασσα ϗ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 [49] Εὐλογεῖτε αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ
56 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε κήτη ϗ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
57 εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυ-
58 ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε [50] πάντα τὰ θηρία ϗ τὰ κτήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 Εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
60 ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [51] Εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦ-
61 τε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε ἱερεῖς [52] τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
62 εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε δοῦλοι [53] τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰ-
63 ῶνας. Εὐλογεῖτε πνεύματα ϗ ψυχαὶ δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐ-
64 τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε ὅσιοι ϗ ταπεινοὶ [54] τῇ καρδίᾳ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ
65 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε Ἀνανία, Ἀζαρία, Μισαὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας· ὅτι [55] ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου, ϗ ἐκ χειρὸς θανάτου [56] ἔσωσεν ἡμᾶς· ϗ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἐκ [57] μέσου καμίνου καιομένης φλογὸς, ϗ ἐκ μέσου πυ-
66 ρὸς [58] ἐῤῥύσατο ἡμᾶς. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς [59] τὸν αἰῶνα τὸ ἔ-
67 λεος αὐτοῦ. Εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὑμνεῖτε ϗ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

---

47 *Alex.* & *C.* Ἐυλογεῖτε πάγος καὶ ψύχος τὸν κύριον ὑμ. &c. Ἐυλογεῖτε. 48 *Alex.* & *C.* αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἐυλογεῖτε θάλασσα (*C.* θάλασσαι.) 49 *Alex.* Ἐυλογεῖτε κήτη. 50 *Alex.* & *C.* τὰ θηρία ϗ πάντα τὰ κτήνη. 51 *Alex.* Ἐυλογείτω. 52 *Alex.* & *C.* κυρίου τὸν. 53 *Alex.* & *C.* κυρίου τόν. 54 *Alex.* καρδία. 55 *Alex.* ἐξίλατο. 56 ἔσωσεν ἡμᾶς *C.* ponit ante ἐκ. 57 *Alex.* καμίνου μέσης καιομένης. 58 *Alex.* ἐρύσατο. 59 *C.* πάντας τοὺς αἰῶνας.

ΣΩ-

* ΣΩΣΑΝΝΑ.

1 ΚΑὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ. 2 Καὶ ἔλαβε γυναῖκα ᾗ ὄνομα [1] Σωσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, [2] καλὴ σφόδρα, καὶ [3] φοβουμένη τὸν κύριον. 3 Καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον [4] Μωυσῆ. 4 Καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. 5 Καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, [5] περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης, Ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἳ ἐδόκουν κυβερνᾷν τὸν λαόν. 6 Οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακείμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι.

7 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον ἡμέρας, εἰσεπορεύετο [6] Σωσάννα, καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. 8 Καὶ ἐθεώρουν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι καθ' ἡμέραν εἰσπορευομένην, καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς, 9 Καὶ διέστρεψαν τὸν ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανόν, μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. 10 Καὶ ἦσαν ἀμφότεροι [7] κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ [8] ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὀδύνην [9] ἑαυτῶν· 11 Ὅτι ᾐσχύνοντο [10] ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν, ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι αὐτῇ. 12 Καὶ παρετηροῦσαν φιλοτίμως καθ' ἡμέραν ὁρᾷν αὐτήν. 13 Καὶ [11] εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι [12] ἀρίστου ὥρα ἐστί. 14 Καὶ ἐξελθόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν, ὡμολόγησαν [13] τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν· καὶ τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρόν, ὅτε αὐτὴν δυνήσονται εὑρεῖν μόνην. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὔθετον, εἰσῆλθέ ποτε καθὼς [14] χθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ δύο [15] μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν τῷ παραδείσῳ, ὅτι καῦμα ἦν. 16 Καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι [16] κεκρυμμένοι, καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. 17 Καὶ εἶπε τοῖς κορασίοις [17], Ἐνέγκατε δή μοι ἔλαιον καὶ [18] σμήγματα, καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου κλείσατε, ὅπως λούσωμαι. 18 Καὶ [19] ἐποίησαν καθὼς εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ [20] παραδείσου, καὶ ἐξῆλθαν κατὰ τὰς [21] πλαγίας θύρας, ἐνέγκαι τὰ προστεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ [22] εἴδοσαν τοὺς πρεσβυτέρους, ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι. 19 Καὶ ἐγένετο ὡς [23] ἐξήλθοσαν τὰ κοράσια, [24] καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο [25] πρεσβύται, καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ, καὶ εἶπον, 20 Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σου ἐσμέν· διὸ συγκατάθου ἡμῖν, καὶ γενοῦ μεθ' ἡμῶν. 21 Εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου, ὅτι ἦν μετὰ σοῦ νεανίσκος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ. 22 Καὶ ἀνεστέναξε [26] Σωσάννα, καὶ εἶπε, Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω, θάνατός μοι ἐστίν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν. 23 [27] Αἱρετώτερόν μοι ἐστὶ μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, ἢ ἁμαρτεῖν [28] ἐνώπιον κυρίου. 24 Καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ [29] Σωσάννα· ἐβόησαν δὲ καὶ οἱ δύο [30] πρεσβύται κατέναντι αὐτῆς. 25 Καὶ δραμὼν ὁ εἷς, ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ παρα-

* Historia Susannæ in *Rom. ed.* est principium Danielis, & in *multis* inscribitur Δανιήλ. in *quibusdam* autem *ll.* inscriptio est Σουσάννα, & a. inscriptio, Διακρίσεις Δανιήλ. in *Comp.* vero & in *ed. Lat.* est cap. 13. Danielis. 1 *Mss. Alex.* Σουσάννα. 2 *C.* καλήν. 3 *C.* φοβουμένην. 4 *Alex.* Μωσῆ. 5 *Sch.* τουτέστιν, ὧν αὐτὸς ὁ δεσπότης κατηράσατο. 6 *Alex.* Σουσάννα. 7 *Sch.* κεκεντημένοι τῇ ἐπιθυμίᾳ σφοδρῶς. 8 *Alex.* ἀπήγγελλον. *Ald. C.* ἀπήγγειλαν. 9 *Alex.* αὐτῶν. 10 *Alex. Ald. C.* ἀπαγγεῖλαι. 11 *Alex.* εἶπον. 12 *Alex.* ὥρα ἀρίστου. 13 *C.* ἀλλήλοις τήν. 14 *Alex.* ἐχθές. 15 μόνων *Ald.* deest. 16 *C.* ἐγκεκρυμμένοι. 17 *Alex.* & *C.* αὐτῆς. 18 *Alex. Ald. C.* σμῆγμα. 19 *Alex.* ἐποίησαν, καὶ ἀπέκλεισαν. 20 *Alex.* παραδείσου καθὼς εἶπε, καὶ ἐξῆλθον. 21 *Alex.* πλαγίους. 22 *Alex.* εἶδαν *Ald. C.* εἶδον. 23 *Alex.* ἐξῆλθον. 24 *Alex.* ἀνέστησαν οἱ δύο. 25 *Alex. Ald. C.* πρεσβύτεροι. 26 *Alex.* Σουσάννα. 27 *Alex. Ald. C.* Αἱρετόν. 28 *Alex* μὴ ἐνώπιον. 29 *Alex.* Σουσάννα. 30 *Alex. Ald. C.* πρεσβύτεροι.

26 δείσου. Ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ [31] ἐκ τῆς οἰκίας, εἰσεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν [32] τὸ συμ-
27 βεβηκὸς αὐτῇ. Ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ [33] πρεσβύτεροι τοὺς λόγους αὐτῶν, κατῃσχύνθησαν οἱ δοῦλοι σφόδρα, ὅτι πώποτε οὐκ ἐῤῥήθη λό-
28 γος τοιοῦτος περὶ [34] Σωσάννης. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακεὶμ, ἦλθον οἱ δύο [35] πρεσβύτεροι πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας κατὰ [36] Σωσάννης,
29 τοῦ θανατῶσαι αὐτήν. Καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, Ἀποστείλατε ἐπὶ [37] Σωσάνναν θυγατέρα Χελκίου, ἥ ἐστι γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ
30 δὲ ἀπέστειλαν. Καὶ ἦλθεν αὐτὴ, καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ πάντες
31 οἱ συγγενεῖς αὐτῆς. Ἡ δὲ [38] Σωσάννα ἦν τρυφερὰ σφόδρα, καὶ καλὴ τῷ εἴδει.
32 Οἱ δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν [39] ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἦν γὰρ κατακεκαλυμμένη, ὅ-
33 πως ἐμπλησθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς. Ἔκλαιον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ [40] ἰ-
34 δόντες αὐτήν. Ἀναστάντες δὲ οἱ δύο [41] πρεσβύτεροι ἐν μέσῳ [42] τῷ λαῷ, ἔθηκαν τὰς
35 χεῖρας ἐπὶ [43] τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. Ἡ δὲ κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πεποιθυῖα ἐπὶ [44] κυρίῳ.
36 [45] Εἶπον δὲ οἱ πρεσβύτεροι, Περιπατούντων ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων, εἰσῆλθεν αὕτη μετὰ δύο παιδισκῶν, καὶ [46] ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἀπέλυσε τὰς παιδίσκας.
37 Καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος ὃς ἦν [47] κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε μετ' αὐτῆς.
38 Ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου, ἰδόντες τὴν ἀνομίαν, ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς.
39 Καὶ ἰδόντες συγγινομένους αὐτοὺς, ἐκείνου μὲν οὐκ ἠδυνήθημεν [48] ἐγκρατεῖς γενέσθαι, διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς, καὶ ἀνοίξαντα τὰς
40 θύρας ἐκπεπηδηκέναι. Ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι, ἐπηρωτῶμεν, τίς ἦν ὁ νεανίσκος· καὶ οὐκ ἠθέλησεν [49] ἀγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρ-
41 τυροῦμεν. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς· καὶ
42 κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν. [50] Ἀνεβόησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα, καὶ εἶπεν, Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν,
43 Σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδῆ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι
44 ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ. Καὶ [51] εἰσήκουσε
45 [52] κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. Καὶ [53] ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι, [54] ὁ Θεὸς ἐξήγειρε τὸ [55] πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου νεωτέρου, ᾧ ὄνο-
46 μα Δανιήλ. Καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ, [56] Ἀθῷος ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης.
47 Ἐπέστρεψε δὲ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπαν, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὃν σὺ λελάληκας;
48 Ὁ δὲ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν, Οὕτως μωροὶ οἱ [57] υἱοὶ Ἰσραήλ; οὐκ ἀνακρίναντες, οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες, κατεκρίνατε θυγατέρα Ἰσ-
49 ραήλ; Ἀναστρέψατε εἰς τὸ κριτήριον, ψευδῆ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς.
50 Καὶ ἀνέστρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι, Δεῦρο [58] κάθισον ἐν μέσῳ ἡμῶν, καὶ [59] ἀνάγγειλον ἡμῖν, ὅτι [60] σοὶ
51 δέδωκεν ὁ Θεὸς τὸ [61] πρεσβεῖον. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Δανιήλ, Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακράν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς.
52 Ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἷς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἥκασιν αἱ ἁμαρτίαι
53 σου, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον, Κρίνων κρίσεις [62] ἀδίκους· καὶ τοὺς μὲν ἀθῴους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντος τοῦ [63] Θεοῦ,
54 Ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. Νῦν οὖν ταύτην εἴπερ εἶδες, εἰπὸν, ὑπὸ τί δένδρον [64] εἶδες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ
55 εἶπεν, Ὑπὸ σχῖνον. Εἶπε δὲ Δανιήλ, Ὀρθῶς [65] ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· ἤ-

---

31 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 32 *Alex.* τί τό. 33 *Alex.* πρεσβύτεροι. 34 *Alex.* Σουσάννας. 35 *Alex.* πρεσβύτεροι. 36 *Alex.* Σουσάννας. 37 *Alex.* Σουσάνναν. 38 *Alex.* Σουσάννα. 39 *C.* ἀνακαλυφθῆναι. 40 *Ald.* εἰδότες. 41 *Alex.* πρεσβύτεροι. 42 *Alex.* & *C.* τοῦ λαοῦ. 43 *Alex.* τῆς κεφαλῆς. 44 *Alex.* τῷ κυρίῳ. *Ald.* τὸν κύριον. 45 *Alex.* Εἶπαν δὲ οἱ πρεσβύτεροι 46 *Alex.* ἀπέλυσεν τὰς παιδίσκας, καὶ ἀπέκλεισεν τὰς θύρας τοῦ παραδείσου. Καὶ ἦλθεν. 47 *C.* ἐγκεκρυμμένος. 48 *Alex.* περικρατεῖς. 49 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπαγγεῖλαι. 50 *Alex.* Καὶ ἀνεβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Σουσάννα. 51 *Alex.* ἐπήκουσεν. 52 *Alex.* *Ald.* *C.* ὁ Θεὸς τῆς. 53 *Ald.* ἀγομένης. 54 *Alex.* ἐξήγειρεν ὁ Θεὸς τό. 55 πνεῦμα *Ald.* deest. 56 *Alex.* & *C.* Καθαρὸς ἐγώ. 57 υἱοὶ *Ald.* deest. 58 *C.* δὴ κάθισον 59 *Ald.* *C.* ἀπάγγειλον. 60 *Alex.* σοὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τό. 61 *Alex.* *Ald.* *C.* πρεσβυτέριον. 62 *Ald.* *C.* ἀθῴους. 63 *Alex.* *Ald.* *C.* κυρίου. 64 *Alex.* κατέλαβες. 65 *Ald.* *C.* ἐψεύσω.

δη γὰρ ἄγ-

δη γὰρ ἄγγελος [66] φάσιν Θεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ
56 Θεοῦ, σχίσει σε μέσον. Καὶ μεταστήσας
αὐτὸν, ἐκέλευσε προσαγαγεῖν τὸν ἕτερον, καὶ
εἶπεν αὐτῷ, Σπέρμα Χαναὰν, καὶ οὐκ Ἰούδα,
τὸ κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ [67] ἐπιθυμία διέ-
57 στρεψε τὴν καρδίαν σου. Οὕτως ἐποιεῖτε
θυγατράσιν Ἰσραὴλ, [68] καὶ ἐκεῖναι φοβούμεναι
ὡμίλουν ὑμῖν. ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰούδα ὑπέμει-
58 νε τὴν ἀνομίαν ὑμῶν. Νῦν οὖν λέγε μοι,
ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας
ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπὸ πρῖνον.
59 Εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιὴλ, Ὀρθῶς [69] ἔψευσαι καὶ σὺ
εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ
Θεοῦ, τὴν ῥομφαίαν ἔχων πρίσαι σε μέσον,
60 ὅπως [70] ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς. Καὶ ἀνεβό-
ησε πᾶσα ἡ συναγωγὴ φωνῇ μεγάλῃ, καὶ
[71] εὐλόγησαν [72] τῷ Θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπί-
61 ζοντας ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ
τοὺς δύο [73] πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς
Δανιὴλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρή-
62 σαντας. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὃν τρόπον
ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον· ποιῆσαι κατὰ τὸν νό-
μον [74] Μωυσῆ. καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς, καὶ ἐσώθη
63 αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Χελ-
κίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ᾔνεσαν [75] περὶ τῆς θυ-
γατρὸς αὐτῶν [76] μετὰ Ἰωακεὶμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς
καὶ τῶν συγγενῶν [77] αὐτῶν, ὅτι οὐχ εὑρέθη ἐν αὐ-
64 τῇ ἄσχημον πρᾶγμα. Καὶ Δανιὴλ ἐ-
γένετο μέγας [78] ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας
ἐκείνης, καὶ ἐπέκεινα.

66 *Alex.* *Ald.* *C.* τοῦ (*Ald.* *C.* deest) Θεοῦ λαβὼν φάσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ. 67 *Alex.* ἡ ἐπιθυμία. 68 *Alex.* κἀκεῖναι. 69 *Ald.* *C.* ἐψεύσω. 70 *Alex.* ἐξολεθρεύσει ὑμᾶς. Καὶ ἀνεβόησαν. 71 *Alex.* ἐβόησαν. 72 *Ald.* τὸν Θεὸν τὸν σώζοντα. 73 *Alex.* πρεσβυτέρους. 74 *Alex.* Μωσῆ. 75 *Alex.* *Ald.* *C.* τὸν Θεὸν περί. 76 *Alex.* Σουσάννας μετά. *Ald.* *C.* Σωσάννης μετά. 77 *Alex.* πάντων. 78 *Ald.* ἐναντίον.

ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ.

1 [1] ΚΑΙ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέ-
θη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ· καὶ παρ-
έλαβε Κῦρος ὁ Πέρσης τὴν βασι-
2 λείαν αὐτοῦ. [2] Καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιω-
τὴς τοῦ βασιλέως, καὶ ἔνδοξος ὑπὲρ πάντας
3 τοὺς φίλους αὐτοῦ. Καὶ ἦν εἴδωλον τοῖς Βα-
βυλωνίοις ᾧ ὄνομα Βὴλ, καὶ ἐδαπανῶντο εἰς
αὐτὸν ἑκάστης ἡμέρας σεμιδάλεως ἀρτάβαι
[3] δώδεκα, καὶ πρόβατα [4] τεσσαράκοντα, καὶ
4 οἴνου μετρηταὶ ἕξ. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέ-
βετο αὐτὸν, καὶ ἐπορεύετο καθ' [5] ἑκάστην ἡμέ-
ραν προσκυνεῖν [6] αὐτῷ. Δανιὴλ δὲ προσεκύ-
νει τῷ Θεῷ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς,
5 Διατί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βήλ; Ὁ δὲ εἶ-
πεν, Ὅτι οὐ σέβομαι εἴδωλα χειροποίητα,
ἀλλὰ τὸν ζῶντα Θεὸν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν, καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρείαν.
6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Οὐ δοκεῖ σοι
Βὴλ εἶναι ζῶν Θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει [7] καὶ
7 πίνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν; Καὶ εἶπε Δα-
νιὴλ γελάσας, Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ, [8] οὗ-
τος γὰρ ἔσωθεν μέν ἐστι πηλὸς, ἔξωθεν δὲ χαλ-
8 κὸς, καὶ οὐ βέβρωκεν [9] οὐδέποτε. Θυμω-
θεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ·
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ [10] εἴπητέ μοι τίς ὁ
κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ἀποθανεῖσθε.
9 Ἐὰν δὲ [11] δείξητε [12] ὅτι Βὴλ κατεσθίει αὐτὰ,
ὁ Δανιὴλ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐβλασφήμησεν εἰς τὸν
Βήλ. καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ, Γινέσθω κα-
10 τὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἦσαν [13] ἱερεῖς τοῦ
Βὴλ ἑβδομήκοντα [14] ἐκτὸς [15] γυναικῶν καὶ τέ-
κνων. καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον

1 *Ms.* *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ΙΒ'. Hæc Historia Beli & Draconis in *Rom. ed.* subjungitur cap. 12. Danielis. & primus hic versus in *Comp.* est ad finem Historiæ Susannæ. 2 hic incipit cap. 14 in *Comp.* 3 *Alex.* δεκαδύο. 4 *Alex.* τεσσεράκοντα. 5 *Alex.* ἡμέραν. 6 *C.* αὐτό. 7 καὶ πίνει *C.* desunt. 8 *Alex.* αὐτός. 9 *Alex.* & *C.* οὐδὲ πέπωκεν πώποτε. Καὶ θυμωθεὶς ὁ. 10 *Alex.* εἴπητέ μοι τίς ὁ κατεσθίων. 11 *Alex.* ἀποδίξητε. *Ald.* *C.* ἀποδείξητε. 12 *Alex.* ὅτι ὁ Βὴλ κατεσθίει αὐτὰ, ἀποθανεῖται Δανιήλ. 13 *Alex.* οἱ ἱερεῖς. 14 *Alex.* χωρεὶς. *Ald.* *C.* χωρίς. 15 *Alex.* γυναικῶν καὶ παιδίων.

11 τοῦ Βήλ. Καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς [16] τοῦ Βήλ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀποτρέχομεν ἔξω, σὺ δὲ βασιλεῦ παράθες τὰ βρώματα, καὶ τὸν οἶνον κεράσας θές, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν, καὶ σφράγισον [17] τῷ [18] δακτυλίῳ σου. **12** Καὶ ἐλθὼν πρωΐ, ἐὰν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βήλ, ἀποθανούμεθα· ἢ Δανιὴλ ὁ [19] ψευδόμενος καθ᾽ ἡμῶν. **13** Αὐτοὶ δὲ [20] κατεφρόνουν, ὅτι πεποιήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην εἴσοδον, [21] καὶ δι᾽ αὐτῆς εἰσεπορεύοντο διόλου, καὶ ἀνήλουν αὐτά. **14** Καὶ ἐγένετο ὡς [22] ἐξήλθοσαν ἐκεῖνοι, καὶ ὁ βασιλεὺς παρέθηκε τὰ βρώματα τῷ Βήλ. καὶ ἐπέταξε Δανιὴλ τοῖς [23] παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν τέφραν· καὶ [24] κατέσεισαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως μόνου. καὶ ἐξελθόντες ἔκλεισαν τὴν θύραν, καὶ [25] ἐσφραγίσαντο ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον.

15 Οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν, καὶ αἱ [26] γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ κατέφαγον πάντα, καὶ ἐξέπιον.

16 Καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωΐ, καὶ Δανιὴλ μετ᾽ αὐτοῦ. **17** Καὶ εἶπε [27], Σῶοι αἱ σφραγῖδες Δανιήλ; ὁ δὲ εἶπε, Σῶοι, βασιλεῦ.

18 Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας, ἐπιβλέψας [28] ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὁ βασιλεύς, ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ, Μέγας εἶ Βήλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ δόλος οὐδὲ εἷς. **19** Καὶ [29] ἐγέλασε Δανιήλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα, τοῦ μὴ εἰσελθεῖν αὐτὸν [30] ἔσω· καὶ εἶπεν, Ἴδε [31] δὴ τὸ ἔδαφος, καὶ γνῶθι τίνος τὰ ἴχνη ταῦτα. **20** [32] Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Ὁρῶ τὰ ἴχνη ἀνδρῶν, καὶ γυναικῶν, καὶ παιδίων. καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεύς **21** Τότε [33] συνέλαβε τοὺς ἱερεῖς, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτὰς θύρας, δι᾽ ὧν εἰσεπορεύοντο, καὶ [34] ἐδαπάνων τὰ ἐπὶ [35] τῆς τραπέζης. **22** Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ὁ βασιλεύς, καὶ ἔδωκε τὸν Βὴλ ἔκδοτον τῷ Δανιήλ. καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ. **23** [36] Καὶ ἦν δράκων μέγας [37], καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. **24** Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ, Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς ὅτι χαλκοῦς ἐστιν; ἰδοὺ ζῇ, καὶ ἐσθίει, καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν. καὶ προσκύνησον αὐτῷ. **25** Καὶ εἶπε Δανιήλ, Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι οὗτός ἐστι Θεὸς ζῶν. **26** Σὺ δὲ βασιλεῦ δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν δράκοντα ἄνευ [38] μαχαίρας καὶ ῥάβδου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Δίδωμί σοι. **27** Καὶ ἔλαβεν [39] ὁ Δανιὴλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίχας, καὶ ἥψησεν ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος, καὶ [40] φαγὼν διερράγη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν, [41] Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν. **28** Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν, καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ τὸν βασιλέα, καὶ [42] εἶπαν, Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεύς, τὸν Βὴλ [43] κατέσπασε, καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε. **29** Καὶ εἶπαν ἐλθόντες πρὸς τὸν βασιλέα, Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιήλ· εἰ δὲ μή, ἀποκτενοῦμέν σε, καὶ τὸν οἶκόν σου. **30** Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα, καὶ ἀναγκασθεὶς [44] ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ. **31** Οἱ δὲ [45] ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ. **32** Ἦσαν δὲ ἐν τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδίδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σώματα καὶ δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγωσι τὸν Δανιήλ. **33** Καὶ [46] ἦν Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ [47] αὐτὸς ἥψησεν ἕψεμα, καὶ [48] ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ [49] ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον ἀπενέγκαι τοῖς θερισταῖς. **34** Καὶ εἶπεν [50] ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ Ἀμβακούμ, Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. **35** Καὶ εἶπεν Ἀμ-

16 τοῦ Βὴλ *C.* desunt. 17 *C.* ἐν τῷ. 18 *Alex.* * δακτύλῳ. 19 *Alex.* ψευσάμενος. 20 *Alex.* * κατεφρόνουν. 21 *Alex.* καὶ * αὐτῆς. 22 *Alex.* ἐξῆλθον. 23 *Ald.* παισίν. 24 *Ald. C.* κατέστρωσαν. 25 *Alex.* ἐσφράγισαν τῷ. 26 *Alex.* & *C.* γυναῖκες, καὶ τά. 27 *Alex.* & *C.* ὁ βασιλεύς, Σῶοι (*Alex.* Σῶαι.) 28 *Alex.* & *C.* ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν. 29 *Alex.* γελάσας Δανιὴλ ἐκράτησεν. 30 *Alex.* ἔσω· * Εἶδε δή. 31 δὴ *C.* deest. 32 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς *Ald.* desunt. 33 *Alex.* συνελάβετο. 34 *C.* κατεδαπάνουν. 35 *Alex.* τῇ τραπέζῃ. 36 hoc loco in *quibusd. ll.* inscriptio est, Περὶ τοῦ δράκοντος. 37 *Alex. Ald.* & *C.* ἐν τῷ τόπῳ, καί. 38 *Alex.* μαχαίρης. 39 *Alex.* Δανιὴλ πίσσαν καὶ στῆρ. 40 φαγὼν *Ald. C.* deest. 41 *Alex.* Ἰδοὺ δὴ τά. *Ald. C.* Ἴδε τά. 42 *Alex.* εἶπον. 43 *Alex.* κατέστρεψεν. 44 *Alex.* & *C.* παρέδωκεν. 45 *Alex. Ald.* ἐνέβαλον. 46 ἦν *C.* ponit post προφήτης. 47 *Alex.* οὗτος. 48 *Ald.* ἐνέτριψεν. 49 *Alex.* ἐπορεύθη. 50 *Alex.* ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἀμβακούμ.

βακοὺμ, Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἑώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω[51]. 36 Καὶ ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος [52] κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βαστάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἐν τῷ ῥοίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. 37 Καὶ [53] ἐβόησεν Ἀμβακοὺμ, λέγων, Δανιὴλ, Δανιὴλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι ὁ Θεός. 38 Καὶ εἶπε Δανιὴλ, Ἐμνήσθης γάρ μου ὁ Θεὸς, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς [54] ἀγαπῶντάς σε. 39 Καὶ ἀναστὰς Δανιὴλ, ἔφαγεν. ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακοὺμ παραχρῆμα [55] εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 40 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πενθῆσαι τὸν Δανιὴλ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ ἐνέβλεψε, καὶ ἰδοὺ, Δανιὴλ καθήμενος. 41 Καὶ ἀναβοήσας [56] φωνῇ μεγάλῃ, [57] εἶπε, Μέγας εἶ [58] κύριε ὁ Θεὸς τοῦ Δανιὴλ, καὶ οὐκ ἔστιν [59] ἄλλος πλὴν σοῦ. 42 Καὶ ἀνέσπασεν αὐτόν. τοὺς δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον· καὶ κατεβρώθησαν παραχρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ. *

---

51 *Alex. Ald. C.* που ἐστίν. 52 *Alex.* τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 53 *Alex.* ἐβόησεν, λέγων. 54 *Ald.* ἐκζητοῦντας καὶ ἀγαπῶντάς σε. 55 *Alex.* ἐπὶ τόν. 56 *C.* ὁ βασιλεὺς φωνῇ. 57 *Ald.* ὁ βασιλεὺς εἶπε. 58 *Ald.* κύριος. 59 *Alex.* πλὴν σοῦ ἄλλος. * *Alex.* Τέλος Δανιὴλ προφήτου.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α'.

Κεφ. α' 1.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττιεὶμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ [1] πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. 2 Καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλοὺς, καὶ ἐκράτησεν [2] ὀχυρωμάτων πολλῶν, καὶ ἔσφαξε [3] βασιλεῖς τῆς γῆς. 3 Καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἔλαβε σκῦλα πλήθους ἐθνῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ὑψώθη, καὶ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ. 4 Καὶ [4] συνήγαγε δύναμιν ἰσχυρὰν σφόδρα, καὶ ἦρξε χωρῶν, καὶ ἐθνῶν, καὶ [5] τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. 5 Καὶ μετὰ ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. 6 Καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς [6] συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νεότητος, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. 7 Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. 8 Καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. 9 Καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλὰ, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ γῇ. 10 Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος [7] Ἐπιφανὴς, υἱὸς Ἀντιόχου [8] βασιλέως, ὃς ἦν ὅμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν [9] ἐν ἔτει ἑκατοστῷ καὶ [10] τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων. 11 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ [11] υἱοὶ παράνομοι, καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς, λέγοντες, Πορευθῶμεν, καὶ διαθώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν, ὅτι ἀφ' [12] ἧς ἐχωρίσθημεν [13] ἀπ' αὐτῶν, 12 εὗρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. Καὶ ἠγαθύνθη 13 ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Καὶ προεθυμήθησάν τινες ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ [14] ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆσαι τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν. 14 Καὶ ᾠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱεροσολύμοις

Cap. 1. 1 *Ms. Alex. Ald. ed. & Comp.* πρότερον. 2 *Alex. & C.* ὀχυρωμάτων, καὶ ἔσφαξεν. 3 *Alex.* βασιλεῖς. Καὶ διῆλθεν. 4 *Alex. & C.* συνῆξεν. 5 *Ald.* τυραννικῶν, *C.* τυραννιῶν. 6 *Alex. Ald. C.* συνεκτρόφους. 7 *Alex.* Ἐπιφανείς. 8 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 9 *Alex.* ἔτι. 10 *Alex.* ἑβδόμῳ καὶ τριακοστῷ. 11 *Alex.* υἱὸς παράνομος. 12 *C.* οὗ. 13 *Alex.* ὑπ'. 14 *Alex.* ἔδωκαν.

15 κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν. Καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς [15] ἀκροβυστίας, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας, καὶ [16] ἐζευγίσθησαν [17] τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐπράθησαν [18] τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.

16 Καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία [19] ἐναντίον Ἀντιόχου· καὶ ὑπέλαβε βασιλεῦσαι [20] τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.

17 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον [21] ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἅρμασι, [22] καὶ ἐν ἐλέφασι, καὶ ἐν ἱππεῦσι, 18 καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. Καὶ συνεστήσατο πόλεμον πρὸς Πτολεμαῖον [23] βασιλέα Αἰγύπτου. καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε· καὶ [24] ἔπεσον τραυματίαι 19 πολλοί. Καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα 20 γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ [25] τεσσαρακοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ [26] ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ 21 βαρεῖ. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἁγίασμα ἐν ὑπερηφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ πάντα τὰ 22 σκεύη αὐτῆς, Καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυΐσκας τὰς χρυσᾶς, καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέπισε πάντα. 23 Καὶ ἔλαβε τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητά· καὶ ἔλαβε τοὺς θη-24 σαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε. Καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ [27] ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ [28] ἐλάλησεν ὑπερη-25 φανείαν μεγάλην. Καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν.

26 Καὶ ἐστέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἠσθένησαν, καὶ τὸ κάλλος τῶν 27 γυναικῶν ἠλλοιώθη. Πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρῆνον, [29] καὶ καθημένη ἐν παστῷ ἐγένε-28 το ἐν πένθει. Καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακὼβ ἐνε-29 δύσατο αἰσχύνην. [30] Καὶ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα [31] φορολογίας εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα. καὶ ἦλθεν εἰς 30 Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς λόγους εἰρηνικοὺς ἐν δόλῳ· καὶ [32] ἐνεπίστευσαν αὐτῷ. καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐξάπινα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπώλεσε λαὸν πολὺν ἐξ Ἰσραήλ. 31 Καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν πυρὶ, καὶ καθεῖλε τοὺς οἴκους αὐτῆς 32 καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κύκλῳ. Καὶ [33] ᾐχμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ 33 κτήνη [34] ἐκληρονόμησαν. Καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τείχει μεγάλῳ καὶ [35] ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς 34 ἄκραν. Καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ ἔθνος ἁμαρτωλὸν, ἄνδρας παρανόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν 35 αὐτῇ. Καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ [36] τροφὰς, καὶ συναγαγόντες τὰ σκῦλα Ἱερουσαλὴμ, ἀπέθεντο ἐκεῖ· καὶ [37] ἐγένοντο εἰς μεγά-36 λην παγίδα. Καὶ ἐγένετο εἰς ἔνεδρον τῷ ἁγιάσματι, καὶ εἰς διάβολον πονηρὸν τῷ 37 Ἰσραὴλ διαπαντός. Καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον κύκλῳ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ 38 ἁγίασμα. Καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερουσαλὴμ δι᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία τοῖς [38] γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. 39 Τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἠρημώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἑορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμὸν, [39] ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς 40 ἐξουδένωσιν. Κατὰ τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη [40] ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς 41 ἐστράφη εἰς πένθος. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς [41] Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐ-42 τοῦ εἶναι πάντας [42] λαὸν ἕνα, Καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. καὶ [43] ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. 43 Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ [44] εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐβε-

---

15 *Alex.* ἀκροβυστίαν. 16 *Alex.* ἐζευγίσθησαν. 17 *Ald.* ἐν τοῖς. 18 *Alex.* ποιῆσαι πονηρόν. 19 *Alex.* ἐνώπιον. 20 *Alex.* γῆς. 21 *Alex.* ὄχλῳ. 22 *Alex.* καὶ ἐλέφανσιν. 23 *Alex.* τὸν βασιλέα. 24 *Alex.* ἔπεσαν. 25 *Alex.* τεσσαρακοστῷ. 26 *Alex.* Ἱεροσόλυμα. *Ald. C.* εἰς Ἱερουσαλήμ. 27 *Alex.* ἐποίησαν. 28 *Alex.* ἐλάλησαν. 29 *Alex. Ald. C.* καθημένη. 30 *Alex. Ald. C.* Μετὰ δύο. 31 *Alex.* φορολογίας. 32 *Alex.* ἐπίστευσαν. 33 *Alex.* ᾐχμαλώτευσαν. 34 *Ald.* ἐκληρονόμησαν αὐτούς. 35 *Alex.* & *C.* ὀχυρῷ. 36 *Alex.* τροφήν. 37 *Alex.* ἐγένετο. 38 *Alex.* γενήμασιν. 39 *Alex.* τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουθένωσιν. 40 *Alex. Ald. C.* ἀτιμασμός. 41 *Alex.* πάσῃ τῇ. 42 *Alex.* εἰς λαόν. 43 *Alex.* ἐπεδέξαντο. 44 *Alex.* ηὐδόκησαν.

βήλωσαν

44 ...βήλωσαν τὸ [45] σάββατον. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὀπίσω νομίμων ἀλλοτρίων τῆς γῆς, 45 Καὶ κωλῦσαι ὁλοκαυτώματα καὶ [46] θυσίαν καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ βεβηλῶσαι σάββατα 46 καὶ ἑορτάς, Καὶ μιᾶναι ἁγίασμα 47 καὶ ἁγίους, [47] Οἰκοδομῆσαι βωμοὺς, καὶ τεμένη, καὶ [48] εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια, καὶ 48 κτήνη κοινά, Καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ [49] βεβηλώσει, 49 Ὥστε ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου, καὶ ἀλλάξαι πάντα 50 τὰ δικαιώματα. Καὶ ὃς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθανεῖται. 51 Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε [50] πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν. καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰού-52 δα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. Καὶ συνηθροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νόμον· καὶ ἐποίησαν κα-53 κὰ ἐν τῇ γῇ, Καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν [51] κρύφοις ἐν παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν.

54 Καὶ [52] τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεῦ, τῷ πέμπτῳ καὶ [53] τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ᾠκοδόμησαν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ᾠ-55 κοδόμησαν βωμούς. Καὶ ἐπὶ τῶν [54] θυρῶν τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων. 56 Καὶ τὰ βιβλία τοῦ νόμου ἃ εὗρον, ἐνεπύρισαν 57 πυρὶ κατασχίσαντες. Καὶ ὅπου εὑρίσκετο παρά τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως ἐθα-58 νάτου αὐτόν. Ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποίουν [55] οὕτως τῷ Ἰσραὴλ τοῖς εὑρισκομένοις ἐν παντὶ 59 μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. Καὶ [56] τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν 60 βωμὸν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐθανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. 61 Καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τοὺς [57] οἴκους [58] αὐτῶν προενόμευσαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας [59] αὐτοὺς ἐθανά-62 τωσαν. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν, καὶ ὠχυρώθησαν ἐν [60] ἑαυτοῖς τοῦ 63 μὴ φαγεῖν κοινά. Καὶ ἐπελέξαντο ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ μιανθῶσι τοῖς βρώμασι, καὶ μὴ [61] βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν· καὶ ἀπέ-64 θανον. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

Κεφ. β'. 2.

1 ΕΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀνέστη Ματταθίας Ἰωάννου τοῦ Συμεών, ἱερεὺς τῶν υἱῶν [1] Ἰωαρὶβ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐν [2] Μωδεΐν. 2 Καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε, [3] Ἰωαννὰν ὁ ἐπικαλούμενος 3 [4] Καδδὶς, Σίμων ὁ καλούμενος [5] Θασσὶ, 4 Ἰούδας ὁ [6] ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος, 5 Ἐλεάζαρ ὁ [7] ἐπικαλούμενος Αὐαρὰν, [8] Ἰω-6 νάθαν ὁ ἐπικαλούμενος [9] Ἀπφοῦς. Καὶ εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινομένας ἐν Ἰούδᾳ 7 καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ εἶπεν, [10] Οἴμοι, ἵνα τί τοῦτο [11] ἐγεννήθην ἰδεῖν [12] τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν, [13] καὶ τὸ ἁγίασμα ἐν χειρὶ 8 ἀλλοτρίων; Ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀ-9 νὴρ [14] ἄδοξος, Τὰ σκεύη τῆς δόξης [15] αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις [16], οἱ νεανίσκοι αὐτῆς 10 ἐν ῥομφαίᾳ [17] ἐχθροῦ. Ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονόμησε [18] βασίλειαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐ-11 κράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; Πᾶς ὁ κόσμος αὐτῆς ἀφῃρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρας [19] ἐγένετο εἰς 12 δούλην. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἠρημώθη, καὶ ἐ-13 βεβήλωσαν αὐτὰ [20] τὰ ἔθνη. Ἵνα τί ἡ-14 μῖν ἔτι ζῆν; Καὶ διέρρηξε Ματταθίας καὶ [21] υἱοὶ αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβά-

45 *Alex.* ἁγίασμα. 46 *Alex.* θυσίας. 47 *Alex.* Ὠκοδομῆσαι. 48 *Alex.* εἴδωλα. 49 *Alex.* βεβηλῶσαι. *Ald.* βεβηλῶσαι αὐτούς. 50 *Alex.* τῇ βασιλείᾳ. 51 *Alex.* κρυφίοις. 52 *Alex.* πεντεκαιδεκάτῃ. 53 *Alex.* τεσσαρακοστῷ ἔτει. 54 *Alex.* θυρίδων. 55 *Alex.* οὕτω. 56 *Alex.* πέμπτῃ. 57 *Alex.* οἰκείους. 58 *Alex.* & *C.* αὐτῶν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας. 59 *Alex.* αὐτούς. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ * ἐκρεμάσθησαν, καὶ ὀχυρώθησαν. 60 *Alex.* αὐτοῖς. 61 *Alex.* βεβηλώσουσιν.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* Ἰωαρείμ. 2 *Alex.* Μωδεείν. 3 *Alex.* Ἰωάννης. 4 *Alex.* *Ald.* Γαδδίς. *C.* Ἰαδδίς. 5 *Alex.* Θασσίς. 6 *Alex.* καλούμενος. 7 *Alex.* καλούμενος. 8 *Alex.* Ἰωνάθας ὁ καλούμενος. 9 *Alex.* & *C.* Σαφφοῦς. 10 *Alex.* Οἴμμοι. 11 *Alex.* ἐγεννήθην. 12 *Alex.* τὰ συντρίμματα. 13 *Alex.* Τὸ ἁγίασμα. 14 *Alex.* ἔνδοξος. 15 *Alex.* αἰχμάλωτα. 16 *Alex.* αὐτῆς. 17 *Ald.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* *Ald.* *C.* βασιλείαν, καί. 19 *Alex.* ἐγενήθη. 20 *Alex.* ἔθνη. 21 *Alex.* οἱ υἱοί.

λοντο σάκκους, καὶ ἐπένθησαν σφόδρα.
15 Καὶ ἦλθον οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν, εἰς [22] Μωδεῒν τὴν πόλιν,
16 ἵνα θυσιάσωσι. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς [23] προσῆλθον· καὶ Ματταθίας
17 καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ [24] εἶπον τῷ Ματταθίᾳ, λέγοντες, Ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ μέγας εἶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν
18 υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς. Νῦν [25] οὖν πρόσελθε πρῶτος, καὶ ποίησον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὡς ἐποίησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ [26] ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς.
19 Καὶ ἀπεκρίθη Ματταθίας, καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ, Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ, ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας πατέρων αὐτοῦ, καὶ ᾑρε-
20 τίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, [27] Ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ οἱ υἱοί μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσό-
21 μεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. Ἵλεως ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιώματα.
22 [28] Τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ ἀκουσόμεθα, [29] τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν, δεξιὰν ἢ ἀριστε-
23 ράν. Καὶ ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων, [30] θυσιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ [31] τοῦ ἐν Μωδεῒν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέ-
24 ως. Καὶ εἶδε Ματταθίας καὶ ἐζήλωσε, καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκε θυμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν
25 ἐπὶ τὸν βωμόν. Καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν, ἀπέκτεινεν ἐν τῷ και-
26 ρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν καθεῖλε. Καὶ ἐζήλωσε τῷ νόμῳ καθὼς ἐποίησε [32] Φινεὲς τῷ
27 Ζαμβρὶ υἱῷ Σαλώμ. Καὶ ἀνέκραξε Ματταθίας ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ [33] καὶ ἱστῶν διαθή-
28 κην, ἐξελθέτω ὀπίσω μου. Καὶ ἔφυγον αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐγκατέλιπον
29 ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. Τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες δικαιοσύνην καὶ κρίμα, εἰς τὴν
30 ἔρημον, καθίσαι ἐκεῖ, Αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι [34] ἐπληθύνθη ἐπ᾽ αὐτοὺς τὰ κακά.
31 Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς δυνάμεσιν αἳ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυίδ, ὅτι κατέβησαν ἄνδρες, οἵτινες διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως, εἰς τοὺς κρύφους
32 ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί. καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ [35] συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πό-
33 λεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, Καὶ [36] εἶπον πρὸς αὐτούς, Ἕως τοῦ νῦν [37] ἱκανόν· [38] ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασι-
34 λέως, καὶ ζήσεσθε. Καὶ [39] εἶπον, Οὐκ ἐξελευσόμεθα, οὐδὲ [40] ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, [41] τοῦ βεβηλῶσαι τὴν ἡμέραν τῶν σαβ-
35 βάτων. Καὶ ἐτάχυναν ἐπ᾽ αὐτοὺς πόλε-
36 μον. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, οὐδὲ λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν
37 τοὺς κρύφους, Λέγοντες, Ἀποθάνωμεν [42] πάντες ἐν τῇ ἁπλότητι ἡμῶν. μαρτυρεῖ ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε
38 ἡμᾶς. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώ-
39 πων. Καὶ ἔγνω Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἕως σφόδρα.
40 Καὶ εἶπεν ἀνὴρ [43] τῷ πλησίον αὐτοῦ, Ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν [44] πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ [45] τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς [46] ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς.
41 Καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες, Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τοῖς κρύ-

---

22 *Alex.* Μωδεεὶν. 23 *Alex.* προσῆλθαν. 24 *Alex.* εἶπαν. 25 *Alex.* & *C.* πρόσελθε. 26 *Alex.* ἄρχοντες. 27 *Alex. Ald. C.* Κἀγώ. 28 *Alex.* τὸν νόμον. *C.* τὸν λόγον. 29 *Alex.* παρελθεῖν. 30 *Alex.* θυμιᾶσαι. 31 *Alex.* ἐν Μωδεείμ. 32 *Alex.* Φινεώς. 33 *Alex.* ἑστῶν. 34 *Alex.* ἐσκληρύνθη. 35 *Alex.* συνεστείλαντο. 36 *Alex.* εἶπαν. 37 ἱκανὸν *Alex.* & *C.* deest. 38 *Alex.* ἐξελθόντες ποιήσατε. 39 *Alex.* εἶπαν. 40 *Alex.* ποιήσωμεν. 41 *Alex.* βεβηλῶσαι. 42 *Alex.* οἱ πάντες. *Ald.* πάντες ponit post ἡμῶν. 43 *Alex.* πρὸς τὸν πλησίον. 44 *Alex.* εἰς. 45 *Alex.* τῆς ψυχῆς. 46 *Alex.* ὀλεθρεύσουσιν.

φοις.

42 φοις. Τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ [47] Ἰουδαίων, ἰσχυροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσραήλ, πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ.
43 Καὶ πάντες οἱ φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς στήριγμα.
44 Καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ [48] αὐτῶν, καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ
45 ἔφυγον εἰς τὰ ἔθνη σωθῆναι. Καὶ ἐκύκλωσε Ματταθίας καὶ οἱ [49] φίλοι αὐτοῦ, καὶ
46 καθεῖλον τοὺς βωμούς. Καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα [50] εὗρον ἐν ὁρίοις Ἰσραὴλ ἐν ἰσχύϊ.
47 Καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ [51] κατευωδώθη τὸ
48 ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. Καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χειρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλέων· καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρας τῷ ἁμαρτωλῷ.
49 Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματταθίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς
50 καὶ ὀργὴ θυμοῦ. Καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ἡμῶν.
51 Μνήσθητε τῶν πατέρων ἡμῶν τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν [52] ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ
52 [53] ὄνομα αἰώνιον. Ἀβραὰμ [54] οὐχὶ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστὸς, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
53 [55] εἰς δικαιοσύνην; Ἰωσὴφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐντολὴν, καὶ ἐγένε-
54 το κύριος Αἰγύπτου. Φινεὲς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον, ἔλαβε διαθήκην
55 ἱερωσύνης [56] αἰωνίας. Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι λόγον, ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἰσραήλ.
56 Χαλὲβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρεσθαι [57] ἐν τῇ ἐκκλη-
57 σίᾳ, ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. Δαυὶδ ἐν τῷ [58] ἐλέῳ αὐτοῦ, ἐκληρονόμησε θρόνον βα-
58 σιλείας [59] εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἠλίας ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νόμου, ἀνελήφθη [60] ἕως εἰς
59 τὸν οὐρανόν. Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μισαὴλ, πιστεύσαντες ἐσώθησαν ἐκ φλογός.
60 Δανιὴλ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ [61] ἐρρύσθη ἐκ στό-
61 ματος λεόντων. Καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ [62] γενεὰν καὶ γενεὰν, ὅτι πάντες οἱ ἐλπίζοντες
62 ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. Καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς [63] κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας.
63 Σήμερον ἐπαρθήσεται, [64] καὶ αὔριον οὐ μὴ εὑρεθῇ, ὅτι [65] ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ, καὶ ὁ δια-
64 λογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. Καὶ ὑμεῖς τέκνα [66] ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε ἐν τῷ [67] νόμῳ,
65 ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. Καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστιν, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας, αὐ-
66 τὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. Καὶ Ἰούδας [68] Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται [69] ἄρχων στρατιᾶς, καὶ
67 πολεμήσει πόλεμον λαῶν. Καὶ ὑμεῖς [70] προσάξετε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητὰς τοῦ νόμου, καὶ [71] ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν.
68 [72] Ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς [73] τὰ προστάγματα τοῦ νόμου.
69 Καὶ [74] εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ προσετέθη πρὸς
70 τοὺς πατέρας αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ [75] τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τάφοις πατέρων [76] αὐτῶν [77] ἐν Μωδεΐν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκα-
2 βαῖος, υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης.
3 Καὶ ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνεζώσατο τὰ σκεύη [1] αὐτοῦ τὰ πολεμικά· [2] καὶ συνεστήσατο πολέμους σκεπάζων παρεμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ.
4 Καὶ ὡμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
5 σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. Καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς ταράσσοντας

---

47 *Alex.* Ἀσιδίων, ἰσχυροί. *Ald. C.* Ἀσιδαίων, ἰσχυροί. 48 *Alex.* αὐτῶν, ἄνδρας. 49 *Alex.* υἱοί. 50 *Alex.* εὗρεν. 51 *Alex.* κατευοδώθη. 52 *Alex.* ταῖς γενεαῖς. 53 *Alex.* * δόξαν. 54 *Alex.* οὐκ. 55 *Alex.* δικαιοσύνη. 56 *Alex.* ἁγίας. 57 *Alex.* τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔλαβεν γῆν κληρονομίαν. 58 *Alex.* ἐλέει. 59 *Alex.* & *C.* αἰωνίας. 60 *Alex.* ὡς. 61 *Alex.* ἐρύσθη. 62 *Alex.* γενεάν, ὅτι πάντες. 63 *C.* κόπρια. 64 *Alex.* καὶ οὐ μή. 65 *Alex.* ἐπίστρεψεν. 66 *Alex.* ἰσχύεται.

67 *Alex.* νόμῳ ὑμῶν, ὅτι. 68 *Alex.* ὁ Μακκαβαῖος αὐτὸς ἰσχυρὸς ἐν δυνάμει * αὐτὸς ἐκ. 69 *Alex.* εἰς ἄρχοντα στρατειᾶς, καὶ πολεμήσετε. 70 *Alex.* προσάξεται. 71 ἐκδικήσατε *C.* deest. 72 *Alex.* Ἀνταποδίδοτε. 73 *Alex.* προστάγματα. 74 *Alex.* ηὐλόγησεν. 75 *Alex.* τεσσερακοστῷ. 76 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 77 *Alex.* ἐν Μωδεείν.
Cap. 3. 1 *Alex.* & *C.* τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ. 2 *Alex.* πολέμους συνεστήσατο.

[3] τὸν λαὸν

[3] τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. 6 Καὶ συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ εὐωδώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 7 Καὶ [4] ἐπίκρανε βασιλεῖς πολλοὺς, καὶ [5] εὔφρανε τὸν Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. 8 Καὶ διῆλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ [6] ἐξωλόθρευσεν ἀσεβεῖς [7] ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ Ἰσραήλ. 9 Καὶ ὠνομάσθη ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. 10 Καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώνιος ἔθνη, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύναμιν μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραήλ. 11 Καὶ ἔγνω Ἰούδας, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ [8] ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον. 12 Καὶ [9] ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. 13 Καὶ ἤκουσε Σήρων ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας, ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα, καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ᾽ αὐτοῦ [10] ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον, 14 Καὶ εἶπε, Ποιήσω ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, [11] τοὺς ἐξουδενοῦντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. 15 Καὶ [12] προσέθετο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ᾽ αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆσαι αὐτῷ, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. 16 Καὶ [13] ἤγγισαν ἕως ἀναβάσεως [14] Βαιθωρὼν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν [15] αὐτῶν ὀλιγοστός. 17 Ὡς δὲ [16] ἴδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν [17] αὐτοῖς, εἶπον τῷ Ἰούδᾳ, [18] Πῶς δυνησόμεθα [19] ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος [20] τοσοῦτον ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. 18 Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Εὔκοπόν ἐστι συγκλεισθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι διαφορὰ ἐναντίον [21] τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. 19 Ὅτι οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστὶν, ἀλλ᾽ ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [22] ἡ ἰσχύς. 20 Αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς [23] ἐν πλήθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας, τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, 21 τοῦ σκυλεῦσαι ἡμᾶς. Ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. 22 Καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς [24] πρὸ προσώπου ἡμῶν. ὑμεῖς δὲ μὴ φοβεῖσθε ἀπ᾽ αὐτῶν. 23 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο [25] εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνετρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. 24 Καὶ ἐδίωκον [26] αὐτὸν ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρὼν ἕως τοῦ πεδίου. καὶ ἔπεσον ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὀκτακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιείμ. 25 Καὶ ἤρξατο ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ [27] πτόησις [28] ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. 26 Καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. 27 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ· καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα. 28 Καὶ ἤνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ εἰς [29] ἐνιαυτόν· καὶ ἐνετείλατο [30] εἶναι αὐτοὺς ἑτοίμους εἰς πᾶσαν χρείαν. 29 Καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν, καὶ οἱ [31] φορολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι, χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς ἧς κατεσκεύασεν ἐν τῇ γῇ, τοῦ ἆραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ᾽ ἡμερῶν τῶν πρώτων. 30 Καὶ εὐλαβήθη μὴ οὐκ [32] ἔχῃ ὡς ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ ἐδίδου [33] ἔμπροσθεν δαψιλεῖ χειρὶ, [34] καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς [35] ἔμπροσθεν. 31 Καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ [36] ἐβουλεύσατο τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα, καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν, καὶ συναγαγεῖν ἀργύριον [37] πολύ. 32 Καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἄνθρωπον ἔνδοξον καὶ ἀπὸ γένους τῆς βασιλείας, ἐπὶ τῶν

3 Alex. τὸν * αὐτοῦ. 4 Alex. ἐπίκραναν. 5 Alex. ηὔφρανεν. 6 Alex. ἐξωλόθρευσεν. 7 Alex. ἐπ᾽ αὐτῆς. 8 Alex. & C. ἀπέκτεινεν καὶ ἔπεσον. 9 Alex. ἔλαβον τὰ σκῦλα. 10 Alex. Ald. & C. καὶ ἐκπορευομένων. 11 Alex. Ald. C. καὶ τούς. 12 Alex. & C. προσέθετο, καὶ ἀνέβη. 13 Alex. & C. ἤγγισεν. 14 Alex. Μεθωρῶν. 15 Alex. & C. αὐτῷ. 16 Alex. ἴδαν. 17 Alex. αὐτῷ, εἶπαν τῷ Ἰούδᾳ. 18 Alex. Ald. C. Τί δυνησόμεθα. 19 C. ὀλίγοι. 20 Alex. τοσοῦτο; καὶ ἡμεῖς. 21 Alex. Ald. C. τοῦ οὐρανοῦ. 22 Alex. ἰσχύς. 23 Alex. πλήθει. 24 Ald. κατά. 25 Alex. ἐπ᾽. 26 Alex. Ald. C. αὐτούς. 27 Alex. & C. πτόη. 28 Alex. ἐπιπίπτειν. 29 Alex. τὸν ἐνιαυτόν. 30 Alex. Ald. C. αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι ἑτοίμους. 31 Alex. ἐβόροι. 32 Alex. ἔχει. 33 Alex. ἔνπροσθεν δαψιλῆ. 34 Alex. Καὶ ἠπορεῖτο. 35 Ald. C. πρώτους δαψιλεῖ χειρί. Καί. 36 Alex. ἐβουλεύσαντο. 37 Alex. πολύν.

πραγμάτων

VVVVVVV

πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου, 33 Καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτόν. 34 Καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο, καὶ περὶ [38] τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ, 35 Ἀποστεῖλαι ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν, τοῦ [39] ἐκτρῖψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὺν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ κατάλειμμα Ἱερουσαλήμ, καὶ ἆραι τὸ μνημόσυνον 36 [40] αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, Καὶ κατοικῆσαι υἱοὺς [41] ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, καὶ 37 [42] κατακληροδοτῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων τὰς καταλειφθείσας, καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτοῦ, ἔτους ἑβδόμου καὶ [43] τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπ- 38 άνω χώρας. Καὶ ἐπέλεξε Λυσίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους, [44] καὶ Νικάνορα, καὶ Γοργίαν, ἄνδρας δυνατοὺς τῶν φίλων τοῦ βασι- 39 λέως. Καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν [45] τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ [46] ἑπτακισχιλίαν ἵππον, τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ καταφθεῖραι αὐτὴν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. 40 Καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἦλθον, καὶ [47] παρενέβαλον πλησίον Ἐμμαοὺμ 41 ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον ἀργύριον καὶ χρυσίον [48] πολὺ σφόδρα καὶ παῖδας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ [49] προσετέθησαν πρὸς αὐτοὺς δύναμις Συρίας καὶ γῆς ἀλ- 42 λοφύλων. Καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακὰ, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους [50] τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συν- 43 τέλειαν· Καὶ [51] εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Ἀναστήσωμεν τὴν καθαίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, [52] καὶ πολεμήσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ 44 ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. Καὶ [53] συνηθροίσθη ἡ συναγωγὴ τοῦ εἶναι ἑτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσεύξασθαι, καὶ αἰτῆσαι ἔλεον καὶ οἰκτιρμούς. 45 Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν ἀοίκητος ὡς ἔρημος, οὐκ ἦν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν [54] γεννημάτων αὐτῆς· καὶ τὸ ἁγίασμα καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, [55] κατάλυμα τοῖς ἔθνεσι· καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακὼβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. 46 Καὶ συνήχθησαν, καὶ ἤλθοσαν εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προσευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραήλ. 47 Καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ- 48 τῶν, καὶ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. Καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου, περὶ ὧν ἐξηρεύνων τὰ [56] ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων 49 αὐτῶν. Καὶ ἤνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης, καὶ τὰ [57] πρωτογεννήματα, καὶ τὰς δεκάτας. καὶ ἤγειραν τοὺς Ναζιραίους, οἳ ἐπλή- 50 ρωσαν τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν οὐρανὸν, λέγοντες, Τί ποιήσωμεν τούτοις, 51 καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; Καὶ τὰ ἅγιά σου καταπεπάτηται, καὶ βεβήλωται· καὶ οἱ ἱε- 52 ρεῖς σου ἐν πένθει καὶ ταπεινώσει. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς. σὺ 53 οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. Πῶς δυνησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, 54 ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγά- 55 λῃ. Καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ [58] δεκάρχους. 56 Καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν [59] οἰκίας, καὶ μνηστευομένοις γυναῖκας, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶνας, καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶ- 57 κον αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον. Καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ, καὶ [60] παρενέβαλε [61] κατὰ Νότον Ἐμ- 58 μαούμ. Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Περιζώσασθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς, καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι εἰς τοπρωῒ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι

---

38 Alex. πάντων τῶν. 39 Alex. ἐκρῖψαι. 40 Alex. αὐτῶν. 41 Alex. ἀλλοτρίους. 42 Alex. κατακληρονομῆσαι. 43 Alex. τεσσαρακοστοῦ. 44 Alex. Νικάνορα. 45 Alex. τεσσαράκοντα 46 Alex. ἑπτακισχίλιον. 47 Alex. παρέβαλον πλησίον Ἀμμαούμ. 48 Alex. πολύν. 49 Alex. Ald. C. προσεγενήθησαν. 50 Alex. τῆς βασιλείας. 51 Alex. εἶπαν. 52 Alex. καὶ τῶν ἁγίων. Καί. 53 Alex. ἠθροίσθησαν. 54 Alex. γεννημάτων. 55 Alex. κατάλυμα ἐν τοῖς. 56 Ald. C. ἔθνη τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν τά. 57 Alex. πρωτογενήματα. 58 Alex. δεκαδάρχους. Καὶ εἶπεν. 59 Alex. οἰκίαν 60 Alex. & C. παρενεβάλοσαν. 61 Alex. κατὰ Νότου Ἀμμαούμ.

τούτοις, τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξᾶραι 59 ἡμᾶς, καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. Ὅτι κρεῖσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ, ἢ [62] ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγί-60 ων. Ὡς δ' ἂν ᾖ θέλημα ἐν οὐρανῷ, [63] οὕτω ποιήσει.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ [1] παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον ἐκλεκτήν, καὶ ἀπῆ-2 ρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς, Ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω· καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν 3 αὐτῷ ὁδηγοί. Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι τὴν δύναμιν 4 τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἐμμαοὺμ, Ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμέναι ἦσαν ἀπὸ τῆς πα-5 ρεμβολῆς. Καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰούδα νυκτὸς, καὶ οὐδένα εὗρε. καὶ ἐζήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε, Φεύγου-6 σιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. Καὶ ἅμα [2] τῇ ἡμέρᾳ, ὤφθη Ἰούδας ἐν τῷ πεδίῳ ἐν τρισχιλίοις ἀνδράσι· πλὴν [3] καλύμματα καὶ [4] μαχαίρας 7 οὐκ εἶχον καθὼς ἠβούλοντο. Καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἐθνῶν ἰσχυρὰν, τεθωρακισμένην, καὶ ἵππον κυκλοῦσαν αὐτὴν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ 8 πολέμου. Καὶ εἶπεν Ἰούδας τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ, Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὅρμημα αὐτῶν μὴ [5] δειλωθῆτε. 9 Μνήσθητε [6] πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν θαλάσσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ 10 ἐν δυνάμει. Καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς [7] τὸν οὐρανὸν, εἴπως ἐλεήσει ἡμᾶς, καὶ μνησθήσεται διαθήκης [8] πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον. 11 Καὶ [9] γνώσεται πάντα τὰ ἔθνη, ὅτι ἐστὶν ὁ λυ-12 τρούμενος καὶ σώζων τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἦραν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ [10] ἴ-13 δον αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, Καὶ [11] ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλεμον· καὶ 14 ἐσάλπισαν οἱ [12] μετὰ Ἰούδα. Καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ ἔθνη, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ 15 πεδίον. Οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες [13] ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως [14] Γαζηρὼν καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς [15] Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ [16] Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον [17] ἐξ αὐτῶν 16 εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὄπισθεν αὐ-17 τῶν, Καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαὸν, Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας 18 ἡμῶν, Καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσατε αὐτοὺς, καὶ μετὰ ταῦτα [18] λήψετε τὰ σκῦλα μετὰ παῤῥησίας. 19 Ἔτι [19] λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὤφθη μέρος 20 τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους. Καὶ εἶδεν ὅτι [20] τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσι [21] τὴν παρεμβολὴν, ὁ γὰρ καπνὸς [22] θεωρούμενος ἐνεφά-21 νιζε τὸ γεγονός. Οἱ δὲ ταῦτα [23] συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ [24] καὶ τὴν Ἰούδα παρεμβολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἑτοί-22 μην εἰς παράταξιν, Ἔφυγον πάντες 23 εἰς γῆν ἀλλοφύλων. Καὶ [25] ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς παρεμβολῆς· καὶ [26] ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν [27] θαλασσίαν καὶ πλοῦτον μέ-24 γαν. Καὶ [28] ἐπιστραφέντες ὕμνουν καὶ εὐλόγουν εἰς οὐρανὸν τὸν κύριον, ὅτι καλὸν, ὅτι εἰς 25 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ [29] ἐγένετο σωτηρία μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-26 κείνῃ. Ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώθησαν, παραγενηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυ-27 σίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. Ὁ δὲ ἀκούσας [30] συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελε, τοιαῦτα [31] γεγόνει τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, [32] τοιαῦτα 28 ἐξέβη. Καὶ ἐν τῷ ἐχομένῳ ἐνιαυτῷ συνελόχησεν [33] ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξήκοντα χιλιάδας καὶ πεντακισχιλίαν ἵππον, ὥστε

62 *Alex.* ἐριδεῖν. 63 *Alex.* οὕτως.
Cap. 4. 1 *Ald.* παρενέβαλε. *C.* παρενέλαβε. 2 *Ms. Alex.* ἡμέρᾳ. 3 *Ald.* καλυμμάτων καὶ μαχαιρῶν. 4 *Alex.* & *C.* μάχαιραν. 5 *Alex.* δειωθῆται. 6 *Alex. Ald. C.* ὡς. 7 *Alex.* οὐρανὸν, εἰ θελήσει. 8 *Alex.* πατέρων, καί. 9 *Alex.* γνώσονται. 10 *Alex.* ἴδαν αὐτοὺς ἐχομένους. 11 *Alex.* ἐξῆλθαν. 12 *Alex.* παρὰ Ἰούδου. 13 *Alex.* ἔπεσαν. 14 *Alex.* Γασηρῶν. *Ald. C.* Ἀσαρημώθ. 15 *Alex.* * Ἰουδαίας. 16 *Alex.* Ἰαμνείας, καὶ ἔπεσαν. 17 ἐξ *Ald. C.* deest.
18 *Alex.* λάβετε σκῦλα καὶ μετὰ παῤῥησίας. Ἔτι πληροῦντος Ἰούδου. 19 *C.* πληροῦντος. 20 *Alex.* τετρόπωται, καὶ ἐμπυρίξουσιν τήν. 21 *Ald.* εἰ πρὸς Ἰούδαν τήν. 22 *Alex.* ὁ θεωρούμενος. 23 *Alex.* συνειδότες. 24 al. καὶ deest. 25 *Alex.* Ἰούδας ἀνέστρεψεν. 26 *Alex.* ἔλαβεν χρυσίον καὶ ἀργύριον πολὺν, καί. 27 *Alex.* καὶ θαλασσίαν. 28 *Alex.* ἐπιστρέψαντες ὕμνουν καὶ ηὐλόγουν εἰς οὐρανὸν, ὅτι καλὸν εἰς τὸν αἰῶνα. 29 *Alex.* ἐγενήθη. 30 *Alex.* πάντα. 31 *Alex.* γέγονεν. 32 *Alex.* ἐξέβη. Καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ. 33 *Alex.* ἀνδρῶν.

ἐκπολεμῆσαι

29 ἐκπολεμῆσαι [34] αὐτούς. Καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσούροις, καὶ συνήντησεν αὐτοῖς Ἰούδας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. 30 Καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυρὰν, καὶ προσηύξατο, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς εἶ ὁ σωτὴρ [35] τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ συντρίψας τὸ ὅρμημα τοῦ [36] δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ, καὶ παρέδωκας τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας [37] Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ, καὶ τοῦ αἴροντος τὰ σκεύη αὐτοῦ. 31 Σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην [38] ἐν χειρὶ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἵππῳ αὐτῶν. 32 Δὸς αὐτοῖς δειλίαν, καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν τῇ συντελείᾳ αὐτῶν. 33 Κατάβαλε αὐτοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν σε πάντες οἱ [39] εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις. 34 Καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πεντακισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔπεσον ἐξ ἐναντίας αὐτῶν. 35 Ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξεως, τῆς δὲ Ἰούδα τὸ γεγενημένον θάρσος, καὶ ὡς ἕτοιμοί εἰσιν ἢ ζῆν ἢ [40] τεθνάναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει, καὶ [41] πλεονάσας τὸ γενηθέντα στρατὸν, ἐλογίζετο πάλιν [42] παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 36 Εἶπε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀναβῶμεν καθαρίσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι. 37 Καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών. 38 Καὶ ἴδον τὸ ἁγίασμα [43] ἠρημωμένον, καὶ τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον, καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἑνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ παστοφόρια καθῃρημένα. 39 Καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. 40 Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, καὶ ἐβόησαν εἰς [44] τὸν οὐρανόν. 41 Τότε ἐπέταξεν Ἰούδας [45] ἄνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ, ἕως [46] ἂν καθαρίσῃ τὰ ἅγια.

42 Καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους, θελητὰς νόμου.

43 Καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια, καὶ ἦραν τοὺς λίθους τοῦ μιασμοῦ εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

44 Καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι. 45 Καὶ [47] ἐπέπεσεν αὐτοῖς βουλὴ ἀγαθὴ, καθελεῖν αὐτὸ, μήποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ ἔθνη αὐτό. καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον, 46 Καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν τῷ ὄρει τοῦ οἴκου, ἐν τόπῳ ἐπιτηδείῳ, μέχρι τοῦ παραγενηθῆναι προφήτην τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. 47 Καὶ [48] ἔλαβον λίθους ὁλοκλήρους κατὰ τὸν νόμον, καὶ [49] ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον.

48 Καὶ ᾠκοδόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, 49 καὶ τὰς αὐλὰς [50] ἡγίασαν. Καὶ ἐποίησαν [51] σκεύη ἅγια καινὰ, καὶ εἰσήνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν [52] θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. 50 Καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ [53] ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας, καὶ ἔφαινοσαν ἐν τῷ ναῷ. 51 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους, καὶ ἐξεπέτασαν τὰ καταπετάσματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν.

52 Καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐννάτου· οὗτος ὁ μὴν [54] Χασελεῦ τοῦ ὀγδόου καὶ [55] τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους.

53 Καὶ ἀνήνεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν.

54 Κατὰ τὸν καιρὸν [56] καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβήλωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν ᾠδαῖς καὶ κιθάραις καὶ κινύραις, καὶ ἐν κυμβάλοις.

55 Καὶ ἔπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκύνησαν, καὶ [57] εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐοδώσαντα [58] αὐτοῖς. 56 Καὶ ἐποίησαν τὸν [59] ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτὼ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα μετ᾽ εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν [60] σωτηρίου καὶ αἰνέσεως.

---

34 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 35 *Alex.* Ἰσραήλ. 36 *C.* δυνάστου. 37 *Alex.* Ἰωνάθου. 38 *Alex.* εἰς χεῖρας. 39 *Alex.* ἰδόντες. 40 *Alex.* & *C.* τεθνηκέναι. 41 *Alex.* * πλεονας τὸν πάλιν. 42 *Alex. Ald. C.* γενηθέντα (*Alex.* γεννηθέντα) παραγενέσθαι. 43 *Alex.* ἡμῶν ἠρημωμένον. 44 *Alex.* οὐρανόν. 45 *Alex.* ἀνδράσιν. 46 *Alex.* καθαρίσῃ. 47 *Alex.* & *C.* ἔπεσεν. 48 *Alex.* ἔλαβεν. 49 *Alex.* ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον. 50 *Alex.* ἡγίασεν. *Ald.* καὶ πάντα. 51 *Alex.* τὰ σκεύη τὰ ἅγια. 52 *Alex. Ald.* ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυμιαμάτων, καί. 53 *C.* ἐξῆψαντο. 54 *Alex.* χασελεῦ. 55 *Alex.* τεσσαρακοστοῦ. 56 *Alex.* κατὰ τήν. 57 *Alex.* ηὐλόγησαν. 58 *Alex.* αὐτούς. 59 *Alex.* ἐγκαινισμόν. 60 *Alex.* σωτηρίου * * (ἡμέρας ὀκτὼ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα μετ᾽ εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου) καὶ αἰνέσεως.

Καὶ κατὰ

57 Καὶ κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνοις χρυσοῖς καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ [61] ἐνεκαίνισαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια, καὶ ἐθύρωσαν αὐτά. 58 Καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὄνειδος ἐθνῶν. 59 Καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα [62] ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ, ἵνα ἄγωνται [63] αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἐνιαυτὸν κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτὼ ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς Χασελεῦ, μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. 60 Καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιὼν, κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ καὶ πύργους [64] ὀχυροὺς, μήποτε παραγενηθέντα τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτὰ, ὡς ἐποίησαν τοπρότερον. 61 Καὶ [65] ἐπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τηρεῖν αὐτὸ, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ τηρεῖν τὴν [66] Βαιθσούραν, τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰδουμαίας.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν ὅτι ᾠκοδομήθη τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἁγίασμα ὡς τοπρότερον, καὶ [1] ὠργίσθησαν σφόδρα. 2 Καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἆραι τὸ γένος Ἰακὼβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαίρειν. 3 Καὶ ἐπολέμει Ἰούδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ ἐν τῇ [2] Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην, ὅτι περιεκάθηντο τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὰ [3] σκῦλα αὐτῶν. 4 Καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαιὰν, οἳ ἦσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς. 5 Καὶ [4] συνεκλείσθησαν [5] ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἀνεθεμάτισεν [6] αὐτοὺς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι. 6 Καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ εὗρε χεῖρα κραταιὰν καὶ λαὸν πολὺν, καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν. 7 Καὶ συνῆψε πρὸς αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. 8 Καὶ [7] προκατελάβετο τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 9 Καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ [8] Γαλαὰδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξᾶραι αὐτούς, καὶ ἔφυγον εἰς [9] Δάθεμα τὸ ὀχύρωμα· 10 Καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς, 11 Καὶ ἑτοιμάζονται ἐλθεῖν καὶ προκαταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος ἡγεῖται τῆς [10] δυνάμεως αὐτῶν. 12 Νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλῆθος. 13 Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄντες ἐν τοῖς [11] Τωβίου τεθανάτωνται, καὶ [12] ᾐχμαλωτίκασι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν [13] χιλιαρχίαν ἀνδρῶν. 14 Ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι παρεγίνοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, 15 Λέγοντες [14] ἐπισυνῆχθαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαΐδος καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ [15] πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων, τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς. 16 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκκλησία μεγάλη, [16] βουλεύσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἐν θλίψει, καὶ πολεμουμένοις ὑπ᾽ [17] αὐτῶν. 17 Καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελφούς σου [18] τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός μου πορευσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδῖτιν. 18 Καὶ κατέλιπεν Ἰώσηπον τὸν τοῦ Ζαχαρίου, καὶ [19] Ἀζαρίαν, [20] ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. 19 Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Πρόστητε τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ συνάψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπι-

61 *Alex.* ἐνεκαίνισεν. 62 *Alex.* ἐκκλησία. 63 *Alex.* ἡμέραι. 64 *Alex.* ἰσχυρούς. 65 *Alex.* ἀπέταξαν. 66 *Alex.* Βεθσούρα.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* ὠργίσθη. 2 *Alex.* * Ἰουδαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην. 3 *Alex.* * ἀγκύλα. 4 *Alex.* & C. διεκλείσθησαν. 5 *Alex.* ὑπ᾽ αὐτοὺς εἰς τοὺς πύργους, καὶ παρέβαλεν. 6 *Alex.* ἑαυτούς. 7 *Alex.* προκατέλαβε τὴν Ἰαζήν. 8 *Alex.* Γαλααδίτι. 9 al. Διάθεμα. 10 *Alex. Ald.* C. παρεμβολῆς. 11 *Alex.* Τουβίου. 12 *Alex.* αἰχμαλωτίκασι. 13 *Alex.* χιλιάδαν. 14 *Alex.* ἐπισυνήχθη. 15 *Alex.* & C. πᾶσαν Γαλιλαίαν. 16 *Alex.* βουλεύσασθαι. 17 *Alex.* αὐτοί. 18 *Alex.* ἐν τῇ. 19 *Ald.* Ἀζαίαν. 20 *Alex.* ἡγούμενον.

στρέψαι

στρέψαι ἡμᾶς. 20 Καὶ ἐμερίσθησαν Σίμωνι ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν, Ἰούδᾳ δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν Γαλααδῖτιν. 21 Καὶ ἐπορεύθη Σίμων εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ συνῆψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνετρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. 22 Καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως [21] τῆς πύλης Πτολεμαΐδος. καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἐθνῶν εἰς τρισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. 23 Καὶ [22] παρέλαβε [23] τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ [24] καὶ ἐν Ἀρβάττοις σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ [25] ἤγαγεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. 24 Καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 25 Καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταίοις, καὶ ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ [26] συμβάντα τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι.

26 Καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημμένοι εἰσὶν εἰς Βόσορρα, καὶ [27] Βοσὸρ, ἐν Ἀλέμοις, Χασφὼρ, Μακὲδ, καὶ Καρναΐν· πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· 27 Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδός εἰσι συνειλημμένοι, [28] καὶ εἰς αὔριον τάσσονται παρεμβάλλειν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβέσθαι, καὶ ἐξᾶραι πάντας [29] τούτους ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 28 Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν ἔρημον εἰς Βοσὸρ ἄφνω· καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρί. 29 Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς, καὶ ἐπορεύετο [30] ἕως ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα. 30 Καὶ ἐγένετο ἑωθινὴ, καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς [31] οὗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς, αἴροντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. 31 Καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἦρκται ὁ πόλεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη [32] εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγξι καὶ φωνῇ μεγάλῃ. 32 Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως, Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν [33] ὑμῶν. 33 Καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν, καὶ [34] ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. 34 Καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμβολὴ Τιμοθέου ὅτι [35] Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς [36] πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. 35 Καὶ ἀπέκλινεν εἰς [37] Μασφὰ, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν, καὶ [38] προκατελάβετο αὐτὴν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν [39] πυρί. 36 Ἐκεῖθεν ἀπῆρε, καὶ προκατελάβετο τὴν [40] Χασφὼν, Μακὲδ, Βοσὸρ, καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτιδος. 37 Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου. 38 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰούδας [41] κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, [42] Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύναμις πολλὴ σφόδρα. 39 Καὶ [43] Ἄραβας μεμίσθωνται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ [44] παρενέβαλον πέραν τοῦ χειμάρρου ἕτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. 40 Καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, Ἐν τῷ ἐγγίζειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χείμαρρον τοῦ ὕδατος, ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα [45] ὑποστῆναι αὐτὸν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς.

41 Ἐὰν δὲ δειλωθῇ, καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς [46] αὐτὸν, καὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτόν. 42 Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χείμαρρον τοῦ ὕδατος, ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Μὴ ἀφῆτε [47] πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, [48] ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς τὸν πόλεμον. 43 Καὶ διεπέρασεν

---

21 *Alex. Ald.* τῶν πόλεων. *C.* τῶν πυλῶν. 22 *Ald. C.* παρέλαβον. 23 *Alex. Ald. C.* αὐτοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας. 24 *Alex.* καὶ ἐν Ἀρβάκτοις. 25 *Alex.* ἤγαγον. 26 *Alex.* συμβεβηκότα. 27 *Alex.* Βοσόρ, ἐν Ἀλαίμοις, Κασφὼρ, Μακὲβ καὶ Καρνεΐν. 28 *Alex.* εἰς αὔριον. 29 *Alex.* αὐτούς. 30 *Ald. C.* ὡς. 31 *Alex.* ὅς. *Ald. C.* ὡς. 32 *Alex.* ἕως τοῦ οὐρανοῦ σάλπιγξι καὶ κραυγῇ.

33 *Alex.* ἡμῶν. 34 *Alex.* ἐσάλπισεν. 35 *Alex.* ὁ Μακκαβαῖος. 36 *Alex.* πληγῇ μεγάλῃ. 37 *Alex.* Μααφά. 38 *Alex.* κατελάβετο. 39 *Alex.* ἐν πυρί. 40 *Alex.* Χασφώθ. 41 *Alex.* κατασκοπῆσαι. 42 *Alex.* Ἐπισυνηγμένοι. 43 *Alex.* Ἄραβες. 44 *Alex.* παρεμβάλλουσιν. 45 al. ἀποστῆναι. 46 *Alex.* αὐτόν. Ὡς δέ. 47 *Alex.* ἄνθρωπον. 48 *Alex.* ἀλλά.

[49] ἐπ' αὐ-

[49] ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [50] ὄπισθεν αὐτοῦ. καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ [51] ἔῤῥιψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναΐν.

44 Καὶ προκατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς [52] ἐν αὐτῷ. καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναΐν, καὶ οὐκ [53] ἐδύναντο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον Ἰούδα.

45 Καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γαλααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα.

46 Καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών· καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη [54] ἐπὶ τῆς εἰσόδου ὀχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλῖναι ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστερὰν, ἀλλ' ἢ διὰ μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι.

47 Καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις.

48 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων, [55] Διελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελευσόμεθα. καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἀνοῖξαι αὐτῷ.

49 Καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ, τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ.

50 Καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς [56] δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ.

51 Καὶ ἀπώλεσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ [57] ἐξεῤῥίζωσεν αὐτὴν, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα [58] αὐτῆς, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων.

52 Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδίον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθσάν.

53 Καὶ ἦν Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχατίζοντας, καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, [59] ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα.

54 Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιὼν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ. καὶ προσήγαγον ὁλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσεν ἐξ αὐτῶν οὐθεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ.

55 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλαὰδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ πρόσωπον Πτολεμαΐδος,

56 Ἤκουσεν Ἰωσὴφ ὁ τοῦ [60] Ζαχαρίου, καὶ Ἀζαρίας, ἄρχοντες [61] τῆς δυνάμεως, τῶν ἀνδραγαθιῶν καὶ τοῦ πολέμου οἷα ἐποίησαν,

57 Καὶ [62] εἶπε, Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα, καὶ πορευθῶμεν πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν.

58 Καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνειαν.

59 Καὶ ἐξῆλθε Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον.

60 Καὶ ἐτροπώθη [63] Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ [64] τοῦ Ἰσραὴλ εἰς δισχιλίους ἄνδρας.

61 Καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ [65] λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσαν [66] Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι [67].

62 Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη σωτηρία Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν.

63 Καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδοξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ τῶν ἐθνῶν πάντων, οὗ ἠκούετο τὸ ὄνομα αὐτῶν.

64 Καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες.

65 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ ἐν τῇ γῇ πρὸς Νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρὼν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς [68] ἐνέπρησε κυκλόθεν.

66 Καὶ ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμάρειαν.

67 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [69] ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι, ἐν τῷ [70] αὐτοὺς ἐξελθεῖν εἰς [71] πόλεμον ἀβουλεύτως.

68 Καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς Ἄζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε [72] πυρὶ, καὶ ἐσκύλευσε τὰ σκῦλα τῶν πόλεων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν [73] γῆν Ἰούδα.

---

49 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς πρότερον. 50 *Alex.* αὐτοῦ ἔμπροσθεν. *Ald. C.* αὐτοῦ ὄπισθεν. 51 *Alex.* ἔρριψαν πάντα τὰ ὅπλα. 52 *Alex.* οὖσιν ἐν. 53 *Alex.* ἐδύνατο. 54 *Alex.* * αἱ τῆς εἰσόδου ἰσχυρά. 55 *Alex.* Διελευσόμεθα εἰς τὴν γῆν σου. 56 *Alex.* * πόλεως. 57 *Alex.* ἐξερίζωσαν. 58 *Alex.* τῆς πόλεως. 59 *Alex.* ἕως ἦλθον. 60 *Alex.* Ζαχαρία, καὶ Ζαχαρίας. 61 *Alex.* τῆς δυνάμεως, τῆς ἀνδραγαθίσεως. 62 *Alex.* εἶπαν, Ποιήσομεν. 63 *Alex.* Σιώσηφος. 64 *Alex.* σου. 65 *Alex.* λαῷ, Ὅτι οὐκ. 66 *Alex.* Ἰούδου. 67 *Alex.* αὐτόν. 68 *Alex.* ἐνεπύρισεν. 69 *Alex.* ἔπεσαν ἱερεῖς πολέμῳ βουλομένου αὐτοῦ. 70 *Alex.* αὐτόν. 71 *Alex.* τὸν πόλεμον. 72 *Alex.* καὶ ἐσκύλευσεν. 73 *Alex.* Ἰουδαίαν.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἐστὶν [1] Ἐλυμαῒς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ, [2] ἀργυρίῳ τε καὶ χρυσίῳ, 2 Καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα χρυσᾶ, καὶ θώρακες, καὶ ὅπλα ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ [3] Φιλίππου, βασιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευσε [4] πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι. 3 Καὶ ἦλθε καὶ ἐζήτει [5] καταλαβέσθαι τὴν πόλιν, καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη, ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. 4 Καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγε καὶ [6] ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης, ἀποστρέψαι εἰς Βαβυλῶνα. 5 Καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα, ὅτι τετρόπωνται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα, 6 Καὶ ἐπορεύθη Λυσίας δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπίσχυσαν ὅπλοις [7] καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν ὧν ἐξέκοψαν, 7 Καὶ [8] καθεῖλον τὸ βδέλυγμα ὃ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸ ἁγίασμα καθὼς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν τείχεσιν ὑψηλοῖς, 8 καὶ τὴν [9] Βαιθσοῦραν πόλιν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀῤῥωστίαν ἀπὸ τῆς λύπης, ὅτι οὐκ ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. 9 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαινίσθη ἐπ᾽ αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει. 10 Καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀφίσταται [10] ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ [11] συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης. 11 Καὶ εἶπα τῇ καρδίᾳ [12] μου, Ἕως τίνος θλίψεως ἦλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου, ἐν ᾧ νῦν εἰμι; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. 12 Νῦν δὲ [13] μιμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκεύη [14] τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα [15] ἐξᾶραι τοὺς κατοικοῦντας Ἰούδα διακενῆς. 13 Ἔγνων [16] οὖν ὅτι χάριν τούτων εὗρόν με τὰ κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπῃ μεγάλῃ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. 14 Καὶ ἐκάλεσε Φίλιππον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 15 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ τὸν δακτύλιον, τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκθρέψαι αὐτὸν τοῦ [17] βασιλεύειν. 16 Καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐννάτου καὶ [18] τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. 17 Καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς, καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψε νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [19] Εὐπάτορα. 18 Καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες [20] τὰ κακὰ δι᾽ ὅλου, καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι. 19 Καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς· καὶ ἐξεκκλησίασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ᾽ [21] αὐτούς. 20 Καὶ συνήχθησαν ἅμα, καὶ περιεκάθισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ᾽ αὐτοὺς [22] βελοστάσεις καὶ μηχανάς. 21 Καὶ ἐξῆλθον ἐξ [23] αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινὲς τῶν ἀσεβῶν ἐξ Ἰσραήλ, 22 Καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ [24] εἶπον, Ἕως πότε οὐ ποιήσῃ κρίσιν, καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν; 23 Ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν τῷ πατρί σου, καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ λεγομένοις, καὶ κατακολουθεῖν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ. 24 [25] Καὶ περιεκάθηντο εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν, χάριν τούτου [26] καὶ [27] ἀλλοτριοῦνται ἀφ᾽ ἡμῶν· πλὴν ὅσοι εὑρίσκοντο ἀφ᾽ ἡμῶν, ἐθανατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο. 25 Καὶ οὐκ ἐφ᾽ ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια [28] αὐτῶν. 26 Καὶ ἰδοὺ παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄ-

---

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* ἐν Ἐλυμέϊς. *Ald. C.* ἐν Ἐλύμαις. 2 *Alex.* ἀργυρίῳ καί. 3 *Alex.* τοῦ Φιλίππου, ὁ βασιλεύς. 4 *Alex.* τοῖς Ἕλλησι πρῶτος. 5 *Alex.* καταλαβεῖν. 6 *Alex.* ἀπῆλθεν. 7 *Alex.* οἷς ἔλαβον. 8 *Alex.* καθεῖλαν. 9 *Alex.* Βεθσούρα. 10 *Alex.* ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὁ ὕπνος. 11 *C.* ἐμπέπτωκα. 12 *Alex.* Ἕως τίνος. 13 *Alex.* μνήσκομαι. 14 *Alex.* τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ. 15 *Alex.* τοῦ ἐξᾶραι.

16 *Alex. Ald. C.* ὅτι χάριν. 17 *Alex.* * μὴ βασιλεύειν. 18 *Alex.* τιασεραkοστοῦ. 19 *Alex. Ald. C.* Εὐπάτωρ. 20 *Alex.* κακά. 21 *Alex.* αὐτοὺς, ἔτους πεντηκοστοῦ. 22 *Alex.* βελοστασίας. 23 *Alex.* αὐτῶν. 24 *Alex.* εἶπαν, Ἕως πότε οὐ ποιήσεις. 25 *Alex.* ὅτι * οὐ τοῦ λαοῦ ἡμῶν. *Ald. C.* ὅτι οἱ τοῦ λαοῦ τούτου. 26 καὶ *Alex. Ald. C.* deest. 27 *Alex. Ald.* ἠλλοτριοῦντο. 28 *C.* ἡμῶν.

κραν [29] ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ καταλαβέσθαι αὐτήν, καὶ τὸ ἁγίασμα, καὶ τὴν Βαιθσούραν [30] ὠχύρωσαν.

27 Καὶ ἐὰν μὴ προκαταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ [31] δυνήσῃ τοῦ κατασχεῖν αὐτῶν.

28 Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ, [32] καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν [33] ἡνιῶν.

29 Καὶ ἀπὸ βασιλειῶν ἑτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλθον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί.

30 Καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἑκατὸν χιλιάδες [34] τῶν πεζῶν, καὶ εἴκοσι χιλιάδες [35] ἵππων, καὶ ἐλέφαντες δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον.

31 Καὶ ἦλθοσαν διὰ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ παρενεβάλοσαν ἐπὶ [36] Βαιθσούραν, καὶ ἐπολέμησαν [37] ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησαν μηχανάς· καὶ ἐξῆλθον, καὶ ἐνεπύρισαν [38] αὐτὰς ἐν πυρὶ, καὶ ἐπολέμησαν ἀνδρωδῶς.

32 Καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως.

33 Καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τοπρωῒ, καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιθζαχαρία, καὶ [39] διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι.

34 Καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων, τοῦ παραστῆσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον.

35 Καὶ διεῖλον τὰ θηρία εἰς τὰς [40] φάλαγγας, καὶ παρέστησαν [41] ἑκάστῳ ἐλέφαντι χιλίους ἄνδρας [42] τεθωρακισμένους ἐν ἁλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαῖ ἐπὶ [43] τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ [44] πεντακόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένοι.

36 Οὗτοι πρὸ καιροῦ, οὗ [45] ἐὰν ἦν τὸ θηρίον, ἦσαν, καὶ οὗ [46] ἐὰν ἐπορεύετο, ἐπορεύοντο ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ.

37 Καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὀχυροὶ σκεπαζόμενοι ἐφ' ἑκάστου θηρίου, ἐζωσμένοι ἐπ' [47] αὐτοῦ μηχαναῖς· καὶ ἐφ' ἑκάστου ἄνδρες [48] δυνάμεως δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' [49] αὐτοῖς, καὶ ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ.

38 Καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν [50] ἔστησαν ἐπὶ τὰ δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς, κατασείοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς [51] φάραγξιν.

39 Ὡς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς [52] χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας, ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν, καὶ κατηύγαζεν ὡς λαμπάδες πυρός.

40 Καὶ ἐξετάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καί τινες ἐπὶ [53] ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως.

41 Καὶ ἐσαλεύοντο πάντες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν, καὶ ὁδοιπορείας τοῦ πλήθους, καὶ [54] συγκρουσμοῦ τῶν ὅπλων· ἦν [55] γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά.

42 Καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν· καὶ [56] ἔπεσον ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες.

43 Καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ [57] ὁ Σαυαρὰν ἓν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον [58] θώρακι βασιλικῷ, καὶ ἦν ὑπεράγον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὤφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστιν ὁ βασιλεύς.

44 Καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ περιποιῆσαι [59] ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον.

45 Καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς [60] φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα.

46 Καὶ εἰσέδυ ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα, καὶ ὑπέθηκεν αὐτῷ, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὸν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

47 Καὶ εἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας καὶ [61] τὸ ὅρμημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν.

48 [62] Οἱ δὲ ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως [63] ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών,

49 Καὶ ἐποίησεν [64] εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαιθσούρων· καὶ [65] ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφὴ τοῦ συγκεκλεῖσθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάββατον ἦν τῇ γῇ.

50 Καὶ κατελάβετο [66] βασιλεὺς τὴν Βαιθσούραν, καὶ ἀπέταξεν ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν.

51 Καὶ

29 ἐν C. deest. 30 *Alex.* ὀχύρωσαν. 31 *Alex.* δυνήσει. 32 *Alex. Ald. C.* ἄρχοντας τῆς (*Alex.* deest) δυνάμεως. 33 *Alex. Ald. C.* ἡνιῶν (*Alex.* μηνιῶν.) Καὶ ἀπὸ βασιλέων. 34 *Alex.* πεζῶν. 35 *Alex.* τῶν ἵππων. 36 *Alex.* Βεθσούρα. 37 *Alex.* ἐπὶ ἡμέρας. 38 *Alex.* αὐτούς. 39 *C.* διεσκεδάσθησαν. 40 *Alex.* φάραγγας. 41 *Alex.* ἐφ' ἑκάστῳ. 42 *Alex.* τεθωρακισμένοις. 43 *Ald.* τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, κ. 44 *Alex. Ald.* πεντακοσία ἵππος διατεταγμένη (*Alex.* διατεταγμένη) ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένη. 45 *Alex.* ἂν ᾖ. 46 *Alex.* ἂν ἐπορεύετο. 47 *Alex.* αὐτούς. 48 *Alex. Ald. C.* δύο καὶ τριάκοντα. 49 *Alex.* αὐτούς. 50 *Alex.* ἔστησεν. 51 *Alex.* φάλαγξιν. 52 *Alex. Ald. C.* χρυσᾶς ἀσπίδας. 53 *Alex.* τὰ ταπεινά. 54 *Alex.* συγκρουσμούς. 55 *Ald.* καί. 56 *Alex.* ἔπεσαν. 57 *Ald.* Ἀβαράν. *C.* Ἀναράν. 58 *Alex.* & *C.* θώραξιν βασιλικοῖς. 59 *Alex.* αὐτῷ. 60 *Alex.* φάραγγος. 61 *Alex.* τὰ ὁρμήματα. 62 *Alex.* Καὶ ἐκ. 63 *Alex.* ἀνέβαινον. 64 *Alex.* * μετὰ τῶν. 65 *Alex.* ἐξῆλθεν. 66 *Alex.* ὁ βασιλεύς.

παρενέ-

παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἁγίασμα ἡμέρας πολλάς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλ- 52 λεσθαι βέλη, καὶ σφενδόνας. Καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλάς.

53 Βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς [67] ἀγγείοις, διὰ τὸ ἕβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασωζόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμ- 54 μα τῆς [68] παραθέσεως. Καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κατεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕ- 55 καστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσε Λυσίας, ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι [69] ζῶν, ἐκθρέψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν,

56 Ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν [70] τὰ πράγμα- 57 τα. [71] Καὶ κατέσπευσε τοῦ ἀπελθεῖν, [72] καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας, Ἐκλείπομεν καθ᾽ ἡμέραν, καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὗ παρεμβάλλομέν ἐστιν ὀχυρός, καὶ ἐπίκειται ἡ- 58 μῖν τὰ τῆς βασιλείας. Νῦν οὖν δῶμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, καὶ ποιήσωμεν μετ᾽ αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν,

59 Καὶ στήσωμεν αὐτοῖς τοῦ πορεύεσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν, ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν ὧν διεσκεδάσαμεν, ὠργίσθησαν, καὶ ἐ- 60 ποίησαν ταῦτα πάντα. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ [73] ἐπ- 61 εδέξαντο. Καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ 62 τοῦ ὀχυρώματος. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών, καὶ εἶδε τὸ ὀχύρωμα τοῦ τόπου· καὶ ἠθέτησε τὸν ὁρκισμὸν ὃν ὤμοσε, καὶ ἐνετείλατο [74] καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν.

63 Καὶ [75] ἀπῆρε μετὰ σπουδῆς, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιππον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 Ἔτους ἑνὸς καὶ [1] πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασ- 2 σίαν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσεπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ 3 τὸν Λυσίαν [2] ἄγειν αὐτοὺς αὐτῷ. Καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε, Μή μοι 4 δείξητε τὰ πρόσωπα αὐτῶν. Καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημή- 5 τριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ, καὶ [3] Ἄλκιμος ἡγεῖτο αὐ- 6 τῶν, βουλόμενος ἱερατεύειν. Καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες, Ἀπώλεσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [4] τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς [5] ἐσκόρπισαν ἀπὸ τῆς γῆς 7 ἡμῶν. Νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω τὴν [6] ἐξολόθρευσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ [7] κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐ- 8 πιβοηθοῦντας αὐτοῖς. Καὶ [8] ἐπέλεξεν ὁ βασιλεὺς τὸν [9] Βακχίδην τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ.

9 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν, καὶ Ἄλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ [10] ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς 10 Ἰσραήλ. Καὶ [11] ἀπῆραν, καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν, καὶ [12] τοὺς ἀδελφοὺς αὐ- 11 τοῦ, λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. Καὶ οὐ [13] προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἴδον γὰρ ὅτι 12 ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς [14] Ἄλκιμον καὶ Βακχίδην συναγωγὴ γραμματέων ἐκζητῆσαι δίκαια.

13 Καὶ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐπεζήτουν [15] παρ᾽ αὐτῶν εἰρήνην·

---

67 *Alex.* ἁγίοις. 68 C. προθέσεως. 69 *Alex.* ζῶντος αὐτοῦ. 70 *Alex. Ald. C.* μετὰ (*Alex.* deest) τῶν πραγμάτων. 71 *Alex. Ald. C.* Καὶ κατέσπευδον καὶ ἐπενεύσαντο (*Ald. C.* addunt ἐκ τῆς ἄκρας) τοῦ ἀπελθεῖν. 72 *Alex.* καὶ εἶπεν. 73 *Alex.* ἐπεδέξατο. 74 *Alex. Ald. C.* καὶ καθεῖλεν. 75 *Alex.* ἀπῆραν.
Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* * πεντηκοστοῦ ἐξῆλθεν. 2 *Alex.* ἀγαγεῖν. 3 *Alex.* Ἄλκινος. 4 *Alex. Ald. C.* πάντας τούς. 5 *Alex.* ἐσκόρπισεν. 6 *Alex.* ἐξολέθρευσιν ἅπασαν. 7 *Alex.* ἐκολάσατο. 8 *Ald* ἐπιδείξεν. 9 *Alex.* Βαραχχίδην. 10 *Alex.* ἔστησαν. 11 *Alex.* ἀπῆλθεν. *Ald. C.* ἀπῆλθον. 12 *Alex.* πρὸς τούς. 13 *Alex.* προσεῖχον. 14 *Alex.* Ἄλκινον. 15 *Alex.* παρ᾽.

14 Εἶπαν γὰρ, Ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδικήσει ἡμᾶς. 15 Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν [16] λόγους εἰρηνικοὺς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς, λέγων, Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν κακὸν, καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. 16 Καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ. καὶ [17] συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἑξήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ [18] τὸν λόγον ὃν ἔγραψε, 17 Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπτων. 18 Καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος [19] ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν, ὅτι εἶπαν, Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια καὶ [20] κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσαν. 19 Καὶ ἀπῆρε Βακχίδης ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζὲθ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν [21] ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν, καί τινας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα. 20 Καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ. καὶ ἀπῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα. 21 Καὶ ἠγωνίσατο Ἄλκιμος περὶ τῆς [22] ἀρχιερωσύνης. 22 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν αὐτῶν, καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν [23] Ἰσραήλ. 23 Καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν [24] Ἄλκιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τὰ ἔθνη· 24 Καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας [25] κυκλόθεν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι [26] τοῖς αὐτομολήσασι, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ [27] πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν. 25 Ὡς δὲ εἶδεν Ἄλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω [28] ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐτοὺς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κατηγόρησεν αὐτῶν πονηρά. 26 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνορα, ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων, καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξᾶραι τὸν λαόν. 27 Καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ 28 μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων, Μὴ ἔστω μάχη ἀναμέσον [29] ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· ἥξω ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις, ἵνα [30] ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. 29 Καὶ ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς. καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν ἕτοιμοι ἐξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν. 30 Καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ, ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτοήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 31 Καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ [31] Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαφαρσαλαμά. 32 Καὶ [32] ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνορος [33] ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ. 33 Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών. καὶ [34] ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς, καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὁλοκαύτωσιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. 34 Καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς, καὶ κατεγέλασεν αὐτῶν, καὶ ἐμίανεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως. 35 Καὶ ὤμοσε μετὰ θυμοῦ, λέγων, Ἐὰν μὴ παραδοθῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ [35] εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ, ἐμπυριῶ τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ 36 ἐξῆλθε μετὰ [36] θυμοῦ μεγάλου. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς, καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ [37] ἔκλαυσαν, καὶ εἶπον, 37 Σὺ [38] κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐπ' [39] αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. 38 Ποίησον ἐκδίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ [40] πεσέτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ· μνήσθητι τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῷς αὐτοῖς μονήν. 39 Καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [41] παρενέβαλεν ἐν Βαιθωρὼν, 40 καὶ συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας. Καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασὰ ἐν τρισχιλίοις ἀνδράσι· καὶ προσηύξατο Ἰούδας, καὶ εἶπεν, 41 Οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως [42] Ἀσυρίων ὅτε ἐδυσ-

16 *Alex.* εἰρηνικοὺς λόγους. 17 *C.* συνέλαβον. 18 *Alex.* *Ald.* *C.* τοὺς λόγους οὓς. 19 *Alex.* εἰς. 20 *Alex.* κρίσει. 21 *Alex.* *Ald.* *C.* μετ' αὐτοῦ. 22 *Alex.* ἀρχιερωσύνης. 23 *C.* Ἱερουσαλήμ. 24 *Alex.* Ἄλκιμος. 25 *Alex.* καὶ κυκλόθεν. 26 *Alex.* καὶ τοῖς. 27 *Alex.* πορευθῆναι εἰς χώραν. 28 *Alex.* ὅτι * δύναται. 29 *Ald.* ἡμῶν. 30 *Alex.* ἴδω ὑμῶν. 31 *Alex.* Ἰούδᾳ κατὰ Χαρφαρσαραμά. 32 *Alex.* ἔπεσαν. 33 *Alex.* ὡς * πεντακισχιλίους *Ald.* *C.* ὡσεὶ πεντακόσιοι. 34 *Alex.* ἐξῆλθαν. 35 *Alex.* τὸ νῦν εἰς χεῖράς μου. 36 *Alex.* θυμοῦ. Καὶ εἰσῆλθον. 37 *Alex.* * ἔκλαυσεν, καὶ εἶπαν. 38 *Alex.* *C.* ἐξελέξω. *Ald.* ἐξέλεξας. 39 *Alex.* αὐτόν. 40 *Alex.* πεσάτωσαν. 1 *Alex.* παρενέβαλεν. 42 *Alex.* *Ald.* *C.* ὅτι ἐδυσφήμησαν.

φήμησαν,

φήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός [43] σου κύριε, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. 42 [44] Οὕτω σύντριψον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι, ὅτι κακῶς [45] ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἅγιά σου, καὶ κρῖνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. 43 Καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνορος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ. 44 Ὡς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι [46] ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐτῶν ἔφυγον. 45 Καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς ἀπὸ Ἀδασὰ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν. 46 Καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ὑπερεκέρων αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τούτους· καὶ [47] ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 47 Καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομήν, καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνορος [48] ἀφεῖλον, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ὑπερηφάνως, καὶ ἤνεγκαν, καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. 48 Καὶ [49] εὐφράνθη ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης [50] μεγάλης. 49 Καὶ ἔστησαν τοῦ [51] ἄγειν κατ' ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην [52] τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ. 50 Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ [1] ἰσχύϊ, καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς [2] προστιθεμένοις αὐτοῖς, [3] καὶ ὅσοι ἂν προσέλθωσιν αὐτοῖς, ἱστῶσιν αὐτοῖς φιλίαν, 2 Καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ· καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν, καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον, 3 Καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ [4] Ἱσπανίας, τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετάλλων τοῦ ἀργυρίου καὶ 4 τοῦ χρυσίου τοῦ ἐκεῖ· Καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου παντὸς τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων [5] ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς [6] ἕως συνέτριψαν αὐτούς, καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόασιν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν· 5 Καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα, καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτούς, συνέτριψαν αὐτοὺς [7] ἐν πολέμῳ, 6 καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν· Καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Ἀσίας, τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἅρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν· 7 Καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς [8] διδόναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ὅμηρα καὶ διαστολήν, 8 Καὶ χώραν τὴν Ἰνδικήν, καὶ Μηδείαν, καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπὸ τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν 9 αὐτὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ· Καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν καὶ ἐξᾶραι 10 αὐτούς, Καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐτοὺς στρατηγὸν ἕνα, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτούς, καὶ [9] ἔπεσον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί, καὶ [10] ᾐχμαλώτευσαν [11] τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ [12] προενόμευσαν αὐτούς, καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, [13] καὶ κατεδουλώσαντο 11 αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· Καὶ τὰς ἐπιλοίπους βασιλείας, καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ [14] ἀντέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν, καὶ 12 ἐδούλωσαν [15] αὐτούς· Μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν [16] φιλίαν, καὶ κατεκράτησαν τῶν βασιλέων τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακράν, καὶ ὅσοι [17] ἤκουον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν· 13 [18] Ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασιλεύ-

43 *Alex.* σου, καί. 44 *Alex.* Οὕτως * συνέτριψεν. 45 *Alex.* ἐλάλησεν. 46 *Ald. C.* τέθνηκε. 47 *Alex.* ἔπεσαν. 48 *Alex.* ἀφῖλαν. 49 *Alex.* ηὐφράνθη. 50 *Alex.* μεγάλην. 51 *Alex.* ἀγαγεῖν κατ'. 52 *Alex.* & *C.* τῇ τρισκαιδεκάτῃ.

Cap. 8. 1 *Alex.* ἐν ἰσχύϊ. 2 *Alex.* προστεθειμένοις. 3 *Alex.* καὶ ὅσοι ἐὰν προτιθῶσιν αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἐάν. 4 *Alex.* Σπανίας. 5 ἐπ' αὐτοὺς *Ald.* desunt. 6 *Alex.* ἕως συνέτριψαν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν. 7 *Alex.* πολέμῳ. 8 *Alex.* καὶ διδόναι. 9 *Alex.* ἔπεσαν. 10 *Alex.* ᾐχμαλώτισαν. 11 *Ald. C.* πολλοὺς, τὰς γυναῖκας. 12 *Alex.* ἐπρονόμευσαν. 13 *Alex. Ald. C.* καὶ προνόμευσαν (*Alex.* ἐπρονόμευσαν) αὐτοὺς καί. 14 *Alex.* ἀνέστησαν. 15 *Alex.* αὐτοῖς. 16 *Alex. Ald. C.* αὐτοῖς φιλίαν. 17 *Alex.* ἤκουσαν. 18 *Alex.* Οἷς δ' ἄν.

ειν, [19] βα-

ειν, [19] βασιλεύουσιν· οὓς δ' ἂν βούλωνται, [20] μεθιστῶσι, καὶ ὑψώθησαν σφόδρα. 14 Καὶ ἐν [21] πᾶσι τούτοις οὐκ [22] ἐπέθετο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβάλοντο πορφύραν, ὥστε ἁδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. 15 Καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ καθ' ἡμέραν ἐβουλεύοντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διαπαντὸς περὶ τοῦ πλήθους, τοῦ εὐκοσμεῖν [23] αὐτούς. 16 Καὶ πιστεύουσιν ἑνὶ ἀνθρώπῳ [24] τὴν ἀρχὴν αὐτῶν καθ' ἐνιαυτὸν, καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἑνός, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος [25] οὐδὲ ζῆλος ἐν αὐτοῖς. 17 Καὶ ἐπέλεξεν Ἰούδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ [26] Ἀκκὼς, καὶ Ἰάσονα υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην, στῆσαι αὐτοῖς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, 18 Καὶ τοῦ ἆραι τὸν ζυγὸν [27] ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἴδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσραὴλ δουλείαν. 19 Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ ἀπεκρίθησαν [28] καὶ εἶπον, 20 Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς, στῆσαι μεθ' ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν. 21 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. 22 Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς [29] ἐπιστολῆς ἧς ἀντέγραψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. 23 Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει [30] Ἰουδαίων ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνθείη ἀπ' αὐτῶν. 24 Ἐὰν δὲ ἐνστῇ πόλεμος [31] ἐν Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτῆς ἐν πάσῃ κυρείᾳ αὐτῆς, 25 συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς, καρδίᾳ πλήρει. 26 Καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι σῖτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε [32] Ῥωμαίοις· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν [33] οὐθὲν λαβόντες. 27 Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἐὰν ἔθνει Ἰουδαίων συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὡς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ. 28 Καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σῖτος, ὅπλα, ἀργύριον, [34] πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα [35] αὐτῶν, καὶ οὐ μετὰ δόλου. 29 Κατὰ τοὺς λόγους τούτους [36] ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων. 30 Ἐὰν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλεύσωνται οὗτοι καὶ οὗτοι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν, καὶ ὃ ἐὰν προσθῶσιν ἢ ἀφέλωσιν, ἔσται κύρια. 31 Καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς, ἐγράψαμεν αὐτῷ, λέγοντες, Διατί ἐβάρυνας τὸν ζυγόν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους 32 Ἰουδαίους; Ἐὰν οὖν ἔτι ἐντύχωσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

Κεφ. θʹ. 9.

1 ΚΑὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι [1] ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ [2] ἐν πολέμῳ, καὶ προσέθετο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἄλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστεῖλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας 2 μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Γάλγαλα, καὶ [3] παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλὼθ τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν, καὶ [4] ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλάς. 3 Καὶ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἔτους [5] τοῦ δευτέρου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον [6] ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 4 Καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἴκοσι χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ [7] δισχιλίᾳ ἵππῳ. 5 Καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβεβληκὼς ἐν [8] Ἐλεασὰ, καὶ τρισχίλιοι ἄνδρες 6 ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἴδον τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοί εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ [9] ἐξερρύησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἀλλ' ἢ 7 ὀκτακόσιοι ἄνδρες. Καὶ εἶδεν Ἰούδας, ὅτι ἀπερρύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος ἔθλιβεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ, ὅτι 8 οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. Καὶ

19 *Alex.* βασιλεύουσιν. 20 *C.* ἀφιστῶσι. 21 *Alex.* ἅπασιν. 22 *Alex.* ἐπέθεντο. 23 *Alex.* ἑαυτούς. 24 *Alex.* ἄρχειν. 25 *Alex.* ὅτι. 26 *Alex.* Ἀκχώς. 27 *Alex.* αὐτῶν. 28 *Alex. Ald.* Ἰούδας ὁ καὶ Μακκαβαῖος. 29 *Alex.* γραφῆς ἀντέγραψαν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλαν. 30 *Alex.* τῶν Ἰουδαίων. 31 *Alex.* Ῥώμη. 32 *Alex.* Ῥώμῃ. 33 *Alex.* * ὅθεν. 34 *Alex.* ὡς. 35 *Alex. Ald. C.* ταῦτα, καί. 36 *Alex.* οὕτως ἔστησαν.

Cap. 9. 1 *Alex. Ald. C.* ἐποίησεν. 2 *Alex. Ald. C.* * πόλεμον. 3 *Alex.* παρενεβάλοσαν ἐπὶ Μεσαλαὼθ. 4 *Alex.* ἀπώλεσεν. 5 *Alex.* δευτέρου. 6 *Alex.* εἰς. 7 *Alex.* διχιλιάσιν ἵππων. 8 *Alex.* Ἀλασά. 9 *Alex.* ἐξερύησαν.

ἐξελύθη,

ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν, Ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους [10] ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνάμεθα πολεμῆσαι αὐτούς.
9 Καὶ ἀπέστρεψαν αὐτὸν, λέγοντες, Οὐ μὴ [11] δυνάμεθα, ἀλλ' ἢ σώζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, [12] καὶ ἐπιστρέψωμεν [13] μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτοὺς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι.
10 Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Μή μοι γένοιτο [14] ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν, [15] καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν [16] ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν.
11 Καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονηταὶ καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ [17] πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί.
12 Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγισεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν,
13 καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. Καὶ ἐσάλπισαν [18] οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι, καὶ [19] ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν. καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος [20] συνημμένος ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας.
14 Καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμβολῆς ἐν τοῖς δεξιοῖς· καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὔψυχοι τῇ καρδίᾳ.
15 Καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ [21] ἐδίωκον ὀπίσω αὐτῶν ἕως Ἀζώτου ὄρους.
16 Καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἴδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὄπισθεν.
17 Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ [22] ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τούτων.
18 Καὶ Ἰούδας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον.
19 Καὶ ἦραν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν [23] αὐτῶν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν [24] Μωδεείμ.
20 Καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν [25], καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς, καὶ
21 [26] εἶπον, Πῶς ἔπεσε δυνατὸς, σώζων τὸν Ἰσραήλ;
22 Καὶ τὰ [27] περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα, καὶ τῶν πολέμων, καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν ὧν ἐποίησε, καὶ τῆς μεγαλωσύνης [28] αὐτῶν, οὐ κατεγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα.
23 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν [29] Ἰούδα, ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν.
24 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς [30] μέγας σφόδρα, καὶ ηὐτομόλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν.
25 Καὶ ἐξέλεξε Βακχίδης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας,
26 Καὶ ἐξεζήτουν καὶ [31] ἐξηρεύνων τοὺς φίλους [32] Ἰούδα, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχίδην. καὶ [33] ἐξεδίκει [34] ἐν αὐτοῖς, [35] καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς.
27 Καὶ ἐγένετο θλῖψις μεγάλη ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤφθη προφήτης [36] ἐν αὐτοῖς.
28 Καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι [37] Ἰούδα, καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν,
29 Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐξελθεῖν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ Βακχίδην, καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ ἔθνους ἡμῶν.
30 Νῦν οὖν σε ᾑρετισάμεθα σήμερον, τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν εἰς ἄρχοντα, καὶ ἡγούμενον, τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν.
31 Καὶ ἐπεδέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν [38] ἥγησιν, καὶ ἀνέστη ἀντὶ [39] Ἰούδα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
32 Καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι.
33 Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωὲ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκκου [40] Ἀσφάρ.
34 Καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐτὸς, καὶ [41] πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ [42] Ἰορδάνου.
35 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς [43] Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραθέσθαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν πολλήν.
36 Καὶ ἐξῆλθον [44] υἱοὶ Ἰαμβρὶ ἐκ Μηδαβὰ, καὶ συνέλα-

---

10 *Alex.* ἡμῖν. 11 *Alex.* δυνησώμεθα. 12 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν. *Ald. C.* ἐπιστρέψον. 13 *Ald. C.* καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπερρύησαν, καί. 14 ποιῆσαι *C.* ponit post τοῦτο. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ ἤγγικεν. 16 *Alex.* ἀνδρίᾳ. *Ald. C.* ἀνδρείᾳ. 17 *C.* προαγωνισταί. 18 *Alex.* καὶ οἱ παρὰ Ἰούδου. 19 *Alex.* ἐσείσθη ἡ γῆ ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν αὐτῶν. 20 *Alex.* συνηγμένος. 21 *Alex.* ἐδίωκεν. 22 *Alex.* ἔπεσαν. 23 *Alex.* αὐτοῦ. 24 *C.* Μωδείν. 25 *Alex.* ἐκεῖ, καί. 26 *Alex.* εἶπαν. 27 *Alex.* * περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδου. 28 *Alex.* αὐτοῦ. 29 *Alex.* Ἰούδου. 30 *Alex.* μεγάλη σφόδρα, καὶ αὐτομόλησεν. 31 *Alex.* ἐξηραύνων. 32 *Alex.* Ἰούδου. 33 *Alex.* ἐξεδίκα. 34 *Alex. Ald. C.* αὐτούς. 35 *Alex.* καὶ ἐνέπεζεν. 36 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς. 37 *Alex.* Ἰούδου. 38 *Alex.* * κτῆσιν. 39 *Alex.* Ἰούδου. 40 *Alex.* Ἀσφάδ. 41 *Ald.* τοῦτο. 42 *Alex.* Ἰορδάνη. Καὶ ἀπέστειλεν τὸν ἀδελφόν. 43 *Alex.* Ναβατίους. 44 *Alex.* οἱ υἱοὶ Ἰαμβρείν.

βον Ἰωάννην, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. 37 Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγγειλαν [45] τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ὅτι [46] οἱ υἱοὶ Ἰαμβρὶ ποιοῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβὰθ, θυγατέρα ἑνὸς τῶν [47] μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναὰν, μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. 38 Καὶ ἐμνήσθησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν, καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. 39 Καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ [48] ἴδον, καὶ ἰδοὺ θροῦς, καὶ ἀποσκευὴ πολλὴ, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε, καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων, καὶ μουσικῶν, καὶ ὅπλων πολλῶν.

40 Καὶ ἐξανέστησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου [49] οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος. καὶ ἔλαβον πάντα τὰ [50] σκῦλα αὐτῶν. 41 Καὶ μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ [51] ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρῆνον. 42 Καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὸ [52] ἕλος τοῦ Ἰορδάνου. 43 Καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἕως τῶν κρηπίδων τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. 44 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τοῖς [53] παρ᾽ αὐτοῦ, Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, οὐ γάρ ἐστι σήμερον ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.

45 Ἰδοὺ γὰρ ὁ πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ἕλος καὶ δρυμὸς, [54] οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλῖναι. 46 Νῦν οὖν κεκράξατε εἰς οὐρανὸν, ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν [55] ὑμῶν.

47 Καὶ συνῆψεν ὁ πόλεμος. καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. 48 Καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνάθαν καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν· καὶ οὐ διέβησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. 49 Καὶ [56] διέπεσον παρὰ Βακχίδου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλίους ἄνδρας. 50 Καὶ [57] ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ [58] ᾠκοδόμησε πόλεις ὀχυρὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἱεριχὼ, [59] καὶ τὴν Ἐμμαοὺμ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν, καὶ τὴν Βαιθὴλ, καὶ τὴν Θαμναθὰ [60] Φαραθωνὶ, καὶ τὴν [61] Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς.

51 Καὶ [62] ἔθετο φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραήλ. 52 Καὶ [63] ὠχύρωσε τὴν πόλιν τὴν ἐν Βαιθσούρᾳ, καὶ τὴν Γάζαραν, καὶ τὴν ἄκραν, καὶ [64] ἔθετο ἐν αὐταῖς δυνάμεις καὶ παραθέσεις βρωμάτων. 53 Καὶ [65] ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων τῆς χώρας ὅμηρα, καὶ [66] ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν φυλακῇ. 54 Καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ [67] ἑκατοστῷ, μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐπέταξεν Ἄλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν, καὶ ἐνήρξατο τοῦ καθαιρεῖν. 55 Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἄλκιμος, καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντείλασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. 56 Καὶ ἀπέθανεν Ἄλκιμος ἐν τῷ καιρῷ [68] ἐκείνῳ μετὰ βασάνου μεγάλης. 57 Καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἄλκιμος, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. 58 Καὶ ἐβουλεύσαντο [69] πάντες οἱ ἄνομοι, λέγοντες, Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ᾽ αὐτοῦ ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξομεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλήψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ.

59 Καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ.

60 Καὶ ἀπῆρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς λάθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅπως συλλάβωσι τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τοὺς [70] μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ βουλὴ αὐτῶν. 61 Καὶ [71] συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν τῆς κακίας, εἰς πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ [72] ἀπέκτειναν αὐτούς.

62 Καὶ ἐξεχώρησεν Ἰωνάθαν, καὶ Σίμων, καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ᾠκοδόμησε τὰ καθῃρημένα αὐτῆς, καὶ [73] ἐστερέ-

---

45 *Alex.* Ἰωνάθαν. 46 *Alex.* υἱοὶ Ἰαμβρείν. 47 *Alex.* μεγάλων μεγιστάνων Χαναάν. 48 *Alex.* ἴδαν. 49 *Alex.* καὶ ἀπέκτειναν. 50 *Alex.* σκεύη. 51 *Alex.* φωνή. 52 *Alex.* * ὄρος. 53 *Alex.* ἀδελφοῖς αὐτοῦ. 54 *Alex.* καὶ οὐκ. 55 *Alex.* ἡμῶν 56 *Alex.* * διέβησαν παρὰ Βακχίδα. 57 *Alex.* ἀπέστρεψαν. 58 *Alex.* ᾠκοδόμησαν. 59 καὶ τὴν Ἐμμαοὺμ καὶ τὴν Βαιθωρὼν *C.* desunt. 60 *Alex.* Φαραθών. 61 *C.* Τεφώ. 62 *Alex* ἔθεντο. 63 *Alex.* ὠχύρωσαν τὴν πόλιν καὶ Βεθσούραν, καὶ Γαζάραν. 64 *Alex.* ἔθεντο. 65 *Alex.* ἔλαβον. 66 *Alex.* ἔθεντο. 67 *Alex.* * ἑκατοστῷ, τῷ μηνί. 68 *Alex.* * ἐκείνου. 69 *Alex.* οἱ ἄνομοι πάντες 70 *Alex.* σὺν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠδύνατο. 71 *Alex.* συνέλαβον. 72 *Alex.* ἀπέκτειναν. 73 *Alex.* & *C.* ἐστερέωσεν.

63 ωσαν αὐτήν. Καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ
συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐκ
64 τῆς Ἰουδαίας παρήγγειλε. Καὶ ἐλθὼν παρ-
ενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασὶ, καὶ ἐπολέμησεν αὐ-
τὴν ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησε μηχανάς.
65 Καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ
66 [74] ἐξῆλθεν ἐν ἀριθμῷ. Καὶ ἐπάταξεν [75] Ὀ-
δοαρρὴν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς
67 Φασιρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, Καὶ
ἐξήρξατο τύπτειν, καὶ ἀναβαίνειν ἐν [76] δυνά-
μεσι. Καὶ Σίμων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ
τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς.
68 Καὶ ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Βακχίδην, καὶ συνε-
τρίβη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔθλιβον αὐτὸν σφόδρα,
ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ κενή.
69 Καὶ [77] ὠργίσθη θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις
τοῖς συμβουλεύσασιν αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ
ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ
70 ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν [78] αὐτοῦ. Καὶ ἐπέγνω
Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις,
τοῦ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην, καὶ ἀποδοῦναι
71 αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. Καὶ ἀπεδέξα-
το, καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ὤμο-
σεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας
72 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἀπέδω-
κεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ᾐχμαλώτευσε
τοπρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλ-
θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἐλ-
73 θεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. Καὶ κατέπαυ-
σε ῥομφαία ἐξ Ἰσραήλ. καὶ ᾤκησεν Ἰωνάθαν ἐν
Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαὸν,
καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΚΑὶ ἐν ἔτει ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀ-
λέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανὴς, καὶ κατ-
ελάβετο [1] Πτολεμαΐδα, καὶ [2] ἐπεδέξαντο αὐ-
2 τὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. Καὶ ἤκουσε
Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνά-
μεις πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντη-
3 σιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. Καὶ ἀπέστειλε
[3] Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς λόγοις
4 εἰρηνικοῖς ὥστε μεγαλῦναι αὐτόν. Εἶπε
γὰρ, Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' [4] αὐ-
τοῦ, πρινὴ θεῖναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου καθ'
5 ἡμῶν. Μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν
ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰς τοὺς ἀ-
δελφοὺς αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ ἔθνος αὐτοῦ.
6 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνά-
μεις, καὶ κατασκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν
σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ ἄ-
7 κρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. Καὶ ἦλθεν
Ἰωνάθαν [5] εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπι-
στολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τῶν ἐκ τῆς
8 ἄκρας. Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν
ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν [6] αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐξου-
9 σίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. Καὶ παρέ-
δωκαν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν τὰ ὅμηρα,
καὶ [7] ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν.
10 Καὶ [8] ᾤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρ-
ξατο οἰκοδομεῖν, καὶ καινίζειν τὴν πόλιν.
11 Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα, οἰκο-
δομεῖν τὰ τείχη, καὶ τὸ ὄρος Σιὼν κυκλόθεν
ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν. καὶ ἐποίη-
12 σαν οὕτως. Καὶ ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ
ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ᾠκοδόμησε [9] Βακ-
13 χίδης. Καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον
αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.
14 Πλὴν ἐν [10] Βαιθσούρᾳ ὑπελείφθησάν τινες τῶν
καταλιπόντων τὸν νόμον, καὶ τὰ προστάγματα,
15 ἦν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. Καὶ ἤκου-
σεν [11] Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγε-
λίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν,
καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους, καὶ τὰς ἀν-
δραγαθίας ἃς ἐποίησεν αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
16 αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς [12] ἔσχον, Καὶ
εἶπε, Μὴ εὑρήσομεν ἄνδρα τοιοῦτον ἕνα; καὶ
νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον, καὶ σύμμαχον ἡ-
17 μῶν. Καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, καὶ ἀπ-
έστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων,
18 Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν
19 χαίρειν. Ἀκηκόαμεν περὶ σοῦ, ὅτι ἀνὴρ
[13] δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι [14] ἡ-
20 μῖν φίλος. Καὶ νῦν καθεστάκαμέν σε σή-

74 *Alex.* ἦλθεν ἀριθμῷ. *C.* ἐξῆλθεν ἀριθμῶν. 75 *Alex. Ald. C.* Ὀδομηρὰ. 76 *Alex.* ταῖς δυνάμεσιν. 77 *Alex.* & *C.* ὠργίσθησαν. 78 *C.* αὐτῶν.
Cap. 10. 1 *MS. Alex.* Πτολεμαΐδαν. 2 *Alex.* ἐπεδέξατο. 3 *Alex.* πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς Δημήτριος λόγοις. 4 *Alex.* αὐτῶν. 5 *Alex.* ἐν. 6 *Alex.* αὐτοῖς. 7 *Alex.* ἀπέδωκαν. 8 *Alex.* * ἤκουσεν. 9 *Alex.* ὁ Βακχίδης. 10 *Alex.* Βιθσούροις. 11 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος. 12 *Alex.* & *C.* ἔχοσαν. 13 *Alex.* ἀγαθός. 14 *Alex.* ἡμῶν.

μερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου, καὶ φίλον βασιλέως καλεῖσθαι· καὶ [15] ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν· καὶ φρονεῖν τὰ ἡμῶν,
21 καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἔτους ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις, καὶ κατεσκεύασεν
22 ὅπλα πολλά. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος τοὺς
23 λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη, καὶ εἶπε, Τί τοῦτο ἐποιήσαμεν, ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλίαν [16] καταλαβέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις
24 εἰς στήριγμα; Γράψω [17] αὐτοῖς κἀγὼ λόγους παρακλήσεως, καὶ ὕψους, καὶ δομάτων, ὅπως
25 ὦσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους [18] τούτους· Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν.
26 Ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμείνατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν, καὶ ἐ-
27 χάρημεν. Καὶ νῦν ἐμμείνατε ἔτι τοῦ συντηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ, ἀνθ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν.
28 Καὶ ἀφήσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσο-
29 μεν ὑμῖν δόματα. Καὶ νῦν ἀπολύω ὑμᾶς, καὶ ἀφίημι [19] πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων, καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἁλὸς, καὶ ἀπὸ τῶν στε-
30 φάνων, Καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς, καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν, ἀφίημι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, [20] καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν [21] αἰῶνα χρόνον.
31 Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἤτω ἁγία καὶ [22] ἀφειμένη, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη.
32 Ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἂν [23] καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται αὐτὸς
33 τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. Καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφίημι ἐλευθέραν δωρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τοὺς φόρους καὶ [24] τῶν κτη-
34 νῶν αὐτῶν. Καὶ πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νουμηνίαι, καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέναι, [25] καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἑορτὴν, ἔστωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς
35 οὖσιν ἐν [26] τῇ βασιλείᾳ μου. Καὶ οὐχ ἕξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινὰ
36 αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. Καὶ προσγραφήτωσαν τῶν Ἰουδαίων εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ξένια ὡς καθήκει πάσαις ταῖς
37 δυνάμεσι τοῦ βασιλέως. Καὶ κατασταθήσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθήσεται ἐπὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐσῶν εἰς πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες [27] ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν· καὶ πορευέσθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.
38 Καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χώρας Σαμαρείας, προστεθήτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ' ἕνα, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἀλλ' ἢ τοῦ ἀρχιε-
39 ρέως. Πτολεμαΐδα καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν [28] προσήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις.
40 Κἀγὼ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δεκαπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασι-
41 λέως, ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων. Καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδοσαν [29] οἱ ἀπὸ τῶν χρειῶν, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν [30] δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου.
42 Καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὓς ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν χρειῶν [31] τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίεται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι.
43 Καὶ ὅσοι ἐὰν φύγωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ, [32] ὀφείλοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ
44 βασιλείᾳ μου. Καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως.

---

15 *Alex.* ἀπέστειλαν. 16 *Alex.* καταλαβέσθαι. 17 *Alex.* κἀγὼ αὐτοῖς. 18 τούτους *Ald.* deest. 19 *Ald.* C. ὑμῖν πάντας. 20 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 21 *Alex.* ἅπαντα χρόνον. 22 *Alex.* ἀφειμένη. 23 *Alex.* καταστήσῃ. 24 *Alex.* κτηνῶν. 25 *Ald.* καὶ τῶν ἡμερῶν. 26 *Alex.* πάσῃ τῇ. 27 *Alex.* ἐξ αὐτῶν ἔστωσαν. 28 *Alex.* προσκαθήκουσαν. C. προσκαθήκουσαν. 29 *Alex.* *Ald.* C. ἀπὸ τῶν. 30 *Alex.* δώσουσιν. 31 *Alex.* ὡς ἐν τοῖς πρώτοις * ἔτεσιν τοῦ ἁγίου. 32 *Alex.* ὀφείλοντες.

Καὶ τοῦ

45 Καὶ τοῦ [33] οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη 46 τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, οὐκ [34] ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κακίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, 47 καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. Καὶ [35] εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνικῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ 48 πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας, καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου.

49 Καὶ συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ [36] Δημητρίου, καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν [37] Ἀλέξανδρος, καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτούς. 50 Καὶ ἐστερέωσε [38] τὸν πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδυ ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέ- 51 ρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου πρέσβεις 52 κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων, Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς [39] γῆν βασιλείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ [40] θρόνου πατέρων μου, καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς, καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον, καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν· 53 Καὶ συνῆψα πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ· 54 Καὶ [41] νῦν στήσωμεν πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα, καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι, καὶ δώσω σοι δόματα, καὶ 55 αὐτῇ ἄξιά σου. Καὶ ἀπεκρίθη Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ᾗ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέρων σου, καὶ ἐκάθι- 56 σας ἐπὶ [42] θρόνου βασιλείας αὐτῶν. Καὶ νῦν ποιήσω σοι ἃ ἔγραψας, [43] ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Πτολεμαΐδα, ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ 57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἴρηκας. Καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ [44] εἰσῆλθον εἰς Πτολεμαΐδα ἔτους δευτέρου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. 58 Καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαΐδι, καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ.

59 Καὶ ἔγραψεν [45] Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.

60 Καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν, καὶ [46] δόματα [47] πολλὰ, καὶ εὗρε χάριν 61 ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ [48] ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ οὐ προσ- 62 έσχεν αὐτοῖς ὁ Βασιλεύς. Καὶ προσέταξεν [49] ὁ βασιλεὺς, καὶ [50] ἐξέδυσαν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [51] ἐνέδυσαν αὐτὸν 63 πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ, Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μηδένα ἐντυγχάνειν [52] κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ [53] παρενοχλείτω περὶ 64 παντὸς λόγου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἐντυγχάνοντες τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς [54] ἐκήρυξαν, καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν [55] πορφύραν, 65 καὶ ἔφυγον πάντες. Καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. 66 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰ- 67 ρήνης καὶ εὐφροσύνης. Καὶ ἐν ἔτει πέμπτῳ καὶ ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθε Δημήτριος [56] υἱὸς Δημητρίου ἐκ Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων 68 αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν 69 εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ κατέστησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε δύναμιν μεγάλην, καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ· καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν τὸν 70 ἀρχιερέα, λέγων, Σὺ μονώτατος ἐπαίρῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην εἰς καταγέλωτα καὶ [57] εἰς ὀνειδισμὸν διὰ σέ· καὶ διατί σὺ 71 ἐξουσιάζῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐν τοῖς ὄρεσι; Νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατάβηθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καὶ συγκριθῶμεν ἐ-

33 Alex. οἰκοδομῆσαι τὰ τείχη ἐν τῇ. 34 Alex. ἐπίστευσεν. 35 Alex. * εὐδοκήσαμεν Ἀλεξάνδρῳ. 36 Alex. C. Ἀλεξάνδρου. 37 Alex. C. Δημήτριος. 38 Alex. πόλεμον. 39 Alex. τὴν βασιλείαν. 40 C. θρόνων. 41 Alex. συνστήσωμεν πρὸς αὐτόν. 42 C. θρόνων. 43 Alex. ἀλλά. 44 Alex. ἦλθεν. 45 Alex. ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰωνάθη. 46 Alex. * δυνατά. 47 πολλὰ Ald deest. 48 Alex. συνήχθησαν ἐπ' αὐτόν. 49 Alex. αὐτοῖς ὁ. 50 Alex. ἐξέδυσεν. 51 Alex. ἐνέδυσεν. 52 Alex. κατὰ τοῦ σοῦ. 53 Alex. ἐνοχλείτω. 54 Alex. ἐκήρυξεν. 55 Alex. σινδόνα. 56 Alex. ὁ υἱός. 57 Alex. ὀνειδισμὸν διὰ σέ. καὶ διατί ἐξουσιάζῃ.

αὐτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστι δύναμις τῶν πόλεων.

72 Ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βοηθοῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν, Οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν· ὅτι δὶς ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

73 Καὶ νῦν οὐ δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος [58] τοῦ φυγεῖν.

74 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ.

75 Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόππην, καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὸν [59] ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμησαν αὐτήν.

76 Καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν Ἰόππης.

77 Καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τρισχιλίαν ἵππον, καὶ δύναμιν πολλήν· καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἄζωτον ὡς διοδεύων, καὶ ἅμα [60] προῆγεν εἰς τὸ πεδίον, [61] διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιθέναι [62] ἐπ' αὐτῇ.

78 [63] Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἄζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ [64] εἰς πόλεμον.

79 Καὶ ἀπέλιπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον [65] ἐν κρυπτῷ κατόπισθεν αὐτῶν.

80 Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἐστὶν ἔνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχίζας εἰς τὸν λαὸν ἐκ πρωΐθεν ἕως [66] ἑσπέρας.

81 Ὁ δὲ λαὸς εἱστήκει, καθὼς ἐπέταξεν Ἰωνάθαν,

82 καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. Καὶ εἵλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ συνῆψε πρὸς τὴν φάλαγγα· ἡ γὰρ ἵππος ἐξελύθη· καὶ συνετρίβησαν [67] ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον.

83 Καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἔφυγον εἰς Ἄζωτον, καὶ εἰσῆλθον εἰς Βηθδαγὼν τὸ εἰδωλεῖον αὐτῶν, τοῦ σωθῆναι.

84 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἄζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγὼν, [68] καὶ τοὺς συμφυγόντας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρί.

85 Καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν

86 εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν, καὶ παρενέβαλεν [69] ἐπὶ Ἀσκάλωνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ.

87 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν [70] εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν τοῖς παρ' αὐτοῦ, ἔχοντες σκῦλα πολλά.

88 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέθετο δοξάσαι

89 τὸν Ἰωνάθαν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρπην χρυσῆν, ὡς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς [71] συγγενέσι τῶν βασιλέων· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρὼν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς εἰς κληροδοσίαν.

Κεφ. ια΄. ΙΙ.

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολλὰς, ὡς [1] τὴν ἄμμον τὴν περὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ πλοῖα πολλά· καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ, καὶ προσθεῖναι αὐτὴν [2] τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

2 Καὶ ἐξῆλθεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾷν αὐτῷ, διὰ τὸ πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι.

3 Ὡς δὲ εἰσεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις [3] ὁ Πτολεμαῖος, ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν

4 ἐν ἑκάστῃ πόλει. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου, ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγὼν [4] ἐμπεπυρισμένον, καὶ Ἄζωτον, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καθῃρημένα, καὶ τὰ σώματα ἐῤῥιμμένα, καὶ τοὺς ἐμπεπυρισμένους οὓς ἐνεπύρισεν ἐν τῷ πολέμῳ· ἐποίησαν γὰρ θημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.

5 Καὶ διηγήσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν, εἰς τὸ [5] ψογῆσαι αὐτόν. Καὶ ἐσίγησεν

6 ὁ βασιλεύς. Καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην μετὰ δόξης, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ.

7 Καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ [6] ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευθέρου, καὶ ἐπέστρεψεν

8 εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσε τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογί-

---

58 *Alex.* τοῦ φυγεῖν. 59 *Alex.* οἱ ἐκ. 60 *Alex.* προσῆγεν. 61 *Alex.* καὶ διά. 62 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτήν. 63 *Alex.* Καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς. *C.* ὀπίσω αὐτοῦ εἰς. 64 *Alex. Ald.* 65 *Alex.* κρυπτῶς. 66 *Alex.* δείλης. 67 *Alex.* ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγαν. 68 *Alex.* καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐνεπύρισεν ἐν πυρί. Καί. 69 *Alex.* εἰς.

70 *Alex.* σὺν τοῖς. 71 *Alex.* συγγενεῦσιν.

Cap. 11. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἡ ἄμμος ἡ περὶ (*Alex.* παρὰ) τό. 2 *Ald. C.* τῷ βασιλεῖ. 3 *Alex. Ald. C.* Πτολεμαῖδος. 4 *Alex.* ἐνεπυρισμένον. 5 *Alex.* ψογίσαι. 6 *Ald.* τόπου.

ζετο περὶ

ζετο περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηρούς.

9 Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον [7] τὸν βασιλέα, λέγων, Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκην, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν εἶχεν Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς 10 βασιλείας τοῦ πατρός σου. Μεταμεμέλημαι γὰρ δοὺς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐζήτησε 11 γὰρ ἀποκτεῖναί με. Καὶ [8] ἐψόγησεν αὐτὸν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐτὸν τῆς βασιλείας 12 αὐτοῦ. Καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν [9] αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἠλλοιώθη [10] τοῦ Ἀλεξάνδρου, [11] καὶ ἐφάνη ἡ ἔχθρα 13 αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ περιέθετο [12] δύο διαδήματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου.

14 Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν [13] ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν οἱ 15 ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν [14] πολέμῳ. καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος [15] τὴν δύναμιν, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώ16 σατο αὐτόν. Καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀραβίαν, τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη.

17 Καὶ ἀφεῖλε Ζαβδιὴλ ὁ Ἄραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτολεμαίῳ.

18 Καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν [16] ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι.

19 Καὶ ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἑβδόμου καὶ 20 ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας, τοῦ ἐκπολεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ [17] ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς πολλάς.

21 Καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν, ἄνδρες παράνομοι, πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικάθηται 22 τὴν ἄκραν. Καὶ ἀκούσας ὠργίσθη· ὡς δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν, τοῦ μὴ περικαθῆσθαι [18] τῇ ἄκρᾳ, καὶ τοῦ ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαΐδα τὴν [19] ταχίστην.

23 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθῆσθαι, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ, καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν [20] ἑαυτὸν τῷ κιν24 δύνῳ. Καὶ λαβὼν ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ ἱματισμόν, καὶ ἕτερα ξένια πλείονα, [21] ἐπορεύθη πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαΐδα, 25 καὶ εὗρε χάριν [22] ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐνετύγχανον κατ' αὐτοῦ τινες ἄνομοι [23] τῶν ἐκ τοῦ 26 ἔθνους. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ.

27 Καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ ὅσα ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐ28 τὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖσθαι. Καὶ ἠξίωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολόγητον, καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας, καὶ τὴν Σαμαρεῖτιν, καὶ [24] ἐπηγγείλατο αὐτῷ 29 τάλαντα τριακόσια. Καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τοῦτον·

30 Βασιλεὺς Δημήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ 31 χαίρειν, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων. Τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἐγράψαμεν [25] Λασθένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γεγράφαμεν καὶ 32 πρὸς ὑμᾶς, ὅπως εἰδῆτε. Βασιλεὺς Δημήτριος [26] Λασθένει τῷ πατρὶ χαίρειν.

33 Τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν, καὶ συντηροῦσι τὰ πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι, χάριν [27] τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς ἡ34 μᾶς. Ἑστάκαμεν οὖν αὐτοῖς [28] τά τε ὅρια τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς τρεῖς νομούς, Ἀφαίρεμα, καὶ [29] Λύδδαν, καὶ [30] Ῥαμαθέμ, αἵτινες προσετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιάζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν [31] γεννημάτων τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων.

35 Καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκάτων, καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ

---

7 *Alex.* βασιλέα. 8 *Alex.* ἐψόγισεν. 9 *C.* αὐτῷ. 10 *Alex.* τὸ πρόσωπον Ἀλεξάνδρου. 11 *Alex.* καὶ ἐφάνη ἔχθρα. 12 *Alex.* τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ περιέθετο δύο. 13 *Alex.* εἰς Κιλικίαν. 14 *Alex.* ἐν πολέμῳ. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπήντησεν. 16 *Alex.* αὐτοῦ. 17 *Alex.* ἐποίησαν. 18 *Alex.* καὶ τοῦ. 19 *C.* ταχίνην. 20 *Alex.* αὐτόν. 21 *Alex.* καὶ ἐπορεύθη. 22 *Alex.* ἐναντίον. 23 *Alex.* τῶν. 24 *Alex.* ἐπηγγείλατο. 25 *C.* Λασθένει. 26 *C.* Λασθένει. 27 *Alex.* τῆς ἑαυτῶν. 28 *Alex.* τὰ ὅρια. 29 *Alex.* Λύδδα, καὶ. 30 *Alex. C* Ῥαθαμεὶν (*C.* Ῥαθαμὶν) προσετέθησαν. 31 *Alex.* γενημάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν.

τὰς τοῦ

τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα [32] ἐπαρκῶς παρίεμεν αὐτοῖς. **36** [33] Καὶ οὐκ ἀθετηθήσεται οὐδὲ ἓν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν [34] καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. **37** Νῦν οὖν ἐπιμέλεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον· καὶ δοθήτω Ἰωνάθαν, καὶ τεθήτω ἐν [35] τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ [36] ἐπισήμῳ. **38** Καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ [37] οὐδὲν αὐτῷ ἀνθειστήκει, καὶ ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον [38] εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν ξένων δυνάμεων ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐθνῶν· καὶ [39] ἤχθραναν αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις [40] τῶν πατέρων αὐτοῦ. **39** Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι [41] τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς [42] Εἰμαλκουαὶ τὸν Ἄραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου· **40** Καὶ προσήδρευεν αὐτῷ, ὅπως παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ [43] ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος, καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐχθραίνουσιν αὐτῷ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. **41** Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν, ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραήλ. **42** Καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν, λέγων, Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω σοι καὶ τῷ ἔθνει σου, [44] ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σε καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαιρίας τύχω. **43** Νῦν οὖν ὀρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας [45] μοι ἄνδρας οἳ [46] συμμαχήσουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. **44** Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν ἄνδρας τρισχιλίους δυνατοὺς ἰσχύϊ [47] αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἦλθοσαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ [48] εὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. **45** Καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως [49] εἰς ἀνδρῶν δώδεκα μυριάδας [50], καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. **46** Καὶ ἔφυγεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο [51] πολεμεῖν. **47** Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα· καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ [52] πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς μυριάδας δέκα. **48** Καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκῦλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. **49** Καὶ ἴδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως, ὡς ἠβούλοντο, καὶ ἠσθένησαν ταῖς διανοίαις αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως, λέγοντες, **50** Δὸς ἡμῖν δεξιάς, καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν. **51** Καὶ [53] ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ ἐποίησαν εἰρήνην. καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκῦλα πολλά. **52** Καὶ ἐκάθισε [54] Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. **53** Καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἠλλοτριώθη τῷ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε [55] κατὰ τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, καὶ [56] ἔθλιβεν αὐτὸν σφόδρα. **54** Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίοχος μετ᾽ αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέθετο διάδημα. **55** Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἃς [57] ἀπεσκόρπισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώθη. **56** Καὶ ἔλαβε Τρύφων τὰ θηρία, καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας. **57** Καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος [58] τῷ Ἰωνάθαν, λέγων, Ἵστημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν, καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. **58** Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πίνειν ἐν χρυσώμασι, καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ, καὶ ἔχειν πόρπην χρυσῆν. **59** Καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. **60** Καὶ

---

32 *Alex.* & C. ἐπαρκέσομεν αὐτοῖς. 33 *Alex.* καὶ οὐκ ἀθετήσεται οὐδέν. 34 *Alex.* ἐπὶ τόν. 35 *Alex.* ὄρει. 36 *Alex.* & C. ἐπιτηδείῳ, ἐπισήμῳ. 37 *Alex.* οὐθέν. 38 *Alex.* ἴδιον. 39 *Alex.* ἤχθραναν αὐτῷ. 40 *Alex. Ald.* C. αἱ (deest *Ald.* C.) ἀπὸ τῶν πατέρων. Τρύφων. 41 *Alex.* κατὰ τοῦ. 42 *Alex.* Σιμαλκουή. *Ald.* Σιμαλκουαί. C. Σιμαλκουέ. 43 *Alex.* ἀπήγγειλαι. 44 *Alex.* ἀλλ᾽ ἤ. 45 *Alex.* ἡμῖν. 46 *Alex.* συμμαχήσουσίν μοι. 47 *Alex.* αὐτοῦ. 48 *Alex.* ηὐφράνθη. 49 *Alex.* ἄνδρας δώδεκα μυριάδας, καί. 50 al. add. ἀνδρῶν. 51 *Alex.* ἐκπολεμεῖν. 52 *Alex. Ald.* C. πόλει· καὶ ἀπέκτειναν. 53 *Alex.* ἔρρειψαν. 54 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Δημήτριος. 55 *Alex.* τὰς εὐνοίας. 56 *Alex.* ἔθλιψεν. 57 *Alex.* C. ἀπεσκόρπισεν. 58 *Alex.* Ἰωνάθᾳ.

ἐξῆλθεν

ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν, καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἠθροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. 61 Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε περὶ αὐτήν, καὶ ἐνεπύρισε τὰ περιπόλια αὐτῆς [59] πυρί, καὶ ἐσκύλευσεν [60] αὐτά. 62 Καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης [61] τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιάς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς [62] ἀρχόντων αὐτῶν εἰς ὅμηρα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ διῆλθε τὴν χώραν ἕως Δαμασκοῦ. 63 Καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρῆσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς [63] Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, μετὰ δυνάμεως πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς [64] χρείας. 64 Καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ. 65 Καὶ παρενέβαλε Σίμων [65] ἐπὶ Βαιθσοῦρα, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλάς, καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. 66 Καὶ ἠξίωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἔθετο ἐπ' [66] αὐτῇ φρουράν. 67 Καὶ Ἰωνάθαν, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ [67] Γεννησάρ, καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ εἰς τὸ πεδίον Νασώρ. 68 Καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων ἀπήντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν ἐξεναντίας. 69 Τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων [68] αὐτῶν, καὶ συνῆψαν πόλεμον. καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ [69] Ἰωνάθαν πάντες, 70 Οὐδὲ εἷς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν, πλὴν Ματταθίας ὁ τοῦ [70] Ἀβεσσαλώμου, καὶ Ἰούδας ὁ τοῦ Χαλφί, ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. 71 Καὶ διέρρηξεν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [71] ἐπέθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο. 72 Καὶ [72] ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς, καὶ ἔφυγον. 73 Καὶ ἴδον οἱ φεύγοντες [73] οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ. 74 Καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην, στῆσαι καὶ [1] ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν. 2 Καὶ πρὸς Σπαρτιάτας, καὶ τόπους ἑτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς κατὰ [2] τὰ αὐτά. 3 Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ [3] εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ [4] εἶπον, Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεύς, καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, [5] ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς, καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον. 4 Καὶ ἔδωκαν ἐπιστολὰς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμπωσιν αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. 5 Καὶ τοῦτο [6] τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις· 6 Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς [7], καὶ ἡ γερουσία τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων, Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν. 7 [8] Ἔτι πρότερον ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. 8 Καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολὰς ἐν αἷς διεσαφεῖτο περὶ συμμαχίας, καὶ φιλίας. 9 Καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, 10 Ἐπειράθημεν ἀποστεῖλαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι, πρὸς τὸ μὴ ἐξαλλοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς. 11 Ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως [9] ἔν τε ταῖς ἑορταῖς, καὶ [10] ταῖς λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μιμνησκόμεθα ὑμῶν, ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυσιῶν, καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δέον ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελφῶν. 12 Εὐφραινόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. 13 Ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ θλίψεις, καὶ πόλεμοι

---

59 *Alex.* ἐν πυρί. 60 *Alex. C.* αὐτάς. 61 *Alex.* Ἰωνάθαν. 62 *Alex.* τῶν ἀρχόντων. 63 *Alex.* Κήδες. 64 *Ald. C.* χώρας. 65 *Alex.* ἐν. 66 *Alex.* αὐτήν. 67 *Alex.* τοῦ Γεννησάρ. 68 *Alex.* ἑαυτῶν. 69 *Alex.* Ἰωνάθου. 70 *Alex. C.* Ἀψαλώμου. 71 *Alex.* ἐπέθετο. 72 *Alex.* ἐπέστρεψεν. 73 *Alex.* παρ' αὐτοῦ.

Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* ἀνανεῶσαι. 2 *Alex. Ald. C.* ταῦτα. 3 *Alex.* ἐπορεύθησαν. 4 *Alex.* εἶπαν. 5 *Alex.* ἀπέστειλαν. 6 *Alex.* ἀντίγραφον. 7 *Alex.* τοῦ ἔθνους, καὶ ἡ γερουσία, καὶ οἱ. 8 *Ald.* Ἐπεὶ τό. 9 *Alex.* ἐν ταῖς. 10 *Alex.* ἐν ταῖς.

πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν. 14 [11] Καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν, καὶ [12] τοῖς λοιποῖς συμμάχοις, καὶ φίλοις ἡμῶν, ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. 15 Ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ [13] οὐρανοῦ βοήθειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ [14] ἐῤῥύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. 16 Ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρον [15] Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, καὶ συμμαχίαν τὴν [16] προτέραν. 17 Ἐνετειλάμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι, καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ' ἡμῶν ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. 18 Καὶ νῦν καλῶς [17] ποιήσετε ἀντιφωνήσαντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα. 19 Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν [18] ὧν ἀπέστειλεν. 20 Ὀνιάρης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνίᾳ ἱερεῖ μεγάλῳ 21 [19] χαίρειν. Εὑρέθη ἐν γραφῇ περί τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰουδαίων, ὅτι [20] εἰσὶν ἀδελφοί, 22 καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. Καὶ νῦν ἀφ' οὗ ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες 23 ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν. Καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, Τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὕπαρξις ὑμῶν ἡμῖν ἐστι, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστιν. ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν 24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. Καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πο- 25 λεμῆσαι πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπῆρεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθῖτιν χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν [21] ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ. 26 Καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν [22] αὐτῶν, καὶ [23] ἀπέστρεψαν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, ὅτι [24] οὕτω τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐ- 27 τοὺς τὴν νύκτα. Ὡς δὲ ἔδυ ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν, καὶ εἶναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, [25] καὶ ἑτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ ἐξέβαλε προφύ- 28 λακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι ὅτι ἡτοίμασαι Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν καὶ [26] ἔπτηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν 29 πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν. Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωΐ, 30 ἔβλεπον γὰρ τὰ φῶτα καιόμενα. Καὶ [27] κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατέλαβεν αὐτοὺς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεύθερον ποτα- 31 μόν. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς καλουμένους [28] Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν 32 αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. Καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκὸν, καὶ διώδευσεν ἐν 33 πάσῃ τῇ χώρᾳ. Καὶ Σίμων ἐξῆλθε, καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκάλωνος, καὶ [29] τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην, καὶ 34 προκατελάβετο αὐτήν. Ἤκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δημητρίου, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσω- 35 σιν αὐτήν. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώμα- 36 τα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, Καὶ προσυψῶσαι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀναμέσον τῆς ἄκρας καὶ τῆς πόλεως, εἰς τὸ [30] διαχωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ᾖ [31] αὕτη κατὰ μόνας, ὅπως μήτε ἀγοράζωσι μήτε πωλῶσι. 37 Καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν [32] τὴν πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χειμάῤῥου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ [33] ἐπεσκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφενα- 38 θά. Καὶ Σίμων ᾠκοδόμησε τὴν Ἀδιδὰ ἐν τῇ Σεφηλᾷ, καὶ ὠχύρωσε θύρας, καὶ μο- 39 χλούς. Καὶ ἐζήτησε Τρύφων βασιλεῦσαι τῆς Ἀσίας, καὶ περιθέσθαι τὸ διάδημα, καὶ ἐκτεῖναι [34] χεῖρα ἐπὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα. 40 Καὶ [35] ἐφοβήθη μήποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ μήποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐζήτει πόρον τοῦ συλλαβεῖν [36] τὸν Ἰωνάθαν τοῦ ἀπολέσαι αὐτὸν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν.

---

11 *Alex.* Οὐκ. 12 *Alex.* τοὺς λοιποὺς συμμάχους, καὶ φίλους. 13 *Alex.* οὐρανῶν. 14 *Alex.* ἐρύσθημεν. 15 *Alex.* Ἰάσονος. 16 *Alex.* πρότερον. 17 *Alex.* ἐποιήσατε. 18 *Alex.* ἀπέστειλαν. Ὀνειάρης. C. ὧν ἀπέστειλαν. Ὀνιάρης. 19 *Alex.* χαίρων. 20 *Alex.* ἀδελφοί εἰσιν. 21 *Alex.* τοῦ ἐμβατεῦσαι. 22 *Alex.* αὐτοῦ. 23 *Alex.* ἐπέστρεψαν. 24 *Alex.* οὕτως. 25 *Alex.* ἑτοιμάζεσθαι. 26 *Alex.* ἔπτηξαν τὴν καρδίαν. 27 *Alex.* κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατέλαβεν. 28 *Alex.* Ζαβαδίους. 29 *Alex.* & C. τὰ πλησίον ὀχυρώματα. 30 *Alex.* διαχωρίσαι. 31 C. αὐτή. 32 *Alex.* καὶ ἔπεσεν τοῦ τείχους. *Ald.* τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τ. τ. 33 *Alex* ἐπισκευάσειν. 34 *Alex.* χεῖρας. 35 *Alex.* ηὐλαβήθη. *Ald.* C. εὐλαβήθη. 36 *Alex.* αὐτὸν τοῦ ἀποκτεῖναι, καί.

41 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν [37] τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγμένοις εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. 42 Καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν [38] Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπ' 43 αὐτὸν [39] εὐλαβήθη. Καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε [40] ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν αὐτῷ ὡς 44 ἑαυτῷ. Καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν, Ἱνατί ἔκοψας πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, πολέμου μὴ ἐν-45 εστηκότος ἡμῖν; Καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, [41] ἐπίλεξαι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ, καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς [42] λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι, τούτου γὰρ χάριν πάρειμι. 46 Καὶ ἐμπιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνά-47 μεις, καὶ ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. Κατέλιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τρισχιλίους, [43] ὧν δισχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ 48 συνῆλθον αὐτῷ. Ὡς δὲ εἰσῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς Πτολεμαΐδα, ἀπέκλεισαν οἱ [44] Πτολεμαεῖς τὰς πύλας, καὶ συνέλαβον αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς [45] εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν 49 ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις, καὶ ἵππον εἰς [46] τὴν Γαλιλαίαν, [47] καὶ τὸ πεδίον τὸ μέγα, τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ 50 [48] Ἰωνάθαν. Καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη [49] Ἰωνάθαν καὶ ἀπόλωλε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ παρεκάλεσαν ἑαυτοὺς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἕτοιμοι εἰς πόλεμον. 51 Καὶ ἴδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς [50] αὐτοῖς 52 ἐστι, καὶ ἐπέστρεψαν. Καὶ ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ [51] ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ πένθος 53 μέγα. Καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρῖψαι αὐτούς· εἶπαν γὰρ, Οὐκ ἔχουσιν [52] ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμήσωμεν αὐτοὺς, καὶ [53] ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, [1] καὶ ἐκ-2 τρῖψαι αὐτήν. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος, καὶ [2] ἔμφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱε-3 ρουσαλὴμ, καὶ ἤθροισε τὸν λαόν. Καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ [3] εἶπεν αὐτοῖς, Αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ [4] ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων, καὶ τῶν ἁγίων, καὶ τοὺς πολέμους, καὶ τὰς [5] στενοχω-4 ρίας ἃς εἴδομεν. Τούτου χάριν ἀπώλοντο οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, 5 καὶ κατελείφθην ἐγὼ μόνος. Καὶ νῦν μή μοι γένοιτο φείσασθαί μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως, οὐ γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελ-6 φῶν μου. Πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου, καὶ περὶ τῶν [6] ἁγίων, καὶ περὶ τῶν γυναικῶν, καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συνήχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρῖψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν.

7 Καὶ ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ [7] ἅμα τῷ 8 ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων, Καὶ ἀπεκρίθησαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Σὺ εἶ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ [8] Ἰούδα, καὶ [9] Ἰωνάθαν [10] τοῦ 9 ἀδελφοῦ σου. Πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα [11] ἂν εἴπῃς ἡμῖν, ποιή-10 σομεν. Καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς, καὶ ἐτάχυνε τοῦ τελέσαι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν. 11 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ [12] Ἀβεσσαλώμου, καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς [13] ὄντας ἐν αὐτῇ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν αὐτῇ. 12 Καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαΐδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς εισελθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ 13 Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. Σίμων δὲ παρενέβαλεν ἐν [14] Ἀδιδὰ κατὰ πρόσωπον τοῦ 14 πεδίου. Καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι ἀνέστη

---

37 *Alex.* τεσσεράκοντα. 38 *Alex.* μετὰ δυνάμεως. 39 *Alex.* ηὐλαβήθη. 40 *Alex. Ald.* τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσι. *C.* τοῖς φίλοις. 41 *Alex.* ἐπίλεξον. 42 *Alex.* πολλάς. 43 *Alex.* * ὡς. 44 *Alex.* Πτολεμαΐται. 45 *Alex.* συνελθόντας. 46 *Alex.* Γαλιλαίαν. 47 *Alex.* εἰς τό. 48 *Alex.* Ἰωνάθου. 49 *Alex.* καὶ ἀπόλωλεν. 50 *Alex.* ἐστιν αὐτοῖς. 51 *C.* ἐπένθησαν.

52 *Alex.* ἄνδρα ἄρχοντα. 53 *Alex.* ἐξάρωμεν.

Cap. 13. 1 *Mſ. Alex.* τοῦ ἐκτρῖψαι. 2 *Alex.* & *C.* ἔκφοβος. 3 *Alex.* εἶπον. 4 *Alex.* οἶκος. 5 *Alex.* στενοχωρίας. Τούτου χάριν. 6 *C.* τέκνων. 7 *Alex.* αὐτοῦ ἀκοῦσαι. 8 *Alex.* * Ἰούδου. 9 *Alex.* Ἰωνάθου. 10 *C.* τῶν ἀδελφῶν. 11 *Alex.* ἐάν. 12 *Alex.* Ἀψαλώμου. 13 *Alex.* ἐν αὐτῇ ὄντας. 14 *Alex.* Ἀδιδοις.

Σίμων ἀντὶ [15] Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτειν αὐτῷ μέλλει [16] πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, λέγων,

15 Περὶ ἀργυρίου οὗ ὤφειλεν Ἰωνάθαν [17] ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρείας συν-16έχομεν αὐτόν. Καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίου [18] τάλαντα ἑκατὸν, καὶ δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὅμηρα, ὅπως μὴ ἀφεθεὶς [19] ἀποστατήσῃ ἀφ' 17 ἡμῶν, καὶ ἀφήσομεν αὐτόν. Καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλῳ λαλοῦσι πρὸς αὐτὸν, καὶ πέμπει τὸ ἀργύριον, καὶ τὰ παιδάρια, [20] μήποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαὸν,

18 [21] Λέγων, Ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰ παιδάρια, [22] καὶ ἀπώλετο.

19 Καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια, καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ διεψεύσατο, καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνά-20θαν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν [23] χώραν, καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἄδωρα. καὶ Σίμων, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρῆγεν αὐτῷ 21 εἰς πάντα τόπον οὗ [24] ἂν ἐπορεύετο. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον [25] πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς [26] κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς [27] αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου, καὶ ἀποστεῖλαι αὐ-22τοῖς τροφάς. Καὶ ἡτοίμασε Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ [28] ἐλθεῖν ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα. καὶ ἀπῆρε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλαα-23δῖτιν. Ὡς δὲ ἤγγισε [29] τῇ Βασκαμᾷ, ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

24 Καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων, καὶ [30] ἀπῆλθεν εἰς τὴν 25 γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Σίμων, καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψεν [31] αὐτὰ [32] ἐν Μωδεῒν πόλει τῶν πατέρων 26 αὐτοῦ. Καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν ἡμέρας 27 πολλάς. Καὶ ᾠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λίθῳ [33] ξεστῷ ἐκ τῶν 28 ὄπισθεν καὶ ἐκ τῶν [34] ἔμπροσθεν. Καὶ ἔστησεν [35] ἐπ' αὐτὰ ἑπτὰ πυραμίδας, μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς, τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ 29 [36] τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς. Καὶ ταύταις ἐποίησε μηχανήματα, περιθεὶς στύλους μεγάλους, καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίας εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ τῶν πανοπλιῶν πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα, εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ 30 πάντων τῶν πλεόντων τὴν θάλασσαν. Οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν [37] Μωδεῒν, ἕως 31 τῆς ἡμέρας ταύτης. Ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλῳ μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ νεωτέ-32ρου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ περιέθετο [38] διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς 33 γῆς. Καὶ ᾠκοδόμησε Σίμων [39] τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἰουδαίας, καὶ περιετείχισε πύργοις ὑψηλοῖς, καὶ τείχεσι μεγάλοις, [40] καὶ πύλαις, καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν τοῖς ὀχυ-34ρώμασι. Καὶ [41] ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄφεσιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πρά-35ξεις Τρύφωνος ἦσαν [42] ἁρπαγαί. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ, καὶ ἔγραψεν 36 αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην· Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι [43] ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων, καὶ πρεσβυτέροις, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαί-37ρειν. Τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν, καὶ τὴν [44] βαΐνην ἣν ἀπεστείλατε, κεκομίσμεθα, καὶ ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγάλην, καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ [45] ἀφιέναι 38 ὑμῖν ἀφέματα. Καὶ ὅσα [46] ἐστήκαμεν πρὸς ὑμᾶς ἕστηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ [47] ᾠκο-39δομήκατε ὑπαρχέτω ὑμῖν. Ἀφίεμεν δὲ [48] ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ τὸν στέφανον ὃν ὠφείλετε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο ἐν Ἱερουσαλὴμ, μηκέτι 40 τελωνείσθω. Καὶ εἴ τινες ἐπιτήδειοι ὑμῶν γραφῆναι εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀναμέσον ἡμῶν εἰρήνη.

41 Ἔτους [49] ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἤρθη ὁ ζυγὸς 42 τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἤρξατο ὁ

15 *Alex.* Ἰωνάθου. 16 *Alex.* εἰς πόλεμον. 17 *Alex.* ἀδελφός. 18 *Alex.* ἑκατὸν τάλαντα. 19 *Alex.* ἀποστατήσει. 20 *Alex.* καὶ μήποτε. 21 *Alex.* λέγοντες. 22 *Alex.* ἀπώλετο. 23 *Alex.* πόλιν. 24 *Alex.* ἐπορεύετο. 25 *Alex.* πρεσβευτάς. 26 *Alex.* & *C.* καὶ κατασπεύδοντας. 27 *Alex.* αὐτόν. 28 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐλθεῖν· καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν χιών. 29 *Alex.* τῆς Βασκαμᾶ. 30 *Ald.* *C.* ἀπῆρεν. 31 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτόν. 32 *Alex.* ἐν Μωδεεὶμ. 33 *Alex.* ξυστῷ. 34 *Alex.* ὄπισθεν. 35 *Alex.* ἑπτά. 36 *Alex.* τέσσαρσιν. 37 *Alex.* Μωδεεὶμ. 38 *Alex.* τὸ διάδημα. 39 *Alex.* τὸ ὀχύρωμα. 40 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ πύργοις, καὶ πύλαις. 41 *Alex* ἐπελέξατο. 42 *Alex.* ἁρπάσαι. 43 *Ald.* *C.* ἀρχιερεῖ, καὶ πρεσβυτέροις, καὶ ἔθνει. 44 *Alex.* βαΐν. 45 *Alex.* ἀφεῖναι. 46 *Alex.* ἐστήσαμεν. 47 *Alex.* ᾠκοδομήσατε. 48 *Alex.* ὑμῖν ἀγνοήματα. 49 *Alex.* ἑκατοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ.

λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συναλλάγμασιν, Ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. 43 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε [50] Σίμων ἐπὶ Γάζαν, καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν [51] ἑλεπόλεις καὶ προσήγαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον 44 ἕνα καὶ κατελάβετο. Καὶ ἐξήλλοντο οἱ ἐν τῇ [52] ἑλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα 45 μέγα ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος διερρηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξι- 46 ὰς αὐτοῖς δοῦναι, Καὶ [53] εἶπον, Μὴ [54] ἡμῖν χρήσῃ κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ 47 κατὰ τὸ ἔλεός σου. Καὶ συνελύθη [55] Σίμων αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐπολέμησεν αὐτούς· καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἴδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν 48 εἰς αὐτὴν ὑμνῶν καὶ εὐλογῶν. Καὶ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ [56] κατῴκισεν ἐκεῖ ἄνδρας οἵτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ 49 ἐν αὐτῇ οἴκησιν. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο [57] ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπείνασαν σφόδρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ 50 αὐτῶν ἱκανοὶ τῷ λιμῷ. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν, καὶ ἐκαθάρισε τὴν 51 ἄκραν ἀπὸ τῶν μιασμάτων. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἑνὸς καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν ὕμνοις, καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραήλ. 52 Καὶ ἔστησε κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν [58] ταύτην μετ' εὐφροσύνης. καὶ προσωχύρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ᾤκει ἐκεῖ 53 αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ. Καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην [59] υἱὸν αὐτοῦ, ὅτι ἀνήρ ἐστι, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ᾤκει ἐν Γαζάροις.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 ΚΑὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ, συνήγαγε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη εἰς Μηδείαν τοῦ [1] ἐπισπάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ, ὅπως πολεμή- 2 σῃ τὸν Τρύφωνα. Καὶ ἤκουσεν Ἀρσάκης ὁ βασιλεὺς [2] τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶν- 3 τα. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐτὸν, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔθετο αὐτὸν 4 ἐν φυλακῇ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ [3] Ἰούδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος· καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

5 Καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λιμένα, καὶ ἐποίησεν εἴσοδον ταῖς νήσοις 6 τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὅρια τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας.

7 Καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολλὴν, καὶ ἐκυρίευσε Γαζαρῶν καὶ Βαιθσούρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν 8 ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. Καὶ ἦσαν γεωργοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ [4] γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πε- 9 δίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. Πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλατείαις ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν [5] ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο 10 δόξας καὶ στολὰς πολέμου. Ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα, καὶ ἔταξεν αὐτὰς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου [6] τῆς γῆς.

11 Ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [7] εὐφράν- 12 θη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. Καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκῆν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.

13 Καὶ ἐξέλιπεν [8] ὁ πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς [9] συνετρίβησαν ἐν ταῖς ἡμέραις

---

50 *Alex.* ἐπὶ Γάζαν. 51 *Alex.* καὶ προσήγαγεν. 52 *Alex.* πόλει. 53 *Alex.* εἶπαν. 54 *Alex.* ἢ μήν. 55 *Alex.* αὐτοῖς Σίμων. 56 *Alex.* κατοίκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας. 57 *Alex.* ἐκπορεύεσθαι * εἰς τὴν χώραν. 58 *Alex.* ταύτην. Καὶ προσωχύρωσεν. 59 *Alex.* τὸν υἱόν.

Cap. 14. 1 *Alex.* ἐπισπάσασθαι βοήθειαν ἑαυτῷ. 2 *Alex.* Περσίδος. 3 *Alex. Ald. C.* πάσας. 4 *Alex.* γενήματα. 5 *Alex.* ἐκοινολόγουν. 6 *Alex.* γῆς. 7 *Alex.* ηὐφράνθη. 8 *Alex.* πολεμῶν. 9 *Alex.* αὐτῶν.

14 σκηναῖς. Καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν. 15 Τὰ ἅγια ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων.

16 Καὶ [10] ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι ἀπέθανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως [11] Σπάρτης, καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. 17 Ὡς δὲ ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπικρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, 18 [12] Ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλτοις χαλκαῖς, τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν 19 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐνώπιον [13] τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλήμ.

20 Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιᾶται. Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πόλις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν. 21 Οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ τιμῆς, καὶ [14] εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. 22 Καὶ [15] ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως, Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρος [16] Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἦλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν. 23 Καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐνδόξως, καὶ τοῦ θέσθαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμένοις [17] τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ [18] ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν. τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων [19] ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. 24 Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσῆν μεγάλην [20] ὁλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ στῆσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. 25 Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, [21] εἶπον, Τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; 26 Ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν. 27 Καὶ [22] κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἔθεντο ἐν [23] στήλαις ἐν ὄρει Σιών. καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς· Ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἐλοὺλ, ἔτους δευτέρου [24] καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ τοῦτο τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος [25] ἀρχιερέως 28 Ἐν Σαραμὲλ, ἐπὶ συναγωγῆς μεγάλης [26] ἱερέων, καὶ λαοῦ, καὶ ἀρχόντων ἔθνους, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας [27] ἐγνώρισεν ἡμῖν, 29 Ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ· Σίμων δὲ ὁ υἱὸς Ματταθίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν [28] Ἰαρὶβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν ἑαυτοὺς τῷ κινδύνῳ, καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος· καὶ δόξῃ μεγάλῃ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐτῶν. 30 Καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν, καὶ [29] ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν 31 λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, τοῦ ἐκτεῖψαι [30] τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἐκτεῖναι [31] χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. 32 Τότε ἀνέστη Σίμων, καὶ ἐπολέμησε περὶ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ, καὶ ὡπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους 33 αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώνια, Καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὴν Βαιθσούραν τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον, καὶ ἔθετο ἐκεῖ 34 φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. Καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν [32] Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου, ἐν ᾗ [33] ᾤκουν οἱ πολέμιοι τὸ πρότερον ἐκεῖ, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια [34] ἦν πρὸς τὴν 35 τούτων ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν αὐτοῖς. Καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν [35] πρᾶξιν τοῦ Σίμωνος, καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ [36] αὐτὸν πεποιηκέναι πάντα ταῦτα, καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ

10 *Alex.* ἤκουσεν. 11 *Ald.* Σπάρτης ἠκούσθη, καί. 12 *Alex.* Καὶ ἔγραψαν. 13 *Alex.* ἐκκλησίας. 14 *Alex.* ηὐφράνθημεν. 15 *Alex.* ἀναγραφόμενοι. 16 *Alex.* Ἰάσονος 17 *Alex. Ald. C.* τῷ δήμῳ. 18 *Alex.* μνημόσυνον ἔχειν. 19 *Alex. Ald. C.* ἔγραψαν. 20 *Alex.* ὁλκήν. 21 *Alex.* εἶπαν. 22 *Alex.* κατέγραψεν. 23 *Alex.* στήλῃ. 24 *Alex.* ἑβδομηκοστοῦ.

25 *Alex.* τοῦ ἀρχιερέως. 26 *Alex.* τῶν ἱερέων. 27 *Ald.* ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν. 28 *Alex.* Ἰωαρίβ, δύο καί. 29 *Alex.* ἐγένη. 30 *Alex.* εἰς τήν. 31 *Alex.* τὰς χεῖρας. 32 *Alex.* Γάζαραν. 33 *Alex. C.* ᾤκουσαν. 34 *Alex.* πρὸς τῇ τούτων ἐπανορθώσει. 35 *Alex. Ald. C.* πίστιν. 36 *Alex.* πεποιηκέναι αὐτὸν ταῦτα πάντα.

ἔθνει

ἔθνει αὐτοῦ, καὶ [37] ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶ-
36 σαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ [38] εὐωδώθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, τοῦ ἐξαρθῆναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἳ ἐποίησαν ἑαυτοῖς [39] ἄκραν, ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ [40] ἐποίουν πληγὴν
37 μεγάλην ἐν τῇ ἁγνείᾳ. Καὶ [41] κατῴκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως,
38 καὶ ὕψωσε τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιε-
39 ρωσύνην κατὰ [42] ταῦτα, Καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν δό-
40 ξῃ μεγάλῃ. [43] Ἤκουσε γὰρ ὅτι [44] προσηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι [45] ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ [46] ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρεσβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως·
41 Καὶ ὅτι [47] εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ ἱερεῖς, τοῦ εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον, καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἕως τοῦ ἀναστῆναι προφήτην πιστόν·
42 Καὶ τοῦ εἶναι ἐπ᾽ αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως [48] μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι [49] αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ
43 τῶν ὅπλων, καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων· Καὶ ὅπως [50] μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφωνται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως [51] περιβάληται πορφύραν, καὶ χρυ-
44 σοφορῇ. Καὶ οὐκ [52] ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων ἀθετῆσαί τι τούτων, καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ ῥηθησομένοις, καὶ ἐπισυστρέψαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ [53] περιβάλλεσθαι πορφύραν, καὶ ἐμπορπᾶσθαι πόρπην
45 χρυσῆν. Ὃς δ᾽ ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ ἀθετήσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται.
46 Καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσθαι Σίμωνι, [54] καὶ
47 ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. Καὶ ἐπεδέξατο Σίμων, καὶ εὐδόκησεν [55] ἀρχιερατεύειν, καὶ εἶναι στρατηγός, καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων, καὶ
48 ἱερέων, καὶ τοῦ προστῆναι πάντων. Καὶ τὴν γραφὴν ταύτην [56] εἶπον θέσθαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ [57] στῆσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν
49 ἁγίων ἐν τόπῳ [58] ἐπισήμῳ, Τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως ἔχῃ Σίμων, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλεν [1] ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεῖ καὶ ἐθνάρχῃ τῶν Ἰουδαίων, καὶ
2 παντὶ τῷ ἔθνει. Καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ, καὶ ἐθνάρχῃ, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων
3 χαίρειν. [2] Ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν, [3] βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας, ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν [4] πρότερον, ἐξενολόγησα δὲ πλῆθος δυνάμεων, καὶ κατε-
4 σκεύασα πλοῖα πολεμικά, Βούλομαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν, ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν χώραν ἡμῶν, καὶ τοὺς ἠρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ·
5 Νῦν οὖν ἵστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα
6 [5] δόματα ἀφῆκάν σοι. Καὶ [6] ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα [7] τῇ χώρᾳ
7 σου, Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα [8] κατεσκεύασας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ᾠκοδόμησας, ὧν
8 κρατεῖς, μενέτω σοι. Καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικόν, καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικά, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιέσθω σοι·
9 Ὡς δ᾽ ἂν [9] κρατήσωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, [10] δοξάσομέν σε, καὶ τὸ ἔθνος σου, καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ μεγάλῃ, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν
10 ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν [11] πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐ-

37 *Alex.* ἐξεζήτησεν. 38 *Alex.* εὐοδώθη. 39 *Alex.* * ἄκρας. 40 *Alex.* ἐποίησαν. 41 *Alex.* κατοίκησαν. 42 *C.* πάντα. 43 *Alex. Ald. C.* Ἠκούσθη. 44 *Alex.* προσαγορεύονται Ἰουδαῖοι. 45 *C.* ἀπὸ. 46 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. mox in *quibusd. ll.* est πρεσβύταις. 47 *Alex.* οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς εὐδόκησαν, τοῦ εἶναι αὐτῶν Σίμωνα. 48 *Alex.* μέλη. 49 *Alex.* & *C.* δι᾽ αὐτοῦ. 50 *Alex.* μέλη. 51 *Alex.* περιβάλληται. 52 *Alex.* ἐξεστιν. 53 *Alex.* περιβαλέσθαι. 54 *Alex. Ald. C.* ποιῆσαι.

55 *Alex.* ἀρχιερατεῦσαι. 56 *Alex.* εἶπαν. 57 *Alex.* θῆσαι. 58 *Alex.* πιστῷ.

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* Ἀντίοχος. 2 *Alex.* Ἐπειδὴ τινες λοιμοί. 3 *Alex.* βουλεύομαι. 4 *Alex.* τὸ πρότερον. 5 *Alex.* ἀφαιρέματα ἀφῆκάν σοι, Ποιῆσαι. 6 *C.* ἐπίτρεψαν. 7 *Alex.* τῆς χώρας. 8 *Alex.* * κατεσκεύασεις. 9 *Alex. Ald. C.* καταστήσωμεν τὴν βασιλείαν. 10 *Alex.* δοξάσωμέν. 11 *Alex.* τὴν πατέρων.

τὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους εἶναι [12] τοὺς
11 καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. Καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθε [13] φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν [14] ἐπὶ τῆς θαλάσσης.
12 Εἶδε γὰρ ὅτι [15] συνῆκται [16] ἐπ' αὐτὸν τὰ κακὰ,
13 καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνάμεις. Καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ ὀκ-
14 τακισχιλία ἵππος. Καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης [17] συνῆψαν, καὶ [18] ἔθλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ [19] τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἴασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι,
15 καὶ εἰσπορεύεσθαι. Καὶ ἦλθε Νουμήνιος, καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐκ Ῥώμης, ἔχοντες ἐπιστολὰς τοῖς βασιλεῦσι, καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς
16 ἐγέγραπτο τάδε· Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Πτολεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν.
17 Οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων [20] ἦλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν, καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν, καὶ συμμαχίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοῦ
18 δήμου τῶν Ἰουδαίων. Ἤνεγκαν δὲ ἀσπίδα
19 χρυσῆν ἀπὸ μνῶν [21] χιλίων. Ἤρεσεν οὖν ἡμῖν γράψαι τοῖς βασιλεῦσι, καὶ ταῖς χώραις, ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακὰ, καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν, καὶ [22] τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἵνα μὴ [23] συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς.
20 Ἔδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν.
21 Εἴ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς [24] Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως [25] ἐκδικήσῃ [26] ἐν
22 αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. Καὶ [27] τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ Ἀττάλῳ, [28] Ἀριαράθῃ, καὶ Ἀρσάκῃ,
23 Καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ [29] Σαμψάμῃ, καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον, καὶ εἰς Μύνδον, καὶ εἰς [30] Σικυῶνα, καὶ εἰς τὴν [31] Καρίαν, καὶ εἰς Σάμον, καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν, καὶ [32] εἰς τὴν Λυκίαν, καὶ εἰς Ἁλικαρνασσὸν, [33] καὶ εἰς [34] Ῥόδον, καὶ εἰς [35] Φασηλίδα, καὶ εἰς Κῶ, καὶ εἰς Σίδην, [36] καὶ εἰς Ἄραδον, [37] καὶ εἰς Γόρτυναν, καὶ Κνίδον, καὶ Κύπρον, καὶ Κυρήνην.
24 Τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν [38] ἔγραψαν Σίμωνι
25 τῷ ἀρχιερεῖ. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διαπαντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας, καὶ μηχανὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα [39] τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι, καὶ ἐκπορεύεσθαι.
26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων δισχιλίους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ, καὶ ἀργύριον καὶ
27 χρυσίον, καὶ σκεύη ἱκανά. Καὶ οὐκ ἠβούλετο αὐτὰ δέξασθαι, [40] ἀλλ' ἠθέτησε πάντα ὅσα [41] συνέθετο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἠλλο-
28 τριοῦτο αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ [42] κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων, Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ [43] Γαζάρων καὶ τῆς [44] ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου.
29 Τὰ ὅρια αὐτῶν ἠρημώσατε, καὶ ἐποιήσατε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.
30 Νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἃς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν τόπων ὧν κατεκυριεύσατε
31 [45] ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. Εἰ δὲ μὴ, δότε ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατεφθάρκατε, καὶ τῶν φόρων τῶν [46] πόλεων ἄλλα τάλαντα πεντακόσια· εἰ δὲ μὴ, παραγενόμενοι [47] ἐκπο-
32 λεμήσομεν ὑμᾶς. Καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βασιλέως εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος, καὶ [48] κυλίκειον μετὰ χρυσωμάτων, καὶ ἀργυρωμάτων, καὶ παράστασιν ἱκανὴν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν
33 [49] αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. Καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Οὔτε γῆν

12 *Alex.* σὺν Τρύφωνι. 13 *Alex.* & *C.* εἰς Δωρᾶ φεύγων τήν. 14 *Alex.* ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Ἤδει γὰρ ὅτι. 15 *Alex.* & *C.* ἐπισυνῆκται. 16 *Alex.* ἐπ' αὐτὸν κακά. 17 *C.* συνῆψε. 18 *Alex.* συνέθλιβεν. 19 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 20 *Alex.* ἦλθαν. 21 *Alex.* & *C.* πεντακισχιλίων. 22 *Alex.* τὰς χώρας. 23 *Alex.* συμμαχῶσιν τοῖς πολεμοῦσιν. 24 *Alex.* τῷ Σίμωνι. 25 *Alex.* ἐκδικήσει. 26 *Alex.* & *C.* αὐτούς. 27 *Alex.* ταῦτα. post in *quibusd. ll.* est, Δημήτριος. 28 *Alex.* καὶ Ἀραράθῃ. 29 *Alex.* Σαμψάκῃ. 30 *Alex.* Συκιῶνα. 31 *Alex.* & *C.* Καρίδα. 32 *Alex.* Λυκίαν. 33 καὶ εἰς Ῥόδον *C.* desunt. 34 *Alex.* Κῶ. 35 Φασηλίδα *C.* ponit post Ἄραδον. 36 καὶ εἰς Ἄραδον *Ald.* desunt. 37 *Alex.* καὶ εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς τὴν βασιλείαν, καὶ Γόρτυναν. 38 *Alex.* ἔγραψεν. 39 *Alex.* τοῦ εἰσπορεύεσθαι. 40 *Alex.* ἀλλά. 41 *Alex.* ἐσυνέθετο. 42 *Alex.* κοινολογησόμενον. 43 *Alex.* Γαζαρίνων. 44 *Alex.* ἄκρας ἐν. 45 *Alex.* *Ald.* τῶν ὁρίων τῶν ἐκ (*Ald.* ἐκτὸς) τῆς *C.* τῶν ὁρίων ἐκτὸς τῆς. 46 *Ald.* *C.* τόπων. 47 *Alex.* ἐκπολεμήσουσιν. 48 *Ald.* κύλικα χρυσῆν. 49 *Alex.* αὐτοῖς.

ἀλλοτρίαν

ἀλλοτρίαν εἰλήφαμεν, οὔτε ἀλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν [50] ἐν τινι καιρῷ ἀκαίρως κατεκρατήθη. 34 Ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονομίας [51] τῶν πατέρων ἡμῶν. 35 Περὶ δὲ Ἰόππης καὶ [52] Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὗται ἐποίουν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην [53] κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσομεν τάλαντα ἑκατόν. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη 36 αὐτῷ [54] Ἀθηνόβιος λόγον. Ἀπέστρεψε δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους, καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος, καὶ πάντα ὅσα εἶδε. Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς 37 ὀργὴν μεγάλην. Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς [55] Ὀρθωσιάδα. 38 Καὶ κατέστησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον [56] στρατηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ 39 ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρὼν, καὶ ὀχυρῶσαι τὰς [57] πύλας, καὶ ὅπως [58] πολεμήσῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφω- 40 να. Καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ ἐρεθίζειν τὸν λαὸν, καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ αἰχμαλωτίζειν 41 τὸν λαὸν καὶ φονεύειν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Κεδρὼν καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύσωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας, καθὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΚΑὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων, καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἃ [1] συνετέλει 2 Κενδεβαῖος. Καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἐπολεμήσαμεν τοὺς [2] πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐωδώθη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν 3 ῥύσασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκις. Νῦν δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἐλέει ἱκανοί ἐστε ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοήθεια [3] ἔστω 4 μεθ' ὑμῶν. Καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ 5 ἐκοιμήθησαν ἐν [4] Μωδεΐν. Καὶ ἀναστάντες τοπρωῒ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς [5] πεζικὴ, καὶ ἱππεῖς, καὶ [6] ἦν χειμάρρους ἀναμέσον αὐτῶν. 6 Καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον [7] αὐτῶν αὐτὸς, καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπεράσαι τὸν χειμάρρουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος. Καὶ ἴδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες, καὶ [8] διεπέρασαν κατόπισθεν αὐτοῦ. 7 Καὶ διεῖλε τὸν λαὸν, καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πεζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν 8 ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα. Καὶ ἐσάλπισαν τῶν [9] ἱεραῖς σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον ἐξ [10] αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλει- 9 φθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὀχύρωμα. Τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως [11] ἦλθεν εἰς Κεδρὼν 10 ἣν ᾠκοδόμησε. Καὶ ἔφυγον [12] ἕως εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐν [13] τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ [14] ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας [15] δισχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς 11 [16] γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. Καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς τὸ πεδίον Ἱεριχὼ, καὶ εἶχεν ἀργύριον, καὶ 12 χρυσίον πολύ· Ἦν γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρ- 13 χιερέως. Καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ [17] ἐβουλεύετο δόλῳ κατὰ Σίμωνος, καὶ [18] τῶν υἱῶν αὐτοῦ, 14 ἆραι αὐτούς. Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ φροντίζων [19] τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἱεριχὼ αὐτὸς, καὶ Ματταθίας καὶ Ἰούδας [20] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἔτους ἑβδόμου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, ἐν μηνὶ ἑνδε- 15 κάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. Καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον

50 *Alex.* ἀκρίτως ἐν τινι καιρῷ. 51 *Alex.* ἡμῶν καὶ τῶν. 52 *Alex.* Γαζαρήνων ἐπεῖς. 53 *Alex.* καὶ τῇ γῇ ἡμῶν. *C.* καὶ τῇ χώρᾳ ἡμῶν. 54 *Alex.* λόγον. 55 *Alex.* Ὀρθωσίαν. 56 *Alex.* & *C.* ἐπὶ στρατηγόν. *Ald.* ὑποστράτηγον. 57 *Alex.* πόλεις. 58 *Alex.* πολεμῇ.
Cap. 16. 1 *Ald.* συνετέλεσε. 2 *Alex.* πολέμους. 3 *Alex.* & *C.* ἤτω. 4 *Alex.* Μωδαεὶμ. 5 *Alex.* παιζεικοί. 6 *Alex.* χειμάρρους ἦν. 7 αὐτῶν *Ald.* deest. 8 *Alex.* διεπέρασεν. 9 *Alex.* *Ald.* *C.* σάλπιγξιν. 10 *Alex.* αὐτῶν. 11 *Alex.* ἐλθεῖν. 12 *Alex.* εἰς τοὺς. 13 *Alex.* & *C.* τῷ ἀγρῷ. 14 *Alex.* ἔπεσαν. 15 *Alex.* χιλίους. 16 *Alex.* τὴν Ἰουδαίαν. 17 *C.* ἐβούλετο. 18 *Alex.* κατὰ τῶν. 19 *Alex.* τάς. 20 *Alex.* καὶ οἱ.

τὸ καλούμενον Δὼκ, μετὰ δόλου, ὃ ᾠκοδόμησε, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον [21] μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. 16 Καὶ ὅτε ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξανέστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ [22] παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐλάβοσαν τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἐπεισήλθοσαν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς [23] δύο υἱοὺς αὐτοῦ, καί τινας τῶν παιδαρίων αὐτοῦ. 17 Καὶ ἐποίησεν ἀθεσίαν μεγάλην, καὶ [24] ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. 18 Καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν, καὶ παραδῷ [25] αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ τὰς πόλεις. 19 Καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γάζαρα ἆραι τὸν Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν, ὅπως δῷ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόματα. 20 Καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε καταλαβέσθαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. 21 Καὶ [26] προδραμών τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα, ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι. 22 Καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα· καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, [27] ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. 23 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάννου, καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ, καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτοῦ ὧν [28] ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχέων ὧν ᾠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, 24 Ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ [29] βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

* ΤΕΛΟΣ Α'.

21 *Alex.* μέγα. 22 *Alex.* μετ' αὐτοῦ. 23 *Alex.* υἱοὺς. 24 *Alex.* ἀνταπέδωκεν. 25 *Alex.* τὴν χώραν. 26 *Alex.* * προδραμὼν ἀπήγγειλεν Ἰωάννης εἰς. 27 *Alex.* ἔγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουσαν. 28 *Alex.* ἠνδραγάθησεν, καὶ τῆς οἰκοδομῆς. 29 *Alex.* βιβλίου. *C.* βιβλίων. * *Alex.* Μακκαβαίων Α'.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Β'.

ΚΕΦ. α'. 1.

1 Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας, εἰρήνην ἀγαθήν. 2 Καὶ [1] ἀγαθοποιήσαι ὑμῖν ὁ Θεὸς, καὶ [2] μνησθείη τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. 3 Καὶ δῴη ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν, καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ, 4 καὶ ψυχῇ βουλομένῃ. Καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς 5 προστάγμασι, καὶ εἰρήνην ποιήσαι, Καὶ [3] ἐπακούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων, καὶ καταλλαγείη ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονη- 6 ρῷ. Καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευχόμενοι 7 περὶ ὑμῶν. Βασιλεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ [4] ἐνάτου, ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι [5] γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει, καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁγίας γῆς, καὶ τῆς βασιλείας· 8 Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον. καὶ ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου, καὶ εἰσηκούσθημεν, [6] καὶ προσηνέγκαμεν [7] θυσίαν, καὶ σεμίδαλιν, καὶ [8] ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ 9 προεθήκαμεν τοὺς ἄρτους. Καὶ νῦν ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεῦ 10 μηνός. Ἔτους [9] ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου [10] οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἡ γερουσία, καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὄντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν

Cap. 1. 1 *Comp.* ἀγαθὰ ποιήσαι. 2 *Alex.* μνησθῆναι. 3 *Alex.* ὑπακούσει. 4 *Alex.* ἐνάτου. 5 *Alex.* γεγράφαμεν. 6 *Alex.* προσηνέγκαμεν. 7 *Ald. C.* θυσίας. 8 *Alex.* ἐξήγαγεν. 9 *Alex.* * ὀγδοηκοστοῦ. 10 *Alex.* ἐν Ἱεροσολύμοις.

ἱερέων

ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις, 11 χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. Ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σεσωσμένοι, μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βασιλέα πα- 12 ραταοσόμενοι. Αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς [11] παραταξαμένους ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει.

13 Εἰς [12] γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυπόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν 14 ἱερέων. Ὡς γὰρ [13] συνοικήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν τόπον ὅ, τε Ἀντίοχος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι, χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα 15 [14] εἰς φερνῆς λόγον. Καὶ προθέντων αὐτὰ τῶν ἱερέων [15] τῆς Ναναίας, κἀκείνου προσελθόντος μετ᾽ ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀν- 16 τίοχος, Ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτὴν θύραν, βάλλοντες πέτρους συνεκεραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες, καὶ τὰς κεφαλὰς [16] ἀφελόντες, τοῖς ἔξω παρ- 17 έρριψαν. Κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ Θεὸς, ὃς [17] παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαντας.

18 Μέλλοντες [18] οὖν ἄγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγητε [19] τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρὸς, ὅτε Νεεμίας [20] οἰκοδομήσας τό, τε [21] ἱερὸν καὶ τὸ θυσια- 19 στήριον, ἀνήνεγκε [22] θυσίαν. Καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἤγοντο [23] οἱ πατέρες ἡμῶν, [24] οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου λαθραίως, κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν [25] ἔχοντος [26] ἀνύδρου, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο, ὥστε πᾶσιν 20 ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. Διελθόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ Θεῷ, ἀποσταλεὶς Νεεμίας [27] ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίδος, τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμψεν ἐπὶ τὸ πῦρ. [28] ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ 21 εὑρηκέναι πῦρ, ἀλλὰ ὕδωρ παχὺ, Ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν. ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν θυσιῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας [29] ἐπιρρᾶναι τῷ ὕδατι τά τε ξύλα, καὶ τὰ 22 ἐπικείμενα. Ὡς δὲ [30] ἐγένετο τοῦτο, καὶ χρόνος διῆλθεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε [31] πρότερον ἐπινεφὴς ὢν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη, 23 ὥστε θαυμάσαι πάντας. Προσευχὴν δὲ ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἵ τε ἱερεῖς, καὶ πάντες, καταρχομένου Ἰωνάθου, [32] τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων, ὡς Νεε- 24 μίου. Ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον· [33] Κύριε κύριε ὁ Θεὸς ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερὸς, καὶ [34] ἰσχυρὸς, καὶ δίκαιος, καὶ ἐλεήμων, [35] ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ χρηστὸς, 25 Ὁ μόνος χορηγὸς, ὁ μόνος δίκαιος, καὶ παντοκράτωρ, καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πατέρας 26 ἐκλεκτοὺς, καὶ ἁγιάσας αὐτοὺς, Πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαγίασον. 27 Ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους, καὶ βδελυκτοὺς ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν 28 τὰ ἔθνη ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Βασάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας, καὶ ἐξυβρίζοντας ἐν 29 ὑπερηφανίᾳ. Καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν ἅγιόν σου, καθὼς εἶπε [36] Μωυ- 30 σῆς. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους. 31 Καθὼς δὲ ἀνηλώθη τὰ τῆς θυσίας, καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας ἐκέλευσε λίθους μεί- 32 ζονας καταχεῖν. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλὸξ ἀνήφθη· τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντι- 33 λάμψαντος φωτὸς ἐδαπανήθη. Ὡς δὲ φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ [37] ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς, τὸ ὕδωρ ἐφάνη, ἀφ᾽ οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἥγνισαν 34 [38] τὰ τῆς θυσίας. [39] Περιφράξας δὲ ὁ βασιλεὺς [40] ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ 35 πρᾶγμα. Καὶ [41] οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-

---

11 *Alex.* παραλαοσομένους. 12 *Alex.* & *C.* τὴν Περσίδα γενόμενος γὰρ ὁ. 13 *Alex.* συνοικῶν. 14 *Alex.* πλείονα εἰς. 15 *Alex.* τοῦ Ναναίου. *Ald. C.* τῆς Ναναίας. 16 *Alex.* τοῖς ἔξω παραρρίψαντες. 17 *Alex. Ald. C.* ἔδωκεν. 18 *Alex. Ald. C.* ἄγειν. 19 *Alex.* σκηνοπηγείας. 20 *Alex.* ὁ. 21 *Alex.* τό. 22 *Alex.* θυσίας. 23 *Alex.* ἡμῶν οἱ πατέρες. 24 *Alex.* εἶτε. 25 *Alex.* ἔχοντες. 26 *Alex. Ald. C.* ἀνυδρον. 27 *Alex.* ἀπό. 28 *Alex.* ὡς διεσάφησαν. 29 *Alex.* ἐπιρρᾶναι. 30 *Alex. Ald. C.* ἐγένετο, καί. 31 *Alex.* ἐπινεφής 32 *Alex.* τῶν τε. 33 *Alex.* Κύριος ὁ Θεός. *Ald.* Προσευχή. Κύριε κύριε ὁ Θεός. 34 *Alex.* ὁ ἰσχυρός. 35 *Ald.* καὶ ὁ μόνος. 36 *Alex.* Μωσῆς. 37 *Alex.* ἔκρυψαν. 38 *Alex.* τὰς θυσίας. 39 *C.* Ἐπιφράξας. 40 *Ald.* τὸν τόπον ἱερόν. 41 *Alex.* οἷς ὁ βασιλεύς.

λοὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου.

36 Προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νέφθαρ, ὃ διερμηνεύεται Καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ τοῖς πολλοῖς [42] Νεφθαεί.

Κεφ. β΄. 2.

1 Εὑρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης, ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς [1] μεταγινομένους, ὡς σεσήμανται,

2 Καὶ ὡς ἐνετείλατο τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον.

3 Καὶ ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν.

4 Ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ, ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης, χρηματισμοῦ γενηθέντος, αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς ἐθεάσατο τὴν τοῦ Θεοῦ κληρονομίαν.

5 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀντρώδη, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσήνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε.

6 Καὶ [2] προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥστε [3] ἐπισημήνασθαι τὴν ὁδὸν, καὶ οὐκ [4] ἠδυνήθησαν εὑρεῖν.

7 Ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμενος αὐτοῖς εἶπεν, Ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν [5] συναγάγῃ ὁ Θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ, καὶ [6] ἵλεως γένηται.

8 Καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη, [7] ὡς ἐπὶ Μωυσῆ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως.

9 Διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ, καὶ τῆς τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ.

10 Καθὼς καὶ Μωυσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰς θυσίας ἐδαπάνησεν· οὕτως [8] καὶ Σαλωμὼν προσηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὁλοκαυτώματα.

11 Καὶ εἶπε [9] Μωυσῆς, Διὰ τὸ μὴ βεβρῶσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀνηλώθη.

12 Ὡσαύτως καὶ ὁ Σαλωμὼν [10] τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγε.

13 Ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς, καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ αὐτὰ, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην, ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ [11] προφητῶν, καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἐπιστολὰς βασιλέων περὶ ἀναθημάτων.

14 Ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰούδας, τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν [12] πόλεμον τὸν γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε [13] πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν.

15 Ὧν οὖν ἐὰν χρείαν ἔχητε, τοὺς ἀποκομιοῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε.

16 Μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν καθαρισμὸν, ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε [14] ἄγοντες τὰς ἡμέρας.

17 Ὁ δὲ Θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν [15] πᾶσι, καὶ τὸ βασίλειον, καὶ τὸ ἱεράτευμα, καὶ τὸν ἁγιασμὸν,

18 Καθὼς ἐπηγγείλατο διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ Θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς [16] ἐλεήσει, καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον· [17] ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον [18] ἐκαθάρισε.

19 Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον, καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς, καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ [19] μεγάλου καθαρισμὸν, καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμὸν,

20 Ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους,

21 Καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, [20] ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν, καὶ τὰ βάρβαρα πλήθη διώκειν,

22 Καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν [21] ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπιεικείας [22] ἵλεω γενομένου αὐτοῖς,

23 [23] Τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ [24] Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων, πειρασόμεθα δι' ἑνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν.

24 Συνορῶντες γὰρ τὸ χύμα τῶν ἀριθμῶν, καὶ τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς θέλουσιν εἰσκυκλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διηγήμασι

25 διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, Ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀναγινώσκειν ψυχαγωγί-

---

42 *Alex. Ald. C.* Νεφθάρ.
Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* μεταγινομένους. 2 *Alex.* προσελθόντες τινές. 3 *Alex.* ἐπισημάνασθαι. 4 *Alex.* ἐδυνήθησαν. 5 *Alex.* συνάγῃ. 6 *Alex. C.* ἔλεος. 7 *Alex.* ὡς ἐπὶ Μωσῆ. 8 *Alex.* Σαλωμὼν προσηύξατο πρὸς κύριον, καί. 9 *Alex.* Μωσῆς 10 *Alex.* μετὰ ἀκτώ. 11 *Alex.* προφητῶν βιβλία, καί. 12 *Alex. C.* γεγονότα πόλεμον. 13 *Alex.* ταῦτα, καί. 14 *Alex.* ἄγειν. 15 *Alex.* αὐτοῦ πᾶσιν. 16 *Alex.* ἐλεήσῃ. 17 *Alex.* ἐξείλατο. 18 *Alex.* ἐκαθάρισεν. 19 *Alex.* μεγίστου. 20 *Alex.* ὡς. 21 *Ald. C.* ἀνοικοδομεῖσθαι. 22 *Alex.* ἵλεως. 23 *Alex. C.* Ὑπό. 24 *Alex.* Κηρυναίου.

αν, τοῖς

αν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. 26 Καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν κακοπάθειαν [25] ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥᾴδιον, ἱδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυπνίας τὸ πρᾶγμα· 27 Καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον, καὶ ζητοῦντι τὴν ἑτέρων λυσιτέλειαν οὐκ [26] εὐχερὲς μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχαριστίαν, ἡδέως τὴν κακοπάθειαν 28 ὑποισόμεθα, Τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἑκάστων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς τῆς ἐπιτομῆς 29 [27] διαπονοῦντες. Καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ [28] ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι, τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξε- 30 τασέον· [29] οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. Τὸ μὲν ἐμβατεύειν, καὶ [30] περὶ πάντων [31] ποιεῖσθαι λόγον, καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν τοῖς κατὰ μέρος, τῷ τῆς ἱστορίας [32] ἀρχηγέτῃ [33] καθήκει. 31 Τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως μεταδιώκειν, καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι, [34] τῷ τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγχωρητέον. 32 Ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διηγήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιζεύξαντες· εὔηθες γὰρ τὸ μὲν πρὸ τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν [35] ἐπιτεμεῖν.

Κεφ. γ'. 3.

1 Τῆς [1] ἁγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν νόμων [2] ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειάν 2 τε καὶ μισοπονηρίαν, Συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον, καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, 3 Ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα [3] τὰ πρὸς τὰς λειτουργίας τῶν θυσιῶν [4] ἐπιβάλλοντα δα- 4 πανήματα. Σίμων δέ τις ἐκ τῆς Βενιαμὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος, διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ [5] περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν 5 [6] παρανομίας. Καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμενος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρασαίου, τὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν κοίλης Συρίας 6 καὶ Φοινίκης στρατηγόν· Καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυθήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος τῶν διαφόρων [7] ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λόγον, εἶναι δὲ δυνατὸν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν [8] πεσεῖν 7 ἅπαντα ταῦτα. Συμμίξας δὲ [9] ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρημάτων ἐνεφάνισεν. ὁ δὲ [10] προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἀπέστειλε δοὺς ἐντολὰς, τὴν τῶν προειρημένων χρη- 8 μάτων ἐκκομιδὴν ποιήσασθαι. Εὐθέως δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφάσει ὡς τὰς κατὰ κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις [11] ἐφοδεύσων, τῷ πράγματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν [12] ἐπιτελέσων. 9 Παραγενηθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ φιλοφρόνως [13] ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεστι [14] διεσάφησεν· ἐπυνθάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔ- 10 χοντα τυγχάνει. Τοῦ δὲ ἀρχιερέως ὑποδείξαντος [15] παραθήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρ- 11 φανῶν, Τινὰ δὲ καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ [16] ὥσπερ ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τάλαντα, χρυσίου δὲ 12 διακόσια, [17] Ἀδικηθῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ τόπου ἁγιωσύνῃ, καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ, [18] παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. 13 [19] Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος δι' ἃς εἶχε βασιλικὰς ἐντολὰς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνα- 14 ληπτέα ταῦτα εἶναι. Ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῄει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκονομήσων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ' ὅλην τὴν πό- 15 λιν ἀγωνία. Οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυ-

25 Alex. ἐπιδεδιγμένοις. 26 Alex. εὐχιρὲς, ὅμως. 27 Alex. & C. ἀτονοῦντες. 28 Alex. ἐγκαινίζειν. 29 Alex. οὕτως δοκῶν κ, ἐπὶ ἡμῶν. 30 Alex. & C. περὶ πάντων. 31 Alex. ποιεῖσθαι λόγῳ, καὶ πολυπραγμονεῖ ἐν ταῖς. 32 Alex. ἀρχηγετητη. 33 Ald. C. καθήκειν. 34 Alex. τὴν τῶν μετάφρασιν ποιουμένων. 35 Alex. ἐπιτέμνειν.

Cap. 3. 1 Alex. Ald. C. ἁγίας πόλεως. 2 Alex. Ald. C. ὅτι. 3 Alex. τάς. 4 Alex. ἐπιβάλλοντας.

5 Alex. τῆς κατὰ τὴν πόλειν. 6 Alex. ἀγορανομείας. C. ἀγορανομίας. 7 Alex. ἀναρίθμητον, καὶ μὴ προσενεγκεῖν. 8 Alex. παισὶν ταῦτα. 9 Alex. Ἀπολλώνιος. 10 Alex. προχειρησάμενος. 11 Alex. ἐφόδευσε. C. ἐφοδεύειν. 12 Alex. & C. ἐπιτελεῖν. 13 Alex. ὁ ἀρχιερεύς. 14 Alex. διεσαφήνισεν. 15 Alex. παρακαταθήκας. 16 Alex. οὕτως διαβάλλων. 17 Alex. Ἀδικῆσαί τε. 18 al. πάντως. 19 Alex. * Ὁ δ' ἕτερος.

σιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς, ἐπεκαλοῦντο εἰς οὐρανὸν τὸν περὶ [20] παραθήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦ-
16 τα σῶα διαφυλάξαι. Ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν, τιτρώσκεσθαι τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χρόας παρηλλαγμένον ἐνέ-
17 φαινε τὴν κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. Περιεκέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρικασμὸς σώματος, [21] δι' ὧν πρόδηλον [22] ἐγίνετο τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν ἐνεστὸς ἄλγος.
18 Οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγεληδὸν ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον ἱκετείαν, διὰ τὸ [23] μέλλειν εἰς κατα-
19 φρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. Ὑπεζωσμέναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς [24] ἐπλήθυνον. αἱ δὲ κατάκλειστοι τῶν παρθένων, αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων
20 [25] διεξέκυπτον. Πᾶσαι δὲ προτείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν.
21 Ἐλεεῖν [26] δ' ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῆ πρόπτωσιν, τήν τε τοῦ [27] μεγάλως [28] διαγωνιῶντος
22 ἀρχιερέως προσδοκίαν. Οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν [29] παντοκράτορα [30] θεὸν τὰ πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν
23 μετὰ πάσης ἀσφαλείας. Ὁ δὲ Ἡλιόδω-
24 ρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. Αὐτόθι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν [31] πατέρων κύριος καὶ πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς κατατολμήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυσιν καὶ δειλίαν τραπῆναι.
25 Ὤφθη γάρ [32] τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν ἐπιβάτην, καὶ καλλίστῃ σαγῇ διακεκοσμημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην [33] ἐνέσεισε τῷ Ἡλιοδώρῳ τὰς [34] ἐμπροσθίους ὁπλάς. ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσῆν πανοπλίαν ἔ-
26 χων. Ἕτεροι δὲ δύο [35] προεφάνησαν αὐτῷ νεανίαι, τῇ ῥώμῃ μὲν ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ [36] τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἳ καὶ παραστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς [37] ἐ-
27 πιρριπτοῦντες αὐτῷ πληγάς. Ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν, καὶ πολλῷ σκότει περιχυθέντα, συναρπάσαντες, καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέν-
28 τες, Τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον [38] ἑαυτῷ καθεστῶτα, [39] φανερῶς τὴν τοῦ θεοῦ δυνα-
29 στείαν [40] ἐπεγνωκότες. Καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφωνος καὶ πάσης ἐστερημένος
30 ἐλπίδος καὶ σωτηρίας [41] ἔρριπτο. Οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλόγουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης [42] ἐπεπλή-
31 ρωτο. Ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήθων ἠξίουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ
32 πνοῇ κειμένῳ. Ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μήποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῇ, κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιόδωρον ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων συντετελέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ
33 τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτηρίας. Ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμὸν, οἱ αὐτοὶ νεανίαι πάλιν ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάντες [43] εἶπον, Πολλὰς [44] τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι κεχάρισται τὸ ζῆν [45] ὁ κύριος.
34 Σὺ δὲ [46] ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγωμένος [47] διάγγελλε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος. ταῦ-
35 τα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος θυσίαν [48] ἀνενέγκας τῷ κυρίῳ, καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξάμενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνε-
36 στρατοπέδευσε πρὸς τὸν βασιλέα. Ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὄψιν τεθεα-
37 μένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιόδωρον, ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς

20 *Alex.* παρακαταθήκας. 21 *Alex.* δι' ἣν. 22 *Alex.* ἐγίνετο. 23 *Alex.* μὴ μέλλειν. 24 *Alex.* ἐπλήθυνον. 25 *Alex.* διέκυπτον. 26 *Alex.* δὲ τήν. 27 *C.* μεγάλου. 28 *Alex.* & *C.* ἀγωνιῶντος. 29 *Alex. Ald. C.* παγκρατῆ. 30 *Alex.* κύριον τά. 31 *Alex.* & *C.* πνευμάτων καὶ πάσης. 32 *Alex.* * τοῖς ἵπποις. 33 *Alex.* ἴσισιν. 34 *Alex.* ἐμπροθεσσίους. 35 *Alex.* ἐφάνησαν. 36 *Alex.* τὴν γλῶσσαν. 37 *Alex.* ἐπιρριπτοῦντες. 38 *Alex.* αὐτὸν τοῖς * χόλοις καθεστῶτα. *Ald.* ἑαυτῷ τοῖς ὅπλοις καθεστῶτα. *C.* αὐτὸν τοῖς ὅπλοις καθεστῶτα. 39 *Alex.* φανερῶς τὴν δυναστίαν. 40 *Alex.* & *C.* ἐπεγνωκότα. 41 *Alex.* ἔριπτο. 42 *Alex.* ἐπλήρωτο. 43 *Alex* εἶπαν. 44 *Alex.* Ὀνία. 45 *Alex.* κύριος. 46 *Alex. Ald. C.* ἐξ οὐρανοῦ. 47 *Alex.* διάγγελλε. 48 *Alex.* ἀνενεγκὼν τῷ θεῷ.

Ἱεροσόλυ-

38 Ἱεροσόλυμα, ἔφησεν, Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ, ἐάνπερ καὶ [49] διασωθείη, διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναί τινα Θεοῦ δύναμιν. 39 Αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικίαν ἐπουράνιον ἔχων, ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς παραγινομένους ἐπὶ κακώσει, τύπτων [50] ἀπόλλυσι. 40 Καὶ τὰ μὲν [51] κατὰ Ἡλιόδωρον, καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης γεγονὼς, ἐκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς [1] αὐτός τε εἴη τὸν Ἡλιόδωρον ἐπισεσεικὼς, καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς. 2 Καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πόλεως, καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν, καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων, ἐπίβουλον τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. 3 Τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαινούσης, ὥστε καὶ διά τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντελεῖσθαι, 4 Συνορῶν [2] ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον μαίνεσθαι, [3] ὡς τῆς κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν, συναύξοντα τὴν κακίαν τοῦ Σίμωνος, 5 [4] Ὡς τὸν βασιλέα [5] διεκομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πολιτῶν κατήγορος, τὸ δὲ [6] συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν. 6 Ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης [7] ἔτι τὰ πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας. 7 Μεταλλάξαντος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρχιερωσύνην, 8 Ἐπαγγειλάμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα ἑξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις, καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοήκοντα. 9 Πρὸς δὲ τούτοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα [8] διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν, ἐὰν [9] συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν αὐτῷ συστήσασθαι, καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. 10 Ἐπινεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθέως [10] ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους [11] μετῆγε. 11 Καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις φιλάνθρωπα βασιλικὰ διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, [12] παρώσατο· καὶ τὰς μὲν [13] νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους [14] ἐθισμοὺς ἐκαίνιζεν. 12 Ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν [15] τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων, ὑπὸ πέτασον [16] ἦγεν. 13 Ἦν δ' οὕτως ἀκμή [17] τις Ἑλληνισμοῦ, καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ ἀρχιερέως Ἰάσωνος [18] ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν, 14 Ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ θυσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ [19] τοῦ μὲν ναοῦ καταφρονοῦντες, καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες, ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν [20] παλαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας, μετὰ τὴν τοῦ δίσκου [21] πρόσκλησιν. 15 Καὶ τὰς μὲν [22] πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ [23] τιθέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας [24] καλλίστας ἡγούμενοι. 16 Ὧν [25] χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐζήλουν τὰς ἀγωγὰς, καὶ [26] καθάπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, [27] τούτους πολεμίους καὶ τιμωρητὰς ἔσχον. 17 Ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θείους νόμους οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει. 18 Ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ, καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, 19 Ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μιαρὸς θεωροὺς [28] ἀπὸ Ἱεροσολύμων [29] Ἀντιοχεῖς ὄντας, παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς [30] τριακοσίας εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν· ἃς καὶ ἠξίωσαν οἱ [31] παρακομίσαντες μὴ χρῆσθαι [32] πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν

---

49 *Alex.* διασωθῇ. *C.* περισωθῇ. 50 *Alex. Ald. C.* ἀπολλύει. 51 *Alex.* κατ' Ἡλιόδωρον.
Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* οὗτος. 2 *Alex.* Ὀνίας. 3 *Alex.* * ἕως τῆς κοίλης Φοινίκης καὶ Συρίας στρατηγὸν συναύξαντο. 4 *Alex.* πρὸς τόν. 5 *Alex.* διεκοσμήθη. 6 *Alex.* σύμφορον κοινῇ, καὶ κατ'. 7 *Alex.* ἐπὶ τά. 8 *Alex.* διαγράφειν 9 *Alex.* ἐπιχορηγηθῇ *C.* ἐπιχωρηθῇ. 10 *Alex.* πρὸς τόν. 11 *Alex.* μετέστησε. 12 *Alex.* παρώσας. 13 *Alex.* νομίμας. 14 *C.* θεσμούς. 15 *Alex.* ἀκρόπολιν. 16 *Alex.* ἤγαγεν.

17 *Alex.* τοῦ. 18 *Alex.* ὑπερβάλλουσ* αν αγνειαν. 19 *Alex.* τοὺς μὲν ναοῦ καταφρονοῦντας. 20 *Alex.* παλαίστρῃ. 21 *Alex.* πρόσκλησιν. 22 *Alex.* πατρῴας. 23 *Alex.* τεθειμένοι. 24 *Alex.* * καλλίστοις. 25 *Alex. Ald. C.* καὶ χάριν. 26 *Alex.* καθὸ ἅπαν. 27 *Alex.* τοὺς πολεμίους. 28 *Alex. Ald. C.* ὡς ἀπό. 29 *Alex.* Ἀντιοχείας, παρακομίζοντας. 30 *Alex.* τριακοσίους. 31 *Alex.* παρακομίζοντες. 32 *Alex.* εἰς θυσίαν * * ἕνεκα δὲ τῶν παρόντων εἰς τὰς τῶν τριηρέων. in *C.* etiam διὰ τὸ usque ad ἕνεκεν δὲ vers. 20. desunt.

δὲ κατα-

20 δὲ καταθέσθαι δαπάνην. Ἔπεμψεν οὖν ταῦτα, διὰ μὲν τὸν ἀποστείλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἕνεκεν δὲ τῶν παρακομιζόντων, 21 εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευάς. Ἀποσταλέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθέως [33] διὰ τὰ πρωτοκλίσια Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν τῶν [34] αὐτῶν [35] γεγονέναι πραγμάτων, τῆς καθ' αὑτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν· ὅθεν εἰς [36] Ἰόππην παραγενόμενος, κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. 22 [37] Μεγαλοπρεπῶς δὲ ὑπὸ τοῦ [38] Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως [39] παραδεχθείς, μετὰ δᾳδουχίας καὶ βοῶν [40] εἰσπεπόρευται, εἶθ' οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. 23 Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημαινομένου Σίμωνος ἀδελφόν, παρακομίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ πραγμάτων ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς [41] τελέσοντα.

24 Ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ, καὶ δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε [42] τὴν ἀρχιερωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

25 Λαβὼν δὲ τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς [43] παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων, θυμοὺς δὲ ὠμοῦ τυράννου, καὶ θηρὸς βαρβάρου 26 [44] ὀργὰς ἔχων. Καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, [45] ὑπονοθευθεὶς ὑφ' ἑτέρου φυγὰς εἰς τὴν Ἀμμανῖτιν χώραν συν- 27 ήλασο. Ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει, ποιουμένου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου·

28 Πρὸς τοῦτον γὰρ ἦν ἡ τῶν [46] φόρων πρᾶξις· δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσεκλήθη- 29 σαν. Καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος δέ, Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν 30 Κυπρίων. Τοιούτων δὲ συνεστηκότων, συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιάζειν, διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ 31 [47] δεδόσθαι. Θᾶττον οὖν ὁ βασιλεὺς [48] ἧκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον Ἀνδρόνικον, τῶν ἐν ἀξιώματι κει- 32 μένων. Νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ Ἀνδρονίκῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακὼς εἴς τε Τύρον, καὶ 33 τὰς κύκλῳ πόλεις. [49] Ἃ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκὼς ὁ Ὀνίας, [50] παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκὼς εἰς ἄσυλον τόπον, ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς 34 [51] Ἀντιόχειαν κειμένης. Ὅθεν ὁ Μενέλαος λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον, παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν. ὁ δὲ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν, καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ, καὶ [52] δεξιὰς μεθ' ὅρκων [53] δοὺς, καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ παραχρῆμα [54] παρέκλεισεν, οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ 35 δίκαιον. Δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον Ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον, καὶ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ.

36 Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ Κιλικίαν τόπων, ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι συμμισοπονηρούντων [55] καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν [56] ἀπεκτάνθαι.

37 Ψυχικῶς οὖν ὁ Ἀντίοχος [57] ἐπιλυπηθείς, καὶ τραπεὶς [58] εἰς ἔλεον, καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ μετηλλαχότος σωφροσύνην, καὶ πολλὴν εὐτα- 38 ξίαν, Καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς, παραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρονίκου πορφύραν περιελόμενος, καὶ τοὺς χιτῶνας [59] περιρρήξας, περιαγαγὼν καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον [60] οὗπερ εἰς τὸν Ὀνίαν ἠσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μιαιφόνον [61] ἀπεκόσμησε, τοῦ κυρίου τὴν ἀξίαν 39 αὐτῷ [62] κόλασιν ἀποδόντος. Γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου μετὰ τῆς [63] Μενελάου γνώμης, καὶ διαδοθείσης ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη 40 πολλῶν διενηνεγμένων. Ἐπεγειρομένων

33 *Alex.* ὡς διὰ τὰ πρωτοκλήσια τοῦ Φιλομήτερος. 34 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* γεγονότων. 36 *Alex.* Ἴππην. 37 *Alex.* & *C.* Μεγαλομερῶς. 38 *Alex.* Ἰάσονος. 39 *Alex.* ἀποδεχθείς. 40 *Alex.* εἰσεθέχθη. *Ald. C.* εἰσεδέχθη. 41 *Alex.* τελέσοντας. 42 *Alex.* ἀρχιερωσύνην. 43 *Alex.* παρεγίνετο. 44 *C.* ὁρμάς. 45 *Alex.* ὑπονομευθείς. 46 *Alex.* διαφόρων 47 *Alex.* δίδοσθαι. 48 *Ald.* ἦλθε. 49 *Alex.* Καὶ σαφῶς.

50 *Alex.* ἀπήνεγκεν. 51 *Alex.* Ἀντιοχείας. 52 *Alex.* & *C.* δεξιασθεὶς μεθ' ὅρκων. 53 *Alex. C.* δοὺς δεξιὰν, καίπερ. 54 *C.* κατέκλεισεν. 55 καὶ τῶν *C.* desunt. 56 *Alex.* ἀπεκτόνησεν. *C.* ἀπεκτονεῖσθαι. 57 *Alex.* ὑπολυπηθείς. 58 *Alex.* ἐπὶ ἔλεος. 59 *Alex.* περιρήξας. 60 *Alex.* ὑπὲρ τόν. 61 *Ald.* ἀπέκλεινε. 62 *Alex.* * κολασασιν. 63 *Alex.* τοῦ Μενελάου.

δὲ τῶν

δὲ τῶν ὄχλων, καὶ ταῖς ὀργαῖς [64] διεμπιμπλαμένων, καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τρισχιλίους, κατήρξατο χειρῶν ἀδίκων, προηγησαμένου τινὸς [65] Τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ [66] τὴν ἄνοιαν.

41 [67] Συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λυσιμάχου, συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακειμένης σποδοῦ δρασσόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσον εἰς τοὺς περὶ τὸν

42 Λυσίμαχον. Δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ [68] καὶ κατέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ γαζοφυλάκιον

43 ἐχειρώσαντο. Περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρί-

44 σις [69] πρὸς τὸν Μενέλαον. Καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιολογίαν ἐποιήσαντο οἱ πεμφθέντες [70] ἄν-

45 δρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. Ἤδη δὲ λελειμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγείλατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ [71] τῷ Δορυμένους

46 πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα. Ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἴς τι περίστυλον ὡς [72] ἀναψύξοντα τὸν βασιλέα, μετέθηκε.

47 Καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν [73] κατηγορημάτων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις, οἵτινες εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν [74] ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις θάνα-

48 τον ἐπέκρινε. Ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ [75] ὑπὲρ πόλεως καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν [76] προηγορήσαντες.

49 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ Τύριοι [77] μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν [78] μεγαλοπρεπῶς

50 ἐχορήγησαν. Ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονεξίας, ἔμενεν ἐπὶ [79] τῆς ἀρχῆς, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΠΕρὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφοδον ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο.

2 Συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας [1] τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ [2] τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχοντας, καὶ λόγχας σπειρηδὸν [3] ἐξωπλισμένους,

3 Καὶ ἴλας ἵππων [4] διατεταγμένας, καὶ προσβολὰς γινομένας, καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων, καὶ ἀσπίδων κινήσεις, καὶ [5] καμάκων πλήθη, καὶ μαχαιρῶν σπασμοὺς, καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυσῶν κόσμων ἐκλάμψεις, καὶ παντοίους θωρακισ-

4 μούς. Διὸ πάντες ἠξίουν ἐπ' ἀγαθῷ τὴν ἐ-

5 πιφάνειαν [6] γεγενῆσθαι. Γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς, ὡς [7] μετηλλαχότος τὸν βίον Ἀντιόχου, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπίθεσιν. Τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων, καὶ τέλος ἤδη καταλαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν.

6 Ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς [8] τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς [9] τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν, δυσημερίαν εἶναι τὴν μεγίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ [10] οὐχ ὁμοεθ-

7 νῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι, Τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνην λαβὼν, φυγὰς πάλιν εἰς τὴν

8 Ἀμμανῖτιν [11] ἀπῆλθε. Πέρας οὖν κακῆς [12] ἀναστροφῆς ἔτυχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως φεύγων, διωκόμενος ὑπὸ πάντων, [13] καὶ στυγούμενος ὡς [14] τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δήμιος,

9 εἰς Αἴγυπτον [15] συνεβράσθη. Καὶ [16] ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας, ἐπὶ ξένης ἀπώλετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἀναχθεὶς, ὡς διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπης.

10 Καὶ ὁ πλῆθος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπένθητος ἐγενήθη, καὶ κηδείας οὐδ' [17] ἡστινοσοῦν οὔτε πατρῴου

11 [18] τάφου μετέσχε. Προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων, διέλαβεν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύ-

---

64 *Alex.* διεμπιπλαμένων. 65 *Alex.* Αὐράνου. 66 *Alex.* τὴν * ἄγνοιαν. *Ald.* C. τῇ διανοίᾳ. 67 *Alex.* Συνειδότες. 68 *Alex.* δὲ κατέβαλον. 69 *Alex.* ἐπὶ τόν. 70 *Alex.* τρεῖς ἄνδρες. C. τρεῖς ἄνδρες 71 *Alex.* Δορυμένου πρὸς τὸ * πεῖσαι. 72 *Alex.* ἀναψύχοντα. 73 *Alex.* κατηγορημένων. 74 *Alex.* ἀκατάγνωστοι. 75 *Alex.* *Ald.* περὶ 76 *Alex.* προηγορήσαντες 77 *Alex.* μισοπονηρεύσαντες. 78 *Alex.* μεγαλομερῶς. 79 *Alex.* τῇ ἀρχῇ.

Cap. 5. 1 *Mʃ. Alex.* τεσσεράκοντα. 2 *Alex.* τὴν αἰρων. 3 *Alex.* ἐξωπλισμένους, καὶ μαχαιρῶν σπασμοὺς, Καὶ εἴλας. 4 *Ald.* διατεταγμένων. 5 *Alex.* * καμάτων πλήθη, καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυσέων. 6 *Alex.* γεγενῆσθαι. 7 *Alex.* μετηλλαχότος Ἀντιόχου τὸν βίον. 8 *Alex.* τῆς πόλεως. 9 *Alex.* τὴν, mendoſe. 10 *Alex.* οὐκ. 11 *Alex* & C. παρῆλθεν. *Ald.* ἄπιει. 12 *Alex.* καταστροφῆς. 13 *Alex.* στυγούμενος. 14 *Ald.* τοῦ νόμου. 15 *Alex.* & C. ἐξεβράσθη. 16 *Alex.* ὁ συνχνοὺς. C. ὡσεὶ χοῦς. 17 *Alex.* ἥστινος οὔτε. 18 *Alex.* νομοῦ.

πτου τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ, ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν [19] δορυάλωτον. 12 Καὶ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας, καὶ τοὺς [20] εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν. 13 Ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναιρέσεις, [21] ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμὸς, παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί. 14 Ὀκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν, [22] τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν [23] νομαῖς, οὐχ ἧττον [24] δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν. 15 [25] Καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις, κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἁγιώτατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον, τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος προδότην γεγονότα. 16 Καὶ ταῖς μιαραῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκεύη λαμβάνων, καὶ τὰ [26] ὑπ' ἄλλων βασιλέων [27] ἀνατεθέντα πρὸς αὔξησιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν, ταῖς βεβήλοις χερσὶ [28] συσσύρων [29] ἐπεδίδου. 17 Καὶ ἐμετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνορῶν ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρόρασις. 18 Εἰ δὲ μὴ [30] συνέβαινε [31] προσενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ [32] ὁ Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγωθεὶς ἀνετράπη τοῦ θράσους. 19 Ἀλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ κύριος ἐξελέξατο. 20 Διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν [33] τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων [34] ὑπὸ τοῦ κυρίου [35] ἐκοινώνησε· καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὀργῇ, πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου δεσπότου καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη. 21 Ὁ [36] γοῦν Ἀντίοχος ὀκτακόσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα, θᾶττον εἰς [37] Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν [38] πλωτὴν, καὶ τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. 22 Κατέλιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιππον, τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαντος· 23 Ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τούτοις Μενέλαον, ὃς χείριστα τῶν ἄλλων ὑπερήρετο τοῖς πολίταις, [39] ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους ἔχων διάθεσιν. 24 Ἔπεμψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος [40] δισμυρίων πρὸς τοῖς δισχιλίοις, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφάξαι, τὰς δὲ 25 γυναῖκας καὶ [41] νεωτέρους πωλεῖν. Οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς, ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας τοῦ σαββάτου· καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰουδαίους, τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἐξοπλησίαν παρήγγειλε. 26 Καὶ τοὺς [42] ἐξελθόντας πάντας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συνεξεκέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ [43] κατέστρωσε πλήθη. 27 Ἰούδας δὲ [44] ὁ Μακκαβαῖος δέκατός που [45] γενηθεὶς, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὴν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διέζη σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ τὴν χορτώδη τροφὴν σιτούμενοι διετέλουν, πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον, ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν [1] ἐκ τῶν πατρῴων νόμων, καὶ τοῖς τοῦ θεοῦ [2] νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι, 2 Μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν, καὶ προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν [3] Γαριζὶν, καθὼς ἐτύγχανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες, 3 [4] Διὸς Ξενίου. Χαλεπὴ δὲ [5] καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας. 4 Τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ [6] κώμων ἐπεπληροῦτο ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ῥαθυμούντων μεθ' ἑταιρῶν,

---

19 *Alex.* δοριάλωτον. 20 *Alex.* ἐν ταῖς οἰκίαις. 21 *Alex.* ἀνήβων ται. 22 *Alex.* τέσσαρας. 23 *Alex.* νομοῖς. 24 δὲ *Ald.* deest. 25 *Alex.* Οὐκ. 26 *Alex.* ὑπὸ πολλῶν βασιλέων. 27 *Alex.* & *C.* ἀνασταθέντα. 28 *Alex.* συνσύρων. 29 ἐπεδίδου *Alex.* & *C.* deest. 30 *Alex.* συνέβη. 31 *Alex.* προσενέχεσθαι. *C.* προσενεχθῆναι. 32 *Alex.* ἦν ὁ. 33 *Alex.* τοῦ. 34 ὑπὸ τοῦ κυρίου *Alex.* & *C.* desunt. 35 *Alex.* ἐκοινώνησαν· καὶ ὁ καταληφθείς. 36 *Alex.* οὖν. 37 *Alex.* τὴν Ἀντιόχιαν. 38 *Alex.* * πρώτην. 39 al. ἐπεχθῆ. 40 *Alex.* δισμυρίους δὲ τοῖς. *C.* δισμυρίους δὲ πρὸς τοῖς. 41 *Alex.* τοὺς νεωτέρους. 42 *Alex.* ἐλθόντας. 43 *Alex.* κατέστρωσεν. *C.* κατέτρωσε. 44 *Alex.* ὁ καὶ Μακκαβαῖος. 45 *Alex.* γεννηθεὶς, καὶ ἀναχωρήσας ἐν τοῖς ὄρεσιν θηρίων τρόπον διέζη.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* ἀπὸ τῶν πατρίων. 2 *Alex.* νόμου. 3 *Alex.* Γαριζεί. 4 *Alex.* Διοξενίου. 5 *Alex.* καὶ τοῖς * ὅλοις ἦν δυσχερής. *C.* καὶ δυσχερὴς ἦν τοῖς ὄχλοις. 6 *Alex.* κώμων ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπεπληροῦτο ῥαθυμούντων.

καὶ ἐν τοῖς

καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς [7] περιβόλοις γυναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον [8] φερόντων. 5 Τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς [9] ἀποδιεσταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο. 6 Ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν, οὔτε πατρῴους ἑορτὰς διαφυλάττειν, οὔτε ἁπλῶς Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. 7 [10] Ἤγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ βασιλέως γενέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διονυσίων ἑορτῆς, [11] ἠναγκάζοντο οἱ Ἰουδαῖοι κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διονύσῳ. 8 Ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς [12] ἀστυγείτονας πόλεις Ἑλληνίδας, [13] Πτολεμαίων ὑποθεμένων, τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ σπλαγχνίζειν· 9 Τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικά, κατασφάζειν. παρῆν οὖν ὁρᾶν τὴν ἐνεστῶσαν ταλαιπωρίαν. 10 Δύο γὰρ γυναῖκες [14] ἀνηνέχθησαν περιτετμηκυῖαι τὰ [15] τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν κρεμάσαντες τὰ βρέφη, καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτὰς τὴν πόλιν, κατὰ τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. 11 Ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια, λεληθότως ἄγειν τὴν ἑβδομάδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν, διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι [16] ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης ἡμέρας.

12 Παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ, μὴ συστέλλεσθαι διὰ τὰς συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὄλεθρον, ἀλλὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι.

13 Καὶ [17] τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἐᾶσθαι τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως περιπίπτειν [18] ἐπιτιμίοις, 14 μεγάλης εὐεργεσίας σημεῖόν ἐστιν. Οὐ γάρ, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μακροθυμῶν ὁ δεσπότης, [19] μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἁμαρτιῶν, [20] κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι,

15 Ἵνα μὴ πρὸς τέλος ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν, 16 ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. Διόπερ οὐδέποτε μὲν τὸν [21] ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς, οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν 17 ἑαυτοῦ λαόν. Πλὴν ἕως ὑπομνήσεως [22] ταῦθ' ἡμῖν εἰρήσθω· δι' ὀλίγων [23] δ' ἐλευ-18 στέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. Ἐλεάζαρός τις τῶν πρωτευόντων γραμματέων, ἀνὴρ ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ προσώπου κάλλιστος [24] τυγχάνων, [25] ἀναχανὼν ἠναγ-19 κάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας. Ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξάμενος, αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπα-20 νον προσῆγε, προπτύσας δέ, Καθ' ὃν ἔδει τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας [26] ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις [27] γεύσασθαι διὰ τὴν πρὸς 21 τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. Οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν, [28] ἀπολαβόντες αὐτὸν κατιδίαν [29] παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς καθῆκον αὐτῷ [30] χρήσασθαι δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, [31] ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως [32] προσ-22 τεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, Ἵνα τοῦτο πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου, καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν [33] τύχῃ φι-23 λανθρωπίας. Ὁ δὲ λογισμὸν ἀστεῖον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας, καὶ τῆς τοῦ [34] γήρως ὑπεροχῆς, καὶ τῆς [35] ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς [36] πολιᾶς, καὶ τῆς ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀναστροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ θεοκτίστου νομοθεσίας, ἀκολούθως ἀπεφήνατο, ταχέως λέγων προ-24 πέμπειν εἰς τὸν ᾅδην. Οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρον τὸν ἐννενηκονταετῆ [37] μεταβεβηκέναι εἰς ἀλλοφυλισμόν,

25 Καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν, καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ [38] ἀκαριαῖον ζῆν πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μύσος καὶ κηλῖδα τοῦ γήρως [39] κατακτή-26 σομαι. Εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανὼν 27 ἐκφεύξομαι. Διόπερ ἀνδρείως μὲν νῦν

7 Alex. περιβόλων. 8 Alex. εἰσφερόντων. 9 Alex. ἀποδιεσταλμένων. 10 Alex. Ἦγον. 11 Alex. ἠνεγκάζοντο κισσούς. 12 Alex. * ἀστυγεις Ἑλληνίδας πόλις. 13 Alex. & C. Πτολεμαίου ὑποθεμένου. Ald. Πτολεμαίου ὑποτιθεμένου. 14 Alex. ἀνήχθησαν. 15 Alex. τέκνα· τούτων. 16 Alex. αὐτοῖς κατὰ δόξαν. 17 Alex. γάρ τό. 18 Alex. τοῖς ἐπιτιμίοις. 19 Alex. μάχρι τοῦ καταντήσαντος. 20 Alex, κολάσῃ, Οὕτως. 21 Alex. Ald. ἔλεον ἀφ'. 22 Alex. ταῦτ'. 23 Alex. δέ. 24 τυγχάνων Alex. deeſt. 25 Alex. ἀναχανών. 26 Alex. ἀμύνασθαι. 27 Alex. γεύσασθαι πρός. 28 Alex. ἀπολαμβάνοντες. 29 Alex. ἐνεκάλουν. 30 Alex. χρῆσθαι. 31 Alex. ὑποκρῖναι. 32 Alex. τεταγμένα. 33 Alex. τύχοι. 34 Alex. γήρους. 35 Alex. ἐπικλητοῦς. 36 Alex. * πολιτείας. 37 Alex. μεταβῆναι. 38 Alex. ἀκαιρέον. 39 Alex. & C. καταχτήσωμαι.

διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι, 28 Τοῖς δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλελοιπὼς, εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν. τοσαῦτα δὲ [40] εἰπὼν, ἐπὶ τὸ τύμπανον εὐθέως ἦλθε. 29 Τῶν δὲ ἀγόντων [41] τὴν μικρῷ πρότερον εὐμένειαν [42] πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν [43] μεταβαλόντων [44] διὰ τοὺς προειρημένους λόγους, ὡς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀπόνοιαν εἶναι· 30 Μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾷν, ἀναστενάξας εἶπε, Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνῶσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν, ὅτι δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου, σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγηδόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πάσχω. 31 Καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναιότητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων ὑείων κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μάστιξι καὶ νευραῖς αἰκιζομένους. 2 Εἷς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος, [1] οὕτως ἔφη, Τί μέλλεις ἐρωτᾷν, καὶ μανθάνειν [2] παρ' ἡμῶν; ἕτοιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν ἐσμὲν [3] ἢ παραβαίνειν τοὺς [4] πατρίους νόμους. 3 Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς, προσέταξε τήγανα, καὶ λέβητας ἐκπυροῦν. 4 Τῶν δὲ [5] ἐκπυρωθέντων, παραχρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν, καὶ [6] περισκυθίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ τῆς μητρὸς, συνορώντων. 5 Ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς [7] ὅλοις γενόμενον, ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν ἔμπνουν, καὶ τηγανίζειν. τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν [8] διαδιδούσης τοῦ τηγάνου, ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾷν, λέγοντες οὕτως, 6 Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ, καὶ τῇ ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθάπερ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυρούσης ᾠδῆς διεσάφησε [9] Μωυσῆς, λέγων, Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. 7 Μεταλλάξαντος δὲ τοῦ πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν· καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ [10] περισύραντες, ἐπηρώτων, Εἰ φάγεσαι πρὸ τοῦ τιμωρηθῆναι [11] τὸ σῶμα κατὰ μέλος; 8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ [12] εἶπεν, Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἑξῆς ἔλαβε βάσανον, ὡς ὁ πρῶτος. 9 Ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος, εἶπε, Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νόμων εἰς αἰώνιον [13] ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. 10 Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρίτος ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως [14] προέβαλε, καὶ τὰς χεῖρας [15] εὐθαρσῶς προέτεινε, 11 Καὶ γενναίως εἶπεν, Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα [16] κέκτημαι, καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω [17] κομίσασθαι. 12 Ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσσεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας ἐτίθετο. 13 Καὶ τούτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμενοι. 14 Καὶ γενόμενος [18] πρὸς τὸ τελευτᾷν, οὕτως ἔφη, Αἱρετὸν μεταλλάσσοντας [19] ὑπ' ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾷν ἐλπίδας, πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται. 15 Ἐχομένως δὲ τὸν πέμπτον προσάγοντες ᾐκίζοντο. 16 Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν, εἶπεν, Ἐξουσίαν ἐν ἀνθρώποις ἔχων [20] φθαρτὸς ὢν, ὃ θέλεις ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλελεῖφθαι. 17 Σὺ δὲ καρτέρει, καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ κράτος, ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου [21] βασανιεῖ. 18 Μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν, ἔφη, Μὴ πλανῶ [22] μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι' ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν [23] ἁμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν θεὸν, [24] διὸ ἄξια

---

40 *Alex.* εἰπώς. 41 *Alex. Ald. C.* πρὸς αὐτὸν τήν. 42 *Alex.* ἡ δυσμένειαν *Ald. C.* εἰς δυσμένειαν. 43 μεταβαλόντων *Alex.* deest. *C.* ἀπαγόντων. 44 *Alex.* διὰ τῶν προειρημένων λόγων, ὡς αὐτοὶ ὑπελάμβανον.

Cap. 7. 1 *Mʃ. Alex.* εἶπεν, Μέλλεις. 2 *Alex.* ἡμῶν. 3 *Alex.* ἢ πατρῴους νόμους παραβαίνειν. 4 *C.* πατρικούς. 5 *Alex.* παραχρῆμα ἐκπυρωθέντων, Τό. 6 al. περισκυτίσαντας. 7 *Alex.* λοιποῖς. 8 *Alex.* διδούσης. 9 *Alex.* Μωσῆς. 10 *Alex.* περισύροντες, ἐπηρώτουν, Εἰ φάγεσθαι. 11 *Alex.* κατὰ μέλος τὸ σῶμα. 12 *Alex.* προσεῖπεν. 13 *Alex.* * ἡμᾶς ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. 14 *Alex.* προέβαλλεν. 15 *Alex.* εὐθαρσέως. 16 *Alex.* * κέκληται. 17 *Alex.* κομίζεσθαι. 18 *Alex.* πρὸς τῷ. 19 *Alex.* ἀπό. *C.* τὰς ἀπ'. 20 *Alex.* ὃ θέλεις ποιεῖς, φθαρτὸς ὤν. 21 *Alex.* & *C.* βασανιεῖ. 22 *Alex.* μᾶλλον. 23 *Alex.* ἁμαρτόντες. 24 *Alex.* ἄξια. *C.* ἄξια γάρ.

θαυμασ-

19 θαυμασμοῦ γέγονε. Σὺ δὲ μὴ νομίσῃς ἀθῶος ἔσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας.

20 Ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ [25] θαυμαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἀξία, ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνορῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας, εὐψύχως ἔφερε διὰ τὰς ἐπὶ [26] κύριον ἐλπίδας.

21 Ἕκαστον δὲ [27] αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ, γενναίῳ [28] πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διεγείρασα,

22 λέγουσα πρὸς αὐτούς, Οὐκ οἶδ᾽ ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἑκάστου

23 στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερρύθμισα. Τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης ὁ πλάσας ἀνθρώπου γένεσιν, καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν πάλιν [29] ἀποδώσει μετ᾽ ἐλέους, ὡς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους.

24 Ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι, καὶ τὴν ὀνειδίζουσαν ὑφορώμενος φωνήν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ὅρκων ἐπίστου, ἅμα πλουτιεῖν καὶ μακαριστὸν ποιήσειν [30] μεταθέμενον ἀπὸ τῶν [31] πατρίων νόμων, καὶ φίλον ἕξειν, καὶ

25 χρείας ἐμπιστεύσειν. Τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα, παρῄνει [32] τοῦ μειρακίου

26 γενέσθαι σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίᾳ. Πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος, ἐπεδέξατο πείσειν τὸν

27 υἱόν. Προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὠμὸν τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ [33] πατρῴᾳ φωνῇ, Υἱὲ ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μῆνας ἐννέα, καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ τροφοφορήσασαν.

28 Ἀξιῶ σε τέκνον ἀναβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γνῶναι ὅτι [34] ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος [35] οὕτως γεγένηται.

29 Μὴ φοβηθῇς τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν [36] ἄξιος γενόμενος, ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου [37] κομί-

30 σωμαί σε. Ἔτι δὲ ταύτης [38] καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε, Τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος τοῖς πατράσιν

31 ἡμῶν διὰ [39] Μωυσέως. Σὺ δὲ πάσης κακίας εὑρετὴς γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους, οὐ

32 μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν.

33 Εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ παιδείας ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισαι, καὶ πάλιν

34 καταλλαγήσεται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις. Σὺ δὲ ὦ ἀνόσιε, καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαρώτατε, μὴ μάτην μετεωρίζου [40] φρυαττόμενος ἀδήλοις ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς [41] δούλους αὐτοῦ ἐπαιρό-

35 μενος χεῖρα. Οὔπω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου Θεοῦ κρίσιν ἐκπέφευγας.

36 Οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν [42] ὑπενέγκαντες πόνον, [43] ἀενάου ζωῆς ὑπὸ διαθήκην Θεοῦ πεπτώκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποί-

37 σῃ. Ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ [44] ἀδελφοί μου, καὶ σῶμα, καὶ [45] ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρίων νόμων, [46] ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν [47] ἵλεων ταχὺ τῷ ἔθνει γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἐτασμῶν καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι, διότι μό-

38 νος αὐτὸς Θεός ἐστιν, Ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου [48] στῆσαι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ [49] τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος

39 δικαίως [50] ἐπηγμένην. Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεύς, τούτῳ παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυ-

40 κτηρισμῷ. Καὶ οὗτος οὖν [51] καθαρὸς τὸν βίον μετήλλαξε, παντελῶς ἐπὶ τῷ κυρίῳ πε-

41 ποιθώς. Ἐσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτε-

42 λεύτησε. Τὰ μὲν οὖν περὶ [52] σπλαγχνισμοὺς, καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσθω.

Κεφ. η'. 8.

1 Ἰούδας δὲ [1] ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐ-

25 *Alex.* ἀγαθή. 26 *C.* κυρίῳ. 27 *Alex.* τῶν ἀνθρώπων παρεκάλει. 28 *Alex.* * πεπληρωμένῳ. 29 *Alex. Ald. C.* ἀποδίδωσιν. 30 *Alex.* καὶ μεταθέμενον ἀπὸ τῶν. 31 *Alex. Ald. C.* πατρίων, καί. 32 *Alex.* γενέσθαι τοῦ μειρακίου. 33 *Alex.* πατρίῳ. 34 *Alex.* ὅτι ἐξ ὄντων. 35 *Alex.* Οὕτω γίνεται. 36 *Alex.* σου ἄξιος. 37 *Alex.* κομίσαι μέ σε. 38 *Alex.* καταληγούσης. 39 *Alex.* Μωσῆν. 40 *Alex.* * φρυττόμενος. 41 *Alex. Ald. C.* οὐρανίους παῖδας ἐπαιρόμενος (*Alex.* ἐπαιρόμενος.) 42 *Alex.* ἐπενέγκαντες. 43 *Alex.* ἀενάου. 44 *Alex. Ald. C.* ἀδελφοί, καί. 45 *Alex.* * τύχην. 46 *Alex.* ἐπικαλούμενοι. 47 *Alex.* ἵλεως. 48 *Alex.* & *C.* στῆσαι. 49 *Alex.* * τοῦ. 50 *Alex.* ἐπημμένην. 51 *Alex.* & *C.* καθαρῶς μετήλλαξεν. 52 *Alex.* τοὺς σπλαγχνισμούς.

Cap. η'. 1 *Ms. Alex.* ὁ καὶ Μακκαβαῖος καί.

τῷ, παρεισπορευόμενοι λεληθότως [2] εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ [3] προσλαβόμενοι, 2 συνήγαγον εἰς ἑξακισχιλίους. Καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον [4] ἐπιδεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων [5] καταπατούμενον λαὸν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ τὸν ναὸν, τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, 3 Ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν [6] καταβοώντων 4 πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, [7] Μνησθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν [8] ἀναμαρτήτων νηπίων παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ βλασφημιῶν, καὶ μισοπονηρῆσαι. 5 Γενόμενος δὲ [9] ἐν συστήματι ὁ Μακκαβαῖος, ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔθνεσιν ἐγίνετο, τῆς ὀργῆς 6 τοῦ κυρίου εἰς ἔλεον [10] τραπείσης. Πόλεις δὲ καὶ [11] κώμας ἀπροσδοκήτως ἐρχόμενος ἐνεπίμπρα, καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων, οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων [12] ἐνίκα τροπούμενος. 7 Μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας [13] ἐπιβουλὰς συνεργοὺς ἐλάμβανε· καὶ [14] λαλιά τις τῆς εὐανδρείας αὐτοῦ [15] διεχεῖτο 8 πανταχῆ. Συνορῶν δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν [16] ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως 9 πράγμασιν. Ὁ δὲ ταχέως προχειρισάμενος, Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου, τῶν πρώτων φίλων, ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, [17] τὸ σύμπαν τῶν Ἰουδαίων ἐξᾶραι γένος. Συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα στρατηγὸν, καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις [18] πεῖραν ἔχοντα. 10 Διεστήσατο δὲ ὁ Νικάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων δισχιλίων ἐκ τῆς τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας 11 ἐκπληρώσειν. Εὐθέως δὲ εἰς τὰς παραθαλασσίους πόλεις ἀπέστειλε [19] προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν [20] Ἰουδαϊκῶν σωμάτων, [21] ὑπισχνούμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν· οὐ προσδεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν [22] παρακο-12 λουθήσειν ἐπ' αὐτῷ δίκην. Τῷ δὲ Ἰούδᾳ προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου· καὶ μεταδόντος [23] αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν 13 τοῦ στρατοπέδου, Οἱ δειλανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ δίκην, [24] διεδίδρασκον, καὶ 14 ἐξετόπιζον ἑαυτούς. Οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν κύριον [25] ἠξίουν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνο-15 ρος πρὶν συντυχεῖν πεπραμένους· Καὶ εἰ μὴ δι' αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν διαθήκας, καὶ [26] ἕνεκεν τῆς ἐπ' [27] αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς ὀνόμα-16 τος αὐτοῦ. Συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ αὐτὸν ὄντας [28] τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους, παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι [29] τοὺς πολεμίους, μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἐθνῶν πολυπληθίαν, 17 ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, Πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνόμως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν, καὶ τὸν τῆς ἐμπεπαιγμένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προ-18 γονικῆς πολιτείας κατάλυσιν. Οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις [30] πεποίθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, [31] ἔφησεν. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ παντοκράτορι θεῷ δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸν ὅλον κόσμον [32] ἐν ἑνὶ νεύματι [33] καταβαλεῖν, 19 πεποίθαμεν. Προσαναλεξάμενος δὲ αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σενναχηρεὶμ [34] τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε [35] χιλιάδων ὡς ἀπώλοντο, 20 Καὶ τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς [36] αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρείαν ἦλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις· τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ [37] ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν [38] γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν

---

2 εἰς C. deest. 3 Alex. προσλαμβανόμενοι. 4 Alex. ἐφιδεῖν τόν. 5 Alex. Ald. C. καταπονούμενον. 6 Alex. καταβοώντων. 7 Alex. Καὶ μνησθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν. 8 Alex. * ἁμαρτητων. Ald. ἁμαρτημάτων. 9 Alex. ὁ Μακκαβαῖος ἐν συστέματι. 10 Alex. * τραπισιν. 11 Alex. χώρας. 12 Alex. τροπούμενος. 13 Alex. ἐπιβολάς. 14 Alex. λαλιὰν τῆς. 15 Alex. διηχεῖτο. 16 Alex. * ἐρχόμενος. 17 Alex. τὸ πᾶν τῆς Ἰουδαίας. 18 Alex. ἔχοντα πεῖραν. 19 Alex. προκαλούμενος.

20 Alex. Ald. C. Ἰουδαίων. 21 Alex. ὑπισχνούμενος. 22 Alex. παρακολουθοῦσαν αὐτῷ. 23 Alex. & C. τοῖς σὺν. 24 Alex. & C. διεδίδρασκον ἑαυτοὺς καὶ ἐξετόπιζον. 25 Alex. * ἤξιον. 26 Alex. ἕνεκα. 27 Alex. αὐτῷ. 28 Alex. ἀριθμόν. 29 Alex. τοῖς δεσμίοις. 30 Alex. πεποίθοσιν. 31 Alex. ἔφησαν. 32 Alex. ἐνί. 33 Alex. * καταλαβεῖν. 34 Alex. ἑκατόν. 35 Alex. χιλιάδες. Ald. deest. 36 Alex. τοὺς Γαλάτας. 37 Alex. ἑξακισχείλιοι. 38 Alex. γενομένην.

39 ἐλα-

21 [39] ἔλαβον. Ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας, καὶ ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι [40] τὸ
22 στράτευμα ἐποίησε· Τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως, Σίμωνα καὶ [41] Ἰώσηφον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις,
23 Ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον, [42] παραγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον, καὶ δοὺς σύνθημα Θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης [43] σπείρας αὐτὸς προηγούμενος, συν-
24 έβαλε τῷ Νικάνορι. Γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν [44] ἀναπήρους τὸ [45] πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος [46] στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ [47] φυγεῖν ἠνάγκασαν.
25 Τὰ δὲ χρήματα τῶν [48] παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον. συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν, ἀνέλυσαν [49] ὑπὸ τῆς ὥρας
26 συγκλειόμενοι. Ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ [50] σαββάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ [51] ἐμακροθύμησαν
27 κατατρέχοντες αὐτούς. Ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς, καὶ τὰ σκῦλα ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων, περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες, καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι [52] αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀρχὴν ἐλέους
28 [53] τάξαντος αὐτοῖς. Μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ᾐκισμένοις, καὶ ταῖς χήραις, καὶ ὀρφανοῖς, μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ
29 καὶ τὰ παιδία [54] ἐμερίσαντο. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιησάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἠξίουν εἰς τέλος
30 καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις. Καὶ [55] τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην [56] συνερειζόντων, ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους αὐτῶν ἀνεῖλον, καὶ [57] ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο· καὶ λάφυρα [58] πλεῖστα ἐμερίσαντο, ἰσομοίρους [59] ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ᾐκισμένοις, καὶ ὀρφανοῖς, καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις,
31 ποιήσαντες. Ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς, ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱε-
32 ροσόλυμα. Τὸν δὲ [60] φυλάρχην τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνεῖλον, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολ-
33 λὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐπιλελυπηκότα. Ἐπινίκια δὲ [61] ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι, τοὺς ἐμπρήσαντας τοὺς [62] ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην, [63] καί τινας ἄλλους [64] ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον πεφευγότας, οἵτινες ἄξιον τῆς δυσσεβείας [65] ἐκο-
34 μίσαντο μισθόν. Ὁ δὲ [66] τρισαλιτήριος Νικάνωρ, ὁ [67] τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶ-
35 σιν τῶν Ἰουδαίων ἀγαγὼν, Ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν [68] κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι, τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ, τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογείου, [69] δραπέτου τρόπον ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἧκεν εἰς Ἀντιόχειαν, [70] ὑπεράγαν δυσημερήσας ἐπὶ
36 τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ. Καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀναδεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσασθαι, κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν [71] τὸν Θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν [72] τοῖς ὑπ' αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΠΕρὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος ἀναλελυκὼς ἀκόσμως ἐκ τῶν [1] κατὰ τὴν Περσίδα τό-
2 πων. Εἰσεληλύθει γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περσέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν, καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ τῶν πληθῶν ὁρμησάντων, ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοήθειαν ἐτράπησαν· καὶ συνέβη τροπωθέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.
3 Ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα, προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνορα, καὶ τοὺς περὶ Τιμόθεον, γεγο-
4 νότα. Ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὴν

39 *Ald.* ἔλαβον ὑπερτιπαμπληθῆ. 40 *Alex.* ἐποίησεν τὸ στράτευμα· Τάξας ἀδελφούς. 41 *Alex.* Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάθην. 42 *Alex.* & *C.* παραναγνούς. *Ald.* παραγνῶναι. 43 *Alex.* σπείρης. 44 *Alex.* ἀναπείρους τό. 45 *Alex.* πλεῖον. *C.* πλεῖν. 46 *Alex.* στρατειᾶς, πάντας. 47 *Alex.* φεύγειν ἠνάγκασεν. 48 *Alex.* παραγινομένων. 49 *Alex.* παρὰ τῆς χώρας. 50 *Alex.* σαββάτου δίκη, δι' ἥν. 51 *Alex.* & *C.* ἐμακροτόνησαν. 52 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰς τήν. 53 *Ald.* τάξαντι. *C.* στάξαντος. 54 *Alex.* διεμερίσαντο. 55 *Alex.* τοῖς. *Ald.* *C.* τούς. 56 *Alex.* συνερείσαντες. *Ald.* *C.* συνερείσαντες. 57 *Alex.* τὸ ὀχύρωμα τῶν ὑψηλῶν. 58 *Alex.* πλείονος. 59 *Alex.* αὐτοῖς. 60 *C.* φιλάρχην. 61 *Alex.* ἀγόντας. 62 *Alex.* * ἱερεῖς. 63 καί τινας ἄλλους *Alex.* *Ald.* *C.* desunt. 64 *Alex.* ὑφ' * εἰς ἓν οἰκεῖον πεφευγότα, καὶ τὸν ἄξιον. 65 *Alex.* ἐκομίσατο. 66 *Alex.* τρισαλιτήριος. 67 *Alex.* τρισχιλίους. 68 *Alex.* καθ' αὐτόν. 69 *Alex.* * τραπέτου τόπον. 70 *Alex.* & *C.* ὑπὲρ ἅπαν * εὐημερηκώς. 71 *Alex.* *Ald.* τοὺς Ἰουδαίους. 72 *Alex.* τοῖς ἑαυτοῦ προστεταγμένοις.
Cap. 9. 1 *Ms.* *Alex.* & *Comp.* *ed.* περὶ τήν.

τῶν πεφυγαδευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερείσασθαι· διὸ συνέταξε τὸν ἁρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα [2] κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ δὴ κρίσεως συνούσης αὐτῷ. [3] οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε, Πολυάνδριον Ἰουδαίων Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. 5 Ὁ δὲ [4] πανεπόπτης κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐτοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγχνων ἀλγηδὼν, καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι, 6 Πάνυ δικαίως, τὸν πολλαῖς καὶ ξενιζούσαις συμφοραῖς ἑτέρων σπλάγχνα βασανίσαντα.

7 Ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγερωχίας ἔληγεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρματος φερόμενον ῥοίζῳ, καὶ [5] δυσχερεῖ πτώματι [6] περιπεσόντα, πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι. 8 Ὁ δ' [7] ἄρτι δοκῶν τοῖς τῆς θαλάσσης [8] κύμασιν ἐπιτάσσειν, διὰ τὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀλαζονείαν, καὶ πλάστιγγι [9] τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος [10] ὕψη στήσειν, κατὰ γῆν γενόμενος, ἐν φορείῳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδεικνύμενος·

9 Ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας ἀναζεῖν, καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι [11] τῇ σαπρίᾳ. 10 Καὶ τὸν μικρῷ πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρων ἅπτεσθαι δοκοῦντα, παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύνατο, διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος.

11 Ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς [12] ὑπερηφανίας [13] λήγειν ὑποτεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἔρχεσθαι θείᾳ μάστιγι κατὰ στιγμὴν ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. 12 Καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ [14] δυνάμενος ἀνέχεσθαι, ταῦτ' ἔφη, Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ μὴ θνητὸν ὄντα [15] ἰσόθεα φρονεῖν [16] ὑπερηφάνως. 13 Ηὔχετο δὲ ὁ μιαρὸς πρὸς τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην, [17] οὕτω λέγων, 14 Τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον [18] ποιῆσαι, καὶ πολυάνδριον οἰκοδομῆσαι, ἐλευθέραν ἀναδεῖξαι· 15 Τοὺς δὲ Ἰουδαίους [19] οὓς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιῶσαι, οἰωνοβρώτους [20] δὲ σὺν τοῖς νηπίοις [21] ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἴσους Ἀθηναίοις ποιήσειν· 16 Ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἅγιον [22] νεὼν, καλλίστοις ἀναθήμασι κοσμήσειν, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας [23] συντάξεις ἐκ 17 τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν· Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ [24] Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν [25] ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ 18 κράτος. Οὐδαμῶς δὲ ληγόντων τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις, τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν, [26] ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως· 19 Τοῖς χρηστοῖς Ἰουδαίοις τοῖς πολίταις πολλὰ χαίρειν, καὶ ὑγιαίνειν, καὶ εὖ πράττειν, [27] βασιλεὺς, καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. 20 Εἰ ἔρρωσθε, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ ἴδια κατὰ γνώμην [28] ἐστὶν ὑμῖν, εὔχομαι μὲν τῷ θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπίδα ἔχων. 21 [29] Κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὔνοιαν [30] ἂν ἐμνημόνευον φιλοστόργως. [31] ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων, καὶ περιπεσὼν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων [32] ἀσφαλείας. 22 Οὐκ ἀπογινώσκων τὰ [33] κατ' ἐμαυτὸν, ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθένειαν, 23 Θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατὴρ καθ' οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν, ἀνέδειξε τὸν [34] διαδεξόμενον, 24 Ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνῃ, [35] ἢ καὶ προσαγγελθῇ τι δυσχερὲς, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ᾧ καταλέλειπται τὰ

2 Alex. καταλύειν. 3 Alex. οὕτως. 4 Alex. παντεπόπτης. Ald. C. παντοκράτωρ. 5 Alex. δυσχερῆ. 6 C. περιπεσόντι. 7 Alex ἀντιδοκῶν. 8 Alex. κύμασιν * διὰ την ὑπὲρ ἀνθρώπων ὑπερηφανίαν, καὶ πλάστιγγι τῶν. 9 Ald. τὰ πλάτη τῶν. 10 Alex. ὕψει. 11 Alex. την σαπρείαν. 12 Ald. ὑπερηφανίας αὐτοῦ λήγειν. 13 Alex. λέγειν τεθραυσμένος. 14 Alex. ἀνέχεσθαι δυνάμενος. 15 Alex ὑπερήφανα φρονεῖν. 16 ὑπερηφάνως C. deest. 17 Alex. οὕτως. 18 Ald. ποιήσων. 19 Alex. ὡς. 20 Alex. σὺν τοῖς. 21 Alex. ἐκτρέψαι. 22 Alex. νεώ. 23 Ald. C. προστάξεις. 24 Alex. Ἰουδαῖος. 25 Alex. ἐπελεύσασθαι καταγγέλλοντας. 26 Alex. ἔχουσαν ἱκετηρίας τάξιν. 27 Alex. βασιλεὺς Ἀντίοχος καὶ στρατηγὸς Ἔρρωσθαι. 28 Alex. ἐστι ὑμεῖν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπίδα ἔχων Ὑμῶν τὴν. 29 Καγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην C. desunt. 30 Alex. ἐμνημόνευον. 31 Alex. ἐπαναγαγὼν ἐκ τῶν κατὰ την. 32 Alex. ὑμῶν ἀσφαλείας. 33 Alex. καθ' ἐμαυτόν. 34 Alex. διαδεξάμενον. 35 Alex. καὶ προσαπέλθη.

ται τὰ πράγματα, μὴ ἐπιταράσσωνται·

25 Πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας, καὶ γειτνιῶντας [36] τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας, [37] προσδεχομένους τὸ ἀποβησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν [38] υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλάκις ἀνατρέχων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν [39] παρακατετιθέμην καὶ συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς

26 αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα· Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ᾽ ἰδίαν, ἕκαστον συντηρεῖν τὴν οὖσαν εὔνοιαν

27 εἰς ἐμὲ καὶ τὸν [40] υἱόν μου. Πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως [41] παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει, συμπεριενεχθήσεσθαι

28 ὑμῖν. Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χείριστα παθών, ὡς ἑτέρους διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκτίστῳ μόρῳ κατ-

29 έστρεψε τὸν βίον. Παρεκομίζετο [42] δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ· ὃς καὶ [43] διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιόχου, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

Κεφ. ι΄. 10.

1 Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, [1] τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτούς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαν-

2 το, καὶ τὴν πόλιν, Τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων [2] δεδημιουργη-

3 μένους, ἔτι δὲ [3] τεμένη [4] καθεῖλον. Καὶ τὸν [5] νεὼν καθαρίσαντες, ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους, καὶ πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες, ἀνήνεγκαν [6] θυσίαν μετὰ διετῆ [7] χρόνον, καὶ θυμίαμα καὶ λύχνους, καὶ τῶν ἄρ-

4 των τὴν πρόθεσιν ἐποιήσαντο. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἠξίωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν, μηκέτι [8] περιπεσεῖν τοιούτοις κακοῖς, ἀλλ᾽ ἐάν ποτε καὶ ἁμάρτωσιν, ὑπ᾽ αὐτοῦ [9] μετ᾽ ἐπιεικείας παιδεύεσθαι, καὶ μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι παραδίδοσθαι.

5 Ἐν ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν καθαρισμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι

6 τοῦ αὐτοῦ μηνός, [10] ὅς ἐστι Χασελεῦ. Καὶ μετ᾽ εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμάτων τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν [11] νεμόμενοι.

7 Διὸ θύρσους καὶ κλάδους ὡραίους, ἔτι [12] δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ εὐοδώσαν-

8 τι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. [13] Ἐδογμάτισαν δὲ μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ᾽ ἐνιαυ-

9 τὸν ἄγειν [14] τάσδε τὰς ἡμέρας. Καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφα-

10 νοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε. Νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν [15] Εὐπάτορα Ἀντίοχον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς [16] γενόμενον, δηλώσομεν, αὐτὰ συντέ-

11 μνοντες [17] τὰ τῶν [18] πολέμων κακά. [19] Αὐτὸς γὰρ [20] παραλαβὼν [21] βασιλείαν, ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Λυσίαν τινά, κοίλης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρώταρχον.

12 Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντηρεῖν προηγούμενος [22] εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γεγονυῖαν [23] εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, [24] καὶ ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν.

13 Ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρέκαστα ἀκούων, διὰ τὸ τὴν Κύπρον ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ ἀναχωρῆσαι, [25] μήτ᾽ εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν [26] ἔχων, ὑπ᾽ ἀθυμίας φαρμακεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε

14 τὸν βίον. Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν [27] τόπων, ἐξενοτρόφει, καὶ παρέκαστα πρὸς τοὺς [28] Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει.

15 Ὁμοῦ δὲ [29] τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμναζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς [30] φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσο-

---

36 *Alex.* τῆς βασιλείας. 37 *Alex.* καὶ προσδοκῶντας τό. *C.* προσδοκοῦντας τό. 38 *Alex. Ald. C.* υἱὸν Ἀντίοχον. 39 *Alex.* παρεκατετιθέμην. 40 *Alex.* υἱόν. Πέπεισμαι. *Ald. C.* υἱόν. Πέπεισμαι. 41 *Alex.* συνταθέντα. 42 δὲ *Ald.* deest. 43 *Alex.* εὐλαβηθείς.

Cap. 10. 1 *Alex.* τοῦ τοῦ. 2 *Alex.* δεδημιουργημένους. 3 *C.* καὶ τὰ τεμένη. 4 *Alex.* καθεῖλαν. *C.* καθείλοσαν. 5 *Alex.* ναιώ. 6 *Alex.* θυσίας. 7 *Ald.* χρόνον προσέτι καὶ μῆνας ἕξ, καὶ θυμίαμα. 8 *Alex.* παραπεσεῖν. 9 *Alex.* μετὰ ἐπιεικείας * μὴ βλασφήμοις. 10 *Alex.* τοῦ Χασελεῦ. 11 *C.* μεμονωμένοι. 12 *Alex.* δὲ καὶ φοίνικας ἔχοντες, ηὐχαρίστουν τῷ εὐοδώσαντι καθαρίσαι τόν. 13 *Alex.* Ἐδογμάτισάν τε. 14 *Alex.* τὰς * δεκατας ἡμέρας. 15 *Alex.* * ὑπατον. 16 *C.* γινόμενα. 17 *Alex.* & *C.* τὰ συνέχοντα τῶν. 18 *Alex.* * πόλεων κακά. 19 *Alex.* & *C.* Οὗτος. 20 *Ald.* λαβών. 21 *Alex.* τὴν βασιλείαν. 22 *Alex.* πρὸς τούς. 23 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς ἀδικείαν ἐπειρᾶτο. 24 καὶ *C.* deest. 25 *Alex.* μήτε. 26 *Alex.* * εὐγενασίας φαρμακεύσας. *C.* ἐξευγεναίσας ὑπ᾽ ἀθυμίας φαρμακεύσας. 27 *Alex.* * τρόπων. 28 *Alex.* ἰδίους. 29 *Alex.* τούτων. 30 *Alex.* φυγαδεύσαντας.

λύμων προσλαβόμενοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. 16 Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι [31] λιτανείαν, καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, 17 Οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρώστως, ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἠμύναντο· [32] κατέσφαζον δὲ τοὺς [33] ἐμπίπτοντας, ἀνεῖλον δὲ οὐχ ἧττον τῶν δισμυρίων. 18 Συμφυγόντων δὲ [34] οὐκ ἔλαττον τῶν ἐνακισχιλίων εἰς δύο πύργους [35] ὀχυροὺς εὖ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, 19 Ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπείγοντας τόπους, ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ [36] Ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ Ζακχαῖον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. 20 Οἱ δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπό τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπείσθησαν ἀργυρίῳ· ἑπτάκις δὲ [37] μυριάδας δραχμὰς λαβόντες, 21 εἴασάν τινας διαῤῥυῆναι. [38] Προσαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συναγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου [39] πεπράκασι τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς πολεμίους κατ᾽ αὐτῶν ἀπολύσαντες. 22 Τούτους μὲν οὖν προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατελάβετο. 23 Τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος, ἀπώλεσεν ἐν τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν 24 δισμυρίων. Τιμόθεος δὲ ὁ [40] πρότερον ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς, καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δοριάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. 25 Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγίζοντος αὐτοῦ, πρὸς [41] ἱκετείαν [42] τοῦ θεοῦ ἐτράπησαν, γῇ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες, καὶ τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαντες, 26 Ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κρηπῖδα προσπεσόντες, ἠξίουν [43] ἵλεων αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεῦσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις, 27 καθὼς [44] ὁ νόμος διασαφεῖ. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, προῆγον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ πλεῖον· [45] συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἦσαν. 28 Ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς [46] διαχεομένης, [47] προσέβαλον ἑκάτεροι· οἱ μὲν [48] ἔγγυον ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης [49] μετ᾽ ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγὴν, οἱ δὲ καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων 29 τασσόμενοι τὸν θυμόν. [50] Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ᾽ ἵππων χρυσοχαλίνων [51] ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς, καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων 30 οἱ δύο, Καὶ τὸν Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες, καὶ σκεπάζοντες ταῖς [52] ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄτρωτον [53] διεφύλαττον· εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς [54] ἐξεῤῥίπτουν· διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ, [55] κατεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι. 31 Κατεσφάγησαν δὲ δισμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. 32 Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος [56] συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχύρωμα, εὖ μάλα φρούριον, στρατηγοῦντος ἐκεῖ Χαιρέου. 33 Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον [57] ἄσμενοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας 34 [58] τέσσαρας. Οἱ δὲ ἔνδον [59] τῇ ἐρυμνότητι τοῦ τόπου πεποιθότες, ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἀθεμίτους [60] προΐεντο. 35 Ὑποφαινούσης δὲ τῆς [61] πέμπτης ἡμέρας, [62] εἴκοσι νεανίαι τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες τῷ τείχει, ἀῤῥενωδῶς καὶ θηριώδει 36 θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπτον. Ἕτεροι δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον, ἐνεπίμπρων τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς [63] ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον. οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰσδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν, προκατελάβοντο 37 τὴν πόλιν, Καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἔν τινι λάκκῳ κατέσφαξαν, καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν Χαιρέαν, καὶ τὸν [64] Ἀπολλοφάνη.

---

31 *Alex.* λιταναίαν. 32 *Alex.* κατέσφαζόντε. 33 *C.* ἐμπίπτοντας πάντας. 34 *Ald.* τινῶν ὡς. 35 *C.* ἰσχυρούς. 36 *Alex.* Ἰώσηπον, ἔτι δὲ Ζακχαῖον. 37 *Alex.* μυριάς. 38 *Alex.* Προσαγγέλλοντες. 39 *Alex.* πέπρακαν. 40 *Alex.* πρῶτον. 41 *Alex.* ἱκεσίαν. 42 *Alex. C.* τοῦ θεοῦ, γῇ. 43 *Alex.* ἵλεως. 44 *Alex.* καὶ ὁ. 45 *Alex.* συνεγγίσαντος. 46 *Alex.* διαχεθμένης. (l. διαχεομένης, ut hab. *C.*) 47 *Alex.* προσέβαλλον. 48 *Alex.* ἔν ἔγγυον. 49 *Alex.* μὲν.

50 *Alex.* Γινομένης. 51 *Alex.* πέντε ἄνδρες. 52 *C.* ἐπ᾽ αὐτῶν. 53 *Alex.* διεφύλασσον· εἰς δὲ τοὺς ἐναντίους. 54 *Alex.* ἐξεπίπτον. 55 *Alex. C.* διεκόπτοντο. 56 *C.* ἀπέφυγεν. 57 *Alex.* ἀσμένως. 58 *Alex.* * τεσσεράκοντα. *C.* τέσσαρας καὶ εἴκοσι. 59 *Ald. C.* ἐν τῇ κρημνότητι. 60 *Alex.* προΐοντες. Ὑποφαινούσης. 61 *Ald. C.* πέμπτης καὶ εἰκοστῆς. 62 εἴκοσι *Ald. C.* deest. *Alex.* καὶ εἰκαστῆς. 63 *Alex.* ἀνάπτοντες. 64 *Alex.* Ἀπολλοφάνην.

Ταῦτα

38 Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, μεθ᾽ ὕμνων καὶ [65] ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλως εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ νῖκος αὐτοῖς διδόντι.

Κεφ. ιά. II.

1 Μετ᾽ ὀλίγον δὲ παντελῶς [1] χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενὴς, καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, 2 Συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἵππον [2] πᾶσαν, παρεγίνετο ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἕλλησιν οἰκητήριον ποιήσειν, 3 Τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν τεμένη, πρατὴν [3] δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην κατ᾽ ἔτος ποιήσειν, 4 Οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν [4] πεζῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἱππέων καὶ τοῖς ἐλέφασι τοῖς ὀγδοήκοντα. 5 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ συνεγγίσας [5] τῷ Βαιθσούρᾳ, ὄντι μὲν ἐρυμνῷ [6] χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων ἀπέχοντι ὡσεὶ [7] σταδίους πέντε, τοῦτο ἔθλιβεν. 6 Ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν Μακκαβαῖον πολιορκοῦντα [8] αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, [9] μετ᾽ ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἱκέτευον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτηρίαν τῷ Ἰσραήλ.

7 Αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας, ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως [10] ἐξώρμησαν. 8 Αὐτόθι δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱεροσολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανοπλίαν χρυσῆν κραδαίνων. 9 Ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεὸν, καὶ ἐπεῤῥώσθησαν ταῖς ψυχαῖς, οὐ μόνον ἀνθρώπους [11] ἀλλὰ καὶ θῆρας τοὺς ἀγριωτάτους, καὶ σιδηρᾶ τείχη τιτρώσκειν ὄντες ἕτοιμοι. 10 [12] Προσῆγον ἐν διασκευῇ τὸν ἀπ᾽ οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου. 11 [13] Λεοντηδὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους, κατέστρωσαν αὐτῶν χιλίους πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους [14] πρὸς τοῖς χιλίοις· τοὺς δὲ πάντας ἠνάγκασαν [15] φυγεῖν. 12 Οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματίαι γυμνοὶ διεσώθησαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχρῶς φεύγων διεσώθη. 13 Οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων, πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονὸς περὶ [16] ἑαυτὸν ἐλάσσωμα, καὶ συννοήσας ἀνικήτους εἶναι τοὺς Ἑβραίους, [17] τοῦ πάντα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς, προσαποστείλας 14 [18] Ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις. καὶ [19] διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι.

15 Ἐπένευσε δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει, τοῦ συμφέροντος φροντίζων. ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν Ἰουδαίων, συνεχώρησεν [20] ὁ βασιλεύς. 16 Ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰουδαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Λυσίας τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. 17 Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσαλὼμ οἱ πεμφθέντες παρ᾽ ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμὸν, ἠξίουν περὶ τῶν δι᾽ [21] αὐτοῦ σημαινομένων. 18 Ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσενεχθῆναι, διεσάφησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα, συνεχώρησεν. 19 Ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσητε τὴν εἰς τὰ πράγματα εὔνοιαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσομαι [22] παραίτιος ὑμῖν ἀγαθῶν γενέσθαι. 20 Ὑπὲρ δὲ [23] τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε καὶ τοῖς παρ᾽ ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. 21 Ἔῤῥωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ [24] τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, [25] Διοσκορινθίου [26] εἰκοστῇ τετάρτῃ. 22 Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. 23 Τοῦ πατρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, [27] βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταράχους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν [28] ἰδίων ἐπιμέλειαν, 24 Ἀκηκοότες τοὺς Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς [29] ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταθέσει, ἀλ-

---

65 *Alex.* ἐξομολογήσεως.

Cap. II. 1 *Alex.* * χρονίσκον. 2 *Alex.* ἅπασαν, παρεγίνετο. 3 *Alex.* δὲ κατὰ ἔτος τὴν ἀρχιερωσύνην ποιήσειν. 4 *Alex.* * πεδῶν. 5 *Alex.* Βεθσουρῶν. *Ald.* τῷ Βαιθσούσῳ. 6 *Alex.* * χωρίων, Ἱεροσολύμων δὲ ἀπέχοντι. 7 *Alex.* σχοίνους πέντε. 8 *C.* αὐτοῦ. 9 *Alex.* μετά. 10 *Alex.* ἐξώρμησαν. αὐτόθεν δὲ πρός. 11 *Alex.* θῆρας δὲ τούς. 12 *Alex.* Προῆγον. 13 *Alex.* Λεόντινον. 14 *Alex.* πρὸς χιλίοις. 15 *Alex.* φεύγειν. 16 *Alex.* αὐτὸν ἐλάττωμα. 17 *Alex.* τοῦ δυναμένου. *C.* τοῦ παντοδυνάμου. 18 *Alex.* * Ἔπισα συλλύεσθαι. 19 *Ald.* ὅτι. 20 *Alex.* ὁ γραμματεύς. Ἦσαν γὰρ γεγραμμέναι. 21 *Ald.* αὐτούς. 22 *Alex.* παραίτιος ἀγαθῶν. 23 *Alex.* *Ald.* τούτων κατά. 24 *Alex.* τεσσερακοστοῦ. 25 *C.* Διὸς Κορινθίου. 26 *Alex.* τετράδι καὶ εἰκάδι. 27 *Alex.* βουλομένου. 28 *Alex.* Ἰουδαίων. 29 *Alex.* εἰς τά.

λὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν [30] αἱρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιοῦντας συγχωρηθῆναι αὐτοῖς τὰ
25 [31] νόμιμα αὐτῶν· Αἱρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτὸς ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό, τε [32] ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασαθῆναι, καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθη.
26 Εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμψάμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δοὺς δεξιάς, ὅπως [33] εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν, εὔθυμοί τε ὦσι, καὶ ἡδέως διαγίνωνται [34] πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν.
27 Πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ [35] τοιαύτη ἦν· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν.
28 [36] Εἰ ἔῤῥωσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ
29 δὲ ὑγιαίνομεν. Ἐνεφάνισεν ἡμῖν [37] ὁ Μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι
30 πρὸς τοῖς ἰδίοις. Τοῖς οὖν [38] καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρ-
31 ξει δεξιὰ μετὰ τῆς [39] ἀδείας, χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις καθὰ καὶ τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον [40] παρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἠγνοη-
32 μένων. Πέπομφα [41] δὲ καὶ τὸν Μενέλαον
33 [42] παρακαλέσοντα ὑμᾶς. Ἔῤῥωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ [43] τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ
34 [44] πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ. [45] Ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτως· Κόϊντος Μέμμιος, Τίτος [46] Μάνλιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων
35 χαίρειν. Ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευ-
36 δοκοῦμεν. Ἃ δὲ ἔκρινε [47] προσανενεχθῆναι τῷ βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, [48] ἵνα ἐκθῶμεν ὡς καθήκει [49] ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν
37 πρὸς Ἀντιόχειαν. Διὸ σπεύσατε, καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνῶμεν ὁ-
38 ποίας ἐστὲ γνώμης. Ὑγιαίνετε. ἔτους ἑκατοστοῦ [50] τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ [51] πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 Γενομένων [1] τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῄει πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι
2 περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο. Τῶν δὲ κατὰ τόπον στρατηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γενναίου, ἔτι δὲ Ἱερώνυμος καὶ Δημοφῶν, πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ εἴων αὐτοὺς [2] εὐσαθεῖν, [3] καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄ-
3 γειν. Ἰοππῖται δὲ [4] τηλικοῦτο συνετέλεσαν τὸ δυσσέβημα. παρακαλέσαντες [5] τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ [6] παρασαθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ὡς μηδεμιᾶς ἐνεστώσης πρὸς αὐτοὺς
4 δυσμενείας, [7] Κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων, καὶ μηδὲν ὕποπτον ἐχόντων, [8] ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν, ὄν-
5 τας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων. Μεταλαβὼν δὲ [9] Ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὠμότητα, παραγγείλας τοῖς περὶ
6 αὐτὸν ἀνδράσι, Καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν θεὸν, [10] παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μιαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· [11] καὶ τὸν μὲν λιμένα νύκτωρ ἐνέπρησε, καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς
7 δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξεκέντησε. Τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, [12] ἀνέλυσεν, ὡς πάλιν ἥξων καὶ τὸ σύμπαν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι
8 πολίτευμα. Μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον
9 τοῖς [13] παροικοῦσιν Ἰουδαίοις, Καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν, ὑφῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, ὥστε [14] φαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίων ὄντων
10 διακοσίων [15] τεσσαράκοντα. Ἐκεῖθεν δὲ [16] ἀποσπασθέντων σταδίους ἐννέα, ποιουμένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, [17] προσ-

---

30 *Alex.* αἱρετίζοντας ἀξίουν. 31 *Alex.* & *C.* νόμιμα· Αἱρούμενοι. 32 *Alex.* ἱερὸν ἀποκατασαθῆναι αὐτοῖς. 33 *Alex.* ἰδέτας. 34 *Alex.* πρὸς τῇ τῶν ἰδίων ἀντιλήμψει. 35 *Alex.* τοιάδε. 36 *Alex.* Ἔῤῥωσθαι. 37 *Alex.* Μενέλαος βουλόμενος κατελθόντας * ἡμᾶς. 38 *Alex.* * καταπορευόμενος. 39 *Alex.* * ἰδίας. 40 *Ald.* ὀχληθήσεται. 41 δὲ *Ald.* deest. 42 *Alex.* παρακαλέσαντα. 43 *Alex.* τεσσερακοστοῦ. 44 *Alex.* & *C.* πεντεκαιδεκάτῃ. 45 *Alex.* * Ἐπέμψαμεν. 46 *Alex.* Μάνιος. 47 *Alex.* προσανενήνεχθαι. 48 *Alex.* ἵν' ἔχωμεν. 49 *Alex.* ἡμῖν. 50 *Alex.* τεσσερακοστοῦ. 51 *Alex.* πεντεκαιδεκάτῃ.

Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* δὲ τῶν. *Ald.* καὶ τῶν. 2 *Alex. Ald. C.* εὐσαθεῖν. 3 *Alex.* καὶ * τὰς ἡσυχίας. 4 *Ald.* τοσοῦτο. 5 *Alex.* τοὺς ἐν ἑαυτοῖς. 6 *Alex.* παρακατασαθέντα. 7 *Alex. Ald.* Μετὰ δέ. 8 *Alex.* ἀχθέντας. 9 *Alex.* ὁ Ἰούδας. 10 *Alex.* & *C.* Παραγινόμενος. 11 *Alex.* τὸν μὲν * ἱμένα. 12 *Alex.* * ἀνέχυσεν, πάλιν. 13 *Alex.* κατοικοῦσιν. 14 *Alex.* ἐπιφαίνεσθαι. 15 *Alex.* τεσσεράκοντα. 16 *Alex.* & *C.* ἀποσπάσαντες. 17 *Alex.* ἐπέβαλλον.

ἔβαλον

ἔβαλον [19] Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. 11 Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ βοήθειαν εὐημερησάντων, [18] ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες [19] Ἄραβες [20] ἠξίουν δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν αὐτοῖς, ὑπισχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν, καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσειν αὐτούς. 12 Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους, [21] ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξειν πρὸς αὐτούς. καὶ λαβόντες δεξιάς, εἰς τὰς σκηνὰς [22] αὐτῶν ἐχωρίσθησαν. 13 Ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπί τινα πόλιν γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ τείχεσι περιπεφραγμένην, καὶ παμμιγέσιν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνομα δὲ Κάσπιν. 14 Οἱ δ' ἔνδον πεποιθότες τῇ τῶν τειχέων [23] ἐρυμνότητι, τῇ τε τῶν βρωμάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο, τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδοροῦντες, καὶ προσέτι βλασφημοῦντες, καὶ λαλοῦντες ἃ μὴ θέμις. 15 Οἱ [24] δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱεριχὼ κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρόνους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ τείχει. 16 Καταλαβόμενοί τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ Θεοῦ θελήσει, ἀμυθήτους ἐποιήσαντο σφαγάς, ὥστε τὴν παρακειμένην λίμνην τὸ πλάτος ἔχουσαν [25] σταδίων δύο, [26] καταρρέουσαν αἵματι πεπληρωμένην φαίνεσθαι. 17 Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους ἑπτακοσίους πεντήκοντα διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα, [27] πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβιήνους Ἰουδαίους. 18 Καὶ Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, [28] ἄπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων [29] ἐκλελυκότα, καταλελοιπότα δὲ φρουρὰν ἔν τινι τόπῳ, καὶ μάλα ὀχυράν. 19 Δοσίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων, [30] ἐξοδεύσαντες ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυρίων ἀνδρῶν. 20 Ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας [31] τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν [32] σπειρηδόν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον [33] ὥρμησεν ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱππεῖς δὲ [34] χιλίους [35] πρὸς τοῖς πεντακοσίοις. 21 Τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν [36] Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προεξαπέστειλε τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγόμενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυσπολιόρκητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ [37] τὴν τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα. 22 Ἐπιφανείσης δὲ τῆς [38] Ἰούδα σπείρας πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους, φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ [39] πάντα ἐφορῶντος ἐπιφανείας [40] γινομένου ἐπ' αὐτούς, [41] εἰς φυγὴν ὥρμησαν ἄλλος ἀλλαχῇ φερόμενος, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι, καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. 23 Ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν [42] εὐτονώτερον Ἰούδας, συγκεντῶν τοὺς [43] ἀλιτηρίους, διέφθειρέ τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. 24 Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δοσίθεον καὶ Σωσίπατρον, ἠξίου μετὰ πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν· διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς, ὧν δὲ ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι [44] συμβήσεται, εἰ ἀποθάνοι. 25 Πιστώσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλειόνων τὸν ὁρισμὸν [45] ἀποκαταστήσειν [46] τούτους ἀπημάντους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. 26 Ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ τὸ Καρνίον καὶ τὸ [47] Ἀταργατεῖον, [48] κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων [49] δύο καὶ πεντακισχιλίους. 27 Καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν [50] ἐπεστράτευσεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρών, πόλιν ὀχυράν, [51] ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας, καὶ πάμφυλα πλήθη· [52] νεανίαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαλέοι ἀπεμάχοντο εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν [53] πολλαὶ παραθέσεις ὑπῆρ-

18 *Alex.* ἐλαττονωθέντες Νομάδες. 19 Ἄραβες *Alex.* & *Ald.* deest. 20 *Alex.* ἠξίουν. 21 *Alex.* ὑπεχώρησεν. 22 *Alex.* & *C.* ἐχωρίσθησαν. 23 *Alex.* εὐρυμνότητι. 24 *Alex.* δὲ τόν. 25 *Alex.* & *C.* σταδίους δύο. 26 *Alex.* καταρρεῖν τὸ αἷμα. 27 *Alex.* καὶ πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβείνους. 28 *Alex.* ἄπρακτον τότε ἐκ τῶν. 29 *C.* ἐκλελυθότα. 30 *Alex.* ἐξοδεύσαντες τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου ἀπώλεσαν καταλειφθέντας. 31 *Alex.* τὴν περὶ αὐτὸν στρατιάν. 32 σπειρηδόν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν *C.* desunt 33 *Alex.* ὥρμησαν. 34 *Alex.* τρισχιλίους. *C.* δύο χιλίους. 35 *Alex.* καὶ πρὸς τοῖς ἑπτακισχιλίοις. 36 *Alex.* Ἰούδου, προεξαπέστειλεν ὁ Τιμόθεος τὰς γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην. 37 *Alex.* τὴν πάντων. 38 *Alex.* Ἰούδου σπείρης, πρώτου. 39 *Alex.* τὰ πάντα. 40 *Alex.* γενομένης. 41 *Alex.* εἰς φυγεῖν. 42 *Alex.* εὐτονότερον* ον Ἰούδας. 43 *Alex.* ἀλιτηρίους, διέφθειρεν δέ. 44 *Alex.* & *C.* συμβήσεται. Πιστώσαντος. 45 *Alex.* ἀποκαταστῆσαι. 46 *Ald.* τι αὐτούς. 47 *Alex.* Ἀτεργατῖον 48 *Ald.* ὁ Μακκαβαῖος κατέσφαξε. 49 *Alex.* δυοπεντακισχιλίους. Μετὰ δὲ τήν. 50 *Alex.* ἐπεστράτευσεν καί. 51 *Alex.* & *C.* ἐν ᾗ πάμφυλα ἐν αὐτῇ πλήθη κατῴκει (*Alex.* deest.) 52 *Alex* & *C.* νεανίαι δὲ ῥωμαλαῖοι (*C.* ῥωμαλέοι) πρὸ τῶν τιχέων (*C.* τειχῶν) καθεστῶτες εὐρώστως ἀπεμάχοντο, (*C.* ἀπεμάχοντο εὐρώστως,) ἔνθα (*C.* ἐνθάδε) ὀργάνων. 53 πολλαὶ *Ald.* deest.

28 χον. Ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν δυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων [54] ἀλκάς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, [55] καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριάδας [56] δύο καὶ 29 πεντακισχιλίους. Ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν, ὥρμησαν ἐπὶ Σκυθῶν πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίους ἑξακοσίους. 30 Ἀπομαρτυρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ [57] κατοικούντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυθοπολῖται ἔσχον πρὸς αὐτοὺς εὔνοιαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἥ- 31 μερον [58] ἀπάντησιν ἐποιοῦντο, Εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς, καὶ προσπαρακαλέσαντες καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, [59] παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, τῆς τῶν ἑβδομά- 32 δων ἑορτῆς οὔσης ὑπογύου. Μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστὴν, ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν 33 τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. [60] Ἐξῆλθε δὲ μετὰ πεζῶν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. 34 [61] Καὶ παραταξαμένων συνέβη πεσεῖν ὀλίγους 35 [62] τῶν [63] Ἰουδαίων. Δωσίθεός δέ τις τῶν τοῦ Βακήνορος, ἔφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερὸς, εἴχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος, ἦγεν αὐτὸν εὐρώστως, καὶ [64] βουλόμενος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν [65] ἱππέων Θρακῶν τινος ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὦμον καθελόντος, διέφυγεν [66] ὁ Γοργίας εἰς Μαρι- 36 σά. Τῶν δὲ περὶ τὸν [67] Ἔσδριν ἐπιπλεῖον μαχομένων, καὶ κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος [68] ὁ Ἰούδας τὸν κύριον σύμμαχον φα- 37 νῆναι καὶ προοδηγὸν [69] τοῦ πολέμου, Καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ' ὕμνων κραυγὴν, [70] ἀναβοήσας, καὶ [71] ἐνσείσας ἀπροσδοκήτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν 38 [72] αὐτῶν ἐποιήσατο. Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα, [73] ἦγεν εἰς Ὀδολλὰμ πόλιν. τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἐθισμὸν ἁγνισθέντες αὐτόθι τὸ σάββατον [74] διή- 39 γαγον. Τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν καθ' ὃν [75] τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, [76] τὰ τῶν προπεπτωκότων σώματα ἀνακομίσασθαι, καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τοὺς 40 πατρῴους τάφους. Εὗρον δὲ ἑκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδώλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰουδαίους. τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν 41 αἰτίαν τούσδε πεπτωκέναι. Πάντες οὖν εὐλογήσαντες [77] τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κε- 42 κρυμμένα φανερὰ ποιοῦντος, Εἰς [78] ἱκετείαν [79] ἐτράπησαν, ἀξιώσαντες τὸ γεγονὸς ἁμάρτημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ [80] γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλῆθος συντηρεῖν [81] ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὄψιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα, διὰ τὴν τῶν προπεπτω- 43 κότων [82] ἁμαρτίαν. Ποιησάμενός τε [83] κατ' ἀνδρολογίαν κατασκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως [84] πράττων, ὑπὲρ ἀ- 44 ναστάσεως [85] διαλογιζόμενος. Εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι προσεδόκα, [86] περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν [87] προσ- 45 εὔχεσθαι. Εἶτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον [88] χαριστήριον· ὁσία καὶ εὐσεβὴς ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμὸν ἐποιήσατο, τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ [1] τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθεσιν ἐπὶ τὴν 2 Ἰουδαίαν, Καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἕνδεκα, καὶ ἱππεῖς πεντακισχιλίους τριακοσίους, καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἅρματα δὲ δρεπανη- 3 φόρα τριακόσια. [2] Καὶ Μενέλαος δὲ

54 Alex. ὁλκάς. 55 Alex. κατέστρωσαν δὲ τῶν. 56 Alex. δυοπεντακισχιλίους. Ἀναζεύξαντές τε. 57 Alex. καθεστώτων. 58 Alex. ἀπάντησιν, Εὐχαριστήσαντες, καί. 59 Alex. & C. παρεγενήθησαν. 60 C. Ἐξῆλθον. 61 Alex. Παραταξαμένους δέ. C. Πρὸς τοῦτον δὲ παραταξαμένους. 62 C. ἐκ τῶν. 63 Ald. Ἰδουμαίων. 64 Alex. βουλομένου. 65 Alex. ἱππέων τινὸς Θρακῶν. 66 Alex. Γοργείας. 67 Ald. Γοργίαν. 68 Alex. Ἰούδας. 69 Alex. * φανῆναι τοῦ. 70 Alex. ἐνσίσας. C. ἐνσείσας. 71 ἐνσείσας Ald. deest. 72 Alex. ἐποιήσατο αὐτῶν. 73 Alex. ἧκεν. 74 Alex. δίηγεν.

75 Alex. χρόνον. 76 Alex. τὰ σώματα τῶν προπεπτωκότων. 77 Alex. τὰ τοῦ. 78 Alex. ἱκεσίαν. 79 Ald. ἐπιτραπέντες, ἠξίωσαν μὴ διά. 80 Ald. γεννάδας. 81 Alex. αὐτούς. 82 Alex. * ἁμαρτημάτων. 83 Alex. κατ' ἀνδρολόγιον εἰς ἀργυρίου. 84 Alex. πράττειν. 85 Alex. ἀναλογιζόμενος· Εἰ μὴ γάρ. 86 Alex. περισσῶς, καί. C. περισσὸν καί. 87 Alex. C. εὔχεσθαι· Εἶτ' (Alex. Εἶτα.) 88 Alex. εὐχαριστήριον.
Cap. 13. 1 Ms. Alex. τεσσαρακοστῷ. 2 Alex. Συνέμιξεν δὲ αὐτοῖς καὶ Μενέλαος, καί.

συνέμιξεν

συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ [3] σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἰόμενος δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς [4] καταςαθήσεσθαι. 4 Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντιόχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον [5] αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὡς ἔθος ἐςὶν ἐν τῷ τόπῳ, προσαπολέσαι, ἀγαγόντας 5 αὐτὸν εἰς Βέροιαν. Ἔςι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντήκοντα [6] πηχῶν πλήρης [7] σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντο- 6 θεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. Ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας [8] ἔνοχον ὄντα, ἢ καί τινων ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιημένον, ἅ- 7 παντες προσωθοῦσιν εἰς ὄλεθρον. Τοιούτῳ μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς γῆς [9] τυχόντα Μενέλαον· πάνυ δικαίως. 8 Ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βωμὸν ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἁγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδὸς, 9 ἐν σποδῷ τὸν θάνατον ἐκομίσατο. Τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς [10] βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χείριςα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγο- 10 νότων ἐνδειξόμενος τοῖς Ἰουδαίοις. Μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα, παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς [11] ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἴποτε [12] ἄλλοτε, καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου ςερεῖσθαι 11 μέλλουσι, Καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ ἐᾶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν 12 ὑποχειρίους γενέσθαι. Πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεήμονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηςειῶν καὶ προπτώσεως [13] ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ἀδιαλείπτως, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε πα- 13 ραγίνεσθαι. Καθ' ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις [14] γενόμενος, ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν [15] τοῦ βασιλέως τὸ ςράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν, [16] καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρατεῖς,

ἐξελθόντας κρῖναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ [17] κυ- 14 ρίου βοηθείᾳ. Δοὺς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ [18] κτίςῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ [19] νόμων, ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πολιτείας, [20] ἐποιήσατο περὶ [21] Μωδεῒν τὴν 15 ςρατοπεδείαν. [22] Δοὺς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν σύνθημα θεοῦ [23] νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίςων κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, [24] ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνεῖλεν εἰς ἄνδρας [25] τετρακισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' [26] οἰκίαν [27] ὄχλῳ συνέθηκε, 16 Καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν [28] δέους καὶ ταραχῆς [29] ἐπλήρωσαν, καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες. 17 Ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας [30] τοῦτ' ἐγεγόνει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ [31] τοῦ κυρίου σκέ- 18 πην. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰληφὼς [32] γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθ- 19 όδων τοὺς τόπους. Καὶ ἐπὶ [33] Βαιθσοῦρα φρούριον ὀχυρὸν τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν· [34] καὶ ἐτροποῦ- 20 το, προσέκρουεν, ἠλαττονοῦτο. Τοῖς δὲ 21 ἔνδον Ἰούδας τὰ δέοντα εἰσέπεμψε. Προσήγγειλε δὲ τὰ μυςήρια τοῖς πολεμίοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως· [35] ἀνεζητήθη δὲ, 22 καὶ κατελήφθη, καὶ [36] κατεκλείσθη. Ἐδευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν [37] Βαιθσούρᾳ, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῄει, προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥττων ἐγένετο, 23 [38] Μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνεχύθη, τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγη, καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, συνελύθη, καὶ θυσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν 24 νεὼν, καὶ τὸν τόπον ἐφιλανθρώπησε, Καὶ τὸν Μακκαβαῖον [39] ἀπεδέξατο, κατέλιπε ςρατηγὸν ἀπὸ Πτολεμαΐδος ἕως τῶν [40] Γερρηνῶν 25 ἡγεμονίδην, Ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα· [41] ἐδυσφόρουν [42] περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολε-

---

3 *Alex.* σωτηρίας. 4 *Alex.* καταςαθήσεται. 5 *Alex.* αἴτιον τῶν κακῶν εἶναι καὶ πάντων, προσέταξεν. 6 *Alex.* πήχεων. 7 *Alex.* σποδοῦ, ὄργανον δὲ εἶχεν. 8 *Alex.* & *C.* ἔνοχον, ἢ καί. 9 *Alex.* τυγχάνοντα. 10 *Alex.* βεβαρημένος. 11 *Alex.* ἐπικαλέσασθαι. 12 *Alex.* καὶ ἄλλοτε. 13 *Alex.* ἐπί. 14 *Ald.* γενόμενος ὁ Ἰούδας. 15 *Alex.* τὸ ςράτευμα τοῦ βασιλέως ἐπὶ τήν. 16 *Alex.* γενέσθαι. 17 *Alex.* θεοῦ βοηθείᾳ. 18 *Alex.* κυρίῳ τοῦ. 19 *Alex.* & *C.* νόμων, ἱεροῦ. 20 *Alex.* περὶ δὲ Μωδιεὶμ ἐποιήσατο τὴν ςρατιάν. Ἀναδοὺς. 21 *Ald.* Μοδεὶμ. 22 *C.* Ἀναδοὺς. 23 *Alex.* νίκην.

24 *Alex.* *Ald.* *C.* τὴν παρεμβολήν. 25 *Alex.* δισχιλίους. 26 *C.* οἰκείαν. 27 *Alex.* ὄντι συνέθηκεν. 28 *Alex.* δοὺς. 29 *C.* ἔπλησαν. 30 *Alex.* τοῦτο. 31 *Alex.* τοῦ κυρίου. 32 *Alex.* *C.* γεῦμα. 33 *Alex.* Βαιθσούροις φρούριον ὀλίγον τῶν. 34 *Alex.* ἐτροποῦτο, προσέκρουσεν. 35 *Alex.* ἀνεζητήθη, καί. 36 *Ald.* ἐξεκλείσθη. 37 *Alex.* Βαιθσούροις. 38 *Ald.* Μετέλαβεν γνοὺς ἀπονενοῆσθαι. 39 *Alex.* ἐπεδέξατο. 40 *Alex.* Γεννηρῶν. 41 *Alex.* ἐδυσφόρων. 42 *C.* ὑπέρ.

μαεῖς,

μαεῖς, [43] ἐδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀ-
26 θετεῖν τὰς διαστάσεις. Προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο ἐνδεχομένως, συνέπεισε, [44] κατεπράϋνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέζευξεν εἰς Ἀντιόχειαν. οὕτω τὰ [45] τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Δημήτριον τὸν τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύσαντα μετὰ πλή-
2 θους ἰσχυροῦ καὶ στόλου, Κεκρατηκέναι τῆς χώρας, ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ τὸν τούτου ἐπί-
3 τροπον Λυσίαν. Ἄλκιμος δέ τις [1] προγεγονὼς ἀρχιερεύς, ἑκουσίως δὲ [2] μεμολυμμένος ἐν τοῖς τῆς [3] ἐπιμιξίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι καθ' ὁντιναοῦν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς [4] ἅγιον θυσιαστήριον ἔτι πρόσ-
4 οδος, [5] Ἧκε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον [6] πρώτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τούτοις [7] τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ· καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν ἔσχε.
5 Καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προσκληθεὶς εἰς συνέδριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθείς, ἐν τίνι διαθέσει καὶ βουλῇ [8] καθεστήκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη,
6 Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ στασιάζουσιν, οὐκ ἐῶντες τὴν βασιλείαν εὐ-
7 σταθείας τυχεῖν. Ὅθεν ἀφελόμενος τὴν προγονικὴν δόξαν, [9] λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην,
8 [10] δεῦρο νῦν ἐλήλυθα, Πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύτερον δὲ καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν [11] στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλογιστίᾳ τὸ σύμ-
9 παν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ. Ἕκαστα δὲ τούτων ἐπεγνωκὼς σὺ βασιλεῦ, καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περιϊσταμένου γένους ἡμῶν [12] προνοήθητι, καθ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάν-
10 τητον φιλανθρωπίαν. Ἄχρι γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγ-
11 ματα. Τοιούτων δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου, θᾶττον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον.
12 [13] Προσκαλεσάμενος δὲ εὐθέως [14] Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην, καὶ στρατηγὸν ἀνα-
13 δείξας τῆς Ἰουδαίας, ἐξαπέστειλε, Δοὺς [15] ἐντολάς, αὐτὸν μὲν τὸν [16] Ἰούδαν ἐπανελέσθαι, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστῆσαι δὲ Ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγίστου ἱεροῦ.
14 [17] Τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔθνη συνέμισγον ἀγεληδὸν τῷ Νικάνορι, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς, ἰδίας
15 εὐημερίας δοκοῦντες ἔσεσθαι. Ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐθνῶν, καταπασάμενοι γῆν [18] ἐλιτάνευον τὸν ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν [19] ἑαυτοῦ λαόν, ἀεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας [20] ἀντιλαμβανόμενον τῆς
16 ἑαυτοῦ μερίδος. Προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου, ἐκεῖθεν εὐθέως [21] ἀνέζευξαν, καὶ συμμίσγουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμην [22] Δεσσαοῦ.
17 Σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκὼς ἦν τῷ Νικάνορι, [23] βραχέως δὲ [24] διὰ τὴν αἰφνίδιον
18 τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικώς. Ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἣν εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν, καὶ ἐν τοῖς [25] ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶσιν [26] εὐψυχίαν, [27] ἐπευλαβεῖτο
19 τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι. Διόπερ ἔπεμψε Ποσιδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματτα-
20 θίαν, δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς. Πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ [28] ἡγεμόνος τοῖς πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανείσης [29] ὁμοψήφου γνώμης, ἐπέ-
21 νευσαν ταῖς συνθήκαις. Ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ᾗ κατ' ἰδίαν ἥξουσιν εἰς τὸ αὐτό· καὶ [30] προῆλθε, καὶ παρ' ἑκάστου [31] διαφόρους ἔθεσαν
22 δίφρους. Διέταξεν Ἰούδας ἐνόπλους ἑτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μήποτε ἐκ τῶν

---

43 *Alex.* ἐδειλίαζον γὰρ ὑπεράγαν ἠθέλησαν. 44 *Alex.* καὶ κατεπραΰνεν. 45 *Alex.* τῆς ἐφόδου τοῦ βασιλέως.

Cap. 14. 1 *Alex.* προγεγονώς. 2 *Alex.* μεμολυσμένος. 3 *Alex.* & *C.* ἀμιξίας. al. ἐπιμιξίας. 4 *Alex.* τὸ ἅγιον. 5 *Alex.* Ἦλθεν. 6 *Alex.* ὡς πρώτῳ καὶ ἑκατοστῷ, καὶ πεντηκοστῷ ἔτι. *C.* ὡς πρώτου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους. 7 *Alex.* τοῖς νομιζομένοις. 8 *Alex.* * καθέστηκεν. 9 *Alex.* λέγων 10 *Alex.* δεύτερον. 11 *Alex.* στοχασάμενος. *C.* χολαζόμενος. 12 *Alex.* προσνοήθητι. 13 *Alex.* Προχειρησάμενος. 14 *Alex.* τὸν Νικάνορα. 15 *Alex.* *C.* ἐπιστολάς. 16 *Alex.* Ἰούδα. 17 *Alex.* Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότες. 18 *Alex.* ἐλιτάνευσαν. 19 *Alex* αὐτοῦ. 20 *Alex.* ἀντιλαμβανόμενος. 21 *Alex.* ἀναζεύξας συμμίσγει. *C.* ἀναζεύξας, συμμίσγει. 22 *Ald.* Διασασαοῦ. 23 *Alex.* βραδέως. 24 διὰ *C.* deest. 25 *Alex.* περὶ τῆς. 26 *C.* εὐτυχίαν. 27 *Alex.* ὑπευλαβεῖτο. 28 *Alex.* ἡγουμένου. 29 *Alex.* ὁμοιοψήφου συγγνώμης. 30 *Alex.* προῆλθεν παρ' ἑκάστου. 31 *Alex.* & *C.* δίφρους ἔθεσαν.

πολε-

πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία γένηται. τὴν ἁρμόζουσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν.

23 [32] Διέτριβεν δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ἔπραττεν οὐθὲν ἄτοπον· τοὺς δὲ συναχθέντας 24 ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε. Καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διαπαντὸς ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ 25 ἀνδρὶ [33] προσεκέκλιτο. Παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι καὶ παιδοποιήσασθαι. ἐγάμησεν, 26 εὐστάθησεν, ἐκοινώνησε βίου. Ὁ δὲ Ἄλκιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, [34] ἀναλαβὼν, ἧκε πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνορα ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας [35] Ἰούδαν διάδοχον 27 ἀναδέδειχεν ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκθυμος γενόμενος, καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου [36] ἐρεθισθεὶς διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνορι φάσκων, ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βαρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν [37] ταχέως εἰς Ἀντιόχειαν. 28 Προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνορι, συνεκέχυτο καὶ δυσφόρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθετήσει μηδὲν τοῦ ἀνδρὸς ἠδικηκότος. 29 Ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὔκαιρον ἐτήρει στρατηγήματι [38] τοῦτ' ἐπιτελέ- 30 σαι. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον [39] διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνορα [40] πρὸς αὐτὸν, καὶ τὴν [41] εἰθισμένην ἀπάντησιν [42] ἀγροικοτέραν ἐσχηκότα, νοήσας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν περὶ [43] ἑαυτὸν, συνεκρύπτετο τὸν Νι- 31 κάνορα. Συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γενναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερὸν, τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας θυσίας προσαγόντων, 32 ἐκέλευσε παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. Τῶν δὲ μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν ποῦ ποτ' 33 ἐστὶν ὁ ζητούμενος, Προτείνας τὴν δεξιὰν [44] εἰς τὸν νεὼν, [45] ταῦτα ὤμοσεν, Ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, [46] τόνδε τοῦ θεοῦ [47] σηκὸν εἰς πεδίον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ 34 [48] Διονύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. Τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προτείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπεκαλοῦντο τὸν διαπαντὸς ὑπέρμαχον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα 35 λέγοντες, Σὺ κύριε τῶν ὅλων ἀπροσδεὴς ὑπάρχων, [49] εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς [50] κα- 36 τασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. Καὶ νῦν ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ κύριε, διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προσφάτως [51] κε- 37 καθαρισμένον [52] οἶκον. Ῥαζὶς δέ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυτέρων, ἐμηνύθη τῷ Νικάνορι, ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων, καὶ κατὰ τὴν εὔνοιαν Πατὴρ τῶν Ἰουδαί- 38 ων προσαγορευόμενος. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας [53] κρίσιν εἰσενηνεγμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος μετὰ πά- 39 σης ἐκτενίας. Βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς 40 πεντακοσίους συλλαβεῖν αὐτόν. Ἔδοξε γὰρ, ἐκεῖνον συλλαβὼν, τούτοις [54] ἐργάσασθαι 41 συμφοράν. Τῶν δὲ πληθῶν μελλόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι, καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βιαζομένων, καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατάληπτος γενόμενος ὑπέθηκεν ἑαυτῷ [55] ξίφος, 42 Εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν, ἤπερ τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι, καὶ τῆς ἰδίας εὐγε- 43 νείας ἀναξίως ὑβρισθῆναι. [56] Τῇ δὲ πληγῇ μὴ [57] κατευθικτήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν, καὶ τῶν ὄχλων [58] εἴσω τῶν θυρωμάτων [59] εἰσβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος, κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν [60] ἀνδρείως εἰς 44 τοὺς ὄχλους. Τῶν δὲ ταχέως ἀναποδισάντων, γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. 45 Ἔτι δὲ ἔμπνους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστὰς

32 *Alex.* Διέτριβεν ὁ. 33 *Ald.* προσέκειτο. 34 *Alex.* λαβὼν, ἧκε. *C.* ἧκε λαβών. 35 *Alex. C.* αὐτοῦ (*Ald.* ἑαυτοῦ) Ἰούδαν διάδοχον ἀπέδειξεν. (*Ald. C.* ἀνέδειξεν.) Ὁ δέ. 36 *Alex.* διαβολαῖς ἐρεθισθεὶς, ἔγραψεν Νικάνορι, Ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν, φάσκων, βαρέως. 37 *Alex.* εἰς Ἀντιόχειαν ταχέως. 38 *Alex.* τοῦ ἐπιτελέσαι. 39 *Alex.* διεξαγαγόντα. 40 *Alex.* τὰ πρός. 41 *Alex.* ἠθισμένην. 42 *Alex.* ἀγροικότερον. *C.* ἀγροικοτέραν.

43 *Alex.* αὐτόν. 44 *Alex.* ἐπί. 45 *Alex.* & *C.* ὤμοσεν ταῦτα. 46 *Alex.* τόνδε τὸν τοῦ. 47 *Ald.* οἶκον. 48 *Alex.* Διανύσῳ. 49 *Alex.* ηὐδόκησας. 50 *Alex. C.* σκηνώσεως. 51 *Alex.* κεκαθερισμένον. 52 *Ald.* οἶκον, φράξεις δὲ πᾶν στόμα ἄδικον. 53 *Alex.* κρίσεις. 54 *Alex.* ἐνεργάσασθαι. 55 *Alex.* τὸ ξίφος. 56 *C.* Τὴν δὲ πληγήν. 57 *Alex.* κατευτυχήσας. 58 *Alex.* ἔσω. 59 *Alex.* εἰσβαλλόντων. 60 *Alex. C.* ἀνδρωδῶς.

φερομένων κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων, καὶ [61] δυσχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς ὄχλους [62] διελθὼν, καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας [63] ἀποῤῥαγάδος, 46 Παντελῶς ἔξαιμος ἤδη [64] γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα, καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν, ἐνέσεισε τοῖς ὄχλοις· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος, [65] ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ Σαμάρειαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. 2 Τῶν δὲ [1] κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰουδαίων, λεγόντων, Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσῃς, δόξαν δὲ ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἁγιότητος ἡμέρᾳ· 3 Ὁ δὲ [2] τρισαλιτήριος ἐπηρώτησεν, Εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ [3] δυνάστης ὁ προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν; 4 Τῶν [4] δὲ ἀποφηναμένων, Ἔστιν ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν ἑβδομάδα· 5 Ὁ δὲ ἕτερος, [5] Κἀγώ φησι, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσσων αἴρειν [6] ὅπλα, καὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν. ὅμως [7] οὐ κατέσχεν ἐπιτελέσαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα. 6 Καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης [8] ἀλαζονείας ὑψαυχενῶν, διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι [9] τρόπαιον. 7 Ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. 8 Καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιᾷν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον, [10] ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα, καὶ τανῦν προσδοκᾷν τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος [11] ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. 9 Καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου, καὶ τῶν προφητῶν, [12] προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶνας οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προθυμοτέρους αὐτοὺς κατέστησε. 10 Καὶ τοῖς θυμοῖς διεγείρας αὐτοὺς, παρήγγελεν, ἅμα παρεπιδεικνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν καὶ τὴν τῶν ὅρκων παράβασιν. 11 Ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας, οὐ τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, [13] ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παράκλησιν, καὶ [14] προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον [15] ὕπαρ τι πάντας εὔφρανεν. 12 Ἦν δὲ ἡ τούτου θεωρία τοιάδε· Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα, ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθὸν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾷον δὲ τὸν τρόπον, καὶ λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς [16] οἰκεῖα, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ἰουδαίων συστήματι. 13 Εἶθ' οὕτως ἐπιφανῆναι ἄνδρα πολιᾷ καὶ δόξῃ διαφέροντα, θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχήν. 14 Ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν, Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως, Ἱερεμίας ὁ τοῦ θεοῦ προφήτης. 15 Προτείναντα δὲ [17] τὸν Ἱερεμίαν τὴν δεξιὰν παραδοῦναι τῷ Ἰούδᾳ ῥομφαίαν χρυσῆν, 16 διδόντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε, Λάβε τὴν ἁγίαν ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι' ἧς θραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. 17 Παρακληθέντες δὲ τοῖς [18] Ἰούδα λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν παρορμῆσαι, καὶ ψυχὰς νέων [19] ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ [20] στρατοπεδεύεσθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι, καὶ μετὰ πάσης [21] εὐανδρείας [22] ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἅγια, καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. 18 Ἦν γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἥττονι μέρει κείμενος [23] αὐτοῖς ἀγὼν, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθηγιασμένου ναοῦ φόβος. 19 Ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατειλημμένοις οὐ πάρεργος ἀγωνία ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς.

61 Alex. δυσχερῶν τῶν τραυμάτων ὄντων. 62 Alex. * διελθόντων. 63 Alex. ἀπόῤῥωγός. C. ἀπεῤῥωγώς. 64 Alex. γενόμενος. 65 Alex. τὰ αὐτά.

Cap. 15. 1 Ms. Alex. κατά. 2 Alex. τρισαλητήριος * ἐπηρωσεν. 3 Alex. ὁ δυνάστης. 4 Alex. δ'. 5 Alex. * Κάτω φησίν. 6 Alex. τὰ ὅπλα. 7 Ald. ἐκ ἀπίσχεν. 8 Alex. ἀσφαλείας. 9 Alex. * τρόπον. 10 Alex. ἔχοντες. 11 Alex. & C. ἐσομένην (Alex. εἰσομένην) αὐτοῖς νίκην. Καί. 12 Alex. * προσυμνήσας. 13 C. ἀλλά. 14 Alex. προσηγησάμενος. 15 Alex. ὕπερ τι πάντας ηὔφρανεν. 16 Alex ἴδια. 17 Alex. Ἱερεμίαν. 18 Alex. Ἰούδα. 19 Alex. ἐπανδρῶσε, pro ἐπανδρῶσαι, ut habet C. 20 Alex. & C. στρατεύεσθαι. 21 Alex. εὐανδρείας. 22 Ald. ἐμπλακέντες καὶ ἐπιφέντες κρῖναι. 23 Alex. αὐτοῖς, μέγιστος. Ald. C. αὐτοῖς κίνδυνος, μέγιστος.

Καὶ παν-

20 Καὶ πάντων ἤδη προσδοκώντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἤδη [24] συμμιξάντων τῶν πολεμίων, καὶ τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὔκαιρον ἀποκαταστασθέντων, τῆς τε ἵππου κατὰ κέρας τεταγμένης, 21 Συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν τῶν πληθῶν παρουσίαν, καὶ τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν, τήν τε τῶν [25] θηρίων ἀγριότητα, [26] προτείνας [27] τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπεκαλέσατο τὸν τερατοποιὸν [28] κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' [29] ὅπλων ἡ νίκη, καθὼς [30] δὲ ἂν αὐτῷ κριθῇ, τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. 22 Ἔλεγε δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον, Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου ἐπὶ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ [31] ἀνεῖλες ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηρεὶμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. 23 Καὶ νῦν δυνάστα τῶν οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶ [32] τρόμον. 24 Μεγέθει βραχίονός σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ βλασφημίας [33] παραγινόμενοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν. 25 Οἱ δὲ περὶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπίγγων καὶ 26 παιάνων προσῆγον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν [34] μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιξαν 27 τοῖς πολεμίοις. Καὶ ταῖς μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, [35] ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέστρωσαν οὐδὲν ἧττον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ τοῦ θεοῦ μεγάλως 28 εὐφρανθέντες [36] ἐπιφανείᾳ. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ 29 πανοπλίᾳ. Γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίῳ 30 φωνῇ. Καὶ προσέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστὴς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὔνοιαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας, καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ [37] φέρειν εἰς 31 Ἱεροσόλυμα. Παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ, καὶ [38] συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς, καὶ τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο 32 τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας. Καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ [39] μιαροῦ Νικάνορος κεφαλὴν, καὶ τὴν χεῖρα τοῦ δυσφήμου, ἣν [40] ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλαύχησε, 33 Καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν, ἔφη κατὰ [41] μέρος δώσειν τοῖς ὀρνέοις, [42] τὰ δὲ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρε-34 μάσαι. Οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες, Εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. 35 Ἐξέδησε δὲ τὴν τοῦ [43] Νικάνορος [44] κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας, ἐπίδηλον πᾶσι καὶ φανερὸν τῆς τοῦ κυ-36 ρίου βοηθείας σημεῖον. [45] Καὶ ἐδογμάτισαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος μηδαμῶς ἐᾶσαι ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν· ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνὸς, Ἀδαρ λέγεται τῇ [46] Συριακῇ φωνῇ, πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. 37 Τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρησάντων [47] οὕτω, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι [48] καταπαύσω τὸν λόγον. 38 Καὶ [49] εἰ μὲν καλῶς καὶ εὐθίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ μετρίως, τοῦτο ἐφικτόν ἦν 39 μοι. Καθάπερ [50] γὰρ οἶνον καταμόνας πίνειν, ὡσαύτως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν, πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεὶς [51] ἡδὺς, καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ· οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται ἡ τελευτή. *

---

24 Alex. προσμειξάντων. 25 Alex. θηρίων * ἐπὶ μέρος εὔκαιρον ἀγριότητα. 26 Alex. & C. ἀνατείνας. 27 Alex. χεῖρας. 28 Alex. & C. κύριον, γινώσκων. 29 Alex. & C. ὅπλων, καθώς. 30 Alex. δὲ ἐὰν αὐτῷ κριθῇ. 31 Alex. ἀνεῖλεν. 32 Alex. * τρόπον. Ald τρόμον αὐτῷ. 33 Alex. παραγινόμενοι. 34 Alex. μετὰ. 35 Alex. ταῖς δὲ * πρός. 36 Alex. ἐπιμελείᾳ. 37 Alex. περιφέρειν. 38 Alex. συνκαλεσάμενος. 39 Alex. μιαροῦ. 40 Alex. ἐκτετίνας. 41 Alex. μέρος * τοῖς. 42 Alex. τὰ δὲ. 43 Alex. Νικάνορος προτομὴν ἐκ. 44 C. προτομήν. 45 Alex. Ἐδογμάτισαν δὲ. 46 Alex. * Κυριακῇ. 47 Alex. οὕτως. 48 Alex. & C. τὸν λόγον καταπαύσω. 49 Alex. εἰ * μὲν καλῶς * εὐθίκτως. 50 Alex. οἶνον. 51 Alex. ἤδη. C. ἡδεῖαν. * Alex. Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου πράξεων Ἐπιτομή.

*ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Γ΄.

Κεφ. α΄. I.

1 Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ [1] μαθὼν παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων τὴν [2] γενομένην τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς [3] τε καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην συμπαραλαβὼν, ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμβεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. 2 Θεόδοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνὴν, ὡς μόνος κτεῖναι αὐτὸν, καὶ ἐν [4] τούτῳ διαλῦσαι τὸν πόλεμον. 3 Τοῦτον δὲ [5] διαγαγὼν Δοσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα, καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος, ἄσημόν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνου κόλασιν. 4 Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐρρωμένων τῷ Ἀντιόχῳ, ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη [6] ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ δακρύων, τοὺς [7] πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυναιξὶ θαῤῥαλέως, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυσίου. 5 [8] Καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολλοὺς δὲ καὶ δορυαλώτους συλληφθῆναι. 6 Κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. 7 Ποιήσας δὲ τοῦτο, καὶ τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐθαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. 8 Τῶν δὲ Ἰουδαίων διαπεμψαμένων πρὸς [9] αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους [10] αὐτὸν, καὶ ξένια κομιοῦντας, καὶ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι [11] συγχαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς [12] παραγενέσθαι. 9 Διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ θύσας τῷ [13] μεγίστῳ θεῷ, καὶ χάριτας ἀποδιδοὺς, καὶ [14] τῶν ἑξῆς τι τῷ [15] τόπῳ ποιήσας, καὶ δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ [16] καταπλαγεὶς, 10 θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βουλεύσασθαι [17] εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. 11 Τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο, διὰ τὸ μηδὲ [18] τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι [19] εἰσιέναι, μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ᾽ ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ [20] ἅπαξ κατ᾽ ἐνιαυτὸν, οὐδαμῶς ἠβούλετο πείθεσθαι. 12 Τοῦ τε νόμου [21] παραναγνωσθέντος, οὐδαμῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτὸν, δεῖν εἰσελθεῖν, λέγων, καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέρηνται ταύτης τῆς τιμῆς, 13 [22] ἐμὲ οὐ δεῖ. Καὶ ἐπυνθάνετο, [23] διὰ τίνα αἰτίαν εἰσερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν [24] τέμενος, οὐδεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων. 14 Καί τις ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο [25] τερατεύεσθαι. 15 [26] Γενομένου δέ φησι τούτου διά τινα αἰτίαν, οὐχὶ [27] πάντως [28] εἰσελεύσεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μή; 16 Τῶν δὲ ἱερέων [29] ἐν ταῖς [30] ἁγίαις ἐσθήσεσι προσπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν [31] τῇ [32] ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπιβαλλομένου μεταθεῖναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων, 17 οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι, ταραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἄδηλον τιθέμενοι τὸ γινόμενον. 18 Αἵ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν

Cap. I. * Ms. Alex. Μακκαβαίων λόγος γ΄. 1 Alex. & C. παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων μαθὼν τήν. 2 Alex. γενομένην τῶν. 3 Alex. καὶ ἱππικαῖς, καί. 4 Ald. τούτοις. 5 Alex. διάγων. 6 Ald. ἐπιπορευομένη. 7 Alex. * πολέμους. 8 Alex. Καὶ τὸ οὕτως. 9 Ald. τὸν Φιλοπάτορα. 10 Ald. αὐτῷ. 11 Alex. χαρησομένους. 12 Ald. διακομισθῆναι. Παραγενόμενος. 13 Alex. πιστῷ θεῷ. 14 Ald. ὧν ἔξεστι. 15 Alex. * τόπον. 16 Alex. καταπληγείς. Ald. καταπλαγεὶς ἐν τῷ παραγενέσθαι. 17 Alex. & C. εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν.

18 Alex. τοῖς ἔθνεσιν εἰσιέναι. 19 εἰσιέναι Ald. deest. 20 Alex. & C. κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἅπαξ, ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθετο (Alex. ἐπίθετο.) 21 Alex. παραγνωσθέντος, * οὐδ᾽ ὥς. 22 Alex. ἐμὲ δὲ οὐ δεῖ. 23 Alex. * ἅτινα αἰτίαν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς. 24 Alex. τὸ τέμενος. 25 Ald. πράττεσθαι. 26 Alex. Γενομένου. 27 Alex. πάντων. 28 Ald. εἰσελεύσεσθαί με καί. 29 Alex. Ald. C. ἐν πάσαις ταῖς. 30 Alex. αἰσθήσεσιν προσπεσόντων. 31 Alex. τοῖς ἐνεστῶσιν, καὶ τήν. 32 C. ἐφεστώσῃ.

ταῖς τε-

τῶν τεκουσῶν ἐξώρμησαν· [33] καὶ σποδῷ καὶ κόνει [34] τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, [35] γόων τε καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπίμπλων. 19 Αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέναι, τοὺς [36] πρὸς ἀπάντησιν [37] διατεταγμένους παστοὺς, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν αἰδῶ παραλείπουσαι, δρόμον [38] ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. 20 Τὰ [39] δὲ νεογνὰ τῶν τέκνων, αἵ τε πρὸς τούτοις μητέρες καὶ τιθηνοὶ [40] παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, [41] αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιὰς [42] ἀνεπιστρέπτως εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο. 21 Ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο [43] συλλεγομένων ἡ δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις. 22 Σύν τε τούτοις [44] οἱ τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου, καὶ τὸ τῆς [45] προθέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν διανοουμένου. 23 Φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι, καὶ θαρραλέως [46] ὑπὲρ τοῦ πατρῴου νόμου τελευτᾷν, ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις [47] τε ὑπό τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως [48] ἔστησαν στάσιν. 24 Καὶ τὸ μὲν πλῆθος, ὡς ἔμπροσθεν, [49] ἐν 25 τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλαχῶς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης 26 [50] βουλῆς. Θρασυνθεὶς δὲ καὶ [51] πάντα [52] παραπέμψας, ἤδη καὶ πρόσβασιν [53] ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρη-27 μένῳ. Ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες, ἐτράπησαν εἰς τὸ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπαμῦναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ 28 ὑπερήφανον πρᾶξιν. Ἐκ δὲ τῆς [54] πυκνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης 29 κραυγῆς, ἀνείκαστός τις ἦν βοή. [55] Δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἠχεῖν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα, καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως, ἐποιήσατο τὴν δέησιν τοιαύτην· 2 Κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν, καὶ δέσποτα πάσης [2] κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου θράσους καὶ [3] σθένους πε-3 φρυαγμένου. Σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωχίᾳ [4] πράσσοντάς τι κρίνεις. 4 Σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς [5] καὶ γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειρας, ἐπαγαγὼν [6] αὐτοῖς ἀμέτρητον 5 ὕδωρ. Σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας, [7] διαδήλους ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγ-6 μα τοῖς ἐπιγινομένοις καταστήσας. Σὺ τὸν θρασὺν Φαραὼ καταδουλωσάμενον τὸν λαόν σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς [8] δοκιμάσας τιμωρίαις, ἐγνώρισας τὴν [9] σὴν [10] δυναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου κρά-7 τος. Καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἅρμασι καὶ ὄχλων πλήθει, ἐπέκλυσας βάθει θαλάσσης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἁπάσης κτίσεως δυναστεύοντι, σώους διεκόμισας. 8 Οἳ καὶ [11] συνιδότες ἔργα σῆς χειρὸς, ᾔνεσάν 9 σε τὸν παντοκράτορα. Σὺ βασιλεῦ κτίσας τὴν [12] ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω τὴν πόλιν ταύτην, καὶ [13] ἁγιάσας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνομά σοι τῷ τῶν ἁπάντων ἀπροσδεεῖ, καὶ παρεδόξασας [14] ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεῖ, σύστασιν ποιησάμενος [15] αὐτοῦ πρὸς δόξαν 10 τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. Καὶ ἀγαπῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπηγγείλω [16] δὴ ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ, καὶ καταλάβῃ

33 *Alex.* καὶ ἀπέδωκαν κόνει. *C.* καὶ ἀπέδωκαν κόνιν. 34 *Alex.* τὰς κόμας πασάμεναι, πόγε καὶ στεναγμῶν ἐνεπίμπλων τὰς πλατείας. 35 *C.* γόου. 36 *Alex.* πρὸς * ἅπαν νῦν. *C.* πρὸς ἅπαντας νῦν. 37 *Alex.* διατεταγμένην, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν. 38 *Alex.* ἄτακτον συνίσταντο. 39 *Ald.* τε. 40 *Ald.* παραλειπόμεναι καί. 41 *Alex.* Καὶ μέν. 42 *Alex.* ἀνεπιστρέπτως. 43 *Alex.* συλλεγέντων. 44 *Alex.* οἱ περὶ τῶν. 45 *Alex.* προθέσεως ἐκπληροῦν. *Ald.* προαιρέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν. 46 *Alex.* ὑπὸ τοῦ. 47 *Alex.* δέ. 48 *Alex. Ald. C* παρῆσαν στάσιν. 49 *Alex.* τούτοις. 50 *Alex.* ἐπιβουλῆς. 51 *Alex.* πάντας.

52 *Ald.* περιπέμψας. 53 *Alex.* ἤδη ἐποιεῖτε. 54 *Ald.* πυκνότητος. 55 *Alex.* * ἐδόκει.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* * Κύριε κύριε. *Comp. ed.* Καὶ εἶπον ὁμοθυμαδὸν, Κύριε κύριε. 2 *Alex.* τῆς κτίσεως. 3 *Alex.* * σθένει πεφρυασμένους. Σὺ γὰρ εἶ ὁ. 4 *Alex. & C.* τι πράσσοντας 5 *Alex.* γείγαντες. 6 *Alex.* αὐτούς. 7 *Alex.* ἀδήλους. 8 *Alex.* ἐδοκίμασας. 9 σὴν *C.* deest. 10 *Alex.* δύναμιν. 11 *Alex.* συνιδόντες. 12 *Alex.* ἀπέρατον. 13 *Alex. Ald. C.* ἡγιάσας. 14 ἐν *C.* deest. 15 *Ald.* ἑαυτοῦ. 16 *Alex.* διότι.

ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν [17] τόπον τοῦτον δεηθῶμεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν.
11 Καὶ δὴ [18] πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός.
12 Ἐπεὶ γὰρ πλεονάκις [19] θλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπεινώσει, καὶ ἐῤῥύσω αὐτοὺς ἐκ [20] μεγάλων κινδύνων,
13 Ἰδοὺ [21] δὴ νῦν ἅγιε βασιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ ὑποτετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις.
14 Ἐν [22] δὲ τῇ ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
15 Τὸ μὲν γὰρ [23] οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις ἐστίν.
16 [24] Ἀλλ' ἐπεὶ εὐδοκήσας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον.
17 Μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ εὐθύνῃς ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει· ἵνα μὴ καυχήσωνται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐτῶν, [25] μηδὲ ἀγαλλιάσωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες,
18 Ἡμεῖς κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγιασμοῦ, ὡς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν προσοχθισμάτων.
19 Ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ διασκέδασον τὰς [26] ἀμπλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην.
20 Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν [27] ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχὰς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην.
21 [28] Ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς, [29] καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις εἰσακούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον ἐμάστιξεν αὐτὸν,
22 Ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδάνας αὐτὸν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου, ὥστε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον εἶναι, καὶ τοῖς μέλεσι παραλελυμένον, μηδὲ φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ [30] περιπεπλεγμένον κρίσει.
23 Ὅθεν οἵ τε φίλοι [31] καὶ οἱ σωματοφύλακες [32] αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν [33] εὐθύναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ.
24 Ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος [34] ἑαυτὸν, οὐδαμῶς εἰς μεταμέλον ἦλθεν ἐπιτιμηθεὶς, [35] μετ' ἀπειλῆς γὰρ [36] πικρᾶς ἀνέλυσε.
25 Διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὰ τῆς κακίας [37] ἐπαύξων, διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων [38] συμποτῶν καὶ ἑταίρων τοῦ παντὸς δικαίου κεχωρισμένων,
26 Οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν, ὥστε δυσφημίας ἐν τοῖς τόποις συνίστασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν καὶ αὐτοὺς ἕπεσθαι τῇ ἐκείνου θελήσει.
27 Προέθετο [39] γὰρ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι ψόγον· [40] καὶ ἐπὶ [41] τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀναστήσας, [42] ἐξεκόλαψε γραφὴν,
28 Μηδένα τῶν μὴ θυόντων [43] εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν εἰσιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διάθεσιν ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστῆσαι,
29 [44] Τούτους τε ἀπογραφομένους [45] χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παρασήμῳ Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ [46] καταχωρίσαι εἰς τὴν [47] προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν.
30 Ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνηται, ὑπέγραψεν, Ἐὰν δέ τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς [48] κατὰ τὰς τελετὰς μεμυημένοις ἀναστρέφεσθαι, τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι.
31 Ἔνιοι [49] μὲν οὖν ἐπὶ πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας [50] ἐπιβάθρας στυγοῦντες, εὐχερῶς ἑαυτοὺς ἐδίδοσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσοντες εὐκλείας [51] ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς.
32 Οἱ δὲ πλεῖστοι γενναίᾳ ψυχῇ ἐνίσχυσαν, καὶ οὐ διέστησαν τῆς εὐσεβείας· τά τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσόμενοι, ἀδεῶς ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν.
33 [52] Εὐέλπιδες δὲ καθειστήκει-

---

17 *Alex.* τόπον ἡμῶν δεηθῶμεν. 18 *Alex.* πιστὸς καί. 19 *Alex* καὶ θλιβέντων. 20 *Alex.* * μιλων κακῶν, Ἰδοὺ δέ. 21 *C.* δέ. 22 *Ald.* τῇ ἡμέρᾳ καταπτώσει ὁ γὰρ θρασύς. 23 *Alex.* κατοικητήριον. 24 *Alex.* Ἀλλά. 25 *Ald.* hinc uſque ad finem verſus omnia deſunt. 26 *Alex.* ἀμβλακείας. 27 *Alex.* οἱ οἰκτιρμοί. 28 *Ald.* Ἐνταῦθα ὁ γὰρ πάντων ἐπόπτης καὶ θεός. 29 *Alex.* καὶ προπάτωρ ἅγιος. 30 *Alex.* πεπληγμένον. 31 *Alex.* καὶ σωματοφύλακες ὀξεῖαν. 32 αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ *C.* deſunt. 33 *Alex.* εὐθύνας. 34 *Alex.* αὐτόν.

35 *Alex.* μετά. 36 *Alex.* πικρασθείμενος ἀνέλυσεν. 37 *Alex.* * ἐπαυτων, διά τε. 38 *Ald. C.* συμπότων. 39 γὰρ *Alex.* & *C.* deeſt. *Ald.* addit, ὁ βασιλεύς. 40 *Alex.* ἐπὶ τοῦ. 41 *Ald.* τοὺς κατὰ τὴν αὐλὴν πύργους. 42 *Alex.* & *C.* ἐκόλαψεν. 43 *Alex.* ἐπὶ τά. 44 *Alex.* Τούς τε. 45 *Alex.* χαράσσεσθε. 46 *Alex.* προκαταχωρεῖσαι. *Ald.* κατεχώρισεν. 47 *Ald.* προνομησαμένην. 48 *Alex.* κατὰ τελετὰς μεμοιημένοις. 49 *Alex.* μὲν ἐπὶ * πόλεως. 50 *Alex.* ἐπιβάθρα στυγοῦνται. 51 *C.* ὑπό. 52 *Alex.* Εὐέλπιδές τε.

σαν ἀντιλήψεως τάξεσθαι καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο, καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον, καὶ τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἃ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς, ἐπὶ τοσοῦτον [1] ἐχόλησεν, ὥστε οὐ μόνον [2] τοῖς [3] κατ' Ἀλεξάνδρειαν [4] διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι, καὶ προστάξαι [5] σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. 2 Τούτων δὲ [6] οἰκονομουμένων, φήμη δυσμενὴς [7] ἐξηχεῖτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις [8] συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς [9] διδομένης εἰς διάθεσιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλυόντων. 3 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὔνοιαν καὶ πίστιν ἀδιάστροφον ἦσαν [10] διαφυλάσσοντες· 4 Σεβόμενοι δὲ τὸν Θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ πολιτευόμενοι, χωρισμὸν ἐποίουν [11] ἐπί τινων κατὰ τὰς τροφάς· δι' ἣν αἰτίαν [12] ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. 5 Τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν συναναστροφὴν, ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθειστήκεισαν. 6 Τὴν μὲν οὖν περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι [13] θρυλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διηριθμήσαντο. 7 Τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν [14] ἐθρύλουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους [15] γίνεσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναντιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι [16] περιῆψαν ψόγῳ. 8 Οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλληνες οὐδὲν ἠδικημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς [17] ἀνθρώπους θεωροῦντες, καὶ συνδρομὰς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ [18] ἔσθενον· τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεσις· παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον, [19] καὶ μεταπεσεῖσθαι ταῦτα 9 ὑπελάμβανον. Μὴ γὰρ [20] οὕτως παροραθήσεσθαι τηλικοῦτο [21] σύστημα μηδὲν [22] ἠγνοηκώς. 10 Ἤδη δὲ καί τινες γείτονές τε καὶ φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινας ἐπισπώμενοι, πίστεις ἐδίδουν [23] συνασπιεῖν, καὶ πᾶν ἐκτενὲς [24] προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν.

11 Ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος, καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου Θεοῦ κράτος, [25] ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν 12 ἐπιστολὴν τήνδε. Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον, καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις, χαίρειν καὶ ἐῤῥῶσθαι. 13 Ἔῤῥωμαι δὲ καὶ [26] ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα 14 ἡμῶν. [27] Ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ αὐτοὶ, τῇ τῶν [28] θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ, [29] καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ [30] κατὰ λόγον ἐπ' ἄριστον τέλος 15 ἀχθείσης, Ἡγησάμεθα [31] μὴ βίᾳ δόρατος, ἐπιεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ φιλανθρωπίᾳ τιθηνήσασθαι τὰ κατοικοῦντα κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔθνη, [32] εὐποιῆσαί τε ἀσμένως. 16 Καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσόδους πλείστας, [33] προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. 17 Οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλίστοις [34] ἀναθήμασι τι- 18 μῆσαι, Τύφοις φερόμενοι παλαιοτέροις, εἶρξαν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου, [35] ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας 19 ἀνθρώπους [36] φιλανθρωπίαν. Τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον καθιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον 20 βούλονται φέρειν. Ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ συμπεριενεχθέντες, καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς πᾶσιν ἔθνεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔ- 21 πρεπεν ἐποιήσαμεν. Ἐν δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνω-

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* ἐξεχόλησεν. 2 τοῖς *Ald. C.* deest. 3 *Alex.* κατά. 4 *Alex.* ὀργίζεσθαι. 5 *Alex.* σπεύδοντας. 6 *Alex.* οἰκοδομουμένων 7 *Alex.* ἐξεχεῖτο. 8 *Alex.* * συμφρονοῦσιν. 9 *Alex.* δεδιδομένης. 10 *Alex.* φυλάσσοντες. 11 *Alex.* * ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰς τροφάς *Ald.* ἐπ' αὐτοῖς καταστροφάς. 12 *Alex.* αἴτιοι. 13 *Alex.* θρυλουμένην 14 *Alex.* ἐθρύλουν. 15 *Alex.* γίνεσθαι. 16 *Alex.* περιήψαντο ψόγῳ. 17 *Alex.* ἄνδρας. 18 *Alex.* ἴσθανον. 19 *C.* μεταπεσεῖσθαι τι. 20 *Alex.* οὕτω παροραθήσεσθαι. *Ald.* οὕτως παρορασήσεσθαι. 21 *Alex.* σύστημα. 22 *Ald.* ἠγνοηκός. 23 *Ald.* συνασπίζειν. 24 *Ald.* προσοίσεσθαι 25 *Alex.* ὑπολαμβάνειν. 26 *Alex.* αὐτὸς ἐγώ. 27 *Alex.* & *C.* Τῆς. 28 *Alex.* θεῶν ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ, ἀχθείσης. 29 καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ *Alex.* & *C.* delunt. 30 *Alex.* κατὰ λόγον ἐπὶ τέλος. 31 *Ald.* οὖν μή 32 *Alex.* εὐποιήσαντες * μέτως. 33 *Alex.* προσήχθημεν. 34 *Alex.* ἀναθήμασιν. 35 *Alex.* & *C.* λειπόμενοι. 36 *C.* φιλίαν.

εἴζοντες; διά τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἁπλότητος αὐτοῖς [37] ἀρχῆθεν μύρια [38] πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι, [39] καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων

22 καταστῆσαι. Οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδεχόμενοι, καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπωσάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον

23 ἐκνεύοντες, Οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ [40] σιγῇ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρέκαστα ὑφορώμενοι [41] διὰ τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ [42] κατορθώματα.

24 Διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι τούτους κατὰ πάντα δυσνοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοούμενοι μήποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς ἐνστάσης ἡμῖν, τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προδότας καὶ βαρβάρους ἔχωμεν πολεμίους,

25 Προστετάχαμεν [43] ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε, [44] αὐθωρεὶ τοὺς [45] ἐνεμομένους σὺν [46] γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ [47] ὕβρεων καὶ σκυλμῶν ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν [48] κατακεκλεισμένους, εἰς ἀνήκεστον καὶ δυσκλεῆ [49] πρέποντα δυσμενέσι φόνον.

26 Τούτων [50] γὰρ ὁμοῦ κολασθέντων, διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ [51] βελτίστῃ διαθέσει καταστήσεσθαι.

27 Ὃς δ᾽ ἂν σκεπάσῃ τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου [52] μέχρι τῶν ὑπομαστιδίων, αἰσχίστοις βασάνοις ἀ-

28 πολυμπανισθήσεται [53] πανοικί. Μηνύειν δὲ τὸν βουλόμενον, ἐφ᾽ ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὐθύναν λήψεται, καὶ ἐκ τοῦ [54] βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, καὶ τῆς [55] ἐλευθερίας τεύξεται καὶ στεφανωθήσεται.

29 Πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγὴς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει [56] κατὰ πάντα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον.

30 Καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς τύπος οὕτως ἐγέγραπτο.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΠΑντη δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα, δημοτελὴς συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν [1] εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς [2] προκατεσκιρρωμένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρρησίας [3] συνεκφαινομένης ἀπεχθείας.

2 Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις [4] ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ [5] πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης [6] τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὀλοφυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης [7] ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν.

3 Τίς νομὸς ἢ πόλις, ἢ τίς τὸ σύνολον [8] οἰκητὸς τόπος, ἢ τίνες ἀγυιαὶ κοπετοῦ καὶ γόων ἐπ᾽ [9] αὐτοῖς οὐκ

4 ἐνεπιμπλῶντο; Οὕτω γὰρ μετὰ [10] πικρᾶς [11] καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καί τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον, καὶ λογιζομένους τὴν ἄδηλον τοῦ βίου καταστροφήν, δακρύειν [12] αὐτῶν τρισάθλιον ἐξαποστολήν.

5 Ἤγετο γὰρ [13] γεραιῶν πλῆθος πολιᾷ πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν [14] ἐπικύφων, ἀνατροπῆς ὁρμῇ βιαίας, [15] ἁπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς [16] ὀξεῖαν καταχρωμένων πορείαν.

6 Αἱ δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους, καὶ κόνει τὴν [17] μυροβραχῆ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, θρῆνον ἀνθ᾽ Ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον, ὡς ἐσπαραγμέναι [18] σκυλμοῖς ἀλ-

7 λοεθνέσι. Δέσμιαι δὲ δημόσιαι μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμβολῆς εἵλκοντο μετὰ βίας.

8 [19] Οἵ τε τούτων συζυγεῖς [20] βρόχοις ἀντὶ στεφέων τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας

37 *Ald.* καὶ τὰ ἀπ᾽ ἀρχῆς μύρια πράγμασι. 38 *Alex.* πράγματα ἐξαλλοιῶσαι. 39 καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι C. ponit ante ἐβουλήθημεν. 40 *Ald.* ἔργῳ. 41 *Alex.* μετὰ τῆς. 42 *Alex.* πράγματα. 43 *Ald.* οὖν ἅμα. 44 *Ald.* αὐθημερόν. 45 *Alex.* ἐνσημαινομένους. 46 *Alex.* ταῖς γυναιξί. 47 *Alex.* ὕβρεως. 48 *Alex.* κατακεκλεισμένοις. 49 *Ald.* καὶ πρέποντα. 50 γὰρ *Ald.* deest. 51 *Alex.* τῇ βελτίστῃ. 52 *Alex.* καὶ μέχρι τῶν ὑπομαστιαίων, ἐχθίσταις. 53 *Alex.* πανοικία. 54 *Alex.* βασιλεῖς δραχμάς. 55 *Alex. Ald. C.* ἐλευθερίας στεφανωθήσεται. 56 *Alex.* καθάπαν. *Ald. C.* κατὰ πᾶν.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* οὖν εὐωχεία. 2 *Alex.* προκατεσκειρωμένης. 3 *Alex.* νῦν ἐκφενομένης. *C.* νῦν ἐκφαινομένης. 4 *Alex.* ἄδεκτον πένθος. *C.* ἄληκτον πένθος. 5 *Alex.* πανόδυρκτος. 6 *Alex.* & *Comp.* πάντοθεν αὐτῶν τῆς καρδίας. 7 *Alex.* & *Comp.* αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν. 8 *Alex.* οἰκτιστος. 9 *Alex.* αὐτοῖς * ; Οὔτως. 10 *Alex.* πικρείας. 11 *Alex.* ἀνοίκτου. 12 *Alex.* αὐτῶν τὴν δυσάθλιον. 13 *Alex.* γερῶν πλήρης πολιᾶς πεπυκασμένων. 14 *Alex.* ἐπίκυφον. 15 *Ald.* ἀπειλῆς. 16 *Alex.* * ξιαν * κατάχρωμεν. 17 *Alex.* μυροβραιχῆ. 18 *Alex.* * σκύμνοις. 19 *Alex.* Οἱ δέ. 20 *Alex.* βρόχους.

[21] καὶ νεα-

[21] καὶ νεανικῆς ἡλικίας, ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τὰς ἐπιλοίπους τῶν γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διῆγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ᾅδην ὁρῶντες κείμενον. 9 Κατήχθησαν δὲ θηρίων τρόπον [22] ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις· οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτοις κατησφαλισμένοι πέδαις, 10 ἔτι καὶ τῷ [23] καθύπερθε πυκνῷ σανιδώματι [24] διακειμένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀγωγὴν ἐπιβούλων ἐν παντὶ τῷ κατάπλῳ λαμβάνωσι. 11 Τούτων δὲ ἐπὶ τὴν λεγομένην Σχεδίαν ἀχθέντων, καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, καθὼς ἦν δεδογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἱπποδρόμῳ παρεμβαλεῖν [25] ἀπλέτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ, καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν· πρὸς τὸ μηδὲ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ [26] κοινωνεῖν, μηδὲ τὸ σύνολον καταξιῶσαι [27] περιβόλων. 12 Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεθνεῖς κρυβῇ ἐκπορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν [28] ἀκλεᾶ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν, 13 Διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὡς ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας. 14 Ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φῦλον ἐξ ὀνόματος, [29] οὐ γὰρ τῆς ἔμπροσθε βραχεῖ προδεδηλωμένης τῶν ἔργων [30] κατάπονον λατρείαν, [31] στρεβλωθέντας [32] δὲ ταῖς παρηγγελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. 15 Ἐγίνετο μὲν οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρείας ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας [33] τεσσαράκοντα. 16 Μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδώλων συνιστάμενος, [34] πεπλανημένῃ πόρρω τῆς ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλῳ [35] στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρήγειν, ἐπαινῶν, [36] εἰς δὲ τὸν μέγιστον θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λαλῶν. 17 Μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα [37] προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, 18 Καίπερ ὄντων [38] κατὰ τὴν χώραν ἔτι τῶν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ κατὰ [39] τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς. 19 Ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανὴν τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου [40] πεισθῆναι. 20 Λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς ἐχρῶντο ἐκλελοιπέναι. 21 Τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικήτου.

Κεφ. ε'. 5.

1 Τότε προσκαλεσάμενος Ἕρμωνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμελείᾳ, βαρείᾳ μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χόλῳ, κατὰ πᾶν ἀμετάθετος, 2 Ἐκέλευσεν ὑπὸ τὴν [1] ἐπερχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δράκεσι λιβανωτοῦ καὶ οἴνῳ πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους, καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ πόματος [2] ἀφθόνῳ χορηγίᾳ, εἰσαγαγεῖν πρὸς [3] συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. 3 Ὁ μὲν τάδε προστάσσων, ἐτρέπετο πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. 4 Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσταγὲν ἀραρότως Ἕρμων συνετέλει. 5 Οἵ τε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐξιόντες τὰς τῶν [4] ταλαιπώρων ἐδέσμευον χεῖρας, τήν τε λοιπὴν ἐμηχανῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἔννυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φῦλον πέρας τῆς ὀλεθρίας. 6 Οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔθνεσιν Ἰουδαῖοι, διὰ

21 *Alex.* νεανικῆς. 22 *Alex.* *ἀγομένοις. 23 *Alex.* κατύπερθε. 24 *Alex. Ald. C.* διακειμένῳ, ὅπως. 25 *Alex* ἀπλάτῳ. 26 *Alex.* κοινωνεῖν τό. 27 *Alex.* περιβόλῳ. 28 *Alex.* ἀκλαιῆ. 29 *Alex.* οὐκ εἰς τήν. al. εἰς τήν. 30 *Alex.* κατὰ τρόπον. 31 *Alex.* στρεβλωθέντα. 32 *Alex.* δὲ παρηγγελμέναις. 33 *Alex.* τεσσεράκοντα. 34 *Alex.* * πεπληρωμένη.

35 *Alex.* στόματι, κωφά. 36 *Alex.* εἰς δὲ τὰ μὴ καθήκοντα. 37 *Alex.* προσηνέγκαντο. 38 *Alex.* ἔτι κατὰ τὴν χώραν τῶν. 39 *Alex.* τὸν τόπον, ὡς * δυνατοῦ. 40 *Alex.* πιστωθῆναι.
Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* ἐρχομένην. 2 *Alex.* ἀφθόνως. 3 *Ald.* ἀπάντησιν. 4 *Alex.* ταλαιπωρούντων.

τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν 7 ἀνάγκην, Τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο δεόμενοι, 8 Τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέψαι βουλὴν ἀνοσίαν, καὶ ῥύσασθαι αὐτοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ 9 παρὰ πόδας ἐν ἑτοίμῳ μόρου. Τούτων μὲν [5] οὖν [6] ἐκτενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς [7] οὐρανόν.

10 Ὁ δὲ Ἕρμων τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἴνου πολλῆς χορηγίας, καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ.

11 [8] Τοῦτο [9] δὲ ἀπ' αἰῶνος χρόνου κτίσμα καλὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν αὐτὸς θελήσῃ, ὕπνου μέρος 12 ἀπέστειλε [10] πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ ἡδίστῳ καὶ βαθεῖ [11] κατεσχέθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀθέσμου μὲν προθέσεως πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ με-13 γάλως διεψευσμένος. [12] Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες, τὸν ἅγιον ᾔνουν θεὸν αὐτῶν· καὶ πάλιν ἠξίουν τὸν εὐκατάλλακτον, δεῖξαι [13] τῆς μεγαλοσθενοῦς αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνεσιν ὑπερηφάνοις.

14 Μεσούσης δὲ ἤδη [14] τῆς δεκάτης ὥρας σχεδὸν, ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι [15] τεταγμένος, ἀθρόους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν, ἔνυξε προσελθὼν τὸν βασιλέα.

15 Καὶ μόλις διεγείρας, ὑπέδειξε τὸν τῆς συμποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων 16 λόγον ποιούμενος. Ὃν ὁ βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεὶς εἰς τὸν [16] πότον, ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονότας [17] εἰς τὴν συμπο-17 σίαν ἄντικρυς [18] ἀνακλιθῆναι αὐτοῦ. Οὗ καὶ γινομένου, παρῄνει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς, τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπιπολὺ γεραιρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος.

18 Ἐπιπλεῖον δὲ [19] προβαινούσης τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἕρμωνα [20] μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς, μετὰ [21] πικρᾶς ἀπειλῆς ἐπυνθάνετο, τίνος ἕνεκεν αἰτίας [22] εἰάθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν ἡμέραν 19 περιβεβιωκότες. Τοῦ δὲ ὑποδείξαντος [23] νυκτὸς τὸ προσαχθὲν ἐπὶ τέλος ἀγηοχέναι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων, 20 Τὴν ὠμότητα χείρονα [24] Φαλάριδος ἐσχηκὼς ἔφη, [25] Τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτούς· ἀνυπερθέτως δὲ εἰς τὴν [26] ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἑτοίμασον τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίτων Ἰουδαίων ἀφανισμόν.

21 Εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ [27] συναινέσαντες, εἰς 22 τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. Καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς, ὡς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς τα-23 λαιπώροις δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. Ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν [28] ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θηρία καθωπλικὼς ὁ Ἕρμων ἐν τῷ μεγάλῳ 24 περιστύλῳ διεκίνει. Τὰ δὲ κατὰ τὴν πόλιν πλήθη συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα τὴν πρωΐαν μετὰ σπουδῆς.

25 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἀμερῆ ψυχουλκούμενοι χρόνον, [29] πολυδάκρυον ἱκετείαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐδέοντο τοῦ μεγίστου θεοῦ, πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.

26 [30] Οὔπω δὲ ἡλίου βολαὶ [31] κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδεχομένου, ὁ Ἕρμων παραστὰς, [32] ἐκάλει πρὸς τὴν ἔξοδον, [33] ὑποδεικνύων τὸ πρόθυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἑτοίμῳ 27 κεῖσθαι. Τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ καταπλαγέντος ἐπὶ τῇ [34] παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ [35] πᾶν ἀγνωσίᾳ κεκρατημένος ἐπυνθάνετο, [36] τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τε-28 τέλεσται. Τοῦτο δὲ ἦν [37] ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσπόζοντος θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανημένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος.

29 [38] Ὁ δὲ Ἕρμων ὑπεδείκνυε καὶ πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις [39] ἡτοιμάσθαι βασι-30 λεῦ κατὰ τὴν ἐκτενῆ πρόθεσιν. Ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεῖ χόλῳ, διὰ τὸ περὶ τούτων προνοίᾳ θεοῦ [40] διεσκεδάσθαι πᾶν

---

5 οὖν *Ald. C.* deest. 6 *Alex.* ἡ λιτανία ἐκτενῶς. 7 *Alex.* τὸν οὐρανόν. 8 *Alex.* & *C.* Τό. 9 *Alex.* δὲ ἀπ' αἰῶνος κτίσμα χρόνου. 10 *Alex.* εἰς τόν. 11 *Alex.* κατηχέθη. 12 *Alex.* Οἵ τε. 13 *Alex.* μεγαλοσθενοῦς ἑαυτοῦ. 14 *Alex.* δεκάτης. 15 *Alex.* τεταγμένοις. 16 *Ald.* τόπον. 17 *Alex.* ἐπὶ τήν. 18 *Alex.* ἀνακλῖναι. 19 *Alex.* * προσκοπτούσης. 20 *Alex.* προσκαλεσάμενος. 21 *Alex.* * πικρίας. 22 *Alex.* ἰάθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν. 23 *Alex.* ἔτι νυκτός. 24 *Alex.* Φαιλάριδος. 25 *Alex.* Τό. 26 *Alex.* ὑποστέλλουσαν. 27 *Alex.* * συνεσαντες. 28 *Ald. C.* ἐκέκραγεν. 29 *Alex.* πολύδακρυν. 30 *Alex.* Οὔπου. 31 *Alex.* κατεπείροντο. 32 *Alex.* ἐπηκάλει. 33 *Alex.* ὑποδίγνυς. 34 *Alex.* ἀνόμῳ. 35 *Alex.* πάντα. 36 *Alex.* * ἔτι τὸ διασαφούμενον ἔτι αὐτῷ. 37 *Alex.* ἐνέργεια. 38 *Alex.* *Ald. C.* Ὑπεδίκνυεν ὁ Ἕρμων. 39 *Alex.* ἡτοίμασαι. 40 *Alex.* διεσκέδασεν.

αὐτοῦ [41] τὸ νόημα, ἐνατενίσας μετ᾽ ἀπειλῆς 31 εἶπεν, [42] Εἴ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων [43] γοναί, τήνδε θηρσὶν ἀγρίοις ἐσκευάσαν [44] ἂν δαψιλῆ θοίναν, ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἐμοὶ καὶ προγόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὁλοσχερῆ βεβαίαν πίστιν [45] ἐξόχως, Ἰουδαίων. 32 Καί περ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας [46] στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. 33 Οὕτως ὁ Ἕρμων ἀπροσδόκητον [47] καὶ ἐπικίνδυνον ὑπήνεγκεν ἀπειλήν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. 34 Ὁ καθεὶς δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. 35 Οἵ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαντες, τὸν ἐπιφανῆ θεὸν [48] καὶ βασιλέα τῶν [49] βασιλέων ᾔνουν, καὶ τῆσδε τῆς βοηθείας αὐτοῦ τετευχότες. 36 Κατὰ δὲ [50] τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστησάμενος [51] πάλιν τὸ συμπόσιον, εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. 37 Τὸν δὲ Ἕρμωνα προσκαλεσάμενος μετ᾽ ἀπειλῆς εἶπε, Ποσάκις [52] σοι δεῖ περὶ τούτων αὐτῶν [53] προστάττειν ἀθλιώτατε; 38 Τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθόπλισον εἰς τὴν αὔριον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν. 39 Οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς τὴν [54] ἄστατον διάνοιαν αὐτοῦ θαυμάζοντες, προεφέροντο τάδε, 40 Βασιλεῦ, μέχρι τίνος [55] ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράζεις, προστάσσων ἤδη τρίτον αὐτοὺς ἀφανίσαι, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων [56] τὰ σοὶ δεδογμένα; 41 Ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ καὶ πληθύουσα συστροφαῖς, ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. 42 Ὅθεν ὁ κατὰ πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ᾽ οὐδὲν ἡγούμενος, ἀτελέστατον [57] ἐβεβαίωσεν ὅρκον, ὁρισάμενος τούτους μὲν ἀνυπερθέτως πέμψειν εἰς ᾅδην, ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ᾐκισμένους, 43 Ἐπιστρατεύσαντα δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι [58] θήσεσθαι διὰ τάχους, καὶ τὸν ἄβατον [59] αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ [60] πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων ἐκεῖ [61] θυσίας [62] ἔρημον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. 44 Τότε περιχαρεῖς ἀναλύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς, μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως 45 πρὸς [63] τήρησιν. Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης, τὰ θηρία σχεδὸν [64] εἰπεῖν εἰς [65] κατάστημα μανιῶδες ἀγηοχώς, εὐωδεστάτοις πόμασιν [66] οἴνου λελιβανωμένου [67] φοβεραῖς κατεσκευασμένα 46 σκευαῖς, Περὶ τὴν ἕω, τῆς πόλεως ἤδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱπποδρόμου [68] καταμεμεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλήν, ἐπὶ τὸ προκείμενον ὤτρυνε τὸν βασιλέα. 47 Ὁ δὲ ὀργῇ βαρείᾳ γεμίσας δυσσεβῆ φρένα, παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον τῶν 48 προσεσημαμμένων καταστροφήν. Ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλην, καὶ τῆς [69] συνεπομένης ἐνόπλου δυνάμεως, τῆς τε τοῦ πλήθους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες, καὶ βαρυηχῆ θόρυβον 49 ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, Ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες, κατεφίλουν ἀλλήλους περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπιπίπτοντες, γονεῖς παισὶ καὶ μητέρες νεάνισιν, ἕτεραι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη 50 τελευταῖον ἕλκοντα γάλα. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπροσθεν αὐτῶν γεγενημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυμαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες 51 τῶν μαστῶν, Ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα, τὸν τῆς [70] ἁπάσης δυνάμεως δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰκτεῖραι μετ᾽ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ᾅδου καθεστῶτας.

Κεφ. ς'. 6.

1 Ἐλεάζαρος δέ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ

[41] Alex. νόημα. [42] Alex. Ald. C. Ὅσοι γονεῖς. [43] Alex. γονοί. [44] Alex. δαψιλῆ. [45] Alex. * ἐξοχωσιν. [46] Alex. στοργῆς. [47] Alex. ἐπικίνδυνον. Ald. C. ἐπὶ κίνδυνον. [48] Ald. C. κύριον καί. [49] Alex. βασιλευόντων. [50] Alex. τοὺς αὐτοὺς νόμους. [51] Alex. * παν τό. [52] Alex. δὲ δεῖ σοι περί. [53] Alex. σοι προστάττειν. [54] Alex. Ald. C. ἀσαθῆ. [55] Alex. ὡς ἡμᾶς. [56] Alex. * τὰς ὁσίας δεδογμένα. [57] Alex. βεβαίως. [58] Alex. στήσεσθαι. [59] Alex. ἡμεῖν αὐτῶν. [60] Alex. πρὴν' ἐν τάχει τῶν. [61] Alex. θυσίαν. [62] Alex. Ald. C. εἰς τόν. [63] Alex. τὴν τήρησιν. [64] Alex. Ald. C. ὡς εἶπεν εἰς. [65] Alex. κατάστεμα. [66] Alex. οἴνῳ λελιβανωμένῳ. [67] Alex. Ald. C. φοβεροῖς κεκοσμημένα κατασκευαῖς. [68] Alex. καταμεμεστωμένοις. [69] Alex. ἐπομένης. [70] Alex. ἁπάσης * δυνάστην.

τῆς [1] χώρας ἱερέων, ἐν πρεσβείῳ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχὼς, καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κεκοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἅγιον [2] θεὸν προσηύξατο

2 τάδε· Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, [3] ὕψιστε, παντοκράτωρ θεὲ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν,

3 Ἔπιδε ἐπὶ Ἀβραὰμ σπέρμα, [4] ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακὼβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ξένον ἀδίκως [5] ἀπολλύμενον, πάτερ.

4 Σὺ Φαραὼ πληθύνοντα ἅρμασι, [6] τὸν πρὶν Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρθέντα [7] ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσσῃ [8] μεγαλορρήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφάνας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει.

5 Σὺ τὸν ἀναριθμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα Σενναχηρεὶμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα γῆν, καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ καὶ [9] θράσει, δέσποτα ἔθραυσας, ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν

6 κράτος. Σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον, [10] ἐρρύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντους, [11] φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπ-

7 εναντίοις. Σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηρσὶ [12] βορὰν Δανιὴλ εἰς φῶς

8 ἀνήγαγες ἀσινῆ. Τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωνᾶν τηκόμενον [13] ἀφειδῶς, ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας πάτερ.

9 Καὶ νῦν [14] μισύβρει, πολυέλεε, τῶν ὅλων [15] σκεπαστὰ, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι [16] τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους, [17] ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων

10 ἐθνῶν ὑβριζομένοις. Εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρὸς, [18] ὡς προαιρῇ δέσπο-

11 τα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. Μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαιόφρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἠγαπημένων σου ἀπωλείᾳ, λέγοντες, Οὐδὲ

12 ὁ θεὸς αὐτῶν [19] ἐρρύσατο αὐτούς. Σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων ἅπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς καθ᾽ ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον ἐκ τοῦ ζῆν [20] μεθισταμένους

13 ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. Πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν δύναμιν ἀνίκητον σήμερον [21] ἔντιμε, δύναμιν ἔχων, ἐπὶ [22] σωτηρίᾳ Ἰακὼβ γένους.

14 Ἱκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τού-

15 των γονεῖς μετὰ δακρύων. Δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν εἶ κύριε, καὶ οὐκ ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ᾽ ἡμῶν· ἀλλὰ καθὼς εἶπας, [23] ὅτι οὐδ᾽ ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων [24] ὑπερεῖδες αὐτοὺς, οὕτως ἐπιτέλεσον

16 κύριε. Τοῦ δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι [25] κατὰ τὸν ἱππό-

17 δρομον παρῆγε. [26] Καὶ θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρακειμένους αὐλῶνας [27] συνηχήσαντας, ἀκατάσχετον [28] οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ στρα-

18 τοπέδῳ. Τότε ὁ μεγαλόδοξος [29] παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεὸς, ἐπιφάνας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέῳξε τὰς [30] οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξασμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς

19 Ἰουδαίοις, Καὶ ἀντέστησαν, καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δει-

20 λίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις. Καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε.

21 Καὶ ἀπέστρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν αὐτὰς καὶ

22 [31] ὠλόθρευον. Καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμ-

23 προσθεν αὐτῷ [32] μεμηχανημένων. Ἀκούσας γὰρ τῆς κραυγῆς, καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετ᾽ ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο, λέγων,

24 Παραβασιλεύετε, καὶ τυράννους [33] ὑπερβεβήκατε ὠμότητι· καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην

Cap. 6. 1 *MS. Alex.* χώρας Ἰουδαίων, ἐν. 2 *Alex.* θεὸν, καὶ προσηύξατο. 3 *Alex.* ὕψιστα. 4 *Alex.* ἐπ᾽. 5 *Alex.* ἀπολλύμενον * ὑπὸ Φαραώ. 6 *Alex.* τὸν πρίν. 7 *Ald. C.* ἀνοίκτῳ. 8 *Alex.* μεγαλορήμονει 9 *Alex. Ald. C.* θράσει, σὺ δέσποτα. 10 *Alex.* * ἐρρύσατο. 11 *Alex.* φλόγα * σιν. 12 *Alex.* βορᾷ 13 *Alex.* ἀφίδων. 14 *Alex.* μειτούβρει. 15 *Alex.* δικαστὰ, τάχος. 16 *Alex.* τοῖς ἁγίοις Ἰσραήλ. 17 *Alex.* ὑπὸ βδελυγμένων. 18 *Alex.* * ὦ προαιρῇ. 19 *Alex.* ἐρρύσατο. 20 *Alex.* μεθισαμένους 21 *Alex.* * ἐντιμε, δυνάμει. 22 *Alex.* σωτηρίαν 23 *Alex.* οὐδὲ ἐν 24 *Alex.* ὑπερεῖδον. 25 *C.* μετά. 26 Καὶ *Ald.* deest. 27 *Alex.* συνεχθήσαντας. 28 *Alex.* πλοιῆ ποιῆσαι. 29 *Alex.* καὶ παντοκράτωρ. 30 *C.* οὐρανοῦ. 31 *Alex.* ὠλέθρευον. 32 *Alex.* μεμηχανευμένων. 33 *Alex.* ὑπερβεβηκότες.

ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ἤδη καὶ τοῦ πνεύματος μεθιστᾶν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα τῇ βασιλείᾳ.

25 Τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώματα, τῆς οἰκίας ἀποστήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε;

26 Τίς τοὺς ἐξαρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐθνῶν, καὶ τοὺς χείριστους πλεονάκις ἀνθρώπων [34] ἐπιδεδεγμένους κινδύνους, οὕτως [35] ἀθέσμοις περιέβαλεν αἰκίαις;

27 Λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ᾽ εἰρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ [36] προπεπραγμένα παραιτησάμενοι.

28 Ἀπολύσατε τοὺς υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ᾽ ἡμετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπαραπόδιστον [37] μετὰ δόξης εὐστάθειαν παρέχει τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν.

29 Ὁ μὲν οὖν ταῦτα [38] ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυθέντες, τὸν ἅγιον σωτῆρα θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφευγότες.

30 Εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν [39] πόλιν ἀπαλλαγεὶς, τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων προσκαλεσάμενος, ἐκέλευσεν οἴνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια [40] ἄγειν.

31 Τότε οἱ [41] πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον τοῦ ᾅδου, μᾶλλον [42] δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ [43] δυσαιάκτου μόρου, κώθωνα σωτήριον συστησάμενοι, τὸν εἰς πτῶσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον [44] κλισίαις [45] κατεμέρισαν πλήρεις χαρμονῆς.

32 Καταλήξαντες δὲ [46] θρήνων πανόδυρτον μέλος, ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον, [47] τὸν σωτῆρα καὶ τερατοποιὸν αἰνοῦντες θεόν· [48] οἰμωγήν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπωσάμενοι, χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρηνικῆς σημεῖον.

33 Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συναγαγὼν, ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο [49] μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ παραδόξῳ γενηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ.

34 Οἵ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ [50] οἰωνοβρώτους αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, [51] μετὰ χαρᾶς ἀπογραψάμενοι, κατεστέναξαν, αἰσχύνην ἐφ᾽ ἑαυτοῖς [52] περιβαλλόμενοι, καὶ τὴν πυρόπνουν τόλμαν [53] ἀκλεῶς ἐσβεσμένοι.

35 Οἵ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον χορὸν, μετ᾽ εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον,

36 Καὶ κοινὸν ὁρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς γενεὰς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χάριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ θεὸν γενομένης αὐτοῖς.

37 Ἐνέτυχον δὲ τῷ βασιλεῖ, τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι.

38 Ἀπογράφονται δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ [54] Ἐπιφὶ, ἐπὶ ἡμέρας [55] τεσσαράκοντα· συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ πέμπτης τοῦ Ἐπιφὶ ἕως ἑβδόμης, ἡμέραις τρισίν.

39 Ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν [56] ὅλων δυνάστης, ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρρύσατο ὁμοθυμαδόν.

40 Εὐωχοῦντο δὲ πάνθ᾽ ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἔντυχίαν ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν.

41 Συναινέσας τε [57] αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν ἐκτένειαν ἔχουσαν.

Κεφ. ζ. 7.

1 Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ᾽ Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων, χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι.

2 Ἐρρώμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, [1] κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ [2] τὰ πράγματα καθὼς προαιρούμεθα.

3 Τῶν φίλων τινὲς [3] κακοηθείᾳ πυκνότερον ἡμῖν παρακείμενοι, συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους, συναθροίσαντας [4] σύστημα, κολάσασθαι ξενιζούσαις [5] ἀποστατῶν τιμωρίαις,

4 [6] Προσφερόμενοι μήποτε εὐσταθήσειν τὰ πράγματα ἡμῶν, δι᾽ ἣν ἔχουσιν οὗτοι [7] πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν,

34 Alex. ἐπιδεδιγμένους. 35 Alex. ἀθέσμως. 36 Alex. προστεταγμένα. 37 Alex. εὐστάθειαν μετὰ δόξης περιφέρει τοῖς. 38 Alex. ἐξέλεξεν. 39 Alex. πόλιν τὸν ἐπί. 40 Alex. ἀγαγεῖν. 41 Alex. τὸ πρίν. 42 Alex. δέ. 43 Alex. δυσαλάκτου. 44 Alex. κλισίας. 45 Alex. & C. κατεμερίσαντο. 46 Alex. θρήνων. 47 Alex. τὸν Ἰσραὴλ * ορα καὶ τερατοποιόν. 48 Alex. οἰμωγὴν δέ. 49 Ald. C. μεγαλοπρεπῶς. 50 Alex. οἰνοβρώτους. 51 Alex. καὶ μετά. 52 Alex. περιβαλόμενοι, καὶ πυρόπνουν. 53 Alex. ἀκμαίως. 54 Ald. C. Ἐπὶφ, ut & paulo post. 55 Alex. τεσσεράκοντα. 56 Alex. πάντων. 57 Alex. αὐταῖς.

Cap. 7. 1 Alex. κατευθύνοντος. 2 Alex. τὰ προστάγματα. 3 Alex. κατὰ κακοήθειαν. 4 Alex. τὰ συστήματα, κολάζεσθαι. 5 Alex. ἀποστάντων. 6 Alex. Προσφερόμενοι μηδέποτε. 7 Alex. πρὸς τὰ ἔθνη.

[8] μέχρις

5 [8] μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. Οἳ καὶ δεσμίους καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλμῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νόμου Σκυθῶν ἀγριωτέραν [9] ἐμπεπορπημένοι ὠμότητα.

6 Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκληρότερον διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν, μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς [10] χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν ἐγνωκότες ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διαπαντὸς [11] ὑπερμαχοῦντα,

7 Τήν τε τοῦ φίλου [12] ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν εὔνοιαν ἀναλογισάμενοι, δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ' ὁντινοῦν αἰτίας τρόπον·

8 Καὶ προστετάχαμεν ἑκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ [13] τόπῳ μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε [14] ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον.

9 Γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τούτων ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν, ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον, οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμεως Θεὸν ὕψιστον ἀντικείμενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διαπαντὸς ἕξομεν. ἔρρωσθε.

10 Λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, οὐκ ἐσπούδασαν [15] εὐθέως γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσηξίωσαν τοὺς ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον Θεὸν αὐθαιρέτως [16] παραβεβηκότας καὶ τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν [17] δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως,

11 Προφερόμενοι τοὺς γαστρὸς ἕνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐνοήσειν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως [18] πράγμασιν.

12 Ὁ δὲ τ' ἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν παραδεξάμενος καὶ [19] συναινέσας, ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον [20] ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ [21] τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παῤῥησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς

13 ἐξουσίας [22] ἢ ἐπισκέψεως. [23] Τότε κατευφημήσαντες αὐτὸν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες [24] τὸ ἀλληλού-

14 ϊα, μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. [25] Τότε τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνῆ κατὰ τὴν ὁδὸν [26] ἐκολάζοντο, καὶ μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῄρουν.

15 Ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους [27] ἄνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χα-

16 ρᾶς [28] τοὺς βεβήλους χειρωσάμενοι. Αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν Θεὸν ἐσχηκότες, παντελῆ [29] σωτηρίας ἀπόλαυσιν εἰληφότες, ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδεστάτοις ἄνθεσι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἴνοις καὶ παμμελέσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν [30] αἰωνίῳ σωτῆρι τοῦ Ἰσρα-

17 ήλ. Παραγενηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν τοῦ τόπου ἰδιότητα [31] ῥοδοφόρον, ἐν ᾗ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοινὴν

18 αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, Ἐκεῖ ἐποίησαν πότον [32] σωτήριον, τοῦ βασιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν [33] πάντα

19 ἑκάστῳ ἕως [34] εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. Καταχθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις ἐξομολογήσεσιν, ὡσαύτως κἀκεῖ ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐ-

20 φροσύνους. Ἃς καὶ ἀνιερώσαντες ἐν στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον προσευχῆς [35] καθιδρύσαντες, ἀνέλυσαν ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνασωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, [36] ἕκαστος

21 εἰς τὴν ἰδίαν, Καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπ-

22 αρχόντων. Καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι, μετὰ φόβου μεγίστου ἀποδοῦναι αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ [37] μεγίστου Θεοῦ ποιήσαντος [38] τελείως ἐπὶ σω-

23 τηρίᾳ αὐτῶν. Εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς ἀεὶ χρόνους. ἀμήν. *

---

8 *Alex.* μέχρι. 9 *Alex.* ἐνπεπορμένοι. 10 *Alex.* χαριζόμενοι. 11 *Alex. Ald. C.* συμμαχοῦντα. 12 *Alex.* δι' ἣν ἔχουσιν βεβαίαν πρὸς ἡμᾶς καί. 13 *Alex.* τρόπῳ μηθὲν αὐτούς. 14 *Alex.* ὀνειδίζοντος περί. 15 *Alex.* εὐθέως περί. 16 *Alex.* παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ. 17 *Alex.* δι' αὐτόν. 18 *Alex. Ald. C.* προστάγμασιν. 19 *Alex.* παραινέσας. 20 *Alex.* ἐξολεθρεύσωσιν. 21 *Alex.* τῆς βασιλείας. 22 *Alex.* καί. 23 *Ald.* Οὕτω τι. *C.* Οὕτω δέ. 24 *Alex.* * τὸν τό. 25 *Alex.* Οὗτοί τε τόν. 26 *Alex.* ἀπέκτεινον. 27 *Alex.* * ἀνδραθην. 28 *Alex.* βεβήλους. 29 *Alex.* * σωτηρίαν ἀπόλυσιν ἐσχηκότες, ἀνέζευξεν. 30 *Alex.* * ἁγίων σοι τοῦ. *Ald. C.* ἁγίῳ σωτῆρι τοῦ. 31 *Alex.* * Ῥοδοφόρον. 32 *Alex.* σωτηρίου 33 *Alex.* πάντας. 34 *Alex.* ἐπί. 35 *Alex.* καθυδρύσαντες 36 *Alex.* ἕκαστον εἰς τὴν * ἔμπροσθεν. 37 *Alex.* μεγάλου. 38 *Alex.* τελείως.
* *Alex.* Μακκαβαίων Γ'.

ΤΕΛΟΣ.

dem praeclaro & laudabili genere
curſuque vivendi, Auditores, cum
Iuſtiſſimus & Humaniſſimus Prin-
s ſtrenue pergeret, ejusdem ſo-
tori participem conſulto

libus et egenis in re augenda et quaerenda cupide opitulabatur, ...ne meritos praemiis, currentes